

Bayiburu Ikwo 2014

Ikwo Bible 2014 Edition

© 2014 Wycliffe Bible
Translators, Inc. in co-
operation with Abakali-
ki Literacy and Transla-
tion Trust.

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Mbụlembu	4	Náhumu	863
Awụfu	50	Habakuku.....	866
Livítikọsu.....	88	Zefanaya.....	869
Ógú.....	115	Hagayi	872
Ditoronomi	156	Zekaráya.....	874
Jóshuwa.....	191	Malakayi	883
Ndu Ikpe	213	Mátiyu.....	886
Rutu	235	Maku	923
1 Sámeļu	239	Luku	945
2 Sámeļu	267	Jonu.....	981
1 Ndu Eze.....	293	Ozi, Ndu Ishi-Ozi Jeru	1009
2 Ndu Eze.....	323	Rómu	1043
1 Iphe e meru l'oge ndu Eze. 351		1 Kórintu	1061
2 Iphe e meru l'oge ndu Eze. 379		2 Kórintu	1078
Ézura.....	412	Galéshiya.....	1089
Nehemáya	423	Éfesọsu	1095
Ésuta.....	440	Fílipyi.....	1101
Jobu	447	Kólósi	1106
Egvu-Ọma	488	1 Tesalonáyika	1111
Ètu.....	589	2 Tesalonáyika	1115
O-zi-iphe.....	622	1 Tímoti	1117
Egvu Sólomọnu.....	629	2 Tímoti	1123
Azáya	636	Táyitọsu	1127
Jeremáya	697	Fayilímọnu	1129
Egvu-Aphụ	761	Híburu	1131
Ezekẹlu.....	769	Jémusu.....	1146
Dáneļu.....	816	1 Pyita	1150
Hosáya	831	2 Pyita	1156
Jóweļu.....	839	1 Jonu.....	1160
Émọsu	844	2 Jonu.....	1165
Obedáya.....	854	3 Jonu.....	1166
Jona.....	856	Judu.....	1167
Mayịka	858	Àphụ	1169

Mbulembu

1 Lẹ mbulembu; bẹ Nchileke meru igwe; bya emee mgboko. ² Mgboko te nwe ụgbugba; to nwe iphe nọ iya nụ. Yọ buru mini jiru ekemeke obule. Eli mini ono agbakọta ochi. Ume Nchileke eruphelephu l'eli mini ono ege ono.

³ Tọ dọ iya bụ; Nchileke asụ: "T'iphoro dọ." Iphoro aduwaphu. ⁴ Iphoro ono adụ Nchileke mma. Yọ bya edokahu iphoro ono yẹ l'ochi ono. ⁵ Nchileke abya agụ iphoro ono "Eswe;" gụ ochi ono "Enyashi." Nchi ejihu bya abọhu. Ono aburu mbọku kẹ mbụ.

⁶ Ya ndono; Nchileke asụ: "T'iphe † nọdu l'echi mini ono; nọ-buhu iya ẹbo." ⁷ Tọ dọ iya bụ; Nchileke abya emee iphẹ ono; yo do buhu mini ophu nọ l'imeli; l'ophu nọ l'alị. Yọ dọwaphu ege ono. ⁸ Nchileke eworu iphẹ ono gụ "Akpamigwe." Nchi abya ejihu; bya abọhu. Ono aburu mbọku k'ẹbo.

⁹ Nchileke asụ: "Tẹ mini ophu nọ lẹ mgboko nọkobe l'ekalanu; tẹ ẹke, kpohuru nkụ mifuta." Yọ dọwaphu ege ono. ¹⁰ Nchileke agụ ẹke ono, kpohuru nkụ ono "Alị;" gụ mini phụ "Eze Enyimu." Nchileke abya elee ya ẹnya; yọ dọ iya mma.

¹¹ Nchileke asụ: "T'alị fushia ụnwu iru; iphe, eye nebyi; mẹ oshi-ọmi; t'ophu nọnu mishi akpuru l'ugbagba nkiya." Yọ dọwaphu ege ono. ¹² Alị abya efushia ụnwu iru; fushia oshi, eye nebyi; mẹ oshi-ọmi; ophu nọnu amishi akpuru l'ugbugba nk'iya. Yọ dọ Nchileke mma. ¹³ Nchi abya ejihu; bya abọhu. Ono aburu mbọku k'eto.

¹⁴ Nchileke asụ: "T'iphoro nọdu l'akpamigwe dokahu-je eswe l'enyashi; shi ege ono koshije teke bụ ògè iphe; mẹ ụboku; mẹ teke bụ l'afa gvuru. ¹⁵ T'iphoro ono, nọ l'akpamigwe ono chije lẹ mgboko." Yọ dọwaphu ege ono. ¹⁶ Nchileke abya emee iphoro labụ, shihuru ike. Iphoro ophu ka nshinu b'o meru t'o chije l'eswe; bya emee iphoro ophu k'ọla alị t'o chije l'enyashi. Yọ bya emekwaaphu ụnwu mkpọ-kpodo. ¹⁷ Nchileke abya eworu iphoro dobe l'akpamigwe t'o chije lẹ mgboko: ¹⁸ eswe l'enyashi; mękwaphu ege ẹphe edokahu iphoro l'ochi. Nchileke abya elee ya ẹnya; yọ dọ iya mma. ¹⁹ Nchi abya ejihu; bya abọhu. Ono aburu mbọku k'eno.

† *Iphe eeku "iphe" l'ẹke-a bụ iphe mbeke kuru "firmament" m'ọ kwanu "dome", bụ iphe dọ l'ọ bụ eze bọlu, a waru ẹbo; yo shihu ike; hatabe nshinu; k'ophu bụ l'ọ kpuchitaru mgboko mgburumgburu. Ọ bụ iya bụ akpamigwe yẹle urukpu; mę mkpọ-kpodo, tso iya nụ.*

²⁰ Nchileke asụ: "Tẹ mini kpofuta anụ l'ótú t'o buru lẹ mini; ụnwenu awata ophe lẹ mgboko lẹ mkpuli akpamigwe." ²¹ Tọ dọ iya bụ; Nchileke emeshia ẹjo anụ, bugba l'eze ẹnnyimu; mę iphe, nọ ndzụ, awụ awụwu l'udu iya l'udu iya; ẹphe eburu lẹ mini. Ụnwenu, ẹphe l'eli l'ọ ha ekpofutakwaphu l'udu iya l'udu iya; ophu nọnu l'ugbugba nk'iya. Nchileke abya elee ya ẹnya; yọ dọ iya mma. ²² Yọ bya agọru iya ọnu; sụ iya: "T'ọ zụ; zụ-jishia mini, nọ l'eze ẹnnyimu; ụnwenu azukwaaphu zụ-jia mgboko." ²³ Nchi abya ejihu; bya abọhu. Ono aburu mbọku k'ise.

²⁴ Nchileke abya asụ: "Tẹ mgboko kpofuta iphe, nọgba ndzụ l'udu iya l'udu iya. T'iphe bụ elu kpofuta; mę ndu ophu awụ l'ẹpho; mę anụ ndu ophu bu l'egbudu. T'ophu nọnu kpofuta l'ugbugba nk'iya." Yọ dọwaphu ege ono. ²⁵ Nchileke meshiru anụ-egu-egbudu l'udu iya l'udu iya; mee elu l'udu iya l'udu iya; mekwaaphu anụ ophu awụ l'ẹpho l'udu iya l'udu iya. Nchileke abya elee ya ẹnya; yọ dọ iya mma.

²⁶ Nchileke asụ: "T'ayi mee madzụ t'o yeru ayi; mbụ t'ọ dọ ege ayi dọ. T'ọ buru ishi, l'achị iphe, bụ ẹma, nọ l'eze ẹnnyimu; ụnwenu, ẹphe l'eli; iphe, bụ elu l'ọ ha; mę eliphe gbaa mgburumgburu jeyekpo l'iphe bụ iphe, awụ l'ẹpho."

²⁷ Tọ dọ iya bụ;
Nchileke ekee madzụ;
yo yeru iya.

Yọ buru ege Nchileke dọ
bụ ege o keru iya; yọ dọ.
Yo kee ẹphe nwoke lẹ nwanyi.

²⁸ Nchileke abya agọru ẹphe
ọnu; sụ ẹphe:
"T'ẹphe zụ ha l'igwe.
T'ẹphe zụ zụ-jia mgboko; buru ishi iya.
T'ẹphe buru ishi, ẹma,
bu l'eze ẹnnyimu;
buru ishi ụnwenu, ẹphe l'eli;
buru ishi iphemiphe obule,
e meru dobe lẹ mgboko-a."

²⁹ Ya ndono; Nchileke asụ:
"L'iphe, bụ iphe, amị akpuru
lẹ mgboko-a; mę iphe, bụ oshi-ọmi;
mę akpuru iya l'ọ ha;
bẹ ya nọkotawaru unu t'ọ buru unu nri.

³⁰ Iphe, bu anu, no le
mgboko-a;
me iphe, bu unwenu, ephe l'eli;
me iphemiphe obule,
awu l'epho;
mbu iphe bu iphe no ndzu l'o ha;
be ya nukotaru iru eswa t'o buru ephe nri."
Yo duwaphu ege ono.

³¹ Nchileke abya elee enya; phu iphemiphe obule, o
meru; yo dukota mma. Nchi abya ejihu; bya abohu.
Ono aburu mboku k'ishingu.

2 Ono aburu ege e gude mee igwe yeke mgboko;
me iphemiphe obule, no iya nu.

² Le mboku k'esaa be Nchileke jegewaru ozi, o shi
eje. Yo be le mboku k'esaa ono; yo tua ume ozi ono, o
jekotaru ono. ³ Nchileke agooru mboku k'esaa ono
onu; bya emee ya; yo du nsu; ke l'o bu mboku ono b'o
turu ume ke iphemiphe obule ono, o meshiru ono.

Ádamu yeke Ívu

⁴ Owaa ege o gude mee igwe yeke mgboko teke o
meru iya.

Mboku Ojejoje, bu Nchileke meru mgboko yeke igwe;
⁵ be to nwedu oshi, shiwa gvuru l'alí; ophu o nwedu
iru, ruwaru l'egu; kele Ojejoje, bu Nchileke te shidu
mewa te mini chije le mgboko; madzu ta nowa k'okobe
iphe l'alí. ⁶ Yo buru mini, shi l'alí mufuta be oogudeje
agba mini l'alí. ⁷ To du iya bu; Ojejoje, bu Nchileke abya
egude eja, shi l'alí kpu madzu; bya ekuru ume ndzu
ye iya l'imi; onye ono abya aburu madzu, no ndzu.

⁸ Ojejoje, bu Nchileke abya eworu mgbabu gbaa
l'uzo enyanwu-ahata le Ídenú; bya eworu nwoke ono,
o kpuru ono dobe iya. ⁹ Ojejoje, bu Nchileke abya
emee t'oshi, dutsua iche iche fushia l'alí ono; mbu os-
hi, du mma ole enya; bya adu mma eriri. L'echi mg-
babu ono; be oshi, anuje ndzu no; me oshi, emeje t'a
maru iphe, du mma yeke iphe, du eji.

¹⁰ Yo buru l'alí Ídenú be nggele, agba mini le mgbabu
ono eshije atsoshi. Nggele ono abya amakahu uzo eno
le mgbabu ono. ¹¹ Epha nggele ke mbu bu Pishonu
ghajahuru alí Havila, bu eke mkpola-ododo no.

¹² Okpobe mkpola-ododo no l'alí ono. Bedelomu, bu
etse, eshi mkpo anodu iya; onikusu, bu mkpuma, aswa
no anodukwa iya phu. ¹³ Epha nggele k'ebo bu Gihonu.
Yebedua ghajahuru echi alí Kúshi. ¹⁴ Epha nggele k'eto
bu Táyigirisu; yebedua tsoru shia uzo enyanwu-ahata
l'ibiyi ke Ashuru. Nggele k'eno aburu Yufurétusu.

¹⁵ Ojejoje, bu Nchileke abya eduta nwoke ono je
edobe le mgbabu Ídenú t'o jeje iya ozi; letaje iya enya.

¹⁶ Ojejoje, bu Nchileke abya aturu nwoke ono ekemu;
su iya: "L'a haru iya t'o rije akpuru oshi, nokota le mg-
babu-wa; ¹⁷ obu le nanu ophu e too ridu bu oshi ono,

emeje t'a maru iphe, du mma yeke iphe, du eji ono;
kele mboku, o riru iya be oo-nwuhukwa."

¹⁸ Ya ndono; Ojejoje, bu Nchileke abya asu: "Le to
dukwa mma te nwoke ono nodu nwenkinyi iya. Le ya
e-metaru iya onye n-yemeka, gbaru iya nu."

¹⁹ To du iya bu; Ojejoje, bu Nchileke egudetsua eja,
shi l'alí mee unwu anumanu; me unwenu, ephe l'eli;
bya achitaru iya Ádamu t'o maru iphe, oo-gushi iya. Yo
buru iphe, Ádamu gushiru iphemiphe obule ono, no
ndzu ono be ephe wataru azaza. ²⁰ To du iya bu;
Ádamu abya eworu epha gushia elu l'o ha; me un-
wenu, ephe l'eli; me anegu-egbudu l'o ha.

Obenu le Ádamu te nwedu onye n-yemeka, gbaru
iya nu, a cho-vuru iya. ²¹ To du iya bu; Ojejoje, bu
Nchileke abya emee Ádamu; okpobe mgbenya atsú
iya. Yo nodu le mgbenya ono; Nchileke abya ahata iya
okpu-nggara; gude anu ehu rachita iya. ²² Ojejoje, bu
Nchileke abya egude okpu-nggara ono, o hataru
Ádamu l'ehu ono mee nwanyi; bya edutaru iya eja.

²³ Ádamu echia mkpu; su:

"Onye owaa bu okpu,
shi mu l'okpu;
buru ehu, shi mu l'ehu mu.
Iphe, ee-ku iya bu 'nwanyi';
ke l'e shi l'ehu nwoke wofuta iya."

²⁴ Oo ya kparu iphe, nwoke a-haje nne iya; haa nna iya;
yeke nyee ya atugbabe; buru ugwehu lanu.

²⁵ Nwoke ono yeke nyee ya ono ajiko gbaru otu; ophu
iphere 'adudu ephe.

Adada madzu

3 Agwo bu anu, shi kakota eregede l'iphe, bu
anegu-egbudu, Ojejoje, bu Nchileke meshiru l'o
ha. Ya ndono; yo ji nwanyi ono: "Nchileke; ?o suru t'e
b'o dushi akpuru oshi, no le mgbabu-wa, unu e-rije
too?"

² Nwanyi ono asu agwo ono: "Le Nchileke sukwaru
t'ayi rije iphe, bu akpuru, shi l'oshi, no le mgbabu-a.

³ Obenu le Nchileke sukwanuru t'ayi be erikwa akpuru
oshi, shi l'oshi ophu no l'echi mgbabu ono. Mbu t'ayi
be edenyikwa iya eka edenyi le phuu; l'ayi denyiwa iya
eka be ayi a-nwuhukwa."

⁴ Agwo asu nwanyi ono: "E to dukwa anwuhu, unu a-
nwuhu. ⁵ Iphe gbe mechia nu bu le Nchileke marua
l'unu -ria ya; be enya a-sahu unu; unu adu l'o bu
Nchileke; maru iphe, du mma; me ophu du eji."

⁶ Nwanyi ono abya elee enya l'akpuru oshi ono; phu
l'o du mma k'eriri; l'amakwaphu mma ole enya. Yo
gukfuru iya te ya ria akpuru oshi ono; maru
mmamiphe. Yo bya awota iya taa; bya awotakwaphu
nu nji iya, yeke iya tuko nodu l'eke ono; yo takwaaphu.

⁷ Enya abya asahukota ephe; ephe abya amaru l'ephe

† Iphe, Ídenú bu bu ehu-otso-ena.

gba ọtu. Ẹphe abya adzūkobewaphu mkpẹkwo figu weru.

⁸ Ẹphe abya anụ ụkporo Ojejoje, bụ Nchileke l'ẹke ojepehe lẹ mgbabu ono lẹ ẹrigeri urẹnyashi; je eworu onwẹphe domishia l'azụ oshi, nọsua lẹ mgbabu ono tẹ Ojejoje, bu Nchileke ba aphụ ẹphe. ⁹ Ojejoje, bụ Nchileke abya ekua Ádamu; sụ iya: “?Bụ awe b'i nọ?”

¹⁰ Ádamu asụ iya: “Lẹ ya nụkwaru ụkporo ngu lẹ mgbabu ono; je eworu onwiya domia l'ẹke ya atsụ egvu; kẹle ya gba ọtu.” ¹¹ Ojejoje asụ iya: “?Bụ onye sụru ngu l'i gba ọtu? ?Ti riakwa nụ akpuru oshi ono, ya sụru t'ẹ b'i ri ono?”

¹² Ádamu asụ iya: “L'ọ kwa nwanyi-a, i doberu iya l'ẹka-wa bẹ wotaru iya nụ iya; ya ataa ya.”

¹³ Ojejoje, bụ Nchileke abya aji nwanyi ono: “?Nanụ ẹge ọ dụ b'i meru iya ẹge ono?”

Nwanyi ono asụ iya: “L'ọ kwa agwọ deru iya ye; ya eje eria ya.”

¹⁴ Ojejoje, bụ Nchileke asụ agwọ:

“Lẹ keshinu ọphu i meru egbe iphe ọwaa; bẹ; Bụ nggụbedua nwẹnkinyi ngu; b'a tųru ọnu l'iphe, bụ elu; mẹ anẹgu-ẹgbudu l'ọ ha. Ii-wata ọwu l'ẹpho.

Yọ bụru ẹja, nọ l'alị bẹ ii-nọdu eri gbururu jeye ẹge ii-nọ-bebe.

¹⁵ Ya mewaru tẹ nggu lẹ nwanyi-a nọdu l'okfu.

Awa ngu yẹle kẹ nwanyi-a a-nọdukwapu l'okfu. Ọo-dzopyaje ngu ishi; nggụbedua emeka iya iphe l'ichirukfu.”

¹⁶ Nwanyi ono b'ọ sụru:

“Ya e-me tẹ ọpa ẹpho-ime karu ngu ẹhuka.

Ii-jenwuje ẹhu tẹmanu nggu amụa nwa.

Obenu lẹ nji ngu a-nọdujele-e agụ ngu ẹgu.

Yọ bụru nji ngu ono a-buru ngu onye ishi.”

¹⁷ Ádamu b'ọ sụru: “Keshinu ọphu i kwetaru ngaberu nyee ngu nchi; je eria akpuru oshi ono, ya sụru tẹ b'i rishi ono bẹ

Ya gudeekwa okfu ẹka ngu tų alị ọnu.

Ii-jeje ntakfuru;

tẹmanu nggu esebuta iphe, ii-ri.

Yọ bụru ẹge ii-nọduje eje iya ndono gbururu jeye ẹge

ii-nọ-bebe.”

¹⁸ “Alị a-wataru ngu ofushiru

ẹjo ẹgbudu; mẹ ogvu.

Yọ bụru akpuru iphe, mịtaru l'ẹgu a-bujeru ngu nri.

¹⁹ Ii-gbutaje ẹphuru phee

tẹmanu nggu eria nri;

gbururu jeye teke ii-lata azụ l'alị;

keshinu ọphu ọ bụ l'ẹja b'i shi;

yọ bụru ẹja b'i bụ.

Ọ bụkwaphu l'ẹja ono;

bẹ ii-laphu azụ.”

²⁰ Tọ dụ iya bụ; Ádamu agụa nyee ya ono Ívu; kẹ l'ọo-buru nne ọha mgburumgburu.

²¹ Ojejoje, bụ Nchileke abya eworu akpọ anụ mee ẹkwa webe Ádamu yẹle nyee ya. ²² Ya ndono; Ojejoje, bụ Nchileke asụ: “Nta-a bẹ madzụ dųwa l'ọ bụ ayibedua; mbụ l'ọ mawaru iphe, dų mma; maru ọphu, dų ẹji. Ẹ ta ahakwa iya t'ọ wotafua akpuru oshi, emeje t'a nọdu ndzụ ria; nọdu ndzụ ojejoje.” ²³ Tọ dụ ya bụ; Ojejoje, bụ Nchileke achifụ iya lẹ mgbabu Ídenu; t'o je ejeje ozi l'alị, bụ ẹke e shiru wota ẹja kpua ya. ²⁴ Yọ chifutsulephu nwoke ono lẹ mgbabu ono; bya eworu ojozi-imigwe, bụ Cherobu dobe l'uzo ẹnyanwu-ahata mgbabu ono; bya eworu ogu-mbeke, enwu ọku; l'egbu ifu l'azụ dobe t'o cheje uzo, e shi eje l'oshi-ndzụ phụ nche.

Kenu yẹle Ebeļu

4 Ádamu yẹle nyee ya; mbụ Ivu abya azẹ; yọ tsuta ime; mụa Kenu. Ivu asụ: “Lẹ Ojejoje yewaru iya ẹka; ya amụa nwata nwoke.” ² E metsua; yọ bya amụa Ébeļu, bụ nwunne Kenu.

Ebeļu aburu onye akpa elu; Kenu aburu onye akọ okfu. ³ Yo be ujiku lanụ; Kenu ahata iphe, ọ kọtaru l'alị tẹ ya je anụ Ojejoje. ⁴ Ébeļu akpụta nwa ọdungu l'atųru iya gbua; bushia ya anụ iya l'ẹke, ọ katsua ọgba ẹbà bya anụ Ojejoje. Ébeļu; mẹ iphe, ono ọ nųru ono adụ Ojejoje mma. ⁵ Obenu lẹ Kenu; mẹ iphe ọphu ọ nųru b'ọ jikaru. Ya ndono; ẹhu eghulaha Kenu eghughu; yọ swikobe.

⁶ Ojejoje asụ Kenu: “?Bụ ngunu kparu iphe ẹhu eghu ngu eghughu? ?Nanụ ẹge ọ dụ b'i swikoberu? ⁷ Ọ -buru l'i meru iphe, dų mma; ?bụ ngunu meru iphe ẹhu ta ga atsọdu ngu ẹna. Obekwanu; ọ -buru l'ẹ ti medu iphe, dų mma; makwaru amaru l'ẹjo iphe vudokwa l'ọnu uzo ngu; l'eme tẹ ya ripyabe ngu. Ọlobu; kakwa iya ike!”

⁸ Tọ dụ iya bụ; Kenu asụ nwunne iya; mbụ Ébeļu t'ẹphe je l'ẹgu. Epehe atųgbua; shi rua; Kenu egude nwunne iya ono gbua.

⁹ Ya ndono; Ojejoje asụ Kenu: “?Nanụ nwunne ngu Ébeļu?”

Kenu asụ iya lẹ ya ta amakwa. Wo iya: “?Bụ yẹbedua bụ onye eche nwunne iya nche tọ?”

¹⁰ Ojejoje asụ iya: “?Bụ onye ziru ngu ome egbe iya ọwaa?” Wo iya: “Ngabekwa nchi! Mee nwunne ngu ono be nọ l'alị l'echiku iya le mkpu. ¹¹ Nta-a b'ị buakwa onye, a turu onu. Alị ono, ghecharu onu; ngwa mee nwunne ngu ono a-tukwa ngu uchi. ¹² I -kọo alị ono b'ẹ tọ dukwa iphe, i meta iya. Ii-nodulephu agba oso ndzu; l'agha ngvudangvu le mgboko.”

¹³ Kenu asụ Ojejoje: “Ahuhu ọwaa, ihu iya ọwaa be karikwaru iya aka. ¹⁴ Ege ichifuwa iya l'alị-a ntanụ te ya gbeshi ngu l'ifu; wata ogha ngvudangvu le mgboko-a; be iphe, bụ onye -phuru iya nụ e-gbukwa iya.”

¹⁵ Ojejoje asụ iya: “L'ẹ tọ dukwa ege ono. L'o -nweru onye gburu nggube Kenu be aa-gwatakwa onye obu ugwo iya ugbo esaa.” Ojejoje abya emee Kenu iphe-ohubama; k'ophu bụ l'ẹ-tọ dudu onye, phuru iya nụ e-je iya egbugbu. ¹⁶ Tọ dū iya bụ; Kenu eshi l'ẹke, Ojejoje nọ gbeshi; je eburu le Nodu † l'uzo enyanwu-ahata Idenu.

Eri Kenu

¹⁷ Kenu yele nyee ya abya azee. Yo tsuta ime; ma Inoku. Kenu be nweru mkpukpu, okpu teke ono. Yo woru mkpukpu ono gwa nwatibe iya; mbu Inoku.

¹⁸ Inoku abya amuta Iradu; Iradu abya amuta Mehu-jayelu; Mehu-jayelu abya amuta Metushelu; Metushelu abya amuta Lameku.

¹⁹ Lameku luru unwanyi labu. Onye lanu bu Ada; onye ophu aburu Zela. ²⁰ Ada abya amuta Jabelu. Jabelu ono bu iya bu nna ndu ebuje l'ulo-ekwa; l'akpa iphe-edobe. ²¹ Nwunne Jabelu bu Jubalu. Yebedua, bu Jubalu bu nna ndu akpoje ogumogu; l'aphu opu. ²² Ophube Zila be mutaru nwata nwoke, epha iya bu Tubalu-Kenu. Yebedua bu onye gude ope; me igwe kpushia iphe, du iche l'iche, eegudeje eje ozi. Epha nwunne Tubalu-Kenu ke nwanyi bu Naama.

²³ Ya ndono; Lameku asu unyomu iya ono:

“Ada; nggu le Zela;
unu gebe nchi!
Unube unyomu Lameku;
unu loo aka le nchi!
Ya gbukwaru madzu;
ke lo mekaru iya iphe.
O kwa nwokorobya, meru;
ehu afua iya onya;

be ya gburu.

²⁴ O -buru le Kenu b'a gwataru ugwo-ochi iya ugbo esaa;
be ke yebe Lameku
a-bukwaru ugbo ukporo
eto l'ugbo iri l'esaa!”

²⁵ Tọ dū iya bụ; Adamu yele nyee ya abya azee odo. Yo bya atsuta ime ma nwata nwoke; gwa ya Setu; su:

† Iphe Nodu bu bu o-gha-ngvudangvu.

“Le Nchileke nwaru iya nwata nwoke odo, a-nodu ozori Ebelu ono, Kenu gburu ono.” ²⁶ Setu abya amuta nwata nwoke; gwa ya Enoshi. Madzu eshiwaphu teke ono wata okpo-ku epha Ojejoje.

Eri Adamu

5 Owa bu iphe, e deru le ke ndu eri Adamu; me iphe, epe meshiru.

Teke Nchileke meru madzu b'o meru iya; yo du ege Nchileke du. ² O meru epe nwoke le nwanyi; bya agoru epe onu; kua epe “madzu.”

³ Adamu anotsulephu ukporo afa isingu l'afa iri bya amuta nwata nwoke, dulephu ege o du. Yo woru iya gwa Setu. ⁴ A mutsua Setu; Adamu abya anoo unu afa ebo. O mushikwaruphu unwegirima unwoke; me unwegirima unwanyi odo tsobe Setu. ⁵ Adamu noru unu afa ebo l'ukporo afa isingu l'afa iri b'o nwuhuderu.

⁶ Setu anotsulephu ukporo afa ise l'afa ise bya amuta Enoshi. ⁷ Yo mutsua Enoshi; bya anofua unu afa ebo l'afa esaa. O mushikwaruphu unwegirima unwoke; me unwegirima unwanyi odo tsobe Enoshi. ⁸ Setu noru unu afa ebo l'ukporo afa ise l'afa iri l'ebo b'o nwuhuderu.

⁹ Enoshi anotsulephu ukporo afa eno l'afa iri bya amuta Kenu. ¹⁰ Yo mutsua Kenu; bya anofua unu afa ebo l'afa iri l'ise. O mushikwaruphu unwegirima unwoke; me unwegirima unwanyi odo tsobe Kenu. ¹¹ Enoshi noru unu afa ebo l'ukporo afa ise l'afa ise b'o nwuhuderu.

¹² Kenu anotsulephu ukporo afa eto l'afa iri bya amuta Mahalalelu. ¹³ Yo mutsua Mahalalelu; bya anofua unu afa ebo l'ukporo afa ebo. O mushikwaruphu unwegirima unwoke; me unwegirima unwanyi odo tsobe Mahalalelu. ¹⁴ Kenu noru unu afa ebo l'ukporo afa ise l'afa iri b'o nwuhuderu.

¹⁵ Mahalalelu anotsulephu ukporo afa eto l'afa ise bya amuta Jaredi. ¹⁶ Yo mutsua Jaredi; bya anofua unu afa ebo l'ukporo afa l'afa iri. O mushikwaruphu unwegirima unwoke; me unwegirima unwanyi odo tsobe Jaredi. ¹⁷ Mahalalelu noru unu afa ebo l'ukporo afa eno l'afa iri l'ise b'o nwuhuderu.

¹⁸ Jaredi anotsulephu ukporo afa esato l'afa ebo; bya amuta Inoku. ¹⁹ Yo mutsua Inoku; bya anofua unu afa ebo. O mushikwaruphu unwegirima unwoke; me unwegirima unwanyi odo tsobe Inoku. ²⁰ Jaredi noru unu afa ebo l'ukporo afa esato l'afa ebo b'o nwuhuderu.

²¹ Inoku anotsulephu ukporo afa eto l'afa ise bya amuta Metusela. ²² Yo mutsua Metusela yele Nchileke abya ayia ayiyi ukporo afa iri l'ise. O mushikwaruphu unwegirima unwoke; me unwegirima unwanyi odo tsobe Metusela. ²³ Mkpako iphe Inoku noru bu ukporo afa iri l'esato l'afa ise. ²⁴ Inoku be yele Nchileke yiru ayiyi. A nonyaa; ta phuhe iya; kele Nchileke kutaru iya.

²⁵ Metúsela anọtsulephu ụkporo afa tete l'afa ẹsaa bya amụta Lamẹku. ²⁶ Yọ mụtsua Lamẹku; bya anọfua ụnu afa l'ụkporo afa iri l'etete l'afa ẹbo. Ọ mụshikwaruphu ụnwegirima unwoke; mę ụnwegirima ụnwanyi ọdo tsoke Lamẹku. ²⁷ Metúsela nọru ụnu afa ẹbo l'ụkporo afa ẹsato l'afa tete b'ọ nwụhuderu.

²⁸ Lamẹku anọtsulephu ụkporo afa tete l'afa ẹbo bya amụta nwata nwoke; ²⁹ gụa ya Nówa; sụ: "L'ọo-dụ ẹphe ike lę nsegbu-akanya-a, ẹphe ese l'alj-a, Ojejoje tųru ọnu-a." ³⁰ Yọ mụtsua Nówa; bya anọfua ụnu afa l'ụkporo afa tete l'afa iri l'ise. Ọ mụshikwaruphu ụnwegirima unwoke; mę ụnwegirima ụnwanyi ọdo tsoke Nówa. ³¹ Lamẹku nọru ụnu afa l'ụkporo afa iri l'ẹsato l'afa iri l'ẹsaa b'ọ nwụhuderu.

³² Nówa anọtsulephu ụnu afa l'ụkporo afa ise bya amụta Shemu; mę Hamu; mę Jafętu.

Ugbo Nówa

6 Tọ dų iya bų; ndiphe l'aka nshinu eje lę mgboko; aamushi ụnwanyi l'eyeru ẹphe. ² Ụnwu Nchileke abya aphų l'ụnwanyi ono, ndiphe amushitsua ono amagbaa mma; onyenonu eje alutatsua onye ọphu, dų iya mma. ³ Ojejoje asų: "Lę ya ta ahahędu Ume yębe Ojejoje t'ọ nọdu madzų l'ęhu mgbe-'agvų-agvų; kęle madzų bųlephu anų-ęhu mmanu b'ọ bų. Tsube nta-a bę iphe ọo-nọje bų ụkporo afa ishingu."

⁴ Teke ono bę ndu mkparawa, shi emeje iphe-kpaat † nọkwadua lę mgboko; nọdukwa iya rų kwasęru; teke ụnwu Nchileke wataru ojekfu ụnwanyi kę ndiphe; ẹphe amushilahaaru ẹphe ụnwu. Ndu ono bų ndu ọgbo-mkparawa, e shi maru amaru teke ndiche.

⁵ Ojejoje abya elee ęnya; phų ęge madzų dų-tabewa eji lę mgboko; l'iphe, ẹphe anọduje arj tekenteke bų ęge ẹphe e-shi mee iphe, dų eji. ⁶ Yọ bųru Ojejoje iphe-aphų lę ya meru madzų doke lę mgboko; yọ tsųa ya l'ęhu nshinu. ⁷ Ojejoje asų: "Lę ya e-melephu tę madzų, ya meru doke lę mgboko chjhu. Madzų a-chjhu; anų achjhu; iphe, bų iphe awų l'ępho achjhu; je akpaal lę nwęnu, ẹphe l'eli; kę l'ọ bųwa iya iphe-aphų lę ya meru ẹphe." ⁸ Obenu lę Nówa bę tųbaru Ojejoje l'obu.

⁹ Ọwaa akọ ęhu Nówa:

Nówa bų onye doberu ęka ndoo; onye ųta ę ta dųdu l'ęhu l'ogbo nk'iya. Yęle Nchileke yjru ayiyi. ¹⁰ Ọ mųtaru ụnwegirima unwoke ęto: Shemu; Hamu; mę Jafętu.

¹¹ Teke ono bę mgboko mebyishihuwaru l'ęnya Nchileke; yọ bųru iphe-kpaal bę jiru ękemeke ọbule.

¹² Nchileke aphųa ęge mgboko rehabetaru; kęle ndiphe metoshiwaru onwęphe. ¹³ Tọ dų iya bų: Nchileke asų Nówa: "Lę ya abyaakwa tę ya bya ekpochafu ndiphe; kę l'iphe, jiru mgboko bųlephu iphe-kpaal, shitaru ẹphebedua l'ęka. Ya e-kpochafu

† Ọ bų ndu-a b'e ku Nefilimu. ẹphe bų ụnwu Anaku, gbagbaaru ogologo; gbaa mkparawa; bųru ndu emeje iphe-kpaal. Nefilimu ta bųkwa ẹpha madzų; tọ bų ẹpha mkpukpu.

ndiphe; mebyishia mgboko. ¹⁴ Ọo ya bų; gude oshi gofa kųa eze ųgbo. Nggų atų-bushia ya mkpura mkpura; gude ųmu chia ya l'ime iya; mę l'azų iya. ¹⁵ Ọwaa ęge iigude kųa ya ndọ-ọ: eze ųgbo ono a-dų ụkporo nkwo-ęka iri l'ise l'ogologo; ųsa iya adų ụkporo nkwo-ęka ẹbo lę nkwo-ęka iri; eli iya adų ụkporo nkwo-ęka lę nkwo-ęka iri. ¹⁶ Nggų abya akų-chia eli ųgbo ono akų-chi t'ọ gude nkwo-ęka lanų ka l'eli. Ii-kų ųgbo ono t'ọ dų mkpọ-kfu ęto; nggų eye ibo lę mgberemęku iya. ¹⁷ Ya e-gude utso bya lę mgboko bya erigbushikota iphe, bų iphe nọ ndzų lę mkpuli igwe-a; mbų iphemiphe ọbule, e meru ememe, atų ume. Iphemiphe ọbule, nọ lę mgboko a-bųru kpurupyata. ¹⁸ Obenu lę nggųbedua bę nggų l'iya a-gba ndzų; nggų abahų l'ųgbo ono; nggųbedua; mę ụnwu ngu; mę nyee ngu; mę unyomu ụnwu ngu. ¹⁹ Nggų abya afọo iphemiphe ọbule, nọ ndzų ẹbo ẹbo; okee lę nyee; doke ndzų l'ęke j nọ. ²⁰ Nwęnu, ẹphe l'eli a-dų ẹbo ẹbo dų l'ųdu iya l'ųdu iya byakfuta ngu; anęgu-ęgbudu yęle anų, awų l'ępho adųkwaphu ẹbo ẹbo byakfutakota ngu t'i doke ẹphe ndzų. ²¹ Nggų abya afọo nri iche l'iche doke t'ọ bųru nri, unu l'ęphe a-nọdu eri."

²² Nówa abya emekota iphemiphe ọbule ono ęge ono, Nchileke sųru t'ọ mee ya ono.

Utso ono

7 E meebe; Ojejoje asų Nówa: "T'ọ bahų l'ųgbo ono yęle ndibe iya l'ęphe ha; kę l'ọ bųphu yębedua nwenkinyi iya bę ya phųru, bų onye doberu ęka ndoo l'ogbo-wa. ² Fọta anų, ę ta sọdu nsọ ẹsaa ẹsaa: oke lę nyee. Nggų afọta anų, aasọ nsọ ẹbo ẹbo: oke lę nyee. ³ Fọta ụnwenu ẹsaa ẹsaa l'ųdu iya l'ųdu iya: okee lę nyee; k'ọphu ọo-bya azųfuta ųdu iya lę mgboko ọdo. ⁴ A-nọlephu ujiku ẹsaa nta-a bę ya e-me tę mini chia lę mgboko ụkporo abalj ẹbo: eswe l'ęnyashi; gude rigbushikota iphemiphe ọbule, nọ ndzų, ya meru doke lę mgboko-a."

⁵ Nówa abya ajjiko iphemiphe ọbule ono, Ojejoje sųru t'ọ mee ono mekota.

⁶ Nówa gbawaru ụnu afa l'ụkporo afa iri teke utso ono byaru lę mgboko. ⁷ Nówa yęle ụnwu iya; mę nyee ya; mę unyomu ụnwu iya awųba l'ųgbo ono; t'ęphe gbalaaru utso ono. ⁸ Anų ẹbo ẹbo l'ọphu ę ta sọdu nsọ; mę ọphu aasọ nsọ; mę l'ụnwenu; mękpọ iphemiphe ọbule, awų l'ępho: ⁹ okee lę nyee abyakfutakota Nówa bya awųba l'ųgbo ono ęge ono, Nchileke ziru iya ono. ¹⁰ A nọtsulephu ujiku ẹsaa ono; utso abya eji mgboko.

¹¹ L'afa, kwe Nówa ụnu afa l'ụkporo afa iri; lę mbọku, ọnwa k'ębo dųlephu l'abalj iri l'ẹsaa bę ọgba-mini, nọtsua l'ime ime alj gbafushihuru; a gųhashia iphe, bų ọnu-ųzo mini k'akpamigwe. ¹² Igwe achja mini lę mgboko ụkporo abalj ẹbo: eswe l'ęnyashi.

¹³ Lẹ mbọku ono gẹdegede bẹ Nówa yẹle ụnwu iya, bu iya bu Shemu; Hamu; mę Jafetu; mę nyee ya; mę unyomu ụnwu iya ono ephe ẹto jiko wuba l'ugbo ono. ¹⁴ Anęgu-ęgbudu, dutsua l'udu iya l'udu iya; mę elu, dutsua l'udu iya l'udu iya; mę iphemiphe obule, bu iphe awu l'epho, dutsua l'udu iya l'udu iya; mę unwenu, dutsua l'udu iya l'udu iya; mbu iphemiphe obule, furu ebà bẹ tukoru tsoru ephe bahu l'ugbo ono. ¹⁵ Iphemiphe obule, e meru ememe, nọ ndzu du ẹbo ẹbo byakfuta Nówa; bya abahu l'ugbo ono. ¹⁶ Anu, wubakotaru l'ugbo ono bukotalephu okee lę nyee iphemiphe obule, nọ ndzu; ęge ono, Nchileke suru Nówa t'ọ du ono. E meebe; Ojejoje abya agụ-chia ugbo ono gu-buru ephe ye l'ime iya.

¹⁷ Ukpoto abali ẹbo bę utso ono byakotaru lę mg-boko; mini ono l'aka nshinu akaka l'eye; ugbo ono l'ese atugbu. ¹⁸ Yo buru ęge utso ono abya kulakula l'atugbu bu ęge ugbo ono ese l'eli iya. ¹⁹ Utso ono byataberu; k'ophu bu l'o kpukotaru iphe, bu ugvu ha l'eli lę mg-boko. ²⁰ O byataberu; k'ophu bu l'o gude nkwo-ęka iri l'ise kakota ugvu l'eli. ²¹ Iphemiphe obule, nọ ndzu lę mgboko-a; bę lakotaru l'iyi. Mbu unwenu; elu; anęgu-ęgbudu; iphe, bu iphe nọ lę mgboko; je akpa lę madzu bę bukotaru kpurupyata. ²² Iphemiphe obule, nọ l'eli ali, gude imi atu ume anwushihukota. ²³ Iphemiphe obule nọ ndzu lę mgboko agvu. Mbu madzu; mę anu; iphemiphe obule, awu l'epho; mę unwenu b'e mebyishikotaru lę mgboko. Yo buru Nówa yele iphemiphe obule ono, ephe l'iya nọ l'ugbo ono wafuru.

²⁴ Utso ono dọru lę mgboko ukporo abali ęsaa l'abali iri.

Alala utso ono

8 Obenu lę Nchileke nyatarua Nówa; mę unwu-anu-ęgu; mę elu, ephe l'iya jiko nodu l'ugbo ono. Yo bya emee; pherephere awata ephephe lę mgboko; mini ono awata alala. ² Nchileke abya eworu ogba-mini ime ali phu zu-chishia; woru onu-uzo mini k'ak-pamigwe phu gu-chishikwaaphu. Mini ono achibuhu; ³ watawaphu alala. A nolephu ukporo abali ęsaa l'abali iri; mini ono alawa nshinu. ⁴ Onwa k'ęsaa agbalephu abali iri l'ęsaa; ugbo ono eje je asuru l'ugvu Araratu. ⁵ Mini ono alakpelephu jeye l'onwa k'iri. Yo buru lę mboku mbu l'onwa k'iri ono b'e beberu phu onungonu ugvu.

⁶ A nolephu ukporo abali ẹbo; Nówa abya aguhaa windo, o yeru l'ugbo ono; ⁷ bya ezifu ophegu. Yo je ephephelaaha l'imeli: o -pheru jee; yo pheru laa; gbururu jeye teke mini ono tashihukotaru lę mgboko. ⁸ Yo bya ezifu ndo t'ọ maru mę mini ono; ?ọ tahukotawaru l'eli ali? ⁹ Obenu lę ndo ono ta phudu eke, oo-beru; kele mini kpukwaduru mgboko ekpukpu. Ya ndono; yo

lashia azu lakfube Nówa l'ugbo ono. Nówa amachia ęka; nwuta ndo ono ye l'ime ugbo ono ọdo. ¹⁰ Yo bya anọ ujiku ęsaa; bya eshikwa l'ugbo ono zifu ndo ono ọdo. ¹¹ Ndo ono alatashia l'urenyashi; takpuru mkpekwo oshi olivu ophungu l'onu. Nówa amaru lę mini tahwaru lę mgboko. ¹² Yo nokwaa ujiku ęsaa ọdo; bya ezifukwa ndo ono ọdo. Ndo ono ta latahe.

¹³ Yo be lę mboku mbu l'onwa mbu l'afa, kwe Nówa unu afa l'ukporo afa iri l'afa lanu; mini ono atashihuwa l'ali. Nówa abya ewofu iphe, e gude kuchia ugbo ono; bya aphu lę mini tashihuwaru lę mgboko. ¹⁴ Yo rua l'onwa k'ẹbo gbaru ukporo abali l'abali ęsaa; ali akposhihukotawa nku.

¹⁵ Ya ndono; Nchileke asu Nówa: ¹⁶ "Unu lufuta l'ugbo ono; nggu lę nyee ngu; mę unwu ngu; ephe l'unyomu ephe. ¹⁷ Nggu achifuta iphemiphe obule, nọ ndzu, unu l'iya nọ l'ęke ono: unwenu; mę anu; mękpọ iphemiphe obule, awu l'epho; t'ephe bya azu azuzu zu-jia mg-boko."

¹⁸ To du iya bu; Nówa abya alufuta yele unwu iya; mę nyee ya; mę l'unyomu unwu iya. ¹⁹ Anu ono l'ọ ha; mę iphemiphe obule, awu l'epho; mę unwenu kpamukpamu; mbu iphemiphe obule, ejephe ejephe lę mgboko eshikota l'ugbo ono lufutakota l'udu iya l'udu iya.

²⁰ Nówa abya akpuru Ojejoje enya-ngweja; bya aha-ta anu yele unwenu ndu ophu ę taa sodu nsọ; gwoo ngweja-ukfuru l'ęke ono. ²¹ Ojejoje anulephu mkpo iya; kfu l'ime obu iya; su: "Lę ya te egudehedu okfu ęhu madzu tu ali onu ọdo; kę l'iphe, madzu anodujekpelephu ar l'obu iya shita lę nwata bulephu ęjo iphe. Ophu ya te emebyishihedu iphemiphe obule, ya meru ememe, nọ ndzu ęge-a ọdo.

²² "Jeye ęge mgboko a-nọ-bebe; bę oge okobe iphe l'ali a-nọ;

oge akpata iya anodu.

Oge oyi a-nọ;

oge okpomoku anodu.

Udzu-mini anọ;

winta † anodu.

Eswe a-nọ;

enyashi anodukwaphu;

Ę to nwedu ophu a-nonyaa; to nọhe."

Ndzu, Nchileke yele Nówa gbaru

9 Nchileke abya agoru Nówa yele unwu iya onu; su ephe: "Unu zu; zu-jishia mgboko. ² Unwu anu-ęgu-ęgbudu, nokota lę mgboko; unwenu, ephe l'eli; iphemiphe obule, awu l'epho; mę iphe bu ęma, bu lę

† "Winta" bu teke oyi akagejee atsutsu l'ali mbeke. Obuje tsube l'onwa iri ę nanu; rua l'onwa k'eto l'afa kę mbeke. Iphe yę ya g'eyuru; bu uguru. O bu l'uguru akpohuje nku; udzuzu atuko mgboko tu. Obenu l'oge ke winta; bę mini anoduje achi; suno l'ada. Yoo meje ogude okpa; m'ọ bu moto eswe l'uzo adu ęhuka.

mini bẹ biribiri unu e-gudeje; ẹphe atsuhu unu egvu. ³ Iphemiphe ọbule, nọ ndzụ; l'eme ụkporo a-bụkotaru unu nri. Ọ bụ ẹge ya nụkotaru unu iphe, bụ oshi-ọmi bụ ẹge ya anụ unu iphemiphe ọbule.

⁴ "Ọlobu; unu ba atajekwa anụ; taa ndzụ iya; bụ iya bụ mee ya. ⁵ Ya a-jikwa aji ishi unu. Iphe bụ anegu, gburu madzụ bẹ ya a-jikwa aji ishi onye ono. Madzụ -gburu madzụ ibe iya bẹ ya a-jikwaphu aji ishi onye ono.

⁶ "Iphe bu onye -gburu madzụ kwaphụ madzụ e-gbu iya; kele Nchileke meru madzụ; yọ dū l'ọ bụ Nchileke.

⁷ A -bya l'unubedua; unu jaa àjàjà;

ka ẹsua l'igwe;

unu azua azuzu zụ-jia mgboko."

⁸ Ya ndono; Nchileke asụ Nónwa yele unu iya, ẹphe l'iya jiko nọdu l'ẹke ono: ⁹ "Nta-a bẹ unu l'iya agba ndzụ; unubedua unu l'unwu unu ndu ọphu nọ l'ifu.

¹⁰ Ẹge ono bẹ yele iphe, bụ iphe nọ ndzụ, unu l'iya shi jiko nọdu gbakwaruphu ndzụ; mbụ nwenu; elu; anegu-egbudu; mę iphemiphe ọbule ono, unu l'iya jiko shi l'ugbo ono lufuta ono; mbụ iphemiphe ọbule, nọ lẹ mgboko. ¹¹ Unu l'iya gbaakwaru ndzụ. E te egudehedu utso rigbushia iphe, bụ iphe, nọ ndzụ ọdo. Ọphu o nwedu l'utso, e-mebyishikwada mgboko-a ọdo."

¹² Nchileke asụ: "Ọwaa iphe, a-nọdu ekoshi ndzụ ono, unu l'iya gbaru ono; mbụ ndzụ ono unu l'iya; mę iphe bụ iphe nọ ndzụ; mę l'ogbo ọphu nọ l'ifu agba ono ndọ-ọ. ¹³ Ya wowaru evu-mini dobe l'akpamigwe. Ọ bụ evu-mini ono a-nọdu ekoshi ndzụ ono yele mgboko mgburumgburu gbaru ono. ¹⁴ Teke igwe ruru eruru; -gbaa evu-mini ono; ¹⁵ ya anyata ndzụ, unu l'iya gbaru; unubedua; mę iphe, bụ iphe, nọ ndzụ l'udu iya l'udu iya. Mbụ l'ẹ to nwehedu lẹ mini erigbushia iphe, nọ ndzụ ọdo. ¹⁶ Iphe bụ teke evu-mini gbaru l'urukpu bẹ ya a-phụ iya; nyata ndzụ tutu yoyo ono, yebe Nchileke yele iphe, bụ iphe, nọ ndzụ l'udu iya l'udu iya lẹ mgboko-a gbaru ono."

¹⁷ Nchileke asụ Nónwa: "Ọ bụ evu-mini ono a-nọdu ekoshi ndzụ ono yele iphemiphe ọbule, nọ ndzụ lẹ mgboko-a gbaru ono."

Unwu Nónwa

¹⁸ Unwu Nónwa, shi l'ugbo ono lufuta bụ Shemu; Hamu; mę Jafetu. Yọ bụru Hamu bẹ mụru Kénanu. ¹⁹ Ọ bụ shita l'ẹka unwu Nónwa; ẹphe unwoke ẹto bẹ madzụ shi dzuru mgboko kpamukpamu.

²⁰ Nónwa, bụ onye akoje okfu, bụ iya bụ onye ọdungu, vuru ụzo wata ọko mgbo vayinu. ²¹ Yo be ujiku lanụ; yọ ngua mę, shi l'akpuru vayinu ono. Mę ono egude iya; k'ọphu o wefuru iphe; gbaru ọtu je adaburu l'ulo-

ékwa iya. ²² Hamu, bụ nna Kénanu apha nna iya l'ẹke ọ gba ọtu; je ekfuaru iya unwunne iya ẹphe ẹbo l'etezi. ²³ Shemu; mę Jafetu achita ẹkwa kobetsua onwephe l'ukuvu; kpoo l'azụ l'azụ je apha-kpua ya nna ẹphe ono. Ẹphe eworu ifu ghaa l'ibiyi ọdo t'ẹphe ba phụ nna ẹphe l'ẹke ọ gba ọtu.

²⁴ Mę ono ephohulephu Nónwa l'enyi; yọ bya anua iphe ono, mbuhu-ime iya meru iya ono. ²⁵ Yọ sụ:

"Kénanu bụakwa onye a turu onu. Ọo-buru ohu laaru ohu l'ẹke unwunne iya phẹ nọ."

²⁶ Yọ sụkwaphu:

"T'e tua Ojejoje, bụ Nchileke kę Shemu ẹpha! Tę Kénanu bụkwaru ohu Shemu!

²⁷ Tę Nchileke mekwa tę

Jafetu jaa ajaja!

Tę Jafetu buru

l'ulo-ékwa Shemu;

Kénanu aburu ohu iya!"

²⁸ L'utso ono byatsuaru ono bẹ Nónwa nọru ụkporo afa iri l'esaa l'afa iri. ²⁹ Mkpako afa, Nónwa nọru bụ unu afa ẹbo l'ukporo afa esaa l'afa iri b'ọ nwuhuderu.

Eri unwu Nónwa

10 Ọwaa eri unwu Nónwa, bụ iya bụ Shemu; Hamu; mę Jafetu, bụ ndu ẹphe mụshiru l'utso ono lat-suaru.

Eri Jafetu

² Unwu Jafetu bụ Goma; Mágogu; Madayi; Javanu; Tubalu; Mésheku; mę Tirasu.

³ Unwu kę Goma bụ Ashukenazu; Rifatu; mę Togarama.

⁴ Unwu kę Javanu bụ ndu Elisha; ndu Tashishi; ndu Kítimu; mę ndu Ródu. ⁵ Ndu ono bụ ndu eri Jafetu. Yọ bụru l'ẹphe; bẹ iphe bụ ọha ndu eli-alị; mę ndu butsua l'ikfuli shiru jakashia. Ndu nọnu enwetsuaru ókè-alị nk'ẹphe; nweru okfu-alị nk'ẹphe; nwekwaruphu ikfu nk'ẹphe.

Eri Hamu

⁶ Unwu kę Hamu bụ Kúshi; Íjiputu; Putu; mę Kénanu.

⁷ Unwu kę Kúshi bụ Séba; Havila; Sabúta; mę Réma yele Sabuteka.

Unwu kę Réma bụ Sheba; mę Dedanu.

⁸ Kúshi bụ iya mụru Nimurodu, bụ onye ọdungu, byaru bya aburu oke mkparawa lẹ mgboko. ⁹ Nimurodu bẹ Ojejoje meru; yọ bụru onye achị nta nshinu. Ọ bụ iya kparu iphe aanọduje anma iya l'etu; sụ: "L'onye ọwaa dū l'ọ bụ Nimurodu, Ojejoje meru; yọ bụru iya ka

lẹ kẹ ọchi nta.”¹⁰ Ẹke alì-eze iya byidoru bụ lẹ Babelu; Ẹreku; Akadu; mę Kalune. Ẹke ono nọkota l'alì Shìna.
¹¹ Yo shi l'ẹke ono jaa jarua Asiriya, bụ ẹke ọ nọ meta mkpukpu Nínive; Rehobotu-Iye; Kala; ¹² mę Resenu. Resenu ono nọ lẹ mgbaku Nínive yẹle Kala, bụ iya bụ oke mkpukpu ono.

¹³ Íjiputu bụ iya bụ nna ndu Ludu; ndu Anamu; ndu Lehabu; ndu Nafutu; ¹⁴ ndu Paturọsu; ndu Kafuto; mę ndu Kasuluhu. Ndu Kasuluhu bụ ẹphe metaru ndu Fil-isutayinu.

¹⁵ Kėnanu bụ yẹbedua mųru Sayìdonu. Yọ bųru Sayìdonu ono bụ ọkpara iya. Ọ bųkwaphu Kėnanu bụ nna ndu Hetu; ¹⁶ ndu Jebusu; ndu Amọru; ndu Gigashi; ¹⁷ ndu Hevu; ndu Arųka; ndu Sinu; ¹⁸ ndu Avadu; ndu Zėma; mę ndu Hámatu.

A nọnyaa; ikfu ndu Kėnanu abya ajakashja. ¹⁹ Ókè-alì ndu Kėnanu shi lẹ Sayìdonu nọo jeye e gude ala Géra; mbų jerua Gáza. O shikwaphu lẹ Gáza nọo jeye e gude ala Sódomu; Gómóra; Adama; mę Zeboyimu; mbų jeyewaru lẹ Lasha.

²⁰ Ono bụ ụnwu Hamu ndono; mę ikfu, ẹphe shitsua; okfu-alì ẹphe; mkpukpu ẹphe; mę mba ẹphe l'iche l'iche.

Eri Shemu

²¹ Shemu mųshikwaruphu ụnwegirima unwoke. Nwunne Jafetu k'ogurennya bụ Shemu. Yọ bųru Shemu bụ ochechoroche ụnwu Eba l'ẹphe ha.

²² Ụnwu Shemu bụ Élamu; Ashuru; Afakusadu; Ludu; mę Áramu.

²³ Ụnwu kẹ Áramu bụ Uzu; Hulu; Geta; męfua Mashu.

²⁴ Afakusadu bụ yẹbedua mųru Shela. Shela amųa Eba.

²⁵ Eba mųtaru unwoke labų. Onye lanų b'ọ gųru Pélegu; † kẹ l'a mųru iya teke ndu mgboko kekashihuru. Nwunne kẹ Pélegu ono bụ Jọkutanu.

²⁶ Jọkutanu bụ yẹbedua mųru Alumodadu; Shẹlefu; Hazamaveti; Jera; ²⁷ Hadoramu; Uzalú; Dikila; ²⁸ Obalu; Abímẹlu; Sheba; ²⁹ Ofi; Havila; męfua Jobabu. Ẹphe l'ẹphe ha bųkota ụnwu Jọkutanu.

³⁰ Ẹphe buru tsube lẹ Mésha jerua e gude ala Sefa laa l'ọha, bu l'ugvu, nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata.

³¹ Yọ bųru ụnwu Shemu ndono; l'ikfu l'ikfu; okfu-alì ẹphe; alì ẹphe; mę mba ẹphe l'iche l'iche.

³² Ndu ono l'ẹphe ha bųkota eri ụnwu Nówá; l'ẹge ẹphe, shi fọkashia bųsuaru ikfu; shikwaphu ẹge ono ghọtsua mba iche l'iche. Ọ bụ ẹphebedua bẹ bakashihuru nų; ghọo mbakeshi; dzuru mgboko l'utso ono byatsųaru.

Origodo ụlo-eli Babelu

11 Ndiphe gbaa mgburumgburu bụ okfu-alì lanų bẹ ẹphe shi ekfu; olu ẹphe abųru nanų. ² Ya ndono; yo be teke ndiphe tųgburu ụzo ẹnyanwu-ahata; je aphua ẹke alì daburu swanmangu l'alì Shìna; ẹphe eje ebukobe l'ẹke ono.

³ Ẹphe asų onwẹphe: “Unu bya t'ayi yọo ẹja hųa ya l'ọku hų-ghee ya ahų-ghe.” Yọ bųru ẹja ono, ẹphe yọshiru ayọyo ono bẹ nọ ọzori mkpuma. Ẹphe abya egude korota nyja ya ọzori ẹpoto. ⁴ Ẹphe asų: “Unu bya t'ayi metaru onwayi mkpukpu; t'ayi kpua origodo ụlo-eli, e-je etsukfuru l'igwe. Ọo ya bų; ayi abųru ndu aamaru ẹpha ayi; k'ọphu ayi ta agbakashihudu dzuru mgboko.”

⁵ Tọ dų iya bų; Ojejoje abya enyizita tẹ ya phų mkpukpu ono yẹle origodo ụlo-eli ono, ụnwu eliphe akpų ono. ⁶ Yọ bya asų: “Ndu-a bųkwa ndu lanų; l'ekfukota okfu-alì lanų; bya awata ome iphe-a. Ẹ to nwekwa iphe, ẹphe chịru idzu ememe, ẹphe ẹ-te megheđu. ⁷ Unu t'ayi nyizita je akpakaa okfu ẹphe; t'ẹ b'ọ dųhe onye a-nọdu anųkwadu iphe ibe iya ekfu.”

⁸ To du iya bų; Ojejoje abya achikashia ẹphe; ẹphe edzuru mgboko; paru ọkpų mkpukpu ono haa. ⁹ Ọ bų iya kparu iphe e gude kua ẹke ono Babelu; kẹ l'ọ bų l'ẹke ono bẹ Ojejoje gbaghashiru ụnwu eliphe okfu; shi l'ẹke ono chikashia ẹphe; ẹphe edzuru mgboko.

Tsube l'oge kẹ Shemu rua l'oge kẹ Ébiramu

¹⁰ Ọwaa eri Shemu:

A nọleruphu afa ẹbo l'utso ono byatsuaru lẹ Shemu nọwaru ọkporo afa ise; Shemu abya amųa Afakusadu.

¹¹ Yọ mųtsua Afakusadu; bya anọfua ụnu afa l'ọkporo afa ise. Ọ mųshikwaruphu ụnwegirima unwoke ọdo; mę ụnwegirima ụnwanyi ọdo tsoke Afakusadu.

¹² Afakusadu abya anọo ọkporo afa l'afa iri ise; bya amųa Shela. ¹³ Yọ mųtsua Shela; bya anọfua ụnu afa l'afa ẹto. Ọ mųshikwaruphu ụnwegirima unwoke; mę ụnwegirima ụnwanyi ọdo tsoke Shela.

¹⁴ Shela abya anọo ọkporo afa l'afa iri; bya amųa Eba. ¹⁵ Yọ mųtsua Eba; bya anọfua ụnu afa l'afa ẹto. Ọ mųshikwaruphu ụnwegirima unwoke; mę ụnwegirima ụnwanyi ọdo tsoke Eba.

¹⁶ Eba abya anọo ọkporo afa l'afa iri l'ẹno; bya amųa Pélegu. ¹⁷ Yọ mųtsua Pélegu; bya anọfua ụnu afa l'ọkporo afa l'afa iri. Ọ mųshikwaruphu ụnwegirima unwoke; mę ụnwegirima ụnwanyi ọdo tsoke Pélegu.

¹⁸ Pélegu abya anọo ọkporo afa l'afa iri; bya amųa Rewu. ¹⁹ Yọ mųtsua Rewu; bya anọfua ọkporo afa iri l'afa tete. Ọ mųshikwaruphu ụnwegirima unwoke; mę ụnwegirima ụnwanyi ọdo tsoke Rewu.

²⁰ Rewu abya anọo ọkporo afa l'afa iri l'ẹbo; bya amųa Sérugu. ²¹ Yọ mųtsua Sérugu; bya anọfua ọk-

† Iphe, “Pélegu” bụ bų “ekekashi.”

poro afa iri l'afa ɛsaa. Ɔ mʉshikwaruphu ʉnwegirima unwoke; mɛ ʉnwegirima ʉnwanyi ɔdo tsoɓe Sérugu.

²² Sérugu abya anɔo ʉkporo afa l'afa iri; bya amɔa Nahɔ. ²³ Yɔ mʉtsua Nahɔ; bya anɔfua ʉkporo afa iri. Ɔ mʉshikwaruphu ʉnwegirima unwoke; mɛ ʉnwegirima ʉnwanyi ɔdo tsoɓe Nahɔ.

²⁴ Nahɔ abya anɔo ʉkporo afa l'afa tete; bya amɔa Téra. ²⁵ Yɔ mʉtsua Téra; bya anɔfua ʉkporo afa ise l'afa iri lɛ tete. Ɔ mʉshikwaruphu ʉnwegirima unwoke; mɛ ʉnwegirima ʉnwanyi ɔdo tsoɓe Téra.

²⁶ Téra abya anɔo ʉkporo afa ɛto l'afa iri; bya amɔa Ébiramu; Nahɔ; mɛ Háranu.

²⁷ Ɔwaa eri Téra:

Téra bɔ iya mɔru Ébiramu; Nahɔ; mɛ Háranu. Háranu bɔ iya mɔru Lótu. ²⁸ Háranu bɛ nwɔhuru nɔ lɛ Úru l'alɔ Kalúdiya, bɔ ɛke a mɔru iya teke nna iya; mbɔ Téra nɔkwaduru ndzɔ. ²⁹ Ébiramu yɛle Nahɔ abya ajɔko lɔa nwanyi. Ɛpha nyee Ébiramu bɔ Seráyi; ɛpha nyee kɛ Nahɔ abɔru Milika. Onye mɔru Milika bɔ Háranu. Yɔ bukwaruphu Háranu ono mɔru Isuka. ³⁰ Ɔphu Seráyi amɔtadu nwa; kɛ l'ɛ tɔo tsɔdu ime.

³¹ Ya ndono; Téra eduta nwatibe iya, bɔ Ébiramu; dutakwaphu Lótu, bɔ nwanwa iya. Lótu ono bɔ nwatibe Háranu. O dutakwaruphu Seráyi, bɔ nyee-nwa iya; mbɔ nyee Ébiramu. Ɛphe ajɔko shi lɛ Úru lɛ Kalúdiya jeshia Kénanu. Obenu l'ɛphe ruru Háranu bukwaduaruphu l'ɛke ono.

³² Téra anɔlephu ʉkporo afa iri l'afa ise; nwɔhu lɛ Háranu.

Nchileke eku Ébiramu

12 Tɔ dɔ iya bɔ; Ojejoje asɔ Ébiramu: “T'ɔ haa mkpɔkpɔ iya; haa ndibe ɛphe; haa ndu ufu ɛphe; lashia alɔ, yɛɓe Ojejoje e-koshi iya.

² “Ya e-me ngu;

nggu abɔru mba,
ha nshinu.

Ya a-gɔru ngu ɔnu;
mee t'ɛpha ngu dee ude.

Nggu abɔru ɔnu-ɔma nɔ ndu ɔdo.

³ Ndu gɔru ngu ɔnu;

bɛ ya a-gɔru ɔnu.

Ndu tɔru ngu ɔnu;

bɛ ya a-tɔ ɔnu.

Ya e-gude okfu ɛhu ngu gɔoru
ndiphe mgburumgburu ɔnu.”

⁴ Tɔ dɔ iya bɔ; Ébiramu atɔgbua ɛge Ojejoje kfuru iya. Lótu etsoru iya. Teke ono, Ébiramu shi Háranu tɔgbua ono b'ɔ nɔwaru ʉkporo afa ɛto l'afa iri l'ise. ⁵ Tɔ dɔ iya bɔ; Ébiramu achɔko ɛku, ɛphe kpataru l'ɔ ha gwota; duta nyee ya, bɔ Seráyi; duta Lótu, bɔ nwa nwunne iya; mɛ ndu, ɛphe shi lɛ Háranu gude. Ɛphe atɔgbua;

yɔ bɔru ɛphe ɔla alɔ Kénanu. Ɛphe ejee jeye ɛphe ejerua ɛke ono.

⁶ Ébiramu phɛ etsoru alɔ ono kwasɛru gbururu jeye; ɛphe erua ɛke eze oshi More gvuru lɛ mgboro Shéke-mu. Teke ono bɛ ndu Kénanu bukwadu l'alɔ ono. ⁷ Ojejoje abyakfuta Ébiramu bya asɔ iya: “Ɔ kwa eri ngu bɛ ya a-nɔkota alɔ-a.” Ébiramu abya akpɔaru Ojejoje, ono byakfutaru iya nɔ ono ɛnya-ngweja l'ɛke ono.

⁸ Ébiramu phɛ eshi l'ɛke ono tɔgbua kwasɛru ʉzo ɛnyanwu-ahata ugvu Bételu; je atɔa ʉlo-ɛkwà ɛphe l'ʉzo ɛnyanwu-arɔba Bételu; l'ibya kɛ ɛnyanwu-ahata Eyayi. Ébiramu erua ɛke ono bya akpɔaru Ojejoje ɛnya-ngweja; nɔdu l'ɛke ono kpɔ-kua ya. ⁹ Tɔ dɔ iya bɔ; Ébiramu atɔgbua chebe ifu l'ʉzo echi-ɛgu ɔhuda.

Ébiramu bu lɛ Íjiputu

¹⁰ Tɔ dɔ iya bɔ; ejo-ɛgu awata ememe l'alɔ ono; Ébiramu phɛ alashia Íjiputu t'ɛphe je ebutota; kɛ l'ɛgu ono ajawa madzɔ agba l'ɛke ono. ¹¹ Ɛphe abahɔdelephu Íjiputu; Ébiramu asɔ nyee ya, bɔ Seráyi: “Ya makwarɔ l'i bɔ nwanyi, manɔkaru mma. ¹² Ndu Íjiputu -phɔa ngu bɛ ɛphe a-sɔkwa l'i bɔ nyee ya. Ɛphe eshi ɛge ono woru iya gɔba; haa ngu t'i nɔdu. ¹³ Sujekwa lɛ nggu l'ia bɔ nwunne; k'ɔphu ɛphe e-gude okfu ɛhu ngu meeru iya ɔhuma; nggu eshikwaphu ɛge ono mee t'ishi iya kpɔ-kfuru.”

¹⁴ Ébiramu phɛ abya erua Íjiputu; ndu Íjiputu aphɔa lɛ Seráyi bɔ nwanyi, manɔkaru mma. ¹⁵ Ndu bɔ ishi l'ɔchichi Fero aphɔlephu Seráyi; je atɔaru Fero ɔnu iya. A bya eduta iya lashia kɛ Fero. ¹⁶ Fero egude okfu ɛhu Seráyi meeru Ébiramu ɔhuma: kpɛɛ ya atɔru; kpɛɛ ya eswi; kpɛkwaa ya phɔ nkakfɔ-igara: oke lɛ nyee; bya eduru unwoke yɛle ʉnwanyi, a-nɔdu ejeru iya ozi nɔ iya. Ɔ kpɛkwaru iya phɔ ɔnya-ivu.

¹⁷ Obenu lɛ Ojejoje byaru bya alɔru ejo iphe-ememe tɔ Fero yɛle ndibe iya; okfu l'ɔ dutaru nyee Ébiramu, bɔ Seráyi. ¹⁸ Ya ndono; Fero abya ekua Ébiramu; sɔ iya: “?Nanɔ ɛge ɔ dɔ b'i meru iya egbe iya ɔwaa? ?Bɔ ngɔnu b'ɛ tɔ kadɔru iya l'ɔo nyee ngu? ¹⁹ ?Nanɔ ɛge ɔ dɔ b'i sɔru l'ɔo nwunne ngu nwanyi; nggu ahaa; ya eduta iya tɛ ya je alɔ ya? Ɔwaa nyee ngu! Duta iya tɔgbua!” ²⁰ Fero atɔa iwu tɛ ndu ozi iya chɔfu Ébiramu. Ɛphe abya achɔfu yɛle nyee ya; mɛ iphemiphe ɔbule, o nweru.

Ébiramu yɛle Lótu ebukahu

13 Ya ndono; Ébiramu yɛle nyee ya eshi lɛ Íjiputu chɔta iphemiphe ɔbule, ɛphe nweru; yɔ bɔru ɛphe ɔla echi-ɛgu ɔhuda. Lótu etsoru ɛphe. ² Teke ono bɛ Ébiramu buwa eze madzɔ l'elu; mkpɔla-ɔcha; mɛ mkpɔla-ododo.

³ Ɛphe eshi l'echi-ɛgu ɔhuda ono kwasɛru: ɛphe -shi l'ibiyi ɔwaa; ɛphe alɔfu l'ibiyi ɔphu jeye ɛphe ejerua

Bételu l'èke ono, o kpobejehawaru ọlo-ékwa iya le mgbaku Bételu yele Eyayi ono. ⁴ O bu l'èke ono be Ébiramu vuru ọzo kpua ẹnya-ngweja. Yọ nọdu l'èke ono kpọ-kua Ojejoje.

⁵ Ya ndono; Lọtụ-wa yele Ébiramu yi-wa be nwek-waruphu aturu l'igwe; me eswi; me ọlo-ékwa. ⁶ Yo mee; alị ono te dzuhe ephe ebo; ke l'elu ephe hatabe l'uru; k'ophu bu l'ephe ta anokota-ghehedu l'ekalanu. ⁷ Ya ndono; okfu awata odaru ndu echeru Ébiramu elu; ephe le ndu ophu echeru Lọtụ nk'ia. Teke ono be ndu Kénanu ephe le ndu Pérezu shikwaphu buru l'alị ono. ⁸ A nonyaa; Ébiramu asu Lọtụ: "T'okfu ba adashinuru nggu l'ia; ophu o daru ndu echeru ngu aturu yele ndu echeru yebedua nk'ia; ke le nggu l'ia bukwa ndu onu-ọlo lanu. ⁹ T'ọ bu du alị daburu ngu ege-a l'ifu. T'ayi nokahunu anokahu; t'ayi be akwọkfuhenu l'ekalanu ege-a. Hatakpelephu ekiya ophu ji-la je eburu. O -buru l'ji-la l'eka-ibiyita; yebedua alaa l'eka-utara. Teke bu l'j laru l'eka-utara; yebedua alaa l'eka-ibiyita."

¹⁰ Lọtụ apalia ẹnya bya aphu l'okpa-ugvu Jódanu, nọru je kpa le Zówa be mini nokota ohuma. Yọ duplephu l'obu mgbabu Ojejoje; dukwaphu l'obu alị Íjiputu. Teke ono be Ojejoje te emebyidua Sódomu me Gómóra. ¹¹ Tọ du iya bu; Lọtụ egude eka iya hata okpa ugvu Jódanu kpmukpamu; bya egwota lasha ọzo ẹnyanwu-ahata. Yọ buru iya bu le yele Ébiramu ebukahu: ¹² Ébiramu eburu l'alị Kénanu; Lọtụ eje eburu le mkpukpu lanu le mkpukpu, notsua l'okpa ugvu ono; woru ọlo-ékwa iya kpobe le mgboro Sódomu. ¹³ Ndu Sódomu bu ndu, teru iphe, du eji ote uswe; buru ndu menukaru ejo iphe l'èke Ojejoje nọ.

¹⁴ Ya ndono; Lọtụ alufutsulephu; Ojejoje asu Ébiramu: "Palia ẹnya lee l'uzo isheli; me l'uzo ohuda; me l'uzo ẹnyanwu-ahata; me l'uzo ẹnyanwu-ariba. ¹⁵ Alị ono, i phuru ono be yebe Ojejoje a-nukota nggu l'awa ngu t'unu nweru jeye le tutu yoyo. ¹⁶ Ya e-me awa ngu t'ephe ha l'igwe l'ọ bu eja, nọ l'alị; k'ophu bu l'ọ onye duru ike guta eja, nọ l'alị be a-du ike guta awa ngu. ¹⁷ Gbeshi; tsophekota alị ono maru ege ogologo iya ha; nggu amakwaruphu ege ọsa iya ha; keje ya a-nukota ngu iya."

¹⁸ Tọ du iya bu; Ébiramu ekwe bya afota ọlo-ékwa nk'ia tugbua je eburu l'iku ọswa Mamure l'iku Héburonu. Yọ nọdu l'èke ono kpuru Ojejoje ẹnya-ngweja.

Ébiramu adzọ Lọtụ

14 Yọ buru teke ono be Amurafelu, bu eze ndu Shina; chitaru ndu eze ndu odo; ephe ejeshia ogu. Ndu eze ndu ophu bu Ariyoku, bu eze ndu Elasa; Kedolawoma, bu eze ndu Élamu; me Tidalu, bu eze ndu Goyimu. ² Ndu ephe jeru je etso ogu bu: Bera, bu eze ndu Sódomu; Bisha, bu eze ndu Gómóra; Shinabu,

bu eze ndu Adama; Sheméba, bu eze ndu Zeboyimu; ọwaa eze ndu Béla, bukwa iya phu be eekuje Zówa. ³ Ndu eze k'ikperazu-wa abya edzukoo chita ndibe ephe jeshia ogu le nsuda Sidimu, bu iya megeeru buru Eze Ẽnyimu Únú. ⁴ Iphe, kparu ogu ono bu l'ephe nọru Kedolawoma l'eka afa iri l'ẹbo. Yo be l'afa k'iri l'eto ya; ephe ekwefu ikè l'ephe ta nọhedu ephe l'eka.

⁵ Yo rua l'afa k'iri l'eno; Kedolawoma yele ndu eze ono, wu-kfutaru iya nu ono eje anodu le Ashiterotu Kanayimu lu-gbua ndu Réfa; nọdu le Hamu lu-gbua ndu Zuzu; je anodukwaphu le Shave Kiriyatayimu lu-gbua ndu Emimu. ⁶ Ephe abya eje anodu l'alị ugvu Séyi lu-gbua ndu Họru; lu ephe je akpa le Flu-Paranu, nọ l'iku echi-egu. ⁷ Ephe alatashia azu bya eje anodu le Ẽnu-Mishupatu, bu iya bu Kadeshi; lutakota alị ndu Amaleku kpmukpamu; bya emekputa ndu Amoru, bu le Hazazonu Táma.

⁸ Tọ du iya bu; eze ndu Sódomu; eze ndu Gómóra; eze ndu Adama; eze ndu Zeboyimu; mefua eze ndu Béla, bu iya bu Zówa; awufuta bya eje akwa k'ogu le nsuda Sidimu. ⁹ Ndu ephe kwaberu aburu Kedolawoma, bu eze ndu Élamu; Tidalu, bu eze ndu Goyimu; Amurafelu, bu eze ndu Shina; ọwaa Ariyoku, bu eze ndu Elasa. Ephe adu ndu eze eno l'etso ndu eze ise ogu. ¹⁰ Nsuda Sidimu ono be iduma iduma, epoto korota hatsa nshinu. Yo be teke ndu eze Sódomu me Gómóra ono; ephe le ndibe ephe jederu t'ephe gbalaa; uphodu ephe adalashihu l'iduma ono. Ndu ophu phoduru nu agbaru laa l'ugvu ugvu je anodu. ¹¹ Ndu eze eno ono abya ajiko eku ndu Sódomu me ke ndu Gómóra; me nri ephe gwoo tugbua. ¹² Ephe kpatakwaruphu Lọtụ, bu nwa nwunne Ébiramu; gwoo eku iya; keshinu ophu o bu le Sódomu.

¹³ Onye lanu le ndu ono, gbalaru nu ono; abya ekfuaru iya Ébiramu, bu onye Híburu. Ébiramu bu le mgboro eze ọswa Mamure. Mamure bukwanu onye Amoru; buru nwunne Ẽshukolu me Ana. Ndu ono be ephe le Ébiramu tugbaru buru nanu. ¹⁴ Ébiramu anulephu le nwa nwunne iya b'a kputaru l'ogu; yo kua ukporo unwoke iri l'ise l'unwoke iri l'eshato, a mushiru le nk'ia, bukwaruphu ndu e ziru ege aaluje ogu; ephe achipyabe ephe; gbakfu ephe le Dánu. ¹⁵ Yo rua l'enyashi; Ébiramu abya ekekashia unwoke ono ege ephe e-shi tso ndu ono ogu. Ndu ke Ébiramu ono alu ephe; chia ephe gbururu jeye ephe agbarua Hoba, bu isheli Damásukosu. ¹⁶ Yọ nakota ephe ivu ono, ephe gworu ono; byaedulata Lọtụ, bu nwa nwunne iya yele eku ke yebe Lọtụ; me unwany; mewaru ndu odo, ephe kputaru.

¹⁷ Ébiramu alu-gbutsua Kedolawoma yele ndu eze ono, tso iya nu ono bya alatashia; eze ndu Sódomu abya iya ndzuta le Nsuda Shave, bukwa iya phu be eekuje Nsuda Eze.

¹⁸ Tò dū iya bụ; Melikízedeku, bụ eze ndu Salemu egude buredi; mē mē byakfuta ẹphe. Melikízedeku ono bụ onye achijeru Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ ẹja. ¹⁹ Yọ bya agọoru Ébiramu ọnu; sụ iya:

“Tẹ Nchileke, bụ
Ọkaribe-Kakọta-Nụ
gọru ọnu-oma nū nggube Ébiramu;
Mbụ Nchileke ọphu
bụ iya meru igwe
bya emee mgboko.

²⁰ T'e tua Nchileke, bụ
Ọkaribe-Kakọta-Nụ ẹpha;
Mbụ onye ono, woru ndu
ọhogu ngu ye ngu l'ẹka ono!”

Ébiramu eworu iphemiphe ọbule ono, ọ lútaru l'ọgu ono kee ụzo iri; gworu ụzo lanụ nū iya. ²¹ Eze Sódomu asụ Ébiramu t'ọ haaru iya ndu ọphu bụ madzụ; gwotawaru ọphu bụ ivu nworu.

²² Ébiramu asụ eze ndu Sódomu: “Ya riakwaru Ojejoje angụ; mbụ Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ; onye meru igwe bya emee mgboko; ²³ l'ẹ tọ dudu iphe, shi ngu l'ẹka ya a-nata; mbụ m'ọo eri owu; m'ọ kwanu eri akpọkpa; t'ẹ b'ọ dū teke ịi-sụ l'ọo nggu meru yẹbe Ébiramu; ya abaa eze. ²⁴ Ẹ tọ dukwa iphe, ya anata; gba-haa ọphu ndu ẹphe l'iya yi riwaru eriri; mē òkè ọphu ruberu Ana yẹle Ẹshukolu; mē Mamure. Tẹ ndu onanu hata òkè-iphe ẹphe.”

Ọgba-Ndzụ Nchileke yẹle Ébiramu

15 E mebetsua; Ébiramu abya aphua àphù. L'àphù ono; bẹ Ojejoje sụru iya:

“Ébiramu; ba atsukwa egvu.

Ọ bụ yẹbe Ojejoje bụ
onye egbochitaje ngu nū;
bụru iya bụ obunggo ngu, ha nshinu.”

² Ébiramu asụ iya: “Nnajiufu, bụ Ojejoje; ?bụ ngunu bẹ ịi-nụ iya, ka nwa-a, ya ta mụtadu-a? ?Tọ bụdu Eliyéza-a, bụ onye Damásukọsu-a e-mekochaa ria ẹku iya?” ³ Ébiramu asukwaphu: “Keshinu ẹ tị nūdu iya nwa; bünü l'ọo ohu ono, a mụru l'ufu iya ono e-mekochaa ria iphe iya.”

⁴ Ojejoje asụ iya: “L'ẹ tọkwa onye ono e-ri iphe ngu. Onye e-ri iphe ngu kwa nwata nwoke ọphu shi nggubedua l'ẹhu gēdegede.” ⁵ Yọ bya eduta iya lufu etezi; sụ iya: “T'ọ palia ẹnya lee l'akpamigwe; yọ gụa mkpọkpodo, nọ iya nū ọgu; m'ọ -bụru l'ọo-dụ ike gụkota iya.” Sụ iya: “Ono bụ ẹge awa iya a-ha.”

⁶ Ébiramu ekweta iphe ono, Ojejoje kfuru ono. Yọ gụaru iya ẹya l'odobé-ẹka-ndo.

⁷ Ojejoje asukwa iya phụ: “Ọo yẹbe Ojejoje bẹ shi lẹ Úru l'alị Kalúdiya dufuta ngu tẹ ya bya anụ ngu alị-a t'ọ bụru nke ngu.”

⁸ Ébiramu asụ iya: “Nnajiufu, bụ Ojejoje; ?nanụ ẹge ya e-shi maru l'alị ono a-bụ nk'ia?”

⁹ Ojejoje asụ iya: “Kpọtaru iya ada eswi; mē ada egwu; mē ebyila, gbatsụaru afa ẹto ẹto; nggu eyekwa iya phụ ndo; ọwaa kparakobe.”

¹⁰ Ébiramu ajiko iphe ono wotaru iya; bya atukota iya ibè. Yọ bya eworu ibè iya ono doo; k'ọphu o chegbat-suaru onwiya ifu. Ndu ọphu bụ ụnwenu b'ẹ tọ tudu ibè. Ọ haru ẹphe ẹge ono. ¹¹ Yo be teke ụnwenu, erije anụ byaru t'ọ bya avukaa anụ ono; Ébiramu achikashia ya.

¹² Ẹnyanwu anyihudelephu; oke mgbenya abya avota Ébiramu. Ọchi, dū egvu abya agbaa l'ẹke ono; k'ọphu bụ l'egvu iya gbe bya egude iya. ¹³ Ojejoje asụ iya: “T'ọ doo ngu ẹnya ọhuma l'eri ngu e-mekochaa bụru mbyamumba l'alị, ẹ tabudu nk'ẹphe. Ee-me ẹphe ohu; kpa ẹphe ẹhu l'ẹke ono ụnu afa. ¹⁴ Obenu l'ọha ono, ẹphe e-jeru ozi l'ọ bụ ohu ono bẹ ya a-nụ aphụ. E -megelephu bẹ ẹphe e-vu ẹku, ha nshinu lata. ¹⁵ A -bya lẹ nggubedua; ịi-ka nka; laa l'oge nka-ezekuna nke ngu l'ẹhu-gudangu. ¹⁶ O -rua l'ogbo k'eno bẹ eri ngu a-lata azụ l'ẹke-a; kẹ l'iphe, dū ẹji, ndu Amọru eme te ebuhudua.”

¹⁷ Yo rua l'ẹnyanwu nyihutsuaru; ọchi abyawa; ite, a kpọberu ọku, akpọ tūtutu yẹle itsu-ọku, enwu phophopho abya eshijahu ibè anụ ono ẹbo. ¹⁸ Yọ bụru mbọku ono bẹ Ojejoje yẹle Ébiramu gbaru ndzụ. Yọ sụ Ébiramu: “Ọ bụ eri ngu bẹ ya nūru alị-a; tsube lẹ Ẹnyimu Íjiputu jeye lẹ Ẹnyimu Yufurétusu. ¹⁹ Mbụ alị ndu Kenu; kẹ ndu Kenazu; kẹ ndu Kadumọnu; ²⁰ kẹ ndu Hetu; kẹ ndu Pérezu; kẹ ndu Réfa; ²¹ kẹ ndu Amọru; kẹ ndu Kénanu; ọwaa kẹ ndu Gigashi; mē kẹ ndu Jebusu.”

Héga yẹle Ishimelu

16 Seráyi, bụ nyee Ébiramu ta mụtaduru iya nwa.

Ọ bụ lẹ Seráyi nwekwanuru nwamgbọko Íjiputu, ọ gbaru ohu. Ẹpha nwamgbọko ono bụ Héga. ² Ya ndono; Seráyi asụ Ébiramu: “Ẹge Ojejoje mewaru; ya ta mụta nwa; bẹ nggu l'ohu iya-a a-zekwa t'a maru; ?ya e-shi iya l'ẹka nweru ụnwegirima?”

Ébiramu ekweta iphe, Seráyi kfuru. ³ Ébiramu buwaru afa iri lẹ Kénanu teke Seráyi, bụ nyee ya dutaru nwamgbọko Íjiputu ono, bụ ohu iya ono dee ya t'ọ luru. ⁴ Ébiramu yẹle Héga abya azẹ; yọ tsuta ime.

Yọ maleruphu lẹ ya dụwa ime; to nwehe iphe ọ gubekwaduru nnufu † iya ono. ⁵ Seráyi asụ Ébiramu: “Iphe-ẹhuka-wa, ya eje-wa kwa nggu b'o shi l'ẹka. Ya

† nnufu Lẹ ome-l'alị kẹ Ikwo; bẹ “nnufu” bụ (1) nwanyi, gude nwatibe nwanyi ọdo; m'ọ kwanu (2) nwanyi, bụ iya gude nwanyi ọdo, nji iya lútaru yeru iya l'ulo (Mbụ 16:4, 8, 9)

dutaru ohu iya dee ngu. Yò maleruphu lẹ ya dọwa ime; to nwehe iphe ọ gubekwaduru iya. Ọ kwa Ojejoje e-kpe ikpe ẹhu nggu l'iya."

⁶ Ébiramu asụ Seráyi: "Ohu ngu ono kwa nggu b'ọ nọ l'ẹka. Ọ kwa ẹge dọ ngu mma; nggu emee ya." Ya ndono; Seráyi awata ọkpo Héga mkpọnwu; k'ọphu bụ l'a nọnyaar; Héga akwata gbalaa.

⁷ Tọ dọ iya bụ; ojozi Ojejoje aphụa Héga l'iku ọgba-mini, nọ l'echi-ẹgu. Ọgba ono, nọ l'uzo, shiru jee Shu.

⁸ Yọ bya eku iya: "Héga; nggube ohu Seráyi; ?bụ awe b'i shi? ?Bụkwanu awe b'i je?"

Héga asụ iya: "Lẹ ya agbalaru nnufu iya; Seráyi."

⁹ Ya ndono; ojozi ono asụ iya: "Laphu azụ lakfu nnufu ngu. Nggu ewozita onwongu alị meje iphe, ọ sọru t'i mee." ¹⁰ Ojozi ono asụkwa iya phụ: "Lẹ ya e-me tẹ awa iya ha l'igwe; k'ọphu ẹphe a-buru 'agụta agụta."

¹¹ Ojozi Ojejoje ono asụ iya:

"I duka ime;

iphe ịi-mụ aburu nwata nwoke.

Iphe, ịi-gụ iya bụ 'Ishimelu'; †

kele Ojejoje nwaru ẹkwa, ịira

t'a gbaaru ngu mkpu.

¹² Ọ-buru nkakfu-igara ọswa;

l'etso onyemonye ọbule okfu;

onyemonye ọbule

l'etsokwa iya phụ okfu.

Yele unwanne iya e-buru

lẹ mgbal-l'ogu."

¹³ Yo woru ẹpha gụa Ojejoje, bụ onye ono, kfuru yeru iya ono. Iphe, ọ gụru iya bụ Ẹlu-Royi, bụ iya bụ

"Nchileke, ẹnya iya dọ l'ẹke, ya nọ;" kele Héga sụkwannuru: "Ya gbe phụwanu Nchileke; nọdukwadua ndzụ."

¹⁴ Ọo ya kparu iphe, a gụru wẹlu ono "Biye-Lahayi-Royi" Ọ nọ lẹ mgbaku Kadéshi yele Beredu jeye nta-a. ††

¹⁵ Ya ndono; Héga abya amụaru Ébiramu nwata nwoke. Ébiramu agụa nwata ono Ishimelu. ¹⁶ Iphe Ébiramu nwaru teke Héga mụru iya Ishimelu bụ ụkporo afa ẹno l'afa ishingwu.

Ndzụ, e gude obu-útsù gbaa

17 Ébiramu anọlephu ụkporo afa ẹno l'afa iri lẹ tete; Ojejoje abyakfuta iya bya asụ iya: "L'ọ kwa yẹbedua, bụ Nchileke bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike. † Tsoje iya t'uta ba dọ lẹ ndzụ ngu. ² Ya e-me tẹ ndzụ, nggu l'iya gbaru vuru ire. Ya emee ngu t'ị jàà ájaja ha l'igwe."

³ Ébiramu adaa kpube ifu l'alị; Nchileke asụ iya:

⁴ "Ndzụ ọwaa, nggu l'iya gbaru-wa bẹ bụwa nke ngu: ịi-buru nna mba, ha l'igweligwe. ⁵ Ẹpha ngu ta abụhedu Ébiramu. Ẹpha ngu bụwa Ébirahamu; kele ya

† Iphe, "Ishimelu" bụ bụ "Nchileke angabeje nchi." †† Iphe, "Biye-Lahayi-Royi" bụ bụ "Ọ-nọ-ndzụ-ele-mu-ẹnya", ‡ Iphe "Ọkaribe-Kakọta-Ike" bụ bụ "Ẹlu Shadayi" bụ iya bụ Nchileke, ẹ to nwedu iphe nyjberu iya nu.

mewaru ngu nna mba, dọ l'igweligwe. ⁶ Ya e-me ngu t'ị zya azuzu nshinu. Ya eshi l'eri ngu mee ọha, dọ iche l'iche; ndu eze eshikwaphu l'eri ngu lufuta. ⁷ Ya e-me ndzụ ono, nggu l'iya gbaru ono t'ọ bụru ọgba-ndzụ, a-nọ gbururu jeye lẹ gbururu. Ọgba-ndzụ ono a-buru ke nggu l'iya; bụru k'unwu ngu l'ogbo ọphu nọ l'ifu; k'ọphu ya a-buru Nchileke ngu; bụru Nchileke k'unwu ngu ndu ọphu abya l'uzo ifu. ⁸ Alị Kénanu l'ọ ha; mbụ ẹke ono, unu bụ mbyamụmbya nta-a ono bẹ ya a-nụ nggu l'eri ngu; t'ọ bụru ọkè-iphe unu jeyewaru; yẹbedua aburu Nchileke ẹphe."

⁹ Nchileke asụ Ébirahamu: "A bya lẹ nggubedua; dobekwa ọgba-ndzụ mu ono; nggubedua; nggu l'unwu ngu ndu ọphu a-bya nụ l'ogbo ọphu nọ l'ifu.

¹⁰ Ọwaa bụ iphe unu e-meje gude dobe ndzụ ono unu l'iya gbaru ono; nggubedua mẹ l'unwu ngu ndu ọphu tso ngu l'azụ: Tẹ ndibe ngu ndu k'unwoke l'ẹphe ha bujekwa útsù. ¹¹ Nggubedua l'onwongu e-bukwaphu útsù t'ọ bụru iphe-ọhubama, a-nọdu ekoshi ndzụ ono, nggu l'iya gbaru ono. ¹² Iphe bụ nwata nwoke, a mụru lẹ nke ngu bẹ ee-bufutaje útsù; m'ọ -nọlephu abalị ẹsato. Iphe, bụ onye nwoke, nọ lẹ nke ngu b'e bufutaje útsù; m'ọ -bụ onye a mụru lẹ nke ngu; m'ọ -bụ onye ọhodo, ẹ-te shidu l'eri ngu, i gude okpoga zuta azuta; ¹³ m'a mụru iya lẹ nke ngu; m'i gude okpoga ngu zuta iya; e bufutaje iya útsù. Ọgba-ndzụ ke yẹbe Nchileke ono, iphe-ọhubama iya nọ ngu l'ẹhu ono a-buru ọgba-ndzụ, a-nọ gbururu jeye lẹ gbururu. ¹⁴ Iphe, bụ nwoke, bụ akpapyi; mbụ onye ẹ te budu útsù; t'e bufukwa iya ebufu; ke l'ọ dakawaru ọgba-ndzụ ono."

¹⁵ Nchileke asụkwaphu Ébirahamu: "A bya lẹ ke Seráyi, bụ nyee ngu; be ekujehekwa iya Seráyi. Ẹpha iya buakwa Séra. ¹⁶ Ya a-gọru ọnu-oma nụ iya; mee ya t'ọ mụtaru ngu nwata nwoke. Ya a-gọru iya ọnu-oma; mee ya t'ọ bụru nne, mụru ọha, dọ iche l'iche. Ya eshikwa iya phụ l'ẹhu fota ndu eze."

¹⁷ Ébirahamu adaa kpube ifu l'alị; chĩa ọchi; sụ onwiya: "Bụ yẹbe nwoke, nwaru ụkporo afa ise bẹ aamụtaru nwa nta-a tọ? Tẹmanu; ?bụ Séra ọphu nwaru ụkporo afa ẹno l'afa iri bẹ a-mụ-ghekwa nwa?" ¹⁸ Ébirahamu asụ Nchileke: "Byiko; tẹ Ishimelu nọdukpooru iya nụ ndzụ; ẹnya ngu anọdu l'ẹke ọ nọ!"

¹⁹ Nchileke asụ: "Ọ dọ mma. Ọbule nyee ngu; mbụ Séra a-mụtaru ngu nwata nwoke. Iphe ịi-gụ iya bụ Áyizaku. Áyizaku ono; mẹ eri iya ndu ọphu etso iya l'azụ bẹ ẹphe l'iya a-gba ndzụ, a-nọ gbururu jeye lẹ gbururu. ²⁰ Ọ -buru ke Ishimelu bẹ ya nwaru iphe, i kfuru. Ya a-gọru ọnu-oma nụ iya; mee ya t'ọ zya bụru ọ-jaa-jagba-ẹgu; mbụ t'ọ zya ịnyinwuru. Ọo-buru nna ndu ishi iri l'ẹbo; ya emekwa ya phụ t'ọ bụru mba, ha nshinu. ²¹ Obenu l'ọ bụ lẹ Áyizaku bẹ ya a-kpọbe ọgba-ndzụ iya ono; mbụ onye Séra a-mụtaru ngu egbe nta afa ọdo." ²² Nchileke ekfuebetsuaru Ébirahamu iphe ono; paru iya haa tųgbua.

²³ Mboku ono gēdegede bē Ébirihamu dutaru nwatibe iya kē nwoke; mbu Ishimelu; ndu ohu odo, a mūshiru lē nk'iya; mē ndu ophu o gude okpoga iya zūta azūta bushikota útsù. Iphe bu unwoke, nō lē nk'iya b'o bukotaru útsù, bu iya bu ēge Nchileke sūru t'o mee ya. ²⁴ Ébirihamu nōwaru ūkporo afa ēno l'afa iri lē tete b'o buderu útsù. ²⁵ Nwatibe iya; mbu Ishimelu bē gbaru afa iri l'eto; bua nkiya. ²⁶ O bu ujiku lanu ono b'e buru Ébirihamu yēle nwatibe iya, bu Ishimelu útsù. ²⁷ Unwoke, bukota lē kē Ébirihamu l'ephe ha: ndu ophu a mūru amūmu lē nk'iya; mē ndu ophu a zūtaru azūta l'ēka ndu ophodo; bē ephe l'iya jiko bukota útsù.

Umadzu eto, kpakfutaru Ébirihamu

18 Ya ndono; Ojejoje abya abyakfuta Ébirihamu lē mgboro oswa Mamure; l'ēke o nō l'onu ūlo-ékwa iya l'echi oke-eswe. ² Ébirihamu apalia enya phūa unwoke eto, vudonyabe iya nū. Yō phūlephu ephe; zilihu l'onu-ūzo iya gbakfushia ephe. Yō gbakfu ephe bya ebyiaru ephe ikpere; ³ sū ephe: "Onye nwe mu nū; o -būru lē ya tūbaru ngu l'obu; be eswetakwa kē yēbe nwozi ngu. ⁴ T'e kutaru unu nwa mini t'unu kwōo okpa; tūta ume lē mkpuli oshi-a. ⁵ Yēbedua achokwanuaru unu iphe t'unu ria; ēge ike a-dū unu t'unu jeshia iphe, unu eje; keshinu ophu unu batawaru kē yēbe nwozi unu."

Ephe asū iya l'ēge o kfuru dūa mma.

⁶ Ébirihamu emewaphu ēgwegwa bahushia lē ūlo-ékwa iya; jekfube Séra; je asū iya: "Ngwaa; mee ēgwegwa tūta ntū iphe eegudeje eme buredi ogbonga eto; gwōo; gude mee buredi."

⁷ Yō bya agbaru jeshia l'ēke eswi iya dōru; je afoṭa nwada eswi, dū nwa pēlepele; kpēe nwozi iya. Yō kpūta iya je egbu; bokashia; woru iya shia. ⁸ Yō bya apata era eswi yēle manū, e gude era eswi mee; mē anū nwada eswi ono doberu ephe. L'ephe wataru ori nri ono; b'ō byaru bya evudonyabe ephe lē mkpuli oshi ono.

⁹ Ephe aji Ébiriham ēke nyee ya nō.

Yō sū ephe l'ō nōkwa lē ūlo-ékwa phū l'ekaphu.

¹⁰ Ojejoje asū iya: "L'egbe nta-a akele; bē ya a-lata azū; nyee ngu; mbu Séra amūa nwata nwoke."

Séra bē nō l'onu-ūzo ūlo-ékwa ono, Ojejoje gharu azū ono gebe nchī. ¹¹ Ébirihamu yēle Séra bē kahūwaru nū; ogurennya ephe ahatsūwa nshinu; k'ophu bu lē Séra ta aphūjehedu nsō iya. ¹² Séra egude obu iya tū-kpēe ochi; sū: "Bū nta-a lē ya kahūtsuaru; nnajiufu iya akahūkwaphu ēge-a bē o-lakwadūru iya l'ūlo odo."

¹³ Ojejoje asū Ébirihamu: "Bū ngūnu kparu iphe Séra chīru ochi; l'aji ēge ya e-shikwadu mūta nwa nta-a, ya kahūwaru ēge-a? ¹⁴ O nweru iphe, akpoje Ojejoje ēka?

Ya a-laphuta azū l'ògè teke ono, ya tūru ono l'akele; teke ono bē Séra a-mū nwata nwoke."

¹⁵ Séra egude oṭsu egvu; tūa ego lē ya ta chīdu ochi. Nchileke asū iya l'ō chīrua ochi.

Ébirihamu arō arō ēhu ndu Sódomu mē Gómóra

¹⁶ Unwoke ono aladēlephu; chebe ifu l'ūzo Sódomu. Ébirihamu etsoru ephe t'ō duribe ephe. ¹⁷ Ojejoje asū: "Nanū ēge ya e-shi domiaru Ébirihamu iphe, ya abya ememe edomi; ¹⁸ keshinu Ébirihamu e-mekochaa būru eze mba; būru l'ēka iya bē ya e-shi gōoru iphe bu mbakeshi lē mgboko-a oṅu. ¹⁹ Ya fōtawaru iya t'ō būru onye a-kpō-ziru unwu iya ūzo; yēle ndibe iya ndu ophu etso iya l'azū; t'ephe tsoru ūzo kē yēbe Ojejoje, bu iya bu t'ephe meje iphe, vudo nhamūnha; mē iphe, gbaru ephe; k'ophu yēbe Ojejoje e-mekwanuru Ébirihamu iphe, ya kweru iya ūkwa iya."

²⁰ To dū iya bu; Ojejoje asū: "Lē mkpu, e chiwaru kpua ya l'okfu ēhu ndu Sódomu mē Gómóra bē hawa nshinu. ²¹ Ya ejewa tē ya je amaru: Ejo iphe, ephe eme; ?ō dū-tabe ēji ēge aatū oṅu iya? Teke ē tō dūdu; ya amakwarūphu."

²² Unwoke ono aghachi kwasēru ūzo Sódomu. Obenu lē Ébirihamu vudophu Ojejoje l'ifu l'ēke ono. ²³ Ébirihamu abya akpīrita iya ntse; sū iya: "Ii-gbukobe ndu doberu ēka ndoo; ephe lē ndu eme iphe, dū ēji tō?"

²⁴ O -būru lē ndu doberu ēka ndoo ruru ūkporo ūmadzu ēbo l'ūmadzu iri lē mkpūkpū ono; ?ii-mebyishikwa iya phū tō? ?Tii gudedu okfu ēhu ūkporo madzū ēbo l'ūmadzu iri ophu doberu ēka ndoo, nō iya nū phū haa ephe? ²⁵ Tūswēka; ba ejekwa ome iphe, dū ēge ono; mbū kē t'i gbua ndu doberu ēka ndoo; ephe lē ndu ejo madzū; m'ō bu t'i mee ndu doberu ēka ndoo ēge i meru ndu eme iphe, dū ēji. Tē ejo nrō kwakwaa lē maal! Nggūbe Onye Ikpe kē mgboko-a e-menu iphe, vudo nhamūnha."

²⁶ Ojejoje asū: "O -būru lē ya phūru ūkporo madzū ēbo l'ūmadzu iri, bu ndu doberu ēka ndoo lē Sódomu bē ya e-gudekwa-a okfu ēhu ephe haa mkpūkpū ono l'ōha."

²⁷ Ébirihamu ekfukwaaphu odo; sū: "Owaa ya bya azigabe k'okfu l'anū nggūbe Nnajiufu; lē yēbe onye ē-ta dūdu iphe odo, ya bu; gbahaa udzu-ēja; mē ntū-a; ²⁸ o bu; ?ō -būkwanuru lē ndu ono te rudu ūkporo madzū ēbo l'ūmadzu ire; mbū o -būru l'ephe phōduru ūmadzu ise; t'ephe rua ēge ono eghe-e?"

Ojejoje asū iya: "Ya -phūa ūkporo madzū ēbo l'ūmadzu ise l'ēke ono bē ya te emebyikwa iya."

²⁹ Ébirihamu abyakwa bya aji iya odo; sū: "O -būkwanuru ūkporo madzū ēbo damu b'a phūru eghe-e?"

Ojejoje asū iya: "Lē ya e-gudekwa-a okfu ēhu ūkporo madzū ēbo ono haa ya ememe."

³⁰ Ébirihamu asụ iya: “Nnajiufu byiko; t'èhu be ejekwa ngu oghu eghughu; tẹ ya kfufukwaaru ọdo. ?Q -bụkwanuru ụkporo madzụ l'umadzu iri b'a phuru l'èke ono eghe-e?”

Ojejoje asụ: “L'è ya te emebyikwa iya mẹ ya phụa ụkporo madzụ l'umadzu iri l'èke ono.”

³¹ Ébirihamu asụ: “Keshinu ọpụ ya gbe kerebewanu k'okfu anụ Nnajiufu; ?Q -bụkwanuru l'ọo ụkporo madzụ b'a phuru l'èke ono eghe-e?”

Ojejoje asụ iya: “Lẹ ya e-gude okfu ẹhu ụkporo madzụ ono haa ya emebiyi.”

³² Ébirihamu asụ iya: “Nnajiufu byiko; t'èhu be ejekwa ngu oghu eghughu; tẹ ya kfufukwaa kẹ nwugbo lanụ-a: ?Q -bụkwanuru l'ọo umadzu iri nwenkinyi b'a phuru l'èke ono eghe-e?”

Ojejoje asụ iya: “Lẹ ya e-gudekwa-a okfu ẹhu madzụ iri ono haa ya emebiyi.”

³³ Ojejoje yẹle Ébirihamu ekfugetsulephu; yọ tųgbua; Ébirihamu alashia ufu.

Eemebyishi Sódomu; mẹ Gómóra

19 Yo be l'urenyashi teke unwu ojozi labụ ono jeruru Sódomu; Lótụ anọduwa l'obu-edukfu mkpụkpu ono. Yọ phulephu ẹphe; gbakfube ẹphe; bya ebyia ikpere; kpuberu ẹphe ifu l'alj; ² sụ ẹphe: “Ndu nwe mu nụ; ya arọ unu t'unu bataru lẹ kẹ yẹbe nwozi unu; bya akwọ ọkpa; unu aradu. O -rua l'oswi ụtsu; unu atųgbuwaru jeshia iphe, unu eje.”

Ẹphe asụ iya: “Wawa; l'ẹphe a-radụa l'edukfu.”

³ Yọ ronyaa ẹphe; ẹphe ekwe tsoru iya bahụ nk'ia. Yọ bya akwaaru ẹphe ẹbyee, ha nshinu; gheeru ẹphe buredi, e te yedu iphe, ekoje buredi; ẹphe ataa. ⁴ Ẹphe abyadi ọla l'ụlo; unwoke ndu Sódomu: nwata mẹ ọgurenya eshi l'èke, dụ l'iche l'iche bya agbaa ụlo ono mgburumgburu. ⁵ Ẹphe abya ekua Lótụ; jia ya ẹke unwoke ono, bataru nk'ia l'urenyashi ono nọ. Wo iya t'ọ je edufuta ẹphe t'ẹphe l'ẹphe zẹ!

⁶ Lótụ abya alufu etezi; woru ụzo gụ-chia jekfushia ẹphe; sụ ẹphe: ⁷ “Ndu mu; unu be emebukwaa egbe akpamara ọwaa! ⁸ Unu lekwa; lẹ ya nwekwaru unwu-mgboko labụ, ẹphe lẹ nwoke ta azẹbua. Tẹ ya dufutachiaru unu ẹphebedua; t'unu mee ẹphe ẹge dụ unu mma. Q -bụru k'unwoke ọwaa; unu be ebyikwa ẹphe ẹka; kẹ l'ẹphe kabekwa byaru iya ẹbyee.”

⁹ Ẹphe asụ iya t'ọ kpịriberu ẹphe l'ụzo. Wo iya: “?Bụ nggubedua, bụ mbyamubya-a; gbe emewa nụ t'ị tųru ẹphe ọnu iphe, ẹphe a-nọdu eme tọ.” Wo iya t'ọ kpịribekwaru ẹphe l'ụzo; ọdumeka bẹ ẹphe e-mekwa iya iphe ka ọpụ ẹphe g'e-me ndu ọpụ. Ẹphe enwube Lótụ ẹka ikike; l'enwu iya t'ẹphe gbakpofu ibo ono.

¹⁰ Unwoke labụ ono amachiwaphu ẹka lọbata Lótụ l'ụlo; woru ibo ono gụ-chia. ¹¹ Ẹphe emee; iphe bụ ndu

ono, vudokota l'ọnu ibo ono atsulahaa ishi: nwata mẹ ọgurenya; k'ọpụ ẹphe ta phuhedu ọnu ibo ono.

¹² Unwoke labụ ono aji Lótụ: “?O nweru ndu ọdo, i nweru l'èke-a? ?O nweru ndu i keru nwanyi; unwu ngu ndu k'unwoke; ndu kẹ unwanyi; m'ọ kwanu ndu ọdo, bu lẹ mkpụkpu-wa, nggu l'ẹphe bụ abụbu. Tụkokwa ẹphe dufuta; ¹³ l'ẹphe abyakwa omebyi ẹke-a. Lẹ mkpu, eechi anụ Ojejoje lẹ k'iphe, dụ ẹji ndu ẹke-a eme haakwa nshinu; k'ọpụ o ziru ẹphe t'ẹphe bya emebyishia ya.”

¹⁴ Tọ dụ iya bụ; Lótụ atųgbua je ekfutsuaru iya ndu abya ọlu unwu iya; sụ ẹphe: “Unu mekwaa ẹgwegwa lufu lẹ mkpụkpu-a; kẹle Ojejoje abyaakwa iya emebyishi.” Obenu lẹ ndu ọgo iya ono gbe rịle-ẹ l'ọo ụja bẹ ọobo.

¹⁵ Yo be lẹ gerigeri nchi-abọhu; ojozi ono achishilaha Lótụ ọku; sụ iya: “T'ọ mee ẹgwegwa duta nyee ya; mẹ unwu-mgboko ono ẹphe ẹbo lufu. Ọdumeka bẹ unu l'unu ha a-bụkwaru kpurupyata teke aa-nụ mkpụkpu-a aphụ.”

¹⁶ Lótụ ejeshia ome mgbụgbu; unwoke ono akpụta iya l'ẹka; kpụta nyee ya; mẹ unwu-mgboko ẹbo phụ; kpufu lẹ mkpụkpu ono; kẹle Ojejoje aphuru ẹphe imiko. ¹⁷ Ẹphe alufutatsulephu; onye lanụ asụ ẹphe t'ẹphe gbakwaa ọso ndzụ ẹphe! T'ẹphe ba aghakwa ẹnaya l'azụ; ọpụ ẹphe ejekwa ovudo evudo l'oghẹgu! T'ẹphe gbakwaru latsụa l'ugvu! Ọdumeka bẹ ẹphe a-bụkwaru kpurupyata!

¹⁸ Lótụ asụ ẹphe: “Wawakwa; ndu nwe mu nụ!

¹⁹ Keshinu ọpụ yẹbe nwozi unu tųbaru unu l'obu; unu ekoshiwa l'unu yeru iya obu; dzọwa iya ndzụ; bẹ ya ta agbaghekwa ala l'ugvu: kẹ l'ẹjo iphe-ẹhuka-a a-byakfuta iya; bya egbua ya. ²⁰ Unu lekwa mkpụkpu phụ, nọ l'ẹkaphu. Ẹ to tekwa ẹnaya; tọ ba nwishi. Tẹ ya gbanuru laa l'èke ono ẹge ndzụ e-dzua ya rụ.”

²¹ Nwoke ono asụ iya: “L'ọ dọ mma. Lẹ ya te emebyishidu mkpụkpu ono, ookfu okfu iya ono; ²² Q bụphu t'ọ gbachiłekwaphu lashia ya. L'ẹ to nwekwa iphe, ya eje ememe jeye teke ọ gbaruru ẹke ono.” Q bụ okfu lẹ Lótụ kfuru lẹ mkpụkpu ono ha nwanshi; meru iphe aawataru oku mkpụkpu ono Zówa. †

²³ Lótụ abya eru Zówa; ẹnyanwu-ahata-wa. ²⁴ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje eshi l'imigwe chia ọku nshi-egbe ọchi mini lẹ Sódomu mẹ Gómóra. ²⁵ Yọ bụru ẹge ono b'ọ gude mebyishikota mkpụkpu ono; mẹ iphe, bụ nsụda, nọ iya nụ; mẹ iphe bụ ndu bu iya nụ; jeyekpo l'iphe bụ iphe, futaru efuta l'alj ono. ²⁶ Ya ndono; nyee Lótụ eje eworu ẹnaya ghaa l'azụ; ghọo únú; gvuru l'ọ bụ itso.

²⁷ Yo be l'ọnma-ẹwa ụtsu echile iya; Ébirihamu egbeshi lashia azụ l'èke, o shi nọduhawa Ojejoje l'ifu.

²⁸ Yọ nọdu l'èke ono lee ẹnaya l'ụzo Sódomu mẹ Gómóra; lekota ẹnaya l'ụzo ọkpa ugvu ono. Iphe ọ

† Iphe Zówa bụ bụ “nwanshi”.

phuru abuleruphu enwuru-oku, akpo tututu l'ọ bu ọ-tata-kfukfu ọku.

²⁹ Obenu lẹ teke ono, Nchileke mebyishiru mkpukpu, nọkota l'uzo nsuda ono; b'ọ nyataru-a Ébirihamu; bya edufuta Lọtú l'ẹke ono, o shi buru teke ono, o gude umuruku bya ekpoo mkpukpu ono okpo-ntu ono.

Eri ndu Móabu; mę eri ndu Amọnu

³⁰ A nonyaa; Lọtú awata ọtsu egvu lẹ Zówa. Yo kwe tugbua yele unwegirima unwanyi iya ono ẹphe ẹbo; je eburu l'ime ọgba. ³¹ Yo be ujiku lanu; onye k'ogurennya l'unwegirima ono asu onye ke nwata: "Lẹ nna ẹphe buakwa ogurennya; to bu l'o nweru nwoke, no l'uswe iya ọwaa gbaa mgburumgburu, ẹphe l'ia a-zẹ, bu ẹge emejekpo ya lẹ mgboko, gba mgburumgburu." ³² Wo iya t'ẹphe chee nna ẹphe ono mę. Teke o gudeleru iya phu; ẹphe eje t'ẹphe l'ia zẹ; k'ophu ẹphe e-shi ẹge ono muta nwa t'ẹphe be ribuhu.

³³ Yo be l'enyashi iya; ẹphe abya echee nna ẹphe ono mę; yo gude iya. Onye k'ogurennya ejekfushia ya yele iya azẹ. Ophu nna iya ono amadu teke o byaru bya azenyabe iya; to ma teke o gbeshiru.

³⁴ Yo be echile iya; onye k'ogurennya phu asu onye ke nwata: "Lẹ yele nna ẹphe zekwaru l'enyashi. T'ẹphe chefukwaa ya phu mę l'enyashi-a; nggu eje te nggu l'ia zẹ; k'ophu ẹphe e-shi ẹge ono muta nwa; t'ẹphe be ribuhu." ³⁵ Ẹphe eworu mę chee nna ẹphe ono l'enyashi ono; yo gude iya. Onye ke nwata ejekfu iya yele iya azẹ. Ophu nna iya ono amadu teke o byaru bya azenyabe iya; to ma teke o gbeshiru.

³⁶ To du iya bu lẹ Lọtú eyee unwegirima iya ono ime; ẹphe ẹbo. ³⁷ Onye k'ogurennya abya amu nwata nwoke; gwa ya Móabu. Yo buru Móabu ono bu iphe, metaru ndu Móabu ntanu. ³⁸ Onye ke nwata abya amukwaaphu nwata nwoke; gwa ya Benu-Ami. Yo buru Benu-Ami bu iphe, metaru ndu Amọnu ntanu.

Ébirihamu yele Abyímeleku

20 Ébirihamu eshi l'ẹke ono tugbua shia uzo odu-da; je eburu lẹ mgbaku Kadéshi yele Shu. Yo nonyaa tugbua je ebutota lẹ Géra. ² Yo buru l'ẹke ono be Ébirihamu no su lẹ nyee ya; mbu Séra bu nwunne iya. Abyímeleku, bu eze ndu Géra ezia; e je edutaru iya Séra.

³ Yo be l'enyashi; Nchileke abyakfutashia Abyímeleku lẹ nro; bya asu iya: "L'i buakwa maa. Ishi iya aburu nwanyi ono, i dutaru ono. Nwanyi ono kwa nyee madzu."

⁴ Obenu lẹ Abyímeleku yele nwanyi ono ta zedua. To du iya bu; Abyímeleku asu iya: "Nnajiufu; ?ii-gbu ndu, ẹ-te nwedu iphe, ẹphe meru to? ⁵ Mę Ébirihamu sukwaru iya lẹ nwanyi ono bu nwunne iya. Nwanyi l'on-wiya asukwa iya phu lẹ nwoke ono bu nwunne iya?"

Iphe-a be ya te lebezikwa enya mee; to bu lẹ ya meru iya te ya mebata madzu."

⁶ Nchileke asu iya lẹ nro ono: "L'ọ bu oswi-okfu l'ẹ to lebezidu enya mee ya. L'ọ ya kparu iphe, ya meru t'ẹ b'o meswe yebe Nchileke; mbu te yele nwanyi ono ba azeshi. ⁷ Ngwaa; dulaaru nwoke ono nyee ya; kele nwoke ono buakwa onye nkfuchiru Nchileke. L'oo-kfuru nọ yebe Nchileke l'okfu ẹhu ke nggube Abyímeleku te ndzu dzua ngu. Teke ẹ ti duladuru iya ẹya; makwaru amaru lẹ nggu lẹ ndibe ngu buakwa maa."

⁸ Yo be l'onmewa utsu; Abyímeleku abya ekukoo ndu ozi iya l'ẹphe ha; woru nro ono zeeru ẹphe. Ẹphe anule ya phu; egvu erua ẹphe l'ẹhu. ⁹ Abyímeleku abya ekua Ébirihamu; su iya: "?Bu egbe ngunu? ?Bu awe be ya mesweru ngu, meru iphe i wotaru iphe, du ẹji ophu ha ẹge-a bya ebobe yele ndu alí iya? I mekwaru iya iphe ta dudu ke t'i mee ya ẹya!" ¹⁰ Abyímeleku abya aji Ébirihamu; su iya: "?Bu ngunu kpakporu iphe, i meru iphe ono?"

¹¹ Ébirihamu asu iya lẹ ya riru lẹ keshinu ẹ to nwedu ndu atsú Nchileke egvu, bu l'ẹke-a be ẹphe e-gbu iya l'okfu ẹhu nyee ya. ¹² Odo abukporu nọ lẹ nwanyi ono kwa nwanna iya gedegede. O kwa nna lanu muru yele iya; obule ẹphe te shidu lẹ nne lanu; ya alukwanuru iya. ¹³ Yo be teke Nchileke meru te mu gbeshi l'ufu nna mu wata ogha-phe ẹge-a; mu asu nyee mu ono l'ẹge oo-gude koshi lẹ ya yeru mu obu bu te ọosuje lẹ mu l'ia bu nwunne iphe bu ẹke, ayi jejeru.

¹⁴ Abyímeleku abya ahata aturu iya; mę eswi iya nọ Ébirihamu; bya ahatakwaphu ndu ohu iya: ndu k'unwoke mę ndu k'unwanyi yeru iya ẹya; metsua bya edulataru iya nyee ya, bu Séra. ¹⁵ Yo bya asu Ébirihamu l'ọ bu yebe Abyímeleku be nwekota alí ono, oole enya ono. T'o je ahata ẹke, du iya mma buru.

¹⁶ Yo bya asu Séra lẹ ya nukwaru nwunne ngu unu mkpola-ocha labu l'ukporo mkpola-ocha iri. Ono iphe, ya gude asu ngu paru haa l'ifu ndu unu l'ẹphe yi l'emeswe, e mesweru ngu. L'iswi dukotakwa ngu mma.

¹⁷ To du iya bu; Ébirihamu abya ekfuru nọ Nchileke; Nchileke abya emee Abyímeleku; mę nyee ya; mę unwanyi ndu ophu bu ohu iya; ẹphe awata omu nwa odo; ¹⁸ kele Ojejoje shi mee; iphe bu unyomu Abyímeleku l'ẹphe ha ekekotaru ekeru l'okfu ẹhu nyee Ébirihamu; mbu Séra.

Aamu Áyizaku

21 Ojejoje abya emeeru Séra ẹge o kfurú; bya emeeru iya ẹge o kweru iya ukwa iya. ² Séra abya atsuta ime; mọaru Ébirihamu nwata nwoke lẹ nka; l'ogè teke ono, Nchileke kweru iya ukwa iya ono gedegede. ³ Ébirihamu agwa nwata ono, Séra muru iya ono Áyizaku. ⁴ Áyizaku anolephu abali ẹsato; Ébiri-

hamu ebua ya útsù, bú iya bú ẹge Nchileke sùru t'o meje iya. ⁵ Iphe Ébirihamu nòru b'la m̀deru iya Áyizaku bú ̀kpòro afa ise.

⁶ Séra asù: "Lẹ Nchileke meekwaru tẹ ya m̀a ̀nu-òchi. Ọ kwaphù ẹge ono bẹ iphe, bú onye ǹru iya ǹ e-tsokwaru iya ph̀ m̀a ̀nu-òchi." ⁷ Yò s̀kwaphu: "Bú onye photajeru Ébirihamu lẹ ya e-mekochaa chee nwa ẹra? Ya egbe byalẹ bya am̀taru iya nwata nwoke lẹ nka."

Aachifù Héga yẹle Ishimelu

⁸ Nwata ono abya evua; a m̀fu iya ̀nu l'era. Mbòku ono, a m̀furu iya ̀nu l'era ono; bẹ Ébirihamu gbaru aji, dù egvu. ⁹ Séra abya aph̀a lẹ nwata nwoke ono, Héga, bú nwanyi Íjiputu m̀taru Ébirihamu ono ajalahaa Áyizaku ewena; ¹⁰ sù Ébirihamu: "Chifukwa nwanyi ohu-wa yẹle nwa iya; kẹle nwatibe nwanyi ohu-a yẹle nwatibe nk'ia; mbù Áyizaku ta agbakwaru m̀ba l'iphe ngu."

¹¹ Iphe ono atsùa Ébirihamu l'ehu nshinu; kẹle ọ bú okfu ẹhu nwatibe iya b'e ekfu. ¹² Obenu lẹ Nchileke sùru iya: "Tẹ kẹ nwata ono yẹle nwanyi ono, bú ohu ngu ono ba atsùkwa ngu l'ehu. Mekwaa iphe, Séra kfururu ngu; kẹ l'ọ bú lẹ Áyizaku bẹ awa ngu e-shi jaa. ¹³ Ya e-mekwaphu nwatibe kẹ nwanyi ohu ph̀ t'ọ búru m̀ba k'ẹka iya; kẹ l'ọ búkwaphu nwatibe ngu."

¹⁴ Yo rua l'òma-ewa ̀tsu echile iya; Ébirihamu ewo-ta nri; kuru mini ye l'eda-akpò, eeyeje mini woru ǹ Héga; bya eworu iya dẹe ya l'ukuvu; chifù iya yẹle nwata ono. Ẹphe atùgbua je etsoru echi-ẹgu Besheba ghaphelaha.

¹⁵ Mini, nò l'eda-akpò ono agv̀lephu; yò t̀gbo nwata ono lẹ mkpuli iru lanù l'ẹke ono; ¹⁶ t̀gbua je anòdu iche l'iku ẹke ono; l'ẹke bú a -gbaa akfù; yo jerua ya; kẹ l'o kpeburu lẹ ya ta anòdudu ele nwata ono ẹnya t'ọ nwùhu. Yo kpò-kfuru l'iku ẹke ono; wata ọra ẹkwa.

¹⁷ Nchileke aǹa nwata ono ẹkwa. Ojosi Nchileke anòdu l'imigwe kua Héga; sù iya: "Bú ng̀nu Héga? Ba atsùshi egvu; kẹle Nchileke ǹwaru olu nwata ono l'ẹke ono, ọ zẹ l'ara ẹkwa ono. ¹⁸ Gbeshi; je ekulia nwata ono; heta; kẹle ya e-me iya t'ọ búru m̀ba, ha nshinu."

¹⁹ Nchileke abya emee; ẹnya asahù Héga. Yò ph̀a wẹlu, mini nò; je ekujia mini l'eda-akpò ono; bya echebe nwata ono.

²⁰ Nchileke echee nwata ono jeye yo vufuta. Yo bua l'echi-ẹgu ono ghò ọ-ka-ibe l'ogba akfù. ²¹ Yò búru l'echi-ẹgu Paranu b'o bu; nne iya eje al̀aru iya nwanyi lẹ Íjiputu.

Ébirihamu yẹle Abyímeleku agbaa ndzù

²² Abímeleku yẹle Fìkolu, bú onye ishi ndu soja iya asù Ébirihamu lẹ m̀gbaku ono: "Lẹ Nchileke ǹkwa

swiru ngu eswiru l'iphemiphe ọbule, iime ememe.

²³ Rinuaru yẹbe Abyímeleku angù l'ifu Nchileke l'ẹke-a l'ẹ to nwedu l'ì gbaaru iya ẹregede; yẹbedua yẹle ̀nwegirima iya; mẹ ndu awa iya l'ẹphe ha. Ọ búchia t'ì koshi l'ì yeru iya obu; bya eyeru mkp̀kpù-a obu; mbù mkp̀kpù-a, ì byaru abyabya-a; ẹge ono, ya koshiru lẹ ya yeru ngu ono."

²⁴ Ébirihamu ekweta lẹ ya e-ri-a nte ono.

²⁵ Ébirihamu abya echia Abímeleku ichi kẹ wẹlu, ndu ozi Abyímeleku nataru iya. ²⁶ Abímeleku asù iya: "Lẹ ya ta makwa onye meru iya ǹ; ọphù i kfubukwaaru iya ẹya. Ọ kwa ntanù ọwaa bẹ ya bebe anù iya."

²⁷ Tò dù iya bú; Ébirihamu akp̀ta at̀ru yẹle eswi kpẹe Abímeleku; ẹphe ẹbo ono abya agbaa ndzù.

²⁸ Ébirihamu abya eshi l'igwe at̀ru iya fòta ada at̀ru ẹsaa dobe iche. ²⁹ Abímeleku asù Ébirihamu: "Bú ng̀nu kparu iphe ì fòtaru ada at̀ru ẹsaa ono dobe iche?"

³⁰ Ébirihamu asù iya t'ọ nata ada at̀ru ẹsaa ono t'ọ búru iphe, a-nòdu agba ekebe l'ọ bú iya t̀ru wẹlu-a.

³¹ Tò dù iya bú; e woru ẹke ono g̀a Besheba; kẹ l'ẹke ono bú ẹke unwoke ẹbo ono riru nte.

³² Ẹphe agbatsulephu ndzù ono lẹ Besheba; Abímeleku; mẹ Fìkolu mbù onye ishi ndu soja iya alashia Filisutayinu. ³³ Ébirihamu abya eworu oshi tamarisuku dzaa lẹ Besheba; nòdu l'ẹke ono kpò-kua Ojejoje, bú onye a-nò jeye tutu yoyo. ³⁴ Ébirihamu ebua l'alì Filisutayinu ̀lori.

Nchileke àhù Ébirihamu ama

22 A nọnyaa; Nchileke abya ah̀a Ébirihamu ama; kua ya: "Ébirihamu!" Ébirihamu aza iya.

² Yò sù iya: "Duta nwatibe ngu ono, bú Áyizaku; mbù nwananù ngu ono, i yeru obu ono gude je l'alì Moriya. Teke i ruru bẹ ya e-koshi ngu-a ugvu ẹke ì-nòdu gude nwatibe ngu ono gwooru iya ngweja-ukfuru."

³ Yo be l'òma-ewa ̀tsu echile iya; Ébirihamu enyikobe nkafù-igara iya; duta nwatibe iya ono; mbù Áyizaku; duta ̀madzu labù lẹ ndu ejeru iya ozi; yò búru ẹphe oje ẹke ono, Nchileke kfuru iya ono. Ọ watakarùphù nkù, oo-gude gwoo ngweja-ukfuru ono. ⁴ Yo be mbòku, kwe ẹphe ẹto l'ije ono; Ébirihamu ejenyaa bya apalia ẹnya; ph̀a ẹke ono l'ẹke teru ẹnya. ⁵ Yò sù ndu ozi iya ono t'ẹphe nòdukwa l'ẹke-a; ẹphe lẹ nkafù-igara ono; tẹ yẹle nwata-a jeribefua l'ẹkaphu je abaaru Ojejoje ẹja. Teke ẹphe metsuaru bẹ ẹphe a-lata-a azù byakfuta ẹphe.

⁶ Ébirihamu apata nkù ngweja-ukfuru ono bo nwatibe iya ono; mbù Áyizaku. Yẹbedua egude ọku yẹle mma. Ẹphe ẹbo ayìru t̀gbua. ⁷ Ẹphe ejenyaa; Áyizaku eku iya: "Nna!"

Yò za iya.

Áyizaku asụ iya: “Ọku bẹ nọwa nụ; nkụ anọdu. Ọ bụ; ?nanụhunu aturu, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru ọbu?”

⁸ Ébirihamu asụ iya: “Nwa mu; Nchileke a-nụ-a aturu, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru ọbu.” Ẹphe ẹbo atug-bua; yọ bụru ẹphe ejeje.

⁹ Ẹphe erua ẹke ono, Nchileke kfuru iya ono; Ébirihamu abya akpua ẹnya-ngweja l'ẹke ono; bya eworu nkụ doo ya. Yọ bya ekee nwatibe iya ono; mbụ Áyizaku ẹgbu; pata iya tų-kobe l'eli nkụ ono, edoru l'eli ẹnya-ngweja ono; ¹⁰ bya amachia ẹka; wota mma tẹ ya gbua nwatibe ya. ¹¹ Ojozi Ojejoje anọduwaphu l'imigwe kua ya; sụ iya: “Ébirihamu! Ébirihamu!”

Yọ za iya.

¹² Yọ sụ iya: “Be byikwa nwata ono ẹka! Ba dukwa iphe, ii-me iya. Nta-a bẹ ya mawaru l'iitsu Nchileke egvu; kẹ l'i tii seladuru iya ẹka azụ l'ẹke nwatibe ngu ono nọ; mbụ nwananụ ngu ono.”

¹³ Ébirihamu abya apalia ẹnya; phua ebyila, mpo iya gbagaru l'iphe. Yo je akpua ebyila ono gbua ọzori nwatibe iya ono gude gwoo ngweja-ukfuru ono. ¹⁴ Ya ndono; Ébirihamu eworu ẹke ono gụa: “Ojejoje bụ Ọ-kwọ-lẹ-mkpa.” Gbururu jeye ntanụ ọwaa bẹ aasuje: “L'eli ugwu Ojejoje bẹ aa-kwọ ngu lẹ mkpa.”

¹⁵ Ojozi Ojejoje anọdu l'imigwe kua Ébirihamu k'ugbo ẹbo; sụ iya: ¹⁶ “Lẹ yẹbe Ojejoje gudeekwa onwiya ria angụ lẹ keshinu ọphu i du-gheru ike mee egbe iphe ọwaa; ti selaru iya ẹka azụ l'ẹke nwatibe ngu ono nọ; mbụ nwa-nanụ ngu ono; ¹⁷ bẹ ya gofutajeru ngu ọnu; mee t'awa ngu ha l'igwe l'ọ bụ mkpọ-kpodo, nọ l'igwe; ha l'ọ bụ eveve mgbogidi ẹnyimu. Awa ngu phẹ a-luje ọgu luta mkpukpu ndu ọhogu ẹphe. ¹⁸ Ọ bụ l'eri ngu bẹ ee-shi gooru iphe bụ mbakeshi lẹ mgboko-a ọnu. Ishi iya aburu l'i nuru yẹbe Ojejoje okfu.”

¹⁹ E meketsua; Ébirihamu yẹle Áyizaku ejekfushia ndu ozi iya ono; ẹphe ayiru lashia azụ lẹ Besheba. Ébirihamu ebuwaruru lẹ Besheba.

Ụnwu Nahọ

²⁰ A nọkwaru-o jeye; a bya ezia Ébirihamu lẹ Milika mụshiakwaru nwunne iya, bụ Nahọ ụnwegirima.

²¹ Uzu bụ ọkpara. Buzu aburu nwunne iya nwoke yẹle Kemuwelu. Kemuwelu bụ iya bụ nna Áramu. ²² A bya amụa Kẹsedu tsobe Kemuwelu; bya amụa Házo; ọwaa Piludashu yẹle Jidulafu; mẹ Bétuwelu. ²³ Bétuwelu ono bụ yẹbedua bụ nna, mụru Ribéka. Yọ bụru ụnwegirima ẹsato ono bẹ Milika mụtaru Nahọ, bụ nwunne Ébirihamu. ²⁴ Nnufu iya ọphu aza Ruma bẹ mụtaru iya Teba; Gahamu; Tahashu; mẹ Maaka.

Anwuhu Séra

23 Séra nọru ọkporo afa ishingụ l'afa ẹsaa. ² Ẹke ọ nọdu nwuhu bụ lẹ Kiriyatu Araba, bụ iya bụ

Héburonu, nọ l'alị Kénanu. Ébirihamu agua aphụ Séra; kwaa ẹkwa iya.

³ Ébirihamu ahaa odzu nyee ya ono; jekfu ndu Hetu; je asụ ẹphe: ⁴ “Lẹ ya bukwa mbyamụmbya, shi eshishi lakfuta unu l'ẹke-a. Byiko; unu renua ya alị; tẹ ya lia nyee ya-a.”

⁵ Ndu Hetu asụ iya: ⁶ “Onye nwe mu nụ; ẹphebe ndu Hetu sụru: L'i kwa eze madzụ l'ẹphe. Hatalẹphu ili ndibe ayi ọphu katsua ngu mma je elia nyee ngu. Ẹ to nwedu onye ndu-ẹphe, a-jika sụ t'ẹ b'i lishi nyee ngu l'ili iya.”

⁷ Ébirihamu egbeshi bya ebyiaru ndu alị ono, bụ iya bụ ndu Hetu ikpere; ⁸ sụ ẹphe: “Ọ -bụru l'ọ dū unu tẹ ya lia nyee ya bẹ ya ekfu t'unu rọoru iya Éfuronu Zóha; ⁹ t'ọ ree ya ọgba Makupela iya phụ, nọ l'ishi alị iya phụ. Iphe, bụ iphe ọ huru iya ẹya bẹ ya a-kfụ iya l'ifu unu l'ẹke-a; t'ọ bụru ẹke ayi a-nọduje eli odzu.”

¹⁰ Éfuronu ono, bụ onye Hetu ono bẹ yẹle ndu ndu-ẹphe jikokwa-a nọdukota l'obu-edukfu mkpukpu ono. Éfuronu araa ya arara; k'ọphu ndu Hetu, nọ l'ẹke ono nọkotaru iya; sụ Ébirihamu: ¹¹ “Onye nwe mu nụ; wawakwa! Ya sụru lẹ ya nọ l'ifu ndu alị iya-a l'ekfu iya; sụ t'i nwekotaru alị ono l'ọ ha; nggu enworu ọgba ono, nọ iya nụ ono; lia nyee ngu!”

¹² Ébirihamu abya ebyiaru ndu alị ono ikpere; ¹³ sụ Éfuronu: “T'ọ ngabe nchị. Ya a-kfụ aswa alị ono. Nata iya rụ aswa iya; k'ọphu ya e-je elia nyee ya l'ẹke ono.” Ọ kfuru iya; k'ọphu ndu alị ono nọkotaru iya.

¹⁴ Éfuronu asụ iya: ¹⁵ “Onye nwe mu nụ; alị ono dzukwaru unu mkpọla-ọcha. Ọlobu; ?bụ ngunu b'ọ bụ l'ẹke nggu l'iya nọ? Jeru je elia nyee ngu l'ẹke ono.”

¹⁶ Ébirihamu ekweta iphe, Éfuronu huru iya l'alị ono; bya eworu iya kfua ya l'ifu ndu Hetu l'ẹke ono. Iphe, ọ kfuru iya bụ unu mkpọla-ọcha, bụ ẹra iphe, a tataru l'iphe, eegude ere aswa teke ono.

¹⁷ Tọ dū ya bụ; e woru alị Éfuronu, nọ lẹ Makupela ree Ébirihamu. Makupela ọbu nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata Mamure. E reru iya alị ọbu yẹle ọgba, nọ iya nụ; mẹ iphe, bụ oshi, nọ iya nụ je akpaa l'ẹke oke iya jeberu.

¹⁸ Iphe, bụ ndu Hetu, nọ l'ọnu edukfu mkpukpu ono aphua teke e reru Ébirihamu alị ono t'ọ bụru alị iya.

¹⁹ E metsua; Ébirihamu elia nyee ya; mbụ Séra l'ọgba ono, nọ l'alị Makupela ono l'uzo ẹnyanwu-ahata Mamure, bụ iya bụ Héburonu l'alị Kénanu. ²⁰ Tọ dū iya bụ lẹ ndu Hetu eworu alị ono yẹle ọgba, nọ iya nụ rekota Ébirihamu; yọ bụru alị iya ẹke ee-lije odzu.

Áyizaku yẹle Ribéka

24 Nta-a bẹ Ébirihamu kahwaru ọhuma; Ojejoje agowaru iya ọnu l'iphemiphe ọbule. ² Yọ bya ekua onye ọphu kage ọbu ọgurennya lẹ ndu ejeru iya ozi; mbụ onye ọphu elektaru iya ẹnya l'iphemiphe ọbule, o nweru enweru; sụ iya: “Gude iya ẹka l'utakfu;

¹³ gude epha Ojejoje, bu Nchileke k'imigwe; buru Nchileke k'eliphe riaru iya angu l'ẹ tji lụduru nwatibe iya Áyizaku nwanyi lẹ Kénanu-a, epha bu-a; ⁴ mbụ l'ii-jechia l'alj yẹbe Ébirihamu; mbụ lẹ kẹ ndu abubu iya gẹdegede je alutaru nwatibe iya Áyizaku nwanyi."

⁵ Nwozi iya ono aji iya: "Ọ -bụkwanuru lẹ nwanyi ọbu te kwedu l'oo-tsoru iya lata eke-a; ?ya e-duta Áyizaku gude lashia l'alj ono, i shi ono tọo?"

⁶ Ébirihamu asụ iya t'ẹ b'ọ dutakwa nwatibe iya laa eke ono ọdo! ⁷ "Lẹ Ojejoje, bu Nchileke k'igwe, bu onye dufutaru iya l'ufu nna iya; mę l'alj eke, a mụru iya; mbụ onye kfuru nụ iya; bya ekwee ya ụkwa; riru angu yeru iya eya: 'Lẹ awa iya bę ya a-nụ alj-a;' Nchileke e-zi-a ojozi iya t'unu l'ia yiru; k'ọphu ji-lụ-ghe nwanyi l'ẹke ono dulataru Áyizaku l'ẹke-a. ⁸ Ọ -buru lẹ nwanyi ọbu te kwedu tsoru ngu; ẹvu ngu ẹvu ogu. Ọ bụphu t'ẹ b'i dukwa Áyizaku laa eke ono." ⁹ Tọ dụ iya bụ; nwozi ono abya egude nnajiufu iya ono mbụ Ébirihamu eka l'utakfu; riaru iya angu l'okfu ono.

¹⁰ Ya ndono; nwozi iya ono abya akpụta inya-ivu nna-jiufu iya ono iri gude tųgbua; bya egwokwaaphu iphe ọdo, dųtsua mma, nnajiufu iya ono nųtsuaru iya gude; yọ buru iya oje Mesopotémiya. Yo jerua bya abahụ lẹ eke Nahọ bu. ¹¹ Yo rua; bya eruta inya-ivu ono jeshia l'iku wẹlu, nọ l'azụ mkpụkpu ono. Yo rua iku wẹlu ono; bya emee ya; yo byishikota ikpere; k'ọphu ọo-dụ ike nyizita. Teke ono bę bụwa uręnyashi teke unwanyi awufuje je oseta mini.

¹² Onye ozi Ébirihamu ono abya ekfuru nụ Nchileke; sụ iya: "Ojejoje, bu Nchileke kẹ nnajiufu iya Ébirihamu. Mekwaa t'ije iya-a nweru ishi ntanụ! Koshinu l'i yeru nnajiufu iya, bu Ébirihamu obu! ¹³ Mbụ; ọ kwa l'iku wẹlu-a bę ya nọ ege-a; unwu-mgbọko mkpụkpu-a awụ abya oseta mini. ¹⁴ Menua t'unwu-mgbọko ono onye ọphu ya sụru: 'Byiko t'ọ zinua ite iya tẹ ya ngụta mini'; teke nwamgbọko ọbu kweru chebe iya mini ono; bya asụ lẹ ya e-chebefua inya-ivu iya mini; ya amaru l'ọo onye onanu b'i fọtaru nwozi ngu, bu Áyizaku. Ọ bụ iya e-me tẹ ya maru l'i yeruphu nnajiufu iya, bu Ébirihamu obu."

¹⁵ Yo gudekwadua ege ono ekfu anụ Nchileke; ọwaa bụ-wa Ribéka yele ite, o tukoberu l'ukuvu. Ribéka ono bu nwatibe Bétuwẹlu. Betuwẹlu bụkwanu nwatibe Milika. Milika bụ nyee Nahọ. Nahọ aburu nwunne Ébirihamu. ¹⁶ Nwamgbọko ono ama mma nshinu; buru onye doberu onwiya ọgà; kele ẹ to nwedu nwoke, chikahujewaru iya ọkpa. Yọ bya eje lẹ wẹlu ono sejiya mini l'ite iya gude lufuta.

¹⁷ Onye ozi ono abya agbakfukebe iya; sụ iya: "Byiko t'ọ kenua ya nwa mini l'ite iya ono tẹ ya ngua."

¹⁸ Ribéka asụ iya: "Onye nwe mu nụ; ngụta nụ iya!" Teke ono phụ; yọ pazitawaphu ite ono; paru iya l'ẹka; yọ ngụta iya.

¹⁹ Yo chebetsua ya mini ono; sụ iya: "Tẹ ya setafuk-waaruphu inya-ivu iya t'ọ ngua; k'ọphu oo-dzuru iya." ²⁰ Yọ bya awufu-kebe mini l'ite iya ono ye l'ochi-eswi, nọ l'ẹke ono; bya agbaphu azụ lẹ wẹlu ono je esetafua mini ọdo. Yo see mini; jeye yo setakotaru inya-ivu ono mini, dzuru iya nụ. ²¹ Onye ozi ono anọdukpelephu nwandoo l'ege iya t'ọ maru: ?Bụ-a ya bę Ojejoje fọtaru iya ọbu?

²² Inya-kamẹlu ono angutsua mini ono; nwoke ono abya achifuta echi-imi, e gude mkpọla-ododo, ere ire mee; mę mgbalẹka labụ, e gude mkpọla-ododo iri mee gba bę iya. ²³ Yọ bya aji Ribéka onye mụru iya nụ. Ji iya; ?m'o nweru eke epha a-zẹ lẹ kẹ nna iya t'ẹphe je aradu l'ęnyashi-a?

²⁴ Ribéka asụ iya lẹ ya kwa nwatibe Bétuwẹlu ọphu Milika mұtaru Nahọ; ²⁵ sụkwa iya phụ l'ẹphe nwekwaru ẹwu onyingu; mę k'ọkponku nshinu; nwekwaruphu ụlo, epha a-zẹ l'ęnyashi-a.

²⁶ Nwoke ono abya efozeta; baaru Ojejoje eja; sụ iya: ²⁷ "T'ajaja buru kẹ Ojejoje, bu Nchileke nnajiufu mu Ébirihamu; mbụ Ojejoje ono, n-yemobu iya ẹ-ta agvụ-du agvųgvu l'ẹke nnajiufu mu bu Ébirihamu nọ. O koshiwaru l'ọ gbaru tẹ nnajiufu mu ono gude ire iya eka. A bya lẹ mbędua; Ojejoje duwaru mu; mu eruta lẹ k'abubu nnajiufu mu."

²⁸ Nwamgbọko ono agbaru lashia l'ụlo nne iya je atụko iphe ono l'ọ ha kọoru epha. ²⁹ Ribéka nweru nwunne iya kẹ nwoke, aza Lébanu. Lébanu agbachịwaphu jeshia nwoke ono ndzuta lẹ wẹlu ono; ³⁰ kẹ l'ọ phuru echi-imi phụ; mę mgbalẹka ono, Ribéka gba ono; bya anụkwaaphu iphe ono, ọ sụru lẹ nwoke ono kfuru iya ono. Yọ tųgbua jekfushia nwoke ono; rua; yo vudonyabewa inya-ivu iya l'iku wẹlu ono. ³¹ Lébanu asụ iya: "Bata abata; nggube onye Ojejoje gọru ọnu-ọma nụ! ?Nanụ ege ọ dụ b'i vudo eke-a? Ya doziakwaru ngu ụlo eke ji-zẹ; dozikwaaphu eke inya-ivu ngu a-dọru."

³² Tọ dụ iya bụ; nwoke ono abya abahụ l'ụlo ọbu. Lébanu abya atọshia inya-ivu iya ono iphe, o vu; bya achitaru inya-ivu ono l'ẹphe ha ẹwu onyingu; mę k'ọkponku; bya apataru yebedua; mę unwoke, yele iya yi mini t'ẹphe gude kwọo ọkpa. ³³ E mebetsua; a bya egwota nri doberu nwoke ono. Yọ sụ lẹ ya te erikwa nri jeye teke ya kfuodoru iphe, ya byaru.

Lébanu asụ iya t'ọ kfuedu iphe ọbu!

³⁴ Yọ sụ Lébanu lẹ ya bụkwa nwozi Ébirihamu. ³⁵ Lẹ Ojejoje mewaru nnajiufu iya ono iphe-ọma, dų biribiri. Ọ bụwa onye nweru iphe nweshia ya ike. Ojejoje mewaru; yo nweru aturu; nweru eswi; nweru mkpọla-ọcha; mę mkpọla-ododo. Ọ nụkwaru iya phụ ndu ejeru iya ozi: unwoke l'unwanyi; b'ọ byakwaruphu bya anushia ya inya-ivu; mę nkakfu-igara. ³⁶ Séra, bụ nyee

† L'ome-l'alj ndu Hibururu; bę teke madzụ gude ibe iya eka l'utakfu kfuwa okfu; b'ọ bụwa nte; yo ria ya: l'iphe ono, ya kfuru ono; bę ya ta agbanwedu agbanwe.

nnajiufu mu; be mutaru iya nwata nwoke l'ishi ewo. Ébirihamu ewowaru iphemiphe obule, o nweru enweru nukota nwata obu. ³⁷ Nnajiufu mu ono be meru; mu eriaru iya angu; le mu ta aluduru nwatibe iya ono nwanyi Kénanu. ³⁸ L'obu ndu ufu nna iya; mbu l'anya ufu ephe gedegede be mu e-je aluaru nwatibe iya ono nwanyi.

³⁹ "Mu aji nnajiufu mu ono; su iya: 'O -bukwanuru le nwanyi obu te ekwedu l'oo-tSORU mube nwozi ngu-a ala eke ono eghe?"

⁴⁰ "Yo su mu le Ojejoje ono, bu onye, ya abaru eja ono e-duru-a ojozi iya ye te mu l'iya yiru; k'ophu oo-me t'ije mu nweru ishi; k'ophu mu a-lukwanuru nwatibe iya nwanyi l'abubu ephe; mbu l'anya ufu ephe gedegede. ⁴¹ Le mu -jekpowaa l'ufu ephe; ndibe ephe te kwe be evu mu; buakwa evu ogu.

⁴² "Ya ndono; mu abya abyaruta le welu-a ntanu; bya ekfuru Nchileke; su iya: 'Nggube Ojejoje, bu Nchileke nnajiufu mu Ébirihamu; o -buru l'o du ngu mma; byiko menua te ije-a, mu byaru-a nweru ishi. ⁴³ Nta-a be mu vudowa l'iku welu-wa; o -buru l'o nweru nwamgboko, byaru oseta mini; mu -su iya: "Byiko te mu ngutanu mini l'ite ngu ono;" ⁴⁴ o -buru l'o kwetaru chebe mu iya; bya asu le yebe nwamgboko ono e-jekwa echebefua inya-ivu mu; t'onye ono bukwaru onye nggube Ojejoje fotaru nwatibe nnajiufu mu.'

⁴⁵ "Mu egudekwadua ege ono ekfu anu Nchileke l'ime obu; Ribeka l'abyawaphu yele ite, o deru l'ukuvu. Yo bya ejeshia le welu ono je eseta mini. Mu asu iya: 'Byiko t'o chebe mu nu mini.'

⁴⁶ "Yo pazitakebewaphu ite ono, o pa l'ukuvu ono; su mu te mu nguta iya; ege ya e-je esetakwaruphu inya-ivu mu t'ephe ngua."

⁴⁷ "Mu aji iya nwatibe onye o bu.

"Yo su mu le ya bu nwatibe Betuwelu Nahu; onye ophu Milika mutaru iya."

"Mu abya eworu echi-imi ye iya l'imi; bya agbabe iya mgbalaka. ⁴⁸ Mu abya efozeta; baaru Ojejoje eja; jaa Ojejoje, bu Nchileke nnajiufu mu Ébirihamu ajaja; mbu Ojejoje, bu onye duru mu; mu eshia uzo, du mma byaruta eke-a; bya aphua nwata, bu nwanwa nwunne nnajiufu mu, mu a-luru nwatibe nnajiufu mu ono. ⁴⁹ Nta-a bu: o -buru l'unu e-koshi l'unu yeru nnajiufu mu obu; mbu l'o gbaru t'e gude ire unu eka; unu kfuwa te mu maru. Teke e to dudu; unu kfukwaa ya phu te mu maru uzo ophu mu e-shi iya."

⁵⁰ Lebanu yele Betuwelu asu: "O kwa Ojejoje be iphe owaa shi l'eka; ?bukwadu ngunu odo be ephe e-kfu?"

⁵¹ Owaa Ribeka ndo-o; duta iya lashia t'o je aluru nwatibe nnajiufu ngu obu; keshinu ophu o bu ege Ojejoje suru l'odo-du ndono."

⁵² Onye ozi Ébirihamu ono anulephu onu, ephe yeru; byishi ikpere l'ali; baaru Ojejoje eja. ⁵³ Yo bya egwota ngwa, e gude mkpola-ododo; me mkpola-ocha mee

che Ribeka; chakwa ya phu ekwa. O nutsukwaaruphu nwunne Ribeka ke nwoke; me nne iya iphe, eretsua ire nshinu. ⁵⁴ O bu teke ono be yele ndu ephe l'iya yi tukoru bya eria nri; ngua iphe. E metsua; ephe aradu l'eke ono mboku ono.

Yo be l'utsu; nwozi ono asu t'ephe ha ya ru te ya laa lakfu nnajiufu iya.

⁵⁵ Nwunne Ribeka ono yele nne iya aruo ya t'o haa t'ephe le Ribeka nufukpoonu mo bu abali iri; tmanu ephe ayiwaruru lashia.

⁵⁶ Yo su ephe t'ephe be esedeshi iya; l'eke Ojejoje meekwaru ije iya; yo nweru ishi? Wo ephe t'ephe hanua ya te ya lakfu nnajiufu iya.

⁵⁷ Ephe asu iya t'ephe kukpooduanu nwata jiedu iya; t'a maru iphe, oo-kfu. ⁵⁸ Ephe abya ekua Ribeka; ji iya: "M'oo-tSORU nwoke-a to?"

Yo su ephe le ya e-tSORU iya-a.

⁵⁹ To du iya bu; ephe abya eduru Ribeka nu iya; mekwaphu nwanyi, bu iya heru Ribeka teke o ha nwanshi. Onye ozi Ébirihamu ono; me ndu yele iya yi eduta ephe lashia. ⁶⁰ Ephe abyade alala; ndu nwe Ribeka agooru iya onu; su iya:

"Nwunne ayi nwanyi;

zukwaa azuzu buru nne unukurunu!

T'awa ngu lujeeke ogu

luta mkpukpu ndu ohogu ephe!"

⁶¹ Ya ndono; Ribeka yele ndu ozi iya akwakobe bya enyihu inya-ivu ephe; tSORU nwozi Ébirihamu ono. Yo duta ephe; yo buru ephe alala.

⁶² Teke ono be Ayizaku shiwa l'uzo welu Byiye-Lahayi-Royi bya; ke l'eke o bu ebubu bu l'echi-egu uzo ohuda.

⁶³ Yo be l'urenyashi ujiku lanu; Ayizaku ejeshia oghe-egu te ya je amachia ukfu. Yo bya ele enya phua inya-ivu, liberu l'abya. ⁶⁴ Ribeka apalikwaaphu enya; phu Ayizaku; bya eshi l'eli inya-ivu ono nyizita; ⁶⁵ ji nwozi ono: "Nwoke ono, shi l'egu eje abya ono; ?bu onye b'o bu?"

Onye ozi ono asu iya l'o kwa nnajiufu iya. Ribeka achitawaphu ulari-ifu iya phu-kpua onwiya ifu.

⁶⁶ Onye ozi ono abya akokotaru Ayizaku ege ya jeru iya. ⁶⁷ Ayizaku eduta Ribeka duba l'ulo-ekwa nne iya; mbu Sera; yo ghowaphu nyee ya. Yo yeeru Ribeka obu nshinu. Yo buru iya bu l'obu ago-zita Ayizaku le ke nne iya ono, nwuhuru nu ono.

Anwuhu Ébirihamu

25 Ya ndono; Ébirihamu abya alua nwanyi odo, epha iya bu Ketura. ² Ketura amutaru iya Zimuranu; Jokushanu; Medanu; Midiya; Ishibaku; me Shuwa. ³ Jokushanu bu nna Sheba; me Dedanu. Ndu bu ndu eri Dedanu bu ndu Ashuru; ndu Letushi; me ndu Leyumu. ⁴ Unwu Midiya bu Ifa; Efa; Hanoku; Abida; me Eludaa. Ephe l'ephe ha tukoru buru unwu Ketura.

⁵ Ébirihamu atũko iphe, bũ iphe o nweru enweru haaru Áyizaku. ⁶ Obenu lẹ teke ọ nọkwadua ndzũ b'ọ hataru iphe keeru ụnwegirima iya; ndu ọphu nnufu iya pphẹ mụshiru iya. Yọ bya edufushia ụnwegirima ono je edobe l'ụzo ẹnyanwu-ahata t'ẹphe lẹ Áyizaku be ebushiru l'ẹkalanu.

⁷ Iphe Ébirihamu nọru bũ ụkporo afa ẹsato l'afa iri l'ise. ⁸ Ọ karu nka lịkpahu alịkpahu b'ọ nwụhuderu lakfu ndiche iya pphẹ ⁹ Yọ nwụhutsua ono; ụnwegirima iya; mbũ Áyizaku yẹle Ishimelu elia ya l'ogba Makupela l'alị Éfuronu Zóha, bũ onye Hetu. Ogba Makupela nọ l'ụzo ẹnyanwu-ahata Mamure. ¹⁰ Alị ono bũ alị, Ébirihamu zũru ndu Hetu. Yọ bũru l'ẹke ono b'e liru Ébirihamu; mẹ nyee ya, bũ Séra. ¹¹ Ébirihamu anwụhutsulephu; Nchileke abya agọru nwatibe iya; mbũ Áyizaku onu. Teke ono bẹ Áyizaku bu l'iku wẹlu Byiye-Lahayi-Royi.

Ụnwu Ishimelu

¹² Ọwaa eri Ishimelu ọphu nwanyi Íjiputu; mbũ Héga, bũ ohu Séra mұtaru Ébirihamu:

¹³ Ọwaa ụnwu Ishimelu l'ẹge e shi mұa ẹphe: Nebayotu bũ ọkpara iya. Ndu ọphu etso iya nũ bũ Kéda; Adubelu; Mibusamu; ¹⁴ Mishima; Duma; Masa; ¹⁵ Hadadu; Téma; Jeturu; Nafishi; ọwaa Kedema. ¹⁶ Ẹphe l'ẹphe ha bũkota ụnwu Ishimelu; bũkotaru ishi l'ikfu ẹke ẹphe shi. Ọ bũ ẹpha ẹphe b'e gudetsua maru mkpukpu; mẹ edukfu ẹke ẹphe butua l'iche l'iche. ¹⁷ Iphe Ishimelu nọru bũ ụkporo afa ishingu l'afa iri l'ẹsaa b'ọ nwụhuderu. ¹⁸ Eri iya shilephu lẹ Havila bua jeye lẹ Shu lẹ mgboro oke onye lẹ Íjiputu; l'e gude eje Asiriya. Ẹphe l'ụnwu Ébirihamu ndu ọphu ta dũbua lẹ mma.

Jékọpu mẹ Iso

¹⁹ Ọwaa eri Áyizaku Ébirihamu:

Ébirihamu bũ iya bũ nna Áyizaku. ²⁰ Iphe, Áyizaku gbaru bũ ụkporo afa labũ teke ọ luru Ribéka, bũ nwati be Bétuwelu. Ribéka ono bũ nwunne Lébanu. Ẹke ẹphe shi bũ Áramu lẹ Padanu Áramu.

²¹ Áyizaku abya ekfuru nũ Ojejoje l'okfu ẹhu nyee ya; kele o keru ekeru. Ojejoje anũa iphe ono, o kfuru iya ono; bya emee nyee ya; mbũ Ribéka; yọ tsũta ime.

²² Ụnwegirima ono anọdu iya l'ẹpho l'akpa onwẹphe mkpa. A nọnyaa; yọ sũ: "Bũ ngũnu kparu iphe, egbe iphe ọwaa amũru iya ẹge-a?" Yọ tũgbua jeshia ọkpata Ojejoje ishi iya.

²³ Ojejoje asũ iya:

"L'ọ kwa mkpukpu labũ nọ ngu l'ẹpho;

mbũ l'ọ bũ ụmadzu labũ

e-shi ngu l'ẹhu;

kee onwẹphe ẹbo.

Onye lanũ a-ka onye ọphu ike;

onye k'ogurennya a-nọdu

ejeru onye kẹ nwata ozi."

²⁴ Yo rua ya l'ezeda; yo zeda mұa ejima; yọ bũkotaru unwoke. ²⁵ Onye ọphu vu ụzo eke meemee; gbakota eji l'ẹhu iya. Tọ dũ iya bũ; ẹphe agũa ya Íso. ²⁶ Amũ-tsu-ta, aamũ-tsu-ta iya; nwunne iya etsowa iya phũ; sũ-de iya ẹka l'ichirukfu. Tọ dũ iya bũ; a gũa ya Jékọpu. Iphe Áyizaku nọwaru bũ ụkporo afa ẹto teke Ribéka mұshiru iya ụnwegirima ono.

²⁷ Ụnwegirima ono abya evufuta. Íso abũru onye maru ẹnya nta; onye anọduje achi nta l'ẹgu ẹke daburu adaburu. Jékọpu abũru onye eme nggujungguji; l'anọduje l'ufu. ²⁸ Áyizaku yeru Íso obu; kẹ l'anũ ono, oogbuje ono atsoje iya ẹna. Obekwanu lẹ Ribéka bũ Jékọpu b'ọ yeru obu.

²⁹ Yo be ujiku lanũ; Jékọpu l'agwọ ine. Íso eshi nta bata; l'abya ọda mba. ³⁰ Yọ sũ Jékọpu: "T'ọ kọnuu ya ine iya ono, nwuru vij ono tẹ ya ria; lẹ ya adaakwa mba." Ọ bũ iya meru iphe a wataru iya oku Édọmu. †

³¹ Jékọpu asũ iya: "L'ọ kwa; m'ọ -bũru l'ọ haru tẹ yẹbedua bũru ọgurennya." ³² Íso asũ t'ọ lekwa; lẹ ya anwũhuakwa. ?Ya gude k'ogurennya eme ngũnu?

³³ Jékọpu asũ iya t'ọ rioduru iya angũ; woru ọgurennya, gbaru iya nũ nũ yẹbe Jékọpu. Yo kwe; riaru iya angũ; shi ẹge ono woru ọgurennya iya ọbu nũ Jékọpu.

³⁴ Jékọpu abya awẹe Íso buredi; bya akọo ya ine azaku ono, ọ gwọru ono; yo ria. Yo riebetsua ya; ngũru mini ye iya; gbeshi; tũgbua.

Yọ bũru ẹge ono bẹ Iso shi; woru ọgurennya, gbaru iya nũ gbaa mgbukuma.

Áyizaku yẹle Abyímẹleku

26 A nọnyaa; ejo-ẹgu abya abya l'alị ono; t'a gũfukwa ọphu byajeru l'oge kẹ Ébirihamu. Áyizaku alakfu Abímẹleku, bũ eze ndu Filisutayinu lẹ Géra.

² Ojejoje abyakfuta Áyizaku bya asũ iya t'ẹ b'ọ lakwa Íjiputu. T'ọ bukwaru l'alị ono, ya a-sũ iya t'ọ buru ono!

³ Wo iya t'ọ butota l'alị-a; lẹ ya a-nọdu-a swiru iya; ya agokwaruphu onu-oma nũ iya. Kẹ l'ọ bũ nggũbedua; nggu l'awa ngu bẹ ya a-nũkota alị-a l'ọ ha. Ọdo bũ l'iphe, ya riru Ébirihamu angũ lẹ ya e-meru iya bẹ ya e-mekotakwa. ⁴ Ya e-me awa ngu t'ẹphe ha l'igwe l'ọ bũ mkpọ-kpodo, nọ l'igwe. Ya anũ ẹphe alị-a l'ọ ha. Ọ bũ l'eri ngu bẹ ee-shi gọru iphe bũ mbakeshi lẹ mgbokoa onu. ⁵ Ishi iya abũru lẹ Ébirihamu nũru yẹbe Ojejoje okfu; mekota iphemiphe ọbule, ya tọru iya ọkpa iya; dobekotakwaphu ekemu iya l'ọha. ⁶ Tọ dũ iya bũ; Áyizaku eburu lẹ Géra.

⁷ Unwoke ndu ẹke ono akpalahaa ya ishi nyee ya. Yọ sũ ẹphe l'ọ kwa nwunne iya; kẹ l'ọotsu egvu lẹ ya -sũ l'ọ bũ nyee ya bẹ ẹphe e-gbu iya; nata iya Ribéka. Ribéka ọphu bũkwa nũ nwanyi l'ẹke ọoma mma.

† Iphe Édọmu bũ bũ o-nwu-vij.

⁸ Yo be ujiku lanu; Abímeleku, bu eze ndu Filisutayinu epyofu enya le windo iya; phu Áyizaku l'èke ok-pabashi nyee ya, bu Ribéka. Teke ono be Áyizaku buakwaru l'èke ono ulori. ⁹ Ya ndono; Abímeleku abya ekua Áyizaku; su iya: “?O kwa le nwanyi ono be ilu alulu? ?Bu ngunu kparu iphe i suru l'o bu nwunne ngu?”

Áyizaku asu iya: “Le ya rikwaru l'ee-gude okfu iya kpaphua ya?”

¹⁰ Abímeleku asu iya: “?Bu ngunu b'i meru epe ege-a? Ndege o -buru l'onye lanu l'unwoke-wa be jeru yele nyee ngu ono aze; me i-ga emekwa t'a taa ayi uta.”

¹¹ To du iya bu; Abímeleku abya aturu ndu eke ono l'ephe ha ekemu; su l'onye choru nwoke-a; m'o bu nyee ya okfu be ee-gbukwa ebugbu!

¹² Áyizaku abya emebe iphe l'alj ono; iphe emehuru iya nshinu l'afa ono; mbu mehu gbaa mgburumgburu ugbo ukporo ise; kele Ojejoje goru iya onu. ¹³ Yo bya enweru iphe; eku l'abyaru iya; jeye yo buru obaba. ¹⁴ O nweru aturu l'igweligwe; nweru eswi; bya agbashia ohu dobe. A nonyaa; ndu Filisutayinu ejilahaaru iya ijimanya. ¹⁵ Epe abya egude eja vuchishikota iphe, bu welu, unwu ohu nna iya; mbu Ebirihamu, tushiru teke o no ndzu.

¹⁶ Abímeleku asu Áyizaku t'o kwata kwafuru epe l'alj; ke l'o kawa epe ekuku!

¹⁷ To du iya bu; Áyizaku abya akwafu je akpobe ulo-ekwa iya le nsuda Géra; buru l'èke ono. ¹⁸ Áyizaku abya atukwazikota welu ono, a tushiru teke nna iya; mbu Ebirihamu shi nodu ndzu ono; mbu welu ono, ndu Filisutayinu yechishiru le nna iya nwuhutsuaru ono. Yo bya agukwata welu ono epha ono, nna iya shi gushia ya ono.

¹⁹ Ndu ozi Áyizaku egvua nsuda ono; gvuvu mini, doru edodo l'èke ono. ²⁰ Obenu le ndu, echeru ndu Jira elu; me ndu, echeru Áyizaku elu nk'ia wataru odozo welu ono adzodzozo. Epe asu le mini ono bu mini epebe ndu Géra. To du iya bu; Áyizaku agua welu ono Iseku ke l'a sworu iya uswo. ²¹ Epe abya egvua welu odo; ndu Jira adzokfukwaru iya phu. Áyizaku agua onanu Sitina. ²² Yo gbeshi l'èke ono je atua welu odo; to duhe onye dzoru onanu. Yo gua onanu Rehobotu bya asu: “Le nta-a be Ojejoje mewaru t'ephe tusaru ehu l'alj-a nodu iya buru o-jaa-jagba-egu.” †

²³ Yo gbeshi l'èke ono; yo buru iya ola Besheba. ²⁴ Ojejoje abyakfuta iya l'enyasihi ono; bya asu iya: “L'o kwa yebedua bu Nchileke ke nna ngu, bu Ebirihamu.” Wo iya t'e b'o tsukwa egvu; kele ya no-o swiru iya. Ya e-gude okfu ehu nwozi iya; mbu Ebirihamu goru onu-oma nu yebe Áyizaku; mee t'awa iya ha igweligwe.

²⁵ Áyizaku abya akpua enya-ngweja l'èke ono; bya akpo-kua epha Ojejoje. Yo bya egvube ulo-ekwa iya l'èke ono. Ndu ozi iya abya atua welu l'èke ono.

²⁶ Yo buru teke ono be Abímeleku yele Ahuzatu; onye akpo-zijeru iya uzo; me Fikolu, bu onye ishi ndu soja iya shi Géra kpakfuta iya. ²⁷ Áyizaku aji epe: “?Bu ngunu kparu iphe unu abya nk'ia; l'èke ya dukwa unu ashi; unu achifu iya l'alj unu.”

²⁸ Epe asu iya: “L'ephe makporu ohuma le Ojejoje no swiru iya eswiru. Oo ya kparu iphe epe suru l'o du mma te nggu l'ephe ria nte; te nggu l'ephe gbaa ndzu; ²⁹ l'e tji medu epe eji ege ono, e to dudu iphe epe mejeru unu teke ono, unu shi buru ndu-ephe ono. Yo buheruphu ohuma be epe mekotaru unu; bya edufu unu le domangu le rimangu ono. Nta-a be Ojejoje byawaru bya agowaru ngu onu.”

³⁰ Áyizaku abya agbaaru epe aji; epe eria; ngua.

³¹ Yo be l'onmewa utsu echile iya; epe agbaa ndzu. Áyizaku abya edube epe; epe alashia l'ehu-gudangu.

³² Yo buru mboku ono be ndu ozi Áyizaku bya ekfuaru iya ke welu phu, epe turu phu; su iya l'ephe phukwaru iya mini. ³³ Yo gua ya Shiba. Epha mkpukpu ono aburu Besheba jeye ntanu-a. ††

³⁴ Iso anolephu ukporo afa labu; je alua Juditu, bu ada Beri onye Hetu; bya alukwaaphu Basematu, bu ada Elonu, bukwaphu onye Hetu. ³⁵ Epe aburu iphe-ehuka noduru Áyizaku yele Ribéka.

Áyizaku agoru Jékopu onu

27 Yo rua teke Áyizaku kahwaru; k'ophu bu le nka lawaru iya l'enya; yo kua Iso, bu okpara iya.

Yo za iya.

² Áyizaku asu iya: “Nta-a be ya buakwa nwoke ogurennya; to bu le ya maru mboku, ya a-nwuhu. ³ Ngwaa; wota iphe, iigudeje achi nta; mbu eda-akfu ngu; me akfu ngu; gude je l'egbudu je egvua anu; ⁴ gude iya shia nri, atso ena; mbu egbe iya ophu aduje iya mma. Teke i shitsuaru iya; nggu egwotaru iya eya; te ya ria; goru ngu onu; temanu ya anwuhude!”

⁵ Yo buru le teke Áyizaku ekfuru Iso iphe ono be Ribéka nukotaru iphe ookfu. Iso atugbulephu jeshia nta ono; ⁶ Ribéka asu nwatibe iya Jékopu: “Lenu; le ya nukwaru eke nna ngu shi ekfuru nwunne ngu Iso; ⁷ t'o je egvua anu gude shiaru iya nri, atso ena te ya ria; ege ya a-goru iya onu l'ifu Ojejoje; temanu ya anwuhude.” ⁸ Nwa mu; nta-a kwa t'i ngabekwa nchi ohuma; mee iphe-a, ya abyaru ngu ekfuru-a! ⁹ Jee l'èke, elu doru; fota ada egvu labu, du mma; te ya gude shiaru nna ngu nri, du mma. Ya e-shile iya phu ege o-du iya mma. ¹⁰ Teke ya shituaru iya; nggu egwota iya je anu

† Iphe “Iseku” bu bu “uswo”. †† Iphe “Sitina” bu bu “ohogu”.
‡ Iphe “Rehotobu” bu bu “o-jaa-jagba-egu”.

†† Iphe “Shiba” bu bu “Welu Ogba-ndzu”. Iphe odo, o bu bu “Welu esaa”.

nna ngu t'o ria; k'ophu ọo-gọru ngu ọnu; ẹmanu yọ nwuhude.

¹¹ Jékọpu asụ nne iya; mbụ Ribéka: "Mẹ nwunne iya; mbụ Íso gbakwaru ẹji; yẹbedua aburu onye ẹhu kwọru akwọkwo. ¹² O nwekwaru ẹge ọo-dụ; nna mu ejeshia mu ọra ẹka l'ẹhu; ọo-makwa l'ọ bụ ụgho bẹ mu aghọru iya. ?T'oo-medu nụ; yo gbe tị mu ọnu l'ọzori ọnu, ọo-ga agọru mu."

¹³ Nne iya asụ iya: "Nwa mu; ọ -tụa ngu ọnu tẹ ya vukwaru iya! Ọ bụlephu t'i mee iphe, ya sọru t'i mee. Tụgbua je akpọtaru iya eghe ono!"

¹⁴ Ya ndono; yọ tųgbua je akpọtaru nne iya eghe ono. Nne iya abya egude iya mee kẹ nri, atsọ ẹna; mee ya ẹge aduje nna iya mma. ¹⁵ Ribéka abya achita uwe Iso, bụ ọkpara iya; mbụ uwe iya ọphu kakọta oma mma; yee onye kẹ nwata, bụ iya bụ Jékọpu. Uwe Íso ono bẹ shi koro l'ulo Ribéka. ¹⁶ Yọ bya eworu akpọ eghe ono kwee ya l'ẹka; bya aphụ-kpua ya ẹya l'olu ẹke kwọru iya akwọkwo. ¹⁷ Yọ bya aparu nri ono, o shiru, a tsọ ntumatu ono pẹ Jékọpu; nụkwa iya phụ buredi, o gheru ye iya.

¹⁸ Jékọpu egwota iya gwojeru nna iya; je eku iya: "Nna!"

Yọ za iya; bya aji iya: "?I bụ onye; nwa mu?"

¹⁹ Jékọpu asụ iya: "L'ọ kwa yẹbedua, bụ Íso, bụ ọkpara ngu. Ya meekwaru ẹge i ziru iya. Gbeshi nụ nọdu anọdu taa anụ ọbu, ya gburu ọbu; k'ophu ịi-gọru iya ọnu."

²⁰ Áyizaku aji iya: "Nwa mu; ?nanụ ẹge i meru gbukebewa anụ ọbu ẹgwegwa ẹge-a?"

Jékọpu asụ iya: "L'ọ kwa Ojejeje, bụ Nchileke ngu yetaru iya ẹka."

²¹ Áyizaku asụ Jékọpu t'ọ kpịritaedu tẹ ya raedu iya ẹka; maru: ?m'i bụ-a nwatibe iya Íso tẹ tị bụdu?

²² Jékọpu abya ejekfube nna iya, bụ Áyizaku ntse. Yọ bya araphee ya ẹka l'ẹhu; sụ iya: "L'olu ngu kwa olu Jékọpu; obenu l'ẹka ngu bụkwanu kẹ Íso." ²³ Ẹ tọ hụbehedu Jékọpu ama; kẹ l'ẹka iya dọ ẹji ẹji l'ọ bụ kẹ nwunne iya; mbụ Íso. Yọ gọoru iya ọnu; l'ari l'ọ bụ Íso.

²⁴ Yọ jì iya: "?Bụ-a nggu bụ nwatibe iya Íso?"

Jékọpu asụ iya: "Iye-e!"

²⁵ Yọ sụ iya: "Nwa iya; patanuru iya anụ ọbu, i gburu; bya eshia ọbu; k'ophu ya a-ta iya; gọoru ngu ọnu ọbu!"

Jékọpu abya apataru iya ẹya; yọ taa. Yọ bya anụ iya mee; yọ nguru ye iya. ²⁶ Nna iya ono; mbụ Áyizaku asụ iya t'ọ bya bya anmaa ya akpa! †

²⁷ Yo jenyabe iya ntse je anmaa ya akpa. Áyizaku anụ mkpọ uwe iya; bya agọoru iya ọnu; sụ iya:

"Ha! Mkpọ nwatibe iya dọkwa

l'ọ bụ mkpọ ẹgu,

Ojejeje gọru ọnu-oma nụ.

²⁸ Tẹ Ojejeje mekwaa tẹ

igwe chijeru ngu mini;
Yo mekwaaphu ẹke,
i meberu iphe t'o mehujeru ngu.

T'o mee t'i nweru nri;
nweru mee; nweru k'etsushi iya.

²⁹ Tẹ iphe bụ mbakeshi jejeru ngu ozi;
iphe, bụ ọha, nọnu ebyijeru ngu ikpere!

T'ọ bụru nggubedua a-buru
nnajiufu unwunne ngu phẹ;

unwunne ngu phẹ
ebyijeru ngu ikpere!

Iphe, bụ onye tųru ngu ọnu
bụakwa onye a tųru ọnu;

onye gọru ngu ọnu
aburu onye a gọru ọnu!"

³⁰ Áyizaku agọebetsuaru Jékọpu ọnu ono; ọ bụkwadua alufu, ọ lufu l'ẹke, nna iya ono nọ; ọwaa bụwa

nwunne iya; mbụ Íso l'ẹke o shi nta ono ala. ³¹ Iso abya eshikwaaphu nri, atsọ ẹna gwojeru nna iya; sụ iya:

"Nna; gbeshi bya ataa anụ, ya gburu; shiaru ngu ọbu; ẹge ịi-gọru iya ọnu ọbu."

³² Áyizaku aji iya: "?Bụ onye b'i bụ?"

Yọ sụ iya: "L'ọ kwa yẹbedua bụ nwa ngu nwoke; mbụ ọkpara ngu, bụ Íso."

³³ Ẹhu anmahu Áyizaku kpakpakpa. Yọ jì: "?Buhunu onye gburu anụ wotaru iya, ya gudekwadua l'ẹka ata; nggu abata-a? Ya gọokwaru onye ono ọnu; mbụ l'onye ono bụakwa onye a gọru ọnu-oma nụ."

³⁴ Íso anulephu iphe ono, nna iya kfuru ono; gude aphụ; gude ẹkwa; sụ nna iya ono: "T'ọ gọoru iya rụ ọnu. T'ọ gọoru iya rụ ọnu nk'ia!"

³⁵ Áyizaku asụ iya: "Lẹ nwunne ngu gudeekwa ụgho bya anata ọnu-oma ngu."

³⁶ Iso asụ iya: "L'ọ bụlephu Jékọpu ono, a guru iya ono bẹ gbaru iya nụ. ?Qwaa te kweedua ugbo ẹbo, o kputaru iya. Ọ nataru iya ọgurennya, ya bụ. Nta-a b'ọ byawaru bya anatafua ya ọnu, a ga agọru iya." Yo kfut-sua ẹge ono bya aji nna iya ono: "?To nwekpodua nwọnu ọphu phọduru nụ, ị gọru iya tọ?"

³⁷ Áyizaku asụ iya: "Lẹ ya meekwaru Jékọpu t'ọ bụru nnajiufu ngu; bya emekwaaphu tẹ ndu abubu iya l'ẹphe ha jejeru iya ozi. Ya gọokwaru ọnu nụ iya lẹ nri; mē lẹ mee. ?Bụ ngunu bẹ ya e-meru ngu nta-a nggube nwa iya?"

³⁸ Iso asụ nna iya ono: "Nna; ?bulephu ọnu-oma lanụ b'i nweru kpọ? Nna; gọnuaru iya ọnu nk'ia!" Iso awata ẹkwa.

³⁹ Nna iya mbụ Áyizaku asụ iya:

"Ẹke ii-bu bẹ bụ alị

ẹke, ẹ-te emehujedu iphe;

ẹke mini ta achiduru ngu.

⁴⁰ Ọ bụ ogu-mbeke bẹ ii-gude buru;

nwunne ngu bẹ ịi-nọdu agbaru mboyi.

Obenu lẹ teke ọ wataru ngu ọtsu l'ẹhu;

† Iphe ọ kwata kfuwa bụ t'o tsuta iya ọnu.

bẹ ii-kwefuru iya ikè;
nggu l'iya ebukahu."

Jékọpu agba ala kẹ Lébanu

⁴¹ Íso abya akpọo Jékọpu ashì lẹ k'ọnu ono, nna iya gọru nù iya ono. Yọ sù onwiya: "Ọ kwa lẹ nna iya abyawa anwùhu? Teke ono bẹ ya e-gbu-a nwunne iya; mbù Jékọpu."

⁴² Ribéka anùlephu iphe, Íso kfurú; bya ezia t'e je ekuaru iya nwa iya kẹ nwata; mbù Jékọpu. Yo rua; Ribéka asù iya: "Lekwa l'iphe nwunne ngu Íso gude l'adù onwiya ike; bukwa lẹ ya e-gbu ngu. ⁴³ Ọo ya bụ; nggùbe nwa iya; mekwaa iphe-a, ya abyarú ngu ekfurú-a: Gbalaa nta-a lakfu nwunne iya, bù Lébanu lẹ Háranu; ⁴⁴ tẹ nggu l'iya butota; t'e gude t'obu dazita nwunne ngu. ⁴⁵ Teke o ghubuhuru iya eghughu; yọ zahawa iphe ono, i meru iya ono bẹ ya ezia t'ì lata. ?Bù ngunu a-kpakwanù iphe ya a-nọdu t'unu nwùshihu l'ujiku lanù?"

⁴⁶ Ya ndono; Ribéka asù Áyizaku l'ike ọnodu ndzù ta dùhekwa iya; kẹ l'ike ọnwanyi Hetu-a gvàkwaru iya. Ọ -bùru lẹ Jékọpu e-je alùfua nwanyi Hetu ọdo; ?ya a-nọkwadu ndzù k'ome ngunu ọdo?

28 Tọ dù iya bù; Áyizaku abya ekua Jékọpu; gọoru iya ọnu; bya anmaaru iya ọkwa; sù iya: "Ba alùkwa nwanyi Kénanu! ² Tùgbulekwaphu jeshia kẹ Lébanu, bù nwunne nne ngu lẹ Padanu-Áramu t'o kee ngu nwanyi; mbù l'ufu nna, mọru nne ngu, bù iya bù Bétuwèlu. ³ Tẹ Nchileke, bù Ọkaribe-Kakọta-Ike gọkwaru ọnu-ọma nù ngu lẹ nwa; yo mee t'ì jaa ajaja bùru nna igweligwe mba. ⁴ Tẹ Nchileke mekwaa t'ọnu ono, ọ gọru nù Ébirihamu ono bukwaruphu nke ngu; nggu l'unwu ngu; k'ọphu alì ono, iibu nta-a l'ọ bù onye mbyamùmbya ono a-bùru nke ngu; mbù alì ono, Nchileke nùru Ébirihamu ono." ⁵ Ya ndono; Áyizaku abya ezifu Jékọpu; yọ tùgbua jeshia kẹ Lébanu lẹ Padanu-Áramu. Lébanu ono bù nwatibe Bétuwèlu, bù onye Áramu; bukwaruphu nwunne Ribéka, bù nne Jékọpu yele Íso.

⁶ Ya ndono; Íso abya amaru lẹ Áyizaku gọwaru Jékọpu ọnu; bya ezifuwa iya t'o je Padanu-Áramu; je alù nwanyi; bya amaru lẹ teke ono, ọ gọru iya ọnu ono b'ọ nmaru iya ọkwa t'ẹ b'ọ lùkwa nwanyi Kénanu; ⁷ bya amaru lẹ Jékọpu nùwaru nna iya mẹ nne iya okfu; tùgbua jeshia Padanu-Áramu. ⁸ Ọ bù teke ono b'ọ bya edoo Íso ẹnya ẹge ọnwanyi Kénanu dù-be nna iya; mbù Áyizaku ẹji. ⁹ Yọ tùgbua jeshia kẹ Ishimèlu; je alù Mahalatu yekobe l'unwanyi ndu ọphu ọoluhawa. Mahalatu ono bù nwunne Nebayọtu, bù ọkpara Ishimèlu; bùru nwanwa Ébirihamu.

Nrọ, Jékọpu rọru lẹ Bételu

¹⁰ Ya ndono; Jékọpu egbeshi lẹ Besheba; yọ bùru iya oje Háranu. ¹¹ Yo jenyaa; nchi ejikfu iya l'ùzo; yọ nọdu tẹ ya radù. Yo je apata mkpuma lanù l'ẹke ono; dobe; zẹ-zita; chebe iya ishi kuru mgbenya. ¹² Yọ bya arọ nrọ phà ubube, e gvuberu l'ali; yo je adù-kfurú l'igwe. Ọnwu ojozi Nchileke l'enyi iya gòdógòdò; ndu enyihu enyihu; ndu enyizita enyizita. ¹³ Ojejoje evudo l'ọnun-gonu ubube ono; sù: "L'ọ kwa yẹbedua bù Ojejoje; bya abùru Nchileke kẹ nna ngu, bù Ébirihamu; bukwaruphu Nchileke kẹ Áyizaku. Alì ono, ì zẹ ono bẹ ya a-nù nggu l'awa ngu. ¹⁴ Awa ngu a-ha igweligwe l'ọ bù eja, nọ l'ali. Unu e-bu jeye ọzo ẹnyanwu-arìba; bya ebua jerua ọzo ẹnyanwu-ahata. Unu e-bukwaphu jeye ọzo isheli; bua jerukwaaphu ọzo ọhuda. Ya e-shi l'ẹka nggu l'awa ngu gọoru ndiphe mgburumgburu ọnu. ¹⁵ Ya e-swiru ngu eswiru; l'eleta ngu ẹnya l'iphe, bù ẹke ii-jekpo. Ọdo abùru lẹ ya e-dulata ngu azù l'ali-a. Ẹ to nwedù lẹ ya aha ngu jeye teke ya e-mekotaru ngu iphe ono, ya kweru ngu ọkwa iya ono."

¹⁶ Jékọpu etehu; bya asù: "Ha! ?Ọo ya bù lẹ Ojejoje nọ l'ẹke-a; ya ta ama." ¹⁷ Yọ wata ọtsu egvu; sù: "L'akpaji ẹke-a bẹ dùkwa egvu! Ẹ to nwekwa iphe ọdo, ẹke-a bù; 'abùdu ọlo Nchileke. Ọ kwa ẹke-a bù ọnu-ọzo imigwe!"

¹⁸ Yo be l'ọnmewa ọtsu echile iya; Jékọpu apata mkpuma ono, o shi chebe ishi ono; gvube l'ọ bù itso; bya eworu manù gbashì l'eli iya. ¹⁹ Yọ gù ẹke ono Bételu; e guderu l'iphe, e shi ekuje ẹke ono bù Luzu. †

²⁰ Jékọpu abya eribua ya lẹ nte; sù: "Ọ -bùru lẹ Nchileke e-swiru iya; leta iya ẹnya l'ije iya-a; mee tẹ ya phujẹ iphe oye l'ọnu; mẹ iphe owe l'ukfu; ²¹ k'ọphu bù lẹ ya jeru iphe ọwaa lata l'ufu nna iya l'ẹhu-gudangu; bẹ Ojejoje a-bukwaru Nchileke iya! ²² Mkpuma-wa, ya gvuberu l'ọ bù itso-wa a-bùru ọlo Nchileke; iphe bù iphe, nggùbe Nchileke nùru iya bẹ ya e-ke ọzo iri nù ngu ọzo lanù."

Jékọpu jeruru Padanu Áramu

29 Ya ndono; Jékọpu akwasẹru ije iya jeye yọ bya erua alì ndu ọzo ẹnyanwu-ahata. ² Yo rua ẹke ono bya aphù wèlu, nọ l'oghe-ẹgu l'ẹke ono; mẹ uzi atọru ẹto l'iku iya; kẹ l'atọru ono bù lẹ wèlu ono b'ọ ngujẹ mini. Mkpuma, e gude swichia ọnu wèlu ono aha nshinu. ³ Yọ buje; atọru ono -dzukolephu l'ẹke ono; ndu eche iya nù abya agbakọ ẹka swifu mkpuma ono l'ọnu wèlu ono; seta mini doberu atọru ono. Ẹphe-megee; ẹphe abya eswikwazi mkpuma ono l'ọnu wèlu ono.

⁴ Jékọpu abya aji ndu eche atọru ono ẹke ẹphe shi. Ẹphe asù iya l'ẹphe shikwa Háranu.

† *Iphe "Bételu" bù bù "Ọlo Nchileke".*

⁵ Yò sù ẹ̀pẹ̀ mẹ̀ ẹ̀pẹ̀ maru Lébanu, bú nwanwa Nahọ?

Ẹ̀pẹ̀ asù iya l'ẹ̀pẹ̀ makwaru iya-a.

⁶ Jékọpu aji ẹ̀pẹ̀: “?Mẹ̀ ẹ̀hu dù iya-a mma?”

Ẹ̀pẹ̀ asù iya l'ẹ̀hu dùkwa iya-a mma; l'ọ̀ kwa nwatibe iya; mbù Rechẹ̀lu bẹ̀ chí atùru abya ẹ̀gaphu.

⁷ Yò sù ẹ̀pẹ̀: “?Unu ta phùdu l'ùboku hakwadua nshinu; l'ẹ̀ tọ̀ gbadu teke, aachikobeje atùru. Unu setanu mini doberu atùru ono t'ọ̀ ngua. Teke e metsuaru; unu achiru iya je ẹ̀ke ọ̀okpaje nri t'ọ̀ kpafua nri!”

⁸ Ẹ̀pẹ̀ asù iya: “L'ẹ̀pẹ̀ te emeghekwa iya ẹ̀ge ono. L'ọ̀ kwa teke atùru ono dzuleruphu edzudzu l'ẹ̀ke-a; e swifu mkpuma ono l'ọ̀nu wẹ̀lu ono. Teke ono; e setaru iya mini t'ọ̀ ngua.”

⁹ Yò búru teke ono, ẹ̀pẹ̀ l'iya ekfu ono bẹ̀ Rechẹ̀lu chí atùru nna iya byaruta; kẹ̀ l'ọ̀ bú nwamgbọ̀ko eche atùru. ¹⁰ Jékọpu aphulephu Rechẹ̀lu; mẹ̀ atùru Lébanu ono, ọ̀ chí ono; tųgbua je eswifu mkpuma ono l'ọ̀nu wẹ̀lu ono; bya eseta mini doberu atùru nwanne nne iya ono; yò ngua. ¹¹ Jékọpu abya anmaa Rechẹ̀lu akpa; wata ẹ̀kwa. ¹² Jékọpu asù Rechẹ̀lu lẹ̀ yẹ̀le nna iya búkwa; lẹ̀ ya búkwa nwatibe Ribéka. Rechẹ̀lu agbagbua je akọru iya nna iya.

¹³ Lébanu anulephu kẹ̀ nwa nwanne iya ono; mbù Jékọpu; gbagbúwaphu gbakfutashia ya. Yo rua je anmaa ya akpa; tsuta iya ọ̀nu; duta iya jeshia nk'iya. Ẹ̀pẹ̀ erua; Jékọpu abya akọkotaru iya iphemiphe ọ̀bule ono, meru nù ono. ¹⁴ Lébanu asù iya lẹ̀ yẹ̀le iya búkwa mee lanù; mbù e -kee; e-kehe-ọ̀do.

Jékọpu alùta Lii yẹ̀le Rechẹ̀lu

Jékọpu ebulephu ọ̀nwa ophu lẹ̀ kẹ̀ Lébanu; ¹⁵ Lébanu asù iya: “?Bù okfu lẹ̀ nggu l'iya bú abubu b'ii-nọdu ejeru iya ozi kẹ̀ mmanu tọ̀?” Wo iya t'ọ̀ kfua iphe, ya a-nọdu akfù iya.

¹⁶ Lébanu bẹ̀ mұtaru ụnwu-mgbọ̀ko labù. Ẹ̀pha onye k'ọ̀gurennya bú Lii; onye kẹ̀ nwata aburu Rechẹ̀lu. ¹⁷ Lii bẹ̀ ẹ̀nya dù ẹ̀ruru-ẹ̀ruru; obenu lẹ̀ Rechẹ̀lu ama mma; dù ugvu. ¹⁸ Rechẹ̀lu bẹ̀ shi tųbahawa Jékọpu l'ẹ̀nya. Yò sù Lébanu: “Tẹ̀ ya jenuaru iya ozi afa ẹ̀saa; t'ọ̀ kee ya nwatibe iya kẹ̀ nwata; mbù Rechẹ̀lu.”

¹⁹ Lébanu asù iya: “L'ọ̀ gbe kakwa mma lẹ̀ ya keru ngu iya; malẹ̀ ya keru iya akataka onye ọ̀do. Ngwanù; t'ẹ̀pẹ̀ buwaruru.” ²⁰ Tọ̀ dù iya bú; Jékọpu ejee ozi afa ẹ̀saa changù t'e kee ya Rechẹ̀lu. Afa ẹ̀saa ono adùle-ẹ̀ Jékọpu l'ọ̀ bú nwujiku olemole; kẹ̀ l'ọ̀ yeru Rechẹ̀lu obu nshinu.

²¹ Ya ndono; Jékọpu asù Lébanu: “Lẹ̀ ya nọ-dzuakwaru afa ẹ̀saa ọ̀bu. Dee ya nyee ya; k'ọ̀phu yẹ̀ ya a-zẹ̀.”

²² Tọ̀ dù iya bú; Lébanu abya ekua ndu ẹ̀ke ono; shiaru ẹ̀pẹ̀ nri. ²³ Yo be l'urẹ̀nyashi; yo duta ada iya; mbù Lii; dee Jékọpu; yẹ̀ ya azẹ̀. ²⁴ Lébanu abya eshi lẹ̀

ndu ohu iya duta nwamgbọ̀ko ọ̀phu aza Zilipa duru nù Lii t'ọ̀ jejeru iya ozi-ùlo.

²⁵ Nchi abọhulephu; Jékọpu abya amaru l'ọ̀ bú Lii b'ẹ̀ gbe dee ya. Yò sù Lébanu: “?Bù ngunu b'i meru iya egbe iya ọ̀waa. ?Tọ̀ búdu Rechẹ̀lu bẹ̀ ya jeru ngu ozi iya. ?Nanù ẹ̀ge ọ̀ dù b'i gbaru iya egbe ẹ̀regede ọ̀waa.”

²⁶ Lébanu asù iya: “Tì madu l'ẹ̀ tọ̀ búdu ome-l'alì ayi l'ẹ̀ke-a t'e vuru ọ̀zo kee onye kẹ̀ nwata nji; tẹ̀manu e kede onye kẹ̀ ọ̀gurennya. ²⁷ Taa nshi megeodu ẹ̀swanwanyi k'onye ọ̀waa l'idzu-wa. E megee; ya ekefua ngu onye kẹ̀ nwata; ọ̀bule ii-jekwaru iya phù ozi afa ẹ̀saa ọ̀do.”

²⁸ Jékọpu ekweta; bya emee ẹ̀swanwanyi l'ẹ̀hu Lii idzu ophu. Lébanu abya ekefua ya Rechẹ̀lu. ²⁹ Lébanu abya eshi lẹ̀ ndu ohu iya duta nwamgbọ̀ko ọ̀phu aza Biliha duru nù Rechẹ̀lu t'ọ̀ jejeru iya ozi-ùlo. ³⁰ Jékọpu yẹ̀le Rechẹ̀lu abya azẹ̀. Yò ka oyeru Rechẹ̀lu obu; malẹ̀ Lii. Yò bya ejeeru Lébanu ozi afa ẹ̀saa ọ̀do.

Ụnwu, Jékọpu mұtaru

³¹ Ojejoje abya elee ẹ̀nya phù l'e te yeduru Lii obu; mee ya; yò wata ọ̀tsu ime; Rechẹ̀lu ekeru ekeru. ³² Lii abya atsùta ime; mұa nwata nwoke; gù ya Rúbenu; † kẹ̀ l'ọ̀ sùru: “Lẹ̀ Ojejoje phұwaru iphe-ẹ̀huka, ya eje. Nta-a bẹ̀ ya maru lẹ̀ nji iya a-kabẹ̀-ẹ̀ yeru iya obu.”

³³ Yò bya atsùta ime ọ̀do; mұkwaaphu nwata nwoke; sù: “Lẹ̀ Ojejoje nұwaru l'ẹ̀ t'e yeduru iya obu kparu iphe ọ̀ nұfukwaarù iya phù onye ọ̀waa.” Yò gù ya Símiyọnu. ††

³⁴ Yò bya atsùtakwa ime ọ̀do; mұkwaaphu nwata nwoke. Yò sù: “Nta-a bẹ̀ ya maru lẹ̀ nji iya e-kwe-e rùkota iya; kẹ̀le ya mұtawaru iya unwoke ẹ̀to.” Yò gù ya Lívayi. ‡

³⁵ Yò tsùta ime ọ̀do; mұkwaaphu nwata nwoke; bya asù: “Ugbiya-a bẹ̀ ya e-tu Ojejoje ẹ̀pha.” Yò gù ya Júda. †† Yò mұtsua Júda; tsù-buhu ime.

30 Rechẹ̀lu aphua lẹ̀ ya ta amұtaduru Jékọpu nwa; kolahaaru nwanne iya ono okopho. Yò sù Jékọpu: “L'ọ̀ -yedu iya ime bẹ̀ ya a-nwùhukwa!”

² Iphe ono, o kfuru ono eghua Jékọpu eghughu. Yò sù Rechẹ̀lu: “?Bù iya bú Nchileke, meru t'ẹ̀ b'i mұta nwata?”

³ Ya ndono; Rechẹ̀lu asù iya: “Ọ̀waa Biliha ndọ-ọ̀, bú nwata ejeru iya ozi-ùlo. Dutu iya tẹ̀ nggu l'iya zẹ̀ t'ọ̀ mұtaru iya nwa; k'ọ̀phu ya e-shi l'ẹ̀ka iya nweru akọ.”

⁴ Tọ̀ dù iya bú; yò bya eduta Biliha, bú nwata mgbọ̀ko, ejeru iya ozi-ùlo dee ya; yò luru. Jékọpu yẹ̀le Biliha abya azẹ̀; ⁵ yò tsùta ime; mұaru iya nwata nwoke.

⁶ Rechẹ̀lu asù: “Nta-a bẹ̀ Nchileke hawaru iya enge. Ọ̀ ngabẹ̀waru nchì nua iphe, ya rọru iya; bya anù iya nwata nwoke.” Yo gude k'ono gù ya Dánu. ††

† Iphe Rúbenu bú bú “Lekwa nwata nwoke!” †† Iphe Símiyọnu bú bú “Onye anuje iphe, eekfu.” ‡ Iphe Lívayi bú bú “arùkota”; m'ọ̀

⁷ A nonyakwaa; Biliha abya atsuta ime odo; mɔ̄aru Jékòpu nwata nwoke k'èbo. ⁸ Rechèlu asu: "Lè yèle nwunne iya kparu ɛnya nshinu; ɔ̄bule nta-a bɛ ya kaakwanu iya ɛkuku." Yò gɔ̄a ya Náfutali. †

⁹ Teke Lii bya amaru lɛ ya tsu-buwaru ime; b'o dutaru nwata ɔ̄phu ejeru iya ozi-ɔ̄lo; mbɔ̄ Zilipa dee Jékòpu t'ò luru. ¹⁰ Onye ozi-ɔ̄lo kɛ Lii ono; mbɔ̄ Zilipa abya amɔ̄-taru Jékòpu nwata nwoke. ¹¹ Lii asu: "Òwaa kwa iphe-ekweru." Yò gɔ̄a nwata ono Gádu. ††

¹² Onye ozi kɛ Lii ono; mbɔ̄ Zilipa abya amɔ̄taru Jékòpu nwata nwoke k'èbo. ¹³ Lii asu: "Èhu atsòkwa nɔ̄ yèbe Lii ntumatu. Nta-a bɛ ɔ̄nwanyi a-nòdu eku iya onye èhu atsò ɛna." Yò gɔ̄a nwata ono Ásha. ‡

¹⁴ Yo be teke eebuɔ̄e witu; Rúbɛnu atɔ̄gbua jeshia l'ègu; je aphɔ̄a akpuru mandureku; wòta iya wolataru nne iya Lii. Rechèlu asu Lii: "T'ò hɛnua ya mandureku ono, nwatibe iya wòtaru ono."

¹⁵ Lii asu iya: "Nji iya b'i nataru iya. Onanu te dzu ngu; ?iime t'i natafua ya mandureku, nwatibe iya wòtaru iya tɔ̄o?"

Rechèlu asu iya: "T'ò laaruru nji iya l'ɔ̄lo l'ɛnyashi-a ɔ̄gwo mandureku nwatibe iya ɔ̄bu."

¹⁶ Ya ndono; Jékòpu eshilephu l'ègu lata l'urɛnyashi ono; Lii agbafube iya; je asu iya: "L'òo-lakwaru iya l'ɔ̄lo l'ɛnyashi-a; kɛle ya gudeekwa mandureku, nwatibe iya zɔ̄ta iya." Ya ndono; yo be l'ɛnyashi; yò laaru iya ɔ̄lo ɔ̄bu.

¹⁷ Nchileke anɔ̄a ekfukfu, Lii kfuru nɔ̄ iya; yò tsɔ̄tawaphu ime; mɔ̄aru Jékòpu nwata nwoke k'ise. ¹⁸ Lii asu: "Lè Nchileke buakwaru iya nggo; kɛle ya dutaru nwamgbòko, e jeru iya ozi-ɔ̄lo dee nji iya." Lii agɔ̄a nwata ono Ísaka. ††

¹⁹ Lii abyakwa bya atsuta ime odo; mɔ̄aru Jékòpu nwata nwoke k'ishingu. ²⁰ Lii asu: "Nchileke mewaru iya iphe-oma, dɔ̄ biribiri. Nta-a bɛ ya maru lɛ nji iya a-nòdu akwabɛ iya ugwu; keshinu ɔ̄phu ya mɔ̄tawaru iya obodo okoro ishingù." Tò dɔ̄ iya bɔ̄; yò gɔ̄a nwata ono Zébulonu. ††

²¹ A nonyakwaa; yò bya atsuta ime odo; mɔ̄a nwamgbòko; gɔ̄a ya Dayina.

²² Nchileke abya anyata Rechèlu; ngabɛru iya nchi; bya emee ya; yò wata ɔ̄tsu ime. ²³ Yò bya atsuta ime; mɔ̄a nwata nwoke; bya asu: "Nta-a bɛ Nchileke wofuwaru iya iphe-iphè." ²⁴ Yò gɔ̄a nwata ono Jósèfu; ††† su: "Tɛ Ojejoje yekwafukwaaru iya nwata nwoke odo l'òwaa."

kwanu "atɔ̄gbabe." †† Iphe Júda bɔ̄ bɔ̄ "Ekele." †† Iphe Dánu bɔ̄ bɔ̄ enge; lɛ "Nchileke kperu ikpe; haaru iya enge." † Iphe Náfutali bɔ̄ bɔ̄ "Òkpa-ɛnya." †† Iphe Gádu bɔ̄ bɔ̄ "Iphe-ekweru." † Iphe Ásha bɔ̄ bɔ̄ "Èhu-òtso-ɛna." †† Iphe Ísaka bɔ̄ bɔ̄ "O-bu-nggo." ††† Iphe Zébulonu bɔ̄ bɔ̄ "Ugvù." †††† Iphe Jósèfu bɔ̄ bɔ̄ "Eyekwa".

Jékòpu mɛ Lébanu

²⁵ Rechèlu amɔ̄tsulephu Jósèfu; Jékòpu asu Lébanu t'ò ha ya tɛ ya la kɛ nna iya, bɔ̄ ɛke a mɔ̄ru iya. ²⁶ T'ò haaru iya unyomu iya; haaru iya ɔ̄nwegirima iya, bɔ̄ ndu ya jeru iya ozi l'ishi ɛphe; tɛ ya chɔ̄ta la. L'ò phɔ̄waru ɛge ya jeberu iya ozi.

²⁷ Obenu lɛ Lébanu sɔ̄ru iya: "Ò -bɔ̄ru lɛ ya tɔ̄baru ngu l'obu; byiko nɔ̄nyafunua! Lɛ ya phɔ̄waru l'ò bɔ̄ l'okfu èhu ngu bɛ Ojejoje gude gòoru iya ɔ̄nu ɛge-a." ²⁸ Sɔ̄kwa iya phɔ̄ t'ò kfu a iphe, ya a-kfɔ̄je iya tɛ ya kfɔ̄je iya ɛya.

²⁹ Jékòpu asu iya: "L'i mawaru ɛge ya jeberu ngu ozi; maru ɛge elu ngu gude zɔ̄ta-be lɛ ya echeru ngu iya. ³⁰ Nwiphe ono, i shi nweru bɛ ya byadɛru ono abarahɔ̄ bya aha ɛge-a; kɛ l'òobuje; ibyiya ɔ̄phu ya shiru; Ojejoje agòoru ngu ɔ̄nu. Nta-a bɔ̄; ?bɔ̄hunu teke ole bɛ ya a-wata ɔ̄gba mkpu èhu kɛ yèle ndibe iya?"

³¹ Lébanu aji iya iphe ya a-kfɔ̄ iya?

Jékòpu asu iya t'è b'ò dɔ̄shi iphe ɔ̄o-kfɔ̄ iya. "L'iphe e-gbe mechianu bɔ̄ lɛ ya a-nòdu echeleru ngu-a aturu ɛge ya eche iya; m'ò -bɔ̄ru l'i kwetaru iphe-a, ya abya ekfukfu-wa: ³² Tɛ ya tsoo iphe bɔ̄ ɛke elu ngu kuru ntanɔ̄; fòshikota aturu ndu ɔ̄phu tɔ̄ru iphe poopoo; mɛ ndu ɔ̄phu deberu iphe edebe; mɛ iphe bɔ̄ nwaturu ndu ɔ̄phu eji uji; mɛ iphe, bɔ̄ eghu, deberu iphe edebe; mɛ ɔ̄phu tɔ̄ru iphe poopoo. Ndu onanu a-bɔ̄ru aswa ozi iya. ³³ O -rua l'uzo ifu bɛ ji-ma-a mɛ ya bɔ̄ onye ire-lanɔ̄. Teke ji-bya ɔ̄phu elu ndu onanu, i gude kfɔ̄a ya ɔ̄gwo ozi iya ono; ɔ̄ -bɔ̄ru l'i phuru iya eghu, ɛ ta atudu iphe poopoo; ɔ̄ dɔ̄du bɔ̄ru ɔ̄phu ɛ te edebedu iphe edebe; m'ò bɔ̄ nwaturu ɔ̄phu ɛ te ejidu uji; malɛruphu l'ò bɔ̄ ezita bɛ ya zitaru iya."

³⁴ Lébanu ekweta; sɔ̄ iya tò dɔ̄ ɛge ono, o kfuru iya ono. ³⁵ Mbòku ono gèdegede bɛ Lébanu tɔ̄gburu je afòshikota mkpi, dengashiru iphe edengashi; ndu ɔ̄phu debetsuaru iphe edebe; ndu ɔ̄phu tɔ̄ru iphe poopoo; mɛ nebyi eghu ndu ɔ̄phu tɔ̄shiru iphe ɔ̄cha; ɔ̄waa iphe bɔ̄ ɔ̄nwu aturu ndu ɔ̄phu eji uji; chɔ̄ru iya nɔ̄ ɔ̄nwu iya t'èphe cheje. ³⁶ Yò chɔ̄ta elu ono tɔ̄gbua. Iphe o jeru ije bɔ̄ abalɔ̄ ɛto b'ò jeruru ɛke ooje, bɔ̄kwanu ɛke yèle Jékòpu a-nòdu onwɛphe ote-ɛnya. Jékòpu anòdu l'èke ono, ɔ̄ gharu iya ono chelahaaru iya eghu ndu ɔ̄phu ɔ̄ chɔ̄-phodoru.

³⁷ Jékòpu abya egbuta ɛkali-oshi pòpula onyingu; mɛ oshi alɔ̄mondu; mɛ oshi pulenu. Yò bya aswashɔ̄ ɛkali-oshi ono ɔ̄gbò; mee ya; yò dɔ̄ l'a kashiru iya iphe ɔ̄cha. ³⁸ Yò bya achɔ̄ta ɛkali-oshi ono, ɔ̄ swashiru ɔ̄gbò ono yetsua l'ochi, elu angɔ̄je mini; dobe iya ɛge ɔ̄o-nòduje ɛphe nhamunha l'ifu teke ɛphe byaru ɔ̄ngu mini; kɛ l'ò bɔ̄ teke ono, ɛphe byaru ɔ̄ngu mini ono bɛ ɛphe agbajɛ l'òkéké. ³⁹ Yò bɔ̄je; teke ɛphe nò l'ifu ɛkali-oshi ono gbaa l'òkéké; ɛphe -bya amɔ̄ nwa; ɛphe amɔ̄shia

ndu ophu dengashiru iphe edengashi; ndu ophu tushiru iphe poopoo; me ndu ophu debetsuaru iphe edebe. ⁴⁰ Jékòpu abya afòshia unwu elu ono dobe iche; bya achiru ndu ophu yeru ndu ophu dengashiru iphe edengashi; me ke ojingu yeru ndu ke Lébanu l'ifu. Yo shiwaphu ege ono nweru elu k'eka iya; t'ò chikobejehe iya le ke Lébanu. ⁴¹ Yò buje teke ndu ophu bu nyee ya, shihuru ike byaru ogba l'òkéé; Jékòpu achita ekali-oshi ono yetsua l'ochi, elu ono anguje mini; dobetsua ege ifu ephè l'iya e-chekotsua; k'òphu ephè a-nòduje l'iku ekali-oshi ono gbaa l'òkéé. ⁴² Teke o buru elu ndu ophu du nyegenyege; too dobeduru ephè ekali-oshi ono. E shiwaphu ege ono; elu ndu ophu du nyegenyege alaaru Lébanu; ndu ophu shihuru ike alaaru Jékòpu. ⁴³ Ya ndono; Jékòpu eshiwaphu ege ono báhú; buru ubabanyi; nwee elu igweligwe; gbashia ohu: ndu k'unwanyi me ndu k'unwoke; bya enweshia inya-ivu; me nkakfu-igara.

Jékòpu agbafu le ke Lébanu

31 A nonyaa; Jékòpu anulaha l'unwu Lébanu ekfu l'ò jikowaru iphe, nna ephè nweru chita; l'iphemiphe obule ono, o nweru ono bukota eku nna ephè. ² Jékòpu abya aphukwaaphu l'è tò buhedu umere, Lébanu shi emejeru iya b'ò mekwaduru iya.

³ Ya ndono; Ojejoje asu Jékòpu: "Tugbua lakfu ndibe unu l'alì nna ngu phe. Ya a-nò-ò swiru ngu."

⁴ Tò du iya bu; Jékòpu abya ezia t'e je ekuaru iya Rechelu yele Lii t'èphe byakfuta iya l'egu l'èke elu iya nò. ⁵ Ephè erua; yò su ephè: "Le ya phuwaru l'è tò buhedu ege nna unu shi emejeru iya umere be oomeru iya eya nta-a. Obule Nchileke ke nna iya be swiru iya-a. ⁶ Unu makotaru-a le ya gude ike iya l'ò ha jeeru nna unu ozi. ⁷ E megee; nna unu ekputale iya-a; gbanwee aswa ozi iya ugbo iri. Obenu le Nchileke te kwekwanu t'ò merua ya ehu. ⁸ Obuje; o -su l'ò elu ndu ophu turu iphe poopoo bu aswa ozi iya; elu ono -bya omu unwu; yò mushikota unwu, turu iphe poopoo. Teke o suru l'ò bu ndu ophu dengashiru iphe edengashi a-buru aswa ozi iya; elu ndu onanu -bya omu unwu; yò mushilephu unwu, dengashiru iphe edengashi. ⁹ Oo ya bu; l'ò bu Nchileke rutaru elu nna unu nu yebedua.

¹⁰ "Oge teke elu agbaje l'òkéé; be ya rojeru nro; phua mkpi ndu ophu dengashiru iphe edengashi; phua ndu ophu turu iphe poopoo; me ndu ophu deberu iphe edebe; l'èke oochi ndu ophu. ¹¹ Ojosi Nchileke abya ekua ya le nro ono; su iya: 'Jékòpu!' Ya aza iya. ¹² Yò su iya: 'Paliduduphu enya apali; phu le mkpi ono, echikota elu ono be bukota mkpi, dengashiru iphe edengashi; ndu ophu turu iphe poopoo; me ndu deberu iphe edebe. Iphe kparu iphe o du ege ono bu le ya phuwaru iphe Lébanu eme ngu. ¹³ O bu yebedua bu

Nchileke ke Bételu. Bételu bu eke ono, i wuru manu l'eli mkpuma; bya aburu eke ono, i kweru yebe Nchileke ukwa ono. Gbeshilekwaphu nta-a lufu l'alì-a; la eke, a muru ngu."

¹⁴ Tò du iya bu; Rechelu yele Lii abya eyeeru iya onu; su iya: "O nwekwaduru òkè, gbaru ephè l'iphe nna ephè. ¹⁵ ?Nna ephè ta agubedua ephè ndu ohodo. E t'ò bulekwa l'e reru ephè erere; obenu l'okpoga, a kwaru l'ishi ephè b'ò kpaphushiwaru. ¹⁶ O doru enya l'iphe, bu eku ono, Nchileke nataru nna ephè ono; be bu nk'èphe; me k'unwu ephè. Oo ya bu t'i mee iphe, bu iphe, Nchileke suru t'i mee!"

¹⁷ Tò du iya bu; Jékòpu abya achita unwu iya; me unyomu iya ye l'eli inya-ivu; ¹⁸ bya achiru elu iya l'ò ha yee l'ifu; me l'iphemiphe obule, o setakotaru le Padanu Áramu; yò buru ephè oia ke nna iya, bu Áyizaku l'alì Kébanu.

¹⁹ Teke Lébanu jeru te ya je ebyishia aturu iya eji be Rechelu jeru je ezikoo unwu nteke nna iya ono.

²⁰ Jékòpu agbakpuru Lébanu, bu onye Áramu l'akò; ke l'è to kfuduru iya le ya abyawa agbala. ²¹ Yò chita iphemiphe obule, o nweru gbalaa; je ada Enyimu Yufurétusu; tugbua uzo, nò l'e gude eje l'alì ugvu Giledu.

Lébanu achì Jékòpu t'ò gude

²² Ya ndono; yo be mboku k'eto k'òphu Jékòpu gbalaru; ama eje agbaaru Lébanu le Jékòpu gbalaakwaru. ²³ Yò chitawaphu ndu abubu iya; ephè achiru Jékòpu tugbua. Yo be le mboku k'ésaa ya; ephè agbakfu iya l'alì ugvu Giledu. ²⁴ Obenu le Nchileke byakfutaru Lébanu, bu onye Áramu le nro l'enyashi; su iya: "T'ò kwabenuphu enya: t'è b'ò dukwa iphe, oo-kfuru nu Jékòpu! T'è b'ò kfukwaru iya k'oma; to kfuru iya k'èjo iya!"

²⁵ Teke Lébanu chi-kfuru Jékòpu be Jékòpu gvubewaru ulo-èkwà iya l'alì ugvu Giledu. Lébanu yele ndu abubu iya ono ephè l'iya yi ono abya egvukwaaphu ulo-èkwà nk'èphe l'èke ono. ²⁶ Lébanu asu Jékòpu: "Bù ngunu b'i meru iya ege-a; gude ugho; chita unwu iya, ya keru ngu l'ò bu ndu a lutaru l'ògu? ²⁷ ?Bù ngunu meru iphe i ghòru iya ugho; gbalaa l'edomi? ?Bù ngunu kparu iphe e ti kfuduru iya eya; k'òphu ya ga egude ehu-otso-ena; gude egvu; me nkwa; me une dua unu? ²⁸ Nggue emee te ya ba anma unwunwa iya; me unwegirima ono, ya keru ngu ono akpa; su ephè t'èphe lawaru. I mekwaru umere onye eswe. ²⁹ Ya ga emekwa ngu iphe; o kwa-a le Nchileke ke nna ngu be byakfutaru iya nu le nro l'enyashi; su iya: 'Te ya kwabenuphu enya: t'è b'ò dukwa iphe, ya e-kfuru nu ngu! Te ya be ekfukwaru ngu k'oma; ya te ekfuru ngu k'èjo iya!' ³⁰ Nta-a b'i tugburu alala; ke l'obu ufu nna ngu dawa ngu. O bu; ?bu ngunu kparu iphe i zitaru unwu nteke iya."

³¹ Jékoṣu asụ Lébanu: "L'ọ kwa égvù bẹ ya shi atsu; kele ya rjiru l'ji-nata iya unwu ngu ono, i keru iya ono k'ehuka. ³² A bya le k'unwu ntekepe ngu; o -buru l'i phuru onye gude iya nu be ndzu ta aphodukwaru onye obu. Nta-a kwa t'i nodu l'ifu ndu abubu ayi-wa; gude aka ngu choo t'i maru; ?o nweru iphe ngu, ya gude? O -nweru ophu i phuru; nggu ewota iya!" Jékoṣu ta ma le Rechelu zikoru unwu ntekepe obu.

³³ Tọ dụ iya bu; Lébanu abya abahu l'ulo-ekwa Jékoṣu; me ke Lii; me k'unwany labu ono, ejeru uny-omu iya ozi ono; chokota iya; ophu o dudu iphe, o phuru. Yo shi l'ulo-ekwa Lii bahu le ke Rechelu. ³⁴ Ama le Rechelu be woru unwu ntekepe ono nwua l'iphe, aanoduje anodu l'eli inya-ivu; nopyabe iya. Lébanu abya achiko iphe, no l'ulo-ekwa ono voshia avoshi; to dụ iphe o phuru.

³⁵ Rechelu asu nna iya ono: "Onye nwe mu nu; t'e b'o ghukwa ngu eghughu; le ya te gbeshidu egbeshi l'i byaru-a; o kwa nsọ eme iya." Lébanu ekwe iya; bya acho unwu ntekepe ono nta; choo ya imo; to phuru iya.

³⁶ Iphe awata oghu Jékoṣu eghughu; yo su Lébanu: "?Bukpo awe be ya mesweru ngu ono?" Mbụ; "?bu egbe ejo iphe ngunu be ya mekpooru, kparu iphe ijichi iya ke kparakpara ege-a?" ³⁷ Nta-a, i tukowa iphe iya voo avoo-a; ?bu ngunu b'i phuru, bu nke ngu, no iya nu. O -buru l'o nweru iphe i phuru; wofuta nu iya l'ifu ndibe unu-a me ndu nk'ia-a; t'ephe kfuwa onye acho ibe iya okfu le nggu l'ia!

³⁸ "L'ime ukporo afa-a, nggu le iya buru-a; ?o nweru aturu ngu; me egbu ngu m'oo nanu, phejeru nwa. ?Te ya wotajeru anu ebyila ngu m'oo nanu taa. ³⁹ O -buru l'o nweru elu ngu ophu anu egu-egbudu taru; ?ya vullatajeru ngu odzu iya; ?to budu yebedua gedegede be obujeru usu su. Iphe bu iphe ngu, e zitaru l'eswe; m'ọ bu l'enyashi: ?o nweru ophu e tji sujedu te ya kfuwa ngu ugwo iya. ⁴⁰ Lewaru iphe yebe Jékoṣu shi ejeje: Anwu shi egheje iya egheghe l'eswe; oyi eshi abyaje iya atsu-gbu l'enyashi; mgbenya te edzubua ya. ⁴¹ O bu ege ono be ya jekotaru ngu iya ukporo afa ophu. L'ime ukporo afa ono be ya gude afa iri l'eno jeeru ngu ozi l'ishi unwu ngu ephe ebo. Afa ishingu ophu phoduru nu be ya gude cheeru ngu elu ngu. Ugwo ozi yebe Jékoṣu b'i gbanweru ugbo l'ugbo iri. ⁴² Ndege Nchileke ke nna mu; mbu Nchileke ke Ebirhamu; mbu onye Ayizaku atsu egvu ta anoru swiru mu; m'i gbase mu aka otu; chia mu. Obenu le Nchileke phuwaru ntakfuru, mu eje; me ege mu esetabe akanya, kparu iphe o baru ngu mba l'enyashi unyaphua."

⁴³ Lébanu asu Jékoṣu: "Unwanyi-a kwa unwu mu; unwegirima-a aburu unwegirima mu; elu-a abukotaru elu mu. Iphemiphe obule-a, iile enya-a l'ọ ha bukota nke mu. O bu; ?bu ngunu be mu e-me l'okfu ehu unwu mu-a; me unwegirima-a, ephe mushiru-a. ⁴⁴ Ngwa-a; bya t'ayi gbaa ndzu t'ọ buru ekebe noduru nggu l'ia!"

⁴⁵ Tọ dụ iya bu; Jékoṣu abya apata mkpuma gvube; yo gvuru l'ọ bu itso. ⁴⁶ Yo su ndibe ephe ono t'ephe kpako mkpuma. Ephe abya akpaa mkpuma kube. Ephe anodu l'iku ikpo mkpuma ono ria nri. ⁴⁷ Lébanu agwa eke ono Jega Sahaduta; † Jékoṣu agwa ya Gálidu. ††

⁴⁸ Lébanu asu: "Ikpo mkpuma-a be bu ekebe nggu l'ia ntanu-a." O bu iya kparu iphe a guru iya Gáledu ⁴⁹ E kukwaru iya phuru Mizupa ‡ ke l'ọ suru: "Te Ojejoje chejekwa ephe nche teke ephe gbakahutsuaru tug-bua. ⁵⁰ I -mee unwu mu-a eji; o dudu buru l'i jeru je alua unwanyi odo; a gufu ephe ebo; a makwaru-a l'e to nwedu onye, ayi eya no l'eke-a; o bu; nyatakwa le Nchileke bu onye ekebe nggu l'ia."

⁵¹ Lébanu asukwaphu Jékoṣu: "Qwaa bu ikpo mkpuma-a; me itso-mkpuma-a, ya kpoberu t'ọ nokahu nggu l'ia. ⁵² Ikpo mkpuma-a bu iphe ekebe. Ege ono kwaphu be itso mkpuma ono bu iphe ekebe l'eke nggu l'ia no. Ya te eswetakwa ikpo mkpuma-a bya ocho iphe e-me ngu nu l'eka iya ophu. Ophu nggubedua 'eswetakwanu ikpo mkpuma ono; me itso mkpuma ono bya ocho iphe e-me mu nu. ⁵³ Te Nchileke ke Ebirhamu, bu Nchileke ke Nahọ; bukwaruphu Nchileke ke nna ephe kpee nggu l'ia ikpe!"

Tọ dụ iya bu; Jékoṣu abya egude epha Nchileke ono, nna iya, bu Ayizaku atsu egvu ono riaru iya angu le ya ta adakadu ndzu ono, ephe gbaru ono. ⁵⁴ Jékoṣu abya anodu l'eli ugwu ono gwoo eja; bya ekukoo ndu abubu iya; ephe abya eria nri. Ephe eriebetsua nri ono; jiko radu l'eke ono l'enyashi mboku ono.

⁵⁵ Yo be l'onmewa utsu; Lébanu abya anmatatsua ununwa iya; me unwu iya ono akpa; bya agooru ephe onu. Yo metsua; laphushia azu l'ufu iya.

Jékoṣu akwakobe k'okpofu Iso l'ifu

32 Jékoṣu atugbua; yo buru iya alala. Yo jenya; unwu ozozi Nchileke awu-kfuta iya. ² Jékoṣu aphulephu unwu ozozi ono; su: "Ha! Eke-a bukwa odu ndu soja Nchileke!" Yo gwa eke ono Mahanayimu. ††

³ Jékoṣu abya eyefu ndu ozi iya t'ephe vuru iya ọzo jekfu nwunne iya; mbu Iso le Séyi l'alj Edomu. ⁴ Yo zia ephe; su: "Qwaa iphe, unu e-kfuru nnajifu iya; mbu Iso. Unu su iya le nwozi iya; mbu Jékoṣu suru l'ọ bu l'eke Lébanu be ya shi keshinu ono butaru jeye nta-a. ⁵ Le nta-a be ya nwewaru eswi; nweru nkafu-igara; nweru aturu; me egbu; nweru ohu: unwoke l'unwanyi. Ya eyefu ndu ozi iya-a t'ephe byakfuta nggube onye nwe mu nu t'a maru; ?m'i kwee te ya bata?"

† Iphe "Jiga Sahaduta" bu l'okfu Áramu bu "Ikpo-mkpuma, l'agba ekebe". †† Iphe "Gálidu" bu bu "Ikpo mkpuma, l'agba ekebe."

‡ Iphe Mizupa bu bu "Ulo-eli eke nche." ††† Iphe Mahanayimu bu bu "Qdu ndu ogbo soja labu".

⁶ Ndu ozi ono ejeebe; lata bya asụ Jékọpu: “L'ephe jekfukwaru nwunne ngu ọbu; mbụ Íso. Lẹ nta-a b'ọ chikwa unu madzụ l'abya ngu ndzuta.”

⁷ Meji atọfu Jékọpu; yọ tsulahaa egvu. Yọ bya ekekahu ndu yẹle iya yi uzi labụ; bya ekee aturu iya; egbu iya; eswi iya; mę inya-ivu iya uzi ẹbo ẹbo kwa-phu. ⁸ Yọ rja; sụ: “Teke ọ -bunuru lẹ Íso byaru bya etso uzi lanụ ọgu; t'uzi lanụ ọphu phoduru nụ gbalaa.”

⁹ Jékọpu abya ekfuru nụ Nchileke; sụ iya: “Nggube Nchileke kę nna mu oche, bụ Ébirihamu; Nchileke kę nna mu, bụ Áyizaku; nggube Ojejoje; onye sụru tẹ mu lashia azụ l'alj, a mụru mu; lakfu abubu mu phę; l'ii-me-e t'iphe duru mu lẹ mma; ¹⁰ mbụ mube onye ta agbadu kę t'i meeru mu ọhuma ono, i mekotaru mu ono; ọphu mu 'adukpodua nụ kę t'i mekotaru mu iphe ono, i kwekotaru mu ukwa, l'ii-meru mube nwozi ngu ono. Teke mu daru Ọnyimu Jodanu-a; bę bụ mgboro bę mu kpakfu. Obenu lẹ nta-a bę mu jakawaru ọkpa ụzo labụ.

¹¹ Ya ekfu anụ ngu sụ t'j dzota iya l'eka nwunne iya Íso; kele ya atsụ egvu l'oo-bya bya afuaru iya; mę unwanyi iya-a; mę unwegirima ephe. ¹² Obenu l'i kfuru sụ l'ii-me t'iphe duru mu lẹ mma; mekwaaphu t'awa mu ha l'igwe l'ọ bụ eveve mgbogidi ọnyimu; bụru 'aguta aguta.”

¹³ Yọ radụ l'ẹke ono l'enyashi ono. Yọ bya eshi l'iphe ono, o nweru ono fota iphe, oo-gude meeru Íso iphe-oma. ¹⁴ Iphe, ọ fotaru bụ: ukporo nne egbu iri; ukporo mkpi; ukporo nne aturu iri; owaa ukporo ebyila. ¹⁵ Yọ bya afotakwaphu ukporo nne inya-ivu; lẹ nne inya-ivu iri yẹle l'unwu iya; ukporo nne eswi ẹbo; oke eswi iri; ukporo nne nkakfu-igara; mę oke nkakfu-igara iri.

¹⁶ Jékọpu edokota elu ono iche l'iche; yeshia ndu ozi iya t'ephe switsuaru iya iche iche. Yọ sụ ephe: “T'ephe vuru iya ụzo tugbua! Wo ephe t'ephe tushiaru onwephe ubara; t'ẹ b'ọ dụ onye yẹle k'ibe iya a-tugbabe.”

¹⁷ Yọ sụ onye ọphu vu ụzo: “Ọ -buru l'unu lẹ nwunne iya; mbụ Íso dzudaru; yọ ji ngu: ‘?Unu bụ ndibe onye? ?bụ awe bę unu eje? ?bụ onye nwekota elu-a, kuru unu l'ifu-a;’ ¹⁸ unu sụ iya: ‘L'ọ kwa nwozi iya; mbụ Jékọpu nwe iya. Ọle ọ kwanu iphe ọ nuru t'e wotaru onye nwe mu nụ Íso; lẹ yẹbedua abyakwa-a; ọbu l'ọ nokwadua l'uzo azụ.’”

¹⁹ Yo kfukwaruphu ndu k'ẹbo; ndu k'eto; mę iphe, bụ ege ephe hakota, etso elu ono: “L'ọ kwaphu iphe ono ya kfuru ono bę unu e-kfukotaru Íso teke unu l'ia dzu-daru. ²⁰ Ọlobu; unu nyatakwa sụ iya lẹ nwozi iya; mbụ Jékọpu abyakwa-a.” Iphe Jékọpu riru bụ l'iphe ono, ya nuru; yo vuta ụzo ono e-mee Íso t'obu jizita iya; k'ọphu bụ teke Íso phuru iya; t'ọ kweru nata iya. ²¹ Tọ dụ iya bụ; e rutakota iphe ono, o gude eje ome iphe oma ono; ephe evuru iya ụzo tugbua; yẹbedua, bụ Jékọpu aradụ l'odu ephe l'enyashi ono.

Jékọpu yẹle Nchileke agba mgba

²² Jékọpu abya eduta unyomu iya ephe ẹbo l'enyashi ono; duta unwanyi labụ ono, e deru iya t'ephe jejeru unyomu iya ozi ono; dutakwaphu unwegirima nk'ia ephe iri lẹ nanu; duta ephe je adaa Ọnyimu Jáboku dafu azụ iya ọphu. ²³ Yo dughatsua ephe ọnyimu ono; latashia azụ bya egwotakota iphemiphe ọbule, o nweru gwofu azụ ọnyimu ono azụ iya ọphu. ²⁴ Tọ dụ iya bụ; Jékọpu anodu l'ẹke ono nwenkinyi iya. Yo nweru nwoke lanu, byaru nụ yẹle iya agbalephu mgba jeye nchi aburu petekengu. ²⁵ Nwoke ono abya amaru lẹ ya te egudeghedu Jékọpu; woru ẹka byia ya l'okpu-nka l'ephe agbakwadua mgba ono; nka agbụfu iya. ²⁶ Yọ sụ Jékọpu t'ọ haa ya tẹ ya la; lẹ nchi abyawa abohu!

Jékọpu asụ iya “Lẹ ya ta ahakwa iya t'ọ la; gbahaa l'ọ gọru iya onu.”

²⁷ Nwoke ono aji iya epha iya.

Yọ sụ iya l'epha iya bụ Jékọpu.

²⁸ Nwoke ono asụ iya l'epha iya ta abuhedu Jékọpu. Iphe ọo-bụ bụ Ízurelu; † kele yẹle Nchileke ghawaru iya; yẹle madzụ aghaa ya; yo mekputakota.

²⁹ Jékọpu asụ iya: “Byiko; t'ọ konuaru iya epha iya.”

Nwoke ono aji iya: “?I gude epha iya eme ngunu?”

Yọ bya agooru Jékọpu onu l'ẹke ono. ³⁰ Ya ndono; Jékọpu agua ẹke ono Penuwelu; †† sụ: “Lẹ yẹle Nchileke phuru ifu l'ifu; ya anodukwadua ndzụ.”

³¹ Jékọpu eswedelephu Penuwelu; ọnyanwu-ahatawa. Yo gbe etewa nụ ọkpa; lẹ k'okpu-nka ono, a gbụfuru iya ono. ³² Ọ bụ iphe ono kparu iphe ndu Ízurelu ta atajedu áj, likfuru l'enu nka; mbụ jeye ntanu owaa; kę l'ọ bụ l'ẹke áj anoje l'enu nka b'e byiru Jékọpu ẹka ono.

Jékọpu yẹle Íso edzuda

33 Jékọpu apalia ọnya; phua Íso yẹle unu madzụ, ọ chị abya. Yọ bya achita unwegirima iya keeru Lii yẹle Rechelu; mę unwanyi ẹbo phụ, bụ ndu ejeru unyomu iya ozi phụ. ² Yọ bya achiru unwanyi ẹbo ono, bụ ndu ejeru unyomu iya ozi ono yẹle unwu ephe ye l'uzo ifu. Yọ bya edobe Lii yẹle unwu iya l'azụ ndu ọphu; bya edobe Rechelu yẹle Jósẹfu; ephe ekpechi azụ. ³ Yẹbedua evutaru ephe ụzo. Yo jekfudelephu nwunne iya ono; bya ebyiaru iya ikpere ugbo ẹsaa.

⁴ Ya ndono; Íso agbakfube iya; je atụ iya gbirimu; gbakua ya ẹka l'olu; nmaa ya akpa; bya etsua ya onu. Ephe ẹbo ajiko wata ẹkwa. ⁵ Íso abya apalia ọnya; phua unwanyi ono yẹle unwegirima ono; bya aji ya: “?Bụ ndu ole; mbụ ndu owaa, nggu l'ephe yi-a?”

Jékọpu asụ iya: “L'ọ kwa unwegirima, Nchileke gude k'eze-iphe-oma nk'ia nụ yẹbe nwozi ngu.”

† Iphe Ízurelu bụ bụ “Onye yẹle Nchileke agba mgba.” †† Iphe “Penuwelu” bụ bụ “Ifu Nchileke”.

⁶ Ụnwanyi labụ phụ, ejeru unyomu iya ozi phụ yele ụnwegirima ẹphe abyaruta; bya efooru iya ifu l'alị. ⁷ Lii yele ụnwegirima nk'iya abyakwaphu bya efokwaaru iya phụ ifu l'alị. Jófẹfu yele Rechẹlu abyakpe azụ bya efokwaaru iya phụ ifu l'alị.

⁸ Iso aji iya: "Igweligwe elu phuu, yele iya dzuru l'ụzo phụ; ?bụ kẹ ngunu?"

Jékpọ asụ iya l'ọo iphe, ya gude eme t'obu dụ ng-gube onye nwe mu nụ mma l'ẹke ya nọ.

⁹ Iso asụ iya: "Nwunne mu; mę ya gbe nweekwaru iphe nshinu; wotaru iphe ngu nweru."

¹⁰ Jékpọ asụ iya: "Wawakwa! Ọ -bụru lę ya bụphu nwunne ngu l'oswiya; natanu iphe-a, ya nuru ngu-a! L'ẹge i shiru nabata iya bę ifu ngu dulekwa iya phụ l'ọ bụ ifu Nchileke. ¹¹ Byiko; t'ọ nataru iphe ono, ya wotaru iya ono; kẹle Nchileke meekwaru iya eze-iphe-oma; ya enwekotawa iphemiphe ọbule, mkpa iya duru iya." Jékpọ aronyaa ya; yo kwa nata iya.

¹² Iso asụ: "Unu t'ayi la! Yẹbedua e-vutaru unu ụzo."

¹³ Jékpọ asụ iya: "Onye nwe mu nụ; i marua l'ụnwegirima-a te shihudua ike ọhuma. Ọdo aburu lę ya eme tę ya leta aturu-a; mę eswi ndu ọwaa, mụshiru ụnwu k'ọphungu-a ęnya; kę l'e -gude ike chita iya ẹge ono tųgbua; mbụ-a m'ọo ujiku lanụ bę ẹphe a-nwushihukotakwa. ¹⁴ Ọo ya bụ; onye nwe mu nụ; vururu yebe nwozi ngu ụzo tųgbua. Yẹbedua a-tokpelephu nwęhu l'etso elu-a; mę ụnwegirima-a gbururu jeye ya abyakfuta ngu lę Séyi."

¹⁵ Iso asụ iya: "Tę ya hanuru unwoke ndu nk'iya haaru iya t'ẹphe l'ẹphe yiru."

Jékpọ asụ iya: "T'ọ haaru. L'iphe, bụ iphe dụ iya mkpa bụphu tę nggube onye nwe mu nụ kweru nabata iya l'oswiya."

¹⁶ Tọ dụ iya bụ; Iso egbeshi mbọku ono; yọ bụru iya ọla Séyi. ¹⁷ Jékpọ aswĩa ya lę Súkọtu. Yo rua Súkọtu bya akwata ufu buru l'ẹke ono; bya atushiaru elu iya mkpu. Ọ bụ iya meru iphe eeku ẹke ono Súkọtu. †

¹⁸ Jékpọ eshi lę Padanu Áramu; laruta Shékemu l'alị Kėnanu; to nwe iphe meru iya nụ. I -nọdu l'ọdu ẹke ẹphe nọ; nggu ele mkpukpu ono ęnya. ¹⁹ Yo gude ukporo mkpola-ocha ise zuta ụnwu Hamọ alị ẹke o gvuberu ọlo-ékwa iya. Hamọ ono bụ iya bụ nna Shékemu. ²⁰ Yọ bụru l'ẹke ono b'ọ kpuru ęnya-ngwęja; kua ya Elu-Elohe †† kę Ízurelu.

E guderu Dayina k'ẹhuka

34 Yo be ujiku lanụ; Dayina bụ, nwata mgbọko, Lii mụtaru Jékpọ akpafushia ọri l'ẹke ụnwanyi alị ono. ² Shékemu aphua ya; gude iya k'ẹhuka; raa; shi ẹge ono mebyishia ya. Shékemu ono bụ nwatibe Hamọ; onye Hevu, bụ eze achị ọnu-ogo ono. ³ Nwatibe

† Iphe, "Súkọtu" bụ bụ "Eke, eedobeje ishi." †† Iphe "Elu-Elohe" bụ bụ "Nchileke bụ Nchileke kę ndu Ízurelu."

Jékpọ ono; mbụ Dayina atsomahu Shékemu; yọ bya eyeru iya obu; swalahaaru iya aswaru. ⁴ Ya ndono; Shékemu asụ nna iya; mbụ Hamọ t'ọ luaru iya nwamgbọko ono t'ọ bụru nyee ya.

⁵ Tọ dụ iya bụ; Jékpọ abya anua lę nwatibe iya; mbụ Dayina b'e gudekwaru k'ẹhuka; fatoshia; kwe nọ-kirishia nwandoo jeye ụnwegirima iya ndu k'unwoke eshi l'ẹke ẹphe shi nọdu eche elu lata.

⁶ Ya ndono; Hamọ, bụ nna Shékemu atųgbua jeshia tę yele Jékpọ kfugba. ⁷ Ụnwu Jékpọ anụlephu iphe ono, meru nụ ono; wụ-latashia. Ndumashi; mę ẹhughu eji ẹphe obu; kẹle Shékemu meru ndu Ízurelu iphe-iphere l'ọ raru nwatibe Jékpọ, bụ iphe, ę ta gbadu t'ọ mee.

⁸ Hamọ asụ ẹphe: "Lę nwatibe iya-a; mbụ Shékemu bę obu iya dukwa l'ẹke nwatibe unu-a nọ. Byiko; unu kenua ye ęya t'ọ lua. ⁹ T'unu l'ẹphe lųgbaje nụ nwanyi: mbụ t'unu kejee ẹphe nwanyi; ẹphebedua ekee unu. ¹⁰ Ọ -bụru l'ọ dabaru unu l'obu; unu eburu l'alị ayi l'ẹke-a. Alị b'ę te gbe achọdu achọcho. Ọ -bụru nghọ; unu agba iya. Ọ -bụru alị; unu azushia ya."

¹¹ Shékemu asụ nna Dayina; mę unwunne iya: "Unu kweru t'unu l'ẹphe gbaru. Iphe, bụ iphe unu sukpooru tę ya nụ unu bę ya a-nukwa unu. ¹² Unu kfua iphe, ya a-kwaru unu lę nwada unu; unu ekfukwaaphu iphe, ọ dụ unu tę ya meeru unu. Iphe, bụ iphe, unu suru tę ya kwaa bę ya a-kwaru unu. Ọ bụlephu t'unu kee ya nwamgbọko ọwaa tę ya lua."

¹³ Ụnwegirima Jékpọ abya oyeru Shékemu ye nna iya mbụ Hamọ ọnu; woru akọ ye iya; okfu k'egude ono, e guderu nwunne ẹphe mebyishia ono. ¹⁴ Ụnwegirima Jékpọ ono asụ ẹphe: "Tųswekwa! L'ẹphe te ewotakwa nwunne ẹphe kee onye akpapyi. Ọo-bukwaru ẹphe iphe-iphere mę ẹphe -mee ya. ¹⁵ Ẹge ee-me iya; ẹphe ekweta bụ t'unu wata ome l'ọ bụ ẹphebedua: mbụ t'iphe, bụ nwoke l'unubędua buje ugvu. ¹⁶ Teke ono; unu l'ẹphe alųbalahaa nwanyi. Teke ono kwa-phu; unu l'ẹphe abya ebua ẹghirigha; ghọo ndu lanụ. ¹⁷ Ọlobu; ọ -bụru l'unu te ekwedu ẹge ono, ẹphe kfuru ono; bushia útsù; bę ẹphe e-dutakwa nwunne ẹphe lashia."

¹⁸ Iphe ono, ẹphe kfuru ono adụ Hamọ yele nwatibe iya Shékemu mma. ¹⁹ Nwokorọbya ono, bụ iya b'a kakọta ọkwabe ugvu l'ufu nna iya ono te emekpodua mbekwa l'iphe ono, ẹphe kfuru iya ono; kẹle nwatibe Jékpọ ono bę dụ l'iya phụ mma. ²⁰ Tọ dụ iya bụ; Hamọ yele nwatibe iya Shékemu atųgbua jeshia l'obu-edukfu mkpukpu ẹphe; t'ẹphe kfuru iya ẹphe. ²¹ Ẹphe erua je asụ ẹphe: "Lę ndu-a bę umere ẹphe dukwa mma. L'aa-hakwa ẹphe t'ẹphe buru l'alị-a; tųsaru ẹhu; nọdu iya agba nghọ; keshinu ọphu alị daburu phorongu, ẹphe e-buru. Ọdo aburu l'ẹphe l'ẹphe a-nọdu alųgba nwanyi. ²² Obenu lę tẹmanu ndu ono ekwe l'ẹphe l'ẹphe e-buru; tųko bụru ndu lanụ bę ndu k'unwoke ayi

l'ephe ha e-bukota útsù; l'ò bụ ephebedua. ²³ ?Unu ta amadụ l'elu ephe; ẹku ephe; mę iphe bụ anụ ọdo, ephe nweru enweru a-bụkotaru nk'ayi? Ọo ya bụ; unu t'ayi kweta iphe, ephe kfuru; k'ophu ephe e-kweta bu ru l'alị ayi-a."

²⁴ Iphe, bụ unwoke mkpukpu ono l'ephe ha, bụ ndu lufutaru l'obu-edukfu ono ekwetakota iphe Hamọ yele nwatibe iya kfuru; a bya ebushikota ephe útsù.

²⁵ A nọlephu abalị ẹto teke ephe nọkwadua ọnya ugwu ono; ụnwu Jékọpu ụmadzu labụ; ndu ọphu ephe lẹ Dayina shi lẹ nne lanụ, bụ iya bụ Símiyọnu; mę Lí-vayi egbeshi mịta ogu-mbeke ephe je afọaru ndu mkpukpu ono l'otu-l'ukfu. Ephe eje etso ndu mkpukpu ono ọgu; jiko iphe, bụ unwoke, nọ iya nụ gbugee.

²⁶ Ephe egbua Hamọ yele nwatibe iya Shékemu; bya eduta Dayina l'ulo Shékemu; yọ buru ephe alala. ²⁷ Ụnwu Jékọpu awụda lẹ mkpukpu ono yele odzu ono, kuru iya nụ ono; je akwaa ephe l'okwata † l'okfu nwanne ephe ono, e guderu k'ehuka mebyishia ono.

²⁸ Ephe kpukoru aturu ephe; kpukoo eswi ephe; mę nkakfụ-igara ephe; jiko iphemiphe ọbule, bụ kę ndu mkpukpu ono gwoo; mbụ gwoo gwoo mę iphe ọphu nọtsua l'egu. ²⁹ Ephe gwokotaru ẹku ephe; kpukota ụnwanyi ephe; mę ụnwegirima ephe lẹ ndzụ; bya egwoo tụtua l'ulo ephe.

³⁰ Tọ dụ iya bụ; Jékọpu asụ Símiyọnu yele Lívayi: "Ọwaa egbe iphe ọphu unu kpataru iya nta-a! Nta-a bę unu meru tẹ ya buru ẹjo madzụ l'ẹke ndu alị-a nọ; mbụ ndu Kénanu yele ndu Pérezu. ?Mgbę unu marua lẹ ya ha nwanshị. Ephe -zakọta nta-a bya afọaru iya bę yele ndibe iya a-bụkwaru kpurupyata!"

³¹ Ephe asụ iya: "?Ọ gbakwanuru t'o mee nwanne ephe l'ò bụ nwanyi ọkpara ẹge ono, o meru iya ono?"

Jékọpu akwala Bételu

35 Ya ndono; Nchileke asụ Jékọpu: "T'ò kwalia lashia Bételu je eburu." Sụ iya: "O -rua; t'ò kpọaru yebe Nchileke ọnya-ngweja; mbụ yebe Nchileke ono, byakfutaru iya nụ l'ò shi agbaru nwanne iya Íso ọso ono."

² Tọ dụ iya bụ; Jékọpu asụ ndibe iya; mę ndu ephe l'iya bu: "T'ephe pakotakwaru iphe, bụ nte ndu ọhodo, ephe gude haa; ephe emee onwephe t'ephe dụ nsọ; yeshia uwe ephe; chitatsua ọphu ka mma yee. ³ L'ephe abywa oje Bételu, ẹke ya a-kpuru Nchileke ọnya-ngweja. Nchileke bụ onye ono, dzọru iya nụ teke ono, ya shi eje ntakfuru ono; buru onye, chekotaru iya nụ l'iphe bụ ẹge ya jekotaru iya." ⁴ Ya ndono; ephe atuko iphe, bụ nte ndu ọhodo ono, ephe doru ono nụ Jékọpu; tükokwaphu iphe-nchị ephe yeshia nụ Jékọpu. Jékọpu achịta iya lia lẹ mkpuli achị, nọ lẹ Shékemu.

† Ọkwata bụ ogwo iphe madzụ l'ike; gwoo ya k'ophu bụ l'ẹ to nweedu ọphu a haru iya. Ọkwata bụ iphe etsoje l'ẹke aalụ ọgu; m'ọ kwanu l'ẹke utsu ada.

⁵ Ephe akwalia tųgbua; Nchileke emee; egvu egudekota iphe, bụ ndu mkpukpu, nọ-pheru ephe mgburumgburu; k'ophu bụ l'ẹ t'ò dudu ndu turu iya ámà k'oje ephe ọchi ọso.

⁶ Tọ dụ iya bụ; Jékọpu yele ndu ephe l'iya yi eje bya ejerua Luzu, bụ iya bụ Bételu l'alị Kénanu. ⁷ Yọ kpọa ọnya-ngweja l'ẹke ono; bya agwa ẹke ono Ẹlu Bételu; † kę l'ò bụ l'ẹke ono bę Nchileke koshiru iya onwiya teke o shi agbaru nwanne iya ọso.

⁸ Ya ndono; Debóra, bụ nwanyi, heru Ribéka teke o shi buru nwata abya anwuhu. E woru iya lia lẹ mkpuli ukfu achị, nọ lẹ nsuda Bételu. Ọo ya meru; e woru ẹke ono gwa Alọnu Bakutu. ‡

⁹ Jékọpu eshitsulephu Padanu-Áramu lata; Nchileke abyakfuta iya ọdo bya agọoru iya ọnu. ¹⁰ Nchileke asụ iya: "Epha ngu bụ Jékọpu; ọle tsube nta-a bę epha ngu ta abuhedu Jékọpu; epha ngu a-buru Ízurelu." Yọ buru iya bụ lẹ Nchileke agwa ya Ízurelu.

¹¹ Nchileke asụ iya: "L'oo yebedua, bụ Nchileke bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike. Ịi-zụ azụzụ bya adụ l'otu. Ịi-meta ndu a-buru mba; metakwaphu mbakeshi. Ndu eze e-shi ngu l'ehu lufuta. ¹² Alị ono, ya nuru Ébirihamu; mę Áyizaku ono bę ya anukwa ngu phụ; l'anukwa iya phụ ụnwu nwanwanwanwa ngu." ¹³ Nchileke ekfutsuaru yeru iya; haa ya l'ẹke ono tųgbua.

¹⁴ Jékọpu abya apalia mkpuma gvube l'ẹke ono, Oje-joje nọdu kfuru yeru iya ono; bya awụa męe l'eli iya; wukwaa ya phụ manụ; gude gwaa ya. ¹⁵ Jékọpu agwa ẹke ono, Nchileke nọ kfuru yeru iya ono Bételu.

Anwuhu Rechelu yele Áyizaku

¹⁶ Ephe egbeshi lẹ Bételu tųgbua. Efuratu adudelephu ephe ntse; ime awata ome Rechelu. Ime ono ataa ya ike. ¹⁷ Teke ono, ime ono shiru ike ono bę nwanyi, eswi iya ime suru iya: "T'ẹ b'ọ tsushi egvu. L'ò kwa nwa-ta nwoke ọdo bę ọo-mụ." ¹⁸ Yọ byade ọtu-bu ume; gwa nwata ono Benoni; † E mebetsua; nna nwata ono abya agwa ya Bénjaminu. ‡

¹⁹ Ya ndono; Rechelu anwuhu; e lia ya l'uzo, e shi eje Efuratu, bụ iya bụ Bétulehemu. ²⁰ Jékọpu eswita mkpuma gvube l'eli ili ono. Mkpuma ono nọphu l'eli ili ono jeye ntanụ-a l'ekoshi l'ò bụ ili Rechelu.

²¹ Ízurelu atųgbukwaa ọdo; je egvube ọlo-ékwa l'azu ọlo-eli mkpukpu Eda. ²² Yọ buru teke Ízurelu bu l'ẹke ono bę Rúbenu raru Biliha, bụ nnufu nna iya. Nna iya; mbụ Ízurelu anụ ya.

Jékọpu mọtaru unwoke iri l'ẹbo.

²³ Ụnwegirima kę Lii bụ Rúbenu, bụ iya bụ ọkpara Jékọpu; mę Símiyọnu; Lívayi; Júda; Ísaka; mę Zébulọnu.

†† Iphe "Ẹlu Bételu" bụ bụ "Nchileke kę Bételu"; ‡ Iphe "Alọnu Bakutu" bụ bụ: "Achị Uzu-Ẹkwa". †† Iphe "Benoni" bụ bụ "nwa, ya muru l'aphụ." ‡‡ Iphe "Bénjaminu" bụ bụ "nwa, nọ iya l'ẹka-utara".

24 Ụnwegirima kẹ Rechelu aburu
Jósefu; mẹ Bénjaminu.
25 Ụnwegirima kẹ Biliha;
mbụ onye Rechelu guderu egude
bụ Dánu; mẹ Náfutali.
26 Ụnwegirima kẹ Zilipa;
mbụ onye Lii guderu egude
aburu Gádu; mẹ Ásha.
Ndu onanu bụ unwoke, a mụshikotaru Jékọpu lẹ
Padanu-Áramu.
27 Jékọpu alakfuta nna iya, bụ Áyizaku lẹ Mamure
l'iku Kiriyaatu Aruba, bụ iya bụ Héburonu, bụ ẹke Ébiri-
hamu yẹle Áyizaku shi jiko buru. 28 Iphe Áyizaku nọru
bụ ụkporo afa tete; 29 b'ọ nwụhuderu; lakfushia ndiche
iya pẹ. Ọ kakkporu nka ọhuma. Yọ nwụhutsua ono;
unwu iya; mbụ Íso yẹle Jékọpu elia ya.

Eri Íso

36 Ọwaa bụ eri Íso, bụ iya bụ Édọmu.
2 Íso luru unwanyi ndu Kénanu. Nwanyi
k'odungu bụ Ada, bụ nwatibe Elọnu onye Hetu.
Nwanyi k'ẹbo bụ Oholibama, bụ nwatibe Ana; buk-
waruphu nwanwa Zibiyonu onye Hevu. 3 Nwanyi k'ẹto
bụ Basematu, bụ nwatibe Ishimelu; bukwaruphu
nwanne Nebayotu.
4 Ada mụtaru Íso Elifazu; Basematu amụtaru iya
Ruwele. 5 Oholibama amụtaru iya Jewushi; mụtaru iya
Jelamu; męfua Kora. Ndu ono bukota unwu, a mụtaru
Íso lẹ Kénanu.
6 Íso abya eduta unyomu iya; mę unwegirima iya ndu
k'unwoke; mę ndu k'unwanyi; duta iphe, bụ ndibe iya
l'ẹphe ha; ruta elu iya; mę iphe bụ anụ, ọ kpataru lẹ
Kénanu; yọ buru iya ọla ẹke, teru ẹnya l'ẹke nwanne
iya; mbụ Jékọpu bu. 7 Iphe ẹphe nweru hatabewa nsh-
inu; k'ọphu bụ l'ẹphe ẹbo te ebukotahedu l'ekalanu.
Elu ẹphe emee; alị ono, ẹphe bụ ndu mbyamumbya
ono te edzuche ẹphe ebubu. 8 Yọ buru iya meru iphe Í-
so, bụ iya bụ Édọmu jeru je eburu l'alị ugwu Séyi.
9 Ọwaa eri Íso, bụ nna ndu Édọmu teke o bu l'alị
ugwu Séyi:
10 Ọwaa ẹpha unwu Íso: Elifazu bụ nwata nwoke
ọphu Ada mụtaru iya. Ruwele bụ nwata nwoke ọphu
Basematu mụtaru iya.
11 Ụnwegirima unwoke ọphu Elifazu mụshiru bụ: Té-
manu; Omaru; Zefo; Getamu; mę Kenazu.
12 Elifazu nweru nwanne ọphu bụ nnufo iya. Onye
onanu bụ Tímína. Tímína mụtaru iya nwata nwoke
lanu, aza Amaleku. Ndu onanu bụ unwu-nwa Ada, bụ
nyee Íso.
13 Ụnwegirima unwoke ọphu Ruwele mụtaru bụ: Ne-
hatu; Zera; Shama; mę Miza. Ndu onanu bụ unwu-nwa
Basematu, bụ nyee Íso.

14 Ụnwegirima unwoke ọphu Oholibama mụtaru Íso
bụ: Jewushi; Jelamu; mę Kora. Oholibama ono bụ
nwatibe Ana bya aburu nwanwa Zibiyonu.

15 Ọwaa ndu bụ ishi l'eri Íso ndọ-ọ: Ụnwegirima kẹ
Elifazu, bụ ọkpara Íso bụ: Témanu; Omaru; Zefo; Ke-
nazu; 16 Kora; Getamu; mę Amaleku. Ndu ono bụ ndu
bụ ishi l'eri Elifazu l'alị Édọmu. Ẹphe bụ unwanwa Ada.

17 Ndu ọphu bụ ndu ishi l'unwegirima kẹ Ruwele bụ:
Nehatu; Zera; Shama; mę Miza. Ndu onanu bụ ndu bụ
ishi l'eri Ruwele l'alị Édọmu. Ẹphe bụ unwanwa nyee Í-
so, bụ iya bụ Basematu.

18 Ụnwegirima ọphu Oholibama mụtaru Íso bụ: Jew-
ushi; Jelamu; mę Kora. Ndu onanu bụ ndu bụ ishi l'eri
nyee Íso, bụ iya bụ Oholibama, bụ nwatibe Ana.

19 Ndu ono l'ẹphe ha bukota unwu Íso, bụ iya bụ Édọ-
mu; buru ẹphe bugbaa ndu ishi l'ikfu ẹphe iche iche.

20 Ụnwegirima kẹ Séyi, onye Họru, bụ iya bụ onye
nwe alị ono bụ: Lotanu; Shobalu; Zibiyonu; Ana;
21 Dishonu; Eza; mę Dishanu. Ụnwegirima Séyi ono, bu
lẹ Édọmu ono bụ ẹphe bugbaa ndu ishi ndu Họru.

22 Ụnwegirima kẹ Lotanu bụ: Hori; mę Hemanu. Tímí-
na bụ nwanne Lotanu kẹ nwanne.

23 Ụnwegirima kẹ Shobalu bụ: Aluvanu; Manahatu;
Ebalu; Shefo; mę Onamu.

24 Ụnwegirima kẹ Zibiyonu bụ: Aya; mę Ana. Ana
ọwananu bụ iya chọ-vuru nwogvu ọbu, ekpo ọku
l'echi-egu l'ẹke ocheru nna iya, bụ Zibiyonu nkakfu-
igara.

25 Ụnwegirima kẹ Ana bụ: Dishonu; mę Oholibama,
bụ nwatibe iya kẹ nwanne.

26 Ụnwegirima Dishonu bụ Hẹmudanu; Ẹshubanu;
Ituranu; mę Keranu.

27 Ụnwegirima kẹ Eza bụ: Bilihanu; Zevanu; mę
Ekanu.

28 Ụnwegirima kẹ Dishanu bụ: Uzu; mę Aranu.

29 Ọwaa ndu ishi ndu Họru: Lotanu; Shobalu;
Zibiyonu; Ana; 30 Dishonu; Eza; mę Dishanu. Ọ bụ
ẹphebedua bụ ndu ishi ndu Họru l'ẹge ẹphe shitsua
l'ikfu l'ikfu l'alị Séyi ono.

Ndu eze, achị ndu Édọmu

31 Ọwaa bụ ndu eze, vuru ọzo chĩa ndu Édọmu; bę
eze ọdo, shi Ízurele chideru ẹphe:

32 Béla Beyo buru eze ndu Édọmu.

Mkpukpu iya bụ Dinuhaba.

33 Béla anwuhulephu;
Jobabu Zera, bụ onye Bọzura
abya aburu eze l'ozori iya.

34 Jobabu anwuhulephu;
Hushamu, bụ onye Témanu
abya anọdu l'ozori iya chilahaa.

35 Hushamu anwuhulephu;
Hadadu Bedadu, bụ iya

lụ-gburu ndu Mídiya lẹ
Móabu abya aburu eze l'òzori iya.
Mkpukpu nk'ia bu Avitu.

³⁶ Hadadu anwuhulephu;
Samúla kẹ Masureka
abya anodu l'òzori iya chilahaa.

³⁷ Samúla anwuhulephu;
Shawulu kẹ Rehobotu,
nọ l'iku Ẽnyimu Yufurétusu
abya anodu l'òzori iya chilahaa.

³⁸ Shawulu anwuhulephu;
Bálụ-Hananu Akubo
abya aburu eze l'òzori iya.
³⁹ Bálụ-Hananu anwuhulephu;
Hada aburu eze l'òzori iya.
Mkpukpu iya bẹ eekuje Pawu.
Ẽpha nyee ya aburu Mehetabelu,
bụ nwatibe Maturedi.

Maturedi bukwanu ada Mezahabu.

⁴⁰ Ọwaa ẹpha ndu bu ishi l'eri Íso l'ẹge ẹphe shitsua
l'ikfu l'ikfu; mẹ ẹke ẹphe butsua, eekutsua ẹpha ẹphe
alaru: Timína; Aluva; Jitẹtu; ⁴¹ Oholibama; Ela; Pinonu;
⁴² Kenazu; Témanu; Mibiza; ⁴³ Magudẹlu; mẹ Iramu.
Ndu-a l'ẹphe ha bukota ndu ishi ndu Édomu; l'ẹge
ẹphe gude bua l'alí ono, ẹphe lutaru ono.

Ẽphe l'ẹphe ha tuko buru ndibe Íso, bu nna ndu Édomu.

Nrọ, Jófẹfu rọshiru

37 Tọ dụ iya bu; Jékọpu eburu l'alí ono, nna iya shi
buru ono, bu iya bu alí Kénanu.

² Ọwaa akọ ẹhu Jékọpu:

Jófẹfu anọlephu afa iri l'ẹsaa wata otso unwana iya
phẹ l'ẹche aturu. Unwana iya phẹ ono bu unwegirima
nyee nna iya phẹ; mbụ Biliha; mẹ Zilipa. Yoo buje;
ẹphe -lata; yo dooru nna ẹphe ẹjo iphe, unwana iya
ndu ọphu anọduje eme.

³ Ízurelu aka oyeru Jófẹfu obu mẹ l'ẹge o yeru unwu
iya ndu ọphu. Ishi iya aburu l'ọ bu nwa, a muru iya lẹ
nka. Yọ bya akwaaru Jófẹfu uwe-nlọkpuru ẹka-ogologo,
e dengashiru edengashi. ⁴ Teke unwana iya bya
amaru lẹ nna ẹphe ka iya oyeru obu mẹ l'ẹge o yeru
ẹphebedua; ẹphe abya akpọo ya ashí; ẹphe te ekfujehuru
iya okfu oma.

⁵ Yo be ujiku lanu; Jófẹfu arọ nrọ; bya ezeeru iya un-
wana iya ono. Nrọ ono emee; ẹphe akabakpọ ya ru
okpo ashí. ⁶ Yọ sụ ẹphe t'ẹphe gebe tẹ ya zeeru ẹphe
nrọ, ya rọru. ⁷ Wo ẹphe: "Lẹ ya rọru nrọ; ẹphe ajiko
l'esweshi oshiwitil'egu. A nonyaa; iswe witu nk'ia
egbeshi vudo evudo; iswe iya nk'ẹphe abya anọ-
phee nk'ia mgburumgburu; l'eforu nk'ia ono ifu l'alí."

⁸ Unwana iya ono asụ iya: "Bụ iya bu l'iri l'ọo nggu
e-mekochaa buru eze l'achí ẹphe tọ? Mbụ; ?bụ nggu

e-mekochaa buru ishi ẹphe tọ?" Nrọ ono, ọ rọru ono
yẹle okfu ono, o kfuru ono emee; ẹphe akabaa ya ru
okpo ashí.

⁹ Yo be mbọku ọdo; yọ byakwa bya arọ nrọ ọdo; bya
ezekwaaru iya phụ unwana iya ono. Ono b'ọ sụru
ẹphe: "Unu gebe tẹ ya zeeru unu nrọ ọdo, ya rọru. Ya
rọru nrọ; ẹnyanwu; mẹ ọnwa; ọwaa mkpọ-kpodo iri lẹ
nanu abya efooru iya ifu l'alí."

¹⁰ Teke o zeru nna iya nrọ ono ẹge o zeru iya unwan-
na iya phẹ bẹ nna iya baru iya mba; sụ iya: "Bụ egbe
nrọ ngunu dụ ẹge onanu? Ọ bu lẹ nne ngu; mẹ
yẹbedua, bu nna ngu; mẹ unwanu ngu phẹ e-
mekochaa bya efooru ngu ifu l'alí tọ?" ¹¹ Unwana iya
ono awataru iya okoru okopho. Obenu lẹ nna iya
wotaru iphe ono kwachia l'okpoma.

Unwana Jófẹfu ere iya

¹² Ya ndono; unwana iya achita aturu nna ẹphe
jeshia echeche l'iku Shékemu. ¹³ Ízurelu asụ Jófẹfu:
"Mgbẹ i marua l'unwana ngu phẹ eche aturu l'iku
Shékemu. Ngwaa; bya tẹ ya zi ngu t'i je agbaphee
ẹphe."

Jófẹfu ekwe iya.

¹⁴ Nna iya asụ iya t'o je agbaphee unwana iya l'ẹke
ẹphe nọ l'ẹche aturu; maru ẹge ẹphe dụ; ẹphe l'aturu
ono. Teke ọ phutsuaru ẹphe; yọ lata bya akọru iya. Yọ
buru lẹ nsuda Héburonu b'ọ nọ zia ya ozi ono.

Jófẹfu erua Shékemu; ¹⁵ nwoke ọbu aphụ iya l'ẹke
ọogha-phe l'egu l'ẹke ono; ji iya: "Bụ ngunu bẹ iicho?"

¹⁶ Yọ sụ iya: "L'ọ kwa unwana iya phẹ; bẹ ya achọ. Ọ
-buru l'i maru ẹke ẹphe nọ l'ẹche aturu ẹphe; byiko
tunuru iya onu iya."

¹⁷ Nwoke ono asụ iya: "L'ẹphe lufuakwaru l'ẹke-a. Lẹ
ya nukwaru teke ẹphe shi ekfu t'ẹphe je Dótanu."

Tọ dụ iya bu; Jófẹfu achọru ẹphe tugbua; je achọ-vu
ẹphe l'uzo Dótanu. ¹⁸ Ẽphe aphụ l'ia phụ l'uzenya; wa-
ta ọchi idzu ẹge ẹphe e-shi gbua ya.

¹⁹ Ẽphe asụ onwẹphe: "Ọ-rọ-nrọ-a abyakwa-a! ²⁰ Unu
bya t'ayi gbua ya; chee lẹ nsu lanu l'ẹke-a. Teke e met-
suaru; ayi asụ l'ọ bu anu-egu-egbudu gburu iya. T'ayi
mawaruru ẹge nrọ iya ono e-shi vua."

²¹ Rúbenu anule iya phụ; chọlahaa ẹge ya e-shi dzọo
ya t'ẹphe bẹ egbu iya. Yọ sụ: "Unu t'ayi be egbukwa iya
egbugbu. ²² Unu be egbukwa ọchi. Iphe unu e-mechia
bụ t'unu paru iya chee l'iduma-wa, nọ l'echi-egu ẹke-a.
Ọlobu; unu be emekakwa iya iphe." Iphe kparu iphe
Rúbenu kfuru ẹge ono bu k'ọphu ọo-dzọfuta iya; duta
iya dulaaru nna iya.

²³ Ya ndono; Jófẹfu abyarutalephu ẹke unwana iya
ono nọ; ẹphe egude iya; yefu iya uwe-nlọkpuru ẹka-
ogologo iya ono, e dengashiru edengashi ono; ²⁴ kpọta
iya chee l'iduma. Iduma ono kpọhuru nkụ; to nwe iphe
nọ iya nu.

²⁵ Ẹphe anọdukwadua k'ori nri; bya apalia ẹnya; phua ndu Ishimelu, liberu shi le Giledu; ẹphe l'inya-ivu ẹphe, vutsua manu, eshi mkpo; manu bamu; † yeru meeru gude l'eje Ijiputu.

²⁶ Júda asu unwana iya ndu ophu; “?Bu ngunu be ayi e-rita iya me ayi gbua nwanna ayi woru odzu iya lia? ²⁷ Unu bya t'ayi ree ya ndu Ishimelu. T'e b'o dukwa iphe ayi e-je iya ememe; l'o kwa nwanna ayi, ayi ẹya bu mee lanu.” Unwana iya ono ekwe.

²⁸ Ndu Mídiya ono, l'agba ngho ono eswedelephu; unwana Jósefu ono akpufuta iya l'iduma ono; woru iya ree ndu Ishimelu ono ukporo pongu. Ẹphe eduta iya lashia Ijiputu.

²⁹ Rúbenu abya enyoo iduma ono; bya aphu le Jósefu ta anohedu iya; yo gude ehu-eghughu woru uwe iya lajaa. ³⁰ Yo jekfushia unwana iya phe ono; je su ẹphe: “Me nwata ono ta anohakwa l'ẹke ono. ?Nanu ọzo, ya e-shi iya nta-a?”

³¹ Ya ndono; ẹphe akputa egbu lanu gbua; chita uwe Jósefu tsee le mee egbu ono. ³² Ẹphe achita uwe-nlọkpuru ẹka ogologo ono chilaaru nna ẹphe; su iya: “T'o lekwa uwe, ẹphe detataru. T'o leedu iya ẹnya; maru m'o bu ke nwatibe iya te t'o budu iya.”

³³ Jékọpu abya elee ya ẹnya; yo buru iya. Yo su: “L'o kwa uwe nwatibe iya! O dukwa l'o bu ejo anu-egu-egbudu gburu iya. L'o kwa anu-egu-egbudu labushiru Jósefu viriviri!”

³⁴ Jékọpu egude aphu lajaa uwe iya; chita uwe-aphu yee; kwaa ẹkwa nwa iya ono abali olemole. ³⁵ Unwegirima iya: ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi abya egboo ya nta; gboo ya imo; to kwe t'e gbota iya. Yo su ẹphe: “T'ẹphe haa ya te ya gba aphu nwa iya ono jeye teke ya a-lakfu iya l'ili.” O bu ẹge ono be nna iya gude kwaa ẹkwa iya.

³⁶ Ya ndono; ndu Mídiya ono eje eworu Jósefu ree Potifa le Ijiputu. Potifa ono bu onye lanu le ndu ejeru Fero ozi; buru iya bu onye ishi ndu soja, eche Fero nche.

Júda yele Téma

38 Ya ndono; yo buru teke ono be Júda haru unwana iya; tugbua jeshia ke nwoke Adulamu, eeku Hira je eburu. ² Yo buru l'ẹke ono be Júda no phua nwatibe nwoke, eeku Shuwa, bu onye Kénanu. Yo lya nwata ono; yele iya abya azee; ³ yo tsuta ime; bya amutaru iya nwata nwoke, o guru Eru. ⁴ Yo bya atsuta ime odo; mua nwata nwoke; gba ya Onanu. ⁵ Yo bya atsuta ime odo; mukwaaphu nwata nwoke; gba ya Shela. Yo buru le Kezibu b'o no mua nwata ono.

⁶ Júda abya aljaru Eru, bu okpara iya nwanyi. Ẹpha nwanyi, o luru iya bu Táma. ⁷ Obenu le Eru, bu okpara

Júda bu onye menukaru ejo iphe. Ojejoje eworu iya chigbua.

⁸ To du iya bu; Júda asu Onanu: “T'o lupyabe nyee nwunne iya ono; k'ophu oo-shi ẹge ono togboru nwunne iya ono ako le mgboko.” ⁹ Obenu le Onanu mawaru le nwata, nwanyi ono a-muta ta abudu nk'iya. Yo bu ye ye nyee nwunne iya ono zeru; o -gbaa teke o-ny'i iphe; yo nyiru iya wushi l'ali; k'ophu e too doberu nwunne iya ono ako. ¹⁰ Iphe ono, onoduje eme ono adu Ojejoje ẹji; yo wokwaru iya phu chigbua.

¹¹ Ya ndono; Júda asu nyee nwa iya ono; mbu Táma t'o la ke nna iya je anodu jeye te Shela, bu nwatibe iya vufuta. Ishi iya aburu l'o riru; su: “A maru; ?onye onanu ta anwuhufuduanu ẹge unwunne iya ndu ophu nwushihuru.” To du iya bu; Táma atugbua; lashia ke nna iya.

¹² A bya anokwaru ophu baru ishi; nyee Júda, bu iya bu nwatibe Shuwa abya anwuhu. Júda akwagetsua ẹkwa iya; tugbua; yo buru iya oje Timina ogba-phe ndu akpuru iya aturu iya ẹji. Onya iya; mbu Hira, bu onye Adulamu etsoru iya; yo buru ẹphe ejeje.

¹³ Ya ndono; ama abya agbaaru Táma le nna nji iya ejekwa Timina obyishi aturu iya ẹji. ¹⁴ Yo yefuwaphu uwe, nwanyi, no l'ulo-maa, o yeru; chita ulari-ifu phukpua onwiya ifu t'e ba ahube iya ama; je adugaru l'onu ẹke, eeshije abahu Enemu, bukwanu ọzo, e shi eje Timina; ke l'o mawaru le Shela vufutawaru; obule e te eduardu iya nu iya t'o lupyabe obu.

¹⁵ Júda abya aphu Táma tubesu l'ọo nwanyi okpara; ke l'o phukpuru onwiya ulari l'ifu; ¹⁶ to ma l'o bu nyee nwa iya. Yo jekfube iya l'iku ọzo ono; su iya t'ẹphe zee.

Táma aji iya iphe o-ku iya t'ẹphe zee obu.

¹⁷ Júda asu iya: “Le ya e-shi l'elu iya kpee ya nwada-egbu lanu.”

Táma asu iya t'o wofuta iphe-itumo, ya e-gude jeye teke o-kputaru iya nwada-egbu obu?

¹⁸ Yo ji Táma; su iya: “?Bu ngunu b'o du ngu te ya yeru ngu l'itumo obu?”

Yo su iya: “L'o bu iphe-olu iya; iphe-ohubama, tso iya nu; me mgboro ono, o gude l'eka ono.” Júda ekwe iya; chiru iphe ono nu iya; yele iya eje azee. Táma atsutawaphu ime. ¹⁹ Júda atugbulephu; Táma aphufu ulari-ifu ono, o shi phukpua ifu ono; chita uwe nwanyi, no l'ulo-maa phu, o shi yee phu yepu azu.

²⁰ E metsua; Júda abya akputa nwada-egbu ono kpee onya iya phu; mbu Hira t'o je akpee nwanyi ono; chitakwanuru iya iphe phu, o yeru iya l'itumo phu. Yo shi rua ẹke ono; to phuhe nwanyi ono. ²¹ Yo ji ndu ẹke ono: “Nanu nwanyi okpara ono, shi nodu l'iku ọzo Enemu †† ono?”

Ẹphe asu iya l'e to nwekwa nwanyi okpara, nojeru l'ẹke ono.

† Iphe e kuru manu bamu l'ẹke-a bu ogvu, eeteje onye iphe eme; bukwaruphu ogvu, eeteje odzu t'e b'o rehu egwegwa.

†† O nweru Bayiburu, e deru l'onye nwoke ono suru le ya achu bu nwanyi, agbaru omarali okpara.

²² Tọ dọ iya bụ; yọ laphushia azụ; je asụ Júda: “Lẹ ya ta aphụkwa iya. Ọdo abụru lẹ ndu, bu l'ẹke ono sụkwaru l'ẹ to nwekwa nwanyi ọkpara, nọjeru l'ẹke ono.”

²³ Júda asụ: “T'a haa ya t'o nwewaruru iphe ọphu, o gude; a nonyakwaa; e gude iya nụ chilahaa ayi ọchi. Mbụ; ?ya ta kpędunua ngu-a nwada-eghu-a; nggu egude iya je achọo ya; t'ị phụ iya?”

²⁴ A nọlephu iphe ruru ọnwa ẹto; a bya asụ Júda lẹ nyee nwa iya-a; mbụ Táma gbe agbaakwanu ọkpara; l'o gbe dọakwanu ime.

Júda asụ t'a kpufuta iya; je akpọo ya ọku!

²⁵ A kpufutadele iya phụ; yo gworu iphe ono, Júda chejeru iya ono nụ t'e gwojeru iya; sụ t'e kfulu iya: “L'ọ kwa onye nwe iphe-a bẹ yeru iya ime.” Sụ t'e kfulu iya: “T'o gbuedu iphe-olu-wa igo; iphe-ọhubama, tso iya nụ; mę mgboro-wa t'ọ maru: ?ọo-maghe onye nwe iya nụ?”

²⁶ Júda aphulephu iphe ono; maru l'ọo nk'ia; bya asụ: “Ha! Nwanyi-a kakwa iya ọbu onye doberu ẹka ndoo; kele ya sutsuaru lẹ Shela a-lųpyabe iya; e met-sua; ya te emehe iya.”

²⁷ Yọ gbaa teke oo-zeda; a maru l'ọ bụ ejima unwoke labụ, nọ iya l'ẹpho ono. ²⁸ Yo zedade; onye lanụ evuru ọzo wofuta ẹka. Nwanyi, eswi iya ime ono abya ewota ọwúú uswe gbabẹ iya l'ẹka; sụ l'ọo onye onanu vu ọzo. ²⁹ Nwata ono ewobalephu ẹka ono; nwunne iya eyewaphu ishi; kwofuta. Nwanyi ono, eswi ime ono asụ: “?Qwaa ẹge i shiru kpataru onwongu ọzo?” Ya ndono; a gụa onye onanu Pẹrezu. ³⁰ Nwunne iya ọphu a gbaberu eri owu uswe l'ẹka phụ etsowa iya phụ. A gụa yẹbedua Zera. ††

Jósefu yẹle nyee Pọtifa

39 Tọ dọ iya bụ; e duru Jósefu rua Íjiputu; Pọtifa azụ-ghachi iya ndu Ishimelu ono. Pọtifa bụ onye Íjiputu, tso lẹ ndu Fero nuru oke-ọkwa. Yọ bụru iya bụ onye ishi ndu soja, echeje Fero nche.

² Ojejoje eswiru Jósefu; iphemiphe ọbule, o yeru ẹka l'ajahjeru iya. Yo buru l'ọlo onye Íjiputu ono, bụ nnajiufu iya ono. ³ Nnajiufu iya ono abya aphụ lẹ Ojejoje swiru Jósefu eswiru; bya aphụ l'iphemiphe ọbule, o yeru ẹka agajeru iya; ⁴ Jósefu abya atụba iya l'obu; yo woru iya mee nwozi iya; mbụ mee ya onye, elekota ufu iya kpamukpamu ẹnya; bya ewokwaruphu iphemiphe ọbule, o nweru enweru ye iya l'ẹka t'o letajeru iya ẹnya. ⁵ Tsube teke ono, Pọtifa meru Jósefu onye ishi, eletaru iya ufu iya ẹnya; mę iphemiphe ọbule, o nweru enweru ono bẹ Ojejoje bya egude okfu ẹhu Jósefu gọoru nwoke Íjiputu ono ọnu. Ọnu ono, Ojejoje gọru iya ono emee iphemiphe ọbule, Pọtifa nweru l'ufu; mę ọphu nọ l'ẹgu; yo kweru iya. ⁶ Pọtifa ahakọtaru Jósefu

† Iphe “Pẹrezu” bụ bụ “ekwofuta”. †† Iphe “Zera” bụ bụ “o-ke-too”.

iphemiphe ọbule, o nweru enweru t'o letajeru iya ẹnya; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dọhedu iphe, ọokpajekwadu ishi ẹge ee-me iya. Iphe, ọ maleruphu nwenkinyi bụ tẹ ya ria nri.

Jósefu bẹ gbaru ụgbugba ọma; l'amashi mma ike. ⁷ A nonyalephu; Jósefu atụba nyee nnajiufu iya ono l'ẹnya. Yọ sụ iya t'ọ bya t'ẹphe zẹe.

⁸ Jósefu ajika; sụ iya: “Lẹ keshinu nnajiufu iya meru iya onye ishi iphemiphe ọbule, o nweru enweru b'ẹ tọ ọkpajehakwa ishi iphe eme nụ l'ufu iya. Iphemiphe ọbule, o nweru enweru b'o yekotaru iya l'ẹka tẹ ya letaru iya ẹnya. ⁹ Ọ bụ ẹge ike kẹ nnajiufu iya ha l'ọlo-wa bụ ẹge ike nk'ia ha. To nwe iphe o wohajeru iya ewoha; a gụfuphu nggubedua; kẹ l'ị bụ nyee ya. ?Nanu ẹge ya e-shi bya emee egbe akpamara ọwaa; kpua Nchileke?” ¹⁰ Iphe bụ mbọku-mbọku, mұtaru amұta; yo kfukwaruphu Jósefu tẹ yẹle iya zẹe. Obenu lẹ Jósefu te kwedu; mbụkponu tẹ yẹle iya nọdu l'ẹkalanu.

¹¹ Yo be ujiku lanụ; Jósefu abahụ l'ọlo tẹ ya jee ozi, nọru iya nụ. Teke ono b'ẹ tọ dọdu ndu ejeje ozi l'ọlo ono m'ọo onye lanụ, nọ l'ime ọlo ono. ¹² Nyee Pọtifa ono awọ iya l'uwe iya; sụ iya t'ọ bya t'ẹphe zẹe. Jósefu eyefu uwe iya ono haa ya l'ẹka gbafụ etezi.

¹³ Yọ phulephu lẹ Jósefu yefuru uwe iya haa ya l'ẹka kfulu etezi; ¹⁴ kukowaphu ndu ozi ọlo iya; sụ ẹphe: “Unu lenu! Nwohu-a, shi Híburu-a b'e dutaru t'ọ bya emeru ẹjo ahuma kpua ẹphe. Ọ bakfutaru iya l'ime ọlo l'ẹke-a tẹ yẹ l'ia zẹe. Ya eworu mkpu chia. ¹⁵ Yọ nulephu lẹ ya echi mkpu t'a bya agbaaru iya mkpu; paru uwe iya haaru iya; kfulu etezi.”

¹⁶ Nwanyi ono egude uwe ono gbururu jeye nnajiufu Jósefu abata. ¹⁷ Yọ bya akọoru iya iphe, mұru nụ; sụ iya: “Lẹ nwohu Híburu-a, i dubataru ayi l'ẹke-a bẹ byakwaru t'o mee mu ẹjo ahuma ntanụ-a. ¹⁸ Ya echilephu mkpu t'a bya agbaaru iya mkpu; yọ haaru iya uwe iya kfulu etezi.”

¹⁹ Nnajiufu Jósefu anulephu iphe ono, nyee ya kfulu iya l'ọ bụ ẹge ohu iya meru iya ndono; vọru ọku ghua ẹhu. ²⁰ Pọtifa akputa Jósefu je eye l'ọka-mkpọro, eze atụ-chije ndu mkpọro iya.

Obenu lẹ Jósefu nọ lẹ mkpọro ono; ²¹ Ojejoje eswiru iya; l'ekoshi iya lẹ ya yeru iya obu. Yo mee onye eche ọka-mkpọro ono; yo yeru Jósefu obu. ²² Onye ono, eche ọka-mkpọro ono emee Jósefu ishi ndu nọkota l'ọka-mkpọro ono. Iphemiphe ọbule, eeme l'ẹke ono aburu Jósefu b'ọ nọkota l'ẹka. ²³ Iphe nọwa Jósefu l'ẹka bẹ onye eche ọka-mkpọro ono ta akpajehedu ishi ẹge ee-me iya; kele Ojejoje swiru Jósefu; iphemiphe ọbule, o yeru ẹka l'agajeru iya.

Jósèfu akò iphe, nrò, ndu mkpòro ròru bú

40 A nònyaa; onye, agbajèru eze ndu Íjiputu mée; mē onye eghejeru iya buredi emeswee nnajiufu ephe. ¹² Iphe eghulaha Fero eghughu l'èke ùmadzu labù onò, ejeru iya ozi onò nò; mbù onye ishi ndu agbajèru iya mée; mē onye ishi ndu òphu eghejeru iya buredi. ³ Yò chíta ephe je atuchishia l'ufu onye ishi ndu soja, echeje Fero nche. Ò kwaphu l'èke onò b'a tù-chiru Jósèfu. ⁴ Onye ishi ndu soja onò, echeje Fero nche onò eduru Jósèfu yeru ephe t'ephe zije iya ozi.

Ephe anònyaa lè mkpòro onò; ⁵ unwoke labù onò; mbù onye onò, agbajèru Eze ndu Íjiputu mée; mē onye òphu eghejeru iya buredi abya ajìkò ròò nrò l'enyashi ujìkò lanù. Iphe nrò onò ekfu adùgbaa iche l'iche. ⁶ Yo be l'ùtsu iya; Jósèfu abya aphù l'èhu ta atso-du ephe èna. ⁷ Yò jì ndu onò, òkwa ephe kpò-litaru l'òru Fero onò; mbù ndu onò, a jìkò ephe l'ìya tuchia lè kè nnajiufu iya onò; sù: “?Bù ngunu meru iphe èhu ta atso-du unu èna ntanù?”

⁸ Ephe asù iya l'ephe èbò tükòru ròò nrò; tò dù onye a-karu ephe iphe nrò onò bùtsua.

Jósèfu asù ephe: “?Tò dù Nchileke bú onye akòje nrò? Unu zenuaru iya nrò òbu.”

⁹ Onye ishi ndu onò, agbajèru Fero mée onò abya ezeeru Jósèfu nrò nk'ìya; sù iya: “Lè ya ròru nrò; phù onwìya oshi vayìnu l'ifu. ¹⁰ Oshi vayìnu onò nweru èkali èto. Yò bya erua iru; tsù igu; mìshia akpùru l'òfoko l'òfoko; bya achashìa. ¹¹ Ya ndono; ya egude okoro Fero l'èka; bya ewota akpùru vayìnu onò pyìa ya apyìpyi; pyìta iya mini ye l'okoro onò; nù Fero.”

¹² Jósèfu asù iya: “Òwaa iphe nrò onò bú ndò-ò: Èkali oshi èto onò bú ujìkò èto. ¹³ Abalì èto ntanù bè Fero a-bya edufuta ngu l'èke-a; mee t'ì laphu azù l'òru ngu; gbalaharu Fero mée ège, i shi agbaru iya èya. ¹⁴ Òlobu; teke onò, iphe a-dùru ngu lè mma ège onò, òò-dùru ngu iya onò; nyatabùkwa yèbè Jósèfu; kfuaru Fero ok-fu èhu iya; k'òphu aa-tùfu iya l'òka-mkpòro-a; ¹⁵ kè l'ò kwa ezita b'è zitaru iya l'alì Híburu. A bya erua èke-a; bya ekwekputa iya chee lè mkpòro l'è b'ò dù iphe, ya meru.”

¹⁶ Ya ndono; onye ishi ndu òphu eghejeru Fero buredi aphùlephu lè Jósèfu kòru nrò onò òhuma; sù iya: “Lè yèbedua ròkwaruphu nrò; vuru nkata buredi èto.

¹⁷ Nkata òphu kpò-kfuru l'eli iya b'è yeru iphe dù iche l'iche, e ghashìru Fero. Ùnwenu abya avùkalaha iphe, nò lè nkata k'eli iya onò.”

¹⁸ Jósèfu asù iya: “Òwaa iphe nrò onò bú ndò-ò: Nkata èto onò bú abalì èto. ¹⁹ Abalì èto ntanù bè Fero a-bya akpùfuta ngu; woru ngu swìgbua l'eli oshi. Ùnwenu abya avùkaa anù ngu.”

† L'okfu Híburu b'è deru l'onye-a bú “ò-pa-okoro”; bú iya bú l'òk-wa iya ha nshìnu l'òbu-eze; buru iya aphù gbasaru nri eze; mē mē eze. Ò bú yèbedua egudeje èka iya gbèe eze mē.

²⁰ Ya ndono; yo be mbòku k'èto onò; yò gbaa lè mbòku, a mùru Fero. Yò bya anòdu l'agbaru ndu ozi iya aji, o gude ekoshi l'òò mbòku onò b'a mùru iya. L'aanòkwadu l'agba aji onò b'ò ziru; e je edufutaru iya onye ishi ndu onanu, agbajèru iya mē onò; mē onye ishi ndu òphu eghejeru iya buredi. E je edufuta ephe dobe l'ifu ndu ozi iya ndu òphu. ²¹ Yò bya anù-phu onye ishi ndu onanu, agbajèru iya mē onò òkwa iya azù; yò wataru iya ògbaru mē òdo. ²² Obenu l'onye ishi ndu òphu eghejeru iya buredi b'ò swì-gbukwanuru.

Yò buru iya bú lè nrò onò avùkota l'ège onò, Jósèfu kfuru iya onò. ²³ Obenu l'onye ishi ndu onò, agbajèru Fero mē onò ta nyatahèdu Jósèfu; yo woru iya zahaa.

Jósèfu ekfu iphe Nrò Fero bú

41 A nòlephu afa èbò; Fero abya aròò nrò; phù èkè o vudo l'ìku Ènyìmu Náyìlu. ² A bya ele ènya; eswì èsaa, bukòtaru èjì tayìngu; dùkota bèmubemu eshi lè Ènyìmu Náyìlu onò rufuta; bya awùshìru l'ìku èkè onò l'akpa nri. ³ A nònyaa; eswì èsaa òdo, dùtsua èjò adùdu; dùkota nyagò-nyagò-nyagò eshìkwaphu l'ènyìmu onò rufuta bya anònyabe ndu òphu l'ìku ènyìmu onò. ⁴ Eswì èsaa onò, dùtsua èjò adùdu; bya adùkota nyagò-nyagò-nyagò onò abya ajìkò eswì èsaa òphu, bukòtaru èjì tayìngu phù; dùkota bèmubemu phù takòta. E megee; Fero abya elutehu.

⁵ A nònyakwaa; mgbènya abya ezìru iya òdo. Yò ròò nrò k'èbò. L'onanu b'ò ròru nrò; oke-akpe èsaa, hakòta òkporokpo; dù mma fòkòtaru l'ìshì akpe lanù. ⁶ A nònyaa; oke akpe èsaa òdo, bukòta mgbàpya akpe, phèrèphèrè ùzò ènyanwu-ahata mebyishìru emebyishì afòshìkwaaphu; ⁷ oke akpe èsaa onò, bùgbaa mgbàpya akpe onò abya ajìkò oke akpe èsaa òphu dù òkporokpo; fòò afòfo phù lekòta. Fero elutehu; bya amaru l'ò bú nrò.

⁸ Yo be l'ùtsu; nrò onò akwata tsùlaha ya l'èhu nshìnu. Yo zia t'è je ekuaru iya ndu njìbya; mē ndu Íjiputu, maru mmamiphe. Fero abya ezeeru ephe nrò onò. Tò dù ephe onye dùru ike kòoru iya iphe, nrò onò bú.

⁹ Tò dù iya bú; onye ishi ndu agbajèru Fero mē asù iya: “L'ò kwa ntanù-a bè ya nyataru iphe, ya meru, è ta dùdu mma. ¹⁰ Teke onò, èhu ghujèru nggùbè Fero eghughu l'èke yèbè nwozi ngu nò, a gbajèru ngu mē; mē onye òphu eghejeru ngu buredi. Iphe eghutabe ngu eghughu; k'òphu jì chítaru ephe je atuchia l'ufu onye ishi ndu soja, echeje ngu nche. ¹¹ Yo be ènyashi ujìkò lanù; ephe èbò aròò nrò; nrò onò enwekòtaru iphe, ò bú. ¹² Yo nweru nwokòròbya, bú onye Híburu, ejeru onye ishi ndu soja, echeje ngu nche ozi, ayi l'ìya tükò nòdu l'èke onò. Ayi ezeeru iya nrò onò; yò kòoru ayi iphe, ò bú. Onyenònu b'ò kòru iphe, nrò nk'ìya bú. ¹³ Yò bùleruphu ège onò, o kòru iya onò b'ò vùkòtaru.

Mbedua, agbajeru ngu mee-a b'i nū-phuru okwa mu azu; bya eworu onye ophu kfu-gbua."

¹⁴ Tò dū iya bụ; Fero abya ezia t'e je ekua Jósèfu. Nta-a nta-a b'a tōfuwaru iya lẹ mkpōro ono. Yò bya akpua ishi; chita uwe odo yee; yò buri iya oje l'ifu Fero.

¹⁵ Fero asū Jósèfu: "Lẹ ya roru nrò; tò dū onye dūru ike kōoru iya iphe o bụ. Obenu lẹ ya nūwaru l'òobuje; e zeeru ngu nrò; nggu akōoru onye ophu iphe nrò ophu bụ."

¹⁶ Jósèfu asū Fero: "Lẹ tò kwa yebedua akoje iya. L'ò kwa Nchileke bẹ a-kōru nggube Fero iphe nrò ono bụ ege oo-ji ngu epho."

¹⁷ Fero asū Jósèfu: "Lẹ ya roru nrò; vudo l'iku Enyimu Náyi!; ¹⁸ phua eswi esaa, bukotaru eji tayingu, dukota bemubemu eke epheshi lẹ mini ono rufuta bya anodu l'iku mini ono l'akpa nri. ¹⁹ Eswi esaa odo, dutsulephu ejo adudu; dukota nyago-nyago-nyago erufutakwaphu. Ya ta aphubudua eswi, dūjeru eji ege ono lẹ Íjiputu! ²⁰ Eswi esaa onanu, dutsua ejo adudu; dukwaphu nyago-nyago-nyago ono; abya ajiko eswi esaa k'ivuzo phū takota. ²¹ Yò tatsua ya; dukwaphu ejo adudu ege o dūhawa; k'ophu bụ l'ẹ tò dudu onye e-kweta l'ò ya taru eswi ndu ophu. Ya ndono; ya elutehu.

²² "Ya abyakwa bya ekuru mgbenya odo; watakwa oro nrò odo. Lẹ k'ugbiya-a bẹ ya phuru oke-akpe esaa, foru afofo; dū mma; l'ẹke o bya apakota l'ukfu akpe lanu. ²³ A nonyaa; ya abya aphukwaaphu oke-akpe esaa odo, dutsua mgbapya mgbapya; bukotaru mkpegbafu akpe; pherephere ụzo enyanwu-ahata ephenwushia ya ephenwushi l'ẹke o patakotakwaru-phu. ²⁴ Oke-akpe esaa ono, dukota mgbapya mgbapya ono abya ajiko ndu ophunanu, dū mma phū lekota. Ya ezekotaru ndu njibya nrò ono; tò dū onye dūru ike kōo iphe o bụ." ²⁵ Tò dū iya bụ; Jósèfu asū Fero: "Lẹ nrò ebo ono, nggube Fero roru ono bukwa iphe lanu b'ò bụ. L'ò kwa Nchileke eme tẹ ya koshi nggube Fero iphe, ya abya ememe. ²⁶ Eswi esaa phū, dukota mma phū bụ afa esaa. Ege ono kwaphu bẹ oke-akpe esaa phū, dukota mma phū bukwapu afa esaa. Oo ya bụ lẹ nrò ono jiko buri nrò lanu. ²⁷ Eswi esaa phū, dutsua nyago-nyago-nyago; bya adu ejo adudu, wufutaru nū lẹ ndu ophu wufutatsuaru phū; mē l'oke-akpe esaa phū, dutsua mgbapya mgbapya; pherephere, shi ụzo enyanwu-ahata phepyashiru ephepyashi phū bụ afa esaa, ejo-egu e-me.

²⁸ "O dua l'ò bụ ege ono, ya kfuhawaru ngu ono: L'ò kwa Nchileke koshiru nggube Fero iphe, ya abya ememe. ²⁹ Afa esaa bẹ nri a-ha nshinu lẹ Íjiputu gbaa mgburumgburu. ³⁰ Obenu l'afa esaa ophu tso iya nū bẹ ejo-egu e-me. Afa esaa phū, nri a-ha nshinu lẹ Íjiputu phū bẹ aa-zahakota; egu emee madzū ege ono jaa ya eze. ³¹ Ejo-egu, a-byanu e-me to nwedu onye anyatakwa teke ono, nri shi ha nshinu ono. ³² Iphe kparu iphe e meru tẹ Fero roro nrò ono uzi labu ege

ono bụ tẹ Fero maru lẹ Nchileke ribuwaru etomu iya; mbu l'ẹ tò dudu ege aa-nò-be; Nchileke emee ya.

³³ "Nta-a bukwa tẹ nggube Fero lee enya; fota onye iphe edoje enya; buri onye maru iphe; mee ya t'ò buri onye ishi l'alì Íjiputu mgburumgburu. ³⁴ Nggu afoatakwapu ndu a-nò-tsota onye ishi Íjiputu ono; t'ephe keje iphe bụ iphe, ndu Íjiputu kpataru l'okfu epheshi ụzo ise wota ụzo lanu l'ime afa esaa phū, nri a-ha nshinu phū. ³⁵ T'ephe nakoo nri ono l'afa ono, nri a-ha nshinu ono. Teke epheshi nakotsuaru iya; t'ephe gude ikike kẹ nggube Fero jee l'edukfu l'edufu l'alì-a gbaa mgburumgburu je akwakobetsua ya. ³⁶ Nri ono bẹ eedoberu ndu alì-a kwaburu afa esaa ono, ejo-egu e-me lẹ Íjiputu ono; k'ophu egu te eyechidu alì-a."

³⁷ Iphe ono, Jósèfu kuru ono adu Fero ye ndu ozi iya l'ephe ha mma. ³⁸ Fero aji epheshi; su: "O nweru onye odo, epheshi a-phū odo, e-gbe ka nwoke owaa, bụ onye Ume Nchileke nò l'ehu ege-a?"

³⁹ Tò dū iya bụ; Fero asū Jósèfu: "Keshinu ophu Nchileke meru t'ì makotaru iphemiphe obule-a l'ò ha b'ẹ to nwehekwa onye odo gbe ka ngu nū lẹ k'iphe-odo-enya; to nwe onye odo, ka ngu omaru iphe. ⁴⁰ Oo nggubedua l'a-buri ishi l'ufu iya. Onyemonye obule, nò l'alì-eze yebe Fero a-nòdu anuru ngu okfu. Iphe yebe Fero e-gude ka ngu nwenkinyi buwa kẹ l'ò ya bụ eze."

Ndu Íjiputu l'ophu nò Jósèfu l'eka

⁴¹ Ya ndono; Fero asū Jósèfu: "Alì Íjiputu l'ò ha; bẹ ya yeekwaru ngu l'eka." ⁴² Fero agbata echi mkpushi-eka iya gbabe Jósèfu; bya eyee ya akpawuru uwe; bya anyabe iya iphe-olu mkpola-ododo. ⁴³ Yò bya ewota ugbo-inya k'ebò nū Jósèfu t'ogobaje. Ndu madzū awata ora t'e fooru Jósèfu ifu l'alì. Yò buri iya bụ l'ò woru alì Íjiputu l'ò ha ye Jósèfu l'eka.

⁴⁴ Ya ndono; Fero asū Jósèfu: "L'ò yebe Fero bụ eze. Obenu l'ẹ to nwedu onye ha k'ome iphe l'alì Íjiputu gbaa mgburumgburu; a -gufu l'ì sūru t'e mee iphe obu." ⁴⁵ Fero abya agu-kwazi Jósèfu epha; kulahaa ya Zafunatu-Paniya; byakwapu bya eduta Asenatu, bụ nwatibe Potifera, agwajeru ndu Onu iphe dee ya t'ò luru. Jósèfu abya atuko alì Íjiputu l'ò ha jegbakota.

⁴⁶ Jósèfu nwaru ukporo afa l'afa iri teke o wataru ojeru Fero, bụ eze ndu Íjiputu ozi. Jósèfu eshi lẹ kẹ Fero jegbakota alì Íjiputu mgburumgburu. ⁴⁷ L'afa esaa ono, nri nò ono bẹ alì mehkotaru iphe ntumatu. ⁴⁸ Jósèfu ajiko nri, a kotaru lẹ Íjiputu l'afa esaa ono, nri nò ono kwakokota; doo ya l'ulo eke, eedobeje nri l'edukfu l'edukfu. Yoo buje; o -bya l'edukfu; yò tuko iphe, bụ nri, a kotaru l'egu, nò l'uzo ibiyi onanu kwakobe. ⁴⁹ Jósèfu wuleruphu akpe, e gbutaru egbuta jeye yò kuru l'ikpo, ha l'ò bụ eveve mgbogidi enyimu. Nri ono hatabe nshinu; k'ophu a nonyaaru; e debuhu

iya l'ekwo; ke l'ọ kpwaru ẹka ẹge ee-me guta iya aguta.

⁵⁰ T'afa ejo-egu ono kwaa bya be Asenatu, bu nwati-be Potifera, agwajeru ndu Onu iphe mutawaru Josefu unwegirima unwoke labu. ⁵¹ Josefu guru okpara iya Manase; † su: "Le Nchileke mewaru te ya zahaa iphe-ehuka, byaru iya nu; zahaakwaphu ufu nna iya."

⁵² Onye k'ebo b'ọ guru Ifuremu; †† su: "Oo Nchileke be meru te ya barahu l'alj-a, ya shi eje ntakfuru-wa."

⁵³ Afa esaa ono, nri no le Ijiputu ono abya agvu. ⁵⁴ Afa esaa k'ejo-egu phu abya abya. Yo buleruphu ẹge ono, Josefu kfuru ono b'o meru. Ejo ẹgu ono emekota ndu mkpukpu odo; yo buru Ijiputu nwenkinyi bu ẹke nri no. ⁵⁵ Ejo ẹgu ono emedelephu ndu Ijiputu; ẹphe eje aralahaaru Fero ekwa nri. Fero asu ndu Ijiputu kpa-mukpamu: "Unu jekfuje Josefu. Iphe o suseru t'unu mee; unu emee ya!"

⁵⁶ Ejo ẹgu ono edzuleruphu alj ono; Josefu eworu ulo ono, e doru nri ono tushashia; reshilaha ndu Ijiputu nri; ke l'ejo-egu ono ajawa madzu eze l'alj Ijiputu gbaa mgburumburu. ⁵⁷ Iphe bu mbakeshi abyaje Ijiputu okpata Josefu nri; ke l'ejo-egu ono ajawa madzu eze l'iphe bu mgboko mgburumburu.

Unwu Jekopu eje Ijiputu okpata nri

42 Jekopu anua le nri no le Ijiputu; bya aji unwu iya ẹge o du be ẹphe nodu; chiru enya yeru onwephe ẹge ono? ² Wo ẹphe: "Le ya nukwaru le nri no le Ijiputu. Unu jekwa ẹke ono je akpata nri; k'ophu ẹgu te egbushidu ẹphe."

³ To du iya bu; unwana Josefu ẹphe iri atugbua jeshia okpata nri le Ijiputu. ⁴ Obenu le Jekopu te kwedu te Benjaminu, bu nwunne Josefu tsoru ẹphe; ke l'oots egvu l'iphe e-me iya. ⁵ To du iya bu; unwu Izurelu et-soru le ndu jeru okpata nri; ke l'ejo-egu ono rukwaruphu alj Kenuanu.

⁶ Ya ndono; yo buru Josefu bu govano ndu Ijiputu; buru iya ereje ndu alj ono nri. To du iya bu; unwana iya phe ono erua bya ebyishi ikpere; puaru iya ifu l'alj. ⁷ Josefu aphulephu unwana iya ono; hubewaphu ẹphe ama; melaha l'e to madu ẹphe; kfulahaaru ẹphe ntanwu ntanwu; ji ẹphe ẹke ẹphe shi?

Ẹphe asu iya l'ẹphe shikwa alj Kenuanu abya okpata nri.

⁸ O bu oswi-okfu le Josefu hubekotaru unwana iya ono ama; obenu l'ephebedua ta hubehedu iya ama.

⁹ To du iya bu; Josefu abya anyata nro ono, o rojeru l'ehu ẹphe ono; su ẹphe: "L'ẹphe bu ndu ngge. L'iphe, ẹphe byaru bu t'ẹphe maru ẹke, a tuzoru eh u l'alj-a!"

¹⁰ Ẹphe asu iya: "Onye nwe mu nu; wawakwa; l'o kwa nri be ẹphebe ndu ozi ngu byaru akpata. ¹¹ L'o kwa nna

† Iphe "Manase" bu bu "o-meru-t'a-zahaa". †† Iphe "Ifuremu" bu bu "nwa omi".

lanu be mukotaru ẹphe. L'ẹphebe ndu ozi ngu bukwa ndu ire-lanu; l'ẹphe ta bukwa ndu ngge."

¹² Josefu asu ẹphe: "L'oo ejo-ire! L'iphe ẹphe byaru bu t'ẹphe maru ẹke, a tuzoru eh u l'alj-a!"

¹³ Ẹphe asu iya: "L'ẹphebe ndu ozi ngu dukwa iri l'eboshi le nna lanu l'alj Kenuanu. Onye ke nwata be ye le nna ẹphe no l'ufu; onye lanu be ta anohedu nu."

¹⁴ Josefu asu ẹphe: "L'o bu iphe ono, ya kfuru ono be unu bu; mbu l'unu bu ndu ngge! ¹⁵ Qwaa ẹge ee-shi maru ire unu ndo-o: O -burua le Fero no-o ndzu ẹge o no iya; be unu ta aladu l'e ba bu le nwanna unu ke nwata phu b'e dutaru bya l'ẹke-a. ¹⁶ Iphe unu e-me bu t'unu zi onye lanu l'ime unu t'o je eduta nwanna unu ono; unu be ndu ophu l'unu ha be a-nodukota le mkporo. Oo ya bu; t'e shi ẹge ono; maru me iphe, unu ekfu; ?o bua oswi-okfu. Teke e t'o -dudu; Fero -nodu-a ndzu ẹge-a, o nonu iya-a be unu bukwa ndu ngge l'oswiya." ¹⁷ Yo chita ẹphe je eye le mkporo; ẹphe anoo abali ẹto.

¹⁸ Yo be mboku k'eto; Josefu asu ẹphe: "Unu -mewa iphe-a, ya abya ekfuku-a be ndzu e-dzuka-a unu; kele yebe Josefu bukwa onye ats u Nchileke egvu. ¹⁹ O -buru l'unu bu ndu ire-lanu l'oswiya; t'onye lanu l'unu nodu le mkporo l'ẹke-a; te ndu ophu wota nri wolaaru ndibe unu ophu ẹgu eme l'ufu. ²⁰ Obenu le nwanna unu ke nwata ono be unu dutafuje dutaru iya l'ẹke-a. Teke unu meru iya ẹge ono; ya amaru l'unu bu ndu ire-lanu; haa t'e b'e egbushi unu." Ẹphe ekweta; ²¹ kfulahaaru onwephe: "L'o kwa iphe ẹphe meru nwanna ẹphe be aanu ẹphe aphu iya ẹge-a. L'ẹphe phuru egbe aphu, o guru kpua ẹphe teke ono, o shi aroo t'e dobe iya ndzu ono; ophu ẹphe angaduru iya nchi. L'o kwa iphe ono kparu iphe ẹphe eje egbe iphe-ehuka-a ntanu-a."

²² Rubenu asu ẹphe: "?Ya te kfuduru unu t'e b'o du iphe unu e-me nwata ono; unu te yeru iya onu? Nta-a be ochi iya nonu ẹphe l'ishi." ²³ Ẹphe ta ma le Josefu anu iphe ẹphe ekfu; keshinu ophu o nweru onye atunweru iya iphe ẹphe ekfu.

²⁴ Josefu eshi l'ẹke ẹphe no lufu je awata ora ekwa; metsua laphutashia azu bya ekfuru yeru ẹphe odo. Yo su t'a kpufta Simiyonu; kee ya egbu l'ifu ẹphe l'ẹke ono.

²⁵ Josefu abya asu t'e yejishiaru ẹphe nri l'eda ẹphe; yephukotaru ẹphe okpoga ẹphe azu l'eda ẹphe; a nu ẹphe nri, ẹphe e-ri l'uzo. E megetsulephu ẹge ono, o kfuru ono; ²⁶ ẹphe apatsuaru eda nri ẹphe ono doo l'eli nkakfu-igara ẹphe; tugbua; yo buru ẹphe alala.

²⁷ Ẹphe erua l'ẹke ẹphe no-zitaru k'aradu; onye lanu l'ime ẹphe abya atoshia eda iya te ya hata nri nu nkakfu-igara iya; okpoga iya anoduwa l'onu eda ono. ²⁸ Yo su unwanne iya ndu ophu: "Inhii; me okpoga iya b'e gbe yephukwaru iya azu! Qwaa ya l'eda iya l'ẹke-a!"

Meji atofu ephe; ehu anmalahaa ephe anmanma. Ephe asu onwephe: "Bụ egbe ngunu be Nchileke meru ephe ege-a?"

²⁹ Ephe alaruta Kénanu; bya atuko iphemiphe obule, meru nu kooru nna ephe; mbu Jékopu; su iya:

³⁰ "L'onye bu ishi l'alì ono be kfukwaru ephe ntanwu ntanwu; mee ephe l'ò bu ndu byaru ngge l'alì ephe.

³¹ Obenu l'ephe kfukwaru iya l'ephe kwa ndu ire-lanù; l'ephe ta bukwa ndu ngge. ³² L'ephe dukwa unwoke iri l'èbo shi lè nna lanù. Onye lanù ta nòhedu; onye kè nwata be yele nna ephe nò l'ufu lè Kénanu.

³³ "Ya ndono; onye ishi ono, achi ndu alì ono asu: 'L'ège ya e-shi maru me ayi bu ndu ire-lanù bu t'ayi haa onye lanù l'ayi tē yele iya nòdu l'èke ono; ayibe ndu ophu ewota nri wolaaru ndibe ayi, egu eme. ³⁴ Olobu t'ayi dutakwaru iya nwanna ayi kè nshì phù. Oo ya bu; ya amaru l'ayi ta budu ndu byaru ngge; l'ayi bu-a ndu ire-lanù l'oswiya. Teke ono; ya eduru nwunne ayi ophu nu ayi; ayi ejelahawaru ege du ayi mma l'alì ono.' "

³⁵ L'ephe wataru otoshi eða ephe ono; be ephe phut-suaru eka okpoga ephe l'ime eða ephe ono. Egvu egude ephe; gudekwaphu nna ephe. ³⁶ Nna ephe; mbu Jékopu asu ephe: "Nta-a be unu emewa t'unu nagee ya unwu iya. Jósefu ta nòhedu; Símiyonu ta nòhe; nta-a be unu emefua t'unu natafua ya Bénjaminu. E to nwehedu eke ya shiru iya nta-a, o dukwaduru iya lè ntse."

³⁷ Rúbenu asu nna iya: "O -buru lè ya te edulataduru ngu Bénjaminu; gbulephu unwegirima kè yebe Rúbenu; ephe èbo-o. Ye iya Bénjaminu l'èka; ya e-dulataru ngu iya-a."

³⁸ Obenu lè Jékopu sùru: "Wawa; nwa mu; Bénjaminu te tsodu unu; kèlè nwunne iya nwuhuhawaru; nta-a buwa-a yebedua nwenkinyi iya. O -nweru iphe meru iya nu l'uzo; buwa iphe unu eme bu tē ya gude ishi-ewo iya-a gya aphu laa maa."

Unwunna Jósefu; du Bénjaminu eje Íjiputu

43 Ya ndono; ejo-egu ono te kwe ekwekwe l'alì Kénanu. ² Ndibe Jékopu erigelephu nri ono, ephe shi lè Íjiputu wolata ono; Jékopu asu unwu iya t'ephe la azu lè Íjiputu je azutafuaru ephe nri!

³ Júda asu iya: "Lè nwoke ono nmakwaru ephe okwa nmashia ya ike: l'è te ekwekwa t'ephe phù iya odo; m'ò -buru l'ephe lè nwanna ephe ono ta ayidu." ⁴ Wo iya: "I-kwe t'ephe lè Bénjaminu yiru; be ephe e-jekwa-a je akpata ngu nri obu. ⁵ O -buru l'i ti kwedu; be ephe te ejekwa; kèlè nwoke ono nmakwaru ephe okwa nmashia ya ike: l'è te ekwekwa t'ephe phù iya odo; m'ò -buru l'ephe lè nwanna ephe ono ta ayidu."

⁶ Ízurelu aji ephe: "Nanu ege o du; be unu kfula-haaruu nwoke ono l'unu nweru nwanna odo; shi ege ono wolataru iya egbe iphe-ehuka owaa?"

⁷ Ephe asu: "L'ò kwa nwoke ono jilahaaru ephe njikponu; l'akpa ephe ishi ehu ephe; me kè ndibe ephe. O jiru ephe: 'Me nna ayi; ?ò nòkwadu-a ndzu? Me ayi nwefuaru nwunne odo?' Ayi ekwelephu l'eyekotaru iya onu l'iphe ooji. ?O nweru teke ayi maru l'oo-su t'ayi duta nwanna ayi obu byatashia eke ono?"

⁸ Ya ndono; Júda asu Ízurelu; mbu nna iya: "T'ò haa tē yele nwata ono yiru; ege ephe a-tugbu nta-a jeshia; k'ophu nggubedua; yebedua; me unwu ephe a-waruu; t'egu be egbushi ephe. ⁹ Mbèdua, bu Júda asuberu ngu ndzu mu l'ishi nwata ono. O -buru lè mu te duladuru ngu iya; taa mu uta iya jeye lè gbururu.

¹⁰ "Ndege ayi te eshi keshinu ono noduta eke-a; mg-be nta-a be ayi ge ejewa nu gbe latawanu ugbo èbo."

¹¹ Tò du iya bu; nna ephe ono; mbu Ízurelu asu ephe: "O -buru l'ò bu ege ono; be ee-mefutaje iya; bukwa iya bu t'unu wotatsua iphe katsua mma l'iphe, a kotaru l'alì-a ye l'èda, unu a-nu nwoke ono. Unu gude nwa manù bamù; nwa manù-engu; etse; meuru; akpuru pisutasho; me akpuru alimundu. ¹² Unu egude okpoga, ha l'ò bu ophu unu gudehawa ugbo labu; k'ophu unu a-du ike nu-phu ephe okpoga ono azu; mbu okpoga ono, e yetsuaru unu l'onu eða unu ono; kè l'ò nweru ike buru l'ephe te elebezidu enya mee ya.

¹³ "Unu duta nwanna unu obu; tugbua jekfu nwoke obu nta-a! ¹⁴ Tè Nchileke, bu Okaribe-Kakota-Ike mee t'imiko unu du nwoke ono t'ò kwe t'unu lè Símiyonu; me Bénjaminu jiko yiru lata. A bya lè mbèdua; o -buru l'oo ume-nwa; t'ò menua mu."

¹⁵ Tò du iya bu; ephe abya egwota iphe ono, ephe a-nu Jósefu ono; bya ewota okpoga, ha l'ò bu ophu ephe gudehawa ugbo labu; bya eduta Bénjaminu; yo buru ephe oje Íjiputu. Ephe erua bya evudo Jósefu l'ifu.

¹⁶ Jósefu aphulephu Bénjaminu l'èke ephe l'iya yi; su nwozi ulo iya: "T'ò duta ndu ono je nk'ia." Wo iya: "T'ò gbua anu gude meeru ephe kè nri; kè l'ephe l'iya eriko nri leswe."

¹⁷ Nwoke ono abya emee ege ono, Jósefu kfuru iya ono; duta ephe lashia kè Jósefu. ¹⁸ E dutalephu ephe je edobe l'ulo Jósefu ono; egvu abya ephe l'èhu. Ephe arilaha l'iphe, kparu iphe e dutaru ephe dobe l'èke ono bu k'okpoga phù, e yekwaziru ephe azu l'èda ephe lè mboku k'ivuzo phù; l'ephe mawaru l'iphe, oome t'ò mee bu t'ò shi ege ono tso ephe ogo lu-gbua ephe t'ephe buru ohu iya; kpatakota nkakfu-igara ephe nworu.

¹⁹ Ya ndono; ephe ejekfu nwozi Jósefu ono l'onu ulo ono; su iya: ²⁰ "Byiko nna; l'ugbiya ophu l'ephe byajeru okpata nri phù; ²¹ be ephe ruru eke ephe a-radu; bya atohaa eka ephe; phù l'okpoga, ephe gudetsua kpata nri be notsua l'onu eka ephe; to gbe nwedu ophu e wofuru m'oo afu. Lè nta-a be ephe wolatakotakwaru iya unu." ²² Wo iya: "L'ephe gudekwaphu okpoga odo,

yēbedua nkinyi iya bē phoduru nū lē ndu ophu shi l'ēpho nne iya; nna iya eyekwanuru iya obu nshinu.

²¹ "Tō dū iya bụ; nggu abya asū ayibe ndu ozi ngu t'ayi dutaru ngu nwata ono l'ēke-a t'ị phụ. ²² Ayi asū nggube onye nwe mu nū lē nwata ono te egbeshijek-wa egbeshi l'ēke nna iya nō; l'ō -gbeshi bē nna iya a-hakwa ishi. ²³ Obenu l'ị sūru ayibe ndu ozi ngu: 'L'ō -būru lē nwanna ayi kē nwata ono te etsodu ayi bya bē ayi ta aphūhekwa ngu odo.' ²⁴ L'ayi ruru ufu bē ayi jeru je ekfuaru nwozi ngu, bụ iya bụ nna ayi ēge nggube onye nwe mu nū kfulu.

²⁵ "Onye ozi ngu ono, bụ iya bụ nna ayi asū ayi: 'T'ayi tūgbua je azūtafua nri odo!' ²⁶ Ayi asū iya l'ayi te ejek-wa; a gūfukwa lē nwanna ayi kē nwata ono tso ayi; kē l'ayi ta adūdu ike ophu nwoke ono; l'ēbe abū lē nwan-na ayi kē nwata ono tso ayi.

²⁷ "Onye ozi ngu ono, bụ iya bụ nna ayi asū ayi: 'L'ayi marua lē nyee ya mūtaru iya unwegirima unwoke labū. ²⁸ Onye lanū bē ya ta phūhedu; ya asū lē ya mawaru l'ō bụ anū-ēgu-ēgbudu bē fō-gburu iya nū. Keshinu teke ono bē ya ta phūkwa iya. ²⁹ Wo ayi: L'ō -būru l'ayi dutafuaru onye owaa tūgbua; o -nweru iphe meru iya nū būnu iya bụ l'unu mewaru tē ya gude ishi ēwo; gūa aphū laa.'

³⁰ "Oo ya bụ; o -būru lē nwata ono te etsodu ayi laa; lakfu nwozi ngu ono, bụ iya bụ nna ayi ono; mbū; o -būru lē nna ayi ono, ndzū iya yēle kē nwata ono būwa iphe lanū ono; ³¹ -phū ayi; ayi lē nwata ono ta yī lata; bē oō-hakwa ishi. Iphe o bụ abūru l'ō ayibedua bē meru t'ō gude nggūmaphu laa lē nka. ³² Mubē nwozi ngu, bū Jūda bē kwekwaru nna mu ūkwa l'ē tō dūdu iphe e-me nwata-a. Mu sūru iya: 'L'ō -būru lē mu te edulataduru iya ēya; t'ō taa mu ūta iya gbururu jeye lē gbururu.'

³³ "Oo ya bụ; byiko tē mūbe nwozi ngu nōdunu l'ēke-a būru ngu ohu l'ōzori nwata ono; tē nwata ono tsoruru unwunna mu ndu ophu la. ³⁴ ?Nanūkpoo ēge mu e-me lakfu nna mu; lē mu lē nwata ono ēbe ayi? Byiko be emekwa tē mu phū egbe aphū owaa a-byakfuta nna mu ēge-a!"

Jósefu eme t'unwunna iya maru onye ya bụ

45 Ya ndono; Jósefu ta dūhe ike kpade onwiya l'ēke ndu, ejeru iya ozi nō; yo chia mkpu; sū t'e mee t'onnyemonye obule lūfu iya l'ifu. Ephe awūfu; to nwehe onye yēle iya nōkwadu l'ēke ono. O bū teke b'ō meru t'unwunna iya maru onye ya bụ. ² Yō wata ēkwa; rashja ya ike; k'ophu bū lē ndu Íjiputu nūru iya; ndibe Fero anūkwaa ya phū.

³ Jósefu asū unwunna iya ono: "L'ō kwa yēbedua bū Jósefu! Nna iya; ?ō nōkwadua ndzū?" Yō kpōo unwunna iya ono okfu; kē l'egvu gudekotaru ephe.

⁴ Jósefu abya asū ephe t'ephe kpírta iya ntse. Ephe ekwe bya akpírta. Yō sū ephe: "L'ō kwa yēbedua bū nwanna unu phū; mbū Jósefu ono, unu reru ndu Íjiputu ono." ⁵ Wo ephe: "Unu ba awakwa obu; ophu unu 'atakwa onwunu ūta; k'erere, unu reru iya. Kē l'ō kwa ēge ee-shi t'a dzōo ndiphe ndzū kparu iphe Nchileke zifuru iya tē ya vuru unu ūzo bya. ⁶ Owaa kwewa afa ēbo, ējo-ēgu-a mewaru l'alī-a. L'ime afa ise ophu abya nū b'ē to nwekwa onye emebe iphe l'alī; k'ophu o būru k'akpata iya. ⁷ O bū Nchileke zifuru yēbe Jósefu tē ya vuru unu ūzo bya; k'ophu ya e-me t'eri unu phōdu lē mgboko; mekwaaphu t'unu lē ndu eri unu dū l'igwe wafū.

⁸ "Oo ya bụ; l'ē tō bŭkwa unubēdua bē ziru iya tē ya bya ēke-a; o kwa Nchileke. O bū Nchileke ono meru iya; ya anōdu onodu nna Fero; mee ya; ya abūru ishi l'ufu eze; bŭkwaru iya phū l'alī Íjiputu l'ō ha. ⁹ Nta-a bŭkwa t'unu tūgbua ēgwegwa je ekfuru nna iya: 'Lē nwatibe iya; mbū Jósefu sūru lē Nchileke mewaru yēbe Jósefu onye ishi ndu Íjiputu kpamukpamu. T'ō byalēk-waphu nta-a lakfuta iya; t'ē b'ō jekwa okpo ūkfu! ¹⁰ Eke oo-buru bū lē Góshenu ēke yēbedua yēle unwu iya; mē unwu nwanwa iya e-bunyabe iya ebunyabe; mbū jeye l'atūru iya; eswi iya; mēwaru iphemiphe obule, unu nweru enweru l'ō ha. ¹¹ I -nōdu lē Góshenu bē ya e-leta ngu enya; kē l'ējo-ēgu-a, byaru nū-a e-mefukwaa afa ise nta-a. Odumeka bē yēbedua; ndibe iya; mē iphemiphe obule, bū nk'iya bē ēgu e-gbukwa.'

¹² "Unubēdua l'onwunu jeye lē nwunne iya; mbū Bénjaminu gudewa enya unu ele l'ō bū yēbedua, bū Jósefu gēdegēde ekfu okfu-a anū unu. ¹³ Unu kōoru nna iya k'egbe ugvu, a kwabēru yēbe Jósefu lē Íjiputu; mē k'iphemiphe obule, unu phūkotaru l'onwunu. Unu dutakwa nna iya bya ēke-a ēgwegwa!"

¹⁴ Yō bya agbakŭa nwunne iya; mbū Bénjaminu ēka l'olu; wata ora ēkwa. Bénjaminu arūkotakwa iya phū; wata ēkwa nk'iya. ¹⁵ Jósefu abya anmakōta unwanna iya ono akpa l'ephe ha; l'arakwaphū ēkwa. E metsua yēle unwanna iya ono abya akōo akō.

¹⁶ Nzi abya erua kē Fero lē unwunne Jósefu bē byaru nū; ēhu atsōo Fero yēle ndu ozi iya l'ephe ha ena.

¹⁷ Fero asū Jósefu: "T'ō kfulu unwanna iya phē t'ephe gwoo ivu ephe doo l'eli elu ephe; la Kénanu; ¹⁸ je eduta nna ephe; mē ndibe ephe kpamukpamu gude bya. Ya a-nū ephe alī Íjiputu ēke ophu kakōta mma; k'ophu ephe e-buru iya l'eriji ephe. ¹⁹ Kfulu ephe t'ephe pata ūgbo-inya ndu Íjiputu gude je achīta unwegirima ephe; unyomu ephe; mē nna ephe bya. ²⁰ T'ephe ba yōkwa oshi ēge ephe e-me iphe, ephe a-ha l'ufu; kē l'iphe, bū alī, katsŭkpo mma lē Íjiputu a-būru nk'ephe."

²¹ Tō dū iya bụ; unwu Ízurelu abya emee ēge ono, Fero kfulu ono. Jósefu abya anū ephe ūgbo-inya ēge ono, Fero kfulu ono; bya anūkwaphu ephe nri, ephe eri l'ije ephe ono. ²² Yō bya anūkota ephe uwe ophungu

iche l'iche. Bénjaminu b'ọ nuru ụkporo mkpọla-ọcha iri l'ise; ọwaa uwe, dụ iche iche ụzo ise. ²³ Iphe ọ nuru t'a nụ nna iya bụ: nkakfụ-igara iri, e dojishiru iphe kat-sukpo mma lẹ Íjiputu edoji; mę nne nkakfụ-igara iri, e dojikotaru witu; buredi; męwaru iphe ọdo, nna iya a-nọdu eri l'ụzo teke ọo-nọdu abya. ²⁴ E metsua; yọ bya edube ụnwanna iya ono; ẹphe alashia. Yọ sụ ẹphe t'ẹphe ba aswọkwa ụswo l'esu-ụzo.

²⁵ Tọ dụ iya bụ; ẹphe egbeshi lẹ Íjiputu; yọ bụru ẹphe ọla kę nna ẹphe; mbụ Jékọpu l'alí Kénanu. ²⁶ Ẹphe erua je asụ nna ẹphe: "Lẹ Jósẹfu nọkwa ndzụ! L'ọ kwa iya bụ onye ishi ndu Íjiputu mgburumgburu." Yo tee Jékọpu ụkfu; to kweta l'ọ bụ oswi-okfu bę ẹphe ekfu. ²⁷ Obenu l'ẹphe bya akọkotaru iya iphe, Jósẹfu kfushiru; yọ phulephu ụgbo-inya, Jósẹfu nuru t'e gude pata iya; woru ume zụa; meji alatashia ya l'oru iya. ²⁸ Ízurelu asụ: "Ya kwetawaru lẹ nwa iya; mbụ Jósẹfu nọkwadua ndzụ. Ya e-je aphụ iya; tẹmanu ya anwuhude."

Jékọpu ala Íjiputu

46 Ya ndono; Ízurelu abya egwokoo iphemiphe ọbule, o nweru tųgbua. Yo rua Besheba bya egwooru Nchileke kę nna iya, bụ Áyizaku ẹja.

² Nchileke abya eshi l'àphụ kfuru yeru Ízurelu l'enyashi ono; sụ iya: "Jékọpu! Jékọpu!"

Yọ za iya. ³ Nchileke asụ iya: "L'ọ kwa yębe Nchileke bụ Nchileke kę nna ngu. Ba atsukwa egvu ọla Íjiputu; kęle ya e-me ngu t'ị bụru mba, ha nshinu l'ẹke ono.

⁴ Ya e-duru ngu je Íjiputu ono; dulatakwa ngu phụ azụ. Ọ bụ Jósẹfu a-nọ swiru ngu teke ịi-nwuhu."

⁵ Ya ndono; Jékọpu egbeshi lẹ Besheba; yọ bụru iya atųgbu. Ụnwu Ízurelu eduta nna ẹphe ono, bụ iya bụ Jékọpu ye l'ụgbo-inya ono, Fero nuru t'e gude pata iya ono. Ẹphe edutakwaphu ụnwu ẹphe; mę unyomu ẹphe ye l'ụgbo-inya ono; yọ bụru iya ẹphe. ⁶ Ẹphe erutakota elu ẹphe; mę iphemiphe ọbule, ẹphe setaru l'alí Kénanu. Jékọpu yęle ụnwu iya kpamukpamu ekpolihu; yọ bụru ẹphe ọla Íjiputu. ⁷ O dutaru ụnwu iya: ndu kę unwoke; mę ụnwu nwanwa iya ndu k'unwoke; duta ndu k'unwanyi; mę ụnwu nwanwa iya ndu k'unwanyi; tųko iphe bụ iphe, shi l'eri iya; ruta; yọ bụru ẹphe ọla Íjiputu.

⁸ Ọwaa ụnwu Ízurelu,
bụ iya bụ Jékọpu;
mę iphe bụ iphe,
shi l'eri iya, tso iya la Íjiputu:
Rúbenu, bụ ọkpara iya.

⁹ Ụnwu Rúbenu bụ:
Hanọku; Palu; Hézuronu;
mę Kami.

¹⁰ Ụnwu kę Símiyọnu bụ:
Jimuwelu; Jaminu; Ohadu;
mę Jakinu; Zoharu;

mę Shọlu, bụ nwatibe nwanyi kę Kénanu.

¹¹ Ụnwu kę Lívayi bụ:
Geshonu; Kohatu;
mę Merari.

¹² Ụnwu kę Júda bụ:
Ẹru; Onanu; Shela;
Pérezu; mę Zera.

Ẹru yęle Onanu;
bę nwuhuhawaru
lẹ Kénanu.
Ụnwu Pérezu bụ:
Hézuronu; ọwaa Hamulu.

¹³ Ụnwu kę Ísaka bụ:
Tola; Puwa; Jashubu;
ọwaa Shimuronu.

¹⁴ Ụnwu kę Zébulonu bụ:
Seredu; Elonu; mę Jahulelu.

¹⁵ Ndu ono l'ẹphe ha bụkota ụnwu, Lii mųshiru Jékọpu lẹ Padanu-Áramu; a gųfukwa nwatibe iya kę nwanyi, bụ iya Dayina. Ụnwegirima iya ono l'ẹphe ha: unwoke l'ụnwanyi bụ iphe ẹphe kpakọru dụ bụ ụkporo madzụ l'ụmadzụ iri l'ẹto.

¹⁶ Ụnwu kę Gádu bụ:
Zefonu; Hagi; Shuni;
Ezubonu; Éri;
Arodi; mę Areli.

¹⁷ Ụnwu kę Ásha bụ:
Imuna; Ishiva; Ishivi;
ọwaa Beríya.

Nwunne ẹphe kę nwanyi bụ Séra.
Ụnwu kę Beraya aburu:
Heba; mę Milikiyelu.

¹⁸ Ndu ono bụkota ụnwu, Zilipa mųtaru Jékọpu. Zilipa bụ nwanyi ono, Lébanu duru yeru nwatibe iya kę nwanyi; mbụ Lii l'ụlo t'ọ bụru iya ohu ono. Iphe ẹphe kpakọru dụ bụ ụmadzụ iri l'ishingu.

¹⁹ Ụnwu kę Rechelu,
bụ nyee Jékọpu bụ:
Jósẹfu yęle Bénjaminu.

²⁰ Jósẹfu nọ lẹ Íjiputu mųta
Manásę; mę Ífuremu.
Nwanyi, mųru Jósẹfu ụnwegirima ono
bụ Asenatu, bụ nwatibe Pọtifera.
Pọtifera bụ onye agwajęru ndu Ọnu iphe.

²¹ Ụnwu kę Bénjaminu bụ:
Béla; Beka; Ashibelu;
Gera; Námanu; Ehi;
Roshi; Mupimu;
Hupimu; mę Arudu.

²² Ndu ono l'ẹphe ha bụ ụnwu, Rechelu mųtaru Jékọpu. Iphe ẹphe kpakọru dụ bụ ụmadzụ iri l'ẹno.

²³ Nwatibe kę Dánu bụ Hushimu.

²⁴ Ụnwu kę Náfutali bụ:

Jazelu; Guni;
Jeza; owaa Shilemu.

²⁵ Ndu ono bu unwegirima, Biliha mutaru Jekopu. Biliha bu nwanji ono, Lebanu duru yeru nwatibe iya ke nwanji; mbu Rechelu l'ulo t'o buru iya ohu ono. Iphe ephe kpakoru du bu umadzu esaa.

²⁶ Iphe ephe kpakoru du mbu ndu tsoru Jekopu laa Ijiputu bu ukporo umadzu eto l'umadzu ishingui; mbu ndu be unwu iya; a gufukwa unyomu unwu iya phe.

²⁷ A -gukobe iya umadzu labu ono, a mutaru Josefu le Ijiputu ono be iphe ephe kpakoru du; mbu ndibe Jekopu, Iaru Ijiputu bu ukporo umadzu eto l'umadzu iri.

²⁸ To du iya bu; Jekopu abya eyefu Juda t'o vuru uzo je eduta Josefu t'o bya ekoshi ephe eke e shi eje Goshenu. Ephe erulephu ali Goshenu; ²⁹ Josefu abya ewota ugbo-inya iya mee ya ege oo-du t'o gude iya je ephe ndzuta. Yo rua je atu nna iya ono gbirimu; rukua ya eka; wata ekwa; raa ekwa ono ogologo.

³⁰ Izurelu asu Josefu: "Te ya nwuhwaru nta-a; keshinu ophu ya gudewa enya iya phu l'i nokwadia ndzu!"

³¹ To du iya bu; Josefu asu unwanne iya; me ndibe nna iya l'ephe ha: "Le ya e-je ekfuru Fero l'unwanne iya; me ndibe nna iya, shi l'ali Kenanu be lakfutaakwaru iya nu. ³² Ya e-kfuru iya l'ephe bukwa ndu eche aturu; mbu l'ephe bu ndu azu elu; l'ephe chikwa aturu ephe; me eswi ephe; me iphemiphe obule, ephe nweru enweru l'o ha." ³³ Wo ephe: "O -buru le Fero kuru unu; ji unu iphe bu eka-oru unu; ³⁴ unu sukwa iya l'unube ndu ozi iya shikwaru le dedeedee butaru ndu azu elu; ege nna unu oche phe shihawa buru. Ono kwa ege ee-shi; e kwe t'unu buru le Goshenu; kele ndu eche aturu adujekwa ndu Ijiputu ashi."

47 Josefu abya ejekfu Fero je asu iya: "Le nna iya yeke unwanne iya; aturu ephe; eswi ephe; me l'iphemiphe obule, ephe nweru enweru be shiakwa Kenanu byaruta Goshenu." ² Yo bya afota unwanne iya ono umadzu ise gude jekfu Fero.

³ Fero abya aji ephe iphe bu eka-oru ephe.

Ephe asu iya: "L'ephebe ndu ozi iya bukwa ndu eche aturu. L'o kwa ege ono be nna ephe oche phe cheru iya." ⁴ Ephe asukwa iya phu: "L'ephe byaru t'ephe butota l'eke-a; ke l'ejo-egu, eme l'ali Kenanu ta dudu k'ekfuku; k'ophu bu l'e to nweke eke aturu ndu ozi ngu akpaje nri. Oo ya be ephe ekfu; su byiko t'i haaru t'ephebe ndu ozi ngu buru le Goshenu."

⁵ Fero asu Josefu: "Le nna ngu; me unwanne ngu byakfutaakwaru ngu. ⁶ Ali Ijiputu bu nggu b'o no l'eka. Hata eke kagee mma l'ali-a nu nna ngu yeke unwanne ngu t'ephe buru. Woru ali Goshenu nu ephe t'ephe buru. O -buru l'o nweru ndu ophu, i maru l'ephe ha, ike-ozu du; nggu eye ephe t'ephe chejeru iya elu nk'ia."

⁷ To du iya bu; Josefu abya eduru nna iya; mbu Jekopu jekfu Fero. Jekopu abya agooru Fero onu. ⁸ Fero aji iya afa ole, o nowaru.

⁹ Jekopu asu iya "L'o kwadua ukporo afa ishingui l'afa iri be ya nowaru; ole o bulephu iphe-ehuka l'o ha; k'ophu bu l'oo-se te ya ba anoruhe ege nna iya oche phe no-ruru." ¹⁰ Jekopu abya agooru Fero onu odo; lufushia.

¹¹ To du iya bu; Josefu abya emee te nna iya; me unwanne iya phe buru le Ijiputu. Yo nu ephe ali Ijiputu, eke kagee mma t'ephe buru, bu iya bu ali Ramesesu, bu ege Fero suru t'o mee ya. ¹² Josefu l'anu ndu ono nri l'ephe ha; bu iya bu nna iya; me unwanne iya; me iphe bu ndibe nna iya l'ephe ha. Onoduje anu ephe nri l'ephe unwegirima ephe ha.

Josefu yeke ejo-egu ono

¹³ Nri agvukota l'ali ono gbaa mgburumgburu; ke l'egu ono kporo eka. Ali Ijiputu me ali Kenanu ajiko gbajoshihu; l'okfu ejo-egu ono. ¹⁴ Ndu Ijiputu; ephe le ndu Kenanu atuko okpoga, ephe nweru kpafokota le nri l'eka Josefu. Josefu evuta okpoga ono je akube l'ulo Fero. ¹⁵ Okpoga onyemonye obule agvulephu; ndu Ijiputu abyakfutashia Josefu bya asu iya: "T'o nu ephe nri! O -dudu be ephe a-nwushihukwa; ke l'okpoga ephe gvukwaru le nri."

¹⁶ Josefu asu ephe: "O -buru l'okpoga ephe gvukwaru; t'ephe kpatajeru iya elu ephe l'ugwo nri, ya a-nu ephe." ¹⁷ Tsube teke ono; ephe akputalahaaru iya elu ephe; mbu inya ephe; aturu; egu; eswi; me nkakfu-igara ephe. Yo nataje ephe elu ephe; nu ephe nri ozori iya. Yo buru ege ono b'o gude zu ephe afa ophu.

¹⁸ Afa ono agvulephu; ephe abyakfuta iya l'afa ophu tso iya nu bya asu iya: "Le to nwekwa iphe ephe edomiru nggube onye nwe-ephe edomi. Le keshinu ophu okpoga ephe gvuru; elu ephe abukotawaru nke ngu; b'e to duhekwa iphe ephe tokfu eka, ee-gudeje akfu nggube nnajiufu ugwo; a gufu ephebedua l'onwephe; me ali ephe." ¹⁹ Wo iya: "?O du l'oo-kwe t'ephe buru kpurupyata; ephebedua; me ali ephe? L'iphe, ephe ekfu bu t'o wota ephebedua; me ali ephe gude kfu ugwo nri ono; t'ali ephe buwaruru ke Fero; ephebedua aburu iya ohu. Yo nu ephe iphe t'ephe mebe l'ali te ndzu dzuaru ephe; k'ophu ali-a ta adabuduru ochobo."

²⁰ To du iya bu; ndu Ijiputu l'ephe ha erekota ali ephe; ke l'egu ono ta budu iphe e gude onu ekfu ekfuku. Josefu azukota iphe, bu ali, no le Ijiputu l'o ha; yo buru ke Fero. ²¹ Josefu emee ndu Ijiputu l'ephe ha; ephe aburu ohu. ²² Ali ndu ophu e to zudu nwenkinyi bu ali ndu achijeru ndiphe eja; ke l'o bu Fero anuje ephe nri.

Nri ono, Fero anuje ephe ono edzujekwanuru ephe. Yo buru iya meru iphe ephe te eredu alj nk'ephe.

²³ Jósèfu asu ephe: "Lè keshinu ophu ya zūwaru unu; zūa alj unu nū Fero; owa iphe, unu e-gude mebe l'alj.

²⁴ Teke unu kpatajeru iphe ono; unu ekee ya ūzo ise; nū Fero ūzo lanū. Ūzo eno ophu bē unu e-shi l'eri nri; shi iya l'anū ndibe unu; mē ūnwegirima unu nri; shikwa iya phū wofu ophu unu e-dobe akū."

²⁵ Ephe asu iya: "L'ò dzōwaru ephe ndzū! Byiko; t'ò dūnu nggūbe onye nwe-ephe mma t'ephe buru ohu Fero."

²⁶ Jósèfu abya atūa ya; yò buru ekemu l'alj Íjiputu. Ekemu ono bē vukwa irè jeye ntanū-a; mbū ekemu ono, a tūru sū l'ūzi lanū l'ūzo ise l'iphe a kpataru l'okfu a-būjeru kē Fero. Ō buphu alj ndu achijeru oha eja nwenkinyi bē ta būdu alj kē Fero.

²⁷ Ya ndono; ndu Ízurēlu abya eburu Góshenu lē Íjiputu. Ephe eburu l'èke ono nweru ēku; nōdu iya zūshia; bya aka l'igwe.

²⁸ Jékòpu ebu lē Íjiputu afa iri l'èšaa; teke o gbaru ūkporo afa èšaa l'afa èšaa. ²⁹ Yò gbadelephu Ízurēlu l'anwūhu; yo kua nwatibe iya; mbū Jósèfu; sū iya: "Ō -buru lē ya nò ngu-a l'obu l'oswiya; gude nū iya èka l'utakfu; riaru iya angū l'è tii lidu iya l'alj Íjiputu. ³⁰ L'ì-patachia ya je elia l'èke e liru nna iya oche phe."

Jósèfu asu iya l'ò būlephu ège ono, o kfuru iya ono bū ège ya e-me iya.

³¹ Yò sū iya t'ò riaru iya angū l'oo-me iya-a. Jósèfu abya eriaru ya èya. Ízurēlu abya efoo ifu l'oshi-azèe ya; baaru Nchileke eja.

Jékòpu agòru Manásè yèlè Ífuremu ònu

48 Yo be ujiku lanū; a bya ezia Jósèfu lē nna iya bē èhu ta dūdu mma. Yo duta ūnwegirima iya ephe èbo, bū iya bū Manásè; mē Ífuremu; yò buru ephe eje-je. ² Ephe erua; e je ezia Jékòpu lē nwatibe iya; mbū Jósèfu bē byakwaru iya ajiji. Yo keshia èhu gbeshi bya anòdu l'oshi-azèe ya.

³ Jékòpu asu Jósèfu:

"Lè Nchileke,
bū Ōkaribe-Kakòta-Ike
byakfutaru yèbe Jékòpu lē Luzu
l'alj Kénanu; bya agòru iya ònu l'èke ono;

⁴ sū iya: 'Lè ya e-me iya tē ya zūa azūzu;
ya ha l'igwe.

Lè ya e-me iya tē ya buru
mba k'èka iya; nū iya alj-a
t'ò buru òkè-iphe ndu eri iya
jeye lē tutu yoyo.'

⁵ "Ūnwegirima labū ono,
ò mūtaru lē Íjiputu tēmanu ya abyadē ono;
bū iya bū Ífuremu mē Manásè
bē ya gūwaru yeru ūnwu

kē yèbe Jékòpu.

Ífuremu yèlè Manásè būwa
ūnwu iya ège ono, Rúbenu;
mē Símiyònu bū iya ono.

⁶ Ō bū ndu ophu aa-mūtaru ngu nta-a
tsobe ndu owa a-buru ūnwu ngu.

Òkè-alj, ephe a-hata bē e-shi l'èka
unwunne ephe ono, bū iya bū
Ífuremu; mē Manásè.

⁷ Ō bū lē ya shi Padanu alata;
bē ūmuruku mūru iya;
kèlè Rechèlu nahuru iya nwūhu
lē Kénanu l'ephe nòkwaduru l'ūzo
lē mgboro Efuratu.

Ya eworu iya lia l'iku ūzo ono,
eeshi eje Efuratu ono,
bū iya bū Bètulehemu."

⁸ Ízurēlu aphūlephu ūnwu Jósèfu ono; jì iya: "?Bū ndu
ole ndò-ò?"

⁹ Jósèfu asu iya: "L'ò kwa ūnwegirima, Nchileke nūru
iya l'èke-a."

Ízurēlu asu iya t'ò dutaru iya ephe tē ya gòru ephe
ònu.

¹⁰ Teke ono bē nka lawaru Ízurēlu l'ènya; t'ò phūfuhe
ūzo òhuma. Jósèfu abya eduta ūnwegirima ono
donyabe iya ntse; nna iya ono abya etsuta ephe ònu;
nmaa ephe akpa.

¹¹ Ízurēlu asu Jósèfu: "Lè ya te shikwa arìkwadu lē ya
a-phūkwadu ngu ifu òdo; Nchileke abya emewa nū
nta-a; ya egbe phūfua ūnwu ngu yekobe iya."

¹² Jósèfu abya edufuta ūnwegirima ono l'utakfu †
Ízurēlu; bya efurita; wota ifu kpube l'alj; ¹³ bya esekpu-
ta ephe èbo; gude ephe ège ono machiaru Ízurēlu.
Ífuremu b'ò sekpu l'èka-utara; nū iya Ízurēlu l'èka-ibyi-
ta. Manásè b'ò sekpu l'èka-ibyi; nū iya Ízurēlu l'èka-
utara. ¹⁴ Obenu lē teke Ízurēlu wataru ephe ògoru
ònu; b'ò kù-swiberu èka iya akū-sibe; woru èka-utara
iya byibe Ífuremu, bū onye kē nwata l'ishi; woru èka-
ibyi iya byibe Manásè, bū òkpara.

¹⁵ Yò bya agòru Jósèfu ònu; sū:

"Tē Nchileke ono, nna iya oche phē,
bū iya bū Ébirihamu;

mē Áyizaku tsoru ūzo iya ono;
mbū Nchileke ono, shi keshinu

ya bū nwata chee ya jeye ntanū-a ono;

¹⁶ mē Ojozi-imigwe ono, dzòkotaru iya nū
l'iphe, bū iphe-èhuka ono, byaru iya nū ono;
gòkwaru ònu-òma nū ūnwegirima-a.

T'e kujekwa ephe ūnwegirima-a laa l'epha

† L'okfu Híburu bū "ikpere" b'a kwata dee l'èka-a. Obenu l'okfu kē Ikwo bū "l'utakfu" bē eeheje nwata. Iphe "ikpere" ono kwata buru l'ome-l'alj kē ndu Híburu bū l'ò būwa amūpyabe bē Ízurēlu mūpyaberu ūnwunwa iya ono ephe èbo. È te egbe agbanwehedu iya agbanwe òdo. Phū iphe e gude chia Mbū 24:2

kę yębe Jękopu yele kę nna iya oche pę,
bų Ębirihamu; mę Ąyizaku;
ęphe azųa inyiwuruku lę mgboko-a."

¹⁷ Jęsefu aphulephu lę nna iya byiberu Ęfuremu ęka-
utara l'ishi; ęhu adaa ya kęo. Yo je azų nna iya l'ęka; tę
ya lęfuta iya ęka ono, o byiberu Ęfuremu l'ishi ono by-
ibe iya l'ishi kę Manase. ¹⁸ Jęsefu asų iya: "Wawakwa
nna; ę kwa onye ęphu bų ękpara ndę-ę. ę kwa yębed-
ua bę ii-byibe ęka-utara l'ishi!"

¹⁹ Obenu lę nna iya jikaru; sų iya: "Nwa mu; ya
marua. Ya marua. ęo-zų-a azųzu; bųru mba k'ęka iya;
bya aha nshinu. Obenu lę nwunne iya kę nwata a-ka
iya; ęge ono kwaphu bę eri iya abųru igweligwe mba."

²⁰ Yę bya agęoru ęphe ęnu mbęku ono; sų:

"Ndu Ęzurelu l'e-gudeje ępha
ngu agę ęnu; sų:
Tę Nchileke mekwaa ngu
t'i dų l'ę bų Ęfuremu yele Manase."

Ya ndono; yo mee;

Ęfuremu aka Manase.

²¹ Ęzurelu abya asų Jęsefu: "Lę ya abyaakwa anwųhu;
ębule Nchileke e-swikwaru-a unu; dulaa unu azų l'ali
nna unu. ²² Ya nųwaru ngu ękę-alį lanų t'i gude ka un-
wunne ngu pę. Ali ono bę ya gude ogu-mbeke; mę
akfų lųta l'ęka ndu Amęru."

Jękopu agęshiru unwu iya ęnu

49 Ya ndono; Jękopu abya ekua unwu iya; sų ęphe:
"Unu dzukobe tę ya kęoru unu iphe,

a-mųru unu l'ųzo l'ifu!

² Unu dzukoo; ngaberu iya nchi;

unubę unwu yebe Jękopu!

Unu ngaberu iya nchi;

yebe nna unu Ęzurelu!

³ Rųbenu; ę bų nggu bų
ękpara iya;

bya agbųru-ike iya;

ę bų nggu vu ųzo kęo iya ifu;

koshi lę ya bų nwoke.

ę bų nggu bę aa-kakęta ękwabe uggu;

bųru nggu a-kakęta ike.

⁴ Keshinu ęphu jitu akpara l'ę bų utso;

b'ę tji kahędu ndu ęphu.

Ishi iya abųru lę nggu lę

nyee nna ngu zęru;

nggu eshi ęge ono farųa oshi-azęe nna ngu.

⁵ Simiyęnu; mę Lįvayi bų unwunne.

ęphe e-gudeje ogu-mbeke

l'eme iphe-kpaa.

⁶ Ya te etsokwa l'ęjo idzu,

ęphe achi; to nwe lę

ya anęo l'ęke ęphe nę;

kę l'ęphe gude ęhu-iwe gbushia ndiphe;

bushia oke-eswi
akwara-achi kę manų.

⁷ T'ęhu-ęghughu ęphe ono

vukwaru mburęnu;

kę l'ęphe nwenukaru ękpoma-ęku.

T'ękpoma-ęku ęphe ono

vukwaru mburęnu;

kę l'ęphe nwųnukaru ęnwuu.

Ya a-chikashi ęphe t'ęphe

dzuru alį Jękopu; dokashia ęphe;

t'ęphe dzuru alį Ęzurelu kpamu.

⁸ Jųda; unwunna ngu pę

a-nędu aja ngu ajaja.

Ndu ęhogu ngu;

bę ii-pyıtaje l'ękpiri.

Unwunna ngu l'ęphe ha

a-nędu ebyiru ngu ikpere l'ali.

⁹ Jųda; j bų nwa agų. †

Nwa mu; i shiwa l'ęke

i gbushiru anų lata.

Nta-a b'i byishiwaru ikpere l'ę bų agų.

Į zęwa l'ębu nne agų;

?bų onye ha kę t'ę kpatee ngu?

¹⁰ Jųda ta abų-buhudu

eze abų-buhu.

Mgbęro-eze ono

te nwedu l'ę lųfu ngu l'ęka;

gbururu jeye teke

onye ę kųru ishi l'ęka

a-bya.

ę -byalęphu bę iphe bų mbakeshi

a-nędu anųru iya okfu.

¹¹ Oo-libeje nkakfų-įgara iya

l'oshi vayįnu;

Nwa nkakfų-įgara iya ono;

bę oo-libeje l'oshi vayįnu,

katsųkpo amįmi.

Oo-gudeje męe saa uwe iya;

gude mini akpųru vayįnu

ono, ekeje kfųu ono l'asa

uwe-eze iya.

¹² ęo-ngųtaje męe; ęnya achaa ya vij;

yę ngųa ęra eswi;

eze achaa iya pemu-pemu.

¹³ Zębulęnu e-buru l'iku eze ęnyimu.

ęnu-ęnyimu iya a-bųru ędu ųgbo-mini;

ękę-alį iya eje akpaa lę Sayįdonu.

¹⁴ Įsaka bų nkakfų-įgara,

shihuru ike.

ęoze azęe lę mgbaku

ękpa-ivu labų.

¹⁵ Teke ę phųru ęge ęke

† ęgų 24:4; Ąph 5:5

16 Ọonoduje atụta ume dụta-be mma;
 mę ege alị iya dụ-be ugvu;
 bę ọo-pata ivu-ẹra iya
 tukobe onwiya l'ukuvu;
 ghọo ohu; jelahaa ozi mkpọ-nyị-ẹnya.
 17 Dánu a-nọduje ekpe ndu nk'iya ikpe,
 dụ mma;
 l'ọ bụ ndu ikfu ndu Ízurẹlu ndu ọphu.
 18 Dánu a-dụ l'ọ bụ agwọ, nọ l'iku ụzo;
 mbụ l'ọ bụ ogiji, nọ l'iku ụzo, abụje:
 ọ -taa ịnya ẹra l'ichirukfu;
 ịnya ọbu atụfu onye agba iya nụ.
 19 Nggube Ojejoje;
 ya ele ẹnya tii dzọo yẹbe Jékọpu.
 20 Gádu † bę ndu ọ-lụa-ọlaa
 a-furu;
 Obenu l'ji-chị ẹphe
 agada-eru-alị.
 21 Ásha a-nọdu akọfuta nri,
 dụ mma.
 Nri, ọo-nọdu akọ bụ nri, atso ẹna;
 bụru nri, gbaru ndu eze.
 22 Náfutali bụ ele, akfụ ege ọ dụ iya.
 Ọonoduje amushi ụnwu, ama mma.
 23 Jósẹfu bụ oshi vayínu,
 mịru akpuru wọkfuru awọkfuru.
 Ọ bụ vayínu, gvuru l'iku mini
 l'amj akpuru ntumatu;
 Ẹkali iya abakahụ; tuko ụpho-mkpuma sweta.
 24 Ndu akfụ gude ẹhu-eghughu
 tso iya ọgu.
 Ẹphe egude akfụ ono
 gbanwụa ya ẹhu;
 25 Obenu l'akfụ iya shihulerua ike
 ege o shihuru iya;
 ọkpụ ẹka iya eshihu ike.
 Yọ bụru ike kẹ Ọkaribe
 kẹ Jékọpu;
 bę kparu iya nụ;
 mbụ onye ono, bụ iya bụ onye
 nche aturu; bụru iya bụ
 oke mkpuma kẹ Ízurẹlu ono.
 26 Onye ike ono shi l'ẹka
 bụ Nchileke kẹ nna nggube Jósẹfu,
 bụ onye eyejeru ngu ẹka;
 Mbụ onye ono,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike,
 bụ iya agojeru ngu ọnu-ọma.
 Ooshije lẹ mini achichi
 gọoru ngu ọnu; shi lẹ mini ime-alị;
 gọoru ngu ọnu; shi l'elu;
 mę nwa gọoru ngu ọnu.

26 Ọnu ọphu nna ngu gọru ngu
 kakwa k'eze ugvu ndiche;
 ka ụkwa k'ugvu, shi l'oge ndiche.
 T'iphe-ọma ono l'ọ ha
 bụkwaru kẹ Jósẹfu;
 mbụ kẹ onye ono, a fọfuru;
 dobe iche l'ẹke unwunne iya phẹ nọ ono.

27 Bénjaminu bụ ẹjo
 nkuta-ọswa, ẹgu egvu
 akurepho kfurukfuru.
 O -bee l'ụtsu; yọ taa anụ,
 o gburu.

O -bee l'urẹnyashi;
 yo kee iphe, ọ lụtaru l'ọgu."

28 Ndu ono bụkota ndu ikfu Ízurẹlu; ẹphe iri l'ẹbo.
 Iphe ono bụkota iphe nna ẹphe kfuru nụ ẹphe teke
 ọgogoru ẹphe ọnu. Iphe, bụ onyenọnu b'ọ gọru ọnu,
 gbaru iya nụ nụ.

Anwụhu Jékọpu

29 Ya ndono; yọ bya ekeeru ẹphe ekpe; sụ ẹphe: "Lẹ
 ya abyaakwa ọla-kfu ndiche iya phẹ. Unu likwa-a ya
 l'ẹke e liru nna iya l'ogba, nọ l'alị Ẹfurọnu, bụ onye
 Hetu; 30 mbụ ogba ono, nọ l'alị Makupela l'iku Mamure
 lẹ Kénanu, bụ ẹke Ẹbirihamu zuru Ẹfurọnu onye Hetu
 yele alị, tso iya nụ t'ọ bụru ẹke ee-lije odzu. 31 Ọ bụ
 l'ẹke ono b'e liru Ẹbirihamu yele nyee ya; mbụ Séra;
 bụru l'ẹke ono b'e liru Áyizaku yele nyee ya; mbụ Ribé-
 ka; bụkwaruphu l'ẹke ono bę ya liru Lii. 32 Alị ono yele
 ogba ono, nọ iya nụ ono b'a zuru ndu Hetu."

33 Jékọpu eketsuaru ụnwu iya ekpe ono; chiri ọkpa
 dobe l'oshi azẹe ya; tų-bua ume; lakfushia ndiche iya
 phẹ.

50 Jósẹfu abya atụ nna iya gbirimu; bya etsuta iya
 ọnu; wata ẹkwa. 2 Ya ndono; Jósẹfu abya ezia
 ndu dọkinta, ejeru iya ozi t'ẹphe kwakọbe odzu nna iya
 t'ẹ b'ọ rehu. Ẹphe ekwe bya akwakọbe odzu ono. 3 Iphe
 ọ nataru ẹphe bụ ụkporo abalị ẹbo t'ẹphe gude
 kwakọbe odzu ono; kẹ l'ọ kwanụ ege ono bę ọonataje;
 t'ẹ gude kwakọbe odzu.

Ndu Íjiputu akwaa ẹkwa iya ụkporo abalị ẹto l'abalị
 iri.

4 A ratsulephu ẹkwa iya ono; Jósẹfu asụ ndu ozi Fero:
 "Ọ -bụru lẹ ya nọ unu l'obu; unu kfuru Fero 5 lẹ teke
 nna iya abya anwụhu b'ọ sụkwaru tẹ ya riaru iya angụ
 lẹ ya e-jee je eli-a ya l'ili, ọ turu doberu onwiya l'alị Ké-
 nanu. Ọo ya bụ t'a haa ya tẹ ya je elia ya. Teke ya lit-
 suaru iya; ya alata."

6 Fero asụ iya: "T'ọ jekwa je elia nna iya l'ẹke, ọ sụru
 t'ọ riaru iya angụ l'oo-je je elia ya."

7 Tọ dụ iya bụ; Jósẹfu atụgbua jeshia oli nna iya. Iphe,
 bụ ndu, bụ ishi l'ọru Fero awụ-tsoru iya. Ndu, bụ
 ọgurennya l'ufu eze; ndu, bụ ọgurennya l'alị Íjiputu;

† Iphe Gádu bụ bụ ọ-lụa-ọlaa.

⁸ ndibe Jósefu kpamukpamu; unwunne iya; me iphe bu ndu nna iya l'ephe ha awu-lihu tsoru Jósefu; ephe ejeshia oli nna iya ono. O buphu unwegirima ephe; me elu ephe be ephe haru le Goshenu. ⁹ Ugbonnya; me ndu l'agba inya; be ephe l'iya yikwaphu. O bulephu l'ephe zaru l'igwe je.

¹⁰ Ephe erua eke, eetsuje balị le Atadu l'iku Enyimu Jodanu; nodu l'eke ono raa ekwa Jekopu rashia ya ike. Jósefu anoo l'eke ono abali esaa; nodu nna iya l'ulo-ekwa. ¹¹ Ndu Kėnanu, bu l'eke ono anua ekwa-aphu, aara l'eke ono, eetsuje balị le Atadu ono; su: "O kwa ekwa-anwuhu be ndu Ijiputu akwa ege ono." Oo ya kparu iphe eekuje eke ono, no l'iku Jodanu ono "Ebelu-Mizaremu." †

¹² To du iya bu; unwu Jekopu emee ege ono, o suru t'ephe mee ono; ¹³ pata odzu iya jeshia Kėnanu je elia ya l'ogba, no l'egu Makupela l'iku Mamure, bu eke Ebirhamu zataru Efuronu onye Hetu yele ali, tso iya nu; t'o buru eke, ee-lije odzu. ††¹⁴ Jósefu elitsua nna iya ono yele unwana iya; me iphe bu ndu ono, tso iya je oli odzu ono alashia azu le Ijiputu.

Jósefu aguru unwana iya nvu

¹⁵ Unwana Jósefu abya aphua le nna phe nwuhwaru; bya asu: "L'o nwekwaru ege oo-du; Jósefu evukwaduru ejo iphe ono, ephe meru iya ono l'obu; bya kfu ephe ugwo iya." ¹⁶ To du iya bu; ephe abya ezia ozi t'e je ezia Jósefu; su iya: "L'o nwekwaru okwa, nna ngu nmaru b'o nwuhuderu. ¹⁷ O suru t'ayi kfuru ngu: "Le yebedua, bu Jekopu aru ngu t'i guaru unwana ngu-a nvu l'iphe, du eji ono, ephe meru ngu ono; me l'iphe bu eke, ephe meru ngu eji."'

† Iphe Ebelu-Mizaremu bu bu "ekwa-anwuhu ndu Ijiputu".
†† Ndu 7:16

"Nta-a be ephe aru ngu t'i guaru ephe nvu l'iphe, du eji ono, ephe meru ngu ono; l'ephe bukwa-a ndu ozi ke Nchileke ke nna ngu." Ozi ono erua Jósefu nchi; yo wata ekwa.

¹⁸ Unwana iya ono awu-kfuta iya; bya ebyishiru iya ikpere; su iya: "L'ephe l'ephe ha bukotaakwa ohu ngu."

¹⁹ Jósefu asu ephe: "Unu ba atsushi egvu; ke l'e to bu-du iya bu Nchileke. ²⁰ O bu oswi-okfu l'unu riru t'unu mee yebe Jósefu ejo iphe; obu le Nchileke meru t'o buru iphe-oma; k'ophu ee-shi ege ono dzota ndu, du l'igwe, bunu iya bu iphe-a, eme nta-a. ²¹ Oo ya bu t'unu ba atsushi egvu. Ya a-nodu anu-a unu nri; unu l'unwu unu." Yo gude olu-odoo kfuru yeru ephe; mee t'obu rua ephe ali.

Anwuhu Jósefu

²² Jósefu eburu le Ijiputu yele ndibe nna iya. Iphe o nodu bu ukporo afa ise l'afa iri. ²³ O no ndu; phu ununwa Ifuremu; nodukwaphu ndu; a mushia unwegirima ke Makiru, bu nwatibe Manase; yo hetatsua ephe.

²⁴ Ya ndono; Jósefu asu unwana iya: "Le ya abyaakwa anwuhu. Oe ya marua le Nchileke e-yerua unu eka dufuta unu l'ali-a; dulala unu azu l'ali ono, o kweru Ebirhamu; me Ayizaku; me Jekopu ukwa iya; tsua ya etomu ono." ²⁵ Jósefu emee; unwu Izurelu eriaru iya nte le Nchileke e-yeru-a ephe eka; t'ephe vuta odzu iya vulaa teke ephe a-nodu ala.

²⁶ To du iya bu; Jósefu anwuhu l'o notsuaru ukporo afa ise l'afa iri. Ephe abya akwakobe iya; tee ya manu banu; ku ya l'igbe-odzu dobe le Ijiputu.

Awufu

Ndu Íjiputu akpa ndu Ízurelu ẹhu

1 Ọwaa bụ ẹpha ụnwu Ízurelu; ndu tso Jékọpu laa Íjiputu. Onyenọnu bẹ chị ndibe nk'iya lashia ẹke ono. ² Rúbenu; Símiyọnu; Lívayi; Júda; ³ Ísaka; Zébulọnu; Bénjaminu; ⁴ Dánu; Náfutali; Gádu; mẹ Ásha. ⁵ Ndu bụ o-shi-l'eri Jékọpu dọ ụkporo madzọ ẹto l'ụmadzọ iri l'ẹphe ha. Jósẹfu nọhawa lẹ Íjiputu anọno.

⁶ Tọ dọ iya bụ; Jósẹfu l'unwunne iya; mẹ ndu ọgbo onanu l'ẹphe ha anwushihukota. ⁷ Obenu lẹ ndu Ízurelu nọlee l'azushi; bya abarahụ l'eje. Ẹphe abya azọ kwatakpo ha nshinu; k'ọphu ẹphe bya achiko alị ono dzuru.

⁸ Ya ndono; onye eze ọphungu, ẹ-ta madu kẹ Jósẹfu achilaha ndu Íjiputu. ⁹ Yọ sụ ndu alị iya: "Unu lenu lẹ ndu Ízurelu-a kaakwa ayi l'igwe; l'abyawa ayi ọka ike. ¹⁰ Unu byakwa t'ayi gude àkọ lepyabe ẹphe ẹnya; ọdumeka bẹ ẹphe a-kakwa l'igwe. Ọ -bụru l'a nọnyaa; ọgu daa bẹ ẹphe e-tsokwaru ndu ọhogu ayi; tso ayi ọgu; shi ẹge ono haa alị-a wufu."

¹¹ Ya ndono; ndu Íjiputu abya afọ madzọ; mee ẹphe udumali; sụ t'ẹphe dzujeru ndu Ízurelu ozi mkpọ-nyị-ẹnya. Ẹphe bya akpọaru Fero mkpọkpu Pyítomu; mẹ mkpọkpu Ramesesụ t'ọ bụru ẹke aa-kwakọbejeru Fero ẹku iya. ¹² Obenu l'ọ gbe abuje; a -ka ẹphe ọkpa ẹhu; ẹphe egbe ka azuzu; ka l'igwe; ji ẹkemeke ọbule. Ndu Íjiputu akabakpọoru ọtsu ndu Ízurelu egvu; ¹³ bya akabakpọoru ẹphe odzuru ozi mkpọ-nyị-ẹnya. ¹⁴ Ẹphe egude ozi mkpọ-nyị-ẹnya mee; ndzọ aburu ẹphe ng-gumaphu. Ẹphe akpabẹ ẹphe ozi l'ọyo buloku; mẹ l'ọd-zo ẹja; mękwaphu ozi ẹgu. Ozi, ndu Íjiputu edzuru ẹphe abukotaru ozi mkpọ-nyị-ẹnya.

¹⁵ Eze ndu Íjiputu asụ ụnwanyi, eswije ndu Ízurelu ime, ẹpha ẹphe bụ Shifura; mẹ Puwa: ¹⁶ "Teke unu a-nọdu eswi ụnwanyi Ízurelu ime; unu lejee ẹnya; phụ iphe ẹphe mụru. Ọ -bụru nwoke; unu egbu ya. Teke ọ bụ nwanyi; unu ahaa ya t'ọ nọdu ndzọ!" ¹⁷ Obenu l'ụnwanyi ono, eswi ime ono atsụ Nchileke egvu; k'ọphu ẹphe ta adujedu ike ome iphe ono, eze ndu Íjiputu ziru ẹphe ono. Ẹphe ahajẹ ụnwegirima unwoke; t'ẹphe nọdu ndzọ. ¹⁸ Ya ndono; eze ndu Íjiputu abya ekukobe ụnwanyi ono, eswije ime ono; sụ ẹphe: "Nanụ ẹge ọ dọ bẹ unu eme ẹge-a? Nanụ ẹge ọ dọ bẹ unu ahaje ụnwegirima unwoke; t'ẹphe nọdu ndzọ?"

¹⁹ Ụnwanyi ono, eswije ime ono asụ Fero l'ụnwanyi Híburu ta dọkwa l'ọ bụ ụnwanyi Íjiputu. L'ẹphe shihukwaru ike; k'ọphu bụ lẹ tẹmanu tẹ ụnwanyi, eswi ime ruta; bẹ ẹphe gbe zedawa nụ.

²⁰ Nchileke emeeru ụnwanyi ono, eswi ime ono iphe-oma; ndu kẹ Ízurelu abya azọ; kabaaru l'igwe.

²¹ Nchileke egude kẹ l'ụnwanyi ono, eswi ime ono atsụ iya egvu; mee ẹphe; ẹphe abya amụtatsua nwa nk'ẹphe.

²² Ya ndono; Fero abya atọaru ndu nk'iya l'ẹphe ha ekemu; sụ: "Ọ -bụru lẹ ndu Híburu mụru nwa; ọ -bụru nwoke; t'e jeje je echee ya lẹ Ẹnyimu Náyilụ! Ọ -bụru nwanyi; t'a haa ya t'ọ nọdu ndzọ!"

Amumu Mosisu

2 Ya ndono; nwoke, shi l'ọnu-ulo Lívayi abya alọ nwanyi, shikwaphu l'ọnu-ulo Lívayi. ² Nwanyi ono abya atsuta ime; mụa nwata nwoke. Yọ phulephu lẹ nwata ono ama mma nshinu; hee ya l'edomi ọnwa ẹto. ³ A nọnyaa; tọ duhẹ ike domikota iya. Yọ bya egbuta ẹji; kpaaru iya nkata; bya echia ya ọra mbeke. Yo kuta nwata ono ye lẹ nkata ono; pata je edobe l'iku Ẹnyimu Náyilụ ẹke ẹji zeru ezeze. ⁴ Nwunne Mosisu kẹ nwanyi eje evudo ote-ẹnya t'ọ maru iphe, e-eme nwata ono.

⁵ Ya ndono; nwatibe Fero kẹ nwanyi ejeshia ọghu ẹhu lẹ Ẹnyimu Náyilụ ono. Yẹle ụnwu-mgbọko, ejeru iya ozi ayiru eje l'iku ẹnyimu ono. Yọ phụa nkata ono l'ẹke ọ nọ l'ime ejì ono; zi nwamgbọko, bụ ohu iya t'ọ je wotaeduru iya ẹya. ⁶ Yo kpuhaa ya; bya aphụa nwata ono. Nwata ono l'ara ẹkwa; imiko iya egude iya. Yọ sụ: "Ọ kwa nwatibe onye Híburu ndọ-ọ!"

⁷ Nwunne nwata ono kẹ nwanyi asụ nwatibe Fero ono: "Tẹ ya jewaru je ekuaru ngu nwanyi Híburu, eheru ngu nwata ono tọ?"

⁸ Yọ sụ iya t'ọ je. Nwamgbọko ono atugbuja je ekua nne nwata ono. ⁹ Nwatibe Fero ono asụ nne nwata ono t'ọ kuta nwata ono je ehofutaru iya; lẹ ya a-kfụ ya-a ụgwo. Ya ndono; nwanyi ono ekuta nwata ono je ehelaha. ¹⁰ Nwata ono evutalephu; yo duta iya du-laaru nwatibe Fero; yọ bụru nwa iya. Yọ gụa ya Mosisu; kẹ l'ọ sụru l'ọ nwata, ya gutaru lẹ mini.

Mosisu agba ala Mídiya

¹¹ Ya ndono; yo be ujiku lanụ lẹ Mosisu vufutawaru; yo jeshia ẹke ndu nk'iya nọ l'ẹke ono, ẹphe eje ozi

mkpọ-nyị-nya ono. Yọ phụa onye Íjiputu ẹke oochi onye Híburu iphe, bụ onye lanụ lẹ ndu nk'ia. ¹²Yọ chikaa ọnya; chikaa ọnya; t'ọ dọ onye ọ phuru. Yo gbua onye Íjiputu ono; kpota ẹja kpochia ya. ¹³Yo be echile iya; yọ tųgbua ọdo je aphụa ndu Híburu ụmadzu labụ ẹke ẹphe alụ ọgu. Yọ jì onye ọphu achọ okfu: “?Nanụ ẹge ọ dọ bẹ iichi onye Híburu ibe ngu iphe?”

¹⁴Onye onanu asụ iya: “?Bụ onye meru ngu onye ishi; mę onye ikpe l'ẹke ẹphe nọ? ?T'i mewa t'i gbua ya ẹge i gburu onye Íjiputu phụ?” Ya ndono; Mósisu at-sụlahaa egvu; rja; sụ: “Iphe-a, ya meru-a b'e gbe madzuwaru nụ.”

¹⁵Fero anụlephu iphe ono; melahaa tẹ ya gbua Mósisu. Obenu lẹ Mósisu gbalaru l'ufu Fero; gbaru lashia alì ndu Mídiya je eburu. Yo rua je adụgaru anọdu l'iku wẹlu. ¹⁶Yo nweru onye agwajeru ndu Mídiya iphe, mụtaru ụnwu-mgbọko ẹsaa. Ụnwu-mgbọko ono abya lẹ wẹlu ono okuta mini ye l'iphe eeyejeru anụ mini tẹ aturu nna ẹphe ngụ. ¹⁷Yo nweru ndu ọdo, eche aturu, byaru bya achifu ẹphe. Ya ndono; Mósisu egbeshi je eyetaru ẹphe ẹka; kuta mini doberu aturu ẹphe.

¹⁸Ụnwu-mgbọko ono alatalẹphu; nna ẹphe; mbụ Ruwẹlu; aji ẹphe: “?Nanụ ẹge ọ dọ bẹ unu latakeberu ẹgwegwa ẹge-a ntanụ?”

¹⁹Ẹphe asụ iya l'ọ nweru nwoke Íjiputu, nafutaru ẹphe l'ẹka ndu eche aturu ndu ọphụ; bya esetakwaphu mini doberu aturu ẹphe; t'ọ ngụ.

²⁰Yọ jì ụnwada iya ono: “?Nanụ onye ọphụ? ?Bụ ngunu kparu iphe unu paru iya haa? Unu je ekua ya t'ọ bya eria nri.”

²¹Mósisu ekweta tẹ yẹle nwoke ono e-buru. Yo duta nwatibe iya ọphụ eeku Zipora kee Mósisu; yọ luru.

²²Zipora abya amutaru Mósisu nwata nwoke. Mósisu agụ ya Geshomu; kele Mósisu sụru: “Ya bụ mbyamụmbya l'alì ndu ọhodo.”

²³A nọnyaa; eze ndu Íjiputu anwụhu. Ndu Ízurẹlu anọdu l'ude; l'echi mkpu; l'ara t'e yeru ẹphe ẹka l'iphe-ẹhuka, ẹphe eje k'abụbu ono, ẹphe bụ ohu ono. Ẹkwa ono, ẹphe ara ono abya erua Nchileke nchị. ²⁴Nchileke anụ aphụ ono, ẹphe agụ ono; bya anyata ndzụ, ẹphe lẹ Ébirihamu; mę Áyizaku; mę Jékọpu gbaru.

²⁵Nchileke abya aghaa ọnya; lee ndu Ízurẹlu; rlahaa ọriri ẹhu ẹphe.

Mósisu yẹle ọku, enwu l'iru nwoshi

3 Ya ndono; Mósisu l'echi aturu Jeturo, bụ nna nyee ya, bụkwa iya phụ bụ onye agwajeru ndu Mídiya iphe. Yo be ujiku lanụ; Mósisu achita aturu ono jeshia ẹke, teru ọnya l'echi-ẹgu. Yọ bya ejerua l'ugvu Hórebu, bụ iya bụ ugwu Nchileke. ²Yọ nọdu l'ẹke ono; ojozi Ojejoje egude ire-ọku, enwu l'iru nwoshi hee ya l'ifu. Mósisu aphụa l'ọku ono enwu l'iru nwoshi ono;

obenu l'ẹ to kedu iya ekeke. ³Mósisu asụ tẹ ya jeedu je aphụ iphe ọwaa, dọ biribiri, eme nụ-a; tẹ ya maeduru iphe, meru iphe, ọku ono te ekedu nwoshi ono ekeke.

⁴Ojejoje aphulephu l'ọ kpiritawaru ntse tẹ ya phụ iphe ono; Nchileke eshi l'iru ono kua ya: “Mósisu! Mósisu!”

Mósisu aza iya; sụ iya: “L'ọ kwa iya ndọ-ọ.”

⁵Nchileke asụ iya: “Ba akpřitahekwa ntse ọdo! Yefu akpřkpa ngu; ke l'ẹke ono, iivudo ono bụ alì, dọ nsọ.”

⁶Yọ sụkwaphu Mósisu: “Ọo yẹbedua bụ Nchileke ke nna ngu; bụru Nchileke ke Ébirihamu; bụru Nchileke ke Áyizaku; bụkwaruphu Nchileke ke Jékọpu.” Mósisu a-nụ l'ia phụ; wohaa ifu; ke l'ọotsu egvu ole Nchileke ọnya.

⁷Ojejoje asụ iya: “Lẹ ya phụwaru iphe-ẹhuka, ndu nk'ia eje lẹ Íjiputu. Ya nụwaru mkpu, ẹphe echi; sụ t'a dzofuta ẹphe l'ẹka ndu udumalì. Iphe-ẹhuka, ẹphe eje bẹ ruwaru iya l'ẹhu. ⁸Ọo ya bụ; lẹ ya byawaru tẹ ya nafuta ẹphe l'ẹka ndu Íjiputu; duru ẹphe lashia l'alì, dọ mma; ha nshinu; bya aburu alì-ọtsu ndu Kénanu; mę ke ndu Hetu; ke ndu Amọru; ke ndu Pérezu; ke ndu Hevu; mę ke ndu Jebusu. ⁹Nta-a bẹ mkpu, ndu Ízurẹlu echi ruwaru iya nchị. Ya aphụwa ẹge ndu Íjiputu gude akpa ẹphe ẹhu. ¹⁰Nta-a bẹ ya ezi ngu t'i jekfube Fero je edufuta ndu nk'ia, bụ ndu Ízurẹlu lẹ Íjiputu!”

¹¹Obenu lẹ Mósisu sụru Nchileke: “?Bụ onye bẹ ya bụ k'ọje ọkpofu Fero l'ifu; dufuta ndu Ízurẹlu lẹ Íjiputu?”

¹²Nchileke asụ iya: “Ya e-swiru ngu-a eswiru. Ọdo bụ l'ọwaa a-buru iphe-ọhubama, ii-gude maru l'ọo yẹbedua ziru ngu: I -dufutałephu ndu ono lẹ Íjiputu bẹ unu a-baru yẹbe Nchileke ẹja l'ugwu-a.”

¹³Mósisu asụ Nchileke: “Ọ -bụkwanuru lẹ ya jekfuberu ndu Ízurẹlu je asụ ẹphe: ‘Lẹ Nchileke ke nna ẹphe zikwaru iya tẹ ya byakfuta ẹphe.’ Ẹphe -jikwanu iya ẹpha ngu; ?bụ ngunu bẹ ya e-kfuru ẹphe?”

¹⁴Nchileke asụ Mósisu: “YA BỤ ONYE YA BỤ. Iphe, ii-kfuru ndu Ízurẹlu bụ: ‘L'ọo YĒBEDUA bẹ ziru ngu t'i byakfuta ẹphe.’”

¹⁵Nchileke asụkwaphu Mósisu t'ọ sụ ndu Ízurẹlu: “L'ọo Ojejoje, † bụ Nchileke ke nna unu phę; mbụ Nchileke ke Ébirihamu; Nchileke ke Áyizaku; mę Nchileke ke Jékọpu; bẹ ziru ngu t'i byakfuta ẹphe. Ọ bụ ẹpha iya ndono gbururu jeye lẹ gbururu; bụru ẹpha ono bẹ ee-gude maru iya tsube l'ogbo rua l'ogbo.

¹⁶“Tųgbua je ekukobe ndu bụ ọgurennya lẹ Ízurẹlu; sụ ẹphe lẹ Ojejoje, bụ Nchileke ke nna unu phę; mbụ

† Ojejoje bụ ẹpha, Nchileke kuru onwiya. E-je iya edede lẹ Híburu bẹ iphe ee-de bụ YHWH. YHWH aburu akpřuru okfu, ẹ ta gụ-ghedu agughe. Yọ dọ l'ọ bụ ọphu aa-sụ l'iphe bụ “ọ-kọ-l'ẹpha.” Ọ bụ ẹge ee-shi t'a agụ-je iya agugụ; bẹ ndu ka iya amama bya edeshia akpřuru okfu ndu ọphu e tsuru kpọngu kpọngu ye iya; yọ bụru Yahuwe; k'ọphu aa-duje ike kpọo ya. Iphe, e deru iya lẹ Ikwo bụ Ojejoje, bụkwanu l'ọ bụ onye ẹ te nwedu teke o shi; to nwe teke ọ-nọnyaa; tọo nọhe.

Nchileke kẹ Ẹbirihamu; mẹ kẹ Áyizaku; mẹ kẹ Jékọpu byakfutaru ngu bya asụ lẹ ya lewaru unu ẹnya; bya aphụ egbe iphe, eeme unu lẹ Íjiputu. ¹⁷ Ya kwewaru ụkwa lẹ ya e-dufuta unu l'iphe-ẹhuka, unu eje lẹ Íjiputu; duru unu je edobe l'ẹgiri alị ndu Kénanu; mẹ kẹ ndu Hetu; kẹ ndu Amọru; kẹ ndu Pẹrezu; kẹ ndu Hevu; mẹ kẹ ndu Jebusu.

¹⁸ "Ndu bụ ọgurennya lẹ Ízurelu e-geberu ngu-a nchị. Ọo ya bụ lẹ nggubedua; mẹ ndu bụ ọgurennya a-yi jekfube eze ndu Íjiputu je asụ iya: 'Lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Híburu; bẹ byakfutakwaru unu. T'ọ hanụa unu t'unu jee ije ujiku ẹto lufu l'echi-ẹgu; je egwooru Ojejoje, bụ Nchileke unu ẹja.' ¹⁹ Ya makwaru-a l'eze ndu Íjiputu te ekwedu t'unu je; gbahaa l'e meru iya l'ẹka ike. ²⁰ Ọo ya bụ lẹ ya a-machị ẹka; gude iphe, dụ biribiri, ya e-me lẹ Íjiputu nua ẹphe chikfu. Teke iphe ono -metsuaru bẹ oo-kwetaa haa unu t'unu la.

²¹ "Ya e-me tẹ ndu Ízurelu nọdu ndu Íjiputu l'obu; k'ọphu bụ; unu -ladelephu; t'unu ba agba ẹka. ²² Iphe, bụ nwanyi Ízurelu, nọnu a-rọta onye obutobu iya; m'ọ bụ nwanyi, bu l'ụlo iya iphe, e meru lẹ mkpọla-ọcha; mẹ ọphu e meru lẹ mkpọla-ododo; mẹ uwe, unu e-ye ụnwegirima unu. Ọo ya bụ unu eshi ẹge ono gwoo iphe ndu Íjiputu gude la."

Iphe-ọphuleny, Mósisu e-meshi

4 Mósisu asụ: "Ọ -bụkwanuru l'ẹphe te kwetadu iphe, ya kfuru; m'ọ bụkwanu l'ẹphe te kwedu ngaberu iya nchị; sụ l'ọ bụ ẹjo-ire; lẹ Ojejoje ta abyakfutadu iya-e?"

² Ojejoje aji iya: "Ọ bụ ngunu b'i gude l'ẹka ẹge ono?"
Yọ sụ iya l'ọ kwa mgboro.

³ Ojejoje asụ iya t'ọ tọgbo iya l'alị!

Yọ tọgbo iya. Yọ ghọo agwọ. Yo ye ọkpa l'oso. ⁴ Ojejoje asụ iya: "Machia ẹka gude iya lẹ mgbodzu!" Mósisu abya amachia ẹka; zụ agwọ ono. Yọ ghọo; bya aburu mgboro ẹge o shi buri. ⁵ Ojejoje asụ iya l'iphe ono bụ k'ọphu ẹphe e-kweta lẹ Ojejoje, bụ iya bụ Nchileke kẹ nna ẹphe; mbụ Nchileke kẹ Ẹbirihamu; Nchileke kẹ Áyizaku; mẹ Nchileke kẹ Jékọpu bẹ byakfutaru ngu nụ.

⁶ Ojejoje asụkwaphu Mósisu t'ọ nwua ẹka lẹ mkpuli uwe † iya! Mósisu abya enwua ya. T'ọ wofuta ẹka; bẹ ẹhu-labụ mewaru iya ẹka; yọ चाहुwa phorophoro.

⁷ Nchileke asụ iya: "Ngwaa; yephu ẹka ngu azụ lẹ mkpuli-ẹpho ngu!" Mósisu abya eyephu iya azụ. Yo wofuta iya; ẹhu-labụ ono emishihuwa; ẹka iya adukotawa iya ẹge ẹhu iya ibe iya ọphu dụ.

⁸ Ya ndono; Ojejoje asụ: "Ọ -buri l'ẹphe te kwetadu nke ngu; m'ọ kwanu l'ẹphe ta angabeduru ngu nchị l'iphe-ọphuleny kẹ mbụ phụ bẹ ẹphe e-kweta-a k'ẹbo-wa. ⁹ Ọbu; ọ -buri l'ẹphe te kwetadu; ọ -bụkwanuru

† Iphe, eekfu okfu iya l'ẹka-a bụ mkpuli uwe iya ẹke ọphu kpuchiru iya ẹpho; k'ọphu ọ dụ ụdudu l'ọra ẹka l'ẹpho.

l'ẹphe ta ngabeduru ngu nchị l'iphe-ọphuleny labu-wa; nggu eje ekuta mini lẹ Ẹnyimu Náyilu; bya awushi l'alị ọkponku. Mini ono, i kutaru l'enyimu ono a-ghọ mee l'alị l'ẹke ono."

¹⁰ Mósisu asụ Ojejoje; "Nnajiufu; ya ta amakwa ẹge aasajẹ okfu. Tsubekpoo lẹ mbụ byeye nta-a, iikfu eyeru yẹbe nwozi ngu-a bẹ ya bụlephu onye apa ire apapa; bya aburu onye atsụ ntsụ."

¹¹ Ojejoje asụ iya: "Ọ bụ onye meru ọnu madzụ? Ọ bụ onye emeje madzụ t'ọda nkichi; m'ọ bụ t'ọnu buri iya kpurukuduku? Ọ bụ onye emeje madzụ t'ọ phụ ụzo; m'ọ bụ t'ọ tsụ ishi? Ọ bụ bụdu yẹbedua, bụ Ojejoje? ¹² Ngwaa; je! Ya e-yetaru ngu-a ẹka t'i kfu okfu; zikwa ngu phụ iphe, ii-kfu."

¹³ Obenu lẹ Mósisu sụru iya: "Byiko; Onye nwe munu; zia ya ru onye ọdo t'ọ je iya."

¹⁴ Ya ndono; ẹhu eghulaha Ojejoje eghughu l'ẹke Mósisu nọ. Yọ sụ Mósisu: "Ọnwunne ngu; mbụ Ẹronu, bụ o-shi-l'eri Lívayi eghe-e? Ya makwarua lẹ Ẹronu maru ẹge eekfujẹ okfu. Ọ nọkwa l'ụzo l'abya ngu ndzuta. Ọdo bụ l'ẹhu a-tsọ iya ẹna m'ọ -phụa ngu. ¹⁵ Ii-kfujẹ yeru iya; karu iya iphe, oo-kfu. Ya a-nọdua eyeru unu ẹbo ẹka l'okfu okfu; l'ezijekwaphu unu iphe, unu e-meje. ¹⁶ Ọ bụ Ẹronu e-kfuchitajeru ngu l'ẹke ndu Ízurelu nọ. Ọ bụ iya a-buru ọnu ngu; nggubedua adụ l'ọ bụ Nchileke l'ẹke, ọno. ¹⁷ Ọlobu t'i gude mgboro-wa, i gude l'ẹka-wa; k'ọphu ii-gude iya mee iphe-ọphuleny ono."

Mósisu alaphu azụ lẹ Íjiputu

¹⁸ Tọ dụ iya bụ; Mósisu abya eekfu Jeturo, bụ nna nyee ya je asụ iya t'ọ haa ya tẹ ya jekfu ndibe ẹphe Íjiputu je amaru; m'ẹ ẹphe nọ-kwadu-a ndzụ.

Jeturo ekweta; sụ iya t'ọ tọkwa ẹhu.

¹⁹ Teke ono bẹ Ojejoje nọhawa l'alị Mídiya; sụ Mósisu t'ọ tųgbua laphu azụ lẹ Íjiputu; kẹ l'iphe bụ ndu ono, shi achọ ndzụ iya ono nwushihukotawaru. ²⁰ Tọ dụ iya bụ; Mósisu abya eduta nyee ya; m'ẹ unwu iya; ẹphe enyikobe nkafu-igara; yọ buri ẹphe ọla Íjiputu. Yo wota mgboro Nchileke ono gude l'ẹka.

²¹ Ojejoje sụ Mósisu: "I -lalephu Íjiputu; chikokwa iphe, dụ biribiri ono, ya nuru ngu ike t'i mee l'ifu Fero ono mekota. Ọle ya a-kpọ-chi iya ọkpoma akpọ-chi; k'ọphu bụ l'ẹ too kwedu aha ndu Ízurelu t'ẹphe la.

²² Iphe, ii-kfuru Fero bụ l'ọo yẹbe Ojejoje sụru l'ọo Ízurelu bụ ọkpara iya. ²³ Ya kfuwaru ngu sụ t'i haa ọkpara iya ono t'ọ la; k'ọphu ọo-baru iya ẹja. I -jika l'ẹ tii hadu iya t'ọ la bẹ ya e-gbukwa ọkpara nkengu."

²⁴ Ya ndono; yo rua l'ụzo ẹke ẹphe raduru; Ojejoje abyakfuta Mósisu; melaha tẹ ya gbua ya. ²⁵ Zipora ewota mkpuma, atsụ nkọ; bya ebuta nwatibe iya akpapyi; denyi Mósisu l'ọkpa; sụ iya lẹ nta-a bẹ ẹphe lụwaru l'ẹhu mee. ²⁶ Ya ndono; Ojejoje ahaa ya. Teke ono, Zi-

pora sụru l'ephē lụwaru l'ēhu mee ono bē iphe, ọoru ẹka bụ k'obu útsù phụ.

²⁷ Ojejoje asụ Éronu t'ò je Mósísi ndzuta l'echi-ẹgu. Tọ dụ iya bụ; Éronu agbakfu Mósísi l'ugvu Nchileke; je anmaa ya akpa. ²⁸ Mósísi abya akọkotaru Éronu iphemiphe ọbule, Ojejoje ziru iya t'ò je ekfua; mękwaphu k'iphe-ọphulenyanya ono, Nchileke sụru t'ò meshia ono.

²⁹ Mósísi yele Éronu abya ekukota ndu bụ ọgurenanya Ízurẹlu l'ephē ha; ³⁰ Éronu abya atụko iphemiphe ọbule ono, Ojejoje kfushiru Mósísi ono kfukotaru ephē. Yọ bya emee iphe-ọphulenyanya ono l'ifu ndu Ízurẹlu; ³¹ ephē ekweta. Ephē anụlephu lẹ Ojejoje akpa ishi ephē; mę l'ọ phụwaru iphe-ẹhuka, ephē eje; fuzita; baaru Nchileke ẹja.

5 E metsua; Mósísi yele Éronu ejekfu Fero je asụ iya: "Lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurẹlu sụkwaru t'ọ haa ndibe iya t'ephē je agbaaru iya aji l'echi-ẹgu."

² Fero aji ephē: "Bụ onye bụ Ojejoje; k'ọphu ya a-ngabẹru iya nchi; haa ndu Ízurẹlu t'ephē tųgbua? Ya ta makwa Ojejoje ono; ya ta aha ndu Ízurẹlu t'ephē tųgbua."

³ Ephē asụ iya: "Nchileke ndu Híburu byakfutakwaru ephē. Hanụa ephē t'ephē lụfu l'echi-ẹgu jee ije abali ẹto je agbaru Ojejoje, bụ Nchileke ephē ẹja. Ọdumeka bę oo-gudekwa o-me-l'ēhu; m'ọ bụ ọgu gbushia ephē."

⁴ Obenu l'eze ndu Íjiputu kuru Mósísi yele Éronu; ji ephē: "Bụ ngunu kparu iphe unu jeru je achifuta ndu ono l'ozí ephē? Ngwaa; unu tųgbua laphu azụ l'ozí unu!" ⁵ Yọ sụkwaphu ephē: "Unu lewaru! Nta-a bę ndu Ízurẹlu hawaa l'igwe; unu abya akpọshilaha ephē ozi, ephē eje!"

⁶ Ọ kwaphụ mbọku ono bę Fero kuru ndu udumali; mę ndu bụ ishi l'ozí ndu Ízurẹlu; sụ ephē: ⁷ "Unu ba anụjehe ndu Ízurẹlu ẹswa, ephē e-gudeje ayọ ẹja! T'ephē jeje je achọo ẹswa chita l'onwẹphe! ⁸ Ọle t'ọ bụkwaru ẹja ole, ephē shi ayọtajehawaa lẹ mbụ bę unu e-me ephē t'ephē yọtaje. Unu be egbubotakwa iphe l'ẹja ole, ephē shi ayọtajehawaa. Ephē bụ ndu ẹnyiru. Yọ bụru iya kparu iphe, ephē echi mkpu t'a haa ephē t'ephē je egwooru Nchileke ephē ẹja. ⁹ Unu kabaa ephē ọkpabe ozi; k'ọphu ụzo k'ọje ọngabe nchi lẹ ntụmatu ta dụheduru ephē."

¹⁰ Ya ndono; ndu udumali; mę ndu bụ ishi l'ozí ono asụ ndu Ízurẹlu: "Ọwaa iphe, Fero ekfu. Ọ sụru t'ẹ ba nụjehe unu ẹswa. ¹¹ T'unu jeje je achita iya l'onwunu l'ẹke unu phuru iya. Ọle ozi unu; b'e te egbubotakwa iphe m'ọo nanụ." ¹² Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurẹlu ag-bakashihu tsoru alí Íjiputu l'ọ ha; chọlahaa ẹswa, ephē e-vuta gude ayọ ẹja ọbu. ¹³ Ndu udumali achilaha ephē kpabekpabe; sụ ephē: "T'ephē yọta-dzua ẹja ole, ephē shi ayọtaje l'uboku teke phụ, e shi evutajeru ephē ẹswa phụ!" ¹⁴ Ndu udumali Fero abya echilaha ndu ishi l'ozí ndu Ízurẹlu ono iphe; mbụ ndu ono, ephē

fọtaru dobe t'ephē letaje ndu Ízurẹlu ẹnya ono; sụ ephē: "Bụ ngunu kparu iphe, unu ta yọ-dzudu ẹja unu unyaphua; mę ntanụ ẹge unu shi ayọ-dzujehawa iya?"

¹⁵ Ndu ishi l'ozí ndu Ízurẹlu ono abya awukfu Fero; sụ iya: "Bụ ngunu bę iime ephēbe ndu ozi ngu ẹge-a?"

¹⁶ Ndu ozi ngu b'e te vutajeheduru ẹswa; tẹmanu a sụkwaphu t'ephē yọo ẹja. E chilaha ndu ozi ngu iphe; l'ẹke ọ kwa ndu nke ngu b'ọ shi l'ẹka."

¹⁷ Fero asụ: "Ọ bụ kẹ mmanu ono, unu nọ ono kparu iphe, unu wataru okfu t'a haa unu t'unu je egwooru Ojejoje ẹja. ¹⁸ Unu tųgbua nta-a je eje ozi, unu eje. E te evutaheduru unu ẹswa. Ọle mkpakọ bụkwa t'unu yọta-dzujee ẹja ole, unu shi ayọtaje!"

¹⁹ Ndu ishi l'ozí ndu Ízurẹlu abya amaru l'ephē nmawaru lẹ gangu; l'ephē nųsuaru l'e te egbubotadu iphe l'ẹja ole, ephē shi ayọtaje l'uboku. ²⁰ Ephē alufu-talephu l'ufu Fero; phụa Mósísi yele Éronu l'ẹke ephē vudo l'echi ephē; ²¹ su ephē: "Tẹ Ojejoje lekwa ẹnya l'iphe-a, unu meru-wa; kpee unu ikpe iya! Kẹ l'unu kpatawaru; ephē abya adu Fero yele ndu ozi iya ashị. Nta-a bę unu wowaru mma ye ephē l'ẹka t'ephē gbushia ephē."

Ụkwa Nchileke lẹ ya a-dzọfuta ndu Ízurẹlu

²² Mósísi ejekfu Ojejoje bya asụ iya: "Nggube Nnajiufu! Bụ ngunu kparu iphe, i wotaru ndu-a egbe iphe-ẹhuka ọwaa? Bụ ngunu kparu iphe, i ziru iya egbe ozi ọwaa? ²³ Keshinu teke ya jekfutsuaru Fero je egude epha ngu kfuru yeru iya b'ọ wotaru iphe-ẹhuka, dụ ẹge-a tukobe ephē l'ishi. Ọphu 'onwedu iphe, i meru lẹ phuu gude dzọfuta ndu nke ngu."

6 Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísi: "Nta-a bę ji-phunua iphe, ya e-me Fero. Kẹ l'ọo ẹka-ike bę ya e-gude mee; yọ haa ephē; mbụ l'ọo ẹka-ike bę ya e-gude mee; yọ chifu ephē l'alí iya."

² Nchileke asụ Mósísi: "L'ọo yẹbedua bụ Ojejoje. ³ Ya seru Ébirihamu l'ifu; see Áyizaku l'ifu; sekwaaphu Jékọpu l'ifu; kfuru ephē l'ẹpha iya bụ Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike. Obenu l'ẹpha iya ono, bụ Ojejoje ono bę ya te medu t'ephē maru. ⁴ Ephē l'iya abya ag-baa ndzụ lẹ ya a-nụ ephē alí Kénanu, bụ ẹke ephē shi buru l'ọ bụ ndu laru alala. ⁵ Ọdo aburu lẹ ya nųwaru ude, ndu Ízurẹlu atsụ; mbụ ndu ono, ndu Íjiputu meru; ephē aburu ohu ono; nyata ọgba-ndzụ iya ono.

⁶ "Ọo ya bụ; unu sụ ndu Ízurẹlu: 'L'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje. Ya a-nafuta unu l'ozí mkpọ-nyí-ẹnya ono, ndu Íjiputu dzuberu unu ono; mee t'unu nweru onwunu; t'unu ba bųhe ohu ephē. Ya a-machi ẹka iya gude dzọfuta unu; bya emeshia iphe, dụ biribiri gude nụ ephē aphụ. ⁷ Ya e-me unu; unu aburu ndu nk'iya; yẹbedua aburu Nchileke unu. Ọo ya bụ; unu amaru l'ọo yẹbedua, bụ Ojejoje bụ Nchileke unu; mbụ onye

ono, nafutaru unu l'ozi mkpọ-nyi-ęnya ono, ndu Íjiputu dzuberu unu ono. ⁸Ya e-duta unu dubata l'alì ono, ya paliru ęka iya imeli; ria angu lę ya a-nụ Ébirihamu; mę Áyizaku; mę Jękọpu ono. Ya a-nụ iya unu t'ọ bụru òkè- iphe unu. Ọo yębedua bụ Ojejoje. "

⁹Mósisu abya ezia ndu Ízurelu, iphe ono, Nchileke ziru ono. Obenu l'ęphe te yeduru iya ọnu; kęle meji tọ-fuwaru ęphe; l'ozi mkpọ-nyi-ęnya ono, e dzuberu ęphe ono.

¹⁰Ojejoje asụ Mósisu ¹¹t'o je ekfuaru Fero, bụ eze ndu Íjiputu t'ọ haa ndu Ízurelu t'ęphe tųgbua lufu lę Íjiputu.

¹²Mósisu asụ Ojejoje: "Ọ -bụru lę ndu Ízurelu ta ngaduru iya nchì; ?nanụ ęge Fero e-shi ngaaru iya nchì ęge-a ya atsụ ntsụ-a?" ¹³Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya ekfuaru Mósisu yęle Éronu okfu ęhu ndu Ízurelu; mę okfu ęhu Fero bụ, eze ndu Íjiputu; sụ t'ęphe dufuta ndu Ízurelu lę Íjiputu.

Ọkpa-ikfu Mósisu; mę kę Éronu

¹⁴Ọwaa bụ ndu, bụ ishi l'ęnya-ufu nna ęphe.

Ụnwu kę Rúbenu, bụ ọkpara Ízurelu bụ Hanọku; Palu; Hézurọnu; mę Kami. Ndu ono bụkota ndu ikfu Rúbenu l'ęphe ha.

¹⁵Ụnwu kę Símiyọnu bụ Jimelu; Jaminu; Ohadu; Jak-inu; Zoharu; mę Shọlu, bụ nwanyi Kėnanu mųtaru iya. Ndu ono bụkota ndu ikfu Símiyọnu l'ęphe ha.

¹⁶Ọwaa bụ ępha ụnwu Lívayi l'ęge e deru ęphe l'ękwo: Geshọnu; Kohatu; mę Merari. Lívayi nọru ụkporo afa ishingu l'afa iri l'ęsaa.

¹⁷Ụnwu Geshọnu l'ęnya-ufu l'ęnya-ufu bụ Libuni; waa Shimeyi.

¹⁸Ụnwu Kohatu bụ Amuramu; Izuha; Héburonu; mę Uzęlu. Kohatu nọru ụkporo afa ishingu l'afa iri l'ęto.

¹⁹Ụnwu Merari bụ Mahuli; mę Mushi. Ono bụ ndu ikfu Lívayi l'ęge e deru iya l'ękwo.

²⁰Amuramu bę lųru nwunne nna iya, bụ Jokebędu. Yọ mųtaru iya Éronu; mę Mósisu. Amuramu nọru ụkporo afa ishingu l'afa iri l'ęsaa.

²¹Ụnwu Izuha bụ Kora; mę Nefęgu; ọwaa Zikiri.

²²Ụnwu Uzęlu bụ Mishęlu; mę Eluzafanu; ọwaa Sitiru.

²³Éronu bę lųru Elisheba, bụ nwatibe Amínadabu; bụkwaruphu nwunne Náshọnu kę nwanyi. Elisheba ono amųtaru iya Nadabu; Abihu; Eliyęza; mę Itama.

²⁴Ụnwu Kora bụ Asiru; mę ęlukana; ọwaa Abiyasafu. Ndu ono bụ ndu ęnya-ufu Kora.

²⁵Eliyęza Éronu lųru nwatibe Putęlu. Yọ bya amųtaru iya Finehasu.

Ndu ono bụkota ndu ishi ufu ndibe Lívayi l'ikfu l'ikfu.

²⁶Ọ bụ Éronu ono; yęle Mósisu bụ ndu Ojejoje sųru t'ęphe shi lę Íjiputu dufuta ndu Ízurelu l'ęphe ha! ²⁷Ọ bụ ęphe bụ ndu, kfuru Fero, bụ eze ndu Íjiputu kę

odufuta ndu Ízurelu l'alì Íjiputu. Ọ kwaphụ Mósisu yęle Éronu lanụ ono b'ọ bụ.

Éronu bụ ọnu, ekfuchitaru Mósisu

²⁸Ya ndono; teke ono, Ojejoje kfuru yeru Mósisu l'alì ndu Íjiputu ono ²⁹bę Ojejoje sųru iya: "Ọ bụ yębedua bụ Ojejoje. Zikota Fero, bụ eze Íjiputu iphemiphe ọbule ono, ya ziru ngu ono."

³⁰Obenu lę Mósisu sųru Ojejoje: "Keshinu ya bụ onye atsụ ntsụ; ?nanụ ęge Fero e-shi ngabęru iya nchì?"

7 Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ Mósisu: "Lekwa lę ya mewaru ngu; t'ì dụ Fero l'ọ bụ Nchileke. Nwunne ngu Éronu abụru onye a-nọdu ekfuchitaru ngu okfu. ²Kfukotakwa iphemiphe ọbule, ya kfuru ngu. Nwunne ngu Éronu e-kfuru Fero t'ọ haa ndu Ízurelu t'ęphe lufu l'alì iya. ³Obenu lę ya a-kpọ-chi Fero ọkpoma. Ya e-meshi iphe-ọphuleny; mę iphe dųgbaa biribiri l'alì Íjiputu; ⁴obenu lę Fero ta angadųru unu nchì. Ọ bụ teke ono bę ya e-byi ndu Íjiputu ęka; meshia iphe, dų biribiri; gude nųa ęphe aphụ; shi ęge ono dufuta ndibe iya, bụ ndu Ízurelu l'ęphe ha lę Íjiputu. ⁵Ndu Íjiputu a-marua l'ọ bụ yębedua bụ Ojejoje teke ya machiỊeruphu ęka; byia ndu Íjiputu; dufuta ęphe ndu Ízurelu l'ęka."

⁶Mósisu yęle Éronu abya emee iphe Ojejoje ziru ęphe. ⁷Mósisu nọwaru ụkporo afa ęno; Éronu anọwa ụkporo afa ęno l'afa ęto teke ęphe jeru je ekfuru nų Fero.

Mgbọro Éronu ghọru agwọ

⁸Ojejoje asụ Mósisu yęle Éronu: ⁹"Ọ -bụru lę Fero sųru unu t'unu mee iphe-ọphuleny gude koshi iphe, unu ekfu; nggu asụ Éronu t'o wota mgbọro iya tọgbo Fero l'ifu; t'ọ ghọ agwọ!"

¹⁰Ya ndono; Mósisu yęle Éronu abya ejekfu Fero je emekota ęge Ojejoje ziru ęphe. Éronu atọgbo Fero yęle ndu ozi iya mgbọro ono l'ifu; yọ ghọ agwọ.

¹¹Fero abya ekukoo ndu mmamiphe; mę ndu amamanshi. Ndu njibya Íjiputu ono egude ụzo, ęphe egudeje eme amamanshi; mekwaaphu iphe ono.

¹²Onyenọnu l'ęphe ha abya atọgbokota mgbọro nk'iya l'alì; yọ ghọshia agwọ. Ọle mgbọro kę Éronu bya achìko mgbọro kę ndu ono lekota. ¹³Obekwanu l'obu Fero kpọ-chileru-a ęge ọ kpọ-chiru; tọ ngarụ ęphe nchì, bụ iya bụ ęge ono, Ojejoje kfuhawaru ono.

Mini ghọru mee

¹⁴Ya ndono; Ojejoje asụ Mósisu l'obu Fero kpọ-chikwaru akpọ-chi. Ọ jikakwaru lę ya ta ahadu ndu Ízurelu t'ęphe la. ¹⁵Sụ iya: "Jekfu Fero l'ųtsu teke ọo-nọdu eje l'ęnyimu. Nọdu l'iku NáyiỊu kwabęru iya; nggu ewota mgbọro phụ, shi ghọ agwọ phụ gude l'ęka. ¹⁶Nggu asụ iya lę Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Híburu zikwaru ngu t'ì bya asụ iya t'ọ haa ndibe iya t'ęphe la; k'ọphu

ephe a-baru iya eja l'echi-egu. Obenu le keshinu teke ono be to kwedu. ¹⁷ Owaa iphe, Ojejoje ekfu: 'Le shita l'iphe-a; be ji-maru l'oro yebedua bu Ojejoje. Yebe Mosisu e-woru mgboro-a, ya gude l'eke-a chia le mini Nanyi. Mini ono aghoo mee. ¹⁸ Ema, nokota le Nanyi a-nwushihukota. Enyimu ono eshihu erehu erehu; k'ophu bu le ndu Ijiputu ta adudu ike ongu mini, shi iya nu.'

¹⁹ Ojejoje asu Mosisu: "T'o kfuaru Eronu t'o wota mgboro iya machia l'iphe, bu mini, nokota l'alijiputu: l'iphe, bu enyimu; iphe, bu nggele; iphe, bu okpuru; me iphe bu mgbakobe-mini nonu; t'o ghoo mee. Mee a-tuko ekemeke obule dzuru l'alijiputu; mbu je akpaa l'iphe bu odo-mini; ndu ophu a pyiru apyipyi; me ndu ophu a kpuru akpukpu."

²⁰ Mosisu ye le Eronu abya emee ege ono, Ojejoje ziru ephe ono. Yo bya eworu mgboro iya malia l'ifu Fero ye le ndu ozi iya; bya echia ya le Enyimu Nanyi. Mini, no l'enyimu ono l'o ha agbanwee buru mee. ²¹ Ema, nokota le Nanyi anwushihukota. Mini ono eshikota erehu erehu; k'ophu bu le ndu Ijiputu ta dudu ike ngua mini, shi iya nu. Mee ono achiko ekemeke obule sweta l'alijiputu.

²² Ndu njibya ke ndu Ijiputu abya egude amamanshi mekwaaphu ege ono. To du ya bu; Fero akpo-chilee obu iya ege o kpo-chiru iya; k'ophu bu le to ngaduru Mosisu ye le Eronu nchi ege ono, Ojejoje kfuahawaru ono. ²³ Fero aghakobe; laphushia azu l'ufu iya; ophu iphe ono erukpodua ya nu l'ehu. ²⁴ Ndu Ijiputu abya atushia nwogvu l'iku Nanyi; eke ephe achu mini, ephe a-ngu; kele mini enyimu ono ta dudu k'angungu.

Mbara abya ogu

²⁵ A nolephu abali esaa; k'ophu Ojejoje byiru eka le Enyimu Nanyi.

8 Ojejoje asu Mosisu: "T'o jekfu Fero je asu iya: 'Owaa iphe Ojejoje ekfu: Haa ndibe iya t'ephe la; k'ophu ephe eje a-baru iya eja. ² O -buru l'i jikaru t'ephe ba alashi; be ya e-gudekwa mbara bya ogu l'alijiputu l'o ha. ³ Mbara a-tuko Enyimu Nanyi ji; kposhia bya eji ufu ngu; ji ime ulo eke ijeje; ji oshi-azee ngu; ji ulo ndu ozi ngu; ji ufu ndu alijiputu l'ephe ha; ji onu ekfu, eeshijeru ngu ite; me l'ochi, eegudeje agwo iphe, e gude emeru ngu buredi. ⁴ Mbara ono a-noduje akfu-kogbaa ngu l'ehu; me l'ehu ndu alijiputu; me l'ehu ndu ozi ngu l'ephe ha.' "

⁵ Ojejoje asu Mosisu: "T'o kfuaru Eronu t'o woliamgboro iya ono; maa l'enyimu enyimu; me nggele nggele; me l'okpuru okpuru; mee te mbara bya edzuru alijiputu."

⁶ Eronu abya amachia eka le mini, nokota l'alijiputu. Mbara awufuta bya edzuru alijiputu. ⁷ Obenu le ndu amamanshi ono gude amamanshi ephe mekwaaphu

ege ono. Ephe emekwaaphu; mbara awubata l'alijiputu.

⁸ Fero ekua Mosisu ye le Eronu; su ephe: "T'ephe kfuaru nu Ojejoje t'o wofuru ye le ndu alijiputu iya l'ephe ha mbara-wa; ege ya ahaa ndibe unu t'ephe je agwaa Ojejoje."

⁹ Mosisu asu Fero: "Le ya a-hakpo ngu t'i koo teke ya e-kfuru nu Nchileke l'okfu ehunu; l'okfu ehunu ndu ozi ngu; me l'okfu ehunu ndu alijiputu; k'ophu mbara ono a-ha ngu; haa ufu ngu; wulala le Enyimu Nanyi nwenkinyi."

¹⁰ Fero asu: "L'o bu echile."

Mosisu asu: "T'o du ege i kfuaru; k'ophu ii-shi ege ono maru l'e to dudu onye du l'o bu Ojejoje, bu Nchileke ayi. ¹¹ Mbara ono a-ha ngu; haa ufu ngu; haa ndu ozi ngu; haa ndu alijiputu. Eke o-phodu nwenkinyi bu le Enyimu Nanyi."

¹² Mosisu ye le Eronu alufulephu l'ifu Fero; Mosisu abya araku Ojejoje le ke mbara ono, o meru; yo bya ogu l'alijeze Fero ono. ¹³ Ojejoje abya emeeru Mosisu iphe, o roru iya. Mbara ono anwushihukota l'ulo; me l'ogbodufu; me l'egu. ¹⁴ A bya akya ephe l'ikpo l'ikpo. Alijiputu l'o ha eshihu ke rukurugbangu. ¹⁵ Obenu le Fero phuleruphu le mbara ono gwawaru; woru okpoma iya kpo-chia. Ophu o kwehedu ngaberu Mosisu ye le Eronu nchi, bu iya bu ege ono, Ojejoje kfuahawaru ono.

Mkpurumkpu abya ogu

¹⁶ To du iya bu; Ojejoje asu Mosisu t'o kfuaru Eronu t'o machia mgboro iya chia l'eja, no l'alijiputu; k'ophu eja ono agho mkpurumkpu; dzuru alijiputu. ¹⁷ Ephe emee ya ege ono. Eronu abya amachia mgboro ono; chia l'eja, no l'alijiputu. Mkpurumkpu abya erikputa madzu ye le anu. Iphe, bu eja no l'alijiputu mgburumgburu aghoo mkpurumkpu. ¹⁸ Ndu amamanshi ono abya emelaha t'ephe gude amamanshi mekwaaphu ege ono. Ephe ta du ike mee ya. Mkpurumkpu ono achiko madzu ye le anu rikputa.

¹⁹ Ndu amamanshi ono asu Fero: "L'iphe-wa be eka Nchileke dukwa." Obenu le Fero kpo-chilerua obu; to kwe ngabe nchi; bu iya bu ege ono, Ojejoje kfuahawaru ono.

Ijiji abya ogu

²⁰ Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu t'o tehu l'onmewa utsu; jekfu Fero m'o jedelephu l'enyimu; su iya le Ojejoje suru: "T'o haa ndibe iya t'ephe laa; je abaaruu iya eja.

²¹ O -buru l'e t'i hadu ndibe yebe Ojejoje t'ephe la be ya e-zikwa ijiji t'o tsuru dududu; wu-kfuta ngu; wu-kfuta ndu ozi ngu; wu-kfuta ndu alijiputu; mekwaphu ulo ngu l'o ha. Ulo ndu Ijiputu be ijiji e-jikota l'etsu dududu; mbu jeye l'alijiputu eke ephe adzoje okpa.

²² “Obenu lẹ mbọku ono bẹ ya e-me t'alị Góshenu dọ iche. Mbụ l'ẹke ndibe iya bu b'ẹ ta aphudu ijiji; k'ọphu ịi-maru lẹ yẹbedua, bụ Ojejoje nọ l'alị-a. ²³ Ya a-kpa ókè l'ẹke ndibe iya mẹ ndibe ngu nọ. Iphe-ọphulenyawa bụ echile bẹ oo-me.”

²⁴ Ojejoje abya emee ya ẹge ono. Ijiji etsuru dududu wubata l'ufu Fero; mẹ l'ulo ndu ozi iya; mẹ l'alị Íjiputu l'ọ ha. Ijiji ono achikolephu alị Íjiputu l'ọ ha mebyishikota.

²⁵ Fero abya ekua Mósísu yẹlẹ Éronu; sụ ẹphe: “Unu je agwaa Nchileke unu ọbu l'alị ẹke-a!”

²⁶ Obenu lẹ Mósísu sụru iya: “Lẹ tọ dukwa mma ẹge ono; kẹ l'iphe, ẹphe egudeje agwa Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe bukwa akpamara l'enyanya kẹ ndu Íjiputu. Ẹphe -gudekwanu iphe, bụ akpamara gwoo eja; ẓndu Íjiputu ta atụ-gbukwa nụ ẹphe lẹ mkpuma. ²⁷ Ayi e-jekwa ije abalị ẹto jerua l'echi-ẹgu je egwooru Ojejoje, bụ Nchileke ayi eja l'ẹke ono; ẹge ọ tųru l'ekemu t'ayi mee.”

²⁸ Fero asụ: “Ya a-ha unu t'unu je egwooru Ojejoje, bụ Nchileke unu eja l'echi-ẹgu. Ọlẹ t'unu be ejenukakwa ote-enya. Unu kfulu nuru iya Nchileke nta-a!”

²⁹ Mósísu asụ iya: “Ya -shilephu l'ẹke ịino lufu bẹ ya e-kfurua nụ Ojejoje; k'ọphu ijiji ono, etsu dududu ono a-ha nggube Fero; haa ndu ozi ngu; hakwaaphu ndu alị ngu. Ọlẹ tẹ nggube Fero ba agbahẹkwa ẹregede; shi ẹge ono ịjika tẹ ndu Ízurẹlu be eje egwooru Ojejoje eja!”

³⁰ Mósísu eshi l'ẹke Fero nọ lufu; je ekfulu nụ Ojejoje. ³¹ Ojejoje emee iphe, Mósísu rọru iya. Ijiji ono aparu Fero; mẹ ndu ozi iya; mẹ ndu alị iya haa; to nwehe m'ọo ijiji lanu, phoduru nụ. ³² Fero akpọ-chikwaaphu obu; to kwe tẹ ndu Ízurẹlu tųgbua.

Ọnwu elu

9 Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu: “T'ọ jekfu Fero je asụ iya: ‘Ọwaa iphe, Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Híburu ekfu. Ọ sụru “T'a aa ndibe iya t'ẹphe je; je abaaruu iya eja!” ² Ị -jika t'ẹphe be eje; lọ-gude ẹphe ³ bẹ Ojejoje e-gudekwa ẹka iya ye ejo ome-l'ẹhu t'ọ bya achiko elu unu gbushia. Mbụ l'oo-gbushi ịnya unu; gbushia nkakfụ-igara unu; ịnya-ivu unu; eswi unu; aturu unu; mẹ egbu unu. ⁴ Ọbule Ojejoje a-kpa oke l'ẹke elu ndu Ízurẹlu; mẹ l'ẹke kẹ ndu Íjiputu nọ; k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu elu kẹ ndu Ízurẹlu m'ọo nanu a-nwuhu nụ.”

⁵ Ojejoje abya eyee teke oo-mee iphe ono; sụ l'ọo echile bẹ yẹbe Ojejoje e-me iphe ono l'alị-a. ⁶ Yo be echile iya; Ojejoje emee ya. Elu ndu Íjiputu anwushihukota. Obenu l'ẹ to nwedu kẹ ndu Ízurẹlu m'ọo nanu, nwuhuru nụ. ⁷ Fero eye ndu jeru je aphu l'ẹ to nwedu elu kẹ ndu Ízurẹlu m'ọo nanu, nwuhuru nụ. Obenu lẹ Fero kpọ-chilerua obu; to kwe tẹ ndu Ízurẹlu tųgbua.

Iphe-etsetse abya ọgu

⁸ Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu mẹ Éronu: “Unu kpota ntụ, jiru mkpoji ẹka l'ovo-vọku; tẹ Mósísu ghaa ya l'ifu ẹke, Fero nọ. ⁹ Oo-tsukashihu l'ọ bụ udzu; jegbaru alị Íjiputu; ghọo iphe-etsetse tseshia madzụ yẹlẹ anu, bu l'alị ono l'ọ ha; fushihu bųgbaaru ẹphe ọnya l'ẹhu.”

¹⁰ Ya ndono; ẹphe eje ekpota ntụ-ọku; bya evudo Fero l'ifu. Mósísu eworu ntụ-ọku ono phekashia l'imeli. Iphe-etsetse abya etsekashia madzụ; mẹ anu; fushihu bųru ẹphe ọnya l'ẹhu. ¹¹ Ndu amamanshi ta dọ ike vudo Mósísu l'ifu; kẹ l'iphe-etsetse ono tseshikwaruphu ẹphe ẹge o tseshiru ndu Íjiputu ọphu l'ẹphe ha. ¹² Obenu lẹ Ojejoje kpọ-chiru Fero obu; tọ ngaru Mósísu yẹlẹ Éronu nchị, bụ iya bụ ẹge ono, Ojejoje kfuhawaru iya Mósísu ono.

Aka-mini abya ọgu

¹³ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje asụ Mósísu: “Nmaa ẹwa l'utsu je evudo Fero l'ifu; sụ iya: ‘Ọwaa iphe, Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Híburu kfulu: Haa ndibe iya t'ẹphe je; je abaaruu iya eja. ¹⁴ Ọdumeka bẹ ọgiya-a bẹ ya e-wota ejo mkpakehu, a-lọ nggu lẹ ndu ozi ngu; mẹ ndu alị ngu ẹka l'obu; k'ọphu ịi-makwanuru l'ẹ tọ dudu onye dọ l'ọ bụ yẹbedua lẹ mgboko-a. ¹⁵ Ishi ya aburu lẹ nta-a bẹ ya ga amachihawa ẹka; gude ejo ome-l'ẹhu gbushia nggu lẹ ndu alị ngu; unu achihu lẹ mgboko-a. ¹⁶ Obenu l'iphe, kparu iphe, ya gude haa ngu bụ k'ọphu ya e-koshi ngu ẹge ike kẹ yẹbe Ojejoje habe nshinu; ee-kfudzuru ẹpha iya lẹ mgboko l'ọ ha. ¹⁷ Obenu l'iipalikwadu onwongu imeli l'ẹke ndibe iya nọ; ịjika l'ẹ tịi hadu ẹphe t'ẹphe la. ¹⁸ Egbe nta-a echile bẹ ya e-me t'ẹjo aka-mini tųa l'alị-a; mbụ egbe aka-mini ọphu ẹ ta tųbua l'alị Íjiputu keshinu teke ọ dųberu nọdu byeye ntanu-a. ¹⁹ Zikwaa ozi nta-a t'e je achibata elu ngu dobe l'ẹke iphe e-gbochita iya; kẹ l'aka-mini ono a-tųgbushikota madzụ; tųgbushia elu, nọ l'ẹgu, ẹ ta chibatadu l'ufu; ẹphe anwushihu.”

²⁰ Ndu ozi Fero ndu ọphu atsụ Ojejoje egvu achibata-kebewaphu ohu ẹphe; mẹ elu ẹphe l'ime ulo. ²¹ Obenu lẹ ndu ẹ-te nwedu iphe ẹphe gųberu Ojejoje haru ohu ẹphe; mẹ elu ẹphe l'ẹgu.

²² Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu t'ọ machia ẹka l'akpamigwe tẹ aka-mini wata adashị l'alị Íjiputu tųgbushia madzụ; mẹ elu; mẹ iru, nọkota l'alị Íjiputu. ²³ Mósísu amachilephu mgboro iya l'akpamigwe; Ojejoje ezia egbe-igwe yẹlẹ aka-mini; yọ wata adada. Ebe-mu-igwe l'eku mọremu mọremu. Ojejoje emee aka-mini; yọ chia l'ọ bụ mini l'alị Íjiputu. ²⁴ Aka-mini ono l'ada; ebemu l'eku o-ji-l'ẹka-tọgbo ono. Yọ bųru ejo oke pherephere, ha nshinu; kẹ l'ọ bụ ono bụ oke pherephere, kakọta nshinu lẹ pherephere, phejewaru

nụ l'alị Íjiputu keshinu ophu o dūberu bụru mba k'ẹka iya. ²⁵ L'alị Íjiputu mgburumgburu bẹ aka-mini ono tūgbushikotaru iphemiphe obule, nọkota l'ẹgu: madzụ mę elu. Yọ tūpyashia iphemiphe obule, futaru l'ẹgu; zijashitsua iphe bụ oshi, nọ l'ẹgu ezijashi. ²⁶ Ẹke, ẹ tọ tūdu aka-mini ono nwenkinyi bụ l'alị Gọshenu, bụ ẹke ndu Ízurelu bu.

²⁷ Ya ndono; Fero ezia t'e je ekuaru iya Mosisu yele Ẹronu; bya asụ ẹphe: "Lẹ ya mewaru ẹji. Lẹ Ojejoje bẹ iswi dū maa; yẹbedua, bụ Fero yele ndu nk'ia achọ okfu. ²⁸ Unu kfuru nū Ojejoje; kẹ l'egbe-igwe ono yele aka-mini ono tuta-shiwaru. Ya a-ha unu t'unu laa; unu ba anọhe odo."

²⁹ Mosisu asụ iya: "Lẹ ya -lufulephu lẹ mkpukpu-a bẹ ya a-chili ẹka imeli; kfuru nū Ojejoje. Egbe-igwe a-ha agbagba; aka-mini adabuhu; k'ophu ii-maru lẹ mg-boko-a bụ kẹ Ojejoje. ³⁰ Obenu lẹ ya marua lẹ ng-gubedua; nggu lẹ ndu ozi ngu ta awatadua otsu Ojejoje, bụ Nchileke egvu."

³¹ Oghù balị yele oghu fulakusu bẹ aka-mini ono mebyishikotaru; kẹ lẹ balị eyeshiwa nebyi; ophu bẹ fulakusu abukwaduru-a igu bẹ ootsu. ³² Obenu lẹ witu; mę supelutu b'ẹ to mebyishidu; kẹ l'ẹ tọ bụdu teke ono bẹ oomije.

³³ Mosisu aparụ Fero haa; shi lẹ mkpukpu ono lufu; je apalia ẹka imeli machiaru Ojejoje. Egbe-igwe ono yele aka-mini ono aburu kẹ nyonyoronyongu; mini ono aburu kengu l'alị ono. ³⁴ Fero aphulephu lẹ mini ono chj-buhwaru; aka-mini ono yele egbe-igwe ono ebuhuwa; yo mekwaa iphe, dū ẹji odo. Yẹbedua yele ndu ozi iya akpọ-chikwaa obu ẹphe odo. ³⁵ Okpoma Fero abya akpọ-chikwaa; ophu o kwedu haa ndu Ízurelu t'ẹphe la; bụ iya bụ ẹge ono, Ojejoje shihawa Mosisu l'onu kfua ono.

Igube abya ogu

10 Ya ndono; Ojejoje asụ Mosisu: "Jekfu Fero; kele ya kpọ-chiru iya obu; kpọ-chia obu kẹ ndu ozi iya; k'ophu ya e-mekota oke iphe-ophulenyā, dūgbaa biribiri l'ẹke ẹphe nọ; ² k'ophu unu a-kọru unwu unu; mę unwu nwanwa unu ẹge ya gude meshia ndu Íjiputu ike; mę ẹge ya gude mee oke iphe-ophulenyā l'ẹke ẹphe nọ. Unu amakwanuru l'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje."

³ Ya ndono; Mosisu yele Ẹronu abya ejekfu Fero; je asụ iya: "Qwaa iphe, Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Híburu ekfu. Ojji: 'Bụ jeye teke ole; bẹ ii-jika-be owozita onwongu alị l'ẹke ya nọ? Haa ndibe iya t'ẹphe la; k'ophu ẹphe a-baru iya ẹja! ⁴ O -būru l'ị jikaru t'ẹphe ba lashị bẹ ya e-gude igube bata l'alị ngu echile. ⁵ Oo-bya achiko alị ono nyinwukota; k'ophu bụ l'ẹ tọ dūdu ẹke aaphu ụzo l'alị ono. Yọ chiko iphe, aka-mini mebyishiphodoru tapyashikota; tapyashikwaaphu iphe bụ

oshi, futaru l'ẹgu unu. ⁶ Oo-bya atuko ụlo ngu; ụlo ndu ozi ngu; mę alị Íjiputu l'ọ ha nakota. Iphe ono bụ iphe, nna ngu; mę nna ngu oche phẹ ta aphubua l'alị-a; eshinu teke ẹphe laru ẹke-a byeye nta-a.'" Mosisu aparụ Fero haa; ghakọbe; yọ bụru iya alala.

⁷ Ndu ozi Fero asụ Fero: "Bụ teke ole bẹ nwoke-a achọ-beru ayi okpu-akpọhu-a? Haa ndu-a t'ẹphe laa je abaarū Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe ẹja. ?Tị madu l'alị Íjiputu bụwa kpurupyata?"

⁸ Ya ndono; a bya eduphuta Mosisu yele Ẹronu azu l'ifu Fero. Yọ sụ ẹphe: "Unu je abaarū Nchileke unu ẹja! Olobu; ?bụ ndu ole; ẹphe lẹ ndu ole e-je?"

⁹ Mosisu asụ: "Ayi l'unwegirima ayi; mę ndu k'ogurennya; mę unwu ayi: ndu k'unwoke; mę ndu k'unwanyi a-tukokwa yiru. Ayi atukokwaphu aturu ayi; mę eswi ayi ruta; kẹ l'ayi a-gbaru Ojejoje ayi aji."

¹⁰ Fero asụ ẹphe: "Tẹ Ojejoje swbukwaaru unu; m'ọ bụru lẹ ya a-ha unu t'unu l'unwegirima unu yiru tūgbua. Nta-a b'ọ doru ẹnya l'ọo iphe, dū ẹji bẹ unu arị k'ememe. ¹¹ Waawa-o; t'ọ bụru ndu k'unwoke nwenkinyi bẹ unu e-gude je abaarū Ojejoje ẹja; keshinu ophu o bụ iphe ono bẹ unu shi ime-teke-wa rota!" Ya ndono; a chifu Mosisu yele Ẹronu l'ifu Fero.

¹² Ojejoje asụ Mosisu t'ọ machia ẹka maa l'alị Íjiputu; tẹ igube wubata l'alị ono bya achiko iphe, futaru l'ẹgu l'alị ono tapyashikota; mbụ iphe, aka-mini mebyishiphodoru.

¹³ Ya ndono; Mosisu abya eworu mgboro iya maa l'alị Íjiputu. Ojejoje abya emee; pherephere, shi l'uzo ẹnyanwu-ahata awata ephephe. Pherephere ono ephekota l'alị ono: eswe l'enyashi. A lufutashia l'utsu; pherephere ono evubatawa igube l'alị ono. ¹⁴ Igube atuko Íjiputu nata; nyinwukota ekemeke obule l'alị ono. Ẹtu egbe igube onanu ta adubua; t'ọ bya l'adu odo. ¹⁵ Yọ nyinwukota alị ono l'ọ ha; gbururu jeye; ẹke-meke obule ejihu kẹ kpalungu. Ẹphe abya atuko iphe, phoduru nū l'aka-mini ono byatsuru tapyashikota; mbụ iphemiphe obule, rutakpooru iru l'ẹgu; mękwaphu akpuru oshi. Ẹkwo oshi; mę iphe, a kọru l'ẹgu te nwedū m'ọo nanu, phoduru nū l'alị Íjiputu l'ọ ha.

¹⁶ Fero etsopyabewaphu kua Mosisu yele Ẹronu; sụ ẹphe: "Lẹ ya meswewaru Ojejoje, bụ Nchileke; bya emeswekwaaphu unubedua. ¹⁷ Byiko; gūfuaru iya nvu k'ugbo lanu-a; nggu ekfuru nū Ojejoje, bụ Nchileke unu t'ọ wofuru iya ẹjo iphe-ẹhuka-a!"

¹⁸ Mosisu aparụ Fero haa; lufu je ekfuru nū Ojejoje.

¹⁹ Ojejoje abya agbanwee pherephere ono; mee ya; yọ bụru eze pherephere, ha nshinu, shi l'uzo ẹnyanwuariba bya evuta igube ono l'ọ ha je enwuru ye lẹ Eze Ẹnyimu Uswe. Tọ dūhe m'ọo igube lanu, phoduru nū l'alị Íjiputu. ²⁰ Oke Ojejoje kpọ-chilerua Fero obu; k'ophu bụ l'ẹ tọ kwedu; haa ndu Ízurelu t'ẹphe la.

Ochi abya oḡu

²¹ Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu t'ò machia eka maa l'akpamigwe; t'ochi gbaa l'ekemeke obule l'alì Íjiputu. Ochi, e-me tẹ ekemeke obule gbahụ tsukiribangu.

²² Mosisu abya amachia eka maa l'akpamigwe. Alì Íjiputu mgburumgburu aburu tsirikiti; nò abalì ẹto.

²³ Tò dù onye phuru ibe iya; t'o nwe onye phuru ụzo; k'ẹ t'o shi l'ẹke o bu lufu; jeye abalì ẹto eswee. Obenu lẹ ndu Ízurelu bẹ iphoro nò l'ẹke ẹphe bu.

²⁴ Ya ndono; Fero ekua Mosisu; sụ iya: "Unu je abaaru Ojejoje eja! Unu dutakota unwanyi; mẹ unwegirima unu t'unu l'ẹphe yiru! Iphe, unu a-ha nwenkinyi bu aturu; mẹ eswi unu."

²⁵ Obenu lẹ Mosisu suru iya: "Ìi-hafukwaaphu ayi t'ayi gude iphe ayi e-gude gwooru Ojejoje, bu Nchileke ayi ngweja-ukfuru; mẹ ngweja mmanu odo. ²⁶ Oo ya bu l'ayi e-ruta elu ayi. Ayi ta ahakwa m'ò bu eswi lanu l'ẹke-a; k'ophu ayi e-shi iya hata ophu ayi e-gude baaru Ojejoje, bu Nchileke ayi eja. O -budu l'ayi jeruru eke ono bẹ ayi ta amadu ndu ophu ayi e-gude baaru Nchileke eja."

²⁷ Ojejoje kpọ-chilerua Fero obu; k'ophu ẹ to kwe-du haa ndu Ízurelu t'ẹphe tugbua. ²⁸ Fero asu Mosisu: "Gbeshi iya l'ifu nta-a. T'ẹ b'ò dūhekwa mbọku, ìi-bya bya evudo iya l'ifu odo. Mbọku, ì byaru iya ẹge ono odo bẹ aa-chokwa ngu achochu!"

²⁹ Mosisu asu iya t'ò dù nū ẹge o kfuru. Lẹ ya ta abyahakwa iya ovudo l'ifu odo.

Mgbonwu abya oḡu

11 Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu: "Lẹ ya e-gudefua oke iphe-ehuka lanu byakfuta Fero yele ndu Íjiputu. E -metsulephu bẹ oo-kwee t'unu shi l'ẹke-a wufu. O -kwelephu bẹ oo-chishikota unu l'unu ha.

² Kfuaru ndu Ízurelu; tẹ unwoke ẹphe; mẹ unwanyi ẹphe jekfu ndu obutobu ẹphe je arọta ẹphe iphe, e meru lẹ mkpọla-ọcha; mẹ ophu e meru lẹ mkpọla-ododo." ³ Ojejoje abya emee; ndu Ízurelu atuba ndu Íjiputu l'ẹnya; mekwaaphu tẹ ndu ozi Fero; mẹ ndu Íjiputu l'ẹphe ha kwabẹ Mosisu l'onwiya eze ugvu, ha nshinu.

⁴ Tò dù iya bu; Mosisu asu: "Qwaa iphe, Ojejoje ekfu: 'L'uzo echi-abalì bẹ yẹbe Ojejoje a-tuko alì Íjiputu jekota. ⁵ Iphe bu ndu, bu okpara l'alì Íjiputu a-nwushihukota; shita l'okpara Fero, bu eze; je akpaa l'okpara nwanyi, bu ohu, bu onye akwojeru iya iphe; mekwaaphu elu, bu iya vuru ụzo waa nne iya oswa. ⁶ Oke ụzu-ekwa, dù egvu a-da l'alì Íjiputu gbaa mgburumgburu; mbụ egbe ụzu-ekwa, ẹtu iya ẹ-ta dūbua; tọ bu l'ọo-bya l'adu odo. ⁷ Obenu l'ẹke ndu Ízurelu nò b'ẹ to nwedu m'ò nkuta, a-gboru madzụ; m'ò bu anu ogbo.' Teke ono; unu amaru lẹ Ojejoje bẹ kparu okè l'ẹke ndu

Íjiputu; ẹphe lẹ ndu Ízurelu nò. ⁸ Iphe, bu ndu ozi ngu-a l'ẹphe ha a-wukfuta iya bya ebyiaru iya ikpere; sụ: 'Tẹ ya tugbuwaru; yele ndu tso iya nū l'ẹphe ha!' O -metsulephu ẹge ono; ya atugbua." Ya ndono; Mosisu egude ẹhu-eghughu; shi Fero l'ifu lufu-shia.

⁹ Tò dù iya bu; Ojejoje asu Mosisu lẹ Fero te ekwekwa angaru iya nchi; k'ophu ya e-shikwanu ẹge ono meshia igweligwe iphe-ophulenyia l'alì Íjiputu. ¹⁰ Mosisu yele Éronu emeshikota Fero iphe-ophulenyia ono l'ifu. Obenu lẹ Ojejoje kpọ-chilerua iya-a obu; to kwe haa ndu Ízurelu t'ẹphe shi l'alì iya lashia.

Aji Esweta

12 Ojejoje asu Mosisu yele Éronu lẹ Íjiputu: ² "Qn-wa-a, ayi nò nta-a a-bujeru unu onwa mbụ l'afa. ³ Kfuaru ndu Ízurelu l'ẹphe ha l'o -rua mbọku, onwa-a a-gba abalì iri; tẹ nwoke, nonu kputa nwaturu lanu doberu yele ndibe iya. ⁴ O -buru lẹ ndibe onye obu ta hadu l'igwe; k'ophu bu lẹ nwaturu ophu kariru ẹphe eka; ẹphe ejekfu ndu katsua ẹphe obunyabe ntse t'ẹphe l'ẹphe gbaru mgba lẹ nwaturu lanu; mẹ ẹphe gu-gee onwephe oḡu; maru ole, ẹphe dù. Unu lee ẹnya; maru l'ẹge onyemonye a-dù ike taa. ⁵ Anu, unu a-fota a-buru anu, gbaru afa; buru okee ya; bya aburu ophu ẹ te nwedu ntupo. Unu -eshidu l'aturu; unu eshi lẹ nnebyi egbu fota iya. ⁶ Unu leta iya ẹnya gbururu jeye mbọku, onwa-a a-gba abalì iri l'eno. O bu mbọku ono bẹ iphe, bu ndu nonu lẹ Ízurelu e-gbushikota nk'ẹphe l'uzo-enyashi iya. ⁷ Ẹphe aharu mee ya nata; tee lẹ mgboro oshi-ibo; mẹ l'eli oshi-ibo, nokota l'ulo, ẹphe nò ata anu nwaturu ono. ⁸ Ẹnyashi ono bẹ ẹphe a-hu anu nwaturu ono ahuhu taa yele ekwo oshi, atsọ ile; mẹ buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. ⁹ Unu be eshikwa anu ono eshishi; ophu unu atakwa iya l'onyingu. O bulephu t'unu hushia ya l'oku; mbụ ishi iya; mẹ okpa iya; mekpọ iphe-epho iya. ¹⁰ T'ẹ b'ò nwekwa ophu unu a-ha t'ò bọo nchi. O -buru l'o nweru ophu a haru; yọ nọo lufuta l'utsu; unu kpokwaa ya oku. ¹¹ Qwaa ẹge unu e-gude taa ya ndo-ọ: Unu gude akpọ tubuta uwe unu; unu eyee akpokpa unu l'okpa; paru mgboro unu l'eka. Unu ataa ya wobuwobuwobu; kẹ l'ò bu Aji Esweta kẹ Ojejoje.

¹² "Ẹnyashi ono kwaphu; bẹ ya e-jekota l'alì Íjiputu; gbushikota iphe bu okpara; lẹ madzụ mẹ l'elu. Iphe, bu agwa ndu Íjiputu l'ò ha; bẹ a-nu chikikfuu. O bu yẹbedua bu Ojejoje. ¹³ Mee ono a-buru iphe-ophubama, e-koshije ulo ophu unu nò; k'ophu bu; ya -phulephu mee ono; ya esweta unu. Ẹ to nwedu ẹjo iphe-ememe, e-ru unu l'ẹhu teke ono, ya a-nodu egbushi ndu Íjiputu ono.

¹⁴ "Mbọku ono a-buru unu mbọku eswe-iphe, unu e-gudeje nyata iphe-a; tsube l'ogbo rua l'ogbo bẹ unu a-gbajẹ iya; yọ buru aji kẹ Ojejoje. Ekemu ono a-nodu

gbururu jeye lẹ gbururu. ¹⁵ Abali ẹsaa bẹ unu a-ta buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. Mbọku kẹ mbụ bẹ unu e-wofukota iphe, ekoje buredi l'ulo unu. Kẹ l'iphe bụ onye taru iphe, e yeru iphe, ekoje buredi shita lẹ mbọku mbụ ono jeye lẹ mbọku k'ẹsaa ono bẹ ee-bufu lẹ Ízuru. ¹⁶ Mbọku kẹ mbụ bẹ unu e-nweru ndzuko, dọ nsọ; bya enwekwaruphu ọdo mbọku k'ẹsaa. T'ẹ b'ọ dukwa iphe, unu e-je ujiku labụ ono; gbahalephu nri, unu e-ri bẹ unu e-shije. Yọ bụru iphe, unu e-meje ndono nwenkinyi.

¹⁷ "Unu gbaje Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko; kẹle ọ bụ mbọku ono gẹdegede bẹ ya dufutaru unu l'unu ha l'alí Íjiputu. Unu dobe mbọku ono; t'ọ bụru mbọku, unu a-gbaje aji; t'ọ bụru ekemu unu e-dobe shita l'ogbo rua l'ogbo. ¹⁸ L'onwa mbụ phụ bẹ unu a-taje buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi; shita l'urennyashi mbọku, ọn-wa ono gbaru abali iri l'eno jeye l'urennyashi mbọku, ọ gbaru ọkporo abali l'abali lanụ. ¹⁹ Abali ẹsaa b'ẹ ta aphudu iphe, ekoje buredi l'ulo unu. Onye rikpooru iphe, e yeru iphe ekoje buredi bẹ ee-bufu lẹ ndu Ízuru; mẹ onye ono: ọ bụ mbyamụmbya; m'ọ bu onye a mụru l'alí ono. ²⁰ T'ẹ b'ọ nwekwa iphe, e yeru iphe, ekoje buredi, unu e-de ọnu. Ẹke unu bu; ẹke unu bu; unu taa buredi, ẹ te kodu ekoko!"

²¹ Tọ dọ iya bụ; Mosisu abya ekua ndu, bụ ọgurennya Ízuru l'ẹphe ha; sụ ẹphe: "Unu tųgbua nta-a nta-a je afota anụ ọphu unu lẹ ndibe unu e-gbu gude gbaa Aji Esweta nk'unu. ²² Unu ewota ẹkwo isopu, dọ jikfujikfu tsee lẹ mee anụ phụ, a nakoberu l'eze-efere phụ tee l'eli oshi-ibo ono; mẹ mgboro iya ẹphe ẹbo. T'ẹ b'ọ nwekwa l'unu ha; onye a-lufu etezi jeye l'utsu; ²³ k'ọphu bụ; teke Ojejoje a-nọdu eswe; eje ogbushi ndu Íjiputu; ọ -phụwa mee, e teru l'eli oshi-ibo; mẹ mgboro iya; yo sweta ibo onanu. Ẹ too kwedu tẹ mgbugbu-madzụ ono bata l'ulo unu bya unu egbugbu.

²⁴ "Unu mejekwa iphe-a t'ọ bụru nsọ, a-duru unu l'eri unu gbururu jeye lẹ gbururu. ²⁵ Unu -bahulephu l'alí ono, Ojejoje a-nụ unu ono; bụ iya bụ iphe ono, o kweru ọkwa iya ono; unu mejekwa ome-l'alí ono. ²⁶ Ọ -bụru l'unwu unu jiru unu; sụ: 'Bụ ngunu bẹ ome-l'alí ono bụ l'ẹke unu nọ?' ²⁷ Unu sụ ẹphe: 'L'ọ bụ ngweja ogbu anụ Aji Esweta, aachiru Ojejoje, bụ onye swetaru ọlo ndu Ízuru l'alí Íjiputu je egbushia ndu Íjiputu; t'ọ nwe ndibe ayi, o gburu.' "

Ndu Ízuru anulephu iphe ono; fozita ishi; baaru Ojejoje ẹja. ²⁸ Ndu Ízuru abya emee iphe ono ẹge Ojejoje tọru Mosisu yele Ẹronu ọkpa iya; yọ bụru ẹge ono bẹ ẹphe meru iya.

²⁹ Yo rua l'echi-abali; Ojejoje abya egbushikota ọkpara ndu Íjiputu l'ẹphe ha; shita l'okpara Fero, bụ onye nọ l'aba-eze; jeye l'okpara onye mkpọro, a tų-chiru l'oka-mkpọro; mękwaphu iphe, waru elu ẹphe ọswa. ³⁰ Fero yele ndu ozi iya; mẹ ndu Íjiputu l'ẹphe ha etehu l'enyashi; ọzu-ẹkwa adawa l'alí Íjiputu gbaa mgbu-

rumgburu; kẹ l'ẹ to nwedu ufu, nọ l'alí ono m'ọ nanu; madzụ ta nwuhudu.

Awụfu unwu Ízuru lẹ Íjiputu

³¹ Fero abya ekua Mosisu yele Ẹronu l'enyashi ono; sụ ẹphe: "Unu gbeshi; tųgbua; unu lẹ ndu Ízuru. Unu haa ndu alí iya; tųgbua je abaaruu Ojejoje ẹja, bụ iphe, unu shi keshinu ono rọta. ³² Unu ruta aturu unu; mẹ eswi unu; bụ iya bụ iphe, unu shi ekfu gude tųgbua. Ọlobu; unu gọkwaaru iya ọnu-oma."

³³ Ndu Íjiputu l'achishi ndu Ízuru ọku t'ẹphe mee ẹgwegwa lufu l'alí ẹke ono; kẹ l'ẹphe sụru l'odumeka bẹ ẹphebe ndu Íjiputu a-gwukwa. ³⁴ Ndu Ízuru ekpota iphe, eegudeje eghe buredi kpojia ochi buredi; gude uwe ẹphe kechia ya; paru iya l'ukuvu; ọphu ẹphe eyedu iya iphe, ekoje buredi. ³⁵ Ndu Ízuru emee ẹge Mosisu ziru ẹphe; bya arokoo ndu Íjiputu iphe, e meru lẹ mkpọla-ọcha; mẹ kẹ mkpọla-ododo; mẹ uwe. ³⁶ Ojejoje emee; ndu Ízuru atuba ndu Íjiputu l'obu; ndu Íjiputu anukota ẹphe iphe, ẹphe rọru ẹphe. Ẹphe eshi ẹge ono gwoo iphe ndu Íjiputu; lashia.

³⁷ Ndu Ízuru eshi lẹ Ramesesu jeshia Súkọtu. Unwoke ndu ọphu gude ọkpa eje rukwaru ọkporo unu madzụ ọkporo ẹto l'ọkporo unu madzụ iri l'ise; † a gufukwa unwanyi; mẹ unwegirima. ³⁸ Ndu ọdo dukwaphu l'igwe tsoru ẹphe; wakwaphu ikpotima elu; mbụ aturu; mẹ eswi. ³⁹ Iphe, eegheje buredi, ẹphe shi l'alí Íjiputu gude bẹ ẹphe gude ghee akara, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. Iphe meru iphe; iphe, ekoje buredi ta nọdu iya bụ l'a chifuru ẹphe achifu l'alí Íjiputu; ọzo ta dufe ẹphe k'okwakobe nri, ẹphe e-ri.

⁴⁰ Iphe, ndu Ízuru nọru lẹ Íjiputu bụ unu afa l'ukporo afa l'afa iri. ⁴¹ Yo rulephu mbọku, unu afa l'ukporo afa l'afa iri ono gvuru gẹdegede; ndibe Ojejoje l'ẹphe ha, bụ iya bụ ndu Ízuru; awufukota l'alí Íjiputu.

⁴² Keshinu ọphu Ojejoje muru ẹnya l'enyashi ono ẹge oo-me dufuta ẹphe lẹ Íjiputu bẹ ẹphebe ndu Ízuru l'ẹphe ha a-mujekwaruphu Ojejoje ẹnya ẹge ono l'enyashi ono; gude kwabẹ iya ugwu; tsube l'ogbo sweru ogbo.

Kẹ ọgba Aji Esweta

⁴³ Ojejoje asu Mosisu yele Ẹronu: "Ọwaa ẹge unu e-meje kẹ ọgba Aji Esweta ndọ-ọ:

"T'ẹ b'ọ nwekwa onye mbyamụmbya, e-tsoru ria iphe aji ono. ⁴⁴ Ohu, unu gbataru agbata bẹ unu e-bujeodu útsù; tẹmanu yọ taa ya. ⁴⁵ Ọle tẹ onye, byaru abyabya; m'ọ bụ onye e butaru ebuta ba atakwa iya.

⁴⁶ "Aa-nọduje l'ulo lanụ taa ya. T'ẹ b'ọ nwekwa anụ ọbu; ọphu unu ee-gude lufuta etezi. Ọphu ọ dukwa ọkpu iya m'ọ nanu, unu e-jikwo ejikwo. ⁴⁷ Ndu Ízuru a-tųkoje l'ẹphe ha gbaa Aji Esweta ono.

† Iphe ọ bụ bụ 6,000.

⁴⁸ “Onye laru alala, unu ẹya bu, choru te ya gbaa Aji Esweta ke Ojejoje be e-bushikota ndibe iya ndu ke unwoke utsu l'ephe ha; tẹmanu yo tsoru gbaa aji l'ọ bu onye a muru l'alì ono. T'ẹ b'ọ dukwa nwoke, bu onye akpapyi, a-ta iya nu. ⁴⁹ Ọo ekemu lanu ono, duru onye a muru amumu l'alì-a; dukwaruphu onye laru alala; unu ẹya atuko buru.”

⁵⁰ Ndu Ízurelu l'ephe ha abya atuko iphe, Ojejoje kfu-ru Mosisu yele Éronu mekota. ⁵¹ Yọ buru mbọku ono gẹdegede be Ojejoje dufutaru ndu Ízurelu l'ephe ha l'alì Íjiputu.

Oye ndu, bu ọkpara l'ẹka Nchileke

13 Ojejoje asu Mosisu: ² “Unu doberu iya ọkpara unu iche. Iphe mbu, vu ọzo waa nne iya ọswa le Ízurelu; m'ọ -bu madzu; m'ọ -bu elu; bu ke yebe Nchileke.”

³ Ya ndono; Mosisu asu ndu Ízurelu: “Unu nyata ntanu-a; mbu mbọku, unu wufuru le Íjiputu, bu ẹke unu shi buru ohu. Ntanu-a bu mbọku, Ojejoje gude ẹka-ike dufuta unu. T'ẹ b'ọ dukwa onye a-ta iphe, e yeru iphe, ekoje buredi. ⁴ Ọ bu ntanu-a l'ime onwa Abibu-a be unu atugbu. ⁵ Teke Ojejoje duruleruphu unu l'alì ndu Kėnanu; me ke ndu Hetu; me ke ndu Amoru; me ke ndu Hevu; me ke ndu Jebusu; mbu ẹgiri alì ono, o riburu nna unu oche phe angu le ya a-nu unu ono; unu dobejekwa nsọ-wa l'onwa-a. ⁶ Ujiku ẹsaa be unu a-takota buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. O -rua le mbọku k'ẹsaa; unu agbaaru Ojejoje aji. ⁷ Unu takotaje buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi l'ime abali ẹsaa ono. T'ẹ b'ọ nwekwa iphe, e yeru iphe, ekoje buredi, aa-phu l'ẹke unu nọ; ọphu ọ dukwa iphe, ekoje buredi, aa-phu l'alì unu. ⁸ Mbọku ono be unu a-su un-wu unu l'iphe, kparu iphe, unu gude eme iya bu iphe, Ojejoje meru unu mbọku, unu lufutaru l'alì Íjiputu. ⁹ Te ome-l'alì ono bukwaru iphe-ohubama, e byiru unu l'ọ bu mbo l'ẹka; dee ya unu l'ọ bu uri l'ifu; t'e gude nyata-jeru unu l'ekemu Ojejoje bu iphe, unu a-kpujeru l'onu; ke l'ọ bu Ojejoje ono be gude ẹka-ike dzofuta unu l'alì Íjiputu. ¹⁰ Ọo ya bu t'unu meje ekemu-a me oge iya rulephu afa l'afa.

¹¹ “Ojejoje -durutsulephu unu alì Kėnanu ono; bya anu iya unu ẹge o riburu iya unu le nna unu oche phe le nte; ¹² bukwa t'unu nuje Ojejoje iphe mbu, vu ọzo waa nne iya ọswa. Anu mbu, bu okee ya, vuru ọzo waa nne iya ọswa l'elu unu a-buru ke Ojejoje. ¹³ Iphe, bu nkakfu-igara, bu iya vu ọzo waa nne iya ọswa be unu e-gudeje nwaturu gbata. Ọ -buru l'unu ta agbatadu iya; unu aswi-kwoo ya olu aswi-kwo. Iphe, bu ọkpara unu le nwoke be unu a-gbatajekwaphu agbata.

¹⁴ “O -rua l'uzo-ifu; unwu unu -ji unu: ‘?Bu ngunu be iphe-a bu?’ Unu asu ephe: ‘Le Ojejoje gude ike-ẹka iya dufuta unu le Íjiputu; mbu dufuta unu l'ẹke ono, unu

shi buru ohu ono. ¹⁵ Le teke Fero kpọ-chiru obu; jika le ya ta ahadu ayi t'ayi la be Ojejoje gbushiru iphe, bu ọkpara l'alì ndu Íjiputu: madzu l'elu. Ọ bu iya meru iphe ayi akputaje anu, bu okee ya, vuru ọzo waa nne iya ọswa gbuaru Ojejoje; l'egudeje iphe gbata ndu, bu ọkpara l'ephe nne ephe le madzu. ¹⁶ T'ome-l'alì ono bukwaru iphe-ohubama, e byiru unu l'ọ bu mbo l'ẹka; dee ya unu l'ọ bu uri l'ifu; gude koshi le Ojejoje gude ike-ẹka iya dufuta unu l'alì Íjiputu.”

Ndu Ízurelu eswe Eze Ẽnyimu Uswe

¹⁷ Fero ahalephu ndu Ízurelu; ephe atugbu; Ojejoje te du ephe shia ọzo alì ndu Filisutayinu; e guderu l'ono ka ntse. Kele Ojejoje sọru: “?A maru: ọgu -dakfu ephe; ephe ta agbanwedu nu obu; lashia azu le Íjiputu?” ¹⁸ Tọ du iya bu; Ojejoje eduru ndu Ízurelu jee mgburumgburu; shia ọzo echi-egu; tugbu ọzo Eze Ẽnyimu Uswe. Ndu Ízurelu eshi le Íjiputu tugbu kwakobe onwephe k'ogu.

¹⁹ Mosisu abya achita ọkpu Jósefu gude; kele Jósefu meru unwu Ízurelu; ephe eriaru iya nte. Ọ sọru iya: “Ya maru le Nchileke e-mekochaa bya eyeru unu ẹka. Ọle t'unu chitakwa ọkpu iya l'ẹke-a teke unu a-nodu ala.”

²⁰ Ephe awufulephu le Súkotu; je akpobe ọlo-ẹkwà ephe le Etamu l'iku echi-egu. ²¹ O -rua l'eswe; Ojejoje egude urukpu, kpuru rogbodyongu edu ephe ọzo. O -rua l'enyashi; yo gude ọku, kpuru rogbodyongu nula-haa ephe iphoro; k'ophu ephe a-noduje eje ije: eswe l'enyashi. ²² Urukpu ono, kpuru rogbodyongu, oogudeje edu ephe l'eswe; me l'oku ono, kpuru rogbodyongu, oogudeje edu ephe l'enyashi ono ta alufubua ndu Ízurelu alufu l'ifu.

14 Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu: ² “Kfuaru ndu Ízurelu t'ephe laphu azu je akpobe ọlo-ẹkwà ephe le mgboro Payi-Hahirotu, nọ le mgbaku Migidolu. Ephe akpobe ọlo-ẹkwà ephe ono l'iku eze ẹnyimu; t'ọ chebe ifu le Bálu-Zefonu nhamunha; ³ kele Fero a-ri le ndu Ízurelu be ekwo-nji jiru; l'ephe kwawaru l'echi-egu. ⁴ Ya a-kpọ-chi Fero obu; yo chikfuru ephe. Obenu l'ee-shi l'iphe, e-me l'ehu Fero ye le ndu soja iya; kwabe yebe Ojejoje ugu; ndu Íjiputu amaru l'ọ bu yebedua bu Ojejoje.” Ndu Ízurelu emee ẹge ono, o kfuru ono.

⁵ A bya ekfuaru eze ndu Íjiputu le ndu Ízurelu gbal-aakwaru. Fero ye le ndu ozi iya agbanwee obu ephe l'ẹke ephe nọ; sọ: “?Bu ngunu be ephe meru ẹge-a? ?Ephe gbe haa ndu Ízurelu t'ephe tugbu; paru ozi, ephe eje haa tọ.” ⁶ Tọ du iya bu; Fero asu t'a kwakoberu iya ugbo-inya iya ohuma. A kwakobebet-sua ya; yo chita ndu soja yeru onwiya; ⁷ chita ugbo-inya, katsua mma l'ugbo-inya iya; unu ugbo-inya ukporo l'iri; mewaru ugbo-inya ndu Íjiputu l'ọ ha. Yọ bya achiru ndu ishi soja yegbaa l'ugbo-inya ono. ⁸ Ojejoje

akpo-chia obu Fero, bu eze ndu Ijiputu; yo chipyabe ndu Izurelu l'eke ephe adzo garamu garamu; awufu. ⁹ Inya Fero l'o ha; me ndu agba iya nu; me ugbo-inya iya; me igweligwe ndu soja iya; mbu ndu Ijiputu l'ephe ha achipyabe ndu Izurelu bya agbakfu ephe l'eke ephe kpoberu ulo-ekwa ephe l'iku eze enyimu; le mgboro Payi-hahirotu, cheru ifu le Balu-Zefonu nhamunha.

¹⁰ Fero abyarutadelephu ntse; ndu Izurelu apalia; yo buwaru ndu Ijiputu etso ephe. Egvu abya ephe l'ehu; ephe araku Ojejoje. ¹¹ Ephe asu Mosisu: "Bu l'ili ta ndu l'alij Ijiputu meru iphe i dufutaru ephe t'ephe bya anwushihu l'echi-egu? Bunua ngunu meru; nggu edufuta ephe l'alij Ijiputu? ¹² Ephe te kfuduru ngu l'alij Ijiputu t'i paru ephe haa; t'ephe jejeru ndu Ijiputu ozi? ¹³ T'o ga akaduru ephe mma l'ephe ejeru ndu Ijiputu ozi; ma l'ephe nwushihuru l'echi-egu?"

¹³ Mosisu asu ephe: "Unu ba atsushi egvu! Unu vudo vudoshia ike; phu iphe, Ojejoje e-me gude dzofuta unu ntanu. Ndu Ijiputu-a, unu ele enya ntanu-a be unu ta aphuekwa odo. ¹⁴ Unu ndu nggujungguji; le Ojejoje a-luru-a unu ogu!"

¹⁵ To du iya bu; Ojejoje asu Mosisu: "Ngunu meru iphe jiraru iya ekwa? Kfuru ndu Izurelu t'ephe tugbua jeshia iphe, ephe eje. ¹⁶ Wolia mgboro ngu; maa l'eze enyimu ono t'o kekahu mini ono ebo; k'ophu ndu Izurelu e-gude okpa ephe jee ije l'alij okponku l'enyimu ono; wu-sweta. ¹⁷ Ya a-kpo-chi ndu Ijiputu obu; k'ophu ephe e-tsopyabe ephe. E shi l'iphe, a-muru Fero ye le ndu soja iya; me ugbo-inya iya; me ndu agbaru iya inya; kwabe yebe Ojejoje ugvu. ¹⁸ Oo ya bu; ndu Ijiputu eshi ege ono maru l'oo ya bu Ojejoje; mbu teke ephe e-shi l'iphe, a-muru Fero ye le ndu soja iya; me ugbo-inya iya; me ndu agbaru iya inya; kwabe yebe Ojejoje ugvu."

¹⁹ Ya ndono; Ojosi Nchileke phu, shi ndu ndu Izurelu l'ifu phu abya esweta ephe; je etsoru ephe l'azu. Urukpu phu, kpuru rogbodongu phu abya eshikwaphu l'uzo ifu; je anodu ephe l'azu; ²⁰ je anokahu ndu sojan-du Ijiputu; me ndu Izurelu. L'enyashi ono mgburumgburu be urukpu ono gbaotaru ochi l'eke lanu; l'acha oku l'eka iya ophu. Iphe ono emee; k'ophu e to dudu ndu ophu jekfuberu ibe ephe ntse l'enyashi ono phuu.

²¹ To du iya bu; Mosisu abya amachia eka iya l'eli eze enyimu ono. Enyashi ono l'o ha be Ojejoje gude oke pherephere, shi l'uzo enyanwu-ahata ziphu eze enyimu ono azu; yo bya agho alij okponku. Mini ono ekekahu ebo. ²² Ndu Izurelu abya abahu l'eze enyimu ono; gude okpa jee l'alij okponku jeye ephe eswegee. Mini eze enyimu ono akpa l'o bu upho-mkpuma; ndu ephe l'eka-utara; me l'eka-ibyita teke ephe eswe.

²³ Ndu Ijiputu achipyabe ephe. Inya Fero; me ugbo-inya iya; me ndu agbaru iya inya; atuko tsoru ephe wu-ba l'ime eze enyimu ono. ²⁴ Yo rua l'uzo nchi-abohu; Ojejoje eshi l'oku; me l'urukpu ono, kpuru rogbodongu

ono; lee ndu soja ndu Ijiputu enya; mee ephe; ephe aghahu phuringu. ²⁵ Yo mee; okpa ugbo-inya ephe ono awata ogba mgburumgburu; k'ophu agbagba iya tsulahaaru ephe l'ehu. Ndu Ijiputu asu: "T'ephe hak-waa ndu-a; laphu azu; ke l'o kwa Ojejoje etso ephebe ndu Ijiputu ogu l'okfu ehuru ndu Izurelu!"

²⁶ To du iya bu; Ojejoje asu Mosisu t'o machia eka; maa l'eze enyimu ono; te mini ono bya atso-kputa ndu Ijiputu; me ugbo-inya ephe; me ndu agbaru iya inya. ²⁷ Mosisu abya amachia eka; maa l'eze enyimu ono. Yo rua l'utsu; mini ono atsolahaa ege o shi atsohawa. Ndu Ijiputu agbalahaa t'ephe gbafulu le mini ono; Ojejoje azaru ephe ye l'eze enyimu ono. ²⁸ Mini ono abya atso-gbabe; rikota ugbo-inya ono ye le ndu agbaru iya inya. Ndu soja Fero, chipyaberu ndu Izurelu; chia ephe jeye l'eze enyimu ono te nwe du m'oo onye lanu, wafuru nu.

²⁹ Obenu le ndu Izurelu jeru ije l'alij okponku sweta eze enyimu ono. Mini eze enyimu ono akpa l'o bu upho-mkpuma; vudo ephe l'eka-utara; me l'eka-ibyita. ³⁰ Mboku ono be Ojejoje dzofutaru ndu Izurelu l'eka ndu Ijiputu. Ndu Izurelu aphua ndu Ijiputu l'eke ephe nwushihuru; dabutsuaru le mgbogidi enyimu. ³¹ Ndu Izurelu aphua egbe ike, Ojejoje gude mekputa ndu Ijiputu; tsulaha Ojejoje egvu; bya ekweta nk'iya; me ke nwozi iya, bu Mosisu.

Egvu Mosisu

15 Ya ndono; Mosisu; me ndu Izurelu agua egvu-a nu Ojejoje; su:

Ya a-gu egvu nu Ojejoje;
ke l'o koshiwaru l'o ha nshinu.
Inya; me ndu agba iya nu;
b'o nwuru ye l'eze enyimu.

² O bu Ojejoje bu agburu-ehu mu;
buru onye mu agu-ku l'egvu.

O bu iya bu onye dzofutaru mu nu.
O bu iya bu Nchileke mu;
mu a-jaje iya ajaja.

O bu iya bu Nchileke nna mu;
mu a-ndu apali epha iya eli.

³ Ojejoje bu soja.

Oo Ojejoje bu epha iya.

⁴ Ugbo-inya Fero ye le ndu soja iya;
b'o nwuru ye l'eze enyimu.

Ndu, katsua mma
le ndu ishi ugbo-inya Fero;
be mini rigbushiru
le Eze Enyimu Uswe.

⁵ Ebo mini riru ephe;
ephe aburu tubukungu
l'ohu-mini l'o bu mkpuma.

⁶ Eka-utara ngu nggube Ojejoje;

bẹ agburu-ẹhu,
 nọ iya nọ dọ biribiri.
 Ẹka-utara nggube Ojejoje;
 bẹ gweru ndu ọhogu ngu ogwe uji.
⁷ I gude ọdu-biribiri ngu,
 ha nshinu kwatsushia ndu
 wu-lihuru nọ; tso ngu okfu.
 Nggū ahaa oke
 ẹhu-eghughu ngu,
 enwu l'ọ bọ ọku;
 yọ bya etsua ẹphe
 l'ọ bọ ẹsua ọkponku.
⁸ Ọ bọ ume b'i ziru;
 eze ẹnyimu akọo ogiji.
 Utso ono akfuru l'ọ bọ ọpho-mkpuma.
 Ebo mini ahukoo l'ọhu eze ẹnyimu.
⁹ Ndu ọhogu saru nsasa; sọ:
 "L'ẹphe a-chi ayi; gude ayi.
 L'ẹphe e-ke iphe ayi;
 gude ayi mee ẹge dọ ẹphe mma.
 Ẹphe a-mi ogu-mbeke ẹphe
 gude gbushia ayi."
¹⁰ Obenu l'i tọru ume;
 eze ẹnyimu atuko ẹphe rigbushia.
 Ẹphe aburu túbukungu
 l'eze ẹnyimu l'ọ bọ
 ọta-njele.
¹¹ ?Nanu agwa, aturu
 nggube Ojejoje?
 "Bọ onye dọ l'ọ bọ nggu?
 Ẹge i dọ-be nsọ dọ biribiri.
 Ẹge i dọ-be akpabiri adu egvu.
 Iimeje iphe, dọ biribiri.
¹² Ẹka-utara ngu b'i machiru;
 mgboko abya atuko
 ndu ọhogu ayi lee.
¹³ "Ndu i gbafutaru;
 bẹ ii-gude n-yemobu ngu; dua.
 Yọ bọru l'ẹke ono,
 i bu, dọ nsọ ono;
 bẹ ii-gude agburu-ẹhu ngu
 durua ẹphe.
¹⁴ Iphe bọ mbakeshi,
 nuru iya nọ; bẹ egvu e-ru l'ẹhu.
 Egvu e-gude ndu Filisutiya.
¹⁵ Ndu achị ndu Édọmu;
 bẹ meji a-tọfu.
 Ẹhu anmaa ndu ishi
 Móabu anmanma.
 Ndu Kénanu erushihu.
¹⁶ Ọtsu egvu;
 mẹ ẹhu-anmanma e-gude ẹphe.
 Yọ bọru agburu-ẹhu,
 nọ ngu l'ẹka-utara;

bẹ ii-gude mee t'ẹphe
 dabutsuaru l'ọ bọ mkpuma;
 gbururu jeye teke ndu kẹ
 nggube Ojejoje a-wu-sweta;
 mbu ndu ono, i gbafutaru l'ohu,
 ẹphe shi bọru ono.

¹⁷ Ii-dubata ẹphe;
 bya eye ẹphe l'ugvu nke ngu;
 mbu ẹke nggube
 Ojejoje ọturu t'ọ bọru ufu ngu;
 mbu ọlo, dọ nsọ ọphu
 i gude ẹka ngu kpua.

¹⁸ Ọ bọ nggube Ojejoje a-buru eze
 gburu jeye lẹ gbururu."

¹⁹ Teke inya Fero; mẹ ugbo-inya iya; mẹ ndu agbaru
 iya inya bahuru l'eze ẹnyimu ono bẹ Ojejoje vuturu mi-
 ni ono byabẹ ẹphe. Obenu lẹ ndu Ízurelu jeru ije l'alí
 ọkponku sweta eze ẹnyimu ono. ²⁰ Ya ndono; Miriya-
 mu, bọ nwanyi, ekfuchiru Nchileke, bọ nwunne Éronu
 abya ewota nkwa; unwanyi l'ẹphe ha awu-tsuru iya;
 l'aku nkwa; l'ete iya etete. ²¹ Miriyamu l'aguru ẹphe
 egvu ono; l'asuje:

"Unu gwa egvu nọ Ojejoje;
 kẹ l'ọ koshiwaru l'ọ ha nshinu.
 Inya yele ndu agba iya nọ
 b'ọ nwuru ye l'echi eze ẹnyimu."

Mini Mára; mẹ Élimu.

²² Tọ dọ iya bọ; Mosisu eshi lẹ Eze Ẹnyimu Uswe dua
 ndu Ízurelu; bahu l'echi-egu Shu. Ẹphe ejee ije abali
 ẹto l'echi-egu; ẹphe ta phu mini. ²³ Ẹphe erua Mára;
 ẹphe ta dọ ike ngua mini iya; kẹle mini ono atso ile. Ọ
 bọ iya kparu iphe, a guru ẹke ono Mára. ²⁴ Ẹphe
 agulaaharu Mosisu aphu; sọ iya: "Bọ ngunu bẹ ẹphe
 a-ngu?"

²⁵ Ya ndono; Mosisu araku Ojejoje. Ojejoje abya
 ekoshi iya mkpirikpi oshi. Yo wota iya chee lẹ mini ono.
 Mini ono atsolahaa utso-mini.

Ọ kwa l'ẹke ono bẹ Ojejoje turu ekemu nọ ẹphe; bya
 atooru ẹphe okpa iya. Yọ bukwaruphu l'ẹke ono b'ọ
 nọdu data ẹphe. ²⁶ Ojejoje asu ẹphe: "Ọ -buru l'unu
 ngaberu nchi l'okfu yẹbe Ojejoje, bọ Nchileke unu;
 l'eme iphe, vudo nhamunha l'enya iya; ọ -buru l'unu
 anga nchi l'iphe, ya sọru t'unu meje; l'etso iphe, ya
 tọru okpa sọ t'unu tsoje; b'ẹ tọ dukwa ẹjo iphe-ememe
 ono, ya gude byakfuta ndu Íjiputu ono, ya egude
 abyakfuta unu; kẹ l'ọ bọ yẹbedua bọ Ojejoje: onye
 emeje unu t'unu ka mma l'iphe eme unu."

²⁷ E metsua; ẹphe abya ejerua Élimu; ẹke ọgba-mini
 iri l'ẹbo nọ; ukporo nkfu ẹto lẹ nkfu iri anọdu iya. Ẹphe
 abya akpọbe ọlo-ékwa ẹphe lẹ mgboro mini ono.

Mana; mę òkwà

16 Ndu Ízurelu l'ẹphe ha awụfu lẹ Élimu; bya erua echi-ẹgu Sinu, nọ lẹ mgbaku Élimu yẹle Ugwu Sáyinayi lẹ mbọku, ọnwá k'ẹbo gbaru abalí iri l'ise l'ẹphe shitsulephu l'alí Íjiputu lufuta. ² Ẹphe l'ẹphe ha agulahaaru Mósísu yẹle Éronu aphụ l'echi-ẹgu ono; ³ sụ ẹphe: "Ndege Ojejoje gude ẹka iya gbushia ẹphe l'alí Íjiputu; mę ẹhu akakwa ẹphe mma! Ẹke ono bę ẹphe anọ-pheje ite-anụ mgburumgburu; l'eriji ẹpho. Obenu l'unu chífutaru ẹphe bya edobe l'echi-ẹgu l'ẹke-a t'unu kpọ-gbushia ẹphebe igwe ọha-a l'ẹgu."

⁴ Ojejoje asụ Mósísu: "Ya e-shi l'imigwe chیارu unu nri l'ọ bụ mini. Ndu Ízurelu a-lufutaje mbọku-mbọku bya ekpota ọphu e-dzuru ẹphe eriri kę mbọku ono. Ya e-shi ẹge ono data ẹphe; maru: ?mę ẹphe e-kweta-a meje iphe, ya tųru ẹphe l'ekemu. ⁵ O -rua mbọku k'ishingu; ẹphe eshia ọphu ẹphe kpotaru. Mbọku ono bę ẹphe e-kpota iya t'ọ ha l'ọ bụ ọphu ẹphe ekpotaje-hawa mbọku ọdo ugbo labụ."

⁶ Tọ dụ iya bụ; Mósísu yẹle Éronu asụ ndu Ízurelu l'ẹphe ha: "L'urenyashi-a bę unu a-phụ l'ọ bụ Ojejoje bụ onye dufutaru unu l'alí Íjiputu. ⁷ O -rua l'utsu bę unu a-phụ ọdu-biribiri Ojejoje; kę l'ọ nųwaru aphụ, unu agụ ekpu iya. ?Bụ onye bę ẹphebedua bụ; ọphu unu a-nọ-du aguru ẹphe aphụ?" ⁸ Mósísu asụkwaphu: "Unu a-maru l'ọ bụ Ojejoje l'oswiya teke ọo-nụ unu anụ, unu a-ta l'urenyashi-a; nụ unu nri, e-dzu unu eriri l'utsu; kę l'ọ nųwaru aphụ, unu guru kpua ya. ?Bụ onye bę ẹphe bụ? Ẹ tọ kwa ẹphebedua bę unu aguru aphụ; ọ kwa Ojejoje bę unu aguru iya!"

⁹ Mósísu asụ Éronu: "Kfuru ndu Ízurelu l'ẹphe ha t'ẹphe tuko bya Ojejoje l'ifu; kę l'ọ nųwaru kę aphụ, ẹphe agụ."

¹⁰ Éronu ekfukwadia eyeru ndu Ízurelu l'ẹphe ha; ẹphe aghaa ẹnya l'echi-ẹgu; phụ ọdu-biribiri Ojejoje l'ẹke ọ charu phoo l'urukpu ono, kpuru rogbodongu ono.

¹¹ Ojejoje asụ Mósísu: ¹² "Lẹ ya nųwaru aphụ, ndu Ízurelu agụ. Kfuru ẹphe l'ẹphe a-ta anụ lẹ nchi-ejihi. O -rua l'utsu; e gude nri nụ-jia ẹphe ẹpho; k'ọphu ẹphe a-maru l'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe."

¹³ Yo be l'urenyashi ono; òkwà abya atụko ọdu ndu Ízurelu ono dzuru. A lufuta l'utsu; iji adashíwa; dzuru ẹke ono mgburumgburu. ¹⁴ Iji ono akorohulephu; yo nweru nwa iphe, wushiru l'alí l'echi-ẹgu ono, dųgbaa yeriyeri; bya adụ l'ọ bụ iji, oyi meru; yọ nmakọo anmakọ. ¹⁵ Ndu Ízurelu aphụ iphe ono; jilaha ibe ẹphe; sụ: "Bụ ngunu ndọ-ọ?" Kę l'ẹphe te shihadua maru iphe ọbu.

Mósísu asụ ẹphe: "Ọo nri, Ojejoje nųru unu t'unu ria.

¹⁶ Ọwaa ekemu, Ojejoje tųru ndọ-ọ: 'Onyenonu e-

kpotaje ọphu e-dzuru iya nụ. Ndu, bu l'ulo-ẹkwà unu bę unu e-kpotajeru ogbonga lanụ ogbonga lanụ.' "

¹⁷ Ya ndono; ndu Ízurelu emee ya ẹge e kfuru ẹphe. O nweru ndu ọphu kpotaru nshinu; nweru ndu ọphu kpotaru nwanshi. ¹⁸ E metsua; ẹphe egude ogbonga gbaa ya; onye kpotaru nshinu; te kpoghatadu; ọphu onye kpotaru nwanshi; 'ekpopetakwanu. Onyenonu kpotaleruphu ọphu dzuru iya nụ.

¹⁹ Mósísu asụ ẹphe: "T'ẹ b'ọ nwekwa onye e-dobe nk'ia t'ọ rua l'utsu."

²⁰ Obenu l'ọ nwelerua ndu ọphu ẹ-ta ngabeduru Mósísu nchi; haphodo nk'ẹphe dobe; yọ nọdu lufuta l'utsu. A lufutashia l'utsu; ẹhonwu ejiwa iya ejiji; yo shikwaphu nshi. Ẹhu eghulaha Mósísu eghughu lẹ k'iphe ono, ẹphe meru ono.

²¹ Utsu mbọku-mbọku; onyenonu eje ekpota ọphu e-dzuru yẹle ndibe iya eriri. Anwụ chishidelephu ike; ọphu phoduru l'alí azashíhu. ²² Yo rua mbọku kę ishingü; ẹphe ekpota ọphu ha l'ọ bụ ọphu ẹphe ekpotaje ugbo labụ; onye lanụ ogbonga labụ. Ndu ishi ndu Ízurelu abya ekfuaru iya Mósísu. ²³ Yọ sụ ẹphe: "Ọwaa ekemu, Ojejoje tųru ndọ-ọ: 'Echile bụ eswe Sábaturu; mbụ mbọku ọtu-ume, dụ nsọ kę Ojejoje. Ọo ya bụ; unu ghee iphe, dụ unu kę egheghe; shia, iphe dụ unu kę eshishi ntanụ. Unu edobe ọphu ghuduru nụ jeye l'utsu.' "

²⁴ Ẹphe ahaa ya; yọ bọo nchi, bụ ẹge Mósísu kfuru ẹphe; too shi nshi; ẹhonwu ta la iya. ²⁵ Mósísu asụ ẹphe: "Unu ria ono ntanụ; kele ntanụ bụ mbọku ọtu-ume kę Ojejoje. Ẹ to nwekwa nri, unu a-phụ l'etezi ntanụ-a. ²⁶ Unu e-kpotaje nri ono abalí ishingü; ọle mbọku k'ẹsaa, bụ mbọku ọtu-ume b'ẹ tọo nọdu."

²⁷ Ọle o nwelerua ndu tųgburu lẹ mbọku k'ẹsaa jeshia okpota nri ono; to nwe ọphu ẹphe phuru. ²⁸ Ojejoje asụ Mósísu: "Bụ teke ole bę unu a-jikabe ome ekemu iya; mę l'okfu iya? ²⁹ Nyatakwa l'ọo Ojejoje bę nųru unu mbọku ọtu-ume. Ọo ya meru iphe ọobuje: o -rua mbọku k'ishingü; yọ nụ unu nri, e-dzuru unu abalí ẹbo. O -rua mbọku k'ẹsaa; tẹ onyenonu nọdujelephu l'ẹke ọ nọ. T'ẹ b'ọ nweshi onye a-lufuje alufu." ³⁰ Tọ dụ iya bụ; ndu ono atụa ume lẹ mbọku k'ẹsaa ono.

³¹ Ndu Ízurelu ekua nri ono mana. Ọocha ụcha l'ọ bụ akpuru koriyanda; l'atsọ l'ọ bụ ẹcha mbeke, e gude manụ-ẹngu mee. ³² Mósísu asụ: "Ọwaa iphe, Ojejoje ekfu: 'Unu kpota ogbonga mana lanụ doberu ọgbo ọphu nọ l'ifu; k'ọphu ẹphe a-phụ nri, ya nųru unu t'unu ria l'echi-ẹgu; teke ya dufutaru unu l'alí Íjiputu.' "

³³ Ya ndono; Mósísu asụ Éronu: "Wota ite; kporu ogbonga mana lanụ ye iya. Dobe iya Ojejoje l'ifu; t'ẹ doberu iya ọgbo ọphu nọ l'ifu."

³⁴ Éronu eworu iya dobe l'ifu Okpoko Ekemu, bukwanu iya bụ ẹge Ojejoje kfuru iya Mósísu. ³⁵ Ndu Ízurelu eria mana ono ụkporo afa labụ; gbururu jeye

ephe ejerua alị ẹke e bu ebubu. Mbụ l'ephe riru mana gbururu jeye ephe erua l'ókè-alị Kénanu.

³⁶ Ogbonga lanụ bụ oke lanụ l'ụzo iri l'iphe jiru efere nkwo-ẹka.

Mini, shi lẹ mkpuma

17 Ndu Ízurelụ l'ephe ha awụ-lihu l'echi-egu Sinu tughua; ephe -shi l'ibiyi ọwaa; ephe abahụ l'ibiyi ọphu; ege Ojejoje ziru ephe. Ephe eje adọ lẹ Réfidimu. Obenu lẹ mini ta nọdu l'ẹke ono, ephe a-ngụ. ² Ya ndono; ephe abalahaaru Mósisi mba; sụ iya t'ọ nụ ephe mini t'ephe ngua.

Mósisi asụ ephe: “?Bụ ngunu bẹ unu abaru iya mba? ?Bụ ngunu kparu iphe unu adata Ojejoje adata?”

³ Obenu lẹ mini wataru ọgu ndu Ízurelụ; ephe agụlahaaru Mósisi aphụ; sụ iya: “?Bunua ngunu kparu iphe i dufutaru ayi; ayi l'unwu ayi; mę elu ayi l'alị Íjiputu bya edobe ayi t'egu mini gbushia ayi?”

⁴ Tọ dụ iya bụ; Mósisi araku Ojejoje; sụ iya: “?Bụ ngunu bẹ ya e-me ndu-a; kę l'ephe a-byaakwa iya ọtu mkpuma.”

⁵ Ojejoje asụ Mósisi: “T'o vuta ụzo tẹ ndu Ízurelụ tsoru iya l'azụ. T'ọ haru ndu bụ ọgurennya Ízurelụ duta; yo wota mgboro ono, o chiru lẹ Ẹnyimu Náyilụ ono gude jeshia. ⁶ Ya e-vudo ngu l'ifu lẹ mkpuma Hórebu. Teke i ruru ẹke ono; nggu echia mgboro ono lẹ mkpuma ono. Mini, ndu Ízurelụ a-ngụ e-shi iya-a gbalahaa.” Mósisi abya emee ege ono l'ifu ndu bụ ọgurennya ndu Ízurelụ ono. ⁷ Yọ bya agụ ẹke ono “Masa;” gụkwaa ya phụ “Meriba;” kęle ndu Ízurelụ swọru ụswo; bya adata Ojejoje; sụ: “?Ayi lẹ Ojejoje nọ-ọ; t'ọ bụ ibagha?”

Aalụ-gbu ndu Amalẹku

⁸ Ndu Amalẹku abya etso ndu Ízurelụ ọgu lẹ Réfidimu. ⁹ Mósisi asụ Jóshuwa: “Haru unwoke ayi fọta t'unu je awọta ndu Amalẹku ọgu. Echile bẹ ya e-gude mgboro Ojejoje l'ẹka je evudo l'eli ugvu.”

¹⁰ Tọ dụ iya bụ; Jóshuwa eje awọta ndu Amalẹku ọgu ege Mósisi ziru iya. Mósisi; Éronu; mę Huru enyihu eli ugvu; je anọdu l'ọnungonu iya. ¹¹ Yọ bụje; Mósisi chilia ẹka imeli; ndu Ízurelụ emukputalahaa. Teke ọ chizitaru ẹka; ndu Amalẹku emekputalahaa. ¹² A nọnyaa; ẹka atsuhu Mósisi ume; ephe apata mkpuma; doberu iya; yọ nọdu anọdu. Éronu; mę Huru abya apalia ya ẹka imeli; onye lanụ l'ẹka-utara; onye ọphu l'ẹka-ibiyita. Ya ndono; ẹka anọdule iya phụ l'imeli ege ono gbururu jeye l'enyanywu-arịba. ¹³ Yọ bụru iya bụ lẹ Jóshuwa phę emekputa ndu Amalẹku.

¹⁴ Ya ndono; Ojejoje asụ Mósisi: “Dee iphe-a l'ekwo t'ọ bụru iphe, ee-gudeje nyata iya. Nggu emekwaaphu tẹ Jóshuwa maru lẹ ya e-me tẹ ndu Amalẹku chihu lẹ mgboko; t'ẹ ba nyatajẹhe ephe.”

¹⁵ Mósisi abya akpua ęnya-ngweja; gụ ya “Ọ kwa Ojejoje bụ onye emeje tẹ ẹka mu kangoo l'ọgu.” ¹⁶ Yọ sụ: “Lẹ ya gụru iya ẹpha ono; kęle a chi-liru ẹka kfururu nụ Ojejoje l'aba-eze iya. Ojejoje a-nọdulephu etso ndu Amalẹku ọgu; tsube l'ogbo rua l'ogbo.”

Jeturo akpakfuta Mósisi

18 Ya ndono; Jeturo, bụ onye agwajeru ndu Mídiya iphe, bụkwaphu nna nyee Mósisi; abya anukota k'iphemiphe ọbule, Nchileke meshiru Mósisi; mę ndu nk'iya, bụ ndu Ízurelụ; ọwaa ege Ojejoje gude dufuta ephe lẹ Íjiputu.

² Teke Mósisi dularu nyee ya; mbụ Zipora lẹ kę nna nyee ya, bụ Jeturo; bę Jeturo nabataru nwanyi ono; ³ waa unwu iya unwoke labụ. Onye lanụ bę ẹpha iya bụ Geshomu; kęle Mósisi sụru lẹ ya bụ onye laru alala l'alị ndu ọhodo. ⁴ Onye ọphu bę ẹpha iya bụ Eliyéza; kę l'ọ sụru l'ọ bụ Nchileke nna iya bụ onye yeru iya ẹka. Ọ dzofutaru iya tẹ Fero be gbu iya.

⁵ Jeturo, bụ nna nyee Mósisi duru unwu Mósisi; mę nyee Mósisi ọbu byakfuta iya l'echi-egu l'ẹke ọ kpọberu ụlo-ékwa l'iku ugvu Nchileke. ⁶ Jeturo zi-hawaru t'e je asụ iya: “Lẹ yębe Jeturo, bụ nna nyee ngu bę dukwa nyee ngu; waa unwegirima ngu l'abya.”

⁷ Tọ dụ iya bụ; Mósisi agba iya ndzuta; bya ebyishi ikpere; nmaa ya akpa. Ephe ekeletsua; bahushia l'ulo-ékwa Mósisi. ⁸ Mósisi akokotaru nna nyee ya ono kę iphemiphe ọbule, Ojejoje meru Fero waa ndu Íjiputu l'okfu ẹhu ndu Ízurelụ; ọwaa kę iphe-ẹhuka, ephe jekotaru l'uzo; mę ege Ojejoje gude dzofuta ephe.

⁹ Ẹhu atsọ Jeturo ẹna l'ọ nuru kę iphe, dụ mma, Ojejoje mekotaru ndu Ízurelụ; dzofuta ephe l'ẹka ndu Íjiputu. ¹⁰ Yọ sụ tẹ ajaja buri kę Ojejoje, bụ onye nafutaru ngu l'ẹka ndu Íjiputu yęle ẹka Fero; mbụ onye nafutaru ndu Ízurelụ l'ẹka ndu Íjiputu. ¹¹ Nta-a bę ya maru lẹ Ojejoje bę kakọta agwa l'ọ ha nshinu. Kę l'ọ bụ ndu nmaru ndu Ízurelụ kulakula b'ọ meru iphe-a. ¹² Ya ndono; Jeturo, bụ nna nyee Mósisi abya egwooru Ojejoje ngweja-ukfururu; gwokwaaru iya phụ ngweja ọdowaru. Éronu eduta ndu bụ ọgurennya Ízurelụ bya; ephe lẹ Jeturo eria nri l'ifu Nchileke.

Aafọta ndu e-kpeshijeru ndu Ízurelụ okfu

¹³ Yo rua echile iya; Mósisi abya anọdu l'oshi iya; kpelahaaru ndu Ízurelụ ikpe. Ephe anọ-phee ya mgburumgburu shita l'utsu jeye l'urenyashi. ¹⁴ Nna nyee Mósisi aphụ iphe, Mósisi emeru ndu Ízurelụ; bya aji: “?Bụ ngunu bę iimeru ndu Ízurelụ ege-a? ?Bụ ngunu kparu iphe ọ bụ nggubedua nwęnkinyi ngu bụ onye ikpe; ndu-a l'ephe ha abya anọ-phe ngu mgburumgburu shita l'utsu jeye l'urenyashi?”

¹⁵ Mósisi asụ iya l'iphe kparu iya nụ kwa l'ephe abya-je iya ọkpata ishi iphe, bụ uche-obu Ojejoje. ¹⁶ Teke ọ

bụ l'ọo okfu adaru ẹphe; ẹphe ewotaru iya ẹya; ya edoshiaru iya ẹphe; karu ẹphe iphe, Ojejoje tọru ọkpa sụ t'e tsoje; waa ekemu iya.

¹⁷ Nna nyee Mosisu asụ iya: "L'ẹge iime iya ta dukwa mma. ¹⁸ Ọ kwa egbugbu bẹ nggubedua; waa ndu ono, awu-kfutaje ngu nū ono egbu onwunu. Ozi ono karikwaru ngu ẹka; ẹ tii jekotakwa iya nwenkinyi ngu.

¹⁹ Ngabe nchị tẹ ya kpọ-ziaru ngu ụzo ẹge ii-meje iya. Tẹ Ojejoje swikwaru ngu. Ọ bụ nggubedua a-nọ-chi ẹnya ndu-a l'ifu Nchileke. Ii-wotaje iphe, adaru ẹphe dooru iya. ²⁰ Zia ẹphe iphe, Ojejoje tọru ọkpa sụ t'e tsoje; ọwaa ekemu iya; nggu ekoshi ẹphe ụzo, ẹphe e-tsoru; mę iphe, gbaru ẹphe l'ememe. ²¹ Nggu abya eshi lẹ ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha fọta ndu ike dụ; ndu atsụ Nchileke egvu; ndu e gude ire ẹphe ẹka; bya aburu ndu ẹ te eridu nggolazu. Shi l'ẹphe fọta ndu a-buru ndu ishi unu madzụ labụ l'ụkporo madzụ iri iri; ndu a-buru ndu ishi ụkporo ụmadzu ise ise; ndu a-buru ndu ishi ụkporo madzụ ẹbo l'iri iri; mę ndu ọphu a-buru ndu ishi ụmadzu iri iri. ²² Fọta ẹphe t'ẹphe doshijeru ndu Ízurẹlu okfu tekenteke. Okfu ọphu dụ nphe; ẹphe edoshia ya l'onwẹphe. Okfu ọphu shihuru ike; ẹphe ewotaru ngu iya. Ono bụ ẹge -bụ; unu -mee ya; ivu iya akaru ngu lẹ nphe; kẹ l'unu l'ẹphe tukuror evu iya. ²³ I -mee ya ẹge ono, bukwanu ẹge ọ bụ uche-obu Nchileke bẹ ịi-dukwa ike vua ivu ẹra ono. Teke ndu ono a-nọdu ala; ẹphe egude ẹhu-otso-ena l'ala."

²⁴ Mosisu anụ iphe nna nyee ya kfuru; bya emekota iphe ono, o kfuru ono. ²⁵ Yọ bya eshi lẹ ndu Ízurẹlu fọta ndu ike dụ; bya emeshia ẹphe ndu ishi ndu dụ unu labụ l'ụkporo iri iri; mę ndu ishi ndu dụ ụkporo ise ise; mę ndu ishi ndu dụ ụkporo ẹbo l'iri iri; ọwaa ndu ishi ndu dụ iri iri. ²⁶ Yọ buru ẹphe anọduje edoshiru ndu Ízurẹlu okfu. Okfu ọphu shihuru ike; ẹphe ewojeru iya Mosisu. Okfu ọphu dụ ntse; ẹphe edoshia ya l'onwẹphe.

²⁷ Ya ndono; Mosisu ahaa nna nyee ya ono; yọ lashia alị iya.

Ugву Sáyinayi

19 Yo be mbọku, kwe ndu Ízurẹlu ọnwa ẹto gędegede; k'ọphu ẹphe shi lẹ Íjiputu wufuta; ẹphe abyaruta echi-ẹgu Sáyinayi. ² Ẹphe eshi lẹ Réfidimu bya erua echi-ẹgu Sáyinayi; bya akpọbe ụlo-ék-wà ẹphe l'ẹke ono l'ọkpa ugву ono.

³ Mosisu enyihu eli ugву ono nyikfu Nchileke. Ojejoje abya l'ugву ono kua ya; sụ iya: "Ọwaa iphe, ii-zi ndu ọnu-ọlu Jékọpu; mbụ iphe, ii-kfuru ndu Ízurẹlu: ⁴ 'Unubedua l'onwunu phuru iphe, ya meru ndu Íjiputu; mę ẹge ya gude hee unu l'ọ bụ ugo, he nwa iya; hekfuta onwiya. ⁵ Ọ -buru l'unu ngaberu iya nchị; bya edobe ọgba-ndzụ iya bẹ unu a-buru òkè-iphe, duru iya iche l'iphe bụ mbakeshi. A makwaru-a lẹ mgboko l'ọ ha bụ

nk'ia; ⁶ ọle unu a-buru iya alị-eze ndu achijeru Nchileke ẹja; buru mba, dụ nsọ. Ono iphe, ii-kfuru ndu Ízurẹlu ndono."

⁷ Tọ dụ iya bụ; Mosisu abya alaphu azụ; bya ekukoo ndu bụ ọgurenya ndu Ízurẹlu; bya atuko iphemiphe ọbule ono, Ojejoje ziru iya t'ọ kfuwa ono; kfukotaru ẹphe. ⁸ Ndu Ízurẹlu atuko zụa mgbede; sụ: "L'iphe, bụ iphe Ojejoje kfuru bẹ ẹphe e-mekota." Mosisu abya egude ọnu, ẹphe yeru jekfushia Ojejoje ọdo.

⁹ Ojejoje asụ Mosisu: "Lẹ ya a-nọdu l'urukpu, jihuru kpalungu byakfuta ngu; k'ọphu ndu Ízurẹlu a-nọdu anụ ẹke, ya ekfu eyeru ngu; bya achiru ụkfu kwęe ngu."

Mosisu abya ekfuaru Ojejoje k'ọnu, ẹphe yeru.

Odobе ndu Ízurẹlu nsọ

¹⁰ Ojejoje asụ Mosisu: "T'ọ jekfu ndu Ízurẹlu je edoo ẹphe nsọ ntanụ yẹle echile. Yo kfuaru ẹphe t'ẹphe saa uwe ẹphe asasa. ¹¹ O -rua mbọku k'ẹto; t'ẹphe kwakọbe-gewa; kẹle mbọku ono bẹ Ojejoje e-nyizita; nọdu lẹ Ugву Sáyinayi; ndu Ízurẹlu aphukota iya l'ẹphe ha. ¹² Kpaaru ẹphe oke l'ugву ono mgburumgburu. Kfuaru ẹphe: 'T'ẹphe letakwa ẹnya tẹ ọkpa ẹphe be erukwa lẹ mgboro ugву ono; k'ọphu ọ buru kẹ onyihu iya enyihu. Onye ẹhu iya rutaru l'ugву ono bẹ ee-gbukwa egbugbu. ¹³ T'a tų-gbukwaa onye ọbu lẹ mkpuma; m'ọ bụ gbagbua ya l'arwa. T'ẹ b'e denyikwa iya ẹka. Ọ -buru madzụ; buru anụ; t'ẹ b'e kwekwa t'ọ nọdu ndzụ.' Ọ bụlephu teke e gburu ụpyoku; ẹphe ejeshia l'eli ugву ono."

¹⁴ Mosisu eshitsulephu l'eli ugву ono nyifuta byakfuta ndu Ízurẹlu; bya edoo ẹphe nsọ t'ẹphe duru Nchileke iche; ẹphe bya asashia uwe ẹphe. ¹⁵ Yọ sụ ẹphe l'ọ -rua mbọku k'ẹto; t'ẹphe kwakọbe-geekwa onwẹphe. T'ẹ b'ọ dukwa ẹphe onye e-jekfu nwanyi!

Mosisu enyikfu Nchileke l'ugву Sáyinayi

¹⁶ Yo be l'utsu mbọku k'ẹto ono; ebemu awata ekuku; egbe-igwe l'agba; urukpu, jihuru kpalungu atso-kputa eli ugву ono. Ọda ụpyoku, shi l'ugву ono l'ada l'adashi ike. Onyemonye ọbule; l'ọdu ndu Ízurẹlu ono anmalahaa kpakpakpa. ¹⁷ Mosisu abya edufuta ẹphe l'ọdu ndu Ízurẹlu ono; t'ẹphe byakfuta Nchileke. Ẹphe eje evudo l'ọkpa ugву ono. ¹⁸ Ẹnwuru-ọku achiko Ugву Sáyinayi nata; kẹle Ojejoje gude ọku nyifuta lẹ Ugву Sáyinayi ono. Ẹnwuru-ọku ono akpulephu tųu l'ọ bụ ẹke a kpọberu ọku icheku. Ugву ono l'ọ ha anmakota jijiji l'anmashi iya ike. ¹⁹ Ọda ụpyoku ono l'aka nshinu aka-ka l'ẹje; Mosisu l'ekfu okfu; aanụ olu Nchileke l'ẹke ookfu eyeru Mosisu.

²⁰ Ojejoje enyizita l'eli Ugву Sáyinayi ono; bya ekua Mosisu t'ọ nyikfuta iya l'eli eli ugву ono. Mosisu enyikfushia ya eli ugву ono. ²¹ Ojejoje asụ iya t'ọ nyizita l'alị

je anmaaru ndu Ízurèlu ókwa t'èphe ba akpahè ụzo t'èphe phụ Ojejoje; òdumeka; bẹ èphe a-dukwa l'igwe bụru kpurupyata. ²² Mbụkponu ndu achijeru Nchileke èja, eme t'èphe byakfuta yèbe Ojejoje ntse bẹ e-do onwèphe nsò t'èphe dūru iya iche; òdumeka bẹ ya a-nụkwa èphe aphụ.

²³ Mòsisu asụ Ojejoje: "Ndu Ízurèlu te enyihukwa Ugwu Sáyinyinai; kẹ l'ì tūru ayi ekemu sụ t'ayi dobe ugwu ono nsò; tẹmanu ayi akpaa ya oke gbaphee mgburumgburu."

²⁴ Ojejoje asụ iya: "Nyizita l'alì je eduta Èronu tẹ nggu l'iya yìru. Óle be ekwekwa tẹ ndu achijeru Nchileke èja; mẹ ndu Ízurèlu òdo sweta èke ono nyikfuta yèbe Ojejoje; òdumeka bẹ ya a-nụkwa èphe aphụ."

²⁵ Mòsisu enyizita bya ekfuaru ndu Ízurèlu iphe, Ojejoje kfururu.

Ekemu iri, shi l'èka Nchileke

20 Ojejoje abya ekfukota iphe ono l'ò ha; sụ:

² "Ò bụ yèbedua bụ Ojejoje, bụ Nchileke unu; onye dufutaru unu l'alì Íjiputu; mbụ alì ono, unu shi bụru ohu ono.

³ "Ba adukwa iphe ìi-baru èja; gbahaa yèbe Nchileke kpurumu.

⁴ "Be emetakwaru onwongu ntèkpe, e meru; yò dū l'ò bụ iphe, nò l'imigwe; m'ò bụ òphu, nò lẹ mgboko; m'ò bụ iphe, bu lẹ mini-ime-alì. ⁵ Ba abakwaru iphe òphu èja; òphu i jekwaru iya ozi; kẹle yèbe Ojejoje, bụ Nchileke unu ekokwa okopho. Ya anuje ndu kporu iya ashì aphụ k'èjo iphe, èphe meru iya; shi iya nua ụnwu èphe aphụ; nua ya ụnwu nwa èphe; nua ya ụnwu nwanwanwanwa èphe. ⁶ Obenu l'iphe bụ ndu yeru iya obu; l'eme iphe, ekemu iya kfururu; bẹ ya emejekwanu t'obu, ya yeru èphe bụru o-je-lẹ-nwanwa.

⁷ "Be ekukwa èpha yèbe Ojejoje, bụ Nchileke unu kẹ mkpẹ. Kẹle yèbe Ojejoje ta ahakwa ndu eme ège ono; tẹ ya ba nụ èphe aphụ.

⁸ "Nyatajèkwa mee mbòku òtu-ume t'ò dū nsò.

⁹ Ujiku ishingu; bẹ ii-seje akanya; jee ozi ngu. ¹⁰ Obenu lẹ mbòku k'èśaa, bụ mbòku òtu-ume kẹ yèbe Ojejoje, bụ Nchileke unu. T'è b'ò dukwa ozi, ii-jeje mbòku ono. Òphu i kwekwa t'ụnwegirima ngu; ndu òphu ì gbaru ohu; elu ngu; jeye lẹ ndu òphu laru alala, bu lẹ nke ngu; jee ozi mbòku ono. ¹¹ Kẹ l'ò bụ ujiku ishingu; bẹ yèbe Ojejoje meru igwe; bya emee eliphe yèle eze ènyimu; mẹ iphemiphe òbule, nò iya nù. Yo be mbòku k'èśaa; ya atuta ume. Yò bụru iya kparu iphe yèbe Ojejoje gòru ònu-òma nù mbòku òtu-ume; bya emee ya; yò dū nsò.

¹² "Kwabejekwa nne lẹ nna ngu ugwu; k'òphu ìi-ka nka l'alì ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya unu anunu ono.

¹³ "Be egbukwa òchi.

¹⁴ "Be erikwa ogori.

¹⁵ "Be ezikwa iphura.

¹⁶ "Be ebobekwa madzụ ibe ngu ibo.

¹⁷ "Be ejikwaru madzụ ibe unu ijimènya l'ùlo iya; m'ò bụ lẹ nyee ya; ohu, ò gbataru agbata; elu iya; məkpo iphe, bụ iphe o nweru enweru l'ò ha." †

¹⁸ Ndu Ízurèlu aphụlephu egbe-igwe ono; mẹ ebemu ono; nua òda ụpyoku ono; bya aphụ ènwuru-òku, shi l'ugwu ono akpūshi; èhu anmahu èphe anmanma l'èke èphe atsụ egwu. Èphe evudo ote-ènya; ¹⁹ sụ Mòsisu t'ò kfujeru yeru èphe yèbedua l'onwiya; l'èphe a-ngabèjee nchì. Tẹ Nchileke be ekfukwaru yeru èphe l'onwiya; òdumeka bẹ èphe a-nwūshihukwa.

²⁰ Mòsisu asụ ndu Ízurèlu: "T'èphe ba atsūshi egwu; kẹle Nchileke byaru t'ò data èphe; k'òphu èphe a-nòdu atsū yèbe Nchileke egwu; haa omee èjo iphe."

²¹ Ndu Ízurèlu evudo ote-ènya; Mòsisu abya ejekfube òchi ono ntse, bụ èke Nchileke nò.

Aakpụ ènya-ngwèja Ojejoje

²² Ojejoje asụ Mòsisu t'ò sụ ndu Ízurèlu l'èphe phūwaru l'onwèphe lẹ ya shi l'imigwe kfururu yeru èphe. ²³ T'è b'ò dukwa agwa, unu e-meta donyabe iya. T'èphe be egudekwa mkpòla-òcha; m'ò bụ mkpòla-ododo meta agwa doberu onwèphe.

²⁴ "Ò bụ èja, shi l'alì bẹ ee-gudeje kpūaru iya ènya-ngwèja, bụ èke ee-gbuje atūru; mẹ egbu; mẹ eswi; gude gwooru iya ngwèja-ukfururu; mẹ ngwèja èhu-agu. Iphe bụ èke ya meru t'a anyatajè èpha iya bẹ ya a-byakfuta-je unu bya agòoru unu ònu-òma. ²⁵ Ò -būru l'èphe gude mkpuma l'akpūru iya ènya-ngwèja; t'èphe be egudekwa mkpuma, a kpūcharu akpūcha. Kẹ l'èphe -tsua ya òngu bẹ èphe tūruwaru iya. ²⁶ Òphu èphe akpūkwa ènya-ngwèja ono t'ò ha l'eli; k'òphu aa-gbakobeje iphe l'èje iya; a nonyaa; èphe ajìhaa onwèphe ajìha l'ènya-ngwèja ono."

Ndu Híburu, a gbaru ohu

21 "Òwaa ekemu, ii-zi èphe ndò-ò:

² "Ò -būru l'ì gbaru onye Híburu ohu bẹ iphe, oo-jeru ngu ozi bụ afa ishingu. O -rua l'afa k'èśaa; yo nweru onwiya; è taa kfūdu ụgwò l'ishi iya. ³ Ò -būru l'è t'ò lūdu nwanyi teke ò dūberu bụru ngu ohu; t'ò bukwaruphu yèbedua bẹ aa-ha t'ò la. Ò -bukwanuru lẹ yèle nyee ya yì teke òobyà; tẹ nyee ya ono tsokwaru iya teke ò-nòdu ala. ⁴ Ò -būru lẹ nnajiufo iya lūru iya nwanyi; yò mūturu iya ụnwegirima; nyee ya ono mẹ ụnwegirima iya ono a-tūko bụru kẹ nnajiufo iya. Yò bụru nwoke a-la nwènkinyi iya.

⁵ "Ò -bukwanuru l'ohu ono sūru lẹ ya yeru nnajiufo iya obu; yeru nwanyi ono, òolu ono obu; mẹ ụnwegirima iya; ya ta chò tẹ ya lūfu je nweru onwiya; ⁶ t'onye

† Dít 5:21; Róm 7:7

nwe iya nụ duta iya je l'ifu ndu ikpe. T'o duru iya je l'onu-ibo; m'ọ bu l'oshi-ibo gude oji kpọ-fua ya nchi. Yọ buru ohu iya jeye teke ọo-nọ-bebe."

⁷"Ọ -buru lẹ nwoke reru nwa iya nwanyi t'ọ buru ohu; ẹ ta byadụ bya aha iya t'ọ laa; ẹge aahaje ndu ọphu bu unwoke. ⁸ Teke e reru iya onye arị kẹ t'ọ lụa iya; a nonyaa; t'ọ dūhe iya mma k'alulū; t'ọ hakwaa t'a gbata iya. Ẹ tọ gbakwa tẹ nnajiufu iya ono ree ya ndu ọhodo; kẹ l'e to meduru ohu iya ono iphe, o kweru ụk-wa iya. ⁹ Ọ -buru l'ọo nwatibe iya kẹ nwoke b'ọ gbaru iya doberu t'ọ lụa; t'ọ mejekwa nwamgbọko ọbu l'ọ bu nwa iya nwanyi. ¹⁰ Ọ -buru lẹ nwoke luru nwanyi ọdo; t'ọ nujekwa nyee ya kẹ mbụ nri; nmajeru iya ẹkwa; l'emekwaru iya phụ iphe, bu iphe emejeru nwanyi aalū alūlu. ¹¹ Ọ -buru l'ẹ too meduru nwanyi ono ụzo iphe ẹto ono; tẹ nwanyi ono lufukwa. Ọle t'ẹ b'ọ dukwa m'ọo afu, aa-kfụ nwoke ono."

Omeka onye ọdo iphe

¹²"Onye chiru madzụ iphe chigbua ya; t'ọ lakwaa l'ochi iya. ¹³ Ọ -bukwanuru l'ẹ to lebezidu ẹnya; ọ -buru l'ọo Nchileke haru iya t'ọ mee ẹge ono; b'ọ nweru ẹke ya e-koshi unu tẹ onye dū ẹge ono gbajeru laa. ¹⁴ Obenu; ọ -buru lẹ madzụ kwaberu ẹnya; gude ẹregede; gbua madzụ ibe iya; unu kputa onye ọbu kpufu l'ẹnya-ngweja yẹbe Nchileke; je egbua ya l'ẹke ọdo."

¹⁵"Onye tsoru nne iya; m'ọ bu nna iya ọgu bẹ ee-gbu egbugbu."

¹⁶"Onye pataru madzụ ibe iya je eree; m'ọ bu l'ọ nok-wadu iya l'ẹka teke e guderu iya; t'e gbua onye ọbu egbugbu."

¹⁷"Onye phuru nne iya; m'ọ bu nna iya iphu; t'e gbukwaa onye ono egbugbu."

¹⁸"Ọ -buru l'unwoke labụ bẹ okfu adaru; onye lanu atụa onye ọphu mkpuma; m'ọ bu l'ọ kfukfuberu ẹka tsua ya; ọphu onye ono anwuhudu; yọ bu-chiaru iphe b'ọ mekaru iya; yọ zẹeru iya azẹe; t'ẹ b'ọ dukwa iphe, ee-me onye ono, mekaru iya iphe ono; ¹⁹ m'ọ buru l'onye ono mekocharu l'aduje ike gude mgboro ejephe l'etezi. Ọle onye ọphu mekaru iya iphe phụ a-kfukwanu iya ụgwo kẹ azẹe ono, o shi zẹe ono; bya aghakwaa ya phụ jeye teke ọo-kagee mma ọhuma."

²⁰"Ọ -buru l'o nweru onye chiru ohu iya iphe; m'ọ bu ohu iya kẹ nwoke; m'ọ kẹ nwanyi; ohu ono eshi l'iphe ono, e chiru iya ono nwuhu; t'a nūkwaa onye ono, chigburu iya nū ono àphù. ²¹ Obenu l'ọ -buru l'ohu ono nọru abalị ẹbo; m'ọ bu ẹto bya akorohu; t'ẹ b'ọ dukwa iphe, ee-me onye ono, chiru iya iphe ono; eshinu ohu ono bu ẹku iya."

²²"Ọ -buru l'o nweru unwoke, alu ọgu; ẹphe emeka nwanyi, dū ime iphe; mee k'ọphu ẹpho lufuru iya; ọphu o nwedu ẹke a kwataru meka iya iphe ọdo; t'e eretakwa onye ọphu mekaru iya iphe ọbu nre; ẹge dū

nji nwanyi ọbu mma; mẹ ẹge ndu ikpe kpeburu.

²³ Obenu; ọ -buru l'e mekaru iya iphe nshinu; t'ẹ ndzụ lakwaaru ndzụ; ²⁴ ẹnya alaarū ẹnya; eze alaarū eze; ẹka alaarū ẹka; ọkpa alaarū ọkpa. ²⁵ Ọ -buru ọku b'ọ huru iya; t'a hulatakwa iya. Teke o mefuru iya ọnya l'ẹhu; t'e melatakwa iya. Teke o tsuru mkpukpu-mee ye iya l'ẹhu; t'e tsukwaruphu mkpukpu-mee ye iya l'ẹhu."

²⁶"Ọ -buru l'o nweru onye chiru ohu iya iphe l'ẹnya; k'ọphu o chipyaru iya ẹnya lanu; tẹ onye ono hakwaa ohu ono t'o je enweru onwiya; t'ọ buru ụgwo ẹnya ono, o chipyaru iya ono. ²⁷ Ọ -buru l'o chikwofuru iya eze lanu; t'ọ hakwaa ohu ono t'o je enweru onwiya; t'ọ buru ụgwo eze iya ono."

²⁸"Ọ -buru l'oke-eswi gude mpo dū-gbua madzụ; t'a tū-gbukwaa eswi ono lẹ mkpuma; ọle t'ẹ ba atakwa anu iya atata; ọphu ọ dukwa iphe, ee-me onye nwe iya nū. ²⁹ Obenu; ọ -buru l'oke-eswi ọbu eme ẹnari; e kfuwaru iya onye nwe iya nū; t'o kwe kpọ-chia ya l'ọka; ọ -buru l'eswi ono dū-gburu madzụ; t'a tugbukwaa eswi ono lẹ mkpuma; onye nwe iya nū alaa l'ochi onye ọ dū-gburu. ³⁰ Ọle; ọ -buru l'ọ dū ndu ono t'ẹphe gbuaru onye nwe eswi ono nre; t'ọ kfukotakwa iphe, bu iphe, e gbuburu iya; shi ẹge ono gbata onwiya.

³¹ Ekemu ono bukwapu iphe lanu m'ọ -buru l'oke-eswi dū-gburu nwata nwoke madzụ; m'ọ bu nwata nwanyi kẹ madzụ. ³² Ọ -buru l'oke-eswi ono bẹ dū-gburu ohu; t'onye nwe eswi ono kfua onye nwe ohu ono ụkporo mkpola-ọcha lẹ mkpola-ọcha iri. T'a tū-gbukwaaphu eswi ono lẹ mkpuma."

³³"Ọ -buru lẹ madzụ kpufuru iphe lẹ nsu; m'ọ bu l'onye ono turu nsu; ghebe iya onu; oke-eswi; m'ọ bu nkakfu-igara eje adalahu iya; nwuhu; ³⁴ tẹ onye nwe nsu ono kfukwaa ụgwo anu ono. T'onye ono kfukwaa onye nwe anu ono, dalahuru lẹ nsu ono ụgwo iya; pata ono, nwuhuru nū ono.

³⁵"Ọ -buru lẹ madzụ bẹ oke-eswi iya dū-gburu oke-eswi onye ọdo; tẹ ụmadzū labu ono gbaru mgba ree oke-eswi ọphu nọ ndzụ; kee aswa iya ẹnya-nhamunha. Ẹphe ekekwaaphu anu iya ọphu nwuhuru anwuhu ẹnya-nhamunha. ³⁶ Ọle; ọ -buru lẹ onye, nwe oke-eswi ono mahawaru l'oke-eswi iya eme ẹnari; jika lẹ ya ta akpọ-chidu iya l'ọka; tẹ onye nwe oke-eswi ono kpək-waa onye ọphu oke-eswi ọdo; pata onanu, nwuhuru anwuhu ono."

Ọkwaberu ẹku ẹnya

22 "Ọ -buru l'o nweru onye kpuru eswi; m'ọ bu aturu onye ọdo l'iphura gbua; m'ọ bu l'o reru iya erere; t'o gudekwa eswi ise kfua ụgwo eswi lanu ono. Ọ -buru aturu; yọ buru aturu ẹno.

²"Ọ -buru l'a phuru iphura l'ẹke ootsukpo ulo onye ọdo tẹ ya bahu; ọ -buru l'e mekaru iya iphe; yọ shi ẹge ono nwuhu bẹ onye ono, gburu iya nū ono te gbukwa

ọchi. ³ Obenu; ọ -bụru l'ọ meru teke ọnyanwu hatawaru bụakwa ọchi bẹ onye ono gburu.

"Onye iphura kfufutaje ụgwọ iphe, o zitaru. Ọ -bụru l'ẹ to nweduru iphe, o nweru; e ree yēbedua l'onwiya; gude aswa iya kfua ụgwọ iphe, o zitaru.

⁴ "Ọ -bụru l'iphe ono, o zitaru ono b'a phuru iya l'ẹka; yọ nọdukwa ndzụ; m'ọ bụ oke eswi-o; m'ọ bụ nkakfụ-igara-o; m'ọ bụ aturu; onye ono a-kfụ ụgwọ iya nkfukwase.

⁵ "Ọ -bụru l'ẹ madzụ chiru elu iya ye; yo je ataa iphe, e meberu l'okfu onye ọdo; m'ọ bụ l'ẹ mgbo vayinu onye ọdo; m'ọ bụ l'ọ haru iya ẹka; yo je ataa iphe, e meberu l'okfu onye ọdo; t'ẹ onye nwe elu ono gude iphe, kat-sua mma l'okfu iya; m'ọ bụ l'ẹ mgbo vayinu iya; kfua onye ọphu ụgwọ iya.

⁶ "Ọ -bụru l'ọku nahuru laa l'egbudu; k'ọphu o keru witu, e butawaru ebuta; m'ọ bụ ọphu ẹ te butadua; m'ọ bụ l'ọ kekotaru okfu ono l'ọ ha; t'ẹ onye turu ọku ono kfukwaa ụgwọ iya.

⁷ "Ọ -bụru l'ọ nweru onye nuru madzụ okpoga; m'ọ bụ iphe ọdo t'ọ doberu iya; a bya ezita iya l'ulo onye ono; ọ -bụru l'ẹ guderu onye oshi ono; t'ọ kfukwaa ụgwọ iya nkfukwase. ⁸ Teke bụkwanu l'ẹ te gudedu onye iphura ọbu; t'onye nwe ọlo ono lufuta l'ifu ndu ikpe; bya egude ẹpha Ojejoje gwa ẹnwa t'a maru l'ẹ t'ọ d'ọ iya kpamiru iya. ⁹ Ọ -bụru l'ọ nweru iphe, aachọ achọcho; a phua ya onye ọdo l'ẹka; mbụ iphe, d'ọ b'ọ eswi; m'ọ bụ nkakfụ-igara; m'ọ bụ aturu; m'ọ bụ iphe eye l'ẹhu; mbụ iphe b'ọ iphe, eenweru enweru; t'ẹ duta ụmadzu labu, adzọ iphe ono bya l'ifu ndu ikpe. Onye ọphu ikpe nmaru; yọ kfua onye ọphu nkfukwase.

¹⁰ "Ọ -bụru l'ọ nweru onye kperu madzụ nkakfụ-igara; m'ọ bụ oke-eswi; ọdoo aturu; m'ẹwaru elu ọdo t'ọ doberu iya; yọ nwuhu; m'ọ bụ l'ẹ mekaru iya iphe; m'ọ bụ l'ọ phuhuru; to nwe onye maru iphe meru iya n'ụ; ¹¹ ẹge ee-shi doshia okfu ono b'ọ t'ẹ onye ono bya Ojejoje l'ifu je agwa ẹnwa l'ẹ t'ọ makwa iphe, meru ẹku onye ọphu; t'onye nwe iya n'ụ kwetakwa ẹge ono; t'ẹ b'ọ kfukwa iya ụgwọ. ¹² Ọle; ọ -b'ukwanuru l'a kpuru iya l'iphura l'ẹ k'onye ono, e doberu iya ono; t'ẹ onye ono kfukwaa onye nwe iya n'ụ ụgwọ iya. ¹³ Ọ -bụru l'ọ b'ọ anụ-egu-egbudu tagburu iya; t'ọ wota anụ iya ọphu ọ taphoduru je ekoshi; t'a maru l'ọo anụ tagburu iya. T'ẹ b'a sukwa t'ọ kfua ụgwọ iya.

¹⁴ "Ọ -bụru l'ọ nweru onye rotaru elu onye ọdo; iphe emeka iya; m'ọ bụ l'ọ nwuhuru teke onye nwe iya n'ụ ta n'ọdu l'ẹke ono; t'ẹ onye rotaru iya n'ụ kfukwaa ụgwọ iya. ¹⁵ Obenu; ọ -bụru l'onye nwe iya n'ụ n'ọ l'ẹke ono teke ono; t'onye rotaru iya n'ụ ba akfukwa ụgwọ iya. Teke b'ọ l'ọ kfuru ụgwọ; nguta eswi ono; t'ẹ okpoga ono, a kfuru ono n'ọ-chiakwaru iyi, yitaru onye ọbu.

Iphe, gbaru l'ememe

¹⁶ "Ọ -bụru l'ọ nweru onye kpaguderu nwamgboko, nwoke ta achikahubua ọkpa; to nwewa onye eje iya alulu; ẹphe l'iya azee; t'ọ kwakwaa aswa n'ụ ndibe ẹphe; duta iya je aluru. ¹⁷ Ọ -bụru l'ẹ nna nwamgboko ono jikaru; s'ọ l'ẹ ya te ekedu iya ẹya; t'ọ kwakwaaphu aswa, aakwaję l'ishi nwamgboko, y'ele nwoke ta z'ebua; n'ụ nna iya.

¹⁸ "Unu ba ahajekwa nwanyi, eme amamanshi t'ọ n'ọdu ndzụ.

¹⁹ "Onye y'ele an'ụ z'uru b'ẹ ee-gbuje egbugbu.

²⁰ "Onye gworu ẹja n'ụ iphe ọdo, ẹ-ta b'udu y'ebedua, b'ọ Ojejoje b'ẹ ee-gbu egbugbu.

²¹ "Unu ba akpajekwa ndu laru alala ẹhu; ọphu unu emegbujekwa ẹphe emegbu; k'ẹ l'unu shikwa-a b'uru ndu laru alala l'al'ị Ịjiputu.

²² "Unu be emegbujekwa ụnwanyi, maa t'ufuru; ọphu unu emegbujekwa ndu a t'uru ogbe. ²³ Teke unu emegbu ẹphe emegbu; ẹphe araa; raku y'ebe Ojejoje b'ẹ ya a-n'ukwa olu ẹphe. ²⁴ Ẹhu-eghughu iya a-v'oliukwa; ya egude ọgu bya achiko unu gbugee. Unyomu unu aburu ndu, maa t'ufuru; ụnwegirima unu aburu ụnwu ogbe.

²⁵ "Ọ -bụru l'unu jeru ndu k'ẹ y'ebe Ojejoje, mkpa byaru ụgwọ l'ime onwunu; unu be emekwa l'ọbu ndu ejeje ụgwọ ọ-muru-nwa. Unu ba asukwa t'ẹphe kfuru ọ-muru-nwa yeru iya unu. ²⁶ Ọ -bụru l'ẹ madzụ ibe unu yeru unu uwe l'itumo; unu wolaaru iya ẹya t'emanu ọnyanwu ar'iba. ²⁷ K'ẹ l'ọ b'ọ uwe ono b'ọ iphe, oogudeje egbochita ẹhu iya. ?B'uhunu ng'unu b'ẹ oo-gude kuru mgb'anya? Ọ -raku y'ebe Ojejoje b'ẹ ya a-n'ukwa olu iya; k'ele ya aphuje imiko.

²⁸ "Unu be ekfubyishijekwa Nchileke ekfubyishi; ọphu unu ak'ojekwa onye ach'ị ndu al'ị unu ọnu.

²⁹ "Unu ba ahakwa ogworu y'ebe Ojejoje ngweja, shi l'akpuru iphe, unu kpataru l'okfu; waa ọphu shi l'ẹ m'ẹ, unu pyitaru apyita.

"Ụnwegirima unu ndu ọphu b'ọ ọkpara; b'ẹ unu a-n'ụ-je iya. ³⁰ Ono kwaphu ẹge unu e-meje iya l'eswi unu; m'ẹ l'aturu unu. Unu haj'ẹ ya t'ọ n'ọ l'ẹhu nne iya abal'ị ẹsaa. O -rua l'ẹ k'ẹsato iya; unu akp'uta iya kp'ataru y'ebe Ojejoje.

³¹ "Unu a-b'ọ ndu d'uru y'ebe Ojejoje l'ẹ ns'ọ. Unu ba atajekwa iphe, an'ụ-egu-egbudu gburu. Unu togbojeru iya nk'uta.

Ekemu, a t'uru swibe ikpe, d'ụ mma; m'ẹ k'obu-imiko

23 "Ba atujekwa ntumatu. Ba agbajekwa ẹjo ekebe gude eyeru ẹjo madzụ ẹka.

² "Be etsojekwaru igwe-ọha ye ẹka l'ome iphe ẹ ta d'udu mma. Teke i vudo l'ifu ndu ikpe; be egudekwa l'iime t'ị kfua iphe a-d'ụ ọha mma; mee t'ẹ ikpe laaru

onye iswi ẹ-ta dudu mma. ³ Be egudekwa l'ọo lẹ madzụ bụ onye ụkpa; gbachiaru iya l'ifu ndu ikpe.

⁴ "Ọ -bụru l'ị phuru oke-eswi; m'ọ bụ nkakfụ-igara onye ọhogu ngu ẹke ọokpa-phuhuwa akpaphuhu; kpụtakwa iya kpụ-jeru iya. ⁵ Ọ -bụru l'ị phuru nkakfụ-igara onye ị dū ashị; ẹke ivu, o vu nyị-tsutaru iya; ba ahakwa iya. Tugbukwaa je eyeru iya ẹka.

⁶ "Unu ba ajikakwa okperu onye ụkpa ikpe ọhuma l'ulo ikpe. ⁷ Sekwaa ẹka; mę ọkpa l'okpe ejo ikpe. Be egbukwaa onye, ẹ te nwedu iphe o meru; m'ọ bụ onye doberu ẹka ndoo; kele ya ta ahakwa onye meru iphe, dū ẹji tẹ ya ba nma iya ikpe.

⁸ "Ba anakwa ẹka-azụ; kele ẹka-azụ emejekwa tẹ madzụ mee ẹnya l'ẹ t'ọ phudu iphe, ọ phuchacharu; l'emejekwaphu t'a nma onye doberu ẹka ndoo ikpe.

⁹ "Unu be emegbukwaa ndu laru alala emegbu; kẹ l'unu maru ẹge ọduje onye laru alala; unubedua eshiwa bụru ndu laru alala l'alị Íjiputu.

Ekemu mbọku ọtu-ume

¹⁰ "Afa ishingụ bẹ unu a-koje alị unu; kpata iya iphe, e meberu iya. ¹¹ O -be l'afa k'ẹsaa; unu ahaa ya akọko; k'ọphu ndu Ízurẹlu ndu ọphu akpa ụkpa e-jeje akpaa l'ẹke ono. Ọphu wuduru nụ; anụ-ẹgu-ẹgbudu erifufuwa iya rụ. Unu mekwaaphu mgbo vayinu unu; mę ẹgu-olivun unu ẹge ono.

¹² "Abalị ishingụ bẹ unu e-jeje ozi; o -be lẹ mbọku k'ẹsaa; unu be ejekwa ozi; k'ọphu oke eswi unu; mę nkakfụ-igara unu a-tụtaje ume; mękwaphu k'ọphu ohu, a mụru lẹ nk'unu; mę onye bụ mbyamumba a-tụtakwaphu ume.

¹³ "Unu kwabekwa ẹnya mekota iphemiphe ọbule-a, ya ekfuru unu-a. Unu ba adukwa iphe, bụ iphe aagwa agwagwa, unu a-kpọ-kuje. Unu be ephotajekwa iya ẹpha ephota lẹ phuu.

Ụzo aji ẹto, aa-gbajẹ

¹⁴ "Ugbo ẹto l'afa; bẹ unu a-gbajẹru iya aji.

¹⁵ "Unu a-gba Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko. Ujiku ẹsaa; bẹ unu a-tajẹ buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi; bụ iya bụ ẹge ya tūru unu l'ekemu. Unu meje iya teke ono, aagbajẹ aji ono l'ọnwa Abibu; kẹ l'ọ bụ l'ọnwa ono; bẹ unu lufutaru lẹ Íjiputu.

"T'ẹ b'ọ dukwa onye a-gbajẹru ẹka bya iya l'ifu.

¹⁶ "Unu gudeje iphe ọdungu, unu kpataru l'iphe, unu meberu l'alị gbaa Aji O-je-l'ẹgu.

"Unu gbaa Aji Mkpù l'ishi-afa teke unu akpata iphe, unu meberu l'alị.

¹⁷ "Ugbo ẹto l'afa bẹ unwoke unu l'ẹphe ha a-chịkoje bya l'ifu Nnajiufu, bụ Ojejoje.

¹⁸ "T'ẹ b'ọ dukwa iphe e yeru iphe ekoje buredi, unu e-yekobe lẹ mee anụ, unu gude egworu iya ngweja.

"T'ẹ b'ọ dukwa ẹbà anụ ono, e gude gbaa aji ono, aha t'ọ bọo nchi.

¹⁹ "Iphe mbụ, vuru ụzo kaa l'okfu unu bẹ unu e-gudeje bya l'ulo Ojejoje, bụ Nchileke unu.

"Unu be egudejekwa mini-ẹra nne egbu shia nwa iya.

Ojozi Nchileke a-boru ndu Ízurẹlu ụzo

²⁰ "Unu lekwa; lẹ ya e-zi ojozi-imigwe t'o vutaru unu ụzo; l'ẹche unu; dua unu durua ẹke ono, ya kwakọbewaru akwakọbe ono. ²¹ Unu ngabekwaru ojozi-imigwe ono nchi; meje iphemiphe ọbule, ọ sūru t'unu mee. Unu be ekwefujekwaru iya ikẹ; kẹ l'ẹ tọo gụkwaru unu nvụ; keshinu ọphu ọ bụ ẹpha yẹbe Ojejoje b'ọ gude eje. ²² Ọ -bụru l'unu jiru obu oyi; ngaberu ojozi-imigwe ono nchi; l'emekota iphe, yẹbe Ojejoje sūru t'unu meje; bẹ ya a-buru ọhogu ndu ọhogu unu; ẹphe adū iya ashị; mbụ ndu unu dū ashị. ²³ Ojozi iya e-vutaru unu ụzo; duru unu bahụ l'alị ndu Amọru; kẹ ndu Hetu; kẹ ndu Pérezu; kẹ ndu Kénanu; kẹ ndu Hevu; mę kẹ ndu Jebusu. Ya a-chikolephu ndu ono mee t'ẹphe chihụ l'alị ono. ²⁴ Unu be efozitajekwaru iphe, bụ iphe aagwa agwagwa; ọphu unu abajekwaru ẹphe eja; ọphu unu etsojekwaru ẹphe mee ome-l'alị ẹphe. Unu mebyishia agwa ẹphe; unu etsukposhia mkpuma, ẹphe doberu l'ẹnnya-ngweja ẹphe. ²⁵ Unu bajeru yẹbe Ojejoje, bụ Nchileke unu eja. Ya e-meru unu iphe-oma lẹ nri; mę mini; bya ewofu ome-l'ẹhu l'ẹke unu nọ. ²⁶ Ẹ to nwedu l'ẹpho alufu madzụ l'alị unu; to nwe nwanyi, a-nonu t'ọ tsụ ime. Ya e-me t'unu kajẹe nka lịkpahu alikpahu.

²⁷ "Ya e-me t'a atsujẹ unu egvu. Iphe bụ mbakeshi, unu l'ẹphe alụ ọgu bẹ ya e-me; ẹphe emehu ririri. Ya emee ndu ọhogu unu l'ẹphe ha t'ẹphe ghakọbeje; gbaaru unu ọso. ²⁸ Ya e-zi evu t'o vuru unu ụzo je achishiaru unu ndu Hevu; mę ndu Kénanu; mę ndu Hetu l'ụzo. ²⁹ Ọle ya ta achifu-gedu ẹphe l'afa lanụ; kẹ l'alị ono a-bya aburu okorobo-ẹgu; anụ-ẹgu-ẹgbudu, nọ iya nụ aka unu ẹka. ³⁰ Ya a-tokpelephu nwẹhu achishi ẹphe; jeye teke unu a-ka l'igwe; dū ike nwekotaru alị ono.

³¹ "Ya e-me tẹ ókè-alị unu tsube lẹ Eze Ẹnyimu Uswe je akpaa lẹ Eze Ẹnyimu Filisutayinu; mę shita l'echi-ẹgu jeye lẹ Ẹnyimu Yufurétusu. Ya e-woru ndu alị ono ye unu l'ẹka; t'unu chifu ẹphe. ³² Unu l'ẹphe ba agbakwa ndzụ; unu l'agwa ẹphe ta agba. ³³ Unu be ekwewa t'ẹphe buru l'alị unu; ọdumeka bẹ ẹphe a-kpatakwa t'unu mee ejo iphe meswee yẹbe Ojejoje. Kẹ l'unu -baaru agwa ẹphe eja; bẹ ọo-bukwaru ọnya nmata unu."

Eeme ọgba-ndzụ t'ọ nguru anguru

24 Tọ dū iya bụ; Ojejoje asụ Mósisu tẹ yẹle Ẹronu; Nadabu; Abihu; mę ndu bụ ọgurennya Ízurẹlu

ephe ụkporo madzụ ẹto l'ụmadzụ iri nyikfuta yẹbe Ojejoje; nọdu ote-nya; baaru iya ẹja. ² Ọ bụ Mósísisu nwenkinyi iya bụ onye a-byakfuta yẹbe Ojejoje; tẹ ndu ọpflu be ejekwa iya ọkpírítá ntse. Tẹ ndu Ízurẹlụ be et-sokwaru iya nyíkótá eli ugwu ono.

³ Mósísisu eje ekfukotarú ndu Ízurẹlụ iphe, Ojejoje kfishiru; mę ekemu iya. Ephe atụko gude olu lanụ zụ; sụ: "L'iphe, bụ iphe, Ojejoje kfulu bę ephe e-mekota." ⁴ Mósísisu abya atụko iphe, bụ iphe ono, Ojejoje kfulu ono dekota l'ekwo.

Yo gbeshi l'ọnmewa ụtsu; bya akpụa ọnya-ngweja l'ọkpa ugwu ono; bya akfube mkpuma iri l'ẹbo, nọchiru ọnya ọkpa-ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurẹlụ. ⁵ Yọ bya ezia ụnwu-okorọbya ndu Ízurẹlụ; ephe eje egwooru Ojejoje ngweja-ukfulu; gbushikwaaphu ụnwu oke-eswi gude gwooru iya ngweja-ẹhu-agu. ⁶ Mósísisu abya ekee mee anụ ono ẹbo; woru ụzo lanụ wụru ye l'efere; bya ewota ọpflu phee l'ọnya-ngweja ono. ⁷ Yọ bya ewota Ẹkwo Ọgba-ndzụ ono gvaru ndu Ízurẹlụ. Ephe azụa mgbede; sụ l'ephe a-nọdu angabẹru Ojejoje nchị; l'eme iphemiphe ọbule, o kfulu.

⁸ Mósísisu abya ewota mee ono phee ndu Ízurẹlụ l'ẹhu; sụ: "Ọwaa bụ mee, ekoshi ndzụ, Ojejoje shi l'ekemu ono, ọ tūru ono; unu l'iya agbaa l'ẹge o kfulu."

⁹ Mósísisu yele Ẹronu; Nadabu; Abihu; mę ndu bụ ọgurenya Ízurẹlụ ephe ụkporo madzụ ẹto l'ụmadzụ iri abya enyihu eli ugwu ono; ¹⁰ bya aphụa Nchileke kę ndu Ízurẹlụ. Iphe o vudo l'eli iya bụ iphe e meru lę mkpuma, aswa nọ, eekuje sáfàyà; yo gbulephu samu l'ọ bụ akpamigwe. ¹¹ Ọpflu ọ dudu iphe, Nchileke meru ndu bụ ọgurenya Ízurẹlụ ono. Ephe aphụ Nchileke; bya eria; ngụa.

¹² Ojejoje asụ Mósísisu: "Nyikfuta iya l'ugwu-a bya anọdu l'ẹke-a tẹ ya nụ ngu mkpuma, dụ balịbali, ya deru ekemu; mę iphe, ya sūru t'ephe meje, a-nọduje akpọziru ephe ụzo."

¹³ Ya ndono; Mósísisu yele Jóshuwa, bụ onye anyajẹru iya ẹkpa ayiru tųgbua; je enyihu ugwu Nchileke. ¹⁴ Mósísisu asụ ndu bụ ọgurenya ono: "Unu nọdu l'ẹke-a ngabẹru ephe jeye teke ephe a-byakfuta unu ọdo. Ẹronu yele Huru bę unu l'ephe nọ l'ẹke-a; onye okfu dakfutaru; t'ọ jekfu ephe."

¹⁵ Mósísisu enyihulephu ugwu ono; urukpu atso-kputa iya. ¹⁶ Ọdu-biribiri Ojejoje abya atụko Ugwu Sáyinayi ono ji. Urukpu ono anọdu l'ugwu ono ujiku ishingu. Yo be lę mbọku k'ẹsaa; Ojejoje eshi l'urukpu ono kua Mósísisu. ¹⁷ Ndu Ízurẹlụ bę ọdu-biribiri Ojejoje ono dulephu l'ọ bụ ọku, enwu enwunwu l'eli ugwu ono. ¹⁸ Mósísisu enyia eli ugwu ono jeye teke urukpu ono kpuchitaru iya. Yọ nọ l'eli ugwu ono ụkporo abalị ugbo ẹbo: eswe l'enyashi.

Ụtu iphe, ee-gude mee ụlo-ékwa

(Awụ 35:4-9)

25 Ojejoje asụ Mósísisu: ² "T'ọ kfulu ndu Ízurẹlụ t'ephe wota iphe bya anụ yẹbe Ojejoje. Iphe, ọonatajẹ bụ iphe, onye gude obu iya wota bya anụ.

³ Iphe, ephe a-nuje bụ mkpọla-ododo; mkpọla-ọcha; ope; ⁴ ọwúú, eke urukpu-urukpu; ọpflu eke mee-mee; ọpflu eke uswuswe; ọkpobe ọwúú ọcha; ẹji egwu; ⁵ akpọ ebyila, a tseru l'uswe; akpọ umoro-nyimu; oshi akesha; ⁶ manụ olivu, ee-gudeje amụ ọku; iphe, eeyeje lę manụ k'owu l'ishi t'ọ shi mkpọ; ọpflu eeyeje l'insensu t'ọ shi kwẹkwẹkwe; ⁷ mkpuma ọnikùsù; męwaru mkpuma ọdo, aswa nọgbaa. Mkpuma ono bę ee-me gbapyabę l'uwe-ukuvu † onye achijeru Nchileke ẹja yele uwe-ọkpoma.

⁸ "Kfulu ephe t'ephe rvaru yẹbe Ojejoje ụlo, dụ nsọ; tẹ ya buru l'ẹke ephe bu. ⁹ Unu mekwaa ụlo-ékwa ono yele iphemiphe ọbule, a-nọ l'ime iya t'ọ dulephu ẹge ya e-koshi nggube Mósísisu t'e mee ya.

Okpoko Ọgba-ndzụ ono

(Awụ 37:1-9)

¹⁰ "T'ephe gude oshi akesha gbaa okpoko. Tę ogologo iya dụ nkwo-ẹka labụ lę mkpirikpi iya. Ụsa iya adụ nkwo-ẹka lanụ lę mkpirikpi iya. Eli iya adụkwaphu nkwo-ẹka lanụ lę mkpirikpi iya. ¹¹ Wụa ọkpobe mkpọla-ododo l'ime iya; mę l'azụ iya. Nggu egudekwaphu mkpọla-ododo wụa lę mgberemęku iya mgburumgburu. ¹² Nggu akputa echi mkpọla-ododo ẹno hebe l'ọkpa iya ephe ẹno. Mbụ t'i wota ẹbo hebe l'ibe lanụ; wota ẹbo ọpflu hebe l'ibe iya ọpflu. ¹³ Gude oshi akeshia pyita mgboro labụ; wụa ya mkpọla-ododo. ¹⁴ Nggu eworu mgboro ono ephe ẹbo pyoshia l'echi ono, e hebet-suaru lę mgberemęku okpoko ono t'ọ buru iphe, ee-gudeje apa iya. ¹⁵ Mgboro ono a-nọduwaru l'echi okpoko ono. T'ę b'e wofukwa iya ewofu. ¹⁶ Ọ bụ ekemu ono, yẹbe Ojejoje a-nụ ngu ono bę ii-dobe l'ime okpoko ono.

¹⁷ "Gude ọkpobe mkpọla-ododo meta okfu okpoko; eke, aa-kfuję ugwo iphe, dụ ẹji, madzụ meru. T'ogologo iya dụ nkwo-ẹka labụ lę mkpirikpi iya. Ụsa iya adụ nkwo-ẹka lanụ lę mkpirikpi iya. ¹⁸ Nggu egude mkpọla-ododo mee cherobimu labụ, a-nọdutsua l'ishi okfu okpoko ono. T'ọ bukwaru mkpọla-ododo, e tsusaru et-susa bę ii-gude mee ya. ¹⁹ Woru cherobimu lanụ dobe l'ishi lanụ; nggu eworu ọpflu dobe l'ishi iya ọpflu. Ii-me tę cherobimu labụ ono, nọtsua l'ishishi okpoko ono yele okpoko ono t'ephe buru nanụ. ²⁰ Cherobimu ono bę ẹbà iya a-jakashihu ajakashihu laa imeli; gude kpu-

† Iphe e deru uwe-ukuvu l'ẹke-a b'e deru ifodu (ephod) lę mbeke. Ọ bụ uwe, amashi mma ike, onye achijeru Nchileke ẹja anyajẹru l'ukuvu; kobe iya urimu; mę turimu, bụ iphe, ephe egudeje ama uche-obu Nchileke.

chita okfu okpoko ono. Cherobimu ono; be ee-dobe; k'ophu ephe a-gharu onwephe ifu; tuko l'ele enya l'eli okpoko ono. ²¹ Nnggu ewota okfu okpoko ono kpuchia ya; woru iphe ono, e deru ekemu yebe Ojejoje ono, bu ophu, ya e-mekochaa nu unu ono; yekwaphu l'ime okpoko ono. ²² Yo buru l'eli okfu okpoko ono; mbu le mgbaku cherobimu labu ono, no l'eli okpoko ono; bu iya bu eke ono, e doberu iphe, e deru ekemu iya ono be ya a-byakfuta ngu bya ekfuru ngu iphemiphe obule, ndu Izurelu e-meje.

Teburu ono
(Awu 37:10-16)

²³ "Gude oshi akesha meta teburu. Te ogologo iya du nkwo-eka labu. Usa iya adu nkwo-eka lanu. Eli iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. ²⁴ Nnggu awu ya okpobe mkpola-ododo; bya egudekwaphu mkpola-ododo wu le mgberemeke iya mgburumgburu. ²⁵ Nnggu ewota oshi, du gbiriri, usa iya ha l'o bu obehere-eka swephee mgberemeke iya mgburumgburu; nnggu egudekwaphu mkpola-ododo wu-phee oshi ono mgburumgburu. ²⁶ Kputa echi mkpola-ododo eno hebegbaa le mgberemeke okpa teburu ono. ²⁷ Echi ono anonyabetsukwaa oshi ono, du gbiriri ono; k'ophu odukwanu ike gudeshia mgboro, ee-gudeje apa teburu ono. ²⁸ Ii-gude oshi akesha pyishia mgboro ono; wu ya mkpola-ododo t'o buru mgboro, ee-gudeje apa teburu ono. ²⁹ Nnggu egude okpobe mkpola-ododo meshia efere; ite; okoro; me nkwo-eka, aa-tu-kobeje l'eli teburu ono. Iphe ono l'o ha bu iphe, ee-gudeje gwooru yebe Ojejoje ngweja-mee. ³⁰ Te eedobeje bure-di l'ifu yebe Ojejoje. O bu l'eli teburu ono be aa-tu-kobeje iya; k'ophu onoduje iya l'ifu tekenteke.

Iphe, eegvubeje uruku
(Awu 37:17-24)

³¹ "Gude okpobe mkpola-ododo, e tsusaru etsusa mee iphe, ee-gvubeje uruku. Mee ya t'o nweru oshi; nweru ekali. Yo nweru efere; nweru nkwo iya; nweru iphe, du l'o bu nwopu okoko-oshi; me iphe, du l'o bu igu oshi, jawaru ajaja. Tukokwa iphe ono l'o ha mee te yebe iphe ono, eegvubeje uruku ono dzekfua buru nanu. ³² Oshi iya ono e-nweru ekali ishingu: eto l'eka iya owaa; eto l'eka iya ophu. ³³ Te ekali iya ono nwejeru okoro eto. Okoro ono be ee-metsua t'o dugbaa l'o bu igu-oshi alumundu. E mekwaaphu nwopu okoko-oshi ye iya; owaa iphe, du l'o bu igu oshi, jawaru ajaja. Yo buru ege ono be odukota l'ekali iya ono ephe ishingu, dzekfugbaaru l'oshi iya ono. ³⁴ Te oshi iya ono nwekwaru okoro eno, e meru; yo du l'o bu igu alumundu. Yo nwekwaruphu iphe, e meru; yo du l'o bu nwopu okoko-oshi; owaa iphe, du l'o bu igu oshi, jawaru ajaja. ³⁵ Nwopu okoko-oshi lanu be ee-me t'o nodu le mkpuli

ekali iya labu ono k'alj. K'ebo anodu le mkpuli ekali iya labu k'echi. K'eto anodu le mkpuli ekali iya labu k'eli. Mbu l'oo-nodutsua le mkpuli ekali iya ono ephe ishingu. ³⁶ Nwopu okoko-oshi ono yebe ekali iya ekali iya ono be ee-me te yebe oshi iya tuko dzekfuru. Yo buru okpobe mkpola-ododo, e tsusaru etsusa be ee-gude mee ya.

³⁷ "Nnggu emeta uruku esaa gvubegbaa l'eli iphe ono, eegvubeje uruku ono. T'e dobekwa iya k'ophu iphoro iya a-ngakotaje ifu eke onono. ³⁸ Akpa iya; me iphe, aagujeru oku iya ye bukwa okpobe mkpola-ododo be ee-gude mekwa ya phu. ³⁹ Iphe, eegvubeje uruku ono yebe ngwa iya l'o ha bu unu okpobe mkpola-ododo esaa l'ukporo iri be ee-gude mee ya. ⁴⁰ Letakwa enya t'e mee iphe ono l'o ha t'o du ege e koshiru ngu iya l'eli ugvu ono.

Ulo-ekwa
(Awu 36:8-38)

26 "Ii-meta ulo-ekwa. Gude owuu ocha, a swiru l'o bu udo; me owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke uswuswe; me ophu eke mee-mee; kwee ekwa kweta iya ukfu-ekwa iri. T'onye maru ome nka gude owuu ono kwee cherobimu ye l'ukfu-ekwa ono. ² Te ukfu-ekwa ono tukokwa hako enya-nhamunha. T'ogologo iya du nkwo-eka ukporo l'esato. Usa iya adu nkwo-eka eno. ³ Wota ukfu-ekwa ono ise gbagbabe t'o buru ishimishi lanu; nnggu ewotakwaphu uzo ise ophu gbagbabe; t'o buru ishimishi lanu. ⁴ Ishimishi iya ono ke mbu b'ii-gude owuu, eke urukpu-urukpu yeshia ya nkolaba l'igbirimonu ukfu-ekwa iya ono ke ikperazu. Nnggu emekwaaphu ege ono l'ukfu-ekwa ke ikperazu l'ishimishi iya k'ebo. ⁵ Nkoloba ukporo labu l'iri be ii-ye l'ishishi ishimishi lanu; nnggu eyekwaphu nkolaba ukporo labu l'iri l'ishishi ishimishi lanu ophu. Nkoloba ono a-chiko chegbabe ifu. ⁶ Gude mkpola-ododo meta iphe, kweru nko ishi labu uzo ukporo labu l'iri. Nnggu egude iya dzegbabe ishimishi ekwa ono ephe ebo t'o buru nanu.

⁷ "Nnggu egude eji egu kwee ekwa; kweta iya ukfu-ekwa iri le nanu, ee-gude phu-chita eli ulo-ekwa ono. ⁸ Te ukfu-ekwa ono ephe iri le nanu tukokwa hako enya-nhamunha. Te ogologo iya du nkwo-eka ukporo l'iri. Usa iya adu nkwo-eka eno. ⁹ Chita ukfu-ekwa ono ise gbagbabe t'o buru ishimishi lanu; nnggu achita ukfu-ekwa ishingu ophu gbagbabe kwaphu t'o buru ishimishi lanu. Ukfu-ekwa ke ishingu phu; be ii-pyaji ebo t'o gboru l'ifu ulo-ekwa ono. ¹⁰ Nkoloba ukporo labu l'iri be ii-ye l'ishishi ishimishi lanu; nnggu eyekwaphu nkolaba ukporo labu l'iri l'ishishi ishimishi lanu ophu. ¹¹ Nnggu egude ope meta iphe, kweru nko ishi labu uzo ukporo labu l'iri. Nnggu egude iya kotagbaa nkolaba ishimishi ekwa ono ephe ebo; gude iya dzegbabe ulo-ekwa ono t'o buru nanu. ¹² A bya l'ukfu-ekwa,

tsufuru l'ulo-ekwà ono; mbụ nkere-ẹbo l'ukfu-ekwa ono bẹ ee-me t'ọ wụ-zita l'azụ ulo-ekwà ono.

¹³ Ishimishi ono, e gude phụ-chita ulo-ekwà ono e-gude nkwo-ẹka lanụ ka k'ime iya phụ ụsa lẹ mg-beremẹku iya ẹphe ẹbo. Ndu k'ono bẹ aa-ha t'ọ wụ-zita l'uzo alị t'e gude iya kwechia mgberemẹku iya.

¹⁴ Nggw ewota akpọ ebyila, e meru; yo ke uswuswe; phụ-chia ulo-ekwà ono ọdo. Nggw ewota akpọ umoro-ẹnyimu kwechita iya.

¹⁵ "Gude oshi akesha rụshia oshi, ee-gudeje kpọbe ulo-ekwà ono. ¹⁶ Oshi ono bẹ aa-rugbaa ogologo iya t'ọ dọ nkwo-ẹka iri. Ụsa iya adọ nkwo-ẹka lẹ mkpirikpi iya. ¹⁷ Oshi ono bẹ aa-pyitatsua ọkpa ye ẹka labụ. Yọ bụru ẹge ono bẹ ii-mekota oshi ulo-ekwà ono l'ọ ha. ¹⁸ A bya l'ulo-ekwà ono ibiyiya ọphu gharu ifu l'uzo ọhuda; bụ ụkporo oshi bẹ ịi-ruta; yeshia ya. ¹⁹ Nggw egude mkpọla-ọcha meshia ẹnya ẹke ee-gvubetsua oshi ono. Nggw emeta iya ụzo ụkporo labụ. Iphe bụ oshi ọphu nọnu e-nweru ẹnya ẹke ee-gvubeje iya. ²⁰ A bya l'ibiyiya ọphu; mbụ ibiyiya ọphu gharu ifu l'uzo isheli; bụkwa-phu ụkporo oshi bẹ ịi-ruta; yeshia ya. ²¹ Gude mkpọla-ọcha meshia ẹnya ẹke ee-gvubetsua oshi ono ye. Nggw emeta iya ụzo ụkporo labụ. Iphe bụ oshi nọnu e-nweru ẹnya ẹke ee-gvubeje iya. ²² A bya l'azụ ulo-ekwà ono; mbụ ibiyiya ọphu gharu ifu l'uzo ẹnyanwu-arịba bụ oshi ishingụ bẹ ịi-ruta; yeshia ya. ²³ Nggw arushia oshi ẹbo ẹbo; yeshia l'iku iku ulo-ekwà ono l'uzo azụ iya. ²⁴ Oshi labụ ono, ee-yeshi l'iku iya ono bẹ a-dug-baa nkwegba ẹbo ẹbo. Oo-shi l'uzo alị dọ nkwegba ẹbo jeye l'imeli. Yọ bụru echi lanụ bẹ aa-kube iya. Ẹphe ẹbo a-chiko dukota ẹge ono. ²⁵ Ọo ya bụ l'ọo-dụ oshi ẹsato l'uzo azụ ulo-ekwà ono. T'e gude mkpọla-ọcha meshia ẹnya ẹke ee-gvubetsua oshi ono ye. Nggw emeta iya ụzo iri l'ishingu. Iphe bụ oshi nọnu e-nweru ẹnya ẹke ee-gvubeje iya.

²⁶ "Gude oshi akesha rashia oshi, dughbaa gbiriri, ee-gude swebushia l'oshi ono. Ụzo ise bẹ ii-swebetsua l'oshi ẹka ulo-ekwà ono ẹkalanu; ²⁷ nggw eswebekwaphu ụzo ise ọdo l'ẹka iya ọphu. Ụzo ise ọdo aburu k'azụ ulo-ekwà ono; ibiyiya ọphu gharu ifu l'uzo ẹnyanwu-arịba. ²⁸ Oshi ọphu dọ gbiriri, ee-swebe l'echi iya bẹ aa-pyị t'o shi l'ishi lanụ lufu l'ishi iya ọphu. ²⁹ Nggw awukota mkpọla-ododo l'oshi ono, eegudeje kpọbe ulo-ekwà ono. Nggw egudekwaphu mkpọla-ododo meshia echi, e-gudetsua gbiriri oshi ono. Nggw abya awukwaaphu mkpọla-ododo lẹ gbiriri oshi ono.

³⁰ "Rukwaa ulo-ekwà ono ẹge a turu ngu ọnu iya l'eli Ugwu Sáyinayi.

³¹ "Nggw egude òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke uswuswe; ọphu eke mee-mee yele k'ọcha, a swiru l'ọ bụ ụdo; kwee ẹkwà. T'onye maru ome nka gudekwa òwúú ono kwee cherobimu ye l'ẹkwà ono. ³² Nggw egude oshi akesha pyia itso ẹno; wụa ya mkpọla-ododo. Nggw eworu itso ono kpọbetsua l'ẹnya ẹke e

meshiru lẹ mkpọla-ọcha. Nggw egude iphe, kweru nko, e gude mkpọla-ododo mee kobe ẹkwa ono l'itso ono ³³ lẹ mkpuli iphe phụ, kweru nko ishi labụ phụ, e gude dzegbabe ishimishi phụ, e gude phụ-chita ulo-ekwà ono. Nggw eworu Okpoko Ekemu ono sùbe l'ẹke ono, e gebutaru ẹkwà ono. Ẹkwa ono bẹ ee-gude kekahu Ẹke-dụ-Nsọ lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ. ³⁴ Nggw ewota okfu okpoko ono, aakfuje ụgwo iphe, dọ ẹji, madzụ meru ono; kpube l'eli Okpoko Ekemu ono, a sùberu lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ. ³⁵ Nggw apata teburu phụ sùbe l'ifu ẹkwà ono, e gude gebuta Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ ono. Ẹke aa-sùbe iya bụ l'ime ulo-ekwà ono l'ibiyiya ọphu gharu ifu l'uzo isheli. Nggw eworu iphe ono, eegvubeje urọku ono gvube l'ibiyiya ọphu gharu ifu l'uzo ọhuda; t'ẹphe lẹ teburu phụ chegbabe ifu.

³⁶ "A -bya l'ọnu ulo-ekwà ono; t'e gude òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee; ọphu eke uswuswe; mẹ k'ọcha, a swiru l'ọ bụ ụdo; kwee ẹkwà gude kochita iya. ³⁷ Nggw egude mkpọla-ododo meshia iphe, kweru nko, ee-gude kobe ẹkwà ono l'itso. Nggw egude oshi akesha pyita itso ise; wụkwaa ya phụ mkpọla-ododo; gude ope kpushia ẹnya ẹke aa-kpọbe-je itso ono; ẹphe ise.

Ẹnya-ngweja-ukfuru

(Awu 38:1-8)

27 "Gude oshi akesha ruta ẹnya-ngweja. Tẹ eli iya dọ nkwo-ẹka ẹto. Tẹ ogologo iya yele ụsa iya hakwaru ẹnya-nhamunha. Iphe, ọo-dutsua bụ nkwo-ẹka ise ise. ² Nggw emeta mpo dobetsua l'ishi ishi iku iya ụzo ẹno. Tẹ mpo ono yele ẹnya-ngweja ono ragbabe aragbabe bụru nanu. I -metsua; nggw eworu ope wụa ya. ³ Nggw egude ope meshia iphe, bụ iphe, ee-gudeje eje ozi l'ẹnya-ngweja ono, bụ iya bụ ite okpo ntụ; mẹ iphe, eegudeje ekpo ntụ eye l'ite ono; mẹ ẹfere; mẹ oji; ọwaa iphe, aaguje ọku. ⁴ Nggw egude ope meta iphe, dọ nggafu nggafu l'ọ bụ ụgbu; bya enweru mgberemẹku ẹno. Nggw egudekwaphu ope meta echi ẹno hebetsua lẹ mgberemẹku iphe ono. ⁵ Nggw ewota iphe ono kwechia ụzo alị mgberemẹku ẹnya-ngweja ono. T'e shi l'uzo alị iya kwechia ya jeye l'echilabu iya. ⁶ Nggw egude oshi akesha pyita mgboro labụ, ee-gudeje apa iya. Nggw awukwaaphu ope lẹ mgboro ono. ⁷ T'e wotsuaru mgboro ono nwua l'ẹnya echi phụ lẹ mgberemẹku iya ẹphe ẹbo. Mgboro ono ẹphe ẹbo a-nodujetsua lẹ mgberemẹku ẹnya-ngweja ono ẹphe ẹbo teke aapa iya apapa. ⁸ Mekwaa ẹnya-ngweja ono tẹ ụzo nọdu iya l'echi. Nggw egude ibiribe oshi rụa ya; mee ya t'ọ dọ ẹge ono, ya koshiru ngu l'eli ugwu ono."

Ogbodufu ono

(Awụ 38:9-20)

⁹“Meeru ụlo-ékwà ono ogbodufu. Gude òwúú ọcha, a swịru l'ọ̀ bụ ụdo; kwee ẹkwa, ụdụ ụkporo nkwo-ẹka ise l'ogologo; gude gebuta ibyia ọ́phu ogbodufu ono gharu ifu l'ụzo ọ́huda. ¹⁰ Nggụ egude ope meta ụkporo itso, aa-kpọ́be iya yẹ́le ẹ́nya ẹ́ke aa-kpọ́betsua itso ono. Nggụ egude mkpọ́la-ọ́cha meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ẹkwa ono l'itso ono yẹ́le iphe, ee-swebe l'itso ono. ¹¹ Ụzo isheli iya bụkwaphu ẹkwa, ụdụ ụkporo nkwo-ẹka ise l'ogologo bẹ́ ee-kwe; gude gebuta iya. Itso, aa-kpọ́be l'ụzo isheli ono yẹ́le ẹ́nya ẹ́ke aa-kpọ́be itso ono a-dụtsua ụkporo ụkporo. Ọ́ bụkwaphu ope bẹ́ aa-wụkọta iya; bụkwaphu mkpọ́la-ọ́cha bẹ́ ee-gude meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ẹkwa l'itso ono yẹ́le iphe, ee-swebe iya.

¹²“A -bya l'ụ́sa ogbodufu ono l'ụzo ẹ́nyanwu-arị́ba iya; bụkwa ẹkwa, ụdụ ụkporo nkwo-ẹka labụ lẹ́ nkwo-ẹka iri l'ogologo bẹ́ ee-kwe; gude gebuta iya. T'e meta itso iri, aa-kpọ́be l'ụzo ẹ́nyanwu-arị́ba ono; metakwaphu ẹ́nya ẹ́ke aa-kpọ́betsua itso ono ụzo iri. ¹³ Ụ́sa ogbodufu ono l'ụzo ẹ́nyanwu-ahata iya a-dụkwaphu ụkporo nkwo-ẹka labụ lẹ́ nkwo-ẹka iri l'ogologo. ¹⁴ T'e kwee ẹkwa, ụdụ nkwo-ẹka iri l'ise l'ogologo; gude gebuta ọ́nu, ẹ́ke e shi abata l'ogbodufu ono ẹ́ke iya ọ́phu. Itso, aa-kpọ́be iya yẹ́le ẹ́nya ẹ́ke aa-kpọ́betsua itso ono a-dụtsua ẹ́to ẹ́to. ¹⁵ A -bya l'ẹ́ke, eeshije abata ogbodufu ono ẹ́ke iya ọ́phu; bụkwaphu ẹkwa, ụdụ nkwo-ẹka iri l'ise bẹ́ ee-kwe; gude gebuta iya. Itso, aa-kpọ́be iya; yẹ́le ẹ́nya ẹ́ke aa-kpọ́betsua itso ono a-dụtsukwaaphu ẹ́to ẹ́to.

¹⁶“T'e gude òwúú, eke urukpu-urukpu; ọ́phu eke mee-mee; ọ́phu eke uswuswe yẹ́le k'ọ́cha, a swịru l'ọ̀ bụ ụdo; gude kwee ẹkwa, ụdụ nkwo-ẹka ụkporo l'ogologo; gude gechita ẹ́ke eeshije abahụ l'ogbodufu ono. T'ọ́ bụkwaphu onye maru ogude ngga kpaa ẹkwa bẹ́ e-eme iya nụ. Ẹ́ke ono, eeshije abahụ iya ono bẹ́ ee-metaru itso ẹ́no; ọ́waa ẹ́nya ẹ́no, aa-kpọ́betsua itso ẹ́no ono. ¹⁷ Iphe, ee-swebegbaa l'itso, ee-gude kpọ́-buta ogbodufu ono mgburumgburu yẹ́le iphe, nweru nkolaba, ee-gudegbaa kobe ẹkwa ono l'itso ono; bụkọ́ta mkpọ́la-ọ́cha bẹ́ ee-gude meta iya. Ẹ́nya nsụ, aa-kpọ́betsua itso ono bẹ́ aa-wụkọta ope. ¹⁸ Ogbodufu ono a-dụ ụkporo nkwo-ẹka ise l'ogologo; ụdụ ụkporo nkwo-ẹka labụ l'iri l'ụ́sa. Ee-gude ẹkwa, e kweru l'òwúú ọ́cha, a swịru l'ọ̀ bụ ụdo; gebuta iya. Eli ẹkwa ono a-dụ nkwo-ẹka ise; a wụkọta ope l'ẹ́nya ẹ́ke aa-kpọ́betsua itso iya. ¹⁹ Iphe, bụ́ ngwa ọ́do, ee-gude eje ozi l'ụlo-ékwà ono; m'o -ruhuru; ọ́ bụru ngụnu b'e gude iya eme; je akpaa lẹ́ nggụ, ee-libegbaa eri ụlo-ékwà ono; mẹkwaphu kẹ́ ogbodufu ono bụ́ ope bẹ́ ee-gude mekọta iya.”

Manụ Urọku ono

(Liv 24:1-4)

²⁰“Kfuaru ndu Ízurẹlu t'ẹ́phe wotaru ngu ọ́kpobe manụ olivu, e megheru emeghe; t'e yeje l'urọku; tẹ́ ọ́ku urọku ono nwuje mkpụ́rumkpuru. ²¹ T'ọ́ bụru Ẹ́ronu yẹ́le ụ́nwu iya e-yeje ọ́ku l'urọku ono l'ifu Ojejoje l'ime Ụlo-Ékwà̀ Ndzuko ono; mbụ́ l'azụ ẹkwa phụ, e gude kebuta Okpoko Ekemu phụ. T'ẹ́phe mejekwaa urọku ono t'ọ́ shi l'urẹnyashi nwua jeye l'ụ́tsu. Tẹ́ ndu Ízurẹlu dobekwa ekemu-a; shita l'ogbo sweru ogbo.”

Uwe, ndu achijeru Nchileke eja

(Awụ 39:1-7)

28 “T'e shi lẹ́ ndu Ízurẹlu dufutaru ngu nwunne ngu, bụ́ Ẹ́ronu yẹ́le ụ́nwu iya; mbụ́ Nadabu; Abihu; Eliyéza; ọ́waa Itama t'ẹ́phe bụru ndu achijeru Nchileke eja l'ozi iya. ² T'a kwaaruu nwunne ngu, bụ́ Ẹ́ronu uwe, ụdụ nsọ; t'e shi ẹ́ge ono mee ya t'ọ́ dụ biribiri l'ẹ́nya; ụdụ ugwu. ³ Kfuaru ndu maru ome nka; mbụ́ ndu ya nuru mmamiphe l'ụzo iya onanu; t'ẹ́phe kwaaruu Ẹ́ronu uwe, ee-gude doo ya nsọ; k'ọ́phu ọ́bụru onye a-chijeru yẹ́be Ojejoje eja. ⁴ Ọ́waa egbe uwe, ẹ́phe a-kwashịru iya ndọ-ọ́: uwe-ọ́kpoma; uwe-ukuvu; uwe-nlọkpuru; uwe ime-ẹ́hu; okpu-ẹkwa yẹ́le gbị́riri ẹkwa-ukfu. T'ẹ́phe kwaaruu nwunne ngu, bụ́ Ẹ́ronu; me ụ́nwu iya; uwe ono, ụdụ nsọ ono; t'ẹ́phe bụru ndu achijeru Nchileke eja l'ozi iya. ⁵ Iphe, ẹ́phe e-gude kwee ẹkwa l'uwe ono bụ́ mkpọ́la-ododo, a tųru l'ọ̀ bụ òwúú; mẹ́ òwúú, eke urukpu-urukpu; ọ́phu eke mee-mee; ọ́phu eke uswuswe; mẹ́ k'ọ́cha, a swịru; ọ́ dụ l'ọ̀ bụ ụdo.

Uwe Ukuvu

(Awụ 39:2-7)

⁶“T'onnye maru ome nka gude òwúú mkpọ́la-ododo; ọ́phu eke urukpu-urukpu; ọ́phu eke mee-mee; ọ́phu eke uswuswe; mẹ́ k'ọ́cha, a swịru l'ọ̀ bụ ụdo; dzụ́a uwe-ukuvu. ⁷ T'a dzụ́a uwe ukuvu ono; woru gbị́riri ẹkwa labụ ye iya l'ishi l'ukuvu iya ẹ́phe ẹ́bo. Eegudeje gbị́riri ẹkwa ono ẹ́phe ẹ́bo ligbabe k'ifu yẹ́le k'azụ. ⁸ T'e kwekwaaphu gbị́riri ẹkwa, ee-gudeje kebuta iya l'ukfu ye iya. Gbị́riri ẹkwa ono bẹ́ yẹ́le uwe ukuvu ono a-tųko bụru iphe lanụ. T'e gude òwúú mkpọ́la-ododo yẹ́le òwúú, eke urukpu-urukpu; ọ́phu eke mee-mee yẹ́le ọ́phu eke uswuswe; mẹ́ k'ọ́cha, a swịru l'ọ̀ bụ ụdo.

⁹“Wota mkpuma ónikùsù labụ; deshia ẹ́pha ụ́nwu Ízurẹlu l'eli iya. ¹⁰ Deshia ẹ́pha ono l'ẹ́ge e gude mụ́a ẹ́phe. Ẹ́pha ishingụ bẹ́ ii-de lẹ́ mkpuma lanụ. Nggụ edee ẹ́pha ishingụ ọ́phu lẹ́ mkpuma ọ́phu. ¹¹ Ọ́o ẹ́ge onye apyije mkpuma, vu oke aswa akashije iya ẹ́pha; gude mee ya iphe-ọ́hubama bụ́ ẹ́ge ii-kakọ́ta ẹ́pha ụ́nwu Ízurẹlu l'ẹ́phe ha lẹ́ mkpuma labụ ono. Nggụ awụ́a

mkpọla-ododo l'igburumonu mkpuma ono mgburumgburu. ¹² Nnggu adzupyaabe mkpuma labu ono l'eli uwe-ukuvu phụ ephē ẹbo; k'ophu yēbe Ojejoje e-gudeje iya nyata unwu Ízurelu. Epha unwu Ízurelu ono a-nọ l'ukuvu Éronu ephē ẹbo t'ọ bụru iphe, ya e-gudeje nyata ephē. ¹³ Nnggu awua mkpọla-ododo l'igburumonu mkpuma ono. ¹⁴ Nnggu egude òwúú ọkpobe mkpọla-ododo swiṭa gwogirigwo labu; swiṭa ya t'ọ dọ bụ onye swiru ọdo. Nnggu eworu mkpa ono likfubetsua lẹ mkpọla-ododo ono, a wuru l'igburumonu mkpuma ono.

Ekwa-Ọkpoma

¹⁵ "T'onye maru ome nka kwee uwe-ọkpoma, ee-gudeje achọ iphe, bụ uche yēbe Ojejoje. T'e gude iphe ono, e gude kwee uwe-ukuvu ono kwee ya; bụ iya bụ mkpọla-ododo, a tūru l'ọ bụ òwúú yēle òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee; ọphu eke uswuswe; mē k'ọcha, a swiru l'ọ bụ ọdo. ¹⁶ T'e kwekwaa ya t'ọ nweru mgberemēku ẹno; dọ nkwegba labu. Tē mgberemēku iya ono ephē ẹno hakọkwa ẹnyanhamunha. T'ogologo iya dọ nkwo-ẹka lanu; ọsa iya adukwaphu nkwo-ẹka lanu.

¹⁷ "Dzupyaabe mkpuma, vugbaa oke aswa t'ọ kpoo giriri ọzo ẹno l'ẹkwà ono. Ọzo mkpuma kē mbu bụ rubi; tópazù; mē bérilù. ¹⁸ K'ẹbo bụ tọkwásù; sáfàya; mē émèràlùdù. ¹⁹ K'ẹto aburu jásintù; ágètù; ọwaa ámitisùtù. ²⁰ K'ẹno aburu kirísòlàyitù; ónikùsù; mē jásùpà. T'a wua mkpọla-ododo l'igburumonu mkpuma ono. ²¹ Iphe, ọo-dụ bụ mkpuma iri l'ẹbo. Epha l'ephē ha nanu nanu nọ-chitsuaru epha unwu Ízurelu. T'e deshia epha unwu Ízurelu ono lẹ mkpuma ono t'ọ dọ bụ iphe-ọhubama nọ-chia ẹnyà ọkpa-ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurelu.

²² "Nnggu egude ọkpobe mkpọla-ododo swishia gwogirigwo, ee-likfubegbaa l'uwe-ọkpoma ono. T'a swishia ya t'ọ dọ bụ ọdo. ²³ Nnggu egude mkpọla-ododo meta echi labu; yetsua l'ishi uwe-ọkpoma ono. ²⁴ Nnggu eworu gwogirigwo phụ libetsua l'echi ono, e yegbaaru l'ishi uwe-ọkpoma ono. ²⁵ Nnggu ewota ishi gwogirigwo ono ishi iya ọphu likfubekwaphu lẹ mkpọla-ododo phụ, a wuru l'igburumonu mkpuma labu phụ, e likfuberu l'eli uwe-ukuvu phụ. ²⁶ Nnggu egude mkpọla-ododo meta echi labu ọdo; likfube l'ishi uwe-ọkpoma ọbu l'uzo alị iya. Likfubekwa iya l'ime uwe-ọkpoma ọbu; ibyiya ọphu tukoru l'eli uwe-ukuvu ono. ²⁷ Nnggu egude mkpọla-ododo metafua echi ẹbo ọdo; libetsua l'ishishi gbiriri ẹkwa labu phụ l'uzo alị iya; mbu gbiriri ẹkwa ono, e liberu l'eli uwe-ukuvu ono. Libekwa iya l'eli ẹke ono, a nmaru gbiriri ẹkwa, a tū-butaru l'ukfu uwe-ukuvu ono. ²⁸ Echi k'uwe-ọkpoma phụ bē ee-gude eri, e gude òwúú, eke urukpu-urukpu swiṭa; libetsua l'echi uwe-ukuvu ọbu; k'ophu ọo-nọdu lẹ mgboro gbiriri ẹk-

wa, a tū-butaru l'ukfu phụ; tē uwe-ọkpoma phụ ba anọdujekwa akụ l'okpalokpa l'eli uwe-ukuvu ono.

²⁹ "Ọo ya bụ; iphe bụ teke Éronu abahu lẹ Eke-dụ-Nsọ ono; epha unwu Ízurelu anọdu iya l'obu; mbu l'epha ono a-nọdu l'uwe-ọkpoma, eegudeje achọ iphe, bụ uche-obu Nchileke; shi ẹge ono mee tē Ojejoje gudeje iya l'anyata ephē tekenteke. ³⁰ Nnggu eyekobefukwaa-phu ido Urimu mē Tumimu l'uwe-ọkpoma ono; t'ọ tūkojeru Éronu l'obu iphe bụ teke ọobya Ojejoje l'ifu. Ege ono bē Éronu e-gudeje paru iphe, eegudeje achọ iphe, bụ uche-obu Nchileke l'ẹhu ndu Ízurelu bya Ojejoje l'ifu tekenteke.

Uwe ọdo, ndu achijeru Nchileke ẹja e-yeje

³¹ "Gude ẹkwa, dọ urukpu-urukpu kwee uwe-nlọkpuru, ee-yeje uwe-ukuvu ono l'eli iya. ³² Kwekwaa ya tē ẹke eepyoje iya ishi nọdu iya l'echilabu. Nnggu eswia igburumonu iya ẹge eeswije olu uwe-a; t'ē b'ọ lakahu. ³³ Gude òwúú, eke urukpu-urukpu; ọphu eke mee-mee yēle ọphu eke uswuswe; kpatagbaa akpuru ọtara-okumu; dophee ọnu uwe ono mgburumgburu. Nnggu egudekwaphu mkpọla-ododo meshia mgbirigba gude dokahu iya edokahu. ³⁴ Tē mgbirigba mkpọla-ododo ono; mē ọtara-okumu ono; nọ-phekwa igburumonu uwe ono mgburumgburu. T'e dongakota ephē edonga l'onu uwe ono. ³⁵ Tē Éronu yeje iya teke ooje ozi l'ifu Ojejoje; t'ē b'ọ nwuhu. Ọda mgbirigba ono bē aa-nọduje anu teke ọobahu lẹ Eke-dụ-Nsọ ono l'ifu Ojejoje ono; mē teke ọolufuta alufuta.

³⁶ "Gude ọkpobe mkpọla-ododo meta iphe, dọ l'ọ bụ ekwekwerekwe; dee ya iphe ẹge eedeje gude mee iphe-ọhubama. Iphe, ee-de iya bụ: 'Onye-a duru Ojejoje lẹ nsọ.' ³⁷ Nnggu ewota eri, e gude òwúú, eke urukpu-urukpu swiṭa; libe l'iphe ono, dọ l'ọ bụ ekwekwerekwe ono; woru iya lipyabe l'ifu okpu-ẹkwa phụ. ³⁸ Éronu -kpuru okpu-ẹkwa ono; t'ọ nọdu iya l'egedege ifu; t'ọ bụru yēbedua bē ọo-tū-koru l'ishi; mbu emeru, e meruru iphe, ndu Ízurelu doberu yēbe Ojejoje nsọ; m'ọ -ruhuduru ọ bụru iphe, dọ idagha bē ephē doberu iya nsọ ọbu. Iphe ono, dọ l'ọ bụ ekwekwerekwe ono a-nọdujelephu Éronu l'egedege ifu; t'iphe ono, e doberu nsọ ono dukwanu yēbe Ojejoje mma k'anata.

³⁹ "Nnggu egude òwúú ọcha kwee uwe-ime-ẹhu phụ yēle okpu-ẹkwa phụ. T'ọ bukwaru onye maru ogude ngga kwee ẹkwa bē e-me gbiriri ẹkwa-ukfu phụ. ⁴⁰ A-bya lẹ k'unwu Éronu; kweeru ephē uwe-ime-ẹhu yēle gbiriri ẹkwa-ukfu; mē okpu ndu achijeru Nchileke ẹja; t'e shi ẹge ono mee ephē t'ephē dọ biribiri l'ẹnyà; dukwaphu ugvu. ⁴¹ I -yetsulephu nwunne ngu Éronu; mē unwu iya uwe ono; nnggu awua ephē manu l'ishi; gude mee t'ephē bụru ndu achijeru Nchileke ẹja. Nnggu edobe ephē iche; t'ephē bụru ndu achijeru Nchileke ẹja l'ozu iya.

⁴² “Nnggu egude ẹkwa ọcha metaru ẹphe nwiba, ẹphe e-yeje. T'ẹphe yeje iya t'ọ shi ẹphe l'ukfu rua ẹphe l'utakfu. ⁴³ Tẹ Ẹronu yẹle unwu iya yejekwa nwiba ono teke ẹphe abahụ lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono; m'ọ bụ l'ẹphe ejeru yẹbe Ojejoje ozi l'ẹnya-ngweja Ẹke-dụ-Nsọ; k'ọphu ẹphe te emetadu iphe-uta kpua onwẹphe; shi ẹge ono nwụshihu.

“Tẹ ekemu ono dukwaru Ẹronu yẹle awa iya jeye lẹ tutu yoyo.”

Odobe ndu achijeru Nchileke ẹja nsọ

29 “Qwaa iphe, ii-me gude dobe ẹphe nsọ; t'ẹphe bụru ndu achijeru Nchileke ẹja l'ọzi iya ndọ-ọ: Kpụta nwa oke-eswi lanụ; mẹ ebyila ẹbo, ẹ te nwedu ẹke ntupo nọ iya l'ẹhu; ² nnggu egude witu, e gweru egwegwe, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi; gude ghee buredi. Hatakwa iya phụ gwokobe manụ; gude ghee akara. Nnggu egudekwa iya phụ ghee ẹcha-mbeke, a gbashiru manụ. ³ Nnggu achiko iya gworu ye lẹ nkata pataru yẹbe Ojejoje; ẹphe l'oke-eswi phụ; mẹ ebyila ẹbo phụ. ⁴ Teke e metsuaru; nnggu eduta Ẹronu yẹle unwu iya bya l'ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; gude mini ghua ẹphe ẹhu. ⁵ Nnggu achita uwe ndu achijeru Nchileke ẹja yee Ẹronu. Vuru ọzo yee ya uwe ime-ẹhu phụ; tẹmanu nnggu eyedu iya uwe-nlọkpuru phụ, ee-ye uwe-ukuvu l'eli iya phụ. Nnggu abya teke ono bya eyee ya uwe-ukuvu ono l'onwiya; mẹfua uwe-ọkpoma phụ. Nnggu egude gbiriri ẹkwa phụ, e kweru t'e gudeje tų-butu uwe-ukuvu ono; gude tų-butu iya. ⁶ Nnggu ewota okpu-ẹkwa phụ kpube iya; wota iphe phụ, dų l'ọ bụ ekwekwerekwe phụ, e doru nsọ phụ libe l'okpu ono. ⁷ Nnggu ewota manụ, aawuje l'ishi wya ya l'ishi gude mee ya onye achijeru Nchileke ẹja. ⁸ Nnggu eduta unwu iya yeshia ẹphe uwe-nlọkpuru; ⁹ bya eworu okpu ndu achijeru Nchileke ẹja kpubegbaa ẹphe l'ishi. Nnggu ewotakwaphu gbiriri ẹkwa-ukfu phụ; webegbaa Ẹronu yẹle unwu iya l'ukfu. Ekemu, yẹbe Ojejoje turu ẹphe bụ t'ẹphe bụru ndu achijeru Nchileke ẹja jeye lẹ tutu yoyo. Ọ kwa ẹge ono bẹ ii-me Ẹronu yẹle unwu iya t'ẹphe bụru ndu achijeru Nchileke ẹja.

¹⁰ “Teke e metsuaru; nnggu akpụta oke-eswi phụ gude bya l'ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono. Tẹ Ẹronu yẹle unwu iya byabẹ iya ẹka l'ishi; ¹¹ nnggu anọdu Ojejoje l'ifu gbua ya l'ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono. ¹² Nnggu emeta mee oke-eswi ono gude mkpushi-ẹka ngu tee ya lẹ mpo, nọgbaa l'ẹnya-ngweja ono. Nnggu eworu ọphu phoduru nụ wushia l'ukfu ẹnya-ngweja ono. ¹³ Meshikota iya ẹbà, nọ iya l'iphe-ẹpho iya l'ọ ha. Nnggu abotakwaphu anyi iya; mẹ àkpürü-ose iya ẹphe ẹbo yẹle ẹbà, nọkota iya nụ; kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono. ¹⁴ Anụ oke-eswi ono; mẹ akpọ iya yẹle nshị iya; bẹ ii-gude je akpọo ọku l'azụ ọdu ndu Ízurelu ono. Iphe ọ bụ ngweja iphe dų ẹji.

¹⁵ “Nnggu akpụta ebyila phụ nanụ gude bya tẹ Ẹronu yẹle unwu iya byabẹ iya ẹka l'ishi; ¹⁶ nnggu egbua ya; nata mee ya phedzuru lẹ mgberemẹku ẹnya-ngweja ono mgburumgburu. ¹⁷ Nnggu ebushia anụ ebyila ono ibiribe ibiribe; chita iphe-ẹpho iya yẹle ọkpa iya; saa asasa. Nnggu eworu iphe-ẹpho iya ono yẹle ọkpa iya ono; chikobe l'ishi iya yẹle ibiribe ibiribe iya phụ. ¹⁸ Nnggu achiko anụ ebyila ono l'ọ ha kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono. Iphe ọ bụ kwa ngweja-ukfuru; bụru ngweja-ọku, mkpọ iya dų Ojejoje mma.

¹⁹ “Nnggu akpụta ebyila ọphu gude bya tẹ Ẹronu yẹle unwu iya byabekwa iya phụ ẹka l'ishi; ²⁰ nnggu egbua ya; meta mee ya; tee Ẹronu yẹle unwu iya l'atakpa-nchi ẹka-utara; ezeke-ẹka ẹka-utara; mẹ l'ezeke-ọkpa ẹka-utara. Nnggu eworu mee ono phedzuru lẹ mgberemẹku ẹnya-ngweja ono mgburumgburu. ²¹ Nnggu emeta mee ono, sụru l'ẹnya-ngweja ono; metakwaphu manụ phụ, aawuje l'ishi phụ phedzuru Ẹronu yẹle uwe iya; phedzukwaru iya phụ unwu Ẹronu yẹle uwe ẹphe. Ọ bụ ẹge ono bẹ ee-shi mee tẹ Ẹronu yẹle unwu iya; mẹ uwe ẹphe; dų nsọ.

²² “Ebyila ono bẹ ii-heshikota ẹbà; hetatsua ẹbà, nọ l'ukfumọdu iya; mẹ ẹbà, nọkota l'iphe-ẹpho iya l'ọ ha; botakwaphu anyi iya; ọwaa àkpürü-ose iya ẹphe ẹbo yẹle ẹbà, nọkota iya nụ; wota utakfu ẹka-utara iya tųk-wase iya. Ebyila ono bukwa ọphu e gude eme Ẹronu yẹle unwu iya t'ẹphe bụru ndu achijeru Nchileke ẹja. ²³ Nnggu eje lẹ nkata ono, e yeru buredi, ẹ te gudedu iphe, ekoje buredi ghee ono, nọwa Ojejoje l'ifu ono; wota iya ishi buredi lanụ; hatakwaphu ishi akara lanụ l'akara ono, a gwokoberu manụ ghee ono; ọwaa ishi ẹcha-mbeke lanụ. ²⁴ Nnggu atuko iphe ono l'ọ ha dẹ Ẹronu yẹle unwu iya l'ẹka t'ẹphe woru iya maa Ojejoje l'ifu t'ọ bụru ngweja-amama. ²⁵ Teke e metsuaru; nnggu anata ẹphe iphe ono l'ọ ha; chita yẹle ngweja-ukfuru phụ kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono. T'ọ bụru ngweja-ọku, mkpọ iya dų Ojejoje mma. ²⁶ E -metsua; nnggu ewota ndụ ebyila ono, e gude mee Ẹronu t'ọ bụru onye achijeru Nchileke ẹja ono; maa Ojejoje l'ifu t'ọ bụru ngweja-amama. Ono a-buru oke iya nke ngu.

²⁷ “Anụ ebyila ono, e gude mee Ẹronu t'ọ bụru onye achijeru Nchileke ẹja ono bẹ ii-do nsọ; mbụ ẹke ono, ruberu Ẹronu yẹle unwu iya ono; bụ iya bụ ndụ iya phụ, a màrù àmàmà phụ; mẹ utakfu iya phụ, e doberu yẹbe Ojejoje phụ. ²⁸ Ndu Ízurelu -gude iphe ẹja bya; tẹ ndụ iya; mẹ utakfu iya bujekwaru oke, aa-hejeru Ẹronu yẹle unwu iya. Ono bụ òkè-iphe ọphu ndu Ízurelu e-dobejeru yẹbe Ojejoje iche mẹ ẹphe bya ogwo ngweja-ẹhu-agu.

²⁹ “Uwe, dų nsọ kẹ Ẹronu a-bukwaruphu k'awa iya. Yọ bụru uwe ono bẹ ẹphe e-yeje teke aawụ ẹphe manụ gude eme ẹphe t'ẹphe bụru ndu achijeru Nchileke ẹja. ³⁰ Tẹ nwa Ẹronu onye ọphu eeme t'ọ nọ-chia ẹnya iya l'ọ bụ onye achijeru Nchileke ẹja jeje lẹ Ụlo-Ẹkwà

Ndzuko je ejee ozi lẹ Ẹke-dụ-Nsọ ono; yejekwa uwe ono abali ẹsaa.

³¹ "Wota anụ ebyila ono, e gude mee Ẹronu; yọ buru onye achijeru Nchileke ẹja ono; shia l'ẹke dụ nsọ. ³² Tẹ Ẹronu yele unwu iya nọdu l'onu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko taa anụ ebyila ono; mę buredi phụ, e yeru lẹ nkata phụ. ³³ Ọ kwa ẹphebedua a-ta anụ ngweja ono, e gude kfua ụgwo iphe, dụ ẹji ẹphe teke ono, aawụ ẹphe manụ l'ishi ono; e shi ẹge ono dobe ẹphe nsọ t'ẹphe buru ndu achijeru Nchileke ẹja. T'ẹ b'ọ dükwa onye ọdo, a-ta iya nụ; kẹ l'ọ dụ nsọ. ³⁴ Ọ -buru l'o nweru anụ ebyila ono, e gude mee Ẹronu; t'ọ buru onye achijeru Nchileke ẹja ono; m'ọ bụ buredi phụ; ọphu a taphodoru; yọ kwaa akwakwa lufuta l'utsu; t'a akpokwaa ya ọku. T'ẹ b'ọ dükwa onye a-ta iya nụ; kẹ l'ọ dụ nsọ.

³⁵ "Meeru Ẹronu yele unwu iya iphe, ya turu ngu eke-mu sụ t'i meeru ẹphe. Gude abali ẹsaa mee ẹphe t'ẹphe buru ndu achijeru Nchileke ẹja. ³⁶ Gbujekwa oke-eswi mbọku-mbọku l'ime abali ẹsaa ono t'ọ buru ngweja, e gude akfụ ụgwo iphe, dụ ẹji. Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ ii-gwo ngweja gude kfua ụgwo iphe, dụ ẹji; shi ẹge ono safu mmeru, nọ l'anya-ngweja ono. Nggwu awukwaa ya phụ manụ gude mee ya t'ọ dụ nsọ.

³⁷ Gude abali ẹsaa gwoo ngweja, e gude akfụ ụgwo iphe, dụ ẹji; shi ẹge ono safu mmeru, nọ l'anya-ngweja ono; k'ọphu ọo-dụ nsọ; iphe, bụ iphe, ruru iya nụ a-dükwaphu nsọ.

³⁸ "Iphe, ii-gudeje egwo ngweja ono l'anya-ngweja ono mbọku-mbọku kwa unwu aturu labụ, gbagbaaru afa. ³⁹ I -gbua nanụ l'utsu; nggu egbua nanụ l'urennyashi. ⁴⁰ Aturu kẹ mbụ phụ bẹ ii-yekobeje witu, e gweru egwegwe je agbaa; mbụ ụzo lanụ l'uzo iri ogbonga witu, a gwọkoberu manụ olivu, a tsuru l'ikwe, jiru konggo labụ. Nggwu ewotakwaphu mę, jiru konggo labụ; ye iya t'ọ buru ngweja-mę. ⁴¹ O -be l'urennyashi; nggu akpụta aturu ọphu gbua. Nggwu eye-kobekwa iya phụ ngweja-nri; mę ngweja-mę ẹge e yeru l'utsu phụ; t'ọ buru ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma.

⁴² "T'e gwojekwa ngweja-ukfuru-a tekenteke l'onu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko, bụ iya bụ l'ifu yẹbe Ojejoje; shita l'ogbo sweru ogbo. Ọ bụ l'ẹke ono bẹ ya a-byakfutaje ngu bya ekfuru yeru ngu. ⁴³ Ọ bukwapu l'ẹke ono bẹ ya a-byakfuta ndu Ízurelụ; ọdu-biribiri iya emee ẹke ono; yọ dụ nsọ.

⁴⁴ "Yọ buru ẹge ono bẹ ya e-shi mee tẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono yele ẹnya-ngweja ono dụ nsọ; mekwaa-phu tẹ Ẹronu; yele unwu iya; dụ nsọ; buru ndu achijeru Nchileke ẹja l'ozu iya. ⁴⁵ Teke ono; ya eburu l'ẹke ndu Ízurelụ bu; buru Nchileke ẹphe. ⁴⁶ Ẹphe amaru l'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe; onye dufutaru ẹphe l'alị Íjiputu; k'ọphu ya e-buru l'ẹke ẹphe bu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe."

Ẹnya-ngweja ínsensu

(Awu 37:25-28)

30 "Gude oshi akeshia kua ẹnya-ngweja, bụ ẹke aakpọje ínsensu ọku. ² T'ogologo iya mę ụsa iya hakwaru ẹnya-nhamunha. Iphe, ọo-buru bụ nkwo-ẹka lanụ. Eli iya adu nkwo-ẹka ẹbo. Tẹ mpo iya yele ẹnya-ngweja ono ragbabe buru nanụ. ³ Wụkotakwa ọkpobe mkpọla-ododo l'eli iya yele mgberemęku iya; mę mpo iya. Nggwu egudekwaphu mkpọla-ododo kpụ-pee mgberemęku iya mgburumgburu. ⁴ Nggwu emeta echi mkpọla-ododo ẹbo ẹbo yegbaa lẹ mgberemęku iya ẹphe ẹbo. Yekwaa ya t'ọ nọdutsua lẹ mkpuli iphe ono, a kpụ-pheru iya mgburumgburu ono. Ọ bụ l'echi ono bẹ ee-yeje mgboro, ee-gudeje apa iya. ⁵ Gude oshi akeshia pyita mgboro ono; nggu awua ya mkpọla-ododo. ⁶ Dobe ẹnya-ngweja ono l'ifu ẹkwà phụ, e gude gechita Okpoko Ekemu phụ; mbụ okfu okpoko phụ, aa-nọduje akfụ ụgwo iphe, dụ ẹji phụ, e gude kpuchia Okpoko Ekemu phụ. Ọ bụ ẹke ono bẹ ya a-byakfutaje ngu.

⁷ "Tẹ Ẹronu kpọjekwa ínsensu, eshi mkpọ ọku l'anya-ngweja ono l'utsu m'o jeshia omezi urọku phụ. ⁸ T'ọ kpọjekwaphu ínsensu ọku l'anya-ngweja ono l'urennyashi m'o jeshia oye ọku l'urọku ono; k'ọphu ọku ínsensu a-nọduje enwu Ojejoje l'ifu shita l'ogbo sweru ogbo. ⁹ Une be egudekwa ínsensu ọdo; ngweja-ukfuru ọdo; ngweja-nri ọdo; m'ọ bụ ngweja-mę ọdo, bya egwogwo l'anya-ngweja-a. ¹⁰ Ugbo lanụ l'afa bẹ Ẹronu e-teje mee lẹ mpo ẹnya-ngweja ono gude kfua ụgwo iphe, dụ ẹji. Ọ kwa mee anụ ngweja-iphe, dụ ẹji, e gude akfụ ụgwo iphe, dụ ẹji bẹ ee-teje lẹ mpo ono afa l'afa. T'e mejekwa iya ẹge ono shita l'ogbo sweru ogbo. Ẹke ono bukwa ẹke katsua ọduru yẹbe Ojejoje nsọ."

Ụtu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko

¹¹ Ya ndono; Ojejoje asụ Mosisu: ¹² "Teke ịi-gụ ndu Ízurelụ ọgu t'ị maru ẹge ẹphe ha; t'onyenonu kfujekwa yẹbe Ojejoje aswa ishi onwiya gude gbata onwiya; m'a gụ l'iya phụ; t'ẹ b'ọ dụ ẹjo iphe-ẹhuka, a-byakfuta ẹphe teke aa-nọdu agu ẹphe ọgu ọbu. ¹³ T'onye a guru kfujekwa nkere-ẹbo mkpọla-ọcha; tẹmanu yo jekfube ndu ọphu a guhwaru. Tẹ nkere-ẹbo mkpọla-ọcha ono, onye ono a-nụ ono bukwaru ọphu ha l'ọ bụ k'eze-ulo yẹbe Nchileke. Mkpọla-ọcha ono b'e-jeshia ya ebubu; e buta iya ukporo. Tẹ nkere-ẹbo mkpọla-ọcha ono bukwaru iphe, ee-doheru yẹbe Ojejoje iche. ¹⁴ Iphe bụ onye a guru ọgu; shita l'onye nọru ukporo afa jeye bẹ a-nụ yẹbe Ojejoje iphe. ¹⁵ Teke unu anụ yẹbe Ojejoje iphe gude akfụ ụgwo iphe, dụ ẹji, unu meru; tẹ ndu nweru iphe ba anughatakwa nkere-ẹbo mkpọla-ọcha; ọphu ndu ukpa anụ-petekwa. ¹⁶ Nata okpoga ndu Ízurelụ ono, e gude akfụ ụgwo iphe, dụ ẹji ẹphe ono;

gude jee ozi lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono. Ọ bụ iphe ono bẹ yẹbe Ojejoje e-gudeje l'anyata ndu Ízurẹlu; bụru iya bẹ ee-gude kfua ugwo iphe, dọ ẹji, ẹphe meru."

Eze efere ono

(Awu 38:8)

¹⁷ Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu: ¹⁸ "Gude ope mee eze efere, ee-gudeje ghua ẹhu. Ọ kwaphu ope bẹ ee-gude mee okpa eze efere ono. Nggu asube iya l'echi Ụlo-Ékwà Ndzuko ono yele ẹnya-ngweja ono; kuru mini ye iya. ¹⁹ T'ọ bụru mini ono bẹ Éronu yele unwu iya e-gudeje kwọ ẹka; mę okpa. ²⁰ Teke ẹphe abahụ lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; m'ọ bụ l'ẹphe ejenyabe ẹnya-ngweja ono; onu yẹbe Ojejoje ngweja-ọku; t'ẹphe kwoshijekwa onwẹphe mini; k'ọphu ẹphe ta anwushihudu. ²¹ T'ẹphe kwọjekwaaphu ẹka; kwọ okpa; k'ọphu ẹphe ta anwushihudu. Ono bụ ekemu, a-nọduru Éronu yele awa iya; shita l'ogbo sweru ogbo."

Manu owu l'ishi

(Awu 37:29)

²² Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu: ²³ "Gwota okpobe iphe, eshi mkpọ gude bya. Iphe ii-gude bya bụ: Męeru mini ọphu ẹra iya dọ unu shẹkelu l'ụkporo shẹkelu ise; mę sinamonu, eshi mkpọ ọphu ẹra iya dọ ụkporo shẹkelu iri l'ẹbo lẹ shẹkelu iri, bụ iya bụ nkere-ẹbo męru phu; mę oshi omanko, eshi mkpọ ọphu ẹra iya dọ ụkporo shẹkelu iri l'ẹbo lẹ shẹkelu iri; ²⁴ mę kashiya ọphu ẹra iya dọ unu l'ụkporo iri. Iphe ono l'ọ ha bụ iphe, eegudeje atụ ẹra iphe l'eze-ulo yẹbe Nchileke bẹ ee-gude tya ya. Nggu ewotakwaphu manu olivu, jiru konggo ẹsato. ²⁵ T'onye maru ome manu-mbeleke tuko iya l'ọ ha gwakọbe t'ọ bụru manu, dọ nsọ l'eshi mkpọ, aawuje l'ishi. Ọo-buru manu, dọ nsọ, aa-wuje l'ishi. ²⁶ Nggu egude manu ono wukota lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko; mę Okpoko Ekemu; ²⁷ mę teburu yele ngwa iya l'ọ ha; mę iphe eegvubeje urọku yele ngwa iya l'ọ ha; mę ẹnya-ngweja insensu; ²⁸ mę ẹnya-ngweja, bụ ẹke ee-gwoje ngweja-ukfuru yele ngwa iya l'ọ ha; mę eze efere yele okpa iya. ²⁹ Iphe ono l'ọ ha bẹ ii-dobe iche; t'ọ bụru iphe, kakọta odu nsọ; k'ọphu iphe, bụ iphe denyiru iya nọ a-dukwaphu nsọ.

³⁰ "Wua Éronu yele unwu iya manu l'ishi; nggu edoo ẹphe nsọ; k'ọphu ẹphe a-buru ndu achijeru Nchileke ẹja l'ozí iya. ³¹ Kfuaru ndu Ízurẹlu l'owaa bụ manu, dọ nsọ yẹbe Ojejoje, aa-wuje madzụ l'ishi shita l'ogbo sweru ogbo. ³² T'ẹ b'a wujekwa iya madzụ mmanu; ọphu aagwajekwa manu odo t'ọ dọ l'ọ bụ owaa. Ọ kwa manu, dọ nsọ. Ọo ya bụ t'e dobeje iya nsọ. ³³ O -nweru onye gwaru manu odo; yọ dọ l'ọ bụ manu owaa; m'ọ bụ l'ọ wuru iya madzụ mmanu l'ishi, abudu onye achijeru Nchileke ẹja; t'e bufukwa onye ọbu lẹ ndu nk'ia."

Ínsensu

³⁴ Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu: "Wota iphe, eshi mkpọ gude bya. Iphe ii-wota bụ: etse; onika; galubanumu; mę okpobe furakinsensu. Tya ya l'iphe, eegudeje atụ ẹra iphe t'ọ hakọta ẹnya-nhamunha. ³⁵ T'onye maru ome manu-mbeleke tuko iphe ono l'ọ ha gwakọbe t'ọ bụru insensu, eshi mkpọ. T'a pyashi iya unu. T'ọ bukwaru iphe ono, a gushiru ono nkinyi iya; bẹ ee-gude mee insensu ọbu. Ọo-buru insensu, dọ nsọ. ³⁶ Haru iya gwee egwegwe dobe l'ifu Okpoko Ekemu, nọ lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko, bụ iya bụ ẹke ono, ya a-byakfuta unu ono. T'ọ bukwaru unu insensu, kakọta odu nsọ. ³⁷ Unu be emekwa insensu nk'unu t'ọ dọ l'ọ bụ owaa. Unu doberu iya yẹbe Ojejoje nsọ. ³⁸ Ọ -buru l'ọ nweru onye meru insensu odo, dọ l'ọ bụ owaa doberu onwiya l'ọ bụ manu-mbeleke; t'e bufukwa iya lẹ ndu nk'ia."

Bezalelu; mę Oholiyabu

31 Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu: ² "Lekwa; ya fotawaru Bezalelu Úri Họru, bụ onye ikfu Júda; ³ bya emewa; tẹ ume Nchileke ji iya ẹhu; k'ọphu onweru mmamiphe; kwaa ẹnya; bụru onye iphe edoje iya ẹnya ohuma l'ome nka l'iphemiphe ọbule; ⁴ t'ọ maru ẹge eeshije gude mkpọla-ododo yele mkpọla-ochi; mę ope ememashi iphe ememashi; ⁵ makwaruphu ẹge aawaje mkpuma, aswa nọ; mę ẹge aawuje mkpọla-ododo l'igburumonu iya; bya amakwaruphu ẹge aapyije iphe apyipyi; męwaru ẹge eeshije emekota nka odo, dugbaa iche iche. ⁶ Ya fotafukwaaruphu Oholiyabu Ahisamaku, bụ onye ikfu Dánu; t'ọ yeru iya ẹka. Ndu maru ome nka l'ẹphe ha bẹ ya nukotakwaruphu ike t'ẹphe mekota iphemiphe ọbule, ya sọru t'unu mee; ⁷ dúnua l'ọ bụ Ụlo-Ékwà Ndzuko; Okpoko Ekemu yele okfu okpoko ono, aanọduje akfu ugwo iphe, dọ ẹji ono; męwaru iphemiphe ọbule odo, eegudeje eje ozi l'ime ulo-ékwà ono; ⁸ bụ iya bụ teburu yele ngwa iya l'ọ ha; mę iphe eegvubeje urọku, e meru l'okpobe mkpọla-ododo yele ngwa iya l'ọ ha; mę ẹnya-ngweja insensu; ⁹ mę ẹnya-ngweja-ukfuru yele ngwa iya l'ọ ha; mę eze efere ono yele okpa iya; ¹⁰ wafua uwe, e kweru ekwekwe; mbu uwe, dọ nsọ, Éronu, bụ onye achijeru Nchileke ẹja e-yeje; mę uwe, unwu iya e-yeje gude eje ozi ndu achijeru Nchileke ẹja; ¹¹ mę manu owu l'ishi; mę insensu, eshi mkpọ kẹ Ẹke-dụ-Nsọ ono. Ọ bulephu t'ẹphe mee ya t'ọ dọ ẹge ya sọru ngu t'e mee ya."

Mbọku ọtu-ume

¹² Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu: ¹³ "Kfuaru ndu Ízurẹlu t'ẹphe dobeje mbọku ọtu-ume yẹbe Ojejoje. Kẹ l'ọo-buru iphe-ohubama, nọduru unu l'ia tsube l'ogbo

sweru ọgbo. Ọo ya bụ t'unu maru l'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje, bụ onye emeje unu t'unu dū nsọ.

¹⁴ "Unu nyatajẹ mbọku ọtu-ume; kele mbọku ono dūru unu lẹ nsọ. O -nweru onye dakaru iya nū; t'e gbukwaa onye ọbu egbugbu. Iphe bụ onye jeru ozi mbọku ono bẹ ee-bufu ebufu lẹ ndu nk'ia. ¹⁵ Ọ bụ abalị ishingū bẹ unu e-gudeje jee ozi unu. Mbọku k'ẹsaa bụ mbọku ọtu-ume; bya aburu mbọku, dūru yẹbe Ojejoje lẹ nsọ. Iphe bụ onye jeru ozi lẹ mbọku ọtu-ume; t'e gbukwaa onye ọbu egbugbu. ¹⁶ Tẹ ndu Ízurẹlu dobeje mbọku ọtu-ume; mee ekemu iya shita l'ọgbo sweru ọgbo; t'ọ buri iphe, a-nodu ekoshi ọgbandzū unu l'ia gbururu jeyewaru. ¹⁷ Ọo-buru iphe-ọhubama noduru yele ndu Ízurẹlu jeye lẹ tutu yoyo; ke l'ọ bụ abalị ishingū bẹ yẹbe Ojejoje gude mee igwe yele alj. Yo be mbọku k'ẹsaa; ya ahaa ozi; tuta ume."

¹⁸ Ya ndono; Ojejoje ekfugetsulephu nū Mósísu l'eli Ugwu Sáyínayi; bya anụ iya ekwekwerekwe mkpuma labụ, e deru Ekemu. Mkpuma ono bụ Nchileke nwẹke-ia gude ẹka iya dee ya iphe.

Nweswi, a kpuru lẹ mkpọla-ododo

32 Teke ndu Ízurẹlu leri ẹnya bya aphụ lẹ Mósísu anonukawa ọdu l'eli ugwu ono; ẹphe abya agbaphee Éronu mgburumgburu; sụ iya: "Ngwaa; t'ọ metaru ẹphe Nchileke, a-nodu edu ẹphe! Lẹ Mósísu-a, dufutaru ẹphe l'alj Íjiputu-a bẹ ẹphe ta makwa iphe, meru iya nū."

² Éronu asụ ẹphe t'ẹphe yeshia iphe-nchị mkpọla-ododo, unyomu ẹphe yeru lẹ nchị; mẹ ke unwu ẹphe unwoke; mẹ k'unwu ẹphe unwanyi; chitaru iya. ³ Ya ndono; ndu ono l'ẹphe ha abya eyeshia iphe-nchị ẹphe; chijeru Éronu. ⁴ Yọ chita iphe ono, ẹphe nuru iya ono gude kputa agwa; yọ dū l'ọ bụ nweswi. Yọ bya egude ngwa-ọru memashia ya ememashi. Ya ndono; ẹphe asụ: "Unubẹ ndu Ízurẹlu; ọwaa Nchileke unu ndọ-ọ; mbụ onye dufutaru unu l'alj Íjiputu!"

⁵ Éronu aphulephu iphe ono bya akpua ẹnya-ngweja l'ifu nweswi ono bya araa ya arara; sụ: "Echile bẹ aagbaru Ojejoje aji-o!" ⁶ Tọ dū iya bụ; yo be echile iya; ndu Ízurẹlu etehu l'utsu; bya egwoo ngweja-ukfuru; mẹ ngweja ẹhu-agu. E metsua; ẹphe abya anoshia ria; ngua; bya awu-lihu; wata ome k'enyishi.

⁷ Ya ndono; Ojejoje asụ Mósísu: "Nyizita l'alj; kele ndu nke ngu ono; mbụ ndu ono, i dufutaru l'alj Íjiputu ono bẹ merushiakwaru onwẹphe. ⁸ Ẹphe hakebewaru ekemu ono, ya tūru ẹphe ono; metawaru onwẹphe agwa, ẹphe kpuru; yọ dū l'ọ bụ nweswi. Ẹphe fuzitawaru ishi baaru iya ẹja; bya agwawa iya agwagwa; sụ: 'Unubẹ ndu Ízurẹlu; ọwaa Nchileke unu ndọ-ọ; mbụ onye dufutaru unu l'alj Íjiputu ono!'"

⁹ Ojejoje asụ Mósísu: "Ya phụwaru lẹ ndu-a bụnukaru ndu obu-kpọkponyi. ¹⁰ Pakwaru yẹbe Ojejoje haa tẹ ya

gude oke ẹhu-eghughu iya dakfu ẹphe; kpukpoo ẹphe. Nggubedua, bụ Mósísu bẹ ya e-me ọha, ha nshinu."

¹¹ Mósísu arọlaha Ojejoje, bụ Nchileke iya; sụ iya: "Byiko Ojejoje; t'ẹhu be eghunukakwa ngu eghughu ẹge ono l'ẹke ndu nke ngu nọ; mbụ ndu ono, i gude ike-ẹka ngu dufuta lẹ Íjiputu ono! ¹² Ndu Íjiputu a-sukwa l'iphe, kparu iphe, i dufutaru ẹphe bụ t'j bya egbushia ẹphe l'ugwu ugwu-a; k'ophu ẹphe a-chihu lẹ mgboko. Byiko; gbanua mini l'obu; paru haa; be mebyishikwa ndu nke ngu. ¹³ Nyatakwa ndu ozi ngu, bụ Ébirihamu; mẹ Áyizaku; mẹ Ízurẹlu, bụ ndu i gude onwongu ria angụ; sụ: 'L'ii-me awa ẹphe t'ẹphe ha l'ọbu mkpọ-kpodo, nọ l'igwe; tẹmanu nggu anụ awa ẹphe alj-a, i kwekotaru ẹphe ukwa iya; t'ọ buri okè-ipe ẹphe jeye lẹ tutu yoyo.' " ¹⁴ Ya ndono; Ojejoje abya ariphu ọriri azụ; to mebyishihe ẹphe ẹge ono, o shi rja lẹ ya e-mebyishi ẹphe ono.

¹⁵ Mósísu abya aghachi; shi l'eli ugwu ono nyizita yele ekwekwerekwe mkpuma labụ ono, e deru ekemu ono, o gude l'ẹka ono. Mkpuma ono b'e deru iphe: ifu; mẹ azụ. ¹⁶ Ekwekwerekwe mkpuma ono bụ Nchileke gude ẹka iya mee ya. Iphe, e deru iya aburu Nchileke gude ẹka iya dee ya.

¹⁷ Ya ndono; Jóshuwa anulephu ọzu, ndu Ízurẹlu atụ; sụ Mósísu: "Aatukwa ọzu ọgu l'ọdu ndu Ízurẹlu ono."

¹⁸ Mósísu asụ iya:

"Ẹ tọo dakwa l'ọ bụ ọzu ndu emekputa emekputa l'ọgu.

Tọo da l'ọ bụ ọzu ndu,

eemekputa emekputa.

Iphe, ya anụ kwa egwu."

¹⁹ Mósísu abya erua l'iku ọdu ndu Ízurẹlu ono; bya aphua nweswi ono; ọwaa ndu ono; l'ẹke ẹphe ete egwu. Ẹhu enwuhu iya ọku; yo woru mkpuma ono, o gude l'ẹka ono tukposhia l'okpa ugwu ono. ²⁰ Yọ bya ewota nweswi ono, ẹphe kpuru ono kpọo ọku. Yọ kpọtua ya ọku; bya egwee ya; yọ dū l'ọ bụ ntụ. Yọ bya awuru iya ye lẹ mini; mee ndu Ízurẹlu; ẹphe ngua ya.

²¹ Yọ jì Éronu: "Bụ ngunu bẹ ndu-a kabekpoo mee ngu, kparu; nggu eduru ẹphe ye l'ome iphe, dū ẹji, habe ẹge-a?"

²² Éronu asụ iya: "Onye nwe mu nū; ba avokwaru ọku ghua ẹhu. L'j mahawaru lẹ ndu-a bẹ ome iphe, dū ẹji kwowaru ẹhu. ²³ Ẹphe sūru tẹ ya metaru ẹphe Nchileke, a-nodu edu ẹphe; kele Mósísu ọphu, dufutaru ẹphe Íjiputu bẹ ẹphe ta madu iphe, meru iya nū. ²⁴ Ya ndono; ya sụ ẹphe: 'T'onye nweru iphe, e meru lẹ mkpọla-ododo; yefuta iya.' Ẹphe achitaru iya mkpọla-ododo ono. Ya achiru iya ye l'ọku; iphe shi iya lufuta aburu nweswi-a."

²⁵ Mósísu aphụ lẹ ndu Ízurẹlu nahawaru; kele Éronu hawaru ẹphe; ẹphe te kwehe t'a chikobe ẹphe; ẹphe eshiwa ẹge ono bụwaru ndu, ndu ọhogu ẹphe gude

eme iphe-ochi. ²⁶ Mosisu evudo l'onu obu-edukfu odu ndu Ízurelu ono; sù: "T'onye bụ kẹ Ojejoje byakfuta iya!" Ndu Lívayi l'ephe ha awu-kfube iya.

²⁷ Yọ sù ephe: "Ọwaa iphe, Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu ekfu: 'T'onyenonu turu ogu-mbeke ya l'uk-fu; unu ejephee odu ndu Ízurelu ono mgburumgburu; tsube l'ishi iya ọwaa; rua l'ishi iya ọphu. T'onyenonu gbushia nwanna iya; mę ọnya iya; mę obutobu iya.'" ²⁸ Ndu Lívayi abya emee ege Mosisu ziru ephe. Ndu e gburu mbọku ono rukwaru iphe, dọ l'ọ bụ unu ẹsaa l'ụkporo madzụ iri. ²⁹ Mosisu asụ: "A ọtawaru unu doberu Ojejoje iche ntanụ; kẹ l'unu tsoru unwu unu; mę unwunne unu ọgu. Ojejoje gowaru onu-oma nụ unu ntanụ-a."

³⁰ Yo be echile iya; Mosisu asụ ndu Ízurelu: "Iphe, dọ eji, unu meru, hakwa l'uru. Nta-a bę ya ejekfuwa Ojejoje t'a maru; ?ya a-dụ ike rọ-butu iya t'ọ gwaru unu nvụ l'iphe, dọ eji ono, unu meru ono."

³¹ Ya ndono; Mosisu abya ejekfu Ojejoje je asụ iya: "L'ejo iphe, ndu-a meru ta duka k'ekfukfu! Ephe gudeekwa mkpola-ododo metaru onwephe agwa.

³² Ọlobu; byiko; gwaruru ephe nvụ l'ejo iphe ono, ephe meru ono. Teke ẹ tọ dudu; nggu efuchafukwa epha yębe Mosisu l'ekwo, i deru epha ndu nke ngu."

³³ Ojejoje asụ Mosisu: "L'ọ kwa onye mesweru iya nụ bę ya e-fufu epha iya l'ekwo iya. ³⁴ Tugbua nta-a je edu-ta ndu Ízurelu je eke ono, ya kfuru ngu okfu iya ono; lẹ Ojozi iya a-nodu-a edu unu. Ọle oge teke, ya a-nụ ephe aphụ -rulephu; bę ya a-nụ ephe aphụ k'iphe, dọ eji, ephe meru."

³⁵ Ojejoje abya egude ejo iphe-ememe byakfuta ndu Ízurelu; k'iphe ono, ephe gude nweswi ono, Éronu kpuru ono mee.

33 Tọ dọ iya bụ; Ojejoje asụ Mosisu: "Shi l'ẹke-a tugbua; nggu lẹ ndu ono, i dufutaru l'alị Íjiputu ono! Unu tugbua jeshia l'alị ono, ya kweru ụkwa bya eriru angụ yeru iya Ébirihamu; mę Áyizaku; mę Jékọpu pẹ; sù ephe: "Lẹ ya a-nụ iya awa ephe ono." ² Ya e-zi ojozi t'ọ duru unu je; je achishiaru unu ndu Kénanu; ndu Amọru; ndu Hetu; ndu Pérezu; ndu Hevu; mę ndu Jebusu. ³ Unu tugbua jeshia l'egiri alị ono. Ọle ya ta et-sokwa unu; a-nonyakwaa; ya ekpukpoo unu l'uzo; kẹ l'unu bụnukaru ndu obu-kpọkponyi."

⁴ Ndu Ízurelu anulephu ejo-nzi ono; wata ọgu aphụ; k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu ephe onye kwakwaduru ngwa gude memashia onwiya. ⁵ Ishi iya aburu lẹ Ojejoje sụru Mosisu: "T'ọ kfuru ndu Ízurelu l'ephe bụnuka ndu obu-kpọkponyi. L'ọ -buru l'ọo tẹ ya tsoru ephe b'ọ nwekwaru ege ọo-dụ; ya ekpukpoo ephe. Ọo ya bụ; t'ephe kwashia ngwa ono, ephe kwaru gude memashia onwephe ono; tẹ ya rja ọriri; maru iphe, ya e-me ephe." ⁶ Ya ndono; ndu Ízurelu eworu ngwa,

ephe kwaru gude memashia onwephe kwashia l'ugvu Họrebu.

Ụlo-Ékwà Ndzuko

⁷ Yọ bụru Mosisu shi aphutaje ụlo-ékwà ono; je akpọbe l'azụ odu ndu Ízurelu; kua ya "Ụlo-Ékwà Ndzuko." Iphe bụ onye eje ọkpata Ojejoje ishi; ejeje lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono, nọ l'azụ odu ndu Ízurelu ono.

⁸ Yọo bụje; Mosisu -gbeshi l'eje lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; ndu Ízurelu l'ephe ha awu-lihu; vudogbaa l'onu ụlo-ékwà ephe l'ele Mosisu jeye teke ọo-bahu lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono. ⁹ Mosisu -bahulephu lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; urukpu ono, kpuru rogbodyongu ono alazita bya anọ-chia onu Ụlo ono; Ojejoje ekfuru nụ iya. ¹⁰ Ndu Ízurelu -phulephu urukpu ono, kpuru rogbodyongu ono l'ẹke ọ nọ l'onu Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; onyenonu anodu l'onu ụlo-ékwà iya wu-lihu; baaru Ojejoje eja. ¹¹ Ojejoje shi anoduje ekfu eyeru Mosisu ifu l'ifu ege ono, madzụ anoduje ekfu eyeru ọnya iya ono. Teke e metsuaru; Mosisu alaphuta azụ l'odu ndu Ízurelu. Ọle nwata okoro ono, e yejeru iya eka ono; mbụ Jóshuwa Nunu; ta alufujedu alufu lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono.

Mosisu yele odu-biribiri Ojejoje

¹² Mosisu asụ Ojejoje: "I shilephu teke-wa kfutaru iya tẹ ya dua ndu-a; ọle ẹ ti mekpodua tẹ ya maru onye ii-yeru iya tẹ yele iya dua ephe obu; nggu asukwaru l'ị maru yebe Mosisu ọhuma; ya abawa ngu l'obu. ¹³ Ọ -buru phụ lẹ ya nọ ngu l'obu l'oswiya; koshinu iya ọzo ngu; k'ọphu ya a-maru ngu; nọduwa ngu rụ l'obu gbururu jeye. Nyatakwa l'oha-wa bụ ndu nke ngu."

¹⁴ Ojejoje asụ iya: "Lẹ ya e-tsoru-a unu yebedua l'onwiya; ya emee tẹ meji nmakfuru ngu anmakfuru."

¹⁵ Ya ndono; Mosisu asụ iya: "Ọ -buru l'ẹ tii tsoduru ayi eje nggubedua l'onwongu; be ekwekwa tẹ ayi shi l'ẹke-a hata ọkpa lufu alufu! ¹⁶ ?Nanụ ege ee-shi maru lẹ yebedua yele ndu nke ngu nọ ngu l'obu; abudu l'ị tso ayi? ?Bụ ngunu ọdo e-koshi lẹ yebedua yele ndu nke ngu dọ iche l'ẹke ndu mgboko l'ephe ha nọ?"

¹⁷ Ojejoje asụ Mosisu: "Lẹ ya e-melephu iphe ono, ị sụru tẹ ya meeru ngu ono; kẹ l'ị nọwa iya l'obu; ya amakwaru ngu phụ ọhuma."

¹⁸ Mosisu asụ iya: "Byiko; koshinu iya odu-biribiri ngu."

¹⁹ Ojejoje asụ iya: "Lẹ ya e-me t'ị phụ ege yebe Ojejoje dọ-tabe mma; ya anodu ngu l'ifu kua onwiya iphe ya aza. Onye ọ dọ iya tẹ ya meeru eze-iphe-oma; ya emeeru iya eya; onye ọ dọ iya tẹ ya phuru imiko; ya aphuru iya eya. ²⁰ Ọle ị tii phudu ifu iya; kẹ l'ẹ to nwedu onye gude ọnya iya phụ iya nụ, a-nonu."

²¹ Ojejoje asụ: "O nweru mkpuma, nonyabe iya nụ, ịi-vudo l'eli iya. ²² Ọdu-biribiri iya swetadelephu; ya

† Iphe ọ bụ bụ 3,000.

eworu ngu ye lẹ mgbaku mkpuma; gude ẹka iya gbochita ngu; gbururu jeye ya esweta-gee. ²³ Teke ono; ya ewofu ẹka iya; nggu aphu iya okpurukpu-azu. Obenu l'ifu iya b'ẹ t'a phujekwa aphuphu."

Ekwekwekwe Mkpuma k'ẹbo

34 Ojejoje asu Mosisu: "T'o je awata balibali mkpuma labu odo, a-du l'o bu ke mbu phu. Te ya dekwaa ya phu iphe, shi nodu le ke mbu phu, i tukporu phu. ² Kwakobe l'utsu echile; nyikobe Ugvu Sinyinayi; bya ekoshi iya onwongu l'eli ugvu ono. ³ T'e b'o nwekwa onye e-toru ngu nu; ophu o dukwa onye aaphu l'ugvu ono le phuu; t'e b'o nwekwa aturu; m'o bu eswi, a-nodu ata nri l'okpa ugvu ono."

⁴ Ya ndono; Mosisu abya awata ekwekwekwe mkpuma labu odo, dulephu l'o bu ke mbu phu; gude iya nyihu Ugvu Sinyinayi l'onmewa utsu; paru ekwekwekwe mkpuma labu ono l'eka. ⁵ Ya ndono; Ojejoje eshi l'urukpu nyifuta; bya evudonyabe iya; raa ya arara l'epha iya bu Ojejoje. ⁶ Yo bya esweta Mosisu l'ifu; bya agbakushi onwiya epha; su: "Oo yebedua bu Ojejoje! Oo yebedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke, aphujeru madzu imiko; bukwaruphu Nchileke, emejeru madzu eze-iphe-oma. Ya ta bukwa agu-onwu. Ya bu onye nyemobu iya nyiberu anyibe; buru o-me-g'o-kfuru! ⁷ Ya ekoshije unukuru madzu le ya yeru epe obu. Ya agujeru epe nvu ke ejo okpoma epe; me ke ikè, epe kwefuru iya; me ke iphe, du eji, epe meru iya. Obule ya ta ahajekwanu onye ikpe nmaru te ya ba hu iya ahuhu. Ndu iphe, du eji be ya ahuje ahuhu k'iphe, du eji, epe meru iya; hu-rua ya leke unwu nwanwa epe no; me leke nwanwanwanwa epe no; hu-rua epe l'ogbo k'eno."

⁸ Mosisu abya eforita ifu l'alì teke ono teke ono; baaru Ojejoje eja; ⁹ su iya: "Nggube Ojejoje; o -buru-a le ya no ngu l'obu l'oswiya; byiko te nggube Ojejoje tsonuru ayi. A makwaru-a le ndu-a bunukaru ndu obukpokponyi; ole; byiko gunuaru ayi nvu ke ejo okpoma ayi; me iphe, du eji ayi. Nggu ewotaru ayi t'ayi buru okè-iphe ngu."

¹⁰ Ojejoje asu: "Le nggu l'iya a-gba ndzu. Ya a-nodu l'atatifu ndu nkengu; mee eze iphe, du biribiri, ya te mebudua l'iphe bu mbakeshi l'o ha. Mba ndu ono, unu l'ephe gbaru ogbu-upho ono a-phukota ege iphe, yebe Ojejoje e-me du-be egvu. ¹¹ Unu ngabe nchi mee eke-mu-a, ya aturu unu ntanu-a. Ya a-chifuru unu ndu Amoru; ndu Kènanu; ndu Hetu; ndu Pérezu; ndu Hevu; me ndu Jebusu. ¹² Ole t'unu kwabekwa enya t'unu le ndu bu l'alì ono, unu ala ono be gba ndzu; odumeka be epe a-bukwaru onya hata unu. ¹³ Unu gvukposhia enya-ngweja epe; unu etsukposhia mkpuma, epe doberu nsò; unu afokashikwaaphu itso, e doberu agwa epe, bu Ashera. ¹⁴ T'e b'o dukwa iphe odo, unu a-

bajeru eja odo; gbahaa yebe Ojejoje. Ishi iya aburu le yebe Ojejoje, epha iya bu Okopho be bukwa Nchileke, ekoje okopho.

¹⁵ "Unu kwabekwa enya t'e b'o du ndu bu l'alì ono, unu l'ephe a-gba ndzu. Ke l'ephe -gwadephe agwa epe; be epe e-kukwa unu t'unu bya; unu eje eria iphe, epe gude gwaa agwa epe ono. ¹⁶ O -buru l'unu haru unwanyi epe lutaru unwu unu t'ephe buru unyomu epe; be epe e-me unwu unu ono; epe te kwehe nke mu; epe abalahaaru agwa epe ono eja.

¹⁷ "Unu ba akputakwa ntekepe, unu a-nodu agwa agwagwa!

¹⁸ "Unu gbaje Aji Buredi, e te kodu ekoko. Abali esaa be unu a-taje buredi, e te yedu iphe, ekoje buredi ege ono, ya suru t'unu meje iya ono. Unu agbaje aji ono teke ono, e doberu iya ono l'onwa Abibu; ke l'obu l'onwa ono be unu shi l'alì Ijiputu wufuta.

¹⁹ "Iphe, bu iphe, vuru uzo waa nne iya oswa bukwa ke yebe Ojejoje. Iphe bu anu, bu okee ya, vuru uzo waa nne iya oswa bukwa ke yebe Ojejoje: m'o bu eswi; m'o bu aturu; m'o bu egvu. ²⁰ Unu gudeje nwaturu gbata nkakfu-igara, vuru uzo waa nne iya oswa. O -buru l'unu ta agbatadu iya agbata; unu aswi-kwoo ya olu. Iphe, bu nwata nwoke, vuru uzo waa nne iya oswa be unu a-gbataje agbata.

"T'e b'o dukwa onye a-gbaje eka bya l'ifu yebe Ojejoje.

²¹ "Abali ishingun be unu e-jeje ozi unu; o -rua mboku k'esaa; unu atuta ume. Unu be ejejekwa ozi le mboku k'esaa; m'o -ruhuru; o buru teke aakobe iphe akobe; m'o bu teke aakpata iphe, e meberu l'alì akpata.

²² "Witu odungu, unu butaru; be unu e-gudeje gbaa Aji Idzu. Unu agbaa aji k'iphe, a kpataru l'okfu l'ishifa. ²³ Ugbo eto l'afa; be unwoke unu l'ephe ha a-chikoje bya l'ifu Nnajiufu, bu Ojejoje; mbu Nchileke ke ndu Izurelu. ²⁴ Ya a-chishiru unu iphe bu mbakeshi; bya emee t'alì unu kabaa nshinu. Ophu 'onwedun onye eje unu onata alì unu teke ono, unu e-jeje l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu ugbo eto l'afa ono.

²⁵ "Unu be eyekobejekwa iphe ekoje buredi le mee anu, unu gude egworu iya ngweja.

"Ophu o dukwa anu, e gude gwoo eja Aji Esweta, aaha t'o bo nchi.

²⁶ "Iphe, bu iphe vuru uzo kaa l'iphe, unu meberu l'alì; be unu e-gudeje bya l'ulo Ojejoje, bu Nchileke unu.

"Unu be egudejekwa mini-era nne egvu shia nwa iya."

²⁷ Ya ndono; Ojejoje asu Mosisu: "Dee okfu ono l'o ha l'ekwo; ke l'oo okfu ono be nggu l'iya; me ndu Izurelu gude gbaa ndzu." ²⁸ Mosisu be yele Ojejoje noru l'eka ono ukporo abali labu: eswe l'enyasi; ophu Mosisu 'eridu nri; t'o ngu mini. Yo dee okfu ogba-ndzu ono, bu

iya bu ekemu iri ono, shi l'eka Nchileke ono l'eli ekwek-werekwe mkpuma ono.

Ifu Mosisu egbu nwijnwii

²⁹ Teke Mosisu shi le Ugwu Sinyinayi nyifuta; gude ekwek-werekwe mkpuma labu ono, e deru ekemu Ojejoje ono l'eka; b'e t'o madu l'ifu egbu iya nwijnwii; keshinu ophu ye Ojejoje shi ako ako. ³⁰ Eronu ye ndu Izurelu l'ephe ha aphu ege ifu egbu Mosisu nwijnwii; tsulahaa egwu ege ephe e-shi jekfube iya ntse. ³¹ Mosisu abya ekua ephe; Eronu ye ndu ishi oha ono l'ephe ha atugbua teke ono jekushia ya; yo bya ekfuru yeru ephe. ³² E metsua; ndu Izurelu l'ephe ha abyakfuta iya ntse; yo bya atushiaru ephe ekemu ono, Ojejoje nuru iya le Ugwu Sinyinayi ono.

³³ Mosisu ekfugetsua yeru ephe; chita ulari-ifu phuchia onwiya ifu. ³⁴ Ole obojuje; teke Mosisu bahuru le Ulo-Ekwà Ndzuko eke ono, Ojejoje no ono te ye iya kfugba; yo phufu onwiya ulari-ifu ono; gbururu jeye teke o-lufuta. O -lufutalephu; yo bya ekfukotaru ndu Izurelu iphe, e ziru iya; ³⁵ ephe aphukwaaphu ege ifu egbu iya nwijnwii. Mosisu ewotaje ulari-ifu ono phuchia ifu odo jeye; yo jeshia te ye Ojejoje kfugba.

Mboku otu-ume

35 Mosisu abya ekukobe ndu Izurelu l'ephe ha; su ephe: "Owaa iphe, Ojejoje suru t'unu mee ndo-o: ² Abali ishingu be unu e-jeje ozi unu. O -be le mboku k'esaa; unu edobe iya nsq; t'o buru mboku otu-ume ke Ojejoje. O -nweru onye jeru ozi mboku ono; t'e gbukwaa onye obu egbugbu. ³ T'e b'o dukwa onye a-phunwu oku l'ufu iya mboku otu-ume."

Iphe, ee-gude mee

Ulo-Ekwà-dụ-Nsq

(Awu 25:1-7; 35:10-19)

⁴ Mosisu asu ndu Izurelu l'ephe ha: "Owaa iphe, Ojejoje suru t'e mee ndo-a: ⁵ Unu shi l'iphe, unu nweru ha ta iphe bya anu yebe Ojejoje. Onye oohe uhere t'o nu yebe Ojejoje iphe be iphe, oo-gude bya bu mkpola-ododo; m'o bu mkpola-ocha; ope; ⁶ owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke uswuswe; ophu eke mee-mee; owuu ocha; eji egwu; ⁷ akpo ebyila, a tseru l'uswe; akpo umoro-enyimu; oshi akesha; ⁸ manu olivu, eegudeje amu oku; iphe, eeyeje le manu ke owu l'ishi t'o shi mkpo; ophu eeyeje l'insensu, eshi kwekwekwe; ⁹ mkpuma onikusu; mewaru mkpuma odo, aswa nogbaa. Mkpuma ono be ee-mekochaa dzupyaabe l'uwe-ukuvu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja ye uwe-okpoma iya.

¹⁰ "T'iphe bu ndu maru ome nka l'unu lufuta bya emee iphemiphe obule-a, Ojejoje turu onu t'e mee-wa; ¹¹ mbu ulo-ekwa-dụ-nsq ono; ekwa, aa-phu-chi l'eli iya;

iphe, ee-gude kwechia ya; iphe, ee-gude kota nkolaba iya; iphe, ee-gude gu-chita iya; oshi-ibo iya; okpa iya; enya eke aa-kpogbaaru iya ye; ¹² mewaru Okpoko Ogba-ndzu ono; mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono; okfu okpoko ono, aa-noduje akfu ugwo iphe, du eji ono; ekwa ono, ee-gudeje gebuta iya ono; ¹³ teburu ono; mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono ye ngwa iya; me buredi ono, ee-dobeje Ojejoje l'ifu ono; ¹⁴ iphe ono, eegvubeje uruku ono, e-meje te iphoro nodu ono ye ngwa iya l'o ha; uruku iya ono; manu ono, ee-gudeje amu oku ono; ¹⁵ enya-ngweja insensu ono; mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono; manu ono, aa-wuje l'ishi ono ye insensu ono, eshi kwekwekwe ono; ekwa ono, ee-gbobutaje onu ulo-ekwa-dụ-nsq ono; ¹⁶ enya-ngweja-ukfuru ono ye iphe ono, du l'o bu ugwu, ee-gude ope mee ono; mgboro ono, ee-gudeje apa enya-ngweja ono ye ngwa iya l'o ha; eze efere ono, ee-gude ope mee ono; ye l'okpa iya; ¹⁷ ekwa ono, ee-gude gebuta ogbodufu iya; itso ogbodufu ono ye enya eke aa-kpobetsua itso ono; me ekwa ono, ee-gude gebuta onu-nggamgbo ogbodufu ono; ¹⁸ me nggu ulo-ekwa-dụ-nsq ono ye k'ogbodufu iya; me eri iya; ¹⁹ me uwe ono, e kweru ekwekwe, ee-yeje gude eje ozi l'ulo-nsq ono; mbu uwe, e doberu nsq te Eronu, bu onye achijeru Nchileke eja ye unwu iya yeje gude eje ozi ndu achijeru Nchileke eja."

²⁰ To du iya bu; ndu Izurelu eshi l'ifu eke Mosisu no wukashihu. ²¹ Iphe bu onye oohe uhere; me onye o ruru l'ehu t'o nu Ojejoje iphe; egudegbaa iphe bya; mbu iphe, ee-gude ru ulo-ekwa Ndzuko ono; iphe, ee-gude eje ozi l'ime iya; mekwaphu ophu ee-gude kwee uwe, du nsq. ²² Iphe bu ndu oohe uhere: unwoke me unwanyi; egudegbaa iphe, e gude mkpola-ododo mee bya anu; mbu iphe, dugbaa l'o bu ojaga; iphe-nchi; echi; mewaru iphe odo, dugbaa iche iche, e gude mkpola-ododo mee. Ephe egudegbaa mkpola-ododo ephe ono bya anu Ojejoje. ²³ Ndu nweru owuu ewotagbakwaa ya phu; mbu owuu eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; m'o bu k'ocha; m'o bu eji egwu; m'o bu akpo ebyila, a tseru l'uswe; m'o bu ke umoro-enyimu. ²⁴ Ndu eka ruru le mkpola-ocha; m'o bu ope; ewotakwa iya phu bya anu Ojejoje. Ndu nweru oshi akesha, nweru eke ee-gude iya ru oru ono anukwa iya phu. ²⁵ Iphe bu unwanyi, maru ome nka egudetsua eka ephe kwee ekwa bya anu. O nweru ndu, bu owuu, eke urukpu-urukpu be ephe gude kwee nk'ephe; nweru ndu bu ke mee-mee; nweru ndu bu k'uswe; nweru ndu bu k'ocha be ephe gude kwee nk'ephe. ²⁶ Unwanyi, oohe uhere; bukwaruphu ndu, maru ome nka; bu eji egwu be ephe gude kwee ekwa nk'ephe. ²⁷ Ophube ndu ishi wotagbaaru mkpuma onikusu; mewaru mkpuma odo, aswa dugbaa; t'a gbapyabe l'uwe-ukuvu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; ye uwe-okpoma iya. ²⁸ Ephe nufukwaaruphu

iphe, eshi mkpọ; manụ olivu, ee-gudeje amụ ọku; ọp̄hu ee-yeje lẹ manụ ọwu l'ishi; mę k'ínsensu, eshi kwękwękwe. ²⁹ Ndu Ízurelu l'ęphe ha: unwoke mę un-wanyi; mbụ ndu oohe uhere ewotakotaru Ojejoje iphe, ęphe tųru obu ęphe onyo l'ęphe a-nụ t'e gude rųaru Ojejoje iphe ono, o shi l'ọnu Mósisu kfua t'e meeru iya ono.

³⁰ Mósisu asụ ndu Ízurelu: "Unu lekwa lẹ Ojejoje fọ-taakwaru Bezalelu Úri Họru; bųru onye ikfu Júda; ³¹ bya emewa; ume Nchileke eji iya ęhu; t'ọ nweru mmamiphe; kwaa ęnya; iphe edoje iya ęnya ọhuma; k'ọp̄hu ọo-ma ome nka l'iphemiphe ọbule; ³² maru ęge ee-shije gude mkpọla-ododo; mę mkpọla-ọcha; mę ope l'ememashi iphe; ³³ makwarųphu ęge aawaję mkpuma, aswa nọ; mę ęge aawųje mkpọla-ododo l'ig-burumọnu iya; bya amakwarųphu ęge aapyije iphe apyipyi; męwaru ęge eeshije emekota nka ọdo, dųg-baa iche iche. ³⁴ Ọ nųkwarųphu yele Oholiyabu Ahisamaku, bų onye ikfu Dánu mmamiphe t'ęphe zije ndu ọdo ome nka ọbu. ³⁵ O męwaru tẹ mmamiphe kę ęge e shi eme nka l'ųzo, dų iche iche; mę mmamiphe kę ęge e gude ememashi iphe ememashi rube ęphe ęka; mę t'ęphe maru ęge eegudeje ọwúú, eke urukpu-urukpu; ọp̄hu eke mee-mee; ọp̄hu eke uswuswe; mę k'ọcha dengashia iphe edengashi. ęphe ębo bų ndu makotaru ęge eemeje iphe nka t'ọ maa mma.

36 "Ọ bų Bezalelu yele Oholiyabu; mę iphe bų ndu maru ome nka; mbụ ndu Ojejoje nųru mmamiphe; bya emee tẹ iphe doo ęphe ęnya l'iphe, bų iphe, laru lẹ kę ọkpu ọlo-nsọ ono: ọ bų ęphe a-rų ọru ono; mee ya ęge Ojejoje sųru t'e mee ya."

² Tọ dų iya bų; Mósisu ekua Bezalelu yele Oholiyabu; mę iphe bų ndu maru ome nka; ndu Ojejoje nųru mmamiphe; bųru ndu oohe uhere t'ęphe jee ozi ono; ³ chįru iphe ono, ndu Ízurelu tųtaru t'e gude kpųa ọlo-nsọ ono nų ęphe. L'ųtsu mbọku-mbọku bę ndu Ízurelu anọduje atųko iphe ono l'anų Mósisu l'ęge ęphe chįru obu ęphe. ⁴ Iphe, bų ndu maru ome nka ọkpu ọlo-nsọ ono atųko l'ęphe ha paru ọru ęphe haa; ⁵ tųgbua je asụ Mósisu: "Lẹ ndu-a tųtaakwaru iphe, dzuru t'e gude rųa ọru ọbu, Ojejoje sųru t'a rųa ọbu; mbụ l'ęphe gbe tųwa k'etsutsu iya ye iya."

⁶ Mósisu atųa ekemu; sų: "T'ę b'ọ dųkwa nwoke; m'ọ bų nwanyi, nweru iphe, oo-wotakwadu bya anų; sų l'ọ bų iphe, o gude eyeta ęka l'ọlo-nsọ ono." E woru iphe ono, Mósisu kfuru ono radzuru l'ọdu ndu Ízurelu ono. E shi ęge ono kpọshia ndu Ízurelu t'ę b'ọ dųhe iphe, ęphe a-tųtakwadu; ⁷ kę l'iphe, a tųtawaru t'e gude rųkota ọru ono bę dzuwaru nų; tsufu etsufu.

Ọlo-Ękwà-dų-Nsọ ono

(Awų 26:1-14)

⁸ Iphe bų ndu ọp̄hu maru iphe lẹ ndu ọru ono egude ukfu-ękwa iri mee ọlo-ękwà-dų-nsọ ono. Ukfu-ękwa iri

ono b'e kweru l'òwúú ọcha, a swįru l'ọ bų ųdo; mę ọwúú, eke urukpu-urukpu; ọp̄hu eke uswuswe; mę ọp̄hu eke mee-mee. Yọ bųru onye maru ome nka gude ọwúú ono kwee cherobimu ye l'ukfu-ękwa ono. ⁹ Ukfu-ękwa ono achįko haru ęnya-nhamųnha. Ogologo iya dų nkwo-ęka ųkporo l'ęsato; ųsa iya adų nkwo-ęka ęno. ¹⁰ ęphe ewota ukfu-ękwa ono ise gbagbabe; yọ bųru ishimishi lanų; bya ewotakwaphu ųzo ise ọp̄hu gbagbabe nanų. ¹¹ Ishimishi iya ono kę mbụ bę ęphe gude ọwúú, eke urukpu-urukpu yeshia ya nkolaba l'ig-burumọnu iya; mekwaa ya phų ęge ono l'ishimishi iya k'ębo. ¹² Nkoloba ųkporo labų l'iri bę ęphe yeru l'ishishi ishimishi lanų; bya eyekwaphu nkolaba ųkporo labų l'iri l'ishishi ishimishi lanų ọp̄hu. Nkoloba ono atųko gharu onwęphe ifu. ¹³ ęphe egude mkpọla-ododo meta iphe, nweru nkolaba ishi labų ųzo ųkporo labų l'iri; gude iya dzęgbabe ishimishi ękwa ono ęphe ębo t'ọ tųko bųru nanų.

¹⁴ ęphe abya egude ęji eghu kwee ękwa kweta iya ukfu-ękwa iri lẹ nanų, ee-gude phų-chita eli ọlo-ękwà ono. ¹⁵ Ukfu-ękwa ono ųzo iri lẹ nanų ono achįko haru ęnya-nhamųnha. Ogologo iya dų nkwo-ęka ųkporo l'iri. ųsa iya adų nkwo-ęka ęno. ¹⁶ ęphe abya achįta ukfu-ękwa ono ise gbagbabe; yọ bųru ishimishi lanų; chį-ta ųzo ukfu-ękwa ishingų ọp̄hu gbagbabękwaphu nanų. ¹⁷ Nkoloba ųkporo labų l'iri bę ęphe yeru l'ishishi ishimishi lanų; yekwaphu nkolaba ųkporo labų l'iri l'ishishi ishimishi lanų ọp̄hu. ¹⁸ ęphe egude ope meta iphe, nweru nkolaba ishi labų ųzo ųkporo labų l'iri; gude iya kotagbaa nkolaba ishimishi ękwa ono ęphe ębo; gude iya dzęgbabe ọlo-ękwà ono; yọ bųru nanų. ¹⁹ E metsua; ęphe egude akpọ ebyila, a tseru l'uswe; mee iphe, ee-gude phų-chia eli ọlo-ękwà ono; bya egudekwaphu akpọ umoro-ęnyimu mee iphe, ee-gude kwechita eli akpọ k'ębyila ono.

²⁰ ęphe egude oshi akेशa rųshia oshi-ibo, ee-ye l'ọlo-ękwà-dų-nsọ ono. ²¹ Oshi-ibo ono b'a rųru; yọ dųt-sua nkwo-ęka iri iri l'eli. ųsa iya adų nkwo-ęka lẹ mkpirikpi lẹ mkpirikpiri. ²² Oshi-ibo ono bę ęphe pyįtat-suaru ọkpa ębo ębo ye ęka labų. Yọ bųru ęge ono bę ęphe mekotaru oshi-ibo ọlo-ękwà-dų-nsọ ono l'ọ ha. ²³ A bya lẹ ọlo-ękwà-dų-nsọ ono ibyiya ọp̄hu gharu ifu l'ųzo ọhuda bų ųkporo oshi-ibo bę ęphe rųtaru t'e ye iya. ²⁴ ęphe egude mkpọla-ọcha meshia ęnya ęke aa-kpọgbaaru ọkpa oshi-ibo k'ųzo ọhuda ono ye; meta iya ųzo ųkporo labų. Iphe bų oshi-ibo, nọnu nwetsuaru ęnya labų ęke, aa-kpọtsuaru ọkpa iya ye. ²⁵ A bya l'ibe iya ọp̄hu; mbụ ibyiya ọp̄hu gharu ifu l'ųzo isheli buk-waphu ųkporo oshi-ibo bę ęphe rųtaru t'e ye iya. ²⁶ ęphe egude mkpọla-ọcha meshia ęnya ęke aa-kpọgbaaru ọkpa ibo ono; meta iya ųzo ųkporo labų. Iphe bų oshi-ibo, nọnu enweru ęnya labų ęke, aa-kpọtsuaru ọkpa iya ye. ²⁷ A bya l'azų ọlo-ękwà-dų-nsọ ono; ibyiya ọp̄hu gharu ifu l'ųzo ęnyanwu-arįba bų oshi-ibo ishin-

gu be epe rutaru t'e ye iya. ²⁸ Iku azu ulo-ekwa-du-nsọ ono epe ebo bu oshi-ibo labu be epe rutaru t'e ye iya. ²⁹ Oshi-ibo labu ono, ee-ye l'iku iya ono be epe ruru; yo du nkwegba labu. O shi l'uzo ali du nkwegba labu jeye l'uzo imeli. Yo buru echi lanu b'e gude kugbabe iya; epe ebo. Epe ebo ono b'a ruru; yo dukota ege ono. ³⁰ Oo ya bu l'o nweru oshi-ibo esato l'azu ulo-ekwa-du-nsọ ono. E gude mkpola-ocha meshia enya eke aa-kporu okpa oshi-ibo ono ye uzo iri l'ishingu. Iphe bu oshi-ibo, nonu enweru enya labu eke, aa-kporu okpa iya ye.

³¹ Epe egude oshi akesha pyishia oshi, ee-gude swebushia oshi-ibo ono. Uzo ise be epe sweberu l'oshi-ibo mgeremeku ulo-ekwa-du-nsọ ono ibe lanu; ³² swebekwaphu uzo ise odo le mgoro iya ophu. Uzo ise odo bu l'azu ulo-ekwa-du-nsọ ono; ibiyi ophu gharu ifu l'uzo enyanwu-ariba be epe sweberu iya. ³³ Oshi ophu ee-swebe l'echi iya be epe pyiru t'o shi l'ishi lanu lufu l'ishi iya ophu. ³⁴ Epe awua mkpola-ododo l'oshi-ibo ono; bya egudekwaphu mkpola-ododo meshia echi, e-gudetsua oshi ono, ee-gude swebushia l'oshi-ibo ono. Epe abya awukwaphu mkpola-ododo l'oshi ono.

³⁵ Epe egude owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke uswuswe; ophu eke mee-mee yele k'ocha, a swiru l'o bu udo; kwee ukfu-ekwa. Onye maru ome nka abya egude owuu ono kwee cherobimu ye l'ukfu-ekwa ono. ³⁶ Epe egude oshi akesha pyia itso eno; bya awua ya mkpola-ododo; bya egudekwaphu mkpola-ododo meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono. Epe abya egude mkpola-ocha kpushia enya eke aa-kpobe itso ono uzo eno. ³⁷ Onye maru okwe ekwa ohuma egude owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha, a swiru l'o bu udo; kwee ekwa, ee-gudeje gebuta onu ulo-ekwa-du-nsọ ono. Yo buru ndu gude ngga ekwe ekwa be meru iya nu. ³⁸ Epe egude oshi akesha pyita itso ise; bya emetakwaphu iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono. Ishi itso ono; me iphe, ee-swebe l'itso ono be epe wuru mkpola-ododo; bya egude ope meshia enya eke aa-kpobe itso ono uzo ise.

Okpoko Ogba-ndzu ono

(Awu 25:10-22)

37 Bezalelu abya egude oshi akesha gbaa okpoko. Ogologo iya du nkwo-eka labu le mkpirikpi iya. Usa iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. Eli iya adukwaphu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. ² Yo wua okpobe mkpola-ododo l'ime iya me l'azu iya. Yo gudekwaphu mkpola-ododo kpuphee mgeremeku iya mgburumburu. ³ Yo kputa echi mkpola-ododo eno dukfubegbaa l'okpa iya epe eno; mbu wota ebo dukfube l'ibe lanu; wota ebo ophu dukfube l'ibe iya ophu. ⁴ B'o bya egude oshi akesha ono pyita mgoro labu; wua ya

mkpola-ododo; ⁵ bya ewota mgoro ono epe ebo pyotsua l'echi ono, e dukfubegbaaru le mgeremeku okpoko ono t'o buru iphe, ee-gudeje apa iya.

⁶ Yo gude okpobe mkpola-ododo meta okfu okpoko, aa-noduje akfu ugwo iphe, du eji. Ogologo iya du nkwo-eka labu le mkpirikpi iya. Usa iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. ⁷ Yo gude mkpola-ododo mee cherobimu labu, a-nodutsua l'ishi okfu okpoko ono. Yo buru mkpola-ododo, e tsusaru etsusa b'o gude mee ya. ⁸ Yo woru cherobimu lanu dobe l'ishi ibe lanu; woru ophu dobe l'ishi iya ophu; bya emee; cherobimu labu ono, notsua l'ishishi okpoko ono epe ebo yele okpoko ono aburu iphe lanu. ⁹ Cherobimu ono b'o meru; yo jashia ebà l'uzo imeli; agu iya edochita eli okpoko ono. Epe echegba onwephe ifu; chiru enya ye l'eli okpoko ono.

Teburu ono

(Awu 25:23-30)

¹⁰ Epe egude oshi akesha pyia teburu. Ogologo iya du nkwo-eka labu. Usa iya adu nkwo-eka lanu. Eli iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. ¹¹ Epe awua ya okpobe mkpola-ododo; bya egudekwaphu mkpola-ododo kpuphee eli iya mgburumburu. ¹² Epe ewota oshi, du gbiriri, usa iya ha l'o bu obehere-eka swiphee mgeremeku iya mgburumburu; bya egudekwaphu mkpola-ododo kpuphee oshi ono mgburumburu. ¹³ Epe akputa echi mkpola-ododo eno dukfubegbaa le mgeremeku okpa teburu ono. ¹⁴ Echi ono nonyabetsua oshi ono, du gbiriri ono; k'ophu odo-dukwanu ike gudeshia mgoro, ee-gudeje apa teburu ono. ¹⁵ Mgoro, ee-gudeje apa teburu ono bu oshi akesha b'e gude pyishia ya; bya awua ya mkpola-ododo. ¹⁶ Epe egude okpobe mkpola-ododo meshia ngwa ke teburu ono; mbu efere; me ite; me okoro; me nkwo-eka, aa-tu-kobe l'eli teburu ono. Iphe ono l'o ha bu iphe, ee-gudeje gwooru Ojejoje ngweja-mee.

Iphe, eegvubeje uruku ono

(Awu 25:31-40)

¹⁷ Epe egude okpobe mkpola-ododo, e tsusaru etsusa mee iphe, eegvubeje uruku. Epe meru iya; yo nweru oshi; nweru ekali. Yo nweru efere; nweru iphe, du l'o bu nwopu okoko-oshi; me iphe, du l'o bu igu oshi. Epe atuko iphe ono l'o ha mee te yele iphe ono, eegvubeje uruku ono buru iphe lanu. ¹⁸ Oshi iya ono nweru ekali ishing. Ekali eto no le mgeremeku iya lanu; eto k'ophu anodu iya le mgeremeku ophu. ¹⁹ Ekali iya ono nweru efere eto. Efere ono b'e meru; yo dugbaa l'o bu igu alumundu. E mekwaaphu nwopu okoko-oshi ye iya; owaa iphe, du l'o bu igu oshi. Yo buru ege ono b'o dukota l'ekali iya ono epe ishing, jakashiru l'oshi iya ono. ²⁰ Oshi iya ono nweru efere

eno, e meru; yọ dọ l'ọ bọ igu alımondu. Yo nwekwaru-phu iphe, e meru; yọ dọ l'ọ bọ nwopu okoko-oshi; ọwaa iphe, dọ l'ọ bọ igu oshi. ²¹ Nwopu okoko-oshi lanu b'e meru; yọ nọdu lẹ mkpuli ekali iya labu ono k'ali. K'ẹbo anodu lẹ mkpuli ekali iya labu k'echi. K'eto anodu lẹ mkpuli ekali iya labu k'eli. Mbọ l'ọ nọkota lẹ mkpuli ekali iya ono ephe ishingu. ²² Nwopu okoko-oshi ono yele ekali iya ekali iya ono b'e meru yele oshi iya aragba nanu. Yọ buru okpobe mkpola-ododo, e tsusaru etsusa b'e gude mee ya. ²³ Ephe gudekwaphu okpobe mkpola-ododo meta urọku esaa, ee-gvubegbaa l'eli iphe ono, eegvubeje urọku ono; bya emetakwaphu akpa iya; me ashanga, aaguje oku iya. ²⁴ Iphe, eegvubeje urọku ono yele ngwa iya l'ọ ha bọ unu okpobe mkpola-ododo esaa l'ukporo iri b'e gude mee ya.

Enya-ngweja insensu

(Awu 30:1-5)

²⁵ Ephe egude oshi akesha kua enya-ngweja, bu eke aa-kpoje insensu oku. Ogologo iya; me usa iya chikokwa haru enya-nhamunha. Iphe, o bu bu nkwo-eka lanu. Eli iya du nkwo-eka ebo. Mpo iya yele enya-ngweja ono aragbabe buru nanu. ²⁶ Ephe awukota okpobe mkpola-ododo l'eli iya; mgberemeku iya; me mpo iya. Ephe egudekwaphu mkpola-ododo kpu-pher mgberemeku iya mgburumgburu. ²⁷ Ephe emeta echi mkpola-ododo ebo ebo dekfubegbaa lẹ mgberemeku iya ephe ebo. Ephe dekfuheru iya; yọ nọdutsua lẹ mkpuli iphe ono, a kpu-pheru iya mgburumgburu ono. O bu l'echi ono be ee-yeje mgboro, ee-gudeje apa iya. ²⁸ Ephe egude oshi akesha pyita mgboro ono; wua ya mkpola-ododo.

²⁹ Ephe emekwaaphu manu ono, du nsọ, eshi mkpo, aawuje l'ishi ono; me okpobe insensu ono, eshi mkpo ono; bu iya bu oru onye maru ome manu-mbeleke.

Enya-ngweja-ukfuru ono

(Awu 27:1-8)

38 Ephe egude oshi akesha kua enya-ngweja. Eli iya du nkwo-eka eto. Ogologo iya; me usa iya achiko haru enya-nhamunha. Iphe, o dutsua bu nkwo-eka ise ise. ² Ephe akputatsua mpo l'iku iku iya ephe eno. Ephe emee; mpo ono yele enya-ngweja ono aragbabe buru nanu. Ephe emetsua ya ege ono; bya eworu ope wua ya. ³ Ephe egude ope meshia iphemiphe obule, ee-gudeje eje ozi l'enya-ngweja ono, bu iya bu ite okpo ntu; me eku; efere; oji; me ashanga, aaguje oku. ⁴ Ephe egude ope meta iphe, du l'ọ bọ ıgbu, nweru mgberemeku eno; woru iya kwechia ızo alı mgberemeku enya-ngweja ono. Ephe shi l'echilabu iya kwechia ya jeye l'eli iya. ⁵ Ephe egudekwaphu ope kpushia echi eno hebetsua lẹ mgberemeku iphe ono,

du l'ọ bọ ıgbu ono, e meru l'ope ono ephe eno; t'ọ buru enya eke ee-pyotsua mgboro, ee-gudeje apa enya-ngweja ono. ⁶ Ephe egude oshi akesha pyita mgboro labu; wua ya ope; ⁷ wotsuaru mgboro ono nwua l'enya echi phu lẹ mgberemeku ebo ya. Mgboro ono ephe ebo a-nodujetsua lẹ mgberemeku iya ephe ebo me aaparua iya. Ephe meru enya-ngweja ono; ızo anodu iya l'echi; mbu l'ephe gude ibiribe oshi ru ya.

Eze efere ono

(Awu 30:17-21)

⁸ Ephe egude ope mee eze efere yele okpa iya. Ope ono shi l'onyo unwanyi, anoduje eje ozi l'onu Ulo-Ekwà Ndzuko.

Ogbodufu

(Awu 27:9-19)

⁹ Ephe abya emeeru ulo-ekwa ono ogbodufu; gude owuu ocha, a swiru l'ọ bọ ıdo; kwee ekwa, du ukporo nkwo-eka ise l'ogologo; t'e gude gebuta ızo ohuda l'ogbodufu ono. ¹⁰ Ephe egude ope meta ukporo itso, aa-kpoje iya yele enya eke aa-kpobetsua itso ono; bya egude mkpola-ocha meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono yele iphe, ee-swebetsua l'itso ono. ¹¹ ızo isheli iya bukwapu ekwa, du ukporo nkwo-eka ise l'ogologo b'e kweru; gude gebuta iya. Itso, aa-kpoje l'ızo isheli ono yele enya eke aa-kpoje itso ono dutsua ukporo ukporo. Yọ bukwaruphu ope b'e gude metatsua ya. Yọ bukwanuru mkpola-ocha b'e gude meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa l'itso ono yele iphe, ee-swebetsua ya.

¹² A bya l'usa ogbodufu ono l'ızo enyanwu-arıba iya bukwa ekwa, du ukporo nkwo-eka labu lẹ nkwo-eka iri l'ogologo b'e kweru; gude gebuta iya. Ephe abya emeta itso iri, aa-kpoje l'ızo enyanwu-arıba ono; metakwaphu enya eke aa-kpobetsua itso ono ızo iri. Ephe abya egude mkpola-ocha meshia iphe, nweru nkolaba, ee-gudeje kobe ekwa ono l'itso ono; me iphe, ee-swebetsua l'itso ono. ¹³ Usa ogbodufu ono l'ızo enyanwu-ahata iya dukwapu ukporo nkwo-eka labu lẹ nkwo-eka iri l'ogologo. ¹⁴ Ephe abya ekwee ekwa, du nkwo-eka iri l'ise l'ogologo t'e gude gebuta eka onu ogbodufu ono eke iya ophu. Itso, aa-kpoje iya yele enya eke aa-kpobetsua itso ono dutsua eto eto. ¹⁵ A bya l'onu ogbodufu ono eka iya ophu; bukwapu ekwa, du nkwo-eka iri l'ise be ephe kweru t'e gude gebuta iya. Itso, aa-kpoje iya yele enya eke aa-kpobetsua itso ono dutsukwaaphu eto eto.

¹⁶ Iphe bu ekwa, ee-gude gebuta ogbodufu ono mgburumgburu bukota owuu ocha, a swiru l'ọ bọ ıdo be ephe gude kwee ya. ¹⁷ Enya eke aa-kpobetsua itso, ee-gude kpo-buta ogbodufu ono mgburumgburu bu ope be ephe gude meshia ya. Iphe, nweru nkolaba, ee-

gude kobe ekwa ono l'itso ono yele iphe, ee-swebetsua l'itso ono abukwanuru mkpola-ocha be ephe gude meshia iya. Ishi itso ono be ephe wuru mkpola-ocha. Iphe, ee-swebegbaa l'itso ono, ee-gude kpobuta ogbodufu ono mgburumburu bu mkpola-ocha be ephe gude meshia ya. ¹⁸ E gude owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe yele k'ocha, a swiru lo bu udo; gude kwee ekwa, du nkwo-eka ukporo l'ogologo; t'e gude gechita onu ogbodufu ono. Yo buru ndu gude ngga ekwe ekwa be meru iya nu. ¹⁹ Onu-abata iya ono be ephe metaru itso eno; owaa enya eke aa-kpobetsua itso ono uzo eno. Iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono; me iphe, ee-swebetsua l'itso ono be ephe mekotaru le mkpola-ocha. Ephe awukotawaphu mkpola-ocha l'eli itso ono. ²⁰ Iphe bu nggu, ee-libegbaa eri ulo-ekwa ono; mekwaphu k'ogbodufu ono be ephe gude ope mekota.

Iphe, e gude jee ozi obu.

²¹ Owaa bu mkpakọ iphe, e gude mee ulo-ekwa obu; mbu ulo-ekwa Ekemu ono. O bu Mosisu suru te ndu ikfu Livayi dekota iphemiphe obule ono l'ekwo. Onye ishi ephe bu Itama Eronu, bu onye achijeru Nchileke aja. ²² Bezalelu Uri Huru; buru onye ikfu Juda mekotaru iphemiphe obule, Ojejoje turu Mosisu onu t'e mee. ²³ Onye ephe l'iya tukoru mee ya bu Oholiyabu Ahisamaku, bu onye ikfu Danu. O maru ome nka; maru erengete; bya aburu onye maru ege eegudeje owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha dengashia iphe edengashi. ²⁴ Mkpola-ododo, a tutaru le ngweja-amama, a nuru t'e gude mee ulo ono, du nsọ ono du ukporo unu iri; l'unu iri le tete; l'ukporo ishinguru l'iri. Mkpola-ododo ono aburu ophu ha lo bu k'eze-ulo Nchileke. ²⁵ Mkpola-ocha, ndu Izurelu tutaru teke ono, a guru ephe ogu ono du ukporo unu eto; l'unu iri le tete; l'ukporo esato l'iri l'ise. Mkpola-ocha ono aburu ophu ha lo bu k'eze-ulo Nchileke. ²⁶ Iphe, mkpola-ocha obu gbaru ephe l'ehu l'ehu bu nkere-ebo mkpola-ocha. Mkpola-ocha ono aburu ophu ha lo bu k'eze-ulo Nchileke. Ndu a guru teke ono, a guru ndu Izurelu ogu ono bu shita le ndu noru ukporo afa tugburu. Iphe, ephe du bu ukporo unu madzu ugbo ukporo eto l'iri l'ise; l'unu madzu esato; l'ukporo madzu iri l'esaa; le umadzu iri. ²⁷ Ukporo unu mkpola-ocha ugbo ukporo l'iri l'esaa; l'unu mkpola-ocha ugbo iri be ephe gude kpushigbaa enya eka aa-kpobegbaa okpa ibo ono, ee-gude ku-chita ulo-ekwa ono uzo ukporo ise. Unu mkpola-ocha esaa l'ukporo mkpola-ocha iri be ephe gude kpua enya lanu. ²⁸ Ephe egude unu mkpola-ocha eno; l'ukporo mkpola-ocha esato; le mkpola-ocha iri l'ise kpushia iphe, nweru nkolaba, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono; bya egudekwa iya phu wukota l'ishi itso ono; bya

egude iya mekwaaphu iphe, ee-swebegbaa l'itso ono. ²⁹ Ephe tutakwaruphu ukporo unu ope ugbo ukporo l'ishingu; l'unu ope ise le ngweja-amama ono. ³⁰ Ephe egude iya kpua enya eka aa-kpobegbaa itso k'onu ulo-ekwa Ndzuko ono; bya egudekwa iya phu kpua enya-ngweja ono, bu eke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono yele iphe ono, du lo bu ugbo ono; waa ngwa enya-ngweja ono lo ha. ³¹ Ephe egudekwa iya phu kpua enya eke aa-kpobegbaa itso, ee-gude kpobuta ogbodufu ono; wakwaphu k'onu iya; me nggu, ee-libegbaa eri ulo-ekwa ono; mekwaphu k'ogbodufu iya.

Uwe ndu achije aja Nchileke

(Awu 28:1-14)

³⁹ Ephe egude owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; me ophu eke uswuswe; kweeru ndu achijeru Nchileke aja uwe, ephe e-yeje gude eje ozi l'ulo-ekwa ono. Ephe kwekwaruphu Eronu uwe, du nsọ; bu iya bu ege Ojejoje suru Mosisu t'e mee ya.

Uwe ifodu

² Ephe egude owuu mkpola-ododo; owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha, a swiru lo bu udo; kwee uwe-ukuvu. ³ Ephe eworu mkpola-ododo tsusaa etsusa; mee ya; yo du pheripheri; woru iya washia agwara; t'ephe gude agwara ono tsokota le mgbaku owuu urukpu-urukpu; ke mee-mee; ke uswuswe; me k'ocha, a swiru lo bu udo. Yo buru onye maru ome nka meru iya. ⁴ Ephe eworu gbiriri ekwa labu gude ligbabe; k'ophu aa-nyaje iya l'ukuvu ephe ebo; gude gbiriri ekwa ono ephe ebo ligbabe le k'ifu yele k'azu. ⁵ Ephe abya ekwekwaphu gbiriri ekwa, ee-gudeje kebuta iya l'ukfu ye iya. Gbiriri ekwa ono be yele ifodu ono chiko buru iphe lanu. Iphe, e gude kwee ya bu owuu mkpola-ododo yele owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha, a swiru lo bu udo; bu iya bu ege Ojejoje turu Mosisu onu t'e mee ya. ⁶ Mkpuma onikusu phu be ephe wuru mkpola-ododo l'igburumonu iya. Yo buru ege ono, onye apyi mkpuma, vu oke aswa akashije epha le mkpuma; gude mee ya iphe-ophubama ono bu ege ephe kakotaru epha unwu Izurelu le mkpuma ono. ⁷ Ephe abya adzupyabe mkpuma labu ono l'eli uwe-ukuvu phu ephe ebo; k'ophu Ojejoje e-gudeje iya nyata unwu Izurelu; bu iya bu ege Ojejoje turu Mosisu onu t'e mee ya.

Uwe-Okpoma

⁸ Ephe abya kwee uwe-okpoma phu, ee-gudeje achọ iphe, bu uche-obu yebe Ojejoje phu. Ephe kweru iya; yo du lo bu uwe-ukuvu phu, e kweru l'owuu mkpola-ododo yele owuu, eke urukpu-urukpu; ophu

eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha, a swiru l'ọ bu ọdo. Yọ buru onye maru ome nka meru iya. ⁹ O nweru mgberemeku ọno; dụ nkwegba labu. Mgberemeku iya ono ọphe ọno chikokwa hakota ọnyanhamunha. Ogologo iya dụ nkwo-eka lanu; ọsa iya adukwaphu nkwo-eka lanu. ¹⁰ Ọphe abya adzua mkpuma, vugbaa oke aswa; yọ kpoo giriri ọzo ọno l'ekwa ono. Mkpuma, no l'ogiri ke mbu bu rubi; topazu; me berilu. ¹¹ K'ebọ bu tokwasu; safaya; me emeraludu. ¹² K'eto aburu jasintu; agetu; owaa amitisutu. ¹³ K'eno aburu kirsolayitu yele onikusu; me jasupa. Ọphe abya awua mkpola-ododo l'igburumonu mkpuma ono. ¹⁴ Iphe, o du bu mkpuma iri l'ebọ. Ephe l'ephe ha notchitsuaru ọnya ọpha unwu izurelu nanu nanu. Ọphe abya edetsua ọpha unwu izurelu ono le mkpuma ono; yọ du l'ọ bu iphe-ohubama notchia ọnya ikfu iri l'ebọ ndu izurelu. ¹⁵ Ọphe egude owuu okpobe mkpola-ododo swishia gwogirigwo, ee-likfubegbaa l'uwe-okpoma obu; mbu swishia ya; yọ du l'ọ bu onye swiru ọdo. ¹⁶ Ọphe egude mkpola-ododo meta echi labu; yet-sua l'ishi uwe-okpoma ono; ¹⁷ bya eworu gwogirigwo phu libetsua l'echi ono, e yegbaaru l'ishi uwe-okpoma obu. ¹⁸ Ọphe abya ewota ishi gwogirigwo ono ishi iya ophu likfubekwaphu le mkpola-ododo phu, a wuru l'igburumonu mkpuma labu phu, e likfuberu l'eli uwe-ukuvu phu. ¹⁹ Ọphe abya egude mkpola-ododo meta echi labu odo; likfube l'ishi uwe-okpoma obu l'uzo ali. Ọphe likfuberu iya l'ime uwe-okpoma obu; ibiyi ophu tukoru l'eli uwe-ukuvu phu. ²⁰ Ọphe abya egude mkpola-ododo metafua echi ebo odo; libetsua l'ishishi gbiriri ekwa labu phu l'uzo ali; mbu gbiriri ekwa ono, e liberu l'eli uwe-ukuvu ono. Ọphe liberu iya temanu e rua eke ono, a nmaru gbiriri ekwa, a tu-butaru l'ukfu uwe-ukuvu ono. ²¹ Echi uwe-okpoma phu be ọphe gude eri, e gude owuu urukpu-urukpu swia; libetsua l'echi uwe-ukuvu phu; k'ophu onodu le mgboro gbiriri ekwa, a tu-butaru l'ukfu phu; k'ophu uwe-okpoma phu ta anodujeshi aku lokpalokpa l'eli uwe-ukuvu ono; bu iya bu ege Ojejeje tu ru Mosisu onu t'e mee ya.

Uwe odo, ndu achijeru Nchileke eja e-yeje

²² Ọphe egude ekwa, du urukpu-urukpu mee uwe-nlokpu, ee-yeje uwe-ukuvu ono l'eli iya. Yọ buru onye maru okwe ekwa ohuma kweru iya. ²³ Ọphe kweru iya; eke eepyoje iya ishi anodu l'echilabu iya; bya eswia igburumonu iya ege eeswije olu uwe-a; t'e b'ọ lakahu. ²⁴ Ọphe egude owuu, eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; ophu eke uswuswe; me k'ocha, a swiru l'ọ bu ọdo; metatsua iphe, dugbaa l'ọ bu akpuru utara-okumu; dophee onu uwe ono mgburumgburu. ²⁵ Ọphe abya egude okpobe mkpola-ododo meshia mgbirigba dophee igburumonu uwe ono mgburumgburu le mgbaku iphe ono, dugbaa l'ọ bu akpuru utara-

okumu ono. ²⁶ Mgbirigba ono; owaa iphe ono, e meru; yọ du l'ọ bu akpuru utara-okumu ono; anọphee igbirimonu uwe ono mgburumgburu. E dengashiru iya edengashi l'onu uwe ono, ee-yeje ejeru Ojejeje ozi ono; bu iya bu ege Ojejeje tu ru Mosisu onu t'e mee ya. ²⁷ Ọphe egude owuu ocha kweeru Enonu yele unwu iya uwe-nlokpu. Yọ buru onye maru okwe ekwa ohuma kweru iya. ²⁸ Ọphe gudekwaphu owuu ocha kwee okpu-ekwa ono; me okpu ndu ono, achijeru Nchileke eja ono; gude owuu ocha, a swiru l'ọ bu ọdo kwee nwiba ono. ²⁹ Ọphe gude owuu ocha, a swiru l'ọ bu ọdo; ophu eke urukpu-urukpu; ophu eke mee-mee; me ophu eke uswuswe; mee ekwa-ukfu ono; bu iya bu ozi onye maru odengashi iphe edengashi; bya aburu ege Ojejeje tu ru Mosisu onu t'e mee ya. ³⁰ Ọphe egude okpobe mkpola-ododo meta iphe, du l'ọ bu ekwekwe-erekwe; yọ buru okpu, du nso; bya edee ya iphe ege-a, eedeje l'iphe-ohubama-a. Iphe, ọphe deru iya bu: IPHE, DURU OJEJOJE NSO. ³¹ Ọphe abya ewota eri, e gude owuu, eke urukpu-urukpu swia; libe l'iphe ono, du l'ọ bu ekwekwekwe ono; woru iya lipyabe l'ifu okpu-ekwa.

Mosisu eje ogba-phe ulo-ekwa ono.

³² Nta-a be ulo-ekwa ono; mbu Ulo-Ekwa Ndzuko ono b'e meghewaru. Ndu izurelu mekotawaru iya ege Ojejeje sru Mosisu t'e mee ya. ³³ Ya ndono; ọphe achita iphe ulo-ekwa ono l'ọ ha chitaru Mosisu; mbu ulo-ekwa ono; me ngwa, tso iya nu; du l'ọ bu iphe iya ono, nweru nkolaba ono; me ibo ono, ee-gude ku-chita ulo-ekwa ono; me oshi ono, ee-gudegbaa swebushia le mgbo ono; me itso iya ono; me ọnya eke aa-kpobe itso ono; me okpa ibo ono. ³⁴ Ọphe chitakaruphu akpo ebyila ono, a tseru l'uswe, ee-gude kpua ulo-ekwa ono; akpo umoro-enyimu ono; ekwa ono, ee-gude gebuta Eke-Kakota-odu-Nso; ³⁵ Okpoko Ekemu ono yele mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono; okfu okpoko ono, anoduje akfu ugwo iphe, du eji ono; ³⁶ teburu ono yele ngwa, tso iya nu; buredi ono, ee-dobeje Ojejeje l'ifu ono; ³⁷ iphe ono, eegvubeje uruku ono, e meru l'okpobe mkpola-ododo ono; uruku iya ono yele ngwa iya l'ọ ha; manu ono, ee-gudeje amu oku ono; ³⁸ ọnyangweja ono, e meru le mkpola-ododo ono; manu ono, aa-wu l'ishi ono; insensu ono, eshi mkpo ono; ekwa ono, ee-kochita onu ulo-ekwa ono; ³⁹ ọnyangweja ono, bu eke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono, e gude ope mee ono; iphe iya ono, du l'ọ bu ugbo ono; mgboro iya ono yele ngwa iya l'ọ ha; eze efere ono yele iphe ono, aa-subeje iya ono; ⁴⁰ ekwa ono, ee-gude gebuta ogbodufu ono yele itso iya; ọnya eke aa-kpobetsua itso ono l'ọ ha; ekwa ono, ee-gude gechita onu ogbodufu ono; eri iya; nggu iya yele iphemiphe, ee-gude eje ozi l'ulo-ekwa ono; mbu Ulo-Ekwa Ndzuko ono; ⁴¹ me uwe ono,

e kweru ekwekwe, ee-yeje gude eje ozi l'ulo-nsọ ono; mbụ uwe, dụ nsọ kẹ Éronu, bụ onye achijeru Nchileke eja yele k'unwu iya, ephe e-yeje teke ephe eje ozi ndu achijeru Nchileke eja. ⁴² Ndu Ízurẹlu achiko iphe ono rukota l'ege Ojejoje turu Mosisu onu iya. ⁴³ Mosisu abya elee enya l'ozi ono; phụa l'ephe jekotawaru iya ege Ojejoje sụru t'e jee ya. Yọ bya agọoru ephe onu; gude kele ephe ekele k'ozi ono, ephe jeru ono.

Aakpọbe Ụlo-Ékwà Ndzuko ono

40 Ya ndono; Ojejoje asụ Mosisu: ² "T'ọ kpọbe ụlo-ékwa ono; mbụ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono mbọku mbụ l'onwa kẹ mbụ. ³ Paru Okpoko Ekemu ono sụbe l'ime iya; nggu ewota ekwa ono gude gebuta iya. ⁴ Nggu apabata teburu ono yele ngwa iya. Nggu apabatak-waphụ iphe ono, eegvubeje urọku ono; dozitsua urọku, nọ iya nụ. ⁵ Nggu apatak-waphu enya-ngweja insensu ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono; sụbe l'ifu Okpoko Ekemu ono; gude ekwa ono gebuta onu ụlo-ékwa ono.

⁶ "Nggu asụbe enya-ngweja, bụ iya bụ eke ono, eegwoje ngweja-ukfuru ono l'ifu onu ụlo-ékwa ono; mbụ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono. ⁷ Nggu apata eze efere ono sụbe lẹ mgbaku Ụlo-Ékwà Ndzuko ono yele enya-ngweja ono, bụ eke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono; kuru mini ye iya. ⁸ Nggu achita ekwa ogbodufu ono gude gebuta ogbodufu ono mgburumgburu; nggu ewotak-waphu ekwa onu ogbodufu ono kochita onu iya. ⁹ Nggu ewota manụ ono, aawuje l'ishi ono; wụa l'ulo-ékwa ono yele iphemiphe obule, nụ iya nụ; shi ege ono doo yele iphe, bụ iphe, nọ iya nụ nsọ; t'ọ dụ nsọ. ¹⁰ Nggu awukwaaphu enya-ngweja ono, bụ eke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono manụ yele ngwa iya l'ọ ha; shikwaphu ege ono doo ya nsọ; t'ọ bụru iphe, dụ nsọ nshinu. ¹¹ Nggu awukwaaphu eze efere ono yele okpa iya manụ; shi ege ono doo ya nsọ.

¹² "Nggu eduta Éronu yele unwu iya bya l'onu Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; ghụa ephe ehu. ¹³ Nggu achita uwe ono, dụ nsọ ono yee Éronu; wụa ya manụ l'ishi gude doo ya nsọ; t'ọ bụru onye achijeru Nchileke eja l'ozi iya. ¹⁴ Nggu edutakwaphu unwu iya yeshia ephe uwe-nlọkpuru phụ. ¹⁵ Nggu awụa ephe manụ l'ishi ege i wuru nna ephe; t'ephe bụru ndu achijeru Nchileke eja l'ozi iya. Manụ ono, ji-wụ ephe l'ishi ono e-me ephe; t'ephe bụru ndu achijeru Nchileke eja l'ozi iya; tsube l'ogbo sweru ogbo." ¹⁶ Mosisu atuko iphe ono l'ọ ha mekota ege Ojejoje turu iya onu t'o mee ya.

¹⁷ Yo be mbọku mbụ; l'onwa kẹ mbụ l'afa k'ẹbo; e woru ụlo-ékwa ono kpọbe. ¹⁸ Mosisu eworu enya eke aa-kpọbetsua ibo ụlo-ékwa ono; mę itso iya; kfubeg-baa; bya akpọbe iya ibo ono; bya eye iya iphe ono, eegude swebushia l'ibo ono; bya akpọbekwa iya phụ itso ono. ¹⁹ Yo wota ekwa ono phushia l'eli ụlo-ékwa ono;

bya achita iphe phụ-chita ụlo-ékwa ono, bụ iya bụ ege Ojejoje sụru t'e mee ya. ²⁰ Yọ pata ekemu ono ye l'ime Okpoko Ogba-ndzụ ono; woru mgboro iya ono pyotsua l'okpoko ono; bya apata okfu okpoko ono, aa-nọdu akfụ ugwo iphe, dụ eji ono; sụbe l'eli iya. ²¹ Yọ bya teke ono bya apata okpoko ono pabata l'ulo-ékwa ono; bya ewota ekwa ono gebuta Okpoko Ekemu ono; bụ iya bụ ege Ojejoje sụru iya t'o mee ya. ²² Mosisu abya apata teburu ono sụbe lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono l'uzo isheli; l'azụ ekwa, e gude gebuta Eke-Kakọta-odu-Nsọ. ²³ Yo woru buredi ono dobe Ojejoje l'ifu; bụ iya bụ ege Ojejoje sụru iya t'o mee ya. ²⁴ Yọ pata iphe ono, eegvubeje urọku ono sụbe lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono l'uzo ohuda yele teburu ono ghagbabe iya ifu; ²⁵ bya anọdu Ojejoje l'ifu l'ẹke ono mezitsua urọku, nọ iya nụ; bụ iya bụ ege Ojejoje turu iya onu t'o mee ya. ²⁶ Yọ patak-waphu enya-ngweja ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono sụbe l'ifu ekwa ono, e gude gebuta Eke-Kakọta-odu-Nsọ ono; ²⁷ bya akpọo insensu oku l'enya-ngweja ono; bụ iya bụ ege Ojejoje ziru iya t'o mee ya. ²⁸ Yo wota ekwa ono gude kochita onu ụlo-ékwa ono; ²⁹ bya eworu enya-ngweja ono, bụ eke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono sụbe lẹ mgboro onu Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; bya egwooru Ojejoje ngweja-ukfuru yele ngweja-nri l'enya-ngweja ono; bụ iya bụ ege Ojejoje turu iya ekemu t'o mee ya. ³⁰ Yọ bya apata eze efere ono sụbe lẹ mgbaku Ụlo-Ékwà Ndzuko ono yele enya-ngweja ono, bụ eke ee-gwoje ngweja-ukfuru ono. ³¹ Yọ bụru eze efere ono bẹ Éronu yele unwu iya; mę Mosisu gude kwọ eka; kwọ okpa. ³² Yọ bụje; teke ephe eme t'ephe bahụ lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; m'ọ bụ t'ephe jenyabe enya-ngweja ono, bụ eke ono, eegwoje ngweja-ukfuru ono ntse; ephe akwọ-odu eka; kwọ okpa; bụ iya bụ ege Ojejoje turu ephe ekemu t'ephe meje iya. ³³ Mosisu abya achitakwaphu ekwa ogbodufu ono gude gebuta ogbodufu ụlo-ékwa ono; mę enya-ngweja ono mgburumgburu; wotakwaphu ekwa onu ogbodufu ono kochita onu iya. Yọ bụru iya bụ lẹ Mosisu arụ-ghee ọru obu.

Ọdu-biribiri Ojejoje

³⁴ Ya ndono; urukpu ono abya atsọ-kputa Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; ọdu-biribiri Ojejoje abya eji ụlo-ékwa ono. ³⁵ Mosisu ta dụ ike ye ishi lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono; kẹ l'urukpu tsọ-kputaru iya; ọdu-biribiri Ojejoje eji Ụlo-Ékwà Ndzuko ono ejiji. ³⁶ Yọ bụje teke urukpu ono wukahuru l'eli ụlo-ékwa ono; ndu Ízurẹlu akwalia. ³⁷ Ọ -bụru l'urukpu ono ta tųgbudu; ephe anọdu l'ẹke ephe nọ jeye mbọku, ọ-tųgbu. ³⁸ Ọ bụ iya bụ l'urukpu Ojejoje shi anọduje l'eli ụlo-ékwa ono l'eswe mgburumgburu. O -be l'enyashi; yọ chalahaa l'ọbu oku; dzuru ụlo ndu Ízurẹlu l'ọ ha. Yọ bụru ege ono b'ọ mekotaru iya jeye ndu Ízurẹlu ejegee ije ephe ono.

Livítikọsu

Ngweja-ukfuru

1 Ojejoje eshi lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko kua Mósisu; sù iya: ²“Ọwaa iphe, ii-kfuru ụnwu Ízurelu ndọ-ọ: ‘O -nweru l'unu ha onye gude ngweja bya ọnu Ojejoje; t'onye ono kpụta eswi; m'ọ bụ aturu; m'ọ bụ eghu gude bya anị iya.

³“‘Ọ -buru onye, bụ eswi b'ọ gude l'abyaru iya ogworu ngweja-ukfuru; t'onye ono kpụtakwa oke-eswi, ẹ ta adudu ntupo, nọ iya l'ẹhu; bya anụ l'ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko; k'ọphu Ojejoje a-natakwanu iya. ⁴T'onye ono byibe anụ ono, ọ nuru t'ọ buru ngweja-ukfuru ono ẹka l'ishi. Aa-nata iya t'ọ nọ-chia ẹnya onye ono; buru iphe, ee-gude akfụ ụgwo iphe, dụ ẹji, onye ono meshiru.

⁵T'onye ono nọdu Ojejoje l'ifu gbua oke-eswi ono. Ụnwu Éronu, bụ ndu achijeru Nchileke ẹja egude mee oke-eswi ono phephee mgburumgburu l'ẹnya-ngweja l'ifu Ụlo-Ékwà Ndzuko ono. ⁶T'ọ swakwaa anụ ono akpọ; bushia anụ iya ibiribe ibiribe. ⁷Ụnwu Éronu, bụ onye achijeru Nchileke ẹja abya akpọbe ọku l'ẹnya-ngweja ono; woru nkụ doo ya. ⁸Ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono, bụ iya bụ ụnwu Éronu abya eworu anụ ono, e bushiru ebushi ono; mę ishi iya; mę ẹbà iya doo lẹ nkụ ono, e doru l'eli l'ẹnya-ngweja ono. ⁹Iphe-ẹpho iya; ọwaa ẹka iya; mę ọkpa iya bę onye ono e-gude mini saa asasa. Teke e metsuaru; t'onye achijeru Nchileke ẹja tuko iya l'ọ ha kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono; t'ọ buru ngweja-ukfuru; mbụ ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma.

¹⁰“‘Ọ -buru l'ọo eghu; m'ọ bụ aturu bę onye ọbu gude abya ogwo ngweja-ukfuru; t'ọ bukwaru iphe, oo-wota bụ okee ya, ẹ to nwedu ẹke, ntupo nọ iya l'ẹhu.

¹¹T'onye ono kpụta iya je l'uzo isheli ẹnya-ngweja ono gbua ya Ojejoje l'ifu. Ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono eworu mee anụ ono phephee mgburumgburu l'ẹnya-ngweja ono. ¹²T'onye ono bushia anụ ono ibiribe ibiribe. T'onye achijeru Nchileke ẹja chiru ye l'ishi iya; mę ẹbà iya doo l'eli nkụ ono, a kpọberu l'eli ẹnya-ngweja ono. ¹³Iphe-ẹpho iya; ọwaa ẹka iya; mę ọkpa iya bę onye ono e-gude mini saa asasa. Onye achijeru Nchileke ẹja atuko iya l'ọ ha kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono; t'ọ buru ngweja-ukfuru; mbụ ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma.

¹⁴“‘Ọ -buru l'ọo anụ-ẹbà bę onye ọbu gude bya ogworu Ojejoje ngweja-ukfuru ọbu; t'ọ bukwaru ndo; m'ọ

kwanu kparakobe bę oo-gude bya. ¹⁵T'onye achijeru Nchileke ẹja nwuta iya bya l'ẹnya-ngweja ono; bya aswi-bufu iya ishi; kpọo ya ọku l'ẹnya-ngweja ono. Yọ haa mee ya t'ọ lashi lẹ mgboro ẹnya-ngweja ono. ¹⁶T'ọ chifuta iya ọkpá-nri; nmashia ya ẹbà; woru iya wushi l'uzo ẹnyanwu-ahata ẹnya-ngweja ono; mbụ l'ẹke ono, aawushije ntụ ono. ¹⁷T'ọ shi l'ẹbà iya ono lajaa ya ẹbo t'ọ gheru ọnu. Ọle t'ẹ b'ọ lajashi iya ẹbo t'ọ nọdu iche iche. T'onye achijeru Nchileke ẹja woru iya kpọo ọku l'ẹnya-ngweja; mbụ l'eli nkụ ono, e doberu l'eli iya ono; t'ọ buru ngweja-ukfuru; mbụ ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma.

Ngweja-nri

2 “‘Ọ -buru ngweja-nri bę onye ọbu gude bya ogworu Ojejoje; t'ọ bukwaru ntụ akpe; bę oo-gude bya. T'ọ gbashị iya manụ; yekwa iya phụ insensu.

²Teke o -metsuaru; t'ọ woru iya nụ ụnwu Éronu, bụ ndu achijeru Nchileke ẹja. T'onye achijeru Nchileke ẹja hata ntụ akpe ọphu jiru ẹka; gbashị iya manụ; ye iya insensu; kpọo ya ọku l'ẹnya-ngweja ono; t'ọ nọ-chia ẹnya-ngweja-nri; buru ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma. ³Ngweja-nri ono ọphu wuduru nụ a-buwaru kę Éronu ye lẹ ụnwu iya. Ọ dụ nsọ nshinu; kę l'ọ shi lẹ ngweja-ọku, e gworu nụ Ojejoje.

⁴“Teke ọ bụ ngweja-nri, e gheru lẹ ntụ-ọku b'i gude bya; t'ọ bukwaru akara, e gude ntụ witu, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. T'e yekwa iya manụ. Ọdumeka; t'ọ buru ẹcha-mbeke, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. T'e yekwa iya phụ manụ. ⁵Teke ọ bụ lẹ ngweja ngu bụ ngweja-nri, e gheru lẹ mbeji; t'ọ bukwaru ntụ akpe, a gwọkoberu manụ; mbụ ọphu ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. ⁶Ii-gwepyashi iya egwepyashi; gbashị iya manụ; kę l'ọ kwa ngweja-nri b'ọ bụ. ⁷Ọ -buru lẹ ngweja ngu bụ ngweja-nri, e shiru l'ite; t'ọ bukwaru ntụ akpe, e yeru manụ bę ee-gude shia ya. ⁸Ọ bụ ngweja-nri, dughbaa ẹge ono bę unu e-gudeje wotaru Ojejoje. Teke e gwotaru iya bya anụ onye achijeru Nchileke ẹja; yo gude iya bya l'ẹnya-ngweja ono. ⁹Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono eshi lẹ ngweja ono hata ọphu ọo-hata je akpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono; t'ọ buru ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma. ¹⁰Ngweja-nri ono ọphu phoduru nụ bụwa kę Éronu ye lẹ ụnwu iya. Ọ dụ nsọ nshinu; kę l'ọ shi lẹ ngweja-ọku, unu anụ Ojejoje.

¹¹ “T’ẹ b’ọ dukwa ngweja-nri, unu gude bya ogworu Ojejoje ẹja, unu e-yeje iphe, ekoje buredi. Unu be eyejekwa iphe, ekoje buredi; m’ọ bụ manụ-ẹngu lẹ ngweja-ọku, unu anụ Ojejoje. ¹² Unu e-shije l’iphe ọdungu, unu kpataru l’okfu unu bya egwooru Ojejoje ngweja akpuru-mbụ. Ọlobu; unu ba akpokwa iya ọku l’anya-ngweja t’ọ bụru ngweja, mkpọ iya dụ Ojejoje mma. ¹³ Unu yejekwa únú l’iphe bụ ngweja-nri, unu abya ọnu Ojejoje; kẹ l’únú dụ ụdudu ndzụ unu lẹ Nchileke gbaru. Unu yejekwa únú l’iphe, bụ ngweja, unu egwo egwogwo.

¹⁴ “Ọ -bụru l’unu gude iphe ọdungu, unu kpataru l’okfu unu l’abya ogworu Ojejoje ngweja-nri; unu gbukwa akpe, nọkwadu l’onyingụ; hụa ahụhu; m’ọ kwanu tsua ya etsutsu gude gwoo ngweja-nri ọbu. ¹⁵ Unu gbashiekwa iya manụ; unu eyekwa iya phụ ín-sensu; kẹ l’ọ kwa ngweja-nri. ¹⁶ T’onye achijeru Nchileke ẹja wotakota ínsensu ono; yọ hata akpe ono, e tsuru etsutsu ono; meta manụ gbashị iya; kpọo ya ọku l’ọzori ngweja ono. Ọ bụakwa ngweja-ọku, unu anụ Ojejoje.

Ngweja-ẹhu-agu

3 “Ọ -bụru ngweja-ẹhu-agu bẹ madzụ abya egwogwo; ọ -bụru oke-eswi; m’ọ bụ nne-eswi b’ọ gude bya; t’onye ono gudekwa ọphụ ẹ-te nwedu ntụpo. ² T’onye ono byibe anụ ono ẹka l’ishi; gbua l’ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono. Teke e gbutsuaru iya; t’ụnwu Ẹronu, bụ ndu achijeru Nchileke ẹja gude mee anụ ono phephee l’anya-ngweja ono mgburumgburu. ³ T’o shi l’anụ ono, e gude gwoo ngweja-ẹhu-agu ono bọta anụ, ngweja-ọku nụ Ojejoje. Iphe, ọo-bọta bụ ẹbà, kwechiru iphe-ẹpho iya; waa ọphụ nọkota l’iphe-ẹpho iya l’ọ ha. ⁴ T’ọ bọtakwaphu àkpùrù-ose iya ẹphe ẹbo ye iya; mẹ ẹbà ọphụ nọ l’uzo ose iya. T’o butakwa-phu anyị iya yẹle àkpùrù-ose iya. ⁵ T’ụnwu Ẹronu woru iya kpọo ọku l’anya-ngweja l’eli ngweja-ukfuru ono, nọ l’eli nkụ ono, e doru l’ọku ono; t’ọ bụru ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma.

⁶ “Ọ -bụru l’ọo anụ-ufu: okee ya; m’ọ bụ nyee ya bẹ madzụ gude l’abya ogworu Ojejoje ngweja-ẹhu-agu; t’ọ nụkwa ọphụ ẹ-te nwedu ntụpo. ⁷ Ọ -bụru nwaturu bẹ onye ọbu kpụ bya ọnu kẹ ngweja ọbu; t’ọ kpụkwaru iya bya Ojejoje l’ifu. ⁸ T’onye ono byibe aturu ono ẹka l’ishi; woru iya gbua l’ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono. Teke e metsuaru; t’ụnwu Ẹronu gude mee anụ ono phephee l’anya-ngweja ono mgburumgburu. ⁹ T’o shi lẹ ngweja ẹhu-agu ono buta anụ, ee-gude gwooru Ojejoje ngweja-ọku. Ẹbà iya l’ọ ha bẹ ee-wotakota; bya eshi l’okpu ukfu iya gbujita ukfumọdzu iya l’ọ ha, bụ ẹke ẹbà anọje. Ee-wotakota ẹbà, kwechiru iphe-ẹpho iya; mẹ ọphụ nọkota l’iphe-ẹpho iya. ¹⁰ T’ọ bọtakwaphu àkpùrù-ose iya ẹphe ẹbo ye iya; mẹ ẹbà, nọ l’uzo ose

iya. T’ọ tuko anyị iya yẹle àkpùrù-ose iya bọfuta.

¹¹ T’onye achijeru Nchileke ẹja wota iya je akpọoru Ojejoje ọku l’anya-ngweja l’ọ bụ nri; mbụ ngweja-ọku, unu anụ Ojejoje.

¹² “Ọ -bụru egwu bẹ onye ọphụ kpụ bya; t’onye ono kpụtakwa iya phụ bya Ojejoje l’ifu. ¹³ T’onye ono byibe egwu ono ẹka l’ishi; woru iya gbua l’ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono. Teke e gbutsuaru iya; t’ụnwu Ẹronu wota mee ya phephee l’anya-ngweja ono mgburumgburu. ¹⁴ Iphe, oo-shi l’egwu ono wota gude gwooru Ojejoje ngweja-ọku bụ ẹbà, kwechiru iphe-ẹpho iya; mẹ ọphụ nọkota l’iphe-ẹpho iya. ¹⁵ Yọ bọtakwaphu àkpùrù-ose iya ẹphe ẹbo ye iya; mẹ ẹbà, nọ iya nụ, bụ ọphụ nọ l’uzo ose iya. T’ọ tuko anyị iya yẹle àkpùrù-ose iya ono bọfuta. ¹⁶ T’onye achijeru Nchileke ẹja wota iya je akpọo ọku l’anya-ngweja; t’ọ bụru nri, e gworu ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma. Ẹbà anụ l’ọ ha bụkota kẹ Ojejoje. ¹⁷ Ekemu-a bụ ekemu, a-duru unu tsube l’ogbo sweru ọgbo l’iphe bụ ẹke unu nọ; bụ iya bụ t’unu ba atajekwa ẹbà iphe; unu te eri mee iphe.”

Ngweja-iphe, dụ ẹji

4 Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ Mosisu: ² “Ọwaa iphe, iikfuru ndu Ízurẹlu ndọ-ọ: ‘Teke o nweru onye meru ẹjo iphe l’amagama; daka-a ekemu Ojejoje turu; ọwaa ege ọo-duru iya:

³ “Ọ -bụru l’ọo eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja bẹ meru iphe dụ ẹji; b’o shiakwa ege ono mee tẹ ikpe nma ọha l’ọphụ. T’onye ono kpụtakwa oke-eswi, ẹ-te nwedu ntụpo wotaru Ojejoje t’ọ bụru ngweja ẹjo iphe ono, o meru ono. ⁴ T’onye ono kpụtakwa oke-eswi ono gude bya Ojejoje l’ifu l’ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono. T’o byibe oke-eswi ono ẹka l’ishi; gbua Ojejoje l’ifu l’ẹke ono. ⁵ T’o meta mee oke-eswi ono gude bahu l’ime Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono. ⁶ Teke o ruru; t’ọ tsee mkpụshi-ẹka lẹ mee ono phee ugbo ẹsaa l’ifu Ojejoje; mbụ l’ifu ẹkwa ono, dụ nsọ ono. ⁷ T’o metakwaphu mee anụ ono wuru ye lẹ mpo ẹnya-ngweja ínsensu phụ; mbụ ẹnya-ngweja ono, nọ Ojejoje l’ifu lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko phụ. T’ọ pata mee ọphụ wuduru nụ je awuru ye l’ukfu ẹnya-ngweja ẹke eegwoje ngweja-ukfuru, nọ l’ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono. ⁸ Ẹbà oke-eswi ono, e gude egwo ngweja-iphe, dụ ẹji ono; mbụ ẹbà, kwechiru iphe-ẹpho iya; mẹ ẹbà, nọ iya l’ẹpho l’ọ ha bẹ oo-heshikota. ⁹ T’ọ bọfuta iya àkpùrù-ose iya ẹphe ẹbo; woshikota iya ẹbà, nọ iya nụ; mbụ ọphụ nọ l’uzo ose iya. T’ọ tuko anyị iya yẹle àkpùrù-ose iya ono bọfuta. ¹⁰ Ọ bụ ege ono, eeheshije ẹbà l’oke-eswi, e gude egwo ngweja-ẹhu-agu ono bụ ege ee-heshikwaphu ọwaa. Teke e metsuaru; t’onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono wota iya je akpọo ọku l’anya-ngweja-ukfuru. ¹¹ Ọphụ bụ akpọ oke-eswi ono; anụ iya l’ọ ha jeye l’ishi iya; ẹka iya; ọkpa iya; iphe-ẹpho iya; mẹ nshị iya; ¹² mbụ anụ eswi ono l’ọ ha; bẹ

oo-gude lufu alufu l'òdu ndu Ízurelu ono. T'o gude iya je l'èke ẹ te merudu emeru; mbụ l'èke ono, aawushije ntụ ono; je akpọ ya ọku l'eli ntụ ono.

13 " Ọ -bụru l'ọo ndu Ízurelu mgburumgburu bẹ dakaru ekemu Ojejoje l'amagama; bẹ ikpe nmaakwaru ẹphe; e guderu l'ẹphe ta amadu amama. 14 Ọ -bụru l'ọ byaru bya edoo ẹphe ẹnya mbụ iphe, ẹphe meru; t'ẹphe kpụtakwa nwa oke-eswi gude bya egwooru Nchileke ngweja-iphe, dụ ẹji ono l'ifu Ụlo-Èkwà Ndzuko. 15 Tẹ ndu bụ ọgurennya Ízurelu byibe oke-eswi ono ẹka l'ishi l'ifu Ojejoje; gbua ya l'èke ono. 16 Tẹ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja meta mee oke-eswi ono bahụ lẹ Ụlo-Èkwà Ndzuko ono. 17 Teke o ruru; t'ọ tsee mkpushi-ẹka lẹ mee anụ ono; phee ya ugbo ẹsaa l'ifu Ojejoje; mbụ l'ifu ẹkwa ono. 18 T'o metakwaphu mee ono wụru ye lẹ mpo ẹnya-ngweja phụ; mbụ ẹnya-ngweja ono, nọ Ojejoje l'ifu lẹ Ụlo-Èkwà Ndzuko ono. T'ọ pata mee ono ọphu wuduru nụ; wụru ye l'ukfu ẹnya-ngweja-ukfuru, bụ ọphu nọ l'onu Ụlo-Èkwà Ndzuko ono. 19 T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono woshikota ẹbà anụ ono l'ọ ha kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono. 20 Ọ bụlephu ẹge o meru oke-eswi ono, e gude gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji ono bụ ẹge oo-me oke-eswi ọwaa. Ọ bụ ẹge ono bẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono e-shi kfularu ẹphe ụgwo ẹjo iphe ọbu, ẹphe meru ọbu; a gụkwuanuru ẹphe nvụ. 21 T'ọ pata anụ oke-eswi ono gude lufu l'azu ọdu ndu Ízurelu ono; je akpọ ya ọku ẹge a kpọru oke-eswi k'ivuzọ phụ. Ọ kwa ngweja iphe, dụ ẹji ọha; b'ọ bụ.

22 " Ọ -bụru l'ọo onye ishi bẹ dakaru ekemu Ojejoje l'amagama; mee iphe Ojejoje, bụ Nchileke tūru l'ekemu t'ẹ b'e meshi bẹ ikpe nmaakwaru onye ọbu. 23 Ọ -bụru l'iphe, dụ ẹji ono, o meru ono b'e meru; yo doo ya ẹnya; iphe, oo-wota bụ mkpi, ẹ ta dudu ẹke ntụpo nọ iya l'ẹhu t'ọ bụru ngweja iya. 24 T'o byibe mkpi ono ẹka l'ishi woru iya gbua l'èke eegbuje anụ, e gude egwo ngweja-ukfuru l'ifu Ojejoje. Ọ kwa ngweja-iphe, dụ ẹji b'ọ bụ. 25 T'onye achijeru Nchileke ẹja tsee mkpushi-ẹka lẹ mee anụ ono tee lẹ mpo ẹnya-ngweja-ukfuru ono. Yo woru mee ono, wuduru nụ ono ye l'ukfu ẹnya-ngweja ono. 26 Ẹbà anụ ono l'ọ ha bẹ oo-heshikota kpọo ọku l'ẹnya-ngweja; ẹge a kpọru kẹ ngweja-ẹhu-agu phụ. Onye achijeru Nchileke ẹja eshi ẹge ono kfula ụgwo iphe, dụ ẹji ọbu, onye ọphu meru ọbu; t'e shi ẹge ono gụkwuanuru onye ono nvụ l'iphe, dụ ẹji iya ọbu.

27 " Ọ -bụru l'o nweru onye Ízurelu mmanu ọdo, meru iphe, dụ ẹji l'amagama; mbụ mee iphe, Ojejoje tūru ekemu t'e b'e meshi bẹ ikpe nmaakwaru onye ọbu. 28 Ọ -bụru l'iphe, dụ ẹji ono, o meru ono b'e meru; yo doo ya ẹnya; iphe, oo-wota bụ nyee egghu, ẹ ta dudu ẹke ntụpo nọ iya l'ẹhu; t'ọ bụru ngweja k'iphe, dụ ẹji ono, o meru ono. 29 T'o byibe ẹka l'ishi anụ ono; woru iya gbua l'èke eegbuje anụ, e gude egwo ngweja-ukfu-

ru. 30 T'onye achijeru Nchileke ẹja tsee mkpushi-ẹka lẹ mee anụ ono tee lẹ mpo ẹnya-ngweja-ukfuru ono. Yo woru mee ono ọphu wuduru nụ wụru ye l'ukfu ẹnya-ngweja ono. 31 T'o heshikota ẹbà, nọ l'anụ ono; mbụ ẹge ono, eemeje kẹ ngweja-ẹhu-agu ono. Tẹ onye achijeru Nchileke ẹja kpọo ya ọku l'ẹnya-ngweja; t'ọ bụru ngweja, mkpọ iya dụ Ojejoje maa; t'o shi ẹge ono kfula ụgwo iphe, dụ ẹji, onye ọbu meru; k'ọphu aa-gụkwuanuru iya nvụ.

32 " Teke ọ bụ aturu bẹ onye ọbu gude bya anunu kẹ ngweja-iphe, dụ ẹji ọbu; tẹ onye ono gudekwa ada aturu, ẹ ta dudu ẹke ntụpo nọ iya l'ẹhu. 33 T'o byibe ẹka l'ishi anụ ono; woru iya gbua; t'ọ bụru ngweja-iphe, dụ ẹji. Ẹke ọo-nọdu gbua ya bụ ẹke eegbuje anụ, e gude egwo ngweja-ukfuru. 34 T'onye achijeru Nchileke ẹja tsee mkpushi-ẹka lẹ mee anụ ono tee lẹ mpo ẹnya-ngweja-ukfuru ono. T'ọ wụru mee ono, wuduru nụ ono ye l'ukfu ẹnya-ngweja ono. 35 Yo heshikota ẹbà, nọ l'anụ ono ẹge ono, eemeje kẹ ngweja-ẹhu-agu ono. Onye achijeru Nchileke ẹja akpọo ya ọku l'ẹnya-ngweja; t'ọ bụru ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje maa; t'o shi ẹge ono kfula ụgwo iphe, dụ ẹji, onye ọbu meru; k'ọphu aa-gụkwuanuru iya nvụ.

Iphe, bụ madzụ -mee ya; yo gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji

5 " Ọ -bụru lẹ madzụ phuru iphe, meru nụ; m'ọ bụ l'e meru t'ọ maru iphe, meru nụ; a raa ya arara t'onye phuru nụ bya agbaa ekebe; onye ọbu ta bya; bẹ iphe ọbu tukookwaru iya l'ishi.

2 " Ọ -bụkwuanuru l'o nweru onye denyiru ẹka l'iphe, aasọ nsọ; m'ọ bụ odzu anụ-ẹgu-egbudu, aasọ nsọ; odzu iphe-edobe, aasọ nsọ; m'ọ kwanụ l'odzu iphe, awụ l'ẹpho, aasọ nsọ; l'amagama bẹ onye ọbu bụakwa onye aasọ nsọ; bụkwaruphu onye ikpe nmaru.

3 " Teke bụ l'o denyiru ẹka l'iphe, aasọ nsọ, shi madzụ l'ẹhu l'amagama; m'o -ruhuru; iphe, aasọ nsọ ọbu dụ iduagha bẹ ọo-bụakwa onye ikpe nmaru m'ọ maleruphu.

4 " Onye ẹ-ta rjdu iphe arjri; kfula-buhulephu je eria angụ l'ọwaa iphe ya e-me; m'ọ bụ iphe, dụ mma; m'ọ bụ iphe, dụ ẹji; ẹ tọ dukpodua m'o -ruhuru; ọ bụru egbe ngunu bẹ onye ọbu riru angụ ememe; l'ẹ b'ọ vuoduru ụzo rja ya arjri; bẹ ikpe nmaakwaru iya; m'ọ maleruphu.

5 " Iphe, bụ teke a nọnyaaru; madzụ abya amaru l'o nweru iphe ono, a gushiru ono ọphu o meru; tẹ onye ono kfulwaa ya. 6 Teke o kftsuaru iya; t'ọ kputa ada egghu iya; m'ọ bụ ada aturu iya bya anụ Ojejoje t'ọ bụru ngweja-iphe, dụ ẹji. Onye achijeru Nchileke ẹja eshi ẹge ono kfula ụgwo iphe dụ ẹji ọbu, onye ọbu meru ọbu.

7 " Ọ -bụru l'ẹka te rudu onye ọbu lẹ nwaturu; t'o wotaru Ojejoje ndo labụ; m'ọ bụ kparakobe ẹbo k'ẹjo

iphe ono, o meru ono. Nanụ bụ kẹ ngweja-iphe, dụ eji; ọpflu aburu kẹ ngweja-ukfuru. ⁸ T'onye ono chiru ụn-wenu ono je achẹe onye achijeru Nchileke eja. Onye ono, achijeru Nchileke eja ono e-vuru ụzo gwoo ọpflu bụ ngweja-iphe, dụ eji. T'ọ swi-kwoo ya olu; ọle t'ẹ b'ọ bufukwa iya ishi. ⁹ Yo meta mee ngweja-iphe, dụ eji ono phee l'iku ẹnya-ngweja ono. Mee ọpflu wuduru nụ bẹ ọo-ha t'ọ lashị l'ukfu ẹnya-ngweja ono. Ọ kwa ngweja-iphe, dụ eji b'ọ bụ. ¹⁰ Yo wota nwenu k'ẹbo gwoo ngweja-ukfuru; mee ya ẹge eemeje iya; shi ẹge ono gude iya kfu ụgwọ iphe, dụ eji, onye ọbu meru; t'a gvaru iya nvu.

¹¹ "Ọ -bukwanuru l'onye ono ta adudu ike gbata ndo labu; m'ọ bụ kparakobe labu; t'onye ono wota ntụ akpe, jiru ogbonga, e keru uzi iri; t'ọ buri ngweja-iphe, dụ eji, kẹ iphe ono, o meru ono. T'ẹ b'ọ yekwa iya manụ; ọpflu o yekwa iya insensu; kẹ l'ọ kwa ngweja-iphe, dụ eji b'ọ bụ. ¹² T'onye ono gude iya wojeru onye achijeru Nchileke eja. T'onye ono, achijeru Nchileke eja ono hata iya ọpflu jiru iya ẹka t'ọ nọ-chia ẹnya-ngweja ono; yọ kpọ ya ọku l'eli ẹnya-ngweja; t'ọ buri ngweja-ọku, unu anụ Ojejoje; kẹ l'ọ kwa ngweja iphe, dụ eji.

¹³ Ọ kwa ẹge ono bẹ onye achijeru Nchileke eja e-shije kfu ụgwọ iphe, dụ eji, onye ono meshiru; a gvaru iya nvu. Iphe phoduru nụ lẹ ngweja ono a-buru kẹ onye ono, achijeru Nchileke eja ono; ẹge ono, eemeje kẹ ngweja-nri ono."

Ngweja-ugwo

¹⁴ Ojejoje abya ekfuru nụ Mosisu; sụ; iya: ¹⁵ "Ọ -buru l'ọ nweru onye ta nudu Ojejoje iphe, gbaru iya nụ; shi ẹge ono mee iphe, dụ eji l'amagama; t'onye ono kputa egbu iya; m'ọ bụ ebyila iya, ẹ ta dudu ntupo, nọ iya l'ẹhu; bya anụ Ojejoje t'ọ buri ngweja-ugwo. T'e gudekwa mkpọla-ọcha k'eze-ulo Nchileke maru aswa ebyila ono. Ọ kwa ngweja-ugwo b'ọ bụ. ¹⁶ T'onye ono mekwazi iphe ono, o mesweru ono; kẹ l'ẹ tọ nudu Ojejoje iphe, gbaru iya nụ. Yo yekwakwa iya phụ oke lanụ l'uzo ise l'iphe ono; tuko iya chiru nụ onye achijeru Nchileke eja. Onye ono, achijeru Nchileke eja ono egude ebyila phụ gwoo ngweja-ugwo; shi ẹge ono kfu ụgwọ iphe, dụ eji, onye ono meru; a gvaru iya nvu.

¹⁷ "O -nweru onye meru iphe, dụ eji; mbu l'ọ meru iphe, Ojejoje turu ekemu t'ẹ b'e meshi; m'ọ -ruhuduru tọ ma amama; bẹ ikpe nmaakwaru iya; iphe, dụ eji ono atukokwaru iya phụ l'ishi. ¹⁸ T'onye ono shikwa l'ẹke egbu iya mę aturu iya nọ; kputa ebyila, ẹ ta dudu ntupo, nọ iya l'ẹhu; t'ọ buri ngweja-ugwo. T'e gudekwa mkpọla-ọcha k'eze-ulo Nchileke maru aswa ebyila ono. T'ọ nụ iya onye achijeru Nchileke eja t'ọ gude iya kfu ụgwọ iphe ono, o meru l'amagama ono; t'a gvaru

iya nvu. ¹⁹ Ọ kwa ngweja onye ikpe-nmaru b'ọ bụ; kẹ l'ikpe nmaru onye ono l'ifu Ojejoje."

6 Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² "Ọ -nweru onye meru iphe, dụ eji; shi ẹge ono meswee Ojejoje; mbu l'ọ dzuru madzụ ibe iya ẹjore l'iphe, a nuru iya t'ọ dobe; m'ọ bụ t'ọ leta ẹnya; ọdoo l'ọ naru madzụ ibe iya nfu; m'ọ kwanu l'ọ ruru madzụ ibe iya uru; ³ m'ọ bụ l'ọ tututuru iphe, tufahuru etufahu; to kwe lẹ ya phuru iya; ọdoo l'ọ kpapyaberu iphe, o meru gva ẹnwa; ọdoo l'ọ meru iphe, dugbaa ẹge ono; shi ẹge ono mee iphe, dụ eji: ⁴ onye ono, meru iphe, dụ eji ono; shi ẹge ono meta iphe, ikpe nmaru iya; bụ iphe, oo-me bụ t'ọ wolata iphe, o nataru lẹ nfu; m'ọ bụ ọpflu o rituru l'uru; m'ọ bụ ọpflu a nuru iya t'ọ leta ẹnya; yo ria ya; m'ọ bụ iphe onye ọdo, tufahuru nụ; yọ tututa iya; ⁵ m'ọ bụ iphe, dugbaa ẹge ono, o meru; kpapyabẹ iya gva ẹnwa. T'onye ono kfu ụgwọ iphe ono l'ọ ha. Yo wotafua ọpflu ha ẹge ono ugbo ise; tukobe iya; woru nụ onye nwe iphe ono. Mboku, ọo-kfu ụgwọ ono bụ mboku ono, oo-gude ngweja-ugwo bya anụ ono. ⁶ Ngweja-ugwo ono, oo-gworu Ojejoje ono bẹ oo-woturu onye achijeru Nchileke eja. T'ọ shi l'ẹke egbu iya mę aturu iya nọ kputa ebyila, ẹ ta dudu ẹke ntupo nọ iya l'ẹhu. T'e gudekwa mkpọla-ọcha k'eze-ulo Nchileke maru aswa ebyila ono. ⁷ Onye ono, achijeru Nchileke eja ono abya anodu Ojejoje l'ifu kfu ụgwọ iphe, dụ eji, onye ono meru; l'a gkotaru iya nvu l'iphemiphe ọbule ono, o meru, ikpe iya nmaru iya ono."

Ngweja-ukfuru

⁸ Ojejoje abya ekfuru nụ Mosisu; sụ iya: ⁹ "Owaa ekemu, ii-turu Ẹronu ye ụnwu iya: Ekemu ọwaa bụ kẹ ngweja-ukfuru b'a tu-doru iya: Tẹ ngweja-ukfuru nodu-jekwa l'ọku l'ẹnya-ngweja ẹnyashi mgburumgburu jeye tẹ nchi ọhu. Ọku, nọ l'ẹnya-ngweja ono bẹ ee-me t'ọ nwu enwunwu tekenteke. ¹⁰ Teke o ruru l'utsu; t'onye ono, achijeru Nchileke eja ono chita uwe iya ono, e meru l'odwuu ọcha ono ye nwiba phụ yee. Yọ bya ekpota ntụ, shi lẹ ngweja-ukfuru ono, bụ ọpflu ọku kepyashiru l'ẹnya-ngweja phụ; je asube l'iku ẹnya-ngweja ono. ¹¹ Yọ bya eyefu uwe iya ono; chita uwe ọdo yee; pata ntụ ono lufu l'odu ndu Izurelu ono; je asube l'ẹke ẹ te merudu emeru. ¹² T'ọku ono, nọ l'ẹnya-ngweja ono nwulekwaphu ẹge oonwu l'eli iya; t'ẹ b'e menyikwa iya emenyi. T'onye achijeru Nchileke eja yejekwa iya nkụ l'utsu mboku-mboku. Yọ bya eworu anụ ngweja-ukfuru doo giriri l'eli iya; l'ọ kpokwaaphu ẹbà, shi l'anụ ngweja ẹhu-agu ọku l'eli iya. ¹³ T'ọku ono nwujelephu l'eli ẹnya-ngweja ono mkpurumkpuru; t'ẹ b'ọ nyihujekwa anyihu.

Ngweja-nri

¹⁴ “Owaa ekemu l'ẹge ee-gudeje egwo ngweja-nri ndọ-ọ: Ọ bú ẗnwu Éronu a-nọduje Ojejoje l'ifu gwoo ngweja ono; l'ifu ẹnya-ngweja ono. ¹⁵ T'onye achijeru Nchileke ẹja hata ntụ akpe ono, a gwọkoberu manụ ono ọphu jiru mkpoji-ẹka; wotakwaphu iphe bú insen-su, e yeru lẹ ngweja-nri ono; je akpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono t'ọ nọ-chia ẹnya-ngweja ono; búru ngweja, mkpọ iya dụ Ojejoje mma. ¹⁶ E -metsua; tẹ Éronu yele ẗnwu iya ria ọphu wuduru nụ. Ọle t'ẹphe be yekwa iya iphe, ekoje buredi; ẹke ẹphe a-nọdu ria ya abụkwaru ẹke dụ nsọ. T'ẹphe nọdukwa l'etezi Ụlo-Ékwà Ndzuko ria ya. ¹⁷ T'ẹ b'e yekobekwa iya iphe, ekoje buredi; ghee. Ono bẹ mu nuru ẹphe t'ọ búru òkè iya nk'ẹphe lẹ ngweja-ọku ono. Ọ kakọta ọdu nsọ l'ọ bú ngweja iphe, dụ ẹji; mẹ kẹ ngweja onye ikpe nmaru. ¹⁸ Iphe bú onye, bú nwoke l'eri Éronu bẹ e-rije iya nụ. Ọ bú ẹge ono bẹ ee-meje iphe, bú ngweja-ọku, a nụ Ojejoje gbururu jeyewaru. Iphe bú onye denyiru ẹka lẹ ngweja ono bẹ dụnkwa nsọ.”

¹⁹ Tọ dụ iya bú; Ojejoje abya ekfuru nụ Mosisu ọdo; sụ iya: ²⁰ “Owaa bú ngweja, ndu eri Éronu e-gudeje gwooru Ojejoje mbọku, a wuru ẹphe manụ l'ishi: Iphe, ẹphe e-gudeje bú ntụ akpe, jiru nkere-iri ogbonga; t'ọ búru ngweja-nri; ẹge eegwoje iya mbọku-mbọku. Nkere-ẹbo ya bẹ l'ee-gwo l'utsu; gwoo nkere-ẹbo ya ọphu l'urenyashi. ²¹ T'e ye iya lẹ mbeji; gwọkobe iya manụ ọhuma; woru iya ghee egheghe pabata. Nggu abya eworu iya gwepiyashia egwepiyashi; gude bya egwooru Ojejoje; t'ọ búru ngweja-nri, mkpọ iya dụ Ojejoje mma. ²² Yọ búru onye ono, bú eri Éronu ono, a wuru manụ t'ọ nọ-chia ẹnya iya búru onye achijeru Nchileke ẹja ono bẹ e-gwo ngweja ono l'onwiya. Iphe ono bú iphe, a tọru ọkpa iya t'e tsoje jeye lẹ tutu yoyo. T'a kpọkotajekwa iya ọku l'ọ ha. ²³ Mbụ l'iphe bú ngweja-nri, onye achijeru Nchileke ẹja gworu bẹ aa-kpọ ọku l'ọphu; t'ẹ b'e rikwa iya eriri.”

Ngweja-iphe, dụ ẹji

²⁴ Tọ dụ iya bú; Ojejoje abya ekfuru nụ Mosisu; sụ iya: ²⁵ “Kfuru Éronu yele ẗnwu iya: L'owaa bú ekemu kẹ ngweja-iphe, dụ ẹji. Ọ bú l'ẹke ono, eegbuje anụ, e gude egwo ngweja-ukfuru ono búkwaphu ẹke ee-gbuje anụ, e gude egwo ngweja-iphe, dụ ẹji; mbụ l'aa-nọduje Ojejoje l'ifu gbua anụ ọbu. Ọ kwa ngweja, kakọta ọdu nsọ b'ọ bú. ²⁶ T'onye achijeru Nchileke ẹja, bú iya gworu ngweja-iphe, dụ ẹji ono rikwaa ya. T'ọ búru l'ẹke dụ nsọ bẹ ọo-nọdu ria ya. Ẹke ọo-nọdu ria ya bú l'etezi Ụlo-Ékwà Ndzuko. ²⁷ Iphe bú onye denyiru ẹka l'anụ ono dụnkwa nsọ. Ọ -búru lẹ mee anụ ono daru l'uwe; t'a nọdukwa l'ẹke dụ nsọ saa uwe ọbu. ²⁸ Ọ -búru ite, a kpuru l'ura b'e gude shia anụ ono; t'a tųkpokwaa ite

ọbu. Teke ọ bú ite-igwe; t'e fuchaodu iya efucha; tẹ-manu e gude mini nmasaa ya anmasa. ²⁹ Iphe bú ndu k'unwoke lẹ ndibe onye achijeru Nchileke ẹja l'ẹphe ha a-ta iya. Ọ kwa ngweja, kakọta ọdu nsọ b'ọ bú. ³⁰ Ọle; t'ẹ b'e erikwa anụ ngweja-iphe, dụ ẹji, e wobataru lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko gude kfua ụgwọ iphe, dụ ẹji lẹ Ẹkedụ-Nsọ. T'a kpọkwaa ya ọku.

Ngweja-ụgwọ

7 “Owaa bú ekemu kẹ ngweja-ụgwọ. Ọ kwa ngweja, kakọta ọdu nsọ b'ọ bú. ² Ọ bú l'ẹke, eegbuje anụ, e gude egwo ngweja-ukfuru ee-gbuje anụ, e gude egwo ngweja-ụgwọ. E phephee mee ya l'ẹnyanweja ono mgburumgburu. ³ Ẹbà anụ ono l'ọ ha bẹ ee-gude gwokotaru Nchileke; mbụ ẹbà, shi l'ukfumọdu iya; mẹ ọphu kwechiru iphe-ẹpho iya; ⁴ mẹ àkpürü-ose iya ẹphe ẹbo yele ẹbà, nọ iya l'uzo ose iya; waa anyi iya bẹ aa-tụko yele àkpürü-ose iya wota. ⁵ T'onye achijeru Nchileke ẹja tųkokwa iya kpọo ọku l'ẹnyanweja; t'ọ búru ngweja-ọku; nụ Ojejoje. Ọ kwa ngweja-ụgwọ b'ọ bú. ⁶ Iphe bú nwoke lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja e-rije iya. Ọ bú l'ẹke dụ nsọ bẹ aa-nọduje ria ya; kẹ l'ọ bú ngweja, dushi nsọ ike.

⁷ “Ọ búlekwapu ẹge ono, a tųru ọnu t'e meje iphe ngweja iphe, dụ ẹji ono bú ẹge ee-meje kẹ ngweja ikpe-anmanma. Yọ búru onye achijeru Nchileke ẹja, gude iya akfụ ụgwọ iphe, dụ ẹji ono bẹ e-nweru iya nụ. ⁸ Ọ bú onye achijeru Nchileke ẹja, gworu madzụ ngweja-ukfuru e-nweru akpọ iya. ⁹ Iphe bú ngweja-nri, e gheru lẹ ntụ-ọku; ọphu e shiru l'ite; m'ọ kwanụ ọphu e gheru lẹ mbeji búkwa onye achijeru Nchileke ẹja, gworu iya nụ nwe iya. ¹⁰ Iphe bú ngweja-nri, a gwọkoberu manụ; mẹ k'ọkponku; tųkokwaruphu búru k'unwu Éronu l'ẹphe ha. T'ẹphe kejekwa iya ẹnyanhamunha.

Ngweja-ẹhu-agu

¹¹ “Owaa bú ekemu kẹ ngweja-ẹhu-agu, madzụ gude bya ọnu Ojejoje. ¹² Ọ -búru l'onye ọbu anụ iya t'ọ gude kele Ojejoje ekele; bẹ iphe, onye ono e-gude tsoru iphe ngweja ono bú akara, a gwọkoberu manụ. T'e ye iya iphe, ekoje buredi; ẹcha-mbeke, e meru manụ; ye iya iphe ekoje buredi; waa akara, e gude ntụ akpe, a gwọkoberu manụ ọhuma ọhuma. ¹³ Oo-gudekwaphu akara, e yekoberu iphe, ekoje buredi lẹ ngweja-ẹhu-agu ono, o gude kele Ojejoje ono. ¹⁴ T'ọ shije lẹ ngweja ono wota akara lanụ l'iphe ngweja ono l'iche l'iche woru gwoo t'ọ búru ngweja, e gworu nụ Ojejoje. Ọ bú onye ono, achijeru Nchileke ẹja, pheru mee ngweja ẹhu-agu phụ e-ri iya. ¹⁵ Anụ ngweja-ẹhu-agu ono, o gude bya okele Ojejoje ekele ono bẹ aa-takọta lẹ mbọku, a nuru iya Ojejoje. T'ẹ b'ọ dụnkwa ọphu aa-ha t'ọ nọdu jeye l'utsu.

¹⁶ “Ọle; ọ -bụkwanuru lẹ ngweja onye ọbu bụ ngweja, o gude eme iphe, o riburu angụ ememe; m'ọ kwanụ ngweja, ọ tūru obu iya ama bya agwagwa; t'a taa anụ ono mbọku, a nūru iya. Ọ -būru l'ẹ ta tagedu iya; t'a tafufua ya nchi-ta-abọhu iya. ¹⁷ Teke ọ bụ l'ọ phodukwaduru-a lẹ mbọku k'ẹto ya; t'a kpọo ya ọku. ¹⁸ Ọ -būru l'ọ nweru anụ ngweja ẹhu-agu ono ọphu a taru lẹ mbọku k'ẹto bẹ aa-jikakwa ngweja ọbu; ta gụ iya eyeru onye gworu iya nū. Ọo-būru ahuma b'ọ meru; yọ būru onye riru iya nū bẹ iphe, dū ẹji, o meru a-tū-koru l'ishi.

¹⁹ “Anụ ono ọphu ruru l'iphe, aasọ nsọ; t'ẹ b'a atakwa iya atata; t'e wokwaru iya kpọo ọku. Ọle ọ -bụkwanuru l'ọo anụ ọdo; t'onye ẹ taa sọdu nsọ taa ya. ²⁰ O -nweru onye aasọ nsọ, taru anụ ngweja-ẹhu-agu kẹ Ojejoje; t'e bufukwa iya lẹ ndu nk'iya. ²¹ O -nweru onye denyiru ẹka l'iphe, aasọ nsọ; mbụ iphe dū l'ọ bụ iphe, aasọ nsọ, shi madzụ l'ẹhu; m'ọ kwanụ anụ, aasọ nsọ; m'ọ bụ iphe ọdo, bụgbaa iphe, aasọ nsọ; o -metsua bya ataa anụ ono, e gude gwooru Ojejoje ngweja-ẹhu-agu ono; t'e bufukwa onye ọbu lẹ ndu nk'iya.”

²² Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ²³ “Kfuaru ndu Ízurelu sụ ẹphe-a: Unu ba atajekwa ẹbà iphe; mbụ iphe, dū l'ọ bụ ẹbà eswi; m'ọ kwanụ ẹbà atūru; m'ọ bụ ẹbà egħu. ²⁴ Ọ -būru ẹbà anụ, nwuhuru l'onwiya; m'ọ bụ ọphu anụ-ẹgu-egbudu gburu; bẹ unu nwekwaru ike gude iya mee iphe ọdo; ọlobu; unu ba atsokwa iya ọnu. ²⁵ Iphe bụ onye taru ẹbà anụ, e gude gwoo ngweja-ọku; nū Ojejoje; t'e bufukwa iya lẹ ndu nk'iya. ²⁶ Iphe bụ ẹke unu laru; ẹke unu laru; unu be erijekwa mee-iphe; mbụ mee ẹnu; m'ọ bụ mee anụ. ²⁷ Onye riru mee-iphe; unu bufukwa onye ono lẹ ndu nk'iya.”

²⁸ Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ²⁹ “Kfuaru ndu Ízurelu sụ ẹphe-a: Onye gude ngweja-ẹhu-agu abya ogworu nū Ojejoje; t'ọ wotakwa ẹka iya ọphu ruberu Ojejoje gwooru iya; ³⁰ mbụ t'ọ gude ẹka iya wota ngweja-ọku nū Ojejoje. Yo wota ẹbà iya; waa ñdú iya nū Ojejoje; woru ñdú iya ono màà àmàmà l'ifu Ojejoje t'ọ būru ngweja-amama. ³¹ Onye achijeru Nchileke ẹja ewota ẹbà iya ono kpọo ọku l'ẹnya-ngweja. Ọbule ñdú iya bụ kẹ Éronu ye lẹ unu iya. ³² T'unu kwata ụtakfu ẹka-utara anụ ngweja-ẹhu-agu unu ono woru nū onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono t'ọ būru utu, a tūru iya. ³³ Nwatibe Éronu onye ọphu gude mee anụ ono ye lẹ ẹbà iya je egwoo ngweja-ẹhu-agu ọbu bẹ aa-nū ụtakfu ẹka-utara iya ono t'ọ būru òkè iya nk'iya; ³⁴ kẹle ya shiwa lẹ ngweja-ẹhu-agu ono, ndu Ízurelu egwojeru nū iya ono wota ñdú iya ono, aamàjẹ àmàmà ono ye lẹ ụtakfu iya ono, a tūru l'utu ono; woru nū Éronu ye lẹ unu iya; t'ọ būru òkè-iphe, ẹphe e-ke-taje l'ẹka ndu Ízurelu jeye lẹ tutu yoyo. ³⁵ Ọwaa bụ òkè-iphe, shi lẹ ngweja-ọku, aanụ Ojejoje, bụ ọphu e doberu t'a nūje Éronu ye lẹ unu iya; keshinu mbọku, a ọfutaru ẹphe iche; t'ẹphe būru ndu achijeru

Nchileke ẹja jejeru Ojejoje ozi. ³⁶ Mbọku ono, a wūru ẹphe manụ l'ishi ono bẹ Ojejoje tūru ekemu sụ tẹ ndu Ízurelu nūje ẹphe ẹke ono t'ọ būru òkè-iphe ẹphe; mẹ t'ọ bụkwaruphu ẹge ono bẹ aa-nūje iya unu ẹphe shita l'ogbo sweru ogbo jeye lẹ tutu yoyo.”

³⁷ Ono bụ ekemu, ee-tsoje teke eegwo ngweja-ukfuru; ngweja-nri; ngweja-iphe, dū ẹji; ngweja-ugwo; ngweja, e gude eme madzụ t'ọ būru onye achijeru Nchileke ẹja; mẹ ngweja-ẹhu-agu; ³⁸ bụ iya bụ ekemu ono, Ojejoje tūru nū Mosisu lẹ Ugvu Sáyinayi lẹ mbọku ono, ọ sūru tẹ ndu Ízurelu wotaru ye bẹ Ojejoje ngweja l'echi-ẹgu Sáyinayi ono.

Eedobe ndu achijeru Nchileke ẹja nsọ

(Awụ 29:1-37)

8 Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² “Duta Éronu ye lẹ unu iya; nggu achita uwe ndu achijeru Nchileke ẹja; nggu ewota manụ ọwu l'ishi ono; nggu akpūta oke-eswi ono, ee-gude gwoo ngweja-iphe, dū ẹji ono; waa ebyila labụ ono; nggu apata nkata buredi ono, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi ono. ³ Nggu ekukoo ndu Ízurelu l'ẹphe ha t'ẹphe dzukobe l'onu Ụlo-Ékwà Ndzuko.”

⁴ Mosisu abya emekota ẹge ono, Ojejoje ziru iya t'ọ mee ono. Ndu Ízurelu abya edzua l'ifu Ụlo-Ékwà Ndzuko ono. ⁵ Mosisu asụ ndu Ízurelu: “Ọwaa iphe, Ojejoje sūru t'e mee ndo-ọ.”

⁶ Yọ bya eduta Éronu ye lẹ unu iya lufuta; bya egude mini ghya ẹphe ẹhu. ⁷ Yo wota uwe ime-ẹhu ono yee Éronu; bya egude gbiriri ẹkwa-ukfu ono kebuta iya. Yọ bya ewota uwe-nlọkpuru yepyabe iya; bya ewota uwe-ukuvu ono yechita l'uwe-nlọkpuru ono; gude wẹrere ẹkwa ono, ee-gude tū-butu uwe-ukuvu ono l'ukfu ono; gude tū-butu iya. ⁸ Yo wota uwe-ọkpoma ono yekwaa ya phu; bya ewota ido Urimu; mẹ Tumimu ye l'uwe-ọkpoma ono. ⁹ Yọ bya eworu okpu-ẹkwa ono kpube iya; bya eworu iphe ono, dū l'ọ bụ ekwekwerekwe, e meru lẹ mkpọla-ododo ono; mbụ okpu ono, dū nsọ ono; libe l'okpu-ẹkwa ono l'uzo ifu, bụ iya bụ ẹge Ojejoje tūru Mosisu ekemu sụ t'ọ mee ya.

¹⁰ Ya ndono; Mosisu ewota manụ ọwu l'ishi ọbu; bya awukota l'ulo-ékwà ono; mẹ iphemiphe ọbule, nọkota iya nū; shi ẹge ono mee ya; yọ dukota nsọ. ¹¹ Yo meta manụ ono phee ugbo ẹsaa l'ẹnya-ngweja ono; yeru ngwa iya l'ọ ha; mẹ eze efere ono ye lẹ ọkpa iya; shi ẹge ono mee ya; yọ dukota nsọ. ¹² Yọ bya ewota manụ ọwu l'ishi ono wūa Éronu l'ishi gude mee ya; yọ dū nsọ. ¹³ Ya ndono; Mosisu abyakwaphu bya eduta unu Éronu dufuta; bya eworu uwe-nlọkpuru yeshia ẹphe; bya egude gbiriri ẹkwa-ukfu webegbaa ẹphe; bya ewota ẹkwa-okpu kpwebegbaa ẹphe l'ishi; bụ iya bụ ẹge Ojejoje tūru Mosisu ọnu t'e mee ya.

¹⁴ Yọ bya akpūta oke-eswi ono, ee-gude gwoo ngweja-iphe, dū ẹji ono bya; Éronu ye lẹ unu iya eworu ẹka

byabẹ oke-eswi ono l'ishi. ¹⁵ Mósísu eworu oke-eswi ono gbua; bya emeta mee ya gude mkpúshi-ẹka iya tee ya lẹ mpo, nọgbaa l'ẹnya-ngweja ono; shi ẹge ono swafu mmeru, nọ iya nọ. Yọ bya eworu ophu phoduru nọ wu l'ukfu ẹnya-ngweja ono; gude mee ya; yọ dọ nsọ; kfu ẹgwọ iphe, dọ ẹji; shi ẹge ono swafu mmeru, nọ iya nọ. ¹⁶ Mósísu abya eheshikota ẹbà, nọ l'iphe-ẹpho iya l'ọ ha; bọtakwaphu anyi iya; mẹ àkpúrù-ose iya ẹphe ẹbo; mẹ ẹbà, nọkota iya nọ; woru kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono. ¹⁷ Yọ bọru anọ oke-eswi ono; waa akpọ iya yẹle nshì iya; b'ọ gude je akpọo ọku l'azọ ọdu ndu Ízuru; bọ iya bọ ẹge Ojejoje kfu Mósísu t'ọ mee ya.

¹⁸ Yọ bya akpọta ebyila ono, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru ono; Éronu yẹle unwu iya abya eworu ẹka byabẹ ebyila ono l'ishi. ¹⁹ Mósísu egbua ebyila ono; nakọbe mee; pata mee ya ono phedzuru lẹ mgberemẹku ẹnya-ngweja ono mgburumgburu. ²⁰ Yọ gbubushia anọ ebyila ono ibiribe ibiribe; bya eworu ishi iya yẹle ibiribe ibiribe iya ono; mẹ ẹbà iya kpokota ọku. ²¹ Yọ gude mini saa iphe-ẹpho iya; mẹ ẹka iya yẹle ọkpa iya asasa; bya achiko anọ ebyila ono kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono; yọ bọru ngweja-ukfuru, a nọru Ojejoje; mbọ ngweja-ọku, mkpọ iya dọ Ojejoje mma; bọ iya bọ ẹge Ojejoje tọru Mósísu ekemu t'ọ mee ya.

²² Yọ bya akpọta ebyila ọdo. Ebyila onanu bọ ophu ee-gude mee Éronu yẹle unwu iya t'ẹphe bọru ndu achijeru Nchileke ẹja. Éronu yẹle unwu iya ẹje eworu ẹka byabe iya l'ishi. ²³ Mósísu egbua ebyila ono; bya ewota mee ya gbashì Éronu l'atakpa-nchì ẹka-utara; mkpúshi-ẹka ezeke-ẹka ẹka-utara; mẹ mkpúshi-ọkpa ezeke-ọkpa ẹka-utara. ²⁴ Mósísu edufutakwaphu unwu Éronu; bya etekwaaphu ẹphe mee ono l'atakpa-nchì ẹka-utara; mkpúshi-ẹka ezeke-ẹka ẹka-utara; mẹ mkpúshi-ọkpa ezeke-ọkpa ẹka-utara. Mósísu abya eworu mee ono phedzuru lẹ mgberemẹku ẹnya-ngweja ono mgburumgburu. ²⁵ Yọ wota ẹbà iya; mbọ ẹbà, shi l'ukfumọdzu iya; mẹ ophu nọkota l'iphe-ẹpho iya l'ọ ha; bọtakwaphu anyi iya; waa àkpúrù-ose iya ẹphe ẹbo yẹle ẹbà, nọkota iya nọ; wota utakfu ẹka-utara iya tųkwase iya. ²⁶ Yọ je lẹ nkata ono, e yeru buredi, ẹ te gudedu iphe, ekoje buredi ghee, nọ Ojejoje l'ifu ono; bya ewota ishi buredi lanu; wotakwaphu ishi akara lanu l'akara ono, a gwọkoberu manọ ghee ono; waa ẹcha-mbeke lanu. Yọ wota iya yekobe l'ẹbà iya phọ yẹle utakfu ẹka-utara iya phọ. ²⁷ Yọ tųko iphemiphe ono l'ọ ha dẹ Éronu yẹle unwu iya l'ẹka; ẹphe abya eworu iya maa amama l'ifu Ojejoje t'ọ bọru ngweja-amama. ²⁸ Mósísu abya anata ẹphe iphemiphe ono; chikota yẹle ngweja-ukfuru phọ kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono; yọ bọru ngweja, e gude mee madzọ t'ọ bọru onye achijeru Nchileke ẹja; mbọ ngweja-ọku, mkpọ iya dọ Ojejoje mma. ²⁹ Yọ wotakwaphu ndú iya, bọ iya bọ oke, a hẹru Mósísu l'ebiyila ono, e gude mee Éronu phẹ

t'ẹphe bọru ndu achijeru Nchileke ẹja ono; makwaa-phu amama l'ifu Ojejoje; t'ọ bọru ngweja-amama; bọ iya bọ ẹge Ojejoje tọru Mósísu l'ekemu t'ọ mee ya.

³⁰ Ya ndono; Mósísu abya emeta manọ, ọwu l'ishi ono; bya emetakwaphu mee ono, nọ l'ẹnya-ngweja ono; bya eworu phee Éronu yẹle unwu iya l'ẹhu; mẹ l'uwe ẹphe. Yọ mee Éronu yẹle uwe iya; mee unwu iya phẹ l'uwe ẹphe; ẹphe adukota nsọ.

³¹ Mósísu asọ Éronu yẹle unwu iya: "Unu je eshia anọ ono l'ifu Ọlọ-Ékwà Ndzuko. Unu anọdu l'ẹke ono taa ya yẹle buredi ono, nọ lẹ nkata ono, e yeru ngweja, e gude mee unu t'unu bọru ndu achijeru Nchileke ẹja ono; bọ iya bọ ẹge ya tọru ekemu sọ tẹ Éronu yẹle unwu iya riye iya. ³² Anọ ono yẹle buredi ono ophu phoduru nọ; bẹ unu e-woru je akpọo ọku. ³³ Unu be egbeshikwa l'ifu Ọlọ-Ékwà Ndzuko ono jeye ujiku ẹsaa; teke ee-mege k'ome unu t'unu bọru ndu achijeru Nchileke ẹja; kẹ l'ọ bọ ujiku ẹsaa; bẹ ee-gude megee ya. ³⁴ Iphe, e meru ntanọ-a bọ iphe, Ojejoje tọru ekemu t'e mee; gude kfu ẹgwọ iphe, dọ ẹji, unu meru. ³⁵ Ọo ya meru iphe, unu a-nọ l'ọnu Ọlọ-Ékwà Ndzuko: eswe l'enyashi ujiku ẹsaa; shi ẹge ono mee iphe, Ojejoje sọru t'e meje; t'ọnu be egbu unu; kẹ l'ọ kwa ẹge a tọru iya l'ekemu ndono."

³⁶ Ya ndono; Éronu yẹle unwu iya emekota iphe, Ojejoje shi l'ọnu Mósísu sọ t'ẹphe mee.

Ndu achijeru Nchileke ẹja awata ozi ẹphe

9 Yọ be lẹ mbọku k'ẹsato; Mósísu ekua Éronu yẹle unwu iya; mẹ ndu bọ ọgurenaya Ízuru. ² Yọ sọ Éronu: "T'ọ kpọta nwa oke-eswi gude gwoo ngweja-iphe, dọ ẹji yẹle ebyila, ii-gude gwoo ngweja-ukfuru. Oke-eswi ono mẹ ebyila ono a-bọ ophu ẹ-te nwedu ntọpo, nọ iya l'ẹhu; kpọru iya bya Ojejoje l'ifu. ³ Kfuaru unwu Ízuru: T'ẹphe kpọta mkpi t'e gude gwoo ngweja-iphe, dọ ẹji; unu akpọta nweswi yẹle nwatọru. ẹphe ẹbo a-bugbaa ophu nọwaru afa lanu; mbọ ophu ẹ-te nwedu ntọpo, nọ iya l'ẹhu; gude je t'e gwoo ngweja-ukfuru. ⁴ Unu akpọtakwaphu oke-eswi; waa ebyila, ee-gude gwoo ngweja-ẹhu-agu; t'e gude gwoo ngweja l'ifu Ojejoje; mẹkwaphu ngweja-nri, a gwọkoberu manọ; kẹle ntanọ ọwaa bẹ Ojejoje e-koshikwa unu onwiya."

⁵ ẹphe egwota iphe ono, Mósísu gushiru ono bya l'ifu Ọlọ-Ékwà Ndzuko. Iphe bọ ndu Ízuru l'ẹphe ha awufuta bya akọru Ojejoje l'ifu. ⁶ Mósísu asọ: "Ọwaa iphe, Ojejoje sọru t'unu mee ndọ-ọ; tẹ ya koshikwanu unu ọdu-biribiri iya." ⁷ Tọ dọ iya bọ; Mósísu asọ Éronu: "Tugbua je l'ẹnya-ngweja ono je egwoo ngweja-iphe, dọ ẹji ngu ọbu yẹle ngweja-ukfuru ngu ọbu; gude kfuaru onwongu ẹgwọ iphe, dọ ẹji yẹle ẹgwọ iphe, dọ ẹji ndu Ízuru. Gwoo ngweja ono gude kfu ẹgwọ

iphe, dū eji ephe; bụ iya bụ ege Ojejoje kfulu sụ t'e mee ya."

⁸Ya ndono; Éronu abya ejee l'anya-ngweja ono; je eg-bua nwa oke-eswi ono, oo-gude gwoo ngweja-iphe, dū eji nk'ia ono. ⁹Unwu iya abya apataru iya mee nwa oke-eswi ono. Yo gude mkpūshi-eka meta mee ono tee lē mpo, e mobegbaaru l'anya-ngweja ono; bya eworu mee ono ophu wuduru nū; wūru ye l'ukfu ɛnya-ngweja ono. ¹⁰Yọ bya eworu ebà anū ono, o gude gwoo ngweja-iphe, dū eji ono; owaa àkpūrū-ose iya ephe ebo; mē anyi iya; kpọ ọku l'anya-ngweja ono; bụ iya bụ ege Ojejoje tūru Mósísu onu t'e mee ya. ¹¹Anū iya; mē akpọ iya; b'ọ kpọru ọku l'azu ọdu ndu Ízurēlu.

¹²Éronu akpūta anū ono, oo-gude gwoo ngweja-ukfuru ono gbua. Unwu iya abya apataru iya mee anū ono; yọ bya ephephee ya l'anya-ngweja ono mgburumburu. ¹³Ephe ahaa anū ngweja-ukfuru ono nanū nanū chitaru iya; jeye l'ishi iya. Yọ tūko iya l'ọ ha kpọ ọku l'anya-ngweja ono. ¹⁴Yo gude mini saa iphe-epho iya asasa; mē eka iya; mē okpa iya; bya akpọkwaa ya phū ọku l'eli ngweja-ukfuru ono, nōhawa l'anya-ngweja ono.

¹⁵Éronu egwofuta iphe ngweja ndu Ízurēlu; kpūta egbu ono, oo-gude gwoo ngweja-iphe, dū eji nk'ephe ono gbua; gude iya gwoo ngweja-iphe, dū eji; ege ono, o gworu kē mbū phū. ¹⁶Yọ bya akpūta anū ono, oo-gude gwoo ngweja-ukfuru ono; gude iya gwoo ngweja obo ege a tūru onu t'e meje iya. ¹⁷Yo wotakwaphu ngweja-nri ono; bya ahata iya ophu jiru mkpoji-eka; kpọ ọku l'anya-ngweja; a gūfukwaru ngweja-ukfuru, eegwoje l'utsu. ¹⁸Yọ bya egbua oke-eswi phū ye ebyila phū; gude gwooru ndu Ízurēlu ngweja-ehu-agu. Unwu iya apataru iya mee anū ono; yọ nata iya ephe phephee l'anya-ngweja ono mgburumburu. ¹⁹Ephe ewotakwaru iya phū ebà oke-eswi ono ye l'ebiyila ono; mbū ebà, shi l'ukfumọdu iya; mē ebà, kwechiru iphe-epho iya; mēfua àkpūrū-ose iya ephe ebo; mē anyi iya. ²⁰Ephe eworu ebà anū ono tukobe lē ndū iya. Éronu abya eworu ebà ono kpọ ọku l'anya-ngweja ono; ²¹ole ndū iya ono; owaa utakfu eka-utara iya; b'oworu maa amama l'ifu Ojejoje t'ọ buri ngweja-amama; bụ iya bụ ege Mósísu sūru t'e mee ya.

²²Tọ dū iya bụ; Éronu achilia eka imeli l'uzo eke ndu Ízurēlu nọ; bya agọru ephe onu; bya eshi l'eke o shi ogwo ngweja-iphe, dū eji phū ye l'anya-ngweja-ukfuru phū; mē ngweja-ehu-agu phū; nyizita. ²³Mósísu ye l'Éronu atuko bahū l'ime Ụlo-Ékwà Ndzuko ono. Ephe alufu-talephu; bya agọru ndu Ízurēlu onu; Ojejoje ekoshi ndu ono l'ephe ha ọdu-biribiri iya. ²⁴Ọku eshi Ojejoje l'eka daa bya ekee ngweja-ukfuru ono ye l'ebà ono, nọ l'eli ɛnya-ngweja ono. Ndu Ízurēlu aphua iphe, meru nū; gude ɛhu-otso-ena tūa ụzu; dakota kpuru-mu; kpubekota ifu l'alị.

Anwūhu Nadabu ye l'Abihu

10 Unwu Éronu, bụ Nadabu; mē Abihu ewotatsua mbeji, aaguje ọku ephe l'ehu l'ehu; bya amuru ọku ye iya; ye iya ínsensu. Obenu l'ọku ono, ephe gude bya l'ifu Ojejoje ono bụ ọku, e-ta dudu nsọ; bụ iphe Ojejoje sūru tē ephe bē emejeshi. ²Ya ndono; ọku eshi Ojejoje l'eka bya eworu ephe tsua; ephe anọdu Ojejoje l'ifu l'eke ono nwūshihu. ³Mósísu asū Éronu: "Ọ kwa iphe-a bē Ojejoje shi ekfu teke ono, ọ sūru: 'Lē ndu abya iya ntse bē ya e-me t'ephe maru lē ya dū nsọ. Ya e-me tē ndu Ízurēlu l'ephe ha phū ọdu-biribiri iya.'" Éronu anọdulephu nwa nggugingguji.

⁴Mósísu ekua Mishelu; mē Eluzafanu, bụ unwu Uzelu; sū ephe: "Unu pata odzu unwunne unu l'ulo-ék-wà Nchileke; pafū l'odu ndu Ízurēlu." Uzelu ono bụ unwunne nna Éronu. ⁵Ya ndono; ephe abya egude eka l'uwe-nlọkpuru ndu ono; pata ephe pafūshia l'odu ndu Ízurēlu; bụ iya bụ ege Mósísu kfulu t'ephe mee ya.

⁶Mósísu asū Éronu ye l'unwu iya; mbū Eliyēza ye l'Itama: "Unu ba ahakwa egbushi unu t'ọ yagashihu ayagashihu; ophu unu alakwa uwe unu alaka. Ọ dūdu bē unu a-nwūshihukwa; Ojejoje atū-koshi ndu Ízurēlu l'ephe ha oke ɛhu-eghughu iya. Ọ kwa unwunna unu; mbū ndu Ízurēlu l'ephe ha a-ra eka ndu ono, Ojejoje gude ọku kegbushia ono. ⁷Unu ba alufukwa alufu l'ifu Ụlo-Ékwà Ndzuko; a -nonyakwaa; unu anwūshihu; ke l'Ojejoje wūru unu manū l'ishi." Yọ būleruphu ege ono, Mósísu kfulu ono; bē ephe meru.

Ekemu kē ndu achijeru Nchileke eja

⁸Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya ekfulu nū Éronu; sū iya: ⁹"Nggubedua l'onwongu; mē unwu ngu; unu ba angujekwa mē; ophu unu 'angujekwa iphe, eme l'anya; teke unu abahū lē Ụlo-Ékwà Ndzuko. Ọdumeka bē unu a-nwūshihukwa. Ọ bụ ege ono bē ọo-dū jeyewaru l'ogbo ophu etso unu. ¹⁰Ọo ya bụ; t'unu dokahuje iphe, dū nsọ; ye l'iphe, e-ta adudu nsọ. Unu edokahukwaphu iphe, aasọ nsọ ye l'iphe, e ta asodu nsọ. ¹¹Unu ezije unwu Ízurēlu iphe, bụ ekemu ono l'ọ ha, bụ ophu Ojejoje shi l'eka Mósísu tūru ephe."

¹²Mósísu abya ekfulu yeru Éronu; mē unwu iya ndu ophu phoduru nū, bụ iya bụ Eliyēza ye l'Itama; sū ephe: "Unu wota ngweja-nri ophu phoduru nū lē ngweja-ọku ono, a kpọru ọku nū Ojejoje ono. Unu ria ya lē mgboro ɛnya-ngweja ono. Ọle t'unu be eyekwa iya iphe, ekoje buredi. Ishi iya aburu l'ọ bụ ngweja, dū nsọ nshinu. ¹³Unu nọdukwa l'eke dū nsọ ria ya; kē l'ọ iphe, ruberu ngu nū; bya aburu iphe, ruberu unwu ngu; mbū ngweja-ọku, aanū Ojejoje; kē l'ọo ege a tūru iya l'ekemu iya ndono. ¹⁴Obenu l'ọ bụ nggubedua; nggu l'unwu ngu; ndu k'unwoke; mē ndu k'unwanyị; a-tajē ndū anū ono, e gude gwoo ngweja-amama ono

yele ụtakfu iya ono, a nuru ono. Unu nọdujekwa l'ẹke dọ nsọ taa ya; kẹ l'ọ iphe, ruberu ngu nọ; bya aburu iphe, ruberu unwu ngu l'iphe, unwu Ízurelu gude bya ogwo ngweja-ẹhu-agu. ¹⁵ Ụtakfu iya ono, a nuru ono; waa ńdú iya ono, a mǎru àmàmà ono bẹ ẹphe e-yekobeje ẹbà anọ ngweja-ọku ono wota; t'a maa amama l'ifu Ojejoje t'ọ buru ngweja-amama. Ono aburu nke ngu yele k'unwu ngu; buru iphe, ruberu unu gbururu jeye lẹ gbururu, bụ iya bụ ẹge Ojejoje turu ekemu sụ t'e meje iya."

¹⁶ Mósísu akpaa ishi ẹge e meru eghu phụ, e gude gwoo ngweja-iphe, dọ ẹji phụ; bya amaru l'a kpọru iya ọku; ẹhu eghulaha ya eghughu l'iphe, unwu Éronu ndu ọphu nọkwadu ndzụ meru; bụ iya bụ Eliyéza yele Itama. Yọ jì ẹphe: ¹⁷ "Bụ ngunu kparu iphe, unu ta nọdudu l'ime ọlo-ékwa Nchileke taa anọ ono, gude gwoo ngweja-iphe, dọ ẹji ono; keshinu ọ bụ iphe, dọ nsọ nshinu; bya aburu iphe, a nuru unu t'unu gude safu iphe, dọ ẹji, ndu ọha meru; shi iya kfu ụgwo iphe, dọ ẹji ẹphe l'ifu Ojejoje? ¹⁸ Keshinu ẹ te gudedu mee anọ ono bahụ lẹ Ẹke-dụ-Nsọ bẹ unu ga anọdu l'ọlo-ékwa Nchileke taa ya, bụ iya bụ ẹge ya turu l'ekemu."

¹⁹ Éronu asụ Mósísu: "Ọ kwa ntanụ-a bẹ ẹphe nọdu Ojejoje l'ifu gwoo ngweja-iphe, dọ ẹji ẹphe yele ngweja-ukfuru ẹphe; yọ bya adakfuta iya ẹge-a! Ndege ya taru anọ ngweja-iphe, dọ ẹji ono ntanụ; Ojejoje; ?ọ ga anata iya-a?" ²⁰ Mósísu anọtsulephu iphe ono, o kfuru ono; yo jì iya ẹpho.

**Nri, aasọ nsọ; mę ọphu,
ẹ taa sọdu nsọ**

(Dit 14:3-21)

11 Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mósísu yele Éronu; sụ ẹphe: ² "Unu kfuru ndu Ízurelu; sụ ẹphe: Ọwaa bụ egbe anọ, unu a-tajẹ l'iphe, bụ anọ, nọkota lẹ mgboko: ³ Unu tajẹ iphe, bụ anọ, nweru ọjaragvu-ọkpa; mbụ anọ, l'anwafutaje nri taphu azụ l'iphe, bụ unwu anọ. ⁴ O nwekwaru ndu ọphu anwafutaje nri taphu azụ; ọphu ẹphe 'enwedu ọjaragvu-ọkpa; nwekwanuru ndu ọphu nweru ọjaragvu-ọkpa; ọphu ẹphe 'anwafutajedu nri taphu azụ. Unu ba atajekwa ndu onanu. Inya-kamelu bẹ anwafutaje nri taphu azụ; obenu l'ọ to nwedu ọjaragvu-ọkpa. Ọọ ya bụ l'ọ bụ anọ, aasọ nsọ l'ẹke unu nọ. ⁵ Unu ba atajekwa nchi-ọgbà; kẹ l'ọonwafutaje nri taphu azụ; obenu l'ẹ to nwedu ọjaragvu-ọkpa. Ọ bụ anọ, aasọ nsọ l'ẹke unu nọ. ⁶ Nggamanchi bükwapu anọ, aasọ nsọ l'ẹke unu nọ; kẹ l'ọonwafutaje nri taphu azụ; obenu l'ẹ to nwedu ọjaragvu-ọkpa. ⁷ Ezi bükwapu anọ, aasọ nsọ l'ẹke unu nọ; kẹ l'ọ nweru ọjaragvu-ọkpa; obenu l'ẹ tọ nwafutajedu nri taphu azụ. ⁸ Anọ ono l'ọ ha bükota anọ, aasọ nsọ l'ẹke unu nọ; unu ba atajekwa anọ iya; ọphu unu 'edenyijekwa odzu iya ẹka.

⁹ "Ndu ọwaa bụ anọ ndu ọphu unu a-tajẹ ndọ-ọ l'anọ ndu ọphu, bu lẹ mini; anọ nweru m̀kpọ yele ọphu nweru ẹkiri; buru l'eze ẹnyimu; mę nggele. Unu tajẹ ndu onanu. ¹⁰ Obenu lẹ ndu ọphu l'ẹphe ha; mbụ ndu ọphu bu l'eze ẹnyimu; mę nggele; to nwe m̀kpọ; to nwe ẹkiri; mękpọ iphemiphe ọbule, bụ iphe eje lẹ mini; mę iphe, bụ iphe, nọ ndzụ; buru lẹ mini l'ọ ha bükotakwa akpamara l'ẹke unu nọ. ¹¹ Keshinu ọ bụ unu akpamara; unu ba atajekwa anọ iya. T'odzu iya bükwaruphu unu akpamara. ¹² Mbụ l'iphe bụ iphe, bu lẹ mini, ẹ-te nwedu m̀kpọ; to nwe ẹkiri a-bükotakwaru unu akpamara.

¹³ "Ọwaa unwenu ndu ọphu a-buru unu akpamara: unu ba atajekwa ndu onanu; kẹ l'ọ bụ akpamara. Ndu onanu bụ ugo; udele; udele-ọjingu; ¹⁴ mę egbe; ọwaa ivu l'udu iya l'udu iya; ¹⁵ mękpọ ọphegu l'udu iya l'udu iya; ¹⁶⁻¹⁸ mę mgbashi-ujiku l'udu iya l'udu iya; mę ẹnu gọlu; mę egbe-nwọku l'udu iya l'udu iya; mę ọgu-ikporo; mę ugo-mini; ¹⁹ eze ọku-eswi-uda; mę apyaranhoko l'udu iya l'udu iya; ovu; ọwaa ọtsu-nwankuta.

²⁰ "Iphe, bụ ogu, furu ẹbà; gude ọkpa ẹno eje ije a-bükotaru unu akpamara. ²¹ Ọle o nwekwaru-a ogu, furu ẹbà, gude ọkpa ẹno l'eje ije, unu a-tajẹ. Ọphu unu a-tajẹ bụ ọphu nweru ọgbatingu, oogudeje akfụ nkfụ. ²² Ọphu unu a-tajẹ bụ igube l'udu iya l'udu iya; mę inyarinya l'udu iya l'udu iya; mę atsu-ẹgu l'udu iya l'udu iya; waa m̀kpakparamatsụ l'udu iya l'udu iya. ²³ Iphe bụ ogu ọdo, furu ẹbà; gude ọkpa ẹno eje a-bükotaru unu akpamara.

²⁴ "Unwu iphe ono l'ọ ha e-me unu; unu aburu ndu aasọ nsọ. Onye denyiru odzu iya ẹka bẹ aa-nọdu asọ nsọ jeye l'urenyashi. ²⁵ Iphe bụ onye pataru odzu iya a-sa uwe iya asasa. Onye ono a-buru onye aasọ nsọ jeye nchi ejihu. ²⁶ Iphe bụ anọ, nweru ọpyi-ọkpa; to nwe ọjaragvu-ọkpa; ọwaa ọphu ta anwafutajedu nri taphu azụ; t'ọ bükwaru unu anọ, aasọ nsọ. Iphe bụ onye denyiru odzu iya ẹka a-bükwaruphu onye aasọ nsọ. ²⁷ Iphe bụ anọ, nweru ọkpa ẹno, bụ ndu ọphu akọbeje nvo eje ije a-bükwaru unu anọ, aasọ nsọ. Onye denyiru odzu iya ẹka a-bükwaru onye aasọ nsọ jeye nchi ejihu. ²⁸ Onye pataru odzu iya a-sa uwe iya asasa; yọ buru onye aasọ nsọ jeye nchi ejihu. Unwu anumanu ono a-bükotaru unu anọ, aasọ nsọ.

²⁹ "A -bya l'anọ, awụ l'ẹpho; ndu ọwaa bụ ndu ọphu unu a-nọdu asọ nsọ: ọphegu; okerekfu; ngwere l'udu iya l'udu iya; ³⁰ agụ-ọlo; awala; aghụ; orinvuru waa ogube. ³¹ Ndu onanu bükota anọ, unu a-nọduje asọ nsọ l'anọ, awụ l'ẹpho. Onye nweru ọphu o denyiru ẹka teke ọ nwuhuru anwuhu l'a-buru onye aasọ nsọ jeye nchi ejihu. ³² Iphe bụ iphe ọphu nwuhuru anwuhu dapyaberu bükwa iphe, aasọ nsọ; m'ọ bụ iphe, e gude oshi pyia; m'ọ bụ uwe; m'ọ bụ akpọ anọ; m'ọ bụ ẹda ukpo; mbükpo iphe, bụ ngwo, e gude eme iphe; t'e dekwaa ya lẹ mini; yọ buru iphe, aasọ nsọ jeye nchi

ejihu; a tųrua ya. ³³ Teke o nweru l'ẹphe ha ọphu daru l'ite-ura; iphe bu iphe, nọ l'ite ono bukotaakwa iphe, aasọ nsọ; unu tukpokwaa ite obu atukpo. ³⁴ Nri, mini shi l'ite ono denyiru buakwa nri, aasọ nsọ. Iphe, bu iphe, aangụ angungu shi l'ite ono buakwa iphe-angungu, aasọ nsọ. ³⁵ Iphe, odzu anụ ono, a gushiru ono daru buakwa iphe, aasọ nsọ. Ọ -buru l'ọ daru l'ite-ọku; m'ọ bu l'ekfu, eeshi ite t'a ọtakwa iya je atukposhia. Ọ buakwa iphe, aasọ nsọ. Unubedua a-nodukwanu asọ iya nsọ. ³⁶ Ẹnya ẹke mini eshije awushi; m'ọ bu nwoovu, mini ha nshinu ta buakwa ẹke, aasọ nsọ. Ọle onye denyiru odzu, daburu iya nụ ẹka bẹ buakwa onye aasọ nsọ. ³⁷ O -nweru akpuru iphe, aaku akuku, odzu anụ ono daru bẹ nebyi iphe ono ta buakwa iphe aasọ nsọ. ³⁸ Obenu; ọ -buru l'e yewaru mini lẹ nebyi iphe obu; odzu anụ ono adalahu iya b'ọ buakwa unu iphe, aasọ nsọ.

³⁹ "Ọ -buru l'ọo anụ ọphu a haru t'unu tajẹ anụ iya bẹ nwuhuru nụ bẹ onye denyiru iya ẹka a-bukwaru onye aasọ nsọ jeye nchi ejihu. ⁴⁰ Onye takwanuru odzu iya l'a-sa uwe iya asasa; buru onye aasọ nsọ jeye nchi ejihu. Onye patakwanuru odzu iya apata l'a-sakwaphu uwe iya; buru onye aasọ nsọ jeye nchi ejihu.

⁴¹ "Iphe, bu iphe, awụ l'ẹpho a-bukotakwaru unu akpamara; t'ẹ b'ọ dukwa onye e-ri iya eriri. ⁴² Unu ba atajekwa iphe, bu iphe, awụ awuwu l'alị: ọphu gude ẹpho awụ; m'ọ bu ọphu gude ọkpa ẹno l'ẹje; m'ọ kwanụ ọphu gude igweligwe ọkpa ẹje; kẹ l'ọ tukoru buru akpamara. ⁴³ T'ẹ b'ọ dukwa iphe, awụ l'ẹpho, unu e-gude merua onwunu. Ọphu unu 'egudekwa ẹphe mee onwunu ndu aasọ nsọ; t'unu be shi iya buru ndu e meruru emeru; ⁴⁴ kẹ l'ọ kwa yebedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke unu. Ọo ya bu; unu dobe onwunu iche; unu adu nsọ; kẹle yebedua du nsọ. Unu be egudekwa iphe, awụ l'ẹpho; mbụ ọphu akpụ wuruwuru l'alị merua onwunu; ⁴⁵ kẹ l'ọ kwa yebedua bu Ojejoje, shi lẹ Íjiputu dufuta unu tẹ ya buru Nchileke unu. Ọo ya bu: 'Unu dukwa nsọ; kẹ lẹ yebedua dukwa nsọ.'

⁴⁶ "Ono bu ekemu, a turu swibe anụ; waa ẹnu; mẹ iphe, bu iphe, nọ ndzụ, bu lẹ mini; mękpo iphe ọdo, bu iphe, awụ l'ẹpho; mbụ ọphu akpụ wuruwuru l'eliphe; ⁴⁷ t'e gude dokahu iphe, aasọ nsọ yele iphe, ẹ taa sọdu nsọ; dokahu anumanu, bu ọphu ee-rije eriri; mẹ ọphu ẹ tee rijedu eriri."

Ọsafu nwanyi, zedaru ẹku nturu

12 Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² "Kfuru yeru unwu Ízurelu ẹge-a: Lẹ nwanyi -tsuta ime bya amụ nwata nwoke; t'ọ nokwaa abalị ẹsaa buru onye aasọ nsọ; ẹge ono, ọonoje teke nsọ eme iya ono; kẹle nturu nọ iya l'ẹhu. ³ O -rua lẹ mbọku k'ẹsato; e bua nwata obu útsù. ⁴ Teke ono; nwanyi ono abya anọ ukporo abalị l'abalị iri l'ẹto t'e gude swafu iya

nturu kẹ mee, laru iya nụ. T'ẹ b'ọ dukwa iphe, e doberu nsọ, oo-denyi ẹka; ọphu t'ẹ b'ọ bahukwa lẹ Ụlo-du-nsọ jeye mbọku, nsọ k'ọsafu nturu iya a-gvu.

⁵ "Ọ -buru l'ọo nwata nwanyi b'ọ muru bẹ ọo-nọ ujiku iri l'ẹno buru onye aasọ nsọ; bu iya bu ẹge aanọduje asọ iya nsọ teke nsọ eme iya. Iphe, ọo-nọ t'e gude safu iya mee, laru iya nụ bu ukporo abalị ẹto l'abalị ishingụ.

⁶ "Eswe mbọku ọsafu nturu iya ono gvulephu; m'ọ bu nwata nwoke b'ọ muru; m'ọ bu nwata nwanyi; tẹ nwanyi ono kputa nwaturu, nọru afa lanu t'e gude gwoo ngweja-ukfuru. Yọ nwękwaaphu nwa ndo; m'ọ bu kparakobe; t'e gude gwoo ngweja-iphe, du ẹji. T'ọ gude iya bya l'ifu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko bya anụ onye achijeru Nchileke ẹja. ⁷ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono egude iphe ono gwoo ngweja nụ Ojejoje gude kfua ugwo iphe, du ẹji, nwanyi ono meru. Teke ono; yọ bya aburu onye a safuru nturu lẹ mee, laru iya nụ. Ono bu ekemu, nọru nwanyi, muru nwata nwoke; m'ọ bu nwata nwanyi.

⁸ "Teke bu l'onye obu ta adudu ike ogbata nwaturu; t'ọ nwaturu iya kparakobe ẹbo; m'ọ bu ndo labu. T'a nwuta nanu gude gwoo ngweja-ukfuru; gude ọphu gwoo ngweja-iphe, du ẹji. Onye achijeru Nchileke ẹja egude iya kfua ugwo iphe, du ẹji iya; yọ buru onye, a safuru nturu."

Onye ẹhu-labu eme

13 Tọ du iya bu; Ojejoje abya ekfuru Mosisu yele Ẹronu; sụ ẹphe: ² "Ọ -buru l'o nweru ọnya, nọ madzụ l'ẹhu; m'ọ bu iphe, du l'ọ bu ẹkpa; m'ọ bu iphe tukashiru iya poopoo l'ẹhu, bu iphe nweru ẹge ọo-du; yọ ghọo ẹhu-labu; nọdu onye ono l'akpo-ẹhu; t'e dutakwa onye obu jekfu Ẹronu, bu onye achijeru Nchileke ẹja; m'ọ bu onye lanu l'unwu iya, bu onye achijeru Nchileke ẹja. ³ T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lee ẹnya l'ẹke iphe obu, nọ onye ono l'akpo-ẹhu obu. Ọ -buru l'ẹji, futaru l'ẹke ono ghọru aghọhu l'acha ụcha; tẹmanu ọ -buru l'ẹke ono miru iya emimi; b'ọ buakwa ẹhu-labu; nọdu onye ono l'akpo-ẹhu. T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lee ya ẹnya; gụa onye ono onye aasọ nsọ. ⁴ Teke ọ bu l'akpo-ẹhu acha iya ụcha l'ẹke obu; e lee ya ẹnya t'o mi iya emimi; ọphu ẹji, nọ iya nụ 'aghodu aghọhu l'acha ụcha; t'onye achijeru Nchileke ẹja gụ-chia onye ono ụlo abalị ẹsaa. ⁵ O -be lẹ mbọku k'ẹsaa; t'onye achijeru Nchileke ẹja je elefua onye ono ẹnya l'ẹhu. Teke ẹhu-labu ono dukwadua ẹge ọ du; t'ọ bakahu iya abakahu l'akpo-ẹhu; tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụ-chifua ya ụlo ujiku ẹsaa ọdo. ⁶ O -be lẹ mbọku k'ẹsaa; t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono jekwaphu je elefua onye ono ẹnya l'ẹhu. Ọ -buru l'ẹke ono, iphe ono nọ iya ono ekpekputawa iya ekpekputa; tọ bakahu iya abakahu; t'onye achijeru ono, Nchileke ẹja ono gụa ya onye ẹ

taa sọdu nsọ. Iphe, ọ bụ bụ iphe-ememe mmanu. T'onye ono saa uwe iya asasa; bụru onye ẹ taa sọdu nsọ. ⁷ Ọ -bụkwanuru l'iphe ono byaru bya abakahu abakahu; l'onye achijeru Nchileke ẹja phụtụsuaru iya sù l'ẹ taa sọdu iya nsọ phụ; t'o lakwa azụ je ekoshifua on-wiya onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono ọdo. ⁸ Teke onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono leri iya ẹnya bya aphụa l'iphe ọbu aba iya ababa; t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụkwaa ya l'onye aasọ nsọ; ọ kwa ẹhu-labụ eme onye ono.

⁹ Ọ -bụru lẹ madzụ bẹ iphe eme iya l'akpọ-ẹhu, bụ iphe, eswe nswe; t'e dukwaru onye ọbu jekfu onye achijeru Nchileke ẹja. ¹⁰ T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lee ya ẹnya. Ọ -bụru l'o nweru ọnya, nọ onye ono l'ẹhu, kweru igbagba-ọcha; bya emewaa; ẹji, nọ iya nụ; yọ ghọshiwa aghọshi l'acha ọcha; ájì anọdu iya; ¹¹ b'ọ kwa 'alagala ẹhu-labụ, eswe nswe nọ onye ono l'akpọ-ẹhu. T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụkwaa ya l'onye aasọ nsọ. T'ẹ b'ọ jekwa iya ọtu-chi ọlo; kẹ l'ọ bụakwa onye aasọ nsọ. ¹² Ọ -bụru l'ẹhu-labụ ono vọshiru madzụ l'akpọ-ẹhu; tuko iya ẹhu dzuru; mbụ shi iya l'ishi dzuru iya ẹhu lufu l'okpa; iphe bụ ẹke onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono leri iya ẹnya abụkotaru iya; ¹³ t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lerekwaa ya ẹnya elere. Ọ -bụru l'iphe-ememe ono mewaru iya; kpọhu; ẹke ono achawa iya ọcha; t'ọ gụkwaa onye ono onye ẹ taa sọdu nsọ; kẹ l'ọ bụwa ichii-iphe nọ iya l'ẹhu; ẹ tọ bụhedu ẹhu-labụ. ¹⁴ Ọ -bụkwanuru l'o nweru teke a nọnyaaru; ájì alufuta iya l'ẹhu; b'ọ bụakwa onye aasọ nsọ. ¹⁵ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono -phụlephu ájì ono; t'ọ gụa onye ono onye aasọ nsọ; kẹ l'ájì bụ iphe, aasọ nsọ. Ọ kwa ẹhu-labụ eme onye ono. ¹⁶ Ọ -bụru l'ájì ono nọnyaaru gbanwee; chalahaa ọcha; tẹ onye ọbu jekfukwa onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono. ¹⁷ T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lee ya ẹnya; ọ -bụru l'ẹjo-ẹhu ọbu kpọhuwaru; chalahaa ọcha; tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono kfukwaa l'onye ono b'ẹ taa sọhedu nsọ. Teke ono; onye ono abụru onye ẹ taa sọdu nsọ.

¹⁸ A bya l'onye bụ iphe-etsetse shi tsee ya; yọ kawaa mma; ¹⁹ a bya l'ẹke ono, iphe-etsetse shi tsee ya ono; yọ -bụru l'ọ byaru bya afulia wata ọcha ọcha; m'ọ bụ l'o nweru ẹke acha kpalakpala; l'ekekwapu nwuswuswe; t'o jekwa je ekoshi iya onye achijeru Nchileke ẹja. ²⁰ T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lekwa ya ẹnya. Ọ -bụru l'ẹke ono miru iya emimi; ẹji, nọ iya nụ aghọ aghọgho l'acha ọcha; t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụa onye ono onye aasọ nsọ; kẹ l'ọ kwa ẹhu-labụ lufutaru onye ono l'ẹke ono, iphe-etsetse shi tseta iya ono. ²¹ Ọle; ọ -bụru l'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono leri ẹnya l'ẹke ọbu; ẹji, furu l'ẹke ono ta ghọ aghọgho; to mi iya emimi; yo kpekputa ekpekputa; tẹ onye achijeru ono, Nchileke ẹja ono gụchia onye ono ọlo ujiku ẹsaa. ²² Ọ -bụru l'ẹke iphe

ọphu nọ iya byaru bya abakahu iya abakahu; tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono kfukwaa l'ọ bụ onye aasọ nsọ; kẹ l'ọ bụ ẹhu-labụ eme iya. ²³ Ọ -bụru l'ẹke iphe ọphu nọ iya dulephu ẹge ọ dụ; tọ bakahu abakahu; a maru l'ọo ichii iphe-etsetse phụ b'ọ bụ. Tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụa ya onye ẹ taa sọdu nsọ.

²⁴ Teke bụ l'ọku hụru madzụ l'ẹhu; ẹke ono, ọku hụru iya ono achalahaa ya kpalakpala; l'ekekwa iya phụ nwuswuswe; m'ọ kwanụ chalahaa ya ọcha; ²⁵ t'onye achijeru Nchileke ẹja lekwa ya ẹnya. Ọ -bụru l'ẹji, nọ l'ẹke ono ghọru aghọgho chalahaa ọcha; bya emia emimi b'ọ bụkwa ẹhu-labụ laru onye ono l'ẹke ono, ọku hụru iya ono. T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụkwaa ya onye aasọ nsọ; kẹ l'ọ kwa ẹhu-labụ eme onye ono. ²⁶ Obekwanu l'ọ -bụru l'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono leri iya ẹnya; ẹji, nọ l'ẹke ono ta ghọ aghọgho l'acha ọcha; to mi iya emimi; yo gbe kpekputawa ekpekputa; tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụchia ya l'ọlo ujiku ẹsaa. ²⁷ Ọ -be lẹ mbọku k'ẹsaa tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lebaa ya ẹnya l'ẹhu. Ọ -bụru l'ọoba iya ababa l'ẹhu; tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụkwaa ya onye aasọ nsọ. Ọ kwa ẹhu-labụ eme iya. ²⁸ Ọle; ọ -bụkwanuru l'ẹke ono, iphe nọ iya ono dulephu ẹge ọ dụ; ọphu ọ bakahudu abakahu; yo gbechianu ekpekputawa ekpekputa; b'ọ bụkwa ọku ono, hụru iya nụ ono switaru iya eswita. T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụkwaa ya onye ẹ taa sọdu nsọ; kẹ l'ọo ichii ọku phụ b'ọ bụ. ²⁹ Ọ -bụru lẹ nwoke; m'ọ bụ nwanyi bẹ ọnya nọ l'ishi; m'ọ bụ l'agba; ³⁰ t'onye achijeru Nchileke ẹja lekwa ẹnya l'ọnya ọbu. Ọ -bụru l'o miru emimi; ẹji, nọ onye ono l'ẹke ono adu manụ-manụ; bya adutsua nwulanwula; t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụkwaa ya onye aasọ nsọ; kẹ l'ọo ẹjo ẹkuluba; mbụ l'ọo ẹhu-labụ turu onye ono l'ishi; m'ọ bụ l'agba. ³¹ Teke bụkwanu l'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono letsuaru ẹnya l'ẹjo ẹkuluba ono; tọ dụ iya l'o miru emimi; ẹji, nọ iya nụ te ẹji uji; t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụ-chikwaa onye ono l'ọlo ujiku ẹsaa. ³² Ọ -be lẹ mbọku k'ẹsaa t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lebaa ya ẹnya. Ọ -bụru l'ẹjo ẹkuluba ono ta bakahudu abakahu; ẹji, nọ iya nụ te ke manụ-manụ; tọ dụ iya l'o miru emimi; ³³ t'a kpushia onye ono ishi; kpụ-buru ẹke ẹkuluba ono nọ haa; t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụ-chifua ya l'ọlo t'ọ nọ ujiku ẹsaa ọdo. ³⁴ Teke o ruru mbọku k'ẹsaa; t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lee ẹnya l'ẹkuluba ono. Ọ -bụru l'ẹ tọ bakahudu abakahu; e lee ya ẹnya; to mi iya emimi; t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono gụa ya onye ẹ taa sọdu nsọ. T'onye ono saa uwe iya; bụru onye ẹ taa sọdu nsọ. ³⁵ Ọlobu; ọ -bụru l'ẹkuluba ono bakahuru iya abakahu l'ẹhu; l'a gụtsuaru iya l'onye ẹ taa sọdu nsọ-a; ³⁶ t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lebaa ya ẹnya ọdo. Ọ -bụru l'ẹkuluba

ono bakahuru iya abakahu l'ehu l'oswiya; tẹ onye ono, achijeru Nchileke eja ono be jehekwa ole ẹnya t'a maru m'iji iya; ?ooke manụ-manụ. Onye ono buakwa onye aasọ nsọ. ³⁷ Ọle; ọ -bụkwanuru l'ekuluba ọbu bẹ dulephu ege ọ dọ l'ẹnya; eji ojingu erutawaa l'eke ono bẹ ekuluba ọbu kpọhuakwaru; ọ buakwa onye e taa sọdu nsọ. T'onye ono, achijeru Nchileke eja ono gụa ya onye e taa sọdu nsọ.

³⁸ “Ọ -bụru lẹ nwoke; m'ọ bu nwanyi bẹ iphe-ọcha tųkashiru poopoo l'ehu; l'achagbaa ụcha; ³⁹ tẹ onye achijeru Nchileke eja lekwa onye ọbu ẹnya l'ehu. Ọ -bụru l'eke ọbu ta chadu ọkpobe ụcha; a maru l'ọo ngwọ bẹ tųkashiru onye ọbu l'ehu; l'onye ọbu b'ẹ taa sọdu nsọ.

⁴⁰ “Egbushi -rishihu onye nwoke l'ishi; buakwa ishi-ọnma b'ọ bu. E tọ buakwa onye aasọ nsọ. ⁴¹ Ọ -bụru l'ọo l'ọnu-ifu bẹ egbushi rishihuru iya; bẹ onye ọbu buakwa ishi-ọnma ọnu-ifu. Obenu l'ẹ taa sọdu iya nsọ. ⁴² Ọle; ọ -bụru l'ọ nweru ọnya, acha kpalakpala; l'ekekwapu nwuswuswe, nọ iya l'ishi-ọnma ọbu; m'ọ bu ọnu-ifu ọbu; b'ọ buakwa ẹhu-labụ bẹ tųru iya l'ishi-ọnma ọbu; m'ọ bu l'ọnu-ifu. ⁴³ T'onye ono, achijeru Nchileke eja ono lee ya ẹnya. Ọ -bụru l'ọnya ono, nọ onye ono l'ishi; m'ọ bu l'ọnu-ifu ono acha iya kpalakpala; l'ekekwapu nwuswuswe; mbụ dọ l'ọ bu ẹhu-labụ ono, eswe nswe, emeje madzụ l'akpọ-ẹhu ono; ⁴⁴ ọo ya bu l'onye ọbu bu onye ẹhu-labụ; bụru onye aasọ nsọ. T'onye ono, achijeru Nchileke eja ono gụa ya l'onye aasọ nsọ; kele ẹhu-labụ nk'ia tųru iya l'ishi.

⁴⁵ “T'onye ono lakakwaa uwe iya; haa egbushi iya t'ọ yagashihu ayagashihu; woru ẹkwa gbochita ụgbo-ọnu; chia mkpu sụ lẹ ya buakwa onye aasọ nsọ; ya buakwa onye aasọ nsọ. ⁴⁶ Ọ bu ege iphe ono nọ-beru iya l'ehu bu ege ọo-bụ-beru onye aasọ nsọ. Yo shi l'ọdu ndu Ízurelu lufu; je eburu iche.

Ekemu k'iphe, tsuru evu

⁴⁷ “Ọ -bụru l'ọ nweru uwe, tsuru evu; m'ọ bu uwe eji anụ; m'ọ bu uwe ọcha; ⁴⁸ m'ọ bu ẹkwa, e kweru l'òwúú ọcha; m'ọ bu ọphu e gude eji anụ kwee; m'ọ bu l'akpọ; m'ọ bu l'iphe, e meru l'akpọ; ⁴⁹ teke ọ bu l'ẹke ono, tsuru evu ono eke ẹwu-ẹwu; m'ọ bu l'ooke uswuswe; b'ọ buakwa ẹjo-ẹhu, eswe nswe. T'e jekwa je ekoshi iya onye achijeru Nchileke eja. ⁵⁰ T'onye ono, achijeru Nchileke eja ono lekwa ẹnya l'ẹke ono, tsuru evu ono; woru iphe ọbu, tsuru evu ọbu gụ-chia l'ulo t'ọ nọ abalı ẹsaa. ⁵¹ O -be lẹ mbọku k'ẹsaa; tẹ onye ono, achijeru Nchileke eja ono je elefua ya ẹnya ọdo. Ọ -bụru l'evu ọbu haru bakahụ l'uwe ọbu; t'a makwaru l'ọ bu ẹhu-labụ. Iphe ono, tsuru evu ono buakwa iphe, aasọ nsọ. ⁵² T'onye ono kpọkwaa uwe ono ọku; m'ọ bu uwe eji anụ; m'ọ bu uwe ọcha; m'ọ bu ẹkwa, e kweru l'òwúú ọcha; m'ọ bu ọphu e gude eji anụ kwee; m'ọ bu iphe, e

meru l'akpọ bu ọphu evu ono nọ; t'a kpọkwaa ya ọku; ke l'ọ kwa ẹhu-labụ.

⁵³ “Ọle ọ -bụru l'onye achijeru Nchileke eja leri iya ẹnya; evu ono ta bakahudu l'iphe ono; ⁵⁴ t'ọ zia t'a saa iphe ono, tsuru evu ono asasa. Yọ bya agụ-chia ya l'ulo t'ọ nọ abalı ẹsaa ọdo. ⁵⁵ T'onye ono, achijeru Nchileke eja ono lee ẹnya l'iphe ono teke a satsuru iya. Ọ -bụru l'iphe ọbu ta gbanwedụ ege ooke; m'ọ -ruhudu-ru ọ bụru l'ẹ tọ bakahudu abakahu; b'ọ buakwa iphe, aasọ nsọ. T'a kpọkwaa ya ọku; m'ẹ evu ọbu; ?ọ nọ iya l'ifu; m'ọ nọ iya l'azu. ⁵⁶ Ọ -bụru l'onye ono, achijeru Nchileke eja ono leri iya ẹnya; eke ono, tsuru evu ono ekpekputawa ekpekputa l'a satsuru iya ono; t'ọ lakafu eke ono, tsuru evu l'uwe ono; m'ọ bu l'akpọ ono; m'ọ bu l'ẹkwà ono, e kweru ekwekwe ono; m'ọ bu l'ọphu a kparu akpakpa. ⁵⁷ Ọle; ọ -bụru l'evu ono avua ọdo l'uwe ono; m'ọ bu l'iphe ono, e kweru ekwekwe ono; m'ọ bu l'ọphu a kparu akpakpa; m'ọ bu l'iphe ono, e meru l'akpọ anụ ono; a maru l'ọ bu iphe, abakahu abakahu. T'a kpọkwaa iphe bu iphe ono, tsuru evu ono ọku. ⁵⁸ Iphe, bu iphe, tsuru evu, a sawaru asasa; evu ono ta nọhe iya; t'a saa ya k'ugbo ẹbo t'ọ bụru iphe, e taa sọdu nsọ.”

⁵⁹ Ono bu ekemu, nọru iphe bu evu, tsuru l'uwe eji anụ; m'ọ bu l'uwe ọcha; m'ọ bu l'ẹkwà, e kweru ekwekwe; m'ọ bu l'ọphu a kparu akpakpa; m'ọ bu l'ọphu e gude akpọ mee; k'ọphu a gụ iya l'iphe, aasọ nsọ; m'ọ bu ọphu e taa sọdu nsọ.

Okoshi l'onye iphe eme l'akpọ-ẹhu kọrohuwaru

14 Tọ dọ iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Mósisu; sụ iya: ² “Qwaa bu ekemu, ee-tsoje mbọku, eeme t'a sọ-buhu onye ẹhu-labụ shi eme nsọ: T'e duru onye ọbu dutaru onye achijeru Nchileke eja. ³ T'onye ono, achijeru Nchileke eja ono shikwa l'ọdu ndu Ízurelu lufu; je elee ya ẹnya ọhuma. Ọ -bụru l'onye ono kọrohuwaru l'ẹjo-ẹhu ono, eswe nswe ono; ⁴ t'onye ono, achijeru Nchileke eja ono zia t'e wotaru onye ọphu eeme t'a sọ-buhu nsọ ọbu ụnwenu labụ, nọ ndzụ, e taa sọdu nsọ; waa oshi sida; m'ẹ ẹkwa uswe; m'ẹ ẹsua isopu. ⁵ T'ọ onye ono, achijeru Nchileke eja ono sụ t'e gbua nwenu ono nanụ l'eli ite, a kpuru l'ura, e yeru mini, doru rịsangu. ⁶ Nwenu ọphu nọ ndzụ phụ bẹ ọo-nwuta; wota oshi sida phụ; wota ẹkwa uswe phụ; m'ẹ ẹsua isopu phụ; tųko tsee lẹ mee nwenu onanu, e gburu l'eli mini ono, e kutaru k'ọphungu ono. ⁷ Yọ bya ephee ya onye ono, eeme t'ẹ b'a sọhe nsọ l'ehu-labụ, eme iya nụ ono ugbo ẹsaa. Yọ sụ l'onye ono bụwa onye, e taa sọdu nsọ; haa nwenu onanu, nọ ndzụ ono t'ọ pheba l'egu. ⁸ Onye ono, byaru t'e mee ya t'ẹ ba sọhe iya nsọ ono eje eworu uwe iya saa; kpushikota eji, nọ iya l'ehu l'ọ ha; m'ẹ egbushi iya; ghua ẹhu; shi ege ono bụru onye e taa sọdu nsọ. E -metsua

ẹge ono; t'ọ batawaru l'ọdu ndu Ízurelu. Ọle t'ọ nọfuk-wa anọfu l'ọdu ndu Ízurelu ono abalí ẹsaa. ⁹ Ọ -nọ-gee abalí ẹsaa t'ọ kpúshikwaa ẹji, nọ iya l'ẹhu l'ọ ha ọdo; kpúshia ishi; kpúshia ẹji-agba; mẹ ẹjibu-ẹnya; mẹwaru ẹji ọdo, nọgbaa ya l'ẹhu. Yọ saa uwe iya; ghua ẹhu; bya aburu onye ẹ taa sọdu nsọ.

¹⁰ "Teke o ruru lẹ mbọku k'ẹsato; tẹ onye ọbu kpúta unwu ebyila labu, ẹ-te nwedu ntupo; waa ada aturu, gbaru afa, ẹ-te nwedu ntupo. Yo gude nkere-ẹto ogbonga ntụ akpe, a gwọkoberu manụ; t'e gude iya gwoo ngweja-nri. Yo wotakwaphu manụ, jiru konggo ejiji tukobe iya. ¹¹ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono eduta onye ono, eeme t'ẹ ba sọhe nsọ ono yele iphe ono, o gude bya ono; bya eworu dobe Ojejoje l'ifu l'ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko. ¹² Yọ bya akpúta nwa ebyila ono nanu yele konggo phụ, manụ jiru ejiji phụ; gude gwoo ngweja-ugwo. Yọ maa ngweja ono l'ifu Ojejoje t'ọ buru ngweja-amama. ¹³ Yọ bya eworu nwa ebyila ono gbua lẹ Ẹke-dụ-Nsọ; mbụ l'ẹke ono, eegbuje anụ, e gude egwo ngweja-iphe, dọ ẹji; mẹ kẹ ngweja-ukfuru ono. Ọ bụ ẹge ono, ngweja-iphe, dọ ẹji bụ k'onye achijeru Nchileke ẹja ono bụ ẹge ngweja-ugwo bukwapu nk'ia. Ọ bụ ngweja, dushi nsọ ike. ¹⁴ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono emeta mee anụ ono, e gude gwoo ngweja-ugwo ono; ye onye ono, eeme t'ẹ ba asọhe nsọ ono l'atakarama-nchị ẹka-utara; mkpúshi-ẹka ezeke-ẹka ẹka-utara mẹ mkpúshi-ọkpa ezeke-ọkpa ẹka-utara iya. ¹⁵ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono abya emeta konggo manụ ono; meru iya ye onwiya l'ọbechere-ẹka ẹka-ibyita; ¹⁶ woru mkpúshi-ẹka ẹka-utara tsee lẹ manụ ono; meta iya phee ugbo ẹsaa l'ifu Ojejoje. ¹⁷ Manụ ọphu ghuduru iya l'ọbechere-ẹka phụ bẹ ọo-tada onye ono, eeme t'ẹ ba sọhe nsọ ono l'atakarama-nchị ẹka-utara; mkpúshi-ẹka ezeke-ẹka ẹka-utara; mkpúshi-ọkpa ezeke-ọkpa ẹka-utara; mẹ l'eli mee anụ ono, e gude gwoo ngweja-ugwo ono. ¹⁸ Manụ ọphu ghuduru nụ bẹ oo-fu onye ono, eeme t'ẹ ba sọhe nsọ ono l'ishi; gude kfua ugwo iphe, dọ ẹji onye ono l'ifu Ojejoje.

¹⁹ "Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono abya egwoo ngweja-iphe, dọ ẹji ono; gude kfua ugwo iphe, dọ ẹji, onye ono meru; mbụ onye ono, eeme t'ẹ ba sọhe nsọ ono. Teke e metsuaru; yo woru anụ ono, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru ono gbua; ²⁰ woru ngweja-ukfuru ono yele ngweja-nri, tso iya nụ l'ẹnya-ngweja gwoo gude kfua ugwo iphe, dọ ẹji iya. Onye ono abya aburu onye ẹ taa sọdu nsọ.

²¹ "Ọle; ọ -buru l'onye ọbu bụ onye ukpa; tọ dọ ike ọnu iphe ono, a gushiru ono; t'onye ọbu kpúta nwa ebyila lanu nụ t'ọ buru kẹ ngweja-ugwo. E woru iya maa t'ọ buru ngweja-amama, e gude akfụ ugwo iphe, dọ ẹji. Yọ byakwaphu bya ewota nkere-iri ogbonga ntụ akpe, a gwọkoberu manụ; t'ọ buru ngweja nri; waa manụ, jiru konggo; ²² mẹ ndo labu; m'ọ bụ kparakobe

ẹbo; ọphu rukpeleru iya phụ ẹka. Nanu bẹ ee-gude gwoo ngweja-iphe, dọ ẹji. E gude ọphu gwoo ngweja-ukfuru. ²³ O -be lẹ mbọku k'ẹsato; yọ chiru iphe bụ iphe ono byakfuta onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono t'e gude mee ya t'ẹ ba sọhe iya nsọ; gude iya bya l'ifu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko l'ifu Ojejoje. ²⁴ T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono kpúta nwaturu ono yele konggo ono, manụ jiru ejiji ono je amaa Ojejoje l'ifu t'ọ buru ngweja-amama. ²⁵ Yo woru nwaturu ono gbua; meta mee ya tada onye ọbu, eeme t'ẹ ba sọhe nsọ ọbu l'atakarama-nchị ẹka-utara; waa lẹ mkpúshi-ẹka ezeke-ẹka ẹka-utara; wafua lẹ mkpúshi-ẹka ezeke-ọkpa ẹka-utara. ²⁶ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono abya emeta manụ ono meru ye onwiya l'ọbechere-ẹka ẹka-ibyita; ²⁷ gude mkpúshi-ẹka ẹka-utara iya phee manụ ono ugbo ẹsaa l'ifu Ojejoje. ²⁸ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono emeta manụ ono, nọ iya l'ọbechere-ẹka ono tada l'ẹke ono, ọ tadaru mee anụ ono, e gude gwoo ngweja-ugwo ono; bụ iya bụ l'atakarama-nchị ẹka-utara onye ono, eeme t'ẹ b'a sọhe nsọ ono; mkpúshi-ẹka ezeke-ẹka ẹka-utara iya; mẹ mkpúshi-ọkpa ezeke-ọkpa ẹka-utara iya. ²⁹ Manụ ọphu ghuduru iya l'ọbechere-ẹka bẹ oo-fu onye ono, eeme t'ẹ b'a sọhe nsọ ono l'ishi; gude kfua ugwo iphe, dọ ẹji iya l'ifu Ojejoje. ³⁰ Yọ nwuta ndo ono; m'ọ bụ kparakobe ono, onye ono duru ike gbata ono; gude gwoo ngweja ọbu. ³¹ Nanu bẹ oo-gude gwoo ngweja-iphe, dọ ẹji; gude ọphu gwoo ngweja-ukfuru yele ngweja-nri. Ọ bụ ẹge ono bụ ẹge onye achijeru Nchileke ẹja e-shi kfua ugwo onye ono, eeme t'ẹ b'a sọhe nsọ ono l'ifu Ojejoje. ³² Ono bụ eke-mu, nọru onye oome; mbụ ẹhu-labu; tọ dọ ike gbata iphe, ee-gude mee t'ẹ b'a sọhe iya nsọ."

Igbo-ulo, tsuru evu

³³ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu yele Ẹronu; sụ ẹphe: ³⁴ "Unu -lalephu alí Kénanu, bụ ẹke ono, ya abya unu anunu t'ọ buru òkè-iphe unu ono; ọ -buru l'ọ nweru ulo, nọ l'alí ono, ya meru; yọ tsua evu; ³⁵ tẹ onye nwe ulo ọbu jekwa akọru onye achijeru Nchileke ẹja l'ulo iya dukwa iya l'ọ tsuru evu. ³⁶ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono a-sụ t'e gwoshikota iphe l'ulo ono; tẹmanu yọ bahu je aphụ ẹke tsuru evu ọbu; k'ọphu t'ọ tukodu ulo ono yele iphe, nọ iya nụ gụ l'iphe, aasọ nsọ. E -gwoshitsua iphe l'ulo ono; t'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono bahu l'ulo ono je elee ya ẹnya. ³⁷ T'ọ lee ẹnya l'igbo-ulo ẹke tsuru evu ọbu. Ọ -buru l'ooke ẹwu-ẹwu; m'ọ kwanu uswuswe; ẹke ọbu emia emimi; ³⁸ tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lufuta l'ulo ono; woru iya gụ-chia t'ọ nọ ujiku ẹsaa. ³⁹ O -rua lẹ mbọku k'ẹsaa; tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono laphu azu je elee ẹnya l'ulo ọbu ọdo. Ọ -buru l'evu ọbu bakahuru l'igbo-ulo ono; ⁴⁰ t'ọ sụ t'e gvufu mkpuma ono, tsuru evu ono je etufaa l'ẹke aasọ

nsò l'azụ mkpụkpụ. ⁴¹ T'e kwoshia ime ụlo ono ekwoshi l'igbo-ụlo iya mgburumgburu; kpota iphe, e kwoshiru iya je awụshia l'azụ mkpụkpụ l'èke aasò nsò. ⁴² T'e wota mkpuma ọdo gude tų-chishia ẹnya iya ọphu e gvukposhiru phụ; a kụtakwaphu ẹpoto ọdo gude techia ụlo ọbu ọdo.

⁴³ "Ọ -bụru l'evu ọbu chafutaru l'ụlo ono ọdo l'e gvukpofutsuaru mkpuma phụ; e kwoshitsua ya; bya etechita iya azụ ọbu; ⁴⁴ tẹ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono laphu azụ jee elee ya ẹnya ọdo. Ọ -bụru l'evu ọbu bakahuru l'ụlo ọbu b'ọ bụkwa evu, abakahu abakahu nọ l'ụlo ono. Ọo ya bụ l'ụlo ọbu bụwa ụlo, aasò nsò. ⁴⁵ T'e gbukaa ụlo ọbu; vuta mkpuma iya; mę oshi iya; waa ẹja, e gude techia ya je awụshia l'azụ mkpụkpụ l'èke aasò nsò. ⁴⁶ Onye bahuru l'ụlo ono teke ono, a gụ-chikwaduru iya agụ-chi ono; a-buru onye aasò nsò jeye nchi ejihu. ⁴⁷ Onye zeru l'ụlo ono kua mgbenya; m'ọ kwanụ nọdu iya ria nri; tẹ onye ono sakwaa uwe iya asasa.

⁴⁸ "Teke bụ l'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono byaru t'o lee ụlo ono ẹnya; bya aphụ l'evu ono te nwehedu ẹke ọ nọkwadu l'ụlo ono l'e techitsuaru iya ono; t'ọ gua ụlo ono ụlo, ẹ taa sọdu nsò; kẹ l'evu ọbu ta nọhedu iya. ⁴⁹ Iphe, oo-gude mee ụlo ono t'ẹ b'a sọhe iya nsò; bụkwa t'ọ nwuta unwenu labụ; wotakwaphu oshi sida; mę ẹkwa uswe; waa ẹswa isopu. ⁵⁰ Yo woru nwenu lanụ gbua lẹ ite, a kpuru l'ura, e yeru mini, dụ mma. ⁵¹ E wota oshi sida phụ; mę ẹswa isopu phụ; waa ẹkwa uswe phụ yele nwenu ọphu nọ ndzụ; tuko tsee lẹ mee nwenu ọphu e gburu egbugbu phụ yele mini phụ dụ mma phụ; woru iya phee l'ụlo ono ugbo ẹsaa.

⁵² Oo-gude mee nwenu phụ; mę mini phụ, dụ mma phụ; mę nwenu ọphu nọ ndzụ phụ; mę oshi sida phụ; mę ẹswa isopu phụ; waa ẹkwa uswe phụ; mee ụlo ono t'ẹ b'a sọhe iya nsò. ⁵³ Yo gude nwenu ọphu nọ ndzụ phụ lufu azụ mkpụkpụ je ahaa ya t'o pheba l'egu. Ọ kwa ẹge ono bẹ oo-shi kfua ụgwo iphe, dụ ejị; shi ẹge ono safu mmeru, nọ l'ụlo ono; ụlo ono aburu ụlo, ẹ taa sọdu nsò."

⁵⁴ Ono bụ ekemu, ee-gudeje etso ẹhu-labụ l'udu iya udu iya; jeye l'ejo ẹkuluba; ⁵⁵ mę k'evu, tsuru l'uwe yele ọphu tsuru l'ụlo; ⁵⁶ mę k'onye ọnya nọ l'ẹhu; m'ọ bụ iphe, dụ l'ọ bụ ẹkpa; m'ọ bụ onye iphe tųkashiru poopoo l'ẹhu; ⁵⁷ t'e shi ẹge ono koshi teke iphe bụ iphe, aasò nsò; m'ọo teke ọ bụ iphe, ẹ taa sọdu nsò. Ono bụ ekemu ẹge ee-meje kẹ ẹhu-labụ; mę k'iphe, tsuru evu.

Onye iphe alashị l'ẹhu

15 Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu yele Ẹronu; sụ ẹphe: ² "Unu kfuru yeru ndu Ízurelu; sụ ẹphe-a: Ọ -nweru onye nweru iphe, atsòshi iya atsòshi l'ẹhu; bẹ iphe ono, atsòshi iya l'ẹhu ono

bụkwa iphe, aasò nsò. ³ Iphe ono meekwaru onye ọbu; yọ bụru onye aasò nsò; mę iphe ọbu atsòshikwadu iya-a ẹge ọotsoshi; m'ọ kwanụ l'o nweru iphe, e gude gbobuta iya b'ọ bụlekwa iphe, aasò nsò. ⁴ Iphe bụ oshi-azee, onye ono zeru bụkwa iphe, aasò nsò. Iphe, bụ iphe, ọ nọduru anọdu a-bụkwaruphu iphe, aasò nsò. ⁵ T'onye denyiru ẹka l'oshi-azee onye ọbu; sakwaa uwe iya asasa; ghua ẹhu. Onye ono aburu onye aasò nsò jeye tẹ nchi jihu. ⁶ Onye nọduru anọdu l'iphe, onye iphe shi l'ẹhu alashị nọduru; t'onye ono sakwaa uwe iya; ghua ẹhu. Yọ bụru onye aasò nsò jeye tẹ nchi jihu. ⁷ T'onye denyiru onye iphe shi l'ẹhu l'atsòshi ẹka sakwaa uwe iya asasa; ghua ẹhu. Yọ bụru onye aasò nsò jeye tẹ nchi jihu. ⁸ Onye ono, iphe atsòshi atsòshi l'ẹhu ono -gbushi onye ẹ taa sọdu nsò ọnu-mini; t'onye ọbu sakwaa uwe iya; ghua ẹhu. Yọ bụru onye aasò nsò jeye tẹ nchi jihu. ⁹ Iphe, bụ iphe aagba agbagba, onye ono nọduru l'eli iya gbaa bụkwa iphe, aasò nsò. ¹⁰ Iphe bụ onye ẹhu iya ruru l'iphe onye ọbu shi nọdu a-buru onye aasò nsò jeye l'urenyashi. Onye wotaru iphe ọbu a-sakwa uwe iya asasa; ghua ẹhu. Yọ bụru onye aasò nsò jeye tẹ nchi jihu. ¹¹ Onye o denyiru ẹka; mbụ onye iphe shi l'ẹhu atsòshi; l'ẹ b'ọ kwọ ẹka; t'onye ono sakwaa uwe iya asasa; ghua ẹhu. Ọo-buru onye aasò nsò jeye tẹ nchi jihu. ¹² Ọ -buru ite-ura; bẹ onye ọbu denyiru ẹka; t'a tųkpokwaa ya. Teke ọ bụ iphe, e gude oshi mee; t'e gudekwa mini saa iphe ọbu asasa.

¹³ "Onye ono, iphe alashị l'ẹhu ono -kalephu mma; t'ọ gutaru onwiya ujiku ẹsaa nọ t'e gude mee ya t'ẹ ba sọhe iya nsò. Yọ saa uwe iya; gude mini, e kutaru k'ophungu ghua ẹhu. Yọ bụru onye ẹ taa sọdu nsò.

¹⁴ O -be lẹ mbọku k'esato; yọ nwuta kparakobe labụ; m'ọ bụ ndo labụ gude bya Ojejoje l'ifu l'onu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; bya anụ iya onye achijeru Nchileke ẹja.

¹⁵ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono anwuta iya gude gwoo ngweja. Nanụ bẹ oo-gude gwoo ngweja-iphe, dụ ejị. Yo gude ọphu gwoo ngweja-ukfuru. Ọ bụ ẹge ono bẹ ee-shi; yọ kfua ụgwo iphe, dụ ejị onye ono, iphe atsòshi l'ẹhu ono l'ifu Ojejoje.

¹⁶ "Teke nwoke nyiru iphe; t'ọ ghụkwaa ẹhu ọhuma; bụru onye aasò nsò jeye tẹ nchi jihu. ¹⁷ Ẹkwa; m'ọ bụ akpọ, a nyiru iphe kpua bẹ ee-gude mini saa asasa. Ẹkwa ono; m'ọ bụ akpọ ono a-buru iphe aasò nsò jeye tẹ nchi jihu. ¹⁸ Teke nwoke yele nwanyi zeru; nyia iphe; t'ẹphe ẹbo jekwa je aghua ẹhu. Ẹphe ẹbo a-buru ndu aasò nsò jeye tẹ nchi jihu.

Nwanyi, nsò eme

¹⁹ "Ọ -buru lẹ nwanyi bẹ nsò eme bẹ ọo-buru onye mmeru nọ l'ẹhu abalị ẹsaa. Onye denyiru iya ẹka a-bụkwaruphu onye aasò nsò jeye tẹ nchi jihu. ²⁰ Iphe bụ iphe, ọ zekpooru azee teke ono, nsò eme iya ono; m'ọ bụ iphe, ọ nọduru anọdu tųkookwaru bụru iphe, aasò

nsọ. ²¹ Onye denyiru oshi-azẹe ya ẹka; a-sa uwe iya asasa; ghụa ẹhu. Onye ono aburu onye aasọ nsọ jeye tẹ nchi jihu. ²² Onye denyiru iphe, ọ nọduru anọdu ẹka; a-sa uwe iya asasa; ghụa ẹhu. Onye ono aburu onye aasọ nsọ jeye tẹ nchi jihu. ²³ Onye denyiru ẹka l'oshi-azẹe ya; m'ọ bụ l'oshi, ọonodu anọdu bẹ bụakwa onye aasọ nsọ jeye tẹ nchi jihu. ²⁴ Ọ -buru lẹ nwoke jekfuru nwanyi, nsọ eme; mee ono, ala nwanyi ono erua ya l'ẹhu; t'a sọkwaa nwoke ono nsọ abalị ẹsaa. Iphe bụ oshi, nwoke ono zẹru azẹe l'ọ ha a-bụkota iphe, aasọ nsọ.

²⁵ "Ọ -buru lẹ nwanyi bẹ mee laru ujiku olemole lẹ teke nsọ te emedu iya; m'ọ bụ lẹ mee ọbu laghataru iya ujiku ole, ọonoje lẹ nsọ iya; t'a sọkwaa onye ọbu nsọ ẹge aasọje iya teke nsọ eme iya. ²⁶ Iphe bụ oshi, ọ zẹru azẹe teke mee ono ala iya; bẹ aa-sọkwaphu nsọ ẹge a sọru oshi-azẹe, ọozeje teke nsọ eme iya. Iphe bụ iphe, ọ nọduru anọdu; t'a sọkwaa ya phụ nsọ ẹge ono, aasọje iya teke nsọ eme iya ono. ²⁷ Iphe bụ onye denyiru ẹka l'iphe ono bụakwa onye aasọ nsọ. T'onye ono sakwaa uwe iya; ghụa ẹhu. Onye ono aburu onye aasọ nsọ jeye tẹ nchi jihu. ²⁸ Obenu l'agha; mee ọbu -labuhule iya phụ; t'ọ gutaru onwiya ujiku ẹsaa nọ. Teke e metsuaru; yọ bụru onye ẹ taa sọdu nsọ. ²⁹ O -be lẹ mbọku k'ẹsato t'onye ọbu nwuta kparakobe labụ; m'ọ bụ ndo labụ; nwutaru onye achijeru Nchileke ẹja l'ifu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko. ³⁰ T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono nwuta nwenu lanụ gude gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji. Yo gude ọphu gwoo ngweja-ukfuru. Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono e-shi ẹge ono k'fua ụgwo iphe, dụ ẹji nwanyi ono l'ifu Ojejoje lẹ kẹ mee ono, laru iya nụ ono; yọ bụru onye aasọ nsọ ono.

³¹ "Ono bụ ẹge unu e-shije dokahu unwu Ízurelu l'iphe, e-me t'ẹphe bụru ndu aasọ nsọ; t'ẹphe be evuta mmeru vubata l'ulo-ẹkwà ono, nọ l'ẹke ono, ẹphe nọ ono; shi ẹge ono bụru ndu aasọ nsọ nwushihu."

³² Ono bụ ekemu, a tūru doberu nwoke, iphe atsọshi l'ẹhu yele nwoke, nyiru iphe; shi ẹge ono bụru onye aasọ nsọ; ³³ bya abụkwaruphu kẹ nwanyi, nsọ eme; bụru kẹ nwoke; m'ọ bụ nwanyi iphe alashị l'ẹhu; m'ọ bụ nwoke, jekfuru nwanyi, aasọ nsọ.

Mbọku ọkfu-ụgwo-iphe, dụ ẹji

(Liv 23:26-32; Ọgú 29:7-11)

16 Ojejoje abya ekfuru nụ Mósisu l'unwu Éronu ẹphe ẹbo nwushihutsuaru teke ono, ẹphe jeru Ojejoje l'ifu ono; ² sụ ẹphe: "Kfuru nwunne ngu Éronu; t'ẹ b'ọ bujelekwaphu teke dụ iya mma; yọ bahụ lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ; mbụ l'ẹke ono, e gude ẹkwa kebuta l'ifu ẹke ono, aakfuje ụgwo iphe, dụ ẹji, nọ l'eli Okpoko Ọgba-ndzụ ono. Ọdumeka bẹ ọo-nwuhukwa. Ishi iya aburu lẹ ya anọduje l'urukpu bya l'eli ẹke ono, aakfuje ụgwo iphe, dụ ẹji ono. ³ Ọwaa bụ ẹge Éronu e-gudeje bahụ lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ: Oo-gude nwa oke-eswi,

oo-gude gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji; bya egude ebyila, oo-gude gwoo ngweja-ukfuru.

⁴ "Yọ chita uwe-ime-ẹhu ọcha phụ, e doberu nsọ phụ yee; bya eyekwaaphu nwiba ọcha, eeyeje l'ime ukfu. Yo wota ẹkwa ọcha, gbiriri ẹkwa-ukfu tubuta onwiya; bya ewota okpu-ẹkwa kee. Uwe ono l'ọ ha bẹ dụkota nsọ. Oo-gudejeodu mini ghụa ẹhu; tẹmanu yo yede iya.

⁵ "Tẹ ndu Ízurelu kpee Éronu mkpi labụ t'ọ gude gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji; waa ebyila lanụ, oo-gude gwoo ngweja-ukfuru. ⁶ Tẹ Éronu kpụta oke-eswi phụ gude gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji kẹ nk'ia; shi ẹge ono k'fua ụgwo iphe, dụ ẹji, o meru yele kẹ ndibe iya l'ifu Ojejoje. ⁷ Yọ bya akpụta mkpi labụ phụ bya l'ifu Ojejoje l'ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko. ⁸ Tẹ Éronu wota ẹnwa tūa lẹ mkpi labụ ono. Ido lanụ a-buru kẹ Ojejoje. Ido ọphu aburu kẹ Azazelu. ⁹ Mkpi ọphu ẹnwa iya laru Ojejoje; bẹ Éronu e-gude gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji. ¹⁰ Ọphu ẹnwa iya laru Azazelu; bẹ aa-kpụta lẹ ndzụ bya Ojejoje l'ifu t'e gude iya k'fua ụgwo iphe, dụ ẹji; tẹmanu a kpütawa iya rụ je ahaa l'echi-egu t'ọ bụru ẹja-enwenwe †† lakfu Azazelu.

¹¹ "Éronu a-kpụta oke-eswi phụ, oo-gude gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji phụ; gude k'fua ụgwo iphe, dụ ẹji k'onwiya mẹ kẹ ndibe iya. Yo woru oke-eswi ono gbua t'ọ bụru ngweja-iphe, dụ ẹji nk'ia. ¹² Yo wota mbeji, aaguje ọku; vọta icheku-ọku l'ẹnya-ngweja l'ifu Ojejoje; vọ-jia ya avọ-ji; bya ahata ínsensu, e gwemaru egwema; yo ji mkpoji ẹka labụ; gude bahụ l'ẹke ono, e gebutaru ẹkwa ono. ¹³ T'ọ woru ínsensu ono tukobe l'eli ọku ono, nọ Ojejoje l'ifu ono; k'ọphu ẹnwuru-ọku ínsensu ono a-kpụ tūa rachia ẹke ono, aanọduje akfụ ụgwo iphe, dụ ẹji l'eli Okpoko Ekemu ono; k'ọphu ẹ tọ nwuhudu. ¹⁴ T'ọ meta mee oke-eswi ono; gude mkpūshi-ẹka phee ya l'eli ẹke ono, aakfuje ụgwo iphe, dụ ẹji ono. Yo gudekwaphu mkpūshi-ẹka phee mee iphe ono ugbo ẹsaa l'ifu ẹke ono, aakfuje ụgwo iphe, dụ ẹji ono.

¹⁵ "T'ọ woru mkpi phụ, o gude gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji ndu Ízurelu phụ; gbua; gude mee ya bahụ l'ẹke ono, e gebutaru ẹkwa ono; woru mee ya ono mee ẹge o meru mee oke-eswi phụ: mbụ phee ya l'eli ẹke ono, aakfuje ụgwo iphe, dụ ẹji ono; phekwaa ya phụ l'ifu iya. ¹⁶ Yọ bụru ẹge ono bẹ oo-shi k'fua ụgwo iphe, dụ ẹji kẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ; kẹle ndu Ízurelu bụwa ndu aasọ nsọ; bụru ndu kwefuru ikè l'iphe, dụ ẹji, ẹphe mekotaru l'ọ ha. Yọ bụkwaruphu ẹge ono bụ ẹge oo-me iya lẹ kẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko, bụ ọphu nọ ẹphe l'echi teke ono, ẹphe bụ ndu aasọ nsọ ono. ¹⁷ T'ẹ b'ọ dụkwa onye a-nọdu l'ime Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono; mẹ Éronu

† Iphe aarị lẹ Azazelu bụ bụ ẹjo ọgvu, bu l'echi-egu. †† Eja enwenwe bụ ẹja, eegude elu, nọ ndzụ nwee madzụ; unwunna; ikfu; m'ọ bụ mkpukpu; akpụta iya lẹ ndzụ; kpufu lẹ mkpokahu-uzo; m'ọ bụ l'ẹgbudu t'ọ vuta iphe, dụ ẹji ndu ọphu meru; m'ọ bụ iphe-ememe, nọ ẹphe l'ẹhu vufu. Ọ bụ ẹja, eegude akfụ ụgwo iphe dụ ẹji; m'ọ kwanu ugwo iphe-ememe.

bahulephu lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ je ọkfu ụgwo iphe, dụ ẹji; jeye yọ kfu-gee ụgwo iphe, dụ ẹji k'onwiya yele kẹ ndibe iya mẹ kẹ ndu Ízurẹlu l'ẹpha ha; lụfuta.

¹⁸ Teke e metsuaru; yo jeshia l'ẹnya-ngweja ono, nọ Ojejoje l'ifu ono; je akfua ụgwo iphe, dụ ẹji k'ẹke ono. Yo meta mee oke-eswi phụ yele mee mkpi phụ; wuru ye lẹ mpo, e mobegbaaru l'ẹnya-ngweja ono. ¹⁹ Yo meta mee ono gude mkpushi-ẹka iya phee ya l'ẹnya-ngweja ono ugbo ẹsaa; shi ẹge ono safu iya nturu kẹ ndu Ízurẹlu; dobe iya nsọ ọdo.

Mkpi, vu iphe, dụ ẹji, ndu Ízurẹlu meru

²⁰ “Éronu -kfu-gelephu ụgwo iphe, dụ ẹji, e meru lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ yele kẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono; mẹ k'ẹnya-ngweja ono; yọ bya akpufuta mkpi phụ, nọ ndzụ phụ; ²¹ woru ẹka labụ byabẹ mkpi onanu, nọ ndzụ ono l'ishi; bya atuko ẹjo iphe, ndu Ízurẹlu meru kfushikota kpua ya yele íkè, ẹphe kwefuru Nchileke; mękpo iphe, dụ ẹji, ẹphe mekotaru l'ọ ha. Yọ tuko iya byabẹ mkpi ono l'ishi; kpuru iya kpee onye a turu ẹka t'o je ahaa ya l'echi-egu. ²² Yọ buri mkpi ono e-vutakota iphe, dụ ẹji ẹphe l'ọ ha laa lẹ mgbegu ẹke ẹ te budu ebubu; je anodu. Ẹke oo-je ahaa mkpi ono bu l'echi-egu.

²³ “Teke ono; Éronu abahụ lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono je eyefu uwe ọcha ono, o yeru b'ọ bahuderu lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ. O -yefutsua ya; yọ haa ya l'ẹke ono. ²⁴ Yọ nọdu l'ẹke dụ nsọ ghua ẹhu; woru uwe iya yee; lụfuta bya egwoo ngweja-ukfuru kẹ nk'ia yele kẹ ndu Ízurẹlu; shi ẹge ono kfu ụgwo iphe, dụ ẹji k'onwiya yele kẹ ndu Ízurẹlu. ²⁵ Yo woru ẹbà anụ, e gude gwoo ngweja-iphe, dụ ẹji phụ kpọo ọku l'ẹnya-ngweja ono. ²⁶ Onye phụ, jeru je enwuhaa mkpi phụ t'ọ buri eghu-enwenwe phụ; a-sakwaphụ uwe iya; ghua ẹhu; tẹmanu yọ batadẹ l'ọdu ndu Ízurẹlu ọdo. ²⁷ Oke-eswi phụ yele mkpi phụ, e gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji phụ; mbụ ọphu e wobataru; mee ya lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ t'e gude kfu ụgwo iphe, dụ ẹji phụ; bẹ aaparụ pafu l'ọdu ndu Ízurẹlu; woru akpọ iya; mẹ anụ iya; mẹ nshị iya kpọo ọku. ²⁸ T'onye ono, jeru je akpọo ya ọku ono sakwaa uwe iya asasa; ghua ẹhu; tẹmanu yọ batadẹ l'ọdu ndu Ízurẹlu.

Ekemu mbọku ọkfu-ụgwo iphe, dụ ẹji

²⁹ “Ọo ya bu t'iphe-a bukwaru iphe, Nchileke tọru ọkpa iya sụ t'unu meje gbururu jeyewaru. O -rujee l'abalị k'iri l'ọnwa k'ẹsaa; unu aswija aswisi. T'ẹ b'ọ dukwa unu onye e-jeje ozi mbọku ono; tsube lẹ ndu ọphu a muru lẹ Ízurẹlu; je akpaa lẹ ndu laru alala, unu l'ẹphe bu; ³⁰ kẹ l'ọo mbọku ono bẹ aa-kfu ụgwo iphe, dụ ẹji, unu meru; t'e gude sachafu unu iphe, dụ ẹji, unu meru l'ọ ha; unu aburu ndu ẹ taa sọdu nsọ l'ifu Ojejoje.

³¹ Mbọku ono a-buru unu eswe Sábaturu; mbọku ọtu-

ume, unu a-swije aswisi. Iphe ono bu iphe, Nchileke tọru ọkpa iya; sụ t'unu meje iya gbururu jeyewaru.

³² Onye a-kfu ụgwo iphe, dụ ẹji ono bu onye achijeru Nchileke ẹja, a wuru manụ l'ishi; dobe iya nsọ t'ọ buri eze onye achijeru Nchileke ẹja l'ozori nna iya bu iya. Oo-yeje uwe ọcha ono, dụ nsọ ono. ³³ Ọo-kfu ụgwo iphe, dụ ẹji kẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ; mẹ kẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; mẹ k'ẹnya-ngweja; yọ bya akfua ụgwo iphe, dụ ẹji, ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ kẹ ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha. ³⁴ Ono a-burururu iphe, Nchileke tọru ọkpa iya sụ t'e tsoje, unu a-nodu emewaru gbururu jeye; mbụ l'aa-kfujẹ ụgwo iphe, dụ ẹji, unu Ízurẹlu l'ẹpha ha. Yọ buri ugbo lanụ l'afa bẹ ee-meje iya.”

Yọ buleruphu ẹge Ojejoje kfuru iya bẹ Mosisu meru iya.

Ekemu t'ẹ b'e erijeshi mee-iphe

17 Tọ dụ iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² “Qwaa iphe, ii-kfuru Éronu yele unu iya; mẹ l'unu Ízurẹlu l'ẹphe ha: Kfuru ẹphe l'ọ kwa iphe, Ojejoje turu ekemu iya ndo-ọ: ³ Ọ -nweru onye Ízurẹlu gburu eswi; m'ọ bu nwaturu; m'ọ bu egbu l'ọdu ndu Ízurẹlu; m'ọ bu l'ọ pafuru iya apafu; gbua; ⁴ onye ono te gude iya bya l'ifu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; t'e gude gwoo ngweja; nọ Ojejoje l'ifu ulo-ẹkwà Ojejoje ono; onye ono bẹ ikpe ọchi nmaakwaru. Ọ bukwa ọchi b'ọ gburu. T'e bufukwa iya lẹ ndu nk'ia. ⁵ Iphe, meru iphe, a turu ekemu-a bu t'o mee tẹ ndu Ízurẹlu wotaje ngweja ono, ẹphe anoduje egwo l'egu ono bya egwooru Ojejoje; mbụ t'ẹphe woru iya nọ onye achijeru Nchileke ẹja l'ifu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; t'ọ gbua ya t'ọ buri ngweja-ẹhu-agu, e gworu nọ Ojejoje. ⁶ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono ephee mee anụ ono l'ẹnya-ngweja l'ifu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; bya akpọo ẹba iya ọku t'ọ buri ngweja, mkpọ iya dụ Ojejoje mma. ⁷ Tẹ ndu Ízurẹlu haa ogwo ngweja l'anụ agwa, a kpuru; yọ dugbaa l'ọ bu egbu; mbụ agwa ono, ẹphe gbadoru Nchileke wata ọbaru ẹja ono. Ono bu iphe, Ojejoje tọru ọkpa iya sụ t'e tsoje; kfube l'ogbo rua l'ogbo.

⁸ “Kfuru ẹphe: L'onye bu onye Ízurẹlu; m'ọ bu onye laru alala, ẹphe l'ẹphe bu, bu onye gworu ngweja-ukfuru; m'ọ bu l'ọ nweru ngweja ọdo, ọ nuru; ⁹ ọphu o gudedu iya bya l'ifu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko bya egwooru Ojejoje; t'e bufukwa onye ọbu ebufu lẹ ndu nk'ia.

¹⁰ “Iphe bu onye bu onye Ízurẹlu; m'ọ bu onye laru alala l'alị ẹphe, riru mee-iphe; onye ono bẹ ya e-bufu iya lẹ ndu nk'ia. ¹¹ Ishi iya aburu l'ẹke ndzụ iphe, bu iphe, e keru ekeke nọ bu lẹ mee. Ya anwakwanu unu mee ono t'unu gudeje bya akfua ụgwo iphe, dụ ẹji unu l'ẹnya-ngweja. Yọ buri mee bẹ eegudeje akfu ụgwo ndzụ madzụ. ¹² Ọo ya kparụ iphe, ya suru unubẹ ndu Ízurẹlu: T'ẹ b'ọ dukwa l'unu ha onye e-rije mee-iphe.

Ọphu ọ dukwa onye laru alala, unu l'ẹphe bu, e-rije mee-iphe.

¹³ “Onye Ízurelu; m'ọ bu onye laru alala, unu l'iya bu, akpa l'ẹgbudu; -gbua anụ; m'ọ bu nwenu, ẹ taa sọdu nsọ; t'onye ono wushikwaa mee ya l'alị kpochia ya ẹja. ¹⁴ Ishi iya aburu l'ẹke ndzụ iphe, bu iphe, e keru ekeke nọ bu lẹ mee. Yọ buru iya kparụ, iphe, ya sụru ndu Ízurelu: T'ẹ b'ọ dukwa mee iphe, unu e-rije; kẹ l'ẹke ndzụ iphe, bu iphe, e keru ekeke nọ bu lẹ mee; l'iphe, bu onye, riru iya nụ bẹ ee-bufukwa ebufu.

¹⁵ “Onyemonye kpọ; m'ọ bu onye a mụru lẹ Ízurelu; m'ọ bu onye laru alala, bu onye taru iphe, bu iphe, nwuhuru anwuhu; m'ọ bu iphe, anụ dzugburu adzugbu a-sakwa uwe iya asasa; ghụa ẹhu; buru onye aasọ nsọ jeye nchi ejihu. Teke ono; yọ buru onye ẹ taa sọdu nsọ. ¹⁶ Ọle ọ -buru l'onye ọbu ta sadu uwe iya; tọ ghu ẹhu bẹ iphe, dọ ẹji ọbu, o meru ọbu tukokwaru iya l'ishi.”

Azẹe nwoke lẹ nwanyi ọphu bu akpamara

18 Tọ dọ iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² “Ọwaa iphe, ii-kfuru unwu Ízurelu ndọ. Sụ ẹphe: L'ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke unu. ³ Unu be emekwa ẹge eemeje lẹ Íjiputu l'ẹke ono, unu shi buru ono. Ọphu unu 'emekwa ẹge eemeje l'alị Kénanu, bu ẹke ono, ya edu unu ala ono. Unu be etsokwa ẹka ẹphe. ⁴ Unu mejekwa iphe, ya tųru l'ekemu; mẹ iphe, ya tųru ọkpa iya sụ tẹ eetsoje; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke unu. ⁵ Unu tsojekwa iphe, ya tųru ọkpa iya sụ t'e tsoje; l'emekwaphu iphe, ya tųru l'ekemu, bu: onye meru iya nụ; ndzụ aburu nk'ia. Ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje.

⁶ “T'ẹ b'ọ dukwa onye e-jekfu onye yele ya bu abubu azẹe; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje. ⁷ Ba arakwa nne ngu; shi ẹge ono mee nna ngu iphe-iphere; kẹ l'onye ono bu nne ngu. Tẹ nggu lẹ nne ngu ba azẹkwa azẹe nwoke yele nwanyi. ⁸ Ba arakwa nyee nna ngu; kẹ l'ọ kwa ome nna ngu iphe-iphere. ⁹ Ba arakwa nwunne ngu; m'ọ bu nwanna ngu; m'a mụru unu l'ufu lanu; m'a mụru unu iche iche. ¹⁰ Ba arakwa nwanwa ngu; m'ọ bu nwa ngu kẹ nwoke; m'ọ bu nwa ngu kẹ nwanyi mụru iya; kẹ l'ono bukwa ome onwongu iphe-iphere. ¹¹ Ba arakwa nwada nyee nna ngu; mbụ onye bu nna lanu mụru nggu l'ia; kẹ l'ọ bu nwanna ngu kẹ nwanyi. ¹² Ba arakwa nwunne nna ngu kẹ nwanyi; kẹle yele nna ngu bu mee lanu. ¹³ Ba arakwa nwunne nne ngu; kẹle yele nne ngu bu mee lanu. ¹⁴ Ba arakwa nyee nwunne nna ngu; shi ẹge ono mee nwunne nna ngu ono iphe-iphere; kẹ l'ọ nyee nwunne nna ngu. ¹⁵ Ba arakwa nyee nwa ngu; kẹ l'ọ nyee nwa ngu b'ọ bu. Ba arakwa iya. ¹⁶ Ba arakwa nyee nwunne ngu; kẹ l'ọ kwa ome nwunne ngu iphe-iphere. ¹⁷ Ba arakwa nwanyi; bya arakwaphu nwatibe iya. Ọphu i rakwa nwanwa

nwanyi ono; m'ọ bu onye ọphu nwa iya kẹ nwoke mụru; m'ọ bu onye ọphu nwa iya kẹ nwanyi mụru; kẹ l'ẹphe l'ia bu mee lanu. Onye eme ẹge ono bukwa ahuma bẹ oome. ¹⁸ Ba alukwa nwunne nyee ngu tẹ yele nwunne iya bya anọdu l'akpa ẹnya; yọ laru ngu l'ulo l'ẹke nyee ngu ono nọkwadu ndzụ.

¹⁹ “Be arakwa nwanyi teke nsọ eme iya; mbụ teke aasokwadu iya nsọ kẹ nsọ ono, eme iya nụ ono. ²⁰ Ba arakwa nyee onye obutobu ngu; shi ẹge ono merua onwongu. ²¹ Ba adukwa unwu ngu ọphu ii-kwe t'a kpọ ọku gude gwaa Mólẹku; shi ẹge ono merua ẹpha Nchileke ngu. Ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje. ²² Ba arakwa nwoke ibe ngu; kẹ l'ono kwa akpamara. ²³ Be arakwa anụ; shi ẹge ono merua onwongu. T'ẹ b'ọ dukwa nwanyi, e-jekfu anụ tẹ yele iya zẹe; kẹ l'ono bukwa ẹjo ahuma b'ọ bu.

²⁴ “T'ẹ b'ọ dukwa iphe ono m'ọo nanu, unu e-gude merua onwunu. Ishi iya aburu l'ọo iphe-a l'ọ ha bẹ iphe bu mbakeshi-a, ya abya achifu l'ifu unu-a gude merushia onwẹphe. ²⁵ Ọ kwa iphe ono bẹ ẹphe meru; shi ẹge ono merushia alị ono. Ya egude k'iphe, dọ ẹji ono, ẹphe meru ono gwaa alị ono ọchi. Alị ono agbọkwanua ẹphe l'ọ bu onye gbọru ẹgbo. ²⁶ Ọlobu; unubedua; unu tsojekwa iphe, ya tųru ọkpa iya t'e tsoje; mẹ iphe, ya tųru l'ekemu. Ọphu ọ dukwa onye e-je ome iphe ono, bu ahuma ono m'ọo nanu; m'ọ bu onye a mụru lẹ Ízurelu; m'ọ bu onye laru alala, unu l'ia bu; ²⁷ kẹ l'ọo ahuma ahuma ono l'ọ ha bẹ ndu alị-a meru; merushia alị-a; mbụ ndu ono, vuru unu ọzo bua l'ẹke-a ono. ²⁸ Unu -merua alị ono emeru bẹ ọo-gbọkwa unu l'ọ bu onye gbọru ẹgbo ẹge ono, ọ gbọshiru mba ono, vuru unu ọzo bua l'ẹke ono. ²⁹ Kẹ l'ọ -nweru onye meru iphe ono, bu ahuma ono m'ọo nanu; bẹ ee-bufukwa onye ọbu lẹ ndu nk'ia.

³⁰ “Ọo ya meru iphe, unu e-meje iphe, ya sụru t'e meje; t'ẹ b'ọ dọ ẹjo ome-l'alị ono ọphu unu e-meje, bu ọphu e shi emeje bẹ unu lataderu. Ọphu unu 'egudekwa iya merushia onwunu; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.”

Ekemu k'unwu ibiribe iphe ọdo

19 Tọ dọ iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² “Ọwaa iphe, ii-kfuru unwu Ízurelu l'ẹphe ha: Unu bukwaru ndu dọ nsọ; kẹle yẹbe Ojejoje, bu Nchileke unu dukwa nsọ. ³ T'onyenonu l'unu ha kwabekwa nne iya lẹ nna iya ugvu. Unu edobeje eke-mu mbọku ọtu-ume iya; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.

⁴ “Unu ba aghachijekwa jelaha lẹ nte; ọphu unu akpukwa ọgvu doberu onwunu. Ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.

⁵ “Teke unu egworu Ojejoje ngweja-ẹhu-agu; unu gwojekwa iya l'ọzo, ọo-nata iya unu l'ẹka. ⁶ Unu rijekwa

iphe ngweja ọbu lẹ mbọku, unu gworu iya; m'ọ kwanu lẹ nchi-ta-abọhu iya. Ọ -bụru l'ọ nweru ọphu phọduru nụ jeye lẹ mbọku k'eto ya; t'a kpọkwaa ya ọku. ⁷ Ọ -nweru ọphu e riru lẹ mbọku k'eto ya b'ọ bụakwa ahụma b'e meru; ẹ taa natahẹkwa iya. ⁸ Ọo ya bụ l'iphe bụ onye riru iya nụ bẹ iphe, dụ ẹji, o meru a-tukokwaru l'ishi; kẹ l'ọ meruru iphe, duru Ojejoje nsọ. Onye ono bẹ ee-bufukwa lẹ ndu nk'ia.

⁹ "Teke unu akpata iphe, unu meberu l'alị; unu ba akpajekwa iya jia ẹka l'alị. Ọphu unu atutujekwa ọphu nashihuru ndu akparu iya unu daa l'alị. ¹⁰ Unu be ejejekwa mkpakwa akpuru vayinu lẹ mgbo vayinu unu. Ọphu unu atututajekwa ọphu dashiru l'alị. Unu hajeru ndu onanu haaru ndu ukpa; mę ndu laru alala; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.

¹¹ "Unu be ezijekwa iphura; unu ta adzujẹ ẹjo-ire. Ọphu unu aghojekwaru madzụ ibe unu ugho. ¹² Unu ba akpapyabekwa iphe, unu meru; gude ẹpha iya gụa ẹnwa; shi ẹge ono merua ẹpha Nchileke unu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

¹³ "Be erijekwa madzụ ibe ngu uru; ọphu j najekwa iya nfu. Tẹ aswa-ozì onye i buru ozì ba anokwa ngu l'ẹka jeye l'utsu echile iya. ¹⁴ Ba akojekwa onye ada nkichi ọnu; ọphu iigudejekwa iphe dochia onye ishi ụzo. Tsuje Nchileke ngu egvu; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

¹⁵ "Unu be ekpejekwa ẹjo ikpe. Unu be elejekwa madzụ ẹnwa l'ifu; kpee ikpe; shi iya nma onye ukpa ikpe; kẹ l'ọ bụ onye ukpa; bya ekperu yeru eze madzụ; kẹ l'ọ bụ eze madzụ. Tẹ ikpe unu bụjekwaru ikpe, dụ mma. ¹⁶ Ba abukwa onye ntumatu l'ẹke madzụ ibe ngu nọ; ọphu iinokwa l'idzu t'e wota madzụ ibe ngu tsebe l'ifu ọgu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

¹⁷ "Be evukwaru nwunne ngu okfu l'okpoma. Jekfujẹ onye ọ daru nggu l'ia; t'unu kpeshia; t'ẹ b'i shi l'ẹhu iya je eye ẹka l'iphe, dụ ẹji. ¹⁸ Be emelatajekwa ndibe unu iphe, ẹphe meru ngu; ọphu ọ dukwa onye ọphu iivujeru iphe l'obu. Yejechiaru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

¹⁹ "Unu mejekwa iphe, ya tọru okpa iya t'e tsoje. Unu ba ahajekwa tẹ elu chia ọphu yẹ l'ia ẹ-ta abudu udu lanu. Ba akujekwa uzi iphe labu l'okfu ngu; ọphu iijekwa uwe, ẹ-ta abudu udu ẹkwa lanu b'e gude kwaa ya.

²⁰ "Ọ -bụru lẹ madzụ raru nwamgboko, a gbaru ohu; bya edobewaru iya nwoke ọdo; t'ọ bụ l'a gbatataru iya t'ọ nweru onwiya; t'e kpekwa ya ekpekpe; hụa ẹphe ahuhù ẹge gbaru nụ. Ọle t'ẹ b'e egbukwa ẹphe egbugbu. Ishi iya aburu lẹ nwamgboko ono bukwa ohu. ²¹ T'onye kẹ nwoke kpatakwa ebyila bya anu l'ifu Ụlo-Ékwà Ndzuko; t'e gude gwooru iya ngweja okfu-ugwo-iphe, dụ ẹji l'ifu Ojejoje. ²² Onye achijeru Nchileke ẹja egude ebyila ono, e gude gwoo ngweja okfu-ugwo-iphe, dụ ẹji ono kfua ugwo iphe, dụ ẹji

onye ono l'ifu Ojejoje; a gbaru iya nvu l'iphe, dụ ẹji ono, o meru ono.

²³ "Unu -bahulephu l'alị ono; dzashia ya oshi-ọmi, dugbaa iche l'iche; unu sojekwa nebyi iya nsọ. Afa ẹto bẹ unu a-sọ iya nsọ; ha ya eriri. ²⁴ Ọ -be l'afa k'eno t'e doo akpuru, oshi ono mitaru nsọ; gude gwooru Ojejoje ngweja-ekete. ²⁵ Ọ -be l'afa k'ise; unu awatawaru ori akpuru oshi ọbu; k'ọphu oshi ono a-nodu eyeru unu nebyi kẹ yokfu-yokfu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.

²⁶ "Unu ba atajekwa anu, mee nokwadu. Unu ba agwojekwa ọgwu; ọphu unu emejekwa mgbashị. ²⁷ Unu ba akpufubebekwa ẹgbushi, nọ unu lẹ mgboro ishi; ọphu unu akpshijekwa iku ẹji-agba unu. ²⁸ Unu be egbubatajekwa onwunu ọnya l'ẹhu; okfu lẹ madzụ nwuhuru; ọphu unu edejekwa onwunu mbo. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

²⁹ "Be emekwa nwa ngu nwanyi t'ọ bụru nwanyi okpara; shi ẹge ono merua nwa ngu ọbu; a nonyakwaa; ndu okpara abya ẹji alị unu; uru-alị abya ẹji iya. ³⁰ Unu dobeje ekemu mbọku ọtu-ume iya; unu akwabeje ụlo iya ono, dụ nsọ ono ugwu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

³¹ "Unu be ejejekwa okpata ishi l'ẹka ndu aphu àphù; mę ndu njibya; kẹ l'ẹphe e-merukwa unu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje, bụ Nchileke unu.

³² "Gbeshijekwaru ndu bụ ọgurennya l'oshi. Kwabejeru ndu bụ ọgurennya ugwu; nggu atsuje Nchileke egvu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

³³ "Teke o nweru onye laru alala l'alị unu; unu ba akpakwa iya ẹhu. ³⁴ T'e emejekwa onye laru alala, bu l'alị unu ẹge eemeje onye a muru lẹ Ízurẹlu. Unu yekwaru onye ono obu ẹge unu yeru onwunu. Ishi iya aburu l'unubedua shikwaphu bụru ndu laru alala l'alị Íjiputu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.

³⁵ "Teke unu atụ ẹge iphe hatabe ogologo; m'ọ bụ ẹge ẹra iya habe; m'ọ bụ ẹge iphe hatabe l'igwe; unu be emejekwa iya l'uzo aghugho. ³⁶ Unu gudejekwa iphe, bụ okpobe iya tịa ya; mę okpobe nkwo-ẹka; mę okpobe ekpemu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu; onye dufutaru unu l'alị Íjiputu. ³⁷ Ọo ya bụ t'unu tsokotaje iphe, bụ iphe, ya tọru okpa iya sụ t'e tsoje; mę iphe, ya turu l'ekemu l'ọ ha. Unu meje iya ẹge ono; kẹ l'ọo yẹbedua bụ Ojejoje."

Ahuhù, aa-hùje onye meru ẹjo iphe

20 Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² "Ọwaa iphe, ii-kfuru unwu Ízurẹlu ndọ: Iphe bụ onye Ízurẹlu; m'ọ bụ onye laru alala lẹ Ízurẹlu, kpataru nwa iya je anu Mólẹku; t'e gbukwaa onye ono egbugbu. Tẹ ndu mkpukpu ono wufutakwa je atụ-gbua ya lẹ mkpuma. ³ Yẹbe Nchileke l'onwiya atachi ifu l'ẹke onye ọbu nọ; bufu iya lẹ ndu nk'ia; kẹ l'ọ gude nwa iya gwaa Mólẹku; shi ẹge ono merua ụlo iya

ono, dọ nsọ ono; bya arútoshia ẹpha iya ono, dọ nsọ ono. ⁴ Ọ -bọru lẹ ndu mkpukpu ono phuru onye kpọturu nwa iya je anọ Mólèku; bya anyia nchị manụ; ẹphe te gbu onye ọbu; ⁵ bẹ ya a-gbanwukwaru onye ọbu ifu yẹle ndibe iya; bufu ẹphe lẹ ndu nk'ẹphe; mękpọ iphe, bụ ndu ono yẹle iya eshiswe ọzo ono; mbụ ndu ono, jeru je egwolahaaru Mólèku ẹja ono.

⁶ "Iphe, bụ onye jelahaaru ọkpata ishi l'ẹka ndu aphụ àphụ; mę l'ẹka ndu njibya; shi ẹge ono gwolahaa ẹja bẹ ya a-tachi ifu; bufu iya lẹ ndu nk'ia.

⁷ "Unu dobekwa onwunu iche; unu adụ nsọ; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.

⁸ Unu dobe iphe, ya tọru ọkpa iya t'e tsoje; meje iya ememe; kẹ l'ọ yẹbedua bụ Ojejoje, emeje unu t'unu dọ nsọ.

⁹ "Onye phuru nna iya; m'ọ bụ nne iya iphu; t'e gbukwaa onye ọbu egbugbu. Yo vuru ọchi onwiya; keshinu o phuru nna iya; m'ọ bụ nne iya iphu.

¹⁰ "Ọ -bọru lẹ nwoke raru nyee nwoke ibe iya; ẹphe eshi ẹge ono ria ogori; t'e gbukwaa nwoke ọbu yẹle nwanyi ọbu egbugbu.

¹¹ "Onye raru nyee nna iya bukwa nna iya b'ọ meru iphe-iphere. T'e gbukwaa ẹphe ẹbo egbugbu; ẹphe evuru ọchi onwẹphe.

¹² "Onye raru nyee nwa iya; t'e gbukwaa ẹphe ẹbo. Ọchi onwẹphe atụ-koru ẹphe l'ishi; kẹ l'iphe ẹphe meru bụ akpamara.

¹³ "Ọ -bọru lẹ nwoke jekfuru nwoke ibe iya; ẹphe azẹ azẹ nwoke yẹle nwanyi bẹ ẹphe ẹbo meekwaru akpamara. T'e gbukwaa ẹphe egbugbu. Ọchi onwẹphe atụ-koru ẹphe l'ishi.

¹⁴ "Onye luru nwanyi; bya alufua nne nyee ya ono bukwa ahuma b'ọ bụ. T'a kpokwaa nwoke ono yẹle unwanyi ono ọku ẹphe ẹbo; k'ọphu ẹ ta hadu ahuma t'ọ tọ ọkpa l'ẹke unu nọ.

¹⁵ "Teke ọ bụ lẹ nwoke jekfuru anụ; t'e gbukwaa ya egbugbu. E gbukwaaphu anụ ọbu.

¹⁶ "Ọ -bọru lẹ nwanyi jekfuru anụ; t'e gbukwaa nwanyi ọbu; gbua anụ ọbu. Teke e gbutsuaru ẹphe; ọchi onwẹphe atụ-koru ẹphe l'ishi.

¹⁷ "Ọ -bọru lẹ nwoke luru nwunne iya; m'ọ bụ nwan-na iya yẹle iya azẹ; b'ọ bukwa iphe-iphere. T'a nọduk-wa l'edzudzu ọha bufu ẹphe. Ọ kwa nwunne iya b'ọ meru iphe-iphere. Tẹ iphe, o meru tų-kokwaru iya l'ishi.

¹⁸ "Onye jekfuru nwanyi teke nsọ eme iya bẹ gvuakwaru ẹnu-mee nwanyi ono; mbụ lẹ nwanyi ọbu kpuhawaru ẹnu-mee ya ghebe ọnu. Ọo ya bụ; t'e bufukwa ẹphe ẹbo lẹ ndu nk'ẹphe.

¹⁹ "Ba arakwa nwunne nne ngu; m'ọ bụ nwunne nna ngu; kẹ l'ọ kwa iphe-iphere l'ẹke ọkpobe abubu ngu. Iphe, unu meru kwa unu b'ọ tų-koru l'ishi.

²⁰ "Onye raru nyee nwunne nna iya; m'ọ bụ nyee nwunne nne iya; bẹ bukwa nwunne nna iya ono; m'ọ

bụ nwunne nne iya ono b'ọ meru iphe-iphere. Iphe, ẹphe meru kwa ẹphe b'ọ tųkoru l'ishi. Ẹphe ta atọgbokwa akọ lẹ mgboko.

²¹ "Onye luru nyee nwunne iya bẹ mekwaru iphe, aasọ nsọ; bya emee nwunne iya ọbu iphe-iphere. Ẹphe ta atọgbokwa akọ lẹ mgboko.

²² "Ọo ya bụ; unu dobekota iphe, ya tọru ọkpa iya; mę iphe, ya tųru l'ekemu; k'ọphu alị ono, ya edu unu ala ono ta agbọdu unu l'ọ bụ onye gbọru ẹgbo. ²³ Unu be emejekwa l'ọ bụ ndu mba ono, ya abya achifu l'ifu unu ono; kẹ l'ọ kwa iphe ono l'ọ ha bẹ meru nų; ẹphe adụ iya oyi. ²⁴ Ya kfuhawaru unu: "L'unu e-nweru alị ẹphe; ya anụ iya unu t'ọ bọru òkè-iphere unu; mbụ ẹgiri alị ono." Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu, bụ onye shi l'iphe, bụ mba fọta unu dobe iche.

²⁵ "Ọo ya bụ; unu mejekwa iya t'ọ doo ẹnya; mbụ iphe, dọ iche l'anụ, aasọ nsọ; l'ọphu ẹ taa sọdu nsọ; mę iphe, dọ iche lẹ nwenu, aasọ nsọ; l'ọphu ẹ taa sọdu nsọ. Unu be egudekwa anụ; m'ọ bụ nwenu; m'ọ kwanu iphe, awụ l'ẹpho merua onwunu; mbụ unwu iphe ono, mu gushiru unu sų t'unu sọje nsọ ono. ²⁶ Unu dobekwaru iya onwunu nsọ; kele yẹbe Ojejoje dukwa nsọ. Ya shiwa l'iphe, bụ mba fọfuta unu dobe iche t'unu bọru nk'ia.

²⁷ "Nwoke; m'ọ bụ nwanyi, aphụ àphụ; m'ọ bụ l'ọ bụ nwanjibya l'unu; t'e gbukwaa ya egbugbu. T'e gudekwa mkpuma tų-gbushia ẹphe; ọchi ẹphe atụ-koru ẹphe l'ishi."

Ekemu, a tųru ndu achijeru Nchileke ẹja

21 Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sų iya: "Ọwaa iphe, ii-kfuru ndu achijeru Nchileke ẹja; mbụ unwu Ẹronu: T'ẹ b'ọ dukwa onye egudeje onye nk'ia, nwuhuru anwuhu mee onwiya onye aasọ nsọ; ² gbahalekwaphu l'onye ọbu bụ ọkpobe abubu iya: ọ dọ g'ọo nna iya; m'ọ bụ nne iya; m'ọ bụ nwa iya kẹ nwoke; nwa iya kẹ nwanyi; nwunne iya nwoke; ³ m'ọ kwanu nwunne iya kẹ nwanyi, ẹ-ta aludua nji; yọ bọru iya b'ọ nọ l'ẹka; kẹ l'ẹ tọ ludua nji. Odzu egbe onye ono nwekwaru ike; yo gude iya mee onwiya onye aasọ nsọ. ⁴ T'ẹ b'ọ mekwa onwiya onye aasọ nsọ l'odzu onye ọgo iya; shi ẹge ono merua onwiya.

⁵ "T'ẹphe ba akpūshijekwa ishi; ọphu ẹphe akpū-shijekwa ẹji-agba ẹphe; ọphu ẹphe ebujekwa mbo l'ẹhu ẹphe. ⁶ T'ẹphe dukwaru Nchileke ẹphe nsọ; k'ọphu ẹphe te emerudu ẹpha iya. Ishi iya aburu l'ọo ẹphe egwoje ngweja-ọku nų Ojejoje; mbụ nri ono, ẹphe anuje Nchileke ẹphe ono. Ọo ya bụ; t'ẹphe bukwaru ndu dọ nsọ. ⁷ T'onye achijeru Nchileke ẹja ba alukwa nwanyi, shiwa l'ogba ọkpara merushiwa onwiya. Ọphu ọ lukwa nwanyi, nji iya chifuru achifu; kẹ l'onye achijeru

Nchileke eja dukwaru Nchileke iya lẹ nsọ. ⁸ Unu wotak-wa onye achijeru Nchileke eja l'ọ bụ onye dū nsọ; kẹ l'ọo yẹbedua agwaru unu Nchileke. T'ọ bụkwaru onye dūru unu nsọ; kẹle yẹbedua, bụ Ojejoje, bụ onye doru unu nsọ bụkwa onye dū nsọ.

⁹ “Ọ -būru lẹ nwatibe onye achijeru Nchileke eja wataru ọgba ọkpara; shi ẹge ono merua onwiya bụak-wa nna iya b'o meruru. T'a kpọkwa nwata nwanyi ọbu ọku.

¹⁰ “T'onye bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke eja l'un-wunne iya; mbụ onye a wūru manụ l'ishi; būru onye e meru t'o yeje uwe ndu achijeru Nchileke eja; tẹ onye ono ba ahajekwa ẹgbushi iya t'ọ yagashihu aya-gashihu; ọphu ọ lajajekwa uwe iya alaja. ¹¹ T'onye ono ba abahujekwa l'ẹke odzu zẹ. T'ẹ b'ọ dukwa m'o -rūhuru; ọ būru nna iya; m'ọ bụ nne iya nwūhuru; ọo-bahū l'ẹke ono je ome onwiya onye aasọ nsọ. ¹² T'ẹ b'ọ lūfujekwa alūfu l'ulo, dū nsọ kẹ Nchileke; ọphu o merukwa ulo ọbu emeru; kẹ l'ọo manụ Nchileke iya b'a wūru iya l'ishi. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

¹³ “Tẹ nwanyi, ọo-lū bụkwaru nwanyi yele nwoke ta zẹbua. ¹⁴ T'ẹ b'ọ lūkwa nwanyi, nji iya ta nọhedu; ọphu ọolukwa nwanyi, a chifuru achifu; m'ọ kwanū nwanyi, shi l'ọgba ọkpara merua onwiya. Tẹ nwanyi, ọo-lū bụkwaru nwanyi yele nwoke ta zẹbua; nwanyi, shi l'ikfu nk'ia; ¹⁵ k'ọphu unwegirima iya ta bụdu ndu aasọ nsọ. Yo shi ẹge ono merua ikfu iya. Ọ kwa yẹbedua, bụ Ojejoje bụ onye meru iya; yọ dū nsọ.”

¹⁶ Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ¹⁷ “Ọwaa iphe, ii-kfuru Ẹronu ndo-ọ: Iphe bụ onye bụ eri ngu tsube l'ogbo rua l'ogbo, bụ onye nweru ẹke iphe mebyiru iya; t'ẹ b'ọ byakwa t'ọ nū Nchileke iya nri.

¹⁸ T'iphe bụ onye nweru ẹke iphe mebyiru iya ba byakwa ntse; mbụ onye ishì; onye ngvuru; m'ọ bụ onye, nweru ẹke ẹhu ẹ-te dzudu iya oke; ¹⁹ onye iphe lonwuru ọkpa lanu; m'ọ bụ ẹka lanu; ²⁰ onye ekwebe; onye, gbaru l'ọ bụ ọha-ikirimia; onye iphe eme l'enyā; onye iphe eme l'akpọ ẹhu; m'ọ bụ onye a haru aháhá. ²¹ T'ẹ b'ọ dukwa onye eri Ẹronu, bụ onye achijeru Nchileke eja, nweru ẹke iphe mebyiru iya, a-byajẹ ntse bya ogworu Ojejoje ngweja-ọku. Keshinu o nweru ẹke iphe mebyiru iya t'ẹ b'ọ kpiritakwa ntse k'ogworu Nchileke iya ngweja-nri. ²² Ọle t'o rijekwaru nri, a nūru Nchileke iya; mbụ nri ọphu dū nsọ; mẹ ọphu kakota ọdu nsọ.

²³ Ọle keshinu o nweru ẹke iphe mebyiru iya; t'ẹ b'ọ jenyabejekwa mgboro ẹkwa, e gude kpū-butā Ẹke-Kakota-ọdu-Nsọ; ọphu oojenyabejekwa enya-ngweja; t'ẹ b'ọ shi ẹge ono merua ulo iya ono, dū nsọ ono; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje, bụ onye emeje ẹphe; t'ẹphe adū nsọ.”

²⁴ Tọ dū iya bụ; Mosisu abya eworu iphe ono l'ọ ha kfuaru Ẹronu yele unwu iya; mẹ ndu Ẫzurelu l'ẹphe ha.

Ndu achijeru Nchileke eja yele iphe, dū nsọ kẹ Nchileke

22 Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² “Kfuaru Ẹronu yele unwu iya t'ẹphe kwabejekwaru iphe ono, ndu Ẫzurelu doberu iya nsọ ono enya; t'ẹphe be gude iya merua ẹpha iya ono, dū nsọ ono; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.” ³ Sụ ẹphe: “L'iphe bụ onye bụ eri unu; tsube l'ogbo sweru ọgbo, bụ onye aasọ nsọ, byanyaberu iphe, ndu Ẫzurelu doberu yẹbe Ojejoje nsọ; t'e bufukwa onye ono ebufu l'ifu iya. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

⁴ “Ọ -būru l'ọ nweru onye, shi l'eri Ẹronu, iphe, eswe nswe eme l'akpọ-ẹhu; m'ọ kwanū l'iphe alashì iya l'ẹhu; t'onye ono be erikwa iphe, dū nsọ jeye teke ọo-korohu; būru onye ẹ ta asohedu nsọ. Onye denyiru ẹka l'iphe, aasọ nsọ; dū l'ọ bụ odzu; m'ọ kwanu l'ẹhu iya ruru l'iphe-anyinyi; ⁵ m'ọ bụ l'ọ denyiru iphe, awū l'ẹpho ẹka, bụ iphe, ee-me iya t'ọ būru onye aasọ nsọ; m'ọ bụ l'ọ denyiru onye aasọ nsọ ẹka; m'ọ bụ l'ọ nweru iphe ọdo, meru iya; yọ būru onye aasọ nsọ; b'ọ bụakwa onye aasọ nsọ. ⁶ Onye denyiru iphe, dū ẹge ono ẹka a-būru onye aasọ nsọ jeye tẹ nchi jihu. T'ẹ b'ọ dukwa iphe, e doberu nsọ, oo-ri; gbahaa l'ọ gude mini ghūa ẹhu. ⁷ Ẽnyanwu -nyihulephu; b'ẹ ta asohekwa onye ọbu nsọ. Ọ bụ teke ono bẹ onye ọbu a-watawaru ori iphe, e doberu nsọ; kẹ l'ọo ono bụ nri iya. ⁸ T'ẹ b'ọ rijekwa iphe, nwūhuru anwūhu; m'ọ bụ iphe, anū-ẹgu-ẹg-budu dzugburu adzugbu; t'ẹ b'ọ shi ẹge ono merua onwiya. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

⁹ “Tẹ ndu achijeru Nchileke eja mejekwa iphe, ya sūru t'ẹphe meje. Ọ -būru l'ẹphe te emedu iya bẹ ẹphe e-metakwa iphe, dū eji kpua onwẹphe; yo gbushia ẹphe. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje, bụ onye meru ẹphe; ẹphe adū nsọ.

¹⁰ “T'ẹ b'ọ dukwa onye ẹ-ta abūdu onye eri ndu achijeru Nchileke eja, e-ri iphe, e doberu nsọ. T'onye byaru ẹbyee lẹ k'onye achijeru Nchileke eja; m'ọ bụ onye byaru iya ozi be erikwa iya. ¹¹ Ọle; ọ -būru l'onye achijeru Nchileke eja gude okpoga iya gbata ohu; m'ọ bụ l'a mūru ohu l'ufu iya; tẹ ndu onanu rijekwa iya. ¹² Ọ -būru lẹ nwa nwanyi onye achijeru Nchileke eja lūru onye ẹ-ta abūdu onye achijeru Nchileke eja; tẹ nwanyi ọbu be erijekwa iphe ono, dū nsọ ono, aanuje ndu achijeru Nchileke eja ono. ¹³ Ọle; ọ -būkwanuru lẹ nwa nwanyi onye ono, achijeru Nchileke eja ono ta mūtadu nwa; nji iya anwūhuwa; m'ọ kwanū l'a chifuru iya achifu; yọ laa kẹ nna iya; t'ọ rijekwa nri ono ẹge o shi erije iya teke ọ bụ nwata. Ọle; tẹ onye ẹ ta abūdu onye eri ndu achijeru Nchileke eja be erikwa iya.

¹⁴ “Onye riru iphe, e doberu nsọ l'amagama; tẹ onye ono kfuakwa onye achijeru Nchileke eja ụgwo iya; kfuuru nkere-ise tukobe iya. ¹⁵ Tẹ ndu achijeru Nchileke

ẹja be emerukwa ngweja, ɖu nsọ, shi l'ẹka ndu Ízurelu, bu ọphu ẹphe nuru Ojejoje; ¹⁶ shi ẹge ono haa tẹ ndu, ẹ ta gbadu nu ria iphe ono, ɖu nsọ ono; shi iya rita iphe, ɖu ẹji tukobe onwẹphe; buru ndu ikpe nmaru. Ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje, bu onye meru ẹphe; ẹphe adu nsọ."

¹⁷ Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; su iya: ¹⁸ "Owaa iphe, ii-kfuru Ẹronu yele unwu iya; me ndu Ízurelu l'ẹphe ha: Ọ -buru l'onye Ízurelu; m'ọ bu onye laru alala, bu le Ízurelu gude iphe bya t'e gwooru Ojejoje ngweja-ukfuru k'iphe, o kweru ukwa iya; m'ọ kwanu iphe, ọ turu obu iya ama ke anunu; ¹⁹ t'onye ono kpɔ-takwa anu, bu okee ya, ẹ-ta adudu ẹke iphe mebyiru iya emebi bya. Iphe, oo-gude bya bu oke-eswi; m'ọ bu ebyila; m'ọ bu mkpi; k'ọphu aa-natakwa nu iya unu l'ẹka. ²⁰ Unu be ewotakwa iphe, nweru ntupo gude bya ogwo ngweja obu; ke l'ẹ taa natakwa iya unu l'ẹka.

²¹ Onye kpɔtaru eswi; m'ọ bu aturu; m'ọ bu eghu gude bya ogworu Ojejoje ngweja-ẹhu-agu; t'o shi ẹge ono medzua iphe, o kweru ukwa iya; m'ọ bu iphe, ọ turu obu iya ama; t'ọ bukwaru ọphu ẹ te nwe du ntupo; k'ọphu aa-nata iya ẹya l'ẹka. ²² Unu ba anujekwa Ojejoje anu, atsɔ ishi; m'ọ bu ọphu e mekaru iphe; m'ọ bu ọphu iphe mebyiru ibe-ẹhu iya nanu embeyi; m'ọ bu ọphu iphe alashi l'ẹhu; m'ọ bu ọphu iphe eme l'akpo-ẹhu iya. Unu be egudekwa anu, ɖu ẹge ono bya ogworu Ojejoje ngweja-ọku l'eli ẹnya-ngweja. ²³ Ọ -buru ngweja, madzu turu obu iya ama l'anu; be onye obu nwekwaru ike nu eswi; m'ọ bu aturu, nweru ntupo. Ọle; teke bu l'ọ -bu ọphu onye ono gude emedzu iphe, o kweru ukwa iya b'ẹ taa natakwa iya ẹya. ²⁴ Unu ba anujekwa Ojejoje anu, e mekaru iphe l'akpuru-aku; m'ọ bu ọphu e tsupyarun k'iyi etsupya; m'ọ bu ọphu iphe lajuru nk'iyi alaja; m'ọ bu ọphu e bufuru nk'iyi ebufu. Unu be emekwa iphe, ɖu ẹge ono l'alij unu-wa. ²⁵ Unu ba anujekwa anu, shi l'ẹka onye ọhodo; t'ọ buru nri, unu anu Nchileke unu. Le keshinu egbe anu ono ɖu l'ọ bu anu, nweru ntupo b'ẹ ta anatakwa iya unu l'ẹka."

²⁶ Tọ ɖu iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; su iya: ²⁷ "A -mua nwa eswi k'ọphungu; m'ọ bu nwa aturu; ọdo nweghu; t'a hajekwaa ya tẹ yele nne iya nọ abali ẹsaa. Tsube le mboku k'ẹsato tugburu b'e nweru ike kpɔta iya je anu t'e gude gwooru Ojejoje ngweja-ọku. Teke ono be aa-natakwa iya-a. ²⁸ Unu ba atukojekwa nne eswi yele nwa iya; m'ọ bu aturu yele nwa iya gbua ujiku lanu.

²⁹ "Teke unu egworu Ojejoje ngweja-ekede; unu mejekwa iya l'uzo, ɖu mma; k'ọphu aa-nata iya unu l'ẹka. ³⁰ Unu tukokwa anu, e gude gwoo ngweja obu takota mboku ono. T'ẹ b'ọ dukwa ọphu aa-ha t'ọ nọ lufuta l'utsu. Ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje.

³¹ "Unu dobekwa ekemu iya; unu emeje iya ememe. Ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje. ³² Unu be emerukwa ẹpha

iya ono, ɖu nsọ ono emeru. Tẹ ndu Ízurelu dobe ẹpha iya nsọ; ke l'ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje, bu onye meru unu; unu adu nsọ; ³³ bya aburu onye dufutaru unu le Ijiputu tẹ ya buru Nchileke unu. Ọ kwa yẹbedua bu Ojejoje."

Aji, ɖugbaa iche iche

23 Tọ ɖu iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; su iya: ² "Owaa iphe, ii-kfuru ndu Ízurelu ndo-ọ: Su ẹphe: 'L'owaa bu aji, yẹbe Ojejoje dobetauuru ndo-ọ; mbu aji, unu a-ra arara l'ọo ya a-bu ndzuko, ɖu nsọ. ³ Ujiku ishingun be unu e-jeje ozi; mboku k'ẹsaa aburu eswe Sábado, bu mboku ọtu-ume. Mboku ono a-buru eswe ndzuko ọphu ɖu nsọ. Unu be ejejekwa ozi mboku ono; ke l'ọ bu mboku ọtu-ume ke Ojejoje l'iphe bu ẹke unu nọ. ⁴ Owaa bu aji, Ojejoje doberu; mbu ndzuko, ɖu nsọ, unu e-dzukobeje m'ọ rua teke e doberu iya.

Aji Esweta

(Ọgú 28:16-25)

⁵ "Aji Esweta Ojejoje bu mboku, aa-wataje iya bu l'urenyashi mboku onwa mbu gbaru l'abalij iri l'eno. ⁶ O -be le mboku k'iri l'ise l'onwa ono kwaphu; unu agbajeru Ojejoje Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko. Ujiku ẹsaa be unu a-ta buredi, ẹ te yedu iphe, ekoje buredi. ⁷ Mboku mbu l'oge aji ono be unu e-nweru ndzuko, ɖu nsọ. T'ẹ b'ọ dukwa ozi, unu e-jeje mboku ono. ⁸ Ujiku ẹsaa be unu a-nodulephu egworu Ojejoje ngweja-ọku. O -be le mboku k'ẹsaa; unu enwee ndzuko, ɖu nsọ. T'ẹ b'ọ dukwa ozi, unu e-je mboku ono.

⁹ "Tọ ɖu iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; su iya: ¹⁰ Owaa iphe, ii-kfuru ndu Ízurelu ndo-ọ: L'ẹphe -bahulephu l'alij ono, ya abya ẹphe anunu ono; teke ẹphe kpataru iphe, e meberu l'alij ono; ẹphe ewota ukfu lanu l'iphe ọdungu, ẹphe kpataru je anu onye achijeru Nchileke ẹja. ¹¹ T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono wota ukfu iphe ono maa Ojejoje l'ifu; k'ọphu Nchileke a-nata iya unu l'ẹka. Ọ bu le nchi-ta-abohu mboku ọtu-ume ono b'ọo-ma iya obu. ¹² Mboku ono, unu a-ma ukfu iphe ono l'ifu Ojejoje ono be unu egudekwaphu nwa ebyila, nọru afa lanu, ẹ-te nwe du ntupo bya egwoo ngweja-ukfuru nu Ojejoje. ¹³ Ngweja nri, a-yi nu a-buru ntup akpe, a gwokoberu manu; yo ji nkwo-ẹka, e keru ọzo iri wota uzi labu, ee-gude gwooru Ojejoje ngweja-ọku, mkpo iya ɖu mma. E yekobekwa iya phu mee, jiru konggo labu t'ọ buru ngweja-mee. ¹⁴ T'ẹ b'ọ dukwa buredi, unu a-ta; ọphu unu atakwa akpe, a huru ahuhu; ọphu unu erikwa ọphu nọ l'onyingu; gbururu jeye mboku ono, unu e-wotaru Nchileke unu ngweja ono. Ono a-buru iphe, ya toru okpa iya t'e tsoje tsube l'ogbo sweru ogbo l'iphe bu ẹke unu bu.

Aji Ídzù
(Ógú 28:26-31)

¹⁵ “Ídzu ẹsaa -swelephu; tsube lẹ nchi-ta-abọhu mbọku ọtu-ume ono, unu gworu ngweja-amama ono; ¹⁶ teke a nọ-dzuleruphu ọkporo abalí labù l'abalí iri; o -rua lẹ nchi-ta-abọhu mbọku ọtu-ume k'ẹsaa; unu byakwa bya egwooru Ojejoje ngweja-nri, unu e-gude akpe ọphungu gwoo. ¹⁷ Unu shi l'ẹke unu bu wota ishi buredi ẹbo, e gheru lẹ ntụ akpe, jiru nkwo-ẹka, e keru ọzo iri; wota uzi labù, e yeru iphe, ekoje buredi; bya anụ t'e gude gwoo ngweja-amama t'ọ bụru akpuru iphe mbụ, a nuru Ojejoje. ¹⁸ Iphe, unu e-yekobefua l'ishi buredi ono bụ unu ebyila ẹsaa, nọtsuaru afa ophu; bụkwaruphu ọphu ẹ-ta dudu ẹke ntụpo nọ iya; waa nwa oke-eswi lanụ; mę ebyila labù. T'e gude anụ ono l'ọ ha; gude ngweja-nri; mę ngweja-męe gwoo ngweja-ukfuru nụ Ojejoje; mbụ ngweja-ọku, mkpọ iya dū Ojejoje mma. ¹⁹ Unu akpata mkpi lanụ gude gwoo ngweja-iphe, dū ẹji; kpụtakwaphu unu ebyila labù, gbagbaaru afa gude gwoo ngweja-ẹhu-agu. ²⁰ T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono woru unu ebyila labù ono; waa buredi ono, e meru l'akpuru iphe mbụ, a kpataru l'okfu ono maa Ojejoje l'ifu t'ọ bụru ngweja-amama. Iphe ngweja ono bụ ngweja, dū nsọ kẹ Ojejoje. T'ọ bụru onye achijeru Nchileke ẹja bụ onye eri iya nụ. ²¹ Mbọku ono kwaphụ bę unu e-nweru ndzuko, dū nsọ. T'ẹ b'ọ dukwa ozi, unu e-je mbọku ono l'ọ ha. Ono a-buru iphe, a tọru ọkpa iya t'e tsoje tsube l'ogbo sweru ọgbo; unu emeje iya l'iphe bụ ẹke unu bu.

²² “Teke unu akpata iphe, unu meberu l'alí; unu ba akpajękwa iya jja ẹka l'alí. Ọphu unu atutujekwa ọphu nashihuru ndu akparu iya unu daa l'alí. Unu hajęeru ndu ọkpa yele ndu laru alala ọphu daru l'alí. Ọ kwa yebedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.’ ”

Aji Afa Ọphungu
(Ógú 29:1-9)

²³ Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ²⁴ “Ọwaa iphe, ii-kfuru unu Ízurelu ndọ-ọ: Sụ ẹphe: ‘L'iphe bụ mbọku mbụ l'ọnwa k'ẹsaa bụkwa ẹphe mbọku ọtu-ume; mbụ mbọku, ẹphe e-nweru ndzuko, dū nsọ. O -be mbọku ono t'e gbua ọpọyọku gude karu onyemonye. ²⁵ T'ẹ b'ọ dukwa ozi, unu e-jeje mbọku ono l'ọ ha. Iphe, unu e-mejehia bụ l'unu e-gwojeru Ojejoje ngweja-ọku.’ ”

Eswe ọkfu ọgwo iphe, dū ẹji
(Liv 16:1-34; Ógú 29:7-11)

²⁶ Tọ dū iya bụ; Ojejoje bya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ²⁷ “Mbọku, ọnwa ẹsaa ono dū l'abalí iri a-bujeru unu Eswe Ọkfu Ọgwo Ẹjo iphe. Mbọku ono bę unu e-

nwe ndzuko, dū nsọ; swia aswiswi; gwoo ngweja-ọku; nụ Ojejoje. ²⁸ T'ẹ b'ọ dukwa ozi, unu e-jeje mbọku ono; kẹ lẹ mbọku ono bụ Eswe Ọkfu Ọgwo; mbụ mbọku, unu a-nọdu l'ifu Ojejoje kfua ọgwo iphe, dū ẹji, unu meru. ²⁹ Kẹ l'iphe bụ onye ẹ-ta aswídu aswiswi mbọku ono bę ee-bufukwa ebufu lẹ ndibe ẹphe. ³⁰ Onye jeru ozi mbọku ono bę ya e-kwofukwa l'ẹke ndibe ẹphe nọ. ³¹ T'ẹ b'ọ dukwa ozi, unu e-je lẹ phuu. Ono a-buru iphe, a tọru ọkpa iya t'e tsoje tsube l'ogbo sweru ọgbo. Unu a-nọdu eme iya iphe bụ l'ẹke unu bu. ³² Mbọku ono a-buru unu mbọku ọtu-ume. Unu swijee aswiswi mbọku ono. Unu e-shije l'urenyashi mbọku, ọnwa dū l'abalí tete tya ume jeye l'urenyashi kẹ mbọku, ọnwa a-gba abalí iri.”

Aji Mkpù
(Ógú 29:12-40; Dit 16:13-17)

³³ Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ³⁴ “Ọwaa iphe, ii-kfuru unu Ízurelu ndọ-ọ: Sụ ẹphe: ‘L'ọnwa ẹsaa ono -gbalephu abalí iri l'ise; t'a gbaa Aji Mkpù kẹ Ojejoje. Iphe, aa-gbaru iya Ojejoje bụ ujiku ẹsaa. ³⁵ Mbọku mbụ; bę unu e-nwe ndzuko, dū nsọ. T'ẹ b'ọ dukwa ozi, unu e-je mbọku ono l'ọ ha. ³⁶ Ujiku ẹsaa ono; bę unu e-gwojeru Ojejoje ngweja-ọku. O -be lẹ mbọku k'ẹsato; unu enwee ndzuko, dū nsọ; gwokwaaruphu Ojejoje ngweja-ọku. Ndzuko ono bụkwa ndzuko, dū nsọ. Ọo ya bụ t'ẹ b'ọ dukwa ozi, unu e-jeje mbọku ono l'ọ ha.

³⁷ “Ono bụ aji, Ojejoje doberu; mbụ ọphu unu a-ra arara t'ọ bụru ndzuko, dū nsọ. T'e gwooru Ojejoje ngweja-ọku; bụ iya bụ ngweja-ukfuru; ngweja-nri; ngweja-męe; męwaru ngweja ọdo. Ngweja ono l'ọ ha bę a-nọduje egwo lẹ mbọku, gbaru iya nụ. ³⁸ Iphe ono l'ọ ha b'a gufukpokwaaruru ngweja kẹ mbọku ọtu-ume; bya agufu iphe, unu anuje Ojejoje anunu; gufu lẹ madzụ akfụ ọgwo iphe, o kweru ọkwa iya; gufu iphe unu chiru obu unu l'unu a-nụ Ojejoje.

³⁹ “L'abalí ise l'ọnwa ẹsaa teke unu kpatatsuaru iphe, unu meberu l'alí; unu agbaaru Ojejoje aji ono ujiku-ẹsaa. Mbọku abahụ iya; mę mbọku k'ẹsato iya bę unu a-tutakota ume ozi. ⁴⁰ Mbọku mbụ l'aji ono bę unu a-hata akpuru oshi, katsua mma l'akpuru oshi, unu wọtaru; gbuta igu; mę ẹkali-oshi, ẹkwo dū nshinu; waa ẹkali-oshi wilo. Unu gwota iphe ono gude je anọdu Ojejoje, bụ Nchileke unu l'ifu tee ẹsua ujiku ẹsaa.

⁴¹ Unu gbajękwaru Ojejoje aji ono ujiku ẹsaa afa l'afa.

Ono bụ iphe, a tọru ọkpa iya t'e tsoje tsube l'ogbo sweru l'ogbo. Ọnwa, aa-gbaję iya bụ l'ọnwa k'ẹsaa.

⁴² Yọ bụru lẹ mkpù bę unu a-nọduje abalí ẹsaa ono; mbụ l'iphe bụ ndu a muru lẹ Ízurelu a-nọdukotaje lẹ mkpù teke ono; ⁴³ k'ọphu iphe bụ ọgbo l'ufuturu nụ amaru lẹ ya meru tẹ unu Ízurelu bua lẹ mkpù teke ono, ya shi lẹ Íjiputu dufuta ẹphe ono. Ọ kwa yebedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.’ ”

⁴⁴ Tò dù iya bụ; Mòsisu abya atụko aji, Ojejoje doberu kfukotaru ndu Ízurèlu.

Oleta Uròku ono ẹnya

(Awụ 27:20-21)

24 Tò dù iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mòsisu; sụ iya: ² "Kfuru ndu Ízurèlu t'èphe wotaru ngu òkpobe manụ olivu, a tsuru l'ikwe, ee-yeje l'uròku ono; k'òphu ọo-nòduje enwu mkpụrumkpuru. ³ Tẹ Éronu yèlè ụnwu iya yeje ọku l'uròku ono l'ifu Ojejoje l'ime Ụlò-Ékwà Ndzuko ono; mbụ l'azụ ẹkwa phụ, e gude gebuta Okpoko Ekemu phụ. T'èphe mejekwa uròku ono t'ò nwu mkpụrumkpuru; shita l'urẹnashi jeye l'ut-su. Tẹ ndu Ízurèlu dobekwa ekemu-a tsube l'ogbo sweru ogbo. ⁴ Tẹ Éronu dozije ọku l'uròku ono l'eli iphe, eegvubeje uròku ono, e meru lẹ mkpòla-ododo ono; t'ò nwuje Ojejoje l'ifu mkpụrumkpuru.

Buredi, e doberu Nchileke nsọ

⁵ "Gudeje ntụ akpe gheta ishi buredi iri l'èbo. L'ishi buredi lanụ bẹ ii-yeje ntụ akpe, jiru nkwo-ẹka, e keru ụzo iri wota uzi labụ. ⁶ Nggụ eworu buredi ọbu doo ọkpa labụ l'eli teburu ono, e gude ọkpobe mkpòla-ododo mee ono dobe Ojejoje l'ifu. Ishi buredi ishingụ l'ekalanu; ishi buredi ishingụ ọphu l'ẹka iya ọphu. ⁷ Nggụ abya eworu ọkpobe ínsensu doo l'okpa l'okpa; t'ò bụru iphe, nọ-chiru ẹnya buredi ono; t'e gude iya gwooru Ojejoje ngwèja-ọku. ⁸ Iphe bụ mbọku ọtume, sweru esweswe bẹ Éronu e-dozije iya l'ifu Ojejoje. Yọ bụru ndu Ízurèlu bẹ ọo-nòdu emeru iya; t'ò bụru ọgba-ndzụ, a-nọ gbururu jeyewaru.

⁹ "Buredi ono bụ Éronu yèlè ụnwu iya nwe iya. T'èphe nòdujekwa l'ẹke dù nsọ taa ya; kẹ l'ò dù nsọ nshinu; bụru òkè iya nk'èphe lẹ ngwèja, aakpọ ọku anụ Ojejoje jeye lẹ tutu yoyo."

Onye kfubyiru ẹpha Ojejoje

¹⁰ Yo nweru nwoke, nne iya bụ onye Ízurèlu; nna iya abụru onye Íjiputu, ẹphe lẹ ndu Ízurèlu yi. A nonyaa; ọgu adaru yèlè onye Ízurèlu ono l'odu ndu Ízurèlu ono. ¹¹ Onye ono, nne iya bụ onye Ízurèlu ono ekfuby-ishilaha ẹpha Ojejoje. A kpụta iya kpụ-jeru Mòsisu. Ẹpha nne nwata ono bụ Shelomitu, bụ nwatibe Dibiri l'ikfu Dánu. ¹² A kpụta iya je atụ-chia; kwabèru Ojejoje t'ò karu ẹphe iphe, bụ uche iya.

¹³ Tò dù iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mòsisu; sụ iya: ¹⁴ "Kpụta onye ono, kfubyiru ẹpha yèbe Ojejoje ono kpụfu l'odu ndu Ízurèlu. Tẹ iphe bụ ndu nuru teke ookfubyi ẹpha iya ono; byabẹ iya ẹka l'ishi; tẹ ọha wụlihu; tụ-gbua ya lẹ mkpuma. ¹⁵ Kfuru ndu Ízurèlu: L'iphe bụ onye kfubyiru ẹpha Nchileke bụkwa onye ono e-vuru iphe, tso iya nụ. ¹⁶ Iphe, bụ onye kfubyiru ẹpha Ojejoje bẹ ee-gbukwa egbugbu. Tẹ ọha zefutak-

wa tụ-gbua onye ọbu lẹ mkpuma. Onye ọbu -bụru onye laru alala; m'ò bụ onye a mụru lẹ Ízurèlu; o -kfubya ẹpha yèbe Ojejoje; t'e gbukwaa ya egbugbu.

¹⁷ "Iphe, bụ onye gburu madzụ; t'e gbukwaa yèbedua. ¹⁸ Iphe, bụ onye gburu anụmanu onye ọdo t'ò kfukwaa ụgwo iya. T'ò bụkwaru ọphu nọ ndzụ bẹ oo-gude dochia ẹnya ọphu nwuhuru nụ.

¹⁹ "Madzụ -yee ibe iya ọru l'èhu; t'e yekwaa ya phụ ọru l'ẹke o yeru onye ọphu. ²⁰ Madzụ -gbajia madzụ ibe iya ọkpu; t'a gbajilatakwa iya phụ. Teke ọ bụ ẹnya b'ò meru; yọ pyahu onye ọbu; t'e mekwaaphu tẹ nk'ia pyahulata iya. Ọ -bụru eze b'ò chikworu onye ono; t'e chikwolatakwa iya phụ. Ọ bụ ẹge o mekaberu onye ọdo iphe bụ ee-mekatabekwa iya phụ. ²¹ Onye gburu anụ madzụ ibe iya; t'ò kfukwaa ụgwo iya. Ọ -bụru l'ọo madzụ b'ò gburu t'e gbukwaaphu yèbedua. ²² Ekemu-a bẹ nòdu swiru ndu a mụru amụmu lẹ Ízurèlu yèlè ndu laru iya alala. Ọ kwa yèbedua bụ Ojejoje; bya abụru Nchileke unu."

²³ Mòsisu ekfutsuaru iya ndu Ízurèlu; ẹphe akpụta onye ono, kfubyiru ẹpha Nchileke ono; kpụfu l'odu ndu Ízurèlu; je eworu iya tụ-gbua lẹ mkpuma. Ndu Ízurèlu eshi ẹge ono mee iphe, Ojejoje tūru Mòsisu ekemu t'èphe mee.

Afa ọtuta-ume

(Dit 15:1-11)

25 Tò dù iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mòsisu l'eli Ugwu Sáyinayi; sụ iya: ² "Kfuru ụnwu Ízurèlu; sụ ẹphe: Teke unu bahuleruphu l'alì ono, ya abya unu anụnu ono; unu hajekwa-a alì ono t'ò nọoru Ojejoje afa ọtuta-ume. ³ Unu mebeje iphe l'alì unu afa ishingụ; unu akọchajee mgbo vayinu unu akọcha afa ishingụ; wọ akpuru iya. ⁴ O -be l'afa k'ẹsaa; a haa alì ono t'ò tuta ume. Ono bụ afa ọtuta-ume kẹ Ojejoje. Unu be emebekwa iphe l'alì unu afa ono; ọphu unu akọchakwa mgbo vayinu unu. ⁵ Unu be ejejekwa ọkpata iphe, daru ẹda. Teke oshi vayinu, ẹ te mekwadu emekwa mịru amìmi; unu ba awotakwa iya. Ishi iya bụ l'afa ono bẹ alì ono atuta ume. ⁶ Iphe, alì mịtaru l'afa onanu, alì atuta ume ono a-bụru unu nri; bụru kẹ ndu ohu unu; mẹ kẹ ndu ozi, unu butaru ebuta; mẹ ndu laru alala, unu l'èphe bu. ⁷ Ọ kwaphụ iphe shi l'alì ono a-bụru nri ụnwu elu unu; mẹ k'ụnwu anụ ẹgu, bu l'alì unu."

Afa eswe-aji

⁸ "Unu gụ afa ọtuta-ume gụta afa ẹsaa; mbụ afa ẹsaa ẹsaa ugbo ẹsaa. Afa ọtuta-ume ẹsaa ono bụ iphe, ọo-dụ bụ ụkporo afa labụ l'afa tetee. ⁹ Ọnwa k'ẹsaa -dùlephu l'abalì iri, bụ iya bụ Eswe Ọkfu Ụgwo Ẹjo iphe; nggụ ezia t'e gbua ụpyoku gude jedzuru l'alì unu.

¹⁰ Unu edoo afa k'ụkporo ẹbo l'iri nsọ; unu araa ya arara t'onyenonu nweru onwiya l'alì ono gbaa mgbu-

rumgburu. Afa ono a-buru unu afa eswe-aji; teke iphe bu onyenonu e-nweru ali iya; lakfu ndibe iya. ¹¹ Tẹ afa k'ukporo ẹbo l'iri ono bukwaru unu afa eswe-aji. Unu be emebekwa iphe l'ali; ophu unu 'ejejekwa okpata ophu daru ẹda l'afa ono; m'ọ bu ophu mitaru lẹ vayinu, ẹ ta kochadu akocha. ¹² Keshinu afa ono a-buru unu afa eswe-aji; unu dobekwa iya nsọ. Ọ bu iphe, daru ẹda l'ali ono be unu e-ri l'afa ono.

¹³ "O -rua l'afa eswe-aji ono; t'onyenonu je enweru ali iyare.

¹⁴ "Ọ -buru l'o nweru iphe, i reru madzọ ibe ngu; m'ọ kwanu l'o nweru iphe, madzọ ibe ngu zutaru ngu l'eka; unu mekwaa ya t'ẹ b'ọ du onye e-ri ibe iya uru. ¹⁵ Onye azu onye ọdo ali a-nodu azu iya l'ele ẹnua l'afa ole, ali ophu nwaru k'ophu a gbaru afa eswe-aji. Onye ophu ere erere elekwaaphu ẹnua l'afa ole, aa-nofua temanu yo laphu iya azu l'eka. ¹⁶ Teke bu l'oo-te ẹnua temanu yo rua afa ẹhu-otso-ena; aswa ali ophu aha nshinu. Teke bu l'ẹ too tedu ẹnua temanu yo rua afa ẹhu-otso-ena ọdo; nggu egbuzita aswa iya; ke l'iphe, o kwata azuta ngu bu iphe, ọo-kota l'ẹke ono l'oge, phoduru nu. ¹⁷ T'ẹ b'ọ dukwa onye ophu e-rita ibe iya uru. Iphe, unu e-mejehia bu t'unu tsuje Nchileke unu egvu. Ọ kwa yebedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.

Iphe, ọtsu l'ẹhu l'afa k'ẹsaa ono

¹⁸ "Ọo ya bu t'unu mejekwa iphe, ya toru okpa iya su t'e tsoje. Unu emeje iphe, ya turu l'ekemu; k'ophu unu e-buru l'ali ono; t'ẹ b'ọ du iphe, e-me unu. ¹⁹ Ọo ya bu; ali emehulaha iphe, e meberu iya; unu erijilaha ẹpho; buru iya lẹ domangu-rimangu.

²⁰ "Unu a-jikwaru: 'Bụ ngunu be unu e-ri l'afa k'ẹsaa ophu; m'o -nwedu iphe, unu meberu l'ali; to nwe iphe, unu a-kpata akpata?' ²¹ L'afa k'ishingu ono be ya a-goru onu-oma iya nu unu; k'ophu ali ono e-mehu iphe, e-dzuru unu afa ẹto. ²² Teke o beru l'afa k'ẹsato; unu awata okobe iphe l'ali. Yo buru iphe, unu kotahawaru be unu a-nodu eri jeye l'afa ke tete teke unu a-kpata iphe, unu meberu."

Ẹge ee-shije gbafuta iphe, e reru erere

²³ "T'ẹ b'ọ dukwa onye e-reje ali iya nre-lanu; ke l'ali bukwa yebedua nwe iya. Unubedua bu abyabya be unu byaru. Yo buru anunu be ya nuru iya unu t'unu buru. ²⁴ L'iphe, bu ali unu l'ọ ha; unu hajekwaa ali, e reru erere t'onye odungu shi nweru iya nu gbata iya.

²⁵ "Ọ -buru lẹ nwunne ngu be ukpa guderu; k'ophu o butaru ali iya ree; t'onye a-bya ogbata ali ono bukwaru onye yele iya bu okpobe abubu. ²⁶ Ọ -buru l'onye ophu te nwedu onye e-je ogbata ali ono; yebedua emekochaa bya enweru iphe oo-gude gbata iya; ²⁷ t'ọ gbakokwaa afa ole, swewaru nu keshinu teke o reru iya; kfu onye o reru ali ono ugwo afa ophu ẹ t'ọ kod-

ua ya; laphu azu l'ali iya. ²⁸ Ọ -buru l'onye ophu ta madu ọzo, oo-shi gbafuta iya; te ali ono, o reru ono nodukwa l'eka onye zuru iya nu jeye l'afa eswe-aji. O -rua l'afa eswe-aji; te onye zuru iya nu haa ya; te onye ono, nwe iya nu ono laphu azu l'ali iya.

²⁹ "O -nweru onye reru ọlo ebubu lẹ mkpukpu, e gude upho-mkpuma; kpụ-pee mgburumgburu; b'o nwekwaru ike gbata iya l'afa ono, o reru iya ono. Ọ bu l'afa ono be ọo-gbata iya. ³⁰ Teke bu l'ẹ to gbatadu iya jeye afa agvu; ọo ya bu l'ọlo ono, nọ lẹ mkpukpu, a kpụ-pheru mgburumgburu ono a-buwaruru k'onye zuru iya nu gbururu jeye. Ẹ ta natakwaa iya ẹya l'afa eswe-aji. ³¹ Obenu l'ọlo ndu ophu nogbaa lẹ mkpukpu ndu ẹ te gudedu upho-mkpuma; kpụ-pee mgburumgburu bu ẹge eemeje oma ẹgu be ee-meje iya. Yebedua be aa-gbataje agbata. O -rua l'afa eswe-aji; onye zuru iya nu akufu iya ẹka.

³² "A -bya lẹ mkpukpu ke ndu Lívayi; te ndu Lívayi gbatajekwa ọlo, nọ iya nu teke du ẹphe mma. ³³ Ọ -buru l'onye Lívayi ta adudu ike gbata ọlo, o reru lẹ mkpukpu ndu Lívayi l'eka onye zuru iya nu; o -rua l'afa eswe-aji te ọlo ono laphukwa iya azu l'eka. Ishi iya aburu l'iphe bu ọlo, nọ lẹ mkpukpu ndu Lívayi bukwa iphe ẹphe l'ẹke ndu Ízurelu nọ. ³⁴ T'ẹ b'ọ dukwa iphe, e-me t'ẹphe ree ali ẹke ẹphe echeje aturu ẹphe; mbu ophu nọ lẹ mkpukpu ẹphe; ke l'ono bu okè-iphe ẹphe gbururu jeye lẹ gbururu."

Ugwo, eeje ndu ukpa

³⁵ "Ọ -buru l'onye Ízurelu ibe ngu be ukpa byaru; to duhe ike onu onwiya nri; yejeru iya ẹka ẹge ono, eeyejeru onye laru alala; m'ọ bu onye byaru abyabya ono; k'ophu ọo-du ike buru l'obutobu unu ẹge o bu iya.

³⁶ Ba anatajekwa iya o-muru-nwa. Tsuje-chia Nchileke ngu egvu; k'ophu nwanna ngu ono a-du ike bunyabe ngu. ³⁷ Be ejekwa iya ugwo okpoga; su t'ọ tukwaseru ngu iya iphe; ophu i lekwa ẹnua uru lẹ nri, i reru iya.

³⁸ Ọ kwa yebedua bu Ojejoje; bya aburu Nchileke unu, bu onye dufutaru unu l'ali Íjiputu te ya nu unu ali Kénanu; buru Nchileke unu.

Ohu onweru onwiya

³⁹ "Ọ-buru l'onye Ízurelu ibe ngu, nggu l'iya bu obutobu be ukpa guderu; k'ophu o woru onwiya ree ngu; be emekwa iya t'o jejeru ngu ozi l'ọ bu ohu.

⁴⁰ Dobechia ya l'ọ bu onye i buru ozi; m'ọ bu onye byaru abyabya; t'o jeeru ngu ozi ẹge ono jeye l'afa eswe-aji. ⁴¹ O -rua teke ono; nggu ahaa ya; haa jeye l'unwu iya; t'ọ lakfu ndibe ẹphe; lakfu okè-iphe nna iya.

⁴² Lẹ keshinu ndu Ízurelu bu ohu nk'iya, ya shi l'ali Íjiputu dufuta b'e te erekwe ẹphe t'ẹphe buru ohu.

⁴³ Ba adukwaru onye Ízurelu ibe ngu ẹhuka; nggu at-sujekwa Nchileke ngu egvu.

⁴⁴ "Ndu unu a-gbajẹ ohu; unwoke l'ụnwanyị; bụkwaru ndu ọhodo-a, nọ-pheru unu mgburumgburu-a. Ono kwa ndu unu a-gbajẹ ohu ndono. ⁴⁵ Ndu ọdo, unu a-gbajẹfua ohu bụ ndu byaru abyabya, unu l'ẹphe tuko buru; m'ọ kwanụ ụnwu, ẹphe nọ l'alị unu mụshia. Unu -gbaa ẹphe ohu; unu enwewaruru ẹphe. ⁴⁶ Ndu onanu bẹ unu e-me t'ẹphe buru òkè-ìphe, unu ketaru ụnwu unu; t'ẹphe buru ohu ẹphe gbururu jeyewaru. A -bya lẹ ndu nk'unu, bụ ụnwu Ízurelụ; unu ba adụkwaru ẹphe ẹhuka.

⁴⁷ "Ọ -bụru l'onye laru alala; m'ọ bụ onye byaru abyabya, unu l'iya tuko buru nọnyaaru bya enweru iphe; onye Ízurelụ ibe ngu yẹle iya bunyabe adaa ụkpa bya eworu onwiya ree onye ono, laru alala ono; m'ọ kwanụ l'o woru onwiya ree abụbu onye ono, laru alala ono; ⁴⁸ b'e nwelekwaru-a ike gbafuta iya. Onye abụbu iya nanụ nwekwaru ike gbafuta iya. ⁴⁹ Tẹ nwunne nna onye ọbu; m'ọ bụ nwa nwunne nna iya; m'ọ bụ onye ọdo, ẹphe l'iya bụ abụbu jekwa je agbafuta iya. Ọ -bụru l'onye ọbu nọnyaaru bya enweru iphe k'ọphu ọo-dụ ike gbafuta onwiya; tẹ onye ọbu gbafutakwa onwiya. ⁵⁰ Tẹ yẹle onye gbaru iya ohu gbakokwaa afa ole ọ dụ tsube l'afa, a gbaru iya ohu jeye l'afa eswe-aji. T'e tsube l'iphe, onye o-gburu-mita ejetaje l'uboku; gbakọo okpoga afa, wuduru nụ; karu iya iphe, ọo-kfụ; gude gbata onwiya. ⁵¹ Ọ -bụru l'afa, ghuduru nụ hakwadu nshinu; t'onye ono keta okpoga ono, o shi gude ree onwiya ono ọphu kwata ka nshinu kfụa gude gbata onwiya. ⁵² Teke ọ -bụkwanu l'afa, ghuduru nụ habewa t'o rua l'afa eswe-aji; t'ẹphe l'iya gbakọo ya; t'ọ kfụa kẹ afa ole, ghuduru nụ; gbata onwiya. ⁵³ T'e mejekwa onye ono ẹge eemeje nwozi, e butaru ebuta afa l'afa. T'e letakwa ẹnya tẹ onye ono, ọ nọ l'ẹka ono ba dükwaru iya ẹhuka.

⁵⁴ "Ọ -bụru l'ẹ te eshidu ẹge ono gbafuta iya; t'a hakwaa yẹle ụnwegirima iya m'o rulephu l'afa eswe-aji.

⁵⁵ Ishi iya aburu lẹ ndu Ízurelụ bụ ohu iya. Ẹphe bụ ohu iya, ya dufutaru lẹ Íjiputu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu."

Nggo, ee-bu onye, anuru Nchileke okfu

(Dit 7:12-24; 28:1-14)

26 T'ẹ b'ọ dükwa agwa; m'ọ bụ ntekpe, a pyiru apyipyi; m'ọ bụ mkpuma, a kpọberu l'ọ bụ itso, unu e-dobe l'alị unu. T'ẹ b'ọ dükwa mkpuma, a pyiru apyipyi, unu ee-dobe l'alị unu; wata iya ọbaru ẹja. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu.

² "Unu dobeje mbọku ọtu-ume iya iche; unu akwabẹ-je ọlo iya, dụ nsọ ugwu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje.

³ "Ọ -bụru l'unu eme iphe, ya turu ọkpa iya; bya edobe ekemu iya; l'eme iya ememe; ⁴ bẹ ya a-nọdu achiru unu mini l'oruberu iya. Iphe, e meberu l'alị emehu emehu; oshi, nọ l'ẹgu amishi nebyi l'oruberu iya.

⁵ Iphe a-nọdu emehuru unu nshinu; k'ọphu bụ l'unu a-

nọdu etsu balị jeye; ògè ọwo akpuru vayinu erua. Unu egude ọwo akpuru vayinu jeye; ògè omebe iphe l'alị erua ọdo. Unu a-nọdu eri nri; l'eriji ẹpho; buru l'alị ono lẹ domangu-rimangu.

⁶ "Ya e-me t'unu buru l'ẹhu-agu l'alị ono; k'ọphu bụ l'unu a-zẹ azẹ; tọ dụ onye eye unu egwu. Ya e-me t'ẹjo anụ ẹgu chihu l'alị ono; ọphu ọgu ta byadụ bya ada l'alị ono. ⁷ Unu a-chị ndu ọhogu unu; gbushia ẹphe.

⁸ Unu -dụ ise; unu achia ụkporo madzụ ise. Teke unu dụ ụkporo ise; unu achia ụnu ụkporo madzụ l'ise. Unu e-gude nkogo gbushigee ndu ọhogu unu.

⁹ "Ya a-nọdu eleta unu ẹnya; mee unu t'unu zụa azụzụ kabaa l'igwe. Ndzụ, unu l'iya gbaru bẹ ya e-me t'ọ nguru anguru. ¹⁰ Unu a-nọduje eri iphe, unu kpataru jeye unu akpata k'ọphungu; k'ọphu bụ; a -nọnyaa; unu achishilaha akahụ iya; k'ọphu unu e-wobata k'ọphungu. ¹¹ Ya a-bya; unu l'iya eburu eburu; ọphu unu 'aduhedu iya oyi. ¹² Ya a-nọdu ejephe ejephe l'ẹke, unu nọ; buru Nchileke unu; unu aburu ndibe iya.

¹³ Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke unu, bụ onye dufutaru unu l'alị Íjiputu; t'unu ba bụheru ohu ndu Íjiputu. Ya mebyiwaru ike ono, ẹphe shi gude mee t'unu buru ohu ẹphe ono; shi ẹge ono mee unu t'unu phafuta ishi."

Aphụ, aa-nụ onye kwefuru ikè

(Dit 28:15-68)

¹⁴ "Ọ -bụru l'unu ta ngabeduru iya nchi; unu te eme iphe, ya sụru tẹ unu meje l'ọ ha; ¹⁵ mbụ; ọ -bụru l'unu ta gubedu iphe, ya tọru ọkpa iya iphe; k'ọphu unu woru iphe, ya turu l'ekemu mee; yọ buru iphe-mmanu; unu te emeje iphe, ya sụru t'unu meje l'ọ ha; shi ẹge ono woru ndzụ, unu l'iya gbaru mebyia; ¹⁶ bükwa iphe, ya e-me unu ndọ-ọ: Ya e-me t'unu wata ọtsu egwu; ụkwaranta alọlaha unu yẹle ẹjo ẹhu-ọku, e-woru unu ẹnya mebyishia; ndzụ unu alaa kẹ mmanu. Unu -kọbe iphe l'alị; yọ buru iphe-mmanu; kẹ l'ọo ndu ọhogu unu e-ri iya. ¹⁷ Ya a-swınwuru unu ifu; ndu ọhogu unu emekputa unu l'ọgu. Ndu unu dụ ashị achilaha unu; unu agbalaha ọso teke ẹ tọ dudu onye achị unu.

¹⁸ "Ọ -bụru lẹ ya metsuaru unu ono; unu ta angaru iya nchi; bẹ ya e-me unu iphe, ha l'ọ bụ ono ugbo ẹsaa gude nua unu aphụ k'iphe, dụ ẹji unu. ¹⁹ Ya e-me t'unu kubuhu onwunu ekuku; mbụ mee akpamigwe, unu vu l'ishi t'ọ dụ l'ọ bụ ígwè; bya emee alị unu t'ọ dụ l'ọ bụ ope. ²⁰ Ike, unu gude kọo alị a-buru unu kẹ mmanu; kẹ l'alị te nwedu iphe, oo-meta; tẹmanu bẹ oshi-ọmi, gvu-ru l'alị ono a-mi-buhu mebyi.

²¹ "Ọ -bụru l'unu emekwaphu iphe, ya sụru t'unu be emejeshi; jika l'unu ta angaduru iya nchi bẹ ya e-gude iphe-ẹhuka, ka iphe, dụ ẹji, unu meru ugbo ẹsaa nua unu aphụ. ²² Ya a-chiru anụ-ẹgu-ẹgbudu ye t'ọ bya eripyabe unu; t'ọ gbabẹ unu ẹka ụnwegirima unu;

tụko elu unu tagbushia; mee; unu ta abahedu ishi; esu-uzo unu adaburu ophorokpo.

²³ "E -meebe unu iphe ono l'ọ ha; unu ta agbanwe; l'emekwaphu iphe, ya sọru t'unu be meshi; ²⁴ bẹ ya e-me unu iphe, ya ta g'emedu; mbụ gude iphe-ẹhuka, ka iphe, dọ ẹji, unu meru ugbo ẹsaa nua unu aphụ. ²⁵ Ya a-ha tẹ ọgu dakfu unu; gude iya gwata unu ụgwọ ọg-ba-ndzụ ono, unu mebyiru ono. Unu -dzukobelephu lẹ mkpụkpu unu; ya emee t'ẹjo iphe-ememe dakfu unu; shi ẹge ono woru unu yee ndu ọhogu unu l'ẹka. ²⁶ Ya a-nọchi unu ụzo nri; k'ọphu bụ l'ụnwanyi iri e-gudeje ite lanụ shia iphe. Ẹphe egude iphe, eegudeje atụ ẹra iphe keeru iya unu; unu -rigee ya; ẹpho te ji unu.

²⁷ "Ọ -bụru lẹ mu metsuaru unu iphemiphe ọbule ono; unu emekwaphu iphe, ya sọru t'unu be eme; ²⁸ bẹ ya e-gude ẹhu-eghughu mee unu iphe, ya ta g'emedu unu; mbụ gude iphe-ẹhuka, ka iphe, dọ ẹji, unu meru ugbo ẹsaa nua unu aphụ. ²⁹ Ono teke unu a-wata ori anụ ụnwu unu unwoke; mę anụ ụnwu unu ụnwanyi. ³⁰ Ya e-mebyishi ẹke unu agwaję nte; nwutsushia ẹnya ngweja ẹke unu aakpoje ínsensu ọku. Ya a-tụkwashi odzu unu l'eli nte unu, bụhukwaphu odzu l'onwiya. Unubedua adụ iya oyi. ³¹ Ya e-me mkpụkpu unu t'ọ dabugbaaru ophorokpo. Ya emee ụlo unu, dọ nsọ t'ọ bụru okorobo ụlo. Teke ono bẹ mkpọ ngweja, unu gworu ta byadụ l'adụ iya mma. ³² Alị ono bẹ ya e-me t'ọ daburu ophorokpo; k'ọphu bụ lẹ ndu ọhogu unu, bụ ndu e-buchi iya nụ bẹ ọo-dụ biribiri. ³³ Ya a-tụka unu nanụ nanụ l'iphe bụ mbakeshi. Yọ bụru nkogo bẹ ya a-mịta gude tsoru unu. Alị unu bẹ ẹgbara a-kfụ. Iphe, bụ mkpụkpu unu l'ọ ha adaburu ochobo. ³⁴ Teke ono bẹ ẹhu a-wata ọtso alị ono ẹna lẹ ya atụta ume; mbụ teke ono, ọ daburu ochobo ono. Unubedua anọdu l'alị ndu ọhogu unu ono. Teke ono bẹ alị ono a-nọdu ete ẹswa lẹ ya atụta ume. ³⁵ Teke ono, alị ono daburu ochobo ono bụ ume bẹ ọotuta; kẹ l'ẹ to shidu atụtajekwadu ume l'afa ọtuta-ume unu teke unu shi buru iya.

³⁶ "A bya lẹ ndu ọphu wuduru nụ l'unu; ndu onanu bẹ ya e-me tẹ meji tọfu ẹphe l'alị ndu ọhogu ẹphe; k'ọphu bụ lẹ mkpẹkwo -mee ụkporo; ẹphe eye ọkpa l'oso l'ọ bụ ndu e gude nkogo l'achi. Ẹphe a-nọdu ada l'ẹ ba dọ onye achi ẹphe ọso. ³⁷ Ẹphe e-vukotaje ibe ẹphe daa l'ọ bụ ndu e gude nkogo l'achi; l'ẹ b'ọ dọ onye achi ẹphe. T'ọ bụhe l'unu a-dụkwadu ike ovudo ndu ọhogu unu l'ifu. ³⁸ Unu a-nwụshihu l'alị ndu ọhodo. Yọ bụru alị ndu ọhogu unu e-ri unu ishi. ³⁹ Nwa ndu ọphu phọdu-ru nụ l'unu a-nọdu eyifu eyifu l'alị ndu ọhogu unu. Yọ bụru iphe, dọ ẹji, ẹphe meshiru; mę ọphu nna ẹphe oche phẹ meshiru bẹ ẹphe e-gude yifu ono.

⁴⁰ "Ọ -bụru l'ẹphe kọshiru iphe, dọ ẹji, ẹphe meshiru ye lẹ iphe, dọ ẹji, nna phẹ oche meshiru; mę emeswe, ẹphe mesweshiru iya ye lẹ ememe, ẹphe emeje iphe, ya sọru t'ẹphe be meshi, ⁴¹ bụ iphe, meru; ya emee ẹphe iphe, ya t'e g'emedu ẹphe; chiru ẹphe je eye l'alị

ndu ọhogu ẹphe. Ọ -bụru l'ẹjo ọkpoma ẹphe ono bẹ ẹphe e-wozita alị; bya akfua ụgwọ iphe, dọ ẹji, ẹphe meshiru; ⁴² bẹ ya a-nyatakwa-a ndzụ ye lẹ Jékọpu gbaru; nyata ndzụ ye lẹ Áyizaku gbaru; nyata ndzụ ye lẹ Ébiriamu gbaru; nyatakwapụ alị ono. ⁴³ Obenu l'alị ono bẹ ẹphe a-ha t'ọ daburu ochobo; gude ẹhu-ọtso-ẹna tuta ume. Ono teke ẹphe a-kfụ ụgwọ iphe, dọ ẹji, ẹphe meru; kẹ l'ẹ tọ dọdu iphe, ẹphe guberu iphe, ya tọru l'ekemu; wafua l'ẹphe woru iphe, ya tọru ọkpa iya sụ t'e tsoje mee; yọ dọkota oyi. ⁴⁴ Ọle ẹge ọ dọ; ẹge ọ dọ bẹ teke ono, ẹphe a-nọdu l'alị ndu ọhogu ẹphe ono bẹ ya ta ajikakwa ẹphe; ọphu ya edobekwa ẹphe l'ọ bụ ndu dọ oyi; kẹ tẹ ya mebyishikota ẹphe l'ẹphe ha; mebyia ndzụ, ẹphe l'iya gbaru; kẹ l'ọ kwa yebedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke ẹphe. ⁴⁵ Ọle ya e-gude okfu ẹhu ẹphe nyata ndzụ ye lẹ ndu ndiche ẹphe gbaru; mbụ ndu ono, ya shi l'alị Íjiputu dufuta; iphe bụ mbakeshi egude ẹnya ẹphe phụ iya ono; k'ọphu ya a-buru Nchileke ẹphe. Ọ kwa yebedua bụ Ojejoje."

⁴⁶ Ono kwa iphe, Ojejoje tọru ọkpa iya ndono; mę iphe, ọ tọru l'ekemu; waa ekemu, o shi l'ẹka Mósisu tọru ndu Ízurelu l'eli Ugwu Sáyinayi.

Okweta Ojejoje ụkwa iphe

27 Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Mósisu; sụ iya: ² Kfuaru ụnwu Ízurelu; sụ ẹphe: "Ọ -bụru lẹ madzụ riru angụ lẹ ya e-woru madzụ nụ Ojejoje; t'ọ kfulkwaa ụgwọ l'ishi onye ọbu.

³ "Ọ -bụru nwoke, nọwaru tsube l'ụkporo afa rua ụkporo afa ẹto; bụ ụkporo mkpọla-ọcha ẹbo lẹ mkpọla-ọcha iri bẹ aa-kfụ l'ishi iya. T'ọ bụkwaru iphe eegudeje átù ẹra iphe l'eze-ụlo Nchileke b'ee-gude tuta ya.

⁴ "Ọ -bụru nwanyi; bụ ụkporo mkpọla-ọcha lẹ mkpọla-ọcha iri bẹ aa-kfụ l'ishi iya.

⁵ "Ọ -bụru nwokoro, nọru tsube l'afa ise jeye l'ụkporo afa; bụ ụkporo mkpọla-ọcha bẹ aa-kfụ l'ishi iya. Ọ -bụru nwanyi; bụ mkpọla-ọcha iri.

⁶ "Ọ -bụru nwata nwoke, nọru tsube l'ọnwa lanụ jeye l'afa ise; bu mkpọla-ọcha ise bẹ aa-kfụ l'ishi iya. Ọ -bụru nwata nwanyi; bụ mkpọla-ọcha ẹto.

⁷ "Nwoke, kariwaru ụkporo afa ẹto bụ mkpọla-ọcha iri l'ise bẹ aa-kfụ l'ishi iya. Teke ọ bụ nwanyi; bụ mkpọla-ọcha iri.

⁸ "Ọ -bụru l'onye ono, riburu angụ ono akpa nri; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dọdu ike ọkfu iphe, a sọru t'ọ kfua; t'ọ duru onye ọbu, o riru angụ iya ọbu; dujeru onye achijeru Nchileke ẹja. Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono elee ya ẹnya; kọoru iya iphe, ọo-kfụ. T'ọ bụru ẹge ike onye ono, riburu angụ ono ha b'ee-gburu iya t'ọ kfua.

⁹ "Ọ -bụru l'ọo anụ bẹ madzụ riburu nte lẹ ya a-nụ Ojejoje; mbụ anụ, gbaru iya nụ; iphe, bụ anụ, a nuru Ojejoje ẹge ono dọkotaakwa nsọ. ¹⁰ T'ẹ b'ọ wotakwa anụ ọdo dochia ẹnya iya. T'ẹ b'ọ wotakwa anụ ọdo ka

ẹji; m'ọ bụ ọphu ka mma gude gbanweta anụ onanu, o riburu angụ lẹ ya a-nụ ono. Ọ -bụru l'ọ gude anụ ọdo gbanweta iya bẹ anụ ọphu o gude gbanweta yele anụ, o jeru agbanweta tükookwa bụru anụ, dụ nsọ. ¹¹ Obenu; ọ -bụru l'iphe, o riburu angụ lẹ ya a-nụ bụ anụ, aasọ nsọ; mbụ anụ ọphu e tee gudejedu egworu Ojejoje ẹja; t'a kpụtakwa anụ ọbu kpụ-jeru onye achijeru Nchileke ẹja. ¹² T'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono lee ya ẹnaya; maru m'ọ dụ mma; t'ẹ tọ dudu. Ọ bụ iphe onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono sụkpeleruphu t'ọ kfua bẹ ọo-kfụ. ¹³ Ọ -bụru l'onye nwe iya nụ b'ọ dụ t'ọ gbata iya; tẹ onye ono kee aswa iya ụzo ise; wota òkè lanụ tükwase l'aswa iya kfu; gude gbata iya.

¹⁴ “Ọ -bụru lẹ madzụ woru ụlo iya nụ t'ọ duru Ojejoje nsọ; bükwa onye achijeru Nchileke ẹja e-kfu mę ụlo ono: ?ọ dụ mma; t'ẹ tọ dudu. Ọ bụ iphe, onye achijeru Nchileke ẹja sụru l'ọo aswa iya; bụ aswa iya. ¹⁵ Ọ -bụru l'onye ono, doberu Ojejoje ụlo ono nsọ ono b'ọ dụ t'ọ gbata iya; tẹ onye ọbu kee aswa iya ụzo ise; yekobe l'aswa iya kfu; ụlo ọbu aburu nk'ia.

¹⁶ “Ọ -bụru lẹ madzụ butaru alị iya nụ t'ọ bụru kẹ Ojejoje; ẹge e-gude maru iphe, bụ aswa iya bụ ẹge iphe, aa-kọbe l'alị ono habe nshinu. Alị, aa-kọ bali, jiru nkwo-ẹka iri bẹ aswa iya bụ ụkporo mkpọla-ọcha ẹbo lẹ mkpọla-ọcha iri. ¹⁷ Ọ -bụru l'ọo afa eswe-aji b'ọ nuru alị iya t'ọ bụru kẹ Ojejoje ọbu; bụlephu iphe, a sụru t'a kfu bẹ aa-kfu. ¹⁸ Ọle; ọ -bụru l'afa eswe-aji swewaru; b'ọ ribuderu angụ lẹ ya e-woru alị ono doberu Nchileke nsọ; tẹ onye achijeru Nchileke ẹja gwa afa ole, phoduru nụ; tẹmanu yo rua l'afa eswe-aji ọdo; shi ẹge ono karu onye ono iphe, aswa iya bụ. Ọo ya bụ l'ee-gbubota iphe l'iphe, a sụru t'ọ kfu. ¹⁹ Ọ -bụru l'onye woru alị ono doberu Nchileke nsọ b'ọ dụ t'ọ gbata iya; t'ọ kekwa aswa iya ụzo ise; woru òkè lanụ yekobe l'aswa iya; kfu gude gbata iya. O metsua ya ẹge ono; alị ono abụwaruru nk'ia ẹge o shi bụru iya. ²⁰ Ọle; ọ -bụru l'onye ono ta gbatadu alị ono; woru iya ree onye ọdo; bẹ alị ọbu kwaakwaru. Ẹ ta gbatahẹkwa iya ọdo. ²¹ O -rulephu l'afa eswe-aji; bẹ alị ono a-duru Ojejoje nsọ. Yọ bụru ndu achijeru Nchileke ẹja b'ọo-nọdu l'ẹka; keshinu ọ bụ alị, e dobehawaru Ojejoje nsọ.

²² “Ọ -nweru onye riburu angụ ọnu Ojejoje alị, ọ zuru azuzu, ẹ-ta bụdu alị, shi l'ẹnaya ikfu ẹphe; ²³ tẹ onye

achijeru Nchileke ẹja gwa afa ole, phoduru nụ; tẹmanu yo rua l'afa eswe-aji; shi ẹge ono karu onye ono iphe, aswa iya bụ. Ọ bụ mbọku ono bẹ onye ono a-kfu aswa iya t'ọ bụru iphe, duru Ojejoje nsọ. ²⁴ O -rua l'afa eswe-aji; tẹ alị ono laphu azu l'ẹka onye reru iya nụ; mbụ onye alị ono bụ nk'ia gẹdegede.

²⁵ “T'iphe bụ aswa, aakfu akfukfu bükwaru ọphu ha l'ọ bụ k'eze-ulo Nchileke. Mkpọla-ọcha ono b'ẹ -jeshia ya ebubu; e buta iya ụkporo.

²⁶ “T'ẹ b'ọ dukwa onye a-kpõtaje anụ, vuru ụzo waa nne iya ọswa; bya anụ t'ẹ doberu Nchileke nsọ; kẹ l'anụ, vuru ụzo waa nne iya ọswa bụhaakwa kẹ Ojejoje; m'ọ bụ eswi; m'ọ bụ aturu. L'ẹphe ha tükọ bụru kẹ Ojejoje. ²⁷ Ọ -bụru anụ, aasọ nsọ; tẹ onye ono kfu iphe, a sụru t'ọ kfu gude gbata iya. Yo kekwaaphu aswa iya ụzo ise; wota òkè lanụ yekobe l'aswa iya ono kfu. Teke ọ bụ l'ẹ tọo dudu ike agbata iya; t'ẹ ree ya onye ọdo iphe, a sụru l'ọ bụ aswa iya.

²⁸ “Ọle; t'ẹ b'ọ dukwa iphe, madzụ gọru nụ Ojejoje, ee-re erere; m'ọ kwanụ gbata iya agbata. Mbụ iphe, shi l'iphe, madzụ nweru enweru; m'ọ bụ madzụ; m'ọ bụ anụ; m'ọ bụ alị, bụ iya nwe iya. Iphemiphe, a gọru nụ Ojejoje dukwaru Ojejoje nsọ nshinu. ²⁹ T'ẹ b'ọ dukwa onye a gọru nụ Ojejoje, aa-gbata agbata. T'ẹ gbukwaa onye ọbu ebugbu.

³⁰ “Okè lanụ l'ụzo iri l'iphe, e metaru l'alị; m'ọ -ruhuru; ọ bụru nebyi iphe, a kpataru l'iphe, a kọru l'alị; m'ọ bụ akpuru, oshi mītaru; bükotakwa kẹ Ojejoje. Ọ duru Ojejoje nsọ. ³¹ O -nweru onye eme tẹ ya gbata òkè lanụ l'ụzo iri nk'ia; tẹ onye ono kekwa iphe, bụ aswa iya ụzo ise; wota òkè lanụ yekobe l'aswa iya ono gude gbata iya. ³² Ụzo lanụ l'ụzo iri, shi l'eswi; mę l'eghu; mę l'aturu; mękpo anụ k'iri l'iphe, bụ anụ, onye eche elu gude mgboro iya guta a-dukotakwaru Ojejoje nsọ. ³³ T'ẹ b'ọ jejekwa iya enyocha kẹ woo: ?a maru; ọ dya mma; t'ẹ tọ dudu. Ọphu ọ gbakwa iya inwe. A -gbakwanua ya inwe agbagba; bẹ onanu yele ọphu e gude angbanweta iya tükookwa bụru iphe, dụ nsọ. Ọphu a byadu bya agbata iya agbata.”

³⁴ Ono bụ ekemu, Ojejoje tushiru nụ Mosisu lẹ Ugwu Sáyinayi t'ọ je anụ ndu Ízurelu.

Ógú

Aagụ ndu Ízurelu ogu

1 L'abalị mbụ l'ọnwá k'ẹbo l'afa, kwe ndu Ízurelu afa ẹbo k'ọpụ ẹpẹ shi l'alì Íjiputu lụfuta; bẹ Ojejoje k'furu yeru Mósísu lẹ Ụlọ-Èkwà Ndzuko ndu Ízurelu l'echi-ẹgu; sụ iya: ² "Gụa ndu Ízurelu l'ẹpẹ ha ogu. Gụa ẹpẹ l'ikfu l'ikfu; mẹ l'ụnwunna l'ụnwunna. Gụa unwoke l'ẹpẹ ha; nggu edeshikota ẹpa ẹpẹ nanụ nanụ. ³ Nggụbe Mósísu; nggu lẹ Éronu; unu tuko iphe, bụ unwoke lẹ Ízurelu gụkota; mbụ unwoke ndu nọwaru ụkporo afa m'ọ kwanụ karia; bya aburu ndu a-dụ ike oje ogu. ⁴ Unu shi l'iphe, bụ ikfu ono l'ọ ha fọta onye nwoke lanụ t'ọ yetajeru unu ẹka. Ndu unu a-fọta bụ ndu bụ ishi l'ụnwunna ẹpẹ. ⁵ Ọwaa bụ ẹpa ndu unu a-fọta t'ẹpẹ yeru unu ẹka:

"Onye unu a-fọta l'ikfu
Rúbenu bụ Elizuru Shediyo.

⁶ "Onye unu a-fọta l'ikfu
Símiyọnu aburu
Shelumelu Zurishadayi.

⁷ "Onye unu a-fọta l'ikfu
Júda bụ Náshonu Amínadabu.

⁸ "Onye unu a-fọta l'ikfu
Ísaka aburu Netanelu Zuwa.

⁹ "Onye unu a-fọta l'ikfu
Zébulonu bụ Eliyabu Helonu.

¹⁰ "A -bya l'ikfu k'ụnwu Jósefu;
onye unu a-fọta l'ikfu
Ífuremu bụ Elishama Amihudu.
Unu afọta Gamalelu Pedazo l'ikfu Manáse.

¹¹ "Onye unu a-fọta l'ikfu
Bénjaminu bụ Abidanu Gidiyóni.

¹² "Onye unu a-fọta l'ikfu
Dánu aburu Ahiyeza Amishadayi.

¹³ "Onye unu a-fọta l'ikfu
Ásha bụ Pagelu Okuranu.

¹⁴ "Onye unu a-fọta l'ikfu
Gádu aburu Elyasafu Diyuwelu.

¹⁵ "Onye unu a-fọta l'ikfu
Náfutali bụ Ahira Enanu."

¹⁶ Ndu ono bẹ bụ unwoke, a fọtaru lẹ Ízurelu gbaa mgburumgburu. Ẹpẹ bụkota ndu ishi l'ikfu ndiche ẹpẹ; bya abụgbaaru ishi l'ẹnya ụnwunna, nọ lẹ Ízurelu.

¹⁷ Mósísu yẹle Éronu abya achita ndu ono, a gushiru ono. ¹⁸ Yo rua l'abalị mbụ l'ọnwá k'ẹbo ono; ẹpẹ ekuá ndu Ízurelu l'ẹpẹ ha; deshia ẹpa ẹpẹ l'ẹkwó. Ẹpẹ deshiru iya l'ikfu l'ikfu; mẹ l'ụnwunna ụnwunna. Iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo afa kwaseru b'e dekotaru ẹpa ẹpẹ nanụ nanụ; ¹⁹ ẹge ono, Ojejoje sụru Mósísu t'ọ mee ya ono. Yọ bụru iya bụ lẹ Mósísu agụa ndu Ízurelu ogu l'echi-ẹgu Sáyinayi.

Ụmadzu ole, a gụtagbaaru l'ikfu, nọnu

²⁰ A -bya l'ikfu Rúbenu, bụ okpara Ízurelu; iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo afa kwaseru; mbụ ndu a-dụ ike oje ogu b'a gụru; deshikota ẹpa ẹpẹ nanụ nanụ. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwaa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ²¹ Iphe, a gutaru l'ikfu Rúbenu bụ ụkporo ụnu madzụ ise l'ụnu iri l'ishingu l'ụkporo ụmadzu ise.

²² L'ikfu Símiyọnu b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo afa kwaseru, bụ ndu a-dụ ike oje ogu; bya edeshia ẹpa ẹpẹ nanụ nanụ l'ẹkwó. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ²³ Ndu a gutaru l'ikfu Símiyọnu dụ ụkporo ụnu madzụ ẹsaa l'ụnu ẹsato l'ụkporo madzụ ise.

²⁴ L'ikfu Gádu b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo afa kwaseru, bụ ndu a-dụ ike oje ogu; bya edeshia ẹpa ẹpẹ nanụ nanụ l'ẹkwó. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwaa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ²⁵ Ndu a gutaru l'ikfu Gádu dụ ụkporo ụnu madzụ ise l'ụnu iri l'ẹno l'ụkporo madzụ ẹbo l'iri.

²⁶ L'ikfu Júda b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo afa kwaseru, bụ ndu a-dụ ike oje ogu; bya edeshia ẹpa ẹpẹ nanụ nanụ l'ẹkwó. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ²⁷ Ndu a gutaru l'ikfu Júda dụ ụkporo ụnu madzụ tete l'ụnu ishingú l'ụkporo madzụ iri.

²⁸ L'ikfu Ísaka b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo afa kwaseru, bụ ndu a-dụ ike oje ogu; bya edeshia ẹpa ẹpẹ l'ẹkwó. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ²⁹ Ndu a gutaru l'ikfu Ísaka dụ ụkporo ụnu madzụ ishingú l'ụnu madzụ iri l'ishingu.

³⁰ L'ikfu Zébulonu b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo afa kwaseru, bụ ndu a-dụ ike oje ogu; bya edeshia ẹpa ẹpẹ l'ẹkwó. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ³¹ Ndu a

gútaru l'ikfu Zébulonu dú ụkpọrọ ụnu madzụ ẹsaa l'ụnu ẹto l'ụkpọrọ madzụ iri.

³² A -bya l'ikfu Jófesefu; mbụ anma Ífuremu b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkpọrọ afa kwasẹru, bụ ndu a-dụ ike oje ọgu; bya edeshia ẹpha ẹphe. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ³³ Ndu a gútaru l'ikfu Ífuremu dú ụnu madzụ ụkpọrọ ise l'ụnu lanụ l'ụkpọrọ madzụ ise.

³⁴ Anma Manáse b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkpọrọ afa kwasẹru, bụ ndu a-dụ ike oje ọgu; bya edeshia ẹpha ẹphe l'ẹkwo. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ³⁵ Ndu a gútaru l'ikfu Manáse dú ụkpọrọ ụnu madzụ ẹno l'ụkpọrọ madzụ iri.

³⁶ A -bya l'ikfu Bénjaminu b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkpọrọ afa kwasẹru, bụ ndu dzuwaru oje ọgu; bya edeshia ẹpha ẹphe l'ẹkwo. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna.

³⁷ Ndu a gútaru l'ikfu Bénjaminu dú ụkpọrọ ụnu madzụ ẹno l'ụnu madzụ ẹsato l'ụkpọrọ madzụ iri.

³⁸ L'ikfu Dánu b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkpọrọ afa kwasẹru, bụ ndu dzuwaru oje ọgu; bya edeshia ẹpha ẹphe l'ẹkwo. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ³⁹ Ndu a gútaru l'ikfu Dánu dú ụkpọrọ ụnu madzụ ẹsaa l'ụnu iri l'ishingu l'ụkpọrọ madzụ iri l'ise.

⁴⁰ L'ikfu Ásha b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkpọrọ afa kwasẹru, bụ ndu a-dụ ike oje ọgu; bya edeshia ẹpha ẹphe l'ẹkwo. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ⁴¹ Ndu a gútaru l'ikfu Ásha dú ụkpọrọ ụnu madzụ ise l'ụnu madzụ ẹto l'ụkpọrọ madzụ iri l'ise.

⁴² L'ikfu Náfutali b'a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkpọrọ afa kwasẹru, bụ ndu a-dụ ike oje ọgu; bya edeshia ẹpha ẹphe l'ẹkwo. E deshiru iya l'ikfu l'ikfu; deshikwa ya phụ l'ụnwunna l'ụnwunna. ⁴³ Ndu a gútaru l'ikfu Náfutali dú ụkpọrọ ụnu madzụ ishinguru l'ụnu madzụ iri l'ẹto l'ụkpọrọ madzụ iri.

⁴⁴ Ndu ono bẹ bụ ndu Mósísu yẹle Éronu gụru ọgu. Ndu yetaru ẹphe ẹka gụa ọgu ono bụ ndu ishi ndu Ízurelu ụmadzụ iri l'ẹbo ono, nọ-chigbaaru ẹnya ụnwunna ẹphe nanụ nanụ ono. ⁴⁵ Iphe, bụ unwoke Ízurelu l'ẹphe ha, nọwaru ụkpọrọ afa kwasẹru, bụ ndu a-dụ ike ojeru ndu Ízurelu ọgu b'a gụkotaru l'ụnwunna l'ụnwunna. ⁴⁶ Mkpakọ iphe, ẹphe dú l'ẹphe ha bụ ụkpọrọ ụnu madzụ ụkpọrọ ugbo ẹto l'ụkpọrọ ugbo iri l'ise; l'ụnu ẹsato; l'ụkpọrọ madzụ iri l'ẹsaa l'ụmadzụ iri.

⁴⁷ Ikfu Lívayi b'ẹ ta gụdu teke a gụru ndu Ízurelu ndu ọphụ. ⁴⁸ Ishi iya abụru lẹ Ojejoje sụru Mósísu: ⁴⁹ "T'ẹ b'ọ gụkwa ndu ikfu Lívayi; ọphụ ọ gụkwa ẹphe teke ọo-nọdu agụ ndu Ízurelu ndu ọphụ. ⁵⁰ Iphe, oo-mechia bụ t'ọ fọta ndu Lívayi ono t'ẹphe letaje ụlo-ẹkwà, eedobeje ẹkwo-ekemu Nchileke ẹnya; t'ẹphe letaje iphe nọ iya nụ ẹnya; mę iphe bụ iphe, anọje l'ụlo-ẹkwà ono. Ọ bụ

ẹphe a-nọduje apa ụlo-ẹkwà ono; mę iphe, bụ iphe, nọ iya nụ. Yọ bụru ẹphe a-nọdu eleta iya ẹnya; ẹphe e-gudeje ụlo-ẹkwà nk'ẹphe kpọ-pee ụlo-ẹkwà ono mgburumgburu. ⁵¹ Iphe, bụ teke ụlo-ẹkwà ono abya atụgbu; t'ọ bụru ndu Lívayi a-fọ-tsutaje iya. Iphe, bụ teke aakpọbe iya akpọbe; t'ọ bụkwaruphu ndu Lívayi akpọbe iya. Onye ọdo mmanu, jekfuberu iya ntse; bę ee-gbu egbugbu. ⁵² Ndu Ízurelu a-kpọbetsua ụlo-ẹkwà ẹphe l'ọkpa l'ọkpa l'ọdu ndu Ízurelu ono. Onye, nọnu a-kpọbeje nk'iya; t'ọ gbakfuru lẹ kę ndu ikfu iya; gbakfukwaruphu l'ẹkwà-ọhubama kę ndu ikfu iya. ⁵³ Obenu lẹ ndu Lívayi bę e-gude ụlo-ẹkwà nk'ẹphe kpọ-pheta ụlo-ẹkwà ono, eedobeje ẹkwo-ekemu Nchileke ono mgburumgburu; k'ọphụ Nchileke ẹ-ta atụ-koshidu edzudzu ọha Ízurelu oke ẹhu-eghughu iya. Ọ bụ ndu Lívayi a-nọdu eleta ụlo-ẹkwà ẹke eedobeje ẹkwo-ekemu Nchileke ono ẹnya."

⁵⁴ Yọ bụru ẹge ono, Ojejoje sụru Mósísu t'e mee ya ono bę ndu Ízurelu meru iya l'ọ ha.

Aakpọ ụlo-ẹkwà l'ọdu ndu Ízurelu

2 Ojejoje abya ekfuru yeru Mósísu yẹle Éronu; sụ ẹphe: ² "Tẹ ndu Ízurelu kpọo ụlo-ẹkwà ẹphe t'ọ nọ-pee Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono mgburumgburu. Onyenọnu a-kpọbe nk'iya l'ẹke ndu ikfu nk'iya iya nọ; dobe iya ẹkwa-ọhubama, e gude maru ndu ọnu-ụlo ẹphe."

Ndu ụlo-ẹkwà k'uzo ẹnyanwu-ahata

³ L'uzo ẹnyanwu-ahata; bụ ndu ikfu Júda a-kpọ iya ụlo-ẹkwà nk'ẹphe l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo. Onye bụ ishi kę ndu Júda bụ Náshonu Amínadabu. ⁴ Ndu a gútaru l'ikfu Júda ono dú ụkpọrọ ụnu madzụ tete l'ụnu madzụ ishinguru l'ụkpọrọ madzụ iri.

⁵ "Ndu a-kpọbe ụlo-ẹkwà nk'ẹphe tsota ẹphe bụ ndu ikfu kę Ísaka. Onye bụ ishi l'ikfu kę Ísaka bụ Netanelu Zuwa. ⁶ Ndu a gútaru l'ikfu Ísaka dú ụkpọrọ ụnu madzụ ishinguru l'ụkpọrọ madzụ iri l'ishingu.

⁷ "Ndu ọdo, a-kpọbe nk'ẹphe tsota ẹphe bụ ndu ikfu Zébulonu. Onye bụ ishi l'ikfu Zébulonu bụ Eliyabu Helonu. ⁸ Ndu a gútaru l'ikfu Zébulonu dú ụkpọrọ ụnu madzụ ẹsaa l'ụnu ẹto l'ụkpọrọ madzụ iri.

⁹ "Ikfu ono, a fọtaru t'ẹphe lẹ ndu ikfu Júda kpọnyabe ụlo-ẹkwà ẹphe l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo ono; bę kpakọru dú ụkpọrọ ụnu madzụ ugbo ụkpọrọ l'ụnu madzụ ishinguru. Ọ bụ ẹphebedua e-vuru uzo tųgbua.

Ndu ụlo-ẹkwà k'uzo uzo ọhuda

¹⁰ "A bya l'uzo ọhuda; ọ bụ ndu ikfu Rúbenu a-kpọ ụlo-ẹkwà nk'ẹphe laa uzo ọhuda. ẹphe a-kpọ iya l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo. Onye bụ ishi l'ikfu Rúbenu bụ Elizuru

Shediyo. ¹¹ Ndu a gútaru l'ikfu Rúbenu dū ụkpọrọ ụnu madzụ ise l'ụnu iri l'ishingu l'ụkpọrọ madzụ ise.

¹² "Ndu a-kpọbe ụlo-ékwà nk'èphe tsota ndu ikfu Rúbenu bụ ndu ikfu Símiyọnu. Onye bụ ishi l'ikfu Símiyọnu bụ Shelumẹlu Zurishadayi. ¹³ Ndu a gútaru l'ikfu Símiyọnu dū ụkpọrọ ụnu madzụ ẹsaa l'ụnu ẹsato l'ụkpọrọ madzụ ise.

¹⁴ "Ndu ọpụ a-kpọbe nk'èphe tsota ẹphe bụ ndu ikfu Gádu. Onye bụ ishi l'ikfu Gádu bụ Ẹliyasafu Duwẹlu.

¹⁵ Ndu a gútaru l'ikfu Gadụ dū ụkpọrọ ụnu madzụ ise l'ụnu iri l'ẹno l'ụkpọrọ madzụ ẹbo l'iri.

¹⁶ "Ikfu ono, a fọtaru t'ẹphe l'ikfu Rúbenu kpọnyabe ụlo-ékwà ẹphe l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo ẹphe ono; bẹ kpakọru dū ụkpọrọ ụnu madzụ iri l'ẹsato l'ụnu iri l'ụkpọrọ madzụ iri l'ẹbo l'umadzu iri. Ọ bụ ẹphebedua bụ ndu k'ẹbo, a-gbalihuje wata ije.

¹⁷ "Ndu Lívayi e-vuta Ụlo-Ékwà Ndzuko nọdu ndu ikfu ono l'echi; tųgbua. Ọ bụ ẹge ẹphe kpọru ụlo-ékwà ẹphe; bụ ẹge ẹphe e-gudeje gbeshi: tųgbua; ikfu, nọnu; anọdu l'ẹge ẹphe tso.

**Ndu ụlo-ékwà k'uzo
enyanwu-arịba**

¹⁸ "Ndu ọpụ a-kpọbe ụlo-ékwà nk'èphe l'uzo ẹnyanwu-arịba bụ ndu ikfu Ífuremu. Ẹphe a-kpọ iya l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo. Onye bụ ishi l'ikfu Ífuremu bụ Elishama Amihudu. ¹⁹ Ndu a gútaru l'ikfu Ífuremu dū ụkpọrọ ụnu madzụ ise; l'ụkpọrọ ụnu madzụ ise.

²⁰ "Ndu a-kpọbe ụlo-ékwà nk'èphe tsota ikfu Ífuremu bụ ndu ikfu Manáse. Onye bụ ishi l'ikfu Manáse bụ Gamalelu Pedazọ. ²¹ Ndu a gútaru l'ikfu Manáse dū ụkpọrọ ụnu madzụ ẹno; l'ụkpọrọ madzụ iri.

²² "Ndu ọpụ a-kpọbe ụlo-ékwà nk'èphe tsobe ẹphe bụ ndu ikfu Bénjaminu. Onye bụ ishi l'ikfu Bénjaminu bụ Abidanu Gidiyóni. ²³ Ndu a gútaru l'ikfu Bénjaminu dū ụkpọrọ ụnu madzụ ẹno; l'ụnu ẹsato l'ụkpọrọ madzụ iri.

²⁴ "Ikfu ono, a fọtaru t'ẹphe lẹ ndu ikfu Ífuremu kpọnyabe ụlo-ékwà ẹphe l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo ẹphe ono; kpakọru dū ụkpọrọ ụnu madzụ iri l'ẹto l'ụnu iri. Ọ bụ ẹphebedua bụ ndu k'ẹto; mẹ ẹphe tųgbua ije.

Ndu ụlo-ékwà k'uzo isheli

²⁵ "Ndu ọpụ a-kpọbe ụlo-ékwà nk'èphe l'uzo isheli bụ ndu ikfu Dánu. Ẹphe a-kpọ iya l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo. Onye bụ ishi l'ikfu Dánu bụ Ahiyeza Amishadayi. ²⁶ Ndu a gútaru l'ikfu Danụ dū ụkpọrọ ụnu madzụ ẹsaa; l'ụnu iri l'ishingu l'ụkpọrọ madzụ iri l'ise.

²⁷ "Ndu a-kpọbe ụlo-ékwà nk'èphe tsota ikfu Dánu bụ ikfu Ásha. Onye bụ ishi l'ikfu Ásha bụ Pagẹlu Ọkuranu.

²⁸ Ndu a gútaru l'ikfu Ásha dū ụkpọrọ ụnu madzụ ise; l'ụnu ẹto l'ụkpọrọ madzụ iri l'ise.

²⁹ "Ndu ọpụ a-kpọbe ụlo-ékwà nk'èphe tsota ẹphe bụ ndu ikfu Náfutali. Onye bụ ishi l'ikfu Náfutali bụ Ahira Enanu. ³⁰ Ndu a gútaru l'ikfu Náfutali dū ụkpọrọ ụnu madzụ ishingụ; l'ụnu iri l'ẹto l'ụkpọrọ madzụ iri.

³¹ "Ikfu ono, a fọtaru t'ẹphe l'ikfu Dánu kpọnyabe ụlo-ékwà ẹphe; kpọo ya l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo; kpakọru dū ụkpọrọ ụnu madzụ iri lẹ tete l'ụnu madzụ iri. Ọ bụ ẹphebedua; bẹ e-kpejeru azụ l'ije ẹphe; dzee onwẹphe l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo."

³² Ndu ono bụ ndu Ízurelu l'ẹge e gude gụa ẹphe ọgu l'ẹnya-ufu ẹnya-ufu. Mkpakọ ndu nọkota l'ọdu ndu Ízurelu, bụ ndu a gụru ọgu l'ọnu-ụlo ọnu-ụlo; dū ụkpọrọ ụnu madzụ ẹto l'ụkpọrọ madzụ iri l'ise l'ụnu madzụ ẹsato. ³³ Ọle ndu Lívayi b'ẹ ta gụduru yeru ndu Ízurelu ọpụ l'ẹphe ha. Yọ bụru ẹge ono; bẹ Ojejoje sụru Mósisu t'o mee ya.

³⁴ Tọ dū iya bụ; ndu Ízurelu emekotalephu iphemiphe ọbule, Ojejoje tųru Mósisu ekemu iya. Yọ bụru ẹge ono bẹ ẹphe kpọshiru ụlo-ékwà ẹphe l'ikfu l'ikfu. Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ ẹphe eshije egbeshi atųgbu; ndu ọpụ nọnu ẹphe lẹ ndu ikfu nk'èphe; mẹ ndu ọnu-ụlo nk'èphe.

Ndu Lívayi

3 Ọwaa bụ eri ndu ikfu Éronu yele Mósisu teke ono, Ojejoje kfuru yeru Mósisu lẹ Ugwu Sáyinayi ono:

² Ẹpha ụnwu Éronu bụ Nadabu, bụ iya bụ ọkpara iya; ọwaa Abihu; Eliyéza; mẹ Itama. ³ Ono bụ ẹpha ụnwu Éronu, bụ ndu a wụru manụ l'ishi; mbụ ndu ono, a fọtaru dobe t'ẹphe bụru ndu achijeru Nchileke ẹja ono.

⁴ Ọle Nadabu yele Abihu bẹ daru Ojejoje l'ifu; nwụshihu; kẹ l'ẹphe gude ọku, ẹ-ta dudu nsọ kpọoru Ojejoje ngweja ọku l'echi-ẹgu Sáyinayi. Ẹphebedua ta mụtadu ụnwegirima. Yọ bụru Eliyéza yele Itama bẹ jelahaaru ozi ndu achijeru Nchileke ẹja teke ono, nna ẹphe, bụ Éronu nọkwadu ndzụ ono.

⁵ Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru Mósisu; sụ iya:

⁶ "T'ọ chịta ndu ikfu Lívayi je eye l'ẹka Éronu, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; k'ọpụ ẹphe a-nọdu ejeru iya ozi. ⁷ Ẹphe a-nọdu ejeru Éronu ozi; l'ejeru ndu Ízurelu l'ẹphe ha ozi lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko; mbụ l'ẹphe a-nọdu eje ozi, gbaru ẹphe l'ụlo-ékwà Nchileke. ⁸ Ẹphe a-nọdu je eleta iphe, nọ lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono ẹnya; shi ẹge ono l'ejeru ndu Ízurelu ozi, gbaru ẹphe l'ụlo-ékwà Nchileke. ⁹ Wo Mósisu t'o woru ndu Lívayi l'ẹphe ha ye Éronu yele ụnwu iya l'ẹka. E shiwa lẹ ndu Ízurelu wota ẹphe l'ẹphe ha ye iya l'ẹka. ¹⁰ T'ọ fọta Éronu mẹ ụnwu iya t'ẹphe bụru ndu achijeru Nchileke ẹja. Iphe bụ onye ọdo, jenyaberu mgboro ụlo-nsọ ono ntse bẹ ee-gbu egbugbu."

¹¹ Ojejoje abyakwa bya ekfuru yeru Mósisu ọdo; sụ iya: ¹² "Lenu; lẹ ya shiwa lẹ ndu Ízurelu fọta ndu Lívayi t'ẹphe nọ-chia ẹnya iphe, bụ nwoke, vuru ụzo waa nne

iya ọswa lẹ Ízurelu. Ọo ya bụ lẹ ndu Lívayi bẹ bụ nk'iya; ¹³ kẹle ndu, bụ ọkpara bụkota nk'iya. Mbọku ono, ya gbushiru ndu bụ ọkpara l'alí Íjiputu ono bẹ ya wotaru iphe, bụ ọkpara ndu Ízurelu; doberu onwiya; mbụ shi-takpoo lẹ madzụ je akpaa l'anụ. Ẹphe a-buru nk'iya. Ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje."

Aagụ ndu Lívayi ọgu

¹⁴ Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru Mósísu l'echi-ẹgu Sáýinayi; sụ iya: ¹⁵ "Gua ndu Lívayi ọgu. Gua ẹphe l'ụnwunna l'ụnwunna; mę l'ikfu l'ikfu. Ndu ji-gụ bụ unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasẹru." ¹⁶ Tọ dụ iya bụ; Mósísu agua ẹphe ẹge ono, Ojejoje kfuru iya ẹya ono.

¹⁷ Ọwaa ẹpha ụnwu Lívayi: Geshonu; mę Kohatu; ọwaa Merari. ¹⁸ Ọwaa bụ ẹpha ụnwu Geshonu l'ụnwunna l'ụnwunna: Libini mę Shimeyi. ¹⁹ Ụnwu kẹ Kohatu l'ụnwunna l'ụnwunna bụ Amuramu; Izaha; Héburonu; mę Uzẹlu. ²⁰ Ụnwu kẹ Merari l'ụnwunna l'ụnwunna bụ Mahuli waa Mushi. Ndu ono tukururu bụru ikfu Lívayi; ẹge ẹphe dụ l'ụnwunna l'ụnwunna.

²¹ Ụnwu Geshonu bụ ẹphe mụru ndu Libíni; mę ndu Shimeyi. Yọ bụru ndu ono bẹ bụ ndu ikfu Geshonu. ²² Unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasẹru l'ikfu Geshonu dụ ụnu madzụ iri l'ẹsato l'ụkporo madzụ iri l'ise. ²³ Ikfu Geshonu bẹ a-kpọbeje ụlo-ékwa ẹphe l'ụzo ẹnyanwu-arjba; l'azụ ụlo-ékwa Nchileke. ²⁴ Onye bụ ishi l'ikfu Geshonu bụ Ẹliyasafu Layelu. ²⁵ Ozi, e yeru ụnwu Geshonu l'ẹka t'ẹphe jeje lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko ono bụ oleta ụlo-ékwa Nchileke ẹnya; waa ẹkwa, e gude kpua ya; mę oleta ẹkwa, e gude gbobuta ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko ono ẹnya; ²⁶ mę oleta ẹkwa, e gude gbobuta ogbodufu; waa ẹkwa, e gude gbobuta ọnu ogbodufu ono, nọ-pheru ụlo-ékwa Nchileke ono; waa ẹnya-ngweja mgburumgburu; mę oleta ụdo, e gude gebe ẹkwa ono ẹnya; waa iphe bụ ozi, gbaru ẹphe.

²⁷ Ụnwu kẹ Kohatu bụ ẹphe mụru ndu Amaramu; ndu Izuha; ndu Héburonu; mę ndu Uzẹlu. Yọ bụru ndu ono bụ ikfu Kohatu. ²⁸ Unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasẹru l'ikfu Kohatu dụ ụkporo ụnu l'ụnu madzụ lanụ l'ụkporo madzụ iri. Ọ bụ ẹphebedua bẹ nwe ozi k'oje l'ụlo-nsọ. ²⁹ Ndu ikfu Kohatu b'a sụru t'ẹphe kpọbe ụlo-ékwa ẹphe l'ụzo ọhali ụlo-ékwa Nchileke. ³⁰ Onye bụ ishi l'ikfu Kohatu bụ Elizafanu Uzẹlu. ³¹ Ozi nk'ẹphe aburu oleta Okpoko Ọgba-ndzụ ẹnya; mę teburu; mę iphe, eegvubeje urọku; mę ẹnya-ngweja; mę iphe, nọ l'ụlo-nsọ, ndu achijeru Nchileke ẹja egudeje eje ozi; mę ẹkwa, e gude gebuta Ẹke-Kakọta-ọdu-nsọ; męwaru iphe bụ ozi ọdo, gbaru ẹphe. ³² Onye ishi ndu ishi ndu Lívayi kpamukpamu bụ Eliyéza Éronu, bụ onye achijeru Nchileke ẹja. Ọo yẹbedua b'a fọtaru t'ọ bụru onye ishi ndu eleta ẹnya l'ụlo-nsọ ono.

³³ Ụnwu kẹ Merari bụ ẹphe mụru ndu Mahuli; mę ndu Mushi. Yọ bụru ndu ono bụ ikfu Merari. ³⁴ Un-

woke, nọwaru ọnwa lanụ kwasẹru l'ikfu Merari dụ ụnu madzụ iri l'ise l'ụkporo madzụ iri. ³⁵ Onye bụ ishi kẹ ndibe Merari bụ Zuriyẹlu Abihelu. Ndibe Merari b'a sụru t'ẹphe kpọbe ụlo-ékwa ẹphe l'ụzo isheli ụlo-ékwa Nchileke. ³⁶ Ozi, e yeru ụnwu Merari l'ẹka bụ: oleta ibo ụlo-ékwa Nchileke ono ẹnya; mę oshi, e swebushiru l'ibo ono; mę itso iya; mę ẹnya ẹke aakpọbeje ọkpa ibo ono; mę itso ono; mę ibiribe iphe ụlo, nọkota iya nụ; męwaru ozi ọdo, gbaru ẹphe. ³⁷ Ozi ọdo, e yeru ẹphe l'ẹka bụ: oleta ẹnya l'itso, e gude kpọ-phekota ogbodufu ụlo-ékwa Nchileke ono mgburumgburu; ọkpa iya; nggu iya; mę eri, e kegbaaru iya.

³⁸ Mósísu; mę Éronu; mę ụnwu Éronu b'a sụru t'ẹphe kpọbe ụlo-ékwa nk'ẹphe l'ụzo ẹnyanwu-ahata ụlo-ékwa Nchileke; mbụ l'ifu Ụlo-Ékwà Ndzuko ono. Ozi, duru ndu Ízurelu lẹ Ẹke-dụ-Nsọ ono; bụ ẹphebedua e-jechijeru iya ẹphe. Onye ọdo mmanu -jenyabe Ẹke-dụ-Nsọ ono ntse; e gbua ya. ³⁹ Mkpakọ ndu a gụru ọgu l'eri Lívayi; mbụ ndu ono, Mósísu yẹle Éronu gụru l'ikfu l'ikfu ẹge ono, Ojejoje sụru t'ẹphe gụ ya ono; mbụ unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasẹru dụ ụkporo ụnu madzụ ẹbo l'ụnu iri l'ise.

⁴⁰ Ojejoje abya ekfuru yeru Mósísu; sụ iya: "T'ọ gụkota unwoke, bụ ọkpara l'alí Ízurelu l'ẹphe ha ọgu; mbụ unwoke, nọwaru tsube l'ọnwa lanụ kwasẹru; woru ẹpha ẹphe deshia. ⁴¹ Wo iya t'ọ wofuta eri Lívayi doberu yẹbe Ojejoje l'ọnodu ọkpara l'alí Ízurelu mgburumgburu. Yo wota anụ ufu kẹ ndu Lívayi dobe l'ọnodu anụ ivuzọ l'anụ, bụ elu l'alí Ízurelu kpamukpamu. Ọo yẹbedua bụ Ojejoje." ⁴² Tọ dụ iya bụ; Mósísu agua iphe bụ ọkpara l'alí Ízurelu kpamukpamu ọgu ẹge ono, Ojejoje sụru t'ọ gụ ya ono. ⁴³ Mkpakọ ndu bụ ọkpara l'iphe, bụ unwoke l'alí Ízurelu gbaa mgburumgburu; mbụ unwoke, nọwaru tsube l'ọnwa lanụ kwasẹru dụ ụkporo ụnu madzụ labụ; l'ụnu iri l'ise; l'ụkporo madzụ iri l'ẹto l'ụmadzụ iri l'ẹto. A gụru ẹphe ọgu; deshia ẹpha ẹphe.

⁴⁴ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya asụ Mósísu ⁴⁵ t'ọ wofuta eri Lívayi doberu yẹbe Ojejoje l'ọnodu ọkpara l'alí Ízurelu kpamukpamu. Yo wota anụ ufu kẹ ndu Lívayi dobe l'ọnodu anụ ivuzọ l'anụ ufu l'alí Ízurelu mgburumgburu. Ọo yẹbedua bụ Ojejoje. ⁴⁶ A -bya abya l'ụkporo ụmadzụ iri l'ẹto l'ụmadzụ iri l'ẹto ono, bụ iphe, ọkpara ndu Ízurelu gude ka ndu ikfu Lívayi nshinu ono; iphe, aa-kfụ gude gbata ẹphe bụ: ⁴⁷ mkpọla-ọcha ise, bụ: a -tụa ya atutu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra mkpọla-ọcha ụlo-nsọ Nchileke, ẹra iya dụ ụkporo gera. Aa-kfụ iya l'ishi onye lanụ l'ẹhu l'ẹhu. ⁴⁸ Wo iya t'ọ woru okpoga ono, ee-gude gbata ụmadzụ ole ono, ẹphe gude ka ndu Lívayi nshinu ono nụ Éronu yẹle ụnwu iya. ⁴⁹ Ya ndono; Mósísu anakọọ okpoga ono, ee-gude gbata ndu ono; l'ẹka ndu ono, a gụru ọgu; ẹphe aka ndu Lívayi nshinu ono. ⁵⁰ Iphe, Mósísu natakọtaru l'ẹka ndu bụ ọkpara l'alí Ízurelu bụ ụnu mkpọla-ọcha ẹto; l'ụk-

poro mkpọla-ọcha ẹsato l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto le mkpọla-ọcha ise, bụ: a -tude iya atutu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra mkpọla-ọcha ụlo-nsọ Nchileke. ⁵¹ Mósísu ewota okpoga ono, ee-gude gbata ndu ono nù Ẹronu yẹle ụnwu iya; ẹge ono, Ojejoje turu iya l'ekemu ono.

Eri Kohatu

4 Ojejoje abya ekfuru yeru Mósísu yẹle Ẹronu; sù ẹphe: ²“Unu gụa ụnwu Kohatu, bụ ndu shi l'eri Lí-vayi ọgu. Unu gụa ẹphe l'ikfu l'ikfu; mę l'ụnwunna l'ụnwunna. ³ Ndu unu a-gụ bụ iphe, bụ unwoke ndu, nọwaru tsube l'ụkporo afa l'afa iri je akpaa l'ụkporo afa labụ l'afa iri; mbụ ndu dzuwaru oje ozi le Ụlo-Ẹkwà Ndzuko.

⁴“Ozi, ụnwu Kohatu a-nọdu eje le Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono bụ: oleta iphe, kakọta ọdu nsọ ẹnya. ⁵ Teke ẹphe abya t'ẹphe shi l'ọdu ndu Ízurelu tųgbua; tẹ Ẹronu yẹle ụnwu iya bahụ le Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono; je atọfuta ẹkwa, eegudeje gebuta Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ; gude iya phụ-chia Okpoko Ekemu ono. ⁶ Teke ono; ẹphe ewota akpọ umoro-ẹnyimu phụ-kputa iya; gude ẹkwa, duko-ta urukpu-urukpu phụa ya l'eli; bya eworu mgboro, eegudeje apa iya ye iya.

⁷“Leli teburu ono, eedobeje buredi, e gude chjaru Ojejoje eja ono be ee-kwebeje ẹkwa, eke urukpu-urukpu; wota efere tukobe l'eli iya; mę ago; mę okwa; waa otumu, ngweja iphe-angungu anoje. A tukobekwa iya phụ buredi ọphu anoje l'ifu Nchileke tekenteke. ⁸ Ẹphe abya eworu ẹkwa uswe tųsaa l'eli iphe ono l'ọ ha; kwechita iya akpọ umoro-ẹnyimu; wota mgboro, eegudeje apa iya ye iya.

⁹“Ẹphe abya egude ẹkwa, eke urukpu-urukpu kwechia iphe, aatukobeje urọku, e gude amụ ọku; gude iya kwechia urọku l'onwiya; mę iphe, apaję òwúú iya; mę gbangųgbangu, aagųjeru ọku ye; mę iphemiphe ọbule, eeyeje manụ, e gude amụ ọku.

¹⁰ Teke ono; ẹphe egude akpọ umoro-ẹnyimu phụ-kputa iphe ono l'ọ ha; mę ngwa iya l'ọ ha; woru dobe l'eli iphe, eedobeje iya gude apa iya.

¹¹“Leli ẹnya-ngweja ono, e meru le mkpọla-ododo ono be ẹphe a-phųshi ẹkwa, eke urukpu-urukpu; gude akpọ umoro-ẹnyimu kwechia ya; woru mgboro, eegudeje apa iya; ye iya.

¹²“Ẹphe ewotakota iphe, bụ ngwa, eegudeje eje ozi l'ẹke-dụ-nsọ; gude ẹkwa, eke urukpu-urukpu kekobe iya; bya egude akpọ umoro-ẹnyimu kwechita iya; woru iya tukobe l'eli iphe, eegudeje apa iya.

¹³“A -bya l'ẹnya-ngweja ono; t'ẹphe kpofu ntụ, nọ iya nù; woru ẹkwa uswe tųsaa l'eli iya. ¹⁴ Teke ono; ẹphe ewota iphe, bụ iphe, eegudeje eje ozi l'ẹnya-ngweja ono; tukobe l'eli ẹkwa uswe ono. Mbụ l'ẹphe a-tukobe iya gbangųgbangu, aagųjeru ọku ye; mę oji; mę shọvelu; mę efere nkwo-ẹka. Iphemiphe ọbule ono be

ee-kwechita akpọ umoro-ẹnyimu; woru mgboro, eegudeje apa iya; ye iya.

¹⁵“Ẹronu yẹle ụnwu iya -kwechishitsulephu Ẹke-dụ-Nsọ; mę iphe, nọ iya nù; ndu Ízurelu -byadelephu oshi l'ọdu ẹphe; tųgbua; t'ụnwu Kohatu bya evuta iphe ono. Ọle t'ẹphe be denyikwa ẹka l'iphe ono, dụ nsọ ono. Ọdumeka; be ẹphe a-nwųshihukwa. Ọ bụ ụnwu Kohatu e-vutaje iphe ono, dụ le Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono.

¹⁶“Eliyéza Ẹronu, bụ onye achijeru Nchileke eja be ke manụ, eegudeje amụ ọku nọ l'ẹka; mę insensu, eshije mkpọ; mę ngweja nri, eegwoje mbọku-mbọku; mę manụ, aawųje l'ishi. Ọ bụ yẹbedua a-nọdu eleta ụlo-ẹkwà Nchileke ẹnya; mę iphemiphe ọbule, nọ iya nù; mbụ Ẹke-dụ-Nsọ; mę iphe nọkota iya nù.”

¹⁷ Ojejoje asụ Mósísu yẹle Ẹronu: ¹⁸“Unu be ekwekwa tẹ ikfu Kohatu chihụ l'eri ndu Lívayi. ¹⁹ Ọwaa iphe, unu e-meru ẹphe; k'ọphu ẹphe ta anwųshihudu m'ọ -bụru l'ẹphe -jenyaberu iphe, kakọta ọdu nsọ ntse: T'ọ bụru Ẹronu yẹle ụnwu iya a-bahųje l'ime Ẹke dụ Nsọ; je ekfuru onyenonu ozi ọphu oo-je; mę ivu, oo-vuta. ²⁰ Ọle tẹ ndu ikfu Kohatu ba abahųkwa je ole ẹnya l'iphe ono, dụ nsọ ono; m'ọ -ruhuru; ọ bụru t'ẹphe lee ya ẹnya ugbo lanụ; ọdumeka be ẹphe a-nwųshihukwa.”

Ụnwu Geshonu

²¹ Ojejoje bya asụ Mósísu: ²²“Gụkwaaphu ụnwu Geshonu ọgu. Gụa ẹphe l'ụnwunna ụnwunna; mę l'ikfu l'ikfu. ²³ Ndu unu a-gụ bụ iphe, bụ unwoke ndu, nọwaru tsube l'ụkporo afa l'afa iri je akpaa l'ụkporo afa labụ l'afa iri; mbụ ndu dzuwaru oje ozi le Ụlo-Ẹkwà Ndzuko.

²⁴“Iphe, a-bụru ozi ndu ikfu Geshonu l'ozi, eeje ejeje l'ulo-ẹkwà ndzuko; mę iphe, eevu evuvu bụ: ²⁵ ovutaje ẹkwa, e gude mee ụlo-ẹkwà Nchileke; vuta ụlo-ẹkwà-dụ-nsọ ono; mę ẹkwa, e gude kpua ya; mę akpọ umoro-ẹnyimu, e gude kwechia ya; mę ẹkwa, eegudeje gbobuta onu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; ²⁶ mę ẹkwa, eegebutaje mgburumgburu l'ogbodufu ono, nọ-pheru ụlo-ẹkwà Nchileke ono; mę ẹnya-ngweja ono; waa ẹkwa, eegebutaje l'onu-uzo; mę eri, eegebeje iya; mę iphe, bụ ngwa, nọ iya nù, eegudeje eje ozi. Ọ bụ ndu Geshonu e-gudeje iphe ono l'ọ ha mee iphe, ọ gbaru t'e gude iya mee. ²⁷ Iphe, bụ ozi, ụnwu Geshonu ejekpo ejeje; m'ọ -ruhuru; ọ bụru ovu ivu; m'ọ bụ oje ozi ọdo be bụ Ẹronu yẹle ụnwu iya be e-koshije ẹge ẹphe e-je iya. Ọo unubedua e-koshije ẹphe ivu, gbaru ẹphe l'evuvu. ²⁸ Ono bụ ozi, ndu ikfu Geshonu a-nọduje eje le Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono. Ọ bụ Itama Ẹronu, bụ onye achijeru Nchileke eja a-nọdu ekoshije ẹphe iphe bụ ozi ẹphe; mę ẹge ẹphe e-shije eje iya.

Unwu Merari

²⁹ "A -bya abya l'unwu Merari; unu gụa ẹphe l'ikfu l'ikfu; mę l'unwunna l'unwunna. ³⁰ Ndu unu a-gụ bụ iphe, bụ unwoke ndu, nọwaru tsube l'ụkporo afa l'afa iri je akpaa l'ụkporo afa labụ l'afa iri; mbụ ndu dzuwaru oje ozi lę Ụlo-Ēkwà Ndzuko. ³¹ Ọwaa iphe, gbaru unwu Merari l'ememe teke ẹphe eje ozi lę Ụlo-Ēkwà Ndzuko. Ẹphe e-vutaje oshi, e gude gbaa ụlo-Ēkwà-dụ-nso Nchileke; mę oshi, e swebushiru iya eswebushi; mę itso iya; mę ọkpa iya. ³² Ẹphe e-vutajekwaphu itso, nọpheru ogbodufu ono mgburumgburu; mę ọkpa itso ono; mę nggu, a kporu l'ulo-Ēkwà ono; mę ụdo iya; męwaru ivu, etsoje iya nụ l'ọ ha; mę iphemiphe ọbule, e gude eje egbe ozi ono. Unu ketajeru onyemonye ọbule iphe, gbaru iya l'evuvu. ³³ Ono bụ ozi, unwu Merari a-nọduje eje lę Ụlo-Ēkwà Ndzuko ono. Itama Ẹronu, bụ onye achijeru Nchileke ẹja bę a-nọduje ekoshi ẹphe ẹge ẹphe e-je ozi ono."

Iphe, ndu Lívayi kpakọru dụ

³⁴ Ya ndono; Mósisu yele Ẹronu; mę ndu ishi ndu Ízurelu abya agụkota awa Kohatu ọgu. A guru ẹphe l'ikfu l'ikfu; gụa ẹphe l'unwunna l'unwunna. ³⁵ Ndu bụ unwoke, nọwaru shita l'ụkporo afa l'afa iri jeye l'ụkporo afa ẹbo l'afa iri; mbụ ndu dzuwaru oje ozi lę Ụlo-Ēkwà Ndzuko; ³⁶ mbụ ndu a guru l'ikfu Kohatu dụ unu madzụ ishingụ; l'ụkporo madzụ iri l'ęsaa l'umadzu iri. ³⁷ Ono bụ mkpakọ unwoke, a guru ọgu l'ikfu Kohatu; mbụ ndu jeru ozi lę Ụlo-Ēkwà Ndzuko. Mósisu yele Ẹronu guru ọgu ono ẹge ono, Ojejoje tųru Mósisu eke-mu t'ọ gụa ya ono.

³⁸ Unwu Geshonu b'a gụkwaruphu l'ikfu l'ikfu; mę l'unwunna l'unwunna. ³⁹ Iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo afa l'afa iri jeye l'ụkporo afa ẹbo l'afa iri, bụ ndu a-dụ ike oje ozi lę Ụlo-Ēkwà Ndzuko; ⁴⁰ b'a guru ọgu l'ikfu l'ikfu; mę l'unwunna l'unwunna. Ndu a gutaru dụ unu madzụ ishingụ l'ụkporo iri lę nanụ l'umadzu iri. ⁴¹ Ono bụ mkpakọ unwoke, a guru ọgu l'ikfu Geshonu; mbụ ndu jeru ozi lę Ụlo-Ēkwà Ndzuko. Mósisu yele Ẹronu guru ọgu ono ẹge ono, Ojejoje tųru iya ęya ono.

⁴² Ikfu unwu Merari b'a gụkwaruphu l'ikfu l'ikfu; mę l'unwunna l'unwunna. ⁴³ Iphe bụ unwoke, nọwaru shita l'ụkporo afa l'afa iri jeye l'ụkporo afa ẹbo l'afa iri, bụ ndu dzuwaru oje ozi lę Ụlo-Ēkwà Ndzuko ⁴⁴ b'a guru ọgu l'ikfu l'ikfu. Ndu a gutaru dụ unu madzụ ęsato.

⁴⁵ Ono bụ mkpakọ unwoke, a guru ọgu l'ikfu Merari. Mósisu yele Ẹronu guru ọgu ono ẹge ono, Ojejoje sųru Mósisu t'ẹphe gụa ya ono.

⁴⁶ Ya ndono; Mósisu yele Ẹronu; mę ndu ishi ndu Ízurelu agụkota ndu Lívayi l'ẹphe ha ọgu. A guru ẹphe l'ikfu l'ikfu; mę l'unwunna l'unwunna. ⁴⁷ Ndu ẹphe guru bụ iphe, bụ unwoke, nọwaru shita l'ụkporo afa l'afa iri

jeye l'ụkporo afa ẹbo l'afa iri, bụ ndu dzuwaru oje ozi lę Ụlo-Ēkwà Ndzuko mę ovu ivu. ⁴⁸ Iphe, ẹphe kpakọru dụ bụ ụkporo unu; l'unu madzụ l'umadzu ụkporo tetee. ⁴⁹ Ndu nọnu l'ẹhu l'ẹhu b'e koshitsuaru ozi, ẹphe a-nọdu eje; mę iphe, ẹphe a-nọduje evu ẹge ono, Ojejoje sųru Mósisu t'o mee ya ono.

Tọ dụ iya bụ; a gụa ẹphe ọgu ono ẹge Ojejoje sųru Mósisu t'a gụa ya.

Odohe ọdu ndu Ízurelu nsọ

5 Ojejoje abya asụ Mósisu: ² "Kfuaru ẹphe t'ẹphe chishia iphe, bụ ndu ẹhu-labụ l'ọdu ndu Ízurelu ono; ẹphe achishia ndu iphe alashị alashị l'ẹhu. Ẹphe achishikwaaphu ndu denyiru ẹke l'odzu; shi ẹge ono merua onwẹphe. ³ Unu chifukota ẹphe; unwoke; mę unwanyi. Unu chita ẹphe chifu l'ọdu ndu Ízurelu; t'ẹphe be meru ẹke ono yele ndu nk'ia bu ono."

⁴ Ẹphe ekwe; chita ndu ono chifu l'ọdu ndu Ízurelu ono. Yọ bųru ẹge ono, Ojejoje kfuru iya Mósisu ono bę ẹphe meru iya.

Kę ọkfu ụgwo iphe, e mebyiru

⁵ Ojejoje asụ Mósisu: ⁶ "T'o kfuaru ndu Ízurelu lę teke madzụ: m'ọ bụ nwoke; m'ọ nwanyi mesweru ibe iya ẹge ono, ndiphe emeje; shi ẹge ono meswee Ojejoje ono; bę ikpe nmaakwaru onye ọbu. ⁷ Onye ọbu kfufutaje iphe, dụ ẹji ono, o meru ono; kfụ-dzukwaaphu ụgwo iphe, dụ ẹji ono, o meru ono l'ọ ha; wota ụzo lanụ l'uzo ise l'iphe iya yekobe iya; nụ onye ono, o mesweru ono. ⁸ Ọ -bųru l'onye ono, e mesweru ono te nwedu abụbu, bụ onye aa-kfụ ụgwo iphe ono; ọo ya bụ; ụgwo ono abųru kę Ojejoje. Onye aa-nụ iya bụ onye achijeru Nchileke ẹja. Aa-kpuru ebyila yekobe iya; t'o gbua gude doshiaru iya okfu ẹhu iya. ⁹ Iphe, bụ iphe, ndu Ízurelu doberu nsọ t'ẹphe nụ Ojejoje, bụ iphe, ẹphe wotaru bya anụ onye achijeru Nchileke ẹja bụkota k'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono. ¹⁰ Iphe, bụ iphe, madzụ doberu nsọ tę ya nụ Nchileke bụ onye achijeru Nchileke ẹja bę nwe iya nụ; mbụ l'iphe, madzụ nuru onye achijeru Nchileke ẹja bụ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono nwe iya."

Kę nwanyi, nji iya ele ęnya l'oori ogori

¹¹ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya asụ Mósisu: ¹² "T'o kfuru ndu Ízurelu l'ọ -bųru lę nwoke bę nyee ya akpa ẹjọ ųri; nji iya te gudehe ire iya ẹka; ¹³ mbụ; ọ -bųru lę yele nwoke ọdo zeru; yo shi ẹge ono merua onwiya; nji iya ta ma; to nwe onye agba ekebe l'ọo iphe o meru ndono keshinu ę tọ dudu onye guderu iya nụ teke oome iya; ¹⁴ mbụ; ọ -bųru lę nwoke ono bę nọnyaaru; kolahaaru nyee ya ono okopho; lelaha ya ęnya l'o meruwaru onwiya; lę teke nwanyi ono meruru onwiya l'oswiya; m'ọ kwanụ l'a nọnyaaru; kolahaaru nyee ya

ono okopho; lelaaha ya ęnya l'o meruru onwiya l'ę b'o meru onwiya; ¹⁵ tę nwoke ono duta nyee ya ono jekfu onye achijeru Nchileke ęja. Yo gude uto lanu l'uto iri l'utu bali, jiru efere nkwo-ęka, ee-gude gwoo ęja l'okfu ęhu nyee ya ono. T'ę b'o yekwa manu l'utu bali ono; ọphu o yekwa iya insensu; kę l'ọ bu ngweja nri, e gworu lę k'okopho; mbu ngweja, e gude anyata iphe, du ęji.

¹⁶ "Nwanyi ono bę onye achijeru Nchileke ęja e-durita ntse t'o vudo Ojejoje l'ifu. ¹⁷ Tę onye ono, achijeru Nchileke ęja ono kuta mini, e doberu nsọ l'ite, a kpuru l'ura; kpota udzu-ęja, shi l'ogbodo-ulo ulo-ękwà Nchileke wuru ye lę mini ono. ¹⁸ Onye ono, achijeru Nchileke ęja ono -kfuβetsulephu nwanyi ono l'ifu Ojejoje; yo tofu iya iphe, o keberu l'ishi; pata ngweja nri ono, e gude anyata iphe, du ęji ono nu iya t'ọ paru l'ęka; mbu ngweja nri ono, e gworu lę k'okopho ono. Onye ono, achijeru Nchileke ęja ono l'onwiya aparu mini ono, atso ile, emeje tę madzu buru onye a turu onu ono. ¹⁹ Ọ bu teke ono bę onye ono, achijeru Nchileke ęja ono a-nu nwanyi ono nte t'o ria: 'L'ọ -buru l'ę tọ dudu nwoke ọdo, nggu l'iya zejjeru; tọ bu l'i kpa-jeru ęjo uri; shi ęge ono merua onwongu l'ęhu nwoke ọdo, gbahakwaa nji ngu-a; tę mini-wa, atso ile, emeje tę madzu buru onye a turu onu-a ba dukwa iphe, o-me ngu. ²⁰ Teke bukwanu l'i nọ l'ęka nji ngu-a; l'akpa ęjo uri; nggu lę nwoke ọdo zejewa; gbahakwaa nji ngu-a; nggu eshi ęge ono merua onwongu; ²¹ tę Ojejoje mekwaa tę ękpa-nwa chihu ngu; mbu t'ę b'i heshi nwa l'utakfu; t'i buru onye ndibe unu e-gude l'akọ l'onu; gude ngu l'anma ęjo ętu. Ono bu teke onye ono, achijeru Nchileke ęja ono a-su nwanyi ono t'ọ guaru onwiya ęnwa. ²² Mbu; tę mini-a, atso ile, emeje tę madzu buru onye a turu onu-a kpobakwa ngu l'ępho; k'ọphu ękpa-nwa e-chihu; to he nwa l'utakfu.'

"Teke ono; nwanyi ono asu: 'Ọ -buru l'ọ bu ęge ọ du b'i kfururu; t'ọ du ęge ono.'

²³ "Onye ono, achijeru Nchileke ęja ono abya atuko mburonu ono dekota l'ękwo; bya asaa ya asasa saru ye lę mini ono, atso ile ono. ²⁴ Yo bya eworu mini ono, atso ile ono, emeje madzu t'ọ buru onye a turu onu ono nu nwanyi ono t'ọ ngua. Ọ -ngụ-ge l'iya phu; mini ono anodu iya l'ępho; mee t'ęjo iphe-ęhuka, atso ile dakfuta iya. ²⁵ Teke ono bę onye ono, achijeru Nchileke ęja ono a-nata nwanyi ono ngweja-nri ono, o gworu lę k'okopho ono, nwanyi ono pa l'ęka ono. Yo bya amaa ya amama l'ifu Ojejoje; woru iya je edobe l'ęnya-ngweja. ²⁶ Onye ono, achijeru Nchileke ęja ono abya ahajia ngweja ono l'ęka; woru kpoo oku l'ęnya-ngweja ono. Ngweja ono a-buru ngweja, e gude anyata iphe, du ęji ono. O -metsulephu ęge ono; yo bya anu nwanyi ono mini ono t'ọ ngua. ²⁷ Ọ -buru lę nwanyi ono meruruphu onwiya; mbu; ọ -buru l'o riruphu ogori l'oswiya bę bu teke a nuluru iya phu mini ono; yo ngua; teke ọ

bahuleru iya phu l'ępho bę oo-me t'ęjo iphe-ęhuka, atso ile dakfuta iya. Oo-me tę ękpa-nwa iya chihu; mee t'ę b'o heshi nwa l'utakfu. Yo ghoo onye a turu onu l'ufu ęphe. ²⁸ Teke ọ bu lę nwanyi ono te merudu onwiya; mbu; ọ -buru lę nwanyi ono doberu onwiya ndo; b'ę t'ọ dudu iphe e-me iya nu. Ọo-nodu amushilee unwegirima.

²⁹ "Ono bu ekemu, a turu swiberu nwanyi, nji iya eko-ru okopho; mbu nwanyi, nọ l'ęka nji iya; l'akpa ęjo uri; l'emrushu onwiya; ³⁰ ọdo bu l'a nonyaaru; nwoke ekolahaaru nyee ya okopho; lelaaha ya ęjo ęnya. T'onye achijeru Nchileke bya edobe nwanyi ọbu l'ifu Ojejoje; mekota iya iphe bu iphe ono, a turu l'ekemu ono.

³¹ Nwoke ono l'onwiya bę ta dukwa iphe, du ęji, a-tukuru iya l'ishi. Ọ bu nwanyi ono e-vuru iphe, du ęji, o metaru kpua onwiya."

Onye woru onwiya doberu Ojejoje iche

6 Ojejoje asu Mosisu: ² "T'o kfururu ndu Izurelu l'o -nweru nwoke; m'ọ bu nwanyi, kweru ukwa, gbaru iche lę ya a-duru Ojejoje iche; mbu lę ya e-dobe onwiya tę ya buru onye du iche l'ęke Ojejoje nọ; ³ t'onye ọbu ba angujekwa mee; m'ọ bu iphe ọdo, aangụ angungu, eme l'ęnya. T'onye ọbu ba angujekwa mee, anwu onu, e meru lę mee vayinu; m'ọ bu iphe ọdo, aangụ angungu, eme l'ęnya. T'ę b'ọ ngujekwa mini akpuru vayinu; ọphu o rijekwa akpuru vayinu onyingu; m'ọ bu k'okponku. ⁴ T'ę b'ọ rijekwa iphe, shi l'oshi vayinu; m'ọ bu akpuru vayinu ọbu l'onwiya; m'ọ bu ęgbo vayinu jeye teke ọo-bu-beru onye doberu onwiya Ojejoje iche.

⁵ "Tę akwo be erukwa iya l'ishi jeye teke ono, ọo-bu-beru onye doberu onwiya iche ono. Ọo-dulephu nsọ ęge ọ du iya jeye teke ono, o doberu onwiya Ojejoje iche ono e-dzu. ęgbushi, nọ iya l'ishi bę ọo-ha t'o ruchia eruchi. ⁶ L'ogę teke ono, o doberu onwiya Ojejoje iche ono b'ę to jekwa ęke odzu nọ; ⁷ m'ọ -ruhuru; ọ buru l'ọo nna iya; m'ọo nne iya; ọdudu l'ọo nwunne iya kę nwoke; m'ọ nwunne iya kę nwanyi bę nwuhuru nu. ę too gudedu okfu l'ọo ęphe jekfube odzu ęphe ntse; shi ęge ono merua onwiya; kę l'e gude ishi iya maru l'o doberu onwiya Nchileke iche. ⁸ Lę teke ono ọo-nokotakpo buru onye doberu onwiya iche ono b'ọ bu onye duru Ojejoje nsọ.

⁹ "Ọ -buru l'o -nweru onye gbabuhuru nwuhu lę mgboro ęke ọ nọ; shi ęge ono merua ęgbushi ono, o doberu nsọ ono bę bu: o -rulephu lę mboku k'ęsaa; yo kpushia ęgbushi ono; shi ęge ono safu onwiya mmeru l'ęhu. ¹⁰ O -be lę mboku k'ęsato; yo wota ndo ębo; m'ọ bu kparakobe ębo wojeru onye achijeru Nchileke ęja l'onu Ulo-ękwà Ndzuko. ¹¹ Onye ono, achijeru Nchileke ęja ono ewota nanu gwoo ngweja iphe, du ęji. Yo wota nanu ọphu gwoo ngweja-ukfuru gude kfua ugwo iphe,

dụ ẹji, o meru; kẹ l'ọ nọru l'ẹke madzụ nwụhuru. Yọ bụru mbọku ono kwaphu bẹ oo-me t'ishi iya dụ-phu nsọ azụ. ¹² Oo-doberu onwiya Ojejoje iche jeye teke ono, ọ tụ-buru lẹ ya e-doberu onwiya Ojejoje iche ono. Yo wota ebyila, gbaru afa nù t'e gude gwoo ngweja ikpe-anmanma. Oge ọphu, ọ nọhwaruphu b'ẹ taa gụ-kwaru eye iya. Ishi iya aburu l'ọ meruru onwiya teke ono, o shi dobe onwiya iche ono.

¹³ “Qwaa bụ ekemu, duru onye doberu onwiya Ojejoje iche ndọ-ọ; mę oge, o doberu onwiya Ojejoje iche dzulephu. Ee-duru iya bya l'ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko.

¹⁴ Yọ bụru l'ẹke ono bẹ ọo-nọdu woru iphe, ọonu Ojejoje nù iya. Ọo-nù iya ebyila, gbaru afa; to nwe ntọpo t'e gude gwoo ngweja-ukfuru. Yọ nù nwada aturu, nọwaru afa; to nwe ntọpo t'e gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji. Yọ nù ebyila, ẹ-te enwedu ntọpo t'e gude gwoo ngweja ẹhu-agu. ¹⁵ Iphe ọdo, oo-yekobe iya bụ nkata buredi, ẹ-te kodu ekoko; waa akara witu, a gwọru lẹ manụ; mę ẹcha-mbeke, a wuru manụ l'eli; waa ngweja-nri yẹle ngweja-męe, l'etsoje iya nù.

¹⁶ “Iphe ono l'ọ ha bẹ onye achijeru Nchileke ẹja e-gworu nù Ojejoje. Yo gwoo ngweja iphe, dụ ẹji ono; mę ngweja-ukfuru ono. ¹⁷ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono e-woru nkata buredi ono, ẹ-te kodu ekoko ono nù Ojejoje; bya egbua ebyila phụ gude gwoo ngweja ẹhu-agu nù Ojejoje; bya eyekobekwa iya phụ ngweja-nri yẹle ngweja-męe, etsoje iya nù tuko gwoo. ¹⁸ Yọ bụru l'ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko bẹ onye ono, doberu onwiya Ojejoje iche ono a-nọdu kpushia ẹgbushi ono, o doberu iche ono. Yo kpota ẹgbushi iya ono ye l'ọku, nọ lẹ mkpuli ẹke iphe, e gude gwoo ngweja ẹhu-agu phụ nọ.

¹⁹ “Onye ono, duru Ojejoje iche ono -kpushitsulephu ẹgbushi iya ono, o doberu iche ono; tẹ onye achijeru Nchileke ẹja wota ẹka ebyila ono ọphu e shiru eshishi dẹe ya l'ẹka; wotafua akara lanụ; mę ẹcha-mbeke lanụ, ẹ te kodu ekoko lẹ nkata ono nù iya. ²⁰ Ọo ya bụ; onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono abya amàà ya àmàrà l'ifu Ojejoje t'ọ bụru ngweja-amama. Iphe ono bẹ dụ nsọ; yọ bụru onye achijeru Nchileke ẹja bẹ nwe iya nù yẹle ndú ebyila ono, a maru amama; mę ụtakfu iya ono, a nuru Ojejoje ono. E -metsua ẹge ono bẹ onye ono, duru Ojejoje iche ono nweru ike ngua męe.

²¹ “Ono bụ ekemu, duru onye doberu onwiya Ojejoje iche; mbụ onye kweru ụkwa lẹ ya e-doberu onwiya Ojejoje iche; waa iphe, ọo-nuje Ojejoje teke oge iya dzuleruphu; a gụfukwa iphe ọdo, ọo-dụ ike gbatafua. Ọle o medzufutaje iphe, o kweru ụkwa iya; l'ẹge ekemu onye duru Ojejoje iche gude dụ.”

Ọnu-ọma ndu achijeru Nchileke ẹja l'ẹhu ndu Ízurelu

²² Ojejoje asụ Mosisu: ²³ “T'ọ kfuru Éronu yẹle ụnwu iya l'ọ waa bụ ẹge ẹphe e-shije agọru ndu Ízurelu ọnu-ọma:

²⁴ “Tẹ Ojejoje
gọoru unu ọnu;
yo chekwaje unu.

²⁵ Tẹ Ojejoje
mụaru unu ọnu-ọchi;
yo meeru unu
eze-iphe-ọma.

²⁶ Tẹ Ojejoje
lee unu ẹnya-ọma;
yo mee t'ẹhu dụ unu agu.

²⁷ “Ọ bụ ẹge ono bẹ ẹphe e-shije kpọ-kua ẹpha iya l'ẹke ndu Ízurelu nọ; ya agọoru ẹphe ọnu-ọma.”

Ngweja, e gude edobe ụlo-ékwa Ojejoje iche

7 Tọ dụ iya bụ; Mosisu egvubetsulephu ụlo-ékwa Ojejoje ono; bya awua ya manụ; bya edobe iya iche; bya edobekwaphu iphe, bụ iphe, nọ iya nù l'ọ ha iche. Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ wuru manụ l'ẹnya-ngweja; dobe iya iche; bya edobekwaphu iphe bụ iphe, nọ l'ẹnya-ngweja ono l'ọ ha iche. ² Ndu ishi ndu Ízurelu, bụ ndu ishi l'ụnwunna l'ụnwunna; mbụ ndu ishi l'ikfu l'ikfu; bụ iya bụ ndu ono, bụ ishi ndu ọphu a guru ọgu ono ³ bẹ byaru bya eworu iphe nù Ojejoje. Iphe, ẹphe nuru bụ ọ-gba-kperekpere ishingu, ekpuchiru iphe; mę oke-eswi iri l'ẹbo. Ndu ishi ono bẹ nutsaluru oke-eswi nanụ nanụ l'ẹhu l'ẹhu. Ẹphe dutsaluru ẹbo ẹbo nù ọ-gba-kperekpere lanụ. Ono bụ iphe, ẹphe wotaru bya anụ l'ifu ụlo-ékwa Ojejoje ono.

⁴ Ojejoje asụ Mosisu: ⁵ “T'ọ natakota ẹphe iphe ono, ẹphe nuru ono; k'ọphu ee-gude iya eje ozi lẹ Ụlo-Ékwà Ndzuko. T'ọ woru iya nù ndu Lívayi. Onyenọnu bẹ ọo-nù iya l'ẹge ozi iya gbaru.”

⁶ Ya ndono; Mosisu abya ewota ọ-gba-kperekpere ono; mę oke-eswi ono nù ndu Lívayi. ⁷ Ụnwu Geshonu b'ọ nuru ọ-gba-kperekpere ẹbo; waa oke-eswi ẹno t'ẹphe gude jeje ozi, gbaru ẹphe. ⁸ Ụnwu Merari b'ọ nuru ọ-gba-kperekpere ẹno; waa oke-eswi ẹsato t'ẹphe gude jeje ozi, gbaru ẹphe. L'ẹphe ha bẹ nọkota l'ẹka Itama Éronu, bụ onye achijeru Nchileke ẹja eje ozi, gbaru ẹphe. ⁹ Obenu l'ẹ t'ọ dudu ọphu ọ nuru ụnwu Kohatu; kẹ l'ọ ẹphebedua b'ọ nọ l'ẹka; mbụ oleta iphe, dụ nsọ ẹnya; bụ iya bụ ovu iphe ono, dụ nsọ ono l'ukuvu.

¹⁰ Mbọku, a wuru manụ l'ẹnya-ngweja Nchileke gude woru iya ye Nchileke l'ẹka bẹ ndu ishi ono wotagbaaru iphe bya anụ Nchileke l'ifu ẹnya-ngweja ono. ¹¹ Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: “Iphe bụ mbọku-

mbòku tẹ onye ishi lanụ wotaje iphe nk'ia bya anụ t'e gude woru ẹnya-ngweja ono ye Nchileke l'ẹka."

¹² Onye wotaru iphe nk'ia bya anụ lẹ mbòku kẹ mbụ bụ Náshonu Amínadabu, bụ onye ishi ndu Júda.

¹³ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; bya anụkwaphu ochi lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atụtu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude gwoo ngweja-nri. ¹⁴ Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ insensu. ¹⁵ A nuru nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa ebyila lanụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru; ¹⁶ mę mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ¹⁷ mę oke-eswi ẹbo; ebyila ise; mkpi ise; mę un-wu ebyila ise, gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono iphe, Náshonu Amínadabu gude bya anụ ndono.

¹⁸ Yo be lẹ mbòku k'ẹbo; Netanelu Zuwa, bụ onye ishi l'ikfu Ísaka ewota iphe nk'ia bya anụ. ¹⁹ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atụtu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude gwoo ngweja-nri. ²⁰ Iphe ọdo, ọ nuru bę bụ agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ insensu, ²¹ B'ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa ebyila lanụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru; ²² mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ²³ oke-eswi ẹbo; ebyila ise; mkpi ise; mę un-wu ebyila ise, gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono bụ iphe, Netanelu Zuwa gude bya anụ ndono.

²⁴ Yo be lẹ mbòku k'ẹto; Eliyabu Helonu, bụ onye ishi ndu kẹ Zébulonu ewota iphe nk'ia bya anụ. ²⁵ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atụtu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude gwoo ngweja-nri. ²⁶ Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ insensu. ²⁷ Yọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa ebyila lanụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru; ²⁸ mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ²⁹ oke-eswi ẹbo; ebyila ise; mkpi ise; mę un-wu ebyila ise, gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono iphe, Eliyabu Helonu gude bya anụ ndono.

³⁰ Yo be lẹ mbòku k'ẹno; Elizuru Shediyo, bụ onye ishi, un-wu Rúbenu ewota iphe nk'ia bya anụ. ³¹ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha

ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atụtu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude gwoo ngweja-nri. ³² Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ insensu. ³³ Yọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa ebyila lanụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru; ³⁴ mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ³⁵ oke-eswi ẹbo; ebyila ise; mkpi ise; waa un-wu ebyila ise, gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono iphe, Elizuru Shediyo gude bya anụ ndono.

³⁶ Yo be lẹ mbòku k'ise; Shelumelu Zurishadayi, bụ onye ishi un-wu Símiyonu ewota iphe nk'ia bya anụ. ³⁷ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atụtu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude gwoo ngweja-nri. ³⁸ Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ insensu. ³⁹ Yọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa ebyila lanụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru; ⁴⁰ mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ⁴¹ oke-eswi ẹbo; mę ebyila ise; mkpi ise; waa un-wu ebyila ise, gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono iphe, Shelumelu Zurishadayi gude bya anụ ndono.

⁴² Yo be lẹ mbòku k'ishingu; Eliyasafu Diyuwelu, bụ onye ishi ndu Gádu ewota iphe nk'ia bya anụ. ⁴³ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atụtu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude gwoo ngweja-nri. ⁴⁴ Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ insensu. ⁴⁵ B'ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa ebyila lanụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru; ⁴⁶ mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ⁴⁷ oke-eswi ẹbo; ebyila ise; mkpi ise; waa un-wu ebyila ise, gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono iphe, Eliyasafu Diyuwelu gude bya anụ ndono.

⁴⁸ Yo be lẹ mbòku k'ẹsaa; Elishama Amihudu, bụ onye ishi ndu Ífuremu ewota iphe nk'ia bya anụ. ⁴⁹ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atụtu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude gwoo ngweja-nri. ⁵⁰ Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e

meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ ínsensu.
⁵¹ B'ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa eby-
 ilaranụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru;
⁵² mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ⁵³ oke-
 eswi ẹbo; ebyila ise; mkpi ise; waa ụnwu ebyila ise,
 gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono
 iphe, Elishama Amihudu gude bya anụ ndono.

⁵⁴ Yo be lẹ mbọku k'ẹsato; Gamalẹlu Pedazo, bụ onye
 ishi ndu ikfu Manáse ewota iphe nk'ia bya anụ.

⁵⁵ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-
 ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru
 l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ
 mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atutu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra
 shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru
 akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude
 gwoo ngweja-nri. ⁵⁶ Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e
 meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ ínsensu.

⁵⁷ B'ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa eby-
 ilaranụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru;
⁵⁸ mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ⁵⁹ oke-
 eswi ẹbo; ebyila ise, mkpi ise; waa ụnwu ebyila ise,
 gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono
 iphe, Gamalẹlu Pedazo gude bya anụ ndono.

⁶⁰ Yo be lẹ mbọku kẹ tete; Abidanu Gidiyóni, bụ onye
 ishi ndu Bénjaminu ewota iphe nk'ia bya anụ. ⁶¹ Iphe,
 ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha
 ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru l'ụk-
 poro mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ
 mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atutu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra
 shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru
 akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude
 gwoo ngweja-nri. ⁶² Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e
 meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ ínsensu.

⁶³ B'ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; waa nwa
 ebyila lanụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru;
⁶⁴ mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ⁶⁵ oke-
 eswi ẹbo; mę ebyila ise; mkpi ise; waa ụnwu ebyila ise,
 gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono
 iphe, Abidanu Gidiyóni gude bya anụ ndono.

⁶⁶ Yo be lẹ mbọku k'iri; Ahiyeza Amishadayi, bụ onye
 ishi ndu ikfu Dánu ewota iphe nk'ia bya anụ. ⁶⁷ Iphe, ọ
 nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-ọcha
 ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru l'ụk-
 poro mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ
 mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atutu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra
 shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru
 akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude
 gwoo ngweja-nri. ⁶⁸ Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e
 meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ ínsensu.

⁶⁹ B'ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa eby-
 ilaranụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru;
⁷⁰ mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ⁷¹ oke-
 eswi ẹbo; ebyila ise; mkpi ise; waa ụnwu ebyila ise,

gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono
 bụ iphe, Ahiyeza Amishadayi gude bya anụ ndono.

⁷² Yo be lẹ mbọku k'iri lẹ nanụ; Pagẹlu Ọkuranu, bụ
 onye ishi ndu ikfu Ásha ewota iphe nk'ia bya anụ.

⁷³ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-
 ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru
 l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ
 mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atutu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra
 shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru
 akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude
 gwoo ngweja-nri. ⁷⁴ Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e
 meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ ínsensu.

⁷⁵ B'ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa eby-
 ilaranụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru;

⁷⁶ mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ⁷⁷ oke-
 eswi ẹbo; ebyila ise; mkpi ise; waa ụnwu ebyila ise,
 gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono
 bụ iphe, Pagẹlu Ọkuranu gude bya anụ ndono.

⁷⁸ Yo be lẹ mbọku k'iri l'ẹbo; Ahira Enanu, bụ onye
 ishi ndu ikfu Náfutali ewota iphe nk'ia bya anụ.

⁷⁹ Iphe, ọ nuru bụ: efere lanụ, e meru l'ụkporo mkpọla-
 ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mę ochi lanụ, e meru
 l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri. Mbụ
 mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atutu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra
 shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Ọphu nonu b'e yejishikotaru
 akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ; t'e gude
 gwoo ngweja-nri. ⁸⁰ Iphe ọdo, ọ nuru bụ agọ lanụ, e
 meru lẹ mkpọla-ododo iri. Iphe, jiru iya nụ bụ ínsensu.

⁸¹ B'ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; ebyila lanụ; nwa eby-
 ilaranụ, gbaru afa, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru;

⁸² mkpi lanụ, ee-gude gwoo ngweja iphe, dụ ẹji; ⁸³ oke-
 eswi ẹbo; ebyila ise; mkpi ise; waa ụnwu ebyila ise,
 gbatsuaru afa, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ono
 bụ iphe, Ahira Enanu gude bya anụ ndono.

⁸⁴ Iphe ono bẹ bụ iphe, ndu ishi ndu Ízurelu gudet-
 sua bya anụ t'e gude woru ẹnya-ngweja ono ye
 Nchileke l'ẹka; mbụ teke ono, a wụru iya manụ ono.
 Iphe, ẹphe nuru bụ: efere iri l'ẹbo, e meru lẹ mkpọla-
 ọcha; ochi iri l'ẹbo, e meru lẹ mkpọla-ọcha; waa agọ iri
 l'ẹbo, e meru lẹ mkpọla-ododo. ⁸⁵ Efere lanụ b'e meru
 l'ụkporo mkpọla-ọcha ishingụ lẹ mkpọla-ọcha iri; mee
 ochi lanụ l'ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri.

Mbụ mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atutu; ẹra iya aha l'ọ
 bụ ẹra shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. ⁸⁶ Agọ iri l'ẹbo ono, e meru
 lẹ mkpọla-ododo, e yejishikotaru ínsensu eyejishi ono
 bẹ iphe, e gude mee ya bụ mkpọla-ododo iri iri. Mbụ
 mkpọla-ọcha, bụ: a -tụa ya atutu; ẹra iya aha l'ọ bụ ẹra
 shẹkelu ẹke-dụ-nsọ. Mkpọla-ododo, e gude mekota
 iphe ono l'ọha bẹ dụ ụkporo mkpọla-ododo ishingụ.

⁸⁷ Iphe, iphe bụ mkpakọ anụ, ee-gude gwoo ngweja-
 ukfuru dọkota bụ ụnwu oke-eswi iri l'ẹbo; ebyila iri
 l'ẹbo; ụnwu ebyila iri l'ẹbo, gbatsuaru afa yele ngweja-
 nri, tso iya nụ; waa mkpi iri l'ẹbo, ee-gude gwoo ngwe-
 ja iphe-ẹji. ⁸⁸ Anụ, ee-gude gwoo ngweja ẹhu-agu bẹ

kpakọru dọ ụkporo oke-eswi l'oke-eswi ẹnọ; ụkporo ebyila ẹto; ụkporo mkpi ẹto; waa ụkporo ụnwu ebyila ẹto, gbatsuaru afa. Ono bụ iphe, a nuru t'e gude woru ẹnya-ngweja ono ye Nchileke l'ẹka teke ono, a wuru iya manụ ono.

⁸⁹ Teke Mosisu bahuru lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono tẹ yẹle Ojejoje kfugbabe b'ọ nuru olu, e shi l'eli iphe, e gude kpuchia ẹke aanọduje akfụ ụgwọ iphe, dọ eji kfururu yeru iya. Okfu ono b'a nọ lẹ mgbaku cherobimu ẹbo phụ kfu. Olu ono ekfuru yeru iya.

Urọku ẹsaa

8 Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² "Kfuru Ẹronu; sụ iya teke oo-dobe urọku ẹsaa ono; t'o dobe iya; k'ọphu iphoro iya a-nga ifu iphe ono, a tukoberu iya ono." ³ Ẹronu emee ya ẹge ono, o kfuru ono; bya edobe urọku ono; k'ọphu iphoro iya ngashiru ifu iphe ono, a tukoberu iya ono, bụ iya bụ ẹge Ojejoje turu Mosisu l'ekemu. ⁴ Ọwaa bụ ẹge e gude mee iphe ono, aatukobeje urọku ono: Ọo mkpọla-ododo, a kúsaru akúsa b'e gude mekota iya shita l'ike iya jeye lẹ nchị iya. Iphe ono, aatukobeje urọku ono b'e meleruphu ẹge Ojejoje koshiru iya Mosisu.

Odobe ndu Lívayi iche

⁵ Ojejoje abya asụ Mosisu: ⁶ "T'o shi l'ẹke ndu Ízurelu nọ ọfuta ndu Lívayi; mechaa ẹphe emecha. ⁷ Ọwaa ẹge ii-shi mechaa ẹphe ndọ-ọ: Wota mini-nturu phee ẹphe l'ẹhu; ẹphe akpúshikota iphe, bụ eji, nọ ẹphe l'ẹhu; sashikota uwe ẹphe; shi ẹge ono mechaa onwẹphe. ⁸ T'ẹphe wota nwa oke-eswi yẹle ngweja nri, tso iya nụ; bụ iya bụ akpe, e gweru egwegwe gwokobe iya manụ. Nggube Mosisu ewota nwa oke-eswi ọdo, ee-gude gwoo ngweja iphe, dọ eji. ⁹ Duru ndu Lívayi je l'ifu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; nggu ekukobe iphe, bụ ndu Ízurelu l'ẹphe ha t'ẹphe dzua l'ẹke ono. ¹⁰ Nggu eduru ndu Lívayi bya l'ifu Ojejoje. Ndu Ízurelu ebyibe ẹphe ẹka l'ishi. ¹¹ Ẹronu bẹ e-wota ndu Lívayi ono nụ yẹbe Ojejoje t'ẹphe buru iya ngweja-amama, shi l'ẹka ndu Ízurelu; k'ọphu ẹphe a-nọdu ejeru yẹbe Ojejoje ozi. ¹² Teke ono bẹ ndu Lívayi a-bya ebyibegbaa oke-eswi ono ẹka l'ishi; nggu egude oke-eswi lanụ gwoo ngweja iphe, dọ eji; gude ọphu gwoo ngweja-ukfuru nụ Ojejoje; shi ẹge ono kfu ụgwọ iphe, dọ eji ndu Lívayi.

¹³ "Tẹ ndu Lívayi vudo l'ifu Ẹronu yẹle ụnwu iya; nggu ewota ẹphe nụ Ojejoje t'ẹphe nọdu ọnodu ngweja-amama. ¹⁴ Ono ẹge ii-shi dobe ndu Lívayi iche l'ẹke ndu Ízurelu ndu ọphu nọ ndono. Ndu Lívayi a-buru kẹ yẹbe Ojejoje. ¹⁵ Teke i mechatsuaru ndu Lívayi ono; nggu ewofuta ẹphe dobe t'ẹphe dọ l'ọ bụ ngweja-amama ono; ẹphe ejelaha ozi lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko. ¹⁶ Ọo ẹphebedua bụ ndu, e shi lẹ ndu Ízurelu nụ yẹbe Ojejoje. Ya wotawaru ẹphe t'ẹphe buru nk'ia. Ya gudewa

ẹphe dochia ẹnya ndu, bụ ọkpara l'alí Ízurelu gbaa mgburumgburu; mbụ iphe, bụ unwoke, vu ụzo waa nne ẹphe ọswa l'alí Ízurelu. ¹⁷ Iphe, bụ iphe, bụ oke ya, bụ iya vu ụzo waa nne iya ọswa l'alí Ízurelu gbaa mgburumgburu: m'ọ bụ madzụ; m'ọ bụ anụ bẹ bukota kẹ yẹbe Ojejoje. Lẹ teke ono, ya gbushikotaru iphe, bụ ọkpara l'alí Íjiputu ono bẹ ya doberu ẹphe iche t'ẹphe buru nk'ia. ¹⁸ Nta-a bẹ ya wowaru ndu Lívayi t'ẹphe nọ-chia ẹnya ndu, bụ ọkpara l'alí Ízurelu gbaa mgburumgburu. ¹⁹ Ya shiwa lẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha wota ndu Lívayi nụ Ẹronu yẹle ụnwu iya; t'ẹphe jeje ozi lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko l'ozori ndu Ízurelu; ẹphe akfujẹ ụgwọ iphe dọ eji, ụnwu Ízurelu meru; k'ọphu mgbonwu ete egbudu ẹphe mẹ ẹphe -byaa ntse l'ẹke ono, dọ-nsọ ono."

²⁰ Mosisu yẹle Ẹronu; mẹ iphe, bụ ndu Ízurelu l'ẹphe ha abya emeru yeru ndu Lívayi ẹge ono, Ojejoje turu iya Mosisu l'ekemu l'okfu ẹhu ndu Lívayi ono. ²¹ Ndu Lívayi abya asashia onwẹphe iphe, dọ eji, ẹphe meshiru; bya asashia uwe ẹphe. Ẹronu abya eworu ẹphe ye Ojejoje l'ẹka t'ẹphe dọ l'ọ bụ ngweja-amama; bya akfua ụgwọ iphe dọ eji, ẹphe meshiru; shi ẹge ono safu ẹphe nturu. ²² E metsua; ndu Lívayi abya anọdu Ẹronu yẹle ụnwu iya l'ẹka wata oje ozi lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko. Yọ buru ẹge Ojejoje turu iya Mosisu l'ekemu bụ ẹge ẹphe meru ndu Lívayi ono.

²³ Ojejoje abya asụ Mosisu: ²⁴ "Iphe-a bẹ bụ ndu Lívayi b'ọ duru: Unwoke, nwaru ụkporo afa l'afa ise tųgburu bẹ a-watajẹ oje ozi lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko. ²⁵ Ẹphe -gbawa ụkporo afa ẹbo l'afa iri; ẹphe a-haa oje ozi, ẹphe shi eje l'ulo-ẹkwà ndzuko ono. ²⁶ Ọle; ọ -buru l'ọ dọ onye ọbu t'o yeru ụnwunna iya ẹka l'ozí Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono; t'o yetajekwaru ẹphe ẹka. Obenu lẹ yẹbedua l'onwiya e-jebuhu ozi. Ọ bụ ẹge ono bẹ ii-shi-je nụ ndu Lívayi ozi, ẹphe a-nọduje eje."

Ọgba Aji Esweta

9 L'ónwa mbụ l'afa, kwe ndu Ízurelu afa ẹbo, ẹphe shi lẹ Íjiputu lufuta bẹ Ojejoje kfuru yeru Mosisu l'echi-ẹgu Sáyinayi; sụ iya: ² "Tẹ ndu Ízurelu gbakwaa Aji Esweta l'oge iya. ³ Ọnwa ọwaa -gbalephu abalí iri l'eno; unu gbaa Aji Esweta ono l'oge iya. Teke unu a-wata iya agbagba bụ mẹ ẹnyanwu ribadelephu. Unu gbaa aji ono l'ẹge ekemu iya dọ; mẹ l'ẹge nsọ iya dọ." ⁴ Tọ dọ iya bụ; Mosisu abya ekfuaru ndu Ízurelu t'ẹphe gbaa Aji Esweta ono. ⁵ Ẹphe agbaa Aji Esweta ono l'echi-ẹgu Sáyinayi l'ónwa mbụ ono gbaru abalí iri l'eno; l'ẹnyanwu abyawa aríba. Ndu Ízurelu atụko iphemiphe ọbule ono mekota l'ẹge Ojejoje kfuru iya Mosisu.

⁶ Ọle; o nwekwanuru ndu ọphu te tsodu gbaa Aji Esweta ono mbọku ono. Ishi iya aburu lẹ mmeru nọ ẹphe l'ẹhu; kẹ l'ẹphe denyiru onye nwuhuru anwuhuru

ẹka. Ndu ono abyakfutashia Mósísu yẹle Éronu mbọku ono; ⁷ bya asụ Mósísu: “Lẹ mmeru nọkwa ẹphe l'ẹhu; kẹ l'ẹphe denyiru onye nwuhuru anwuhu ẹka. Ọ bụ; ?nanụ ẹge e meru te kwe t'ẹphe tsoru ndu Ízurẹlu ndu ophu; nụ Ojejoje ngweja lẹ teke bụ oge iya?”

⁸ Mósísu asụ ẹphe: “Unu ngabe tẹ ya maru iphe, Ojejoje e-kfu l'okfu ẹhu unu.”

⁹ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje asụ Mósísu: ¹⁰ “T'o kfuaru ndu Ízurẹlu l'ọ -buru l'o -nweru onye l'ime ẹphe; m'ọ bụ l'eri ẹphe, denyiru odzu ẹka; shi ẹge ono merua onwiya; ọ dudu l'ọo iphe ọdo bẹ onye ọbu jeru bẹ onye ono a-gbalẹkwa-a Aji Esweta kẹ Ojejoje ono. ¹¹ Teke ẹphe a-gba iya bụ l'abalị iri l'ẹno l'ọnwa k'ẹbo; mẹ ẹnyanwu rịbadelephu. Iphe, ẹphe e-gude gbaa ya bụ: buredi, ẹ-te kodu ekoko; yẹle mkpẹkwo, atsoqbaa ile. ¹² T'ẹ b'ọ dukwa iphe ono ophu ẹphe a-ha t'ọ bọo nchi; ophu ọ dukwa okpu iya ophu ẹphe a-nyakwo anyakwo. Ọ bụ ẹge ekemu Aji Esweta ono dukota bụ ẹge ẹphe e-gude gbaa ya. ¹³ Ọle; onye mmeru ta nọdu l'ẹhu; to nwe ẹke o jeru; to tsokwanu gbaa Aji Esweta ono bẹ ee-bufukwa ebufu l'ẹke ndibe ẹphe nọ; kẹ l'ẹ tọ nọdu Ojejoje ngweja iya l'oge iya. Ọ kwa onye ono bẹ iphe, dọ ejí, o meru a-tukoru l'ishi.

¹⁴ “A -bya abya lẹ k'onye mbyamubya, unu l'iya bu ebubu: ọ -buru l'onye mbyamumba ono bẹ chọru t'ọ tsoru unu gbaa Aji Esweta kẹ Ojejoje; t'onye ọbu mekwaa ya ẹge ekemu iya; mẹ nsọ iya dọ. Ọ bụ nsọ lanụ, dọru onye a mọru amumu l'alí-a; dukwaruphu onye laru alala.”

Urukpu atso-kputa ọlo-ékwa Nchileke

(Awụ 40:34-38)

¹⁵ Mbọku ono, a kọberu ọlo-ékwa Ojejoje, bụ iya bụ ọlo-ékwa, ẹke eedobeje ẹkwo ekemu Ojejoje bẹ urukpu byaru bya ekpuchia iya. Yo be l'urenyashi; urukpu ono adulephu l'ọ bụ ọku l'eli ọlo-ékwa ono; dọ ẹge ono jeye l'utsu. ¹⁶ Yọ buru ẹge ono b'ọ dọru kwasewaruru. O -be l'eswe; urukpu ono ekpuchia ọlo-ékwa Ojejoje ono. Teke o beru l'enyashi; yọ chaa too l'ọ bụ ọku. ¹⁷ Yọ buje teke urukpu ono shi l'eli ọlo-ékwa ono palihi imeli imeli; ndu Ízurẹlu awụ-lihu tugbua. Ẹke ẹphe jeberu; urukpu ono keshiru; ẹphe akpọshia ọlo-ékwa ẹphe l'ẹke ono; nọshia. ¹⁸ Yọ buje; Ojejoje -sụ ndu Ízurẹlu t'ẹphe palia ije; ẹphe awụ-lihu tugbua. Teke ọ sọru t'ẹphe nọdu; ẹphe akpọshia ọlo-ékwa ẹphe; nọshia l'ọdu ndu Ízurẹlu ono. Yọ buru ẹge urukpu ono nọ-beru l'eli ọlo-ékwa Ojejoje ono bụ ẹge ẹphe anọ-beje l'ọdu ọlo-ékwa ono. ¹⁹ Teke urukpu ono nọru anọno l'eli ọlo-ékwa Nchileke ono; ndu Ízurẹlu emee ẹge Ojejoje kfuru ẹphe; nọpyabe; ẹphe ta atugbudu. ²⁰ Teke ọ bụ l'urukpu ono nọru l'eli ọlo-ékwa Ojejoje ono; nọo ya nwujiku olemole; bụ Ojejoje -sụ ẹphe t'ẹphe nọdu; ẹphe akwaa l'ọdu ndu Ízurẹlu ono; nọshia. Ọ -sụ ẹphe t'ẹphe wụ-lihu; ẹphe awụ-lihu tug-

bua. ²¹ Ọ -buru l'urukpu ono nọru shita l'urenyashi jeye l'utsu; o -rua l'utsu; yọ palihi; ẹphe awụ-lihu tugbua. Ọ -buru l'eswe bẹ urukpu ono palihuri; m'ọ kwanu l'enyashi bẹ bulephu teke ọ palihuri; ndu Ízurẹlu awụ-lihu tugbua. ²² M'ọ -ruhuduru urukpu ono nọdu l'eli ọlo-ékwa Ojejoje ono nọo ya abalị ẹbo; m'ọ bụ ọnwa lanụ; m'ọ bụ l'ọo afa ophu; ẹphe anọdu nọshia l'ọdu ndu Ízurẹlu ono ẹge ẹphe nọ iya. Obenu l'a -nonyawaa; urukpu ono paliwa; ẹphe awụ-lihu; tugbua. ²³ Yọ buje; Ojejoje -sụ ẹphe t'ẹphe nọdu; ẹphe akwaa l'odu ọlo-ékwa ẹphe; nọshia. Teke ọ sọru ẹphe t'ẹphe tugbua; ẹphe awụ-lihu tugbua. Iphe, bụ iphe, Ojejoje kfuru ẹphe bẹ ẹphe mekotaru l'ẹge ọ tọru iya Mósísu l'ekemu.

Ụpyoku mkpọla-ọcha

10 Ojejoje asụ Mósísu: ² “T'o gude mkpọla-ọcha, e tsusaru etsusa meta ụpyoku; k'ọphu oo-gudeje iya eku ndu Ízurẹlu t'ẹphe dzukoo; gudejekwa iya phụ kfuru ẹphe teke ẹphe a-phutaje ọlo-ékwa ẹphe tugbua. ³ Teke e gburu ụpyoku labụ ono bụ iphe, ookfu bụ t'iphe, bụ ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha dzua l'ifu nggube Mósísu l'ọnu ọlo-ékwa Ndzuko. ⁴ Ọ -buru l'ọo ụpyoku lanụ nwenkinyi b'e gburu; iphe, ookfu bụ t'iphe, bụ ndu ishi, l'achinu dzua l'ẹke, iino; mbụ ndu ishi, achigbaa ikfu l'ikfu ndu Ízurẹlu. ⁵ Teke, e gburu ụpyoku ono ugbo lanụ; iphe, ookfu bụ t'iphe, bụ ikfu ndu ophu kọberu ọlo-ékwa ẹphe l'uzo ẹnyanwu-ahata wụ-lihu tugbua. ⁶ Teke e gburu iya k'ugbo labụ; bụ iphe ọ bụ bụ tẹ ndu ophu kọru ọlo-ékwa nk'ẹphe l'uzo ọhuda wụ-lihu; tugbua. Ee-gbuje ụpyoku ono gude koshi teke ẹphe a-wụ-lihu; tugbua. ⁷ Ọ -buru l'unu eku ndu ọha t'ẹphe dzukoo; unu egbua ụpyoku ono. Ọle t'ẹ b'ọ dakwa l'ọ bụ ophu e gude agba ama. ⁸ Ọ bụ unwu Éronu, bụ iya bụ ndu, achijeru Nchileke eja e-gbuje ụpyoku ono. Yọ buru ome-l'alí, a-duru unu shita l'ogbo sweru ogbo. ⁹ Teke ọ bụ l'unu eje otso ndu ọhogu unu ọgu l'alí unu; mbụ ndu akpa unu ẹhu; unu gbua ụpyoku ono t'ọ dashia ọda ike; k'ọphu Ojejoje, bụ Nchileke unu a-nyata unu; bya adzofuta unu l'ẹka ndu ọhogu unu ono. ¹⁰ Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ unu ee-gbuje ụpyoku teke ẹhu atso unu ẹna; teke unu agba Aji Ọnwa Ọphungu; † mẹ unu -gwotsulephu ngweja-ukfuru; mẹ ngweja ẹhu-agu, unu egwoje; k'ọphu Nchileke e-gude iya nyata unu. Ọo yẹbedua bụ Ojejoje, bụ Nchileke unu.”

Ndu Ízurẹlu alufu l'echi-ẹgu Sáyinayi

¹¹ Yo rua teke ọnwa k'ẹbo gbaru ụkporo abalị l'afa k'ẹbo ya; urukpu ono eshi l'eli ọlo-ékwa Ojejoje ono, bụ ẹke ẹkwo ekemu ono anọje palia. ¹² Ndu Ízurẹlu

† Aji-a bụ aji ndu Ízurẹlu agbajẹ ujiku ophu iphe bụ teke ọnwa ọphungu furu. Gụ ẹke etsoje iya nọ lẹ Ógú 28:18

abya eshi l'echi-egu Sáyinayi ono; yò bụru ẹphe atugbu. Ẹphe ejee jeye l'echi-egu Paranu; urukpu ono anọ-kirishia l'ẹke ono.

¹³ Ono bụ kẹ mbụ, ẹphe tųgburu ije ẹphe ono; ẹge ono, Ojejoje tųru iya Mósísu l'ekemu ono. ¹⁴ Yò bụru ndu onanu, ẹphe lẹ ndu ikfu Júda nọ lẹ ntso-lanụ ono; bụ ẹphebedua vutuaru ụzo; gude ẹkwa-ọhubama ndu ikfu ẹphe; yò bụru ẹphe atugbu. Nášonu Amínadabu bụ onye ishi ndu ikfu Júda ono. ¹⁵ Netanelu Zuwa bụ onye ishi ndu ikfu Ísaka; ¹⁶ Eliyabu Helonu aburu onye ishi ndu ikfu Zébulonu.

¹⁷ Tọ dụ iya bụ; a bya afo-tsuta ụlo-ékwa Ojejoje ono; ụnwu Geshonu; mę ụnwu Merari apata iya; yò bụru ẹphe atugbu.

¹⁸ Ikfu ọdo, tsotaru ẹphe bụ ndu ono, ẹphe lẹ ndu ikfu kẹ Rúbenu gba lẹ ntso-lanụ ono. Ẹphe egude ẹkwa-ọhubama ndu ikfu ẹphe; yò bụru ẹphe atugbu. Elizuru Shediyo bụ onye ishi ndu ikfu Rúbenu ono.

¹⁹ Shelumelu Zurishadayi bụ onye ishi ndu ikfu Símiyonu; ²⁰ Ẹliyafu Diyuwelu aburu onye ishi ndu ikfu Gádu.

²¹ Tọ dụ iya bụ; ndu ikfu Kohatu apata iphe ono, dụ nsọ ono tųgbua. Ẹphe erua; a kpọbewa nụ ụlo-ékwa Ojejoje ono.

²² Ikfu ọdo, l'etsota nụ aburu ndu ono, ẹphe lẹ ndu ikfu Ífuremu gba l'odze lanụ ono. Ẹphe egude ẹkwa-ọhubama ndu ikfu ẹphe; yò bụru ẹphe atugbu. El-ishama Amihudu bụ onye ishi ndu ikfu Ífuremu ono.

²³ Gamalelu Pedazo bụ onye ishi ndu ikfu Manáse;

²⁴ Abidanu Gidiyóni aburu onye ishi ndu ikfu Bén-jaminu.

²⁵ Ikfu ọdo, l'etsota iya nụ; aburu ikfu ọphu ekpejeru azụ l'ije ono, bụ ndu ono ẹphe lẹ ndu ikfu Danu gba l'odze lanụ ono. Ẹphe egude ẹkwa-ọhubama ẹphe; yò bụru ẹphe atugbu. Ahiyeza Amishadayi bụ onye ishi ndu ikfu Dánu ono. ²⁶ Pagelu Okuranu bụ onye ishi ndu ikfu Ásha; ²⁷ Ahira Enanu aburu onye ishi ndu ikfu Náfutali. ²⁸ Ọ bụ ẹge ono bę ndu Ízurelu awujeru l'odze l'odze tųgburu ije ẹphe.

²⁹ Mósísu abya ekfuaru Hobabu Ruwelu, bụ onye Mídiya; mbụ onye ọgo iya ono; sụ iya: "Nta-a bę ẹphe atugbuwa ala alí ono, Ojejoje kfuru ẹphe l'ọo-nụ ẹphe ono. Tsonuru ẹphe; ẹphe e-meru ngu-a ọhuma; kele Ojejoje kweshiwaru ndu Ízurelu ụkwa iphe, dųgbaa mma."

³⁰ Hobabu asụ iya: "Waawa; lẹ ya te ejedu. Ya ala-phuwa azụ lakfu abubu iya phẹ l'alí iya."

³¹ Obenu lẹ Mósísu sụru iya: "Byiko; ba ahakwa ayi. Keshinu ọphu í maru ẹke ayi a-kpọbeje ụlo-ékwa ayi l'echi-egu-a; nọdunu tų-zijeru ayi ụzo. ³² I-tsoru ẹphe bę nggu l'ẹphe a-gbakwaru mgba l'iphe, bụ iphe-oma, Ojejoje e-meru ẹphe."

Okpoko Ọgba-ndzụ waa urukpu

³³ Ya ndono; ẹphe eshi l'ugvu Ojejoje ono tųgbua; jee ije abalı ẹto. Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje evutaru ẹphe ụzo l'ime abalı ẹto ono; k'ọphu ọo-chọ-vuru ẹphe ẹke ẹphe a-nọdu tųta ume. ³⁴ Yò buje; o -be l'eswe; urukpu, shi l'ẹka Ojejoje abya atukoru ẹphe l'ishi; teke ono, ẹphe shi l'odu ndu Ízurelu atugbu ono.

³⁵ Teke e vutaleruphu Okpoko Ọgba-ndzụ ono tųgbua; Mósísu asụ: "Zilihu nggube Ojejoje. Tę ndu ọhogu ngu gbakashihukwa nanụ nanụ. Tę ndu ono, í dụ ashí ono shikwa ngu l'ifu gbakashihu." ³⁶ Teke a pazetaru Okpoko Ọgba-ndzụ ono; Mósísu asụ: "Laphuta azụ nggube Ojejoje; lakfuta ụnukurunu ndu Ízurelu-a."

Ọku, shi l'ẹka Ojejoje

11 Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurelu awata ọgu aphụ k'iphe-ẹhuka, ẹphe eje. Aphụ ono, ẹphe agụ ono abya erua Ojejoje nchi; ẹhu eghulaha ya eghughu. Ojejoje eye ọku; yò bya ekekota ọdu ndu Ízurelu ndu ọphu nọfuru anọfu. ² Ndu Ízurelu abya araku Mósísu; yò kfuru nụ Ojejoje. Ọku ono anyishihu. ³ Ọo ya meru; a wata oku ẹke ono Tabera; † kẹ l'ọku, shi Ojejoje l'ẹka bya ekee ẹke ono.

Nri, bụ Mana

⁴ O nweru igweligwe ndu ọdo, ẹ ta bụdu ndu Ízurelu, ẹphe l'ẹphe tso l'ije ono. Ndu ono awata ọra kẹ nri. Ndu Ízurelu ẹphebedua awata ọra ẹkwa anụ. ⁵ Sụ: "L'ẹphe nyataru teke ẹphe shi nọdu lẹ Íjiputu. Teke ono bę ẹphe shi anọduje ata anụ ẹma kẹ mmanu; l'ata kukumba; akpuru-iphe; liku; alibasa; mę galiku. ⁶ Ọle nta-a b'ẹ t'ọ dųhedu iphe, agujekwadu ẹphe agugu; ọphu ọ dųdu iphe, ẹphe aphujekwadu ria; gbahaa mana-a!"

⁷ Mana bę ụgbugba iya dụ l'ọ bụ akpuru koriyanda. I-lee ya ẹnya; yò nyaku anyaku; l'eshi mkpọ l'ọ bụ etse bedelomu. ⁸ Ndu Ízurelu l'ẹjeje je ekpokoo ya; gwee ya egwegwe; m'ọ kwanụ tsua ya etsutsu l'ikwe. Ẹphe ahajeru shia ya eshishi; m'ọ kwanụ ghee ya egheghe. Ọonoduje atsọ l'ọ bụ iphe, e gude manụ olivu ghee. ⁹ Teke mana ono adajeru ẹphe bụ teke iji datsụaru l'odu ndu Ízurelu ono l'enyashi.

Mósísu edoru Ojejoje edo

¹⁰ Mósísu abya anụ ẹge ndu Ízurelu wushigbaaru l'onu ụlo-ékwa ẹphe l'ara ẹkwa; ẹhu akwata ghushilaha Ojejoje eghughu ike. Yò tsulaha Mósísu l'ẹhu.

¹¹ Mósísu ajia Ojejoje iphe, kpataru iphe, o wokfutaru yębe nwozi iya egbe iphe-ẹhuka ọwaa? "Nanụ ẹge ya mekataru nggube Ojejoje, kparu iphe, í pataru ivu ẹhu ndu-a l'ẹphe ha bo iya? ¹² Bụ yębedua yeshiru ime

† Iphe, "Tabera" bụ bụ "ọku-adzudzu"

ndu-a l'èphe ha. ?Tọo ya mụshiru èphe. ?Bụ ngunu meru iphe ì sùru tẹ ya heru èphe l'ò bú onye he nwata jeye teke ya e-heru èphe l'alì onó, ì kweru ùkwa iya; bya eribua nte l'ìi-nụ nna èphe onó? ¹³ Tekenteke bẹ ndu-a anọduje ararụ iya èkwa anụ. ?Bụ awe bẹ ya a-phụ anụ, ya a-nụ ndu-a l'èphe ha? ¹⁴ Ya ta adụkwa ike ohekota ndu-a nwẹnkinyi iya; ivu èhu èphe anyị-gbuakwa iya anyi-gbu. ¹⁵ Ọ -bụru l'òo ège-a bẹ ii-mee iya; gbuchikwaa ya egbugbu nta-a. Ọ -bụru lẹ ya nọ ngu-a l'obu; tẹ ya ba anọdukwa ndzụ gude ẹnya iya phụ èjọ ọnodu iya."

¹⁶ Ojejoje abya eyeeru Mósísu ọnu; sụ iya: "Chịta ndu bú ọgurennya Ízurẹlu ụkporo madzụ ẹto lẹ madzụ iri t'èphe byakfuta iya. Ndu onó a-bụ ndu ì hụberu ama l'èphe bụphu ndu bú ọgurennya; bụru ndu ishi èphe. Chìta èphe tẹ nggu l'èphe bya evudo lẹ Ụlo-Èkwà Ndzuko. ¹⁷ Ya e-nyizita byakfuta ngu l'èke onó; nggu l'iya ekfugba; ya aharu ume, nọ ngu l'èhu habọta woru ye ndu onó l'èhu; k'ọphu èphe e-yeta ẹka vuede ngu ivu onó; t'ẹ b'ì vuhe iya nkinyi ngu.

¹⁸ "Nggu ekfuaru ndu Ízurẹlu t'èphe dobe onwèphe iche kwabèru echile; l'ò -rua echile bẹ èphe a-ta anụ. Ishi iya bú lẹ yèbe Ojejoje bẹ nụwaru ẹkwa onó, èphe shi ara; l'ajì onye a-nụ èphe anụ t'èphe taa onó? Lẹ teke èphe shi nọdu lẹ Íjiputu b'ò shikwa karu èphe mma. Nta-a bẹ Ojejoje a-nụ èphe anụ t'èphe taa. ¹⁹ Anụ onó ta bụkwa anụ k'ujiku lanụ; tọ bú k'ujiku ẹbo; tọ bú k'ujiku ise; tọ bú k'ujiku iri; tọ bú k'ujiku ụkporo. ²⁰ Unu a-ta anụ onó ọnwa ophu; taa ya jeye; yo shi unu l'imi ebushihu ebushihu; mbụ jeye yọ tushihu unu; kẹ l'unu jìkaru Ojejoje, bú onye swiru unu; unu ararụ ẹkwa kpua ya; l'ajì iphe menarua bẹ èphe shi lẹ Íjiputu lufuta?"

²¹ Mósísu asụ Ojejoje: "T'ọ phụwaru l'ọ kwa ụkporo ụnu madzụ ugbo ụkporo ẹto; l'ụkporo ụnu madzụ iri l'ise † bẹ èphe l'iya gude ọkpa eje ège-a. Yọ bụru èphe b'ì sùru l'ìi-nụ anụ, èphe a-ta ọnwa ophu. ²² E -gbushigee aturu; mẹ eswi, nọnu; ?oo-dzu èphe tọo? Mbụ; ọ -bụru l'e gbushikotaru èphe ẹma, nọkota l'eze ẹnyimụ; ?oo-dzu èphe tọo."

²³ Ojejoje asụ Mósísu: "Èka yèbe Ojejoje; ?ọodu mkpirikpi tọo. Nta-a bẹ ìi-phụ mẹ iphe, ya kfuru; doo-me t'ẹ to medu tọo."

Ndu bú ọgurennya Ízurẹlu ekfuchiru Nchileke

²⁴ Ya ndono; Mósísu alufu je ekfuaru ndu Ízurẹlu iphe, Ojejoje kfuru. Yọ chìta ndu bú ọgurennya ụkporo ẹto l'iri onó; èphe abya evudo; gbaa ụlo-èkwà Nchileke onó mgburumgburu. ²⁵ Ya ndono; Ojejoje egude urukpu nyizita bya ekfuru yeru Mósísu; bya habọta ume, nọ Mósísu l'èhu; ye ndu bú ọgurennya ụkporo ẹto l'iri onó l'èhu. Teke ume onó byaru èphe l'èhu bẹ èphe

† Iphe ọ bú bú 600,000.

wataru okfuchiru Nchileke. Ọ bú l'èphe te kfudu iya tųgburu.

²⁶ Obenu l'ò nweru ụmadzu ẹbo ọdo, kwaru l'ulo-èkwà èphe. Onye lanụ bú Ẹludadu. Onye ọphu abụru Medadu. Èphe tso lẹ ndu bú ọgurennya, e deshiru iya; ọbu l'èphe te tsodu jee l'ulo-èkwà Nchileke. Obenu lẹ Ume onó byalẹru-a bya eji èphe èhu; èphe anọdu l'ulo-èkwà onó; kfuchilahaaru Nchileke. ²⁷ Nwata-okoro lanụ agbagbụa je asụ Mósísu: "Lẹ Ẹludadu yèle Medadu nọkwa l'ọdu ndu Ízurẹlu ekfuchiru Nchileke."

²⁸ Jóshuwa Nunu, bú onye shi teke ọ bú nwata jetaru Mósísu ozi atụfulekwaphu ọnu; sụ: "Nggube onye nwe mu nụ, bú Mósísu; kfunuru èphe t'èphe dobe ọnu ndo."

²⁹ Mósísu asụ iya: "?L'iikoru iya okopho tọo? Ọ gege adụ iya mma; ndege ndu kẹ Ojejoje l'èphe ha gbe bụkotaru ndu nkfuchiru; mbụ tẹ Ojejoje yekota èphe Ume nk'ia l'èhu." ³⁰ E metsua; Mósísu yèle ndu bú ọgurennya Ízurẹlu onó alaphushia azụ l'ọdu ndu Ízurẹlu onó.

Ojejoje meru ọkwà anụ atata

³¹ Ya ndono; phèphere abya eshi l'èke Ojejoje nọ phelaha. Yo shi l'eze ẹnyimụ chikashia ọkwà; èphe abya adashia lẹ mgboro ọdu ndu Ízurẹlu onó. Èphe atụko ẹke onó l'ọ ha dzuru rua iphe, ha l'ọ bú ẹke madzụ a-dụ ike jee l'ọkpa ujiku lanụ. Ège èphe epheberu l'eli bú iphe, ruru ntụ-ọkpa ẹto m'e shi l'alì l'agụ iya. ³² Mbọku onó l'ọ ha; mẹ echile iya: eswe l'enyashi; bẹ èphe tsoru je anwụkoo ọkwà onó. Onye nwutanukaru nwanshì; bẹ anwụ-jije ụkporo efere nkwo-ẹka ise. Èphe eworu iya kpasaa t'ọ kpọhu nkụ. Yọ tųko ọdu ndu Ízurẹlu onó dzuru. ³³ Èphe akpụkwadurua anụ onó l'ọnu ata; èhu awata oghu Ojejoje eghughu l'èke ndu Ízurẹlu nọ. Yo meru èjọ mgbonwu tų èphe. ³⁴ E kulaha ẹke onó Kíburọtu Hatava; †† kẹ l'ọo l'èke onó b'e liru iphe, bú ndu kuru photophoto nri.

³⁵ Èphe eshi lẹ Kíburọtu Hatava l'èke onó tųgbua jeshia Házerọtu je anọshia.

Miriyamu yèle Éronu etso Mósísu okfu

12 Tọ dụ iya bú; Miriyamu yèle Éronu awata okfuru Mósísu èjì lẹ kẹ nwanyi Kúshi, ọ luru. Ishi iya abụru lẹ Mósísu luru nwanyi Kúshi. ² Èphe asụ: "?Bú Mósísu nwẹnkinyi bẹ Ojejoje eshije l'ọnu iya kfua okfu tọo? ?Too shidua èphebedua l'ọnu kfua okfu tọo?" Ojejoje anụ iphe onó, èphe kfuru onó. ³ Mósísu l'on-wiya bụnukaru onye odo. Ọo ya katsụkpo ometa odo lẹ mgboko gbaa mgburumgburu.

⁴ E jì ekfu-a; Ojejoje ekfuaru Mósísu yèle Éronu; mẹ Miriyamu; sụ èphe t'èphe lufuta; bya lẹ Ụlo-Èkwà

†† Iphe, "Kíburọtu Hatava" bú bú "ìli ndu akụ photophoto nri".

Ndzuko ono. Èphe èto ono abya alufuta jeshia. ⁵ Tò dù iya bụ; Ojejoje anọdu l'urukpu, kpuru oronmono nyizita bya evudo l'onu ọlo-ékwa ndzuko ono; kua Èronu yele Miriyamu t'èphe bya. Èphe erutalephu ntse l'èke ono; ⁶ Ojejoje asụ èphe t'èphe ngabè nchị nua iphe, ya ekfu: "L'òbuje; unu l'onye nkfuchiru -nọdu; ya eshi l'àphù koshi iya onwiya; shi lẹ nrọ kfuru yeru iya. ⁷ Obenu l'è tò dùdu ège ono l'èke nwozi iya; mbụ Mósísisu nọ. Ọo ya bè ya wokotaru ndibe iya l'èphe ha ye l'èka. ⁸ Ọo yèbedua bè yele iya anọduje l'ifu l'ifu l'ekfu. Èphe egudeje okfu, doru ẹnya l'ekfu eyeru onwèphe. Èphe te egudejedu ètu-okfu ekfu eyeru onwèphe. Ọo-phuje ège yèbe Ojejoje gbaru ugbugba. ?Bụ ngunu meru iphe unu etso nwozi iya; mbụ Mósísisu okfu; unu ta tsụ egvu?"

⁹ Ojejoje atukoshi èphe èhu-eghughu iya; yọ bụru iya atugbu. ¹⁰ Yọ bụru l'urukpu ono shi l'eli ọlo-ékwa ono palia; b'a bya amaru; Miriyamu egbe bụwarunu onye èhu-labụ; èhu achahụwa iya nụ oswi kẹ phorophoro. Èronu abya elee Miriyamu ẹnya; phụ ège èhu-labụ tükowa iya nụ èhu gvuru; ¹¹ bya asụ Mósísisu: "Onye nwe mu nụ; be egudekwa kẹ iphe dù èji, ayi meru l'è b'a ama amama; nua ayi aphụ. ¹² Be ekwekwa tẹ Miriyamu dù l'ọ bụ nwata, a bya bya amụ; yọ nwụhuwa; reshihu nne iya l'èpho."

¹³ Tò dù iya bụ; Mósísisu abya araku Ojejoje; sụ iya: "Byiko; nggùbe Nchileke; menua ya t'ọ ka mma!"

¹⁴ Ojejoje asụ Mósísisu: "Ọ -bụru lẹ nna nwanyi-a vuru ọnu-mini kpua ya l'ifu; ?iphere iya ta ga dùdu iya abali ẹsaa tọo. Shi l'ọdu ndu Ízurelu chífu iya; t'o je anọo abali ẹsaa l'èke ono. Ọ -nọtsulephu abali ẹsaa ono; yọ lata azụ." ¹⁵ Tò dù iya bụ; a bya eshi l'ọdu ndu Ízurelu ono nwufu Miriyamu. Yọ nọo l'èke ono abali ẹsaa; ọphu ndu Ízurelu 'alufudu alufu jeye teke e duphutaru iya azụ. ¹⁶ E metsua; èphe eshi lẹ Házerọtu l'èke ono lụ-fu je akpọo ọlo-ékwa èphe l'echi-ègu Paranu.

Ụmadzu iri l'èbo eje ngge l'alị Kénanu

(Dit 1:19-33)

13 Ojejoje asụ Mósísisu ² "T'o ye ndu e-je ngge l'alị Kénanu; mbụ alị ono, ya eme tẹ ya nụ ndu Ízurelu ono. T'o shi l'iphe, bụ ikfu ndiche èphe fọtatsua onye lanụ, e-je nụ. Ndu ọo-fọta bụ unwoke, bụgbaa ishi l'ikfu, nọnu." ³ Mósísisu abya eyefu èphe ège ono, Ojejoje kfuru ono; èphe eshi l'echi-ègu Paranu tųgbua. Ndu ono, o yeru ono bụkota ndu ishi ndu Ízurelu.

⁴ Ọwaa bụ èpha èphe:

Onye shi l'ikfu kẹ
Rúbenu bụ Shamuwa Zaku;

⁵ onye shi l'ikfu kẹ
Símiyọnu abụru
Shafatu Hori.

⁶ Onye shi l'ikfu kẹ
Júda bụ Kálẹbu Jefune;

⁷ onye shi l'ikfu kẹ
Ísaka abụru Igalu Jósefu.

⁸ Onye shi l'ikfu kẹ
Ífuremu bụ Hosáya Nunu;

⁹ onye shi l'ikfu kẹ
Bénjaminu abụru Paliti Ráfu.

¹⁰ Onye shi l'ikfu kẹ
Zébulọnu bụ Gadiyẹlu Sodi;

¹¹ onye shi l'ikfu kẹ
Manáse, bụ iya bụ ikfu kẹ
Jósefu abụru Gadi Susi.

¹² Onye shi l'ikfu kẹ
Dánu bụ Amiyẹlu Gemali;

¹³ onye shi l'ikfu kẹ
Ásha abụru Sẹtu Máyikelu.

¹⁴ Onye shi l'ikfu kẹ
Náfutali bụ Nahubi Vofusi;

¹⁵ onye shi l'ikfu kẹ
Gádu abụru Geyuwẹlu Maki.

¹⁶ Ono bụ èpha unwoke ono, Mósísisu yeru t'èphe je ngge l'alị Kénanu ono. Hosáya Nunu bè Mósísisu guru Jóshuwa.

¹⁷ Mósísisu abya ezia èphe t'èphe je ngge l'alị Kénanu; sụ èphe: "Unu tsoru echi-ègu, nọ l'ụzo ọhuda bahụ l'alị ugwu l'èke ono. ¹⁸ Unu je amaru ège alị ono gbaru; unu amaru ège ndu bu iya nụ dù. Unu maru mẹ èphe bụ ndu ike nọ; t'èphe bụ ndu ike ta nọdu; unu amaru mẹ èphe dù l'igwe; t'ọo l'èphe habe nwahabe. ¹⁹ Unu amaru egbe alị èke èphe bu: ?bụ alị, dù mma; tọo alị, dù èji. Unu amaru egbe mkpụkpu, èphe bugbaa: ?bụ mkpụkpu, gheru ọnu; tọo mkpụkpu, a kpuru ụpho-mkpuma ²⁰ Unu amaru ège alị èphe dù. Unu amaru bụ alị emehuje iphe; t'è t'ọ bụdu. Unu amaru mẹ oshi nọ iya; ?tẹ tọo nọdu iya. T'obu shihukwa unu ike; unu egude akpuru oshi, shi l'alị ono lata." Teke ono bụ oge, akpuru vayinu anọduje acha.

²¹ Ya ndono; èphe atųgbua jeshia je egekota alị ono ngge; shita l'echi-ègu Zinu je akpaa lẹ Rehobu l'ụzo Lebo-Hámatu. ²² Èphe etsoru echi-ègu, nọ l'ụzo ọhuda jeye èphe erua Héburonu, bụ èke Ahimanu; Sheshayi; mẹ Talumayi, bụ ndu shi l'eri Anaku bu. (A kpuru mkpụkpu Héburonu; yọ nọo afa ẹsaa; b'a kpuderu mkpụkpu Zowanu ọphu nọ l'alị Íjiputu.) ²³ Èphe ejerulephu lẹ nsụda Èshukolu; gbukwota ẹkali vayinu lanụ, akpuru wọkfuru awọkfuru. Ụmadzu èbo l'ime èphe epyokafu iya l'oshi, dù ogologo paru; onye lanụ aparụ iya l'ishi lanụ; onye ọphu aparụ iya l'ishi iya ọphu. Èphe awọkokwaaphu akpuru ụtara-okumu; mẹ akpuru figu wolata. ²⁴ A gụa èke ono nsụda Èshukolu; kẹ l'ọ bụ l'èke ono bè ndu Ízurelu gbukwotaru ẹkali vayinu, akpuru wọkfuru awọkfuru † vulata.

† Iphe, "Èshukolu" bụ bụ "wọkfulangu"

²⁵ Iphe ẹphe nọru l'ẹphe jeru ngge l'alì ono bụ ụkporo abalì ẹbo bẹ ẹphe laderu. ²⁶ Ẹphe abya alakfuta Mósìsù mẹ Ẹronu; mẹ ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha l'echi-ẹgu Paranu lẹ mkpụkpu Kadẹshi. Ẹphe abya edooru Mósìsù; mẹ Ẹronu; mẹ ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha ẹge ẹphe jeru iya; bya ekoshi ẹphe akpuru oshi, shi alì ono; ²⁷ bya asụ Mósìsù: "Lẹ ẹphe jewaru je aphụ alì ono, ì sụru t'ẹphe je aphụ ono. Alì ono bụ alì, emehuje iphe; bya aburu alì, iphe nọ. Qwaa akpuru oshi, shi l'alì ono ndọ-ọ. ²⁸ Ọle ndu bu l'alì ono bẹ ike nọ; mkpụkpu, nọ iya nụ hagbaa nshinu; bya aburu mkpụkpu, e gude ụpho-mkpuma; kpụ-phae mgburumgburu. Ẹphe phụt-suaruru ndu shi l'eri Anaku l'ẹke ono. ²⁹ Ndu Amalẹku bu l'alì, nọ l'ụzo ọhuda. Ndu Hetu; ndu Jibusu; mẹ ndu Amọru eburu l'alì ugwu l'ẹke ono. Ndu kẹ Kénanu bunyabe eze ẹnyimu; bukwaruphu l'iku Ẹnyimu Jódanu."

³⁰ Tọ dụ iya bụ; Kálẹbu abya emee ndu Ízurẹlu; ẹphe adaa shikongu l'ifu Mósìsù; bya asụ ẹphe: "Unu t'ẹphe je aluta alì ono t'ọ bụru nk'ẹphe; kẹ l'ẹphe a-dụa ike lụta iya."

³¹ Obenu lẹ ndu ono, ẹphe lẹ Kálẹbu yì jee ije ono sụru l'ẹphe ta adụkwa ike oje otso ndu ono ọgu; kẹ l'ẹphe kakwa ẹphe ike. ³² Ozi, ẹphe byaru bya ezia ndu Ízurẹlu lẹ k'alì ono, ẹphe jeru ngge ono aburu ẹjo iya. Ẹphe sụru: "L'alì ono, ẹphe jeru ngge ono bẹ egbushikwa ndu bu iya nụ. Ndu ẹphe phukotaru l'ẹke ono bukotakwa ndu hagbaa ẹjo ahaha. ³³ Ẹphe phuru ndu gbaru mkparawa, shi emeje iphe-kpaa † l'ẹke ono. (Ndu ono bụ ndu eri Anaku.) Ẹphe dehutsukwaaru onwẹphe edehu l'ẹnya; dughbaa onwẹphe l'ọ bụ ụnwu ọgu l'ẹnya. Yọ bụru ẹge ono bẹ ẹphe dụ ndu ono."

Jóshuwa yẹle Kálẹbu ekfu l'alì Kénanu dụ mma

14 Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha arakọta ẹkwa l'enyashi ono rashia ya ike. ² Ẹphe l'ẹphe agulahaaru Mósìsù yẹle Ẹronu aphụ; sụ: "L'ọ ga akakwaru ẹphe mma l'ẹphe nwushihuru l'alì Íjiputu; m'ọ kwanụ l'echi-ẹgu-a! ³ ?Bụ ngunu meru iphe Ojejoje eme t'ọ duru ẹphe je edobe l'alì ono t'e gbushia ẹphe? Unyomu ẹphe; mẹ ụnwegirima ẹphe a-buru ndu a kpuru lẹ ndzụ. ?Tọ ga akaduru ẹphe mma l'ẹphe dapfu azụ lẹ Íjiputu?" ⁴ Ẹphe ekfulahaaru onwẹphe: "T'ẹphe fọta onye lanụ; mee ya onye ishi t'ọ duru ẹphe lapfu azụ lẹ Íjiputu."

⁵ Mósìsù yẹle Ẹronu adaa kpube ifu l'alì; l'echi ẹke ono, ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha dzuru edzudzu ono.

⁶ Jóshuwa Nunu; mẹ Kálẹbu Jefune, tso lẹ ndu ono, jeru ngge lẹ Kénanu ono egude ẹhu-eghughu lajashia uwe, ẹphe yeru l'ẹhu; ⁷ sụ ndu Ízurẹlu ono l'ẹphe ha: "L'alì ono, ẹphe jeru ngge ono bukwa alì, dushikpoo mma ike. ⁸ Ọ -buru l'ẹphe dụ Ojejoje mma l'obu bẹ oodu ẹphe durua alì ono; mbụ ẹgiri alì ono; nụ iya ẹphe.

† *Gufua iphe e deru lẹ kẹ ndu-a lẹ Mbụ 6:4.*

⁹ Ọ bụlephu t'unu be kwefukwaru Ojejoje ikè. Ọdo aburu t'unu ba atsukwa ndu alì ono egvu; kẹ l'ẹphe te gbe dzudu ayi ọkori ụtsu. Ẹphebedua te gbe nwedu onye egbochita ẹphe; ayibedua bẹ Ojejoje nọ swiru eswiru. Ọo ya bụ; t'unu ba tsushi ẹphe egvu." ¹⁰ Obenu l'iphe bụ ndu Ízurẹlu ono l'ẹphe ha bẹ sụru t'a tųgbushia Mósìsù phẹ lẹ mkpuma. Tọ dụ iya bụ; ọdu-biribiri kẹ Ojejoje abya enwuaru ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha kẹ phoo lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono.

Mósìsù arọ Ojejoje l'okfu ẹhu ndu Ízurẹlu

¹¹ Ojejoje abya ekfuru yeru Mósìsù; sụ iya: "?Bụ jeye teke ole bẹ ndu-a a-ha iya ọkpo ẹbo-ẹbo-l'afu? ?Bụkpo teke ole bẹ ẹphe a-jika-beru okweta nk'ia; yekwaru iphe-ophulenyanya ono, ya meshibeberu l'ẹke ẹphe nọ ono? ¹² Ya e-gude iphe-ememe gbuchafu ẹphe; woru ẹphe mebyishia. Ọle nggubedua l'onwongu bẹ ya emee t'ì bụru ọha, ha nshinu; bya aka ẹphebedua agburu-ẹhu."

¹³ Mósìsù asụ Ojejoje: "Lẹ ndu Íjiputu a-nụkwa iya m'ì-mee ya ẹge ono. Nyatakwa l'ì gude ike ngu; shi l'ẹke ndu Íjiputu nọ dufuta ẹphe. ¹⁴ Ẹphe e-kfukwaru iya ndu, bu l'alì-a; kẹ l'ẹphe nùkotawaru lẹ nggube Ojejoje swiru ẹphe eswiru; nụwa l'ẹphe egudeje ẹnya ẹphe phya nggube Ojejoje; mẹ l'urukpu nke ngu bẹ anọduje ẹphe l'eli. Yọ buje; o -rua l'eswe; nggu egude urukpu, kpuru oronmono l'edu ẹphe; o -rua l'enyashi; nggu egude ọku, kpuru oronmono edukwaphu ẹphe. ¹⁵ I-gbushia ndu-a ugbo lanụ nta-a bẹ ọha ono, nùhawaru ụdu ngu ono a-sukwa: ¹⁶ 'Lẹ nggube Ojejoje ta dūhedu ike durua ẹphe l'alì ono, i kweru ẹphe ụkwa iya; ribua ya lẹ nte l'ì-nụ ẹphe ono; nggu egbe woru ẹphe gbushia l'echi-ẹgu.' ¹⁷ Nta-a; nggube Nnajiufu; ya ekfu anụ ngu sụ t'ì koshinu eze ike ngu ono; mbụ ono, i kweru ụkwa; sụ: ¹⁸ 'Lẹ Ojejoje ta bukwa agụ-ọnwuu. Ọ bụ onye n-yemobu iya kariru akari; onye aguje nvụ l'iphe, dụ ẹji; mẹ l'íkè, ekwefuru iya. Obenu l'ọ bukwapfu onye ta ahajedu onye ikpe nmaru t'ọ laa kẹ mmanu. Ọohuje ụnwegirima àhùhù k'iphe, dụ ẹji, ndu mụru ẹphe nụ meru jeye l'ogbo k'eto rua lẹ k'eno.'

¹⁹ Gudenu obu-imiko ngu ono, nyiberu anyibe ono gvaru ndu-a nvụ l'iphe, dụ ẹji, ẹphe meru ngu; mbụ ẹge ono, i shi l'alì Íjiputu gutaru ẹphe nvụ jeye nta-a ono."

²⁰ Ojejoje abya ekfuru yeru Mósìsù; sụ iya: "Lẹ ya gwaru ẹphe nvụ l'ẹge o kfuru. ²¹ Ọle; lẹ ndzụ-a, ya nonu-a; ọdu-biribiri iya edzuru mgboko ẹge o dzuru iya-a; ²² b'ẹ t'ọ dudu onye ọphu gudewa ẹnya iya phya ọdu-biribiri iya; mẹ iphe-ophulenyanya ono, ya meshiru l'alì Íjiputu ono; mẹ ọphu ya meshiru l'echi-ẹgu; mbụ ndu ono, metsuaru bya adata iya ugbo iri; ọphu ẹphe 'angaduru iya nchì ono; ²³ ẹ tọ dudu m'ọo onye lanụ l'ime ẹphe e-gude ẹnya iya phụ alì ono, ya riburu nte;

kwe nna ẹphe ụkwa iya ono. Ọphu ọ dudu iphe, bu ndu kpọru iya ẹbo-ẹbo-l'afu, a-phu ya nu. ²⁴ Ọle; a -bya l'ehu ke nwozi iya ono; mbu Kálebu; keshinu ọphu ọ bu onye obu iya gbaru iche; buru onye gude obu iya l'ọ ha l'etso yẹbe Ojejoje be ya e-duru iya bahu l'alì ono, o jeru ngge ono. Yọ buru eri iya be e-nweru alì ono. ²⁵ Ọo ya bu; keshinu ndu Amaleku; me ndu Kénanu bu le nsuda nsuda; o -rulephu echile; unu ghakobe shia ọzo echi-egu ono, no l'uzo, e shi eje Eze Ọnyimu Uswe ono."

Ojejoje anì ndu Ízurẹlu aphu

(Dit 1:34-40)

²⁶ Ojejoje abya aji Mosisu yele Ẹronu; su ẹphe: ²⁷ "Bu teke ole be ndu ẹjo-obu-wa a-gu-buhuru iya aphu? Ya nukotawaru aphu, ndu Ízurẹlu agu. ²⁸ Unu kfuru ẹphe le yẹbe Ojejoje sọru: 'L'ega-a, ya no ndu-a; be ya a-tuko iphemiphe obule ono, ẹphe kfushiru ono mee ẹphe. ²⁹ Ọ bu l'echi-egu-wa be odzu ẹphe a-wushiru; mbu iphe, bu ndu ono, nowaru tsube l'ukporo afa kwaseru ono; mbu ndu ono, a guru ọgu teke aagu ọgu ono; mbu ndu ono, tso gvaru iya aphu ono. ³⁰ Ẹ to dudu m'oo onye lanu l'unu ha, byaru bya a-bahu l'alì ono, ya woliru ẹka iya imeli kweta le ya a-nu unu t'unu buru ono; gbahalephu Kálebu Jefune; me Joshuwa Nunu. ³¹ A bya abya le k'unwegirima unu ono, unu yoru oshi; su l'aa-kpu le ndu ono be ya e-duru bahu t'ẹphe je amaru alì ono, unu jikaru ono. ³² Ọle; unubedua l'onwunu be odzu unu a-wushiru l'echi-egu-wa. ³³ Unwegirima unu a-nodu l'echi-egu-wa ghaa ngvudangvu ukporo afa labu; jee iphe-ehuka; ke l'unu bu 'ekwegekwe; mbu jeye teke odzu unu a-dabukotaru l'echi-egu-wa. ³⁴ Unu e-je iphe-ehuka ono ukporo afa ẹbo le k'ẹjo iphe ono, unu meru ono. Afa ophu a-nu-chi ẹnya ujiku lanu l'ime ukporo abali ẹbo ono, unu gude jee ngge l'alì ono. Ọo ya bu; unu amakanuru iphe, ọ bu le ya ta natadu iphe unu meru. ³⁵ Yẹbe Ojejoje be kfuakwaru nk'ia! Ya mefutajekwa iphemiphe obule ono l'ẹke ndu ẹjo-obu-wa no; mbu ndu ono, chikoberu onwephe l'etso iya okfu ono. Ẹphe a-tuko buru kpurupyata l'echi-egu-wa; mbu l'oo l'ẹke-a be ẹphe a-tuko nwushihu.' "³⁶ To du iya bu; iphe, bu ndu ono, Mosisu yeru; ẹphe ejee ngge l'alì ono; mbu ndu ono, lataru bya atua onu alì ono ẹji ẹji; shi ẹge ono mee te ndu Ízurẹlu gvaru Mosisu aphu ono; ³⁷ ndu ono, bu ẹphe turu onu alì ono ẹji ẹji ono be Nchileke tawaru mgbonwu nu; ẹphe anwushihu. ³⁸ Yọ buru Joshuwa Nunu yele Kálebu Jefune bu ndu waru nu l'iphe, bu ndu ono, jeru ngge l'alì ono.

Eemekputa ndu Ízurẹlu le Homa

(Dit 1:41-46)

³⁹ Mosisu abya eworu iphe ono kfuaru ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha; yo rukpoo ẹphe l'ehu nshinu. ⁴⁰ Yo rua l'on-

ma-ewa utsu; ẹphe egbeshi jeshia l'alì ugvu Kénanu je anodu; su: "L'ẹphe mewaru iphe du -ẹji. T'ẹphe tugbukwaa jeshia ẹke ono, Ojejoje kweru ẹphe ụkwa iya ono."

⁴¹ Mosisu asu: "Bu ngunu meru iphe unu eme t'unu mebyia iphe, ekemu Ojejoje kfuru? Ẹ to dukwaru unu le mma! ⁴² Unu be ejekwa; kele Ojejoje taa nokwa swiru unu. Unu -jee; be ndu ohogu unu e-mekputakwa unu. ⁴³ Ishi iya aburu le ndu Amaleku me ndu Kénanu be nokwa unu l'uzo ifu l'ẹke ono. Ẹphe e-gude ogu-mbeke gbugbushia unu. Ojejoje te eswikwaru unu; ke l'unu gbakutawaru iya azu."

⁴⁴ Obenu l'ẹphe te gbe kpadu ishi. Ẹphe atugbua jeshia l'alì ugvu ono. Ọ bu le Mosisu yele Okpoko Ọgba-ndu Ojejoje te tsodu ẹphe lufu l'odu ndu Ízurẹlu ono. ⁴⁵ To du iya bu; ndu Amaleku me ndu Kénanu, bu l'alì ugvu ono abya etso ẹphe ọgu; mekputa ẹphe; chia ẹphe jeye le Homa.

Ekemu, tso le ngweja, du iche iche

15 Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; su iya: ² "T'o kfuaru ndu Ízurẹlu; su ẹphe: 'Unu -lalephu je eburu l'alì ono, ya eme te ya nu unu ono; ³ unu -gwo-jelephu ngweja nu Ojejoje; unu eshi l'elu unu foto anu gbua; gude gwoo ngweja-oku, mkpo iya du Ojejoje mma. Unu e-meje iya ẹge ono le ngweja-ukfuru; teke unu anu iphe, unu gude emedzu ukwa, unu kweru; me teke unu anu iphe, shi unu l'obu; m'ọ bu teke unu egwo ngweja-aji. ⁴ Onye wotaru ngweja ono e-yekobeje iya ngweja nri bya anu Ojejoje; mbu wota nkwo-eka akpe, e gweru egwegwe kee ọzo iri; wota ọzo iri iya; gwokobe iya nkere-eno ekpemu manu.

⁵ "Iphe, bu nwaturu, e gude egwo ngweja-ukfuru; m'ọ bu ngweja mmanu be unu e-yekobeje ngweja-mee; mbu nkere-eno otumu mee.

⁶ "A bya l'iphe, bu ebyila, e gude egwo ngweja; unu yekobeje iya ngweja nri; mbu ọzo labu l'ime nkwo-eka akpe, e gweru egwegwe kee ọzo iri; bya agwokobe iya nkere-eto ekpemu manu. ⁷ Ngweja-mee ono be unu e-gude nkere-eto otumu mee gwoo. Unu meje iya t'ọ buru ngweja, mkpo iya du Ojejoje mma.

⁸ "Teke ọ bu l'oo nwa oke-eswi be unu gude abya ogworu Ojejoje ngweja-ukfuru; m'ọ bu ngweja, unu gude emedzu ukwa, unu kweru Ojejoje; m'ọ bu ophu e gude egwo ngweja ehua-agu; ⁹ t'onye egwo iya nu yekobekwa iya ngweja nri; mbu ọzo eto l'ime nkwo-eka akpe, e gweru egwegwe kee ọzo iri; bya agwokobe iya nkere-ẹbo ekpemu manu. ¹⁰ Ono kwaphu ẹge unu e-wota nkere-ẹbo otumu mee gude gwoo ngweja-mee. Ngweja ono a-buru ngweja-oku, mkpo iya du Ojejoje mma.

¹¹ "Yọ buru ẹge ono be unu e-medzujeru iya l'iphe, bu oke-eswi; ebyila; nwaturu; m'ọ bu nweghu, unu gude egwo aja. ¹² Ono ẹge unu e-medzujeru iya l'iphe

bù ngwéja, unu egwokpoo egwogwo; m'o -ruhuru; ọ ha igwe ìha-a. ¹³ Iphe, bù onye a m̀uru lẹ́ Ízurẹ̀lu bù ẹ́ge ono bẹ́ oo-meje ngwéja, oogwo anụ́ Ojejoje; mbụ́ ngwéja-ọ́ku, mkpọ́ iya dọ́ Ojejoje mma. ¹⁴ Shita l'ogbo nk'unu je akpaa lẹ́ ndu ọ́phu a-bya nụ́; onye bù onye laru alala, unu l'iya bu -wota ngwéja tẹ́ ya gwooru Ojejoje; mbụ́ ngwéja-ọ́ku, mkpọ́ iya dọ́ Ojejoje mma; t'ọ́ bụ́kwaru ẹ́ge unu emeje bẹ́ oo-me. ¹⁵ Ọ́o ome-l'alì lanụ́ ono bẹ́ d̀uru unubẹ́ ndu Ízurẹ̀lu l'unu ha; mẹ́ iphe, bù ndu laru alala, unu l'ẹ́phe bu. Ome-l'alì ono a-nọ́dule-phu shita l'ogbo unu sweru ọ́gbo ọ́phu abya nụ́ gburu-ru jewaru. Ọ́o ẹ́ge unu dọ́ l'ifu Ojejoje bù ẹ́ge ndu, laru alala d̀ukwaphu. ¹⁶ Yọ́ b̀uru ekemu lanụ́ yẹ́le ome-l'alì lanụ́ bẹ́ d̀uru unu lẹ́ ndu, laru alala, unu l'ẹ́phe bu.' "

Kẹ́ ọ́nu Ojejoje iphe mbụ́

¹⁷ Ojejoje abya ekfuru yeru M̀osisu; sụ́ iya: ¹⁸ "T'o kfu-ru ndu Ízurẹ̀lu sụ́ ẹ́phe: 'Unu -rulephu alì ono, ya du unu eje ono; ¹⁹ unu ridelephu nri, shi l'alì ono; unu ke-takwa oke iya bya anụ́ Ojejoje. ²⁰ Unu gude ụ́tu iphe, shi l'akpuru iphe mbụ́, unu metaru l'alì ono ghta bu-redi nụ́ Ojejoje t'ọ́ b̀uru ngwéja, shi l'ẹ́ke eetsuje balì. ²¹ Ngwéja-nri mbụ́, unu metaru l'alì ono bẹ́ unu a-nụ́je Ojejoje gbururu jeyewaru; mbụ́ shita l'ogbo sweru ọ́gbo.

Ngwéja k'iphe, dọ́ ẹ́ji, e meru l'amagama

²² " Ọ́ -b̀uru l'unu ta madu amama; haa odobekota ekemu-a, Ojejoje tushiru ye M̀osisu l'ẹ́ka-a; ²³ mbụ́ ekemu ono l'ọ́ ha, Ojejoje shi l'ẹ́ka M̀osisu nụ́ unu; tsube lẹ́ mbọ́ku ono, Ojejoje t̀uru iya nụ́ unu ono jeyewaru; ²⁴ b'ọ́ -b̀uru lẹ́ ndu Ízurẹ̀lu l'ẹ́phe ha ta madu; mbụ́ l'ẹ́phe te lebezidu ẹ́nya mebyia ekemu ono; t'unubẹ́ ndu Ízurẹ̀lu wota nwa oke-eswi gude gwoo ngwéja-ukfuru; mbụ́ ngwéja, e meru; mkpọ́ iya adọ́ Ojejoje mma. Unu yekobeje iya ngwéja-nri; mẹ́ ngwéja-mẹ́e, l'etsoje iya nụ́; mẹ́ mkpi, ee-gude gwoo ngwéja iphe, dọ́ ẹ́ji. ²⁵ T'onye achijeru Nchileke ẹ́ja gwoo ngwéja ono gude kfuá ụ́gwo iphe, dọ́ ẹ́ji ndu Ízurẹ̀lu l'ẹ́phe ha; t'a gvaru ẹ́phe nvụ́ l'iphe, dọ́ ẹ́ji, ẹ́phe meru; kẹ́ l'ẹ́phe ta madu amama mee ya; byawa bya egwoo ngwéja nụ́ Ojejoje lẹ́ kẹ́ emeswe ono, ẹ́phe mesweru ono; mbụ́ ngwéja-ọ́ku; mẹ́ ngwéja iphe, dọ́ ẹ́ji. ²⁶ Ndu Ízurẹ̀lu l'ẹ́phe ha; mẹ́ ndu laru alala, ẹ́phe l'ẹ́phe bu bẹ́ aa-gukotaru nvụ́; kẹ́ l'ẹ́phe l'ẹ́phe ha t̀ukowaru mee iphe, dọ́ ẹ́ji ono l'amagama.

²⁷ " Ọ́le agha; ọ́ -b̀uru l'ọ́o onye lanụ́ bẹ́ meru iphe, dọ́ ẹ́ji ono l'amagama; t'onye ọ́bu wota nwada eghu, gbaru afa t'e gude gwoo ngwéja iphe, dọ́ ẹ́ji ono, o meru ono. ²⁸ Onye achijeru Nchileke ẹ́ja bẹ́ a-nọ́du l'ifu Ojejoje kfuá ụ́gwo iphe, dọ́ ẹ́ji, onye ono meru l'amagama. A -kfuá ụ́gwo iphe, dọ́ ẹ́ji ono, onye ono meru ono b'a gvaru iya nvụ́. ²⁹ Ọ́o ekemu lanụ́ ono

bẹ́ d̀uru iphe, bù onye meru iphe, dọ́ ẹ́ji l'amagama; m'ọ́ bù onye a m̀uru lẹ́ Ízurẹ̀lu; m'ọ́ bù onye laru alala.

Ngwéja k'iphe, dọ́ ẹ́ji, e lebeziru ẹ́nya mee

³⁰ " 'Obekwanu l'onye maru amaru mee iphe, dọ́ ẹ́ji; m'a m̀uru onye ọ́bu amumu lẹ́ Ízurẹ̀lu; m'ọ́ bù onye laru alala bẹ́ onye ọ́bu kfusweekwaru ẹ́pha Ojejoje. Onye dọ́ ẹ́ge ono bẹ́ ee-bufu ebufu l'ẹ́ke ndibe ẹ́phe nọ́. ³¹ Keshinu ọ́phu onye ono ta d̀udu iphe, ọ́ g̀beru Ojejoje; bya emebiyiwa ekemu Ojejoje; bẹ́ ee-bufuje onye ọ́bu ebufu; iphe, o metaru atukoru iya l'ishi.' "

Nwoke, dakaru nsọ́ mbọ́ku ọ́tu-ume

³² Lẹ́ teke ndu Ízurẹ̀lu nọ́kwadu l'echi-ẹ́gu b'o nweru nwoke lanụ́, e guderu l'ẹ́ke ọ́okpa nkụ́ lẹ́ mbọ́ku ọ́tu-ume. ³³ Ndu phuru iya l'ẹ́ke ọ́okpa nkụ́ ono akp̀ta iya kp̀-kfushiaru M̀osisu yẹ́le Éronu; mẹ́ ndu Ízurẹ̀lu l'ẹ́phe ha. ³⁴ Ẹ́phe akp̀ta iya t̀u-chia at̀-chi; kẹ́ l'ẹ́ te medua t'o doo ẹ́nya iphe, ee-me iya. ³⁵ Tọ́ dọ́ iya bụ́; Ojejoje asụ́ M̀osisu: "Lẹ́ nwoke ono; bẹ́ ee-gbu egbugbu. Tẹ́ ndu Ízurẹ̀lu l'ẹ́phe ha kp̀fu iya l'ọ́du ndu Ízurẹ̀lu je at̀-gbua ya lẹ́ mkpuma." ³⁶ Ya ndono; ẹ́phe eshi l'ọ́du ndu Ízurẹ̀lu; kp̀ta iya kp̀fu; je at̀-gbua ya lẹ́ mkpuma ẹ́ge ono, Ojejoje kfuru iya M̀osisu ono.

Iphe, a kparu akpakpa gude mengashia ọ́nu uwe

³⁷ Ojejoje abya ekfuru yeru M̀osisu; sụ́ iya: ³⁸ "T'o kfuaru ndu Ízurẹ̀lu; sụ́ ẹ́phe: 'T'ẹ́phe kpaa iphe-akpakpa l'igburumonu uwe unu. Unu adzuru òwúú, eke urukpu-urukpu ye l'eli òwúú ono, unu k pangashìru akpangashì dzụ́pyabe l'uwe ono. Ono bù ẹ́ge unu e-meje iya ndono tsube l'ogbo sweru ọ́gbo. ³⁹ Iphe-akpakpa ono bẹ́ unu e-leje ẹ́nya gude nyatakota ekemu yẹ́be Ojejoje; k'ọ́phu unu a-nọ́duje eme iya ememe; haa ẹ́gu iphe, dọ́ ẹ́ji ono, anọ́duje agugbaa obu unu ono; mẹ́ ọ́phu ẹ́nya unu aphuje; mbụ́ iphe, dọ́ ẹ́ji ono, unu shi anọ́duje emegbaa ono. ⁴⁰ Ọ́o ya bụ́; k'ọ́phu unu a-nyataje ekemu yẹ́be Ojejoje; l'eme iya ememe; shi ẹ́ge d̀uru Nchileke unu nsọ́. ⁴¹ Ọ́o yẹ́bedua bù Ojejoje; bù Nchileke unu; mbụ́ onye ono, dufutaru unu l'alì Íjiputu; tẹ́ ya b̀uru Nchileke unu ono. Ọ́o ya bụ́ Ojejoje, bù Nchileke unu.' "

Kora; Detanu; waa Ebiramu

16 Yo be teke ono; Kora Izaha Kohatu; onye eri Lí-vayi; waa Detanu; mẹ́ Ebiramu, bù unwu Eliyabu; mẹ́ Ọ́nu Pelẹ́tu, bù ndu ikfu Rúbenu achìta madzụ́ yeru onwẹ́phe; ² ẹ́phe awụ́-lihu tsolahaa M̀osisu okfu. Ndu ono, tso ẹ́phe ono bụ́gbaa ndu a fọtaru t'ẹ́phe b̀uru ndu ishi, achì ndu Ízurẹ̀lu; bya aburu ndu a maru ẹ́pha ẹ́phe lẹ́ Ízurẹ̀lu gbaa mgburumgburu. Iphe, ẹ́phe dọ́ bù ụ́kporo ụ́madzu iri l'ẹ́bo l'ụ́madzu iri. ³ Ẹ́phe achìkobe onwẹ́phe byakfutashia M̀osisu yẹ́le Éronu

bya asù ẹ̀phe: "L'unu metawaru iphe ọ̀bu; yọ kabẹ̀ kpọ̀ akpọ̀kpọ̀! Ndu Ízùrẹ̀lu l'ẹ̀phe ha bẹ̀ unu maru l'ẹ̀phe dù nsọ̀ l'ẹ̀hu l'ẹ̀hu; Ojejoje eswiru ẹ̀phe eswiru. ?Bù ngunu meru iphe unu paliru onwunu dobe l'ishi ndu kẹ̀ Ojejoje ẹ̀ge ono?"

⁴ Mósìsù anùlẹ̀phu iphe ono, ẹ̀phe kfuru ono; daa kpupyabe ifu l'alì.

⁵ Yọ sù Kora yẹ̀le ndu tso iya nù: "Teke o beru l'ùtsu bẹ̀ Ojejoje e-koshi nù onye ọ̀phu bù nk'ia; waa onye dù nsọ̀. Onye ọ̀ fọtaru bẹ̀ oo-mee t'ọ̀ byanyabe iya ntse. ⁶ Ọ̀waa iphe, unu ee-me ndọ̀-ọ̀: Tẹ̀ nggùbedua, bù Kora; nggu lẹ̀ ndu otu ngu phẹ̀ wota efere, aagùjeru ọ̀ku ye; ⁷ o -be echile; unu agùru ọ̀ku ye iya; ye iya ínsẹ̀nsu l'ifu Ojejoje. Ayi a-maa onye ọ̀phu Ojejoje fọtaru. Ọ̀ chikwaa unubẹ̀dua, bù ndu Lívayi metawaru iphe ọ̀bu; yọ kabẹ̀ kariwa ẹ̀ka akari!"

⁸ Mósìsù asùkwaphu Kora phẹ̀: "Unu ngabẹ̀ nchi; unubẹ̀ ndu eri Lívayi! ⁹ ?To dzudu unu l'ọ̀o unubẹ̀dua bẹ̀ Nchileke kẹ̀ ndu Ízùrẹ̀lu fọtaru dobe iche lẹ̀ Ízùrẹ̀lu mgburumgburu; mee t'unu nọ̀du iya ntse; l'ẹ̀je ozi, nọ̀ l'ùlo-ẹ̀kwà kẹ̀ Ojejoje; mẹ̀ t'unu vudoje ndu Ízùrẹ̀lu l'ẹ̀phe ha l'ifu l'ẹ̀jeru ẹ̀phe ozi? ¹⁰ O meru tẹ̀ nggùbe Kora; mẹ̀ ndu eri Lívayi, bù ndibe unu nọ̀du iya ntse. Nta a bẹ̀ unu achọ̀wa ọ̀zo, unu e-shi bùru ndu achijeru Nchileke ẹ̀ja. ¹¹ Ọ̀ kwa Ojejoje bẹ̀ nggu lẹ̀ ndu otu ngu l'unu ha kpakọ̀ru etso okfu. ?Bù onye bẹ̀ Éronu bù kẹ̀ t'unu l'agùru iya aphù?"

¹² Tọ̀ dù iya bù; Mósìsù abya ezia t'e je ekua Detanu; mẹ̀ Ebiramu, bù ọ̀nwu Eliyabu. Ẹ̀phe asù l'ẹ̀phe ta abyadu; ¹³ sù iya: "T'o gbe dzudua ngu l'i dufutaru ẹ̀phe l'ẹ̀giri alì Íjiputu ono; t'i bya egbushia ẹ̀phe l'echi-ẹ̀gu l'ẹ̀ke-a? Nta-a b'ì chọ̀fukwaaphu t'i mee onwongu onye ishi l'ẹ̀ke ẹ̀phe nọ̀. ¹⁴ Ọ̀phu ka nọ̀ abùru l'ẹ̀ ti dubadu ẹ̀phe l'ẹ̀giri alì ono, i shi keshinu ono kfuta okfu iya ono; tọ̀ bù l'i koshiru ẹ̀phe ẹ̀ke ẹ̀phe a-kọ̀beje iphe; mẹ̀ ẹ̀ke ẹ̀phe e-me mgbo vayinu. ?Iime t'i mee ndu-a nphuruphuru-ẹ̀nya tọ̀? Waawa-o! Ẹ̀phe ta abyadu-o!"

¹⁵ Tọ̀ dù iya bù; ẹ̀hu enwuhu Mósìsù ọ̀ku. Yọ sù Ojejoje: "T'ẹ̀ b'ọ̀ dukwa ngweja, ndu-a gworu nù iya, ọ̀o-nata. L'ẹ̀ to nwekwa ẹ̀phe onye ya mejewaru ẹ̀ji; to nwe ẹ̀phe onye ya natajewaru m'ọ̀o mẹ̀ nkafù-igara iya."

¹⁶ Mósìsù asù Kora: "Tẹ̀ yẹ̀le ndu otu iya l'ẹ̀phe ha lufutakota l'ifu Ojejoje echile. Tẹ̀ nggùbe Kora; mẹ̀ ẹ̀phebedua; ọ̀waa Éronu tuko byakọ̀ta. ¹⁷ T'onyenonu gudekwa efere, aagùjeru ọ̀ku ye; ye iya ínsẹ̀nsu gude bya l'ifu Ojejoje. Iphe, ọ̀o-dù; mbù efere ono, aagùjeru ọ̀ku ye ono bù ọ̀kporo iri l'ẹ̀bo l'iri. Nggùbedua, bù Kora l'onwongu e-gude nke ngu; Éronu egude nk'ia bya." ¹⁸ Tọ̀ dù iya bù; onyenonu ewota efere ono, aagùjeru ọ̀ku ye ono; bya agùru ọ̀ku ye iya; ye iya ínsẹ̀nsu ye evudogbaa l'ọ̀nu Ụ̀lo-Ẹ̀kwà Ndzuko ono. Ẹ̀phe lẹ̀ Mósìsù mẹ̀ Éronu atuko vudo l'ẹ̀ke ono. ¹⁹ Kora abya achikobe ikpoto ndu Ízùrẹ̀lu ono l'ọ̀nu Ụ̀lo-Ẹ̀kwà

Ndzuko ono t'ẹ̀phe tso Mósìsù yẹ̀le Éronu okfu. Tọ̀ dù iya bù; o-gbu-nwiji-nwiji kẹ̀ Ojejoje abya enwua kẹ̀ phoo l'edzudzu ọ̀ha ono. ²⁰ Ojejoje asù Mósìsù yẹ̀le Éronu: ²¹ "T'ẹ̀phe shi l'edzudzu ọ̀ha ono lufuta tẹ̀ ya bya atuko ndu ono l'ẹ̀phe ha mebyishikota nta-a."

²² Mósìsù yẹ̀le Éronu adaa; kpube ifu l'alì chishia mkpu; sù: "Nggùbe Nchileke; nggùbe Nchileke, bù nggu anùje ndiphe ndzù. ?Ii-gude k'iphe, onye lanù metaru tọ̀-koshi ndu-a l'ẹ̀phe ha ẹ̀hu-eghughu ngu tọ̀?"

²³ Ojejoje asù Mósìsù ²⁴ t'o kfuaru ọ̀ha ono t'ẹ̀phe lufuta l'ibiyi ọ̀phu ọ̀lo-ẹ̀kwà Kora; mẹ̀ kẹ̀ Detanu; mẹ̀ kẹ̀ Ebiramu nọ̀.

²⁵ Mósìsù agbalihu yẹ̀le ndu bù ọ̀gurennya Ízùrẹ̀lu ayiru jekfushia Detanu; mẹ̀ Ebiramu. ²⁶ Mósìsù asù ọ̀ha ono t'ẹ̀phe lufutakwa l'ùlo-ẹ̀kwà ndu ẹ̀jo iya ono! Sù ẹ̀phe: "Unu be edenyikwa ẹ̀ka l'iphe, bù kẹ̀ ndu ono; ọ̀dumeka bẹ̀ Ojejoje e-gudekwa k'ẹ̀jo-iphe, ẹ̀phe meshiru woru unu mebyishia." ²⁷ Tọ̀ dù iya bù; ẹ̀phe awùfu l'ùlo-ẹ̀kwà Kora; mẹ̀ kẹ̀ Detanu; mẹ̀ kẹ̀ Ebiramu. Detanu yẹ̀le Ebiramu abya alufuta vudo l'ọ̀nu ọ̀lo-ẹ̀kwà ẹ̀phe; ẹ̀phe l'unyomu ẹ̀phe; mẹ̀ ọ̀nwu ẹ̀phe; mẹ̀ ọ̀nwegirima ẹ̀phe. ²⁸ Mósìsù asù: "Ọ̀waa iphe, unu e-gude maru l'ọ̀o Ojejoje ziru iya tẹ̀ ya mee iphemiphe ọ̀bule ono; mbù l'ẹ̀ t'ọ̀ bọ̀du iphe, gbataru iya l'uche bẹ̀ ya eme. ²⁹ Ọ̀ -bùru lẹ̀ ndu-a bẹ̀ nwùhuru anwùhu-ug-boshi; ọ̀ -bùru l'ọ̀o iphe adakfufe madzù ba dakfuru ẹ̀phe; ọ̀o ya bù t'a maru l'ẹ̀ t'ọ̀ bọ̀du Ojejoje ziru iya iphe ono, ya eme ono. ³⁰ Ọ̀le; teke bù lẹ̀ Ojejoje meru t'iphe ẹ̀-te emejedu nù mee; alì ekpuhaa ọ̀nu lekota ẹ̀phe; lee iphemiphe ọ̀bule, ẹ̀phe nweru enweru; mbù; ẹ̀phe abùru ndu wùbaru l'alì-maa lẹ̀ ndzù. Teke ono; unu amaru lẹ̀ ndu-a te nwedù iphe ẹ̀phe gùberu Ojejoje."

³¹ Ekfuge, Mósìsù ekfugelephu iphe ono; alì ẹ̀ke Detanu phẹ̀ vudo ekejahu ẹ̀bo; ³² kpuhaa ọ̀nu lekota ẹ̀phe; mẹ̀ ndibe ẹ̀phe; mẹ̀ ndu kẹ̀ Kora; mẹ̀ iphe ẹ̀phe l'ọ̀ ha. ³³ Ẹ̀phe awùbakọ̀ta l'alì-maa lẹ̀ ndzù; mẹ̀ iphe, bù iphe, ẹ̀phe nweru enweru; alì ekpupyabe ẹ̀phe; ẹ̀phe l'ẹ̀phe ha atuko lakọ̀ta l'iyi edzudu ọ̀ha. ³⁴ Yọ̀ bùru mkpu, ẹ̀phe echi bẹ̀ meru; ndu Ízùrẹ̀lu, nọ̀-pheru ẹ̀ke ono mgburumgburu eye ọ̀kpa l'ọ̀so; ara l'alì abyawa ẹ̀phe elele!

³⁵ Ya ndono; ọ̀ku, shi Ojejoje l'ẹ̀ka abya ekegbushikota ọ̀kporo madzù iri l'ẹ̀bo l'umadzu iri phù, shi akpọ̀ ínsẹ̀nsu ọ̀ku phù.

Efere, dù nsọ̀, aagùjeru ọ̀ku ye

³⁶ Ojejoje asù Mósìsù ³⁷ t'o kfuru Eliyéza Éronu, bù onye achijeru Nchileke ẹ̀ja t'ọ̀ lọ̀shia efere ono, aagùjeru ọ̀ku ye l'ọ̀ku ono; vọ̀shia icheku-ọ̀ku, nọ̀ iya nù tũkaa nanù nanù; kẹ̀ l'iphe ono dù nsọ̀; ³⁸ mbù efere ono, aagùjeru ọ̀ku ye, bù kẹ̀ ndu ono, meru iphe, dù

ěji; shi ẹge ono tufashia ndzụ ẹphe ono. Teke ọ lọshit-suaru iya; t'a kya ya t'o chisaa echisa; k'ọphu ee-kpubeje iya l'eli ẹnya-ngweja Ojejoje. Ishi iya aburu l'a nwaru iya Ojejoje; yọ dụwa nsọ. Iphe ono bẹ a-buru iphe-ọhubama l'ẹke ndu Ízurẹlu nọ. ³⁹ Tọ dụ iya bụ; Eliyẹza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja abya achikoo efere ono, aagujeru ọku ye ono, bụ ope b'e gude meshia ya ono; mbụ iphe ono, ndu ono, ọku kepyashiru ono gude bya ọkpo ínsensu ọku. A kysaa ya ụsa; k'ọphu ee-kpubeje iya l'eli ẹnya-ngweja Ojejoje; ⁴⁰ t'ọ bụ iphe, ndu Ízurẹlu e-gudeje nyata l'ẹ t'ọ dudu onye ọdo, ẹ-ta bụdu onye eri Ẹronu, a-kpuritaje ntse bya ọkpo ínsensu ọku l'ifu Ojejoje; ọdumeka bẹ ọo-dụkwaru onye ọbu ẹge ọ duru Kora yele ndu otu iya phẹ; mbụ ẹge ono, Ojejoje shi l'ẹka Mosisu kfua ya ono.

Anwụhu egbushi ndu Ízurẹlu

⁴¹ Yo be echile iya; ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha awata ọguru Mosisu yele Ẹronu aphụ; sụ l'ẹphe gbushiwaru ndibe Ojejoje. ⁴² Teke ndu ono byaru bya edzukoo t'ẹphe tso Mosisu yele Ẹronu okfu; chebe ifu l'ụzo Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; b'a bya amaru; urukpu atso-kputawa iya; o-gbu-nwiji-nwiji kẹ Ojejoje abya enwua kẹ phoo. ⁴³ Mosisu yele Ẹronu ejeshia l'ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono; ⁴⁴ Ojejoje asụ Mosisu: ⁴⁵ "Unu shi edzudu ọha ono lufuta tẹ ya bya atuko ẹphe mebyishia nta-a."

⁴⁶ Mosisu asụ Ẹronu: "Wota efere, jigujeru ọku ye; shi l'ẹnya-ngweja Ojejoje guta ọku ye iya. Woru ínsensu ye iya; nggu emee ẹgwegwa gude iya jekfu ọha ono; gude iya kfua ụgwo ẹjo iphe ẹphe. Ishi iya aburu l'ẹhu eghushikwa Ojejoje eghughu ike; mgbonwu awataakwa." ⁴⁷ Ẹronu ewota efere ono ẹge ono, Mosisu kfuru iya ono; gbagbua gbaba l'edzudzu ọha ono. T'ọ kwaa rua bẹ mgbonwu ono watawaru ogbushi ndu ono. Yọ bya akporu Ojejoje ínsensu ono ọku; bya akfua ụgwo iphe, dụ ẹji ndu ono. ⁴⁸ Yo vudo lẹ mgbaku ndu ọphu nwụhuwaru anwụhu; mę ndu ọphu nọ ndzụ; mgbonwu ono egbubuhu. ⁴⁹ Ndu mgbonwu ono gburu bẹ dụ ụkporo unu madzu l'unu madzụ iri l'ishingu; l'ụkporo madzụ iri l'ise; † t'a gufukwa ndu ọphu nwụhuru nụ l'okfu ẹka Kora. ⁵⁰ E megee; Ẹronu ejekfushia Mosisu l'ọnu Ụlo-Ẹkwà Ndzuko; kẹ lẹ mgbonwu ono buhuwaru.

Mgboro Ẹronu bẹ rutaru iru

17 Ojejoje asụ Mosisu: ² "Kfuaru ndu Ízurẹlu t'ẹphe chẹ ngu mgboro iri l'ẹbo. Tẹ ndu bụtsua ishi l'iphe bụ ikfu, nonu nugbaa ngu mgboro lanụ. Deshia ẹpha onyenonu lẹ mgboro nk'ia. ³ Onyenonu l'iphe, bụ ndu ishi ono, achigbaa ikfu ono e-nweru mgboro lanụ. Teke a byaru lẹ mgboro kẹ ndu ikfu Lívayi; nggu edee ya ẹpha Ẹronu. ⁴ Chita mgboro ono je awushi lẹ

† Iphe ọ bụ bụ 14,700.

Ụlo-Ẹkwà Ndzuko l'ifu Okpoko Ekemu, bụ ẹke ono, ya abyakfutaje unu ono. ⁵ Onye mgboro nk'ia futaru ome; a maru l'ọo onye ọphu ya ọfataru ndono. Teke e metsuaru; ya te eyeheduru ndu Ízurẹlu ọnu l'aphụ ono, ẹphe anọje agụ l'ekpu unu ono." ⁶ Tọ dụ iya bụ; Mosisu abya ekfuru yeru ndu Ízurẹlu. Ndu, bụ ishi l'iphe, bụ ikfu nonu anugbaa ya mgboro nanụ nanụ. Iphe, ọ dụ bụ mgboro iri l'ẹbo. Mgboro kẹ Ẹronu l'ikfu kẹ ndu Lívayi tsokwa iya phụ. ⁷ Mosisu achita iya je edobe l'ifu Ojejoje l'ulo-ẹkwà l'ẹke ono, Okpoko Ekemu Nchileke nọ ono. ⁸ Yo rua echile iya; Mosisu abahụ l'ulo-ẹkwà l'ẹke ono, Okpoko Ekemu Nchileke nọ ono; bya aphua ẹge mgboro kẹ Ẹronu, bụ onye nọ-chiru ẹnya ikfu kẹ ndu Lívayi fushiru ome; rushia iru; tushikwaaphu igu; bya amishia akpuru alumundu, gbe chashitsuanu achashị. ⁹ Mosisu abya eshi l'ifu Ojejoje chifuta mgboro ono chijeru ndu Ízurẹlu l'ẹpha ha. Ẹphe elee ya ẹnya; onyenonu ewotatsua mgboro ọphu bụ nk'ia.

¹⁰ Ojejoje asụ Mosisu: "T'o woru mgboro kẹ Ẹronu dobephu azụ l'ifu Okpoko Ekemu ono; t'ọ nọdu l'ẹke ono bụru iphe-ọhubama l'ẹke ndu ono, ekwefuje ikẹ ono nọ; t'ọ bụru iphe, a-nọduje alọ ẹphe ẹka lẹ nchi t'ẹphe haa ọgu-phe aphụ l'ekpu yẹbe Ojejoje; a-nonyaa; ẹphe anwushu." ¹¹ Yọ buleruphu ẹge Ojejoje suru tẹ Mosisu mee ya b'o meru iya.

¹² Ndu Ízurẹlu asụ Mosisu: "Ẹphe a-nwushihukwa! Ẹphe gvakwaru! Ẹphe gvakwaru l'ẹphe ha! ¹³ Iphe bụ onye, jekfuberu ulo-ẹkwà Ojejoje ntse a-nwuhukwa. ?Ẹphe a-nwushihukota l'ẹphe ha tọ?"

Ozi, duru ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi

18 Ojejoje asụ Ẹronu: "Nggubedua l'onwongu; mę unwu ngu; mę iphe, bụ ọnu-ulo nna ngu l'ẹphe ha bẹ ọo-tụ-koru l'ishi; mbụ iphe, dụ ẹji, e meru l'ẹkedụ-nsọ nk'ia; yọ bụru nggubedua l'onwongu kwaphụ; mę unwu ngu bẹ ọo-tụ-kokwaruphu l'ishi; mbụ iphe, dụ ẹji, e meru meswee k'ọbu onye achije ẹja. ² Duta unwunna ngu phẹ, bụ iya bụ ndu ikfu Lívayi, bụ ikfu nna ngu t'ẹphe yejeru ngu ẹka; nggubedua; mę unwu ngu phẹ a-nọdu l'ọnu ulo-ẹkwà ẹke Okpoko Ekemu Nchileke nọ eje ozi. ³ Ọ bụ nggu bẹ ẹphe a-nọdu l'ẹka; l'eje iphe, bụ ozi, nọ l'ulo-ẹkwà ono. Ọle t'ẹphe be eshitakwa iku ẹke iphe ẹke-dụ-nsọ nọ; ẹphe te shita mgboro ẹnya-ngweja Nchileke; ọ -dudu bẹ nggu l'ẹphe a-nwushihukwa. ⁴ Ẹphe e-tsoje ngu l'eje ozi, nọ lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono; mbụ iphe, bụ ozi, nọ l'ulo-ẹkwà ono. T'onye ọdo, ẹ ta bụdu onye Lívayi be eyetakwaru unu ẹka l'oru ono. ⁵ Ọ bụ unubedua a-nọdu eje ozi, nọ l'ẹke-dụ-nsọ; mę ozi k'ẹnya-ngweja Nchileke; k'ọphu Nchileke ẹte atụ-koshihedu ndu Ízurẹlu oke ẹhu-eghughu iya ọdo. ⁶ Ọo yẹbe Ojejoje l'onwiya bẹ shi lẹ ndu Ízurẹlu ọta unwunna unu bẹ ndu Lívayi. Ẹphe bụ

ndu e woru nù unu; b̀uru ndu e doberu yẹbe Ojejoje iche t'ẹphe jeje ozi, nọ lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko. ⁷ Ọ b̀u ng-gubedua; nggu l'̀unwu ngu a-nọdu eje ozi kẹ ogworu Nchileke ẹja; mb̀u l'̀unu a-nọdu ejekota ozi k'ẹnya-ngweja Nchileke; waa ozi, nọ l'ime ẹke ẹkwa-mgbochi nọ. Ono b̀u ozi, unu a-nọdu eje ndono. Ya yeru unu kẹ ogwo ngweja ono l'ẹka t'ọ b̀uru iphe-oma, ya meru unu. Onye ọdo, ẹ ta b̀udu onye Lívayi, byaru lẹ mgboro ẹkedu-nso a-nwuhukwa."

Òkè, ruberu ndu achijeru Nchileke ẹja

⁸ Tọ d̀u iya b̀u; Ojejoje as̀u Ẹrọnu: "Nta-a bẹ ya wowaru iphemiphe ọbule, b̀u iphe, aanu je iya anun u ye ngu l'ẹka. Iphe, b̀u iphe, ndu Ízurẹlu dobejeru nsọ nù iya bẹ ya ǹwaru ngu t'ọ b̀uru òkè-iphe ngu; nggu l'̀unwu ngu phẹ gbururu jeyewaru. ⁹ Ọwaa bẹ a-b̀ufuaru òkè-iphe unu l'iphe, kakọta ọdu nsọ ono, b̀u ọphu ẹ ta kpọdu ọku: Iphe, ẹphe gudekota bya ogwo ngweja nù iya; mb̀u iphe, shi lẹ ngweja nri; mẹ ngweja iphe, d̀u ẹji; mẹ ọphu shi lẹ ngweja ikpe-anmanma; mb̀u iphe, b̀u iphe ono, ẹphe ǹuru t'ọ b̀uru ngweja, kakọta ọdu nsọ ono. Ndu onanu bẹ bukota òkè-iphe, ruberu nggubẹ Ẹrọnu; mẹ ̀unwu ngu phẹ. ¹⁰ Unu nọduje l'ẹke, kakọta ọdu nsọ ria ya. Yọ b̀uru unwoke nwenkinyi bẹ e-rije iya nù. T'ọ bukwaru unu iphe, d̀u nsọ.

¹¹ "Iphe, b̀u iphe, ndu Ízurẹlu doberu mu iche; mb̀u iphe, shikota lẹ ngweja-amama bẹ b̀u nke ngu. Ya wowaru iya nù nggu l'̀unwu ngu: ndu k'unwoke; mẹ ndu k'unwanyi gbururu jeye lẹ gbururu. Iphe, b̀u ndibe ngu, mmeru ta nọdu l'ẹhu bẹ e-tsoje ria ya. ¹² Iphe, b̀u iphe, ndu Ízurẹlu ǹuru Ojejoje l'ọo iphe mb̀u, shi l'iphe, ẹphe metaru l'alì bẹ b̀u nggu nwe iya; mb̀u iphe, b̀u manù olivu, kakọta mma; mẹ iphe, b̀u mẹe ọphungu, kakọta mma; mẹ iphe, b̀u akpe, kakọta mma. ¹³ Iphe, b̀u iphe, ẹphe wotaru Ojejoje l'ọo akpuru iphe mb̀u, ẹphe metaru l'alì ẹphe b̀u nke ngu. Iphe, b̀u ndibe ngu, mmeru ta nọdu l'ẹhu bẹ e-tsoje ria ya.

¹⁴ "Iphe, b̀u iphe, e yeru Ojejoje l'ẹka l'alì Ízurẹlu bẹ bukota nke ngu.

¹⁵ "Iphe, b̀u iphe, kpọru nne iya ifu; m'ọ b̀u madz̀u; m'ọ b̀u anumanu; mb̀u ọphu e woru nù yẹbe Ojejoje bẹ a-b̀uru nke ngu. Obenu aa-kfujẹ ugwo gude gbata iphe, b̀u ọkpara, shi l'ẹhu madz̀u. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ aa-kfujẹ ugwo gude gbata iphe, b̀u anu mb̀u, shi l'ẹhu anu, aasọ nsọ lufuta. ¹⁶ Ẹphe -nọwa ọnwa ọphu bẹ aa-kfujẹ mkpọla-ọcha, d̀u shẹkelu ise gude gbata iya; mb̀u mkpọla-ọcha, b̀u a -tude ẹra iya; yọ ha l'ọ b̀u ẹra shẹkelu ẹke-d̀u-nso, d̀u gera ukporo. ¹⁷ Obenu lẹ nweswi; nwaturu; mẹ nweghu k'odungu bẹ aa-hajẹ agbata. Ndu onanu bẹ d̀u nsọ. Unu phejee mee ya l'eli ẹnya-ngweja ono; unu akpọje ẹba iya ọku gude gwoo ngweja-ọku, mkpọ iya d̀u Ojejoje mma. ¹⁸ Anu iya a-

b̀uru nke ngu; yekoberu nd̀u-iphe, e gude gwoo ngweja-amama; mẹ utakfu ẹka-utara iya.

¹⁹ "Iphe, b̀u iphe, ndu Ízurẹlu doberu nsọ t'ẹphe nù Ojejoje bẹ ya ǹwaru ngu; nggu l'̀unwu ngu: ndu k'unwoke; mẹ ndu k'unwanyi; t'ọ b̀uru nk'unu gbururu jeye lẹ gbururu. Ono b̀u ọgba-ndz̀u, yẹbedua, b̀u Ojejoje gbaru l'ẹke i nọ; mẹ l'ẹke awa ngu nọ. Ọgba-ndz̀u ono a-b̀uru ojejoje."

²⁰ Ojejoje as̀u Ẹrọnu: "Unu be etsokwa ndu Ízurẹlu wata alì; ọphu ọ dukwa òkè, unu etso ẹphe eketa. Ọo yẹbe Ojejoje bẹ b̀u òkè, unu nweru; b̀uru iya b̀u òkè, unu ketaru l'ẹke ndu Ízurẹlu nọ."

Òkè lanu l'uzo iri b̀u òkè, d̀uru ndu Lívayi

²¹ "A -bya abya l'ẹke ndu Lívayi; keshinu ẹphe eje ozi, nọ lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko bẹ ya nukotawaru ẹphe iphe, ndu Ízurẹlu anu je Ojejoje lẹ k'òkè lanu l'uzo iri t'ọ b̀uru òkè-iphe ẹphe. ²² Tsube nta-a kwaseru b'ẹ t'ọ d̀udu onye Ízurẹlu ọdo, e-jenyabe mgboro Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ono; ọdumeka bẹ iphe, d̀u ẹji onye ọbu meru a-tukokwaru iya l'ishi; yọ nwuhu. ²³ Ọo ndu Lívayi bẹ ozi Ụlo-Ẹkwà Ndzuko nọ l'ẹka; b̀uru ẹphe bẹ iphe, d̀u ẹji, e meru l'ẹke ono tukoru l'ishi. Iphe ono, a-b̀u nsọ, a-d̀u nù jasuru asuru; mb̀u tsube l'ogbo sweru ogbo. Ẹphe te enwedu òkè l'ẹke ndu Ízurẹlu nọ. ²⁴ Iphe, ndu Ízurẹlu ǹuru yẹbe Ojejoje, b̀u òkè lanu l'uzo iri bẹ ya ǹuru ndu Lívayi t'ọ b̀uru òkè-iphe ẹphe. Ọo ya meru iphe, ya kfuru okfu ẹhu ẹphe; s̀u: 'Ẹphe te eketadu òkè-iphe l'ẹke ndu Ízurẹlu nọ.' "

Òkè lanu l'uzo iri; mẹ ndu Lívayi

²⁵ Ojejoje as̀u Mosisu: ²⁶ "T'ọ kfuaru ndu Lívayi; s̀u ẹphe: 'L'ọ -b̀uru l'ẹphe nataru ndu Ízurẹlu òkè lanu l'uzo iri ono, ya ǹuru ẹphe t'ọ b̀uru òkè-iphe ẹphe ono; t'ẹphe shije l'ime iya woru òkè lanu l'uzo iri nukwaphu Ojejoje. ²⁷ Iphe, ẹphe ǹuru bẹ aa-nọje aguru ẹphe l'ọ b̀u iphe, shi l'ẹke eetsuje bali; a gukwaa ya phu l'ọ b̀u mẹe, shi l'ẹke aaku mẹe. ²⁸ Ọo ya b̀u l'ẹphe e-shije l'òkè lanu l'uzo iri ono, ẹphe anatajẹ l'ẹka ndu Ízurẹlu ono woru òkè lanu l'uzo iri iya nukwaphu Ojejoje. Yọ b̀uru l'òkè lanu l'uzo iri ono bẹ ẹphe e-shi woru kẹ Ojejoje nù Ẹrọnu, b̀u onye achijeru Nchileke ẹja. ²⁹ T'ẹphe wojekwaru iphe, gbaru Ojejoje nù iya l'iphe b̀u iphe, a ǹuru ẹphe. T'ẹphe shije l'ọphu b̀u iya kakọta mma nù iya; mẹ l'ọphu kakọta ọdu nsọ.'

³⁰ "Kfuru ndu Lívayi; s̀u ẹphe: 'Lẹ teke ẹphe woru iphe, kakọta mma nù Ojejoje bẹ aa-guru iya ẹphe l'ọ b̀u iphe, shi l'ẹke eetsuje bali; a gukwaa ya phu l'ọ b̀u mẹe, shi l'ẹke aaku mẹe. ³¹ Ẹphe lẹ ndibe unu a-nọduje l'ẹke d̀u ẹphe mma ria ndu ọphu; kẹ l'ọo obunggo ozi, ẹphe eje lẹ Ụlo-Ẹkwà Ndzuko. ³² Ẹ tọ d̀udu iphe, d̀u ẹji, a-tukoru ẹphe l'ishi; m'ọ -b̀uru l'ẹphe wotaru iphe ono ọphu katsua mma nù yẹbe Ojejoje. Ọlẹ t'ẹphe kwabek-

wa ɛnya t'ɛphe be emeru iphe, ndu Ízurèlu doberu nsò t'ɛphe nù Ojejoje; ɔdumeka b'ò kwa ɔnwu.' "

Mini, e gude asafu mmeru

19 Ojejoje asu Mòsisu yele Éronu: ² "Òwaa ekemu, Ojejoje tɔru; su: 'Unu kfuru ndu Ízurèlu t'ɛphe kpɔtaru nggube Mòsisu nwada eswi, eke uswuswe; ɔphu te enwedu ɔru, nò iya l'ɛhu; to nwe ntɔpo, o nweru; t'ò bu l'e gudejewa iya jee ozi. ³ Unu kpɔta nwa-da eswi ono kpɛe Eliyéza, bu onye achijeru Nchileke ɛja. T'a kpɔta iya kpɔfu l'òdu ndu Ízurèlu; je egbua ya ɛya l'ifu. ⁴ Tɛ Eliyéza, bu onye achijeru Nchileke ɛja tɛɛe mkpɔshi-ɛka iya lɛ mee ya phee ya l'uzo ifu Ụlo-Ékwà Ndzuko ono ugbo ɛsaa. ⁵ Nwada eswi ono bɛ aa-kpò ọku l'ifu iya; kpòo akpò-ɛhu iya ọku; mɛ anu iya; mɛ mee ya; mɛ nshì iya. ⁶ Onye ono, achijeru Nchileke ɛja ono e-wota oshi sida; mɛ ɛswa isopu; mɛ òwúú uswe chìru chee l'ọku ono, e gude akpò nwada eswi ono ọku ono. ⁷ Teke ono; bɛ onye ono, achijeru Nchileke ɛja ono e-gude mini saa uwe iya; gude mini ghua ɛhu. O -metsule iya phɔ ɛge ono; yò batawaru l'òdu ndu Ízurèlu. Ọle ɔo-nòdu ɔnodu onye aasò nsò jeye l'urɛnyashi mbòku ono. ⁸ Onye bu iya kpòru nwa-da eswi ono ọku e-gudekwaphu mini saa uwe iya; gude mini ghua ɛhu; yò nòdukwaphu ɔnodu onye aasò nsò jeye l'urɛnyashi mbòku ono. ⁹ Onye ɔphu ɛ taa sòdu nsò e-kpota ntɔ nwada eswi ono je awùshi l'ɛke ɛ te merudu emeru l'azù ɔdu ndu Ízurèlu. Yò bɔru l'ɛke ono; bɛ aa-wùshìru iya ndu Ízurèlu t'ɛphe gude meje kɛ mini, eegudeje asafu madzù nturu; gude iya eme kɛ ɔsafu iphe, dù ɛji. ¹⁰ Onye bu iya kpotaru ntɔ ono a-sa uwe iya asasa; yò nòdu ɔnodu onye aasò nsò jeye l'urɛnyashi mbòku ono. Ome-l'alì ono a-nò-duwaru gbururu jeyewaru. Ọo-nòduru ndu Ízurèlu; nòduru ndu laru alala, ɛphe l'ɛphe bu.

Odenyi odzu ɛka

¹¹ "Onye denyiru odzu onye nwùhuru anwùhu ɛka a-buru onye aasò nsò ujiku ɛsaa. ¹² Onye ɔbu e-gude mini ono, eegudeje asafu nturu ono saa onwiya lɛ mbòku k'ɛto ya; mɛ lɛ mbòku k'ɛsaa ya; tɛmanu yò dù mma. Ọle; ɔ -buru l'ɛ t'ò safudu onwiya lɛ mbòku k'ɛto; mɛ lɛ mbòku k'ɛsaa ya ono; b'ò bukwapu onye aasò nsò. ¹³ Iphe, bu onye meru odzu onye nwùhuru anwùhu ɛka; tò safu onwiya bukwa ụlo-ékwà Ojejoje bɛ oomeru emeru. Onye ɔbu bɛ ee-bufu l'ɛke ndu Ízurèlu nò. Ọo-buru onye aasò nsò; kɛ l'e te phedu iya mini, eegudeje asafu madzù nturu l'ɛhu. Nturu ono nòkwadu iya-a l'ɛhu ɛge ɔono iya ɛya.' ¹⁴ "Òwaa bu ekemu lɛ k'onye nò l'ime ụlo-ékwà nwùhu. 'Iphe, bu onye nò l'ɛke ono teke ono; mɛ onye bahuru l'ime ụlo-ékwà ono teke ono kwaphu a-buru onye aasò nsò abalì ɛsaa. ¹⁵ Iphe, bu iphe, nò l'ulo-ék-

wà ono, e gheberu ɔnu; te kpuchi iya ekpuchi bɛ aa-sòkwaphu nsò.

¹⁶ " 'Iphe, bu onye nò l'ɛgu denyi ɛka l'odzu onye e gburu lɛ mma; ɔdo bu odzu onye nwùhuru anwùhu mmanu; m'ò kwanu l'o denyiru ɛka l'òkpu onye nwùhuru anwùhu; m'ò bu l'ili a-buru onye aasò nsò abalì ɛsaa.'

¹⁷ "A -bya l'ɛke ndu aasò nsò; t'ɛphe kpota ntɔ ono, shi l'òku, e gude kpòo ngweja iphe, dù ɛji ọku ono ye l'iphe; ɛphe ɛje l'ɛke mini, atsò atsòtso nò; kuta mini ye iya. ¹⁸ Ọo ya bu; onye ɛ ta asòdu nsò ewota ɛswa isopu tɛɛe l'ime mini ono; phee ya l'eli ụlo-ékwà ono; mɛ l'eli iphe, nò l'ulo-ékwà ono; mɛ l'ɛhu ndu nò l'ime ụlo-ékwà ono. Ọ kwaphu ɛge ono bɛ oo-phe iya iphe bu onye denyiru ɛka l'òkpu onye nwùhuru anwùhu; mɛ onye denyiru ɛka l'odzu onye e gburu lɛ mma; ɔdo bu onye denyiru onye nwùhuru anwùhu mmanu ɛka; mɛ onye denyiru ɛka l'ili. ¹⁹ Onye ɔbu, ɛ taa sòdu nsò ɔbu e-phe onye ono, aasò nsò ono mini ono lɛ mbòku k'ɛto; mɛ mbòku k'ɛsaa. O -rua lɛ mbòku k'ɛsaa ya; yò safu iya nturu ono. Onye ono, a saru ono asaa uwe iya asasa; gude mini ghua ɛhu; yò bya adu mma l'urɛnyashi mbòku ono.

²⁰ "Obenu l'onye aasò nsò; ɔphu ɔ safudu onwiya asafu bɛ ee-bufu lɛ ndu Ízurèlu; kɛ l'ò tɔruwaru ɛke-du-nsò kɛ Ojejoje. Eshinu ɛ te phedu iya mini, eegudeje asafu madzù nturu b'ò bu onye aasò nsò. ²¹ Ono bu ekemu, a-duru ɛphe gbururu jeyewaru. Onye ono, bu iya epheje mini ono, eegudeje asafu madzù nturu ono bɛ a-sakwapu uwe iya asasa. Onye meru ɛka lɛ mini ono, eegudeje asafu nturu ono a-buru onye aasò nsò jeye l'urɛnyashi mbòku ono. ²² Iphe, onye aasò nsò denyiru ɛka b'e meruwaru emeru; onye denyiru ɛka l'iphe ɔbu bɛ aa-nòdu asò nsò jeye l'urɛnyashi mbòku ono."

Anwùhu Miriyamu

20 Tò dù iya bu; yo rua l'ɔnwa mbù l'afa; ndu Ízurèlu l'ɛphe ha ejerua echi-ɛgu Zinu. ɛphe anòshia lɛ Kadèshi. Miriyamu anwùhu l'ɛke ono; e lia ya l'ɛke ono kwaphu.

Mini, shi lɛ mkpuma

² Teke ono b'ɛ to nwedu mini, nònu k'òphu ndu Ízurèlu a-ngu. ɛphe achìkobe onwɛphe tsolahaa Mòsisu yele Éronu okfu. ³ ɛphe awata ɔbashìru Mòsisu mba; su: "L'ò ga akakwaru ɛphe mma; ɔ bu l'ɛphe nwùshìhuru teke phɔ ndibe ɛphe nwùshìhuru l'ifu Ojejoje phɔ. ⁴ ?Bu gɔnu meru; nggu achìta ɛphebe ndu kɛ Ojejoje bya awùshi l'echi-ɛgu ɛke-a t'ɛphe lɛ elu ɛphe nwùshìhu? ⁵ ?Bu gɔnu meru; nggu edufuta ɛphe lɛ Íjiputu bya eduru ɛphe dobe lɛ mkpòkoro ɛke-a, akpe ta nòdu; tò nò iya mbù oshi figu; vayinu ta nò iya;

utara-okumu ta nọ iya; mini, ẹphe a-ngụ, ta nọ iya-a?"
⁶ Tọ dụ iya bụ; Mósíṣu yẹlẹ Érọnu alufu l'ẹke ono, ndu Ízurẹlu dọru ono jeshia l'ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko je adashia l'ẹke ono; kpubetsua ifu l'alì. O-gbu-nwìi-nwìi kẹ Ojejoje enwuaru ẹphe kẹ phoo.

⁷ Ojejoje asụ Mósíṣu: ⁸ "Wota mgboro phụ tẹ nggu lẹ nwunne ngu Érọnu chikobe ndu Ízurẹlu. Kfuru yeru mkpuma l'ẹke ẹphe ele ngu ẹnya tẹ mini shi iya tsọfuta. Ono bụ ẹge ii-shi mee tẹ mkpuma ono tsọfutaru ẹphe mini; k'ọphu ndu Ízurẹlu mẹ elu ẹphe a-ngụ mini." ⁹ Tọ dụ iya bụ; Mósíṣu abya ewota mgboro ono l'ifu Ojejoje ẹge o kfuru iya.

¹⁰ Mósíṣu yẹlẹ Érọnu abya achikobe ndu Ízurẹlu l'ifu mkpuma ono. Mósíṣu asụ ẹphe: "Unu ngabẹ nchì nta-a; unubẹ o-kwefuru-ikè phẹ ono. ?Bụ t'ẹphe shi lẹ mkpuma-wa kufutaru unu mini tọ?" ¹¹ Tọ dụ iya bụ; Mósíṣu ahalia ẹka iya; chia mgboro ono ugbo labụ l'eli mkpuma ono. Mini eshi lẹ mkpuma ono nwushihu; ndu Ízurẹlu; mẹ elu ẹphe angụ ya.

¹² Ọlẹ Ojejoje sọru Mósíṣu yẹlẹ Érọnu: "Keshinu ọphu unu te ekwetadu nk'ia; mbụ mee tẹ ya dụ nsọ l'ẹnya ndu Ízurẹlu bẹ unu tee duru-hekwa ẹphe alì ono, ya nuru ẹphe ono."

¹³ Ọwaa bụ mini Meriba; † kẹ l'ọo l'ẹke ono bẹ ndu Ízurẹlu nọ tsoru Ojejoje ọswo; Ojejoje ekoshikwanu ẹphe lẹ ya dụ nsọ.

Ndu Édọmu ajika tẹ ndu Ízurẹlu be esweshi l'alì ẹphe

¹⁴ Mósíṣu abya eshi lẹ Kadéshi zia ozi t'e je ezia eze ndu Édọmu; sụ: "Ọwaa bụ iphe nwunne ngu, bụ Ízurẹlu kfuru: Unu mawaru egbe iphe-ẹhuka, byakfutaru ẹphe l'ọ ha. ¹⁵ Unu mawaru ẹge nna ẹphe oche phẹ gude jeshia Íjiputu; ẹphe ebua lẹ Íjiputu l'ẹke ono nọo ọdu. Ndu Íjiputu akpaa nna ẹphe ono ẹhu nshinu; bya akpakwaa ya phụ ẹphebedua. ¹⁶ Obenu lẹ teke ẹphe rakuru Ojejoje b'ọ nuru olu ẹphe; bya ezia ojozi; yọ bya edufuta ẹphe lẹ Íjiputu. Nta-a bẹ ẹphe nọwa lẹ Kadéshi, bụ mkpukpu, unu l'ẹphe riru ókè-alì. ¹⁷ Byiko; hanụa t'ẹphe shia alì unu sweta. Ẹphe te eshikwa ẹgu unu sweta; m'ọ bụ ẹke unu gbaru mgbo vayinu; ọphu ọ dudu wẹlu unu, ẹphe e-kuta mini ngụa. Ẹphe e-tsoleruphu echi-gbororo sweta. Ẹphe ta aswibakwa l'ụzo ẹka-utara; ẹphe ta aswiba l'ụzo ẹka-ibiyita jeye ẹphe eswekota l'alì unu."

¹⁸ Ọlẹ eze ndu Édọmu sọru iya: "Unu be eswetakwa l'alì ẹphe; ọ dudu bẹ ya e-gudekwa ogu-mbeke byakfuta unu ọgu."

¹⁹ Ndu Ízurẹlu asụ iya: "Ẹphe e-shia oje sweta. Ọ -bụru l'ẹphe nguru mini unu; ọdo l'ọo elu ẹphe nguru mini unu; ẹphe a-kfua unu ụgwo iya. Haaru t'ẹphe gude ọkpa sweta; ẹ tọ dukwa iphe ọdo."

† Iphe, "Meriba" bụ bụ "ọswo".

²⁰ Ọlẹ; eze ndu Édọmu sọru t'ẹphe be swetashi. Tọ dụ iya bụ; ndu Édọmu achita unwoke ẹphe l'igwe, bụ ndu ike dụ; jekfushia ndu Ízurẹlu ọgu. ²¹ Keshinu ọphu ndu Édọmu te kwedu tẹ ndu Ízurẹlu sweta l'alì ẹphe bẹ ndu Ízurẹlu ghachiru l'ẹke ẹphe nọ.

Anwụhu Érọnu

²² Ndu Ízurẹlu awụ-lihu lẹ Kadéshi tųgbua jeye; ẹphe ejerua l'ugvu Họru. ²³ L'ugvu Họru ono, nonyabe ókè-alì Édọmu bẹ Ojejoje nọ sụ Mósíṣu yẹlẹ Érọnu:

²⁴ "Érọnu bẹ a-nwụhu nụ lakfu ndiche iya phẹ. Ẹ to jerudu alì ono, ya nuru ndu Ízurẹlu ono; kẹ l'unu kwe-furu ikè l'ekemu, ya turu lẹ kẹ mini Meriba. ²⁵ Duta Érọnu yẹlẹ Eliyéza, bụ nwatibe iya t'unu nyihu eli ugvu Họru. ²⁶ Yeshia Érọnu uwe iya woru yee Eliyéza, bụ nwa iya; kẹlẹ Érọnu a-nọdu l'ẹke ono nwụhu lakfu ndiche iya phẹ." ²⁷ Mósíṣu emee iphe, Ojejoje sọru t'ọ mee. Ndu Ízurẹlu anọdu ele ẹphe ẹnya; ẹphe enyihu eli ugvu Họru ono. ²⁸ Mósíṣu eyeshia Érọnu uwe iya woru yee Eliyéza, bụ nwatibe iya. Érọnu anwụhu l'eli ugvu l'ẹke ono. Mósíṣu yẹlẹ Eliyéza eshi l'eli ugvu ono nyizita. ²⁹ Ndu Ízurẹlu aphulephu lẹ Érọnu bẹ nwụhuwaru nụ; iphe, bụ ọnu-ụlo Ízurẹlu araa ẹkwa iya ụkporo abalì l'abalì iri.

Ndu Ízurẹlu alụ-gbu ndu Áradu

21 Teke onye eze Kénanu, l'achì ndu Áradu; mbụ onye ono, bu l'ụzo ọhuda nuru lẹ ndu Ízurẹlu shi l'ụzo Atarimu abya; b'ọ tsoru ndu Ízurẹlu ọgu; kputa ndu ọphu ọ kputaru lẹ ndụ. ² Ndu Ízurẹlu eribuaru Ojejoje nte; sụ iya: "Ọ -bụru l'i woru ndu-a yee ẹphe l'ẹka bẹ ẹphe e-mebyishikota mkpukpu ẹphe l'ọ ha." ³ Ojejoje anụ iphe ndu Ízurẹlu kfuru; woru ndu Kénanu ye ẹphe l'ẹka. Ẹphe emee ndu ono; mẹ mkpukpu ẹphe; yọ bụru kpurupyata. Tọ dụ iya bụ; e kulahaa ẹke ono Homa. ††

Agwọ, e meru l'ope

⁴ Ndu Ízurẹlu abya eshi l'ugvu Họru tųgbua; tsoru ụzo, laru Eze Ẹnyimu Uswe; k'ọphu ẹphe e-shi ẹge ono gbangoo Édọmu. Ẹphe ejenyaa; ẹphe ta dūhe ike takọta nshi. ⁵ Ẹphe awata okfurushi Nchileke yẹlẹ Mósíṣu; sụ: "Bụ ngunu kparu iphe unu dufutaru ẹphe lẹ Íjiputu bya awushi l'echi-ẹgu-wa t'ẹphe nwushihu? Nri ta nọdu l'ẹke-a! Mini ta nọ iya! Ẹjo nri-a, ẹphe eriphe-wa bẹ gụ-buhuakwaru ẹphe!" ⁶ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje achiru ẹjo agwọ ye; t'ọ byaru ndu Ízurẹlu ọgu. Yọ taa ẹphe; tagbushia ẹphe l'igwe. ⁷ Ndu Ízurẹlu abyakfuta Mósíṣu bya asụ iya: "Ẹphe mewaru iphe, dụ ẹji; kẹ l'ẹphe kfurushiru Ojejoje; kfurushia nggubedua. Kfunuru nụ Ojejoje; k'ọphu oo-wofuru ẹphe agwọ ono." Ya ndono; Mósíṣu abya ekfuru nụ Ojejoje l'okfu

†† Iphe, Homa bụ bụ "kpurupyata".

èhu ndu Ízurelu ono. ⁸ Ojejoje asu Mósísu: "T'o meta ejo agwo dobe l'eli itso lanu; k'ophu bu: onye agwo phu taru; teke o leri enya l'agwo ke ope ono; yo dzuru." ⁹ Ya ndono; Mósísu egude ope meta agwo; tukobe l'eli itso lanu. Yo bujeru; onye agwo ono taru; o -lewa enya l'agwo ono, e meru l'ope ono; yo dzuru.

Ndu Ízurelu eje ala Móabu

¹⁰ Ndu Ízurelu atugbua; rua Obótu; bya akpo ulo-ék-wà ephe. ¹¹ Ephe eshi le Obótu tugbua; je akpo ulo-ék-wà ephe le Iye-Abarimu l'echi-egu ono, no chebe ifu le Móabu l'uzo enyanwu-ahata. ¹² Ephe eshi l'èke ono tugbua; rua okpa-ugvu Zeredu; bya akpobe ulo-ék-wà ephe l'èke ono. ¹³ Ephe eshikwaphu l'èke ono tugbua je akpobe ulo-ék-wà ephe l'azu Enyimu Amonu azu iya ophu; èke ono, no l'echi-egu, no kpa l'ókè-alì ndu Amoru; ke l'ò Enyimu Amonu bu ókè-alì ndu Móabu, nokahuru ndu Móabu ephe le ndu Amoru. ¹⁴ Oo ya meru iphe e kfuru le Ekwo ogù, Ojejoje; su: "Mkpukpu Wahebu ono, no le Sufa ye le nsuda nsuda Enyimu Amonu; ¹⁵ me le mkpo-ze mkpo-ze ono, no le nsuda nsuda, no je akpa le mkpukpu Aru; bya anoo jeye l'ókè-alì ndu Móabu."

¹⁶ Ephe egbeshi l'èke ono kwaseru bya ejerua Byiye, bu iya bu welu ono, Ojejoje suru Mósísu: "T'o chikobe ndu Ízurelu l'ekalanu; te ya nu ephe mini t'ephe ngua ono." ¹⁷ To du iya bu; ndu Ízurelu agua egvu-wa; su:

Nggube welu! Wufuta mini;

T'a guru egvu nu iya.

¹⁸ O bu welu, bu ndu eze

gvuru iya;

mbu l'oo ndu

a maru epha ephe le

Ízurelu be turu iya nu.

O bu mgboro ndu eze;

me mgboro nk'ephe;

be ephe gude tua ya.

To du iya bu; ephe eshi l'echi-egu jeshia Mátana;

¹⁹ shi le Mátana lufu le Nahalelu; shi le Nahalelu lufu le Bamotu; ²⁰ shi le Bamotu lufu le nsuda, no l'alì Móabu le mgboro Ugvu Pishiga, bu èke eeshije ele alì, daburu swanmangu.

Ízurelu alu-gbu Sihonu, bu eze ndu Amoru

(Dit 2:26-37)

²¹ To du iya bu; ndu Ízurelu ezia ozi t'e je zia Sihonu, bu eze ndu Amoru; su iya: ²² "T'ephe swetanu l'alì unu. Ephe ta aswibakwa l'egu unu; ephe ta aswiba le mgbo vayinu unu. Ophu o dudu welu unu, ephe bya l'e-kuta mini ngua. O bulephu esu-uzo be ephe e-toru jeye ephe eswekota alì unu." ²³ Obenu le Sihonu te kwedu te ndu Ízurelu sweta l'alì iya. Yo chikobe ndu nk'ia l'ephe ha; ephe ejekfushia ndu Ízurelu ogo l'echi-egu.

Ephe erulephu mkpukpu Jahazu; yo tso ndu Ízurelu ogo. ²⁴ Ndu Ízurelu egude ogu-mbeke gbua ya; nata iya alì iya ono; shita le Enyimu Amonu je akpa le Enyimu Jáboke; jeyewaru l'alì ndu Amonu; ke l'ókè-alì ndu Amonu b'e gude upho-mkpuma kpua mgburumgburu; yo shihu ike. ²⁵ Ndu Ízurelu alutakota mkpukpu ndu Amoru l'ò ha; buchikota iya; lutakota Heshibonu; me iphe, bu mkpukpu, no-pheru iya mgburumgburu.

²⁶ Heshibonu be bu mkpukpu Sihonu, eze ndu Amoru. Ye le onye, shi buru eze ndu Móabu lujeru ogo; Sihonu alutakota alì iya je akpa le Enyimu Amonu. ²⁷ Oo ya meru iphe ndu egvu aguje; su:

"Bya Heshibonu; t'a kpua ya;

mbu t'a kpua mkpukpu Sihonu;

t'o shihu ike.

²⁸ Ke l'oku shi le Heshibonu kpufu;

oku eshi le Sihonu kpufu.

O tsuwaru mkpukpu

Aru ke ndu Móabu;

mbu ndu nwe ugvu,

nogbaa l'iku Enyimu Amonu.

²⁹ Nshoo unube ndu Móabu!

E mebyishiaru unu;

unube ndu anoduje

agwa agwa Kemoshu!

Unwegirima unwoke unu

b'o mewaru; ephe agbakashihu

lashia alì odo.

Unwegirima unwanyi unu

b'o mewaru; ephe abuwaru ndu

a kpuru le ndzu nu Sihonu,

bu eze ndu Amoru.

³⁰ Ayi gweekwaru ephe egwegwe;

tsube le Heshibonu

je akpa le Díbonu.

Ephe gwewaru ephe

ogwe ekfu jeye le Nofa;

mbu je akpa le Médebà."

Ndu Ízurelu alu-gbu Ogu, bu eze ndu Báshanu

(Dit 3:1-11)

³¹ To du iya bu; ndu Ízurelu eburu l'alì ndu Amoru.

³² Mósísu abya ezia ndu e-je ngge le mkpukpu Jáza; ephe ejetsulephu; ndu Ízurelu eje alu mkpukpu, no iya nu; chikashia ndu Amoru, shi buru l'èke ono.

³³ To du iya bu; ndu Ízurelu aghakobe shia uzo ophu shiru jeshia alì Báshanu. Ogo, bu eze ndu Báshanu achita ndu nk'ia l'ephe ha jekfushia ephe ogo le mkpukpu Ederayi.

³⁴ Ojejoje asu Mósísu: "Ba atsukwa Ogu egvu; ke le ya wowaru iya ye ngu l'eka; me ndu nk'ia; me alì iya. Mekwaa ya iphe, i meru Sihonu, bu eze, bu le Heshibonu achì ndu Amoru." ³⁵ Ya ndono; ndu Ízurelu egbua Ogo; gbushia unwegirima iya; me ndu nk'ia l'ephe ha;

k'òphu bụ l'ẹ tọ dudu onye wafuru nù l'ime ẹphe. Ndu Ízurelu anata alí iya nweru.

Balaku ezi t'e je ekua Bélamu

22 Ndu Ízurelu atugbua jerua phorokoto alí ndu Móabu; bya akpọo ọlo-ékwa ẹphe l'iku Ẹnyimu Jódanu, nọ chebe ifu lẹ Jéríko.

² Balaku Zipo aphua iphe bụ iphe, ndu Ízurelu meru ndu Amọru. ³ Ndu Móabu atsulahaa egvu; kele ndu Ízurelu dọ l'igwe. Ẹhu erushihu ndu Móabu l'ẹke ndu Ízurelu nọ. ⁴ Ndu Móabu ejekfu ndu bụ ọgurennya ndu Mídiya je asụ ẹphe: "Lẹ nta-a bẹ ikpoto ndu Ízurelu-a a-tuko iphe, bụ ndu gbaru ẹphe mgburumgburu lụ-gbushikota ẹge eswi, atukoje ẹswa, nọ l'ẹgu taa." L'oge teke ono bụ Balaku Zipo bẹ bụ eze ndu Móabu. ⁵ Yo zia t'e eje ekua Bélamu Beyọ, bụ onye nọ lẹ mkpukpu Petọ l'alí Amawu lẹ mgboro Ẹnyimu Yufurétusu. Balaku ezia ya; sụ: "L'o nweru ndu shi Íjiputu lufuta; bya atuko mgboko dzuru. Nta-a bẹ ẹphe nọkwa iya lẹ mgboro. ⁶ Iphe, ya arọ ngu nta-a bụ t'i bya atụaru iya ndu ono ọnu; kẹ l'ẹphe ka iya ike. O nwekwaru ẹge ọo-dụ; ya alụ-gbua ẹphe; chia ẹphe l'alí-a. Ishi iya aburu lẹ ya maru l'onye i gọru ọnu bẹ bụwa onye a gọru ọnu; onye i turu ọnu aburu onye a turu ọnu."

⁷ Tọ dọ iya bụ; ndu bụ ọgurennya ndu Móabu; mę ndu bụ ọgurennya ndu Mídiya egude ụgwo, aakfufe t'a gbaa ẹja jekfushia Bélamu; je ezia ya ozi ono, Balaku ziru ono. ⁸ Bélamu asụ ẹphe: "Unu radu l'ẹke-a l'enyashi-a; k'òphu ya a-karu unu iphe, Ojejoje e-kfuru iya." Tọ dọ iya bụ; Bélamu yele ndu ishi Móabu ono atuko nọdu.

⁹ Nchileke abyakfuta Bélamu bya aja ya; sụ: "Bụ ndu ole bẹ nggu l'ẹphe nọ ono?"

¹⁰ Bélamu asụ Nchileke: "Lẹ Balaku Zipo, bụ eze ndu Móabu bẹ ziru iya ozi; sụ ¹¹ l'o nweru ndu shi lẹ Íjiputu lufuta bya atuko mgboko dzuru. L'ọo tẹ ya bya atụaru iya ndu ono ọnu; l'o nweru ẹge ọo-dụ; ya emekputa ẹphe; chishia ẹphe l'alí ẹphe."

¹² Nchileke asụ Bélamu: "Be etsokwa ẹphe je; ba atukwa ndu ono ọnu; kẹ l'ẹphe bukwa ndu a gọru ọnu-oma nù."

¹³ Yo rua l'utsu iya; Bélamu alufuta bya ekfuaru ndu ishi ono, ejeru Balaku ozi ono; sụ ẹphe: "Unu lashia alí unu; lẹ Ojejoje te kwekwa tẹ ya tsoru unu je." ¹⁴ Tọ dọ iya bụ; ndu ishi Móabu ono atugbua lashia je asụ Balaku: "Lẹ Bélamu jikakwaru le ya te etsodu ẹphe."

¹⁵ Balaku abya ezifu ndu ishi ọdo, kaba l'igwe; mbu ndu a ka ọkwabe ugwu ama lẹ ndu kẹ mbu phụ.

¹⁶ Ẹphe abyakfuta Bélamu bya asụ iya: "Ọwaa iphe, Balaku Zipo kfuru. Ọ sọru: T'ẹ b'ọ dukwa iphe, ii-kwe t'ọ kposhia ngu ọbya nk'iya. ¹⁷ Ishi iya aburu lẹ ya a-kwabẹ ngu ugwu, ha nshinu; bya emeeru ngu iphe, i sọru tẹ ya meeru ngu. Byiko; byanu bya atụaru iya ndu-a ọnu."

¹⁸ Bélamu asụ ndu ozi Balaku ono: "M'o -ruhuru Balaku bya a-nu iya ọlo iya ono, mkpọla-ododo waa mkpọla-ọcha jiru ejiji ono; bẹ ya te emeghatadu iphe Ojejoje, bụ Nchileke iya kfuru. Ya te ewofudu iya iphe; ọphu ya 'eyekwakwa iya iphe. ¹⁹ Unu radu ẹge ndu ọphunanu radujeru phụ tẹ ya maru m'o -nweru iphe, Ojejoje e-kfubaa yeru iya."

²⁰ Nchileke abyakfuta Bélamu l'enyashi bya asụ iya: "Ọ -buru l'ọo oku; bẹ ndu-a byaru ngu ekuku; gbeshi tsoru ẹphe; ọo l'ọo iphe, ya sọru t'i mee bẹ ii-me nwenkinyi."

Nkakfu-igara Bélamu ekfu okfu

²¹ Bélamu egbeshi l'utsu dozia nkakfu-igara iya tsoru ndu ishi Móabu ono; ẹphe tugbua. ²² Ọle ẹhu ghuru Nchileke eghughu nshinu l'ọo tugburu jeshia ono. Ojozi Ojejoje eje akfuchia ya ọzo. Teke ono bẹ Bélamu nọ l'eli nkakfu-igara iya agba eje yele ndu ozi iya ọmadzu ẹbo ayjru. ²³ Nkakfu-igara ono aphulephu ojozi Ojejoje ono; l'ẹke oovudo l'esu-ọzo; mifuta ogu-mbeke ya gude l'ẹka; haa ọzo ono swiba l'egbudu. Bélamu echilahaa nkakfu-igara ono iphe t'ọ ghazia ya t'ọ laphu azu l'ọzo. ²⁴ Ojozi Ojejoje ono eje evudo l'owere ọzo, nọ lẹ mgbaku mgbo vayinu ẹbo, upho-mkpuma nọgbaa ẹka labu. ²⁵ Nkakfu-igara ono aphulephu ojozi Ojejoje ono; nwuta onwiya laa l'upho-mkpuma ono; nwuta Bélamu ọkpa tsua l'upho-mkpuma ono; Bélamu echia ya iphe ọdo. ²⁶ Ojozi Ojejoje ono atugbukwaa je evudo l'ẹke dọ gbiriri. Ẹke ono te nwedu ọzo, ee-shi swia ẹka-utara; m'ọ kwanu swia l'ẹka-ibyita. ²⁷ Nkakfu-igara ono aphulephu ojozi Ojejoje ono; bya anmakpuru lẹ mkpuli Bélamu; ẹhu eghulahaa Bélamu eghughu; yo chilahaa ya mgboro iya. ²⁸ Ojejoje akuhaa nkakfu-igara ono ọnu; yo kfuru okfu nù Bélamu; sụ iya: "Bụ ngunu bẹ ya meru ngu, meru iphe, i chiru iya iphe ugbo ẹto?"

²⁹ Bélamu asụ nkakfu-igara ono: "Iphe, ya gude echi ngu iphe bẹ bụ l'iime iya eswe. Ọ -buru t'a sụ lẹ ya gude ogu-mbeke l'ẹka mę ya eworu ngu gbua nta-a."

³⁰ Nkakfu-igara ono asụ Bélamu: "Ya ta bụdu nkakfu-igara, i nwe enwenwe, i shihawa keshinu ọwa gbata jeye ntanu-a. ?Ya mejewaru ngu ẹge-a?"

Bélamu asụ iya: "Waawa."

³¹ Ya ndono; Ojejoje abya emee t'enyah sahu Bélamu. Yo phua ojozi Ojejoje ono l'ẹke o vudo l'ọzo; mifuta ogu-mbeke ya paru l'ẹka. Bélamu efozita ishi; daa; kpube ifu l'alí. ³² Ojozi Ojejoje ono aji iya; sụ: "Bụ ngunu meru iphe, i chiru nkakfu-igara ngu iphe ugbo ẹto-a? Ya byaru tẹ ya bya anọ-chia ngu ọzo; kẹ l'ọzo, i cheberu ifu bẹ gberu nggọ l'enyah mu. ³³ Ugbo ẹto bẹ nkakfu-igara-wa phuru iya; tchikotaru iya. Ndege ẹ tọ tọduru iya l'ọzo; mę ya ewowaru ngu gbua nta-a; haa yebedua t'ọ nọdu ndzụ."

³⁴ Bélamu asù ojozi Ojejoje ono: “Ya mewaru iphe, dù eji; kele ya ta madu l'i vudo nọ-chia iya ọzo. Ọo ya bụ; ọ -bùru l'ẹ tọ dùdu ngu mma tẹ ya jee; ya alaphu azụ.”

³⁵ Ojozi Ojejoje ono asù Bélamu: “T'o tsoruru ndu ono je; ọle t'ọ bụkwaru iphe, ya sùru t'o kfu bẹ oo-kfu nwẹnkinini.” Tọ dù iya bụ; Bélamu yẹle ndu ishi ono, ejeru Balaku ozi ono atụgbua; yọ bụru ẹphe ejeje.

Bélamu nọ lẹ kẹ Balaku

³⁶ Balaku anụlephu lẹ Bélamu abyawa; lufu jeshia ya ndzuta lẹ mkpukpu, nọ l'alì Móabu l'oke ẹnyimu Amónu; mbụ l'ime ime ẹke ókè-alì ono. ³⁷ Balaku asù Bélamu: “Ya ziru ozi, dù ọku-ọku t'a bya ekua ngu t'ì bya. ?Bùhunu ngunu meru iphe, ẹ tì byakebedu? ?Bù lẹ ya ta adùdu ike akwabẹ ngu ugwu tọ?”

³⁸ Bélamu asù Balaku: “Ọ dù mma; ya byawaru. Ọlobu; ?bùlephu iphe dù iya mma bẹ ya e-kfu tọ? Ọ bụlekwaphu okfu, Nchileke yeru iya l'ọnu bẹ ya e-kfu.”

³⁹ Tọ dù iya bụ; Bélamu etsoru Balaku; ẹphe ejeshia Kiriyatu Huzotu. ⁴⁰ Balaku egbushia eswi; mẹ aturu gude gwoo ngweja; bya aharu nù Bélamu yẹle ndu ishi ono yẹle iya yì ono.

Okfu mbụ, Balamu nataru l'ẹka Ojejoje

⁴¹ Yo be l'ùtsu echile iya; Balaku eduta Bélamu; ẹphe atụgbua jeshia Bamotu-Bálù; Bélamu eshi l'ẹke ono haru phụ ndu Ízurẹlu.

23 Bélamu asù Balaku: “Kpọaru iya ẹnya-ngweja ẹsaa. Nggwu akpọtaru iya oke-eswi ẹsaa; waa ebyila ẹsaa.”

² Balaku abya emee ẹge Bélamu kfuru. Ẹphe ẹbo eg-bua oke-eswi; mẹ ebyila ono nanu nanu l'ẹnya-ngweja ono iche l'iche. ³ Bélamu asù Balaku: “Vudo lẹ mgboro ngweja-ukfuru ono tẹ ya tųgbua. O nweru ẹge ọo-dù; Ojejoje abyakfuta iya. Iphe, bụ iphe, o koshiru iya bẹ ya a-kọru ngu-a.” Yọ tųgbua jeshia l'eli nwugvu, ẹ-ta adùdu iphe, nọ iya nu. ⁴ Nchileke abyakfuta Bélamu. Bélamu asù Nchileke: “Ya doziwaru ẹnya-ngweja ọzo ẹsaa; bya egbuwa oke-eswi yẹle ebyila nanu nanu l'ẹnya-ngweja ono ẹphe ẹsaa.”

⁵ Tọ dù iya bụ; Ojejoje eye Bélamu okfu l'ọnu sù iya: “Laphu azụ jekfu Balaku je ezia ya ozi-wa.” ⁶ Yo jek-fushia Balaku; bya aphụ iya ẹge oovudo lẹ mgboro ng-weja-ukfuru ono yẹle ndu ishi Móabu l'ẹphe ha.

⁷ Bélamu ekfulahaa; sù:

“Lẹ Balaku byaru bya eduta iya lẹ Áramu;

Eze ndu Móabu;

eduta iya l'alì ugwu ọzo

ẹnyanwu-ahata; sù iya:

Tẹ ya tųaru iya ọnuwú Jékọpu ọnu;

ya ekfubyi-a ọnuwú Ízurẹlu ekfubyi!

⁸ Ọ bụ; ?nanu ẹge ya e-shi

tųa ndu Nchileke ẹ-ta atųdu ọnu ọnu.

?Nanu ẹge ya e-shi

kfubyia ndu Ojejoje ẹ-te kfubyidu?

⁹ Ọo l'eli eze mkpuma;

bẹ ya anọduje phụ ẹphe.

Yọ bụru l'eli ugwu;

bẹ ya anọduje ele ẹphe ẹnya;

mbụ ndu ono, dù iche ono.

Ẹphe ta agujeduru onwẹphe

eyeru ndu ọhodo.

¹⁰ ?Bù onye a-dù ike gùta

ọnuwú Jékọpu l'ọgu;

mbụ ndu ha l'ọ bụ evevee, nọ l'alì.

Mbù; ?bù onye a-dù ike

gùta nkere-ẹno ọnuwú Ízurẹlu l'ọgu.

Tẹ ya nwuhukwa anwuhu

onye doberu ẹka ndoo!

Tẹ ya lakwaa ẹge ndu

doboru ẹka ndoo alajẹ!”

¹¹ Balaku asù Bélamu: “?Bù ngunu b'i meru iya ẹge ono? Ya sùru ngu t'ì bya atųa ndu ọhogu iya ọnu; yo gbe bụru ọnu b'ì gọru nù ẹphe!”

¹² Bélamu asù: “?Bù tẹ ya be kfushi iphe, Ojejoje yeru iya l'ọnu tẹ ya kfu tọ?”

Okfu k'ẹbo, Balamu nataru l'ẹka Ojejoje

¹³ Balaku asù Bélamu: “Tsuru iya t'ẹphe je l'ẹke ọdo, ịi-nọdu phụ ẹphe. Ẹ tì phukotakwa ẹphe l'ẹphe ha. Ọ kwa ọphodu l'ime ẹphe bẹ ịi-phụ. Shi l'ẹke ono tųaru iya ẹphe ọnu.” ¹⁴ Balaku eduta Bélamu; ẹphe ejeshia l'ẹgu mkpukpu Zofimu, nọ l'eli ugwu Pishiga; yọ kpọa ẹnya-ngweja ọzo ẹsaa. Ẹphe egbushia oke-eswi yẹle ebyila nanu nanu l'ẹnya-ngweja ono iche l'iche.

¹⁵ Bélamu asù Balaku: “Vudo lẹ mgboro ngweja-ukfuru ono tẹ ya jekfu Ojejoje l'ẹkaphu.”

¹⁶ Ojejoje abyakfuta Bélamu; bya eye iya okfu l'ọnu;

sù: “Laphu azụ ọdo je ezia Balaku ozi-a.” ¹⁷ Bélamu

abya ejekfu Balaku; phụa ya l'ẹke oovudo lẹ mgboro

ngweja-ukfuru ono yẹle ndu ishi Móabu, yẹle iya tųko

nọdu. Balaku asù Bélamu: “?Bù ngunu bẹ Ojejoje kfu-

ru?” ¹⁸ Bélamu ekfushilahaa; sù:

“Nggube Balaku; gbeshi

egbeshi ngabẹ nchì!

Nụa iphe, ya ekfu;

nggube nwatibe Zipo.

¹⁹ Nchileke ta abụkwa madzụ mmanu;

k'ọphu ọo-bya adzulahaa ẹjo-ire.

Ọphu ọ bụkwanu nwa ndiphe;

kẹ t'ọ gbanwee obu iya.

?O kfujewaru okfu;

to me iya ẹge o kfuru?

?O kwejeru ọkwa iphe;

to medzu ọkwa iphe ọbu tọ?”

²⁰ Mbụ l'agha; ozi,
ya nataru bụkwa tẹ
ya gọru ndu ono ọnu.
Nchileke gọwaru ẹphe ọnu;
ọphu ya ta a-dụkwa ike agbanwe iya.

²¹ Ẹ tọ dudu iphe, dụ ẹji,
ọ phuru l'ẹhu ụnwu Jékọpu;
ọphu ọ dudu iphe,
ẹ-ta dudu mma,
ọ phuru l'ẹhu ụnwu Ízurẹlu.
Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe
swiru ẹphe ọkpobe eswiru.
Ẹphe anọduje atụ ụzu
l'ọ bụ eze ẹphe.

²² Nchileke; bẹ dufutaru ẹphe
lẹ Íjiputu; bya emee ẹphe;
ẹphe enweru ọkphehu l'ọ bụ atụ.

²³ Ẹ te egudeghedu ọgvu
gwọta ụnwu Jékọpu.
Ọphu eegudeghedu
agwugwo mekata ụnwu Ízurẹlu.
Nta-a bẹ ee-kfu okfu ẹhu ụnwu Jékọpu;
kfu okfu ẹhu ụnwu Ízurẹlu; sụ:
'Unu leduduphu iphe,
Nchileke meeberu!'

²⁴ Ndu Ízurẹlu angụ-lihuje l'ọ bụ nne agụ.
Ẹphe anọduje ebu nggada
l'ọ bụ agụ, ẹ-ta azejedu aze jeye
yọ labushia anụ, o gburu; mbụ jeye;
yọ ngụ mee-iphe,
o guderu."

²⁵ Tọ dụ iya bụ; Balaku asụ Bélamu: "Ba tükwa ẹphe
ọnu lẹ phuu; ọphu ị gọkwaru ẹphe ọnu lẹ phuu!"

²⁶ Bélamu asụ Balaku: "Ọya te kfuduru ngu l'ọ iphe,
Ojejoje kfu bẹ ya e-me?"

Okfu k'eto, Bélamu nataru l'ẹka Ojejoje

²⁷ Tọ dụ iya bụ; Balaku asụ Bélamu: "Bya tẹ ya duru
ngu je ẹke ọdo. O nweru ike; yọ dụ Nchileke mma t'i
shi l'ẹke ono tọru iya ẹphe ọnu." ²⁸ Balaku eduta Béla-
mu; ẹphe enyihu ọnonu ugu Peyọ; mbụ ugu ono, nọ
chebe ifu l'alị, daburu swanmangu ono. ²⁹ Bélamu asụ
Balaku: "Kpọru iya ẹnya-ngweja ẹsaa l'ẹke-a; nggu
akpọru iya oke-eswi ẹsaa; ọwaa ebyila ẹsaa." ³⁰ Bal-
aku emee ya ẹge Bélamu sụru t'o mee ya. Ẹphe egbua
oke-eswi ono yẹle ebyila ono nanụ nanụ l'ẹnya-ngweja
ono iche l'iche.

24 Bélamu abya aphụ l'iphe, dụ Ojejoje mma bụ
t'a gọru ọnu-ọma nụ ndu Ízurẹlu; o jeheduru oji
ẹge ọojjehawa. Iphe, o meru bụ l'ọ woru ifu ghaa l'ụzo
echi-ẹgu. ² Bélamu abya apalia ẹnya imeli; phụ ndu
Ízurẹlu l'ẹke ẹphe kpọbegbaaru ọlo-ékwa ẹphe l'ikfu
l'ikfu. Ume Nchileke abya iya l'ẹhu; ³ yo kfulahaa; sụ:

"Ọwaa iphe Bélamu Beyọ l'ekfu;
Ọ kwa onye ono, e meru;
ẹnya asahụ ono ekfu iya.

⁴ Ọwaa okfu, onye ono, anụje
okfu, shi l'ẹka Nchileke ono ekfu;
mbụ onye ono, aphụje iphe,
Ọkaribe-Kakọta-Ike ekoshi ono;
mbụ onye ono, adaje kpurumu l'alị;
bya aburu onye e meru; ẹnya asahụ iya.

⁵ Ẹge ọlo-ékwa ngu amabe mma;
nggube Jékọpu; mbụ ẹke
nggube Ízurẹlu bu ebubu!

⁶ Ọo ẹge nsuda nsuda aduje-a
bụ ẹge ọ sụsaru asusa.
Ọ dụ l'ọ bụ mgbabu,
a gbaru l'iku ẹnyimu.
Ọ dụ l'ọ bụ oshi alowe,
Ojejoje yeru l'onwiya;
bya adụ l'ọ bụ oshi sida,
gvuru l'iku ẹnyimu.

⁷ Mini e-shije l'ite-mini Ízurẹlu l'atsoshi atsoshi.
Ẹphe e-nweru mini nweru k'etsubo iya.
Eze ẹphe a-ka eze Agagu.
Alị-eze ẹphe bẹ aa-pali eli.

⁸ Nchileke dufutaru ẹphe lẹ Íjiputu;
bya emee ẹphe;
ẹphe enweru ọkphehu l'ọ bụ atụ.
Iphe, bụ mbakeshi ndu
ọphu ẹphe dụ ashị;
bẹ ẹphe e-ripya eripyā;
tsua ọkpu ẹphe
yogiriyogiri.
Ẹphe e-gude arwa ẹphe
nmafushia ẹphe anmafushi.

⁹ Ízurẹlu nmakpuru anmakpuru;
zẹru l'ọ bụ agụ.
Ọ zẹ l'ọ bụ nne agụ;
?bụ onye a-dụ ike kpatsua ya.
Tẹ iphe, bụ ndu gọru ụnwu
Ízurẹlu ọnu bụkwaru ndu a gọru ọnu.
Tẹ iphe, bụ ndu tọru unu
ọnu bụkwaruphu ndu
a tọru ọnu."

¹⁰ Tọ dụ iya bụ; ẹhu eghulahaa Balaku eghughu l'ẹke
Bélamu nọ. Yọ kua ẹka pamụ; sụ Bélamu: "Nta-a bẹ ya
kuru ngu t'i bya atọru iya ndu ọhogu iya ọnu; yo gbe
bụru ọnu b'ị gọru nụ ẹphe ugbo ẹto-a. ¹¹ Ngwaa; gude
ọso gbagbua lashia nk'unu nta-a! Ya shi rịa kẹ tẹ ya
kwabẹ ngu ugu, ha nshinu; obenu lẹ Ojejoje bẹ
nafuwaru ngu ugu ono."

¹² Bélamu aji Balaku sụ iya: "Ọya te kfuduru iya ndu i
ziru t'ẹphe bya ekua ya; sụ: ¹³ M'ọ -ruhuduru Balaku
nụ iya ọlo iya ono, mkpọla-ododo mẹ mkpọla-ọcha jiru
ejiji ono bẹ ya te emeghatakwa iphe, Ojejoje sụru tẹ ya

mee; ya te egudedu uche k'onwiya l'eme iphe, du mma; m'ò kwanu iphe, du eji. O bulephu iphe, Ojejoje kfulu be ya e-kfu.' ¹⁴ Nta-a be ya a-lakfuakwa ndibe iya. Oje byakwa te ya nmaaru ngu okwa iphe, ndu ono e-mekochaa mee ndibe unu le teke no 'ifu."

Okfu k'eno, Bélamu nataru l'eka Ojejoje

¹⁵ To du iya bu; Bélamu ekfulahaa; su:
 "Owaa bu iphe, Bélamu Beyo ekfu; mbu okfu, onye e meru; enya asahu asahu ekfu.
¹⁶ Owaa bu okfu, onye ono, anje okfu, Nchileke ono ekfu; mbu onye ono, maru iphe, shi Okaribe-Kakota-Nu l'eka; mbu onye ono, aphuje iphe, Okaribe-Kakota-Ike ekoshi; onye ono, daru kpurumu; bya abuleru-a onye ono, e meru; enya asahu ono.
¹⁷ Ya phuru onye ono; e-to budu nta-a. Ya ele onye obu enya; ole e to nodu ntse. Mkporo eze e-shi l'onu-ulo Jekopu lufuta. Onye eze a-lufuta le Izurelu. Móabu be o-to-uko okè-alì iya rakaa araka; tuko unwu Sheti l'ophu mebyishia.
¹⁸ Ndu Edomu be aa-luta l'ogu; O kwaphu ege ono; be aa-luta ndu Séyi, bu ndu ohogu Izurelu. Obenu le ndu Izurelu; be a-nodu aka ike l'eje.
¹⁹ Onye ishi e-shi l'onu-ulo Jekopu lufuta; bya emebyishia ndu ophu wafuru nu le mkpukpu ono."
²⁰ Bélamu abya aphua ndu Amaleku; kfulahaa; su:
 "Ndu Amaleku bu ivuzo l'iphe bu mbakeshi; obenu l'ephe a-buru kpurupyata l'ikperazu."
²¹ Yo bya aphua ndu Kenu; su:
 "Eke unube ndu Kenu, bu ebubu b'e meru; yo shihu ke dungudungu. Nwamkpu, unu turu;

be unu turu l'eli mkpuma.
²² Oje unube ndu Kenu; be aa-lukwa alulu. Ndu Asiriya a-kpuko unu le ndzu."
²³ Bélamu ekfutsua ono; bya asu:
 "Bu onye a-no ndzu teke Nchileke a-nodu eme iphe ono?
²⁴ Ugbomini e-shi le Kitimu bya; bya emeshia ndu Asiriya ye le ndu Eba ike. Obenu l'ephebedua a-bukwaruphu kpurupyata."
²⁵ To du iya bu; Bélamu ekfutsua ege ono; gbeshi; yo buru iya alala; Balaku atugbua lasha.

Ndu Móabu dusweru ndu Izurelu uzo

25 A nonyaa le teke ndu Izurelu bu le nsuda Shitimu; ephe awata ome k'enyishi eji; ephe l'unwanyi ndu Móabu. ² Unwanyi Móabu ono ekuje ndu Izurelu t'ephe tsoru ephe je ogwa nte ephe. Ndu Izurelu l'erije iphe, a gwaru le nte ono; l'abaru nte ndu Móabu ono eja. ³ To du iya bu; ndu Izurelu eworu onwephe tugbabe l'agwa Balu-Peyo. E shi ege ono; ehu awata oghu Ojejoje eghughu l'eke ndu Izurelu no.
⁴ Ojejoje asu Mosisu: "Chita ndu ishi ndu Izurelu l'ephe ha je egbushia l'ifu Ojejoje l'echi oke-eswe; k'ophu Ojejoje e-wofu ehu-eghughu iya, enwu kfukfukfu l'ehu ndu Izurelu."
⁵ To du iya bu; Mosisu asu ndu ogbo ikpe ndu Izurelu: "Tonyenonu l'unu ha gbushia ndu nk'ia, bu ndu woru onwephe tugbabe l'agwa Balu-Peyo ono."
⁶ Teke ono, ndu Izurelu no l'onu Ulo-Ekwà Ndzuko aragbaa ekwa ono; be nwoke Izurelu lanu dutaru nwanyi Mídiya dubata le nk'ia; l'eke Mosisu ye le ndu Izurelu l'ephe ha ele iya enya. ⁷ Finehasu Eliyéza Éronu, bu onye achijeru Nchileke eja aphulephu iphe ono; gbalihu l'eke ono, oha ono kuru ono; je adzuta arwa iya. ⁸ Yo tsopyabe nwoke Izurelu ono bahu l'ime ulo-ékwà ono; je eworu arwa ono nmaa ephe. Yo shi l'ehu ke nwoke baa le ke nwanyi ono. E shiwaphu ege ono; mgbonwu ono ahaa ndu Izurelu. ⁹ Oje ndu mgbonwu ono gburu dukwa ukporo unu madzu ugbo eto.
¹⁰ Ojejoje asu Mosisu: ¹¹ "Finehasu Eliyéza Éronu, bu onye achijeru Nchileke eja be mewaru; ehu eghubuhu mu eghughu l'eke ndu Izurelu no; ke l'o wotaru okopho, ya ge ekoru ndu Izurelu kooru ephe; shi ege ono mee; ya te gudehe okopho iya ono mee te ndu Izurelu laa l'iyi. ¹² Oje ya bu t'i kfulu Finehasu le ye le iya gbawaru ndzu ehu-agu. ¹³ Ogba-ndzu ono a-buru nk'ia waa k'awa iya phe, bu ndu ophu etso iya nu. Ogbandzu ono bu l'ephe a-buru ndu achijeru Nchileke eja gbururu jeyewaru; ke l'o gude okfu-ehu Nchileke

iya koo okopho; shi ẹge ono kfu ẹwo iphe, du ẹji, ndu Ẫzuru meru.”

¹⁴ Ẫpha nwoke Ẫzuru ono, e gburu yele nwanyi Mídiya ono bu Zimuri Salu. Nna iya; mbu Salu bu onye ishi l'ẹnya-ufu, no l'ikfu Símiyọnu. ¹⁵ Ẫpha ke nwanyi Mídiya ono, e gburu ono bu Kozubi nwatibe Zuru. Nna iya; mbu Zuru bu onye ishi l'ẹnya-ufu ndu Mídiya.

¹⁶ Ojejoje abya asu Mosisu: ¹⁷ “Kpa ndu Mídiya ẹhu; woru ẹphe gbushia. ¹⁸ Ishi iya aburu l'ẹphe gude ẹregede kpa unubedu ẹhu; shi le ke nte Balu ono, no le Peyo ono duphua unu ọzo. Odo aburu le ke Kozubi, bu nwada onye ishi ndu Mídiya; mbu nwunne ndu Mídiya ke nwanyi; mbu onye ono, e gburu l'oge teke ono, ke Peyo meru mgbonwu abya ono.”

Aagu ndu Ẫzuru ọgu k'ẹbo

26 Le mgbonwu ono latsuaru be Ojejoje kfuru Mosisu yele Eliyẹza Ẽronu, bu onye achijeru Nchileke ẹja; su: ² “Unu gu ndu Ẫzuru kparamu ọgu l'ẹnya-ufu l'ẹnya-ufu; tsube le ndu nowaru ukporo afa kwaseru; mbu ndu dzuwaru oje ọgu le Ẫzuru.”

³ Yo buru le baswangu ali Mọabu, no l'iku Ẽnyimu Jodanu le mgboro Jeriko be Mosisu yele Eliyẹza, bu onye achijeru Nchileke ẹja nodu kfu ndu Ẫzuru; su ẹphe: ⁴ “Unu gu ndu Ẫzuru kparamu ọgu; tsube le ndu nowaru ukporo afa kwaseru; mbu ẹge ono, Ojejoje turu iya Mosisu l'ekemu ono.”

Owaa ndu Ẫzuru, shi le Ẫjiputu lufuta:

⁵ Ndu eri ke Rubenu,

bu okpara Ẫzuru bu:

Hanoku, metaru ikfu Hanoku;

Palu, metaru ikfu Palu;

⁶ Hẹzuronu, metaru ikfu Hẹzuronu.

Kami emeta ikfu Kami.

⁷ Ndu ono l'ẹphe ha tuko buru ndu ikfu Rubenu. Ndu ọphu a guru ọgu tuku du ukporo unu madzu ise l'unu madzu tete; l'ukporo madzu ishingule le madzu iri.

†

⁸ Nwatibe Palu ke nwoke bu Eliyabu. ⁹ Unwegirima Eliyabu ndu k'unwoke bu: Nemelu; Detanu; me Ebiramu. O bu Detanu; me Ebiramu-a b'a fotajeru t'ẹphe buru ishi le Ẫzuru; ẹphe etsoru ndu ke Kora; kwefuru Mosisu yele Ẽronu iketeke ono, ẹphe kwefujeru Ojejoje ikete; ¹⁰ ali asaa onu tuko ẹphe le Kora lekota ono. Ndu shi etso iya nu be nwushihuru nu; teke ono oku kegushijeru ukporo madzu iri l'ẹbo l'umadzu iri ono. Iphe ono aburu iphe alo ẹka le nchi. ¹¹ Obenu l'unwu ke Kora ta nwushihukwa.

¹² Ndu ikfu Símiyọnu

l'onu-ufu l'onu-ufu ẹphe bu:

Nemelu, metaru ndu ufu Nemelu;

Jaminu, metaru

ndu ufu Jaminu;

Jakinu, metaru

ndu ufu Jakinu;

¹³ Zera, metaru

ndu ufu Zera;

me Shawulu, metaru

ndu ufu Shawulu.

¹⁴ Ndu ono tuko buru ndu ikfu Símiyọnu. Ndu ọphu a guru ọgu du ukporo unu madzu ugbo labu l'unu iri madzu l'ise l'ukporo madzu iri. ††

¹⁵ Ndu ikfu Gadu

l'onu-ufu l'onu-ufu ẹphe bu:

Zefonu, metaru

ndu ufu Zefonu;

Hagi, metaru

ndu ufu Hagi;

Shuni, metaru

ndu ufu Shuni;

¹⁶ Ozuni, metaru

ndu ufu Ozuni;

Ẽri, metaru ndu ufu Ẽri;

¹⁷ Arodi, metaru

ndu ufu Arodi;

Areli, metaru ndu ufu Areli.

¹⁸ Ndu ono be tuko buru ndu ikfu Gadu. Ndu ọphu a guru ọgu du ukporo unu madzu ugbo ise l'unu madzu l'ukporo ise. ‡

¹⁹ Juda be mutaru unwoke labu, ẹpha ẹphe bu Ẽru; me Onanu. O le ẹphe ẹbo nwushihuru l'ali Kėnanu.

²⁰ Ndu ke ikfu Juda l'onu-ufu l'onu-ufu ẹphe bu:

Shela metaru ndu ufu Shela;

Pėrezu emeta ndu ufu Pėrezu;

me Zera, metaru ndu ufu Zera.

²¹ Unwu ke Pėrezu bu:

Hẹzuronu, metaru ndu

ufu Hẹzuronu;

me Hamulu, metaru ndu

ufu Hamulu.

²² Ndu ono tuko buru ndu ikfu Juda. Ndu ọphu a guru ọgu du ukporo unu madzu ugbo tete l'unu madzu iri le nanu l'ukporo madzu ise. ‡†

²³ Ndu ikfu ke Ẽsaka

l'onu-ufu l'onu-ufu bu:

Tola, metaru

ndu ufu Tola;

Puwa, metaru

ndu ufu Puwa;

²⁴ Jashubu, metaru

ndu ufu Jashubu;

me Shimuronu,

metaru ndu ufu

† Iphe o bu bu 43,730.

†† Iphe o bu bu 22,200. ‡ Iphe o bu bu 40,500. ‡† Iphe o bu bu 76,500.

Shimurõnu.

²⁵ Ndu ono bẹ tũko bũru ndu ikfu kẹ Ísaka. Ndu ọphu a gũru ọgu dũ ụkporo ụnũ madzũ ugbo ẹsato l'ụkporo madzũ ugbo iri l'ise. †

²⁶ Ndu ikfu kẹ Zébulõnu l'õnu-ufu l'õnu-ufu ẹphe bũ:

Sẹredu, metaru
ndu ufu Sẹredu;
Elõnu, metaru
ndu ufu Elõnu;
mẹ Jahulẹlu,
metaru ndu
ufu Jahulẹlu.

²⁷ Ndu ono tũko bũru ndu ikfu Zébulõnu. Ndu ọphu a gũru ọgu dũ ụkporo ụnũ madzũ ugbo ẹsaa l'ụnu madzũ iri lẹ nanũ l'ụkporo madzũ ise. ††

²⁸ Ndu ikfu kẹ Józẹfu l'õnu-ufu l'õnu-ufu ẹphe bũ:

Manáse; mẹ Ífuremu.
²⁹ Ụnwu kẹ Manáse bũ:
Makiya, metaru
ndu ufu Makiru.
Makiru bũ nna Gíledu.
Gíledu abũru iya
metaru ndu Gíledu.

³⁰ Ụnwu Gíledu bũ:

Iyeza, metaru
ndu ufu Iyeza;
Helẹku, metaru
ndu ufu Helẹku;

³¹ Asurẹlu, metaru

ndu ufu Asurẹlu;
Shékemu, metaru
ndu ufu Shékemu;

³² Shemida, metaru

ndu ufu Shemida;
mẹ Hefa, metaru ndu
ufu Hefa.

³³ Zelofehadu Hefa ta mụtadu nwata nwoke. Ọ bũ ụnwanyi b'ọ mụshiru. Ẹpha ụnwanyi ono, ọ mụshiru ono bũ Mahula; Nówá; Hõgula; Milika; mẹ Tíza.

³⁴ Ndu ono tũko bũru ndu eri Manáse. Ndu ọphu a gũru ọgu tũko dũ ụkporo ụnũ madzũ ishingũ l'ụnu madzũ iri lẹ nanũ l'ụkporo madzũ iri l'ise. ‡

³⁵ Ụnwu kẹ Ífuremu l'õnu-ufu l'õnu-ufu bũ:

Shutela, metaru
ndu ufu Shutela;
Beka, metaru
ndu ufu Beka;
waa Tahanu, metaru
ndu ufu Tahanu.

³⁶ Ụnwu Shutela bũ Eranu, metaru ndu ufu Eranu.

³⁷ Ndu ono bẹ tũko bũru ndu ikfu Ífuremu. Ndu ọphu a

gũru ọgu dũ ụkporo ụnũ madzũ ẹno l'ụnu madzũ l'ụkporo madzũ ise. ††

Ndu ono tũko bũru ndu eri Józẹfu l'õnu-ufu l'õnu-ufu.

³⁸ Ndu ikfu kẹ Bénjaminu bũ:

Béla, metaru
ndu ufu Béla;
Ashibẹlu, metaru
ndu ufu Ashibẹlu;
Ahiramu, metaru
ndu ufu Ahiramu;

³⁹ Shefufamu, metaru

ndu ufu Shefufamu;
waa Hufamu, metaru
ndu ufu Hufamu.

⁴⁰ Ụnwu Béla bũ:

Arudu; mẹ Námanu.
Arudu, bũ iya
metaru ndu ufu Arudu;
Namanu abũru iya
metaru ndu ufu Namanu.

⁴¹ Ndu ono tũko bũru ndu ikfu Bénjaminu l'õnu-ufu l'õnu-ufu ẹphe. Ndu ọphu a gũru ọgu dũ ụkporo ụnũ madzũ ugbo ise l'ụnu madzũ iri l'ẹno. ††

⁴² Ndu ikfu kẹ Dánu l'õnu-ufu l'õnu-ufu ẹphe bũ:

Shuhamu, metaru
ndu ufu Shuhamu.

Ndu ono tũko bũru ndu ikfu Dánu l'õnu-ufu l'õnu-ufu ẹphe. ⁴³ Ẹphe tũko bũru ndu ufu Shuhamu. Ndu ọphu a gũru ọgu dũ ụkporo ụnũ madzũ ugbo ẹsato l'ụnu madzũ. †††

⁴⁴ Ndu ikfu kẹ Ásha bũ:

Imuna metaru ndu ufu Imuna;
Ishivi metaru ndu ufu Ishivi;
waa Beríya, metaru ndu ufu Beríya.

⁴⁵ Ụnwu Beríya bũ: Heba, metaru ndu ufu Heba; waa Malikẹlu, metaru ndu ufu Malikẹlu.

⁴⁶ Ọ bũ nwata nwanyi lanũ bẹ Ásha mụtaru. Ẹpha nwata ono bũ Séra. ⁴⁷ Ndu ono tũko bũru ndu ikfu Ásha. Ndu ọphu a gũru ọgu dũ ụkporo ụnũ ugbo ishingũ l'ụnu madzũ iri l'ẹto l'ụkporo madzũ iri. †††

⁴⁸ Ndu bũ ndu eri Náfutali

l'õnu-ufu l'õnu ẹphe bũ:
Jahuzẹlu, metaru
ndu ufu Jahuzẹlu;
Guni, metaru ndu ufu Guni;

⁴⁹ Jeza, metaru

ndu ufu Jeza;
waa Shilemu, metaru
ndu ufu Shilemu.

⁵⁰ Ndu ono tũko bũru ndu ikfu Náfutali l'õnu-ufu l'õnu-ufu ẹphe. Ndu ọphu a gũru ọgu dũ ụkporo ụnũ

† Iphe ọ bũ bũ 64,300. †† Iphe ọ bũ bũ 60,500. ‡ Iphe ọ bũ bũ 52,700.

†† Iphe ọ bũ bũ 32,500. ††† Iphe ọ bũ bũ 45,600. †††† Iphe ọ bũ bũ 64,400. ††††† Iphe ọ bũ bũ 53,400.

madzụ ugbo ise l'ụnu madzụ iri l'eto l'ụkporo madzụ iri. †

⁵¹ Iphe, ndu Ízurelụ kpakọru dụ aburu ụkporo ụnu madzụ ugbo ụkporo eto l'ụkporo ụnu madzụ iri l'ise l'ụnu madzụ eno l'ụkporo madzụ ishingụ l'ụmadzụ iri. ††

Ndu Ízurelụ awa alị ono, ephe eje eburu ono

⁵² Ojejoje asụ Mosisu: ⁵³ "Ọo ndu-a bẹ aa-washjru alị ono t'ọ bụru òkè-iphe, ephe ketaru. Ndu nonu e-keta l'ẹge ephe ha l'ọnu-ọgu. ⁵⁴ Ndu ha nshinu bẹ ji-wẹ alị, ha nshinu. Ndu ọphu ha nwanshi; bẹ ji-wẹ alị, ha nwanshi. Ndu ọphu nonu e-keta l'ẹge ephe ha l'ọnu-ọgu. ⁵⁵ Alị ono bụ ẹnwa bẹ aa-tụ gude washjia ya. Aa-wa iya l'ikfu l'ikfu; ndu ọphu nonu; ephe eketa òkè iya nk'ephe l'ikfu nk'ephe. ⁵⁶ Ọ bụ ẹnwa bẹ aa-tụ gude washjaru ndu ọphu ha nshinu; mę ndu ọphu ha nwanshi alị ono."

Aagụ eri Lívayi ọgu

⁵⁷ Ọwaa ẹge e gude gụa ndu ikfu kẹ Lívayi l'ọnu-ufu l'ọnu-ufu:

- Geshonu metaru
- ndu ufu Geshonu;
- Kohatu, metaru
- ndu ufu Kohatu;
- Merari emeta
- ndu ufu Merari.

⁵⁸ Ndu ọwaa bẹ bụkwaphu ndu ikfu Lívayi:

- Ndu ufu Libíni;
- ndu ufu Héburonu;
- ndu ufu Mahuli;
- ndu ufu Mushi;
- mę ndu ufu Kora.

Kora bụ iya metaru Amuramu. ⁵⁹ Ẹpha nyee Amaramu bụ Jakobedu, bụ nwatibe Lívayi. Jokebedu bụ nwata nwanyi, a mụtaru Lívayi lẹ Íjiputu. Ndu ọ mụtaru Amuramu bụ Éronu; mę Mosisu; waa Miriyamu, bụ nwunne ephe kẹ nwanyi. ⁶⁰ Éronu bụ nna Nadabu; Abihu; Eliyéza; waa Itama. ⁶¹ Nadabu yele Abihu bẹ nwuhuru nụ teke ephe gude ọku, ẹ-ta dudu nsọ kpọoru Ojejoje ngweja ọku.

⁶² Ndu a guru ọgu l'eri Lívayi; mbụ unwoke ephe, nọwaru shita l'ọnwa lanụ kwasęru bẹ kpakọru dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo labụ l'ụnu madzụ iri l'ęsaa l'ụkporo madzụ iri. † Ẹ ta gudu ephebedua teke a guru ndu Ízurelụ ndu ọphunanu; kẹ l'e te kevuduru ephe òkè lẹ Ízurelụ.

⁶³ Ndu ono bụ ndu Mosisu yele Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja guru ọgu; mbụ ndu ono, guru ndu Ízurelụ ọgu lẹ baswangu alị Móabu l'iku Ẹnyimu Jọ-

† Iphe ọ bụ bụ 45,400. †† Iphe ọ bụ bụ 601,730. ‡ Iphe ọ bụ bụ 23,000.

danu lẹ mgboro Jériko. ⁶⁴ Ndu ono ta dudu l'ephe ha, tso lẹ ndu ọphu Mosisu yele Éronu, bụ onye achijeru Nchileke ẹja guru ọgu teke ono, ephe guru ndu Ízurelụ l'echi-ẹgu ono. ⁶⁵ Ishi iya aburu lẹ Ojejoje sụru ndu Ízurelụ ono l'ephe nwuhufutaje l'echi-ẹgu ono. Ẹ tọ dudu m'ọo onye lanụ, phoduru nụ l'ime ndu ono; a gụfu Kálebu Jefune yele Jóshuwa Nunu.

Ụnwada Zelofehadu ekfu t'a nụ ephe ókè-alị nna ephe (Ógú 36:1-12)

27 Ụnwada Zelofehadu ejerua l'ọnu ụlo-ékwa ndzuko. Zelofehadu l'onwiya bụ nwatibe Hefa; Hefa aburu nwatibe Giledu; Giledu aburu nwatibe Makiru; Makiru aburu nwatibe Manáse. Ndu ono bụ ndu eri Manáse. Manáse aburu nwatibe Joséfu. Ẹpha ụnwada Zelofehadu ono bụ: Mahula; Nówa; Hógula; Milika; waa Tíza. ² Ụnwada Zelofehadu ono abya evudo Mosisu l'ifu; mę lẹ Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę l'ifu ndu ishi; mę l'ifu ndu Ízurelụ kpamukpamu l'ọnu Ụlo-Ékwà Ndzuko; kfulahaa; sụ: ³ "Nna ephe bẹ nwuhuru l'echi-ẹgu. Ọle; ẹ to tsokwa ndu ono, chikoberu onwephe tso Ojejoje okfu ono; mbụ ndu otu Kora. Ọ kwa k'iphe, dụ ẹji, o metaru l'onwiya b'o gude nwuhuru; tọ mụta unwoke. ⁴ Bụ kẹle nna ephe ta mụ-tadu nwata nwoke meru iphe ẹpha iya e-chihu tọ? T'a hẹkwa-a ephe òkè l'ẹke ndu nna ephe nọ."

⁵ Tọ dụ iya bụ; Mosisu ewota okfu ụnwada Zelofehadu ono pakfu Ojejoje. ⁶ Ojejoje asụ Mosisu: ⁷ "Lẹ ụnwada Zelofehadu kfulu iphe, gbaru nụ. Unu shi l'òkè-iphe ndibe nna ephe woru iphe nụ ephe t'ephe nweru. Unu nụ ephe òkè-iphe, ruberu nna ephe t'ọ bụru nk'ephe. ⁸ Kfuaru ndu Ízurelụ sụ ephe-a: 'Ọ -bụru lẹ nwoke nwuhuru; tọ mụta nwata nwoke; t'e wotaje òkè, ruberu iya nụ nụ nwatibe iya kẹ nwanyi. ⁹ Ọ -bụru l'onye ọbu ta mụtadu nwa-nwanyi; t'e wotaje òkè, ruberu iya nụ nụ unwanne iya kẹ nwoke t'ọ bụru iphe ephe. ¹⁰ Teke ọbu l'ẹ to nwedu unwanne nwoke; t'e woru òkè ono, ruberu iya nụ ono nụ unwanne nna iya ephe kẹ unwoke t'ọ bụru nk'ephe. ¹¹ Ọ -bụru lẹ nna, mụru onye ono te nwedu unwanne nwoke; t'e woru òkè, ruberu iya nụ nụ ndu ephe l'iya bụ ọkpobe abụbu t'ọ bụru iphe ephe. Iphe ono bụ ome-l'alị, a tọru ọkpa iya doberu ndu Ízurelụ; ẹge Ojejoje tųru iya Mosisu l'ekemu.'"

Aafota Jóshuwa t'ọ nọ-chia ẹnya Mosisu (Dit 31:1-8)

¹² Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ Mosisu: "T'o nyihu eli ugwu Abarimu-a je anọdu phukota alị ono, ya nuru ndu Ízurelụ ono. ¹³ I -phutsule iya phụ; bẹ ji-nwuhuru lak-fushia ndibe unu; ẹge ono nwunne ngu; mbụ Éronu jeru iya ono. ¹⁴ Iphe, kparu iya nụ aburu l'unu kwefuru ikè l'okfu iya teke ono, ndu Ízurelụ gujeru aphụ lẹ mg-

boro mini ono, nọ l'echi-ẹgu Zinu ono. Unu ta dụ ike dobe iya nsọ l'ẹnya ẹphe." (Mini ono bụ mini Meriba, nọ lẹ Kadéshi l'echi-ẹgu Zinu.)

¹⁵ Mósísu asụ Ojejoje: ¹⁶ "Tẹ Ojejoje; mbụ Nchileke ọpghu gude ndzụ onyemonye ọta nụ onye a-nọdu edu ndu Ízurẹlu. ¹⁷ Onye e-vutajeru ẹphe ọzo l'ejeje; mẹ l'alala; mbụ onye a-nọdu edu ẹphe l'ejeje ejeje; l'alala; tẹ ndibe nggube Ojejoje ta adushi l'ọ bụ aturu, ẹ-te nwedu onye eche iya nụ."

¹⁸ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ Mósísu: "Duta Jóshuwa Nunu, bụ onye Ume kẹ yẹbe Ojejoje nọ l'ẹhu; byibe iya ẹka l'ishi. ¹⁹ Duru iya t'ọ je evudo Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja l'ifu; mẹ l'ifu ndu Ízurẹlu kpmukpamu; nggu anọdu ndu ono l'ifu woru ozi ono ye iya l'ẹka. ²⁰ Haru ike nke ngu ye iya l'ẹka; k'ọpghu iphe, bụ ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha a-nọdu anuru iya okfu. ²¹ Tẹ Jóshuwa vudo Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja l'ifu. Eliyéza egude ido urimu jee ajita aji l'ifu Ojejoje t'ọ maru iphe, o kpeburu l'okfu ẹhu iya. Yọ buru iphe, Jóshuwa sọru tẹ ndu Ízurẹlu mee bẹ ẹphe e-meje. Ọ -sụ tẹ ndu Ízurẹlu tųgbua; ẹphe atųgbua; ọ -sụ t'ẹphe bata yẹle ẹphe atųko bata."

²² Mósísu emee ẹge Ojejoje kfuru iya. Yo duta Jóshuwa kfube Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja l'ifu; mẹ l'ifu edzudzu ọha ndu Ízurẹlu. ²³ Ya ndono; yo byibe Jóshuwa ẹka l'ishi woru ozi ono ye iya l'ẹka ẹge Ojejoje kfuru shita l'ẹka Mósísu.

Ngweja kẹ mbọku-mbọku

(Awụ 29:38-46)

28 Ojejoje asụ Mósísu: ² "Turu ekemu nụ ndu Ízurẹlu; sụ ẹphe: 'Unu leta ẹnya nuje iya ngweja, ruberu iya nụ; mbụ nri, e gude egworu iya ngweja-ọku, mkpọ iya dụ iya mma. Unu nuje iya ẹya l'ògè iya.' ³ Kfuaru ẹphe ẹge-a: 'Qwaa ngweja-ọku, unu e-gwoje nụ Ojejoje: unwu ebyila labụ, gbatsuaru afa, ẹ te nwedu ntụpo l'ẹhu. Unu gwoje iya mbọku-mbọku t'ọ buru ngweja-ukfuru, unu a-nọduje egwo tekenteke. ⁴ Unu gbujee ebyila lanụ l'utusu; unu egbua ebyila lanụ l'urenyashi. ⁵ Unu yeje iya ngweja nri gwoo; mbụ ọzo lanụ l'uzo iri nkwo-ẹka ntụ akpe; bya agwọkobe iya nkere-ẹno ekpemu manụ, a pyishiru l'olivu. ⁶ Ọo ya bụ ngweja-ukfuru, unu a-nọduje egwo tekenteke, bụ iya bụ ẹge a turu iya dobe lẹ Ugwu Sáyinayi; mbụ ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma. ⁷ Unu -gbua ebyila lanụ; unu eyekobe iya ngweja-mẹe gwoo; mbụ nkere-ẹno ekpemu mọe. Ọo l'ẹke-dụ-nsọ bẹ unu a-gbashijeru Ojejoje ngweja-mẹe ono; mbụ mọe, shihuru ike. ⁸ Unu egbua ebyila lanụ l'urenyashi; yekobekwa iya phụ ngweja nri; mẹ ngweja-mẹe ẹge ono, ọ dụ lẹ k'utusu ono. Unu gwoo ya t'ọ buru ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma.

Ngweja kẹ mbọku ọtu-ume

⁹ "A -bya lẹ mbọku ọtu-ume; unu gbuje ebyila labụ, gbatsuaru afa, ntụpo ẹ-ta nọdu l'ẹhu gude gwoo ngweja; unu egude ọzo labụ lẹ nkwo-ẹka ntụ akpe, e keru ọzo iri gwọkobe iya manụ gude gwoo ngweja nri. Unu eyekobe iya ngweja-mẹe, etsoje iya nụ. ¹⁰ Ono bụ ngweja-ukfuru, unu e-gwoje mbọku ọtu-ume; yekwaru ngweja-ukfuru, eegwoje tekenteke yẹle ngweja-mẹe, etsoje iya nụ.

Ngweja k'ọnwa ọpghungu

¹¹ "O rujee mbọku mbụ l'ọnwa; unu egwooru Ojejoje ngweja-ukfuru. Unu gudeje unwu oke-eswi labụ; mẹ ebyila lanụ; mẹ unwu ebyila ẹsaa, gbatsuaru afa, ntụpo ẹ-ta nọdu l'ẹhu gude gwoo ngweja ono. ¹² Unu -gbua oke-eswi ono nanụ bẹ unu e-yekobeje iya ngweja nri gwoo; mbụ ọzo ẹto l'ime nkwo-ẹka ntụ akpe, e keru ọzo iri; bya agwọkobe iya manụ. Unu -gbua ebyila ono; unu eyekobe iya ngweja nri gwoo; mbụ ọzo labụ lẹ nkwo-ẹka ntụ akpe, e keru ọzo iri, a gwọkoberu manụ. ¹³ Unu -gbua nwebyila lanụ; unu eyekobe iya ngweja nri gwoo; mbụ ọzo lanụ l'uzo iri nkwo-ẹka akpe, e gweru egwegwe; gwọkobe iya manụ. Ono bụ ngweja-ukfuru; mbụ ngweja-ọku, mkpọ iya dụ Ojejoje mma. ¹⁴ Ngweja-mẹe, e-tsojeru iya nụ bụ: unu -gbua oke-eswi; unu eyekobe iya nkere-ẹbo ekpemu mọe. Ọ -buru ebyila; unu eyekobe iya nkere-ẹto ekpemu mọe gwoo. Unu -gbua nwebyila; unu e-yekobe iya nkere-ẹno ekpemu mọe gwoo. Ono aburu ngweja-ukfuru, unu e-gwoje l'ọnwa l'ọnwa; afa gbaa mgburumgburu. ¹⁵ Unu gbuje mkpí lanụ gude gwoo ngweja iphe, dụ eji nụ Ojejoje; a gụfukwa ngweja-ukfuru, eegwoje tekenteke yẹle ngweja-mẹe, etsoje iya nụ.

Aji Esweta

(Liv 23:5-14)

¹⁶ "Mbọku kẹ iri l'ẹno l'ọnwa mbụ bụ Aji Esweta kẹ Ojejoje. ¹⁷ Mbọku kẹ iri l'ise l'ọnwa mbụ ono bẹ bụ aji. Ujiku ẹsaa bẹ unu a-takọtaje buredi, ẹ-te ekodu ekoko. ¹⁸ Mbọku mbụ, unu wataru aji ono bẹ unu e-nwejeru ndzuko, dụ nsọ. Tẹ b'ọ dukwa ozi, unu e-jeje mbọku ono lẹ phuu. ¹⁹ Unu gwoje ngweja-ọku; mbụ ngweja-ukfuru nụ Ojejoje. Unu gudeje unwu oke-eswi labụ; ebyila lanụ; mẹ unwu ebyila ẹsaa, gbatsuaru afa, ntụpo ẹ-ta nọdu l'ẹhu gude gwoo ya. ²⁰ Ngweja nri, e-yekobeje l'oke-eswi lanụ gwoo bụ ọzo ẹto lẹ nkwo-ẹka ntụ akpe, e keru ọzo iri; bya agwọkobe iya manụ. Teke ọ bụ ebyila lanụ; unu eyekobe iya ọzo labụ lẹ nkwo-ẹka ntụ akpe, e keru ọzo iri; bya agwọkobe iya manụ. ²¹ Yọ buru ọzo lanụ l'uzo iri bẹ unu e-gwoje l'ishi unwu-ebyila ono nanụ nanụ ẹphe ẹsaa. ²² Unu e-gbukwaa-

phu mkpi lanu gude gwoo ngweja iphe, du eji; shi ege ono kfu a ugwo iphe, du eji unu.

²³ "Unu a-tukoje ngweja ono gwokota; yekobe le ngweja-ukfuru ono, eegwoje l'utsu, bu iya bu ngweja ono, eegwoje tekenteke ono. ²⁴ O bu ege ono be unu a-noduje egwo ngweja ono mboku-mboku abali esaa ono; t'o buru ngweja nri; mbu ngweja-oku, mkpo iya du Ojejoje mma. Unu gwoje ngweja ono yekobe le ngweja-ukfuru ono, unu egwoje tekenteke ono; me ngweja-mee, etsoje iya nu. ²⁵ O -rua mboku ke esaa; unu nweru ndzuko, du nsq; t'e b'o dukwa ozi, eeje ejeje, unu e-je mboku ono.

Aji Idzu

²⁶ "Mboku, unu eme k'akpuru iphe mbu unu; unu nwejeru ndzuko, du nsq; t'e b'o dukwa ozi, eeje ejeje, unu e-jeje mboku ono. Mboku ono; be unu a-nuje Ojejoje akpuru iphe ophungu unu le teke unu agba Aji Idzu. ²⁷ Unu gwoo ngweja-ukfuru; mbu ngweja, mkpo iya du Ojejoje mma. Unu gbujee unu oke-eswi ebo; waa ebyila lanu; me unu ebyila esaa, gbatsuaru afa gude gwoo ngweja ono. ²⁸ Ngweja nri, e-yekobeje l'oke-eswi lanu bu uzo eto le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri, a gwokoberu manu. Teke o bu ebyila; unu yekobe iya uzo ebo le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri, a gwokoberu manu. ²⁹ Yo buru uzo lanu le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri; bya agwokobe iya manu be unu e-yekobeje l'unwu-ebyila ono nanu nanu gwoo ephe esaa. ³⁰ Unu gbujee mkpi lanu gude kfu a ugwo iphe, du eji, unu meru. ³¹ Unu tukoje ngweja ono l'o ha gwokotaje; yekoberu ngweja-ukfuru ono, unu egwoje tekenteke; me ngweja nri ono, etsoje iya nu ono; me ngweja-mee ono, etsoje iya nu ono. Ole; t'unu kwabekwa enya phu l'e t'o dudu anu ono, nweru eke ntupo no iya l'ehu.

Aji Upyoku

(Liv 23:23-25)

²⁹ "Le mboku mbu l'onwa esaa be unu e-nwejeru ndzuko, du nsq; t'e b'o dukwa ozi, unu e-jeje mboku ono. Mboku ono bu mboku, unu e-gbujee upyoku. ² Unu e-gwo ngweja-ukfuru; mbu ngweja, mkpo iya du Ojejoje mma. Unu egbua nwa oke-eswi lanu; waa ebyila lanu; me unu ebyila esaa, gbatsuaru afa, e-ta dudu eke ntupo no iya l'ehu gude gwoo ngweja ono. ³ Ngweja nri, e-tsoje iya nu bu ntu akpe, a gwokoberu manu. Oke-eswi ono be unu e-yekobeje uzo eto le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri; bya agwokobe iya manu. Ebyila ono be unu e-yekobeje uzo labu le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri, a gwokoberu manu. ⁴ A -bya l'unwu-ebyila esaa phu; nanu be unu e-yekobeje uzo lanu l'ime nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri; gwokobe iya manu. ⁵ Unu egbua mkpi lanu gude

gwoo ngweja iphe, du eji; shi iya kfu a ugwo iphe-eji, unu meshiru. ⁶ Unu a-tukoje ngweja ono l'o ha l'egwo; yekoberu ngweja-ukfuru phu, eegwoje me onwa fu a phu; me ke mboku-mboku ye le ngweja nri; me ngweja-mee, etsoje iya nu; l'ege a toru okpa iya; mbu ngweja-oku, mkpo iya du Ojejoje mma.

Mboku okfu ugwo iphe, du eji

(Liv 23:26-32)

⁷ "Le mboku k'iri l'onwa esaa ono be unu e-nwejeru ndzuko, du nsq. Mboku ono be unu a-swije aswisi; haa ori nri; ophu o dukwa ozi, unu e-je mboku ono. ⁸ Unu egwoo ngweja-ukfuru nu Ojejoje; mbu ngweja, mkpo iya du mma. Unu gbua nwa oke-eswi lanu; me ebyila lanu; me unu ebyila esaa, gbatsuaru afa, e-te nwedu ntupo, no iya l'ehu gude gwoo ngweja ono. ⁹ Ngweja nri, e-tsojeru iya nu bu ntu akpe, a gwokoberu manu be unu e-gudeje gwoo ya. Oke-eswi ono be unu e-yekobeje uzo eto le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri. Ebyila ono be unu e-yekobeje uzo labu le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri. ¹⁰ A -bya l'unwu-ebyila esaa phu; nanu be unu e-keje nkwo-eka ntu akpe uzo iri; wota uzo lanu gude gwoo ya. ¹¹ Unu gbua mkpi lanu gude gwoo ngweja iphe, du eji; a gwokoberu ngweja iphe, du eji, eegwoje gude kfu a ugwo iphe, du eji; me ngweja-ukfuru ono, eegwoje tekenteke ono; ye le ngweja nri, etsoje iya nu; me ngweja-mee, etsojekwa iya phu.

Aji Mkpú

(Liv 23:33-43; Dit 16:13-17)

¹² "Le mboku k'iri l'ise l'onwa esaa; be unu e-nwejeru ndzuko, du nsq; t'e b'o dukwa ozi, shihuru ike; unu e-jeje mboku ono. Unu gbaaru Ojejoje Aji Mkpú abali esaa. ¹³ Unu e-gwo ngweja-ukfuru; mbu ngweja-oku, mkpo iya du Ojejoje mma. Unu gbua unu oke-eswi iri l'eto; me ebyila labu; waa unu ebyila iri l'eno, gbatsuaru afa, e-te nwedu ntupo gude gwoo ngweja ono. ¹⁴ Ngweja nri, e-tsoje iya nu bu ntu akpe, a gwokoberu manu be unu e-gudeje gwoo ya. Unu oke-eswi ono nanu ephe iri l'eto be unu e-yekobeje uzo eto le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri; bya agwokobe iya manu. Ebyila labu phu; nanu iya be unu e-yekobe uzo ebo le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri; gwokobe iya manu. ¹⁵ Unu ebyila iri l'eno phu; nanu nanu be unu e-yekobeje uzo lanu le nkwo-eka ntu akpe, e keru uzo iri, a gwokoberu manu. ¹⁶ Unu egbua mkpi lanu gude gwoo ngweja iphe, du eji; a gwokoberu ngweja-ukfuru ono, unu egwoje tekenteke ye le ngweja nri, etsoje iya nu; me ngweja-mee, l'etsojekwa iya phu. ¹⁷ "O -rua mboku k'ebu; unu egbua unu oke-eswi iri l'ebu; me ebyila labu; waa unu ebyila iri l'eno, gbatsuaru afa, e-to nwedu ntupo gude gwoo ngweja

ono. ¹⁸ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yẹle ebyila ono; mę ụnwu ebyila ono l'ẹphe ha; unu yekobeje iya ngweja nri, etsoje iya nụ; mę ngweja-męe, etsoje iya nụ; mbụ ẹge a tų-buru iya. ¹⁹ Unu egbua mkpi lanų gude gwoo ngweja iphe, dų ẹji; a gųfukwa ngweja-ukfuru ono, unu egwoje tekenteke yẹle ngweja nri, etsoje iya nụ; mę ngweja-męe, etsojekwa iya phų.

²⁰ " O -rua mbọku k'ẹto; unu egbua ụnwu oke-eswi iri lẹ nanų; mę ebyila labų; mę ụnwu ebyila iri l'ẹno, gbatsuaru afa, ẹ-to nwedu ntųpo gude gwoo ngweja ono.

²¹ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yẹle ebyila ono; mę ụnwu ebyila ono l'ẹphe ha bę unu e-yekobeje ngweja nri, etsoje iya nụ; mę ngweja-męe, etsoje iya nụ; ẹge a tų-buru iya. ²² Unu egbua mkpi lanų gude gwoo ngweja iphe, dų ẹji; a gųfukwa ngweja-ukfuru ono, unu egwoje tekenteke yẹle ngweja nri, etsoje iya nụ; mę ngweja-męe, etsojekwa iya phų.

²³ " O -rua mbọku k'ẹno; unu egbua ụnwu oke-eswi iri; mę ebyila labų; mę ụnwu ebyila iri l'ẹno, gbatsuaru afa, ẹ-ate nwedu ntųpo gude gwoo ngweja ono. ²⁴ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yẹle ebyila ono; mę ụnwu ebyila ono l'ẹphe ha; unu eyekobeje iya ngweja nri; mę ngweja-męe, l'etsoje iya nụ; ẹge a tų-buru iya. ²⁵ Unu egbua mkpi lanų gude gwoo ngweja iphe, dų ẹji; a gųfukwa ngweja-ukfuru, unu egwoje tekenteke yẹle ngweja nri, etsoje iya nụ; mę ngweja-męe, etsojekwa iya phų.

²⁶ " O -rua mbọku k'ise; unu egbua ụnwu oke-eswi tete; waa ebyila labų; waa ụnwu ebyila iri l'ẹno, gbatsuaru afa, ẹ-te nwedu ntųpo gude gwoo ngweja ono.

²⁷ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yẹle ebyila ono; mę ụnwu ebyila ono l'ẹphe ha; unu yekobeje iya ngweja nri; mę ngweja-męe, etsoje iya nụ; ẹge ono, a tų-buru iya ono.

²⁸ Unu egbua mkpi lanų gude gwoo ngweja iphe, dų ẹji; a gųfukwa ngweja-ukfuru ono, unu egwoje tekenteke yẹle ngweja nri, etsoje iya nụ; mę ngweja-męe, l'etsojekwa iya phų.

²⁹ O -rua mbọku k'ishingu; unu egbua ụnwu oke-eswi ẹsato; ebyila labų; mę ụnwu ebyila iri l'ẹno, gbatsuaru afa; to nwe ntųpo gude gwoo ngweja ono.

³⁰ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yẹle ebyila ono; mę ụnwu ebyila ono l'ẹphe ha; unu eyekobeje iya ngweja nri; mę ngweja-męe, l'etsoje iya nụ; ẹge a tų-buru iya.

³¹ Unu egbua mkpi lanų gude gwoo ngweja iphe, dų ẹji; a gųfukwa ngweja-ukfuru ono, unu egwoje tekenteke yẹle ngweja nri, etsoje iya nụ; mę ngweja-męe, l'etsojekwa iya phų.

³² " O -rua lẹ mbọku k'ẹsaa; unu egbua ụnwu oke-eswi ẹsaa; mę ebyila labų; mę ụnwu ebyila iri l'ẹno, gbatsuaru afa, ẹ-te nwedu ntųpo gude gwoo ngweja ono.

³³ A bya l'ụnwu oke-eswi ono yẹle ebyila ono; mę ụnwu ebyila ono l'ẹphe ha; unu yekobeje iya ngweja nri; mę ngweja-męe, l'etsoje iya nụ; ẹge a tų-buru iya.

³⁴ Unu egbua mkpi lanų gude gwoo ngweja iphe, dų ẹji; a gųfukwa ngweja-ukfuru ono, unu egwoje teken-

teke yẹle ngweja nri; mę ngweja-męe, etsojekwa iya phų.

³⁵ " O -rua mbọku k'ẹsato; unu enwee ndzuko, dų nsọ. T'ẹ b'ọ dųkwa ozi, ha nshinu, unu e-jeje mbọku ono. ³⁶ Unu e-gwo ngweja-ukfuru; mbụ ngweja-ọku, mkpọ iya dų Ojejoje mma. Unu egbua nwa oke-eswi lanų; mę ebyila lanų; mę ebyila ẹsaa, gbatsuaru afa, ẹ-te nwedu ntųpo gude gwoo ngweja ono. ³⁷ Nwa oke-eswi ono; ebyila ono; mę ụnwu ebyila ono l'ẹphe ha bę unu e-yekobeje ngweja nri; mę ngweja-męe, l'etsoje iya nụ; ẹge a tų-buru iya. ³⁸ Unu egbua mkpi lanų gude gwoo ngweja iphe, dų ẹji; a gųfukwa ngweja-ukfuru ono, unu egwoje tekenteke yẹle ngweja nri; mę ngweja-męe, l'etsojekwa iya phų.

³⁹ " Ngweja ono l'ọ ha bę unu e-gwoje nų Ojejoje lẹ teke unu agba aji; a gųfukwa iphe, unu kweru Ojejoje ụkwa iya; iphe, unu chịru obu unu l'unu a-nų Ojejoje; mę ngweja-ukfuru; ngweja nri; ngweja-męe; męwaru ngweja ẹhu-agu.' " ⁴⁰ Mósisu atųko ekemu ono, Ojejoje tųshiru ye iya l'ẹka ono kfukotaruru ndu Ízurẹlu.

Okwe Ojejoje ụkwa iphe

30 Mósisu abya ekfuaru ndu ishi l'ikfu l'ikfu Ízurẹlu; sų ẹphe: "Ọwaa iphe, Ojejoje tųru l'ekemu:

² Nwoke -kwee Ojejoje ụkwa; m'ọ bų l'o nweru iphe, o riburu lẹ nte lẹ ya te emedu; tẹ nwoke ọbu ba dakakwa okfu iya. T'o medzukwaa iphe bų iphe, shi iya l'ọnu lųfuta.

³ "Teke nwamgbọko, bukwadu lẹ kẹ nna iya kweru Ojejoje ụkwa; m'ọ bų l'o nweru iphe, o riburu nte lẹ ya te emedu; ⁴ nna iya -nų kẹ ụkwa ono, o kweru ono; mę k'iphe ono, o riburu nte lẹ ya te emedu ono; ọphu ọ dųdu iphe, nna iya ono kfuru yeru iya; ọo ya bų l'ụkwa ono, o kweru ono e-keru; iphe ono, o riburu nte lẹ ya te emedu ono ekekwaruphu. ⁵ Teke bų lẹ nna iya nųru kẹ ụkwa ono; jįka lẹ mbọku ono, ọ nųru iya ono; ọo ya bų l'ẹ tọ dųdu ụkwa ono, o kweru ono; mę iphe ono, o riburu nte lẹ ya te emedu ono, nweru ọphu e-keru nų. Ojejoje a-gųru nwamgbọko ono nvų; kẹ l'ọo nna iya te kwetadu t'o mee ya.

⁶ "Teke ọ bų lẹ nwamgbọko ono bę kweoduru ụkwa ono; b'ọ lųderu nji; mbụ l'o nweru iphe, o gudewa ọnu iya ribua nte lẹ ya te emedu; ⁷ nji iya ono -nų ya; ọphu ọ dųdu iphe, o kfuru yeru iya lẹ mbọku ono, ọ nųru iya ono; ọo ya bų l'ụkwa ono, o kweru ono e-keru; iphe ono, o riburu nte lẹ ya te emedu ono ekekwaruphu.

⁸ Ọle; ọ -bųru lẹ nji iya ono bę nųsuaru kẹ ụkwa ono; jįka lẹ mbọku ono, ọ nųru iya ono; ọo ya bų l'ụkwa ono, o kweru ono; mę iphe ono, o gude ọnu iya ribua nte lẹ ya te emedu ono a-rųhu. Ojejoje a-gųru nwamgbọko ono nvų.

⁹ "Nwanyi, nji iya ta nọhedu; m'ọ bų nwanyị, nji iya chịfuru achịfu; -kweta Ojejoje ụkwa; m'ọ bų l'o nweru

iphe o riburu iya lẹ nte lẹ ya te emedu bẹ ụkwa ono tukokwaru l'ishi.

¹⁰ “Ọ -buru l'ọo nwanyi, nọ lẹ nji bẹ kweru ụkwa iphe; m'ọ kwanu l'ọ nweru iphe, o riburu nte lẹ ya te emedu; ¹¹ nji iya abya anụ ya; to nwe iphe, o kfuru yeru iya; mbụ tọ jịka; ọo ya bụ l'ụkwa ono, nwanyi ono kweru ono e-keru; iphemiphe ọbule, o riru nte lẹ ya te emedu ekekwaruphu. ¹² Ọle ọ -bụkwanuru lẹ nji iya bẹ nuru iya nụ; jika mbọku ono, ọ nuru iya ono bẹ iphemiphe ọbule, shi nwanyi ono l'ọnu lufuta lẹ kẹ ụkwa ono, o kweru ono; mę k'iphe ono, o riru nte lẹ ya te emedu ono te ekehekwaru. Ojejoje a-guru nwanyi ono nvu; kẹ l'ọo nji iya bẹ jikaru nụ. ¹³ Iphe, bụ ụkwa, nwanyi ono kweru; mę iphemiphe ọbule, o riburu nte lẹ ya te emedu bụ nji iya b'ọ nọ l'ẹka. Nji iya -sụ t'ọ keru; yo keru; ọ -sụ t'ẹ b'ọ keshiru; too keduru. ¹⁴ Ọle; ọ -bụkwanuru lẹ nji iya nuru iya; tọ dọ iphe, o kfuru; bẹ ụkwa, o kweru l'ọ ha e-keru; iphe, bụ iphe, o riru nte lẹ ya te emedu ekekwaruphu. Ọ bụ nji iya bẹ suru t'ọ keru; kẹ l'ẹ tọ dudu iphe, o kfuru mbọku, ọ nuru iya. ¹⁵ Ọle; ọ -buru l'ọ natusuaru iya; a nonyaa; yo chikaa ya mee bẹ bụ ya e-vuta ẹjo iphe, nwanyi ono gage evuta.”

¹⁶ Ono bụ iphe, Ojejoje tọru Mosisu ọkpa iya sụ tẹ eetsoje t'ọ nọduru nwoke lẹ nyee ya; mę lẹ nna yele nwa iya nwanyi; mbụ nwata mgbọko, bukwadu lẹ kẹ nna iya.

Eemelata ndu Mídiya; iphe ẹphe meru ndu Ízurelu

31 Ojejoje abya ekfuru yeru Mosisu; sụ iya: ² “Gwata ndu Mídiya ụgwọ iphe ono, ẹphe meru ndu Ízurelu ono. Teke e metsuaru; bẹ ji-nwuhu lakfu ndibe unu.”

³ Tọ dọ iya bụ; Mosisu asụ ndu Ízurelu: “T'uphodu l'unu kwakọbe k'ọgu t'ẹphe jekfu ndu Mídiya je agwataru Ojejoje ụgwọ iphe ono, ẹphe meru ono.

⁴ L'iphe bụ ikfu, nonu lẹ Ízurelu bẹ unu e-shi fọta unu madzụ labụ l'ụkporo madzụ iri † t'ẹphe je ọgu ono.”

⁵ Ya ndono; e shi l'iphe bụ ikfu, nonu lẹ Ízurelu fọtat-sua unu madzụ ugbo ẹbo l'ụkporo madzụ iri iri. Yọ bụru ụkporo unu madzụ l'unu madzụ iri b'a fọtakotaru; kwakọbe ẹphe k'ọgu. ⁶ Mosisu ezifu ẹphe t'ẹphe je ọgu ono. Ikfu, nonu bẹ fọtaru unu madzụ ugbo ẹbo l'ụkporo madzụ iri k'ọgu ono. Ẹphe lẹ Finehasu Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja ayiru. Finehasu gude ivu, shi l'ẹke-dụ-nsọ; mę l'upyoku, eegudeje agba ama. ⁷ Ẹphe ejekfushia ndu Mídiya ọgu ẹge Ojejoje turu iya Mosisu l'ekemu; gbugee iphe, bụ unwoke ndu Mídiya. ⁸ Ẹphe egbuga gbua ndu eze ise, achị ndu Mídiya: mbụ Evi; Rekemu; Zuru; Huru; mę Reba; yewaruru ndu ọdo, e gbukwaruphu egbugbu. Ẹphe gudekwaphu ogu-mbeke gbua Bélamu Beyọ.

⁹ Ndu Ízurelu achia unwanyi ndu Mídiya; mę unwegirima ẹphe lẹ ndzụ; kwaa eswi ẹphe; elu ẹphe; mę iphe, bụ iphe nweru enweru l'ọkwata; ¹⁰ bya atushia ọku lẹ mkpukpu ẹke ndu Mídiya bukota; tukwaaphu l'odu ọlo-ẹkwà ẹphe l'ọ ha. ¹¹ Ẹphe achitakota iphe, bụ iphe ẹphe kwaru l'ọkwata; iphe, ẹphe lutaru aluta; jeye lẹ madzụ; mę elu. ¹² Ẹphe achita ndu ono, ẹphe kpuru lẹ ndzụ ono; iphe, ẹphe lutaru aluta; mę iphe, ẹphe kwaru l'ọkwata wolataru Mosisu yele Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; męwaru ndu Ízurelu l'ẹphe ha l'odu ndu Ízurelu; lẹ baswangu alị Móabu l'iku Ẹnyimu Jọdanu lẹ Jériko.

Ekemu, Mosisu turu teke ndu Ízurelu shi ọgu Mídiya la

¹³ Tọ dọ iya bụ; Mosisu; mę Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ishi ndu Ízurelu l'ẹphe ha; eshi l'odu ndu Ízurelu; wufu jeshia ẹphe ndzuta. ¹⁴ Ẹhu eghulaha Mosisu eghughu l'ẹke ndu ishi, achị ndu soja ono, shi ọgu lata ono nọ; mbụ ndu ishi, achị unu ndu soja ẹbo l'ụkporo iri iri; mę ndu ishi, achị ndu soja ụkporo ise ise. ¹⁵ Mosisu asụ ẹphe: “?Unu haru unwanyi-a t'ẹphe nọdu ndzụ tọo? ¹⁶ ?Tọ bụdu ẹphe bẹ Bélamu ziru; ẹphe emee tẹ ndu Ízurelu meswee Ojejoje l'okfu ẹhu agwa, nọ lẹ Peyọ; bụ ẹke mgbonwu shi dakfuta ndu kẹ Ojejoje. ¹⁷ Ngwaa; unu tuko unwegirima ẹphe ndu kẹ unwoke gbushikota ẹphe l'ẹphe ha; unu egbushikota iphe, bụ unwanyi ẹphe, ẹphe nwoke zejewaru. ¹⁸ Ndu ọphu unu a-haru onwunu bụ unwumgbọko ẹphe, ẹphe lẹ nwoke ta zebua. ¹⁹ A -bya l'unubẹ ndu ọphu gburu madzụ; mę ndu ọphu meru ẹka l'odzu; unu shikwa l'odu ndu Ízurelu; wufu je anọ abalị ẹsaa. O -rulephu lẹ mbọku k'eto ya; mę mbọku k'ẹsaa ya; t'ẹphe meshia onwẹphe emeshi; meshikwaaphu ndu ono, unu kpataru lẹ ndzụ ono. ²⁰ Unu meshia uwe unu emeshi; unu emeshia iphe, e meru l'akpo; mę iphe, e meru l'ẹji eghu; mę iphe, a pyiru l'oshi.”

²¹ Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja asụ ndu ono, jeru ọgu ono: “Ọwaa bụ ome-l'alị, nọ l'ekemu ono, Ojejoje turu nụ Mosisu ono: ²² Ọo mkpọla-ododo; mkpọla-ọcha; ope; ígwè; efere; ọta-njele; ²³ mę iphe, bụ iphe, ọku ẹ-te ekepyashidu bẹ unu a-hụ l'ọku t'ọ dọ mma. Ọle; e gudefutaje mini ono, eegudeje asafu nturu ono meshia ya emeshi. Iphe, bụkwanu iphe ọku e-ke; mę a -hụ ya l'ọku bẹ unu e-ye lẹ mini ono gude mee ya t'ọ dọ mma. ²⁴ Lẹ mbọku k'ẹsaa; unu asaa uwe unu; dọ mma. Unu -metsua ya ẹge ono; unu abatawaru l'odu ndu Ízurelu ọdo.”

Eeke iphe, a lutaru l'ọgu Mídiya

²⁵ Ojejoje asụ Mosisu: ²⁶ “Tẹ nggubedua; Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ishi l'ẹnya-ufu l'ẹnya-ufu ndu Ízurelu tuko iphemiphe ọbule ono, a lụ-

† Iphe ọ bụ bụ 1,000.

taru l'ogu ono gúkota ogu; jeyekpo lẹ madzụ; mę l'elu.
²⁷ Unu ekee iphe ono, a lutaru l'ogu ono uzi labụ. Unu kekahuru iya ndu ono, jeru ogu ono waa igwe-ọha Ízurẹlu. ²⁸ Unu shi l'iphe ophu, unu keru nụ ndu ono, jeru ogu ono tųaru Ojejoje utu. Onye lanụ bę unu ewofuta l'ime unu madzụ l'ụkporo ise; unu ewofuta iphe-edobe lanụ l'ime unu iphe-edobe l'ụkporo ise; mbụ eswi; nkakfụ-igara; atųru; mę egħu. ²⁹ Unu shi l'oke iya nk'ęphe ono wota iya nụ Eliyęza, bụ onye achijeru Nchileke ęja t'ọ bųru iphe, aa-nụ Ojejoje. ³⁰ Unu eshikwaphu l'iphe ono, unu keru nụ ndu Ízurẹlu ono wofutatsua nanụ nanụ l'ime ụkporo ębo l'iri; mbụ lẹ madzụ; eswi; nkakfụ-igara; atųru; egħu; mę l'anụ ọdo. Unu eworu iya nụ ndu ikfu Lívayi, bụ ndu eleta ọlo-ękwà Ojejoje ęnya." ³¹ Mósisu yele Eliyęza, bụ onye achijeru Nchileke ęja emee ęge Ojejoje tųru iya Mósisu l'ekemu.

³² Ọwaa iphe, phọduru nụ l'iphe ono, ndu ono, jeru ogu ono lutaru l'ogu: Atųru, phọduru nụ dų ụkporo unu atųru ugbo ụkporo ęno l'ụkporo unu ęno l'unu ęsaa l'ụkporo iri. ³³ Eswi, phọduru nụ adų ụkporo unu eswi ugbo tete. ³⁴ Nkakfụ-igara, phọduru nụ adų ụkporo unu nkakfụ-igara ugbo ęsaa l'unu iri l'ębo l'ụkporo iri. ³⁵ A -bya lẹ madzụ; unwanyi, ęphe lẹ nwoke ta zębua dų ụkporo unu unwanyi ugbo ęno. ³⁶ Ọwaa ęge iphe, e keru nụ ndu ono, jeru ogu ono ha: Atųru dų ụkporo unu atųru ugbo ụkporo ębo l'ụkporo unu ugbo labụ l'unu ęto l'ụkporo iri l'ise. ³⁷ L'ime atųru ono; ophu bụ iya utu, aatų anų Ojejoje dų unu atųru l'ụkporo iri l'ęto l'atųru iri l'ise. ³⁸ Eswi dų ụkporo unu eswi ęno l'unu iri. Leswi ono; ophu bụ iya utu, aatų anų Ojejoje dų ụkporo eswi ęto l'eswi iri l'ębo. ³⁹ Nkakfụ-igara dų ụkporo unu nkakfụ-igara ugbo ęto l'unu iri l'ishingu l'ụkporo ise. Lẹ nkakfụ-igara ono; ophu bụ iya utu, aatų anų Ojejoje dų ụkporo nkakfụ-igara ęto lẹ nkakfụ-igara lanụ. ⁴⁰ A bya lẹ madzụ; iphe, ęphe dų bụ ụkporo unu madzụ ębo. Iphe bụ ndu e gude atų utu anų Ojejoje l'ime ęphe; bụ ụkporo madzụ l'umadzu iri l'ębo. ⁴¹ Tọ dų iya bụ; Mósisu bya eworu utu ono, a tųru nụ Ojejoje ono; nụ Eliyęza, bụ onye achijeru Nchileke ęja t'ọ bųru iphe, aanų Ojejoje; ęge Ojejoje tųru iya Mósisu l'ekemu.

⁴² Ọwaa ęge iphe ono, e keru nụ ndu Ízurẹlu ono ha ndọ-ọ; mbụ iphe ono, Mósisu kewafuru iche l'ophu e keru nụ ndu ono, jeru ogu Mídiya ono. ⁴³ Iphe, e keru nụ igwe-ọha Ízurẹlu ono bę ophu bụ atųru dų ụkporo unu atųru ụkporo ugbo labụ l'ụkporo unu ugbo ębo l'unu ęto l'ụkporo iri l'ise. ⁴⁴ Ophu bụ eswi dų ụkporo unu eswi ęno l'unu iri. ⁴⁵ Nkakfụ-igara dų ụkporo unu nkakfụ-igara ugbo ęto l'unu iri l'ishingu l'ụkporo ise. ⁴⁶ Ndu madzụ, e ketaru nụ ęphe dų ụkporo unu madzụ ugbo ębo. ⁴⁷ Mósisu abya eshi l'iphe ono, e keru nụ ndu Ízurẹlu ono wotatsua iphe nanụ nanụ l'ime ụkporo ębo l'iri iri; mbụ lẹ madzụ; mę elu. Yo woru iya nụ

ndu eri Lívayi, bụ ndu eleta ọlo-ękwà Ojejoje ęnya; ęge ono, Ojejoje tųru iya Mósisu l'ekemu ono.

⁴⁸ Ya ndono; ndu ishi, achijeru ndu soja ono; mbụ ndu ishi, achijeru unu ndu soja ugbo ębo l'ụkporo iri; mę ndu ishi, achijeru ndu soja ụkporo ise ise awųru byakfutashia Mósisu. ⁴⁹ Ęphe asų Mósisu: "Ęphebe ndu ozi ngu bę gųakwaru ndu soja ono, ęphe chijee ogu ono ogu; ophu ọ dųdu m'ọ bụ onye lanụ, aachọ achọcho l'ime ęphe. ⁵⁰ Ọwaa bụ iphe, ęphe ewota t'a nụ Ojejoje. Onyenonụ a-nụ iphe, ọ lutaru l'ogu ono; mbụ iphe, e meru lẹ mkpọla-ododo, bụ iya bụ iyagba-ukfu; echi mgbalęka; echi mkpųshi-ęka; iphe-nchi; mę iyagba-olu. Ęphe wotaru iya t'e gude kfųa ųgwo iphe, dų ęji l'ifu Ojejoje."

⁵¹ Mósisu yele Eliyęza, bụ onye achijeru Nchileke ęja anata ęphe iphe ono, e meshiru lẹ mkpọla-ododo ono; mbụ iphe, bụ iphe, e meru ọna. ⁵² Iphe ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono, ndu ishi, achijeru unu ndu soja ugbo ębo l'ụkporo iri iri; mę ndu ishi, achijeru ndu soja ụkporo ise ise nųru Ojejoje ono bę bụ unu mkpọla-ododo, dų unu shękelu ụkporo ębo lẹ nanụ l'ụkporo iri l'ise l'ụkporo ębo l'iri. ⁵³ Ndu soja ono l'ęhu l'ęhu nwetsuaru iphe, ęphe kwataru l'okwata. ⁵⁴ Mósisu yele Eliyęza, bụ onye achijeru Nchileke ęja bę nataru iphe ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono l'ęka ndu ishi, achijeru unu ndu soja ębo l'ụkporo iri iri; mę l'ęka ndu ishi, achijeru ndu soja ụkporo ise ise. Ęphe nataru iya je edobe lẹ Ọlo-Ękwà Ndzuko l'ęke ọo-nọdu l'ifu Ojejoje; k'ophu ndu Ízurẹlu e-gudeje iya nyata k'ogu ono.

Ógu t'a luta Gíledu

(Dit 3:12-22)

32 Unwu Rúbenu; ęphe l'unwu Gádu bę nweru iphe-edobe nshinu. Ęphe abya aphųa l'alijáza; mę alijáza bę dų mma t'e dobe iya iphe-edobe. ² Tọ dų iya bụ; unwu Gádu; mę l'unwu Rúbenu ono ejekfu Mósisu; waa Eliyęza, bụ onye achijeru Nchileke ęja; mę ndu ishi ndu Ízurẹlu; je asų ęphe: ³ "Alijáza mkpųkpu Atarotu; Díbọnu; Jáza; Nimura; Hęshibonu; Eleyale; Sebamu; Nebo; mę mkpųkpu Beyonu; ⁴ mbụ alijáza ono, Ojejoje meru tẹ ndu Ízurẹlu luta bę ono bukwa alijáza, dų mma k'odobe iphe-edobe; ęphebe ndu ozi ngu abųru ndu nweru iphe-edobe. ⁵ Ọ -bųru l'ęphe nọ ngu l'obu; nunu ęphebe ndu ozi ngu alijáza ono t'ọ bųwaruru ókè-alijáza nk'ęphe. Unu be edutashinụ ęphe dafų azų Ęnyimu Jọdanu azų iya ophu."

⁶ Mósisu asų unwu Gádu; mę unwu Rúbenu: "Ọunwunna unu a-nọdu eje ogu; unubędua anọ-kirishia l'ęke-a tọ? ⁷ Bụ ngunu meru iphe, unu eme t'obu be shihushi ndu Ízurẹlu ike t'ęphe la l'alijáza ono, Ojejoje nųru ęphe ono? ⁸ Ọ kwa ęge ono bę nna unu phę meru lẹ teke ya shi lẹ Kadęshi-Baniya zifu ęphe t'ęphe je aphų alijáza ono. ⁹ Ęphe jerutsuaru lẹ nsųda Ęshukolu; je aphų alijáza ono; ęphe emee t'obu be shihushi ndu Ízurẹlu ike

t'èphe bahù l'alì ono, Ojejoje nùru èphe ono. ¹⁰ Èphe eshi ège ono kpatsua Ojejoje èhu-eghughu mbòku ono; yo ribua ya; sù: ¹¹ 'L'è t'ò dùdu onye nwoke Ízurèlu, shi l'è Íjiputu l'ufuta; shita l'onye n'owaru ùkporo afa kwasèru, byaru bya e-gude ènya iya phù alì ono; mbù alì ono, ya riburu l'è nte l'è ya l'a-nù Èbiriham; Áyizaku; Jékòpu ono; k'è l'èphe te gudedu obu èphe l'ò ha e-tso iya; ¹² gbahalephu Kálèbu Jefune, shi l'eri Kenazu; m'è Jòshuwa Nunu; k'è l'èphe gude obu èphe l'ò ha tsoru Ojejoje.' ¹³ Ojejoje wùshiru ndu Ízurèlu èhu-eghughu iya; mee èphe; èphe etsoru echi-ègu ghaa ngvudan-gvu ùkporo afa labù; jeye teke o'gbo ono, meru iphe, dù èji l'ènya Ojejoje ono gvùru. ¹⁴ Yo rukwaa nta-a; unubè ùnwu-a, ndu eme iphe, dù èji mùshiru-wa abyak-wa bya evudo l'òzori nna unu phè; t'unu mee t'èhu-eghughu Ojejoje kaba atangirihu l'èhu ndu Ízurèlu. ¹⁵ Unu -ghachiru iya azù sù l'unu te etsohedu iya nta-a b'è o'o-pakwaru èphe haa l'echi-ègu; y'ò buru l'òo unu b'è kpataru t'è ndu Ízurèlu laa l'iyi."

¹⁶ T'ò dù iya bù; ùnwu Gádu; m'è ùnwu Rúbenu ono abyakfuta Mòsisu bya asù iya: "L'òo-dù èphe mma t'èphe meta odu èke iphe-edobe èphe a-n'ò; m'è t'èphe kpùshia mkpùkpu èke ùnwegirima èphe e-bu. ¹⁷ Òlè; èphe kwakòbèwaru t'èphe ch'ita ngwa-ògu vutaru ndu Ízurèlu ùzo jeshia; jeye teke èphe e-duru èphe èke ono, èphe e-buru ono. Unyomu èphe; èphe l'ùnwu èphe; e-buru l'è mkpùkpu-a, a kpùru; yo shihu ike-a; k'òphu oo-gbochita èphe l'èka ndu alì-a. ¹⁸ Èphe ta abyadù bya a-la l'ufu jeye teke ndu Ízurèlu e-ketadzu òkè, ruberu èphe l'èphe ha. ¹⁹ K'è l'èphe te etsodu èphe eketa òkè l'azù Ènyimu J'òdanu azù iya o'phu. Iphe, k'paru iya nù abùru l'òkè nk'èphe b'è n'ò l'azù iya o'waa l'ùzo ènyanwu-ahata Ènyimu J'òdanu."

²⁰ T'ò dù iya bù; Mòsisu asù èphe: "Ò -buru l'unu e-me iya ège ono; o -buru l'unu a-kwa onwunu ngwa-ògu unu l'ifu Ojejoje vuta ùzo k'ògu ono; ²¹ o -buru l'òo ège unu ha b'è unu a-ch'iru ngwa-ògu unu daa Ènyimu J'òdanu l'ifu Ojejoje; l'ua o'gu ono jeye teke Ojejoje ch'ifuru onwiya ndu o'hogu iya ono l'ifu; ²² a -l'utalephu alì ono l'ifu Ojejoje; unu alatashia; nweru onwunu l'iphe, a ch'oru t'unu mee l'èke Ojejoje n'ò; m'è l'èke ndu Ízurèlu n'ò. Alì o'waa a-buru òkè-alì unu l'ifu Ojejoje. ²³ Òlè; o -buru l'unu te medu iphe, unu kfuru; o'o ya bù l'unu meru iphe, dù èji l'èke Ojejoje n'ò; t'ò dokwaa unu ènya l'iphe, dù èji, unu meru ta a-hakwa unu. ²⁴ Unu kpùshia mkpùkpu, unyomu unu; m'è ùnwegirima unu phè a-n'òdu; unu emeta èke iphe-edobe unu a-n'ò; unu emedzukota iphe, shi unu l'ònu."

²⁵ Ùnwu Gádu ono; m'è ùnwu Rúbenu asù Mòsisu: "Ò kwa ège nggùbe onye nwe-èphe kfuru b'è èphe e-me. ²⁶ Ùnwegirima èphe; m'è unyomu èphe; m'è iphe-edobe èphe a-n'òdu l'è mkpùkpu l'è mkpùkpu, n'ò l'alì Gíledu. ²⁷ Òlè; èphebedua, bù ndu ozi ngu èphe, kwag-baaru ngwa-ògu a-da ènyimu; je al'aru Ojejoje o'gu

l'ifu ège ono, nggùbe onye nwe-èphe kfuru èphe ono."

²⁸ Ya ndono; Mòsisu abya at'ua ekemu nù Eliyéza, bù onye achijeru Nchileke èja; m'è Jòshuwa Nunu; m'è ndu ishi, achigbaa ènya-ufu, n'onu l'ikfu Ízurèlu l'è k'òkfu èhu ùnwu Gadù ono; m'è k'ùnwu Rúbenu. ²⁹ Y'ò sù èphe: "Ò -buru l'ùnwu Gádu; m'è ùnwu Rúbenu ch'itaru ngwa-ògu l'èhu l'èhu k'ògu ono l'ifu Ojejoje; èphe -tsoru unu daa Ènyimu J'òdanu; b'è teke a l'utatsuaru alì ono b'è unu a-n'ò èphe alì Gíledu t'ò buru òkè-alì èphe. ³⁰ Òlè; o -buru l'èphe ta ach'itadu ngwa-ògu tsoru unu daa ènyimu; èphe etsoru unu keta òkè l'alì Kénanu."

³¹ Ndu ikfu Gádu; m'è ndu ikfu Rúbenu ono asù: "Ò kwa ège Ojejoje kfuru èphebe ndu ozi ngu phè; b'è èphe e-me. ³² Èphe a-ch'iru ngwa-ògu daa Ènyimu J'òdanu bahù l'alì Kénanu l'ifu Ojejoje; o'le òkè-alì èphe a-bùkota l'azù Ènyimu J'òdanu azù iya o'waa."

³³ T'ò dù iya bù; Mòsisu abya eworu alì èke Sihonu, bù eze ndu Am'oru shi achi; m'è alì èke o'phu O'gu, bù eze ndu Báshanu shi achi nù ùnwu Gádu; m'è ùnwu k'è Rúbenu; m'è nkere-èbo ndu ikfu Manásè J'òsèfu. O nùru èphe alì ono l'òha; m'è mkpùkpu, n'òketa iya nù l'ò ha; mbù iphe bù mkpùkpu, n'ò-pheru alì ono mgburumgburu. ³⁴ Ùnwu Gádu ak'pua mkpùkpu Dìb'ònu; Atar'òtu; Árowa; ³⁵ Aturotu-Shofanu; Jáza; Jogbeha; ³⁶ B'ètu-Nimura; m'è B'ètu-Háranu. Èphe kpùkotaru mkpùkpu ono; yo shihutsua ike; bya emetagbaa èke iphe-edobe èphe a-n'òdu an'ò. ³⁷ Ùnwu k'è Rúbenu ak'pua mkpùkpu H'èshibonu; Eleyale; Kiriyatayimu; ³⁸ mèkwaphu Nebo; m'è Bálu-Mey'ònu. Èphe ak'puk-waruphu mkpùkpu Sibuma; gbanweshikota èpha mkpùkpu ono, èphe kpùshiru ono.

³⁹ Ùnwu Makiru Manásè èje o'gu l'alì Gíledu; l'uta iya; ch'ishia ndu Am'oru, bù l'èke ono. ⁴⁰ T'ò dù iya bù; Mòsisu eworu alì Gíledu nù Makiru Manásè; yo buru l'èke ono. ⁴¹ Jayi, bùkwaphu onye eri Manásè al'uta ùnwu mkpùkpu mkpùkpu, n'ò iya nù; woru iya g'ua Hav'òtu-Jayi. ⁴² Noba al'uta mkpùkpu Kenatu; m'è ùnwu mkpùkpu, n'ò-pheru iya mgburumgburu. Y'ò g'ua mkpùkpu ono Noba, bù èpha, y'èbedua aza.

Ije ndu Ízurèlu tsube l'è Íjiputu rua Móabu

33 O'waa bù ège ndu Ízurèlu gude jee ije èphe teke èphe l'ufutaru l'è Íjiputu. Èphe dzeberu l'òkpa l'òkpa; y'ò buru Mòsisu y'èlè Èronu b'è du èphe. ² Mòsisu b'è deru ège èphe gude jee ije ono l'èkwo ège Ojejoje kfuru iya èya. O'waa ège èphe gude jee ije èphe ono nd'ò-ò tsube l'è Íjiputu:

³ Ndu Ízurèlu gbeshiru ije l'abalì iri l'ise l'ònwa k'è mbù. L'è mbòku, tsotaru mbòku Ajì Esweta k'è Ojejoje b'è èphe wataru ije èphe tsube l'è mkpùkpu Rames'èsu; èphe adz'oru garam'ugaramu t'ug'bu; ndu Íjiputu ele èphe; èphe at'ugbu. ⁴ Teke ono b'è ndu Íjiputu elishi

† Iphe Hav'òtu-Jayi bù bù "ùnwu mkpùkpu Jayi".

odzu ndu bụ ọkpara ẹphe ono, Ojejoje chigbushiru ono. Ojejoje koshikwaruphu agwa ẹphe lẹ ya ka ẹphe ike.

⁵ Ya ndono; ndu Ízurelụ eshi lẹ Ramesesu gbeshi; rua Súkọtụ; bya akpọo ọlo-ékwa ẹphe. ⁶ Ẹphe egbeshi lẹ Súkọtụ je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Etamu, nọ l'iku echi-ẹgu. ⁷ Ẹphe egbeshi lẹ Etamu; bya aghakọbe laphu azụ lẹ Pi-hahirotu, nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata Bálu-Zefonu; bya akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ mgboro Migidolu. ⁸ Ẹphe egbeshi lẹ Pi-hahirotu; bya aghaa eze ẹnyimu bahụ l'echi-ẹgu. Ẹphe ejee ije abalị ẹto l'echi-ẹgu Etamu; bya erua Mára; kpọo ọlo-ékwa ẹphe ẹke ono. ⁹ Ẹphe egbeshi lẹ Mára; bya ejerua Élimu. Élimu bẹ nweru nwogvu mini iri l'ẹbo l'alị ẹphe; nwekwaruphu ụkporo nkfu ẹto l'iri. Ẹphe akpọo ọlo-ékwa ẹphe l'ẹke ono.

¹⁰ Ẹphe egbeshi lẹ Élimu bya erua iku Eze Ẹnyimu Uswe; bya akpọo ọlo-ékwa ẹphe. ¹¹ Ẹphe egbeshi lẹ Eze Ẹnyimu Uswe bya eje akpọo ọlo-ékwa ẹphe l'echi-ẹgu Sinu. ¹² Ẹphe egbeshi l'echi-ẹgu Sinu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Dọfuka. ¹³ Ẹphe egbeshi lẹ Dọfuka je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Alushi. ¹⁴ Ẹphe egbeshi lẹ Alushi je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Réfidimu. Ẹke ono b'ẹ to nwedu mini tẹ ndu Ízurelụ ngua.

¹⁵ Ẹphe egbeshi lẹ Réfidimu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe l'echi-ẹgu Sáyinayi. ¹⁶ Ẹphe egbeshi l'echi-ẹgu Sáyinayi je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Kíburọtụ Hatava. ¹⁷ Ẹphe egbeshi lẹ Kíburọtụ Hatava je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Házerọtụ. ¹⁸ Ẹphe egbeshi lẹ Házerọtụ je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Ritima. ¹⁹ Ẹphe egbeshi lẹ Ritima je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Rimonu-Pérezu. ²⁰ Ẹphe egbeshi lẹ Rimonu-Pérezu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Libúna. ²¹ Ẹphe egbeshi lẹ Libúna je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Risa. ²² Ẹphe egbeshi lẹ Risa je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Kehelata. ²³ Ẹphe egbeshi lẹ Kehelata je akpọo ọlo-ékwa ẹphe l'ugvu Shefa. ²⁴ Ẹphe egbeshi l'ugvu Shefa je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Harada. ²⁵ Ẹphe egbeshi lẹ Harada je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Makelotu. ²⁶ Ẹphe egbeshi lẹ Makelotu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Tahatu. ²⁷ Ẹphe egbeshi lẹ Tahatu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Téra. ²⁸ Ẹphe egbeshi lẹ Téra je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Mitika. ²⁹ Ẹphe egbeshi lẹ Mitika je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Hashimona. ³⁰ Ẹphe egbeshi lẹ Hashimona je akpọo ọlo-ékwa ẹphe Moserotu. ³¹ Ẹphe egbeshi lẹ Moserotu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Bene-Jaakanu. ³² Ẹphe egbeshi lẹ Bene-Jaakanu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Họru-Hagigadu. ³³ Ẹphe egbeshi lẹ Họru-Hagigadu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Jotubata. ³⁴ Ẹphe egbeshi lẹ Jotubata je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Aburona. ³⁵ Ẹphe egbeshi lẹ Aburona je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Ezeyonu-Géba. ³⁶ Ẹphe egbeshi lẹ Ezeyonu-Géba je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Kadéshi, nọ l'echi-ẹgu Zinu. ³⁷ Ẹphe egbeshi lẹ Kadéshi je akpọo ọlo-ékwa ẹphe l'ugvu Họru, nọ l'ókè-alị ndu Édomu.

³⁸ Yọ bụru l'ẹke ono bẹ ẹphe nọ; Ojejoje asụ Éronu, bụ onye achijeru Nchileke ẹja t'ọ nyihu eli ugvu Họru ono. Éronu enyihu ugvu ono nọdu iya nwuhu; lẹ mbọku mbụ l'ọnwa ise l'afa, kwe ndu Ízurelụ ụkporo afa labụ, ẹphe shi lẹ Íjiputu lufuta. ³⁹ Éronu bẹ nọwaru ụkporo afa ishingụ l'afa ẹto teke ọ nwuhuru l'ugvu Họru.

⁴⁰ Onye Kénanu, bụ eze ndu Áradu; mbụ onye ono, shi buru l'uzo ọhuda Kénanu ono anụa lẹ ndu Ízurelụ awụwa abya.

⁴¹ Ndu Ízurelụ egbeshi l'ugvu Họru je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Zalumona. ⁴² Ẹphe egbeshi lẹ Zalumona je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Púnonu. ⁴³ Ẹphe egbeshi lẹ Púnonu je akpọbe ọlo-ékwa ẹphe lẹ Obótu. ⁴⁴ Ẹphe egbeshi lẹ Obótu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Iye-Abarimu, nọ l'ókè-alị Móabu. ⁴⁵ Ẹphe egbeshi lẹ Iye-Abarimu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Díbonu kẹ ndu Gádu. ⁴⁶ Ẹphe egbeshi lẹ Díbonu kẹ ndu Gádu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ Alumonu-Dibulatayimu. ⁴⁷ Ẹphe egbeshi lẹ Alumonu-Dibulatayimu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe l'alị ugvu Abarimu; l'iku ugvu Nebo. ⁴⁸ Ẹphe egbeshi l'alị ugvu Abarimu je akpọo ọlo-ékwa ẹphe lẹ baswangu l'alị ndu Móabu; l'iku Ẹnyimu Jódanu lẹ mgboro Jéríko. ⁴⁹ Ẹphe kpọru ọlo-ékwa ẹphe l'iku Ẹnyimu Jódanu; shita lẹ Bétu-Jeshimotu jeye lẹ Ébẹlu-Shitimu lẹ baswangu alị ndu Móabu ono.

⁵⁰ Yọ bụru lẹ baswangu alị ndu Móabu ono, nọ l'iku Ẹnyimu Jódanu lẹ mgboro Jéríko ono bẹ Ojejoje kfulu yeru Mósísu; sụ iya: ⁵¹ "Kfuaru ndu Ízurelụ sụ ẹphe agha: 'Unu -swelephu Ẹnyimu Jódanu bahụ l'alị Kénanu; ⁵² unu tuko ndu bu l'alị ono l'ẹphe ha chishikota. Unu emebyishikota mkpuma, ẹphe pyiru apyipyi; mebyishia iphe, bụ ntekpẹ, ẹphe kpushiru onwẹphe. Unu atuko iphe, bụ ẹke ẹphe achije ẹja nwukposhia. ⁵³ Unu nata ẹphe alị ono buru; kẹle ya nọwaru iya unu t'ọ bụru nk'unu. ⁵⁴ Unu tọa ẹnwa washia alị ono l'ikfu l'ikfu. Ikfu ọphu ha nshinu; unu awẹe ẹphe alị, ha nshinu. Ikfu ọphu ha nwanshi; unu awẹe ẹphe alị, ha nwanshi. Ẹke a tọru ẹnwa; yọ dabaru ndu ọphu ọ dabaru; ẹphe ewota ẹka ọbu. Onyenonu a-wata ókè-alị nk'ia l'ikfu nna iya. ⁵⁵ Ọle; ọ -bụru l'unu ta achifudu ndu, bu l'alị ono l'ifu unu bẹ ndu ono, unu haru ono a-ghokwa ogvu dzulahaa unu l'ọkpa; mbụ bụru mkpọ kpọlahaa unu lẹ mgberemẹku. Ẹphe a-nọdulephu l'akpa unu ẹhu l'alị ono, unu e-buru ono. ⁵⁶ Teke ono; ya emee unu iphe, ya kwakọberu tẹ ya mee ẹphe.' "

Ókè-alị Kénanu

34 Ojejoje asụ Mósísu: ² "Kfuaru ndu Ízurelụ sụ ẹphe agha-a: 'Teke unu bahuru l'alị Kénanu, bụ alị ono, unu eje eketa t'ọ bụru ókè-alị unu ono; ọwaa bụ ẹge ókè-alị unu a-dụ ndọ-ọ. ³ Ụzo ọhuda unu e-shi l'echi-ẹgu Zinu; tsoru oke ndu Édomu ogologo. L'uzo

enyanwu-ahata bẹ ókè-alì ọ̀zo ọ̀huda unu a-wata l'ishi ẹ̀ke Eze Ẽnyimu Ọ̀nù jeberu. ⁴ Ókè-alì unu ono e-shi l'ọ̀zo ọ̀huda bya esweta alì Akurabimu; shi l'ẹ̀ke ono tųgburu je alufu l'echi-ẹ̀gu Zinu. Yo shi ẹ̀ge ono lufu l'ọ̀zo ọ̀huda Kadẹ̀shi-Baniya; shikwaphu ẹ̀ge ono lufuta lẹ Hazarada; ghabua ẹ̀ke ono rua Azumonu. ⁵ Ókè-alì ọ̀zo ọ̀huda unu ono e-shi lẹ Azumonu gojia lufu lẹ nggele Íjiputu. Ẹ̀ke oo-jebe; mbụ ókè-alì ono bụ l'eze ẹ̀nyimu.

⁶ "A -bya l'ókè-alì unu l'ọ̀zo ẹ̀nyanwu-arìba; ókè iya a-buru lẹ Oke Ẽnyimu. Ono ẹ̀ke a-buru ókè-alì unu l'ọ̀zo ẹ̀nyanwu-arìba.

⁷ "A bya l'ókè-alì unu l'ọ̀zo isheli; unu shi lẹ Oke Ẽnyimu kpaá ókè-alì ono jeye l'ugvu Họru. ⁸ Unu eshi l'ugvu Họru kpaá ókè-alì ono jeye lẹ Lebo-Hámamu. Ẹ̀ke ókè-alì ono e-beru bụ lẹ Zedadu. ⁹ Yo shi l'ẹ̀ke ono nọ jeye lẹ Zifuronu. Ẹ̀ke ókè-alì ọ̀zo isheli unu ono e-jebe aburu lẹ Haza-Enanu. Ono ẹ̀ke a-buru ókè-alì l'ọ̀zo isheli unu.

¹⁰ "A bya l'ókè-alì ọ̀zo ẹ̀nyanwu-ahata unu; unu shi lẹ Haza-Enanu kpaá ókè-alì ono jeye lẹ Shefamu. ¹¹ Ókè-alì ono e-shikwaphu lẹ Shefamu lufuta lẹ Ribúla l'ọ̀zo ẹ̀nyanwu-ahata Ayinu. Ọo-nọdu kwaseru mkpọ-ze mkpọ-ze ọ̀zo ẹ̀nyanwu-ahata Eze Ẽnyimu Kíneretu. ¹² Ókè-alì ono a-tųgburu jeye lẹ Ẽnyimu Jódanu. Ẹ̀ke oo-beru aburu lẹ Eze Ẽnyimu Ọ̀nù.

"Ono ẹ̀ke a-buru alì unu ndono; mẹ ókè iya mgburumgburu."

¹³ Mósísu abya ekfuaru ndu Ízurelu sụ ẹ̀phe: "Unu tųa ẹnwa gude washia alì ono t'ọ̀ buru nk'unu. Ọo ya bụ alì ono, Ojejoje sụru t'a nụ ikfu tete lẹ nkere-ẹ̀bo ya phụ. ¹⁴ Ishi iya aburu lẹ ndu ikfu Rúbenu; mẹ ndu ikfu Gádu wafua nkere-ẹ̀bo ndu ikfu Manáse bẹ natawaru ókè-alì nk'ẹ̀phe l'ẹnya-ufu l'ẹnya-ufu. ¹⁵ Ikfu labụ ono; mẹ nkere-ẹ̀bo ikfu Manáse bẹ natawaru ókè-alì nk'ẹ̀phe l'ọ̀zo ẹ̀nyanwu-ahata l'azụ Ẽnyimu Jódanu azụ iya kẹ Jéríko."

Unwoke, a fọtaru t'ẹ̀phe washia alì ono

¹⁶ Ojejoje asụ Mósísu: ¹⁷ "Ọwaa ẹ̀pha unwoke, a-washì alì ono nụ unu t'ọ̀ buru ókè-alì unu: Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mẹ Jóshuwa Nunu. ¹⁸ Shi l'iphe, bụ ikfu nonu fọtá onye ishi lanụ t'ẹ̀phe yeta ẹka t'a washia alì ono. ¹⁹ Ẹ̀pha unwoke ono bụ: Kálẹbu Jefune, bụ onye ikfu Júda; ²⁰ Shemuwẹlu Amihudu, bụ onye ikfu Símiyọnu; ²¹ Elidadu Kisulọnu, bụ onye ikfu Bénjaminu; ²² Buki Joguli; onye ishi ndu ikfu Dánu; ²³ Haniyẹlu Efọdu; onye ishi ndu ikfu Manáse, bụ nwatibe Joséfu; ²⁴ Kemuwẹlu Shifutanu; onye ishi ndu ikfu Ífuremu, bụkwaphu nwatibe Joséfu; ²⁵ Elizafanu Panaku; onye ishi ndu ikfu Zébulọnu; ²⁶ Palutiyele Azanu; onye ishi ndu ikfu Ísaka; ²⁷ Ahihudu Shelómi;

onye ishi ndu ikfu Ásha; ²⁸ mẹ Pedahẹlu Amihudu; onye ishi ndu ikfu Náfutali."

²⁹ Ono bụ ẹ̀pha unwoke ọbu, Ojejoje sụru t'ẹ̀phe washia alì ono t'ọ̀ buru ókè-iphe ndu Ízurelu l'alì Kénanu.

Mkpụkpu, ndu ikfu Lívayi e-buru

35 Ojejoje bẹ kfuru yeru Mósísu lẹ baswangu alì Móabu; l'íku Jódanu lẹ mgboro Jéríko; sụ iya: ² "Kfuaru ndu Ízurelu t'ẹ̀phe shi l'ókè, ẹ̀phe ketaru nụ ndu ikfu Lívayi mkpụkpu, ẹ̀phe e-buru. Unu anụ ndu ikfu Lívayi alì ẹ̀ke iphe-edobe ẹ̀phe a-kpajẹ nri lẹ mgburumgburu mkpụkpu mkpụkpu ono, aa-nụ ẹ̀phe ono. ³ Mkpụkpu ono l'ọ̀ ha a-buru ẹ̀ke ndu ikfu Lívayi e-buru eburu; alì ono aburu ẹ̀ke eswi ẹ̀phe; ẹ̀ku ẹ̀phe; mẹkpo iphe-edobe ẹ̀phe l'ọ̀ ha a-nọje. ⁴ Alì ono, unu anụ ndu ikfu Lívayi t'ẹ̀phe dobe iphe-edobe ẹ̀phe ono adụ unu ntụ-ọkpa labụ lẹ ntụ-ọkpa ụkporo iri; shita l'upho-mkpuma mkpụkpu ono l'azụ iya. ⁵ Ọzo ẹ̀nyanwu-ahata azụ mkpụkpu ono bẹ unu a-tųta unu ntụ-ọkpa ise; unu atųta unu ntụ-ọkpa ise l'ọ̀zo ọ̀huda iya; tųta unu ntụ-ọkpa ise l'ọ̀zo ẹ̀nyanwu-arìba iya; tųta unu ntụ-ọkpa ise l'ọ̀zo isheli. Mkpụkpu kẹ ndu ikfu Lívayi anọdu l'echi. Azụ mkpụkpu ono aburu ẹ̀ke iphe-edobe ẹ̀phe a-nọdu anọ. ⁶ Mkpụkpu ishingu lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu ono, unu a-nụ ndu ikfu Lívayi ono a-bụ mkpụkpu ẹ̀ke aa-nọduje ezeru ndzụ. Onye gburu ọchi; yọ gbaru laa lẹ mkpụkpu ono je anọdu zeeru ndzụ. Unu anufua ẹ̀phe ụkporo mkpụkpu labụ lẹ mkpụkpu labụ ọdo yekoberu ẹ̀phe lẹ mkpụkpu ono. ⁷ Mkpụkpu, unu a-nụ ndu ikfu Lívayi a-kpakọ dụ ụkporo mkpụkpu labụ lẹ mkpụkpu ẹsato yele alì ẹ̀ke iphe-edobe ẹ̀phe anọduje. ⁸ A bya lẹ mkpụkpu, unu e-shi l'alì unu Ízurelu nụ ndu ikfu Lívayi; unu shikwa l'ikfu ọphu alì ẹ̀phe ha nshinu nụ ẹ̀phe mkpụkpu l'igwe. Unu eshi l'ikfu ọphu alì ẹ̀phe ha nwanshì nụ ẹ̀phe mkpụkpu nwanshì. Ọ bụlephu t'ẹ̀ shi l'ẹ̀ge ókè-alì ndu ikfu, nonu hatabe nụ ndu ikfu Lívayi."

Mkpụkpu, onye gburu madzụ a-gbabajẹ; zeeru ndzụ (Dit 19:1-13; Jós 20:1-9)

⁹ Ojejoje asụ Mósísu: ¹⁰ "Kfuaru ndu Ízurelu; sụ ẹ̀phe: 'Unu -swelephu Ẽnyimu Jódanu bahụ l'alì Kénanu; ¹¹ unu fọtá mkpụkpu, unu a-nọduje ezeru ndzụ; mbụ ẹ̀ke bụ onye ẹ-te lebezidu ẹnya gbua ọchi; t'ọ̀ gbaru laa ẹ̀ke ono. ¹² Mkpụkpu ono a-buru unu ẹ̀ke unu a-nọduje zeeru ndzụ; gbalaaru onye agwata ụgwo ọchi; t'onye gburu ọchi ono ba anwụhu jeye teke ọo-lufuta bya evudo l'ifu edzudzu ọha t'e kpee ya ikpe. ¹³ Mkpụkpu ishingu ono, unu a-nụ ndu ikfu Lívayi ono a-buru mkpụkpu ozeru-ndzụ ọbu. ¹⁴ Unu a-nụ mkpụkpu, ee-zejeru ndzụ ono ẹto l'azụ Ẽnyimu Jódanu azụ iya ọwaa; unu anụ ẹto ọdo l'alì Kénanu.

¹⁵ Mkpukpu ishingu ono a-buru mkpukpu eke ndu Ízurelu; ndu mbyamumbya; me ndu odo, e-ta budu ndu Ízurelu, bu l'alì ephe a-gbabaje; zeeru ndzu. Onye gburu ochi l'amagama be a-gbajeru laa l'eke ono.

¹⁶ "Onye -gude igwe chigbua ya be onye obu buakwa onye gburu ochi. Onye ono, gburu ochi ono b'e gbufutaje egbugbu. ¹⁷ O -buru l'o nweru onye turu madzu mkpuma tu-gbua ya be onye obu buakwa onye gburu ochi. Onye ono, gburu ochi ono b'e gbufutaje egbugbu. ¹⁸ O -nweru onye gude oshi, a-du ike chigbua madzu; o -chia ya madzu woru iya chigbua be onye obu buakwa ochi b'o gburu. Onye ono, gburu ochi ono b'e gbufutaje egbugbu. ¹⁹ Onye bu iya agwata ugwo ochi ono ee-gbu onye ono, gburu ochi ono. T'o gbua onye ono, gburu ochi ono teke o jekfuru iya.

²⁰ "Onye gude ke le madzu du iya ashi; nwutsua ya; yo nwuhu; m'o kwanu l'o lebeziru enya tua ya iphe; tugbua ya; ²¹ m'o kwanu l'o gude kele yele onye obu du l'okfu; je echia ya eka chigbua ya be onye ono, chigburu madzu ono b'e egbufutaje; ke l'o gburu ochi. Onye agwata ugwo ochi ono; e-gbu onye ono, gburu ochi ono teke o jekfuru iya.

²² "Ole; o -buru l'o nweru onye nwutsuru madzu l'otu-l'ukfu; yo nwuhu; to bu le yele onye obu no l'okfu; m'o bu l'e to lebezidu enya tua ya iphe; ²³ odo l'oo mkpuma, a-du ike tu-gbua madzu b'e to phudu onye ono; tua ya; woru onye ono tu-gbua be keshinu onye ono, o tu-gburu ono be yele iya ta dudu l'okfu; ophu to gba enya te ya meka iya iphe; ²⁴ te edzudzu oha kpeshiaru iya onye ono, gburu ochi ono yele onye agwata ugwo ochi ono, o gburu ono. Owaa ege ee-gude doshiaru iya ephe ndo-o: ²⁵ te edzudzu oha nafuta onye ono, gburu ochi ono l'eka onye agwata ugwo ochi; ephe eduru iya je edobephu azu le mkpukpu ono, aa-noduje ezeru ndzu ono, bu eke o gbaru laa ono. Oo-nodu le mkpukpu, aa-noje ezeru ndzu ono jeye teke onye ishi ndu achijeru Nchileke eja, bu onye ono, a wuru manu, du nsu l'ishi ono a-nwuhu.

²⁶ "Ole; o -buru l'onye ono, gburu ochi ono be nweru teke o nonyaaru; sweghata oke mkpukpu ono, onono l'ezeru ndzu obu; mbu mkpukpu ono, o gbaru je anodu ono; ²⁷ onye agwata ugwo ochi ono -phu iya l'oke azu mkpukpu, o no l'ezeru ndzu ono; o -buru l'onye agwata ugwo ochi ono be gburu iya nu be ikpe ochi ta anmakwa iya. ²⁸ Ishi iya aburu l'onye ono, gburu ochi ono nofutaje le mkpukpu ono, o no l'ezeru ndzu ono jeye teke onye ishi ndu achijeru Nchileke eja a-nwuhu. O bu teke onye ishi ndu achijeru Nchileke eja ono nwuhuru be oo-laphuta azu ali ophu, o ketaru.

²⁹ "Iphe ono a-bukotarua ome-l'ali, a toru okpa iya, a noduru ogbomogbo l'eke unu bukotakpo.

³⁰ "Oo ya bu l'iphe, bu onye gburu madzu b'e gbufutaje egbugbu; m'o -buru l'o nweru ndu agba iya ekebe.

Ole e to budu shita l'ekebe onye lanu be ee-gude gbua ya.

³¹ "T'e b'o to dukwa iphe, unu a-nataje t'e gude gbata ndzu onye gburu ochi, bu onye o gbaru t'o nwuhu anwuhu. E gbufutaje iya egbugbu.

³² "Onye gbaru laa le mkpukpu, eezejeru ndzu; bya eworu iphe nu l'ugwo t'a haa ya t'o laa ali ephe temanu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja anwuhu; unu ba natakwa iya iphe obu.

³³ "Unu be emerushikwa ali ono, unu bu ono emerushi; kele mee ochi, e gburu egbugbu emerujekwa ali. E to nwedue ege ee-shi kfu ugwo iphe, du eji ali eke e gburu ochi; gbahalephu l'e gburu onye ono gburu ochi ono. ³⁴ Unu be emerukwa ali ono, unu bu ono; kele yebedua, bu Ojejoje bukwa l'eke ndu Ízurelu bu.' "

Ókè-ali unwada Zelofehadu

(Dit 27:1-11)

36 Ndu bugbaa ndu ishi l'enya-ufu l'enya-ufu, nogbaa l'ikfu Giledu abyakfutashia Mosisu; me ndu ishi l'enya-ufu l'enya-ufu ndu Ízurelu. Giledu bu nwatibe Makiru; Makiru aburu nwatibe Manase. Manase l'onwiya be shi l'onu-ulo Josefu. ² Ephe abyakfuta ephe bya asu: "Le Ojejoje be suru te nggube onye nwe mu nu, bu Mosisu tua enwa gude washia ali ono keeru ndu Ízurelu t'o buru okè-ali ephe. Ojejoje asukwaphu te nggube nnajiufu ephe woru okè-ali ophu ruberu Zelofehadu, bu nwunne ephe woru nu unwada iya. ³ O -buru l'o nweru onye shi l'ikfu odo, no le Ízurelu bya aluta ephe; iphe o bu bu l'aa-gufu okè-iphe ephe l'okè-iphe, shi le ndiche ephe; je eworu yekobe le k'ikfu ono, ephe laru nji ono. Oo ya bu; e shi ege ono wofu iphe l'okè-iphe, ephe ketaru. ⁴ O -rulephu l'afa eswe-aji ke ndu Ízurelu; e wota okè-iphe ephe yekoberu ikfu ono, ephe laru nji ono. Okè-iphe ephe be aa-gufu l'okè-iphe ikfu nna ephe phe."

⁵ To du iya bu; Mosisu abya ekfuaru ndu Ízurelu ege Ojejoje kfuru iya; su: "L'iphe, ikfu unwu Josefu ekfu be vudokwa nhamunha. ⁶ Owaa iphe, Ojejoje kfuru l'okfu ehu unwada Zelofehadu: O suru: 'T'ephe lu onye du ephe mma. Ole eke ephe a-lu a-bu l'enya-ufu ikfu nna ephe. ⁷ Te okè-iphe ndu Ízurelu be shikwa l'ikfu dasweru ikfu. Iphe, bu ndu Ízurelu e-gudetsua okè-iphe, ephe ketaru l'ikfu nna ephe. ⁸ Iphe, bu nwa nwanyi, ketaru okè l'ikfu Ízurelu be lufutaje nji l'ikfu nna iya; k'ophu ee-shi ege ono t'iphe, bu ndu Ízurelu nwekotaru okè-iphe nna ephe. ⁹ Oo ya bu l'okè-iphe te eshidu l'ikfu laa l'ikfu odo; ke l'ikfu, nonu le Ízurelu e-gudeshi okè-iphe nk'ephe.' "

¹⁰ Yo buru ege Ojejoje kfuru Mosisu bu ege unwada Zelofehadu meru; ¹¹ kele unwada Zelofehadu ono, bu iya bu Mahula; Tiza; Hogula; Milika; waa Nowa be bu unwu nwunne nna ephe lushiru ephe. ¹² A luru ephe

Ịbata l'ikfu ụnwu Manásẹ, bụ nwatibe Jósẹfu; òkè-
iphe ẹphe anọdu ẹge ọ nọ l'ikfu nna ẹphe.

¹³ Ono bẹ ekemu, Ojejoje tọru; mę l'ome-l'alị, o shi
Mósisu l'ẹka nụ ụnwu Ízurelu ị baswangu alị Móabu;
l'iku Ẹnyimu Jọdanu ị mgboro Jériko.

Ditoronomi

Ekemu t'a lufu l'ugvu Horebu

1 Qwaa bu iphe, Mosisu k'furu nu ndu Izurelu l'ephe ha l'echi-egu uto enyanwu-ahata Jodanu; bu iya bu nsuda Jodanu, cheru ifu l'uzo Sufu. Eke ono no le mgbaku Paranu aka lanu; me Tofelu; Lebanu; Hazerotu; me Dizahabu l'eka iya ophu. ² E-shi l'ugvu Horebu eje Kadeshi-Baniya be eejeje ije abali iri le nanu; temanu e rua ya; me shia uto Uguv Séyi. ³ Yo be mboku ke mbu lonwa k'iri le nanu l'afa ophu kwe ephe ukporo afa labu; Mosisu araaru iya ndu Izurelu l'ephe ha arara; mbu iphe, Ojejeje turu iya l'ekemu l'okfu eh ephe. ⁴ Teke ono bu lo lu-gbutsuaru Sihonu; eze ndu Amoru, shi achu ndu Heshibonu. L'oge teke ono kwaphu bo shi le Edereyi; je alu-gbua Ogu, bu eze, shi achu ndu Bashanu; me ndu Ashutarotu. ⁵ Yo buru l'uzo enyanwu-ahata Jodanu l'ali Moubu l'eka ono be Mosisu no tokashiaru ephe ekemu ono; su: ⁶ Ojejeje, bu Nchileke ayi no l'ugvu Horebu k'furu nu ayi; su: "L'unu nokwaru anono l'ugvu-a. ⁷ Unu fokashia ulo-ekwa unu tugbu jeshia ali uguv ndu Amoru; mee ali ndu nonyabe ephe le nsuda Jodanu; me l'ali uguv; me lokpa-ugvu, no l'uzo enyanwu-ariba; me ndu bu l'uzo ohuda; me ndu bu l'uzo iku eze enyimu; mbu jeyewaru l'uzo ali ndu Kenu; me l'ali uguv uguv Lebanonu; mbu je akpa l'eze enyimu ono; mbu Enyimu Yufurétusu. ⁸ Unu lekwa; ya wookwaru ali ono dobe unu l'ifu. Unu jekwa je aluta ali ono nweru; mbu ali ono, Ojejeje riru angu le ya a-nu nna unu oche phe; mbu Ebirhamu; me Ayizaku; me Jekopu; me ndu awa ephe l'ephe ha ono."

Mosisu afota ndu ikpe

(Awu 18:13-27)

⁹ Yo buru teke ono be mu suru unu le ya ta adukwa ike ovu ivu eh unu nwenkinyi iya. ¹⁰ Nta-a be Ojejeje, bu Nchileke unu mewaru; unu aka l'igwe; k'ophu bu le nta-a be unu hawa lo bu mkpo-kpodo, no l'igwe. ¹¹ Mu ekfukwaaphu te Ojejeje, bu Nchileke ke nna unu phe mee t'unu kabaa l'igwe l'ege unu ha nta-a ugbo ukporo l'unu; yo gokwaaruphu unu onu, bu iphe o kweru unu ukwa iya. ¹² ?Nanu ege yebedua nweke-iya a-du ike vua ivu era unu; me iphe, ats'u unu l'ehu; l'edoshiru unu okfu, adaru unu? ¹³ Unu shikwa l'ikfu unu iche

l'iche fotatsua ndu maru iphe; ndu iphe edoje enya; buru ndu a maru epha ephe; te ya mee ephe t'ephe buru ndu ishi unu.

¹⁴ Onu, unu yeru aburu l'iphe, mu k'furu du mma.

¹⁵ To du iya bu; mu abya afotatsua ndu bu ndu nweru enya l'ikfu unu iche l'iche; ndu maru iphe; bukwaruphu ndu a maru epha ephe; mee ephe t'ephe buru ndu ishi unu. O nweru ndu ophu mu meru; ephe achu unu umadzu ebo l'ukporo umadzu iri iri; nweru ndu ophu achu ukporo umadzu ise ise; nweru ndu ophu achu ukporo madzu ebo l'umadzu iri iri; nweru ndu ophu achu umadzu iri; bya enweru ndu ophu bu ndu ishi l'ikfu l'ikfu. ¹⁶ Mu abya aturu ndu ikpe unu ekemu teke ono; su ephe: "Unu ngabejekwa nchi l'okfu, adaru unwunne unu; doshiaru iya ephe l'uzo, du mma: mo bu onye Izurelu l'onye Izurelu bo daru; mo bu onye Izurelu yele onye laru alala. ¹⁷ Unu be elejekwa madzu enya l'ifu l'ekpe ikpe. Unu ngabejekwaru umadzu labu, okfu adaru nchi; t'ephe doo iphe, adaru ephe; me ephe bu ndu ha nwanshi; me ephe bu ndu ha nshinu. Unu ba atsujekwa madzu egvu; ke l'onye ikpe du l'eka bukwa Nchileke. Teke o bu okfu, kariru unu aka; unu egude iya byakfuta mu te mu na." ¹⁸ Mbu le mu toko iphe, bu iphe, gbaru unu l'ememe kfukotaru unu teke ono.

Eezifu ndu ngge

(Ogu 13:1-33)

¹⁹ Teke Ojejeje, bu Nchileke ayi suru t'ayi kwafu l'ugvu Horebu; be ayi wufuru kwaseru uto, e shi eje ali uguv ndu Amoru; jekota ije l'echi-egu ono, paru aka; du egvu, unu phukotaru ono; jeye ayi erua Kadeshi-Baniya. ²⁰ Mu asu unu: "Nta-a be unu ruakwaru ali uguv ndu Amoru, bu iya bu ali, Ojejeje, bu Nchileke ayi abya ayi anunu. ²¹ Unu lekwa: le Ojejeje, bu Nchileke unu nukwaru unu ali ono. Unu tugbukwaa je anata ali obu, bu iya bu iphe, Ojejeje, bu Nchileke ke nna ayi oche phe k'furu. Unu ba atsukwa egwu; ophu eh anmakwa unu anmanma!"

²² To du iya bu; unu awukfuta mu bya asu mu lo kakwa mma t'ayi fota ndu e-vutaru ayi uto; jeeru ayi ngge l'ali ono; k'ophu ephe a-bya akaru ayi uto, ayi e-shi; me mkpukpu, ayi e-shitsua.

²³ Iphe ono, unu k'furu ono adu mu mma nshinu. Mu abya afota umadzu iri l'ebo; onye lanu l'iphe bu ikfu,

nọnu. ²⁴ Ndu ono atụgbua shia ụzo alị ugwu ono; lụfuta nsụda Ẹshukolu; gekota ngge l'alị ono. ²⁵ Ẹphe hat-sụaru akpuru oshi, nọ l'alị ono wọta wolataru ayi; bya asụ ayi: "L'alị ono, Ojejoje, bụ Nchileke ayi abya ayi anụnu ono dụkwa mma."

Ndu Ízurelu ekwefuru Ojejoje íkè

²⁶ Obenu l'unu nṅsuaru iya; bya ekwefu íkè ejeje; jì-ka ome iphe, Ojejoje, bụ Nchileke ayi sụru t'unu mee. ²⁷ Unu anọdu l'ụlo-ékwà unu wata ọgu aphụ; sụ: "Lẹ Ojejoje bẹ unu dụkwa ashị; l'ọ kwa iya meru iphe, o dufutaru unu lẹ Íjiputu; woru unu ye ndu Amọru l'ẹka t'ẹphe gbushia." ²⁸ Unu asụ: "Bụ awe bẹ unu e-je nta-a; keshinu ụnwunna unu mewaru; meji ekofu unu? Kẹ l'ẹphe sụru lẹ ndu bu l'alị ono kakwa ayi ike; kakọta ayi ogologo; mkpukpu ẹphe abụgbaaru oke mkpukpu, mgbodo iya etsu l'igwe. Ọphu ka njo aburu l'ẹphe phuru ndu shi l'eri Anaku l'ẹke ono."

²⁹ Mu asụ unu: "Tẹ meji ba awakwa unu awawa! Unu ba atsukwa ẹphe egwu." ³⁰ Lẹ Ojejoje, bụ Nchileke unu, bụ onye vutaru unu ụzo bẹ a-lụ-chitaru-a unu ọgu; ẹge ono, ọ lụ-chitaru iya unu lẹ Íjiputu ono; bụ ọphu unu gude ẹnya unu phụ. ³¹ Ọ lụ-chitaru iya unu l'echi-ẹgu; ẹke unu phuru ẹge Ojejoje, bụ Nchileke unu hetaru unu ẹge nna ehetaje nwatibe iya-a; hee unu gbururu jeye unu erua ẹke-a.

³² E guderu l'ọ dọ ẹge ono; unu ajikale-e okweta kẹ Ojejoje, bụ Nchileke unu ono, ³³ bụ iya vutaru unu ụzo l'ije unu; bụru iya anọduje eleru unu ẹnya l'ẹke unu akpọbe ụlo-ékwà ono. Onye abuje; o -be l'enyashi; yọ mụberu unu ọku; teke o beru l'eswe; yo doberu unu urukpu; shi ẹge ono ekoshi unu ụzo, unu a-nọdu eshi.

Ojejoje àhù ndu Ízurelu àhùhù

(Ọgú 14:20-45)

³⁴ Ojejoje anụ iphe, unu kfuru; ẹhu eghulaha ya eghughu; yo ria angụ; sụ: ³⁵ "L'ẹ tọ dudu m'ọ bụ onye lanụ lẹ ndu ẹjo ọgbo-a, byaru bya e-gude ẹnya phụ ẹgiri alị ono; mbụ alị ono, ya riru angụ lẹ ya a-nụ nna unu oche phẹ ono; ³⁶ gbahaa Kálẹbu Jefune. Yẹbedua a-phụ iya. Iphe bụ ẹke ọ dzọru ọkpa l'alị ono bẹ ya a-nụ iya yele ụnwu iya. Ishi iya aburu l'ọ gude obu iya l'ọ ha l'etso Ojejoje."

³⁷ Ọ bụkwaphu l'okfu ẹhu unu meru; ẹhu eghulaha Ojejoje eghughu l'ẹke mu nọ. Yọ sụ: "Lẹ mbẹdua ta abahukwa iya phụ. ³⁸ L'ọ bụ Jóshuwa Nunu, bụ onye eyejeru mu ẹka a-bahụ iya." Wo tẹ mu mekwaa t'obu shihu Jóshuwa ike; kẹ l'ọ bụ yẹbedua e-du ndu Ízurelu t'ẹphe je anata alị ono t'ọ bụru nk'ẹphe. ³⁹ A bya l'ụnwegirima kẹ nshiji; mbụ ndu ọphu unu sụru l'aa-kpụ lẹ ndzụ; mbụ ụnwegirima ndu ọphu ẹ-ta amadua iphe, dọ mma; l'ọphu dọ eji teke ono; ọ bụ ẹphebedua a-bahụ l'alị ono. Ọ bụ ẹphebedua bẹ ya a-nụ alị ono t'ọ

bụru òkè-iphe ẹphe. ⁴⁰ A bya l'unubẹdua; unu laphuk-wa azụ. Unu wụkwaru; shia ụzo echi-ẹgu lashia l'ụzo Eze Ẹnyimu Uswe.

Eemekputa ndu Ízurelu

(Ọgú 14:39-45)

⁴¹ Tọ dọ iya bụ; unu eyeeru iya ọnu; sụ: "L'unu mesweekwaru Ojejoje. L'unu e-je alụ ọgu ono; mekota iphe, bụ iphe, Ojejoje, bụ Nchileke ayi sụru t'unu mee." Ya ndono; unu atụko l'unu ha kwakọbe k'ọgu; l'arị l'ọbahu l'alị ugwu ono dọ nphe.

⁴² Ojejoje asụ mu: "Tẹ mu kfuru unu t'unu be ejekwa abahụ; ọphu unu 'ejekwa ọlu ọgu. Ishi iya aburu lẹ ya ta anọkwa unu l'azụ. Ndu ọhogu unu e-mekputakwa unu."

⁴³ Mu ekfugeeru iya unu; unu ta anga nchị. Unu ekwefuru Ojejoje íkè; ngabaru ẹka jeshia l'alị ugwu ono. ⁴⁴ Ndu Amọru, bu l'alị ugwu ono awufuta bya etso unu ọgu. Ẹphe eripyabe unu l'ọ bụ ẹngu; chĩa unu tsube lẹ Séyi jeye lẹ Homa; gbushia unu. ⁴⁵ Unu alaphuta azụ bya egude ẹkwa raku Ojejoje; ọphu o yeduru unu ọnu; tọ ngarụ unu nchị. ⁴⁶ Yọ bụru iya bụ l'unu anọdu lẹ Kadéshi; nọ ya ọdu.

Ndu Ízurelu agha ngvudangvu l'echi-ẹgu

2 Ayi aghazia; wụ-phu azụ l'echi-ẹgu; shia ụzo Eze Ẹnyimu Uswe, bụ iya bụ ẹge Ojejoje sụru mu t'ayi mee ya. Ayi aghaa ngvudangvu; nọ anọno l'alị ugwu Séyi l'ẹke ono.

² Ya ndono; Ojejoje asụ iya: ³ "L'unu ghashitawaru l'alị ugwu-wa. Iphe, unu e-me nta-a bụ t'unu shia ụzo isheli. ⁴ Ọwaa iphe, ya e-kfuru ndu Ízurelu. 'Tẹ ya kfuru unu lẹ nta-a bẹ unu abyawa osweta ẹke ụnwunna unu; mbụ ndu awa Íso bu l'alị Séyi. Ẹphe a-nọdukwa atsụ unu egwu; ọle; unu kwabekwaru onwunu ẹnya! ⁵ Unu be etsokwa ẹphe ọgu. Ishi iya aburu l'ẹ tọ dükwa alị ẹphe m'ọo nanụ, ya a-nụ unu; m'ọ -ruhuru; ọ bụru ẹke ha l'ọ bụ ntụ-ọkpa lanụ. Ya nyakwaru Íso alị ugwu Séyi ono t'ọ bụru nk'iya. ⁶ Ọ bụ okpoga bẹ unu e-gudeje zụta ẹphe nri; bụkwaruphu okpoga bẹ unu e-gudeje zụta ẹphe mini angungu.'"

⁷ Ojejoje, bụ Nchileke unu gọokwaru unu ọnu l'iphe, bụ iphe, unu yeru ẹka unu. Yọ bụru Nchileke ono letakotaru unu ẹnya l'ije, unu jekotaru l'eze echi-ẹgu-wa. L'ime ụkporo afa labụ-a bẹ Ojejoje, bụ Nchileke nonyabekotaru unu; t'ọ nwe iphe, ụko iya dọjeru unu m'ọo nanụ.

⁸ Yọ bụru iya bụ l'ayi abya esweta ẹke unwunne ayi phẹ ono, bụ iya bụ ndu awa Íso bu l'alị Séyi. Ayi agbado ụzo Araba ọphu shiru ụzo nsụda Élatu; bya agbado ụzo Ezeyonu-Géba; shia ụzo echi-ẹgu Móabu tųgbua.

⁹ Ya ndono; Ojejoje asụ mu: "T'ayi ba achokwa ndu Móabu okfu; ọphu ayi 'etsokwa ẹphe ọgu; kẹ l'ẹ tọ

dụkwa alị ẹphe m'ọo nanu, ya anu ayi; keshinu ya wowaru alị Aru nu ndu awa Lọtụ t'ọ buru nk'ẹphe."

¹⁰ Ndu shi buru l'ẹke ono bu ndu Emimu. Ẹphe bu ndu ike; dụkwaphu l'igwe. Ẹphe hatsulephu ogologo ogologo l'ọbu ndu Anaku. ¹¹ Ndu Emimu be eekuje ndu awa Réfa, búkwaphu ẹge aasuje le ndu Anaku bu. Obekwanu le ndu Móabu ekuje ẹphe ndu Emimu. ¹² Ndu Họru shikwaphu buru l'alị Séyi. Obenu le ndu awa Íso nataru ẹphe alị ono; mee ẹphe; ẹphe aburu kpurupyata l'ifu ẹphe l'ẹke ono. Ẹphe abya ebuchia alị ẹphe ẹge ndu Ízurelu buchiru alị ono, Ojejoje nuru ẹphe t'ọ buru nk'ẹphe ono.

¹³ "Tọ dụ iya bu; Ojejoje asu: 'Unu wu-lihu je adaghaa Ẹnyimu Zeredu ono.' Ayi awu-lihu je adaghaa ya."

¹⁴ Tsube le teke ayi gbeshiru le Kadéshi-Baniya jeye teke ayi jeru je adaghaa Ẹnyimu Zeredu; be bu ukporo afa l'afa iri l'esato. Tsube rua teke ono; be ogbo, shi dzua oje ogu le Ízurelu nwushihukotawaru, bu iya bu iphe, Ojejoje riburu le ya e-me. ¹⁵ Ishi iya aburu le Ojejoje daburu ẹphe ẹka l'odu ndu Ízurelu jeye ẹphe agvu.

¹⁶ Onwu egbugetsulephu ndu Ízurelu, ndu ophu dzuru oje ogu; ¹⁷ Ojejoje asu mu: ¹⁸ "Ntanu be unu e-sweta Aru, no l'alị ndu Móabu. ¹⁹ Oje; teke unu ruru l'alị ndu Amonu; unu ba achokwa ẹphe okfu; unu te etso ẹphe ogu. Ishi iya bu l'ẹ to dudu alị ndu Amonu, ya bya anu unu. Alị ọbu be ya nuwaru ndu awa Lọtụ t'ọ buru nk'ẹphe."

²⁰ Ẹke ono be eekujekwaphu alị ndu awa Réfa. Bu iya bu l'ọo ndu Refa shi buru iya teke ndiche. Ndu Amonu anoduje eku ẹphe ndu Zamuzumimu. ²¹ Ndu ono shi buru ndu ike. Ẹphe dụ l'igwe; bya abukwaruphu ndu hagbaa ogologo l'ọ bu ndu Anaku. Obenu le Ojejoje mebyishiru ẹphe l'ifu ndu Amonu. Ndu Amonu achifu ẹphe; bya ebuchita ẹke ẹphe shi buru. ²² O kwaphu ẹge ono be Ojejoje meru iya ndu awa Iso, shi buru l'alị Séyi. O gbushiru ẹphe ndu Họru, shi buru l'ẹke ono. Ndu awa Iso achifu ẹphe bya ebuchita ẹke ẹphe shi buru gbururu jeye ntanu. ²³ O kwaphu ẹge ono b'ọ muru ndu Avimu, shi bugbaaru l'unwu mkpukpu mkpukpu, noru jeye le Gáza. Ẹphebedua be ndu Kafuto, shikwaphu Kafuto wufutaru bya egbugee; bya ebuchia ẹke ẹphe shi buru.

Ízurelu alu-gbu Sihonu, bu eze ndu Amoru

(Ọgú 21:21-30)

²⁴ Ojejoje asu mu: "Unu gbeshi ije je aghabua nsuda Amonu. Unu lenu; ya wookwaru Sihonu onye Amoru, bu eze ndu Heshibonu ye le alị iya ye unu l'eka. Unu je etso ẹphe ogu; wata ẹphe achifu. ²⁵ Tsube ntanu be ya e-me te iphe bu mbakeshi, no le mkpuli igwe; wata unu otsu egvu; mbu t'ẹphe tuko l'ẹphe ha wata onma kpakpaka l'ẹke unu no. Ẹphe a-nu iphe, unu eme; meji agbabuhu ẹphe; ẹhu awata ẹphe onma kpakpaka l'ẹke ẹphe atsu egvu."

²⁶ "Tọ dụ iya bu; mu eshi l'echi-egu Kedemotu zia ndu ozi t'ẹphe je ezia Sihonu, bu eze ndu Heshibonu ozi nchi-odoo; su iya: ²⁷ 'Byiko t'ayi swetaru l'alị unu. Ẹke ayi e-shi nwenkinyi bu l'eze oje unu. Ayi ta ahakwa eze oje ono; swia ya l'uzo odo. ²⁸ Nri, ayi e-ri; me mini, ayi a-ngu bu okpoga be ayi a-kwuje unu gude zuta iya. Iphe, ayi aru unu nwenkinyi bu t'ayi dzoo okpa l'alị unu sweta. ²⁹ Unu haaru ayi t'ayi swee; je esweta Ẹnyimu Jodanu bahu l'alị ono, Ojejoje, bu Nchileke ayi anu ayi ono.' Bu iya bu ẹge ndu awa Iso, bu l'alị Séyi; me ndu Móabu, bu l'alị Aru haru ayi; ayi esweta." ³⁰ Obenu le Sihonu, bu eze ndu Heshibonu jikaru t'ayi be esweta. Ishi iya aburu le Ojejoje, bu Nchileke unu meru t'obu buru iya obu-mkpuma; mbu t'obu kpo-chia ya akpo-chi; k'ophu ee-shi ẹge ono t'o woru iya ye unu l'eka; bunu-a ya bu ẹge o dụ ntanu-a.

³¹ Ojejoje asu mu: "Te mu lenu; le ya wataakwaru oworu Sihonu ye le alị iya ye ayi l'eka. T'ayi watakwia iya aluta; k'ophu alị Sihonu a-buru okè-iphe ayi."

³² Tọ dụ iya bu; Sihonu ye le ndu nk'ia l'ẹphe ha awufuta bya etso ayi ogu le Jahazu. ³³ Ojejoje, bu Nchileke ayi eworu iya ye ayi l'eka; ayi alu-gbua ya; lu-gbua unwu iya; lu-gbua ndu nk'ia iya l'ẹphe ha. ³⁴ Ayi anakota mkpukpu le mkpukpu iya l'ọ ha teke ono; mebyishikota iya l'oha. Unwoke; unwanyi; l'unwegiri-ma ta adudu onye wafuru nu. ³⁵ Elu; me iphemiphe obule odo, ayi lutaru l'ogu le mkpukpu ono, ayi mekputaru ono be ayi gworu; yo buru nk'ayi. ³⁶ Tsube le Árowa, no l'aguga nsuda Amonu; me le mkpukpu ono, no l'aguga nsuda Amonu ono je akpaa l'alị Giledu ta dudu m'oo mkpukpu lanu, kpajeru ayi ẹka; kele Ojejoje, bu Nchileke ayi tuko iya l'ọ ha nukota ayi. ³⁷ Obenu l'alị ndu Amonu; me alị, no l'iku Ẹnyimu Jaboku; me le mkpukpu, nogbaa l'alị ugu be ayi te ejedu; mbu iphe bu ẹke ono l'oha, Ojejoje, bu Nchileke ayi buchiru t'ayi be eje ono.

Aalu-gbu Ogu, bu eze ndu Bashanu

(Ọgú 21:31-35)

3 Tọ dụ iya bu; ayi abya aghaa ifu tugbua uzo Bashanu. Ogu, bu eze ndu Bashanu; achita ndu alị iya byakfutashia ayi ogu le Edereyi. ² Ojejoje asu mu: "Unu ba atsukwa iya egvu; kele ya wowaru iya ye unu l'eka; yebedua ye le ndu alị iya l'ẹphe ha; me alị iya. Unu mee ya iphe, unu meru Sihonu, bu eze ndu Amoru, bu le Heshibonu."

³ Ya ndono; Ojejoje, bu Nchileke ayi eworu Ogu, bu eze ndu Bashanu; me ndu alị iya l'ẹphe ha ye ayi l'eka. Ayi egbua ẹphe ogbu ekfu; k'ophu bu l'ẹ to nwe du ẹphe onye wafuru nu. ⁴ Ayi anakota iphe bu mkpukpu nk'ia l'ọ ha teke ono. L'ime ukporo mkpukpu eto, o nweru; b'e to dudu mkpukpu iya ono m'oo nanu, ayi haru; mbu alị Agobu l'ọ ha; bu iya bu alị-eze Ogu l'alị Bashanu. ⁵ Mkpukpu ono l'ọ ha; b'e

gude ụpho-mkpuma kpụ-phekota mgburumgburu; yọ ha l'eli. A bya eyekota mgbo-igwe l'ọnu-abata iya; yekota iya iphe eegudeje atuchi iya atuchi. Ayi lụ-tak-waruphu igweligwe mkpụkpu ndu ọdo, ẹ-te gudedu ụpho-mkpuma kpụ. ⁶ Ayi meru mkpụkpu ono l'ọ ha; yọ bụru kpurupyata; bụ iya bụ ẹge ayi meru kẹ Sihonu, bụ eze ndu Hëshibonu; mbụ l'ayi tuko unwoke ẹphe; ụnwanyi ẹphe; mę ụnwegirima ẹphe l'ẹphe ha gbushikota. ⁷ Elu ẹphe; mę iphe bụ, iphe ẹphe nweru enweru l'ọ ha bę ayi kwaru l'okwata.

⁸ Ọ bụ teke ono bę ayi nataru ndu eze ndu Amọru ẹphe ẹbo alị, nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata Ẽnyimu Jódanu; shita lę nsụda Amọnu jeye lę Ugvu Hẹmonu. ⁹ Ugvu Hẹmonu bę ndu Sayidonu ekuje Siriyonu; ndu Amọru ekuje iya Seniru. ¹⁰ Ayi natakọtaru mkpụkpu lę mkpụkpu, tukoru atukoru mę alị Gíledu l'ọha; alị Báshanu l'ọha jeye lę mkpụkpu Saleka yele Edereyi, tukokwaphu tsoru l'alị Báshanu; ẹke Ọgu shi bụru eze.

¹¹ Ọ bụ Ọgu, bụ eze ndu Báshanu nwenkinyi iya; bę shi phọdu nụ lę ndu eri Réfa. Iphe-azęe ya bụ ígwè b'e gude mee ya. Ogologo iphe-azęe ọbu dụ nkwo-ẹka tete. Ụsa iya adụ nkwo-ẹka ẹno; mbụ nkwo-ẹka mmanu. Iphe-azęe ya ọbu nọ lę Rába l'alị ndu Amọnu jeye ntanụ-a.

Eeke alị ono (Ógú 32:1-42)

¹² Ayi alụta-gelephu alị ono teke ono; mu eworu ụzo ishieli mkpụkpu Arówa, nọ l'iku nsụda Amọnu yele nkere-ẹbo alị ugvu Gíledu mę mkpụkpu, nọkota iya nụ; nụ ndu ikfu Rúbenu; mę ndu ikfu Gádu. ¹³ Mu abya ekee ndu ikfu Manáse ẹbo; wota alị Gíledu ibiyi ọphu wuduru nụ; mę alị Báshanu l'ọphu; ẹke shikota bụru alị-eze Ọgu; nụ òkè lanụ lę ndu ikfu Manáse ono.

Agọbu gbaa mgburumgburu l'alị Báshanu bę eekuje alị ndu awa Réfa. ¹⁴ Jayi, bụ onye ikfu Manáse bę lụta-ọtaru alị Agọbu ono l'ọ ha jeye l'ókè ẹphe lę ndu Geshu; mę kę ndu Maaka. Yo woru mkpụkpu, nọkota l'alị ono gwa onwiya: Havotu Jayi. Yọ bụru iphe ono bę ẹke ono aza jeye nta-a.

¹⁵ Makiru; yebedua bę mu nuru alị ndibe Gíledu. ¹⁶ A bya abya lę ndu ikfu Rúbenu; mę ndu ikfu kę Gádu; ẹphebedua bę mu nuru alị, nọ tsube lę Gíledu jeye lę nsụda nsụda Amọnu. Ọ bụ l'echi nsụda ono bę ókè iya kparu. Mu anụkwaphu ẹphe alị ọphu shi l'ẹke ono nọ jeye lę Ẽnyimu Jáboku; bụ iya bụ ẹke alị ndu Amọnu kparu. ¹⁷ Mu anụkwaphu ẹphe nsụda Jódanu; tsube lę Kínęretu jeye nsụda eze ẹnyimu Jódanu, bụ iya bụ Eze Ẽnyimu Ụnú, nọ l'okpa-ugvu Pishiga l'uzo ẹnyanwu-ahata iya. Yọ bụru Ẽnyimu Jódanu bụ ókè iya.

¹⁸ Mu abya atụaru iya unu l'ekemu teke ono; sụ: "Ojejoje, bụ Nchileke unu nụakwaru unu alị-a t'ọ bụru nk'unu. T'unwoke unu ndu ike dụ k'ọgu kwakwaa onwẹphe k'ọgu; vuru unwunne unu ndu Ízurẹlu ụzo daa

Ẽnyimu Jódanu. ¹⁹ Ọle; t'unyomu unu; ụnwu unu; mę iphe bụ elu unu; tę ndu onanu nọdukwa lę mkpụkpu ono, mu nuru unu ono. Lę mu makwaru-a l'elu unu ha nshinu. ²⁰ Unu tsokwaru ẹphe je ọgu gbururu jeye teke Ojejoje e-me t'okpa rua ẹphe alị l'ọ bụ unubedua; mbụ teke ẹphe a-nata alị ono, Ojejoje abya ẹphe anunu l'azụ Ẽnyimu Jódanu azụ iya ọphu ono. E -megee; onyenonu l'unu ha alashiwaru azụ l'ókè-alị ọphu mu nuru iya."

²¹ Mu abya ekfuaru Jóshuwa teke ono sụ iya: "Lę nta-a b'o gudewa ẹnya iya phụ iphe, Ojejoje, bụ Nchileke unu meru ndu eze ẹbo-wa. Ọ kwaphu ẹge ono bę Ojejoje e-mekota alị-eze ọphu nọkota l'azụ ẹnyimu azụ iya ọphu unu eje phu. ²² Unu ba atsukwa ẹphe egvu; kę l'ọ kwa Ojejoje, bụ Nchileke unu l'onwiya l'a-luru unu ọgu ọbu."

Eekfuru Mósisu l'ọ t'ọ bahudu lę Kénanu

²³ Mu abya arọ Ojejoje teke ono; sụ iya: ²⁴ "Nggube Nnajiufu, bụ Ojejoje; nta-a b'ị watawaru okoshi mube nwozi ngu ẹge i habe nshinu; mę ẹge okpu-ike ngu habe. ?Nanụ agwa, nọ l'imigwe; m'ọ bụ ọphu nọ lę mgboko, a-dụ ike omeshi iphe, ha nshinu ẹge-a iime-a? ²⁵ Byiko; hanụ mu tę mu swee ẹnyimu-wa je aphụ ẹgiri alị ono, nọ l'azụ Ẽnyimu Jódanu azụ iya ọphu ono; mbụ ẹgiri alị ugvu ono yele alị ugvu Lébanonu!"

²⁶ Obenu l'ọ bụ okfu ẹhu unu bę meru; Ojejoje atukoshi mu oke ẹhu-eghughu iya; to kwe ngaberu mu nchị. Ojejoje asụ mu: "L'ọ dzuwakwaru. Tę mu be ekfuhekwa iphe ono, mu ekfu ono ọdo! ²⁷ Wo mu tę mu nyihu ugvu Pishiga; lee ẹnya l'uzo ẹnyanwu-arịba; lee l'uzo isheli; lee l'uzo ọhuda; lee l'uzo ẹnyanwu-ahata. Lekota ẹnya l'alị ono; kę lę mu ta adakwa Ẽnyimu Jódanu-a lufu azụ iya ọphu. ²⁸ Ọle; tę mu zia Jóshuwa t'obu shihu iya ike; t'ę b'o teshi etete; kę l'ọo yebedua a-bụ onye ishi; dua ndu-a t'ẹphe lufu azụ iya ọphu je enweru alị ono, mu a-phụ ono."

²⁹ Tọ dụ iya bụ; ayi anọshia lę nsụda ono, nonyabe mkpụkpu Bétu-Peyo?

Mósisu ekfu tę ndu Ízurẹlu meje iphe a turu l'ekemu

4 Unubę ụnwu Ízurẹlu; unu ngabekwa nchị tę mu zia unu iphe, Ojejoje tọru okpa iya sụ tę eetsoje yele iphe, ọ sọru t'eemeje. Unu mejekwa ekemu-wa; k'ọphu unu a-nọdu ndzụ; je aluta alị ono; mbụ alị ono, Ojejoje, bụ Nchileke nna unu phę abya unu anunu ono. ² Unu te eyekwakwa iphe, l'okfu-a, mu ekfuru unu-a. Ọphu unu ahabotakwa iya iphe; k'ọphu unu a-nọdu eme ekemu Ojejoje, bụ Nchileke unu, bụ ekemu ono, mu aturu unu ono.

³ Unu gudewa ẹnya unu phụ iphe, Ojejoje meru l'okfu ẹhu agwa Bálu-Peyo; mbụ lę Ojejoje, bụ Nchileke unu meru iphe bụ ndu shi l'ime unu tsoru ọmarali

Bálu- Peyo; balahaaru iya eja; ephe abukotaru kpurupyata. ⁴ Obenu l'unubedua l'unu ha, bu ndu noshiru ike le Ojejoje, bu Nchileke unu be no ndzu rua ntanua.

⁵ Unu lekwa; mu zikwaru unu iphe, Ojejoje toru okpa iya su t'e etsoje; bya ezia unu iphe, o suru t'e emeje, bu iphe Ojejoje, bu Nchileke mu suru te mu zia unu; k'ophu unu a-noduje eme iya l'alì ono, unu eje aluta ono. ⁶ Unu dobekwa ekemu ono; l'eme iya ememe; ke l'oo ya e-koshi l'unu maru iphe; buru iya e-me t'iphe dojee unu enya l'ifu ndiphe, bu iya bu ndu e-mekochaa nua iphe ono l'oo ha, Ojejoje toru okpa iya ono; kfulahaa; su: "Okpobe okfu bu le mba-a, ha nshinu ege-a bukwa mba, maru iphe; buru mba, iphe edoje enya!" ⁷ ?Nanu ohodo, ha nshinu, agwa ephe nonyabe ntse okpobe anonyabe ege Ojejoje, bu Nchileke ayi anonyabeje ayi me ayi raku iya? ⁸ Temanu; ?nanu ohodo, habaa nshinu, nweru ekemu, du mma l'oo bu ndu owaa, mu atushiru unu ntanua.

⁹ O bulephu t'unu kwaberu onwunu enya; unu eleta ndzu unu enya okpobe eleta; a nonyaa; unu zahaa iphe, unu gude enya unu phu; mbu t'e b'oo-lufukwa unu alufu l'okpoma jeye teke unu a-no-bebe. O buchia t'unu zia ya unwu unu; zia ya unwunwa unu phe.

¹⁰ Unu nyatakwa mboku ono, unu vudo Ojejoje, bu Nchileke unu l'ifu l'ugvu Horebu ono; mbu mboku ono, o suru mu: "Te mu kua ndu Izurelu t'ephe dzukobe l'ifu iya; t'ephe nua olu iya; k'ophu ephe a-muta ege ephe e-shije akwabé iya ugvu; jeye teke ephe a-no-bebe l'alì ono. Iphe ono be ephe e-zikwaphu unwu ephe." ¹¹ Ya ndono; unu abya akpirita ntse bya evudo le mgboro okpa ugvu ono; oku, enwu phophopho l'eli ugvu ono ebulihuje ebulihu; rua igweli. Urukpu atsokputa; ochi agbakota l'ekemeke obule. ¹² Ojejoje eshi l'oku ono l'ekfu anu unu. Unu anu olu iya; obule unu ta phudu onye ekfu iya nu. O bulephu olu iya nwenkinyi be unu nuru. ¹³ Yo bya atokashiaru unu ogba-ndzu iya; su t'unu dobe iya, bu iya bu ekemu iri ono; bya ewokwaru iya phu deeru unu le mkpuma ebo, dugbaa balibali.

¹⁴ Ojejoje abya ekfuru mu teke ono; su mu te mu zia unu iphe, o toru okpa iya su t'e etsoje yele iphe, o suru t'emeje; k'ophu unu a-nodu eme iya l'alì ono, unu esweta l'eje enweru ono.

Eebuchi ke ogwa nte

¹⁵ Oo ya bu; keshinu e-to dudu ugbugba iphe, unu phuru mboku ono, Ojejoje shi l'oku kfuru yeru unu l'ugvu Horebu ono; unu kwabekwaru onwunu enya.

¹⁶ Unu kwabekwa enya; t'unu be egude oyi ntekpe merua onwunu; mbu pyia ntekpe doberu onwunu; m'o -ruhuru; ntekpe obu du idagha; mbu t'e b'o yekwaru nwoke; t'o yeru nwanyi. ¹⁷ T'e b'o yekwaru anu, no le mgboko; t'o yeru nwenu, ephe l'eli; ¹⁸ t'o yeru iphe,

akpu l'ephe; t'o yeru ema, bu le mini. ¹⁹ Unu kwabekwa enya; t'e b'oo bu: unu -palia enya l'imeli phua enyanwu; m'oo bu onwa; m'oo bu mkpo-kpodo; mewaru iphemiphe obule odo, nokota l'akpamigwe; yo gulahaa unu t'unu baaru iya eja; wataru iya ojeru ozi; mbu iphemiphe obule ono, Ojejoje, bu Nchileke unu meru; keeru iphe, bu ndu no le mkpuli igwe-wa. ²⁰ Unubedua be Ojejoje lotaru l'ofuta l'oo-tata-kfukfu oku, adazaje mgboro-igwe; mbu l'oo dufutaru unu l'alì Ijiputu t'unu buru iya ndu o ketaru l'okè; ege unu bu iya ntanua.

²¹ Temanu; mbedua be Ojejoje gudewa okfu-ehu unu wofutaru mu ehu-eghughu iya: bya eriru angu ye iya: le mu te eswedu Enyimu Jodanu; ophu mu abahudu l'egiri alì ono, Ojejoje, bu Nchileke unu nuru unu t'oo buru okè iphe unu ono. ²² Le mu nwuhufutaje l'alì-a; to du iphe, e-me te mu swee Enyimu Jodanu. L'oo unubedua a-daghata iya je enweru egiri alì ono. ²³ Unu kwabekwa enya t'unu ba azaha ndzu Ojejoje, bu Nchileke unu meru; unu l'ia agbaa. T'e b'oo dukwa iphe ono, Ojejoje, bu Nchileke unu suru t'unu ba abashiru eja ono, unu a-kpu; m'oo kwanu pyia ntekpe, yeru iya nu; ²⁴ kele Ojejoje, bu Nchileke unu bu oku, enwu enwunwu; buru Nchileke, eko okopho.

²⁵ O -buru l'unu butsuaru l'alì ono; no odu; nodu iya mushia unwu; nodu iya mushia unwu-nwanwa; bya et-sube teke ono mebyishilahaa onwunu; mbu je akpu ntekpe; m'o -ruhuru; o du idagha; shi ege ono melahaa iphe, du eji l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu bya akpatsua ya ehu-eghughu; ²⁶ b'e to dukwa ege unu anoberu; unu alakota l'iyi l'alì ono, unu abya oda Enyimu Jodanu eje anata ono. Unu te ebukwa iya ulori; unu aburu kpurupyata. Mu l'ekukwa igwe; l'alì t'ephe buru ndu ekebe ntanu. ²⁷ Ojejoje a-chikashi unu; unu edzuru iphe bu ohamoha. Yo buru nwochi-l'eka madzu l'unu e-mekochaa wafu l'iphe bu mbakeshi ono, Ojejoje a-chiru unu ghaa ono. ²⁸ Leke ono be unu a-baru agwa, madzu gude eka mee eja; mbu agwa, e gude mkpuma; me oshi mee; too phu uzo; too nu iphe le nchi; too ri nri; too nu nshishi iphe. ²⁹ Ole; unu -nodu l'eeke ono choo Ojejoje, bu Nchileke unu be unu a-chootakwa iya-a; m'oo buru l'unu gude obu unu l'oo ha; gude ndzu unu l'oo ha choo ya. ³⁰ Teke unu jelahaaru iphe-ehuka ono; mbu teke iphemiphe obule-a wukotaru kpua unu b'oo -rua l'ikperazu iya be unu a-ghakobe; woru ifu ghaaru Ojejoje, bu Nchileke unu; bya emelaha okfu iya. ³¹ Le keshinu ophu Ojejoje, bu Nchileke unu bu Nchileke, aphuje imiko; b'e too jikakwa unu; ophu oomebyishikwa unu; ophu ozahakwa ndzu ono yele nna unu oche phe gbaru ono, bu ophu o riru angu yeru ephe.

Ọo Ojejoje bụ Nchileke

³² Unu gbeshi kpa a ishi iphe, meru l'oge ọhazu; tẹ-manu a mụ a unu; mbụ keshinu teke Nchileke keru madzụ lẹ mgboko. Unu kpaedu ishi ono jeye l'ẹke igwe beru; alị eberu; unu amaru mę iphe, ha nshinu ęge-a; ọo mejehawaru. Ọdo aburu t'a maru; ọm'o nweru ętu iya ọdo, nọnu. ³³ Ọo nweru ndu ọdo, nujewaru ęke Nchileke shi l'ọku l'ekfu okfu; ęge-a unu nuru iya unubędua; metsua nọdu ndzụ? ³⁴ Ọo nweru agwa, tųjeru ama ọnafuta mba, nọ l'ęka mba ọdo doberu onwiya; bya egude iphe-ọphulenyia; mę iphe-ọhubama, dųgbaa biribiri; gude ọgu; gude ike; mę agburu-ęhu iya yele oke n-yemegvu; egbe iya ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu meru unu lę İjiputu, unu gude ęnya unu phụ ono? ³⁵ E koshiru unu iphe ono; k'ọphu unu amaru l'ọo Ojejoje bụ Nchileke; l'ę tọ dųhedu Nchileke ọdo, dų nų. ³⁶ Ọ bụ l'imigwe b'o shi mee t'unu nų a olu iya; shi ęge ono; lọo unu ęka lę nchị. Yo koshi unu ọ-ta-kfukfukfu ọku iya l'eliphe; unu anų olu iya, o shi l'ime ọku ono ekfu. ³⁷ Ọo l'o yeru nna unu oche phę obu; bya afọta ikfu ęphe; kparu iphe yebedua l'onwiya gude eze ọkpehu iya ono, dų egvu ono; dufuta unu lę İjiputu; ³⁸ bya achifuru unu ndu ọhodo, kagbaa unu nshinu; ka unu ike; bya edubata unu l'alị ęphe ono; woru iya nų unu t'ọ bųru òkè-iphe unu, bųnu iya bų ęge ọ dų ntanų-a.

³⁹ Iphe unu a-maru ntanų, bų iphe unu e-yekwaphu l'ọkpoma; bų l'ọo Ojejoje bụ Nchileke l'imigwe ọphu nọ l'imeli; bya aburu iya lę mgboko ọphu nọ iya lę mkpuli. Ę tọ dųhedu Nchileke ọdo, nọnu. ⁴⁰ Ọo ya bų; t'unu tsojekwa iphe, ọ tọru ọkpa iya sų t'e etsoje yele iphe, ọ sųru t'e emeje, bų iya bų iphe, mu ekfuru ntanų-a; k'ọphu iphe a-dųru unu lę mma; dųru ųnwu unu ndu ọphu tso unu l'azų; mę k'ọphu unu a-ka nka l'alị ono, Ojejoje, bų Nchileke unu abya unu anųnu t'ọ bųru nk'unu gburu jeye lę gburu ono.

Mkpukpu a -gbabe; a dzuru

(Ógú 35:9-34; Dit 19:1-13; Jós 20:1-9)

⁴¹ Tọ dų iya bų; Mósisu ewofuta mkpukpu ęto dobe iche l'ųzo ęnyanwu-ahata ęnyimu Jọdanu; ⁴² ęke onye gburu madzụ ibe iya; l'ę b'o lebezi ęnya a-gbajęru laa; m'ọ bųru lę yele onye ọbu ta dųhaada l'okfu. T'onye dų ęge ono gbaru laa lę mkpukpu lanų lę mkpukpu ęto ono; je anọdu zeeru ndzų. ⁴³ Ępha mkpukpu ono bų: Beza, nọ l'echi-ęgu, daburu baswangu. Ono bų ęke ndu ikfu Rúbenu a-gbajęru laa. Mkpukpu ọdo bų Rámọtu l'alị Gíledu; bų ęke ndu ikfu Gádu a-gbajęru laa. Ọdo aburu Gólanu l'alị Báshanu, bų iya bų ęke ndu ikfu Manáse a-gbajęru laa.

Mósisu atojashi ekemu t'o doo ęnya

⁴⁴ Ọwaa bų ekemu, Mósisu tųru doberu ndu İzurelu. ⁴⁵ Ọwaa bų iphe, Ojejoje tųru l'ekemu; bya aburu iphe, ọ tọru ọkpa iya sų t'e etsoje; mę iphe, ọ sųru t'e emeje; mbụ iphe Mósisu kfushikotaru nų ųnwu İzurelu l'ęphe shitsua l'alị İjiputu wųfuta; ⁴⁶ mbụ teke ęphe nọ lę nsųda, nọ lę mgboro mkpukpu Bétu-Peyọ l'ųzo ęnyanwu-ahata ęnyimu Jọdanu; l'alị Sihonu, eze ndu Amọru, bų onye shi buru lę mkpukpu Hęshibonu; mbụ onye ono, Mósisu yele ndu İzurelu mekputaru l'ęphe shi lę İjiputu wųfuta ono. ⁴⁷ Ęphe anata alị Sihonu ono; mę alị Ọgu, bų eze ndu Báshanu. Ndu eze ębo ono bų ndu eze ndu Amọru, shi buru l'ųzo ęnyanwu-ahata ęnyimu Jọdanu. ⁴⁸ Alị ono shi lę Árowa l'iku nsųda nsųda Amọnu rua Ugvu Siriyonu; bų iya bų Ugvu Hęmonu. ⁴⁹ Ọ tųgbukwaruphu uswe iya k'ęnyanwu-ahata ęnyimu Jọdanu; gbazitawaru l'ọkpa-ugvu Pishiga.

Ekemu iri

(Awų 20:1-17)

5 Mósisu abya ekua ndu İzurelu l'ęphe ha; sų ęphe: Unubę ndu İzurelu; unu nųkwa-a iphe, Ojejoje tọru ọkpa iya; sų t'e etsoje; mę iphe, ọ sųru t'e emeje, bų iphe ya ekfu anų unu ntanų. Unu mų ya ọmu-ękwo; unu edobe iya edobe; l'eme iya ememe. ² Ojejoje, bų Nchileke ayi; bę mekwaru; ayi l'iya agbaa ndzų l'ugvu Hórebu. ³ Ę tọ bųkwa nna ayi oche phę; bę ęphe lę Ojejoje gbaru ndzų ono. Ọ kwa ayibedua; mbụ ęge ayi ha, bų ndu nọ ndzų l'ęke-a ntanų-a. ⁴ Ojejoje shikwa l'ọku kfuru nų unu ifu l'ifu l'eli ugvu ono. ⁵ Teke ono bę ya vudo lę mgbaku unu lę Ojejoje; l'ekfuru unu iphe, Ojejoje kfuru; kę l'egvu ọku ono guderu unu; unu te nyihu ugvu ono. Ọ sųru:

⁶ "L'ọ kwa yebe Ojejoje, bų Nchileke unu. Ọ bų yebedua bų onye dufutaru unu l'alị İjiputu; mbụ l'alị ęke ono, unu shi bųru ohu ono.

⁷ "T'ę b'ọ dųkwa iphe ọdo, ịi-bajęru ęja; gbahaa yebedua.

⁸ "Ba apyikwa ntekpe doberu onwongu; m'ọ bų iphe ọdo, dų l'ọ bų ọphu nọ l'imigwe l'ephekerephe; m'ọ bų iphe, nọ l'eli alị lę mkpuli igwe; m'ọ bų iphe, bu lę mini lę mgboko. ⁹ Ba abakwaru iya ęja; ọphu i jekwaru iya ozi; kę lę Ojejoje, bų Nchileke unu bųkwa Nchileke, ekoje okopho. Ọohųje ndu kpọru iya ashị àhųhų k'ęjo iphe, ęphe meru iya; hųa hųa ųnwu ęphe; hųa ųnwu-nwanwa ęphe; hųa ųnwu nwanwanwanwa ęphe.

¹⁰ Obenu lę ya aphųjeru ųnukurunu imiko, bų ndu yeru iya obu; l'edobe ekemu iya.

¹¹ "Be ekujekwa ępha Ojejoje, bų Nchileke unu kę mkpę; kę l'onye eku ępha Ojejoje kę mkpę b'ę tọo hakwa t'ę b'ọ nma iya ikpe.

¹² “Dobekwa mbọku ọtu-ume nsọ; bụ iya bụ iphe, Ojejoje, bụ Nchileke unu sọru tẹ iimeje. ¹³ Abali ishinguru bẹ ii-seje akanya; jekota ozi ngu l'ọ ha. ¹⁴ Obenu l'abali k'ẹsaa bụ mbọku ọtu-ume kẹ Ojejoje, bụ Nchileke unu. Tẹ b'ọ dukwa ozi, ii-jeje mbọku ono. Be ejekwa ozi ng-gubedua; ọphu unwegirima ngu ndu k'unwoke; mę ndu kẹ nwanyi 'ejekwa; ọphu unwoke, i gbaru ohu 'ejekwa; ọphu unwanyi, i gbaru ohu 'ejekwa; ọphu oke-eswi ngu 'ejekwa; ọphu nkakfu-igara ngu 'ejekwa; ọphu ọ dukwa elu ngu ọphu e-je nų; ọphu ndu byaru abyabya, nọ lẹ nke ngu 'ejekwa. T'unwoke; mę un-wanyi, i gbaru ohu tụtakwa ume ege ituta. ¹⁵ Nyatak-wa l'unu shi bųru ohu lẹ İjiputu; l'ọo Ojejoje, bụ Nchileke unu; bẹ gude ike; mę agburu-ẹhu iya dufuta unu l'ẹke ono. Ọo ya kparu iphe Ojejoje, bụ Nchileke unu l'aturu ngu iya ọtu ekemu; t'unu tụtaje ume mbọku ọtu-ume.

¹⁶ “Kwabeje nne lẹ nna, mųru ngu nų ugvu; bụ iya bụ iphe, Ojejoje, bụ Nchileke unu sọru t'unu meje; k'ọphu i-ka nka; mę k'ọphu iphe a-dųru ngu lẹ mma l'alı ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya unu anųnu ono.

¹⁷ “Be egbukwa ọchi.

¹⁸ “Be erikwa ogori.

¹⁹ “Be ezikwa iphura.

²⁰ “Be ebobekwa madzų ibe ngu ibo.

²¹ “Be ejikwaru madzų ibe ngu ijimęnya lẹ nyee ya; m'ọ bų l'ulo iya; m'ọ bų l'alı iya; m'ọ bų lẹ ndu ọ gbaru ohu; m'ọ bų l'oke-eswi iya; m'ọ bų lẹ nkakfu-igara iya; m'ọ bų l'iphe, bų iphe, madzų ibe ngu nweru enweru.”
†

²² Ono bų ekemu, Ojejoje tųru nų unu l'eli ugvu l'ẹke unu dzuru edzudzu. O shi l'ọku; mę l'urukpu yele ọchi; gude olu, shihuru ike kfuru yeru unu. Ẹ to nwehekwa iphe ọdo, o yekoberu iya ọdo. Yo woru iya dee l'eli mkpuma ẹbo, dų balıbali nų mu.

Ndu İzurelu atsu egvu l'ugvu Sáyınayi

(Awų 20:18-21)

²³ Yo be teke unu nųru olu ono l'ẹke o shi l'ime ọchi l'ekfu anų unu; kẹ l'ọku ono bų l'eli ugvu ono bẹ ootsu; iphe, bų ndu ishi l'iphe, bų ikfu unu iche iche yele ndu bų ọgurennya unu awų-kfuta mu; ²⁴ bya asų mu: “Nta-a bẹ Ojejoje, bų Nchileke ayi koshiwaru ayi ọdu-biribiri iya; mę ege ọ habe nshinu. Ayi nųkwaruphu olu iya, o shi l'ime ọku ono ekfu. Ntanų-a bẹ ayi phųwaru lẹ Nchileke kfuru okfu yeru madzų; onye ọphu anọduk-wadua ndzų. ²⁵ ?Nta-e? ?Ayi a-phų anwųhu je eye iya ishi tọo? Kẹ l'ejo ọku-a e-kegbushikwa ayi; mbų l'ayi -nųfua olu Ojejoje, bų Nchileke ayi ọdo bẹ ayi a-nwųshihukwa. ²⁶ Ishi iya abųru l'ẹ tọ dųdu madzų mmanu, nųjewaru ẹke Nchileke, nọ ndzų; shi l'ime ọku l'ekfu okfu; ege-a, ayi nųru iya-a; mekochaa bya anọdu

† Awų 20:17; Róm 7:7

ndzų. ²⁷ Unu asų mu tẹ mu jekfubechia Ojejoje, bų Nchileke ayi ntse; je anųkota iphemiphe ọbule, ookfu. Teke e metsuaru; mu abya akọoru unu iphe o kfuru. L'unu a-ngabęe nchi; mee iphe, o kfuru.”

²⁸ Tọ dų iya bų; Ojejoje anų iphe unu kfuru teke ono, unu ekfu eyeru mu ono; bya asų mu: “Lẹ ya nųkotawaru iphe, ndu ono kfuru mu. Iphe ẹphe kfuru dukwa-a mma. ²⁹ Ndęge ọ bų ege obu ẹphe a-dųje ndono tekenteke; k'ọphu ẹphe e-shi ege ono l'atsų iya egvu; l'eme iphemiphe ọbule, ya tųru l'ekemu; mę iphe adųkwaru-a ẹphe lẹ mma; ẹphe l'unwu ẹphe gbururu jeye lẹ gbururu!

³⁰ “Wo mu tẹ mu tųgbua; je ekfuru ẹphe t'ẹphe la-phukotawaru azų l'ulo-ẹkwà ẹphe. ³¹ Ọle; tẹ nggubed-ua nọnyabekwa iya l'ẹke-a; k'ọphu ya a-kọru ngu iphemiphe ọbule, ya tųru l'ekemu; iphe, ya tọru ọkpa iya sų t'e etsoje; mę iphe, ya sọru t'e emeje; bų iphe, ya e-zi ẹphe t'ẹphe meje l'alı ono, ya abya ẹphe anųnu t'ẹphe nweru ono.”

³² Ọo ya bų; unu zikwaa obu l'alı; meje iphe, Ojejoje, bų Nchileke unu sọru t'unu meje. Unu ba ahakwa iya; melahaa iphe ọdo. ³³ Unu tųkojekwa ųzo ono shije; mbų ųzo ono, Ojejoje, bų Nchileke unu sọru t'unu shije ono; k'ọphu unu a-nọdu ndzų; mę k'ọphu iphe a-dųru unu lẹ mma; męfua k'ọphu unu a-ka nka l'alı ono, unu abya enweru ono.

Iphe, a tų-doru ekemu ọbu

6 Ọwaa bų iphe Ojejoje tųru l'ekemu yele iphe, ọ tọru ọkpa iya sų t'e etsoje yele iphe, ọ sọru t'e emeje, bų ọphu Ojejoje, bų Nchileke unu sọru tẹ mu zia unu t'unu meje l'alı ono, unu e-swe Ẽnyimu Jódanu; eje enweru ono; ² mbų k'ọphu unu a-nọdu atsu Ojejoje, bų Nchileke unu egvu; unubedua; mę unwu unu; mę unwu-nwanwa unu. Mbų t'unu eme iphe ọ tọru ọkpa iya; mę iphe ọ tųru l'ekemu, bų iya bų iphe mu ekfuru unu t'unu meje jeye teke unu a-nọ-beru; mę k'ọphu unu a-ka nka. ³ Unubę ndu İzurelu; unu ngabekwa nchi. Unu letakwa ęnya; mee iphemiphe ọbule ono; k'ọphu iphe a-dųru unu lẹ mma; unu ájáá ájaja; ka l'igwe l'ęgiri alı ono, bų iya bų ege Ojejoje, bų Nchileke nna unu phę kweru unu ųkwa iya.

⁴ Unu nų ya; unubę ndu İzurelu! Lẹ Ojejoje, bų Nchileke ayi bųlekwa iya phų kpų bų Nchileke. ⁵ Ọo ya bų t'unu gude obu unu l'ọ ha; gude ndzų unu l'ọ ha; gude ike unu l'ọ ha yeru Ojejoje, bų Nchileke unu obu.

⁶ Tẹ ekemu-a, mu atųru unu ntanų-a bukwaru unu eburu l'ọkpoma. ⁷ Unu zijekwaa obu l'alı kuziaru iya unwegirima unu. Unu gudeje iya l'abọru ẹphe ọbo ųja teke unu nọ l'ime ọlo unu; teke unu eje ije l'esu-ųzo; teke unu zẹ azẹ; mę teke unu gbeshiwaru egbeshi.

⁸ Unu gbajeru iya l'ẹka t'ọ bųru iphe-ọhubama. Unu ekebeje iya ya l'ọnu-ifu; k'ọphu unu a-nyatajẹ iya.

⁹ Unu dee ya edede l'okpa-ibo ụlo unu. Unu edeekwa ya phụ l'ọnu-oguzo unu.

¹⁰ Ọo ya bukwanu; teke Ojejoje, bu Nchileke unu du-bataleruphu unu l'alị ono, o riru nna unu oche phez; mbụ Ébirihamu; mę Áyizaku; mę Jékọpu angụ; lę ya anụ unu eze mkpukpu mę egiri mkpukpu mkpukpu, ę ta bụdu unu kpuru iya l'onwunu; ¹¹ nụkwaphu unu ụlo, iphe dụ mma jigbaaru ejiji; mbụ iphe ę-ta bụdu unu kwaru iya ye l'ụlo ono; nụ unu wẹlu, ę-ta bụdu unu tųru iya; nụ unu mgbo vayinu yele oshi olivu, ę-ta bụdu unu kọru iya. Teke ono, unu a-nọdu eri nri l'eriji ępho ono; ¹² unu kwabekwa ęnya; t'unu ba azahaa Ojejoje, bu iya dufutaru unu l'alị Íjiputu, bu ęke ono, unu shi bųru ohu ono. ¹³ Unu tsųje Ojejoje, bu Nchileke unu egvu. Unu jejeru iya ozi. Unu egudeje ępha iya l'eri angụ. ¹⁴ Unu be etsokwaru agwa ọdo; mbụ agwa ndu ono, bupheru unu mgburumgburu ono. ¹⁵ Lę Ojejoje, bu Nchileke ono, bu l'ęke unu bu ono bukwa Nchileke okopho. Unu -mee ya ęge ono bę ęhu-ęghughu Ojejoje, bu Nchileke unu a-dakfutakwa unu; mee unu; unu achihu lę mgboko-a. ¹⁶ Unu be ejekwa ọdata Ojejoje, bu Nchileke unu ęge unu dataru iya lę Masa. ¹⁷ Unu tųbekwa nvọ; meje iphemiphe ọbule, Ojejoje, bu Nchileke unu sųru t'unu meje; mę iphe, ọ tųru l'ekemu yele iphe, ọ tọru okpa iya; sų t'unu tsoje. ¹⁸ T'iphe unu e-meje bukwaru iphe, vudo nhamunha; bųru iphe dų Ojejoje mma l'ęnya; k'ophu iphe a-dųru unu lę mma; mę k'ophu unu a-dų ike bahų je anata egiri alị ono, Ojejoje riru angụ lę ya a-nų nna unu oche phez; ¹⁹ chifukotarun unu ndu ọhogu unu t'ęphe lųfu unu l'ifu, bu iya bu ęge Ojejoje kweru ụkwa iya.

²⁰ O -rua mgbe-l'ifu; unu unu -jja unu: "Bų ngunu b'ọ bų; mbụ ekemu ono, Ojejoje, bu Nchileke ayi tųru ono yele iphe, ọ tọru okpa iya ono; mę nsọ ono, ọ sųru t'e doje ono?" ²¹ Iphe, unu e-kfuru ęphe bu l'unu shi bųru ohu Fero l'alị Íjiputu; Ojejoje egude ike kę ęka iya; dufuta unu. ²² Unu gudekwaphu ęnya unu phų iphe-ọphulenyaa; mę iphe-ọhubama, dųgbaa biribiri, harų kpa kpa, Ojejoje meru kpua alị Íjiputu; mę Fero; mę ndu alị iya l'ęphe ha. ²³ L'ọ dufutaru unu l'ęke ono; bya anų unu alị ono, o kweru nna unu oche phez ụkwa iya ono; bya eria angụ yeru iya ęphe. ²⁴ Ojejoje asų unu t'unu mekotaje iphe-a, ọ tọru okpa iya sų t'e etsoje; unu atsųjekwaphu Ojejoje, bu Nchileke unu egvu; ęge iphe a-dųru unu lę mma; unu akaa nka; bųnu iya bu ęge ọ dų ntanų-a. ²⁵ L'ọ -bųru l'unu tọru ęhu; dobekota iphe bu ekemu-a l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu; bu iya bu iphe ono, ọ sųru t'unu meje ono bę unu bųakwa ndu doberu ęka ndoo l'ifu iya.

Ndibe Ojejoje

(Awų 34:11-16)

7 Teke Ojejoje, bu Nchileke unu durutaleruphu unu l'alị ono, unu eje anata ono; bya achishikotarun

unu mkporo-ọha ono; mbụ ndu Hetu; ndu Gigashi; ndu Amọru; ndu Kėnanu; ndu Pėrezu; ndu Hevu; wafų ndu Jebusu; bu iya bu mba ęsaa ono, kakọta unu nshinu; bya aka unu ike ono; ² Ojejoje, bu Nchileke unu -woleruphu ęphe ye unu l'ęka; unu gbushigekwaa ęphe. Unu l'ęphe ba agbakwa ndzų; ọphu unu 'aphųkwaru ęphe imiko. ³ Unu l'ęphe ba alųgbakwa nwanyi. Unu be ekekwa ęphe unu unu; ọphu unu alųtakwaru unu unu nwanyi l'ęke ono. ⁴ Ishi iya abųru l'ęphe e-mekwa unu unu; ęphe ahaa ya etsotso; wata ọbaru agwa ọdo ęja. Teke ono bę ęhu-ęghughu Nchileke a-bya adapyabę unu; unu abųru kpurupyata teke ono teke ono. ⁵ Ọwaa iphe unu e-mechia ęphe ndọ-ọ: Unu tųko ęnya-ngweja ęphe mebyishikota; unu etsukposhikota mkpuma, ęphe doberu nsọ; gbutsushikota oshi nte ęphe, bu Ashera. Unu akpọkota iphe bu nte ęphe ọku l'ọha. ⁶ Ishi iya abųru l'unu bu ọha, dųru Ojejoje, bu Nchileke unu lę nsọ. Mbụ lę Ojejoje, bu Nchileke unu fọtawaru unu t'unu bųru ọha, o doberu nsọ t'unu bųru nk'ia. O doberu unu t'unu kango-kota iphe, bu ndu nọ lę mgboko gbaa mgburumgburu.

⁷ Ojejoje te wotakwa obu iya zia l'ęke unu nọ; bya afọta unu; okfu l'unu ka ndu ọdo l'igwe; o gbe buchiaru unubędua katsų ndu ọphu nwanshị l'ęphe ha. ⁸ Ọ buchia lę Ojejoje yeru unu obu; mę kę l'iphe ono, o riru angụ iya l'ifu nna unu oche phez lę ya e-meru unu ono b'o mefutaje. Ọo ya meru iphe Ojejoje gude ọkpehu, nọ iya l'ęka dufuta unu; bya agbafųta unu l'ęke ono, unu shi bųru ohu ono; mbụ l'ęka Fero, bu eze ndu Íjiputu. ⁹ Ọo ya bu tę unu makwaru lę Ojejoje, bu Nchileke unu bukwa Nchileke; mbụ Nchileke, evudoshije ike l'iphe, o kweru ụkwa iya; bųru Nchileke, edobeje ndzų, yele ndu yeru iya obu gbaru. Tsube l'ogbo; rua l'ogbo bę Nchileke ekoshije l'obu, ya yeru ęphe t'agvųjedu agvųgvu; mbụ ndu, yeru iya obu l'emeje iphe ọ sųru ęphe t'ęphe me. ¹⁰ Ndu kpọru iya ashị bę ọokfuje ųgwo l'ifu. Oomeje ęphe; ęphe abųru kpurupyata. Mbụ lę ndu kpọru iya ashị b'ę tọ kpọjekwa ụkfu; tẹmanu yọ hųa ęphe àhųhų. ¹¹ Ọo ya bų; t'unu kwabekwa ęnya meje iphe, Ojejoje tųru l'ekemu; unu etsoje iphe, ọ tọru okpa iya sų t'e tsoje; meje iphe, ọ sųru t'unu me; bu iya bu ęge mu atųru iya unu ntanų-a.

Ọnu-ọma, nọ l'ome iphe, a sųru t'e emeje

(Dit 28:1-14)

¹² Ọ -bųru l'unu ngaberu nchị l'ekemu-wa; mbụ doberu iya; l'eme iya ememe bę Ojejoje, bu Nchileke unu e-dobekwa ọgba-ndzų iya ono yele n-yemobu iya ono, bu ọphu o riburu nna unu oche phez l'angụ lę ya e-me. ¹³ Ọo-yeru unu obu; gọoru unu ọnu-ọma; bya emekwaaphu t'unu ha igwe. Ọo-gọkwaruphu ọnu-ọma nų unu unu; mę iphe, unu meberu emebe; mbụ witu

unu; mē mēe unu; mē manụ unu. Oo-mekwaphu t'eswi unu; aturu unu; mē egħu unu z̄a az̄uzu l'alì ono, o riburu nna unu oche ph̄e angụ l̄e ya a-nụ unu ono. ¹⁴ Ọnu, aa-ḡoru nụ unu a-kak̄ota k̄e ndu ọdo. K̄ele nwoke e-te eyedu ime; mē nwanyi, ẹ-ta ats̄udu ime ta abyadụ bya adụ l'unu; t̄o d̄u l'elu unu. ¹⁵ Ojejoje a-t̄uko iphe b̄u iphe-ememe wofu unu l'ẹhu; ọphu ọ d̄udu ẹjo iphe-ememe ndu Ịjiputu ono, unu maru ono m'oo nanụ, oo-kwe t'o mee unu. Ọ b̄u ndu unu d̄u ashị b̄e oo-gude iya dakfu. ¹⁶ Unu t̄ukokwa iphe b̄u mba l̄e mba ha ono, Ojejoje, b̄u Nchileke unu abya unu oye l'ẹka ono gbushia. Unu ba aph̄ukwaru ẹphe imiko. Ọphu unu 'ejekwaru agwa ẹphe ozi; k̄e l'ono a-b̄ukwa ọnya; nma unu.

¹⁷ Unu a-s̄ukwaru: "Iphe b̄u mbakeshi-wa l'ọ ha kak̄ota n̄u unu ike. ?Nanụ ẹge unu e-shi l̄ua ẹphe?"

¹⁸ Ọlobu; unu ba ats̄ukwa ẹphe egvu. Unu nyatakwa iphe, Ojejoje, b̄u Nchileke unu meru Fero; mē ndu Ịjiputu l'ẹphe ha. ¹⁹ Unu gude ẹnya unu ph̄u oke iphe-ọphulenyā; mē iphe-ọhubama, d̄ugbaa biribiri, Ojejoje, b̄u Nchileke unu gude ike iya ȳele ọkpehu iya dufuta unu. Ono b̄u ẹge Ojejoje, b̄u Nchileke unu e-me iphe, b̄u ndu ono, unu ats̄u egvu ono. ²⁰ Ọdo ab̄uru l̄e Ojejoje, b̄u Nchileke unu e-ye evu t'o je agbagbushikota jeye mē ndu ọphu nah̄uru unu je edomishia onw̄ephe edomi. ²¹ T'obu ba awakwa unu awawa; k̄ele Ojejoje, b̄u Nchileke unu n̄okwa unu l'az̄u; mb̄u Nchileke ono, ha nshinu; bya ab̄uru onye aats̄u egvu ono. ²² Ojejoje, b̄u Nchileke unu a-t̄o nw̄ehu ch̄ishiaru unu iphe b̄u mbakeshi ono, n̄o-chishiru unu ụzo ono. Unu ta ad̄ukwa ike erushikota ẹphe ugbo lan̄u; ọdumeka b̄e ẹjo an̄u ẹgu a-ghatakwa igwe; b̄uru ọgu n̄oduru unu.

²³ Obenu l̄e Ojejoje, b̄u Nchileke unu e-wokwan̄uru ẹphe ye unu l'ẹka. Oo-meje t'utsu etsuaru ẹphe; jeye unu at̄uko ẹphe gbushikota. ²⁴ Ọo-t̄uko ndu eze ẹphe l'ẹphe ha yekota unu l'ẹka; unu emee t̄e ẹpha ẹphe chihu l̄e mkpuli igwe ọwaa. E t̄o d̄udu ndu ha k'og-baberu unu jeye teke unu a-t̄uko ẹphe l'ẹphe ha gbushikota. ²⁵ Agwa ẹphe, a pȳiru apȳipyi b̄e unu a-kp̄okota ọku. T̄e mkp̄ola-ọcha; mē mkp̄ola-ododo, a w̄uru l̄e nt̄ekpe ono ba aḡujekwa unu aḡugu l̄e phuu. Unu ba ewotajekwa iya nworu; ọdumeka b̄e ọo-b̄ukwaru ọnya nmata ngu; k̄e l'ọ b̄ukwa ome akpamara l'ifu Ojejoje, b̄u Nchileke unu. ²⁶ Unu b'e ewobatajekwa ah̄uma ono l'ulo unu; a n̄onyakwaa unu ab̄uru ndu a t̄uru ọnu ẹge a t̄uru iya. Iphe unu ee-mejechia b̄u t'unu kp̄okota iya ashị; l'ats̄o iya oyi; k̄e l'ọ b̄u iphe, a t̄uru ọnu b'ọ b̄u.

Unu ba azahakwa Ojejoje

8 Unu kwab̄ekwa ẹnya meje ekemu-a, mu aturu unu ntan̄u-a; k'ọphu unu a-n̄odu ndz̄u; z̄a az̄uzu; je anata alì ono, Ojejoje kweru nna unu oche ph̄e ụkwa

iya; bya eriru angụ yeru iya ẹphe ono. ² Unu nyatakwa ege Ojejoje, b̄u Nchileke unu gude dua unu ụkporo afa lab̄u l'echi-ẹgu; shi ẹge ono ḡo-zita unu; bya adata unu; t̄e ya maru iphe, n̄o unu l'obu; mb̄u t̄e ya maru; ?mē unu e-mejee ekemu iya; t'unu te emedu? ³ Ọ ḡo-zitaru unu; mee t'ẹgu ḡua unu; bya an̄u-a unu mana, b̄u nri unu ta mahaad̄u; nna unu oche ẹphe ta mahawa iya; k'ọphu unu a-maru l'ẹ t̄o b̄udu nri kp̄urumu b̄e madz̄u egudeje n̄odu ndz̄u. L'iphe, madz̄u egudeje n̄odu ndz̄u b̄u iphe, b̄u okfu, shi Ojejoje l'ọnu. ⁴ L'ime ụkporo afa lab̄u ono b̄e uwe unu ta kah̄udu akah̄u; ọkpa ta bya unu ẹra. ⁵ Ọo ya b̄u t'o dokwaa unu ẹnya ọhuma; l'ọo ẹge madz̄u ah̄uje nwa iya ah̄uh̄u-a b̄u ẹge Ojejoje, b̄u Nchileke unu ah̄u unu. ⁶ Ọo ya meru iphe unu a-n̄oduje edobe ekemu Ojejoje, b̄u Nchileke unu; l'etso ụzo iya; l'ats̄u iya egvu; ⁷ k̄ele Ojejoje, b̄u Nchileke unu edu unu ala l'alì, d̄u mma; alì, mini, shi l'ime alì an̄oduje aw̄ushi aw̄ushi; nggele eshi l̄e ns̄uda ns̄uda; mē l'ugvu ugvu l'ats̄oshi ats̄oshi. ⁸ Mb̄u alì, witu; balì; vaȳinu; figu; mē ụtara-okumu jiru ejiji; mb̄u alì, man̄u olivu; mē man̄u-ẹngu jiru ejiji. ⁹ Ọ b̄u alì, ụko nri ta abyadụ bya ad̄u unu. Ẹ to nwedu iphe ụko iya ad̄u unu l'alì ono. Mkpuma, n̄o iya n̄u b̄ukota ígw̄e; ugvu, n̄ogbaa ya n̄u b̄e unu a-n̄odu egvu ope. ¹⁰ Teke unu rijitsujeeru ẹpho; unu tujekwa Ojejoje, b̄u Nchileke unu ẹpha k'ẹgiri alì ono, ọ n̄uru unu ono.

¹¹ Unu kwab̄ekwa ẹnya t'unu ba azaha Ojejoje, b̄u Nchileke unu; mb̄u t'unu ba ha omeje ekemu iya; mē iphe, ọ s̄uru t'e meje; mē iphe, ọ t̄oru ọkpa iya s̄u t'e tsoje, b̄u iya b̄u ekemu ono, mu aturu unu ntan̄u ono.

¹² Unu kwab̄ekwa ẹnya t'ẹ b'ọ b̄u; unu ridelephu iphe ẹhu unu ch̄oru; wata ọkpushi ụlo, d̄ugbaa mma buru; ¹³ eswi unu ȳele aturu unu; mē egħu unu -watal̄ephu az̄ushi; mkp̄ola-ọcha unu; mē mkp̄ola-ododo unu; m̄ewaru iphemiphe ọbule ọdo, unu nweru enweru had̄lephu nshinu; ¹⁴ unu eworu ọkpoma kp̄o-vube; zahaa Ojejoje, b̄u Nchileke unu, b̄u iya dufutaru unu l'alì Ịjiputu; mb̄u l'ẹke ono, unu shi b̄uru ohu ono. ¹⁵ Mb̄u onye ono, duru unu swekota eze echi-ẹgu ono, aats̄u egvu ono; ẹke ẹjo-agw̄o; mē akp̄i jiru ejiji; mb̄u ẹke kp̄ohuru nk̄u; mini ta n̄o iya. Ȳo b̄uru l̄e mkpuma, kp̄oru gbengu gbengu b'o shi emeje t̄e mini ts̄ofutaru unu. ¹⁶ Mb̄u onye b̄u iya n̄uru unu mana l'echi-ẹgu. Nri ono; mb̄u mana b̄e nna unu oche ph̄e ta madu. Iphe, kparu iya n̄u b̄u l'oome t'ọ ḡo-zita unu; data unu; k'ọphu ọo-d̄uru unu l̄e mma l'uzo ifu. ¹⁷ Unu kwab̄ekwa ẹnya t'unu ba awata okfu l'ime obu unu; s̄u l'ọ kwa ike k'ẹka unu; b̄e unu gude kpak̄ota ẹku-wa. ¹⁸ Obenu; t'unu nyatajekwa Ojejoje, b̄u Nchileke unu; k̄e l'ọo ȳebedua n̄uru unu ike, unu gude akpa ẹku ọbu; k'ọphu oo-me t̄e ọgba-ndz̄u ono keru ẹge o keru ntan̄u; mb̄u ọphu o riru nna unu oche ph̄e angụ iya. ¹⁹ Unu -zahakwanua Ojejoje, b̄u Nchileke unu; bya awata otso agwa; jelahaaru agwa ọphu ozi; balahaaru iya ẹja b̄e mu ag-

bakwaru unu ama ntanụ-a; sụ: L'ẹ tọ dukwa iphe, e-me t'unu ba alakọta l'iyi. ²⁰ Ọ kwa ẹge iphe bụ mbakeshi ono, Ojejoje nọdu l'ifu unu mee; ẹphe abụru kpurupyata ono laru l'iyi; bụ ẹge unubedua a-lakwaphu l'iyi; m'ọ -bụru l'unu kwefuru Ojejoje, bụ Nchileke unu ike.

Ndu Ízurelu ekwefuru Nchileke íkè

9 Unubè ndu Ízurelu; unu ngabekwa nchị. Ntanụ bẹ unu e-swe Ẹnyimu Jọdanu; je anata mba lẹ mba, kakọta unu nshinu; ka unu ike. Mgbodo, ẹphe gudetsua tų-phae mkpukpu ẹphe mgburumgburu erutsua akpamigwe. ² Ndu ono bụ ndu shihuru ike; dųgbaa ogologo. Ndu ono bụ ndu Anaku, bụ ndu unu maru amaru. Tẹmanu bẹ unu anųjehawa ẹtu ono, aanmajẹ sụ: "Bụ onye ha k'okpofu unwu Anaku l'ifu?" ³ Ọlobu; t'ọ dokwaa unu ẹnya ntanụ l'ọo Ojejoje, bụ Nchileke unu bụ onye e-vutaru unu ụzo l'ọbu ọku, enwu enwunwu. Oo-mebyishi ẹphe; bya akpapyabẹ ẹphe l'ifu unu; k'ọphu unu a-chịfu ẹphe ẹgwegwa; mee t'ẹphe bụru kpurupyata, bụ iya bụ ẹge Ojejoje kweru unu ụkwa iya.

⁴ Teke Ojejoje, bụ Nchileke unu chifutsuaru ẹphe l'ifu unu; unu ba awatanųphu ọri l'ime obu unu; sụ: "L'ọ kwa okfu l'unu doberu ẹka ndoo meru iphe Ojejoje dubataru unu t'unu bya enweru alı-a." Wawakwa; iphe, Ojejoje gude achifu ẹphe l'ifu unu bukwa l'iphe bụ mbakeshi ono menukaru ejo iphe. ⁵ Ẹ tọ bukwa kẹ l'unu doberu ẹka ndoo; ọdumeka bụru okfu l'obu guru unu iphoru meru iphe unu eje ọnata alı ẹphe. Ọ bụchia okfu l'ọha ono menukaru ejo iphe meru iphe Ojejoje, bụ Nchileke unu achifu ẹphe l'ifu unu; męfua k'ọphu oo-me iphe ono, o riru nna unu oche phe angų iya ono; mbụ Ẹbirihamu; mę Áyizaku; mę Jékọpu. ⁶ Ọo ya bụ; t'ọ dokwaa unu ẹnya l'ẹ tọ bụdu okfu l'unu doberu ẹka ndoo meru iphe Ojejoje, bụ Nchileke unu anų unu ẹgiri alı-a t'unu nweru; kẹ l'unubedua bukwapu ndu obu ikpokponyi.

Nweswi, a kpuru akpukpu

⁷ Unu nyatakwa iya; mbụ t'unu ba azahakwa ẹge unu gude kpatsua Ojejoje, bụ Nchileke unu oke ẹhu-eghughu l'echi-egu. Tsube mbọku, unu gbeshiru l'alı Íjiputu jeye unu abyaruta ẹke-a bẹ unu shilephu kwefutaru Ojejoje íkè. ⁸ L'ugvu Hórebu bẹ unu kpatsuru Ojejoje oke ẹhu-eghughu. Ẹhu eghutabe Ojejoje eghughu; k'ọphu ọ byaru t'ọ mebyishia unu. ⁹ Teke mu nyihuru ugvu ono; je ọnata mkpuma ono, dų balıbalı ono; mbụ mkpuma ono, e deru ọgba-ndzụ, unu lẹ Ojejoje gbaru ono; bẹ mu nọru l'eli ugvu ono ụkporo abalı ẹbo: eswe l'enyashi; mu te ri nri; mu ta ngu mini. ¹⁰ Ojejoje anų mu mkpuma labụ, dų balıbalı; mbụ mkpuma, bụ Nchileke l'onwiya gude ẹka iya dee ya iphe. Iphe o deru lẹ mkpuma labụ ono abụru iphe

ono, Ojejoje kfuuru unu l'eli ugvu; mbụ okfu ono, o shi l'ọku kfuuru unu mbọku ono, unu dzuru l'ẹke ono ono. ¹¹ Ụkporo abalı labụ: eswe l'enyashi ono agvulephu; Ojejoje anų mu mkpuma labụ ono; mbụ mkpuma ono, e deru ọgba-ndzụ ono.

¹² Teke ono; Ojejoje asụ mu: "Tẹ mu gbeshi; shi l'ẹke-a nyizita ẹgwegwa. Lẹ ndibe mu-a, mu dufutaru l'alı Íjiputu-wa meruakwaru onwẹphe. Ẹ ta nọkwa ọphu baru ishi; ẹphe agbakutawa azụ l'uzo ono, ya tųru ẹphe ekemu t'ẹphe shije ono; bya akputawaru onwẹphe nwantekpe."

¹³ Ojejoje abya asukwa mu phụ: "Ya lewaru ndu-a ẹnya; phụ l'ẹphe bụnuka ndu obu kpokponyi l'oswiya! ¹⁴ Sụ tẹ mu hakwaa ya tẹ ya mebyishia ẹphe; fufu ẹpha ẹphe lẹ mkpuli igwe. Ya -metsua; ya emee mu tẹ mu bụru ọha: ka ẹphe ike; ka ẹphe l'igwe."

¹⁵ Tọ dų iya bụ; mu aghachi; shi l'eli ugvu ono, ọku enwu phophopho ono nyizita. Mkpuma ọgba-ndzụ labụ ono, dų balıbalı ono anọdu mu l'ẹka. ¹⁶ Mu abya elee ẹnya; phụ l'oswiya l'unu meswewaru Ojejoje, bụ Nchileke unu; mbụ l'unu kputawaru onwunu ntẹkpe, e meru; yọ dų l'ọ bụ nweswi. Ẹ ta nọdu ọphu baru nwishi; unu abya aghaa azụ l'uzo ono, Ojejoje tųru unu ekemu; sụ t'unu shije ono. ¹⁷ Mu eworu mkpuma labụ ono, mu chı l'ẹka ono tųkposhia l'ifu unu; ¹⁸ daa kpuru-mu l'ifu Ojejoje ọdo; nọo ụkporo abalı labụ: eswe l'enyashi; mu t'eri nri; mu t'angų mini. Yọ bụru iphe dų eji, unu meru bẹ kparu iya nų; mbụ iphe, dų eji ono, unu meeberu l'ifu Ojejoje; shi ẹge ono kpatsua ya ẹhu-eghughu ono. ¹⁹ Mu atsulahaa egvu lẹ mu phuru ẹge ẹhu eghutabe Ojejoje; kẹ l'ẹhu ghutabewaru iya eghughu; k'ọphu o shiwa abya unu emebyishi. Obenu lẹ Ojejoje metsuaru ngaberu mu nchı ọdo. ²⁰ Ojejoje bẹ ẹhu shikwaphu ghua eghughu l'ẹke Ẹronu nọ; ghutabe iya ẹya; k'ọphu ọ byaru tẹ ya wofu iya. Mu ekfukwaruphu nų Ojejoje l'okfu ẹhu Ẹronu teke ono.

²¹ Mu abya eworu iphe ono, unu gude mee iphe dų eji ono, bụ iya bụ nweswi ono, unu kpuru ono kpoọ ọku; woru iya tsukposhia; bya egwee ya; yọ dų l'ọ bụ ntụ. Mu ekpota ntụ iya ono wuru ye lẹ nggele, shi l'ugvu ono atsoshi.

²² Unu kpatsukwaruphu Ojejoje ẹhu-eghughu lẹ Tabera; mę lẹ Masa; mękwaphu lẹ Kiburọtu-Hatava.

²³ Yo be teke Ojejoje ziru unu t'unu shi lẹ Kadęshi-Banıya jeje anata alı ono, ọ nuru unu ono; unu ekwefu íkè; jıka ome iphe Ojejoje, bụ Nchileke unu kfuuru. Unu ajıka okweta nk'ıya; jıka ọngabe nchı l'olu iya. ²⁴ Eshinu teke mu maru unu bẹ unu shilephu kwefutaru Ojejoje íkè.

²⁵ Iphe meru iphe mu daru kpuberu Ojejoje ifu l'alı ụkporo abalı labụ: eswe l'enyashi phụ; bukwa okfu lẹ Ojejoje suru lẹ ya e-mebyishi unu. ²⁶ Mu abya ekfuru nų Ojejoje; sụ iya: "Nggube Nnajiufu, bụ Ojejoje; byiko be emebyishikwa ndu nke ngu; mbụ ndu ono, bụ ọkè-

iphe ngu ono, i gude eze ike ngu gbafora; bya egude okpehu ngu dufuta epe l'alì Ìjiputu. ²⁷ Nyatanu ndu ozi ngu, bu Èbirihamu; Àyizaku; me Jékopu! Be eleshinu enya l'ège ndu-a kwefubetaru ngu ike; ege ejo-obu hatabe epe; me ege iphe, du eji epe hatabe nshinu. ²⁸ Odumeka be ndu ono, i dufutaru ayi l'alì epe ono asukwa: 'L'ò kwa le Ojejoje ta dudu ike oduru epe alì ono, o kweru epe ukwa iya ono; yefuaru le ndu ono du iya ashì; meru iphe, o dutaru epe bya egbushia l'echi-egu.' ²⁹ Obenu l'epe ta dudu ngu ashì; epe gbechia buru ndu nke ngu; buru òkè-iphe ngu, i gude eze ike ngu; me agburu-egu ngu dufuta."

Ekwekwekwe Mkpuma k'èbo

(Awu 34:1-10)

10 "Yò buru teke ono be Ojejoje suru mu te mu jee awata ekwekwekwe mkpuma labu, du l'ò bu k'odungu phu gude nyikfuta iya l'eli uguvono; mu egudekwaphu oshi rùta okpoko. ² Ya e-wota iphe, e shi dee l'ekwekwekwe mkpuma ke mbu phu, mu tukposhiru phu dee ya. Mu achita iya epe ebo ye l'ime okpoko ono.

³ "Ya ndono; mu egude oshi akesh meta okpoko ono; bya awata ekwekwekwe mkpuma labu, du l'ò bu ke mbu phu. Mu egude ekwekwekwe mkpuma labu ono l'eka; nyihu eli uguvono. ⁴ Ojejoje abya eworu iphe, o shi dee l'ekwekwekwe mkpuma ke mbu phu; dephe azu l'ekwekwekwe mkpuma ono, bu iya bu ekemu iri ono, o shi l'ime oku l'eli uguvono phu mee t'unu madzuru mboku ono, unu dzukoberu ono; woru iya nu mu. ⁵ Mu abya eshi l'eli uguvono nyizita; woru ekwekwekwe mkpuma ono ye l'ime okpoko ono, mu rutaru ono; bu iya bu ege Ojejoje turu mu ekemu te mu ru ya. Ekwekwekwe mkpuma ono nokwa-a l'ime okpoko ono nta-a."

⁶ Ndu Ízurelu eshi le welu ndu Jakanu jerua Moséra. Yò buru l'eke ono be Èronu nwuhuru; e lia ya l'eke ono kwaphu. Eliyéza, bu nwatibe iya ke nwoke abya aburu onye achijeru Nchileke eja; no-chia enya iya. ⁷ Epe eshi l'eke ono jeshia Gudugoda; shi le Gudugoda; yo buru epe oje Jotubata. Alì k'ono bu eke nggele nogbaa. ⁸ Yò buru teke ono be Ojejoje fotaru ndu ikfu Lívayi dobe iche; t'epe pajè Okpoko Ogbandzu ono; me t'epe vudoje l'ifu yèbe Ojejoje l'ejeru iya ozi; me fua t'epe gudeje epha iya go onu-oma. Epe emekwa iya-a ege ono jeye ntanu. ⁹ Yò buru iphe ono kparu iphe ndu ikfu Lívayi te nwe du òkè-iphe l'eke unwunna epe ndu ophu no. O bu Ojejoje bu òkè-iphe epe, bu iya bu ege Ojejoje, bu Nchileke unu kfuru iya epe.

¹⁰ Ya ndono; mu abyakwa bya anò l'eli uguvono ukporo abali labu: eswe l'enyasi, bu ege mu nohawaru iya l'odungu. Ojejoje angakwaaru mu phu nchi ege o ngaru mu iya l'ugbo iya ophu. To buhe uche-obu Ojejoje t'o mebyishia unu. ¹¹ Ojejoje asu mu te mu tugbua

je edua ndu Ízurelu t'epe jeje anata alì ono, ya riburu angu le ya a-nu nna phe oche ono.

Iphe, Ojejoje ele enya t'e meje

¹² Nta-a-e; unube ndu Ízurelu; ?bu ngunu odo be Ojejoje, bu Nchileke unu ele enya t'unu mee; gbahaa t'unu tsuje Ojejoje, bu Nchileke unu egvu; tsoje uzo iya l'ò ha; unu eyeru iya obu; gude obu unu l'ò ha; me ndzu unu l'ò ha l'ejeru Ojejoje ono, bu Nchileke unu ono ozi. ¹³ Odo aburu t'unu meje iphemiphe obule, Ojejoje suru t'unu meje; me iphe, o toru okpa iya; su t'e etsoje; mbu ekemu-a, mu aturu unu ntanu-a; k'ophu oo-duru unu le mma. ¹⁴ Unu lewaru enya: eligwe ye le imigwe, noghataru eligwe bukwa Ojejoje, bu Nchileke unu nwe iya. Mgboko; mewaru iphemiphe obule, no iya nu; bukotakwaphu nk'ia. ¹⁵ Obenu le Ojejoje be wotalerua obu iya dobe l'eke nna unu oche phe no; yetaberu epe obu; k'ophu o jidoru iphe bu mbakeshi; foto ndu awa epe, bu iya bu unubedu; ege-a o du ntanu-a. ¹⁶ Oo ya bu t'unu bua obu unu utsu; wofu ejo iphe, kpo-chiru unu obu l'ò bu akpapyi; ba buhe o-kwefuru-ike phe. ¹⁷ Ishi iya aburu le Ojejoje, bu Nchileke unu bukwa Nchileke, kakota iphe, bu agwa; buru onye nwe-oha ophu kakota iphe bu ndu nwe-oha. O bu Nchileke, paru eka; du biribiri; du egvu l'enya; ophu o dudu onye ooleje enya l'ifu; ophu onadu eka-azu. ¹⁸ Oohajeru ndu a toru ogbe enge; l'aharu iya unwanyi, mma tufuru. Ndu laru alala be ooyejeru obu; lanu epe nri; me iphe owe l'ukfu. ¹⁹ Oo ya bu; t'unu yejekwaru ndu laru alala obu; ke l'unubedu shikwaphu buru ndu laru alala l'alì Ìjiputu. ²⁰ Unu tsuje Ojejoje, bu Nchileke unu egvu; t'ò buru iya be unu a-nodu ejeru ozi nwenkinyi; buru iya be unu a-chijeru eka kwee; buru epha iya be unu e-gudeje eri angu. ²¹ Oo Ojejoje be unu a-jaje ajaja; buru iya bu Nchileke unu, bu onye meru unu eze iphe-a, du egvu-a, bu ophu unu gude enya unu phu-wa. ²² Teke nna unu oche phe laru alì Ìjiputu be epe du ukporo umadzu eto l'umadzu iri. Obenu le nta-a be Ojejoje, bu Nchileke unu mewaru unu; unu aha l'igwe l'ò bu mkpo-kpodo, no l'igwe.

Oyeru Ojejoje obu; l'anuru iya okfu

11 Oo ya bu; unu yeru Ojejoje, bu Nchileke unu obu; meje iphe, o tiberu t'e emeje; me iphe, o toru okpa iya; me nsò, o doberu t'e tsoje; me ekemu iya tekenteke. ² Iphe, unu a-maru ntanu-a bu le ndu mu ekfuru iphe-a ta bukwa unu unu; ke l'epe ta madu ke ahuhu ono, Ojejoje, bu Nchileke unu huru unu ono; me odu-biribiri iya ye le ike me agburu-egu iya; to bu l'epe gudeje enya epe phu ya. ³ Epe ta phubua iphe-ohubama iya; me iphe ono, o meshikotaru l'alì Ìjiputu ono; mbu iphe, o meru Fero, bu eze

ndu Íjiputu; mę ndu alı iya l'ęphe ha; ⁴ mę iphe ono, o meru ndu soja ndu Íjiputu; mę inya ęphe; mę uębo-inya ęphe; mę ęge o meru tę Eze Ęnyimu Uswe gude utso byapyabę ęphe teke ono, ęphe achı unu ọso ono; mę ęge Ojejoje meru; ęphe abukotaru kpurupyata by-eye ntanų; ⁵ męwaru iphemiphe ọbule ono, o meru unu l'echi-ęgu gbururu jeye unu abyaruta ęke-a ono; ⁶ męfua iphe o meru Detanu; mę Ebiramu; mę unwu Eliyabu, bu nwatibe Rúbenu; teke ono, alı kpuharu ọnu l'ęke ndu Ízurelu dzuru edzudzu; lekota ęphe; ęphe lę ndibe ęphe l'ęphe ha; mę l'ulo-ękwà ęphe; mękpo iphe bu iphe, nọ ndzų ọphu bu nk'ęphe ono. ⁷ Ọo unubędua l'onwunu bę gude ęnya unu phųa eze iphe ono, Ojejoje mekotaru ono.

⁸ Ọo ya bu; unu tųko ekemu-a, mu atųru unu ntanų-a dobekota; k'ọphu ike a-dų unu; t'unu je alųta alı ono, unu abya ọda Ęnyimu Jọdanu je alųta ono; ⁹ mę k'ọphu unu a-ka nka l'alı ono, Ojejoje riburu nna unu oche phę yele ikfu ęphe nte; lę ya a-nų ęphe ono; mbų ęgiri alı ono; ¹⁰ kę l'alı ono, unu eje anata ono ta dukwa l'ọ bu alı Íjiputu, bu ęke unu shi lųfuta; buru ęke unu shi akọje iphe l'alı l'onwunu; gude ọkpa unu je agbaa ya mini ęge-a, aagbaję l'ęke a kọru ękwo ophe-a. ¹¹ Obe-nu l'alı ọwaa, unu eje anata-a bu alı uęvu, nwetsuk-waaruphu nsųda nsųda. Ọ bu igwe achije mini gbaa ya; yọ mu fọkofoko. ¹² Ọ bu alı, Ojejoje, bu Nchileke unu tųberu ęnya. Mbų l'ęnya Ojejoje, bu Nchileke anọje l'alı ono mkpųrumkpuru; tsube lę mgbube ishi-afa jeye l'ishi-afa; ¹³ k'ọphu bu: ọ -buru l'unu kwetaru; l'eme ekemu mu-a atųru unu ntanų-a: bu iya bu t'unu yeru Ojejoje, bu Nchileke unu obu; unu egude obu unu l'ọ ha; mę ndzų unu l'ọha ejeru iya ozi; ¹⁴ bę Ojejoje e-me tę mini chijee l'alı unu l'oge iya: tsube lę mini-ọdungu je erua lę mini-ebuhu; k'ọphu onyenọnu a-dųje ike kpata iphe, o meberu l'alı; mbų dų ike gbuta akpe iya; kųta męe ya; bya emetakwaphu manų iya.

¹⁵ Oo-me tę ęwu rujee lę mgbabu unu; k'ọphu eswi unu a-tajije ępho; mekwaaphu t'unubędua rijije ępho.

¹⁶ Unu kwabękwaru onwunu ęnya; t'ę b'e duphu unu ųzo; unu awata ojeru agwa ọdo ozi; balahaaru iya ęja.

¹⁷ Unu -mee ya ęge ono bę Ojejoje a-tukoshikwa unu oke ęhu-ęghughu iya: oo-me tę mini ba achijeheru unu; mee tę alı unu be emehujehe iphe, e meberu iya. Ę ta anọhedu ọphu baru ishi; unu aburu kpurupyata l'ęgiri alı ono, Ojejoje abya unu anųnu ono. ¹⁸ Ọo ya bu; t'unu woru okfu-a, mu ekfuru unu ntanų-a kwachia l'ime obu unu; mę l'ime ndzų unu. Unu gbaru iya l'ęka t'ọ buru iphe-ọhubama; yo kojekwaruphu unu l'egedege-ifu. ¹⁹ Unu zije iya unwegirima unu. Unu akọje iya ọko akọ teke unu nọ l'ulo unu; mę teke unu eje l'ųzo; teke unu zęe azęe; mę teke unu vudo evudo.

²⁰ Unu dekwaa ya phų edede l'ọkpa-ibo unu; mę l'ọgu-nggamgbo unu; ²¹ k'ọphu unubędua; mę unwegirima unu a-ka nka l'alı ono, Ojejoje riburu angų lę ya a-nų

nna unu oche phę; t'ęphe buru jeye teke mgboko a-nọ-bebe ono.

²² Ọ -buru l'unu tųkoru ekemu-a, mu atųru unu t'unu dobe-a tsokota; mbų t'unu yeru Ojejoje, bu Nchileke unu obu; tsoje ųzo iya; chiru ęka kwęe ya; ²³ bę Ojejoje a-chifukwaru unu iphe bu mbakeshi ono l'ifu unu; mbų mbakeshi ono, kagbaa unu nshinu; ka unu ọkpehu ono; unu abya eburu l'alı ęphe. ²⁴ Iphe bu ęke, unu dzọru ọkpa a-bukotaru nk'unu. Alı unu a-buru tsube l'echi-ęgu je akpaa l'alı uęvu Lébanọnu; nọo tsube l'ę Ęnyimu Yufurétusu je akpaa l'ęze ęnyimu ųzo ęnyanwu-arıba. ²⁵ Ę tọ dųdu onye a-dų ike akpọfu unu l'ifu; kęle Ojejoje, bu Nchileke unu e-me t'a atsųje unu egvu l'alı ono l'ọ ha. Mbų l'iphe, bu ęke unu dzọru ọkpa l'alı ono bę ęhu-anmanma iya e-gudeje ęphe; bu iya bu ęge o kweru unu ųkwa iya.

²⁶ Unu lenu! Ntanų-a bę mu edoberu unu ọnu-ọma; mę mburọnu. ²⁷ Ọo-buru ọnu-ọma nọduru unu; m'ọ -buru l'unu eme ekemu Ojejoje, bu Nchileke unu; bu iya bu ekemu-a, mu atųru unu ntanų-a. ²⁸ Ọo-buru mburọnu nọduru unu; m'ọ -buru l'unu jıkaru ome ekemu ono, Ojejoje, bu Nchileke tųru t'unu meje ono; paru ųzo ono, mu sųru t'unu shije ono haa; tsolahaa agwa ọdo, unu ę-ta mahaadųa. ²⁹ Teke Ojejoje, bu Nchileke unu dubataleruphu unu l'alı ono, unu eje anata t'ọ buru nk'unu ono; teke ono bę unu e-kfu k'ọnu-ọma ono; raa ya arara lę Uęvu Gerizimu; kfuk-waaphu kę mburọnu ono; raa ya arara lę Uęvu Ebalu. ³⁰ Uęvu ono ęphe ębo bę unu mahawaru l'ọ tųko nọdu l'azų Ęnyimu Jọdanu azų iya ọphu; l'ųzo ęnyanwu-arıba; l'iku oshi oshi More; mbų l'alı ndu Kėnanu onanu, bu lę nsųda Jọdanu; lę mgboro Gılıgalu ono. ³¹ Nta-a bę unu abyawa oswe Ęnyimu Jọdanu je anata alı ono, Ojejoje, bu Nchileke unu abya unu anųnu ono. Unu -nata l'iya phų; ³² unu zikwaa obu l'alı; mekotaje iphe, bu iphe Ojejoje tọru ọkpa iya; sų t'e etsoje; mę iphe, ọ sųru t'e meje, bu ọphu mu atųru unu nta nų-a.

Ęnya-ngweja kę Ojejoje

12 Ọwaa bu iphe, Ojejoje tọru ọkpa iya; mę nsọ, ọ tųru t'unu doo ęnya edodo; meje l'alı ono, Ojejoje, bu Nchileke kę nna unu phę anų unu t'ọ buru nk'unu jeye teke unu a-nọ-beru lę mgboko-wa ono.

² Unu tųko ęke iphe bu mbakeshi ono, unu eje ọnata alı ęphe ono doberu agwa ęphe; mebyishikota l'ọ ha. Agwa ono gųkoberu ndu ọphu ęphe agweje l'ęze uęvu uęvu; uęvu uęvu kę nshiji; mę l'iphe, bu oshi, jakashıru ajakashı. ³ Unu tųko ęke ęphe egwoje ęja nwukposhia; unu atųko mkpuma, ęphe doberu nsọ tsukposhia; tsukwaaphu iphe, bu itso Ashera ęphe ọku. Unu atųkokwaphu ntękpe agwa ęphe gbujishia; k'ọphu ępha agwa ono l'ọ ha a-chıhu l'ęke ono.

⁴ Ɛ tɔ bɔkwa ɛge ɛphe eshije abaru agwa ɛphe eja bu ɛge unu e-shije l'abaru Ojejoje, bu Nchileke unu eja. ⁵ Iphe, unu e-mechia bu t'unu choo ɛke Ojejoje, bu Nchileke unu a-fɔta l'ikfu unu t'ɔ buru ɛke, ee-dobe ɛpha iya; yo buru iya eburu. Ɔ bu l'ɛke ono be unu e-jeje. ⁶ Ngweja-ukfuru; ngweja mmanu ɔdo; ɔzo lanu l'ɔzo iri; me iphe ɔdo, unu nuru iya, du iche; iphe, unu kweru ukwa anunu; iphe onye chiru obu iya le ya a-nu; nwa eswi yele nwaturu, bu iya vuru ɔzo waa nne iya ɔswa; bu l'ɛke ono be unu a-tukoje wota iya bya anu iya. ⁷ Ɔ buru l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu l'ɛke ono be unu le ndibe unu a-tukoje nodu ria nri. Ɛhu atsojekwaphu unu ɛna l'iphemiphe obule, unu kuberu ɛka k'ememe; kele Ojejoje, bu Nchileke unu gowaru unu onu.

⁸ T'e b'ɔ bɔkwa ɛge ayi eme l'ɛke-a ntanu-a bu ɛge unu a-nodu e-me l'ɛke ono. L'ɛke-a be onyenonu anoduje eme iphe, du iya mma; ⁹ kele nta-a be unu te erudia ɛke ono, unu a-nodu tuta ume, bu iya bu ɛke ono, Ojejoje, bu Nchileke unu abya unu anunu t'ɔ buru okè-iphe unu ono. ¹⁰ Ɔle unu -dalephu ɛnyimu Jɔdanu je eburu l'alɔ ono, Ojejoje, bu Nchileke unu abya unu anunu; t'ɔ buru okè-iphe unu ono; mbu o -melephu; t'unu nweru onwunu l'ɛka iphe, bu ndu ohogu unu, bupheru unu mgburumgburu; k'ophu unu buwa le domangu-rimangu; ¹¹ teke ono be Ojejoje, bu Nchileke unu a-fɔta ɛke, ee-dobe ɛpha iya; yo buru iya eburu; mbu ɛke unu e-wotaje iphemiphe obule-a, mu tushiru unu l'ekemu-wa gude bya: bu iya bu ngweja-ukfuru; ngweja mmanu ɔdo; oke lanu l'ɔzo iri; iphe ɔdo, unu nuru iya; me iphe, katsa mma l'iphe, unu nweru enweru, bu iphe, unu kweru ukwa iya l'unu a-nu Ojejoje. ¹² Ɔ buru l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu ono be unu anoduje; tee ɛswa. Unubɛdua l'onwunu; me unu unu: ndu k'unwoke; le ndu k'unwany; ndu ohu unu: ndu k'unwoke; le ndu k'unwany; me ndu Lɔvayi, bu le mkpukpu unu; mbu ndu ophu te nwedu alɔ, ɛke a nuru ɛphe; tɔ du iphe ɛphe ketaru t'ɔ buru okè-iphe ɛphe.

¹³ Unu kwabekwa ɛnya t'e b'ɔ bulephu ɛke du unu mma be unu e-jeje je anodu gwoo ngweja-ukfuru.

¹⁴ Ɛke unu e-gwoje ngweja-ukfuru ono a-bulekwaphu l'ɛke Ojejoje a-fɔta l'ikfu unu nanu. Ɔ buru ɛke ono be unu a-tukoje iphemiphe obule-a, mu aturu unu ekemu iya-a emekota.

¹⁵ Ɔlobu; unu gbujukwa anu, du unu mma taa le mkpukpu le mkpukpu unu l'ɔ ha; mbu iphe, bu anu, guru unu ɛgu atata. Ɔ bulephu ɛge Ojejoje, bu Nchileke nuta-beru onye ike bu ɛge oo-gbutabe iya; taa. Ndu aaso nsɔ; me ndu ɛ ta asodu nsɔ nwekwaru ike; ɛphe ataa. T'a taje iya l'ɔ bu anu mgbada; m'ɔ bu anu umoro. ¹⁶ Ɔlobu: unu be erijekwa mee ya. Unu wushijekwa iya l'alɔ l'ɔ bu onye wushiru mini. ¹⁷ Unu ba anodujekwa le mkpukpu unu ria ɔzo lanu l'ɔzo iri l'akpe unu; mee unu; manu unu; m'ɔ bu iphe odungu,

bu iya vuru ɔzo waa elu unu ɔswa; mbu eswi unu; me iphe-edobe ɔdo; mewaru iphe bu iphe onye kweru ukwa iya; me iphe ngweja, onye chiru obu iya le ya a-nu; mewaru iphemiphe obule ɔdo, du iche a nuru anunu.

¹⁸ Iphe ono l'ɔ ha be unu a-noduje l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu ria; mbu l'ɛke ono, Ojejoje, bu Nchileke unu a-fɔta ono. Unu anodu l'ɛke ono ria ya; unubɛdua; me unu unu: ndu k'unwoke; le ndu k'unwany; ndu ohu unu: ndu k'unwoke; le ndu k'unwany; me ndu Lɔvayi, bu le mkpukpu unu. Unu noduje l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu tee ɛswa ke iphemiphe obule, unu kuberu ɛka ke ememe. ¹⁹ Unu kwabekwa ɛnya t'unu ba kwasweru ndu Lɔvayi ɛnya jeyekpo teke unu a-noberu l'alɔ unu ono.

²⁰ Ojejoje, bu Nchileke unu -melephu t'okè-alɔ unu ka nshinu; bu iya bu iphe, o kweru unu ukwa iya; o -nweru onye ɛgu anu gutaru; onye obu asu l'anu agukwa iya; t'ɔ takwaa ya ɛge ɔogu iya. ²¹ Ɔ -buru l'ɛke Ojejoje, bu Nchileke unu a-fɔta t'ɔ buru ɛke oo-dobe ɛpha iya be teru unu ɛnya; unu eshi l'elu unu gbua l'ɛge Ojejoje nuru unu; bu iya bu ɛge ono, mu turu iya unu l'ekemu ono; unu anodu l'echi mkpukpu unu taa ya ɛge ɔ guru unu. ²² Ɔ bulephu ɛge aataje anu mgbada; m'ɔ bu anu umoro bu ɛge unu a-ta iya. Ndu aaso nsɔ; me ndu ɛ-ta sodu nsɔ nwekwaru ike taa ya. ²³ Ɔ bulephu t'unu kwabekwa ɛnya t'unu be erije mee ya; ke l'oo mee bu ndzu. Ɔo ya bu; unu be erijekwa ndzu iphe; taa anu iya. ²⁴ Unu be erijekwa mee-iphe. Unu wushijekwa iya l'ɔ bu onye wushiru mini. ²⁵ Unu be erijekwa iya; k'ophu oo-duru unu le mma; duru unu unu le mma; mbu ndu a-nodu etso unu l'azu; ke l'unu eme iphe, du mma l'ifu Ojejoje. ²⁶ Obenu l'iphe unu doberu Ojejoje nsɔ; me iphe ono, unu kweru iya ukwa iya ono be unu e-gudeje l'ɛke, Ojejoje a-fɔta. ²⁷ Ɛke unu a-gbaje ngweja-ukfuru; mbu anu obu l'onwiya yelee mee ya bu l'ɛnya-ngweja Ojejoje, bu Nchileke unu. Mee anu ono be unu a-gbashije l'ɛnya-ngweja Ojejoje, bu Nchileke unu; unu eworu anu iya taa. ²⁸ Unu dokwaa ɛnya ndoo; mekotaje iphemiphe obule-a, mu aturu unu l'ekemu-a; k'ophu oo-duru unu le mma; duru unu unu, bu ndu ophu etso unu l'azu gbururu jeye le gbururu; ke l'unu eme iphe vudo nhamunha l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu.

²⁹ Teke ono, Ojejoje, bu Nchileke unu e-me t'ɛphe chiru unu l'ifu; mbu iphe bu mbakeshi ono, unu eje onata alɔ ɛphe ono; unu -natagelephu ɛphe alɔ ono; buchia ya; ³⁰ unu kwabekwaru onwunu ɛnya; m'a -latsulephu ɛphe l'iyi l'ifu unu; k'ophu unu te jedu je anma l'onya; kpalahaa ishi agwa ɛphe; jilahaa: "Nanu ɛge iphe bu mbakeshi-wa eshije abaru agwa ɛphe eja; t'unubɛdua wata ome ɛge ɛphe eme?" ³¹ Unu ba abajekwaru Ojejoje, bu Nchileke unu eja ɛge ɛphe abajeru agwa ɛphe; ke l'ɔ bu ejo akpamara ono, Ojejoje kporu ashi ono be ɛphe emejeru agwa ɛphe; mbu l'unwu

ephe: ndu k'unwoke; le ndu k'unwanyi be ephe akpoje oku; nu agwa ephe.

³² Unu letakwa enya; meje iphemiphe obule-a, ya aturu unu l'ekemu. Unu be eyekwakwa iya iphe; unu ta habota iya iphe!

Obaru agwa ohodo eja

13 O -buru l'a nonyaaru; madzu eshi l'unu lufuta bya aburu onye nkfuchiru; m'o bu o-ro-nro; melahaaru unu iphe-ohubama; m'o bu iphe-ophuleny; ² o -buru l'e metsuaru; iphe-ohubama ono; m'o bu iphe-ophuleny ono avua l'ege o kfuru iya; yo kfulahaaru unu: "T'unu wata otso agwa odo, unu ta mahaada; wata iya ojeru ozi;" ³ unu ba angakwa nchi l'okfu onye nkfuchiru ono; m'o bu o-ro-nro ono; ke l'o kwa Ojejoje, bu Nchileke unu adata unu adata te ya maru; unu gude-e obu unu l'o ha; me ndzu unu l'o ha yeru Ojejoje, bu Nchileke unu obu? ⁴ O kwa Ojejoje, bu Nchileke unu bu onye unu e-tsoje; buru iya nwenkinyi iya bu onye unu a-tsuje egvu. Unu dobeje ekemu iya; unu anjeru iya okfu. Unu jejeru iya ozi; unu achijeru aka kwee ya. ⁵ T'e gbukwaa onye nkfuchiru ono; m'o bu o-ro-nro ono egbugbu; ke l'o ziru unu t'unu kwefu ikè; haa otso Ojejoje, bu Nchileke unu, bu onye dufutaru unu l'alijiputu; gbafuta unu l'eke ono, unu shi buru ohu ono. Onye ono bu iphe, oome bu t'o kposhia unu t'unu be etsoshi uzo ono, Ojejoje turu unu ekemu t'unu tsoje ono. T'e chigbukwaa njo l'igbo, o beru; te odo be ebehe iya l'unu.

⁶ O -buru nwunne ngu; nggu l'iya shi l'epho; m'o nwatibe ngu ke nwoke; m'o nwatibe ngu ke nwany; o dudu buru nyee ngu; mbu o-che-ishi ngu; m'o bu egiri onya ngu, nggu l'iya bu 'a phu mini; 'e me ekfu; byakfutaru ngu le mpya bya emelaha te ya rata ngu t'unu je awata obaru agwa odo eja; mbu agwa, e ti mahaada; nna ngu phe ta mahawa iya; ⁷ mbu agwa ndu bupheru unu mgburumburu; ndu ophu bu unu ntse; me ndu ophu bu unu ote-anya; mbu enya ruru; okpa te ru; ⁸ unu be eyekwaru onye obu onu; ophu unu angakwaru iya nchi. Unu ba aphukwaru iya imiko; unu te dobe iya ndzu; ophu unu edomikwa iya edomi. ⁹ Unu gbukwaa onye obu egbugbu. Te nggubedua vuru uzo dabe iya aka onwu l'ehu; temanu ndu ophu l'ephe ha eripyabe iya. ¹⁰ Unu gude mkpuma tu-gbua ya; ke l'o choru uzo, oo-shi mee t'unu ghaaru Ojejoje, bu Nchileke unu azu; mbu onye dufutaru unu l'alijiputu, bu eke unu shi buru ohu. ¹¹ Teke ono; ndu Izurelu l'ephe ha anua ya; tsulahaa egvu; to duhe unu onye e-jekwadu ome egbe ejo iphe, du ege ono odo.

¹² O -buru l'unu shi le mkpukpu lanu l'ime mkpukpu le mkpukpu ono, Ojejoje, bu Nchileke unu a-nu unu t'unu buru ono nua; ¹³ l'o nweru ndu ejo-madzu, shi l'unu je achita ndu bu le mkpukpu ono; su ephe t'ephe

bya: t'ephe je awata obaru agwa odo eja; mbu agwa, ephe ta mahaada; ¹⁴ unu kpakwaa ishi; nyochaa ya okpobe enyocha; mbu doo enya le mini; jia aji. O -buru oswi-okfu l'ejo ahuma, du ege ono be meru nu; ¹⁵ unu gudekwa ogu-mbeke gbushikota iphe, bu ndu bu le mkpukpu ono; mee mkpukpu ono t'o buru kpurupya-ta. Unu gbukwaa gbua gbua jeye l'elu, no iya nu.

¹⁶ Iphe bu iphe, no le mkpukpu ono be unu e-vufutakota; bya akube l'edukfu. Unu etsukota mkpukpu ono oku ye le iphemiphe obule, no iya nu; t'o buru ngweja-ukfuru, a nuru Ojejoje, bu Nchileke unu. Mkpukpu ono a-buru ikpozu gbururu jeye le gbururu; to nwehe l'a kpu-kwaziru iya odo. ¹⁷ T'e b'o dukwa iphe ono, e doberu ke emebyishi ono m'oo nanu, aa-phu madzu l'eka; k'ophu Ojejoje e-woru o-ta-chichichi oke ehu-eghughu iya ono wophu azu; imiko unu adu iya; okfu ehu unu erua ya l'ehu; yo mee; unu aka l'igwe, bu iphe, o riru nna unu oche phe angu iya; ¹⁸ m'o -bukwaru l'unu ngaberu Ojejoje, bu Nchileke unu nchi; dobekota ekemu iya, mu aturu unu ntanu-a l'o ha; l'emekwaphu iphe kfuru nhamunha l'enya Ojejoje, bu Nchileke unu.

Nri, aaso nsọ; me ophu, e taa sọdu nsọ

(Liv 11:1-47)

14 O kwa unu bu unu Ojejoje, bu Nchileke unu. Be ebyiekwa onwongu onya l'ehu; ophu iik-pushiekwa onwongu egbushi onu ifu teke unu akwa madzu; ² ke l'unu bu oha, duru Ojejoje, bu Nchileke unu nsọ. Ojejoje afotawa unu dobe t'unu buru oha, duru iya iche le mgboko mgburumburu.

³ Be eriekwa iphe, bu ebyi. ⁴ Owaa bu anu, unu ataje: eswi; aturu; egbu; ⁵ ele; anyigo; egbu-oswa; atsu; me aturu-oswa. ⁶ Unu taje iphe, bu anu, nweru ujaragvu-okpa; l'anwafutaje nri; taphu iya azu. ⁷ Ole anu ophu anwafutaje nri taphu azu; m'o bu ophu nweru ujaragvu-okpa, unu ta atajedu bu: inya-ivu; nggamanchi; me nchi-ogba. Ndu onanu anwafutaje nri taphu azu; obenu l'e to nweddu ujaragvu-okpa. Unu soje ndu onanu nsọ. ⁸ Ezi bukwapu anu, unu a-nodu aso nsọ. A makwaru-a l'o nweru ujaragvu-okpa; obekwanu l'e to nwanwafutajedu nri taphu azu. Ba atajekwa anu iya; ophu iidenyiekwa odzu iya aka.

⁹ Iphe bu le mini; be ophu unu a-taje bu ophu nweru mkpo ye ekiri. ¹⁰ Ndu ophu te nweddu mkpo; me ekiri bukwa anu, unu a-nodu aso nsọ. Ba atajekwa iya.

¹¹ Iphe bu nwenu, e taa sodu nsọ be i-taje. ¹² Ole ndu ophu unu ta atajedu bu: ugo; udele; udele-oringu; ¹³ egbe; l'udu iya l'udu iya; ivu; ¹⁴ ophegu l'udu iya l'udu iya; ¹⁵⁻¹⁷ mgbashi-ujiku l'udu iya l'udu iya; nwenu golu; egbe-nwoku l'udu iya l'udu iya; ugo-mini; ogu-ikporo; ¹⁸ eze oku-eswi-uda; apyara-nhoko; ovu; me utsu-nwankuta.

¹⁹ Iphe bụ ogu, furu ébà bụkotakwa anụ, unu a-nọdu asọ nsọ. Ba atajękwa iya. ²⁰ Obenu l'iphe, bụ iphe, furu ébà l'ọ ha, l'ę taa sọdu nsọ bę unu a-taję.

²¹ Ba atajękwa anụ, nwụhuru anwụhu. Nụje iya ndu laru alala, bu l'alị unu t'ęphe taa. Ọdumeka; nggu eje eree ya ndu ọhodo. Kę l'unubędua bụ ndu duru Ojejoje, bụ Nchileke unu nsọ.

Be egudejekwa mini-ęra nne egwu shia nwa iya.

Ụzo lanụ l'ụzo iri

²² Nụjekwa ụzo lanụ l'ụzo iri l'iphe bụ iphe, unu kpataru l'okfu unu afa l'afa. ²³ Ọ kwa l'ifu Ojejoje, bụ Nchileke unu l'ęke ono, ọo-foṭa; dobe ępha iya; buru iya eburu ono bę unu l'a-nọduje ria ụzo lanụ l'ụzo iri ono; bụ iya bụ iphe, shi lę balị unu; męe unu; manụ unu; mę iphe bụ iya vuru ụzo waa nne iya ọswa l'eswi; mę l'elu unu; k'ọphu unu e-shi ęge ono mụta ọtsu Ojejoje, bụ Nchileke unu egwu tekenteke. ²⁴ Ọ -buru l'ęke ono tenukaru unu ęnya; k'ọphu bụ lę teke Ojejoje, bụ Nchileke unu gọtsuaru unu ọnu; unu ta dụ ike gudekota ụzo lanụ l'ụzo iri ono eje ęke ono, Ojejoje a-foṭa; dobe ępha iya ono; kę l'o tenukaru unu ęnya; ²⁵ unu eree ya erere; reta iya okpoga gude l'ęka je ęke ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu a-foṭa ono. ²⁶ Unu -rua ęke ono; unu egude okpoga ono mee iphe, dụ unu mma. Unu gude iya zụa eswi; m'ọ bụ aturu; m'ọ bụ gude iya gaa męe; m'ọ bụ iphe angungu ọdo, atsu at-sutsu; m'ọ bụ iphe ọdo, dụ unu mma. Unu anọdu l'ifu Ojejoje, bụ Nchileke unu l'ęke ono ria ya; tee ęswa; unu lę ndibe unu. ²⁷ Unu ba akwaswekwaru ndu Lívayi, bu lę mkpukpu unu ęnya. Ishi iya aburu l'ęphe te nwe-du ęke e doberu ęphe k'iche; ęphe te nwe òkè k'ęka ęphe l'ọ bụ unubędua. ²⁸ Iphe bụ afa k'ęto, sweru esweswe; mę afa k'ęto ono gvude bę unu a-chitakotaje ụzo lanụ l'ụzo iri l'iphe bụ iphe, unu meberu l'alị l'afa onanu; bya akubegbaa l'ęke aa-kwakobetsua ya lę mkpukpu lę mkpukpu unu; ²⁹ k'ọphu ęphe a-byaję bya eria rijishia ępho; mbụ ndu Lívayi, bụ ndu, ę te nwe-du alị e kevuru ęphe; tọ dụ iphe ęphe ketaru t'ọ buru òkè- iphe ęphe; mę ndu laru alala; ndu a tọru ogbe; mę un-wanyi, maa tufuru, unu l'ęphe tukururu buru. Ọo ya bụ; Ojejoje, bụ Nchileke unu agoru ọnu-oma nụ unu l'iphe bụ iphe, unu kuberu ę ka k'ememe.

Afa, onweru-onwonye

(Liv 25:1-7)

15 Iphe, bụ afa ęsaa, sweru esweswe; unu haję iphe bụ ụgwọ, madzụ ji ibe iya; t'ọ laa. ² Ọwaa ęge ee-shije mee kę ọha ụgwọ ono ndọ-ọ: "T'onye jeru onye Ízurelu ibe iya ụgwọ hajękwaaru iya ęya. T'ę b'ọ jehekwa ọnata onye Ízurelu ibe iya; m'ọ kwanụ nwan-na iya ụgwọ ono; kę l'iphe, e kuru afa ono bụ afa, Ojejoje sụru tę k'ụgwọ laa. ³ Ọ -buru onye ọhodo ji ngu

iya; jekwa je anata ụgwọ ngu. Obekwanu ọ -buru ọphu dagbaru nggu lę nwanwa ngu; hakwaa ęka l'ono.

⁴ "T'ę b'ọ dukwa onye a-bụ onye ụkpa l'unu. Kę l'alị ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya unu anunu t'ọ buru òkè- iphe unu ono; bę oo-shi goru ọnu-oma nụ unu; ⁵ m'ọ -buru l'unu a-ngaberu Ojejoje, bụ Nchileke unu nchị; leta ęnya; mekota ekemu-a, mu aturu unu ntanụ-a. ⁶ Ishi iya aburu lę Ojejoje, bụ Nchileke unu a-goru unu ọnu-oma; bụ iya bụ iphe, o kweru unu ụkwa iya. Unu a-nọdu ejeje igweligwe ndu mba ọdo ụgwọ; ọle unubędua te ejitadụ ęphe. Unu a-buru ishi; chĩa ig-weligwe ndu mba ọdo; ọle ę tọ dudu ndu abụ ishi; chĩa unubędua.

⁷ "Ọ -buru l'o nweru nwunne unu, bụ onye ụkpa, unu l'iya tuko buru lę mkpukpu lanụ l'alị-a, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya unu anunu-a; unu ba anmakwaru iya obu kpọ-gbungu; ọphu unu ekekwaru nwunne unu ono, bụ onye ụkpa ono ęka ngwu. ⁸ Iphe unu e-mejehia bụ t'unu sajeru iya ęka àsàsà; jee ya ụgwọ, e-dzuru iya ome iphe, bụ mkpa iya; m'ọ -ruhuru; mkpa ọbu ha ihagha. ⁹ Unu kwabekwa ęnya tę ęjo ọriri ba abatashị unu l'okpoma; unu asụ l'afa k'ęsaa, bụ iya bụ afa ọka-gbu ụgwọ dukwa ntse; shi ęge ono woru ifu tuchia l'ęke nwanwa unu ono, nọ lę mkpa ono nọ; jika l'ę to nwe-du iphe unu anụ iya. Onye ono a-rakukwa Ojejoje kpube unu; yọ buru unu iphe, dụ ęji. ¹⁰ Unu gudejekwa obu unu; nụ iya iphe bụ iphe ọ sụru t'unu nụ iya; ọphu unu agujekwa aphụ anụ iya ęya; kele Ojejoje, bụ Nchileke unu e-gudekwa kę iphe ono, unu nuru iya ono goru ọnu-oma yeru unu l'iphemiphe ọbule, unu eme ememe; mę l'iphemiphe ọbule, unu yeru ęka k'ememe. ¹¹ Ndu ụkpa ta byadụ bya agvụ agvugvu l'alị-a. Ọo ya meru iphe mu aturu iya unu l'ekemu; sụ t'unu sajekwaaru unwanwa unu ęka ọkpobe àsàsà yele ndu ụkpa; mę ndibe unu, nọ lę mkpa l'alị unu ono.

Ọha ndu bụ ohu t'ęphe nweru onwęphe

(Awụ 21:1-11)

¹² "Ọ -buru l'o nweru onye Híburu ibe ngu; j gbataru l'ohu; m'ọ -bụ nwoke; m'ọ -bụ nwanyi; yo jewaru ngu ozi afa ishingui; o -be l'afa k'ęsaa; hakwaa ya t'ọ laa; je enweru onwiya l'ęka ngu. ¹³ Teke ono, j haru iya t'o shi ngu l'ęka lashia ono; ba agbabekwa iya ęka ọtu. ¹⁴ Sak-waa ęka àsàsà; nụ iya iphe, shi l'elu ngu; mę l'ęke eet-suru ngu balị; mę lę męe ngu. Saa ęka asasa; shi l'phe Ojejoje, bụ Nchileke ngu gude goru ngu ọnu; nụ iya. ¹⁵ Unu nyatakwa l'unu shi buru ohu l'alị Íjiputu; Ojejoje, bụ Nchileke unu abya agbafuta unu. Yọ buru iphe ono meru iphe, mu aturu unu ekemu-a ntanụ-a.

¹⁶ "Ọlobu; ọ -bukwanuru l'ohu ngu ono sụru lę ya ta alufudu ngu l'ęka; kę l'o yeru ngu obu; bya eyeru ndibe ngu obu; nggu l'iya adu lę mma; ¹⁷ nggu ewota oji; dobe iya nchị l'ibo; kpọ-fua; onye ono abwaruru ohu

ngu gbururu jeyewaru. O kwaphu ege ono be ii-mek-waphu ohu ngu ke nwanyi. ¹⁸ T'e b'o tsujekwa ngu l'ehu oha ohu ngu t'o je enweru onwiyi; ke l'ozi, o jeru ngu l'ime afa ishingu ono kakwa nshinu ugbo labu; ma l'ozi onye e butaru ebuta gage e-jeru ngu. I -mee ya ege ono; Ojejoje, bu Nchileke ngu a-goru ngu onu-oma l'iphemiphe obule bu iphe, iime.

Anu, vuru uto waa nne iya oswa

¹⁹ "Ophu bu okee ya l'iphe bu iphe vuru uto waa nne iya oswa l'eswi; me l'elu unu; be unu e-dobekotaru Ojejoje, bu Nchileke unu nsu. Unu be egudejekwa oke-eswi, bu iya vuru uto waa nne iya oswa eje ozi egu; ophu unu akpushijekwa aturu, bu iya vuru uto waa nne iya oswa eji. ²⁰ Iphe bu afa, sweru esweswe be unu le ndibe unu a-noduje l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu taa ya; l'eke Ojejoje a-fota. ²¹ Ole; o -bukwanuru l'anu ono nweru eke ntupo no iya l'ehu; mbu l'o daru ngvuru; m'o bu l'otsu ishi; m'o bu l'o nweru eke odo, iphe mebyiru iya ke eji eji; unu be egudekwa iya gwooru Ojejoje, bu Nchileke unu ngweja. ²² Unu nodujekwa le ndu unu taa ya. Unu taa ya ege aataje mgba-da; m'o bu umoro. Onye, aaso nsu l'onye e ta sodu nsu nweru ike taa ya. ²³ Unu be erijekwa mee ya. Unu wushijee ya l'alij ege aawushije mini.

Aji Esweta (Awu 12:1-20)

16 "Unu gbaje Aji Esweta ke Ojejoje, bu Nchileke unu l'onwa Abibu; ke l'o bu teke ono be Ojejoje, bu Nchileke unu duru unu l'enyashi dufuta l'alij Ijiputu. ² Unu gudeje eswi; m'o bu elu unu gwooru Ojejoje, bu Nchileke unu ngweja Aji Esweta l'eke Ojejoje a-fota; dobe epha iya; buru iya eburu. ³ Unu be egudejekwa buredi, e yeru iphe, ekoje buredi taa ya. Ujiku esaa be unu a-taje buredi, e te yedu iphe, ekoje buredi; bu iya bu buredi iphe-ehuka; ke l'oo ephuru-oku be unu gude; shi le Ijiputu wufuta. Unu meje iya jeyekpo teke unu a-nu-bebe; gudeje iya nyata teke unu shi le Ijiputu wufuta. ⁴ T'e b'o dukwa onye aa-phu iphe, ekoje buredi le nk'ia l'alij ono mgburumgburu; gbururu jeye ujiku esaa ono agvu. Ophu unu ekwejekwa te anu ono, e gburu l'urennyashi mboku ke mbu ono no lufuta l'utsu.

⁵ "Unu ba anodujekwa le mkpukpu le mkpukpu ono, Ojejoje, bu Nchileke unu abya unu anunu gbaa Aji Esweta ono. ⁶ Eke unu a-noduje gbaa ya bu l'eke ono, Ojejoje, bu Nchileke unu a-fota; dobe epha iya; buru iya eburu ono. O bu l'eke ono be unu a-noduje gwooru ngweja Aji Esweta obu l'urennyashi; me enyanwu ribadelephu ariba; l'oge teke ono, unu shi l'alij Ijiputu wufuta ono. ⁷ O bu ahuhu be aa-huje anu iya taa l'eke ono, Ojejoje, bu Nchileke unu a-fota ono. Teke o beru

l'utsu; unu ajikobe; onyenonu alashia nk'ia. ⁸ Ujiku ishingu be unu a-taje buredi, e te yedu iphe, ekoje buredi; o -be le mboku k'esaa; unu edzukoo l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu. T'e b'o dukwa onye e-je ozi mboku ono.

Aji Idzu

(Awu 34:22; Liv 23:15-21)

⁹ "Unu gutaje idzu † esaa dobe. Teke aa-wataje ugu idzu ono bu me a watalephu obuta witu. ¹⁰ O bu teke ono be unu a-gbajeru Ojejoje, bu Nchileke unu Aji Idzu. Teke aa-nodu agba aji ono; te onyenonu wotaje iphe, o chiru obu iya; je anu Ojejoje; l'ege eka beru onye. ¹¹ Unu dzukobe l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu tee eswa; onyemonye obule ye le unu iya; ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi; me ndu ohu iya; ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi; ndu Livayi, bu le mkpukpu unu; ndu laru alala; ndu a toru ogbe; me unwanyi, maa tufuru, unu l'ephe tukoru buru. Eke unu a-nodu mee ya bu l'eke ono, Ojejoje, bu Nchileke unu a-fota; dobe epha iya; buru iya eburu ono. ¹² Unu nyatajekwa l'unu shi buru ohu l'alij Ijiputu; k'ophu oo-me t'unu kwabe enya mekotaje iphe-a, mu toru okpa iya; su t'e etsoje-a.

Aji Mkpù

(Liv 23:33-43; Ogú 29:12-38)

¹³ "Unu gbaje Aji Mkpù ujiku esaa; me unu tsugelephu witu unu; kuta-gee mee unu. ¹⁴ Unu tejekwa eswa teke unu a-nodu agba aji ono; unubedua; unu l'unwu unu: ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi; ndu ohu unu: ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi; ndu Livayi; ndu laru alala; ndu a toru ogbe; me unwanyi, maa tufuru, unu l'ephe tukoru buru. ¹⁵ O bu l'eke ono Ojejoje, bu Nchileke unu a-fota ono be unu a-nodu gbaaru iya aji ono ujiku esaa. Ishi iya aburu le Ojejoje, bu Nchileke unu a-goru onu nu unu l'iphe, unu setaru eseta; me l'iphemiphe obule, unu byiberu eka; k'ophu ehu a-tsufu unu ena tsufu iya l'ishi.

¹⁶ "Ugbo eto l'afa be unwoke unu l'ephe ha a-byakotaje l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu l'eke, oo-fota. Epe a-bya le Aji Buredi, e te kodu ekoko; me le Aji Idzu; me Aji Mkpù. Epe -byade t'ephe ba gbajekwa eka bya l'ifu Ojejoje. ¹⁷ T'o bukwaru l'ege eka beru onye be oo-nuje; bu iya bu l'oo ege Ojejoje, bu Nchileke unu gota-beru onu nu madzu be onye obu a-nuta-be.

Aafota ndu ikpe

¹⁸ "Unu fotakwa ndu ikpe; me ndu a-butua ndu ishi l'iphe bu ikfu, nonu l'iphe bu mkpukpu le mkpukpu ono, Ojejoje, bu Nchileke unu abya unu anunu ono. Yo buru ndu ono, aa-fota ono a-noduje ekpe ndu Izurelu ohuma. ¹⁹ Unu ba anmajekwa madzu ikpe inmafu;

† "Idzu" ke ndu Hibururu kwa abali esaa.

ophu unu 'elejekwa madzụ ęnya l'ifu l'ekpe ikpe. Unu be anakwa ęka-azụ; kele ęka-azụ apyi-chijekwa onye maru iphe ęka l'ęnya. Oomejekwaphu tẹ okfu onye doberu ęka ndoo dụ gheleghele. ²⁰ T'iphe, unu a-nọdu l'ozo iya nwenkinyi bukwaru ikpe, dụ mma; k'ophu unu a-nọdu ndzụ; nweru alị ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya unu anụnu ono.

Ogworu nte ęja

²¹ "Unu ba akpọbejekwa itso Ashera lę mgboro ęnya-ngweja, unu doberu Ojejoje, bụ Nchileke unu. ²² Ophu ọ dukwa mkpuma, unu e-dobeje wata agwagwa; kele Ojejoje, bụ Nchileke unu kpokwa ru iya ashi.

17 "Unu be egudejekwa oke-eswi; m'ọo aturu, ntupo nọ l'ęhu; m'ọ bụ ophu nweru ęke iphe mebyiru iya emebyi; bya ogworu Ojejoje, bụ Nchileke unu ęja; ke l'ono bukwa iphe dụ Ojejoje, bụ Nchileke unu oyi.

² "O -nweru nwoke; m'ọ bụ nwanyi, unu l'iya bu lę mkpukpu lanu lę mkpukpu ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya unu anụnu ono, a phuru l'ęke oome iphe, dụ eji l'ęnya Nchileke; shi ęge ono l'emebyi ogba-ndzụ Nchileke; ³ mbụ; ọ -buru l'onye ono wataru ogra nte; balahaaru iya ęja; abaru ęnyanwu ęja; ọdo onwa; ọdo mkpọ-kpodo, bụ iphe, mu buchiru ebuchi; ⁴ ọ -buru l'ękuru iya unu; unu anụya ya; unu vujukwaru ọzo kpata ishi iya osuma. Ọ -buru oswi-okfu l'iphe obu meru phụ; mbụ l'ębe akpamara, dụ ęge ono b'e meru phụ l'alị Ízuręlu; ⁵ t'a kpatakwa onye obu, meru ęjo iphe obu: m'ọ bụ nwoke; m'ọ bụ nwanyi kpufu l'ogunngamgbo mkpukpu unu; gude mkpuma tugbua ya. ⁶ Tęmanu e kpee madzụ nkfugbu bę aa-duje ębo; m'ọ bụ ęto gbaa ya ekebe. T'ę b'ọ dukwa onye ee-gbu; m'ọ buru onye lanu agba iya ekebe. ⁷ T'ọ bukwaru ndu ekebe ono e-vuru ọzo dabę iya ęka; tęmanu ndu ophu l'ęphe ha eripyabewa iya ru. T'ę chigbukwaa nọ l'igbo, o beru; tę ọdo be ebehe iya.

Ulo-ikpe

⁸ "Ọ -buru l'o nweru okfu, daru nụ, dụnukaru unu ęhuka ekpekpe; okfu ke l'ę gburu ọchi te egbu; m'ọ bụ l'ę tsuru madzụ iphe; ọ -buru okfu, ada lę mkpukpu unu; unu gude okfu ono je l'ęke ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu a-fota ono; ⁹ gude iya jekfu ndu achijeru Nchileke ęja, bụ ndu ikfu Lívayi; mę onye ikpe, nọ l'okwa teke ono; pafuru ęphe ikpe obu t'ęphe kpebua ya. ¹⁰ T'onye e kperu ikpe iya mekwaa ęge a nọdu l'ęnya ęka ono, Ojejoje a-fota ono kpebua. Unu kwabękwa ęnya t'ọ bụleruphu iphe, ęphe sụru t'ę mee bę ee-me. ¹¹ Unu mejekwa iphe, bụ ekemu, ęphe turu unu l'ọ ha. Unu anabataję ikpe ęge ęphe kperu iya. Unu ba ahakwa iphe, ęphe kuru; melahaa iphe ọdo. ¹² Onye jikaru ome iphe onye ikpe kpeburu; m'ọ bụ iphe o kpeburu

mbụ onye, achijeru Nchileke ęja, nọ l'ęke ono ejeru Ojejoje, bụ Nchileke unu ozi bę ee-gbukwa egbugbu. T'ę chigbukwaa nọ l'igbo, o beru; tę ọdo be ebehe iya l'alị Ízuręlu. ¹³ Oha l'ophu a-nụ iya; tsulahaa egvu. Ę tọ dųhekwa onye a-tukwadu ama k'ome ęge ono ọdo.

Aafota Eze

¹⁴ "Teke unu bahuleruphu l'alị ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya unu anụnu ono; mbụ teke ọ laleruphu unu l'ęka; unu abya akwaa ya ufu; wata okfu; sụ: 'Unu t'ayi fota eze, a-nọdu achị ayi l'ọ bụ ndu oghodo, nọ-pheru ayi mgburumgburu;' ¹⁵ t'onye unu a-ma ęka bukwaru onye Ojejoje, bụ Nchileke unu fotaruru. T'onye ono bukwaru onye Ízuręlu ibe unu; t'ę b'ọ bukwa onye oghodo. ¹⁶ T'onye obu ba abukwa onye a-nọdu achiko inya akuberu onwiya; ophu o mekwa tę ndu Ízuręlu laphu azụ lę Íjiputu; ęge ee-shi tę ya kabaa onmashi inya dooru onwiya; kele Ojejoje kfuakwaru iya unu; sụ: 'Unu ba alaphuhekwa azụ l'ęke ono ọdo.' ¹⁷ Ophu onye obu abukwa onye a-nọdu aluko nwanyi kuru onwiya; ọdumeka bę ọzo a-kpọ-swehukwa iya. T'ę b'ọ chitakwa mkpola-ododo; waa mkpola-ocha kuberu onwiya. ¹⁸ Onye ono -bahuleruphu l'okwa eze ono; t'o wotakwa ękwo, a gworu agwogwo dekotaru onwiya iphe, nọ l'ekemu-a, bụ ophu shi l'ękwo, nọ l'ęka ndu achijeru Nchileke ęja, bụ ndu ikfu Lívayi. ¹⁹ T'ọ gudeje ękwo ono tekenteke; guje iya mboku-mboku jeye ęge ọo-nọ-bebe; shi ęge ono mụta ọtsu Ojejoje, bụ Nchileke iya egvu; zia obu l'alị; l'emekota iphe, bụ ekemu Ojejoje yele iphe, ọ toru okpa iya sụ t'ę tsoje. ²⁰ T'onye ono ba arikwa lę ya ka unwunna iya ndu ophu nshinu; shi ęge ono paru ekemu ono haa; melahaa iphe ọdo. Mbụ l'ọ kwa k'ophu onye obu a-nonyafuaru ndzụ l'aba-eze iya obu; yebedua yele unwegirima iya l'alị Ízuręlu."

Òkè, gbaru ndu Lívayi

18 "Ndu Lívayi, bụ ndu achijeru Nchileke ęja; mbụ ndu ikfu Lívayi l'ęphe ha b'ę taa wękwa alị; ophu ọ dudu òkè-iphe ọdo, e-rube ęphe ęka l'alị Ízuręlu. Iphe, ęphe e-gude buru bụ iphe ngweja, a kpophodoru oku l'ifu Ojejoje; ke l'ọo ono bụ òkè-iphe ęphe. ² ęphe te enweddu òkè-iphe l'ọ bụ unwunna ęphe; ọo Ojejoje bụ òkè-iphe nk'ęphe; bụ iya bụ iphe, o kweru ęphe ukwa iya.

³ "Òkè, e-rubeje ndu achijeru Nchileke ęja teke ndu Ízuręlu gude oke-eswi; m'ọ bụ aturu bya ogworu Ojejoje bụ: ęka iya; mę agba iya; owaa okfuru iya. ⁴ Iphe ọdo, unu a-nujekwaphu ęphe bụ akpe, unu vuru ọzo buta; mę ọdungu; manụ ọdungu; mę eji ọdungu, unu kpataru l'aturu unu; ⁵ kele Ojejoje, bụ Nchileke unu shiwa l'ikfu unu kpamukpamu fota ęphe; ęphe lę ndu awa ęphe; t'ęphe gude ępha Ojejoje nọduje iya l'ifu; l'ęjeru iya ozi tekenteke.

⁶“Ọ -bùru l'onye shi l'ikfu Lívayi shi lẹ mkpụkpu, ẹke o bu l'alì Ízurelù; gude obu iya byatashia ẹke Ojejoje, bụ Nchileke a-foṭa; ⁷t'a hakwaa ya t'o gude ẹpha Ojejoje, bụ Nchileke iya jejeru iya ozi l'ọ bụ ndu Lívayi ibe iya; bụ ndu nọ l'ifu Ojejoje ẹke ono l'ejeru iya ozi. ⁸Iphe, gbaru ẹphe bẹ ee-kejekwa ẹnya-nhamunha; a gụfukwaru ọphu onye ono ketaru l'iphe e retaru l'iphe ndu ufu ẹphe.

Ọha ejo ọkpa

⁹“Teke unu bahuru l'alì ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya unu anunu ono; unu be ejekwa oye ẹke l'akpa-mara ono, iphe bụ mbakeshi anọduje eme ono. ¹⁰T'ẹ b'ọ dụkwa l'unu ha onye a-kpọ nwatibe iya ọku: m'ọ bụ onye kẹ nwoke; m'ọ bụ kẹ nwanyi gude gwoo ẹja. Ọphu ọ dụkwa onye a-nọdu agba ẹja; m'ọ bụ l'agwo ọgwu; m'ọ bụ l'akowa ahuma; m'ọ bụ l'eme mgbashì. ¹¹T'ẹ b'ọ dụkwa onye e-keje oswi; ọphu ọ dụkwa onye e-jeje ọkpata ishi l'ẹka ndu aphụ àphù; m'ọ bụ ndu njibya; m'ọ bụ l'ẹka nwanyi-maa; ¹²kẹ l'iphe bụ onye eme iphemiphe ọbule ono bụkwa akpamara bẹ oome l'ifu Ojejoje. Yọ bụru ahuma ahuma ono, iphe bụ mbakeshi eme ono; kparu iphe Ojejoje, bụ Nchileke unu achìshi ẹphe l'ifu unu. ¹³Unu bụkwaru ndu ụta ẹ ta adudu l'ẹhu l'ifu Ojejoje, bụ Nchileke unu.”

Onye nkfuchiru, dụ l'ọ bụ Mosisu

¹⁴“Iphe bụ mbakeshi ono, unu abya achìshi ono anọduje anuru ndu agwo ọgwu; mẹ ndu agba ẹja okfu. Ọle unubedua bẹ Ojejoje, bụ Nchileke unu te kwekwa t'unu meje ẹge ono. ¹⁵Ojejoje, bụ Nchileke unu e-shi l'unu; mbụ l'unwunna unu gẹdegede fofutaru unu onye nkfuchiru, a-dụ l'ọ bụ mu. Unu nujekwaru onye ono okfu.

¹⁶“Kẹle mbọku ono, unu dzukoberu l'ugvu Hórebu ono bụkwa iphe ono bẹ unu rọru Ojejoje, bụ Nchileke unu; sụ iya: 'Byiko t'unu ba anuhenu olu Ojejoje, bụ Nchileke unu; ọphu unu aphuhe nụ ọku-a, ghataru nshinu-a; ọdumeka bẹ unu a-nwushihukwa.' ¹⁷Ojejoje asụ mu l'iphe ono, ẹphe kfuru ono bẹ ẹphe kfukwaru ọhuma. ¹⁸Ya e-shi l'unwunna ẹphe wofutaru ẹphe onye nkfuchiru, dụ l'ọ bụ mbedua; woru okfu iya ye onye ono l'onu; yọ tuko iphe, ya kfuru iya kọkotajeru ẹphe. ¹⁹Onye ta ngabedu nchì l'okfu, onye ono, ekfuchitaru iya nụ ono ekfu; bụ yẹbedua l'a-jì onye ọbu aji. ²⁰Ọle; onye nkfuchiru, nnyaarua wata oku onwiya ekuku; kfulahaa iphe, ya te ekfudu; ọdumeka bụru onye gude ẹpha agwa ọdo l'ekfu; t'e egbukwaa onye nkfuchiru ono egbugbu.

²¹“Unu a-jikwaru onwunu; su: 'Nanụ ẹge unu e-shi maru ozi ọphu ẹ-ta bụdu Ojejoje ziru iya?' ²²Ọ -bùru l'onye nkfuchiru gude ẹpha Ojejoje l'ezi ozi; ọ -bùru l'e mekocharu t'o re; t'o me ẹge o kfuru iya; ọo ya bụ

l'ozi ono ta bụdu Ojejoje bẹ ziru iya nụ. Ọ kwa ekuku bẹ onye nkfuchiru ono eku onwiya. Unu ba atsujekwa egbe onye ono egvu.”

Mkpụkpu, onye gburu madzụ a-gbalajẹ; zeeru ndzụ (Ọgú 35:9-28; Dit 4:41-43; Jós 20:1-9)

19 Teke Ojejoje, bụ Nchileke unu meleruphu tẹ iphe bụ mbakeshi ono chihu; mbụ ndu ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya t'o woru alì ẹphe nụ unu; t'unu buchishia mkpụkpu ẹphe l'ọ ha; buchishia ufu ẹphe l'ọ ha ono; ²unu fofutakwa mkpụkpu ẹto dobe iche l'alì ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu a-nụ unu t'ọ bụru nke unu ono. ³Unu e-gude ẹka unu kee alì ono, Ojejoje, bụ Nchileke unu abya unu anunu t'ọ bụru nk'unu ono ụzo ẹto. Ókè-alì ono ẹphe ẹto e-nwekota mkpụkpu, bụ: a -gbabe iya e zeeru ndzụ nanụ nanụ. Unu kpakwaa oje t'ọ lufu l'ẹke ono; k'ọphu onye gburu madzụ a-gbajeru laa ya.

⁴Ọwaa ẹge ọo-dujeru onye gburu ọchi; gbalaa laa ẹke ono; k'ọphu ọo-nọdu ndzụ; mbụ onye ẹ te lebezidu ẹnya gbua madzụ ibe iya; ọphu ọ bụdu l'okfu nọhawaru yele onye ọbu. ⁵Mbụ ẹge-a: lẹ madzụ bẹ yele ibe iya yi je l'oswa je ọwata nkụ; yọ halia ẹka tẹ ya gbutsua oshi; ire ogbu-nkụ akpofu je atụa onye ono woru iya tẹ-gbua; t'onye ono gbalakwaa laa mkpụkpu lanụ lẹ mkpụkpu ẹto ono je ezeeru ndzụ. ⁶Ọdumeka bẹ onye eme t'ọ gwata ụgwọ ọchi onye ono, e gburu ono e-gudekwa ẹhu-eghughu chia onye ono, gburu ọchi ono; gbakfube iya; kẹ l'ụzo teru ẹnya; je eworu iya gbua; l'ẹbe abụ l'onye ọbu gbaru t'ọ nwuhu; keshinu ẹ-tọ bụdu lẹ yele onye ono shi nọduhawa l'okfu. ⁷Ọ kwa iya meru iphe, mu aturu iya unu l'ekemu sụ t'unu fofuta mkpụkpu ẹto doberu onwunu.

⁸Ọ -bùru lẹ Ojejoje, bụ Nchileke unu kparu ókè-alì unu; yọ kabaa ụsa, bụ iphe, o riburu ndiche unu phẹ l'angụ lẹ ya e-me; e metsua; yọ nụkota unu iphe, bụ alì ono, o kweru ụkwa lẹ ya a-nụ ndiche unu phẹ ono; ⁹ọ -bùru l'unu e-dobe-a ekemu-wa l'ọ ha; l'eme iya ememe, bụ ọphu mu aturu unu ntanụ-a; mbụ t'unu yeru Ojejoje, bụ Nchileke unu obu; t'ọ bụru ụzo iya bẹ unu a-nọdujekpelephu etso; unu eyekwabaa mkpụkpu ẹto ọdo lẹ mkpụkpu ẹto ọphu; ¹⁰k'ọphu e te egbujedu onye iswi dụ mma l'alì unu ono, bụ ọphu Ojejoje, bụ Nchileke unu nuru unu t'ọ bụru òkè-iphe unu; shi ẹge ono mee tẹ ikpe-ọchi tukoru unu l'ishi.

¹¹Obenu lẹ teke ọ bụ lẹ madzụ bẹ okfu nọru yele madzụ ibe iya; yo je akwaberu iya l'ụzo; tso iya ọgu; woru iya gbua; bya agbaru laa lẹ mkpụkpu ono nanụ; ¹²tẹ ndu bụ ọgurennya mkpụkpu ono zia t'e je akpata iya l'ẹke ono; kpẹe onye agwatajẹ ụgwọ ọchi; t'ọ gbua. ¹³Unu ba aphukwaru iya imiko. T'a gwatakwa ụgwọ ọchi onye ẹ-ta dudu iphe o meru l'alì Ízurelù; k'ọphu ọo-duru unu lẹ mma.

Iphe e gude kpaá òkè-alí

¹⁴ T'ẹ̀ b'ò òkè-alí onye e-wofuje ékpè, e gude kpaaru yé l'obutobu iya òkè-alí, bú iphe, ndu ndiche unu meru l'alí ono, Ojejoje, bú Nchileke anụ unu t'ò búru òkè-iphe unu ono.

Ndu ekebe

¹⁵ Unu be egudejekwa ekebe onye lanụ gbaru; nma madzụ ikpe iphe dụ eji, a sụru l'ò meru; m'ò bú okfu, a sụru l'ò kpataru. T'ò búkwaru l'ekebe madzụ ẹbo; m'ò bú ẹto gbaru bẹ ee-gude kpebua ikpe onye ọbu. ¹⁶ Ọ -bụru l'onye ekebe ẹregede wataru ọgba madzụ ekebe; gbalahaa ya ekebe, ẹ-ta abụdu oswi-okfu; ¹⁷ tẹ ụmadzụ ẹbo ọbu, okfu adaru ọbu je evudo l'ifu Ojejoje: l'ifu ndu achijeru Nchileke eja; mẹ ndu ikpe, bú ndu nọ l'òkwa teke ono. ¹⁸ Tẹ ndu ikpe ono zia obu l'alí jja ẹphe aji. Ọ -bụru l'onye ekebe ono adzụ ejo-ire; k'ọphu bú l'ò wataru okfu iphe, onye ọphu te medu; ¹⁹ unu wota iphe ono, ọ rịru t'e mee onye ọphu ono mee ya. T'e chigbukwaa nọ l'igbo, o beru; tẹ ọdo be ebehe iya. ²⁰ Ọo ya bú; k'ọphu ndu ọdo a-nụ iya; tsụhu egvu; t'ò nwe onye emekwadu egbe iphe, dụ eji dụ ẹge ono ọdo l'unu. ²¹ Unu ba aphụjekwa imiko. Ọ kwa tẹ ndzụ laaru ndzụ; ẹnya alaaru ẹnya; eze alaaru eze; ẹka alaaru ẹka; ọkpa alaaru ọkpa.

Ekemu kẹ ẹge ee-shije eje ọgu

20 Unu eje otso ndu ọhogu unu ọgu; unu eje akpọ-luta ụgbo-inya ẹphe; mẹ ndu soja ẹphe l'ẹke ẹphe ka unu nshinu; unu ba atsụkwa ẹphe egvu; kẹle Ojejoje, bú Nchileke unu, bú onye dufutaru unu l'alí Íjiputu bẹ nọkwa swiru unu. ² Teke unu abya ọwata ọgu ono; tẹ onye achijeru Nchileke eja lụfutakwa bya ekfuru yeru ndu soja nk'unu. ³ T'ò sụ ẹphe: "Unubẹ ndu Ízurelu; unu ngabekwa nchí. Ntanụ-a bẹ unu ejekfu ndu ọhogu unu ọgu. Tẹ meji ba atọfukwa unu; ọphu unu 'atsụkwa egvu. T'ẹhu be etekwa unu etete; ọphu ẹphe eyekwa unu egvu; ⁴ kẹ l'ọo Ojejoje, bú Nchileke unu bẹ unu l'iya yi; t'ò lụ-chitaru unu ọgu l'ifu ndu ọhogu unu; shi ẹge ono mee t'unu lụ-gbua ẹphe."

⁵ Tẹ ndu ishi byakwaphu bya ekfuru nụ ndu soja ono; jja ẹphe; sụ: "Ọ nweru l'unu ha, onye kpuru ụlo ọphungu, ẹ to yedua Nchileke l'ẹka? T'onye ono lakwa ufu; t'ẹ b'ò nwụhu l'ọgu; onye ọdo eje eworu ụlo ọbu ye Nchileke l'ẹka. ⁶ Ọ nweru onye kọru mgbo vayinu; t'ò riwa iphe, shi iya nụ? T'onye ono lakwa l'ufu; a nọnyaa; ọ nwụhu l'ọgu; onye ọdo eria ya. ⁷ Ọ nweru onye ejekwadu okfu nwanyi; nwanyi ta lawa nk'iya? T'onye ono lakwa l'ufu; a nọnyakwaa; ọ nwụhu l'ọgu; onye ọdo eje alụ nyee ya."

⁸ Tẹ ndu ishi ono kfukwaruphu yeru ndu soja ono; sụ ẹphe: "Ọ nweru onye atsụ egvu; m'ò bú onye meji

atọfu atọfu? T'onye ono lakwa l'ufu; a nọnyakwaa; yo mee; meji atọfulahaa ibe iya ẹge ọ tọfuru iya." ⁹ Teke ndu ishi ono kfugetsuleruphu iphemiphe ọbule ono nụ ndu soja ono; t'ẹphe fọtagbakwaa ndu ishi soja dobe, bú ndu a-nọdu edu ẹphe eje.

¹⁰ Teke unu wufuru; l'ejekfu mkpụkpu ọgu; unu vukwaru ụzo kua ẹphe t'unu l'ẹphe kpeshia. ¹¹ Ọ -bụru l'ẹphe kwetaru t'unu l'ẹphe kpeshia; bya agụhaaru unu ọnu-ụzo ẹphe; ọo ya bú l'iphe bú ndu bu lẹ mkpụkpu ono a-bụkotaru ndu unu a-nọdu edzuru ozi mkpọ-nyienya. ¹² Ọ -bụru l'ẹphe te kwedu t'unu l'ẹphe kpeshia; gbenu tso unu ọgu; unu kee ọgu kephee mkpụkpu ono mgburumgburu. ¹³ Teke Ojejoje, bú Nchileke unu woleruphu mkpụkpu ono ye unu l'ẹka; unu gude ogumbeke tuko unwoke, nọ iya nụ gbushikota. ¹⁴ Unwanyi ẹphe; unwegirima ẹphe; elu ẹphe; mẹwaru iphemiphe ọbule ọdo, nọ lẹ mkpụkpu ono; mękpo iphe a lutaru l'ọgu l'ò ha; bẹ unu e-gwotakota; t'ò búru nk'unu. Unu e-ripya iphe, unu gwotaru l'ẹka ndu ọhogu unu, bú ọphu Ojejoje, bú Nchileke unu nuru unu. ¹⁵ Ono bú ẹge unu e-mekotaje iphe, bú mkpụkpu lẹ mkpụkpu ono l'ẹphe ha, bú ndu ọphu nọ unu ote-ẹnya, bú ndu ọphu ẹ-ta ayidu l'iphe bú mbakeshi ọwaa, bugbaa l'ẹke-a.

¹⁶ Ọle; ọ -bụru mkpụkpu ndu ọwaa, nọ l'alí, Ojejoje, bú Nchileke unu abya unu anunu t'ò búru òkè-iphe unu-a; t'ẹ b'ò òkè-alí iphe, atụ ume m'òo nanụ, unu a-ha t'ò nọdu ndzụ. ¹⁷ Unu tükokwa iya l'ò ha gbushikota; mbụ ndu Hetu; ndu Amọru; ndu Kėnanu; ndu Pėrezu; ndu Hevu; mẹ ndu Jebusu; bú iya bú ẹge Ojejoje, bú Nchileke unu turu ekemu t'unu mee ya; ¹⁸ t'ẹphe be shi ẹge ono zia unu ahuma ahuma ono, ẹphe anọduje eme ono, bú ọphu ẹphe anọduje emeru agwa ẹphe; unu eshi ẹge ono meswee Ojejoje, bú Nchileke unu.

¹⁹ Teke unu keru ọgu yechia mkpụkpu nọo ọdu; l'ẹke unu eme t'unu lụ mkpụkpu ọbu luta; unu be egudekwa ogbu-nkụ mebyishia oshi-ọmi, nọ iya nụ. Unu hakwaa ya; wotaje nebyi iya ria; unu be egbutsushikwa iya egbutsushi. ?Unu e-ke ọgu kebuta oshi, gvuru l'egu; oshi; ?ọ bú madzụ tọ. ²⁰ Ọ bú oshi ndu ọphu unu maru l'ẹ tọ búdu oshi-ọmi bú ndu ọphu unu e-mebyishi. Unu gbutsushia ndu onanu; gude kpua ose-ọgu kpụ-pee mkpụkpu ono, etso unu ọgu ono mgburumgburu jeye teke unu emekputa ẹphe.

Onye e gburu; ọphu a madu onye gburu iya nụ

21 Ọ -bụru l'a phuru odzu onye e gburu egbugbu; yọ daburu l'egu; l'alí ono, Ojejoje, bú Nchileke unu abya unu anunu t'ò búru òkè-iphe unu ono; ta ma onye gburu iya nụ; ² tẹ ndu bú ọgurennya unu phẹ; mẹ ndu ikpe unu phẹ wufuta; tsube l'ẹke odzu ono daburu; tịa iphe atütü jeye lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu, nọpheru iya mgburumgburu. ³ Tẹ ndu bú ọgurennya

ophu, shi lẹ mkpụkpu ophi kakota ononyabe odzu ono ntse kputa ada eswi, e t'e gudebua jee ozi; ophi t'a tugbabe bua yele ada eswi odo; ⁴ kpuru bahu lẹ nsuda, mini atso atso; mbu nsuda, e-ta kọbu-a iphe; to du iphe e mebejewaru iya. T'ephe nodu lẹ nsuda ono; swi-kwo ada eswi ono olu. ⁵ Ndu achijeru Nchileke eja, bu unwu Liviayi a-lufuta l'uzo ifu bya evudo. Ishi iya aburu lẹ Ojejoje, bu Nchileke unu fotawaru ephe t'ephe jejeru iya ozi; mofua t'ephe gudeje epha Ojejoje goru madzu onu-oma. Teke okfu adaru madzu yele ibe iya; m'o kwanu lẹ madzu mekaru ibe iya iphe; t'o buru ephe e-kpe iya. ⁶ Ndu bu ogurennya, shi lẹ mkpụkpu ophi ka ononyabe eke odzu ono ze ntse l'ephe ha akwo eka l'eli ada eswi ono, a swi-kworu olu lẹ nsuda ono; ⁷ su l'eka ephe ta dukwa l'ochi onye-wa; ophi ephe aphukwa teke eegbu iya. ⁸ Byiko Ojejoje; natanu ugwo-o, aakfu l'ishi ndu nke ngu, bu ndu Izurelu; mbu ndu ono, i gbafutaru ono. T'ochi onye e-ta dudu iphe, o meru ba atukokwaru ndu nke ngu, bu ndu Izurelu l'ishi. Oo ya bu; e shi ege ono kfu ugwo ochi onye ono, e gburu ono. ⁹ Yo buru ege ono be unu e-shi nwefu onwunu ugwo ochi onye e-ta dudu iphe, o meru; keshinu unu mewaru, iphe vudo nhamunha l'ifu Ojejoje.

K'olu nwanyi, a lutaru l'ogu

¹⁰ O -buru l'unu jekfuru ndu ohogu unu ogu; Ojejoje, bu Nchileke unu woru ephe ye unu l'eka; unu akpu ephe lẹ ndzu; ¹¹ o -buru lẹ ndu ono, unu kpuru lẹ ndzu ono nweru nwanyi, ama mma, nweru l'unu ha onye o du mma; l'agu onye obu t'o buru nyee ya; ¹² t'onye ono duta iya laa nk'ia; kpushia ya ishi; be ya nvo ebebe. ¹³ Yo yefu uwe, o shi ye teke phu, a kputaru iya lẹ ndzu phu. T'o nodu lẹ ke onye obu; kwaa ekwa nne iya me ekwa nna iya onwa ophi. E -metsua; te yele onye obu wataru azeze: onye obu aburu nji iya; yo buru nyee ya. ¹⁴ O -buru l'e metsuaru; nwanyi obu ta duhe onye obu mma; t'o pakwaru iya haa t'o je eke, du iya mma. Olekwapu t'e b'i re iya erere k'breta okpoga; ophi ti mekwa iya ege eemeje ohi. Ishi iya aburu l'i mewaru iya iphe-iphere.

Iphe, ruberu okpara

¹⁵ O -buru lẹ nwoke alu unwanyi labu; yeru onye lanu obu; kpo onye ophi ash; ephe ebo atuko mutawaru iya unwegirima; me onye ophi o yeru obu yele onye ophi o kporu ash; teke o bu l'oo onye ophi a kporu ash; muru onye ophi bu okpara; ¹⁶ mboku, oo-ke ekpe gude keeru unwu iya eku iya; t'e b'o wotakwa nwatibe ke nwanyi ophi o yeru obu phu; dobe l'onodu okpara; haa nwatibe ke onye ophi, o kporu ash; phu, bu iya bu okpara phu. ¹⁷ T'onye ono mekwaaru okpara iya ono, bu nwatibe ke nwanyi ono, o kporu ash; ono

iphe, ruberu iya nu. Mbu t'o kee iphemiphe obule, o nweru enweru uzo labu; ke l'oo nwata ono bu nwa mbu, koshiru l'oo no l'ufu. Iphe, ruberu okpara bukwa iya nwe iya.

Nwa, kariru ndu muru nu eka

¹⁸ O -buru lẹ madzu mutaru nwa, ka iya eka; k'ophu bu l'e too ngaduru ndu muru iya nu nchi; too mejedu iphe, nna iya kfuru; too meje ophi, nne iya kfuru; teke ephe huru iya ahuru; too yeduru ephe onu; ¹⁹ te nna iya yele nne iya kputakwa iya kpu-geru ndu bu ogurennya l'onu edukfu mkpukpu ephe. ²⁰ T'ephe su ndu bu ogurennya mkpukpu ono: "Nwatibe ayi owaa kaakwa ayi eka; bya aburu 'anuma anuma. O bu oke-ekpuri; ngunuka mee." ²¹ T'unwoke mkpukpu ono l'ephe ha wufuta; tu-gbu ya lẹ mkpuma. T'e chigbukwaa njo l'igbo, o beru; te odo be ebehe iya; k'ophu ndu Izurelu l'ephe ha a-nu iya; tsua egvu.

Ekemu, du iche iche

²² O -buru lẹ madzu meru iphe, o gbaru t'o nwuhu; e woru iya gbu; unu kobe odzu onye ono l'eli oshi; ²³ t'odzu iya be kokwaru l'eli oshi l'eka ono jeye te nchi bhu. Unu likwaa ya mboku ono gedegede; ke l'onye koru l'eli oshi be bu onye Nchileke tuu onu. Unu be emerushikwa alu ono, Ojejoje, bu Nchileke unu abya unu anunu t'o buru ok-ephe unu ono.

22 O -buru l'i phuru eswi madzu ibe ngu; m'o bu aturu iya l'eka okpaphuhu akpaphuhu; be emekwa enya l'e ti phudu iya; kekwaa ehu kputa iya kpu-phuru onye ono, nwe iya nu ono azu. ² O -buru l'onye ono te bunyabedu ngu ntse; odumeka buru l'i ti madu onye obu; kputakwa iya laa nke ngu je edobe; jeye teke onye ono a-choru iya bya; nggu akpuru iya nu iya. ³ Ono kwaphu ege ii-meje nkafu-igara iya. Ege ono kwaphu be ii-meje uwe iya; mekpo iphemiphe obule, bu ke madzu ibe ngu, tufahuru etufahu; nggu aphu ya. Be emekwa enya l'e ti phudu iya.

⁴ O -buru l'i phuru nkafu-igara madzu ibe ngu; m'o bu eswi iya l'eka o daru l'iku esu-uzo; be emekwa enya l'e ti phudu iya. Kebekwa ehu je eyeru onye obu eka t'o palia ya.

⁵ Te nwanyi ba akwajekwa ngwa nwoke; ophi unwoke akwajekwa ngwa nwanyi; ke l'onye eme ege ono bukwa akpamara be oome l'ifu Ojejoje, bu Nchileke unu.

⁶ O -buru l'i swe l'esu-uzo; phu ekfuna-enu l'eli oshi; m'o bu l'ali; o -buru l'unwenu no iya; m'o bu ekwa iya; nne iya ekpuru iya; ba anwupyabekwa nwenu ono yele unwu iya. ⁷ Kebekwa ehu haa nne iya t'o phefu; nggu anwutawaru unwu iya; k'ophu oo-duru ngu lẹ mma; me k'ophu ji-ka nka.

⁸ Ọ -bụru l'jikpu ụlo ọphungu; kpusakwaa l'uko † iya usa; swia ya ọnu mgburumgburu; t'ẹ bọ dọ onye e-shi l'ẹke ono wefu bya adaa; woru ọchi ye l'ụlo ngu ono.

⁹ Ọ -bụru l'jiko mgbo vayinu; ba akụkwa iya iphe ẹghirigha. I -mee ya ẹge ono bẹ aa-natakwa ngu akpuru, ọ mītaru; natakwa ngu phụ akpuru, ọ mītaru mbụ vayinu ono je edobe l'ụlo, dọ nsọ.

¹⁰ Be eligbabejekwa eswi yele nkakfu-igara gude l'atupya alj ugbo lanu.

¹¹ Be yejekwa uwe, a kwaru ẹghirigha; mbụ wota ẹkwa baragidi je akwakọbe lẹ rẹbererebere ẹkwa mmanu.

¹² Kpajekwaru eri owu, dọ yagiriyaigiri ye l'uwe-nlọkpuru ngu azụ ẹno.

K'ochifu nwanyi

¹³ Ọ -bụru lẹ nwoke luru nwanyi yele iya azetsua; yọ kpoo nwanyi obu ashị; ¹⁴ bolahaa ya ibo; kfubyishilaa ya; sụ: "Lẹ ya luru nwanyi-a; ya eje tẹ ya ẹya zee; tọ dūhe lẹ nne muru iya." ¹⁵ Tẹ nna nwamgboko ono yele nne iya gude iphe, ekoshi lẹ nwamgboko ono bẹ yele nwoke ọdo ta zebua je ekoshi ndu bụ ọgurennya l'edukfu mkpukpu. ¹⁶ Tẹ nna nwamgboko ono sụ ndu bụ ọgurennya ono: "Lẹ nwatibe iya bẹ ya keru nji; ọle nta-a b'ọ dūwa nji iya ashị. ¹⁷ O bowaru iya ibo; sụ: 'Lẹ nwatibe iya ta dūhedu ẹge ọ dū lẹ nne muru iya.' Ọlobu; ọwaa kwa iphe, ekoshi lẹ nwatibe iya bẹ nwoke ọdo ta chikahubua ọkpa." Teke ono; ndu muru nwata ono abya eworu ẹkwa ono phushia l'ifu ndu bụ ọgurennya mkpukpu ono. ¹⁸ Tẹ ndu bụ ọgurennya mkpukpu ono kputa nwoke ono; chia ya ẹchachi; ¹⁹ reta iya nre ụkporo mkpola-ocha ise; woru nū nna nwamgboko ono; kele nwoke ono boru nwamgboko Ízurẹlu ibo. Nwamgboko ono a-buru nyee ya ẹge ọ bụ iya; ọphu tọ byadụ bya achifu iya achifu jeye ẹge ọo-nọ-bebe.

²⁰ Ọle; ọ -bụkwanuru l'ibo ono, e boru iya ono bụ oswi-okfu; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dūdu iphe, e gude koshi lẹ nwamgboko ono bẹ yele nwoke ọdo ta zebua; ²¹ t'ẹphe kpufuta nwamgboko ono l'ọnu ụlo nna iya; tẹ unwoke mkpukpu ono tų-gbua ya lẹ mkpuma; kẹ l'ọ meru ahụma l'alj Ízurẹlu. Ọono lẹ kẹ nna iya l'agba ọkpara. T'e chigbukwaa njọ l'igbo, o beru; tẹ ọdo be ebehe iya.

²² Ọ -bụru l'e guderu nwoke l'ẹke yele nyee onye ọdo zẹ; t'e gbukwaa nwoke ono yele nwanyi obu. T'e chigbukwaa njọ l'igbo, o beru; tẹ ọdo be ebehe iya l'alj Ízurẹlu.

²³ Ọ -bụru lẹ nwamgboko yele nwoke ta zebua; mbụ nwamgboko, e doberu madzụ k'alululu bẹ nwoke ọdo phuru lẹ mkpukpu; jekfu iya; ẹphe azee; ²⁴ unu kputa ẹphe ẹbo kpufu l'ọnu obu-edukfu †† mkpukpu ono;

† Uko, eekfu l'ẹke-a bụ uko, ẹ te nwedu okpotsu. Ọ bu uko ono bụ okpotsu ụlo obu. †† L'alj Ízurẹlu; bẹ eemetashije ogude uphokpuma kpụ-pheta mkpukpu mgburumgburu. L'ọnu-abata mkpukpu ono; b'a kpufe ụlo ẹke ndibe ọgurennya anọduje eye ọnu

gude mkpuma tų-gbushia ẹphe ẹbo. Aa-tų-gbu nwamgboko ono lẹ mkpuma; kẹ l'ọ nọ l'ẹke, madzụ nọ; ‡ to chi mkpu t'a gbaaru iya mkpu; tų-gbukwaaphu kẹ nwoke; kẹ l'ọ mebyishiru nyee onye ọdo. T'e chigbukwaa njọ l'igbo, o beru; tẹ ọdo be ebehe iya.

²⁵ Obenu; ọ -bụru l'ọo l'ime ẹgbudu bẹ nwoke guderu nwamgboko, e doberu madzụ k'alululu yele iya azee; bukwa onye kẹ nwoke nwenkinyi bẹ ee-gbu.

²⁶ T'ẹ b'ọ dūkwa iphe, unu e-me nwamgboko ono; l'ẹ tọ dūkwa iphe dọ ẹji, o meru, ee-gude gbua ya. Ishi iya aburu lẹ ọwaa dūkwa l'ọ bụ onye jeru je afuaru madzụ ibe iya l'uzo; gbua. ²⁷ Mbụ lẹ nwoke ono guderu nwamgboko ono, onye ọdo ejekwadu okfu iya ono l'ime ẹgbudu; yo chia mkpu; t'ọ nwe onye, a-gbaru iya mkpu.

²⁸ Ọle; ọ -bụkwanuru lẹ nwoke guderu nwamgboko, ẹ-ta dūdu onye edoberu iya k'alululu k'ẹhuka yele iya azee; a phua ẹphe; ²⁹ tẹ nwoke ono kfukwaa nna nwamgboko ono ụkporo mkpola-ocha labu lẹ mkpola-ocha iri. Tẹ nwoke obu lukwaa nwamgboko ono; kẹ l'ọ mebyishiwari iya. Ọphu ọ byadụ achifu nwamgboko achifu gbururu jeye ẹge ọo-nọ-bebe.

³⁰ Tẹ nwoke ba lukwa nyee nna iya; shi ẹge ono mechia nna iya ifu.

Obufu madzụ ebufu

23 T'onye akpuraku pyahuru apyahụ; mẹ onye ebufuru útsù ba abatajekwa lẹ ndzuko ndu kẹ Ojejoje.

² T'ẹ b'ọ dūkwa onye a gbataru l'ọkpara, a-bataje l'ẹke ndu kẹ Ojejoje dzukoberu. Ọphu ndu awa iya; mbụ jeye l'ogbo k'iri 'abatajekwa l'ẹke ndu kẹ Ojejoje dzukoberu.

³ T'ẹ b'ọ dūkwa onye Amonu; m'ọ bụ onye Móabu; mbụ je akpaa l'eri ẹphe jeye l'ogbo k'iri, a-bata lẹ ndzuko kẹ ndu Ojejoje gbururu jeye. ⁴ Ishi iya aburu l'ẹphe te gudedu nri; mẹ mini gba unu ndzuta teke unu shi Íjiputu alufuta. ẹphe egbechia buta Bélamu Beyo, bụ onye Petọ l'alj Mesopotémiya t'ọ bya atụa unu ọnu. ⁵ Obenu lẹ Ojejoje, bụ Nchileke unu ta ngaduru Bélamu nchi; ọ gbechia mee mburonu ono; yọ ghoo ọnu-oma; kele Ojejoje, bụ Nchileke unu yeru unu obu. ⁶ Unu ba achokwa ụzo unu, ee-shi t'ẹhu dọ ẹphe agu; m'ọ kwanu t'ọ duru ẹphe lẹ mma jeye teke unu a-nọ-bebe.

⁷ Tẹ ndu Édomu ba adukwa unu ashị; kẹ l'ẹphe bụ unwunne unu. Ọphu unu akpokwa ndu Íjiputu ashị; kẹ l'unu shi buru ndu laru alala l'alj ẹphe. ⁸ T'a hajekwaa ndu awa ẹphe ọgbo k'eto t'ẹphe bata l'ẹke ndu kẹ Ojejoje dzukoberu.

l'iphe gbaru nū. Ọ bụ ẹke ono b'e ku obu-edukfu lẹ Bayiburu-a. Gya Rut 4:1, 11; Job 29:7-13 ‡ Iphe a kwata dee l'ẹke-a kwa mkpukpu.

Odo be ọdu ọgu t'ẹ b'o ri inyi

⁹ Ọ -buru l'unu nọ l'ọdu ọgu l'oge ọgu; unu bukwaru ọba yeru iphe, dọ ẹji. ¹⁰ Ọ -buru l'o nweru l'unu ha, onye nyiru iphe kpua onwiya l'enyashi; shi ẹge ono buru onye aasọ nsọ; t'onye ono shikwa l'ọdu ọgu ono lufu. ¹¹ O -be l'urenyashi; tọ ghua ẹhu. Ẽnyanwu -nyihutsulephu; yọ batawaru l'ọdu ọgu ono.

¹² T'o nwekwaru ẹke, unu e-jeje oje-l'ukpo l'azọ ọdu ọgu ono. ¹³ Unu yekobeje ikworo lẹ ngwa-ọgu unu; k'ọphu bọ; o -nweru unu onye jeru oje-l'ukpo; t'o gude iya tọ nsọ nyiru iya ye; kpochia. ¹⁴ Ishi iya aburu lẹ Ojejoje, bọ Nchileke unu etsojeru ọdu ọgu unu ejephe; l'adzọ unu ndzọ; woru ndu ọhogu unu ye unu l'ẹka. Ọo ya meru iphe ọdu ọgu unu bọ-futaje ẹke, dọ nsọ. T'ẹ b'ọ phushi iphe, aasọ nsọ l'ẹke unu nọ; paru unu haa.

Unwu ekemu ọdo

¹⁵ Ohu -shi l'ẹka nnajiufo iya gbakfuta ngu; ba kpuk-takwa iya kpọ-phuru nnajiufo iya ono azọ. ¹⁶ Hakwaa ya tẹ unu l'iya buru l'ẹke dukpele iya phọ mma lẹ mkpukpu unu ono ẹke ọ fọtaru. Unu ba kpakwa iya ẹhu.

¹⁷ T'ẹ b'ọ dukwa onye Ízurelu: nwoke m'ọ bọ nwanyi, a-nodu agbaru agwa ọkpara. ¹⁸ Unu be egudejekwa ọgwo, a kfouru nwanyi ọkpara; m'ọ bọ ọphu a kfouru nwoke ọkpara bya l'ulo Ojejoje, bọ Nchileke unu bya ọkfu ọgwo iphe, e riburu l'angu k'ememe; kẹ l'ephe ẹbo bukwa akpamara l'enyia Ojejoje, bọ Nchileke unu.

¹⁹ Unu be ejekwa onye Ízurelu ibe unu ọgwo ọ-muru-nwa; l'okpoga; m'ọ bọ lẹ nri; m'ọ bọ l'iphemiphe ọbule, bọ iphe eejeje madzọ l'ọgwo. ²⁰ Onye unu e-jeje ọgwo ọ-muru-nwa bọ onye mba ọdo. Obenu l'onye bọ onye Ízurelu ibe unu bẹ unu te ejekwa ọgwo ọ-muru-nwa; k'ọphu Ojejoje, bọ Nchileke unu a-gooru ọnu-oma nọ unu l'iphemiphe ọbule, unu byibekpooru ẹka k'ememe l'alj ono, unu eje aluta ono.

²¹ Ọ buru l'unu riburu Ojejoje, bọ Nchileke unu angu iphe unu e-me; unu ba akpokwa ukfu ememe iya; kẹle Ojejoje, bọ Nchileke unu jifutajekwa unu aji iya; unu aburu ndu ikpe nmaru l'unu meru ẹjo iphe. ²² Ọle; ọ -bukwanuru l'ẹ t'o nwedu iphe unu riburu angu kẹ ememe; bẹ ikpe ta nmakwa unu. ²³ Iphe, bọ iphe shi unu l'onu lufuta; unu letakwa ẹnyia mekota iya; kẹ l'ọ bọ unubedua turu obu unu ama; gude ọnu unu ribuaru Ojejoje, bọ Nchileke unu angu ome iphe ono.

²⁴ Ọ buru l'unu bahuru lẹ mgbo vayinu madzọ ibe unu; unu rikwaa akpuru vayinu ọbu ẹge dọ unu mma; ọle t'ẹ b'ọ dukwa ọphu unu e-ye lẹ nkata unu. ²⁵ Teke unu -bahuru l'egu madzọ ibe unu; yọ -dọ unu t'unu wota iphe, ọ kuru akuku ria; unu wotakwa iya; ọle t'ẹ b'ọ dukwa ukfu iphe ono ọphu unu e-gude mma gbutsua.

Kẹ ọchifu nwanyi

24 Ọ -buru lẹ nwoke luru nwanyi; a -nonyaa; nwanyi ono ta dọhe iya mma; kẹ l'ọ phuru iphe, ta dọdu mma l'ẹhu nwanyi ono; yọ bya ederu ẹkwo ọchifu nwanyi; nọ iya; chifu iya; ² ọ -buru l'ọ lufuru; je alua nwoke ọdo; ³ nji iya k'ẹbo ono abyakwaphu bya akpọo ya ashị; dekwaruphu ẹkwo achifu ọdo nọ iya; bya achifukwa iya phọ lẹ nk'ia; m'ọ bọ l'onye k'ono bọ anwuhu b'ọ nwuhuru; mbọ onye ọphu, shi duta iya; lya phọ; ⁴ tẹ nji iya kẹ mbọ phọ, chifuru iya nọ phọ ba alaphukwa azọ jeshia ya alulu; l'e merushitsuwaru iya ono; kẹ l'ọ bukwa akpamara l'ifu Ojejoje. Unu be emetakwa akpamara kpube alj ono, Ojejoje, bọ Nchileke unu abya unu anunu t'ọ buru ọkẹ-iphe unu ono.

Ekemu, dọ iche iche

⁵ Ọ -buru lẹ madzọ luru nwanyi k'ophungu; t'ẹ b'e ezikwa iya t'o je ọgu; ọphu ọ dukwa ozi ọdo, ee-zi iya. T'onye ono nọ-gbukwa afa lanu l'ufu; mee nyee ya ono, ọ lutaru ono t'ẹhu tsọo ya ẹna.

⁶ Tẹ madzọ ba apatakwaa mkpuma, eegweje nri; m'ọ kwanu o-ji-l'ẹka mkpuma; t'ọ buru iphe, e yeru iya l'itumo; kẹ l'ono dukwa l'ọ bọ onye gude ishi madzọ ophu sọbe l'itumo.

⁷ Ọ -buru lẹ madzọ b'e guderu l'o zitaru onye Ízurelu ibe iya ezita: l'eme iya l'ọ bọ ohu; m'ọ -bọ ree ya erere; t'e gbukwaa onye ọ-pa-l'ẹda ono egbugbu. T'e chigbukwaa njọ l'igbo, o beru; tẹ ọdo be ebehe iya.

⁸ Ọ -buru onye ẹhu-labọ byaru; unu zikwaa obu l'alj; mee iphe, bọ iphe, ndu achijeru Nchileke ẹja, bọ ndu ikfu l'ivayi sọru t'unu mee. Unu tükokpelephu iphe, bọ iphe, mu turu ẹphe ekemu sọ t'ẹphe meje; mekota.

⁹ Unu nyatakwa iphe, Ojejoje, bọ Nchileke unu meru Miriyamu teke unu nọ l'uzo; l'unu wufutatsuaru l'alj Íjiputu.

¹⁰ Teke i jeru madzọ ibe ngu ọgwo; m'ọ -ruhuru; ọ buru ọgwo, dọ idu-agma; ba bahukwa l'ulo iya je owota iphe, ọ sọberu ngu l'itumo. ¹¹ Nodukwa l'etezi tẹ onye ọbu, i jeru ọgwo ọbu wofutaru ngu iphe, ọ sọberu ngu l'itumo ọbu. ¹² Ọ -buru l'onye ọbu bọ onye ukpa; be egudekwa iphe ono, o yeru ngu l'itumo ono lashia l'ufu; nọo jeye tẹ nchi bọhu. ¹³ Nchi -jihude; nggu ewophutaru iya ukpo iya ono azọ; k'ọphu ọo-zẹ iya; kua mgbenya; goru ọnu-oma nọ ngu. A guaru ngu iya l'odobe ẹka ndoo l'ifu Ojejoje, bọ Nchileke ngu.

¹⁴ Ọ -buru l'onye ẹ-te nwedu ẹge ọ haru iya; yọ kpa ukpa -byaru ngu ozi; be emegbukwa iya emegbu; m'ọ onye ọbu; ọ bọ onye Ízurelu ibe ngu; m'ọ bọ onye laru alala, buru lẹ mkpukpu unu. ¹⁵ Kfourjekwa iya aswa ozi iya l'uboku; tẹmanu ẹnyanwu anyihude; kẹ l'onye ono, akpa nri ono gbawaru aswa ozi iya yeru lẹ mkpa

ẹhu iya. Ọdumeka bẹ ọo-rakwaru Ojejoje ẹjo ẹkwa l'okfu ẹka ngu; yọ bọru ngu ome ẹjo iphe.

¹⁶ Tẹ ndu bụ nna ba alajekwa l'iphe, nwa ẹphe metaru; ọphu ndu bụ ụnwu 'alajekwa l'iphe, nna ẹphe metaru. T'onye metaru iphe o metaru lakwaa l'iphe, o meru.

¹⁷ Unu ba anafujekwa madzụ iphe gbaru iya nụ; okfu l'ọ bụ onye laru alala; m'ọ kwanu okfu l'ọ bụ onye a tọru ogbe; ọphu unu anatajekwa nwanyi, maa tufuru uwe iya l'itumo. ¹⁸ Unu nyatajekwa l'unubedua shi bọru ohu l'alị Íjiputu; Ojejoje, bụ Nchileke unu agbata unu l'ẹke ono. Ọo ya meru iphe mu aturu unu ekemu; sụ t'unu meje iphe ono l'ọ ha.

¹⁹ Teke unu akpata iphe unu meberu emebe; ọ -bọru l'ọ nweru ọphu unu haru l'okfu unu; unu ba alaphuhakwa azụ je iya ewota. Unu hakwaaru iya ndu laru alala; ndu a tọru ogbe; mę ụnwanyi, maa tufuru; k'ọphu Ojejoje, bụ Nchileke unu a-goru unu ọnu-oma l'iphe bụ iphe, unu kuberu ẹka. ²⁰ Teke unu awọ olivu unu; unu ba awojekwa iya n-wọ labu. Unu hajekwaa ọphu phoduru nụ t'ọ duru ndu laru alala; ndu a tọru ogbe; mę ụnwanyi, nji ẹphe ta nohedu. ²¹ Ọ -bọru l'unu awọ vayinu lę mgbo vayinu unu; unu be ejekwa mkpakwa iya. Unu hajekwaa ọphu phoduru nụ t'ọ noduru ndu laru alala; ndu a tọru ogbe; mę ụnwanyi, nji ẹphe ta nohedu. ²² Unu nyatajekwa l'unubedua shi bọru ohu l'alị Íjiputu. Ọo ya meru iphe mu aturu unu ekemu; sụ t'unu meje iphe ono l'ọ ha.

Ekemu k'ochi madzụ iphe

25 Ọ -bọru l'umadzu labu bę okfu adaru; t'ẹphe gude iya je l'ulo ikpe tẹ ndu ikpe kpeeru iya ẹphe; haaru onye ọphu iswi dọ mma enge; nmaa onye ọphu achọ okfu ikpe. ² Teke ọ bụ l'onye ọphu ikpe nmaru b'ọ gbaru t'e chia iphe; t'onye ikpe mekwaa ya t'ọ zeru azę; t'e chia ya iphe l'ifu iya; chia ya ọnu ẹchachi ole yele iphe o meru hakọ. ³ Ụkporo ọnu ẹchachi ẹbo bę ee-chi onye ọbu. T'ẹ b'ọ karikwa ẹge ono. E -chighata iya ẹge ono b'ọ buakwa ome nwanna ngu ono l'ẹ tọ dudu iphe ọ bụ l'ẹke i nọ.

⁴ Unu be ekechijekwa eswi ọnu teke ọodzoshiru unu witu unu.

Ozi, nọru onye nwunne iya nwuhuru; haa nyee ya

⁵ Ọ -bọru l'unwunne ẹbo bu; onye lanu anonyaa nwuhu tọ mụta nwa; tẹ nyee ya be jekwa ọlu esu-uzo. Tẹ nwunne nji iya lụpyabekwa iya; lajeru iya l'ulo. Nwunne nji iya ono eshi ẹge ono medzukota iphe, gbaru iya nụ l'ẹke nwanyi ono nọ. ⁶ Nwa nwoke mbu, ọ mọtaru mbu nwanyi ono bę a-zaru ẹpha laa l'ẹpha nwunne iya ono, nwuhuru nụ ono; t'e shi ẹge ono t'ẹpha iya be chihu l'alị Ízurelu. ⁷ Ọle; ọ -bọru l'ẹ tọ dudu onye ono t'ọ lụpyabe nyee nwunne iya ono; tẹ

nwanyi ono jekfu ndu bụ ọgurennya ono l'obu-edukfu mkpukpu ono je asụ ẹphe: "Lẹ nwunne nji iya jikakwaru ome t'ẹpha nwunne iya be ephuhu l'alị Ízurelu. Ẹ to kwekwa lẹ ya emeru iya iphe, gbaru tẹ onye, bụ nwunne nji madzụ meeru iya." ⁸ Tẹ ndu bụ ọgurennya mkpukpu ono kua nwoke ono; kfuaru iya okfu. Ọ -bọru l'iphe, ookfu bę ookfu ekfushi ike: "Lẹ ya ta alupyabedu nwanyi ono;" ⁹ tẹ nyee nwunne iya ono gbeshi l'ifu ndu bụ ọgurennya ono je eyeta akpokpa nwunne nji iya ono nanu; vushi iya ọnu-mini l'ifu; su iya: "L'ọo ege ono bę eemeje onye ẹ-ta chodu tẹ ufu nwunne iya be echihu." ¹⁰ Iphe, ee-ku ufu nwoke ono lẹ Ízurelu bụ: "Ufu onye e yetaru akpokpa iya."

¹¹ Ọ -bọru l'unwoke labu alu ọgu; nyee onye lanu l'ime ẹphe abyatashia ọgbaru nji iya ọdzori; bya azu nwoke ọphu l'ẹhu-nwoke; ¹² t'e gbubufukwa nwanyi ono ẹka; t'ẹ ba aphukwaru iya imiko.

¹³ Unu be eyejekwa iphe, eegudeje atụ ẹra iphe ọzo ẹbo l'ẹda unu: ọkpobe iya; mę adigboroja iya. ¹⁴ Unu be enwekwaru iphe, eegudeje ama iphe amama ọzo labu lę nk'unu: ọkpobe iya; mę adigboroja iya. ¹⁵ Unu gudeje ọkpobe iphe, eegudeje atụ ẹra iphe tya iphe; k'ọphu unu a-ka nka l'alị ono, Ojejoje bụ Nchileke unu abya unu anunu ono; ¹⁶ kę l'iphe bụ onye, eme egbe iphe ono; mbu onye, eme iphe l'ugho bukwa akpamara bę oome l'ifu Ojejoje, bụ Nchileke unu.

Ekemu t'e gbushia ndu Amaleku

¹⁷ Unu nyatakwa iphe, ndu Amaleku meru unu teke unu nọ l'uzo; l'unu lufutatsuaru lę Íjiputu. ¹⁸ Ọ bụ teke ike ije gvwaru unu; ike ta nohe unu; bę ẹphe shiru unu ọzo azu; bya etso unu ọgu l'uzo; gbushia ndu ọphu kpe azu; ẹphe ta tsu Nchileke egvu. ¹⁹ Ọo ya bụ; teke Ojejoje, bụ Nchileke unu meleruphu; unu enweru onwunu l'ẹka iphe, bụ ndu ọhogu unu, bupheru unu mgburumgburu l'alị ono, ọobyu unu anunu t'ọ bọru okè-iphe unu ono; unu mekwaa tẹ ndu Amaleku chihu lę mkpuli igwe ọwaa. Unu ba zahakwa iya ememe!

Akpuru iphe mbu

26 Unu -bahulephu l'alị ono, Ojejoje, bụ Nchileke abya unu anunu t'ọ bọru okè-iphe unu ono; mbu unu -nata l'iya phu buru; ² hatakwa akpuru iphe mbu l'iphe, i kotaru l'alị ono, Ojejoje abya unu anunu ono; chiru ye lę nkata; vuru je l'ẹke Ojejoje, bụ Nchileke unu a-fota; dobe ẹpha iya; buru iya eburu. ³ Jekfu onye achijeru Nchileke ẹja teke ono je asụ iya: "Lẹ ntanu-a bę iikfuru Ojejoje, bụ Nchileke unu l'unu larutawaru l'alị ono, Ojejoje riburu nna ayi oche phe angu lę ya a-nu ayi ono."

⁴ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono a-nata ngu nkata ono; sibe l'ifu ẹnya-ngweja Ojejoje, bụ Nchileke ngu. ⁵ Nggwu anodukwaphu l'ifu Ojejoje, bụ Nchileke

ngu kfu: "Lẹ nna mu shi b̄uru onye Áramu, l'aghaphe aghaphe. O gude ndu ha nwanshiji laa Íjiputu; je ab̄uru onye laru alala l'ẹke ono. Yọ b̄uru l'ẹke ono b'ọ nọ b̄uru oke mba, nweru agburu-ẹhu; bya aha igwe. ⁶ Obenu lẹ ndu Íjiputu n̄uru ayi aph̄u; bya emee t'ayi jee iphe-ẹhuka; mee tẹ ayi jee ozi mkpọ-nyi-ẹnya. ⁷ Tọ d̄u iya b̄u; ayi echia mkpu raku Ojejoje, b̄u Nchileke kẹ nna ayi oche phẹ. Ojejoje an̄a olu ayi; bya aph̄a iphe-ẹhuka, ayi eje; mẹ ozi, ayi ejegbu onwayi; mẹ ẹge eegude akpabe ayi ẹhu. ⁸ Ya ndono; Ojejoje egude ike; agburu-ẹhu iya; oye egvu; iphe-ọphuleny; mẹ iphe-ọhubama, d̄ugbaa biribiri; dufuta ayi lẹ Íjiputu. ⁹ Yo dubatawa ayi l'ẹke-a; bya eworu al̄i-a n̄u ayi; mb̄u ẹgiri al̄i-a. ¹⁰ Nta-a b'i wotawaru iya akp̄uru iphe mb̄u, shi l'iphe, i meberu l'al̄i-a, ngḡube Ojejoje n̄uru iya-a." Ngḡu abya eworu iya dobe l'ifu Ojejoje, b̄u Nchileke ngu; baaru Ojejoje, b̄u Nchileke ngu ono ẹja. ¹¹ Ngḡu abya etee ẹswa iphemiphe ọbule ono, d̄u mma, Ojejoje, b̄u Nchileke ngu n̄uru ngḡu lẹ ndibe ngu ono. Ndu Lívayi; mẹ ndu laru alala, unu l'ẹphe bu etekwaaph̄u ẹswa.

Ụzo lan̄u l'ụzo iri l'afa k'ẹto

¹² I -kfu-gelephu ụzo lan̄u l'ụzo iri l'iphemiphe ọbule, i setaru l'afa k'ẹto, b̄u iya b̄u afa, aakfujie ụzo lan̄u l'ụzo iri; mb̄u; teke i n̄utsuaru iya ndu Lívayi; ndu laru alala; ndu nna ẹphe ta nọhedu; mẹ ụnwanyi, nji ẹphe ta nọhedu; k'ọphu ẹphe a-nọdu lẹ mkp̄ukpu unu rijije ẹpho; ¹³ ngḡu an̄odu l'ifu Ojejoje, b̄u Nchileke ngu; s̄u: "L'i wofuakwaru iphe ono, d̄u nsọ ono l'ụlo ngu; wowaru iya n̄u ndu Lívayi; ndu laru alala; ndu nna ẹphe ta nọhedu; mẹ ụnwanyi, maa t̄ufuru, b̄u ekemu, ọ t̄uru n̄u ngu. Ẹ tọ d̄ukwa ekemu ono, ọ t̄uru n̄u ngu ono, nweru ọphu ẹ ti tsodu; ọphu ọ d̄ukwa ọphu i za-hajeru. ¹⁴ Ẹ tọ d̄ukwa ụzo lan̄u l'ụzo iri ono ọphu i riru teke i nọ l'aph̄u; tọ d̄u ọphu i wofuru teke i b̄u onye aasọ nsọ; ọphu ọ d̄udu ọphu i n̄ujeru ndu nw̄uhuru anw̄uhu. I n̄ukwaru Ojejoje, b̄u Nchileke ngu okfu; yọ b̄uru iphemiphe ọbule, ọ s̄uru t'i mee b'i meru. ¹⁵ Shinu l'imigwe, b̄u ufu ngu ono, d̄u nsọ ono lee ẹnya; ḡoru ọnu-ọma n̄u ndibe ngu, b̄u ndu Ízurẹlu; ngḡu aḡoru ọnu-ọma n̄u ẹgiri al̄i ono, i riburu nna ayi oche phẹ lẹ nte ono."

¹⁶ Ntan̄u-a bẹ Ojejoje, b̄u Nchileke unu t̄waru unu ekemu s̄u t'unu meje iphe-a, ya t̄oru ọkpa iya s̄u t'unu tsoje; mẹ iphe-a, ya s̄uru t'unu meje-wa. Unu zikwaa obu l'al̄i; gudeje obu unu l'ọ ha; mẹ ndz̄u unu l'ọ ha meje iphemiphe ọbule ono. ¹⁷ Ntan̄u-a bẹ unu kfuwaru iya hoo-haa l'ọ Ojejoje b̄u Nchileke unu; l'ọ ụzo, ọ t̄oru bẹ unu a-nọdu etso; l'eme iphe, ọ t̄oru ọkpa iya; mẹ iphe, o kfu; mẹ nsọ iya; l'an̄ukwaru iya ph̄u okfu. ¹⁸ Ojejoje abyakwaphu bya ekfu ya hoo-haa ntan̄u-a l'unu b̄uwa ndibe iya, ya nwe k'iche, b̄u iphe, ya kwehawaru unu l'ụkwa; bya as̄u t'unu mejekwa iphe ya

t̄uru unu l'ekemu. ¹⁹ Oo-me unu t'unu ka iphe b̄u mbakeshi, o keru ekeke. Ẹpha unu a-ka kẹ ndu mba ọdo ono ode ude; ẹphe aka unu otushi ẹpha; ka unu ọkwabe ugvu. Unu ab̄uru ọha, d̄uru Ojejoje, b̄u Nchileke unu lẹ nsọ, b̄u iphe, o kfuawaru.

Ẹnya-ngweja, nọ lẹ Ugwu Ebalu

27 Ya ndono; Mósisi yele ndu b̄u ọgurenya Ízurẹlu abya at̄aru ndu Ízurẹlu ono ekemu; s̄u ẹphe: "Unu t̄ukokwa ekemu-wa, ya at̄uru unu ntan̄u-a dobekota. ² Teke unu sweru Ẹnyimu Jódanu bah̄u l'al̄i ono, Ojejoje, b̄u Nchileke unu abya unu an̄unu ono; unu patatsua mkpuma, ha nshinu kp̄okobe; unu emeta ụra nyja ya. ³ Unu eworu ekemu-a l'ọ ha dekota iya teke unu swetatsuleruphu ẹnyimu ono bah̄u l'ẹgiri al̄i ono, Ojejoje, b̄u Nchileke unu abya unu an̄unu ono. Ono b̄u iphe, Ojejoje, b̄u Nchileke nna unu oche phẹ kweru unu ụkwa iya. ⁴ Ọo ya b̄u; teke unu swetsuleruphu Ẹnyimu Jódanu; unu akp̄okobe mkpuma ono, mu at̄uru unu ekemu iya ntan̄u ono. Ọ b̄u lẹ Ugwu Ebalu bẹ unu a-kp̄okobe iya; gude ụra nyja ya. ⁵ Ọ b̄u l'ẹke ono bẹ unu a-kp̄uru Ojejoje, b̄u Nchileke unu ẹnya-ngweja. Ọ b̄u mkpuma bẹ ee-gude kp̄u ya; mb̄u mkpuma, ẹ tọ d̄udu iphe e meru l'ígwè, a kujeru iya. ⁶ T'ọ b̄ukwaru mkpuma, ẹ ta wad̄u awawa bẹ unu e-gude kp̄uru Ojejoje, b̄u Nchileke unu ẹnya-ngweja ono. Yọ b̄uru l'eli iya bẹ unu a-gbajẹ ngweja-ukfuru n̄u Ojejoje, b̄u Nchileke unu. ⁷ Unu gwojekwaphu ngweja ẹhu-agu l'ẹke ono. Unu at̄uko n̄odu l'ẹke ono ria ya; tee ẹswa l'ifu Ojejoje, b̄u Nchileke unu. ⁸ Unu dekwa ekemu-a l'ọ ha t'ọ shia ọhuma lẹ mkpuma ono, unu kp̄obetsuaru ono."

Mbur̄onu, a nọ lẹ Ugwu Ebalu bushua

⁹ Mósisi yele ndu ikfu Lívayi, b̄u ndu achijeru Nchileke ẹja abya ekfuru yeru ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha; s̄u ẹphe: "Unubẹ ndu Ízurẹlu; unu daa ash̄i; ngabe nchi! Ntan̄u bẹ unu b̄ukwa ndibe Ojejoje, b̄u Nchileke unu. ¹⁰ Unu n̄ujekwaru Ojejoje, b̄u Nchileke unu okfu. Unu dobekwa ekemu iya; meje iphe, ọ t̄oru ọkpa iya; s̄u tẹ eetsoje, b̄u iphe, mu at̄uru unu ekemu iya ntan̄u."

¹¹ Yọ b̄ukwaruphu mb̄oku ono; bẹ Mósisi t̄uru ndu Ízurẹlu ekemu; s̄u: ¹² Teke unu swetsuaru Ẹnyimu Jódanu; ndu ikfu, e-vudo l'eli Ugwu Gerizimu ḡoru ọnu-ọma n̄u ndu Ízurẹlu b̄u: ndu ikfu Símiȳonu; ndu ikfu Lívayi; ndu ikfu Júda; ndu ikfu Ísaka; ndu ikfu Jósẹfu; mẹ ndu ikfu Bénjaminu. ¹³ Ndu ikfu ọphu e-vudo l'eli Ugwu Ebalu bua ọnu b̄u: ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; ndu ikfu Ásha; ndu ikfu Zébul̄onu; ndu ikfu Dánu; mẹ ndu ikfu Náfutali. ¹⁴ Ndu Lívayi e-woli olu raaru iya unwoke ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha arara; s̄u:

¹⁵ "Mbur̄onu b̄u kẹ onye doberu ntẹkpe, a pȳiru apȳipyi; m'ọ b̄u ọphu a kp̄uru akp̄ukpu. Iphe ono b̄uk-

wa akpamara l'ifu Ojejoje; mbụ iphe ono, bụ ndu eme nka gude ẹka mee ya; dobe iya l'agwa lẹ mpya ono."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

¹⁶ "Mburọnu bụ kẹ onye ẹ-ta akwabedu nne lẹ nna, mụru iya nụ ugwu."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

¹⁷ "Mburọnu bụ kẹ onye wofuru ẹkpè, e gude kpaaru madzụ ókè-alì."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

¹⁸ "Mburọnu bụ kẹ onye dusweru onye atsụ ìshì ụzo."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

¹⁹ "Mburọnu bụ kẹ onye anafuje madzụ iswi-odu-mma; okfu l'ọ bụ onye laru alala; onye nna iya ta nọhede; m'ọ bụ nwanyi, maa tufuru."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

²⁰ "Mburọnu bụ kẹ onye raru nyee nna iya; kẹ l'ọo nna iya b'ọ mechiru ifu."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

²¹ "Mburọnu bụ kẹ onye raru anumanu."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

²² "Mburọnu bụ kẹ onye raru nwunne iya; mbụ nwunne yele iya shi lẹ nne lanụ; m'ọ bụ nwanna iya."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

²³ "Mburọnu bụ kẹ onye raru nne nyee ya."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

²⁴ "Mburọnu bụ kẹ onye gburu madzụ ibe iya lẹ mpya."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

²⁵ "Mburọnu bụ kẹ onye nataru ẹka-azụ je egbua onye ẹ-ta dudu iphe, o meru."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

²⁶ "Mburọnu bụ kẹ onye pa iphemiphe ọbule, a tųru l'ekemu-a ẹka lanụ."

Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha atụko zụa mgbede; sụ: "T'ọ dụ ẹge ono-o!"

Ọnu-ọma, a ọoru nụ ndu eme ekemu ono

(Liv 26:3-13; Dit 7:12-24)

28 Ọ -bųru l'unu nųru Ojejoje, bų Nchileke unu okfu; -leta ẹnya l'eme ekemu iya l'ọ ha; mbụ eke-mu ono, mu atųru unu ntanų-a; bẹ Ojejoje, bų Nchileke unu e-me t'unu kakọta iphe, bų mbakeshi, nọ

lẹ mgboko-a nshinu. ² Ọnu-ọma-wa a-bųru nk'unu; m'ọ -bųru l'unu anųru Ojejoje, bų Nchileke unu okfu.

³ Ọnu-ọma a-bųru nk'unu lẹ mkpųkpu; bųru nk'unu l'egu.

⁴ Ọnu-ọma a-bųru k'unwu unu; bųru k'iphe, unu meberu l'alì; bųru k'unwu, elu unu mųshiru; mbụ eswi unu; mẹ egbu unu; mẹ atųru unu.

⁵ Ọnu-ọma a-bųru kẹ nkata, unu vu eje l'egu; mẹ ọtu-mu, unu atsų nri.

⁶ Ọnu-ọma a-bųru nk'unu teke unu abata abata; mẹ teke unu alųfu alųfu.

⁷ Ojejoje e-me tẹ unu mekputa ndu ọhogu, wų-lihuru; bya etso unu ọgu. ẹphe e-dzebe edzebe byakfuta unu ọgu; ọle ẹphe a-gba nanų nanų; gbakashihu.

⁸ Ojejoje e-me tẹ ọnu-ọma iya bųru k'ọba unu; mękpọ iphe bų iphe, unu kųberu ẹka unu. Ọo-ọoru ọnu-ọma nų unu l'alì ono, Ojejoje, bų Nchileke unu abya unu anųnu ono.

⁹ Ojejoje e-me t'unu kwata ọswa shihu ike; bųru ndu dųru iya lẹ nsọ, bų iphe, o rihawaru unu angų iya; m'ọ -bųru l'unu e-dobe ekemu Ojejoje, bų Nchileke unu;

l'etsokwaphu ụzo, ọ tọru. ¹⁰ Ndiphe l'ẹphe ha a-phų l'unu aza ẹpha alaru Ojejoje; tsųlahaa unu egvu. ¹¹ Ojejoje e-me t'unu nwee iphe; nweshia ya ike; unu azų zų k'etsutsu iya; elu unu azų; zų k'etsutsu iya; iphe,

unu meberu l'alì emehu k'etsutsu iya; l'alì ono, Ojejoje riburu nna unu phẹ nte lẹ ya a-nų ẹphe ono. ¹² Ojejoje a-gųhaaru unu ọlo ẹke oodobeje ẹku iya l'imigwe; tẹ mini chijee l'alì unu; l'oge iya; ọoru ọnu-ọma iya nų iphe bų ozi, unu gude ẹka unu jee. Unu e-jeje igweligwe ndu mba ọdo ųgwo; tọ dųkwanu ndu unu e-je ejita.

¹³ Ojejoje e-meje unu t'unu bųru ishi; unu ta anọdu ndu ọdo l'ẹka. Oo-mee unu; unu akalẹphu nshinu nshinu eje; unu ta aladu alì alì. Ọle ọ kwa m'ọ -bųru l'unu anga nchì l'ekemu Ojejoje, bų Nchileke unu, bų ọphu mu atųru unu ntanų-a sų tẹ unu zia obu l'alì; meje iya ememe. ¹⁴ Unu ba aghakwaru ekemu-a, mu atųru unu ntanų-a azų m'ọo nanų. Unu ba ahakwa iya; melahaa iphe ọdo; wata otso agwa ọdo, unu a-nọdu abaru ẹja.

Ọnu, a tųru ndu kwefuru ikè

(Liv 26:14-46)

¹⁵ Ọle; ọ -bųkwanuru l'unu ta anųduru Ojejoje, bų Nchileke unu okfu; unu te zi obu l'alì; l'edobe ekemu iya; unu te etso iphe, ọ tọru ọkpa iya sų tẹ eetsoje, bųgbaa iphe, mu atųru unu l'ekemu ntanų-a; mburọnu-wa l'ọ ha a-bųkotaru nk'unu.

¹⁶ Mburọnu a-bųru nk'unu lẹ mkpųkpu; bųru nk'unu l'egu.

¹⁷ Mburọnu a-bųru kẹ nkata, unu vu eje l'egu; mẹ ọtumu, unu atsų nri.

¹⁸ Mburọnu a-bųru k'unwu unu; bųru kẹ iphe, unu meberu l'alì; bųru k'unwu, elu unu mųtaru; mbụ eswi unu; egbu unu; mẹ atųru unu.

¹⁹ Mburonu a-buru nk'unu teke unu abata abata; buru nk'unu teke unu alufu alufu.

²⁰ Ojejoje a-tu unu onu; kpoghaa unu egomunggo; mee te iphe, bu iphe unu kuberu aka be ekeru ekeru. Oo-me iya unu ege ono gbururu jeye; unu aburu kpurupyata; mbu laa l'iyi ke gbatabuta; l'okfu iphe, du eji, unu meshiru; zaha Nchileke. ²¹ Ojejoje e-gude ejo iphe-ememe swiru unu eswiru gbururu jeye unu agvu l'alij ono, unu abahu eje aluta t'o buru nk'unu ono. ²² Ojejoje a-tu unu iphe-ememe, amj madzu mini yeje ehoku; ehuekoko; oke okpomoku; ejo mkpo-anwu; me nwa-ntagbu, a-nodu atagbushi iphe unu meberu l'alij. Iphe ono l'o ha a-kpa unu ehueje teke unu a-buru kpurupyata. ²³ Akpamigwe-a, unu vu l'ishi-a a-buru ope; alij, unu dzoberu okpa aburu mgboro-igwe. ²⁴ Ojejoje e-me te mini, ga anodu achiru unu ghoo eveve yeje udzu; shi l'imeli lekpu unu jeye teke unu agvu.

²⁵ Ojejoje a-ha te ndu ohogu unu l-gbua unu. Unu e-dzebe edzebe byakfuta ndu ohogu unu ogu; ole unu a-gba nanu nanu; gbakashihu. Unu a-ghoo ndu alij-eze, nogbaa le mgboko-a a-nodu atsogoyi. ²⁶ Odzu unu a-buru nri unwenu, ephe l'eli; me unwu-anu-egu, bu l'eliphe; ophu o dudu onye agboru ephe chaa. ²⁷ Ojejoje a-tu unu ejo iphe-etsetse ndu ijiputu; iphe-ebubu; ejo onya, aba yoyoyo; me ekpa-eyi; yo buru 'agwota agwota. ²⁸ Ojejoje e-me te ogvu gudeshia unu; unu awata otsu ishi; egomunggo esweshihu unu. ²⁹ Lechi oke-eswe be unu a-wata obyipheshi aka ege onye ishi ebyipheshije l'ochi. Ophu o dudu iphe, unu byiberu aka k'ememe, bya l'agaru unu. Aa-nodulephu akpa unu ehue; l'ana unu nfu mboku-mboku; to nwe onye agbaru unu mkpu.

³⁰ Ii-je okfu nwanyi jebua; yo buru onye odo be yeje iya a-nodu aze. Ii-kpu ulo kpu-ghe ya; ole e tii budu iya. Ii-ko vayinu; ole tii wotadu akpuru iya. ³¹ Aa-nodu ngu l'ifu gbua oke-eswi ngu; ole e tii tadu anu iya. A kpua nkakfu-igara ngu l'ike; ophu a kpu-phutaduru ngu iya azu. Aturu ngu be ee-ruta chiru nu ndu ohogu ngu; to nwe onye ejeru ngu iya anafutaru. ³² Unwegirima unu: ndu k'unwoke; me le ndu k'unwanyi be achiru nu ndu odo t'ephe buru ephe ohu. Enya a-nodu unu l'uzo mboku-mboku jeye enya agbakota unu ochi l'eke unu ele enya ephe; ole ike taa dudu unu t'o nweru iphe, unu e-me. ³³ Ndu unu e-ta madu e-ri iphe, unu koru l'okfu; mbu iphe, unu setaru l'akanya. O bulephu ehue be aa-nodu akpa unu; l'anu unu nshij mboku-mboku; ³⁴ k'ophu bu l'iphe, unu e-gude enya unu phua e-me unu; unu emelaha ogvu ogvu. ³⁵ Ojejoje a-tu unu ejo iphe-etsetse l'ikpere; me l'okpa ephe ebo; mbu iphe-etsetse, a-bu 'agwota agwota. Oo-shi l'obochoeru-okpa tsekota unu jeye l'ishi.

³⁶ Ojejoje a-chita unu l'onye unu fotar t'o buru unu eze; laa mba, unu ta mahaada; nna unu oche phe ta

mahawa iya. Unu anodu l'eke ono balahaaru nte odo eja; mbu nte, e gude oshi yeje mkpuma mee. ³⁷ Ndu eke ono, Ojejoje a-chiru unu laa ono be unu a-nodu anyi ishi edzu; buru iphe, e gude anma ejo etu; me iphe, e gude atu mgbonu.

³⁸ Unu e-mebe iphe, ha nshinu l'alij; ole nwiphe, unu a-kpata iya taa badu ishi; ke l'igube a-tapyashikota iya. ³⁹ Unu a-ko mgbo vayinu leta iya enya; ole unu ta angudu mee, shi iya nu; ophu unu awotadu akpuru, shi iya nu; ke l'unwehu a-tafu iya. ⁴⁰ Oshi olivu a-tuko alij unu sweta; ole unu taa phudu manu iya; ke l'akpuru iya e-rishihu; dashia. ⁴¹ Unu a-mushi unwegirima unwoke; mushia unwegirima unwanyi; ole ephe ta abaduru unu uru; ke l'aa-kpu ephe le ndu laa alij odo. ⁴² Iphe, bu oshi, no l'alij unu; me iphe, bu iphe, unu meberu emebe be igube a-tapyashibebe.

⁴³ Ndu laru alala l'alij unu be aka a-nodu akango akango l'eje; unubedu aka ola alij alij l'eje. ⁴⁴ Ephe e-jeje unu ugwo; ole unu tee nwe du ophu unu e-je ephe. Ephe a-bujeru ishi; unubedu anodu ephe l'eka.

⁴⁵ Mburonu-a l'o ha a-dakfuta unu; chija unu kpabe-kpabe; jeye yo gude unu; mee unu; unu aburu kpurupyata. Ishi iya aburu le unu ta nuduru Ojejoje, bu Nchileke unu okfu; mee ekemu iya; me iphe, o toru okpa iya; su t'e tsoje. ⁴⁶ Mburonu ono a-bu iphe-ohubama; me iphe, du biribiri; duru unu l'awa unu phe jeye le tutu yoyo. ⁴⁷ Keshinu unu te gudedu ehue-otso-ena; tee eswa jeeru Ojejoje, bu Nchileke unu ozi teke iphe shi duru unu le mma; ⁴⁸ be unu a-nodu aswi egu nri; me egu mini; gbaa otu; gude uko iphemiphe obule; l'ejeru ndu ohogu unu ozi; mbu ndu ono, Ojejoje e-ye t'ephe bya etso unu ogu ono. Yo woru odogoro igwe nyabe unu l'olu jeye teke unu a-buru kpurupyata.

⁴⁹ Ojejoje e-duta ndu mba, shi ote-enya; mbu l'eke mgboko jeberu; t'ephe du l'o bu ugo bya apaa unu. Ndu mba ono a-buru ndu unu e-ta anudu okfu ephe. ⁵⁰ Ndu mba ono be ifu a-nodu eshi ephe onwu-onwu; k'ophu bu l'ephe ta agubedu ndu bu ogurennya iphe; ephe ta aphuru unwegirima imiko. ⁵¹ Ephe a-tapyaa elu unu; kpukpoo iphe, unu meberu l'alij; jeye unu aburu kpurupyata. E to dudu akpe unu; m'oo mee ophungu unu; m'oo manu unu; m'oo eswi unu; m'oo aturu unu, ephe a-haru unu jeye teke unu a-lakota l'iyi. ⁵² Ephe a-nod-chishikota mkpukpu unu l'o ha mgburumgburu jeye teke upho-mkpuma unu ono, hatsua l'eli, a kpushitsuaru ike ono; mbu upho-mkpuma ono, unu chiru ukfu kwee ono foshihuru; l'adashij. Ephe a-nod-chishikota unu le mkpukpu ono l'oha, nokota l'alij unu mgburumgburu; mbu alij ono, Ojejoje, bu Nchileke unu nuru unu ono.

⁵³ Shita l'iphe-ehuka, ndu ohogu unu e-me t'unu jee teke ephe a-nod-chishikota mkpukpu unu ono be unu a-wata ota anu unwegirima unu: ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi, bu unwegirima, Ojejoje, bu Nchileke

unu n̄uru unu. ⁵⁴ Ọo-d̄u-tabe ẹ̄ji k'ọ̄phu b̄u lẹ̄ nwoke, kats̄ukpo ọ̄phuru mad̄z̄u imiko l'ime unu; b̄uru onye iphe kats̄ua oru l'ẹ̄hu bẹ̄ imiko nwunne iya nwoke; imiko nyee ya, o yeru obu; mẹ̄ imiko Ẅnwu iya ndu ọ̄phu, ph̄oduru n̄u taa d̄uhedu. ⁵⁵ Ẹ̄ too butadu an̄u nwa iya, ọ̄ota; be m'ọ̄o onye lan̄u lẹ̄ ndu ono. Ishi iya ab̄uru l'ẹ̄ t̄o d̄uhedu iphe ọ̄do, ph̄odubaaru iya n̄u ọ̄do. Ȳo b̄uru shita l'iphe-ẹ̄huka, ndu ọ̄hogu unu e-me t'unu jee teke ẹ̄phe a-n̄o-chishikota mkp̄ukpu unu ono mgburumgburu. ⁵⁶ Nwanyi, kats̄ukpo ọ̄phuru mad̄z̄u imiko; b̄uru onye iphe kats̄ua oru l'ẹ̄hu l'unu; mb̄u onye ẹ̄-ta achor̄edu iphe, a-da okfu bẹ̄ a-n̄odu edomiru n̄ji iya, o yeru obu iphe edomi; l'edomiru iya Ẅnwegiri-ma iya: ndu k'unwoke; mẹ̄ ndu k'Ẅnwanyi. ⁵⁷ Nwata, o zedaru ẹ̄ku iya k'ọ̄phungu; mẹ̄ ẹ̄zè, tso iya n̄u bẹ̄ oo-meje lẹ̄ mpya taa nwẹn̄kinyi iya t'ẹ̄ b'ọ̄ d̄u onye a-ma n̄u. Ishi iya ab̄uru l'ẹ̄ to nwehedu iphe ọ̄do, oo-ri; kẹ̄ l'iphe-ẹ̄huka, ndu ọ̄hogu unu e-me t'unu jee teke ono, ẹ̄phe a-n̄o-phe mkp̄ukpu unu mgburumgburu ono a-d̄u egvu.

⁵⁸ Ọ̄ -b̄uru l'unu te letadu ẹ̄nya; meje iphemiphe ọ̄bule, e kfuru l'ekemu-wa, e deru l'ẹ̄kwo-a; k'ọ̄phu unu a-n̄odu akwabẹ̄ ẹ̄pha-wa ugvu; mb̄u ẹ̄pha ono, d̄u akpabiri bya ad̄u egvu ono; b̄u iya b̄u Ojejoje, b̄u Nchileke unu; ⁵⁹ bẹ̄ Ojejoje e-mekwa t'ẹ̄jo iphe-ẹ̄huka, ẹ̄tu iya ẹ̄-ta d̄udu ad̄udu dakfu unu l'Ẅnwu unu; mb̄u ẹ̄jo iphe-ẹ̄huka, a-kari ẹ̄ka; alala iya ab̄uru ọ̄gu yēle ẹ̄jo iphe-ememe, a-d̄u ideyideyi; t̄o la alala. ⁶⁰ Yo wokfutaru unu Ẅnwu ẹ̄jo iphe-ememe ndu Ẅjiputu ono l'ọ̄ ha, unu shi at̄s̄u egvu ono; ȳo bya elia unu agb̄u l'ẹ̄hu. ⁶¹ Ojejoje evukwaruphu Ẅnwu iphe-ememe; mẹ̄ iphe-ẹ̄huka ọ̄do, ẹ̄-te dedu l'ẹ̄kwo ekemu-wa byabẹ̄ unu l'ishi gbururu jeye unu ab̄uru kpurupyata. ⁶² E guderu l'unu shi ha l'igwe l'ọ̄ b̄u mkp̄o-kpodo, n̄o l'igwe; ndu a-ph̄odunu l'unu a-ha nwansh̄i. Ishi iya ab̄uru l'unu te kwe-du; n̄aru Ojejoje, b̄u Nchileke unu okfu. ⁶³ Ọ̄ kwa ẹ̄ge o shi at̄so-be Ojejoje ẹ̄na tẹ̄ ya mee tẹ̄ iphe d̄uru unu lẹ̄ mma; mee t'unu ka l'igwe; b̄ukwaphu ẹ̄ge ọ̄otsobe Ojejoje ẹ̄na tẹ̄ ya mee tẹ̄ unu b̄uru kpurupyata; laa l'iyi. E fefu unu l'al̄i ono, unu abah̄u t'ọ̄ b̄uru nk'unu ono.

⁶⁴ Ojejoje a-ch̄ikashi unu; mee unu; unu edzuru iphe b̄u mbakeshi; t̄sube l'ẹ̄ka mgboko ẹ̄ka iya ọ̄waa jeye l'ẹ̄ka iya ọ̄phu. Ẹ̄ke ono bẹ̄ unu a-n̄odu; gwalahaa nte; mb̄u nte, e gude oshi; mẹ̄ mkpuma mee. Nte ono ab̄uru nte, unu ta mahaad̄u; nna unu oche phẹ̄ ta mahawa iya. ⁶⁵ Iphe ta byad̄u bya ad̄uru unu lẹ̄ ntse l'iphe b̄u mbakeshi ono; to nwe ẹ̄ke unu e-ku nk'unu. Ojejoje e-me t'unu ch̄iru obu l'ẹ̄ka l'ẹ̄ke ono; ẹ̄nya agbaa unu ọ̄chi; to nwe iphe unu ele ẹ̄nya elevu. ⁶⁶ Nd̄z̄u unu a-n̄odu awa awawa. Eswe l'enyashi; bẹ̄ unu a-n̄odu at̄s̄u egvu. To nwe onye a-ma; ?ya a-n̄o-ọ̄ nd̄z̄u; tẹ̄ ya ta an̄odu. ⁶⁷ Ọ̄ -b̄uru l'Ẅtsu; unu as̄u: "Ndēge ọ̄ -b̄ururu l'ur̄enyashi!" Ọ̄ -b̄uru l'ur̄enyashi; unu as̄u: "Ndēge ọ̄ -b̄ururu l'Ẅtsu!" Ishi iya ab̄uru ẹ̄ge unu a-n̄o-

du at̄s̄u-tabe egvu; yeru ẹ̄jo iphe, unu e-gude ẹ̄nya unu aph̄utsua. ⁶⁸ Ojejoje e-ye unu l'ugbo-mini; mee; unu alaphu az̄u lẹ̄ Ẅjiputu, b̄u ẹ̄ke ono, ya s̄uru l'unu te ejehedu ọ̄do ono. Ẹ̄ke ono bẹ̄ unu a-kp̄obe onwunu k'erere; tẹ̄ ndu ọ̄hogu unu z̄ua unu t'unu b̄uru ẹ̄phe ohu: unwoke l'Ẅnwanyi. Ọ̄ b̄u l'ẹ̄ t'ọ̄ nweedu onye az̄u unu.

Nd̄z̄u, Nchileke yēle ndu Ẅzurēlu gbaru lẹ̄ Móabu

29 Ọ̄waa b̄u iphe, e kfuru lẹ̄ nd̄z̄u ono, Ojejoje t̄uru Mós̄isu ekemu s̄u t'ọ̄ mee tẹ̄ yēle ndu Ẅzurēlu gbaa lẹ̄ Móabu ono; a ḡufukwa ọ̄phu ẹ̄phe l'iya gba-hawaru lẹ̄ H̄orebu.

² Mós̄isu abya ekukobe ndu Ẅzurēlu l'ẹ̄phe ha; s̄u ẹ̄phe:

Unu gudewa ẹ̄nya unu ph̄ua iphemiphe ọ̄bule, Ojejoje meru l'ifu unu lẹ̄ Ẅjiputu; mb̄u iphe, o meru Fero; mẹ̄ ndu ozi iya l'ẹ̄phe ha; mẹ̄ l'al̄i iya l'ọ̄ ha. ³ Unu gude ẹ̄nya unu ph̄ukota eze iphe-adata ono l'ọ̄ ha; mẹ̄ iphe-ọ̄hubama, d̄u egvu; mẹ̄ iphe ono, d̄ugbaa oke biribiri, meru n̄u ono. ⁴ Ọ̄le; jeyekwa ntan̄u ọ̄waa; bẹ̄ Ojejoje ta n̄ukwa unu egomunggo, e-meje t'iphe doo unu ẹ̄nya; ẹ̄nya, unu e-gude aph̄u Ẅzo; m'ọ̄ b̄u nch̄i, unu e-gude an̄u iphe. ⁵ Mu duru unu Ẅkporo afa ugbo lab̄u l'echi-ẹ̄gu; ọ̄phu uwe unu akah̄udu unu akah̄u l'ẹ̄hu; akp̄o-ọ̄kpa unu ta akah̄u unu akah̄u l'ọ̄kpa. ⁶ Unu ta tadu bu-redi; unu ta anḡu m̄e; m'ọ̄ b̄u iphe ọ̄do, eme l'ẹ̄nya; k'ọ̄phu unu a-maru l'ọ̄o mu b̄u Ojejoje bya ab̄uru Nchileke unu. ⁷ Yo be teke ayi ruru al̄i ẹ̄ke ono; Sih̄onu, b̄u eze ndu H̄eshibonu; mẹ̄ Ọ̄gu, b̄u eze ndu Báshanu al̄ufuta bya etso ayi ọ̄gu; ayi emekputa ẹ̄phe. ⁸ Ayi al̄u-ta al̄i ẹ̄phe; woru n̄u ndu ikfu Rúbenu; mẹ̄ ndu ikfu Gá-du; mẹ̄ nkere-ẹ̄bo ndu ikfu Manáse; woru iya n̄u ẹ̄phe t'ọ̄ b̄uru òkè-iphe ẹ̄phe. ⁹ Ọ̄o ya b̄u; unu zikwaa obu l'al̄i; dobekota okfu, e kfuru l'ọ̄gba-nd̄z̄u-a; unu emeje iya ememe; tẹ̄ iphe, b̄u iphe unu k̄uberu ẹ̄ka k'ememe b̄ujeru unu Ẅpete.

¹⁰ Ẹ̄ge unu ha vudokota l'ifu Ojejoje, b̄u Nchileke unu ntan̄u-a; mb̄u ndu b̄utsua ishi l'ikfu unu; mẹ̄ ndu b̄u ọ̄guren̄ya unu; mẹ̄ ndu ishi unu; m̄ewaru ndu b̄u nwoke lẹ̄ ndu Ẅzurēlu l'ẹ̄phe ha; ¹¹ yēle Ẅnwegirima unu; m̄e unyomu unu; m̄e ndu laru alala, unu ẹ̄phe bu ebubu, b̄u ndu awaj̄eru unu nk̄u; l'ekuru unu mini.

¹² Unu vudokota l'ẹ̄ke-a; k'ọ̄phu unu lẹ̄ Ojejoje, b̄u Nchileke unu a-gba nd̄z̄u; unu ekweta lẹ̄ nte ono, Ojejoje, b̄u Nchileke unu riru; gude agba nd̄z̄u ono ntan̄u; ¹³ ẹ̄ge ee-shi t'ọ̄ mee unu ntan̄u-a t'unu b̄uru ndibe iya; yēbedua ab̄uru Nchileke unu; b̄u iya b̄u iphe, o kweru Ẅkwa iya; bya ab̄uru iphe, o riburu nna unu phẹ̄, b̄u Ẹ̄birhamu; m̄e Áyizaku; m̄e Jék̄ōpu lẹ̄ nte. ¹⁴ Nd̄z̄u-a, mu l'unu agba ntan̄u-a; m̄e nte-a, mu eri eye iya-a ta b̄ukwa unub̄edua b'ọ̄ d̄uru nwẹn̄kinyi unu. ¹⁵ O nwek-

waruphu ndu ayi l'ephe tukuru vudo l'ifu Ojejoje, bu Nchileke ayi l'eke-a; nwekwaruphu ndu ayi l'ephe ta nodu l'eke-a ntanu.

¹⁶ Unubedua l'onwunu b'o doru enya ohuma ege ayi shi bua le Ijiputu; me ege ayi shi swekota ali ndu ohodo; ruta eke-a. ¹⁷ Unu phwaru akpamara ono, ephe meru ono; mbu ntekpe oshi; ke mkpuma; ke mkpola-ocha; waa ke mkpola-ododo ono, ephe dobetsuaru ono. ¹⁸ Unu letakwa enya te b'o du nwoke; m'o bu nwanyi; m'o bu enya-ufu; o dudu buru ndu ikfu, obu ephe a-lufu l'eke Ojejoje, bu Nchileke ayi no ntanu; je abalahaaru agwa ndu ohodo ono eja. Unu be ekwekwa te iphe, du eji, atso ile; legbu madzu ege ono kpofuta l'ime unu. ¹⁹ Te b'o dukwa onye a-nutsua okfu mburonu-a; wata ogoru onwiya onu: "L'ehu a-du iya-a agu; m'o -ruhuru; ya buru anumanuma." Iphe, du ege ono e-mekwa te ndu ophu eme ohuma; me ndu ophu eme eji bukataru kpurupyata. ²⁰ Ojejoje ta agukwaru onye obu nvu. Ehu-eghughu Ojejoje yele okopho iya anodukwa swiru onye ono. Mburonu ono, e deshuru l'ekwo-o a-dakfutakwa iya; Ojejoje efufu epha onye ono le mkpuli igwe-a. ²¹ Ojejoje e-shi l'ikfu Izurelu wofu onye ophu dobe iche; tumuruku maru iya; bu iya bu ege o du le mburonu ono, e kfu okfu iya l'ogba-ndzu ono, e deru l'ekwo ekemu-a ono.

²² Ogbo ophu e-tsota unu; mbu unwu unu; me ndu mba odo, shi eke teru enya; a-phu iphe, du eji, eme l'ali ono; me iphe-ememe, Ojejoje e-gude kpakaa ali ono. ²³ Ali ono l'o ha be iphe, e-ji iya nu bu oku nshigbe; waa unu; k'ophu bu l'e taa kodu iphe l'ali ono; ophu o dudu iphe, emehu iya nu; ophu eswa efukpodua ya nu. Mbu l'ee-mebyishi iya ege, e mebyishiru Sodomu me Gomora; me Adama yele Zeboyimu; bu ndu Ojejoje gude ejo oke ehu-eghughu iya mebyishia. ²⁴ Iphe bu mbakeshi a-tuko jilaha; su: "Bu ngunu kparu iphe, Ojejoje meru ali-a ege-a; mbu iphe, kparu iphe, o tu-koshiru ali-a ejo oke ehu-eghughu iya ege-a?"

²⁵ Teke ono be ndiphe e-yeru ephe onu; su: "Iphe, kparu iya nu bukwa le ndu ono gbakataru azu l'ogba-ndzu Ojejoje, bu Nchileke ke nna ephe oche, bu ophu ephe l'iya gbaru teke ono, o dufutaru ephe le Ijiputu ono. ²⁶ Ephe gbafuru je agwalaha agwa odo; balahaaru iya eja; mbu agwa, ephe ta madu; t'o bu l'oo Nchileke doberu iya ephe. ²⁷ Oo ya kparu iphe, ehu gbanwuhuru Ojejoje oku l'eke ali-a no; yo woru mburonu ono l'o ha, e deru l'ekwo-a tukobe l'ali ono. ²⁸ To du iya bu; Ojejoje efefu ephe l'ali ono; gude iwe; gude oke ehu-eghughu iya; nwuru ephe ye l'ali ndu odo; bu eke ephe no ntanu-a."

²⁹ Iphe, e domiru edomi bu ke Ojejoje, bu Nchileke ayi; obenu l'iphe, e meru t'a maru bu nk'ayi; buru ke unwu ayi gbururu jeye le gbururu; k'ophu ayi e-meje iphemiphe obule, e deru l'ekwo ekemu-a.

Iphe ee-mejeru onye izimana laru azu

30 Teke iphemiphe obule ono medeleruphu ege e kfu iya l'ehu unu; mbu onu-oma; me mburonu ono, mu togboru unu ono; yo rua unu l'ehu l'iphe, bu mbakeshi ono, Ojejoje, bu Nchileke unu chikashuru unu dobe ono; ² k'ophu unu laphutaru azu lakfuta Ojejoje, bu Nchileke unu; bya egude obu unu l'o ha; me ndzu unu l'oha; nulahaaru iya okfu; unu l'unwegirima unu; l'eme iphe, bu iphe-a, mu aturu unu l'ekemu iya ntanu-a; ³ be Ojejoje, bu Nchileke unu e-dophu unu azu l'onodu unu; phuru unu imiko; dufutakota unu l'iphe bu mbakeshi ono, Ojejoje, bu Nchileke unu chiru unu ye ono. ⁴ M'o -ruhuru; o buru l'a chiru unu je eye l'eke igwe jeberu ali ejebe; be Ojejoje, bu Nchileke unu e-jele-e eke ono je achikobe unu; dulata unu azu. ⁵ Mbu le Ojejoje, bu Nchileke unu e-duphuta unu azu l'ali ono, bu ke nna unu oche phe ono; t'o buru nk'unu. Yo mee te iphe duru unu le mma; unu azu ka nna unu oche phe l'igwe. ⁶ Ojejoje, bu Nchileke unu e-me unu l'unwu unu t'unu anuru iya okfu; k'ophu unu e-yeru Ojejoje, bu Nchileke unu obu unu l'o ha; gude ndzu unu l'o ha yeru iya obu; k'ophu unu a-ka nka. ⁷ Ojejoje, bu Nchileke unu a-tuko mburonu ono l'o ha byabe ndu ohogu unu, bu ndu phuru unu ehenu; l'akpa unu ehu. ⁸ Ono bu teke unu a-wata onuru Ojejoje okfu odo; melaha iphe, bu ekemu iya, bu ophu mu aturu unu ntanu-a. ⁹ Ojejoje, bu Nchileke unu e-me te iphe bu iphe, unu kuberu eka jahuru unu; unu azu azuzu; elu unu azu; iphe unu meberu l'ali emehuru unu; ke l'e -metsua be Ojejoje e-gude ehu-otso-ena mee t'iphe jahuru unu; ege ono, o gude ehu-otso-ena mee t'o jahuru nna unu oche phe ono; ¹⁰ m'o -buru l'unu anuru Ojejoje, bu Nchileke unu okfu; l'eme ekemu iya; me iphe, o turu okpa iya su t'e etsoje, bukwanu iphe, e deru l'ekwo ekemu-a; m'o -buru l'unu e-gude obu unu l'o ha; gude ndzu unu l'o ha ghaa ifu; lakfuta Ojejoje, bu Nchileke unu.

Okfu mkpo-chi ishi

¹¹ Ekemu-a, mu aturu unu ntanu-a ta atsunukakwa unu l'ehu ememe; ophu o karikwanu unu eka. ¹² Ekemu ono ta nokwa l'imigwe; k'ophu unu a-ji; su: "Bu onye e-nyihu imigwe je ewota iya; raaru iya ayi arara; k'ophu ayi e-me iya ememe?" ¹³ Ophu o nokwa l'azu eze enyimu azu iya ophu; k'ophu unu a-ji; su: "Bu onye a-da eze enyimu je ewota iya; raaru iya ayi arara; k'ophu ayi e-me iya ememe?" ¹⁴ Obenu l'okfu obu nonyabe unu anonyabe; nodu unu l'onu; nodu unu l'obu; k'ophu unu a-nodu eme iya ememe.

¹⁵ Unu leduduphu; ntanu-a be mu doberu unu ndzu; doberu unu akputo l'oborotu. Mu doberu unu anwuhu; doberu unu iyi. ¹⁶ O -buru l'unu yeru Ojejoje,

bụ Nchileke unu obu; l'etso ụzo iya; mbụ dobe iphe, ọ tūru l'ekemu; mē iphe, ọ tōru ọkpa iya sū t'e etsoje; mē iphe, ọ sūru t'e meje, bụ iya bụ iphe-e, mu ezi unu ntanụ-a; bē unu a-nōdukwa ndzū; jaa ajaja ka l'igwe. Ọdo abūru lē Ojejoje, bụ Nchileke unu a-gōru ọnu-oma nū unu l'alī ono, unu abahū eje alūta; t'ọ būru nk'unu ono. ¹⁷ Ọle; ọ -būru l'ọkpoma unu l'ufuru l'ēke Ojejoje nō; unu ta anūheru iya okfu; bya aparū on-wunu haa; e deta unu; unu eje abalahaaru nte ẹphe ẹja; jelahaaru iya ozi; ¹⁸ bē mu arakwaru iya unu arara ntanụ-a; sū l'unu a-lakwa l'iyi; ọphu unu te ebukwa ụlori l'alī ono, unu abya oswe Ẽnyimu Jódanu eje alūta t'ọ būru nk'unu ono. ¹⁹ Ntanụ-a bē mu ekukwa igwe; l'eku alī t'ọ bya agbaa unu ekebe lē mu dobeekwaru unu ndzū; doberu unu ọnwu. Mu doberu unu ọnu-oma; dobeekwaruphu unu mburōnu. Ọo ya bụ; unu hatalakwaa ndzū; k'ọphu unu l'unwu unu a-dzūru ndzū. ²⁰ Unu yeru Ojejoje, bụ Nchileke unu obu; meje iphe o kfurū; unu a-chīru ẹka kwē ya. Ishi iya abūru l'ọo Ojejoje bụ ndzū unu; būru iya a-nū unu ndzū t'unu kaa nka; k'ọphu unu e-buru l'alī ono, Ojejoje riburu l'angū lē ya a-nū nna unu oche phē; mbụ Ébirihamu; Áyizaku; mē Jékōpu.

Jóshuwa anọ-chi ẹnya Mósísi

31 Tọ dū iya bụ; Mósísi ekfurū iphe ono, ookfu anū ndu Ízurēlu ono tūgburu; ² sū ẹphe: "Nta-a bē mu kawaru nka nōwa ụkporo afa ishingū; ọphu ike 'adūhedu mu k'odu unu. Ojejoje kfuakwaru mu lē mubē Mósísi taa dadū Ẽnyimu Jódanu azū iya ọphu. ³ Ọ bụ Ojejoje, bụ Nchileke unu l'onwiya e-vutaru unu ụzo; unu adaa ẹnyimu ono. Yọ būru iya a-tūko iphe bụ mbakeshi-a l'ọ ha mebyishiaru unu; mee; unu alūta alī ẹphe. Jóshuwa a-būru onye ishi; dua unu t'unu daa ẹnyimu ono; bụ iya bụ ẹge Ojejoje kfurū. ⁴ Ojejoje e-me ẹphe ẹge o meru ndu eze ndu Amōru, bụ iya bụ Sihōnu yēle Ọgu; bụ ndu o mebyishiru; mebyishia alī ẹphe. ⁵ Ojejoje e-woru ẹphe ye unu l'ẹka. Unu mekotakwa ẹphe ẹge ya sūru t'unu mee ẹphe. ⁶ Unu kakwaa ẹhu; obu eshihu unu ike. T'egvu ba byakwa unu l'ẹhu; ọphu unu 'alakwa azū-azū l'ẹke ẹphe nō. Ishi iya abūru l'ọo Ojejoje, bụ Nchileke unu l'onwiya bụ onye du unu eje. Ẽ tōo hakwa unu ẹka; ọphu ọo-gbadokwa unu." ⁷ Mósísi abya ekua Jóshuwa; nōdu l'ifu ndu Ízurēlu l'ẹphe ha; sū iya: "Kakwaa ẹhu; obu eshihu ngu ike; kē l'ọ kwa nggu lē ndu-a a-yi bahū l'alī ono, Ojejoje riburu angū l'ọo-nū nna ẹphe oche ono. Ọ bụ nggūbedua l'e-me t'ẹphe lūta alī ono; t'ọ būru nk'ẹphe. ⁸ Ọ bụ Ojejoje l'onwiya e-vutaru ngu ụzo; swiru ngu eswiru. Ẽ tōo hakwa ngu ẹka; ọphu ọ gbadokwa ngu. Ba atsūkwa egvu; ọphu obu 'etekwa ngu etete!"

Ẽge ee-shije agū ekemu Ojejoje

⁹ Ya ndono; Mósísi abya edee ekemu ono edede; woru nū ndu, achijeru Nchileke ẹja, bụ unwu Lívayi, bụ ẹphe apajē Okpoko Ọgba-ndzū Ojejoje; nūkwā iya phū ndu bụ ọgurenya Ízurēlu l'ẹphe ha. ¹⁰ Mósísi abya atūaru ẹphe ekemu; sū: "Iphe, bụ afa ẹsaa, sweru esweswe; l'ògè aahajē iphe bụ ụgwō, madzū ji ibe iya; t'ọ laa; mbū teke ono, aagbajē Aji Mkpū ono; ¹¹ mbū teke ndu Ízurēlu byaleruphu l'ifu Ojejoje, bụ Nchileke unu l'ẹke ọo-fōta; unu gūa ekemu-a tē ndu Ízurēlu l'ẹphe ha nūa ya. ¹² Kfurū ẹphe t'ẹphe dzua l'ẹkalanu: unwoke; unwanyi; unwegirima; mē ndu larū alala, bụ lē mkpūkpu unu; k'ọphu ẹphe a-tūko ngabē nchī; mūta ọtsu Ojejoje, bụ Nchileke unu egvu; ẹphe eletakwaphu ẹnya mekotaje iphe, e kfurū l'ekemu ono l'ọ ha. ¹³ Unwu ẹphe ndu ọphu ẹ-ta amadua ekemu-a a-nūkwā iya phū; mūta ọtsu Ojejoje, bụ Nchileke unu egvu jeye ẹge unu e-buberu l'alī ono, unu ada Ẽnyimu Jódanu; eje anata t'ọ būru nk'unu ono."

Ọkwa kēle ndu Ízurēlu e-mekochaa kwefuru Nchileke ikè

¹⁴ Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya ekfurū nū Mósísi; sū iya: "Lē mbōku, ii-nwūhu dūakwa ntse. Kua Jóshuwa; tē nggu l'iya yīru bya evudo lē Ụlo-Ẽkwà Ndzuko tē ya kfurū iya iphe, oo-me." Mósísi yēle Jóshuwa abyatashia bya evudo lē Ụlo-Ẽkwà Ndzuko ono. ¹⁵ Ojejoje egude urukpu, kpūru rogbodyongu bya lē Ụlo-Ẽkwà Ndzuko ono. Urukpu ono akpūa rogbodyongu l'ọnu-oguzo Ụlo-Ẽkwà Ndzuko ono.

¹⁶ Ojejoje asū Mósísi: "Nta-a b'i byaakwa ọlakfu nna ngu oche phē. Ọle; ẹ taa nōdu ọphu, baru nwishi; ndu-a awata ọfarushi onwēphe l'ọ bụ unwanyi ọkpara l'ẹke ẹphe abaru agwa ndu alī ono, ẹphe abahū ono ẹja. Ẽphe a-gbado yēbe Ojejoje; mebyia ndzū ono yēle ẹphe gbaru ono. ¹⁷ Teke ono bē ẹhu e-ghulaha yēbe Ojejoje eghughu l'ẹke ẹphe nō; ya agbado ẹphe. Ya e-wofu ifu l'ẹke ẹphe nō; a vūa ẹphe kpatakpata. Ejo iphe; mē iphe-ẹhuka, dū l'igweligwe a-dakfu ẹphe; k'ọphu ẹphe a-wata okfu mbōku ono; sū: 'L'iphe, meru; iphe, dū ẹji-a adakfuta ẹphe kwa lē Nchileke ẹphe ta nōhedu; swiru ẹphe.' ¹⁸ Mbōku ono bē ya e-wofu ifu l'ẹke ẹphe nō. Ishi iya abūru l'ẹphe woru ifu ghaaru agwa ọdo; shi ẹge ono mee ẹjo iphe.

¹⁹ "Nta-a; unu woru egvu-a deeru onwunu edede; unu zia ya ndu Ízurēlu t'ẹphe maru iya agūgu; t'ọ būru iphe, ya e-gude agba ẹphe ekebe. ²⁰ Ya -durulephu ẹphe l'ẹgiri alī ono, ya kweru nna ẹphe oche phē ụkwa iya; bya eriru angū yeru iya ẹphe ono; ẹphe -riijidelephu ẹpho; wata ọda ọkporokpo; bē ẹphe a-gharu nte ọdo ifu; jelahaaru ẹphe ozi; kolaha ya ọkpa l'ishi; mebyishilaha ọgba-ndzū iya. ²¹ Ejo iphe, dū l'igwe; mē

iphe-ẹhuka -dakfutalephu ẹphe; bẹ egvu ono a-buru iphe ekebe; maa ẹphe ẹjo ẹka; kele ndu awa ẹphe taa gu-buhudu iya agu-buhu. Ishi iya aburu le temanu ya edutade ẹphe eje l'ali ono, ya riburu angu le ya a-nu ẹphe ono; bẹ ya mahawaru iphe, ẹphe arị k'ememe."

²² Tọ du iya bu; Mosisu abya edee egvu ono mboku ono; bya ezia ya ndu Ízurelu.

²³ Ojejoje ekfuaru Jóshuwa Nunu iphe, oo-me; sụ iya: "Kakwaa ẹhu; obu eshihu ngu ike; ke l'ọo nggubedua e-du ndu Ízurelu laa l'ali ono, ya riburu angu le ya a-nu ẹphe ono. Yẹbedua e-swikwaru ngu-a eswiru."

²⁴ Mosisu edekota ekemu ono l'ekwo; to nwe m'ọo nanu, ọ haru. ²⁵ Yọ bya ekfuaru ndu Lívayi, bu ndu apa-je Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje; sụ ẹphe: ²⁶ "Unu wota ẹkwo ekemu-wa dobe le mgboro Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje, bu Nchileke unu; t'ọ nọdu l'ẹke ono l'agbaa unu ekebe; ²⁷ kele ya maru ẹge unu bu-tabe ndu ekwe-fuje ikè; buru ndu ẹjo ọkpoma. Ọ -buru l'unu shiwa nta-a, ya nọkwadua ndzụ; swiru unu eswiru-a buru ndu kwefuru Ojejoje ikè; ?nanu ẹge ọo-du me ya nwuhulephu! ²⁸ Unu jee l'ikfu ono l'ọ ha; kuaru iya iphe, bu ndu, bu ọgurennya unu l'ẹphe ha yele iphe, bu ndu, bu ndu ishi unu; te ya kfu okfu-a ye ẹphe le nchi; kua igwe l'ali t'ọ bya agbaa ẹphe ekebe; ²⁹ ke l'ọ dokpooru iya ẹnya ọhuma le ya -nwuhutsua; bẹ unu a-wata ome umere, rehuru erehu; haa ọzo-a, ya turu unu l'ekemu t'unu tsoje-a. L'oge l'ifu bẹ iphe, du ẹji adakfukwa unu; ke l'unu a-nọdu eme ẹjo iphe l'ifu Ojejoje; shi ẹge ono gude iphe, unu gude ẹka unu meta kpatsua ya ẹhu-eghughu."

Egvu, Mosisu guru

³⁰ Tọ du iya bu; Mosisu eshi ishi lanu; gu egvu ono; gufu iya l'ishi. Edzudzu-ọha ndu Ízurelu ono l'ẹphe ha anukota iya.

32 Nggube igwe; ngabenuru mu nchi te mu kfu okfu!

Nggube ali; nukwaa okfu, shi mu l'onu!

² T'iphe, mu ezi chikwaa mgu l'ọ bu mini l'obu.

T'okfu, shi mu l'onu dakwaa l'ọ bu iji.

T'ọ chikwaa yeshiyeshi

l'ọ bu mini, ada l'iru ẹgbudu;

mbu l'ọ bu oke mini,

ada yoyoyo l'eli iru oshi.

³ Mu a-rakwa ẹpha Ojejoje arara.

Unubedua; unu jakwaa ẹpha

Nchileke ayi ono ajaja;

ke l'ọ ha nshinu!

⁴ Ọ bu Ojejoje ono bu Agbara-Mkpuma!

Iphe bu iphe, oome;

bẹ ntupo ta anojedu;

Uzo iya kfuru ntumu.

Nchileke evudoshije ike l'iphe,

o kfuru; ọphu ọ du iphe, ẹ-ta kfuduru ntumu, oomeje.

O doberu ẹka ndoo;

buru onye obu guru iphoro.

⁵ Ẹphe watawaru ome iphere, rehuru erehu l'ẹke ọ nọ.

Ntupo, nọ ẹphe l'ẹhu mewaru;

ẹphe ta buhe unwu iya.

Ẹphe bu ọgbo,

a chiliru ẹka l'ẹjo iphe;

ọgbo, ọzo ẹphe gberu nggo.

⁶ ?Bu egbe iphe ọwaa;

bẹ unu gude akfu Ojejoje ugwo;

unubẹ ndu-a, bu ndu eswe;

unu te nwe egomunggo-wa?

?Tọ budunua ya bu

nna unu, bu iya keru unu?

?Tọ budunua ya

kpuru unu; bya emee unu t'unu

nguru anguru?

⁷ Unu nyatakwa teke ndiche!

Unu rja ọriri;

nyata ọgbo ọphu swetawaru nu!

Unu jia nna unu phe

t'ẹphe kooru iya unu!

Unu ajikwaa ya phu

ndu bu ọgurennya unu;

t'ẹphe kooru iya unu!

⁸ Teke Ọkaribe-Kakota-Nu

keshiru mbakeshi okè-iphe ẹphe;

mbu teke o keshiru unwu eliphe;

b'ọ tu-bugbaaru ẹphe ẹke

okè-ali ẹphe a-kpa l'ẹhu l'ẹhu;

l'ẹge unwu Ízurelu ha;

⁹ ke l'okè-iphe ke Ojejoje bu ndibe iya.

Jékọpu aburu okè-iphe ọphu ọ fọtaru.

¹⁰ L'echi-egu b'ọ chọ-vuru ẹphe.

Mbu l'ọo ali, aburu swanmangu,

bu ẹjo ọra anọduje ada iya;

b'ọ nọ-pheru ẹphe mgburumgburu;

l'eleta ẹphe ẹnya.

Ẹnya iya nọ l'ẹke ẹphe nọ;

l'ọ bu nwandodo-ẹnya iya.

¹¹ Ọ bu ẹge ono, ugo anọduje

ephephe l'ekfuna iya;

l'eruphe l'eli unwu iya-a;

mbu ẹge ono, ọojakaje ẹbà iya

pakọo unwu iya; paru ẹphe

l'igburumonu ẹbà iya ono;

¹² bẹ Ojejoje nwenkinyi iya duru ẹphe;

ọphu o nwedu agwa ndu ọhodo,

yeru iya ẹka.

¹³ O doberu ẹphe l'ẹke ha l'eli

le mgboko-a; t'ẹphe buru ishi;

bya egude akpuru iphe, shi l'egu
 nua ephe nri.
 O nukwaruphu ephe manu-engu,
 shi le mkpuma; bya anu ephe manu,
 shi l'ali, du ekfu-ekfu.

¹⁴ O gudekwaphu manu-era eswi;
 me mini-era aturu; me nwaturu,
 gbaru eba; me ebyila; me elu,
 shi l'ali Bashaanu; me egbu;
 me okpobe witu zu-jia ephe epho.
 Ephe ngukwaruphu mee uswe,
 shi l'akpuru vayinu.

¹⁵ Ole; Jeshurunu datsuleruphu
 okporokpo; bya ekwefu ikè.
 O daru okporokpo;
 duwa bogiri-bogiri.
 O tsuwaru onwiya eba;
 bya ajika Nchileke, keru iya nu.
 Yo buru Agbara-Mkpuma ono,
 dzofutaru iya nu ono; b'o jikaru.

¹⁶ Ephe eshi ege ono mee;
 yo kolahaaru agwa ndu
 ohodo ono okopho.
 Mbù l'ephe gude agwa ono,
 bukota akpamara ono;
 mee; ehu eghulaha ya eghughu.

¹⁷ Ephe awata ogwo ngweja l'anu
 agwa, e-ta budu Nchileke.
 Mbù agwa, ephe e-ta mabua.
 Agwa ono bu agwa,
 ephe dobegbaaru k'ophungu;
 mbù agwa,
 nna unu oche phe ta atsuba egvu.

¹⁸ Agbara-Mkpuma ono, zufutaru unu ono;
 be unu gbadoru.
 Mbù l'oo Nchileke ono, bu
 iya muru unu ono; be unu zaharu.

¹⁹ Ojejeje abya aphua iphe ono,
 ephe eme ono; tsolaha ephe oyi;
 ke l'unwu iya ndu k'unwoke;
 me ndu k'unwany; i
 be kpatsuru iya
 ehu-eghughu.

²⁰ Yo su: "Le ya e-wofu enya
 l'eke ephe no;"
 phuedukpoo iphe,
 ephe e-mekochaa buru.
 Ishi iya aburu l'ephe bu ogbo,
 uzo ephe gberu nggo;
 buru unwegirima,
 e-te evudoshijedu ike
 l'iphe, ephe kfulu.

²¹ Ephe gude iphe, e-ta budu
 Nchileke mee te ya wata oko okopho;

gude unwu agwa, bu iphe-mmanu
 akpatsu iya ehu-eghughu.
 Ya e-gudekwanu mba,
 e-ta budu mba;
 ye ephe okopho l'ehu;
 gude oha, eme eswe
 kpatsua ephe ehu-eghughu;

²² ke l'oke ehu-eghughu iya;
 be gbanwuhuwuru oku.
 Oku obu e-ke gbururu jeye;
 yo kerua ime ime ali-maa.
 Oo-kekota mgboko; kee iphe,
 a kpataru akpata dobe iya;
 bya eworu oku ta l'eke ugwu futaru.

²³ "Ya e-wota iphe-ehuka byabe ephe;
 chita arwa iya byibe ephe l'ehu.

²⁴ Ejo egu a-bya;
 enya ekoroshihu ephe;
 okpomoku, a-nodu erebushi ephe anu;
 ejo iphe-ememe,
 abya egbushia ephe.
 Ya e-zi ejo anu-egu-egbudu
 t'o gude epyi iya byakfuta ephe;
 zia ejo agwo, awu l'ali;
 t'o bya atagbushia ephe.

²⁵ Ee-gude ogu-mbeke egbu ephe
 pyaapya l'etezi;
 k'ophu bu l'ephe -nodu l'ime ulo;
 be meji te eguduru ephe eguru.
 Unwu-okorobya; unwu-mgboko;
 unwegirima nshiji;
 me ndu ewo furu l'ishi
 a-bukotaru kpurupyata.

²⁶ Ya shi su le ya a-chikashi
 ephe nanu nanu;
 mee t'e ba nyatajehe ephe anyata
 le mgboko.

²⁷ Obenu l'oo ejo-onu ndu ohogu ephe;
 be ya ezeru; mbu; a -nonyakwaa;
 ndu ohogu ephe ekfua iphe,
 ephe e-ta madu ishi iya; su:
 'L'oo ephebe ndu ohogu me-kputaru;
 l'e to bukwa Ojejeje meeberu
 iphemiphe obule ono! "

²⁸ Ndu Izurelu bukwa oha,
 egomunggo swehuru;
 iphe te edoje ephe enya le phuu.

²⁹ Ndege ephe, bu ndu maru iphe;
 me oo-ga e-dokwaa ephe enya;
 ephe amakwaru ege
 oo-muru ephe l'ikpazu.

³⁰ ?Nanu ege onye lanu e-shi
 achu unu umadzu ugbo labu
 lukporo madzu iri oso.

Ọdo aburu; ?nanu ege umadzu ebo
 e-shi mee unu umadzu ise;
 t'ephe wata oso;
 a gufukwa l'onye ono,
 bu Agbara-Mkpuma ephe ono
 sefuwaru ephe eka;
 mbu le Ojejoje miwaru ephe enya?
 31 Kele mkpuma nk'ephe
 ta dukwa l'o bu
 Agbara-Mkpuma nk'ayi.
 Ndu ohogu ayi makwaru-a
 l'oo ege o du ndono.
 32 Vayinu nk'ephe shi le
 vayinu ke ndu Sodomu.
 Yo buru l'egu ndu Gomora;
 be akpuru vayinu ephe shi.
 Akpuru vayinu ephe bu nshi l'onwiya;
 jokfujokfu iya aburu age.
 33 Mee ephe bu era agwo;
 buru onu-mini, shi oghu l'onu.
 34 "Ya wowaru iphemiphe obule ono
 kwakobe; mbu nmachia ya;
 dobe l'eke ya akwakobeje eku iya.
 35 Oo yebedua agwataje ugwo iphe;
 buru yebedua;
 be okfu ugwo no l'eka.
 L'oge iya be okpa e-chifua ephe.
 Mboku, umuruku a-muru ephe nokwa ntse.
 Aphu abyaakwa ephe atsotso."
 36 Ojejoje a-haru ndibe iya enge.
 Oo-phuru ndu ozi iya imiko;
 m'o phulephu l'ike ta duhedu ephe;
 mbu l'e to duhedu onye wuduru nu:
 ohu me amadu.
 37 Oo-su ephe: ?Nanu agwa ephe obu;
 mbu mkpuma ephe obu,
 ephe agbabaje je anodu zeeru ndzu?
 38 Mbu agwa, taru eba anu,
 ephe gbaru eja;
 ngua mee ngweja ephe ono.
 T'o gbeshinu bya eyeru unu eka!
 T'o gbochitanu unu!
 39 "Unu lekwa; o kwa yebedua
 nwenkinyi bu Nchileke.
 E to duhekwa Nchileke
 odo, nonu; a gufu iya.
 Oo yebedua emeje t'a nwuhu anwuhu;
 buru iya emeje t'a nodu ndzu.
 Oo yebedua emeje te iphe meka madzu;
 buru iya emeje t'o kpohu;
 ophu o dudu onye adu ike
 anafu iya onye ya guderu.
 40 Ya paliru eka iya imigwe; ribua ya:
 L'o bu ege ya a-no gbururu jeye-wa;

41 be ya a-ba ogu-mbeke ya ono,
 egbu nwjinwii ono ababa;
 gude iya l'eka kpee ikpe;
 gwata ndu ohogu iya ugwo
 iphe, ephe meru;
 mbu kfu ndu
 ya du ashu ugwo.
 42 Ya e-me te mee madzu
 ngu-goo arwa iya agu-ngo;
 mbu mee ndu e gburu egbugbu;
 me mee ke ndu a kpuru le ndzu.
 Ogu-mbeke ya a-tsu madzu otsu ekfu;
 mbu je akpaa l'ishi ndu bu ishi ndu
 ohogu iya ono."
 43 Unu tee eswa; unube mbakeshi!
 Unu le ndibe Nchileke tee eswa;
 ke l'oo-gwata ugwo ochi unwu iya.
 Ndu ohogu ayi;
 be oo-melata ugwo
 iphe, ephe meru;
 Yo kfu ugwo iphe, du eji,
 ndu nk'ia meru l'alj iya. †
 44 Mosisu yele Joshuwa Nunu abya agukota egwu
 ono; ndu Izurelu l'ephe ha anukota iya.
 45 To du iya bu; Mosisu ekfutsuleruphu ndu Izurelu
 iphe ono l'o ha; 46 bya asukwaphu ephe: "Unu vukwaru
 okfu-a, ya kfuru ntanu-a l'obu; k'ophu unu e-zia iya un-
 wu unu t'ephe zia obu l'alj; mekota iphe, bu iphe, e
 deru l'ekemu-a. 47 Te okfu-a ba bukwaru unu mkpoko-
 ro okfu; ke l'o kwa eke ono be ndzu unu no. Yo buru
 iphemiphe obule ono e-me t'unu kaa nka l'alj ono, unu
 ada Enyimu Jodanu eje aluta t'o buru nk'unu ono."

Mosisu a-nwuhu l'eli ugvu Nebo

48 Yo buru mboku ono gedegede; be Ojejoje kfuru
 yeru Mosisu; su iya: 49 "Nyihu ugvu-a; mbu Ugvu Nebo
 l'ugvu ugvu Abarimu-a, no l'alj Moabu, chebe ifu le
 Jeriko; phu alj Kenanu, bu alj, ya abya onu ndu Izurelu
 t'ephe nweru. 50 O bu l'eli ugvu ono, ii-nyihu ono; be ji-
 nodu nwuhu; lakfu ndibe ngu le maa; ege ono,
 nwunne ngu Eronu nwuhuru l'ugvu Horu; lakfube
 ndibe iya ono. 51 Ishi iya aburu l'unu no l'ifu ndu
 Izurelu le mini Meriba ke Kadeshi l'echi-egu Zinu kwe-
 furu iya ikè; mbu l'unu te medu t'a maru ege yebe Oje-
 joje du-be nsò l'eke ndu Izurelu no. 52 Oo ya meru iphe,
 bu uzanya be ji-nodu lee enya l'alj ono, ya anu ndu
 Izurelu ono; ole e tji tudu iya okpa."

Mosisu agoru ndu ikfu Izurelu l'ephe ha onu

33 Owaa bu onu, onye ke Nchileke, bu Mosisu
 goru nu unwu Izurelu b'o nwuhuderu. 2 O suru:
 Ojejoje shi l'ugvu Sayinayi bya.

O shi l'ụzo alị Séyi nwuaru ẹphe phoo
l'ọ bụ nchi-abọhu.
O shi l'ugvu Paranu l'echiru ẹphe
oswi kẹ zaaa.
Ndu, ẹphe l'iya yi bụ ụnukurunu ndu,
dụ nsọ; bya aparu ọku,
l'enwu enwunwu l'ẹka-utara iya.
3 Mbụ lẹ ndiphe b'o yeru obu;
iphe, bụ ndu dụ nsọ nọkota iya l'ẹka.
Ẹphe adaje iya l'iku ọkpa;
baaru iya ẹja.
Yọ bụru iphe, o kfururu bẹ ẹphe emeje.
4 Mosisu tūru ekemu doberu ayi;
ọ bụru òkè-iphe kẹ ndu
awa Jékọpu l'ẹphe ha.
5 Ọ bụ Ojejoje bụ eze ndu
Jeshurunu teke ono,
ndu ishi ndu Ízurẹlu;
ẹphe lẹ ikfu ndu Ízurẹlu
l'ẹphe ha dzukoru ono.
6 "Tẹ ndzụ bụkwaru kẹ ndu ikfu Rúbenu!
T'ẹ b'o chihukwa achihu;
ọphu ọ kakwa nwanshii!"
7 Ọwaa bụ iphe,
o kfururu l'ẹhu ndu ikfu Júda:
"Byiko Ojejoje; nụkwaa olu ndu Júda!
Dutakwa ẹphe dukfuta ndu nk'ẹphe!
Mekwaa t'ẹka shia ẹphe ike l'ọgu.
Byiko; yejenuru ẹphe ẹka t'ẹphe
lụ-gbua ndu ọhogu ẹphe!"
8 Ndu ikfu Lívayi b'o kfururu nk'ẹphe;
sụ: "Nggụbe Ojejoje;
menea tẹ ndu ikfu Lívayi gudeje ẹnwa,
bụ iya bụ tumimu; mẹ urimu ngu;
maru iphe, bụ uche-obu ngu!
Mbụ ndu ono, ị dataru lẹ Masa;
okfu adaaru nggu l'ẹphe lẹ mini Meriba ono.
9 Ọ bụ ẹphe bẹ kfururu kẹ nne lẹ nna
ẹphe; sụ l'ẹ t'ọ dukwa iphe,
ẹphe gụberu ẹphe.
Ẹphe amia ụnwu,
ẹphe mụru amụmu ẹnya;
mịkwaaphu unwunne ẹphe ẹnya.
Obenu l'ẹphe ziru obu l'ome okfu ngu;
nggụbe Ojejoje;
bya edobekwaphu ọgba-ndzụ ngu.
10 Ọ bụ ẹphe e-zije ndibe Jékọpu iphe,
ị sụru t'e emeje; bụru ẹphe e-zije ndu
Ízurẹlu iphe, ị tūru l'ekemu.
Ọ bụ ẹphe e-dobejeru ngu ínsensu;
bụru ẹphe e-dobeje ngweja-ukfururu
l'ẹnya-ngweja ngu.
11 Byiko Ojejoje;
gọru ọnu-ọma ye

l'akanya, ẹphe ese;
nggu anatajekwa ozi,
ẹphe gude ẹka ẹphe jee!
Nyakakwaa ẹphe ọkpu-nka;
mbụ ndu ono, wụ-lihuru etso ẹphe
okfu ono; mẹ ndu kporu ẹphe ashị;
k'ọphu ẹphe ta aduhedu ike
ọpa-li ishi apali ọdo!"
12 Ndu ikfu Bénjaminu
b'o kfururu nk'ẹphe; sụ:
"Ndu Ojejoje yeru obu
a-nonyabe
Ojejoje; tūsaruru ẹhu;
kẹle Ojejoje anọduje
egbochita ẹphe: eswe l'enyashi.
Ndu Ojejoje yeru obu;
bẹ ọokwojeru l'azụ."
13 Ndu ikfu Jósẹfu b'o kfururu nk'ẹphe; sụ:
"T'alị ẹphe bụkwaru alị,
Ojejoje gọru ọnu-ọma nụ.
Yo mee t'iji, shi l'imigwe dajeru ẹphe;
mini ime-alị amuru ẹphe fufufutu.
14 T'anwụ mejekwaa t'iphe,
e meberu l'alị mehu!
Yo mee t'iphe, kakọta mma
ruje ẹphe ẹka l'ọnwaa l'ọnwaa!
15 T'a nụkwaa ẹphe iphe,
katsukpo mma,
shi l'alị ugvu ndiche ono;
yẹle ẹgiri iphe, shigbaa
l'ụnwu ugvu ojejoje ono!
16 T'e gudekwa iphe, katsua mma,
jiru mgboko-a gọru iya ọnu!
T'ikfu Jósẹfu túbakwa onye
ono l'ẹnya; mbụ onye ono,
nọ l'iru oshi ono, enwu ọku ono!
T'iphemiphe ọbule-a
bụkotakwaru kẹ Jósẹfu;
mbụ onye ono, bụ iya bụ ishi
l'unwunne iya ono.
17 Ọ dụ biribiri l'ọ -bụ oke-eswi,
ụzo waa nne iya ọswa.
Mpo iya dụ l'ọ bụ k'atsụ.
Yọ bụru iya bẹ oo-gude adu-tsushi
iphe bụ mbakeshi;
mbụ jeye lẹ ndu bu l'ẹke mgboko jeberu.
Ọ bụ ẹge ono;
bẹ ụnukurunu ndu
ikfu Ífuremu dụ;
bụkwaruphu ẹge ono bụ ẹge
'aguta aguta ndu ikfu Manáse dụ."
18 Ndu ikfu Zébulonu
b'o kfururu nk'ẹphe; sụ:
"T'ẹhu tsoje unu ẹnaa unubẹ ndu ikfu

Zébulonu; teke unu alufu alufu.
 Ehu atsojekwaphu unu ena
 unubẹ ndu ikfu Ísaka;
 teke unu nọ l'ufu unu.
¹⁹ Ephe e-ku ndiphe
 t'ephe dzukoo l'ugvu;
 nọdu l'ẹke ono gwoo ngweja l'uzo,
 vudo nhamunha.
 Yọ buru iphe-oma,
 jiru eze ẹnimu;
 mẹ ẹku, domigbaaru onwiya
 l'alị eveve; bẹ ephe e-gude buru."
²⁰ Ndu ikfu Gádu b'o kfulu nk'ephe; sụ:
 "T'ọnu-oma buru k'onye meru t'alị
 ndu ikfu Gádu jaa ajaja.
 Ndu ikfu Gádu zekwa l'ọ bụ agụ.
 Iphe bụ iphe, ephe phuru;
 bẹ ephe ezijashije ẹka yele ishi.
²¹ Ọ ọtaru alị, kakọta mma doberu onwiya;
 kẹ l'ọ bụ ẹke, oke-alị kẹ ndu ishi
 ndu soja nọ; bẹ ndu ishi ndu Ízurelu
 edzukobeje; mee iphe vudo nhamunha
 l'ifu Ojejoje; bya edobe iphe,
 ọ sụru t'e meje."
²² Ndu ikfu Dánu b'o kfulu nk'ephe;
 sụ: "Lẹ ikfu Dánu bukwa nwa agụ,
 shi lẹ Báshanu akfụ
 gadamu gadamu eje abya."
²³ Ndu ikfu Náfutali b'o kfulu nk'ephe;
 sụ: "Lẹ ndu Náfutali bẹ tūbaakwaru
 Ojejoje l'ẹnya.
 Ọnu-oma Ojejoje
 abukwaruphu nk'iya.
 Ókè-alị iya bẹ shi l'uzo eze Ẹnyimu
 Gálili; jerua l'uzo ọhuda."
²⁴ Ndu ikfu Ásha b'o kfulu nk'ephe; sụ:
 "T'ọnu, a ọru ụnwu Ásha
 kakotakwa k'ụnwegirima ọdo.
 T'ephe tūbakwa unwunne ephe l'ẹnya.
 T'okpa iya dekwaru ederu lẹ manụ.
²⁵ T'iphe, unu e-gudeje gụ-chia
 nggamgbo unu bukwaru ígwè yele ope.
 Ọ bụ ẹge unu a-nọ-bebe;
 bụ ẹge ike unu e-beru."
²⁶ "Ẹ tọ dukwa onye dọ l'ọ bụ
 Nchileke kẹ Jeshurunu;
 onye eswetaje igweli bya
 agbaaru unu mkpu;
 l'egudeje akpabiri iya swee urukpu.
²⁷ Ọ kwa Nchileke ono,
 shi l'ede-nwede
 ono bụ onye unu a-nọduje
 l'ime iya zeeru ndzụ.
 Oo-woru ẹka iya dẹe unu adẹe;

gude iya l'anụ unu okpu ike-ike jeyewaru.
 Oochifuje unu ndu ọhogu unu l'ifu; sụ:
 'Unu tuko ephe gbushikota!'
²⁸ Ọo ya bụ lẹ ndu Ízurelu e-buru l'ẹhu-agu.
 Eri Jékọpu atusaru ehu l'alị akpe yele mee nọ.
 Iji eshi l'igweli l'adaru ephe.
²⁹ Ọnu-oma bụ kẹ unubẹ ndu Ízurelu.
 ?Bụ ndu ole ọdo, dọ l'ọ bụ
 unu; unubẹ ndu ono,
 Ojejoje dzofutaru ono?
 Ọo yẹbedua bụ onye
 egbochitaje unu; bya aburu
 onye eyejeru unu ẹka.
 Ọ kwaphụ yẹbedua bụ
 ogu-mbeke,
 unu gude eku onwunu.
 Ndu ọhogu unu e-gude
 ọtsu egvu byakfuta unu;
 unu adzopyashia ẹke ephe
 agwajẹ iphe adzopyashi."

Anwuhu Mosisu

34 Ya ndono; Mosisu eshi lẹ nsuda Móabu nyihu
 Ugwu Nébo, bụ iya bụ ugwu, katsua l'eli lẹ Pishi-
 ga, nọ ghaaru Jériko ifu. Ojejoje abya ekoshikota iya alị
 ono l'ọ ha; tsube lẹ Gíledu jeye lẹ Danụ. ² Yo koshikota
 iya alị ndu Náfutali l'ọ ha; alị ndu Ífuremu; alị ndu
 Manáse; alị ndu Júda je akpaa l'eze ẹnimu ọzo ẹnyan-
 wu-arịba; męwaru ³ alị ọzo ọhuda; męwaru mgbaku
 iya onanu l'ọ ha tsube lẹ nsuda Jériko, bụ iya bụ ndu
 Ọha-nkfụ; je akpaa lẹ Zówa.
⁴ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje asụ iya: "Ọwaa bụ alị ono, ya
 riburu Ébirihamu; Áyizaku; mę Jékọpu angụ lẹ ya a-nụ
 ndu awa ephe ono. Ya hawaru ngu t'i gude ẹnya ngu
 phụ iya; ọle ị tị tudu iya okpa." ⁵ Tọ dọ iya bụ; nwozi
 Ojejoje ono; mbụ Mosisu anwuhu l'ẹke ono lẹ Móabu
 ẹge Ojejoje kfulu iya. ⁶ Yo lia ya l'okpa ugwu Móabu;
 ẹke nọ ghaaru mkpukpu Bétu-Peyọ ifu. Ọle ẹ tọ dudu
 onye maru nhamunha ẹke, ili iya nọ jeye ntanụ. ⁷ Mó-
 sisu nọru ụkporo afa iche iche ugbo ishingụ; b'ọ
 nwuhuderu; ọle ẹnya iya te mebua t'ọ phya raba-raba;
 ọphu ike, nọ iya l'ẹhu ta alabụ alị. ⁸ Ndu Ízurelu anọ-
 du lẹ nsuda Móabu ono raa ẹkwa Mosisu ụkporo abalị
 l'abalị iri. Yọ buru teke ono bẹ oge, eegude akwa Mó-
 sisu gvuru.
⁹ Ume kẹ mmamiphe abya eji Jóshuwa Nunu ẹhu;
 kẹle Mosisu byiberu iya ẹka l'ishi. Ndu Ízurelu l'emeje
 iphe, o kfulu; shi ẹge ono mekota iphe ono, Ojejoje
 tūru Mosisu ekemu iya ono. ¹⁰ Keshinu teke ono ta
 dukwa onye nkfuchiru, lufutajeru l'alị Ízurelu, dọ l'ọ bụ
 Mosisu; mbụ onye Ojejoje maru ifu l'ifu. ¹¹ Ẹ tọ dudu
 onye, dọ l'ọ bụ iya l'ome iphe-ophulenya; mę iphe-
 ophubama, dūgbaa biribiri, bụ ọphu Ojejoje ziru iya; yo

je emeshia lẹ Íjiputu; mbụ ọ́phu meshiru Fero; mẹ ndu ozi iya; mẹ ndu alị iya l'ẹ́phe ha. ¹² Ẹ tọ́ dudu onye, dudu l'ọ́ bụ Mósísu l'onweru oke agburu-ẹ́hu; mẹ l'ome iphe, ha nshinu bya adu egwu l'ẹ́nya, bụ ọ́phu o meshiru l'ifu ndu Ízurẹ́lu kpamukpamu.

Jóshuwa

Ozi, Ojejoje ezi Jóshuwa

1 Tò dù iya bụ; nwozi Ojejoje; mbụ Mósísu an-wùhutsulephu; Ojejoje asụ Jóshuwa Nunu, shi eyeru Mósísu ẹka: ²“Lẹ Mósísu, bụ nwozi iya bẹ nwùhuwaru nù. Nta-a bụ t'i gbeshi; tẹ nggu lẹ ndu-a; mbụ ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha kwakọbe; je adaghaa Ẽnyimu Jódanu-a; bahù l'alì onó, ya abya ẹphe anùnu onó. ³Iphe bụ ẹke unu dzọru ọkpa; bẹ ya a-nùkota unu; bụ iya bụ ẹge ya kweru iya Mósísu l'ùkwa. ⁴Alì unu e-shi l'echi-ẹgu nọo jeye l'alì ugwu Lébanonu. Yo shikwaphu l'eze ẹnyimu onó; mbụ Ẽnyimu Yufurétusu je akpaa lẹ Oke Ẽnyimu l'ùzo ẹnyanwu-arìba. Alì ndu Hetu l'ọ ha yikwa iya phụ. ⁵Ẽ tọ dùdu onye a-dù ike agbabẹru ngu l'ọgu jeye teke ìi-nọ-bebe. Ọ bụ ẹge onó, ya shi swiru Mósísu onó bụ ẹge ya e-swikwaru ngu phụ. Ya te eleswetakwa ngu; ọphu ya 'agbadokwa ngu.

⁶“T'ọkpoma shia ngu ike; ọphu obu 'awakwa ngu awawa; kẹ l'ọ bụ nggùbedua bẹ e-du ndu-a je t'ẹphe je alùta alì onó, ya riburu nna ẹphe oche phẹ angù lẹ ya a-nù ẹphe onó. ⁷Ọ bụphu t'ọkpoma shia ngu ike; ọphu obu 'awakwa ngu awawa lẹ phuu. Tẹ ẹnya rua ngu alì t'i mekotaje ekemu onó, nwozi iya; mbụ Mósísu nùru ngu onó. Ba ahakwa iya; melahaa iphe ọdo; k'ọphu ẹka a-bùru ngu ọpete l'iphe, bụ ẹkemeke ọbule, ii-jekpoo. ⁸Tẹ Ẽkwo Ekemu-a ba alùfujekwa ngu alùfu l'onu. Rije iya l'ọriri: eswe l'enyashi; k'ọphu ii-zi obu l'alì l'emekota iphemiphe ọbule, e deru iya. Ọ -dù ẹge onó; ẹka abùru ngu ọpete; iphe adùru ngu lẹ mma. ⁹?Ya te kfuhaadaru ngu iya; sù tẹ ọkpoma shia ngu ike; ọphu obu 'awakwa ngu awawa. Ba atsùkwa egvu; ọphu ìilak-wa azù azu. Kẹle yẹbe Ojejoje, bụ Nchileke ngu nọk-waa swiru ngu eswiru l'ẹkemeke ọbule, iije.”

¹⁰Jóshuwa abya ezia ndu ishi ndu Ízurẹlu; sù ẹphe: ¹¹“Unu jee l'ọdu ndu Ízurẹlu; je ekfuru ẹphe t'ẹphe kwakọbe nri ẹphe, e-ri ọhuma; l'ọ wuduwaru-a abalì ẹto; ẹphe adaa Ẽnyimu Jódanu je alùta alì onó, Ojejoje bụ Nchileke unu a-nù unu; t'ọ bụru nk'unu onó.”

¹²Obenu lẹ ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; mẹ lẹ nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse bẹ Jóshuwa sùru:

¹³“T'ẹphe nyatakwa ekemu onó, Mósísu, bụ nwozi Ojejoje tùru t'ẹphe mee onó: ‘Lẹ Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe abyawa ome t'ẹphe tuta ume; wowaru alì onó nù ẹphe t'ọ bụru nk'ẹphe.’ ¹⁴Unyomu ẹphe; ụnwegirima ẹphe; mẹ elu ẹphe a-nọdu l'alì onó, Mósísu nùru ẹphe l'ùzo

ẹnyanwu-ahata Ẽnyimu Jódanu onó. Obenu lẹ ndu ọphu bụ mkparawa l'unu; ndu ọphu ẹ-ta atsùdu egvu; bya enweru ngwa-ọgu e-vuru unwunne ẹphe ọzo daa ẹnyimu onó; je eyeru ẹphe ẹka; ¹⁵gbururu jeye teke Ojejoje e-me t'ẹphe tuta ume; ẹge o meru unubèdua; bya emee; t'ẹphe lùtakwaphu alì onó, Ojejoje, bụ Nchileke unu a-nù ẹphe t'ọ bụru nk'ẹphe onó. Teke e metsuaru; unu alashiwaru azù je eburu l'alì nk'unu; mbụ alì onó, Mósísu, bụ nwozi Ojejoje wẹru unu l'azù Ẽnyimu Jódanu azù iya ọphu; l'ùzo ẹnyanwu-ahata onó.”

¹⁶Ẽphe asù Jóshuwa: “L'iphemiphe ọbule, ì sùru t'ayi mee bẹ ayi e-me. Ẽke, ì sùru t'ayi jee bẹ ayi e-je. ¹⁷Ọ bụ ẹge onó, ayi shi angabẹjeru Mósísu nchì l'iphemiphe ọbule onó; bụ ẹge ayi a-nọdu angabẹru ngu iya. Ọlobu; tẹ Ojejoje, bụ Nchileke ngu swikwaru ngu ẹge o shi swiru Mósísu. ¹⁸Iphe, bụ onye kwefuru ngu ikè; jìka lẹ ya te emedu okfu ngu; m'ọ -ruhuru; ọ bụru ngunu b'i ziru iya bẹ ee-gbu egbugbu. Ọ bụphu t'ọkpoma shia ngu ike; ọphu obu 'awakwa ngu awawa!”

Réhabu yẹle ndu ngge

2 Ya ndono; Jóshuwa Nunu abya eshi lẹ Shitimu zifu ụmadzu labù lẹ mpya t'ẹphe je ngge. Yọ sù ẹphe: “Unu je elee ẹnya l'alì onó; oswikposhia kẹ Jérìko.” Ẽphe atùgbua; rua; je abahù l'ùlo nwanyi ọkpara, aza Réhabu je aradu.

² Ama abya agbaaru eze ndu Jérìko; l'ọ nwekwaru ndu Ízurẹlu, bataru lẹ mkpùkpu-a lẹ nchi-ẹjihua; bya ngge l'alì-a. ³Tò dù iya bụ; Eze ndu Jérìko abya ezia ozi sù t'e je asù Réhabu: “T'ọ dufuta unwoke onó, bataru nk'iya onó; kẹ l'ẹphe byaru ngge l'alì-a l'ọ ha.”

⁴Obenu lẹ nwanyi onó dutaru unwoke labù onó domia; sù ẹphe: “L'ọ nwekwarua unwoke byaru nù; ọbule ya ta amakwa ẹke, ẹphe shi. ⁵L'ọ bekwaru l'urenyashi teke aa-guchi obu-edukfu mkpùkpu; ndu onó atùgbua. Ọphu ya 'amakwa ibiyi ọphu ẹphe shiru. L'ọ -bùru l'unu tùgbu-keberu nta-a; chọru ẹphe kwasẹru; bẹ unu a-gbakfukwa-a ẹphe l'ùzo.” ⁶(A ma l'ọ duta-hawaru ndu ngge onó je edomia lẹ mkpuli òwúú ọcha, a sùbetsuaru l'uko onó.) ⁷Tò dù iya bụ; unwoke onó awùfu chọru ndu ngge onó kwasẹru l'ùzo, eeshije adafù Ẽnyimu Jódanu. Ẽphe alùfulephu; e woru obu-edukfu mkpùkpu onó gu-chia.

⁸ Tẹmanu tẹ ndu ngge ono zẹ-zita t'ẹphe kuru mg-bẹnya; nwanyi ono abyakfuta ẹphe l'eli ọlo ono; ⁹ bya asu ẹphe: "Lẹ ya mawaru lẹ Ojejoje nọwaru unu alì-a. Biribiri unu gudewaru ẹphe l'ẹphe ha; mbu l'ẹphebe ndu, bu l'alì-a bẹ anmakota ruuru l'ẹke egvu unu guderu ẹphe. ¹⁰ Ayi nọwaru ẹge Ojejoje meru Eze Ẽnyimu Uswe; yọ tabuhu ẹbo; unu egude okpa wu-swee ya l'unu shi Ẽjiputu wufuta; nukwaaphu ẹge unu meru ndu eze ndu Amọru; ẹphe aburu kpurupyata l'uzo ẹnyanwu-ahata ẹnyimu Jọdanu. Ndu eze ọbu ẹphe ẹbo bu Sihonu mẹ Ogu. ¹¹ Ayi anule iya phu; meji aveshihu ayi. Akpajiji unu emee; ayi ta dufe ike lo-gude onwayi; kẹ l'ayi maru lẹ Ojejoje, bu Nchileke unu bu Nchileke k'igwe; mẹ kẹ mgboko. ¹² Nta-a bukwa t'unu gude ẹpha Ojejoje riaru yẹbe Réhabu angu l'unu e-meru yele ndibe iya iphe-oma; kele ya mekwaruphu unu iphe-oma. Unu koshu iya iphe-ohubama, e-me tẹ ya maru ¹³ l'unu e-dobe-e nne iya lẹ nna iya ndzu; mẹ unwunne iya ndu k'unwoke; mẹ ndu k'unwany; mẹwaru ndibe ẹphe l'ẹphe ha. Mbu l'unu e-dobe-e ẹphe ndzu; t'ẹphe ba anwushihu."

¹⁴ Unwoke ono asu iya: "L'ẹphe e-gude-e kẹ l'i dzoru ẹphebedua ndzu; dzoro ndzu nkengu. L'ọ -buru l'ẹ to nwedu onye, i kuru iphe, ẹphe byaru bẹ Ojejoje -nulephu ẹphe alì ono bẹ ẹphe e-meru-a unu iphe-oma; koshi l'ẹphe bu o-me-g'o-kuru."

¹⁵ Yọ bya epyofu eri lẹ windo; ẹphe egude eri ono ẹka lufu azu iya ophu; kẹ l'o bu l'ulo, a kpugbaberu l'uphmkpuma, e gude kpupheta mkpukpu ono mgburumburu. ¹⁶ Yọ su ẹphe: "Unu tugbukwaa je edomia onwunu l'ugvu; tẹ ndu ono, achọ unu ono ba aphu unu. Unu domishia onwunu l'ẹke ono ujiku ẹto jeye tẹ ndu ono lataodu azu; tẹmanu unu atugbuwaru jeshia iphe, unu eje."

¹⁷ Unwoke ono asu iya: "Lẹ nte ono, i meru; ẹphe eriaru ngu ono te egudekwa ẹphe; ¹⁸ a gufu lẹ teke ẹphe a-kwa bya; b'i wotawaru eri uswe ono, i libejeru ẹphe lẹ windo ono, ẹphe shi pyofu ono libekwaphu. Odo aburu l'ii-duta nne lẹ nna ngu; unwunne ngu phe; mępo iphe, bu ndibe ngu l'ẹphe ha dobe l'ulo-wa. ¹⁹ O -buru l'o nweru ẹphe; onye, tugburu lufu esu-uzo; iphe -mee iya; bukwa iya gburu onwiya. O kwa ndu ophu nọ l'ime ọlo ono gedegede bẹ ọchi ẹphe a-nọ ẹphe l'ishi; m'o -nweru ẹphe onye iphe meru. ²⁰ O lẹ ọ -bukwanuru l'i tugburu je ekfukashia iphe, ẹphe byaru; bẹ nte ono, i meru; ẹphe eriaru ngu ono te egudekwa ẹphe."

²¹ Nwanyi ono asu ẹphe: "Gberegbede! Lẹ ya kewaru ẹge ẹphe kuru." Yọ bya edube ẹphe; ẹphe atugbuwa. Yọ bya ewota eri uswuswe ono libe lẹ windo ono.

²² Ẽphe atugbuwa je edomishia onwẹphe l'ugvu ono ujiku ẹto jeye ndu ono, achì ẹphe ono achokota ẹphe l'uzo ono mgburumburu; ẹphe ta phu ẹphe; wulala azu. ²³ Ya ndono; unwoke labu ono atugbuwa alala.

Ẽphe enyizita l'ugvu ono; daa ẹnyimu ono; lakfu Jóshuwa Nunu; bya akọru iya ẹge ẹphe jeru iya.

²⁴ Ẽphe asu Jóshuwa: "L'alì ono l'ọ ha bẹ Ojejoje nọwaru ẹphe. Lẹ ndu alì ono anmakotakwa ruuru; l'ẹke ẹphe atsù ẹphe egvu."

Ndu Ízurelu awu-swe Ẽnyimu Jọdanu

3 Yo be l'onma-ewa utsu; Jóshuwa yele ndu Ízurelu l'ẹphe ha awufu lẹ Shitimu; jeshia Ẽnyimu Jọdanu. Ẽphe abya adọ l'ẹke ono; bẹ ẹphe wufuderu azu ẹnyimu ono azu iya ophu. ² A nọlephu ujiku ẹto; ndu ishi ndu soja abya etsophekota ọdu ọgu ẹke ẹphe ọru; ³ bya asu ẹphe: "Unu -phulephu Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje, bu Nchileke unu l'ẹke ndu achijeru Nchileke ẹja, bu iya bu ndu ikfu Lívayi pa iya; unu wu-lihukwa l'ẹke, unu nọ tsoru iya. ⁴ Oo ya bu ẹge unu amaru ọzo, unu e-shi; keshinu ophu unu te shibudua ọzo owaa. Olobu; unu bukwaru ọba yeru Okpoko Ogba-ndzu ono iphe, ruru unu nkwo-ẹka ise. Unu be etsopyabekwa iya etsopyabe."

⁵ Tọ du iya bu; Jóshuwa asu ndu ono: "Unu mee onwunu t'unu du nsọ; kẹ l'echile bẹ Ojejoje e-meru unu iphe-ophulenyala!"

⁶ Jóshuwa asu ndu achijeru Nchileke ẹja: "Unu pata Okpoko Ogba-ndzu ono; sweta; vuta ọzo!" Ẽphe abya apata iya; sweta; vuta ọzo.

⁷ Ojejoje asu Jóshuwa: "Ntanu bẹ ya e-me t'i wata ode ude l'ẹke ndu Ízurelu l'ẹphe ha nọ; k'ophu ẹphe amaru lẹ ya swiru ngu-a ẹge ono, ya shi swiru Mosisu ono. ⁸ Kuru ndu ono, achijeru Nchileke ẹja, pa Okpoko Ogba-ndzu ono; su ẹphe: 'Teke ẹphe ruru lẹ nggodo Ẽnyimu Jọdanu; t'ẹphe vudo l'ẹke ono!'"

⁹ Jóshuwa asu ndu Ízurelu: "Unu bya ẹke-a bya anua iphe, Ojejoje, bu Nchileke unu ekfu. ¹⁰ Owaa ẹge unu e-gude maru lẹ Nchileke, nọ ndzu bu l'ime unu ndo-ọ: l'ọ-chifuru unu ndu Kėnanu; ndu Hetu; ndu Hevu; ndu Pėrezu; ndu Gigashi; ndu Amọru; mẹ ndu Jebusu.

¹¹ Unu phu lẹ Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje, nwe mgboko l'ọ ha bẹ e-vuru unu ọzo ruba lẹ Ẽnyimu Jọdanu. ¹² Nta-a bukwa t'unu fota unwoke iri l'ẹbo l'ikfu ndu Ízurelu. Onye lanu l'ikfu lanu. ¹³ Ndu ono, achijeru Nchileke ẹja, pa Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje ono; mbu Ojejoje ophu, bu iya nwe mgboko; ẹphe -yelephu okpa lẹ Jọdanu; bẹ mini ono, atsọ ala l'uzo ohuda ono atabuhu ẹbo kpua rogbodongu."

¹⁴ Tọ du iya bu; ẹphe egbeshilephu t'ẹphe je adaa Ẽnyimu Jọdanu; ndu achijeru Nchileke ẹja abya apata Okpoko Ogba-ndzu ono sweta ẹphe; vuru ọzo. ¹⁵ Ẽnyimu Jọdanu bẹ byawaru utso; ji ejiji; ẹge oojije teke aakpata iphe l'alì. Yọ bulephu eruru, okpa ndu ono, achijeru Nchileke ẹja, pa Okpoko ono eru lẹ Ẽnyimu Jọdanu; ¹⁶ mini, shi l'uzo isheli ẹnyimu ono atsọ-buhu. Mini ono abya akpoko; kpua rogbodongu tugburu jeye

lẹ mkpukpu Ádamu l'iku Zaretanu. Mini ophu, atso ala l'uzo Eze Ɛnyimu Araba, bu iya bu Eze Ɛnyimu Únú atabuhu; ndu Ízurelu abya awua wufu; chee ifu lẹ Jéríko azu iya ophu. ¹⁷ Ndu ono achijeru Nchileke eja, pa Okpoko Ogbá-ndzu Ojejoje ono; aparu iya vudo l'echi Ɛnyimu Jódanu ono, buwa alí okponku ono; ndu Ízurelu awu-swegee. Ɛphe evudo l'ẹke ono gbururu jeye ndu ono l'ẹphe ha awu-swekota lẹ Ɛnyimu Jódanu ono, buwa alí okponku ono.

Mkpuma, eegude anyata iphe, Ojejoje meru

4 Ndu Ízurelu eswegetsulephu Ɛnyimu Jódanu ono; Ojejoje asu Jóshuwa: ² “Fota umadzu iri l'ẹbo lẹ Ízurelu. Ii-shi l'iphe bu ikfu, nonu fota onye lanu. ³ Ng-gu ezia ẹphe t'ẹphe chita mkpuma iri l'ẹbo l'echi Ɛnyimu Jódanu l'ẹke ono, ndu achijeru Nchileke eja shi vudo ono gededede. T'ẹphe chita mkpuma ono swee ẹnyimu ono. Ɛphe -rua ẹke, unu a-radu; ẹphe edobe iya l'ẹke ono.”

⁴ Tọ du iya bu: Jóshuwa abya ekukoo unwoke iri l'ẹbo ono, o foru nanu nanu l'iphe, bu ikfu Ízurelu ono; ⁵ su ẹphe: “Unu sweta Okpoko Ogbá-ndzu Ojejoje, bu Nchileke unu; je evudo l'echi Jódanu. T'onyenonu l'unu ha patatsua mkpuma nanu nanu tukobe onwunu l'ukuvu t'o gbaa ikfu ndu Ízurelu l'ehu l'ehu; ⁶ t'o buru unu iphe-ohubama. Oo ya bu; teke unu unu jiru unu l'oge l'ifu: ‘?Bu ngunu be mkpuma ono buhun?’ ⁷ unu asu ẹphe lẹ teke e gude Okpoko Ogbá-ndzu Ojejoje ruba lẹ Ɛnyimu Jódanu be ẹnyimu ono tabuhuru ẹbo. Mkpuma ono bu iphe, ndu Ízurelu e-gudeje nyata iphe ono, muru nu ono jeye lẹ tutu yoyo.”

⁸ Tọ du iya bu; ndu Ízurelu abya emee ege Jóshuwa ziru ẹphe; paa mkpuma iri l'ẹbo l'echi Ɛnyimu Jódanu ono. Ɛphe apaa mkpuma ono; yo gbaa ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurelu nanu nanu, bu iya bu ege Ojejoje kuru Jóshuwa. Ɛphe apaa ya je edoo l'ẹke ẹphe noduru. ⁹ Jóshuwa abya edoo mkpuma iri l'ẹbo ono, a pakoru l'enyoro ẹke ono, ndu achijeru Nchileke eja, pa Okpoko Ogbá-ndzu Ojejoje ono shi vudo lẹ Ɛnyimu Jódanu ono. Mkpuma ono nophu l'ẹke ono gbururu jeye ntanu.

¹⁰ Ndu achijeru Nchileke eja, pa Okpoko Ogbá-ndzu ono evudokpelephu l'echi Ɛnyimu Jódanu ono gbururu jeye ndu Ízurelu emekota iphe, Ojejoje suru Jóshuwa t'e mee. Ɛphe mekotaru iya ege Mosisu turu iya Jóshuwa l'iwu t'e mee ya. Ndu Ízurelu abya awu-swekebe. ¹¹ Ɛphe awu-swegelephu; ndu achijeru Nchileke eja aparu Okpoko Ogbá-ndzu ono lufuta; sweta je anodu ẹphe l'uzo ifu. Ndu ono evudo l'ele ẹphe. ¹² Unwoke, shi l'ikfu Rúbenu; me ndu k'ikfu Gádu; me lẹ nkere-ẹbo ndu k'ikfu Manáse emee ege Mosisu ziru ẹphe; bya akwaa onwephe ngwa-ogu bya awughata l'ifu ndu Ízurelu. ¹³ Iphe, ruru ukporo unu

madzu ise akwaa onwephe ngwa-ogu; wu-swee Ɛnyimu Jódanu l'ifu Ojejoje jeshia ogu lẹ swanmangu alí Jéríko.

¹⁴ Mboku ono be Ojejoje meru t'ẹpha Jóshuwa dee ude l'ẹke ndu Ízurelu no. Ɛphe awata okwaberu Jóshuwa ugu; kwabe iya ugu ono gbururu jeye mboku, o nwuhuru, bu iya bu ege ẹphe shi kwabeje Mosisu.

¹⁵ Ya ndono; Ojejoje asu Jóshuwa ¹⁶ t'o kuru ndu achijeru Nchileke eja, pa Okpoko Ekemu ono t'ẹphe shi lẹ Ɛnyimu Jódanu ono lufuta. ¹⁷ Jóshuwa abya asu ndu ono, achijeru Nchileke eja ono t'ẹphe lufuta l'enyimu ono.

¹⁸ Ndu ono, achijeru Nchileke eja ono aparu okpoko ono lufuta. E ruru, okpa eru ẹphe l'eli nggodo be Ɛnyimu Jódanu ono tsogbaberu; byaa utso ege o shi byahawa.

¹⁹ O bu mboku, onwa mbu gbaru abali iri; be ndu Ízurelu dagharu Ɛnyimu Jódanu je adoo lẹ Gíligalu l'ókè-alí Jéríko l'uzo ẹnyanwu-ahata. ²⁰ Jóshuwa eworu mkpuma iri l'ẹbo ono, a pakoru lẹ Ɛnyimu Jódanu ono kúkobe lẹ Gíligalu. ²¹ Yo su ndu Ízurelu: “O -rua l'oge l'ifu teke unu unu a-ji unu iphe mkpuma ono bu; ²² unu su ẹphe lẹ ndu Ízurelu sweru Ɛnyimu Jódanu l'alí okponku; ²³ kele Ojejoje, bu Nchileke unu mifuru unu mini lẹ Ɛnyimu Jódanu; yo kpo hu nkú; jeye unu awu-swee. O bulephu iphe ono, Ojejoje, bu Nchileke unu meru lẹ Eze Ɛnyimu Uswe ono b'o meru lẹ Ɛnyimu Jódanu, bu iya bu ege ono, o meru; Eze Ɛnyimu Uswe atabuhu; ogbodo-alí akpohukota nkú jeye ayi awu-swekota ono. ²⁴ Iphe, kparu iphe, o meru iya ege ono bu k'ophu unu eliphe a-ma lẹ yebe Ojejoje nweru ike; me k'ophu unu a-nodu atsú yebe Ojejoje, bu Nchileke unu egvu.”

5 Ya ndono; ndu eze, l'achi ndu Amoru l'uzo ẹnyanwu-ariba Ɛnyimu Jódanu; me ndu eze, l'achi ndu Kénanu l'iku eze ẹnyimu anulephu lẹ Ojejoje miru mini lẹ Ɛnyimu Jódanu; yo kpo hu nkú; ndu Ízurelu l'ẹphe ha abya awu-swee; meji atofu ẹphe; ike ta duhe ẹphe k'oje ogbaberu ndu Ízurelu.

Eebu ndu Ízurelu útsù lẹ Gíligalu

² Yo buru teke ono be Ojejoje suru Jóshuwa: “T'o gude mkpuma meta mma; gude iya bushia unu Ízurelu; ndu ophu e te buhadua útsù útsù!” ³ Tọ du iya bu; Jóshuwa abya egude mkpuma meta mma; gude iya bushia unu Ízurelu útsù l'ẹke e ku Gíbiya Haaralo-tu.

⁴ Owaa iphe, kparu iphe Jóshuwa bushiru ẹphe ugu; Unwoke ẹphe ndu ophu dzuru oje ogu teke ẹphe shi Íjiputu lufuta be nwushihukotaru nu l'echi-egu l'ẹphe wufutatsuaru lẹ Íjiputu. ⁵ Ndu onanu l'ẹphe ha be bushikotaru útsù. Obenu lẹ ndu ophu a mshiru l'echi-

ègu l'èphe shiwa Íjiputu lufuta te budu. ⁶ Ndu Ízurelu nòru ùkporo afa labù l'echi-ègu jeye ùnwu Ízurelu; ndu òphu dzuru oje ògu teke èphe wufutaru lè Íjiputu; anwushihukota. Mkpata iya a buru l'èphe te kwedu ome iphe, Ojejoje kfurú. Ojejoje eribua ya l'èphe ta aphudu ègiri alì ono, ya kweru nna èphe oche phè ùkwa iya ono. ⁷ Yò buru ùwegirima èphe, o hefutaru dobe l'òzori nna èphe bè Jóshuwa bushiru útsù ono. Èphe shi buru ndu akpapyi; kè l'e te buhadua èphe útsù l'echi-ègu. ⁸ E bugetsulephu èphe útsù ono l'èphe ha; èphe anòdu l'òdu èke èphe dòru; nyaa ònya iya jeye; yò kpòshihu èphe.

⁹ Ya ndono; Ojejoje asù Jóshuwa: "Ntanù bè ya fufuru unu iphere k'alì Íjiputu l'ifu!" Tò dù iya bù; e woru èke ono gya Gíligalu. †

¹⁰ Yò buru teke ono, ndu Ízurelu nò lè Gíligalu ono bè èphe gbaru Aji Esweta; l'urènyashi mbòku, ònwa ono gbaru abalì iri l'èno lè swanmangu alì Jérìko. ¹¹ Yo be lè nchi-ta-abòhu mbòku Aji Esweta ono; èphe eria iphe, shi l'alì ono. Èphe taru buredi, è te kodu ekoko; mè l'akpe, a hùru ahùhu. ¹² Yo rua echile iya l'èphe ritsuaru iphe, shi l'alì ono; mana adabuhu. Mana adabuhuru ndu Ízurelu; èphe adùbe l'afa ono rilaha nri, a kòtaru l'alì ndu Kènanu.

Jóshuwa yèlè onye, pa ogu-mbeke

¹³ Jóshuwa anòdulephu l'iku Jérìko; palia ènya; phà nwoke, mifutaru ogu-mbeke; vudo iya l'ifu. Jóshuwa abya ejekfu iya; sù iya: "¿Ì bù ayi; t'ì bù òhogu ayi?"

¹⁴ Yò sù iya: "L'è to nwekwa iphe ono, i kfushiru ono òphu ya bù. Ya bù-chia onye ishi ndu soja kè Ojejoje." Jóshuwa adaa pèe; woru ifu kpube l'alì; baaru iya èja; sù iya: "¿Bù ngunu bè Onye nwe mu nù ziru t'ì zia yèbe nwozi iya?"

¹⁵ Onye ishi ndu soja Ojejoje ono asù Jóshuwa t'o yefu akpòkpa iya; l'èke ono, o vudo ono ùkwa nsò! Jóshuwa ekwe bya eyefu iya.

6 Ya ndono; ndu Jérìko egude okfu èhu ndu Ízurelu; woru obu-edukfu mkpukpu èphe gu-chishia dù durudungu. Tò dùhe onye alufu alufu; tò dù onye abahù abahù.

² Tò dù iya bù; Ojejoje asù Jóshuwa: "Phùkwa lè ya wookwaru Jérìko; mè eze èphe; mè ndu soja èphe l'èphe ha, bù ndu ike-ka-l'ògu èphe ye ngu l'èka. ³ Chì-taje ndu soja ngu t'unu jeje je ejephee mkpukpu ono mgburumgburu ugbo lanù l'ùboku. Ège ono bè unu e-je iya ujiku ishingu. ⁴ T'umadzu èsaa, bù ndu achijeru Nchileke èja wotagbaa ùpyoku, e meru l'ùpyi ebyila l'èhu l'èhu vuru ùzo; aaparù Okpoko Ògba-ndzù ono l'etso èphe. Teke o beru lè mbòku k'èsa; unu ejephee mkpukpu ono mgburumgburu ugbo èsaa. Teke unu anòdu eje; ndu achijeru Nchileke èja l'egbu ùpyoku ono.

† *Iphe Gíligalu bù bù "eswifu".*

⁵ Teke unu nùru ùpyoku ono; yò dashia òda ike; daa ogologo; unu l'unu ha tya ùzu-ògu. Teke ono; bè ùpho-mkpuma mkpukpu ono a-dashì. T'onyenonu tughulekwaphu wùba lè mkpukpu ono."

⁶ Tò dù iya bù; Jóshuwa Nunù abya ekua ndu achijeru Nchileke èja; sù èphe t'èphe je apata Okpoko Ògba-ndzù Ojejoje; tè ndu achijeru Nchileke èja ùmadzu èsaa, gude ùpyoku l'èhu l'èhu vuru ùzo. ⁷ Yò bya asù ndu Ízurelu: "Unu wù-lihu dzò-phae mkpukpu ono mgburumgburu. Tè ndu gude ngwa-ògu vuru ùzo; ndu òphu pa Okpoko Ògba-ndzù Ojejoje etso èphe."

⁸ Jóshuwa ekfuebetsua ège ono; ndu achijeru Nchileke èja ùmadzu èsaa ndu òphu paa ùpyoku èsaa evudo Ojejoje l'ifu l'egbu ùpyoku ono. Okpoko Ògba-ndzù Ojejoje l'etso èphe. ⁹ Ndu òphu chì ngwa-ògu abya evutaru ndu onanu, achijeru Nchileke èja, egbu ùpyoku ono evuta ùzo. Ndu soja òphu anòje l'azù etsoru Okpoko Ògba-ndzù ono. Ndu k'ùpyoku l'egbu iya mgbupyabe. ¹⁰ Jóshuwa bè sùhawaru èphe: "T'è b'ò ùkwa onye a-tù ùzu-ògu; òphu ò ùkwa onye e-chi mkpu; òphu ò ùkwa onye e-kfu okfu jeye mbòku, ya a-sù t'èphe tùwaru ùzu; tèmànù èphe atya ya." ¹¹ Ya ndono; yò sù èphe t'èphe pata Okpoko Ògba-ndzù Ojejoje ono gude iya dzò-phae mkpukpu ono mgburumgburu ugbo lanù. Èphe -dzò-phaegee ya ège ono; èphe awù-phuta azù l'òdu èphe; radù l'èke ono.

¹² Yo be l'ònma-èwa ùtsu echile iya; Jóshuwa egbeshi; ndu achijeru Nchileke èja apata Okpoko Ògba ndzù Ojejoje ono. ¹³ Ndu achijeru Nchileke èja ùmadzu èsaa egude ùpyoku èsaa ono vutaru Okpoko Ògba-ndzù Ojejoje ono ùzo l'egbu ùpyoku ono mgbupyabe l'eje. Ndu òphu gude ngwa-ògu evuta ùzo. Ndu soja òphu anòje l'azù etsoru Okpoko Ògba-ndzù Ojejoje ono. Ndu k'ùpyoku l'egbu iya mgbupyabe. ¹⁴ Yo be mbòku k'èbo; èphe awùfuta bya adzò-phae mkpukpu ono mgburumgburu bya awù-lashia azù l'òdu èphe. Ono ège èphe meru iya jeye lè mbòku kè ishingu.

¹⁵ Yo be mbòku k'èsa; èphe awù-lihu l'ònma-èwa ùtsu bya adzò-phae mkpukpu ono mgburumgburu ège èphe adzò-phaehawa. Òlè mbòku onanu bè èphe dzò-pheru iya ugbo èsaa. ¹⁶ Èphe adzò-phaegetsule iya phu k'ugbo èsaa ono; ndu ono, achijeru Nchileke èja ono eworu ùpyoku gba; Jóshuwa asù èphe: "T'èphe tya ùzu-ògu; kèlè Ojejoje nùwaru èphe mkpukpu ono!"

¹⁷ Mkpukpu ono yèlè iphe, bù iphe nò iya nù b'e doberu Ojejoje t'e mebyishia. Ò buphu nwanyi òkpara ono; mbù Réhabu; mè ndibe iya, èphe l'ìya chìko nòdu l'ùlo iya bè aa-ha; kè l'ò bù iya domijeru ndu ngge phù, èphe zijeru phù. ¹⁸ Òlobu; unu nòdukwa iphe ono, e yeru Ojejoje l'èka t'o mebyishia ono ote-ènya. Òdume-ka; bè unu e-metakwa ò-la-l'ìyi; mè iphe-èhuka tìaru òdu ògu ndu Ízurelu. ¹⁹ Iphe bù mkpòla-òcha; mkpòla-òdodo; iphe, e meru l'òpe; mè iphe, e meru l'ìgwè bè

dụkotakwaru Ojejoje lẹ nsọ. T'a chítakwa iya doberu Ojejoje l'ẹke aakwakọjeru iya iphe."

²⁰ Ya ndono; e gbulephu ụpyoku ono; ẹphe e woru ụzu tụa. Anụnu, ndu Ízurẹlu anụ ọda ụpyoku ono; ẹphe l'ẹphe ha atụa ụzu-ọgu; ụpho-mkpuma mkpụkpụ ono afọshihu daa gwodogongu. Onyenonu awụba l'ime mkpụkpụ ono je alụa ya. ²¹ Ẹphe eworu iphemiphe ọbule, nọ lẹ mkpụkpụ ono ye Ojejoje l'ẹka t'o mebyishia. Ẹphe egude ogu-mbeke chíko iphe, bụ iphe nọ lẹ mkpụkpụ ono gbufu: unwoke; ụnwanyi; ụnwegirima; ndu bụ ọgurenaya; eswi; atụru; męwaru nkakfụ-igara.

²² Ya ndono; Jóshuwa asụ unwoke labụ phụ, jejeru ngge l'alị ono t'ẹphe bahụ l'ụlo nwanyi ọkpara ono; dufuta yele ndibe iya; bụ iya bụ ẹge ono, ẹphe l'iya riburu iya lẹ nte ono. ²³ Unwoke labụ ono, jejeru ngge ono abya abahụ l'ụlo Réhabu; je edufuta yele nne iya; nna iya; unwunne iya ndu k'unwoke; mę ndu abụbu iya l'ẹphe ha. Ẹphe eduta ẹphe l'ẹphe ha; je edonyabe iku ọdu ọgu ndu Ízurẹlu; ẹke ẹ tọ nwedụ iphe eme ẹphe.

²⁴ Ẹphe abya eye ọku lẹ mkpụkpụ ono; yọ chíko iphe, bụ iphe nọ iya nụ dzua. Obenu l'iphe ndu ọphu, bụ mkpọla-ọcha; mkpọla-ododo; iphe, e metsuaru l'ope; mę ọphu e metsuaru l'ígwè b'e vutaru je edobe l'ụlo, a kwakọbejeru Ojejoje iphe. ²⁵ Obenu lẹ Jóshuwa dzọru nwanyi ọkpara ono; mbụ Réhabu yele ndibe iya; mę abụbu iya l'ẹphe ha ndzụ; kẹ l'ọ bụ iya domiru ndu Jóshuwa yejeru t'ẹphe je ngge lẹ Jériko. Nwanyi ono buphu l'alị Ízurẹlu jeye ntanụ ọwaa.

²⁶ Tọ dụ iya bụ; Jóshuwa araaru iya ẹphe arara; sụ "L'iphe bụ onye, nnyaarụ jeshia ọkpukwa Jériko-a bụakwa onye a tųru ọnu l'ifu Ojejoje.

"T'onye ono bụkwaru ọkpara iya;
bẹ oo-gude tọ nte l'alị iya.
Yọ bụru nwa mbuhu-ime iya;
bẹ oo-gude ye iya
ọgu-nggamgbo."

²⁷ Ya ndono; Ojejoje eswiru Jóshuwa; ẹpha iya atụko alị ono dee křukakřuka.

Ejo iphe, Ekanu meru

7 Obenu lẹ ndu Ízurẹlu te mehedu ẹge a sųru t'ẹphe mee lẹ k'iphe ono, e yeru Ojejoje l'ẹka ono. Ishi iya abụru lẹ Ekanu Kami Zimuri, bụ onye ọnu-ulo Zera l'ikfu Júda haru gwota iphe ono. Ya ndono; ẹhu eghulaha Nchileke eghughu l'ẹke ndu Ízurẹlu nọ.

² Tọ dụ iya bụ; Jóshuwa anọdu lẹ Jériko zia unwoke t'ẹphe je ngge lẹ Eyayi. Eyayi nnyabe Bētu-Avenu l'uzo ęnyanwu-ahata Bételu. Ya ndono; unwoke ono ejeshia ngge lẹ Eyayi.

³ Ẹphe alata bya asụ Jóshuwa l'ọ kwa ẹphe ọkpuchi: "Lẹ ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha taa awufu-gekwa je otso ndu

Eyayi ọgu. T'ọ bụru ụnu unwoke ise; m'ọ bụ ụnu unwoke ẹsaa l'ụkporo unwoke iri e-je aluta ẹke ono. Ba ahakwa ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha t'ẹphe je omesweshi ẹka l'ẹke ono; lẹ ndu ono kwa-a ọkpuchi bẹ ẹphe bụ ayi."

⁴ Ya ndono; a bya ezi ụnu unwoke ẹsaa l'ụkporo unwoke iri; † t'ẹphe je ọgu lẹ Eyayi. Ẹphe erua; ndu Eyayi atsua ẹphe ọtsu ẹkfu. ⁵ Ndu Eyayi gburu ẹphe iphe, ru ru ụkporo madzụ l'umadzu iri l'ishingu. Ẹphe eshi l'obu-edukfu ndu Eyayi chíja ndu Ízurẹlu jeye l'ẹke aagbaję mkpuma; gbushia ẹphe lẹ mgbazita ugvu, nọtsua l'ẹke ono. Iphe ono, meru nụ ono emee ndu Ízurẹlu; obu eyoshihu ẹphe.

⁶ Jóshuwa alajashia uwe iya; daa kpurumu woru ifu kpube l'alị l'ifu Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje; zęwaruru l'ẹke ono jeye l'urenyashi. Ndu bụ ọgurenaya Ízurẹlu et-sokwaru iya phụ; kpoo ntụ kpua onwẹphe l'ishi.

⁷ Jóshuwa akpọo mkpu; sụ: "Nggube Nnajiufu, bụ Ojejoje; ?bụ iphe, i dufutaru ndu-a lẹ ęnyimu Jọdanu bụ t'ị bya enwuru ẹphe nụ ndu Amọru t'e gbugee ẹphe. Ayi ga anọdukwaru l'azụ ęnyimu Jọdanu azụ iya ọphu!

⁸ Nggube Ojejoje; ?bụ ngunu bẹ ya e-kfu nta-a, ndu ọhogu ndu Ízurẹlu nųru ẹphe nshj-a. ⁹ Kele ndu Kénanu; mę ndu ọdo, butsua l'alị-a a-nụkwa iya; bya agbaa ayi mgburumgburu; mee t'e fufu ẹpha ayi lẹ mgboko-a. ?Bụ ngunu bẹ ii-me lẹ k'ẹpha ngu ono, dụ nsọ ono?"

¹⁰ Ojejoje asụ Jóshuwa: "Gbeshi egbeshi!" Ji iya: "?Bụ ngunu kparu iphe, i zę; woru ifu kpube l'alị." ¹¹ Wo iya: "Ọ kwa ndu Ízurẹlu meru iphe, dụ ẹji. Ẹphe dakaakwaru ọgba-ndzụ ono, yẹbe Nchileke sųru t'ẹphe dobe ono. Ẹphe hakwaru wota iphe ono, e yeru iya l'ẹka tẹ ya mebyishia ono. Ẹphe ziru iphura; dzua ejo-ire; bya egwoo iphe ono yekobe l'ẹku nk'ẹphe. ¹² Ọ bụ iphe ono kparu iphe ndu Ízurẹlu ta dudu ike gbaberu ndu ọhogu ẹphe. Ẹphe aghakọbe; ye ọkpa l'ọso; kẹ l'e dobewaru ẹphe t'ẹphe bụru kpurupyata. Ya te eswihekwaru unu ọdo; a gřfu l'unu tųkoru iphe ono, e yeru iya l'ẹka k'emebyishi ono mebyishikota.

¹³ "Tųgbua; je emee ndu Ízurẹlu t'ẹphe dụ nsọ. Sụ ẹphe t'ẹphe dobe onwẹphe nsọ; kwaberu echile. Lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurẹlu sųkwaru l'iphe ono, ya sųru t'e ye iya l'ẹka kẹ emebyishi ono bẹ ẹphe kpamishiru. L'ẹphe ta adukwa ike ọkpofu ndu ọhogu ẹphe l'ifu; gbahaa l'ẹphe gwofuru iphe ono.

¹⁴ "Teke o -beru l'ųtsu; t'iphe, bụ ikfu, nọnu dzua. Ikfu ọphu Ojejoje fọtaru; ẹphe awufuta bya edzee onwẹphe l'ụnwunna l'ụnwunna. Ụnwunna ọphu Ojejoje fọtaru; ẹphe awufuta bya edzee onwẹphe l'ufu l'ufu. Ndu ufu ọphu Ojejoje fọtaru; ẹphe awufuta bya edzee onwẹphe l'onye l'onye. ¹⁵ Onye, a phuru iphe ono, e yeru yẹbe Ojejoje l'ẹka kẹ emebeyishi ono bẹ aa-kpọ ọku; mę iphemiphe ọbule, o nweru enweru l'ọ ha. Ishi

† Iphe ọ bụ bụ 3,000.

iya aburu l'onye obu dakaakwaru ogba-ndzu Ojejoje; bya emewa akpamara l'alì Ízurelu."

¹⁶ Tò dù iya bú; yo be l'onma-ewa utsu; Jóshuwa abya ekukoo ndu Ízurelu; ephe awufuta l'ikfu l'ikfu. A bya afota ndu ikfu Júda. ¹⁷ Unwunna, notsua l'ikfu Júda awufuta; a bya afota ndu unwunna Zera. Yò bya emee ndu unwunna Zera; ephe abya edzee onwephe l'ufu l'ufu. A bya afota ndu ufu Zimuri. ¹⁸ Jóshuwa asu ndu ufu Zimuri t'ephe byaa l'onye l'onye. Ephe abyatashia l'onye l'onye; a bya afota Ekanu Kami Zimuri. Zimuri bú onye onu-ulo Zera l'ikfu Júda.

¹⁹ Ya ndono; Jóshuwa asu Ekanu: "Nwa mu; kwabekwa Ojejoje, bú Nchileke Ízurelu ugvu. Kfuru iya iphe, i meru; ba agho-chikwaru iya eya agho-chi!"

²⁰ Ekanu asu: "L'ò kwa oswi-okfu! Lè ya mesweekwaru Ojejoje, bú Nchileke kè ndu Ízurelu. Iphe, ya meru ²¹ bú lè ya phuru uwe-nlòkpuru, ama mma, e meru lè Bábyilonu; mē ekpa mkpola-ocha labu; mē ugvu ekpa mkpola-ododo; yò gulaha ya. Ya achita iya; je atya nsu l'ime ulo-ekwa iya; woru iya libe l'èke ono. Ophu bú mkpola-ocha bè ya yeru l'òhu nsu ono."

²² Tò dù iya bú; Jóshuwa abya ezia ndu ozi iya; ephe ejeshia l'ulo-ekwa Ekanu. Ephe erua; yò buruphu l'èke ono b'o domishiru iya l'oswiya; woru ophu bú mkpola-ocha ye l'òhu iya. ²³ Ephe abya avoshia iphe ono l'ulo-ekwa ono; chitaru Jóshuwa; mē ndu Ízurelu l'ephe ha; woru iya wushi l'ifu Ojejoje l'èke ono.

²⁴ Ya ndono; Jóshuwa yele ndu Ízurelu l'ephe ha abya akputa Ekanu Zera; chita mkpola-ocha ono; uwe-nlòkpuru ono; mkpola-ododo ono; kputakota unwu iya ndu k'unwoke; mē ndu k'unwanyì; bya eruta eswi iya; nkakfu-igara iya; aturu iya; chita mē l'ulo-ekwa iya; mēkpo iphemiphe obule, o nweru enweru l'ò ha jeshia Nsuda Akò. ²⁵ Jóshuwa asu iya: "Bukpo ngunu kparu iphe, i jetaru egbe iphe-ehuka owaa tu-kobe ephe? Ntanu bē Ojejoje e-mekwanu t'iphe-ehuka byakfuta nggubedua."

Ya ndono; ndu Ízurelu awupyaabe yele ndibe iya; tugbushia ephe lè mkpuma; bya akpo ephe oku.

²⁶ Ephe abya ekpoo mkpuma kua Ekanu. Mkpuma ono nophu l'èke ono gbururu jeye ntanu-a. Yò buru iya bú lè Ojejoje ewofu ephe oke ehueghughu iya ono. Ya ndono; a watawaphu oku eke ono Nsuda Akò ^{††} keshinu ono.

Aalu-gbu ndu Eyayi

8 Tò dù iya bú; Ojejoje asu Jóshuwa: "Ba atsukwa egvu; ophu obu 'awakwa ngu awawa. Chita ndu soja l'ephe ha gude jekfu ndu Eyayi ogu; kè lè yebe Ojejoje wowaru eze ndu Eyayi; ndu alì iya; mkpukpu iya; mē l'alì iya l'ò ha nu ngu. ² L'ò kwa ege unu meru

† Iphe Akò bú bú "Nsuda Iphe-ehuka". †† Iphe Akò bú bú "Iphe-ehuka".

ndu Jérìko; mē l'onye eze ephe bē unu e-me ndu Eyayi; mē onye eze ephe. Obenu l'iphe ephe, unu kwaru l'okwata; mē elu ephe a-buru nk'unu. Unu je ekeeru ephe l'azu mkpukpu ono."

³ Tò dù iya bú; Jóshuwa yele ndu soja ndu Ízurelu l'ephe ha ejeshia ogu lè Eyayi. Jóshuwa abya afota ukporo unu ndu soja èto l'unu ndu soja iri l'ise, [‡] bú ndu ike-ka-l'ogu ephe zifu; t'ephe tugbua l'enyashi: ⁴ sù ephe: "Unu je ekeeru ephe l'azu mkpukpu ono. Unu ba anonukakwa mkpukpu ono ote-nya. Unu l'unu ha mukwaru nya; kwabè akwabè. ⁵ Yebedua; mē ndu ephe l'ia yì a-wuru je mkpukpu ono ntse. Teke ndu Eyayi byatashiaru ayi otso ogu ege ephe byahawaru; ayi emee l'ayi agbalaa agbala. ⁶ Ephe a-chì ayi jeye teke ayi e-defutabebe ephe; k'ophu ephe a-noduwa mkpukpu ono ote-nya; kè l'ephe a-sù: 'Layi gbaakwaru ephe oso ege ayi agbajè.' Oo ya bú; ayi gbadeleruphu ephe oso; ⁷ unu eshi l'èke unu shi nodu keeru ephe; wufuta; bya anaa mkpukpu ono; kèlè Ojejoje, bú Nchileke unu e-woru-a mkpukpu ono ye unu l'èka. ⁸ Unu -natalephu mkpukpu ono; unu amuru oku ye iya. Unu mekwaa ya ege Ojejoje suru t'e mee ya. Unu chikokwa iphemiphe obule-a, mu ziru unu-a mekota."

⁹ Tò dù iya bú; Jóshuwa ezi ephe; ephe eje ekee lè mgbaku Bételu yele Eyayi; l'uzo enyanwu-ariba Eyayi. Jóshuwa yele ndu Ízurelu akwaa l'ufu l'enyashi ono.

¹⁰ Yo be l'onma-ewa utsu; Jóshuwa achikobe ndu nk'ia. Ephe lè ndu, bú ogurennya ndu Ízurelu evuta uzo duru ephe jeshia Eyayi. ¹¹ Ndu soja, ephe l'ia yì l'ephe ha awuru tsoru iya; ephe awuru jerua ifu mkpukpu ono; bya adoo l'uzo isheli Eyayi. Nsuda anobuhu ephe lè mkpukpu ono. ¹² Jóshuwa achita unu unwoke iri l'èbo l'ukporo unwoke iri ^{††} je edoo; ephe ekee lè mgbaku Bételu yele Eyayi; l'uzo enyanwu-ariba mkpukpu ono. ¹³ Tò dù iya bú; ephe emee ndu soja ono; ephe anodutsua kwabè akwabè. Ndu ophu adoru l'uzo isheli mkpukpu ono; ndu ophu phoduru nu eje ekee l'uzo enyanwu-ariba. Jóshuwa akwaa l'uzo nsuda ono l'enyashi ono.

¹⁴ Eze ndu Eyayi aphua iphe, eme nu. Yo be l'onma-ewa utsu yele ndu Eyayi egude oso wufuta lè mkpukpu ono; chebe ifu l'uzo nsuda Araba jekfushia ndu Ízurelu ogu. Tò ma l'o nweru ndu keru l'azu mkpukpu ono; kwaberu ephe. ¹⁵ Jóshuwa yele ndu Ízurelu l'ephe ha ahaa ephe; ephe achia ephe jerua l'uzo echi-egu. ¹⁶ E kukoo iphe, bú unwoke, bu lè Eyayi l'ephe ha t'ephe chia ephe. Ephe ehehu chiru Jóshuwa phè tugburu. Jóshuwa phè egude ege ono defuta ephe lè mkpukpu ono. ¹⁷ È to nwedu m'òo nwoke lanu, bu lè Eyayi; m'ò bú mkpukpu Bételu, è te tsodu chia

‡ Iphe o bú bú 30,000. †† Iphe o bú bú 5,000.

ndu Ízurelu. Èphe ahaa mkpukpu ono; yo gheru onu; chiru ndu Ízurelu kwaseru.

¹⁸ Ya ndono; Ojejoje asu Jóshuwa t'o wolia arwa ono, o gude l'èka ono mabè l'uzo Eyayi; kele ya e-woru mkpukpu ono nu iya. Tò du iya bu; Jóshuwa abya ewolia arwa iya ono mabè l'uzo Eyayi. ¹⁹ Ewoli, o woli arwa ono; ndu phu, shi kee k'ogu phu eshi l'èke, èphe nò kfushia wuba lè mkpukpu ono je anaa ya teke ono teke ono; muru oku ye iya.

²⁰ Unwoke Eyayi ejeshia ogha enya l'azu; enwuru-oku eshiwa lè mkpukpu èphe kulube ala l'akpamigwe. Èphe ta mahè uzo ophu èphe e-shi iya; kele ndu Ízurelu ono, shi agbaru èphe oso agba ala echi-egu ono gbe ghakobewanu tso èphe ogu. ²¹ Jóshuwa yele ndu Ízurelu l'èphe ha aphulephu lè ndibe èphe; ndu ophu shi kee k'ogu phu bè natawaru Eyayi; oku etsuwa mkpukpu ono; èphe awata ogbushi unwoke Eyayi. ²² Ndu ono, shi kputsuaru ekpuru k'ogu, bu èphe wubaru je anaa mkpukpu ono; muru oku ye iya ono awufuta tsoru Jóshuwa phe l'ogu ono. Èphe eyebuta ndu Eyayi; gbaa èphe mgburumgburu. Ndu Ízurelu atuko èphe l'èphe ha gbushikota; tò du èphe onye wafurunu; tò du onye nahuru nu. ²³ Ophu bu eze ndu Eyayi bè èphe kputaru lè ndzu kp-jeru Jóshuwa.

²⁴ Ndu Ízurelu egbuebelephu ndu Eyayi l'egu; mè l'echi-egu èke ono, ndu Eyayi chiru èphe jerua ono; mbu gudetsulephu ogu-mbeke gbushikota èphe l'èphe ha; bya awuba lè Eyayi je egbushikota ndu ophu phodurunu l'èke ono. ²⁵ Ndu Eyayi, e gburu mboku ono du ukporo unu madzu l'unu madzu iri: † unwoke mè unwanyi. ²⁶ Jóshuwa te ewozitadu arwa ono, o gude l'èka ono gbururu jeye teke e gbugeru ndu, bu lè Eyayi l'èphe ha. ²⁷ Ndu Ízurelu atuko iphe, bu elu ndu mkpukpu ono kpa; tuko iphe èphe l'ò ha kwaa l'okwata, bu iya bu ège Ojejoje ziru Jóshuwa.

²⁸ Tò du iya bu; Jóshuwa egude oku tufu Eyayi; mee ya; yo buru ikpozu. Èke ono adaburu ochobo jeye ntanu owaa. ²⁹ Jóshuwa akputa eze ndu Eyayi je aswi-gbua l'eli oshi; haa ya; yo koru l'èke ono jeye l'urennyashi. Yo be l'enyanwu anyihu; yo su t'e je ekofuta iya l'eli oshi ono. E kofuta iya je atogbo l'obu-edukfu mkpukpu ono. Èphe akpaa mkpuma kya ya l'eli eh; yo kuru l'ikpo. Yo buru ège ono b'ò kuru jeye ntanu owaa.

Jóshuwa akpuru Ojejoje enya-ngweja lè Ugvu Ebalu.

³⁰ Ya ndono; Jóshuwa abya akpuru Ojejoje, bu Nchileke kè ndu Ízurelu enya-ngweja lè Ugvu Ebalu; ³¹ mekota iya ège nwozi Ojejoje; mbu Mosisu turu l'ekemu; su tè ndu Ízurelu meje iya, bukwanu ège e deru iya l'ekwo Ekemu Mosisu; su: "L'anya-ngweja ono bu mkpuma, kpukoru ophu; bè ee-gude kpa ya; mbu

† Iphe o bu 12,000.

mkpuma è-ta dubua mgboro-igwè, a kujeru iya." Yo buru l'eli iya bè èphe gworu Ojejoje ngweja-ukfuru; mè ngweja-ehu-agu. ³² Jóshuwa anodu l'ifu ndu Ízurelu l'èke ono deshia ekemu Mosisu ono lè mkpuma; mbu ekemu ono, o shi dehawa ono. ³³ Ndu Ízurelu l'èphe ha; ndu mbyamumba; ndu, bu ndu Ízurelu yele ndu bu ogurennya èphe; ndu ishi èphe; mè ndu ikpe èphe akpo l'iku Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje ono èka labu; ghakotaru ndu pa iya nu ifu, bu iya bu ndu Lívayi, bu ndu achijeru Nchileke èja. Okpogu lanu lè ndu ono doru onwèphe l'ifu Ugvu Gerizimu; okpogu iya ophu edoo onwèphe l'ifu Ugvu Ebalu; ège ono nwozi Ojejoje; mbu Mosisu suru t'èphe kpo teke ono, o turu ekemu t'a goru ndu Ízurelu onu ono.

³⁴ E metsua; Jóshuwa abya agukotaru èphe ekemu ono l'ò ha; gushikotaru èphe onu-oma ono; mè mburunu ono; mbu guleru iya phu èphe ège ono, e deru iya l'ekwo ekemu ono. ³⁵ È t'ò dudu m'ò akpuru okfu lanu, Mosisu kfuru, Jóshuwa è-ta gufutaduru ndu Ízurelu l'ò ha; èphe l'èphe ha anukota iya; jeyekpo l'unwanyi; unwegirima; mè ndu mbyamumba, èphe lè ndu Ízurelu bu.

Èregede, ndu Gíbiyonu agbaru ndu Ízurelu

9 Tò du iya bu; ndu eze, bukota l'uzo enyanwu-ariba Enyimu Jòdanu; ndu butsua l'alì ugvu; ndu ophu butsua lè nsuda nsuda l'uzo enyanwu-ariba yele ndu ophu bu l'iku Oke Enyimu je akpaa lè Lébanonu; mbu ndu Hetu; ndu Amoru; ndu Kénanu; ndu Pérezu; ndu Hevu yele ndu Jebusu anukota iphe, meru nu; ² je achikobe t'èphe je etso Jóshuwa yele ndu Ízurelu ogu.

³ Ndu Gíbiyonu anulephu iphe, Jóshuwa meru ndu Jérìko; mè ndu Eyayi; ⁴ je eworu èregede gbaa; wata ome umere l'ò bu ndu nweru ndu, èphe nò-chiru enya èphe; je eworu nkaraba èda-ukpo; mè akahù èda akpo, eeyeje mèe, lakashihutsuaru alakashihu, a dzukwatsuaru adzukwa doo l'eli nkakfu-igara èphe. ⁵ Èphe abya achita nkaraba akpokpa; mè nkaraba uwe; yeshia. Buredi, èphe gude, èphe a-ta kposhihuwaru nkù; tsushia evu. ⁶ Ya ndono; èphe ejekfushia Jóshuwa; mè ndu Ízurelu ndu ophu l'òdu èphe lè Gíligalu; je asu èphe: "L'èphe shikwa mba, teru enya bya t'unu l'èphe gbaa ndzu."

⁷ Ndu Ízurelu asu ndu Hevu ono: "Ò -bukwanuru l'unu bua l'iku èke-a; ?nanu ège unu l'èphe e-shi gbaa ndzu?"

⁸ Èphe asu Jóshuwa l'èphe bukwa ndu ozi iya. Jóshuwa asu èphe: "?Unu bu ndu ole? ?Bu awe bè unu shi?"

⁹ Èphe asu iya l'èphe kwa ndu ozi iya, shi mba, teru enya. L'èphe nuwaru ège Ojejoje, bu Nchileke unu ede ude; nukotawa otu-onu iphe, o meru lè Íjiputu; ¹⁰ mè iphe, o meru eze labu ono, achì ndu Amoru, bu l'uzo

ɛnyanwu-ahata ɛnyimu Jórdanu ono; mbụ Sihonu, bụ eze Héshibonu; mę Ogu, bụ eze ndu Báshanu, achi mkpukpu Ashutarotu. ¹¹ “Oo ya kparu iphe ndu, bụ ọgurenya ayi; mę iphe, bụ ndu alı ayi l'ephe ha sūru t'ayi kwakota iphe, ayi e-ri l'esu-uzo; bya unu ndzuta. Ayi ekfuru unu l'ayi buakwa ndu ozi unu. T'ayi l'unu gbanua ndzū. ¹² Lewaru buredi, ayi gude, ayi a-ta l'uzo. Teke ayi egbeshi; b'o vo oku. Obu; lewaru ege ọ kposhihuru nkū; tsūshiwa evu; dū. ¹³ Ɛda-męe-wa shikwa buru k'ophungu teke ayi yeru iya męe. Olobu; phūwaru ege ọ lakashihuru. Uwe ayi; mę akpokpa ayi bụ l'esu-uzo b'ọ chiko kashihukota; kę l'ęke ayi shi teru ęnya.”

¹⁴ Ndu Ízurelu abya etsoru ephe ria nri ono; ophu ephe ejehedu okpata Ojejoje ishi iya. ¹⁵ Ephe lę Jóshuwa abya agbaa ndzū. Yo kwe ephe ukwa l'ę t'ọ dudu iphe oome ephe; lę ndzū a-buru-a nk'ephe. Ndu ishi Ízurelu abya eriaru ephe angū iya.

¹⁶ Ya ndono; a nọlephu ujiku ęto, ephe lę ndu Gíbiyonu gbaru ndzū ono; ndu Ízurelu anua l'ephe bụ ndu ephe l'ephe bu-a obutobu l'ęke ono. ¹⁷ Tọ dū iya bụ; ndu Ízurelu abya atugbua ije; jee ije abalı ębo; yo be lę k'ęto ya; ephe erua Gíbiyonu; mę Kefira; Berotu; mę Kiriyatu-Jerimu. ¹⁸ Obenu lę ndu Ízurelu te tsodu ephe ọgu; kęle ndu ishi ephe gudewa ephe Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Ízurelu riaru ephe angū iya.

Ndu Ízurelu l'ephe ha ataa ndu ishi ephe uta k'iphe ono. ¹⁹ Obenu lę ndu ishi ephe sūru ephe: “L'ephe gudeekwaa Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Ízurelu riaru ephe angū. Lę nta-a bę ephe te edenyikwa ephe ęka. ²⁰ Iphe, ayi e-me bụ l'ayi e-dobe ndu ono ndzū; k'ophu Ojejoje te medu ayi iphe l'ayi dakaru ndzū, ayi l'ephe gbaru.” ²¹ Ephe asū: “T'ayi haa ephe t'ephe nọdu ndzū; ọbule ephe a-nọduje awaru ayi nkū; ekuru ayi mini.” Ndu ishi ono emee ukwa ono, ephe kweru ephe ono.

²² Tọ dū iya bụ; Jóshuwa abya ekukobe ndu Gíbiyonu; sū ephe: “?Bū ngūnu kparu iphe, unu dzūru ayi ejo-ire; l'unu bu ayi ote-ęnya; l'ęke ayi l'unu bua l'iku ęke-a?

²³ Nta-a bę unu buakwa ndu a tūru onu. Unu a-buru ohu; l'awa nkū; l'eku mini edobe l'ulo Nchileke yębe Jóshuwa.”

²⁴ Ephe asū Jóshuwa: “Ayibe unu ohu ngu b'a kọt-sukwaaru ege Ojejoje, bụ Nchileke unu gude tūa eke-mu nū nwozi iya, bụ Mosisu; sū t'ọ nū unu alı-a l'ọ ha; mę t'ọ chiko ndu, bu l'alı-a gbushikotaru unu. O kwa iya bę egvu unu guderu ayi. Yọ buru iya kparu iphe ayi meru iphe ono, ayi meru ono. ²⁵ Nta-a bę ayi nọkwa ngu l'ęka. O kwa t'i mee ayi ege dukpelephu ngu phū mma.”

²⁶ Oo ya bụ lę Jóshuwa adzọ ephe l'ęka ndu Ízurelu; ephe te gbushihe ephe. ²⁷ Yo woru ndu Gíbiyonu mee ndu a-nọdu awaru ọha nkū; l'ekuru ephe mini. Ege ono kwaphu bę ephe a-nọdu awa nkū; l'eku mini, ee-gudeje eme iphe l'ęke Ojejoje a-fota t'ọ buru ęnya-ng-

weja iya. Yọ buru iphe ono bę ephe bụ gbururu jeye ntanū-a.

ɛnyanwu keru l'ękalanu

10 Tọ dū iya bụ; Adoni-Zędeku, bụ eze ndu Jerúsalemu abya anua lę Jóshuwa lūwaru ndu Eyayi; mewa mkpukpu ephe; yọ buru kpurupyata. Mbū l'o mewaru ndu Eyayi; mę onye eze ephe ege o meru ndu Jériko yęle onye eze ephe; nūkwaaphu lę ndu Gíbiyonu jekfuru ndu Ízurelu; ephe l'ephe agbaa ndzū; ephe l'ephe achikowa buru. ² Iphe ono akwatakpoo rua yęle ndu alı iya l'ęhu; kęle Gíbiyonu bụ eze mkpukpu. O tso lę mkpukpu, nweru eze; ka Eyayi nsh-inu; unwoke Gíbiyonu buru ndu ike dū l'ọgu. ³ Tọ dū iya bụ; Adoni-Zędeku, bụ eze ndu Jerúsalemu ezia t'e je ezia Hohamū, bụ eze ndu Héburonu; Piramū, bụ eze ndu Jamútu; Jafiya, bụ eze ndu Lakishi yęle Débi, bụ eze ndu Egulonu; ⁴ sū ephe: “T'ephe bya eyeru iya ęka tę ya je etso ndu Gíbiyonu ọgu; kę l'ọ tūgburu jekfu Jóshuwa yęle ndu Ízurelu; ephe l'ephe agbaa ndzū.”

⁵ Ya ndono; ndu eze ise ono, achi ndu Amoru ono; mbū eze ndu Jerúsalemu; kę ndu Héburonu; kę ndu Jamútu; kę ndu Lakishi; mę kę ndu Egulonu abya atug-babe ndu soja ephe. Ephe eruta ndu soja ephe je ekee ọgu; tso ndu Gíbiyonu ọgu.

⁶ Ndu Gíbiyonu ezia t'e je zia Jóshuwa l'odu ndu Ízurelu lę Gíligalu; sū iya: “T'ę b'ọ gbadokwa ephebe ndu ozi iya. T'ọ byakwa nta-a bya adzọ ephe. T'ọ byakwa bya agbaaru ephe mkpu; lę ndu eze ndu Amoru, butsua l'alı ugvu l'ephe ha; tūkokwaru ęka l'etso ephebe ndu Gíbiyonu ọgu.”

⁷ Tọ dū iya bụ; Jóshuwa eshi lę Gíligalu ruta ndu soja iya l'ephe ha; je akpaa lę ndu ophu bụ ike-ka-l'ọgu; ephe ejeshia Gíbiyonu. ⁸ Ojejoje asū Jóshuwa: “Ba at-sukwa ephe egvu; kęle ya nwuwaru ephe ye ngu l'ęka. E to nwekwa m'ọo onye lanū l'ime ephe, agbabęru ngu nū.”

⁹ Jóshuwa phę eshi lę Gíligalu jee ije ęnyashi mgburumgburu; bya atū ephe l'ukfu; fūaru ephe. ¹⁰ Ojejoje emee ephe; ephe aghahu ndu Ízurelu beringu l'ifu. Ndu Ízurelu egbua ephe iphe, dū biribiri lę Gíbiyonu. Ndu Ízurelu eruta ephe; chia ephe kwasęru uzo, shiru jeshia Bętu-Horonu; saa ephe ọsa ękfu l'uzo, shiru laa Azeka; mę Makęda. ¹¹ Ya ndono; ephe eye okpa l'oso l'agbalaru ndu Ízurelu. Ephe erulephu uzo ophu shiru Bętu-Horonu kwasęru Azeka; Ojejoje emee; aka-mini eshi l'akpamigwe l'ada; l'atū-gbushi ephe. Ndu aka-mini ono tū-gbushiru; kakwa shinu mę lę ndu, ndu Ízurelu gude ogu-mbeke gbushia.

¹² Lę mboku ono, Ojejoje woru ndu Amoru ye ndu Ízurelu l'ęka ono bę Jóshuwa vudo ndu Ízurelu l'ifu; sū Ojejoje:

“Nggube ęnyanwu;

kekwaru jingu lẹ
Gíbiyọnu!
Nggube ọnwá;
nggu ekekwaruphu ekeru
lẹ nsuda Ajalọnu.”

¹³ Tọ dọ iya bú; ẹnyanwu ekeru jingu l'ẹkalanu; ọnwá akwaa l'ẹke o jeberu; gbururu jeye ndu Ízurelu agwata ndu ọhogu ẹphe ugwo iphe, ẹphe meru; bú iya bú ẹge e deru iya l'ẹkwo Jasha: L'ẹnyanwu keru l'echi akpamigwe; jika arība; iphe ruru ujiku ophu. ¹⁴ Mbọku, dọ ẹge ono ta dúbua; ọphu ọ dúbukwanua ọdo; mbú mbọku, Ojejoje nuru madzú okfu. Ọ kwa Ojejoje lú-chiru ndu Ízurelu ọgu mbọku ono.

¹⁵ E metsua; Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu alashia azú l'ọdu ndu Ízurelu lẹ Gíligalu.

Eegbushi ndu eze ndu Amọru; ẹphe ise

¹⁶ Ya ndono; ndu eze ise ono agbagbúa je edomishia onwẹphe l'ọgba, nọ lẹ Makéda. ¹⁷ A bya ekfuaru Jóshuwa lẹ ndu eze ise ono b'a pḥuru l'ẹke ẹphe domishiru onwẹphe l'ọgba, nọ lẹ Makéda. ¹⁸ Yọ sụ: “T'e je apata eze mkpuma gude gụ-chia ọnu ọgba ono; a fọta ndu, e-je anọdu l'ẹke ono; swiru iya. ¹⁹ Ọlobu; unu ba ahakwa ọgu ono! Unu chikwaru ndu ọhogu unu tųgburu. Unu shia ẹphe ọzo azú; fúaru ẹphe. Unu be ekwekwa t'ẹphe gbarua mkpukpu ẹphe; lẹ Ojejoje nwuakwaru ẹphe nù unu.”

²⁰ Tọ dọ iya bú; Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu azaa ẹphe azaza; k'ọphu bú l'ọ phoduru mẹ ẹphe agvú. Obenu l'ọ nweru-a nwanu ọphu nahurunu; gbarú lashia mkpukpu ẹphe ẹke, a kpú-shiru ike. ²¹ E meketsua; ndu soja ndu Ízurelu l'ẹphe ha awúlata l'ẹhu-gudangu; lakfushia Jóshuwa l'ọdu ẹphe lẹ Makéda; ọphu o nwe-
du onye halibaaru ọnu l'ẹke ndu Ízurelu nọ ọdo.

²² Jóshuwa asú t'e swifu mkpuma ono l'ọgba ono; kpufutaru iya ndu eze ise ono. ²³ Ẹphe abya akpufuta ndu eze ise ono. Ndu eze ono bú eze kẹ ndu Jerúsalemu; kẹ ndu Héburonu; kẹ ndu Jamútu; kẹ ndu Lakíshi; ọwaa kẹ Egulonu. ²⁴ Ẹphe akpukoo ndu eze ono; kpú-taru Jóshuwa; yo kukoo unwoke Ízurelu; bya ekua ndu ishi ndu soja, bú ndu ẹphe l'iya yi; sù ẹphe t'ẹphe bya agbabetsua ndu eze ono ọkpa l'ẹkpiri. Ẹphe awufuta bya agbabekota ẹphe ọkpa l'ẹkpiri.

²⁵ Jóshuwa asú ẹphe: “Unu ba atsukwa egvu; ọphu obu 'awakwa unu awawa. Unu shihukwa ike; obu akaa unu akaka; kẹ l'ọ bú ẹge ono bẹ Nchileke e-mekota iphe, bú ndu ọhogu unu, unu eje otso ọgu.” ²⁶ Ya ndono; Jóshuwa eworu ndu eze ono gbushia; woru odzu ẹphe kobetsua l'eli oshii ise iche iche. A paru ẹphe haa l'eli oshii ono jeye l'urenyashi.

²⁷ Yo be lẹ gberegbede urenyashi; Jóshuwa ezia; e je ekoshia ẹphe l'eli oshii ono; chiru ye l'ime ọgba ono, ẹphe shi domishia onwẹphe ono. Ẹphe apakọo oke

mkpuma, hatsua nshinu swichia ọnu ọgba ono. Mkpuma ono nọphu l'ẹke ono gbururu jeye ntanú.

²⁸ Yọ búru mbọku ono bẹ Jóshuwa lútaru Makéda; chikọ ndu mkpukpu ono; mẹ onye eze ẹphe gbushikota. Ọphu ọ dọdu m'ọ bú onye lanú, wafuru nù. Ọ búlephu ẹge o meru eze ndu Jériko b'ọ meru eze kẹ ndu Makéda.

Aalúta mkpukpu mkpukpu ndu ọzo ọhuda

²⁹ Ya ndono; Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu l'ẹphe ha eshi lẹ Makéda jekfu ndu Libina ọgu. ³⁰ Ojejoje ewokwaruphu mkpukpu ono; mẹ onye eze ẹphe ye ndu Ízurelu l'ẹka. Jóshuwa achikọ ndu, bú lẹ mkpukpu ono gbukota. Ọphu ọ dọdu m'ọ bú onye lanú, wafuru nù. Yọ búru ẹge o meru eze ndu Jériko b'ọ meru eze kẹ ndu Libina.

³¹ Tọ dọ iya bú; Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu kpamukpamu awufu lẹ Libina jeshia Lakíshi; je ekeeru ẹphe ọgu l'ẹke ono; tso ẹphe ọgu. ³² Ojejoje eworu Lakíshi nù ndu Ízurelu. Jóshuwa alúta iya lẹ mbọku k'ẹbo ya. Yo tųko iphe, bú ndu, bú iya nù gbushia ẹge o gbushiru ndu Libina. ³³ Teke ono kwaphu; Horamú, bú eze ndu Géza abyatashia tẹ ya yeru eze kẹ ndu Lakíshi ẹka; Jóshuwa alú-gbua yẹle ndu soja iya. Ọphu ọ dọdu m'ọ bú onye lanú, wafuru nù.

³⁴ Ya ndono; Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu kpamukpamu eshi lẹ Lakíshi wufu jeshia Egulonu; je keeru ẹphe ọgu l'ẹke ono; tso ẹphe ọgu. ³⁵ Ẹphe anata mkpukpu ono mbọku ono kwaphu; gbukota ndu, bú iya nù ẹge ẹphe gburu ndu Lakíshi.

³⁶ Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu kpamukpamu eshi lẹ Egulonu je etso ndu Héburonu ọgu. ³⁷ Ẹphe anata mkpukpu ono; gbushikota iphe, bú ndu, bú iya nù; mẹ onye eze ẹphe. Ọphu ọ dọdu m'ọ bú onye lanú, wafuru nù. Yọ búru ẹge ẹphe meru; gbugee ndu Egulonu; bẹ ẹphe meru ndu Héburonu.

³⁸ Jóshuwa yẹle ndu Ízurelu kpamukpamu abya aghakọbe; tso ndu Débi ọgu. ³⁹ Ẹphe alúta mkpukpu ono; kpúta onye eze ẹphe; bya anakwaaphu unu ibiribe mkpukpu ọdo, nọtsua ya nù; tųko ẹphe gbushikota. Ọphu ọ dọdu m'ọ bú onye lanú, wafuru nù. Ẹphe emee Débi yẹle eze, achí iya nù ẹge ẹphe meru Libina; Héburonu; mẹ eze, achí iya nù.

⁴⁰ To dọ iya bú; Jóshuwa alú-gbukota ọnu-ogo ono l'ọ ha jeye lẹ ndu alí ugvu; ndu ọzo ọhuda; ọzo ẹnyanwuaríba ọkpa-ugvu; ndu ọzo mgbazita ugvu; mẹ ndu eze ẹphe l'ẹphe ha. Ọphu ọ dọdu m'ọ bú onye lanú, wafuru nù. Iphe, bú iphe atú ume b'ọ gbukotaru, bú iya bú ẹge Ojejoje, bú Nchileke kẹ ndu Ízurelu tųru ekemu t'ọ mee ya. ⁴¹ Jóshuwa shi lẹ Kadéshi-Baniya lú ẹphe jeye lẹ Gáza; bya eshi l'ọnu-ogo Góshenu lú ẹphe je akpaa lẹ Gíbiyọnu. ⁴² Jóshuwa alútakota ndu eze ono l'ẹphe ha; mẹ alí ẹphe l'ugbo lanú; kele Ojejoje, bú Nchileke kẹ ndu Ízurelu bú iya l'alúru ẹphe ọgu.

⁴³ Jóshuwa yele ndu Ízurelu emetsua latashia l'odu epehe le Gíligalu.

Aalụ-gbu ndu eze ndu isheli

11 Tọ dụ iya bụ; Jabinu, bụ eze ndu Házo anụlephu ege ndu Ízurelu shi akpa ike; zia ozi t'e je ezia Jobabu, bụ eze ndu Madonu; eze ndu Shimuronu; eze ndu Akushafu; ² ndu eze, bu l'alị ugvu ụzo isheli; me ndu ophu bu l'oghęgu, nọ l'ohuda eze ęnyimu Kínęretu yele ndu ophu butsua l'okpa ugvu, nọtsua l'uzo ęnyanwu-arịba; mekwaphu ndu Nafotu Dọo, nọ l'uzo ęnyanwu-arịba. ³ Yo zikwaaphu ozi t'e je ezia ndu Kėnanu, bu l'uzo ęnyanwu-ahata; ndu ophu bu l'uzo ęnyanwu-arịba; ndu Amoru; ndu Hetu; ndu Pėrezu; ndu Jebusu, butsua l'alị ugvu; me ndu Hevu, bu l'okpa Ugvu Hemonu l'alị Mizupa. ⁴ Ndu eze ono l'ephe ha eruta ndu soja epehe byatashia. Ndu soja epehe obu habekwa l'igwe l'ọ bụ eveve mgbogidi ęnyimu. Epehe egudekwaphu inya; me l'ugbo-inya, dụ igweligwe. ⁵ Ndu eze ono l'ephe ha atugbabe ndu soja epehe ono; bya edzua l'iku mini Meromu; kee k'oje otso ndu Ízurelu ogu.

⁶ Ojejoje asụ Jóshuwa: "Ba atsukwa epehe egvu; ke l'egbe nta-a echile; be ya e-nwuru epehe nụ ndu Ízurelu t'ephe gbushia. Inya epehe be unu e-bushikota akwara azachi; kpokota ugbo-inya epehe oku."

⁷ Tọ dụ iya bụ; Jóshuwa yele ndu soja iya awufuta; bya atụ epehe l'ukfu le nggele Meromu; tso epehe ogu. ⁸ Ojejoje eworu epehe nụ ndu Ízurelu; epehe alụ-gbua epehe; chia epehe kwaseru ụzo Oke Sayidonu; me ụzo Misurepotu Mayimu; chiwaruru epehe je akpaa le nsuda Mizupa, nọ l'uzo ęnyanwu-ahata. Ndu Ízurelu egbua epehe jeye t'ọ dụ epehe m'ọ bụ onye lanu, wafuru nụ. ⁹ Jóshuwa emee epehe ege Ojejoje suru t'ọ mee epehe. Epehe atuko inya epehe akwara achị bushikota; kpokota ugbo-inya epehe oku.

¹⁰ Jóshuwa abya aghakobe teke ono je anata Házo; woru onye eze epehe gbua. Házo bụ iya bụ ishi alị-eze ono l'ọ ha, tugbaberu bya etso ndu Ízurelu ogu ono. ¹¹ Epehe atuko iphe, bụ ndu bu le Házo gbua. E to nwe-du iphe, atụ ume le mkpukpu ono, wafuru nụ. Epehe emege bya atụ oku le mkpukpu ono.

¹² Jóshuwa atuko iphe, bụ mkpukpu ono l'ọ ha; me ndu eze, achị iya nụ lutakota; bya achiko ndu, bu iya nụ gbushia, bụ iya bụ ege nwozi Ojejoje; mbụ Mosisu turu l'ekemu. ¹³ Obenu l'e to nwe-du mkpukpu ono ophu, e metaru l'eke, shi daburu ochobo, ndu Ízurelu turu oku; a gufu Házo nwenkinyi iya, bụ Jóshuwa turu iya oku. ¹⁴ Ndu Ízurelu akwaa iphe ndu mkpukpu l'okwata; kpukoo elu epehe. Ndu ophu bụ madzụ b'e gburu; epehe aburu kpurupyata; to nwe m'ọ bụ onye lanu, epehe haru. ¹⁵ O bụ ege Ojejoje turu iya Mosisu, bụ nwozi iya l'ekemu bụ ege Mosisu turu iya Jóshuwa. Yọ

buru ege ono be Jóshuwa meru iya. E to nwe-du iphe, Ojejoje ziru Mosisu m'ọ bụ nanu, Jóshuwa te medu.

¹⁶ Tọ dụ iya bụ; Jóshuwa alutakota alị ono l'ọ ha: ndu alị ugvu; ndu ụzo ohuda; mewaru onu-ogo Goshenu l'ọ ha; owaa ndu ke nsuda, nọ l'uzo ęnyanwu-arịba; me l'alị ugvu Ízurelu yele okpa-ugvu iya. ¹⁷ Epehe shi l'ugvu Halaku, nọru jeye le Séyi lụa alị ono jeye le Bálụ-Gádu, nọ le nsuda Lébanonu l'uzo ohuda Ugvu Hemonu. Yọ kpua ndu eze epehe le ndzụ; gbushia. ¹⁸ Jóshuwa be yele ndu eze ono luru ogu nọo odu. ¹⁹ A -gufu ndu Hevu, bu le Gíbiyonu b'e to nwehedu ndu odo, epehe le ndu Ízurelu gbaru ndzụ odo. Ndu Ízurelu alutatsua ndu ophu l'ephe ha; ²⁰ ke l'ọ bụ Ojejoje l'onwiya kpochiru epehe obu t'ephe byakfuta ndu Ízurelu ogu; k'ophu e ta phuduru epehe imiko; epehe eshi ege ono chihu, bụ iya bụ iphe, Ojejoje turu Mosisu l'ekemu.

²¹ O kwaphu teke ono be Jóshuwa jeru je egbushikota ndu Anaku, a maru l'ọ bụ ndu, gbataru agbata. Epehe shi le Héburonu bua ege ono jeye le Débi; Anabu yele ndu ophu bu l'alị ugvu ndu Júda l'ọ ha; mekwaphu ndu bu l'alị ugvu Ízurelu kpamukpamu. Jóshuwa egbushikota epehe; mebyishikota mkpukpu epehe l'ọ ha. ²² E to nwe-du ndu Anaku, phoduru nụ le Ízurelu m'ọ bụ nanu. O buphu le Gáza; Gatụ me Ashudodu b'ọ nweru ndu ophu haru wafu nụ. ²³ Tọ dụ iya bụ; Jóshuwa achiko alị ono l'ọ ha lutakota; bụ iya bụ ege ono, Ojejoje suru Mosisu t'ọ mee ya ono. Yọ lutatsua ya bya eworu iya nụ ndu Ízurelu l'ikfu l'ikfu t'ọ buru okè-iphe epehe.

Yọ buru iya bụ le ndu alị ono akabe zua ume le ke ogu.

Ndu eze, Mosisu lutaru

12 Owaa ndu eze alị ono, ndu Ízurelu lụ-gbushiru; naa alị epehe l'uzo ęnyanwu-ahata ęnyimu Jodanu azụ iya ophu. Alị ono shi le nsuda nsuda Amonu je akpaa le Ugvu Hemonu. Epehe lukwaruphu iphe, bụ alị, nọ l'uzo ęnyanwu-ahata eke iya ke Araba. Ndu eze ophu bụ:

² Sihonu, bụ eze ndu Amoru. Eke o shi buru bụ le Heshibonu. Eke o shi achị aburu Árowa, nọ le nsuda nsuda Amonu. O shi l'eke ono nọo jeye l'e ęnyimu Jáboku, bụ okè-alị ndu Amonu, bụ iya bụ nkere-ebo Giledu. ³ O chikwaruphu ụzo ęnyanwu-ahata Araba; shi l'eke ono chia jeye le Eze ęnyimu Kínęretu; je akpaa le Eze ęnyimu Araba. O chikwaruphu jeye le Bėtu-Jeshimotu; ruwaru l'okpa-ugvu Pishiga.

⁴ Epehe lukwaruphu alị Ogu, bụ eze ndu Bshanu. Ogu tso le ndu wafuru nụ le ndu ikfu Réfa. O bụ iya shi buru eze ndu Ashutarotu; me ke ndu Ederayi.

⁵ Ndu, o shi achị bụ ndu Ugvu Hemonu; ndu Saleka; ndu alị Bshanu kpamukpamu; je akpaa l'okè-alị ndu Geshu; me ke ndu Maaka. Nkere-ebo alị ndu Giledu

jeye l'ókè-alì Sihonu, bụ eze ndu Héshibonu bụkota ẹke o shi achị.

⁶Ọ bụ nwozi Ojejoje; mbụ Mósísu yẹle ndu Ízurẹlu lụ-gburu ndu eze labụ ono. Mósísu, bụ nwozi Ojejoje abya eworu alì ono nụ ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; mę nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse.

Ndu eze ọp̄hu Jóshuwa lụ-gburu

⁷Ọwaa bụ ndu eze ọp̄hu, bu l'ụzo ẹnyanwu-arịba Ẹnyimu Jódanu, bụ Jóshuwa yẹle ndu Ízurẹlu lụ-gburu ẹp̄he. Alì ndu eze ono shi lẹ Bálụ-Gádu, nọ jeye lẹ nsụda Lébanonu; je akpaa l'ugvu Halaku, nọru jeye l'e gude ala Séyi. Jóshuwa abya eworu alì ono keeru ndu Ízurẹlu l'ikfu l'ikfu t'ọ bụru òkè-ìp̄he ẹp̄he. ⁸Alì ono bụ alì ugvu; mę nsụda ụzo ẹnyanwu-arịba; mę Araba; mę alì, nọ lẹ mgbazita ugvu ugvu; echi-ẹgu; mę ụzo ọhuda. Mbụ l'alì ndu Hetu; kę ndu Amọru; kę ndu Kénanu; kę ndu Pérezu; kę ndu Hevu; mę kę ndu Jebusu.

- ⁹Ndu Ízurẹlu lụ-gburu
onye eze kę ndu Jéríko;
onye eze kę ndu Eyayi,
nonyabe Bételu;
¹⁰onye eze kę ndu Jerúsalemu;
onye eze kę ndu Héburonu;
¹¹onye eze kę ndu Jamútu;
onye eze kę ndu Lakíshi;
¹²onye eze kę ndu Egulonu;
onye eze kę ndu Géza;
¹³onye eze kę ndu Débi;
onye eze kę ndu Geda;
¹⁴onye eze kę ndu Homa;
onye eze kę ndu Áradu;
¹⁵onye eze kę ndu Libina;
onye eze kę ndu Adulámu;
¹⁶onye eze kę ndu Makéda;
onye eze kę ndu Bételu;
¹⁷onye eze kę ndu Tapúwa;
onye eze kę ndu Hefa;
¹⁸onye eze ndu Afẹku;
onye eze kę ndu Lasharonu;
¹⁹onye eze kę ndu Madonu;
onye eze kę ndu Házo;
²⁰onye eze kę ndu
Shimuronu Meronu;
onye eze kę ndu Akushafu;
²¹onye eze kę ndu Ténaku;
onye eze kę ndu Megido;
²²onye eze kę ndu Kedeshi;
onye eze kę ndu Jókuniyamu,
nọ lẹ Ugvu Kamẹlu;
²³onye eze kę ndu Dọ,
nọ lẹ Nafotu Dọ;
onye eze kę ndu Goyimu Gíligalu;

²⁴mę onye eze kę ndu Tíza.

Ip̄he, ẹp̄he tuko dụ bụ ụkporo ndu eze lẹ ndu eze iri lẹ nanụ.

Alì ndu ọp̄hu ee-mekochaa je alụtafua

13 Jóshuwa akawa nka; bụwaru ọgurenya; Ojejoje asụ iya: "Lẹ nta-a b'ì kawaru nka; bụwaru ọgurenya; alì ndu ọp̄hu ee-je alụta azakwaduuru l'igwe.

²"Alì ndu ọp̄hu phoduru nụ bụ:
onu-ogo ndu Filisutayinu;
mę kę ndu Geshu;

³mę tsube lẹ Ẹnyimu Shihọ
l'ụzo ẹnyanwu-ahata
Íjiputu; je akpaa lẹ
Ẹkuronu l'ụzo isheli.
Alì ono l'ọ ha b'a gukotaru
yeru alì Kénanu;
bụ iya bụ alì ono, ndu
Filisutayinu ise achị ono.
Mkpukpu ono l'ọ ha bụ:
Gáza; Ashudodu;
Ashikelonu; Gatụ;
Ẹkuronu; męwaru Avimu.

⁴Dụbe l'ụzo ọhuda;
bẹ bụkota alì ndu Kénanu;
mbụ e shi lẹ Meyara,
bụ alì ndu Sayidonu
je akpaa lẹ Afẹku,
bụ ókè-alì ndu Amọru;
⁵mękwaphu alì ndu Gébalu;
mę alì ugvu Lébanonu
kpamukpamu l'ụzo
ẹnyanwu-ahata iya;
byakwaphu bya eshi lẹ
Bálụ-Gádu, l'ụzo ọhuda
Ugvu Hemonu je akpaa
lẹ Lebo-Hámatu.

⁶"A bya abya l'ip̄he, bụ ndu alì ugvu ono; mbụ tsube lẹ Lébanonu jeye lẹ Misirefotu Mayimu, bụ iya bụ alì ndu Sayidonu kpamukpamu bẹ ya a-chífukotaru ndu Ízurẹlu. Ip̄he ii-me bụ t'i keshiaru iya ndu Ízurẹlu t'ọ bụru ókè-alì ẹp̄he ẹge ono, ya sụru t'i keeru iya ẹp̄he ono. ⁷Ndu ii-keru alì ono bụ ndu ikfu tete phụ; mę nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse t'ọ bụru ókè-alì ẹp̄he."

Eeke alì, nọ l'ụzo ẹnyanwu-ahata Ẹnyimu Jódanu

⁸Nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse ọphunanu; mę ndu ikfu kę Gádu bẹ nwozi Ojejoje; mbụ Mósísu wẹwaru alì l'ụzo ẹnyanwu-ahata Ẹnyimu Jódanu.

⁹Ókè-alì ọbu, a wẹru ẹp̄he ọbu bẹ tsuberu lẹ Árowa, nọ l'ọnu nsụda nsụda Amónu; shia mkpukpu ono, nọ

l'echi nsuda nsuda Anónu; mę swanmangu alı ono, nọ l'eli ugvu Médebà ono je akpaa lę Díbónu. ¹⁰ Iphe, bụ mkpụkpu Sihonu, shi buru lę Héshibonu buru eze ndu Amọru tsokotakwa l'ókè-alı ono, a wẹru ndu ikfu ono. O nọru ęge ono je akpaa l'ókè-alı ndu Amọnu. ¹¹ Ẹke ọdo, tso iya nụ bụ alı Gíledu; alı Geshu; alı Maaka yele iphe, bụ Ugvu Hemonu l'ọ ha; mękwaphu alı Báshanu kpmukpamu je akpaa lę Saleka; ¹² mbụ alı Báshanu ono, shi buru alı-eze Ogu, bụ iya bụ onye shi achı ndu Ashutarotu; mę ndu Edereyi. Ogu tso lę ndu wafuru nụ l'eri Réfa. Mosisu lụ-gburu ęphe; naa ęphe alı ęphe. ¹³ Obenu lę ndu Ízurelu ta chifudu ndu Geshu; mę ndu Maaka. ęphe haru ęphe; ęphe l'ęphe eburu ęghirigha jeye ntanụ.

¹⁴ A bya lę ndu ikfu Lívayi; ndu onanu b'ę t'ọ wẹdu alı lę phuu; kele Ojejoje sụru l'ọ bụ ngweja-ọku, aakpọjeru yebe Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Ízurelu a-buru òkè-iphe ęphe; ęge ya kweru ęphe l'ụkwa.

Alı ndu ikfu Rúbenu

¹⁵ Ọwaa ęge Mosisu keshiru ndu ikfu Rúbenu alı l'ụnwunna l'ụnwunna.

¹⁶ Alı ndu ikfu Rúbenu bę tsuberu lę Árowa; nọ jeye lę nsuda nsuda Amónu; nọkwaaphu jeye lę mkpụkpu ono, nọ l'echi nsuda ono. Ọdo tsokwa iya phụ bụ swanmangu alı ugvu Médebà. ¹⁷ Ẹke ọdo, tsofukwaa ya phụ bụ Héshibonu; mę iphe bụ mkpụkpu, nọkota lę swanmangu alı ugvu ono; bụ iya bụ: Díbónu; Bamotu Bálu; Betu Bálu Meyonu; ¹⁸ Jahazu; Kedemotu; Mefatu; ¹⁹ Kiriya temu; Sibuma; Zeretu Shaha l'eli ugvu, nọ lę nsuda; ²⁰ mękwaphu Bétu-Peyo; mę mgbazita ugvu Pishiga; mę Bétu-Jeshimotu. ²¹ Iphe, bụ mkpụkpu, nọkota lę swanmangu alı ugvu ono bę tsokwa iya phụ; mę alı-eze ęke, Sihonu, shi achı; mbụ eze, ndu Amọru ono, shi buru lę Héshibonu l'achı ono. Mosisu lụ-gburu Sihonu; lụ-gbukotakwaphu ndu ishi ndu Mídiya, bụ iya bụ Evi; Rekemu; Zuru; Huru; mę Riba. L'ęphe ha shi nọdu Sihonu l'ęka l'achı alı ono. ²² Bėlamu Beyo, bụ onye njibya tso lę ndu, ndu Ízurelu gburu l'ọgu. ²³ Ẹke òkè-alı ndu ikfu Rúbenu kparu bụ l'iku ęnyimu Jódanu. Ono bụ mkpụkpu, a nọkotaru ndu ikfu Rúbenu l'ụnwunna l'ụnwunna t'ọ buru òkè-alı ęphe.

Alı ndu Gádu

²⁴ Ọwaa bụ alı, Mosisu keshiru ndu ikfu Gádu l'ụnwunna l'ụnwunna:

²⁵ Alı Jáza tsokotakwa iya; mę iphe, bụ mkpụkpu, nọsua l'alı Gíledu l'ọ ha; mę nkere-ębo alı ndu Amọnu jeye lę Arówa l'ụzo ęnyanwu-ahata Rába. ²⁶ Alı ono shikwaphu lę Héshibonu nọ jeye lę Ramatu Mízupa; mę Bétonimu. O shikwaphu lę Mahanayimu nọ jeye l'alı Débi. ²⁷ Alı ęphe ndu ọphu, nọ lę nsuda bụ: Bétu-Háramu; Bétu-Nimura; Súkotu; Záfónu; mę iphe, bụ

ęke alı-eze Sihonu jeberu; mbụ Sihonu ono, shi buru eze ndu Héshibonu l'ụzo ęnyanwu-ahata ęnyimu Jódanu ono; mbu; je ephefu l'ęke Eze ęnyimu Kíneretu jeberu. ²⁸ Ono bụ alı, a nuru ndu ikfu Gádu l'ụnwunna l'ụnwunna t'ọ buru òkè ęphe; mę iphe, bụ mkpụkpu, tso iya nụ.

Alı kę nkere-ębo ndu ikfu Manáse

²⁹ Mosisu butaru alı ono wẹ nkere-ębo ndu ikfu Manáse l'ụnwunna l'ụnwunna.

³⁰ Alı nk'ęphe shi lę Mahanayimu nọ jeye l'alı Báshanu l'ọ ha; nọkwaaphu je akpaa l'ęke alı-eze Ogu, bụ eze ndu Báshanu l'ophu; ọwaa ụkporo mkpụkpu ęto, nọkwaphu lę Jayi l'alı Báshanu. ³¹ Nkere-ębo alı Gíledu tsokwa iya phụ; mę Ashutarotu; mę Edereyi, bụ iya bụ ishi mkpụkpu Ogu, shi buru eze ndu Báshanu. Mkpụkpu ono, a gushiru ono b'a wẹru nụ nkere-ębo ụnwu Makiru Manáse. E keshiru iya ęphe l'ikfu l'ikfu.

Iphe, e doberu ndu ikfu Lívayi

³² Alı ono bụ lę swanmangu alı ndu Móabu l'azụ ęnyimu Jódanu azụ iya ọphu; l'ụzo ęnyanwu-ahata Jériko bę Mosisu nọ keshia ya. ³³ Obenu l'ikfu Lívayi bę Mosisu ta wẹdu alı; kę l'ọ sụru ęphe l'ọ bụ Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Ízurelu bụ òkè-iphe ęphe.

Eeke alı, nọ l'ụzo ęnyanwu-arıba Kėnanu

14 Ọwaa ęge e shi keeru ndu Ízurelu alı ndu Kėnanu t'ọ buru òkè-iphe ęphe. Ndu, keshiru iya ęphe bụ Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke ęja; Jóshuwa Nunu; mę ndu ishi ikfu ikfu ndu Ízurelu. ² Alı ono bụ ęnwa b'a tushiru; gude keeru iya ndu ikfu tete lę nkere-ębo ya phụ; bụ iya bụ ęge Ojejoje sụru Mosisu t'e mee ya phụ. ³ Mosisu wẹhawaru ikfu labụ ọphu lę nkere-ębo ya phụ alı nk'ęphe l'ụzo ęnyanwu-ahata ęnyimu Jódanu. Obenu l'ikfu kę Lívayi ta dudu ọphu ọ wẹru ęphe ęge ọ wẹru ndu ọphu. ⁴ Ikfu Jósęfu bę dıwa ikfu labụ. Ikfu labụ ono bụ ndu ikfu Manáse; mę ndu ikfu Ífuremu. Ndu Lívayi b'ę ta wẹdu alı. Ẹke a nuru ęphe bụlephu mkpụkpu ęke ęphe e-buru eburu, bụ ęke elu ęphe a-kpaję nri. ⁵ Tọ dı iya bụ; ndu Ízurelu eworu alı ono keshia ęge Ojejoje sụru Mosisu t'e keshia ya.

Aanu Kálebu alı lę Héburonu t'ọ buru òkè-iphe nk'iya

⁶ Ya ndono; yo nweru unwoke, shi l'ikfu Júda wụ-kfuta Jóshuwa lę Gíligalu. Kálebu Jefune, bụ onye Kenazu asụ Jóshuwa: "Ọ kwa l'ı marua iphe, Ojejoje kfuru nwozi iya, bụ Mosisu l'okfu-ęhu nggube Jóshuwa; mę kę yebe Kálebu lę Kadęshi-Banıya? ⁷ Iphe, ya gbaru bụ ụkporo afa labụ teke nwozi Ojejoje; mbụ Mosisu zifuru yebe Kálebu; ya eshi lę Kadęshi-Banıya bya ngge l'alı-a. Ya ejegee bya egude obu iya kọkotaru iya iphe, ya

phuru. ⁸ Obenu l'ụnwunna iya; ndu ẹphe l'iya yi je be lataru bya emee; meji atọfu ndu Ízurẹlu. Ọle yẹbedua gudelephu obu iya l'ọ ha etso ụzo Ojejoje, bu Nchileke iya. ⁹ Tọ dụ iya bu; Mósísu anọdu mbọku ono gẹdegede kwee ya ụkwa; riru angụ yeri iya ẹya: 'L'alì ono ẹke, ya dzọru ọkpa a-buru nk'iya; buru k'ụnwu iya jeye lẹ tutu yoyo; kẹle yẹbe Kálẹbu gude obu iya l'ọ ha etso Ojejoje, bu Nchileke yẹbe Mósísu.'

¹⁰ "Yọ bụleruphu ẹge ono, Ojejoje kweru yẹbe Kálẹbu ụkwa ono bu ẹge o meru: bya edobe yẹbe Kálẹbu ndzụ jeye ya anọ ụkporo afa labụ l'afa ise; keshinu teke ono, o kfulu Mósísu iphe ono; mbụ teke ono, ndu Ízurẹlu shi awụ-phe l'echi-ẹgu ono. Ọwaa yẹbe Kálẹbu ntanụ-a; ya nọwaru ụkporo afa ẹno l'afa ise! ¹¹ Ọkpu shihukwaduru iya-a ike l'ẹhu ẹge o shihuru iya ẹya mbọku ono, Mósísu ziru iya ozi ono. Ọ kwa ẹge ike dụ-be iya mbọku ono; bu ẹge ọ dụ iya ntanụ: k'ọphu bu l'ẹ t'o nweđu m'ọ -dataru kẹ oje ọgu nta-a; ya te ejedu iya; jee lata. ¹² Ọ kwa iya bu t'ì nù iya alì ugwu-a, Ojejoje kweru iya ụkwa iya mbọku ono ono. Ì nuru-a lẹ ndu Anaku bu l'ẹke ono teke ono; nụkwaaphu lẹ mkpụkpu ẹphe hatsua nshinu; e gudekota ọkpo-mgbinyiku ụpho-mkpuma kpụ-phetakota mkpụkpu ẹphe mgburumgburu. Obenu lẹ Ojejoje a-gbaru mu-a mkpu; mu achifu ẹphe; nata ẹphe alì ono ẹge ono, Ojejoje kfulu iya ono."

¹³ Tọ dụ iya bu; Jóshuwa abya agọoru Kálẹbu Jefune ọnu; bya eworu Hẹburonu nù iya t'ọ buru òkè-iphe iya.

¹⁴ Tọ dụ iya bu; alì Hẹburonu adube teke ono buru kẹ Kálẹbu Jefune, bu onye Kenazu; kẹ l'ọ gude obu iya l'ọ ha tsoo Ojejoje, bu Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu.

¹⁵ Hẹburonu b'e shi ekuje Kiriyatu Aruba. Aruba ono bu nwoke, bu iya shi katsua nshinu l'eri Anaku.

Ya ndono; e metsua; ẹphe atụa ume ọgu.

Alì, ndu ikfu Júda ketaru

15 Alì, a turu ẹnwa; yọ laaru ndu ikfu Júda l'ụnwunna l'ụnwunna be nọru jeye l'alì ndu Édọmu; bya anọ jeye l'echi-ẹgu Zinu l'ishi ishi ụzo ọhuda.

² Ókè-alì ẹphe l'ụzo ọhuda shi l'iku Eze Ẽnyimu Únú l'ishi ishi ụzo ọhuda; ³ nọ kwaseru ụzo ọhuda ugwu Akarabimu; bya eshi l'ẹke ono nọ jeye l'echi-ẹgu Zinu; shikwaphu l'ẹke ono nọ lufu l'ụzo ọhuda Kadẹshi-Baníya. O shikwaphu ẹge ono je atujahu Hézuronu bahụ Adaru; je agọ-jia bahụ lẹ Karaka. ⁴ Yọ bya etsube l'ẹke ono nọ jeye lẹ Azumonu; bya alufuta lẹ nggele ndu Íjiputu; nọwaru je asụ-chia ishi l'eze ẹnyimu. Ono bu ókè-alì ẹphe l'ụzo ọhuda.

⁵ Ókè-alì ẹphe l'ụzo ẹnyanwu-ahata be tsuberu lẹ Eze Ẽnyimu Únú nọ jeye l'ẹke Ẽnyimu Jódanu tsọbaru lẹ Eze Ẽnyimu Únú ono.

Ókè-alì ono l'ụzo isheli shi l'ẹke ono ⁶ nọ jeye lẹ Bétu-Hogula; nọwaru jeye l'ụzo isheli Bétu-Araba jeye lẹ

Mkpuma Bohanu. Bohanu ono bu nwatibe Rúbenu.

⁷ Ókè-alì ono abya eshi lẹ nsuda Akọ tųgbua ụzo Débi; bya aswija ya l'ụzo isheli; lufu lẹ Gíligalu, nọru chebe ifu lẹ Ugwu Áduminu; l'ụzo ọhuda nggele, nọ l'ẹke ono. O shikwaphu l'ẹke ono nọ jeye l'ụzo mini Enu Shemeshi; mbụ nọ ẹge ono je ẹphefu lẹ Ẽnu-Rogelu. ⁸ Yọ shi lẹ nsuda Benu Hínọmu, nọ l'ụzo ọhuda Jebusu, bu iya bu Jerúsalemu; tujahu ugwu, nọ l'ụzo ẹnyanwu-ariba nsuda Hínọmu; mbụ l'ụzo isheli nsuda Réfa. ⁹ Ókè-alì ono eshi l'eli ugwu ono nọ jeye lẹ nwogwu Nefutowa; je ẹphefu lẹ mkpụkpu, nọtsua l'iku ugwu Ẽfuronu; bya aswija lufuta lẹ Bala, bu iya bu Kiriyatu-Jerimu. ¹⁰ Yọ bya ajizia swija ya l'ụzo-ẹnyanwu-ariba lẹ Bala; swee lashia Ugwu Séyi; shiwaru ẹke ono je anyiru ẹhu l'ụzo isheli ugwu Jerimu, bu iya bu ugwu Kesalọnu. Yọ bya eshi l'ẹke ono gbazita lẹ Bétu-Shemeshi; bya aghajaa Timína. ¹¹ O shikwaphu l'ẹke ono je anyiru ẹhu l'ugwu, nọ l'ụzo isheli Ẽkuronu; bya aswija ya lẹ Shikeronu; je alufu ugwu Bala; tųgbua jerua Jabunílu. Ẽke o jeru je asube ishi bu l'eze ẹnyimu.

¹² Ókè-alì iya l'ụzo ẹnyanwu-ariba bu lẹ mgboro mgboro Oke Ẽnyimu.

Ono bu ẹge ókè-alì kẹ ndu ikfu Júda shiru ndono l'ụnwunna l'ụnwunna.

Alì, Kálẹbu lufaru

(Ikpe 1:10-15)

¹³ Jóshuwa shi l'alì ndu ikfu Júda wẹe Kálẹbu Jefune alì ono. Yọ buru ẹge ono be Ojejoje turu iya Jóshuwa l'ekemu. Ẽke, ọ wẹru ẹphe alì ono bu lẹ Hẹburonu. Hẹburonu ono bu mkpụkpu Aba, bu iya bu nna-ochi Anaku. ¹⁴ Kálẹbu abya achishia ndu ikfu Anaku ẹphe ẹto lẹ Hẹburonu. Ndu ono bu ụnwu Sheshayi; ụnwu Ahimanu; me ụnwu Talumayi. Ndu ono l'ẹphe ha tuko buru ndu ikfu Anaku. ¹⁵ Yọ shi l'ẹke ono jekfushia ndu Débi ọgu. Iphe, e shi ekuje ndu Débi bu ndu Kiriyatu Sefa. ¹⁶ Kálẹbu abya asụ: "L'onye -dụkpooru ike je etso ndu Kiriyatu Sefa ọgu; lụ-gbua ẹphe; be ya e-ke nwatibe iya, aza Akusa!" ¹⁷ Tọ dụ iya bu; Ọtuniyelu Kenazu, bu nwunne Kálẹbu eje alụ-gbua ndu ono.

Kálẹbu eduta nwatibe iya; mbụ Akusha kee ya.

¹⁸ Yọ lalẹphu kẹ Ọtuniyelu; Akusa asụ nji iya t'ọ kfulu Kálẹbu, bu iya bu nna iya t'ọ bee ya alì. Akusa eshi l'eli nkakfụ-igara iya nyifuta; Kálẹbu aji iya: "Nanụ ẹge ọ dụ?"

¹⁹ Yọ sụ iya: "Tẹ ya rọnuu ngu iphe. Keshinu ọphu ì nuru iya alì l'ụzo ọhuda; nufunua alì l'ẹke ọgba-mini nọ."

Tọ dụ iya bu; Kálẹbu abya anụ iya alì l'ụzo ugwu ẹke ọgba-mini nọ; nụkwa iya phụ alì l'ụzo nsuda ẹke nwogwu nọ.

²⁰ Ọwaa alì, e keshiru ndu ikfu Júda l'ụnwunna l'ụnwunna t'ọ buru nke ẹphe ndọ-ọ:

²¹ Mkpukpu, e keshitsuaru ndu ikfu Júda l'ishi ishi ụzo ọhuda lẹ mgboro ókè-alì ndu Édọmu bụ: Kabuzelu; Ẹda; Jagu; ²² Kina; Dimona; Adada; ²³ Kedeshi; Házọ; Itunanu; ²⁴ Zifu; Telemu; Beyalotu; ²⁵ Házọ Hadata; Kiriyyotu Hézuronu, bụ iya bụ Házọ; ²⁶ Amamu; Shéma; Molada; ²⁷ Haza-Gada; Heshimonu; Bétu-Peletu; ²⁸ Haza-Shuwalu; Besheba; Biziyotiya; ²⁹ Bala; Imu; Eze-mu; ³⁰ Ẹlutoladu; Kesilu; Homa; ³¹ Zikulagu; Madu-mana; Sansána; ³² Lebawotu; Shilihimu; Ayinu; me Rimonu. Iphe, ọ dọ bụ ukporo mkpukpu lẹ mkpukpu tete; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

³³ Mkpukpu ndu ọphu, a nushiru ndu ikfu Júda lẹ nsuda ụzo ẹnyanwu-arịba bụ: Ẹshutawolu; Zora; Ashuna; ³⁴ Zanova; Enu Ganimu; Tapúwa; Enamu; ³⁵ Jamútu; Adulámu; Soko; Azeka; ³⁶ Sharému; Aditemu; Gedera; me Gederotemu. Iphe, ọ dọ bụ mkpukpu iri l'eno; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

³⁷ Mkpukpu ndu ọphu, nọ lẹ nsuda ẹnyanwu-arịba, a nukwaruphu ndu ikfu Júda bụ: Zenanu; Hadásha; Migudalu Gádu; ³⁸ Dileyanu; Mízupa; Jokutelu; ³⁹ Lakíshi; Bozukatu; Egulonu; ⁴⁰ Kabonu; Lahumasu; Kitulishi; ⁴¹ Gederotu; Bétu-Dagonu; Nama; me Makéda. Iphe, ọ dọ bụ mkpukpu iri l'ishingu; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

⁴² Mkpukpu ndu ọphu, nọ lẹ nsuda ẹnyanwu-arịba, a nukwaruphu ndu ikfu Júda bụ: Libina; Eta; Áshanu; ⁴³ Ifuta; Ashuna; Nezibu; ⁴⁴ Keyila; Akuzibu; me Marésha. Iphe, ọ dọ bụ mkpukpu tete; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

⁴⁵ Ẹke ọdo bụ alì Ẹkuronu; me mbukobe mbukobe; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

⁴⁶ Ọdo bụ iphe bụ mkpukpu, nọ l'uzo Ashudodu; l'uzo ẹnyanwu-arịba alì Ẹkuronu yele eze ẹnyimu. ⁴⁷ Ọdo bụ alì Ashudodu l'onwiya; me mbukobe mbukobe yele unwu ibiribe mkpukpu ọdo, nọ-pheru iya mgburumgburu. Ẹke ọdo aburu alì Gáza; me mbukobe mbukobe; yele unwu ibiribe mkpukpu, nọ-pheru iya mgburumgburu je akpaa lẹ nggele, bụ ókè-alì ndu Íjiputu yele Oke Ẹnyimu.

⁴⁸ Mkpukpu ndu ọphu, a nuru ndu ikfu Júda l'alì ugwu bụ: Shamiru; Jatiru; Soko; ⁴⁹ Dana; Kiriyyatu Sana, bụ iya bụ Débi; ⁵⁰ Anabu; Eshitemowa; Animu; ⁵¹ Góshenu; Holonu; me Gilo. Iphe, ọ dọ bụ mkpukpu iri lẹ nanu; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

⁵² Mkpukpu ọdo, a nushiru ndu ikfu Júda l'alì ugwu ono bụ: Arabu; Duma; Éshanu; ⁵³ Janimu; Betu Tapúwa; Afeka; ⁵⁴ Humuta; Kiriyyatu Aruba, bụ iya bụ Héburonu; me Ziyọ. Iphe, ọ dọ bụ mkpukpu tete; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

⁵⁵ Mkpukpu ọdo, a nushiru ndu ikfu Júda l'alì ugwu ono bụ: Mawonu; Kamelu; Zifu; Juta; ⁵⁶ Jézerilu; Jokudeyamu; Zanova; ⁵⁷ Kenu; Gíbiya; me Timina. Iphe, ọ dọ bụ mkpukpu iri; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

⁵⁸ Mkpukpu ọdo, a nuru ndu ikfu Júda l'alì ugwu ono bụ: Haluhulu; Bétu-Zu; Gedo; ⁵⁹ Mátatu; Bétu-Anotu; me Elitekonu. Iphe, ọ dọ bụ mkpukpu ishing; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

⁶⁰ Mkpukpu ọdo, a nuru ndu ikfu Júda l'alì ugwu ono bụ: Kiriyyatu Bala, bụ iya bụ Kiriyyatu-Jerimu; me Rába. Iphe, ọ dọ bụ mkpukpu labu; yeru unwu ibiribe mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

⁶¹ Mkpukpu ndu ọphu a nuru ndu ikfu Júda l'echi-egu bụ: Bétu-Araba; Midinu; Sekaka; ⁶² Nibishanu; Ndu Unu; me Ẹnu-Gedi. Iphe, ọ dọ bụ mkpukpu ishing; ọwaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

⁶³ Ndu Júda ta dukwa ike chifu ndu Jebusu, bụ ndu shi buru lẹ Jerúsalemu. Ẹphe l'ẹphe abya ebua gbaa eghirigha jeye ntanu.

Alì, ndu ikfu Jósefu ketaru

16 Alì ọphu a turu ẹnwa; yọ daaru ndu ikfu Jósefu bẹ shi l'uzo ẹnyanwu-ahata mini Jéríko, nọ jeye l'iku Ẹnyimu Jódanu; swee Jéríko; kwaseru echi-egu je akpaa l'alì ugwu Bételu. ² Yo shi lẹ Bételu l'ẹke ono lufu Luzu; bya eshi l'ẹke ono swee Atarotu l'alì ndu Aki. ³ B'ọ bya eshi l'ẹke ono lasha ụzo ẹnyanwu-arịba l'ókè-alì ndu Jafuletu; nọwaru ẹge ono jeye lẹ Bétu-Horonu; shi l'ẹke ono nọ jeye lẹ Géza; je akpawaru l'ókè eze ẹnyimu. ⁴ Ono bụ alì, ndu ikfu Manáse; me ndu ikfu Ífuremu, bụ unwu Jósefu ketaru; yọ buru nke ẹphe.

⁵ Ọwaa ẹge ókè-alì ndu ikfu Ífuremu jeru iya l'unwunna l'unwunna: O shi lẹ Atarotu Ada l'uzo ẹnyanwu-ahata nọ jeye lẹ Bétu-Horonu ọphu tukoru atukoru;

⁶ shikwaphu l'ẹke ono nọ je akpaa l'eze ẹnyimu. O shikwaphu lẹ Mikumetatu ghajia shia ụzo ẹnyanwu-arịba jeshia Tanatu Sháyilo; swee ẹke ono tugburu Janowa l'uzo ẹnyanwu-ahata. ⁷ Yọ bya eshi lẹ Janowa gbazita lasha Atarotu; me Naara; bya anyiru ẹhu lẹ Jéríko; je ephetu Ẹnyimu Jódanu. ⁸ Ókè-alì ono eshi lẹ Tapúwa nọ l'uzo ẹnyanwu-arịba jeye lẹ nggele Kana; je asuchia ishi l'eze ẹnyimu. Ono bụ alì, a nuru ndu Ífuremu l'unwunna l'unwunna t'ọ buru nk'ẹphe; ⁹ a gụfukwa mkpukpu olemole ọdo, e bufuru ndu Ífuremu l'alì kẹ ndu Manáse.

¹⁰ Obenu l'ẹphe ta chifudu ndu Kénanu, bu lẹ Géza. Ẹphe lẹ ndu Ífuremu buru eghirigha jeye ntanu-a; ndu Ífuremu l'edzuru ẹphe ozi mkpọ-nyi-ẹnya.

Alì, a wẹru ndu ikfu Manáse

17 Ọwaa bụ alì ọphu a wẹru ndu ikfu Manáse. Manáse bụ ọkpara Jósefu. Makiru, bụ iya bụ nna Gíledu bụ ọkpara Manáse. Makiru ono b'a wẹru Gíledu; me Báshanu; kẹ l'ẹphe bụ ndu ike dọ l'ọgu. ² A bya eworu alì ọdo waaru ndu ikfu Manáse ndu ọphu phoduru nọ l'unwunna l'unwunna. Unwunna ono l'iche iche bụ ndibe Abiyéza; ndibe Heleku; ndibe Asurelu;

ndibe Shékemu; ndibe Hefa; mę ndibe Shemida. Ndu ono bu unwoke, ọ mụshiru mbụ Manáse Jósefu l'ụnwanna ẹphe l'iche iche.

³ Zelofehadu Hefa ta mụtadu nwata nwoke. Ọ bu ụnwanyi kpụu b'ọ mụshiru. Ẹpha ụnwanyi ono, ọ mụshiru ono bu Mahula; Nówa; Hógula; Milika; mę Tíza. Zelofehadu bu nwatibe Hefa; Hefa abụru nwatibe Gíledu; Gíledu abụru nwatibe Makiru; Makiru abụru nwatibe Manáse. ⁴ Ya ndono; ụnwanyi ono abya awụkfu onye achijeru Nchileke eja, bu Eliyéza; mę Jóshuwa Nunu; mę ndu ishi; je asụ ẹphe: "Lẹ Ojejoje sụkwaru Mósísu t'ọ wẹe ẹphe alí ẹge a wẹru unwanne ẹphe ndu k'unwoke." Tọ dọ iya bu; Jóshuwa abya emee ẹge Ojejoje kfuru; woru alí wẹe ẹphe ẹge a wẹru unwanne ẹphe ndu ọphu. ⁵ Ndu ikfu Manáse b'a wẹru ụzo alí iri; a gụfukwa Gíledu; mę Báshanu, bu ọphu nọ l'ụzo ẹnyanwu-ahata Ẹnyimu Jódanu; ⁶ kẹ l'ụnwegirima ụnwanyi Manáse ono b'e kevuru ókè-alí ẹge e kevuru unwanne ẹphe ndu k'unwoke. Alí Gíledu b'a wẹru ndu ikfu Manáse ndu ọphu.

⁷ Alí ndu Manáse shi l'ókè-alí ndu ikfu Ásha nọ je akpaa lẹ Mikumetatu l'ụzo ẹnyanwu-ahata Shékemu. Alí ono shi l'ẹke ono kwasẹru ụzo ọhuda; keta ndu bu lẹ Enu Tapúwa yeru iya. ⁸ Tapúwa mgburumgburu bu kẹ ndu Manáse. Obenu lẹ Tapúwa gẹdegede l'ókè-alí ndu Manáse bu alí kẹ ndu Ífuremu b'ọ laru. ⁹ Alí ono eshi l'ẹke ono nọ kwasẹru ụzo ọhuda lufu lẹ nsụda nggele Kana. O nweru mkpụkpu olemole, nọ l'ụzo ọhuda nggele ono, bu kẹ ndu ikfu Ífuremu. Ọle mkpụkpu olemole ono bẹ yeke kẹ ndu ikfu Manáse nọgbaberu. Ókè-alí ndu ikfu Manáse shi l'ẹke ono lufu l'ụzo isheli nggele ono je etsube l'eze ẹnyimu. ¹⁰ Alí ono l'ụzo ọhuda nggele ono bu kẹ ndu ikfu Ífuremu; ụzo isheli iya abụru kẹ ndu ikfu Manáse. Ókè iya kẹ ndu ikfu Manáse ruru eze ẹnyimu; bya ejerukwaaphu l'ókè-alí kẹ ndu Ásha l'ụzo isheli iya; bya ejerukwaaphu l'alí kẹ ndu Ísaka l'ụzo ẹnyanwu-ahata iya.

¹¹ L'ime alí kẹ ndu ikfu Ísaka; mę kẹ ndu ikfu Ásha b'ọ nweru mkpụkpu olemole, bu kẹ ndu ikfu Manáse, bu iya bu; Bétu-Shanu; Ibulamu; mękwaphu ndu kẹ Dọo yeke Ẹnu-Dọo; Ténaku; ọwaa Megido; mę mbukobe mbukobe, nọ-pheru iya mgburumgburu. (Mkpụkpu ọphu kwe k'ẹto lẹ mkpụkpu ono, a gụshiru ono bu Nafotu.)

¹² Obenu lẹ ndu ikfu Manáse ta dudu ike chifu ndu Kénanu, bu lẹ mkpụkpu ono; keke ndu Kénanu kwefuru ike l'ẹphe ta alufudu l'alí ono. ¹³ Ọle a nọnyaaru; ndu Ízurelu abya akapyabẹ ndu Kénanu ẹkuku; bya eyebu-ta ẹphe; ẹphe ejelahaaru ẹphe ozi mkpọ-nyí-ẹnya. Obenu l'ẹphe ta chifukwanu ẹphe.

¹⁴ Ya ndono; yo be ujiku lanu; ndu ikfu kẹ Jósefu awụkfu Jóshuwa; je asụ iya: "Nanụ ẹge ọ dọ b'ọ bu nwalí lanu, a turu ẹnwa wẹe ẹphe; mę nwalí lanu ọdo b'a

nuru ẹphe; l'ẹphebe ndu Nchileke gọru ọnu-ọma; ẹphe azaa l'igwe ẹge-a?"

¹⁵ Jóshuwa asụ ẹphe: "Ọ -buru l'unu ha l'igwe; k'ọphu bu l'alí ugwu Ífuremu hanuka unu nwanshi; unu je asụ ọswa l'alí ndu Pérezu; mę kẹ ndu Réfa yefua ya!"

¹⁶ Ndu ikfu Jósefu asụ iya: "L'ugwu ono te edzukwa ẹphe; ọdo bu lẹ ndu Kénanu, bu lẹ nsụda nsụda, nọ l'iku ẹke ono bu ndu nwetsuaru ugbo-inya, e meru l'ígwe; mbụ ndu, bu lẹ Bétu-Shanu; mę ndu, butsua lẹ mbukobe l'ẹke ono; mę lẹ ndu ọphu bu lẹ nsụda Jézerilu."

¹⁷ Jóshuwa asụ ndu ikfu Jósefu, bu iya bu ndu Ífuremu; mę ndu Manáse: "Unu ha l'igwe nshinu; bya eshi-hukwaphu ike; ẹ tọ bụdu ókè-alí lanu nwenkinyi bẹ aawẹ unu. ¹⁸ Ugwu ono, bu ọswa ono a-bufukwaaphu nk'unu. Unu sụ ya jeye l'ẹke ókè iya jeberu t'ọ bukọtaru nk'unu. A makwaru-a lẹ ndu Kénanu nweru ugbo-inya, e meru l'ígwe; agburu-ẹhu anọdu ẹphe; obenu l'unu a-dụ-a ike chishia ẹphe l'ẹke ono!"

Aawashifua alí ọphu phoduru nu

18 Ndu Ízurelu l'ẹphe ha abya edzukoo lẹ Sháyilo; woru Ụlo-Ẹkwà Ndzuko ẹphe gwube. Alí ono l'ọ ha bẹ ẹphe lụtaru; ² ọbule ndu ikfu Ízurelu ụzo ẹsaa te nwedua ókè-alí, ẹphe hataru.

³ Tọ dọ iya bu; Jóshuwa asụ ndu Ízurelu: "Bụ teke ngunu meru; tẹmanu unu atugbuja je aluta alí ono, Ojejoje, bu Nchileke kẹ nna unu oche phẹ nuru unu ono?" ⁴ Sụ ẹphe: "Ngwaa! T'iphe, bu ikfu nọnu fota unwoke ẹto ẹto t'ẹphe bya tẹ ya zia ẹphe t'ẹphe je agbaphee alí ono; k'ọphu ẹphe e-de iya l'ẹkwo ẹge alí ono gbaru; mę ẹge ee-shi kee ya t'ọ bugbaaru ókè-iphe ẹphe. Teke ẹphe metsuaru ẹge ono t'ẹphe byakfuta iya. ⁵ Unu e-ke alí ono ụzo ẹsaa. Ndu ikfu Júda e-buru l'alí ọphu a wẹru ẹphe l'ụzo ọhuda. Ndu ikfu Jósefu eburu l'ọphu a wẹru ẹphe l'ụzo isheli. ⁶ Teke unu detsuaru ẹge ókè-alí ẹsaa ono gbaru l'ẹkwo; unu ewotarua iya ẹya tẹ ya tọaru iya unu ẹnwa l'ifu Ojejoje, bu Nchileke ayi. ⁷ Ndu ikfu Líyayi te etsokwa unu hata ókè-alí; kẹ l'ẹja, ẹphe achijeru Nchileke bẹ bụwa ókè-iphe nk'ẹphe. Ndu kẹ ikfu Gádu; ndu ikfu Rúbenu; mę lẹ nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse bẹ hatawaru alí nk'ẹphe l'ụzo ẹnyanwu-ahata Ẹnyimu Jódanu. Ọ bu nwozi Ojejoje; mbụ Mósísu bẹ wẹru ẹphe alí nk'ẹphe."

⁸ Unwoke ono awufudelephu t'ẹphe je akpaa ókè-alí ono; Jóshuwa anmaaru iya ẹphe kungu; sụ ẹphe: "Unu tugbuja je etsophee alí ono mgburumgburu; maru ẹge ọ gbaru; dee ẹge ọ gbaru l'ẹkwo. Teke unu detsuaru iya; unu ewotarua iya ẹya lẹ Sháyilo; tẹ ya nọdu lẹ Sháyilo l'ẹke-a tọaru iya unu ẹnwa l'ifu Ojejoje." ⁹ Tọ dọ iya bu; unwoke ono awufu; je atuko alí ono jekota. Ẹphe etsoo alí ono lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu; kee ya ụzo ẹsaa; bya edekota ẹge ọ dọ l'ẹkwo agwogwo. Ẹphe

emetsua; gude iya lakfu Jóshuwa l'òdu ephe lẹ Sháyilo. ¹⁰Jóshuwa abya atɔ̀aru ephe ɛ̀nwa l'ifu Ojejoje lẹ Sháyilo; nòdu l'ẹ̀ke ono keshiaru ndu Ízurẹ̀lu alì ono l'ikfu l'ikfu.

Alì ndu ikfu Bénjaminu

¹¹A bya atɔ̀a ɛ̀nwa ono; yò daaru ndu ikfu Bénjaminu l'ùnwunna l'ùnwunna. Alì ọ̀phu, a wẹ̀ru ephe nọ lẹ mg-baku alì ndu ikfu Júda ye lẹ kẹ ndu ikfu Jósefu.

¹²L'uzo iya k'isheli bẹ ẹ̀ke ókè-alì ephe dɔ̀beru bụ lẹ Ẽnyimu Jódanu; tɔ̀gbua shia nyiru ẹ̀hu l'uzo isheli Jérìko kwasẹ̀ru ɔ̀zo ɛ̀nyanwu-arìba; bahù l'alì ugvu; shiwaru ẹ̀ke ono phẹ̀fu l'echi-ẹ̀gu Bétu-Avenu. ¹³Yo shi l'ẹ̀ke ono swee ɔ̀zo ọ̀huda ugvu Luzu, bụ iya bụ Bételu; bya atɔ̀gbua Atarọ̀tu Ada l'eli ugvu, nọ lẹ Bétu-Horonu ọ̀phu nọ l'uzo nsùda.

¹⁴Ókè-alì ono shikwaphu l'ugvu, cheberu ifu lẹ Bétu-Horonu l'uzo nsùda; swiá ya l'uzo ọ̀huda; kwasẹ̀ru ɔ̀zo ɛ̀nyanwu-arìba bya alufuta lẹ Kiriyatu Bálu, bụ iya bụ Kiriyatu-Jerimu, bụ mkpɔ̀kpɔ̀, nọ l'alì ndu ikfu Júda. Ono bụ ókè-alì ndu ikfu Bénjaminu l'uzo ɛ̀nyanwu-arìba.

¹⁵A bya l'uzo ọ̀huda bẹ alì ephe shi l'azọ Kiriyatu-Jerimu l'uzo ɛ̀nyanwu-arìba; tɔ̀gbua lufu l'iku nwogvu Nefutowa. ¹⁶Ókè-alì ono abya eshi l'ẹ̀ke ono nyiru ẹ̀hu l'okpa ugvu, nọ ghaa ifu lẹ nsùda Hínọmu; mbụ l'uzo isheli nsùda Réfa. Yò tɔ̀gbua nsùda Hínọmu, nọ l'uzo ọ̀huda ugvu Jebusu; je alufu lẹ Ẽnu-Rogẹ̀lu. ¹⁷Yo shi l'ẹ̀ke ono ji-zia ɔ̀zo isheli; lufu lẹ Enu Shemeshi; jewaru ẹ̀ge ono je alufu lẹ Gelilotu, nọ chebe ifu l'e gude ala Áduminu; shi l'ẹ̀ke ono gbafu lẹ Mkpuma Bohanu. Bohanu ono bụ nwatibe Rúbẹ̀nu. ¹⁸Yo shikwaphu l'ẹ̀ke ono nyiru ẹ̀hu lẹ nsùda-nsùda ɔ̀zo isheli Bétu-Araba; bya eshia bahù lẹ Araba; ¹⁹bya eshia nsùda-nsùda ɔ̀zo isheli Bétu-Hogula; shi l'ẹ̀ke ono bya ebufuta l'uzo isheli ẹ̀ke eze Ẽnyimu Únú; l'ẹ̀ke, Ẽnyimu Jódanu atso-ba l'uzo ọ̀huda. Ono bụ ókè-alì ndu ikfu Bénjaminu l'uzo ọ̀huda iya.

²⁰L'uzo ɛ̀nyanwu-ahata bụ Ẽnyimu Jódanu bụ ókè iya. Ono bụ ókè ẹ̀ke alì ndu ikfu Bénjaminu kparu l'ùnwunna l'ùnwunna gbaa mgburumgburu.

²¹Ọwaa mkpɔ̀kpɔ̀, a wẹ̀ru ndu ikfu Bénjaminu l'ùnwunna l'ùnwunna: Jérìko; Bétu-Hogula; Emẹ̀ku Kezizu; ²²Bétu-Araba; Zemarayimu; Bételu; ²³Avimu; Para; Ọfura; ²⁴Kefa; Amoni; Ọfuni; mẹ Géba. Iphe, ọ dọ̀ bụ mkpɔ̀kpɔ̀ iri l'ẹ̀bo; ọwaa ɔ̀nwu mkpɔ̀kpɔ̀, gbaru iya mgburumgburu.

²⁵Mkpɔ̀kpɔ̀ ọ̀do, a nushiru ndu ikfu Bénjaminu bụ: Gíbiyọ̀nu; Ráma; Berotu; ²⁶Mízupa; Kefira; Moza; ²⁷Rekemu; Ipẹ̀lu; Tarala; ²⁸Zela; Helefu; mẹ lẹ mkpɔ̀kpɔ̀ ndu Jebusu, bụ iya bụ Jerúsalemu; Gíbiya; mẹ Kiriyatu. Iphe, ọ dọ̀ bụ mkpɔ̀kpɔ̀ iri l'ẹ̀no; ọwaa ɔ̀nwu mkpɔ̀kpɔ̀, gbaru iya mgburumgburu.

Ono bụ alì, a wẹ̀ru ndu ikfu Bénjaminu l'ùnwunna l'ùnwunna.

Alì ndu ikfu Símiyọ̀nu

19 A bya atɔ̀a ɛ̀nwa k'ẹ̀bo; yò daaru ndu ikfu Símiyọ̀nu l'ùnwunna l'ùnwunna. Ókè-alì, a wẹ̀ru ephe nọ l'ime alì ndu Júda.

²Mkpɔ̀kpɔ̀, tso l'ọ̀phu a wẹ̀ru ephe bụ: Besheba, bụ iya bụ Sheba; Molada; ³Haza-Shuwalu; Bala; Ezemu; ⁴Ẽlutoladu; Betulu; Homa; ⁵Zíkulagu; Bétu-Makabotu; Haza Susa; ⁶Bétu-Lebawotu; mẹ Sharuhenu. Iphe, ọ dọ̀ bụ mkpɔ̀kpɔ̀ iri l'ẹ̀to; ọwaa ɔ̀nwu mkpɔ̀kpɔ̀, gbaru iya mgburumgburu.

⁷Mkpɔ̀kpɔ̀ ọ̀do, tsokwaphu l'alì ndu ikfu Símiyọ̀nu bụ: Ayinu; Rimọ̀nu; Eta; mẹ Áshanu. Iphe, ọ dọ̀ bụ mkpɔ̀kpɔ̀ ẹ̀no; ọwaa ɔ̀nwu mkpɔ̀kpɔ̀, gbaru iya mgburumgburu; ⁸mẹwaru iphe bụ ɔ̀nwu mkpɔ̀kpɔ̀ ọ̀do, nọpheru iphe, bụ mkpɔ̀kpɔ̀ ono, a gushiru ono mgburumgburu; je akpaa lẹ Belatu-Biye, bụ iya bụ Ráma l'uzo ọ̀huda.

Ono bụ ẹ̀ke, a wẹ̀ru ndu ikfu Símiyọ̀nu l'ùnwunna l'ùnwunna t'ọ̀ bọ̀ru ókè-alì ephe. ⁹Alì kẹ ndu ikfu Símiyọ̀nu phẹ̀ ono b'e shi l'alì ọ̀phu a nuru ndu Júda wata; kẹ l'alì a wẹ̀ru ndu ikfu Júda kariru ephe ẹ̀ka; ephe ta dọ̀ ike buchia ya. Ọ bụ iya meru iphe e shi l'alì ndu Júda ono wẹ̀ru ndu ikfu kẹ Símiyọ̀nu.

Alì ndu ikfu Zébulọ̀nu

¹⁰A bya atɔ̀a ɛ̀nwa k'ẹ̀to; yò daaru ndu ikfu Zébulọ̀nu l'ùnwunna l'ùnwunna. Ókè-alì nk'ẹ̀phe kparu lẹ Sarídi.

¹¹O shi l'ẹ̀ke ono kwasẹ̀ru ɔ̀zo ɛ̀nyanwu-arìba Mára; shia je anyiru ẹ̀hu lẹ Dabeshetu; bya anọ ẹ̀ge ono jeye lẹ nggele, nọ l'uzo Jokuníyamu. ¹²Lẹ Sarídi b'ọ̀ swíru iya l'uzo ɛ̀nyanwu-ahata; je eshia ókè-alì mkpɔ̀kpɔ̀ Kisolotu Tábo; shiwaru l'ẹ̀ke ono nọ jeye lẹ Daberatu; gbafuwaru Jafiya; ¹³bya eshi ẹ̀ke ono kwasẹ̀ru ɔ̀zo ɛ̀nyanwu-ahata lufu Gatu Hefa; mẹ Etu Kazinu; bya ebufuta lẹ Rimọ̀nu; bya aji-zia jeshia Neya. ¹⁴Yo rua ẹ̀ke ono; ghajia kwasẹ̀ru ɔ̀zo isheli lufu Hanatọ̀nu; je akpaa lẹ nsùda Ifuta Ẽlu. ¹⁵Mkpɔ̀kpɔ̀ ndu ọ̀do, tso l'alì ndu ikfu Zébulọ̀nu ono bụ Katatu; Naha-lalu; Shimurọ̀nu; Idala; mẹ Bétulehemu. Iphe, ọ kpakọ̀ta dọ̀ bụ mkpɔ̀kpɔ̀ iri l'ẹ̀bo; ọwaa ɔ̀nwu mkpɔ̀kpɔ̀, gbaru iya mgburumgburu.

¹⁶Mkpɔ̀kpɔ̀ ono l'ọ̀ ha ye lẹ ɔ̀nwu ibiribe mkpɔ̀kpɔ̀ ono, tso iya nọ ono tuko bọ̀ru ókè-iphe ndu ikfu Zébulọ̀nu l'ùnwunna l'ùnwunna.

Alì ndu ikfu Ísaka

¹⁷A bya atɔ̀a ɛ̀nwa k'ẹ̀no; yò daaru ndu ikfu Ísaka l'ùnwunna l'ùnwunna. ¹⁸Mkpɔ̀kpɔ̀, nọ l'alì ọ̀phu a wẹ̀ru ephe bụ:

Jézerilu; Kesulotu; Shúnemu; ¹⁹ Hafarayimu; Shiyonu; Anaharatu; ²⁰ Rabiti; Kishonu; Ebezu; ²¹ Remetu; Enu Ganimu; Enu Hadahu; me Bétu-Pazezu. ²² Ókè-alì iya rutsuaru Tábo; Shahazuma; me Bétu-Shemeshi; shi l'èke ono lufu le Ònyimu Jòdanu. Iphe, o kpakota du bu mkpukpu iri l'ishingu; owaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

²³ Mkpukpu ono ye le unwu mkpukpu ono l'o ha tuko buru ke ndu ikfu Ísaka l'unwunna l'unwunna.

Alì ndu ikfu Ásha

²⁴ A bya atua enwa k'ise; yo daaru ndu ikfu Ásha l'unwunna l'unwunna. ²⁵ Mkpukpu, no l'alì ophu a weru ephe bu:

Helukatu; Hali; Bétenu; Akushafu; ²⁶ Alameleku; Ámadu; me Mishalu. Èke a kparu okè-alì obu l'uzo enyanwu-arìba bu ugwu Kamelu; me Shihò Libinatu. ²⁷ Yo bya aswia ya l'uzo enyanwu-ahata shia Bétu-Dagonu; bya anyiru ehu l'alì ndu ikfu Zébulonu; me nsuda Ifuta Èlu; bya eshi l'èke ono kwaseru uzo ohuda jeye le Bétu-Emeku; me Niyelu; bya eswee Kabulu l'uzo eka-ibyita. ²⁸ Yo tugbua ege ono shia Abudonu; Rehobu; Hamonu; Kana; jeye yo rua eze mkpukpu ono; mbu Sayidonu. ²⁹ Okè-alì ono abya eshi l'èke ono lasha azu kwaseru uzo Ráma; bya erua Táya, bu mkpukpu, a kpu-phetaru upho-mkpuma iya mgburumgburu. Yo bya eshi l'èke ono swia ya le Hosa; je ephetu l'eze enyimu. Mkpukpu, notsua l'alì ono bu Mahalabu; Akuzibu; ³⁰ Uma; Afeku; me Rehobu. Iphe, o kpakota du bu ukporo mkpukpu le mkpukpu labu; yeru unwu ibiribe mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

³¹ Mkpukpu ono l'o ha ye le unwu ibiribe mkpukpu ono, tso iya nu ono l'o ha chiko buru okè-iphe ndu ikfu Ásha l'unwunna l'unwunna.

Alì ndu ikfu Náfutali

³² A byakwa atua enwa k'ishingu; yo daaru ndu ikfu Náfutali l'unwunna l'unwunna.

³³ Okè-alì ephe shi le Helefu; me l'iku eze oshi Zanimu; swee Adami Nekebu; me le Jabunilu; shi l'èke ono lufu Lakumu; kwaseru ege ono jeye le Ònyimu Jòdanu.

³⁴ Okè-alì ono abya eshia uzo enyanwu-arìba lasha Azunotu-Tábo; shia eke ono lufuta le Hukoku. Yo bya anyiru ehu l'alì ndu ikfu Zébulonu l'uzo ohuda; me ke ndu Ásha l'uzo enyanwu-arìba; me Ònyimu Jòdanu l'uzo enyanwu-ahata. ³⁵ Mkpukpu mkpukpu, no l'alì ndu ikfu Náfutali ndu ophu, a kpu-phetaru upho-mkpuma iya mgburumgburu bu: Zidimu; Zeru; Hámatu; Rakatu; Kíneretu; ³⁶ Adama; Ráma; Házo; ³⁷ Kedeshi; Edereyi; Enu-Házo; ³⁸ Yironu; Migudalu Èlu; Horemu; Bétu-Anatu; me Bétu-Shemeshi. Iphe, o kpakota du bu mkpukpu iri le tete; owaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu.

³⁹ Mkpukpu ono l'o ha; yeru unwu ibiribe mkpukpu ono, gbaru iya mgburumgburu ono l'o ha tuko buru okè-alì ndu ikfu Náfutali l'unwunna l'unwunna.

Alì ndu ikfu Dánu

⁴⁰ To du iya bu; a bya atua enwa k'esaa; yo daaru ndu ikfu Dánu l'unwunna l'unwunna. ⁴¹ Mkpukpu ndu ophu, no l'alì ophu a weru ephe bu:

Zora; Eshutawolu; Iru Shemeshi; ⁴² Shalubimu; Ajalonu; Itula; ⁴³ Elonu; Timina; Ekuronu; ⁴⁴ Eluteke; Gibetonu; Belatu; ⁴⁵ Jehudu; Bene-Beraku; Gatu-Rimonu; ⁴⁶ Mejakonu; mekwaphu Rakonu; yeru alì ophu, no ghaa ifu le Jopa.

⁴⁷ O le o tsuru ndu ikfu Dánu l'ehu oluta alì nk'ephe. To du iya bu; ephe atugbua je etso ndu Leshemu ogo; lu-gbua ephe; bya atuko ephe gbushia; naa ephe alì obu buru. Ephe eje eburu le Leshemu; woru mkpukpu ono gba ochechoroche ephe, bu iya bu Danu.

⁴⁸ Mkpukpu ono l'o ha; owaa unwu mkpukpu, gbaru iya mgburumgburu achiko bukotaru okè-alì ndu ikfu Dánu l'unwunna l'unwunna.

Alì Jóshuwa

⁴⁹ A tu-getsulephu enwa; keshia alì ono l'oruberu iya; ndu Izurelu abya eshi l'oke iya nk'ephe wee Jóshuwa Nunu alì t'o buru okè-iphe iya. ⁵⁰ Yo bu leruphu ege Ojejoje turu ephe l'ekemu t'ephe mee ya; be ephe meru iya. Mkpukpu eke o turu eka; su t'a nu iya be ephe nuru iya. Mkpukpu, ephe nuru iya bu Timinatu Séra, no l'alì ugwu Ifuremu. Yo bya akpu-kwazi mkpukpu ono buru.

⁵¹ Alì ono l'o ha be Eliyéza, bu onye achijeru Nchileke eja; me Jóshuwa Nunu; me le ndu ishi ndu Izurelu l'ikfu l'ikfu nodu l'ifu Nchileke le Sháyilo; l'onu eke eeshije abata le Ulo-Ékwà Ndzuko tua enwa gude washiaru iya ndu Izurelu. Yo buru ege ono be ephe keru alì ono l'o ha; jeye ephe ekegee iya.

Mkpukpu ishing, bu a -gbabe a dzuru

(Ógú 35:9-34; Dit 4:41-43; 19:1-13)

20 To du iya bu; Ojejoje asu Jóshuwa ² t'o kuru ndu Izurelu t'ephe fota mkpukpu mkpukpu, bu a -gbabe; a dzuru, bu iya bu ege ono, ya shi l'onu Mosisu kuru ephe ono; ³ k'ophu bu: o -nwejeru onye gburu madu l'e b'o ma amama; t'o gbaru laa eke ono je eze ndzu; shi ege ono nahu ugwo ochi onye ono, o gburu ono.

⁴ "Onye obu -rulephu l'onu obu-edukfu mkpukpu ono; t'o vudokwa l'èke ono dooru ndu bu ogurenaya mkpukpu ono iphe, dakfutaru iya nu. O bu ndu bu ogurenaya ono e-duta iya duba le mkpukpu ono; wee ya alì t'ephe l'iya buru. ⁵ O -buru l'o onye ono, eme te ya gwata iya ugwo ochi ono chiru iya bya; te ndu bu

ogurennya mkpukpu ono ba ahakwaru iya onye ono, gbaru oso ndzu ono; ke l'eto lebezidu enya gbua onye ono; ophu o budu l'okfu, shi adahawaru yeke onye ophu. ⁶ Onye ono e-bu le mkpukpu ono jeye teke oo-vu-do l'ifu oha; ephe ekpee ya ikpe. Yo bukwaaphu l'eke ono jeye teke onye achiru Nchileke eja teke ono anwuhu. O bu teke ono be oo-laphu azu l'ufu iya, bu iya bu mkpukpu eke o shi gbaa oso ndzu ono."

⁷ To du iya bu; ephe abya afota Kedeshi, no l'alij uguv ndu Nafutali l'alij Galili; me Shékemu, no l'alij uguv ndu Ifuremu; me Kiriya Aba, bu iya bu Héburonu, no l'alij uguv ndu Júda. ⁸ E rua l'uzo enyanwu-ahata Enyimu Jodanu; mbu swanmangu alij, nokota l'eli uguv l'echi-egu l'uzo enyanwu-ahata Jeriko; ephe afota Beza l'alij ndu ikfu Rubenu; Ramotu le Giledu l'alij ndu ikfu Gadu; me Golanu, no le Bashanu l'alij ndu ikfu Manase.

⁹ Mkpukpu ono lo ha b'a fotaru doberu ndu Izurelu; me ndu bu mbyamumba; t'onye gbujuer madzu le b'o ma amama; gbaru laa eke ono je eze ndzu; shi ege ono nahu ugwo ochi onye ono, o gburu ono; gbururu jeye teke oo-vudo l'ifu oha t'e kpee ya ikpe.

Mkpukpu ndu Livayi

21 Ya ndono; ndu bugbaa ishi l'enya ufu ndu ikfu Livayi abyakfutashia Eliyeza, bu onye achijeru Nchileke eja; me Jóshuwa Nunu; me ndu, bugbaa ishi l'enya ufu ndu ikfu Izurelu l'ephe ha. ² Yo buru le Shayilo l'alij Kenu bu ephe byakfutaru ephe; bya asu ephe: "Le Ojejoje shikwa lonu Mosisu tu ekemu su t'a nusa ephe mkpukpu eke ephe e-buru; me alij eke elu ephe a-noduje akpa nri." ³ To du iya bu; ndu Izurelu abya emee ya ege Nchileke turu l'ekemu; bya eshi l'oke iya n'ephe ketatsua mkpukpu; nu ndu ikfu Livayi; nukwaphu ephe eke elu ephe a-noduje akpa nri.

⁴ Enwa ke mbu, e vuru uzo tu adaaru ndu ufu Kohatu l'unwunna l'unwunna. Ndu Livayi ndu ophu bu ndibe Eronu, bu onye achijeru Nchileke eja b'a nuru mkpukpu iri l'eto, shi alij ndu ikfu Júda; ke ndu ikfu Simiyonu; me ke ndu ikfu Benjaminu. ⁵ Ndu ufu Kohatu ndu ophu nanu b'a weru mkpukpu iri, shi l'alij ndu ikfu Ifuremu; ke ndu ikfu Danu; me ke nkere-ebo ndu ikfu Manase l'unwunna l'unwunna.

⁶ Ndu ufu Geshonu b'e shi l'alij ndu ikfu Isaka; ke ndu ikfu Asha; ke ndu ikfu Nafutali; me nkere-ebo ke ndu ikfu Manase l'alij Bashanu we mkpukpu iri l'eto l'unwunna l'unwunna.

⁷ Ndu ufu Merari b'e shi l'alij ndu ikfu Rubenu; ke ndu ikfu Gadu; me ke ndu ikfu Zebulun we mkpukpu iri l'ebo l'unwunna l'unwunna.

⁸ Mkpukpu ono lo ha; me eke, elu akpaje nri; be ndu Izurelu wotaru ndu ikfu Livayi l'ege ono, Ojejoje shi lonu Mosisu tu l'ekemu ono.

⁹⁻¹⁰ Owa mkpukpu ophu e shi l'alij ke ndu ikfu Júda; me ke ndu ikfu Simiyonu we unwu Eronu, shi l'unwunna Kohatu, bu ndu ikfu Livayi. Iphe, kparu iphe, a weru ephe alij ono bu l'enwa ke odungu bu ephe b'o daru.

¹¹ Mkpukpu ndu ophu a weshiru ephe bu: Kiriya Aruba, bu iya bu Héburonu ye eke, elu ephe a-kpaje nri, no-pheru iya mgburumgburu. Héburonu ono no l'alij uguv ndu Júda. Aruba bu nna oche Anaku. ¹² Obenu l'ophu, bu egu; me mkpukpu, no-pheru ono mgburumgburu be ephe nuru Kalebu Jefune to buru okeliphe iya.

¹³ Unwu ke Eronu, bu onye achijeru Nchileke eja b'a weru mkpukpu Héburonu to buru mkpukpu eke onye gburu ochi a-gbajeru laa je anodu. Mkpukpu ndu odo, tso iya bu Libina; ¹⁴ Jatiru; Eshitemowa; ¹⁵ Holonu; Débi; ¹⁶ Ayinu; Juta; me Betu-Shemeshi ye eke elu akpaje nri, nokota iya nu. Mkpukpu tete b'a wataru l'alij ke du ikfu labu ono.

¹⁷ A bya l'alij ke ndu ikfu Benjaminu bya awe ephe Gibiyonu; Géba; ¹⁸ Anatotu; me Alomonu; mekwaphu eke, elu ephe a-kpaje nri, nokota iya nu. Iphe, o du bu mkpukpu eno.

¹⁹ Mkpukpu, a weshiru ndu achijeru Nchileke eja, bu iya bu unwu Eronu du iri l'eto; yeru eke elu ephe a-kpaje nri.

²⁰ Ndu ufu Kohatu, shi l'ikfu Livayi ndu ophu phoduru nu b'a wataru mkpukpu olemole l'alij ke ndu ikfu Ifuremu nu.

²¹ Eke, a nuru ephe bu Shékemu l'alij uguv Ifuremu. Shékemu ono tso le mkpukpu, onye gburu ochi a-gbajeru laa je anodu zeeru ndzu. Eke odo, a nuru ephe bu Géza; ²² Kibuzayimu; me le Betu-Horonu; yeru eke elu ephe a-kpaje nri, no-pheru iya mgburumgburu. Iphe, o du bu mkpukpu eno.

²³ Mkpukpu ndu ophu e shi l'alij ndu ikfu Danu nu ephe bu Eluteke; Gibetonu; ²⁴ Ajalonu; mekwaphu Gatu-Rimonu ye eke elu ephe a-kpaje nri, no-pheru iya mgburumgburu. Iphe, o du bu mkpukpu eno.

²⁵ Mkpukpu ndu ophu e shi le nkere-ebo ikfu Manase nu ephe bu: Tenuku; me Gatu-Rimonu; yeru eke elu ephe a-kpaje nri, no-pheru iya mgburumgburu. Iphe, o du bu mkpukpu labu.

²⁶ Mkpukpu iri ono ye eke elu ephe a-kpaje nri ono b'a nukotaru ndu ufu Kohatu ndu ophu phoduru nu.

²⁷ A bya le ndu ufu Geshonu, nukwaphu ndu ikfu Livayi. Mkpukpu, a nuru ephebedua bu mkpukpu ndu ophu shi le nkere-ebo ndu ikfu Manase.

Eke, a nuru ephe bu Golanu l'alij Bashanu eke onye gburu ochi a-gbajeru laa je anodu; nukwaphu ephe Be Eshutara; yeru eke elu ephe a-kpaje nri, no-pheru iya mgburumgburu. Iphe, o du bu mkpukpu labu.

²⁸ Eke ophu e shi l'alij ke ndu ikfu Isaka nu ephe bu: Kishonu; Daberatu; ²⁹ Jamutu; mekwaphu Enu Ganimu;

yeru ẹke elu ẹphe a-kpajẹ nri, nọ-pheru iya mgburumgburu. Iphe, ọ dọ bọ mkpukpu ẹno.

³⁰ Ẹke ọpọhu e shi l'alì ndu ikfu Ásha nọ ẹphe bọ: Mishalu; Abudonu; ³¹ Hẹlukatu; Rehobu; mẹ ẹke elu ẹphe a-kpajẹ nri, nọ-pheru iya mgburumgburu. Iphe, ọ dọ bọ mkpukpu ẹno.

³² Ẹke ọpọhu e shi l'alì ndu ikfu Náfutali nọ ẹphe bọ: Kedeshi, nọ l'alì Gálili t'ọ bọru ẹke onye gburu ọchi a-gbajẹru laa je anọdu. A nọkwaruphu ẹphe Hamotu Doo; Katanu; yeru ẹke elu ẹphe a-kpajẹ nri, nọ-pheru iya mgburumgburu. Iphe, ọ dọ bọ mkpukpu ẹto.

³³ Mkpakọ mkpukpu, a nọru ndu ufu Geshonu chiko dọ iri l'ẹto; yeru ẹke elu ẹphe a-kpajẹ nri, nọ-pheru iya mgburumgburu.

³⁴ A bya lẹ ndu ikfu Lívayi ndu ọpọhu phoduru nọ, bọ iya bọ ndu ufu Merari.

E shi l'alì kẹ ndu ikfu Zébulonu nọ ẹphe Jọkuníyamu; Kata; ³⁵ Dímuna; mękwaphu Nahalalu; yeru ẹke elu ẹphe a-kpajẹ nri, nọ-pheru iya mgburumgburu. Iphe, ọ dọ bọ mkpukpu ẹno.

³⁶ Ẹke, e shi l'alì ndu ikfu Rúbenu nọ ẹphe bọ: Beza; Jahazu; ³⁷ Kedemotu; mękwaphu Mefatu; yeru ẹke elu ẹphe a-kpajẹ nri, nọ-pheru iya mgburumgburu. Iphe, ọ dọ bọ mkpukpu ẹno.

³⁸ Ẹke, e shi l'alì kẹ ndu ikfu Gádu nọ ẹphe bọ: Rámotu Gíledu t'ọ bọru ẹke onye gburu ọchi a-gbajẹru laa je anọdu. A nọkwaruphu ẹphe Mahanayimu; ³⁹ Hẹshibonu; mẹ Jáza; yeru ẹke elu ẹphe a-kpajẹ nri, nọ-pheru iya mgburumgburu. Iphe, ọ chiko dọ bọ mkpukpu ẹno.

⁴⁰ Mkpakọ mkpukpu, a wẹru ndu ufu Merari, tso l'ikfu Lívayi dọ iri l'ẹbo.

⁴¹ Mkpakọta mkpukpu, e shi l'alì ndu Ízurẹlu wẹ ndu ikfu Lívayi dọ ọkporo mkpukpu labọ lẹ mkpukpu ẹsato; yeru alì ẹke, elu ẹphe a-kpajẹ nri. ⁴² Iphe, bọ mkpukpu ono l'ọ ha l'iche iche bẹ nwekotaru alì, gbaru iya mgburumgburu ẹke elu a-kpajẹ nri.

⁴³ Tọ dọ iya bọ; lẹ Ojejoje anọkota ndu Ízurẹlu alì ono, o riburu ndu ndiche ẹphe l'angu; lẹ ya a-nọ ẹphe ono. Ẹphe eje aluta alì ono buru. ⁴⁴ Ya ndono; Ojejoje emee; ẹphe atufu ume; tọsaru ẹhu, bọ iphe, o kweru ndiche ẹphe ọkwa lẹ ya e-meru ẹphe. Ẹ tọ dọhedu ndu ọhogu ẹphe, dọkwaduru ike ọgbaberu ẹphe; kele Ojejoje nwukotawaru ndu ọhogu ẹphe ono nọ ẹphe. ⁴⁵ Ẹ to nwedu ọkwa ọma ono, Ojejoje kweshiru ndu Ízurẹlu ono, nweru m'ọo nanu, ẹ to meduru ẹphe. O mekotaru iya ẹphe l'ọ ha.

Ikfu ẹto akwala l'alì nk'ẹphe l'uzo ẹnyanwu-ahata.

22 Ya ndono; Jóshuwa abya ekukoo ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; mẹ nkere-ẹbo ndu ikfu Manásẹ; ² sọ ẹphe: "Nta-a bẹ unu mekotawaru iphe, Mósisu, bọ nwozi Ojejoje tọru unu ekemu t'unu mee;

bya anọkotaru yẹbe Jóshuwa okfu l'iphe, bọ iphe, ya ziru unu l'ọ ha. ³ Eshinu ime teke ono jeye ntanu-a bẹ unu ta gbadobua ununna unu; ẹnya erua unu alì; unu ejee ozi, Ojejoje ziru unu. ⁴ Nta-a, nchì dọwa ununna unu ndoo, bọ iphe, Ojejoje, bọ Nchileke unu kweru unu ọkwa iya; bọkwa t'unu lashiwaru l'ufu unu l'alì ono, Mósisu, bọ nwozi Ojejoje nọru unu l'azọ Ẹnyimu Jódanu azọ iya ọpọhu ono. ⁵ Ọlobu; unu letakwa ẹnya meje ekemu ono, Mósisu, bọ nwozi Ojejoje tọru nọ unu ono, bọ iya bọ t'unu yeru Ojejoje, bọ Nchileke unu obu; tsoje ọzo iya; chikoje ekemu iya l'ọ ha l'eme. Unu achiru ọkfu kwee ya; gudeje obu unu l'ọ ha l'ejeru iya ozi; gude ndzọ unu l'ọ ha l'abaru iya ẹja."

⁶ Jóshuwa abya agọoru ẹphe ọnu; sọ ẹphe t'ẹphe lawaru. Ẹphe awukahu lashia l'ufu ẹphe. ⁷ Nkere-ẹbo ikfu Manásẹ bẹ Mósisu wẹhawaru alì lẹ Báshanu. Nkere-ẹbo ọpọhu; ẹphe l'ununna ẹphe b'ọ wẹru alì l'azọ Ẹnyimu Jódanu azọ iya ọpọhu l'uzo ẹnyanwu-ariba. Jóshuwa asọ ẹphe t'ẹphe lawaru; bya agọoru ẹphe ọnu; ⁸ sọ ẹphe: "Iphe, unu vu l'ala hakwa nshinu; yeru elu; mkpọla-ọcha; mkpọla-ododo; ope; ígwè; mẹwaru ẹkwa unu, zaru ntumatu. Tẹ unu l'ununna unu kek-waa iphe ono, unu kwaru l'okwata ono."

⁹ Tọ dọ iya bọ; ndu Rúbenu; mẹ ndu Gádu; ẹphe lẹ nkere-ẹbo ndu Manásẹ ahaa ndu Ízurẹlu lẹ Sháyilo l'alì Kénanu; wufu lashia alì Gíledu, bọ alì nk'ẹphe, bọ iya bọ alì ono, Ojejoje tọru ekemu; sọ Mósisu t'ọ bọru nk'ẹphe ono.

¹⁰ Ya ndono; ẹphe ejee bya erua Gelilotu l'iku Ẹnyimu Jódanu l'alì Kénanu; ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; mẹ lẹ nkere-ẹbo ndu ikfu Manásẹ abya eworu ẹnyangweja, ha ẹjo nshinu kpọ l'iku Ẹnyimu Jódanu l'ẹke ono. ¹¹ Tọ dọ iya bọ; ndu Ízurẹlu anọlephu l'ẹphe kpọru ẹnyangweja lẹ Gelilotu, bọ ókè-alì Kénanu l'iku Ẹnyimu Jódanu l'azọ iya kẹ ndu Ízurẹlu; ¹² ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha abya edzukobe lẹ Sháyilo t'ẹphe je etso ẹphe ọgu.

¹³ Tọ dọ iya bọ; ndu Ízurẹlu abya ezia Finehasu Eliyéza t'ọ je Gíledu; je aphọ ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; mẹ lẹ nkere-ẹbo ndu ikfu Manásẹ. Eliyéza phọ bọ onye achijeru Nchileke ẹja. ¹⁴ Ẹphe eyeru iya ndu ishi iri. Umadzu iri ono shitsua l'ikfu ndu Ízurẹlu iche iche. Ẹphe l'ẹphe ha bọkota ishi l'ọnu-ufu, dọgbaa iche iche lẹ Ízurẹlu.

¹⁵ Ẹphe erua Gíledu je jekfu ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; mẹ lẹ nkere-ẹbo ndu ikfu Manásẹ bya asọ ẹphe: ¹⁶ "Ndibe Ojejoje l'ẹphe ha sọkwaru: '?Nanu ẹge ọ dọ bẹ unu mebyiru ekemu, Nchileke tọru? Mbọ; ?bọ ngunu kparu iphe unu gharu Ojejoje azọ je akpọru onwunu ẹnyangweja; shi ẹge ono kwefuru iya íkè? ¹⁷ ?Iphe ono, ẹphebe ndu Ízurẹlu meru lẹ Peyọ ono te edzudua tọ? Keshinu ono jeye nta-a bẹ ẹphe te nwe-fukwaa onwẹphe l'iphe, dọ ẹji ono. Ọ bọ iphe, dọ ẹji

ono kparu iphe iphe-ẹhuka-wa byakfutaru ndu Ízurelu. ¹⁸ ?Unu tɔwaru nwẹhu alufu Ojejoje l'ẹhu tɔo?

“Unu makwaru l'unu -kwefuru Ojejoje ikè ntanụ-a; bẹ ẹhu e-ghukwa Ojejoje eghughu teke o beru echile. ¹⁹ Ọ -buru l'ọ dọ unu l'alị nk'unu b'e merushiru emerushi; unu alakfuta ayi l'alị kẹ Ojejoje l'azụ iya-a; l'ẹke ọlọ-ẹkwà kẹ Ojejoje nọ t'ayi l'unu chiko buru. Unu ba kpushiru onwunu ẹnya-ngweja, ẹ ta bụdu ẹnya-ngweja Ojejoje, bụ Nchileke ayi; shi ẹge ono kwefuru Ojejoje; mẹ ayibedua ikè. ²⁰ Teke ono, Ekanu Zera mebyiru ekemu, Ojejoje turu lẹ k'iphe, duru iya nsọ ono; ?Ojejoje ta nubeduru ndu Ízurelu l'ẹphe ha oke ẹhu-eghughu iya tɔo? Ẹ tɔ bụkwa yẹbedua nwenkinyi iya bẹ nwuhuru nụ l'okfu iphe ono.’”

²¹ Tọ dọ iya bụ; ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; mẹ lẹ nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse asụ ndu ishi ndu Ízurelu: ²² “Ọkaribe, bụ Nchileke; bya aburu Ojejoje! Ọkaribe, bụ Nchileke; bya aburu Ojejoje! Ọ makotaru iphemiphe ọbule. T'unubẹ ndu Ízurelu makwaruphu! Ọ -buru l'ọo t'ayi kwefuru Ojejoje ikè; m'ọ bụ ẹge ee-me t'ayi ba nuru iya okfu bẹ ayi gude kpua ẹnya-ngweja-a; unu be edobekwa ayi ndzụ ntanụ. ²³ Ọdo bụ; ọ -buru l'iphe, ayi gude kpua ẹnya-ngweja k'ẹka ayi bụ t'ayi shi ẹge ono lufu Ojejoje l'ẹhu; wata ọgba ngweja-ukfuru; ngweja-nri; mẹ lẹ ngweja-ẹhu-agu; tẹ Ojejoje l'onwiya jikwaa ayi iyeregede!”

²⁴ “Wawakwa! Iphe, kparu iphe ayi jeru ọkpu ẹnya-ngweja ono kwa l'ayi tsuhuru egvu; l'ayi ta madụ: ?unwu unu ta egbeshidu nụ ujiku lanụ; sụ l'ẹ to nwedu iphe, jikoru ayi lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu? ²⁵ Ụnwegirima unu; ?ta asudunu lẹ Ojejoje mewaru; ókè ayi l'unu aburu lẹ Ẽnyimu Jódanu; l'ayibẹ ndu ikfu Rúbenu; mẹ ndu ikfu Gádu ta gbakwa lẹ Ojejoje. E shi ẹge ono; unwu unu emee; unwu nk'ayi ababuhuru Ojejoje eja.

²⁶ “L'ọ kwa iya kparu iphe, ayi suru: ‘T'ayi kpule-e ẹnya-ngweja. Ọle ẹ tɔ bụkwanu ẹke ee-gwoje ngweja-ukfuru; m'ọ bụ ngweja ọdo.’ ²⁷ Iphe, ayi gbe kpua ya kwa t'ọ buru iphe, a-buru ekebe ayi l'unu; mẹ ọgbo ọphu nọ l'ifu; l'ayi e-gudeje ngweja-ukfuru; ngweja-ẹhu-agu; mẹ lẹ ngweja ọdo; baaru Ojejoje eja l'ulo iya, dọ nsọ. T'ẹ b'ọ dụkwanu teke a nonyaa; unwegirima unu asụ l'unwegirima nk'ayi ta gbadu lẹ Ojejoje.

²⁸ “Ọ bụ iya meru iphe ayi suru: ‘A makwaru ama; l'ẹphe -nonyaaru; kfuaru ayibedua; m'ọ bụ unwegirima ayi ẹge ono; t'ayi sụkwanu ẹphe: T'ẹphe phukwa l'ẹnya-ngweja ọphu yẹle kẹ Ojejoje bụkwa nanụ; mbụ ọphu nna ayi oche phẹ kpuru l'onwephe. L'ẹphe ta kpukwa iya t'ẹphe gwojeru iya Ojejoje ngweja-ukfuru; m'ọ bụ ngweja ọdo; l'ọ kwa t'ọ buru iphe, a-nọdu agbaru ayi l'unu ekebe.’

²⁹ “Tẹ Nchileke be ekwekwa t'ayi kwefuru Ojejoje ikè; ghaaru iya azụ; je akpua ẹnya-ngweja-ukfuru ọdo; ngweja-nri; m'ọ bụ ngweja ọdo; gbe haa ẹnya-ngweja

Ojejoje, bụ Nchileke ayi ono, nọ l'ifu ọlọ-ẹkwà iya ono.”

³⁰ Tọ dọ iya bụ; Finehasu, bụ onye achijeru Nchileke eja; mẹ ndu ishi ndu Ízurelu, bụ ẹphe bụ ndu ishi, shit-sua l'unwunna ndu Ízurelu anubebe iphe ono, ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; mẹ ndu ikfu Manáse kfuru ono; ẹhu atsọ ẹphe ẹna. ³¹ Ya ndono; Finehasu Eliyéza asụ ndu Rúbenu; ndu Gádu; mẹ ndu Manáse: “Ntanụ bẹ ayi maru lẹ Ojejoje nọ swiru ayi; kẹ l'unu te mebyidu ekemu Ojejoje. Nta-a bẹ unu dzofuwaru ayibe ndu Ízurelu t'ẹ b'ọ dọ iphe Ojejoje e-me ayi.” Eliyéza, bụ nna Finehasu bụ onye achijeru Nchileke eja.

³² To dọ iya bụ; Finehasu Eliyéza, bụ onye achijeru Nchileke eja; mẹ ndu ishi ono eshi l'alị Gíledu ẹke ẹphe lẹ ndu ikfu Rúbenu; mẹ ndu ikfu Gádu shi nọdu ndzuko ono lashia Kénanu; je akporu ndu Ízurelu ẹge ẹphe jeru iya. ³³ Ẹhu atsọ ndu Ízurelu ntumatu; l'ẹphe nɔtsuaru ẹge ẹphe jeru iya. Ndu Ízurelu abya ajaa Nchileke ajaja. Ẹphe ekfubuhu kẹ oje otso ndu ikfu Rúbenu; mẹ ndu ikfu Gádu ọgu; mbụ ọgu, ẹphe shi rụkota ẹhu t'ẹphe je emebyishia alị ndu ikfu Rúbenu; mẹ kẹ ndu ikfu Gádu.

³⁴ Ndu ikfu Rúbenu; mẹ ndu ikfu Gádu abya eworu ẹpha gwa ẹnya-ngweja ono. Iphe, ẹphe gururu iya bụ: “Iphe, agbaru ayi ekebe lẹ Ojejoje bụ Nchileke.”

Ekpe, Jóshuwa eke anụ ndu Ízurelu

23 A nonyakpowaru lẹ Ojejoje metsuaru; ẹhu adu ndu Ízurelu agu l'ẹka ndu ọhogu ẹphe, gbaru ẹphe mgburumgburu; teke ono bẹ Jóshuwa kahwaru akahụ; ọgurennya iya aduwa nshinu. ² Yo kua ndu Ízurelu l'ẹphe ha. O kuru ndu bụ ọgurennya ẹphe; mẹ ndu ishi ẹphe; ndu ikpe yẹle ndu ọdo, ọnu eru l'okfu; sụ ẹphe: “Nta-a bẹ ya kahwaru; ọgurennya iya ahawa nshinu. ³ Unu gudewa ẹnya unu phua iphemiphe ọbule, Ojejoje, bụ Nchileke unu meru iphe bụ mbakeshi ono l'okfu ẹhu unu. Ọ bụ Ojejoje ono, bụ Nchileke unu ono bụ onye lụ-chitaru unu ọgu. ⁴ Unu nyatakwa ẹge ya gude washaru unu alị iphe bụ mbakeshi ndu ọphu, e ta alutadua l'ọgu; mẹ alị ndu onanu, ya lütawaru ono; mbụ alị ono, nọ lẹ mgbaku Ẽnyimu Jódanu yẹle Oke Ẽnyimu, nọ l'uzo ẹnyanwu-ariba ono. ⁵ Ọ bụ Ojejoje, bụ Nchileke unu l'onwiya bẹ achifụ ẹphe l'alị ono. Oo-nwufu ẹphe l'alị ono; unu anata iya ẹphe; bụ iya bụ ẹge Ojejoje, bụ Nchileke unu kweru unu ukwa iya.

⁶ “Ọ buphu t'ọkpoma shia unu ike; ẹnya erua unu alị t'unu meje ekemu ono, e deru lẹ Ẹkwo Ekemu Mósisu ono. Unu ba ahakwa iya; melahaa iphe ọdo. ⁷ T'ẹ b'ọ dụkwa iphe, unu l'ẹphe e-je emegba; mbụ iphe bụ mbakeshi ndu ọphu bunyabe unu. Unu ba akpo-kujekwa agwa ẹphe; ọphu unu 'egudejekwa ẹphe ria angu. Unu be ejejekwaru ẹphe ozi; ọphu unu 'abajekwaru

ephe eja. ⁸ Ọ bú Ojejoje, bú Nchileke bẹ unu a-chìru ẹka kwẹ; ẹge unu shi teke ẹ ta madu kwetata jeye nta-a.

⁹ "Ojejoje chishiru unu iphe bú mbakeshi, hatsua nshinu; shihu ike. Keshinu ono jeye ntanụ-a ta dúbua iphe bú mbakeshi ono ọphu dọjeru ike gbabẹru unu. ¹⁰ Onye lanụ l'ime unu aduje ike chikashia unu madzụ ẹbo l'ụkporo madzụ iri; kele Ojejoje, bú Nchileke unu anọduje aluru unu ọgu ẹge o kweru unu ụkwa iya. ¹¹ Ọo ya bú; t'ẹnya rukwaa unu alị t'unu yeru Ojejoje, bú Nchileke unu obu.

¹² "Ọlobu; ọ -buru l'unu nonyaaru; ghaaru iya azụ; unu lẹ mbakeshi ndu ọwaa, a lụ-phodoru-wa bya atụgbabe; búru nanụ; m'ọ kwanu l'unu l'ephe wataru ọlugba nwanyi; wata omegba iphemiphe ọbule; ¹³ unu makwaru amaru lẹ Ojejoje, bú Nchileke unu ta achifuhekwaru unu iphe bú mbakeshi ono. Iphe, e-gbe mechia nụ bú l'ephe a-buru igbudu tųpyabe unu; búru ọnya hata unu. Ẹphe a-buru ẹchachi, ee-gude àhù unu àhùhù; búru ogvu; turu unu l'ẹnya gbururu jeye teke unu a-chìko búru kpurupyata l'ẹgiri alị ono, Ojejoje, bú Nchileke unu nuru unu ono.

¹⁴ "Nta-a bẹ oge nka-ezekuna nk'iya ruwaru, bú iphe dọru ndiphe l'ephe ha. Unu gudewa obu unu; mẹ uche unu maru l'ẹ tọ dudu ẹgiri iphe ono, Ojejoje, bú Nchileke unu kwekotaru unu ụkwa iya ono, nweru ọphu ẹ to medu. Ọ tųkowa ụkwa ono l'ọ ha mekota. Ẹ tọ dudu m'ọo nanụ, ọ haru. ¹⁵ Ọle ọ kwaphu ẹge ono, iphe, bú iphe, dọ mma, Ojejoje, bú Nchileke unu kwekotaru unu ụkwa iya vųkotaru ono; búkwaphu ẹge iphe, dọ ẹji ono, Ojejoje nmaru unu ọkwa iya ono a-vųkota; jeye teke oo-me unu; unu aburu kpurupyata l'ẹgiri alị-a, ọ nuru unu-a; ¹⁶ m'ọ búru l'unu dakaru eke-mu, nọ l'ogba-ndzụ ono, unu lẹ Ojejoje gbaru ono. Ọ -buru l'unu je ejelaaharu agwa ozi; balaaharu iya eja bẹ Ojejoje a-nụbekwaru unu oke ẹhu-eghughu iya. Ẹ tọ dųkwa ẹge unu a-nọ-bebe; unu aburu kpurupyata l'ẹgiri alị ono, Ojejoje nuru unu t'unu buru ono."

Ojejoje nwẹnkinyi iya bẹ ayi a-nọdu ejeru ozi

24 Ya ndono; Jóshuwa abya ekukoo ikfu ndu Ízurẹlu kparamkparamu; ẹphe edzukoo lẹ Shéke-mu. Yọ bya ekukoo ndu, bú ọgurennya; ndu ishi; ndu ikpe; mẹ ndu, nọtsua l'ọkwa lẹ Ízurẹlu; ẹphe edzua l'ifu Nchileke.

² Jóshuwa asụ ndu ono l'ephe ha: "Ojejoje, bú Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu sụru: 'Lẹ teke ndiche; bẹ nna unu oche phẹ jeye lẹ Téra, bú nna Ébirihamu; mẹ Nahọ; shi buru lẹ azụ Ẹnyimu Yufurétusu azụ iya ọphu; l'abaru agwa eja. ³ Obenu lẹ yẹbe Ojejoje dufutaru nna unu, bú Ébirihamu l'alị ono, nọ l'azụ ẹnyimu azụ iya ọphu ono; duta iya; yo jephekota alị Kénanu l'ọ ha; ya abya emee ya; yo nweru unu l'igwe. Ya nuru iya Áy-

izaku; ⁴ Áyizaku amụta Jékọpu yẹle Iso. Ya eworu alị ugwu Séyi nụ Iso; obenu lẹ Jékọpu; yẹle unu iya laru Íjiputu.

⁵ "Ya ezia Mósisu; mẹ Éronu; bya egude ẹphe mee tẹ iphe-ẹhuka dakfuta ndu Íjiputu; shi ẹge ono dufuta unu l'ẹke ono. ⁶ Teke ya shi lẹ Íjiputu dufuta nna unu phẹ bẹ ẹphe ruru eze ẹnyimu; ndu Íjiputu egudewa ụgbo-inya; mẹ ndu agbaru iya inya l'achị ẹphe. Ẹphe achia ẹphe jeye lẹ Eze Ẹnyimu Uswe. ⁷ Obenu lẹ ndu Ízurẹlu rakuru Ojejoje; yo wota ọchi gude dokahu nna unu lẹ ndu Íjiputu. Ya mee eze ẹnyimu ono; yọ bya ekpua ẹphe; rigbushikota ẹphe. Unu egude ẹnya unu phụkota iphe meru ndu Íjiputu. E metsua; unu eburu l'echi-ẹgu nọo ntumatu.

⁸ "Ya duru unu jeye unu abata l'alị ndu Amọru, bú ndu shi buru l'uzo ẹnyanwu-ahata Ẹnyimu Jọdanu. Ẹphe abya etso unu ọgu. Ya eworu ẹphe nụ unu; gbushia ẹphe; unu anaa ẹphe alị ẹphe; yọ búru nk'unu. ⁹ Teke ono, Balaku Zipo, bú eze ndu Móabu rųkotaru ẹhu t'ọ bya etso ndu Ízurẹlu ọgu ono; b'ọ ziru t'e je ekuaru iya Bélamu Beyọ t'ọ bya atụa unu ọnu. ¹⁰ Obenu lẹ ya ta ngaduru Bélamu nchị. Ọo ya kparu iphe, ọ wataru unu ọgoru ọnu; ọ -gọ-gee ya; yọ gọkwase iya. Ya eshi ẹge ono nafuta unu l'ẹka iya.

¹¹ "Tọ dọ iya bú; unu adaa Ẹnyimu Jọdanu; bya erua Jériko. Ndu Jériko etso unu ọgu, bú iya bú ẹge ndu Amọru; ndu Pérezu; ndu Kénanu; ndu Hetu; ndu Gígashi; ndu Hevu; mękwaphu ndu Jibusu tsokwaruphu unu. Obenu lẹ ya nwuru ẹphe nụ unu. ¹² Ya ziru evu-enyi; yo vuta ọzo je achishiaru unu ẹphe; mbụ je akpaa lẹ ndu eze labụ, shi achị ndu Amọru. Alụ-gbu, unu lụ-gburu ẹphe te shikwa l'ogu-mbeke unu; m'ọ bú l'akfụ unu. ¹³ Ya nuru unu alị, unu te sedu ẹza iya; nụ unu mkpųkpu, unu te gudedu ẹka unu kpụa. Unu eburu iya; l'eri iphe, shi lẹ mgbo vayinu, unu ẹ ta kọdu; l'eri iphe, shi l'oshi olivu, unu te eyedu.'

¹⁴ "Nta-a kwa t'unu tsuje Ojejoje egvu; unu egude irelanụ l'abaru iya eja. Unu tufashikota nte, nna unu oche phẹ shi agwajẹ l'azụ Ẹnyimu Yufurétusu azụ iya ọphu; mẹ ọphu ẹphe shi agwajẹ l'alị Íjiputu; wata ojeru Ojejoje ozi. ¹⁵ Ọle; ọ -buru l'ọ jeru Ojejoje ozi dọ unu ẹji; ọo ya bú; t'unu hata onye ọphu unu a-nọdu ejeru ozi ntanụ-a. Ọ -buru agwa, nna unu oche phẹ shi baaru eja l'azụ ẹnyimu; unu ahata iya. Ọ -buru agwa kẹ ndu Amọru, bú ndu ọphu shi buru l'ẹke-a, unu bu-a; unu ahata iya. Obenu lẹ yẹbe Jóshuwa yẹle ndibe iya l'ephe ha kwa Ojejoje bẹ ẹphe a-nọdu ejeru ozi."

¹⁶ Ndu Ízurẹlu achiko zụa; sụ: "Tųswekwa! Tẹ Nchileke be ekwekwa t'ephe haa Ojejoje; balahaaru agwa ọdo eja. ¹⁷ Ọ bú Ojejoje, bú Nchileke gẹdegede, bú iya dufutaru ẹphe; mẹ nna ẹphe oche phe lẹ Íjiputu; ẹke ayi shi búru ohu. O meshikotaru iphe, dọ biribiri, ẹphe gude ẹnya ẹphe phụkota. Ọ bú iya gbóchikotaru ẹphe l'ẹka iphe bú mbakeshi, ẹphe

swekotaru teke ẹphe nọ l'ije. ¹⁸ Ọ bụ Ojejoje chifukotaru ẹphe iphe bụ mbakeshi; mbụ jeye lẹ ndu Amọru-a, shi buru l'alì-a. Ọ kwa iya bụ l'ẹphebedua l'onwẹphe bụkwaphu Ojejoje bẹ ẹphe a-nọdu ejeru ozi; kẹ l'ọo ya bụ Nchileke ẹphe."

¹⁹ Jóshuwa asụ ẹphe: "Unu ta adụkwa ike ojegheru Ojejoje ozi; kẹ l'ọ bụ Nchileke, dụ nsọ; bụkwaruphu Nchileke, eko okopho. Ẹ tọo hakwa unu kẹ mmanu; mẹ unu kwefuru iya íkè; mee iphe, dụ ẹji. ²⁰ Ọ -bụru l'a nọnyaaru; unu ahaa Ojejoje balahaaru agwa ẹja bẹ ọoghakwa aghagha; wolataru unu ntakfuru; mee unu; unu achìhu; mbụ l'ọ metsuaru unu ọhuma ono."

²¹ Obenu lẹ ndu Ízuru sụru Jóshuwa: "Waawa; l'ẹphe a-nọdu-a abaru Ojejoje ẹja."

²² Ya ndono; Jóshuwa asụ ẹphe: "Unu bụakwaru onwunu ndu ekebe; l'unu hataru l'unu a-nọdu abaru Ojejoje ẹja."

Ẹphe atụko zua gbẹregbede; sụ: "Iye-e; l'ẹphe bụwaru onwẹphe ndu ekebe."

²³ Jóshuwa asụ ẹphe: "Nta-a bụkwa t'unu tuko agwa unu ọshikota; chiru obu unu yee l'ẹke Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízuru nọ."

²⁴ Ndu Ízuru azua mgbede; sụ Jóshuwa: "L'ẹphe a-nọdu abaru Ojejoje ẹja; l'anuru iya okfu."

²⁵ Yọ bụru mbọku ono bẹ Jóshuwa yele ndu Ízuru gbaru ndzụ. Jóshuwa anọdu lẹ Shékemu l'ẹke ono tya ekemu doberu ẹphe; tọaru ẹphe nsọ, ẹphe a-nọdu etso. ²⁶ Jóshuwa abya atụko iphemiphe ọbule ono deko-

ta l'ẹkwo ekemu Nchileke; bya apata mkpuma, ha nshinu gvube l'ukfu achì, nọ l'iku ẹke, Ojejoje doberu nsọ.

²⁷ Yọ gvubetsua ya; sụ ndu Ízuru l'ẹphe ha: "Unu phukwa! Mkpuma-a a-nọdu agba ayi ekebe. Iphe, bụ iphe, Ojejoje kfuru ayi b'ọ nọtakwaru. Ọ -bụru l'e megeeru; unu te emeheru Ojejoje ire-lanụ; bẹ mkpuma ono a-gbakwa unu ẹjo ekebe!"

Anwụhu Jóshuwa

²⁸ Ya ndono; Jóshuwa ahaa ẹphe; onyenonu alashia l'ẹke a wẹru iya.

²⁹ E metsulephu iphemiphe ọbule ono; Jóshuwa Nunu, bụ nwozi Ojejoje anwụhu l'ọ gbatsuaru ụkporo afa ise l'afa iri. ³⁰ E lia ya l'ẹke a wẹru iya alì lẹ Timinátu Séra l'alì ugwu ndu Ífuremu; l'uzo isheli ugwu Gaashì.

³¹ Ndu Ízuru abakotaru Ojejoje ẹja lẹ teke ono, Jóshuwa nọ ono; mẹ teke ndu bụ ọgurenya, karpuru iya nụ nọkwadu ndzụ; mbụ ndu gude ẹnya ẹphe phya iphemiphe ọbule ono, Ojejoje mekotaru ndu Ízuru ono. ³² Ọkpu Jósefu, ndu Ízuru shi lẹ Íjiputu chiru; bẹ ẹphe liru lẹ Shékemu lẹ mkpawaru alì, Jékọpu zuru un-wu Hamọ, bụ nna Shékemu ụkporo mkpọla-ọcha ise. Ẹke ono mekocharu bụru alì ndu ikfu Jósefu.

³³ Eliyéza Éronu anwụhu; e lia ya lẹ Gíbiya, bụ ẹke a wẹru nwatibe iya, bụ Finehasu alì l'alì ugwu ndu Ífuremu.

Ndu Ikpe

Ndu Ízurelu etso ndu Kénanu ophu phoduru nù ogu

1 Jóshuwa anwuhutsulephu; ndu Ízurelu eje akpata Ojejoje ishi; t'èphe maru ndu ikfu ophu e-vutaru èphe ụzo je etso ndu Kénanu ogu.

² Ojejoje asụ èphe: "L'ò bụ ndu Júda e-je. Lẹ ya wowaru alì-a ye èphe l'èka."

³ Ndu Júda abya asụ ndu Símiyọnu, bụ unwunne èphe: "Unu bya t'ayi jeru ndu Kénanu, bu l'alì onọ, e keru nù ayi onọ ogu. Teke e metsuaru; ayịbedua etsokwaruphu unu t'ayi je aluta èke ophu e keru nù unu." Tò dụ iya bụ; ndu ikfu Símiyọnu ekwe; tsoru èphe; èphe ejeshia. ⁴ Ya ndono; ndu Júda egbeshi jeshia ogu onọ. Ojejoje eworu ndu Kénanu; mę ndu Pérezu ye èphe l'èka; èphe egbua èphe ụkporo unu madzụ l'unu madzụ ise † lẹ Bẹzeku. ⁵ O bụ l'èke onọ bę èphe phuru Adoni-Bẹzeku lẹ Bẹzeku; tso iya ogu. Èphe alụ; luta ndu Kénanu; mę ndu Pérezu. ⁶ Adoni-Bẹzeku eye okpa l'oso; èphe achia ya gude; bushia ya ezeke-èka; mę ezeke-okpa. ⁷ Adoni-Bẹzeku asụ: "Ụkporo ndu eze ẹto lẹ ndu eze iri, e bushiru ezeke-èka; mę ezeke-okpa shi atụtuje ẹkpu-utara, adashì lẹ mkpuli okpokoro mu teke mu eri nri. Nta-a bę Nchileke akfụwa mu ugwo iphe, mu meru èphe." Tò dụ iya bụ; èphe akpuru iya jeshia Jerúsalemu èke o nọdu nwuhu.

Ndu Júda aluta Jerúsalemu; mę Héburonu

⁸ Ndu Júda eje ogu lẹ Jerúsalemu; luta iya. Èphe egude ogu-mbeke gbufu mkpukpu onọ; nwuru oku ye iya. ⁹ E metsua; ndu Júda awukwaruphu jekfushia ndu Kénanu ndu ophu bu l'alì ugwu; ndu ophu bu l'echi-egu l'uzo ohuda; mę ndu ophu butsua l'alì okpa-ugwu l'uzo enyanwu-arịba ogu.

Ọtuniyelu aluta mkpukpu Débi

(Jós 15:13-19)

¹⁰ Ndu Júda eje etso ndu Kénanu ophu bu lẹ Héburonu ogu; lụ-gbua ndu Sheshayi; ndu Ahimanu; mę ndu Talumayi. Iphe, e shi ekuje Héburonu bụ Kiriyatu Aba.

Ọtuniyelu aluta mkpukpu Débi

(Jós 15:13-19)

¹¹ Èphe eshi l'èka onọ; wuru jeshia je etso ndu bu lẹ Débi ogu. Iphe, e shi ekuje Débi bụ Kiriyatu Sefa. ¹² Ya ndono; Kálẹbu asụ: "L'onye duru ike je etso ndu Kiriyatu Sefa ogu; mekpata èphe; bę ya e-de ada iya, bụ Akusa t'ọ lụ." ¹³ Tò dụ iya bụ; nwunne Kálẹbu k'iru-alì, bụ Ọtuniyelu Kenazu; eje aluta mkpukpu onọ; luta iya. Kálẹbu edee ya ada iya onọ; mbụ Akusa; yọ lulahaa. ¹⁴ Yo be ujiku lanụ; Akusa asụ nji iya t'ọ kfuru Kálẹbu, bụ iya bụ nna iya t'ọ bee ya alì. Akusa abya enyizita l'eli nkakfụ-igara, o nọ; Kálẹbu aji iya; sụ: "?Nanụ ege o dụ?" ¹⁵ Yò sụ iya: "Tẹ ya rónua ngu iphe. Keshinu ophu i nuru iya alì l'uzo ohuda; nufunua alì l'èke ogba-mini nọtsua." Tò dụ iya bụ; Kálẹbu abya anụ iya ogba-mini k'eli; mę k'alì.

Ogu adaru ndu Júda; mę ndu Bénjaminu

¹⁶ Tò dụ iya bụ; onye Kenu, bụ ndu eri nna nyee Mósisu eshi lẹ Ndu Nkfụ, bụ iya bụ Jériko; èphe lẹ ndu Júda awufuta; jeshia echi-egu Júda l'uzo ohuda; l'iku Áradu; je eburu l'èke onọ. ¹⁷ Ya ndono; ndu Júda; mę ndu Símiyọnu, bụ unwunne èphe atugbabe je etso ndu Kénanu ophu bu lẹ Zefatụ ogu; lụ-gbua èphe; mee mkpukpu onọ; yọ chíhu. E kulahaa mkpukpu onọ Homa ††¹⁸ Ndu Júda lutakwaruphu Gáza; Ashikelonu; Ẹkuronu; mę iphe, bụ alì, nọtsua ya nù. ¹⁹ Ojejoje anodu swiru ndu Júda; èphe aluta ogu onọ; nakota alì ndu ophu bu l'ugwu ugwu. Ndu ophu bu lẹ nsuda nsuda bę kpọru èphe l'achishi; kele ndu onanu bę nweshiru ugbo-inya ígwè. ²⁰ Mkpukpu Héburonu b'e keru nù Kálẹbu; kele Mósisu kwehawaru iya ukwa lẹ ya a-nụ iya ẹya. Tò dụ iya bụ; Kálẹbu abya achishia unwu Anaku ẹto, bu l'èke onọ. ²¹ Obule ndu Bénjaminu ta dudu ike chífu ndu Jebusu, bu lẹ Jerúsalemu. Ndu Bénjaminu; mę ndu Jebusu atuko bua ẹghirigha lẹ Jerúsalemu jerua ntanụ owaa.

Ndu Ífuremu; mę ndu Manáse aluta Bételu

²² Tò dụ iya bụ; ndu onu-ulo Jósefu egbeshi jekfushia ndu Bételu ogu. Ojejoje anodu swiru èphe l'ogu onọ.

²³ Yo nweru unwoke, èphe zifuru t'èphe je ngge lẹ

† Iphe o bụ bụ 10,000.

†† Iphe, Homa bụ bụ "Achihu",

Bételu ono. Iphe, e shi eku Bételu bụ Luzu. ²⁴ Ya ndono; ndu ono erudelephu; bya aphụ nwoke, shi lẹ mkpụkpu ono alufuta; ephe asụ iya: "Byiko koshinu ayi ẹke ayi e-shi bahụ lẹ mkpụkpu-a; l'ayi e-mekwa ngu-a ọhuma." ²⁵ Ya ndono; yo koshi ephe ụzo, eeshije abahụ lẹ mkpụkpu ono. Ephe etso ndu mkpụkpu ono ọgu; gude ọgu-mbeke gbufu ephe. Onye ephe haru bụ nwoke ono, koshiru ephe ụzo, ephe shiru bahụ lẹ mkpụkpu ono; mę ndibe iya l'ephe ha. ²⁶ Tọ dọ iya bụ; nwoke ono akwafụ lashia l'alị ndu Hetu; nọdu l'ẹke ono meta mkpụkpu, o kuru Luzu. Yọ bụru iphe ono b'ọ za jeye ntanụ.

Ọha, ndu Ízurelu ta chífudu

²⁷ Obenu lẹ ndu Manáse ta chífudu ndu Bétu-Shanu; ndu Ténaku; ndu Dọo; ndu Ibulamu; ndu Megido; mę ụnwu mkpụkpu ọdo, bupheru mkpụkpu ndu ono mgburumgburu; kele ndu Kénanu bę kweru ikpokponyi l'alị ono. ²⁸ A nọnyaa; ndu Ízurelu abya aka ndu Kénanu ẹkuku; dzulahaaru ephe ozi mkpọ-nyi-ęnya. Obenu l'ephe ta dudu ike chífudu-gee ndu Kénanu l'ẹke ono.

²⁹ Ndu Ífuremu ta dukwaphu ike chífudu-gee ndu Kénanu ọphu bu lẹ Géza. Ndu Ífuremu; mę ndu Kénanu atuko bua ęghirigha l'ẹke ono.

³⁰ Ndu ke Zébulonu ta dukwaphu ike chífudu-gee ndu Kénanu ọphu bu lẹ Kitoronu; mę Nahalolu. Ephe lẹ ndu ono abya ebua ęghirigha. Ephe edzulahaaru ndu ke Kénanu ozi mkpọ-nyi-ęnya.

³¹ Ndu ke Ásha ta dukwaphu ike chífudu-gee ndu Ako; ndu Sayidonu; ndu Ahulabu; ndu Akuzibu; ndu Hẹluba; ndu Afiku; mę ndu Rehobu. ³² Ndu Ásha ephe lẹ ndu Kénanu, bu l'alị ono ajiko bua ęghirigha; kele ndu Ásha ta chífudu-gude ephe l'ẹke ono.

³³ Ndu Náfutali ta dukwaphu ike chífudu-gee ndu Bétu-Shemeshi; ndu Bétu-Anatu; mę ndu Náfutali. Ephe lẹ ndu Kénanu, bu l'alị ono ajiko bua ęghirigha. Ọbule ndu Betu-Shemeshi; mę ndu Betanatu jelahaaru ephe ozi mkpọ-nyi-ęnya.

³⁴ Ndu Dánu bę ndu Amọru nwularu azụ; chiru ephe ye l'alị ugwu ono; jika t'ephe ba wu-kfuta ephe lẹ nsuda. ³⁵ Ndu Amọru ekebe l'ephe bufutaje l'ugwu Heresu; mę mkpụkpu Ajalonu; Shalubimu. Obenu lẹ ndu eri Jósefu byaru bya awụpyabe ephe; ka ephe ẹkuku; mee ndu Amọru; ephe ejelahaaru ephe ozi mkpọ-nyi-ęnya.

³⁶ Ókè-alị ndu Amọru shi l'ugwu Akpị bya eswee Sela tųgbua.

Ojosi Ojejoje abaru ndu Ízurelu mba

2 Yo be ujiku lanụ; ojosi-imigwe, shi l'ẹka Ojejoje eshi lẹ Gíligalu byatashia Bokimu bya asụ ndu Ízurelu: "Ya dufutaru unu lẹ Íjiputu; duru unu ye l'alị ono, ya riburu nna unu pę nte lẹ ya a-nụ ephe ono; su: 'Lẹ ya ta adakadu ndụ ono, yele unu gbaru ono;

² ọphu 'ọ dukwa ndu alị ono, unu l'ephe a-gba ndụ. T'unu gbe tuko-chia ẹke ephe anọduje agwa iphe chikposhia.' Obenu l'unu dakaru iphe ono, mu kfuru unu ono. ?Nanụ ẹge ọ dọ? ³ Iphe ya ekfuru unu nta-a bę lẹ ya ta achifuhękaru unu ndu ono. Ephe a-buru unu aghamęhu; ụnwu agwa ephe aburu ọnya; hata unu."

⁴ Ojosi-imigwe ono, shi l'ẹka Ojejoje ono ezigelephu ndu Ízurelu ozi ono; ephe atụ ụzu-ẹkwa. ⁵ Ya ndono; ephe agube ẹke ono Bokimu. † Ephe anọdu l'ẹke ono chiaru Ojejoje eja.

Anwụhu Jóshuwa

⁶ Jóshuwa asutsua ephe t'ephe la. Ephe agbakashihu. Onyenonu; yọ lashia ẹke a wẹru iya alị. ⁷ Ndu Ízurelu bakotaru Ojejoje eja teke Jóshuwa nọ ndzu; mękwaphu l'oge ndu bụ ọgurenya Ízurelu ndu ọphu nọnu lẹ Jóshuwa nwuhutsuaru; mbụ ndu onanu, phukotaru iphe, dọ biribiri, Ojejoje meshiru ndu Ízurelu ono.

⁸ Nwozi Ojejoje; mbụ Jóshuwa Nunu nọru ukporo afa ise l'afa iri b'ọ nwuhuderu. ⁹ Ephe elia ya l'ẹke ọ kwataru ufu lẹ Timinátu Heresu, nọ l'alị ugwu Ífuremu l'ụzo isheli ugwu Gaashị. ¹⁰ Ya ndono; ọgbo onanu anwushihugetsua; lakfu ndiche ephe; ọgbo ọdo evufuta, bụ ndu ẹ-ta madu Ojejoje; ephe ta ma iphe ono, Ojejoje meshiru ndu Ízurelu ono.

Ndu Ízurelu haru Nchileke; gwalahaa nte

¹¹ Tọ dọ iya bụ; ndu Ízurelu abya emechishilaha Ojejoje ęnya; wata ọbaru Bálụ eja; ¹² mbụ; paru Ojejoje, bụ Nchileke nna ephe oche, bụ onye dufutaru ephe l'alị Íjiputu haa. Ephe etsoru iphe bụ nte ndu buphe ephe mgburumgburu gwalaha. Ya ndono; ephe emee iphe eghulaha Ojejoje eghughu; ¹³ ke l'ephe paru ọbaru iya eja ha; balahaaru agwa Bálụ mę Ashitoretu eja. ¹⁴ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje egude ẹhu-eghughu iphe ono nwuru ndu Ízurelu nụ ndu ọ-lụ-ọlaa; ephe alụ ephe alulu. Yo nwuru ephe nụ ndu ọhugu ephe, bupheru ephe mgburumgburu, bụ ndu ephe ta dudu ike gbareru. ¹⁵ Yọ bụje iphe bụ teke ndu Ízurelu jeru ọgu; yọ paru ephe haa; e mekputa ephe; bụ iya bụ ẹge o ribuhawaru nte lẹ ya e-me ephe. Iphe ono emee; ephe anọdu l'oke iphe-ẹhuka.

¹⁶ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje emee; yo nweru ndu ikpe, bụ ndu byaru bya adzofuta ephe l'ẹka ndu ọ-lụ-ọlaa ono, shi alụ ephe alulu ono. ¹⁷ Obenu l'ephe ta ngaduru ndu ikpe ono nchị; tsoleru-a l'afarushi onwephe; l'omara-alị, dųgbaa iche iche. Ephe agbado ọkpa ono, nna ephe oche tsoru ono; mbụ nna ephe oche pę ono, mekotaru iphe, Ojejoje tųru ephe l'ekemu ono. ¹⁸ Iphe bụ teke Ojejoje meru tẹ ndu Ízurelu nweru onye ikpe; b'ẹ too dehadu iya ẹka. Oogudeje onye ikpe ono dzofuta ndu Ízurelu l'ẹka ndu ọhugu ephe. Ọ bụ onye

† Iphe Bokimu bụ bụ "uzu-ẹkwa".

ikpe ono; bẹ oogudeje dzọọ ẹphe gbururu jeye teke onye ọbu a-nọ-bebe. Ojejoje emejeru ẹphe ẹge ono kẹ l'imiko ẹphe egudeje iya l'ude ẹphe, atsụ l'ẹka ndu akpa ẹphe ẹhu; mẹ l'ẹhu, ẹphe emerushi ẹphe. ¹⁹Yọ bụ-jelephu teke onye ikpe ono nwụhuru; ẹphe aghakọbe tsolahaa ụzo, ka ọphu nna ẹphe tsoru ẹji; gwalahaa nte; balahaaru iya ẹja. Ẹphe ajika ọha iphe, dụ ẹji ẹphe eme; jika l'ẹphe ta hadu okwefuru Ojejoje íkè. ²⁰Yọ bụru iya bụ l'iwe ewelaha Ojejoje l'ẹke ndu Ízurẹlu nọ; yọ sụ: "Keshinu ọphu ndu-a dakaru ndzụ ono, mu gbaru doberu nna ẹphe oche ono; ẹphe ta nuru mu okfu; ²¹bẹ mu ta achifuduru ẹphe iphe bụ mbakeshi ono, Jóshuwa chífuphodoru b'ọ nwụhuderu ono. ²²Mu e-gude ẹphe daẹdu ndu Ízurẹlu tẹ mu maẹduru; ẹphe e-tsoru-a ụzo mu ẹge nna ẹphe oche tsoru; tọ bụ l'ẹphe te etsodu." ²³Ọ bụ iya kparu iphe Ojejoje haru iphe bụ mbakeshi ono l'ẹphe ha; tọ chishi ẹphe; ọphu o mekwanu tẹ Jóshuwa mekputa ẹphe.

Mbakeshi, Ojejoje ta chishiduru ndu Ízurẹlu

3 Ọwaa bụ mbakeshi, Ojejoje haru tẹ ya gude daẹdu ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha; mbụ ndu ọphu ta phudu ọgu l'alí Kénanu. ²Iphe, kparu iya nụ aburu t'ọ gude iya kpo-ziaru ọgbo ụnwu Ízurẹlu ndu ọphu ẹ-ta mahadua k'ọgu k'ọgu. ³Ọwaa bụ ndu mba ọbu: Ndu ishi ise, achi ndu Filisutayinu; ndu Kénanu l'ẹphe ha; ndu Sayidonu; mẹ ndu Hevu, bu l'alí Ugwu Lébanonu, shita l'ugwu Bálu-Hemonu je akpaa lẹ Lebo-Hámatu. ⁴Ojejoje haru ẹphe achishi t'ọ gude ẹphe data ndu Ízurẹlu t'ọ maru m'ẹphe e-meje iphe, ọ turu ẹphe l'ekemu ono, o shi l'ẹka Mosisu tɔ́aru nna ẹphe oche ono. ⁵Ndu Ízurẹlu; ẹphe lẹ ndu Kénanu; ndu Hetu; ndu Amoru; ndu Pérezu; ndu Hevu; mẹ lẹ ndu Jebusu buru ẹghirigha. ⁶Ndu Ízurẹlu; ẹphe lẹ ndu ono alukolahaa nwanyi; shiwaphu ẹge ono tsoru ndu ono gwalahaa nte ẹphe.

Ọtuniyelu adzọ ndu Ízurẹlu

⁷Ndu Ízurẹlu emee iphe, dụ Ojejoje ẹji. Ẹphe azahaa Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe; gwalahaa Bálu; mẹ Ashera. ⁸Ojejoje ewelahaaru ndu Ízurẹlu iwe; k'ọphu bụ l'ọ woru ẹphe ye l'ẹka Kushanu Rishatayimu, bụ eze ndu Mesopotémiya. Ndu Ízurẹlu anọ eze ono l'ẹka afa ẹsato. ⁹Teke ndu Ízurẹlu rakuru Ojejoje b'ọ meru Ọtuniyelu Kenazu, bụ nwanne Kálebu kẹ nwata; yọ bya adzọfuta ẹphe. ¹⁰Tọ dụ iya bụ; Ume Ojejoje abya iya l'ẹhu; yọ bụru onye ikpe ndu Ízurẹlu; chiru ẹphe jeshia ọgu. Ojejoje eworu Kushanu Rishatayimu, bụ eze ndu Mesopotémiya ye iya l'ẹka; yọ kapyabẹ Kushanu Rishatayimu ẹkuku. ¹¹Yọ bụru iya bụ lẹ nchí adụ ndoo l'alí ono ụkporo afa ẹbo teke Ọtuniyelu Kenazu nwuhuru.

Ehudu adzọ ndu Ízurẹlu

¹²Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurẹlu abyakwa bya emee iphe, dụ Ojejoje ẹji ọdo. Yo mee Ẹgulonu, bụ eze ndu Móabu; yọ bya aka ndu Ízurẹlu ẹkuku. ¹³Ya ndono; Ẹgulonu eje ekua ndu Amonu; mẹ ndu Amaleku; ẹphe etso ndu Ízurẹlu ọgu. Ẹphe alua ndu Ízurẹlu; naa ẹphe mkpukpu Ndu Nkfu. ¹⁴Ya ndono; ndu Ízurẹlu anọ l'ẹka Ẹgulonu, bụ eze ndu Móabu afa iri l'ẹsato.

¹⁵Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurẹlu araku Ojejoje ọdo; yọ nụ ẹphe onye ọgbata, bụ Ehudu Gera, bụ onye ikfu Bénjaminu. Ehudu bẹ eme ibyita. Ya ndono; ndu Ízurẹlu abya ezi Ehudu; yo gwota utu, ẹphe atuje anụ Ẹgulonu, bụ eze ndu Móabu t'ọ je anụ iya. ¹⁶Temanu Ehudu atugbude b'ọ baru ogu-mbeke, atsụ nkọ ifu labu, ha ogologo l'ọ bụ nkwo-ẹka lanu; chibe l'utakfu ẹka-utara iya l'ime uwe iya gude jeshia. ¹⁷Yo rua; bya egworu iphe ono nụ Ẹgulonu, bụ eze ndu Móabu. Ẹgulonu bụ onye ọkporokpo. ¹⁸Ehudu anuebetsua ya iphe ono; bya edufu ndu vu iphe ono, ẹphe tutaru ono. ¹⁹Ẹphe erua l'ẹke a pyishiru ntẹkpe lẹ Gíligalu; yọ ghakọbe lashia azu lẹ k'eze ono. Yo rua; je asu eze: "Byiko; o nweru iphe, ya eme tẹ ya kfu ngu l'edomi."

Eze ono asu ndu ozi iya: "Unu gbeshi!" Tọ dụ iya bụ; ẹphe egbeshi; wukahu.

²⁰Ya ndono; Ehudu abya akpírta iya ntse l'ime mkpura ọlo-eli, jiru oyi, bụ ẹke eze ono nọ nkinyi iya; sụ iya: "L'ọ nweru ozi, Nchileke ziru, ya eme tẹ ya zia ngu." Ya ndono; eze ono egbeshi vudo evudo. ²¹Ehudu eyewaphu ẹka-ibyita l'uwe iya mīwaphu ogu-mbeke ono, o chiberu l'utakfu ẹka-utara iya phy; sụ ya eze ono l'ẹpho. ²²Ogu-mbeke ono abagee ya l'ẹpho jeye l'ishi iya. Onunu ogu-mbeke ono eje epee ya l'okpurukpu-azu. Yọ kpo Ehudu l'anmafuta. Akurepho iya atsushia. ²³Ehudu agu-chishikota ibo, nọ l'ogbodo ọlo-eli ono; woru iya gbachishia. ²⁴Yọ latsua; ndu ejeru eze ozi eje aphu lẹ mkpura ọlo-eli ono b'a gbachishiru agbachishi; ẹphe aria l'ọo-bukwa l'ọ nọ lẹ mkpu ẹke ono, eji oyi ono l'ẹje ụboku. ²⁵Ẹphe anọdu l'ẹke ono chee ya ẹge ono mehu maa; ọphu ọ dudu. Ẹphe ewota igodo gba-haa ụzo ono; bya aphu nnajiufu ẹphe ono; l'ẹke ọ daburu l'ogbodo-ọlo ono; gbe nwuhuanu anwuhu.

²⁶Yọ bụru teke ono, ẹphe nọ l'ẹche ono bẹ Ehudu pyofuru; shia ụzo ẹke ono, a pyishiru ntẹkpe ono; gbalaa lashia Séyira. ²⁷Yọ gbarua ẹke ono je anọdu l'alí ugwu Ífuremu; woru ụpyoku gbua. Ndu Ízurẹlu awufuta; wuru tsoru iya. Yo vutaru ẹphe ụzo; ²⁸sụ ẹphe: "Unu tso mu; lẹ Ojejoje wookwaru ndu Móabu, bụ ndu ọhogu unu ye unu l'ẹka." Tọ dụ iya bụ; ẹphe awuru tsoru iya. Ẹphe eje anọ-chishikota Ẹnyimu Jódanu, ẹke dukota bachara bachara, bụ ẹke eeshije gude ọkpa dafu Móabu; ọphu ẹphe ekwedu t'ọ nweru m'ọ bụ onye lanu lẹ ndu Móabu ono a-dafu ẹnyimu ono azu

iya ophu. ²⁹ Ephem egbua ndu Móabu ono iphe ruru ukporo unu madzu l'unu madzu ise † teke ono; mbu ndu bukota unwoke mkparawa; buru ndu okpehu; to nwe m'ọ bu onye lanu, wafuru nu. ³⁰ Ndu Izurelu aluta ndu Móabu mboku ono; eph e aburu ndu no ndu Izurelu l'eka. Yo buru iya bu le nchi adu ndoo l'ali ono ukporo afa eno.

Shamuga adzofuta ndu Izurelu

³¹ Onye, tsotaruhudu bu Shamuga Anatu. Shamuga Anatu gude mgboro, e gude eche eswi chigbushia ndu Filisutayinu unu madzu l'ukporo †† madzu iri. Yebedua bukwaphu onye ogbata ndu Izurelu.

Debora; me Baraku gbafutaru ndu Izurelu

4 Ya ndono; Ehudu anwuhutsulephu; ndu Izurelu awatakwa ome iphe, du Ojejoje eji odo. ² Ojejoje enwuru eph e nu Jabinu, bu eze ndu Kenu, shi buru le Hazo l'achi. Onye ishi ndu soja Jabinu bu Sizera, shi buru le Haroshetu Hagoyimu. ³ Yo buru okfu l'o nweru unu ugbo-inya igwe ebo l'ukporo ugbo-inya ise b'o gude ukporo afa mgburumgburu kpaa ndu Izurelu ehu. To du iya bu; ndu Izurelu echiku Ojejoje t'o gbaaru eph e mkpu.

⁴ Debora, bu onye nkfuchiru Nchileke; bya aburu nyee Lapidotu bu iya shi buru onye ikpe ndu Izurelu l'ogege ono. ⁵ Eke o shi anoduje ekpe ikpe bu le mkpuli Nkfu Debora, no le mgbaku Rama; me Betelu l'ali ugwu Ifuremu. Yo buru l'eke ono be ndu Izurelu e gudeje okfu, adaru eph e nu bya t'o kpeshiaru eph e. ⁶ Yo be ujiku lanu; Debora ezia Baraku Abinowamu; yo shi le Kedeshi, no l'ali ndu Nafutali byatashia. Yo rua; Debora asu iya: "Le Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu ziru ngu t'je Nafutali; me Zebulun; chita ukporo unu unwoke l'unu unwoke ise ‡ yeru onwongu; t'unu shia uzo Ugwu Tabo. ⁷ Le ya e-deta Sizera, bu onye ishi ndu soja Jabinu; yo chita ugbo-inya; me ndu soja iya gude bya ngu ogo le Enyimu Kishonu. Ya e-woru iya-a ye ngu l'eka."

⁸ Baraku asu Debora: "Ya e-jekwa-a; m'ọ -buru l'ii-tsoruhudu iya je. O -buru l'e tii tsodu iya eje; be ya te ejekwa."

⁹ Debora asu iya: "Ya e-tso ngu-a je. O bu l'ugvu, tso iya nu ta abuhakwa nke ngu. Ishi iya aburu l'o kwa nwanyi be Ojejoje e-me; yo gude Sizera." Ya ndono; Debora ekwe; tsoru Baraku; eph e ejeshia Kedeshi, ¹⁰ bu eke Baraku kukoru ndu Zebulun; me ndu Nafutali; eph e edzua. Ukporo unu madzu l'unu ise be tso iya je; Debora tsokwa iya phu.

¹¹ Ya ndono; Heba, bu onye Kenu be haru ndu Kenu ibe eph e l'eke eph e no; je eworu ulo-ekwa iya gvube

† Iphe o bu bu 10,000. †† Iphe o bu bu 600. ‡ Iphe o bu bu 10,000.

l'ukfu achu, no le Zanimu l'iku Kedeshi ntse. Ndu Kenu bu eri Hobabu, bu nwunne nyee Mosisu. ¹² A bya ekfuaru Sizera le Baraku Abinowamu be nokwa le Ugwu Tabo; ¹³ Sizera achikotawaphu ukporo unu ugbo-inya igwe iya ebo l'ukporo ugbo-inya igwe ise; me unwoke, ye le iya no l'ephe ha; shi le Haroshetu Hagoyimu jeshia le Enyimu Kishonu.

¹⁴ Ya ndono; Debora asuwaphu Baraku: "O bu ntanu be Ojejoje e-woru Sizera ye ngu l'eka. Ojejoje vutaakwaru ngu uzo." Ya ndono; Baraku ye le ukporo unu ndu soja ebo l'ukporo ndu soja iri ono eshi le Ugwu Tabo nyizita. ¹⁵ O bukwadua ogo, Baraku ye le ndu soja iya etso Sizera; Ojejoje egude ogo-mbeke; me Sizera; ye le ugbo-inya iya; me ndu soja iya; eph e agbahu gharaghara. Sizera akfufuta l'ugbo-inya iya gude okpa rebe oso. ¹⁶ Baraku achia ndu soja Sizera; me ugbo-inya eph e ejerua Haroshetu Hagoyimu. Eph e ajiko ndu soja iya l'ephe ha gworo ogwo ine; to nwe m'ọ bu onye lanu, wafuru nu.

Jeyelu egbu Sizera

¹⁷ Ya ndono; Sizera egude okpa gbaa gbarua ulo-ekwa Jeyelu, bu nyee Heba ke Kenu. Ishi iya aburu le Jabinu, bu eze ndu Hazo be ye le ndu Heba ke Kenu no le nchi-odoo. ¹⁸ Jeyelu aphule iya phu l'eke o gba abya; gbakfubeshia ya; su iya: "Bata abata; onye nwe mu nu! Bata abata; ba atsushi egvu!" To du iya bu; yo bya abahu ze-zita. Yo bya eworu ekwa kpube iya. ¹⁹ Yo su iya: "Byiko; ke mu nu mini." Yo je ekpuhaa iphe, ooyeje mini era-eswi; gbata iya chebe iya. Yo bya eworu ekwa kpuchitakwa iya phu. ²⁰ Yo su nwanyi ono: "Vudo l'onu-oguzo; o -nweru onye jiru ngu: 'M'o nweru onye no l'eke-a' sukwa iya: 'Waawa!'"

²¹ Obenu le Jeyelu, bu nyee Heba gbe wota nggu, o gude kpobe ulo-ekwa iya; wota ongu; pyaa apyapya jekfushia Sizera l'eke o ze l'eku mgbenya l'eke ike gvuru iya; gude ongu ono kpoo ya nggu ono l'ishi-nchi jeye yo je anguru l'ali. Yo nwuhu. ²² A bya ele enya; Baraku achia Sizera l'abya. Jeyelu abya iya ndzuta; bya asu iya t'o bya te ya koshi iya nwoke ono, ocho ono. Baraku etsoru iya bahu; phu Sizera; yo daburu l'eke ono; gbe nwuhuanu anwuhu; nggu ono anguru iya l'ishi-nchi.

²³ Mboku ono be Nchileke meru Jabinu, bu eze ndu Kenu; ishi erua ya ali l'eke ndu Izurelu no. ²⁴ Ike ndu Izurelu abya akapyabe ke Jabinu, bu eze ndu Kenu l'eye gburu jeye eph e akpaphua ya.

Eggu, Debora me Baraku aguru Nchileke

5 Owaa egvu, Debora ye le Baraku Abinowamu guru mboku ono:

² Ndu bu ndu ishi ndu Izurelu vutaru uzo ogo.

Ndu Ízurelu awụ-lihu tsoru ẹphe.
 Unu jaa Ojejoje ajaja!
³ Unu nua iphe-wa;
 unubẹ ndu eze!
 Unu ngabekwa nchi;
 unubẹ ndu ishi;
 Mu a-guru Ojejoje egvu;
 Mu a-gu egvu;
 gude jaa Ojejoje,
 bu Nchileke ke ndu Ízurelu ajaja!
⁴ Nngube Ojejoje;
 teke i gbalihuru l'alì Séyi;
 dzoru lufu l'onu-ogo
 ndu Édomu;
 be mgboko tehuru kfukakfuka;
 igwe erua eruru; wa mini.
⁵ Iphe bu ugvu, nonu;
 jeyekpo le Ugvu Sáyinayi
 nmakotaru jijiji l'ifu nggube Ojejoje;
 mbu l'ifu nggube Ojejoje,
 bu Nchileke ke ndu Ízurelu.
⁶ Loge ke Shamuga Anatu;
 me Jeyelu; b'a gwoberu
 oshi okpobe uto;
 ndu ije epyolahaa ntubo.
⁷ Iphe, bu mkpukpu,
 no le Ízurelu adaburu ochobo;
 jeye Debóra alufuta;
 bya aburu nne ndu Ízurelu.
⁸ Teke ẹphe hataru
 agwa ophungu;
 be ọgu dalahaaru l'alì
 Ízurelu mgburumgburu.
 To du m'oo iphe mgbochi-ọgu;
 o dudu buru arwa, a phuru
 ndu Ízurelu l'eka k'ogu.
⁹ Obu mu nokwa l'ẹke ndu ishi
 ndu Ízurelu no; mbu ndu
 ono, chiru obu ẹphe;
 wofuta onwẹphe ono.
 Unu jaa Ojejoje ajaja!
¹⁰ Unu kfukwaa ya; unubẹ ndu
 agba nkakfu-igara ọcha;
 ndu l'eli ukpo, e gude
 dozia nkakfu-igara;
 me unubẹ ndu eje l'esu-uto.
¹¹ Unu geedukwa olu-egvu
 ndu ono, agu egvu l'ẹke
 eeku mini ono!
 O bu l'ẹke ono;
 be ẹphe no l'agu iphe,
 vudo nhamunha,
 Ojejoje mekotaru;
 me l'iphe vudo nhamunha,

ndibe iya, bu ndu Ízurelu mekotaru.
 To du iya bu; ndibe Ojejoje
 awuru jeshia l'obu-edukfu
 mkpukpu ono.
¹² "Gbeshi egbeshi; Debóra!
 Gbeshi egbeshi; gu egvu!
 Gbeshi egbeshi; Baraku;
 duru ndu i lutaru l'ogu tugbua;
 nggube nwatibe Abinowamu!"
¹³ Ndu ophu phoduru nu
 awu-kfuta ndu onu eru l'okfu.
 Ndibe Ojejoje awukfuta mu
 t'ayi tso ndu ike no l'ogu ọgu.
¹⁴ Ndu Ifuremu, bu ndu
 gbaru ọgu l'alì Ugvu
 Amaleku awufuta tsoru
 nggube Bénjaminu;
 nggu le ndu nke ngu.
 Ndu ishi soja, shi Makiru awufuta.
 Ndu Zébulonu, bu ẹphe
 gude mgboro onye ishi soja awufuta.
¹⁵ Ndu ishi ndu Ísaka etsoru Debóra;
 ẹge ono be ndu ke Ísaka
 tsokwaruphu Baraku
 wuba le nsudata ugvu ono.
 Obenu le ndu ikfu Rúbenu;
 be okpoma agba iche l'iche.
¹⁶ Ndibe Rúbenu; ?bu ngunu
 be unu doru l'odu-aturu † eme?
 ?Bu t'unu nua opu,
 ndu eche aturu aphu to?
 Ndu ikfu Rúbenu;
 be okpoma
 agba iche l'iche.
¹⁷ Ndu Giledu be kwaru l'azu Ọnyimu Jodanu.
 Unubẹ ndu Dánu;
 ?bu ngunu
 kparu iphe, unu je
 ariretsuaru l'ugbo-mini.
 Ndu Ásha akwaa l'iku Ọnyimu;
 l'iku odu ugbo-mini.
¹⁸ Ndu Zébulonu tufaru ndzu;
 hata onwu.
 ẹge ono be ndu Náfutali
 tufakwaruphu ndzu;
 hata onwu;
 yo buru ẹphe oje ọgu ono.
¹⁹ Ndu eze byaru bya alua ọgu ono.
 Ndu eze ndu Kénanu

† Iphe eeku odu-aturu l'ekwo-wa ta bulekwa ẹke aachikobeje egbu; m'oo kwanu aturu. Iphe doru ẹnya bu le ndu ju te edobejedu elu ẹphe l'ẹke ẹphe bu ebubu; ke l'ẹphe ebujekwanu mbukobe. Odu-aturu anoje l'egu. ẹphe agbaa ya agbagba; mee ya k'ophu onye iphura; m'oo bu agu ta byadu bya apata iya. (Jon 10:1)

byaru bya alua ogu le
 Ténaku; me le mini Megido;
 ophu o dudu iphe, ephe
 lutaru; mbu m'oo shishi.
²⁰ Mkpọ-kpodo shi l'imigwe
 bya ogu;
 Ephe shi l'eke ephe eshije
 bya etso Sizera ogu.
²¹ Enyimu Kishonu;
 mbu enyimu ndiche ono
 abya ekpota ephe.
 Obu shihuru mu ike;
 te mu dzoru tugbua!
²² Igidi okpa inya Sizera
 ada l'o bu egbe-igwe.
 Yoo gbagbaa ke
 kwago-kwago.
²³ Ojozi-imigwe Ojejoje suru:
 "Te mburonu buru ke ndu
 Merozu; ke l'ephe ta byadu
 oyetaru Ojejoje aka l'ogu;
 mbu yetaru Ojejoje aka
 lua ndu ike du l'ogu."
²⁴ Te Jeyelu, bu nyee
 Heba ke Kenu bukwaru
 onye aa-kage ogoru onu
 l'iphe bu unwanyi.
 To buru iya be ugu
 a-kage etsotso l'iphe,
 bu unwanyi, bu ulo-ekwa.
²⁵ Sizera raru ora mini;
 yo nu iya mini era-eswi.
 Yo metaru iya manu
 era-eswi, e yeru l'iphe,
 gbaru ndu oke amadu.
²⁶ O dzu-liru ulo-ekwa;
 bya egude aka-utara
 palia ongu ndu ozi;
 kpobe iya Sizera l'ishi-nchi;
 kpo ya ishi yogiriyogiri.
²⁷ Yo buru iya gwokfungu l'iku okpa;
 daa; daburu l'eke ono.
 O bu l'iku okpa iya
 b'o gwoshihuru.
 Yo buru l'eke ono,
 o gwoshihuru ono
 b'o nodu nwuhu.
²⁸ "Nne Sizera eshi le windo
 pyofu enya; nodu l'azu
 windo ono l'ara; su:
 ?Bu ngunu kparu iphe,
 ugbo-inya iya
 ta latadu keshinu ono?
 ?Bu ngunu meru iphe,

e ta anudu ukporo, okpa
 ugbo-inya iya eme keshinu ono?'
²⁹ Ndu ophu kagee omaru iphe
 l'unwanyi, ejeru iya ozi azuru yeru iya.
 Yebedua ekfukwaphu eyeru onwiya."
³⁰ Ephe asu iya: ?To budu
 okwata; be ephe akwa;
 l'ekewaphu ophu ephe lutaru.
 Unwoke; be unwu-mgboko
 a-gba nanu nanu;
 m'o bu ebo ebo.
 Sizera eketatsua uwe,
 a dzuru; dengashia ya edengashi;
 unwanyi ono e-yeje.
³¹ "Te ndu ohogu nggube
 Ojejoje bukwaru kpurupyata.
 Olobu; te ndu yeru ngu obu
 dukwa l'o bu enyanwu-ahata;
 l'echi taataa teke o hafutaru."
 Yo buru iya bu le nchi adu ndoo l'al' ono ukporo afa
 ebo.

Ndu Midiya akpa ndu Izurelu ehu

6 Ndu Izurelu abyakwa bya emee iphe, du eji l'ifu
 Ojejoje. Ojejoje enwuru ephe ye ndu Midiya l'eka
 afa esaa. ² Ndu Midiya emee ndu Izurelu; k'ophu bu
 l'ephe haru gwota lashia l'ugvu je anodu le mgbaku
 mgbaku mkpuma; ndu awulaa l'ogba je eburu; ndu
 awulaa l'eke a kpuru; yo buru okpo-mgbinyiku. ³ Yoo
 buje teke ndu Izurelu koru okfu; ndu Midiya; ndu
 Amaleku; mewaru ndu uzo enyanwu-ahata odo ehehu
 je alua ephe. ⁴ Ephe ejeje je adoo l'al' ono; tuko iphe
 ephe meberu l'al' kpukpoo je akpaa le Gaza. E to nwe-
 du m'o bu iphe lanu, ephe ahajeru ndu Izurelu t'ephe
 gude buru; mbu m'oo aturu; eswi; m'o bu nkakfu-
 igara. ⁵ Ephe achijeru elu ephe; me ulo-ekwa ephe l'o
 bu igube bya aphupyabe ndu Izurelu. Ndu ono; ephe
 l'inya-ivu ephe abuje 'aguta aguta. Ephe abyaje bya
 ekpukpoo al' ono. ⁶ Ndu Midiya emee ndu Izurelu;
 ephe aburu ndu ukpa-mkpere. Ephe abya echiku Oje-
 joje t'o gbaaru ephe mkpu.
⁷ Ndu Izurelu arakutsua Ojejoje le ke iphe ono, ndu
 Midiya eme ono; ⁸ yo zitaru ephe onye nkfuchiru
 Nchileke, bu onye suru: "Ojejoje, bu Nchileke ke ndu
 Izurelu suru: L'o bu iya bu onye dufutaru unu l'al'
 Ijiputu; mbu l'al' ono, unu shi buru ohu ono. ⁹ Ya nafu-
 taru unu l'eka ndu Ijiputu; me l'eka ndu shi ewe unu
 ishi ebiriba. Ya achishia ephe l'al' ephe; woru iya nu
 unu. ¹⁰ Ya kfuru su l'o bu yebedua, bu Ojejoje bu
 Nchileke unu; t'unu be ejekwa ogwa nte ndu Amoru,
 bu eke ono, unu bu ono; ophu unu eyeduru iya onu."
¹¹ Ya ndono; ojozi-imigwe, shi l'eka Ojejoje abyatashia
 bya anodu l'ukfu achi, no le Ofura. Onye nwe achi ono

bụ Jowashi, bụ onye ikfu Abiyéza. Nwatibe iya ọphu eeku Gídiyọnu anọdu l'ẹke eetsuje witu; tẹ ndu Mídiya ba aphụ iya. ¹² Ojozi-imigwe ono, shi l'ẹka Ojejoje ono abyakfutashia Gídiyọnu bya asụ iya: "Nggube mkparawa l'ọgu; Ojejoje nọkwaa swiru ngu!"

¹³ Gídiyọnu asụ iya: "Nnajiufu; ọ -bụru lẹ Ojejoje nọ; swiru ayi; ?bụ ole bụ kẹ iphe ọwaa dakfutakotaru ayi ẹge-a. ?Nanuhunu iphe-biribiri iya ono, nna ayi oche phẹ kọru ayi; sụ: 'L'ọ bụ Ojejoje dufutaru ayi lẹ Íjiputu-a.' Yo be nta-a; Ojejoje agbado ayi; nwuru ayi tų-haaruru ndu Mídiya."

¹⁴ Ya ndono; Ojejoje abya aghachi; sụ iya: "Gude ike, i nweru je anafuta ndu Ízurelu l'ẹka ndu Mídiya; mbụ; ?tọ bụdu yẹbedua ezi ngu t'i je tọo."

¹⁵ Gídiyọnu asụ iya: "Nnajiufu; ?nanu ẹge mu e-shi dzofuta ndu Ízurelu l'ẹke ọ kwa ufu nk'ayi bẹ ẹnya iya katsua alala lẹ ndu ikfu Manáse; bya aburu mbẹdua bẹ kage ọla alí l'ẹnya-ulo nk'ayi?"

¹⁶ Ojejoje asụ iya: "Obenu lẹ mu e-swiru ngu-a; nggu egbupyakota ndu Mídiya l'ugbo lanu."

¹⁷ Gídiyọnu asụ iya: "Ọ -bụru lẹ mu nọ ngu phụ l'obu; koshinu mu iphe, e-me tẹ mu maru l'ọ bụ-a nggu bẹ mu lẹ nggu ekfu. ¹⁸ Byiko; be jeodukwa atugbu; tẹ mu je ewota iphe, mu gude egworu ngu ẹja bya edoberu ngu l'ifu."

Yo kwe iya; sụ iya: "Mu e-che ngu-a gbururu jeye t'i lata azụ."

¹⁹ Ya ndono; Gídiyọnu abahụ l'ulo je eworu nwophoja egbu gbu; shia; bya ewota iphe, e gude eme buredi, jiru efere nkwo-ẹka gheba buredi, e te yedu iphe, ekoje buredi. Yo bya agushia anụ ono ye lẹ nkata; wuru mini iya ye l'itoshi; gwota iya gwojeru iya l'ukfu achi ono.

²⁰ Ojozi-imigwe ono, shi l'ẹka Nchileke ono asụ iya: "Gwota anụ ono; mę lẹ buredi ono dobe l'eli mkpuma-wa, nọ l'ẹke-a; nggu apata mini anụ ono wụa l'eli iya." Gídiyọnu ekwe bya emee ya ẹge ono, o kuru ono.

²¹ Tọ dụ iya bụ; ojozi-imigwe ono, shi l'ẹka Nchileke ono abya eworu ọnunu mgboro, o gude l'ẹka denyi l'anụ ono; mę buredi ono. Ọku agbanwuhu lẹ mkpuma ono kepyashia anụ; mę buredi ono. Ojozi-imigwe ono, shi l'ẹka Nchileke ono emihuwaphu.

²² Gídiyọnu amawaruphu l'ọ bụ ojozi-imigwe, shi l'ẹka Ojejoje; rashiwaphu: "Nshọo iya-e! Nnajiufu, bụ Nchileke Ọ kwa ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nchileke bẹ ya phuru lẹ madzụ ẹga-e!"

²³ Obenu lẹ Ojejoje sụru iya: "T'ẹhu dukwa ngu agu! Ba atsukwa egvu; l'ẹ tji nwuhukwa." ²⁴ Tọ dụ iya bụ; Gídiyọnu abya akpuru Ojejoje ẹnya-ngweja l'ẹke ono; gwa ya: "Ojejoje bụ ẹhu-agu." Ẹnya-ngweja ono bẹ nọphu lẹ mkpukpu Ọfura l'alí ndu Abiyéza gbururu jeye ntanu ọwaa.

²⁵ L'enyashi mboku ono kwaphu bẹ Ojejoje sụru iya: "Kpata oke-eswi k'ẹbo l'eswi nna ngu; mbụ; onanu, gbaru afa ẹsaa ono; je afokashia ẹnya ẹke nna ngu ag-

wajẹ Bálú; nggu egbutsushia itso Ashera, nọ l'azụ iya. ²⁶ Tẹmanu nggu abya akpuru Ojejoje, bụ Nchileke ngu ẹnya-ngweja; mee ya t'ọ dụ mma l'eli eli ugwu-a. Nggu egbu eswi ono; chita itso Ashera ono, i gbut-sushiru ono mee nkụ; gude kpoo oke-eswi ono ọku t'ọ bụru ngweja-ukuru." ²⁷ Ya ndono; Gídiyọnu achita ndu ozi iya unwoke iri; ẹphe eje emee ya ẹge ono, Ojejoje ziru iya ẹya ono. Ọlobu l'enyashi b'ọ meru iya; kẹ l'ọ tsu ndibe ẹphe; mę l'unwoke mkpukpu ono egvu ememe iya l'eswe.

²⁸ Ndu mkpukpu ono alufuta l'utsu; e meby-ishikotawanu ẹnya-ngweja Bálú; gbut-sushiwanu itso Ashera, nọ l'azụ iya; kpwanu oke-eswi k'ẹbo ono ọku l'eli ẹnya-ngweja k'ophungu ono. ²⁹ Ẹphe ajilaha: "?Bụ onye meru iphe ọwaa?" Ẹphe awata ogvu ẹnu iphe ono, meru nụ ono; t'ẹphe maru onye meru iya nụ. A bya asụ ẹphe: "L'ọ kwa Gídiyọnu Jowashi bẹ meru iya nụ." ³⁰ Ya ndono; ndu mkpukpu ono abya ekua Jowashi; sụ iya: "Je edufuta nwatibe ngu. Ọo-la l'iphe, o meru; kẹ l'ọ fokashiru ẹnya-ngweja Bálú; bya egbut-sushia itso Ashera, nọ l'azụ iya."

³¹ Iphe, Jowashi gbe kuru ndu ono ripyaberu iya nụ ono bụ: "?Unu ejeru Bálú ọdzori tọ? ?Bụ t'unu dzoo ya bẹ unu eme tọ? Iphe, bụ onye ejeru Bálú ọdzori bẹ egbukwa l'utsu. Ọ -bụru lẹ Bálú bụ-a ọkpobe agwa b'ogwata nụ ugwo iya teke madzụ mebyishiru ẹnya-ngweja iya." ³² Ọ bụ mboku ono bẹ ẹphe guberu Gídiyọnu "Jeru-Bálú." Iphe, Jeru-Bálú bụ bụ "Tẹ Bálú gbataru onwiya"; kele Gídiyọnu bẹ nwutsushiru ẹnya ẹke, aagwajẹ Bálú.

³³ Ya ndono; ndu Mídiya kpamukpamu; ndu Amalẹku; mę ndu bu l'uzo-ẹnyanwu-ahata achita ndu soja ẹphe tugbabe nanu; bya adaa Ẹnyimu Jodanu azụ iya ọphu; je akwaa lẹ nsudata ugwu Jézerilu. ³⁴ Ya ndono; Ume, shi l'ẹka Ojejoje abya eji Gídiyọnu ẹhu; yo woru ụpyoku gbua gude kukokota unwu Abiyéza t'ẹphe tsoru iya. ³⁵ Yo zia ozi; yo jedzuru alí Manáse t'ẹphe kwakobe k'ogu. O zikwaruphu ozi; e je ekuaru iya ndu Ásha; ndu Zébulonu; mę ndu Náfutali; ẹphe awukfuta ẹphe.

³⁶ Gídiyọnu asụ Nchileke: "Teke ọ buruphu l'ii-shi l'ẹka mu dzoo ndu Ízurelu l'ẹge i kweru mu ukwa iya; ³⁷ lenu; ya a-kube ẹji aturu l'ẹke-a, eetsuje witu-a. Ọ -bụru l'iji dashiru kpua ẹji aturu ono; tọ dashi l'ogbodali, nọ-pheru iya mgburumburu; mu amaruphu l'ii-shi-a l'ẹka mu dzoo ndu Ízurelu l'ẹge i kuru." ³⁸ Yo bụru ẹge ono b'ọ meru. Yo be l'oswi ?bụ-onye-ndono; Gídiyọnu eje je apyia ẹji aturu ono; mini, nọ iya nụ ẹji efere nkwo-ẹka. ³⁹ Gídiyọnu asụ Nchileke: "Byiko; t'ẹhu be ejekwa ngu oghu egughu; tẹ mu rọfua ngu iphe lanu ọdo: Haa tẹ mu gude ẹji aturu ono ọdo mafuẹdu-ru ẹge ọo-dụ. K'ugbo iya-a bẹ ii-me t'ẹji aturu ono kpohukota nkụ; nggu emee t'iji dashikota l'ogbodali l'ẹke ono." ⁴⁰ Nchileke emee ya ẹge ono l'enyashi mboku ono. Ọ buphu ẹke ono, ẹji aturu ono nọ ono bẹ

iji ta dadu; ọgbodo-alì, nọ-pheru iya mgburumgburu bẹ iji dashìkotaru.

Gídiyọnu etso ndu Mídiya ọgu

7 Yo be l'oswi ?bụ-onye-ndono; Jeru-Bálu, bụ iya bụ Gídiyọnu yele ndu soja iya l'ẹphe ha awụ-lihu wụru je adọo l'iku nwogvu Harọdu. † Ndu kẹ Mídiya adọo lẹ nsụda, nọ l'ụzo isheli ẹke Gídiyọnu phẹ dọru; lẹ mgboro Ugvu More.

² Ojejoje asụ Gídiyọnu: "Ndu soja ngu hanụkakwa mu nshinu k'oworu ndu Mídiya ye ẹphe l'ẹka; k'ọphu ndu Ízurelu ẹ-ta anọdudu ekfu l'ọ bụ ike k'ẹka ẹphe; bẹ dzọfutaru ẹphe. ³ Iphe ii-me bụ t'i je araaru iya ẹphe arara nta-a; sụ ẹphe: 'Onye makwaru l'ẹhu anma iya anmanma l'ẹke ọ tsụ egvu; t'onye ọbu shikwa lẹ Ugvu Gíledu-a lashia.' " Ya ndono; ụkporo unu madzụ ụgbo ẹbo l'unu madzụ iri l'ise †† ehehu lashia. Yọ bụwaru-a ụkporo unu madzụ l'unu madzụ ise ‡ bẹ phọduru nụ.

⁴ Ojejoje asụ Gídiyọnu: "Lẹ ndu ono hanụkakwadua nshinu. Chìta ẹphe je lẹ mini tẹ mu fọoru ngu ẹphe l'ẹke ono. Onye mu sọru l'oo-tso ngu je; e-je. Onye mu sọru l'ẹ too tsodu ngu; tee jedu." ⁵ Tọ dụ iya bụ; Gídiyọnu abya achìta ẹphe jeshia lẹ mini. L'ẹke ono bẹ Ojejoje sọru iya: "Dobe ndu ọphu gude ire ngua mini ẹge ono, nkụta anguje ono iche. Nggw edobekwaphu ndu byishiru ikpere ngua iche." ⁶ Yọ bụru ụkporo madzụ iri l'ise gude ẹka kwọta mini ono ngua; ndu ọphu l'ẹphe ha gbushìkotaru ikpere ngua. ⁷ Ojejoje asụ Gídiyọnu: "Ọ kwa ụkporo madzụ iri l'ise-wa, gude ẹka kwọta mini ngua-wa bẹ mu e-gude dzọo unu; woru ndu Mídiya ye ngu l'ẹka. Tẹ ndu ọphu l'ẹphe ha lakwa." ⁸ Ya ndono; Gídiyọnu achìlashia ndu ọphu; ẹphe alashia. Ụkporo madzụ iri l'ise ọphu akwaa; nakọo ndu ọphu nri ẹphe; mẹ l'ụpyoku ẹphe. Ẹke ọdu ọgu kẹ ndu Mídiya nọ; bụ l'ụzo nsụda ẹke ono, ọdu ọgu kẹ Gídiyọnu phẹ nọ ono.

⁹ Yo be l'enyashi mbọku ono; Ojejoje asụ Gídiyọnu: "T'ọ gbeshi; je ọgu l'ọdu ọgu ndu Mídiya; kele ya wowaru iya ye iya l'ẹka. ¹⁰ Ọ -bụru l'ọotsu egvu; tẹ yele Pura, bụ onye ejeru iya ozi yiru je l'ọdu ọgu ẹphe ono. ¹¹ Teke o ruru; yọ ngabẹ nchì; nua iphe, ẹphe ekfu. Ọ -nụ-gee ya; bẹ oo-ye iya-a ọkpu-ikike, oo-gude je ọgu l'ọdu ọgu ono." Tọ dụ iya bụ; yele Pura, bụ nwozi ayiru jerua mgboro ẹke ono, ndu soja ndu Mídiya dọru ono. ¹² Ẹphe erua; ndu Mídiya; ndu Amalẹku; mẹ lẹ ndu onanu, shitsua l'ụzo-ẹnyanwu-ahata ono akụwaru l'ọ bụ igube lẹ nsụda-ugvu ono. Inya-kamelu ẹphe aburu 'aguta aguta l'ọ bụ eveve mgbogidi ẹnyimu.

¹³ Gídiyọnu erua; yo nweru nwoke, ezeru ọnya iya nro, ọ rọru. Onye ono sọru ọnya iya ono: "Lẹ ya rọru nro; ishi buredi, e meru lẹ balì, dụ mgburumgburu

ewee kperekpere webeta l'ọdu ọgu ndu Mídiya. Ishi buredi balì ono egude ike ono, o gude ewe kperekpere ono nwuta ụlo-ékwa, nọ l'ẹke ono tụa. Yọ daa; kpọo ishi akụ."

¹⁴ Ọnya iya ono asụ iya: "L'ẹ to nwekwa iphe ọdo, nro ono a-buru; gbahaa ogu-mbeke Gídiyọnu Jowashi, bụ onye Ízurelu; kele Nchileke wowaru ndu Mídiya; mẹ l'ọdu ọgu ẹphe l'ọ ha ye iya l'ẹka."

¹⁵ Gídiyọnu anụebe nro ono, e zero ono; mẹ l'iphe, ọ bụ; baaru Nchileke eja. Yọ latashia l'ọdu ọgu kẹ ndu Ízurelu; bya asụ ẹphe: "Ngwaa; unu wụ-lihu; lẹ Ojejoje wookwaru ọdu ọgu ndu Mídiya ye unu l'ẹka." ¹⁶ Yọ bya eworu ụkporo madzụ iri l'ise ono, ọ fọtaru, e-je ọgu ono kee uzi ẹto; bya eworu ụpyoku; mẹ ọkpopya ọkponku, e yetsuaru itsu-ọku nushia ẹphe; ¹⁷ sụ ẹphe: "Unu le ya ẹnya! Ẹge ya meru; unu emee. Teke ya ruru ọnu ẹke ono, ẹphe dọru ọdu ono; ẹge ya meru; unu emee ẹge ọbu. ¹⁸ Teke ndu ẹphe l'iya yi gburu ụpyoku; t'unubedua nọdukwa l'ẹke unu nọ lẹ mgboro-mgboro ọdu ọgu ndu Mídiya ono gbua ụpyoku nke unu. Unu -gbutsua ya; unu araa: 'Unu bụ kẹ Ojejoje; bụru kẹ Gídiyọnu!' "

¹⁹ Tọ dụ iya bụ; Gídiyọnu yele ụkporo madzụ ise phụ, ọ chí phụ erua l'ọnu ọdu ọgu kẹ ndu Mídiya; l'echi-abalì keleruphu ẹbo. Yọ bụru teke ono; bẹ ndu Mídiya, nọ lẹ nche lụfuleruphu; ndu ọdo l'abata. Ẹphe eworu ụpyoku gbua; kụkposhia ọkpopya ono, ẹphe gudetsua l'ẹka ono. ²⁰ Ndu ọkpa-ọgu ẹto ono egbuwaphu ụpyoku nke ẹphe; woru ọkpopya nke ẹphe kụkposhia. Tọ dụ iya bụ; ẹphe egude ẹka-ibyita wotatsua itsu-ọku ono; gude ọphu bụ ụpyoku l'ẹka-utara; rakọta: "Ayi bụ kẹ Ojejoje; bụru kẹ Gídiyọnu!" ²¹ Ndu Ízurelu agbaa ọdu ọgu ndu Mídiya ono mgburumgburu; onyenonu evudotsua kemukemu l'ẹke o vudo. Ndu Mídiya agbahụ gharaghara; l'agba l'echi mkpu. ²² Ụkporo madzụ iri l'ise ono egbuebetsulephu ụpyoku ono; Ojejoje emee iphe bụ onye, nọ l'ọdu ọgu ndu Mídiya ono; ẹphe egude ogu-mbeke gbushilahaa ibe ẹphe. Ẹphe alunyaa ya; gbalashia; gbaru lashia Betu-Shita, nọ l'ụzo iya kẹ Zerera; mbụ gbakpọo gbarua òkè Ébelu-Mehola. Ébelu-Mehola nọ lẹ mgboro Tabatu.

²³ E kukwaruphu ndu Ízurelu, shi lẹ ndu ikfu Náfutali; ndu ikfu Ásha; mẹ lẹ ndu ikfu Manáse l'ẹphe ha; ẹphe awufuta; chíru ndu Mídiya ono kwaseru. ²⁴ Gídiyọnu ezikwaaphu ndu ozi; ẹphe eje ezikota iphe, bụ ndu bụ l'alì ugvu Ífuremu t'ẹphe wufuta je agbabua ndu Mídiya lẹ Ẹnyimu Jódanu je akpaa lẹ Bétu-Bara.

E kua ndu Ífuremu l'ẹphe ha; ẹphe awufuta je ekee tsube lẹ Ẹnyimu Jódanu je akpaa lẹ Betubara. ²⁵ Ẹphe guderu ndu ishi ndu Mídiya ẹbo, bụ iya bụ Orebù mẹ Zeyebu. Orebù bẹ ẹphe gburu lẹ mkpuma Orebù; gbua Zeyebu l'ẹke aadzoshije mẹ lẹ Zeyebu. Ẹphe achìlataru Gídiyọnu ishi Orebù mẹ Zeyebu l'azu Ẹnyimu Jódanu ẹke ọ nọ.

† Iphe ọdo, eekuje nwogvu-a bụ "Nwogvu, ẹke aatsụ egvu".

†† Iphe ọ bụ bụ 22,000. ‡ Iphe ọ bụ bụ 1,000.

Gídiyọnu alụ-gbu ndu Mídiya ọ́phu phọ́duru nụ

8 Ya ndono; ndu Ífuremu asụ Gídiyọnu: “?Bụ ngunu kparu iphe, i meru ayi ẹge-a? ?Bụ ngunu kparu iphe, ẹ-ti kudu ayi teke iije otso ndu Mídiya ọ́gu?” Ẹphe ekfuaru iya okfu ọ́nwuu-ọ́nwuu.

² Gídiyọnu asụ ẹphe: “?Nanụ iphe, ya meru, gbe ka nk'unu? Iphe ndu Ífuremu kpataru l'akpaa l'akpuru vayinu ẹphe ta akadu mma; me l'iphe ndu Abiyéza wotaru le vayinu nk'ẹphe? ³ Nchileke meru; unu egude Orebú me Zeyebu, bu ndu ishi ndu Mídiya. ?Bụ ngunu be mu meru, gbe bya aka nk'unu ono?” Ọnu, o yeru ẹphe emee; obu ejizita ẹphe.

⁴ Gídiyọnu yele ụkporo madzụ iri l'ise ono yele iya alụ ndu Mídiya ono achia ẹphe ẹge ono je adaa ẹnyimu Jọdanu; yekwaru kpokakpoka, Gídiyọnu yele ndu soja iya ono esetsuwa l'ẹke ike gvushiwaru ẹphe. ⁵ Ẹphe erua Súkọtu; Gídiyọnu asụ ndu mkpukpu ono: “Byiko unu nunu ndu soja mu nri; l'ẹphe adaakwa mbà adada l'ẹke ayi achí Zeba; me Zalumuna, bu ndu eze ndu Mídiya.”

⁶ Ndu ishi Súkọtu asụ iya: “Tikfu t'ayi nụ ndu soja ngu buredi; ?unu gudewaru Zeba yele Zalumuna ọ́o?”

⁷ Gídiyọnu asụ ẹphe: “Ọ dū mma. Teke Ojejoje yeleru mu phụ Zeba; me Zalumuna l'ẹka bu ọ́garama-mbo; me mkpakpari, shi l'echi-ẹgu; be mu e-gude lakashia anụ unu alakashi.” ⁸ Yo shi l'ẹke ono jeshia le Penuwelu. Yo rua; bya ekfukwaaruphu ẹphe iphe ono, o kfuhawaru ndu Súkọtu ono; ndu Penuwelu ekfukwaru iya phụ ẹge ono, ndu Súkọtu kfuru iya ono. ⁹ Yo sụ ndu Penuwelu: “Teke mu mekputaru l'ọ́gu ono; be mu e-tsukposhi ọ́lo-eli obu-edukfu unu-a teke mu anodu alata alata.”

¹⁰ Ya ndono; Zeba me Zalumuna anodu le Kaka; ẹphe le ndu soja ẹphe, dū ụkporo unu madzụ l'unu madzụ iri ẹsaa l'ụkporo madzụ iri, † bu ndu, e gbuphodoru le ndu soja ọ́phu shi l'uzo ẹnyanwu-ahata; ke l'e gburu ndu soja ono ụkporo unu madzụ ugbo iri l'ise, †† bu ndu jeru ọ́gu. ¹¹ Gídiyọnu eshia ụzo ndu ije eshije l'uzo ẹnyanwu-ahata Noba; me Jogbeha; je afuru Zeba me Zalumuna; ẹphe le ndu soja ẹphe ono teke ẹphe tuzoru onwephe ẹhu. ¹² Eze ndu Mídiya ono ẹphe ẹbo, bu iya bu Zeba yele Zalumuna erebe ọ́so. Gídiyọnu achia ẹphe gude; zekaa ndu soja ẹphe; ẹphe agbahu mbutso-mbutso.

¹³ Ya ndono; Gídiyọnu Jowashi alade ọ́gu ono; shia ụzo, shiru ugwu Heresu; ¹⁴ Yo gude nwata okoro lanu, bu onye Súkọtu; jilaha ya aji. Nwata ono edeshikotaru iya ẹpha ndu bu ọ́gurennya; me ndu ishi Súkọtu; deta ẹphe ụkporo madzụ ẹto l'umadzu iri l'ẹsaa.

¹⁵ Gídiyọnu abya ejekfushia ndu Súkọtu; bya asụ ẹphe: “Unu lekwa Zeba yele Zalumuna ọ́phu unu shi ekfuru

† Iphe ọ́ bu bu 15,000. †† Iphe ọ́ bu bu 120,000.

mu kulakula: ‘Me mu gudewaru Zeba me Zalumuna, kparu iphe unu a-nu ndu soja mu, ike gvushiru nri t'ẹphe ria.’ ” ¹⁶ Yo bya eruta ndu bu ọ́gurennya Súkọtu; gude ọ́garama-mbo; me mkpakpari echi-ẹgu; hua ẹphe ahuhù. ¹⁷ Yo bya ejeshia Penuwelu; woru ọ́lo-eli obu-edukfu ẹphe tsukposhia; gbukwaaphu ndu mkpukpu ono.

¹⁸ Gídiyọnu abya aghakobe teke ono ji Zeba me Zalumuna: “?Bụ egbe ndu ngunu be unu gbushiru l'ugwu Tábo ono?”

Ẹphe asụ iya: “Lọ kwa unwoke, dukotalephu l'ọ́ bu nggubedua. Ẹphe dukota l'ọ́ bu unwu eze.”

¹⁹ Gídiyọnu asụ ẹphe: “Le ndu ono bukotakwa ununne mu phe. Ọ kwa nne lanu; be muru mu l'ẹphe. Kamenu; mu ta g'egbukwa unu; ndege unu doberu ẹphe ndzu!” ²⁰ Yo sụwaphu okpara iya, aza Jeta: t'o je egbushia ẹphe. Obenu l'ọ́ kpọru nwata ono omili mma gbua ẹphe; ke l'ọ́ bu nwata; l'atsụ egvu.

²¹ Ya ndono; Zeba me Zalumuna asụ iya: “Gbeshinu bya egbua ayi nwaka-ngu; ke l'ọ́ bu ẹge nwoke beru be ẹge ike iya ebejeru.” Ya ndono; Gídiyọnu ezilihuwapu; woru ẹphe gbushia; metsua bya anyashia maamaa, ẹphe nyabetsuaru inya-ivu ẹphe.

²² E megee; ndu Ízurẹlu asụ Gídiyọnu: “T'ọ́ buru onye ishi; chia ẹphe; yebedua; me nwatibe iya; me nwanwa iya; ke l'ọ́ dzofutawaru ẹphe l'ẹka ndu Mídiya.”

²³ Gídiyọnu asụ ẹphe: “Le ya ta achikwa unu; ọ́phu nwa iya achikwa unu. Ọ́ bu Ojejoje be a-chi unu.” ²⁴ Yo sụ ẹphe: “Te ya roo unu iphe. T'onyenonu nụ iya iphe-nchi, ọ́ kwaru l'okwata.” Ndu Mídiya eyeje iphe-nchi; ke l'ẹphe bu ndu eri Ishimelu, eyeje iphe-nchi, e meru le mkpola-ododo.

²⁵ Ẹphe asụ iya: “Ayi e-gudekpoo obu otso-ena nū ngu iya.” Ẹphe abya eworu ẹkwà ọ́saa l'ogbodali; onyenonu ewotatsua iphe-nchi, ọ́ kwaru l'okwata doo l'ẹkwà ono. ²⁶ Ẹra iphe-nchi mkpola-ododo ono, ọ́ nakoru ẹphe ono byaru ọ́ha l'ọ́ bu ẹra ẹkpa mkpola-ododo iri l'ẹsaa; a gufukwa iphe maamaa; me l'uwe, eke too, ndu eze ndu Mídiya eyeje; ọ́waa gwogirigwo, ndu eze ono nyabetsuaru inya-ivu ẹphe l'olu.

²⁷ Gídiyọnu egude iphe-nchi ono kpata uwe-ukuvu; gube iya agwa le mkpukpu iya, bu Ọ́fura. Ndu Ízurẹlu abya agwalahaa ya; shi iya farushilaha onwephe. Yo wọ́o ọ́nya; hata Gídiyọnu yele ndibe iya.

²⁸ Tọ́ dū iya bu; ndu Ízurẹlu abya aka ndu Mídiya ẹkuku; ọ́phu ndu Mídiya eselibudua ishi eseli ọ́do. Yo buru iya bu le nchi adu ndoo l'alí ono ụkporo afa ẹbo l'oge ke Gídiyọnu.

Anwuhu Gídiyọnu

²⁹ Jeru-Bálu, bu iya bu Gídiyọnu Jowashi alashia ufu; je eburu. ³⁰ Gídiyọnu mutaru ụkporo unwegirima unwoke ẹto l'umadzu iri, bukota unwegirima iya

gèdegede; kẹ l'ọ luru ụnwanyi l'igwe. ³¹ O nweru nwanyi ọphu bụ nnufu iya, bu lẹ Shékemu. Nwanyi onanu mụtaru iya nwata nwoke lanu, ọ guru Abímẹleku. ³² Gídiyọnu Jowashi nwuhuru teke ọ kawaru nka ọhuma. E liru iya l'ili nna iya Jowashi lẹ Ọfura Abiyéza.

³³ Ọ bụkwadua ishi, Gídiyọnu eye lẹ nsụ; ndu Ízurẹlu aghakọbe; wata ọgwa Bálụ ọdo. Ẹphe ewota Bálụ-Beritu dobe ọzori Nchileke ẹphe. ³⁴ Ndu Ízurẹlu ta anyatahẹ Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe ono, dzọru ẹphe mgburumgburu egede l'ẹke ndu ọhogu ẹphe ono; ³⁵ ọphu ẹphe emebuaru ndibe Jeru-Bálụ; mbụ Gídiyọnu iphe-oma gude kfụ ya ugwo iphe-oma ono, o mekotaru ndu Ízurẹlu ono.

Eeme Abyímẹleku eze

9 Tọ dụ iya bụ; Abímẹleku Jeru-Bálụ egbeshi jeshia k'unwunne nne iya phẹ lẹ Shékemu; mẹ kẹ ndu nne iya l'ẹphe ha; ² sụ ẹphe: "Unu ji ndu Shékemu l'ẹphe ha: 'Bụ ole ka unu mma; l'ụnwu Jeru-Bálụ ẹphe ụkporo madzụ ẹto l'ụmadzu iri chịru ẹphe; mẹ l'onye lanu chịru ẹphe?' Unu nyatakwa l'ayi bụ mee lanu." ³ Ndu nne iya ono eje eworu iphe ono kfukotaru iphe bụ unwoke ndu Shékemu; ọkpoma ẹphe anatawa iya phụ t'ẹphe tsoru Abímẹleku; kẹ l'ẹphe kfuru; sụ: "Ọ kwa nwunne ayi." ⁴ Ẹphe abya eshi l'ụlo agwa Bálụ-Beritu wofuta ụkporo mkpọla-ọcha ẹto lẹ mkpọla-ọcha iri nụ iya. Abímẹleku egude iya je ebuta ndu bụ 'ọ-ga-lẹ-mkpa phẹ; mẹ ndu mbuko-mbuko; ẹphe etsolahaa ya. ⁵ Yọ tųgbua jeshia kẹ nna iya lẹ Ọfura je egbushikota ụnwunna; mbụ ụnwu Jerubalụ ono, dụ ụkporo madzụ ẹto l'ụmadzu iri ono l'eli mkpuma lanu. Ọ bụ phụ Jótamu, bụ onye kẹ nwata l'ụnwu Jeru-Bálụ bẹ wafuru nụ; kẹ l'ọ jeru je edomia onwiya. ⁶ Ndu Shékemu; mẹ ndu Betu-Milo l'ẹphe ha azafu je edzua l'ukfu achị, nọ l'iku itso, dụ nsọ lẹ Shékemu; chia Abímẹleku eze.

⁷ Jótamu anụ iphe ono, meru nụ ono; gbachịwaphu je enyihu ọnungonu Ugwu Gerizimu; raaru iya ndu ono arara; sụ: "Unubẹ ndu Shékemu; unu ngabeduduru mu phụ nchi; ẹge Nchileke a-ngabekwaruphu unu nchi!" ⁸ O nweru teke ọbu, oshi wụ-lihuru jeshia ọfota oshi ọphu a-nọdu achị ẹphe. Ẹphe asụ oshi olivu t'ọ bụru ẹphe eze! ⁹ Oshi olivu asụ ẹphe: "Bụ tẹ ya paru manụ iya ono, eegudeje akwabẹ yẹle madzụ ugwu ono haa; letalahaa oshi ndu ọphu ẹnya tọ?" ¹⁰ Ẹphe asụ oshi figu t'ọ bụru ẹphe eze! ¹¹ Oshi figu asụ ẹphe: "Bụ tẹ ya paru ẹgiri akpuru ono, ya amije, atsoje ririri ono haa; letalahaa oshi ndu ọphu ẹnya tọ?" ¹² Ẹphe asụ vayinu t'ọ bụru ẹphe eze. ¹³ Vayinu asụ ẹphe: "Bụ tẹ ya paru mẹe ya ono, emeje t'obu tsoo maa yẹle madzụ ẹna ono haa; letalahaa oshi ndu ọphu ẹnya tọ?" ¹⁴ E megee; ẹphe asụ uke t'ọ bụru ẹphe eze. ¹⁵ Uke asụ

ẹphe: "Ọ -bụru l'unu emephu tẹ ya bụru eze l'oswiya; unu wụbata lẹ mkpuli iya zee ndzụ. Ọ -dudu; t'ọku shikwa lẹ yẹbe uke bya ekee iphe, bụ oshi sida, nọ l'ali ugwu Lébanonu!"

¹⁶ "Ọ -bụru l'iphe, unu meru; bẹ unu meru l'ire-lanụ; ọ -bụru l'iphe, unu meru; bẹ unu meru l'ọ-ruberu-ia chia Abímẹleku eze; ọ -bụru-a l'ọ bụ iphe, gbarụ nụ; bẹ unu meru Jeru-Bálụ yẹle ndibe iya; ọ -bụru iphe, gbaru iya nụ; bẹ unu meru; ¹⁷ mbụ nna mu, gude ishi iya gbaa ugbo; lụa ọgu ẹhu unu; dzọfuta unu l'ẹka ndu Mídiya; ¹⁸ yo be ntanụ; unu etsopyabewanu ufu iya; gbukota ụnwu iya ẹphe ụkporo ẹto l'ụmadzu iri l'eli mkpuma lanu. Unu abya eworu Abyímẹleku, bụ nwati-be nwanyi, bụ ohu, nna mu gbaru agbagba mee eze ndu Shékemu; okfu l'ọ bụ nwunne unu. ¹⁹ Ọ -bụru l'iphe, unu meru Jeru-Bálụ yẹle ndibe iya ntanụ bẹ unu meru ono l'ire-lanụ; mee ya l'ọ-ruberu-ia; tẹ Abímẹleku bụkwaru unu iphe ẹhu-otso-ena; unu abụkwaru iya phụ iphe ẹhu-otso-ena! ²⁰ Teke ẹ tọ dudu; t'ọku shikwa lẹ Abímẹleku bya ekepyashia unu; unubẹ ndu Shékemu; mẹ ndu Betu-Milo. T'ọku shikwaphu l'unubẹ ndu Shékemu; mẹ ndu Betu-Milo bya ekepyashia Abyímẹleku!" ²¹ Jótamu agbalaa lashia Byiye je eburu; kẹ l'ọ tsụ nwanna iya ono; mbụ Abímẹleku egwu.

Okfu ada lẹ Shékemu

²² Ya ndono; Abímẹleku achịlephu ndu Ízurẹlu afa ẹto; ²³ Nchileke eworu ẹjo-maa ye lẹ mgbaku Abímẹleku yẹle ndu Shékemu. Ndu Shékemu ekwefulahaaru Abyímẹleku íkè; ²⁴ t'e shi ẹge ono gwata ugwo iphe-kpaa ono, ẹphe meru ụnwu Jeru-Bálụ; ẹphe ụkporo madzụ ẹto l'ụmadzu iri ono; k'ọphu ugwo ọchi ẹphe a-tụkoru nwanna ẹphe, bụ Abímẹleku l'ishi. Yọ tų-kokwaruphu ndu Shékemu, bụ ẹphe yetaru iya ẹka t'ọ gbushia ẹphe. ²⁵ Tọ dụ iya bụ; ndu Shékemu ezifu madzụ; ẹphe eje ekeeru Abímẹleku phẹ l'eli ugwu ugwu, nọgbaa l'ẹke ono. Ẹphe ezifu ndu ọdo; ẹphe eje analahaa iphe bụ onye eswenu nfu. Ama eje agbaaru Abyímẹleku.

²⁶ A nonyaa; Galu Ebẹdu egbeshi rukoo unwunne iya; ẹphe ejeshia Shékemu. Ndu Shékemu anabata ẹphe ọhuma. ²⁷ Ẹphe abya awufu; jeshia l'ẹgu je awọ akpuru vayinu lẹ mgbo vayinu ẹphe. Ẹphe awọbebe iya; bya adzoshia ya mẹe; wata ọgba aji l'ụlo agwa ẹphe ono. Ẹphe anọdu l'ẹke ono l'eri; l'angu; l'eburu Abímẹleku onu. ²⁸ Galu Ebẹdu asu: "Bụ onye bẹ Abímẹleku bụ? Bụ ngunu a-kpata tẹ ayibe ndu Shékemu nọdu iya l'ẹka? Tọ bụdunua ya bụ nwati-be Jeru-Bálụ? Tọ bụduna Zebulu l'etsota iya nụ l'ọ bụ ishi? Unu jeeru Hamọ, bụ nna Shékemu ozi! Bụ ngunu a-kpata iphe, ayi a-bya anọdu Abímẹleku l'ẹka. ²⁹ T'a sukwanu l'ọ mu; bẹ ndu-a nọ l'ẹka; mẹ mu ewofuhawaru

Abímeleku. Mu g'asụ Abyímeleku t'o ruta ndu soja iya l'ephe ha; gude bya."

³⁰ Zebulu, bụ govano mkpụkpu ono anụlephu iphe ono, Galu Ebèdu kfuru ono; akpọ agbanwuhu iya oku. ³¹ Yo zifuwaphu ndu ozi l'edomi t'ephe jekfu Abímeleku; je asụ iya: "Lekwa-a; lẹ Galu Ebèdu yẹle ndu ufu ephe nọkwa lẹ Shékemu. Ephe tükookwa ndu mkpụkpu-wa kpalia; t'ephe tso ngu okfu. ³² Iphe, ii-me bụ t'i gbeshi l'enyashi; nggu lẹ ndu ophu nggu l'ephe nọ; je ekee l'egbudu. ³³ O -be l'utsu; mę anwụ -hatalẹphu; unu je afụaru mkpụkpu ono. Teke Galu yẹle ndu nk'ia byaru t'ephe bya etso ogu; mee ephe ege ike beru ngu."

Abyímeleku aka Galu yẹle ndu soja iya ekuku

³⁴ Yo be l'enyashi; Abímeleku yẹle ndu soja iya l'ephe ha ekee onwẹphe uzi ẹno; kee l'iku Shékemu. ³⁵ Galu Ebèdu egbeshi je evudo l'obu-edukfu mkpụkpu ono. Abímeleku yẹle ndu soja iya awụ-lihu l'ẹke ephe shi domishia onwẹphe. ³⁶ Galu aphulephu ephe; sụ Zebulu: "Lenu-o! O nwekwaru ndu shikwa l'eli ugwu awụ abya!"

Zebulu asụ iya: "Ọ kwa nwonyonyo ugwu ono b'i phuru; yọ dū ngu l'ọ bụ madzụ ono."

³⁷ Galu abya ekfukwaa ya phụ ọdo; sụ: "Ophu t'i lenu; l'o nwekwaru ndu shi l'echi alị ono awụ abya; nwekwaruphu ndu ophu shi l'ụzo ukfu achị ndu njibya l'abya."

³⁸ Zebulu asụ iya: "Nanụ ire obu, i shi gude l'aji: 'Bụ onye bẹ Abímeleku bụ; k'ophu unu a-nọdu ejeru iya ozi?' Tọ bụdu ndu-a b'i shi ekfutoshi-wa? Gbeshinu je etso ephe ogu!" ³⁹ Ya ndono; Galu egbeshi; ruta ndu Shékemu; je etso Abímeleku ogu. ⁴⁰ Abímeleku eruta Galu pẹ; ephe eye okpa l'oso. Ndu kẹ Galu adu l'igwe; mbụ ndu ophu e mekashiru iphe; ephe adaa gwogwo-woo jerua l'onu obu-edukfu mkpụkpu ono.

⁴¹ Abímeleku emetsua lashia Aruma je anodu. Zebulu achifu Galu yẹle ndu nk'ia pẹ lẹ Shékemu. ⁴² Yo be lẹ nchi-abọhu iya; ndu Shékemu awufu jeshia l'egu. E je ekfuaru iya Abímeleku. ⁴³ Yọ bya achita ndu nk'ia kee uzi ẹto. Ephe egbeshi je ekeeru ephe l'egbudu. Yọ paliwaphu ẹnya; phụ ndu Shékemu, shi lẹ mkpụkpu ono awufuta; yo gbeshi je afụaru ephe. ⁴⁴ Abímeleku yẹle okpa-ogu lanu ophu yẹle iya yi awufu-kebe lashia l'obu-edukfu mkpụkpu ono. Okpogu ẹbo ophu awufu je afụaru ndu Shékemu ndu ophu nọ l'egu ono; gbua ephe pyaapya. ⁴⁵ Mbọku ono l'ophu bẹ Abímeleku lọkataru ogbu lẹ mkpụkpu ono. Yọ luta iya; gbushia ndu, nọ iya nụ; bya ephee ya unu.

⁴⁶ Ndu nọ l'ulo-eli Shékemu anulephu iphe, Abímeleku eme; wubakota l'ime ẹke a kpuru; yọ buru okpo-mgbinyiku l'ulo agwa Elu-beritu. ⁴⁷ Ama abya agbaaru Abímeleku lẹ ndu nọ l'ulo-eli Shékemu

wukobeekwaru l'ekalanu. ⁴⁸ Abímeleku yẹle ndu nk'ia awuru jeshia l'ugwu Zalumonu. Ephe erua l'ẹke ono; Abímeleku egude ogbu-nkụ, ọ pa l'ẹka gbukwoshia nkụ; chikobe iya; chiru ye l'ukuvu. Yọ sụ ndu ono yẹle iya yi ono: "Ngwaa! Iphe, bụ iphe unu phuru, ya meru; unu mee ya nta-a nta-a!" ⁴⁹ Ya ndono; onyenonu abya awaa nkụ; vuta iya tsoru Abímeleku. Ephe evuru nkụ ono je edoo l'ẹke ono, a kpuru; yọ buru okpo-mgbinyiku ono; muru oku ye iya. Oku erefu l'ulo-eli ono; dzua ya; kegushikota ndu, nọ iya nụ, ruru unu madzụ ẹbo l'ukporo madzụ iri; † unwoke l'unwanyi.

Anwuhu Abímeleku

⁵⁰ Abímeleku emetsua jeshia Tebezu; je agbaa ya mgburumgburu; nata iya. ⁵¹ Obenu l'o nwekwanuru okpo-mgbinyiku ulo-eli, nọ lẹ mkpụkpu ono, ndu ẹke ono, gbaru laa; je anodu; unwoke mę unwanyi. Ephe alashia l'okpotsu ulo-eli ono; kpọ-budo onwẹphe l'ime ẹke ono. ⁵² Abímeleku abyatashia ogu l'ulo-eli ono; rukwadia onu-ibo ulo-eli ono ntse t'ọ tya ya oku. ⁵³ Yo nweru nwanyi, paliru mkpuma uswe; haa ya ẹka. Yọ bya adaa Abímeleku l'ishi; tufua ya okpu-ishi.

⁵⁴ Abímeleku ekuwaphu nwokoroby, apajeru iya ngwa-ogu; sụ iya: "Mita-kebe ogu-mbeke ngu gbugbua mu; k'ophu ẹ ta anodudu ekfu l'ọ kwa onye nwanyi gburu iya." Onye ozi iya ono ewotawaphu mma sụa ya; yọ nwuhu. ⁵⁵ Ya ndono; ndu Ízurelu aphulephu lẹ Abímeleku bẹ nwuhuru nụ; ephe awukashihu; lashia.

⁵⁶ Yọ buru iya bụ lẹ Nchileke agwata Abímeleku ugwo ẹjo iphe ono, o meru nna iya l'unwunna iya ono, o gbushiru ono; ephe ukporo madzụ ẹto l'umadzu iri. ⁵⁷ Nchileke eshikwaphu ẹge ono mee; ẹjo iphe ono, ndu Shékemu meru ono abya atukoru ephe l'ishi. Onu ono, Jótamu Jeru-Bálụ turu ephe ono erekota l'ẹge ọ turu iya.

Tola; onye ikpe ndu Ízurelu

10 Abímeleku anwuhutsulephu; nwoke lanu, shi l'ikfu Ísaka alufuta t'ọ dzọta ndu Ízurelu. Epha nwoke ono bụ Tola, bụ nwatibe Puwa; buru nwanwa Dodo. Ẹke o bu bụ lẹ Shamiru l'alị ugwu Ífuremu. ² Ọ chiru ndu Ízurelu ukporo afa l'afa ẹto b'ọ nwuhuderu. Ẹke e liru iya bụ lẹ Shamiru.

Jayi; onye ikpe ndu Ízurelu

³ Tola anwuhutsua; Jayi, bụ onye Giledu abya tsota iya; kpeeru ndu Ízurelu ikpe ukporo afa l'afa ẹbo. ⁴ Ọ mụturu ukporo unwegirima unwoke l'unwoke iri. Unwegirima ono nweru nkakfu-igara l'ehu l'ehu. Ọ bụ ephe bụ ishi l'ukporo mkpụkpu lẹ mkpụkpu iri l'alị Giledu. Iphe, eeku mkpụkpu ono l'ọ ha jeye ntanụ bụ Havotu Jayi. ⁵ Jayi anwuhu; e lia ya lẹ Kamonu.

† Iphe ọ bụ bụ 1,000.

Jefuta; onye ikpe ndu Ízurelu

⁶Ya ndono; ndu Ízurelu abya emee iphe, dụ Ojejoje eji ọdo; balahaaru Bálu eja; mę Ashitoretu; agwa ndu Áramu; agwa ndu Sayidonu; agwa ndu Móabu; agwa ndu Amonu; mę l'agwa ndu Filisitayinu. Epeh aparu Ojejoje haa; epeh ta abajeheru iya eja. ⁷Ehu eghulaha Ojejoje eghughu l'ẹke ndu Ízurelu nọ; yo nwuru epeh ye ndu Filisitayinu; mę ndu Amonu l'ẹka. ⁸Epeh egwee epeh ogwe ujimu l'afa ono. Afa iri l'ẹsato bę epeh kpakotaru ndu Ízurelu ehu; mbu ndu ophu bu l'uzo ęnyanwu-ahata ęnyimu Jodanu lę Giledu l'alį Amoru. ⁹Ndu Amonu abya adaa azu Jodanu azu iya ophu jeshia otso ndu Júda; ndu Bėnjaminu; mę ndu ulo Ifuremu ogu. Iphe atsulaha ndu Ízurelu l'ehu nshinu.

¹⁰Tọ dụ iya bu; ndu Ízurelu abya echiku Ojejoje; sụ iya: "L'ephe meswewaru ngu; kę l'ephe hawaru nggube Nchileke; je abalahaaru agwa Bálu eja."

¹¹Ojejoje asu epeh: "Teke ono, ndu Íjiputu; ndu Amoru; ndu Amonu; ndu Filisitayinu; ¹²ndu Sayidonu; ndu Amaleku; owaa ndu Mawonu shi kpotoo unu onu akpotoo ono, unu rakuru mu ono; ?mu ta byadunua bya adzofuta unu to. ¹³Unu egbe halę mu-a; balahaaru agwa eja. Iphe o bu bu lę mu ta adzohedu unu ọdo. ¹⁴Unu je echiku agwa, bu ophu unu hataru t'ọ dzofutaja unu teke unu nọ l'iphe-ehuka!" ¹⁵Ndu Ízurelu asu Ojejoje: "Ayi meswewaru; melephu ayi ege dụ ngu mma. Olobu; byiko; dzofutalephu ayi kę ntanu." ¹⁶Ya ndono; epeh abya afoshikota agwa ndu ohodo ono, epeh dobetsuaru ono; balahaaru Ojejoje eja. Iphe-ehuka ono, ndu Ízurelu eje ono abya erua ya l'ehu; k'ophu bu l'ę to duhedu ike ọta nshi.

¹⁷Tọ dụ iya bu; e kua ndu Amonu; epeh abya edzua k'ogu lę Giledu. Ndu kę Ízurelu abya edzukwaaphu k'ogu lę Mizupa. ¹⁸Ndu ishi, achį Giledu asu epeh: "?Bu nwoke ole e-vukpooru ọzo je etso ndu Amonu ogu? Onye ono a-bu onye ishi ndu Giledu gbaa mgburumburu."

11 Jefuta bu onye Giledu. O bu mkparawa l'ogu. Nna iya bu Giledu; nne iya aburu nwanyi okpara. ²Unyomu Giledu bę mushiaru iya unwu. Yo be teke unwegirima ono vufutakotaru; epeh achifu Jefuta; sụ iya: "E tii ketakwa oke l'ufu ayi; kę l'ọ bu nwanyi ọdo muru ngu." ³Ya ndono; Jefuta agbafuru unwana iya ono; gbaru lashia alį Tobu je eburu. Ndu, bu 'ogalemkpa phe awu-kfuta iya; epeh l'iya ayiru ghaphelaha.

⁴A nonyaa; ndu Amonu abya etso ndu Ízurelu ogu.

⁵Ndu bu ogurennya ndu Giledu eje ekua Jefuta l'alį Tobu; ⁶sụ iya: "T'ọ bya aburu epeh onye ishi; k'ophu epeh a-du ike je etso ndu Amonu ogu."

⁷Jefuta asu epeh: "?Mu ta dudunua unu ashį, kparu iphe unu chifuru mu l'ufu nna mu. ?Ngunu kparu iphe unu choru mu bya nta-a, unu nọ l'iphe-ehuka-a?"

⁸Ndu bu ogurennya Giledu asu: "Mgbę o buphu k'iphe ono kparu iphe, ayi choderu ngu. Byanu t'i tisoru ayi je alua ndu Amonu; ege ii-buru onye ishi ndu Giledu mgburumburu."

⁹Jefuta asu epeh: "Teke unu dutaru mu lashia azu l'ufu tę mu je aluaru unu ndu Amonu; o -buru le Ojejoje woru epeh ye mu l'ẹka; ?mu a-buru-a onye ishi unu?"

¹⁰Ndu bu ogurennya Giledu ono asu iya: "O bu Ojejoje a-buru nggu l'ephe onye ekebe. O bulephu ege i kfuru bę ọo-du." ¹¹Jefuta ekwe tisoru epeh; epeh emee ya onye ishi; mę onye ishi-ogu epeh. Jefuta anodu lę Mizupa kfushia iphe ono, o kfuhawaru ono l'ifu Ojejoje.

Jefuta yele eze ndu Amonu

¹²Ya ndono; Jefuta abya ezia ndu ozi t'ephe je aji eze ndu Amonu sụ iya: "Iphe epeh meru, meru iphe, o byaru bya etso alį epeh ogu?"

¹³Eze ndu Amonu ezia ndu ono, Jefuta ziru ono; sụ epeh: "Iphe, kparu iya nu bu lę teke ndu Ízurelu shi lę Íjiputu wufuta bę epeh naru mu alį mu shita lę nsuda nsua Amonu jeye lę ęnyimu Jaboku; mbu je akpaa lę ęnyimu Jodanu. Unu nu-phu mu alį ono, unu natatsuaru mu ono azu lę domangu lę rimangu."

¹⁴Jefuta eziphu ndu ozi iya azu t'ephe je ezia eze ndu Amonu; ¹⁵sụ iya: "Owaa iphe, Jefuta ekfu. O suru: 'Lę ndu Ízurelu ta natakwaa alį ndu Móabu; epeh ta nata kę ndu Amonu. ¹⁶Iphe mechiaru nu bu lę teke ndu Ízurelu shi lę Íjiputu; bę epeh shiru echi-egu lufuta Eze ęnyimu Uswe; shiwaru onanu lufu Kedeshi. ¹⁷Ndu Ízurelu anodu lę Kedeshi ono zia ndu ozi t'ephe je ekfuru eze ndu Edomu: "T'o kweru t'ephe shia alį iya sweta." Obenu l'eze ndu Edomu te yeduru epeh onu. Epeh abyakwaphu bya ezia eze ndu Móabu ege ono, epeh ziru eze ndu Edomu ono. Eze ndu Móabu ajikakwaphu. Ya ndono; ndu Ízurelu akwaa lę Kedeshi. ¹⁸Epeh anonyaa; wu-lihu l'echi-egu ono; shia nkupen-akupen alį ndu Edomu; mę kę ndu Móabu; lufuta l'uzo ęnyanwu-ahata alį ndu Móabu; bya adọ l'azu ęnyimu Amonu azu iya ophu. Epeh ta bahudu l'alį ndu Móabu; kę l'ọ bu ęnyimu Anonu bu okę epeh lę ndu Móabu. ¹⁹Tọ dụ iya bu; ndu Ízurelu abya ezia ndu ozi t'e zia Sihonu, bu eze ndu Amoru, l'achį ndu Heshibonu. Ndu Ízurelu ezia ndu ozi ono t'ephe je ekfuru iya sụ iya: "T'ayi shinua alį ngu sweta jeshia l'alį nk'ayi." ²⁰Sihonu ajika tę ndu Ízurelu be swe l'alį iya; kę l'ę to madu ege epeh e-me teke o kwetaru t'ephe je swee. Ya ndono; Sihonu ekukoo ndu nk'iya l'ephe ha; epeh awufu je adọ lę Jahazu; tso ndu Ízurelu ogu. ²¹Ya ndono; Ojejoje, bu

Nchileke kẹ ndu Ízurelu enwuru Sihonu; mẹ ndu nk'ia ye ndu Ízurelu l'ẹka. Ẹphe emekputa ẹphe. Ndu Ízurelu anakota alì ndu Amọnu, bu l'ẹke ono. ²² Ẹphe dọberu l'alì ndu Amọnu naa alì ono jeye lẹ Jábọku; mẹ tsube l'echi-ẹgu; je akpaa lẹ Jódanu. ²³ Nta-a bụ; keshinu ọphu Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu chishiwuru ndu Amọnu; bya eworu alì ono nù ndu nk'ia, bụ ndu Ízurelu; ?buhunu ole bụ k'ọbya ọnata alì ọdo? ²⁴ ?Tọ dọ iphe agwa ngu; mbụ Kemoshu nuru ngu; bẹ ji-kwe ẹka? Ayìbedua akwẹe ẹka l'iphe Ojejoje, bụ Nchileke ayi nuru ayi. ²⁵ ?Ì ka eze ndu Móabu, bụ Balaku Zipo mma? Yẹle ndu Ízurelu te sebua okfu; ọphu ẹphe l'ia alubua ọgu. ²⁶ Ndu Ízurelu buru lẹ Héshibonu; Arówa; mẹ l'unwu mkpukpu, nọ-pheru iya mgburumgburu; mękwaphu lẹ mkpukpu, nọsua l'iku Ẹnyimu Amọnu ukporo afa iri l'ise phuu. ?Bụ ngunu kparu iphe, ẹ tì natadụ ẹphe alì teke ono? ²⁷ Ẹ to nwekwa ẹke mu mesweru ngu. O gbechikwa bụru nggubedua achọ mu okfu; kẹ l'ì byaru bya etso mu ọgu. Tẹ Ojejoje, bụ onye ikpe kpeeru ndu Ízurelu; ẹphe lẹ ndu Amọnu ikpe ntanụ." ²⁸ Ọbule eze ndu Amọnu ta ngadụ nchì l'ozi Jẹfuta.

Jẹfuta Alụ-gbua ndu Amọnu

²⁹ Ya ndono; ume Ojejoje abya eji Jẹfuta ẹhu. Yo je es-hijaa alì ndu Gíledu; mẹ alì ndu Manáse; shia Mízupa l'alì Gíledu; bahụ l'alì ndu Amọnu. ³⁰ Jẹfuta abya ekwee Ojejoje ukwa; sụ iya: "Ọ -bụru l'i woru ndu Amọnu ye mu l'ẹka; ³¹ bẹ iphe ivu-uzo, shi l'ulo mu; bya mu otu ilaa teke mu shi l'ọgu ono alata a-buru kẹ Ojejoje. Mu e-gude iphe ọbu gwooru ngu ngweja-ukfuru."

³² Tọ dọ iya bụ; Jẹfuta atugbua; je etso ndu Amọnu ọgu. Ya ndono; Ojejoje eworu ẹphe ye iya l'ẹka. ³³ Tsube lẹ Arówa jeye l'oge iya kẹ Minitu; rua lẹ Ébẹlu-Keramimu b'o gbufuru ukporo mkpukpu. Yọ bụru iya bụ l'ishi erua ndu Amọnu alì l'ẹke ndu Ízurelu nọ.

Jẹfuta anụ Ojejoje ada iya

³⁴ A bya ele ẹnya lẹ Jẹfuta lataru l'ufu iya lẹ Mizúpa; ada iya akụwa nkwa l'ete egvu abya iya ndzuta. Nwata ono bụ nwa lanụ, ọ mọtaru. A gụfu nwata ono b'ẹ to nwehedu nwata ọdo, ọ mọtaru: lẹ nwoke; m'ọ bụ lẹ nwanyi. ³⁵ Jẹfuta aphule iya phụ; woru uwe iya lawaa; rashia: "Haa! Ada mu. I gbuakwaru mu! I meekwaru t'aphụ tsọru mu; kẹ l'ukwa, mu kweru Ojejoje bẹ mu ta ahaghedu iya emeru!" ³⁶ Ada iya ono asụ iya: "Nna; ọ -bụru l'ì sawaru ọnu l'ẹke Ojejoje nọ; menua mu ẹge i kweru Ojejoje ukwa l'ii-me mu; nta-a, Ojejoje mewaru; nggu agwata ndu ọhogu ngu, bụ ndu Amọnu ugwo iphe, ẹphe meru ngu. ³⁷ Iphe, ii-meru iya bụ t'ì haaru iya ọnwa ẹbo tẹ yẹle ndu ọnyà iya phẹ yiru je aghaphee l'ugvu ugvu; raa ẹkwa; kẹ l'ẹ to nweddu lẹ ya alukwadua nji." ³⁸ Nna iya ekwe; haa ya; yo je anọ ọn-

wa ẹbo. Unwu-mgboko ibe iya etsoru iya; je anọ l'ugvu ugvu; kwaa ẹkwa; kẹ l'ẹ to nweddu l'ọ lukwadua nji. ³⁹ Ọnwa ẹbo ono agvulephu; yọ lashia l'ufu. Nna iya ono emee ya ẹge ono, o kweru ukwa iya ono; ọphu nwoke achikahubua ya ọkpa. E mewa iya; yọ bụru ome-l'alì ndu Ízurelu ⁴⁰ l'iphe, bụ afa, sweru esweswe bẹ unwu-mgboko ndu Ízurelu e-jeje je egude abalì ẹno raa ẹkwa ada Jẹfuta ono, bụ onye Gíledu.

Jẹfuta yẹle ndu Ífuremu

12 Ya ndono; e kua unwoke ndu Ífuremu; ẹphe abya akwaa ngwa-ọgu; yọ bụru ẹphe ọdafu Ẹnyimu Jódanu azụ iya ọphu jeshia lẹ mkpukpu Záfónu jeshia je aji Jẹfuta sụ iya: "?Bụ ngunu meru iphe, i je alụ ndu Amọnu; t'ì ku ayi t'ayi lẹ nggu yiru? Ayi abyak-wa ọtu ọlo ngu ọku t'ì nọdu l'ime iya t'ọ dzua nggu l'ia."

² Jẹfuta asụ ẹphe: "?Ọ kwanu teke oke okfu shi adaru ayi lẹ ndu Amọnu bẹ mu kuru unu; ọphu unu ekweddu bya adzofuta ayi l'ẹka ndu Amọnu ono. Tọ dọ iya bụ; ³ teke mu phuru l'unu ta agbagheduru mu mkpu; mu eworu ndzụ mu tufaa; hata anwuhu; yọ bụru mu ọdafu Ẹnyimu Jódanu azụ iya ọphu; jekfushia ndu Amọnu ọgu. Ojejoje emee; mu emekputa ẹphe. Mbụ; ọphu unu gbe bya mu etso mu ọgu nta-a buhunu kẹ ngunu?" ⁴ Ya ndono; Jẹfuta abya ekukobewaphu ndu Gíledu; ẹphe eje alushi ndu Ífuremu ono ọgu. Ndu Gíledu emekputa ndu Ífuremu; kẹle ndu Ífuremu sọru ẹphe: "Unubẹ ndu Gíledu; unu bụ ndu alala, bu lẹ mg-baku ndu Ífuremu yẹle ndu Manáse." ⁵ Tọ dọ iya bụ; ndu Gíledu atugbua je eketsua l'ẹke eeshije adafu Ẹnyimu Jódanu azụ iya ọphu, bụ ọzo, shitsuaru laa alì ndu Ífuremu. Yọ bụje teke onye Ífuremu, nahuru nù ruru ẹke ono; sụ ẹphe: "Tẹ ya swetakwa;" ẹphe aji onye ọbu: "?Ì bụ onye Ífuremu?" Teke onye ọphu sọru ẹphe: "Waawa;" ⁶ ẹphe asụ iya: "Ọ dọ mma. Kuedu: 'Shibóletu.'" Teke onye ọbu kusweru iya; kua ya "Sibóletu"; ẹphe egude iya; gbua l'ẹke ono, eeshije adafu Ẹnyimu Jódanu ono. Ndu Ífuremu, e gburu teke ono bụ ukporo unu madzụ ise l'unu madzụ ise. †

⁷ Jẹfuta aburu onye ikpe ndu Ízurelu afa ishingụ. Jẹfuta, bụ onye Gíledu abya anwuhu; e lia ya lẹ mkpukpu, o shi l'alì Gíledu.

Ibizanu; onye ikpe ndu Ízurelu

⁸ Jẹfuta anwuhutsua; İbizanu, bụ onye Bétulehemu achilaha ndu Ízurelu. ⁹ Ọ mọtaru ukporo unwoke l'un-woke iri; mọta ukporo unwanyi l'unwanyi iri. Unwu nwanyi iya ono b'o kekotaru nji l'ikfu ọdo; lushiaru ẹgirima iya unwoke unwu-mgboko l'ikfu ọdo. İbizanu chiru ndu Ízurelu afa ẹsaa; ¹⁰ nwuhu; e lia ya lẹ Bétulehemu.

† Iphe ọ bụ bụ 42,000.

Elonu; onye ikpe ndu Ízurelu

¹¹ Ibizanu anwuhutusa; Elonu, bu onye Zébulonu abya achia ndu Ízurelu afa iri. ¹² Elonu, bu onye Zébulonu anwuhu; e lia ya le Ajalonu, no l'alí ndu Zébulonu.

Abudonu; onye ikpe ndu Ízurelu

¹³ Elonu anwuhutsulephu; Abudonu Hilélu, bu onye Piratonu achia ndu Ízurelu. ¹⁴ O mutaru ukporo unwoke labu. Unwunwa iya adu ukporo unwoke l'unwoke iri. Unwu iya ono; me unwunwa iya ono l'ephe ha nweru nkfu-igara l'ehu l'ehu. Abudonu buru onye ikpe ndu Ízurelu afa esato. ¹⁵ To du iya bu; Abudonu Hilélu anwuhu; e lia ya le Piratonu l'alí ífuremu l'alí ugvu Amaleku.

Amumu Sámusinu

13 Ya ndono; ndu Ízurelu abya emee ejo iphe l'anya Ojejoje. Ojejoje eworu ephe ye ndu Filisutayinu l'eka ukporo afa labu.

² O nweru nwoke obu, eeku Manowa, bu onye Zora. Manowa shi l'ikfu ndu Dánu. O luru nwanyi; nyee ya ono ta atsú ime; to mutakwanu nwata. ³ Ojozi-imigwe, shi l'eka Ojejoje abya ehee nyee nwanyi ono l'ifu; su iya: "E-tí tsudu ime; tí muta nwata; obule l'ji-tsuta ime; mua nwata nwoke. ⁴ Kwabekwa enya t'e b'i ngu mee; m'o bu iphe odo, eme l'anya; ophu iirikwa iphe, aaso nsó; ⁵ kele ji-tsuta ime; mua nwata nwoke. T'agube be erukwa nwata ono l'ishi; ke l'oo-buru onye duru Nchileke iche shita l'epho nne iya. Oo-wata odzo ndu Ízurelu l'eka ndu Filisutayinu."

⁶ To du iya bu; nwanyi ono ejekfube nji iya; je asu iya: "L'onye ke Nchileke be byakfutakwaru iya nu; l'onye obu dulephu l'o bu ojozi-imigwe, shi l'eka Nchileke; mbu l'o du egvu. Mu ta jikwa iya eka, o shi; ophu o kakwanuru mu epha iya. ⁷ Obenu l'o suru mu: 'Le mu a-tsuta ime; mua nwata nwoke; olobu; dube nta-a te mu kwabekwa enya t'e b'o du teke mu a-ngu mee; ophu mu angukwa mee, eme l'anya; ophu mu erikwa iphe, aaso nsó; kele nwata ono a-bukwa onye duru Nchileke iche shita teke aa-mu iya jeye mboku, oo-nwuhu.' "

⁸ Ya ndono; Manowa abya ekfuru nu Ojejoje; su: "Byiko; Nnajiufu; mu aró t'i meeru te onye ke Nchileke ono, i ziru; yo byakfuta ayi ono byafua odo bya ezia ayi ege ayi e-me nwata ono, aa-mu ono."

⁹ Nchileke anu iphe ono, Manowa kfuru ono; ojozi-imigwe, shi l'eka Nchileke abyakfuta nwanyi ono odo l'eke o no l'egu. Obule nji iya ono; mbu Manowa be ye ya ta nodu l'eke ono. ¹⁰ Nwanyi ono ejewaphu je asu nji iya ono: "Le nwoke-wa, byakfutaru iya mboku-a byaakwaru odo!"

¹¹ Manowa egbeshi; tsoru nyee ya ono. Yo rua je aji nwoke ono: "?Bu nggu be kfujeru nu nwanyi-a?"

Yo su iya: "L'o kwa iya."

¹² Manowa asu iya: "Teke iphe ono, i kfuru ono reru; ?nanu ege ndzu nwata ono a-du? ?Bu ngunu a-bu oru iya?"

¹³ Ojozi-imigwe ono asu iya: "Te nyee ngu kwabekwa enya; mekota iphe, mu kfuru iya. ¹⁴ T'e b'o rikwa iphe, shi l'oshi vayinu; ophu o ngukwa mee; m'o bu iphe, eme l'anya; ophu o rikwa iphe, aaso nsó. T'o dobekwa iphemiphe, obule ono, mu turu iya ono."

¹⁵ Manowa asu ojozi-imigwe ono, shi l'eka Ojejoje ono: "Nodukwa l'eke-a t'ayi je egbua nwophoja egbu; mee; wotaru ngu."

¹⁶ Ojozi-imigwe ono, shi l'eka Ojejoje ono asu iya: "Unu a-lo-gudekpokwa mu; obule mu te erikwa nri unu. Ole; o -buru ngweja-ukfuru be unu egwo; unu gwooru iya Ojejoje." Manowa ta ma l'onye ono bu ojozi-imigwe ke Ojejoje.

¹⁷ Manowa aji ojozi-imigwe ono, shi l'eka Ojejoje ono; su iya: "?Bu ngunu bu epha ngu; k'ophu ayi a-kwabe ngu ugvu teke iphe ono, i kfushiru ono reru?"

¹⁸ Yo su iya: "?Bu ngunu kparu iphe, iji iya epha iya? Epha iya dukwa biribiri."

¹⁹ Ya ndono; Manowa abya akputa nwophoja egbu ye le ngweja-nri; gwooru Ojejoje eja l'eli mkpuma. Ojejoje abya emee iphe, du biribiri; Manowa ye le nyee ya anodu ege ono l'ele. ²⁰ Teke oku gbanwuhuru l'anya-ngweja ono; ire-oku akpuchia l'ala l'igwe be ojozi-imigwe ono, shi l'eka Ojejoje ono bahuru l'ire-oku ono; tsoru iya tugbua. Manowa ye le nyee ya aphulephu iphe, meru nu; dashia; woru ifu kpube l'alí. ²¹ Ojozi-imigwe ono, shi l'eka Ojejoje ono ta byakfutahe ephe odo; Manowa amaru l'o bu ojozi-imigwe, shi l'eka Ojejoje.

²² Manowa asu nyee ya: "Me ayi buakwa maa; m'o kwa Nchileke be ayi phuru ono!"

²³ Obenu le nyee ya suru iya: "Dege Ojejoje choru te ya gbua ayi; me to g'anatakwa ayi ngweja-ukfuru ono; me ngweja-nri ono; to g'ekoshi ayi iphe ono, o koshikotaru ayi ono; ophu to g'ekfukwaru ayi iphe ono, o kfushiru ayi ono."

²⁴ Ya ndono; nwanyi ono abya atsuta ime; mua nwata nwoke; gba ya Sámusinu. Nwata ono abya evufuta; Ojejoje agoru onu-oma nu iya. ²⁵ Ume Ojejoje abya awata iya ome ire l'ehu teke o no le Mahane-danu, no le mgbaku Zora; me Eshutawolu.

Sámusinu alu nwamgboko Filisutayinu

14 Yo be ujiku lanu; Sámusinu ejeshia Timina. Yo rua l'eke ono; je aphu nwamgboko ndu Filisutayinu lanu. ² Yo lashia; je asu nne iya; me nna iya: "L'o

nwekwaru nwamgboko Filisutayinu, ya phuru le Timina. Unu jekwa je aluaru iya eya."

³ Nne iya le nna iya ono asu iya: "To nwekpodua nwamgboko, du ngu mma l'iphe bu ndu abubu ngu; m'o kwanu l'iphe bu ndibe ayi l'eke-a. ?O b'ufutaje nwanyi Filisutayinu; mbu ndu akpapyi ono."

Samusinu asu nna iya: "T'o jeru aluaru iya eya. L'o bu onye onanu du mu mma."

⁴ Ndu, muru iya nu ta ma l'oo Ojejoje, be iphe ono shi l'eka, bu onye ach'ozo, ya e-shi f'uaru ndu Filistayinu; ke l'oo ndu Filistayinu shi ach'udu ndu Izurelu teke ono.

⁵ To du iya bu; Samusinu etsoru nne le nna iya jeshia Timina. Epe erude le mgbo vayinu ndu Timina; owaa nwa agu, lufutaru nu; l'ede ekiri abyakfuta iya.⁶ Ume Ojejoje abawa iya phuru l'ehu k'igiri-igiri. Yo zu nwa agu ono; gude aka labuhu iya ebo l'o bu onye, labuhuru nweghu nshii. Obule e to kfuduru iya nne le nna iya.

⁷ Samusinu eje; yele nwamgboko ono ako ak'o; nwamgboko ono adu iya mma. ⁸ Yo be teke o jeru t'e dee ya nwamgboko obu. Yo swiba; te ya ph'edu odzu agu ono. Egu egbe yewa iya nu; man'egu anodu iya. ⁹ Yo gude aka kota man'egu ono; m'lahaa ogol-ogo l'eje. Yo jekfube nne le nna iya; ja an' epe; epe amia. Obenu l'e to kfuduru epe l'o bu l'odzu agu phuru b'o hataru egu ono.

Ilú, Samusinu t'uru

¹⁰ To du iya bu; nna iya ejeshia t'o je aphuru nwamgboko obu. Samusinu agbaaru epe aji eswa-nwanyi, bukwanu ege onye alu nwanyi k'ophungu emeje.

¹¹ Teke ndu Filistayinu phuru Samusinu be epe duru ukporo madzu l'umadzu iri nu iya t'ephe noduru iya l'oshi ndu onya. ¹² Samusinu asu epe: "Te ya t'uru unu ilu. Onye -koru iya iphe, o bu l'ime abali esaa-wa, eeme eswa-nwanyi-wa be ya a-nu ukporo uwe-nlokporu; owaa ukporo uwe l'uwe iri, dugbaa iche iche.

¹³ Teke o buru l'unu ta akatadu iya; unu an' y'eb'edua ukporo uwe-nlokporu l'uwe iri; owaa ukporo uwe l'uwe iri, dugbaa iche iche."

Epe asu iya: "T'o t'eduru epe ilu obu; t'ephe nua!"

¹⁴ Yo su epe:

"L'oo iphe, erije iphe;

be iphe, eeri eriri shi lufuta.

Iphe, nweru okpehu;

be iphe ats'o rengerenge shi lufuta."

A no abali eto; epe ta ma iphe, ilu ono bu.

¹⁵ Yo be le mboku k'eno; epe asu nyee Samusinu: "T'o gude uji jifuta iphe, ilu ono bu; odumeka be epe e-tsukwa iya oku; tsua ndibe nna iya. ?Bu iphe, i kuru epe bu ege ee-me t'i naa epe iphe epe to?"

¹⁶ To du iya bu; nyee Samusinu ono abya anodu Samusinu l'ifu; wata ekwa; su iya: "L'o koru iya ashii! L'e

to yeduru iya ru obu. Odumeka; ?nanu ege o du b'o nmaru ndibe ayi etu; to karu iya iphe, etu ono bu!"

Samusinu asu iya: "Nne le nna, muru iya nu be ya ta koduru iya; yo buru nggubedua be ya e-gbe kachiaru iya?" ¹⁷ Nwanyi ono arakota ekwa abali esaa ono, epe no l'eswa-nwanyi ono. Yo be mboku k'esaa ya; yo woru iya k'fuaru iya; ke l'o shi keshinu ono nwupyabe iya t'o k'furu iya eya. Nwanyi ono atugbua je eworu iphe, ilu ono bu k'fuaru ndibe epe. ¹⁸ T'enyanwu kwaa r'iba le mboku k'esaa ono; ndu mkpukpu ono asu Samusinu: "Bu ngunu ka man'egu otso ena?"

?Bu ngunu ka agu ike?"

Samusinu asu epe:

"Dege unu te gudedu ada-eswi iya ko iphe;

me unu ta ga amakwa iphe, ilu iya ono bu."

¹⁹ Ya ndono; Ume Ojejoje abyawa iya phuru l'ehu k'igiri-igiri. Yo jeshia Ashikelonu je egbua ndu eke ono ukporo madzu l'umadzu iri; gwoo iphe epe. Yo lata; chita epe; chiru nu ndu ono, kotaru ilu ono. Yo gude ehu-eghughu lashia le ke nna iya. ²⁰ Nyee Samusinu ono be bu onya Samusinu, duru iya l'eswa-nwanyi ono b'e duru iya nu.

Samusinu at'uru oku l'iphe, ndu Filisutayinu meberu l'alij

15 A bya an'waru jeye teke eebuje witu; Samusinu akputa nwada egu; yo buru iya oje oji nyee ya ono. Yo rua; je asu ogo iya ono: "Le ya ejekwa le mkpura nyee ya."

Nna nyee ya ajika t'e b'o jeshi; ² su Samusinu: "Ya makwarua le nyee ngu ono be du ngu ashii; du ngu iya k'inumuchacha, meru iphe, mu dutakwaduru iya phuru kee onya ngu. ?Nwunne iya ke nwata ta kadunua ya oma mma? Dutanu onye onanu l'ozori iya."

³ Samusinu asu epe: "Nta-a be ya nweru iphe, ya agbabe okpa meshia ndu Filisutayinu ike; uta ta aduru iya eya." ⁴ Ya ndono; yo tugbua; je anwukoo ukporo uphegu iri l'ise. Yo bya afoo epe ebo ebo; lota epe odzu; logbabetua. Yo meebe; bya eworu itsu-oku lishikota iya; ⁵ muru oku yeshia ya; paru iya aka haa. Epe egude iya wufu; je atukota oku l'egu ndu Filisutayinu: ndu ophu, e buwaru ebubu; me ndu ophu, e te budua; mbu dzua jeye le mgbabu olivu epe.

⁶ Ndu Filisutayinu aji onye meru iya nu.

A su epe: "L'o bu Samusinu, bu ogo nwoke Timina; ke l'onye ogo iya ono dutaru nyee ya dee onya iya." Ya ndono; ndu Filisutayinu ekwe; hehu je egude nyee Samusinu ono; me nna iya tsua epe oku.

⁷ Samusinu asu epe: "Le keshinu unu meru iya ege ono be mu ta ahadu unu; ebe abu le mu melataru unu!" ⁸ Yo tsowaphu epe ogo k'ehuka ehuka; gbua epe l'igwe. Yo meebetsua; tugbua je anodu l'ogba, no le mkpuma Etamu.

Sámusìnu emekputa ndu Filisutayìnu

⁹ Tò dọ iya bụ; ndu Filisutayìnu awụfu je adọ lẹ Júda k'ọgu; tso ndu Lehi ọgu ọlua-ọla. ¹⁰ Ndu Júda aji ẹphe ege ọ dọ bẹ ẹphe byaru ẹphe ọgu?

Ẹphe asụ: "L'ẹphe byaru ogude Sámusìnu t'ẹphe gwata iya ụgwọ iphe, o meru ẹphe." ¹¹ Ya ndono; ụnu madzụ ẹsaa l'ụkporo madzụ iri † eshi lẹ Júda zafu jekfushia Sámusìnu l'ọgba mkpuma Etamu; je aji iya: "Tì madu l'ọ bụ ndu Filisutayìnu bẹ ẹphe nọ l'ẹka ọtọ? Bụ ngunu meru iphe, i meru ayi ege-a?"

Yọ sụ ẹphe: "Ọ kwa ụgwọ iphe, ẹphe meru iya; bẹ ẹphe melataru ẹphe."

¹² Ẹphe asụ iya: "L'ẹphe byakwaru t'ẹphe kee ngu; kpụta je anụ ndu Filisutayìnu."

Sámusìnu asụ ẹphe: "T'ẹphe riaru iya nte l'ẹphebedua l'onwẹphe te egbudu iya."

¹³ Ẹphe asụ iya: "L'iphe ẹphe e-me nwenkinyi bụ l'ẹphe e-ke iya ẹgbu; kpuru je anụ ẹphe. L'ẹphe te egbukwa iya egbugbu." Ẹphe egude ọkpukpu ẹbo, bụkota k'ọphungu kee ya; dufuta iya lẹ mkpuma ono.

¹⁴ Yo rudelephu Lehi, bụ iya bụ ẹke ono, ndu Filisutayìnu dọru ono; ẹphe ehehu; l'atụ ụzọ l'abyakfuta iya. Ume Ojejoje abyawa iya phụ l'ẹhu k'igiri-igiri; ọkpukpu ono, nọ iya l'ẹka ono eribushihu l'ọ bụ eri-owu, ọku daru. ¹⁵ Yọ phụwaphu ọkpukpu-agba nkakfụ-igara, dọgbaa ọphungu ọphungu. Yo detawa iya phụ; gude iya chigbua ụnu unwoke labụ l'ụkporo unwoke iri. ^{††16} Sámusìnu asụ:

“Ọkpukpu-agba nkakfụ-igara;
bẹ ya mewaru;
ẹphe akụa l'ikpo l'ikpo.
Ọkpukpu-agba nkakfụ-igara;
bẹ ya gudewa
gbua ụnu unwoke labụ
l'ụkporo unwoke iri.”

¹⁷ Yo kfutsua ege ono; woru ọkpukpu-agba nkakfụ-igara ono tufaa. Ya ndono; e woru ẹke ono gụa Ramatu-Lehi, bụ iya bụ “ugvu ọkpukpu-agba.”

¹⁸ Ya ndono; mini agụlahaa Sámusìnu l'agụshi iya ike. Yọ raku Ojejoje; sụ iya: “I shiwa l'ẹka yẹbe nwozi ngu dzọfuta ndu nkengu l'ụzọ, dọ biribiri. Bụ ẹgu mini e-gbe bya egbua ya nta-a tẹ ya dalahụ ndu akpapyi-a l'ẹka ọtọ?” ¹⁹ Nchileke abya eworu ẹke ẹnu nọ tẹ-fua lẹ Lehi; mini awụshilaha ya. Sámusìnu angụebetsua mini ono; ẹhu alazita iya; ike abya adụ iya. E woru ẹke ono gụa “Enu Hakore” ‡ Ẹke ono nọkwaphu lẹ Lehi jeye nta-a. ²⁰ Sámusìnu aburu onye ikpe; kpeeru ndu Ízurẹlu ikpe ụkporo afa l'oge kẹ ndu Filisutayìnu.

Sámusìnu afofu obu-edukfu ndu Gáza

16 Yo be ujiku lanụ; Sámusìnu ejeshia Gáza. Yo rua; je aphụ nwanyi ọkpara; jekfushia ya; ẹphe azẹe. ² Ya ndono; a bya ekfuru ndu Gáza: “Lẹ Sámusìnu nọkwa l'ẹke-a!” Ẹphe eje agbaa ẹke ono mgburumgburu; keeru iya l'obu-edukfu mkpukpu ono ẹnyashi ophu. To nwe iphe, ẹphe meru l'ẹnyashi ono. Ẹphe l'ekfu: “L'ọ t'ẹphe chee; teke o beru lẹ ngguge ụtsu; ẹphe egbua ya.” ³ Yo be l'echi-abali; Sámusìnu egbeshi l'ẹke ọ zẹ; je ebe ẹka l'ibo obu-edukfu ono; fọta yẹle itso labụ, gude iya nụ; fọta mẹ mgboro-ígwè, e gude gbapyabẹ iya; ye iya l'ukuvu; je enyia eli ugwu obu, nọ chebe ifu lẹ Hẹburonu.

Sámusìnu yẹle Delayila

⁴ A nonyawaru; Sámusìnu aphụa nwanyi obu, aha Delayila lẹ Nsụda Soréku; yọ dọ iya mma. ⁵ Ndu ishi ndu Filisutayìnu abya ejekfu nwanyi ono; sụ iya: “T'ọ dee ya edede; deta iya t'ọ karu iya ẹke eze ike iya ono shi; mẹ iphe, ẹphe e-me; ka iya ẹkuku; gude iya kee.” Ẹphe asụ nwanyi ono l'ẹphe l'ẹphe ha a-nụ iya ụnu mkpọla-ọcha ẹbo l'ụkporo mkpọla-ọcha iri l'ise l'ẹhu.

⁶ Tò dọ iya bụ; Delayila abya ejekfu Sámusìnu; je asụ iya: “Byiko; kanuru mu ẹke eze ike ngu ono shi ngu; nggu akaru mu ụzọ, madzụ e-shighe; ka ngu ẹkuku; gude ngu kee.”

⁷ Sámusìnu asụ iya: “L'e -gude ọkpukpu ẹsaa, a swikwaduru-a k'ọphungu, ẹ ta kpọhudua nkụ kee ya; bẹ ike iya a-gvụ; ya abya adụ l'ọ bụ madzụ mmanu.”

⁸ Tò dọ iya bụ; ndu ishi ndu Filisutayìnu abya achẹe Delayila ọkpukpu ẹsaa, a swikwaduru-a k'ọphungu, ẹ ta kpọhudua nkụ; yo gude iya kee Sámusìnu. ⁹ Yo nweru ndu Delayila domiru l'ime mkpura, nọ l'ẹke ono. Yo chia; sụ: “Sámusìnu! Ndu Filisutayìnu abyaakwa ngu egude!” Sámusìnu eworu ọkpukpu ono gbabushia l'ọ bụ eri-owu b'e gude ọku dabua. Yọ bụru iya bụ l'ẹ ta phudua ẹke ike iya ono shi.

¹⁰ Ya ndono; Delayila asụ Sámusìnu: “I meru mu eswe; dzọaru mu ẹjo-ire. Ngwa-a; kanuru mu ẹge ee-shi kee ngu!”

¹¹ Sámusìnu asụ iya: “E -gude eri ọphungu, ẹ-ta dudu iphe, e gudejewa iya kee; kee mu; bẹ ike mu a-gvụ; mu abya adụ l'ọ bụ madzụ mmanu.”

¹² Tò dọ iya bụ; Delayila abya achịta eri ọphungu gude kee ya. Yo nweru ndu Filisutayìnu, nọ l'ime mkpu kwabẹru Sámusìnu. Delayila echia; sụ: “Sámusìnu! Ndu Filisutayìnu abyaakwa ngu egude!” Sámusìnu eworu eri ono, nọ iya l'ẹka ono gbabushia l'ọ bụ eri-owu.

¹³ Delayila asụ Sámusìnu: “Egbe teke i shi meta mu eswe; l'adzuru mu ẹjo-ire. Kanuru mu ẹge ee-shi kee ngu ẹgbu.”

† Iphe ọ bụ bụ 3,000. †† Iphe ọ bụ bụ 1,000. ‡ Iphe “Enu Hakore” bụ bụ “Nwogvu onye-oku.”

Yọ sụ iya: “Ọ -bụru l'ị lọkahuru ẹgbushi mu ukfu ẹsaa; gude eri, e gude ekwe ẹkwa kepyabe iya; bya ewota ngga dzụ-deshia ya ike; bẹ ike a-gvụ mu; mu abya adụ l'ọ bụ madzụ mmanu.”

¹⁴ Ya ndono; Sámusịnu ekuleruphu mgbenya; Delayila abya ałokahu ẹgbushi iya ono ukfu ẹsaa; bya egude ngga, e gude ekwe ẹkwa dzụ-deshia ya ike; bya asụ Sámusịnu: “Ndu Filisutayịnu abyaakwa ngu egude!” Yo zilihu; mịfu ngga ono; lafụ eri ono; mę l'iphe ẹkwa ono. ¹⁵ Delayila asụ iya: “?Nanụ ẹge ii-shi sụ l'i yeru mu obu; l'ẹke obu ngu ta nọdu l'ẹke mu nọ? Ọwaa ekwe ugbo ẹto, i mewaru mu eswe; ti kwe karu mu ẹke ike ngu ono shi.” ¹⁶ Mkpurumkpuru; yọ kpabę Sámusịnu okfu iphe ono; jeye yo kfufu iya madzụ l'ẹhu. ¹⁷ Yọ bya ekfuaru Delayila obu iya; sụ iya: “L'ẹ ta adabụdua ya agube l'ishi; kele ya bụ onye dọru Nchileke iche shi-takpooru l'ẹpho nne iya. A -kpushiwa iya ishi; ike iya alufu; ya abya adụ l'ọ bụ madzụ mmanu.”

¹⁸ Ya ndono; Delayila amalẹruphu l'ọ kfuaru iya obu iya; yefu madzụ t'e je ezia ndu ishi ndu Filisutayịnu; sụ ẹphe: “Unu laphuta azụ ọdo; l'ọ kfuwaru iya iphemiphe.” Tọ dọ iya bụ; ndu ishi ndu Filisutayịnu egude okpoga ono rutashia. ¹⁹ Yo mee Sámusịnu; yọ nọdu iya l'utakfu kuru mgbenya. Yo kua nwoke lanụ; yọ bya akpushiya ya ukfu ẹgbushi ẹsaa phụ. Delayila emekashilaha ya ẹhu; ike ta dọhe iya. ²⁰ Yọ sụ iya: “Sámusịnu! Ndu Filisutayịnu egudeekwa ngu!” Yo tehu; rja: “L'ọo tẹ ya yọo onwiya ẹge ya ayọjehawa; nyikufu nweru onwiya.” Tọ ma lẹ Ojejoje hawaru iya. ²¹ Ndu Filisutayịnu egudewa iya phụ; swọshia ya ẹnya; kpuru iya jeshia Gáza. Ẹphe egude iphe, e meru l'ope tọ ya ya mkpakọbe; chee l'ulo-mkpọro t'ọ kwọjeru ẹphe iphe. ²² Yọ nọdu l'ẹke ono; ẹgbushi ono erutalaha ọdo; l'akpọt-suaru iya ono.

Anwụhu Sámusịnu

²³ Ya ndono; ndu ishi ndu Filisutayịnu abya edzukobe t'ẹphe gwooru agwa ẹphe, bụ Dagọnu oke ẹja gude tua ya ẹpha. Ẹphe ete ẹswa; l'ekfu: “Lẹ agwa ẹphe wowaru onye ọhogu ẹphe; mbụ Sámusịnu ye ẹphe l'ẹka.” ²⁴ Ndu ono aphulephu Sámusịnu; tulaha agwa ẹphe ono ẹpha; l'asuje: “Agwa ayi wowaru onye ọhogu ayi ye ayi l'ẹka; mbụ onye meru alị ayi; yọ daburu ochobo; tsụa ndibe ayi l'otumu.” ²⁵ Ẹphe etenyaa ẹswa; sụ: “T'e dufutaru ẹphe Sámusịnu t'ọ meeru ẹphe iphe-ọchi.” Ya ndono; a bya edufuta Sámusịnu l'ulo-mkpọro; yo melahaaru ẹphe iphe-ọchi. Ẹphe emee ya; yo vudo lẹ mgbaku itso labụ, bụ iya gude ọlo ono. ²⁶ Sámusịnu asụ nwata okorọbya ọbu, kpụ iya l'ẹka: “Menua t'ẹka rua ya l'itso ono, gude ọlo ono; k'ọphu ya a-dakobe iya.” ²⁷ Ọlo ono bẹ unwoke mę unwanyi jiru; l'atsụ rụk-furukfu. Iphe, bụ ndu ishi ndu Filisutayịnu l'ẹphe ha nọkotakwaphu l'ẹke ono. O nweru ndu ọdo, nọ l'eli ọlo

ono l'ele iphe-ọchi ono, Sámusịnu eme ono. Ndu ono dọ unu ọmadzụ ẹsaa l'ụkporo madzụ iri: unwoke l'unwanyi.

²⁸ Tọ dọ iya bụ; Sámusịnu abya ekfuru nụ Ojejoje; sụ iya: “Nggube Nnajiufu, bụ Ojejoje; nyatakwa mu! Ng-gube Nchileke; byiko; nufunua mu ike ugbo lanụ-wa; tẹ mu gude iya kfụa ndu Filisutayịnu ọgwo ẹnya mu-a ẹphe ẹbo.” ²⁹ Sámusịnu awowaphu ẹka l'itso labụ ono, bụkwanu iya gude ọlo ono. Yo gude ẹka-utara iya nwupyabe itso ono nanụ; gude ẹka-ibyita nyipyabe ọphu. ³⁰ Sámusịnu asụ: “Tẹ yele ndu Filisutayịnu nwushihukota!” Yọ fụa agburu-ẹhu; gude ike iya l'ọ ha nyibe l'itso labụ ono. Ọlo ono adaa dapyabę ndu ishi ono; mę iphe, bụ ndu nọ iya nụ l'ẹphe ha. Ndu, Sámusịnu gburu teke ọ nwuhuru anwuhu aka ndu, o gburu teke ọ nọ ndzụ.

³¹ Ya ndono; unwunne iya; mę ndu ufu iya eje apata iya; lia lẹ mgbaku Zora lẹ Ẹshutawolu l'ili Manowa, bụ nna iya. Sámusịnu chiru ndu Ízurelu ụkporo afa.

Unwu ntẹkpe Mayịka

17 O nweru nwoke lanụ, ẹpha iya bụ Mayịka, shi l'alị ugvu Ífuremu. ² Yo be mbọku ono; yọ sụ nne iya: “Ẹkpa mkpọla-ọcha iri lẹ nanụ ngu ono, phuhujeru nụ, ya nuru ẹke iiburu onye wotaru iya nụ onu ono kwa yebedua gude iya; l'ọ kwa iya wotaru iya.”

Nne iya ono asụ iya: “Tẹ Ojejoje gọkwaaru ngu onu-oma; nwa mu!” ³ Yo wolataru nne iya unu mkpọla-ọcha labụ l'ụkporo mkpọla-ọcha iri l'ise phụ. Nne iya asụ iya: “Ya doberu Ojejoje mkpọla-ọcha ono nsọ tẹ nwatibe iya kpụta ntẹkpe; gude mkpọla-ọcha ono wụa ya l'ẹhu. Nta-a bẹ ya a-nụ-phu ngu iya azụ.” ⁴ Ya ndono; yọ bya eworu mkpọla-ọcha ono nụ nne iya ono. Nne iya ono atsee ẹka lẹ mkpọla-ọcha ono; wota iya ụkporo mkpọla-ọcha iri je achẹe onye akpụje mkpọla-ọcha. Yo gude gude iya kpụta ntẹkpe; gude iya meta unwu ọkpata. E megee; je edobe iya l'ulo Mayịka. ⁵ Mayịka nweru ọlo nte; bya emeta uwe-ukuvu; mewaru unwu ọkpata ọdo dobe; bya ewota nwatibe iya lanụ kẹ nwoke dobe t'ọ gwaję iya. ⁶ Teke ono bẹ ndu Ízurelu te shidu nweru eze, achị ẹphe. Onyenonu emelephu ẹge dọ iya mma. ⁷ Tọ dọ iya bụ; yo nweru nwokorọbya, shi Bětulehemu l'alị Júda. Ọ bụ onye ọkpa-ikfu Lívayi. ⁸ Yo shi lẹ Bětulehemu jeshia ọcho ẹke ọdo, oo-buru. Yo rua l'alị ugvu Ífuremu; bahụ l'ufu Mayịka. ⁹ Mayịka aji iya ẹke o shi?

Yọ sụ iya: “Lẹ ya bụkwa onye Lívayi. Lẹ ya shi lẹ Bětulehemu l'alị Júda; l'achọ ẹke ya e-buru.”

¹⁰ Mayịka asụ iya: “Nggụ l'iya bunuru; t'ị bụru iya nna; nggu agwajeru iya iphe. Yebedua a-nọduje anụ ngu mkpọla-ọcha iri l'afa; l'akporu ngu uwe; l'anụkwa ngu phụ nri.” ¹¹ Onye Lívayi ono ekwe; yele iya eburu. Nwokorọbya-a adụ Mayịka l'ọ bụ nwa iya. ¹² Mayịka

emee ya onye agwajeru iya iphe; yọ kwaa lẹ kẹ Mayika. ¹³ Ya ndono; Mayika asụ: “Lẹ ya maru lẹ Ojejoje a-nọduje eme t'iphe dọjeru iya lẹ mma; keshinu ọpụ ya mewaru onye Lívayi; yọ gwaru iya iphe.”

Ndu Danu achọ alị, a-buru nk'ẹphe

18 Teke ono bẹ ndu Ízurẹlu te shidu nweru eze, achị ẹphe. Teke ono kwaphu bẹ ndu ikfu Dánu shi achọ ẹke a-buru alị; kẹ l'ẹ-to nwedu alị, a wẹwaru ẹphe lẹ Ízurẹlu t'ọ buru òkè-iphe ẹphe. ² Tọ dọ iya bụ; ndu ikfu Dánu abya eshi lẹ Zora mẹ Ẹshutawolu yefu mkpawara unwoke ise t'ẹphe je ngge l'alị ono; maru ẹge ọ gbaru. Ụmadzu ise ono nọ-chikotaru ẹnya ndu ikfu Dánu. Ndu ono asụ ẹphe: “Unu je amaru ẹge alị ono gbaru.”

Ndu ono atụgbua; rua alị ugwu Ífuremu; bahụ lẹ kẹ Mayika; radụ. ³ Ẹphe erudelephu kẹ Mayika; nua olu nwokorọbya ono, shi l'ikfu Lívayi ono; hụbewa iya phụ ama. Ẹphe awụba l'ẹke ono; jì iya: “?Onye du ngu bya ẹke-a? ?Bụkwanu ngunu bẹ iime l'ẹke-a? ?Bụ ngunu kparu iphe, ì nọ l'ẹke-a?”

⁴ Yọ kọoru ẹphe iphe, Mayika meshikotaru iya; sụ ẹphe: “Lẹ Mayika butaru iya tẹ ya gwajeru iya iphe.”

⁵ Ẹphe asụ iya: “Byiko; jitaeduru ẹphe Nchileke t'ẹphe maru; ije ẹphe-wa; ?oo-nweru-a ishi?”

⁶ Onye ono, agwajẹ iphe ono asụ ẹphe: “Ụkfu ta akpọkwa unu; nji ta aji unu; lẹ Ojejoje vutaakwaru unu ụzo.”

⁷ Unwoke ise ono atụgbua; rua Layishi; bya aphụ ẹge ndu ẹke ono túsaru ẹhu l'ọ bụ ndu Sayidonu; nchị adụ ẹphe ndoo; to nwe iphe, ẹphe awa ọkpoma iya. Ndu alị ono ta dọdu iphe ẹphe achọ achọcho. Yo mee; ẹphe abụkotaru ọva. Ẹphe bu ndu Sayidonu ote-ẹnya; to nwe ndu ẹphe l'ẹphe emegba. ⁸ Ẹphe emegee bya alaphu azụ lẹ Zora; mẹ Ẹshutawolu. Ndibe ẹphe aji ẹphe ẹge ẹphe jeru iya. ⁹ Ẹphe asụ ẹphe: “Unu bya t'ayi je et-so ẹphe ọgu; kẹ l'ayi phuru alị ọbu; yọ buru ọkpobe alị. ?Unu te emedu ụkporo tọ? Unu be ejekwa ome mg-bụgbu ọdzota alị ono. ¹⁰ Teke unu ruru ẹke ono bẹ unu a-phụ ẹge ndu, bu iya nụ tuzokotaru onwẹphe ẹhu; mẹ ẹge alị ono gburu barakatangu. Nchileke wookwaru alị ono ye unu l'ẹka; mbụ alị, ẹ ta dọdu iphe, aachọ iya achọcho.”

¹¹ Tọ dọ iya bụ; unu unwoke l'ụkporo unwoke iri eshi l'ikfu Dánu kwaa ngwa-ọgu; shi lẹ Zora mẹ Ẹshutawolu ono wufuta tųgbua. ¹² Ẹphe ejebe l'ụzo je adọ l'iku Kiriyatu-Jerimu l'alị Júda. Ọ bụ iya kparu iphe, eeku ẹke ono, bụ ụzo ẹnyanwu-arịba Kiriyatu-Jerimu “Mahane Dánu,” bụ iya bụ “Ọdu Ọgu Dánu” gbururu jeye ntanụ ọwaa. ¹³ Ẹphe eshi l'ẹke ono jeshia l'alị ugwu Ífuremu; rua; wụba lẹ kẹ Mayika.

Ndu Dánu alụ-gbu ndu Layishi

¹⁴ Tọ dọ iya bụ; unwoke ise ono, jeru ngge l'alị Layishi ono asụ unwunna ẹphe ono: “?Unu marua l'ọ nweru ụlo-wa ọpụ uwe-ukuvu; unwu ọkpata; mewaru ntẹkpe, a pyiru apyipyi nọgbaa? Unu makwaru iphe unu e-me?” ¹⁵ Ẹphe aswịbawaphu l'ẹke ono; je abahụ l'ulo nwokorọbya ndu ikfu Lívayi ono lẹ kẹ Mayika; bya etua ya ndo-o. ¹⁶ Unu unwoke l'ụkporo unwoke iri ono, shi l'ikfu Dánu, kwaru ngwa-ọgu akwaa l'ọnu-nggamgbo. ¹⁷ Unwoke ise phụ, jeru ngge l'alị phụ abaa l'ulo ono; je apaa ntẹkpe ono, a pyiru apyipyi ono; paa uwe-ukuvu ono; chia ọgwu ọdowaru; mẹ unwu ntẹkpe ọpụ, a kpuru akpukpu. Onye agwajẹ iya nụ yẹle unu nwoke l'ụkporo unwoke iri phụ, kwaru ngwa-ọgu phụ; evudo l'ọnu-nggamgbo.

¹⁸ Teke ndu ono bahuru l'ulo Mayika; l'achiko ntẹkpe ono, a pyiru apyipyi ono; ndu ọpụ a kpuru akpukpu; uwe-ukuvu; mewaru ọgwu ọdowaru; bẹ onye ono, agwajẹ iphe ono jiru ẹphe: “?Nanụ ẹge ọ dọ?”

¹⁹ Ẹphe asụ iya: “Dobekwa ọnu ndo! Ba adụkwa iphe, ii-je ekfukfu. Tsoru ayi; k'ọpụ ì-buru ayi nna; gwajeru ayi iphe. ?Ọ ka ngu mma t'ọ buru onye lanụ; bẹ ì-nọdu lẹ nk'ia l'agwaru iya iphe; mẹ l'ijigwaru ikfu ndu Ízurẹlu; mẹ ndu ufu ẹphe iphe?” ²⁰ Ẹhu atsolahaa onye ono, agwajẹ iphe ẹna; yo wota uwe-ukuvu ono; ọgwu ọdowaru; mẹ lẹ ntẹkpe ono, a pyiru apyipyi ono; tsoru ẹphe.

²¹ Ẹphe achiru unwegirima ẹphe; elu ẹphe; mẹ lẹ ngwokongwoko, ẹphe ọdo ye l'ụzo ifu; yọ buru ẹphe atụgbu. ²² Ẹphe jemihuakwaru ọhuma lẹ kẹ Mayika; b'ẹ kuru ndu obutobu Mayika; ẹphe ezefu je agbabua ndu Dánu ono. ²³ Ẹphe awata ochi mkpu l'ekpu ndu Dánu ono. Ndu Danu aghakọbe; sụ Mayika: “?Bụ ngunu byaru ngu, ìichi eze ndu ọwaa l'abya?”

²⁴ Yọ sụ ẹphe: “Unu gwotaru nte mu; bya eduta onye, agwajeru mu iphe. ?Bụ ngunu ọdo bẹ mu tọkfukwadu ẹka? ?Nanụ ẹge e meru bẹ unu gbe aji mu: ?Bụ ngunu byaru mu?”

²⁵ Ndu Dánu asụ iya: “T'ayi ba anụhekwa ngu okfu ọdo; ọdumeka bẹ ndu ẹnya enwu ọku a-byakwa nggu lẹ ndibe ngu l'ẹhu; a chọ unu achọcho.” ²⁶ Ya ndono; ndu Dánu atụgbua jeshia iphe, ẹphe eje. Mayika aphụ l'ẹphe kariru iya ẹka; kwekwaduphu ghaa ifu; laphushia azụ l'ufu.

²⁷ Ẹphe egwota iphe ono, Mayika meshiru ono; duta onye agwajeru iya ẹya; yọ buru ẹphe oje Layishi. Ẹphe eje afuaru ndu, ẹ-te ledu ẹnya ọgu; ẹphe ta ma l'ọ nweru iphe abya ẹphe ememe; gude ọgu-mbeke gbua ẹphe pyaapya; tufu mkpukpu ẹphe l'ọku. ²⁸ To nwe ndu byaru ẹphe agbataru; kẹle ndu Sayidonu bukwanu ẹphe ote-ẹnya; ọpụ ọ dọdu iphe, ẹphe lẹ ndu ọdo emegbaje. Ẹke mkpukpu ono; mbụ Layishi nọ bụ

lẹ nsuda ugwu, nọ l'egude ala Bétu-Rehobu. Ndu Dánu abya akpukwaa mkpukpu ono; buru; ²⁹ gụa ya Dánu, bu iya bu onye metaru ephe. Dánu bu nwatibe Ízurelu. Iphe, mkpukpu ono shi aza bu Layishi. ³⁰ Tọ dọ iya bu; ndu Dánu eworu okpata ono, ephe nakoru ono dobe; mee Jonátanu Geshomu Mósísu; mę l'unwegirima iya; ephe aburu ndu agwaru iya ephe jeye teke a kpuru ndu alí ono lẹ ndzụ. ³¹ Ephe edobe ntękpe Mayika ono; gwaa ya jeye l'ęge ụlo Nchileke nọ-beberu lẹ Sháyilo.

Nnufu onye Lívayi b'e gburu

19 L'oge teke ndu Ízurelu te shidu nweru eze b'o nweru nwoke Lívayi, shi buru l'imime alí ugwu Ífuremu. Nwoke ono nweru nwanyi Bétulehemu, o dutaru dobe; yọ buru nnufu iya. ² Nwanyi ono awata ome k'enyishi eji. Yọ nọnyaa; lufu; lasha kę nna iya lẹ Bétulehemu l'alí Júda. Yọ nọtsua onwa ęno lẹ kę nna iya ono; ³ nji iya ejeshia t'o je ekfuru iya t'ọ lata. Yọ kputa nkakfụ-igara ębo; yele onye, ejeru iya ozi ayiru jeshia. Ephe erua; nwanyi ono eduta iya duba l'ulo nna iya. Nna nwanyi ono aphule iya phụ; ęhu atsoo ya; yọ gbaru bya iya ndzuta. ⁴ Ogo iya ono, bu iya bu nna nwamgboko ono enwupyabe iya t'ę b'ọ lashi. Yo kwe; ephe l'iya anọ abalí ęto; ria; ngụ; l'ekukwaphu mgbenya. ⁵ Yo be mboku k'ęno; ephe egbeshi l'oswi ụtsu kwakọbe k'alala; nna nwamgboko ono asụ onye ogo iya ono: "Nọdu ria nri; k'ophu ume a-dụkwanu ngu. Teke e metsuaru; nggu alawaru."

⁶ Ephe ębo abya anọdu ria; ngụa. Nna nwamgboko ono asụ iya: "Byiko; nọdunua ęnyashi-a t'ęhu tsoo ngu ęna."

⁷ Nwoke ono egbeshide tẹ ya la; ogo iya ono arọ ya; yọ nọfua ęnyashi mboku ono. ⁸ Yo be l'oswi ụtsu l'abalí k'ise ya; yo gbeshi lẹ ya alawa. Nna nwamgboko ono asụ iya: "Ria iphe t'ume dọ ngu. Teke o beru l'eswe; nggu alashia." Ephe ębo abya anọdu; ria nri.

⁹ Ya ndono; yo be teke nwoke ono yele nnufu iya ono; mę l'onye, ejeru iya ozi gbeshiru k'alala; nna nnufu iya ono asụ iya: "T'o lenu; lẹ nchi jihwakwaru. Unu radu nụ. Teke o beru l'utsu echile; unu alawaru."

¹⁰ Obenu lẹ nwoke ono b'ę tọ dọhedu k'aradu. Yo gbeshi; yọ buru iya alala. Yo duta nnufu iya ono; kputa nkakfụ-igara ębo, e doru iphe l'azu; ephe atugbua; shia ụzo Jébusu, bu iya bu Jerúsalemu. ¹¹ Jébusu anọdulephu ephe ntse; ụboku agvụwa. Onye ozi ono asụ nnajiufu iya ono: "Ophu t'ayi bahụ lẹ Jébusu-wa; radu."

¹² Nnajiufu iya ono asụ iya: "Wawa. L'ephe ta abahudu mkpukpu ndu oħodo, ę ta budu mkpukpu ndu Ízurelu. L'ephe e-jeru mkpukpu Gíbiya." ¹³ Yọ sụ iya: "T'ọ bya t'ephe keshia ęhu rua Gíbiya; m'ọ kwanụ Ráma; radu." ¹⁴ Ya ndono; ephe atugbua; nchi ejikfu ephe l'uzo l'ephe eruwa Gíbiya l'alí Bénjaminu. ¹⁵ Ephe abahụ t'ephe radu lẹ Gíbiya. Ephe eje anọdu l'edukfu

mkpukpu; to nwe onye sụru ephe t'ephe bya aradu nk'ia.

¹⁶ A bya ele ęnya; yo nweru nwoke oğurenya, shi ozi l'ęgu ala l'urenyashi ono. Nwoke ono bu onye shi l'alí ugwu Ífuremu. O bu ebubu lẹ Gíbiya. Ndu ęke ono bu ndu Bénjaminu. ¹⁷ Nwoke oğurenya ono apalia ęnya l'oruru edukfu ono; phụa onye ije ono; ji iya: "Bụ awe be iije? Bụkwanu awe b'i shi?"

¹⁸ Yọ sụ nwoke oğurenya ono: "Ayi shi Bétulehemu l'alí Júda l'ala iphe, ayi jeru; l'ala l'alí ugwu Ífuremu, bükwanu iya bu ęke mu bu ebubu. Mu jeru Bétulehemu; l'alawa l'ulo Ojejoje; to nwe onye sụru mu tẹ mu bata lẹ nk'ia. ¹⁹ Ayi gudekwa nri, nkakfụ-igara ayi e-ri; gude ęswa okponku, ephe a-zę. Ayibe unwu-ojosi ngu; mbụ mbędua; nwozi ngu kę nwanyi; mę nwozi, ayi l'iya yi gudekwa nri, ayi e-ri; gude iphe ayi a-ngụ. Ę to nwekwa iphe ayi eje arọta."

²⁰ Nwoke oğurenya ono asụ ephe: "Unu t'ayi je nke mu. Iphe, bu mkpa unu bu mu b'ọ nọ l'ęka. Unu ba aradu l'edukfu." ²¹ Ya ndono; yo duta iya; ephe ejeshia nk'ia. Yọ bya anụ nkakfụ-igara nwoke ono nri. Ephe akwọebetsua okpa; bya eria nri; ngụa iphe angungu.

²² Ephe anọdukwadua l'eme ęswa l'ęke ęhu atso ephe ęna; nwoke, bu ndu iwe lẹ mkpukpu ono abya agbaa ụlo ono mgburumgburu; tsulaha ęka l'ibo; sụ nwoke oğurenya ono, bu iya bu onye nwe ụlo ono: "T'o dufutaru ephe nwoke ono, byaru l'ulo iya ono t'ephe l'iya zęe!"

²³ Nwoke, nwe ụlo ono ejekfu ephe l'etezi; sụ ephe: "Wawa; ndu mu. Unu be enwekwa egbe akirishi owaa. Unu elewanua lẹ nwoke-wa be byaru mu ębyee. Unu be mekwa ęjo akpamara owaa. ²⁴ Owaa bu nwatibe mu, nwoke ta chikahubua okpa. Owaa kwaphu nnufu nwoke ono. Mu e-dufuta ephe nụ unu t'unu raa; mee ephe ęge dọ unu mma. Ole; o -buru nwoke owaa; t'ę b'ọ dukwa ęjo akpamara, unu e-me iya." ²⁵ Obenu lẹ ndu ono ta ngaduru iya nchi. Nwoke Lívayi ono ekwe; dufuta nnufu iya ono duru nụ ephe. Ephe egude iya k'ęhuka; raa ya ęnyashi mgburumgburu. Nchi abyadelephu abọhu; ephe aparu iya haa.

²⁶ Nchi abọhulephu; nwanyi ono akpata onwiya je atụa l'onu ibo ụlo nwoke ono, nnajiufu iya nọ ono; daburu l'ęke ono gbururu jeye nchi abọhu. ²⁷ Nnajiufu nwanyi ono etehu l'utsu; gụhaa ụlo tẹ ya lufu lasha; nnufu iya ono adabuwaru l'onu-uzo ono; wushi ęka l'onu ibo ono. ²⁸ Yọ sụ iya: "T'o gbeshi t'ephe la!" To kfudu okfu. Yo kwe; pata iya tų-kobe l'eli nkakfụ-igara iya; yọ buru ephe alala. ²⁹ Yo rua ufu bya ewota mma kwakashia nnufu iya ono akwakashia; sajarahia ya lẹ nkwo lẹ nkwo sata iya ụzo iri l'ębo; chita anụ iya wojetsua l'ękemeke obule l'alí Ízurelu. ³⁰ Iphe, bu onye phuru iya nụ; yọ sụ: "Egbe iya owaa b'ę te mebukwaa l'alí Ízurelu; mbụ l'ę ta phubedua egbe iphe owaa shi-

takpo keshinu  phe shi al   jiputu jeye ntan . Unu rik-waa ya arjiri! Unu achia idzu; kfuru ayi iphe ayi e-me.”

Ndu  zurelu akwakobe k'ogu;  phe le ndu Bénjaminu

20 T  d  iya b ; ndu Ízurelu l' phe ha azafuta shi-takpo le D nu jeye le Besheba; mb  jeyekpo l'al  Giledu. Edzudzu-oha ono azafuta l'  b  onye lan  je adoo Ojejoje l'ifu le Mízupa. ² Ndu ishi ndu ishi l'ikfu l'ikfu ndu Ízurelu edzua l'edzudzu oha ndu ke Nchileke ono. Iphe,  phe d  b   kporo  nu ugbo lab  l' kporo  nu iri, b  ndu gude  kpa; pagbaaruru ogu-mbeke. ³ Nzi erua ndu Bénjaminu le nchi le ndu Ízurelu zafuwaru je edzua le Mízupa.

Ndu  zurelu as : “T'a kooduru  phe ege ejo akpamara  waa shiru m a.” ⁴ Ya ndono; nwoke Lívayi, b  iya b  nji nwanyi ono, e gburu ono as   phe: “Le yele nnufu iya bahuru le Gíbiya l'al  Bénjaminu t' phe rad . ⁵ Yo be l'enyashi; unwoke ndu Gíbiya abyatashia l'ulo, ya no; gbaa  lo ono mgburumgburu l'eme t' phe gbua ya.  phe egude nnufu iya k' huka; raa ya; ragbua ya. ⁶ Ya abya apata nnufu iya ono; kwakashia an  iya nan  nan ; keeru ndu Ízurelu l'onu-ogo onu-ogo; ke l'iphe  phe meru l'al  Ízurelu b  akpamara; buru  tsuru. ⁷ Nta-a; unube ndu Ízurelu l'unu ha; unu kfua ege b  ememe iya.”

⁸ Ndu  zurelu awu-lihu l'  b  onye lan ; s : “L'e to nwedu l'ayi ha, ala l'ufu. Mb ; l'e to nwedu l'ayi ha; m'  b  onye lan , a-la l'ulo iya. ⁹ Iphe, ayi e-me ndu Gíbiya nta-a b  t'ayi tua  nwa; gude tso  phe ogo. ¹⁰ L'iphe, b  ikfu Ízurelu l'ophu be ayi e-shi le ndu, d   kporo unwoke ise; fota unwoke iri; shi le ndu  nu lab  l' kporo iri fota  kporo ise; shi le ndu d   kporo  nu l' nu ise fota  nu lab  l' kporo ise. O b   phe a-nodu ewo-geru ndu soja ayi nri; k'ophu b  teke ndu soja ono ruru G biya t' phe gwata ndu G biya k'al  B njaminu ugwo akpamara ono,  phe kparu l'al   zurelu ono.” ¹¹ Unwoke  zurelu l' phe ha abya edzua; mekobe onwephe l'  b  onye lan  t' phe je afuwaru mkpukpu ono.

¹² Ya ndono; ndu ikfu  zurelu abya ezia ozi t'e je et-sogbakota ikfu B njaminu; s   phe: “?Ejo akpamara  waa, e meru l'unu-a b  ole-e? ¹³ Unu dufutaru ayi ndu iwe ono; mb  ndu G biya ono t'ayi gbushia  phe; fufu ejo akpamara ono l'al   zurelu.”

Obenu le ndu B njaminu ta ngakpoduaru nchi l'iphe ono, ndu  zurelu ibe  phe kfuru  phe ono. ¹⁴ Ya ndono; ndu B njaminu azafu l'edukfu l'edukfu je edzua le G biya t' phe je etso ndu  zurelu ogo. ¹⁵  phe abya eshi l'edukfu iche l'iche fota  kporo  nu madz   to l' nu ise, b  ndu pakota ogu-mbeke; yeru  nu madz  l' kporo madz  iri l'ise, b  ndu e doru  nya edodo foo le Gíbiya. ¹⁶ L'ime ndu soja ono l' phe ha be  nu soja l' kporo soja iri ise b  ndu e doru  nya edodo foo, bukota ndu, eme ibyita.  phe b  ndu agba mgbeka; k'ophu b 

l' phe a-d  gbata  kete;  phe ta agbaswe iya agbaswe. ¹⁷ Ndu  zurelu;   to bukwa ndu B njaminu; abya edzukobe  kporo  nu unwoke ise iche iche ugbo iri, b  ndu pakota ogu-mbeke.  phe b  ndu maru  nya ogo.

Ndu  zurelu etso ndu Bénjaminu ogo

¹⁸ Ndu  zurelu awu-lihu jeshia Bételu  kpata Nchileke ishi t' phe maru ndu e-vuru  zo je etso ndu Bénjaminu ogo?

Ojejoje as   phe: “L'  b  ndu J da e-vu  zo.”

¹⁹ Yo be l'utsu iya; ndu Ízurelu awu-lihu je adoo; kwaaruru Gíbiya. ²⁰ Ndu  zurelu awufu t' phe je etso ndu Bénjaminu ogo. Ya ndono; unwoke Ízurelu eje etso  phe ogo le Gíbiya. ²¹ Ndu Bénjaminu eshi le Gíbiya wufuta bya egbua ndu Ízurelu  kporo  nu madz   bo l' nu madz  iri l'ise † mboku ono. ²² Obenu le ndu Ízurelu shilerua  kpoma ike; chikobe onwephe odo; je ekee ogo l' ke ono,  phe kehewaru iya le mboku k'ivuzo ono. ²³ Ndu  zurelu awufu je anodu Ojejoje l'ifu kwaa  kwa jeye l'urennyashi.  phe abya aji Ojejoje; s  iya: “?T' phe jearu je etso unwunne ayi ndu B njaminu ogo odo to?”

Ojejoje as   phe: “T' phe jeru.”

²⁴ Yo be mboku k' bo; ndu  zurelu awufuta; byaruta ndu B njaminu ntse. ²⁵ Le mboku ono kwaphu; ndu B njaminu eshi le G biya wufuta;  phe le ndu ke  zurelu awogba iya. Ndu B njaminu egbua ndu ke  zurelu  kporo  nu madz   bo l' nu ise, † bukota ndu pa ogu-mbeke. ²⁶ Ndu  zurelu l' phe ha awufu jeshia B telu je anodu l' ke ono kwaa  kwa l'ifu Ojejoje; swikota aswiswi mboku ono jeye l'urennyashi.  phe abya agwooru Ojejoje ngweja-ukfuru; me ngweja- hu-agu. ²⁷ Ndu  zurelu abya akpata Ojejoje ishi; ke l'  b  l' ke ono be Okpoko Ogba-ndz  Ojejoje shi nodu teke ono; ²⁸ Finehasu Eliy za  ronu aburu onye eleta iya  nya.  phe aji Ojejoje; s  iya: “?T' phe jearu je etso ndu B njaminu, b  unwunna  phe ogo odo; t'  b  t' phe be ejeshi?”

Ojejoje as   phe: “T' phe je; ke l'echile be ya e-woru  phe ye  phe l' ka.”

Ndu  zurelu alu-gbu ndu Bénjaminu

²⁹ T  d  iya b ; ndu Ízurelu abya ekee; gbaa  phe mgburumgburu le Gíbiya. ³⁰ Yo be le mboku k' to; ndu Ízurelu ekpofu; jekfushia ndu Bénjaminu ogo.  phe eje ekeeru ndu Gíbiya ogo ege  phe ekekehawa iya. ³¹ Ndu Bénjaminu awufuta; t' phe le ndu Ízurelu kpongba iya.  phe eshi ege ono wufuta-gee le mkpukpu  phe.  phe awata ogbu ndu  zurelu pyaapya ege  phe egbuje  phe; k'ophu b  le ndu  zurelu,  phe gburu l'egu; me l'esu- zo, e shi eje B telu; me l'esu- zo ophu e shi eje

† Iphe o bu bu 22,000. †† Iphe o bu bu 18,000.

Gíbiya gbe dýwa ùkporo madzú l'umadzu iri. ³² Ndu Bénjaminu anòdukwadua ekfu: “Nhuu! Ayi alúakwa ephe ege ayi luru ephe mbòku k'ivuzò!”

Ndu Ízurelu asú: “T'ayi kpólala azú; k'òphu ephe awufuta-ge le mkpukpu ephe nòdu l'uzo.” ³³ Ya ndono; ndu Ízurelu l'ephe ha awufukota l'èke ephe shi nòdu; kee ogu le Bálu-Táma. Ndu Ízurelu ndu ophu shi nòdu l'egbudu kee; eshi l'èke ephe nò l'uzo enyanwu-aríba Gíbiya wufuta. ³⁴ Ùkporo unu madzú l'unu madzú ise le ndu ke Ízurelu, e doro enya edodo fò awufu jeshia l'ifu ogu je etso ndu Gíbiya ogu. Ogu ono eshia ike; k'òphu bú le ndu Bénjaminu ta madu l'ò-la-l'iyi nòwa ephe ntse. ³⁵ Ojejoje egude ndu Ízurelu lya ndu Bénjaminu. Ndu Ízurelu egbua ùkporo unu madzú èto l'unu madzú èbo l'ùkporo madzú iri l'ise le ndu ke Bénjaminu mbòku ono, bú ndu pagbaa ogu-mbeke. ³⁶ Ndu Bénjaminu amaru l'e mekputawaru ephe.

Ndu ke Ízurelu abya akpòlaaru ndu Bénjaminu azú; ke l'ephe kpòru obu ye; le ndu onanu, ephe yeru t'ephe kee l'egbudu kwabè l'iku Gíbiya ono bè keru-a ohuma. ³⁷ Ndu ono, shi kee l'egbudu ono ezifulephu ugbo lanu; wuba le Gibeya; je egude ogu-mbeke gbua ndu mkpukpu ono pyaapya. ³⁸ Ndu Ízurelu; ephe le ndu onanu, keru l'egbudu ono chihawaru iya achichi t'ephe mee t'enwuru-òku kpufu le mkpukpu ono. ³⁹ Teke ono; ndu Ízurelu aghakòbe wupyaabe ephe.

Ndu Bénjaminu watahawaru ogbu ndu Ízurelu; gbuwa ephe ùkporo madzú l'umadzu iri; l'ekfuwaru onwephe: “Nhuu! Ayi alúakwa ndu Ízurelu ege ayi luru ephe mbòku ke mbu phù!” ⁴⁰ A bya ele enya; enwuru-òku akpuchiwa le mkpukpu ono. Ndu Bénjaminu aghaa enya; phù le mkpukpu ephe akpukotawa tututu l'enwuru-òku l'ala l'igwe. ⁴¹ Ndu ke Ízurelu aghakòbe-waphu wu-kputa ndu Bénjaminu. Meji atòfu ndu Bénjaminu; ke l'ephe mawaru l'ephe abyawa ekpolashihu. ⁴² Ephe eche okpa l'òso l'agba ala l'uzo echi-egu; l'èke ephe agbalaru ndu Ízurelu. Obenu l'è-tò dùdu iphe, ephe gbataru iya. Ndu Ízurelu eshi le mkpukpu, not-sua l'iku èke ono wufuta; abya ekebuta ephe; wata ephe egbushi. ⁴³ Ephe agbaa ndu Bénjaminu mgburumburu; gbaa ephe obo l'uzo enyanwu-ahata Gíbiya. ⁴⁴ Ndu Bénjaminu, e gburu dù ùkporo unu madzú èbo l'unu madzú ise, † bukota mkparawa l'ògu. ⁴⁵ Teke ephe ghakòberu; gbaru lashia l'echi-egu le Mkpuma Rimonu bè ndu Ízurelu gburu ephe unu madzú iri l'èbo l'ùkporo madzú iri †† l'uzo. Ephe achia ndu Bénjaminu gude-gude jeye le Gidomu; gbufua ephe unu madzú ise. ⁴⁶ Ndu Bénjaminu, e gburu mbòku ono dù ùkporo unu madzú èto l'unu madzú èbo l'ùkporo madzú iri, †† bukota ndu jeru ogu; buru mkparawa l'ògu.

† Iphe o bu bu 18,000. †† Iphe o bu bu 5,000. ‡ Iphe o bu bu 2,000. †† Iphe o bu bu 25,000.

⁴⁷ Ndu Bénjaminu, dù unu madzú l'ùkporo madzú iri aghakòbe gbalaa; lashia l'echi-egu le mkpuma Rimonu; nò l'èke ono onwa eno. ⁴⁸ Ya ndono; ndu Ízurelu alaphushia azú; l'alj ndu Bénjaminu; je atùko iphe, bú mkpukpu, nò l'alj ono gbua pyaapya. Ephe gburu madzú; gbua iphe bú elu, nò l'èke ono; gbua iphemiphe obule, ephe phuru l'èke ono; tukota oku l'iphe, bú mkpukpu, ephe jeruru.

Ndu Ízurelu daru ehú ndu Bénjaminu

21 Ndu Ízurelu nòhawaru le Mízupa; ribua ya: “L'èto nwedú onye Ízurelu, e-duta nwa iya kee onye Bénjaminu.” ² Tò dù iya bú; ndu Ízurelu azafu je akuru le Bételu; nòdu Nchileke l'ifu l'èke ono; kwaa ekwa jeye l'urennyashi. ³ Ephe asú: “Nggube Ojejoje, bú Nchileke ke ndu Ízurelu; ?bù ngunu kparu iphe, egbe iphe owaa dakfutaru ndu Ízurelu. ?Bù ngunu kparu iphe, aachò ikfu lanu achòcho le Ízurelu ntanu.”

⁴ Yo be echile iya; ndu Ízurelu anmaa ewa; woru enya-ngweja kpua l'èke ono; bya egwoo ngweja-ukfuru; me ngweja-ehú-agu l'èke ono. ⁵ Ya ndono; ndu Ízurelu abya aji onwephe; sú: “?O nweru ikfu Ízurelu, ète tsodu ayi nòdu l'ifu Ojejoje l'èke-a?” Ishi iya aburu l'ephe ribuhawaru iya l'o -nweru onye è-ta abyadu t'ephe nòkobe l'ifu Ojejoje le Mízupa bú egbugbu bè ephe e-gbu onye obu. ⁶ Tò dù iya bú; ndu Ízurelu adaa ehú unwunna ephe ono; mbu ndu Bénjaminu; sú: “L'ikfu lanu le Ízurelu bè phòduwarua me ephe agvu.” ⁷ “?Nanu ege ayi e-me lushiaru ndu Bénjaminu ndu ophu wafuru nu nwanyi; keshinu ayi gudewa epha Ojejoje ribua l'ayi te ekedu ephe unu ayi.”

⁸ Ephe abya aji: “?Bù ndu ikfu ole le Ízurelu te tsodu ephe nòdu l'ifu Ojejoje le Mízupa?” Ephe abya achofuta le ndu Jábeshi-Gíledu ta dùdu; m'òo onye lanu, byaru ndzuko ono; ⁹ ke l'ephe dzuwaru onwephe maru l'è-tò dùdu ndu Jábeshi-Gíledu m'ò bú onye lanu nò l'èke ono. ¹⁰ Tò dù iya bú; oha ono, dzuru l'èke ono abya afòta ùkporo unu ndu soja l'unu ndu soja iri; † zifu ephe t'ephe gude ogu-mbeke je Jábeshi-Gíledu je egbushikota iphe bú ndu bu l'èke ono: nwoke; nwanyi; me unwegirima. ¹¹ Ephe asú: “?Waa, iphe unu e-me teke unu ruru: Unu gbushikota iphe bú nwoke; l'unwanyi, nwoke chikahujewaru okpa.” ¹² Ndu ephe phuru le Jábeshi-Gíledu, nwoke ta chikahubua okpa dù unu unwu-mgboko lanu. Ephe edukoo ephe jeshia l'òdu ephe le Sháyilo l'alj Kénanu.

¹³ Ya ndono; ndu Ízurelu l'ephe ha abya ezia t'e zia ndu Bénjaminu le Mkpuma Rimonu l'ephe choru t'ephe l'ephe kpeshia. ¹⁴ Tò dù iya bú; ndu Bénjaminu alatashia teke ono; ndu Ízurelu eworu unwu-mgboko ndu Jábeshi-Gíledu ono, ephe kpuru le ndzu ono keeru

‡‡ Iphe o bu bu 12,000.

ndu Bénjaminu t'èphe luru. Ọbule ẹ to dzugbaduru ẹphe.

Aalutaru ndu Bénjaminu unwanyi ọdo

¹⁵ Ya ndono; imiko ndu Bénjaminu egude ndu ono; kele Ojejoje mewaru ikfu ndu Ízurelu; yọ gbaa ọru.

¹⁶ Tọ dọ iya bụ; ndu bụ ọgurennya ndu Ízurelu asụ: "Nanụ ẹge ee-me t'ọ bụru l'a lụkotaru ndu Bénjaminu ndu ọphu phọduru nụ nwanyi; keshinu e gbugeru unwanyi ndu Bénjaminu?" ¹⁷ Ẹphe asụkwaphu onwẹphe: "Lẹ ndu Bénjaminu ọphu wafuru nụ nwefutaje akọ; tẹ mkpurophu ikfu be echihu lẹ Ízurelu. ¹⁸ Ọbu; ẹ tọ bụkwa l'ayibedua e-gbe keghée ndu Bénjaminu unwu ayi; keshinu ayi ribuwaru iya: 'L'onye keru ndu Bénjaminu nwatibe iya l'ayi bụakwa onye e buru ọnu.' "

¹⁹ Ẹphe asụ: "Oo-o! ?M'o nwenarua aji, ayi agbajeru Ojejoje afa l'afa lẹ Sháyilo, nọ l'uzo isheli Betelu; nọdu l'uzo ẹnyanwu-ahata ọzo, shiru Bételu laa Shékemu l'uzo ọhuda Lebona?" ²⁰ Ẹphe asụ ndu Bénjaminu:

"Unu tųgbua; je edomishia onwunu lẹ mgbo vayinu; ²¹ kwabẹ akwabẹ. Teke unwu-mgboko Sháyilo wufutaru bya ote egvu; tẹ onyenonu shi lẹ mgbo vayinu ono je egude onye ọphu ọo-lụ; gude lashia alị Bénjaminu. ²² Teke ndu nna; m'ọ bụ unwunne ẹphe ndu k'unwoke jiru ayi; ayi asụ ẹphe t'ẹphe gude okfu ẹhu ayi; meeru unu iphe-oma; haaru unu unwegirima ono; ke l'ayi ta dudu ike lụ-dzuaru ẹphe nwanyi teke ono, a luru ọgu ono. Tẹmanu bẹ ẹnwa te egudekwa unu; ke l'unu te gudedu ẹka unu kee ẹphe nwanyi."

²³ Ndu Bénjaminu ekwe. Yo be teke unwu-mgboko ono ete egvu; onyenonu; yọ gbafuta je egude nwamgboko lanu; pata iya gbachia; yọ bụru nyee ya. Ẹphe alata l'alị ẹphe; bya akpukwa-zi mkpukpu ono; buru.

²⁴ Ndu Ízurelu awukahu l'ẹke ono teke ono; onyenonu alashia l'ikfu nk'ia; shiwaru ẹke ono lashia l'ẹke ọ hataru okè-alị nk'ia.

²⁵ Teke ono bẹ ndu Ízurelu te shidu nweru eze, achị ẹphe. Onyenonu emelephu ẹge dọ iya mma.

Rutu

Naomi yele Rutu

1 Teke ono, ndu ikpe shi achị ndu Ízurelụ ono; bẹ ẹjo-ẹgu byaru l'alị ono. Nwoke lanụ, bụ onye Bétulehemu l'alị Júda egbeshi yele nyee ya; mẹ ụnwu iya unwoke ẹphe ẹbo; lashia Móabu. ² Ẹpha nwoke ono bụ Elimẹleku. Ẹpha nyee ya aburu Naomi; kẹ ụnwegirima iya unwoke ono ẹphe ẹbo aburu Mahulonụ; mẹ Kiliyonu. Ẹphe bụ ndu Efuratu lẹ Bétulehemu l'alị Júda. Ẹphe atụko gwota lashia Móabu je eburu.

³ Ẹphe ebunyaa l'ẹke ono; Elimẹleku, bụ iya bụ nji Naomi anwụhu; haa nwanyi ono yele ụnwegirima unwoke ẹbo ono. ⁴ Ẹphe abya alushia nwanyi Móabu. Ẹpha onye lanụ l'ụnwanyi ono bụ Opa; onye ophu aburu Rutu. Ẹphe ebulephu l'alị ono iphe, ruru afa iri; ⁵ Mahulonụ yele Kiliyonu anwụshihu. Naomi agbaru ẹka; ụnwegirima iya ono ẹphe ẹbo ta nọhe; nji iya ta nọ.

⁶ Yọ nọnyaa lẹ Móabu; nua lẹ Ojejoje mewaru t'iphe duru ndu nk'ia lẹ mma; kẹ l'o mewaru t'ẹphe nweru nri eriri. Naomi yele unyomu ụnwu iya ono ẹphe ẹbo ajikobe; yọ bụru ẹphe alala. ⁷ Yele unyomu ụnwu iya ono ẹphe ẹbo eshi l'ẹke ono, ẹphe shi buru ono gbeshi; kwaseru ụzo Júda.

⁸ Naomi asụ unyomu ụnwu iya ono ẹphe ẹbo: "Unu lakwa azụ lakfube nne unu lẹ nk'ẹphe. Tẹ Ojejoje mekwaaru unu iphe-oma ẹge ono, unu meru ndu ophu nwụhuwaru anwụhu mẹ lẹ mbẹdua ono. ⁹ Tẹ Ojejoje mekwaa t'unu lutsua nji ọdo l'ẹke ẹhu a-dụ unu agu."

Yo kfuebe ẹge ono; nmaa ẹphe akpa tsutatsua ẹphe onu. Ẹphe atụko wata ẹkwa; ¹⁰ sụ iya: "Wawa; l'ẹphe etsoru iya lakfube ndibe ẹphe."

¹¹ Naomi asụ ẹphe: "Unu la; ụnwu mu. ?Bụ ngunu meru iphe unu e-tso mu. ?Mu a-tsụkwadu ime ọdo k'omuta ndu, a-lushi unu. ¹² Unu laa byiko ụnwu mu; kele mu kahwaru k'olu nji ọdo. O -bururu t'a sụ lẹ mu levuru ẹnya; lya nji l'enyashi-a; ?mu a-tsuta-ghe ime; mụa ụnwegirima unwoke. ¹³ ?Unu a-nọdukpelephu gburu jeye t'ẹphe vufuta. ?Unu a-ha ọlu nji; nọdu ngabekpeleruphu ẹphe tọ. Wawa; ụnwu mu. O kakwa mbẹdua ọburu iphe aphụ; mẹ l'unubẹdua. Ishi iya aburu lẹ Ojejoje mewaru mu ọduge-eme."

¹⁴ Yo kfuebe ẹge ono; ẹphe atụko wata ẹkwa ọdo. Ya ndono; Opa ekwe bya etsuta nne nji iya onu; yọ bụru

iya ọla azụ. Obenu lẹ Rutu swikuru nne nji iya ono; mbụ Naomi.

¹⁵ Naomi asụ iya: "Lekwa; nyee nwunne nji ngu alakfubeekwa ndibe ẹphe; mẹ l'agwa ẹphe. Tsoru iya la!"

¹⁶ Rutu asụ iya: "Ba asushi tẹ ya haa ngu; m'ọbu tẹ ya haa ngu etsotso. L'ọ kwa ẹke iije; bẹ ya e-je; bụru ẹke i zeru; bẹ ya a-zẹ. Ndibe ngu a-bụ ndibe iya; Nchileke ngu abukwaruphu Nchileke iya. ¹⁷ Ẹke i nwụhuru; bụ ẹke ya a-nwụhu. Yọ bụru l'ẹke ono; bẹ ee-li iya. Tẹ Nchileke nụkwaa ya aphụ; mbụ t'ọ gwakwaa ya ọchi; m'ọ bụduphu anwụhu kpụ; bụ iphe, e-kekahu nggu l'ia!" ¹⁸ Naomi abya amaru lẹ Rutu ribuwaru lẹ ya e-tso iya; paru iya haa.

¹⁹ Tọ dụ iya bụ; ẹphe ẹbo atugbua; jee gbururu jeye ẹphe erua Bétulehemu. Teke ẹphe larutaru Bétulehemu; bẹ mkpukpu ono gbahuru gharaghara l'okfu ẹphe. Ụnwanyi l'ebutsua mkpu; l'ajitua; sụ: "?Bụ-a Naomi ndọ-ọ tọ?"

²⁰ Yọ sụ ẹphe: "Ndu mu; unu be ekujehe mu Naomi. † Unu kujechia mu 'Mára; †† kele Okaribe-Kakota-Ike meekwaru ndụ mu; yọ bụru olubu. ²¹ Kele teke mu eje ejeje; bẹ mu vu l'ishi; paru l'ẹka. Ọbule Ojejoje mewaru mu; mu agbaru ẹka lata. ?Bụ kẹ ngunu; bẹ unu e-gude eku mu Naomi; l'ẹke Ojejoje nwaru mu chikikfuu? Mbụ lẹ Okaribe-Kakota-Ike nyiwaru mu ẹka swongu."

²² Tọ dụ iya bụ; Naomi yele nyee nwa iya; mbụ Rutu kẹ Móabu; ayiru laruta Bétulehemu teke eebuwa balị.

Rutu eje àkpà l'okfu Bówazu

2 Ya ndono; yo nweru nwoke lanụ, Naomi nweru, bụ abubu nji iya. Nwoke ono shi l'eri Elimẹleku phe; bya aburu onye nweru iphe nshinu. Ẹpha iya bụ Bówazu.

² Yo be ujiku lanụ; Rutu; mbụ nwanyi Móabu phụ asụ Naomi: "Byiko tẹ ya jenu je amaru; ?m'o nweru onye ya a-tuba l'ẹnya tẹ ya kpa mkpakwa iphe l'ukabyi iya."

Naomi asụ iya t'o jeru. ³ Yọ tųgbua jeshia ẹke aakpata iphe l'alị; l'etso ẹphe l'azụ akpa mkpakwa iya. Yọ buleruphu l'ẹke Bówazu ono, bụ abubu Elimẹleku ono koru b'o jeru.

⁴ A bya ele ẹnya; Bówazu eshiwa lẹ Bétulehemu bya. Yọ bya ekele ndu ono, aakparu iya iphe ono; sụ ẹphe: "Tẹ Ojejoje swikwaru unu!"

† Iphe "Naomi" bụ bụ "ena". †† Iphe "Mára" bụ bụ "olubu".

Ɖphe asu iya: "Te Ojejoje gokwaaru ngu onu-oma."

⁵ To du iya bu; Bowazu abya aji nwozi iya, bu onye ishi ndu akparu iya iphe l'egu; su iya: "?Bu onye alu nwamgboko owaa?"

⁶ Onye ozi iya, bu onye ishi ndu akpa iphe l'egu ono asu iya: "Lo kwa nwamgboko ono, shi Mofabu, tso Naomi lata ono. ⁷ Lo rokwaru mu te ya tsoru ndu ebu balu l'azu; l'akpa mmpakwa iya ophu dashiru nu. Keshinu ut-su b'o tsoru ndu ono, ebu balu ono jee ozi jeye nta-a. O buphu ugbo lanu b'o jeru ja atuta ume nwanshi l'ulo-egu."

⁸ Ya ndono; Bowazu asu Rutu: "Ngabe nchi nwa mu; ba dukwa mboku, ii-je mmpakwa balu l'ege ndu odo; a gufu eke-a. Nopyabelekwaphu l'eke-a nggu l'unwu-mgboko-o, ejeru mu ozi-a. ⁹ Lepyabekwa enya l'eke, ephe akpata iphe-a; nggu etsoje unwu-mgboko-a l'azu. Mu kfuakwaru unwu-okorofya ono t'e b'o dukwa onye a-cho ngu okfu. Teke mini gutajeru ngu; nggu eje anguta mini, unwoke ono kutaru ye l'ite-mini, no l'eke ono."

¹⁰ Ya ndono; Rutu adaa; kpube ifu l'ali; su iya: "?Nanu ege e meru; be ya tubaru ngu l'enya; ke t'i nyata yebe onye ohodo?" ¹¹ Bowazu asu iya: "A kokotawaru iya iphe, i meru nne nji ngu; keshinu nji ngu nwuhuru; me ege i haru nne ngu; haa nna ngu; haa ali eke, a muru ngu; bya te nggu le ndu e ti mahaada buru. ¹² Te Ojejoje kfuakwa ngu ugwo iphe-oma ono, i meru ono. Te Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu, bu onye, i gbabataru bya ekpuru l'ehu; kfuakwa ngu ugwo iya nkfuno k'oma."

¹³ Rutu asu iya: "Onye nwe mu nu; te mu tubajelekwana ngu phu l'obu ege ono mu tubaru ngu iya ono; ke l'i gudewa olu-oma ngu mee t'obu shihu mube nwozi ngu ike; le mu ba adukponu l'o bu eke onye lanu l'unwu-mgboko-o, ejeru ngu ozi dzuru okpa."

¹⁴ Yo gbaa l'ori nri; Bowazu asu iya t'o bya anodu l'eke ephe no wota buredi tsutaje le vinega taa. To du iya bu; yo bya anonyabe ndu ono, akpata iphe ono; Bowazu eworu balu, a huru ahuhu nu iya; yo taa ya tajia ephe; taphodo iya ataphodo. ¹⁵ L'o meeberu jeshia mmpakwa balu ono odo; be Bowazu suru ndu ono, eburu iya balu ono; t'e b'o dukwa onye a-baru iya mba; m'o -ruhuru; o chikolaha ndu ophu e bukoberu ebukobe. ¹⁶ "Iphe, unu e-gbe meje bu t'unu lebezije enya haru shije l'ophu unu sweru esweswe mifutatsua balu wushiru iya t'o tutua; ophu unu abakwaru iya mba."

¹⁷ Ya ndono; Rutu akpaa mmpakwa balu ono jeye l'urennyashi; bya echishia ya; yo ji ashanga lanu. ¹⁸ Yo vuta iya vulata l'ufu; nne nji iya aphu ege o ha; mbu ophu o kpataru. Rutu abya ewofutafua iphe, o riphoduru eriphodo l'eke ono.

¹⁹ Nne nji iya ono aji iya: "?Bu awe b'i jeru mmpakwa ke ntanu? ?Bu awe b'i jeru iya? T'o dukwaru onye ono, gu-vutaru ngu nu ono le mma!"

To du iya bu; Rutu akporu nne nji iya ono onye o jeru akpaa ono; su iya: "L'epha onye ya jeru akpa l'egu iya ntanu kwa Bowazu."

²⁰ Naomi asu nyee nwa iya ono: "Te Ojejoje gokwaru onu-oma nu onye ono! Ojejoje, bu onye ta ahajedu okoshi ndu no ndzu me ndu nwuhuwuru anwuhu le ya yeru ephe obu." Yo su Rutu: "Le nwoke ono be ayi l'iya bukwa mee lanu; mbu onye lanu le ndu ogbaru oleta ayi enya."

²¹ Rutu; bu onye Mofabu-wa asu iya: "L'ophu katsukpo nu kwa l'o suru te ya byajekpelephu bya etsoru ndu eburu iya balu ono jeye teke ee-buge nk'ia."

²² Naomi asu Rutu; mbu nyee nwa iya: "O kakwaru ngu mma; nwa mu; t'i tsojeru unwu-mgboko, ejeru iya ozi; ke l'i -jee eke odo be oo-nwekwaru ege o du; a choo ngu okfu."

²³ To du iya bu; Rutu etsolaha unwu-mgboko, ejeru Bowazu ozi l'akpa akpa balu jeye teke e bueberu balu; me witu. Ya ndono ye nne nji iya ono achiko buru.

Rutu yele Bowazu l'eke eetsuje balu

3 Yo be ujiku lanu; nne nji iya ono; mbu Naomi; asu iya: "Nwa mu; ?to dudunua mma me mu chotaru ngu eke ii-nodu t'e leta ngu eke a-buru ngu ufu, bu eke ehuru a-du ngu agu to. ² Bowazu; mbu onye ono, nggu l'unwu-mgboko, ejeru iya ozi shi nodu ono; ?ta buduna abubu ayi. L'enyashi ntanu be oo-nodu aphucha balu l'eke eetsuje balu ono. ³ Ghuru ehuru; nggu ajia manu, eshi mmpo; nggu ewota uwe ngu ophu katsu mma yee. Teke e metsuaru; nggu atugbua jeshia l'eke ono, eetsuje balu ono. Obe be emekwa t'o maru l'i no l'eke ono jeye teke oo-rieberu nri; nguru iphe angungu. ⁴ Tonwubelephu enya maru eke o ze. Teke O-ze-zitalephu; nggu atugbua je aphu-lia ya iphe, o phukpuru onwiya l'okpa; zenyabe iya. Oo-karu ngu-a iphe, ii-me."

⁵ Rutu asu iya: "Iphe bu iphe, i suru te mu mee be mu e-me." ⁶ To du iya bu; yo tubua jeshia eke ono, eetsuje balu ono je emekota ege ono, nne nji iya suru iya t'o mee ono.

⁷ Bowazu eritsulephu nri; nguru iphe angungu; gude ehuru-otso-ena je azeru le nkulu eke a kuburu balu. Rutu atoo nwehu je aphu-lia ya iphe l'okpa zenyabe iya. ⁸ Yo rua l'echi-abali; Bowazu elubirihu. Yo ghaa aghagha; phuru l'o nweru nwanyi, ze iya l'uzo okpa!

⁹ Yo ji: "?Bu onye?"

Rutu asu iya: "Lo kwa mbedua; Rutu, bu nwozi ngu. Lupyabenu mu; byiko; ke l'oo nggubedua bu abubu ayi, gbaru t'i leta ayi enya."

¹⁰ Yọ sụ iya: “Tẹ Ojejoje gọkwaaru ngu ọnu-oma; ada mu. Iphe-oma ọwaa kakwa ọphu i mehawaru; kẹ l'ẹ tị gbatsoduru unwokoro; mẹ ẹphe nweru iphe; mẹ ẹphe te nwedu. ¹¹ Nta-a; ada mu; ba atsushi egvu. Lẹ mu emekotaru ngu-a iphemiphe ọbule, ị rọru mu; kẹ l'onye-monye ọbule lẹ mkpukpu ayi makotawaru l'ị bụ nwanyi umere oma. ¹² Ọ bụ oswi-okfu lẹ mu l'unu bụ. Obenu l'o nweru onye ọdo, unu l'iya ka abubu, bụ onye ọ gbaru t'o leta ngu ẹnya. ¹³ Nọdu l'ẹka-a l'enyashi-a. Teke o beru l'utsu; ọ -buru l'oo-meru ngu-a iphe, gbaru tẹ madzụ meeru abubu iya; b'ọ dukwa mma. Ọ -dudu; kamenu; bẹ ya e-meru ngu iya-a. Zeru l'ẹka-a; tẹ nchi bọhu.”

¹⁴ Ya ndono; Rutu azeru iya l'uzo okpa jeye l'utsu. Yo be l'oswi ọbụ-onye-ndono; yo gbeshi l'ẹke ono. Yo gbeshide; Bówazu asụ iya: “T'ẹ b'o mekwa t'o nweru onye a-ma lẹ nwanyi byaru l'ẹke-a, eetsuje balı-a.”

¹⁵ Rutu abyade alufu; Bówazu asụ iya: “T'ọ tofu ẹkwà, o we; ọsaa ya atosa.” Yọ bya atosaa ya; Bówazu abya egude iphe vọta balı ugbo ishinguru yeru iya l'ẹkwà ono; kekoo ya; bo iya. Yọ tųgbua; lashia.

¹⁶ Yọ lakfushia nne nji iya; bụ Naomi; yọ ọjı iya: “?Nanụ ẹge ọ muru; nwa mu?” Yọ bya akokotaru iya iphemiphe ọbule ono, nwoke ono meru iya ono; ¹⁷ sụ iya: “L'ọ tųtaru balı-a l'iphe, aatųje iya ugbo ishinguru; nụ mu; sụ mu tẹ mu ba agbashı ẹka lakfube nne nji mu.”

¹⁸ Naomi asụ iya: “Nodukpelephu nwandoo nwa mu; maru iphe, e-me nụ; kele nwoke ono ta byadu bya anmakfuru anmakfuuru ntanụ jeye teke ọo-phụ ishi iya.”

Bówazu alı Rutu

4 Ya ndono; Bówazu atųgbua jeshia l'obu-edukfu mkpukpu ono je adųgaru. A bya ele ẹnya; onye ono yele nwanyi ono ka abubu ono, o shi ekfuru ono eswewa; Bówazu ekua ya; sụ iya: “T'ọ bya anoduedu l'ẹke-a!” Yọ tųgbua je je anọ-zita.

² Bówazu abya ekua ndu bụ ọgurennya mkpukpu ono ọmadzu iri; sụ ẹphe: “Unu bya anodu anodu l'ẹke-a.” ẹphe ekwe bya anodu. ³ Yọ sụ abubu ẹphe ono: “Lẹ Naomi shiakwa Móabu lata; yoo me t'o ree alı abubu ayi; mbụ Elimeleku. ⁴ Ya arıa l'ọ ka mma tẹ ya mee t'ı maru. Ọ -buru l'ı-zu iya; nggu azụa ya l'ifu ndu-a, nọ l'ẹke-a; mẹ l'ifu ndu bụ ọgurennya ayi-a. Ọ -buru l'ọo agbata bẹ ı-gbata iya; nggu agbata ya. Teke bụ l'ẹ tı gbatadu; nggu ekfuru iya tẹ ya maru. Kẹ l'ẹ to nwedu onye ọdo, o ruberu l'agbata iya; a gųfu nggubedua. Onye ọdo bụwa yebedua.”

Nwoke ono asụ iya: “Lẹ ya a-gbata iya.”

⁵ Bówazu asụ iya: “ı -zụa Naomi yele Rutu, bụ nwanyi Móabu alı ono; bẹ ı-lųpyabekwaphu nyee nwoke ono, nwųhuwaru nụ ono; k'ọphu ọo-togbo akọ; t'ẹpha onye ono, nwųhuwaru nụ ono be ephuhu.”

⁶ Tọ dụ iya bụ; abubu ẹphe ono asụ: “Lẹ keshinu ọ bụ ege ono b'ọ dụ; bẹ ya ta agbafutakwa alı ọbu; kele ya te ejedu ọtu ẹku iya ntụ. Gbafutachia ya nggubedua; kele ya te emeghekwa iya!”

⁷ L'ogege ono l'alı Ízurẹlu; bẹ ọobuje; madzụ eme t'ọ gbata iphe; m'ọ -bụ t'ọ gbanweta iphe; bẹ ooyefuje akpokpa iya; nụ onye ono. Yọ bụru ẹge ono; bẹ ndu Ízurẹlu egudeje ekoshi l'e mebuwaru iphe ọbu.

⁸ Tọ dụ iya bụ; abubu ẹphe ono asụ Bówazu: “T'ọ zụa ya.” Yo kfutsua ẹge ono; bya eyefu akpokpa iya; nụ Bówazu.

⁹ Teke ono phụ; Bówazu asųwaphu ndu bụ ọgurennya ono; mẹ iphe bụ ndu nọkota l'ẹke ono: “Ọ kwa unubedua bụ ndu ekebe ntanụ lẹ Naomi rewaru iya iphemiphe ọbule, bụ kẹ Elimeleku; mẹ kẹ Kiliyọnu; mẹ kẹ Mahlonu. ¹⁰ Ege ono kwaphụ; bẹ ya lųpyaberu Rutu; mbụ nwanyi Móabu, nji iya; mbụ Mahlonu haru; k'ọphu ee-shi ẹge ono t'e doberu iya akọ; mẹ ẹge ee-shi t'iphe nji iya, nwųhuwaru anwųhu nọdu; k'ọphu ẹpha iya ta achıhudu l'ufu ẹphe; mẹ lẹ mkpukpu ẹphe. Unubedua bu ndu ekebe ntanụ.”

¹¹ Tọ dụ iya bụ; ndu bụ ọgurennya ono; mẹ iphe, bụ ndu nọkota l'obu-edukfu ono azụa mgbede; sụ: “L'ẹphe bụ ndu ekebe. Tẹ Ojejoje mekwa-a nwanyi-a, alata nke ngu-a t'ọ dụ l'ọ bụ Rechẹlu mẹ Lii; ndu bụ ẹphe; bẹ ndu ikfu Ízurẹlu shi futa. T'ẹka ngu bukwaru ọpete l'alı Efuratu; nggu aburu onye a maru amaru lẹ Bétulehemu. ¹² Tẹ Ojejoje shikwa l'unwu, ọo-nụ nwata nwanyi-a; mee t'ufu ngu dụ l'ọ bụ ufu Pérezu, bụ nwa, Táma mųtaru Júda.”

Eri Dévidi

¹³ Tọ dụ iya bụ; Bówazu eduta Rutu; yọ bụru nyee ya. Yọ bya ejekfu iya; Ojejoje emee; yọ tsuta ime; mụa nwata nwoke. ¹⁴ Ndu k'unwanyi ekfulahaaru Naomi; sụ iya: “T'ajaja bụru kẹ Ojejoje, bụ onye meru t'i nweru nwanwa, e-leta ngu ẹnya. Tẹ ẹpha iya dekwaa ude l'alı Ízurẹlu. ¹⁵ Nyee nwa ngu ono yeru ngu obu; bya emewaru ngu iphe unwegirima unwoke ẹsaa ta ga emeduru ngu. Nta-a b'ọ mųwaru ngu nwanwa, bụ iya e-le ngu nka; mee t'ı bya etsefu lẹ nwamgboko ọdo.”

¹⁶ Tọ dụ iya bụ; Naomi ekuta nwata ono dobe l'utaku; yọ bųwaru iya rụ heru iya. ¹⁷ Unwanyi obutobu agụa nwata ono Óbedu; sụ: “L'a mųwaru Naomi nwata nwoke!” Óbedu ono bụ iya bụ nna Jesi; Jesi aburu nna Dévidi.

¹⁸ Ọwaa bụ eri Pérezu:

Pérezu bụ nna Hézurọnu.

Hézurọnu aburu nna Ramu.

¹⁹ Ramu bụ nna Amínadabu.

²⁰ Amínadabu aburu nna Náshọnu.

Náshọnu bụ nna Sálumọnu.

²¹ Sálumọnu aburu nna Bówazu.

Bówazu bụ nna Óbèdu.
²² Óbèdu abụru nna Jesi.

Jesi abụru nna Dévidi.

1 Sámèlu

1 O nweru nwoke ọbu, bụ onye Ráma l'alí ugwu Ífuremu. Ẹpha nwoke ono bụ Ẹlukana Jerohamu Elihu. Elihu ono bụ nwatibe Tohu; Tohu aburu nwatibe Zufu l'ikfu ndu Ífuremu. ² Ẹlukana bẹ luru unwanyi labu. Onye lanu bụ Hana; onye ọphu aburu Penina. Penina; bẹ mụshiru unwegirima; obenu lẹ Hana te nwedu ọphu ọ mụturu.

³ Afa l'afa; bẹ nwoke ono eshije lẹ mkpukpu iya jeshia Sháyilo; ọbaru Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ẹja; mę t'o gworu ngweja nu iya. Ọ bụ l'ẹke ono bẹ unwegirima Elayi ẹphe ẹbo, bụ iya bụ Hofini; mę Finehasu anọduje l'achiru Ojejoje ẹja. ⁴ Yọ bụje; teke Ẹlukana gworu ẹja ono; yo wota anu, gbaru nyee ya; mbu Penina ye l'unwu iya: ndu k'unwoke; mę ndu k'unwanyi nu ẹphe. ⁵ Obenu lẹ Hana; bẹ oobeje anu lẹ nk'ia; kẹ l'o yeru iya obu nshinu; yeru lẹ Ojejoje kechiru iya ẹpho. ⁶ Yọ buru okfu lẹ Ojejoje kechiru iya ẹkpa-nwa meru iphe onye ọ buru yele iya anọduje aduka iya l'iphe; gude iya l'akpatsu iya aphu. ⁷ Yọ buru ẹge ono bẹ ọonoduje ada afa l'afa. Iphe bụ teke Hana jeru l'eze-ulo Nchileke; nyee nji iya ono l'akpatsu iya aphu; k'ọphu bụ l'ọoraje ẹkwa; jika nri. ⁸ Yọ bụje aanonyaa; Ẹlukana, bụ nji iya ono aji iya iphe ọoraru, kpọru iya nri: "Bụ ngunu kparu iphe aphu jiru iya obu? Ya ta kaduru iya ọgaru mkpa karia unwegirima nwoke iri tọo?"

⁹ Yo be ujiku lanu lẹ Sháyilo l'ẹphe ritsuaru nri; ngwa iphe-angungu; Hana egbeshi. Teke ono bẹ Elayi, bụ onye achijeru Nchileke ẹja nọdu anodu l'oshi, nọ l'onu eze-ulo Nchileke. ¹⁰ Hana egude aphu; gude ẹnya-mini; kfuru nu Ojejoje. ¹¹ Yo ribua ya; sụ: "Nggube Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; ọ -buru l'ii-le ẹnya l'aphu, byaru nwozi ngu; nyata iya; k'ọphu ẹ tji zahadu yebe nwozi ngu; nu iya nwata nwoke; bẹ ya e-wokwaru iya phu nu nggube Ojejoje; t'ọ buru nke ngu jeye ẹge ọnọ-bebe. Agube ta abyadu eru iya l'ishi."

¹² Teke ono, ookfu anu Ojejoje ono bẹ Elayi phuberu iya ẹnya l'onu. ¹³ Hana egude obu iya l'ekfu anu Nchileke. Onu l'eme iya ukporo; ọbu l'ẹ ta anudu iphe, ookfu. Elayi arilahaa l'ọ bụ mę b'ọ nguru; ¹⁴ sụ iya "Bụ teke ole bẹ mę ọwaa e-mebuhu ngu l'ẹnya? Panuru mę haa!"

¹⁵ Hana asu iya: "E tọ kwa ẹge ono b'ọ du; onye nwe mu nu. Mu bukwa nwanyi, aphu jiru ọkpoma. Mu ta ngukwa mę; to nwe iphe ọdo, eme l'ẹnya, mu nguru.

L'ọ kwa ẹge ọ duru mu; bẹ mu atoshiru Ojejoje. ¹⁶ Be ewotakwa mube nwozi ngu l'ọ bụ nwanyi, iphere gvuru l'ifu. Ọ kwa ẹge iphe ono ahutabe mu ọku; mę ẹge ọotsuta-be mu l'ẹhu bẹ mu shi teke ono kfushitaru Nchileke ono."

¹⁷ Elayi asu iya: "Lawaru nta-a! Tẹ Nchileke kẹ ndu Ízurelu mekwaaru ngu iphe, iiroru iya."

¹⁸ Hana asu iya: "T'obu rukwaa ngu l'ẹke nwozi ngu nọ." Ya ndono; Hana atugbua je eria nri; ifu abya atusahu iya.

¹⁹ Yo rua l'onma-ewa utsu echile iya; ẹphe egbeshi; baaru Ojejoje ẹja tugbua laphushia azu l'ufu ẹphe lẹ Ráma. Ẹlukana abya ejekfu nyee ya ono; mbu Hana; Ojejoje anyata iya. ²⁰ A nonyaa; Hana abya atsuta ime; mwa nwata nwoke; gwa ya Sámèlu; kẹ l'ọ suru: "Lẹ ya rotaru iya Ojejoje."

Hana eye Sámèlu l'ẹka Nchileke

²¹ Yo be teke nwoke ono; mbu Ẹlukana yele ndibe iya jeru t'ẹphe je egwooru Nchileke ẹja; mekwaphu t'o mee iphe, o kweru Nchileke ukwa iya, bụ ẹge oomeje afa-l'afa; ²² Hana akwaa l'ufu. Yọ sụ nji iya: "Lẹ ya te ejekwa jeye teke nwata-wa wofuru onu l'era. Teke ono; ya ekuta iya je edobe l'ulo Ojejoje. Yo buwaruru l'ẹke ono."

²³ Nji iya; mbu Ẹlukana asu iya: "Ọ kwa t'i mee ya l'ẹge ọ du ngu l'obu. Nodu jeye teke nwata e-wofu onu l'era. Tẹ iphe Ojejoje kfuru rekwa l'ẹge o kfuru iya." Ya ndono; nwanyi ono anodu hee nwata ono jeye teke ọ ngu-buru era.

²⁴ Nwata ono ewofutsulephu onu l'era; yo kuta iya; bya akputa oke-eswi, gbaru afa ẹto; wota ntụ witu, jiru, nkwo-ẹka labu; bya egude otumu mę; duru iya jeshia l'ulo Ojejoje lẹ Sháyilo; e gudekpooru lẹ nwata ono hakwadu nwanshi. ²⁵ Ẹphe egbutsua oke-eswi ono; duta nwata ono dujeru Elayi. ²⁶ Hana abya asu Elayi: "Keshinu i nọ ndu ẹge i nọ iya-a; nggube onye nwe mu nu; b'ọ kwa mu bụ nwanyi phu, vudonyabeje ngu nu l'ẹke-a; l'ekfu anu Ojejoje phu. ²⁷ Mu roru t'ọ nu mu nwata-wa; nta-a bẹ Ojejoje mewaru mu iphe ono, mu roru iya ono. ²⁸ Ọo ya bụ lẹ nta-wa bẹ mu kutawaru iya Ojejoje. Ọo-buru kẹ Ojejoje jeye ẹge ọnọ-bebe." Ẹphe abaaruru Ojejoje ẹja l'ẹke ono.

Ekfukfu, Hana kfuru nù Nchileke

- 2 Tọ dọ iya bụ; Hana abya ekfuru nù Ojejoje; sù iya:
Mu ete ẹswa l'ẹke Ojejoje nọ.
Ike mu bụ l'ẹka Ojejoje b'o shi.
Nta-a bẹ mu asawa okfu
l'ifu ndu ọhogu mu;
kẹle mu etewa ẹswa
l'ị dzọfutaru mu.
- 2 Ẹ to nwedu onye dọ nsọ
l'ọ bụ Ojejoje; to nwe onye,
l'aturu ngu nù;
Ọphu o nwedu Agbara-Mkpuma,
dọ l'ọ bụ Nchileke ayi.
- 3 Unu haa ọsa nsasa;
unu ahaa ogude ọnu l'apali
onwunu eli;
kẹle ọ bụ Ojejoje, bụ
Nchileke kwa iya
nwe mmamiphe;
bụru iya bụ onye enyochaje
umere, madzụ eme ememe.
- 4 Akfụ ndu mkparawa
b'i nyakwoshiwaru.
Obenu lẹ ndu ike gvuru
b'i kwawaru agburu-ẹhu
l'ọbu onye kwaru
ngwa-ọgu.
- 5 Ndu ẹpho shi ji;
wowaru onwẹphe nù l'okfu nri.
Ndu ọphu ẹgu shi agụ;
bẹ ẹpho jiaru.
Nwanyị, ẹ-te shidu atsu ime;
mụturu ụnwegirima ẹsaa.
Obenu lẹ nwanyị ọphu
mụturu ụnwu l'igwe;
bẹ gbawa ẹka.
- 6 "Ọ bụ Ojejoje anafuje madzụ ndzụ;
bụru iya anuje ndzụ.
Ọ bụ iya enwujeru madzụ ye
lẹ maa; bụru iya emeje
t'e teta nọdu ndzụ.
- 7 Ọ bụ Ojejoje emeje tẹ madzụ
bụru onye ụkpa;
bụru iya emeje t'e nweru iphe.
Ọ bụ iya ewozitaje madzụ alị;
bụru iya ewolije madzụ eli.
- 8 Ookulije ndu ụkpa l'ẹja;
palia ndu ẹ-ta dudu ẹge
ọ haru ẹphe l'ikpo ntụ;
woru ẹphe dobe l'ẹke
ndu ishi nọ; ẹke aa-nọdu
akwabẹ ẹphe ugu.

Ọkpa-ulo kẹ mgboko
kwa Ojejoje nwe iya.
Ọ bụ l'eli iya b'o
gvugaberu mgboko.

9 Ọbojeru ndu dọru iya lẹ nsọ ụzo.
Obenu lẹ ndu akirishi;
bẹ oomeje t'ẹphe tabuhu
ọnu l'ẹkpuru-ọchi.
Madzụ te egudejekwa
ọkpehu pyafuta ishi.

10 Ndu etso Ojejoje okfu;
bẹ aa-nyakwoshi anyakwoshi
teke oo-shi l'imigwe
gude egbe-igwe bya ọgu.
Oo-kpe mgboko l'ọphu ikpe;
woru ike; m'ọkpehu nù
onye nke ngu ono,
a wuru manụ ono."

11 Tọ dọ iya bụ; Ẹlukana pẹ atụgbua lashia l'ufu
ẹphe lẹ Ráma. Nwata ono; mbụ Sámèlu anọdu l'ẹka
Elayi, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; jelahaaru Ojejoje
ozi.

Ụnwegirima Elayi

12 Ụnwegirima Elayi bẹ bụkota ndu ẹjo-madzụ; to
nwe iphe ẹphe guberu Ojejoje. 13 Iphe, ndu achijeru
Nchileke ẹja emeje bụ l'ọbujẹ: madzụ -bya ogwo ẹja;
nwozi onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono egude ọjị,
nweru ọnu ẹto bya teke anụ ono shikwadururu l'ọku;
14 woru ye l'ite ono. Iphe, ọjị ono gvutaru bụ k'onye
ono, achijeru Nchileke ẹja ono. Yọ bụru ẹge ono bẹ
eemeje iya iphe, bụ onye Ízurelu, gude ngwẹja bya
Sháyilo. 15 Yọ bụje tẹmanu a kpọọ ẹba anụ ono, e gude
gwoo ẹja ono ọku bẹ nwozi onye ono, achijeru
Nchileke ẹja ono abyakfutaje onye ono, egwo ẹja ono;
sù iya: "T'o wotakwa anụ ono; nù onye achijeru
Nchileke ẹja t'a hụa ahụhu; l'ẹ tọ natakwa ọphu e
shiru eshishi; gbahaa k'onyingu."

16 Yọ bụje teke ndu ono sùru nwozi ono: "T'e vuoduru
ụzo kpọọ ẹba anụ ono ọku; tẹmanu yo wotawaru ẹge
dọ iya mma;" nwozi ono asụ: "Waawa! T'o ye iya ẹya
l'ẹka nta-a; ọdumeka bẹ ya e-wotakwa iya k'ẹhuka."

17 Iphe, ụnwu-okorọbya ono eme akwata ha nshinu
l'ẹnya Ojejoje; kẹ l'ẹphe gude iphe, a nuru Ojejoje l'atụ
jola-jola.

Sámèlu awata ojeru Ojejoje ozi

18 Sámèlu bụ nwata-okoro, l'ejeru Ojejoje ozi; l'eye
uwe-nlọkpuru ọcha, ndu achijeru Nchileke ẹja eyeje.
19 Afa-l'afa ha bẹ nne iya akwajẹ uwe-nlọkpuru; chitaru
iya teke yẹle nji iya byaru ogwo ẹja, ẹphe egwoje l'afa.
20 Yọọ bụje Ẹlukana yẹle nyee ya bya ẹge ono; Elayi
agọru ọnu-oma nù ẹphe; sù ẹphe: "Tẹ Ojejoje mekwaa

tẹ nwanyi-a mɔtaru ngu ɔnwegirima, l'a-nɔ-chi ɛnya nwata-wa, nwanyi-a rɔru Ojejoje; yo metsua; kuta iya nɔ-phu iya azu-a." Teke Elayi gɔtsuaru ɛphe ɔnu ɛge ono; ɛphe atugbua lashia.

²¹ Ojejoje abya emeeru Hana iphe-oma. Yɔ bya atsɔta ime; bya amɔtafua ɔnwegirima unwoke ɛto; mɛ ɔnwanyi labu. Nwata ono; mbu Sámèlu anɔdu l'ifu Ojejoje vuta.

Elayi mɛ ɔnwegirima iya

²² Nta-a bɛ Elayi kahɔwaru ɔkpobe akahɔ. Eekfujeru iya iphemiphe ɔbule, ɔnwegirima iya anɔduje eme ndu Ízuru l'ɛphe ha; mɛ l'ɛphe anɔduje ara ɔnwanyi, eje ozi l'ɔnu ɔlo-Ékwà Ndzuko. ²³ Ya ndono; yɔ su ɛphe: "Nanɔ ɛge ɔ du bɛ unu eme ɛge-a? Nchi jiakwaru iya lɛ kɛ ɛjo ememe-wa, unu eme-wa. ²⁴ Wawakwa; ɔnwu mu. Iphe, mu anɔ l'ɔnu ndu kɛ Nchileke l'ɛke unu nɔ ta dukwa mma. ²⁵ ɔ -bɔru lɛ madzɔ mesweru madzɔ ibe iya; Nchileke abɔru iya onye-ogbo. ɔlobu; madzɔ -meswee Ojejoje; ?bu onye e-kfuru iya ɛya." ɔnwegirima iya ono anyilee nchi manɔ l'okfu nna ɛphe ono; kɛle Ojejoje tu-buwaru lɛ ya e-gbushi ɛphe.

²⁶ Nwata ono; mbu Sámèlu l'evu; nɔdu Ojejoje l'obu; nɔdukwa iya phɔ ndiphe.

Ama iphe, a-dakfuta ɔnu-ɔlo Elayi

²⁷ Onye kɛ Nchileke abyakfuta Elayi; bya asu iya: "Qwaa iphe, Ojejoje kfuru: 'Ya te wodunaru-a onwiya koshi ɔnu-ɔlo nna ngu teke ono, ɛphe nɔ Fero l'ɛka l'alɔ Íjiputu ono?' ²⁸ ɔ bu yɛbedua fɔtaru nna ngu l'ikfu ndu Ízuru l'ɛphe ha t'ɔ bɔru onye a-chijeru Nchileke ɛja; t'ɔ bɔru iya e-jeje l'ɛnya-ngweja mu; kpoo insensu ɔku; yeje uwe-ukuvu nɔdu iya l'ifu. Iphe, bu ngweja-ɔku, ndu Ízuru nɔru iya bɛ ya nɔkotakwaruphu ndu ɔnu-ɔlo nna ngu. ²⁹ ?Bu ngunu meru iphe unu ta agɔbedu ngweja iya iphe; mɛ iphe ono, ya tɔru eke-mu; su t'a nuje iya l'eze-ɔlo ɛke ya bu ebubu ono? ?Nanɔ ɛge ɔ du b'i ka ɔkwabe ɔnwu ngu ugvu; ma lɛ yɛbedua; kparu iphe ɔ bu iphe ndu nk'ia, bu ndu Ízuru nɔru iya bɛ unu afɔtaje ɔphu kakɔta mma eri; l'ada rekfurekfu?"

³⁰ "Qo ya bu lɛ Ojejoje, bu Nchileke kɛ ndu Ízuru; sɔru: 'Q bu oswi-okfu lɛ ya sɔru l'ɔ bu ɔnu-ɔlo ngu; mɛ ɔnu-ɔlo nna ngu a-nɔduje eje ozi l'ifu iya gbururu jeye lɛ gbururu.' ɔbule nta-a; bɛ yɛbe Ojejoje ekfu; su: 'Lɛ tɔo duhedu ɛge ono! L'ɔ bu ndu akwabɛ iya ugvu bɛ ya a-kwabɛ ugvu. Ndu ɔphu akpɔ iya ɛbo-ɛbo-l'afu bɛ aa-tuphu l'ɔnu. ³¹ Tɔbekwa iya nɔ l'ɔogbaakwa teke ya a-gbajifu ike ngu; gbajifu ike kɛ ndu ɔnu-ɔlo nna ngu; k'ɔphu bu l'e too nwedu onye, bu ɔgurennya, a-nɔkwadu l'ɛnya ufu unu. ³² Ii-gude ɛnya ngu phɔ l'ɛke ono, ya bu ono bɛ nɔ l'iphe-ɛhuka. Iphe, du mma bɛ

mu e-mekpokwaaru ndu Ízuru. Obenu l'ɛnya-ufu unu te enwedu onye byakwadu bya a-ka nka gbururu jeye.' ³³ L'unu ha onye ɔphu ya te egbudu l'ɛnya-ngweja iya a-dzɔkwaru-a. Obenu l'ɔo-buru unu aphɔ; bɔru unu ɛkwa; bɔru unu iphe-ɛhuka. Ndu ɔnu-ɔlo unu a-nɔdu agbakwohu agbakwohu. ³⁴ Iphe, e-me l'ɛhu ɔnwegirima ngu; ndu k'unwoke ɛphe ɛbo, bu iya bu Hofini yɛle Finehasu a-buru ngu iphe-ɔhubama. ɛphe ɛbo a-nwushihu ujiku lanu. ³⁵ Mu e-gude ɛka mu wofuta onye a-nɔdu achijeru mɔbe Nchileke ɛja. Onye ono a-buru onye e gude ire iya ɛka; bɔru onye eme uche mu; mɛ obu mɔbe Nchileke. Mu e-me t'ɔnu-ɔlo onye ɔbu nguru anguru; yɔ nɔdu l'ifu onye nke mu ono, mu wuru manɔ l'ishi ono eje ozi gbururu jeye. ³⁶ Iphe, bu onye phɔduru nɔ l'ɛnya-ufu e-byije ikpere bya iya ɔro okpoga; mɛ nri; l'arɔ iya: 'T'o yenu iya l'oru, gbaru onye achijeru Nchileke ɛja; k'ɔphu ya a-phuje iphe oye l'ɔnu.' "

Ojejoje eku Sámèlu oku

3 Nwata ono; mbu Sámèlu anɔdu Elayi l'ɛka l'ejeru Ojejoje ozi. Teke ono bɛ Ojejoje te shidu ekfujekwadu eyeru madzɔ; t'a kwata shi aphujekwadu àphɔ.

² Yo be l'ɛnyashi ujiku lanu; Elayi azɛru l'ɛke ɔozeje. Teke ono bɛ nka lawaru iya l'ɛnya; k'ɔphu bu l'ɛ tɔ kwatadu aphukwadu ɔzo ɔhuma; ³ urɔku eze-ɔlo Nchileke ta anyihuwa teke ono. Sámèlu azɛkwanuru l'ime eze-ɔlo Nchileke l'ɛke Okpoko ɔgba-ndzɔ Ojejoje nɔ. ⁴ Ojejoje abya eku Sámèlu. Yɔ za iya; ⁵ bya egude ɔso gbakfushia Elayi je asu iya: "?I kuru iya oku? ɔ kwa iya ndo-ɔ!" Elayi asu iya: "Lɛ ya te ekukwa ngu oku; jekwa je azɛru azɛe!" Yɔ tugbua je azɛ-zita ɔdo. ⁶ Ojejoje abyakwa bya ekua ya ɔdo: "Sámèlu!" Sámèlu egbeshikwa jekfushia Elayi; je asu iya: "?I kuru iya oku? ɔ kwa iya ndo-ɔ." Elayi asu iya: "Nwa iya; ya te kukwa ngu oku; jekwa je azɛru azɛe." ⁷ Teke ono bɛ Sámèlu ta amadua Ojejoje; kɛle Ojejoje te kfuduaru yeru iya. ⁸ Ojejoje abyakwa bya ekua Sámèlu k'ugbo ɛto; Sámèlu ezilihukwa jekfushia Elayi je asu iya: "?I kuru iya oku? ɔ kwa iya ndo-ɔ." Yɔ bya erua Elayi l'ɛhu l'ɔ bu Ojejoje bɛ eku nwata ono. ⁹ Yɔ su Sámèlu: "Tugbua je azɛru azɛe. Teke o kuru ngu ɔdo; nggu asu iya: 'Nnaji-ufu kfua iphe, ɔ bu; kɛle nwozi ngu ngabɛru ngu-a nchi.'" Sámèlu atugbua je azɛru l'ɛke ɔ zɛhawa.

¹⁰ Ojejoje abya evudo l'ɛke ono; bya ekua ya ɛge ookujehawa iya: "Sámèlu! Sámèlu!" Sámèlu asu iya: "Kfua iphe, ɔ bu; kɛle nwozi ngu ngabɛrua nchi."

¹¹ Ojejoje abya ekfuaru Sámèlu; su iya: "Lenu; iphe, ya abya ememe l'alɔ Ízuru a-bu onye nɔru iya nɔ; yɔ gbaa ya anwirinwa lɛ nchi. ¹² Mboku, ya e-me iphe ono bɛ ya e-me t'iphe, ya kfuru l'ɛhu ɔnu-ɔlo Elayi mekota.

¹³ Ya kfuwaru Elayi lɛ ya abyawa tɛ ya nɔ ndibe iya aphɔ gbururu jeye lɛ gbururu. Ishi iya aburu k'ɛjo

iphe, ọ machacharuà l'unwu iya eme; l'ekfubyishi ẹpha Nchileke; tọ lọ ẹphe ẹka lẹ nchị. ¹⁴ Ọo ya kparu iphe ya riburu iya: 'L'ẹjo iphe, ndu ọnu-ulo Elayi metaru; bẹ ngweja; m'ọ bụ iphe-anunu ta asafu-ghekwa gburruru jeyewaru.'"

¹⁵ Sámèlù abya azeru. Yo be l'utsu; yo gbeshi je aguhaa ọlọ Ojejoje. Ọbule ọ tsuhuru egvu; tọ dūhe ike kfuaru Elayi kẹ àphụ ono, ọ phuru ono. ¹⁶ Tọ dū iya bụ; Elayi abya ekua ya: "Nwatibe mu Sámèlù." Sámèlù aza iya. ¹⁷ Elayi aji iya: "Bụ ngunu bẹ Ojejoje kfururu ngu-a? Be edomikwaru iya ẹya edomi. O -nweru ọphu i domiru iya edomi; tẹ Ojejoje mekwaa ngu iya; mbụ; t'ọ mee ngu ọphu ka njo." ¹⁸ Tọ dū iya bụ; Sámèlù abya achiko iphe ono, o kfururu iya ono kpushikotaru iya; to nwe m'ọ bụ nanu, o domiru iya edomi. Elayi asu iya: "Ọ bụ iya bụ Ojejoje; t'ọ mekwaa iphe, bụ iphe dū iya mma."

¹⁹ Sámèlù l'evu; Ojejoje anodu swiru iya; ọphu o nwe-du okfu, Sámèlù kfururu, alajẹ kẹ mmanu. ²⁰ Iphe bụ ndu Ízurẹlù l'ẹphe ha; tsube lẹ Dánu jeye lẹ Besheba amakotaru lẹ Sámèlù bụ ọkpobe onye nkfuchiru, shi Ojejoje l'ẹka. ²¹ Yọ buje; a-nota nota; Ojejoje ehee lẹ Sháyilo; shi l'okfu ọnu iya koshi Sámèlù onwiya.

Ndu Filisutayinu aluta Okpoko Ogbandzu

4 Tọ dū iya bụ; Sámèlù awata okfu l'eyeru ndu Ízurẹlù mgburumgburu.

Yọ buru iya bụ lẹ ndu Ízurẹlù awufu t'ẹphe je etso ndu Filisutayinu ọgu. Ndu Ízurẹlù eje akwaa ọdu ọgu lẹ Ebeniza; ndu kẹ Filisutayinu akwaa nk'ẹphe lẹ Afeku. ² Ndu Filisutayinu abya edzua onwẹphe k'ọgu byakfushia ndu Ízurẹlù t'ẹphe k'ọgbá iya. Ọku ekeru achị l'ọgu ono; k'ọphu bụ lẹ ndu Filisutayinu mekputaru ndu Ízurẹlù; gbua ẹphe iphe, ruru unu umadzu iri † l'ifu ọgu ono. ³ Ndu soja ndu Ízurẹlù alaphulephu azu l'ọdu ẹphe; ndu bụ ọgurennya ẹphe aji: "Bụ ngunu meru iphe, Ojejoje haru tẹ ndu Filisutayinu mekputa ẹphe l'ọgu ntanu? L'ẹphe e-jekwa je apata Okpoko Ogbandzu Ojejoje lẹ Sháyilo; k'ọphu oo-tSORU ẹphe je adzota ẹphe l'ẹka ndu ọhogu ẹphe." ⁴ Ya ndono; ẹphe abya ezifu madzụ; ẹphe ejeshia Sháyilo je apata Okpoko Ogbandzu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakota-Ike; mbụ onye ono, nọ l'aba-eze l'echi cherobimu ono. Unwegirima Elayi ẹphe ẹbo, bụ iya bụ Hofini; mẹ Finehasu nọkwaphu l'ẹke ono; ẹphe lẹ Okpoko Ogbandzu Ojejoje ono.

⁵ A pabatalephu Okpoko Ogbandzu Ojejoje ono l'ọdu ọgu ndu Ízurẹlù; uzu aburu kẹ wọ; k'ọphu bụ l'alị nmahuru jijiji. ⁶ Ndu Filisutayinu anulephu ẹge ndu Ízurẹlù atụ wọwọ; jilaha: "Iphe eme nū l'ọdu ọgu ndu Híburu?"

† Iphe ọ bụ bụ 4,000.

A nonyaa; ẹphe abya amaru l'ọ bụ Okpoko Ogbandzu Ojejoje; b'a pabataru l'ọdu ọgu ono; ⁷ tsulaha egvu; kfulaha; sụ: "L'ọ nwekwaru agwa, bataru l'ọdu ọgu ndu Ízurẹlù. Nshọ ayi! Iphe, dū ẹge-a te mebukwaa! ⁸ Ayi laakwaru! Bụ onye a-dzọ ayi l'ẹka oke agwa ọwaa? L'ọ kwa agwa ono bụ iya gude iphe-ememe, dū iche iche gbushia ndu Íjiputu l'echi-ẹgu ono. ⁹ Unubẹ ndu Filisutayinu! Unu shihu ike l'ọ bụ nwoke; ọdumeka bẹ unu buakwa ohu ndu Híburu ẹge ono ẹphe shi buru ohu unu ono. Ọo ya bụ; t'unu tso ẹphe ọgu l'ọ bụ unwoke!"

¹⁰ Tọ dū iya bụ; ndu Filisutayinu aluta ọgu ono; lūgbua ndu Ízurẹlù; k'ọphu onyenonu gbalashiru lashia l'ufu iya. Ndu e gburu egbugbu adu egvu; kẹle ndu kẹ Ízurẹlù dū ukporo unu madzụ ẹto l'iri l'ise, †† bụ ndu soja k'ọkpa, laru l'ọgu ono. ¹¹ Ẹphe naru Okpoko Ojejoje ono; gbua unwegirima Elayi ono ẹphe ẹbo, bụ iya bụ Hofini; mẹ Finehasu.

Anwuhu Elayi

¹² Mbọku ono kwaphu bẹ onye Bénjaminu gude ọso shi l'ifu ọgu ono jeshia Sháyilo yele uwe iya, ọ lajashiru alajashi; kpota ẹja kpua onwiya l'ishi. ¹³ Teke ọ bataru; bẹ Elayi nọlephu lẹ nwaba iya ele ẹnya l'esu-uzo; kẹ l'obu ete iya etete; lẹ kẹ Okpoko Ojejoje ono. Onye ono abata bya ekfua iphe, meru nū; uzu-ekwa aburu yọ lẹ mkpukpu ono. ¹⁴ Elayi anu uzu-ekwa ono; jilaha; sụ: "Bụ ngunu bụ kẹ wọwọ onanu?"

Nwoke ono emewaphu ẹgwegwa jekfushia Elayi, ¹⁵ bụ onye nọwaru ukporo afa ẹno l'afa iri l'eshato. Nka lawaru iya l'ẹnya; tọ phufuhe ọdu ọhuma. ¹⁶ Nwoke ono asu Elayi: "L'ọ kwa nta-a bẹ ya shi l'ifu ọgu. L'ọ kwa ọso bẹ ya gude shi l'ẹke ono gbalaa ntanu." Elayi aji iya: "Nanu ẹge ọ muru; nwa mu?" ¹⁷ Nwoke ono, byaru ozi ono asu iya: "Lẹ ndu Ízurẹlù bẹ gbakwaru ọso l'ifu ndu Filisutayinu; e gbua soja ndu Ízurẹlù ogbu-ekfu. Ọdo aburu l'unwegirima ngu ẹphe ẹbo, bụ Hofini; mẹ Finehasu b'e gbukwaru; nakwaphu Okpoko Nchileke ono." ¹⁸ Yo kulephu Okpoko Nchileke ono; Elayi eshi l'aba ono daa laa azu; sụ-kwoolu; yọ buru iya anwuhu; kẹ l'ọ bụwa nwoke ọgurennya; hakwaphu ọkporokpo. Yọ buru ukporo afa labu b'ọ buru ndu Ízurẹlù onye ikpe.

¹⁹ Nyee Finehasu, bụ nyee-nwa iya; bẹ dū ime teke ono. Yọ gbawa iya l'ezeda. Nwanyi ono anulephu lẹ Okpoko Nchileke; b'a nataru; mẹ lẹ nna nji iya; mẹ nji iya bẹ nwuhuru nū; ime awatawa iya phụ ememe. Yo zeda. Ọ bụ l'ime ọbu tsuru iya l'ẹhu. ²⁰ Yọ buru teke ọtu-buwa ume bẹ unwanyi, eswi iya ime suru iya: "T'ọ gude ẹka l'obu; l'ọ bụ nwata nwoke b'ọ muru." Obenu l'ẹ to kfudu okfu; tọ ngaru ẹphe nchị. ²¹ Yọ gwa nwata ono Ikabodu; sụ: "L'ọdu-biribiri Nchileke lufuwaru l'alị

†† Iphe ọ bụ bụ 30,000.

Ízurelù." Ishi iya bụ l'a nataru Okpoko Ojejoje; nna nji iya yele nji iya anwuhufua. ²² Yọ sụ: "L'odu-biribiri Nchileke bẹ lufuwaru l'alì Ízurelù; kẹ lẹ Okpoko Ojejoje b'a natawaru."

Ndu Filisutayinu ẹphe lẹ Okpoko Ogba-ndzụ Ojejoje

5 Ndu Filisutayinu anatatsua Okpoko Nchileke; bya apafu iya lẹ Ebeníza je edobe lẹ Ashudodu. ² Ẹphe aparu iya je edobe l'ulo agwa ẹphe, bụ Dagonu; dokube Dagonu l'onwiya. ³ Ndu Ashudodu abya etehu l'onmewa utsu echile iya; Dagonu ekpubewa ifu l'alì l'onu Okpoko Nchileke ono. Ẹphe apalia Dagonu; woru iya dobephu azu l'ẹke ọnonjehawa. ⁴ Ẹphe abya etehu l'onmewa utsu ọphu tsotaru mboku k'ono; Dagonu ekpubewa ifu l'alì l'onu Okpoko Ojejoje ono. Ishi iya; mę ẹka iya atuko chikwoshihuwa; daburu l'ogbodo-ulo ono. Yọ buru ugwehu iya nwenkinyi bẹ phoduru nu. ⁵ O bụ iya kparu iphe ndu agwajẹ Dagonu lẹ Ashudodu; mę ndu abahuje l'ulo iya ta adzọjedu okpa l'ogbodo-alì ulo ono jeye ntanu-a.

⁶ Ojejoje abya adabẹ ndu Ashudodu ẹka l'ẹhu; męwaru ndu obutobu ẹphe. Yọ loru iphe-ebubu nu ẹphe; gude iya merushia ẹphe ẹhu. ⁷ Unwoke ndu Ashudodu abya aphu ẹge ọomuru ẹphe; sụ: "L'okpoko Nchileke kẹ ndu Ízurelù ta anodukwa eswiru ẹphe l'ẹke-a; kẹ l'ododawa ẹphe l'agwa ẹphe, bụ Dagonu ẹka l'ẹhu." ⁸ Ẹphe ezia ozi; kukoo ndu ishi ndu Filisutayinu l'ẹphe ha; jilaha ẹphe: "Bụ imagha; bẹ ayi e-me Okpoko Ojejoje kẹ ndu Ízurelù?" Ẹphe asụ: "T'a pafu Okpoko Ojejoje kẹ ndu Ízurelù je edobe lẹ Gatụ." T'ọ dọ iya bụ; ẹphe apafu Okpoko Ojejoje kẹ ndu Ízurelù ono. ⁹ Ẹphe apafutsua ya; Ojejoje adalaha mkpukpu ono ẹka l'ẹhu; k'ọphu ẹphe wataru ọtsu egvu. Yo mee; iphe-ebubu awata obu ndu mkpukpu ono: nwata mę ọgurenya. ¹⁰ T'ọ dọ iya bụ; ẹphe agulia Okpoko Ojejoje ono je edobe lẹ Ẹkuronu.

Okpoko Nchileke ono abahudelephu lẹ Ẹkuronu; ndu Ẹkuronu arashia: "Ẹphe pataakwaru Okpoko Ojejoje ndu Ízurelù t'ọ gbushia ẹphe lẹ ndibe ẹphe." ¹¹ T'ọ dọ iya bụ; ẹphe abya eku-kọo ndu ishi ndu Filisutayinu l'ẹphe ha; bya asụ ẹphe: "Unu pafu Okpoko Ojejoje kẹ ndu Ízurelù t'ọ laphu azu l'ẹke o shi; ọ -dudu bẹ oobugekwa ayi lẹ ndu nk'ayi." Kẹ l'egvu mgbonwu bya eruta ndu mkpukpu ono; Nchileke l'ada ẹphe ẹka l'ẹhu l'ẹke ono. ¹² Ndu ọphu nwuhu-phoduru nu bẹ iphe-ebubu bulahaaru; ẹkwa, ndu mkpukpu ono ara erua imigwe.

Okpoko Ogba-ndzụ Nchileke alaphu azu lẹ Ízurelù

6 Okpoko Ojejoje ono anotsulephu onwa ẹsaa l'alì Filisutayinu; ² ndu Filisutayinu abya ekua ndu l'agwajẹru ẹphe ọmarali; mę ndu njibya; jja ẹphe: "Bụ imagha bẹ ayi e-me kẹ Okpoko Ojejoje ono? Unu kfuru

ayi ẹge ayi e-gude paphu iya azu l'ẹke o shi." ³ Ndu ono, agwajẹru ẹphe ọmarali; mę ndu njibya ono asu ẹphe: "O -buru l'unu ewola Okpoko Ojejoje kẹ ndu Ízurelù; unu ba agbabekwa iya ẹka ọtu wolaa. Unu keshikwaa ẹhu gworu ngweja ikpe-anmanma nu iya. Teke ono; a gwọo unu l'iphe eme unu; unu abyakwaphu bya amaru iphe kparu iphe ẹ to kwedu kufu unu ẹka l'ẹhu." ⁴ Ndu Filisutayinu ono bya aji: "Bụ ngunu bẹ aa-nu iya l'onodu kẹ ngweja ikpe-anmanma ọbu?"

Ẹphe asụ ẹphe: "L'ọ bụ iphe-ebubu ise, e gude mkpola-ododo kpua; mę okerekfu ise, e gude mkpola-ododo kpua, bụ iya bụ ẹge ndu ishi ndu Filisutayinu hatabe l'igwe. Kẹ l'ọ bụ iphe-ememe lanu shi emekota unu lẹ ndu ishi unu. ⁵ Unu kpua iphe ono, dọ l'ọ bụ iphe-ebubu ono; mę okerekfu ono, eyi alì unu iyi ono; unu abya akwabẹ Nchileke kẹ ndu Ízurelù ugvu; t'a maru: ọo-tuwo ẹka l'oda unu l'agwa unu; mę alì unu ẹka l'ẹhu. ⁶ Bụ ngunu kparu iphe unu kpo-chiru obu unu ẹge ndu Ịjiputu; mę Fero kpo-chiru iya? T'ọ bụdu teke Nchileke meshilahaaru ẹphe iphe ike bẹ ẹphe haru ndu Ízurelù; ẹphe alashia t'ọ? ⁷ Oo ya bụ; unu mee ọ-gba-kperekpere ọphungu. Unu akpata nne eswi labu, he unwu; mbu ndu ọphu e te gudebudua odogoro tugbabe ẹbo. Unu woru nne eswi labu ono tugbabe l'ọ-gba-kperekpere ono. Unu apaphu unwu eswi ono azu l'odu-eswi, ẹke ẹphe shi. ⁸ Unu aparu Okpoko Ojejoje ono tukobe l'ọ-gba-kperekpere ono; unu eworu iphe ono, unu gude mkpola-ododo kpushia ono; mbu ngweja ikpe-anmanma ono ye l'okpoko, nọ l'iku Okpoko Ojejoje ono. Teke unu metsuaru; unu ewehaa ya; t'ọ la ẹke o shi. ⁹ Olobu; unu lezitakwa iya ẹnya. O -buru l'ọ tugburu; chebe ifu l'uzo ẹke o shi; l'uzo iya kẹ Bētu-Shemeshi; unu amaru l'ọ bụ Ojejoje meru t'ẹji iphe ono dakfuta ayi. Teke ẹ t'ọ dudu; ayi amaru l'ẹ t'ọ bụdu iya daru ayi ẹka; l'ọ bulephu iphe-ẹhuka byaru."

¹⁰ T'ọ dọ iya bụ; ẹphe emee ya ẹge ono. Ẹphe eworu nne eswi labu libe l'ogba-kperekpere ono; bya eworu unwu eswi je aguchia l'odu-eswi. ¹¹ Ẹphe aparu Okpoko Ojejoje ono tukobe l'ọ-gba-kperekpere ono; paru okpoko, a chiru okerekfu mkpola-ododo phu; mę iphe ono, dugbaa l'ọ bụ iphe-ebubu ono, e gudekwaphu mkpola-ododo kpushia ono ye iya. ¹² Nne eswi labu ono akwaseleruphu ọzo Bētu-Shemeshi. Ẹphe atugburu ọzo ono; l'egbu ọrà; eje; to nwe ẹke ẹphe swibar aswiba. Ndu ishi ndu Filisutayinu l'etso ẹphe l'azu l'azu jeye l'oke ẹphe lẹ ndu Betu-Shemeshi.

¹³ Teke ono bẹ ndu Bētu-Shemeshi akpata witu l'okpa ugvu okpa ugvu ẹphe. Ẹphe abya apalia ẹnya; phua Okpoko Nchileke ono; ẹhu atsọo ẹphe ntumatu l'ẹphe phuru iya. ¹⁴ O-gba-kperekpere ono erua l'egu Jóshuwa kẹ Bētu-Shemeshi; bya evudo l'iku eze mkpuma, nọ l'ẹke ono. Ndu ono egbujashia oshi, e gude kua ọ-gba-kperekpere ono; bya egude nne eswi labu ono gwoo

ngweja-ukfuru nù Ojejoje. ¹⁵ Ndu Lívayi abya apazita Okpoko Ojejoje ono; mē okpoko ono, e yeru iphe ono, a kpūshiru lē mkpōla-ododo phū; bya achīru iya tukobe l'eli eze mkpuma ono. Ndu Bētu-Shēmēshi abya egwoo ngweja-ukfuru; nù Ojejoje; gwokwaaru iya phū ngweja. ¹⁶ Ndu ishi ndu Filisutayīnu ēphe ise aphūkota iphe ono; bya alaphu azū lē Ēkuronu mbōku ono kwaphū.

¹⁷ Qwaa bụ mkpōla-ododo ono, a kpūshiru; yō dū l'ò bụ iphe-ebubu ono; mbū ono, ndu Filisutayīnu nūru Ojejoje t'ò bụru ngweja ikpe-anmanma ono. Ndu Ashudōdu; ndu Gáza; ndu Ashikelōnu; ndu Gatū; mē ndu Ēkuronu nūtsuaru nanū nanū iche l'iche. ¹⁸ Ok-erekfu phū, e gude mkpōla-ododo kpūa phū bē hatabelephu l'igwe l'ò bụ mkpūkpu, ndu Filisutayīnu, ndu ishi ise phū achigbaa; mbū mkpūkpu ono, a kpū-phēgbaaru mgburumgburu; mē mkpūkpu, nōgbaa ya nū. Eze oke mkpuma ono, ēphe tū-koberu Okpoko Nchileke l'ēgu Jōshuwa kē Bētu-Shēmēshi phū; bē bükwa iphe, agba ekebe jeye ntanū-a.

¹⁹ Obenu lē Nchileke haru chigbushia unwoke ndu Bētu-Shēmēshi. Ukpōro madzū ēto l'umadzu iri bē nwūhuru nū; kē l'ēphe nyoru Okpoko Qgba-ndzū Ojejoje enyonyo. Ndu Ízurēlu agūa aphū; kēle ndu, Nchileke chigbushiru kwata oswa ha nshinu. ²⁰ Ndu Bētu-Shēmēshi asū: "Bū onye a-dū ike vudo Ojejoje, bụ Nchileke, dū nsò l'ifu? Bū onye bē Okpoko Nchileke ono e-shi l'ēke-a je anōdu l'ufu iya?" ²¹ Tò dū iya bụ; ēphe bya ezifu ndu ozi t'ēphe jekfu ndu Kiriyatu-Jerimu je ezia ēphe: "Lē ndu Filisutayīnu palataakwaru Okpoko Ojejoje. Unu bya apata iya je edobe l'ibiyia nk'unu."

7 Tò dū iya bụ; unwoke ndu Kiriyatu-Jerimu eje apata Okpoko Ojejoje ono. ēphe aparū iya je edobe l'ulo Abinadabu l'eli ugwu; bya edobe nwa iya, bụ Eliyéza nsò t'ò letaje Okpoko Ojejoje ono enya.

Aadzōfuta ndu Ízurēlu l'ēka ndu Filisutayīnu

² O tēwaru enya; mbū ruwa ukpōro afa k'ophu Okpoko Qgba-ndzū ono shi nōduta lē Kiriyatu-Jerimu. Ndu Ízurēlu l'ēphe ha atūkowa gudewa ēkwa; l'achō Ojejoje.

³ Tò dū iya bụ; Sámèlu abya ekfuru ndu Ízurēlu l'ēphe ha; sū: "Ò -būru l'unu gudewa obu unu l'ò ha alakfuta Ojejoje; unu ewoshia agwa ndu ohodo; mē agwa Ashera ono. Unu kpōru obu unu ye l'ēke Ojejoje nō; t'ò būru iya kpū bē unu a-nōdu abaru ēja; k'ophu o-nafūta unu l'ēka ndu Filisutayīnu." ⁴ Ya ndono; ndu Ízurēlu ewofukota agwa Bálu; mē kē Ashītoretu, ēphe dobegbaaru; bya abalahaaru Ojejoje nwēnkinyi iya ēja.

⁵ Sámèlu asū: "Unu dzua lē Mízupa unubē ndu Ízurēlu l'unu ha; tē mu kfuru nū Ojejoje l'okfu ēhu unu." ⁶ L'ēphe dzukotsuaru lē Mízupa; bē ēphe kutaru

mini wūshia l'alī l'ifu Ojejoje. ēphe aswīa aswīswi; nōdu l'ēke ono kfushia iphe, dū ēji ēphe meshiru; sū: "L'ēphe meswewaru Ojejoje." Yō būru Sámèlu bụ onye ishi ndu Ízurēlu lē Mízupa.

⁷ Ndu Filisutayīnu anūlephu lē ndu Ízurēlu dzuru lē Mízupa; ndu ishi ndu Filisutayīnu ejeshia t'ēphe je etso ēphe ogu. Ndu Ízurēlu anū l'iya phū; egvu ndu Filisutayīnu egude ēphe. ⁸ Ndu Ízurēlu asū Sámèlu: "Ba ahakwa oraku Ojejoje, bụ Nchileke ayi l'okfu ēhu ayi; k'ophu o-o-gbafūta ayi l'ēka ndu Filisutayīnu!" ⁹ Sámèlu ekwe; bya ewota nwatūru, angūkwadu era gwooru Ojejoje ngweja-ukfuru. Yō bya araku Ojejoje l'okfu ēhu ndu Ízurēlu; Ojejoje anūa olu iya. ¹⁰ Yo gudekwadua ngweja-ukfuru ono l'ēka l'egwo; ndu Filisutayīnu abyakfutashia ndu Ízurēlu ogu. Ojejoje egude egbe-igwe gbōoru ndu Filisutayīnu ogo mbōku ono; ēphe at-sūhu egvu gbaa nanū nanū. ¹¹ Ndu Ízurēlu awūfuta lē Mízupa; chīru ēphe tūgburu; l'egbutsushi ēphe l'ūzo jeye lē mkpōda Bētu-Karu.

¹² Tò dū iya bụ; Sámèlu eworu mkpuma sūbe l'echi Mízupa; mē Shēnu; woru ēke ono gūa Ebeníza; † sū: "Jeye nta-a bē Ojejoje eyeleruphu ayi ēka." Iphe, Ebeniza bụ bụ "mkpuma n-yemēka." ¹³ Yō būru iya bụ lē ndu Ízurēlu akapyabē ndu Filisutayīnu; ēphe ta byahē ogu o-lūa-olaa odo lē Ízurēlu. Ojejoje anōdulephu l'ada ndu Filisutayīnu ēka l'ēhu l'ēge Sámèlu nōta-beru ndzū. ¹⁴ Tsube lē Ēkuronu jeye lē Gatū, bükota mkpūkpu, ndu Filistayīnu shi naa ndu Ízurēlu l'ogu bē ndu Ízurēlu byaru bya anaphutakota ēphe azū odo. Ndu Ízurēlu anafutakota ndu ēphe l'ēphe bu obutobu l'ēka ndu Filisutayīnu. Nchī abya adū ndu Ízurēlu; ēphe lē ndu Amōru ndoo.

¹⁵ Sámèlu bụ iya būru ndu Ízurēlu ogo ikpe jeye l'ēge o nō-beru. ¹⁶ Afa-l'afa ha b'ò shije lē Bételu jeye lē Gíligalu; lūfu lē Mízupa; l'edoshiru ndu Ízurēlu okfu l'ēke ono l'ò ha. ¹⁷ Qle obojue; o -jee l'ò jeru; yō laphuta azū lē Ráma, bū ēke ufu iya nō. Yō būru l'ēke ono bē oonoduje edoshiru ndu Ízurēlu okfu. O kpūru Ojejoje enya-ngweja l'ēke ono.

Ndu Ízurēlu achō onye a-būru ēphe eze

8 Sámèlu akahūlephu; bya agūa unwegirima iya ndu k'unwoke t'ēphe būru ndu ogo ikpe ndu Ízurēlu. ² Epha okpara iya bụ Jówelū; otsota iya abūru Abíja. Eke ēphe shi nōdu būru ndu ogo ikpe bụ Besheba. ³ Obenu l'unwu iya ono te tsodu ubeka iya. Epe gharu ifu; wata ocho uru l'ūzo, ē-te vudodu nhamūnha; l'eri ēka-azū; l'ekpe ejo ikpe.

⁴ Ndu bụ ogurennya ndu Ízurēlu l'ēphe ha abya edzukobe; jekfushia Sámèlu lē Ráma. ⁵ Epe asū iya: "Lenu: nta-a b'í kahūwaru; unwu ngu te etso ubeka ngu. Nta-a kwa t'í tūaru ayi ēka l'onye a-būru ayi eze

† Iphe Ebeniza bụ bụ "n-yemēka".

ège ono iphe bụ mbakeshi ndu ọpụ nwegbaaru ono.”

⁶ Obenu l'onanu, ọpụ k'furu Sámèlu “t'ọ n'ụ ọpụ eze, a-n'ọdu achị ọpụ” ono b'ẹ d'uru iya ẹjị. Yo wota iya ye Ojejoje l'ẹka. ⁷ Ojejoje asụ Sámèlu: “T'ọ ngabekwaru ndu ono nchị l'iphe, bụ iphe, ọpụ ekfuru iya. L'ẹ t'ọ b'ụkwa nggubedua b'ẹ ọpụ jikaru; ọ kwa y'ẹbe Ojejoje b'ẹ ọpụ jikaru t'ẹ ya ba ab'ụheru ọpụ eze. ⁸ Ọ b'ụ ẹge ono b'ẹ ọpụ shi keshinu mb'ọku, ya dufutaru ọpụ l'ẹ Íjiputu meta jeye ntan'ụ-a; k'ọpụ b'ụ l'ẹpụ gw'ọberu y'ẹbe Ojejoje; balaharu agwa ndu ọdo ẹja. Ọ kwaph'ụ ẹge ono b'ẹ ọpụ gw'ọberu nggubedua nta-a. ⁹ Geeruru ọpụ nchị l'iphe, ọpụ ekfu. Ọlobu; nmashikwaaru ọpụ ọkwa ike; mee t'ẹpụ maru ẹge eze ono, a-n'ọdu achị ọpụ ono e-me ọpụ.”

¹⁰ Ya ndono; Sámèlu abya ach'iko iphe ono, Ojejoje k'furu ono k'fuaru ndu ono, ekfu t'ọ n'ụ ọpụ eze, a-n'ọdu achị ọpụ ono. ¹¹ Y'ọ s'ụ ọpụ: “Ọwaa iphe, eze ono, a-n'ọdu achị unu ono a-n'ọdu eme unu: Ọo-ch'ita ụnwegirima unu; ndu k'unwoke dobe t'ẹpụ gbaj'uru iya ụgbo-inya; m'ẹ inya l'onwiya gude ẹjeru iya ozi. Y'ọ b'uru ọpụ a-n'ọdu evuru ụgbo-inya ono ụzo. ¹² O nweru ndu ọpụ oo-zi t'ẹpụ ch'ijeru iya ụkporo unu ndu soja lab'ụ l'ụkporo iri iri; nweru ndu ọpụ a-n'ọdu achị ụkporo ndu soja lab'ụ l'ẹ ndu soja iri iri; nweru ndu ọpụ a-n'ọdu ak'oru iya ọk'ori; m'ẹ ndu ọpụ a-n'ọdu akpataru iya iphe o meberu l'al'ị; m'ẹ ndu ọpụ a-n'ọdu eme ngwa-ọgu; m'ẹ ngwa, etsoje ụgbo-inya. ¹³ Ọo-ch'iru ụnwegiri-ma unu ndu k'unwany'i; ye t'ẹpụ meje man'ụ mbeleke; shije nri; m'ọ b'ụ gheje iphe. ¹⁴ Ọo-nash'ikota unu al'ị unu; m'ẹ mgbo vay'inu unu; m'ẹ mgbabu olivu unu ọpụ kak'ota mma; n'ụ ndu ozi iya. ¹⁵ Witu unu; m'ẹ akp'uru vay'inu unu b'ẹ oo-ke ụzo iri; vuta ụzo lan'ụ n'ụ ndu ishi l'ozi iya; m'ẹ ụnwu-mboyi iya. ¹⁶ Ohu unu ndu k'unwoke; m'ẹ ndu k'unwany'i; eswi unu; m'ẹ nkak'f'ụ-igara unu ndu ọpụ kagee oshihu ike b'ẹ ọo-ch'itakota t'ẹpụ jejeru iya ozi. ¹⁷ At'uru unu; m'ẹ eg'hu unu b'ẹ oo-ke ụzo iri; ruta ụzo lan'ụ iya; unub'edua l'onwunu at'uko l'ẹjeru iya ozi. ¹⁸ O -rua teke ono; b'ẹ unu a-rangarah'uk-waa t'a naf'uta unu l'ẹka onye ono, unu gude ẹka unu f'ota t'ọ b'uru unu eze ono; ọbule Ojejoje ta angakwar'ụ unu nch'ị teke ono.”

¹⁹ Obenu l'ẹ ndu ono dah'uru Sámèlu nk'ichi; s'ụ iya: “Wawa; l'ẹpụ ch'oru onye a-b'uru ọpụ eze; ²⁰ k'ọpụ ọpụ a-d'ụ l'ọ b'ụ iphe b'ụ mbakeshi ọdo; nweru eze, a-n'ọdu achị ọpụ; vutaj'uru ọpụ ụzo l'ọgu.” ²¹ Sámèlu an'ukota iphemiphe ọbule ono, ndu ono k'furu ono; t'uko iya l'ọ ba k'fuaru Ojejoje. ²² Ojejoje asụ Sámèlu: “Meeru ọpụ iphe, ọpụ k'furu; n'ụ ọpụ onye a-b'uru ọpụ eze.”

T'ọ d'ụ iya b'ụ; Sámèlu asụ unwoke Ízur'elu: “T'onyonon'ụ lakwa mkp'ukpu ẹke o shi.”

Sámèlu ete S'olu man'ụ l'ishi

⁹ O nweru nwoke, b'ụ onye ikfu Bénjaminu. Ọpụ nwoke ọb'ụ b'ụ Kishi Abiy'elu. Abiy'elu b'ụ nwatibe Zer'ọ; Zer'ọ ab'uru nwatibe Bekoratu; Bekoratu ab'uru nwatibe Afaya onye Bénjaminu. Kishi ono b'ụ onye nweru ẹku. ² Kishi m'uru nwata nwoke, aza S'olu. S'olu b'ụ nwokoro; matabe mma; k'ọpụ b'ụ l'ẹ to nwe'ụ onye aat'ụ eyeru iya l'al'ị Ízur'elu. Onye vutanukaru evu-ta ebeje iya l'ukuvu.

³ Yo be teke nkak'f'ụ-igara Kishi, b'ụ nna S'olu phushi-huru; Kishi as'ụ nwatibe iya ono; mb'ụ S'olu: “T'ọ duta nwozi lan'ụ t'ẹ y'ẹ l'iya je ach'ọ nkak'f'ụ-igara ono.”

⁴ Ọpụ at'ug'bu; bya at'ujah'ụ al'ị ug'vu Ífuremu; bya at'ujah'ụ al'ị Shalisha; ọpụ ta ph'ụ iya. Ọpụ abya etsog'buru ụzo al'ị ndu Shaalimu; to nwe nkak'f'ụ-igara ono, ọpụ n'ọ l'ẹke ono. Ọpụ at'uko ẹke iya k'ẹ Bénjaminu jekota; ọpụ ta ph'ụ iya. ⁵ Ọpụ erulephu l'al'ị Zufu; S'olu ekfuaru nwozi ono y'ẹle iya yi ono; s'ụ iya: “Bya t'ẹpụ la; ọdumeka b'ẹ nna iya a-hakwa k'ẹ nkak'f'ụ-igara; r'ila-haa nk'ẹpụ.”

⁶ Nwozi ono as'ụ iya: “T'ọ lenu; l'ọ nwekwaru onye k'ẹ Nchileke, bu l'ẹ mkp'ukpu-wa. Ọ b'ụ onye aakwabe ug'vu; bya eyeru l'iphemiphe ọbule, o k'furu erekotaje. T'ayi jeedukwa ẹke ono; je amaru: ?m'oo-koshi ayi ẹge ayi e-shi iya.”

⁷ S'olu as'ụ iya: “?Nan'ụ iphe ayi a-n'ụ nwoke ọb'ụ; m'ẹ ayi -jee? Nri, n'ọ l'ẹ nw'eda ayi gv'waru; to nwe iphe, ayi a-nyako onye k'ẹ Nchileke ono. ?Nan'ụ ẹge ee-me t'ẹka ayi l'iya t'ug'ba?”

⁸ Nwozi ono abya eyeeru S'olu ọnu ọdo; s'ụ iya: “Lenu; iphe, n'ọ mu l'ẹka kwa nkere-eno ẹkpa mkp'ola-ọcha lan'ụ. Mu e-woru iya n'ụ onye k'ẹ Nchileke ono; k'ọpụ ọo-kar'ụ ayi ụzo, ayi e-shi iya.” ⁹ L'ọdungu l'al'ị Ízur'elu; shi ab'uje: mad'ụ -je ọjita Nchileke iphe; y'ọ s'ụ: “Unu bya t'ayi jekfu onye àph'ù;” k'ẹle ndu ono, eekuje ndu nk'fuch'iru Nchileke nta-a ono b'ẹ shi ekuje ndu àph'ù teke ono.

¹⁰ S'olu as'ụ nwozi iya ono l'ọ d'ụ mma; t'ọ bya t'ẹpụ je: Ya ndono; y'ọ b'uru ọpụ oje mkp'ukpu ono, onye k'ẹ Nchileke bu ono.

¹¹ L'ẹpụ enyikpelephu ụgv'ù abah'ụ l'ẹ mkp'ukpu ono b'ẹ ọpụ l'ụnwu-mgb'oko, ẹje okuta mini dzudaru. Ọpụ aj'ia ọpụ m'ẹ onye àph'ù ono; ?oono-ọ? ¹² Ụnwu-mgb'oko ono as'ụ ọpụ: “L'ọ n'okwa-a. L'ọ n'ọ unu l'ụzo ifu. Unu l'ọbekwa al'ọbe. Ọ b'ụ-a ntan'ụ b'ọ byaru mkp'ukpu ayi; k'ẹle ndu ndu-ayi egwo ngweja l'ẹke eegwoje ẹja.

¹³ Unu -bebe abah'ụ l'ẹ mkp'ukpu ono b'ẹ unu a-ph'ụ iya-a; t'ẹmanu yo jeshia ori nri l'eli ẹke eegwoje ẹja. K'ẹle ndu ono te erikwa nri jeye teke ọo-bya bya ag'oru ọnu-oma ye l'ẹja ono, e gworu ono. Teke e metsuaru; t'ẹmanu ndu e kuru eriwaru nri. Unu t'ug'bu nta-a; l'unu a-ph'ụ iya-a!” ¹⁴ Ọpụ at'ug'bu bah'ụ l'ẹ mkp'ukpu ono.

Abahụ, ẹphe abahụ ịe mkpụkpu ono; bụwa Sámèlu l'ẹke oje abyakfuta ẹphe; eje ala l'eli ẹke eegwoje ẹja.

¹⁵ Obenu ịe Ojejoje kosihawaru Sámèlu iphe ono ụnyaphua ya; su: ¹⁶ "Legbe nta-a echile; bẹ mu e-zi nwoke, shi l'ikfu ndu Bénjaminu t'ọ byakfuta ngu. Teke o ruru; nggu etee ya manụ t'ọ bụru onye ishi, a-nọdu achị ndu nke mu, bụ Ízurelu. Ọ bụ iya a-nafuta ẹphe l'ẹka ndu Filisutayinu. Ịe mu lewaru ndu nke mu ẹn्या; ẹkwa, ẹpha ara eruwa mu nchị."

¹⁷ Aphụphu, Sámèlu aphụ Sọlu bẹ Ojejoje sụru iya: "Lekwa nwoke ono, ya kfuru ngu okfu iya ono; ọo ya achị ndibe ya." ¹⁸ Tọ dọ iya bụ; Sọlu abya ejekfu Sámèlu l'ẹke, eeshije abata ịe mkpụkpu ono; sụ iya: "Byiko; kanuru mu ẹke ụlo onye àphù ono nọ."

¹⁹ Sámèlu asụ iya: "L'ọ kwa yebedua bụ onye àphù ono. Vuru mu ụzo nyihu eli ẹke ono, eegwoje ẹja ono; ịe ntanụ ọwaa; bẹ nggu l'iya e-rigba nri. O -be l'utsu; mu ahaa unu t'unu la; mu akawaru ngu rụ iphe, nọ ngu l'obu. ²⁰ A bya ịe kẹ nkakfụ-igara unu ono, phushihuru nụ keshinu abalị ẹto ọphu sweru nụ; t'obu rua unu alị; kẹ l'a phụwaru iya. ?Tọ bụdunua l'ẹke ị nọ; mẹ l'ọnu-ulo nna ngu bẹ ndu Ízurelu chịru obu tųpyaa?"

²¹ Sọlu asụ iya: "?Ya ta bụdunua onye Bénjaminu, bụ ikfu ọphu, kakọta nwanshị ịe Ízurelu. ?Tọ bụdunua ufu nk'ẹphe kakọta nwanshị l'ikfu Bénjaminu. ?Bụ ngunu kparụ iphe iikfuru mu egbe iphe ọwaa?"

²² Sámèlu abya eduta Sọlu yele nwozi iya bahụ l'ogbodo-ulo ẹke ono, eegwoje ẹja ono; bya eworu ẹphe dobe t'ẹphe nọdu l'ishi ndu ono, e yeru t'ẹphe bya, bụ ndu ruru ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri ono. ²³ Sámèlu abya ekfuaru onye eshi nri; sụ iya: "T'o wota nụ anụ ono, ya nuru iya ono; mbụ ọphu, ya sụru t'o dobe iche phụ" ²⁴ Onye ono, eshi nri ono abya ewolia ụtakfu anụ ono yele iphe, tukoru iya nụ; doberu Sọlu l'ifu. Sámèlu asụ: "Ọwaa iphe, e doberu ngu. Ria ya; kẹ l'e dobehawaru ngu iya rụ teke ono, ya sụru: 'L'o nweru ndu, ya kuru ẹbyee ono.'"

Ya ndono; Sọlu yele Sámèlu erigba nri mbọku ono. ²⁵ E metsua; ẹphe eshi l'eli ẹke ono, eegwoje ẹja ono lufuta bahushia l'ime mkpụkpu. Sámèlu yele Sọlu anọdu l'eli ulo iya kọo akọ.

²⁶ Ẹphe abya etehu l'ọnmewa ụtsu teke nchi abọhuwa; Sámèlu ekua Sọlu l'eli ulo ono; sụ iya: "Gbeshi tẹ ya dube ngu." Sọlu egbeshi yele Sámèlu alufushia etezi. ²⁷ Ẹphe abyade ọlufu l'ògè mkpụkpu ono; Sámèlu asụ Sọlu: "T'o kfuru nwozi iya ono t'ọ tųgbua; vuru ayi ụzo. Nggubedua angabe nwanshị; k'ọphu ya e-zi ngu ozi, Nchileke ziru." Nwozi ono abya evuta ụzo tųgbua.

10 Ya ndono; Sámèlu ewota ekpemu manụ ono wụa Sọlu l'ishi; bya etsutsua ya ọnu; sụ: "Ojejoje bẹ wụwaru ngu manụ l'ishi t'ị bụru onye ishi, a-nọdu edu ndu nk'iya, bụ Ízurelu. Ịi-bụ onye ishi ndu kẹ Ojejoje; dzọfuta ẹphe l'ẹka ndu ọhogu, gbaru ẹphe mgbu-

rumgburu. Ọwaa a-buru iphe-ọhubama, e-koshi l'ọo Ojejoje ọtaru ngu t'ọ bụru nggu a-nọdu edu ndu ono, bụ òkè-iphe kẹ yebe Ojejoje ono. ² Ị -halẹ mu phụ; shi l'ẹke-a tųgbua ntanụ-a b'ọ nweru unwoke labụ, nggu l'ẹphe e-dzuda ịe mgboro ili Rechelu ịe Zeluza l'òkè-alì ndu Bénjaminu. Ẹphe a-sụ ngu ịe nkakfụ-igara ono, i jeru achọcho ono b'a phụakwaru. Ịe nna ngu ta arihekwa kẹ nkakfụ-igara; o gbekwanu bụru ọriri ẹhu ngu jiru iya ẹhu. Aji iya aburu: '?Bụ ngunu bẹ ya e-me ịe kẹ nwatibe iya-a?' "

³ "Ọ bụ l'ẹke ono bẹ ii-shiwaru lufu l'ukfu oke oshi, nọ ịe Tábo. L'ẹke ono bẹ nggu l'unwoke ẹto, eje Betelu oje ọbaru Ojejoje ẹja e-dzuda. Onye lanụ a-kpuru unwueghu ẹto; onye ọphu achiru ishi buredi ẹto; onye ọphu aparụ otumu mẹe. ⁴ Ẹphe e-kele nggu ekele; chiru ishi buredi labụ, ii-nata; nụ ngu. ⁵ E -megee; bẹ ii-je l'ugvu Nchileke ịe Gíbiya l'ọdu soja ndu Filisutayinu. I -rudelephu mkpụkpu ono bẹ ii-phụ ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹke ẹphe dzeberu; shi l'eli ẹke eegwoje ẹja; chiru ogumogu; mẹ nkwa; mẹ opu; mẹ une l'aku; eje l'ụzo; l'ekfuchiru Nchileke. ⁶ Ume Ojejoje e-gude ike bya ngu l'ẹhu; nggu etsoru ẹphe kfuchilahaaru Nchileke; nggu agbanwee; ghọo onye dọ iche. ⁷ Iphe-ọhubama-a -metsulephu; mee iphe, bụ iphe ị maru l'ọ dọ mma; kẹle Nchileke nọkwa-a swiru ngu eswiru.

⁸ "Ọo ya bụ; t'i vuru mu ụzo jeshia Gíligalu. Mu abyakfuta ngu-a l'ẹke ono; bya egwoo ngweja-ukfuru; mẹ ngweja ẹhu-agu. Ọ bụ l'ii-che abalị ẹsaa jeye tẹ mu byakfuta ngu bya ekoshi ngu iphe, ii-me."

⁹ Sọlu aghachi tẹ ya haa Sámèlu tųgbua; Nchileke agbanwee ya obu; iphe-ọhubama ono emekota mbọku ono. ¹⁰ Ẹphe erua Gíbiya; ẹphe ịe ndu nkfuchiru Nchileke, dzeberu edzebe abya edzuda. Ume Nchileke abya iya l'ẹhu k'ike ike; ẹphe l'iya atuko kfuchilahaaru Nchileke. ¹¹ Ndu mahawaru iya nụ aphua ẹge yele ndu nkfuchiru Nchileke tųko ekfuchiru Nchileke; ẹphe ajilaha onwẹphe; sụ: "?Bụkwa ole bẹ dakfutaru nwatibe Kishi ẹge-a? Sọlu; ?o tsofua ịe ndu nkfuchiru Nchileke tọo?" ¹² Nwoke, bu l'ẹke ono aji: "?Bụ onye bụ nna ẹphe?" Ọ bụ l'ẹke ono; bẹ ẹtu ono shi, aanmajẹ; sụ: "Sọlu; ?o tsofua ịe ndu nkfuchiru Nchileke tọo?" ¹³ Sọlu ekfuchitsuaru Nchileke ono; tųgbua jeshia l'ẹke eegwoje ẹja.

¹⁴ Nwunne nna Sọlu bya aji yele nwozi iya ono ẹke ẹphe shi jee.

Sọlu asụ: "L'ẹphe shikwa je ọcho nkakfụ-igara-wa. Ẹphe achonyaa ya; bya amaru l'ẹphe ta aphudu iya; chọru Sámèlu jeshia."

¹⁵ Nwunne nna Sọlu ono asụ iya: "?Bụkwanu ngunu bẹ Sámèlu kfuru unu?"

¹⁶ Sọlu asụ iya: "O kfuru iya ayi kfushia ya ike l'a phukotawaru nkakfụ-igara ọbu." Obenu l'ẹ to kfukwanuru iya iphe phụ, Sámèlu kfuru iya ịe k'ọburu eze phụ.

Eeme Sòlù eze ndu Ízurèlù

¹⁷ Sámèlù abya ekua ndu Ízurèlù l'ifu Ojejoje lẹ Mízu-pa; ¹⁸ sù ẹphe: "Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurèlù sùru: 'Ya dufutaru ndu Ízurèlù lẹ Íjiputu; nafuta unu l'ẹka ndu Íjiputu; mēwaru l'ẹka ndu alì ndu ọdo, shi akpa unu ẹhu.' ¹⁹ Obenu lẹ nta-a bẹ unu jikaru Nchileke unu ono, adzọfutaje unu l'oke iphe-ẹhuka; mē l'oke aphụ ono. Unu egude ọnu unu; sù: 'Waawa; l'ọ bụ t'e doberu unu onye a-buru unu eze.' Nta-a bụ; unu doo onwunu l'ikfu l'ikfu; mē l'ufu l'ufu wofuta l'ifu Ojejoje."

²⁰ Sámèlù achikobetsua ikfu ndu Ízurèlù l'ẹke lanu ono; yọ buru ikfu kẹ Bénjaminu b'a fọtaru. ²¹ Yọ bya achikobe ndu ikfu Bénjaminu ono l'ufu l'ufu l'ifu Nchileke; yọ buru ndu ufu kẹ Matiri b'a fọtaru. E megee; yọ buru Sọlu Kishi b'a fọtaru. A chọde iya; ta phuhe iya. ²² Ẹphe abya eje ajitafua l'ifu Ojejoje: "Mē onye ọbu; ọ byawaru l'ẹke ono tọo?"

Ojejoje asụ: "Ii-ye; l'o domiru onwiya l'ẹke ivu kuru."

²³ Ẹphe egude ọso je akpufuta iya. Yọ buru iya kakota ndu ọphu l'eli; k'ọphu bụ l'onye vutanukaru evuta beru iya l'ukuvu. ²⁴ Sámèlù abya asụ ndu nọkota l'ẹke ono: "Unu lewaru onye Ojejoje fọtaru. Ẹ to nwekwa onye dọ l'ọ bụ iya lẹ ndu Ízurèlù l'ẹphe ha."

Ndu ono azua ya; sù: "Ndzụ ngu ndzụ ogologo; ng-gube eze!"

²⁵ Sámèlù abya ekfuaru ndu Ízurèlù ekemu, a-nọdu achị nụ lẹ k'onye eze ono. Yọ bya edee ya edede l'ekwo; woru iya dobe l'ifu Ojejoje. Sámèlù emetsua; haa ẹphe; onyenonu alashia. ²⁶ Sọlu alashikwaaphu l'ufu iya lẹ Gíbiya. Ndu mkparawa, Nchileke yeru iya l'obu etsoru iya. ²⁷ Obenu l'o nweru ndu mkpaka sùru "Nanụ ẹge onye ọwananu e-shi dzọfuta ẹphe?" Ẹphe akpọo ya ẹbo-ẹbo-l'afu; to nwe iphe, ẹphe nuru iya. Obenu lẹ Sọlu dakpeleruphu ashi.

Sọlu anafuta mkpukpu Jábeshi

11 Tọ dọ iya bụ; Nahashi, bụ eze ndu Amọnu atug-bua je ekee ọgu; yechia Jábeshi-Gíledu. Ndu Jábeshi l'ẹphe ha asụ iya: "T'ẹphe l'iya gbanu ndzụ t'ẹphe nọdu iya l'ẹka."

² Eze ndu Amọnu ono; mbụ Nahashi sùru ẹphe: "Tẹmanu unu l'ẹphe agbaa ndzụ bụlephu mē ya swoshikotaru unu ẹnya ẹka-utara l'unu ha; shi ẹge ono meru iphe-iphere kpua ndu Ízurèlù l'ẹphe ha."

³ Ndu bụ ọgurennya ndu Jábeshi asụ iya: "T'ọ nụ ẹphe abalì ẹsaa t'ẹphe ye ndu ozi t'ẹphe je ezikota iya l'alì Ízurèlù. Ọ -buru l'e to nwedu onye a-dzọfuta ẹphe; ẹphe achiko nụ wuru byakfutashia ngu."

⁴ Tọ dọ iya bụ; ndu ozi ono erua Gíbiya, bụ iya bụ mkpukpu ẹke Sọlu bu; bya ekfuaru ndu ono iphe ono. Ẹphe atua ọzu-ẹkwa. ⁵ Yọ bụleruphu teke ono bẹ Sọlu shi l'ẹgu chiru oke eswi l'alata. Yọ jì ẹphe ẹge ọ dọ bẹ

ọzu-ẹkwa ada ẹge ono. Ẹphe abya ekfuaru iya iphe ono, ndu Jábeshi kfuru ono. ⁶ Sọlu anutsua iphe ono, ẹphe kfuru ono; Ume Nchileke abya iya l'ẹhu k'ẹhuka k'ẹhuka; ẹhu agbanwuhu iya ọku. ⁷ Yọ kputa oke-eswi labu gbua; bya ebushia anu iya ebushi; chiru nụ ndu ozi t'ẹphe koshikota iya l'alì Ízurèlù l'ọ ha. Ẹphe ara iya arara; l'asuje: "Ọ kwa ẹge-a bẹ ee-me oke-eswi onye, ẹ te ekwedu otso Sọlu yele Sámèlù."

Yo mee; egvu Ojejoje abya ẹphe l'ẹhu; ẹphe awufu-takota. ⁸ Sọlu abya agukota ẹphe ọgu lẹ Bẹzeku. Ndu kẹ Ízurèlù dọ unu ọmadzu unu; l'ukporo unu madzụ iri l'ẹsaa l'unu madzụ iri. † Ndu kẹ Júda adu ukporo unu madzụ ẹto l'ọmadzu iri l'ise. †† Ẹphe abya ezia ndu ozi ono, byaru nụ phụ; sù ẹphe: "Unu zia unwoke Jábeshi-Gíledu l'aa-nafuta ẹphe echile teke anwu shihuleruphu ike." Ẹhu atsọo ndu Jábeshi ẹnà lẹ ndu ozi ono jetsuaru je ezia ẹphe ozi ono. ¹⁰ Ndu Jábeshi abya asụ ndu Amọnu: "L'o -be echile bẹ ayi a-wu-kfuta unu; t'unu mee ayi ẹge dọ unu mma."

¹¹ Yo be echile iya; Sọlu eworu ndu nk'iya kee uzi ẹto. A bya erua teke eecheje nche ikperazụ l'enyashi; ẹphe awuba l'ọdu ndu Amọnu je egbua ẹphe pyaapya jeye anwu eswe eshihu ike. Ndu ọphu phoduru nụ; agbaa nanu nanu; k'ọphu bụ l'e to nwedu onye yele ibe iya gbaru ẹkalanu.

¹² Tọ dọ iya bụ; ndu ono abya asụ Sámèlù: "Nanụ ndu ono, jiru mē Sọlu a-dua ike chia ẹphe ono? Dufutaru ayi ndu ono t'ayi gbushia."

¹³ Sọlu asụ ẹphe: "L'e to nwedu onye eegbu egbugbu ntanụ; kẹ l'ọ bụ ntanụ bẹ Ojejoje nafutaru ndu Ízurèlù." ¹⁴ Sámèlù bya asụ ndu ono: "Unu bya t'ayi je Gíligalu; je emee t'aba-eze iya ono kabaaru evuru ire l'ẹke ono." ¹⁵ Tọ dọ iya bụ; ẹphe achiko l'ẹphe ha jeshia Gíligalu je anọdu Ojejoje l'ifu chia Sọlu eze. Ẹphe bya egwooru Ojejoje ngweja ẹhu-agu l'ẹke ono. Sọlu; mē ndu Ízurèlù l'ẹphe ha atuko tee ẹsua nshinu l'ẹke ono.

Okfu ikperazụ, Sámèlù kfuru nụ ndu Ízurèlù

12 Sámèlù abya ekfuaru ndu Ízurèlù l'ẹphe ha; sù ẹphe: "Mu nukotaru iphe bụ iphe, unu kfuru mu l'ọ ha; bya ewofutawaru unu eze, a-nọdu achị unu.

² Nta-a bẹ unu nwewaa eze, a-nọdu edu unu. Mbẹdua l'onwomu kahwaru nụ; ishi abwaru mu ishi-ewo Unwu mu unwoke bẹ unu l'ẹphe chikokwaru nọdu. Mu shi lẹ nwata duta unu jeye ntanụ-a. ³ Unu lenu; ọwaa mu ndo-ọ. Unu gbaaru mu ekebe l'ifu Ojejoje; mē l'ifu onye ono, ọ wuru manụ l'ishi ono l'ọo ọwaa bụ iphe, dọ ẹji, mu yejeru ẹka. ?Bụ eswi onye bẹ mu kpọtajeru? ?Tọo nkakfu-igara onye bẹ mu kpọtajeru? ?Bụ onye bẹ mu kpọtajeru? ?Bụ onye bẹ mu kpajeru ẹhu? ?Bụ onye bẹ mu natajeru ẹka-azụ; ẹge ee-shi tẹ mu mee ẹnya l'ẹ to nwedu iphe, mu phuru? Ọ -buru l'o nweru iphe ono

† Iphe ọ bụ bụ 300,000. †† Iphe ọ bụ bụ 30,000.

ophu mu yejeru ẹka; t'e kfu ya; mu e-mekwazia ẹke mu mesweru."

⁴ Ẹphe asù iya: "Ẹ ti kputabukwaa ayi; ophu ì kpabúk-waa ayi ẹhu; ophu o nwekwa onye ì natajèru iphe iya."

⁵ Sámèlù asù ẹphe: "L'ò kwa Ojejoje bú onye ekebe ntanù. Onye-a, e chiru eze ntanù-a abúkwaruphu onye ekebe; l'e to nwedù iphe, unu agbabe ọkpa ebo mu ibo."

Ẹphe azù; sù: "L'ò ya bú onye ekebe."

⁶ Sámèlù asù ndu ono: "Obenu lẹ Ojejoje bẹ fofutaru Mósìsù yẹlẹ Ẹrònu; bya edufutakwaphu nna unu oche phẹ Íjiputu. ⁷ Ọo ya bú; unu vudokwa ẹge unu vudo; tẹ mu nyataru unu l'ifu Ojejoje iphe ono, búkòta iphe, dù mma, Ojejoje meshiru unu; mẹ lẹ nna unu oche phẹ ono.

⁸ "Teke Jékọpu latsùaru Íjiputu; nna unu phẹ abya araku Ojejoje t'ọ gbaaru ẹphe mkpu; bẹ Ojejoje yeru Mósìsù yẹlẹ Ẹrònu, bú ndu dufutaru nna unu phẹ lẹ Íjiputu; bya emee; ẹphe eburu l'ẹke-a.

⁹ "Obenu l'ẹphe zaharu Ojejoje, bú Nchileke ẹphe; yo nwuru ẹphe ye l'ẹka Sizéra, bu onye ishi soja ndu Házo; yekwaphu ẹphe l'ẹka ndu Filisutayìnu; mẹ l'ẹka eze ndu Móabu, bú ndu tsotsuaru ẹphe ọgu. ¹⁰ Ẹphe abya araku Ojejoje; sù iya: 'L'ayi meekwaru ẹjo iphe; kẹ l'ayi paru Ojejoje haa; balahaaru Bálu; mẹ Ashitoretu ẹja. Ọlobu; dzofutaru ayi l'ẹka ndu ọhogu ayi l'ayi a-baru ngu-a ẹja.' ¹¹ Ojejoje abya ezia Jeru-Bálu; Baraku; Jefuta; mẹ Sámèlù; gude ẹphe nafùta unu l'ẹka ndu ọhogu unu, nọ-pheru unu anọ-phe; unu abya eburu l'ẹhu-agu.

¹² "Yo be teke unu bya aphù lẹ Nahashi, bú eze ndu Amọnu bẹ abyawa unu otso ọgu; unu asù mu: Waawa; l'unu chọru onye a-bùru unu eze; e gudekwaru lẹ Ojejoje, bú Nchileke unu gbe búhawaruru eze unu. ¹³ Nta-a bú t'unu phẹ eze ọbu, unu fọtaru ọbu; mbù onye ono, unu sùru t'a nù unu ono. Unu phẹ iya lẹ Ojejoje nùwaru unu onye eze ọbu. ¹⁴ Ọ -bùru l'unu a-nọdu at-sù Ojejoje egvu; l'abaru iya ẹja; l'anùru iya okfu; unu te ekwefuje íkè l'ome ekemu Ojejoje ono; mbù unu l'eze ono, achì unu ono atùko l'etso Ojejoje, bú Nchileke unu; bẹ ọo-dúkwa-a mma. ¹⁵ Obenu; ọ -bùru l'unu ta anùduru Ojejoje okfu; l'ekwefuru iya íkè l'ekemu, ọ tùru bẹ ọo-dakwa unu ẹka ẹge ono, ọ daru iya nna unu phẹ ono.

¹⁶ "Nta-a bú t'unu vudo l'ẹke, unu vudo; gude ẹnya unu phẹ eze iphe, Ojejoje e-me. ¹⁷ ?Tọ búdu nta-a bẹ aakpajẹ witu? Mu a-kpọ-ku Ojejoje t'ọ tẹ egbe-igwe; chia mini. Unu eshikwanu ẹge ono maru ẹge iphe, dù ẹji, unu metaru l'ifu Ojejoje habe nshinu; mbù lẹ k'onye eze ono, unu sùru t'a nù unu ono."

¹⁸ Tọ dù iya ya bú; Sámèlù abya akpọ-ku Ojejoje. Ojejoje atẹ egbe-igwe; chia mini mbọku ono. Ndu ono l'ẹphe ha awata ọtsu Ojejoje; mẹ Sámèlù egvu; l'at-sùshi iya ẹphe ike. ¹⁹ Ndu ono l'ẹphe ha asù Sámèlù:

"Kfururu nù Ojejoje, bú Nchileke ngu l'okfu ẹhu ndu ozi ngu t'ayi ba anwùshihu; kẹ l'ayi byawaru bya wota k'ẹ t'ọ nù ayi eze; yekobe l'ẹjo iphe ophu, ayi mehawaru."

²⁰ Sámèlù asù ẹphe: "Unu ba atsùshi egvu. Ọ bú oswi-okfu l'unu mekotaru ẹjo iphe ono l'ọ ha; ọ bú t'unu ba agwọbekwa otso Ojejoje. Unu gudechikwaa obu unu l'ọ ha baaru Ojejoje ẹja. ²¹ Unu ta aghakọbekwa; tsolaha agwa, bú iphe-manù; mbù l'ẹ to nwedù uru, ọba; t'ọ bú l'oo-gbe nafùta unu; kẹ l'ọ búkòta iphe-manù. ²² Ojejoje e-gude k'ẹpha iya ono, ha nshinu ono; haa ndu nk'ia; kẹ l'ọ bú l'ọ dù iya mma b'ọ gude mee unu t'unu búru ndu nk'ia. ²³ A -bya lẹ mbẹdua; t'iphe ophu e-me tẹ mu ba anọdu ekfu anù Ojejoje l'okfu ẹhu unu; mbù shi ẹge ono meswee Ojejoje ba abyakwa. Mu e-zi unu ọzo, dù mma; búru ọzo, gbaru nù. ²⁴ Ọ bú l'ẹphu t'unu tsùje Ojejoje egvu; unu egude ire-lanù; wofuta obu unu l'abaru iya ẹja. Unu nyatakwa eze iphe, o meeberu unu. ²⁵ Ọle; ọ -bùru l'unu kwasẹru l'ome ẹjo iphe bẹ unu l'eze unu ọbu a-tùkọkwa búru ntù-e kpofu."

Sámèlù alọ Sọlu ẹka lẹ nchì

13 Iphe Sọlu gbaru bú ọkporo afa l'afa iri teke ọ wataru achìchi. Yọ chia ndu Ízurelù afa labù; ² bya afọta ndu Ízurelù unu unwoke ẹsaa l'ọkporo unwoke iri. † Unu unwoke ise b'ọ chítaru swibe onwiya lẹ Mikumashi; mẹ l'alì ugvu Bételu. Yọ bya achita unu unwoke labù l'ọkporo iri swibe Jonátanu lẹ Gíbiya l'alì ndu Bénjaminu. Unwoke ndu ophu b'ọ sùru onyenọnu t'ọ la.

³ Jonátanu eje etso ndu Filisutayìnu ọgu lẹ nwọdu ọgu ẹphe, nọ lẹ Géba; yo rua ndu Filisutayìnu lẹ nchì. Sọlu abya egbua ọpyoku l'alì ono l'ọ ha: "Tẹ ndu Híburu nùkwaa ya!" ⁴ Ndu Ízurelù anù lẹ Sọlu bẹ lù-gbuwaru ndu Filisutayìnu lẹ nwọdu-ọgu ẹphe. Nta-a bẹ ndu Ízurelù dùwa ndu Filisutayìnu ashì l'ẹnya. A bya ekua ndu Ízurelù t'ẹphe jekfu Sọlu lẹ Gílìgalu.

⁵ Ndu Filisutayìnu abya edzukoo t'ẹphe tso ndu Ízurelù ọgu. Ẹphe gude ọgbo-ìnya ọgu, dù ọkporo unu ẹto l'ọkporo unu iri l'ise; mẹ ndu ọgbo-ìnya, dù unu madzù iri l'ise. †† Ndu soja mmanu adùlephu l'ọ bú eveve mgbogidi ẹnyimu. Ẹphe awù-lihu je akwabẹ k'ọgu lẹ Mikumashi l'ùzo ẹnyanwu-ahata Bétu-Avenu. ⁶ Ndu Ízurelù abya aphù l'alì rùhuwaru arùhu; lẹ ndu nk'ẹphe b'a kariru ẹka; ẹphe eje eworu onwẹphe domishia l'ime ọgba; mẹ l'ime ẹkfukala; mẹ lẹ mkpuli oke mkpuma; mẹ l'ime iduma; mẹkpọ l'ime ogvu mini. ⁷ O nweruru ndu Híburu ono ndu ophu dat-sùaru azù Ẹnyimu Jódanu azù iya ophu bahù l'alì Gádu; mẹ l'alì Gíledu.

† Iphe ọ bú bú 3,000. †† Iphe ọ bú bú 6,000.

Sòlu anọ-kirishia lẹ Gíligalu. Ẹhu atọko anmatsua ndu sọja ọphi yẹle iya yi kpakpakpa; l'ẹke ẹphe atsu egvu. ⁸ Sòlu anọ l'ẹke ono abali ẹsaa, bu iya bu oge, Sámèlu turu; o bu lẹ Sámèlu ta byakwanu Gíligalu. Ndu kẹ Sòlu awata agbakashi. ⁹ Ya ndono; Sòlu asu: "T'e wotaru iya ngweja-ukfuru; me ngweja ẹhu-agu ono." Sòlu abya eworu ngweja-ukfuru ono gwoo. ¹⁰ O kwada egwoghe, o gwoghe ngweja-ukfuru ono; Sámèlu eruta. Sòlu egbeshi; jeshiwa iya phu ndzuta. ¹¹ Sámèlu aji iya: "?Nanu ege o du?"

Sòlu asu iya: "Lẹ ya byaru bya elee ẹnya; phu lẹ ndu ẹphe l'iya yi agbakashiwa; nggubedua ta bya teke i suru l'ii-bya; bya eyeru lẹ ndu Filisutayinu e-dzuwa lẹ Mikumashi; ¹² ya arja; su: 'Nta-a be ndu Filisutayinu a-byakwa bya etso iya ogu lẹ Gíligalu l'ẹke-a l'ẹbe obu lẹ ya rowaru Ojejoje t'ọ gbaaru iya mkpu.' O kwa iya meru iphe o kpapyaberu iya; ya eworu ngweja-ukfuru ono gwoo."

¹³ Sámèlu asu iya: "O kwa umere onye eswe b'i meru ono. Ẹ ti dobehekwa ekemu, Ojejoje, bu Nchileke ngu turu ngu. Ndege o bu l'i doberu iya; me Ojejoje ge emekwa-a te aba-eze nguru anguru l'alí Ízurelu gbururu jeyewaru. ¹⁴ Obenu lẹ nta-a be aba-eze ngu ta akpohewa ukfu; kele Ojejoje cho-vuakwaru nwoke lanu, no iya l'obu; tuwa iya eka t'ọ buru iya bu onye anodu edu ndu nk'ia. Ishi iya aburu l'e ti dobedu ekemu, Ojejoje turu nu ngu."

¹⁵ Tọ du iya bu; Sámèlu eshi lẹ Gíligalu lashia Gíbiya l'alí ndu Bénjaminu. Sòlu abya agua unwoke, ẹphe l'iya no l'ifu ogu. Ẹphe akpakọ du unu umadzu l'ukporo madzu iri. ¹⁶ Sòlu yele nwatibe iya Jonátanu; me ndu ẹphe l'iya yi atọko nodu lẹ Gíbiya. Ndu Filisutayinu edobe odu ogu ẹphe lẹ Mikumashi. ¹⁷ Ndu o-lua-olaa ekee onwephe ọzo eto; shi l'odu ogu ndu Filisutayinu wufuta. Ọzo lanu shiru ọzo Ofura l'uswe iya k'alí Shuwalu. ¹⁸ Ọzo lanu ọdo akwaseru ọzo Bétu-Horonu; ndu k'eto echebe ifu l'oke-alí ono, no laaru nsuda Zeboyimu; chebe ifu l'echi-egu ono.

¹⁹ A bya l'alí Ízurelu mgburumgburu b'ẹ to nwedu m'ọ onye ọzu lanu; kele ndu Filisutayinu suru: "L'ọ du ege ono be ndu Híburu a-watakwa omeshiru onwephe ogu-mbeke; m'ọ bu ara!" ²⁰ Yọ buru lẹ Filisutayinu be ndu Ízurelu ejeje oba iphe, ẹphe egudeje atọ ntupya; me ogu; me ogbu-nku; me mma ẹphe. ²¹ Ugwo, ẹphe akfuje gude baa iphe eegude atọ ntupya; ogbu-nku; me iphe, eegude achikwa eswi, atupya alí akwata ha nshinu. ²² Yo be mboku, ogu ono daru; to nwe ndu sọja Sòlu me Jonátanu, nweru m'ọ bu onye lanu, gude ogu-mbeke; me obu ara. Yọ bu leruphu Sòlu yele nwatibe Jonátanu be gude iya nu.

²³ Ndu Filisutayinu abya ahata ndu sọja ẹphe; ẹphe awufu je akwaa k'ogu lẹ mgbango Mikumashi.

Jonátanu etso ndu Filisutayinu ogu

14 Yo be ujiku lanu; Jonátanu Sòlu asu nwokoro-roya, achiru iya ngwa-ogu: "T'ọ bya t'ẹphe je azu iya ọphi l'odu ogu ndu Filisutayinu." Obenu l'ẹ to kfuduru iya nna iya. ² Sòlu anodu l'ukfu utara-okumu l'iku Gíbiya lẹ Miguronu. Ndu tso iya nu nodu l'ẹke ono rukwaru unu madzu l'ukporo iri; ³ Onye tso ẹphe nodu l'ẹke ono bu Ahija, bu onye yeru uwe-ukuvu, bu uwe ndu achijeru Nchileke eja eyeje. Ahija ono bu nwatibe Ahitubu, bu nwunne Ikabodu. Onye muru Ahitubu bu Finehasu, bu nwatibe Elayi, bu onye achijeru Ojejoje eja lẹ Sháyilo. To nwe onye maru lẹ Jonátanu be tugbuwaru nu.

⁴ Lẹ mgbaku ugvu ono, Jonátanu eme t'o shia sweta je l'ẹke ndu Filisutayinu doru ono be mkpuma kpuru oronmono eka labu. Ibe lanu be eekuje Bozezu; ibiyi ọphi aburu Sene. ⁵ Mkpuma ono, kpuru oronmono ono be nanu no l'uzo isheli laaru Mikumashi. Ọphi nanu anodu l'uzo ohuda laaru Géba.

⁶ Jonátanu abya asu nwokoro-roya ono, achiru iya ngwa-ogu ono: "T'ọ bya t'ẹphe sweta jeshia lẹ nwodu-ogu ndu akpapyi ono. L'o nweru-a ege ọo-du; Ojejoje aluru ayi ogu. Ẹ to nwekwa iphe kpuru Ojejoje ogude dzofuta madzu: me a ha igwe; m'a ha nwanshi."

⁷ Onye ono, chiru iya ngwa-ogu ono asu iya: "Melephu iphe, no ngu l'obu. Iphe, ii-malephu bu lẹ mu vudo ngu l'azu; yo buru uche-obu ngu bu uche-obu mu."

⁸ Jonátanu asu iya: "Ngwanu; bya t'ayi je. Ayi e-sweta jekfu ndu ono; mee k'ọphi ẹphe a-phu ayi. ⁹ O -buru l'ẹphe suru ayi t'ayi gebe t'ẹphe byakfuta ayi; ayi anodu l'ẹke ayi no. ¹⁰ O -bukwanuru l'ẹphe suru t'ayi byakfuta ẹphe; ayi enyikfushia ẹphe; ke l'ọ bu iya ekoshi ayi lẹ Ojejoje wowaru ẹphe ye ayi l'eka."

¹¹ Ya ndono; ẹphe ebo abya emee; ndu Filisutayinu aphu ẹphe. Ndu Filisutayinu ono asu: "Lekpoduanu! Ndu Híburu be kabekwa shiwa l'ime enu, eke ẹphe shi domishia onwephe l'alufuta." ¹² Unwoke ono, doru kwagetsuaru k'ogu ono araaru Jonátanu yele onye ono, chiru iya ngwa-ogu ono; su ẹphe: "Unu bya nu t'ayi koshi unu ege unu a-du!"

Jonátanu asu onye ono, chiru iya ngwa-ogu ono: "Nyiru; tso mu; lẹ Ojejoje wowaru ẹphe ye ndu Ízurelu l'eka." ¹³ Jonátanu egude okpa; gude l'eka l'enyi eje. Onye ono, achiru iya ngwa-ogu ono etsopyabe iya. Jonátanu egbushi ndu Filisutayinu ndu ọphi shi ẹphe l'uzo ifu. Onye ono, achiru iya ngwa-ogu ono etsoru iya l'egbushi ndu ọphi shi ẹphe l'uzo azu. ¹⁴ L'ogu ke mbu ono be Jonátanu yele onye ono, achijeru iya ngwa-ogu ono gburu ukporo madzu. Ogologo alí eke e tsopyaberu ndu ono gbushia be hakwa l'obu nkere-ebo eke ee-gude eswi labu tupa atupya. ¹⁵ Akpajiji iya egudekota ndu sọja ono l'ẹphe ha; mbu ndu ọphi

nọ l'ọdu nk'ẹphe; mẹ l'ẹgu; mbụ je akpaa lẹ ndu ọphu nọ kwagebetsua k'ọgu; mẹ ndu kẹ ọ-lọ-ọlọ. Alì an-mahu jijiji. Yọ bọru Nchileke; bẹ meru akpajiji ye ẹphe l'ẹhu.

Ndu Ízurẹlù achíkashi ndu Filisutayìnu

¹⁶ Ndu soja Sọlu ndu ọphu nọ lẹ nche lẹ Gíbiya l'alì Bénjaminu aphọ lẹ ndu kẹ Filisutayìnu; l'agba nanu nanu l'erebahu erebahu. ¹⁷ Sọlu abya asụ ndu ẹphe l'ia nọ: "Unu guedu ndu soja ono t'a maru ndu ọphu ẹ-ta nọdu nọ." A bya agwa ẹphe; yọ bọru Jonátanu yẹle onye ono, achijeru iya ngwa-ọgu ono bẹ ta anọdu. ¹⁸ Sọlu asụ Ahíja: "Pata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono;" kẹle Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono nọ swiru ndu Ízurẹlù teke ono. ¹⁹ Sọlu akpukwadurua iphe l'ọnu ekfuru onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono; ọzu, ada l'ọdu kẹ ndu Filisutayìnu akabakpọru adada. Sọlu asụ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono: "T'ọ hawa iya rụ!" ²⁰ Sọlu yẹle ndu soja iya abya edzua; yọ bọru ẹphe oje ọgu. Ẹphe abya aphọ lẹ ndu Filisutayìnu ta madu iphe, ẹphe eme; l'ẹphe gudegbaa ogu-mbeke l'egbushi onwẹphe. ²¹ Ndu Híburu; ndu ọphu shi tọru ikè yeru ndu kẹ Filisutayìnu; tsoru ẹphe; abya atọa ikè ituphu; wụ-kfushia ndu kẹ Ízurẹlù ndu ọphu tso Sọlu; mẹ Jonátanu. ²² Ndu Ízurẹlù ọphu shi domishia onwẹphe l'alì ugwu Ífuremu anọ lẹ ndu Filisutayìnu agbawa ọso; wufuta chipyabe ẹphe. ²³ Ẹphe alọ ọgu ono je esweta Bétu-Avenu. Ojejoje anafuta ndu Ízurẹlù mbọku ono.

Jonátanu amì manụ-ẹngu

²⁴ Mbọku ono bẹ ndu Ízurẹlù jenwuru ẹhu; kẹle Sọlu guderu ẹphe; nọ ẹphe nte: "L'onye wotaru nri dee l'ọnu tẹmanu nchi ejihu bẹ buakwa onye a tọru ọnu; k'ọphu yẹbe Sọlu a-gwata ndu ọhogu iya ọgwọ iphe, ẹphe meru iya." Yọ bọru iya meru; to nwe ndu soja ono onye wotaru nri mee l'ọnu. ²⁵ Ndu soja ndu Ízurẹlù ono l'ẹphe ha ezehu; wuba l'ọswa. Alì ono bụ ẹke manụ-ẹngu nọ. ²⁶ Ẹphe awuba l'ọswa ono; phọ ẹge manụ-ẹngu ono alashì; to nwe onye meru iya ẹka; mee l'ọnu; kẹ l'ẹphe atsụ egvu nte ono, ẹphe riru ono. ²⁷ Jonátanu te shikwanu nọhawa lẹ nna iya nọru ndu Ízurẹlù nte. Yo je eworu ishishi mgboro, o gude l'ẹka rọ l'ẹbaku-ẹngu ono; bya akpaa ya ẹka; dee l'ọnu. Ẹnya abya ephohu iya. ²⁸ Onye lanu lẹ ndu ono asụ iya: "Nna nggu guderu ayi; ayi eria nte: 'L'onye wotaru nri dee l'ọnu ntanụ-a bẹ buakwa onye a tọru ọnu!' Ọ kwa iya meru iphe mbà l'atọtsua ndu-a."

²⁹ Jonátanu asụ: "Lẹ nna mu; bẹ meekwaru t'iphe-ẹhuka dakfuta ndu alì-a. Lewaru ẹge ẹnya bya agusahu mu lẹ nwa manụ-ẹngu-a, mu deru ọnu-a. ³⁰ Iphe ga akakwaru mma; ndẹge a haru ndu Ízurẹlù; t'ẹphe haru ria iphe, ẹphe kwataru l'ọkwata l'ẹka ndu

ọhogu ẹphe ntanụ-a? Ẹphe ta ga akaduru ogbushi ndu Filisutayìnu ọbu l'igwe tọ?"

³¹ Ẹgu egudeshia ndu Ízurẹlù mbọku ono l'ẹphe shit-sua lẹ Mikumashi gbua ndu Filisutayìnu ẹge ono jeye lẹ Ajalọnu. ³² Ẹphe abya avọpyabe iphe ono, ẹphe kwaru l'ọkwata ono; tsoru egu; atọru; eswi mẹ unwu iya; gbushia l'alì l'ẹke ono; l'ata l'onyingu. ³³ Yo nweru ndu jeru je asụ Sọlu: "T'ọ phukwa; lẹ ndu Ízurẹlù egbukwa anu; ata iya l'onyingu; shi ẹge ono emeswe Ojejoje."

Sọlu asụ: "Ẹ tọ buhekwa iphe, unu kfuru bẹ unu eme. Ngwaa; unu swiritaru mu eze mkpuma nta-a!" ³⁴ Yọ sụ ẹphe: "Unu tųgbua je asụ ndu ono t'onyenonu kpọta eswi l'atọru l'ẹhu l'ẹhu; bya eworu iya gbushia l'ẹke-a; haa ọta anu, mee nọ; k'ọphu ẹphe t'emeswedu Ojejoje." Onyenonu akpọta eswi nk'ia l'enyashi ono bya egbua l'ẹke ono. ³⁵ Sọlu abya akpọru Ojejoje ẹnya-ngwẹja. Ono aburu ẹnya-ngwẹja ọdungu, Sọlu kpọru Ojejoje.

³⁶ Sọlu asụ: "Unu t'ayi bakfu ndu Filisutayìnu l'enyashi; je akwaa iphe ẹphe l'ọkwata jeye lẹ nchi-abọhu; ọphu ọ dukwa ẹphe onye, ayi e-dobe ndzụ."

Ẹphe asụ: "Ọ bụ ẹge i kfuru iya bụ ẹge ọo-du."

Onye achijeru Nchileke ẹja asụ: "T'ẹphe kpataodukwa Nchileke ishi l'ẹke-a."

³⁷ Sọlu abya aji Nchileke: "?Bụ tẹ ya bakfuwaru ndu Filisutayìnu ọgu tọ? ?L'ọ-woru ẹphe ye ndu Ízurẹlù l'ẹka tọ?" Obenu lẹ Nchileke te eyeduru iya ọnu mbọku ono. ³⁸ Sọlu abya asụ ndu ishi soja ono: "Unu dzua l'ẹke-a t'ayi maeduru ẹge ayi shiru meswee ntanụ. ³⁹ Ọ -bọru-a lẹ Ojejoje ono, adzọfutaje ndu Ízurẹlù ono nọ ndzụ ẹge ọ nọ iya-a; b'ọ -ruhuru; ọ bọru ọkpara mu; mbụ Jonátanu b'ọ teru; b'ọ nwuhufutaje." To nwe onye yeru iya ọnu. ⁴⁰ Sọlu abya asụ ndu Ízurẹlù l'ẹphe ha: "Unu vudo l'ẹkaphu; tẹ yẹbedua yẹle ọkpara iya; mbụ Jonátanu vudo l'ẹke-a."

Ndu ono asụ iya: "Ọ bụ ẹge i kfuru iya bụ ẹge ọo-du." ⁴¹ Sọlu abya ekfuru nọ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlù; sụ: "Yenuaru mu ọkpobe ọnu." A bya atọa ẹnwa; yo gude Jonátanu yẹle Sọlu. ⁴² Sọlu asụ: "Unu tųeduru mu lẹ Jonátanu ẹnwa ono." A bya atọa ya; yo gude Jonátanu. ⁴³ Sọlu abya asụ Jonátanu: "T'ọ kfueduru iya iphe, o meru."

Jonátanu asụ iya: "L'ọ kwa nwa manụ-ẹngu, ya gude mgboro, ya gude l'ẹka rọta bẹ ya kparu l'ọnu. Nk'ia gvọwaru nù!"

⁴⁴ Sọlu asụ iya: "Tẹ Nchileke gwakwaa ya ọchi; mbụ mee ya ọphu ka nọ; m'ọ -bọru l'ẹ tị nwuhudu; nggube Jonátanu."

⁴⁵ Ndu ono abya asụ Sọlu: "Tųsweka! ?Nanu ẹge eeshi gbua Jonátanu, bụ onye dzọru ndu Ízurẹlù ndzụ ẹge-a? Kamenu; ẹ to nwekwa; m'ọ bụ ẹgbushi, e-shi ya l'ishi lufu; kẹ l'ọ bụ Nchileke; bẹ yetaru iya ẹka; yo mee

iphe ono ntanụ." Ndu Ízurelu eshi ẹge ono nafuta Jonátanu; te gbuhe iya.

⁴⁶ Sọlu achibuhu ndu Filisutayinu; ẹphe aghaa ifu; la-phushia azu l'alì ẹphe.

Ndu Sọlu tsogbaaru ogu

⁴⁷ Teke Sọlu wataru ọchi ndu Ízurelu b'o tso ru ndu ọhogu iya l'ẹphe ha ogu: mbụ ndu Móabu; ndu Amonu; ndu Édomu; ndu eze, achì ndu Zóba; mę ndu Filisutayinu. Iphe, bụ ndu ọphu ọ ghachiru ifu; bę oomeje; ẹphe anyia nshì. ⁴⁸ Ọ luru ogu mkparawa lụ-gbua ndu Amaleku; shi ẹge ono nafuta ndu Ízurelu l'ẹka ndu kwaru iphe ẹphe l'okwata.

⁴⁹ Ụnwegirima Sọlu lę ndu k'unwoke bụ: Jonátanu; Ishivi; mę Malukishuwa. Ẹpha nwatibe iya nwanyi k'ogurenya bụ Merabu; ẹpha kę nwata aburu Mikalu. ⁵⁰ Ẹpha nyee ya bụ Ahinowamu, bụ nwatibe Ahimazu. Ẹpha onye ishi ndu soja Sọlu bu Ábuna Nęru. Nęru bụ nwunne nna Sọlu. ⁵¹ Nna, muru Sọlu bụ Kishi. Kishi yele nna Ábuna, bụ iya bụ Nęru tuko buru ụnwegirima Abiyelu.

⁵² L'oge kę Sọlu l'ọ ha bulephu ogu ogu, nwugbaaru ọku bę ẹphe lę ndu Filisutayinu shi anọduje. Yọ buje Sọlu -phua onye, bụ mkparawa l'ogu; yo duta iya; yeru onwiya.

Aalụ-gbu ndu Amaleku

15 Tọ dọ iya bụ; Sámèlu abya asụ Sọlu: "Ọ bụ mbędua bụ onye ono, Ojejoje ziru tę mu bya awua ngu manụ l'ishi t'ì buru eze ndu nk'ia, bụ Ízurelu ono. Nta-a bụ t'ì ngabe nchì; nua ozi, Ojejoje ziru t'e zia ngu. ² Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu: 'Lę ya a-nu ndu Amaleku aphụ iphe ono, ẹphe meru ndu Ízurelu teke ono, ẹphe je akwaaru ẹphe l'uzo l'ẹphe shi Íjiputu alufuta ono. ³ Tugbua nta-a je etso ndu Amaleku ogu; nggu atuko iphe, bụ iphe, ẹphe nweru enweru mebyishia. Ba adukwa onye ii-dobe ndzu: nwoke lę nwanyi; ụnwegirima mę ndu e he l'ẹka; mę eswi; aturu; inya-ivu; mękpo nkakfu-igara.' "

⁴ Tọ dọ iya bụ; Sọlu abya ekua ndu soja iya; ẹphe abya edzua lę Telayimu. Yọ gụa ẹphe ogu: ndu ọphu shi Ízurelu adu ụkporo unu madzụ l'ụkporo madzụ ise. † Ndu ọphu shi Júda adu ụkporo unu madzụ ise.

^{††5} Sọlu phę atugbua jeshia mkpukpu ndu Amaleku; je ekeeru ẹphe lę nsuda. ⁶ Yọ sụ ndu Kenu: "T'ẹphe lufu l'ẹke ndu Amaleku nọ; k'ọphu ya ta achikodu ẹphe lę ndu Amaleku gbushia; kę l'unu meru ndu Ízurelu l'ẹphe ha iphe-oma teke ono, ẹphe shi lę Íjiputu alufuta ono." Ya ndono; ndu Kenu eshi lę Amaleku wufu.

⁷ Sọlu abya eshi lę Havila tsoo ndu Amaleku ogu jeye l'echi-ęgu Shu, nọ l'uzo ęnyanwu-ahata alì Íjiputu. ⁸ Yọ kpua Agagu, bụ eze ndu Amaleku lę ndzụ; gude ogu-

† Iphe ọ bụ bụ 200,000. †† Iphe ọ bụ bụ 10,000.

mbeke gbugee ndu kę Agagu ono l'ẹphe ha. ⁹ Obenu lę Sọlu yele ndu nk'ia doberu Agagu ndzụ; mę iphe bụ aturu; eswi; unwu eswi, gbashiru ẹba; mę unwu aturu ndu ọphu kakọta mma; jeyewaru l'iphemiphe ọbule, dọ mma; ẹphe te mebyishi iya. Iphe ẹphe mebyishiru nwenkinyi abuleruphu unwu nkirika iphe; mę iphe, ẹ-ta badu uru.

Ojejoje anafu Sọlu okwa-eze iya

¹⁰ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Sámèlu; sụ iya: ¹¹ "Ọ bụ aphụ nọduru iya lę ya meru Sọlu t'ọ buru eze; kę l'ọ ghawaru yebe Ojejoje azu; haa ya etsotso; too mehe iphe, ya turu l'ekemu." Iphe ono atsu Sámèlu l'ẹhu nshinu; yọ rakọta ẹkwa l'enyashi ono phuu l'araku Ojejoje. ¹² Yo be l'utsu iya; Sámèlu anmaa ẹwa jeshia tę yele Sọlu phụ. Yo rua; a sụ iya: "Lę Sọlu jeshiakwaru l'ugvu Kamelu. Yọ kputsua iphe, ee-gude-je anyata iya; ghazia; yọ buru iya oje Gíligalu."

¹³ Sámèlu abya ejekfu Sọlu; Sọlu asụ iya: "Tę Ojejoje gokwaru onu-oma nu ngu. Ya meekwaru iphe, Ojejoje suru tę ya mee."

¹⁴ Sámèlu asụ iya: "Ọra aturu-a, ya anua bụ kę ngunu? Ọra eswi-a, ya anua bụ ole-e?"

¹⁵ Sọlu asụ iya: "Ọ kwa ndu soja bę shi lę Amaleku gude iya lata. Aturu ẹphe; mę eswi ẹphe ndu ọphu kakọta mma b'e doberu, ee-gude gwooru Ojejoje, bụ Nchileke ngu ẹja. Ndu ọphu bę ayi mebyishikotar l'ẹphe ha."

¹⁶ Sámèlu asụ Sọlu: "T'ọ dukwaaru ngu. Tę ya karu ngu iphe, Ojejoje kfuru iya l'enyashi."

Sọlu asụ iya: "Ngwaa; kfunuaru iya ẹya."

¹⁷ Sámèlu asụ iya: "T'a gufuru l'i shi ha onwongu nwanshì l'ęnya; ọtọ budunua nggu b'e meru ishi l'okpa-ikfu ndu Ízurelu tọ. Ojejoje abya awua ngu manụ l'ishi t'ì buru eze ndu Ízurelu? ¹⁸ Ojejoje ziru ngu ozi; sụ: 'T'ì je etso ndu ejo iya ono; mbụ ndu Amaleku ogu; gbua ẹphe jeye teke ẹphe a-buru kpurupyata.' ¹⁹ Ọ bụ ngunu kparu iphe, ẹ ti mehedu iphe, Ojejoje kfuru? Unu agbakebe je avupyabe iphe-okwata; shi ẹge ono mee iphe, dọ ẹji l'ęnya Ojejoje."

²⁰ Sọlu abya asụ Sámèlu: "Mu meekwaru iphe, Ojejoje kfuru; bya ejee ozi ono, Ojejoje ziru mu. Mu tukowa ndu Amaleku l'ẹphe ha gbushia; bya akpua Agagu, bụ eze ẹphe lę ndzụ lata. ²¹ Ndu soja eshi l'iphe ono, a kwaru okwata ono kpukoo aturu; mę eswi; mbụ iphe, bụ ọphu kakọta mma, e doberu k'emebyi. Ẹphe egwota iya t'e gude gwooru Ojejoje, bụ Nchileke ngu ngwęja lę Gíligalu."

²² Sámèlu asụ iya:

"Ọngwęja-ukfuru;

mę ngwęja mmanu ọdo;

?i tubesu l'ọ ka Ojejoje mkpa;

ma l'onuru iya okfu?"

Ọnuru iya okfu kakwa
ogworu iya ngweja;
onu iphe lẹ nchi aka ogude anu,
gbaru ẹba gwoo ngweja.
²³ Okwefu ikè duta-be ẹji l'ọ bụ ọgwo ọgvu.
Oku onwonye ekuku
aduta-be ẹji l'ọ bụ ọgwa nte.
Keshinu ọphu i jikaru iphe,
Ojejoje kfuru;
bẹ Ojejoje jikaakwaru t'ẹ b'i bũhe eze."

²⁴ Ya ndono; Sọlu asụ Sámèlu: "Ya meekwaru iphe, dũ ẹji. Ya dakaawaru ekemu Ojejoje; daka okfu nkengu. Ọ kwa egvu bẹ ya tsuhuru; kpuchia onu mee uche nk'ẹphe. ²⁵ Nta-a bẹ ya arọ ngu t'i gwaru iya nvu; nggu etsoru iya laphu azu lẹ Gíligalu tẹ ya je abaarũ Ojejoje ẹja."

²⁶ Obenu lẹ Sámèlu sũru iya: "Lẹ ya te etsokwa iya alaphu azu. Kẹ l'ọ jikaru okfu Ojejoje; Ojejoje ajikakwa iya phũ t'ẹ b'ọ bũhe eze ndu Ízuru!"

²⁷ Sámèlu aghakọbe tẹ ya tũgbua; Sọlu eje aworu iya l'onu uwe-nlọkpuru iya; yọ labahu. ²⁸ Sámèlu asụ iya: "Ntanũ ọwaa bẹ Nchileke lafuru ngu alị-eze ndu Ízuru l'ẹka; woru iya nu onye obutobu ngu; onye ọphu ka ngu ọburu ọkpobe madzũ. ²⁹ Ojejoje, bũ iya bũ ọdu-biribiri ndu Ízuru ta byakwa bya adzũ ẹjo-ire; ọphu ọ gbanweghedu obu iya; kẹ l'ẹ tọ bũdu madzũ mmanu; k'ọphu ọo-gbanwe obu iya."

³⁰ Sọlu asụ iya: "Ya mesewaru. Ọlobu; byiko kwabenu iya ugvu l'ifu ndu bũ ọgurennya ndu nke mu; mẹ l'ifu ndu Ízuru; tsoru iya laphu azu; k'ọphu ya a-barũ Ojejoje, bũ Nchileke ngu ẹja." ³¹ Sámèlu ekwe bya etsoru Sọlu laphushia azu; Sọlu baaru Ojejoje ẹja.

³² Sámèlu abya asụ: "T'a kpũtaru iya Agagu, bũ eze ndu Amalẹku l'ẹke-a!"

Agagu egude ẹhu-otso-ena jekfushia ya; l'ari lẹ teke e gege egbu iya egbugbu bẹ eswetawaru nu. ³³ Obenu lẹ Sámèlu sũru:

"Ọ bũ ẹge ono, i gude
ogu-mbeke mee unwanyi;
ẹphe agbaru ẹka nwa ono;
bũ ẹge nne ngu a-bũru
onye gba ẹka nwa l'ẹke unwanyi nọ."

Sámèlu eworu Agagu gbua; tũa anũ iya nanũ nanũ l'ifu Ojejoje lẹ Gíligalu.

³⁴ Tọ dũ iya bũ; Sámèlu atũgbua lashia Ráma. Sọlu alashia l'ufu iya lẹ Gíbiya. ³⁵ Ọphu Sámèlu te egudebua ẹnya iya phũ Sọlu ọdo jeye mbọku, yẹbe Sámèlu nwuhuru; e guderu l'ọ tsoru aphũ ẹhu Sọlu nshinu. Yo rua Ojejoje l'ẹhu lẹ ya meru tẹ Sọlu bũru eze ndu Ízuru.

Sámèlu echi Dévidi eze

16 Tọ dũ iya bũ; Ojejoje abya asụ Sámèlu; "Bũ teke ole bẹ ị-tsọbebe aphũ ẹhu Sọlu; l'ẹke ya gbe jikawa t'ẹ b'ọ bũhe eze ndu Ízuru. Gbajia manũ l'upyi ngu; tẹ ya zi ngu kẹ Jesi, bũ onye Bétulehemu; lẹ ya fọtawaru onye lanũ l'unwu iya ndu k'unwoke t'ọ bũru eze."

² Sámèlu asụ iya: "Nanũ ẹge ya e-shi jee? Sọlu -nũa ya bẹ oo-gbukwa iya."

Ojejoje asụ: "Kpũta nwada eswi; nggu asụ l'ọ bũ Ojejoje b'i byaru ogworu ngweja. ³ Zia Jesi t'ọ bya l'ẹke ono, eegwo ngweja ono. Ya e-koshi ngu-a iphe, ii-me. Ọ bũ onye ọphu ya kfuru ngu; bẹ ị-wũ manũ l'ishi t'ọ bũru eze ọbu."

⁴ Sámèlu abya emee iphe ono, Ojejoje kfuru ono. Yo rulephu Bétulehemu; ndu bũ ọgurennya mkpũkpũ ono atũko anma kpakpakpa lẹ k'abyabya iya ono. Ẹphe ajigbaa: "Ọ dũ lẹ mma b'ọ byaru?"

⁵ Sámèlu asụ ẹphe: "Iye; ọ kwa-a k'oma. Ọ bũ Ojejoje bẹ ya byaru ogworu ngweja. Unu je emee onwunu t'unu dũ nsọ; unu abya etsoru iya lẹ ngweja ono." Ya ndono; yọ bya emee Jesi yele unwu iya ndu k'unwoke; ẹphe adũ nsọ. Yọ bya ekua ẹphe t'ẹphe bya lẹ ngweja ono.

⁶ Ẹphe erua; Sámèlu aphũa Eliyabu; rĩa: "L'ọ doru ẹnya l'ọ bũ onye ọphu, Ojejoje fọtaru t'a wũa manũ l'ishi ọbu bẹ vudo Ojejoje l'ifu-a." ⁷ Obenu lẹ Ojejoje sũru Sámèlu: "Be elekwa ẹnya l'ẹge ọ gbaru; m'ọ bũ ẹge ọ habe l'eli; lẹ ya jikaakwaru iya. Ishi iya abũru l'ẹ tọ bũdu ẹge madzũ ele ẹnya l'iphe bũ ẹge Ojejoje ele iya. Madzũ anọduje ele ụgbugba eli ẹhu; obenu lẹ Ojejoje anọduje ele ẹnya l'ime obu."

⁸ Tọ dũ iya bũ; Jesi abya ekua Abinadabu; bya emee t'ọ shi Sámèlu l'ifu swee. Sámèlu asụ: "L'ẹ t'ọ bũkwa onye ọwaa bẹ Ojejoje fọtaru." ⁹ Jesi abya emee tẹ Shama sweta; Sámèlu asụ: "L'ẹ t'ọ bũkwaphu onye ọwaa bẹ Ojejoje fọtaru." ¹⁰ Jesi emee unwu iya ndu kẹ unwoke; ẹphe ẹsaa; ẹphe eshikota Sámèlu l'ifu swee. Sámèlu asụ: "L'ẹ to nwedu ẹphe onye ọphu Ojejoje fọtaru." ¹¹ Sámèlu abya aji Jesi; sũ iya: "Bũwaphu mkpakọ unwegirima ngu; ndu k'unwoke ndọ-ọ?"

Jesi asụ iya: "Ọ phọdufuaru onye kẹ nwata; ọle oochekwanu atũru."

Sámèlu asụ iya: "T'ọ ye madzũ t'e je ekua ya; kẹ l'ayi ta anọdudu anọdu jeye teke oo-ruta." ¹² Ya ndono; yọ zi; e je ekua ya. Dévidi bũ nwata, dũ kẹ nwa potopoto; l'ama mma; dũkwaphu ugvu.

Ya ndono; Ojejoje asụ Sámèlu: "Gbeshi wũa ya manũ l'ishi; kẹ l'ọ bũ iya bũ onye ọphu." ¹³ Sámèlu abya egude upyi ono; wũa ya manũ ono l'ishi l'ifu unwunne ndu ọphu. Keshinu mbọku ono; Ume Ojejoje abya Dévidi l'ẹhu k'ikike-ikike. Sámèlu atũgbua lashia Ráma.

Dévidi akpòru Sòlu une

¹⁴ Ume Ojejoje lufuwaru Sòlu l'èhu; Ojejoje abya eye èjo maa t'ò kpakashije ya èhu.

¹⁵ Ndu ozi Sòlu asù iya: “?Lewaru; nta-a; bè èjo maa, Nchileke ziru akpakashì ngu èhu? ¹⁶ Tè nggùbe onye nwe-ayi zinua ayìbe ndu ozi ngu t'ayi je achòo onye maru ège aakpòje une; k'òphu bù èjo maa ono, Nchileke ziru ono kparutale ngu phu; onye ono akpòoru ngu iya; nggu aka nwa mma.”

¹⁷ Ya ndono; Sòlu asù ndu ozi iya: “Unu chòo onye maru òkpo une òhu-òma; dutaru iya.”

¹⁸ Onye lanù lè ndu ozi ono asù iya: “L'o nweru nwatibe Jesi kè Bètulehemu, ya phùru; kè òkpo une doru ènya. O shihuru ike madzù; bya abùru mkparawa l'ògu. Ò maru ège eekfujè okfu; l'amakwaphu mma; bya abùru onye Ojejoje swiru eswiru.”

¹⁹ Sòlu abya eyefu ndu ozi iya; t'èphe je kè Jesi je asù iya: “T'o dee ya nwatibe iya kè nwoke iya ono; mbù Dévidi, bù iya bù onye onanu, eche atùru ono.” ²⁰ Ya ndono; Jesi abya akpùta nkakfù-ìgara; chíru buredi tukobe iya; pata otumu mèe; bya akpùta nweghu ye iya; duru nwatibe iya ono; mbù Dévidi nù èphe t'èphe dujeru Sòlu. ²¹ Ya ndono; Dévidi alakfushia Sòlu je ejelahaaru iya ozi. Sòlu akwata òswa yeru Dévidi obu. Dévidi egbe bya abùwaruru onye achijeru iya ngwa-ògu. ²² Tò dù iya bù; Sòlu abya ezia t'e je ziaru iya Jesi: “T'ò hanàru iya Dévidi t'o tsoru jejeru iya ozi; kèle umere iya dù iya mma.”

²³ Yò bùje teke èjo maa ono, Nchileke ziru ono kparutaru Sòlu l'èhu; Dévidi ewota une iya kpòlahaa. Sòlu agbakerehu; bya aka mma; èjo maa ono a parù iya haa.

Dévidi yèlè Goliyatu

17 Ndu Filisutayìnu abya atùko ndu soja èphe kukobe k'ògu. Èphe abya edzua lè Soko l'alì Júda. Yò bùru lè Ifèsu-Damimu, nò lè mgbaku Soko yèlè Aze-ka; bè èphe byaru bya akpòo k'ògu. ² Sòlu yèlè ndu Ízurèlù akpòo k'ògu lè nsùda Ela; kwabèru ndu Filisutayìnu. ³ Ndu Filisutayìnu anòdu l'eli ugvu lanù; ndu Ízurèlù anòdu l'eli ugvu òphu. Yò bùru nsùda ugvu labù ono bè nòkahuru èphe.

⁴ Ò-ka-ibe l'ògu, shi lè Gatù, èpha iya bù Goliyatu abya eshi l'òdu kè ndu Filisutayìnu lufuta. Ogologo iya bè dù nkwo-èka tete. ⁵ Okpu-ìgwè, ookpu l'ishi bè bù ope b'e gude mee ya. Uwe ògu, o yeru l'èhu kwaphù ope b'e gude mee ya. Uwe ono bè èra iya dù unu shèkelu iri l'èbo l'ùkporo iri. ⁶ O gude iphe òbu, e gude ope mee kechia òkpa; bya ewofuaru arwa e gude ope kpà tukobe l'azù. ⁷ Ara, o gude l'èka dùlephu l'ò bù ìgwè, shihuru ike, onye akpa èkwa egudeje akpa èkwa. Igwe, e gude kpà ishi arwa ono bè èra iya ha l'ò bù

èra èkpa ope ishingù. Onye apajèru iya iphe, oogbobe-je l'èzeru onwiya bè vutaru iya ùzo. ⁸ Goliyatu abya evudo; raaru ndu soja ndu Ízurèlù arara; sù èphe: “?Bù ngùnù kparu iphe unu lufutaru bya akpòo k'ògu? Mbèdua; ?mu ta bùdu onye Filisutayìnu tò. Tò unubèdua; ?unu ta bùdu ndu ozi Sòlu. Unu shi l'ime unu fòta onye lanù t'ò byakfuta mu! ⁹ Ò -bùru l'òo-dù ike tso mu ògu; gbua mu; ayi anòdu unu l'èka. Òlobu; ò -bùkwà-nuru lè mbèdua mekputaru iya; woru iya gbua; unubèdua anòdu ayi l'èka; jelahaaru ayi ozi!” ¹⁰ Onye Filisutayìnu ono asù: “Ntanù òwaa bè mu etsoru ndu soja ndu Ízurèlù èka l'òkpoma! Unu ye onye lanù tè mu l'iya megba iya l'èka!” ¹¹ Anùnù, Sòlu yèlè ndu Ízurèlù nùru iphe, onye Filisutayìnu ono kfuru; èhu erushihu èphe; egvu abya èphe l'èha.

Dévidi abya ògba-phe ndu Ízurèlù

¹² Dévidi bè bù nwatibe onye Efuratu ono, èpha iya bù Jesi, shi Bètulehemu l'alì Júda. Jesi bè mütaru unwoke èsato. Ò bùwa ògurennya; kawa nka teke Sòlu shi achì. ¹³ Ünwegirima Jesi ùmadzu èto ndu kè ògurennya bè tso Sòlu jee ògu. Onye kè òkpara bù Eliyabu. Otsota iya abùru Abinadabu. Onye k'èto abùru Shama. ¹⁴ Dévidi bù iya katsùa òbuta nwata l'èphe. Ùmadzu èto lè ndu k'ògurennya phù bè tso Sòlu. ¹⁵ Dévidi eshi eshije lè kè Sòlu eje ocheru nna iya egbu lè Bètulehemu. O -jet-sua; yò la-phushia azù lè kè Sòlu.

¹⁶ Ùkporo abalì labù mgburumgburu bè onye Filisutayìnu ono lufutakotaru ùtsu l'urènyashi bya asùgàbe onwiya l'èke ono.

¹⁷ Tò dù iya bù; Jesi asù nwatibe iya; mbù Dévidi: “T'o wota nkwo-èka akpe-a, a hùru ahùhu-a; mè ishi buredi iri-wa; gude òso wojeru iya unwunne iya phè l'èke ono, èphe dòru k'ògu ono. ¹⁸ Gudekwaphu chíizu iri; nù onye ishi ndu soja èphe. Maru mè èhu -dù unwunne ngu phè mma; nggu abya edowaru mu rù ège èphe dù. ¹⁹ Èphe lè Sòlu; mè ndu Ízurèlù l'èphe ha bè chíkoru nòdu lè nsùda Ela l'ògu onye lè ndu Filisutayìnu.”

²⁰ Ya ndono; yo be l'ònmewa ùtsu echile iya; Dévidi egbeshi paru atùru iya haarù onye eche-atùru òdo; bya akwakòbe ivu; tùgbua jeshia l'ège ono, Jesi ziru iya ono. Yò bùru l'ò ruru ono bè ndu soja ono azù egvu ògu; l'eje l'ifu ògu. ²¹ Ndu Ízurèlù mè ndu Filisutayìnu abya akpòo; cheeru onwèphe ifu. ²² Dévidi achìko ivu ono, o gude bya ono haaru onye l'eleta ivu ndu soja ènya; gude òso gbakfu unwunne iya phè l'ifu ògu gèdegede je ekele èphe. ²³ Èphe l'iya ekfukwadua; ò-ka-ibe ndu Filisutayìnu ono; mbù Goliyatu, bù onye Gatù abya eshi l'èke èphe kpòru giriri k'ògu lufuta; bya ekfua ège ono, ookfujehawa ono; Dévidi anà iya.

²⁴ Ndu Ízurèlù l'èphe ha ebu nwoke ono ènya; wata òtsu egvu; gbakashìhu. ²⁵ Ndu Ízurèlù achìko l'ekfu; sù: “?Unu phùru-a ège nwoke-wa anòdujelephu abya?

Iphe, ọolufutaje bụ t'ọ bya aturua ndu Ízurelu. Onye duru ike gbua ya bę eze e-vukwaru ẹku, ha nshinu nụ. Oo-kekwapu onye ọbu nwatibe iya; bya agufu ndibe nna onye ọbu l'akirikọ alí Ízurelu."

²⁶ Dévidi aji unwoke ono, vudonyabe iya nụ ono: "Bụ ngunu bę ee-meru onye gburu nwoke Filisutayinu ono; wofu ndu Ízurelu iphe-iphere ọwaa l'ifu? Bụ ngunu bę onye Filisutayinu-wa bụ; mbụ akpapyi nwa-mma-wa; kę t'ọ tujọ ndu soja kę Nchileke ọphu nọ ndzụ?" ²⁷ Ẹphe asụ iya: "L'ọ iphe ono, ẹphe shi kfu hawa ono bę ee-meru onye gburu iya nụ."

²⁸ Eliyabu, bụ nwunne Dévidi k'ogurennya anụ ẹge yele ndu ono ekfu; wọru ọku ghua ẹhu l'ẹke Dévidi nọ; jì iya: "Tì byaru ome ngunu l'ẹke-a? Mbụ; bụ onye b'ì haru unwaturu phụ l'echi-ẹgu? Ya makwaru-a l'ẹ tii kwejedu l'ọ nweru onye ishi kfu; makwaruphu ẹge obu shi huberu ngu ike; kę l'iphe, jì byaru bụ t'ì bya aphụ ẹge e gude alụ ọgu ono."

²⁹ Dévidi asụ iya: "Bụ ngunu bę ya meru? Bụ tẹ ya be ekfushi okfu tọ?" ³⁰ Yọ ghachi; jilaha onye ọdo iphe ono. A bya ekfukwaa iphe phụ, e kfu hawaru iya phụ.

³¹ Ndu ọdo anụ ọnu, Dévidi yeru; tųgbua je edooru iya Sọlu. Sọlu ezia t'ọ bya. ³² Dévidi abya asụ Sọlu: "T'ẹ b'ọ dųkwa onye obu e-te etete l'okfu ẹhu onye Filisutayinu-a. Nwozi nggu bę e-jee etso iya ọgu."

³³ Sọlu asụ iya: "L'ẹ tì hakwa k'ọje otso onye Filisutayinu ono ọgu; jì bukwa du nwata; obenu lẹ yębedua bụwa onye bụ ọgurennya, shi teke ọ bụ okorọbya luta ọgu."

³⁴ Dévidi asụkwana Sọlu: "Mubę nwozi nggu; bę kwa aturu nna iya bę ya shihawa cheta. Teke agụ; m'ọ bụ oke nkuta-ọswa byaru bya apata nwaturu mu l'ẹke ẹphe dọru; ³⁵ mu etsopyabe iya; kua ya iphe; nafu iya ẹya l'ọnu. Teke ọ ghakọberu; chikfuru mu; mu awọru iya; kwaa ya agba; woru iya gbua. ³⁶ Nwozi nggu; bę gbuwaru gbua agụ; gbua biye. Onye Filisutayinu-wa; mbụ akpapyi nwamma-wa a-dųkwaphu ẹge ono; kę l'ọ tujowaru ndu soja kę Nchileke ọphu nọ ndzụ. ³⁷ Ojejoje ono, bụ onye nafutaru mu lẹ nvọ odumu; mę lẹ nvọ biye ono a-nafutakwa mu phụ l'ẹka onye Filisutayinu ono."

Sọlu asụ Dévidi: "Jeshia. Tę Ojejoje swikwaru ngu eswiru." ³⁸ Sọlu abya achita akpawuru uwe iya kpua Dévidi; bya eworu okpu-ọgu, e meru l'ope kpebe iya; bya achita uwe-ọgu iya yee ya. ³⁹ Dévidi abya eworu ọgu-mbeke ya kepyabe l'uwe-ọgu ono; bya ejeshia t'ọ gude iya jephee ejephe; kę l'ẹ kwoduru iya ẹhu. Yọ sụ Sọlu: "Lẹ ya ta adųkwa ike oye iphe ọwaa l'eje; kę l'ẹ tọ kwoduru iya ẹhu." Yo woru iya yeshikota. ⁴⁰ Yọ bya ewota mgboro iya; bya afota mkpuma ise, kworu akwọkwo lẹ nggele, nọ l'ẹke ono; bya achiru iya ye lẹ nwękpa, nọ l'ẹda iya, ndu eche aturu egudeje. Yo gude ọrobo iya l'ẹka; jekfushia onye Filisutayinu ono.

⁴¹ Ya ndono; onye Filisutayinu ono akparu onye apa-jeru iya iphe, eegude egbobuta onwonye ye l'ifu; l'eje abyakfuta Dévidi. ⁴² Yọ bya ele Dévidi ẹnya; bya aphụ l'ọ bụ nwata nshii, dų nwa potopoto; l'ama mma; bya elephee ya ẹnya. ⁴³ Yọ sụ Dévidi: "Ya bụ nkuta meru iphe jichi oshi abyakfuta iya?" Onye Filisutayinu ono egude agwa nk'ẹphe kọlaha Dévidi ọnu; ⁴⁴ sụ iya: "Bya tẹ ya woru anụ ngu keeru unwu anụ-ẹgu-ẹgbudu ye l'unwenu, ephe l'eli!"

⁴⁵ Dévidi asụ iya: "Ọ bụ oswi-okfu l'i gude ogu-mbeke; mę arwa, dų iche iche l'abyakfuta mu ọgu. Obenu lẹ mbędua gude ẹpha Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakota-Ike; mbụ Nchileke kę ndu soja ndu Ízurelu, bụ iya bụ onye ono, jì tųruwaru ono. ⁴⁶ Ntanụ-a bę Ojejoje e-me t'ì daba mu l'ẹka; mu akụ-tsua ngu; buta ngu ishi. Ntanụ; bę mu e-me t'unwu anụ-ẹgu-ẹgbudu ye l'unwenu, ephe l'eli ria odzu ndu Filisutayinu; k'ọphu mgboko mgburumgburu a-makwanuru lẹ Nchileke nọ-ọ lẹ Ízurelu. ⁴⁷ Iphe, bụ ndu-a, jiru ẹke-a a-maru l'ẹ tọ bụdu ogu-mbeke ye l'arwa; bę Ojejoje egudeje dzofuta madzụ; kę l'ọgu-a bę bụ kę Ojejoje; ọo-chikotaru unu ye ayi l'ẹka."

⁴⁸ Onye Filisutayinu ono ejenyabede l'iya phụ ntse k'ọgu; Dévidi egude ọso gbarua l'ifu ọgu ono tẹ yele iya megba iya. ⁴⁹ Dévidi eyewaphu ẹka l'ẹkpa iya; wofuta mkpuma lanụ; bya eseta ọrobo iya phụ gbaa onye Filisutayinu ono l'egedege ọnu-ifu. Mkpuma ono aburu iya tsururu l'egedege ọnu-ifu ono. Yo ngahu; daa kpebe ifu l'alj. ⁵⁰ Dévidi egude mkpuma; mę ọrobo mekputa onye Filisutayinu ono; woru iya gbua; l'ẹ b'ọ gude m'ọ bụ ogu-mbeke l'ẹka. ⁵¹ Dévidi egude ọso je enyikobe iya; wọru ẹka l'ogumbeke onye Filisutayinu ono; mifuta iya l'ọbo iya; gude iya gbubufu iya ishi.

Ndu Filisutayinu aphulephu l'ọka-ibe ẹphe ono bę nwuhuwuru nụ; ghaa ifu; ye ọkpa l'ọso. ⁵² Ndu soja ndu Ízurelu; mę ndu kę Júda awu-lihu; l'atụ ọzu; chiru ndu Filisutayinu tųgbua. Ẹphe achia ẹphe chi-rua Gatụ; mę l'ẹke eeshije abahụ lẹ Ẹkuronu. Ndu Filisutayinu, e gbushiru adabutsuaru l'uzo, e shi eje Sharému; mbụ jeye lẹ Gatụ mę Ẹkuronu. ⁵³ Ndu Ízurelu achigelephu ndu Filisutayinu ono; laphutashia azụ; je akwaa iphe ọkwata l'odu ẹphe. ⁵⁴ E metsua; Dévidi apata ishi onye Filisutayinu ono je edobe lẹ Jerúsalemu. Yọ bya achikoo ngwa-ọgu onye Filisutayinu ono dobe l'ulo-ẹkwà nk'ia gędegede.

Eedu Dévidi edukfu Sọlu

⁵⁵ Ya ndono; teke Sọlu phuru Dévidi ẹge oojekfu onye Filisutayinu ono ọgu b'ọ jiru Abuna, bụ iya bụ onye ishi ndu soja iya; sụ iya: "Nwata ono bunua nwatibe onye?"

Abuna asụ iya: "Nggube eze; ẹge jì nọ ndzụ ẹge jì nọ iya-a bę ya ta makwa iya."

⁵⁶ Eze asù iya: "Kpataèdu ishi nwatibe onye ọ bụ."

⁵⁷ Alata, Dévidi alatakwadua ogbu onye Filisutayinu ono; Ábuna eduta iya dutaru Sọlu lẹ Dévidi pakwadua ishi onye Filisutayinu ono l'ẹka. ⁵⁸ Sọlu abya ajia ya: "Nwokoro; ?i bñnua nwatibe onye?"

Dévidi asù iya: "Lẹ ya bñkwa nwatibe nwozi ngu; mbụ Jesi kẹ Bétulehemu."

18 Dévidi yẹle Sọlu ekfutsulephu; obu Jonátanu yẹle kẹ Dévidi eje atugba; yọ bya eyeeru Dévidi obu ege o yeru onwiya. ² Tsube mbọku ono bẹ Sọlu dutaru Dévidi swibe onwiya; too kwejehe t'ọ la kẹ nna iya. ³ Jonátanu yẹle Dévidi abya agbaa ndzụ; kẹ l'o yeru Dévidi obu ege o yeru onwiya. ⁴ Jonátanu eyefu uwe-nlọkpuru, o yeru nù Dévidi; nùkwa iya phụ uwe-ọgu iya; ọgu-mbeke ya; akfụ iya; mẹ akpọ, ookeje l'uwe iya. ⁵ Iphe, bụ iphe Sọlu ziru Dévidi t'o mee bẹ oomeje ọhuma; k'ọphu bụ l'o meru iya onye ishi ndu soja iya. Iphe ono adụ ndu Ízurelu l'ẹphe ha mma l'obu; je akpaa lẹ ndu, ejeru Sọlu ozi.

Sọlu ejiru Dévidi ijimęnya

⁶ Ndu soja edzebe wata alala lẹ Dévidi gbutsuaru onye Filisutayinu ono; unwanyi eshi l'iphe bụ mkpukpu, nọkota l'alí Ízurelu wufuta; chiru nkwa; chiru une; l'azụ egvu ẹhu-ọtso-ẹna; l'ete iya etete gude eje eze, bụ Sọlu ndzuta. ⁷ Ẹphe agụ egvu ono; l'ete iya etete; asuje:

"Lẹ Sọlu gburu unukurunu;
Dévidi egbukwanua
unukurunu ugbo iri."

⁸ Ẹhu eghulaha Sọlu eghughu; kẹ l'iphe ono, ẹphe ekfu ono bẹ dọ iya eji. Yọ rja; sụ: "Dévidi bẹ eekfu l'o gburu unukurunu ugbo iri; yẹbedua aburu unukurunu kpụ. ?Bụ ngunu bẹ ọo-natafua ọdo; ta bñdu alí-eze ndu Ízurelu?" ⁹ Keshinu mbọku ono bẹ Sọlu jilahaaru Dévidi ijimęnya.

¹⁰ Yo rua echile iya; Nchileke ezi eji maa; yọ bya eji Sọlu l'ẹhu k'ẹji-ẹji. Yọ wata ome ọgvu ọgvu l'ime ọlo iya. Dévidi l'akpọru iya une ege ọokpojahawaru iya ẹya. Sọlu egude arwa l'ẹka; ¹¹ l'ari tẹ ya gude iya sụpyabe iya l'oshi-ẹpoto. Yọ tya Dévidi arwa ono ugbo labụ; yo zekota iya.

¹² Sọlu l'atsụ Dévidi egvu; kẹle Ojejoje gbadowaru iya; swiwaru Dévidi eswiru. ¹³ Ya ndono; Sọlu abya edu-fu Dévidi l'ẹke yẹbe Sọlu nọ; woru iya mee onye ishi unu ndu soja labụ l'ụkporo ndu soja iri. Yọ bñru Dévidi eduje ẹphe l'eje ọgu. ¹⁴ Iphemiphe ọbule, o yeru ẹka abụjeru iya ụpete; kẹle Ojejoje bẹ nọ swiru iya nù.

¹⁵ Sọlu aphua ege iphe agaberu Dévidi; tsulaha ya egvu. ¹⁶ Obenu l'iphe bụ ndu Ízurelu; mẹ ndu Júda l'ẹphe ha yeru Dévidi obu; kẹ l'ọo ya bẹ eduje ẹphe l'eje ọgu.

Dévidi alụ nwatibe Sọlu

¹⁷ Sọlu asù Dévidi: "Ọwaa Merabu, bụ nwata mu k'ogurennya. Ọ -bñru l'i gude ike ngu l'ọ ha l'ejeru mu ozi; l'a-luru Ojejoje ọgu bẹ mu e-ke ngu iya." Ishi iya bụ lẹ Sọlu rjru: "Lẹ ya te ebyikpọdua Dévidi ẹka. T'ọ bñru-ndu Filisutayinu e-do iya imo!"

¹⁸ Dévidi asù Sọlu: "?Bụ onye bẹ ya bụ? ?Bụ ngunu bẹ ndu ibe iya; mẹ lẹ ndu ikfu nna iya bñkwanu l'alí Ízurelu; kẹ tẹ ya bya aburu ọgo eze?" ¹⁹ Yo be teke ee-ke Dévidi nwatibe Sọlu ono; mbụ Merabu; e gbe wowaru iya nù kee Adurelu, bụ onye Mehola.

²⁰ Mikalu, bñkwaphu nwatibe Sọlu eyeeru Dévidi obu. A bya ekfuaru iya Sọlu; ẹhu atsoo ya ntumatu. ²¹ Sọlu arja: "Lẹ ya e-ke iya t'ọ bñru ọnya hata iya; k'ọphu ee-shi ege ono tẹ ndu Filisutayinu kpaphua ya." Ya ndono; Sọlu asù Dévidi: "Ọwaa kwewa k'ugbo ẹbo, ọ dafutaru l'ji-bñru ọgo iya." ²² Tọ dọ iya bụ; Sọlu ezi ndu ozi iya; sụ ẹphe: "Unu kuchi Dévidi ekuchi; sụ iya: 'L'ẹhu atso-ka eze ẹna l'ẹke ọono. Ọ kwaphu ege ono b'ọ dukota ndu ozi yẹbe eze mma l'ẹnya. T'ọ byanụ tẹ eze mụ ya nta-a.'"

²³ Ẹphe anọduje l'ekfuru Dévidi iphe ono. Ọbule Dévidi asujekwanu ẹphe: "?Unu tubesu l'ọ dọ ntse ọburu ọgo eze ege ono? Nwogbe bẹ ya bụ; to nwe onye maru iya nù k'ẹge ono."

²⁴ Ndu ozi Sọlu ekfutsuleru iya phụ iphe, Dévidi kfuru; ²⁵ Sọlu asù: "Unu sù Dévidi: 'Lẹ Eze te elekwa ẹnya t'ọ kwaarua iya aswa ọdo l'ishi nwanyi ono; a gufu útsù akpapyi ụkporo ndu Filisutayinu ụmadzu ise; tẹ ya shi ege ono melata ndu ọhogu iya ono.' " Idzu Sọlu aburu ege ee-shi tẹ Dévidi dalahụ ndu Filisutayinu l'ẹka.

²⁶ Ndu ozi eze abya ekfuaru Dévidi iphe ono, eze kfuru ono; yọ bya anabata iya tẹ ya bñru ọgo eze. Ya ndono oge teke e kfuburu ta agvukwa; ²⁷ Dévidi egbeshi yẹle ndu etsoje iya nù je egbua ndu Filisutayinu ụkporo madzụ iri; chita útsù akpapyi ẹphe; bya agụ-dzua ya agụ-dzu chẹe eze; k'ọphu ọo-bñkwanuru ọgo eze. Sọlu abya eduta nwatibe iya ono; mbụ Mikalu kee ya.

²⁸ Sọlu abya amaru lẹ Ojejoje nọ swiru Dévidi; bya eyeru lẹ nwatibe iya; mbụ Mikalu yeru iya obu nshinu; ²⁹ bya akaba ya rụ ọtsu egvu. Dévidi abụwaru iya rụ ọhogu jeyewaru.

³⁰ Ndu soja ndu Filisutayinu anọduje ejekfu ndu Ízurelu ọgu njepyabe. Yọ bñje iphe bụ teke ẹphe byaru; ndu kẹ Dévidi aka ẹphe ọnu nshj; a ma lẹ ndu ishi ndu soja Sọlu ndu ọphu l'ẹphe ha. E shi ege ono; ẹpha Dévidi edelaha edede.

Sọlu eme tẹ ya gbua Dévidi

19 Sọlu abya ezi nwatibe iya; mbụ Jonátanu mẹ ndu ozi iya l'ẹphe ha t'ẹphe gbua Dévidi. Obenu lẹ Jonátanu yeru Dévidi obu nshinu. ² Jonátanu eje

edooru iya Dévidi; sù iya: "Lẹ nna iya; mbù Sọlu achọk-wa ọzo, oo-shi gbua ya. Wo iya t'ọ kwabekwaru onwiya ẹnua l'utsu echile. T'ọ chọkwaa ẹke, nọ-chiru anọ-chi je edomia onwiya. ³ Ya e-tsoru nna iya je anọdu l'ẹgu ẹke ị nọ. Ya e-kfuru iya okfu ẹhu ngu. Iphe, ya nutaru iya l'ọnu bẹ mu a-bya emee t'ị maru."

⁴ Jonátanu abya ekfuaru nna iya; mbù Sọlu kẹ Dévidi lẹ k'oma; sù iya: "Nggube eze; be emekwa nwozi nggu Dévidi ẹjo iphe. Ẹ tọ dukwa ẹke o mewaru ngu ẹji. Iphe, o meshiru b'i ritakwaru uru nshinu. ⁵ O gude ishi ndzụ iya tya ntụ teke ono, o jeru je egbua onye Filisutayinu ono. Ojejoje adzọo ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha l'ẹke ha nshinu. Ị phukwaru iya-a; tee ẹswa iya. ?Bù ngunu kparu iphe ii-me onye ẹ-to nwedu iphe, o meru iphe; mbù t'i woru Dévidi gbua l'ẹ b'ọ dọ iphe ị-ị-guru nù iya?"

⁶ Sọlu anua iphe, Jonátanu kfuru; bya eribua ya; sù: "Kamenu; l'ẹ to nwedu iphe eme Dévidi." ⁷ Tọ dọ iya bụ; Jonátanu abya ekua Dévidi; tuko iphe ono dokotaru iya. Yo metsua duta Dévidi dujeru Sọlu; ẹphe atuko nọdu l'ẹge ẹphe shi nọduhawa.

⁸ Ogu abya adakwaa ọdo. Dévidi agbalihukwa je etso ndu Filisutayinu ọgu; tsua ẹphe ọtsu ẹkfu; ẹphe agbaa nanu nanu.

⁹ Yo be ujiku lanu; Ojejoje ezi ẹjo maa; yọ bya Sọlu l'ẹhu teke ọ nọ l'ime ọlo iya; paru arwa l'ẹka. Dévidi egudekwa nù une iya l'ẹka akpọ. ¹⁰ Sọlu achọ tẹ ya gude arwa ono sọpyabe Dévidi l'oshi-ẹpoto. Dévidi ezee ya; arwa ono. Yo je anguru l'oshi-ẹpoto. Dévidi epyofu l'enyashi ono; gbalaa.

¹¹ Sọlu abya ezi ndu ozi iya t'ẹphe je l'ọlo Dévidi je eche iya nche; k'ọphu ẹphe e-gbu iya l'utsu. Mikalu, bụ nyee Dévidi ekfuaru iya; sù: "L'ọ -bùru l'ị tị gbada ọso ishi ndzụ ngu l'enyashi-a bẹ ee-gbukwa ngu echile."

¹² Tọ dọ iya bụ; Mikalu eshi lẹ windo kuzita iya; yọ gbafu gbalaa. ¹³ Mikalu ewota ntẹkpe nyobe l'oshi-azẹ; chiru ẹkwà phukpua ya; bya eworu pyilo, e meru l'ẹji egbu dobe iya l'uzo ishi. ¹⁴ Yo be teke Sọlu ziru t'e je egude Dévidi; Mikalu asụ ẹphe: "L'ẹhu ta dukwa iya mma." ¹⁵ Sọlu eziphu ndu ono azọ ọdo t'ẹphe je aphu Dévidi; sù ẹphe: "Unu pata iya l'oshi-azẹ obu bya; k'ọphu ya e-gbuwa iya ru." ¹⁶ Ndu ono abya abata; yọ buri ntẹkpe bẹ zẹ l'oshi-azẹ ono; mẹ pyilo, e meru l'ẹji egbu, nọ iya l'uzo ishi. ¹⁷ Sọlu asụ Mikalu: "?Nanu ẹge ọ dọ b'ị dzuru iya egbe ẹjo-ire ọwaa; dufu onye ọhogu iya t'ọ gbalaa?"

Mikalú asụ Sọlu: "L'ọ sụkwaru lẹ ya e-gbu yẹbe Mikalu; m'ọ -bùru lẹ ya ta hadu iya tẹ ya gbalaa!"

¹⁸ Dévidi anahulephu gbalaa ono; jekfushia Sámèlu lẹ Ráma je achiko iphe, Sọlu mekotaru iya dooru iya. Tọ dọ iya bụ; yẹle Sámèlu ayiru jeshia Neyotu je anọdu.

¹⁹ Ozi abya erua Sọlu nchị lẹ Dévidi bẹ nọ lẹ Neyotu Ráma. ²⁰ Yo zia t'e je egude Dévidi. Ẹphe erua bya aphua ọgbo ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹke ẹphe ekfuchiru

Nchileke. Yọ buri Sámèlu bẹ vudo l'ẹke ono; nọdu l'ọ bụ onye ishi ẹphe. Ume Nchileke abya ndu ono, Sọlu ziru ozi ono l'ẹhu; ẹphe ekfuchilahaaru Nchileke. ²¹ A bya ekfuru iya Sọlu; yo zia ndu ọdo; ẹphe erua bya ekfuchikwaaruphu Nchileke. Sọlu abya ezia ndu k'eto; ẹphe ekfuchikwaaruphu Nchileke. ²² Tọ dọ iya bụ; yọ bya atugbua jeshia Ráma l'onwiya; bya erua l'eze wẹlu ono, nọ lẹ Seku ono; bya aji; sù: "?Bù awe bẹ Sámèlu yẹle Dévidi nọ?" Ẹphe asụ iya: "L'ẹphe nọkwa lẹ Neyotu lẹ Ráma." ²³ Sọlu atugbua jeshia Neyotu, nọ lẹ Ráma ono; Ume Nchileke abyakwa iya phụ l'ẹhu. Yo tsoru ọzo ekfuchiru Nchileke jeye; yo rua Neyotu, nọ lẹ Ráma. ²⁴ Yọ lashia uwe iya; kfuchikwaaruphu Nchileke l'ifu Sámèlu. Yọ gbaru ọtu; daburu l'ẹke ono: eswe l'enyashi. Ọo ya kpataru iphe, ndiphe anọduje ekfu; sù: "Sọlu; ?o tsofua lẹ ndu nkfuchiru Nchileke tọ?"

Jonátanu eyeru Dévidi ẹka

20 Dévidi abya eshi lẹ Neyotu Ráma gbalaa jekfushia Jonátanu je asụ iya: "?Bù ngunu bẹ ya meru? ?Bù ngunu bụ iphe, dọ ẹji, ya meru? ?Nanu ẹge ya shi meswee nna ngu meru iphe o gude l'achọ ishi iya?"

² Jonátanu asụ iya: "Tuswekwa! Ishi ngu ta alakwa iya. Iphe, ị-ma bụ l'ẹ to nwedu iphe nna iya e-me t'ẹ b'ọ vuoduru ọzo kfuru iya ẹya: m'ọ bụ iphe ha nshinu; m'ọ bụ ọphu ha nwanshi. ?Bunua ngunu meru iphe oo-domiru iya ọwaa edomi? Ẹ tọ bukwa oswi-okfu!"

³ Dévidi abya eribua ya; sù iya: "Lẹ nna ngu; b'ọ doru ẹnua ọhuma lẹ nggu l'iya dọ lẹ mma. Yo kpebuwa: 'Lẹ ya te ekfuduru Jonátanu iphe ọwaa; ọ -dudu; bẹ oo-gbu iya eghughu.' Kamenu; ọ kwa 'avuhu avuhu; lẹ ndzụ iya egekwa egege."

⁴ Jonátanu asụ Dévidi: "Iphe, ị sụkporu tẹ ya meeru nggu bẹ ya e-me."

⁵ Dévidi asụ iya: "Echile kwa Aji Ọnwa Ọphungu, gbaru tẹ yẹle eze nọdu yekoo ẹka lẹ nri. Ọlobu; hanua ya tẹ ya je edomia onwiya l'ẹgu jeye l'urenyashi nwarechi. ⁶ Teke nna ngu jiru aji iya; nggu asụ iya lẹ ya rọkwaru ngu t'ị haa ya tẹ ya jee l'ufu lẹ Bétulehemu; kẹ l'ọ nweru ẹja, ndu ufu egwoje afa-l'afa teke ono. ⁷ Ọ -bùru l'ọ sùru l'ọ dọ mma; nggu amaru lẹ nwozi ngu a-wa-a. Ọ -bukwanuru l'ẹhu ghuru iya eghughu; nggu amaru l'ọ chiru mu ẹjo idzu. ⁸ A -bya lẹ nggubedua: Mejekwaru yẹbe nwozi ngu iphe-oma; kẹle nggu l'iya nọdukwa l'ifu Ojejoje gbaa ndzụ. O -nweru iphe, dọ ẹji, ya meru; gbukwaa ya l'onwongu; be edukwa iya ru gude je ọnu nna nggu."

⁹ Jonátanu asụ: "Tuswekwa! Ndege o nweru ẹjo idzu, ya maru, nna iya achiru ngu; ?ya tege ekfuduru ngu iya tọ."

¹⁰ Dévidi ajia ya; sù: "?Nanu ẹge ya e-me maru; m'ọ -bùru lẹ nna ngu yeru ngu ọnu ẹhuka ẹhuka?"

¹¹ Jonátanu asù: "T'ò bya t'èphe je l'ègu ono." Èphe abya ayjru jeshia l'ègu ono. ¹² Jonátanu abya asù Dévidi: "Tẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurèlù bụkwaru iya onye ekebe; lẹ ya a-jítakwa nna iya iphe ono l'egbe nta-a echile; m'ò bụ nwarechi. Ọ -bùru l'òochiru ngu idzu òma; bẹ ya e-mee t'ì maru. ¹³ Ọ -bùkwanuru lẹ nna iya bẹ achò t'ò merua nggu èhu; tẹ Ojejoje mekwaa yẹbe Jonátanu òphu ka njò m'ò -bùru lẹ ya te emedu t'ì maru; mbụ dufu ngu t'ì gbalaa l'èhu-agu. Tẹ Ojejoje swikwaru ngu ège o shi swiru nna iya. ¹⁴ Ọ -bùru lẹ ya nọ ndzù; byiko; koshijekwa l'ì yeru iya obu; mbụ egbe n-yemobu kẹ Ojejoje; k'òphu ya ta anwuhudu. ¹⁵ Be ewofukwa ò-dù-lẹ-maa mma ayi ono l'èke ndibe mu nọ. Teke Ojejoje wofutsuaru ndu òhogu nggube Dévidi l'èphe ha ¹⁶ tẹ èpha Jonátanu ba alufukwa l'ònu-ùlo Dévidi. Tẹ Ojejoje jikwaa ndu òhogu Dévidi aji iya."

¹⁷ Jonátanu bẹ yeru Dévidi obu ège o yeru onwiya; yo mee Dévidi to ribudaru iya nte òdo le yèbedua, bụ Dévidi e-yekwaru iya phụ obu ège ono. ¹⁸ Jonátanu abya asù Dévidi: "Lẹ echile kwa Aji Ọnwa Ọphungu. Aa-makwaa l'ẹ tì byadù; kẹ l'oshi ngu a-daburu ophorokpo. ¹⁹ Teke o beru nwarechi l'ùzo urényashi; nggu eje anọdu l'èkaphu, i domijeru onwongu teke iphe-a wataru adada phụ; kwabèru iya l'ìku mkpuma Ezèlù. ²⁰ Ya a-gba ònu akfù èto l'ùzo èke ono; mbụ gbaa ya l'ò nweru iphe, ya gòberu iya. ²¹ Teke ono; bẹ ya e-zi nwata okoro; sù iya t'ò tųgbua je achò akfù ono. Ọ -tųgbulephu; ya asù iya t'ò shia èke iya òphu ì nọ chọo ya. Teke ono; nggu eshi èke ono lufuta. Kamènu; ẹ to nwedu iphe, e-me ngu nù. ²² Teke bụkwanu lẹ ya sùru nwata okoro ono t'ò tųgbua; l'akfù ono nọkwadu iya-a l'ùzo ifu; iphe ò bụ bụ t'ì tųgbua; lẹ Ojejoje sùwaru ngu t'ì tųgbua. ²³ A -bya abya l'iphe òphu ayi shi kfua; nyatakwa lẹ Ojejoje bụ onye ekebe nggu l'ìya gbururu jeye."

²⁴ Ya ndono; Dévidi eworu onwiya domia l'ègu. Aji Ọnwa Ọphungu ono abya erua; eze abya anọdu tẹ ya ria nri. ²⁵ Eze anọdu l'èke ònoduje lẹ mgboro ùpho-mkpuma. Jonátanu anọdu; ghaaru iya ifu. Ábuna anonyabe Sọlu lẹ mgberemèku. Obenu l'oshi kẹ Dévidi te nwedu onye nọ iya nù. ²⁶ Ọphu Sọlu te nwedu iphe, o kfuru mbòku ono; kẹ l'ò rìkwanuru: "L'ò nweruphu ège ò mụru Dévidi tọ dudu nsọ. † O doru ènya l'ẹ tọ dudu nsọ." ²⁷ Yo be mbòku òphu tsotaru iya nù, bụ iya bụ mbòku k'èbo l'ònwà òphungu ono; to nwe onye nọ l'èke Dévidi anọje. Sọlu asù nwatibe iya; mbụ Jonátanu: "Bụ ngunu meru iphe, nwatibe Jesi ta byadù ori nri unyaphua; t'ò bya ntanù?"

²⁸ Jonátanu asù iya: "Lẹ Dévidi rọshikwaru iya ike tẹ ya haa ya t'ò je Bétulehemu. ²⁹ Ọ sùru t'a haa ya tẹ ya je; lẹ ndibe èphe nweru èja, èphe egwo l'ìbyiyan k'èphe. Unwunne iya phẹ asùkwanu tẹ ya bya. Yò sù

† *Iphe, bụ iphe nweru ike mee madzù t'ẹ b'ò dù nsọ b'e deshiru lẹ Liv 7:20, 21; 15:2, 31; 22:4-8 Dìt 23:10, 11*

l'ò -bùru lẹ ya nọ mu l'òbu; tẹ ya jenu tẹ yẹle unwunne iya phẹ phụ. Ọ bụ iya meru iphe ẹ tọ byadù ori nri-eze."

³⁰ Èhu eghulaha Sọlu eghughu l'èke Jonátanu nọ. Yò sù iya: "Nggube nwa, èjo nwanyi-a; mbụ nggube nwa, nwanyi-a, bụ 'anuma anuma-a! ?Ọ dù ngu lẹ ya ta madu l'ì tųru ike yeru nwatibe Jesi; l'eme iphe-iphere ekpu nggu lẹ nne, mụru ngu nù tọo? ³¹ Ọ kwa ège nwatibe Jesi nọ-beberu ndzù lẹ mgboko-a bụ ège èhu ngu; mẹ alì-eze ngu ta abyadù bya ekeru ekeru. Zikwaa t'è je ekuaru iya èya nta-a; kẹ l'ò nwuhufutaje!"

³² Jonátanu aji nna iya: "Bụ ngunu bụ ishi iphe, eegude gbua Dévidi? Bụ ngunu b'ò meru?"

³³ Sọlu eworu arwa tya tẹ ya nmagbua Jonátanu. Yo doo Jonátanu ènya lẹ nna iya kpebuwaru tẹ ya gbua Dévidi. ³⁴ Jonátanu egude oke iwe shi l'èke ono, èphe nọ l'eri nri ono kwolihu lufu. Iphe-iphere ono, nna iya eme ekpu Dévidi ono erua ya l'èhu; k'òphu bụ l'ẹ to rihedu nri lẹ mbòku k'èbo l'ònwà òphungu ono. ³⁵ Yo be l'ùtsu iya; Jonátanu egbeshi jekfushia Dévidi l'ègu l'ège èphe chìru. Yo duta nwata okoro nshì; yẹle iya ayiru. ³⁶ Yò sù nwata ono t'ò gbagbua je achò akfù-wa, ya abya agbagba-wa. Nwata ono agbachia; yò gbaa akfù ono l'ùzo ifu nwata ono. ³⁷ Nwata erudelephu èke akfù ono daru; Jonátanu ekua ya; sù iya: "L'akfù ono daru iya l'ùzo ifu!" ³⁸ Yò rashìaru nwata ono; sù iya: "Ngwa-a! Gude òso!" Be evudokwa evudo. Nwata ono atututa akfù ono; byakfutashia nnajiufu iya. ³⁹ Ọbule nwata ono ta madù iphe, akọ nù; gbahalephu Jonátanu yẹle Dévidi. ⁴⁰ Ya ndono; Jonátanu achìru ngwa-ògu iya chẹe nwata ono; sù iya: "T'ò lawaru. Yò chita akfù ono chilàa."

⁴¹ Nwata ono atųgbutsulephu; Dévidi eshi l'ìku mkpuma ono l'ùzo òhuda bya adaa; buaru Jonátanu ifu l'alì ugbo èto. Èphe abya etsutsua onwèphe ònu; watakòta èkwa; ọbule Dévidi ka iya arara. ⁴² Jonátanu asù Dévidi: "Laa l'èhu-agu; kẹ l'ayi gudewa èpha Ojejoje ribua lẹ nggu iya a-bùru ònyà: 'Lẹ Ojejoje bẹ bụ onye ekebe nggu l'ìya; mbụ jeye lẹ ndu o-shi-l'eri ngu rua lẹ ndu o-shi-l'eri nk'ìya gbururu jeye.' " Ya ndono; Dévidi atųgbutsua; Jonátanu ala phushia azù l'ufu.

21 Dévidi atųgbua jekfushia Ahimèleku, bụ onye achijeru Nchileke èja lẹ Nobu. Èhu anmahu Ahimèleku anmanma l'ò phuru Dévidi. Yò jì Dévidi: "Iphe, meru iphe ò bụ yèbedua byaru nwènkinyi iya; to nwe onye yẹ èya yì?"

² Dévidi asù Ahimèleku, bụ onye achijeru Nchileke èja: "L'ò nweru iphe, eze ziru iya, ò sùru iya t'ẹ b'ò dükwa onye ya e-me t'ò maru iphe òphu, o ziru iya òbu; mbụ iphe ono, o ziru mu; lọo mu èke lẹ nchì ono. Ndu ozi iya b'ò nweru èke ya sùru tẹ yẹ l'èphe dzuda. ³ ?O nweru ège ò ha ngu l'èka nta-a? Nunu iya ishi buredi ise; m'ò bụ iphe òdo, nọ ngu nù."

⁴ Onye ono, achijeru Nchileke ono asụ Dévidi: “Lẹ buredi mmanu ta nọkwa; gbahalẹphu buredi ndu ọp̄hu e doberu Nchileke iche; m'ọ bụru-a l'unwokoro ono bẹ ẹp̄he l'unwanyi ta zẹdu.”

⁵ Dévidi asụ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono ọnu: “Ezi-okfu ezi-okfu bụ l'ayi l'unwanyi te megbakwa keshinu, ayi gbeshiru ije. Mbụ l'unwoke ono edobejekwa onwẹp̄he nsọ teke ẹp̄he ẹje ip̄he mmanu ọdo; k'ọp̄hu ọ bụru kẹ ntanụ!”

⁶ Ya ndono; onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono eworu buredi ono, e doberu Nchileke iche ono nụ iya; eshinu ẹ tọ dudu buredi ọdo, nọnu; gbahaa buredi, e doberu nsọ l'ifu Ojejoje, bụ ọp̄hu e wofuru; wota ọp̄hu evo ọku dobe iche mbọku, e wofuru akahụ iya.

⁷ O nweru onye e jeru Sọlu ozi nọ l'ẹke ono mbọku ono. Yọ bụru esede b'e sederu iya l'ifu Ojejoje. Ẹpha iya bụ Dowẹgu. Ọ bụ onye Édọmu; bụru onye ishi ndu echeru Sọlu aturu.

⁸ Dévidi aji Ahimeleku; sụ iya: “?T'i nwedu arwa; m'ọ bụ ogu-mbeke l'ẹke-a? Kele ya te gudekwa ogu-mbeke; to nwe ngwa-ọgu ọdo, ya gude; kẹ l'ozì ono, eze ziru iya ono bẹ dū ọku-ọku.”

⁹ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono asụ iya: “L'ọ kwa ogu-mbeke Goliyatu kẹ Filisutayinu ono, i gburu lẹ nsuda Ela bẹ nọ l'ẹke-a. A phụ-chiru iya l'ẹkwà dobe l'azụ uwe-ukuvu, onye achijeru Nchileke ẹja eyeje. Ọ -bụru l'ijichoo; nggu ewota iya; eshinu ẹ tọ nwedu ogu-mbeke ọdo, nọ l'ẹke-a; gbahaa onanu.”

Dévidi asụ iya: “L'ẹ to nwedu ọdo, ka onanu mma; t'ọ nụ iya ẹya ru.”

¹⁰ Ọ bụ mbọku ono bẹ Dévidi gbafuru lakfushia Akishi, bụ eze ndu Gatụ l'ẹke ọ gbalaru Sọlu. ¹¹ Ndu ozi Akishi asụ Akishi: “?Tọ bụdunua Dévidi ọwaa bụ eze ndu alì ono tọo? ?Tọ bụdunua yẹbedua bẹ ẹp̄he agụkuje l'egvu: ‘Lẹ Sọlu gburu unukurunu ndu soja; Dévidi egbukwanua unukurunu ugbo iri.’ ” ¹² Okfu ono erua Dévidi l'ẹhu; yọ wata ọtsu Akishi, bụ eze ndu Gatụ egvu nshinu. ¹³ Yo lebezi ẹnya; wata ome l'ọ bụ onye ọgvu eme l'ifu ẹp̄he l'ẹke ono. Yo gude ẹka l'akakashì ibo obu edukfu mkpukpu ono; l'alashì ọnu-mini ekpu onwiya l'ẹji-agba. ¹⁴ Akishi asụ ndu ozi iya: “Unu lenu; l'ogvu emekwa nwoke-wa! ?Bụ ngunu kparu ip̄he unu dutaru iya ẹya? ¹⁵ Ụko ndu ọgvu; ?ọ dū iya, kparu ip̄he unu dutaru iya ẹya t'ọ bya eme ẹge-a l'ifu iya. ?Ọ batafujeru iya l'ulo tọo.”

Sọlu egbushi ndu achijeru Nchileke ẹja

22 Ya ndono; Dévidi eshi lẹ Gatụ gbaru lashia l'ogba, nọ lẹ Adulámu. Unwunne iya mẹ ndibe ẹp̄he l'ẹp̄he ha anụ l'iya phụ; wufu jekfushia ya l'ẹke ono.

² Ndu bụ ndu ip̄he atsu l'ẹhu; ndu ji ugwo; mẹ ndu ip̄he, eemegbaa l'alì ono atuko wụ-kfu iya. Yọ bya

aburu onye ishi ẹp̄he. Unwoke, wụ-tsorù iya nù; bẹ dū unu madzụ.

³ Yọ bụru l'ẹke ono bẹ Dévidi shi jeshia Mízupa l'alì Móabu. Yo rua je asụ eze ndu Móabu: “?M'oo-kwe tẹ nne lẹ nna iya lakfuta iya tẹ yẹ l'ẹp̄he nọdu jeye teke ya a-maru ip̄he, Nchileke e-meru iya?” ⁴ Ya ndono; yo duru ẹp̄he haaru eze ndu Móabu; ẹp̄he ebua lẹ nk'iya l'oge ono, Dévidi shi agba l'ezeru ishi iya ono.

⁵ Onye nkfuchiru Nchileke, bụ Gádu abya asụ Dévidi: “T'ẹ b'ọ nọhe l'ulo, a kpushiru ike. T'ọ tughua lashia alì ndu Júda.” Tọ dū iya bụ; Dévidi eshi l'ẹke ono lufu lashia l'oswa Hẹretu.

⁶ Sọlu abya anụ l'a phụwaru Dévidi mẹ ndu etso iya nụ. Teke ono bẹ Sọlu nọ lẹ mkpuli oshi tamarisuku l'eli ugvu, nọ lẹ Gíbiya. Sọlu egude arwa l'ẹka; ndu ozi iya l'ẹp̄he ha atuko vudo; gbaa ya mgburumgburu. ⁷ Sọlu asụ ẹp̄he: “Unu gebeduduphu; unubẹ ndu Bénjaminu! Nwatibe Jesi; ?ọo-nukota unu alì; nụ unu mgbo vayinu tọo. ?Ọo-mekota unu ndu ishi, l'achì unu ndu soja labu l'ukporo iri iri; mẹ ndu ishi, achì ukporo ndu soja ugbo ise ise tọo. ⁸ ?Bụ iya meru ip̄he unu l'unu ha chìru mu ẹjo idzu; to nwe onye, meru tẹ mu maru teke nwatibe mu; mẹ nwatibe Jesi gbaru ndzụ. To nwe l'unu ha onye ọp̄hu kparu mu ishi; m'ọ bụ kfuaru mu lẹ nwatibe mu; bẹ yewaru nwozi mu, bụ Dévidi dūbedube t'ọ je edomia onwiya kwabẹru mu; mbụ ẹge ọ kwagebenuru mu-a ntanụ-a.”

⁹ Tọ dū iya bụ; Dowẹgu kẹ Édọmu yele ndu ozi Sọlu tukurù vudo l'ẹke ono asụ: “Lẹ ya phukwaru nwatibe Jesi; l'ọ byakwaru kẹ Ahimeleku Ahitubu lẹ Nobu.

¹⁰ Ahimeleku ẹje akpataru iya ishi l'ẹka Ojejoje. O nwekwaruphu nri, o gworu nụ iya; bya eworu ogu-mbeke Goliyatu kẹ Filisutayinu phụ nukwa iya phụ.”

¹¹ Ya ndono; eze abya ezia t'e je ekuaru iya Ahimeleku Ahitubu, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndibe nna iya l'ẹp̄he ha, bụ ndu, achijeru Nchileke ẹja lẹ Nobu. Ẹp̄he atuko wụ-kfutashia eze. ¹² Sọlu asụ iya: “Gebe nchì nta-a nggube nwatibe Ahitubu!”

Ahimeleku asụ iya: “Ọwaa ya ndọ-ọ; onye nwe mu nụ.”

¹³ Sọlu asụ iya: “?Bụ ngunu meru ip̄he unu lẹ nwatibe Jesi gbaru iya ẹjo idzu; nggu anụ iya buredi; nụ iya ogu-mbeke; bya akpataru iya ishi l'ẹka Nchileke; k'ọp̄hu ọ bya ekwefuru iya íkè; je akwageberu iya ẹge-a, ọ kwageberu iya ntanụ-a?”

¹⁴ Ahimeleku asụ eze: “?Nanukpoo onye ọdo, e gude ire iya ẹka lẹ ndu ozi ngu l'ẹp̄he ha ẹge e gude ọgo ngu; mbụ Dévidi, bụ iya bụ onye ishi lẹ ndu eche ngu nche; bya aburu onye a kakọta ọkwabe ugvu l'ufu ngu gbaa mgburumgburu? ¹⁵ ?Bụ mbọku ono bẹ ya beberu je ọkpata Nchileke ishi l'okfu ẹhu iya? Wawakwa! Tẹ nggube eze ba atukobekwa nwozi ngu okfu; m'ọo onye lanụ lẹ ndibe nna iya; kele nwozi ngu ta makwa ip̄he, ada nù; a gufulephu ẹge mu kfuferu-wa.”

¹⁶ Eze asu: “Í bụakwa maa; Ahimeleku; mbụ ng-gubedua l'ishi onwongu; mę ndibe nna ngu l'ephe ha.”
¹⁷ Eze asu ndu l'eche iya nche, nonyabe iya nu: “Unu gbushia ndu-a, achijeru Nchileke eja-a; ke l'ephe turu ike yeru Dévidi. Ephe machacharu teke Dévidi agbala; ephe ta bya bya ekfuru iya eja.” Obenu le ndu ozi eze te nwedu onye ophu o heru uhere te ya halia eka gbua ndu achijeru Nchileke eja. ¹⁸ Eze abya asu Dowegu ke Edomu t'o gbushia ndu ono, achijeru Nchileke eja ono. Dowegu aghakobe gbushilaha ephe. Iphe o gburu mboku ono bu ukporo madzu eno l'umadzu ise, bu ndu yeru uwe-ukuvu. ¹⁹ Yo gudekwaphu ogu-mbeke bahu Nobu, bu mkpukpu ndu achijeru Nchileke eja je egbushikota unwoke, bu iya nu; me unwanyi; me unwegirima; je akpaa le ndu ophu angukwadu era; mekpwo eswi; nkakfu-igara; me aturu.

²⁰ Obenu le Abiyata, tso le ndu k'unwoke l'unwegiri-ma Ahimeleku Ahitubu be nahuru nu gbakfushia Dévidi. ²¹ Yo kfuaru Dévidi le Solu gbugeekwaru ndu achijeru Nchileke eja. ²² Dévidi abya asu Abiyata: “Le ya malekwaru-a mboku ono le Dowegu ke Edomu e-kfuru iya Solu; keshinu o no l'eke ono mboku ono. O kwa yebe Dévidi b'o shi l'eka; mbu egbushi ono, e gbushiru ndibe nna ngu ono. ²³ Nodu l'eke-a; ba atsushi egvu. L'onye achu ishi ngu kwa ishi ke yebe Dévidi be onye obu achu. I -nodu l'eke ya no; b'e to nwedu iphe, e-me ngu nu.”

Dévidi adzo ndu Keyila

23 A bya ekfuaru Dévidi: “T'o lekwa-a; le ndu Filisutayinu be etsookwa ndu Keyila ogu; l'akwa iphe ephe okwata l'eke ephe eetsuje balj.” ² Dévidi abya aji Ojejoje; su iya: “?Bu te ya je etso ndu Filisutayinu ono ogu to?”

Ojejoje asu iya: “T'o je etso ndu Filisutayinu ono ogu; dzofuta ndu Keyila.”

³ Ndu ke Dévidi asu iya: “T'o lewaru; l'ephe atsushi egvu l'alj ndu Juda l'eke-a. ?Nanu ege o-du me ephe -je etso ndu Filisutayinu ogu le Keyila!” ⁴ Dévidi abywa bya akpata Ojejoje ishi odo. Ojejoje asu iya: “T'o gbeshi jeshia Keyila; kele ya e-woru-a ndu Filisutayinu ye iya l'eka.” ⁵ Ya ndono; Dévidi ye le ndu etsoje iya nu atug-bua jeshia Keyila je etso ndu Filisutayinu ogu; kpukoo elu ephe. Dévidi phe atsua ndu Filisutayinu otsu-ekfu bya adzofuta ndu Keyila. ⁶ Teke ono, Abiyata Ahimeleku gbalaru gbakfushia Dévidi le Keyila ono b'o chikwa uwe-ukuvu.

⁷ E je edooru Solu le Dévidi be nokwa le Keyila. Solu asu: “Le Nchileke mewaru te Dévidi dalahwaru iya l'eka; keshinu o je abahu le mkpukpu, e gude uphompuma kpupheta mgburumgburu; ye iya mkpurukpu-igwe, eegudeje atuchi iya atuchi.” ⁸ Solu

abya ekukobe ndu soja iya k'ogu; t'ephe je Keyila je ekepheta Dévidi ye le ndu nk'ia.

⁹ Dévidi abya amaru le Solu agbawaru iya ejo idzu; su Abiyata, bu onye achijeru Nchileke eja: “T'o chitaru iya nu uwe-ukuvu ono.” ¹⁰ Dévidi abya asu: “Nggube Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu; yebe nwozi ngu b'o ngwaru anguru le nchi le Solu be eme t'o bya Keyila bya egude okfu eh mu mebyishia mkpukpu-wa. ¹¹ Ndu Keyila; ?ephe a-kputa mu nu iya to? Nggube Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu; kfuru yebe nwozi ngu te ya maru: Solu; ?l'oo-bya eke-a ege ono, ya nuru ono to?”

Ojejoje asu iya: “L'oo-byakwa.”

¹² Dévidi abya ajikwa ya odo: “Ndu Keyila; ?ephe a-kputa ye le ndu-a, etsoje iya nu-a nu Solu to?”

Ojejoje asu: “Iye; l'ephe a-kpukwaru unu nu iya.”

¹³ Ya ndono; Dévidi ye le ndu etso iya nu, ruru unu madzu l'ukporo madzu iri † egbeshi lufushia le Keyila; tso agbaphe. A bya edooru Solu le Dévidi gbafuakwaru le Keyila; yo haa; ophu o jehedu eke ono.

Dévidi no l'echi-egu

¹⁴ Dévidi anokirishia l'ime oga l'echi-egu; mbu noduwaru l'alj ugvu l'echi-egu Zifu. Solu l'etsojeru l'achophe iya mboku-mboku; obenu le Nchileke te kwedu te Dévidi daba iya l'eka.

¹⁵ Yo buru le Dévidi no l'alj Horeshi l'echi-egu Zifu b'o nuru le Solu abya t'o gbua ya. ¹⁶ Jonatanu Solu egbeshi jekfushia Dévidi le Horeshi. Yo bya eyetaru iya eka; mee te okpoma shihu iya ike le Nchileke. ¹⁷ Yo su Dévidi: “Ba atsushi egvu; ke l'eka nna iya; mbu Solu te erukwa iya l'ehu. O bu nggu a-buru eze ndu Izurelu; yebedua e-kwe ngu ebo. Onanu dokpooru nna iya; mbu Solu enya ohuma.” ¹⁸ Ephe ebo achiko gbaa ndu l'ifu Ojejoje. E metsua; Dévidi anokirishiaru l'alj Horeshi ono; Jonatanu alashia ufu iya.

¹⁹ Ya ndono; ndu Zifu awu-kfushia Solu le Gibiya je asu iya: “Le Dévidi domikwaru onwiya l'alj ephe. O no l'ogba, no l'alj Horeshi; l'ugvu Hakila l'uzo ohuda alj, daburu swanmangu. ²⁰ Nta-a kwa t'i bya teke dukpole ngu phu mma nggube eze. O bu ayibedua b'o duwaruru t'ayi kputa iya ye nggube eze l'eka.”

²¹ Solu asu ephe: “Te Ojejoje gokwaru onu-oma nu unu ke l'unu yeru mu obu. ²² Unu je akwakobefua; unu achofuta eke Dévidi anoduje; makwaruphu onye phuru iya nu l'eke ono; kele ya nuru l'o dunukaru eregede. ²³ Oo ya bu t'unu je elezita enya; geta iphe, bu eke oodomije onwiya; unu alaphuta azu bya eyeru iya okfu l'eda. Unu -byakwanu; mu l'unu ayiwaruru: o -buru l'o no l'alj ono be mu a-chokota iya l'iphe bu enya-ufu, no l'ikfu Juda mgburumgburu.”

† Iphe o bu bu 600.

²⁴ Ya ndono; ẹ̀phe atùgbua vuru Sọ̀lu ọ̀zo jeshia Zifu. Dévidi yẹ̀le ndu etso iya nù bẹ̀ gbe nọ̀duwa nù l'echi-ẹ̀gu Mawonu; l'ọ̀zo ọ̀huda alì, daburu swanmangu.

²⁵ Sọ̀lu mẹ̀ ndu yẹ̀le iya yì abya awata ọ̀cho Dévidi. A bya edooru iya Dévidi; yọ̀ tùgbua lashia l'ìku mkpuma, nọ̀ l'echi-ẹ̀gu Mawonu je anọ̀du. Sọ̀lu abya anọ̀du iya; chílahaa Dévidi l'ẹ̀ke ono. ²⁶ Sọ̀lu l'eje l'azù ugwu ono azù iya ọ̀phu; Dévidi yẹ̀le ndu nk'iya l'eje l'azù iya ọ̀phu; agba t'ẹ̀phe gbalaarù Sọ̀lu. Yo be lẹ̀ Sọ̀lu yẹ̀le ndu soja iya eme t'ẹ̀phe gbaa Dévidi phẹ̀ mgburumgburu; gude ẹ̀phe; ²⁷ nwozi erua bya asù Sọ̀lu: "T'ọ̀ byakwa ẹ̀gwewa! Lẹ̀ ndu Filisutayìnu byaakwaru ọ̀gu ọ̀-lù-ọ̀lala l'alì ayi." ²⁸ Sọ̀lu aghakọ̀belekwapu; parù ọ̀chi Dévidi ha; yọ̀ buru iya ojekfu ndu Filisutayìnu. Ọ̀o ya kparù iphe ẹ̀phe ekuje ẹ̀ke ono Sela-Hamahulekọ̀tu. ²⁹ Dévidi abya eshi l'ẹ̀ke ono tùgbua je eburu l'ọ̀gba, nọ̀ lẹ̀ Ẹ̀nu-Gedi.

Dévidi edobe Sọ̀lu ndzu

24 Sọ̀lu achifutsulephu ndu Filisutayìnu; bya alata; e dooru iya lẹ̀ Dévidi nọ̀kwa l'echi-ẹ̀gu Ẹ̀nu-Gedi. ² Tọ̀ dù iya bụ; Sọ̀lu abya achita unu ọ̀madzu ẹ̀saa l'ọ̀kporo madzù iri, ^{††} bụ ndu a fọ̀taru lẹ̀ ndu Ízurelù; ẹ̀phe awufu chọ̀ru Dévidi yẹ̀le ndu nk'iya jeshia l'ọ̀zo iya kẹ̀ mkpuma egwu-ọ̀sua. ³ Sọ̀lu erua l'ọ̀du-atùru l'ìku esu-ọ̀zo; yo nweru ọ̀gba, nọ̀ l'ẹ̀ke ono. Sọ̀lu abahù l'ọ̀gba ono tẹ̀ ya jee l'ọ̀boku. A ma lẹ̀ Dévidi; yẹ̀le ndu nk'iya nọ̀ l'ime ime ọ̀gba ono. ⁴ Ndu kẹ̀ Dévidi ono asù iya: "L'ọ̀ kwa ntanù bụ mbọ̀ku ono, Ojejoje kfulu ngu okfu iya; sù lẹ̀ ya e-woru onye ọ̀hogu ngu ye ngu l'ẹ̀ka; t'i woru iya mee ẹ̀ge dù ngu mma-a." Dévidi abya epyofuta; pyaa apyapya je ebyibuta ọ̀nu uwe-nlọ̀kpuru Sọ̀lu. ⁵ E metsulephu; Dévidi awata ọ̀nma onwiya ikpe kẹ̀ l'ọ̀ byibutaru ọ̀nu uwe-nlọ̀kpuru Sọ̀lu. ⁶ Yọ̀ sù ndu ono, etsoje iya nù ono: "Tẹ̀ Ojejoje be ekwekwa tẹ̀ ya mee nnajiufu iya egbe iphe-a; mbù onye ono, Ojejoje wùru manù l'ishi ono; m'ọ̀ bụ kẹ̀ tẹ̀ ya halia ẹ̀ka denyi iya; kẹ̀ l'ọ̀ bụ onye Ojejoje wùru manù l'ishi." ⁷ Yọ̀ buru okfu ono bẹ̀ Dévidi gude sede ndu nk'iya; tọ̀ ha ẹ̀phe t'ẹ̀phe tso Sọ̀lu ọ̀gu.

Ya ndono; Sọ̀lu eshi l'ọ̀gba ono lufushia; jeshia mkpa iya. ⁸ Dévidi emetsua bya eshi l'ọ̀gba ono lufuta bya ekua Sọ̀lu; sù iya: "Onye nwe mu nù, bụ eze!" Sọ̀lu aghaa ẹ̀nya. Dévidi abya efozita kpube ifu l'alì; woru onwiya machia; ⁹ sù Sọ̀lu: "Bù ngunu kparu iphe, ìin-oduje angarù ndiphe nchì, anọ̀duje edoru ngu lẹ̀ Dévidi l'achọ̀ t'ọ̀ merua ngu ẹ̀hu? ¹⁰ Ntanù ọ̀waa b'i gudewa ẹ̀nya ngu phù ẹ̀ge Ojejoje meru; t'ì daba mu l'ẹ̀ka l'ime ọ̀gba phù. O nweru ndu sùru tẹ̀ mu gbua ngu; obenu lẹ̀ mu dobeleru ngu-a ndzù. Mu asù lẹ̀ mu ta byakwa bya l'ahali ẹ̀ka mu denyi nnajiufu mu; kẹ̀ l'ọ̀ bụ onye

† Iphe "Sela-Hamahulekọ̀tu" bụ bụ eze "Mkpuma gboru ọ̀gu".

†† Iphe ọ̀ bụ bụ 3,000.

Ojejoje wùru manù l'ishi t'ọ̀ buru eze. ¹¹ Nna mu; lewaru ọ̀nu uwe-nlọ̀kpuru ngu ẹ̀ge mu gude iya l'ẹ̀ka! Mu byibutaru ọ̀nu uwe ngu ono; mu te gbu ngu egbugbu. T'ọ̀ doo ngu ẹ̀nya nta-a; nggu amakwaruphu lẹ̀ mu te meswedu ngu; ọ̀phu mu te kwefubuaru ngu ikè. Ẹ̀ to nwedu iphe, dù ẹ̀ji, mu meru ngu; ọ̀bule ìiche mu phù t'ì gbua mu. ¹² Tẹ̀ Ojejoje kpekwa ikpe ẹ̀hu mu lẹ̀ nggu; mbù tẹ̀ Ojejoje gwatakwa ngu ugwo iphe, dù ẹ̀ji ono, i meru mu on. Ọ̀ bụ lẹ̀ mu ta byadù bya edenyi ngu ẹ̀ka. ¹³ Ọ̀ dù l'ọ̀ bụ ẹ̀tu ndiche, sùru: 'Lejo-ememe shi l'ẹ̀ka ẹ̀jo-ududu.' Ọ̀o ya bụ lẹ̀ mbèdua ta byadù bya edenyi ngu ẹ̀ka. ¹⁴ Bù ngunu meru iphe eze ndu Ízurelù a-nọ̀du achì iya k'egbugbu? Bù onye bẹ̀ ìichi ọ̀bu? Bù odzu nwankuta; tọ̀ bụ nwogu, ta gbadu ẹ̀bà? ¹⁵ Tẹ̀ Ojejoje kpekwa ikpe nggu l'iya; k'fua onye ọ̀phu iswi dù mma. T'ọ̀ lee ya ẹ̀nya; haarù mu enge nafuta mu l'ẹ̀ka ngu."

¹⁶ Dévidi ekfutsulephu ẹ̀ge ono; Sọ̀lu aji iya: "Nwa mu, Dévidi; bụ nggubèdua ekfu iphe ono?" Sọ̀lu ebyiswee ẹ̀kwa. ¹⁷ Yọ̀ abya asù: "Ì kakwa mu odobe ẹ̀kando; kẹ̀ l'ì meru mu iphe-ọ̀ma; obenu lẹ̀ mbèdua eme ngu iphe, dù ẹ̀ji. ¹⁸ Ntanù ọ̀waa b'i koshiru l'ì meru mu iphe-ọ̀ma; mbù lẹ̀ Ojejoje meru tẹ̀ mu daba ngu l'ẹ̀ka; ti gbu mu. ¹⁹ Madzù -phù ọ̀hogu iya; zọ̀haje iya t'ọ̀ tùgbua kẹ̀ mmanu tọ̀. Ọ̀o ya bụ; tẹ̀ Ojejoje k'fukwaa ngu ugwo iphe-ọ̀ma ono, i meru mu ono ntanù-a!

²⁰ Nta-a b'ọ̀ dowaru mu ẹ̀nya l'ì b'ufutaje eze; buru nggu a-nọ̀du achì alì Ízurelù. ²¹ Gude ẹ̀pha Ojejoje riaru mu nte nta-a; l'ẹ̀ t'ọ̀ nwedu l'ì bufu awa mu ebufu; m'ọ̀ bụ mee t'ẹ̀pha mu chíhu l'ufu nna mu!" ²² Tọ̀ dù iya bụ; Dévidi abya eriaru Sọ̀lu nte; Sọ̀lu alashia l'ufu iya.

Dévidi yẹ̀le ndu nk'iya awufu lap hushia azù l'ọ̀gba ono.

Nebalu aswaru Dévidi ọ̀swara

25 Ya ndono; Sámẹ̀lu abya anwùhu. Ndu Ízurelù abya edzukobe; kwaa ẹ̀kwa iya; lia ya l'ufu iya lẹ̀ Ráma.

E meebe; Davidi atùgbua lashia l'echi-ẹ̀gu Paranu. ² O nweru nwoke Mawonu, nweru ẹ̀ku Kamẹ̀lu; buru onye nweru iphe nshinu. O nweru unu atùru ẹ̀saa l'ọ̀kporo atùru iri. ³ Eghu iya adù unu egwu labù l'ọ̀kporo egwu iri. ^{††} Yọ̀ nọ̀du lẹ̀ mkpukpu Kamẹ̀lu l'akpù atùru iya ono ẹ̀ji. ³ Ẹ̀pha nwoke ono bụ Nebalu; kẹ̀ nyee ya aburu Abigelu. Nyee ya ono bụ nwanyi, nweru ego-munggo; l'amakwaphu mma. Obenu lẹ̀ nji iya, bụ onye Kálẹ̀bu dù ẹ̀huka; nweru ẹ̀jo umere.

⁴ Dévidi anọ̀du l'echi-ẹ̀gu nua lẹ̀ Nebalu l'akpù atùru iya ẹ̀ji. ⁵ Yọ̀ bya ezifu ọ̀madzù iri l'unwu-okorọ̀bya, l'etso iya nù; sù ẹ̀phe: "Unu jekfu Nebalu lẹ̀ Kamẹ̀lu; je ekeleru iya ẹ̀ya. ⁶ Unu sù iya: 'Ndzù iya ndzù ogologo. T'ẹ̀hu dukwa iya agu yẹ̀le ndibe iya; mẹ̀waru

‡ Iphe ọ̀ bụ bụ 3,000. †† Iphe ọ̀ bụ bụ 1,000.

iphemiphe ọbule, o nweru enweru! ⁷ Ya nūwaru lẹ teke aakpuje aturu ẹji bẹ ruwaru nū. Lẹ teke ẹphe lẹ ndu echeru iya aturu shi tuko nọdu l'ẹke lanu bẹ ẹphe ta kpabua ndibe ngu ono ẹhu; to nwe iphe ẹphe, phuhuru nū teke ẹphe shi nọdu lẹ Kamelu. ⁸ I -jia ẹphe; bẹ ẹphe a-koru ngu-a. Ọo ya bu; t'obu ngu rua l'ẹke un-wu-okoroṣbya mu-wa nọ; keshinu ọphu ayi byaru l'oge aji. Byiko; nukwa ndu ozi ngu-a; mẹ yẹbe nwa ngu, bu Dévidi iphe, ẹka ngu rukpeleruphu.' "

⁹ Ndu ozi Dévidi ono erua; bya eworu ozi ono, Dévidi ziru ono zia Nebalu; bya angabẹ nchi l'onu, oo-ye.

¹⁰ Nebalu aji ndu ozi Dévidi ono "Bụ onye bụ Dévidi? Bụ onye bụ nwatibe Jesi? Ndu nta-a duakwa l'igwe shi kẹ nnajiufu ẹphe l'agbakashi. ¹¹ Bụ kẹ ngunu bẹ ya e-wota nri iya; wota mini iya; mẹ anu, ya gburu ndu akpu aturu iya ẹji je anu ndu, ya ta madu ẹke ẹphe shi?"

¹² Unwu-okoroṣbya ono aghachi je ekfukotaru Dévidi ẹge Nebalu kfuru. ¹³ Dévidi asu ẹphe: "T'onyenonu wota ogu-mbeke ya turu!" Ẹphe achita ogu-mbeke ẹphe tua onwẹphe. Dévidi abya ewotakwaphu nk'ia turu. Ndu ọphu tso Dévidi bẹ rukwaru unu madzu. Ukporo umadzu iri anodu swiru ivu ẹphe.

¹⁴ Nworoṣbya lanu lẹ ndu ozi kẹ Nebalu eje edooru nyee Nebalu; mbu Abigelu; su iya: "I phuru lẹ Dévidi bẹ nọ l'echi-egu zia ndu ozi iya t'ẹphe bya ekeleru iya nnajiufu; yo gbe meru iphe-iphere kpua ẹphe. ¹⁵ O bu lẹ ndu ono mekwaru ayi iphe-oma. Ẹphe ta akpabukwaa ayi ẹhu; ọphu iphe ayi l'ephuhubua teke ono, ayi l'ẹphe shi tuko nọdu l'echi-egu ono. ¹⁶ Mboku-mboku: eswe l'enyashi; bẹ ẹphe shi buru upho-mkpuma gbochiru ayi teke ono, ayi shi anonyabeje ẹphe l'echi aturu ayi ono. ¹⁷ Nta-a kwa t'i riedu iya; maru iphe, ii-me; kẹ l'iphe, du ẹji bẹ abyakwa oda-kfuta nnajiufu ayi yele ndibe iya l'ẹphe ha; kẹ l'umere iya kwatakwaru du ẹji; to nwe onye onujeru okfu."

¹⁸ Abigelu abya emewaphu ẹgwegwa je achita ukporo ishi buredi iri; otumu mee labu; aturu ise, e gburu huchaa bya apama ya apama dobe; akpe, a huru yejia ogbonga ise; ukporo ẹcha-mbeke ise, e gude akpuru vayinu ghee; mẹ ukporo ẹcha-mbeke iri, e gude akpuru figu ghee. Yo gwoo ya doo l'eli nkakfu-igara; ¹⁹ su ndu ozi iya: "Unu tugbua vuta uzo; ya a-nodu etso-o unu l'azu." O bu l'ẹ to kfukwanuru iya nji iya; mbu Nebalu.

²⁰ L'ọ nọ l'eli nkakfu-igara iya agbazita l'uwuru, nọ l'ugvu ono; b'ọ phuru Dévidi yele ndu ono, tso iya nū ono l'ẹke ẹphe agbazitakwaphu l'abiyakfuta iya. Ẹphe abya edzuda. ²¹ Yọ buru teke ono bẹ Dévidi kfuwokwaduru-a: "L'ẹ to nwedu uru, ọ baru iya mbu echeche, ya cheru nwoke-wa ẹku iya l'echi-egu; mbu chee ya; k'ọphu bu l'ẹ to nwedu iphe iya ọphu phuhuru nū. Yọ buru ẹjo iphe b'ọ gude kfu ya ugwo iphe-oma, ya meru iya ²² Tẹ Nchileke mekwaa yẹbe Dévidi ọphu ka

njo; mbu t'ọ gwakwaa ya ọchi; m'ọ -rua l'utsu echile; ya edobe m'ọ bu onye lanu, bu nwoke ndu lẹ nk'ia."

²³ Abigelu aphulephu Dévidi; nyifutakebewaphu l'eli nkakfu-igara iya ono; bya daa l'ifu Dévidi; woru ifu kpube l'ali. ²⁴ Nwanyi ono adaa Dévidi l'ifu; su iya: "Onye nwe mu nū; t'ọ bukwaru yẹbedua nwenkinyi iya bẹ aa-ta uta. Byiko; tẹ yẹbe nwozi ngu kfunuru yeru ngu; t'i nua l'olu nwozi ngu. ²⁵ Onye nwe mu nū; ba angakwaru mkpokoro nwoke ono, bu Nebalu nchi; kẹ l'ọ bulephu ẹge ẹpha iya du b'ọ du. Ọza onye eswẹ l'ẹpha; l'emehukwaphu eswe. Obenu lẹ yẹbe nwozi ngu nwanyi ta phukwa ndu ozi ono, nggube nnajiufu iya yeru ono. ²⁶ Obenu agha; nnajiufu; keshinu Ojejoje sephuwaru ngu azu; t'ẹ b'i je egbua ọchi; mẹ t'ẹ b'i gwata ugwo iphe, e meru ngu l'onwongu; kamenu; bẹ bukwa ẹge Nebalu du; bu ege ndu ohogu ngu; mẹ iphe, bu ndu l'achọ ẹge ẹphe e-shi mekata nggube nnajiufu mu a-du. ²⁷ T'e wonuru iphe-a, mube nwozi ngu nwanyi guderu nggube nnajiufu mu nū unwu-okoroṣbya ono, tso ngu nū ono. ²⁸ Byiko; guaruru nwozi ngu nwanyi nu l'ẹke mu mesweru; kẹ l'a makahawaru lẹ Ojejoje e-me k'ọphu bu: i -chi-gee; nwatibe ngu achitsota ngu gbururu jeyewaru. T'ẹ b'ọ dukwa ẹjo iphe, aa-phu ngu l'ehu jeye l'ẹge ji-nọ-beru. ²⁹ O -ruhuduru madzu l'achi ngu kẹ egbugbu bẹ Ojejoje, bu Nchileke ngu e-woleruphu ndu nggube nnajiufu mu kwachia ọhu-mma l'ite ndu. Obenu lẹ ndu kẹ ndu ohogu ngu phe bẹ aa-gbaphu ẹge-a aagbaphu mkpuma urobo-wa. ³⁰ Teke Ojejoje meleruphu nggube nnajiufu mu iphe du mma ono, o kweshigbaaru ngu ukwa iya ono; bya eworu ngu mee ishi l'ali Izurelu; ³¹ b'ẹ to buduru nnajiufu mu aphu; obu te eku ngu ebemu l'i gburu ọchi inyigirinyi; m'ọ bu l'i gwataru ugwo iphe, e meru ngu. Teke ono, Ojejoje e-meshiru nggube nnajiufu mu iphe ono, du mma ono; nyatakwa mube nwozi ngu nwanyi."

³² Dévidi asu Abigelu: "T'ajaja buru kẹ Ojejoje, bu Nchileke kẹ Izurelu; mbu onye ziru ngu t'i byakfuta iya ntanu-a. ³³ Tẹ onu-oma bukwaru nke ngu l'ẹge enya shiru rua ngu ali l'iphe ọwa. Tẹ onu-oma bukwaruphu kẹ nggubedua gbobutaru mu tẹ mu be egbu ọchi ntanu-a; gude ẹka mu gwata ugwo iphe, e meru mu. ³⁴ Odumeka bẹ mu ribuakwaru nte: 'L'ọ -buru-a lẹ Ojejoje, bu Nchileke kẹ ndu Izurelu nọ ndu ẹge ọ nọ iya-a; mbu onye ono, gbobutaru mu; mu te mehe ngu iphe ono, mu tuburu k'ememe ono; bẹ ndege ẹ ti gbaru bya iya ndzuta-a; b'ọ rua l'utsu echile; b'ẹ to dukwa iphe kfụ utsu, ga aphodu nū l'ufu Nebalu.' "

³⁵ Tọ du iya bu; Dévidi abya anata iphe ono, o gwotaru iya ono; su iya: "T'ọ lawaru. Lẹ ya nūwaru iphe, o kfuru bya ekwetawaa."

³⁶ Abigelu abya alakfu Nebalu je aphua l'ọ nọru l'ufu iya l'agba aji; ẹge ono, onye eze agbaje ono. Ẹhu atso Nebalu ena; kele mee emewaa ya l'enya. To nwe iphe,

Abigelu kfuru iya jeye nchi bõhu. ³⁷ Yo rua l'ùtsu iya teke mée ono phohuru Nebalu l'ènya; nyee ya abya atũko iphemiphe õbule ono dokotaru iya; meji atõfu iya; yõ kpõo-beru. ³⁸ A nõlephu iphe, dũ l'õ bũ abalĩ iri; Ojejoje echigbua Nebalu; yõ buru iya anwũhu.

Dévidi alũta Abigelu

³⁹ Dévidi abya anũa lẹ Nebalu nwũhuwaru; yõ sũ: "T'ajaja buru kẹ Ojejoje; mbũ onye ono, gwataru Ƴgwõ iphe-iphere ono, mu nataru l'ẹka Nebalu ono. Ojejoje kpõshiwari nwozi iya oye ẹka l'iphe, dũ eji, ya g'emeta kpua onwiya. Ojejoje meru t'ẹjo iphe, Nebalu meru tũkoru Nebalu l'onwiya iya l'ishi."

Dévidi ezia t'e je ezia Abigelu t'õ bya tẹ ya luru iya. ⁴⁰ Ndu ozi Dévidi ejeshia Kamelũ je ezia Abigelu lẹ: "Dévidi bẹ zikwaru t'ayi bya eduta ngu t'ĩ buru nyee ya."

⁴¹ Abigelu egbeshi bya ebuaru iya ifu l'alĩ; sũ: "Owaa mũbe nwozi unu nwanyi ndõ-õ; mbũ onye a-nõdu asajẹ ndu ozi nnajiufu mu õkpa." ⁴² Abigelu ajikobewaphu bya eduta unwu-mgbõko ise, ejeru iya ozi yeru onwiya; nyikota nkakfũ-igara tsoru ndu ono, Dévidi ziru ozi ono; je awata õlu Dévidi.

⁴³ Dévidi bẹ alũhawa Ahinowamu, bũ onye Jézerilu. Yẹle Abigelu abya achĩko buru unyomu Dévidi. ⁴⁴ Teke ono bẹ Sõlu kutawaru nwatibe iya, bũ Mikalu; mbũ nyee Dévidi kee Paliti Layishi kẹ Galimu.

Dévidi aha Sõlu ndzũ õdo

26 Ndu Zifu atũgbua jeshia Gíbiya je edooru Sõlu: "Lẹ Dévidi bẹ domikwaru onwiya l'ugvu Hakila, nõ ghaa ifu l'echi-ẹgu Jeshimõnu?" ² Sõlu achĩta unu unwoke ẹsaa l'ũkporo unwoke iri, a fõru afõfo l'alĩ Ízurẹlu; ẹphe ayĩri jeshia echĩ-ẹgu Zifu õcho Dévidi. ³ Sõlu phẹ abya emee õnodu l'iku Ƴzo l'ugvu Hakila ono, nõ chee ifu lẹ Jeshimõnu ono. Ophu bẹ Dévidi nõru l'echi-ẹgu. Yõ phũlephu lẹ Sõlu tsowa iya abya ẹke ono; ⁴ zia ndu ngge; t'ẹphe je amaru m'õ bũ oswiokfu lẹ Sõlu abya. ⁵ Ya ndono; Dévidi epyofu jeshia ẹke ono, Sõlu phẹ kwaru õdu õgu ono. Yo rua; je aphũ ẹke Sõlu yẹle Ábũna Nẹru, bũ onye ishi ndu soja zẹ. Sõlu bẹ zẹ l'ime õdu õgu ono; ndu soja iya adõ-phẹe ya mgburumgburu.

⁶ Dévidi abya aji Ahimẹleku, bũ onye Hetu; mẹ Abishayi Zeruya, bũ nwunne Jóabu: "Onye õphu e-tsoru iya t'ẹphe jekfu Sõlu l'ẹke ono, ẹphe nõ ono?" Abishayi asũ: "L'õo yẹbedua l'e-tsoru iya."

⁷ Ya ndono; Dévidi yẹle Abishayi atũgbua jekfu ndu soja ono l'enyashi. Ẹphe erua je aphũ Sõlu l'ẹke õze l'eku mgbẹnya l'ime ime õdu õgu ono yẹle arwa iya, o gwuberu l'alĩ l'ũzo ishi iya. Ábũna yẹle ndu soja ono azẹ-phẹe ya mgburumgburu. ⁸ Abishayi asũ Dévidi: "Ntanũ bẹ Nchileke mewaru tẹ õhogu ngu daba ngu

l'ẹka. Hanũa tẹ ya gude arwa sũpyabe iya l'alĩ ugbo lanũ; ya ta asũkwa iya ẹya ugbo labũ."

⁹ Dévidi egberu sũ Abishayi: "Be egbukwa iya! ?Bũ onye a-halĩ ẹka byia onye Ojejoje wũru manũ l'ishi t'õ buru eze; tẹ ikpe ba nma iya?" ¹⁰ Yõ sũ ya: "Kamenu; õ kwa Ojejoje l'onwiya e-gude ẹka iya chigbua ya. O -nwũhudu l'õge nka-ezekuna nk'iya; yõ laa l'õgu. ¹¹ Tẹ Ojejoje be ekwekwa tẹ ya halia ẹka byia onye ono, Ojejoje wũru manũ l'ishi ono. Iphe, e-me nũ bũ t'ĩ mĩta arwa ono; mẹ iphe-mini ono, nõ iya l'ũzo ishi ono t'ayi gude tũgbua." ¹² Ya ndono; Dévidi ewolia arwa ono yẹle iphe-mini ono, nõ Sõlu l'ũzo ishi ono; yõ buru ẹphe atũgbu. Iphe ono emee; to nwe onye phũru iya nũ; to nwe onye maru nũ; õphu 'onwedu onye tehuru nũ. Ẹphe atũko nõdu lẹ mgbẹnya; kẹle Ojejoje meru tẹ õkpobe mgbẹnya gude ẹphe.

¹³ Dévidi abya adafu azũ iya õphu; je evudo l'eli ugvu l'ẹke teru nwẹnya. Ẹke, nõ-buhuru ẹphe akwata ha Ƴsa nshinu. ¹⁴ Dévidi abya ekua ndu soja ono; kua Ábũna Nẹru; sũ iya: "T'ĩizadu oku; Ábũna?"

Ábũna aza; bya asũ: "T'ĩ bũ onye; nggũbe onye õphu, l'eku eze oku?" ¹⁵ Dévidi asũ Ábũna: "T'õ kwa l'ĩ bũnua nwoke? ?Nanũ onye agbabẹru ngu nũ l'alĩ Ízurẹlu? ?Bũ ngũnu meru iphe ẹ ti letadu onye nwe-ngu nũ, bũ eze ẹnya? Ishi iya bũ l'õ nweru onye byaru tẹ ya gbua onye nwe-ngu nũ, bũ eze. ¹⁶ Iphe ono, i meru ono ta dũkwa mma. Kamenu; iphe, ruberu unu l'unu ha; kwa anwũhu; kẹ l'unu te letadu nnajiufu unu ẹnya; mbũ onye ono, Ojejoje wũru manũ l'ishi ono. Chĩkaedu ẹnya achĩka. ?Nanũ arwa eze; mẹ iphe-mini, o shi donyabe ishi iya."

¹⁷ Sõlu amalẹkwaruphu l'õ bũ olu Dévidi. Yõ sũ: "T'õ bũ olu ngu ndono nwatibe mu Dévidi?"

Dévidi asũ iya: "I-ye; eze; onye nwe mu nũ; õ kwa iya-a." ¹⁸ Yõ sũkwaphu: "Bũhunũ kẹ ngũnu bẹ nggũbe onye nwe mu nũ achĩ nwozi ngu? ?Bũ ngũnu bẹ ya meru? ?Nanũ egbe ejo iphe ya meru? ¹⁹ Byiko; nggũbe eze, bũ onye nwe mu nũ; ngabenuru nwozi ngu nchĩ nta-a. O -buru l'õ bũ Ojejoje bẹ kpaliru ngu t'ĩ chĩlahaa mu ẹge ono; õo ya bũ t'õ natakwa ngwẹja-a. Teke bũ l'õo madzũ bẹ eme iya nũ; t'ẹphe bũkwaru ndu Ojejoje buru õnu. Nta-a bẹ ẹphe chĩfuwaru mu l'alĩ kẹ ndibe Ojejoje; sũ tẹ mu je ejelahaaru agwa õdo ozi! ²⁰ Olobu; tẹ mee mu be egedakwa l'alĩ l'ẹke teru ẹnya l'ifu Ojejoje. ?T'ĩ marua lẹ ya ta akadũ nwogu nshĩi õga mkpa. ?Nanũ ẹge e meru bẹ eze ndu Ízurẹlu byaru bya achĩlahaa ya l'õ bũ onye achĩ nta õkwa l'eli ugvu."

²¹ Sõlu asũ: "Ya meekwaru iphe, dũ eji. Latanũ azũ; nwatibe iya Dévidi. Ya te ejehekwa ngu ome iphe mbõku õdo; kẹ l'ĩ gũberu ndzũ yẹbe Sõlu iphe ntanũ-a. O kwa ẹswè bẹ ya meru; mbũ lẹ ya mewaru ejo iphe, ha nshinu."

²² Dévidi asũ: "O kwa arwa nggũbe eze ndõ-õ. T'unwokoro ngu onye lanũ bya ewota iya. ²³ Tẹ Ojejoje

kfùkwaa onyenonu ugwo odobe-eka-ndoo ya me ke ovudoshi ike l'iphe, onye kfulu. Ntanu be Ojejoje meru; ti daba iya l'eka; obule ya ta chokwanu te ya halia eka byia onye ono, Ojejoje wuru manu l'ishi ono. ²⁴T'o bukwaru ege ya guberu ndzu ngu iphe ntanu; be Ojejoje a-gubekwaphu ndzu nke iya; nafuta iya l'iphe, bu iphe-ehuka, byaru iya nu."

²⁵Ya ndono; Solu asu Dévidi: "T'onu-oma bukwaru nke ngu; nwa iya Dévidi. Ii-me iphe, ha nshinu; mee ya mefu iya onya!"

Dévidi atugbua; So lu alaphushia azu l'ufu iya.

Dévidi alakfu ndu Filisutayinu

27 Dévidi abya aria l'ime onwiya; su: "M'a nonyaa ujiku lanu be ya e-shikwa l'eka Solu laa l'iyi. E to nwekwa iphe odo, e ta budu te ya gbaru lashia ali ndu Filisutayinu; k'ophu Solu a-kaberu haa ya achophe l'ali Izurelu; ya eshi ege ono nahu iya." ²T'o du iya bu; Dévidi yeke unwoke ono, du unu madzu l'ukporo iri ono, bu ndu nk'ia akwafu lakfushia Akishi Mawoku, bu eze ndu Gat. ³Dévidi phe alakfushia Akishi je eburu le Gat. Onyenonu be yeke ndibe iya tukoru buru. Dévidi be yeke unyomu epe ebo tukoru buru; mbu Ahinowamu ke Jézerilu; me Abigelu ke Kamelu, bu iya bu nwanyi ono, nji iya; mbu Nebalu tufuru phu. ⁴E dotsuaru Solu le Dévidi gbalawaru lashia Gat; ophu o chohedu iya odo.

⁵T'o du iya bu; Dévidi abya asu Akishi: "O -buru le ya no ngu l'obu; wofutano mkpukpu lanu l'ali-a nu iya te ya buru. ?Nanu ege o bu yebe nwozi ngu be nggu l'ia a-chiko buru le mkpukpu-eze l'eke eze bu?" ⁶Ya ndono; Akishi eworu Zikulagu nu iya mboku ono. Yo buru iya meru iphe Zikulagu bu mkpukpu ndu eze ndu Juida jeye ntau-a. ⁷Dévidi ebua afa ophu l'onwa eno l'ali ndu Filisutayinu ono.

⁸Dévidi yeke ndu nk'ia atugbua jeshia je etso ndu Geshu; ndu Gizi; me ndu Amaleku ogu o-luru-olaa. Ndu ono be shihawa teke turu etete butaru l'ali ono; tsube le Shu jeye le Ijiputu. ⁹Yoo buje ndu ophu Dévidi bakfuaru l'ogu ono; yo gbushikota epe. E to nweku oke l'anya, oodobeje ndzu. Yo tukoru aturu epe; me egu; eswi; nkakfu-igara; me inya-ivu; jeyewaru l'uwe epe gwoo. Teke e -metsuaru; yo lakfushia Akishi.

¹⁰Teke Akishi jiru iya: "?Bu ibyiya ole b'i jeru ogu o-lua-olaa obu ntau?" Dévidi asu iya: "L'o bu l'uzo ohuda ndu Juida; m'o bu l'uzo ohuda ke ndu Jerahumelu; m'o bu l'uzo ohuda ndu Kenu." ¹¹E to nweku oke l'anya, oodobeje ndzu kpuru bya Gat; ke l'orije: "L'ephe e-kekwa je agbaa ya ama; su l'oo iphe, Dévidi meru ndo-o." Yo buru ege Dévidi shi emeje iya ndono l'oge teke o bukotaru l'ali ndu Filisutayinu. ¹²Akishi eworu Dévidi ye onwiya l'ehu; su onwiya: "Le Dévidi l'a-buwaruru

nwozi iya gburu jeye; ke le ndibe epe, bu ndu Izurelu be kpowaru iya ashu okpobe akpokpo."

28 Yo rua teke obu; ndu Filisutayinu bya achikobe ndu soja epe t'ephe tso ndu Izurelu ogu. Akishi eje asu Dévidi: "T'o dokwaa ngu enya; le nggu le ndu nkengu e-dubekwa iya ogu."

²Dévidi asu iya: "Teke ono; nggu aphuaru iphe, nwozi ngu e-me."

Akishi asu Dévidi: "O dulephu mma; ya e-mewa ngu ru t'i buru iya onye nche jeye teke ya a-no-bebe."

Solu yeke nwanyi, bu le Eudo

³Sámèlu be nwuhuaru nu; ndu Izurelu l'ephe ha araa eka iya; bya elia ya le Rama. Solu be chikowaru ndu aphu aphu; me ndu njibya rushikota l'ali ono.

⁴Ndu Filisutayinu abya edzua l'odu ogu le Shunemu. Solu achikobe ndu ke Izurelu l'ephe ha; dobe epe l'odu ogu nk'ephe l'ugvu Gilobowa. ⁵Solu aphulephu ndu soja ndu Filisutayinu; egvu abya iya l'ehu; meji akfulahaa ya nkfu. ⁶Yo jeshia okpata Ojejoje ishi; obu le to nweku onu, Ojejoje yeru iya. E to shidu le nro zia ya ozi; to shi l'ido urimu; to shi l'onu ndu nkfuchiru iya yeeru iya onu. ⁷Solu abya asu ndu ejeru iya ozi: "Unu leeru iya enya nwanyi aphuje aphu; te ya je akpata iya ishi."

Epe asu iya l'o nweru onye lanu, bu le Eno-Doo.

⁸Solu abya eworu onwiya gbugabe; chita uwe mmanu yee. Yo be l'enyasi; yeke unwoke labu ayiru jekfushia nwanyi ono. Solu erua bya asu iya: "T'o kpataeduru iya maa ishi. O bu onye ophu ya kuru epha iya; be ji-kpo-lita."

⁹Nwanyi ono asu iya: "Lenu; o kwa i marua iphe, Solu meru. Mbu le ndu aphu aphu; me ndu njibya b'o rushikotaru l'ali-a. ?Bu ngunu kparu iphe i bya eworu onya kwebe le ndzu iya; te ya shi ege ono nwuhu?"

¹⁰Solu abya egude epha Ojejoje ribua; su iya: "Kamenu; l'e to nweku iphe, e me iya nu; k'iphe-a."

¹¹Nwanyi ono abya aji iya; su: "?Bu onye be ya e-kuru ngu?"

Yo su iya: "L'o bu Samelu be ii-kuru iya."

¹²Nwanyi ono aphulephu Samelu; chia mkpu; su Solu: "?Nanu ege o du b'i gbaru iya eregede? ?To budu nggu bu Solu!"

¹³Solu asu nwanyi ono t'e b'o tsushi egvu. Ji iya iphe o phuru?

Nwanyi ono asu iya: "Le ya phuru maa l'eke o shi l'ali alufuta."

¹⁴Solu aji iya: "?Nanu ege o gbaru?"

Nwanyi ono asu iya: "L'o kwa nwoke ogurennya, yeru uwe-nlokpuru be alufuta nu."

Solu amalerpuru l'o bu Samelu; fozita; woru ifu bu l'ali gude kwabe iya ugvu.

¹⁵ Sámèlu abya asù Sòlu: “?Bù ngunu bẹ iikuru iya, i gude bya akpọ-lita iya ẹge-a?”

Sòlu asù iya: “L'uboku ta dukwa mma; kele ndu Filisutayinu bẹ byaru iya oḡu; Nchileke apawaru iya haa; oḡu o shijehedu l'onu ndu nkfuchiru iya; m'ò bụ lẹ nṛọ kḡuru yeru iya. Ọ bụ iya meru iphe ya eku ngu t'ì karù iya ụzo, ya e-shi iya.”

¹⁶ Sámèlu asù iya: “?Ìichoru iya ngunu nta-a, Ojejoje ghòwaru onye okfu ngu; ghawaru ngu azù-a? ¹⁷ Ọ bụ iphe ono, Ojejoje shi iya l'onu gbaaru ngu ama iya ono bẹ reru ẹge ono. Ojejoje bẹ nafùwaru ngu ọkwa-eze ono; wowaru iya nù onye ọdo, bụ iya bụ Dévidi. ¹⁸ Ishi iya aburu l'ẹ ti nùduru Ojejoje okfu; jìka ogbushi ndu Amalẹku; shi ẹge ono mee tẹ oke ẹhu-eghughu iya l'ẹke ẹphe nọ lufuta iphè. Ọ bụ iya meru iphe o meru ngu iphe-a, o meru ngu-wa ntanù. ¹⁹ Ọḡu ka nù bụ lẹ Ojejoje a-chìru nggu lẹ ndu Ízurẹlu ye ndu Filisutayinu l'ẹka; mbù l'echile ọwaa bẹ nggu l'unwu ngu ndu unwoke a-lakfuta yẹbedua lẹ maa. Ọ kwaphù ẹge ono bẹ Ojejoje a-chìru ndu soja ndu Ízurẹlu ye ndu Filisutayinu l'ẹka.”

²⁰ Akpajiji iphe ono, Sámèlu kḡuru ono egude Sòlu; yọ ngabuhuwaphu teke ono daa l'alì. Ike agvù iya; kẹ l'ẹ to nwedu iphe, shiru iya onu eswe l'enyashi mbọku ono. ²¹ Nwanyi ono abya aphù ẹge ẹhu anma Sòlu anmanma; sù iya: “Lenu; lẹ yẹbe nwozi ngu nwanyi bẹ nùkwaru ngu okfu; mee iphe, i ziru iya ememe. Ya tũru ndzù iya ntù; mekota iphemiphe ọbule, ì sũru tẹ ya mee. ²² Byiko; gebenuru nwozi ngu nwanyi nchì; tẹ ya nù ngu nri t'ì ria; k'ọḡu ike a-dù ngu; t'ì la.”

²³ Sòlu ajìka lẹ ya te eridu nri ono. Ndu ozi iya etsoru nwanyi ono; rọlahaa ya; yo kweta teke ono. Yo gbeshi l'ẹke, ọ zẹ l'alì je anọ-zita l'oshi-azẹe.

²⁴ Nwanyi ono bẹ nweru nweswi, gbaru ẹba, nọ l'ùlo iya. Yo gbuwa iya phù teke ono teke ono; wota ntù witu gwọo gude ghee buredi, ẹ te eyedu iphe, ekoje buredi. ²⁵ Nwanyi ono abya akwashjaru Sòlu phẹ iphe ono; ẹphe eria. E metsua; ẹphe atugbua l'enyashi ono lashia.

29 Ndu Filisutayinu abya edzua ndu soja ẹphe lẹ Afẹku. Ndu kẹ Ízurẹlu eje akpọbe ọdu ọḡu nk'ẹphe lẹ mgboro ẹke mini, anọduje amùshi lẹ Jézerilu. ² Yo be teke ndu ishi ndu Filisutayinu keshiru ndu soja ẹphe; ẹphe awù l'ùkporo ise ise; ndu unu labù l'ùkporo iri iri; Dévidi yẹle ndu nk'ìya l'awù etso ẹphe; ẹphe lẹ Akishi. ³ Ndu ishi ndu Filisutayinu abya ajì: “?Bù ngunu bẹ ndu Híburu ọwaa eme l'ẹke-a?”

Akishi asù ẹphe: “L'ọ kwa Dévidi ọḡu shi bũru nwozi Sòlu, bụ eze ndu Ízurẹlu? Mu l'ìya buakwaru iphe, kariru afa oḡu. Ọ bụ lẹ keshinu ọḡu ọ gbafutaru l'ufu Sòlu gbakfuta mu b'ẹ to nwekwa ntùpo, mu phù-jewaru iya l'ẹhu.”

⁴ Ẹhu eghulaha ndu ishi ndu Filisutayinu ono eghughu; ẹphe asù iya: “T'ò duphukwa ẹphe azù

t'ẹphe je anọdu l'ẹke ono, a nũru ẹphe t'ẹphe buru ono. T'ẹ b'ò tsokwaru ẹphe je ọḡu; ọdumeka bẹ ọo-ghakọbekwa tso ayi ọḡu. ?Tọ kadù mma tẹ yẹle nnajiu-fu iya doshia iphe adaru ẹphe; mẹ lẹ t'ò gbushia ayi? ⁵ ?Tọ bũdunua Dévidi ọwaa; bẹ ẹphe agujẹ l'egvu:

“ ‘Lẹ Sòlu gburu unukuru;”

Dévidi egbukwanua unukuru ugbo iri. ”

⁶ Ya ndono; Akishi abya ekua Dévidi; sù iya: “Kamenu; l'ì bũlephu onye eegude ire iya ẹka. Ọ dù iya; t'ì tsoru l'oru soja ẹphe. Lẹ keshinu mbọku, ì lakfutaru iya jeye nta-a; b'ẹ to nwedu ntùpo, ya phujeru ngu l'ẹhu. Obenu l'ẹ tì dùdu ndu ishi ono mma l'enyà. ⁷ Tugbua lashia l'ẹhu-agu; bẹ ejekwa ome iphe, ẹ-ta dùdu ndu ishi ndu Filisutayinu mma.”

⁸ Dévidi ajì iya: “?Bũhunu ngunu bẹ ya meru? ?Bù ngunu b'ì phũru l'ẹhu yẹbe nwozi ngu tsube lẹ mbọku ono, ya lakfutaru ngu ono jeye nta-a? ?Nanù iphe bụ lẹ ya te ejedu je etso ndu ọḡu nggùbe eze, bụ onye nwe mu nù ọḡu?”

⁹ Akishi asù iya: “Lẹ ya marua l'ì dù yẹbedua mma l'enyà l'ọbu ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nchileke Ọbule ndu ishi ndu Filisutayinu kḡuwaru sù l'ẹ tii tsodu ẹphe eje ọḡu ono. ¹⁰ Ọlobu; nmaa ẹwa l'ùtsu nggu lẹ ndu ono, shi ejeru nnajiu-fu ngu ozi ono; mbù ndu ono, nggu l'ẹphe tũko yìru ono t'unu tugbua mẹ iphoro dùlephu ọḡerigeri l'ùtsu.”

¹¹ Ya ndono; Dévidi yẹle ndu nk'ìya egbeshi l'ọnma-ẹwa ọtsu laphushia azù l'alì ndu Filisutayinu; ndu Filisutayinu atugbua; yọ bũru ẹphe oje Jézerilu.

Dévidi etso ndu Amalẹku ọḡu

30 Dévidi yẹle ndu nk'ìya phù erulephu Zíkulagu lẹ mbọku k'ẹto; k'ọḡu ẹphe gbeshiru; ndu Amalẹku ejewa ọḡu ọ-lù-ọlù l'ùzo ọhuda; mẹ lẹ Zíkulagu. Ẹphe alù Zíkulagu; mũru ọku ye iya. ² Ndu Amalẹku ono akpua unwanyi, nọ iya nù lẹ ndzù; mbù kpua kpua nwata l'ọḡurennya. Ẹ to nwedu m'ọo onye lanù, ẹphe gburu egbugbu; gbahaa l'ẹphe kpuru ẹphe lẹ ndzù lashia. ³ Teke Dévidi yẹle ndu nk'ìya ono rutaru Zíkulagu bẹ ẹphe bya aphù ẹge ọku mebyishiru iya; bya eyeru l'a kpukotaru unyomu ẹphe; mẹ unwegirima ẹphe lẹ ndzù. ⁴ Dévidi yẹle ndu nk'ìya ono akwaa ẹkwa ẹge ono jeye ike agvùshia ẹphe. ⁵ Unyomu Dévidi ẹphe ẹbo, bụ iya bụ Ahinowamu kẹ Jézerilu; mẹ Abigelu, ọḡu nji iya, bụ Nebalu tũfuru phù; mbù onye Kamèlu phù b'a kpùtakwaruphu.

⁶ Iphe ono atsua Dévidi l'ẹhu nshinu; kẹ lẹ ndu nk'ìya ono wataru okfu t'a tũ-gbua ya lẹ mkpuma. Ẹphe l'ẹphe ha bẹ ẹhu gbanwuhuru ọku k'unwu ẹphe: ndu k'unwoke; lẹ ndu k'unwanyi, a kpùtaru. Obenu lẹ Dévidi shilee Ojejoje l'ẹka dù onwiya ike. ⁷ Tọ dù iya bụ; Dévidi abya asù Abiyáta Ahimẹleku, bụ onye achijeru

Nchileke eja: "T'o wotaru iya nù uwe-ukuvu!" Abiyáta achíta iya chijeru iya. ⁸ Dévidi abya aji Ojejoje; sù iya: "T'è ya chíwaru ndu ò-lù-à-làa ono t'ò? ?Ya a-gbakfu èphe?"

Nchileke asù iya: "T'ò chípyabe èphe; l'èphe a-gbakfu-a èphe; nashíkota èphe iphe ono l'ò ha."

⁹ Dévidi yèle ndu nk'íya ono dù ùnu l'ùkporo iri. Èphe abya erua nggele Besò. Yo nweru ndu òphu harù nòshia l'èke ono; ¹⁰ kè l'ùkporo madzù iri l'èphe; bè ike gvùshiru; èphe te eswehe nggele ono. Yò búrù Dévidi; mè ùnu madzù bè chípyaberu ndu ono jeshia. ¹¹ Èphe agbata je aphù onye Íjiputu l'echi-ègu. Èphe eduta onye ono dutaru Dévidi. Èphe abya eworu nri nù iya; yo ria; bya echebe iya mini; yò ngù. ¹² Èphe eworu ibiribe ècha-mbeke, e gude akpùru oshi figu mee; mè òphu e gude akpùru vayjnu mee; nù iya. Yò taa ya bya awòta onwiya; kè l'ò nòwaru abalì èto: eswe l'ènyashi; t'ò ngù m'òo mini. ¹³ Dévidi aji iya: "Bù onye b'ì tso? Tè-manu; ?bù awe b'ì shì?"

Nwokeròbya ono asù iya: "Lè ya kwa onye Íjiputu; bukwaruphu nwohu onye Amalèku. Nnajiufu iya haru iya eshinu k'abalì èto nta-a; kè l'èhu ta dùdu iya mma. ¹⁴ Ayi jeru ògu ò-lù-à-làa lè Keretu l'ùzo òhuda; mè lè ndu bu l'èke iya kè ndu Júda; mè ndu Kálèbu, bu l'ùzo òhuda. Ayi eye òku lè Zíkulagu."

¹⁵ Dévidi aji iya: "T'ì-dù ike duru iya je ekoshi iya ndu ò-lù-à-làa ono?"

Yò sù iya: "T'o gude èpha Nchileke riaru iya nte l'è tii gbudu iya; m'òbu kpùru iya nù Nnajiufu iya. I riwaru iya nte ono bè ya e-duru ngu-a je ekoshi ngu èke èphe nò." ¹⁶ Yo duta Dévidi; èphe erua. Ndu Amalèku ono awùshiru l'alì ono; l'eri; l'angu; l'eme èswà k'ìgweligwe òkwata ono, èphe kwaru l'alì ndu Filisutayìnu; mè kè ndu Júda ono. ¹⁷ Dévidi phè eshi l'urènyashi mbòku ono gbua èphe jeye l'urènyashi echile iya. To nwe m'òo onye lanù, gbalarù nù; a gùfu ùnu ùnwu-okoròbya lanù, nyikoberu ìnya-ivu; gbalashia. ¹⁸ Dévidi phè atùko iphe ono, ndu Amalèku gworu ono nataktà jeye l'unyomu iya èphe èbo. ¹⁹ È to nwedu iphe èphe, òphu phuhuru ephuhu; onye ukfu l'onye nta; unwokoro l'ùnwu-mgbòko; iphe, a kwaru l'òkwata; mè iphe mmanu òdo, èphe gwokoru egwoko. Dévidi phè anaphutakota iya azù. ²⁰ David phè abya akpù atùru ndu Amalèku; mè egu èphe; mè eswi èphe. Ndu kè Dévidi ono, kparù èku ono evuru ùzo; sù: "Òwaa bù iphe, Dévidi kwataru l'òkwata."

²¹ Dévidi abya abyakfuta ùkporo madzù iri phù bù ndu ono, ike gvùshiru k'òphu èphe ta dùdu ike tsoru Dévidi phù; mbù ndu ono, a eswetaru lè nggele Besò phù; èphe awùfuta t'èphe gba Dévidi yèle ndu nk'íya ndzuta. Dévidi erua bya ekele èphe. ²² Ndu èjo madzù; mè ndu mkpaka lè ndu ono, tso Dévidi ono abya asù: "Lè keshinu èphe te tsodu ayi; bè ayi te ekevukwa èphe l'iphe ono, ayi kwataru l'ògu ono. Iphe, e-mechia

nù bù l'onyenònu e-duta nyee ya; mè ùnwu iya lashia."

²³ Dévidi asù èphe: "Wawakwa; ùnwunna mu; unu be egudekwa iphe, Ojejoje nùru ayi mee ège ono. Ojejoje chewaru ayi; bya ewowaru ndu byaru ayi ògu ye ayi l'èka. ²⁴ ?Bù onye a-ngarù unu nchì l'iphe ono, unu ekfu ono? L'ò kwa iphe, onye nòdu swiru ivu ketaru bè bù iphe, onye tso je ògu e-keta. Onyenònu e-nweru òkè ènya-nhamùnhà." ²⁵ Dévidi atù ya; yò búrù ekemu bya abùru ome-l'alì ndu Ízurèlù shita mbòku ono jeye ntanù.

²⁶ Dévidi alarulephu Zíkulagu; yò haru iphe ono, èphe kwaru l'òkwata ono nù t'e je anù ndu ònyà iya, bù ndu ògurennya ndu Júda. Yò sù t'a sù èphe: "Òwaa bù iphe, ya anù unu l'iphe, èphe nataru ndu òhogu Ojejoje l'ògu." ²⁷ Ò nùru iphe ono t'a nù ndu Bételù; ndu Ráma l'ùzo òhuda; ndu Jatiru; ²⁸ ndu Arówa; ndu Sifimotu; ndu Eshitemowa; ²⁹ ndu Rakalù; ndu Jerahumelu; ndu Kenu; ³⁰ ndu Hòma; ndu Bòrashanu; ndu kè Ataku; ³¹ ndu Hèburonu; ndu kè Dévidi; mè iphe, bù ndu èke ono, o gvugbaaru òkpa teke ono, o shi aghaphe aghaphe ono.

Anwùhu Sòlu

(1 Iphe 10:1-12)

31 Ndu Filisutayìnu abya etso ndu Ízurèlù ògu; ndu Ízurèlù agbaaru èphe òso. Ndu Ízurèlù ndu òphu e gburu lè Ugvu Gilobówa aha l'ìgwe. ² Ndu Filisutayìnu achìru Sòlu yèle ùnwu iya tùgburu; gbakfube èphe; je egbua Jonátanu; Abinadabu; mè Malukishuwa. ³ Ògu ono eshihu ike l'èke Sòlu nò; ndu akfù agbaa Sòlu akfù; meka iya iphe nshinu. ⁴ Sòlu asù onye achìru iya ngwa-ògu: "Mìta ogu-mbeke ngu nmagbua ya; a nònyaa nù; ndu akpapyi-wa abya eworu iya gbua; mee ya iphe-iphère."

Obenu l'onye ono, achìru iya ngwa-ògu ono bè egvu guderu; to kwe. Tò dù iya bù; Sòlu ewota ogu-mbeke nk'íya ngùbe l'alì; pata onwiya t'ù l'eli iya. ⁵ Onye ono, achijeru Sòlu ngwa-ògu ono amaru lè Sòlu nwùhuwaru; dafù l'eli ogu-mbeke nk'íya; èphe è ya chíko nwùshihu. ⁶ Òo ya bù lè Sòlu yèle ùnwu iya unwoke èphe èto; onye achijeru ngwa-ògu; mè ndu soja iya l'èphe ha agvù ujiku lanù ono.

⁷ Ndu Ízurèlù ndu òphu bu l'azù nsùda Jézerilu azù iya òphu; mè ndu òphu bu l'iku Ènyimu Jòdanu aphùlephu lè ndu soja Ízurèlù bè gbarù ndu Filisutayìnu òso; bya aphùkwaaphu lè Sòlu yèle ùnwu iya k'unwoke nwùshihuwaru; haa mkpùkpu èphe gbalashia. Ndu Filisutayìnu abya ebuchia iya. ⁸ Yo be echile iya lè ndu Filisutayìnu jeru t'èphe yeshia ndu ono, e gburu l'ògu ono uwe èphe; phù odzu Sòlu yèle ùnwu iya unwoke èphe èto lè Ugvu Gilobówa. ⁹ Èphe abya ebuta Sòlu ishi; yeshia ya ngwa-ògu iya; bya eye ndu ozi t'èphe je araa ya arara l'alì Filisutayìnu mgburumgburu l'ùlo agwa èphe; mè t'è ndiphe nùgbaru iya. ¹⁰ Èphe eworu ng-

wa-ọgu iya ono dobe l'ụlo agwa Ashịtoretu; bya eworu ugwehu iya kepyabe l'ụpho-mkpuma Bētu-Shanu.

¹¹ Ndu Jábeshi-Gíledu anụlephu iphe, ndu Filisutayinu meru Sọlu; ¹² unwoke agburu-ẹhu nọ lẹ mkpụkpu ono atụko wụfu l'enyashi jeshia Betushanu.

Ẹphe eje apazita odzu Sọlu yeḷe kẹ ụnwu iya l'eli ụpho-mkpuma Bētu-Shanu; pata jeshia Jábeshi je akpọshia ya ọku. ¹³ Ẹphe abya achikobe ọkpu ẹphe lia l'ukfu oshi tamarisuku, nọ lẹ Jábeshi. Ẹphe abya aswịa aswịswi abalị ẹsaa.

2 Sámèlu

Dévidi anụ k'anwụhu Sọlu

1 Sọlu anwụhutsulephu; Dévidi eshi l'ọgu ono, o gbushiru ndu Amaleku ono lata bya anọ abali labụ lẹ Zíkulagu. ²Yo rua mbọku ọphu kwe iya ẹto; a bya ele ẹnya; nwoke lanụ, eshiwa l'ọdu ọgu Sọlu phẹ rua yẹle uwe iya, a gbajashiru agbajashi; ọwaa ẹja, nọ ya l'ishi. Yọ byakfuta Dévidi; bya ebyishi ikpere; gude kwabẹ iya ugvu. ³Dévidi aji iya ẹke o shi.

Yọ sụ Dévidi: "L'ọ bụ l'ọdu ọgu ndu Ízurelu; bẹ ya shi gbalaa."

⁴Dévidi aji iya: "Nanụ ẹge ọ dọ? T'ọ kooduru iya."

Yọ sụ Dévidi: "Lẹ ndu Ízurelu gbakwaru ọso l'ifu ọgu. Ndu ọphu daru nụ; nwụshihu aha l'igwe; k'ọphu bụ lẹ Sọlu yẹle nwatibe iya; mbụ Jonátanu; bẹ nwụhukwaru nụ."

⁵Dévidi aji nwokorọbya ono, bụ iya bya akọoru iya iphe ono; sụ iya: "Nanụ ẹge i shi maru lẹ Sọlu yẹle nwatibe iya; mbụ Jonátanu bẹ nwụhuru nụ?"

⁶Nwokorọbya ono abya akọoru Dévidi: "L'ọ nweru ẹge o meru; ya anọdu lẹ Ugvu Gilobówa. Sọlu l'onwiya anọdu l'ẹke ono dakobe arwa iya. Ugbọ-inya yẹle ndu agba iya nụ l'achị iya kẹ kpabẹ-kpabẹ." ⁷Ya ndono; Sọlu abya aghaa ẹnya; phụ mu; bya araku mu. Mu aji iya iphe mu e-me. ⁸Yọ jì mu onye mu bụ. Mu asụ iya: "Lẹ mu bụ onye Amaleku." ⁹Yọ sụ mu: "Tẹ mu bya evu-do-nyabe iya gbua ya; kẹle ya nọwa dzẹedzee ndzụ!"

¹⁰"Mu ejenu je evudonyabe iya; woru iya gbua; kẹ l'ọ doru mu ẹnya l'ọ -daruwa alị b'ọ bụwa iya ọnwu. Mu abya ekputa iya okpu-eze iya; gbata iya echi-ẹka iya. Yọ bụru iya bẹ mu wotaru nggube onye nwe mu nụ l'ẹka-a."

¹¹Dévidi yẹle ndu ono, etso iya nụ eye ẹka l'uwe ẹphe; gbajashia ya. ¹²Ẹphe araa ẹkwa; gụa aphụ; swia ẹgu jeye l'urenyashi l'okfu ẹhu Sọlu yẹle nwatibe iya kẹ nwoke, bụ Jonátanu; mẹ kẹ ndu soja Ojejoje, bụ ọnu-ulo Ízurelu ono, e gude ọgu-mbeke gbugbushia ono.

¹³Dévidi abya aji nwokorọbya ono, byaru iya odoru iphe ono; sụ iya: "Bụ awe b'i shi?"

Yọ sụ iya: "Lẹ ya bụkwa nwatibe onye Amaleku, bụ mbyamụmbya."

¹⁴Dévidi aji iya: "Bụ ngunu meru iphe ẹ tị tsudu egvu k'ohali ẹka gbua onye Ojejoje wuru manụ l'ishi?"

¹⁵Dévidi abya ekua onye lanụ l'unwu-okorọbya iya; sụ iya: "T'ọ je egbuta nwoke ono tọgbo!" Yo je egbuta iya

tọgbo; yọ nwụhu. ¹⁶Dévidi asụ iya: "T'ochi ngu tukokwaru ngu l'ishi; kẹ l'i gudewa ọnu ngu gbaa onwongu ama l'ọ bụ nggu gburu onye Ojejoje wuru manụ l'ishi."

Dévidi agụ aphụ Sọlu yẹle Jonátanu

¹⁷Dévidi abya agụ egvu-aphụ ẹhu Sọlu yẹle nwatibe iya; mbụ Jonátanu; ¹⁸bya asụ t'e zia ndu Júda ẹge aaguje egvu-aphụ ono. Ẹpha egvu ono bụ "akfụ." Ẹke e deru iya bụ l'ẹkwo Jasha.

¹⁹"Ugvù ngu; nggube Ízurelu;

b'e gbuwaru tọgbo l'eli ugvu!

Unu lewaru ẹge ndu ike zetsua!

²⁰T'ẹ b'e kfukwa iya lẹ Gatụ;

ọphu a rakwa iya arara

lẹ mbaduzo ndu Ashikelonu;

k'ọphu ẹhu ta awatadụ ọtso

ndu Filisutayinu ẹna;

ndu akpapyi ono awata ọtu okokooko.

²¹Unubẹ ugvu Gilobówa;

t'iji ba adakwaru unu;

ọphu mini achikwaru unu;

ọphu alj, emehuje iphe

'abụhekwa nk'unu.

Kẹ l'ọ bụ l'eli unu

b'a nọ merua iphe,

ndu ike nọ egudeje

egbobuta onwephe l'ọgu.

Mbụ l'iphe, Sọlu egudeje

egbobuta onwiya l'ọgu

ta abuhedu iphe, a nyiru manụ.

²²Akfụ Jonátanu te ejejekwa

gbaru ẹka; l'ẹ b'ọ gvuta

anụ ndu ike nọ;

ọphu ogu-mbeke Sọlu ta alajekwa

l'ẹ b'ọ kuta mee madzụ;

yo ji iya ejiji.

²³Sọlu; mẹ Jonátanu;

shi dọ ugvu l'ẹnya;

bụru ndu e yeru obu.

Ẹphe tųgbaru lẹ ndzụ;

tųgba l'ọnwu.

Ẹphe shi ka ugo ome kọrọkoro;

ka agụ agburu-ẹhu.

²⁴Unubẹ unwanyi Ízurelu;

unu raa ẹkwa Sọlu;

mbụ onye ono, yeru unu
uwe uswe, ama mma ono;
mbụ onye ono,
gude mkpọla-ododo
memashia uwe,
unu yeru l'èhu ememashi ono.
²⁵ Unu lewaru ẹge
ndu ike zetsua l'ọgu!
L'eli ugwu b'e gburu Jonátanu;
yọ daburu.
²⁶ Mu agụ aphụ ẹhu ngu;
nwunne mu Jonátanu;
I shi bụnukaru mu
onye vu oke aswa.
Obu, i shi yeru mu;
bẹ dukwa biribiri.
Ọ dọ biribiri karia
n-yemobu k'unwanyị.
²⁷ Unu lewaru ẹge
ndu ike zetsua!
Ngwa-ọgu, eegudeje alụ ọgu
bụkotawa ọ-la-l'iyi!"

Eechi Dévidi eze ndu Júda

2 E metsua; Dévidi ejeshia ọkpata Ojejoje ishi tẹ ya maru: "Mẹ ya a-la lẹ mkpukpu lẹ Júda je eburu?" Ojejoje asụ iya: "T'o je!" Dévidi ajị iya: "Bụ awe bẹ ya a-la?" Ojejoje asụ iya: "T'ọ la Héburonu!" ² Dévidi atụgbua lashia ẹke ono yẹle unyomu iya ẹphe ẹbo; mbụ Ahi-nowamu kẹ Jézerilu; mẹ Abigelu kẹ Kamèlu, bụ nwanyi ono, nji ya; mbụ Nebalu tufuru ono. ³ Dévidi achitak-waphu ndu nk'ia, bụ iya bụ unwoke ono yẹle iya yi ono. Onyenonu eduta ndibe iya; ẹphe eje eburu lẹ Héburonu mẹ l'edukfu edukfu, nọ-pheru iya mgburumgburu. ⁴ Ndu Júda abyatashia Héburonu. Yọ bụru l'ẹke ono bẹ ẹphe nọ wụa Dévidi manụ l'ishi t'ọ bụru eze, chĩa ndu Júda. A bya ekfuru Dévidi l'ọ bụ ndu Jábeshi-Gíledu bẹ liru Sọlu. ⁵ Dévidi abya eyefu ndu ozi t'ẹphe je ezia unwoke Jábeshi-Gíledu: "Tẹ Ojejoje ọru ọnu-oma nụ ẹphe k'ugwu ono, ẹphe kwabẹru Sọlu, bụ nnajiufu ẹphe; woru iya lia ono. ⁶ Tẹ Ojejoje mekwaa t'ẹphe maru ẹge obu-oma iya hatabe nshinu l'ẹke ẹphe nọ. T'o koshik-waphu ẹphe lẹ ya gbaru t'e gude ire iya ẹka l'ẹke ẹphe nọ! Yẹbedua, bụ Dévidi l'onwiya e-mekwaruphu ẹphe iphe-oma; keshinu ọphu ẹphe maru mee iphe ọwaa. ⁷ Ọo ya bụ; t'ẹka shihukwa ẹphe ike; ẹphe aburu ndu kwaru ẹnya; kele nnajiufu ẹphe; mbụ Sọlu bẹ nwụhuakwaru nụ; ndu ọnu-ọlo Júda awụwa iya manụ l'ishi tẹ ya bụru eze ẹphe."

Eeme Ishibosheti eze ndu Ízurèlu

⁸ Ábuna Nẹru, bụ onye ishi ndu soja Sọlu abya eduta nwatibe Sọlu, bụ Ishibosheti byatashia Mahanayimu; ⁹ bya emee ya eze ndu Gíledu; ndu Ashuru; ndu Jézerilu; ndu Ífuremu; ndu Bénjaminu; mẹwaru ndu Ízurèlu l'ẹphe ha. ¹⁰ Iphe Ishibosheti Sọlu gbaru bụ ụkporo afa labụ teke ọ dọberu bụru eze ndu Ízurèlu. Iphe ọ chịru bụ afa labụ.

Obenu lẹ ndu ọnu-ọlo Júda bụ Dévidi bẹ ẹphebedua wụ-tsoru. ¹¹ Dévidi eburu lẹ Héburonu; bụru eze ndu ọnu-ọlo Júda. Iphe, ọ chịru bụ afa ẹsaa l'ọnwa ishingụ.

Ọgu adaru ndu kẹ Dévidi; ẹphe lẹ ndu kẹ Ishibosheti

¹² Ya ndono; Ábuna Nẹru yẹle ndu ejeru Ishibosheti Sọlu ozi, shi Mahanayimu atụgbua jeshia Gíbiyọnu. ¹³ Jóabu Zeruya yẹle ndu kẹ Dévidi atụgbua jekfushia ẹphe l'okpuru Gíbiyọnu. Yo nweru ndu ọphu dọru l'azụ okpuru ono azụ ọphu; ndu ọphu adọru l'azụ iya ọphu. ¹⁴ Ábuna asụ Jóabu: "T'unwu-okorọbya-a haru gbeshi je akpasweru onwẹphe ẹka t'ayi phụ." Jóabu ekweta.

¹⁵ Ẹphe awụ-lihu; a bya agụta ẹphe ụmadzu iri l'ẹbo l'ẹke iya kẹ ndu Bénjaminu yẹle Ishibosheti Sọlu; gụta ụmadzu iri l'ẹbo l'ẹke iya kẹ Dévidi. ¹⁶ Tọ dọ iya bụ; onyenonu abya awọru ibe iya l'ishi; woru ogu-mbeke nmatsua ibe ẹphe lẹ mgberemẹku. Ẹphe adashia; nwụshihukota l'ugbo lanụ. Ọ bụ iya meru iphe e gude kulahaa ẹke ono "Ẹgu Ogu-mbeke." Ẹke ono bẹ nọ lẹ Gíbiyọnu.

¹⁷ Ọgu mbọku ono ekpohu ọku. Ndu kẹ Dévidi emekputa ndu kẹ Ábuna yẹle unwoke Ízurèlu. ¹⁸ Unwegirima Zeruya ẹphe ẹto nọkotakwa l'ẹke ono; mbụ Jóabu; mẹ Abishayi yẹle Ásahèlu; ndu k'unwoke. Ásahèlu bẹ eme kọrokoro l'ọbu mgbada. ¹⁹ Ásahèlu achipyabe Ábuna; k'ọphu bụ l'ẹ tọ ghachidu aghachi l'ẹke ọochi iya. ²⁰ Ábuna abya aghaa ẹnya phụ iya; jị iya: "Ásahèlu; bụ nggu?"

Yọ asụ iya: "L'ọ kwa iya."

²¹ Ábuna asụ iya: "T'ọ ghachi l'ẹka-utara iya; m'ọ bụ l'ẹka-ibiyita iya; gude onye lanụ l'unwu-okorọbya ono nashia ya ngwa-ọgu iya!" Obenu lẹ Ásahèlu te kwedu haa ya achichi. ²² Ábuna abya anmaaru Ásahèlu ọkwa ọdo; sụ iya: "Haa ya achichi! Ya -gbuta ngu tịa l'al' nta-a; ?ya e-shi agha palia ifu apali l'ẹke nwunne ngu; mbụ Jóabu nọ?" ²³ Ọphu Ásahèlu 'ekwedu haa ya achichi. Ábuna ewotawaphu arwa iya sụ Ásahèlu l'ẹpho; yo je alufuta iya l'okpurukpazu. Yọ daa; nwụhu l'ẹke ono. Yọ bụje; onye -jetaru bya ebu ẹnya l'ẹke ono, Ásahèlu daburu ono; yo ovudo.

²⁴ Jóabu yẹle Abishayi chipyabe Ábuna. Yọ bụru l'ẹnyanwu-arịba-wa bẹ ẹphe chiruru iya l'ugwu Ama, nọ chee ifu lẹ Giya l'uzo iya ọphu eeshije eje echi-ẹgu

Gíbiyọnu. ²⁵ Unwoke Bénjaminu atuko k'furu Ábuna l'azụ. Ẹphe akpọo onwẹphe l'ekalanu; vudo l'eli ugwu lanu. ²⁶ Ábuna abya ekua Jóabu; sụ iya: "Bụ mma bẹ ayi e-gudewaru alu-gbushi onwayi jeye? T'i madu l'oo-mekochaa buru ayi aphu. Bụ teke ole bẹ ii-kfuru ndu nke ngu t'ephe haa ochi unwunna ephe?"

²⁷ Jóabu asu: "Keshinu Nchileke no-o ndzu ege o no iya-a; ndege e t'i k'furu okfu; bẹ ndu-a ga a-chikwa unwunna ephe ege ono jeye l'utsu." ²⁸ To du iya bu; Jóabu abya eworu upyoku gbua; ndu soja ono akfushi; ephe ta achihe ndu Izurelu odo; ophu ephe 'etsohedu ephe ogo odo.

²⁹ Ábuna yele ndu nk'ia eshia Araba; jekota ije l'enyashi mboku ono; bya eswee Enyimu Jodanu; jekota ije l'utsu iya lufuta le Mahanayimu.

³⁰ Jóabu abya eshi ochi Ábuna ono lata; bya edzua ndu nk'ia. Umadzu iri le tete aburu ndu achọ achọcho le ndu ke Dévidi; a gufukwa Ásahelu. ³¹ Obenu le ndu ke Dévidi gbukwanuru ukporo madu iri l'esato le ndu ikfu Bénjaminu, bu ndu ke Ábuna. ³² Ephe apata Ásahelu je elia l'ili nna iya le Bétulehemu. Jóabu yele ndu nk'ia atugbua l'enyashi ono; yo buru le nchi abohu bẹ ephe jeruru Héburonu.

3 Ogu, daru ndu onu-ulo Solu; me ndu ke Dévidi aburu ogo, a luru ogologo. Ike ke Dévidi l'aka aka-ka eje; ike ke ndu onu-ulo Solu l'agvu agvugvu eje.

Unwegirima, a mushiru Dévidi le Héburonu

(1 Iphe 3:1-4)

² Teke Dévidi bu le Héburonu b'a mushiru iya unwegirima unwoke. Okpara iya bu Amunonu. Onye muru iya nu bu Ahinowamu, bu nwanyi Jézerilu. ³ Abigelu, Nebalu ke Kamelu shi lujee; tufuwa iya atufu amutaru iya otsota, bu Kiliyabu. Nwatibe Talumayi, bu eze ndu Geshu; mbu Maaka mutaru iya Abusolomu, bu onye k'eto. ⁴ Hagitu mutaru iya Adónija, bu onye k'eno. Abitalu amutaru iya onye k'ise, bu Shefatiya. ⁵ Nye ya; mbu Egula mutaru iya onye k'ishingu, bu Ituremu. Ndu-a b'a mushikotaru Dévidi teke o bu le Héburonu.

Ábuna etso Dévidi

⁶ Yo buru teke ono, ogo adaru ndu onu-ulo Solu owaa ndu onu-ulo ke Dévidi ono bẹ Ábuna nodu l'eka ulo ke Solu; vudoshia ike. ⁷ Yo nweru nwanyi obu, shi buru nnufu Solu, aza Rizupa. Nwanyi ono bu nwatibe Aya. Yo be ujiku lanu; Ishibosheti abya ekua Ábuna; sụ iya: "Nanu ege o du b'i wataru ora nnufu nna iya?" ⁸ Iphe ono, Ishibosheti k'furu ono eghua Ábuna ntumatu; yo sụ Ishibosheti: "Ya gbe bya atwaru nu ikè yeru ndu Júda to? Keshinu kpọ byeye ntanu-a; bẹ ya shi gudeta obu iya l'o ha turu ikè yeru nna ngu, bu Solu; me ndibe iya; me ndu onya iya. Ya anodukpelephu l'alụ ogo ehu unu te ndu ke Dévidi ba aluta unu.

Yo buru nta-a b'i bya ekobe iya okfu, laru le ke nwanyi-a. ⁹ Te Nchileke gwakwa ya ochi; mbu t'o mekwa ya ophu ka njo m'o buru le ya te meduru Dévidi iphe ono, Ojejoje riburu le nte kwee ya ukwa iya ono; ¹⁰ mbu le ya e-me t'ali-eze ono lufu onu-ulo Solu l'eka; mee te Dévidi buru eze ndu Izurelu me Júda; shita le Danu jeye Besheba." ¹¹ Ophu Ishibosheti emekpodua onu ukporo k'okfu okfu yeru Ábuna odo; ke l'otsu iya egvu.

¹² To du iya bu; Ábuna abya eyefu ndu ozi t'ephe jeru iya ke Dévidi je asu iya: "Bunua onye bẹ ali-a no l'eka? Te nggu l'ia gbaa ndzu; k'ophu ya e-yetaru ngu eka chita ndu Izurelu l'ephe ha ye l'eka iya nke ngu."

¹³ Dévidi asu iya: "L'o dua mma te nggu l'ia gbaa ndzu. O bu l'o nweru iphe lanu, ya ele ngu enya iya l'eka: Iphe obu bu t'e b'i byakwa eke ya no; gbahaa l'i du Mikalu Solu dutaru iya teke ji-nodu abya!" ¹⁴ Dévidi abya eye ndu ozi t'ephe jekfu Ishibosheti Solu je asu iya: "T'o dee ya nyee ya Mikalu, ya butaru akpapyi ukporo ndu Filisutayinu ise gude kwaa aswa iya ono."

¹⁵ Ya ndono; Ishibosheti ezia t'e je anata Mikalu l'eke nji iya; mbu Palutiyelu Layishi. ¹⁶ Nji nwanyi ono l'ara ekwa; etso iya; jeye; ephe erua Bahurimu. Ábuna asu nwoke ono: "T'o la!" Yo tugbua; lashia.

¹⁷ Ábuna abya ekua ndu bu ogurenya ndu Izurelu idzu; sụ ephe: "Unu shiwa teke teru enya seta ege unu e-shi mee Dévidi eze unu. ¹⁸ Ngwa-a; unu mee ya eya nta-a! Ishi iya aburu le Ojejoje kwewaru Dévidi ukwa; sụ iya: 'L'o bu l'eka nwozi iya, bu Dévidi; bẹ ya e-shi nafuta ndu nk'ia, bu ndu Izurelu l'eka ndu Filisutayinu; me l'eka ndu ohogu ephe l'ephe ha.'" ¹⁹ Ábuna abyakwaphu bya ekfuru yeru ndu Bénjaminu; b'o bya atugbua jeshia Héburonu je ekfuaru Dévidi iphe, bu iphe ndu Izurelu; me ndu ikfu Bénjaminu l'ephe ha abya ememe.

²⁰ Ndu ephe le Ábuna yi je ke Dévidi ono le Héburonu bu ukporo unwoke; Dévidi eshia nri gude gbaaru ephe aji. ²¹ Ábuna asu Dévidi: "Onye nwe mu nu, bu eze; o kwa te ya je je ekuaru ngu ndu Izurelu l'ephe ha te nggu l'ephe gbaa ndzu; k'ophu ji-buru eze ephe ege ono, ogo ngu t'i buru ono." Dévidi edufu Ábuna; yo tugbua lashia l'ehu-agu.

Jóabu egbu Ábuna

²² Yo bu leruphu teke ono bẹ ndu ke Dévidi; me Jóabu shi ogo o-lua-olaa, ephe jeru bata; vuru iphe, du egvu, ephe kwaru l'okwata. Obenu le Ábuna ta nokwanu l'ufu Dévidi le Héburonu; kele Dévidi dufuwaru iya. Yo tugbua lashia l'ehu-agu. ²³ Jóabu yele ndu soja, yele iya yi abatalephu; e k'furu iya le Ábuna Neru bẹ shikwa byakfuta eze; yo dufuwa iya; yo lashia le nchi-odoo.

²⁴ Ya ndono; Jóabu ejekfushia eze je asu iya: "Bụ ngunu b'i meru ege ono? Bụ ngunu meru iphe Ábuna

byakfutaru ngu; nggu ahaa ya; yò lashia? Nta-a b'ò laakwaru! ²⁵ Ì marua onye Ábuna Nèru bụ. Ọ kwa ụgho b'ò byaru ngu aghọru; bya t'ò maru ẹge iije iya ala; maru iphe, bụ iphe, iime ememe."

²⁶ Jóabu ahaa Dévidi lufushia; bya ezia ndu ozi iya t'ẹphe gbakfu Ábuna. Ẹphe agbakfu Ábuna lẹ wẹlu Síra; kuphuta iya azụ; Dévidi ta ma. ²⁷ Ábuna ala-phutalephu azụ lẹ Héburonu; Jóabu ekuchi iya ekuchi l'iku obu-edukfu ono; l'ò nweru iphe, ya eme tẹ ya kfu-ru iya. Jóabu anọdu l'ẹke ono; nmafua ya ẹpho; yò nwụhu. Yo shi ẹge ono gwata ụgwo ọchi nwunne iya phụ; mbụ Ásahẹlu. ²⁸ Dévidi abya anụa iya; su: "Gbururu jeye lẹ gbururu bẹ ẹka yẹle ndu alị-eze iya ta dukwa l'ọchi Ábuna Nèru l'ifu Nchileke. ²⁹ Tẹ ọchi Ábuna tų-kokwaru Jóabu; mẹ ndu ọnu-ulo nna iya l'ẹphe ha l'ishi! T'onye ejo ọnya ata ba agvukwa agvugvu l'ufu Jóabu; mẹ onye ẹhu-labụ; mẹ onye gude mkpọro l'eje ije; mẹ onye e gburu l'ike; mẹ onye ụkpa." ³⁰ Yò bụru Jóabu yẹle nwunne iya kẹ nwoke; mbụ Abishayi bẹ gburu Ábuna; kẹ l'ọ bụ iya gburu Ásahẹlu, bụ nwunne ẹphe l'ọgu lẹ Gíbiyọnu.

Eeli Ábuna

³¹ Dévidi abya asụ Jóabu mẹ ndu ẹphe ya nọ: "Unu lawashia uwe unu; unu achita uwe-aphụ yee; raa ẹkwa Ábuna." Eze, bụ Dévidi l'etso igbe-odzu ono l'azụ.

³² Ẹphe elia Ábuna lẹ Héburonu; eze akwaa ẹkwa Ábuna l'eli ili iya. Ndu ono l'ẹphe atụa ụzu-ẹkwa. ³³ Eze, bụ Dévidi abya agụa egvu-aphụ l'ẹhu Ábuna; sụ:

"?Bụ Ábuna b'ò gbaru
t'ò nwụhu anwụhu onye
eswe-wa tọo?"

³⁴ Ẹ te kekwa ngu ẹgbu l'ẹka;
ta tų ngu mkpọro l'ọkpa.
Ì laru l'ike l'ọ bụ onye dabaru
ndu ẹjo madzụ l'ẹka."

Ndu ono l'ẹphe ha atụko tųa ụzu-ẹkwa iya ọdo.

³⁵ Ndu ono l'ẹphe ha abya arọlahaa Dévidi t'ò ria nri lẹ teke ọ bụkwadu eswe. Obenu lẹ Dévidi riburu iya; sụ: "Kamenu; lẹ ya te ewotadu nri; m'ò -bụ iphe ọdo kpa l'ọnu tẹmanu ẹnyanwu arịba!" ³⁶ Ẹhu atsọo ndu ono l'ẹphe ha ẹna; ẹphe atụbe nvọ l'iphe ono, Dévidi meru ono; iphemiphe ọbule, eze Dévidi meru adụkota ẹphe mma. ³⁷ Ndu ono l'ẹphe ha; je akpaa lẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha amaru mbọku ono l'ẹka eze, bụ Dévidi ta anọdu l'egbugbu ono, e gburu Ábuna Nèru ono.

³⁸ Eze asụ ndu ozi iya: "?Unu ta madụ l'onye nwụhuru l'alị Ízurelu ntanụ bụ oke amadụ; bụru nwatibe eze?"

³⁹ Ọ bụ oswi-okfu l'a wụru mu manụ l'ishi tẹ mu bụru eze; obenu l'ike ta anọdu mu ntanụ-a; kẹ l'unwegirima Zeruya bẹ nabaru mu ẹka. Tẹ Ojejoje kfu kwaa ndu ẹjo madzụ ụgwo l'ẹge ejo iphe, ẹphe meru habe!"

Eegbu Ishibosheti

4 Ishibosheti Sọlu anụlephu lẹ Ábuna bẹ nwụhuwaru nụ lẹ Héburonu; ike agvụ iya. Ndu Ízurelu l'ẹphe ha atsulahaa egvu. ² Nwatibe Sọlu ono bẹ nweru unwoke labụ, o yeru t'ẹphe bụru ishi ndu ọ-lụ-ọlaa. Onye lanụ bụ Bena; onye ọphu abụru Rekabu. Ndu ono bụ unwu Rimonu lẹ Berotu. Berotu bụ mkpukpu, a guru yeru ndu ikfu Bénjaminu; ³ kẹle ndu Berotu gbarụ ọso laa Gitayimu je ebuaruru l'ẹke ono bụru mbyambya jeye ntanụ-a.

⁴ Ya ndono; nwatibe Sọlu; mbụ Jonatanu enweru nwatibe iya kẹ nwoke, daru ngvuru l'ọkpa labụ. Yò bụru afa ise bẹ nwata ono gbakwadurua teke ozi shi Jézerilu ruta ẹphe nchị lẹ Sọlu yẹle Jonatanu bẹ nwụhuru nụ. Nwanyi, ehe nwata ono anụlephu iphe ono; kwolihu; kuta nwata ono gbala. Nwata ono anyifu daa; daa ngvuru. Ẹpha nwata ono bụ Mefiboshetu.

⁵ Ya ndono; unwu Rimonu; onye Berotu; mbụ Rekabu mẹ Bena atụgbua mbọku ono; yò bụru ẹphe oje kẹ Ishibosheti. Ẹphe erua kẹ Ishibosheti l'echi oke-eswe teke Ishibosheti nọ l'atuta ume eswe; ⁶ bya abahụ l'ime ime ụlo iya l'ọ bụ l'ẹphe eje ọhata witu. Ẹphe anmafua ya ẹpho l'ime ẹke ono; pyofu gbalaa. ⁷ Yò bụru teke Ishibosheti zẹ l'oshi-azee ya bẹ ẹphe bakfuru iya l'ime mkpura ẹke ọozeje l'ime ụlo iya. Ẹphe anmaa ya mma; nmagbua ya; buta iya ishi. Ẹphe apata ishi iya ono tųgbua; gude iya jekota ije l'uzo nsuda Ẹnyimu Jọdanu ẹnyashi mbọku ono l'ọ ha. ⁸ Ẹphe apata ishi iya ono pataru Dévidi lẹ Héburonu; bya asụ iya: "Ọwaa ishi Ishibosheti, bụ nwatibe Sọlu; mbụ ọhogu ngu ono, shi achọ ishi ngu ono. Ntanụ-a bẹ Ojejoje gwatawaru Sọlu yẹle eri iya ụgwo iphe ono, ẹphe meru nggube eze, onye nwe mu ono."

⁹ Dévidi abya eyeeru Rekabu yẹle nwunne iya kẹ nwoke, bụ Bena ọnu; mbụ unwu Rimonu; onye Berotu ọnu; sụ ẹphe: "Kamenu; l'ẹpha Ojejoje bụ onye, nafutaru iya l'iphe-ẹhuka ono; ¹⁰ kwa ẹge ọ mụru nwoke ono, byaru bya asụ iya lẹ Sọlu nwụhuwaru ono; bụ ẹge ọo-muru unu. O shi arị lẹ ya byaru iya ozi ozi, dọ mma; obenu lẹ ya nwutawaru iya; gbua lẹ Zikulagu. Ono aburu nggo, ya buru iya; l'ozu ono, ọ byaru iya ezizi ono. ¹¹ Unu bẹ ndu ẹjo iya-wa; ?nk'unu ta kaduru ẹji l'unu bahuru l'ime ụlo onye ẹ te nwedu iphe o meru; je egbua ya l'eli oshi-azee ya. ?Ya ta agwatadunua unu ụgwo ọchi iya; mbụ wofu unu lẹ mgboko-a?" ¹² Ya ndono; Dévidi ezifu unwu-okorọbya iya; ẹphe eworu ẹphe gbushia; kwashia ẹphe ẹka; mẹ ọkpa; pakọo ugwehu ẹphe je ekobe l'iku okpuru, nọ lẹ Héburonu. Ẹphe apata ishi Ishibosheti je elia l'ili Ábuna lẹ Héburonu.

Eechi Dévidi eze ndu Ízurèlu mgburumgburu

(1 Iphe 11:1-9)

5 Tò dù iya bụ; ikfu ndu Ízurèlu l'èphe ha abyakfuta Dévidi lẹ Hẹburonu bya sụ iya: "Ayibedua mę ng-gụbedua chiko bụru mee lanụ mę anụ-ẹhu lanụ. ² L'oge ọhazu teke Sọlu shi bụru eze ayi bẹ bụ ng-gụbedua shi anọduje edu ndu Ízurèlu l'ọgu. Yọ bụru nggu bẹ Ojejoje sụru l'ji-nọdu eche ndu nk'ia; mbụ ndu Ízurèlu l'ọ bụ onye eche aturu. Yọ bụru nggu e-mekochaa chia ẹphe." ³ Tò dù iya bụ; ndu bụ ọgurenya Ízurèlu l'èphe ha abyakfuta eze, bụ Dévidi lẹ Hẹburonu; ẹphe l'ia agbaa ndzụ l'ifu Ojejoje; ẹphe awụa ya manụ l'ishi t'ọ bụru eze ndu Ízurèlu. ⁴ Iphe Dévidi gbaru bụ ụkporo afa l'afa iri teke ọ wataru achichi. Yọ chia ụkporo afa labụ. ⁵ Teke o bu lẹ Hẹburonu b'ọ chiru ndu Júda afa ẹsaa l'onwa isingu. Yọ bya akwalala lẹ Jerúsalemu; nọdu l'ẹke ono chia ndu Ízurèlu l'èphe ha; mę ndu Júda ụkporo afa l'afa iri l'eto.

⁶ Eze, bụ Dévidi yẹle ndu nk'ia awụba lẹ Jerúsalemu jekfushia ndu Jebusu, bu l'ẹke ono ọgu. Ndu Jebusu ono abya asụ Dévidi: "E tji hakwa k'obata l'ẹke-a; kẹ l'ọ kwa ndu ishi; mę ndu ngvuru a-chiphu ngu azụ." Ẹphe arija l'ẹ to nwedu lẹ Dévidi abata l'ẹke ono. ⁷ Obenu l'e metsuleru-a; Dévidi anatale ẹphe ẹke ẹphe kpuru; yo shihu ike l'eli Ugwu Záyọnu, mekocharu bụru Mkpukpu Dévidi.

⁸ Ọ bụ mbọku ono bẹ Dévidi sụru: "L'ọ kwa onye a-dụ ike lụa ndu Jebusu bẹ e-tsoru ọswa-mini bakfu ndu ishi; mę ndu ngwuru ono, Dévidi kporu ashị ono." Ọo ya bụ iphe ono, eekfuje; sụ: "Lẹ ndu ishi; mę ndu ngvuru ta byadụ bya a-bahụ l'ulo."

⁹ Dévidi abya awata ufu l'ẹke ono, a kpushiru ike ono; gụa ẹke ono Mkpukpu Dévidi. Ọ kpuru ụpho-mkpuma mkpukpu ono mgburumgburu; shi l'agbarike ụpho-mkpuma mkpukpu ono kpụa ya bahụ abahụ. ¹⁰ Dévidi l'aka oshihu ike akaka l'eje; kẹle Ojejoje; mbụ Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike nọ swiru iya.

¹¹ Ya ndono; Hiram, bụ eze ndu Táya abya eye ndu ozi iya t'èphe vutaru Dévidi oshi sida; bya eyekwaphu ndu kapyinta; mę ndu edoje ụlo; ẹphe abya akpuru Dévidi ụlo-eze iya. ¹² Dévidi abya amaru lẹ Ojejoje mewaru tẹ ya nguru anguru l'ọbu eze ndu Ízurèlu; yeru lẹ Ojejoje gudewa k'okfu ẹhu ndu nk'ia; mbụ ndu Ízurèlu palia alị-eze iya imeli.

¹³ Dévidi akwafutsua lẹ Hẹburonu; bya alushia ụnwanyi ọdo; bya achita ụnwanyi ọdo doo; ẹphe aburu nnufu iya phẹ lẹ Jerúsalemu. Ẹphe abya amushifuaru iya ụnwu: nwoke lẹ nwanyi. ¹⁴ Ọwaa ẹpha ụnwegirima, a mụshiru iya lẹ Jerúsalemu: Shamuwa; Shobabu; Né-tanu; Sólomonu; ¹⁵ Ibuha; Elishuwa; Nefegu; Jafiya; ¹⁶ Elishama; Eliyada; mę Elifeletu.

Dévidi emekputa ndu Filisutayinu

(1 Iphe 14:8-17)

¹⁷ Ndu Filisutayinu anulephu l'a wụwaru Dévidi manụ l'ishi t'ọ bụru eze ndu Ízurèlu; ẹphe achiko l'èphe ha zahụ; chọru Dévidi jeshia. Dévidi anụa ya; je anọ-kirishia l'ẹke ono, a kpushiru ike ono. ¹⁸ Ndu Filisutayinu erua je edoo onwẹphe; je akpaa lẹ nsụda Réfa. ¹⁹ Dévidi akpata Ojejoje ishi; sụ: "Bụ tẹ ya je je etso ndu Filisutayinu ọgu tọo? L'oo-woru ẹphe ye iya l'ẹka tọo?"

Ojejoje asụ iya: "T'ọ je; lẹ ya e-woru-a ndu Filisutayinu ono ye iya l'ẹka."

²⁰ Ya ndono; Dévidi ejeshia Bálu-Perazimu; je alụa ẹphe l'ẹke ono. Yọ sụ: "L'ọ bụ ẹge ukporo-mini ekpoje-wa bụ ẹge Ojejoje shiwa l'ẹka iya kpota ndu ọhogu iya phẹ." Ọ bụ iya kparu iphe ọ aguru ẹke ono Bálu-Perazimu. ²¹ Ndu Filisutayinu achiru ntẹkpe ẹphe l'ọ ha wushi l'ẹke ono; Dévidi yẹle ndu nk'ia achita iya tų-bua.

²² Ndu Filisutayinu alaphutakwa azụ ọdo; bya edoo onwẹphe je akpaa lẹ nsụda Réfa. ²³ Dévidi abya akpata Ojejoje ishi. Ojejoje asụ iya: "Unu be eshikwa ẹphe l'ifu nhamunha; unu shichikwaa ẹphe l'azụ; gbaa ẹphe mgburumgburu l'ifu ẹke ono, oshi balusamu vudogbaa ono; tso ẹphe ọgu. ²⁴ Unu nulephu ọda igidi-ọkpa l'eli oshi balusamu ono; unu emekebe ẹgwegwa; kẹ l'ọ bụ teke ono bẹ Ojejoje vutaru unu ụzo t'unu je egbushia ndu soja ndu Filisutayinu." ²⁵ Ya ndono; Dévidi emee ya ẹge ono Ojejoje ziru iya ono. Yo shi lẹ Géba gbua ndu Filisutayinu jeye lẹ Géza.

Eedobe Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje lẹ kẹ Óbedu-Édo-mu

(1 Iphe 13:1-14; 15:1—16:3, 43)

6 Dévidi abya ekua ndu a fọtaru lẹ ndu Ízurèlu. Iphe, ẹphe dù bụ ụkporo ụnu ụmadzu ugbo ẹto l'unu iri l'ise. ¹² Dévidi yẹle ndu nk'ia l'èphe ha atų-bua jeshia Béla l'alị Júda t'èphe je apalata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje; mbụ okpoko ono, eekuje ala l'ẹpha Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ono; mbụ onye ono, aba-eze iya nọ lẹ mgbaku cherobimu ono. ³ Ẹphe apafuta Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono l'ulo Abinadabu tukobe l'eli ọ-gba-kperekpere ọhungu. Ụlo Abinadabu ono bẹ tukoru l'eli ugwu. Yọ bụru Uza; mę Ahiyo, bụ ụnwu Abinadabu ndu k'unwoke l'anga ọ-gba-kperekpere ọhungu ono. ⁴ Ẹphe angaru ọ-gba-kperekpere ono, a tukoberu Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono lufuta lẹ kẹ Abinadabu l'eli ugwu ono. Ahiyo evuru Okpoko Ọgba-ndzụ ono ụzo. ⁵ Dévidi yẹle ndu Ízurèlu l'èphe ha egude ike ẹphe l'ọ ha l'ete ẹsua l'ifu

† Iphe ọ bụ bụ 30,000.

Ojejoje. Èphe agù egvu; l'akpò ogumogu; mē une; l'akù nkwa; aphù opu; l'ayo oja.

⁶ Èphe erulephu l'èke Nekonu eetsuje bali; Uza atùfu èka tē ya wòta Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje ono; kē l'eswi, alòkpu o-gba-kperekpere ono, a tukoberu iya ono kpakotaru iphe. ⁷ Èhu eghua Ojejoje eghughu l'èke Uza nò; yo woru iya chigbua; kē l'o meru iphe è-ta gbadu iya l'ememe. Uza anwùhu l'èke ono l'ìku Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje ono. ⁸ Èhu eghulahaa Dévidi eghughu; kē lē Ojejoje chigburu Uza. A wata oku èke ono Pérezu-Uza † jeye ntanù.

⁹ Dévidi atsùlahaa Ojejoje egvu mbòku ono; yò sù: "Nanùkpoo ège Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje-a e-me rua ya èka?" ¹⁰ Yo mee; too vuhe Dévidi evuvu t'ò palata Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje ono lē Mkpùkpu Dévidi. Yo gbe patachia ya je edobe lē kē Óbèdu-Édòmu kē Gitu. ¹¹ Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje ono anòo onwa èto lē kē Óbèdu-Édòmu kē Gitu; Ojejoje agòoru Óbèdu-Édòmu yèlè ndibe iya l'èphe ha onu.

Evulata Okpoko Ogbá-ndzù Nchileke lē Jerúsalemu (1 Iphe 15:25-29)

¹² Tò dù iya bù; a bya edooru eze, bù Dévidi: "Lē Ojejoje gudekwa kē Okpoko Ogbá-ndzù Nchileke ono gòoru ndibe Óbèdu-Édòmu onu; mēwaru iphemiphe òbule, o nweru enweru." Ya ndono; Dévidi eteru èswa je apafùta Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje ono lē kē Óbèdu-Édòmu; palaa lē Mkpùkpu Dévidi. ¹³ Yò buje; ndu pa Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje ono tūa ntù-òkpa ishingù; Dévidi egbua oke-eswi; mē nweswi, gbaru èba gude gwooru Nchileke ngwèja. ¹⁴ Dévidi anmaa èkwa òcha l'ukfu; bya egude ike ya l'ò ha l'ete egvu l'ifu Ojejoje. ¹⁵ Dévidi yèlè ndu Ízurelu l'èphe ha egbu upyoku; l'atù wòwowo apalata Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje ono.

¹⁶ Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje ono abatadèlephu lē Mkpùkpu Dévidi; nwatibe Sòlu, aza Mikalu epyofu ènya lē windo; phà eze, bù Dévidi l'èke o gude egvu-akfùkfu l'ete egvu l'ifu Ojejoje; kpòo ya èbo-èbo-l'afù. ¹⁷ Èphe abya apabata Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje ono; woru iya dobe l'èke ruberu iya nù l'ime ùlo-èkwà, Dévidi kpòberu t'e dobe iya. Dévidi abya egwoo ngwèja-ukfuru; mē ngwèja èhu-agù l'ifu Ojejoje. ¹⁸ Dévidi egwot-sulephu ngwèja-ukfuru ono; mē k'èhu-agù ono; gude èpha Ojejoje, bù Ókaribe-Kakòta-Ike gòru onu-òma nù ndu Ízurelu. ¹⁹ Yò bya ekeeru ndu ono l'èphe ha ishi buredi nanù nanù l'èhu l'èhu. O kekwaruphu akara, e meru l'akpùru oshi detu; mē akara, e meru l'akpùru vayinu; kedzuru iya ndu Ízurelu ono l'èphe ha: unwoke l'unwanyi. E metsua; ndu ono l'èphe ha awùkashihu lashia l'ufu èphe l'èhu l'èhu.

²⁰ Dévidi abya alata tē ya kele ndibe iya; nwatibe Sòlu; mbù Mikalu agbafùta bya iya ndzuta; bya asù iya:

† Iphe Pérezu-Uza bù bù l'èhu gbanwuhuru Nchileke òku l'èke Uza nò.

"Ège eze ndu Ízurelu shikwanu dù ugvu kē ntanù; k'è t'ò gbabè onwiya òtu l'ifu unwu-mgbòko, èphe gbaru ohu; mbù ège ono, mkpòkoro madzù emeje onwiya; kēle iphere gvùru iya l'ifu ono."

²¹ Dévidi asù Mikalu: "Ò kwa l'ifu Ojejoje bē ya shi nò-du ete èswa; mbù Ojejoje ono, haru nna ngu; haa onye òdo, shi l'onu-ùlo nna ngu fòtatchia yèbedua tē ya bùru ishi ndu kē Ojejoje, bù iya bù ndu Ízurelu. Ya a-nòdulekwaphu ete èswa l'ifu Ojejoje. ²² Ya a-kabak-waarù ome onwiya onye eswe; bùru onye aakpò èbo-èbo-l'afù l'èke ì nò. Obenu l'èke unwu-mgbòko ohu-wa, ì kfuru-wa nò bē ee-gbe l'akwabè iya nù ugvu."

²³ Nwatibe Sòlu ono; mbù Mikalu ta mütakwa nwata jeye mbòku, ò nwùhuru.

Ozi, Nétanu ziru Dévidi

(1 Iphe 17:1-15)

7 Yo be teke eze buwa l'ufu iya; Ojejoje emewa t'òbu rua ya alì; t'ò chíhe obu l'èka l'èke ndu òhogu iya, nò-pheru iya mgburumgburu; ² eze asù onye nk-fuchiru Nchileke, bù Nétanu: "T'ò lenu; nta-a bē ya bu l'ùlo, e gude oshi sida mee; Okpoko Ogbá-ndzù Ojejoje abùru l'ùlo-èkwà b'ò nò."

³ Nétanu asù iya: "Iphe, bù iphe, nò ngu l'òbu; nggu eje emee ya; lē Ojejoje bē swikwaru ngu eswiru." ⁴ Yo be l'ènyashi mbòku ono; Ojejoje abya ekfuru yeru Nétanu; sù iya: ⁵ "Je ezia nwozi iya; mbù Dévidi: 'Lē Ojejoje, bù Nchileke sùru: ?Bù nggùbedua a-kpùru iya ùlo, ya e-buru t'ò. ⁶ Keshinu mbòku ono, ya dufutaru ndu Ízurelu lē Íjiputu ono jeye ntanù-a bē ya te ebubukwaa l'ùlo. Ya egudeje ùlo-èkwà iya l'èjèphe èjèphe. ⁷ L'iphe, bù èke yèlè ndu Ízurelu yìwa jekota; ?o nweru teke ya sùjeru ndu ishi ikfu Ízurelu; mbù ndu ono, ya sùru t'èphe cheje ndu nk'iya, bù Ízurelu l'ò bù onye eche atùru ono; iphe, meru iphe èphe ta kpùduru iya ùlo sida? "

⁸ "Kfuru nwozi iya; mbù Dévidi: Owa iphe yèbe Ókaribe-Kakòta-Ike; mbù Ojejoje ekfu: 'Ya dufutaru ngu l'ègu, èke elu atajè nri; t'è b'i tsophehe atùru; t'ì byachia bya abùru onye a-nòdu achì ndu nk'iya, bù Ízurelu. ⁹ Ya shi etsoje ngu l'èje iphe, bù èke, iije; ya achìko ndu òhogu ngu l'èphe ha gbukota l'ifu ngu. Nta-a bē ya e-me èpha ngu t'ò ha nshinu l'ò bù kē ndu oke amadù, e nwegbaarù lē mgboko. ¹⁰ Ya a-nù ndu nk'iya, bù Ízurelu alì k'èka èphe. Ya a-dzabè èphe l'ò bù oshi l'alì ono; k'òphu èphe e-buru l'alì k'èka èphe. È to nwedu lē madzù achò èphe okfu òdo. Ophu o nwedu lē ndu ejo madzù akpaa èphe èhu ège ono, èphe shi akpa iya èphe l'òdúngu phù; ¹¹ mbù ège e shi kpata iya èphe keshinu teke ono, ya fòtaru ndu ikpe t'èphe chíje ndu nk'iya, bù Ízurelu ono. Ya e-mekwaphu t'ì tuta ume l'èke ndu òhogu ngu l'èphe ha nò. Yèbe Ojejoje ekfukwaru ngu phù lē ya e-meru ngu onu-ùlo nke ngu. ¹² Oge nka-ezekuna nke ngu rulephu; nggu alakfuwa

nna ngu p̄h̄; b̄e ya e-shi l'̀unwu ngu f̄ota onye a-n̄o-chi ̄nya ngu; mb̄u onye e-shi ngu l'̀ehu ḡedegede. Ya e-mee al̄i-eze iya t'̀o nḡunu anḡuru. ¹³ ̄ b̄u onye ono a-kp̄uru ȳbe Nchileke ̀lo; ya emee aba-eze iya t'̀o nḡuru anḡuru gbururu jeye l̄e gbururu. ¹⁴ Ya a-b̄uru nna iya; ȳbedua ab̄uru nwatibe iya. O -mee iphe, d̄u ̄ji; ya egude ̄chachi ndiphe h̄̀a ya àh̄̀h̄̀; mb̄u chia ya ̄chachi ̀nwu-eliphe. ¹⁵ ̄ to nwedu l̄e ya ahaa ya oyeru obu; ̄ge ono, ya haru iya oyeru S̄olu; bya egude ngu dochia ̄nya iya ono. ¹⁶ ̄nu-̀lo ngu; m̄e al̄i-eze ngu a-n̄o gbururu jeye l̄e gbururu l'̀ifu iya. Aba-eze ngu b̄e ee-me t'̀o nḡuru anḡuru gbururu jeye l̄e gbururu.' "

¹⁷ Ya ndono; Nétanu ak̄okotaru Dévidi iphe ono l'̀ege e k̄furu iya ̄ya; m̄e ̄ge ̄ ph̄ukotaru iya l'̀ophulenyà.

Dévidi ekele Nchileke ekele

(1 Iphe 17:16-27)

¹⁸ T̄o d̄u iya b̄u; eze, b̄u Dévidi egbeshi bah̄u l'̀ime ̀lo je an̄odu l'̀ifu Ojejoje; bya asu:

"Ngḡube Nnajiufu, b̄u Nchileke; ?b̄u onye b̄e ya b̄u; t̄emanu ̄nu-̀lo iya bukwanu nḡunu; k̄e t'̀i wolìa ya je dobe l'̀eke ha l'̀eli ̄ge-wa. ¹⁹ L'̀enya nke ngu b'̀e t̄o bad̄uru nwishi; ngḡube Nnajiufu, b̄u Ojejoje. I k̄fuaru ̄ge ̄nu-̀lo nwozi ngu a-d̄u l'̀uzo ifu. ?B̄u ̄ge ono b̄u ̄ge iigudeje ehe madz̄u; ngḡube Nnajiufu, b̄u Ojejoje?

²⁰ "B̄u nḡunu ̄do b̄e ȳbe Dévidi e-k̄fuaru ngu? Ishi iya ab̄uru l̄e ngḡube Nnajiufu, b̄u Ojejoje ma-hawaru ̄ge ȳbe nwozi ngu ḡbaru. ²¹ I shiwa l'̀iphe i k̄furu; m̄e l'̀ege obu ngu d̄u; mee eze iphe, ha ̄ge-a; bya emee t̄e ȳbe nwozi ngu maru iya.

²² "̄ge i habekwanu nshinu ngḡube Ojejoje, b̄u Nnajiufu! ̄ to nwedu Nchileke ̄do, n̄o n̄u; gbahaa ngḡubedua; ̄ge ono, ayi gude nch̄i ayi n̄a ya ono. ²³ ?B̄u ndu ole ̄do a-d̄u l'̀o b̄u ndu nke ngu, b̄u ndu Ízur̄elu; mb̄u mba lan̄u l̄e mḡboko-a, ngḡube Nchileke jeru je agbaf̄uta t'̀ephe b̄uru ndu nke ngu; bya egude ̄phe mee t'̀a maru ̄pha ngu; bya emee iphe, ha nshinu; d̄u biribiri l'̀ifu ndu nke ngu, b̄u ndu ono, i gbaf̄utaru l'̀eka ndu Íjiputu. I ch̄ikashikwaruphu iphe b̄u mbakeshi; ̄phe l'̀agwa ̄phe l'̀ifu ndibe ngu ono? ²⁴ I mewaru t̄e ndu nke ngu; mb̄u ndu Ízur̄elu nḡuru anḡuru; b̄uru ndu nke ngu ḡedegede jeyewaru; ngḡube Ojejoje ab̄uru Nchileke ̄phe.

²⁵ "Ngḡube Ojejoje, b̄u Nchileke; mekwaa t'̀o keru; mb̄u ̀kwa ono, i kweru l'̀ehu ȳbe nwozi ngu; m̄e l'̀ehu ̄nu-̀lo iya ono. T'̀o rekwa l'̀ege i k̄furu gbururu jeye l̄e tutu yoyo; ²⁶ k'̀ophu ̄pha ngu a-ha nshinu gbururu jeye l̄e gbururu. Ȳo b̄uru teke ono b̄e ndiphe a-s̄u l'̀o b̄u ngḡube Ojejoje, b̄u ̄karibe-Kak̄ota-Ike b̄e b̄u Nchileke k̄e ndu Ízur̄elu; ̄nu-̀lo ȳbe nwozi ngu, b̄u Dévidi evudoshia ike l'̀ifu ngu. ²⁷ ̄ b̄u ngḡube Ojejoje, b̄u ̄karibe-Kak̄ota-Ike; bya ab̄uru Nchileke k̄e ndu Ízur̄elu. I koshiru ȳbe nwozi ngu iphe-a; s̄u: 'L'̀ii-meje

t'̀eze shi l'̀onu-̀lo.' Ȳo b̄uru iya b̄e ȳbe nwozi ngu gbaberu ̀kpa l'̀ekfu an̄u ngu ̄ge-a. ²⁸ 'Ngḡube Nnajiufu, b̄u Ojejoje; ̄ b̄u nggu b̄u Nchileke! Okfu ngu buk̄ota oswi-okfu; nggu abya ekweshia ȳbe nwozi ngu ̀kwa iphe-oma, d̄ugbaa ̄ge-wa. ²⁹ Nta-a buk̄wa t'̀o b̄uru iphe, d̄u ngu mma l'̀obu t'̀i ḡoru ̄nu-oma n̄u ̄nu-̀lo ȳbe nwozi ngu; t'̀i lezita ̄phe ̄nya l'̀ije ̄phe; k̄e l'̀o b̄u ngḡubedua, b̄u Nnajiufu; b̄uru Ojejoje b̄e k̄furu iya n̄u. T'̀onu-oma ngu ono n̄odukwaru ̄nu-̀lo nwozi ngu gbururu jeye l̄e gbururu.' "

Ndu Dévidi l̄u-gbukotaru

(1 Iphe 18:1-17)

⁸ E megetsulephu; Dévidi abya al̄u-gbua ndu Filisutayinu; mee ̄phe; ̄phe an̄odu iya l'̀eka. Ȳo nafu ndu Filisutayinu ono mkp̄ukpu Metegama.

² Dévidi abya al̄u-kpuwaaph̄u ndu Móabu. O meru ̄phe; ̄phe az̄eshikota az̄e l'̀al̄i; kp̄oo onw̄ephe giriri. Ȳo bya ewota eri, ha ogologo t̄oo ̄phe ugbo lab̄u l'̀ephe z̄e az̄e ono; woru ndu k'̀ono gbushia. Ȳo bya at̄oo ndu k'̀eto. Ndu onanu b'̀o doberu ndz̄u; ̄phe ab̄uru ndu ozi ȳbe Dévidi; l'̀at̄u ̀tu an̄u iya.

³ Dévidi b̄e l̄u-gbukwaruphu Hadadéza Rehobu, b̄u eze ndu Zóba teke Hadadéza jeru t̄e ya mee t'̀al̄i, n̄o je akpaa l̄e ̄nyimu Yufurétusu lak̄ota iya l'̀eka. ⁴ Dévidi anata iya ̀gbo-inya, d̄u ̀nu lab̄u l'̀ukporo iri; † m̄e ndu ̀gbo-inya, d̄u ̀nu l'̀ukporo iri l'̀ise; †† bya anatakwa iya ph̄u ndu s̄oja k'̀okpa, d̄u ̀kporo ̀nu madz̄u lab̄u l'̀unu madz̄u iri. ‡ Dévidi bushikotaru inya ono, an̄oduje akp̄u ̀gbo-inya ono akwara az̄u ̀kpa; a ḡufu ̀kporo ise, o doberu onwiya.

⁵ Ndu Áramu, bu l̄e Damásuk̄osu abya t'̀ephe yetaru eze ndu Zóba, b̄u Hadadéza ̄ka; Dévidi egbua ̄phe ̀kporo ̀nu madz̄u lab̄u l'̀unu madz̄u iri l'̀ise. ††† Dévidi abya emeta ̄du ndu s̄oja l̄e Áramu k̄e Damásuk̄osu; haru ndu s̄oja iya ch̄ita dobe iya. Ndu Áramu ono an̄odu Dévidi l'̀eka; l'̀at̄u ak̄iriko an̄u iya. Iphe Ojejoje an̄oduje eme ab̄uru t̄e Dévidi mekputa l'̀iphe b̄u ̄ke, o jeru. ⁷ Dévidi ach̄ikoo iphe, ndu ozi Hadadéza egbobeje gude ezeru onw̄ephe, e gude mkp̄ola-ododo meshia ch̄ilata l̄e Jerúsalemu. ⁸ Dévidi eshi l̄e Béta; m̄e l̄e Bero-tayi, buk̄ota mkp̄ukpu, n̄o l'̀al̄i, Hadadéza ach̄i vua ope, hakp̄oo nshinu.

⁹ Eze ndu Hámatu, b̄u Toyi an̄ulephu l̄e Dévidi l̄ukotawaru ndu s̄oja Hadadéza; ¹⁰ ye nwatibe iya nwoke, ̄pha iya b̄u Joramu t'̀o je ekele eze, b̄u Dévidi ekele; jaa ya ajaja k̄e l'̀o l̄u-gburu Hadadéza. Ishi iya ab̄uru l̄e Hadadéza b̄e ȳle Toyi shi an̄oduje al̄u ̀gu tekenteke. Iphe, Joramu gude bya b̄u ivu, e megbaaru l̄e mkp̄ola-ododo; mkp̄ola-̄cha; m̄e l'̀ope. ¹¹ Eze, b̄u Dévidi eworu ivu ono ye Ojejoje l'̀eka ̄ge ono, o yehawaru mkp̄ola-̄cha; m̄e mkp̄ola-ododo, ̄ l̄utaru

† Iphe ̄ b̄u b̄u 1,000. †† Iphe ̄ b̄u b̄u 7,000. ‡ Iphe ̄ b̄u b̄u 20,000 †† Iphe ̄ b̄u b̄u 22,000.

l'iphe bụ mbakeshi phụ, ọ lụ-gbukotaru phụ; ¹² mbụ ọphu shi lẹ Édọmu; Móábu; Amọnu; Filisutayinu; ọwaa ndu Amalẹku. Ọ kwaphụ ẹge ono b'o woru iphe, ọ nataru eze ndu Zóba, bụ Hadadéza Rehobu l'ọgu ye Ojejoje l'ẹka.

¹³ Dévidi abya abụru onye a maru amaru l'o shitsulephu Nsụda Alì Únú lata, bụ ẹke o gburu ụkporo ụnu madzụ labụ l'ụnu madzụ ise lẹ ndu Édọmu. ¹⁴ Yọ bya emeshia ọdu ndu soja l'alì ndu Édọmu l'ọ ha; chita ndu soja yekota iya. Ndu Édọmu l'ẹphe ha a abya nọdukota Dévidi l'ẹka. Ojejoje l'emeje tẹ Dévidi ka ike l'iphe, bụ ẹke, o jeru.

¹⁵ Dévidi abya abụru eze ndu Ízurelù l'ẹphe ha; l'ekperu ẹphe ikpe l'uzo, dọ mma; mę l'uzo, vudo nhamunha. ¹⁶ Yọ bụru Jóabu Zeruya bę bụ onye ishi ndu soja. Jehoshafatu Ahiludu abụru onye edeje iphe meru nụ. ¹⁷ Zadọku Ahitubu yele Ahimeleku Abiyáta bụ ndu achijeru Nchileke ẹja; Seráya abụru o-de-ẹkwọ. ¹⁸ Benáya Jehoyada bụ onye ishi ndu Keretu mę ndu Peletu, bụ ndu eche eze nche. Ndu k'unwoke l'unwegirima Dévidi abụru ndu ishi l'ozì eze.

Iphe-ọma, Dévidi meru Mefiboshetu

9 Tọ dọ iya bụ; Dévidi abya aji; sụ: “?O nwekpooru onye shi l'ọnu-ulo Sọlu, phoduru nụ tẹ ya gude okfu-ẹhu Jonátanu meeru iphe-ọma?”

² Yo nweru nwozi ndu ọnu-ulo Sọlu, ẹpha iya bụ Ziba. Ẹphe ekua ya t'ọ bya aphụ Dévidi. Eze, bụ Dévidi aji iya: “?Bụ nggu bụ Ziba tọo?”

Ziba asụ iya: “L'ọ kwa yebe nwozi ngu bụ iya.”

³ Eze aji iya: “?O nwekpooru onye phoduru nụ l'ọnu-ulo Sọlu tẹ ya meeru iya iphe-ọma, shitaru Nchileke l'ẹka?”

Ziba abya asụ eze: “L'o nweru nwatibe Jonátanu lanụ, nọkwadu nụ, ọkpa labụ nwuhuru anwuhu.”

⁴ Eze aji iya: “?Bụ l'awe b'ọ nọ?”

Ziba asụ l'ọ nọkwa lẹ kẹ Makiru Amiyelù lẹ Lodeba.

⁵ Ya ndono; eze, bụ Dévidi ezia t'e je kẹ Makiru Amiyelù lẹ Lodeba je eduta iya.

⁶ Mefiboshetu Jonátanu Sọlu ono erulephu; bya adaa byishiru Dévidi ikpere; gude kwabę iya ugvu.

Dévidi abya eku iya: “Mefiboshetu!”

Yọ za iya; sụ iya: “L'ọ kwa yebe nwozi ngu ndọ-ọ.”

⁷ Dévidi asụ iya: “Ba atsukwa egvu; kẹle ya e-gude okfu-ẹhu nna ngu, bụ Jonátanu meeru ngu iphe-ọma. Alì nna ngu oche; mbụ Sọlu bę ya a-nụ-phukota ngu azụ. Ọdo abụru l'ọo lẹ nk'ia bę ẹpho ngu a-nọdu anọ tekenteke.”

⁸ Mefiboshetu ebyishi ikpere; sụ iya: “?Bụ ngunu bę yebe nwozi ngu bụ kẹ t'ì nyata 'ọ-ga-lẹ-mkpa, † dọ l'ọ bụ iya?”

⁹ Eze abya ekua Ziba, bụ nwozi Sọlu; sụ iya: “Iphemiphe ọbule, shi bụru kẹ Sọlu; je akpaa lẹ kẹ ndu ọnu-ulo iya gędegede; bę ya wowaru nụ nwanwa nna-jiufu ngu. ¹⁰ Nggubedua; mę ụnwu ngu; mę ndu ozi ngu bę a-kojeru iya alì ono; kọta nri; k'ọphu nwanwa nnajiufu ngu e-nweru iphe-eriri. Ọ bụ lẹ nwanwa nnajiufu ngu; mbụ Mefiboshetu a-nọduje eri nri l'ọkwa-nri yebe Dévidi.” Teke ono bę Ziba mұtaru unwoke iri l'ise; bya enweru ụkporo ndu ozi.

¹¹ Ziba asụ eze: “Yebe nwozi ngu e-mekotalephu iphe nggube eze, bụ onye nwe mu nụ ziru tẹ ya mee ya.”

Ya ndono; Mefiboshetu erilaha nri lẹ kẹ Dévidi l'ọ bụ nwatibe eze. ¹² Mefiboshetu bę mұtaru nwata nwoke, aza Mayika. Ndibe Ziba l'ẹphe ha achiko bukotaru ndu ozi Mefiboshetu. ¹³ Mefiboshetu abụru ngvuru ọkpa labụ. Yo buru lẹ Jerúsalem; kẹ l'ọo-nọduje eri nri l'ọkwa-nri eze tekenteke e.

Dévidi emekputa ndu Amọnu

(1 Iphe 19:1-19)

10 A nọnyaa; eze ndu Amọnu abya anwuhu. Nwatibe iya kẹ nwoke, bụ Hanunu abya abụru eze l'ozori iya. ² Dévidi asụ: “Lẹ ya e-meru Hanunu Nahashi iphe-ọma; ẹge nna iya meru yebedua.” Yọ bya ezi ndu ozi t'ẹphe je akporu Hanunu ifu nna iya ono.

Ndu ozi ono abya erua Amọnu; ³ ndu ishi ndu Amọnu asụ Hanunu, bụ onye nwe-ẹphe: “?Ìiri l'ọ bụ ugvu bę Dévidi akwabę nna ngu, meru iphe o ziru t'a bya ngu ọkporu ifu? ?Ìiri l'ẹ t'ọ bụdu ngge bę Dévidi ziru ẹphe t'ẹphe bya; k'ọphu ẹphe a-makotaru ẹge mkpukpu-wa dọ; shi ẹge ono bya anata iya ayi?”

⁴ Tọ dọ iya bụ; Hanunu egude ndu ono, Dévidi ziru ozi ono; kpushishia ẹphe ẹji-agba ẹphe ibe lanụ ibe lanụ; bya achabushia ẹphe uwe-nlọkpuru ẹphe l'oswara-íkè; nwufu ẹphe t'ẹphe la. ⁵ A bay ekfuru iya Dévidi; yo zi t'e je ẹphe ndzuta; kẹ l'ọ bụ iphe-iphere, ha nshinu b'e meru ẹphe. Eze ezia; sụ: “T'ẹphe nọdu lẹ Jériko jeye teke ẹji-agba ẹphe ono e-ruchita; tẹmanu ẹphe alata.”

⁶ Yọ bya edoo ndu Amọnu ẹnya l'iphe ẹphe meru bę mewaru tẹ akpo gbanwuhu Dévidi ọku; tųgbua je ebuta ndu soja k'ọkpa ụkporo ụnu ndu soja ugbo labụ l'ụnu ndu soja iri †† lẹ ndu kẹ Siríya, bu lẹ Bétu-Réhobu; mę ndu kẹ Zóba. Ẹphe butakwaruphu eze ndu Maaka yele ndu soja iya: ụnu ndu soja labụ l'ụkporo ndu soja iri; ‡ bya ebutafua ụnu ndu soja l'ụkporo ndu soja iri †† lẹ ndu kẹ Tobu yeru onwẹphe. ⁷ Anunu, Dévidi anụ iya; yo zifu Jóabu yele ndu soja iya l'ẹphe ha. ⁸ Ndu Amọnu awufuta bya akpọo giriri k'ọgu l'ifu obu-edukfu mkpukpu ono. Ndu kẹ Áramu phụ, shi lẹ Zóba; mę Rehobu; mę ndu shi l'alì Tobu; ọwaa ndu kẹ Maaka nọdu l'echi-ẹgu.

† L'okfu Híburu bę iphe, a kwata dee l'ẹke-a kwa nkuta.

†† Iphe ọ bụ bụ 20,000. ‡ Iphe ọ bụ bụ 1,000. †† Iphe ọ bụ bụ 12,000.

⁹Jóabu aphùlephu l'e buru iya k'ògu ono ifu l'azú; yò fòo ndu Ízurèlù ndu òphu katsúà òma ẹnàya ògu; chíru ẹ̀phe ye t'ẹ̀phe kwabèru ndu kẹ́ Áramu ono; ¹⁰bya achíru ndu òphunanu dobe t'ẹ̀phe nòdu nwunne iya, bú Abishayi l'ẹ̀ka kwabèru ndu kẹ́ Amònu. ¹¹Jóabu asú: "O -bùru lẹ́ ndu Áramu karilahaaru iya ẹ̀ka; unu abya eyetaru iya ẹ̀ka. Teke búkwanu l'ò bú ndu kẹ́ Amònu bẹ́ karilahaaru unu ẹ̀ka; bẹ́ ẹ̀phe a-bya bya eyetaru unu ẹ̀ka. ¹²T'òbu shihu unu ike; t'ayi lùà ògu ẹ̀hu ndibe ayi l'ò bú ndu bú mkparawa; lùà ògu okfu ẹ̀hu mkpùkpu kẹ́ Nchileke. Lẹ́ Ojejoje e-me-e iphe, dù iya mma l'òbu."

¹³Tò dù iya bú; Jóabu yẹ́le ndu nk'iya awù-lihu; je et-so ndu Áramu ògu. Ndu Áramu eye òkpa l'òso gbal-ashjà. ¹⁴Ndu kẹ́ Amònu aphùlephu lẹ́ ndu Áramu ag-balawaa; ẹ̀phebedua eshi l'ẹ̀ke, Abishayi nò ye òkpa l'òso; wùba l'ime mkpùkpu ẹ̀phe. Tò dù iya bú; Jóabu eshi l'ògu ẹ̀phe lẹ́ ndu Amònu ono latashia Jerúsalemu.

¹⁵Ndu Áramu aphùlephu lẹ́ ndu Ízurèlù me-kputawaru ẹ̀phe; je edzukobe. ¹⁶Hadadeza ezia ndu Áramu, nò l'azú Ẹ̀nyimu Yufurétusu; ẹ̀phe abyatashia. Ẹ̀phe lẹ́ Shobaku, bú onye ishi ndu soja Hadadéza awùru laa Helamu. ¹⁷A bya ekfuru iya Dévidi; yo kua ndu Ízurèlù l'ẹ̀phe ha; ẹ̀phe adaa Ẹ̀nyimu Jòdanu jeshia Helamu. Ndu Áramu ono abya akpòo giriri; tso Dévidi phẹ́ ògu. ¹⁸Ẹ̀phe emekochaa gbaaru ndu Ízurèlù òso. Dévidi egbua unu ndu soja l'ùkporo ndu soja iri l'ise lẹ́ ndu k'ùgbo-ìnya; mẹ́ ùkporo unu unwoke ugbo ise, bú ndu egudeje ìnya mmanu alù. Shobaku, bú onye ishi ndu soja ẹ̀phe b'e mekaru iphe; yò nwùhu l'ẹ̀ke ono. ¹⁹Ndu eze ono, ẹ̀phe lẹ́ Hadadéza shi yeko ẹ̀ka l'ògu ono aphùlephu lẹ́ ndu Ízurèlù lù-gbuwaru ẹ̀phe; ẹ̀phe emee t'ẹ̀phe lẹ́ ndu Ízurèlù nòdu lẹ́ nchì-odoo; ẹ̀phebedua anòdu ndu Ízurèlù l'ẹ̀ka. Ndu Áramu at-sùlahaa egvu; jika oyataru ndu Amònu ẹ̀ka òdo.

Dévidi anata Uráya nyee ya

11 Yo be l'oge mini-òdungu teke ndu eze ejeje ògu; Dévidi ezifu Jóabu yẹ́le ndu ozi iya; mẹ́ ndu Ízurèlù l'ẹ̀phe ha; ẹ̀phe eje agwaa ndu Amònu maa; kee k'ògu; yechia mkpùkpu Rába. Dévidi l'onwiya akwaa lẹ́ Jerúsalemu.

²Yo be l'urẹ̀nyashi ujiku lanù; Dévidi egbeshi l'oshi-azẹ́e ya tẹ́ ya kpaphe akpaphe l'eli ọ̀lo-eze iya. Yò nòdu l'ẹ̀ke ono tufu ẹnàya phàa nwanyi, aghù ẹ̀hu. Nwanyi ono l'amashikpoo mma ike. ³Dévidi ezifu madzù t'ò je akpata ishi onye nwanyi ono bú. Onye ono asù iya: "L'ò kwa Betisheba; nwatibe Eliyamu. Ọ́ bú nyee Uráya kẹ́ Hetu." ⁴Dévidi eye ndu ozi iya t'ẹ̀phe je edutaru iya ẹ̀ya. Betisheba abyalephu; Dévidi eduta iya yẹ́le iya azẹ́e. (Yò búru teke ono bẹ́ Betisheba shilephu l'ome nsò kẹ́ ọ̀safu mmeru, eemeje teke nsò metsuaru

nwanyi.) E metsua; nwanyi ono atùgbua lashia.

⁵Nwanyi ono atsùta ime; bya ezia Dévidi; sù iya: "Lẹ́ ya dùkwa ime."

⁶Dévidi ezia Jóabu; sù iya t'ò ziaru iya Uráya kẹ́ Hetu t'ò lata. Jóabu abya ezia Uráya t'ò je aza Dévidi oku.

⁷Uráya erua; Dévidi aji iya aji Jóabu; mẹ́ ndu soja iya; mẹ́ ẹ́ge ògu ono eje ala. ⁸Dévidi asù Uráya: "T'ò laa l'ufu iya je atùta ume." Uráya egbeshi; tùgbua. Eze egworu iphe nù t'e wolaaru iya. ⁹Obenu lẹ́ Uráya kwaru l'ònu-nggamgbo eze; yẹ́le ndu ozi nnajiufu iya aradù; tò laruhe l'ufu iya. ¹⁰A bya ekfuaru Dévidi lẹ́ Uráya ta lahẹ́kwa. Yò bya aji Uráya: "Tò bú dunua ẹ́ke teru ẹnàya b'i shi lata nta-a? ?Nanu ẹ́ge ọ́ dù b'ẹ́ tì lahẹ́du l'ufu?"

¹¹Uráya asù iya: "Lẹ́ Okpoko Ọ́gba-ndzù Ojejoje; ndu Ízurèlù; ndu Júda; nnajiufu iya, bú Jóabu; mẹ́ ndu ozi iya l'ẹ̀phe ha; tùkokwa wùshiru l'ẹ́gu ògu. ?Nanu ẹ́ge ya e-shi lashia l'ufu je eria; ngùà; yẹ́le nyee ya azẹ́e? Kamenu; ya te emekwa iya ememe!"

¹²Dévidi asù iya: "Nòfufua ntanù. Teke o beru echile; ya ahaa ngu t'ì laphu azù." Ya ndono; Uráya akwaa lẹ́ Jerúsalemu mbòku ono; mẹ́ echile iya; tò lahẹ́. ¹³Dévidi ekua ya; yò bya; yẹ́le iya atùko ria; ngùà; Dévidi echee ya mẹ́e nshinu. Yo be l'ẹ̀nyashi; Uráya egbeshikwa je azẹ́e l'ẹ̀ke ọ́ zẹ́ ọ̀nyaphua iya yẹ́le ndu ozi nnajiufu iya; òphu ọ́ ladù l'ufu iya.

¹⁴Yo be l'ùtsu; Dévidi ederu ẹ́kwo nù Uráya t'ò nù Jóabu. ¹⁵Iphe o deru l'ẹ́kwo ono bú: "Duru Uráya ye l'ifu ògu l'ẹ̀ke òphu katsúà okpo òku. I -dutsuaru iya ye; unu akpò-phu azù; k'òphu ee-gbu iya; t'ò nwùhu."

¹⁶Yò búru teke Jóabu gude ndu soja iya yechia mkpùkpu ono b'ò duru Uráya ye l'ẹ̀ke ọ́ maru lẹ́ ndu òhogu ẹ̀phe, ike katsúà nò. ¹⁷Ndu mkpùkpu ono awùfutalephu jekfu Jóabu phẹ́ ògu; a harù ndu soja Dévidi gbushia. Uráya kẹ́ Hetu etsoru lẹ́ ndu nwùhuru nù.

¹⁸Jóabu abya ezia ozi; kòoru Dévidi ẹ́ge ògu ono gude jee. ¹⁹Jóabu asù onye ono, o ziru ono: "I -doget-suaru eze ẹ́ge ògu ono jeru laa; ²⁰ọ́ -bùru l'iwe byaru iya l'ẹ̀hu; yò jìlahaa ngu: 'Iphe meru iphe unu gude je anònuka mkpùkpu ọ́bu ntse l'ògu ono; ?unu ta ma-haadùà l'ẹ̀phe a-nòdu l'eli ọ̀pho-mkpuma agba akfù. ²¹?Bùnua onye bẹ́ gburu Abímẹ́leku Jerubesheti? ?Tò bú dunua nwanyi, nò l'eli ọ̀pho-mkpuma gude o-ji-l'ẹ̀ka mkpuma tù-gbua ya lẹ́ Tebẹ́zu? ?Bù ngunu meru iphe unu jeru je anònuka l'ọ̀pho-mkpuma ọ́bu ntse? Ọ́ -jìà ngu ẹ́ge ono; nggu asù iya lẹ́ nwozi iya; mbù Uráya kẹ́ Hetu bẹ́ nwùhukwaruphu."

²²Nwozi ono atùgbua jeshia. Yo rua; je atùko iphe, bú iphe Jóabu ziru iya zikota Dévidi. ²³Nwozi ono asù iya: "Lẹ́ ndu ono nabaru ayi ẹ̀ka; wù-kfuta ayi ògu l'echi-ẹ́gu. Ọ́le ayi chí-phuru ẹ̀phe azù jeye ayi erua l'òbu-edukfu mkpùkpu ẹ̀phe. ²⁴Ndu chí akfù anòdu l'eli ọ̀pho-mkpuma gude iya haru ndu ozi nggùbe eze tù-

gbushia. Ọdo aburu lẹ nwozi ngu; mbu Uráya kẹ Hetu tsokwa nwuhu."

²⁵ Dévidi abya ezia nwozi ono; sù iya: "Iphe, ii-kfuru Jóabu bú: 'Lẹ ya sùru tẹ ike ba agvukwa unu; kẹ l'ọgu ta akpadu oke onye oo-gbu. T'ẹka shia ya ike l'ọgu ono l'ẹke mkpukpu ono nọ; jeye teke ọo-luta iya. Je ekfuaru Jóabu ẹge ono gude mee t'obu shihu iya ike.' "

²⁶ Nyee Uráya anua lẹ nji iya nwuhuwuru; nọoru iya l'ulo-ekwa. ²⁷ Yọ nọ-getsua l'ulo-ekwa ono ẹge aanoje; Dévidi eduta iya lulahaa. Yọ mọaru iya nwata nwoke. Obenu l'iphe ono, Dévidi meru ono dọ Ojejoje ẹji.

Nétanu ekfuru Dévidi iphe, dọ ẹji, o meru

12 Tọ dọ iya bú; Ojejoje abya ezifu Nétanu t'ọ je kẹ Dévidi. Nétanu erua bya asù iya: "L'ọ nweru unwoke labu, bu lẹ mkpukpu lanu. Onye lanu nweru iphe; onye ọphu aburu onye ukpa. ² Onye onanu, nweru iphe ono nweru aturu; nweru eswi l'igwe. ³ Obenu l'onye ukpa phu te nwedu iphe, o nweru; gba-ha nwada aturu, ọ zutaru azuta. Yo chee ya jeye; yọ nọdu yẹle unwegirima ibe iya l'ẹka vuta. Nwoke ono yẹ l'aturu iya ono anọduje erigba nri; l'angu mini l'okoro lanu; k'ọphu bú l'oohejeru nwaturu ono eheru; yo ku mgbenya. Aturu ono anọdu onodu nwatibe iya kẹ nwanji. ⁴ Yo be ujiku lanu; ẹbyee abyarunwoke ono, nweru iphe ono. Yọ jika lẹ ya t'akputadu aturu nk'ia ono; m'ọ bú eswi iya ono nanu gbua; gude shiaru ẹbyee ya ono nri. Yo gbechia je akputa nwada aturu k'onye ukpa phu gbua gude shiaru onye ẹbyee ya ono nri."

⁵ Dévidi avọru ọku ghua ẹhu; sù Nétanu: "Kamenu; l'onye ono, meru iphe ono; bẹ ishi iya a-lakwa iya! ⁶ Ọ kfufutaje ugwo aturu ono ugbo eno; kẹ l'ọ meru iphe dọ ẹge ono; imiko onye ukpa ono ta dọ iya."

⁷ Nétanu asù Dévidi: "L'ọ kwa nggubedua bú onye ono! Ojejoje, bú Nchileke kẹ Ízurelu sùru: 'Lẹ ya wuru ngu manù l'ishi t'ì buru eze, a-nọdu achì ndu Ízurelu; bya anafuta ngu l'ẹka Sọlu. ⁸ Ya woru ọlo Sọlu, bú nna-jiufu ngu ye ngu l'ẹka; woru unyomu iya ye ngu l'ẹka. Ya woru alì-eze ndu Ízurelu; mẹ kẹ Júda woru ye ngu l'ẹka. Ọ -bùru l'iphemiphe ọbule ono bẹ ha nwanshi; bẹ ya ge eyekwafuaru ngu iya iphe. ⁹ ?Nanù ẹge ọ dọ; b'ì wotaru okfu Ojejoje kpọọ ẹbo-ẹbo-l'afu; shi ẹge ono mee iphe, dọ iya ẹji l'ẹnya? I gude ogu-mbeke gbua Uráya kẹ Hetu; bya eduta nyee ya lulahaa. Yọ búru ogu-mbeke ndu Amọnu b'ì gude gbua ya. ¹⁰ Iphe, jìmaru bú l'ẹ to nwedu l'ọchi agvù l'ufu ngu gbururu jeye; kẹ l'ẹ to nwedu iphe, jì guberu iya; je anaa Uráya kẹ Hetu nyee ya lulahaa.' ¹¹ Ojejoje, bú Nchileke sùru: 'Lẹ ya e-shi l'ufu ngu vofuta iphe, dọ ẹji kpube ngu. Ii-nọdu ẹge-a; ya achita unyomu ngu; nù onye ufu ngu; yọ raa ẹphe l'echi oke-eswe. ¹² I meru nkengu lẹ mpya.

Ọbule ya e-mekwanu ngu nke ngu l'echi oke-eswe l'ifu ndu Ízurelu l'ẹphe ha.' "

¹³ Dévidi asù Nétanu: "Ya mesweekwaru Ojejoje."

Nétanu asù iya: "Lẹ Ojejoje wofuakwaru iphe, dọ ẹji, i meru. Ẹ tì nwuhuhakwa. ¹⁴ Obenu lẹ keshinu bú iphe ono, i meru ono bẹ ndu ọhogu Ojejoje shiwa kfubya ya; bẹ nwata ono, a mọru ngu ono ta anọkwa." ¹⁵ E metsua; Nétanu atugbua lashia l'ufu.

Anwuhu nwata ono, a mọru Dévidi ono

Tọ dọ iya bú; Ojejoje abya adaa nwata ono, nyee Uráya mọtaru Dévidi ono ẹka; iphe-ememe abya azu iya. ¹⁶ Dévidi arọlahaa Nchileke l'okfu ẹhu nwata ono. Yọ wata ọswi aswisi. Ẹnyashi mbọku-mbọku; ọ -laa l'ulo; yo je azeru l'alì; l'arọ Nchileke. ¹⁷ Ndu ọphu bú ọgurenja l'ufu iya abya t'ẹphe yeta ẹka kpù-lia ya l'alì ono, ọ zẹ ono; to kwe; jika lẹ ya te etsodu ẹphe ria nri. ¹⁸ Yo be lẹ mbọku k'ẹsaa; nwata ono anwuhu. Ndu ozi Dévidi awata ọtsu egvu ẹge ẹphe e-me kfuru iya lẹ nwata ono nwuhuwuru; kẹ l'ẹphe sùru: "Teke nwata ono nọkwadu ndzọ bẹ ẹphe kfuru yeru Dévidi; tọ ngaru ẹphe nchì. ?Nanù ẹge ẹphe e-shi kfuru iya lẹ nwata ono nwuhuwuru? Oo-merukwa onwiya ẹhu."

¹⁹ Dévidi abya aphua ẹge ndu ozi iya adzọ-phere onwẹphe taphatapha; yo rua ya l'ẹhu lẹ nwata ono nwuhuwuru. Yọ jì ẹphe: "Nwata ọbu; ?ọ nwuhuwuru tọo?"

Ẹphe asù iya: "Iyee; l'ọ nwuhuwakwaru."

²⁰ Ya ndono; Dévidi abya egbeshi l'ogbodo-alì ono, ọ zẹ ono je aghua ẹhu; jia manù. Yọ bya agbanwee uwe iya bahù l'ime ọlo Ojejoje je abaarun iya ẹja. Yo metsua ẹge ono; lashia l'ufu iya; rua; sù t'a nù iya nri. A nù iya eya; yo ria. ²¹ Ndu ozi iya abya aja ya: "?Nanù ẹge ọ dọ b'ì meru egbe umere ọwaa? Teke nwata ono nọkwadu ndzọ b'ì shi akwa ẹkwa; l'aswì aswisi. Yọ bú-chiaru nta-wa, ọ nwuhuru-a b'ì gbeshiru ria nri!"

²² Dévidi asù ẹphe: "Lẹ ya shi ara ẹkwa; l'aswì aswisi teke nwata ono nọkwadua ndzọ; kẹ lẹ ya riru; sù: '?Onye maru mẹ Ojejoje e-meru iya eze-iphe-oma dobe nwata ono ndzọ?' ²³ Ọle nta-a l'ọ nwuhuwuru-wa; ?bukwadu kẹ ngunu bẹ ya a-nọdu aswìru aswisi nta-a. ?Ya a-dù ike wophuta iya azu ọdo tọo? Ọ bú yẹbedua e-mekochaa lakfube iya; obenu lẹ nwata l'onwiya ta alahẹkwanu azu alakfuta iya ọdo."

Aamọ Sólomọnu

²⁴ Tọ dọ iya bú; Dévidi abya adua nyee ya, bú Betisheba ike. Yọ bya alaarun iya l'ulo; yọ tsuta ime; mọaru iya nwata nwoke. Dévidi agua nwata ono Sólomọnu. Ojejoje eyeru nwata ono obu. ²⁵ Ojejoje egude kẹ obu, o yeru iya zia onye nkfuchiru iya; mbu Nétanu t'ọ je agua ya Jedidaya. †

† Iphe, "Jedidaya" bú bú "onye Ojejoje yeru obu".

Jóabu alŭta Rába

(1 Iphe 20:1-3)

²⁶ Ya ndono; Jóabu abya etso Rába Amõnu õgu. Yõ lŭta lŭta mkpŭkpu, onye eze ephẽ bu. ²⁷ Jóabu abya ezifu ndu ozi iya t'e zia Dévidi: "Lẽ ya tsowaru ndu Rába õgu; nawa ephẽ eke ephẽ eshije angũ mini. ²⁸ Oo ya bũ; chĩkobe ndu soja, phõduru nũ l'ephẽ ha bya ekepheta mkpŭkpu ono; nata iya; mẽ teke ya a-nata iya yẽbedua; e woru mkpŭkpu ono gũa ya." ²⁹ Ya ndono; Dévidi abya achĩkobe ndu soja ono l'ephẽ ha; chĩru ephẽ jeshia Rába. Yo rua; bya abakfu ephẽ õgu; lŭta iya. ³⁰ Yo kputa eze ephẽ okpu-eze, o kpu l'ishi. Ɛra okpu-eze ono ha l'õbu Ɛra talẽntu mkpõla-ododo. Yõ bũru mkpuma, vugbaa oke aswa b'e gude dengashia ya edengashi. E wota okpu-eze ono kpube Dévidi. Dévidi akwata õswa kwaa õkwata, ha nshinu lẽ mkpŭkpu ono. ³¹ Yõ chĩta ndu mkpŭkpu ono dobe t'ephẽ gudeje sõya; ikworo; mẽ ogbu-nkũ l'eje ozi; bya eye ephẽ t'ephẽ yõje eja. Yõ bũru Ɛge ono b'o mekotaru mkpŭkpu, nõkota l'alĩ ndu Amõnu. E metsua; Dévidi yẽle ndu soja iya l'ephẽ ha awũru lashia azũ le Jerúsalemu mu.

Amõnonu; mẽ Táma

13 Nwatibe Dévidi; mbũ Abusolomu nweru nwunne iya nwanyi, aza Táma. Táma amashi mma ike. A nõnyaa; nwatibe Dévidi kẽ nwoke, aza Amõnonu abya eyeru Táma obu. ² Ɛhu abõhu Amõnonu l'okfu Ɛhu nwanna iya ono; mbũ Táma; k'õphu bũ l'iphe-ememe guderu iya. Iphe, kpõru Amõnonu abũru Ɛge oo-shi tẽ yẽle Táma zẽe; kẽle Táma bẽ nwoke ta achĩkahubua õkpa. ³ Amõnonu bẽ nweru õnya iya, aza Jonadabu Shimeya. Jonadadu bũ nwa nwunne Dévidi; bũru onye Ɛregede. ⁴ Yõ bya aji Amõnonu: "Bũ ngũnu kparu iphe õ bũ nggũbe nwatibe eze abũje: o -rua l'ũtsu mbõku-mbõku; nggu anwũpyashihu Ɛge-a? Kanũru iya iphe õbu."

Amõnonu asũ iya: "Lẽ ya yeru Táma, bũ nwunne Abusolomu; bũ nwanna iya obu."

⁵ Jonadabu asũ iya: "Je azẽru l'oshi-azẽe ngu; mẽje l'ẽhu ta dũdu ngu mma. Nna ngu -bya lẽ ngu phũ ajiji; nggu asũ iya l'jiro iya t'õ haa nwanna ngu; mbũ Táma t'õ bya anũ ngu nri. T'õ nõdu l'ẽke iile iya Ɛnya; mẽe nri õbu; gude Ɛka iya nũa ngu iya." ⁶ Amõnonu ekwe je azẽru l'õbu onye Ɛhu Ɛ-ta dũdu mma.

Yo be teke eze byaru iya ajiji; Amõnonu asũ iya: "Byiko; tẽ nwanna iya; mbũ Táma byanũ bya anõdu tẽ ya le iya Ɛnya t'o ghee akara nũ iya tẽ ya taa."

⁷ Tõ dũ iya bũ; Dévidi ezia t'e je l'ufu je ezia Táma; t'õ je l'ũlo nwanna iya; mbũ Amõnonu je emee nri; nũ iya t'õ ria. ⁸ Táma atũgbua jeshia l'ũlo nwanna iya; mbũ Amõnonu. Yo rua; Amõnonu azẽwa azẽe. Táma abya

ekpota ntũ iphe, eegudeje eme akara bya agwõkobe iya; bya eshi iya ghee akara. ⁹ Yõ bya achĩru akara ono ye l'efere woru nũ iya. Amõnonu ajika iya atata; sũ iya t'õ chĩshia iphe, bũ ndu, nõ l'ẽke ono t'ephẽ gbeshi! Ɛphẽ alũfukota. ¹⁰ Amõnonu asũ Táma: "T'õ wobata nri õbu l'ime mkpura; yo gude Ɛka iya nũje iya Ɛya tẽ ya ria." Ya ndono; Táma apata akara ono, o gheru ono wojeru nwanna iya; mbũ Amõnonu l'ime mkpura iya. ¹¹ Táma ewolilephu nri ono nũ iya t'õ ria; Amõnonu azũpyabe iya; sũ iya: "Bya tẽ nggu l'iya zẽe; nwanna iya."

¹² Táma asũ iya: "Wawakwa; nwanna iya! Be egudekwa iya ike! Ɛ te emekwa Ɛgbe iphe ono l'alĩ Ízurẽlu! Be emekwa Ɛjo akpamara õwananu. ¹³ A -bya l'ẽhu nk'iya; bũ awe bẽ ya a-nõdu wofu onwiya iphe-iphere iya. Tẽmanu bẽ nggũbedua l'onwongu a-dũlephu l'õ bũ onye tso lẽ ndu ono, eme Ɛswẽ l'alĩ Ízurẽlu ono. Byiko; kfunuru yeru eze; Ɛ tõ jikakwa t'ẽ b'ĩ lũ iya."

¹⁴ Yo kfuua nta; kfuua imo; Amõnonu ta ngarũ iya nchĩ. Yo gude iya k'ẽhuka raa; kẽ l'õ ka iya ike.

¹⁵ E metsua; Táma abya adũ Amõnonu ashĩ k'ẽji. Mbũ l'ashĩ, õ kpõru iya byaru bya aka obu, o shi yeru iya. Amõnonu asũ iya: "T'õ gbeshi; lũfu!"

¹⁶ Táma ajika; sũ iya: "Waawa! L'achĩchi õwaa, jichi iya tẽ ya lũfu nta-a bẽ kakwa Ɛji; karia õphu i mewaru iya." Amõnonu ta angaru iya nchĩ; ¹⁷ kua onye ejeru iya ozi; sũ iya: "T'õ kpũfuru iya nwanyi-a l'ifu; yõ guchia ibo ono; swõ-budo iya l'etezi!" ¹⁸ Onye ozi iya ono abya enwufu Táma; guchibodo iya ye l'etezi swõbe iphe l'ibo ono. Táma bẽ yeru uwe-nlõkpuru, nweru Ɛka ogologo; kẽ l'õ bũ egbe uwe ono bẽ unwada eze ndu õphu nwoke ta chĩkahubua õkpa eyeje. ¹⁹ Táma ekpota ntũ kpua onwiya l'ishi; woru uwe-nlõkpuru ono, o yeru ono gbajashĩa; chĩru Ɛka kwẽe l'ishi; raru Ɛkwa lashia.

²⁰ Nwunne iya; mbũ Abusolomu aphũa ya bya ajia ya: "Tõ dũ lẽ nwanna ngu; mbũ Amõnonu mebyiwaru ngu? Nõdu nwandoo nwunne mu. Nwanna ngu b'õ bũ; be evukwaru iphe ono l'obu." Táma eje eburu lẽ kẽ nwunne iya Abusolomu; nõdu l'õ -bũ nwanyi, e bufuru ebufu.

²¹ Eze Dévidi anũlephu iphe, meru nũ; Ɛhu agbanwuhu iya õku. ²² Abusolomu adahũ Amõnonu nkĩchi; to kfujehẽ okfu eyeru iya; m'õ bũ k'õma; m'õ bũ k'ẽji. Yõ kpõõ Amõnonu ashĩ kẽ l'õ guderu nwunne iya; mbũ Táma k'ẽhuka raa.

Abusolomu; mẽ Amõnonu

²³ Afa labũ eswetsua teke ndu akpũjeru Abusolomu atũru iya Ɛji nõ lẽ Bálu-Házõ l'ókè ephẽ lẽ ndu Ífuremu. Abusolomu ezia iphe bũ unwu eze; ndu k'unwoke t'ephẽ dzua l'ẽke ono. ²⁴ Abusolomu ejekfu eze l'onwiya je asũ iya: "Lẽ yẽbe nwozi ngu bẽ ndu akpũje

aturu eji byakwaru ozi. Ya arọ nggube eze tẹ nggu lẹ ndu ozi ngu yinuru bya.”

²⁵ Eze asu iya: “Waawa; nwa iya. L'ephe ta achikodu bya; ke l'ephe a-bya aburu ivu-era noduru ngu.” Yo roo ya nta roo ya imo; to kwe le ya e-je. Yo bu-chiaru onu bo goru nu iya.

²⁶ Abusolomu abya asu iya: “O -buru l'e tji byadu; byiko te nwanna iya; mbu Amunonu tsokwaru ephe bya!”

Eze aji iya: “?Bu ke ngunu be oo-gude tsoru unu je?”

²⁷ Abusolomu aroo ya; roshia ike; yo kweta te Amunonu ye l'unwu eze ndu k'unwoke ndu ophu tsoru iya je.

²⁸ Abusolomu asu ndu ozi iya: “T'ephe to-nwube enya maru teke Amunonu nguwaru mee; yo gudewa iya. Ya -su unu t'unu chitsua Amunonu; unu chigbua ya. Unu ba atsukwa egvu. ?To budu yebedua be ziru iya unu to. T'obu shihu unu ike; unu be etekwa etete.” ²⁹ Ya ndono; ndu ozi Abusolomu emee Amunonu ege e ziru ephe. Unwu eze; ndu k'unwoke awu-lihu; onyenonu; yo kfu-kobe inya-mulu iya; gbalaa.

³⁰ Ephe anodukwaduru l'esu-uzo; ozi egbe ruwanu Dévidi nchi le Abusolomu gbushikotaakwaru unwu eze; ndu k'unwoke l'ephe ha; l'e to nwekwa ephe m'o bu onye lanu phoduru nu. ³¹ Eze ezilihu; ye aka l'uwe iya lawaa ya. Yo bya agwoshita l'ali; zeru. Ndu ozi iya, vudonyabe iya nu l'eke ono atuko uwe ephe lawashik-waaphu. ³² Jonadabu Shimaya, bu nwa nwunne Dévidi asu eze: “Te onye nwe mu nu; ba arikuwa l'unwu-eze l'ephe ha b'e gbugewaru. O kwa Amunonu kpu be nwuhuru nu. O kwa iphe Abusolomu shihawa rita keshinu mboku ono, Amunonu guderu nwunne iya nwanyi; mbu Tama k'ehuka raa ono ndono. ³³ Te nggube eze, bu onye nwe mu nu; ba achikwaru uche ye l'a suru l'unwu-eze gvuru. O kwa Amunonu kpu be nwuhuru nu.”

³⁴ Abusolomu bu owaa yehawaruru okpa l'oso gbal-aa-wa.

To du iya bu; nwoke, no le nche apalia enya; phu ig-weligwe ndu jiru uzo; l'eke ephe shi l'ugvu eje abya.

³⁵ Jonadabu asu eze: “Lenu; l'unwu nggube eze alaak-wa. O kwa ege yebe nwozi ngu kfu iya bu ege o muru.” ³⁶ Ekfuge, ookfuge l'ia phu; unwegirima eze; ndu k'unwoke ono awubata; bya atua uzu-ekwa. Eze ye le ndu ozi iya l'ephe ha akwaa ekwa; kwashia ya ike.

³⁷ Abusolomu agbalaa lakfushia Talumayi Amihudu; mbu eze ndu Geshu. Dévidi anodu l'akwa ekwa nwa iya ono mboku-mboku. ³⁸ Abusolomu agbaru laa Geshu; je anoo afa eto l'eke ono. ³⁹ A nonyaa; obu Abusolomu emelaha eze, bu Dévidi; ke l'o nwewaru obu le k'anwuhu Amunonu nu.

Abusolomu alaphuta azu le Jerusalemu

14 Ya ndono; Jobu Zeruya abya amaru l'obu Abusolomu be emeshi eze ike. ² Yo bya eye madzu t'o je Tekowa je ekuaru iya nwanyi mmamiphe l'eke ono; su iya: T'o meje l'o bu onye no l'aphu. T'o yee uwe onye no l'aphu; haa oji manu mbeleke. T'oo mejelephu l'o bu nwanyi, shi teke teru enya noduta l'aphu onye nwuhuru anwuhu. ³ T'o jekfu eze je ekfuaru iya ege ono. To du iya; Jobu abya eworu okfu ye iya l'onu.

⁴ Nwanyi Tekowa ono abya ejekfu eze te ya kfu yeri iya; rua bya ebyishi ikpere; kpube ifu l'ali gude kwabe iya ugvu; bya asu eze: “Nggube eze; byiko yenu-ru iya aka!”

⁵ Eze aji iya: “?Nanu ege o du?”

Yo su iya: “Le ya bu nwanyi, maa tofuru; mbu le nji iya ta anohedu. ⁶ Yo buru unwegirima unwoke labu be yebe nwozi ngu nwanyi mutaru. Yo be ujiku lanu; ephe ebo awata ugu l'egbudu; to nwe onye no l'eke ono; k'ophu ee-gbo ephe. Onye lanu echitsua ibe iya; woru iya chigbua. ⁷ Ya ndono; ndibe ayi l'ephe ha awu-lihu ripyabe yebe nwozi ngu nwanyi; su te ya k'ufutafuaru ephe onye ophu chigburu nwunne iya ke nwoke phu t'ephe gbua gude gwata ugu ochi iya; shi ege ono nafu iya okè, gbaru iya nu l'iphe nna iya. Ephe eme t'ephe menyia nwa akpuru icheku-oku lanu ono, ya togboru ono; shi ege ono mee t'epha nji iya; me awa iya chihu.”

⁸ Eze asu nwanyi ono: “Tugbua lashia; te ya bya aturu ekemu nu ephe l'okfu ehu ngu.”

⁹ Nwanyi Tekowa ono asu iya: “Nggube eze, bu onye nwe mu nu; t'iphe, du eji, a-lufuta iya nu tukokwaru iya l'ishi; me l'ishi onu-ulo nna iya. Te ikpe ba anmakwa eze ye le aba-eze iya.”

¹⁰ Eze asu iya: “O -nwekpooru onye jeru ngu ekfuru; duta iya byakfuta iya; onye obu aparu ngu haa.”

¹¹ Nwanyi ono asu iya: “Byiko; te nggube eze kpo-kunua Ojejoje, bu Nchileke ngu; k'ophu onye o no l'eka; mbu ogwata ugu ochi ono a-ha ogbu nwatibe iya ke nwoke ono.”

Eze asu iya: “Kamenu; l'egbushi, no nwatibe ngu l'ishi te erifudu; m'oo nanu.”

¹² Nwanyi ono asu iya: “Te yebe nwozi ngu nwanyi kfufunua akpuru okfu lanu yeri nggube eze, bu onye nwe mu nu.”

Yo su iya: “Kfua ya.”

¹³ Nwanyi ono asu iya: “?Bu ngunu meru iphe nggube eze pataru egbe iphe owaa kpube ndibe Nchileke? ?To budu ikpe be nggube eze anma onwongu l'iphe ono, iikfu nta-a ono; kele nwatibe ngu phu, a chifuru achifu phu be nggube eze te kwedu to lata. ¹⁴ Ayi l'ayi ha nwuhufutaje anwuhu. Ayi du l'o bu mini, wushihuru l'ali, e-te nwehedu ege ee-shi kukobe

iya l'iphe ọdo. Ẹ to nwekwa onye Nchileke gufuru t'ẹ b'ọ nwuhushi. Iphe, oomejechia bụ l'ọchoje ọzo, eeshi t'onye a chifuru achifu laphuta azụ lakfuta iya. ¹⁵ Ya byawaru tẹ ya kfuaru iya nggube eze, bụ onye nwe mu nụ; kẹ lẹ ndiphe mewaru egvu ye iya l'ẹhu. Yẹbe nwozi ngu nwanyi arịa lẹ ya e-kfuru yeru nggube eze; kẹ l'ọ nweru ẹge ọo-dụ; nggu emee iphe, nwozi ngu arọ ngu t'i mee. ¹⁶ Mbụ lẹ nggube eze a-nụ okfu iya; nafuta yẹbe nwozi ngu l'ẹka nwoke ono, achọ ọzo, oo-shi gbuwa yẹle nwa iya; nafu ayi òkè-iphe ono, Nchileke nūru ẹphe ono. ¹⁷ Nta-a bẹ yẹbe nwozi ngu nwanyi ekfu; sụ: 'Byiko; tẹ okfu nggube eze, bụ onye nwe mu nū mekwa tẹ meji nmakfuru iya anmakfuru; kẹle nggube eze, bụ onye nwe mu nū dū l'ọ bụ ojosi Nchileke, amajeru iphe, dū mma mẹ iphe, dū ẹji. Tẹ Ojejoje, bụ Nchileke ngu swikwaru ngu eswiru.' "

¹⁸ Ya ndono; eze abya aji nwanyi ono; sụ iya: "Be ed omikwaru iya iphe-a, ya eme tẹ ya jja ngu-a edomi."

Nwanyi ono asụ iya: "Jinua ya iphe ọbu; nggube eze, bụ onye nwe mu nū."

¹⁹ Eze abya aji iya: "Ẹka Jóabu; ọ dū l'iphemiphe ọbule-a, iikfu-a tọ?"

Nwanyi ono asụ iya: "Nggube eze, bụ onye nwe mu nū; ọ bụ onye ha kẹ t'ẹ b'ọ ye ọnu l'aji, i jiru? Ọ kwa nwozi ngu Jóabu bẹ ziru iya ije-wa; bukwaru iya phụ bẹ yeru yẹbe nwozi ngu okfu l'ọnu tẹ ya kfua. ²⁰ Ọ bụ nwozi ngu, bụ Jóabu bẹ meru iphemiphe ọbule ono; k'ọphu ọo-gbanwe iphe-a, l'eme nta-wa. Nggube onye nwe mu nū bẹ manuru mmamiphe l'ọbu ojosi Nchileke; k'ọphu bụ l'i makotaru iphe, bụ iphe, eme lẹ mgboko-a."

²¹ Ya ndono; eze asụ Jóabu: "Ọ dū mma. Ya e-me-e iphe ono. Tugbua je edulata nwokorọbya ono; mbụ Abusolomu."

²² Jóabu ebyishi ikpere; kpube ifu l'alj gude kwabẹ iya ugvu; bya etua eze ẹpha. Yọ sụ: "Ntanu-a bẹ yẹbe nwozi ngu maretaru lẹ ya nọ nggube eze, bụ onye nwe mu nū l'obu; kẹ l'i meru iya iphe, ya roru ngu t'i meeru iya." ²³ Tọ dū iya bụ; Jóabu atugbua jeshia Geshu je eduphuta Abusolomu azụ lẹ Jerúsalemu. ²⁴ Obenu l'eze sukwanuru t'ọ jelekwapu je eburu l'ulo nk'ia; t'ẹ b'ọ gudehekwa ẹnya iya phụ iya ọdo. Ya ndono; Abusolomu eje eburu l'ulo nk'ia; too gudejehe ẹnya iya phụ eze.

Abusolomu yẹle Dévidi edoshi

²⁵ L'alj Ízurelu gbaa mgburumgburu b'ẹ to nwedu nwoke ọdo, a jaberu ajaja kẹ mma iya l'ọ bụ Abusolomu. Tsube l'ishi jeye l'ọbechere-ọkpa iya; b'ẹ to nwedu ẹke o nweru ntupo. ²⁶ Ẹgbushi, nọ iya l'ishi shi evuje; dū ogologo; dū jikfujikfu. Yo shi akpuje iya ugbo lanu l'afa teke okpoko-egbushi iya hawa nshinu ẹge ono. Ọ kpu-gee ya; yo wota iya taja; t'ọ maru ẹge ọnyita-be

era. Ẹra ẹgbushi iya shi eruje ukporo shekelu iri † m'e-gude iphe, eze egudeje atụ era iphe taja ya. ²⁷ Iphe a mutaru Abusolomu; bụ unwegirima unwoke ẹto; mẹ nwata nwanyi lanu. Ẹpha nwata iya kẹ nwanyi ono bụ Táma. Táma ono amashi mma ike.

²⁸ Abusolomu ebua lẹ Jerúsalemu afa labu; ọ bụ l'ẹ to gudebua ẹnya iya phụ eze ifu. ²⁹ Abusolomu ezia tẹ Jóabu bya tẹ ya zi iya kẹ eze. Jóabu te kwe abyabya. Yọ bya ezia ya k'ugbo ẹbo; yọ jikakwapu abyabya. ³⁰ Yo kwe teke ono bya ezi ndu ozi iya; sụ ẹphe: "Unu lenu; l'egu, Jóabu kọru balị bẹ nọ-nyabe nke iya. Unu je ataja ya ọku." Ndu ozi iya atugbua je eworu ọku taja ya.

³¹ Jóabu atugbua jekfube Abusolomu lẹ nk'ia; je asụ iya: "Nanụ ẹge ọ dū b'i yeru ndu ozi ngu; ẹphe eje ataja ọku l'egu iya?"

³² Abusolomu asụ Jóabu: "Lẹ ya ziru t'e zia ngu t'i bya tẹ ya zia ngu t'i jekfu eze je aji iya: 'Iphe, meru iphe, ya shi Geshu latashia? O gege akaru iya mma lẹ ya nọkwadu l'ẹke ono.' Ọo ya bụ t'i mee tẹ ya phụ eze. Ọ buri l'ọ nweru iphe, dū ẹji, ya meru; t'ọ gbuwa ya ru egbugbu."

³³ Ya ndono; Jóabu atugbua je ekfuru eze iphe ono. Eze abya ekua Abusolomu. Yọ byaruta; bya ebyishi ikpere; kpuberu eze ifu l'alj. Eze abya etsutsua Abusolomu ọnu.

Ẹjo idzu, Abusolomu achiru Dévidi

15 E metsua; Abusolomu abya edobe ugbo-inya k'onwiya; chiru inya ye iya; mẹ ukporo unwoke labu l'unwoke iri, bụ ndu e-vutajeru iya ọzo. ² Yọo buje; o -be l'onmewa utsu; Abusolomu egbeshi je evudo l'iku esu-uzo l'ẹke eeshije abahụ l'obu-edukfu mkpukpu ono. O -nweru onye eje ochi eze okfu; Abusolomu ekua ya; ji iya: "Bụ mkpukpu awe b'i shi?" Onye ono asụ iya: "Lẹ nwozi iya shikwa l'ikfu lanu l'ikfu ndu Ízurelu." ³ Onye ọbu kfutsulephu ẹge ono; Abusolomu asụ iya: "Iphe, i kfuru dukwa mma; buru iphe, vudo nhamunha. Obenu l'ẹ to nwedu onye a-nọ-chita ẹnya eze; nua iphe, adaru unu." ⁴ Iphe ọdo, Abusolomu ekfufuefu bụ: "T'a sukwaru l'a fotaru iya tẹ ya buru onye ikpe l'alj-a bẹ ọo-ga abujekwaru: iphe, bụ onye wotaru iya okfu; m'ọ bụ onye byaru bya echia ya okfu; mẹ ya ekpee ya; kperu iya nū iya." ⁵ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ọobuje; o -nweru onye byakfutaru iya nū tẹ ya bua ifu l'alj; kele iya ekele; yọ machia ẹka; nmaa ya akpa; tsuta iya ọnu. ⁶ Ono bụ ẹge Abusolomu shi emeje iphe, bụ ndu Ízurelu, gude ikpe bya k'eze ndono. Yo mee; yọ buru yẹbedua bẹ ndu Ízurelu yeru obu.

⁷ A notsulephu afa ẹno; Abusolomu asụ eze: "Byiko; hanu ya tẹ ya je Héburonu je emedzua ukwa, ya kweru Ojejoje. ⁸ Ishi iya aburu lẹ teke ono, yẹbe nwozi ngu nọkwadu lẹ Geshu l'alj Sayiria ono bẹ ya kweru

† Iphe ọ bụ bụ kilo ẹbo.

úkwa; sù: 'Ojejoje -mewa; ya alaphu azù lẹ Jerúsalemu bẹ ya a-barù Ojejoje eja.' "

⁹ Eze asù iya: "T'o jekwaa l'èhu-agu!" Ya ndono; yò tųgbua jeshia Héburonu. ¹⁰ Abusolomu abya ezifu ndu ozi lẹ mpya t'èphe jekota l'ikfu ndu Ízuru l'èphe ha; je asù èphe: "Unu -nùlephu ųpyoku; unu echia mkpu; sù: 'Abusolomu bụ eze lẹ Héburonu.'" ¹¹ Ndu èphe lẹ Abusolomu shi Jerúsalemu yjru bẹ dų ųkporo unwoke iri. Ndu ono bụ ndu e ziru nzi t'èphe bya. Èphe egude obu gųru iphoro jeshia; l'è ba ma iphe, eme nų. ¹² Abusolomu egudekwadua ngweja ono l'èka egwo; zia t'e je ekuaru iya Ahitofèlu kẹ Gilo lẹ mkpųkpu iya, bụ Gilo t'ò bya. Ahitofèlu ono bụ onye anọduje atųziru Dévidi ųzo. Ya ndono; èjo idzu ono, aachjru Dévidi ono abya aka nshinu; ndu awų l'etso Abusolomu l'aka nshinu eje.

Dévidi agba ọso lẹ Jerúsalemu

¹³ Tò dų iya bụ; nwozi lanų agbaru bya asù Dévidi: "¿I marua lẹ ndu Ízuru l'èphe ha bųwa l'èke Abusolomu nọ bẹ obu èphe nọ?"

¹⁴ Dévidi abya ekfuru yeru ndu ozi iya l'èphe ha, bụ ndu ye lẹ iya chjko nọdu lẹ Jerúsalemu; sù èphe: "Unu gbeshikwa t'ayi gbalaa; ọdumeka b'è to nwekwa ayi onye a-nahų-ghe Abusolomu. Unu mekebe egwegwa t'ayi tųgbua; a nọnyaa nų; yò tų ayi l'ųkfu bya emee ayi èjo iphe; gude ogu-mbeke gbųgbushia ndu mkpųkpu-wa."

¹⁵ Ndu ozi eze asù iya: "L'ọ kwa iphe, bụ iphe nggube onye nwe mu-nų, bụ eze gbeburu bẹ ayibe ndu ozi ngu e-me." ¹⁶ Tò dų iya bụ; eze atųgbua; ndibe iya l'èphe ha etso iya. Eze ahaa ųnwanyi iri ndu ọphu bụ nnufu iya phẹ t'èphe leta enya l'ufu.

¹⁷ Eze atųgbua; ye lẹ ndu tso iya nų l'èphe ha; èphe ejee ije ote-enya; kfųshi. ¹⁸ Ndu ozi iya abya awų-swekota; mbų ndu Keretu; ndu Peletu; mẹ ųnu madzų l'ųkporo iri ono, shi lẹ Gatų tsoru iya ono. Èphe abya esweta eze; vuta ųzo. ¹⁹ Ya ndono; eze abya asų Itayi, bụ onye Gatų: "¿Bų ngųnu meru iphe i tso ayi? Laphukwa azų lakfu eze Abusolomu; kẹ l'j bụ onye ọhodo; bya abųru onye a kpųru lẹ ndzų lẹ nk'unu. ²⁰ ?Nanų ege eeshi; yò bųru nggube onye bųa nyaphųa b'j byaru; bẹ ya e-me t'i tsoru ayi gphahelaha ririri; lẹ ya è-ba ma èke ayi cheberu ifu. Chjta ndibe unu laphu azų. Tẹ Ojejoje koshikwa obu-imiko iya l'èke j nọ; yo koshikwaphu lẹ ya bụ onye eegude ire iya èka."

²¹ Itayi asų eze: "Kamenu; l'ọ kwa èke nggube eze, bụ onye nwe mu nų nọ; bẹ yebe nwozi ngu nọ; lẹ ndzų; m'ọ bụ l'onwu."

²² Dévidi asų Itayi: "Ngwaa; sweta vuta ųzo!" Itayi, bụ onye Gatų abya esweta; mẹ ndu ye lẹ iya yj; mẹ ųnwegirima, tso iya nu. ²³ Ya ndono; ųzu-ekwa atų l'alj ono lẹ ndu ono wųswederu. Eze; mẹ ndu ono ye lẹ iya yj ono eje adaa nggele Kídironu; chebe ifu l'ųzo echi-egu.

²⁴ Abiyáta abya esweta; Zadọku eswetakwaphu; mẹ ndu Lívayi l'èphe ha, bụ ndu pa Okpoko Ọgba-ndzų Ojejoje. Èphe abya apazita Okpoko Ọgba-ndzų Ojejoje ono dobe l'alj jeye teke ndu ono chjkoru wųfutakota lẹ mkpųkpu ono. ²⁵ Eze asų Zadọku: "T'ọ paphu Okpoko Ọgba-ndzų Ojejoje ono azų l'ime mkpųkpu. Ọ -bųru lẹ ya nọ Ojejoje l'obu bẹ oo-duphuta iya-a azų; mee tẹ ya phųfua Okpoko Ọgba-ndzų Ojejoje; mẹ èke ono, ọon-oduje ono ọdo. ²⁶ Ọ -bųru l'èhu ta atsọdu Nchileke ena l'èke ya nọ; bųnua ya ndọ-ọ; t'o mee ya ege dų iya mma." ²⁷ Eze asųkwaphu Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke eja: "¿Ọ kwaa l'j phųjenua aphų? Laphu azų l'ime mkpųkpu l'èhu-agu; nggu lẹ nwatibe ngu, bụ Ahimazu; mẹ Jonátanu, bụ nwatibe Abiyáta. ²⁸ Ya a-nọdu-a l'ọkpa Enyimu Jódanu ibyia ọphu eeru iya eruru l'ųzo echi-egu kwaberu ozi unu." ²⁹ Zadọku ye lẹ Abiyáta apata Okpoko Ọgba-ndzų Ojejoje ono laphushia azų lẹ Jerúsalemu je anọ-kirishia l'èke ono.

³⁰ Dévidi atųgbua kwaseru; gude ekwa l'enyi Ugvu Olivu. Yo kpuchia iphe l'ishi; gbarų ọkpa ọtu l'eje. Ndu etso iya nų l'èphe ha achjko kpuchishikota iphe l'ishi; l'ara ekwa awų etso iya. ³¹ A bya ekfuru Dévidi: "Lẹ Ahitofèlu tsokwa Abusolomu l'èjo idzu ono." Ya ndono; Dévidi abya ekfuru nų Nchileke; sù iya: "Byiko Ojejoje; menua t'ųzo ono, Ahitofèlu atų-ziru Abusolomu ono bųru iphe-eswe."

³² Dévidi enyirulephu eli eli ugvu ono, bụ èke aanọduje abaru Nchileke eja; ọwaa bųwa-a Hushayi kẹ Akų l'èke ọ bya iya ndzuta. Uwe Hushayi agbajashjhu agbajashjhu; yo kpota ntų kpua onwiya l'ishi. ³³ Dévidi asų iya: "I -tsoru iya; bẹ j-i-bųkwaru ivu era dųru iya. ³⁴ Laphuchia azų lẹ Jerúsalemu je asų Abusolomu: 'L'j-bųru nwozi yebe eze; ege ono, i shi bųru nwozi nna iya Dévidi ono. Obenu lẹ nta-a; bẹ j-i-bųru nwozi iya.' I -mee ya ege ono; bẹ ii-yetaru iya èka gbanwe èjo idzu ono, Ahitofèlu achj ono. ³⁵ Zadọku; mẹ Abiyáta, bụ ndu achijeru Nchileke eja bẹ nggu l'èphe a-chjko nọdu l'èke ono. Iphe bụ iphe, j nųjeru lẹ k'eze; nggu ekfuru iya èphe. ³⁶ ųnwu èphe èphe èbo; mbų Ahimazu Zadọku; mẹ Jonátanu Abiyáta bẹ èphe l'èphe chjko nọdu l'èke ono. Iphe, bụ iphe j nųtaru; nggu ezia èphe t'èphe bya ekfuaru iya eya."

³⁷ Ya ndono; yò bųru teke Hushayi, bụ ọnya Dévidi eruta Jerúsalemu; bẹ Abusolomu erutakwaphu.

Dévidi ye lẹ Ziba

16 Dévidi ejeribelephu nwansj l'eli eli ugvu ono; nwozi Mefiboshetu, aza Ziba anọduwa t'ọ gba iya ndzuta. Yò chjru nkakfų-igara olemole, a kwakọberu; bo iya ųkporo ishi buredi iri; ųkporo echa-mbeke ise, e gude akpųru vayjnu ghee; ųkporo akpųru oshi-ọmi ise; mẹ l'otumu † mẹ lanų. ² Eze abya aji Ziba; sù iya: "¿Bų kẹ ngųnu b'i vutaru iphe ọwaa?"

Ziba asù iya: “Lẹ nkakfù-igara ono bụ iphe, ndibe eze a-nọje l'agbaphe. Ọpụ bẹ buredi yẹle akpuru oshiomí phụ bụ iphe, unwoke, tso ngu nù a-nọduje ata. Mee phụ bụ ndu ike gvuru l'echi-egu bẹ a-ngútaje iya nù; gude rụkota onwephe.”

³ Eze aji iya: “?Nanụ nwanwa nnajiufu ngu?”

Ziba asù iya: “L'ọ nọkwa lẹ Jerúsalemu; ekfu l'ọo ntanụ bẹ ndu Ízurẹlù e-woru ali-eze nna iya oche nù-phu iya azụ.”

⁴ Eze asù Ziba: “L'iphemiphe ọbule, shi bụru iphe Mefiboshetu bẹ buakwa nke ngu.”

Ziba asù iya: “Eka iya l'ali! Byiko; tẹ ya túbajekwa ngu l'enyanya nggube eze, bụ onye nwe mu nù.”

Dévidi; mę Shimeyi

⁵ Eze, bụ Dévidi erua Bahurimu; nwoke lanụ, bụ onye ufu Sọlu phẹ eshiwa l'ẹke ono lufuta. Epha onye ono bụ Shimeyi Gera. Yọ phushi iphu l'eje abya. ⁶ Yọ wata ọtu Dévidi yẹle ndu ozi iya l'ephe ha mkpuma; l'ẹke ndu yẹle iya yi; mę ndu soja iya; ndu ọpụ bụ ndu ike-ka-l'ọgu l'ephe ha nọ-pheru iya mgburumgburu.

⁷ Shimeyi l'akporu iya iphu ono; sù iya: “Gbeshi; nggube o-gbu-ochi ono. Gbeshi; nggube 'ọ-ga-lẹ-mkpa ono! ⁸ Ojejoje gwatawaru ngu ugwo ochi ndu i gbushiru l'ọnu-ulo Sọlu; mbụ onye ono, i nọ-chiru ęnya iya chilahaa ono. Ojejoje nafuwaru ngu ali-eze ono woru nù nwa ngu; mbụ Abusolomu. Lewaru l'ejo-ududu ngu gudeshiwaru ngu; kẹ l'i bụ o-gbu-ochi!”

⁹ Abishayi Zeruya asù eze: “Nggube eze, bụ onye nwe mu nù; ?nanụ ęge ọ dọ bẹ epherephere-wa † byaru bya akọ ngu ọnu. Hanụ ya tẹ ya je ebufu iya ishi.”

¹⁰ Eze asù iya: “?Bụ ngunu bẹ unu l'ia ji; unubẹ unwu Zeruya? Ọ -buru l'ọ bụ Ojejoje ziru iya t'ọ bya akọ ya ọnu; ?bụ onye a-dụ ike jia ya iphe, kparu iya nù.” ¹¹ Ya ndono; Dévidi abya asù Abishayi yẹle ndu ozi iya l'ephe ha: “Unu lewaru l'ọ bụ nwa, shi iya l'ephe bẹ achọ ishi iya. ?Bụ-chia ọwananu, bụ onye Bénéjaminu-wa ta a-kaduru nọ? Unu parụ iya haa t'ọ kọ iya ọnu, ọku iya; kẹ l'ọ bụ Ojejoje ziru iya ęya. ¹² O nweruru ęge ọo-dụ; Ojejoje elee ęnya; phụ egbe iphe-ehuka, dakfutaru iya nù; meeru iya iphe-oma gude kfụ ya ugwo ọnu-a, aakọ iya ntanụ-a.” ¹³ Ya ndono; Dévidi yẹle ndu nk'ia ono akwaseru esu-uzo ono; Shimeyi akwaseru iku ugvu, nọ chebe ifu ichefu. Yoo je; l'akọ iya ọnu; atụ iya mkpuma; l'aphuru iya ntụ. ¹⁴ Eze yẹle ndu yẹle iya yiru erua ẹke ephe eje; ike agvushikota ephe; ephe anodu l'ẹke ono tuta ume.

Ahitofelu ezi Abusolomu ęjo ozi

¹⁵ Tọ dọ iya bụ; Abusolomu yẹle ndu ono l'ephe ha; mbụ unwoke Ízurẹlù awuru wubata lẹ Jerúsalemu.

† *Iphe e yeru mee-wa gedegede bụ otumu, e gude akpo-eghu mee.* † *Lókfu Híburu bẹ iphe, a kwata dee l'eka-a kwa odzu nkuta.*

Ahitofelu etsokwaruphu ephe. ¹⁶ Hushayi kẹ Akụ, bụ ọnya Dévidi ejekfu Abusolomu je asù iya: “Ndzụ ngu ndzụ ogologo; nggube eze! Nggube eze; ndzụ ngu ndzụ ogologo!”

¹⁷ Abusolomu asù Hushayi: “?Bụ obu, i yeru ọnya ngu ọbu ndọ-ọ? ?Nanụ ęge ọ dọ b'ẹ ti tsodu ọnya ngu ọbu?”

¹⁸ Hushayi asù Abusolomu: “Waawa; kẹ l'ọ bụ onye ọpụ Ojejoje; mę ndu-a; mę ndu Ízurẹlù l'ephe ha fọtaru bẹ ya a-buru nk'ia. Yọ bụru iya bẹ ya l'ia a-nọduwaru. ¹⁹ Tẹmanu; ?bụ onye b'ọ gbarụ tẹ ya jejeru ozi? ?Tọ bụdu nwatibe iya. ?Tọ bụdu ęge ya jeru nna ngu ozi bẹ ya e-jekwaru iya phụ nggubedua.”

²⁰ Abusolomu asù Ahitofelu: “Gbazikwaaru ayi ọzo; ?nanụ ęge ayi e-je iya?”

²¹ Ahitofelu asù Abusolomu: “T'ọ jekfukota nnufu nna iya phẹ ono; mbụ ndu ono, ọ haru t'ephe leta ufu-eze ęnya ono. Teke ono bẹ ndu Ízurẹlù mgburumgburu a-nụ l'i mewaru onwongu; nggu eshi nna ngu nshi l'imi. Ọdo aburu l'eka e-shihukwaphu ndu ono, etso ngu nù ono ike.” ²² Ya ndono; a bya akpoberu Abusolomu ọlọ-ékwa l'okpotsu ọlọ obu-eze; Abusolomu etsota nnufu nna iya phẹ ono; raa ephe nanụ nanụ; ndu Ízurẹlù egudekota ęnya ephe phụ iya.

²³ L'ogege ono bẹ mgbazi Ahitofelu shi adujelephu l'ọbu ęge ono, e shi ejeje ọkpata Ojejoje ishi ono. Yọ bụru ęge ono bẹ Dévidi yẹle Abusolomu shi ewotaje mgbazi Ahitofelu.

Ahitofelu eduswe Abusolomu ọzo

17 Ahitofelu abya ekua Abusolomu; sù iya: “Tẹ ya fọta ọkporo unu unwoke; l'ọkporo unwoke iri †† t'ayi je achia Dévidi ọso l'enyashi-a. ² Ya a-bakfu iya teke ike gvushiwaru iya; yọ dọwa gologolo. Ya e-me t'ọ wata ọtsu egvu; k'ọpụ ndu ono yẹle iya yi ono l'ephe ha a-gbakashihu. Teke ono; ya eworu eze gbua. ³ Ya eduphutakotaru ngu ndu ono azụ. Onye ono, iicho ono -nwuhwa bẹ ndu ọpụ l'ephe a-latakota azụ. E to nwedu ndu ono, onye ọku akọ.” ⁴ Iphe ono adu Abusolomu yẹle ndu bụ ọgurennya ndu Ízurẹlù l'ephe ha mma.

⁵ Abusolomu asù: “Unu kua Hushayi kẹ Akụ t'ayi nù-fua iphe, oo-kfu.” ⁶ Hushayi abyakfuta l'ia phụ; Abusolomu asù iya: “Ọwaa iphe, Ahitofelu kfuru. Ọ suru: ?L'ayi e-me ęge o kfuru? Teke ę t'ọ dudu; nggu eyee ọnu nke ngu.”

⁷ Hushayi abya asù Abusolomu: “Uzo ono, Ahitofelu tų-ziru ngu k'ogiya-a ta dukwa mma. ⁸ I mahawaru lẹ nna ngu; mę ndu nk'ia l'ephe ha bụ ndu ike-ka-l'ọgu. Ehu anoduje enwu ephe ọku l'ọbu agu, a chitaru unwu iya. A -gufukpooru ono bẹ nna ngu kwa onye k'ogu doru ęnya; tẹmanu b'ẹ too kwekwa t'ephe l'ia nọdu

†† *Iphe ọ bụ bụ 12,000.*

l'èkalanu l'enyashi-a. ⁹ Nta-a ọwaa kpọ bẹ oo-gbe domiwa nọ onwiya l'ime ọgba ọdo l'èke ọdo. Ọ -lufuta bya etso unu ọgu ugbo lanu; bẹ onye nuru iya nọ a-sukwa: 'Lẹ ndu etso Abusolomu gvụakwaru.' ¹⁰ Je ak-paa lẹ ndu ike-ka-l'ọgu; mbụ ndu ono, obu shihut-suaru ike l'ọbu agụ ono bẹ e-gude ọtsu egvu rushihu; kele ndu Ízurelu l'èphe ha marua lẹ nna ngu bẹ bụ onye ẹka karu akaka l'ọgu; ndu yele iya yi abụ-kọtaru mkparawa l'ọgu. ¹¹ Onu, ya eye aburu tẹ ndu Ízurelu l'èphe ha; tsube lẹ Dánu jeye lẹ Besheba dzua byakfuta ngu. Mbụ t'èphe zahụ l'ọbu l'ọ bụ eveve mgbogidi ẹn-yimu; nggubedua l'onwongu eduru ẹphe jeshia ọgu ono. ¹² Teke ono; ayi etso iya ọgu l'èke ayi chọ-vukpeleru iya phụ; ayi adapyabẹ iya ẹge ono, iji ọtsu anọduje adashị l'alì ono. Yẹbedua l'onwiya; mẹ ndu yele iya yi l'èphe ha b'ẹ ta byadu bya a-ha ndzu m'ọ bụ onye lanu. ¹³ O -nweru mkpukpu, o pyobaru; ndu Ízurelu l'èphe ha e-gude eri je lẹ mkpukpu ọbu; je ał-tsua ya; kpua ya wuruwuru ye lẹ nsuda; k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu m'ọ bụ ibiribe ẹja, a phụ l'èke ono."

¹⁴ Abusolomu mẹ ndu Ízurelu l'èphe ha azua; sụ: "L'idzu Hushayi kẹ Akụ bẹ kakwa kẹ Ahitofelu mma." Ishi iya aburu lẹ Ojejoje chị-buwaru iya tẹ ya shi ẹge ono kpakaa ẹgiri ọzo ono, Ahitofelu tuziru ono; k'ọphu Ojejoje e-shikwanu ẹge ono mee t'iphe, dọ ẹji dakfuta Abusolomu.

Ama gbaru Dévidi; yọ gbalaa

¹⁵ Tọ dọ iya bụ; Hushayi abya ekfuaru Zadọku yele Abiyáta, bụ ndu, achijeru Nchileke ẹja ọzo ono, Ahitofelu gbaziru Abusolomu yele ndu bụ ọgurennya ndu Ízurelu ono; mẹ ọphu yẹbedua l'onwiya gbaziru ẹphe. ¹⁶ Yọ sụ ẹphe: "Unu zia ozi rua Dévidi nchị nta-a nta-a t'ẹ b'ọ radukwa aradu l'èke ono, eeruje Ẽnyimu Jódanu eruru l'echi-ẹgu ono. T'ẹ b'ọ dukwa iphe, e-me t'ẹ b'ọ dafu azu iya ọphu; ọ -dudu bẹ aa-chọkwa eze; mẹ ndu yele iya yi achọcho."

¹⁷ Teke ono bẹ Jonátanu yele Ahimazu anọduje lẹ Ẽnu-Rogelu; kẹ l'èphe ta tudu ama ọbahu Jerúsalemu. Yọ buri nwata nwamgboko, eje ozi bẹ eezije t'ọ je ezia ẹphe ozi; ẹphe eje ezia ya eze, bụ Dévidi. ¹⁸ Obenu l'ọ nweru nwokorọbya lanu phuru ẹphe; je edooru iya Abusolomu. Ẽphe ẹbo alufu-kebe l'èke ono; jeshia l'ufu nwoke lanu lẹ Bahurimu. Nwoke ono nweru welu l'og-bodufu iya. Ẽphe enyiba l'ime welu ono. ¹⁹ Nyee nwoke ono achita iphe kpuchia onu welu ono; bya eworu witu kpasaa l'eli iya; to nwe onye maru nọ. ²⁰ Ndu ozi Abusolomu abyakfuta nwanyi ono l'ulo; bya aji iya: "Nanụ Ahimazu yele Jonátanu?"

Nwanyi ono asu ẹphe l'èphe daakwaru azu nggele phụ tugbua.

Ẽphe achonyaa ẹphe; ẹphe ta aphụ ẹphe; laphushia azu lẹ Jerúsalemu. ²¹ Ndu ono alatsulephu; Ahimazu

yele Jonátanu eshi lẹ welu ono nyifuta tugbua jeshia ozi eze, bụ Dévidi ozi ono. Ẽphe erua bya akọru iya egbe idzu, Ahitofelu chiru; sụ iya t'ọ tugbulekwaphu nta-a dafu azu ẹn-yimu ono azu iya ọphu. ²² Ya ndono; Dévidi yele ndu yele iya yi atugbua je adaa Ẽnyimu Jódanu. T'ọ kwa be l'ènya-ngge ọtsu b'ẹ to nwehedu ẹphe, onye phoduru nọ; ẹphe adafukotawa azu Ẽnyimu Jódanu azu iya ọphu.

²³ Ahitofelu aphulephu l'ẹ tọ budu idzu nk'ia b'ẹ tsoru; nyikobe nkakfu-igara iya gbagbua; yọ buri iya ọla l'ufu lẹ mkpukpu iya. Yọ larua bya edozitsua ufu iya ẹge ọo-du; je aswi-gbua onwiya. A pata iya je elia l'ili nna iya.

²⁴ Dévidi atugbua jeshia Mahanayimu; Abusolomu yele ndu Ízurelu l'èphe ha, tso iya nọ adaa Ẽnyimu Jódanu kwaseru. ²⁵ Abusolomu bẹ wowaru Amasa mee onye ishi ndu soja iya l'ozori Jóabu. Amasa bụ nwatibe onye Ízurelu, ẹpha iya bụ Itura. Itura ono bẹ luru Abigelu Nahashi; bya aburu nwunne Zeruya, bụ nne Jóabu. ²⁶ Abusolomu yele ndu Ízurelu eje adọ l'alì Giledu.

²⁷ Dévidi erutalephu Mahanayimu; Shobi Nahashi kẹ Rába, nọ l'alì ndu Amonu; mẹ Makiru Amiyelu kẹ Lodeba; mẹ Bazilayi, bụ onye Giledu, shi lẹ Rogelimu; ²⁸ vukoo oshi-azẹ; eze efere; iphe, a kpushiru l'ẹja; witu; balì; akpuru iphe, e gweru egwegwe; ọphu a huru ahuhu; azaku; mẹ akpanyiko; ²⁹ manụ-ẹngu; manụ, e meru l'era-eswi; aturu; mẹ nri ọdo, e gude era-eswi mee, eekuje chiizu; vutaru Dévidi yele ndu yele iya yi t'èphe riye; kẹ l'èphe suru lẹ Dévidi phẹ bẹ ẹgu gwaru; ike agvushiwa ẹphe; ẹgu mini agwua ẹphe l'echi-ẹgu.

Anwuhu Abusolomu

18 Tọ dọ iya bụ; Dévidi abya achikobe ndu ono yele iya yi ono; bya afo ndu ishi soja kẹ ndu ọphu dọ unu labu l'ukporo iri iri; bya afo ndu ishi soja kẹ ndu ọphu dọ ukporo ise ise. ² Dévidi abya eye ndu soja ono t'èphe tugbua. Nkere-eto lẹ ndu soja ono bẹ bụ Jóabu bụ onye ishi ẹphe; nkere-eto ọdo aburu Abishayi Zeruya; mbụ nwunne Jóabu, bụ onye ishi ẹphe; nkere-eto ọdo aburu Itayi onye Gatụ bụ onye ishi ẹphe. Eze asu ndu ono: "Lẹ yẹbedua l'onwomu a-lufutakwaphu bya etsoru unu jeshia."

³ Obenu lẹ ndu ono suru iya: "Lẹ tii tsokwa ẹphe; kẹ l'ọ -buri l'ọ dataru k'ogba ọso bẹ ndu ono ta akpakwa ishi. Ọ -buri lẹ nkere-ẹbo l'ẹge ẹphe ha nwushihu; bẹ ẹphe ta akpakwaphu ishi. Obenu lẹ nggubedua nwenkinyi ngu kakwa ẹphebedua ugbo ukporo. Iphe gbe kakwa mma kwa t'ị nọdu lẹ mkpukpu turu ike yeru ẹphe."

⁴ Eze asu ẹphe: "L'ọ kwa ẹge unu ritakpeleru iya phụ bụ ẹge ya e-me iya." Ya ndono; eze abya evudo l'iku

obu-edukfu mkpukpu ono; ndu ono l'awu l'eswe: ndu ophu du ukporo ise ise; me ndu ophu du unu labu l'ukporo iri iri. ⁵ Eze anmaaru Jóabu; me Abishayi; me Itayi okwa; su ephe: "Unu gudekwa okfu aka ke yebedua haa ome nwokorobyia ono; mbu Abusolomu iphe-kpangangu." Ndu ono l'ephe ha anukota l'eze nmaru okwa ehú Abusolomu ye ndu ishi ndu soja ono l'eka.

⁶ To du iya bu; ndu ono awuru je etso ndu Izurelu ogu. Yo buru l'oswa Ifuremu be ephe no lua ogu ono. ⁷ Ndu ke Dévidi alu-gbua ndu soja ndu Izurelu l'eke ono. Ndu e gburu egbugbu mboku ono aha nshinu. Ephe du ukporo unu madzu ugbo labu l'unu madzu iri. ¹⁸ Ogu ono aghaliu dzuru ali ono l'o ha. Ndu ophu nwushihuru nu l'oswa ono mboku ono kakwa ndu ophu e gude ogu-mbeke gbushia.

⁹ Teke ono, aalu ogu ono be Abusolomu ye ndu so-ja ke Dévidi byaru bya ahadzu. Abusolomu l'agbakwa nu inya-mulu iya. Inya-mulu ono agbaa je agbaba le mkpuli eze achí. Achí ono ekota Abusolomu l'ishi; yo koru le nphakata ekali achí ono l'aku eregede. Inya-mulu ono agbachia. ¹⁰ Nwoke lanu aphua ya; je edooru iya Jóabu; su iya: "T'o lenu; le ya phukwaru Abusolomu; yo koru l'eli achí l'aku eregede."

¹¹ Jóabu aji nwoke ono, kfulu iya iphe ono: "?I su l'oo ngunu? ?L'i gude enya ngu phu iya? ?Bu ngunu meru iphe e ti chitadu iya togbo l'ali l'eke ono. Teke ono; ya anu ngu shekelu mkpola-ocha iri; me akpo, eekebutaje l'ukfu."

¹² Nwoke ono asu Jóabu: "M'o ruhuru a paru shekelu mkpola-ocha, du unu labu l'ukporo iri nu iya; be ya ta ga ahalikwa aka denyi nwatibe eze; l'eke ayi nukwaru-aka okwa, eze nmaru ye nggu le Abishayi; me Itayi l'eka; su: 'T'unu gudekwa okfu aka yebe eze gbochita nwokorobyia ono; mbu Abusolomu.' ¹³ O -buru le ya je etsebe onwiya l'enya-mgbashi; woru Abusolomu gbua; be eze ga amanua; unu ezeeru onwunu; yebedua evuru iya."

¹⁴ To du iya bu; Jóabu asu: "Ya ta anoduhakwa t'i gbu iya oge ege-a." Yo chita arwa eto l'eka je anmaa Abusolomu l'okpoma teke o nokwadu ndzu l'eli achí ono.

¹⁵ Unwu-okorobyia iri, bu ndu achijeru Jóabu ngwa-ogu ano-phae Abusolomu mgburumgburu; woru iya gbugbua.

¹⁶ Ya ndono; Jóabu abya egude upyoku sephuta ephe azu. Ephe ahaa ochi ndu Izurelu ono; kele Jóabu suwaru t'ephe haa k'ogu. ¹⁷ Ephe abya apata odzu Abusolomu chee l'eze iduma, no l'oswa l'eke ono; kpaa ikpo mkpuma kube iya. Ndu Izurelu etsukahu; onyenonu alashia nk'ia.

¹⁸ Teke Abusolomu no ndzu b'o pataru itso je egvube le Nsuda Eze t'o buru iphe, ee-gudeje anyata iya; ke l'o

suru: "Le ya te nwedu nwata nwoke, ee-gudeje anyata iya." Yo woru itso ono gua onwiya. E shiwaru ege ono l'eku iya alaru Abusolomu byeye ntanu.

Eekfuru Dévidi le Abusolomu Iaru l'ogu

¹⁹ Ya ndono; Ahimazu Zadoku asu: "Te ya gbagbua je ezia eze le Ojejoje nafutaakwaru iya l'eka ndu ohogu iya."

²⁰ Jóabu asu iya: "Le to kwa nggubedua b'o gbaru oje ozi ozi-a ntanu. Teke o beru mboku odo; nggu eje. O -buru ke ntanu b'e to gbakwa ngu l'ejeje; kele nwatibe eze; be nwuhukwaru nu." ²¹ Ya ndono; Jóabu ezi nwoke Kushi ono t'o je akporu eze iphe, o phuru. Onye Kushi ono abya ebuaru Jóabu ifu l'ali; gbagbua; yo buru iya ejeje.

²² Ahimazu Zadoku abya ekfuaru Jóabu odo; su iya: "T'o haaru te ya gbatsoru onye Kushi ono; ophu e-me nu; t'o mee."

Jóabu asu iya: "Nwa iya; ?bu ngunu meru iphe o du ngu t'i je? E to nwekwa nggo, ee-bu ngu l'ozi ono."

²³ Yo su Jóabu: "Le ya jefutaje; m'o -ruhuru ngunu me."

Jóabu asu iya: "Ngwanu!" Ahimazu agbachia; shia uzu nsuda Enyimu Jodanu; gbasweta onye Kushi phu.

²⁴ Teke ono be Dévidi no le mgbaku eke eeshije abata le mkpukpu ono; owaa onu eke ophu eeshije aalufu alufu. Onye nche enyihu eli upho-mkpuma, e gude kpa onu eke ono je evudo l'imeli imeli iya. Onye nche ono ejeshia ole enya; phua nwoke, agbakpelephu oso nwenkinyi iya. ²⁵ Onye nche ono ekua eze oku; kfulu iya eya. Eze asu: "O -buru l'o yi nwenkinyi iya; be bu ozi, du mma be oobyia ezizi." Nwoke ono agbakwaphu abya.

²⁶ Ya ndono; onye nche ono atufu enya phua nwoke odo, agbakwaphu abya. Yo kua onye nche obu-edukfu mkpukpu ono; su iya: "To lenu; l'onye odo agbakwa abya; yebedua nwenkinyi!"

Eze asu: "L'o kwaphu ozi, du mma b'o bya ezizi."

²⁷ Onye nche ono asu: "Onye k'odungu phu; be oso iya gbe du iya l'o bu ke Ahimazu Zadoku."

Eze asu: "O bu okpobe madzu b'o bu; buru ozi, du mma be oobyaje ezizi."

²⁸ Ya ndono; Ahimazu abya ekua eze; su iya: "L'iphe dukwa-a mma!" Yo fuzita; buaru eze ifu l'ali; su iya: "T'ajaja buru ke Ojejoje, bu Nchileke ngu! O wofuwaru ndu ono, paliru aka t'ephe gbua nggube eze, bu onye nwe mu nu ono."

²⁹ Eze aji iya: "?To nwedunu iphe, meru nwokorobyia ono; mbu Abusolomu?"

Ahimazu asu iya: "Le ya phuru ejo uzu, ada nu teke ono, Jóabu eme t'o zia yebe nwozi nggube eze ozi-wa. O bu le ya ta makwanu ishi uzu ono."

† Iphe o bu bu 20,000.

³⁰ Eze asụ iya: “Ghachi; vudo l'ẹke-a.” Yọ bya aghachi; vudo l'ẹke ono.

³¹ Onye Kúshi ono abyaruta bya asụ: “Nggube eze, bụ onye nwe mu nụ; ọkpobe-ozí abya-o! Ntanụ-a bẹ Ojejoje nafutakotawaru ngu l'ẹka ndu ono, wụ-lihuru tso ngu okfu ono.”

³² Eze aji onye Kúshi ono: “?To nwedunu iphe, meru Abusolomu?”

Onye Kúshi ono asụ iya: “T'ọ bụkwaru ẹge ọ mụru nwokorọbya ono bụ ẹge ọo-mụru iphe bụ ndu ọhogu eze, bụ onye nwe mu nụ; mękpo iphe, bụ ndu wụ-lihuru tso ngu okfu.”

³³ Iphe ono erua eze l'ẹhu nshinu; yọ tųgbua jeshia l'ụlo ọpụ a kpuru l'eli ẹke, eeshije abata mkpukpu ono je anọdu ralahaa ẹkwa. Teke ooje l'abya b'ọ sụru: “Nggube nwa mu Abusolomu; nwa mu-ee! Nwa mu Abusolomu! Ọ gęga aka mu mma l'ọ bụ mu nwuhuru; tẹ nggubedua nọdu. Nggube nwa mu Abusolomu! Nwa mu-ee; nwa mu-ee!”

Jóabu abaru Dévidi mba

19 Tọ dụ iya bụ; e je edooru Jóabu: “Lẹ Eze bẹ agụkwa aphụ; l'akwa ẹkwa Abusolomu.” ² Ya ndono; ndu soja Dévidi anụ mbọku ono l'eze gbe agụ aphụ nwa iya ono; k'ọpụ bụ l'emekputa ono, ẹphe mekputaru mbọku ono gbe ghọwaaru ẹphe aphụ. ³ Ẹphe ezitatsua onwẹphe ezita mbọku ono; pyobatsua lẹ mkpukpu ẹge ono, ndu iphere guderu l'ẹphe gbarụ ọso l'ọgu ezitaje onwẹphe ezita; pyobata ono. ⁴ Eze ekpuchia onwiya iphe l'ifu chia mkpu; sụ: “Nggube nwa mu Abusolomu! Nwa mu Abusolomu; nwa mu-ee!”

⁵ Ya ndono; Jóabu abya ejekfu eze l'ime ụlo je asụ iya: “?Bụ ndu nke ngu-a, dzọru ngu ndzụ; dzọo ụnwu ngu; dzọo unyomu ngu; dzọo nnufu ngu phẹ b'i mechishiru ifu ntanụ-a. ⁶ Yọ bụru ndu kpọru ngu ashị b'i yeru obu; kpọ-chia ndu yeru ngu obu ashị. Umere ngu ntanụ-a mewaru; yo doo ẹnya l'ẹ to nwedu iphe, ị gụberu ndu ishi ndu soja ngu; mę ndu ozi ngu phẹ. Ya phụwaru l'ẹhu ga atsọ ngu ẹna; ndęge ọ bụ l'ọo Abusolomu nọ ndzụ ntanụ; ẹphebedua l'ẹphe ha achịko nwushihukota. ⁷ Ngwa-a; tųgbukwaa jekfu ndu ozi ngu; je eyeru ẹphe ọkpu ike-ike. Ya gude ẹpha Ojejoje eri angu; sụ; l'ị -tųgbudu je b'ẹ to nwekwa m'ọ bụ onye lanụ, a-nọdu swiru ngu l'enyashi-a. Yọ bụru ono a-bụ ọ-ka-njọ l'iphe dakfutawaru ngu nụ keshinu ị bụ nwokorọbya jeye nta-a.” ⁸ Tọ dụ iya bụ; eze egbeshi pata oshi iya je anọdu l'obu-edukfu mkpukpu ono. A bya akọru ndu soja ono; sụ ẹphe: “T'ẹphe lekwa; l'eze nọkwa l'obu-edukfu mkpukpu-wa.” Ndu ono chịko l'ẹphe ha wụ-kfu iya.

Dévidi alaphu azụ lẹ Jerúsalemu

Teke ono bẹ ndu Ízureļu gbakashihuwaru; onyenonu alashia nk'ia. ⁹ Ndu Ízureļu l'ẹphe ha aswọlahaa ụswo l'ikfu nọnu; ẹphe ekfugbaa: “L'eze bẹ nafutaru ẹphe l'ẹka ndu ọhogu ẹphe; bya adzọfuta ẹphe l'ẹka ndu Fil-isutayinu. Yo be nta-a; yọ bụru okfu ẹka Abusolomu b'ọ gude gbafụ l'alị-a. ¹⁰ Ọdo abụru lẹ Abusolomu ono, ẹphe wuru manụ l'ishi t'ọ bụru eze ẹphe ono bẹ nwuhwakwaru l'ọgu. Nta-a bụ; ?bụ ngunu meru iphe ẹ te eyedu ọnu l'ẹge ee-shi duphuta eze azụ?”

¹¹ Eze, bụ Dévidi abya ezia ozi t'e je ezia Zadọku yele Abiyáta, bụ ndu achijeru Nchileke ẹja; sụ ẹphe: “T'ẹphe jitaedu ndu bụ ọgurenya ndu Júda: Iphe meru iphe ọ bụ ẹphebedua eme t'ẹphe kperu azụ l'ẹge ee-shi t'eze laphuta azụ l'ufu iya; l'ẹke iphemiphe ọbule, ndu Ízureļu l'ẹphe ha ekfu ruwaru yebe eze nchị l'ufu iya? ¹² Ẹphe l'ia tųko bụru ndu ọnu-ụlo lanụ; mbụ e -kee; e-kehe-odo. ?Nanụ ẹge ọ dụ, kparu iphe ọ bụ unubedua apa k'alata eze ẹkalanu? ¹³ Unu asụ Amasa lẹ ya sụru: ?Yele iya ta bụdunua mee lanụ; e -kee; e-kehe-odo? Ọ bụ yebedua bẹ ya e-gude dochia ẹnya Jóabu t'ọ bụru ishi ndu soja tsube ntanụ tųgburu. Tẹ Nchileke gwakwaa ya ọchi; mbụ t'ọ mekwaa yebe eze ọpụ ka njọ; m'ọ -bụru l'ẹ tọ dudu ẹge ono.” ¹⁴ Yo kfu kfu buta ndu Júda; obu abya abụru ẹphe nanụ. Ẹphe abya ezia t'eze yele ndu nk'ia l'ẹphe ha chịko lata.

¹⁵ Eze abya alatashia; labebe Ẹnyimu Jódanu. Teke ono bẹ ndu Júda jewaru je anọdu lẹ Gíligalu t'ẹphe bya iya ndzuta; dughatawa iya rụ Ẹnyimu Jódanu. ¹⁶ Tọ dụ iya bụ; Shimeyi Gera, bụ onye Bénjaminu lẹ Bahurimu emekebe ẹgwegwa tsoru ndu Júda; ẹphe ejeshia eze, bụ Dévidi ndzuta. ¹⁷ Ndu ikfu Bénjaminu, ẹphe l'ia yi bẹ dụ unu madzụ labụ l'ụkporo madzụ iri; † mę nwozi ọnu-ụlo Sọlu; mbụ Ziba yele ụnwu iya ndu k'unwoke, dụ iri l'ise; mę ndu ozi iya ụkporo madzụ. Ẹphe emekebe jekfushia eze lẹ Ẹnyimu Jódanu l'ẹke ọ nọ. ¹⁸ Ẹphe abya aghaa Ẹnyimu Jódanu t'ẹphe dulata ndibe eze; mę t'ẹphe meeru eze iphe, bụ iphe ọ chọru t'e meeru iya.

Dévidi aguru Shimeyi nvụ

Dévidi adalẹphu Ẹnyimu Jódanu; Shimeyi Gera ebyishiru iya ikpere; ¹⁹ sụ iya: “Onye nwe mu nụ; pakwaru haa l'ẹke ya mesweru ngu. Be ejekwa ọnyata iphe, dụ ẹji, yebe nwozi ngu meru nggube eze, bụ onye nwe mu nụ mbọku ono, i shi Jerúsalemu tųgbua ono. Eze; byiko wofukwa iya l'obu ngu. ²⁰ Yebe nwozi ngu marua lẹ ya meru ẹji; ọlobu kwanụ yebedua bụ onye ivuzọ lẹ ndu ọnu-ụlo Jósẹfu l'ọ ha, byaru nggube eze, bụ onye nwe mu nụ ndzuta.”

† Iphe ọ bụ bụ 1,000.

²¹ Ya ndono; Abishayi Zeruya asụ: "L'ọ gbarụ t'e gude k'iphe-a gbua Shimeyi; kẹ l'ọ bụ iphu b'o phuru onye Ojejoje wụru manụ t'ọ bụru eze."

²² Dévidi asụ: "Bụ onye sụru t'unu yee ọnu unubẹ ụnwu Zeruya, meru iphe unu a-bya aburu ndu okfu iya ntanụ? Ọ gbarụ t'o nweru onye ee-gbu egbugbu l'alị Ízurèlù ntanụ? Tọ bụ lẹ ya ta madụ l'ọ bụ yẹbedua bụ eze ndu Ízurèlù ntanụ?" ²³ Yọ bya eribuaru Shimeyi nte l'ẹ te egbudu iya.

Dévidi yẹle Mefiboshetu ekpeshi

²⁴ Nwanwa Sọlu; mbụ Mefiboshetu atugbukwaaphu jeshia eze ndzuta. Keshinu mbọku ono, eze tųgburu ono jeye mbọku, ọ laphutaru azụ l'ẹhu-agu b'ẹ to letabua ẹnya l'ọkpa iya; ọphu ọ kpụbua ẹji-agba iya; to nwe uwe iya ọphu ọ sajeru asasa. ²⁵ Yo be teke o shi Jerúsalemu bya eze ndzuta; eze aji iya: "Mefiboshetu; bụ ngunu meru iphe ẹ ti tsodu iya gbalaa?"

²⁶ Yọ sụ: "Nggube eze, bụ onye nwe mu nụ; okfu lẹ yẹbe nwozi ngu nọ ngwuru bẹ ya sụru nwozi iya t'o doziaru iya nkakfụ-igara iya tẹ ya nọdu iya gbatsoru nggube eze. Obenu lẹ nwozi iya; mbụ Ziba dephuru iya. ²⁷ Yọ byawa bya ekfutoshia yẹbe nwozi ngu l'ẹke nggube eze, bụ onye nwe mu nụ nọ. Obenu lẹ nggube eze, bụ onye nwe mu nụ bẹ dụ-wa l'ọ bụ ojozi Nchileke. Iphe, bụ iphe dụ ngu mma; nggu emee ya. ²⁸ Iphe, shi gbaa ndu ọnu-ulo nna iya l'ẹphe ha bụ t'ẹphe nwushihu l'ifu eze, bụ onye nwe mu nụ. Obenu l'i woru yẹbe Mefiboshetu, bụ nwozi ngu dobe tẹ ya tsoru lẹ ndu a-nọduje eri nri l'ulo ngu gẹdegede. Bụ ngunu ọdo bẹ ya e-gude ẹka l'arọ t'i meeru iya ngunu ọdo?"

²⁹ Eze asụ iya: "Hawaru-o. Ya sụwaru tẹ nggu lẹ Ziba kekahu alị ono!"

³⁰ Mefiboshetu asụ eze: "Haa tẹ Ziba wotakota iphemiphe ọbule; keshinu e metsuaru; nggube eze, bụ onye nwe mu nụ alaruta ufu ngu l'ẹhu-agu."

Dévidi ekele Bazilayi

³¹ Bazilayi kẹ Gíledu bẹ shi lẹ Rogelimu bya tẹ ya tsoru eze daghaa Ẽnyimu Jódanu; vudoberu iya t'ọ lawaru. ³² Bazilayi bẹ bụwa ọgurennya; gbawa ụkporo afa ẹno. Ọ bụ nwoke, nweru iphe nshinu; shi anuje eze nri teke ọ nọ lẹ Mahanayimu. ³³ Eze asụ Bazilayi: "T'o tsoru iya daa ẹnyimu-wa; t'ẹphe je anọdu lẹ Jerúsalemu; k'ọphu ya a-nọdu eleta iya ẹnya."

³⁴ Bazilayi asụ eze: "Ya a-nọfua afa ole nta-a; kẹ tẹ ya tsoru nggube eze la Jerúsalemu? ³⁵ Afa-a kweekwa iya ụkporo afa ẹno. Ya makwaduru iphe, dụ mma l'ọphu, dụ ẹji? Ya makwaduru ọtso-ẹna iphe, ya eri eriri; m'ọ bụ ọphu ya angụ angungu? Ya a-dụkwadu ike ọnu olu-egvu unwoke; m'ọ k'unwanyị? Bụ kẹ ngunu bẹ yẹbe nwozi ngu a-bya aburu ivu-ẹra nọduru nggube

eze, bụ onye nwe mu nụ? ³⁶ Bụ kẹ ngunu bẹ nggube eze e-gude eje iya obu obunggo, ha ẹge-a? Yẹbe nwozi ngu bụa tẹ ya dufu ngu azụ Ẽnyimu Jódanu azụ iya ọphu; ³⁷ nggu ahaa yẹbe nwozi ngu tẹ la; k'ọphu ya a-nọdu l'alị ẹke ya shi; nwuhu l'ẹke e liru nne lẹ nna iya. Ọwaa nwozi ngu, bụ Kimuhamu ndọ-ọ; t'o tsoru nggube eze, bụ onye nwe mu nụ dafu azụ iya ọphu; nggu e-meeru iya iphe, dụkpele ngu phụ mma."

³⁸ Eze asụ iya: "Lẹ Kimuhamu e-tsoru iya-a dafu azụ iya ọphu; yọ bụru iphe, bụ iphe dụ ngu mma bẹ ya e-meru iya. Ọdo aburu l'ọ bụ iphe, ị sụkpeleruphu tẹ ya meeru ngu bẹ ya e-meru ngu." ³⁹ Ya ndono; ndu ono l'ẹphe ha adakọta azụ Ẽnyimu Jódanu azụ iya ọphu; eze abya adafukwaaphu. Eze abya eworu ọnu tsutsua Bazilayi; gọru ọnu-oma nụ iya. Bazilayi alashia l'ufu iya.

Ndu Ízurèlù ekoru ndu Júda okopho

⁴⁰ Eze adatsua ẹnyimu ono jeshia Gíligalu; Kimuhamu etsoru iya. Ndu Júda l'ẹphe ha; mẹ nkere-ẹbo ndu Ízurèlù awuru vudoberu eze. ⁴¹ Ya ndono; iphe, bụ ndu Ízurèlù l'ẹphe ha azahụ byakfuta eze bya asụ iya: "Nanụ ẹge ọ dụ bẹ unwunne ẹphe ndu Júda byaru bya eduta nggube eze lẹ mpya; mbụ duta nggube eze; mẹ ndibe ngu; mẹ ndu nggu l'ẹphe yi l'ẹphe ha daa azụ Ẽnyimu Jódanu?"

⁴² Ndu Júda l'ẹphe ha abya eyeeru ndu Ízurèlù ọnu; sụ ẹphe: "L'iphe, kparụ iya nụ bụ l'ẹphe l'eze ka abubu. Mbụ; ?nanụ ẹge ọ dụ bẹ oogbe eghu unu eghughu? Ọ nweru iphe, shi eze l'ẹka, ẹphe riru? Tọ nweru iphe iya, ẹphe nataru t'ọ bụru nk'ẹphe?"

⁴³ Ya ndono; ndu kẹ Ízurèlù asụ ndu kẹ Júda: "Ẽka ayi dýkwa l'ẹhu eze ugbo iri. Ọdo aburu l'ẹphe kakwa iya unu enwenwe. ?Nanuhunu ẹge ọ dụ bẹ unu ta gụbedu ẹphe iphe? Tọ bụdunua ẹphebedua vu ụzo wata okfu ẹge ee-shi t'e dulata eze?"

Obenu lẹ ndu kẹ Júda gbe kabaaru okfu ọnwuu-ọnwuu.

Sheba ekwefuru Dévidi ikè

20 Tọ dụ iya bụ; yo nweru onye, bụ 'ọ-ga-lẹ-mkpa, nọ l'ẹke ono, aza Sheba Bikiri. Ọ bụ onye ikfu Bénjaminu. Yo woru ụpyoku gbua; chia mkpu; sụ:

"L'ẹphe te nwekwa òkè

l'ẹhu Dévidi;

to nwekwa òkè,

gbaru ẹphe l'ẹhu nwatibe Jesi!

Unubẹ Ízurèlù;

t'onyenọnu lakwa-o."

² Ndu Ízurèlù l'ẹphe awufu Dévidi l'ẹhu je etsoru Sheba Bikiri. Obenu lẹ ndu kẹ Júda tsube lẹ Ẽnyimu Jódanu je akpaa lẹ Jerúsalemu wụ-tsoru Dévidi.

³ Dévidi alarulephu nk'ia lẹ Jerúsalemu; bya achita nnufu iya phụ; ẹphe iri phụ, ọ haru t'ẹphe nọdu letaru

iya ufu phụ; ye l'ẹke aa-nọ eche ẹphe nche. Yoo nọ ẹphe nri; ọbule ẹ tọ lajeheduru ẹphe l'ulo. E dochiru ẹphe l'ulo; ẹphe anọdu l'ọ bụ unwanyi, maa tufuru jeye ẹphe anwushihu.

⁴ Ya ndono; eze abya ezia Amasa; sọ iya: "T'o gude ujiku ẹto je ekuaru iya ndu Júda t'ẹphe bya t'ẹphe l'iya phụ. Tẹ yẹbe Amasa tsokwaru ẹphe bya." ⁵ Amasa atugbua je anoghata teke eze tẹ-buru iya. ⁶ Dévidi bya asụ Abishayi: "L'ẹjo iphe, Sheba Bikiri e-me ẹphe kakwa ọphu Abusolomu meru. Chita ndu ozi yẹbe nnajiufu ngu chipyabe iya; ọdumeka bẹ ọo-bahukwa lẹ mkpukpu, a kpụ-pheru mgburumgburu; nahụ gbalaa." ⁷ Tọ dọ iya bụ; Abishayi achitanu ndu soja Jóabu; ndu kẹ Keretu; ndu kẹ Peletu; mẹ iphe bụ ndu ọphu bụ ikeka-l'ọgu phẹ; ẹphe eshi lẹ Jerúsalemu tẹgbua jeshia ọchi Sheba Bikiri. ⁸ Ẹphe anokwadia l'oke mkpuma, nọ lẹ Gíbiyọnu; Amasa abyakfutashia ẹphe. Teke ono bẹ Jóabu yeru uwe soja iya; gude akpọ, o-we-l'ukfu gude kebuta ogu-mbeke, e yeru l'ọbo. Yo jeshia ọhata ọkpa; ogu-mbeke ono eshi l'ọbo iya mifu daa. ⁹ Jóabu abya aji Amasa: "Ẹhụ dọ ngụ-a mma; nwunne mu?" Jóabu abya eworu ẹka-utara denyi Amasa l'ẹji-agba tẹ ya tsutsua ya ọnu. ¹⁰ Ọphu Amasa 'aphudu ogu-mbeke, Jóabu kpapyi l'ẹka. Yo woru iya nmaa ya l'ẹpho; akurepho iya ekposhia l'alj. Ẹ to gvuhekwa iya ogu-mbeke ono ọdo; yọ bụwaru iya phụ anwuhu.

Ya ndono; Jóabu yẹle nwunne iya; mbụ Abishayi achipyabe Sheba Bikiri. ¹¹ Onye lanu lẹ ndu soja kẹ Jóabu eje evudonyabe Amasa; l'asuje: "Onye sọru lẹ Jóabu nọ iya l'obu; mbụ onye sọru lẹ ya bụ kẹ Dévidi; t'onye ọbu tsonuru Jóabu!" ¹² Amasa adaburu l'echiesu-uzo l'ẹke ono araswi onwiya lẹ mee ya. Yoo buje; onye jetaru rua ẹke ono; yọ kpọo beru. Nwoke ono aphulephu l'ọobuje; onye jetaru rua ẹke ono; yọ kpọo beru; pata Amasa tẹ l'ẹgbudu; chita kpowula kpowula uwe kpuchia iya. ¹³ Yọ bụru l'a pafutsuaru iya l'uzo ono bẹ ndu soja ono l'ẹphe ha wuru tsoru Jóabu chilahaa Sheba Bikiri.

¹⁴ Sheba eswejakota iphe, bụ ikfu, nọ l'alj Ízurẹlu je akpaa lẹ Ébẹlu-Bétu-Maaka. Ndu ikfu Bikiri l'ẹphe ha edzua; wu-tsoru iya. ¹⁵ Jóabu; mẹ ndu soja iya l'ẹphe ha abya ekee ọgu; yechia Ébẹlu-Bétu-Maaka; kebuta Sheba l'ẹke ono. Ẹphe abya akube eja gude kpụ-butu mkpukpu ono; eja ono anọo rua l'upho-mkpuma mkpukpu ono. Ẹphe awata otsukposhi upho-mkpuma mkpukpu ono; k'ọphu oo-ze. ¹⁶ Yo nweru nwanyi, maru mmamiphe, bu lẹ mkpukpu ono. Nwanyi ono awata ochi mkpu; l'ara: "Unu ngabekwa-o! Unu ngabekwa-o! Byiko; t'e ziaru iya Jóabu t'ọ bya tẹ ya kfuru yeru iya." ¹⁷ Jóabu abya ejeshia ya; nwanyi ono aji iya: "Bụ ngubedua bẹ bụ Jóabu?"

Yo sọ iya: "Iye."

Nwanyi ono asụ iya: "Ngabekwa nchị l'iphe, yẹbe nwozi ngu kẹ nwanyi abyaru ngu ekfuru."

Jóabu asụ iya: "Lẹ ya ngaberu-a nchị."

¹⁸ Nwanyi ono asụ: "Lẹ teke ndiche b'e shi asuje: 'T'e je Ébẹlu je ọkpata ishi!' A -kpatawa ishi ono; e shi ege ono doshia okfu, ada nọ. ¹⁹ Ayi kwa ndu dọ agu; bọru ndu e gude ire ẹphe ẹka l'alj Ízurẹlu. Nta-a bẹ iime t'i mebyishia mkpukpu, nọ ọnodu nne l'alj Ízurẹlu. ?Nanụ ege ọ dọ b'i me t'i lẹ ndu bụ òkè-iphe Ojejoje?"

²⁰ Jóabu asụ iya: "Tuswekwa! E phokwa iya rụ ephopho; kẹ l'ọo yẹbedua a-lẹ mkpukpu unu; m'ọ bụ mebyishia ya. ²¹ Ẹ tọ dukwa ege ono. Ọ bụ l'o nwekwannuru nwoke lanu, eeku Sheba Bikiri, shi l'alj ugvu Ífuremu, bụ onye kwefuru eze, bụ Dévidi ikè. Unu -kpatawa nwoke ono ye iya l'ẹka; ya alufu lẹ mkpukpu-wa."

Nwanyi ono asụ Jóabu: "Ee-shi lẹ mgbodo-ulo tẹaru ngu ishi nwoke ono." ²² Tọ dọ iya bụ; nwanyi ono egude mmamiphe iya ono jekfu ndu mkpukpu ono. Ẹphe ebuta ishi Sheba Bikiri tẹaru Jóabu. Yo woru ọpyoku gbua; ndu soja ono awufu lẹ mkpukpu ono; onyenonu alashia l'ufu iya. Jóabu alaphu azụ jekfushia eze lẹ Jerúsalemu.

Ndu ishi, nọ Dévidi l'ẹka

²³ Jóabu bẹ bụ onye ishi soja ndu Ízurẹlu gbaa mgburumgburu. Benáya Jehoyada aburu onye ishi kẹ ndu Keretu; mẹ ndu Peletu. ²⁴ Adoniramu bụ onye ishi ozi mkpọ-nyi-ẹnya. Jehoshafatu Ahiludu aburu onye edeje iphe meru nọ; kwakọbe iya. ²⁵ Sheva bụ o-de-ẹkwo. Zadoku yẹle Abiyáta aburu ndu achijeru Nchileke eja. ²⁶ Ira kẹ Jayi aburu onye achijeru Nchileke eja kẹ Dévidi.

Egbushi unwu Sọlu

21 Yo nweru teke ẹgu mejeru l'alj Ízurẹlu afa ẹto mgburumgburu l'oge kẹ Dévidi. Dévidi abya akpaa Ojejoje ishi iphe ono. Ojejoje asụ: "L'iphe, kparu iya nọ bụ l'ọchi nọ Sọlu yẹle ọnu-ulo iya l'ishi; kẹ l'ọ gbushiru ndu Gíbiyọnu." ² Ndu Gíbiyọnu ta bọdu ndu Ízurẹlu gẹdegede. Ẹphe bụ ndu phoduru nọ lẹ ndu Amọru. Ndu Ízurẹlu eribuaru ẹphe nte l'ẹphe e-dobe ẹphe ndzụ. Obenu lẹ Sọlu gudekwanu ege iphe metutaru ndu Ízurẹlu; mẹ ndu Júda evutabe iya ọku l'ẹhu; wudu m'ọ gbushigee ẹphe. ³ Dévidi aji ẹphe: "Bụ ngunu bẹ ya e-meru unu? ?Nanụ ege ya e-me mezita unu; k'ọphu unu a-gọru ọnu-oma nọ ndu ono, bụ òkè-iphe Ojejoje ono?"

⁴ Ndu Gíbiyọnu ono asụ iya: "L'ẹphe ta akpakwa ishi mkpọla-ọcha; m'ọ bụ mkpọla-ododo, shi Sọlu l'ẹka; m'ọ kwanu ọphu shi ndibe iya l'ẹka. Ẹphe ta chọ t'ọ nweru onye ẹphe e-gbu l'alj Ízurẹlu."

Yọ jẹ ẹphe: "Bụ ngunu bẹ unu chọru tẹ ya meeru unu."

⁵ Ẹphe asụ eze: "Ọ kwa nwoke ono gbufuru ayi; chiaru ayi ejo idzu; k'ọphu bụ l'okpu ayi kpohuru; to

nwe ẹke ayi nweru oke l'alì Ízùrèlù lẹ phuu. ⁶ Ọo ya bụ t'e duta unwegirima iya unwoke umadzu ẹsaa dufutaru ayi t'ayi je egbushia l'ifu Ojejoje lẹ Gíbiya, bụ mkpukpu Sọlu, bụ onye ono, Ojejoje fọtaru ono."

Eze asụ ẹphe: "Lẹ ya e-duta ẹphe nù unu."

⁷ Obenu l'eze bẹ gude kẹ ndzụ ono, Dévidi yẹle Jonátanu Sọlu nọdu l'ifu Ojejoje gbaa ono dobe Mefiboshetu ndzụ. Mefiboshetu bụ nwatibe Jonátanu; bya aburu nwanwa Sọlu. ⁸ Yọ bụru Amoni; mẹ Mefibosheti, bụ unwoke labụ, Rizúpa, bụ nwatibe Aya mọtaru Sọlu b'ọ kpuru nù ẹphe. Ọ kpụtakwaruphu unwoke ise, nwatibe Sọlu; mbụ Mikalu mọtaru nù ẹphe. Ẹpha nji nwanyi ono bụ Adurèlù Bazilayi, bụ onye Mehola. ⁹ Dévidi akpuru ẹphe nù ndu Gíbiyọnu; ẹphe e je egbushia ẹphe l'eli ugwu l'ifu Ojejoje. Ẹphe ẹsaa ono alakọta l'ugbo lanụ. Yọ bụru mbọku mbụ l'oge teke aawataje ọkpata iphe, e meberu l'alì b'e gbushiru ẹphe ono; mbụ l'oge teke a watalẹphu obu balì.

¹⁰ Ya ndono; Rizúpa, bụ nwatibe Aya eje achita uweaphụ tusaaru onwiya l'eli mkpuma. Nwanyi ono shi l'oge teke aawataje ọkpata iphe, e meberu l'alì nọdu swiru odzu unwu iya ono jeye mini, shi l'igwe achia kpua ẹphe. Ọphu 'o kwebua tẹ nwenu, ẹphe l'eli gvu onu l'odzu ẹphe l'eswe; m'ọ bụ tẹ anụ-ẹgu-ẹgbudu byakfuta ẹphe l'enyashi.

¹¹ A bya ekfuru Dévidi iphe nwatibe Aya; mbụ Rizúpa, shi bụru nnuwu Sọlu meru; ¹² Dévidi atugbua je achita ọkpụ Sọlu yẹle kẹ nwatibe iya, bụ Jonátanu l'ẹke ndu Jábeshi-Gíledu wushiru iya. Ẹphe jeru lẹ mpya je achita iya l'eze edukfu Bétu-Shanu l'ẹke ndu Filisutayinu shi kobe odzu ẹphe l'ẹphe gbutsuaru ẹphe l'ugwu Gilobówa. ¹³ Dévidi achita ọkpụ Sọlu mẹ kẹ nwatibe iya; mbụ Jonátanu l'ọ ha chilata l'ẹke ono; mẹ l'ọkpụ ndu ọphu e gbushiru egbugbu. ¹⁴ E metsua; ẹphe eworu ọkpụ Sọlu yẹle kẹ nwatibe iya; mbụ Jonátanu je elia lẹ Zela l'alì ndu Bénjaminu l'ili Kishi, bụ nna Sọlu. Ẹphe achiko iphe, eze sọru t'ẹphe mee; mekota. E metsua; Nchileke emeeru ẹphe iphe, ẹphe rọru iya l'okfu ẹhu alì ono.

Ogu, ndu Ízùrèlù; ẹphe lẹ ndu Filisutayinu lutsuaru.

(1 Iphe 20:4-8)

¹⁵ A nonyakwaa ọdo; ọgu adaru ndu Filisutayinu; mẹ ndu Ízùrèlù. Dévidi yẹle ndu soja iya atugbua je etso ndu Filisutayinu ọgu. A nonyaa; ike ta dūhe Dévidi.

¹⁶ Ishibibenobu, bụ onye eri Ráfa arĩa l'ọ bụ-wa tẹ ya gbua Dévidi. Nwoke ono bẹ ẹra ara, o gude l'ẹka ruru ẹra ọkpọro shẹkelu ise. Yo tukwaruphu ọgu-mbeke ọphungu. ¹⁷ Obenu lẹ Abishayi Zeruya bẹ bya agbataru Dévidi; bya echitsua onye Filisutayinu ono; woru iya gbua. Ya ndono; ndu soja Dévidi eria angu: "Lẹ tọ byadụ bya etso ẹphe je ọgu ọdo; t'ẹ ba atsonyi urọku ndu Ízùrèlù."

¹⁸ A nọtakwa; ọgu ọdo adaru ẹphe lẹ ndu Filisutayinu lẹ Gobu. Sibekayi, bụ onye Husha egbua Safu, bụ onye eri Ráfa.

¹⁹ Ọgu ọdo abyakwa bya adaru ẹphe lẹ ndu Filisutayinu lẹ Gobu. Ẹluhananu Jayi, bụ onye Bétulehemu egbua Goliyatu, bụ onye Gatụ; mbụ onye ono, igbidigbi arwa iya ha l'ọbu k'oshi, eegudeje ekwe ẹkwa ono.

²⁰ Yo bekwaphu l'ọgu ọdo, daru ẹphe lẹ Gatụ; yo nweru nwoke lanụ, halephu kẹ ngakfungakfu. Yo fut-sua mkpushi-ẹka ishingu ishingu l'ẹka iya ẹphe ẹbo; mẹ mkpushi-ọkpa ishingu ishingu l'ọkpa iya ẹphe ẹbo; yọ kpakọta dū ọkpọro l'ẹno. Nwoke ono shikwaphu l'eri ndu Ráfa. ²¹ Nwoke ono abya awata ọko ndu Ízùrèlù onu; nwa nwunne Dévidi; mbụ Jonátanu Shimeya eworu iya gbua.

²² Ndu ono ẹphe ẹno shikota l'eri ndu Ráfa lẹ Gatụ. Yọ bụru Dévidi bẹ ẹphe shikota l'ẹka nwushihu.

Egву, Dévidi guru Ojejoje

(Egву 18:1-50)

22 Dévidi guru egvu-a nù Ojejoje mbọku, ọ nafutakotaru iya l'ẹka ndu ọhogu iya l'ẹphe ha; kelekele kẹ Sọlu.

² Ọ guru; sụ:

Ọ bụ Ojejoje bụ oke mkpuma nke mu; bụru iya bụ a-gbabe-a-dzuru nke mu; bụru iya agbafutaje mu.

³ Ọ bụ Nchileke mu bụ Agbara-Mkpuma, mu agbabaje je edomia onwomu.

Ọ bụ iya egbochije mu t'ẹ b'ọ dū iphe, e-me mu nù; bụru iya bụ onye egudeje agburu-ẹhu iya dzọo mu.

Ọ bụ l'ime iya; bẹ mu agbabaje; zeeru ndzụ; bụru iya bụ onye ndzọta mu.

Ọ bụ iya adzoje mu l'ẹka ndu ẹnya enwu ọku.

⁴ Ọ bụ Ojejoje bẹ mu arakuje; yọ dzọo mu l'ẹka ndu ọhogu mu. Ọ gbaru t'a jaja iya ajaja.

⁵ Anwuhu shiwa ye mu ẹgbirigba l'olu.

Ọ-la-l'iyi atsọo l'ọ bụ mini bya atsọ-kputa mu.

⁶ Ẹkpa-oyi alì-maa nyiru mu kpa. Anwuhu eshiwa gbaberu mu ọnya.

⁷ Mu eshi l'iphe-ẹhuka, byaru mu nù raku Ojejoje; mbụ raku Nchileke mu. Yo shi l'eze-ulo iya nua olu mu; Mkpu, mu chiru chiku iya

erua ya nchị.
⁸ Ya ndono; eliphe l'ophu
 etehu kfukakfuka;
 nmakọta jijiji.
 Ẹke a tūru ọkpa-alị imigwe
 anmakọta anmanma;
 kele Nchileke;
 be ẹhu eghu eghughu.
⁹ Ẹnwuru-ọku shi iya l'imi
 akpọ ke tūtutu;
 Ọku, shi iya l'ọnu atūko
 iphemiphe ọbule ekepyashi.
 Icheku-ọku iphe,
 o kepyashiru achiko ẹkemeke
 ọbule ata kfukfukfu.
¹⁰ Yọ dajaa akpamigwe;
 yọ buru iya alufuta.
 Ọchi, gbaru ke tsukiribangu
 anodu iya le mkpuli ọkpa.
¹¹ Yọ nodu l'eli Cherobimu phefu.
 Yọ buru pherephere bu ebà
 o gude ephe.
¹² Yo woru ọchi gbaphua
 onwiya l'o bu mkpu;
 Urukpu, mini jiru ejiji
 anọ-pee ya mgburumgburu.
¹³ Urukpu; me icheku-ọku,
 ata kfukfukfu eshi
 l'o-gbu-nwiji-nwiji ya awushi.
¹⁴ Ya ndono; Ojejoje eshi
 l'akpamigwe tya egbe-igwe.
 A nua olu onye ono, bu
 Ọkaribe-Kakota-Nu ono.
¹⁵ Ọ gbaru akfu gude chikashia
 ndu ohogu iya.
 Ebemu-igwe b'o kuru ke
 meremu; ephe eze oso.
¹⁶ Oke enyimu ekekahu ẹbo;
 k'ophu a phutsuaru ime ime
 ebo enyimu l'enya;
 kpuhatsua ẹke, a tūru
 ọkpa-alị mgboko ghebe onu.
 Yọ buru l'ẹke Ojejoje gude
 oke pherephere, shi iya l'imi
 deeru ndu ohogu iya ekiri.
¹⁷ Ojejoje eshi l'imigwe
 selita mu; gufuta mu l'ime ebo.
¹⁸ Ọ nafutakwaru mu phu
 l'eka ndu ohogu mu,
 shihuru ike; me l'eka iphe,
 bu ndu mu du ashị;
 Ke l'ephe kariru mu ẹka.
¹⁹ L'oge teke ono,
 umuruku muru mu ono;

be ephe je agbabua mu ifu.
 Obenu le Ojejoje byaru bya
 aburu mu agbarike.
²⁰ Ọ bu yebedua kutaru mu
 dobe l'ẹke gbasaru agbasa.
 O yeru mu ẹka nafuta mu;
 kele mu no iya l'obu.
²¹ Ojejoje buru mu nggo;
 kele mu doberu ẹka ndoo;
 iswi adu mu mma.
²² Ke l'o bulephu ọzo,
 Ojejoje toru be mu etsoje.
 Ophu mu egudebua ẹjo iphe
 ghaaru Nchileke azu.
²³ Ikpe Ojejoje be mu
 mubekotaru enya l'o ha;
 to bu le mu ghajeru ekemu,
 o tūru azu.
²⁴ Ẹ to dudu ẹke uta duru mu l'ẹke ono.
 Mu sederu onwomu; to nwe
 ẹjo iphe, mu yejeru ẹka.
²⁵ Mu bu onye doberu ẹka ndoo;
 buru onye iswi du mma.
 Ọ bu iya meru iphe Ojejoje
 buru mu nggo; l'ẹge
 mu dutabe iya mma l'enya.
²⁶ Ndu yeru nggube
 Ojejoje obu be iyejeru obu.
 Ndu dukota mma
 b'i dubejeru mma.
²⁷ Ndu obu guru iphoro;
 b'i gujeru obu iphoro.
 Ndu doberu ọzo ephe
 nggirigonggirigo;
 be iidobejeru ọzo ngu nggirigonggirigo.
²⁸ Ndu wozitaru onwephe alị;
 b'i dzofutaje.
 Obenu l'enya ngu anoduje
 l'ẹke ndu eku onwephe
 ekuku no t'i wozita ephe alị.
²⁹ Ọ bu nggube Ojejoje
 bu uruku mu.
 Nggube Ojejoje emeje
 t'iphoro duru mu l'ẹke ọchi no.
³⁰ Ọ -bu l'ike nke ngu;
 be mu e-gude mekputa
 igwe-oha ndu soja;
 buru ike ngu;
 be mu e-gude
 nyia upho-mkpuma mkpukpu;
 je anaa mkpukpu obu.
³¹ Ọzo Nchileke be nupo ta nodu.
 Okfu Nchileke bu okpobe okfu.
 Oogbochitaje ndu gbabaru

l'ime iya t'èphe zee ndzụ.
³² ?Nanufua onye ọdo,
 bụ Ọkaribe ọdo;
 a gụfu Ojejoje?
 ?Nanụ onye ọdo,
 bụ Agbara-Mkpuma ọdo;
 a gụfu Nchileke ayi?
³³ Ọ bụ Nchileke emeje tẹ
 ike dụ mu; bụru iya emeje
 tẹ ntụpo ba anọ l'ụzo mu.
³⁴ O meru mu;
 mu akfụ gelengu gelengu
 l'ọbu mgbada; bya eworu
 mu tukobe l'eli ugwu.
³⁵ Ọ ziru mu;
 mu amaru ẹge aaluje ọgu;
 k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu
 m'ọ -bụ akfụ, e kweru l'igwe;
 mu agba l'iya-a.
³⁶ Ọ bụ nggube Ojejoje
 gbochitaru mu;
 shi ẹge ono dzọfuta mu.
 Ọ bụ ẹka, i yeru mu;
 bẹ paliru mu nụ.
³⁷ I mesaru ụzo mu t'ọ ha ụsa;
 k'ọphu ọkpa te echifudu mu.
³⁸ Mu gude ọso chịa
 ndu ọhogu mu; gwe
 e ẹphe ogwe-ẹkfu.
 Ọphu mu atsụladu azụ
 jeye mu alụ-gbua ẹphe.
³⁹ Mu chiru ẹphe pyakapyaka;
 chibashitsua ẹphe ọnya;
 k'ọphu ẹphe ta dudu ike palia ishi ọdo.
 Ẹphe adashịa mu l'iku ọkpa.
⁴⁰ Ọ bụ ike nke ngu;
 bẹ mu gude eje ọgu.
 Ndu etso mu okfu b'i meru;
 ẹphe ebyishi ikpere;
 fuaru mu ọnu l'alị.
⁴¹ Ndu ọhogu mu b'i meru;
 ẹphe eye ọkpa l'ọso tsuphu azụ;
 Mu emebyishikota ndu ono,
 mu dụ ashị ono.
⁴² Ẹphe chiru mkpu; to nwe
 onye gbaru ẹphe mkpu.
 Ẹphe araku Ojejoje;
 ọphu o yeduru ẹphe ọnu.
⁴³ Mu gweru ẹphe ogwe uji;
 mee ẹphe; ẹphe adụ l'ọ bụ
 udzu-ẹja, nọ l'alị.
 Mu tsuru ẹphe ọtsu-ẹkfu;
 ẹphe l'ọbu ẹpoto, nọ l'esu-ụzo.
⁴⁴ I nafutaru mu l'ẹka ndu nke mu,

abyaru mu ọgu; mee mu;
 mu aburu ishi iphe bụ mbakeshi;
 k'ọphu bụ lẹ ndu, mu te shidu
 maru byaru bya anọdu mu l'ẹka.
⁴⁵ Iphe bụ ndu ọhodo anọduje
 ebyiru mu ikpere.
 Ẹphe -nụa l'owaa iphe,
 mu suru t'e mee ndọ-ọ;
 ẹphe emee ya ẹgwegwa.
⁴⁶ Meji atọshihu ẹphe;
 ẹphe eshi l'ẹke ẹphe shi;
 wuru yotiyoti byakfuta mu.
⁴⁷ Ojejoje nọkwa ndzụ!
 Unu tua ya ẹpha.
 Ọ bụ iya bụ Agbara-Mkpuma ọbu,
 domiru mu nụ ọbu.
 Unu kutsee Nchileke;
 l'ọbu iya bụ onye adzọje mu nụ!
⁴⁸ Ọ bụ Nchileke agwataje
 ụgwọ iphe, ndu ọhogu mu meru mu.
 O meru; unwu eliphe;
 ẹphe anọdu mu l'ẹka.
⁴⁹ Ọnafutaje mu l'ẹka ndu
 ọhogu mu.
 Oowolije mu;
 woghata ndu etso mu ọgu.
 Ọogbafutaje mu l'ẹka ndu ẹnya enwu ọku.
⁵⁰ Ọ bụ iya meru iphe
 mu e-vudo l'ifu mbakeshi;
 jaa nggube Ojejoje.
 Mu a-gụ egwu gude jaa ngu. †
⁵¹ Onye eze, i fọtaru; bẹ iimeje
 t'ẹka iya karia l'ọgu.
 N-yemobu ngu; b'i koshije
 onye i teru manụ: mbụ Dévidi yele
 ndu o-shi-l'eri iya phẹ jeye lẹ tutu yoyo.

Okfu ikperazụ, shi Dévidi ọnu

23 Ọwaa bụ okfu ikperazụ, Dévidi:
 "Ọwaa bụ olu Dévidi Jesi;
 nwoke, Nchileke woliru eli;
 onye Nchileke kẹ Jékọpu
 teru manụ t'ọ bụru eze.
 Ọ bụ iya agụjeru ndu
 Ízurelu egwu-ọma.
² Ume Ojejoje shi mu l'ọnu ekfu.
 Okfu iya degeru mu
 edegeru l'ọnu.
³ Nchileke kẹ Ízurelu kfuwaru.
 Agbara-Mkpuma kẹ ndu Ízurelu;
 bẹ suru mu:
 'Teke madzụ achị l'ụzo,

† Róm 15:9

vudo nhamunha; gude
 ọtsu-egvu Nchileke l'achi

⁴ Bẹ ọduje l'ọbu iphoro
 nchi-abọhu teke ẹnyanwu
 ahata ahata; m'ọ bu teke
 ẹnya buru igwe kọro.
 Ọduje l'ọ bu anwu,
 emeje t'ẹswa, kpofuta l'alì
 teke mini chĩtsuaru.'

⁵ ?Tọ bụdu ẹge ono
 bẹ ndibe mu nọ;
 ẹphe lẹ Nchileke tọo?
 Kẹ l'ọ meru; mu l'iya agbaa ndzụ,
 a-nọdu jeye lẹ tutu yoyo.
 O meru iya; yọ nguru anguru
 l'iphemiphe ọbule;
 bya emee ya t'ẹ b'ọ dọ iphe,
 e-mebyi iya nọ.
 Nchileke e-me tẹ
 ndzọfuta mu dzua oke;
 iphemiphe ọbule, agụ mu nọ
 bẹ oo-meru mu.

⁶ Obenu lẹ 'ọ-ga-lẹ-mkpa pẹ
 bẹ ee-tufatsua etufa l'ọbu
 onye tufaru ogvu;
 kẹ l'ẹ to gudejedu
 ẹka achita ẹphe.

⁷ Onye edenyi ẹka l'ogvu ono
 gudefutaje iphe ígwè
 m'ọ bu oshi arwa;
 gude kpota iya je akpọo ọku."

Ndu kẹ Dévidi, ike ka l'ọgu

(1 Iphe 11:10-19)

⁸ Ọwaa bụ ẹpha ndu soja Dévidu, bụ ike-ka-l'ọgu
 pẹ: Ishubelu onye Hakomonu. Ọ bụ iya shi buri onye
 ishi l'umadzu ẹto phụ. Ọ bụ yẹbedua egudeje arwa
 jekfu unu ndu soja labu ọgu; gbushikota ẹphe l'ugbo
 lanu.

⁹ Onye k'ẹbo, etsota iya nọ bụ Eliyéza Dodo kẹ Ahohi.
 Yẹbedua yikwaphu l'umadzu ẹto phụ, bụ ndu ike-ka-
 l'ọgu phụ. O tso Dévidi mebyishia ndu Filisutayinu teke
 ẹphe dzukoberu k'ọgu. Ndu Ízurelu atsulaa azu.

¹⁰ Obenu l'ọ vudoshiru ike gbua ndu Filisutayinu jeye
 ẹka atsushia iya ume; kupyabetsua ya akupyabe l'ogu-
 mbeke, ọ pa. Ojejoje emee ya; yọ kpa ike, dọ egvu
 mbọku ono. E metsua; ndu ọphu awu-phu azu; yọ
 bụwarua t'ẹphe chita ngwa-ọgu kẹ ndu ọphu laru
 l'ọgu; bẹ ẹphe daphuru azu.

¹¹ Onye k'ẹto, etsota iya nọ bụ Shama Agee; onye
 Hararu. Ujiku lanu bẹ ndu Filisutayinu dzukojeru k'ọgu
 lẹ Lehi. Yo nweru ẹgu ẹke, a kọru azamu l'ẹke ono.
 Ndu soja ndu Ízurelu eye ọkpa l'oso gbalashia. ¹² Obe-
 nu lẹ Shama vudoshilerua ike l'echi-ẹgu ono; tso ndu

Filisutayinu ọgu; gbushia ẹphe. Ojejoje emee; ndu
 Ízurelu emekputa ẹphe ọhuma ọhuma.

¹³ Yo be teke aakpata iphe l'alì; umadzu ẹto l'ime ọk-
 poro umadzu l'umadzu iri, bụgbaa ndu ishi ọgu ono
 awuru wu-kfu Dévidi l'ọgba, nọ lẹ Adulamu. Teke ono
 bẹ igweligwe ndu Filisutayinu wufutaru bya adọru lẹ
 nsuda Réfa. ¹⁴ Teke ono bẹ Dévidi nọ l'ime ẹke ọ kpuru;
 yo shihu ike. Ndu soja ndu Filisutayinu adọru lẹ Bẹ-
 tulehemu. ¹⁵ Mini awata ọgu Dévidi. Yọ sọ: "Haa!
 Ndege o -nwekwanuru onye e-kutaru iya mini lẹ wẹlu,
 nọnyabe ọnu ẹke eeshije abahụ lẹ Bétulehemu tẹ ya
 ngua!" ¹⁶ Unwoke ẹto ono, bụ ike-ka-l'ọgu pẹ ono ak-
 pata ọzo; swee ndu soja Filisutayinu l'ẹke ono, ẹphe
 dọru ono; je ekuta mini lẹ wẹlu ono, nọ-nyabe ẹke
 ono, eeshije abahụ Bétulehemu ono; wotaru Dévidi. E
 metsua; Dévidi ta nguhe mini ono; yọ wushiaru iya
 Ojejoje; ¹⁷ bya asu: "E phokwa iya ru ephopho; Ojejoje;
 kẹ tẹ ya ngua mini ọwaa. ?Tọ bụdu ndzụ ndu-a; bẹ
 ẹphe jeru je etube lẹ mgbashi ẹge ee-shi t'e kuta iya?"
 Yo mee; tọ nguhe mini ono. Ono bụ iphe ike, unwoke
 ẹto phụ, bụ ike-ka-l'ọgu phụ meru ndono.

¹⁸ Ọ bụ Abishayi yẹle Jóabu Zeruya bụ nwunne bụ
 onye ishi ọkporo unwoke l'unwoke iri ono, bụ ndu ishi
 ọgu ono. Abishayi bẹ gudeje arwa iya jekfu ọkporo
 madzụ l'umadzu iri l'ise ọgu; gbushikota ẹphe. E shi-
 waru ẹge ono; maru ẹpha iya l'ọbu k'umadzu ẹto
 ọphu. ¹⁹ Ọ bụ yẹbedua b'a katsua ọkwabe ugvu l'ọk-
 poro madzụ l'umadzu iri ono. Yọ buri yẹbedua bụ
 onye ishi ẹphe; l'ẹbe ọbu l'a guru iya ye l'umadzu ẹto
 phụ.

²⁰ Benáya Jehoyada bụ ọ-ka-ike l'ọgu. Ẹke o shi bụ
 Kabuzelu. Ọ kparụ ike, dọ egvu. Ọ bụ yẹbedua gburu
 unwoke Móabu labu ono, bụ ndu ike ono; buri iya je-
 jeru je egbua agụ l'ime iduma mbọku, mini suno † jiru
 alì ono. ²¹ Benáya gbukwaruphu oke mkparawa onye
 Íjiputu, pa arwa byakfuta iya ọgu. Iphe, yẹbedua gude
 bakfuta iya bụ mgboro; bya anata nwoke Íjiputu ono
 arwa ono, o gude ono; gude nmagbua ya. ²² Ono bụ
 ike, Benáya Jehoyada kparụ ndono. Yẹbedua b'a mak-
 waruphu ẹpha iya ẹge a maru k'umadzu ẹto phụ, bụ
 ike-ka-l'ọgu phụ. ²³ A -bya l'ọkporo madzụ l'umadzu iri
 phụ; b'ọ tso l'onye a kwata akwabẹ ugvu. Ọbu l'ẹ t'a
 gụkobekwa iya l'umadzu ẹto phụ. Tọ dọ iya bụ; Dévidi
 emee ya onye ishi lẹ ndu soja, eche iya nche.

²⁴ Ásahelu, bụ nwunne Jóabu tso l'ọkporo madzụ
 l'umadzu iri ono. Ndu ọdo bụ Ẹluhananu Dodo kẹ Bẹ-
 tulehemu; ²⁵ Shama kẹ Harodu; Erika kẹ Harodu;
²⁶ Helezu kẹ Paliti; Ira, bụ nwatibe Ikeshi ọphu Tékowa;
²⁷ Abiyéza kẹ Anatotu; Mebunayi kẹ Husha; ²⁸ Zalu-
 monu k'eri Ahohi; Maharayi kẹ Netofa; ²⁹ Helebu Bena
 kẹ Netofa; Itayi Ribayi kẹ Gíbiya l'alì ndu Bénjaminu;

† Suno bụ mini, anọduje ada l'alì mbeke l'oge winta. Ọnọduje
 acha ọcha; l'ayo l'ọbu ntụ mini. Ọ bụ l'ọ -dagee; bẹ ọobyaje bya an-
 maa anmanma l'alì; l'atsụ oyi k'ọtsu-gbu madzụ; l'echi ẹturu.

³⁰ Benáya kẹ Piratonu; Hidayi kẹ ọzo nggele Gaashij;
³¹ Abiyalubonu kẹ Araba; Azumavetu kẹ Bahurimu;
³² Ẹliyahuba kẹ Shalubonu; mẹ unwu Jashenu; mẹ
Jonátanu; ³³ Shama kẹ Hararu; Ahiyamu Shararu kẹ
Hararu; ³⁴ Elifeletu Ahasubayi kẹ Maaka; Eliyamu
Ahitofelu kẹ Gilo; ³⁵ Hezuro kẹ Kamelu; Parayi kẹ
Arabu; ³⁶ Igalu Nétanu kẹ Zóba; Bani k'ikfu Gádu;
³⁷ Zeleku, bụ onye Amonu; Naharayi kẹ Berotu, bụ
onye achijeru Jóabu Zeruya ngwa-oggu; ³⁸ Ira kẹ Itiru;
Garẹbu kẹ Itiru kwaphu; ³⁹ mēfua Uráya, bụ onye
Hetu. Iphe ephe tukurorú dū bụ ụkporo madzū l'umadzu
iri l'ēsaa.

Dévidi agụ ndu Ízurelu; mē ndu Júda ogo

(1 Iphe 21:1-6)

24 Ojejoje avoru oku ghua ehu l'ẹke ndu Ízurelu
nọ; yọ kpalia Dévidi t'ọ mee t'iphe-ehuka dakfu-
ta ephe; sụ iya: "T'ọ tūgbua je agua ndu Ízurelu; mē
ndu Júda ogo." ² Eze, bụ Dévidi ezia Jóabu; mē ndu ishi
ndu soja, ephe l'iya nọ; sụ ephe: "Unu jekota iphe, bụ
ikfu, nọ lẹ Ízurelu; shita lẹ Dánu je akpaa lẹ Besheba
gukota ephe oggu; k'ophu ya a-maru ole, ephe dū."

³ Obenu lẹ Jóabu bẹ sūru eze: "Tẹ Ojejoje, bụ
Nchileke ngu mekwaa tẹ ndu ono ka l'igwe ugbo ụk-
poro ise mē l'ẹge ephe ha nta-a; nggube eze, bụ onye
nwe mu nū egude enya ngu phụ iya. Ọ bụ ?bukwanu
ngunu meru iphe nggube eze, bụ onye nwe mu nū
eme t'i mee egbe iphe owaa?" ⁴ E metsua; okfu eze
adanyaia kẹ Jóabu yeke kẹ ndu ishi ndu soja iya ono.
Jóabu yeke ndu ishi ndu soja ono eshi l'ifu eze tūgbua
oje oggu ono.

⁵ Ephe adalephu Ẹnyimu Jódanu; doshia lẹ mgboro
mkpukpu Árowa; l'uzo ohuda mkpukpu, nọ l'echi nsu-
da; bya eshi l'ẹke ono chebe ifu lẹ Gádu lufuwaru Jáza.
⁶ Ephe abya abahụ Gíledu; mē l'onu-ogo Tatimu-ho-
dushi. Ephe eshi l'ẹke ono bahụ lẹ Dánu-Janu; bya
eswija lufu Sayidonu. ⁷ Ephe eshi ono bya echebewaru
ifu lẹ a-gbabe-a-dzuru kẹ mkpukpu Táya. Ephe eshi
ẹke ono jekotawaru mkpukpu, nọkota l'alí ndu Hevu
yeke kẹ ndu Kénanu. Ephe abya akpọ-chia ya ishi lẹ
Besheba l'uzo ohuda Júda. ⁸ Ephe jeru iya onwa tete
l'ukporo abalí bẹ ephe laphutaderu azụ lẹ Jerúsalemu.
⁹ Jóabu abya akọru eze, bụ Dévidi umadzu ole, ọ gụ-
taru l'oggu ono. Lẹ Ízurelu bẹ ephe gutaru ụkporo unu
unwoke ụkporo ugbo ise, † bụ ndu soja, ike dū l'oggu;
bya aburu ndu e-gudeghe ogu-mbeke; guta ụkporo
unu unwoke ụkporo ugbo ẹto l'unu unwoke ugbo ụk-
poro labụ l'iri †† lẹ Júda.

¹⁰ Dévidi agụ-gelephu oggu ono; meji akfulahaa ya nk-
fụ. Yọ sụ Ojejoje: "Ya mewaru iphe, dū ẹji, ha nshinu
l'iphe ono, ya meru ono. Byiko Ojejoje; wofunu iphe,

† Iphe ọ bụ bụ 800,000. †† Iphe ọ bụ bụ 500,000.

dū ẹji ono, yebe nwozi ngu meru ono; kẹ l'ọ kwa eswe
bẹ yeke meru ẹge ono."

¹¹ Tẹ Dévidi kwaa tehu lẹ nchi-abọhu iya; bẹ Ojejoje
kfuwaru Gádu, bụ onye nkfuchiru Nchileke, aphujeru
Dévidi àphù; sụ iya: ¹² "Je asụ Dévidi: Ọwaa iphe Ojejoje
ekfu: 'Uzi iphe ẹto; bẹ ya doberu iya; t'ọ hata ophu ya
e-me iya.'"

¹³ Tọ dū iya bụ; Gádu ejekfu Dévidi je asụ iya: "Bụ
ejo-egu, a-nọ afa ẹto; m'ọ bụ t'ị gbaaru ndu ohogu
ngu oso onwa ẹto; m'ọ bụ t'ẹjo mgbonwu nọo l'alí ngu
abalí ẹto? Nta-a bukwa t'ị ría ya ariri; karu iya; tẹ ya
maru iphe, ya e-zi onye ziru iya nū."

¹⁴ Dévidi asụ Gádu: "Lẹ ya nọkwa l'oke iphe-ehuka.
Obenu l'ọ kakwaru ayi mma t'ayi daba Ojejoje l'ẹka; a
ma l'ayi dabaru madzū l'ẹka; kẹ l'obu-imiko kẹ Ojejoje
pakwaru apaa." ¹⁵ Ya ndono; Ojejoje abya aloru ejo
mgbonwu tū ndu Ízurelu shita l'utsu mbọku ono jeye
mbọku, ọ tū-buru ephe. Shita lẹ Dánu jeye le Besheba
bẹ ephe dū ụkporo unu madzū ugbo ẹsato l'unu
madzū ugbo iri l'ise ‡ nwushihu. ¹⁶ Ojosi-imigwe ono
amachilephu ẹka tẹ ya dabẹ Jerúsalemu mebyishia ya;
yo rua Ojejoje l'ehu; mbụ ejo iphe ono, dakfuru ephe
ono. Yọ sụ ojosi-imigwe ono, egbushi ndu ono: "L'ọ
dūwa mma! Sephu ẹka ngu azụ; parụ ephe haa." Teke
ono bẹ ojosi Ojejoje ono nọwa l'oma ẹke Arawuna,
onye Jebusu anọduje etsu balí iya.

¹⁷ Dévidi aphulephu ojosi-imigwe ono, Nchileke gude
echigbushi ndu ono ono; sụ Ojejoje: "L'ọ kwa yebedua
mesweru; mee iphe, ẹ ta dudu mma. ?Buhunu ole bẹ
unwu aturu-wa meru? T'ọ bụ-chikwaaru yebedua; mē
ndu ndibe bẹ ịi-dabẹ ẹka!"

¹⁸ Yọ buru mbọku ono bẹ Gádu byakfutaru Dévidi
bya asụ iya: "T'ọ tūgbua je akpuru Ojejoje enya-ngwe-
ja l'ẹke Arawuna kẹ Jebusu anọduje etsu balí iya." ¹⁹ Ya
ndono; Dévidi atūgbua jeshia ẹge ono, Ojejoje shi
l'onu Gádu zia ya ono. ²⁰ Arawuna atufulephu enya
phua eze, bụ Dévidi yeke ndu ozi iya l'ẹke ephe eje
abyakfuta iya; byishi ikpere; kpube ifu l'alí; gude kwabe
iya ugvu. ²¹ Arawuna asụ: "Bukwa ole bẹ eze, bụ onye
nwe mu nū byakfutaru nwozi iya?"

Dévidi asụ iya: "Lẹ ya byaru tẹ ya zuta iya ẹke ono,
ootsujẹ balí ono; kpuru Ojejoje enya-ngweja; k'ophu
ejo mgbonwu ono e-buhu." ²² Arawuna asụ Dévidi: "Tẹ
nggube eze, bụ onye nwe mu nū wotakpelephu iphe,
dū ngu mma gude gwoo ngweja obu. Ọwaa eswi, ee-
gude gwoo ngweja-ukfuru nū Ojejoje; mē bọdu,
eegudeje etsu balí; mē odogoro, eegudeje atūgbabe
eswi l'ozori nkụ. ²³ Nggube eze; iphemiphe obule ono
l'ọ ha bẹ yebe Arawuna nuru ngu iya." Arawuna asụk-
wa iya phụ: "Tẹ Ojejoje, bụ Nchileke ngu natakwá ng-
weja ngu."

‡ Iphe ọ bụ bụ 70,000.

²⁴ Obenu l'eze s̄uru Arawuna: "Waawa; ya kf̄ufutaje ngu ṽgwo iya. Ya te egudekwa iphe, ẹ to nwedu iphe, o phuru iya gwooru Ojejoje, b̄ Nchileke iya ngweja-ukfuru." Ọo ya b̄ ẹ Dévidi az̄a ẹke ono, eetsuje bal̄i ono; m̄ eswi ono; gude ṽkporo sh̄ekelu mkp̄ola-ọcha

lab̄ ẹ mkp̄ola-ọcha iri kf̄a ya. ²⁵ Dévidi abya akp̄aru Ojejoje ẹn̄ya-ngweja l'ẹke ono; bya egwoo ngweja-ukfuru; m̄ ngweja ẹhu-aḡ ẹli iya. Ojejoje an̄a iphe, ọ r̄oru iya l'okfu-al̄i ono; ẹjo mgb̄onwu ono, byaru ndu Ízur̄ẹlu ono alaa.

1 Ndu Eze

Teke Dévidi bụwa ọgurennya

1 Teke ono bẹ eze, bụ Dévidi kahụwaru; bụwaru ọkpobe onye bụ ọgurennya; k'ọphu bụ l'oyi anọdu-je atsu iya; m'o -ruhuru; a phụ-kpua ya ukpo. ² Tọ dọ iya bụ; ndu ozi iya abya asụ iya: "T'ẹphe lenuaru nggube eze, bụ onye nwe mu nụ ẹnya nwamgboko, nwoke ta achikahubua ọkpa; t'ọ bya eswiru nggube eze; letaje ngu ẹnya. Yọ zenyabejekwaphu ngu phụ; k'ọphu oo-meje t'ẹhu vo nggube onye nwe mu nụ ọku."

³ Ẹphe abya achiko alí Ízurelu l'ọ ha jegbaru l'ẹke ẹphe achọ nwamgboko, ama mma. Ẹphe achonyaa; bya aphua Abishagu kẹ Shúnemu. Ẹphe eduta iya dutaru eze. ⁴ Nwamgboko ono bẹ ama ntumatu. Yọ nọdu l'eleta eze ẹnya; l'ejeru iya ozi. Ọ bụ l'eze te ejekfubua ya azẹ.

Adónija eme t'o mee onwiya eze ndu Ízurelu

⁵ Ya ndono; Adónija, bụ nwatibe nwanyi ọphu, bụ Hagitu awata owoli onwiya eli; l'ekfu: "L'ọo ya a-buru eze." Yọ bya akwakoberu onwiya ụgbo-inya; mę ndu agbaję iya nụ; bya edobe ụkporo madzụ labụ l'umadzu iri t'ẹphe vutajeru iya ụzo. ⁶ Ọphu nna iya 'ababụaru iya mba; m'ọ bụ jja ya: Iphe, kparu iphe oome ẹge ono. Adónija ono amashị mma ike. Yọ buru iya tso Abusolomu l'azụ.

⁷ Adónija eje achikoshi Jóabu Zeruya; mę Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ẹja idzu iya; ẹphe etsoru iya; tųru ikè yeru iya. ⁸ Obenu lẹ Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; Benáya Jehoyada; Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; Shimeyi; Rey; mę ndu soja Dévidi; ndu ọphu bụ ike-ka-l'ọgu l'ẹphe ha te nwedu onye tųru ikè yeru Adónija.

⁹ Adónija eje anọdu lẹ Mkpuma Zohęleti † lẹ mgboro Ẹnu-Rogęlu gbushia atųru; oke-eswi; mę eswi, gbagbaaru ẹba gude shia nri. Yo kua ụnwanna iya l'ẹphe ha, bụ iya bụ ụnwu eze; bya ekukwaaphu unwoke ndu Júda, bụ ndu eje ozi l'ufu-eze lẹ nri ono. ¹⁰ Ọ bụ l'ẹ to kudu Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; to ku Benáya; to ku ndu soja ndu ọphu bụ ike-ka-l'ọgu phe; to ku Sólomonu, bụ nwanna iya.

Betisheba ejekfu Dévidi l'okfu ẹhu Adónija

¹¹ Tọ dọ iya bụ; Nétanu abya aji Betisheba, bụ nne Sólomonu; sụ iya: "Tji nudu lẹ Adónija Hagitu bẹ bụwa eze; onye nwe mu nụ; mbụ Dévidi ta ma?"

¹² Byakwaphu nta-a tẹ ya karu ngu ẹge ii-me dzọta ishi ngu; mę kẹ nwatibe ngu Sólomonu. ¹³ Tųgbulekwaphu nta-a jekfu eze, bụ Dévidi je asụ iya: 'Nggube eze, bụ onye nwe mu nụ; ?Ọ kwa l'i riru mube nwozi ngu nte l'ọ bụ nwatibe mu Sólomonu a-buru eze nọ-tsota ngu l'aba-eze ngu? ?Nanụ ẹge ọ dọ b'o gbe bụwaru nụ Adónija gbe bụwaru nụ eze ọbu?' ¹⁴ Teke ono, ji-nọ l'ẹke ono; kpuru okfu ono l'ọnu; nggu l'eze ono; bẹ ya a-bata bya achia ngu ẹka l'azụ."

¹⁵ Tọ dọ iya bụ; Betisheba abya atųgbua jekfushi eze l'ime ụlo-eze. Eze l'onwiya bụwa ọkpobe nwoke ọgurennya. Yọ buru Abishagu kẹ Shúnemu eleta iya ẹnya. ¹⁶ Betisheba abya efuzita byiaru eze ikpere. Eze aji iya: "?Nanụ ẹge ọ dọ?"

¹⁷ Betisheba asụ iya: "Onye nwe mu nụ; i gude ẹpha Ojejoje, bụ Nchileke ngu ribuaru yębe nwozi ngu nwanyi nte; lẹ nwatibe ngu; mbụ Sólomonu a-buru eze nọ-tsota ngu l'aba-eze ngu. ¹⁸ Ọbu; lekwa lẹ Adónija gbe buakwaru nụ eze ọbu nta-a; lẹ nggube eze, bụ onye nwe mu nụ ẹ-ba ama. ¹⁹ O gbushiakwaru igweligwe oke-eswi, eswi, gbagbaaru ẹba; mę atųru; bya ekuwa ụnwu eze l'ẹphe ha; kua Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę Jóabu, bụ onye ishi ndu soja; to ku nwatibe ngu, bụ Sólomonu. ²⁰ Nggube eze, bụ onye nwe mu nụ; nta-a bẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha nọkwa l'ele ngu; t'ẹphe maru onye ji-sụ t'ọ nọdu l'aba-eze nggube onye nwe mu nụ; l'ọzori ngu. ²¹ Ọ -dudu bẹ mbọku, a -nonyaru; t'i nọhe bẹ aa-watakwa ome yęle nwatibe iya Sólomonu l'ẹphe -bụ ndu meru ẹjo iphe."

²² Betisheba yęle eze akpukwaduru-a okfu ono l'ọnu; Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke abata. ²³ A abya ezia eze lẹ Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke bẹ byakwaru nụ. Yọ bata; bya ebuaru eze ifu l'alí.

²⁴ Nétanu abya asụ iya: "Nggube eze, bụ onye nwe mu nụ; ?ọ dọ l'i sųwaru l'ọ bụ Adónija a-buru eze, nọchia ẹnya ngu tọo; mbụ l'ọ bụ iya a-nọdu l'aba-eze ngu? ²⁵ Ntanụ-a b'o jewaru je egbushia oke-eswi; mę eswi, gbashjru ẹba; mę igweligwe atųru. O kuakwaru ụnwu eze l'ẹphe ha; bya ekua ndu ishi ndu soja; mę Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ẹja. Mbụ lẹ nta-a;

† Iphe, "Zohęletu" bụ bụ "Mkpuma ẹjo agwo".

bẹ ẹphe nọkwa l'eri; l'angu: l'ekfu; sụ: 'Ndzụ ngu ndzụ ogologo; eze, bụ Adónija!' ²⁶ Ọle mbèdua, bụ nwozi ngu; mę Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę Benáya Jehoyada b'ẹ to kukwa; ọphu o kukwa nwozi ngu, bụ Sólomọnu. ²⁷ ?Bụ nggube eze, bụ onye nwe mu nụ bẹ meru egbe iphe ọwaa; ọphu i medu t'ayibe ndu ozi ngu maru l'ọo ọwaa bụ onye ọphu a-nọdu l'aba-eze ngu m'ị chị-gelephu?"

Dévidi eme Sólomọnu eze

²⁸ Tọ dụ iya bụ; eze, bụ Dévidi asụ: "Kuaru mu nụ Betisheba." Betisheba abya abata bya evudo iya l'ifu.

²⁹ Eze eribua nte; sụ: "Ojejoje -nọdu-a ndzụ ẹge ọ nọ iya-a; mbụ onye ono, nafutaru iya l'iphe-ẹhuka iya l'ọ ha; ³⁰ bẹ nte ono, ya gude ẹpha Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelụ ribuaru ngu ono bẹ ya e-medzu ntanụ-a; mbụ nte ono, ya riru; sụ ngu l'ọ bụ nwatibe ngu Sólomọnu a-buru eze l'ozori iya; nọchi ẹnya yẹbe Dévidi l'aba-eze iya ono."

³¹ Tọ dụ iya bụ; Betisheba ebyishi ikpere; kpube ifu l'alj; gude kwabẹ eze ugwu; sụ iya: "Ndzụ ngu; ndzụ ogologo; nggube eze, bụ onye nwe mu nụ Dévidi!"

³² Eze, bụ Dévidi asụ: "Kuaru mu Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; mę Benáya Jehoyada." Ẹphe abyaruta l'ifu eze. ³³ Eze asụ ẹphe: "Unu lẹ ndu ozi yẹbe onye nwe-unu yiru. Tẹ nwatibe iya nwoke; mbụ Sólomọnu, nọdu l'eli inya-mulu yẹbe eze t'unu duru iya je lẹ nggele Gihonu. ³⁴ Unu -rulephu ẹke ono; tẹ Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke wụya ya manụ l'ishi t'ọ buru eze ndu Ízurelụ. Teke ono; unu egbua ọpyoku; sụ: 'Ndzụ ngu; ndzụ ogologo; nggube eze, bụ Sólomọnu!' ³⁵ Teke unu met-suaru; unu awuru tsoru iya t'ọ bya anọdu l'aba-eze mu; buru eze nọ-chia ẹnya mu; kẹ lẹ mu tųwaru iya ẹka t'ọ buru iya a-buru eze ndu Ízurelụ; buru eze ndu Júda."

³⁶ Benáya Jehoyada azụa mgbede; sụ: "Ono ẹge ọ dọ-ol! Tẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ nggube eze, bụ onye nwe mu nụ kfufukwaa ẹge i kfulu. ³⁷ T'ọ bukwaru ẹge Ojejoje swiru nggube eze, bụ onye nwe mu nụ bụ ẹge oo-swiru Sólomọnu; bya emee t'abubu, ọ bụ eze kangoo kẹ onye nwe mu nụ, bụ eze Dévidi."

³⁸ Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; Benáya Jehoyada; męwaru ndu Keretu mę ndu Peletu edoziaru Sólomọnu inya-mulu eze, bụ Dévidi; yọ nọdu iya l'eli agba; ẹphe ejeshia Gihonu.

³⁹ Ẹphe erulephu ẹke ono; Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja eshi l'ulo-ékwa wota mpo, manụ nọ; wụya Sólomọnu l'ishi. Ẹphe abya eworu ọpyoku gbua; ndu ono l'ẹphe ha atụya ọzu; sụ: "Ndzụ ngu ndzụ ogologo; eze, bụ Sólomọnu!"

⁴⁰ Ndu ono l'ẹphe ha l'awụ etso iya. Ẹphe aphụ opu; l'atụ ọzu ẹhu-otso-ena; k'ọphu bụ l'alj nmahuru jijiji.

Adónija atụ Sólomọnu egwu

⁴¹ Adónija yele ndu ono, o kuru lẹ nri ono aburu l'ẹphe erigewa nri ono bẹ ẹphe nuru ọzu, atụ nụ. Jóabu abya anụ ọda ọpyoku ada nụ; ji: "Igidi ọwaa, ede ẹge-a lẹ mkpukpu-a bụ kẹ ngunu?"

⁴² Yọ kpukwaduru iya-a l'onu ekfu; Jonátanu Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ẹja aburu pherekete. Adónija asụ iya: "Bata nwoke, dụ mma. Ya marua l'ọ bụ ozi, dụ mma b'i gude bya."

⁴³ Jonátanu asụ iya: "Wawakwa. L'onye nwe-mu nụ; mbụ eze Dévidi meekwaru Sólomọnu eze." ⁴⁴ Eze bẹ yeru iya Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; Benáya Jehoyada; ndu Keretu; mę ndu Peletu. Ẹphe emee Sólomọnu; yọ nọdu l'inya-mulu, eze agbaje. ⁴⁵ Yọ buru lẹ Gihonu ono bẹ Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke wuru iya manụ l'ishi t'ọ buru eze. Ẹphe gbe shiakwa l'ẹke ono gude ẹhu-otso-ena wufuta; k'ọphu bụ lẹ mkpukpu bẹ tehuru kẹ kfukakfuka. Ọ kwa iya bụ ọzu ono, unu anụ ono.

⁴⁶ Ọdo aburu lẹ Sólomọnu gbẹ nọduakwa nụ l'aba-eze ọbu. ⁴⁷ Ndu ozi eze abyakwaphu okele nnajiufu ayi, bụ eze Dévidi asuje: "Tẹ Nchileke ngu mekwaa ẹpha Sólomọnu t'ọ ka nke ngu. Yo mekwaaphu t'aba-eze nk'ia ka nke ngu!" Eze l'onwiya anọdu l'oshi-azẹ ya; fozita baaru Nchileke ẹja; ⁴⁸ bya asụ: T'ajaja buru kẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelụ, bụ onye ono, doberu mu ndzụ; mu egude ẹnya mu labụ phụ onye nọ-chiru ẹnya mu; buru eze ntanụ-a!

⁴⁹ Ndu ono, Adónija kuru lẹ nri ono atsulahaa egwu. Ẹphe awụ-lihu; gbakashihu. ⁵⁰ Adónija egude k'egwu, ọotsu Sólomọnu; gbagbua je akwẹe ẹka lẹ mpo ẹnya-ngweja Ojejoje. ⁵¹ Ama abya agbaaru Sólomọnu lẹ Adónija gudeekwa k'egwu nggube Sólomọnu je akwẹe ẹka lẹ mpo ẹnya-ngweja Ojejoje; sụ: "Tẹ eze, bụ Sólomọnu riaru iya nte ntanụ-a l'ẹ t'oo gudedu ogumbeke gbua yẹbe nwozi iya!"

⁵² Sólomọnu asụ: "Ọ -buru l'ọo-nọdu ekoshi lẹ ya bụ ọkpobe madzụ; bẹ egbushi, nọ iya l'ishi ta adafudu m'ọo nanụ. Ọlobu; ọ -buru l'a phuru iphe, dụ eji lẹ ndzụ iya b'ọ laakwaru." ⁵³ Eze, bụ Sólomọnu abya eye ndu jeru je edufuta iya l'ẹnya-ngweja ono. Adónija abya ebyishi ikpere l'ifu l'eze, bụ Sólomọnu. Sólomọnu asụ iya: "Tugbua lashia nke ngu."

Dévidi eke ekpe anụ Sólomọnu

2 Yo rudelephu teke Dévidi a-nwuhu; yo kee ekpe nụ nwatibe iya Sólomọnu; sụ iya: ² "Nta-a bẹ oge nka-ezekuna nk'ia ruwaru, bụ iphe duru onyemonye ọbule. Shihukwa ike; nggu ekoshije l'ị bụ nwoke.

³ Mejekwa iphe, Ojejoje, bụ Nchileke ngu ele ọnya iya; mbụ t'i tsoru ụzo iya; nggu emeje iphe, ọ ọturu ọkpa iya; mę ekemu iya; mę ome-l'alı iya; mę iphe, o kfuru; ęge ono, e deru iya l'ękwo ekemu Mosisu ono; k'ọphu bụ l'iphe, bụ iphe, iime ememe; mę ękemeke ọbule, i yeru ọkpa a-bụjeru ngu ụpete; ⁴ k'ọphu Ojejoje e-medzu iphe ono, o kweru mu ụkwa iya: 'L'ọ -bụru l'ụnwu mu kwabęru onwęphe ọnya; gude obu ęphe; mę ndzụ ęphe l'ọ ha vudoshia ike l'etsotso ono, ęphe etso iya ono; b'ę to nwedu l'ęka akụfu ngu l'aba-eze ndu Ízurelu.'

⁵ "Ọdo bụ; l'i maru iphe, Jóabu Zeruya meru mu. Mbụ iphe ono, o meru ụmadzu labụ, bụ ndu ishi ndu soja Ízurelu; mbụ Ábuna Nęru; mę Amasa Jeta. O gburu ęphe; l'ọ bụ ndu e gburu l'ọgu; gude gwata ụgwọ ọchi, ęphe gburu l'ọgu. Yo gbe bụru mbędua bya evuru ọchi ęphe; mę mburọnu iya. ⁶ Gude mmamiphe ngu maru iphe, ii-me iya. Ọlobu; be ekwekwa t'ọ kaa nka nwụhu anwụhu ugboshi.

⁷ "A -bya l'ụnwu Bazilayi kę Gíledu; mejekwaru ęphe ọhuma. T'ęphe tsokwaru lę ndu a-nọduje eri nri lę nke ngu; kę l'ọ bụ ęge ęphebedua mekwaru mu phụ ndono teke ono, mu shi agbalaru nwanna ngu, bụ Abusolomu.

⁸ "Onye ọdo bụ Shimeyi Gera kę Bahurimu l'alı Bén-jaminu. Ọ bụ yębedua kọru mu ęjo ọnu mbọku ono, mu jeru Mahanayimu ono. Teke ọ byakfutaru mu lę Jó-danu; bę mu gude ępha Ojejoje ribuaru iya angụ lę mu te egudedu ogu-mbeke gbua ya. ⁹ Obenu; ba ahakwa iya nta-a tę b'i nụ iya aphụ. I bụ onye maru iphe. I marua iphe, ii-me; t'o gude ishi-ęwo lọkaa mee laa maa."

Anwụhu Dévidi

(1 Iphe 29:26-28)

¹⁰ Tọ dụ iya bụ; Dévidi abya anwụhu lakfushia nna iya phę; e lia ya lę Mkpukpu Dévidi.

¹¹ Iphe, Dévidi chiru l'alı Ízurelu bụ ụkporo afa labụ. Ọ chiru afa ęsaa lę Héburonu; bya achia ụkporo afa l'afa iri l'ęto lę Jerúsalemu. ¹² Sólomọnu abya anọdu l'aba-eze nna iya, bụ Dévidi. Alı-eze iya abya anguru anguru; shihu ike.

Eegbu Adónija

¹³ Ya ndono; Adónija Hagitu abya ejekfu Betisheba, bụ nne Sólomọnu. Betisheba aji iya: "Bụ-a k'ọma b'i byaru?"

Adónija asụ iya: "L'ọ kwa-a k'ọma;" ¹⁴ sụ iya: "L'o nweru iphe, ya byaru ngu ekfuru."

Betisheba asụ iya: "T'o kfunua iphe ọbu."

¹⁵ Adónija abya awata iya ekfukfu; sụ iya: "L'i maru l'ọ bụ yębedua b'ọ gbaru tę ya bụru eze. Ndu Ízurelu l'ęphe ha aburu yębedua bę ęphe shi ele ọnya l'ọ bụ

iya a-buru eze. Obenu l'e mekocharu; iphe agban-wee; yọ bụru nwanna iya b'ọ laru l'ęka; kę l'ọ bụ Ojejoje bę meru t'ọ bụru nk'iya. ¹⁶ Nta-a b'o nweru iphe lanụ, ya eme tę ya rọta ngu. Ba ajikakwa."

Betisheba asụ iya: "T'o kfunua iphe ọbu."

¹⁷ Adónija asụ iya: "Byiko; kfunuru eze, bụ Sólomọnu t'o dee ya Abishagu kę Shúnemu t'ọ bụru nyee ya. L'ę tọo jikakwa m'i -kfuaru iya ęya."

¹⁸ Betisheba asụ iya: "L'ọ dụ mma. Lę ya e-kfurua yeru eze l'okfu ęhu ngu."

¹⁹ Ya ndono; Betisheba atugbua jekfu Sólomọnu tę ya kfuaru iya okfu ęhu Adónija. Eze egbeshi je iya ndzuta; rua bya ebyishiru iya ikpere; metsua bya anọ-zita l'aba-eze iya; zi; e je apata aba-eze doberu nne iya ono; yọ nọdu iya l'ęka-utara.

²⁰ Betisheba bya asụ: "O nweru iphe, ha nwanshi, ya eme tę ya rọo ngu. Byiko; ba ajikakwa."

Eze asụ iya: "Rọo iphe ọbu nne mu; mu taa jikakwa."

²¹ Betisheba asụ iya: "T'e dunuru Abishagu kę Shúnemu nụ nwanna ngu; mbụ Adónija t'ọ bụru nyee ya."

²² Eze, bụ Sólomọnu asụ nne iya: "Bụ kę ngunu b'i sụru t'e duru Abishagu kę Shúnemu nụ Adónija? I ga asụfuanu t'a haaru iya alı-eze-wa; keshinu ọphu ọ bụ nwanna mu k'ogurennya; mbụ t'a haaru iya yęle Abiyá-ta, bụ onye achijeru Nchileke ęja mę Jóabu Zeruya!"

²³ Ya ndono; eze, bụ Sólomọnu egude ępha Ojejoje ribua angụ; sụ: "Kamęnu; m'ọ -buru l'ishi Adónija ta aladu l'iphe ono, o kfuru ono! ²⁴ Ojejoje bụ onye meru mu; mu anọdu l'aba-eze nna mu, bụ Dévidi; bya emee tę ọnu-ulo mu; bụru ęke ndu eze e-shije lufuta; bụ iya bụ ęge ono, o kweru ụkwa iya ono. Kamęnu; Adónija ta awafukwa ntanụ." ²⁵ Eze, bụ Sólomọnu ezifu Benáya Jehoyada; yo je eworu Adónija gbugbua.

Iphe meru Abáyata; mę Jóabu

²⁶ A bya lę kę Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ęja; eze asụ iya: "La ęke i shi lę Anatotu. Iphe gbaru ngu nụ bụ t'i nwụhu; ọbu lę ya tee gbudu ngu nta-a; kę l'ọ bụ ngu pataru Okpoko Ogba-ndzụ Nnajiufu, bụ Nchileke l'oge kę nna mu, bụ Dévidi; nggu etsoru nna mu jekota iphe-ęhuka, byakfutakotaru iya nụ." ²⁷ Ya ndono; Sólomọnu ewofu Abiyáta t'e b'ọ bųhe onye achijeru Nchileke ęja kę Ojejoje. E shi ęge ono; okfu, Ojejoje kfujeru lę Sháyilo l'okfu ęhu ọnu-ulo Elayi eree.

²⁸ Jóabu anulephu iphe, mụru nụ; gbaba l'ulo-ękwà Ojejoje je akwę ęka lę mpo ọnya-ngwęja Ojejoje; kęle Jóabu shi etso Adónija; ọle ę to tsobua Abusolomu.

²⁹ A bya ekfuaru eze, bụ Sólomọnu lę Jóabu bę gbakwaru laa l'ulo-ękwà Ojejoje; mbụ vudo-kube ọnya-ngwęja. Sólomọnu ezifu Benáya Jehoyada t'ọ je egbua ya.

³⁰ Benáya ejeshia l'ulo-ękwà Ojejoje ono je asụ Jóabu: "Leze sụkwaru t'i lufuta l'ęke ono!"

Jóabu asụ iya: “Lẹ ya ta alufutadu. Ọ bụ l'ẹke-a bẹ ya a-nwụhu.”

Benáya alaphushia azụ je ekfuaru eze iphe, Jóabu kfururu.

³¹ Eze asụ iya: “T'o mee ya ẹge ya kfururu. Gbua ya; ng-gu elia ya; k'ọphu bụ l'ọchi ndu ono, o gbushiru l'ẹ b'ọ dụ iphe, ẹphe meru ono ta atụkoduru yele ndu ọnu-ulo nna iya l'ishi. ³² Ojejoje e-mee t'ugwo ọchi ndu ono, o gbushiru ono tukoru iya l'ishi. Mbụ ọchi ụmadzu labụ ono, o tsoru ọgu gbushia; l'ẹ ba ama; mbụ nna mu, bụ Dévidi. Ndu ono, o gbushiru ono; mbụ Ábuna Nẹru, bụ onye ishi ndu soja Ízurẹlu; Amasa Jeta, bụ onye ishi ndu soja Júda. Ndu ono bẹ kakọta iya odobe-ẹka-ndoo; ka iya mma. ³³ T'ọchi ẹphe tukokwaru Jóabu; mę iphe, bụ eri iya l'ishi jeye lẹ tutu yoyo. Obenu lẹ Dévidi; mę eri iya; mę ọnu-ulo iya; mę aba-eze iya bẹ Ojejoje a-nụ ẹhu-agụ jeye lẹ tutu yoyo.”

³⁴ Tọ dụ iya bụ; Benáya Jehoyada atụgbua je eworu Jóabu gbua. E je elia ya l'ufu iya l'echi-ẹgu. ³⁵ Eze abya ewota Benáya Jehoyada dochia ẹnya Jóabu t'ọ bụru onye ishi ndu soja; bya eworu Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja dochia ẹnya Abiyáta.

³⁶ Tọ dụ iya bụ; eze bya ezia; e je ekua Shimeyi. Yọ sụ iya: “T'ọ kpua ụlo lẹ Jerúsalemu buru.” Wo iya: “T'ẹ b'ọ dükwa teke oo-shi ẹke ono lufu.” ³⁷ Wo iya: “T'o dokwaa ya ẹnya lẹ mbọku, ọ lufuru; daa nggele Kídironu; bẹ aa-chọkwa iya achọcho; ọchi iya atụ-koru iya l'ishi.”

³⁸ Shimeyi asụ eze: “L'iphe, o kfururu dụ mma. Ọ bụ ẹge nggube eze, bụ onye nwe mu nụ kfururu bụ ẹge mụbe nwozi ngu e-me.” Shimeyi abya eburu lẹ Jerúsalemu; bua ya ogologo.

³⁹ A bya anọ afa ẹto; ohu Shimeyi adụ ụmadzu labụ gbafu gbakfushia Akishi Maaka, bụ eze ndu Gatu. A bya ekfuaru iya Shimeyi; sụ iya: “Ohu ngu phẹ nọkwa lẹ Gatu.” ⁴⁰ Shimeyi egbeshi bya edozia nkakfu-igara iya gbagbua; yọ bụru iya oje Gatu lẹ kẹ Akishi je elee ẹnya ohu iya phẹ ono. Yo je eduta ndu ohu iya phẹ ono lẹ Gatu.

⁴¹ E je ekfuaru Sólomonu lẹ Shimeyi shiakwa lẹ Jerúsalemu jee Gatu; latawa azụ. ⁴² Eze abya ezia; e je ekuaru iya Shimeyi. Shimeyi erua; eze asụ iya: “?Ya te emedunua ngu-a t'i gude ẹpha Ojejoje ria nte; bya anmaaru ngu ọkwa; t'o dokwaa ngu ẹnya: lẹ mbọku, i shi l'ẹka-a lufu; jee ẹke ọdo; bẹ aa-chọkwa ngu achọcho? ?T'i kfiduru iya: 'L'ọ dükwa ngu-a mma; l'ẹ to nwedu ẹke ii-lufu eje? ⁴³ ?Buhunu ngunu meru iphe ẹ ti mehedu iphe, i riburu Ojejoje angụ l'ii-meru iya; mę ekemu ono, ya turu nụ ngu ono?”

⁴⁴ Eze abya asukwaphu Shimeyi: “I gude-a obu ngu maru ẹjo iphe, i meru nna mu, bụ Dévidi. Nta-a bẹ Ojejoje e-wota ẹjo iphe ono, i meshiru ono tukobe ngu l'ishi. ⁴⁵ Ọbu lẹ yẹbedua, bụ eze; bẹ Ojejoje aa-goru ọnu-oma nụ; aba-eze Dévidi anguru anguru l'ifu Ojejoje jeye lẹ tutu yoyo.”

⁴⁶ Eze abya ezi Benáya Jehoyada; yo je egbua Shimeyi.

Yọ bụru teke ono bẹ alị-eze ono bya anguru anguru l'ẹka Sólomonu.

Sólomonu ekfu t'a nụ iya mmamiphe

(2 Iphe 1:1-13)

3 Sólomonu bẹ luru nwatibe Fero, bụ eze ndu Íjiputu; shi ẹge ono yele iya agbaa ndzụ. Yo duta nwatibe Fero ono bya edobe lẹ Mkpukpu Dévidi; yọ nọdu l'ẹke ono jeye yọ kpụ-ghee ufu-eze iya; mę ụlo kẹ Ojejoje; mę ụpho-mkpuma, nọ-pheru Jerúsalemu mgburumgburu. ² Yọ bụru l'ọchi-ẹja bẹ ndu Ízurẹlu shi egwojeru Ojejoje ẹja; kẹ l'ẹ ta kpudua eze-ulo Ojejoje teke ono. ³ Sólomonu bẹ yeru Ojejoje obu; l'emekota iphe, bụ iphe nna iya; mbụ Dévidi tọru ọkpa iya. Ọ bụlephu l'o shi ejeje ọgwa iphe; l'akpọ ínsensu ọku l'ọchi-ẹja.

⁴ Eze, bụ Sólomonu ejeshia ogwo ngweja lẹ Gíbiyonu, bụ ishi ẹke aagwajẹ iphe. Iphe Sólomonu gworu l'ẹke ono karikwaru unu ngweja-ukfururu labụ l'ụkporo ngweja-ukfururu iri. ⁵ Yo be l'enyashi; Ojejoje abyakfuta Sólomonu lẹ nrọ lẹ Gíbiyonu l'ẹke ono bya asụ iya: “T'o kfua iphe, ọ chọru tẹ ya nụ iya.”

⁶ Sólomonu asụ iya: “I koshiwaru l'i yeru nwozi ngu Dévidi, bụ nna iya obu nshinu; kẹ l'ọ bụ onye e gude ire iya ẹka; bụru onye doberu ẹka ndoo; bukwaruphu onye obu guru iphoro l'ifu ngu. I yeru iya obu ono; yetaberu iya ẹya; k'ọphu j nuru iya nwata nwoke, a-nọdu l'aba-eze iya nta-nu-a.

⁷ “Nggube Ojejoje, bụ Nchileke iya; nta-a b'i mewaru yẹbe nwozi ngu tẹ ya bụru eze l'ozori nna iya, bụ Dévidi; lẹ yẹbe nwata nshiji, ẹ-ta madu ẹge ya e-shi eme iphe, gbaru iya nụ. ⁸ Yẹbe nwozi ngu bẹ nọwa yele ndu ono, j fọtaru ono; mbụ ndu ono, dụ l'igwe; bụru 'aguta aguta ono. ⁹ Ọo ya bụ t'i nunu yẹbe nwozi ngu egomunggo, ya e-gude achị ndibe ngu; mę tẹ ya makahujeru iphe, dụ mma l'iphe, dụ ẹji. Ọ -dudu; ?bụ onye adu ike ọchikota ndibe ngu-a, ha ẹge-a.”

¹⁰ Iphe ono, Sólomonu kfururu ono adụ Ojejoje mma.

¹¹ Yọ sụ Sólomonu: “Keshinu ọ bụ iphe j kfururu ndono; ti kfu kẹ ndzụ ogologo; ti kfu t'a nụ ngu ẹku; ti kfu tẹ ndu ọhogu ngu nwushihu; yo gbe bụ-chiaru egomunggo, ii-gude achị l'ụzo, vudo nhamunha b'i sụru t'a nụ ngu;

¹² bẹ ya e-meru ngu iphe ono, i kfururu ono. Ya a-nụ ngu mmamiphe; nụ ngu egomunggo; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dudu onye aturu ngu nụ, dujeru nụ; to nwe onye aturu ngu nụ, byaru bya adu nụ. ¹³ Ya a-nukwa ngu phụ iphe, ẹ ti kfudu tẹ ya nụ ngu: Ya e-me t'i nweru ẹku; bya emee t'a kwabeje ngu ugwu; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dudu onye eze ọdo, a-turu ngu nụ lẹ ndzụ ngu. ¹⁴ Ọ -buru l'i tsoru ụzo iya; l'eme iphe, ya tọru ọkpa iya; mę ekemu iya ẹge ono, nna ngu, bụ Dévidi meru ono; bẹ ya e-me

t'ì kaa nka." ¹⁵ Sólomõnu etehu; bya amaru l'òbu nrò bẹ ya arò.

Yò latashia Jerúsalemu; je evudo l'ifu Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje gwoo ngweja-ukfuru; mẹ ngweja ẹhu-agụ. Yo metsua bya agbaaru ndu ozi iya l'ẹphe ha aji.

Sólomõnu kperu ikpe, dọ ẹhuka

¹⁶ O nweru ụnwanyi ọkpara labụ, byaru bya evudo eze l'ifu. ¹⁷ Onye lanụ asụ: "Onye nwe mu nụ; yẹle nwanyi-a bẹ gba mgba buru l'ụlo. Ọ nọ teke ya zedaru. ¹⁸ A nọtsua abalị ẹto; k'ọphu ya zedaru; yẹbedua abya ezeda nk'iya. Ẹ to nwekwa onye ọdo, nọ l'ụlo-a; gbahaa ẹphe ẹbo.

¹⁹ "Yo rua l'enyashi; yo woru nwatibe nk'iya zẹ-gbua. ²⁰ Yo be l'echi-abalị teke yẹbe nwozi ngu ekuwa mg-benya; yo gbeshi pata odzu nwatibe iya ono bya enyonyabe mu; kuta nwata nke mu je enyonyabe onwiya. ²¹ A lufuta l'utsu iya; mu egbeshi tẹ mu chebe nwata mu ẹra; yọ bụwaru nụ odzu. Nchi abọhulephu ọhuma; mu abya atọ nwẹhu lee nwata ono ẹnya; phụa l'ẹ tọ bụdu nwata nke mu."

²² Nwanyi ọphu aswọ-lihu; sụ: "Waawa! L'ọ bụ nwata ọphu nọ ndzụ bụ nk'iya; ọphu nwụhuru anwụhu aburu kẹ nwanyi ọphu."

Nwanyi ọphu asụ: "Waawa! Lẹ nwata ọphu nwụhuru anwụhu bụ nwa nke ngu; ọphu nọ ndzụ bụru nwa nk'iya." Ẹphe anọdu eze l'ifu l'adzokashi iya ẹge ono.

²³ Tọ dọ iya bụ; eze asụ: "Onye ọwaa sụru: 'L'ọo nwata ọphu, nọ ndzụ bụ nk'iya; ọphu nwụhuru anwụhu aburu k'onye ọphu.' Onye ọphu asụ: 'Waawa; l'ọbu nwa nke ngu nwụhuru anwụhu; nwa nke iya aburu ọphu nọ ndzụ.'"

²⁴ Eze asụ: "T'e wotaru iya mma." A bya ewotaru iya mma ono. ²⁵ Yọ sụ t'e bua nwata ọphu nọ ndzụ ẹbo; woru ibe lanụ nụ onye lanụ; e woru ibe lanụ nụ onye ọphu.

²⁶ Nwanyi ọphu nwatibe nk'iya nọ ndzụ ayẹkpeshihu; chia mkpu; sụ eze: "Byiko; onye nwe mu nụ; kuta nwata ono, nọ ndzụ ono kee nwanyi ọphu; t'ẹ b'e egbukwa iya egbugbu!"

Nwanyi ọphunanu asụ: "L'ẹ to nwedu onye enwe iya nụ l'ẹphe ẹbo. T'e bua ya rụ ẹbo!"

²⁷ Ya ndono; eze abya ebua okfu ono; sụ: "T'ẹ b'e egbukwa nwata ono. T'e kuru iya nụ nwanyi k'odungu phụ; l'ọo ya bụ nne, mụru nwata ono."

²⁸ Ndu Ízurelu l'ẹphe ha anụlephu ẹge eze gude kpee ikpe ono; tsulaha ya egvu; kẹ l'ẹphe maru l'ọ bụ Nchileke bẹ nuru iya mmamiphe, o gude kpee ikpe ono nhamunha ẹge ono.

Ndu nweru ọkwa l'ọchichi Sólomõnu

⁴ Ya ndono; eze, bụ Sólomõnu aburu eze ndu Ízurelu l'ẹphe ha. ² Ọwaa bụ ndu ọkwa ẹphe ha nshinu l'ọchichi iya:

Azariya Zadọku bụ onye achijeru Nchileke ẹja.

³ Elihorefu yẹle Ahíja, bụ ụnwu Shisha bụ ẹphe ederu eze ẹkwo.

Jehoshafatu Ahiludu bụ onye akwakọbeje iphe.

⁴ Benáya Jehoyada bụ onye ishi ndu sọja.

Zadọku; mẹ Abiyáta aburu ndu achijeru Nchileke ẹja.

⁵ Azariya Nétanu bụ yẹbedua elekota ndu achị ọnu-ogo.

Zabudu Nétanu aburu onye achijeru Nchileke ẹja; l'agbazikwaruphu eze ụzo.

⁶ Ahisha bụ onye ishi l'ufu-eze. Adoniramu Abuda aburu onye ishi ozi mkpọ-nyi-ẹnya.

Ndu ọ-chị-ọha; mẹ ọnu-ogo, ẹphe achigbaa

⁷ Sólomõnu bẹ nweru ọvọvọ iri l'ẹbo, achị ndu Ízurelu l'ẹphe ha. Yọ bụru ẹphe ewotajeru eze yẹle ndibe iya nri, ẹphe eri. Onye lanụ ewotajeru iya nri l'ọnwá lanụ l'afa. ⁸ Ọwaa ẹpha ndu ọ-chị-ọha ono:

Nwatibe Họru bụ ọ-chị-ọha ọnu-ogo ugwu Ífuremu.

⁹ Nwatibe Deká bụ ọ-chị-ọha ndu Maakazu; ndu Shalubimu; ndu Bétu-Shẹmeshi; mẹ ndu Elọnu-Bétu-Hananu.

¹⁰ Nwatibe Hersedu bụ ọ-chị-ọha ndu Arụbotu. Soko; mẹ alị Hefa l'ọ ha abụkotaru nk'iya.

¹¹ Nwatibe Abinadabu, aha Tafatu alụ nwatibe Sólomõnu; bụru ọ-chị-ọha ndu Nafọru-Dọo.

¹² Bana Ahiludu bụ ọ-chị-ọha ndu Ténaku; ndu Megido; mẹ ndu Bétu-Shanu l'ẹphe ha. Mbụ ẹke ono, nọ-nyabe Zaretanu; nọdukwapu lẹ nsụda Jézerilu; tsube lẹ Betishanu je akpaa lẹ Ébelu-Mehola;

je eswee Jokumeyamu ono.
¹³ Nwatibe Géba bụ ọ-chị-ọha ndu Rámọtu-Gíledu. Ẹke Jayi Manáse shi buru lẹ Gíledu l'ọ ha bẹ bụkota nk'ia; mę ọnu-ogo Agọbu l'alị Báshanu; mbụ oke ụkporo mkpụkpu ẹto ono, e gude ụpho-mkpuma kpụ-phetagbaa mgburumgburu; bya egude igodo ope tų-chia ọnu-ụzo iya atuchi ono.
¹⁴ Ahinadabu Ido bụ ọ-chị-ọha ndu Mahanayimu;
¹⁵ Ahimazu abụru ọ-chị-ọha ndu Náfutali. Yẹbedua alụ nwatibe Sólomọnu ọphu aha Basumatu.
¹⁶ Bana Hushayi bụ ọ-chị-ọha ndu Ásha; mę ndu Alọtu.
¹⁷ Jehoshafatu Paruwa bụ ọ-chị-ọha ndu Ísaka;
¹⁸ Shimeyi Ela abụru ọ-chị-ọha ndu Bénjaminu;
¹⁹ Géba Úri bụ ọ-chị-ọha ndu Gíledu. Ọ bụ ẹke ono; bę Sihọnu shi, shi bụru eze ndu Amọru; eze ndu Ogu; mę kę ndu Báshanu. Ọ bụ yẹbedua nwęnkinyi iya shi bụru gọvano ndu Júda.

Iphe, eewotajeru Sólomọnu l'ujiku lanụ

²⁰ Ndu Júda; mę ndu Ízurẹlu aha l'igwe l'ọbu eveve mgbogidi ęnyimu. Ẹphe shi nweru nri-eriri; nweru iphe angungu; ẹhu atso ẹphe. ²¹ Sólomọnu, bụ eze achia alị ono l'ọ ha shita lẹ Ęnyimu Yufurétusu je akpaa l'alị Fil-isutayinu; je akpaa l'oke ẹphe lẹ ndu Íjiputu. Ndu alị ono iche iche shi nọdu Sólomọnu l'ẹka; l'atụ akiriko anụ iya jeye l'oge nka-ezekuna nk'ia.

²² Iphe, e shi ewotajeru Sólomọnu l'ụboku bụ ụkporo ẹkpa witu l'ẹkpa witu iri, e tsuru etsutsu; ọwaa ụkporo ẹkpa witu ẹto, a kwọru akwọkwo; ²³ eswi iri, gbaru ẹbà; ụkporo eswi, akpa l'onwiya; ụkporo aturu ise; męwaru ele; mgbada; anyigo; mę ọku, phuru l'ęnya.

²⁴ Sólomọnu achia alị, nọkota l'ụzo ęnyanwu-arịba Ęnyimu Yufurétusu l'ọ ha; mękpo ndu eze, bukota l'ụzo ęnyanwu-arịba ęnyimu ono; mbụ shita lẹ Tifuzo je akpaa lẹ Gáza. To nwe ndu obutobu iya, ọgu dajęru ẹphe l'ia.

²⁵ Teke Sólomọnu nọ ndzụ bę ndu Júda; mę ndu Ízurẹlu buru lẹ nchị-odoo; tsube lẹ Dánu je akpaa lẹ Besheba. Onyenọnu enweru mgbo vayinu; mę oshi figu nk'ia.

²⁶ Sólomọnu shi nweru ụkporo ụnu ụlo ise, † bụ ẹke oodobeje inya, l'akpuru iya ụgbo-inya iya; bya enweru ụkporo ụnu madzụ iri, †† bụ ndu agbaru iya inya.

²⁷ Ọ bụ ndu ọ-chị-ọha ono shi ewotajeru eze, bụ Sólomọnu yele ndu ọnu nri nri. Onyenọnu bę ewotaje nk'ia l'ọnwa ọphu o ruberu iya. Ẹ to nwedu iphe, ẹphe shi ekweje t'ọ kọo ya ụko. ²⁸ Ẹge ono kwaphu bę ẹphe shi ewotaje balị; mę ęswa witu, inya-ọgu; mę inya mmanu ọdo ataję bya edobe l'ẹke gbaru nụ. Onyenọnu shi ewotaje iphe, gbaru iya l'ewota.

Mmamiphe Sólomọnu

²⁹ Nchileke nuru Sólomọnu mmamiphe; bya emee t'iphe doje iya ęnya ọhuma. Ọ nụkwaru iya phụ ego-munggo, dų egvu. ³⁰ Sólomọnu bę mmamiphe iya kangokotaru mmamiphe kę ndu ụzo ęnyanwu-ahata l'ẹphe ha; kangokwaaphu kę ndu Íjiputu l'ẹphe ha.

³¹ Mmamiphe iya bę kangokotaru kę madzụ l'ọ ha. Ọ ka kę Etanu, bụ onye Zera; ka kę Hemanu; ka kę Kalukolu; mę kę Dada, bụ ụnwu Maholu. Ẹpha Sólomọnu atụko iphe bụ mbakeshi, nọ-pheru iya mgburumgburu dee kfukakfuka.

³² Ẹtu ẹtu, ọ nmashiru dų ụnu ẹtu ęsaa l'ụkporo ẹtu iri; ‡ bya agwa ụnu egvu labụ l'ụkporo egvu iri l'egvu ise. ††† Ọ maru ęnya oshi; mbụ tsube l'oshi sida Lébanọnu je akpaa l'ęswa isopu, efuje l'ụpho-mkpuma. Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ maru ęnya ụnwu anụ jeye lẹ ndu ọphu awụ l'ẹpho; ụnwu ęnu; mę k'ema.

³⁴ Ndu eze, achị ẹke, dųgbaa iche iche lẹ mgboko anụ kę mmamiphe Sólomọnu; yetsua ndu e-je anụta okfu mmamiphe, shi iya l'ọnu.

Sólomọnu akwakọbe k'ọkpu eze-ulo Ojejoje

(2 Iphe 2:1-16)

5 Hiram, bụ eze ndu Táya bę yele Dévidi shi eshi ọnya. Yọ nulephu lẹ Sólomọnu b'a wụwaru manụ l'ishi t'ọ bụru eze; nọchia ęnya nna iya, bụ Dévidi; yo zifu ndu ozi iya t'ẹphe byakfuta Sólomọnu. ² Sólomọnu l'onwiya abya eziphu Hiram ozi azụ; sụ iya:

³ I mawaru lẹ nna mu; mbụ Dévidi ta kpuduru Ojejoje, bụ Nchileke iya ụlo; mkpata iya bụru ọgu ono, ndu ọhogu iya shi eshije l'ẹkemeke etso iya ono; jeye; Ojejoje emee; ndu ọhogu iya ono anọdukota iya lẹ mkpuli ọkpa. ⁴ Obenu lẹ nta-a bę Ojejoje, bụ Nchileke mu mawaru; nchị adụ mu ndoo l'ẹkemeke ọbule; to nwe onye okfu nọru mu l'ia; to nwe iphe-ẹhuka, byakfutaru mu nụ. ⁵ Ọ bụ iya bụ mkpata iphe mu arị k'ọ kpuru Ojejoje, bụ Nchileke mu ụlo; ẹge ono o kfulu iya nna mu, bụ Dévidi; sụ: "L'ọ nwatibe ngu, ya e-dobe t'ọ nọ-chia ęnya ngu l'aba-eze ngu ono a-kpuru iya ụlo ono."

† Iphe ọ bụ bụ 4,000. †† Iphe ọ bụ bụ 12,000. ‡ Iphe ọ bụ bụ 3,000. ‡† Iphe ọ bụ bụ 1,005.

⁶ Nta-a bukwa t'i zia ndu e-je egbuaru mu oshi sida Lébanonu. Ndu ozi mu; ephe le ndu ozi ngu e-yekota eka l'ozu, no iya nu. Mu a-kfua ngu-a ugwo ozi ndu nke ngu; iphe, bu iphe i sukpeleruphu te mu kfua; ke l'i marua le to nwedu ndu maru enya k'ogbu oshi l'obu ndu Sayidonu.

⁷ Hiram analephu ozi ono, Sólomonu ziru ono; ehu atsou ya ena nshinu. Yo su: "T'ajaja buru ke Ojejoje ntanu-a; mbu onye ono, nuru Dévidi nwata, maru iphe ege-a to buru ishi oha, ha nshinu!"

⁸ Hiram abya ezia Sólomonu; su iya:

"Ya nwaru ozi, i ziru iya. Ya e-mekotakpoo iphe, i suru te ya mee le ke oshi sida; me l'oshi payinu ono. ⁹ Ndu ozi iya e-shi le Lébanonu vua oshi ono vufuta l'onu eze enyimu. Ya e-sweshi iya esweshi gude iya kpoghata l'eze enyimu; je edobe l'eke, i turu eka t'e dobe iya. O bu l'eke ono be ee-dobe iya; unu abya evutawa iya ru. Iphe, du iya mma bu t'i nuje ndibe iya nri."

¹⁰ Ya ndono; Hiram anukota Sólomonu oshi sida; me oshi payinu, mkpa iya duru iya l'o ha. ¹¹ Sólomonu l'anuje Hiram ukporo unu eka witu labu l'unu eka witu iri to buru nri ndibe iya; yeri ukporo unu ite manu olivu labu l'unu ite iri. Manu ono bu manu, a kworu eka mee. Yo buru ege ono be Sólomonu anuje iya Hiram afa-l'afa. ¹² Ojejoje anulephu Sólomonu mmamiphe ege ono, o kweru iya ukwa iya ono. Sólomonu yele Hiram adu le mma; bya agbaa ndzu.

Ndu ogbo-ozu Sólomonu

(2 Iphe 2:17-18)

¹³ Eze, bu Sólomonu abya afota ndu ogbo-ozu l'ali Izurelu l'o ha. Ndu ogbo-ozu ono be chikoru du ukporo unu unwoke eto l'unu unwoke iri l'ise. ¹⁴ Yoo zifuje ephe ukporo unu unwoke l'unu unwoke ise ise l'onwa t'ephe je Lébanonu. Ephe -no onwa lanu le Lébanonu; ephe abya anoo onwa labu l'ufu. Yo buru Adoniram bu onye ishi ozi mkpo-nyi-enya.

¹⁵ Sólomonu nwekwaruphu ukporo unu madzu esato l'unu madzu iri l'ise, ¹⁶ bu ndu evuje iphe. Bya enweru ukporo unu madzu iri, ¹⁷ bu ndu anoduje agbakposhi mkpuma l'ali; ¹⁸ t'a gufukwa unu madzu esato l'ukporo madzu ise, ¹⁹ bu ndu ishi, eleta enya l'ozu ono. ²⁰ Eze abya atya ekemu t'ephe gbakposhia oke mkpuma, vu onu aswa kwatsushia ya t'e gude too eka ulo ono.

²¹ To du iya bu; ndu l'emuru Sólomonu nka; ndu l'emuru Hiram nka; me ndu Gébalu abya egbushia oshi kwakobe; bya agbakposhia mkpuma, ee-gude kpua ulo ono.

Sólomonu akpu eze-ulo Nchileke

(2 Iphe 3:1-14)

⁶ Sólomonu wataru okpu eze-ulo Nchileke ono l'onwa Zifu, bu iya bu onwa k'ebbo; l'afa k'eno k'ophu o wataru ochi ndu Izurelu; l'afa, kwe ndu Izurelu unu afa l'ukporo afa eno; ² k'ophu ephe shi Ijiputu lufuta.

³ Eze-ulo ono, eze, bu Sólomonu kpuru Ojejoje ono be ogologo iya du ukporo ntukpa eno le ntukpa iri; ⁴ uswe iya adu ukporo ntukpa le ntukpa iri; ⁵ eli iya adu ukporo ntukpa labu le ntukpa ise. ⁶ Nwulo, a kpuru; dukfube l'onu eze-ulo ono be ogologo iya du ukporo ntukpa le ntukpa iri; yekoberu uswe eze-ulo ono l'onwiya. Uswe ke nwulo ono du ntukpa iri l'ise.

⁷ Eze-ulo ono be windo, o yeri l'eli iya dugbaa werere werere. ⁸ O kpuphetaru eze-ulo ono; me ime Eke-dunso mgburumgburu. Yo kpua ya; yekota iya mkpura; yo nodu l'ulo ono mgburumgburu. ⁹ Ulo-ali iya; be usa iya du ntukpa esaa le mkpirikpi iya; usa iya k'echilabu adu ntukpa tete; usa iya k'eto adu ntukpa iri le mkpirikpi iya. A kpushiru mgbeja mgburumgburu l'azu eze-ulo ono. Yo buru l'eli mgbeja ono b'a tukobegbaaru osweru; k'ophu bu l'osweru ono te gvufudu igbo-ulo eze-ulo ono.

¹⁰ Teke aakpu eze-ulo ono be mkpuma, e gude kpua ya buphu ophu a no l'eke, aagbaje mkpuma washia. Ophu o nwedu teke a nujeru oda ongu; m'o bu oda ogbu-nku; ophu a nubua oda igwe, e gudeje eme k'ulo teke aakpu iya.

¹¹ Onu eke, eeshije abahu l'ogbodo-ulo ono k'ali be no laaru uzo ohuda eze-ulo ono. Yo nweru ubube ulo-eli eenyije nyiba le mkpo-kfu ulo ono k'echilabu; bya eshi le k'echilabu ono nyihu mkpo-kfu iya k'eto.

¹² Sólomonu akpua eze-ulo ono kpughe. Yo gude oshi sida; me oshi sida, a washiru awashi ku-chia eli iya. ¹³ A kpushikwaruphu nwulo, du mkpo-kfu mkpo-kfu; yo dukfutsuaru l'eze-ulo ono mgburumgburu. Iphe, ephe dugbaa l'eli bu ntukpa esaa esaa le mkpirikpi iya. Yo buru oshi sida b'e gude gbakfube iya l'eze-ulo ono.

¹⁴ Ojejoje abya ekfuru yeri Sólomonu; su iya: ¹⁵ "A-bya le k'eze-ulo-a, iikpu-wa; o -buru l'ii-tsoje iphe, ya toru eka iya; l'edobe nso iya; edobekota ekemu iya l'o ha; l'eme iya ememe; be ya e-shi l'eke ngu mee te okfu ono, ya kfuru nna ngu ono; mbu Dévidi; ree. ¹⁶ Mbu le ya e-buru l'eke ndu Izurelu bu; ya ta aha ndu nk'iya ono, bu ndu Izurelu."

† Iphe o bu bu 30,000. †† Iphe o bu bu 80,000. ‡ Iphe o bu bu 70,000. ††† Iphe o bu bu 3,300.

‡‡ Iphe o bu bu 488. ‡‡† Iphe o bu bu 90 ft. ‡‡‡ Iphe o bu bu 9 ft. § Iphe o bu bu 45 ft.

Eememashi ime eze-ulo ono

(2 Iphe 3:8-14)

¹⁴ Ya ndono; Sólomõnu abya akpua eze-ulo ono kpughe ya. ¹⁵ Yo gude oshi sida, a washiru awashij kwechishia igbo-ulo ime eze-ulo ono; shita l'okpa-alij jeye l'eli iya eke a ku-chiru akuchi. Yo buru oshi payinu b'o gude kwechishia ogbodo-ulo iya. ¹⁶ Yo gude oshi sida, a washiru awashij ku-butaa eke du ukporo ntukpa le ntukpa iri l'ime ime eze-ulo ono gude meta mkpura, bu iya bu Eke-Kakota-odu-Nso. E shi l'ogbodali iya kua ya oshi sida jeye l'eli iya. ¹⁷ Nwulo ophu no l'ifu Eke-Kakota-odu-Nso ono be ogologo iya du ukporo ntukpa eto. ¹⁸ Ime eze-ulo ono be bu oshi sida b'e gude kwechishikota iya; k'ophu bu l'e to dudu mkpuma, e gude kpua ulo ono, nweru ophu a phuru l'enya le phuu. A pyishigbaa iphe, du l'obu otumu; me okoko, jawaru ajaja l'oshi sida ono.

¹⁹ O kpuru Eke-Kakota-odu-Nso ono dobe l'ime ime eze-ulo ono t'o buru eke ee-dobe Okpoko Ogbandzu Ojejoje. ²⁰ Eke-Kakota-odu-Nso l'ime ime ulo ono be du ntukpa ukporo l'iri l'ogologo iya. Uswe iya du ukporo ntukpa le ntukpa iri; eli iya adu ukporo ntukpa le ntukpa iri. Yo gude mkpola-ododo, guru egugu kwechishia ya; gudekwaphu oshi sida mee enya-ngweja.

²¹ Sólomõnu egude okpobe mkpola-ododo kwechishikota ime eze-ulo ono l'o ha; bya eswebushia gwogirigwo, e gude mkpola-ododo mee l'onu ime mkpura Eke-Kakota-odu-Nso ono; bya awua ya mkpola-ododo gude kwechia ya. ²² Eze-ulo ono l'o ha b'o kwechikotaru mkpola-ododo l'ime iya. Kwaphu ege ono b'o gude mkpola-ododo kwechia enya-ngweja ono, no le Eke-Kakota-odu-Nso ono.

²³ O gude oshi olivu meta cherobimu labu, eli iya dugbaa nkwo-eka iri l'ise kfube l'eke ono, kakota nso ono. ²⁴ Ebà cherobimu ono nanu be du nkwo-eka esaa le mkpirikpi iya; nanu ophu adu nkwo-eka esaa le mkpirikpi iya. Shita l'ishishi nku ono owaa jeye l'ophu be du nkwo-eka iri l'ise. ²⁵ Cherobimu k'ebo dukwaphu nkwo-eka iri l'ise l'eli. Cherobimu ono ephe ebo be hakota enya-nhamunha; gbakota ugbugba lanu. ²⁶ Cherobimu ono nanu du nkwo-eka iri l'ise l'eli; yo buru ege ono be ophu dukwaphu. ²⁷ O gvubekotaru cherobimu ono l'ime eke ono, kakota nso l'eze-ulo ono. Akwa-eka ephe ajashikota ajashi. Akwa-eka ke cherobimu lanu; be no je adu-kfuru l'igbo-ulo ibe lanu; ke cherobimu ophu anoo je adu-kfuru l'igbo-ulo ibe iya ophu. Akwa-eka ephe ono abya adu-kfutsuaru ibe iya l'echi ulo ono. ²⁸ Yo buru mkpola-ododo b'o kweru l'eli cherobimu ono.

²⁹ O pyishiru cherobimu; pyishia nkfu; me igu oshi l'eli igbo-ulo ime ulo, du nso ono; mekpoo azu iya gbaa mgburumgburu. ³⁰ Oma eze-ulo ono b'o kwechishiru

mkpola-ododo l'ime iya me azu iya. ³¹ L'onu-uzo Eke-Kakota-odu-Nso b'o yeru ibo, du nkwegba labu, e gude oshi olivu pyia. Okpa ibo ono ke imeli yele ke mgberemeke be chikoru nweru mgberemeke ise. ³² O pyishiru cherobimu; me nkfu; owaa okoko, jaru ajaja l'eli ibo labu ono, e gude oshi olivu pyia ono; bya ekwekota iya mkpola-ododo l'eli; woru mkpola-ododo ono wua l'eli cherobimu; me nkfu ono. ³³ O kwaphu ege ono b'o meru okpa ibo, nweru mgberemeke eno, e gude oshi olivu mee; woru ye l'onu eze-ulo ono gedegede. ³⁴ Yo bya egude oshi payinu pyia ibo ebo. Ibo ono agujeru dakobe ibe iya. ³⁵ Yo pyishikwaaphu cherobimu; me nkfu; owaa okoko, jaru ajaja l'eli ibo ono; bya egude mkpola-ododo kwee l'eli iphe ono, o pyishiru l'ibo ono; mbu chibetsua ya echibe.

³⁶ Yo kpua ogbodu-ufu ye l'eze-ulo ono. Upho mkpuma, e gude kpua buta iya be aatu-kobeje oshi sida lanu l'eli mkpuma, a kwatsuru akwatu; doo ya mkpo-kfu eto.

³⁷ O bu l'onwa Zivu l'afa, kwe Sólomõnu afa eno; k'ophu o wataru achichi b'o toru okpa-ulo eze-ulo Nchileke ono. ³⁸ O bu l'onwa Bulu, bu iya bu onwa k'esato; l'afa, kwe iya afa iri le nanu; k'ophu o duberu buru eze b'o kpua-chiru ulo ono l'o ha l'ege e kfuru t'akpua ya. Yo buru afa esaa be Sólomõnu gude kpua ulo ono.

Sólomõnu akpu obu-eze iya

7 Sólomõnu gude afa iri l'eto kpua obu-eze iya kpughe. ² Obu-eze ono b'o gude oshi sida, shi le Oswa Lebanonu kpua. Ogologo ulo ono du ukporo ntukpa esaa le ntukpa iri; uswe iya du ukporo ntukpa eto le ntukpa iri l'ise; eli iya du ukporo ntukpa labu le ntukpa ise. Obu-eze ono b'a kpuru itso oshi sida giriri uzo eno; bya eworu osweru oshi sida swee l'eli itso ono. ³ Yo buru oshi sida b'e gude kpuchia ya l'eli osweru ono, e swebegbaaru l'eli itso ono. O du ukporo itso labu l'itso ise. Iphe, o du l'okpa l'okpa aburu iri l'ise l'ise. ⁴ Windo, e yeru iya b'a kpuru giriri uzo eto. E yeshiru windo obu; yo chegbatsua ifu. ⁵ Ibo, e yekotaru l'ulo ono; me windo, e yeshiru iya b'e meru okpa iya; yo nweru mgberemeke eno eno. Windo ono b'a kpuru giriri uzo eto; yo chegbatsua ifu.

⁶ Yo bya akpua ulo ophu eekuje Ulo Itso. Ogologo iya du ukporo ntukpa eto le ntukpa iri l'ise; uswe iya adu ukporo ntukpa labu le ntukpa ise. O nweru nwulo ophu a kpuru du-kfube l'onu eke eeshije abahu iya; bya ekpua ya iphe l'eli; yo buru itso ono gudekota iya.

⁷ Yo bya akpua Ogbodo-Ulo Aba-Eze, bu iya bu Ogbodo-Ulo Ikpe; mbu eke oo-noduje ekpe ikpe. Yo buru oshi sida b'e kweru iya shita l'alij iya jeye l'eli iya.

⁸ Ọp̄hu b̄u ọ̀lo ebubu Sólom̄onu b̄e n̄ọ̀ l̄e nk̄ulahu ufu ono, n̄ọ̀ l'ụ̀zo ọ̀lo ikpe ono. Ụ̀lo ono b'e meru; ȳọ̀ gbaa ụ̀gbugba lanu. Ọ̀ kwaphu egbe ọ̀lo lanu ono b'ọ̀ kp̄uru nyee ya; mb̄u nwatibe Fero, b̄u eze ndu Íjiputu ph̄u, ọ̀ l̄utaru ph̄u.

⁹ Ụ̀lo ono l'ọ̀ ha; shita l'ẹ̀ke a t̄uru ọ̀kpa iya jeye l'eli iya; m̄ekwaphu shita l'az̄u iya jeye l'ogbodufu ono b̄e b̄u mkpuma, vu oke ọ̀nu-aswa b'e gude kp̄ua ya. Mkpuma ono b'a gbakp̄oshiru l'ọ̀ ha; bya egude soya kwochashia ya: ifu l'az̄u.

¹⁰ Mkpuma, e gude t̄ua ọ̀kpa ọ̀lo ono b̄e vugbaa oke ọ̀nu-aswa bya ahagbaa nshinu nshinu. O nweru ndu ọ̀p̄hu d̄u nkwo-ẹ̀ka iri l'ise; nweru ndu ọ̀p̄hu d̄u nkwo-ẹ̀ka iri l'ẹ̀bo. ¹¹ E gude mkpuma, a wash̄iru awash̄i, vugbaa oke ọ̀nu-aswa; m̄e osweru oshi sida doo l'eli iya.

¹² A kp̄uru ụ̀pho-mkpuma; gude gbaa eze ogbodufu ono mgburumgburu. Ụ̀pho-mkpuma ono ab̄ujeru; a -kp̄ua mkp̄o-kfu mkpuma ẹ̀to; a t̄u-kobe iya osweru oshi sida lanu l'eli ẹ̀ge ono, e meru iya l'ụ̀pho-mkpuma, e gude kp̄u-pheta ufu eze-ọ̀lo Nchileke ph̄u; ọ̀waa nw̄ulo ono, eeshije abah̄u l'eze-ọ̀lo Nchileke ono.

Iphe, e doru l'eze-ọ̀lo Nchileke

(2 Iphe 3:15-17; 4:1-10)

¹³ Eze, b̄u Sólom̄onu abya ezia t'e je ekuaru iya Hiram̄u l̄e Táya. ¹⁴ Hiram̄u b̄u onye Táya, o doru ẹ̀nya mb̄u iphe k'ogude ope l'eme nka. Nna iya ta n̄ohedu; ọ̀ b̄u l̄e ȳebedua b̄ukwaphu onye Táya, makwar̄uphu ogude ope l'eme nka. Nne Hiram̄u b̄u onye Náfutali. Ȳọ̀ bya k̄e Sólom̄onu bya ar̄ukota ọ̀ru, a s̄uru iya t'ọ̀ r̄ua.

Itso, e meru l'ope

(2 Iphe 3:15-17)

¹⁵ Ȳọ̀ bya egude ope kp̄ua itso lab̄u, d̄utsua ụ̀kporo nt̄u-ọ̀kpa l̄e nt̄u-ọ̀kpa ẹ̀saa l'eli; ọ̀waa nt̄u-ọ̀kpa iri l'ẹ̀sato l̄e mgburumgburu iya. ¹⁶ O gudekwaphu ope, a dazeru adaze kp̄uta nch̄i-itso lab̄u, aa-t̄u-kobe l'eli itso ono. Nch̄i-itso ono l'ẹ̀hu l'ẹ̀hu b̄e iphe, ọ̀ d̄ukota l'eli b̄u nt̄u-ọ̀kpa ẹ̀saa ẹ̀saa l̄e mkpirikpi iya. ¹⁷ Ȳọ̀ bya akpata iphe, d̄u l'ọ̀ b̄u ụ̀gbu; ọ̀waa iphe, d̄u l'ọ̀ b̄u gw̄ogirigwo yetsua l̄e nch̄i-itso ono. Iphe, ọ̀ d̄ukota b̄u ẹ̀saa ẹ̀saa l̄e nch̄i-itso lanu. ¹⁸ B'ọ̀ bya abya teke ono bya emeshia iphe, d̄u l'ọ̀bu akp̄uru ụ̀tara-okumu; doo ya wiriri uzi lab̄u l'eli nch̄i-itso ono gude dophetsua iphe ono, a kparu akpakpa ph̄u mgburumgburu; gude memashia ya ememashi. ¹⁹ Nch̄i-itso ono, a t̄u-koberu l'eli itso ono, a kp̄oberu l'ọ̀nu nw̄ulo ono, eeshije abah̄u l'eze-ọ̀lo Nchileke ono b'ọ̀ kp̄uru; ȳọ̀ d̄u l'ọ̀bu nkash̄i-iyi. Ȳọ̀ b̄uru nkwo-ẹ̀ka ishingu b'ọ̀ d̄ukota l'eli. ²⁰ Ọ̀ b̄u l'eli nch̄i-itso ono ẹ̀phe ẹ̀bo; mb̄u l'ẹ̀ke ono, e meru; ȳọ̀ gw̄oo agw̄ogwo ono b'e doru iphe ono, d̄u l'ọ̀ b̄u akp̄uru ụ̀tara-okumu ono giriri ụ̀zo lab̄u. Ishi itso ono l'ẹ̀hu l'ẹ̀hu b'e doru ụ̀kporo akp̄uru ụ̀tara-okumu iri iri

gbaa mgburumgburu. ²¹ B'ọ̀ bya akp̄obe itso ono ẹ̀phe ẹ̀bo l'ifu nw̄ulo ono, eeshije abah̄u l'eze-ọ̀lo Nchileke ono. Itso ọ̀p̄hu ọ̀ kp̄oberu l'uzo ọ̀huda b'ọ̀ ḡuru Jakinu. Ọ̀p̄hu ọ̀ kp̄oberu l'uzo isheli b'ọ̀ ḡuru Bówazu. ²² Nch̄i-itso ono l'ọ̀ ha b'e meru; ȳọ̀ d̄utsua l'ọ̀ b̄u nkash̄i-iyi. Ọ̀ọ̀ ya b̄u l'ọ̀ru k'itso agv̄u.

Iphe, e meru l'opu, eeyeje mini

(2 Iphe 4:2-5)

²³ T̄ọ̀ d̄u iya b̄u; Hiram̄u abya adazee ope gude kp̄uta eze d̄urongu mini, d̄u mgburumgburu. Igburum̄onu iya mgburumgburu d̄u nkwo-ẹ̀ka iri l'ise. Eli iya d̄u nkwo-ẹ̀ka ẹ̀saa l̄e mkpirikpi iya. Mgburumgburu iya ad̄u ụ̀kporo nkwo-ẹ̀ka lab̄u l̄e nkwo-ẹ̀ka l'ise. ²⁴ L̄e mkpuli igburum̄onu iya b'a kp̄upyaberu iphe, d̄u l'ọ̀ b̄u otumu iri iri l'ẹ̀nya nt̄u-ọ̀kpa lanu; woru iya kp̄oo giriri uzi lab̄u. E meru iya; ȳe l'eze d̄urongu mini ono aragbabe aragbabe.

²⁵ Eze d̄urongu mini ono b'a d̄oberu l'eli oke-eswi iri l'ẹ̀bo, a kp̄uru l'ope. Oke-eswi ono ẹ̀to; gharu ifu l'uzo isheli; ẹ̀to aghaa ifu l'uzo ẹ̀nyanwu-ar̄iba; ẹ̀to aghaa ifu l'uzo ọ̀huda; ẹ̀to aghaa ifu l'uzo ẹ̀nyanwu-ahata. Ẹ̀phe l'ẹ̀phe ha aghak̄ota íkè l'ime. ²⁶ Eze d̄urongu mini ono b̄e igbi iya ha l'ọ̀bu nkfukfum̄eka. Igburum̄onu iya b'o meru; ȳọ̀ d̄u l'ọ̀bu igburum̄onu okoro; mb̄u ȳọ̀ d̄ulephu l'ọ̀bu okoko ojinkfu. Mini, alaj̄e iya b̄e e-ru iphe, d̄u l'ọ̀ b̄u ụ̀nu ụ̀kporo ọ̀vara l'ise.

²⁷ O gudekwaphu ope meta ọ̀-gba-kperekpere iri. Ọ̀-gba-kperekpere ono l'ẹ̀hu l'ẹ̀hu d̄ukota nt̄u-ọ̀kpa ishingu ishingu l'ogologo; d̄u nt̄u-ọ̀kpa ishingu l'uswe. Eli iya d̄u nt̄u-ọ̀kpa ẹ̀no l̄e mkpirikpi iya. ²⁸ Ọ̀waa ẹ̀ge o gude mee ọ̀-gba-kperekpere ono: O meru iya; yo nweru mgberem̄eku ẹ̀no. Yo gude ope, d̄u gbarara-gbarara swebushia ya eswebushi l'echi iya. ²⁹ L'eli iphe ono, o swebushiru eswebushi l'echi iya ono b'ọ̀ kp̄uru agu; kp̄ua oke-eswi; m̄e cherobimu dobegbaa. Ȳọ̀ bya egude ọ̀ngu tsua ope jeye ȳọ̀ d̄u l'ọ̀bu iphe, a kparu akpakpa; woru iya hebe l'eli agu ono; m̄e oke-eswi ono; hebekwa iya ph̄u l̄e mkpuli iya. ³⁰ Ọ̀-gba-kperekpere ono nwetsuaru ọ̀kpa ẹ̀no l'ẹ̀hu l'ẹ̀hu, e meru l'ope; bya enweru iphe, emeje t̄e ọ̀kpa iya ono wephe ewephe, b̄ukwaphu ope b'e gude mee ya. O gude ope meta iphe, aas̄ubeje eze efere l̄e mgberem̄eku iya ẹ̀phe ẹ̀no; bya akpaa iphe akpakpa; gude memashia ya ememashi. ³¹ L'eli ọ̀-gba-kperekpere ono b'a kp̄o-furu ụ̀zo; bya eyephee ya iphe mgburumgburu l'uzo ono. Ẹ̀ke ono, a kp̄o-furu iya ono b̄e ogvurogvu iya d̄u nkwo-ẹ̀ka lanu l̄e mkpirikpi iya. Ụ̀zo ono b̄e gbaru mgburumgburu d̄u l'ọ̀ b̄u iphe, a d̄oberu iya ad̄obe l̄e mkpuli. Ọ̀nu iya ȳe l̄e iphe ono, e yeru iya l̄e mkpuli ono ch̄iko d̄u nkwo-ẹ̀ka lab̄u l̄e mkpirikpi iya. A pȳishiru iphe, d̄u iche iche gude gbak̄ota ẹ̀ke ono, a kp̄ofuru iya ụ̀zo ono mgburumgburu. A k̄uru ọ̀-gba-kperekpere ono; yo nweru mgberem̄eku ẹ̀no, ẹ̀ ta k̄udu iya mgbu-

rumgburu. ³² E meru ọkpa iya ẹphe ẹno ye lẹ mkpuli iphe ono, e gude kya ọ-gba-kperekpere ono. Iphe ono, emeje; t'ọkpa iya ewephe ewephe ono b'e meru; yo likfutsuaru elikfuru l'ọ-gba-kperekpere ono. Ọkpa iya nanu bẹ dọ nkwo-ẹka labu lẹ mkpirikpi iya. ³³ Ọkpa iya ono b'e meru; yọ dọ l'ọbu ọkpa ugbo-inya. Yọ buru ope b'a dazeru adaze gude meta iphe ono, emeje t'ọkpa iya ewephe ewephe ono; mę igburumonu ọkpa iya; mę nggara iya; mę iphe, aagajeru nggara supoku ye.

³⁴ Ọ-gba-kperekpere ono nwekotaru iphe, adọbeje iphe ọzo ẹno ẹno. Iphe ono bẹ nọkota nanu nanu lẹ mgberemeku iya. Iphe ono b'e meru yele ọ-gba-kperekpere ono achiko likfugbaaru. ³⁵ L'eli ọ-gba-kperekpere ono b'e yeru iphe, dọ mgburumgburu, dọ uzi ẹto l'ime nkere-ẹno nkwo-ẹka lanu l'eli. Iphe ono, aadọbeje iphe ono; ọwaa iphe, e gude kya ọ-gba-kperekpere ono b'e meru; yo likfukotaru l'eli iya ono. ³⁶ Yọ bya apyishia cherobimu; mę agu; mę nkfu l'eli iphe ono, aadọbeje iphe ono; pyishikwaa ya phu l'eli iphe ono, e gude kya ọ-gba-kperekpere ono; mbu l'ẹke ta dudu iphe nọ-chiru iya nu; bya akpaa iphe-akpakpa l'eli iya gude memaa ya emema. ³⁷ Ono bu ẹge o meru ọ-gba-kperekpere iri ono ndono. O meru iya; yọ buru iphe lanu; hakota ẹnya-nhamunha; gbakota ugbugba lanu.

³⁸ Yọ bya egude ope mee eze efere iri. Ọphu nanu bẹ anataje ukporo ọvara mini ugbo iri lẹ nanu l'ọvara iri. Efere ono l'ehu l'ehu bẹ dukota nkwo-ẹka ishingun ishingun l'usa iya. Efere ono bẹ aa-dobetsua nanu nanu l'ọ-gba-kperekpere ono ẹphe iri. ³⁹ Ọ kfuberu ọ-gba-kperekpere ono ise l'uzo ẹka-utara eze-ulo Nchileke ono; bya akfube ise l'uzo ẹka-ibyita iya. Ẹke ọ dọberu eze durongu mini phu bu l'ẹka-utara eze-ulo ono; laaru uzo ẹnyanwu-ahata l'ibyiyi k'uzo ọhuda. ⁴⁰ Iphe ọdo, Hiramun kpufuaru bu ite; mę eze ago; ọwaa eze efere.

Iphe, Hiramun kpushiru doo l'eze-ulo Nchileke

(2 Iphe 4:11-22)

Tọ dọ iya bu; Hiramun atuko ozi ono, oojeru eze, bu Sólomonu l'eze-ulo Nchileke ono ru; yọ gv.

Ọwaa bu iphe, ọ kpushiru l'eze-ulo Nchileke ono:

⁴¹ Itso labu; ọwaa nchi-itso

labu, gworu agwogwo;

b'a tu-kobetsuaru l'eli

itso labu ono;

mę iphe-akpakpa labu,

ọ kparu gude memashia

labu ono, gbaru yororo ono;

⁴² mę unu iphe ono, dukota

l'ọbu akpuru utara-okumu,

o dopheru iphe, a kparu akpakpa ono.

O doru iya giriri uzi labu

lẹ nchi-itso ono,

gbaru yororo ono;

mbu l'eli itso ono;

⁴³ mę ọ-gba-kperekpere iri;

ọwaa eze efere iri ono,

a dọbetsuaru iya l'eli ono;

⁴⁴ mę eze durongu mini;

mę oke-eswi iri l'ẹbo,

a dọberu eze durongu mini ono l'eli;

⁴⁵ mę ite; mę eze ago; ọwaa efere.

Iphe iphe, Hiramun meshikotaru eze, bu Sólomonu l'eze-ulo Nchileke ono bẹ bu ope, egbu nwiiwii b'o gude mekota iya. ⁴⁶ Eze bẹ ziru t'a dazee ope ono gude kpushia iphe ono lẹ phorokoto alj Jodanu; mbu alj Ura, nọ lẹ mgbaku Suko; Zaretanu. ⁴⁷ Sólomonu ta tudu era iphe ono atutu; ke l'ọ panukaru l'igwe. Era ope ono b'e ta madu ẹge ọ ha.

⁴⁸ Sólomonu mekotakwaruphu

ngwa, nọ l'eze-ulo Nchileke

ono, bu iya bu:

Enya-ngweja, e gude

mkpola-ododo mee;

teburu, e gude

mkpola-ododo mee,

eedobeje buredi,

dọ nsọ l'ifu Ojejoje;

⁴⁹ mę iphe, eegvubeje uruku,

e gude ọkpobe

mkpola-ododo mee.

Ise b'o doberu l'ẹka-utara;

dobe ise ọphu l'ẹka-ibyita l'ifu

Ẹke-Kakota-odu-Nsọ ono;

mę iphe, dọ l'ọ bu okoko,

e gude mkpola-ododo mee;

mę uruku, e gude

mkpola-ododo mee;

mę iphe, eegudeje

akpapyabe iphe,

e gude mkpola-ododo mee;

⁵⁰ mę omogo; mę iphe,

aswoje owuu uruku;

mę eze efere; mę ago,

e gude ọkpobe

mkpola-ododo mee;

mę iphe, aagujeru ọku ye;

mę ẹnya ọkpa-ibo onu,

ada Ẹke-Kakota-odu-Nsọ

yele ẹnya ọkpa-ibo eze-ulo ono l'onwiya,

e gude mkpola-ododo mee.

⁵¹ Yọ buru iya bu l'ozu, eze, bu Sólomonu eje l'eze-ulo Nchileke agvu. Yọ bya ewobatakota iphe iphe ọbule ono, Dévidi, bu nna iya doberu nsọ ono; bya egworu iya dobe l'ẹke eedobeje ẹku l'eze-ulo Nchileke ono; mbu mkpola-ocha; mę mkpola-ododo; mę ivu, dọ iche iche.

Aapabata Okpoko Ogbá-ndzú l'eze-ùlo Nchileke

(2 Iphe 5:2—6:2)

8 Tọ bụ iya bụ; Sólomọnu abya ekukoo ndu bụ ọgurenya ndu Ízurẹlu; mbụ ndu bụ ishi l'ikfu l'ikfu; mę ndu bụ ishi l'ęnya-ufu ndu Ízurẹlu; t'ęphe byakfuta iya lę Jerúsalemu; k'ọphu ęphe a-pafuta Okpoko Ogbá-ndzú Ojejoje lę Ugvu Záyọnu, bụ iya bụ Mkpukpu Dévidi. ² Yo rua l'ọnwa Etanimu, bụ iya bụ ọnwa k'ęsaa teke ęphe agbaję aji; unwoke Ízurẹlu l'ęphe ha abya edzua Sólomọnu l'ifu.

³ Ndu bụ ọgurenya ndu Ízurẹlu l'ęphe ha edzua; ndu achijeru Nchileke ęja abya apata Okpoko Ogbá-ndzú ono. ⁴ ęphe apata Okpoko Ogbá-ndzú Ojejoje; pata Ụlo-Ękwà Ndzuko; gwotakota iphe, e doberu nsọ l'ime iya. Yọ bụru ndu achijeru Nchileke ęja; mę ndu Lívayi bę vutaru iya nụ. ⁵ Eze, bụ Sólomọnu; mę igweligwe ndu Ízurẹlu, ęphe l'iya dzuru l'ęke ono anọdu l'ifu Okpoko Ogbá-ndzú ono; l'egbushi aturu; mę eswi. Iphe, ęphe gbushiru mbụ anụ aburu 'aguta aguta.

⁶ Ya ndono; ndu ono, achijeru Nchileke ęja ono apata Okpoko Ogbá-ndzú Ojejoje ono je edobe l'ęke dụ nsụ, e metaru iya l'ime mkpura eze-ùlo ono, bụ iya bụ Ęke-Kakọta-ọdu-Nsọ; woru iya dobe lę mkpuli ębà chero-bimu. ⁷ Cherobimu ono bę sakatsuru ębà l'eli ęke ono, Okpoko Ogbá-ndzú ono nọ ono; shi ęge ono gbobuta Okpoko ono; mę oshi, eegudeje apa iya. ⁸ Oshi ono bę dụ-tabe ogologo; k'ọphu bụ l'eeshije lę Ęke-dụ-Nsọ ono, nọ l'ifu Ęke-Kakọta-ọdu-Nsọ ele ishishi iya ęge o tsefutaru. Ọle ę te shijekwanu l'ęke ọdo phya ya. ęphe nọkwa-a l'ęke ono byeye ntanụ. ⁹ ę tọ nwekwa iphe, nọ lę Okpoko ono; gbahaa mkpuma labụ ono, dụ balibali, Mósisu yeru iya l'ugvu Hórebu l'ęke ono, Ojejoje yele ndu Ízurẹlu nọ gbaa ndzú l'ęphe shi Íjiputu lufuta ono.

Ọdu-biribiri Ojejoje

(2 Iphe 5:11-14)

¹⁰ Ndu achijeru Nchileke ęja eshilephu lę Ęke-dụ Nsọ ono lufuta; urukpu abya eji eze-ùlo Nchileke ono.

¹¹ Urukpu ono emee; k'ọphu ndu achijeru Nchileke ęja ta dūhedu ike jee ozi, ęphe eje; kę l'ọdu-biribiri Ojejoje byaru bya eji eze-ùlo Ojejoje ono.

Okfu, Sólomọnu kfuru

(2 Iphe 6:3-11)

¹² Tọ dụ iya bụ; Sólomọnu asụ: “Ojejoje sụru l'ọ bọ urukpu, gbahuru kę tsukiribangu bę ya e-buru. ¹³ Nta-a bę ya kpwaru ngu eze-ùlo, ha nshinu, bụ ęke ii-buru jeye lę tutu yoyo.”

Okfu, Sólomọnu kfuru

¹⁴ Lę teke ono, ndu Ízurẹlu dzukoberu l'ęke ono bę Sólomọnu ghachiru ęphe ifu; ọọru ęphe ọnu; ¹⁵ sụ: “Tajaja bụru kę Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurẹlu; mbụ onye ono, gude ọnu iya kwee Dévidi, bụ nna mu ụkwa; bya egudewa ęka iya medzua ụkwa ono. Kę l'ọ kfuru; sụ: ¹⁶ Eshinu mbọku ono, ya dufutaru ndu nk'iya; mbụ ndu Ízurẹlu lę Íjiputu ono b'ę to nwedu mkpukpu, ya fofutaru l'ikfu Ízurẹlu l'ọ ha, bụ ęke aa-kpuru iya t'ępha iya nọdukwanu l'ęke ono. Ọle ya fọtaru Dévidi t'ọ chije ndu kę yebe Nchileke, bụ ndu Ízurẹlu.’

¹⁷ “Nna mu, bụ Dévidi b'ọ shikpoo vua evuvu tę ya kpuru Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Ízurẹlu eze-ùlo. ¹⁸ Obenu lę Ojejoje sụru nna mu, bụ Dévidi: ‘Keshinu ọphu i vu iya l'obu t'į kpuru iya eze-ùlo b'ọ dukwa-a mma l'ọ nọ ngu l'obu. ¹⁹ Ọbu l'ę to bụdu nggubedua bę a-kpụ ụlo ọbu. Onye a-kpụ iya nụ bụ nwata ngu kę nwoke, bụ onye ọphu shi ngu l'ęhu. Ọ bụ yebedua a-kpuru iya eze-ùlo ono.’

²⁰ “Nta-a bę Ojejoje medzuakwaru ụkwa ono, o kweru ono; kele mu lufutawaru bya anọchia ęnya nna mu, bụ Dévidi; nọduwa l'aba-eze ndu Ízurẹlu ęge ono, Ojejoje kweru ụkwa iya ono. Nta-a bę mu kpwaru eze-ùlo Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurẹlu ono. ²¹ L'eze-ùlo ono bę mu metawaru ęke Okpoko Ogbá-ndzú nọ; mbụ okpoko ono, e yeru ọgbá-ndzú ono, Ojejoje yele nna ayi phe gbaru teke ono, o dufutaru ęphe lę Íjiputu ono.”

Sólomọnu ekfu anụ Ojejoje

(2 Iphe 6:12-42)

²² Tọ dụ iya bụ; Sólomọnu evudo l'ifu ęnya-ngweja Ojejoje; l'ifu edzudu ọha ndu Ízurẹlu ono; chilia ęka iya labụ imeli; ²³ kfulahaa nụ Ojejoje; sụ:

“Nggube Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Ízurẹlu! ę to nwedu Nchileke ọdo, dụ l'ọ bụ nggubedua l'imigwe; mę l'eliphe; mbụ nggube onye edobeje ọgbá-ndzú, ngu lę ndibe ngu gbaru; l'ekoshije l'i yeru ndu ozi ngu obu; mbụ ndu ono, gude obu ęphe l'ọ ha etso ụzo ngu ono. ²⁴ Nggube onye ono, medzuru ụkwa, i kweru nwozi ngu ono, bụ nna mu Dévidi. I gude ọnu ngu kwee ya ụkwa; bya egude ęka ngu medzua ya ęge-wa ọ dụ ntanụ-a.

²⁵ “Nggube Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurẹlu; nta-a bụ kwa t'i medzufua ụkwa ono, i kweru nwozi ngu ono, bụ nna mu Dévidi; mbụ ono, i kweru iya; sụ: ‘L'ę to nwedu iphe, bya e-me t'unwu iya nọ-buhu l'aba-eze ndu Ízurẹlu; m'ọ bụru-a l'unwu ngu ọbu bę a-kwaberu onwephe ęnya; l'etso ụzo ngu; ęge ono, nggubedua tsoru iya ono.’ ²⁶ Nta-a; Nchileke kę Ízurẹlu; t'okfu ono, i kfuru yeru nwozi ngu, bụ nna mu Dévidi ono rekwa.

²⁷ “Olobu; Nchileke; ?oo-bughe lẹ mgboko-a tọo. Igwe; mbụ igwe ọp̄hu kakọta l'eli te dzudu ngu anọdu; ?bụ-chia eze-ulo ọwaa, mu kpuru ọwaa e-dzu ngu.

²⁸ Ọbu; n̄nua ekfukfu, nwozi ngu ekfu anụ ngu; m̄e aroro, ọoro ngu. Nggube Ojejoje, bụ Nchileke mu; ngabenu nchị lẹ mkpu, nwozi ngu echiku ngu; m̄e ekfukfu, ọ nọ l'ifu ngu l'ekfu anụ ngu ntanụ-a. ²⁹ Mbụ; t'enyanya ngu rujenua l'eze-ulo-wa eswe m̄e l'enyashi. Mbụ ẹke-wa j̄ s̄uru l'ii-buru-wa; k'ọp̄hu bụ teke m̄ube nwozi ngu gharu ifu l'eze-ulo-wa kfuru n̄u ngu; nggu angaberu mu nchị. ³⁰ Ngabejenuru nwozi ngu; m̄e ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu nchị teke ẹp̄he gharu ifu l'ẹke-wa ekfu anụ ngu. Shikwa l'imigwe, bụ ẹke i bu ebubu n̄a ya. Teke j̄ n̄uru iya; nggu aḡaru ẹp̄he nv̄u l'ejo ip̄he, ẹp̄he meru.

³¹ “Ọ -buru l'o nweru onye mesweru ibe iya; eele ẹnya t'onye ọbu ria nte; ọ -buru l'onye ọbu byaru l'enyanya-ngweja ngu, nọ l'eze-ulo-wa; ria nte ọbu; ³² shikwa l'imigwe n̄a ya; nggu emee ip̄he, gbaru ngu n̄u. Kpee ndu ozi ngu ono ikpe l'onwongu. Onye ọp̄hu ikpe nmaru; nggu anma iya ikpe; t̄u-kobe iya ip̄he, o metaru l'ishi. Onye ọp̄hu iswi d̄u mma; nggu ahaaru iya enge; meeru iya ip̄he, gbaru iya n̄u lẹ k'o dobe-ekando iya.

³³ “Ọ -buru lẹ ndu ọhogu mekputaru ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu; k̄e l'ẹp̄he mesweru ngu; ẹp̄he -bya aghaa umere lakfuta ngu; bya ekulaha ẹpha ngu; nọdu l'eze-ulo-wa kfuru n̄u ngu; roro ngu; ³⁴ byiko; shikwa l'imigwe n̄a ya; nggu aḡaru ndibe ngu ono, bụ ndu Ízurelu nv̄u l'ejo ip̄he ọbu. Nggū eduphuta ẹp̄he az̄u l'alj̄ ono, i n̄uru nna ẹp̄he ono.

³⁵ “Teke ọbu l'igwe buru mini; mini -chibuhu; k̄e l'ẹp̄he meru ejo ip̄he; ẹp̄he -byakwan̄u bya aghaa ifu l'ụzo ẹke-wa kfuru n̄u ngu; kulaha ẹpha ngu; bya agbakuta ejo ip̄he ẹp̄he ono az̄u; k̄e l'i mewaru; ẹp̄he ejee ip̄he-ẹhuka; ³⁶ shikwa l'imigwe n̄a ya; nggu aḡaru ndu ozi ngu ono, bụ ndu Ízurelu nv̄u lẹ k'ejo ip̄he ono. Nggū akpoziaru ẹp̄he ụzo, vudo nhamunha, ẹp̄he a-nọdu etso. Nggū emee t̄e mini chia l'alj̄ ono, j̄ n̄uru ndibe ngu t'ọ buru òkè-ip̄he ẹp̄he ono.

³⁷ “Ọ -buru l'ọ ejo-egu byaru l'alj̄-a; m̄e ọbu ejo ip̄he-ememe; m'ọ -b̄u ip̄he, atagbu nri, a k̄oru l'okfu; m'ọ b̄u ọp̄hu emeje t'ọ ts̄ua evu; m'ọ b̄u igube; m'ọ b̄u ntaka, atakashije ip̄he; m'ọ b̄u l'ọo ọhogu ẹp̄he byaru bya ekepheta ẹp̄he lẹ mkp̄kpu, nọ l'alj̄ ẹp̄he; mb̄u; m'ọ -ruhuru; ọ buru ejo ip̄he-ẹhuka; m'ọ b̄u ip̄he-ememe, d̄u iduagha b̄e byaru n̄u; ³⁸ o -nwekpooru onye mach̄iru ẹka iya l'ụzo ulo-wa kfuru n̄u ngu; m'ọ b̄u l'ọ b̄u ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu l'ọ ha b̄e kfuru n̄u ngu n̄u; bya aroro ngu; k̄e l'ọ b̄u l'onyenonu maru ẹge ip̄he-ẹhuka ono at̄s̄u-be iya l'ẹhu; ³⁹ shikwa l'imigwe, bụ ẹke ono, i bu ebubu n̄a iya. Ḡukwaaru ẹp̄he nv̄u; mee ip̄he, gbaru ngu n̄u; nggu emeeru onyenonu l'ẹge ip̄he, o meru gbaru; eshinu ọp̄hu j̄ maru obu onye-

monye ọbule. K̄e l'ọ b̄u ngḡubedua kp̄u b̄e maru obu unwu elip̄he l'ẹp̄he ha; ⁴⁰ k'ọp̄hu ẹp̄he a-nọdu at̄s̄u ngu egvu mb̄oku-mb̄oku; j̄ye teke ẹp̄he a-nọ-bebe l'alj̄-a, j̄ n̄uru nna ayi p̄he-wa.

⁴¹ “A bya l'onye ọhodo; ẹ-ta b̄udu onye Ízurelu, b̄u ndibe ngu; mb̄u onye, gude k'ẹpha ngu shi l'ẹke teru ẹnya bya; ⁴² k̄ele ndip̄he b̄e a-n̄a k'ẹpha ngu ono, ha nshinu ono; m̄e k'ike ngu; m̄e k'ip̄he, d̄u biribiri, j̄in-oduje emeebe. Teke onye ọbu byaru bya aghaa ifu l'eze-ulo-wa; kfuru n̄u ngu; ⁴³ shikwa l'imigwe, b̄u ẹke ono, i bu ebubu ono; n̄a ya; nggu emeeru onye ọhodo ono ip̄hemip̄he ọbule, o gude araku ngu; k'ọp̄hu ndu mgboko l'ẹp̄he ha a-maru ẹpha ngu; shi ẹge ono l'at̄s̄u ngu egvu ẹge ndibe ngu, b̄u ndu Ízurelu at̄s̄u ngu. Ẹp̄he amakwarup̄hu l'eze-ulo-a, mu kpuru ngu-wa b̄e b̄u ẹpha ngu b'e gude kp̄a ya.

⁴⁴ “Ọ -buru lẹ ndu nke ngu jeru je etso ndu ọhogu ẹp̄he ọgu l'ẹke b̄u ẹke i ziru ẹp̄he; ẹp̄he -chebewa ifu lẹ mkp̄kpu-wa, j̄ f̄otarua; m̄e l'eze-ulo-a, mu kpuru ngu-a kfuru n̄u ngḡube Ojejoje; ⁴⁵ n̄odukwa l'imigwe n̄a ekfukfu, ẹp̄he kfuru n̄u ngu; m̄e aroro ono, ẹp̄he roro ngu ono; gbaaru ẹp̄he mkpu.

⁴⁶ “Teke ọbu l'ọbu ejo ip̄he b̄e ẹp̄he meru ngu; k̄e l'ẹ to nwedū onye ẹ-te emejedu ejo ip̄he; ẹhu -ghulaha ngu eghughu; nggu eworu ẹp̄he ye ndu ọhogu l'ẹka; k'ọp̄hu b̄u lẹ ndu ọhogu kp̄u ẹp̄he lẹ ndz̄u lasha alj̄ ẹp̄he l'ẹke teru ẹnya; m̄e ọbu ẹke d̄u ntse; ⁴⁷ ẹp̄he -nọdu l'alj̄ ono, a kpuru ẹp̄he lẹ ndz̄u laa ono; izimana ala ẹp̄he az̄u; ẹp̄he anọdu l'alj̄ ndu ono, kpuru ẹp̄he lẹ ndz̄u ono roro ngu: 'L'ẹp̄he mewaru ejo ip̄he; mewa ip̄he, ẹ-te evudo nhamunha; mewa akpamara.' ⁴⁸ Ọ -buru l'ẹp̄he nọ l'alj̄ ndu ọhogu ẹp̄he ono, kpuru ẹp̄he lẹ ndz̄u ono gude obu ẹp̄he l'ọ ha; m̄e ndz̄u ẹp̄he l'ọ ha lakfuta ngu ọdo; ghaa ifu l'ali-wa, b̄u alj̄, j̄ n̄uru nna ẹp̄he-wa; mb̄u lẹ mkp̄kpu-a, j̄ f̄otarua; m̄e l'eze-ulo-a, mu kpuru ngu-a; ⁴⁹ shikwa l'imigwe, b̄u ẹke ono i bu ebubu ono; n̄a ekfukfu, ẹp̄he kfuru n̄u ngu; m̄e aroro, ẹp̄he roro ngu ono; gbaaru ẹp̄he mkpu. ⁵⁰ Ḡaru ndibe ngu ono, meru ngu ejo ip̄he ono nv̄u. Ḡaru ẹp̄he nv̄u l'emeswe ono, ẹp̄he mesweru ngu ono. Nggū emee t̄e ndu ono, l̄utaru ẹp̄he l'ọgu ono ph̄jeru ẹp̄he imiko; ⁵¹ k̄e l'ẹp̄he b̄u ndibe ngu; bya ab̄uru òkè-ip̄he ngu ono, i dufutaru lẹ Íj̄iputu; mb̄u l'ejo ọ-tata-kfukfu ọku ono, a-daze ip̄he-ígwe ono.

⁵² “T'enyanya d̄unu ngu l'ip̄he, nwozi ngu aroro ngu; m̄e ip̄he, ndibe ngu ono, b̄u ndu Ízurelu aroro ngu; ngabejenuru ẹp̄he nchị teke b̄u teke ẹp̄he rakuru ngu; ⁵³ k̄e l'ẹp̄he b̄u ndu i wofutaru dobe iche l'ip̄he b̄u mbakeshi, n̄okota lẹ mgboko-a; t'ẹp̄he buru òkè-ip̄he ngu; mb̄u ẹge ono, i shi l'onu nwozi ngu, b̄u M̄osisu k̄ua ya teke ono, ngḡube Ọkaribe-Kakota-N̄u, b̄u Ojejoje dufutaru nna ayi p̄he lẹ Íj̄iputu ono.”

⁵⁴ Ya ndono; Sólomonu ekfugetsulephu n̄u Ojejoje; r̄okota iya ip̄hemip̄he ọbule ono; bya eshi l'enyanya-ngwe-

ja Ojejoje ono, o shi byishi ikpere; chilia ẹka labu imeli ono gbeshi. ⁵⁵ Yọ bya evudo; wolialu ewoli; gọoru edzudzu ọha ndu Ízurelu ono l'ẹphe ha ọnu; sụ:

⁵⁶ "T'ajaja buru ke Ojejoje, bu onye ono, meru te ndu Ízurelu tuta ume; ege, o kweru ukwa iya ono. Iphe, bu ukwa ono, o shi l'ẹka nwozi iya, bu Mosisu kwee ono te nweduru m'oo nanu, laru ke mmanu. ⁵⁷ Te Ojejoje, bu Nchileke ayi swiru ayi eswiru; ege ono, o swiru nna ayi phe ono. T'e b'ọ pakwaru ayi haa; ọphu ọ gwobekwa ayi. ⁵⁸ T'o mekwaa t'ayi kporu obu ayi yeru iya; tsoje ọzo iya l'ọ ha; meje ekemu iya; me iphe, ọ toru ọkpa iya t'e meje; me ome-l'alị iya, bu iya bu iphe, ọ kfuru nna ayi phe. ⁵⁹ T'ekfukfu ọwaa, mu nọ l'ifu Ojejoje kfu-ru nọ iya-a nọdukwa nggube Ojejoje, bu Nchileke ayi ntse: eswe l'enyashi; k'ọphu ọo-gbajeru nwozi iya; me ndibe iya, bu ndu Ízurelu mkpu le mkpa mbokum- mboku; ⁶⁰ k'ọphu ndu mgboko l'ẹphe ha a-ma l'ọ bu Ojejoje bu Nchileke; l'e to nwehedu Nchileke ọdo, nọnu. ⁶¹ Unu wotakota obu unu l'ọ ha ye l'ẹke Ojejoje, bu Nchileke nọ. Unu etsoje iphe, ọ toru ọkpa iya; meje iphe, ekemu iya kfuru; ege-a ọ du ntanu-a."

Eeye eze-ulo ono l'ẹka Ojejoje

(2 Iphe 7:4-10)

⁶² Tọ du iya bu; eze yele ndu Ízurelu l'ẹphe ha, bu ndu yele iya nọ eworu ngweja gwoo l'ifu Ojejoje. ⁶³ Anu, Sólomonu gburu gude chiru Ojejoje ẹja ẹhu-agu be du; ukporo unu eswi labu l'unu eswi iri l'ise; me ukporo unu aturu l'aturu iri l'ise. Eze yele ndu Ízurelu l'ẹphe ha atugba woru eze-ulo ono ye Ojejoje l'ẹka.

⁶⁴ Ọ kwaphu mboku ono be eze yeru Nchileke ogbodu eze-ulo ono l'ẹka; nọdu iya gwoo ngweja-ukfuru; ngweja-nri; me ngweja ẹba anu, e gude gwoo ngweja ẹhu-agu. Ke l'enyangweja ono, e gude ope mee, nọ l'ifu Ojejoje ono hanuka nwanshi; k'ọphu bu le ngweja-ukfuru ono; me ngweja-nri ono; me k'ẹba anu, e gude chia ẹja ẹhu-agu ono taa lakotadu iya.

⁶⁵ Ya ndono; Sólomonu; me ndu Ízurelu ono, ẹphe l'iya nọ l'ẹke ono l'ẹphe ha; me l'igwe ọha, shi le Lebo-Hámatu; je akpa le nggele Íjiputu atuko nọdu teke ono gbaa aji ono. ẹphe nọ l'ifu Ojejoje, bu Nchileke ayi gbaa aji ono abali ẹsaa; bya agbakwase iya abali ẹsaa ọdo; bu iya bu abali iri l'eno. ⁶⁶ Yo be le mboku k'ẹsato iya; yọ sụ t'ẹphe laa. ẹphe ekele eze; gude ẹhu-otso-ena k'iphe-oma, Ojejoje meshiru nwozi iya, bu Dévidi; me ndibe iya, bu ndu Ízurelu; wukahu; onyenonu alashia nk'ia.

Ojejoje eyeru Sólomonu onu

(2 Iphe 7:11-22)

9 Sólomonu akpu-getsua eze-ulo Nchileke; me ufu-eze; bya emekota iphemiphe obule, ọ tumberu

k'ememe; ² Ojejoje abyakfuta iya k'ugbo ẹbo ege ono, ọ byakfutahawaru iya le Gíbiyonu phu; ³ bya asu iya:

"Ya nwaru ekfukfu, i kfuru nu iya; me iphe, i roru iya. Ya dobewaru eze-ulo-wa, i kporu-a nsọ; bya emewa iya t'ọ buru ẹke ẹpha iya a-nodu l'ere ire jeye le gbururu. Enya iya; me obu iya a-duje l'ẹke ono teken-teke.

⁴ "A bya le nggubedua; ọ -buru l'ii-gude obu, guru iphoro; me ome iphe, vudo nhamunha l'etso iya ege ono, Dévidi, bu nna ngu tsoru iya; l'eme iphe, ya turu l'ekemu; l'edobe iphe, ya toru ọkpa iya; me iphe, ya suru t'e meje; ⁵ be ya e-me t'aba-eze ngu le Ízurelu nguru anguru gbururu jeyewaru; ege ono, ya kweru iya nna ngu, bu Dévidi l'ukwa teke ono, ya suru iya: 'Le to nweduru iphe, e-me t'unwu ngu nọ-buhu l'aba-eze ndu Ízurelu anọ-buhu.'

⁶ "Ole; ọ -buru l'a nonyaaru; nggubedua; m'ọ bu unu ngu tee tsohe iya; unu t'emehe ekemu iya; me iphe, ya toru unu ọkpa iya; je awatachia ogwa nte; l'abaru iya ẹja; ⁷ be ya e-wofukwa Ízurelu l'alị ono, ya nuru ẹphe ono; mja enya l'eze-ulo ono, ya doberu nsọ t'ẹpha iya deje udo ono. Ízurelu aburu ndu, ndu ọdo e-gude anma l'ejo etu; bukwaruphu ndu ee-gude eme iphe ọchi. ⁸ Eze-ulo-a, ha ege-a a-buru onye esweta iya nu; ishi anyia ya ẹkpa-oyi; yọ kpo-yia ukuvu; sụ: 'Bụ ngunu meru iphe Ojejoje meru alị-a yele eze-ulo-a ege-a?' ⁹ Teke ono; ndiphe asu: 'Mkpata iya bu l'ẹphe haru Ojejoje, bu Nchileke ẹphe; mbu onye ono, dufutaru nna ẹphe l'alị Íjiputu; gbe bya akporu obu ẹphe yeru agwa; gwalahaa ya; l'abaru iya ẹja. Ọ bu iya meru iphe Ojejoje wokfutaru ẹphe ẹjo iphe-ẹhuka-wa.' "

Iphe ọdo, Sólomonu meshiru

(2 Iphe 8:1-18)

¹⁰ Iphe ọ nataru Sólomonu bu ukporo afa t'ọ gude kpu-chia ulo labu ono, bu iya bu eze-ulo Nchileke yele ulo-eze. ¹¹ Eze, bu Sólomonu eshi le Gálili guta ukporo mkpukpu nu Hiram, bu eze ndu Táya; ke oshi sida; oshi payinu; me mkpola-ododo ono, ọ nukotaru iya ono. ¹² Hiram eshi le Táya bya te ya bya aphu mkpukpu ono, Sólomonu nushiru iya ono; tọ du iya mma. ¹³ Yọ ji Sólomonu; sụ iya: "Bụ egbe mkpukpu ngunu b'i nushiru iya ege-a?" Yo woru mkpukpu ono gube alị Kabulu. † E kulahaa ya Kabulu byeye ntanu. ¹⁴ Iphe, Hiram nuhawaru eze bu ukporo ẹkpa mkpola-ododo isingu.

¹⁵ Ọwaa bu iphe, ndu ozi mkpo-nyi-enya ono, eze Sólomonu fotaru ono rufutaru; mbu ndu ono, ọ fotaru t'ẹphe kpu eze-ulo Nchileke; yeru ulo nk'ia; me upho-mkpuma Jerúsalemu; agburanyi upho-mkpuma ono; ke mkpukpu Házo; ke Megido; me ke mkpukpu Géza. ¹⁶ Fero, bu eze ndu Íjiputu eje ọgu le Géza je alu-

† Iphe "Kabulu" bu bu 'ọ-ga-le-mkpa.

ta iya; tufu iya l'oku; bya egbushia ndu Kénanu, bu ephe bu le mkpukpu ono; bya eworu iya nu nwatibe iya ke nwanyi ono, Sólomonu luru ono; t'o buru iphe, o gude dua ya ulo. ¹⁷ Ya ndono; Sólomonu abya akpukwaa Géza; kpukwakwaaphu Bétu-Horonu, no l'uzo ndohali; ¹⁸ me Belatu; me Tadumo ono, no l'echi-egu ali Júda. ¹⁹ O kpushikwaruphu mkpukpu, okwakobeje iphe; ndu ophu eedobeje ugbo-inya iya; me ndu ophu ndu agbaru iya inya anoduje. Sólomonu akpua iphemiphe obule, du iya te ya kpua le Jerúsalemu; me l'ali ugvu Lébanonu; mekpó l'ali-eze iya l'o ha.

²⁰ A bya le ndu ophu phoduru nu le ndu Amoru; ndu Hetu; ndu Pérezu; ndu Hevu; ndu Jebusu; mbu ndu onanu, e-ta budu ndu Ízurelu ono, ²¹ bu eri ndu ono, phoduru nu l'ali ono; mbu ndu ophu ndu Ízurelu te gbushidu be Sólomonu meru t'ephe buru ohu; l'eje ozi mkpo-nyi-nya byeye ntanu. ²² Ndu ke Ízurelu te nwekwa onye ophu Sólomonu meru ohu. Ephebedua b'o meru ndu soja iya; ndu ishi l'ozi iya; ndu ishi ndu soja iya; ndu ishi ugbo-inya iya; me ndu agbaru iya inya. ²³ O bu l'ephe; be Sólomonu fotaru unu madzu l'ukporo umadzu esaa l'umadzu iri, a-buru ishi l'iphe, Sólomonu gude l'eka eme; l'achikobe ndu ozi ono.

²⁴ O bu le nwatibe Fero phu shitsua le Mkpukpu Dévidi bya eburu l'ulo ono, Sólomonu kpuru iya ono; be Sólomonu kpuru agburanyi upho-mkpuma mkpukpu ono.

²⁵ Ugbo eto l'afa be Sólomonu egwoje ngweja-ukfuru; me ngweja ehu-agu l'anya-ngweja ono, o kpuru Ojejoje ono. O nodujekwa iya phu kpo insensu oku yekobe iya l'ifu Ojejoje; shi ege ono medzukota iphe, eemeje l'eze-ulo Nchileke.

²⁶ Eze, bu Sólomonu kpushikwaruphu ugbo-mini dobe le Ezeyonu-Géba, no-nyabe Élatu l'ali ndu Édomu l'iku Eze Enyimu Uswe. ²⁷ Hiram eye ndu nk'ia, bu ndu akpoje ugbo-mini, mahawaru eze enyimu ono ohuma; t'ephe tsoru ndu ke Sólomonu meje k'ugbo ono. ²⁸ Ephe egude ugbo jee Ofi; shi l'eka ono wolataru Sólomonu unu eka mkpola-ododo l'eka mkpola-ododo ukporo.

Eze-nwanyi ndu Sheba akpakfuta Sólomonu

(2 Iphe 9:1-12)

10 Eze-nwanyi ndu Sheba abya anua ege epha Sólomonu ede kfukakfuka; me ege ye Ojejoje gude nodu. Nwanyi ono egude aji, shihuru ike byatashia ya adata. ² O gude ndu ije l'igwe bya Jerúsalemu; chiru inya-ivu, vugbaa manu, eshi kwekwekwe; bya egude igweligwe mkpola-ododo; me mkpuma, vugbaa oke aswa. Yo ruta bya achiko iphemiphe obule, no iya l'obu kfukotaru Sólomonu. ³ Sólomonu eyekotaru iya onu l'aji, o jiru iya l'o ha. E to nwedu aji, o jiru eze, kpuru iya eka l'anya ke t'e b'o yeru iya eya onu. ⁴ Eze-nwanyi Sheba ono aphu egbe mmamiphe,

Sólomonu nweru; me ufu-eze iya; ⁵ phu egbe nri, oori-je; udu oshi, ndu ozi iya adugajeru anodu; ege ndu ozi iya gude eje ozi; egbe uwe, ephe yegbaaru l'ehu; ndu etsujeru iya onu le mee; me ngweja-ukfuru, achije l'eze-ulo Nchileke; yo tufu iya ehu.

⁶ Yo su eze: "L'ako, ya nuru l'ali iya; l'iphe i meshiru; me ke mmamiphe ngu bukotakwa oswi-okfu. ⁷ Obule ya te shikwa kweta l'ako ono bu oswi-okfu; jeye nta-a, ya byaru bya egude enya iya phu iya-a. Mbu l'e te kekwa iya ebo kooru iya. Mmamiphe ngu; me iphe, i nweru be kakwa ege a turu onu iya. ⁸ O bulephu le ndibe ngu be iphe kweru; kwekwaruphu ndu ozi ngu, bu ndu anoduje ngu l'ifu tekenteke l'anu okfu mmamiphe, shi l'onu! ⁹ T'ajaja buru ke Ojejoje, bu Nchileke ngu, bu onye ono, i du mma t'o dobe ngu l'aba-eze ndu Ízurelu ono. Mkpata iya aburu le Ojejoje yeru ndu Ízurelu obu, 'agvu agvu; meru iphe o meru ngu eze ephe; k'ophu ii-nodu ekpe ikpe; l'eme iphe vudo nhamunha."

¹⁰ Eze-nwanyi ono abya eworu ukporo eka mkpola-ododo ishinguru nu eze; bya anu iya manu, du egvu, eshi kwekwekwe; me mkpuma, vugbaa oke aswa. Manu, eze-nwanyi ndu Sheba ono nuru eze, bu Sólomonu be hatabe nshinu; k'ophu bu l'e to nwedu manu, a nujeru iya habe ege ono.

¹¹ Ugbo-mini Hiram eshi Ofi vulata mkpola-ododo; me oshi alumugu, du egvu; me mkpuma, vugbaa oke aswa. ¹² O bu l'oshi alumugu ono; be eze gude meshia itso ye l'eze-ulo Nchileke; me l'ulo ufu-eze; gudekwa iya phu mee une; me ogumogu, ndu egvu egudeje agu egvu. Oshi alumugu, ha ege ono b'e ta evulatabudua; ophu 'a phubua udu iya odo jeye ntanu.

¹³ Eze, bu Sólomonu anukota eze-nwanyi ndu Sheba iphe, bu iphe, du iya mma, o suru t'o nu iya; a gufukwa ebyee, o saharu eka asasa kwaru iya. E metsua; eze-nwanyi ono alashia ali ephe ye ndu ozi iya.

Èku Sólomonu

(2 Iphe 1:13-17; 9:13-28)

¹⁴ Mkpola-ododo, abyajeru Sólomonu afa l'afa be era iya aduje unu eka mkpola-ododo l'ukporo eka mkpola-ododo iri l'eto l'eka ishinguru; ¹⁵ a gufukwa iphe, eshije l'eka ndu ngho; me l'eka ndu agba ikike ngho; me ophu eshije l'eka ndu eze ndu Arébiya; me l'eka ndu govano ali ono.

¹⁶ Eze, bu Sólomonu gude mkpola-ododo, e tsuru etsutsu meta iphe, eegudeje egbobuta onwonye, hagbaa nshinu. O metaru iya ukporo iri. Mkpola-ododo, laru le nanu iya aduje unu eka mkpola-ododo lanu l'ukporo eka mkpola-ododo iri. ¹⁷ Yo gudekwaphu mkpola-ododo, e tsusaru etsusa meta iphe ono, eegudeje egbobuta onwonye ono ke nshii, du ukporo iri l'ise. Mkpola-ododo, laru le nanu be e-ru eka mkpola-ododo lanu l'ugvu iya. Eke eze doberu iya bu

I'ulo ono, e gude oshi, shi le Ọswa Lébanonu kpua ono.

¹⁸ Ọ kwaphu ege ono be eze gude eze-enyi meta abaeze, ha nshinu; bya ekwekota iya okpobe mkpola-ododo l'eli. ¹⁹ Eke eeshije l'enyikobe abaeze ono be nweru ntụ-ọkpa ishingu. Azu iya b'e meru; yọ gwọo mgburumgburu. A kpuru agu dobetsua l'eke aatukobeje eka ephe ebo. ²⁰ A kpuru agu iri l'ebọ dobetsua l'eli ntụ-ọkpa ishingu ono. A kpuru iya; yọ ndutsua l'ishi ishi ntụ-ọkpa ishingu ono. E to nwedu abaeze ọdo, e mejewaru ege ono l'alị-eze ọdo. ²¹ Iphe, eze egudeje angu iphe bu mkpola-ododo b'e gude mekota iya. Ivu, nokota l'ulo ono, e gude oshi, shi le Ọswa Lébanonu kpua ono bu okpobe mkpola-ododo b'e gude meshia ya. E to nwedu iphe ono, m'oo nanu ophu e meru le mkpola-ocha; ke l'e to nwedu iphe, a guberu mkpola-ocha l'oge ke Sólomonu. ²² Eze nweshiru ugbo-mini, eegude a gbaru iya ngho; † me ugbo-mini ke Hiram. Iphe, bu afa eto, sweru esweswe be ugbo-mini ono alaje; vulata mkpola-ododo; mkpola-ocha; eze-enyi; adaka; me enwe.

²³ Yọ buru eze, bu Sólomonu be kakota onweru eku; buru iya kakota omaru mmamiphe l'iphe, bu ndu eze ndu mgboko l'ephe ha. ²⁴ Ndiphe mgburumgburu l'es-hije mba, du iche l'iche l'abya t'ephe nua okfu mmamiphe, Nchileke nuru Sólomonu. ²⁵ Afa l'afa be obojuje: onye -byade; yo guderu iya iphe; mbu iphe, e meru le mkpola-ocha; ophu e meru le mkpola-ododo; uwe-nlọkpuru; ngwa-ogu; manu, eshi kwekwekwe; inya; mewaru inya-mulu. Iphe, aanuje ahaje nu nshinu.

²⁶ Sólomonu abya akuberu onwiya ugbo-inya; me ndu agbaaru iya inya. O nweru unu ugbo-inya eto l'ukporo inya iri; †† bya enweru ukporo unu madzu l'unu madzu iri, bu ndu agbaru iya inya. ‡ O nweru ndu ophu yebe eze doberu le mkpukpu, eedobeje ugbo-inya; dobe ndu ophu le Jerúsalemu swibe onwiya. ²⁷ Eze be meru mkpola-ocha; yo ji Jerúsalemu; bya emee oshi sida; yo dzuru ekemeke obule ege oshi sikamo, chikoru ali okpa-ugvu enyanwu-ariba dzuru. ²⁸ Ọ bu le Ijiputu; me Kuwe b'e shi ejeje onmaru Sólomonu inya. Yọ buru ndu agbaru iya ngho shi anmatajeru iya inya obu. ²⁹ Iphe, ephe shi egudeje azuta ugbo-inya lanu le Ijiputu bu unu eka mkpola-ocha lanu l'ukporo eka mkpola-ocha iri; l'egudeje ukporo eka mkpola-ocha esaa le mkpola-ocha iri nmaa inya lanu. Ndu ngho eze ono shikwaphu evujejeru ndu eze ndu Hetu; me ndu eze ke ndu Áramu iphe.

Sólomonu agharu Nchileke azu

11 Ya ndono; Sólomonu abya eyeeru unwanyi oho-
do obu; je alushia unwanyi Móabu; unwanyi
Amonu; unwanyi Édomu; unwanyi Sayidonu; me un-
wanyi Hetu; yekoberu nwatibe Fero phu, ooluhawa
phu. ² Unwanyi ono shikota l'oha ono, Ojejoje nmaru
ndu Ízurelu okwa; su: "T'ephe l'ephe ba alugbakwa
nwanyi; ke l'ephe e-mekwa t'unu kporu obu unu yeru
agwa ephe." Obule Sólomonu gbe bya eyeshiaru ephe
obu ike. ³ Unyomu iya du unu unwanyi l'ukporo un-
wanyi ugbo iri l'ise. † Ndu ono l'ephe ha bukota unwa-
da eze. B'ọ bya enweru ukporo unwanyi ugbo iri l'ise, ††
bu nnufu iya phe. Unwanyi ono emee; obu iya alufu
l'eke Ojejoje no. ⁴ Sólomonu akahudelphu; unyomu iya
phe emee ya; yọ kporu obu ye l'agwa. Obu iya ta nhe
l'eke Ojejoje, bu Nchileke iya no ege ono, obu nna iya,
bu Dévidi shi nodu ono. ⁵ Sólomonu agwalahaa
Ashera, bu agwa ndu Sayidonu; me Mólèku, bu ejo ag-
wa ndu Amonu. ⁶ Yọ buru iya bu le Sólomonu emee
ejo iphe l'enya Ojejoje; k'ophu e to gudehedu obu iya
l'ọ ha l'etso Ojejoje ege nna iya, bu Dévidi tsoru.

⁷ L'ugvu ọzo enyanwu-ahata Jerúsalemu be
Sólomonu kpuru eke aagwaje Kemoshu, bu ejo agwa
ndu Móabu; me Mólèku, bu ejo agwa ndu Amonu. ⁸ Ọ
kwaphu ege ono b'ọ kpushiru unyomu iya phe ono,
shigbaa ohodo ono eke ephe a-noduje akpo insensu
oku; gude l'agwa ephe.

⁹ Ehu eghulahaa Ojejoje eghughu l'eke Sólomonu no;
ke l'obu iya lufuwaru l'eke yebe Ojejoje, bu Nchileke ke
Ízurelu no; mbu onye ono, byakfutaru iya ugbo labu
ono. ¹⁰ Ojejoje tuhawaru Sólomonu ekemu; su iya t'e
b'o tsokwa agwa. Obenu l'ọ jikaru odobe iphe, Ojejoje
turu iya ekemu iya. ¹¹ Tọ du iya bu; Ojejoje asu
Sólomonu: "Keshinu ophu i meru iphe, du ege-a; mbu
ophu e ti dobedu ogba-ndzu iya; me iphe, ya toru ok-
pa iya; mbu iphe ono, ya turu ngu ekemu iya ono; be
ya a-nafu ngu alị-eze ono; woru iya ye nwozi ngu l'eka.
¹² Ọle ya e-gude okfu eka nna ngu, bu Dévidi; haa ya
anafu nta-a, i no ndzu-a. Ya a-nafu iya nwatibe ngu ke
nwoke l'eka. ¹³ Obule ya taa a-nafu-kotakwa alị-eze
ono l'ọ ha. Ya e-gude okfu ehu nwozi iya, bu Dévidi; me
ke Jerúsalemu, bu eke ono, ya fotaru ono; woru ikfu
lanu nu nwatibe ngu ke nwoke."

Ndu ohogu Sólomonu

¹⁴ Tọ du iya bu; Ojejoje abya edobe Hadadu, bu onye
Édomu t'ọ buru onye okfu Sólomonu. Hadadu shi l'eri
eze ndu Édomu. ¹⁵ Teke Dévidi yele ndu Édomu luru
ogu; be Jóabu, bu onye ishi ndu soja iya jeru oli ndu, e
gbushiru l'ogu ono; je achiko unwoke Édomu l'ephe ha
gbushigee. ¹⁶ Jóabu be yele ndu Ízurelu noru onwa

† L'okfu Híburu; b'e ku iya ugbo-mini Tashishi; ke l'ọ bugbaa eze ugbo-mini, evu ngwa-aswa ndu ikeke-ngho. †† Iphe o bu bu 1,400.
‡ Iphe o bu bu 12,000.

†† Iphe o bu bu 700. †† Iphe o bu bu 300.

ishingu l'èke ono; ephe egbushikota unwoke ndu Édõmu l'ephe ha. ¹⁷ Òbule Hadadu bẹ nweru ndu Édõmu, shi ejeru nna iya ozi, o tsoru gbalaa; lashia Íjiputu. Teke ono bẹ Hadadu bụkwadu nwata. ¹⁸ Ephe shi lẹ Mídiya; lụfuta lẹ Paranu; lẹ Paranu chíta unwoke; ephe l'ephe ayiru lashia Íjiputu; ephe ejekfu Fero, bụ iya bụ eze ndu Íjiputu. Yò nụ Hadadu ụlo; nụ iya alị; bya anụ iya nri.

¹⁹ Hadadu atụba Fero l'enyanya nshinu; k'òphu bụ lẹ Fero keru iya nwunne nyee ya; mbụ nwunne eze-nwanyi ono, bụ Tapénesu. ²⁰ Nwunne Tapénesu ono abya amụtaru iya nwata nwoke, ọ gụru Genubatu. Tapénesu, bụ eze-nwanyi ehee nwata ono; hefuta iya l'ufu-eze. Genubatu yẹle ụnwu Fero achiko vua.

²¹ Hadadu anọdu lẹ Íjiputu nụ lẹ Dévidi nwụhuwaru; Jóabu, bụ onye ishi ndu soja anwụhukwaphu; yò sụ Fero: "T'ò haa ya tẹ ya tųgbua la alị iya."

²² Fero aji iya: "Bụ ngunu bẹ ụko iya dųru ngu l'èke ya nọ, meru iphe ijicho t'ị la alị ngu?"

Hadadu asụ iya: "T'ò haa ya rụ tẹ ya la."

²³ Nchileke abya edobefua onye ọdo, aza Rezonu Eliyada; t'ò bụru onye okfu Sólomõnu. Rezonu bẹ gbafujeru lẹ kẹ nnajiufu iya, bụ Hadadéza, bụ eze ndu Zóba. ²⁴ Ọ bụ lẹ Dévidi gbushiru ndu soja ndu Zóba bẹ Rezonu chikoberu ndu, ọ chikoberu; mee t'ephe kwe-furu ndu ishi, achinu ikè. Yò bụru iya bụ onye ishi ephe. Ephe atųgbua jeshia Damásukõsu ẹke ephe chiru iya eze ndu Damásukõsu. ²⁵ L'oge kẹ Sólomõnu gbaa mgburumgburu bẹ Rezonu bẹ meleruphu on-wiya onye okfu ndu Ízurẹlu. Ọ bụ ejo-oshi, Hadadu shi nọduru ndu Ízurẹlu bẹ Rezonu tsoru. Yò bụru eze ndu Áramu; ndu Ízurẹlu adụya ya ashị.

Jeróbuwamu ekwefuru Sólomõnu ikè

²⁶ Jeróbuwamu Nébatu awatakwapu okwefuru Sólomõnu ikè. O shi tsoru lẹ ndu ozi Sólomõnu. Jeróbuwamu bụ onye Zereda l'ikfu Ífuremu. Nne iya bụ Zeruwa, nji iya tųfuru atųfu. ²⁷ Ọwaa ẹge o shi kwefuru Sólomõnu ikè: Sólomõnu bẹ kpuru agbųranyi ụpho-mkpuma, e gude kpụ-pheta Mkpụkpụ Dévidi, bụ nna iya; bya akpụ-chishia ẹke gbaru ọru l'ụpho-mkpuma, e gude kpụ-pheta Mkpụkpụ Dévidi, bụ nna iya.

²⁸ Jeróbuwamu shi bụru nwoke, ike dụ. Sólomõnu abya aphụa lẹ nwata okoro ono bụ onye ejeshi ozi ike; yo mee ya onye ishi ndu ọgbo ozi ụlo Jósefu l'ọ ha.

²⁹ Yo be ujiku lanụ; Jeróbuwamu eshi Jerúsalemu jeshia iphe; yẹle Ahija, bụ onye nkfuchiru Nchileke, shi mkpụkpụ Sháyilo edzuda l'esu-ụzo. Ahija yeru uwe ọphungu. Yò bụru ephe ẹbo ono nọ nweke-ephe lẹ mgbe gu ono. ³⁰ Ya ndono; Ahija eye ẹka l'uwe ọphungu ono, o ye ono; zijaa ya uzi iri l'ẹbo; ³¹ sụ Jeróbuwamu: "T'ò wota mpekala uwe ono iri; kẹle Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurẹlu sụru: 'Lẹ ya abyawa ọnafu

Sólomõnu alị-eze ono l'èka; nụ ngu ikfu iri. ³² Ọle ya e-gude okfu ẹhu nwozi iya, bụ Dévidi; mẹ l'okfu ẹhu Jerúsalemu, bụ mkpụkpụ, ya fọtaru l'ikfu ndu Ízurẹlu l'ọ ha; haaru iya ikfu lanụ kpụ. ³³ Mkpata iya aburu l'ephe haru yẹbedua; balahaaru Ashera, bụ agwa ndu Sayidonu ẹja; Kemoshu, bụ agwa ndu Móabu; mẹ Mólèku, bụ agwa ndu Amõnu; jika lẹ ya te etsodu ụzo yẹbe Ojejoje; meje iphe, vudo nhamunha l'enyanya iya; mẹ iphe, ya tọru ọkpa iya; mẹ ome-l'alị iya; ẹge ono, nna iya, bụ Dévidi meru ono.

³⁴ " Ọle agha; ya taa nafụ-kọtakwa iya alị-eze ono l'ọ ha l'èka. Ya e-gude kẹ nwozi iya, bụ Dévidi, bụ onye ya fọtaru; bya aburu onye doberu iphe, ekemu iya kfuru; mẹ iphe, ya tọru ọkpa iya; haa ya t'ọ bụru onye ishi jeye teke ọo-nọ-bebe. ³⁵ Obenu lẹ ya a-nafụ nwatibe iya nwoke alị-eze ono; shi l'ime iya wota ikfu iri nụ ngu. ³⁶ Nwatibe Dévidi bẹ ya a-nụ ikfu lanụ; k'òphu nwozi iya; mbụ Dévidi e-nweru onye a-nọdu achị lẹ Jerúsalemu, bụ mkpụkpụ, ya fọtaru dobe ẹpha iya. ³⁷ Ng-gụbedua l'onwongu bẹ mu e-me t'ị bụru eze ndu Ízurẹlu mgburumgburu; chĩa ẹke dụ ngu mma. ³⁸ Ọ -bụru l'iji-ngabẹru iya nchị l'iphemiphe ọbule, ya tųru ngu ekemu iya; l'etso ụzo iya; l'eme iphe, vudo nhamunha l'enyanya iya; mbụ etso iphe, ya tọru ọkpa iya; mẹ ekemu iya; ẹge-a nwozi iya, bụ Dévidi meru-a; bẹ ya e-swiru ngu eswiru; mee t'alị-eze ngu nọduwaru jeyeru l'ọbu kẹ Dévidi. Ya e-woru alị Ízurẹlu nụkota ngu; ³⁹ gude k'iphe ono, meru nụ ono hụa ụnwu Dévidi àhùhù. Ọle àhùhù ono bẹ ta anọkwa gburu jeye. "

⁴⁰ Ya ndono; Sólomõnu achọkashilaha ụzo, ya e-shi gbua Jeróbuwamu. Jeróbuwamu agbalaa lashia Íjiputu; lakfushia Shishaku, bụ eze ndu Íjiputu. Yò nọduwaru lẹ Íjiputu jeye Sólomõnu anwụhu.

Anwụhu Sólomõnu

(2 Iphe 9:29-31)

⁴¹ Iphe ọdo, meeberu nụ l'oge kẹ Sólomõnu; mẹ iphemiphe ọbule, o meshiru; mẹ kẹ mmamiphe iya; b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iphe, Sólomõnu meru. ⁴² Sólomõnu nọru lẹ Jerúsalemu bụru eze ndu Ízurẹlu ụkporo afa labụ. ⁴³ Yò nwụhu lakfushia nna iya pphẹ. E lia ya lẹ Mkpụkpụ Dévidi, bụ nna iya. Nwatibe iya, bụ Réhobuwamu aburu eze; nọ-chia ẹ nya iya.

Ndu Ízurẹlu ekwefuru Réhobuwamu ikè

(2 Iphe 10:1-19)

12 Tọ dụ iya bụ; Réhobuwamu atųgbua jeshia Shékemu; kẹle ndu Ízurẹlu l'ọ ha wụwaru jeshia ẹke ono t'ephe mee ya eze. ² Teke ono bẹ Jeróbuwamu Nébatu nọkwaduru lẹ Íjiputu, bụ ẹke ono, ọ gbaru laa teke ono, ọ gbalaru Sólomõnu ono. Yò nọdu lẹ Íjiputu ono nụ ya; latashia. ³ Ya ndono; e zia t'e je ekua ya. Jeróbuwamu yẹle ndu Ízurẹlu bya awụ-kfu Réhobuwa-

mu je asụ iya: ⁴“Lẹ nna ngu boru ẹphe ivu-ẹra. Nta-a bụ t'i menua t'ozì mkpọ-nyì-ẹnya ono, nna ngu shi kpabẹ ẹphe ono; mẹ ivu ono, o boru ẹphe ono ka nwa nphe. Teke ono; ẹphe ejelahaaru ngu ozi.”

⁵ Réhobuwamu asụ ẹphe: “T'ẹphe laa je anọ abalì ẹto; ẹphe adaphu azụ.” Ẹphe awụkashihu.

⁶ Tọ dụ iya bụ; eze, bụ Réhobuwamu eje akpata ndu bụ ọgurennya ono, shi ejeru nna iya, bụ Sólomonu ozi teke ọ nọ ndzụ ono ishi. Yọ jì ẹphe: “?Nanụ ẹge unu sụru tẹ ya yeeru ndu-a ọnu?”

⁷ Ẹphe asụ iya: “Ọ -bụru l'iji-bụru nwozi ndu-a ntanụ; mbụ jeeru ẹphe ozi; yeeru ẹphe ọnu ọhuma; bẹ ẹphe a-bụkwaru ndu ozi ngu gburu jeye lẹ gburu.”

⁸ Obenu lẹ Réhobuwamu jikaru iphe ono, ndu bụ ọgurennya kfulu iya ono; jekfushia ụnwu-okorọbya, ẹphe l'iya bụ ọgbo, ejeru iya ozi tẹ ya kpata ẹphe ishi.

⁹ Yọ jì ẹphe: “?Nanụ ẹge unubẹdua sụru tẹ ya yeeru ẹphe ọnu? Bụ ngunu bẹ ayi e-kfulu ndu-a, sụru tẹ ya mee t'ivu, nna iya boru ẹphe ka nwa nphe?”

¹⁰ Unwokoro ono, ẹphe l'iya bụ ọgbo ono asụ iya: “L'iphe, ii-kfulu ndu ono, sụru ngu lẹ nna ngu shi bo ẹphe ivu ẹra; l'ọ t'i mee ya t'ọ ka nphe ono bụ lẹ: mkpụshi-ẹka nshìi ngu bẹ kakwa ukfu nna ngu igbi.

¹¹ Lẹ nna ngu boru ẹphe ivu ẹra; ọ bụ l'ii-me iya t'ọ kabaa ọnyi ẹra. Ọ bụ ẹchachi bẹ nna ngu shi egudeje echi ẹphe; obenu l'iphe nggubedua e-gude bụ akpì l'agba ẹphe.”

¹² Tọ dụ iya bụ; yo be mbọku k'ẹto ono; Jeróbuwamu; mẹ ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha abyakfuta Réhobuwamu ọdo; ẹge ono, o kfulu ẹphe t'ẹphe bya lẹ mbọku k'ẹto ono.

¹³ Eze agbado idzu kẹ ndu bụ ọgurennya ono; yeeru ndu ono ọnu ẹhuka ẹhuka. ¹⁴ Yo je etsoru ọnu ono, unwokoro phụ yeru iya phụ; sụ: “Lẹ nna iya boru unu ivu ẹra; ọle yẹbedua e-me t'ọ ka ọnyi ẹra. Nna iya bụ ẹchachi b'o shi echije unu. Ọle yẹbedua e-gude akpì l'agba ẹphe.” ¹⁵ Ọo ya bụ l'eze ta angaduru ndu Ízurẹlu nchì. Yọ bụru Ojejoje meru iya t'ọ dụ ẹge ono; k'ọphu iphe ono, Ojejoje shije l'ọnu Ahija kẹ Sháyilo kfuaru Jeróbuwamu Nébatu ono e-re.

¹⁶ Ndu Ízurẹlu ono l'ẹphe ha abya aphụ l'eze ta angaduru ẹphe nchì; jì iya:

“?Bụ ngunu jì ẹphe lẹ Dévidi.

?Nanụ òkè, ẹphe nweru l'ẹke

nwatibe Jesi nọ.

Unubẹ ndu Ízurẹlu;

t'onyenonu yekwa ọkpa

l'ẹke o yeru iya!

Nggube Dévid;

letaakwaru ọnu-ulo ngu!”

Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurẹlu awụkahu; onyenonu alashia l'ulo-ékwa iya. ¹⁷ Yọ bụwaruru ndu Ízurẹlu ọphu bu lẹ l'edukfu l'edukfu ọphu, nọ l'alì Júda bẹ Réhobuwamu chìlahaaru.

¹⁸ Tọ dụ iya bụ; eze, bụ Réhobuwamu ezifu Adoniram, bụ onye ishi ozi mkpọ-nyì-ẹnya; t'ọ jekfu ndu Ízurẹlu. Yo rua; ẹphe egude mkpuma tų-gbua ya l'ọha. Eze Réhobuwamu enyihukebe ụgbo-inya iya gbalaa; yọ bụru iya ọla Jerúsalemu. ¹⁹ Eshinu teke ono bẹ ndu Ízurẹlu kwefuleruphu ọnu-ulo Dévidi íkè jeye ntanụ.

²⁰ Ndu Ízurẹlu anụa lẹ Jeróbuwamu bẹ lawaru nụ; zia t'e je ekua ya. Yo rua l'ẹke ẹphe dzuru; ẹphe emee ya eze ndu Ízurẹlu mgburumgburu. Yọ bụruphu ndu ikfu kẹ Júda nwẹnkinyi bẹ kwaru ọnu-ulo kẹ Dévidi l'ẹka.

Ozi, Shemáya ezi Réhobuwamu

(2 Iphe 11:1-4)

²¹ Rehóbuwamu alarulephu Jerúsalemu; chikobe ndu soja ndu ọnu-ulo Júda; mẹ kẹ ndu ikfu Bénjaminu. Ẹphe dụ ụkporo ụnu unwoke ugbo ụkporo l'ebo, bụ ndu a ọtaru; t'ẹphe je etso ndu Ízurẹlu ọgu; k'ọphu ẹphe a-nataphu alì-eze ono azụ woru nụ Réhobuwamu Sólomonu.

²² Obenu lẹ Nchileke byaru bya ekfulu yeru Shemáya, bụ onye kẹ Nchileke; sụ iya: ²³ “T'ọ je kfulu Réhobuwamu Sólomonu, bụ eze ndu Júda; ndu ọnu-ulo Júda; mẹ kẹ Bénjaminu l'ẹphe ha; męwaru ndu ọphu l'ẹphe ha; ²⁴ lẹ Ojejoje sụru: ‘Unu be ejekwaru ụnwunna unu, bụ ndu Ízurẹlu ọgu. T'onyenonu lakwa l'ufu iya; kẹ l'ọ kwa yẹbedua bẹ iphe ono shi l'ẹka.’” Ẹphe anụtsua iphe ono, Ojejoje kfulu ono; wụkashihu; yọ bụru ẹphe alala ẹge ono, Ojejoje kfulu ono.

Jeróbuwamu gude ope kpụa ụnwu eswi labụ

²⁵ Tọ dụ iya bụ; Jeróbuwamu abya akpụa mkpụkpu Shékemu l'alì ugwu Ífuremu kpụshia ya ike; buru l'ẹke ono. Yọ bụru l'ẹke ono b'o shi je akpụa mkpụkpu Penuwelu.

²⁶ Jeróbuwamu abya ekfua l'ime obu iya; sụ: “Alì-eze-wa bẹ e-mekochakwaa laphu ndu ọnu-ulo Dévidi azụ l'ẹka. ²⁷ Ọ -bụru lẹ ndu ono, e-jeje ọchi ẹja l'eze-ulo Nchileke lẹ Jerúsalemu bẹ obu ẹphe a-laphukwa azụ l'ẹke nnajiufu ẹphe nụ nọ; mbụ Réhobuwamu, bụ eze ndu Júda. Ẹphe eworu mu gbua; jekfushia Rehóbuwamu, bụ eze ndu Júda.”

²⁸ Ya ndono; eze ejetsua je akpata ishi; bya egude mkpọla-ododo kpụa ụnwu eswi labụ; bya asụ ẹphe: “Unubẹ ndu Ízurẹlu! Jerúsalemu tenukakwaru unu ẹnya. Ọwaa Nchileke unu ndọ-ọ; mbụ onye ono, dufutaru unu lẹ Íjiputu ono.” ²⁹ Yo woru nanụ dobe lẹ Bételu; dobe nanụ ọphu lẹ Danụ. ³⁰ Iphe ono abụru iphe, dụ ẹji. Ẹphe ejeje ọbaru ụnwu eswi ono ẹja; je akpaa l'ọphu nọ lẹ Danụ.

³¹ Jeróbuwamu abya akpụshia ulo-agwa l'ẹke aagwa-je iphe; bya eshi l'ẹke, dụ iche iche ọo ndu a-nọdu achiru ẹphe ẹja l'ẹke ono; mbụ ndu ẹ-ta bụdu ndu eri Lívayi. ³² Yo wota mbọku ọnwa-ẹsato gbaru l'abalì iri

l'ise dobe eswe-iphe ege aagbaje iya l'alij Júda; gwoo ngweja, du iche iche l'enyangweja ono. O kwaphu ege ono b'o meru iya le Bételu; legworu unwu eswi ono, o kpushiru ono ngweja. Yo metsua; bya edobekwaphu ndu a-nodu egwo ngweja le Bételu l'eke ono, aagwaje iphe, o meshiru ono. ³³ Onwa-esato gbalaphu abali iri l'ise, bu iya bu mboku ono, o fotaruru l'onwiya; doberu ndu Izurelu eswe-iphe ono; yo je l'enyangweja ono, o kpuru le Bételu ono; nodu iya kpoo insensu oku.

Onye ke Nchileke, shi l'alij Júda

13 Ya ndono; yo be ujiku lanu le Jerobuwamu vudo l'ifu enyangweja ono le Bételu te ya kpoo insensu oku; onye ke Nchileke eshi l'alij Júda gude ozi, shi Ojejoje l'onu ruta. ² Onye ono araa ozi ono, Ojejoje ziru ono arara kpua enyangweja ono; su: "Nggube enyangweja-wa! Ojejoje suru: 'Lo nweru nwata nwoke, aamu l'onu-ulo Dévidi. Epha iya a-buru Josaya. Nwata ono e-gude ndu-wa, anoduje ngu l'eli akpo insensu oku-a gwoo aja. Okpu madzu be aa-kpo oku l'eli ngu!" ³ Mboku ono gedegede; onye ke Nchileke ono asu: "Owaa bu iphe-ohubama, Ojejoje kofuru okfu iya; su: 'L'enyangweja-wa; a-gbakposhihu; ntụ, nọ iya nụ awushihu!" "

⁴ Eze, bu Jerobuwamu anulephu iphe ono, onye ke Nchileke raru kpua enyangweja ono, nọ le Bételu ono; shi l'enyangweja ono machia aka; su: "Unu gude iya!" Eka ono, o maberu ono alonwuhu; k'ophu bu l'e to duhedu ike sephu iya azu. ⁵ Enyangweja ono agbakposhihu; ntụ, nọ iya nụ awushihu; bu iya bu iphe-ohubama ono, onye ke Nchileke kofuhawaru le Ojejoje suru l'oo-me ono.

⁶ Ya ndono; eze asu onye ke Nchileke ono: "Ronia Ojejoje, bu Nchileke ngu; nggu ekfuru nu iya l'okfu ehu mu; k'ophu aka mu a-du ege o shi du." Onye ke Nchileke ono abya ekfuru nu Ojejoje; yo mee; aka eze; yo du ege o shi duhawa.

⁷ Eze asu onye ke Nchileke ono: "T'o tsoru iya t'ephe je l'ufu; k'ophu oo-ri nri; ya ebuwa iya ru nggo."

⁸ Onye ke Nchileke ono asu eze: "E to nwedu m'o -ruhuru; l'ii-ke iphe, nọ l'ulo ngu ebo; nu iya uzu lanu; be ya te etsokwa ngu. Ophu 'onwedu le ya eria nri; m'o bu tsua mini onu l'eke-a; ⁹ kele Ojejoje nmaru iya okwa iya; su: 'Te ya be erikwa nri; ophu ya angukwa mini; ophu o bukwa uzu, ya shiru bya be ya e-shi la.'" ¹⁰ To du iya bu; yo tsoru uzu odo; e ta budu uzu ophu o shiru teke ooby Bételu lashia.

Onye nkfuchiru Nchileke, shi Bételu

¹¹ O nweru nwoke ogurennya, bu onye nkfuchiru Nchileke, bu le Bételu. Unwu nwoke ono abya ekfukotaru iya iphemiphe obule ono, onye ke Nchileke phu bya emee le Bételu mboku ono. Ephe ekfukotaru nna

ephe iphe ono, o kfuru eze ono. ¹² Nna epe aji epe uzu ophu o shiru? Epe abya ekoshi iya uzu ophu onye ke Nchileke ono, shi Júda ono shiru. ¹³ Yo su unwegirima iya ono: "Unu doziaru iya nkakfu-igara nta-a!" Epe edoziaru iya nkakfu-igara ono; yo nyikobe iya; ¹⁴ gbagbua chikfuru onye ke Nchileke ono. Yo je aphua iya l'eke o dugaru l'ukfu achi; ji iya: "?Bu nggubedua bu onye ke Nchileke ono, shi Júda ono?"

Yo su iya: "Ti-ye; l'o kwa yebedua."

¹⁵ Nwoke ono asu iya: "T'o tsoru iya t'ephe je l'ufu t'o je eria nri."

¹⁶ Onye ke Nchileke ophu shi Júda asu iya: "Ya tee tsokwa ngu alaphu azu; ya te etso ngu abahu abahu; ophu ya 'erikwa nri; ya ta angu mini l'eke-a; ¹⁷ kele Ojejoje turu iya ekemu; su te ya be erikwa nri; ophu ya angukwa mini l'eke-a. Odo bu t'e b'o bukwa uzu, ya shiru bya; be ya e-shi la."

¹⁸ Nwoke ono asu iya: "Le yebedua l'onwiya bukwapu onye nkfuchiru ege ono, o bu ono. L'o kwa oji, shi l'eka Ojejoje be kfuru yeru iya; su te ya bya eduphuta ngu azu t'ayi je l'ufu; t'i ria nri; ngua mini." 'A ma l'oo ejo-ire be odzuru iya ono. ¹⁹ Ya ndono; onye ke Nchileke ono etsoru iya; epe eje eria nri; ngua mini l'ufu nwoke ono.

Agu adzu-gbu onye ke Nchileke, shi Júda

²⁰ Epe egudekwadua nri l'eka eri; Ojejoje abya ekfuru yeru onye nkfuchiru k'ogurennya ono, dubataru iya nu ono. ²¹ Yo rangarahu; su onye ke Nchileke ono, shi Júda ono: "Le Ojejoje suru: 'Le keshinu e ti medu iphe, Ojejoje kofuru ngu; ti dobe ekemu ono, Ojejoje, bu Nchileke ngu turu ngu ono; ²² nggu egbe lashia azu; je eria; ngua l'eke ono, ya suru ngu: "Te b'o dukwa iphe ii-ri; ophu o dukwa iphe ii-ngu ono." Nta-a b'e te elikwa odzu ngu l'eke e liru nna ngu phe!" "

²³ Yo ritsulephu nri ono; ngua mini ono; onye nkfuchiru Nchileke k'ogurennya ono eje edoziaru onye nkfuchiru Nchileke ono, o dubataru ono nkakfu-igara iya.

²⁴ Yo tugbua; rua ezuzo yele agu edzuda. Agu ono adzu-gbua ya; paru odzu iya togbo l'esu-uzu; nkakfu-igara ono; me agu ono evudonyabe iya. ²⁵ Yo nweru ndu eswe nu; bya aphua odzu iya ege o daburu l'uzu; owaa agu, vudonyabe iya nu; kwe bahu le mkpukpu onye nkfuchiru k'ogurennya phu; je ekfua ya.

²⁶ Onye nkfuchiru k'ogurennya phu, bu iya dubataru iya l'ufu iya phu anua iphe, meru nu; su iya: "L'o kwa onye ke Nchileke ono, te medu iphe, Ojejoje kofuru. Ojejoje eworu iya nu agu; yo dzu-gbua ege ono, Ojejoje kofuru iya eya ono."

²⁷ Yo su unwegirima iya: "Unu doziaru iya nkakfu-igara ono." Epe abya edozia ya. ²⁸ Yo je aphu odzu ono l'eke o daburu l'esu-uzu; nkakfu-igara; me agu evudonyabe iya. Ophu agu ono 'atadu odzu ono; to

dzu-gbu nkakfu-igara ono. ²⁹ Tò dù iya bụ; onye nk-fuchiru k'ogurennya ono apata odzu onye kẹ Nchileke ono tukobe l'eli nkakfu-igara; vulaa mkpukpu iya; k'ophu ọo-ra ẹkwa iya; lia ya. ³⁰ Yò bụru l'ili nk'ia b'ò liru iya. Ẹphe araa ẹkwa iya; sụ: "Nwunne mu-e! Nwunne mu-e!"

³¹ Yo litsua ya; sụ ụnwu iya: "Teke yẹbedua nwuhuru; unu likwaa ya l'ili ono, e liru onye kẹ Nchileke ono. Unu chikwaru okpu iya donyabe okpu nk'ia. ³² Mkpata iya aburu l'ozu ono, Ojejoje ziru iya; yò bya araru iya kpua ẹnya-ngweja ono, nọ lẹ Bételu; mę ụlo-agwa ono, nọgbaa l'ẹke aagwajẹ iphe l'iphe, bụ edukfu Samériya ono a-vukotakwa."

³³ Iphe ono bẹ meru nụ; ọbule Jeróbuwamu ta hadu ejo iphe, oome. Iphe o gbe mechia bụ l'ọ fọtatsuaru ndu dù iche iche, a-nọduje achiru ndiphe eja l'ẹke aachije eja. Iphe, bụ onye chọru tẹ ya bụru onye a-nọdu achiru ọha eja; yò nata onye ọbu; doo ya nsọ kẹ t'ọ chije eja ono. ³⁴ Iphe ono abya aburu iphe, dù eji l'ufu Jeróbuwamu. Yò bụru iya meru; ẹphe aburu ndu e bu-furu ebufu; mee ẹphe; ẹphe aburu kpurupyata lẹ mg-boko.

Ozi, Ojejoje ziru Ahija t'o zia Jeróbuwamu

14 L'oge teke ono kwaphu; iphe-ememe abya egude Abíja Jeróbuwamu. ² Jeróbuwamu asụ nyee ya: "Gbeshi; mee onwongu ẹge ẹ to nwedu onye ama l'ị bụ nyee ya. Tugbua jeshia Sháyilo. Ịi-phụ onye nkfuchiru Nchileke, bụ Ahíja l'ẹke ono; mbụ onye ono, kfulu iya lẹ ya a-buru eze ndu Ízurẹlu ono. ³ Guderu iya ishi buredi iri; akara; mę ite manụ-ẹngu. Ọo-karu ngu-a iphe, e-menu l'ẹhu nwata-a." ⁴ Nyee Jeróbuwamu abya emee ya ẹge ono; gbeshi; yò bụru iya oje Sháyilo lẹ kẹ Ahíja.

Ahíja ta aphuhedu ụzo ọhuma; kẹle nka bawaru iya l'ẹnya. ⁵ Obenu lẹ Ojejoje kfuluhawaru Ahíja sụ iya: "Lẹ nyee Jeróbuwamu abyakwa iya okpata ishi ẹhu nwatibe iya, iphe eme. Ọwaa iphe, ii-kfulu iya; ọwaa iphe ii-kfulu iya."

Nyee Jeróbuwamu abya abyaruta; melahaa lẹ ya bụ onye ọdo k'iche.

⁶ Ya ndono; Ahíja anulephu igidi-okpa iya l'ẹke ooje abya l'onu ụlo; sụ iya: "Bata-o; nyee Jeróbuwamu! ?Bụ ngunu meru iphe iime t'a sụ l'ị bụ onye ọdo? E zikwaru mu ozi, dù eji tẹ mu zia ngu. ⁷ Lashia; je ezia Jeróbuwamu lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurẹlu sụru: 'Lẹ ya shiwa lẹ ndu Ízurẹlu wolita ngu; mee ngu t'ị bụru onye ishi kẹ ndu nk'ia, bụ Ízurẹlu. ⁸ Ya eshi l'onu-ulo Dévidi pafuta alị-eze ono woru nụ ngu. Obenu l'ẹ tị dudu l'ọbu nwozi iya, bụ Dévidi, bụ onye mekotaru ekemu iya; bya egude obu iya l'ọ ha tsoo ya. Iphe, oomeje l'ẹnya yẹbe Ojejoje aburu iphe vudo nhamunha kpau. ⁹ Ejo iphe, i meru bẹ kakotakwa kẹ ndu ọphu vu ngu

ụzo. I meshiru onwongu agwa; gude igwe kpushia un-wu ntẹkpe; shi ẹge ono kpatsua yẹbe Ojejoje iwe; bya ewowaru iya docha edocha l'azụ ngu.

¹⁰ " 'Ọo ya bụ lẹ ya e-wota iphe-ẹhuka bya ezia l'ufu Jeróbuwamu. Ya e-me t'ụnwegirima unwoke chihu l'ufu iya: m'ọ bụ ohu; m'ọ bụ amadu lẹ Ízurẹlu. Ọ bụ ẹge ono, eekpofuje ntụ ono bụ ẹge ya e-kpofu ndibe Jeróbuwamu; jeye teke nk'ia a-gvu. ¹¹ Iphe, bụ onye kẹ Jeróbuwamu, nwuhuru lẹ mkpukpu bụ nkuta a-ta anụ iya. Onye ọphu nwuhuru l'echi-ẹgu aburu nwenu, epe l'eli a-vuka anụ iya. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.'

¹² "A bya lẹ nggubedua; tugbua lasha. Ọ bụ teke ị turu okpa lẹ mkpukpu unu ono; bẹ nwata ono a-nwuhu. ¹³ Ízurẹlu l'ẹphe ha a-ra ẹkwa iya; lia ya. L'iphe, bụ unwu Jeróbuwamu l'ẹphe ha buphu yẹbedua kpau bẹ ee-li elili; kẹ l'ọ bụ yẹbedua kpau bụ onye Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurẹlu chọ-vuru iphe, dù mma l'ẹhu iya l'ufu Jeróbuwamu gbaa mgburumgburu.

¹⁴ "Ọphu ka nụ aburu lẹ Ojejoje e-wofuta onye a-buru eze ndu Ízurẹlu l'onwiya; mbụ onye e-kpofu ndibe Jeróbuwamu ntanụ-a; mbụ nta-a nta-a ọwaa. ¹⁵ Ojejoje a-da ndu Ízurẹlu ẹka; k'ophu ẹphe a-dụ l'ọ bụ ẹswa, pherephere enwunga enwunga lẹ mini. Oo-feshi ẹphe l'ẹgiri alị ono, ọ nuru nna ẹphe ono; woru ẹphe tukashia nanụ nanụ l'azụ Ẹnyimu Yufurétusu. Kẹ l'ẹphe gudewa itso Ashera ono, ẹphe kpobegbaaru ono kpat-sua Ojejoje iwe. ¹⁶ Oo-gude k'ejo iphe ono, Jeróbuwamu meru ono; gude k'ejo iphe ono, o meru ndu Ízurẹlu; ẹphe eye ẹka ono; mja ndu Ízurẹlu ẹnya."

¹⁷ Tò dù iya bụ; nyee Jeróbuwamu egbeshi; yò bụru iya ọla Tíza. Ọ bukwa dua okpa, ọotu l'onu ụlo iya; nwa-ta ono anwuhu. ¹⁸ Ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha araa ẹkwa iya; lia ya ẹge ono, Ojejoje shi l'onu nwozi iya, bụ Ahíja, bụru onye nkfuchiru Nchileke kfuluhawa ono.

Anwuhu Jeróbuwamu

¹⁹ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Jeróbuwamu shi achị; ọgu, ọ lutsuaru; mę ẹge o gude chia b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízurẹlu.

²⁰ Jeróbuwamu bẹ chiru ukporo afa l'afa labu. Yò nwuhu lakfube nna iya pẹ. Nadabu, bụ nwatibe iya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Réhobuwamu bụ eze ndu Júda

²¹ Réhobuwamu Sólomonu bẹ bụ eze lẹ Júda. Iphe ọ gbaru bụ ukporo afa labu l'afa lanu teke ọ wataru achichi. Yò chia afa iri l'esaa lẹ Jerúsalemu, bụ iya bụ mkpukpu ono, Ojejoje fọtaru l'ikfu Ízurẹlu gbaa mgburumgburu t'ọ bụru ẹke ọo-ngube ẹpha iya. Ẹpha nne iya bụ Neema; onye Amonu.

²² Ndu Júda bẹ meru ejo iphe l'ẹnya Ojejoje. Ejo iphe, ẹphe meru akpatsua Ojejoje okopho; kẹ l'ẹphe meru ejo iphe, ka ọphu nna ẹphe meru. ²³ Ẹphe kpukwaru-

phu ẹke aa-gwajẹ iphe doberu onwẹphe; dobegbaa mkpuma, dọ nsọ; mẹ itso Ashera l'ugvu, nọgbaa l'eli; mẹ l'iphe bọ oshi, nweru idzu. ²⁴ Ẹphe nwekwaruphu unwoke, agbatsua ọkpara l'ulo agwa ẹphe l'alì ono l'ọ ha. Ẹru-alì ono, ẹphe shi arushi mbụ iphe bụ mbakeshi ono, Ojejoje chifuru l'alì ẹphe; woru iya nù ndu Ízurelu ono bẹ ẹphe yekotaru ẹka l'ọ ha.

Ndu Íjiputu abyaru ndu Jerúsalemu ọgu

(2 Iphe 12:1-11)

²⁵ Yo be l'afa, kwe Réhobuwamu afa ise, ọ wataru ọbu eze; Shishaku, bụ eze ndu Íjiputu abya ọgu lẹ Jerúsalemu. ²⁶ Yọ bya evukota ẹku, nọ l'eze-ulo Nchileke; mẹ ẹku, nọ l'ulo-eze. O vutakotaru iphemiphe ọbule; mbụ chja chja iphe, eegudeje egbobuta onwonye ono, Sólomonu gude mkpọla-ododo kpushia ono. ²⁷ Eze, bụ Réhobuwamu abya egude ope kpụ-phukota iphe ono azụ gude dochita ẹnya iya ọphu; bya eworu iya ye l'ẹka ndu ishi ndu eche ọnu ẹke eeshije abahụ l'ufu-eze nche; t'ẹphe leta iya ẹnya. ²⁸ Yọo bụje teke eze eje l'eze-ulo Nchileke; ndu nche ono aparu iphe ono, eegudeje egbobuta onwonye ono. Teke e megeru; ẹphe ewophuta iya azụ bya edobe l'ulo-nche.

Anwụhu Réhobuwamu

(2 Iphe 12:15-16)

²⁹ Iphe ọdo, meeberu nù teke Réhobuwamu shi achì; mẹ iphemiphe ọbule, yẹbedua meru b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshìru iphe meru nù l'oge ndu eze Júda. ³⁰ Réhobuwamu yẹle Jeróbuwamu ta lụ-bubua ọgu alụ-bu. ³¹ Réhobuwamu abya anwụhu; lakfube nna iya phẹ. E lia ya l'ẹke e liru nna iya phẹ lẹ Mkpukpu Dévidi. Ẹpha nne iya bụ Neema, onye Amonu. Abija, bụ nwatibe iya kẹ nwoke abya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Abayija bụ eze ndu Júda

(2 Iphe 13:1—14:1)

15 L'afa, kwe Jeróbuwamu Nébatu afa iri l'ẹsato, ọ wataru achìchi; bẹ Abija wataru ọchi ndu Júda. ² Iphe, ọ chìru bụ afa ẹto lẹ Jerúsalemu. Ẹpha nne iya bụ Maaka; nwatibe Abusolomu. ³ Abija bẹ mekotaru ẹjo iphe, nna iya mehawaru. Ẹ tọ kpoduru obu iya l'ọ ha yeru Ojejoje, bụ Nchileke iya ẹge ono, Dévidi, bụ nna iya oche shi kporu ye ono. ⁴ Ojejoje, bụ Nchileke iya egudele okfu ẹhu Dévidi nù iya nwata t'ọ nọ-chia ẹnya iya lẹ Jerúsalemu; bya emee tẹ Jerúsalemu vudoshia ike. ⁵ Mkpata iya aburu lẹ Dévidi meru iphe, vudo nhamunha l'ẹnya Ojejoje. Ẹ tọ habua ome iphe, Ojejoje turu iya l'ekemu l'oge nk'iya; a gụfulephu k'okfu ẹhu Uraya, bụ onye Hetu. ⁶ Réhobuwamu yẹle Jeróbuwamu anodulephu l'ọgu jeye l'oge nka kẹ Abayijamu. ⁷ Iphe ọdo, meeberu nù

l'oge kẹ Abija; mẹ iphemiphe ọbule, yẹbedua meru b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshìru iphe meru nù l'oge ndu eze Júda. ⁸ Abija abya anwụhu lakfushia nna iya phẹ. E lia ya lẹ Mkpukpu Dévidi. Ása, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Ása bụ eze ndu Júda

(2 Iphe 15:16—16:6)

⁹ L'afa, kwe Jeróbuwamu ụkporo afa, ọ wataru ọchi ndu Ízurelu bẹ Ása wataru ọchi ndu Júda. ¹⁰ Iphe, ọ chìru bụ ụkporo afa labụ l'afa lanụ lẹ Jerúsalemu. Ẹpha nne iya oche bụ Maaka; nwatibe Abusolomu.

¹¹ Ása bẹ meru iphe, dọ mma l'ẹnya Ojejoje ẹge ono, Dévidi, bụ nna iya meru. ¹² Ọ chishikotaru iphe, bụ unwoke ọkpara l'ulo agwa alì ono l'ọ ha; bya alukota iphe, bụ nte, nna iya phẹ doberu. ¹³ Ọ nafuru; nafu Maaka, bụ nne iya ọkwa eze-nwanyi, ọ bụ; kẹ l'ọ doberu ẹjo itso agwa Ashera. Ása egbukwoshia itso Ashera ono; je akpọo ya ọku lẹ nggele Kídironu. ¹⁴ Ọ bụ l'ẹ to woshidu ẹke ono, aagwajẹ iphe ono. Gbururu jeye mbọku, Ása nwuhuru b'ọ kpọru obu iya l'ọ ha ye l'ẹke Ojejoje nọ. ¹⁵ Yo gwota iphe ono yẹle nna iya shi yehawa Nchileke l'ẹka ono gwoba l'eze-ulo Nchileke; mbụ mkpọla-ọcha; mkpọla-ododo; mẹ ngwa ọdo.

Ọgu ndu Júda; mẹ ndu Ízurelu luru

(2 Iphe 16:1-6)

¹⁶ Gbururu jeye Ása yẹle Baasha anwushihu; bẹ ẹphe ta alụ-bubua ọgu alụ-bu. ¹⁷ Baasha, bụ eze ndu Ízurelu etso ndu Júda ọgu; je akpua mkpukpu Ráma t'ọ shihu ike; t'ẹ b'ọ nwe onye e-shi kẹ Ása, bụ eze ndu Júda lufu; m'ọ bụ bahụ iya abahụ.

¹⁸ Ása achita iphe, bụ mkpọla-ọcha; mẹ mkpọla-ododo, phoduru nù l'ẹku, nọ l'eze-ulo Nchileke; mẹ ọphu, nọ l'ulo-eze; nù ndu ozi iya t'ẹphe je kẹ Benu-Hadadu Taburimonu Heziyonu, bụ eze ndu Áramu lẹ Damásukosu; je ezia ya: ¹⁹ "T'ẹphe gbaa ndzụ; buri nanụ ẹge nna ẹphe shi gbaa. T'ọ lekwa mkpọla-ọcha; mẹ mkpọla-ododo, ya anụ iya. T'ọ je je adọkaa ndzụ ono yẹle Baasha, bụ eze ndu Ízurelu gbaru ono; k'ọphu ọo-paru iya haa."

²⁰ Benu-hedadi ekweta iphe, eze, bụ Ása kfulu; bya eyefu ndu ishi ndu soja iya; ẹphe ejeshia ọgu lẹ mkpukpu, nọgbaa lẹ Ízurelu. Ẹphe alua luta ndu Ijonu; ndu Dánu; ndu Ébẹlu-Bétu-Maaka; ndu Kíneretu; mẹ alì ndu Náfutali l'ọ ha. ²¹ Baasha anulephu iphe, meru nù; haa ọkpu Ráma t'ọ shihu ike; yọ buri iya ọla Tíza. ²² Eze, bụ Ása abya aturu ndu Júda l'ẹphe ha ekemu t'ẹphe je evua mkpuma; mẹ l'oshi ono, Baasha shi gude akpụ Ráma t'ọ shihu ike ono. Ekemu ono, ọ turu ono te nweđu onye ọ gufuru agufu. Yọ buri iya bẹ eze, bụ Ása gude kpua Géba l'alì Bénéjaminu; mẹ Mízupa.

Anwụhu Ása

(2 Iphe 16:11-14)

²³ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Ása shi achị; ike, ọ kparu; mę iphemiphe ọbule, yębedua meru; yeru mkpụkpu, ọ kpụshiru; b'e dekotaru l'ekwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Júda. Yo rua teke ọ bụwa ọgurenya; iphe abya emee ya l'okpa. ²⁴ Ása nwụhuru lakfushia nna iya phę; e lia ya l'ęke e liru nna iya phę lę Mkpụkpu Dévidi, bụ nna iya. Jehoshafatu, bụ nwatibe iya kę nwoke abụru eze nọ-chia ęnya iya.

Nadabu bụ eze ndu Ízuręlu

²⁵ Nadabu Jeróbuwamu wataru ọchi ndu Ízuręlu l'afa, kwe Ása, bụ eze ndu Júda afa labụ. Iphe, Nadabu chiru ndu Ízuręlu bụ afa labụ. ²⁶ O meru ęjo iphe l'ęnya Ojejoje; tsoo ụbeka nna iya l'ęjo iphe; seta ndu Ízuręlu ye l'ęjo iphe ono.

²⁷ Baasha Ahija k'ikfu Ísaka agbaaru Nadabu ęjo idzu; woru iya gbua lę Gibętonu l'alị Filisutayinu teke ono, Nadabu yęle ndu Ízuręlu l'ęphe ha kephetaru Gibętonu mgburumgburu ono. ²⁸ Yọ bụru l'afa, kwe Ása afa ęto, ọ wataru ọchi ndu Júda bę Baasha gburu Nadabu; bya abụru eze nọ-chia ęnya iya ono.

²⁹ Baasha abụleruphu eze; gbushikota ndibe Jeróbuwamu l'ęphe ha. Ę to nwedu m'ọo onye lanụ, ọ haru ndzụ l'ufu Jeróbuwamu; mbụ kpochafu ęphe ęge ono, Ojejoje shi l'ọnu nwozi iya, bụ Ahija kę Sháyilo kfuwa ono. ³⁰ Ishi iya abụru k'ęjo iphe ono, Jeróbuwamu meru ono; mę ọphu ọ kpataru ndu Ízuręlu; ęphe emee; mę k'ęhu-ęghughu ono, ọ kpatsuru Ojejoje, bụ Nchileke Ízuręlu ono.

Anwụhu Nadabu

³¹ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Nadabu shi achị; mę iphemiphe ọbule, yębedua meru b'e dekotaru l'ekwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízuręlu. ³² Gbururu jeye Ása yęle Baasha anwụshihu bę ęphe ta lụ-bubua ọgu alụ-bu.

Baasha bụ eze ndu Ízuręlu

³³ L'afa, kwe Ása afa ęto, ọ wataru ọchi ndu Júda; bę Baasha Ahija wataru ọchi ndu Ízuręlu lę Tıza. Iphe, ọ chiru bụ ụkporo afa l'afa ęno. ³⁴ O meru iphe, dụ ęji l'ęnya Ojejoje; kę l'o tsoleruphu ụzo kę Jeróbuwamu l'ome ęjo iphe ono; bya akpata ndu Ízuręlu ye iya.

16 Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya ekfuaru Jęhu Hanani okfu ęhu Baasha; sụ iya: ² "Keshinu ọphu ya shi l'ikpọzu kufuta ngu; bya emee ngu t'ị bụru onye a-nọdu edu ndibe iya, bụ ndu Ízuręlu; nggu egbe je etsoru ụbeka Jeróbuwamu; mee tę ndibe iya, bụ ndu Ízuręlu wata ome ęjo iphe; shiwa l'ęjo iphe ono, ęphe eme ono

kpatsua ya ęhu-ęghughu; ³ bę ya e-me tę Baasha yęle ndibe iya chihu. Ọ bụ ęge ya meru ọnu-ulo Jeróbuwamu Nébatu bę ya e-me ọnu-ulo iya. ⁴ Iphe, bụ onye kę Baasha, nwụhuru lę mkpụkpu bụ nkuta a-ta iya. Onye ọphu nwụhuru l'ęchi-ęgu abụru nwęnu, ęphe l'eli a-vụka anụ iya."

Anwụhu Baasha

⁵ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Baasha shi achị; iphe, yębedua meru; mę ike, ọ kparu b'e dekotaru l'ekwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízuręlu. ⁶ Baasha nwụhuru lakfube nna iya phę; e lia ya lę Tıza. Ela, bụ nwatibe iya kę nwoke abụru eze nọ-chia ęnya iya.

⁷ Okfu ono, Ojejoje shi l'ọnu onye nkfuchiru Nchileke; mbụ Jęhu Hanani kfuwa l'ęhu Baasha yęle ndibe iya ono avukota. Ishi iya abụru k'iphe, dụ ęji, o meeberu l'ęnya Ojejoje; shi ęge ono kpatsua ya ęhu-ęghughu. Ọdo abụru l'o melahaaru l'ọ bụ ndibe Jeróbuwamu; l'ęke ọ kwa iya bę gbushiru ęphe.

Ela bụ eze ndu Ízuręlu

⁸ L'afa, kwe Ása ụkporo afa l'afa ishingụ, ọ wataru ọchi ndu Júda bę Ela Baasha wataru ọchi ndu Ízuręlu. Iphe, ọ chiru bụ afa labụ lę Tıza.

⁹ Onye ozi iya, aza Zimuri, bụ onye ishi nkere-ębo ụgbo-inya iya agbaaru iya ęjo idzu. Teke ono bę Ela nọ l'ulo Aruza, bụ onye ishi l'ufu-eze lę Tıza l'angu-sweshi ifu. ¹⁰ Zimuri abakfu iya je echitsua ya; woru iya gbua. Yọ bụru l'afa, kwe Ása ụkporo afa l'afa ęsaa; k'ọphu ọ wataru ọchi ndu Júda bę Zimuri gburu Ela ọbu; bya abụru eze nọ-chia ęnya iya.

¹¹ Ọ bụkwadua anọ-zita, Zimuri anọ-zita l'aba-eze iya; b'ọ tųkoru ndibe Baasha l'ęphe ha gbushikota. Ndu k'unwoke te nwedu m'ọ bụ onye lanụ, o gbuphodoru; jeyekpo lę ndu abubu ęphe; mę ndu ọnya ęphe. ¹² Yọ bụru iya bụ lę Zimuri emee t'ęgara kfuwa l'ufu Baasha. E shi ęge ono; yọ vwa mbụ okfu ono, Ojejoje shi l'ọnu Jęhu, bụ onye nkfuchiru iya kfuwa lę k'ęhu Baasha ono. ¹³ Mkpata iya abụru ęjo iphe ono, Baasha yęle nwatibe iya; mbụ Ela meshiru; bya eseta ndu Ízuręlu ye t'ęphe tsoru iya; gude 'ọ-ga-lę-mkpa agwa ono, ęphe agwa ono; kpatsua Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízuręlu iwe.

¹⁴ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Ela shi achị; mę iphemiphe ọbule, yębedua meru b'e dekotaru l'ekwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízuręlu.

Zimuri bụ eze ndu Ízuręlu

¹⁵ L'afa, kwe Ása ụkporo afa l'afa ęsaa, ọ wataru ọchi ndu Júda bę Zimuri chiru abalị ęsaa lę Tıza. Teke ono bę ndu soja ndu Ízuręlu kwaru k'ọgu l'iku Gibętonu l'alị Filisutayinu. ¹⁶ Ndu soja ono, kwaru k'ọgu ono abya anụ lę Zimuri; bę gbaru eze ęjo idzu; gbe gbuwa iya egbugbu. ęphe anọdu l'ęke ono mbọku ono, ęphe

kwaru k'ogu ono; chia Omuri, bu onye ishi ndu soja ono eze ndu Ízurelu. ¹⁷ Ya ndono; Omuri yele ndu Ízurelu ono yele iya kwaru k'ogu l'iku Gibétonu ono eshi l'èke ono wufu; je eyechia Tiza. ¹⁸ Zimuri aphulephu l'aabyawa onata mkpukpu ono; bahu l'ime ulo, no l'ufu-eze, bu eke anoduje ezeru onwonye; muru oku ye l'obu-eze ono; yo kegbua ya. ¹⁹ Ishi iya aburu ejo iphe ono, o meeberu ono. O tsoru ubeka Jeróbuwamu; mee iphe, du eji l'enya Ojejoje; bya eseta ndu Ízurelu t'ephe tsoru iya.

²⁰ Iphe odo, meeberu nu teke Zimuri shi achi; me ejo idzu, o gbaru b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nu l'oge ndu eze Ízurelu.

Omuri bu eze ndu Ízurelu

²¹ Ya ndono; ndu Ízurelu ekee onwephe ebo. Ndu lanu turu ikè yeru Tibuni Ginatu t'o buru eze; ndu ophu aturu ikè yeru Omuri. ²² O bu le ndu ophu turu ikè yeru Omuri ka ndu ke Tibuni Ginatu ike. To du iya bu; Tibuni anwuhu; Omuri aburu eze.

²³ Yo buru l'afa, kwe Ása ukporo afa l'afa iri le nanu, o wataru ochi ndu Júda be Omuri wataru ochi ndu Ízurelu. Iphe, o chiru bu afa iri l'ebo. L'ime afa iri l'ebo ono b'o buru le Tiza afa ishingu chia. ²⁴ O zuru Ugwu Samériya l'eka Shéma. Iphe o gude zua ya bu ekpa mkpola-ocha labu. Yo bya akpu mkpukpu l'ugwu ono; gu ya Samériya, bukwaphu epha Shéma ono, bu onye shihawa nweru ugwu ono.

²⁵ Omuri be emee ejo iphe l'enya Ojejoje. Ejo iphe, o meru akakota ke ndu vuhawa iya uzo. ²⁶ Ke l'o tsoru uzo Jeróbuwamu Nébatu; mee ejo iphe ono, o meru te ndu Ízurelu ye eka; wata ogwa nte; shi ege ono kpat-sua Ojejoje, bu Nchileke ke Ízurelu ehu-eghughu.

Anwuhu Omuri

²⁷ Iphe odo, meeberu nu teke Omuri shi achi; me iphemiphe obule, yebdua meru; yeru ike, o kparu b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nu l'oge ndu eze Ízurelu. ²⁸ Omuri anwuhu lakfube nna iya phe. E lia ya le Samériya. Éhabu, bu nwatibe iya ke nwoke aburu eze no-chia enya iya.

Éhabu bu eze ndu Ízurelu

²⁹ L'afa, kwe Ása ukporo afa l'afa iri l'esato, o wataru ochi ndu Júda be Éhabu Omuri wataru ochi ndu Ízurelu. Iphe, o chiru bu ukporo afa l'afa labu le Samériya. ³⁰ Éhabu Omuri emee ejo iphe l'enya Ojejoje karia ke ndu ophu vuhawa iya uzo. ³¹ E to bulekwa l'o meru ejo iphe ono, Jeróbuwamu Nébatu meru ono kpu; o lukwaruphu Jézebelu, bu nwatibe Etubalu, bu eze ndu Sayidonu; shi iya gwalahaa Bálu; balahaaru iya eja. ³² Yo je akpuru † enya-ngweja l'ulo Bálu le Samériya. ³³ Éhabu dobekwaruphu Ashera; bya eme-

fua iphe odo gude kpatsua Ojejoje, bu Nchileke ke Ízurelu ehu-eghughu; karia ke ndu ophu vuhawa iya uzo.

³⁴ O bu l'oge ke Éhabu be Hiyelu ke Bételu kpuru Jéríko. O phuru iya ishi okpara iya nwoke, aza Ebiramu t'o tua nto-l'alí mkpukpu ono; phukwaa ya phu ishi mbuhu-ime iya ke nwoke, aza Segubu t'o kpu onu eke ee-shije abahu mkpukpu ono. Yo relephu ege ono, Ojejoje shihawa l'onu Jóshuwa Nunu kfua ono.

Elayija ebuchi mini

17 Ya ndono; Elayija ke Tishibe l'alí Gíledu abya asu Éhabu: "Ojejoje, bu Nchileke ke Ízurelu -nodu-andzu ege o no iya-a; mbu onye ono, ya ejeru ozi ono; be to nwekwa l'iji adaa; ophu mini 'achidi l'ime afa ole-mole nta-a; gbahalephu le ya suru t'o chia."

² Ojejoje abya ekfuru nu Elayija; su iya: ³ "Gbeshi; shia uzo enyanwu-ahata je edomia onwongu le l'iku nggele Keritu l'uzo enyanwu-ahata Jódanu. ⁴ O bu le nggele ono; be ii-nodu angu mini. Ke nri be ya kfuwaru unwu ophegu t'o wotajeru ngu nri l'èke ono."

⁵ Ya ndono; Elayija atugbua je emee ege ono, Ojejoje suru iya t'o mee ono. Yo tugbua je anodu le mgboro nggele Keritu l'uzo enyanwu-ahata Jódanu. ⁶ O -be l'ut-su; unwu ophegu ewotaru iya nri; me anu. O -be l'uren-yashi; yo wotakwaru iya phu nri; me anu. Yo buru le nggele ono be onguje mini.

⁷ A noyaa; nggele ono atahu; kele mini ta chidu l'alí ono.

Elayija yele nwanyi Zárefatu

⁸ To du iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Elayija; su iya: ⁹ "Gbeshi; jeshia Zárefatu le Sayidonu je anodu l'èke ono. O nweru nwanyi, nji iya e-ta nohedu, bu l'èke ono, ya kfuwaru t'o nuje ngu nri." ¹⁰ Ya ndono; Elayija egbeshi; yo buru iya oje Zárefatu. Yo rulephu obu-edukfu mkpukpu ono; yo nweru nwanyi, nji iya e-ta nohedu, no l'èke ono akpata nkú. Elayija ekua ya; su iya: "Byiko; kuta nu nwamini ye l'iphe wotaru iya te ya ngua" ¹¹ Nwanyi ono atugbua te ya je ekutaru iya mini ono; Elayija ekua ya; su iya: "Byiko; wotafuaru iya nu nwa buredi."

¹² Nwanyi ono asu iya: "Ya gudekwa epha Ojejoje, bu Nchileke, no ndzu l'ekfuru ngu le ya te nwekwa buredi. Iphe, ya nweru kpu bukwawo nwochi-l'eka ntú iphe, eegudeje eghe buredi, no l'efere; me nwa manú, no l'ite-manú. Oo ya be ya akpata nkú-a te ya bahu je emee ya ege yele nwatibe iya e-ria. Ephe -ritsua ya; ephe anwushihu."

¹³ Elayija asu iya: "Ba tsushi egvu. Laa je emee ya ege ono, i kfuru ono. Olobu t'i vuoduru uzo ghetaru yebed-

† Iphe "Bálu" bu bu "nnajiufu". Iphe o bu bu l'oo nnajiufu bu epha, ephe ekuje agwa ephe, bu Bálu.

ua nwa buredi, ha nwanshị l'iphe ono; wotaru iya. Teke e metsuaru; nggu eghetawaru kẹ nggu lẹ nwatibe ngu. ¹⁴ Kẹle Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu sùru: 'Lẹ ntụ iphe buredi ta byadụ bya a-gvụ agvụgvu l'efere ono; ọp̄hu ite-manụ ono ta byadụ a-nọ iphoro jeye mbọku, Ojejoje e-me tẹ mini chĩa l'alì-a.' "

¹⁵ Nwanyi ono atụgbulekwaphu je emee ẹge Elayija k̄furu iya. Ya ndono; nwanyị ono; ndibe iya; mẹ Elayija abya enweru nri, ẹp̄he erije mbọku-mbọku. ¹⁶ Ntụ iphe buredi ono ta agvụbua agvụgvu l'efere ono; ọp̄hu manụ ta gvụbua l'ite-manụ ono, bụ iya bụ ẹge ono, Ojejoje shi l'ọnu Elayija k̄fua ya ono.

¹⁷ A nọnyaa; iphe-ememe egude nwatibe nwanyị ono, bụ iya nwe ụlo ono. Iphe-ememe ono l'aka n̄jọ eje; jeye nwata anwụhu. ¹⁸ Nwanyi ono asụ Elayija: "Nggube onye kẹ Nchileke; ?bụ ngunu bẹ ịi-sụ lẹ ya meru ngu? ?l̄ byaru t'ì nyataru iya ẹjọ iphe, ya meru; shi ẹge ono gbua nwatibe iya?"

¹⁹ Elayija asụ iya: "T'o kee ya nwata ngu ono!" Elayija ekuta nwata ono kuba l'ụlo-eli, ẹke ọonoduje; je enyobe iya l'oshi-azẹe ya. ²⁰ Yọ bya araku Ojejoje; sụ iya: "Nggube Ojejoje, bụ Nchileke iya; ?i mefuaru t'ẹjọ akpamara ọwaa dakfuta nwanyị-a, nji iya ẹ-ta n̄heduwa, ya nọ lẹ nk'ìya-a; kẹ t'ì gbua nwatibe iya?"

²¹ Elayija ewota onwiya machĩa l'eli nwata ono ugbo ẹto; bya araku Ojejoje; sụ: "Byiko; Ojejoje, bụ Nchileke iya; menua tẹ nwata-wa laphuta azụ!"

²² Ojejoje anụ olu Elayija. Nwata ono awata ọtu ume; k̄orohuwaphu. ²³ Elayija ekuta nwata ono; shi l'ụlo-eli ono nyizita lẹ k'alì; je ekee ya nne iya; sụ iya: "Ọwaa nwa ngu; ọ n̄okwa ndzụ."

²⁴ Nwanyi ono asụ Elayija: "Ọ nta-a bẹ ya maru l'ì bụ onye kẹ Nchileke; ok̄fu, Ojejoje shi l'ọnu ngu k̄fua abụru ọkpobe-ok̄fu."

Elayija ọlẹ Obedáya

18 A n̄okwaru ọp̄hu baru ishi; l'afa k'ẹto k'ọp̄hu ẹjọ mkp̄o-anwụ ono byaru; Ojejoje abya ek̄furu yeru Elayija; sụ iya: "Je eworu onwongu koshi Éhabu; ya e-me tẹ mini chia lẹ mgboko." ² Ya ndono; Elayija ejeshia je eworu onwiya koshi Éhabu.

Teke ono bẹ ẹjọ-ẹgu ono shikpooru ọkpobe ike lẹ Samériya. ³ Éhabu abya ekua Obedáya, bụ onye ishi, eletaru iya ufu-eze ẹnya. Obedáya bụ onye Ojejoje d̄yuru lẹ ns̄ọ nshinu; ⁴ kẹle teke Jézebelu shi egbushi ndu nk̄fuchiru Ojejoje bẹ Obedáya chítaru ẹp̄he ụkporo madzụ ise je edomishia l'oḡba. O doru ẹp̄he ụkporo madzụ labụ l'umadzu iri iri l'oḡba lanụ; l'anụ ẹp̄he nri; mẹ mini angungu. ⁵ Éhabu asụ Obedáya: "T'ayi jegbakota alì-a l'ẹke nwogvu; mẹ ns̄uda ns̄uda n̄otsua; kẹ l'ọ nweru ẹge ọo-d̄y; ayi aph̄ya ẹke iru-ẹswa n̄ọ; shi ẹge ono dz̄ọta ịnya ayi; mẹ ịnya-mulu ayi ndzụ; t'ẹku ayi ba agvụ l'ọ ha." ⁶ Ẹp̄he abya ekee alì ono ẹge ẹp̄he

e-shi jegbakota iya. Éhabu eshia ẹkalanua; Obedáya eshia ẹka iya ọp̄hu.

⁷ Obedáya ejenyaa; ọlẹ Elayija abya edzuda. Obedáya ah̄belekwa iya ph̄u ama; byishi ikpere; sụ iya: "Onye nwe mu n̄y, bụ Elayija! ?Bụ nggu nd̄o-ọ?"

⁸ Elayija asụ iya: "L'ọ kwa iya. Tuḡbua je ek̄furu onye nwe-ngu n̄y lẹ Elayija n̄okwa l'ẹke-a."

⁹ Obedáya asụ iya: "?Bụ egbe ẹjọ iphe ngunu bẹ ya meru; meru iphe iime t'ì nwuru ọlẹ nwozi ngu ye Éhabu l'ẹka; t'ọ gbua? ¹⁰ Ojejoje, bụ Nchileke ngu, n̄okwa ndzụ; b̄uru onye ekebe iya l'ẹ to nwekwa mba; mẹ ali-eze, nnajiufu iya te eziada t'e je ngu ach̄ọcho. Mba; m'ọ bụ alì-eze ọp̄hu s̄uru l'ẹ t̄i n̄odu lẹ nk'ẹp̄he; yọ n̄ya ẹp̄he nte t'ẹp̄he ria l'ẹp̄he ta ph̄udu ngu. ¹¹ Yọ b̄uru iya b'ì byaru nta-a bya asụ tẹ ya je ek̄furu onye nwe mu n̄y lẹ nggube Elayija n̄ l'ẹke-a. ¹² ?Ya maru ẹke Ume Ojejoje a-paru ngu je edobe teke ya haru ngu l'ẹke-a tuḡbua. Ya -jelephu je ek̄fuaru iya Éhabu; yo rua; t̄ọ ph̄uhe ngu bẹ oo-gbukwa iya. Lẹ ọlẹ nwozi ngu, Ojejoje shi keshinu ya bụ nwokoro d̄yataru lẹ ns̄ọ. ¹³ Onye nwe mu n̄y ?t̄i n̄ubunua iphe, ya meru teke ono, Jézebelu shi egbushi ndu nk̄fuchiru Ojejoje ono; mbụ ẹge ya domiru ụkporo ndu nk̄fuchiru Ojejoje ise l'oḡba? Ya domishiru ẹp̄he ụkporo madzụ labụ l'umadzu iri iri l'oḡba lanụ; l'anụ ẹp̄he nri; mẹ mini. ¹⁴ Yọ b̄uru nta-a b'ì bya asụ tẹ ya tuḡbua je ek̄furu onye nwe mu n̄y lẹ Elayija n̄ l'ẹke-a. Oo-gbukwa iya!"

¹⁵ Elayija asụ iya: "Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kak̄ota-Ike n̄odu-a ndzụ ẹge ọ n̄o iya-a; mbụ onye ono, ya ejeru ozi ono; bẹ ya koshifutaje Éhabu onwiya ntanụ."

Éhabu ọlẹ Elayija edzuda

¹⁶ Ya ndono; Obedáya atuḡbua jek̄fushia Éhabu je ezia ya ẹya. Éhabu ejek̄fushia Elayija. ¹⁷ Éhabu aph̄ulephu Elayija; sụ iya: "?Bụ nggu nd̄o-ọ; nggube onye ono, akpa ndu Ízurelu ẹhu-a?"

¹⁸ Elayija asụ iya: "L'ẹ to bukwa ọlẹbedua akpa ndu Ízurelu ẹhu. Ọ b̄uchikwaa nggubedua; nggu lẹ ndibe nna ngu ph̄e; kẹ l'unu haru ome ekemu Ojejoje; tsolahaa Bálu." ¹⁹ "Ngwaa; zia t'e je ekua ndu Ízurelu l'ẹp̄he ha t'ẹp̄he byakfuta iya lẹ Uḡvu Kam̄elu. Ch̄ita ụnu madzụ l'ụkporo madzụ labụ l'umadzu iri ono, bụ ndu nk̄fuchiru Bálu; mẹ ụnu madzụ ọp̄hu, bụ ndu nk̄fuchiru Ashera ono; mbụ ndu ono, Jézebelu anụ nri ono t'ẹp̄he bya."

Elayija ọlẹ ndu nk̄fuchiru Bálu

²⁰ T̄ọ d̄y iya b̄y; Éhabu abya ezia; e je ekua ndu Ízurelu l'ẹp̄he ha; mẹ ndu nk̄fuchiru Bálu; ẹp̄he edzua lẹ Uḡvu Kam̄elu. ²¹ Elayija abya evudo ndu Ízurelu ono l'ẹp̄he ha l'ifu; sụ: "?Bụ jeye teke ole bẹ obu a-b̄o-beru unu ẹbo ẹge-a? Ọ -b̄uru l'ọ b̄y Ojejoje b̄y Nchileke; unu

tsonuru iya. Teke bu l'ọ Bálú bu iya; unu etsonuru iya."

Yo kfutsua ege ono; ọphu epe 'ekfuduru okfu yeru iya.

²² Elayija asu ndu ono: "L'ọ bu yebedua kpu be phoduru nu le ndu nkfuchiru ke Ojejoje. Obenu le ndu nkfuchiru ke Bálú be du unu madzu l'ukporo madzu labu le madzu iri. ²³ T'a kputaru ayi oke-eswi labu.

T'ephebedua hata oke-eswi lanu; gbua; bokashia ya; doo l'eli nku. Olobu t'ephe ba amukwaru oku ye iya. Yebedua e-gbua oke-eswi lanu ọphu; bokashia ya; doo l'eli nku; ya ta amukwaru oku ye iya. ²⁴ Unu akpo-ku agwa unu; te yebedua kpo-ku Ojejoje. Onye ọphu gude oku za oku; a maru l'ọ bu iya bu Nchileke."

Ndu ono l'ephe ha azu mgbede; su: "L'iphe, o kfuru du mma."

²⁵ Elayija asu ndu nkfuchiru Bálú: "Unu vuru uzo hata oke-eswi lanu gbua; keshinu ọphu unu ha l'igwe. Unu akpo-kua agwa unu; olobu; unu ba amukwaru oku ye iya." ²⁶ Epe abya akputa oke-eswi lanu l'oke-eswi, a nuru epe; gbua.

Epe eshi l'utsu kpo-kua Bálú jeye l'echi oke-eswe; l'asuje: "Nggube Bálú; zanu ayi!" To du ọphu, meru nu; to nwe onye yeru epe onu. Epe etsoru enya-ngweja ono, epe meru ono l'ete iya egvu mgburumgburu.

²⁷ Yo be l'eswe; Elayija ajalaha epe ewena; su epe: "Unu kushifua ya oku ike; ke l'ọ kwa agwa b'ọ bu. ?A maru; ?m'ọ no l'oke oriri; ?t'ọ bu l'ooome iphe; ?t'ọ bu l'ọ jeru iphe. A maru; ?bu mgbenya be ooku; t'unu kutee ya." ²⁸ Epe awata iya orashi ike; gude mma; me arwa l'egvujashi onwephe l'ege ome-l'ali epe du; jeye mee awushilaha epe l'ehu. ²⁹ Epe echia mkpu ono jeye enyanwu abya eswee l'echi ishi; chia ya jeye teke aachije eja urenyashi; to nwe ọphu meru nu; to nwe onye yeru epe onu; ọphu o nwekwanu onye geberu epe nchi.

Ojejoje gude oku erepya ngweja Elayija

³⁰ To du iya bu; Elayija asu ndu ono l'ephe ha: "Unu kpirita iya ntse." Epe akpirita; jekfube iya. Elayija abya edozia enya-ngweja Ojejoje, e shi nwutsushia enwut-sushi; ³¹ bya apata mkpuma iri l'ebo. Mkpuma iri l'ebo ono no-chiru enya ikfu iri l'ebo unu Jekopu; mbu onye ono, Ojejoje kfujeru: "L'epha iya a-buru Izurelu ono." ³² Yo gude mkpuma ono kputaru Ojejoje enya-ngweja. Yo bya egvua nsu, ha usa gvuphee eke ono mgburumgburu. ³³ Yo bya edoo nku ege ọ-du; bya egbua oke-eswi ono bokashia; doo l'eli nku ono; su: "Unu je ekujishia mini l'ite-mini eno; bya awa l'eli ngweja-ukfuru-a; me le nku-wa."

³⁴ Yo su epe: "Unu je ekutafua ya k'ugbo ebo" Epe eje ekutafua k'ugbo labu.

Yo su epe: "Unu je ekutafua k'ugbo eto." Epe eje ekuta iya k'ugbo eto. ³⁵ Mini ono eshi l'eli enya-ngweja ono; bya eji nsu ono, e bupheru mgburumgburu ono ejiji.

³⁶ Oge teke eegwoje ngweja urenyashi erulephu; Elayija, bu onye nkfuchiru Ojejoje abya akpirita ntse; su: "Nggube Ojejoje, bu Nchileke ke Ebirhamu; ke Ayizaku; me ke Izurelu; menua t'a maru ntanu l'ọ bu ngu bu Nchileke le Izurelu; me t'a maru le ya bu nwozi ngu; me l'iphe-a, ya meru-wa be bu iphe, i suru te ya mee. ³⁷ Zanu ya oku nggube Ojejoje; zanu ya oku; k'ọphu ndu-a a-maru l'ọ bu nggube Ojejoje bu Nchileke; buru nggu bu onye e-me te egomunggo epe laphuta azu."

³⁸ Oku eshiwaphu Ojejoje l'eka bya ekepyashia ngweja ono; kee nku ono; kee mkpuma ono; kee eja, no l'ali; mbu kee kee mini ono, jiru nsu ono.

³⁹ Ndu ono l'ephe ha aphu iphe ono; dasha kpurumu kpurumu; rashia; su: "O bu Ojejoje bu Nchileke-o! O bu Ojejoje bu Nchileke!"

⁴⁰ Elayija asu epe: "Unu nwukoo ndu nkfuchiru Bálú ono. Unu be ekwekwa t'o nweru epe onye ọphu e-pyofu nu!" Epe anwukoo epe; Elayija achita epe jeshia le nsuda Kishonu je eworu epe gbushia l'eka ono.

Mini achi

⁴¹ Ya ndono; Elayija asu Ehabu: "Tugbua je eria nri; nggu angua iphe; ke l'ephu oke mini aphukwa."

⁴² Ehabu atugbua te ya je eria; ngua. Elayija eje enyihu eli eli Ugwu Kamelu; je efurita; kpupyabe ifu le mgbaku ikpere iya.

⁴³ Yo su nwozi iya: "Tugbua nta-a je eledu enya l'uzo eze enyimu."

Nwozi iya ono atugbua je elee enya; bya asu iya: "Le to nwekwa iphe, no l'eka ono."

Yo su iya t'o jee ya ege ono ugbo esaa.

⁴⁴ Yo be le k'esaa ya; nwozi iya ono asu iya: "Lenu; urukpu, habelephu l'obu eka madzu be shikwa l'eze enyimu ono akpu-lihu."

Elayija asu iya: "Tugbua je ekfuru Ehabu: 'T'o dozia ugbo-inya iya gbagbua lashia. A nonyaa; oke mini anmabudo iya.'"

⁴⁵ A notalephu nwanshi; igwe erua eruru; jihu uji; pherephere awata ephepe; oke mini awata achichi. Ehabu agbaru lashia Jézerilu. ⁴⁶ Ike Ojejoje abya Elayija l'ehu; yo chita uwe iya; kee onwiya; gbagbua je evuru Ehabu uzo rua Jézerilu.

Elayija agbaru Jézebelu oso

19 Ehabu abya akokotaru Jézebelu iphemiphe obule, Elayija meru; me l'ege o gude ogu-mbeke gbushikota ndu nkfuchiru Bálú. ² Jézebelu abya ezia t'e

je ezia Elayija; sù: "T'alì gwakwaa ya ọchi; mbù mee ya ọdu-geme; m'o rua egbe nta-a echile; ya te emewa ndzù ngu t'ọ dọ bụ kẹ ndu nkfuchiru Bálu ono."

³ Elayija atsùlahaa egvu; ye ọkpa l'ọso. Yo rua Besheba l'alì Júda; woru nwozi iya haa l'ẹke ono. ⁴ Yẹbedua l'onwiya ejee ije abalì ophu bahù l'echi-ẹgu. Yo rua l'ukfu oshi junipa; bya adugaru; kfulahaa nù Nchileke t'o me tẹ ya nwùhu. Yọ sù: "O dzuwaru. Byiko Ojejoje; wotanù ndzù iya; kẹle ya ta kadù ndiche iya phẹ mma."⁵ Yo kfutsua ẹge ono; bya azẹ-zita l'ukfu oshi ono; mg-bẹnya atù iya.

A bya ele ẹnya; ojozi-imigwe lanù abya akpaa ya ẹka; sù iya: "Gbeshi; ria nri."⁶ Elayija abya achikaa ẹnya; phụa ishi buredi, e gheru l'ovovo-ọku; mẹ ite, mini, a sùberu iya l'uzo ishi. Yọ abya eria; ngụa; bya azẹ-zita ọdo.

⁷ Ojozi Ojejoje ono abya alaphuta azù k'ugbo labù; bya akpaa ya ẹka; sù: "Gbeshi; ria nri; ọdumeka bẹ ike a-gvukwa ngu l'ije ọbu."⁸ Yo gbeshi bya eria nri; ngụa mini. Yo gude ike nri ono, o riru ono jee ije ọkporo abalì labù: eswe l'enyashi jeye yo jerua ugwu Họrebu, bụ iya bụ ugwu Nchileke.

⁹ Yo rua l'ẹke ono; bahù l'ogba je aradù. Ojejoje abya bya ekfuru yeru iya l'ẹke ono; sù iya: "Bù ngunu bẹ iime l'ẹke-a; Elayija?"

¹⁰ Elayija asù iya: "L'okfu ẹhu nggùbe Ojejoje; mbù Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike evukwa mu ẹhu. Ishi iya aburu lẹ ndu Ízurelu hakọtawaru ọgba-ndzù ngu; bya enwutsushiwa ẹnya-ngwẹja ngu; gude ogu-mbeke l'egbushi ndu nkfuchiru ngu. Yọ bụwaru-a yẹbedua nkinyi iya bẹ phọduru nù. Nta-a bẹ ẹphe achọwa ishi iya." †

¹¹ Ojejoje asù: "Tùgbua je evudo l'ifu Ojejoje l'eli ugwu; kẹle Ojejoje abya esweta."

Tọ dọ iya bụ; oke phẹrephere, ha nshinu abya ezilaha; agbawashi ugwu ono; l'agbakpọshi eze mkpuma, nọkota l'ugwu ono kẹ yọgiriogiri l'ifu Ojejoje ono. Ọ bụ lẹ Ojejoje ta nọdu lẹ phẹrephere ono. Phẹrephere ono ezibuhulephu; alì awata ọnma jijiji; ọphu Ojejoje 'anọdu l'alì-ọnma-jijiji ono. ¹² Alì anmatsulephu jijiji; ọku awata adzudzu; ọphu Ojejoje 'anọkwa l'ọku ono. Ọku ono anyihulephu; a wata ọdzu ndzùmuka. ¹³ Elayija anụ ya; bya egude uwe iya kwechia onwiya ifu; lufuta bya evudo l'ọnu ọgba ono.

Yọ nweru olu lanù, sùru iya: "Bù ngunu bẹ iime l'ẹke-a; Elayija?"

¹⁴ Elayija asù iya: "Iphe kẹ nggùbe Ojejoje; mbù Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bẹ shihawa evu mu evuvu; kẹ lẹ ndu Ízurelu bẹ hakọtaru ọgba-ndzù ngu; nwutsushiwa ẹnya-ngwẹja ngu; gude ogu-mbeke l'egbushi ndu nkfuchiru ngu. Yọ bụwaru yẹbedua nkinyi iya bẹ phọduru nù. Nta-a bẹ ẹphe achọwa ishi iya."

¹⁵ Ojejoje asù iya: "Laphu azù; shia ọzo ọphu i shiru jeshia echi-ẹgu Damásukọsu. Teke i ruru; nggu awụa Hazẹlu manù l'ishi t'ọ bụru eze ndu Áramu. ¹⁶ Wụa Jéhu Nimishi manù l'ishi t'ọ bụru eze ndu Ízurelu; nggu awụa Eláyisha Shafatu kẹ Ébẹlu-Mehola manù l'ishi t'ọ nọ-chia ẹnya ngu; bụru onye nkfuchiru Nchileke.

¹⁷ Onye gbalaru nù tẹ Hazẹlu be egbu iya; Jéhu egbua ya. Onye gbalaru nù tẹ Jéhu be egbu iya; Eláyisha egbua ya. ¹⁸ Obenu lẹ ya dobelerua unu ọmadzu iri l'ẹsaa l'ọkporo madzù iri l'alì Ízurelu, bụ ndu ẹ-te wotabua ikpere byishiru Bálu; baaru iya ẹja; tọ bụ l'ẹphe tsujeru iya ọnu."

Elayija yẹle Eláyisha

¹⁹ Tọ dọ iya bụ; Elayija eshi l'ẹke ono lufu; je aphụa Eláyisha Shafatu l'ẹke o gude ọkporo oke-eswi l'oke-eswi ẹnọ l'akọ ọkori. Elayija ejekfushia ya; je ewota ukpo iya gbaphua ya l'ẹhu. ²⁰ Eláyisha ahakọta oke-eswi ono; gbatsoru Elayija. Eláyisha asù iya: "Tẹ ya je anmaa nne lẹ nna iya akpa; †† ya abya etsoru ngu." Elayija asù iya: "T'o je. Ọlobu; nyatakwa iphe ya meru iya."

²¹ Eláyisha aparu iya haa laphushia azù; je egbushikota oke-eswi iya phụ. Yo gude oshi ono, e gude gakọo ya ono; shia anù iya. Yo metsua bya eworu iya keeru ndiphe; ẹphe ataa. Yo gbeshi teke ono tsoru Elayija; jelahaaru iya ozi.

Bénu-Hadadu etso ndu Samériya ọgu

20 Bénu-Hadadu, bụ eze ndu Áramu abya achikobe ndu soja iya l'ẹphe ha. Yẹle ọkporo ndu eze lẹ ndu eze iri l'ẹbo atugbabe; ẹphe l'inya; mẹ l'ugbo-inya ẹphe. Ẹphe eje ekee k'ọgu; yechia Samériya; tso ẹphe ọgu. ² Yo zia ndu ozi t'a bahù lẹ mkpukpu je ezia Éhabu, bụ eze ndu Ízurelu: "Ọwaa iphe Bénu-Hadad kfuru: ³ 'Mkpọla-ọcha ngu; mkpọla-ododo ngu bụkotakwa nk'iya. Unyomu ngu; mẹ unwegirima ngu ndu ọphu kakọta ọma mma abụkwaruphu nk'iya.' "

⁴ Eze ndu Ízurelu asù: "Nggùbe eze, bụ onye nwe mu nù; ọ bụ ẹge i kfuru bụ ẹge ọo-dù. Yẹbedua; mẹ iphemiphe ọbule, ya nweru enweru bụkota nke ngu."

⁵ Ndu ozi ono alaphu azù ọdo; bya asù: "Ọwaa iphe Bénu-Hadadu ekfu. Ọ sùru: 'Lẹ ya zihawaru t'i chítaru iya mkpọla-ọcha ngu; mkpọla-ododo ngu; unyomu ngu phẹ; ọwaa unwegirima ngu. ⁶ Ọle l'egbe nta-a echile; bẹ ya e-ye ndu ozi iya t'ẹphe bya atụa ọlo ngu; mẹ kẹ ndu ozi ngu vulavula. Iphe bụ iphe, ẹka ẹphe ruru, dọ ẹphe mma bẹ ẹphe e-wota.' "

⁷ Eze ndu Ízurelu abya ekua ndu bụ ọgurennya l'alì ono l'ẹphe ha; sù ẹphe: "Unu lewaru ẹge nwoke-wa achọ iya okfu? O ziru tẹ mu doberu iya unyomu mu;

† 1 Eze 19:14; Róm 11:3

†† L'okfu Híburu bẹ iphe ọ kwata kfua bụ tẹ ya je etsuta nne lẹ nna iya ọnu, bụ iya bụ tẹ ya je ekfuru ẹphe ẹge ya eje iya.

unwegirima mu; mkpola-ocha mu; owaa mkpola-ododo mu; to bukwa le mu jikaru."

⁸ Ndu bu ogurennya ono; me ndu Izurelu l'ephe ha; asu iya: "Te b'og ngashiru iya nchi; ophu o kwetakwa iphe, o kfu." "

⁹ To du iya bu; Ehabu eziphu ndu ono, Bénu-Hadadu ziru ozi ono; su ephe: "Unu kfu eze, bu onye nwe mu nu: 'L'iphe ono, i vuru uzo su te yebe nwozi ngu mee ono be ya e-mekota. O bu le k'ikperazu-a be ya te emeghekwa.'" Ndu ono, byaru ozi ono alufu; je ezia Bénu-Hadadu iphe, e ziru ephe.

¹⁰ Bénu-Hadadu abya ezia ozi odo t'e je ezia Ehabu; su: "T'ali gwakwaa ya ochi; mbu mee ya odu-geme; m'o -buru le ya te emedu le Sameriya kpukpoo ya ekpukpo."

¹¹ Eze ndu Izurelu asu: "Unu kfu iya l'onye kwaru onwiya ngwa-ogu ta asajedu nsasa; gbahaa teke o mekputatsuaru l'ogu."

¹² Yo buru teke Bénu-Hadadu ye le ndu eze ndu ophu notsua l'ulo-ekwa ephe angu mee b'a byaru bya ezia ya ozi ono. Yo su ndu soja iya: "Unu kwakobe k'ogu." Ephe abya akwakoberu ndu Sameriya ogu.

Ehabu alu-gbu Bénu-Hadadu

¹³ Ya ndono; yo nweru onye nkfuchiru Nchileke, byakfutaru Ehabu, bu eze ndu Izurelu bya asu iya: "Owaa iphe Ojejoje ekfu: 'I phuru igweligwe ndu-a? Ya e-woru ephe ye ngu l'eka ntanu; t'ji-makwanuru l'o bu yebedua bu Ojejoje.'" "

¹⁴ Ehabu asu iya: "Bu onye a-lu ogu ono?"

Onye nkfuchiru Nchileke ono asu iya: "Owaa iphe Ojejoje ekfu: 'O bu unwu ogbo lanu le ndu soja ndu ishi obodo; be a-lu iya nu.'" "

To du iya bu; Ehabu asu: "Bu ndu ole a-wata ogu ono?"

Onye nkfuchiru Nchileke ono asu: "L'o bu unubedua."

¹⁵ To du iya bu; yo bya achikobe unwu ogbo lanu le ndu soja ndu ishi mkpukpu ono. Iphe, ephe du bu ukporo madzu iri le nanu l'umadzu iri l'ebo. † E metsua; yo bya achikobe ndu Izurelu ndu ophu kpakoru du unu madzu iri l'esaa l'ukporo umadzu iri. ††¹⁶ Yo buru l'eswe be ephe tugburu jeshia teke Bénu-Hadadu ye le ukporo ndu eze le ndu eze iri l'ebo phu, eyetaru iya aka phu nowa l'ulo-ekwa ephe ngutawa mee; k'ophu bu l'o me ephe l'anya. ¹⁷ Unwu ogbo lanu le ndu soja ndu ishi obodo phu evutaru ephe uzo.

Bénu-Hadadu be yefuhawaru ndu jeru bya agbaaru iya ama; su: "L'o nwekwaru unwoke, shi le Sameriya eje abya."

¹⁸ Benuhedadi asu ephe: "O -buru l'ephe byaru k'odoo; unu kpukoo ephe le ndzu. Teke o bu k'ogu; unu kpukwaaphu ephe le ndzu."

† Iphe o bu bu 232. †† Iphe o bu bu 7,000.

¹⁹ Unwu ogbo lanu ndu soja ndu ishi obodo ono evuru uzo wufuta le mkpukpu; ndu soja ophu l'etso ephe. ²⁰ Onyenonu egbu onye ophu o dagbaru ye ya. Ndu Aramu eye okpa l'oso; ndu Izurelu achipyabe ephe. Bénu-Hadadu, bu eze ndu Aramu anodu l'inya; gbalaa ye le uphodu ndu agbaru iya inya. ²¹ Eze ndu Izurelu atugbu je egudeshia inya ephe; me ugbo-inya ephe; gwee ndu Aramu ogwe ekfu.

²² E metsua; onye nkfuchiru Nchileke ono abyakfuta eze ndu Izurelu ono; bya asu iya: "Jekwa je akwakobe ndu soja ngu; maru iphe, unu e-me. Ke l'oge mini odungu k'afa odo rulephu; be eze ndu Aramu a-byakwaru ngu ogu odo."

²³ Ndu ishi l'ozi eze ke ndu Aramu abya ekfuaru iya; su: "L'iphe, meru iphe ndu Izurelu ka ephe ike kwa l'agwa ephe butsua agwa eli ugvu. Ndege o bu l'eke daburu adaburu b'a luru ogu ono me ayi ga akakwa ephe ike. ²⁴ Iphe, ii-me bu t'i wofutsua ndu eze phu l'onodu ephe; wotachia ndu ishi ndu soja dochia enya ephe. ²⁵ Nggw achita ndu soja, ha l'obu ndu ophu e gburu egbugbu; me inya; me ugbo-inya, ha l'obu ophu tu-fashihuru nu; t'ayi jekfu ephe ogu l'eke, daburu adaburu. Ayi kafutaje ephe ike." Bénu-Hadadu ekwe; bya emee iphe, ephe kfu iya.

²⁶ Yo rulephu l'oge mini odungu l'afa ophu tso iya nu; Bénu-Hadadu achikobe ndu Aramu ephe ejeshia Afeku; t'ephe je etso ndu Izurelu ogu. ²⁷ Ndu ke Izurelu akwakobe k'ogu; wu-kfushia ephe. Ndu ke Izurelu adoo uzi labu l'obu unwu ndokobe egbu; ghaaru ndu Aramu ifu; obenu le ndu ke Aramu chikoru mgboko-egu naa.

²⁸ Onye ke Nchileke abya asu eze ndu Izurelu: "Owaa iphe Ojejoje ekfu: 'Le keshinu ophu ndu Aramu gude onu ephe su le Ojejoje bu agwa, ereje ire l'eli ugvu; l'e too rejedu ire le nsuda; be ya a-chita igwe ndu-a l'ephe ha ye ngu l'eka; t'ji makwanuru l'o bu yebedua bu Ojejoje.'" "

²⁹ Ephe adoo cheeru onwephe ifu abali esaa. Yo be le mboku k'esaa; ephe awogbabe onwephe l'ogu ono. Ndu Izurelu egbu ndu Aramu ukporo unu unwoke iri l'ebo; l'unu unwoke iri, † bu ndu soja k'okpa l'ujiku lanu.

³⁰ Ndu ophu e gbuphodoru; be gbabaru le Afeku; upho-mkpuma mkpukpu ono eze tugbu ukporo unu madzu ugbo eto; l'unu madzu esaa; l'ukporo madzu iri. †† Bénu-Hadadu agbalaa je edomia onwiya l'ime ime ulo, no le mkpukpu ono.

Ehabu edobe Bénu-Hadadu ndzu

³¹ Ndu ozi Bénu-Hadadu abya asu iya: "Lenu; ayi nuru le ndu eze ndu Izurelu be aphuje imiko. T'ayi nmaru uwe-aphu l'ukfu; rikua onwayi eri l'ishi; jekfushia eze ndu Izurelu. O nweru ege oo-du; yo dobe ngu ndzu."

‡ Iphe o bu bu 100,000. †† Iphe o bu bu 27,000.

³² Ya ndono; ẹphe abya anmaa uwe-aphụ l'ukfu; kee eri l'ishi jekfushia eze ndu Ízurẹlu je asụ iya: "Onye ozi ngu Bénu-Hadadu sụru ẹge-a: 'Byiko hanua ya tẹ ya nọdu ndzụ.'" "

Eze aji ẹphe: "Ọ nọkwadu-a ndzụ? Ọ kwa nwunne iya b'ọ bụ nụ."

³³ Ndu ozi Bénu-Hadadu l'egekpelephu iphe, e-shi iya l'ọnu lufuta. Ẹphe anatakebe iya okfu l'ọnu; sụ: "Iye; mbụ nwunne ngu Bénu-Hadadu."

Yọ sụ ẹphe: "Unu je eduta iya t'ọ bya." Bénu-Hadadu erutalephu; Éhabu emee t'o nyihu l'ụgbo-inya iya.

³⁴ Bénu-Hadadu asụ iya: "Mkpụkpu ono, nna mu nataru nna ngu ono bẹ ya a-nụ-phukota ngu azụ; ng-gu emee ẹke aa-nọje azuru ngu aswa lẹ Damásukọsu ẹge ono, nna nk'ia meru lẹ Samériya ono."

Éhabu asụ: "Lẹ ya e-gude k'ogba-ndzụ ono; haa ngu t'ị la." Tọ dụ iya bụ; ẹphe eworu ndzụ gbaa; Éhabu aparu iya haa; yọ lashia.

Aanma Éhabu ikpe kẹ l'ọ haru Bénu-Hadadu

³⁵ Yo nweru onye lanụ lẹ ndu nkfuchiru Nchileke, Oje-joje sụru t'ọ sụ onye ọphu: "Byiko; t'o chia ya iphe." Onye ono ajika iya ochi iphe ono. ³⁶ Tọ dụ iya bụ; onye nkfuchiru Nchileke ono asụ iya: "Lenu; keshinu ọphu ị jikaru ome iphe, Ojejoje kfuru; b'ị -haa ya l'ẹke-a nta-a lufu; bẹ agụ a-dzugbukwa ngu." Nwoke ono eshilephu l'ẹke ono lufu; agụ eworu iya dzụ-gbua.

³⁷ Onye nkfuchiru Nchileke ono abya aphụ onye ọdo; yọ sụ iya: "Byiko; chinua mu iphe." Onye ono eworu iphe chia ya; meka iya iphe. ³⁸ Onye nkfuchiru Nchileke ono alufu; je evudo l'iku esu-uzo; kwabẹru eze. Yo gude iphe kechia onwiya ifu; t'a ba ma l'ọo ya. ³⁹ Eze eswedelephu; onye nkfuchiru Nchileke ono arashia; sụ iya: "Lẹ yẹbe nwozi ngu bẹ bahuru l'ifu ọgu; yo nweru nwoke, dutaru onye ọ kpataru lẹ ndzụ bya asụ iya: 'Tẹ ya leta onye ono ẹnya. Teke ọ gbalaru; ishi iya alaa l'ụgwo iya; ọdumeka ya akfua ẹkpa mkpọla-ọcha.' ⁴⁰ Tọ dụ iya bụ; yẹbe nwozi ngu akwaa lẹ mee ọwaa; mee ọwaa; nwoke agbalaa."

Eze ndu Ízurẹlu asụ iya: "L'ọ kwa iphe, gbaru ngu ndono. Ọ kwa nggu b'o shi l'ọnu."

⁴¹ Ya ndono; onye nkfuchiru Nchileke ono aphụfu-kebe iphe ono, o gude kechia onwiya ifu ono; eze ndu Ízurẹlu abya amaru l'ọ bụ onye lanụ lẹ ndu nkfuchiru Nchileke b'ọ bụ.

⁴² Yọ sụ eze: "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: 'Lẹ keshinu ọphu ị haru onye ya kpeburu t'ọ nwuhu; yọ laa kẹ mmanu; bẹ ishi ngu a-lakwa l'ụgwo ishi iya; ndu nke ngu alaa l'ụgwo ndu nk'ia.'"

⁴³ Eze ndu Ízurẹlu atụgbua lashia l'ufu-eze iya lẹ Samériya. Iphe aburu iya iwe; l'atsukwa iya phụ l'ẹhu.

Mgbo vayinu Nebotu

21 O nweru mgbo vayinu, nọ lẹ Jézerilu l'iku ufu-eze Éhabu, bụ eze lẹ Samériya. Onye nwe iya nụ bụ Nebotu kẹ Jézerilu. ² Yo be ujiku lanụ; Éhabu asụ Nebotu: "T'ọ nunu iya mgbo vayinu iya-a tẹ ya mee mgbabu, ya a-kọbeje ẹkwo-ophe; keshinu ọphu ọ nọ l'iku ufu iya. Ya e-gude mgbo vayinu ọphu ka mma gbanweta iya; m'ọ kwanụ ya egude okpoga kfua ngu aswa iya."

³ Nebotu asụ Éhabu: "Tẹ Ojejoje be kwekwa tẹ ya woru oke-alị nna iya phẹ nụ ngu."

⁴ Éhabu atọru gbudagbuda; gude iwe lashia l'ufu iya; kẹle Nebotu kẹ Jézerilu bẹ sụru lẹ ya taa nudu iya oke-alị nna iya phẹ. Yọ lashia; je agbanwua ifu; jika ori nri. ⁵ Jézebẹlu, bụ nyee ya abya abata; bya asụ iya: "Bụ ngunu b'ị gbanwuru ifu ẹge-a kẹ be eri nri?"

⁶ Éhabu asụ iya: "L'iphe, kparu iya nụ bụ lẹ ya kfuru Nebotu kẹ Jézerilu t'ọ ree ya mgbo vayinu iya tẹ ya kfua ya aswa iya l'okpoga; ọdumeka tẹ ya nụ iya mgbo vayinu ọdo l'ụgwo iya; m'ọ bụru l'ọ dụ iya mma. Obenu l'ọ sụru lẹ ya ta anudu iya mgbo vayinu iya."

⁷ Nyee ya; mbụ Jézebẹlu asụ iya: "Bụkwadua nggu bụ eze ndu Ízurẹlu tọo? Gbeshi ria nri ngu; obu atsoo ngu ẹn. Ya a-nataru ngu-a mgbo vayinu Nebotu kẹ Jézerilu."

⁸ Ya ndono; Jézebẹlu abya egude ẹpha Éhabu deshia ẹkwo; gude iphe-ọhubama, Éhabu egudeje anyachishi ẹkwo nyachishia ya; woru iya keshiaru ndu bụ ọgurenya; mę ndu nweru ẹn, bụ ndu ẹphe lẹ Nebotu chikoru buru lẹ mkpụkpu.

⁹ Iphe, o deru l'ẹkwo ono bụ:

"Unu tụa ọnu mbọku unu a-swị ẹgu. O rua mbọku ono; unu dobe Nebotu l'ọnodu, ha nshinu l'echi ọha.

¹⁰ Unu eyeru iya ndu bụ ẹjo madzụ ẹbo t'ẹphe nọdu iya l'ifu; gbaa ya ire l'ọ kfururu Nchileke; abya ekfutoo eze. Teke ono; unu akpufu iya je atụ-gbua ya lẹ mkpuma."

¹¹ Tọ dụ iya bụ; ndu mkpụkpu; mbụ ndu bụ ọgurenya; mę ndu nweru ẹn, bu lẹ mkpụkpu Nebotu phẹ emee ẹge Jézebẹlu deru l'ẹkwo ono, o deru keshiaru ẹphe ono. ¹² Ẹphe abya atụ ọnu mbọku aa-swị aswịswi; woru Nebotu dobe l'ọnodu, ha nshinu l'echi ọha. ¹³ Ndu, bụ 'ọ-ga-lẹ-mkpa labụ abata bya anọdu iya l'ifu; gbalahaa ya ire; sụ: "Lẹ Nebotu kfururu Nchileke; kfutoshia eze." Ya ndono; ẹphe akpufu iya azụ mkpụkpu; je atụ-gbua ya lẹ mkpuma. ¹⁴ Ẹphe emetsua bya ezia Jézebẹlu: "L'a tų-gbuakwaru Nebotu lẹ mkpuma; l'ọ nwuhuakwaru."

¹⁵ Anunu, Jézebẹlu anụ l'a tų-gbuwaru Nebotu lẹ mkpuma; yọ sụ Éhabu: "Tųgbua je anata mgbo vayinu Nebotu kẹ Jézerilu phụ; mbụ alị ono, ọ jikaru lẹ ya tee redu ngu t'ị kfua ya okpoga iya ono. Gbeshi je anata iya; lẹ Nebotu ta anọhekwa; ọ nwuhuakwaru." ¹⁶ Éhabu

anụlephu lẹ Nebotu bẹ nwuhuwaru nū; gbeshi jeshia lẹ mgbo vayinu Nebotu kẹ Jézerilu ono; tẹ ya nata iya.

Elayija ekfu iphe, e-me Éhabu

¹⁷ Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru Elayija kẹ Tishibe; sū iya: ¹⁸ "Gbeshi; jee Samériya; jekfu Éhabu, bụ eze ndu Ízurẹlu. Ẹke ọ nọ nta-a bụ lẹ mgbo vayinu Nebotu, o jeru iya anata. ¹⁹ Kfuru iya: Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: '?! -gbutsuaru madzụ; bya anaa ya iphe iya? Sū iya: Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Ọ bụ l'ẹke ono, nkuta mịcharu mee Nebotu ono; bẹ nkuta a-mịcha mee nk'ia!'"

²⁰ Éhabu asū Elayija: "?! chọwaru iya bya; nggube onye ọhogu iya?"

Elayija asū iya: "Iye; ya chọkwaru ngu bya; kẹ l'i wowaru onwongu ree l'ẹjo iphe l'anya Ojejoje. ²¹ 'Nta-a bẹ ya e-me t'iphe-ẹhuka dakfuta ngu; eri ngu bẹ ya a-za l'ẹza. Iphe, bụ onye bụ nwoke l'ufu Éhabu bẹ ya ekpofu ekpofu l'alị ndu Ízurẹlu: ohu; lẹ amadụ. ²² Ya e-me ọnu-ulo ngu l'ọ bụ kẹ Jeróbuwamu Nébatu; mẹ kẹ Baasha Ahija; kẹ l'ị kpatsuwaru iya ẹhu-eghughu; bya emee tẹ ndu Ízurẹlu mee ẹjo iphe.'

²³ "A bya l'ẹhu Jézebẹlu; Ojejoje kfukwaruphu; sū: 'L'ọ nkuta a-ta anụ Jézebẹlu lẹ Jézerilu.'

²⁴ "Iphe, bụ onye kẹ Éhabu, nwuhuru lẹ mkpukpu bụ nkuta a-ta anụ iya. Onye ọphu nwuhuru l'echi-ẹgu aburu nwenu, ephe l'eli a-vuka anụ iya."

²⁵ Ẹ to nwedu nwoke, dọjeru l'ọ bụ Éhabu; onye nyee ya Jézebẹlu nwuru ye; yọ woru onwiya ọgboru ẹjo iphe l'anya Ojejoje. ²⁶ O meru akpamara; kẹ l'o tsoru agwa l'ọ bụ ndu Amoru ono, Ojejoje chifuru l'ifu ndu Ízurẹlu ono.

Éhabu ata onwiya ụta

²⁷ Ya ndono; Éhabu anutsulephu iphe ono; gbajashia uwe iya; yee uwe-aphu; swilaha aswisi. Ooyeje uwe-aphu ono zẹru azẹe; yee ya l'ejephe gologolo.

²⁸ Ojejoje abya ekfuru yeru Elayija kẹ Tishibe; sū iya: ²⁹ "?! phuru-a ẹge Éhabu byawaru bya ewozita onwiya alị l'ifu iya? Keshinu ọphu o wozitaru onwiya alị l'ifu iya bẹ ya te emehedu t'iphe-ẹhuka ono bya teke ọ nọ ndzụ. Ya e-wota iphe-ẹhuka ono doberu ọnu-ulo iya l'oge kẹ nwa iya."

Iphe, Mikaya phuru l'ẹhu Éhabu

(2 Iphe 18:2-27)

22 A nọ afa ẹto; ndu Áramu; ephe lẹ ndu Ízurẹlu ta alụ ọgu. ² Yọ bụru l'afa k'eto ono bẹ Jehoshafatu, bụ eze ndu Júda kpakfuru Éhabu, bụ eze ndu Ízurẹlu.

³ Eze ndu Ízurẹlu aji ndu ozi iya: "Unu marua l'ọ bụ ayibedua nwe Rámotu-Gíledu; to nwe iphe, ayi eme; t'ayi nafuta iya l'ẹka eze ndu Áramu?"

⁴ Ya ndono; yọ ji Jehoshafatu: "M'oo-tsoru iya je ọgu lẹ Rámotu-Gíledu tọ?"

Jehoshafatu asū eze ndu Ízurẹlu: "Nggụ l'iya bukwa nanu. Ndu nke iya; mẹ ndu nke ngu aburu nanu. Inya iya; mẹ inya nke ngu aburu nanu." ⁵ Jehoshafatu asū iya: "T'ọ kpataodukwa ishi; maru iphe, Ojejoje e-kfu."

⁶ Tọ dọ iya bụ; eze ndu Ízurẹlu abya achikobe ndu nk-fuchiru, ruru unu madzụ; ji ephe: "Ya e-je ọgu lẹ Rámotu-Gíledu; tọ tẹ ya be ejeshi?"

Ephe asū iya: "T'o je; kẹle Nnajiufu e-woru mkpukpu ono ye yẹbe eze l'ẹka."

⁷ Jehoshafatu asū: "To nwedu onye nkfuchiru Ojejoje, nọ l'ẹke-a t'ayi kpata iya ishi?"

⁸ Eze ndu Ízurẹlu asū iya: "L'o nwefukwaaru onye lanu, ayi e-shi l'ẹka iya kpata Ojejoje ishi. Ọle onye ono dọ iya ashị; kẹ l'e to kfubua okfu ọma l'ẹhu iya; gba-halẹphu ẹjo iya. Onye ono bụ Mikaya Imula."

Jehoshafatu asū: "Eze; be ekfuhekwa ẹge ono ọdo."

⁹ Tọ dọ iya bụ; eze ndu Ízurẹlu abya ekua nwozi iya nanu; sū iya: "T'o duta Mikaya Imula t'ọ bya nta-a nta-a."

¹⁰ Ya ndono; eze ndu Ízurẹlu yẹle Jehoshafatu, bụ eze ndu Júda eyeshia uwe eze ephe; sūgatsuaru l'aba-eze ephe l'ẹke eetsuje balị l'ọnu ẹke e shi abahụ l'obu-edukfu Samériya; ndu nkfuchiru ono l'ephe ha a-nọdu ephe l'ifu ekfugbaa iphe, ephe ekfu. ¹¹ Zedekaya Kenana egude ígwè meshia mpo; bya asū: "Lẹ Ojejoje, bụ Nchileke sūru: 'Lẹ mpo-wa; bẹ ii-gude adu ndu Áramu jeye teke ii-kpochafu ephe.'"

¹² Olu ndu nkfuchiru ono l'ephe ha aburu iphe lanu: "T'o je ọgu lẹ Rámotu-Gíledu; je emekputa; kẹle Ojejoje e-woru-a mkpukpu ono ye nggube eze l'ẹka."

¹³ Onye ono, jeru oku Mikaya ono asū iya: "Lekwa; l'olu ndu nkfuchiru ọphu bẹ wukwaru nanu; l'ekfu lẹ k'oma a-duru eze. Byiko; tẹ okfu nggu lẹ ndu ọphu bukwaru nanu; mbụ t'i kfukwaa okfu, dọ mma."

¹⁴ Mikaya asū: "Kamenu; ọ bụlekwapu iphe, Ojejoje kfuru iya; bẹ ya e-kfu."

¹⁵ Mikaya abyaruta; eze aji iya: "Mikaya; ?bụ t'ayi jee ọgu lẹ Rámotu-Gíledu; tọ t'ayi be ejeshi?"

Mikaya asū iya: "Ngwaa; jenu je emekputa ephe. Ojejoje e-woru-a mkpukpu ono ye nggube eze l'ẹka."

¹⁶ Eze asū iya: "Bụ ugbo ole bẹ ya a-rọ ngu t'i gude epha Ojejoje kfuaru iya ire-lanu?"

¹⁷ Mikaya asū iya: "Lẹ ya phuru ẹge ndu Ízurẹlu l'ephe ha gbakashihuru nanu nanu l'ugvu l'ọ bụ aturu, ẹ-te nwedu onye nche. Ojejoje asū: 'Lẹ ndu-a te nwedu onye ishi. Ọo ya bụ t'onyenonu lashia l'ufu iya l'ẹhu-agu.'"

¹⁸ Eze ndu Ízurẹlu asū Jehoshafatu: "Ya te kfuhaadaru ngu l'ẹ to kfudu iphe, dọ mma l'ishi iya; gbahaa ẹjo iya?"

¹⁹ Mikaya ekfukwaru iphe, ookfu; sū: "Ngwaa; ngabẹ nchị nwa iphe, Ojejoje kfuru: Ya phuru Ojejoje l'ẹke ọ

nọ l'aba-eze iya; ndu ojozi-imigwe agbaa ya mgburumgburu: ndu vudo iya l'eka-utara; ndu evudo iya l'eka-ibiyita. ²⁰ Ojejoje asụ ẹphe: 'Bụ onye e-je ekfubuta Éhabu t'o je ọgu ị Rámọtu-Gíledu; k'ọphu ishi iya e-phuhu l'ẹke ono?'

"Onye ọwaa -lụfuta; yo kfua iphe lanụ; onye ọdo -lụfuta; yo kfua ọdo. ²¹ E metsua; ojozi lanụ alụfuta bya evudo l'ifu Ojejoje; sụ: 'L'ọ yẹbedua e-je ekfubuta iya.'

²² "Ojejoje aji iya: 'Nanụ ẹge ii-shi kfubuta iya?'

"Yọ sụ: 'Lẹ ya e-je abụru nwamaa ẹjo-ire je anọdu l'ọnu ndu nkfuchiru Éhabu.'

"Ojejoje asụ iya: 'Je; l'ii-kfubuta iya-a; je emee ya ẹge ono.'

²³ "Ọo ya bụ; t'ị maru ị Ojejoje yewaru ndu nkfuchiru ngu l'ẹphe ha nwamaa ẹjo-ire l'ọnu. Ojejoje kfukwaru ọkpụ-akpọhu tukobe ngu l'ishi."

²⁴ Ya ndono; Zedekaya Kenana ẹje ebyiaru iya Mikaya l'ishi nchị; sụ iya: "Nanụ ẹge Ume Ojejoje shiru lufu yẹbedua l'ẹhu; bya ekfuru yeru ngu?"

²⁵ Mikaya asụ: "Mbọku, ịi-maru bụ mbọku ono, ii-je edomia onwongu l'ime ime mkpura ono."

²⁶ Eze ndu Ízurelu asụ ẹphe: "Unu kpụta Mikaya kpụ-kfu Amọnu, bụ ọ-chi-ọha mkpụkpụ; mę Jowashi, bụ nwa eze. ²⁷ Unu asụ ẹphe l'eze: 'Unu tų-chia onye-a l'ọka-mkpọro; tųbataje nwa nri atųbata; nų iya; unu edejee ya nwa mini edee l'ọnu jeye; ya ejee; lata l'ẹhu-agu.'"

²⁸ Mikaya asụ: "Ị -laa l'ẹhu-agu; nggu amaru l'ẹ tọ bụdu Ojejoje bę shi iya l'ọnu kfua okfu." Yọ sụ ndu nọ l'ẹke ono t'ẹphe tųbe nọ l'okfu iya ono.

Éhabu ala l'ọgu

(2 Iphe 18:28-34)

²⁹ Ya ndono; eze ndu Ízurelu; mę Jehoshafatu, bụ eze ndu Júda atųgbua jeshia Rámọtu-Gíledu. ³⁰ Eze ndu Ízurelu asụ Jehoshafatu: "Ya e-me onwiya t'ẹ b'a ma onye ya bụ; bahụ l'ọgu ono. Nggbụbedua eyee uwe-eze ngu." Eze ndu Ízurelu abya emee onwiya t'ẹ b'a ma l'ọo ya bahụ l'ọgu ono.

³¹ Eze ndu Áramu bę kfuhawaru ndu ishi ụgbo-inya iya, dų ụkporo madzų l'ụmadzų iri l'ẹbo; sụ ẹphe: "Unu ba etsokwa onye ukfu; m'ọ bụ onye nta ọgu. Onye unu e-tso ọgu kpų; bụ eze ndu Ízurelu." ³² Ndu ishi ụgbo-inya ono aphụlephu Jehoshafatu; sụ: "Ọ kwa eze ndu Ízurelu ọbu ndọ-ọ!" Ẹphe aghazia t'ẹphe tso iya ọgu; Jehoshafatu eye mkpụ l'ọnu. ³³ Ndu ono, agba ụgbo-inya ono amaru teke ono l'ẹ tọ bụdu yẹbedua bụ eze ndu Ízurelu; haa ya achichi.

³⁴ Yo nweru onye agbalephu akfụ nk'iya; to nwe ẹke ọ kwata gọbe iya agọbe. Yo je adaa eze ndu Ízurelu l'ẹhu ị mgbaku ẹke ọ kwa ngwa-ọgu iya. Eze arangarahu; sụ onye angaru iya ụgbo-inya: "Kpọlaa azų; pafų iya l'ọgu-wa; kę l'e meruwaru iya ẹhu." ³⁵ Ọgu ono ekpọhu ọku mbọku ono; e kepyabe eze ekepyabe

l'ụgbo-inya ono; ẹphe ị ndu Áramu l'alų iya. Mee, shi l'ẹke ono, e mekaru iya iphe ono awų ala l'alų ụgbo-inya ono. Yo be l'urenyashi iya; yọ nwųhu. ³⁶ Ẹnyanwu aribadelephu; e woru mkpụ chia l'ẹke ndu sọja nọ; sụ ẹphe: "T'onyenọnu yekwa ọkpa l'ẹke o yeru iya!"

³⁷ Tọ dų iya bụ; eze anwųhu; a pata iya bya elia ị Samériya. ³⁸ Ẹphe ẹje asaa ụgbo-inya ono asasa l'okpuru Samériya, bụ ẹke ndu agba ọkpara aghųje ẹhu. Nkųta erichaa mee ya ẹge ono, Ojejoje kfuhawaru iya ono.

³⁹ Iphe ọdo, meeberu nų teke Éhabu shi achị; mę iphemiphe ọbule, yẹbedua meru; mę k'ulo-eze, ọ kpuru gude eze-enyi memaa ya; mę kę mkpụkpụ, ọ kpųshiru; yo shihugbaa ike b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshiru iphe meru nų l'oge ndu eze Ízurelu. ⁴⁰ Ya ndono; Éhabu anwųhu lakfushia nna iya phę. Ehezaya, bụ nwatibe iya kę nwoke abụru eze l'ọzori iya.

Jehoshafatu bụ eze ndu Júda

(2 Iphe 20:31—21:1)

⁴¹ Jehoshafatu Ása wataru ọchi ndu Júda l'afa, kwe Éhabu afa ẹno, ọ wataru ọchi ndu Ízurelu. ⁴² Iphe Jehoshafatu gbaru bụ ụkporo afa l'afa iri l'ise teke ọ wataru ọchi ndu Júda. Yọ chį ụkporo afa l'afa ise ị Jerúsalemu. Ẹpha nne iya bụ Azuba; nwatibe Shilili. ⁴³ Jehoshafatu bę tsoru ụbeka nna iya, bụ Ása. Ẹ to nwedu ọphu ọ haru m'ọo nanų. O meru iphe, kfuru nhamunha l'ẹnya Ojejoje. Ọ bụ l'ẹ to wofudu ẹke aagwaję iphe. Ndu Ízurelu l'ejeje ọchi ẹja; l'akpọ ínsensu ọku l'ẹke ono. ⁴⁴ Jehoshafatu mekwaruphu; yele eze ndu Ízurelu anọdu ị nchị-odoo.

⁴⁵ Iphe ọdo, meeberu nų teke Jehoshafatu shi achị; ike, ọ kparu; mę ẹge o gude lụa ọgu b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshiru iphe meru nų l'oge ndu eze Júda. ⁴⁶ Unwoke ndu shi nọdu l'ulo agwa l'agba ọkpara, bụ ndu ọphu phọduru nų teke nna iya shi bųru eze b'ọ chishikotaru l'alı ono. ⁴⁷ Teke ono bę ndu Édọmu te nwedu eze, achị ẹphe; yọ bųru onye nọ-tsotaru eze bę achị nų.

⁴⁸ Jehoshafatu bę nweru ụgbo-mini Tashishi, ẹjeje Ofi je ovuta mkpọla-ododo. Obenu l'ụgbo-mini ono kpuru ị Ezeyọnu-Géba; to jehe. ⁴⁹ L'oge ono bę Ehezaya Éhabu sųru Jehoshafatu: "Tę ndu ozi iya; mę ndu ozi ngu tsojeru ụgbo-mini ono." Jehoshafatu ajįka.

⁵⁰ Ya ndono; Jehoshafatu anwųhu; lakfushia nna iya phę. E lia ya l'ẹke e liru nna iya phę ị Mkpụkpụ Dévidi, bụ nna iya. Jehoram, bụ nwatibe iya kę nwoke abụru eze nọ-chia ẹnya iya.

Ehezaya bụ eze ndu Ízurelu

⁵¹ Ehezaya Éhabu wataru ọchi ndu Ízurelu l'afa, kwe Jehoshafatu afa iri l'ẹsaa, ọ wataru ọchi ndu Júda. Ọ chįru ndu Ízurelu afa labų ị Samériya. ⁵² O meru ẹjo

iphe l'anya Ojejoje; tsoo ụbeka nna iya; mę kę nne iya; wojeru Bálu ẹja; l'abaru iya ẹja; shi ẹge ono kpatsua
tsoo ụbeka Jeróbuwamu Nébatu; mbụ onye ono, Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurelu ẹhu-eghughu ẹge ono,
kpataru tẹ ndu Ízurelu mee ẹjo iphe ono. ⁵³ Yoo shi eg- nna iya meru ono.

2 Ndu Eze

Ehezáya ezi t'e jeru iya l'agwa Bálú Zebòbu

1 Ya ndono; Éhabu anwùhutsulephu; ndu Móabu awata okwefuru ndu Ízurelu ikè.

²Yò büru teke ono; bẹ Ehezáya shi l'ònu ùlo-eli iya lẹ Samériya bya adaa; meka onwiya iphe. Yo zia ndu ozi iya; sù ẹphe: "T'ẹphe je lẹ Bálú Zebòbu, bụ agwa ndu Ẹkuronu; je akpata ishi t'a maru; ?ya a-kaa mma l'iphe ọwaa, mekaru iya nù-a?"

³Ya ndono; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Ojejoje asù Elayija kẹ Tishibe: "T'o gbeshi je je aji ndu ozi eze ndu Samériya ono: 'Bù l'ọo lẹ Nchileke ta nọdu l'alì Ízurelu; meru iphe unu eje lẹ Bálú Zebòbu, bụ agwa ndu Ẹkuronu ọkpata ishi tọo?' ⁴Ojejoje, bụ Nchileke sùru: 'L'ẹ too shihekwa l'oshi-azẹe ono, ọ daburu ono gbeshi. Ọ bụakwa maa.'" Yo kfutsua ẹge ono; mbụ Elayija; tųgbua.

⁵Ndu ozi ono abya alakfuta eze; yò jì ẹphe: "?Nanù ẹge ọ dų; bẹ unu latakebewaru ẹge-a?"

⁶Ẹphe asù iya: "L'o nweru nwoke, byakfutaru ẹphe bya asù ẹphe t'ẹphe jekfu eze ono, ziru ẹphe ozi ono; je asù iya: 'Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Ọ sùru: ?Bù l'ọo lẹ Nchileke ta nọdu l'alì Ízurelu; meru iphe iizi t'e jeru ngu ọkpataru ishi lẹ Bálú Zebòbu, bụ agwa ndu Ẹkuronu tọo? Ẹ to nwekwa l'i shi l'oshi-azẹe ono, jize ono gbeshi. Ị bụakwa maa.'" "

⁷Eze asù ẹphe: "Nwoke ono, byakfutaru unu bya ekfuaru unu iphe ono; ?nanù ẹge ọ gbaru."

⁸Ẹphe asù iya: "L'o yeru uwe, e meru l'ẹji anų. Iphe, o keru l'ukfu abųru akpọ anų."

Ehezáya asù: "Ọ kwa Elayija kẹ Tishibe."

Ehezáya ezi t'e je egude Elayija

⁹Eze eziwaphu onye ishi, achì ọkpọro ndu soja labù lẹ ndu soja iri; bya eyeru iya ndu soja iya ono t'ẹphe je egude Elayija. Ẹphe erua; onye ishi ndu soja ono ejekfu Elayija l'eli ugwu l'ẹke ọ nọ; je asù iya: "Nggùbe onye kẹ Nchileke; eze sùru t'i nyizita!"

¹⁰Elayija asù onye ishi ọkpọro ndu soja labù lẹ ndu soja iri ono: "Ọ -bürua lẹ ya bụ onye kẹ Nchileke; tẹ ọku shikwa l'imigwe bya ekegbushia nggu l'ọkpọro ndu soja labù lẹ ndu soja iri ono, nggu l'ẹphe yì ono." Ya ndono; ọku eshiwaphu l'imigwe bya ekegbushia yẹle ọkpọro ndu soja labù lẹ ndu soja iri ono.

¹¹Eze abyakwa bya ezi onye ishi ọkpọro ndu soja labù lẹ ndu soja iri ọdo; bya eyeru iya ndu soja iya ono t'ẹphe je egude Elayija. Ẹphe erua; onye ishi ndu soja ono asù iya: "Nggùbe onye kẹ Nchileke; eze sùru t'i nyifuta ẹgwegwa!"

¹²Elayija asù iya: "Ọ -bürua lẹ ya bụ onye kẹ Nchileke; tẹ ọku shikwa l'imigwe bya ekegbushia nggu l'ọkpọro ndu soja labù lẹ ndu soja iri ngu ono." Nchileke eshiwaphu l'imigwe ye ọku; yò bya ekegbushikota onye ishi ono yẹle ndu soja iya.

¹³Ya ndono; eze abyakwa bya ezi onye ishi ọkpọro ndu soja labù lẹ ndu soja iri ọdo; k'ẹto ya yẹle ndu soja iya. Ẹphe erua; onye ishi ndu soja ono enyikfube Elayija l'ẹke ọ nọ; je ebyishiru iya ikpere; rọlahaa ya; sù: "Nggùbe onye kẹ Nchileke; byiko; tẹ ndzų dzua ya rų; yẹle ọkpọro madzų labù l'umadzu iri-wa, bụ ndu ozi ngu-wa. ¹⁴Lewaru ẹge ọku shi l'imigwe bya ekegbushia ndu ishi ndu soja labù phų, vuhawa ọzo bya; mẹ ọkpọro ndu soja labù l'iri iri phų, ẹphe l'ẹphe yigbaa phų. Ọlobu; byiko; tẹ ndzų dzua ya rų l'ẹke ị nọ."

¹⁵Ya ndono; ojozi Ojejoje ono asù Elayija: "T'o tsoru iya nyifuta. T'ẹ b'ọ tsúkwa iya egvu!" Elayija egbeshi tsoru iya nyifuta; ẹphe ejekfushia eze.

¹⁶Elayija asù eze: "Lẹ Ojejoje, bụ Nchileke sùru: 'Bù l'ọo l'ẹ-to nwedu Nchileke, nọ l'alì Ízurelu, jì-kpata ishi; meru iphe i ziru ndu ozi ngu t'ẹphe jeru ngu ọkpataru ishi lẹ Bálú Zebòbu, bụ agwa ndu Ẹkuronu. Eshinu ọphu i meru iya ẹge ono; b'ẹ tìjì gbeshikwa l'oshi-azẹe ono, ị daburu ono. Ị bụakwa maa.'" ¹⁷E megee; Ehezáya anwùhu ẹge ono, Ojejoje shi l'ònu Elayija kfua ono.

Ehezáya ta mọtadu nwata nwoke. Yò büru nwunne iya; mbụ Joramù bẹ büru eze nọ-chia ẹnya iya; l'afa, kwe Jehoramù Jehoshafatu afa labù, ọ wataru ọchi ndu Júda.

¹⁸Iphe ọdo, meeberu nù teke Ehezáya shi achì; mẹ iphemiphe ọbule, yẹbedua meru b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshiru iphe meru nù l'oge ndu eze Ízurelu.

Ojejoje okuta Elayija l'imigwe

2 Teke Ojejoje abya ogude oke ọku-maa kuta Elayija l'ashia imigwe; bẹ Elayija yẹle Eláyisha shilephu lẹ Gílígalu alufuta. ²Elayija asù Eláyisha: "T'ọ nọdukwa l'ẹke-a; lẹ Ojejoje zikwaru iya tẹ ya je Bételu."

Eláyisha asụ iya: "Kamenu; ya ta ahakwa ngu." Ya ndono; ephe ayiru jeshia Bételu.

³ Ndu ogbo nkfuchiru Nchileke, bu le Bételu awu-kfuta Eláyisha bya asụ iya: "I marua le Ojejoje abya okuta nnajiufu ngu ntanu?"

Eláyisha asụ ephe: "Ya makwaru-a. Olobu; unu hakwaa k'ono."

⁴ Elayija asụ Eláyisha: "Nodukwa l'eke-a Eláyisha; le Ojejoje zikwaru iya te ya je Jériko."

Eláyisha asụ iya: "Kamenu; ya ta ahakwa ngu." Ya ndono; ephe ayiru jeshia Jériko.

⁵ Ndu ogbo nkfuchiru Nchileke, bu le Jériko awu-kfuta Eláyisha bya asụ iya: "I marua le Ojejoje abya okuta nnajiufu ngu ntanu?"

Eláyisha asụ ephe: "Ya makwaru-a. Olobu; unu hakwaa k'ono."

⁶ Elayija asụ Eláyisha: "Nodukwa l'eke-a le Ojejoje zikwaru iya te ya je Enyimu Jodanu."

Eláyisha asụ: "Kamenu; ya ta ahakwa ngu." Ya ndono; ephe ebo ayiru; tugbua.

⁷ Ukporo madzu labu l'umadzu iri le ndu ogbo ndu nkfuchiru Nchileke etsoru ephe; je evudo ote-nya l'ele ephe l'eke ephe ebo vudo l'iku Enyimu Jodanu ono.

⁸ Elayija eyefu uwe-nlokpuru iya; bya apyakobe iya apyakobe; chia le mini ono. Mini ono ekekahu ebo; ophu awuru laa eka iya ophu; ophu awuru laa eka iya ophu; ephe ebo abya eswee l'alij okponku.

⁹ Ephe eswetsulephu; Elayija asụ Eláyisha: "Kfunuru iya iphe, ya e-meru ngu; temanu e kuta iya kufu l'eke i no."

Eláyisha asụ: "Byiko; t'ume, ha l'ọ bu nke ngu ugbo labu ndu nu iya l'ehu."

¹⁰ Elayija asụ: "Iphe, i kfu bu kwia iphe du ehuka. O le agha; o -buru l'i phuru iya teke Nchileke a-ndu ekulita iya; be oo-bukwaru-a nke ngu; o -dudu b'e t'ọ dukwa."

¹¹ Ya ndono; ephe eje l'akoshi ako. A bya ele nya; ugbo-inya; me inya, enwugbaa oku abya ekekahu ephe. Oke oku-maa ekulia Elayija kuba l'imigwe.

¹² Eláyisha aphua ya; chishia mkpu: "Nna iya-ee! Nna iya-ee! Ugbo-inya; me ndu inya-ogu Izurelu!" Yo phubeberu iya. Eláyisha eye eka l'uwe, o yeru; yo zijahu iya ebo.

Eláyisha awata ozi iya

¹³ Ya ndono; Eláyisha achita uwe Elayija, dafuru nu; lashia azu je evudo l'onu Enyimu Jodanu. ¹⁴ Yo wota uwe Elayija ono, dafuru nu ono chia le mini; su: "Nanu Ojejoje; mbu Nchileke ke Elayija?" Yo chia uwe ono le mini ono; mini ono ekekahu ebo; ophu alaa eka iya ophu; ophu alaa eka iya ophu. Eláyisha esweta.

¹⁵ Ndu ogbo nkfuchiru Nchileke phu, shi Jériko, bu iya bu ndu phu, shi vudo ote-nya ele ephe phu; aphulephu Eláyisha; su: "Ume Nchileke ono, shi ndu

Elayija l'ehu ono nokwa Eláyisha l'ehu!" Ephe awufu jeshia ya ndzuta; bya ebyishiru iya ikpere. ¹⁶ Ephe asu iya: "Lenu; ephebe ndu ozi ngu be nweru ukporo umadzu labu l'umadzu iri, agburu-ehu nokota. Byiko; t'ephe jenu je achoo nnajiufu ngu; t'a maru: ?Ume Ojejoje pataru iya je edobe l'ugvu; t'ọ bu le nsuda."

Eláyisha asụ ephe: "Wawakwa; t'ephe be ejekwa."

¹⁷ Ephe ekfunyaaru iya eya jeye iphere iya adu iya; yo su ephe: "Ngwa; unu zinua ya ephe." Ephe ezifu ukporo madzu labu l'umadzu iri ono. Ephe achoo ya abali eto; ephe ta phu iya. ¹⁸ Ephe alata; byakfuta Eláyisha l'eke o no le Jériko. Yo su ephe: "Ya ta sudunu-a unu t'unu be ejeshi?"

Iphe-ophulena, Eláyisha meshibeberu

¹⁹ Ya ndono; unwoke mkpukpu ono abya asu Eláyisha: "Onye ishi; lekpoduaphu le mkpukpu-wa be nokpoo l'eke, du mma. O le mini, no iya nu be du eji; ophu al-a 'emehujedu iphe."

²⁰ Eláyisha asụ ephe: "Unu je eye unu le efere ophungu wotaru iya." Ephe eje ewotaru iya eya.

²¹ Yo tugbua jeshia l'eke ono, mini amushi amushi ono je agharu unu ono ye iya; su: "Owaa iphe Ojejoje Izurelu ekfu. O suru: 'Le ya mewaru mini-wa t'ọ du mma. E to nwedu l'o gbua onye nguru iya nu odo; ophu oo-mehedu t'al-a be emehujehe iphe odo.' "

²² Mini ono abya adu mma byeye ntanu; bu iya bu ege ono, Eláyisha kfu iya ono.

²³ Eláyisha eshi l'eke ono jeshia Bételu. L'ooje l'uzo be unwokoro shi l'ime mkpukpu ono lufuta; bya atula-haaruu iya uzu; su iya: "Gbeshi l'eke-a; nggube ishi-onma ono! Gbeshi l'eke-a; nggube ishi-onma ono!"

²⁴ Eláyisha aghakobe bya aphu ephe; gude epha Ojejoje tua ephe onu. Ejo anu-egu-egbudu labu, eeku je biye; bukota nyee ya eshi l'oswa lufuta bya alabushia ukporo unwokoro labu l'unwokoro labu ono alabushi.

²⁵ Eláyisha eshi l'eke ono; yo buru iya oje Ugwu Kamelu; shi eke ono lashia Samériya.

Ogu ndu Izurelu; ephe le ndu Móabu

3 Jehoram Ehabu be wataru ochi ndu Izurelu l'afa, kwe Jehoshafatu afa iri l'esato, yebedua wataru ochi ndu Júda. Eke Jehoram no chia bu le Samériya. Iphe o chiru bu afa iri l'ebo. ² O meru ejo iphe l'nya Ojejoje; ole e to merudu iya ege nne iya; me nna iya meru. O fofuru itso ono, duru Balu le nsu, nna iya kpoberu ono. ³ Obenu l'o yelerua eka l'ejo iphe ono, Jerobuwamu Nébatu meru ono; mbu ejo iphe ono, o nwuru ndu Izurelu ye ono. E to hadu iya ememe.

⁴ Ya ndono; Mésha, bu eze ndu Móabu be azu aturu. Afa-l'afa ha be okpujeru ukporo unu unwu aturu iri l'ebo l'unu aturu iri † kpee eze ndu Izurelu; nukwa iya

† Iphe o bu bu 100,000.

phụ ẹ̀ji, shi l'ụ̀kpọ̀rọ̀ ụ̀nu ebyila iri l'ẹ̀bọ̀ l'ụ̀nu ebyila iri.
¹⁵ Ẹ̀habu anwụ̀hulephu; eze ndu Móabu awata okwefu-
 ru eze ndu Ízurẹ̀lu íkè. ⁶ Ya ndono; eze, bụ̀ Jehoram
 eshi lẹ̀ Samériya je ekukoo ndu Ízurẹ̀lu l'ẹ̀phe ha. ⁷ Yọ̀
 bya ezia Jehoshafatu, bụ̀ eze ndu Júda; sụ̀: "L'eze ndu
 Móabu bẹ̀ kwefukwaru iya íkè. ?Ii-tsoru iya t'ayi je etso
 ndu Móabu ọ̀gu?"

Jehoshafatu asụ̀ iya: "Lẹ̀ ya e-tsoru iya-a je. Yẹ̀bedua
 bẹ̀ dụ̀wa l'ọ̀ bụ̀ nggụ̀bedua; ndu nk'iya adụ̀wa l'ọ̀ bụ̀
 ndu nke ngu; ñnya iya adụ̀kwaphu l'ọ̀ bụ̀ ñnya nk'iya."

⁸ Jehoram aji iya: "?Nanụ̀ ụ̀zo, ẹ̀phe e-shi eje ọ̀gu
 ọ̀bu?"

Jehoshafatu asụ̀ iya: "L'ẹ̀phe e-shi echi-ẹ̀gu ndu Ẹ̀dọ̀-
 mu."

⁹ Ya ndono; eze ndu Ízurẹ̀lu; eze ndu Júda; mẹ̀ eze
 ndu Ẹ̀dọ̀mu ayíru jeshia. Ẹ̀phe ejee ije mgburumgburu
 abalı̀ ẹ̀saa; mini ẹ̀phe agvụ̀; to nwehe ọ̀phu ndu soja
 ẹ̀phe a-ngụ̀; to nwe ọ̀phu elu, ẹ̀phe chị̀ a-ngụ̀.

¹⁰ Eze ndu Ízurẹ̀lu echishia; sụ̀ ẹ̀phe: "Haa! Ojejoje; ?o
 kuwaru ẹ̀phebe ndu eze ẹ̀to-wa t'ọ̀ chírụ̀ ẹ̀phe ye ndu
 Móabu l'ẹ̀ka tọ̀." ¹¹ Jehoshafatu aji iya: "?To nwedu
 onye nkfuchiru Ojejoje, nọ̀ l'ẹ̀ke-a; k'ọ̀phu ẹ̀phe e-shi
 iya l'ẹ̀ka kpata Ojejoje ishi?"

Onye lanụ̀ lẹ̀ ndu ozi eze ndu Ízurẹ̀lu asụ̀: "Lẹ̀ Eláy-
 isha Shafatu, shi eyeru Elayija ẹ̀ka nọ̀kwa l'ẹ̀ke-a."

¹² Jehoshafatu asụ̀: "L'onye ono bẹ̀ okfu Ojejoje nọ̀k-
 wa l'ẹ̀hu." Ya ndono; eze ndu Ízurẹ̀lu; Jehoshafatu; mẹ̀
 eze ndu Ẹ̀dọ̀mu ejekfushia ya.

¹³ Eláyisha asụ̀ eze ndu Ízurẹ̀lu: "?O nweru iphe, nggu
 l'iya jigbanua? Jekfu nụ̀ ndu nkfuchiru onanu, nne lẹ̀
 nna ngu phẹ̀ ejekfuje ono."

Eze ndu Ízurẹ̀lu asụ̀ iya: "Wawakwa; kele Ojejoje
 kukobewaru ẹ̀phebe ndu eze ẹ̀to-wa tẹ̀ ya chírụ̀ ẹ̀phe
 ye ndu Móabu l'ẹ̀ka."

¹⁴ Eláyisha asụ̀ iya: "Keshinu ọ̀phu Ojejoje, bụ̀
 Ọ̀karibe-Kakọ̀ta-Ike -nọ̀o ndzụ̀ ẹ̀ge ọ̀ nọ̀ iya-a; mbụ̀
 onye ya ejeru ozi; bẹ̀ ya te g'elekwa ngu ẹ̀nya; k'ọ̀phu ọ̀
 bụ̀ru k'oyeru ngu ọ̀nu; ndẹ̀ge ẹ̀ tọ̀ bụ̀ ugwu, ya akwabẹ̀
 Jehoshafatu, bụ̀ eze ndu Júda. ¹⁵ Ọ̀lobu; jeru je ekuaru
 iya onye akpoje ogumogu." Onye ono, akpoje ogu-
 mogu ono abyatashia bya awata iya akpọ̀kpo; ike Oje-
 joje abya Eláyisha l'ẹ̀hu.

¹⁶ Eláyisha asụ̀: "Ojejoje sụ̀ru t'unu tushia nsụ̀ t'ọ̀ tũ̀ko
 nsụ̀da nsụ̀da-wa dzuru. ¹⁷ Kele Ojejoje sụ̀ru l'unu ta
 aphụ̀du phẹ̀rephere; k'ọ̀phu ọ̀ bụ̀ru kẹ̀ mini. Obenu lẹ̀
 mini e-jikota nsụ̀da ono pyímu; unubedua angụ̀a mini;
 eswi unu angụ̀a; elu unu angụ̀a. ¹⁸ Ọ̀ bụ̀ iphe, dụ̀ nphe
 l'ẹ̀nya Ojejoje. Oo-wokwaruphu ndu Móabu ye unu
 l'ẹ̀ka. ¹⁹ Iphe bụ̀ mkpụ̀kpụ̀, a kpụ̀shiru ike bẹ̀ unu a-
 lụ̀kota; mẹ̀ mkpụ̀kpụ̀, nwegbaaru ẹ̀nya. Unu egbut-
 sushikota iphe, bụ̀ oshi, dụ̀ mma; chị̀ko ẹ̀nya-ogvu mi-

ni nwuchishia; gude mkpuma tų-chishia ọ̀kpobe alí
 ẹ̀phe."

²⁰ Yo be l'utsu echile iya; l'oge teke eegwoje ngweja
 utsu; mini shi l'ụ̀zo iya kẹ̀ Ẹ̀dọ̀mu atsọ̀; bya ejikota alí
 ono.

²¹ Ndu Móabu abya anụ̀a lẹ̀ ndu eze ono abyaru ẹ̀phe
 ọ̀gu; bya achị̀ta unwoke ẹ̀phe ndu ọ̀phu a-dụ̀ ike oje
 ọ̀gu; shita lẹ̀ ndu ha nwanshị̀ je akpaa lẹ̀ ndu ha nsh-
 inu; ẹ̀phe eje akwaa l'ókè-alí ẹ̀phe. ²² Ẹ̀phe etehulephu
 l'ọ̀nmewa utsu; anwụ̀ l'echi lẹ̀ mini ono. Ndu Móabu
 anọ̀du l'azụ̀ iya ọ̀phu phụ̀ mini ono; yoo ke ẹ̀phe
 uswuswe l'ẹ̀nya l'ọ̀ bụ̀ mee. ²³ Ẹ̀phe asụ̀: "L'ọ̀ kwa mee
 dụ̀ ẹ̀ge-a phụ̀! Ndu eze ono lụ̀waru ọ̀gu; gbushia on-
 wẹ̀phe. Unubẹ̀ ndu Móabu; ngwa; t'ayi je akwaa iphe
 ẹ̀phe l'ọ̀kwata."

²⁴ Ndu Móabu awụ̀ba l'ọ̀du ndu Ízurẹ̀lu; ndu Ízurẹ̀lu
 awụ̀-lihu; tso ẹ̀phe ọ̀gu jeye ẹ̀phe eye ọ̀kpa l'ọ̀so. Ndu
 Ízurẹ̀lu awubata l'alí ndu Móabu; l'egbushi ẹ̀phe;
²⁵ mebyishikota iphe, bụ̀ mkpụ̀kpụ̀ ẹ̀phe l'ọ̀ ha.

Onyenọ̀nu akpaa mkpuma kụ̀a l'iphe bụ̀ ọ̀kpobe alí
 ẹ̀phe; jeye ẹ̀phe egude mkpuma tų-chishikota alí ono;
 nwuchishikota ẹ̀nya-ogvu mini ẹ̀phe; gbutsushikota
 oshi, dụ̀ mma lẹ̀ mkpụ̀kpụ̀ ono. Ẹ̀ke ẹ̀phe haru
 mkpuma, nọ̀ iya nụ̀; yọ̀ nọ̀du l'ẹ̀ke ọ̀ nọ̀ bụ̀phu lẹ̀ Kiri
 Hareseti kpụ̀u. Ọ̀le ndu atụ̀je mgbẹ̀ka nọ̀-phemwanuru
 iya mgburumgburu; woru iya lụ̀a.

²⁶ Eze ndu Móabu aphulephu l'ọ̀gu ono nabawaru iya
 ẹ̀ka; chị̀ta ụ̀nu ụ̀madzu l'ụ̀kpọ̀rọ̀ ụ̀madzu iri l'ise, bụ̀
 ndu chigbaa ogu-mbeke; see tẹ̀ ya kpata ụ̀zo jekfu eze
 ndu Ẹ̀dọ̀mu. Ọ̀ bụ̀ l'ẹ̀ tọ̀ kpatadu ụ̀zo. ²⁷ Ya ndono; yọ̀
 kpụ̀ta ọ̀kpara iya, bụ̀ onye ga abụ̀ru eze nọ̀-chia ẹ̀nya
 iya; gude gwoo ẹ̀ja l'eli ụ̀pho-mkpuma mkpụ̀kpụ̀ ono.
 Iphe ono erua ndu Ízurẹ̀lu l'ẹ̀hu; k'ọ̀phu bụ̀ l'ẹ̀phe tsu-
 phuru azụ̀; lashia alí ẹ̀phe.

Manụ̀ nwanyi, nji iya ta nọ̀hedu

4 O nweru nwanyi, bụ̀ onye ọ̀gbo ndu nkfuchiru
 Nchileke shi alụ̀ iya. Yọ̀ byakfuta Eláyisha bya
 araku iya; sụ̀ iya: "Lẹ̀ nwozi ngu, bụ̀ iya bụ̀ nji iya; bẹ̀
 nwụ̀huakwaru nụ̀. O donuru ngu-a ẹ̀nya lẹ̀ nwozi ngu
 ono shi atsụ̀ Ojejoje egvu. Ọ̀le nta-a; bẹ̀ onye o ji ụ̀gwo
 byawaru t'ọ̀ nata iya ụ̀nwegirima iya unwoke ẹ̀phe ẹ̀bo
 l'ụ̀gwo ono; t'ẹ̀phe bụ̀ru iya ohu."

² Eláyisha asụ̀ nwanyi ono: "?Bụ̀ ngunu bẹ̀ ya e-meru
 ngu? ?Bụ̀ ngunu b'i nweru l'ụ̀lo ngu? Karu iya ẹ̀ya."

Nwanyi ono asụ̀ iya: "Lẹ̀ nwozi ngu nwanyi ta dụ̀kwa
 iphe, o nweru l'ụ̀lo; gbahaa nwa ite manụ̀ lanụ̀."

³ Yọ̀ sụ̀ iya: "T'ọ̀ je arọ̀koo ndu obutobu iya phẹ̀ ite, ẹ̀
 te nwedu iphe e yeru iya. T'ọ̀ rọ̀takwa iya l'igwe. ⁴ Teke
 ono; nggu l'ụ̀nwu ngu abahụ̀ l'ụ̀lo; swọ̀-chia onwunu
 ụ̀zo. Unu wụ̀-jishikota ite ono l'ọ̀ ha; ọ̀phu jiru nụ̀; unu
 edochi iya."

† Iphe ọ̀ bụ̀ lẹ̀ mbeke bụ̀ 100,000.

⁵ Ya ndono; nwanyi ono ahaa Eláyisha; lufu; je aswochia onwiya; me unwegirima iya l'ulo. Unwegirima ono apataru iya ite ono; yoo wu manụ eye iya. ⁶ Ite ono ejit-sulephu; yo su nwatibe iya ono: "T'ọ patafuaru iya ite ọdo!" Nwata ono asụ iya: "Lẹ to nwehekwa ite ọdo, phoduru nụ." Tọ dụ iya bụ; manụ ono awu-buhu.

⁷ Nwanyi ono atugbuja je ekfuaru iya onye ke Nchileke ono.

Yo su iya: "T'o je eree manụ ono gude kfua ugwo ọbu; ọphu phoduru nụ; be nggu l'unwegirima ngu e-gude buru."

Nwatibe nwanyi Shúnemu tetaru nọdu ndzụ ọdo

⁸ Yo be ujiku lanụ; Eláyisha ejeshia Shúnemu. Yo nweru nwanyi, nweru iphe, bu l'ẹke ono. Yo kua Eláyisha lẹ nri. Yoo bujewaruru; o -swe l'ẹke ono; yo bahu je eria nri.

⁹ Tọ dụ iya bụ; nwanyi ono asụ nji iya: "Ya mawaru lẹ nwoke-wa, anọduje abya l'ẹke-wa tekenteke ege-a be bụ onye dụ nsọ ke Nchileke. ¹⁰ T'ayi meta nwulo nshii kpọ-kfube l'eli iya nk'ayi; doberu iya ẹya oshi-azẹ; doberu iya ẹya teburu; oshi-anọdu; me urọku; k'ọphu bụ teke ọ byajeru; yo nọdu l'ẹke ono."

¹¹ Yo be ujiku lanụ; Eláyisha abya ẹke ono; bahu lẹ nwulo ono je azẹru. ¹² Yo su nwozi iya; mbụ Geházi: "T'o je ekuaru iya nụ nwanyi Shúnemu ono." Yo je ekua ya. Yo byatashia.

¹³ Eláyisha asụ Geházi t'ọ su nwanyi ono: "?Bụ ngunu be ẹphe e-meru iya l'ẹhu-a, o mekashiru onwiya l'okfu ẹhu ẹphe-wa? ?Bụ t'ẹphe kfuru yeru eze; t'ọ bụ t'ẹphe kfuru yeru onye ishi ndu soja l'okfu ẹhu iya tọ?"

Nwanyi ono asụ iya: "Lẹ to nwekwa iphe ya achọ achọcho; lẹ yele ndibe ẹphe bukwa-a l'ẹke-a."

¹⁴ Eláyisha aji Geházi: "?Bụ ngunu be ee-meru nwanyi ono?"

Geházi asụ: "Ọkpobe okfu bụ l'ẹ to mụtadu nwa; nji iya akahụwa akahụ."

¹⁵ Eláyisha asụ t'o kua ya. Yo kua nwanyi ono; yo bya evudo l'ọnu ibo.

¹⁶ Eláyisha asụ iya: "Egbe nta-a afa ọdo; be ii-he nwata nwoke l'ẹka."

Nwanyi ono asụ iya: "Waawa; onye nwe mu nụ; ba akabekwa dzuaru yebe nwozi ngu ke nwanyi ẹjo-ire; nggube onye ke Nchileke."

¹⁷ E metsua; nwanyi ono abya atsuta ime. Yo rulephu l'oge teke ono, Eláyisha kfuru ono l'afa ọphu tso iya nụ; yo mua nwata nwoke.

¹⁸ Yo be ujiku lanụ lẹ nwata ono vutawaru; yo tugbuja jekfushia nna iya l'egu l'ẹke yele ndu akpata iphe, ọ kọru l'okfu chiko nọdu. ¹⁹ Yo rangarahu; su nna iya ono: "Ishi iya-o! Ishi iya-o!"

Nna iya asụ nwozi iya: "T'o kuta iya kulaaru nne iya."

²⁰ Onye ozi ono abya ekuta nwata ono kulaaru nne iya.

Nne iya eheru iya l'utakfu jeye yo rua l'eswe; nwata ono anwuhu. ²¹ Yo je eworu iya nyobe l'oshi-azẹe onye ke Nchileke ono; gu-chia ọlo ono; tugbuja.

²² Yo bya ekua nji iya; su iya: "Byiko; t'o yenuru iya nwozi lanụ; ọwaa nkakfu-igara lanụ te ya gbaru je ke onye ke Nchileke; ege ya a-lata egwegwa."

²³ Nji iya asụ iya: "?Bụ ke ngunu be iije nk'ia ntanu-a; ege ẹ tọ bụdu l'ọ bụ Aji Onwa Ophungu; tọ bụ mboku ọtu-ume-a?"

Nwanyi ono asụ iya: "L'ọ dụ-a mma."

²⁴ Ya ndono; yo dozia nkakfu-igara ono; su nwozi ono: "T'ọ gba iya t'ẹphe je; be ejekwa ọtu-ze ẹka; gba-haa lẹ ya sūru t'ị tọo nwẹhu." ²⁵ Nwanyi ono agbagbụ; je ejekfu onye ke Nchileke lẹ Ugwu Kamelu.

Yo nọdukwaduru ote-nya; onye ke Nchileke ono aphua ya; su Geházi, bụ nwozi iya: "T'o lenu. L'ọ kwa nwanyi Shúnemu phụ ndọphu. ²⁶ Gbagbụ je iya ndzuta; nggu aji iya: ?me ẹhu dụ iya-a mma; me nji iya; me nwatibe iya?"

Nwanyi ono asụ iya: "L'ẹphe dukwa-a."

²⁷ Yo jekfulephu onye ke Nchileke ono l'ugwu ono; woru iya ẹka l'okpa. Geházi abyatashia ya enwufu; onye ke Nchileke ono asụ iya: "T'ọ haa ya; ke l'aphụ jiru iya ọkpoma; tọ bụ lẹ Ojejoje meru te ya maru; to kfuru iya ẹya."

²⁸ Nwanyi ono asụ iya: "Onye nwe mu nụ! ?Ya kfunaru ngu-a okfu nwa? ?Ya ta sūdunu ngu-a t'ẹ b'i kobeshi iya obu l'eli?"

²⁹ Eláyisha asụ Geházi: "Kwakobe onwongu; nggu ewota mgboro iya phụ gude jeshia. O -nweru onye nggu l'ia dzudaru; be ekeleka onye ọphu ekele; ọphu ọ dukwa onye ii-kwe ekele. Teke i ruru; nggu ewota mgboro iya ono tų-kobe nwata ono l'ifu!"

³⁰ Nne nwata ono asụ: "Kamenu; ya ta ahakwa ngu!"

Yo ndono; Eláyisha egbeshi; tsoru iya; ẹphe atugbuja. ³¹ Geházi evuru ọzo tugbuja je eworu mgboro ono tų-kobe nwata ono l'ifu. Nwata ono te kfu okfu; tọ tų ume. Yo lashia azụ jekfu Eláyisha je asụ iya: "Lẹ nwata ono te tetakwa."

³² Teke Eláyisha rutaru l'ulo ono b'ọ phuru lẹ nwata ono nwuhuwuru; nyoru l'oshi-azẹe ya phụ. ³³ Yo bahu l'ime ọlo ono swọchia ya. Yo bụru yele nwata ono; be nọ l'ulo ono; yoo kfu anụ Ojejoje. ³⁴ Yo gbeshi je azẹru nwata ono l'eli ẹhu; woru ọnu nk'ia kfube iya l'ọnu; woru ẹnya iya kfube iya l'ẹnya; woru ẹka iya tų-kobe iya l'ẹka. Ọ bụ l'ọoze l'eli nwata ono; be ẹhu bya awata ovo nwata ono ọku. ³⁵ Eláyisha abya egbeshi; jephee l'ulo ono; bya alaphu azụ je azẹru machia onwiya l'eli nwata ono ọdo. A nonyaa; nwata ono abya ezee uze ugbo ẹsaa; bya amusaa ẹnya.

³⁶ Tọ dụ iya bụ; Eláyisha ekua Geházi; su iya: "T'o kuaru iya nwanyi Shúnemu ono." Yo je ekua ya. Nwanyi ono erua; Eláyisha asụ iya: "T'o kuta nwatibe

iya.”³⁷ Nwanyi ono abata; bya ebyishi ikpere l'iku ọkpa Eláyisha; kuta nwa iya ono tųgbua.

Iphe-ọphuleny ẹbo ọdo.

³⁸ E metsua; Eláyisha abya alashia Gíligalu; ẹjo-ẹgu l'eme l'alí ono. Ọgbo ndu nkfuchiru Nchileke abya adọo ya l'ifu; yọ sụ nwozi iya: “T'o wota eze ite phų gwọoru ndu ọgbo nkfuchiru Nchileke ono ine t'ẹphe ria.”

³⁹ Ya ndono; onye lanų atųgbua bahų l'ẹgbudu tẹ ya kpata ẹkwo; bya eje aphųa vayinu ọswa; wọkoo nebyi iya; phųkobe uwe-nlọkpuru iya chiru iya yejia ya eyeji. Yo rua; bya ebyia ya ebyibi chiru ye l'ite ono, e shiberu ine ono; ọphu o nwedu onye maru iphe ọ bu.

⁴⁰ A gwọ-gele iya phų; wųfuta iya yeru ndu ono t'ẹphe ria. ẹphe eridelephu ine ono; chishia mkpu; sụ: “Ng-gube onye kẹ Nchileke; iphe, nọ l'ite-wa egbukwa madzų; ẹphe te erihakwa.”

⁴¹ Eláyisha asų: “Kpotaedu ẹcha, e tsuru etsutsu.” E kpotaru iya ẹya. Yo kpota iya ye l'ite ono; sụ: “T'a wųfuta iya; nų ndu ono t'ẹphe ria.” A wųfuta iya; tọ dųhe iphe, egbu madzų, nọkwadu lẹ nri ono.

Eláyisha anų ọkporo madzų ise nri

⁴² Ya ndono; nwoke ọbu, shi lẹ Bálų-Shalisha ewotaru onye kẹ Nchileke ọkporo ishi buredi, e gude ntų bali, bų akpuru-iphe ọdungu ghee; mẹ ishi akpe olemole, o gbataru k'ophungu ye l'ẹkpa iya. Eláyisha asų nwozi iya: “T'o woru iya nų ndu ono t'ẹphe taa.”

⁴³ Nwozi iya ono asų: “?Nanų ege mu e-shi doberu ọkporo madzų ise iphe-a l'ifu?”

Eláyisha asų iya: “T'ọ nų iya ẹphe t'ẹphe ria; kẹle Ojejoje sųru l'ẹphe e-ri iya; riphodo iya eriphodo.”⁴⁴ Ya ndono; yọ bya edoberu iya ẹphe l'ifu; ẹphe eria ya riphodo iya eriphodo ege ono, Ojejoje kfuru iya ono.

Aagwọta Némanu l'ẹhu-labų, eme iya nų

5 Némanu bų iya bų onye ishi ndu soja eze ndu Áramu. Ọ bų eze madzų l'ẹke nnajiufu iya nọ; bya abųru onye aakwabẹ oke ugvu; kẹ l'ọ bų l'ẹka iya bẹ Ojejoje shiru mee ndu Aramu; ẹphe emekputaje l'ọgu. Ọ bų onye soja, ike dų l'ọgu; ọ bų l'ẹhu-labų emekwanu iya.

² O nweru teke ndu ọ-lųa-ọlaa, shi Áramu jeru ọgu lẹ Ízurelų; je akpųa nwamgbọko lanų lẹ ndzų; bya edobe iya; yoo jeru nyee Némanu ozi. ³ Yo be ujiku lanų; nwamgbọko ono asų nyee nnajiufu iya ono: “Ọ dų iya t'a sụ lẹ nnajiufu iya jeru je aphų onye nkfuchiru Nchileke, nọ lẹ Samériya. O ge eme iya; yọ ka mma l'ẹhu-labų ono, eme iya nų ono.”

⁴ Ya ndono; Némanu atųgbua je ekfuaru eze iphe nwamgbọko Ízurelų ono kfuru. ⁵ Eze ndu Áramu asų iya: “T'o je. Lẹ ya e-deru-a ẹkwo nų eze ndu Ízurelų.” Tọ

dų iya bų; Némanu atųgbua jeshia. Iphe, o gude bų ẹkpa mkpọla-ọcha iri; ọnu ẹkpa mkpọla-ododo iri l'ise; mẹ ukfu-ẹkwa iri. ⁶ Yo rua; je eworu ẹkwo ono nų eze ndu Ízurelų. Iphe eze deru l'ẹkwo ono bų: “Lẹ ya gude ẹkwo-wa l'ezi nwozi iya; mbų Némanu t'ọ byakfuta ngu; t'i mee ya t'ọ ka mma l'ẹhu-labų, eme iya nų.”

⁷ Eze ndu Ízurelų agųtsua ẹkwo ono; woru uwe iya dojashia; chia mkpu; sụ: “?Bų iya bų Nchileke, ike kẹ ndzų l'ọnuwọ nọ l'ẹka, meru iphe o ziru nwoke-wa t'ọ bya tẹ ya mee ya t'ọ ka mma l'ẹhu-labų, eme iya nų? Ọ kwa okfu b'ọ chọ iya ege-a.”

⁸ Eláyisha, bų onye kẹ Nchileke abya anų l'eze ndu Ízurelų dojashiru uwe iya; zia t'e je ezia ya: “?Bų ngunu meru iphe, ọ dojashiru uwe iya? Wo iya: T'o kfuru onye ọbu t'ọ byakfuta iya nta-a; k'ọphu ọo-ma l'onye nk-fuchiru Nchileke nọ lẹ Ízurelų.”⁹ Tọ dų iya bų; Némanu achiru inya iya; mẹ ųgbo-inya gbaa bya agbaruta ọnu-ọlo Eláyisha. ¹⁰ Eláyisha ezia nwozi t'o je asų iya: “T'o je aghųa ẹhu lẹ ẹnyimu Jọdanu ugbo ẹsaa; l'ẹhu iya a-bya-a bya adų iya ege o shi dųhawa; yọ kọrohu.”

¹¹ Némanu egude ẹhu-eghughu tųgbua; sụ: “Lẹ ya gbe shi arj l'ọ-lųfuta byakfuta iya; bya evudo kpọ-kua ẹpha Ojejoje, bų Nchileke iya; mbų raa ya ẹka l'ẹke ono, ẹhu-labų eme iya ono; mee tẹ ya kọrohu. ¹² ?Ọ bų l'ẹnyimu Abana; mẹ ẹnyimu Farupa, nọgbaa lẹ Damásukosu ta kakọtadu mini, nọkota lẹ Ízurelų mma tọo? Ya e-jenu je aghųa ẹhu ọbu l'ẹke ono kawaru mma.” Yọ ghakobe; gude iwe tųgbua.

¹³ Ndu ozi Némanu ejekfu iya je asų iya: “Nna; ?ndẹge onye nkfuchiru Nchileke ono sųru t'i mee iphe ọdo, ka nshinu; tii g'emedu iya tọo? ?Bų-chia t'i ghųa ẹhu; ka mma; b'ẹ ti meggedu tọo?”¹⁴ Tọ dų iya bų; Némanu atųgbua je egvuda lẹ ẹnyimu Jọdanu ugbo ẹsaa ege ono, onye kẹ Nchileke kfuru iya ono. Akpẹhu iya abya ala azų dų l'ọ bų kẹ nwata nshii; yọ kọrohuwaphu.

¹⁵ Ya ndono; Némanu yẹle ndu ozi iya l'ẹphe ha aghaa ifu jekfushia onye kẹ Nchileke ono. Yo rua; bya evudo iya l'ifu; sụ iya: “Nta-a; bẹ ya kabẹwa maru l'ẹ to nwedu ẹke Nchileke nọkwadu lẹ mgboko-a l'ọ ha; gba-haa lẹ Ízurelų. Byiko nata nų iphe, yẹbe nwozi ngu anų ngu.”

¹⁶ Eláyisha asų iya: “Kamenu; l'ẹpha Ojejoje, bų onye ono, ya ejeru ozi ono; ẹ tọ dųkwa iphe, ya anata ngu.” Némanu arọo ya nta; rọo ya imo; yọ jịka.

¹⁷ Némanu asų: “Ọ -bųru l'ẹ tii natadu iya; byiko kponua yẹbe nwozi ngu ẹja, inya-mulu labų a-dų ike vuta. Kẹ lẹ yẹbe nwozi ngu ta abyahedu bya egwota ngweja-ukfuru; m'ọ bų ngweja ọdo nų agwa ọdo; gba-haa Ojejoje. ¹⁸ Ọlobu; tẹ Ojejoje gųkwaaru yẹbe nwozi ngu nvų l'iphe lanų-wa: Iphe ọbu bų: ọ -bųru le nnajiufu iya eje l'ọlo agwa Rimonu t'o je abaaru iya ẹja; yọ bųru iya bẹ yẹ l'ia yi; ya erua je efuzita l'ọlo agwa

Rimonu ono; baaru iya eja; tẹ Ojejoje gụkwaaru yẹbe nwozi ngu nvụ.”

¹⁹ Eláyisha asụ iya: “T’ọ lawaru.”

Némanu atụgbua; jeribe nwanshị; ²⁰ Geházi, bụ nwozi onye kẹ Nchileke, bụ Eláyisha asụ onwiya: “Nta-a bẹ nnajiufu iya haru Némanu onye Áramu kẹ mmanu; to nwe iphe, o gude bya, ọ nataru. Kamenu; ya tsofutaje iya; je aharu iphe ono nata iya.”

²¹ Ya ndono; Geházi etsopyabe Némanu. Némanu aphụa onye agba etso iya nụ; bya eshi l’ugbo-inya iya nyizita; gba iya ndzuta. Yo rua; bya asụ iya: “?Ọ dụa ma?”

²² Geházi asụ iya: “L’ọ bukwa-a k’oma. L’ọ kwa nnajiufu iya bẹ ziru iya tẹ ya bya asụ ngu l’ọ bụ nta-a bẹ unwokoro labụ, bụ ndu shi l’ogbo ndu nkfuchiru shi l’alị ugwu Ífuremu. Wo; byiko; t’i nūnu ẹphe ẹkpa mkpọla-ọcha; mẹ ukfu-ẹkwa labụ.”

²³ Némanu asụ iya: “T’o wotaru ẹkpa mkpọla-ọcha labụ.” Yọ rọlahaa Geházi t’ọ nata iya rụ. Yo woru ẹkpa mkpọla-ọcha labụ kee l’ẹkpa labụ; woru ukfu-ẹkwa labụ ye iya; bo ndu ozi iya ụmadzu labụ; ẹphe evuta iya tųgbua; Geházi etso ẹphe. ²⁴ Geházi erulephu l’ugwu ono; nata ndu ozi ono iphe ono dobe l’ulo; bya edube ẹphe; ẹphe alashia. ²⁵ Yọ bahụ l’ulo je evudo nnajiufu iya; mbụ Eláyisha l’ifu. Eláyisha aji iya: “Geházi; ?Bụ awe b’i shi jee?”

Geházi asụ iya: “L’ẹ tọ dukwa ẹke yẹbe nwozi ngu shi jee.”

²⁶ Eláyisha asụ iya: “?Maa ya te eshidunua l’etso ngu teke ono, nwoke ono shi l’ugbo-inya iya nyifuta byakfuta ngu ono? ?Bụ nta-a b’ọ gbaru t’a nata ok-poga; nata ẹkwa; nata mgbabu olivu; nata mgbo vayinu; igweligwe aturu; eswi; mẹ ndu ozi: unwoke l’ụnwanyi? ²⁷ Ẹhu-labụ ono, shi eme Némanu ono; bẹ swewaru nggu l’awa ngu phẹ gbururu jeye lẹ gbururu.” Geházi eshi Eláyisha l’ifu lufu; ẹhu-labụ edzuwaru iya nụ ẹhu. Yọ chanwehu; chalahaa phorophoro.

Ire ogbu-nkụ, ese eli

6 Yo be ujiku lanụ; ogbo ndu nkfuchiru ono asụ Eláyisha: “Lenu; ẹke-a, nggu l’ẹphe bu-wa hanụkakwa nwanshị. ² T’ẹphe jenu Jódanu t’onyenonu gbuta oshi, ẹphe e-gude bya emeta ẹke ẹphe a-nodu anọ.”

Eláyisha asụ ẹphe t’ẹphe je.

³ Onye lanụ l’ẹphe asụ iya: “Byiko; tsonuru ẹphebe ndu ozi ngu jee.”

Eláyisha asụ iya: “Lẹ ya e-je-a.” ⁴ Tọ dụ iya bụ; yo tsoru ẹphe jeshia.

Ẹphe erua Ẹnyimu Jódanu; wata ogbutsushi oshi. ⁵ Yo nweru onye lanụ, bụ teke o gbuta itso nk’iya; bẹ ire ogbu-nkụ iya kpọfuru; dalahụ lẹ mini. Yo chia: “Alak-

waa ya; onye nwe mu nụ. Ọ kwa anguta; bẹ ya ngutaru iya.”

⁶ Onye kẹ Nchileke ono aji iya ẹke ọ dalahuru. Yo koshi iya ẹya. Eláyisha egbuta oshi chee l’ẹke ono; ire ogbu-nkụ ono abya esee. ⁷ Eláyisha asụ iya: “T’ọ gụtawa iya rụ.” Nwoke ono amachia ẹka; guta iya.

Ndu soja ndu Áramu atsọ ishì

⁸ A nonyaa; eze ndu Áramu abya etso ndu Ízurelu ogu. Yo kua ndu ishi soja iya idzu; kfuaru ẹphe ẹke ya e-dobe ọdu ogu iya. ⁹ Onye kẹ Nchileke abya ezia ozi t’e je ezia eze ndu Ízurelu; sụ iya: “T’ọ kwabekwa ẹnya. T’ẹ b’o shikwa ẹkaphu; lẹ ndu Áramu dọbekwaru ọdu ogu ẹphe l’ẹke ono.” ¹⁰ Tọ dụ iya bụ; eze ndu Ízurelu ezia t’e je l’ẹke ono, onye kẹ Nchileke kfuru iya ono. Eláyisha l’agbaru eze ama tekenteke; k’ọphu ọ- kwabekwanuru onwiya ẹnya; tẹ ndu soja iya be a-tụ phaa; wụlahu l’egbe ẹke ono.

¹¹ Iphe ono atsụa eze ndu Áramu l’ẹhu nshinu. Yọ bya ekua ndu ishi soja iya; sụ ẹphe: “T’ẹphe karu iya onye l’ẹphe, turu ike yeru eze ndu Ízurelu.”

¹² Onye lanụ lẹ ndu ishi ono asụ: “Nggube eze, bụ onye nwe mu nụ! Ẹ tọ dukwa. L’ọ kwa Eláyisha, bụ onye nkfuchiru Nchileke, bu l’alị Ízurelu; bẹ ewotaje iphemiphe ọbule, i nọ l’ime mkpura ngu kfu; kfuaru iya.”

¹³ Eze ndu Áramu asụ: “Unu je achọ ẹke Eláyisha ọbu nọ; k’ọphu ya e-ye ndu e-je egude iya nụ.” A bya ekfuaru iya l’ọ nọ lẹ Dótanu. ¹⁴ Yọ bya eyefu ndu soja l’igwe; ẹphe l’inya; mẹ ugbo-inya. Ẹphe egude ẹnyashi je agbaa mkpukpu ono mgburumgburu.

¹⁵ Yo be l’onma-ewa utsu; nwozi onye kẹ Nchileke ono etehu; lufuta; jeshia ole ẹnya; mkporo-ọha ndu sọ-ja; mẹ inya ẹphe; mẹ ugbo-inya ẹphe agbawa mkpukpu ono mgburumgburu. Nwozi iya ono echia mkpu; sụ: “Onye nwe mu nụ; ?bụ ngunu bẹ ẹphe e-me?”

¹⁶ Onye nkfuchiru Nchileke ono asụ iya: “Ba atsushi egvu. Lẹ ndu ọphu nọ swiru ayi; kakwa ndu ọphu nọ swiru ẹphe.”

¹⁷ Eláyisha abya ekfuru nụ Nchileke; sụ iya: “Byiko Ojejoje; menua t’ẹnya sahu nwozi mu-wa; k’ọphu ọ-ọphu ọzo.” Ya ndono; Ojejoje abya ekpuhaa nwokoro ono ẹnya; yọ phụ l’iphe, jiru ugwu ono; gbaa Eláyisha mgburumgburu bụ inya; mẹ ugbo-inya, enwugbaa ọku.

¹⁸ Teke ndu soja Áramu ono abyakfuta Eláyisha ogu b’o kfuru nụ Ojejoje; sụ: “T’o mee tẹ ndu-a l’ẹphe ha wata ọtsu ishì.” Ojejoje emeru ishì tų ẹphe ẹge ono, Eláyisha kfuru iya ono.

¹⁹ Tọ dụ iya bụ; Eláyisha asụ ẹphe: “L’ẹke-a ta bukwa ọzo; tọ bụ mkpukpu ono. Unu tsoru iya tẹ ya je ekoshi unu onye unu achọ.” Yo duru ẹphe jeshia Samériya.

²⁰ Ẹphe abahulephu lẹ Samériya; Eláyisha ekfuru nù Ojejoje; sù: "Nggùbe Ojejoje; menua tẹ ndu-a mụhaa ẹn्या; phùlahaa ọzo." Ya ndono; Ojejoje abya emee; ẹphe amụhaa ẹn्या; phụa l'ọ bụ l'echi Samériya; bẹ ẹphe nọ.

²¹ Eze ndu Ízurelu aphụa ẹphe; sù Eláyisha: "Nna; ?bù tẹ ya gbushia ẹphe? ?Tẹ ya gbushiwaru ẹphe?"

²² Eláyisha asù iya: "Be egbukwa ẹphe. ?Bù ndu i gude ogu-mbeke ngu; mẹ akfù ngu kpùta lẹ ndzù; bẹ ii-gbu? Gbechia nù ẹphe nri; nggu anù ẹphe mini; k'ọpflu ẹphe e-ri; ngua; ẹphe alakfuwaru nnajiufu ẹphe." ²³ Tọ dọ iya bụ; eze ndu Ízurelu abya agbaaru ẹphe aji, ha nshinu. Ẹphe eria; ngua; bẹ ẹphe lakfuderu nnajiufu ẹphe. Yọ bụru iya bụ lẹ ndu soja ndu Áramu abyaberu ogu ọ-lụa-ọlaa l'alí Ízurelu.

Ejo-ẹgu byaru lẹ Samériya

²⁴ E metsua; Bénu-Hadadu, bụ eze ndu Áramu achita ndu soja iya l'ẹphe ha; ẹphe eje ekee k'ọgu; yechia Samériya. ²⁵ Eyechi ono, ẹphe yechiru Samériya ono; bẹ ẹphe yechiru iya nọ ọdu. Iphe tso iya nù aburu ejo-ẹgu; k'ọpflu bụ l'e relahaaru ishi nkakfù-igara lanù ụkporo mkpọla-ọcha ugbo ẹnọ; relaha nshì ndo, habe nwahabe mkpọla-ọcha ise.

²⁶ Yo be ujiku lanù; l'eze ndu Ízurelu ejephe l'eli ụpho-mkpuma, e gude kpù-pheta mkpukpu ono mgburumgburu; nwanyi lanù arashia: "Nggùbe eze, bụ onye nwe mu nù; gbanwaru iya mkpu!"

²⁷ Eze asù: "Ọ -bùru lẹ Ojejoje ta gbaduru ngu mkpu; ?bù awe bẹ ya e-shi gbaaru ngu mkpu? ?Ya e-shi l'ẹke eetsuje balì; t'ọ bụ l'ẹke adzọshije mẹe?"

²⁸ Eze abya aji iya: "?Nanù ẹge ọ dọ?"

Nwanyi ono asù iya: "L'ọ bụ nwanyi-a; bẹ sùru tẹ ya wota nwata iya; t'ẹphe gbua; taa anù iya ntanù. Teke o beru echile; yo wota nwata nk'iya; t'ẹphe gbua; taa anù iya. ²⁹ Tọ dọ iya bụ; ẹphe eworu nwata nk'iya shia; taa anù iya. Yo be echile iya; ya sù iya t'o wota nwata nk'iya t'ẹphe taa anù iya; yo woru iya wohaa."

³⁰ Eze anùtsulephu iphe ono, nwanyi ono kọru ono; woru uwe iya lajashia. Ndu phuru eze teke ono, ooswe l'eli ụpho-mkpuma ono; aphù l'o yeru uwe-aphù l'ime ẹhu.

³¹ Yọ sù: "Kamenu; m'ọ -bùru l'ẹ te bufudu Eláyisha Shafatu ishi ntanù!"

³² Teke ono; bẹ Eláyisha yele ndu bụ ọgurenya mkpukpu tukurù nọdu l'ufu iya. Eze abya ezifu onye ozi; t'o vuru iya ọzo je kẹ Eláyisha. Ọbù lẹ tẹmanu onye ọpflu, e ziru ejeruta; bẹ Eláyisha kfuhawaru ndu bụ ọgurenya ono; sù ẹphe: "?Unu ta phudu onye mgbugbu-madzua-a ẹge o yeru onye a-bya ebuta iya ishi? Onye ozi ono rulephu; unu gụ-chia ọzo; swọ-chia ya iphe; t'ẹ b'ọ bata. ?Tọ dọ igidi-ọkpa nnajiufu iya; bẹ ya anù l'ẹke ọda ya l'azụ phù."

³³ Eláyisha akpukwadurua iphe ono l'ọnu; onye ono, e ziru ozi ono abyakfutawa iya phù. Eze asù: "Iphe-ẹhuka-wa kwa l'ẹka Ojejoje b'ọ shi. ?Bù kẹ ngunu; bẹ ya a-nọdu ngabefuaru Ojejoje ọdo?"

7 Eláyisha asù: "Unu nùkwaa iphe, Ojejoje kfuru:

L'egbe nta-a echile; bẹ aa-nọdu ere ogbonga ntù iphe, eegudeje eme buredi mkpọla-ọcha lanù; l'ere ogbonga balì labù mkpọla-ọcha lanù l'ọnu obu-edukfu Samériya."

² Onye ishi soja ọpflu, bụ iya kakọta ọno eze ntse asù onye kẹ Nchileke ono: "L'ẹ too nwekwa; m'ọ -ruhuru; Ojejoje gụhashia ọzo ẹku k'imigwe; oo-meghe."

Eláyisha asù iya: "Ii-gudenua ẹn्या ngu phù iya; ọle ẹ too rudu ngu ọnu."

Ndu soja Áramu agba ọso

³ Yo nweru unwoke ẹnọ, bụ ndu ẹhu-labù, anọduje l'ọnu obu-edukfu Samériya. Ẹphe asù ibe ẹphe: "?Bù ngunu meru iphe ẹphe a-nọdu l'ẹke-a; nwùshihu?"

⁴ Ẹphe -sù t'ẹphe bahu l'ime mkpukpu; bẹ ẹphe a-nwùshihukwa; kẹ l'ejo-ẹgu emekwa l'ẹke ono. Ẹphe -nọdukwa nù l'ẹke-a; ẹphe anwùshihukwaphu. Ọ bụ t'ẹphe gbe jechia l'ọdu ogu ndu Áramu; je eworu onwephe nù ẹphe. Ẹphe -haa ẹphe; ẹphe anọdu ndzù. Ẹphe -gbushia ẹphe; yọ bụwaru iya phù."

⁵ Yo be lẹ nchi-ejihu-wa; ẹphe egbeshi jeshia l'ọdu ogu ndu Áramu ono. Ẹphe erua l'iku ọdu ogu ono; to nwehe onye nọkwadu iya nù; ⁶ kẹle Ojejoje meru tẹ ndu soja ndu Áramu nù igidi igweligwe ugbo-inya; mẹ k'inya; mẹ kẹ ikpoto ndu soja; k'ọpflu bụ l'onye-monye ọbule sùru ibe iya: "Lenu; l'eze ndu Ízurelu; bu-taakwaru eze ndu Hetu; mẹ eze ndu Íjiputu t'ẹphe byakfuta ẹphe." ⁷ Ya ndono; yo be l'enyashi; ẹphe awùlihu gbalashia; hakọta ọlo-ékwa ẹphe; inya ẹphe; mẹ nkakfù-igara ẹphe. Ẹphe ahaa ọdu ogu ẹphe ono; yọ dọ ẹge ọ dọ; gbalashia.

⁸ Ndu ẹhu-labù ono erua l'iku ọdu ogu ono; bahu l'ọlo-ékwa lanù; je eria; ngua; vua mkpọla-ọcha; mkpọla-ododo; mẹ ẹkwa je eworu domishia. Ẹphe ala-phuta azù; bya abahù l'ime ọlo-ékwa ọdo; vua iphe, nọ iya nù; je edomikwaaphu.

⁹ Tọ dọ iya bụ; onyenọnu; yọ sù ibe iya: "Ayi te emekwa ọhuma. Ntanù-a kwa eswe-aji b'ọ bụ; ọle ayi gbe nọ-kirishia. Ayi -kwaa l'ẹka jeye l'ùtsu; bẹ aa-nùkwaa ayi aphù. Unu t'ayi jelekwaphu nta-a; je ekfuaru iya ndibe eze."

¹⁰ Ya ndono; ẹphe atugbua je ekua ndu echeje nche l'obu-edukfu kfuru iya ẹphe; sù ẹphe: "L'ẹphe jekwaru l'ọdu ogu ndu Áramu; to nwe m'ọ onye lanù, nọ iya nù; to nwe onye ẹphe nùru ụkporo iya. Yọ bụru inya; mẹ nkakfù-igara; b'e litsuaru l'ẹke ono; ọlo-ékwa ẹphe adulephu ẹge ọ dọ." ¹¹ Ndu nche ono araa iphe ono, ndu ono kfuru ono arara; e je ekfua ya l'ufu-eze.

¹² Eze egbeshi l'enyashi ono; sụ ndu ozi iya: "Iphe ono, ndu Áramu meru ono; bẹ ya a-karu unu nta-a. Ẹphe maru l'ẹgu eme ayi. Ọ bụ iya meru; ẹphe awụfu l'ọdu ọgu ẹphe ono; je edomishia onwẹphe l'ẹgu. Iphe ẹphe arị aburu l'ayi -wufutalephu; t'ẹphe kpukoo ayi lę ndzụ; wụbata lę mkpukpu ayi."

¹³ Onye lanụ lę ndu ozi eze ono asụ: "T'ẹphe fọta madzụ; zi t'ẹphe gude inya ise, phoduru lę mkpukpu-wa je amaru ẹge iphe dụ. E -gude ẹphe; bẹ ọnodu ẹphe dukwataa l'ọ bụ kę ndu Ízurẹlu ono, a haru l'ẹke-a ono. Mbụ l'ẹphe a-dụlee l'ọ bụ igweligwe ndu Ízurẹlu ono, nwushihuwaru nụ ono. Ọo ya bụ t'ayi zi ẹphe t'ẹphe je amaru iphe, meru nụ."

¹⁴ Ya ndono; ẹphe abya achita ugbo-inya labụ; mę inya. Eze abya ezia t'a chọru ndu soja ndu Áramu jeshia; bya asụ ẹphe: "T'ẹphe je egude ẹnya ẹphe phụ iphe, meru nụ." ¹⁵ Ẹphe achọo ẹphe jeye lę Ẹnyimu Jọ-danu; phụa l'uwe; mę ivu, ndu Áramu tufashiru l'uzo; l'ẹke ọso ono turu ẹphe l'ukfu. Ya ndono; ndu ono, jeru ozi ono alaphushia azụ je ekfuaru iya eze. ¹⁶ Tọ dụ iya bụ; ẹphe atugbua je egwoo iphe l'ọdu ọgu ndu Áramu ono. E megee; ree ogbonga ntụ iphe, eegudeje eme buredi mkpọla-ọcha lanụ; bya eree ogbonga balị labụ mkpọla-ọcha lanụ, bụ iya bụ ẹge ono, Ojejoje kfuru ono.

Aadzọ-gbu onye ishi ozi eze l'okpa

¹⁷ Eze ndu Ízurẹlu eye onye ishi soja, bụ iya kagee ya ọno ntse; t'o leta ẹnya l'obu-edukfu mkpukpu ono. Yọ buru l'ẹke ono; b'a dzọ-gburu iya l'okpa; bụ iya bụ ẹge ono, onye kę Nchileke kfuhawaru iya teke ono, eze jeru l'ufu iya ono. ¹⁸ Ishi iya aburu lę teke ono, onye kę Nchileke kfuru eze: "Legbe nta-a echile; bẹ ee-re ogbonga ntụ iphe, eegudeje eme buredi mkpọla-ọcha lanụ; bya eree ogbonga balị labụ mkpọla-ọcha lanụ l'onu edukfu Samériya;" ¹⁹ bẹ onye ishi soja ono, kakọta ọno eze ntse ono sụru: "L'ẹ too mekwa; m'o -ruhuru; Ojejoje ghashia ụzo ẹku k'imigwe." Eláyisha asụ iya: "L'oo-gude ẹnya iya phụ iya; ọle too rudu iya ọnu." ²⁰ Yọ buru ẹge ono; b'o meru; mbụ lę ndiphe dzọ-gburu iya l'okpa l'obu-edukfu mkpukpu ono.

Aanụ-phu nwanyi Shúnemu alị iya azụ

8 O nweru teke Eláyisha kfuru nwanyi ono, o mejeru nwatibe iya, nwuhuru anwuhu; yo teta ndu ndzụ ono; sụ iya: "T'o gbeshi; duta ndibe iya t'ẹphe lufu je anodu l'ẹke dụ ẹphe mma; kęle Ojejoje tųwaru ẹjo-ẹgu ye l'alị-a afa ẹsaa." ² Tọ dụ iya bụ; nwanyi ono egbeshi je emee iphe ono, onye kę Nchileke kfuru ono; duta ndibe iya; ẹphe alufu; je anọo afa ẹsaa lę Filisutayinu.

³ Afa ẹsaa ono agvulephu; nwanyi ono eshi Filisutayinu lata. Yọ bya ejekfube eze; je arọo ya t'a nụ-phu

iya ọlo iya; mę alị iya azụ. ⁴ Teke ono; bẹ eze ekfu eyeru Geházi, bụ nwozi onye kę Nchileke; asuje: "T'o kfukotanuru iya iphe, bụ iphe-ophulenya Eláyisha l'ọ ha?"

⁵ Geházi anodu l'akọru eze ẹge Eláyisha shiriu mee t'onye nwuhuru anwuhu teta ndu ndzụ ọdo; a bya ele ẹnya; nwanyi ono, Eláyisha meru nwa iya; yo teta ono abata bya arọlahaa eze t'a nụ-phu iya ọlo iya yęle alị iya azụ.

Geházi asụ: "Nggube eze, bụ onye nwe mu nụ! Ọ kwa nwanyi ọbu ndo-ọ; yęle nwa iya ono, Eláyisha mejeru; yo teta ndu ndzụ ono." ⁶ Eze abya aji nwanyi ono k'iphe ono; yọ kọkotaru iya ẹya.

Eze abya eduru nwozi lanụ yeru iya; sụ iya: "Woru iphe, bụ kę nwanyi-wa nụ-phukota iya azụ l'ọ ha. Nukota iya iphe, bụ iphe shi l'alị iya lufuta; tsube mbọku, ọ lufuru l'alị-a jeye nta-a."

Hazẹlu egbu Benuhedadu

⁷ Ya ndono; Eláyisha ejee Damásukọsu. Teke ono; bẹ iphe-ememe guderu Bénu-Hadadu, bụ eze ndu Áramu. A bya ekfuaru iya l'onye kę Nchileke bẹ byaru nụ.

⁸ Eze asụ Hazẹlu: "T'o wota iphe, ọo-nụ onye kę Nchileke ono gude; yo shi iya l'ẹka kpataedu Ojejoje ishi; maru: 'Mę ya a-kaa mma l'iphe ono, eme iya nụ ono?' "

⁹ Tọ dụ iya bụ; Hazẹlu abya egwoo iphe, dųgbaa iche iche, kakọta mma lę Damásukọsu dojia eli ụkporo inya-ivu labụ gude jekfushia Eláyisha. Yo rua; bya evudo iya l'ifu; sụ: "Nwatibe ngu, bụ Bénu-Hadadu; mbụ eze ndu Áramu; bẹ ziru iya tę ya bya ajita ngu; mę ya a-ka-a mma l'iphe-wa, eme iya nụ-wa?"

¹⁰ Eláyisha asụ iya: "Je je ekfuru iya l'ọo-ka-a mma; ọle Ojejoje koshikwanuru iya l'ọ nwuhufutaje." ¹¹ Eláyisha adabę Hazẹlu ẹnya ẹge ono jeye iphere egude Hazẹlu. Onye kę Nchileke ono arata ẹkwa.

¹² Hazẹlu aji iya: "Onye nwe mu nụ; bụ ngunu bę jiraru?"

Eláyisha asụ iya: "L'ishi ẹkwa iya bụ lę ya mawaru iphe, dų ẹji, ii-me ndu Ízurẹlu. Ii-yekota ọku l'iphe bụ ẹke, ẹphe kpuru; yo shihu ike. Unwokoro ẹphe; bę ii-gude ọgu-mbeke gbushia; tųa unwegirima ẹphe ọtu pyaapya. Unyomu ẹphe; ndu ọphu dų ime bę ii-gvufushi ẹpho."

¹³ Hazẹlu asụ iya: "Yębe nwozi ngu, ẹ-to nwedu iphe ya bụ; † bụ onye nuru iya ike ọphu ya e-gude mee iphe, ha nshinu ẹge ono?"

Eláyisha asụ iya: "Lę Ojejoje koshiwaru iya l'ii-mekochaa buru eze ndu Áramu."

¹⁴ Tọ dụ iya bụ; Hazẹlu ahaa Eláyisha lakfushia nnajifu iya, bụ Bénu-Hadadu. Bénu-Hadadu aji iya: "Bụ ngunu; bę Eláyisha kfuru?" Hazẹlu asụ iya: "L'o sukwaru l'ii-ka-a mma." ¹⁵ Yo rua echile iya; Hazẹlu ewota

† *Iphe e deru l'ẹke-a l'okfu Híburu bụ "nkuta."*

ukpo tsee lẹ mini; mini angugua ya angugu; yo wota iya phukputa Bénu-Hadadu ifu; yọ nwuhu. Hazelu aburu eze nọ-chia ọnya iya.

Jehoram, bu eze ndu Júda

(2 Iphe 21:1-20)

¹⁶ L'afa, kwe Joram Éhabu afa ise, ọ wataru ọchi ndu Ízurẹlu; bẹ Jehoram Jehoshafatu wataru ọchi ndu Júda. Onye shi buri eze ndu Júda teke ono bu Jehoshafatu. ¹⁷ Iphe Jehoram gbaru bu ukporo afa l'afa iri l'ẹbo teke ọ bya aburu eze. Ọ chiru afa ẹsato lẹ Jerúsalemu. ¹⁸ O tsoru ọbeka ndu eze ndu Ízurẹlu; mee ẹge ndibe Éhabu meru; kẹ l'ọ luru nwatibe Éhabu. Yo mee iphe, dụ ẹji l'ẹnya Ojejoje. ¹⁹ Ọle Ojejoje gude okfu ẹka nwozi iya, bu Dévidi; ọphu 'ovudu iya evuvu t'ọ mebyishia ndu Júda; kẹ l'ọ kwehawaru Dévidi ọkwa l'unwu iya; mẹ awa iya; bẹ ọchichi ta alufudu l'ẹka gbururu jeye lẹ gbururu.

²⁰ L'oge kẹ Jehoram; bẹ ndu Édọmu kwefuru ndu Júda íkè; bya afotaru onwẹphe onye a-buru ẹphe eze.

²¹ Tọ dụ iya bu; Jehoram achita ugbo-inya iya l'ọ ha jeshia Zayi. Ndu Édọmu abya ekepee yele ndu ishi ugbo-inya ono mgburumgburu. Yo be l'enyashi; yo gbeshi bakfu ndu Édọmu ọgu. Ndu soja iya agbakashihu gbalashia. ²² Ya ndono; ndu Édọmu ekwefuru ndu Júda íkè jeye ntau. Teke ono kwaphu; bẹ ndu Libina kwefukwaruphu íkè.

²³ Iphe ọdo, meeberu nu teke Jehoram shi achij; mẹ iphemiphe ọbule, yẹbedua meru b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nu l'oge ndu eze Júda. ²⁴ Tọ dụ iya bu; Jehoram anwuhu lakfubeshia nna iya phe; e lia ya l'ẹke e liru nna iya phe lẹ Mkpukpu Dévidi. Nwatibe iya kẹ nwoke; mbụ Ehezáya abya aburu eze nọ-chia ọnya iya.

Ehezaya, bu eze ndu Júda

(2 Iphe 22:1-6)

²⁵ Ọ bu l'afa, kwe Joram Éhabu afa iri l'ẹbo, ọ wataru ọchi ndu Ízurẹlu; bẹ Ehezáya Jehoram wataru ọchi ndu Júda. ²⁶ Iphe Ehezáya gbaru bu ukporo afa l'afa labu teke ọ wataru achichi. Yọ chia afa lanu lẹ Jerúsalemu. Ẹpha nne iya bu Atalaya, bu nwanwa Omuri, bu eze ndu Ízurẹlu. ²⁷ O tsoru ọbeka ndibe Éhabu; mee iphe, dụ ẹji l'ẹnya Ojejoje ẹge ndibe Éhabu meru; kẹ l'ọ bu ọgo ndu ufu Éhabu.

²⁸ Ehezáya bẹ yele Joram Éhabu tugburu jeshia otso Hazelu, bu eze ndu Áramu ọgu lẹ Rámotu-Gíledu. Ndu Áramu emeka Joram iphe. ²⁹ Tọ dụ iya bu; eze, bu Joram alashia Jézerilu t'ọ je anodu nyaa iphe ono, ndu Áramu mekaru iya lẹ Ráma teke ono, o tsoru Hazelu, bu eze ndu Áramu ọgu ono.

Ehezaya Jehoram, bu eze ndu Júda ejeshia Jézerilu oji Joram Éhabu k'iphe ono, e mekaru iya ono.

Jéhu bu eze ndu Ízurẹlu

⁹ Yo be ujiku lanu; onye nkfuchiru Nchileke; mbụ Eláyisha ekua onye lanu l'ogbo ndu nkfuchiru; sụ iya: "Kwakobe; wota ekpemu man-wa je Rámotu-Gíledu. ² Teke i ruru; nggu elee ọnya Jéhu Jehoshafatu Nimishi. Kuchi iya ekuchi; duta iya t'unu bahu l'ime ọlo. ³ Teke ono; nggu ewota ekpemu manu ono; woru manu ono tee ya l'ishi; sụ: Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: 'Ya awu ngu manu l'ishi t'i buri eze ndu Ízurẹlu.' Teke e metsuaru; nggu aguhaa ọlo gbalaa; gude ọso gbalaa. Ba akpokwa ukfu!"

⁴ Nwokokorọbya ono, bu onye nkfuchiru ono atugbua jeshia Rámotu-Gíledu. ⁵ Yo rua; ndu ishi ndu soja anoduwa lẹ ndzuko. Yọ sụ ẹphe: "Onye ishi ndu soja; ya nwekwaru ozi, ya e-zia ngu."

Jéhu aji iya: "?Bu onye ole l'ẹke-a bẹ iikfuru?"

Yọ sụ iya: "L'ọ bu nggubedua; onye ishi ndu soja."

⁶ Jéhu egbeshi; ẹphe abahu l'ime ọlo. Onye nkfuchiru ono eworu manu ono tee ya l'ishi; sụ iya: "Lẹ Ojejoje, bu Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu suru: 'Lẹ ya awu ngu manu l'ishi t'i buri eze, achij ndibe kẹ Ojejoje; mbụ ndu Ízurẹlu. ⁷ Ndu onu-ọlo Éhabu, bu nnajiufo ngu; bẹ idzo pyaapya; k'ọphu ya e-shi ẹge ono gwata ugwo ọchi ndu ozi iya ono, bu ndu nkfuchiru; mẹ k'iphe bu ndu ozi Ojejoje, bu ndu Jézebelu gbushikotaru. ⁸ Ndibe Éhabu l'ẹphe ha a-buru kpurupyata. Iphe, bu nwata nwoke l'onu-ọlo Éhabu l'alij Ízurẹlu; bẹ ya e-domi: m'ọ bu ohu; m'ọ bu amadu. ⁹ Ya e-me ufu Éhabu t'ọ dụ l'ọ bu ufu Jeróbuwamu Nébatu; mękwaphu t'ọ dụ l'ọ bu ufu Baasha Ahija. ¹⁰ Jézebelu; bẹ bu nkuta a-ta anu iya l'egu, nọ lẹ Jézerilu. Ẹ to nwedu onye e-li iya elili.' " Yo kfutsua ẹge ono; guhaa ọlo; gbalaa.

¹¹ Jéhu abya ejekfu ndu ishi ndu soja ọphunanu; onye lanu aji iya: "?Bu-a k'oma? Bu ngunu; bẹ onye ọguvuno ono choru ngu bya?"

Jéhu asu: "?Ọ kwa l'unu mahawaru onye obu bya amaru ẹge ookfuje okfu."

¹² Ẹphe asu iya: "L'ọ ẹjo-ire! Kfuwaruru ẹphe iphe obu nta-a."

Jéhu asu ẹphe: "Iphe, o kfuru iya bu lẹ Ojejoje suru lẹ ya wuwaru yẹbe Jéhu manu l'ishi; tẹ ya buri eze ndu Ízurẹlu."

¹³ Ẹphe emewaphu ẹwegwa je achita uwe ẹphe; wushi l'alij t'ọ dzobe okpa. Ẹphe abya egbua upyoku; sụ: "Jéhu bu eze!"

Jéhu egbu Joram

¹⁴ Ya ndono; Jéhu Jehoshafatu Nimishi eje achiaru Joram ẹjo idzu. Teke ono; bẹ Joram yele ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha shi adzo tẹ Hazelu, bu eze ndu Áramu ba ana ẹphe Rámotu-Gíledu. ¹⁵ Obu l'eze, bu Joram laru Jézerilu oje ọnya ẹke ono, ndu Áramu mekaru iya iphe

teke ono, epehe le Hazelu, bu eze ndu Aramu shi alu ogu ono. Ya ndono; Jehu asu: "O -buru l'o bu obu unu ndono; t'e b'o dukwa onye e-shi le mkpukpu-wa pyofu je Jazerilu odo iphe-a." ¹⁶ Jehu enyihu ugbo-inya gbaru jeshia Jazerilu; ke l'o bu eke ono; be Joramu ze. Ehezaya, bu eze ndu Juda be jeru iya ajiji.

¹⁷ Onye nche, vudo l'ulo eli, no le Jazerilu aphua Jehu; me ndu l'awu etso iya nu; l'eke epehe dzeberu abya; chishia mkpu; su: "L'o nwekwaru ndu ya phuru, awu abya nu."

Joramu asu: "T'a chota onye agba inya; zia ya t'o je epehe ndzuta je aji epehe: 'M'o bu-a k'oma?'"

¹⁸ Onye agbaje inya agba Jehu ndzuta; su iya: "Leze suru: 'Bu-a k'oma?'"

Jehu aji iya: "'Unu gude k'oma eme ngunu? Unu tso iya azu!'"

Onye nche ono asu eze: "L'onye e ziru jekfuakwaru epehe; ole e to latakwa nu azu."

¹⁹ Eze abya ezi onye odo, agbaje inya t'o jekfuedu epehe. Yo rua; bya asu epehe: "Leze suru: 'Bu-a k'oma?'"

Jehu asu iya: "'Unu gude k'oma eme ngunu? Unu tso iya azu!'"

²⁰ Onye nche ono asu eze: "L'o jekfuakwaru epehe; ole e to latakwa nu azu. Ege onye obu gude agba; b'o dukwa l'obu Jehu Nimishi. Ogbakwa iya k'ehuka k'ehuka."

²¹ Joramu asu: "T'o doziaru iya ugbo-inya iya." E doziaru iya eya. Joramu, bu eze ndu Izuru ye Ehezaya, bu eze ndu Juda agbagbua jekfushia Jehu. Onyenonu anodutsua l'ugbo-inya nk'ia. Eke epehe gbakfuru iya bu eke, shi bujeru al Jazerilu.

²² Joramu aphulephu Jehu; ji iya: "Jehu; bu-a k'oma?"

Jehu asu iya: "'Nanu ege k'oma e-shi du; l'eke uru-al; me mgborogwu ono, shi nne ngu, bu Jézebelu l'eka ono haphu ege o shi hahawa?'"

²³ Joramu agbaphushia azu; l'echi mkpu l'araru Ehezaya: "Ehezaya; l'o kwa ogu-o!"

²⁴ Jehu egude ike iya l'o ha seta akfu iya gbaa Joramu le mgbaku ukuvu; yo je atu-fua ya meji. Yo dawaphu dakoru l'eli ugbo-inya iya ono. ²⁵ Jehu ekfuaru onye ishi ugbo-inya iya, aza Bidika: "T'o pata iya je etufaa l'al Nebotu ke Jazerilu phu. Nyatakwa le teke phu, nggu l'ia chikoje shi gude ugbo-inya agbatso nna iya; mbu Ehabu; be Ojejoje kfuru okfu ehu iya; su: ²⁶ 'Unyaphua; be ya phuru mee Nebotu; me mee k'unwu iya. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. Ya mefutaje ngu t'i kfu ugwo al-a. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.' Unu pata iya je etufaa l'al ono; ege ono, Ojejoje kfuru iya ono."

Egbu Ehezaya

²⁷ Ehezaya, bu eze ndu Juda aphua iphe, meru nu; gbagbua; tsoru uzo, shiru onu edukfu Betihaganu. Jehu achipyabe iya; su: "Unu gbagbufua yebedua!"

Epehe agbata iya akfu l'uzo, sweru laa Guru le mgboro Ibulamu. Yo gbaru laa Megido; je anwuhu l'eke ono. ²⁸ Ndu ozi iya egude ugbo-inya pata iya jeshia Jerusalemu je elia l'ili iya l'eke e liru nna iya phe le Mkpukpu Dévidi. ²⁹ Yo buru l'afa, kwe Joramu Ehabu afa iri le nanu, o wataru ochi ndu Izuru; be Ehezaya wataru ochi ndu Juda.

Egbu Jézebelu

³⁰ Ya ndono; Jehu atugbua jeshia Jazerilu. Jézebelu anulephu l'o byaru; tee mkpo-nya; memaa egbushi iya; je eworu nya pyofu le windo. ³¹ Jehu abya abyaruta l'obu-edukfu; Jézebelu aji iya: "Nggube Zimuri-a; † bu-a k'oma; mbu nggube onye-wa, gburu nnajiufu ngu-a?"

³² Jehu apalia nya l'uzo windo ono; su: "'Bu onye ole bu onye nk'ia? Bu onye ole-e?" Umadzu labu; m'o bu umadzu eto, bu ndu a haru ahaha eshi le windo lee ya nya. ³³ Jehu asu epehe: "Unu shi l'eke ono tufu Jézebelu!" Epehe atufu iya; mee ya akfukashihu kpua l'upho-mkpuma; me nya, ngbaa l'eke ono. Jehu egude inya ono dzoo ya pyakapyaka.

³⁴ Jehu abahu l'ime ulo je eribua ya; su: "T'ephe pata nwanji ono, vu onu ono; je elia; ke l'o bu ada eze!"

³⁵ Epehe alufulephu t'ephe je elia ya; iphe, epehe phuru nwenkinyi aburu okpokoro ishi iya; me okpa iya; owaa aka iya. ³⁶ Epehe alaphu azu je ekfuaru iya Jehu. Yo su: "L'oo ya bu iphe ono, Ojejoje shi l'onu nwozi iya; mbu Elayija ke Tishibe kfua; su: 'L'o bu l'egu, no le Jazerilu; be nkuta a-ta anu Jézebelu.' ³⁷ Jézebelu be odzu iya adu l'o bu nshi, a nyikaru nanu nanu l'al Jazerilu; k'ophu bu l'e to nwedu onye a-hube iya ama; su: 'L'o kwa Jézebelu ndo-o.'"

Egbushi ndibe Ehabu

10 Unwegirima Ehabu du ukporo madzu eto l'umadzu iri le Sameriya. Jehu abya edee ekwo keshiaru ndu achu nu le mkpukpu ono; keeru iya ndu bu ogurenya; me ndu bu epehe hefutaru unwegirima Ehabu ono. L'ekwo ono b'o deru; su: ² "Keshinu ophu unwegirima nnajiufu unu tukoru nodu; yeru l'unu nweru ugbo-inya; nweru inya; nweru ngwa-ogu; bya enweru mkpukpu, a kpushiru ike; be bukwa ekwo-wa-bebelephu eru unu aka; ³ unu afota onye katsua mma; mbu onye o gbaru t'unu fota l'unwu nnajiufu unu ono; mee ya eze; t'unu lua ogu l'okfu onu-ulo nnajiufu unu."

⁴ Egvu abya epehe l'ehu; epehe asu: "T'e lewaru; ndu eze labu phu ta dudu ike vudo iya l'ifu. ?Nanu ege epehedua e-shi kpo iya l'ifu?"

† Zimuri be gburu eze Ela; gbua ndibe iya bya aburu eze; nochia nya iya. Iphe o chiru bu abaji esaa nwenkinyi. Gya ya le 1 Eze 16:8-20

⁵ Tò dū iya bụ; onye bụ iya bụ ishi l'ufu-eze; onye ọvanyo mkpụkpụ ono; ndu bụ ọgurennya; mę ndu bụ ẹphe hefutaru ụnwu Éhabu; ezia ozi t'e je ezia Jéhu; su iya: "L'ẹphe bụ ndu ozi iya. L'ọ bụ iphe, ọ sūru t'ẹphe mee; bę ẹphe e-me. L'ẹ to nwekwa onye ẹphe eme eze. Melekwaphu iphe, bụ obu ngu."

⁶ Jéhu abya edeeru ẹphe ẹkwo k'ugbo ẹbo; sụ ẹphe: "Ọ -būru l'unu kfu yębedua l'azụ; l'anūru iya okfu; ọo ya bụ; t'unu bushikota ụnwu nnajiufu unu ishi l'ẹphe ha; chītaru iya lę Jézerilu l'egbe nta-a echile."

Ụnwu Éhabu ono, bụ iya bụ ụkporo madzụ ẹto l'umadzu iri ono; bę bụ ẹphe lę ndu oke amadụ lę mkpụkpụ ono shi bugbaaru. Yọ būru ndu ono zūfutatu-suaru ẹphe.

⁷ Ẹkwo ono erulephu ndu ono ẹka; ẹphe achīta ụnwu eze ono; gbushikota l'ẹphe ha; mbụ ụkporo madzụ ẹto l'umadzu iri ono. Ẹphe edoo ishi ẹphe lę nkata; vulaaru Jéhu lę Jézerilu. ⁸ Onye ozi abya ezia Jéhu l'e vulataakwaru iya ishi ụnwu Éhabu ọbu.

Jéhu asụ: "T'ọ kùbe ẹphe l'ikpo labụ l'ifu obu-edukfu mkpụkpụ t'ẹphe nọdu l'ẹke ono jeye l'ụtsu."

⁹ Yọ be l'ụtsu; Jéhu alufu; je evudo l'ẹke onyemonye ọbule a-phụ iya; sụ ẹphe: "Ẹka unu ta dukwa l'iphe ọwaa. Ọ kwa yębedua bę gbaru nnajiufu iya, bụ Joram-ụ ejọ idzu; woru iya gbua. Ọlobu; ?bụ onye gbushiru ndu ọwananu? ¹⁰ Ọo ya bụ t'unu maru l'ẹ to nwekwa iphe, Ojejoje kuru lę k'ufu Éhabu, ẹ-te redu nụ. Ojejoje; bę mewaru iphe, o shi l'ọnu nwozi iya; mbụ Elayija kfu." ¹¹ Jéhu egbushikota iphe bụ ndibe Éhabu, ndu ọphu phọduru nụ lę Jézerilu. O gbukotaru ndu, shi būru ishi l'oge kę Éhabu; ndu ọnyà iya; mę iphe bụ ndu shi achijeru iya ẹja. Ẹ to nwedu m'ọo onye lanụ, ọ haru; t'ọ wafu l'ẹphe. ††

Jéhu egbushi ndu abụbu Ehezáya

¹² Ya ndono; Jéhu abya egbeshi jeshia Samériya. Yọ jetabelephu rua ẹke ndu eche aturu anọduje ebushi aturu ẹji; ¹³ yęle ndibe Ehezáya, shi būru eze ndu Júda edzuda. Yọ jį ẹphe: "Unu bụ ndu ole?"

Ẹphe asụ iya: "L'ẹphe bükwa ndibe Ehezáya. Iphe, ẹphe abya aburu t'ẹphe bya ajia ụnwegirima Ehezáya; mę nne-eze."

¹⁴ Jéhu asụ: "Unu kpukoo ẹphe lę ndzụ." Ẹphe abya akpukoo ẹphe; metsua chīta ẹphe je akùbe l'iduma, nọ l'ẹke ono, ndu eche aturu anọduje ebushi aturu ẹji ono. Ndu ẹphe gburu dū ụkporo madzụ labụ l'umadzu ẹbo. Ẹ to nwedu ẹphe onye wafuru nụ.

Egbushi ndibe Éhabu ọphu phọduru nụ

¹⁵ Jéhu egbeshi l'ẹke ono; je aphụ Jehonadabu Rekabu l'ẹke ooje abyakfuta iya. Jéhu ekele iya; bya ajį iya: "I tūru-a ikè yeru iya ẹge yębedua tūru yeru ngu?"

† 1 Eze 21:17-21 †† Gya Hos 1:4

Jehonadabu asụ iya lę ya tükwarua ikè yeru iya.

Jéhu asụ iya: "Ọ -būru ẹge ono b'ọ dū; kwenu iya l'ẹka." Yọ machīaru iya ẹka; Jéhu eselita iya dubata iya l'ugbo-inya iya. ¹⁶ Jéhu asụ iya: "Tsuru iya; k'ọphu ii-phụ ẹge iphe kę Ojejoje evube iya ọku l'ẹhu." Ya ndono; yọ pata iya l'ugbo-inya ono tųgbua. ¹⁷ Ẹphe erulephu Samériya; Jéhu atuko iphe bụ ndibe Éhabu ndu ọphu, phọduru nụ l'ẹke ono gbushikota. Yọ dzọo ẹphe l'ẹphe ha pyaapya ẹge ono, Ojejoje shi l'ọnu Elayija kfu ono.

Egbushi ndu abaru Bálụ ẹja

¹⁸ Jéhu abya ekua ndu Ízurelu l'ẹphe ha; sụ ẹphe: "Éhabu bę baru Bálụ ẹja; ọle ọ bapeteru iya ẹya. Yębe Jéhu a-baru Bálụ ẹja baruaru iya ẹya abaru. ¹⁹ Ngwa; unu kua ndu nkfuchiru Bálụ l'ẹphe ha; iphe bụ ndu ọru Bálụ; mę ndu achijeru iya ẹja. T'ẹ b'ọ nwekwa onye a-gbala nụ; kęle ya abya ogworu Bálụ ẹja, ha nshinu. Onye gbalaru nụ; ta anọdukwa ndzụ."

Iphe ono aburu ẹregede, Jéhu gude eme tę ya gbushikota iphe, bụ ndu abaru Bálụ ẹja.

²⁰ Jéhu asụ ẹphe: "Unu tųa ndzuko; t'a kwabę Bálụ uguv." Ẹphe abya araa kę ndzuko ono arara. ²¹ Jéhu abya achikota alį Ízurelu l'ọ ha zikota ozi; iphe bụ ndu abaru Bálụ ẹja l'ẹphe ha abyakota; to nwe m'ọo onye lanụ, ẹ ta abyadunu. Ẹphe awụ-jia eze ọlo Bálụ ono; jį iya pyimu; shita l'ishi iya ọphu je akpaa l'ishi iya ọphu. ²² Jéhu ekfuaru onye eleta ọlo, eedobeje uwe; sụ iya: "T'ọ chītaru ndu ono l'ẹphe ha uwe-nlọkpuru t'ẹphe yee!" Yọ bya achītaru iya ẹphe.

²³ Tò dū iya bụ; Jéhu yęle Jehonadabu Rekabu abahụ l'ulo Bálụ ono. Jéhu asụ ndu ono, abaru Bálụ ẹja ono: "Unu lewaru; phụ l'ẹ to nwedu onye kę Ojejoje tso unu nọdu l'ẹke-a; gbahaa ndu abaru Bálụ ẹja nwęnkinyi ẹphe."

²⁴ Ya ndono; ẹphe abahụ jeshia ogwo ẹja; mę ngwęja-ukfuru.

Jéhu bę wowaru ụkporo madzụ ẹno ye t'ẹphe kwabę l'etezi; bya asụ ẹphe: "O -nweru onye, haru m'ọo onye lanụ lę ndu-a, ya eye unu l'ẹka-a; yọ gbalaa; bę ee-gude ishi nk'ia kfu ụgwọ iya."

²⁵ Egwoje, Jéhu egwoje ngwęja-ukfuru ono; yọ sụ ndu nche; mę ndu ishi: "Unu bahụ je egbushikota ẹphe! T'ẹ b'ọ dukwa onye ọphu unu e-kwe t'ọ gbalaa." Tò dū iya bụ; ẹphe egude ogu-mbeke gbugbushikota ẹphe. Ndu nche ono; mę ndu ishi ono etufashia odzu ẹphe l'etezi; bya awuba l'ime ime ọlo Bálụ ono. ²⁶ Ẹphe apashia oshi ẹke, aagwaję Bálụ; kpọo ya ọku; ²⁷ bya et-sukposhia oshi Bálụ; tsukposhia ọlo iya. Yọ būru nshį; bę eejeje anyinyi l'ẹke ono jeye ntanụ.

²⁸ Yọ būru iya bụ lę Jéhu emebyia k'ọbaru Bálụ ẹja l'alį Ízurelu. ²⁹ Ọ bụ le Jéhu te esefudu ẹka l'ẹjo iphe ono, Jeróbuwamu Nébatu kpataru tę ndu Ízurelu mee ono.

Mbụ eja ono, ẹphe baru ụnwu-eswi phụ, e gude mkpọla-ododo kpụa dobe lẹ Bételu; mę lẹ Dánu phụ.

³⁰ Ojejoje asụ Jéhu: “Keshinu i meru iphe, dụ mma; mee iphe, vudo nhamụnha l'ęnya iya; bya emee ndibe Éhabu iphe, nọ iya l'obu t'e mee ẹphe; bę awa ngu a-nọ l'aba-eze ndu Ízuręlu jeye l'ogbo k'ęno.” ³¹ O bụ lẹ Jéhu te gudedu obu iya l'ọ ha dobe iphe, ekemu Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízuręlu kfuru. Ẹ tọ hadu ẹjo iphe Jeróbuwamu ono; mbụ ẹjo iphe ono, ọ kpataru; ndu Ízuręlu emee ono.

Anwụhu Jéhu

³² Teke ono; bę Ojejoje wataru ọhabota oke alị ndu Ízuręlu. Hazęlu alụ-gbukota mkpụkpu lẹ mkpụkpu ndu Ízuręlu; ³³ tsube l'ụzo ęnyanwu-ahata Ẽnyimu Jọdanu; l'alị Gíledu l'ọ ha; mę alị ndu Gádu; kę ndu Rúbęnu; mę kę ndu Manáse shita lẹ Árowa lẹ nsụda nsụda Amónu; je akpaa lẹ Gíledu; mę Báshanu.

³⁴ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Jéhu shi achị; iphemiphe ọbule, yębedua meru; mę ike, ọ kparu; b'e dekotaru l'ękwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízuręlu.

³⁵ Tọ dụ iya bụ; Jéhu anwụhu lakfushia nna iya phę; e lia ya lẹ Samériya. Jehowahazu, bụ nwatibe iya kę nwoke abụru eze nọ-chia ęnya iya. ³⁶ Iphe, Jéhu chịru ndu Ízuręlu lẹ Samériya; bụ ụkporo afa l'afa ęsato.

Atalaya, bụ eze-nwanyi ndu Júda yęle Jowashi

(2 Iphe 22:10—23:15)

11 Atalaya, bụ nne Ehezáya aphụlephu lẹ nwatibe iya; bę nwụhuwaru nụ; gbeshi je emee ndibe eze l'ẹphe ome-l'iwe. ² Jehosheba, bụ ada eze Joram; bụru nwunne Ehezáya kę nwanyi eduta Jowashi dufu l'ęke ndibe eze ono, eeme t'e gbushia ono nọ. Yo duta yęle onye ehe iya nụ; je edomia lẹ mkpura; shi ęge ono wohaaruru iya Atalaya; k'ọphu bụ l'ę to gbuhedu iya. ³ E domiru Jowashi yęle onye ehe iya nụ l'eze-ulo Nchileke afa ishinguru l'oge ono, Atalaya achị ono.

Eekwefuru Atalaya íkè

(2 Iphe 23:1-15)

⁴ Yo rua l'afa k'ęsaa; Jehoyada abya ezia t'e je ekua ndu ishi, achigbaa ụkporo ndu soja ụkporo ise ise, shi l'alị Karu; mę ndu nche t'e duru ẹphe byakfuta iya l'eze-ulo Nchileke. Ẹphe l'iya agbaa ndzụ; yo mee; ẹphe eribuaru iya nte l'ulo Ojejoje ono. Yo abya ekoshi ẹphe Jowashi, bụ nwatibe eze ono. ⁵ Yo bya atụaru ẹphe ekemu; sụ: “Ọwaa iphe, unu e-me ndọ-ọ: Unu kee onwunu ụzo ęto unubę ndu ono, echeje nche mbọku ọtu-ume ono. T'ụzo lanụ je anọdu lẹ nche l'ufu-eze; ⁶ ụzo lanụ anọdu lẹ nche l'ọnu-ụzo Suu; ụzo lanụ ọphu a-nọdu l'ọnu-ụzo, nọ l'azụ ndu nche ono. Ono bụ ęge unu e-shi chee ụlo ono; k'ọphu ę te enwutsudu iya.

⁷ Ụzo labụ l'unu, bụ ndu ę-te chejedu nche mbọku ọtu-ume a-nọduje lẹ nche l'eze-ulo Nchileke; gbochita eze.

⁸ Unu gudegbaa ngwa-ogụ unu l'ęka gbaa eze, bụ Jowashi mgburumgburu. Iphe, bụ onye shitaru ęke unu nọ; unu gbua onye ọbu. Unu swijeru eze eswiru l'ẹjeje; mę l'alala.”

⁹ Ndu ishi, achigbaa ụkporo ndu soja ise ise ono emee ęge ono Jehoyada, bụ onye achijeru Nchileke ẹja kfuru ẹphe ono. Onyenọnu ẹje eduta ndu nk'iya, bụ ndu nche kę mbọku ọtu-ume; mę ndu ọphu chigewaru nụ l'alawa alala; ẹphe abyakfutashia Jehoyada, bụ onye achijeru Nchileke ẹja. ¹⁰ Onye ono, achijeru Nchileke ono achịta arwa; mę iphe ono, eegudeje gbobuta onwonye ono, shi bụru kę Dévidi, e doberu l'eze-ulo Nchileke ono woru nụ ndu ishi, achigbaa ụkporo ndu soja ise ise ono. ¹¹ Ndu nche ono apagbaaru ngwa-ogụ l'ęhu l'ęhu vudo; gbaa eze mgburumgburu tsube l'ụzo ọhuda eze-ulo ono jeye l'ụzo isheli iya; mbụ jeye l'ęnya-ngwęja Ojejoje; mę eze-ulo ono.

¹² Jehoyada abya edufuta nwatibe eze ono; bya eworu okpu-eze kpube iya; woru ękwo, ekemu Nchileke nụ iya. Ẹphe awụya ya manụ l'ishi; chia ya eze. Ndu ono akwaru iya ęka; zụa ya; sụ: “Ndzụ ngu ndzụ ogologo; nggube eze!”

¹³ Atalaya anụlephu ụzu, ndu nche; mę ndu ọha atụ l'eze-ulo Ojejoje; tųgbua jekfushia ẹphe l'ęke ono. ¹⁴ Yo bya elee ęnya; phụ ęge eze ono vudo l'iku itso, bụ iya bụ ęge ome-l'alị kfuru; phụkwaaphu lẹ ndu ishi ndu soja; mę ndu egbuje ụpyoku vudonyabe iya; mę ęge ndu alị ono l'ẹphe ha chikoru etegbaa ęswa; l'egbu ụpyoku. Yo gbajashia uwe iya; chia mkpu; sụ: “Ẹjo iphe eme-o! Ẹjo iphe eme-o!”

¹⁵ Ya ndono; Jehoyada, bụ onye achijeru Nchileke ẹja abya atụaru ndu ishi ụkporo ndu soja ise ise ono ekemu; sụ ẹphe: “Unu kpufuta nwanyi ono l'ęke ono, ndu nche nọ ono. Unu egude ogu-mbeke gbua iphe, bụ onye tso iya nụ.” Kę l'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono sụru: “T'e b'e gbukwa iya l'eze-ulo Nchileke.” ¹⁶ Tọ dụ iya bụ; ẹphe egude iya; kpụ-rua ọnu ęke inya eshije abahụ l'ufu-eze; woru iya gbua l'ęke ono.

Jehoyada edozi alị Júda

(2 Iphe 23:16-21)

¹⁷ Jehoyada abya emee t'eze; mę ndu Júda; ẹphe lẹ Ojejoje gbaa ndzụ. Ndzụ ono, ẹphe gbaru ono abụru l'ẹphe a-buru ndu e gude ire ẹphe ęka l'ęke ibe ẹphe nọ; mę l'ęke Ojejoje nọ. ¹⁸ Ndu alị ono l'ẹphe ha ejeshia l'eze-ulo Bálu je enwutsushia ya; tųko ęnya-ngwęja Bálu; mę iphe bụ ntekpe iya tsua yọgiri-yogiri. Ẹphe eg-bua Mátanu, bụ onye achijeru Bálu ẹja l'ifu ęnya-ngwęja Bálu.

Jehoyada, bụ onye achijeru Nchileke ẹja abya eye ndu nche; ẹphe echelaha eze-ulo Nchileke. ¹⁹ Yo duta ndu ishi ụkporo ndu soja ise ise ono, shi Karu; mę ndu

nche; mę ndu alı ono l'ęphe ha; ęphe eshi l'eze ılo Nchileke dufuta onye eze ono; duba iya l'ufu-eze. ęke ęphe shiru bu l'onu-nggamgbo ęke ndu nche anęduje. Eze eje anędu l'aba-eze iya; wata ęchi ndu Jıda. ²⁰ ęhu atsolaha ndu alı ono l'ęphe ha ęna. Nchi abya adu ęphe ono ndoo; ke l'e gudewa ogu-mbeke gbua Atalaya l'ufu-eze.

²¹ Iphe Jowashi gbaru bu afa ęsaa teke ę wataru achichi.

Jowashi bu eze ndu Jıda

(2 Iphe 24:1-16)

12 L'afa, kwe Jihu afa ęsaa k'ophu ę bu eze ndu İzurelu; be Jowashi wataru achichi le Jerusalemu. Yo chia ukporo afa labu le Jerusalemu. ępha nne iya bu Zibaya; onye Besheba. ² Jowashi be mekotaru iphe, vudo nhamunha l'ęnya Ojejoje l'oge nk'ia; kele Jehoyada, bu onye achijeru Nchileke ęja shi akpo-ziru iya ęzo. ³ Obenu l'ęke aagbaje ęja b'ę te ewofudu; ndu alı ono l'ęjeje ogwo ęja; l'akpo insensu ęku l'eli ęke ono.

⁴ Jowashi abya ekfuru yeru ndu achijeru Nchileke ęja; su ęphe: "Unu natakota iphe, bu okpoga, du nsę, ee-wobataje l'eze-ılo Nchileke; mbu okpoga, aatutaje l'utu; okpoga, e ketaru onyenonu t'ę kfuje; me okpoga, madzu gude obu iya bya anu l'eze-ılo Nchileke. ⁵ Te ndu achijeru Nchileke ęja l'onye l'onye natakota okpoga ono l'ęka onye edobeje okpoga t'e gude iya mekwaa iphe, bu ęke mebyihuru nu l'ulo Ojejoje."

⁶ Ole ndu ono, achijeru Nchileke ęja ono ta watadu emekwa eze-ılo Nchileke ono jeye l'afa, kwe Jowashi ukporo afa l'afa ęto; k'ophu ę wataru achichi. ⁷ Eze, bu Jowashi abya ekua Jehoyada, bu onye achijeru Nchileke ęja; me ndu achijeru Nchileke ęja ędo ji ęphe: "Bu ngunu meru iphe unu te emekwadu iphe ono, mebyishihuru l'eze-ılo Nchileke ono? Unu ba anatahekwa ndu edobeje okpoga okpoga ędo. Unu wotachia okpoga ęphu no unu l'ęka nu t'e gude mekwaa eze-ılo ono." ⁸ Ndu ono, achijeru Nchileke ęja ono ekweta l'ęphe ta anatahedu okpoga ędo; yeru l'ęphe te emekwadu eze-ılo Nchileke ono l'onwephe.

⁹ Jehoyada, bu onye achijeru Nchileke ęja apata okpoko; swofua ya ęzo l'okfuchi iya; je eworu iya dobe l'ęnya-ngweja Ojejoje l'ęzo ęka-utara teke aabata l'eze-ılo Nchileke ono. Ndu achijeru Nchileke ęja ndu ęphu eche ęke, eeshi abata l'eze-ılo Nchileke l'ewotaje okpoga, e wobataru l'eze-ılo ye l'okpoko ono. ¹⁰ Yę buje; okpoga ono -halęphu nshinu l'okpoko ono; onye ederu eze ękwo; me onye ishi ndu achijeru Nchileke ęja abya agua ya; chiru ye l'ękpa; kechia. ¹¹ ęphe gutsua okpoga ono l'ęge ę ha; ęphe eworu iya nu ndu bu ishi eleta ęnya l'ozı eze-ılo ono. Yo buru l'okpoga ono be ęphe eshije l'akfa ndu eje ozı l'eze-ılo Nchileke ono ugwo: mbu ndu kapyinta; ndu akpu ılo obu akpukpu; ¹² ndu edo ılo; me ndu akukposhi mkpuma.

Yo buru l'okpoga ono be ęphe eshije zuta oshi; me mkpuma, a gbakposhiru agbakposhi, e gude emekwa eze-ılo Nchileke ono. Yo buru iya b'e gude mekota l'iphemiphe ębule, eemekwa emekwa l'eze-ılo ono. ¹³ ę to dukwa okpoga ono ęphu e gude mee efere mkpola-ęcha; me iphe, apaje ęwuu uręku; me ochi, eeyeje mini; me ępyoku; mewaru iphe ędo, e gude mkpola-ododo; me mkpola-ęcha mee dobe l'eze-ılo Nchileke ono. ¹⁴ ę bulephu ndu eje ozı l'eze-ılo ono be a nuru iya t'ęphe gude mekwaa eze-ılo ono. ¹⁵ ę ta sębua ndu a nuru okpoga ono t'ęphe bya edoo ęge ęphe shiru kpaphushia ya; ke l'ęphe bu ndu gude irelanu eje ozı ono.

¹⁶ Okpoga, shi le ngweja ndu ikpe-nmaru; me ke ngweja ndu iphe, du ęji b'ę te wobatadu l'eze-ılo Nchileke. Ndu nwe iya nu bu ndu achijeru Nchileke ęja.

¹⁷ Yo buru teke ono be Hazelu, bu eze ndu Aramu jeru je etso ndu Gatę ogu; luta iya. Yo ghakębe jeshia ogu le Jerusalemu. ¹⁸ Jowashi, bu eze ndu Jıda egwota iphemiphe ębule, nna iya phe, bu Jehoshafatu; Jehoramu; me Ehezaya, bu ndu shi buru eze ndu Jıda doberu Ojejoje iche; me ęphu yębedua doberu Ojejoje iche; me mkpola-ododo, a phuru l'ęke eedobeje ęku l'eze-ılo Nchileke; me l'ufu-eze; gwolaaru Hazelu, bu eze ndu Aramu. Yo chia ndu soja iya; shi le Jerusalemu lufushia.

Anwuhu Jowashi

¹⁹ Iphe ędo, meeberu nu teke Jowashi shi achı; me iphemiphe ębule, yębedua meru b'e dekotaru l'ękwo, e deshıru iphe meru nu l'oge ndu eze Jıda.

²⁰ Ndu ozı Jowashi achıaru iya ęjo idzu; woru iya gbua l'ulo, no le Bętu-milo l'ęzo, shıru jee Sila. ²¹ Ndu ozı iya ęphu gburu iya nu ęphu bu Jozaka Shimeyatu; me Jehozabadu Shoma. To du iya bu; Jowashi anwuhu; e lia ya l'ęke e lıru nna iya phe le Mkpukpu Dęvidi. Nwatibe iya, bu Amazaya abya aburu eze no-chia ęnya iya.

Jehowahazu bu eze ndu İzurelu

13 L'afa, kwe Jowashi Ehezaya ukporo afa l'afa ęto, ę wataru ęchi ndu Jıda be Jehowahazu Jihu wataru ęchi ndu İzurelu le Sameriya. Iphe, ę chiru bu afa iri l'ęsaa. ² O meru iphe, du ęji l'ęnya Ojejoje. O tsoru ębeka, Jerobuwamu Nębatu; mbu iphe ono, o meru ndu İzurelu; ęphe e-mee ono. ę to habua ome iphe, du ęji. ³ To du iya bu; Ojejoje atukoshi ndu İzurelu ęhu-ęghughu iya; chiru ęphe ye l'ęka Hazelu, bu eze ndu Aramu; me l'ęka nwatibe iya, bu Benu-Hadadu.

⁴ Jehowahazu abya ekfuru nu Ojejoje; Ojejoje angaaru iya nchi; ke l'ę phuru ęge eze ndu Aramu gude akpa ndu İzurelu ęhu. ⁵ Ojejoje abya anu ndu İzurelu onye dzęru ęphe; ęphe anahu ndu Aramu. Ndu İzurelu

abya eburu lẹ nchi-odoo ẹge ẹphe shihawa buru.

⁶ Obenu l'ẹphe ta hadu ẹka l'ẹjo iphe ono, ndibe Jeróbuwamu meru ono; mbụ iphe ono, o meru ndu Ízurẹlu; ẹphe emee ono. Iphe ono l'ọ ha b'ọ yekotaru ẹka. Yọ bụru ẹge itso Ashera nọ lẹ Samériya nọ b'ọ nọ.

⁷ Ẹ to nwedu ndu soja Jehowahazu phọduru nụ; gba-haa ụkporo ndu soja labụ lẹ ndu soja iri, bụ ndu agba-jẹ inya; mę ụgbo-inya iri; mę ụkporo unu ndu soja l'ise, † bụ ndu soja k'ọkpa; kę l'eze ndu Áramu bę gbugeru ndu ọphu; mbụ dzọo ẹphe pyaapya l'ọ bụ ẹja.

Anwụhu Jehowahazu

⁸ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Jehowahazu shi achi; mę iphemiphe ọbule, yębedua meru; mę ike, ọ kparu b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízurẹlu. ⁹ Jehowahazu anwụhu lakfushia nna iya phę; e lia ya lẹ Samériya. Jehowashi, bụ nwatibe iya nwoke aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Jehowashi bụ eze ndu Ízurẹlu

¹⁰ L'afa, kwe Jowashi ụkporo afa l'afa iri l'ẹsaa, ọ wataru ọchi ndu Júda bę Jehowashi Jehowahazu wataru ọchi ndu Ízurẹlu. Iphe, ọ chiru bụ afa iri l'ishingu lẹ Samériya. ¹¹ O meru iphe, dụ ẹji l'ẹnya Ojejoje. Ẹ tọ habụa ome ẹjo iphe ono, Jeróbuwamu Nébatu meru; mbụ iphe ono, o meru ndu Ízurẹlu; ẹphe e-mee ono. Ẹ tọo habụa ẹjo iphe ono.

Anwụhu Jehowashi

¹² Iphe ọdo, meeberu nụ teke Jehowashi shi achi; mę iphemiphe ọbule yębedua meru; yeru ike, o gude tso Amazáya, bụ eze ndu Júda ọgu; b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízurẹlu. ¹³ Jehowashi anwụhu lakfushia nna iya phę; e lia ya l'ẹke e liru ndu eze ndu Ízurẹlu lẹ Samériya. Jeróbuwamu, bụ nwatibe iya abya anọdu l'ọkwa-eze ono.

Anwụhu Eláyisha

¹⁴ Yọ bụru teke ono bę iphe-ememe, bụ iya mekocharu gbua Eláyisha guderu iya. Jehowashi, bụ eze ndu Ízurẹlu ejeshia ya ajiji. Yo rua bya aralaha ẹkwa l'ifu iya; sụ: "Nna iya-ee! Nna iya-ee! Nngụbe ụgbo-inya; bya aburu ọ-gba-inya-ọgu ndu Ízurẹlu!"

¹⁵ Eláyisha asụ iya: "T'o wota ụta; yo seta akfụ." Jehowashi abya ewota iya. ¹⁶ Eláyisha asụ eze ndu Ízurẹlu ono: "Gude ẹka ngu seta akfụ ono!" Yọ bya eseta iya. Eláyisha abya atụ-kobe eze ono ẹka l'ẹka nk'iya; ¹⁷ sụ iya: "Gụhaa windo ọphu nọru laa ụzo ẹnyanwu-ahata!" Yọ gụhaa ya. Eláyisha asụ iya: "Gbaa akfụ ono!" Yọ gbaa ya. Eláyisha asụ iya: "Ono bụ akfụ Ojejoje, e-gude mekputa ndono! Ono bụ akfụ, ii-gude lụ-gbua

ndu Áramu; kę l'ii-mekputa ẹphe lẹ Afẹku; ẹphe aburu kpurupyata."

¹⁸ Eláyisha asụkwa iya phụ: "Wota akfụ ono!" Yo wota iya. Yọ sụ eze ndu Ízurẹlu ono: "Sụ ya l'alí!" Yọ sụ ya ụgbo ẹto; haa ya. ¹⁹ Ẹhu eghulaha onye kę Nchileke ono eghughu l'ẹke ọ nọ. Yọ sụ: "I gege asụ iya ugbo ise; m'ọ -bụ ụgbo isingu; k'ọphu i gege alụ-gbukwanu ndu Áramu jeye ẹphe abụ-geeru kpurupyata. Ọle nta-a bụ ugbo ẹto kpụu bę ii-mekputa ẹphe."

²⁰ Tọ dụ iya bụ; Eláyisha anwụhu; e lia ya.

Ndu ọ-lụ-ọlala, shi Móabu eshi awubatajẹ l'alí Ízurẹlu lẹ mini ọdungu. ²¹ Yo be ujiku lanụ; yo nweru ndu eli odzu. Ẹphe aphulephu ndu ọ-lụ-ọlala ono; paru odzu nwoke ono chee l'ili Eláyisha; gbalashia. Odzu nwoke ono eje edenyi l'ọkpu Eláyisha; teta; bya evudo l'ọkpa iya ẹphe ebo.

Ọgu ndu Ízurẹlu; mę ndu Áramu

²² L'oge kę Jehowahazu bę Hazẹlu, bụ eze ndu Áramu kpakotaru ndu Ízurẹlu ẹhu. ²³ Ọle Ojejoje anọduje emeru ndu Ízurẹlu eze-iphe-ọma; l'aphuru ẹphe imiko; too kweje t'o nweru iphe e-me ẹphe. Iphe, kparu iya nụ aburu ndzụ ono yele Ébirhamu; Áyizaku; mę Jékọpu gbaru ono. Jeye ntan-a b'ẹ tọ bụdu uche iya tẹ ya mebyishia ẹphe; m'ọ bụ tẹ ya chifu ẹphe l'ifu iya.

²⁴ Hazẹlu, bụ eze ndu Áramu anwụhulephu; nwatibe iya; mbụ Bénu-Hadadu aburu eze; nọ-chia ẹnya iya. ²⁵ Yọ bụru teke ono bę Jehowashi Jehowahazu natakotaru iya mkpukpu ono, Hazẹlu shi nata nna iya; mbụ Jehowahazu l'ọgu ono. Jehowashi emekputa iya ugbo ẹto; shi ẹge ono naphutakota mkpukpu ndu Ízurẹlu azụ.

Amazáya bụ eze ndu Júda

(2 Iphe 25:1-24)

14 L'afa, kwe Jehowashi Jehowahazu afa labụ, ọ wataru ọchi ndu Ízurẹlu bę Amazáya Jowashi wataru ọchi ndu Júda. ² Iphe ọ gbaru bụ ụkporo afa l'afa ise teke ọ wataru achichi. Yọ chia ụkporo afa l'afa tete lẹ Jerúsalemu. Ẹpha nne iya bụ Jehowadinu; onye Jerúsalemu. ³ Amazáya bę meru iphe, vudo nhamunha l'ẹnya Ojejoje. Ọ bụ l'ẹ to merudu iya l'ọ bụ oche-choroche iya, bụ Dévidi. O tsoleruphu ụbeka nna iya, bụ Jowashi. ⁴ Obenu l'ẹ to woshidu ẹke ono, aagwaję iphe ono. Ndu Júda eshi anọduje l'ẹke ono egwo ẹja; l'akpọ insensu ọku.

⁵ Ẹka eshihulephu Amazáya ike l'ọchichi; yo gbushia ndu ozi iya ono, bụ ẹphe gburu nna iya teke ọ bụ eze ono. ⁶ Ọ bụ l'ẹ to gbudu unwegirima ndu mgbugbu-madzụ ono; kę l'ọ tsoru iphe ono, e deru l'ẹkwo ekemu Mósisu l'ẹke ono, Ojejoje turu ekemu; sụ: "Ndu mụru nwa b'ẹ te egbudu l'ugwo iphe, unwu ẹphe metaru; ọphu 'e gbukwanu unwegirima l'ugwo iphe, ndu,

† Iphe ọ bụ bụ 10,000.

mụru ẹphe metaru; onyenonu bẹ a-la l'iphe, o metaru."

⁷ Ọ bụ Amazáya bẹ gburu ndu Édọmu ọnu madzụ ugbo ụkporo l'ise lẹ Nsụda Alì Únú; bya alùta mkpụkpu Sela l'ọgu; woru iya gụa Jọkutelu. Yọ buru ẹpha ono bẹ ọoza jeye ntanụ-a.

⁸ Tọ dụ iya bụ; Amazáya abya ezia ozi t'e je ezia eze ndu Ízurẹlu; mbụ Jehowashi Jehowahazu Jéhu: "T'ọ bya t'ayi kpọgba iya."

⁹ Jehowashi, bụ eze ndu Ízurẹlu eziphu Amazáya, bụ eze Júda ozi azụ; sụ iya: "Oshi uke, nọ l'alì ugwu Lébanonu ziru oshi sida ugwu Lébanonu; sụ iya: 'Tẹ nwatibe iya byanụ bya alù ada iya.' Ya ndono; anụ-ẹgu-ẹgbudu alì ugwu Lébanonu eswedelephu; dzọo uke ono pyaapya. ¹⁰ I mekputawaru ndu Édọmu; gbe gudewa iya rụ l'eku onwongu. Ọphu t'ẹpho ji ngu l'ọphu i meru; nggu ejibe onwongu ejibe. ?Bụ ngunu meru iphe ìichoru onwongu okfu; nggu lẹ ndu Júda ishi-ephuhu?"

¹¹ Ọ bụ lẹ Amazáya ta angaduru iya nchì. Tọ dụ iya bụ; Jehowashi, bụ eze ndu Ízurẹlu achìta ndu soja iya jeshia yẹle Amazáya eje akpọgba iya lẹ Bétu-Shẹmeshi Júda. ¹² Ndu Ízurẹlu alù-gbua ndu Júda; onyenonu eye ọkpa l'ọso; gbalashia; lashia l'ufu ẹphe iche iche. ¹³ Jehowashi, bụ eze ndu Ízurẹlu akpua Amazáya Jowashi Ehezáya, bụ eze ndu Júda lẹ ndzụ lẹ Bétu-Shẹmeshi. Yo jeshia Jerúsalemu je enwutsushia ọpho-mkpuma Jerúsalemu; shita lẹ Ọnu-Ụzo ndu Ífuremu je erua lẹ Ọnu-Ụzo Agụga; nwutsushia ẹke ogologo iya ruru ọnu ntụ-ọkpa. ¹⁴ Ọ chítakotaru mkpọla-ododo; mę mkpọla-ọcha; męwaru ivu, nọkota l'eze-ulo Nchileke; mę ọphu nọ l'ẹke eedobeje ẹku l'ulo-eze. O nweru ndu ọphu e guderu l'ọgu, ọ chìru laa Samériya; t'a bya agbata ẹphe agbata.

Anwụhu Jehowashi

¹⁵ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Jehowashi shi achì; mę iphemiphe ọbule, yẹbedua meru; yeru ike, ọ kparu; mę ẹge yẹle Amazáya, bụ eze ndu Júda gude lya ọgu; b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshìru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízurẹlu. ¹⁶ Tọ dụ iya bụ; Jehowashi anwụhu lak-fushia nna iya phẹ; e lia ya l'ẹke eelije ndu eze lẹ Samériya. Nwatibe iya; mbụ Jeróbuwamu abya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Anwụhu Amazáya

¹⁷ Amazáya Jowashi, bụ eze ndu Ízurẹlu bẹ nọru afa iri l'ise lẹ Jehowashi Jehowahazu, bụ eze ndu Ízurẹlu nwụhutsuaru. ¹⁸ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Amazáya shi achì b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshìru iphe meru nụ l'oge ndu eze Júda.

¹⁹ Lẹ Jerúsalemu b'a nọ chìaru Amazáya ẹjo idzu. Yọ gbalaa lashia Lakíshi. Ẹphe eye ndu jekfuru iya nụ lẹ

Lakíshi l'ẹke ono; je eworu iya gbua. ²⁰ Ẹphe egude ìnya palata iya bya elia lẹ Jerúsalemu l'ẹke e liru nna iya phẹ lẹ Mkpụkpu Dévidi.

²¹ Ndu Júda l'ẹphe ha ewota Azaríya, bụ onye nọwaru afa iri l'ishingu mee ya eze l'ozori nna iya, bụ Amazáya. ²² Ọ bụ Azaríya bẹ kpụkwa-ziru mkpụkpu Élatu; woru iya nụ-phu ndu Júda azụ lẹ Amazáya nwụhutsuaru lak-fushia nna iya phẹ.

Jeróbuwamu k'ẹbo bụ eze ndu Ízurẹlu

²³ L'afa, kwe Amazáya Jowashi afa iri l'ise, ọ wataru ọchi ndu Júda bẹ Jeróbuwamu Jehowashi wataru ọchi ndu Ízurẹlu. Iphe, ọ chìru bụ ụkporo afa labụ l'afa lanụ lẹ Samériya. ²⁴ O meru ẹjo iphe l'ẹnya Ojejoje. Ẹ tọ hadu ome ẹjo iphe ono, Jeróbuwamu Nébatu meru tẹ ndu Ízurẹlu mee ono. ²⁵ Ọo ya b'e shi l'ẹka; a nata-phukota ókè-alì ndu Ízurẹlu azụ; shita lẹ Lebo-Hámatu jeye lẹ Eze Ẹnyimu Araba. O shi ẹge ono vọ; mbụ iphe ono, Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu shi l'ọnu nwozi iya, bụ Jona Amitayi kfua; mbụ onye nkfuchìru Nchileke ono, shi Gatu Hefa ono.

²⁶ Ojejoje bẹ phụwaru ẹge iphe-ẹhuka, ndu Ízurẹlu hatabe nshinu; tsube lẹ ndu ọphu bụ ohu je akpaa lẹ ndu ọphu bụ amadụ: to nwe onye a-gbaru ẹphe mkpu. ²⁷ Ọ bụ lẹ keshinu Ojejoje te kfudu lẹ ya e-me t'ẹpha ndu Ízurẹlu chìhu lẹ mgboko-a b'o shi l'ẹka Jeróbuwamu Jehowashi dzọfuta ẹphe.

²⁸ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Jeróbuwamu shi achì; mę iphemiphe ọbule, yẹbedua meru: ike, ọ kparu; ọgu, ọ lụtsuaru; yeru ẹge o shi nataphu Damásukọsu; mę Hámatu azụ l'ẹka ndu Júda; woru nụ ndu Ízurẹlu b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshìru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízurẹlu. ²⁹ Tọ dụ iya bụ; Jeróbuwamu anwụhu lak-fushia nna iya phẹ, bụ iya bụ ndu eze ndu Ízurẹlu. Zekaríya, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Azaríya bụ eze ndu Júda

(2 Iphe 26:1-5)

15 L'afa, kwe Jeróbuwamu ụkporo afa l'afa ẹsaa, ọ wataru ọchi ndu Ízurẹlu bẹ Azaríya Amazáya wataru ọchi ndu Júda. ² Iphe ọ gbaru bụ afa iri l'ishingu teke ọ wataru achìchi. Yọ chìja ụkporo afa labụ l'afa iri l'ẹbo lẹ Jerúsalemu. Ẹpha nne iya bụ Jekolaya; onye Jerúsalemu. ³ Azaríya bẹ meru iphe, vudo nhamunha l'ẹnya Ojejoje ẹge nna iya; mbụ Amazáya meru. ⁴ Obenu l'ẹ to wofudu ẹke aagwajẹ iphe; ndu Júda l'ejeje ọgba ẹja l'ẹke ono; l'akpọ ìnsensu ọku.

Ẹhu-labụ eme Azaríya

(2 Iphe 26:16-23)

⁵ Ojejoje abya alọru ẹhu-labụ tų eze ono; yọ taa ya jeye teke ọ nwụhuru. Ẹhu-labụ ono emee; yo shi buru

iche. Jótamu, bụ nwatibe iya abụru ishi l'ufu-eze; mekochaa wata ọchi ndu alị ono l'ọzori iya.

⁶ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Azaríya shi achi; mę iphemiphe ọbule, yębedua meru b'e dekotaru l'ękwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Júda. ⁷ Ya ndono; Azaríya anwụhu lakfushia nna iya phę; e lia ya l'ęke e liru nna iya phę lę Mkpukpu Dévidi. Jótamu, bụ nwatibe iya kę nwoke abụru eze nọ-chia ęnya iya.

Zekaráya bụ eze ndu Ízuręlu

⁸ L'afa, kwe Azaríya ụkporo afa l'afa iri l'ęsato, ọ wataru ọbu eze ndu Júda bę Zekaráya Jeróbuwamu wataru ọbu eze ndu Ízuręlu. Iphe, ọ chiru bụ ọnwa ishinguru lę Samériya. ⁹ Zekaráya bę meru iphe, dų ęji l'ęnya Ojejoje l'ọ bụ nna iya phę. Ę tọ habụa ome ęjo iphe ono, Jeróbuwamu Nébatu meru ono; mbụ iphe ono, o meru ndu Ízuręlu; ęphe emee ono.

¹⁰ Tọ dų iya bụ; Shalumu Jábęshi agbaaru Zekaráya ęjo idzu; nọdu l'ifu ndu Ízuręlu gbua ya; bya abụru eze nọ-chia ęnya iya. ¹¹ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Zekaráya shi achi b'e dekotaru l'ękwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízuręlu. ¹² Tọ dų iya bụ; iphe ono, Ojejoje kfuru Jéhu ono avụa; mbụ iphe ono, o kfururu iya; sụ: "L'ọ bụ ụnwu iya phę a-nọdu anọ l'aba-eze ndu Ízuręlu chja jeye l'ogbo k'ęno."

Shalumu bụ eze ndu Ízuręlu

¹³ Shalumu Jábęshi wataru achichi l'afa, kwe Uzáya ụkporo afa l'afa iri lę tete, ọ wataru ọchi ndu Júda. Iphe, ọ chiru bụ ọnwa lanụ lę Samériya. ¹⁴ Menahęmu Gadi eshi lę Tíza jeshia Samériya. Yọ nọdu lę Samériya l'ęke ono tso Shalumu Jábęshi ọgu; gbua ya; bụru eze nọ-chia ęnya iya.

¹⁵ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Shalumu chiru; mę ęjo idzu, ọ gbaru b'e dekotaru l'ękwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízuręlu.

¹⁶ Teke ono bę Menahęmu shi lę Tíza tso ndu Tifuzá ọgu; woru ęphe lụa; mbụ lụa lụa ndu bunyabe ęphe; bufushia iphe, bụ ụnwanyi, dų ime ępho; kę l'ęphe jikaru iya.

Menahęmu bụ eze ndu Ízuręlu

¹⁷ L'afa, kwe Azaríya ụkporo afa l'afa iri lę tete, ọ wataru ọchi ndu Júda; bę Menahęmu Gadi wataru ọchi ndu Ízuręlu. Iphe, ọ chiru bụ afa iri lę Samériya.

¹⁸ Menahęmu bę meru ęjo iphe l'ęnya Ojejoje. L'oge ọchichi iya l'ọ ha b'ę to wofubua ęka l'iphe, dų ęji ono, Jeróbuwamu Nébatu meru ono; mbụ ono, o meru; ndu Ízuręlu emee ono.

¹⁹ Eze ndu Asiriya; mbụ Pulu achiru ndu soja bya ọgu ọ-luru-ọlaa lę Ízuręlu. Menahęmu anụ iya ụkporo unu ękpa mkpọla-ọcha labụ l'ụkporo ękpa iri; t'ọ yetaru iya ęka; tę ęka shia ya ike l'ọchichi. ²⁰ Yọ bụru lę Ízuręlu bę

Menahęmu shi nafuta okpoga ono. Yọ bụru ndu nweru iphe l'alị ono b'ọ naru ụkporo mkpọla-ọcha labụ lę mkpọla-ọcha iri iri l'onye l'onye; nụ eze ndu Asiriya. Eze ndu Asiriya ono atụgbua laphushia azụ; tọ nọduhe l'alị ono.

²¹ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Menahęmu shi achi; mę iphemiphe ọbule, yębedua meru b'e dekotaru l'ękwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízuręlu.

²² Menahęmu anwụhu lakfushia nna iya phę. Nwatile iya; mbụ Pekahaya abụru eze; nọ-chia ęnya iya.

Pekahaya bụ eze ndu Ízuręlu

²³ L'afa, kwe Azaríya ụkporo afa labụ l'afa iri, ọ wataru ọchi ndu Júda bę Pekahaya Menahęmu wataru ọchi ndu Ízuręlu. Iphe, ọ chiru bụ afa labụ lę Samériya.

²⁴ Pekahaya bę meru ęjo iphe l'ęnya Ojejoje. Ę tọ habụa ome ęjo iphe ono, Jeróbuwamu Nébatu meru ono; mbụ iphe ono, o meru ndu Ízuręlu; ęphe emee ono. ²⁵ Onye ishi ndu soja Pekahaya, aza Peka Remaliya agbaaru iya ęjo idzu; gbata ụkporo madzụ labụ l'umadzu iri lę Gíledu; ęphe etsoru iya je etso Pekahaya ọgu l'ęke a kpuru; yo shihu ike l'ufu-eze lę Samériya. ęphe egbua ya; gbukwaaphu Agọbu; mę Ariye yeru iya. Yọ bụru iya bụ lę Peka egbua Pekahaya; bya abụru eze; nọ-chia ęnya iya.

²⁶ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Pekahaya shi achi; mę iphemiphe ọbule, yębedua meru b'e dekotaru l'ękwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízuręlu.

Peka bụ eze ndu Ízuręlu

²⁷ L'afa, kwe Azaríya ụkporo afa labụ l'afa iri l'ębo, ọ wataru ọchi ndu Júda bę Peka Remaliya wataru ọchi ndu Ízuręlu. Iphe, ọ chiru bụ ụkporo afa lę Samériya.

²⁸ Peka meru ęjo iphe l'ęnya Ojejoje. Ę tọ habụa ome ęjo iphe ono, Jeróbuwamu Nébatu meru; mbụ ono, o meru ndu Ízuręlu; ęphe emee ono.

²⁹ Teke Peka bụ eze ndu Ízuręlu bę Tigulatu-Pilesa, bụ eze ndu Asiriya nataru mkpukpu Ijonu; nata Ébẹlu-Bétu-Maaka; nata Janowa; nata Kedeshi; nata Házo. Ọ natakwaruphu alị Gíledu; mę alị Gálili, bụ iya bụ alị ndu Náfutali l'ọ ha; kpua ndu ęke ono lę ndzụ lashia Asiriya. ³⁰ Yo be l'afa, kwe Jótamu Uzáya ụkporo afa, ọ wataru ọbu eze ndu Júda; Hosáya Ela agbaaru Peka Remaliya ęjo idzu; woru iya gbua; bụru eze nọ-chia ęnya iya.

³¹ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Peka shi achi; mę iphemiphe ọbule, yębedua meru b'e dekotaru l'ękwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízuręlu.

Jótamu bụ eze ndu Júda

(2 Iphe 27:1-9)

³² L'afa, kwe Peka Remaliya afa labụ, ọ wataru ọchi ndu Ízuręlu bę Jótamu Uzáya wataru ọchi ndu Júda.

³³ Iphe ọ gbaru bụ ụkporo afa l'afa ise teke ọ wataru achịchi. Yọ chia afa iri l'ishingu lẹ Jerúsalemu. Ẹpha nne iya bụ Jerusha; nwatibe Zadọku. ³⁴ Jótamu bẹ meru iphe, vudo nhamunha l'anya Ojejoje ẹge ono nna iya; mbụ Uzáya meru ono. ³⁵ Obenu l'ẹ to wofudu ẹke aagwajẹ iphe. Ndu ono l'agba ẹja; l'akpọ insensu ọku l'ẹke ono. Jótamu bụ iya kpụkwaru ọnu -uzo imeli l'eze-ulo Nchileke.

³⁶ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Jótamu shi achị; mę iphemiphe ọbule, yẹbedua meru b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Júda. ³⁷ Yọ bụru teke ono bẹ Ojejoje wataru ozi Rezinu, bụ eze ndu Áramu; mę Peka Remaliya t'ẹphe jeje otso ndu Júda ọgu. ³⁸ Jótamu anwụhu; lakfushia nna iya phẹ; e lia ya l'ẹke e liru nna iya phẹ lẹ Mkpụkpu Dévidi, bụ ochechoroche iya. Nwatibe iya; mbụ Éhazu abya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Éhazu bụ eze ndu Júda

(2 Iphe 28:1-4)

16 L'afa, kwe Peka Remaliya afa iri l'ẹsaa, ọ wataru achịchi bẹ Éhazu Jótamu wataru ọchi ndu Júda. ² Iphe Éhazu gbaru bụ ụkporo afa teke ọ wataru achịchi. Yọ chia afa iri l'ishingu lẹ Jerúsalemu. Ẹ to medu iphe, vudo nhamunha l'anya Ojejoje, bụ Nchileke iya ẹge ono ochechoroche iya; mbụ Dévidi meru ono. ³ O tsoru ụbeka ndu eze ndu Ízurelu. Ọ kpọru nwatibe iya kẹ nwoke ọku gude gwoo ẹja; bụ iya bụ ẹjo akpamara ono, iphe bụ mbakeshi ono, Ojejoje chishiru ndu Ízurelu ono shi anọduje eme. ⁴ O gworu ngweja; kpọọ insensu ọku l'alị ugwu; mę l'iphe, bụ oshi, nweru idzu.

⁵ Tọ dụ iya bụ; Rezinu, bụ eze ndu Áramu; mę Peka Remaliya, bụ eze ndu Ízurelu ejeshia ọgu lẹ Jerúsalemu; je eyechia Éhazu. Ọ bụ l'ẹphe ta dudu ike lụ-gbua ya. ⁶ Yọ bụru teke ono bẹ Rezinu, bụ eze ndu Áramu lụ-ta-phuru Élatu azụ; nụ ndu Áramu. Yọ chishia ndu Júda lẹ Élatu; ndu Áramu abya ebuchia ya jeye ntanụ-a.

Éhazu eje arọ l'ẹka ndu Asiriya

(2 Iphe 28:16-21)

⁷ Ya ndono; Éhazu abya ezia t'e je ezia Tigulatu-Pile-sa, bụ eze ndu Asiriya: "Lẹ ya bụ nwozi iya; bụru nwatibe iya." Wo iya: "T'ọ byanụ bya anafuta iya l'ẹka eze ndu Áramu; mę l'ẹka eze ndu Ízurelu, bụ ndu byaru iya ọgu." ⁸ Éhazu abya achikoo mkpọla-ọcha; mę mkpọla-ododo, nọ l'eze-ulo Nchileke; mę ọphu nọ l'ulo ẹku l'ufu-eze nụ t'e eje anụru iya eze ndu Asiriya. ⁹ Eze ndu Asiriya abya ekweta iphe, Éhazu rọru iya; chita ndu sọja iya; ẹphe awuru jeshia Damásukosu je aluta iya; kpụkoo ndu bu l'ẹke ono lẹ ndzụ lashia Kíru; woru Rezinu gbua.

¹⁰ Ya ndono; eze, bụ Éhazu atụgbua jeshia Damásukosu tẹ ya je aphụ Tigulatu-pile-sa, bụ eze ndu Asiriya. Yo rua; je aphụ ẹnya-ngweja lẹ Damásukosu; bya eseta iya; dekota ụgbugba iya; mę ẹge, ee-gude kpua ya; nụ t'e wolaaru Uráya, bụ onye achijeru Nchileke ẹja. ¹¹ Ya ndono; Uráya, bụ onye achijeru Nchileke ẹja ono akpua ẹnya-ngweja ọphu dulephu ẹge ono, Éhazu shi Damásukosu nụ t'e wotaru iya ono. Tẹ Éhazu kwaa; shi Damásukosu lata bẹ Uráya gbe kpụ-ghewa nụ ẹnya-ngweja ono. ¹² Eze eshi Damásukosu lata bya aphụ ẹnya-ngweja ono; jeruta iya ntse; bya egwoo ya ngweja. ¹³ O gworu ngweja-ukfuru; gwoo ngweja-nri; mę ngweja-męe; bya ephee mee anụ, o gburu k'ẹja ẹhu-agu l'ẹnya-ngweja ono. ¹⁴ Ẹnya-ngweja ono, e gude ope mee, shi nọdu l'ifu Ojejoje ono b'ọ pafutaru l'ifu ụlo ono; mbụ ono, nọ lẹ mgbaku ẹnya-ngweja ono, a kpuru k'ophungu yeke eze-ulo Nchileke; je eworu iya dobe l'uzo isheli ẹnya-ngweja ono, ọ kpuru ono.

¹⁵ Ya ndono; eze, bụ Éhazu abya aturu ekemu nụ Uráya, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; sụ iya: "Ọ bụ l'eli ẹnya-ngweja-wa, a kpuru k'ophungu-a bẹ ii-gwoje ngweja-ukfuru l'utsu; gwoo ya ngweja nri l'urenyashi. Ọ bụ l'ẹke-a bẹ ii-gwoje ngweja-ukfuru; mę ngweja-nri, shi eze l'ẹka; gwoo ya ngweja-ukfuru, shi ndu alị-a l'ẹka; mę ngweja nri ẹphe; mę ngweja-męe ẹphe. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ii-pheje mee anụ, ngweja-ukfuru; mę mee anụ, e gude gwoo ngweja ọdo. Ọ bụ l'ẹnya-ngweja ono, e meru l'ope ono bẹ ya e-jeje ọkpata ishi iphe." ¹⁶ Uráya, bụ onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono emekota iphe ono, eze Éhazu kfuru iya ono.

¹⁷ Eze, bụ Éhazu akpọkashia iphe ono, e swebegbaaru lẹ mgberemęku ọ-gba-kperekpere phụ; pashia eze efere, shi nọdugbaa l'eli iya. Ọ pafukwaruphu eze durongu mini phụ, e doberu l'eli oke-eswi phụ, a kpuru l'ope phụ; mbụ ono, shi nọdu iya lẹ mkpuli ono; woru iya tų-kobe l'ọkpa-mkpuma. ¹⁸ O gude tẹ ya mee iphe, a-dụ eze ndu Asiriya mma l'obu pafụ ẹke oshie eze atụkojeru; bya agu-chia ẹke ndu eze Júda eshije abahụ l'eze-ulo Nchileke.

Éhazu arọ n-yemęka l'ẹka ndu Asiriya

(2 Iphe 28:16-21)

¹⁹ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Éhazu shi achị; mę iphemiphe ọbule, yẹbedua meru b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshiru iphe meru nụ l'oge ndu eze Júda. ²⁰ Ya ndono; Éhazu anwụhu lakfushia nna iya phẹ; e lia ya l'ẹke e liru nna iya phẹ lẹ Mkpụkpu Dévidi. Nwatibe iya kẹ nwoke; mbụ Hezekáya abya bụru eze; nọ-chia ẹnya iya.

Hosáya bụ eze ndu Ízurelu

17 L'afa, kwe Éhazu afa iri l'èbo, ọ wataru ọchi ndu Júda bẹ Hosáya Ela wataru ọchi ndu Ízurelu. Iphe, ọ chīru bụ afa tete lẹ Samériya. ² Hosáya meru ejo iphe l'ènya Ojejoje. Ọ bụlephu l'èjo iphe, o meru te rudu l'ọ bụ kẹ ndu vuhawa iya ụzo bụru eze l'alị Ízurelu.

³ Shalumanesa, bụ eze ndu Asiriya eje etso Hosáya ọgu; mekputa iya. Hosáya awata iya ojeru ozi; wata ọtu akirikko l'anụ iya. ⁴ A nọnyaa; Hosáya ezi t'e je ezia So, bụ eze ndu Íjiputu t'ọ bya eyetaru iya ẹka; k'ọphu ya ta nọdu atụkwadu akirikko anụ eze ndu Asiriya ege o shi atụje iya afa-l'afa ha. Eze ndu Asiriya abya amarụ l'ọ bụ idzu, Hosáya achị ndono; gude iya tuchia. ⁵ Eze ndu Asiriya achịta ndu soja iya; ẹphe awubata l'alị Ízurelu; vua ya kpatakpata. Ẹphe eje eyechia Samériya afa ẹto. ⁶ Yọ bụru l'afa, kwe Hosáya afa tete k'ọphu ọ dūberu bụru eze; bẹ eze ndu Asiriya nataru Samériya; kpua ndu Ízurelu lẹ ndzụ; lashia Asiriya. Yo rua; je edobe ẹphe; ẹphe eburu lẹ Hala; mę l'ụzo Ẹnyimu Habọ lẹ Gozanu; chita ndu ọphu ọ chitaru; ẹphe eje ebua lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu, nọ l'alị Mídiya.

Ejo iphe, ndu Ízurelu; mę ndu Júda meeberu

⁷ Iphe, meru iphe, ọ mụru ndu Ízurelu ege ono bụ l'ẹphe mesweru Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe; mbụ onye ono, dufutaru ẹphe lẹ Íjiputu l'ẹka Fero, bụ eze ndu Íjiputu ono. Ẹphe abalahaaru agwa ẹja; ⁸ bya emelaha l'ọ bụ mbakeshi ono, Ojejoje chīshiru ẹphebe ndu Ízurelu ono; mbụ melaha iphe ono, ndu eze ndu Ízurelu wobataru l'alị ono. ⁹ Ndu Ízurelu anọduje eme Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe iphe, ẹ-te vudo nhamunha l'edomi. Lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu; bẹ ẹphe kpūshiru ẹke aagwajẹ iphe dobegbaaru onwẹphe. Ẹphe kpūshiru iya lẹ mkpụkpu, hagbaa nwanshi; kpūshia ya lẹ mkpụkpu, a kpuru; yo shihugbaa ike. ¹⁰ Ẹphe dobegbaaru agwa; kpōbekota itso Ashera l'iphe, bụ eze uguv l'alị ono; mę iphe, bụ oshi, nweru idzu. ¹¹ Ọ bụ ege iphe bụ mbakeshi shi anọduje akpọ insensu ọku l'eli ẹke, aagwajẹ iphe tẹmanu bẹ Nchileke chīfuderu ẹphe l'alị ono; bẹ ndu Ízurelu watakwaruphu akpōkpo. Ẹphe gudewa ejo iphe ono kpatsua Ojejoje ẹhu-eghughu. ¹² Ẹphe awata ọbaru agwa ẹja; e guderu lẹ Ojejoje sūru ẹphe t'ẹphe ba abakwa. ¹³ Ojejoje shiwa l'ọnu ndu nkfuchiru iya l'ẹphe ha; mę ndu àphụ lọo ndu Ízurelu; mę ndu Júda ẹka lẹ nchi; sụ ẹphe: "Unu haa ejo iphe. Unu meje ekemu iya. Unu emeje iphe, ya tọru ọkpa iya; mbụ ekemu ono, ya tųru; nų nna unu phẹ; bya eshi l'ẹka ndu ozi iya phẹ, bụ ndu nkfuchiru; nų unu ono."

¹⁴ Obenu l'ẹphe ta angadu nchị. Ẹphe ekwefu íkẹ l'ọbu nna ẹphe, jikaru kẹ Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe.

¹⁵ Ẹphe jikaru ome iphe, ọ tọru ọkpa iya; jika ndzụ ono

yele nna ẹphe gbaru ono; kwefu íkẹ l'iphe, ọ nmaru ẹphe ọkwa iya. Ẹphe abalahaaru ụnwu agwa, bụ 'ọ-ga-lẹ-mkpa ẹja; jeye teke ẹphebedua l'onwẹphe bya abụ-fuaru 'ọ-ga-lẹ-mkpa. Ẹphe tsoru ụbeka iphe bụ mbakeshi ono, bupheru ẹphe mgburumgburu; bụ iya bụ ndu ono, Ojejoje sūru t'ẹphe be etsokwa ụbeka ẹphe ono.

¹⁶ Iphe, bụ ekemu, Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe tųkotaru ẹphe l'ọ ha bẹ ẹphe jikakotaru. Ẹphe kpuru agwa labụ, dū l'ọ bụ oke-eswi doberu onwẹphe; dobekwaphu itso Ashera; balahaaru mkpọ-kpodo; mę Bálụ ẹja.

¹⁷ Ẹphe kpuru ụnwu ẹphe ndu k'unwoke; mę ndu k'unwanyi ọku; gude gwoo ẹja. Ẹphe shi ejeje lẹ njibya; l'eme amamanshi. Ẹphe woru onwẹphe tọgboru ejo iphe l'ènya Ojejoje; shi ege ono kpatsua ya ẹhu-eghughu.

¹⁸ Ẹhu ghutaberu Ojejoje l'ẹke ndu Ízurelu nọ; k'ọphu bụ l'ọ chifuru ẹphe l'ifu iya. Ndu ọ haru nwenkinyi bụ ndu ọkpa-ikfu kẹ Júda. ¹⁹ Obenu lẹ ndu kẹ Júda te dobekwaphu ekemu Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe. Ẹphe eye ẹka l'ome iphe ono, ndu Ízurelu wobataru ono.

²⁰ Ojejoje ajikakota iphe bụ o-shi-l'eri Ízurelu; nua ẹphe aphụ bya enwuru ẹphe nų ndu kwaru ẹphe l'ọkwata jeye yọ chifukota ẹphe t'ẹ b'ọ phujehe ẹphe.

²¹ Teke Ojejoje bufuru Ízurelu l'ọnu-ulo Dévidi bẹ ẹphe meru Jeróbuwamu Nébatu eze ẹphe. Jeróbuwamu emee ndu Ízurelu; ẹphe ahaa otso Ojejoje; bya emee; ẹphe emee iphe, dū eji, ha nshinu. ²² Ndu Ízurelu yekotaru ẹka l'iphe, bụ ejo iphe ono, Jeróbuwamu meru ono. Ẹphe te esefubua ya ẹka; ²³ jeye teke Ojejoje chifuru ẹphe l'ifu iya ege ono, o shihawa l'ọnu ndu ozi iya, bụ ndu nkfuchiru kfuwa ono. A kpua ndu Ízurelu l'alị ẹphe; lashia Asiriya byeye ntanụ.

Ndu ọhodo buchiru Samériya

²⁴ Eze ndu Asiriya eje achita madzụ lẹ Bábyilonu; Kutta; Ava; Hámatu; mę lẹ Sefavemu je edobe ẹphe t'ẹphe buchishia iphe, bụ mkpụkpu Samériya l'ozori ndu Ízurelu. Ẹphe anaa alị Samériya; buchikota mkpụkpu iya. ²⁵ Teke ndu ono wataru obu l'ẹke ono bẹ ẹphe te shidu abaru Ojejoje ẹja. Ya ndono; Ojejoje eye agụ; yọ je aharu ẹphe tagbushia. ²⁶ E kfuaru iya eze ndu Asiriya: "Lẹ ndu, ọ chitaru dobe t'ẹphe butsuaru lẹ mkpụkpu Samériya ta makwa nsọ Nchileke alị ono. L'ọ yeekwaru agụ; yọ wata ẹphe atagbushi; kẹ l'ẹphe ta madu nsọ Nchileke alị ono."

²⁷ Tọ dū iya bụ; eze ndu Asiriya atua ekemu; sụ: "T'e duta onye lanụ lẹ ndu ono, achijeru Nchileke ẹja, unu kpūtaru l'ẹke ono; t'ọ je eburu eburu l'ẹke ono; zia ẹphe nsọ Nchileke alị ono." ²⁸ Ya ndono; onye lanụ lẹ ndu ono, achijeru Nchileke ẹja, ẹphe shi lẹ Samériya kpūta ejeshia je eburu lẹ Bételu; zilaha ẹphe ege ẹphe e-shije abaru Ojejoje ẹja.

²⁹ Obenu l'iphe, bu ndu ophu nonu metatsuaru agwa alí epe swibe onwephe le mkpukpu eke epe bug-baa; woru iya dobetsua le nwulo-agwa, ndu Samériya kpshiru l'eke epe agwaje iphe. ³⁰ Ndu ophu shi Bábyilonu metaru agwa Súkotu Benotu; ndu ophu shi Kuta emeta agwa Negalu. Ndu ophu shi Hámatu metaru agwa Ashima; ³¹ ndu ophu shi Ava emeta agwa Nibuhazu yele Tatakú. Ndu ophu shi Sefavemu akpoje unwu epe oku gude gwooru agwa nk'ephe eja, bu iya bu Adurameleku yele Anameleku.

³² Epe abajekwarua Ojejoje eja. Obenu l'ephe fotaru ndu nk'ephe t'ephe gwajeru epe iphe le nwulo-agwa, nogbaa l'eke aagwaje iphe. ³³ Epe shia abaru Ojejoje eja. Obenu l'ephe abajekwaruphu agwa epe eja l'uzo ndu alí epe agwa iya.

³⁴ Yo buru ege epe shi emejehawa be epe eme by-eye ntanú owaa. Epe ta abaduru Ojejoje eja; ophu epe 'emedu iphe, o toru okpa iya; me ome-l'alí iya; ophu epe 'emedu ekemu iya; me ekemu ono, o toru nu o-shi-l'eri Jékopu; mbu onye ono, o guberu Izurelu ono. ³⁵ Teke Ojejoje yele ndu Izurelu gbaru ndzu b'osuru epe: "T'e b'os dukwa agwa odo, unu a-baru eja; m'os bu byiaru iya ifu l'alí; m'os bu jeeru iya ozi; m'os bu gwooru iya ngweja. ³⁶ O bu Ojejoje, bu iya gude ike iya, ha nshinu; me agburu-ehu iya dufuta unu le Ijiputu be unu a-bajeru eja. O bu iya be unu e-byijeru ifu l'alí; buru iya be unu e-gwojeru eja nu. ³⁷ Unu kwabekwa enya meje iphe, ya toru okpa iya; unu emeje ome-l'alí iya; iphe, ya suru t'e meje; me ekemu ono, ya deru doberu unu ono jeye le gbururu. Unu ba abajekwaru agwa eja. ³⁸ Unu ba azahakwa ndzu ono, unu l'iya gbaru ono; ophu unu 'abajekwaru agwa eja. ³⁹ O bu Ojejoje, bu Nchileke unu be unu a-baje-chiaru eja. O bu iya bu onye a-nafuta unu l'eka ndu ohogu unu l'ephe ha."

⁴⁰ O bu l'ephe ta angaduru iya nchi; l'emelee ege epe shi emejehawa. ⁴¹ Ya ndono; iphe bu mbakeshi ono l'abaru Ojejoje eja; l'abakwaruphu agwa nk'ephe eja. Unwu epe; je akpaa l'unwunwa epe aburu ege nna epe meru be epebedua eme byeye ntanú.

Hezekáya bu eze ndu Júda

(2 Iphe 29:1-2)

18 L'afa, kwe Hosáya Ela afa eto, o wataru ochi ndu Izurelu be Hezekáya Éhazu wataru ochi ndu Júda. ² Iphe o gbaru bu ukporo afa l'afa ise teke o wataru achichi. Yo chia ukporo afa l'afa tete le Jerúsalemu. Epha nne iya bu Abí; nwatibe Zekaráya. ³ Hezekáya be meru iphe, vudo nhamunha l'enya Ojejoje ege ono, ochechoroche iya; mbu Dévidi meru ono. ⁴ O wofuru eke aagwaje iphe; kupyashia mkpuma, epe doberu nsó; bya egbutsushia itso Ashera. O tsupyashikwaruphu agwo phu, Mosisu gudeje ope mee phu; kele jeye l'oge teke ono be ndu Izurelu shi akpojkwadu insensu

oku anu iya. Iphe e shi ekuje agwo ono bu Nehushutanu.

⁵ Hezekáya be dakoberu Ojejoje, bu Nchileke ke Izurelu. E to nwe du onye eze odo, dukwadu l'os bu yebedua l'iphe, bu ndu eze ndu Júda l'ephe ha; mbu je akpaa le ndu ophu vu iya uzo chia; me ndu ophu tso-taru iya nu. ⁶ Ke l'os haru onwiya eka l'eke Ojejoje no. E to tsonyabua Ojejoje tsobuhu iya. O dobekotaru ekemu ono, Ojejoje toru nu Mosisu ono. ⁷ Ojejoje eswiru iya okpobe eswiru; k'opu bu l'iphemiphe obule, o yeru eka l'abujeru iya upete. O kwefuru eze ndu Asiriya íkè; ophu 'o jebuduaru iya ozi. ⁸ O lu-gburu ndu Filisutayinu; shita le mkpukpu, ha nwanshi je akpaa le mkpukpu epe, a kpuru; yo shihu ike; mbu je akpaa le Gáza yele mkpukpu, gbapheru iya mgburumgburu.

⁹ L'afa, kwe Hezekáya afa eno, k'opu o duberu buru eze ndu Júda, bu iya bu afa, kwe Hosáya Ela afa esaa, o wataru ochi ndu Izurelu be Shalumanesa, bu eze ndu Asiriya jeru ogu le Samériya je eyechia ya. ¹⁰ A nolephu afa eto; ndu Asiriya anaa mkpukpu ono. O bu l'afa, kwe Hezekáya afa ishingu b'a nataru Samériya; bu iya bu afa, kwe Hosáya afa tete, o wataru obu eze ndu Izurelu. ¹¹ Eze ndu Asiriya achita ndu Izurelu lashia Asiriya; je edobe epe le Hala; me l'uzo Enyimu Habo le Gozanu; me le mkpukpu le mkpukpu, no le Mídiya. ¹² Mkpata iya aburu le ndu Izurelu jikaru ome iphe, Ojejoje, bu Nchileke epe suru t'ephe mee; daka ndzu, epe le Nchileke gbaru. Iphe, bu iphe Mosisu, bu nwozi Ojejoje kfukotaru epe; be epe ta angadu nchi; epe te me iya.

Senakeribu eye ndu Jerúsalemu egvu

(2 Iphe 32:1-19; Azá 36:1-22)

¹³ Yo rua l'afa, kwe eze, bu Hezekáya afa iri l'eno k'opu o wataru achichi; Senakeribu, bu eze ndu Asiriya abyaru ndu Júda ogu; bya atuko mkpukpu epe l'os ha; ndu ophu a kpuru; yo shihutsua ike luta. ¹⁴ Ya ndono; Hezekáya, bu eze ndu Júda abya ezia ozi t'e je ezia eze ndu Asiriya l'eke o no le Lakishi; su iya: "Le ya chowaru iya okfu. T'os selala eka azu. L'iphe, bu iphe o sukporo te ya kfu; be ya a-kfu iya-a." Eze ndu Asiriya asu Hezekáya, bu eze ndu Júda t'os kfu ya ukporo eka mkpola-ocha iri l'ise l'ekpa mkpola-ododo ukporo l'iri. ¹⁵ Ya ndono; Hezekáya achitakota iphe, bu mkpola-ocha, nokota l'eze-ulo Nchileke; me l'ulo eku ufu-eze vuta je anu eze ndu Asiriya ono.

¹⁶ Hezekáya kweshikwaruphu mkpola-ododo, o kweru l'ibo; me ophu o kweru l'okpa ibo eze-ulo Nchileke; woru nu eze ndu Asiriya ono.

¹⁷ Ya ndono; eze ndu Asiriya abya eshi le Lakishi zifu igweligwe ndu soja; bya eyeru epe ndu ishi soja eto; t'ephe jeru eze, bu Hezekáya ogu le Jerúsalemu. Epe erua Jerúsalemu; bya evudo l'iku mgbodzu okpuru uzo eli, no l'uzo, eeshije eje eke aasa uwe. ¹⁸ Epe ezia t'e je

ekuaru ẹphe eze. Yọ bọru Ẹliyakimu Hilikaya, bọ onye ishi l'ufu-eze; mę Shebuna, bọ o-de-ẹkwo; mę Jowa Ásafu, bọ onye akwakọbeje iphe bę lufutaru nų; byakfuta ẹphe.

¹⁹ Onye ishi ndu soja ono abya asų ẹphe: "Unu je ekfuru Hezekáya; sų iya: Ọwaa iphe, Ọnyibe, bọ eze ndu Asiriya kfuru ndọ-ọ. Ọ sųru: 'Bọ kę ngunu b'i gude adzọga ẹge ono?' ²⁰ Ịsųje l'ị maru ẹregede k'ọgu; mę ike, e gude alų ọgu. Obenu l'ọ bọkota mkpọkoro okfu bę iikfu. 'Bọ onye b'i dakoberu gude l'ekwefuru yębe eze ndu Asiriya ikẹ?' ²¹ Nta-a b'i Jeru je adakobe ndu Íjiputu; mbų Íjiputu ono, bų mkpọ-asęnyimu, bų: onye dakoberu iya nų; yo yejashia ya ẹka; meka iya iphe. Ọ kwa ẹge ono bę Fero, bų eze ndu Íjiputu emeje iphe bų ndu dakoberu iya nų. ²² Ị sųkwanu iya l'ọ bų Ojejoje, bų Nchileke unu bę unu dakoberu; 'tọ bųduna Ojejoje ọphu bę Hezekáya wofuru ẹke aagwaję iya; mebyishia ęnya-ngwęja iya; bya asų ndu Júda mę ndu Jerúsalemu: 'T'ẹphe byaję ọchi ẹja l'ęnya-ngwęja-a, nọ lę Jerúsalemu-a.'

²³ "Byakwaphu nta-a tę nggu lę nnajiufu iya, bų eze ndu Asiriya chja idzu. Ya a-kpuru unu inya ise kpęe ngu; m'ọ bọru l'ji-dų ike ye ndu a-nọdu agba iya nų.

²⁴ Ọ -bọru ndu Íjiputu b'i dakoberu t'ẹphe nų unu ọgbo-inya; mę ndu agba iya nų; 'nanų ẹge ị riru l'ji-dų ike gbabęru; m'ọ -ruhuru; ọ bọru onye ishi ndu soja ọphu ęnya iya katsųa alala; lę ndu ishi soja nnajiufu iya.

²⁵ Ọdo bų: 'i tubesu lę ya gba ẹka byaru ngu ọgu-a, ya byaru bya emebyishia ya-wa. Ọ kwa Ojejoje gędegede bę ziru iya tę ya je je emebyishia alı-wa.'

²⁶ Tọ dų iya bų; Ẹliyakimu Hilikaya yęle Shebuna; mę Jowa asų onye ishi ndu soja ono: "Byiko; gude Áramu kfuru yeru ẹphebe ndu ozi ngu; l'ẹphe anų iya-a. Be egudekwa okfu Híburu kfuru yeru ẹphe; kęle ndu nọ l'eli ọpho-mkpuma phų a-nọdukwa anų iya."

²⁷ Onye ishi ndu soja ono asų ẹphe: "'Unu arı l'ọ bų unubędua; unu lę nnajiufu unu nwenkinyi; bę nnajiufu iya ziru iya ozi-wa; tę ya bya ezia? Ọ kwa unu lę ndu phų, nọ l'eli ọpho-mkpuma phų; mbų ndu ono, unu l'ẹphe e-mekochaa ria nshı unu l'ọnu; bya angwa mamjini, unu nyiru; bę ya ekfuru.'" ²⁸ Onye ishi ndu soja ono akfų-lihu vudo evudo; gude okfu Híburu rashia ya ike; sų: "Unu nųkwaa iphe, o kfuru; mbų Ọnyibe, bų eze ndu Asiriya! ²⁹ Eze sųru: 'Unu be ekwekwa tę Hezekáya duphua unu ọzo. Ẹ tọo dzọ-ghekwa unu!

³⁰ Unu be ekwekwa tę Hezekáya deta unu t'unu dakobe Ojejoje; l'ẹke ookfuru unu lę Ojejoje a-dzọta-a unu; lę mkpųkpų-a ta alakwa l'ẹka eze ndu Asiriya.'

³¹ "Unu ba angakwaru Hezekáya nchi; kę l'eze ndu Asiriya sųkwaru: 'T'unu wųfuta wų-kfuta iya t'unu l'iya doshia; k'ọphu onyenọnu l'unu ha e-ri iphe, shi lę vayinu iya; ria akpuru, shi lę figu iya; ngwa mini, o kutaru lę węlu iya; ³² jeye teke ya a-bya akpųa unu; lashia alı, dų l'ọ bų nk'unu ono; mbų alı, witu nọ; męe ọphun-

gu anọdu iya. Alı, nri nọ; mgbo vayinu anọdu iya. Oshi olivu nọ iya; bya aburu alı manų-ęngu. Unu hata ndzų; unu ba ahatakwa anwųhu.'

"Unu ba angakwaru Hezekáya nchi; l'ẹke ooduphu unu eduphu; l'ekfuru unu lę Ojejoje l'a-dzọta-a unu.

³³ Ọ nwejeru iphe bų mbakeshi ono ọphu agwa alı ẹphe dzọtajewaru l'ẹka eze ndu Asiriya? ³⁴ 'Bų awe bę agwa ndu Hámatu yęle kę ndu Apadu nọ? Agwa ndu Sefavemu; kę ndu Hena; mę kę ndu Iva; 'tọ nọ l'awe? 'Ẹphe dųru-a ike dzọfuta ndu Samériya l'ẹka yębe eze ndu Asiriya? ³⁵ 'Bų ole l'iphe bų agwa iphe bų mbakeshi ono bę dųru ike dzọta ndu alı iya l'ẹka yębe eze ndu Asiriya? 'Bųchia Ojejoje e-gbe dų ike dzọo ndu Jerúsalemu l'ẹka iya?"

³⁶ Ndu Júda ono, ookfu eyeru ono adaa ashı; to nwe ẹphe onye kfuru okfu; kę l'eze, bų Hezekáya tųru eke-mu; sų: "T'ẹ b'ọ dųkwa onye e-yeru iya ọnu."

³⁷ Tọ dų iya bų; Ẹliyakimu Hilikaya, bų onye ishi l'ufu-eze; mę Shebuna, bų o-de-ẹkwo; mę Jowa Ásafu, bų onye nkwakọbe atųgbua jekfu Hezekáya. Ẹphe erua; je alajashia uwe ẹphe; kọoru iya iphe, onye ishi ndu soja ono kfuru.

Eekfu l'aa-dzọta Jerúsalemu

(Azá 37:1-37)

19 Hezekáya anųlephu iphe ono; woru uwe iya la-jashia; chıta uwe-aphų yee; yọ bọru iya oje l'eze-ulo Nchileke. ² Yọ bya ezia Ẹliyakimu, bų onye ishi l'ufu-eze; mę Shebuna, bų o-de-ẹkwo; mę ndu bų ishi lę ndu achijeru Nchileke ẹja; t'ẹphe jekfu onye nkfuchiru Nchileke, bų Azáya Emožu. Ẹphe atųko l'ẹphe ha yee uwe-aphų jeshia. ³ Ẹphe erua; je asų iya: "Ọwaa iphe Hezekáya kfuru. Ọ sųru: 'Lę ntanų ọwaa bųkwa mbọku oke iphe-ẹhuka; bųru mbọku, aahų ayi àhųhù; bya aburu mbọku iphe-iphere. Ayi dųkwa l'ọ bų nwanyi ime eme; tọ dų ike nyia mgbų; mųa nwa iya. ⁴ 'Onye maru; Ojejoje, bų Nchileke ngu -nuru iphe ono, Rabushake kfuru ono; mbų onye ono, nnajiufu iya, bų eze ndu Asiriya yeru t'ọ bya ekfutoshia Nchileke ono, nọ ndzų ono; k'ọphu bų lę Ojejoje a-baru iya mbà l'okfu ono, yębe Ojejoje, bų Nchileke ngu nuru ono. Bunu iya bų t'i kfuru nų Nchileke l'okfu ẹhu ndu ọphu wafuru nų.'

⁵ Tọ dų iya bų; ndu ono, eze, bų Hezekáya ziru ono abya byakfuta Azáya. ⁶ Azáya asų ẹphe: "Unu kfuru ọga unu lę Ojejoje sųru: 'T'ẹ b'ọ tsųkwa egvu lę k'iphe ono, ọ nuru ono; mbų okfu ono, ndu ozi eze ndu Asiriya gude bya ekfutoshia yębe Ojejoje ono. ⁷ Ngabękwa nchi; l'ọ nweru ume, ya e-ye iya l'ẹhu; k'ọphu bų: ọ -nųa kekfukekfu; yọ gbalaa; lashia alı iya. L'alı iya ono bę ya e-me t'e gude ogu-mbeke gbua ya.'"

⁸ Rabushake abya anųa l'eze ndu Asiriya lufuwaru lę Lakıshi; tsų-phu azų jekfushia eze ono l'ẹke o jeru ndu Libina ọgu.

⁹ Ya ndono; Senákeribu, bụ eze ndu Asiriya abya ana-ta ozi lẹ Tirihaka, bụ eze ndu Itiyópiya abyarú iya ọgu; zifu ndu ozi iya t'ẹphe je kẹ Hezekáya: ¹⁰ "Iphe, unu ekfuru Hezekáya, bụ eze ndu Júda bụ: 'T'ẹ b'ọ kwekwa tẹ Nchileke iya, bụ onye ono, ọ dakoberu ono duphua ya; l'ẹke ookfu lẹ Jerúsalemu taa ladu l'ẹka yẹbe eze ndu Asiriya.' ¹¹ Ọphu doru ẹnya bụ l'ị nùhawaru iphe ndu eze ndu Asiriya mehawaru ndu alị ọdo; mbụ l'ọ kpochafuru ẹphe. ?Buchia nggubedua bẹ ee-gbe nafu-ta tọo? ¹² Iphe bụ mbakeshi ono, nna iya oche ẹphe laru l'iyi ono; ?o nweru agwa ẹphe ono ọphu nafutaru ẹphe tọo? Mbụ agwa ndu Gozanu; kẹ ndu Háranu; kẹ ndu Rezefu; mẹ kẹ ndu Ídenu, bụ ndu shi nọdu lẹ Telasa. ¹³ ?Bụ awe bẹ eze ndu Hámatu nọ nta-a; mẹ eze ndu Apadu; eze ndu Sefavemu; eze ndu Hena; mẹ eze ndu Iva?"

Hezekáya ekfu anụ Ojejoje

¹⁴ Tọ dụ iya bụ; Hezekáya nata ẹkwo ono l'ẹka ndu ozi ono bya eworu iya gụa. Yọ bya abahụ l'eze-ulo Nchileke je atọsaa ẹkwo ono l'ifu Ojejoje. ¹⁵ Hezekáya abya ekfuru nụ Ojejoje; sụ iya: "Nggube Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu, bụ onye dugaru l'aba-eze iya l'echi cherobimu. Ọ bụ nggu nkinyi ngu bụ Nchileke, nwekota alị-eze, nọ lẹ mgboko mgburumgburu. Ọ bụ nggu meru igwe; mee eliphe. ¹⁶ Ngabenu nchi nggube Ojejoje; nua iphe, ya ekfu. Sanua ẹnya phududuphu. Ngabekpoduaphu nchi; nua ozi ono, Senákeribu ziru t'e gude bya ekfutoshia nggube Nchileke, nọ ndzụ ono.

¹⁷ "Nggube Ojejoje; ọ kwa oswi-okfu lẹ ndu eze ndu Asiriya mebyishiwaru iphe bụ mbakeshi; mebyishia alị ẹphe. ¹⁸ Ẹphe chíwaru agwa ndu ono ye l'ọku; kepyashia ya; kẹ l'agwa ẹphe ọbu ta bụdu chi; gbahaa nkụ; mẹ mkpuma, bụ iphe, madzụ gude ẹka mee. ¹⁹ Nta-a; nggube Ojejoje, bụ Nchileke ayi; dzofuta nụ ayi l'ẹka eze ndu Asiriya; k'ọphu alị-eze, nọkota lẹ mgboko l'ọ ha a-maru l'ọ bụ nggubedua kpụ; mbụ nggube Ojejoje bẹ bụ Nchileke."

Àphụ Azáya l'ẹge Senákeribu e-gude daa

²⁰ Tọ dụ iya bụ; Azáya Emọzu abya ezia Hezekáya; sụ iya: "Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu kfuru: Ya nùwaru iphe, i kfuru nụ iya l'okfu ẹhu Senákeribu, bụ eze ndu Asiriya. ²¹ Ọwaa iphe, Ojejoje kfuru l'okfu ẹhu Senákeribu:

"Unwegirima Záyonu

aja ngu ewena;

to nwe iphe ẹphe guberu ngu.

Unwegirima Jerúsalemu

anọdu l'e-kwe l'ishi l'ishi

l'ẹke ịgba ọso ndzụ.

²² ?Bụ onye bụ onye ono,

i shi agba okfu ọgba egbe;

l'ekfubyishi ono.

?Bụ onye b'i shi atụ ụzu ekpu;

l'ẹke iiku onwongu.

Ọ kwa Onye dụ nsọ kẹ Ízurelu!

²³ I ziru ndu ozi ngu;

ẹphe abya egude ọnu nmaa

Nnajiufu phulaphula.

Ị sụru l'i gudewa ụgbo-inya

ọgu ngu, zaru ntumatu

naa naa jeye l'ugvu ugvu.

L'ẹke ono b'i sụru l'i

gbutsushiru oshi sida iya

ndu ọphu katsua l'eli;

gbutsushia oshi payinu iya

ndu ọphu kakota ugwu l'anya.

B'i bya ejerua ẹke ọ katsua

ọburu ẹkfukala;

mẹ ẹke ọ katsua ọburu ọswa, dụ mma.

²⁴ Ya tųwaru wẹlu l'alị

ndu ọhodo; ngụ ya mini;

bya egudewa ọbechere-ọkpa

iya dzọ iphe, bụ nggele,

nọ l'alị Íjiputu; yọ tashihu."

²⁵ ?Ọ dụ l'ẹ tị nùhadua lẹ ya

mehawaru iphe ọwaa

ẹge ọo-dụ teke teru etete.

Ọ bụ l'oge ndiche;

bẹ ya chíru idzu iya dobe.

Yọ bụru nta-a;

bẹ ya meru iya t'ọ ree;

mbụ mee;

nggu eworu mkpukpu,

a kpuru; yo shihugbaa ike mebyishia;

yọ bụru ikpo mkpuma.

²⁶ Yọ bụru iya bụ l'ike agvụ

ndu bu iya nụ;

Ya emee ẹphe;

ẹphe emehu ririri;

kpọo beru.

Ẹphe abya adụ l'ọ bụ iphe,

a kuru l'okfu; mbụ; l'ọ bụ iphe,

ruru iru k'ophungu;

dụ l'ọ bụ ẹswa, furu l'okpotsu

ulo, anwụ chigbushiru

l'ẹ ba adụ ẹge o vutaberu l'eli.

²⁷ Obenu lẹ nggubedua;

bẹ ya magheru amaghe.

Ya maru teke jidugaru adugaru;

maru teke jilufu alufu;

maru teke jibata abata;

bya maru ẹge iitsutaberu iya ẹka l'okpoma.

²⁸ Keshinu ọ bụ yẹbe Nchileke;

bẹ iitsuru ẹka l'okpoma;

l'ekfuru iya gbaphugbaphu;
 bẹ ya e-gude įkokoro iya
 dzųpyabe ngu imi;
 woru mkpųrumkpų igwe
 ye ngu l'ọnu l'ọbu įnya.
 Ya e-mee ngu t'i shia ọphu
 i shi laphu azų l'ẹke i shi.
²⁹ Nggųbe Hezekáya;
 ọwaa iphe, a-bųru ngu
 iphe-ọhubama:
 "Afa-a bẹ ii-ri iphe, daru ẹda.
 Afa ọdo; nggu eria ọphu shi l'ono.
 O -rua l'afa k'ẹto ya;
 nggu akọo okfu; kpata iya;
 nggu agbaa mgbo vayįnu;
 ria iphe, shi iya nų.
³⁰ Nwa ndu, a-phọdu nų
 lẹ Júda; a-gba akwara l'ime alį;
 mįa nebyi l'elikoro.
³¹ Mkpata iya abųru l'o nwerua
 nwa ndu a-wafų nų lẹ Jerúsalemu;
 nweru nwa ndu ọphu e-shi
 lẹ Ugvu Záyọnu wafų."
 O bų Ojejoje, bų Ọkaribe-Kakọta-Ike e-gude ẹge ọ ru-
 beru iya l'ẹhu mee t'ọ dų ẹge ono.
³² Ọwaa iphe, Ojejoje kfuru
 l'ẹhu eze ndu Asiriya:
 "E tọ hadu kẹ
 bata lẹ mkpųkpų-a;
 ọphu 'ọ gbadų m'ọo
 akfų lanų l'ẹke-a.
 E too gudedu iphe,
 eegbobutaje onwonye bya iya ifu.
 Ọphu 'ọ gvudu iya ose-ọgu.
³³ Ọ bų ọzo, o shi bya;
 bẹ oo-shi laa.
 E tọo batadu mkpųkpų ọwaa lẹ phuu."
 Ono kwa iphe, Ojejoje kfuru ndono.
³⁴ "Ya e-gude okfu k'ẹpha iya;
 mẹ okfu ẹhu Dévidi,
 bų nwozi iya gbochita
 mkpųkpų-a; dzọo ya."
³⁵ Ya ndono; yo be l'ẹnyashi iya; ojozi Ojejoje atųg-
 bulekwaphu jeshia l'ọdu soja ndu Asiriya; je egbua
 ẹphe ọkporo ọnu ndu soja ugbo iri l'ẹbo; l'ọkporo ndu
 soja iri. † A lųfuta l'ųtsu; odzu azẹshiwa rẹkperekpe.
³⁶ Ya ndono; Senákeribu, bų eze ndu Asiriya atųgbua;
 ye ifu l'ẹke o yeru iya; laphushia azų lẹ Nínive je anọdu.
³⁷ Yo be ujiku lanų; l'ọ gwa nte iya, bų Nįsuroku; ọn-
 wu iya; mbų Adųrameleku; mẹ Sharéza egude ogu-
 mbeke gbugbua ya; gbalaa lashia Araratu. Esahadọnu,
 bų nwatibe iya abya abųru eze nọ-chia ẹnya iya.

† Iphe ọ bų bų 185,000.

Iphe-ememe guderu Hezekáya

(Azá 38:1-8, 21-22; 2 Iphe 32:24-26)

20 Yọ bųru teke ono bẹ iphe-ememe guderu
 Hezekáya; k'ọphu bų l'ọ byawa anwųhu. Onye
 nkfuchiru Nchileke, bų Azáya Emọzu abya ejekfu iya; je
 asų iya: "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Dozia ufu ngu; kẹ
 l'įibyaakwa anwųhu; ẹ tįi kakwa mma."

² Ya ndono; Hezekáya abya aghaa ifu l'utsu-ẹpotọ;
 kfuru nų Ojejoje; sų iya: ³ "Nggųbe Ojejoje; nyatanų
 ẹge ya bų-be onye gude ire-lanų; l'obu iya l'ọ ha tsoo
 ọzo ngu; mẹ ẹge ya meberu iphe, dų mma l'ẹnya ngu."
 Hezekáya araa ẹkwa; kpọo kfųlakfula.

⁴ Tẹmanu tẹ Azáya sweta l'echi-ogbodufu ono; Ojejo-
 je abya ekfuru yeru iya; sų iya: ⁵ "T'ọ laphu azų je ekfu-
 ru Hezekáya, bų onye ishi, achi ndu kẹ yẹbe Ojejoje lẹ
 Ojejoje, bų Nchileke kẹ nna ngu, bų Dévidi bẹ sųru
 ẹge-a: Ya nųwaru ekfukfu, i kfuru nų iya; phųwa ẹnya-
 mini, shi ngu l'ẹnya. Ya e-me ngu t'į kọrohu. Abalı ẹto
 nta-a bẹ ii-je l'eze-ọlo Nchileke. ⁶ Ya e-yekwaru ngu afa
 iri l'ise lẹ ndų ngu. Ọdo bų lẹ ya a-nafųta ngu; nafųta
 mkpųkpų-wa l'ẹka eze ndu Asiriya. Ya e-gude okfu
 ẹpha kẹ yẹbe Ojejoje; mẹ kẹ Dévidi ono, bų nwozi iya
 ono gbochita mkpųkpų-wa."

⁷ Ya ndono; Azáya asų: "Unu wota iphe figu, e gweru
 egwegwe." ẹphe wota iya ghaa Hezekáya l'iphe-et-
 setse ono, fọkashiru iya l'ẹhu ono; yọ kọrohuwaphu.

⁸ Hezekáya aįi Azáya; sų: "Bų ngųnu bų iphe-ọhuba-
 ma, e-koshi lẹ Ojejoje e-me-a tẹ ya kọrohu; jee l'eze-
 ọlo Nchileke lẹ mbọku k'ẹto?"

⁹ Azáya asų: "Ọwaa bų iphe-ọhubama, Ojejoje e-
 koshi ngu; t'i gude maru lẹ Ojejoje e-me-e iphe ono, o
 kfuru ono. Bų tẹ nwonyonyo gude ntų-ọkpa iri jeru
 laa l'ifu; tọ t'ọ gude ntų-ọkpa iri laa azų?"

¹⁰ Hezekáya asų: "L'ọ dųkwa nphe tẹ nwonyonyo
 gude ntų-ọkpa iri jeru laa ifu; malẹ t'ọ gude ntų-ọkpa
 iri laa azų."

¹¹ Ya ndono; onye nkfuchiru Nchileke, bų Azáya abya
 akpọ-ku Ojejoje; Ojejoje emee nwonyonyo, shi jeruwa
 ntọ-kpa iri l'ọlo-eli Éhazu; t'ọ tsų-phu azų jerua ntų-ọk-
 pa iri.

Ndu e ziru ozi, shi Bábyilọnu

¹² Yọ bųru teke ono; bẹ Merodaku-baladanu Bal-
 adanu, bų eze ndu Bábyilọnu deshiru ẹkwo; nų t'e je
 anų Hezekáya; yeru iphe, ọ nųru iya k'iphe-ememe,
 eme iya nų. ¹³ Hezekáya anabata ndu ono, e ziru ozi
 ono; bya ekoshikota ẹphe ọlo-ẹku iya l'ọ ha; mbų koshi
 koshi ẹphe mkpọla-ọcha; mkpọla-ododo; manų, eshi
 mkpọ; manų, dų mma; bya ekoshi ẹphe ọlo ngwa-ọgu
 iya; mẹ iphe, bųkota ẹku iya. E tọ nwedu iphe, nọ l'ufu-
 eze iya; mẹ iphe, nọ l'alį-eze iya l'ọ ha, Hezekáya te
 koshidu ndu ono.

¹⁴ Ya ndono; Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke abya ejekfu eze, bụ Hezekáya; je aji iya: “?Bụ awe bẹ ndu ono shi bya? ?Bụ ngunu bẹ ephe kfurú?”

Hezekáya asụ iya: “L'ephe shikwa eke teru ęnya bya. Ephe shikwa Bábyilonu.”

¹⁵ Onye nkfuchiru Nchileke ono aji iya iphe ephe phuberu l'ufu-eze iya.

Hezekáya asụ iya: “L'ephe phukotaru iphe, nọ l'ulo-eze iya. Lẹ to nwekwa ęku, ya nweru enweru, ya te koshidu ephe.”

¹⁶ Ya ndono; Azáya abya asụ Hezekáya: “T'ọ nwa okfu, shi Ojejoje l'onu.” ¹⁷ Ọ sụru: “L'uboku abyaphu teke iphemiphe obule, nọ l'ufu-eze iya; mę iphe ono, nna iya phe setaru dobe; yọ nọ byeye nta-a ono a-buru iphe, ee-vuta lashia Bábyilonu. Ę tọ nwedu m'ọ ophu ewudu nų. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ¹⁸ Unwegirima ndu ophu shi ngu l'ephe gedegede bę aa-haru kpua lę ndzų; ephe eje aburu ndu, a haru ahaha; nọdu l'ufu-eze ndu Bábyilonu.”

¹⁹ Hezekáya asụ: “Lokfu ono, i sụru lę Ojejoje kfurú ono dukwa mma.” Iphe, meru iphe Hezekáya kfurú ęge ono bụ l'ọ rjru lę nchị a-dya ndoo; l'ę to nwedu iphe eme nų nta-a, ya nọkwadu ndzų-a.

Anwuhu Hezekáya

(2 Iphe 32:32-33)

²⁰ Iphe ọdo, meeberu nų teke Hezekáya shi achị; yeru ike, ọ kparu; mę ęge o shiru tya okpuru; bya egvua uwara eke mini e-shi atsobata lę mkpukpu ono b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nų l'oge ndu eze Júda. ²¹ Hezekáya anwuhu lakfushia nna iya phe. Nwatibe iya, bụ Manáse abya aburu eze nọ-chia ęnya iya.

Manáse bụ eze ndu Júda

(2 Iphe 33:1-20)

21 Iphe Manáse gbaru bụ afa iri l'ębo teke ọ wataru achịchi. Yọ chja ukporo afa labu l'afa iri l'ise lę Jerúsalemu. Ephe nne iya bụ Hefuziba. ² Manáse bę meru ejo iphe l'ęnya Ojejoje; o meru akpamara l'ọ bụ ndu mbakeshi ono, Ojejoje chishuru l'alị ephe; nų ndu Ízurelu ono. ³ Eke ono, aagwaję iphe, nna iya; mbu Hezekáya mebyishuru ono b'ọ kpukwa-ziru; bya akpuru Bálu ęnya-ngweja; kpobe itso Ashera ęge ono, Éhabu kpoberu; teke ono, o shi buru eze ndu Ízurelu ono. O shi ebyijeru mkpo-kpodo, nọgbaa l'igwe ikpere; l'abakwaru iya phu eja. ⁴ Ọ kpushuru ęnya-ngweja agwa l'ime eze-ulo Nchileke, bụ eke ono, Ojejoje sụru: “Ọ bụ lę Jerúsalemu bę ya e-dobe ephe iya.”

⁵ L'echi-ogbodufu labu eze-ulo Nchileke ono b'ọ kpushuru ęnya-ngweja eke aabyaję ogwa mkpo-kpodo. ⁶ Ọ kpuru nwatibe iya kę nwoke oku gude gwoo eja. Ọ

† Iphe ọ bụ bụ l'ọo Nchileke nwenkinyi iya bę aa-nọdu abaru eja l'ęke ono.

tọru nshj; gwọo ogvu. O jeru okpata ishi l'ęka ndu aphu àphù; mę ndu njibya. O meru iphe, dų eji nshinu l'ifu Ojejoje; shi ęge ono kpatsua Nchileke ęhu-eghughu.

⁷ Yọ pyia ntękpe Ashera je edobe l'eze-ulo Nchileke, bụ eke Ojejoje sụru Dévidi; mę nwatibe iya, bụ Sólomonu: “L'eze-ulo-wa; mę lę Jerúsalemu, bụ mkpukpu, ya fọtaru l'ikfu ndu Ízurelu l'ọ ha; bę ya edobe ephe iya gbururu jeye lę gbururu. ⁸ Ọ -buru l'ephe e-leta ęnya; l'eme iphe, bụ iphe ya tųru ephe l'ekemu; l'eme ekemu ono, Mósisu, bụ nwozi iya tųru nų ephe ono; b'ę to nwedu lę ya emee t'ephe shi l'alị ono, ya nuru nna ephe ono hata okpa lufu alufu.”

⁹ Obenu lę ndu Ízurelu ta ngadu nchị. Manáse dusweru ephe ọzo; k'ophu bụ l'ephe meru iphe, dų eji, ka ophu ndu mbakeshi ono, Ojejoje mebyishuru; ndu Ízurelu egude ęnya ephe phua ya ono meru.

¹⁰ Ojejoje abya eshi l'onu ndu ozi iya, bụ ndu ekfuchiru iya nų; sụ: ¹¹ “Lę keshinu ophu Manáse, bụ eze ndu Júda mewaru iphe, dų eji; bya aruwa uruburuku, ka ophu ndu Amoru, bụ ndu vu iya ọzo ruru; bya emekwaaphu tę ndu Júda ye eka l'ogwa nte iya; shi ęge ono mee iphe, dų eji; ¹² bę Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurelu sụru: Lę ya e-wota iphe, dų eji bya edoberu ndu Jerúsalemu; mę ndu Júda; mbu udu iya ophu bụ onye nuru iya nų; ęhu agbangahu iya agbangahu. ¹³ Ya e-wota iphe, ya meru ndu Samériya; mę iphe, ya meru ndibe Éhabu mee ndu Jerúsalemu. Ya e-fufu ndu Jerúsalemu ęge ono, onye asa efere efuchaje iya kpube iya ifu alị ono. ¹⁴ Ndibe iya ono ndu ophu wafuru nų; bę ya e-ye ndu ohogu ephe l'ęka; t'a lua ephe alulu; kwaa iphe ephe l'okwata. ¹⁵ Mkpata iya aburu l'ephe meru iphe, dų eji l'ęnya yębe Ojejoje; shi keshinu mboku, nna ephe shi lę Íjiputu lufuta kpatsua ya iwe byeye ntanu.”

¹⁶ A gufu ono; Manáse gbushuru ndu ę-te nwedu iphe, ephe meru; k'ophu bụ lę mee ephe jiru Jerúsalemu; tsube l'ishi iya owaa rua ishi iya ophu; yeru ejo iphe ono, o duru ndu Júda ye; ephe eshi ęge ono mee iphe, dų eji l'ęnya Ojejoje ono.

Anwuhu Manáse

(2 Iphe 33:18-20)

¹⁷ Iphe ọdo, meeberu nų teke Manáse shi achị; mę iphemiphe obule, yębedua meru; yeru ejo iphe, o meshuru b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nų l'oge ndu eze Júda. ¹⁸ Ya ndono; Manáse anwuhu; lakfushia nna iya phe; e lia ya lę mgbabu ufu-eze; lę mgbabu Uza. Tọ dų iya bụ; nwatibe iya; mbu Amonu aburu eze nọ-chia ęnya iya.

Emonu bu eze ndu Júda

(2 Iphe 33:21-25)

¹⁹ Iphe Amonu gbaru bu ukporo afa l'afa labu teke o wataru achichi. Yo chia afa labu le Jerúsalemu. Epha nne iya bu Meshulemetu; nwatibe Haruzu. Nne iya ono bu onye Jotuba. ²⁰ Emonu be meru ejo iphe l'anya Ojejoje l'ọ bu nna iya, bu Manáse. ²¹ O tsoru ubeka nna iya; baaru agwa, nna iya baru eja; l'ebyiru iya ikpere. ²² O haru Ojejoje, bu Nchileke ke nna iya phe; jika otso uto ke Ojejoje.

²³ Ndu ozi Amonu agbaaru iya ejo idzu; je egbu ya l'ulo-eze iya. ²⁴ Ndu ali ono egbushikota ndu ono, gbaru eze, bu Amonu ejo idzu ono. Ephe emetsua; bya eworu nwatibe iya, bu Josaya mee eze l'ozori iya.

²⁵ Iphe odo, meeberu nu teke Amonu shi achi; me iphemiphe obule, yebdua meru b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nu l'oge ndu eze Júda. ²⁶ Eka e liru iya bu l'ili iya le mgbabu Uza. To du iya bu; nwatibe iya, bu Josaya aburu eze no-chia enya iya.

Josaya bu eze ndu Júda

(2 Iphe 34:1-2)

22 Iphe Josaya gbaru bu afa esato teke o wataru achichi. Yo chia ukporo afa l'afa iri le nanu le Jerúsalemu. Epha nne iya bu Jedida; nwatibe Adaya. Nne iya ono bu onye Bozukatu. ² Josaya meru iphe, vudo nhamunha l'anya Ojejoje. O tsoru ubeka ochechoche iya, bu Dévidi; to nwe eke, o hasweru okpa.

A phuru ekwo ekemu

(2 Iphe 34:1-2)

³ Yo be l'afa, kwe eze Josaya afa iri l'esato k'ophu o wataru achichi; yo zi Shefanu Azalaya, bu o-de-ekwo; buru nwanwa Meshulamu t'o jee l'eze-ulo Nchileke. Yo zia ya; su: ⁴ "Jekfu Hilikaya, bu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; t'o gukota okpoga, e wobataru l'eze-ulo Nchileke; mbu okpoga, ndu, eche nche l'onu eze-ulo Nchileke nataru ndu madzu. ⁵ T'e woru okpoga ono nu ndu eleta enya l'ozu eze-ulo Nchileke ono; t'ephe gude iya kfua ndu ono, emekwa eze-ulo Nchileke ono ugwo; ⁶ mbu ndu kapyinta; ndu akpu ulo; me ndu edo ulo. Ephe egudekwa iya phu zu oshi; me mkpuma, a gbakposhiru agbakposhi, ee-gude kpukwaa eze-ulo ono. ⁷ E to gbakwa t'a kpa ephe ishi ege ephe gude kpaphua okpoga ono; ke l'ephe bu ndu e gude ire epe eka."

⁸ Hilikaya, bu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja asu Shefanu, bu o-de-ekwo: "Le ya phukwaru ekwo ekemu l'eze-ulo Nchileke." Yo bya eworu ekwo ekemu ono nu Shefanu; yo gua. ⁹ Shefanu, bu o-de-ekwo alaphu azu je asu eze: "Ndu ozi ngu wotaakwaru okpoga obu, no l'eze-ulo Nchileke nu ndu eleta enya l'ozu ono, e je l'ulo

Ojejoje ono." ¹⁰ Shefanu, bu o-de-ekwo; asukwaphu eze: "Lo nwekwaru ekwo, Hilikaya, bu onye achijeru Nchileke eja nuru iya;" bya anodu eze l'ifu gua ya.

¹¹ Eze anu iphe ono, o gufutaru l'ekwo ekemu ono; woru uwe iya lajashia. ¹² Yo bya ekua Hilikaya, bu onye achijeru Nchileke eja; kua Ahikamu Shefanu; Akubo Mikaya; Shefanu, bu o-de-ekwo; me Asaya, bu nwozi eze; su epe: ¹³ Unu je akpata Ojejoje ishi l'okfu ehu iya; me l'okfu ehu ndu-a; me l'okfu ehu ndu Júda l'ephe ha ke iphe-a, a gufutaru l'ekwo-a, a phuru-a. Ke l'oke ehu-eghughu Ojejoje be hakwa nshinu nodu swiru ayi; kele nna ayi phe ta ngabedu nchi l'iphe, no l'ekwo-wa; ophu epe 'emedu iphe, e deru ayi l'ekwo ekemu-wa.

¹⁴ Ya ndono; Hilikaya, bu onye achijeru Nchileke eja; me Ahikamu; Akubo; Shefanu; me Asaya ejeshia okpata Huluda, bu nwanyi, bu onye nkfuchiru Nchileke ishi. Nwanyi ono bu le Jerúsalemu le Oge-egu ke Ebo. Onye shi alu iya nu bu Shalumu Tikuva Hahasu; buru onye eleta uwe ndu achijeru Nchileke eja enya.

¹⁵ Nwanyi ono asu epe: "Le Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu suru: Unu je ezia onye ziru unu t'unu bya; ¹⁶ Qwaa iphe Ojejoje ekfu: Le ya a-byaakwa owotaru Jerúsalemu; me ndu bu iya nu ejo iphe-ehuka ege ono, e deru iya l'ekwo ekemu ono, eze ndu Júda guru ono.

¹⁷ Mkpata iya aburu l'ekeshinu ophu epe lufuwaru iya l'ehu; l'akpo insensu oku anu agwa odo; yo buru iphe, epe gude eka mee be epe gude akpatsu iya ehu-eghughu; be oke ehu-eghughu iya a-nodulephu ata kfukfukfu l'ọ bu oku l'ehu Jerúsalemu; ophu 'e gbotadu iya egbobuta. ¹⁸ A bya l'ishi eze ndu Júda l'onwiya, bu onye ziru unu t'unu bya ajita l'eka Ojejoje; unu kfuru iya le Ojejoje, bu Nchileke ke Izurelu be suru ege-a: Le k'okfu ono, o nuru ono; ¹⁹ be keshinu ophu o taru onwiya uta; bya ewozita onwongu ali l'ifu Ojejoje l'ọ nuleruphu iphe, ya kfuru le ke Jerúsalemu me ndu bu iya nu; l'ephe a-buru kpurupyata; buru ndu a turu onu; yo gude iphe ono lajashia uwe iya; raa ekwa l'ifu iya; be ya nwaru iphe, o kfuru nu iya. Ono bu iphe Ojejoje kfuru ndono. ²⁰ Iphe, e-gbe meenu bu le ya e-duta iya dukfu nna iya phe; e lia ya le chiriru-werere. Ejo iphe-ehuka ono, ya e-me t'ọ dakfu ndu mkpukpu-wa ono ta adakfudu iya."

Ephe alashia je akoru eze ege nwanyi ono kfuru.

Josaya agbakwazi ndu onye le Ojejoje

(2 Iphe 34:3-7, 29-33)

23 To du iya bu; eze, bu Josaya abya ezi t'e je ekuaru iya ndu bu ogurennya ndu Júda; me ndu ke Jerúsalemu. ² Eze yele unwoke ndu Júda ono; me ndu Jerúsalemu; ndu achijeru Nchileke eja; ndu nkfuchiru Nchileke; me ndu Júda l'ephe ha: ndu ukfu le ndu nta eje edzua l'eze-ulo Nchileke. Yo woru ekwo ogba-ndu ono, a phuru l'eze-ulo Nchileke ono guru ye epe le nchi. ³ Eze abya evudo le mgboro itso eze-ulo

ono; gbakwazi ndzụ ono l'ifu Ojejoje: lẹ ya a-nọdu etso Ojejoje; gude obu iya l'ọ ha; mę ndzụ iya l'ọ ha eme ekemu iya; mę iphe, ọ sụru t'e meje; mę iphe, ọ tọru ọkpa iya; shi ẹge ono l'eme iphe, ẹkwo ọgba-ndzụ ono kfulu. Ndu ono l'ẹphe ha ekweta l'ọgba-ndzụ ono.

Josáya edokwazi iphe

⁴ Ya ndono; eze abya ezi Hilikaya, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; mę ndu achijeru Nchileke eja ọphu etsota iya nụ; mę ndu eche ọnu eze-ulo Nchileke nche t'ẹphe je achishikota ivu, eegudeje abaru Bálu eja; mę kę Ashera; mę kę mkpọ-kpodo l'eze-ulo ono. Eze eje akpọo ivu ono ọku l'ẹgu Kídirọnu l'azụ Jerúsalemu; kpota ntụ iya ghaa lẹ Bételu. ⁵ Yọ chishikota ndu ono, ndu eze ndu Júda yeru t'ẹphe kpoje insensu ọku l'ẹke ono, aagwaję iphe, nọgbaa lẹ Júda ono; mę ọphu nọ-pheru Jerúsalemu mgburumgburu; mbụ ndu ono, akpoje insensu ọku nụ Bálu; mę ẹnyanwu; mę ọnwa; mę iphe bụ mkpọ-kpodo, nọnu ono. ⁶ Ọ fofuru agwa Ashera l'eze-ulo Nchileke; je akpọo ya ọku lẹ nggele Kídirọnu l'azụ Jerúsalemu; gwee ya; yọ bụru ntụ. Yo kpota ntụ iya ono je awushia l'ikiri-kpọo. ⁷ O nwut-suhiru ọlo unwoke, agba ọkpara l'iku eze-ulo Nchileke butua; nwutsuhia ọlo ụnwanyi, anọduje akpa uwe, eewebeje Ashera.

⁸ Yọ bya achita iphe, bụ ndu achijeru Nchileke eja lẹ mkpukpu, nọgbaa l'alí Júda; bya emerushia ẹke aagwaję iphe; mbụ ẹke ono, ndu ono shi akpoje insensu ọku; tsube lẹ Géba jeye lẹ Besheba. Yo mebyishia ẹke aagwaję iphe l'ọnu-uzo Jóshuwa, bụ gọvano; l'ẹka-ibyi-ta edukfu mkpukpu ono. ⁹ Ndu ono, egwojeru agwa eja ono te shikwa etsoje egwo eja l'ẹnya-ngweja kę Ojejoje lẹ Jerúsalemu; obenu l'ẹphe shi etsoje ụnwun-na ẹphe l'ata buredi, ẹ-te ekodu ekoko.

¹⁰ Josáya tųruru Tofętu, bụ ẹke aagwaję iphe lẹ nsuda ụnwu Hínọmu; k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu onye ewotajek-wadu nwatibe iya kę nwoke; m'ọ bụ kę nwanyi gwoo eja nụ Mólẹku. ¹¹ Iphe, bụ ịnya, ndu eze ndu Júda nuru ẹnyanwu, gvutsuaru l'ọnu eze-ulo Nchileke; b'ọ chishiru; bya amuru ọku ye l'iphe, bụ ụgbo-ịnya, e shi dobekwaruphu ẹnyanwu; ọku ekekota iya. Ẹke ẹphe shi nọdu bụ l'echi ẹke ono, nọ lẹ mgboro ọlo ono, nwozi ono, aza Nétanu-Melẹku bu.

¹² O nwutsushiru ẹnya-ngweja ono, ndu eze ndu Júda kpuru l'ọlo-eli Éhazu; nwutsushia ẹnya-ngweja ono, Manásę kpuru l'echi ogbodufu labu ono, nọ l'eze-ulo Nchileke. Ọ chifuru iya l'ẹke ono; je akua ya pyaapya; chita je enwuru ye lẹ nggele Kídirọnu. ¹³ Eze aturukota ẹke ono, aagwaję iphe l'uzo ẹnyanwu-ahata Jerúsalemu; l'ẹka-utara Ugwu Ụru-alí; mbụ ẹke ono, Sólomọnu kpọturu Ashitoretu, bụ ejo agwa ndu Sayidonu; kpọturu Kemoshu, bụ ejo agwa ndu Móabu; kpọturu Mólẹku, bụ ejo agwa ndu Amọnu. ¹⁴ Josáya kụ-

kwoshikotaru ntẹkpe, nọ l'ẹke ono; gbutsua Ashera; woru ọkpu ndu nwuhuru anwuhu kuba l'ẹke ono.

¹⁵ O chikporu ẹnya-ngweja Bételu l'ẹke ono, Jeróbuwamu Nébatu kpọberu; gude iya mee tẹ ndu Ízurẹlu ye ẹka l'iphe, dọ ẹji ono. Ọ tųru ọku l'ẹnya-ngwaję ono; tųkwaaphu ọku l'agwa Ashera; bya egwee ya; yọ bụru ntụ. ¹⁶ Ya ndono; Josáya abya achikaa ẹnya phya ili, nọgbaa l'ugwu ono. Yo zi; e je avoshiaru iya ọkpu, nọ l'ili ono; yọ kpọo ya ọku l'eli ẹnya-ngweja ono; merua ya. Yo shi ẹge ono vua; mbụ iphe ono, Ojejoje shi l'ọnu onye nkfuchiru iya kfuwa ono. †

¹⁷ Josáya abya aji: “?Bụ ngunu bę ya ele ẹnya, a kpuru ẹgaphu?”

Ndu mkpukpu ono asụ iya: “L'ọ kwa ili ẹke e liru onye kę Nchileke phụ, shije Júda bya ekfua kę iphe-a, i meru ẹnya-ngweja Bételu-wa.”

¹⁸ Yọ sụ ẹphe: “Unu hakwaa ya; t'ẹ b'ọ dukwa onye eme ẹka l'ọkpu iya.” Ẹphe aparu ọkpu ono haa; hakwaa-phu k'onye nkfuchiru Nchileke phụ shi Samériya phụ. ††

¹⁹ Ọ bụ ẹge ono, Josáya mebyishiru ẹke ono, aagwaję iphe, nọkota lẹ Bételu ono bụkwaphu ẹge o mebyishiru iphe, bụ ẹke aagwaję iphe lẹ Samériya, bụ ọphu ụphodu ndu eze ndu Ízurẹlu kpushiru; shi ẹge ono kpatsua Ojejoje ẹhu-eghughu. ²⁰ Ọ tųko iphe bụ ndu agwaję iphe l'ẹke ono, aagwaję iphe ono gbugee l'eli ẹnya-ngweja ono; bya etsua ọkpu ndiphe ọku l'eli ẹnya-ngweja ono. Yo metsua; laphushia azụ lẹ Jerúsalemu.

A wataru ọgba Aji Esweta ọdo

(2 Iphe 35:1-19)

²¹ Tọ dọ iya bụ; eze, bụ Josáya abya asụ ndu Júda l'ẹphe ha: “T'ẹphe gbaaru Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe Aji Esweta ẹge ono, e deru iya lẹ Ekwo Ọgba-Ndzụ ono.”

²² Ẹ tọ nwedu Aji Esweta ọphu a gbajewaru ẹge a gbaru ono. Ẹ ta gbabua ya ẹge ono l'oge ndu ikpe. T'a gba iya ẹge ono l'oge ndu eze kę Ízurẹlu; m'ọ bụ l'oge ndu eze kę Júda. ²³ Ọlobu l'afa, kwe Josáya afa iri l'ẹsato, yọ wataru aburu eze b'a gbaru Ojejoje Aji Esweta ono lẹ Jerúsalemu.

Iphe Josáya meshiru

²⁴ Iphe ọdo, Josáya meru bụ l'ọ chishikotaru ndu aphụ àphụ; mę ndu njibya; chiko iphe bụ agwa; mę ejo akpamara, nọkota lẹ Jerúsalemu; mę l'alí ndu Júda l'ọ ha wofukota. Iphemiphe ọbule ono b'ọ mekotaru tẹ ya gude medzua iphe, e deru l'ẹkwo ekemu ono, Hilikaya, bụ onye achijeru Nchileke eja phuru l'eze-ulo Nchileke ono. ²⁵ Ẹ tọ nwedu eze ọdo, dọ l'ọbu Josáya lẹ ndu vu iya ọdo chia; mę ndu ọphu, etso iya l'azụ, bụ onye gudeje obu iya l'ọ ha; mę ndzụ iya l'ọ ha; mę ike iya l'ọ

† 1 Eze 13:1-2 †† 1 Eze 13:11-32

ha ziberu Ojejoje; ege ono o nọ l'ekwo ekemu Mosisu. ²⁶ Obenu l'oke ehu-eghughu Ojejoje, ata kfukfukfu, o daberu ndu Júda ono be ta ejizitaduru ejizita. Yo buru iphe, kparu iya nu bu iphemiphe obule ono, Manase meeberu gude kpatsua ya ehu-eghughu. ²⁷ Obenu le ya meru iphe, Ojejoje kfururu; su: "Mu e-wofufua ndu Júda l'eke, mu nọ ege ono, mu wofuru ndu Izurelu; mu ajika Jerúsalemu, bu mkpukpu ono, mu fotaru; me eze-ulo ono, mu suru l'ọ bu eke epha mu a-nodu ere ire ono."

Anwuhu Josaya
(2 Iphe 34:3-7, 29-33)

²⁸ Iphe odo, meeberu nu teke Josaya shi achi; me iphemiphe obule, yebedua meru b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nu l'oge ndu eze Júda.

²⁹ Obenu l'oge ke Josaya be Fero Neko, bu iya bu eze ndu Ijiputu chi ndu soja iya jeshia Enyimu Yufurétusu te ya yetaru eze ndu Asiriya eka l'ogu. Eze, bu Josaya achita ndu soja nk'ia jekfushia ya ogu. Fero-neko aphu l'ia phu; woru iya gbua le Megido. ³⁰ Ndu ozi iya shi le Megido gude ugbo-inya palata odzu iya le Jerúsalemu; bya elia ya l'ili nk'ia. Ndu Júda ewofuta nwatibe Josaya ke nwoke, aza Jehowahazu; tee ya manu l'ishi t'ọ buru eze nọ-chia enya nna iya.

Jehowahazu bu eze ndu Júda
(2 Iphe 36:2-4)

³¹ Iphe Jehowahazu gbaru bu ukporo afa l'afa eto teke o wataru achichi. Yo chia onwa eto le Jerúsalemu. Epha nne iya bu Hamutalu; nwatibe Jeremaya ke Libina. ³² Jehowahazu be meru ejo iphe l'enya Ojejoje ege nna iya oche epe meru. ³³ Fero Neko tuchiru iya le mkporo le mkpukpu Ribula l'alj Hamatu; k'ophu bu l'e to noduhedu le Jerúsalemu achi. Fero-neko bya atubuaru ndu Júda t'ephe kfuja ukporo eka mkpola-ocha ugbo ise; me eka mkpola-ododo. ³⁴ Fero Neko eworu Elyakimu Josaya mee eze l'ozori nna iya, bu Josaya. Yo gbanwee epha Elyakimu; yo zalahaa Jehoyakimu. Ya ndono; yo dufu Jehowahazu je edobe le Ijiputu; yo nodu l'eke ono nwuhu. ³⁵ Jehoyakimu kfuja Fero Neko mkpola-ocha; me mkpola-ododo ono, o tu-buru ndu Júda. O keru utu nutsua ndu Júda l'ege ike beru onyemonye; shi ege ono gbata mkpola-ocha; me mkpola-ododo ono.

Jehoyakimu bu eze ndu Júda
(2 Iphe 36:5-8)

³⁶ Iphe Jehoyakimu gbaru bu ukporo afa l'afa ise teke o wataru achichi. Yo chia afa iri le nanu le Jerúsalemu. Epha nne iya bu Zebida; nwatibe Pedaya ke Ruma. ³⁷ Jehoyakimu meru ejo iphe l'enya Ojejoje ege nna iya oche epe meru.

24 O bu l'oge ke Jehoyakimu; be Nebukadineza, bu eze ndu Babylonu byaru ogu le Júda. Jehoyakimu anọ ya l'eka afa eto; bya aghachi; kwefula-haaruru iya iké. ² Ojejoje abya eshi le Babylonu; Áramu; Móabu; me Amonu zifu ndu o-lua-olaa; epe abyaruru Jehoyakimu ogu; t'ephe bya emebyishia Júda ege ono, Ojejoje shi l'onu ndu ozi iya, bu ndu nkfuchiru iya kfuja ono. ³ Iphe, doru enya aburu l'iphe ono, mekotaru l'ehu ndu Júda ono be bu Ojejoje suru t'ọ mee; t'ọ shi ege ono wofu epe l'eke ya nọ l'okfu ejo iphe Manase; mewaru iphemiphe obule odo, o meshuru; ⁴ mekwaphu ke ndu ono, e-te nwedu iphe, epe meru, o gbushuru; ochi epe atukoru Jerúsalemu l'ishi; ophu Ojejoje 'ekwedu le ya aguru epe nvu.

⁵ Iphe odo, meeberu nu teke Jehoyakimu shi achi; me iphemiphe obule, yebedua meru b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nu l'oge ndu eze Júda. ⁶ To du bu; Jehoyakimu anwuhu lakfushia nna iya phe. Nwatibe iya, bu Jehoyakinu abya aburu eze nọ-chia enya iya.

⁷ Eze ndu Ijiputu te eshibudua l'alj iya lufuta odo; ke l'eze ndu Babylonu be naru iya alj iya mgburumgburu; shita le nggele Ijiputu je akpaa le Enyimu Yufurétusu.

Jehoyakinu bu eze ndu Júda
(2 Iphe 36:9-10)

⁸ Jehoyakinu be gbawaru afa iri l'esato teke o wataru obu eze. Iphe, o chiru bu onwa eto le Jerúsalemu. Epha nne iya bu Nehushita; nwatibe Elunatanu ke Jerúsalemu. ⁹ Jehoyakinu meru ejo iphe l'enya Ojejoje ege nna iya meru.

¹⁰ Yo buru teke ono; be ndu soja Nebukadineza, bu eze ndu Babylonu wuru bya bya eyechia Jerúsalemu. ¹¹ Nebukadineza l'onwiya abyakfuta ndu nk'ia le Jerúsalemu teke ono, epe yechiru iya ono. ¹² To du iya bu; Jehoyakinu, bu eze ndu Júda; me nne iya; ndu ozi iya; ndu, bu amadu le ndu ozi iya; me ndu ishi l'ozu iya atuko l'ephe ha woru onwephe nu eze ndu Babylonu.

Yo buru l'afa, kwe eze ndu Babylonu afa esato k'ophu, o wataru achichi b'ọ kpuru Jehoyakinu le ndu. ¹³ Yo vya mbu iphe ono, Ojejoje kfuawaru l'iphe, bu eku, nọ l'eze-ulo Nchileke; me l'ulo-eze; yeru iphe, bu ivu ono, Sólomonu, shi buru eze ndu Izurelu gude mkpola-ododo mekota; doo l'eze-ulo Nchileke ono be ee-gwo. Yo buru iphe ono be Nebukadineza byaru bya emedzua. ¹⁴ O kpuru ndu Jerúsalemu l'ephe ha le ndu lashia Babylonu. O kpuru ndu ishi; kpuru ndu soja; kpuru ndu ophu bu ike-ka-l'ogu phe; kpuru ndu eme nka; kpuru ndu uzu. Iphe, epe du bu unu madu ugbo ukporo l'ise teke o kpuru epe. Ndu o haru nwenkinyi bu ndu katsua oburu ndu ukpa l'alj ono.

¹⁵ Nebukadineza eshi le Jerúsalemu kpuru Jehoyakinu le ndu laa alj Babylonu. O kpuru nne Jehoyakinu; kpuru unyomu iya; kpuru ndu ishi l'ozu iya; kpuru ndu ike

nọ l'alị ono. ¹⁶ Eze ndu Bábyilọnu akpụta ụnu ndu soja iri l'ẹsaa l'ụkporo ndu soja iri, † bụ ndu ike nọ; bụru ndu maru ẹnya ọgu; bya akpụta ụnu madzụ labụ l'ụkporo madzụ iri, †† bụ ndu nka; mę ndu ụzu. ¹⁷ Yo wota Mataníya, bụ nwunne nna Jehoyakinu mee eze l'ọzori Jehoyakinu; gbanwee ẹpha iya gube iya Zedekaya.

Zedekaya bụ eze ndu Júda

(2 Iphe 36:11-12; Jer 52:1-3)

¹⁸ Zedekaya bę nọwaru ụkporo afa l'afa lanụ teke ọ wataru achịchi. Iphe, ọ chịru bụ afa iri lę nanụ lę Jerúsalemu. Ẹpha nne iya bụ Hamutalu; nwatibe Jeremáya. Ẹke nne iya ono shi bụ Libina. ¹⁹ Zedekaya bę meru ẹjo iphe l'ẹnya Ojejoje l'ọ bụ Jehoyakimu. ²⁰ Yo bụru ẹhu-eghughu Ojejoje bę meru iphe iphe ono meru ndu Jerúsalemu; mę l'ẹhu ndu Júda jeye teke ọ chifuru ẹphe l'ifu iya.

E metsua; Zedekaya abya ekwefuru eze ndu Bábyilọnu íkè.

Adada Jerúsalemu

(2 Iphe 36:13-21; Jer 39:1-10; 52:3-11)

25 Ya ndono; yo be l'afa, kwe Zedekaya afa tete; k'ọphu ọ wataru achịchi; l'abalị k'iri l'ọnwa iri; eze ndu Bábyilọnu, bụ Nebukadineza achịta ndu soja iya l'igwe; ẹphe abyatashia Jerúsalemu. Ẹphe eje akwaa k'ọgu l'azụ mkpụkpu ono; nọdu l'ẹke ono gvua ya ose-ọgu mgburumgburu. ² Ẹphe eyechia mkpụkpu ono jeye l'afa, kwe eze, bụ Zedekaya afa iri lę nanụ. ³ Yo rua l'abalị kę tete l'ọnwa k'eno; ẹjo-ẹgu, nọ lę mkpụkpu ono bya aka njọ; k'ọphu ndu bu iya nụ te nwehedu nri, ẹphe e-ri. ⁴ E woru ụpho-mkpuma mkpụkpu ono tsufua; yo be l'enyashi; ndu soja mkpụkpu ono l'ẹphe ha etsukahu gbalaa. Ẹke ẹphe shiru gbalaa bụ l'ọnu-uzo ọphu, nọ lę mgbaku ụpho-mkpuma labụ ono, nọ lę mgboro mgbabu eze ono. Ẹke ẹphe shiru abụru ụzo Araba. Teke ono kwa teke ndu soja Bábyilọnu kephekwaduru mkpụkpu ono mgburumgburu. ⁵ Ndu soja Bábyilọnu achipyabe eze, bụ Zedekaya je egude iya l'alị daburu swanmangu lę Jériko. Ndu soja iya ebuhaa ya tsukashihu. ⁶ Ẹphe egude eze; kpụ-kfu eze ndu Bábyilọnu lę Ribúla, bụ ẹke a nọ nmaa ya ikpe. ⁷ Ẹphe anọdu eze Zedekaya l'ifu gbushia ụnwegirima iya; bya aswoshia ya akpuru-ẹnya; gude ope tụa ya mkpakọbe; kpuru iya lashia Bábyilọnu.

Eemebyishi Jerúsalemu; mę eze-ulo Nchileke

(Jer 52:12-23)

⁸ Yo rua abalị k'ẹsaa l'ime ọnwa k'ise; l'afa, kwe Nebukadineza afa iri lę tete, ọ wataru ọchi ndu Bábyilọnu; Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu soja-eze

Nebukadineza; bụru nwozi eze ndu Bábyilọnu ono ejeshia Jerúsalemu. ⁹ Yo rua je atụa ọku l'eze-ulo Nchileke; tụa ọku l'ufu-eze; tụa ọku l'iphe, bụ ụlo, nọ lę Jerúsalemu. Iphe, bụ ụlo, aga mkpa l'ẹke ono b'ọ tųkọtaru ọku. ¹⁰ Ndu soja, nọ onye ishi ndu soja-eze ono l'ẹka eje etsukposhia ụpho-mkpuma, e gude kpụ-pheta Jerúsalemu mgburumgburu. ¹¹ Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu soja-eze ono eruta iphe, bụ ndu phoduru lę mkpụkpu ono lashia Bábyilọnu; mbụ igwe ọha ono; yeru ndu ọphu gbaru ọso laa k'eze ndu Bábyilọnu. ¹² Ndu ọphu onye ishi ndu soja ono haru bụ ndu ọphu kakọta ọbu ndu ụkpa l'alị ono; t'ẹphe jeje ozi lę mgbo vayinu; mę l'okfu.

¹³ Itso ope, nọ l'eze-ulo Nchileke; ọ-gba-kperekpere; eze dųrongu mini, e gude ope kpua, nọ iya nụ bę ndu Bábyilọnu kupyashiru; vuta ope ono lashia Bábyilọnu. ¹⁴ Ẹphe vukwaruphu ite; eze ago; iphe, apaję òwúú urọku; efere; iphe bụ iphe, a kpuru l'ope, eegudeje eje ozi l'eze-ulo Nchileke; ¹⁵ iphe, aakpoje insensu ọku; ochi; iphemiphe ọbule, e meru lę mkpọla-ododo; mę lę mkpọla-ọcha bę onye ishi ndu soja ono vukotaruru.

¹⁶ Ope, laru l'itso labụ ono; eze dųrongu mini ono; mę l'ọ-gba-kperekpere ono, Sólomọnu meshiru dobe l'eze-ulo Nchileke ono bę ẹra iya, kariru ẹge aa-tų ọnu iya. ¹⁷ Itso ono bę eli iya dųgbaa ntọkpa ụkporo l'ẹsaa ẹsaa. Yo bụru ope b'e gude wua l'ishi iya. Iphe ishi itso ono dų bụ ntų-ọkpa ẹno ẹno lę mkpirikpi iya; bya enwegbaaru iphe, a kparu akpakpa; mę ọphu a kpuru l'ope, dųgbaa l'ọ bụ ıtara-okumu, nọ-pheru iya mgburumgburu, e gude memashia ya ememashi. Itso k'ẹbo; yele iphe, a kparu ye iya bę bụ iphe lanụ yele ọphu.

Aakpụ ndu Júda lę ndzụ ala Bábyilọnu

(Jer 52:24-27)

¹⁸ Ya ndono; onye ishi ndu soja-eze ono abya akpua Seráya, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja lę ndzụ; kpụta Zefanaya, bụ onye, etsota Seréya; mę ụmadzu ẹto, echeje nche l'ọnu eze-ulo Nchileke. ¹⁹ Lę mkpụkpu ono b'ọ kpųtaru onye ishi ndu soja; mę ụmadzu ise, anọduje edoziru eze ụzo, bụ ndu ọphu a phuru lę mkpụkpu ono; kpụta onye ederu onye ishi ndu soja ẹkwo, bụ iya bụ onye anaję ndu alị ono l'ọru soja; mę ụkporo ụmadzu ẹto, bụ unwoke alị ono, a phuru lę mkpụkpu ono. ²⁰ Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu soja-eze akpụta ẹphe kpụ-jeru eze ndu Bábyilọnu lę Ribúla. ²¹ Yo bụru lę Ribúla l'alị Hámatu bę eze ndu Bábyilọnu nọ gbushia ẹphe.

Yo bụru ẹge ono b'e shi kpua ndu Júda lę ndzụ laa alị ọdo.

† Iphe ọ bụ bụ 7,000. †† Iphe ọ bụ bụ 1,000.

Gedaliya bụ ọ-chị-ọha ndu, a haru lẹ Júda

(Jer 40:1—41:15)

²² Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu abya afọta Gedaliya Ahikamu Shefanu t'ọ bụru ọ-chị-ọha ndu ọphu phoduru nụ l'alị Júda. ²³ Ndu ishi ndu soja; me ndu nk'ephe anụ l'ọ bụ Gedaliya bẹ Nebukadineza meru govano ndu Júda; wụru wụ-kfuta Gedaliya lẹ Mízupa. Ẹpha ndu ono bụ: Ishimelu Netenáya; Johananu Kareya; Seráya Tanihumeti, bụ onye Netofa; me Jezaniya, shi Maaka; ephe lẹ ndu nk'ephe.

²⁴ Gedaliya eribuaru ephe lẹ ndu nk'ephe ono nte; gude mee t'obu shihu ephe ike; sụ ephe: "Unu ba tsụk-wa ndu ishi ndu Bábyilonu egvu. Ọ -bụru l'unu nọ l'alị ono l'ejeru eze ndu Bábyilonu ozi; bẹ iphe a-dụkpooru unu lẹ mma."

²⁵ Yo rua l'ónwa k'ẹsaa l'afa ono; Ishimelu Netenáya Elishama, shi l'ufu ndu eze; achita ụmadzu iri jeshia ọgu lẹ Mízupa je egbua Gedaliya; ndu Júda; me ndu

Bábyilonu, ephe l'iya nọ lẹ Mízupa. ²⁶ Tọ dụ iya bụ; ndu Júda l'ephe ha; ndu ukfu lẹ ndu nta; je akpaa lẹ ndu ishi ndu soja ephe; egude k'otsu-egvu ndu Bábyilonu gbaru lashia Íjiputu.

Aatufuta Jehoyakinu lẹ-mkpọro

(Jer 40:7-9; 41:1-3)

²⁷ L'afa, kwe Jehoyakinu, bụ eze ndu Júda ụkporo afa l'afa iri l'ẹsaa, a kpuru iya lẹ ndzụ bẹ Evilu-Merodaku byaru bya aburu eze; wata ọchi ndu Bábyilonu. Yọ tufu Jehoyakinu, bụ eze ndu Júda lẹ mkpọro l'ónwa iri l'ẹbo nọ l'ụkporo abalị l'abalị ẹsaa. ²⁸ O kfulu okfu ọma nụ Jehoyakinu; bya edobe iya l'ónodu, kakọta kẹ ndu eze ọdo, a kpuru ephe l'iya ndzụ laa alị Bábyilonu. ²⁹ Jehoyakinu eyefu uwe mkpọro iya; bya etsoru rilahaa nri l'ufu-eze jeye l'ẹge ọ nọ-beru. ³⁰ Mbọku-mbọku bẹ eze nuru iya okpoga, oo-gudeje eme mkpa iya jeye l'ẹge ọ nọ-beru.

1 Iphe e meru l'oge ndu Eze

Ndu a mụru tsube l'ogbo Ádamu rua l'ogbo Ébirihamu
(Mbụ 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26)

1 Ádamu bụ nna Sẹtu; Seti abụru nna Énoshi.
² Énoshi bụ nna Kénanu; Kénanu abụru nna Mahálalẹlu. Mahálalẹlu bụ nna Jeredi; ³ Jeredi abụru nna Ínọku. Ínọku bụ nna Metúsela; Metúsela abụru nna Lémẹku. ⁴ Lémẹku bụ nna Nówa. Ụnwu Nówa bụ Shemu; Hamu; mę Jafẹtu.
⁵ Ụnwu Jefẹtu bụ Goma; Mágogu; Madayi; Javanu; Tubalu; Mėsheku; mę Tirasu. ⁶ Ụnwu Goma bụ Ashukenazu; Difatu; mę Togama. ⁷ Ụnwu Javanu bụ Elisha; Tashishi; Kítimu; mę Ródu.
⁸ Ụnwu Hamu bụ Kúshi; Íjiputu; Putu; mę Kénanu.
⁹ Ụnwu Kúshi bụ Séba; Havila; Sabúta; Ráma; mę Sabuteka. Ụnwu Réma abụru Sheba; mę Dedanu.
¹⁰ Kúshi bụ nna Nimurọdu. Nimurọdu bụ onye soja ivuzọ, ike kakọta lẹ mgboko. ¹¹ Íjiputu bụ nna ndu Ludu; ndu Anamu; ndu Lehabu; ndu Nafutuhu; ¹² ndu Paturọsu; ndu Kafuto; mę ndu Kasuluhu. Ndu Kasuluhu bụ ẹphe metaru ndu Filisutayinu. ¹³ Kénanu bụ nna Sayidonu. Sayidonu bụ iya bụ ọkpara iya. Kénanu bụkwaphu nna ndu Hetu; ¹⁴ ndu Jebusu; ndu Amọru; ndu Gigashi; ¹⁵ ndu Hevu; ndu Aka; ndu Sinu; ¹⁶ ndu Avadu; ndu Zéma; mę ndu Hámatu.
¹⁷ Ụnwu Shemu bụ Élamu; Ashuru; Afakusadu; Ludu; Áramu; Uzu; Hulu; Geta; mę Mėsheku. ¹⁸ Afakusadu bụ nna Shela; Shela abụru nna Iba. ¹⁹ Iba mụtaru unwoke labụ. Ẹpha onye lanụ bụ Pélegu. † Ishi iya abụru l'a mụru iya l'ògè teke mgboko kekashiru ekekashi. Ẹpha nwanne iya kę nwoke bụ Jọkutanu. ²⁰ Jọkutanu bụ nna Alumodadu; Shelefu; Hazamaveti; Jera; ²¹ Hadoramu; Uzal; Dikila; ²² Obalu; Abímẹlu; Sheba; ²³ Ofi; Havila; męfua Jobabu. Ẹphe l'ẹphe ha bụkota ụnwu Jọkutanu.
²⁴ Shemu bụ nna Afakusadu; Afakusadu abụru nna Shela. ²⁵ Shela bụ nna Iba; Iba abụru nna Pélegu. Pélegu bụ nna Rewu; ²⁶ Rewu abụru nna Sérugu. Sérugu bụ nna Nahọ; Nahọ abụru nna Téra. ²⁷ Téra bụ nna Ébiramu, bụ iya bụ Ébirihamu.

Eri Ishimẹlu
(Mbụ 25:12-16)

²⁸ Ụnwu Ébirihamu bụ Áyizaku mę Ishimẹlu. ²⁹ Ọwaa bụ eri ẹphe ndọ-ọ; Nebayọtu bụ ọkpara Ishimẹlu. Ndu

† Iphe, "Pélegu" bụ bụ "ekekashi".

ọphu bụ Kéda; Adụbelu; Mibusamu; ³⁰ Mishima; Duma; Masa; Hadadu; Tima; ³¹ Jeturu; Nafishi; mę Kidema. Ẹphe l'ẹphe ha bụkota ụnwu Ishimẹlu.

³² Ketúra, bụ nnufu Ébirihamu mụtaru iya Zimuranu; Jọkushanu; Medanu; Mídiya; Ishibaku; mę Shuwa. Ụnwu Jọkushanu bụ Sheba; mę Dedanu. ³³ Ụnwu Mídiya bụ Ifa; Iferu; Hanọku; Abída; mę Ẹludaa. Ndu ono l'ẹpha ha bụkota ụnwu Ketúra.

Eri Iso
(Mbụ 36:1-19)

³⁴ Ébirihamu bụ nna Áyizaku. Ụnwu Áyizaku bụ Iso; mę Ízurẹlu. ³⁵ Ụnwu Iso bụ Elifazu; Ruwẹlu; Jewushi; Jelamu; mę Kora. ³⁶ Ụnwu Elifazu bụ Témanu; Omaru; Zefo; Getamu; Kenazu; Tímína; mę Amalẹku. ³⁷ Ụnwu Ruwẹlu bụ Nahatu; Zera; Shama; mę Miza.

Ndu ọdungu, buru l'alị Édọmu
(Mbụ 36:1-19)

³⁸ Ụnwu Séyi bụ Lotanu; Shobalu; Zebiyọnu; Ana; Dishọnu; Iza; mę Dishanu.

³⁹ Ụnwu Lotanu bụ Hori mę Homamu. Tímína bụ nwanne Lotanu kę nwanyi.

⁴⁰ Ụnwu Shobalu bụ Aliyanu; Manahatu; Ebalu; Shefi; mę Onamu. Ụnwu Zibiyọnu bụ Aya; mę Ana.

⁴¹ Nwa, Ana mụtaru bụ Dishọnu.

Ụnwu kę Dishọnu bụ Hamuranu; Eshubanu; Ituranu; mę Keranu.

⁴² Ụnwu Iza bụ Bilihanu; Zavanu; mę Jakanu. Ụnwu Dishanu bụ Uzu; mę Aranu.

Ndu eze ndu Édọmu
(Mbụ 36:31-43)

⁴³ Ọwaa bụ ndu eze, chị-oduru ndu Édọmu tẹmanu bę ndu Ízurẹlu nwederu eze: Béla Beyọ. Ẹpha mkpụkpu iya bụ Dinuhaba.

⁴⁴ Teke Béla nwụhuru bę Jobabu Zera kę Bọzura bụru eze; nọ-chia ẹnya iya.

⁴⁵ Teke Jobabu nwụhuru bę Hushamu kę Témanu bụru eze; nọ-chia ẹnya iya.

⁴⁶ Teke Hushamu nwụhuru bę Hadadu Bedadu bụru eze; nọ-chia ẹnya iya. Ọ bụ iya bę mekputaru ndu Mídiya l'alị Móabu. Ẹpha mkpụkpu iya bụ Aviti.

⁴⁷ Teke Hadadu nwụhuru; Samúla kę Masureka abụru eze; nọ-chia ẹnya iya.

⁴⁸ Teke Samúla nwùhuru; bẹ Shawulu kẹ Rehobọtu, nọ lẹ mgboro Ẹnyimu Yufurétusu bụru eze; nọ-chita ẹnnya iya.

⁴⁹ Teke Shawulu nwùhuru bẹ Bálu-Hanana Akụbo bụru eze; nọ-chia ẹnnya iya.

⁵⁰ Teke Bálu-Hanana nwùhuru bẹ Hadadu bụru eze; nọ-chia ẹnnya iya. Ẹpha mkpụkpu iya bụ Payi. Nyee ya bụ Mehetabẹlu; bụ nwatibe Maturedi. Maturedi bụ nwanwa † Mezahabu.

⁵¹ Hadadu abya anwùhu.

Ndu ọwaa bụ ndu ishi ndu Édomu: Tímína; Aliya; Jetetu; ⁵² Oholibama; Ela; Pinonu; ⁵³ Kenazu; Témanu; Mibuza; ⁵⁴ Magudẹlu; mę Iramu. Ndu ono shi bujeru ndu ishi ndu Édomu.

Eri Ízurelu

2 Ọwaa ụnwu Ízurelu ndọ-ọ: Rúbenu; Símiyonu; Lívayi; Júda; Ísaka; Zébulonu; ² Dánu; Jósefu; Bénjaminu; Náfutali; Gádu; mę Ásha.

³ Ụnwu Júda bụ: Ẹru; Onanu; mę Shela. Onye o shi l'ẹka iya mụta ụmadzu ẹno ono bụ nwanyi Kénanu, bụ nwatibe Shuwa. Ọle Ira, bụ ọkpara iya bẹ meru ejo- iphe l'ẹnnya Ojejoje. Ojejoje eworu iya gbua. ⁴ Táma, bụ nyee-nwa Júda abya amụtakwaru iya phụ Pérezu mę Zera. Iphe, ụnwu Júda tuko dụ bụ ise.

⁵ Ụnwu Pérezu bụ Hézuronu; mę Hamulu. ⁶ Ụnwu Zera bụ Zimuri; Etanu; Hemanu; Kalukọlu; mę Dara. Iphe, ẹphe dukota bụ ise. ⁷ Nwatibe Kami bụ Ekanu. Ọ bụ iya wolataru ndu Ízurelu iphe-ọtsu-l'anụ; kẹ l'ọ dakaru iphe, e kfuru sụ t'ẹ b'ọ dukwa onye e-wota iphe, e doberu Nchileke iche. ††

⁸ Nwatibe Etanu bụ Azaríya.

⁹ Ụnwu, a mụtaru Hézuronu bụ Jerameļu; Ramu; mę Kelubayi.

¹⁰ Ramu bụ nna Amínadabu; Amínadabu aburu nna Náshonu, bụ iya bụ onye ishi ndu Júda. ¹¹ Náshonu bụ nna Saluma; Saluma aburu nna Bówazu. ¹² Bówazu bụ nna Óbẹdu; Óbẹdu aburu nna Jesi.

¹³ Ndu ọwaa bụ ụnwu Jesi: Eliyabu bụ ọkpara iya; Abinadabu aburu otsota; Shimeya bụ onye kẹ ẹto; ¹⁴ Netanelu bụ onye k'ẹno; Radayi aburu onye k'ise. ¹⁵ Oze- mu bụ onye k'ishingu; Dévidi aburu onye k'ẹsaa. ¹⁶ Unwunne ẹphe ndu k'ụnwanyi bụ: Zeruya; mę Abigelu.

Ụnwu Zeruya bụ: Abishayi; Jóabu; mę Ásahẹlu; ẹphe ẹto ono. ¹⁷ Abigelu bụ nne Amasa. Nna Amasa bụ Jeta, shi l'eri Ishimeļu.

Eri Hezuronu

¹⁸ Kálebu Hézuronu bẹ shi l'ẹka nyee ya, bụ Azuba mụta Jeriyotu. Nwanyi ono mụtakwaru iya phụ Jesha; Shobabu; mę Adonu. ¹⁹ Azuba anwùhulephu; Kálebu

eje alụa Efuratu; yọ mụtaru iya Huru. ²⁰ Huru bụ nna Uri; Uri aburu nna Bezalẹlu.

²¹ E megee; Hézuronu eje alụa nwatibe Makiru. Makiru bụkwanu nna Gíledu. Hezuronu luru nwanyi ono teke yẹbe Hezuronu gbaru ụkporo afa ẹto. Nwanyi ono amụtaru iya Segubu. ²² Segubu bụ nna Jayi; onye ụkporo mkpụkpu lẹ mkpụkpu ẹto l'alị Gíledu shi nọdu l'ẹka. ²³ Ọle ndu Geshuru; mę ndu Eramu nataru mkpụkpu lẹ mkpụkpu ono, shi nọdu Jayi l'ẹka ono; natakwa iya phụ Kenatu; mę ụnwu mkpụkpu mkpụkpu, gbapheru iya mgburumgburu. Mkpụkpu ono dukota ụkporo mkpụkpu ẹto. Ndu ono l'ẹphe ha bụkota ndu awa Makiru, bụ iya bụ nna Gíledu.

²⁴ Hézuronu, bụ nna Kálebu anwùhutsulephu; Kálebu alụpyabe Efuratu, bụ nyee nna iya. Efuratu amụtaru iya Ashuru. Ashuru amụta Tékowa.

Eri Jerameļu Hézuronu

²⁵ Ndu ọwaa bụ ụnwu Jerameļu, bụ ọkpara Hézuronu: Ramu bụ ọkpara iya; mę Buna; Orẹnu; Oze- mu; mę Ahíja. ²⁶ Jerameļu bẹ lụkwaruphu nwanyi ọdo, ẹpha iya bụ Atara. Yẹbedua bụ nne Onamu. ²⁷ Ụnwu Ramu, bụ ọkpara Jerameļu bụ: Mahazu; Jaminu; mę Eka. ²⁸ Ụnwu Onamu bụ Shamayi; mę Jada. Ụnwu Shé- mayi aburu Nadabu; mę Abishuru.

²⁹ Ẹpha nyee Abishuru bụ Abihelu. Ọ mụtaru iya Ahụbanu; mę Molidu. ³⁰ Ụnwu Nadabu bụ: Seledu; mę Apemu. Seledu nwùhuru; to dobe akọ. ³¹ Nwatibe Ape- mu bụ Íshì. Íshì bụ nna Sheshanu; Sheshanu aburu nna Ahụlayi.

³² Ụnwu Jada; mbụ nwunne Shémayi kẹ nwoke bụ Je- ta; mę Jonátanu. Jeta nwùhuru; to dobe akọ. ³³ Ụnwu Jonátanu bụ Peletu; mę Zaza. Ndu ono bụ ndu eri Jer- amẹlu.

³⁴ Sheshanu ta mụtadu unwoke. Ọ bụ ụnwanyi b'ọ mụshiru kpụu. O nweru onye Íjiputu, bụ ohu iya, aza Jaha. ³⁵ Sheshanu eduta nwatibe iya kee Jaha, bụ ohu iya. Yọ mụtaru iya Atayi. ³⁶ Atayi bụ nna Nétanu; Né- tanu aburu nna Zabadu. ³⁷ Zabadu bụ nna Efulalu; Efu- lalu aburu nna Óbẹdu. ³⁸ Óbẹdu bụ nna Jéhu; Jéhu aburu nna Azariya. ³⁹ Azariya bụ nna Helẹzu; Helẹzu aburu nna Eleyasa. ⁴⁰ Eleyasa bụ nna Sisumayi; Sisumayi aburu nna Shalumu. ⁴¹ Shalumu bụ nna Jekamiya; Jekamiya aburu nna Elishama.

Eri Kelebu

⁴² Ndu ọwaa bụ ụnwu Kálebu, bụ nwunne Jerameļu kẹ nwoke: Mésha bụ ọkpara iya. Mésha ono bụ nna Zi- fu. Nwatibe Kelebu ọdo bụ Marésha. Marésha bụ nna Héburonu. ⁴³ Ụnwu Héburonu bụ: Kora; Tapúwa; Reke- mu; mę Shéma. ⁴⁴ Shéma bụ nna Rahamu. Rahamu aburu nna Jókamu. Rekemu bụ nna Shémayi. ⁴⁵ Nwati- be Shémayi bụ Mawonu. Mawonu aburu nna Bétu-Zu.

† Mehetabẹlu bụ nwanwa iya kẹ nwanyi. †† Jós 7:1-26

⁴⁶ Ifa, bụ nnufu Kálẹbu mụturu iya Háranu; Moza; mę Gazezu. Háranu bụ nna Gazezu.

⁴⁷ Ụnwu Jahudayi bụ: Regemu; Jótamu; Geshanu; Pelẹtu; Ifa; mę Shaafu.

⁴⁸ Maaka, bụ nnufu Kálẹbu bę mụturu iya Shebe; mę Tirihana. ⁴⁹ Ọ kwa iya phụ mụturu Shaafu, bụ onye metaru Madumana; Sheva bụ iya metaru Makubina; mę Gibeya.

Nwata nwanyi, Kálẹbu mụturu bụ Akusa.

⁵⁰ Ọwaa bụ ndu eri Kelẹbu: Efuratu bụ nyee Kálẹbu. Huru aburu ọkpara Efuratu. Ụnwu Huru bụ: Shobalu, bụ onye metaru Kiriyatu-Jerimu; ⁵¹ mę Saluma, bụ iya metaru Bétulehemu; mę Harifu, bụ onye metaru Bétu-Geda.

⁵² Ọwaa bụ ndu eri Shobalu, bụ onye metaru Kiriyatu-Jerimu: Ọ bụ iya metaru Harowe, bụ nkere-ẹbo ndu Menuhotu. ⁵³ Ndu ọwaa bụ ndu ẹnya-ufu Kiriyatu-Jerimu: ndu Jeta; ndu Putu; ndu Shumatu; mę ndu Mishura. Ọ bụ l'ẹka ndu ono; bę ndu Zora; mę ndu Ẹshutawolu; shi futa.

⁵⁴ Ndu ọwaa bụ ndu eri Saluma: ndu Bétulehemu; ndu Netofa; ndu Atarotu-Betu-Jóabu; nkere-ẹbo ndu Manahatu; mę ndu Zora.

⁵⁵ Ndu ẹnya-ufu ọphu bụ ndu o-de-ẹkwo, bu lẹ Je-bezu bụ: ndu Tiratu; ndu Shimeya; mę ndu Suka. Ndu ono bụ ndu Kenu, shi l'eri Hámatu, bụ nna ndu ọnu-ulo Rekabu.

Eri Dévidi (2 Sám 3:2-5)

3 Ọwaa bụ ụnwu Dévidi; ndu ọphu a mụshiru iya lẹ Héburonu:

Amunonu bụ ọkpara.

Nwanyi, muru iya nụ bụ Ahinowamu kę Jézerilu.

Dánẹlu bụ otsota.

Nwanyi, muru iya nụ bụ Abigelu kę Kamẹlu.

² Abusolomu bụ onye k'ẹto.

Nwanyi, muru iya nụ bụ Maaka. Maaka bụ

nwatibe Talumayi, bụ eze ndu Geshu.

Adónija bụ onye k'ẹno.

Nne, muru iya nụ bụ Hagitu.

³ Shefatíya bụ onye k'ise.

Nne, muru iya nụ bụ Abitalu.

Ituremu bụ onye k'ishingu.

Nne, muru iya nụ bụ nwanyi ọphu eeku Egula.

⁴ Ụmadzu ishing-u-wa b'a mụturu Dévidi lẹ Héburonu, bụ ẹke ọ nọdu chía afa ẹsaa l'ónwa ishing-u.

Lẹ Jerúsalemu b'ọ chírụ ụkporo afa l'afa iri l'ẹto.

⁵ Ọwaa bụ ndu a mụshiru iya lẹ Jerúsalemu: Shimeya;

Shobabu; Nétanu; mę Sólomonu. Nwanyi, mụshiru iya ụmadzu ẹno ono bụ Betusheba, bụ nwatibe Amiyẹlu.

⁶ Ụnwu iya ọdo bụ Ibuha; Elishama; Elifẹletu; ⁷ Noga; Nefẹgu; Jafiya; ⁸ Elishama; Eliyada; mę Elifẹletu; ẹphe tete. ⁹ Ndu ono l'ẹphe ha bụkota ụnwu Dévidi kę unwoke; t'a gụfukwa unwoke, o shi l'ẹka nnufu iya phe mụshia. Táma bụ nwunne ẹphe kę nwanyi.

Eri Sólomonu

¹⁰ Réhobuwamu bụ nwatibe Sólomonu; Abayíja aburu nwatibe Réhobuwamu. Ása bụ nwatibe Abíja; Jehoshafatu aburu nwatibe Ása. ¹¹ Joram bụ nwatibe Jehoshafatu; Ehezáya aburu nwatibe Joram. Jowashi bụ nwatibe Ehezáya; ¹² Amazáya aburu nwatibe Jowashi. Azaríya bụ nwatibe Amazáya; Jótamu aburu nwatibe Azaríya. ¹³ Éhazu bụ nwatibe Jótamu; Hezekáya aburu nwatibe Éhazu. Manásẹ bụ nwatibe Hezekáya; ¹⁴ Amonu aburu nwatibe Manásẹ; Josáya aburu nwatibe Emonu. ¹⁵ Ọwaa bụ ụnwu Josáya ndo-ọ: Johananu bụ ọkpara iya; Jehoyakimu aburu otsota; Zedekaya aburu otsota, tsotarụ ọkpara; Shalumu aburu onye k'ẹno. ¹⁶ Ndu ọwaa bụ ndu eri Jehoyakimu: Jekonaya bụ nwatibe Jehoyakimu; Zedekaya aburu nwatibe Jekonaya.

Eri Jekonaya

¹⁷ Ọwaa bụ ndu eri Jekonaya onanu, a kpuru lẹ ndzu ono: Sheyalutiyẹlu; ¹⁸ Malukiramu; Pedaya; Shenaza; Jekamaya; Hoshama; mę Nedabaya. ¹⁹ Ụnwu Pedaya bụ Zerúbabelu; mę Shimeyi. Ụnwu Zerúbabelu bụ Meshulamu; mę Hananiya. Shelomitu bụ nwunne ẹphe kę nwanyi. ²⁰ Ọ mụtakwaruphu Hashuba; Ohẹlu; Berekaya; Hasadaya; mę Jushabu-Hesedu; ẹphe ise.

²¹ Ọwaa bụ ndu eri Hananiya: Pelatíya; Jeshaya; ụnwu Refaya; ụnwu Ananu; ụnwu Obedáya; mę ụnwu Shekaníya.

²² Ọwaa bụ ndu eri Shekaníya: Shemáya mę ụnwu iya, bụ Hatushi; Igalu; Bariya; Neyaraya; Shafatu. Ẹphe tuko dụ ishing-u.

²³ Ụnwu Neyaraya bụ: Eliyowenayi; Hezekáya; mę Azurikamu. Ẹphe tuko dụ ẹto.

²⁴ Ụnwu Eliyowenayi bụ: Hodaviya; Eliyashibu; Pelaya; Akubu; Johananu; Delaya; mę Anani. Ẹphe tuko dụ ẹsaa.

Ndu ikfu Júda

4 Ụnwu Júda bu: Pẹrezu; Hézuronu; Kami; Huru; mę Shobalu. ² Shobalu bụ nna Reyaya. Reyaya aburu nna Jahatu. Jahatu aburu nna Ahumayi; mę Lahadu. Ndu ono bụ ndu ụnwunna Zora. ³ Ọwaa bụ ụnwu Etamu ndu kę unwoke: Jézerilu; Ishima; mę Idubashi. Ẹpha nwunne ẹphe kę nwanyi bụ Hazeleluponi.

⁴ Penuwelu bu nna Gedo. Iza aburu nna Husha. Ndu owaa bu unwu Huru. Huru l'onwiya bu okpara Efuratu, bu nna Betulehemu.

⁵ Ashuru, bu nna Tekowa. O luru unwanyi labu, epha epe bu Hela; me Naara. ⁶ Naara be mutaru iya Ahuzamu; Hefa; Timeni; me Haahashutari. Ndu onanu bu unwu ke Naara. ⁷ Unwu ke Hela bu Zeretu; Zoha; me Etinanu.

⁸ Kozu bu nna Anubu; me Zobiba; bya abukwaruphu nnaiufu ndu enya-ufu Ahahelu, bu nwatibe Harumu.

⁹ Jebezu b'a ka okwabe ugwu mele unwunne iya unwoke odo. Nne iya be guru iya Jebezu; su: "Le ya jeru iphe-ehuka gude ma ya." ¹⁰ Jebezu kpokuru Nchileke ke ndu Izurelu; su iya: "Byiko; gonuru onu-oma nu iya; menu-a te oke-alì iya ka usa. Te nggube Nchileke gude eka ngu heje iya; wofuru iya ejo-ipe; k'ophu e to merudu iya ehul!" Nchileke emeeru iya iphe ono, o roru iya ono.

¹¹ Kelubu, bu nwunne Shuha; buru nna Mehuru. Mehuru aburu nna Eshutonu. ¹² Eshutonu bu nna Betu-Rafa; Paseya; me Tehina. Tehina bu iya metaru ndu Iru-Nehashi. Ndu ono; epe le ndibe epe bu epe bu ndu Rika.

¹³ Unwu Kenazu bu Otuniyelu; me Seraya. Unwu ke Otuniyelu aburu Hatatu; me Meyonotayi. ¹⁴ Meyonotayi ono bu nna Ofura. Seraya bu nna Jobu, bu nna ndu Ge-Harashimu. Mkpukpu ono aza Ge-Harashimu; † ke le ndu bu iya nu bu ndu eme nka.

¹⁵ Unwu Kalabu Jefune bu: Iru; Ela; me Naamu. Nwatibe ke Ela bu Kenazu.

¹⁶ Unwu Jehalelelu bu: Zifu; Zifa; Tiriya; me Asarelu.

¹⁷ Unwu Ezura bu Jeta; Meredu; Ifa; me Jalonu. Nyee Meredu be muru Miriyamu; Shemayi; Ishuba, bu nna Eshitemowa. ¹⁸ Nwanyi odo, Meredu luru l'ikfu Juda mutaru iya Jeredu, bu iya metaru ndu Gedo. O mutakwaruphu Heba, bu iya metaru ndu Soko; bya amukwaaphu Jekutiyele, bu iya metaru ndu Zanowa. Ndu ono bukota unwu Bitiya, bu nwatibe Fero, o luru mbu Meredu.

¹⁹ Hodiya be luru nwunne Nahamu. O bu Hodiya be mutaru onye metaru ndu Keyila; muta onye metaru ndu Gami; muta onye metaru ndu Eshitemowa ke Maaka.

²⁰ Unwu Shimonu bu Amunonu; Rina; Benu-Hananu; me Tilonu.

Unwu Ishi bu: Zohetu; me Benu-Zohetu.

²¹ Owaa bu unwu Shela Juda: Iru bu nna Lika; me Laada, bu iya metaru ndu Marésha; bya abukwaru iya phu metaru ndu enya-ufu ono, akpaje ekwa-ocha le Betu-Ashubayi; ²² me Jokimu; me unwoke Koziba; Jowashi; me Sarafu; onye ono shi achi l'alì Móabu; mbu onye ono, megeeru laa Jashubi-lehemu ono. (Iphe ono

bu iphe meru nu l'oge ndiche). ²³ O bu epe bu ndu okpu-ite, shi bujeru le Netayimu; me Gedira. Epe bu l'eke ono; l'aruru eze epe oru.

Ndu ikfu Símiyonu

²⁴ Unwu Símiyonu bu: Nemuwelu; Jaminu; Jaribu; Zera; me Shawulu. ²⁵ Shalumu bu nwatibe Shawulu; Mibusamu aburu nwatibe Shalumu; Mishima aburu nwatibe Mibusamu. ²⁶ Nwatibe ke Mishima bu Hamuwelu; Zakuru aburu nwatibe Hamuwelu; Shimeyi aburu nwatibe Zakuru. ²⁷ Shimeyi mutaru unwoke iri l'ishingu; waa unwanyi ishing. O bu l'unwunne iya ndu k'unwoke ta mutadu unwu l'igwe; k'ophu bu le ndu enya-ufu epe ta jadu ajaja ege ndu Juda jaru.

²⁸ Mkpukpu eke epe shi butsuaru bu Besheba; Molada; Haza-Shuwalu; ²⁹ Biliha; Eze; Toladu; ³⁰ Betuwelu; Homa; Zikulagu; ³¹ Betu-Makabotu; Hazaru-Susimu; Betu-Biri; me Sharemu. O bu le mkpukpu ono be epe shi bukotaru jeye teke Dévidi shi buru eze. ³² Edukfu ndu ophu bupheru epe mgburumgburu bu: Etamu; Ayinu; Rimonu; Tokenu; me Ashanu. Edukfu ise b'o dukota; ³³ yeru unwu edukfu, no-pheru obodo ono mgburumgburu je akpaa le Balu. Ono bu eke epe shi bugbaaru. O nwekwaruphu ekwo, epe deshuru ege e shi mushia epe.

³⁴ Meshobabu; Jamuleku; Josha bu nwatibe Amazaya; ³⁵ me Jowelu. Jehu bu nwatibe Joshibiya. Joshibiya aburu nwatibe Seraya; Seraya aburu nwatibe Asiyelu.

³⁶ Eliyowenayi; Jaakoba; Jeshohaya; Asaya; Adiyelu; Jesimelu; Benaya; ³⁷ me Ziza Shifi. Shifi bu nwatibe Alonu; Alonu aburu nwatibe Jedaya; Jedaya aburu nwatibe Shimiri; Shimiri aburu nwatibe Shemaya. ³⁸ Ndu ono, a gushuru ege ono bugbaa ishi l'enya-ufu epe; l'onu-ulo nna epe byatsuaru bya evua evuu; ha nshinu.

³⁹ Epe buru je akpaa l'onu eke eeshije abahu Gedo; bua jeye l'uzo enyanwu-ahata nsuda ono l'eke epe achu nri, elu epe a-nodu eri. ⁴⁰ Yo buru l'eke ono be epe cho-vuru okpobe nri; me nri, du mma, elu epe a-nodu eri. Ali obu ha usa nshinu; bya ejia oyi; okfu ta ada iya. Ndu shi buru l'eke ono bu ndu eri Hamu.

⁴¹ Ndu-a, e deshuru epha epe-wa byaru teke Hezekaya shi buru eze ndu Juda bya emebyishia ulo-ekwa ndu eri Hamu ono; chigbushia ndu Meyunimu, epe phuru l'eke ono; mee epe; epe aburu kpurupyata, bu iya bu ege epe du jeye ntanu; bya ebuchia eke, epe shi buru; kele nri noru elu epe l'eke ono.

⁴² Uphodu l'ime epe, bu iya bu ndu eri Símiyonu atug-bua jeshia le Ugwu Séyi. Iphe, epe du bu unu unwoke l'ukporo unwoke ise. Ndu bu ishi epe bu: Pelatiya; Nayaraya; Refaya; me Uziyele. Epe bu unwu Ishi.

⁴³ Epe egbushia ndu phoduru nu le ndu Amaleku ono, gbaru oso ono; buru l'eke ono jeye ntanu.

† Iphe "Ge-Harashimu" bu bu "nsuda ndu eme nka."

Ndu ikfu Rúbenu

5 O bú Rúbenu bú ọkpara Ízurelu. Obenu l'o jeru je araa nyee nna iya; shi ege ono nafu onwiya on-odu k'okpara ono, o bú ono. E woru okpara ono nu un-wu Jósefu, bukwapu nwatibe Ízurelu. O bú iya meru iphe e te dedu l'oo Rúbenu bú okpara l'ekwo, e deshiru ege e shi mua ephe. ² E guderu l'oo Júda mekocharu bya akakota ike l'unwunne iya l'ephe ha; yo buru l'eri iya be onye ishi shiru lufuta; obenu l'onodu okpara bú Jósefu b'ọ laru. ³ Ọwaa ndu bú unwu Rúbenu, bú okpara Ízurelu: Hanoku; Palu; Hézuronu; me Kami.

⁴ Ọwaa bú awa Jówelu: Jówelu bú nna Shemáya; Shemáya aburu nna Gogu; Gogu aburu nna Shimeyi. ⁵ Shimeyi bú nna Mayika; Mayika aburu nna Reyaya; Reyaya aburu nna Bálu; ⁶ Bálu aburu nna Bera. Bera be Tiligatu-Pilesa, bú eze ndu Asiriya kpuru le ndzu. Yo bukwaru iya phu shi buru ishi l'ikfu Rúbenu.

⁷ Ọwaa bú ndu abubu ephe; l'anya-ufu l'anya-ufu ephe; me le ege e shi dee epha ephe l'ekwo, e deshiru ege e shi mua ephe. Onye ishi ephe bú Jeyelu; Zekaraya; ⁸ me Béla Azazu. Azazu bú nwatibe Shéma; Shéma aburu nwatibe Jówelu. Eke ephe bu bú le Árowa. Ephe e shi l'eke ono bua je akpa le Nebo; me le Bálu Meyonu; ⁹ bukwaaphu je akpa l'uzo enyanwu-ahata; bua jeye l'eke eeshije abahu l'echi-egu; l'azu Enyimu Yufurétusu azu iya ọwaa. Ishi iya aburu l'elu ephe zushiru kabaa l'igwe l'alí Gíledu.

¹⁰ Teke Sọlu shi achi be ikfu Rúbenu tsoru ndu Héga ọgu; lu-gbu ephe; je ebuchia ulo-ekwa ndu Héga ono l'alí, nokota l'uzo enyanwu-ahata alí Gíledu gbaa mg-burumburu.

Ndu ikfu Gádu

¹¹ Unwu Gádu be buru cheeru unwu Rúbenu ifu l'alí Báshanu; bua jeye le Saleka. ¹² Jówelu bú onye ishi ephe. Shafamu aburu otsota. Ndu ọdo bú Jánayi; me Shafatu le ndu bu l'alí Báshanu. ¹³ Ndu bú abubu ephe l'anya-ufu l'anya-ufu ephe bú: Màyikelu; Meshulamu; Sheba; Jorayi; Jakanu; Ziya; me Iba; ephe esaa. ¹⁴ Ọwaa bú ndu eri Abihelu Huri: Huri bú nwatibe Jarowa; Jarowa aburu nwatibe Gíledu; Gíledu aburu nwatibe Màyikelu; Màyikelu aburu nwatibe Jeshishayi; Jeshishayi aburu nwatibe Jahudo; Jahudo aburu nwatibe Buzu. ¹⁵ Ahi Abudiyelu Guni be shi buru onye ishi l'anya-ufu nna iya. ¹⁶ Ephe bu l'alí Gíledu; me l'alí Báshanu; me le mkpukpu mkpukpu, no iya nu; bya enwekotaru alí eke elu ephe akpaje nri l'alí Sheronu je akpa l'eke o jeberu. ¹⁷ Ndu ono l'ephe ha b'e dekotaru epha ephe l'ekwo, e deshiru l'ege e shi mua ephe. Teke e deru iya bú l'oge teke Jótamu shi buru eze ndu Júda, bukwapu oge teke Jeróbuwamu shi buru eze ndu Ízurelu.

¹⁸ Ndu ikfu Rúbenu; me ndu ikfu Gádu; me nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse be nweru ndu mkparawa l'ogu; mbu ndu bú ephe apaje iphe, eegudeje egbobuta onwonye; me ogu-mbeke; bya aburu ndu agba akfu. Ephe bú ndu ke ọgu doru enya ohuma. Ephe bú ukporo unu ndu soja ugbo ise l'unu iri le nanu; l'ukporo ugbo iri l'esato; [†] bukotaru ndu soja. ¹⁹ Ephe tsoru ndu Héga ọgu; ndu Jeturu; ndu Nafishi; me ndu Nodabu.

²⁰ Nchileke eyetaru ephe eka; ephe emekputa ndu Héga; me ndu ephe le ndu Héga tukoru eka nanu; ke l'ephe rakuru Nchileke l'ogu ono; bya akporu obu yeru iya; yo meeru ephe iphe, ephe suru t'o meeru ephe.

²¹ Ephe erukoo elu ndu Héga. Inya-kamelu, ephe kpukoru bú ukporo unu ishingun l'unu ise. ^{††} Aturu, ephe kpukoru bú ukporo unu ugbo ukporo l'iri le nanu l'unu ise. [‡] Nkakfu-igara, ephe kpukoru bú unu ise. ^{††} Madzu, ephe kpuru le ndzu bú ukporo unu ugbo iri l'ebo l'unu iri. ^{‡‡} Ndu ọgu ono riru ha nshinu; ke l'ọ bú Nchileke be ọgu ono shi l'eka. Ndu Rúbenu eje ebuchia eke ono jeye teke a kpuru ephe le ndzu laa alí ọdo.

Nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse

²³ Nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse bú l'igwe. Yo buru ephe bu l'alí ono. Ephe buru shita l'alí Báshanu jeye le Bálu-Hemonu; me l'ugvu Seniru; mbu Ugvu Hemonu.

²⁴ Ọwaa bú ndu ishi l'anya-ufu nna ephe: Ifa; Íshí; Eliyelu; Azuriyelu; Jeremáya; Hodaviya; me Jahudiyelu. Ndu ono bú ok-ike l'ogu; ndu a maru amaru; bya abugbaaru ishi l'anya-ufu nna ephe.

²⁵ Ọbule ephe te koshidu l'ọ gbaru te Nchileke ke nna ephe gude ire ephe eka. Ephe abalahaaru agwa ndu alí ọdo eja; mbu ndu alí ono, Nchileke mebyishiru ephe l'ifu ono. ²⁶ Tọ bú iya bú; Nchileke ke Ízurelu abya akpalia Pulu, bú eze ndu Asiriya, bú iya bú Tiligatu-Pilesa; yo je akpa ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; me nkere-ẹbo ndu ikfu Manáse le ndzu; lashia Hala; Habo; Hara; me l'enyimu Gozanu. Ephe akwaa l'eke ono jeye ntanu.

Ndu ikfu Lívayi

6 Unwu Lívayi ndu k'unwoke bú Geshonu; Kohatu; me Merari.

² Unwu Kohatu ndu ke unwoke bú Amuramu; Izaha; Héburonu; me Uzelu.

³ Unwu Amuramu bú Éronu; Mósísu; me Miriyamu. Unwu Éronu ndu k'unwoke bú Nadabu; Abihu; Eliyéza; me Itama.

⁴ Eliyéza bú nna Finehasu; Finehasu aburu nna Abishuwa; ⁵ Abishuwa aburu nna Buki; Buki aburu nna Uzi; ⁶ Uzi aburu nna Zerahiya; Zerahiya aburu nna Merayotu; ⁷ Merayotu aburu nna Amariya; Amariya aburu

† Iphe o bu bu 44,760. †† Iphe o bu bu 50,000. ‡ Iphe o bu bu 250,000. †† Iphe o bu bu 2,000. ‡‡ Iphe o bu bu 100,000.

nna Ahitubu; ⁸ Ahitubu aburu nna Zadoku; Zadoku aburu nna Ahimazu; ⁹ Ahimazu aburu nna Azariya; Azariya aburu nna Johananu; ¹⁰ Johananu aburu nna Azariya. O bu iya shi achijeru Nchileke eja l'eze-ulo ono, Solomonu kpuru Nchileke le Jerusalemu ono. ¹¹ Azariya bu nna Amariya; Amariya aburu nna Ahitubu; ¹² Ahitubu aburu nna Zedoku; Zedoku aburu nna Shalumu; ¹³ Shalumu aburu nna Hilikaya; Hilikaya aburu nna Azariya; ¹⁴ Azariya aburu nna Seraya; Seraya aburu nna Jehozadaku. ¹⁵ Jehozadaku b'a kpuru le ndzu laa ali odo teke ono, Ojejoje shi l'eka Nebukadineza kpukoo ndu Juda; me ndu Jerusalemu le ndzu laa ali odo. ¹⁶ Unwu Livi ndu k'unwoke bu Geshonu; Kohatu; me Merari. ¹⁷ Qwaa bu epha unwu Geshonu: Libina; me Shimeyi. ¹⁸ Unwu Kohatu bu: Amuramu; Izaha; Hiburonu; me Uziyelu. ¹⁹ Unwu Merari bu Mahuli; me Mushi.

Qwaa bu ndibe Livi l'enya-ufu l'enya-ufu epe:

²⁰ Qwaa bu ndu eri Geshomu: Libini bu nwatibe Geshonu. Jahatu aburu nwatibe Libini. Zima aburu nwatibe Jahatu. ²¹ Jowa bu nwatibe Zima. Ido aburu nwatibe Jowa. Zera aburu nwatibe Ido. Jeyaterayi aburu nwatibe Zera.

²² Qwaa ndu eri Kohatu: Aminadabu bu nwatibe Kohatu; Kora aburu nwatibe Aminadabu; Asiru aburu nwatibe Kora; ²³ Elukena aburu nwatibe Asiru; Ebasafu aburu nwatibe Elukana; Asiri aburu nwatibe Ebasafu; ²⁴ Tahatu aburu nwatibe Asiru; Uriyelu aburu nwatibe Tahatu; Uzaya aburu nwatibe Uriyelu; Sholu aburu nwatibe Uzaya.

²⁵ Qwaa ndu eri Elukana: Amasayi; me Ahimotu. ²⁶ Elukana bu nwatibe Ahimotu; Zofayi aburu nwatibe Elukana; Nehatu aburu nwatibe Zofayi; ²⁷ Eliyabu aburu nwatibe Nehatu; Jerohamu aburu nwatibe Eliyabu. Elukana aburu nwatibe Jerohamu; Samelu aburu nwatibe Elukana.

²⁸ Qwaa bu unwu Samelu: Jowelu bu okpara iya. Abija aburu otsota.

²⁹ Qwaa ndu eri Merari: Mahuli bu nwatibe Merari; Libini aburu nwatibe Mahuli; Shimeyi aburu nwatibe Libini; Uza aburu nwatibe Shimeyi; ³⁰ Shimeya aburu nwatibe Uza; Hagiya aburu nwatibe Shimeya; Asaya aburu nwatibe Hagiya.

Ndu egvu l'eze-ulo Nchileke

³¹ Qwaa bu unwoke, Devidi doberu t'ephe buru ndu ishi egvu l'ulo Ojejoje l'e dobetsuaru Okpoko Ogbandzu Nchileke l'eke ono. ³² Ozi epe bu odu egvu l'ifu ulo-ekwa Nchileke, bu iya bu Ulo-Ekwa Ndzuko ono. O bu l'eke ono be epe shi anoduje jeye Solomonu abya akpu eze-ulo Nchileke le Jerusalemu. Epe eje ozi epe l'ege o gbaru.

³³ Qwaa bu unwoke obu, shi buru ogbo-egvu obu; me unwu epe k'unwoke:

Le ndu eri Kohatu b'e nweru ndu qwaa: Himanu; onye ishi egvu. Himanu bu nwatibe Jowelu; Jowelu aburu nwatibe Samelu. ³⁴ Samelu bu nwatibe Elukana; Elukena aburu nwatibe Jerohamu; Jerohamu aburu nwatibe Eliyelu; Eliyelu aburu nwatibe Towa. ³⁵ Towa bu nwatibe Zufu; Zufu aburu nwatibe Elukana; Elukena aburu nwatibe Mahatu; Mahatu aburu nwatibe Amasayi. ³⁶ Amasayi bu nwatibe Elukena; Elukana aburu nwatibe Jowelu; Jowelu aburu nwatibe Azariya; Azariya aburu nwatibe Zefanaya; ³⁷ Zefanaya aburu nwatibe Tahatu; Tahatu aburu nwatibe Asiru; Asiru aburu nwatibe Ebasafu; Ebasafu aburu nwatibe Kora; ³⁸ Kora aburu nwatibe Izaha. Izaha bu nwatibe Kohatu; Kohatu aburu nwatibe Livi; Livi aburu nwatibe Izurelu.

³⁹ Asafu bu nwunne onye ufu Himanu. O bu yebdua bu agbarike Himanu. Asafu bu nwatibe Berekaya; Berekaya aburu nwatibe Shimeya. ⁴⁰ Shimeya bu nwatibe Mayikelu; Mayikelu aburu nwatibe Baseya; Baseya aburu nwatibe Malukija. ⁴¹ Malukija bu nwatibe Etuni; Etuni aburu nwatibe Zera; Zera aburu nwatibe Adaya. ⁴² Adaya bu nwatibe Etanu; Etanu aburu nwatibe Zima; Zima aburu nwatibe Shimeyi. ⁴³ Shimeyi bu nwatibe Jahatu; Jahatu aburu nwatibe Geshonu; Geshomu aburu nwatibe Livi.

⁴⁴ Onye odo, tso l'otu Hemanu bu Etanu, shi l'eri Merari. Yebdua anodujekwaphu eyeru Hemanu eka. Etanu bu nwatibe Kishi; Kishi aburu nwatibe Abudi; Abudi aburu nwatibe Maluku. ⁴⁵ Maluki bu nwatibe Hashabiya; Hashabaya aburu nwatibe Amazaya; Amazaya aburu nwatibe Hilikaya. ⁴⁶ Hilikaya bu nwatibe Amuzi; Amuzi aburu nwatibe Bani; Bani bu nwatibe Shemeru. ⁴⁷ Shemeru bu nwatibe Mahuli; Mahuli aburu nwatibe Mushi; Mushi bu nwatibe Merari; Merari aburu nwatibe Livi.

⁴⁸ Unwunna epe, bu ndu eri Livi b'e yeru t'ephe je-je ozi, du iche iche le mkpu mkpu eze-ulo Nchileke.

Unwu Eronu

⁴⁹ A bya le Eronu yele unwu iya; o bu epe egwoje eja l'enya-ngweja-ukfuru; me l'enya eke aakpoje insensu oku. O bu epebedua b'o no l'eka mbu Eke-Kakota-odu-Nso. Yo buru epe ekpuchijeru ndu Izurelu iphe, du eji epe l'eke Nchileke no; bu iya bu ege Mosisu, bu nwozi Nchileke turu iya l'ekemu.

⁵⁰ Qwaa bu ndu eri Eronu: Eliyeza bu nwatibe Eronu; Finehasu aburu nwatibe Eliyeza; Abishuwa aburu nwatibe Finehasu. ⁵¹ Buki bu nwatibe Abishuwa; Uzi aburu nwatibe Buki; Zerahiya aburu nwatibe Uzi. ⁵² Merayotu bu nwatibe Zerahiya; Amariya aburu nwatibe Merayotu; Ahitubu aburu nwatibe Amariya.

⁵³ Zadọku bụ nwatibe Ahitubu; Ahimazu abụru nwatibe Zadọku.

⁵⁴ Ọwaa bụ ẹke ẹphe bu ebubu; mbụ oke alì, a wẹru ẹphe t'ẹphe buru. Ẹke ono bụ ndu eri Éronu; mbụ ndu eri Kohatu b'a wẹru iya; ẹphe eburu; kẹ l'ọo ẹphe; bẹ ẹnwa mbụ daru. ⁵⁵ A nūru ẹphe Héburonu, nọ l'alì Júda; mẹ alì ẹke elu akpajẹ nri, gbaru iya mgburumgburu. ⁵⁶ Obenu lẹ ndẹgu mkpụkpu ono; mẹ l'unwu edukfu edukfu ọdo, nọkota iya nū b'a nūru Kálẹbu Jefune. ⁵⁷ Ndu eri Éronu b'a nūshiru mkpụkpu ozeru-ndzụ. Mkpụkpu ozeru-ndzụ, a nūru ẹphe ọbu bụ Héburonu; Libina; Jatiru; mẹ Eshitemowa yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota lẹ mkpụkpu ono. ⁵⁸ Ẹke ọdo bụ mkpụkpu Hilenu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota lẹ mkpụkpu ono; mẹ mkpụkpu Débi yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota lẹ mkpụkpu ono; ⁵⁹ mẹ mkpụkpu Áshanu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota lẹ mkpụkpu ono; mẹ mkpụkpu Bétu-Shemeshi yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota lẹ mkpụkpu ono. ⁶⁰ E shi l'alì kẹ ndu ikfu Bénjaminu woru mkpụkpu Géba; Alemetu; mẹ Anatotu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū nū ndu ikfu Lívayi. Mkpụkpu, a nūru ndu eri Kohatu l'ẹnya-ufu ẹnya-ufu dukota iri l'ẹto. ⁶¹ A bya atụa ẹnwa shi lẹ mkpụkpu kẹ nkere-ẹbo ẹnya-ufu ndu ikfu Manásẹ keta mkpụkpu iri nū ndu phoduru nū l'eri Kohatu.

⁶² E shi lẹ mkpụkpu ikfu Ísaka; ikfu Ásha; Náfutali; mẹ l'ikfu Manásẹ, bụ ndu ọphu bu l'alì Báshanu keta mkpụkpu iri l'ẹto nū eri Geshonu; l'ẹnya-ufu ẹnya-ufu.

⁶³ E shi l'alì ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; mẹ lẹ ndu ikfu Zébulonu keta mkpụkpu iri l'ẹbo nū ndu eri Merari; l'ẹnya-ufu ẹnya-ufu.

⁶⁴ Tọ dū iya bụ; ndu Ízurẹlu achịru mkpụkpu ono l'ọ ha nū ndu eri Lívayi yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū. ⁶⁵ Ndu Ízurẹlu tükwaruphu ẹnwa shi lẹ mkpụkpu kẹ ndu ikfu Júda; ndu ikfu Símiyonu; mẹ ndu ikfu Bénjaminu woru mkpụkpu ono nū ẹphe, bụ iya bụ iphe bụ mkpụkpu ono, a gushiru ono.

⁶⁶ Ụphodu lẹ ndu ẹnya-ufu Kohatu b'e shi l'ikfu Ífuremu nū mkpụkpu ẹke ẹphe butua. ⁶⁷ A nūru ẹphe mkpụkpu ozeru-ndzụ l'alì ugvu ugvu Ífuremu, bụ iya bụ Shékemu; Géza; ⁶⁸ Jokumeyamu; Bétu-Horonu; ⁶⁹ Ajalonu; Gatụ-Rimonu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū.

⁷⁰ Ẹnya-ufu, phoduru nū lẹ ndu eri Kohatu b'e shi lẹ nkere-ẹbo ikfu Manásẹ nū mkpụkpu Ana; mẹ Bilemu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū.

⁷¹ Ndu k'eri Geshonu b'e shikwaphu lẹ nkere-ẹbo alì ikfu Manásẹ nū mkpụkpu Gólanu, nọ l'alì Báshanu; mẹ Ashutarotu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū.

⁷² E shi l'alì ndu ikfu Ísaka nū ẹphe mkpụkpu Kedeshi; Daberatu; ⁷³ Rámotu; mẹ Anemu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū.

⁷⁴ E shi l'alì ndu ikfu Ásha nū ẹphe mkpụkpu Mashalu; Abudonu; ⁷⁵ mẹ Hukoku; Rehobu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū.

⁷⁶ E shi l'alì ndu ikfu Náfutali nū ẹphe mkpụkpu Kedeshi l'alì Gálili; Hamonu; mẹ Kiriyatayimu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū.

⁷⁷ Ndu phoduru nū lẹ ndu eri Merari b'e shi l'alì ikfu Zébulonu keta mkpụkpu Rimonu; mẹ Tábo yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū woru nū.

⁷⁸ E shi l'alì ndu ikfu Rúbenu, nọ m'e swee Ẹnyimu Jódanu l'azụ iya ọphu l'uzo ẹnyanwu-ahata mkpụkpu Jériko nū ẹphe Beza, nọ l'echi-ẹgu; mẹ alì ẹke, elu akpajẹ nri, nọnyabe iya nū; mẹ mkpụkpu Jahuza; mẹ ẹke, elu akpajẹ nri, nọnyabe iya nū; mẹ ⁷⁹ Kedemotu; mẹ Mefatu yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū.

⁸⁰ Eshi l'alì ndu ikfu Gádu nū ẹphe mkpụkpu Rámotu l'alì Gíledu; Mahanayimu; ⁸¹ Héshibonu; Jáza yẹle alì ẹke elu akpajẹ nri, nọkota iya nū.

Ndu ikfu Ísaka

7 Ụnwu Ísaka bụ: Tola; Puwa; Jashubu; Shimuronu; ẹphe ẹno.

² Ụnwu kẹ Tola bụ: Uzi; Refaya; Jeriyelu; Jahumayi; Ibusamu; mẹ Shemelu. Ẹphe bụkota ndu ishi l'ẹnya-ufu nna ẹphe, bụ Tola. Ẹphe bụkota ọ-ka-ike l'ọgu l'ọgbo nk'ẹphe. L'oge kẹ Dévidi; bẹ ẹphe shi dū ụkporo ụnu ugbo labụ l'ụnu madzụ ugbo iri l'ishingu l'ụkporo iri. †

³ Nwatibe kẹ Uzi bụ Izurahiya. Ụnwegirima unwoke Izurahiya bụ: Màyikelu; Obedáya; Jówelu; mẹ Ishiya. L'ẹphe hakota ẹphe ise tuko bụkotaru ndu ishi l'ẹhu l'ẹhu. ⁴ Ẹphe lūshiru ụnwanyi l'igwe; mūshikwaaphu ụnwu l'igwe. L'eri nk'ẹphe l'ẹnya-ufu nna ẹphe b'e nweru ụkporo ụnu unwoke ẹno l'ụnu unwoke iri, bụgbaa ndu dzuwaru oje ọgu.

⁵ Ndu ikfu Ísaka l'ẹphe ha; mbụ ndu ẹnya-ufu ẹphe mẹ ndu abubu ẹphe, bụ ọ-ka-ike l'ọgu dū ụkporo ụnu ugbo iri; l'ụnu madzụ ugbo iri 'esaa l'ụkporo iri; †† mbụ ẹge e deru iya l'ẹkwo, e deshuru ẹge e shi mụa ẹphe.

Ndu ikfu Bénjaminu

⁶ Ụnwu Bénjaminu bụ: Béla; Beka; mẹ Jedyelu; ẹphe ẹto.

⁷ Ụnwu kẹ Béla bụ: Ezubonu; Uzi; Uziyelu; Jerimotu; mẹ Iri; ẹphe ise. Ẹphe tuko bụkotaru ndu ishi l'ẹnya-ufu ẹphe; bya abụkotaru ọ-ka-ike l'ọgu. L'ẹkwo, e deshuru ẹge e shi mụa ẹphe; bẹ ẹphe dū ụkporo ụnu ugbo labụ; l'ụnu ugbo iri l'ise; l'ụkporo l'iri l'ẹno. ‡

⁸ Ụnwu kẹ Beka bụ: Zemira; mẹ Jowashi; mẹ Eliyéza; mẹ Eliyowenayi; mẹ Omuri; mẹ Jeremotu; mẹ Abayija; mẹ Anatotu; mẹ Alemetu. Ẹphe l'ẹphe ha tuko bụko-

† Iphe ọ bụ bụ 22,600. †† Iphe ọ bụ bụ 87,000. ‡ Iphe ọ bụ bụ 22,034.

taru ụnwu Beka. ⁹ L'ẹkwo, e deru ẹge e shi mụa ẹphe; bẹ ẹphe dụ ụkporo ụnu ugbo labụ; l'ụnu iri l'ụkporo iri. [†] Ẹphe bụkota ndu ishi l'ẹnya-ufu ẹphe; bya abụkotaru ọ-ka-ike l'ọgu.

¹⁰ Nwa Jedyelụ bụ Bilihanu. Ụnwu kẹ Bilihanu bụ: Jewushi; Bénjaminu; Ehudu; Kenana; Zetanu; Tashishi; mę Ahishaha. ¹¹ Ụnwu Jedyelụ ono l'ẹphe ha bụkota ndu ishi l'ẹnya-ufu ẹphe; bya abụru ọ-ka-ike l'ọgu. Ndu dzuwaru oje ọgu l'ime ẹphe; bẹ dụ ụkporo ụnu ugbo labụ l'ụnu ẹto. ^{††12} Shupimu mę Hupimu bẹ bụ ụnwu Iri; Hushimu abụru nwatibe Aha.

Ndu ikfu Náfutali

¹³ Ụnwu Náfutali bụ Jazielụ; mę Guni; Jeza; mę Shalumu. Ẹphe bụ eri Biliha.

Ndu ikfu Manáse

¹⁴ Ụnwu kẹ Manáse bụ: Asurelụ, onye ọphu nwanyi Áramu, bụ nnufu iya; mụtaru iya; mę Makiru, bụ nna Gíledu. ¹⁵ Makiru bẹ luru Hupimu yele Shupimu nwanyi. Ẹpha nwunne Makiru kẹ nwanyi bụ Maaka. Ẹpha onye k'ẹbo bụ Zelofehadu. Zelofehadu bẹ bụ ụnwanyi nwenkinyi b'ọ mụshiru.

¹⁶ Nyee Makiru ono, ẹpha iya bụ Maaka ono bẹ mụtaru nwata nwoke; bya agụa ya Pereshi. Ẹpha nwunne Pereshi bụ Shereshi. Ụnwu Pereshi abụru Ulamu waa Rekemu. ¹⁷ Nwatibe kẹ Ulamu bụ Bedanu. Ndu ono bụ ndu eri Gíledu. Gíledu bụ nwatibe Makiru; Makiru abụru nwatibe Manáse.

¹⁸ Nwunne iya kẹ nwanyi, bụ Hamoleketu bẹ mụtaru Ishodu; Abiyéza; mę Mahula.

¹⁹ Ụnwu kẹ Shemida bụ Ahiyanu; Shékemu; Likihi; mę Aniyamu.

Ndu ikfu Ífuremu

²⁰ Ífuremu bụ nna Shutela; Shutela abụru nna Bere-du; Beredu abụru nna Tahatu; Tahatu abụru nna Eliyada; Eleyada abụru nna Tahatu; ²¹ Tahatu abụru nna Zabadu; Zabadu abụru nna Shutela. Eza waa Eladu bẹ jeru ozita eswi lẹ mkpụkpu Gatụ; ndu a mụru l'ẹke ono egude ẹphe gbua. ²² Nna ẹphe; mbụ Ífuremu araa ẹkwa ẹphe nshinu; ụnwunna iya bya adụa ya ike. ²³ Ífuremu abya alaaru nyee ya l'ulo; yọ tsuta ime mụa nwata nwoke. Iphe ọ gụru iya bụ Beríya; kẹ l'iphe, dụ ẹji meru lẹ nk'ia.

²⁴ Ífuremu bẹ mụtaru nwata nwanyi, aza Sheera. Yọ bụru iya kpuru mkpụkpu Bétu-Horonu, nọ l'ụzo nsụda yele k'isheli; bya akpua mkpụkpu Uzenu-Sheera.

²⁵ Onye nwoke ọdo, Ífuremu mụtaru bụ Refa. Refa bụ nna Reshẹfu; Reshẹfu abụru nna Tela; Tela abụru nna Tahanu; ²⁶ Tahanu abụru nna Ladanu; Ladanu abụru nna Amihudu; Amihudu abụru nna Elishama;

²⁷ Elishama abụru nna Nunu; Nunu abụru nna Jóshuwa.

²⁸ Ali, bụ nk'ẹphe; mbụ ẹke ẹphe bu ebubu bụ: Bételu; mę mkpụkpu, nọkota iya nụ; je akpaa lẹ Naaranu, l'ụzo ẹnyanwu-ahata; mę Géza, nọ l'ụzo ẹnyanwu-ariba yele mkpụkpu, nọkota iya nụ; męwaru Shékemu; mę mkpụkpu, nọkota iya nụ; waa Aya; mę mkpụkpu, nọkota iya nụ.

²⁹ Ndu buru laa ókè-alj ụnwu Manáse bụ: mkpụkpu Bétu-Shanu; Ténaku; Megido; Dọo; mę iphe, bụ mkpụkpu nọkota iya nụ.

Mkpụkpu ono l'ọ ha bụ ndu eri Jósefu Ízurelụ bụkota iya.

Ndu ikfu Ásha

³⁰ Ụnwu nwoke Ásha bụ: Imuna; Ishiva; Ishivi; mę Beríya. Nwunne ẹphe kẹ nwanyi bụ Séra.

³¹ Ụnwu Beríya bụ Heba; mę Malukiyelụ, bụ nna Biruzayitu.

³² Heba bụ nna Jafuleti; Shoma; mę Hotamu. Nwunne ẹphe kẹ nwanyi bụ Shuwa.

³³ Ụnwu Jafuleti kẹ nwoke bụ: Pasaku; Bimuhalu; mę Ashuvatu. Ono ndu bụ ụnwu Jafuleti.

³⁴ Ụnwu Shéma bụ: Ahi; Rohuga; Huba; mę Áramu.

³⁵ Ụnwu nwoke kẹ Helẹmu bụ: Zofa; Imuna; Shelẹshi; mę Amalu.

³⁶ Ụnwu Zofa bụ: Suwa; Hanẹfa; Shuwalu; Beri; Imura; ³⁷ Beza; Hodu; Shama; Shilusha; Ituranu; mę Bera.

³⁸ Ụnwu Jeta bụ: Jefune; Pisupa; mę Ara. ³⁹ Ụnwu Ula kẹ nwoke abụru: Ara; Haniyelụ; mę Riziya.

⁴⁰ Ndu ono l'ẹphe ha bụkota ndu eri Ásha. Ẹphe bụkota ndu ishi l'ẹnya-ufu ẹphe; bụkotaru ndu a fọru afofo; bya abụru ọ-ka-ike l'ọgu; bụkotaru ndu ishi ndu bụ ishi. L'ẹkwo, e deru ẹge e shi mụa ẹphe; bẹ ẹphe kpakọ dụ ụkporo ụnu ugbo ẹto l'ụnu ise, * bụ ndu dzuwaru oje ọgu.

Ndu ikfu Bénjaminu

8 Ụnwu Bénjaminu bụ Béla, bụ ọkpara iya. Ashibẹlu bụ otsota. Ahara bụ onye k'ẹto. ² Nohahu bụ onye k'ẹno; Ráfa abụru onye k'ise.

³ Ụnwu Béla bụ: Adaru; Gera; Abihudu; ⁴ Abishuwa; Námanu; Ahowa; ⁵ Gera; Shefufanu; mę Huramu.

⁶ Ụnwu Éhudu bụkota ndu ishi l'ẹnya-ufu ndu shi buru lẹ Géba. Ọle a chịru ẹphe; ẹphe alashia Manahatu.

⁷ Ẹpha ẹphe bụ Némanu; Ahíja; Gera, bụ onye chị ẹphe laa Manahatu. Gera bụ nna Uza; mę Ahihudu.

⁸ Shaharayimu bẹ mụtaru ụnwu lẹ Móabu l'ọ chifut-suaru unyomu iya; mbụ Hushimu yele Bara. ⁹ Nwanyi ọdo, ọ luru, aza Hodeshu bẹ mụtaru iya: Jobabu; Zibiya; Mésha; mę Malukamu; ¹⁰ Jewuzu; Sakiya; mę Miruma. Ndu ono bụkota ụnwu iya; bya abụkotaru

† Iphe ọ bụ bụ 20,200. †† Iphe ọ bụ bụ 17,200.

‡ Iphe ọ bụ bụ 26,000.

ndu ishi l'ęnya-ufu ęphe. ¹¹ O shikwaphu l'ęka Hushimu męta Abitubu yele Elupalu.

¹² Ọnwu Elupalu bu: Iba; Mishamu; mę Shemedi, bu onye metaru mkpụkpu Ono; mę Lodu; męwaru mkpụkpu lę mkpụkpu, gbaru iya mgburumgburu.

¹³ Beriya; mę Shęma bu ndu ishi l'ęnya-ufu ndu bu lę mkpụkpu Ajalonu. Yọ buru ęphe chifuru ndu shi buru lę Gatụ.

¹⁴ Ọnwu kę Beriya bu: Ahiyo; Shashaku; Jeremotu; ¹⁵ Zebadaya; Áradu; Eda; ¹⁶ Máyikelu; Ishupa; mę Joha.

¹⁷ Ọnwu Elupalu bu: Zebadaya; Meshulamu; Hiziki; Heba; ¹⁸ Ishimerayi; Iziliya; mę Jobabu.

¹⁹ Ọnwu Shimeyi bu: Jakimu; Zikiri; Zabudi; ²⁰ Eliyenayi; Ziletayi; Eliyęlu; ²¹ Adaya; Beraya; mę Shimuratu.

²² Ọnwu kę Shashaku bu: Ishupanu; Iba; Eliyęlu; ²³ Abudonu; Zikiri; Hananu; ²⁴ Hananiya; Élamu; Antotayija; ²⁵ Ifudeya; mę Penuwęlu.

²⁶ Ọnwu kę Jerohamu bu: Shamusherayi; Shehariya; Atalaya; ²⁷ Jareshiya; Elayija; mę Zikiri.

²⁸ Ndu ono bukota ndu ishi l'ęnya-ufu nna ęphe; ęge e deru iya l'ękwo, e deshiru ęge e shi męa ęphe. Ęke ęphe shi buru bu lę Jerúsalemu.

²⁹ Nna Gibiyonu bu lę Gibiyonu b'o shi buru. Ępha nyee iya bu Maaka. ³⁰ Ọkpara iya bu Abudonu. Ndu ọphu tsota iya nę bu: Zuru; Kishi; Bálu; Nadabu; ³¹ Gedọ; Ahiyo; Zeka; ³² mę Mikulotu. Mikulotu bu nna Shimeya. Ęphebedua bę bunyabe ndu abubu ęphe lę Jerúsalemu.

³³ Nęru bu nna Kishi; Kishi aburu nna Sọlu; Sọlu aburu nna Jonátanu; Malukishuwa; Abinadabu; mę Eshibalu. ³⁴ Nwatibe Jonátanu bu Meribu-Bálu, bu iya bu nna Mayika.

³⁵ Ọnwu kę Mayika bu: Pitonu; Melęku; Taręya; mę Éhazu. ³⁶ Éhazu bu nna Jehowada; Jehowada aburu nna Alemętu; Azumavetu; mę Zimuri. Zimuri bu nna Moza; ³⁷ Moza aburu nna Bineya; Bineya aburu nna Ráfa; Ráfa aburu nna Eleyasa; Eleyasa aburu nna Ázelu.

³⁸ Ázelu mętaru ọnwu isingu. Ępha ęphe bu Azurikamu; Bokeru; Ishimęlu; Sheyariya; Obedaya; mę Hananu. Ndu ono l'ęphe ha bukota ọnwu Ázelu.

³⁹ Ọwaa bu ọnwu nwunne iya nwoke Eshęku: Ulamu bu ọkpara iya; Jewushi bu otsota; Elifęletu aburu onye k'ęto.

⁴⁰ Ọnwu Ulamu bukota ndu ọ-ka-ike l'ọgu; buru ndu maru ọgba akfụ. Ęphe męshiru ọnwu l'igwe; męshikwaaphu ọnwu nwanwa l'igwe. Iphe ęphe kpakọru dę bu ọkporo iche iche ugbo ęsaa l'umadzu iri. † Ndu ono l'ęphe ha bukota ndu ikfu Bénjaminu.

**Ndu a kpuru lę ndzụ,
daphuru azụ lę Jerúsalemu**
(Awụ 9:1; Ézu 2:70; Neh 7:73; 11:3)

9 Ndu Ízurelu l'ęphe ha; b'e dekotaru ępha ęphe l'ękwo, e deshiru ęge e shiru męa ęphe. E dekotaru iya l'ękwo ndu eze ndu Ízurelu.

Ndu Júda b'a kpuru lę ndzụ laa Bábyilonu. Ishi iya aburu l'ęphe mesweru Nchileke. ² Ndu, vuru ọzo bya ebuphu azụ l'alị ono, bu nk'ęphe ono bu ọphodu lę ndu Ízurelu; ndu achijeru Nchileke ęja; ndu eri Lívayi; mę ndu l'ęje ozi l'eze-ọlo Nchileke.

³ Ọwaa bu ndu shi l'ikfu Júda; ndu ikfu Bénjaminu; ndu ikfu Ífuremu; mę ndu ikfu Manáse, bu lę Jerúsalemu: ⁴ Utayi, bu nwatibe Amihudu; Amihudu aburu nwatibe Omuri. Omuri bu nwatibe Imiri; Imiri aburu nwatibe Bani. Bani shi l'eri Pęrezu; Pęrezu aburu nwatibe Júda.

⁵ Ndu ufu Sháyilo tsokwaphu lę ndu, lataru nę; yekoberu Asáya, bu ọkpara yele ọnwu iya.

⁶ Ndu ufu kę Zera latakwaruphu; yekoberu Jewęlu. Ndu, shi l'eri Júda dę ọnu madzụ; l'ukporo ugbo iri l'ęno; l'umadzu iri. ††

⁷ Ndu ọphu, shi l'eri Bénjaminu, lataru nę bu:

Salu Meshulamu;
Meshulumu Hodaviya;
ọwaa Hodaviya Hasenuwa.

⁸ Ibuneya bu nwatibe Jerohamu;

Ela aburu nwatibe Uzi;
Uzi aburu nwatibe Mikiri.

Meshulamu bu
nwatibe Shefatiya;
Shefatiya aburu nwatibe Réwęlu;
Ruwęlu aburu nwatibe Ibunija.

⁹ Ndu ikfu Bénjaminu, lataru nę dę ọnu madzụ ugbo labu; l'ukporo ugbo ęsaa; l'umadzu iri l'ishingu. † Ęphe l'ęphe ha bęgbaa ishi l'ęnya-ufu nk'ęphe.

¹⁰ Ndu, achijeru Nchileke ęja, lataru nę bu: Jedaya; Jehoyaribu; mę Jakinu;

¹¹ wafu Azariya, bu nwatibe Hilikaya. Hilikaya bu nwatibe Meshulamu; Meshulumu aburu nwatibe Zédọku. Zédọku bu nwatibe Merayotu; Merayotu aburu nwatibe Ahitubu, bu onye ishi eze-ọlo Nchileke.

¹² Onye ọdo bu Adaya, bu nwatibe Jerohamu. Jerohamu bu nwatibe Pashọ; Pashọ aburu

† Iphe ọ bu bu 150.

†† Iphe ọ bu bu 690. ‡ Iphe ọ bu bu 956.

nwatibe Malukíja.
Masayi, bú nwatibe Adiyèlu;
Adiyèlu abùru nwatibe
Jahuzera. Jahuzera bú
nwatibe Meshulamu;
Meshulamu abùru
nwatibe Meshilemitu;
Meshilemitu abùru nwatibe Imá.

¹³ Ndu ono, achijeru Nchileke ono, búgbaaru ishi l'ènya-ufu èphe ono dú ùnu èno; l'ùkporo madzù ugbo èsato. † Èphe bú ndu ike nò l'òje ozi, nò l'eze-ùlo Nchileke.

¹⁴ Ndu ké ikfu Lívayi ndu òphu lataru nù bú: Shemáya, bú nwatibe Hashubu. Hashubu bú nwatibe Azurikamu; Azurikamu abùru nwatibe Hashabaya ké Merari.

¹⁵ Ndu òdo, latakwaruphu lè ndu ikfu ké Lívayi bú:
Bakubaka; Hereshi; Galalu;
mè Mataniya, bú nwatibe Mayíka.
Mayíka bú nwatibe Zikiri;
Zikiri abùru nwatibe Ásafu.

¹⁶ Obedáya bú nwatibe Shemáya;
Shemáya abùru nwatibe Galalu.
Galalu bú nwatibe Jedutunu;
Berekaya abùru nwatibe Ása;
Ása abùru nwatibe Èlukana,
shi buru lè Netofa.

¹⁷ A bya lè ndu nche eze-ùlo
Nchileke;
yò búru Shalumu;
Akubu; Talumònu;
Ahimanu; mēwaru unwunne èphe.

Shalumu bú onye ishi èphe. ¹⁸ Èke èphe eche bú ònu-òguzo Eze, nò laaru ùzo ènyanwu-ahata. Èphe eche iya-a byeye ntanù. Ò bú èphe shi eche èke eeshije abahù l'òdu ikfu ndu Lívayi.

¹⁹ Shalumu bú nwatibe Kore; Kore abùru nwatibe Èbasafu; Èbyasafu abùru nwatibe Kora. Shalumu yèlè ùnwunna iya, bú iya bú ndu ènya-ufu èphe bú ùnwu Kora b'o shi l'èka; mbù oche èke eeshije abahù l'ùlo-ék-wà Ojejoje. Ono kwaphu ège nna èphe shi eche èke eeshije abahù l'òdu ké Ojejoje.

²⁰ L'oge òhazu bú Finehasu Eliyéza shi búru onye ishi èphe; Ojejoje eshi swiru iya.

²¹ Zekaráya, bú nwatibe Meshelémáya shikwaphu eche ònu èke, eeshije abahù lè Ùlo-Èkwà Ndzuko.

²² Ndu a fòtaru t'èphe cheje nche l'ònu èke ono, eeshije abahù ono dú ùkporo madzù iri l'ùmadzu iri l'èbo. †† E dekotaru èpha èphe l'èkwo, e deshiru ège e shi m̀ya èphe l'ikfu l'ikfu; lè mkp̀kp̀ lè mkp̀kp̀ èphe. Ò bú Dévidi yèlè Sámèlu, bú onye aphùje àphù

bè yeru èphe ozi ono l'èka; ké l'èphe bú ndu, gbarù t'e gude ire èphe èke. ²³ Yò búru èphe l'ùnwu èphe b'ò nò l'èka t'èphe cheje èke eeshije abahù l'ùlo Ojejoje, bú iya bú ùlo-ék-wà. ²⁴ Ndu nche ono anòdukotaje lè mgberemèku èno k'eze-ùlo ono. Èphe anòduje l'ùzo ènyanwu-ahata; nòdu l'ùzo ènyanwu-aríba; nòdu l'ùzo isheli; mè l'ùzo òhuda. ²⁵ Ndibe èphe eshije l'ime obo-do bya èphe ocheede nche, èphe anòje abalí èsaa. Yò búru ège ono bè èphe emeje iya tekenteke kp̀.

²⁶ Ùmadzu èno, shi l'ikfu Lívayi, bú ndu ishi nche ono bè anòdujelephu l'òzi èphe mkp̀rumkp̀uru. Ò bú èphe echeje mkp̀ura; mè ùlo, aakwakòbe èku l'ùlo Ojejoje. ²⁷ Èphe anò-pheje eze-ùlo Nchileke ono mgburumgburu; radù aradù; ké l'òo èphebedua anòduje eche èke ono nche. Yò búru èphe agùhaje ùlo ono iphe bú ùtsu mbòku-mbòku.

²⁸ O nweru èphe ndu òphu eleta ènya l'iphe, eegudeje eje ozi l'eze-ùlo Nchileke. Ò bú èphebedua agùje iya ògu teke a ch̀ibatari iya; mè teke a ch̀ifuru iya ach̀ifu.

²⁹ O nweru ndu òphu a t̀kwaruphu èka t'èphe búru ndu ishi, eleta ngwa, nò l'eze-ùlo ono ènya; mè l'iphe, d̀ykota nsò; mè ntù akpe; mèe vayínu; manù; ínsensu; mè manù, eshi mkp̀. ³⁰ O nweru ndu achijeru Nchileke èja ono, ozi èphe bú t'èphe gwakòbeje manù, eshi mkp̀.

³¹ Onye Lívayi, aza Matitiya; mbù òkpara Shalumu, bú onye eri Kora bè ozi nk'iya bú oge iphe bú buredi, eghe egheghe l'efere. ³² Ò kwaphù ège ono b'o nweru ùnwunna èphe, bú onye eri Kohatu, ò nò l'èka mbù ome buredi, eedobeje l'ifu Nchileke, bú iya bú buredi mbòku òtu-ume.

³³ O nwekwaruphu ndu ògbo egvu. Èphe búgbaa ndu ishi l'ènya-ufu èphe l'ikfu Lívayi. Èke èphe bu ebubu bú l'eze-ùlo Nchileke. È to nweudu ozi òdo, a gùru èphe ye; ké l'èphe anòduje l'òzi: eswe l'ènyashi.

³⁴ Ndu ono l'èphe ha búkota ndu ishi l'ènya-ufu ndu Lívayi; l'ège e deru iya l'èkwo, e deshiru ège e shi m̀ya èphe. Èphe búgbaa ndu ishi, bu lè Jerúsalemu.

Eri Sòlu

(1 Iphe 8:29-38)

³⁵ Jeyèlu, bú nna Gíbiyònu shi buru lè Gíbiyònu. Èpha nyee iya bú Maaka. ³⁶ Òkpara iya bú Abudònu; ndu òphu etsota iya nù abùru Zuru; Kishi; Bálu; Nèru; Nadabu; ³⁷ Gedò; Ahiyo; Zekaráya; mè Mikulòtu. ³⁸ Mikulòtu bú nna Shimeyamu. Èphebedua bè bunyabekwaphu ùnwunna èphe lè Jerúsalemu.

³⁹ Nèru bú nna Kishi; Kishi abùru nna Sòlu; Sòlu abùru nna Jonátanu; Malukishuwa; Abinadabu; mè Es-hibalu. ⁴⁰ Nwatibe Jonátanu bú Meribu-Bálu; Meribu-Bálu abùru nna Mayíka.

⁴¹ Ùnwu Mayíka bú: Pitonu; Melèku; Taréya; mè Èhazu. ⁴² Èhazu bú nna Jara; Jara abùru nna Alemètu; Azumavetu; mè Zimuri. Zimuri bú nna Moza; ⁴³ Moza

† Iphe ò bú bú 1,760. †† Iphe ò bú bú 212.

aburu nna Bineya. Bineya bu nna Refaya; Refaya aburu nna Eleyasa; Eleyasa aburu nna Ázelu.

⁴⁴ Azelu be mutaru unwoke ishingú. Epha epe bu Azurikamu; Bokeru; Ishimelu; Sheyariya; Obedaya; me Hananu. Ndu ono bukota unwu Ázelu.

Anwuhu Solu

(1 Sám 31:1-13)

10 Tò dù iya bú; ndu Filisutayinu awata otso ndu Ízurelu ogu; ndu Ízurelu agbaaru epe oso. E gbushia igweligwe ndu Ízurelu le Ugwu Gilobówa. ² Ndu Filisutayinu ono etsopyabe Solu ye le unwu iya k'ehuka k'ehuka. Epe egbua Jonatanu; me Abinadabu ye le Malukishuwa, bu unwu Solu. ³ Ogu ono ekpohu oku l'eke iya ke Solu; ndu agba akfu aphu iya; gude akfu merua ya ehu. ⁴ Ya ndono; Solu asu onye achiru iya ngwa-ogu: "Mita ogu-mbeke ngu nmagbua ya; a nonyaa nu; ndu akpapyi-wa abya emeru iphe-iphere kpua ya."

Obenu l'onye ono, achiru iya ngwa-ogu ono be egvu guderu; to kwe. Tò dù iya bú; Solu ewota ogu-mbeke nk'ia ngube l'ali; pata onwiya taa l'eli iya. ⁵ Onye ono, achijeru iya ngwa-ogu ono aphulephu le Solu nwuhuwuru; dakwaaphu; nmaa onwiya l'eli ogu-mbeke nk'ia; nwuhufua. ⁶ Tò dù iya bú le Solu ye le unwu iya epe eto; me ndibe iya atuko l'ephe ha kpolahu. ⁷ Teke ndu Ízurelu ndu ophu bu le nsuda phuru le ndu soja epe gbalashikotawaru; Solu ye le unwu iya anwushihuwa; epe ahaa mkpukpu epe gbalashia; ndu Filisutayinu abya akwachia ya; buru.

⁸ Yo be echile iya; le ndu Filisutayinu byaru t'ephe yeshia ndu ono, e gburu l'ogu ono iphe, epe yetsuaru l'ehu; epe aphua odzu Solu ye le unwu iya ege o dabugbaaru le Ugwu Gilobówa. ⁹ Epe eyeshia Solu iphe, o yeru l'ehu; bya ebuta iya ishi; chikoo ngwa-ogu iya; bya eye ndu ozi t'ephe jegbaru ali Filisutayinu je arakashia ya; k'ophu agwa epe; me ndu nk'ephe anukota iya. ¹⁰ Epe eworu ngwa-ogu Solu je edobe l'ulo agwa epe; woru ishi iya kobe l'ulo agwa, bu Dagonu. ¹¹ Ndu Jabeshi-Giledu anulephu iphe ono, ndu Filisutayinu meru Solu ono; ¹² iphe bu unwoke epe ndu ophu bu mkparawa ezelihi je apata odzu Solu ye le k'unwu iya palata Jabeshi. Epe epe elia epe l'ukfu eze oshi, no le Jabeshi; bya aswia aswisi abali esaa.

¹³ Solu be nwuhuru nu; okfu l'o mesweru Ojejoje. E to medu iphe, Ojejoje kfu; yekobefuaru l'o jeru okpata ishi le k'onye aphu aphu; ¹⁴ to kpatadu Ojejoje ishi. Tò dù iya bú; Ojejoje eworu iya gbua; woru ali-eze ono ye Dévidi Jesi l'eka.

Dévidi bu eze ndu Ízurelu mgburumgburu

(2 Sám 5:1-10)

11 Tò dù iya bú; ndu Ízurelu l'ephe ha atuko wukfuta Dévidi le Héburonu bya asu iya: "Nggú l'ephe tuko buru mee lanu; me anu-ehu lanu. ² L'oge ohasu; mbu me teke Solu shi buru eze; bu nggubedua shi edujeru ndu Ízurelu l'eje ejeje; l'ala alala l'ogu. Temanu be Ojejoje, bu Nchileke ngu sukwaru ngu l'ogo nggu bu onye a-nodu eche ndibe iya, bu ndu Ízurelu l'o bu onye eche aturu; mbu l'ii-buru ishi ndibe iya, bu ndu Ízurelu." ³ Iphe, bu ndu bu ogurennya Ízurelu l'ephe ha awukfu eze, bu Dévidi le Héburonu; epe l'ia agbaa ndzu l'ifu Ojejoje; epe awua Dévidi manu t'o buru eze ndu Ízurelu; ege ono, Ojejoje shi l'onu Sámelu kfua ya ono.

⁴ Dévidi ye le ndu Ízurelu l'ephe ha awuru jeshia ogu le Jerúsalemu, bu iya bu Jebusu. Ndu Jebusu bu epe bu l'eke ono. ⁵ Ndu Jebusu asu Dévidi: "O -buru l'i bu nwoke; bataedu le mkpukpu-a." Obenu le Dévidi met-suleru-a luta eke a kpushiru ike, no le Ugwu Záyonu, bu iya mekocharu buru Mkpukpu Dévidi. ⁶ Dévidi be kfuhawaru su l'onye bu iya vuru uzo gbua onye Jebusu be a-buru ishi; bukwaruphu onye ishi ndu soja. Tò dù iya bú; Jóabu Zeruya evuru uzo tugbua madzu; bya aburu onye ishi ono. ⁷ Dévidi abya akwata ufu l'eke ono, a kpushiru ike ono. E kulahaa ya Mkpukpu Dévidi. ⁸ Yo gude upho-mkpuma kpu-pee mkpukpu ono mgburumgburu. Yo shi l'agbarike upho-mkpuma mkpukpu ono kpua ya jeye l'upho-mkpuma ono gedegede. Yo buwaruru Jóabu; be dozifuaru eke phoduru nu le mkpukpu ono. ⁹ Dévidi l'aka ike eje; kepe Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike nodu swiru iya.

Ndu a maru amaru le ndu soja Dévidi

(2 Sám 23:8-39)

¹⁰ Qwaa ndu bu ishi ndu ophu bu ike-ka-l'ogu phe le ndu soja Dévidi: mbu ndu epe le ndu Ízurelu l'ephe ha turu ikè yeru Dévidi l'ochichi iya. O bu epe yetaru eka t'e mee ya eze; ege ono, Ojejoje kfu ndu Ízurelu l'oo-du ono.

¹¹ Qwaa epha ndu ophu bu ike-ka-l'ogu le ndu soja Dévidi: Jeshobimu, bu onye Hakumonu shi buru onye ishi ke ndu ishi ophu epe eto. O nweru teke o gude arwa iya gbua ukporo madzu iche iche ugbo iri l'ise † l'ugbo lanu ono. ¹² Onye ophu etsota iya nu bu Eliyza Dodo; ke Ahohi. Yebedua tsokwaphu l'eze ndu ishi eto phu, bu ike-ka-l'ogu phu. ¹³ O tso Dévidi nodu le Pasu-Daminu teke ndu Filisutayinu dzukoberu l'eke ono k'ogu. O nweru egu, a kora bali; yo buru l'eke ono be ndu ke Ízurelu tsuberu ye okpa l'oso; gbalaaru ndu Filisutayinu. ¹⁴ Yebedua ye le Dévidi evudoshia ike l'egu

† Iphe o bu bu 300.

ono; lūta iya; gbushia ndu Filisutayīnu. Ojejoje adzofuta ephe; mee; ephe emekputa ndu ophu nshinu.

¹⁵ Umadzu ẹto l'ime ụkporo umadzu l'umadzu iri ono, bụgbaa eze ndu ishi oḡu ono abyakfuta Dévidi lẹ mkpuma, nọ l'ogba mkpukpu Adulamu. Teke ono; bẹ ikpoto ndu Filisutayīnu doru lẹ nsuda Réfa. ¹⁶ Teke ono bẹ Dévidi nọ l'ime ẹke o kpuru; yo shihu ike. Ndu soja ndu Filisutayīnu adoru lẹ Bétulehemu. ¹⁷ Mini awata oḡu Dévidi. Yọ sụ: "Ndẹge o -nweru onye e-je ekutaru iya mini lẹ wẹlu ono, nọ l'ẹke eeshije abahụ lẹ Bétulehemu ono tẹ ya ngụa!" ¹⁸ Ya ndono; unwoke ẹto ono, bụ ike-ka-l'ogbu pẹ ono; akpakata ụzo l'ẹke ndu soja ndu Filisutayīnu nọ; je ekuta mini lẹ wẹlu ono, nọ l'ẹke eeshije abahụ lẹ Bétulehemu ono; wojeshiaru Dévidi. O bụ lẹ Dévidi te kwedu ngụa mini ono; yo woru iya wushiaru Ojejoje; ¹⁹ sụ: "Tẹ Nchileke iya; be kwekwa tẹ ya mee egbe iphe owaa. ?Nanụ ẹge ya e-shi bya angụa mini-wa, dūwa l'ọ bụ mee ndu-a, woru ndzụ ephe tsebe l'onu oḡu; ẹge ee-shi t'ephe kuta iya-a?" E mekochaa; Dévidi ta ngụhe mini ono. Ono aburu ike, ephe kparu; mbụ unwoke ẹto ono, bụ ike-ka-l'ogbu pẹ ono.

²⁰ L'ime ụkporo unwoke l'unwoke iri ono, bụ ndu ishi oḡu ono bụ Abishayi, bụ nwunne Jóabu bẹ bụ onye ishi ephe. Abishayi bẹ gudeje arwa iya jekfu ụkporo umadzu iri l'ise oḡu; gbukota ephe; e shiwaru ẹge ono; epha iya edelaha ude l'ọ bụ k'umadzu ẹto ophu. ²¹ O bụ yẹbedua b'a katsya okwabe ugwu l'ime ụkporo umadzu l'umadzu iri ono. Yọ buru yẹbedua bụ onye ishi ephe; ọle ẹ ta gụkwanuru iya ye l'umadzu ẹto phụ.

²² Benáya Jehoyada bụ ọ-ka-ike l'ogbu. Ẹke o shi bụ Kabuzelu. O kparu ike, dū egwu. O bụ yẹbedua gburu unwoke Móabu labu ono, bụ ndu ike ono; buru iya jjeru je egbuwa agụ l'ime iduma mboku, mini suno jiru alị ono. ²³ Benáya gbujekwaruphu eze nwoke Íjiputu, dū ntụ-okpa ẹsaa lẹ mkpirikpi iya l'ogologo. Ara, nwoke Íjiputu ono pa l'ẹka bẹ ha l'ọ bụ oshi, ndu ekwe ẹkwa egudeje ekwe ẹkwa. Obenu lẹ yẹbedua gude mgboro je anyichata nwoke Íjiputu ono arwa ono; gude nmagbua ya. ²⁴ Ono ike, Benáya Jehoyada kparu ndono. E shiwaru ẹge ono; maru epha iya l'ọ bụ k'umadzu ẹto phụ, bụ ndu ike-ka l'ogbu phụ. ²⁵ O bụ onye aakwabẹ ugwu l'ime ụkporo madzụ l'umadzu iri phụ; ọle ẹ ta gụkwanuru iya ye l'umadzu ẹto phụ. Ya ndono; Dévidi emee ya onye ishi lẹ ndu soja, eche iya nche.

²⁶ Epha ndu ishi oḡu ono bụ: Ásahelu, bụ nwunne Jóabu; Ẹluhananu Dodo kẹ Bétulehemu; ²⁷ Shamotu, bụ onye Haroru; Helezu, bụ onye Pelonu; ²⁸ Ira Ikeshi kẹ Tékowa; Abiyéza kẹ Anatotu; ²⁹ Sibekayi kẹ Husha; Ilayi kẹ Ahohi; ³⁰ Maharayi, bụ onye Netofa; Heledu Bena kẹ Netofa; ³¹ Itayi Ribayi kẹ Gíbiya, nọ l'alị ndu Bénjaminu; Benáya, bụ onye Piratonu; ³² Hurayi, shi lẹ nsuda nsuda ugwu Gaashi; Abiyelu kẹ Araba; ³³ Azumave-

tu, bụ onye Baharumu; Ẹliyaha kẹ Shalubonu; ³⁴ waa unwu Hashemu kẹ Gizonu; mẹ Jonátanu Shage kẹ Hararu; ³⁵ Ahiyamu Saka kẹ Hararu; Elifalu Úru; ³⁶ Hefa kẹ Mechera; Ahija, bụ onye Pelonu; ³⁷ Hezuro, bụ onye Kamelu; mẹ Narayi Ẹzubayi; ³⁸ Jówelu, bụ nwunne Nétanu; mẹ Mibuha Hagiri; ³⁹ Zeleku, bụ onye Amonu; Naharayi kẹ Beerotu, bụ onye achijeru Jóabu Zeruya ngwa-oḡu; ⁴⁰ Ira, bụ onye Jatiru; Garebu kẹ Jatiru; ⁴¹ Uráya, bụ onye Hetu; Zabadu Ahulayi; ⁴² mẹ Adina Shiza, bụ onye ikfu Rúbenu. Oo ya bụ onye ishi ndu kẹ Rúbenu; bya aburu onye ishi ndu ụkporo soja l'iri, ephe l'iya tuko nodu. ⁴³ Mefua Hananu Maaka; Joshafatu, bụ onye Mitanu; ⁴⁴ Uziya kẹ Ashitera; Shama yele Jeyelu, bụ unwu Hotamu, bụ onye Arówa; ⁴⁵ Jediyelu Shimiri; mẹ Joha, bụ nwunne iya. Ephe bụ ndu Tizu. ⁴⁶ Mefua Eliyelu, bụ onye Mahava; Jeribayi yele Joshaviya, bụ unwu Elunamu; Ituma kẹ Móabu; ⁴⁷ Eliyelu; Óbedu; mẹ Jasiyela, bụ onye Mezoba.

Ndu soja, shi l'ikfu Bénjaminu

12 Owaa ndu byakfutaru Dévidi lẹ Zíkulagu teke ono, ẹ to shidu eje ẹge sọru iya nụ ono. Onye kparu iya nụ aburu Sọlu Kishi. Ndu ono tso lẹ ndu soja, yetaru iya ẹka l'ogbu. ² Ephe chị ụta; bya amaru ẹge eegudeje ẹka-utara mẹ ẹka-ibyita l'agba akfụ; m'ọ bụ tya mkpuma. Ephe bụ ndu abubu Sọlu; ndu ikfu Bénjaminu. ³ Onye ishi ephe bụ Ahiyeza; onye ọdo bụ Jowashi. Ephe ẹbo bụ unwu Shéma kẹ Gíbiya. Ndu ọdo fua bụ Jezeyelu; mẹ Peletu, bụ unwu Azumavetu; owaa Béraku; mẹ Jéhu kẹ Anatotu. ⁴ Ishimaya, bụ onye Gíbiyonu tsokwa iya phụ. O bụ onye ike, tso lẹ ndu soja ụkporo l'iri phụ. Yẹbedua bụ onye ishi ephe. Ndu ophu bụ Jeremáya; Jazelu; Johananu; Jozabadu, bụ onye Gedera; ⁵ mẹ Eluzayi; Jerimotu; Beyaliya; She-mariya; mẹ Shefatiya kẹ Harufu. ⁶ Ndu ọdo bụ Ẹlukana; Ishaya; Azarelu; Joweza; mẹ Jashobeyamu, bụ onye Kora; ⁷ mẹ Jowela; Zebadaya, bụ unwu Jerohamu kẹ Gẹdo.

Ndu soja, shi l'ikfu Gádu

⁸ Lẹ ikfu kẹ Gádu; b'o nweru ndu ophu bufuru onwephe jekfu Dévidi l'ẹke a kpushiru ike l'echi-egu. Ndu ono bụ ọ-ka-ike l'ogbu; buru ndu soja, k'ogbu doru ẹnya; buru ndu aduje ike paru iphe, eegudeje egbobuta onwonye l'og u; mẹ ara. Ephe gbaru igiri-igiri l'ọ bụ agụ; l'agbashi oso ike l'ọ bụ mgbada, nọ l'ugwu. ⁹ Onye ishi ephe bụ Eza. Onye k'ẹbo bụ Obedáya. Onye k'eto aburu Eliyabu. ¹⁰ Onye k'eno bụ Mishumana. Onye k'ise aburu Jeremáya. ¹¹ Onye k'ishingu bụ Atayi. Onye k'esaa aburu Eliyelu. ¹² Onye k'esato bụ Johananu. Onye kẹ tete aburu Ẹluzabadu. ¹³ Onye k'iri bụ Jeremáya. Onye k'iri lẹ nanu aburu Makubanayi.

¹⁴ Ndu k'ikfu Gádu ono bukota ndu ishi soja l'ehu l'ehu. Onye ophu enya iya katsua alala l'ephe bu onye ophu achị ndu soja ukporo ise; onye ophu kakota ike l'ephe aburu onye achị unu ndu soja labu l'ukporo iri. ¹⁵ O bu ephe dajeru Enyimu Jodanu l'onwa ke mbu teke o byajeru utso tsufuta l'onu iya; je achikashia iphe, bu ndu bu le nsuda nsuda je akpaa le l'uzo enyanwu-ahata; me l'uzo enyanwu-ariba.

Ndu soja, shi l'ikfu Bénjaminu; me l'ikfu Júda

¹⁶ O nwekwaruphu ndu ophu shi l'ikfu Bénjaminu; me l'ikfu Júda jekfu Dévidi l'eke ono, a kpushiru ike ono. ¹⁷ Dévidi alufu; je ephe ndzuta; su ephe: "O -buru l'oo k'odoo be unu gude byakfuta iya; t'unu yeru iya eka; be obu yele unu a-tugbakwa-a buru nanu. Teke o bu l'iphe, unu byaru bu t'unu seru iya ye l'eka ndu ohogu iya; l'e ba bu l'eka iya du l'iphe, du eji be bukwa te Nchileke ke nna ephe oche phe lee ya enya; kpee unu ikpe."

¹⁸ To du iya bu; ume Nchileke abya Amasayi, bu onye ishi ke ndu soja ukporo l'iri phu l'ehu; yo su:

"Ephe kwa nke ngu; Dévidi!
Ephe tukwaru ikè yeru ngu;
nggube nwatibe Jesi!
T'o dukwaru ngu le mma!
T'o dukwaru ngu le mma!
T'o dukwaru ndu,
kfu ngu l'azu mma;
kele Nchileke ngu e-yeru ngu eka."

To du iya bu; Dévidi anata ephe; bya emee ephe ndu ishi ndu o-lua-olaa ya.

Ndu soja, shi l'ikfu Manáse

¹⁹ O nwekwaruphu ndu shi l'ikfu Manáse, bukafuru tsoru Dévidi le teke ono yele ndu Filisutayinu tug-baberu eka l'ejekfu Solu ogo ono. O le Dévidi met-suaru; to yetaheduru ndu Filisutayinu eka; kele ndu ishi ephe chiru idzu; chiru iya t'e b'o tsohe ephe. Ephe asu l'ishi ephe e-je; kele Dévidi e-bukafu tsoru nnajiufu iya, bu Solu. ²⁰ Yo buru teke Dévidi eje Zikulagu be ndu ikfu Manáse ono wu-kfutaru iya; mbu Aduna; Joz-abadu; Jediyelu; Máyikelu; Jozabadu; Elihu; me Ziletayi. Ndu ono bu ndu ishi, achị unu ndu soja labu l'ukporo iri iri l'ehu l'ehu l'ikfu Manáse. ²¹ Ephe eyetaru Dévidi eka l'eke ndu o-lua-olaa no. Ephebedua bu ndu soja ophu, bu ndu ike-ka-l'ogu. ²² Mboku-mboku; ndiphe l'awu abya t'ephe yetaru Dévidi eka; jeye ephe aghoo eze ndu soja, du l'o bu ndu soja Nchileke.

Ndu soja Dévidi le Héburonu

²³ Owaa onu-ogu ndu kwaru onwephe ngwa-ogu; byakfuta Dévidi le Héburonu t'ephe nafu Solu okwaeze iya nu Dévidi; bu iya bu ege Ojejoje kfuru l'oo-du.

²⁴ Ndu k'ikfu Júda; mbu ndu pa iphe, e gude egbobuta onwonye; me arwa be du unu iri l'eesaa; † bukotar ndu kwaru ngwa-ogu.

²⁵ Ndu k'ikfu Símiyonu du unu ndu soja iri l'eesaa l'ukporo iri l'ise; †† bukotar ndu soja ophu bu ndu ike-ka-l'ogu.

²⁶ Ndu k'ikfu Lívayi du unu iri le nanu l'ukporo madzu iri; ††† yekoberu Jehoyada, bu onye ishi onu-ulo Éronu. Ndu ephe l'ia yi du unu tete l'ukporo ise. †††† O nwekwaruphu nwata-okoro, aza Zadoku. O bu o-ka-ike l'ogu. Ndu ishi ndu soja, shi l'onu-ulo nna iya du ukporo l'ebo.

²⁹ Ndu k'ikfu Bénjaminu, bu iya bu ndu abubu Solu du unu esaa l'ukporo umadzu iri. † Ndu ophu ka l'igwe l'ime ephe tukwadururu ike yeru Solu jeye teke ono.

³⁰ Ndu k'ikfu Ífuremu be du ukporo unu ugbo labu; l'unu iri l'ebo; ††† bukotar o-ka-ike l'ogu. Ephe butsukwaaphu ndu a maru epha ephe l'enya-ufu nna ephe.

³¹ Le nkere-ebo ikfu Manáse be ephe du ukporo unu ugbo labu l'unu ise. ††† Ndu ono bu ndu e wofutaru epha ephe t'ephe bya etsoru chia Dévidi eze.

³² Ndu k'ikfu Ísaka bukota ndu k'oge doru enya; buru ndu makotar iphe, gbaru te ndu Ízurelu mee. Ephe du ukporo iri; † bukotar ndu ishi. Ndu abubu ephe anodu ephe le mkpuli.

³³ Ndu k'ikfu Zébulonu du ukporo unu ugbo ishing; l'unu umadzu ise; †† bukotar ndu maru k'ogu nshinu. Ephe nweru ngwa-ogu, du iche iche; bya egude obu lanu bya t'ephe yeru Dévidi eka.

³⁴ Ndu k'ikfu Náfutali du unu labu l'ukporo iri; ††† bukotar ndu ishi ndu soja. Ndu tso ephe; be du ukporo unu ugbo eno l'unu madzu iri l'ebo l'ukporo iri; †††† buru ndu patsua iphe, e gude egbobuta onwonye; mekwaphu ara.

³⁵ Ndu k'ikfu Dánu du ukporo unu ugbo eto l'unu iri le nanu l'ukporo iri; †††† bukotar ndu k'ogu doru enya.

³⁶ Ndu k'ikfu Ásha du unu ukporo ise; †††† bukotar ndu maru k'ogu nshinu; buru ndu kwakoberu k'ogu.

³⁷ Ndu k'ikfu Rúbenu; me ndu k'ikfu Gádu; me nkere-ebo ndu ikfu Manáse, bu iya bu ndu k'ono, bu l'azu enyimu azu iya ophu ono be du ukporo unu ugbo iri l'ise; †††† buru ndu nweru ngwa-ogu, du iche iche.

³⁸ Ndu soja ono l'ephe ha kwakotar ngwa-ogu l'ehu l'ehu. Ephe gudekota obu ephe l'o ha byakfuta Dévidi le Héburonu t'ephe mee ya eze ndu Ízurelu kpamukpamu. O kwaphu ege ono be obu ndu Ízurelu ndu ophu bukota nanu t'e mee Dévidi eze. ³⁹ Ndu ono be ephe le Dévidi noru abali eto l'eke ono. Ephe anodu l'eri; l'angu; kele ndibe ephe tukoru ephe iphe-eriri.

† Iphe o bu bu 6,800. †† Iphe o bu bu 7,100. † Iphe o bu bu 4,600. ††† Iphe o bu bu 3,700. †† Iphe o bu bu 3,000. †††† Iphe o bu bu 20,800. †††† Iphe o bu bu 18,000. † Iphe o bu bu 200. †† Iphe o bu bu 50,000. ††† Iphe o bu bu 1,000. †† Iphe o bu bu 37,000. †††† Iphe o bu bu 28,600. †† Iphe o bu bu 40,000. ††† Iphe o bu bu 120,000.

⁴⁰ Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ ndu obutobu ẹphe; je akpaa lẹ ndu shi l'ikfu Ísaka; ndu ikfu Zébulonu; mẹ l'ikfu Náfutali kebegbaaru nri l'eli nkakfu-igara; eli inya-ivu; eli inya-mulu; mękpo l'eli oke-eswi vutaru ẹphe. Nri abya etsubo etsubo; mbụ ntụ akpe; ẹcha-figu; akpuru vayinu, a miru amimi; męe; manụ; mę eswi; mę aturu; kẹ l'ẹhu-otso-ena jiru Ízurelu ejiji.

Okpoko Ọgba-ndzụ lẹ kẹ Óbẹdu-Édọmu

13 Tọ dọ iya bụ; Dévidi abya ejekfu ndu ishi, achị unu ndu soja labụ l'ukporo iri iri idzu; mę ndu ishi ọphu, achị ukporo ndu soja ise ise. ² Dévidi abya ekfuru ndu Ízurelu l'ẹphe ha; sụ ẹphe: “Ọ -buru l'ọ dọ unu mma; -buru uche-obu Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe; t'ẹphe zikwaa ozi t'o rukota unwunne ẹphe l'ẹphe ha nchị l'alị Ízurelu; zikwaa ya phụ ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi, buru lẹ mkpukpu ẹke eeche elu; t'ẹphe bya t'ẹphe l'ẹphe yiru; ³ je apalata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ẹphe ono; kẹ l'ẹphe ta kpadụ ishi iya l'oge kẹ Sọlu.” ⁴ Ndu ono l'ẹphe ha ekweta t'e mee ya ẹge ono; kẹ l'ọ dọ ẹphe mma t'e mee ya ẹge ono.

⁵ Tọ dọ iya bụ; Dévidi abya ekua ndu Ízurelu l'ẹphe ha; tsube lẹ Ẽnyimu Shihọ lẹ Íjiputu jeye lẹ Lebo-Hámatu; t'ẹphe je apafuta Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono lẹ Kiriya-Jerimu. ⁶ Dévidi yele ndu Ízurelu l'ẹphe ha azaru jeshia Bala, bụ iya bụ Kiriya-Jerimu lẹ Júda t'ẹphe je apata Okpoko Ọgba-ndzụ Nchileke ono; mbụ okpoko ono, a guru ẹpha Ojejoje; mbụ onye ono, abaeze iya nọ lẹ mgbaku cherobimu ono. ⁷ Ẽphe abya apafuta Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono l'ulo Abinadabu parụ tukobe l'eli ọgba kperekpere ọphungu; Uza yele Ahiyo angata ọ-gba-kperekpere ono. ⁸ Dévidi yele ndu Ízurelu l'ẹphe ha egude ike ẹphe l'ọ ha l'ete ẹswa l'ifu Nchileke. Ẽphe egude ogumogu; gude une; gude nkwa; gude ogele; mę upyoku l'agụ egvu.

⁹ Ẽphe erulephu ẹke eetsuje balị lẹ Kidonu; Uza atufu ẹka tẹ ya wota Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono; kẹ l'eswi, alokpu ọ-gba-kperekpere, a tukoberu iya bẹ kpakotaru iphe. ¹⁰ Ẽhu agbanwuhu Ojejoje oku l'ẹke Uza nọ; yo woru iya chigbua; kẹ l'ọ tufuru ẹka denyi lẹ Okpoko Ọgba-ndzụ ono. Yọ nọdu Nchileke l'ifu l'ẹke ono nwuhu. ¹¹ Ẽhu adalephu Dévidi kọo; kẹle Ojejoje wekoshiru Uza iwe. A gube ẹke ono Pérezu Uza byeye ntanụ.

¹² Egvu Ojejoje egude Dévidi mbọku ono; yọ sụ; “?Nanu ẹge ya e-shi pata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje bya edobe lẹ nk'ia?” ¹³ Yo mee; Dévidi ta paruhe Okpoko Ọgba-ndzụ ono Mkpukpu Dévidi. Iphe, o mechiaru bụ l'ọ pataru iya je edobe lẹ kẹ Óbẹdu-Édọmu, bụ onye Gatụ. ¹⁴ Okpoko Ọgba-ndzụ Nchileke ono anọo lẹ kẹ Óbẹdu-Édọmu phẹ onwa ẹto. Ojejoje agọoru ndibe Óbẹdu-Édọmu onu; męwaru iphemiphe ọbule, o nweru enweru.

Ndibe Dévidi

14 Tọ dọ iya bụ; Hiram, bụ eze ndu Táya abya eye ndu ozi iya t'ẹphe jekfu Dévidi. Yọ nụ ẹphe oshi sida; yeru ẹphe ndu akpuje ọlo; mę ndu kapyinta t'ẹphe je akpuru Dévidi ọlo. ² Dévidi abya amaru lẹ Ojejoje bẹ męwaru t'ọ nguru anguru l'abubu, ọ bụ eze ndu Ízurelu; yefuaru l'alị-eze iya b'e gudewa okfu ẹhu ndu nk'ia ono, bụ Ízurelu palia imeli.

³ Tọ dọ iya bụ; Dévidi abya alushifua unwanyi l'igwe lẹ Jerúsalemu; bya amushifua unwu: unwoke l'unwanyi. ⁴ Ọwaa bụ ẹpha unwegirima, a męshiru iya lẹ Jerúsalemu: Shamuwa; Shobabu; Nétanu; Sólomonu; ⁵ Ibuha; Elishuwa; Elipeletu; ⁶ Noga; Nefegu; Jafiya; ⁷ Elishama; Beliyada; mę Elifeletu.

Dévidi alụ-gbu ndu Filisutayinu

(2 Sám 15:11-16)

⁸ Ndu Filisutayinu anulephu l'a wụwaru Dévidi manụ l'ishi t'ọ buru eze ndu Ízurelu l'ẹphe ha; ẹphe l'ẹphe ha awufu jeshia ya achọcho. Dévidi anụ l'ia phụ; jeshia ẹphe ndzuta. ⁹ Teke ono bẹ ndu Filisutayinu byawaru ọgu ọ-lua-ọlaa lẹ nsuda Réfa; gwowaa tutua. ¹⁰ Dévidi abya aji Nchileke; sụ iya: “?Tẹ ya jewaru je etso ndu Filisutayinu ọgu tọo? ?Ii-woru-a ẹphe ye iya l'ẹka?”

Ojejoje asụ iya: “T'ọ jeru; lẹ ya e-woru-a ẹphe ye iya l'ẹka.”

¹¹ Tọ dọ iya bụ; Dévidi mę ndu nk'ia ejeshia Bálu-Perazimu; je alụ-gbua ẹphe l'ẹke ono. Yọ sụ; “L'ọ bụ ẹge ukporo-mini ekpoje-wa bụ ẹge Nchileke shiwa l'ẹka iya kpota ndu ọhogu iya.” Ọ bụ iya meru iphe, a guberu ẹke ono Bálu-Perazimu. ¹² Ndu Filisutayinu achiru agwa ẹphe haa l'ẹke ono; Dévidi atụa ekemu t'a kpọo ya oku.

¹³ E metsua; ndu Filisutayinu abyakwa ọgu ọ-lua-ọlaa; gwoo tutua lẹ nsuda ono ọdo. ¹⁴ Dévidi abyakwa okpata Nchileke ishi ọdo; Nchileke asụ iya t'ẹ b'ọ shikwa ẹphe l'ifu; t'ọ shichia ẹphe l'azu; gbaa ẹphe mgburumgburu; shi l'ifu ẹke ono, oshi balusamu vudotsua ono tso ẹphe ọgu. ¹⁵ Sụ ẹphe: “Teke unu nuleruphu igidi okpa l'eli oshi balusamu ono; unu etsopyabe je ọgu; kẹ l'ọo Nchileke bẹ vutawaru unu ọzo t'unu je egbushia ndu soja ndu Filisutayinu.” ¹⁶ Ya ndono; yọ buleruphu ẹge Nchileke ziru iya Dévidi b'ọ meru iya. Yo shilephu lẹ Géba gbushia ndu soja ndu Filisutayinu jeye lẹ Géza. ¹⁷ Ẽpha Dévidi atuko mgboko l'ọ ha dee kfuakfuka. Ojejoje emee mba lẹ mba ha; ẹphe at-sukota iya egvu.

Okpoko Ọgba-ndzụ Nchileke ala Jerúsalemu

15 Dévidi akpūshitsuaru onwiya ọlo lẹ Mkpukpu Dévidi; bya edozia ẹke Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje a-nọ; bya akpoberu iya ọlo-ékwa. ² Tọ dọ iya bụ;

Dévidi asụ: “L'ẹ tọ dudu onye ọdo, a-parụ Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje; gbahaa ndu Lívayi; kẹ l'ọ bụ ẹphe; bẹ Ojejoje ọtaru t'ẹphe pajẹ iya; mẹ t'ẹphe jejeru iya ozi gbururu jeyewaru.”

³ Dévidi abya ekukoo ndu Ízurelu l'ẹphe ha lẹ Jerúsalemu; t'ẹphe je apata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono bya edobe l'ẹke ono, ọ kwakọberu iya ono. ⁴ Yo kua ndu eri Éronu; mẹ ndu Lívayi. ⁵ Ndu eri Kohatu, o kuru dū ụkporo madzụ ishingu. Yọ bụru Yuriyelu bụ onye ishi ẹphe. ⁶ Ndu eri Merari dū ụkporo madzụ iri lẹ nanụ. Yọ bụru Asáya bụ onye ishi ẹphe. ⁷ Ndu eri Geshonu dū ụkporo madzụ ishingu l'umadzu iri. Yọ bụru Jówelu bụ onye ishi ẹphe. ⁸ Ndu eri Elizafanu dū ụkporo madzụ iri. Yọ bụru Shemáya bụ onye ishi ẹphe. ⁹ Ndu eri Héburonu dū ụkporo madzụ eno. Yọ bụru Eliyelu bụ onye ishi ẹphe. ¹⁰ Ndu eri Uzelu dū ụkporo ise l'umadzu iri l'ẹbo. Yọ bụru Amínadabu bụ onye ishi ẹphe.

¹¹ Tọ dū iya bụ; Dévidi abya ekua Zadọku yele Abiyá-ta, bụ ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ Úriyelu; Asáya; Jówelu; Shemáya; Eliyelu; mẹ Amínadabu, bụ ndu Lívayi; ¹² sụ ẹphe: “Ọ bụ unubedua bụ ndu ishi l'anya-ufu nna unu l'ikfu Lívayi. Unu je edobe onwunu nsọ; unu l'unwunna unu phe; k'ọphu unu a-pata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu bya edobe l'ẹke ya kwakọberu iya. ¹³ Ọ bụ okfu l'ẹ tọ bụdu unubedua pataru iya l'odungu phụ meru iphe Ojejoje, bụ Nchileke gude tukoshi ẹphe ẹhu-eghughu phụ; kẹ l'ẹphe ta jítadu iya; mee ya l'uzo, e doberu iya.”

¹⁴ Tọ dū iya bụ; ndu ono, achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu Lívayi ono abya edobe onwẹphe nsọ; k'ọphu ẹphe e-je apata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu ono. ¹⁵ Ndu Lívayi ono abya atukobetsua oshi, e gude apa Okpoko Ọgba-ndzụ ono l'ukuvu gude parụ iya, bụ iya bụ ẹge Mósisu tūru iya l'ekemu; mbụ ẹge Ojejoje kfulu iya.

¹⁶ Dévidi asụkwaphu ndu ishi ndu Lívayi t'ẹphe tūa unwunna ẹphe ẹka t'ẹphe bụru ndu a-nọdu agụ egvu; mbụ gude ngwa-egvu, bụ une; ogumogu; ogele; mẹ ẹhu-otso-ena gushia egvu ike. ¹⁷ Tọ dū iya bụ; ndu Lívayi abya agwa Hemanu Jówelu; mẹ Ásafu Berekaya, bụ onye lanụ l'unwunna iya; mẹ Etanu Kushaya kẹ Merari. ¹⁸ Unwunna ẹphe ọdo, ẹphe ọtaru yeru ẹphe bụ Zekaráya; Jaziyelu; Shemiramotu; Jehiyelu; Uni; Eliyabu; Benáya; Maseya; Matitiya; Elifelehu; Mikuneya; Óbedu-Édomu mẹ Jeyelu, bụ ndu nche ọnu oguzo. ¹⁹ Ndu ọphu agụ egvu agugu; bụ iya bụ Hemanu; Ásafu; mẹ Etanu bẹ anọduje akụ ogele, e meru l'ope. ²⁰ Zekaráya; Aziyelu; Shemiramotu; Jehiyelu; Uni; Eliyabu; Maseya; mẹ Benáya aburu ẹphebedua a-nọdu akpọ ogumogu t'ọ dajẹ gengugengu.

²¹ Matitiya; Elifelehu; Mikuneya; Óbedu-Édomu; Jeyelu; mẹ Azaziya aburu ndu a-nọduje akpọ une.

²² Kenaniya, bụ onye ishi-egvu ndu Lívayi bụ iya a-nọdu eduzi k'egvu ono; kẹ l'ọ doru iya ẹnya.

²³ Berekaya yele Elukana a-buru ndu nche ọnu ẹke Okpoko Ọgba-ndzụ ono nọ.

²⁴ Shebaniya; Joshafatu; Netanelu; Amasayi; Zekaráya; Benáya; mẹ Eliyéza, bụ ẹphe bụ ndu achijeru Nchileke ẹja a-nọdu l'ifu Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono l'egbu ụpyoku. Óbedu-Édomu waa Jehiya a-bukwaruphu ndu nche ọnu ẹke Okpoko Ọgba-ndzụ ono nọ.

Aapalata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono

(2 Sám 6:12-22)

²⁵ Tọ dū iya bụ; Dévidi; mẹ ndu bụ ọgurennya ndu Ízurelu; mẹ ndu ishi unu ndu sọja labụ l'ụkporo iri iri egude ẹhu-otso-ena jeshia ọpata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono lẹ kẹ Óbedu-Édomu. ²⁶ Ẹphe egbua oke-eswi ẹsaa waa ebyila ẹsaa; kẹle Nchileke yetawaru ndu Lívayi ono, pa Okpoko Ọgba-ndzụ ono ẹka. ²⁷ Dévidi eyee akpawuru uwe ọcha; mẹ ndu Lívayi ono, apa Okpoko Ọgba-ndzụ ono; mẹ ndu egvu; mẹ Kenaniya, bụ onye ishi-egvu ono. Dévidi ewekwaruphu ẹkwa ọcha. ²⁸ Ya ndono; ndu Ízurelu l'ẹphe ha evulia Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono; l'atụ wówowo gude ụpyi ebyila; gude ụpyoku; gude nkwa; gude ogumogu; mẹ une l'azụ egvu.

²⁹ Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje erudelephu Mkpukpu Dévidi; nwada Sọlu, eeku Mikalu epyofu ẹnya lẹ windo; phua eze, bụ Dévidi l'ẹke oote egvu; l'eme ẹswa; tọ gubehe iya iphe l'ime obu iya.

16 Tọ dū iya bụ; ẹphe apabata Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono; bya edobe iya l'ime ụlo-ékwa ono, Dévidi kọberu t'e dobe iya ono. Ẹphe abya egwoo ngweja-ukfuru; mẹ ngweja ẹhu-agu l'ifu Nchileke. ² Dévidi egwotsulephu ngweja-ukfuru; mẹ k'ẹhu-agu ono; bya egude ẹpha Ojejoje gọoru ndu Ízurelu ọnu.

³ Yọ bya ekeeru ndu ono ishi buredi nanụ nanụ l'ẹhu l'ẹhu; mẹ ọkpurukpu anụ; mẹ akara, e meru l'akpuru vayinu; kedzuru iya ndu Ízurelu l'ẹphe ha: unwoke l'unwanyi.

⁴ Yọ bya aharu ndu Lívayi ọta t'ẹphe jeje ozi l'ifu Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono; mbụ t'ẹphe roje Nchileke iphe; tuje iya ẹpha; jajẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu ajaja. ⁵ Ásafu bụ ishi; Zekaráya aburu otsota. Ndu ọdo bụ: Jeyelu; Shemiramotu; Jehiyelu; Matitiya; Eliyabu; Benáya; Óbedu-Édomu; mẹ Jeyelu. Ẹphebedua a-nọduje akpọ une; mẹ ogumogu. Ásafu akụ ogele. ⁶ Benáya yele Jazelu, bụ ndu achijeru Nchileke ẹja a-nọduje egbu ụpyoku tekenteke l'ifu Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono.

Egvu-ekele

(Egvu 105:1-15; 96:1-13; 106:1, 47-48)

⁷ Mbọku ono bẹ Dévidi vuru ọzọ kfuaru Ásafu; mę ndu egvu iya t'ẹphe gụa egvu ekele nụ Ojejoje.

⁸ Unu kele Ojejoje ekele;

unu kpọ-kua ẹpha iya!

Unu mee t'iphe bụ

mbakeshi madzuru iphe,

o mekotaru!

⁹ Unu guku iya l'egvu;

unu gụa egvu gude tua ya ẹpha!

Unu kfukashia iphe bụ

iphe, dọ biribiri, ọonoduje eme!

¹⁰ Unu gude ẹpha iya ono,

dọ nsọ ono kua onwunu ekuku!

T'obu ndu achọ Ojejoje

teje ẹswa!

¹¹ Unu wojeru ẹnya dabẹ lẹ

Ojejoje; mę l'okpehu iya!

Unu achọje ifu iya tekenteke!

¹² Unu nyatakwa iphe,

dọ biribiri, o meshiru;

iphe-ọphulanya,

o meshikotaru;

mę ikpe, o kpekotaru.

¹³ Unubẹ ndu eri Ébirihamu,

bụ nwozi iya;

unubẹ ụnwu Jékọpu,

bụ ndu o gude ẹka iya fọta!

¹⁴ Ọ kwa iya bụ Ojejoje

bya aburu Nchileke ayi;

Ikpe iya tọko

mgboko vọo kfurukfuru.

¹⁵ Ọgba-ndzụ iya bẹ ọonyataje

jeye lẹ tutu mímimi.

Ukwe iphe, o kweru bẹ anọje

shita l'ogbo sweru ogbo.

¹⁶ Ndzụ yẹle Ébirihamu gbarụ;

mę angụ ono, o riburu Áyizaku

¹⁷ b'o meru; yọ bụru ekemu l'ẹhu Jékọpu;

Ndu Ízurelu b'o meru;

yọ bụru ọgba-ndzụ,

a-nọ gbururu jeye;

¹⁸ sụ ẹphe: "Ọ bụ unu;

bẹ ya a-nụ alị Kénanu

t'ọ bụru òkè-iphe, unu ketaru."

¹⁹ Teke ẹphe shi habe ahabe;

mbụ teke ẹphe shi bụru

kpakọru-chịta;

bụru ndu nlamunla l'alị ono;

²⁰ ẹphe shi eshije l'ọha ọwaa;

lụfu l'ọphu;

shi eshije l'alị-eze ọwaa;

lụfu l'alị-eze ọphu;

²¹ ọphu ọ dọdu onye

o kweru t'ọ kpa ẹphe ẹhu.

Yọ bụru okfu ẹhu ẹphe;

bẹ oogudeje baarụ ndu eze mba;

²² sụ ẹphe:

"Unu be edenyikwa

ndu nk'iya, e teru manụ ẹka;

ọphu ọ dukwa iphe,

unu e-me ndu ekfuchiru iya!"

²³ Unu gụa egvu nụ Ojejoje;

unubẹ eliphe l'ọphu!

Unu rajẹ iya arara

mbọku-mbọku l'ọdzoje madzụ!

²⁴ Unu tųaru ndu ọhodo ọnu

ẹge ọ dọ-be biribiri;

unu ekfuaru ndiphe l'ọphu

iphe, dọ biribiri, oomeje.

²⁵ Ishi iya aburu lẹ

Ojejoje parụ ẹka;

bụru onye gbaru

t'a jajẹ iya oke ajaja.

Ọ gbakwaruphu t'a tsuje iya egvu,

kariru kẹ agwa.

²⁶ Kẹ l'agwa ndiphe l'ọphu;

bẹ bụkota ntẹkpe.

Obenu l'ọo Ojejoje;

bẹ meru igwe.

²⁷ Akpabiri yẹle

o-gbu-nwii-nwii; bẹ nọ iya l'ifu.

Ike waa ẹhu-ọtso-ẹna

tọko ẹke o bu dzuru.

²⁸ Unubẹ ikfu l'ikfu,

nọ lẹ mgboko-a;

unu kwabẹ Ojejoje ugvu!

Unu kfu ẹge oogbube

nwiiinwii yẹle ẹge

ọkpehu iya habe nshinu!

²⁹ Unu kwabẹ Ojejoje ugvu,

gbarụ ẹpha iya.

Unu wotaru iya iphe.

Unu yee ọdu nsọ l'ọ bụ uwe;

baarụ Ojejoje ẹja.

³⁰ Unubẹ ụnwu eliphe l'unu ha;

unu nmahukwa iya kpakpakpa l'ifu.

Mgboko b'e mewaru;

yọ nguru anguru.

Ẹ-tọ nwedu iphe,

ha kẹ enwubata iya.

³¹ Tẹ imigwe l'ọphu tee ẹswa;

ẹhu atsọo eliphe l'ọphu ẹna.

T'ẹphe karụ iphe bụ mbakeshi

l'ọo Ojejoje bụ eze.

³² T'eze ẹnyimu tųa oke eyii;

mẹ iphe, bụ iphe, nọ iya nụ.
T'ègu, èke e meberu iphe
tee ẹsua yèlè iphemiphe ọbule, nọ iya nụ.

³³ Ono teke iphe, bụ oshi,
nọ l'ọsua a-gụ egvu
èhu-ọtso-èna l'ifu Ojejoje.
Ishi iya abụru l'ọobyawa
okpe ụnwu eliphe ikpe.
³⁴ Unu kele Ojejoje ekele;
kẹ l'ọ bụ onye ọma!
N-yemobu iya anọje
gbururu jeye lẹ gbururu.
³⁵ Unu raku iya; sụ iya:
"Nafutanu ayi;
nggube Nchileke,
bụ Onye ndzọfuta ayi!
Rukobenu ayi;
dzọfuta ayi l'èka ndu ọhodo;
k'ọphu ayi e-gude ẹpha ngu
ono, dụ nsọ ono kele ngu ekele;
gude ajaja, ayi aja ngu
kua onwayi ekuku."
³⁶ Tẹ ajaja bụru kẹ Ojejoje,
bụ Nchileke kẹ Ízurèlu;
gbururu jeye lẹ gbururu.
Ndu Ízurèlu l'ẹphe ha atụko zụkota mgbede; sụ:
"Ono kwa ẹge ọ dụ. Tẹ ajaja bụru kẹ Ojejoje."

Eeke ozi

³⁷ Tọ dụ iya bụ; Dévidi abya ahaa Ásafu mẹ ndu egvu
iya l'ifu Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono; t'ẹphe jeje ozi
l'èke ono tekenteke; mbụ ẹge a chọru t'e meje iya
mbọku-mbọku. ³⁸ Ọ hakwaruphu Óbèdu-Édọmu waa
ndu ọru iya, dụ ụkporo ẹto l'ụmadzu ẹsato. Óbèdu-
Édọmu Jedutunu yèlè Hosa bẹ eche ọnu ẹka ono nche.

³⁹ Dévidi hakwaruphu Zadọku, bụ onye achijeru
Nchileke ẹja; waa ụnwunna iya, bụkwaphu ndu achijeru
Nchileke ẹja t'ẹphe nọdu l'ọnu m̀kp̀ù Ojejoje, nọ
l'èke aagwajẹ iphe lẹ Gíbiyọnu ono. ⁴⁰ Ozi ẹphe bụ
t'ẹphe gwojeru Ojejoje ngweja-ukfuru l'ẹnya-ngweja-
ukfuru: eswe l'ẹnyashi; mbụ tekenteke; ẹge ono, e
deru iya l'èkwo ekemu, Ojejoje tųru nų ndu Ízurèlu
ono. ⁴¹ Ndu a gųru yeru ẹphe bụ Hemanu; Jedutunu;
mẹwaru ndu a fọtaru; kua ẹphe l'ẹpha t'ẹphe keleje
Ojejoje ekele kẹ n-yemobu iya ono, anọje gbururu jew-
aru ono. ⁴² Hemanu yèlè Jedutunu bụ ẹphe anọduje
egbu ụpyoku; l'akụ ogele; mẹwaru ngwa-egvu ọdo, e
gude agụ egvu, dụ nsọ. Ụnwu Jedutunu bụ ẹphebedua
anọduje eche ọnu-ụzo.

⁴³ Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurèlu l'ẹphe ha awụkashihu;
onyenọnu alashia l'ufu iya. Dévidi alashia l'ufu tẹ ya je
agọru ọnu-ọma nų ndibe iya.

Ozi, Nétanu ezi Dévidi

(2 Sám 7:1-17)

17 Ya ndono; yo be teke Dévidi buwa ebubu lẹ
nk'ia; yọ sụ Nétanu, bụ onye nkfuchiru
Nchileke: "T'ọ lenu; lẹ yẹbe Dévidi bu l'ụlo, e gude oshi
sida kpụa; Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje abụru l'ụlo-ék-
wà b'ọ nọ."

² Nétanu asụ Dévidi: "Iphe, bụ iphe, nọkpele ngu phụ
l'obu k'ememe; mee ya; kẹle Nchileke nọkwa-a swiru
ngu eswiru."

³ Yo be l'ẹnyashi; Ojejoje abya ekfuru yeru Nétanu; sụ
iya: ⁴ "Je ezia nwozi iya; mbụ Dévidi lẹ yẹbe Ojejoje
sųru: L'ẹ tọ bụdu yẹbedua a-kpuru iya ụlo, ya e-buru.
⁵ Lẹ keshinu mbọku ono, ya dufutaru ndu Ízurèlu lẹ
Íjiputu ono jeye ntanụ; bẹ ya te bubua l'ụlo. Ege ọ dụ
bụ: ya -shi l'ụlo-ékwa ọwaa; ya abahụ l'ụlo-ékwa ọdo;
ya -shi lẹ m̀kp̀ù ọwaa; ya abahụ lẹ m̀kp̀ù ọdo. ⁶ L'iphe
bụ ẹke ono yèlè ndu Ízurèlu tųko jekota ono; ?o nweru
teke ya sųjeru m'ọo onye lanụ lẹ ndu ishi ẹphe ono, bụ
ndu ono, ya sųru t'ẹphe cheje ndibe iya l'ọ bụ onye
eche atųru ono: 'Bụ ngunu meru iphe, unu ta kpudu-
ru iya ụlo, e meru l'oshi sida?' "

⁷ "Kfuru nwozi iya; mbụ Dévidi lẹ yẹbe Ọkaribe-Kakọ-
ta-Ike, bụ Ojejoje sųru agha: Ya dufutaru ngu l'ègu,
ẹke elu akpajẹ nri; l'eche atųru; t'ị bya abụru onye achị
ndu nk'ia, bụ Ízurèlu. ⁸ Ya shihawa switaru ngu eswiru
l'iphe bụ ẹke, iije; bya atụko ndu ọhogu ngu l'ẹphe ha
lụ-gbua l'ifu ngu. Ya e-me ẹpha ngu t'ọ ha nshinu l'ọ
bụ ẹpha ndu bụ oke amadụ, nọgbaa lẹ mgboko-a. ⁹ Ya
a-nụ ndibe iya, bụ ndu Ízurèlu alị k'èka ẹphe. Ya a-dz-
abẹ ẹphe l'ọbu oshi l'alị ono; k'ọphu ẹphe e-buru l'alị
k'èka ẹphe; ọphu ndu akirishi 'akpahèdu ẹphe èhu ẹge
e shi akpa iya ẹphe l'ọdungu phụ; ¹⁰ mbụ ẹge e shi ak-
pa iya ẹphe keshinu teke ono, ya fọtaru ndu ikpe
t'ẹphe chije ndibe iya, bụ ndu Ízurèlu ono. Iphe bụ ndu
ọhogu ngu l'ẹphe ha bẹ ya a-kapyabekota ike.

" Iphe ọdo, ya ekfuru ngu bụ lẹ Ojejoje a-kpuru ngu
ụlo. ¹¹ Teke oge nka-ezekuna nke ngu ruleruphu; nggu
alakfubewa nna ngu phẹ; bẹ ya e-shi l'ụnwu ngu wofu-
ta onye a-nọ-chi ẹnya ngu. Ya e-mee tẹ alị-eze iya
nguru anguru. ¹² Ọ bụ onye ono bẹ a-kpuru iya ụlo
ono; ya emee tẹ eri iya bụru eze jeye lẹ tutu yoyo. ¹³ Ya
a-buru nna iya; yẹbedua abụru nwatibe iya. Ẹ to nwek-
wa lẹ ya ewofu n-yemobu ọma iya l'èke ọono; ẹge ya
wofuru iya l'èke onye ono, vu ngu ụzo ono nọ. ¹⁴ Ya e-
dobe iya t'ọ bụru onye ishi l'ụlo iya; mẹ l'alị-eze iya jeye
lẹ tutu yoyo. Ono kwaphụ ẹge eri iya a-buru eze gbu-
ruru jeye lẹ gbururu.' "

¹⁵ Ya ndono; Nétanu ekfukotaru Dévidi iphe ono ẹge
e koshiru iya ẹya l'aphụ.

Dévidi ekfu anụ Nchileke

(2 Sám 7:18-29)

¹⁶ Tọ dọ iya bụ; eze, bụ Dévidi egbeshi bahụ l'ime ụlo je anọdu l'ifu Ojejoje; sụ: “Nggụbe Ojejoje, bụ Nchileke; ?bụ onye bẹ ya bụ; tẹmanu ọnu-ulo iya bụ gụnu kẹ t'i wota iya kfube l'ẹke ha l'eli ẹge-a? ¹⁷ L'anya nke ngu b'ọ ha ngu nwanshi; nggụbe Nchileke. I kfuwaru okfu ẹhu ọnu-ulo nwozi ngu ẹge ọo-dụ l'uzo ifu. I wotawaru iya mee l'ọ bụ onye, bụ iya b'a katsụa ọpa-li eli l'ẹke ndiphe nọ; nggụbe Ojejoje, bụ Nchileke?”

¹⁸ “?Bụ ngunu ọdo bẹ yẹbe Dévidi e-kfubakwadarụ ngu l'egbe ugwu ọwaa, i kwabẹru yẹbe nwozi ngu-a? I makotaru ẹge nwozi ngu gbarụ. ¹⁹ Nggụbe Ojejoje; i gudewa okfu ẹhu nwozi ngu; mę ẹge ọ dọ ngu l'obu; meshia eze iphe, hagbaa ẹge-a; bya emee tẹ ya makotaru eze iphe ọwaa.

²⁰ “E tọ dọdu onye dọ l'ọ bụ nggu; nggụbe Ojejoje; ọphu ọ dọdu Nchileke ọdo, nọnu; gbahaa nggụbedua ẹge ono, ayi gudewa nchị ayi nọa ono. ²¹ ?Nanụkpoo ndu ọdo, dọ l'ọ bụ ndu nke ngu, bụ ndu Ízurẹlu; mbụ ọha lanụ lẹ mgboko-a, nggụbe Nchileke jeru je ag-bafuta t'ẹphe bụru ndu nke ngu; bya egude ẹphe mee t'a maru ẹpha ngu amaru; bya emee iphe, dagbaaru kpaa; dọ biribiri l'ifu ndu nke ngu ono, bụ ndu i gbafutaru lẹ Íjiputu; chikashia iphe bụ mbakeshi l'ifu ndibe ngu ono. ²² I meru tẹ ndu nke ngu, bụ ndu Ízurẹlu bụru ndu nke ngu gędegede gbururu jeyewaru; nggụbe Ojejoje abụwaru Nchileke ẹphe.

²³ “Nggụbe Ojejoje; mekwaa t'o keru; mbụ ụkwa ono, i kweru yẹbe nwozi ngu yẹle ọnu-ulo iya ono gbururu jeye lẹ gbururu. Mekwaa l'ẹge i kfuru. ²⁴ T'o kekwaru; k'ọphu ẹpha ngu a-pa ẹka apaa gbururu jeye lẹ gbururu. Ọ bụ teke ono bẹ aa-sụ lẹ nggụbe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakota-Ike; mbụ Nchileke kẹ Ízurẹlu bẹ bụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu l'oswiya! Tẹmanu bẹ ọnu-ulo yẹbe nwozi ngu, bụ Dévidi a-ngụkwaruphu anguru l'ifu ngu.

²⁵ “Ọ bụ okfu lẹ nggụbe Nchileke iya bẹ koshiru yẹbe nwozi ngu l'ii-meru iya ọnu-ulo iya bẹ meru; ọnu adu nwozi ngu k'onodu l'ekfu anụ ngu. ²⁶ Nggụbe Ojejoje; ọo nggu bẹ bụ Nchileke ọbu! I kweshiwaru yẹbe nwozi ngu ụkwa iphe-oma, dọgba ẹge-a. ²⁷ Nta-a bukwa t'ọ dọ ngu mma t'i gọru ọnu-oma nụ ọnu-ulo nwozi ngu; k'ọphu bụ l'ọo-nodu kwaseru l'ifu ngu. Ishi iya aburu l'ọo nggụbe Ojejoje bẹ gọru ọnu-oma nụ iya; ọo-buru ọnu-ulo, a gọru ọnu-oma nụ gbururu jeye lẹ gbururu.”

Ọgu, Dévidi lụgbaaru; mekputa

(2 Sám 18:1-18)

18 E metsua; Dévidi abya alụ-gbua ndu Filisutayinu; mee ẹphe; ẹphe anọdu iya l'ẹka. Yọ nata ndu Filisutayinu Gatụ yẹle unwu edukfu edukfu, nọko-

ta iya nụ. ² Dévidi lụ-gbukwaruphu ndu Móabu; mee ẹphe; ẹphe ejelahaaru iya ozi; atụkwaphu akirikọ anụ iya.

³ Dévidi abya alụ-gbukwaaphu Hadadéza, bụ eze ndu Zóba; je akpaa lẹ Hámatu; teke Hadadéza jeru tẹ ya mee tẹ ali, nọ je akpaa lẹ Ẽnyimu Yufurétusu lakota iya l'ẹka. ⁴ Dévidi anata iya unu ugbo-inya labụ l'ụkporo iri; † mę ndu agbajẹ inya-ọgu, dọ unu iri l'ẹsaa l'ụkporo madzụ iri; †† bya anatakwa iya phụ ndu soja k'okpa, dọ ụkporo unu ugbo labụ l'unu ụmadzụ iri. ‡ Dévidi eg-bubushikota inya ono, alọkpụje ugbo-inya ono akwara azụ achi; haa ụkporo ise nwęnkinyi.

⁵ Yo be teke ndu Áramu kẹ Damásukosu byaru t'ẹphe yetaru eze ndu Zóba, bụ Hadadéza ẹka; Dévidi egbua ẹphe unu ụkporo labụ l'iri l'ise. ††† Dévidi abya emeta ọdu ndu soja lẹ Áramu kẹ Damásukosu chiru ndu soja dobe iya. Ndu Siriya ono anọdu iya l'ẹka; l'atụ akirikọ anụ iya. Ojejoje l'emeje tẹ Dévidi mekputa l'iphe bụ ẹke o jeru.

⁷ Dévidi achikọ iphe ndu ozi Hadadéza egudeje eg-bobuta onwẹphe, e gude mkpọla-ododo meshia chila-ta lẹ Jerúsalemu. ⁸ Dévidi eshikwaphu lẹ Tibuhatu; mę lẹ Kunu, bukota mkpukpu, nọ l'ali, Hadadéza achi; vukọo ope, ha nshinu. Yọ bụru iya bẹ Sólomonu gude tuta eze mini ope; mę itso; męwaru iphe, o gude ope meshia.

⁹ Tọ dọ iya bụ; Towu, bụ eze ndu Hámatu anụlephu lẹ Dévidi bẹ lụ-gbuwaru ndu soja Hadadéza, bụ eze ndu Zóba; ¹⁰ bya eyefu nwatibe iya kẹ nwoke, bụ Hadoramu t'o je ekele eze, bụ Dévidi ekele; jaa ya ajaja; kẹ l'ọ lụ-gburu Hadadéza l'ọgu ono. Ishi iya bụ lẹ Hadadéza bẹ yẹle Towu shi anọduje l'ọgu tekenteke. Hadoramu egwota ivu, dọ iche iche, e meru lẹ mkpọla-ododo; mę lẹ mkpọla-ọcha; mę ope gude nụ Dévidi.

¹¹ Eze, bụ Dévidi eworu ivu ono doberu Ojejoje nsọ ẹge ono, o dobehawaru mkpọla-ọcha yẹle mkpọla-ododo, ọ natagbaaru ndu ọhodo ono; mbụ ndu Édọmu; ndu Móabu; ndu Amonu; ndu Filisutayinu; mę ndu Amalẹku.

¹² Abishayi Zeruya gburu ndu Édọmu ụkporo unu madzụ ugbo labụ l'unu ụmadzụ ise † lẹ Nsuda Alị Únú. ¹³ Yọ bya edobe ọdu ndu soja lẹ Édọmu; chita ndu soja ye iya. Ndu Édọmu l'ẹphe ha anọdukota Dévidi l'ẹka. Ojejoje l'emeje Dévidi t'ọ lụ-gbua iphe bụ ndu ọ daru ẹphe l'iya.

¹⁴ Tọ dọ iya bụ; Dévidi aburu eze ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha; l'ekperu ndu nk'iya ono l'ẹphe ha ikpe l'uzo, dọ mma; mę l'uzo, vudo nhamunha. ¹⁵ Jóabu Zeruya bụ onye ishi ndu soja. Jehoshafatu Ahiludu aburu onye edeje iphe, meru nụ. ¹⁶ Zadọku Ahitubu yẹle Ahimẹleku Abiyáta bụ ndu achijeru Nchileke ẹja. Shavisha aburu o-de-ekwo. ¹⁷ Benáya Jehoyada bụ onye ishi

† Iphe ọ bụ bụ 1,000. †† Iphe ọ bụ bụ 7,000. ‡ Iphe ọ bụ bụ 20,000. ††† Iphe ọ bụ bụ 22,000. †††† Iphe ọ bụ bụ 18,000.

ndu Keretu; me ndu Peletu. Ndu k'unwoke l'unwegiri-ma Dévidi aburu ndu ishi l'ozi eze.

Ogu, Dévidi yele ndu Amonu Iuru

(2 Sám 10:1-19)

19 A nonyaa; Nahashi, bu eze ndu Amonu abya anwuhu. Nwatibe iya ke nwoke aburu eze; no-chia enya iya. ² Dévidi asu le ya e-meru Hanunu, bu nwatibe Nahashi ohuma; kele nna iya meru yebedua ohuma. To du iya bu; Dévidi abya eye ndu ozi t'ephe je akporu Hanunu ifu nna iya ono.

Ndu ozi Dévidi ono abya erua Hanunu l'alí Amonu t'ephe kporu iya ifu ono; ³ ndu, bu ishi ndu Amonu asu Hanunu: "¿Iiri l'ogo ugwu be Dévidi akwabe nna ngu ono, kparu iphe o ziru t'a bya akporu ngu ifu ke nna ngu? M'o kwa ngge be ndu ozi iya ono byaru; k'ophu bu: ephe -getagelephu ege mkpukpu-wa du; ephe abya alu-gbua ya; wota."

⁴ To du iya bu; Hanunu egude ndu ono, Dévidi ziru ozi ono; kpushia ephe eji-agba; bya eshi ephe l'oswara-ikè chabushia uwe-nlokpuru ephe; nwufu ephe t'ephe la; ⁵ ephe atugbua. Yo nweru ndu jeru je ekfuaru Dévidi ege e meru ndu ono; yo zia t'a gba ephe ndzuta; ke l'e meru ephe iphe-iphere, ha nshinu. Eze ezia su ephe: "T'ephe nodu le Jériko jeye teke eji-agba ephe erudzu; temanu ephe alatade."

⁶ Ndu Amonu abya amaloruphu l'ephe meru umere unwegiri-ma l'eke Dévidi no; Hanunu me ndu Amonu ewota unu mkpola-ocha ugbo labu l'ukporo iri gude je ebuta ugbo-inya; me ndu agbaje inya le Mesopotémiya; me l'alí ndu Áramu-Maaka; me le Zóba. ⁷ Ephe eje ebuta ugbo-inya, du ukporo unu ugbo eno; [†] butafua eze ndu Maaka yele ndu soja iya. Ephe abya adoru l'iku Médebà. Ndu ke Amonu eshigbaa le mkpukpu ephe dzukobe k'ogu ono.

⁸ Anunu, Dévidi nuru iya; yo yefu Jóabu yele ndu soja iya l'ephe ha. ⁹ Ndu Amonu awufuta bya akporo giriri k'ogu l'ifu eke eeshije abahu le mkpukpu ono. Ndu eze phu, byaru nu phu anodu l'ime egu.

¹⁰ Jóabu aphulephu le ndu ohogu iya kporu iya giriri: ifu me l'azu k'ogu; yo fokoo ndu Ízurelu ndu ophu kat-sukpo okwa enya l'ogu; chiru ephe ye t'ephe nodu kwaberu ndu ke Áramu ono. ¹¹ Yo chiru ndu ophu yeru nwunne iya; mbu Abishayi t'ephe nodu kwaberu ndu ke Amonu. ¹² Jóabu asu: "O -buru le ndu Áramu karilahaaru iya eka; nggu abya eyetaru iya eka. Teke o bu l'ogo ndu Amonu be karideru ngu eka; ya abya eyetaru ngu eka. ¹³ T'obu shihukwa ngu ike; t'ephe lu ya ogu mkparawa; l'o kwa ogu ehu ndibe ephe; bukwaruphu ogu ehu mkpukpu ke Nchileke. Ojejoje e-mee iphe, du iya mma l'enya nk'ia."

† Iphe o bu bu 32,000.

¹⁴ To du iya bu; Jóabu yele ndu nk'ia awufu jekfushia ndu Áramu ogu; ndu Áramu obu eye okpa l'oso. ¹⁵ Ndu ke Amonu aphulephu le ndu Áramu gbalaru; yehukwaphu okpa l'oso ephebedua; gbalaaru Abishayi, bu nwunne Jóabu. Ephe agbaru gbaba l'ime mkpukpu ephe. Jóabu alaphushia azu le Jerúsalemu.

¹⁶ Ndu Áramu aphulephu le ndu Ízurelu lu-gbuwaru ephe; zia; e je achitakota ndu Áramu ndu ophu no l'azu Enyimu Yufurétusu. Yo buru Shofaku, bu onye ishi ndu soja Hadadéza bu onye ishi ephe. ¹⁷ Dévidi anulephu iphe meru nu; bya achikobe ndu Ízurelu l'ephe ha; ephe adaa Enyimu Jodanu jekfushia ephe ogu. Dévidi abya akporo ndu soja iya ono giriri t'ephe tso ndu Áramu ogu obu; yo sworu. ¹⁸ Ndu Siríya ono agbaaru ndu Ízurelu oso. Dévidi egbua ephe unu unwoke iri l'esaa l'ukporo madzu iri, ^{††} le ndu k'ugbo-inya; waa ndu soja k'okpa, du ukporo unu ise. [‡] Shofaku, bu onye ishi ndu soja ephe b'e gbukwaruphu. ¹⁹ To du iya bu; ndu ke Hadadéza abya aphu le ndu Ízurelu mekputawaru ephe; ephe ejekfushia Dévidi; ephe l'ia ekpeshia. Ephe abya anodu Dévidi l'eka. Ophu ndu Áramu 'ejebahedua oyeru ndu Amonu eka odo.

Jóabu aluta mkpukpu Rába

(2 Sám 12:26-31)

20 Yo be l'oge mini-odungu teke ndu eze ejeje ogu; Jóabu achita ndu soja iya; ephe eje agwaa ndu Amonu maa. Dévidi l'onwiya be kwaru le Jerúsalemu. Jóabu phe eje ekee k'ogu; yechia Rába; mee ephe oduge-eme. ² Dévidi ekputa eze ephe okpu-eze, o kpu. Era okpu-eze ono be ha l'o bu era talentu mkpola-ododo. Yo buru mkpuma, vugbaa oke aswa b'e gude dengashia ya. E woru okpu-eze ono kpube Dévidi l'ishi. Dévidi akwaa mkpukpu ono l'okwata; zaa ya azaza. ³ Yo rukoo ndu mkpukpu ono dobe t'ephe gude soya, e gude ekwo oshi jelahaaru iya ozi; me ogu, e meru l'igwè; me ogbu-nku. Yo buru ege ono be Dévidi mekotaru mkpukpu ndu Amonu l'ephe ha. E metsua; Dévidi yele ndu soja iya l'ephe ha alaphushia azu le Jerúsalemu.

Ndu ishi ndu Filisutayinu ala l'ogu

(2 Sám 21:15-22)

⁴ E metsua; ogu adaru ephe le ndu Filisutayinu le Géza. Yo buru teke ono be Sibekayi; onye Husha gburu Sipayi, bu onye lanu l'eri ndu mkparawa. A kakputa ndu Filisutayinu ono l'enya.

⁵ L'ogu odo, daru ephe le ndu Filisutayinu; Eluhananu Jayi egbua Lahumi, bu nwunne Goliyatu, bu onye Gatú; mbu onye ono, igbidigbi arwa, o gude du l'o bu oshi, onye ekweje eka egudeje ekwe eka ono.

†† Iphe o bu bu 7,000. ‡ Iphe o bu bu 40,000.

⁶ Ogu ọdo abya adaaru ẹphe lẹ ndu Gatụ. L'ọgu onanu b'o nweru nwoke lanụ, ha nshinu. O furu mkpụshi-ẹka ishingu ishingu l'ẹka iya ẹphe ẹbo; waa mkpụshi-ọkpa ishingu ishingu l'ọkpa iya ẹphe ẹbo, bụ iya bụ ụkporo l'ẹno. Nwoke ono bụkwaphu onye eri ndu mkparawa. ⁷ Nwoke ono awatalephu ọko ndu Ízurelu ọnu; nwa nwunne Dévidi, aza Jonátanu Shimeya eworu iya gbua.

⁸ Ndu ono bụkota eri ndu mkparawa lẹ mkpụkpu Gatụ. Dévidi yele ndu ozi iya egbushikota ẹphe.

Dévidi agụ ndu Ízurelu ọgu

(2 Sám 24:1-25)

21 Tọ dụ iya bụ; Sétanu egbeshi tẹ ya mebata ndu Ízurelu; bya akpalia Dévidi t'ọ gụa ndu Ízurelu ọgu. ² Dévidi asụ Jóabu mę ndu ishi ndu soja: "Unu je agụa ndu Ízurelu ọgu; tsube lẹ Besheba je akpaa lẹ Dánu. Teke unu gụtsuaru iya; unu abya akarụ iya; k'ọphu ya a-maru ẹge ẹphe ha."

³ Jóabu asụ iya: "Tẹ Ojejoje mekwaa tẹ ndibe iya ka l'igwe ugbo ụkporo ise; karia ẹge ẹphe ha nta-a. Ng-gube eze, bụ onye nwe mu nụ; ?ndu-a ta bụdunua ndu ozi ngu? ?Nanụ ẹge e meru bẹ onye nwe mu nụ achoro t'o mee ẹge-a? ?Bụ ngụnu meru iphe ọ bụ yẹbedua bẹ gbe l'emeta iphe, ikpe a-nma ndu Ízurelu?" ⁴ Okfu eze adagbunua kẹ Jóabu. Jóabu alufu je atụko Ízurelu l'ọ ha jegbakota; bya alaphuta azụ lẹ Jerúsalemu. ⁵ Jóabu abya akọru Dévidi ẹge ndu ono, ọ gụru ọgu ono hakọta. Ndu kẹ Ízurelu l'ẹphe ha dụ ụkporo ọnu unwoke ugbo ishingu l'unwoke iri l'ẹsaa l'ọnu iri, † bụ ndu aduje ike paa ogu-mbeke. Ndu kẹ Júda dụ ụkporo ọnu unwoke ugbo labụ l'unwoke iri l'ẹsato l'ọnu iri l'ise, †† bụkwaphu ndu aduje ike paa ogu-mbeke.

⁶ Ọbule ẹ tọ gụkobeke ndu ikfu Lívayi; mę ndu ikfu Bénjaminu; kẹ l'iphe ono, eze kfuru ono ta dudu iya mma.

⁷ Iphe ono, ọ sụru t'e mee ono aburu iphe, dụ Nchileke ẹji; yo gude iya nua ndu Ízurelu aphụ. ⁸ Dévidi abya asụ Nchileke: "Lẹ ya mewaru iphe, dụ ẹji, ha nshinu shita l'iphe-a, ya meru-wa. Ọle ya arọ ngu t'i wofunu iphe, dụ ẹji ono, nwozi ngu meru ono; kẹ l'ọ bụ eswe bẹ yele iya meru."

⁹ Ojejoje ekfuru yeru Gádu, bụ onye aphujeru Dévidi àphù; sụ iya: ¹⁰ "T'o je asụ Dévidi lẹ Ojejoje sụru: 'Lẹ ya kọberu iya ọzo iphe ẹto. T'ọ hata ọphu ya e-me iya.'" ¹¹ Gádu abya ejekfu Dévidi je asụ iya: "Ọwaa iphe, Ojejoje ekfu: 'T'ọ hata nanụ. ¹² ?Ọ hataru ẹjo-ẹgu, a-nọ afa ẹto? ?Tọ tẹ ndu ọhogu iya phẹ gude ọnwa ẹto; mee ẹphe ọmuruku; gude ogu-mbeke gbushia ẹphe? ?T'ọ hataru ogu-mbeke kẹ Ojejoje abalị ẹto, bụ iya bụ oge ẹjo mgbonwu a-bya l'alị-a; ojozi Ojejoje atụko alị

Ízurelu l'ọ ha mebyishia? Nta-a; bụkwa t'o kpebua iphe, ya e-je ekfuaru onye ziru iya nụ.'" "

¹³ Dévidi asụ Gádu: "Ọ kwa oke iphe-ẹhuka byakfutaru iya ẹge-a. Tẹ ya dabachikwaa l'ẹka Ojejoje; kẹ l'obu-imiko iya parụ ẹka. Tẹ ya ba adabakwa l'ẹka madzụ."

¹⁴ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje alọru mgbonwu nụ ndu Ízurelu. Ndu nwụshihuru nụ dụ ụkporo ọnu madzụ ugbo ẹsato l'ọnu iri l'ise. ¹⁵ Ojejoje ezia ojozi ono t'o je emebyishia Jerúsalemu. Ojozi ono awatalephu ome iphe e ziru iya; yo rua Ojejoje l'obu; yọ sụ ojozi ono: "L'o dzuwaru! Sephu ẹka ngu azụ." Teke ono bẹ ojozi Ojejoje ono nọwa l'ẹke Ọnanu, bụ onye Jebusu anọduje etsu balị iya.

¹⁶ Dévidi abya apalia ẹnya; phụ ojozi Ojejoje ono l'ẹke oovudo lẹ mgbaku igwe yele alị; mifuta ogu-mbeke mabẹ lẹ Jerúsalemu. Teke ono bẹ Dévidi yele ndu bụ ọgurennya tuko yegbaa uwe-aphụ; ẹphe adashia kpube ifu l'alị.

¹⁷ Dévidi asụ Nchileke: "L'ọ kwa yẹbedua bẹ turu eke-mu t'a gụa ndu-a ọgu. Mbụ l'ọo yẹbedua bẹ meru iphe, dụ ẹji. Ya mewaru iphe, ẹ-ta dudu mma. ?Unwu aturu-wa mehunuru ole? Byiko; Ojejoje, bụ Nchileke iya; iphe, ya arọ ngu bụ; t'ọ bụru yẹbedua yele unwuna iya; bẹ ịi-dabẹ ẹka l'ẹhu. Be ekweshinu tẹ mkpakẹhu-wa nọduru ndibe ngu."

¹⁸ Tọ dụ iya bụ; ojozi Ojejoje ono asụ Gádu t'o je ekfuru Dévidi t'o je emeeru Ojejoje ẹnya-ngweja l'ẹke ono, Ọnanu, bụ onye Jebusu etsuje balị ono. ¹⁹ Tọ dụ iya bụ; Dévidi atugbua jeshia ẹge ono, Gádu gude ẹpha Ojejoje kfuaru iya ẹya ono. ²⁰ Teke ono bẹ Ọnanu etsu witu. Yọ ghakọbe bya aphụ ojozi ono; unwegirima iya; ẹphe ẹno, ẹphe l'iya tuko nọdu l'ẹke ono eworu onwẹphe domishia. ²¹ Dévidi abya ejekfushia Ọnanu. Ọnanu elee ẹnya; bya aphụ Dévidi l'ẹke ooje abya; shi l'ẹke ọnono l'etsu witu ono lufuta; je ebuaru iya ifu l'alị. ²² Dévidi asụ Ọnanu: "Nunu iya alị-a, bụ ẹke iitsuje witu tẹ ya meeru Ojejoje ẹnya-ngweja; k'ọphu mkpakẹhu ono e-buhu l'ẹke ndu-a nọ. Ree ya ẹya tẹ ya kfụ-dzua ngu ọgwọ iya."

²³ Ọnanu asụ Dévidi: "T'o wota iya rụ. Tẹ yebe eze, bụ onye nwe mu nụ mekwaphu iphe, dụ iya mma. Ya anụ eswi, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru; bya anụ iphe, eegudeje etsu witu; nụ witu t'e gude gwoo ngweja nri. Iphe ono l'ọ ha bẹ ya a-nụkota."

²⁴ Eze, bụ Dévidi asụ Ọnanu: "Wawakwa. Ya a-kfụ-dzu ngu ọgwọ iya akfụ-dzu. Ya te ewotakwa iphe, bụ iphe ngu nụ Ojejoje; ya te 'ewota iphe, ẹ-te nwe du iphe, o phuru iya gwoo ngweja-ukfuru." ²⁵ Tọ dụ iya bụ; Dévidi akfua Ọnanu ọnu shẹkelu mkpọla-ododo l'ụkporo shẹkelu iri t'ọ bụru ọgwọ alị ono. ²⁶ Dévidi abya akpuru Ojejoje ẹnya-ngweja l'ẹke ono; bya eworu ng-

† Iphe ọ bụ bụ 1,100,000. †† Iphe ọ bụ bụ 470,000.

‡ Iphe ọ bụ bụ 70,000.

weja-ukfuru; mę ngweja ęhu-agu gwoo; bya akpoku Ojejoje; Ojejoje eshi l'imigwe gude ọku bya aza iya oku l'ęnya-ngweja-ukfuru ono.

²⁷ Tọ dọ iya bọ; Ojejoje asọ ojozi ono; yọ mị-phu ogu-mbeke ono azọ l'ọbo iya. ²⁸ Teke Dévidi phuru lẹ Ojejoje bẹ zarų iya oku l'ẹke ono, Ọnanu, bọ onye Jebusu et-suje witu ono; b'ọ bya anọdu l'ẹke ono gwoshia ngweja. ²⁹ Ishi iya aburu lẹ teke ono bẹ ọlo-mkpọ Ojejoje phų, Mosisu meru l'echi-ęgu phų yele ęnya-ngweja-ukfuru phų bẹ nọkota-wa l'ẹke eegwoje ẹja lẹ Gbiiyọnu. ³⁰ Ọle Dévidi ta kwadų tẹ ya jeodu njita l'ifu Nchileke l'ẹke ono; kẹ l'ọotsu ogu-mbeke ojozi Ojejoje ono egvu.

22 Tọ dọ iya bọ; Dévidi asọ: “Ọ bọ l'ẹke-a bẹ ọlo Ojejoje, bọ Nchileke a-nọdu; bọ iya a-buru ęnya ẹke ndu Ízurelu a-nọduje gwoo ngweja-ukfuru.”

Aakwakọbe k'ọkpu eze-ọlo Nchileke

² Tọ dọ iya bọ; Dévidi atọ ekemu t'a chikobe ndu bọ mbyamubya, nọ l'alí Ízurelu. Yọ bya eshi l'ẹphe fọta ndu l'a-nọdu akųpyashi mkpuma, ee-gude kpọ ọlo Nchileke ono. ³ Ọ nukwaruphu mkpukuruphu-igwẹ l'igwe t'e gude kpųshia nturu, aa-kųpyabetsua l'ibo ọnu-oguzo; mę ọphu ee-gude jigbabetsua iphe ajigbabe; bya anųkwaphu ope, kariru kẹ t'e je ọtu ẹge ẹra iya ha. ⁴ Yọ bya anų oshi sida, bọ 'aguta aguta; kẹle ndu Sayidonu; mę ndu Táya bẹ vulataru Dévidi oshi sida, ha uru. ⁵ Dévidi asọ: “Lẹ nwatibe iya; mbọ Sólomọnu bukwađu nwata nshii, ẹ-te nwedu iphe, ọ mawaru. Ọlo ọbu, aa-kpuru Ojejoje ọbu a-kwata ọswa ha nshinu; k'ọphu bọ l'ọtu ọnu iya; mę l'ọdu-biribiri iya e-de kfųkafuka l'eliphe mgburumgburu. Ọo ya bọ lẹ ya a-kwakọbe iphe ee-gude kpọ ya.” Tọ dọ iya bọ; Dévidi atọku iphe ee-gude kpọ ọlo ono kwakọbe; mbọ kwakọbe k'etsutsu iya b'ọ nwųhuderu.

Iphe, Dévidi kfuru nwatibe iya Sólomọnu

⁶ Tọ dọ iya bọ; yo kua nwatibe iya, bọ Sólomọnu; tọru iya ekemu; sọ iya t'ọ kpọru Ojejoje, bọ Nchileke kẹ ndu Ízurelu ọlo. ⁷ Dévidi asọ Sólomọnu: “Nwa mu; o shi bọru obu iya tẹ ya kpọru ẹpha Ojejoje, bọ Nchileke iya ọlo. ⁸ Obenu lẹ Ojejoje byaru bya ekfuru yeru iya; sọ iya: ‘Lẹ ya lųwaru ọgu; gbuwa madzų nshinu. Sọ tẹ ya ba akpųkwaru iya ọlo; kẹle ya gbuwaru madzų nshinu lẹ mgboko-a l'ęnya yebe Nchileke. ⁹ Ọle tẹ ya phųkwa l'aa-mųtaru iya nwata nwoke. Nwata ọbu a-bų onye ęhu-agu. Oo-me tẹ nchị dọ iya ndoo l'ẹke ndu ọhogu iya nọkota mgburumgburu. ẹpha iya a-bųru Sólomọnu †; l'oge nk'ia; bẹ ya e-me tẹ nchị dọ ndu Ízurelu ndoo l'ẹkemeke ọbule; ẹkemeke ọbule a-dakọtaru ẹphe jii. ¹⁰ L'ọo yebedua bẹ a-kpuru iya ọlo. Ọo-bųru nwatibe iya; yebedua abųru nna iya. Ya e-me

† Iphe, “Sólomọnu” bọ bọ “nchị-ọdu-ndoo”.

tẹ abųbu, ọ bọ eze lẹ Ízurelu bọru 'echihu echihu gburruru jeye.’

¹¹ “Nwa mu; tẹ Ojejoje swikwaru ngu eswiru; k'ọphu jii-kpų ọlo Ojejoje, bọ Nchileke ngu ono kpųkota; ẹge ono, o kfuru iya l'ęhu ngu ono. ¹² Ọ bọ tẹ Ojejoje nų ngu ọriri; mee tẹ iphe dojee ngu ęnya; k'ọphu bọ lẹ teke ọ nųru ngu ike t'ị chja ndu Ízurelu; bẹ jii-bųru onye a-nọduje eme ekemu Ojejoje, bọ Nchileke ngu ono. ¹³ Teke ono bọ; ọ -bųru l'ị tųberu ęnya ome iphe, ọ tųru ọkpa iya; mę ome-l'alí ono, Ojejoje kfuru Mosisu tẹ ndu Ízurelu meje ono; bẹ ọzo ngu a-bųru ọpete. Shihukpelekwphu ike; nggu eshihu obu ike. Ba atsųkwa egvu; ọphu ike 'agvųkwa ngu.

¹⁴ “Ya jenwukwaru ęhu ẹge ya e-shi dobe iphe, ee-gude kpọ ọlo Ojejoje ono. Ya doberu mkpọla-ododo, dọ ọkporo ọnu talętu ugbo iri l'ẹbo l'ọnu iri; bya edobe mkpọla-ọcha, dọ ọkporo ọnu talętu ọkporo ugbo ishingu l'ọzo ise; kwatakpọ dobe ope; mę mkpųrukpu-igwẹ, kariru ẹge aa-tų ẹra iya atųtu. Ya dobekwaruphu oshi; mę mkpuma. Nggųbedua nweru ike; nggu eyekwafų ya iphe. ¹⁵ Ndu ozi b'i nweru; nweru k'etsubo. I nweru ndu akųpyashi mkpuma; nweru ndu edoje ẹja ọlo; nweru ndu kapyinta; męwaru ndu eme nka l'ọzo, dọ iche iche; ¹⁶ ndu emeje nka lẹ mkpọla-ododo nọ iya; mę ndu kẹ mkpọla-ọcha; mę ndu kẹ ope; mę ndu kẹ mkpųrukpu-igwẹ. ẹphe bọ 'aguta aguta. Gbeshi wata ọru ono. Tẹ Ojejoje swikwaru ngu eswiru.”

¹⁷ Dévidi abya ekfukwaruphu ndu ishi ndu Ízurelu l'ẹphe ha t'ẹphe yetaru nwatibe iya; mbọ Sólomọnu ẹka; sọ ẹphe: ¹⁸ “Ojejoje, bọ Nchileke unu; ?tọ nọdunua swiru unu tọo? ?To medunua tẹ nchị dọ unu ndoo l'ẹkemeke tọo? O mewaru tẹ ndu bu l'alí-a lakọta iya l'ẹka; bya anatakọtawala alí-a ye Ojejoje l'ẹka; mę l'ẹka ndu nk'ia. ¹⁹ Nta-a bukwa t'unu gude ndzų unu; mę obu unu chọo Ojejoje, bọ Nchileke unu. Unu wų-lihu kpọru Ojejoje, bọ Nchileke ẹke-dų-Nsọ; k'ọphu aa-pata Okpoko Ọgba-ndzų Ojejoje; mę ivu, dọ nsọ, bọ kẹ Nchileke bya edobe l'ọlo ono, aa-kpuru Ojejoje ono.”

Ọnwunna ndu Lívayi

23 Teke Dévidi karu nka; l'ilihuwa al'ilihu; b'ọ meru nwatibe iya; mbọ Sólomọnu eze ndu Ízurelu.

² Yọ bya ekukobekwaphu ndu ishi ndu Ízurelu l'ẹphe ha; mę ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi. ³ Ndu Lívayi ndu ọphu nọwaru shita l'ọkporo afa l'afa iri kwaseru b'a gųkotaru ọgu. Iphe ndu k'unwoke kpakọru dọ abųru ọkporo ọnu ugbo ẹno l'ọnu iri l'ise. ††4 Dévidi asọ: “L'ọkporo ọnu unwoke ugbo ẹto l'ime ndu ono ‡ a-nọdu eleta ęnya l'ọzi, eeje l'ọlo Ojejoje ono. Ọnu unwoke iri l'ise †† abųru ndu ishi; mę ndu

†† Iphe ọ bọ bọ 38,000. ‡ Iphe ọ bọ bọ 24,000. ††† Iphe ọ bọ bọ 6,000.

ikpe. ⁵ Ụnu unwoke iri † aburu ndu nche ọnu-oguzo; ụnu unwoke iri ọdo †† a-nọdu aja Ojejoje ajaja; gude ngwa-egvu, ya metaru l'aja iya.”

⁶ Dévidi abya ekee ẹphe l'ẹnya-ufu ẹnya-ufu l'ẹge ụnuwu Lívayi ha: bụ iya bụ Geshonu; Kohatu; mę Merari.

⁷ Ndu kę Geshonu bụ: Ladanu; mę Shimeyi. ⁸ Ụnuwu Ladanu bụ: Jehiyelu, bụ ọkpara; Zetamu; mę Jówelu; ẹphe ẹto. ⁹ Ụnuwu kę Shimeyi bụ: Shelomitu; Haziyelu; mę Háraranu; ẹphe ẹto. Ẹphe bụkota ndu ishi l'ẹnya-ufu Ladanu.

¹⁰ Ndu kę Shimeyi bụ: Jahatu; Zina; Jeyushi; mę Beríya; ẹphe ẹno. ¹¹ Jahatu bụ ọkpara; Ziza aburu otso-ta. Jeyushi mę Beríya ta mụtadu unwoke l'igwe; a gwa ẹphe l'ọ bụ ndu ẹnya-ufu lanụ.

¹² Ndu kę Kohatu aburu: Amuramu; Izuha; Héburonu; mę Uzẹlu; ẹphe ẹno. ¹³ Ụnuwu kę Amuramu bụ: Éronu; mę Mósísu. Éronu b'e doberu iche; yẹbedua yele ụnuwu iya t'ẹphe bụru ndu e-wojeru iphe, kakọta ọdu nsọ dobe nsọ; kpoje ínsensu ọku l'ifu Ojejoje gbururu jeye lę gburu. Yọ bụru ẹphe a-nọdu ejeru Ojejoje ozi; gude ẹpha iya agọ ọnu-oma gbururu jeyewaru.

¹⁴ Mósísu, bụ onye kę Nchileke b'a guru ụnuwu iya yeru ndu kę Lívayi. ¹⁵ Ụnuwu Mósísu bụ: Geshomu; mę Eliyéza. ¹⁶ Ụnuwu kę Geshomu bụ: Shebuwelu, bụ ọkpara. ¹⁷ Ụnuwu kę Eliyéza bụ: Rehabiya, bụ ọkpara. Eliyéza ta mụtahedu nwata nwoke ọdo; ọle Rehabiya mụshikwanuru unwoke l'igwe.

¹⁸ Ụnuwu kę Izuha bụ: Shelomitu, bụ ọkpara. ¹⁹ Ụnuwu kę Héburonu bụ: Jeriya, bụ ọkpara. Amariya aburu otso-ta. Jazẹlu bụ onye k'ẹto; Jakameyamu aburu onye k'ẹno. ²⁰ Ụnuwu kę Uzẹlu bụ: Mayíka, bụ ọkpara; Ishiya aburu otso-ta.

²¹ Ụnuwu kę Merari bụ: Mahuli; mę Mushi. Ụnuwu kę Mahuli bụ: Eliyéza; Kishi. ²² Eliyéza nwuhuru; tọ mụta ụnwegirima unwoke. Ọ bụlephu ụnwanyi kpụu b'ọ mụshiru. Yọ bụru ụnuwu Kishi, bụ ndu ẹphe l'ẹphe bụ bę lụkotaru ẹphe. ²³ Ụnuwu kę Mushi bụ: Mahuli; Eda; mę Jeremotu; ẹphe ẹto.

²⁴ Ndu ono bụkota ndu eri Lívayi l'ẹnya-ufu l'ẹnya-ufu. Ẹphe bụkota ndu ishi l'ẹnya-ufu nna ẹphe; ẹge e deru ẹpha ẹphe l'ẹkwo; bya agwa ẹphe ọgu l'ẹhu l'ẹhu; mbụ ndu ọphu nọwaru shita l'ụkporo afa kwasẹru; bya aburu ndu eje ozi l'ụlo Ojejoje ono.

²⁵ Kẹle Dévidi kfuhawaru; sụ: “Lę Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurelu; mewaru tę nchị dụ ndibe iya ndoo; byakwa bya ebuwaru eburu lę Jerúsalemu ẹge-a, oobu iya-a jeyewaru. ²⁶ Ẹ tọ gbahedu tę ndu Lívayi vupheje ụlo-mkpù; mę iphe, e gude eje ozi l'ime iya.” ²⁷ Yọ bụru okfu ikperazụ, Dévidi kfuru bę meru iphe a guru ndu Lívayi ọgu tsube lę ndu nọ-swewaru ụkporo afa kwasẹru.

Ozi, nọru ndu Lívayi l'ụlo Ojejoje

²⁸ Ozi, nọru ndu Lívayi bụ t'ẹphe yetajeru ụnuwu Éronu ẹka l'ozí, eeje l'ụlo Ojejoje; mbụ l'ogbodufu eze-ulo ono; mę lę mkpuli mkpuli iya; mę omecha iphemiphe ọbule, dụ nsọ emecha; mewaru ozi ọdo, eeje l'ụlo Nchileke ono. ²⁹ Ozi ọdo, nọru ẹphe bụ kę buredi ono, eedobeje l'ifu Nchileke; mę kę ntụ akpe, eegudeje egwo ngweja nri; mę k'ẹcha-mbeke, ẹ-te kodu ekoko; mę k'oghe iphe egheghe; mę k'iphe bụ iphe, a gwọru agwogwo; mewaru ọtu iphe atutu; t'a maru ole, ọ dụ; mę ẹge ọ ha. ³⁰ Iphe bụ ụtsu, sweru esweswe bę ẹphe e-vudoje l'ekele Ojejoje ekele; aja iya ajaja. O-be l'urẹnyashi; ẹphe emekwaa ya phụ ẹge ono; ³¹ mę iphe bụ teke e gworo ngweja-ukfuru kę mbọku ọtu-ume; mę Aji Ọnwa Ọphungu; mę k'ogba aji, a tųru teke aagbaję iya. Ẹphe a-nọduje eje ozi l'ifu Ojejoje teken-teke ẹge a tuburu t'ẹphe jeje iya. ³² Ọo ya bụ l'ọo ẹphe b'ọ nọ l'ẹka; mbụ ozi, eeje lę Ụlo-Ékwà Ndzuko; mę kę Ẹke-dụ-Nsọ ono; mbụ t'ẹphe nọdu l'ẹka ụnwunna ẹphe, bụ ụnuwu Éronu jee ozi, nọ l'ụlo Ojejoje ono.

Ọgbo ndu achijeru Nchileke ẹja

24 Ọwaa ẹge egude kee ụnuwu Éronu: Ụnuwu Éronu bụ: Nadabu; Abihu; Eliyéza; mę Itama. ² Nadabu yele Abihu bę vu nna ẹphe ụzo nwuhu; ọphu ẹphe 'amutadu ụnuwu. Tọ dụ iya bụ; Eliyéza yele Itama ejelaha-aa ozi ndu achijeru Nchileke ẹja. ³ Zadọku, bụ onye eri Eliyéza yele Ahimeleku, bụ onye eri Itama bę yetaru Dévidi ẹka kee ẹphe ẹge ẹphe a-nọdugbaa l'eje ozi ẹphe. ⁴ Ndu eri kę Eliyéza bę ka onwe ndu bụ ishi mę lę ndu eri kę Itama. Ẹge ẹphe gude keshia ya bụ: L'eri kę Eliyéza b'e ketaru madzụ iri l'ishingu, bụgbaa ndu ishi l'ẹnya-ufu l'ẹnya-ufu; bya eketa ụmadzu ẹsato, bụgbaa ndu ishi l'ẹnya-ufu l'ẹnya-ufu l'eri kę Itama. ⁵ A tųru ẹnwa gude kee ẹphe; ẹphe ahako ẹnya-nhamunha; kę l'ọo ẹge e nweru ndu ishi ọru lę Ẹke-dụ-Nsọ; mę ndu ishi ọru Nchileke l'eri Eliyéza; bụ ẹge e nweru iya l'eri kę Itama. ⁶ Ọ bụ Shemáya Netanelu, bụ o-de-ẹkwo, bụru onye Lívayi bę deshuru ẹpha ẹphe l'ifu eze; mę l'ifu ndu ishi bụ: Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; Ahimeleku Abiyáta; ndu ishi ẹnya-ufu ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi. E vuru ụzo fọta ẹnya-ufu lanụ l'eri Eliyéza; bya afọta ẹnya-ufu lanụ l'eri Itama.

⁷ A tųru ẹnwa k'odungu; yọ daaru Jehoyaribu; tųa k'ẹbo; yọ daaru Jedaya; ⁸ k'ẹto daru Harimu; k'ẹno adaaru Seyorimu. ⁹ K'ise daru Malukíja; k'ishingu adaaru Mijiaminu. ¹⁰ K'ẹsaa daru Hakozu; k'ẹsato adaaru Abíja. ¹¹ Kę tete daru Jeshuwa; k'iri adaaru Shekaníya. ¹² K'iri lę nanụ daru Eliyashibu; k'iri l'ẹbo adaaru Jakimu. ¹³ K'iri l'ẹto daru Hupa; k'iri l'ẹno adaaru Jeshebeyabu. ¹⁴ K'iri l'ise daru Biliga; k'iri l'ishingu adaaru Ima. ¹⁵ K'iri l'ẹsaa daru Heziya; k'iri l'ẹsato

† Iphe ọ bụ bụ 4,000. †† Iphe ọ bụ bụ 4,000.

adaaru Hapizezu. ¹⁶ K'iri lẹ tete daru Petahiya; k'ukporo adaaru Jehezikelu. ¹⁷ K'ukporo lẹ nanu daru Jakinu; k'ukporo l'ẹbo adaaru Gamulu. ¹⁸ K'ukporo l'ẹto daru Delaya; k'ukporo l'ẹno adaaru Maaziya.

¹⁹ Ono bu ẹge e keru ẹphe t'ẹphe jeje ozi teke ẹphe bahuru l'ulo Ojejoje; ẹge ono, ochechoroche ẹphe; mbu Eronu turu ẹphe ẹka iya, bu iya bu ẹge Ojejoje, bu Nchileke ke Izurelu turu iya ya l'ekemu.

²⁰ A bya lẹ ndu eri Lívayi; owaa ndu ophu phoduru nu ndo-o:

L'ufu ke Amuramu b'a fọtaru Shubayelu. L'ufu ke Shubayelu b'a fọtaru Jehideya.

²¹ L'ufu ke Rehabiya b'a fọtaru Ishiya, bu okpara.

²² L'ufu ke Izuha b'a fọtaru Shelomotu. L'ufu ke Shelomotu b'a fọtaru Jahatu.

²³ L'ufu ke Hẹburonu bu Jeriya bu okpara; Amariya bu otsota; Jazelu bu onye k'eto; Jekameyamu aburu onye k'eno.

²⁴ L'ufu ke Uzelu bu Mayika. L'ufu ke Mayika aburu Shamiru.

²⁵ Nwunne Mayika ke nwoke bu Ishiya. Onye shi l'ufu ke Ishiya bu Zekaraya.

²⁶ L'ufu ke Merari bu: Mahuli; Mushi; me Beno Jaziya.

²⁷ L'ufu ke Merari be ndu shi l'unwu Jaziya bu: Beno; Shohamu; Zaku; me Ibiri. ²⁸ L'ufu Mahuli bu Eliyẹza. Eliyẹza ta mutadu unwoke. ²⁹ A bya l'ufu ke Kishi bu nwatibe Kishi, bu Jerahumelu. ³⁰ L'ufu ke Mushi bu: Mahuli; Eda; me Jerimotu.

Ndu ono bukota ndu eri Lívayi l'ẹnya-ufu l'ẹnya-ufu.

³¹ Ẹphebedua be tukwaruphu ẹnwa; ẹga phu, unwunna ẹphe ndu eri Eronu turu phu. Ẹphe no l'ifu eze, bu Dévidi; me l'ifu Zadoku; me Ahimeleku; me l'ifu ndu ishi ẹnya-ufu ndu achijeru Nchileke ẹja; me ke ndu Lívayi tuta ẹnwa ono. O bu ẹge e meru ẹnya-ufu unwunna ẹphe k'ogurennya bu ẹge e meru ndu ophu bu nwa ta.

Ndu egvu

25 Dévidi yele ndu ishi soja eshi l'unwu Ásafu; Hemanu; me Jedutunu fofuta ndu e-gudeje ogumogu; me une; me ogele l'ekfuchiru Nchileke. Owaa ẹpha ndu eje ozi ono:

² L'unwu ke Ásafu bu: Zaku; Jósefu; Netanaya; me Ásharela. O bu Ásafu l'onwiya bu onye ishi ẹphe. Yo buru eze be ẹphe no l'eka ekfuchiru Nchileke.

³ Ndu ophu shi l'unwu Jedutunu bu: Gedaliya; Zeri; Jeshaya; Shimeyi; Hashabaya; me Matitiya; ẹphe ishing. O bu nna ẹphe Jedutunu be ẹphe no l'eka; l'egudeje une l'agu egvu ekele; me egvu ajaja; shi ẹge ono l'ekfuchiru Ojejoje.

⁴ Ndu ophu shi l'unwu Hemanu bu: Bukiya; Mataniya; Uziyelu; Shebuwelu; Jerimotu; Hananiya; Hanani; Eliyáta; Gidaliti; Romamiti-Eza; Joshubekasha; Maloti;

Hotiya; me Mahaziyotu. ⁵ Ndu ono l'ẹphe ha bukota unwu Hemanu; onye aphujeru eze aphi. O bu shita l'ukwa, Nchileke kweru iya b'o shi mushia ẹphe; k'ophu oo-shi ẹge ono buru onye ike du. Nchileke be nuru Hemanu unwegirima nwoke iri l'eno; waa unwegirima unwanyi ẹto.

⁶ Ẹphe shi nodukota nna ẹphe l'eka t'o koshije ẹphe egvu, ẹphe a-noduje agu l'ulo Ojejoje. Ẹphe egudeje ogele; une; me ogumogu l'agu egvu l'ulo Nchileke. Ásafu; Jedutunu; me Hemanu be shi nodukota eze l'eka l'eme iphe, o suru t'ẹphe meje.

⁷ Iphe, ẹphe dukota; mbu ndu aguje egvu ono bu ukporo madzu iri l'eno l'umadzu ẹsato. † Ẹphe bukota ndu e ziru k'egvu ono ezizi; bya aburu ndu k'egvu, aaguru Ojejoje doru ẹnwa.

⁸ Ẹphe l'ẹphe ha: nwata l'ogurennya; o-zi-iphe; me ndu ophu eezi ezizi turu ẹnwa l'ehu l'ehu gude kee ozi.

⁹ Ẹnwa k'odungu; b'a turu Ásafu; yo daaru Jósefu.

K'ẹbo be daru Gedaliya. Yẹbedua me unwunna iya; waa unwu iya; ẹphe iri l'ẹbo.

¹⁰ K'eto daru Zaku; yele unwu iya; me unwunna iya phe; ẹphe iri l'ẹbo.

¹¹ K'eno daru Iziri yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

¹² K'ise daru Netenaya yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

¹³ K'ishingu daru Bukiya yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

¹⁴ K'ẹsaa daru Jesharela yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

¹⁵ K'ẹsato daru Jeshaya yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

¹⁶ Ke tete daru Mataniya yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

¹⁷ K'iri daru Shimeyi yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

¹⁸ K'iri lẹ nanu daru Azarelu yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

¹⁹ K'iri l'ẹbo daru Hashabiya yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

²⁰ K'iri l'ẹto daru Shubayelu yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

²¹ K'iri l'ẹno daru Matitiya yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

²² Kiri l'ise daru Jeremotu yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

²³ K'iri l'ishingu daru Hananiya yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

²⁴ K'iri l'ẹsaa daru Joshubekasha yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

²⁵ K'iri l'ẹsato daru Hanani yele unwu iya; me unwunna iya; ẹphe iri l'ẹbo.

† Iphe o bu bu 288.

²⁶ K'iri lẹ tete daru Maloti yele unwu iya; me unwunna iya; ephe iri l'ebo.

²⁷ K'ukporo daru Eliyata yele unwu iya; me unwunna iya; ephe iri l'ebo.

²⁸ K'ukporo lẹ nanu daru Hotiya yele unwu iya; me unwunna iya; ephe iri l'ebo.

²⁹ K'ukporo l'ebo daru Gidaliti yele unwu iya; me unwunna iya; ephe iri l'ebo.

³⁰ K'ukporo l'eto daru Mahaziyotu yele unwu iya; me unwunna iya; ephe iri l'ebo.

³¹ K'ukporo l'eno daru Romamiti-eza yele unwu iya; me unwunna iya; ephe iri l'ebo.

Ndu nche onu-uzo eze-ulo Ojejoje

26 Owaa ege e gude keshia ndu eche onu-uzo nche ndo-ọ:

Ndu shi l'ufu Kora bu: Meshelamiya Kore; onye eri Asafu. ² Meshelamiya be mushiru unwoke: Zekarya bu okpara; Jedyelu aburu otsota; Zebadaya aburu onye k'eto; Jatuniyele aburu onye k'eno. ³ Elamu bu onye k'ise; Jehohananu aburu onye k'ishingu; Eliyowenayi aburu onye k'esaa.

⁴ Obedu-Edomu mushikwaruphu unwoke: Shemaya bu okpara; Jehozabada aburu otsota. Jowa bu onye k'eto; Saka aburu onye k'eno; Netanelu bu onye k'ise; ⁵ Amiyelu aburu onye k'ishingu. Isaka bu onye k'esaa; Peyuletayi aburu onye k'esato; kele Nchileke goru Obedu-Edomu onu. ⁶ Nwatibe Obedu-Edomu; mbu Shemaya mushikwaruphu unwoke, bugbaa ndu ishi l'enya-ufu nna ephe; ke l'ephe bukota ndu tsuru le nwoke. ⁷ Unwegirima ke Shemaya bu: Otuni; Refayelu; Obedu; me Eluzabada. Unwunna ephe, bu Elihu; me Semakiya bukwapu ndu tsuru le nwoke.

⁸ Ndu ono l'ephe ha bukota ndu eri Obedu-Edomu. Ephe l'unwu ephe bukota ndu tsuru le nwoke; nweru ike k'oje ozi ono. Ephe du ukporo eto l'umadzu labu; mbu ndu eri Obedu-Edomu ono.

⁹ Meshelamiya nweru unwu; nwekwaruphu unwunna, tsugbaaru le nwoke; ephe iri l'esato.

¹⁰ Hosa, bu onye eri Merari be mushiru unwu. Shimiru bu okpara. E to budu yebedua bu okpara gedegede; ole nna iya wotaru iya mee okpara. ¹¹ Hilikaya bu otso-ta; Tabalaya bu onye k'eto; Zekarya aburu onye k'eno. Unwu Hosa l'ephe ha; me unwunna iya be kpakoru du iri l'eto.

¹² Ndu nche ono b'e keshigbaaru l'ege ndu ishi ephe du. Ephe nwegbaaru ozi, ephe eje l'ulo Ojejoje ege ono, unwunna ephe nweru ono. ¹³ Ephe atua enwa l'enya-ufu l'enya-ufu gude keshia onu-uzo ono; nwata l'ogurennya. ¹⁴ Enwa, a turu le k'onu-uzo ophu no laaru uzo enyanwu-ahata be daru Shelemiya. A bya atuaru nwatibe iya, bu Zekarya enwa; yo daaru iya; mbu k'onu-uzo ophu no l'uzo isheli. Zekarya bu onye ag-

barike, nweru egomunggo. ¹⁵ Obedu-Edomu be nk'iya daru l'onu-oguzo ndu ohuda. Yo buru unwu iya be enwa k'ulo, aakwakobeje iphe daru. ¹⁶ Shupimu yele Hosa be enwa k'onu-oguzo ophu no l'uzo enyanwu-ariba be daru yele oguzo Shaleketu, no l'uzo eli eli. Ndu nche owaa; me ndu nche ophu echegba ifu. ¹⁷ L'onu-oguzo k'uzo enyanwu-ahata be ndu Liviayi aduje ishingul'eche l'uboku. L'uzo isheli be ephe aduje eno l'uboku; l'aduje eno l'uzo ohuda l'uboku; l'aduje ebo ebo ulo, aakwakobeje iphe.

¹⁸ A bya l'ogbodufu ono ibiyi ophu no chee ifu l'uzo enyanwu-ariba be aduje eno l'uzo; bya adu ebo l'eche ogbodufu ono gedegede.

¹⁹ Ono bu ege e kekashiru ndu nche onu-oguzo ono ndono; mbu ndu eri Kora waa Merari.

Ulo eku k'ulo Nchileke

²⁰ O bu ndu Liviayi ibe ephe; be ulo eku k'ulo Nchileke no l'eka; me l'ulo eku k'eka aakwakobeje iphe, e doberu nsọ. Onye bu ishi ephe bu Ahija. ²¹ A bya le ndu ufu Ladanu; mbu ndu eri Geshonu ono ndu ophu shi l'eri Ladanu; ndu ophu bugbaa ishi l'enya-ufu Ladanu ke Geshonu be bu: Jehiyeli. ²² Jehiyeli bu nna Zetamu. Nwunne Zetamu aburu Jowelu. O bu ephe; be eku k'ulo Ojejoje no l'eka.

²³ A bya le ndu ufu ke Amuramu; ke Izuha; ke Heburonu; me ke Uziyele be bu: ²⁴ Shebuwele bu onye ishi eku ono. Shebuwele bu onye eri Geshomu Mosisu. ²⁵ A bya l'unwunna iya le ndu ufu ke Eliyeza: Eliyeza bu nna Rehabiya; Rehabiya aburu nna Jeshaya. Jeshaya bu nna Joramu; Joramu aburu nna Zikiri; Zikiri aburu nna Shelomitu. ²⁶ Yo buru Shelomotu yele unwunna iya b'ọ no l'eka; mbu eke ono, aakwakobeje iphe, e doberu nsọ ono; mbu iphe ono, eze, bu Devidi; me ndu ishi enya-ufu nna ephe; me ndu ishi unu ndu soja labu l'ukporo iri; ndu ishi ndu soja ukporo ise; me ndu ishi ndu soja odo-waru doberu nsọ ono. ²⁷ Iphe, ephe gwotaru l'ogu be ephe haru dobe nsọ t'e gude dozia ulo Ojejoje ono. ²⁸ Iphe bu iphe, Samelu, bu onye aphuje aphu doberu nsọ; ophu Solu Kishi doberu nsọ; ophu Abuna Neru doberu nsọ; me ophu Jobu Zeruya doberu nsọ bu Shelomitu yele unwunna iya be eletakota iya enya.

Ndu e yeru l'ishi

²⁹ E shi l'ufu Izuha tuta Kenaniya yele unwu iya eka t'ephe buru ndu a-nodu eje ozi, e-ta abudu l'eze-ulo Nchileke. A turu ephe eka t'ephe buru ndu ishi; me ndu ogbo ikpe ke Izurelu.

³⁰ E shi l'ufu Heburonu fofuta Hashabaya; ye l'unwunna iya t'ephe buru ndu eleta ndu Izurelu l'uzo enyanwu-ariba Enyimu Jodanu le k'iphe bu ozi, e jeru Ojejoje; me ozi, ejeru eze. Ephe du unu unwoke eno l'uk-

poro ise; † bukotaru ndu tsuru le nwoke. ³¹ O bu Jeraya bu onye ishi l'ufu Heburonu, bu iya bu ege e deru iya l'ekwo, e deshiru ege e shi ma e phe l'enya-ufu e phe. Lafa, kwe Dévidi ukporo afa labu, o wataru obu eze b'e nyocharu ekwo bya achofuta l'o nweru ndu eri ono, bu ndu tsuru le nwoke, bu le Jáza le Gíledu. ³² Eze, bu Dévidi afofa Jeraya ye le unwunna iya t'ephe buru ndu ele-ta ndu ikfu Rúbenu; ndu ikfu Gádu; me nkere-ebo ndu ikfu Manáse l'onodu iphe, eeme l'uzo ke Nchileke; me iphe, eeme l'okfu ehu eze. E phe du unu unwoke ishing-u l'ukporo iri l'ise; bukotaru ndu tsugbaaru le nwoke; butsukwaaruphu ndu ishi l'enya-ufu nna e phe.

Ndu soja l'ogbo l'ogbo

27 Owaa bu epha ndu Izurelu, butsua ishi l'enya-ufu l'enya-ufu; me ndu butsua ishi unu ndu soja labu l'ukporo iri iri; me ndu butsua ishi ndu soja ukporo ise ise; me ndu butsua ndu ishi, ejeru eze ozi l'iphe, laru l'ibyia ophu e ketaru e phe ye. Yoo buje; ndu ophu eje; ndu ophu ala l'onwa l'onwa jeye afa asugba ishi. Ndu ophu nonu dutsua ukporo unu ugbo eto eto. ††

² Onye ishi ndu soja k'ivuzo; mbu ndu k'onwa odungu bu Jashobeyamu Zabudiyelu. Ndu e keru yeru iya du ukporo unu ugbo eto. ³³ Jashobeyamu shi l'eri Pérezu. Yo buru iya bu onye ishi ndu ishi soja l'onwa k'ivuzo.

⁴ Onye ishi ndu soja l'onwa k'ebo bu Dodayi, bu onye eri Ahohi. Mikulotu tsokwaphu buru ishi. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. ††

⁵ Onye ishi ndu soja k'eto; mbu l'onwa k'eto bu Benaya Jehoyada, bu onye achijeru Nchileke eja. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. ³⁶ Benaya tso le ndu soja ukporo l'iri phu; buru iya bu onye ishi ndu soja ukporo l'iri ono. Nwatibe iya; mbu Amizabadu bu ishi le ndu soja, e keru yeru iya.

⁷ Onye ishi ndu soja k'eno; mbu l'onwa k'eno bu Asahelu; nwunne Jobabu. Nwatibe iya; mbu Zebadaya be mekocharu buru onye ishi l'ozori iya. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. †††

⁸ Onye ishi ndu soja k'ise; mbu l'onwa k'ise bu Shamuhutu, bu onye eri Izura. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. †††

⁹ Onye ishi ndu soja k'ishingu; mbu l'onwa k'ishingu bu Ira Ikeshi, bu onye eri Tekowa. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. †

¹⁰ Onye ishi ndu soja k'esaa; mbu l'onwa k'esaa bu Helazu, bu onye eri Pelonu l'ikfu Ifuremu. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. ††

† Iphe o bu bu 1,700. †† Iphe o bu bu 24,000. † Iphe o bu bu 24,000. †† Iphe o bu bu 24,000. †† Iphe o bu bu 24,000. ††† Iphe o bu bu 24,000. †††† Iphe o bu bu 24,000. ††††† Iphe o bu bu 24,000. †††††† Iphe o bu bu 24,000. ††††††† Iphe o bu bu 24,000.

¹¹ Onye ishi ndu soja k'esato; mbu l'onwa k'esato bu Sibekayi, bu onye eri Husha le Zera. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. †††

¹² Onye ishi ndu soja ke tete; mbu l'onwa ke tete bu Abiyéza ke Anatotu; onye ikfu Benjaminu. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. ††

¹³ Onye ishi ndu soja k'iri; mbu l'onwa k'iri bu Maharayi ke Netofa, shi l'eri Zera. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. †††

¹⁴ Onye ishi ndu soja k'iri le nanu; mbu l'onwa k'iri le nanu bu Benaya ke Piratonu; onye ikfu Ifuremu. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. ††

¹⁵ Onye ishi ndu soja k'iri l'ebo; mbu l'onwa k'iri l'ebo bu Heludayi ke Netofa, shi l'enya-ufu Otuniyelu. Ndu nk'ia du ukporo unu ugbo eto. ††

Ndu bugbaa ishi l'ikfu ikfu ndu Izurelu

¹⁶ Owaa bu ndu bugbaa ishi l'ikfu ikfu ndu Izurelu: Onye bu ishi l'ikfu Rúbenu bu Eliyéza Zikiri.

Onye bu ishi l'ikfu Símiyonu bu Shefatíya Maaka.

¹⁷ Onye bu ishi l'ikfu Lívayi bu Hashabaya Kemuwelu. Onye bu ishi l'enya-ufu Eronu aburu Zadoku.

¹⁸ Onye bu ishi l'ikfu Júda bu Elihu; nwunne Dévidi.

Onye bu ishi l'ikfu Ísaka aburu Omuri Máyikelu.

¹⁹ Onye bu ishi l'ikfu Zébulonu bu Ishumaya

Obedaya.

Onye bu ishi l'ikfu Náfutali aburu Jeremotu Azuriyelu.

²⁰ Onye bu ishi l'ikfu Ifuremu bu Hosaya Azaziya.

Onye bu ishi le nkere-ebo ikfu Manáse aburu Jowelu Pedaya.

²¹ Onye bu ishi ke nkere-ebo ndu ikfu Manáse ophu, bu l'alí Gíledu bu Ido Zekaraya.

Onye bu ishi l'ikfu Benjaminu aburu Jasiyelu Abuna.

²² Onye bu ishi l'ikfu Danu bu Azarelu Jerohamu.

Ono ndu butsua ishi l'ikfu ikfu ndu Izurelu.

²³ Dévidi be ta gudu ndu ophu nowaru ukporo afa; mee ndu ophu e-ta no-rudua ege ono; kele Ojejoje be kweru ukwa le ya e-me te ndu Izurelu hatabe l'igwe l'o bu mkpo-kpodo, no l'igwe. ²⁴ Jobabu Zeruya be wataru ugu ugu ono; to gu-ge iya. Yo buru ke ugu ono, a guru ono be Ojejoje gude tukoshi ndu Izurelu oke ehu-eghughu iya. Ugu ono be te dekwa l'ekwo, e deshiru iphe, e meru nu l'oge ke Dévidi.

Ndu ishi le ke eze

²⁵ Onye bu ishi l'ulo-eku eze, akwakobeje eku eze bu Azumavetu Adiyelu. Onye bu ishi ulo, aakwakobeje eku k'alí ono aburu Jonatanu Uzaya; mbu ulo eku, notsua le mkpukpu le mkpukpu; edukfu l'edukfu; me l'ulo-eli ulo-eli.

†††† Iphe o bu bu 24,000. ††††† Iphe o bu bu 24,000. †††††† Iphe o bu bu 24,000. ††††††† Iphe o bu bu 24,000. †††††††† Iphe o bu bu 24,000. ††††††††† Iphe o bu bu 24,000.

²⁶ Onye ishi ndu eje ozi egu, bu iya bu ndu akọ okfu bu Ezuri Kelubu.

²⁷ Onye bu ishi mgbo vayinu bu Shimeyi ke Ráma.

Onye bu ishi, k'omefuta mee le mgbo vayinu; me k'eke aakwakobeje iya bu Zabudi ke Shifamu.

²⁸ Onye iphe k'oshi olivu; me oshi sikamo okpa ugwu l'uzo enyanwu-ariba, no l'eka bu Balu-Hanana ke Geda.

Onye bu ishi, l'eke eedobeje manu aburu Jowashi.

²⁹ Onye ishi, eleta elu, akpa nri le Sharonu bu Shiturayi ke Sharonu.

Onye bu ishi, eleta eku ophu no le nsuda nsuda aburu Shafatu Adulai.

³⁰ Onye bu ishi, eleta inya-ivu bu Obilu k'eri Ishimelu.

Onye bu ishi, eleta nkakfu-igara aburu Jehudeya ke Meronotu.

³¹ Onye bu ishi, eleta egu; me aturu bu Jazizi ke Hega.

Ndu ono l'ephe ha bukota ndu eleta iphe Devidi enya.

³² Nwunne nna Devidi, bu Jonatanu be bu agbarike iya. O bu onye enya ruru ali; bya aburu o-de-ekwo. O bu yele Jehiyelu Hakomonu eletaje unwegirima eze enya. ³³ Ahitofelu bu yebedua shi anoduje agbaziru eze uzo. Hushayi ke Aki bu egiri onya eze. ³⁴ Jehoyada Benaya yele Abiyata bu ephe nochiru enya Ahitofelu eka.

Jobu bu iya bu onye ishi ndu soja eze.

Okwa, Devidi nmaru l'ege ee-gude kpua eze-ulo Ojejeje

28 Devidi abya ekua ndu ishi Izurelu ndzuko le Jerusalemu. O kuru ndu bu ishi l'ikfu l'ikfu; kua ndu bu ishi ndu soja l'ogbo l'ogbo ege ephe ha l'ejeru eze ozi; ndu ishi unu ndu soja labu l'ukporo iri iri; ndu ishi ndu ukporo soja ise ise; ndu eleta iphe eze yele k'unwegirima iya; ndu ishi eleta eku eze yele k'unwegirima iya; ndu bu ishi l'ufu-eze; ndu bu eze madzu; me ndu ophu bu ike-ka-l'ogu.

² To du iya bu; eze, bu Devidi abya egbeshi; vudo evudo; su ephe: "Unwunna iya! Ndu nk'ia! Unu ngaberu iya nchi-o! Ya shi vuru iya l'obu te ya kpua ulo eke Okpoko Ogba-ndzu Ojejeje a-noduje; mbu okpaoshi, Nchileke a-tukobe okpa. Ya shi kwakobewa k'okpu ulo ono. ³ Obenu le Nchileke suru iya l'e to bu-du yebedua a-kpuru iya ulo ono; ke le ya l'waru ogu; gbuwa madzu l'igwe. ⁴ Ojejeje, bu Nchileke ke Izurelu fotaleru iya-a l'onu-ulo nna iya l'oha te ya buru eze ndu Izurelu gbururu jeye. O bu iya fotaru ikfu Juda t'o buru ishi; bya eshi l'ikfu ke Juda ono fota onu-ulo nna iya. A bya l'unwunna iya; yo buru yebedua be du iya mma t'o mee ya eze ndu Izurelu l'ephe ha. ⁵ O nuru iya unwu

l'igwe. Yo buru l'unwu iya ono b'o shi fota Solomonu t'o nodu l'aba-eze k'ali-eze Ojejeje; chia ndu Izurelu.

⁶ "Ojejeje asu mu: 'Lo kwa nwatibe mu Solomonu a-kpuru iya ulo; me ogbodufu iya; kele ya fotawaru iya t'o buru nwa iya; yebedua aburu nna iya. ⁷ Ya e-me te ali-eze iya nguru anguru jeye le tutu yoyo; m'o -buru-a l'oo-meje ekemu iya; me iphe ya, toru okpa iya ege ono, oome iya nta-a ono.'

⁸ "Iphe, ya ekfuru unu l'ifu ndu Izurelu l'ephe ha, bu iya bu edzudu oha ke Ojejeje; temanu be ya ekfukwa iya phu te Ojejeje nua ya; bu t'unu zia enya l'ali; meje iphe, Ojejeje turu l'ekemu; k'ophu unu e-nweru ali oma-wa; unu ahaaru iya unwegirima unu, bu ndu ophu etso unu l'azu t'o buru okè-iphe ephe gbururu jeye le tututu le mimimi.

⁹ "Nggubedua, bu nwa mu Solomonu; makwaru Nchileke ke nna ngu. Nggugude obu ngu l'o ha; me uche ngu l'ejeru iya ozi; ke l'oo Ojejeje enyochaje obu; iphe, madzu ruru l'oriri l'edokotaje iya enya. I-choo ya; be ji-phi iya. Ole; o -buru l'i gwoberu iya be o-jikakwa ngu jeye le tututu le mimimi. ¹⁰ Kwabelekwaphu enya nta-a; kele Ojejeje fotawaru ngu t'i kpuru iya ulo, a-buru eke-du-nsu. Shihulekwaphu ike jee ozi ono."

¹¹ To du iya bu; Devidi eworu nwonyonyo ulo, aa-kpu du-kfube l'onu eze-ulo ono woru nu nwatibe iya; mbu Solomonu; nukwa iya phu nwonyonyo ege ulo ono a-du: nwonyonyo mkpu eke aa-kwakobeje iphe l'ulo ono; me ime ulo k'eli eli iya; me ulo k'ime iya; me k'eke aa-noduje kfua ugwo iphe, du eji; ¹² bya eworu ege nwonyonyo ogbodufu ulo Ojejeje ono a-du nu iya; me ke mkpu, aa-gba iya mgburumburu; bya anu iya k'ulo eku k'eze-ulo Nchileke; me ulo eku, bu eke aa-kwakobeje iphe, e doberu nsu. Iphemiphe obule ono b'o nuru l'ege o du iya l'uche t'a kpua ya. ¹³ Yo bya ekfua ege ee-gude keshia ndu achijeru Nchileke aja; me ndu Livayi; bya ekfua k'ozi, eejekota l'ulo Ojejeje; me k'ivu, ee-gude eje ozi l'ulo Ojejeje ono. ¹⁴ Yo bya ekoshi era mkpola-ododo, e-dzu ome iphe eeme le mkpola-ododo; bya ekoshi era mkpola-ocha, e-dzu ome iphe, eeme le mkpola-ocha; mbu ophu ee-gude eje ozi, du iche iche. ¹⁵ Yo bya ekoshi era mkpola-ododo, ee-gude kpushia iphe, aatukobeje uruku, e meshiru le mkpola-ododo; me ke uruku l'onwiya; mbu ege era iphe, aatukobeje uruku ono, a-hagbaa l'ehu l'ehu; me ke uruku, a-no iya nu; bya ekoshi era mkpola-ocha, ee-gude kpushia iphe, aatukobeje uruku, e meru le mkpola-ocha; me ke uruku l'onwiya; mbu ege e-gvukwaruphu iphe, aatukobeje uruku ono l'ehu l'ehu. ¹⁶ Yo bya ekoshi era mkpola-ododo, ee-gude kpushia teburu, eedobejeru Nchileke buredi; me era mkpola-ocha, ee-gude mee teburu mkpola-ocha. ¹⁷ O koshikwaruphu ege era mkpola-ododo, guru egugu, e-gude mee oji; me ophu ee-gude mee eze efere; me okoro; bya ekoshitsua era mkpola-ododo, e-gude meshia

gbangugbangu mkpola-ododo l'ehu l'ehu; koshi era mkpola-ocha ophu e-dzu omeshi gbangugbangu mkpola-ocha. ¹⁸ B'ọ bya ekoshi era mkpola-ododo, a huru l'oku, e-dzu ome ęnya-ngweja insensu; bya ekoshikwaphu nwonyonyo ugbo-inya, ee-me lę mkpola-ododo doberu cherobimu ono, gbasaru ębà iya agbasaa gude gbobuta Okpoko Ogbandzọ Ojejoje ono.

¹⁹ "Iphe ono l'ọ ha bę Dévidi sọru l'ọo Ojejoje deshiru nọ iya; bya emee t'ọ doo ya ęnya ęge ọo-gbakọta lę nwonyonyo iya."

²⁰ Dévidi abya ekfukwaaruphu nwatibe iya; mbụ Sólomonu; sụ: "Shihukpelekwaphu ike; nggu egude ęka l'obu jee ozi ono. Ba atsukwa egvu; ophu meji 'atofukwa ngu; kele Ojejoje, bụ Nchileke; mbụ Nchileke nk'ia bę swikwaru ngu eswiru. Ę tọ byadụ bya agharifu l'ęke i nọ; ophu ọ gbadodu ngu jeye teke ozi, nọ l'eze-ulo Nchileke ono a-gvụ. ²¹ Ogbọ ndu achijeru Nchileke ęja; mę kę ndu Lívayi bę nọwa anọno lę k'iphe bụ ozi, eeje ejeje l'ulo Nchileke ono. Ndu nggu l'ęphe a-gbaru mgba jee ozi ono bụ ndu l'eme ọna l'oru, dọ iche iche, bụ ndu ozi ono, ehe uhere. O kwaphụ ęge ono bę ndu bụ ishi; mę ndu Ízurelu kpa-mukpamu a-nọdu l'emekota iphe, bụ iphe i sọru t'ęphe meje."

Iphe, a nuru t'e gude kpua eze-ulo Nchileke

29 Eze, bụ Dévidi abya ekfuru edzudzu ọha ono l'ęphe ha; sụ: "Lę Sólomonu; mbụ nwatibe iya ono, Nchileke ọtaru ono bę bukwađu nwata, ę-ta dudu iphe, ọ maru; ozi ono aburu ozi, hanuka l'uru; kę l'eze-ulo ono ta budu madzụ bę aakpuru iya; ọ bụ Ojejoje, bụ Nchileke bę aakpuru iya. ² Ya dobewaru iphe, ee-gude mee k'eze-ulo Nchileke iya ono ęge ike beru iya. Ya doberu mkpola-ododo, ee-gude mee iphe, eeme lę mkpola-ododo; dobe mkpola-ocha, ee-gude mee iphe, eeme lę mkpola-ocha; dobe ope, ee-gude mee iphe, eeme l'ope; dobe mkpuru-kpu-igwè, ee-gude mee iphe, eeme lę mkpuru-kpu-igwè; mę oshi, ee-gude mee iphe, eeme l'oshi. Ono kwaphụ ęge ya kuberu mkpuma ónikùsù mę mkpuma, ee-do edodo; mę mkpuma, egbugbaa ngerengere; męwaru mkpuma, dọ iche iche, vugba oke aswa; mę mkpuma mabulu. ³ Ya anukwaphu mkpola-ododo; mę mkpola-ocha kę ęka iya gędegede; mbụ l'anụ iya anughata ophu ka ophu mu shi kwakobehawa t'e gude kpua ọlo nsọ ono; kele k'ulo Nchileke iya ono bę ha iya nshinu l'obu. ⁴ Ya a-nụ ọnu talęntu mkpola-ododo ęsaa l'ukporo iri, bụ mkpola-ododo, shi l'alị Ofi. Ya anukwaphu ọnu talęntu mkpola-ocha iri 'ęsaa l'ukporo iri, bụ ophu a huru; yo gbuchafu egbuchafu, ee-gude wukota l'eli uphokpuma ọlo ono. ⁵ Mkpola-ododo ono bę ee-gude mee iphe, eeme lę mkpola-ododo; gude mkpola-ocha

mee iphe, eeme lę mkpola-ocha; mę iphemiphe ọbule, ndu eme nka emekota. Nta-e; ?bụ onye bę oovu evuvu t'ọ woru onwiya ye l'ojeru Ojejoje ozi ntanu?"

⁶ Ya ndono; ndu ishi l'ęnya-ufu l'ęnya-ufu; mę ndu bụ ishi l'ikfu l'ikfu; mę ndu ishi ọnu ndu soja labụ l'ukporo iri iri; mę ndu ishi ndu soja ukporo ise ise; mękpọ ndu ishi l'ozie eze abya anụ iphe l'ęge onye chiru obu iya.

⁷ Iphe, ęphe nuru t'e gude mee kę ọlo Nchileke ono bụ: mkpola-ododo, dọ ọnu talęntu iri l'ębo l'ukporo iri; ukporo ọnu dariku l'ọnu ise; mkpola-ocha, dọ ukporo ọnu talęntu l'ọnu ise; ope, dọ ukporo ọnu talęntu ugbo labụ l'ọnu ise; mę mkpuru-kpu-igwè, dọ ukporo ọnu talęntu ugbo iri l'ębo l'ọnu iri. ⁸ Iphe, bụ onye nweru mkpuma, vugbaa oke aswa bę nuru iya t'e dobe l'ulo ęku eze-ulo Nchileke ono. Yọ buru Jehiyelu kę Geshonu bę eleta iya ęnya. ⁹ Ndu Ízurelu etekota ęswa; kele ndu ono b'ọ vuru evuvu t'ęphe nọ iphe ono; mbụ l'ęphe chiru obu ęphe nọ Ojejoje iphe ono. Eze, bụ Dévidi etekwaaphu ęswa nshinu.

Dévidi ekfu anụ Nchileke

¹⁰ Tọ dọ iya bụ; Dévidi awata ọja Ojejoje ajaja l'ifu edzudzu ọha ono; sụ: "T'ajaja buru nke ngu; nggube Ojejoje, bụ Nchileke kę nna ayi Ízurelu jeye lę tutu yoyo. ¹¹ Nggube Ojejoje; bę parụ apaa. Ike; mę ugvu; mę ọdu-biribiri aburu nke ngu. Iphemiphe ọbule, nọ l'igwe; mę ophu nọ l'eliphe bukota nke ngu. O bụ nggu bụ eze; nggube Ojejoje; buru nggu bụ ishi iphemiphe ọbule. ¹² Ęku yele okwabe ugvu bụ nggu b'ọ shikota l'ęka. O bụ nggu bụ ishi iphemiphe ọbule; buru nggu bę ike yele okpehu nọ l'ęka. Ome madzụ t'ọ buru oke madzụ; buru onye ike nọ bụ nggu b'ọ nọ l'ęka. ¹³ Nta-a bę ęphe ekele ngu ekele; nggube Nchileke. ęphe aja ępha ngu ono, dọ biribiri ono ajaja.

¹⁴ "Ọlobu; ?bụ onye bę ya bụ; tọo ngunu bę ndu nk'ia bụ; kę t'ęphe dọ ike chĩa obu nua iphe ęge-a? O bụ nggu bę iphemiphe ọbule shi l'ęka; yọ buru iphe ono, shi ngu l'ęka ono bę ęphe wotaru bya anụ ngu.

¹⁵ L'ifu ngu bę ęphe bụ ndu mbyamumba; buru ndu ije; ęge ono, nna ęphe shi buru iya ono. Ndzụ, ęphe nọ l'eliphe-a bę agba phuruphuru l'ọ nwonyonyo; kę l'ę tọo nọdu jeyewaru. ¹⁶ Nggube Ojejoje, bụ Nchileke; igweligwe iphe ọwaa, ęphe wofutaru t'e gude kpuru ngu ọlo-wa, bụ k'ępha ngu, dọ nsọ-wa bę bukwa l'ęka ngu b'ọ shi bya. L'ęphe ha bukota nggu nwe iya.

¹⁷ Nchileke mu; mu maru l'iileleje obu; yọ buru obu, guru iphoro bę aduje ngu mma. O bụ obu, guru iphoro bę ya gude nukota ngu iphe-a l'ọ ha ęge ya chiru obu iya. Nta-a bę ya phuraru ndu nk'ia, bụ ndu ophu nọ l'ęke-a ęge ęphe chiru obu ęphe; gude ęhu-otso-ęna nọ ngu iphe-a. ¹⁸ Byiko Ojejoje, bụ Nchileke kę nna ayi pę, bụ Ębirihamu; mę Áyizaku; mę Ízurelu; mekwaa tę egbe ọriri ono nọdu ndibe ngu l'obu gbu-

ruru jeye lẹ gbururu; nggu emee tẹ obu ẹphe nọdu l'ẹke i nọ. ¹⁹ Mee tẹ nwatibe mu; mbụ Sólomọnu gude obu iya l'ọ ha meje ekemu ngu; mę iphe, i sụru t'e meje; mę iphe, i tọru ọkpa iya; mbụ t'o mekotaje iphemiphe ọbule ono l'ọ ha; yọ kpua eze-ulo ono, ya dobewaru iphe, ee-gude kpua ya ono."

²⁰ Ya ndono; Dévidi abya asụ edzudzu ọha ono: "Unu jaa Ojejoje, bụ Nchileke unu ajaja." Edzudzu-ọha ono atụko jaa Ojejoje, bụ Nchileke kę nna ẹphe ajaja. Ẹphe abya efokota ishi l'alị; baarụ Ojejoje ẹja; bya efozitaru eze ishi.

Eeme Sólomọnu eze

²¹ Yo be echile iya; ẹphe egwooru Ojejoje ẹja; gwokwaaru iya phụ ngweja-ukfuru. Ẹphe gburu unu oke-eswi labụ l'ụkporo iri; gbua unu ebyila labụ l'ụkporo iri; mę unu aturu labụ l'ụkporo iri yẹle ngweja-męe, etso-jegbaa ya nụ. Ẹphe egwoo ngweja, dụ l'igwe l'okfu ẹhu ndu Ízurelu. ²² Ẹphe egude oke ẹhu-ọtso-ena ria; ngua l'ifu Ojejoje mbọku ono.

Ẹphe abya emee Sólomọnu Dévidi eze k'ugbo labụ. Ẹphe awua ya manụ l'ifu Ojejoje t'ọ buru onye ishi; Zadọku aburu onye achijeru Nchileke ẹja. ²³ Tọ dụ iya bụ; Sólomọnu abya anọdu l'aba-eze Ojejoje; buru eze l'ọzori nna iya, bụ Dévidi. Iphe l'ejeru iya lẹ werewere;

ndu Ízurelu l'ẹphe ha l'anuru iya okfu. ²⁴ Iphe bụ ndu ishi; mę ndu soja ndu ọphu bụ ike-ka-l'ogu phe; mę unwu Dévidi l'ẹphe ha atụko ẹka kua eze, bụ Sólomọnu. ²⁵ Ojejoje emee Sólomọnu; yọ buru oke amadụ l'anya ndu Ízurelu kpamukpamu; bya eworu ọdu-biriri k'onye eze ye iya l'ẹhu; mbụ ụdu iya ọphu ẹ-ta dudu onye eze, vu iya ụzo, nwejeru iya nụ.

Anwụhu Dévidi

(1 Eze 2:10-12)

²⁶ Ono bụ ẹge Dévidi Jesi shi buru eze ndu Ízurelu. ²⁷ Ọ chiru ndu Ízurelu ụkporo afa labụ. Afa ẹsaa b'ọ chiru lẹ Héburonu; chia ụkporo afa l'afa iri l'eto lẹ Jerúsalemu. ²⁸ Ọ nwuhuru teke ọ kahụwaru ọkpobe akahụ. Ọ karu nka l'ẹhu ọtso ẹna; buru onye nweru ẹku; ria ugwu. Nwatibe iya; mbụ Sólomọnu abya aburu eze nọ-chia ẹnya iya. ²⁹ Iphemiphe ọbule, eze, bụ Dévidi mekotaru; shita l'ishi jeye lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ekwo, ẹphe deshuru iphe, meru nụ; mbụ Sámelu, bụ onye aphuje àphụ; mę Nétanu, bụ onye nkfuchuru Nchileke; mę Gádu, bụ onye aphuje àphụ. ³⁰ E dekotaru ẹge o shi chia ọchichi; mę ẹge o gude kpaa ike; mę iphe, dakfutakotaru iya nụ; mę ọphu dakfutaru ndu Ízurelu; mę iphe, dakfutaru alị-eze ono l'ọ ha.

2 Iphe e meru l'oge ndu Eze

Sólomõnu arõ mmamiphe

(1 Eze 3:1-15)

1 Tõ dù iya bụ; Sólomõnu Dévidi abya akpõo onwiya l'õ bụ abara l'alì-eze iya. Ojejoje, bụ Nchileke iya eswiru iya òkpobe eswiru; bya emee ya; yõ büru oke amadụ.

² Sólomõnu abya ekfuru yeru ndu Ízurèlu l'èphe ha. Ndu o kfuru yeru bụ ndu ishi, achìgbaa ndu soja, dù ùnu labù l'ùkporo iri iri; ndu ishi, achìgbaa ndu soja, dù ùkporo ise ise; ndu ikpe; mē iphe, bụ ndu ishi ndu Ízurèlu l'èphe ha; mbù ndu bütua ishi l'ènya-ufu èphe.

³ Sólomõnu yèle ndu Ízurèlu l'èphe ha atùgbua jeshia l'èke aagwajè iphe lè Gíbiyõnu; kè l'õo l'èke ono bè Ùlò-Èkwà Ndzuko Nchileke nò; mbù ono, Mòsisu, bụ nwozi Ojejoje meru l'èchi-ègu ono. ⁴ Dévidi bè pafütawaru Okpoko Ogbà-ndzù Ojejoje lè Kiriyatu-Jerimu bya edobe l'èke o metaru iya; kè l'õ kpõberu iya ùlò-èkwà lè Jerúsalemu. ⁵ Obulè ènya-ngwèja, Bezalèlu gude ope mee bè nò lè Gíbiyõnu l'ifu ùlò-mkpù Ojejoje. Bezalèlu bụ nwatibe Úri; Uri abüru nwatibe Huru. Sólomõnu yèle edzudzu òha ono achòlahaa Ojejoje l'èke ono. ⁶ Sólomõnu abya enyihu ènya-ngwèja, e meru l'ope; mbù l'ifu Ùlò-Èkwà Ndzuko ono; nõdu l'ifu Ojejoje l'èke ono gwoo ùnu ngwèja-ukfuru labù l'ùkporo iri.

⁷ Yo rua l'ènyashi; Ojejoje abyakfuta Sólomõnu bya asù iya: "T'õ kfuru ya iphe bụ iphe, ò chõru tē ya nù iya."

⁸ Sólomõnu asù Nchileke: "I koshiwaru l'i yeru Dévidi, bụ nna iya obu nshinu; bya emewa tē ya büru eze l'òzori iya. ⁹ Byiko Ojejoje, bụ Nchileke; tē ùkwa ono, i kweru nna iya; mbù Dévidi medzukwaa; kè l'i mewaru tē ya büru eze mkporo-òha, ha l'õ bụ èja, nõ l'alì-a.

¹⁰ Nuna iya mmamiphe; nggu emee tē ya kwaa ènya; k'òphu ya a-dù ike chĩa ndu-a; kè l'è tõ dùdu onye a-dù ike achìkota ndu nke ngu-a, ha nshinu ège-a."

¹¹ Nchileke asù Sólomõnu: "Keshinu òphu ò bụ iphe ono bè agù ngu ègu l'obu; tì sù t'a nù ngu èku; m'ò bụ iphe-enweru; m'ò bụ t'a kwabeje ngu ugvu; t'ì sù t'e mee tē ndu ìidu ashì nwùshihu; tì sù t'a nù ngu ndzù ogologo; gbahaa t'a nù ngu mmamiphe; mee t'iphe doje ngu ènya; k'òphu ii-gude iya l'achì ndu nk'ìya-a, ya meru t'ì büru eze èphe-wa; ¹² bè ya a-nù ngu mmamiphe ono; mee t'ì kwaa ènya. Ya a-nùkwa ngu

phù èku; nù ngu iphe-enweru; mē òkwabe-ugvu, è-ta dùdu onye eze, nwejeru iya nù lè ndu òphu vu ngu ùzo; òphu ò dùkwanu onye eze, bya bya enwe iya nù lè ndu òphu etso ngu etsotso."

¹³ Tõ dù ya bụ; Sólomõnu eshi l'èke ono, aagwajè èja lè Gíbiyõnu ono nyizita; mbù l'ifu Ùlò-Èkwà Ndzuko ono; yõ büru iya òla Jerúsalemu. Yõ büru eze; wata òchi ndu Ízurèlu.

Èku Sólomõnu

(1 Eze 10:26-29; 2 Iphe 9:13-28)

¹⁴ Sólomõnu akùberu onwiya ùgbo-ìnya; mē ndu agbaru iya iya. O nweru ùnu ùgbo-ìnya èto l'ùkporo iri; mē ùkporo ùnu madzù l'ùnu iri, bụ ndu agbajè iya nù. Ndu ono bè eze haru dobe lè mkpùkpu, eedobeje ùgbo-ìnya; bya enweru ndu òphu o doberu lè Jerúsalemu swibe onwiya. ¹⁵ Eze bè meru tē mkpòla-òcha; mē mkpòla-ododo kuru l'õ bụ mkpuma lè Jerúsalemu; bya emee oshi sida; yõ tũko èkemeke òbule dzuru ège oshi sikamo, atũkoje alì òkpa-ugvu, nõ l'ùzo ènyanwuarìba dzuru. ¹⁶ O bụ l'alì Íjiputu yèle alì Kuwe b'e shi eshije nmataru Sólomõnu ìnya. Yõ büru ndu agbaru eze nghò shi èjeje Kuwe je anmashìa ya. ¹⁷ Aswa, èphe shi akfùje gude zua ùgbo-ìnya lè Íjiputu bụ ùnu shèkelu mkpòla-òcha lè shèkelu mkpòla-òcha iri. Ìnya bè èphe shi egudeje ùkporo shèkelu mkpòla-òcha èsaa lè shèkelu iri nmata. Èphe shikwaphu shi evufuje iya je erishitsua ndu eze ndu Hetu; mē kè ndu Áramu.

Nkwakõ k'òkpu eze-ùlò Nchileke ono

(1 Eze 5:1-18)

2 Sólomõnu abya ekpebua lè ya a-kpuru èpha Ojejoje eze-ùlò Nchileke; ya a-kpùkwaaruphu onwiya ùlò-eze. ² Yõ bya agùta ùkporo ùnu unwoke èsato l'ùnu iri 'ise † t'èphe büru ndu a-nõdu evu iphe; gùta ùkporo ùnu unwoke ugbo iri †† t'èphe büru ndu a-nõdu awashì mkpuma l'ugvu ugvu alì ono; bya agùta ùnu unwoke tete ‡ t'èphe büru ndu a-nõdu eleta èphe ènya l'òzi ono.

³ Sólomõnu abya ezia Hiram, bụ eze ndu Táya; sù iya: "T'õ bükwaru ège ono, o meru nna iya; mbù Dévidi; nù iya oshi sida t'õ kpua ùlò ebubu iya ono bụ ège oo-meru yèbedua. ⁴ Nta-a bè ya abya òkpuru Ojejoje,

† Iphe ò bụ bụ 70,000. †† Iphe ò bụ bụ 80,000. ‡ Iphe ò bụ bụ 3,600.

bụ Nchileke iya ụlo; doberu iya ẹya nsọ t'ọ bụru ẹke aa-kpoje insensu, eshi kwẹkwẹkwe ọku l'ifu iya; mękwaphu t'e dobeje iya buredi, eedobeje l'ifu Nchileke tekenteke; bya aburu ẹke ee-gwoje ngweja-ukfuru ụtsu l'urenyashi; mbọku ọtu-ume; mę lę Aji Onwa Ophungu; mę l'ogbaru Ojejoje, bụ Nchileke aji, l'ẹge a tųgbaaru iya l'oge iya. Iphe ono b'e doberu t'ọ bụru ome-l'alj, a-duru ndu Ízurelu gbururu jeyewaru. ⁵ Ụlo ono, ya abya akpukpu ono a-hakwa nshinu; kele Nchileke ayi bę kangokotaru iphe bụ agwa ndu ọdo l'ọ ha. ⁶ Obenu; ?bụ onye bę dzuru k'okpuru iya eze-ulo Nchileke? Keshinu ọphu imigwe; mę imigwe ọphu kakọta l'eli te dzudu iya anodu; ?bụ onye bę ya bụ ke tę ya kpuru iya ụlo? Ọ bụlephu t'a kpua ẹke aa-kpoje insensu ọku l'ifu iya. ⁷ Nta-a bükwa t'i yeru iya onye emeje nka lę mkpola-ododo; mę lę mkpola-ọcha; mę l'ope; mę lę mkpuru-igwè; bya aburu onye maru ẹge eegudeje ọwúú uswuswe; mę ọwúú ododo l'eme nka; mę ọphu eke urukpu-urukpu. Onye ọbu a-bükwaruphu onye ọpyi iphe apyipyi doru ẹnya. Yęle ndu nk'iya, bụ ndu eme nka, nna iya Dévidi doberu a-tuko l'ėje ozi lę Jerúsalemu; mę lę Júda. ⁸ Nukwa iya phụ oshi sida; oshi payinu; mę l'oshi alugumu, shi l'ugvu ugvu Lébanonu; kele ya maru lę ndu nke ngu bę ọwaa oshi l'ugvu ugvu Lébanonu doru ẹnya. Ndu nk'iya bę ẹphe lę ndu nke ngu a-tuko l'ėje ozi ono; ⁹ k'ọphu ẹphe a-kwakoberu iya oshi ono k'etsubo iya; ke l'ulo ọbu, ya abya akpukpu ọphu a-hakwa nshinu; dų biribiri. ¹⁰ Ndu nke ngu ono, egbu oshi ono bę ya a-nụ witu, e gweru egwegwe, jiru ụkporo unu ẹkpa ugbo labu l'unu ẹkpa iri. Ya a-nụ ẹphe balj, jiru ụkporo unu ẹkpa labu l'unu ẹkpa iri; bya anụ ẹphe ite męe, dų ụkporo unu labu l'unu iri; bya anụ ẹphe ite manụ, dų ụkporo unu labu l'unu iri."

¹¹ Tọ dų iya bụ; Hiram, bụ eze ndu Táya abya edee ẹkwo gude yeeru Sólomonu onu; sụ: "Ọ bụ okfu lę Ojejoje yeru ndibe iya obu kparu iphe o meru t'i bụru eze ẹphe." ¹² Hiram ekfukwaaphu; sụ: "T'ajaja bụru ke Ojejoje, bụ Nchileke ke ndu Ízurelu; onye meru igwe; mee eliphe; mbụ onye ono, nuru eze, bụ Dévidi nwa, maru iphe; kwaa ẹnya; bya aburu onye iphe edoje ẹnya; t'ọ bụru onye a-kpuru Ojejoje eze-ulo; kpuru onwiya ufu-eze. ¹³ Nta-a bę ya eziwa Huramu-Abyi t'ọ bya. Huramu-Abyi bụ nwoke, maru nka; bụru onye iphe, edoje ẹnya. ¹⁴ Ọ bụ nwatibe nwanyi ikfu Dánu. Nna iya bụ onye Táya. Ọ maru ẹge e shi eme nka lę mkpola-ododo; mkpola-ọcha; ope; mkpuru-igwè; mkpuma; mę l'oshi. Ọ makwaruphu ẹge eegudeje ọwúú usw; ọwúú, eke urukpu-urukpu; mę ọwúú ododo; mę ọkpobe ẹkwa-ọcha l'eme nka. Ọ maru ẹge aapyije iphe-apyipyi, dų iche iche. Iphe bụ ẹrengete, a suru t'ọ mee bę oomekotaje. Yęle ndu nke ngu, bụ ndu l'eme nka; mę ndu eme nka ono, nnajiufu iya, bụ Dévidi, bụ iya bụ nna ngu doberu a-tuko jee ozi ono. ¹⁵ Nta-

a bükwa tę nggube onye nwe mu nụ nwaru ndu ozi ngu witu; balj; manụ; mę męe ono, i kfuru okfu iya ono. ¹⁶ Teke ono; ẹphe eje awataru ngu oshi, i chokporo l'ugvu ugvu Lébanonu; sweshia ya esweshi kpoghaa ya eze ẹnyimu; je edobe iya lę Jopa, bụ ẹke ọo-nodu; nggu evuta iya lashia Jerúsalemu."

Aawata okpu eze-ulo Nchileke

(1 Eze 6:1-38)

¹⁷ Tọ dų iya bụ; Sólomonu abya agwa ndu mbyamum-bya, bu l'alj Ízurelu ọgu; ẹge ono, nna iya; mbụ Dévidi guru ẹphe ono. Mkpako iphe, ẹphe dų aburu ụkporo unu ugbo iri lę tete; l'unu unwoke ẹno. ¹⁸ Yo woru ụkporo unu ugbo ẹsato l'unu iri l'ise †† dobe t'ẹphe bụru ndu evu iphe, eevu evuvu; dobe ụkporo unu ugbo iri ‡ t'ẹphe bụru ndu l'awa mkpuma l'alj ugvu ono; bya edobe unu tete †† t'ẹphe bụru ndu ishi, l'eleta ẹnya l'ozu ono; k'ọphu ẹphe a-nodu eme tę ndu ono jee ozi ẹphe.

Sólomonu akpu eze-ulo Nchileke ono

(1 Eze 6:1-36)

3 Tọ dų iya bụ; Sólomonu awata okpu eze-ulo Nchileke ono lę Jerúsalemu l'ugvu Moriya, bụ ẹke ono, Ojejoje byakfutajeru nna iya; mbụ Dévidi ono; mbụ l'echi ẹke Onanu ke Jebusu shi etsuje balj, bụ iya bụ ẹke ono, Dévidi doberu t'a kpua ya ono. ² Ọ bụ l'abalj k'ẹbo l'onwa k'ẹbo l'afa k'ẹno, ọ wataru achichi b'ọ wataru iya akpukpu. ³ Ọwaa ẹge Sólomonu gude tų ọkpa-ulo ono, aakpuru Nchileke ono l'uzo, e shi atuje iphe l'oge ndiche. Ogologo iya dų ụkporo ntụ-ọkpa ẹno l'iri; uswe iya adų ụkporo ntụ-ọkpa ụkporo l'iri. ⁴ Nwulo, a kpuru; yọ dų-kfuru l'onu eze-ulo ono dų ụkporo ntụ-ọkpa l'iri l'ogologo. Ogologo iya; bę yęle uswe ulo ono l'onwiya halephu ẹnya-nhamunha. Eli nwulo ono dų ntụ-ọkpa ụkporo tete. L'ime iya bę bụ ọkpobe mkpola-ododo b'ọ kwekotaru iya. ⁵ Phorokoto ulo ono b'ọ gbakotaru oshi payinu; kwekota iya mkpola-ododo, guru egugu; bya egude nkfu; mę gwogirigwo mengashia ya emengashi. ⁶ O gude mkpuma, vugbaa oke aswa memaa ulo ono emema. Mkpola-ododo, o yeru l'ulo ono bę bụ mkpola-ododo, shi l'alj Pavayimu. ⁷ Ọ wukotaru mkpola-ododo l'ulo ono l'ọ ha. Ọ wukotaru iya l'itso; mę l'onu ulo ono; mę l'oshi-ẹpoto ulo ono; mękpọ l'ibo iya; bya apyishia cherobimu l'eli oshi-ẹpoto ono. ⁸ Yọ bya akpota mkpura ẹke-Kakota-odu-Nsọ. Ogologo ulo ono yęle uswe iya; b'ọ kpuru; yọ hakọ ẹnya-nhamunha. Ọ kpuru ogologo iya; yọ dų ụkporo ntụ-ọkpa l'iri; uswe iya adų ụkporo ntụ-ọkpa l'iri. Yo kwekota iya mkpola-ododo, guru egugu, dų unu talentu l'ụkporo iri. ⁹ Ntu mkpola-ododo, e gude mee k'ulo ono bę ẹra iya dų shekelu ụkporo labu l'iri. Ọ wukotakaruphu mkpola-ododo l'ulo k'eli iya.

† Iphe ọ bụ bụ 153,600. †† Iphe ọ bụ bụ 70,000. ‡ Iphe ọ bụ bụ 80,000. †† Iphe ọ bụ bụ 3,600.

¹⁰ Lẹ mkpura Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ ono b'ọ kpuru cherobimu labu akpukpu dobe; wukota iya mkpola-ododo. ¹¹ Ẹbà cherobimu ono ẹphe ẹbo kpakọru du nkwo-ẹka ukporo. Ẹbà lanu; be du nkwo-ẹka ise l'ogologo; nọ je asukfuru l'oshi-ẹpotọ ọlo ono; nanu ọphu du nkwo-ẹka ise; nọ je asukfuru lẹ nku cherobimu ọphu. ¹² Ẹbà cherobimu ono ọphu; du nkwo-ẹka ise l'ogologo; nọ je asukfuru l'oshi-ẹpotọ ọlo ono; nanu ọphu; du nkwo-ẹka ise; nọ je asukfuru lẹ nku k'odungu ọphu. ¹³ Cherobimu ono be gbasatsaru ẹbà iya agbasa; yọ du nkwo-ẹka ukporo. Ẹphe evudo chebegbaa ifu lẹ mkpura ono gededede. ¹⁴ Yo gude òwúú, eke urukpu-urukpu; òwúú uswe; òwúú ododo; me ọkpobe ẹkwa ọcha kwee ẹkwa-mgbochi; bya eseshia cherobimu l'eli iya.

Itso, e meru l'ope

(1 Eze 7:15-22)

¹⁵ L'onu ọlo ono b'o meru itso labu gvube. O dutua ntụ-ọkpa ukporo labu l'iri l'ẹbo l'eli; bya emeta ishi itso, du ntụ-ọkpa ẹsaa ẹsaa lẹ mkpirikpi iya tukobegbaa l'eli iya iche iche. ¹⁶ O kparu iphe, du l'ọ bu gwogirigwo gangashia l'eli itso ono; bya akpua iphe, du l'ọ bu akpuru ọtara-okumu, du ukporo ise swobetsua lẹ gwogirigwo ono. ¹⁷ Yọ bya egvube itso ono ẹphe ẹbo l'ifu eze-ọlo ono. Nanu b'o gvuberu l'uzo ọhuda ọlo ono; gvube ọphu l'uzo isheli. Ọphu o gvuberu l'uzo ọhuda b'ọ gvuberu Jakinu; gvube ọphu nọ l'uzo isheli Bówazu.

Eememashi eze-ọlo Nchileke

(1 Eze 7:23-51)

4 Tọ du iya bu; yọ bya egude ope meta ẹnya-ngweja, du ukporo ntụ-ọkpa lẹ ntụ-ọkpa iri l'ogologo; ọsa iya du ukporo ntụ-ọkpa lẹ ntụ-ọkpa iri; eli iya adu ntụ-ọkpa iri l'ise.

Iphe, e meru l'opu, eeyeje mini

(1 Eze 7:23-26)

² Yọ bya adazee ope adaze; gude meta eze ẹnyimu, gbaru mgburumgburu. Igbiri-ọnu iya; du nkwo-ẹka iri; du nkwo-ẹka ise l'eli. Mgburumgburu iya be kpakọru du nkwo-ẹka ukporo l'iri. ³ Lẹ mkpuli igburu-ọnu iya ono b'a kpujyaberu iphe, du l'ọ bu oke-eswi dophee ya mgburumgburu. Ọduje iri l'ẹnya nkwo-ẹka lanu. Oke-eswi ono b'a kporu giriri uzi labu; e mee ya yele eze ẹnyimu mini ono atuko ragbabe. ⁴ Iphe ono, eeyeje mini ono b'a doberu l'eli oke-eswi iri l'ẹbo. Ẹto be nọ chebe ifu l'uzo isheli. Ẹto ọdo cheberu ifu l'uzo ẹnyanwu-ariba; ẹto ọphu echebe ifu l'uzo ọhuda; ẹto ọphu echebe ifu l'uzo ẹnyanwu-ahata; ẹphe atuko ghakota ikè ye l'ime. ⁵ Iphe ono, eeyeje mini ono be igbidigbi iya ha l'ọ bu ukfukfumu-ẹka. Igburuma-ọnu iya b'e

meru; yọ du l'ọ bu ọnu okoro; mbu l'e meru iya; yọ du l'ọ bu okfukfulike. Mini, alaje iya nu be e-ru iphe, du l'ọ bu unu galonu mini ẹsaa l'ukporo galonu iri. ¹⁶ O mekwaruphu eze gbangubangu iri, e gudeje asa iphe. Ise b'ọ sọberu l'uzo ọhuda; sọbe ise l'uzo isheli. O bu l'eze gbangubangu ono; be ẹphe asaje iphe, e gude eme ke ngweja-ukfuru. Iphe ọhu, eeyeje mini ọhu aburu ẹke ndu achijeru Nchileke aja egudje asacha onwephe.

⁷ Yọ bya egude mkpola-ododo meta iphe, aatukobeje urọku ọzo iri dobe l'eze-ọlo ono. Yọ buru ẹge a sọru t'e mee ya b'o meru iya. O doberu ise l'uzo ọhuda; dobe ise l'uzo isheli. ⁸ Yo mekwaaphu teburu iri dobe l'eze-ọlo ono. Ise b'o doberu l'uzo ọhuda; dobe ise l'uzo isheli; b'ọ bya egudekwaphu mkpola-ododo mee ukporo gbangubangu ise.

⁹ Yọ bya emeta ogbodufu ke ndu achijeru Nchileke aja; me eze ogbodufu; me ibo, ee-yegbaa l'ogbodufu ono. Yo kwekota ope lẹ ibo ono. ¹⁰ Yọ pata eze ẹnyimu mini ọhu sọbe l'uzo ọhuda; mbu l'uzo ẹnyanwu-ahata ọzo ọhuda ọlo ono.

¹¹ Iphe ọdo, Hiram mefuaru bu ite; me eze ago; me eze gbangubangu.

Iphe, Hiram kpushiru dobe l'eze-ọlo Ojejoje

(1 Eze 7:40-51)

Tọ du iya bu; Hiram arukota iphe bu ọru, ọoruru eze, bu Sólomonu l'eze-ọlo Nchileke ono; yọ gvụ:

¹² O kpuru itso labu; me nchi itso labu, gwotsuaru agwogwo, o tukobetsuaru l'eli itso ono; me iphe-akpakpa, du ọzo labu, o kparu gude memashia nchi itso labu ono, gwotsuaru agwogwo ono; ¹³ me iphe ono, du l'ọ bu akpuru ọtara-okumu, du unu, o dopheeru iphe akpakpa ono mgburumgburu. O doru iya giriri ọzo labu lẹ nchi itso ono gude memashia ya ememashi; ¹⁴ me o-gba-kperekpere yele eze gbangubangu, a dobegbaaru l'eli iya; ¹⁵ me eze ẹnyimu mini yele oke-eswi iri l'ẹbo, a sọberu eze ẹnyimu mini ono l'eli; ¹⁶ me ite; me eze ago; me oji; mewaru unwu ivu ọdo, gbaru nu.

Iphe, bu iphe, Hiram-Abyi meshikotaru eze, bu Sólomonu lẹ k'eze-ọlo Nchileke ono bu ope, egbugbaa ngerengere b'o gude mekota iya.

¹⁷ Yọ buru l'ali ọra, nọ lẹ phorokoto ali, nọ lẹ mgbaku Súkọtu yele Zereda lẹ nsuda Jọdanu be eze nọ yotakota ivu ono l'ọ ha. ¹⁸ Sólomonu be meshiru iphe ono l'igwe; k'ọphu bu l'era ope, laru iya nu be ta dudu onye maru iya nu.

¹⁹ Sólomonu abya emeshikota iphe, nokota l'eze-ọlo Nchileke ono; bu iya bu: ẹnya-ngweja, e gude mkpola-ododo mee; me teburu, aatukobeje buredi, du nsọ l'ifu Nchileke; ²⁰ me iphe, aatukobeje urọku, e meru l'okpobe mkpola-ododo yele urọku, a tukobegbaaru

† Iphe o bu bu 17,500.

iya t'o nwuje l'ifu Eke-Kakota-odu-Nso; ege ono, a suru t'o du ono; ²¹ me iphe, du l'o bu okfukfulike; me uruku; me iphe, e gudeje akpapyata iphe. E mekotaru iya l'okpobe mkpola-ododo; ²² me iphe, apaje owuu uruku; me eze gbangubangu; me ago; me iphe, aagujeru oku ye. E gudekota okpobe mkpola-ododo mekota iya; mekpoma mgbo eze-ulo ono, bu iya bu mgbo k'ime mkpura Eke-Kakota-odu-Nso; me mgbo k'eze-ulo ono l'onwiya.

5 Ya ndono; oru Solomonu l'eze-ulo Nchileke ono agvulephu; yo chishia iphe, Dévidi, bu nna iya doberu iche bya edobe l'ulo ono; mbu mkpola-ocha; mkpola-ododo; mewaru agwa odo l'o ha. Iphe ono b'o dobekotaru l'eke aakwakobeje eku l'ulo Nchileke ono.

Aapabata Okpoko Ogba-ndzu l'eze-ulo Nchileke

(1 Eze 8:1-9)

² To du iya bu; Solomonu abya ekukoo ndu bu ogurennya ndu Izurelu le Jerusalemu; me ndu bugbaa ishi l'ikfu l'ikfu; me ndu bugbaa ishi l'enya-ufu epehe le Izurelu; t'ephe shi le Mkpukpu Dévidi, bu iya bu Zayonu pafuta Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje ono. ³ Yo rua l'oge aji, epehe agbaje l'onwa k'esaa; unwoke Izurelu l'ephe ha abya edzua l'ifu eze.

⁴ Ndu bu ogurennya le Izurelu edzulephu; ndu Lívayi apalia Okpoko Ogba-ndzu ono. ⁵ Epehe apata Okpoko Ogba-ndzu ono; bya afota Ulo-Ekwà Ndzuko; gwotakota iphe, bu ivu, du nsò, no iya nu. Yo buru ndu achijeru Nchileke eja me ndu Lívayi vutaru iya. ⁶ Eze, bu Solomonu ye edzudzu oha ndu Izurelu l'ephe ha, dzuru l'eke ono atuko nodu l'ifu Okpoko Ogba-ndzu ono l'egbushi aturu; me eswi. Anu, epehe gburu b'e ta tukotadu onu iya; ta aguta iya aguta.

⁷ Ya ndono; ndu achijeru Nchileke eja apata Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje ono bya edobe l'oru eke, e metaru iya l'ime mkpura eze-ulo ono, bu iya bu Eke-Kakota-odu-Nso. Epehe doberu iya le mkpuli eba cherobimu phu. ⁸ Cherobimu ono be gbasaru eba agbasa l'oru eke ono, e doberu Okpoko Ogba-ndzu ono; shi ege ono kpuchita Okpoko Ogba-ndzu ono ye mgboro, eegudeje apa iya. ⁹ Mgboro Okpoko Ogba-ndzu ono be du ogologo k'ophu bu l'eeshije l'onu Eke-du-Nso ono l'ele ishishi iya eke o tsefutaru. O le e te shijekwanu l'azu ulo ono phu iya. Epehe nokwa-a l'eke ono jeye ntanu. ¹⁰ E to dudu iphe, no l'ime Okpoko Ogba-ndzu ono; gbahaa mkpuma labu, du balibali, Mosisu yeru l'ime iya l'ugvu Horebu; mbu l'eke ono, Ojejoje ye ndu Izurelu gbaru ndzu teke ono, epehe shi l'alijiputu lufuta ono.

Odu-biribiri Ojejoje

(1 Eze 7:40-51)

¹¹ To du iya bu; ndu achijeru Nchileke eja abya eshi le mkpura Eke-du-Nso ono lufuta. Ndu ono, achijeru Nchileke eja, bu ndu ophu no l'eke ono; be dobehawaru onwephe nsò l'ephe hakota; ophu epehe 'akpadu ishi k'ogbo ophu epehe tsotsua. ¹² Asafu; me Hemanu; me Jedutunu; me unwu epehe; me ndu abubu epehe; mbu ogbo egvu ono, shi l'eri Lívayi l'ephe ha ono abya evudo l'iku enya-ngweja eke iya k'enyanwu-ahata. Epehe eyekota uwe, e meru l'okpobe ekwa ocha; chiru ogele; me une; me ogumogu l'aku egvu. Ndu achijeru Nchileke eja adu ukporo umadzu ishingutu atuko tsoru epehe l'egbu upyoku. ¹³ Oda upyoku ono; ye le olu egvu ndu egvu ono atuko l'awukotalephu nanu. Epehe egude egvu ono l'aja Ojejoje ajaja; l'ekele iya ekele. Epehe egude upyoku; gude ogele; mewaru ngwa-egvu odo l'agu egvu ono. Olu epehe atuko l'aha gengugengu l'eke epehe aja Ojejoje ajaja l'asuje:

“O bu onye oma;

n-yemobu iya a-noje

gbururu jeye le gbururu.”

To du iya bu; urukpu abya eji eze-ulo Nchileke ono; ¹⁴ k'ophu bu le ndu ono, achijeru Nchileke eja ono ta dudedu ike oje ozi epehe; ke l'odu-biribiri Ojejoje byaru bya eji ulo Nchileke ono.

Okfu, Solomonu kfuru

(1 Eze 8:12-21)

6 To du iya bu; Solomonu asu: “Le Ojejoje be suru l'oo l'urukpu, gbaru ochi be ya e-buru. ² Ya kpwaru ngu eze-ulo, du egvu; eke ii-buru gbururu jeye le gbururu.”

³ Ndu Izurelu ono, dzukoru nu ono evudo l'eke ono; Solomonu aghachiru epehe ifu; bya agooru epehe onu; ⁴ su: “T'ajaja buru ke Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu; mbu onye ono, gudewa eke iya medzua ukwa ono, o kweru nna iya, bu Dévidi ono; mbu ukwa ono, o gude onu iya kwe iya le teke ono, o suru: ⁵ ‘Le keshinu mboku ono, ya dufutaru ndu nk'ia le Ijiputu b'e to dudu edukfu, no l'ikfu Izurelu kpamukpamu, ya fotaru t'o buru eke aa-kpuru iya te epha iya nodukwanu l'eke ono; ophu o dudu onye ya fotaru t'o buru onye ishi ndibe iya, bu ndu Izurelu. ⁶ O le nta-a be ya fotawaru Jerusalemu t'o buru eke epha iya a-nodu; bya afota Dévidi t'o chije ndibe iya, bu ndu Izurelu.’

⁷ “Nna iya; mbu Dévidi b'o shi nodu l'obu t'o kpuru Ojejoje, bu Nchileke ke Izurelu ulo. ⁸ Obenu le Ojejoje be suru nna iya; mbu Dévidi: ‘Keshinu ophu i shi vuru iya l'obu t'i kpuru iya eze-ulo b'o dukwaa mma l'o shi nodu ngu l'obu. ⁹ Obenu l'e to budu nggubedua a-kpu ulo ono. Onye a-kpu iya nu bu nwatibe ngu ke nwoke,

bụ mee ngu gēdegede. Ọ bụ onye onanu a-kpuru iya eze-ulo ono.'

¹⁰ "Nta-a bę Ojejoje medzuwaru ụkwa ono, o kweru ono; kele ya lufutawaru bya anọ-chia ęnya nna iya; mbụ Dévidi; nọduwa l'aba-eze ndu Ízurelu ęge ono, Ojejoje kweru ụkwa iya ono; ya abyawa bya akpua eze-ulo Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurelu ono. ¹¹ Yọ bụru l'ęke ono bę ya doberu Okpoko Ọgba-ndzụ; mbụ okpoko ono, e yeru ọgba-ndzụ ono, Ojejoje yele ndu Ízurelu gbaru ono."

Sólomonu ekfu anụ Nchileke

(1 Eze 8:22-53)

¹² Tọ dụ iya bụ; Sólomonu evudo l'ifu ęnya-ngweja Ojejoje l'ifu edzudzu ọha ndu Ízurelu ono; chilia ęka iya ęphe ębo imeli. ¹³ Sólomonu gudewa ope meta eli ęke, eevudoje, ogologo iya dụ ntụ-ọkpa ęsaa le mkpirikpi iya; ụsa iya adụ ntụ-ọkpa ęsaa le mkpirikpi iya; eli iya adụ ntụ-ọkpa ęno le mkpirikpi iya. ęke o doberu iya aburu l'echi ogbodufu ono. Yọ kfu-koru l'eli iya; gbushi ikpere l'ifu edzudzu ọha Ízurelu ono; bya achị-lia ęka imeli; ¹⁴ kfulahaa; sụ: "Nggube Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurelu; ę tọ dudu Nchileke ọdo, nọnu, dụ l'ọ bụ nggubedua l'imigwe me l'eliphe; mbụ nggube onye edobeje ndzụ, nggu le ndu ozi ngu gbaru; l'ekoshije l'i yeru ndu ozi ngu obu; mbụ ndu, gude obu ęphe l'ọ ha l'etso ụzo ngu. ¹⁵ Nggube onye ono, medzuru ụkwa, i kweru nwozi ngu ono, bụ nna iya Dévidi. I gude ọnu ngu kwee ya ụkwa; bya egude ęka ngu medzua ya; ęge-a, ọ dụ ntanụ-a.

¹⁶ "Nggube Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Ízurelu; nta-a bukwa t'i medzufua ụkwa ono, i kweru nwozi ngu ono, bụ iya bụ nna iya; mbụ Dévidi; mbụ ụkwa ono, i kweru iya; sụ: 'Lę tọ dudu iphe, e-me tę unwu iya nọ-buhu l'aba-eze ndu Ízurelu; m'ọ -bụru-a l'ęphe a-kwabe ęnya; me ekemu iya; ęge ono, nggubedua meru ono.' ¹⁷ Byiko; Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Ízurelu; tę ụkwa ono, i kweru nwozi ngu; mbụ Dévidi ono vukotakwa.

¹⁸ "Ọ bụ; Nchileke yele madzụ mmanu; ęphe e-bukotagherua le mgboko-a? Igwe; mbụ igwe ọphu kakọta l'eli te dzudu ngu ebubu; ębụ-chia ulo ọwaa, ya kpuru-a e-dzu ngu ebubu? ¹⁹ Nggube Ojejoje, bụ Nchileke; ngabenu nchị l'ekfukfu, nwozi ngu ekfu anụ ngu; me aroro, ọoro ngu. Nụaru mkpu ono, nwozi ngu echi l'echiku ngu ono; waa ekfukfu ono, ọ nọ l'ifu ngu l'ekfu anụ ngu ono. ²⁰ Tę ęnya ngu nọdujenu l'ulo-wa: eswe l'enyashi; mbụ l'ęke-a, i suru l'ii-me tę ępha ngu nọdu-wa; k'ọphu ji-nuje ekfukfu, nwozi ngu gharu ifu l'ęke-a l'ekfu anụ ngu-wa. ²¹ Nujenu aroro, nwozi ngu; me ọphu ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu arọ ngu teke ęphe cheberu ifu l'ęke-a l'ekfu anụ ngu. Shikwa l'imigwe, bụ ęke i bu ebubu nua ya. Nua ya; nggu aguru ęphe nvu l'iphe, dụ ęji ęphe.

²² "Ọ -bụru l'o nweru onye mesweru ibe iya; a sụ iya t'ọ gwa ęnwa; yọ bya l'ifu ęnya-ngweja ngu l'ulo-wa bya agwa ęnwa ọbu; ²³ shikwa l'imigwe nua ya; nggu emee iphe, gbaru ngu nụ. Kpee ndu ozi ngu ono ikpe l'on-wongu. Onye ọphu ikpe nmaru; nggu anma iya ikpe; tukobe iya iphe, o meru l'ishi. Onye ọphu iswi dụ mma; nggu ahaaru iya enge; meeru iya iphe, gbaru iya nụ; kę l'ọ bụ onye doberu ęka ndoo.

²⁴ "Ọ -bụru le ndu ọhogu lụ-gburu ndu nke ngu, bụ ndu Ízurelu l'oggu; okfu l'ęphe mesweru ngu; ọ -bụru l'ęphe bya aghaa umere lakfuta ngu; bya ekulahaa ępha ngu; nọdu l'ulo-wa kfuru nụ ngu; roo ngu; ²⁵ shikwa l'imigwe nua iya; nggu aguru ndibe ngu ono, bụ ndu Ízurelu nvu l'iphe, dụ ęji ono, ęphe meru ono. Nggu eduphuta ęphe azụ l'alị ono, i nuru ęphe le nna ęphe ono.

²⁶ "Ọ -bụ l'a kpọ-chiru igweli; mini ajika achichi; okfu l'ęphe meru ngu iphe, dụ ęji; ọ -bụru l'ęphe gharu ifu l'ęke-a; kfuru nụ ngu; kulahaa ępha ngu; bya agbakuta iphe, dụ ęji ęphe ono azụ; kę l'i mewaru t'ęphe jee iphe-ęhuka; ²⁷ shikwa l'imigwe nua iya; guru ndu ozi ngu, bụ iya bụ ndibe ngu ono, bụ ndu Ízurelu ono nvu l'iphe, dụ ęji ọbu. Nggu ezia ęphe ụzo ọphu vudo nhamunha, ęphe a-nọdu etso. Nggu emee tę mini chia l'alị ngu ono, bụ alị, i nuru ndibe ngu t'ọ bụru òkè-iphe ęphe ono.

²⁸ "Ọ -bụru l'ọo ęjo-ęgu byaru l'alị-a; m'ọ bụ ęjo o-me-l'ęhu; m'ọ bụ iphe, emebyishije nri, a kọru l'okfu; m'ọ bụ ọphu emeje t'ọ tsua evu; m'ọ bụ igube; m'ọ bụ nta-ka, atakashije iphe bę byaru nụ; m'ọ bụ l'ọo ọhogu ęphe; bę byaru bya ekepheta ęphe le mkpukpu, nọ l'alị ęphe; mbụ m'ọ -ruhuru; ọ -bụru egbe iphe-ęhuka, dụ idagha; m'ọ bụ iphe-ememe, dụ idagha bę byaru nụ; ²⁹ o -nwekpooru onye machiru ęka l'uzo ulo-wa kfuru nụ ngu; m'ọ bụ l'ọo ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu l'ęphe ha bę kfuru nụ ngu; bya aroro ngu; kę l'ọo onyenonu maru ęge oomeberu iya; me ęge ọotsu-beru iya l'ęhu; ³⁰ shikwa l'imigwe, bụ ęke ono, i bu ebubu ono nua ya. Guru ęphe nvu; nggu emeeru onyenonu l'ęge iphe, oome gbaru; keshinu i maru obu onyemonye ọbule; kę l'ọo nggubedua nwęnkinyi ngu bę maru obu unwu eliphe l'ęphe ha; ³¹ k'ọphu ęphe a-nọdu atsụ ngu egvu; l'etso ụzo ngu mbọku-mbọku jeye ęge ęphe a-nọ-bebe l'alị ono, i nuru nna ayi phę ono.

³² "A bya l'onye bụ onye mba ọdo; mbụ onye ta budu onye Ízurelu, bụ ndibe ngu; mbụ onye shi l'ęke teru ęnya gude k'ępha ngu ono, paru ęka apaa ono bya; me k'ike ngu ono; me k'iphe ono, dụ biribiri, imegbaa ono; teke onye ono byaru bya aghaa ifu l'ulo-wa kfuru nụ ngu; ³³ shikwa l'imigwe, bụ ęke ono, i bu ebubu ono nua ya; nggu emeeru onye mba ọdo ono iphemiphe ọbule, ọ rakuru ngu t'i meeru iya; k'ọphu ndu mgboko l'ęphe ha a-maru ępha ngu; shi ęge ono tsulahaa ngu egvu ęge ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu atsụ ngu; mbụ

ephe a-makwaruphu l'ulo-wa, ya kpuru-wa be vu epha ngu.

³⁴ “O -buru le ndibe ngu jeru je etso ndu ohogu epe ogu l'iphe bu eke, i ziru epe; epe -ghawa ifu le mkpukpu-wa, i fotaru-a; me l'ulo-o, ya kpuru ngu-wa; ³⁵ shikwa l'imigwe nua ekfukfu, epe kfuru nu ngu; me l'aroro, epe roru ngu; gbaaru epe odzori.

³⁶ “Teke o bu l'oo iphe, du eji be epe meru ngu; ke le to dudu onye e-te emejedu iphe, du eji; ehu -wata ngu oghu eghughu l'eke epe no; nggu eworu epe ye ohogu l'eka; k'ophu bu l'aakpu epe le ndzu laa ali, teru enya; m'o bu eke du ntse; ³⁷ epe -nodu l'ali ono, a kpuru epe le ndzu laa ono; egomunggo alaa epe azu; izimana ala epe azu; epe anodu l'ali ndu ono, kpuru epe le ndzu ono roo ngu; su: ‘L'ephe mewaru iphe, du eji; bya emewa iphe, e-te vudodu nhamunha; mewa akpamara;’ ³⁸ o -buru l'ephe no l'ali ono, a kpuru epe le ndzu laa ono; gude obu epe l'o ha; me ndzu epe l'o ha lakfuta ngu odo; bya aghaa ifu l'ali-a, bu ali, i nuru nna epe-a; mbu le mkpukpu-wa, i fotaru; me l'ulo-wa, ya kpuru ngu-a; kfuru nu ngu; ³⁹ shikwa l'imigwe l'eke ono, i bu ebubu ono nua ekfukfu, epe kfuru nu ngu; me l'aroro ono, epe roru ngu ono; nggu agbaaru epe odzori. Nggu aguaru ndibe ngu ono, mesweru ngu nu ono nvu.

⁴⁰ “Byiko Nchileke iya; te enya ngu noduje ru l'ekfukfu, a no l'eke-a l'ekfu anu ngu; nggu angabejekwa iya phu nchi.

⁴¹ “Nta-a bukwa t'i gbeshi nggube Ojejoje, bu Nchileke; jeshia l'okpoku ngu.

“Gbeshi nggu le
Okpoko Ogba-ndzu ngu ono,
ekoshi l'i bu onye ike ono.
Nggube Ojejoje,
bu Nchileke;
te ndu nke ngu, achijeru Nchileke eja;
bukwaru ndu ee-ye
ndzofuta ege eeyeje uwe-a.
Te ndu bu ndu nke ngu
tekwa e swa l'iphe, du mma,
iimeru epe.

⁴² Byiko Ojejoje, bu Nchileke;
be ewofukwa ifu l'eke onye nke ngu ono,
i teru manu ono no.
Nyatakwa obu ono, i yeru
Dévidi, bu nwozi ngu ono.”

Eeye Nchileke eze-ulo ono l'eka

(1 Eze 8:62-66)

7 Sólomonu ekfutsulephu nu Nchileke; oku eshi l'imigwe bya ekekota ngweja-ukfuru; me ngweja ndu ophu l'o ha. Odu-biribiri Ojejoje abya eji ulo ono. ² Ndu achijeru Nchileke eja ta du ike bahu l'eze-ulo Ojejoje ono; ke l'odu-biribiri Ojejoje ono jiru iya ejiji.

³ Ndu Ízurelu aphulephu oku ono teke o bya; bya aphu odu-biribiri Ojejoje ono, no l'eli ulo ono; dashia; kpu-betsua ifu l'ali l'eli eke e gude mkpuma kpulia akpuli; epe abalahaaru Ojejoje eja; l'ekele iya ekele; su:

“O bu onye oma;
n-yemobu iya anoje
gbururu jeye le gbururu.”

Eeye eze-ulo ono l'eka Ojejoje

(1 Eze 8:62-66)

⁴ To du iya bu; eze ye ndu Ízurelu l'ephe ha atuko gwoo ngweja l'ifu Ojejoje. ⁵ Anu, eze Sólomonu gburu egbugbu gude gwoo ngweja ono be du; ukporo unu eswi ugbo labu l'unu iri 'ise; † me aturu, du unu ukporo iri l'ise. †† Eze ye ndu Ízurelu l'ephe ha eworu eze-ulo Nchileke ono ye iya l'eka. ⁶ Ndu achijeru Nchileke eja atuko vudogbaa l'eke epe evudoje. Ono kwaphu ege ndu ke Lívayi vudogbaa; gude ngwa-egvu Ojejoje; mbu ngwa-egvu ono, eze, bu Dévidi meshiru dobe t'e gude guje egvu ekele nu Ojejoje, bu iya bu ngwa-egvu ono, o shi egudeje l'agu egvu ekele; asuje: “Le n-yemobu iya anoje gbururu jeye le gbururu.” Ndu ono, achijeru Nchileke eja ono anodu ghaaru ndu Lívayi ifu; l'egbu upyoku; ndu Ízurelu l'ephe ha atuko vudo evudo.

⁷ Sólomonu edobe echi ogbodufu ono, no l'onu eze-ulo Ojejoje ono nsu. Yo buru l'eke ono b'o no gwoo ngweja-ukfuru; me ebà anu, e gude gwoo ngweja ehu-agu; ke l'enya-ngweja phu, e gude ope mee phu be ngweja-ukfuru ono; me ngweja nri; me k'ebà anu ta lakotadu.

⁸ To du iya bu; Sólomonu me iphe bu ndu Ízurelu, epe l'iya no l'eke ono; agbaa aji ono ujiku esaa; mekpoo igweligwe edzudzu oha ono, shi l'onu eke eeshije bahu le Lebo-Hámatu; je akpaa le nggele Íjiputu ono. ⁹ Yo be mboku k'esato; epe enwee ndzuko, du iche. Ishi iya aburu l'ephe meru ke odobe enya-ngweja ono nsu ujiku esaa; gbaa aji iya ujiku esaa. ¹⁰ Yo be mboku, onwa esaa gbaru l'ukporo abali l'abali eto; yo su ndu ono t'ephe lakotawaru l'ufu. Epe egude ehu-otso-ena lashia; k'iphe-oma, Nchileke meru Dévidi; me Sólomonu; me ndibe iya, bu ndu Ízurelu.

Ojejoje eyeru Sólomonu onu

(1 Eze 9:1-9)

¹¹ Le Sólomonu kpu-getsuaru eze-ulo Nchileke ono; me ufu-eze iya; mbu tuko iphemiphe obule, o tüberu k'ememe l'eze-ulo Nchileke ono; me l'ufu-eze iya mekota; ¹² be Ojejoje byakfutaru iya l'enyashi bya asu iya: “Le ya nuwaru ekfukfu, i kfuru nu iya; bya afotawa eke-a t'o buru ulo, aa-noduje l'egworu iya ngweja.

† Iphe o bu bu 22,000. †† Iphe o bu bu 120,000.

¹³ “O -būru lẹ ya swọ-chiru igweli tẹ mini ba chij; m'ọ bụ lẹ ya zifuru igube t'ọ bya atụko iphe, nọ l'alị mebyishia; m'ọ bụ lẹ ya zifuru ẹjo ome-l'ẹhu bya atụaru ndibe iya; ¹⁴ ọ -būru lẹ ndibe iya ono, bụ ndu eeku l'alaru ẹpha iya ono bẹ wozitaru onwẹphe ali; kfuru nū iya; chọo ifu iya; bya agbanwee; haa ẹjo iphe, ẹphe eme bẹ ya e-shikwaa l'imigwe nūa ekfukfu, ẹphe ekfu anụ iya; gvaru ẹphe nvụ l'iphe, dū ẹji ẹphe; mee t'alị ẹphe mehujẹ iphe. ¹⁵ Nta-a bẹ ẹnya iya; mẹ nchị iya a-nọduje l'ekfukfu, eekfu anụ iya l'ẹke-a. ¹⁶ Ya fọtawaru ụlo-wa; bya edobewa iya nsọ; mewa iya t'ọ būru ẹke ẹpha ya a-nọ gbururu jeyewaru. Ẹnya iya; mẹ obu iya a-nọduje l'ẹka tekenteke.

¹⁷ “A bya lẹ nggubedua; ọ -būru l'i tсорu ụzo iya ẹge nna ngu Dévidi tсорu iya; l'eme iphemiphe ọbule, ya tūru ngu l'ekemu; mbụ meje iphe, ya tōru ọkpa iya; mẹ l'ome-l'alị iya; ¹⁸ bẹ ya e-me tẹ ọnodu ngu nguru anguru l'aba-eze ono; ẹge ono yẹle nna ngu; mbụ Dévidi gbarụ iya lẹ ndzụ teke ono, ya sūru iya: 'Lẹ to nwe-du iphe, e-me t'ẹ b'i nwejeru onye a-nọdu achị ndu Ízurelu.'

¹⁹ “Ole; ọ -būru l'unu gbakutaru azụ; gwọbe ome iphe, ya tōru unu ọkpa iya; mẹ ekemu, ya tūru unu; je agwalahaa agwa ọdo; l'abaru ẹphe ẹja; ²⁰ bẹ ya a-vụk-wa ndu Ízurelu l'ogbaragba vufu l'alị ono, ya nuru ẹphe ono; ya amia ẹnya l'ulo-wa, ya doberu onwiya nsọ-a. Ya e-me iya t'ọ būru iphe, ndiphe e-gude l'anma l'ejo ẹtu; mẹ iphe, ee-gude l'eme iphe ọchi. ²¹ Ụlo-wa gvuru ẹge-a bẹ a-būru: onye swetaru nū; yọ kpọo beru; sū: 'Bū ngunu meru iphe Ojejoje meru egbe iphe ọwaa l'alị-a mẹ l'ulo-wa?' ²² Ndiphe a-sū: 'L'ọo okfu l'ẹphe haru Ojejoje, bụ Nchileke kẹ nna ẹphe; mbụ onye ono, dufutaru ẹphe l'alị Íjiputu ono; ẹphe an-malahụ l'agwa ọdo; gwalahaa ya; l'abaru iya ẹja. Ọo ya kparụ iphe Ojejoje wokfutaru ẹphe egbe iphe, dū ẹji-a.'”

Iphe ọdo, Sólomonu meshiru

(1 Eze 9:10-28)

8 Ya ndono; ụkporo afa agvudelephu, bụ oge, ọ nataru Sólomonu t'ọ gude kpua eze-ulo Nchileke ono; mẹ l'ulo nk'iya; ² yọ tuko mkpukpu, Hiram nuru iya kpukwashia; bya achiru ndu Ízurelu ye t'ẹphe je ebugbaaru iya. ³ Sólomonu abya ejee ọgu lẹ Hámatu-Zóba; je aluta iya. ⁴ Yọ kpua mkpukpu Tadumo l'echi-egu; bya akpashia mkpukpu, aakwakọbeje iphe lẹ Hámatu. ⁵ Yọ bya akpukwaa mkpukpu Bētu-Horonu k'eli; mẹ k'alị; kpua ya; yo shihugbaa ike. Yọ gude ụpho-mkpuma † kpụ-phokota iya mgburumgburu; bya eye iya ọnu-oguzo; mẹ mgboro-ígwè, eegude aswo-chi iya

† Ụpho kẹ ndu Ikwo; bẹ aagbajẹ agbagba; kẹ l'ọ metashijee ọ bụ ụpho-oshi. Ụpho ọphu e deru lẹ Bayiburu-a; b'e gudeje mkpuma kpua; k'ọphu oo-shihu ike; tẹ ndu ọhogu; be eshi iya bata; byaru ndu mkpukpu ono ọgu.

aswo-chi; ⁶ bya akpua mkpukpu Belatu; kpashia mkpukpu, ọokwakobeje iphe; mẹ mkpukpu ẹke ụgbo-inya iya anọje; mẹ mkpukpu ẹke ndu agbaru iya inya e-buru. Sólomonu atụkokpo iphemiphe ọbule ono, ọ choru akpukpu ono kpashia lẹ Jerúsalemu; mẹ l'ugvu ugvu Lébanonu; mękpo ẹke nọ l'alị, ọochi l'ọ ha.

⁷ Ndu bụ ndu phoduru nū lẹ ndu Hetu; ndu Amoru; ndu Pérezu; ndu Hevu; ndu Jebusu; mbụ ndu ono, ẹ-ta bụdu ndu Ízurelu ono; ⁸ mbụ eri ndu ono, phoduru nū l'alị ono; bụ ndu ọphu ndu Ízurelu te gbushidu; bẹ Sólomonu doberu t'ẹphe būru iya ohu; l'ejeru iya ozi mkpọ-nyi-ẹnya. Yọ būru ẹge ẹphe bụ iya ndono jeye ntanụ. ⁹ Obenu lẹ ndu Ízurelu ta dudu onye ọphu Sólomonu meru ohu l'ozu iya. Ẹphebedua b'ọ meru ndu soja iya; mẹ ndu ishi ndu soja iya; mẹ ndu ishi ụgbo-inya iya; mẹ ndu agbaru iya inya. ¹⁰ Ọ bụ ẹphe bụ ndu ishi l'ozu Sólomonu. Ẹphe dū ụkporo madzụ iri l'ẹbo l'umadzu iri l'achị-zu ndu l'ozu ono.

¹¹ Sólomonu abya eshi lẹ Mkpukpu Dévidi dufuta nwada Fero, ọolu bya edobe l'ulo ono, ọ kpuru iya ono; kẹle Sólomonu bẹ sūru lẹ nyee ya te ebudu l'ulo Dévidi, bụ eze ndu Ízurelu. Ishi iya aburu l'iphe, bụ ẹke Okpoko Ọgba-ndzụ ono bahugbaaru bẹ dukota nsọ.

¹² Sólomonu abya egwooru Ojejoje ngweja-ukfuru l'eli ẹnya-ngweja ono, ọ kpuru l'ifu ulo ono. ¹³ Ngweja ono; bẹ oogwoje ẹge ọ gbarụ t'e gwoo ya l'uboku; mbụ ẹge ekemu Mosisu kfuru t'e gwoje iya mboku ọtu-ume; mẹ lẹ Aji Onwa Ọphungu; mẹ l'uzo aji ẹto, aagbajẹ afa l'afa: bụ iya bụ Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko; mẹ Aji Ídzù; mẹ Aji Mkpù. ¹⁴ O tсорu ẹge ono, nna iya; mbụ Dévidi tōru ọkpa iya gude fọo ọgbo ndu achijeru Nchileke ẹja dobe ẹphe l'ozu, ẹphe a-nọdu eje; mẹ ọg-bo kẹ ndu Lívayi t'ẹphe duje l'egvu ajaja; mẹ t'ẹphe yejeru ndu achijeru Nchileke ẹja ẹka l'ozu ẹge ọ gbarụ l'uboku ụboku. Yọ bya agbaa ọgbo ndu nche dobeg-baa l'ọnu-oguzo l'ọnu-oguzo t'ẹphe cheje nche; kẹ l'ọo ẹge ono bẹ Dévidi, bụ onye kẹ Nchileke tūru iya l'ekemu. ¹⁵ Ọphu ọ dudu iphe, eze tūru ekemu iya doberu ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu Lívayi t'ẹphe meje, nweru ọphu ẹphe haru ememe; je akpaa lẹ k'ẹke aakwakọbeje ẹku.

¹⁶ Iphe, bụ iphe, Sólomonu tūberu k'ememe lẹ k'eze-ulo Ojejoje ono agvụ; tsube lẹ teke a tōru ntọ-l'alị iya jeye teke a kpụ-geru iya. Yọ būru iya bụ l'aakpụ-gee eze-ulo Nchileke ono.

¹⁷ Tọ dū iya bụ; Sólomonu abya atụgbua jeshia Ezeyonu-Géba; mẹ Élatu ọphu nọ l'alị Édomu l'iku eze ẹnyimu. ¹⁸ Hiram eye ndu nk'iya, bụ ndu mahawaru eze ẹnyimu ono; ẹphe apatatsuaru Sólomonu ụgbo-mini. Ẹphe lẹ ndu kẹ Sólomonu atụko kpọru ụgbo ono jeshia Ofi; bya eshi l'ẹke ono vulata mkpọla-ododo, dū unu ẹkpa l'ụkporo labụ l'iri bya akuberu eze Sólomonu.

Eze-nwanyi ndu Sheba akpakfuta Sólomonu

(1 Eze 10:1-13)

9 Tọ dọ iya bụ; eze-nwanyi ndu Sheba abya anụa ege epha Sólomonu ede kfulakfuka; byatashia Jerúsalemu tẹ ya gude aji, shihuru ike data iya. Ọ chí madzụ l'igwe; chíru ìnya-ivu, vu manụ, eshigbaa kwẹkwekwe; igweligwe mkpọla-ododo; mę mkpuma, vugbaa oke aswa. Yọ byakfuta Sólomonu bya atuko iphemiphe ọbule, nọ iya l'obu kọkotaru iya.

² Sólomonu asakọta iya aji, ọ jikotaru iya. Ẹ tọ dudu aji, ọ jiru Sólomonu, kpọru iya l'asasa m'ọo nanụ. ³ Eze-nwanyi ndu Sheba ono aphutsua ege mmamiphe, Sólomonu hatabe; egbe ọlo, ọ kpuru; ⁴ egbe nri, oorije; egbe oshi, ndu ozi iya anọduje anọdu; ege ndu ozi iya gude l'eye ozi; egbe uwe, epe eyeje l'ehu; ndu edejeru iya onu lẹ mę; egbe uwe, epe eyeje l'ehu; mękpọ ngweja-ukfuru, oogwoje l'ọlo Ojejoje; kpọo beru.

⁵ Yọ sụ eze: "Akọ, ya nọ l'alị epe nua k'iphe, i meshiru; mę kę mmamiphe ngu bę bukota oswi-okfu.

⁶ Ya te shikwa kweta l'akọ ono bę bụ oswi-okfu; jeye nta-a, ya byaru bya egude enya iya phukotawa iya-a. Iphe, e kfulu iya lẹ mmamiphe ngu te gbe kekwa ebo; kę l'i kariru akọ, ya nuru ọkpobe akari. ⁷ Ọ bulephu lẹ ndu nke ngu bę iphe kwenukaru! Iphe kwekwaru ndu, l'ejeru ngu ozi; mbụ ndu ono, anọje l'ifu ngu tekenteke l'anụ okfu mmamiphe ngu. ⁸ T'ajaja bukwaru kę Ojejoje, bụ Nchileke ngu; bụ onye ono, bụ l'ị dọ iya mma meru; yo dobe ngu l'aba-eze iya t'ị bụru eze l'okfu eka Ojejoje, bụ Nchileke ngu. Ọ bụ okfu lẹ Nchileke ngu yeru ndu Ízuru ọlo; bya abukwaruphu obu iya t'ephe shihu ike gbururu jeyewaru meru iphe o meru ngu eze epe; k'ọphu ii-me t'ephe bụru ndu doberu eka ndo; l'ekpe ikpe, mma."

⁹ Tọ dọ iya bụ; eze-nwanyi ono abya eworu eka mkpọla-ododo, dọ ọkpọro eka ishingunụ eze; bya anụ iya igweligwe manụ, eshi kwẹkwekwe; mę mkpuma, vugbaa oke aswa. Manụ ono, eze-nwanyi ndu Sheba nuru eze Sólomonu ono ta dudu ọdu iya ọphu dọjeru ege ono.

¹⁰ Ọdo aburu lẹ ndu kę Hiram; mę ndu kę Sólomonu, bụ ndu ono, evutaje mkpọla-ododo l'alị Ofi ono bę evutajekwaphu oshi alugumu; mę mkpuma, vugbaa oke aswa. ¹¹ Ọ bụ oshi alugumu ono bę eze gude meta eke aadzoje ọkpa l'enyi eze-ọlo Nchileke ono; mę ọlo-eze; gudekwa iya phụ mee une; mę ogumogu, ndu egvu egudeje agụ egvu. Ọdu oshi alugumu, dọ ege ono bę ẹ ta aphubua l'alị Júda.

¹² Eze Sólomonu anukota eze-nwanyi ndu Sheba ono iphe bụ iphe, ọ sụru t'ọ nụ iya; nua ya; karia ọphu yębedua nuru eze l'onwiya. Tọ dọ iya bụ; eze-nwanyi aghakọbe yele ndu, ejeru iya ozi; yọ bụru epe ọla alị epe.

Ẹku Sólomonu

(1 Eze 10:14-25)

¹³ Mkpọla-ododo, abyajeru Sólomonu afa l'afa bę era iya aduje unu eka mkpọla-ododo l'ukporo eka iri l'eto lẹ eka ishingun; ¹⁴ a gufukwa iphe, eshije l'eka ndu ngho; mę l'eka ndu l'agbaru eze ngho. Ndu eze ndu Arébiya; mę ndu govano alị ono evutajekwaruphu Sólomonu mkpọla-ododo; mę mkpọla-ọcha.

¹⁵ Eze Sólomonu bę metaru ọkpọro iphe iri, haję nshinu, eegudeje egbochi onwonye. Yọ bụru mkpọla-ododo, a kọsaru akusa b'ọ gude mee ya. Mkpọla-ododo, alaję lẹ nanụ iya aduje unu shẹkelu labụ l'ukporo iri iri. ¹⁶ O gudekwaphu mkpọla-ododo, a kọsaru akusa meta iphe ono, eegudeje egbochita onwonye ono kę nshii, dọ ọkpọro iri l'ise. Mkpọla-ododo, alaję lẹ nanụ iya aduje ọkpọro shẹkelu mkpọla-ododo iri l'ise ise. Eke eze doberu iya bụ l'ọlo ono, e gude oshi, shi l'oswa ugvu ugvu Lébanonu kpua ono.

¹⁷ Ono kwaphu ege eze gude eze-enyi meta aba-eze, ha nshinu; bya ekwekota iya ọkpobe mkpọla-ododo l'eli. ¹⁸ Aba-eze ono bę nweru eke aadzoje ọkpa ọzo ishingun; waa ọkpa-oshi, e meru lẹ mkpọla-ododo ye iya t'a tukobeje ọkpa. E meru iya eke aatukobeje eka ọzo ebo; kpua agụ labụ gvu-betsua l'iphe ono, aatukobeje eka ono epe ebo. ¹⁹ A kpuru agụ iri l'ẹbo gvube l'eli eke ono, aadzoje ọkpa, dọ ishingun ono. Nanụ vudo l'ishi lanụ; ọphu evudo l'ishi iya ọphu. E gvubekota iya ege ono l'ẹke ono, aadzoje ọkpa ono l'ehu l'ehu. Ẹ to nwedu alị-eze ọdo, e mejeru ege ono ọdo. ²⁰ Iphe bụ iphe, eze Sólomonu egudeje angụ iphe bę bụ mkpọla-ododo b'e gude mekota iya. Iphe, bụ ngwa, nọkọta l'ọlo ono, e gude oshi, shi l'oswa ugvu ugvu Lébanonu kpua ono bụ ọkpobe mkpọla-ododo b'e gude mekota iya. Ẹ to nwedu ọphu e gude mkpọla-ọcha mee; kę lẹ mkpọla-ọcha ta dudu iphe, a guberu iya l'oge kę Sólomonu. ²¹ Eze nwegbaaru ọgbo-mini, epe lẹ ndu ozi Hiram ayije eje Tashishi. Yọ bụru ugbo lanụ l'afa eto bę ọgbo-mini Tashishi ono alaję; vula ta mkpọla-ododo; mkpọla-ọcha; eze-enyi; adaka; mę enwe.

²² Yọ bụru eze Sólomonu kakọta onweru eku; bụru iya kakọta oma mmamiphe l'iphe, bụ ndu eze ndu mgboko kpmukpamu. ²³ Ndu eze ndu mgboko l'ephe ha l'abyaję l'ifu Sólomonu t'ephe nua okfu mmamiphe, Nchileke yeru iya l'obu. ²⁴ Afa l'afa abuje; onye -byatashia; yo gude iphe bya anụ iya; mbụ iphe, e meru lẹ mkpọla-ọcha; ọphu e meru lẹ mkpọla-ododo; uwe-nlọkpuru; ngwa-ogụ; manụ, eshi kwẹkwekwe; ñnya; mę ñnya-mulu. Iphe, aanuje iya bę akarije eka akari.

²⁵ Sólomonu bę nweru eke, dọ unu iri, † bụ eke oodobeje ñnya iya; mę ọgbo-ñnya iya; bya enweru ọk-

† Iphe ọ bụ bụ 4,000.

poro unu madzụ l'unu iri, † bụ ndu agbaru iya inya. O nweru ndu ophu o doberu lẹ mkpukpu, eedobeje ugbo-inya; nweru ndu ophu o swiberu onwiya lẹ Jerúsalemu. ²⁶ Yò bụru iya shi bụru ishi iphe, bụ ndu eze; tsube lẹ Ẽnyimu Yufurétusu jeye l'alì Filisutayinu; je akpawaru l'ókè-alì onye lẹ ndu Íjiputu. ²⁷ Eze meru mkpọla-ọcha; yò kuru l'ọ bụ mkpuma lẹ Jerúsalemu; bya emee tẹ oshi sida dzuru ekemeke obule l'ọ bụ oshi sikamo, tukuror alì okpa-ugvu, nọ l'uzo ẹnyanwu-ariba dzuru. ²⁸ E shi eshije lẹ Íjiputu mwaru alì ndu ọdo l'an-mataru Sólomonu inya.

Anwuhu Sólomonu

(1 Eze 11:41-43)

²⁹ Iphemiphe obule ọdo, Sólomonu mekotaru; shi-takpoo l'ishi je akpaa lẹ ngvucha iya; b'e dekotaru l'ekwo-akọ, Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; bya edee ya l'ekwo nkfuchiru Ahíja, bụ onye Sháyilo; mę l'ekwo àphù Ido, bụ onye aphuje àphù; mbụ àphù, ọ phuru lẹ k'ẹhu Jeróbuwamu, bụ nwatibe Nébatu. ³⁰ Sólomonu bę nọru lẹ Jerúsalemu chia ndu Ízurẹlu ukporo afa labụ. ³¹ Tọ dụ iya bụ; yò nwuhu lakfushia nna iya phẹ. E lia ya lẹ Mkpukpu Dévidi, bụ nna iya. Nwatibe iya kę nwoke; mbụ Réhobuwamu aburu eze l'ozori iya.

Ndu Ízurẹlu ekwefuru Réhobuwamu ikè

(1 Eze 12:1-20)

10 Tọ dụ iya bụ; Réhobuwamu atugbua jeshia Shékemu; kele ndu Ízurẹlu l'ephe ha wụwaru jeshia l'ẹke ono t'ephe mee ya eze. ² Teke ono bę Jeróbuwamu Nébatu nọkwadu lẹ Íjiputu, bụ ẹke ọ gbarụ laa teke ọogbaru eze Sólomonu ọso. Yò nua kę Réhobuwamu ono; shi lẹ Íjiputu latashia. ³ A bya ezia t'e je kua Jeróbuwamu. Jeróbuwamu yele ndu Ízurẹlu l'ephe ha abya awuru wụ-kfu Réhobuwamu; je asụ iya: ⁴ "Nna ngu boru ephe ivu-era. Nta-a bukwa t'i mee t'ozì mkpọ-nyi-nya ono, nna ngu shi kpabę ephe ono; mę ivu-era ono, o boru ephe ono kabaa ọla alì; k'ophu ephe a-nọdu ejeleru ngu-a ozi."

⁵ Réhobuwamu asụ ephe: "T'ephe lata azụ l'abalì ẹto." Tọ dụ iya bụ; ephe awụkashihu.

⁶ Eze, bụ Réhobuwamu ejeshia okpata ndu bụ ọgurennya ishi; mbụ ndu ono, shi ejeru nna iya; mbụ Sólomonu ozi teke ọ nọ ndzụ. Yò bya aji ephe: "?Nanu ẹge unu sụru tẹ ya yeeru ndu-a ọnu?"

⁷ Ephe asụ iya: "Ọ -buru l'ji-nweru obu-oma l'ẹke ndu-a nọ; l'emeru ephe ọhuma; l'ekfuru ephe okfu ọma; bę ephe a-bukwaru ndu ozi ngu gbururu jeyewaru."

⁸ Obenu lẹ Réhobuwamu bę jikaru ọnu ono, ndu bụ ọgurennya ono yeru iya. Yo jekfushia unwu-okoro bya, bụ ndu ọgbo iya idzu. Ndu ono bụ ndu l'ejeru iya ozi.

⁹ Yò ji ephe: "?Nanu ẹge unubedua yeru ọnu? ?Bụ

ngunu bę ya e-kfuru ndu-wa, sụru tẹ ya mee tẹ ivu, nna iya boru ephe ka ọla alì-a?"

¹⁰ Unwokoro ono, bụgbaa unwu ọgbo iya ono asụ iya: "Iphe, ii-kfuru ndu ono, sụru ngu lẹ nna ngu boru ephe ivu-era; l'ọo t'i mee ya t'ọ ka nphe ono bụ: lẹ mkpushi-eka-utso ngu bę ka igbi karia ukfu nna ngu. ^{††11} Lẹ keshinu ophu nna ngu boru ephe ivu-era bę ii-me t'ọ kaba ọnyi era. Keshinu ophu ọ bụ ẹchachi bę nna ngu shi echije ephe; bę kwa akpì bę ii-gude l'agba ephe."

¹² Ya ndono; yo be lẹ mbọku k'eto ono; Jeróbuwamu yele ndu Ízurẹlu l'ephe ha abyakfutashia Réhobuwamu ọdo, bụ iya bụ ẹge o kfuru ephe t'ephe bya lẹ mbọku k'eto ono. ¹³ Eze Réhobuwamu ajika ọnu ono, ndu k'ogurennya yeru iya l'ọ jekfuru ephe idzu ono; kfula-haaruru ndu Ízurẹlu okfu ẹhuka ẹhuka. ¹⁴ Yo gude ọnu, unwokoro phụ yeru iya; sụ ephe: "Lẹ nna iya boru unu ivu-era; ọle yebedua e-me t'ọ kabaa ọnyi era. Nna iya bụ ẹchachi b'ọ shi echije unu; ọle yebedua bụ akpì bę ya e-gude l'agba unu." ¹⁵ Ophu eze, Réhobuwamu angaduru ndu Ízurẹlu nchì. Yò bukwanuru Nchileke b'ọ shi l'eka; dụ ẹge ono; k'ophu iphe ono, o shi l'ọnu Ahíja kę Sháyilo kfuaru Jeróbuwamu Nébatu ono a-vukota.

¹⁶ Ndu Ízurẹlu l'ephe aphulephu l'eze ta angaduru ephe nchì; bya asụ iya:

"?Bụ ngunu jiko ephe lẹ Dévidi.

?Nanu òkè, ephe nweru

l'ẹke nwatibe Jesi nọ.

Unubę ndu Ízurẹlu;

t'onyenonu yekwa okpa

l'ẹke o yeru iya!

Nngube Dévid;

letaakwaru ọnu-ulo ngu!"

Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurẹlu awụkashihu; onyenonu alashia l'ulo-ekwà iya. ¹⁷ Yò bụwarua ndu Ízurẹlu ophu bu lẹ mkpukpu mkpukpu, nọ l'alì Júda bę Réhobuwamu bụru eze ephe.

¹⁸ Eze Réhobuwamu abya ezifu Adoniramu, bụ onye ishi ozi mkpọ-nyi-nya t'ọ jekfu ndu Ízurẹlu. Yo rua; ndu Ízurẹlu egude mkpuma tugbua ya. Eze Réhobuwamu emee ẹgwegwa; nyikobe ugbo-inya iya gbalaa; yò bụru iya ọla Jerúsalemu. ¹⁹ Keshinu teke ono bę ndu Ízurẹlu kwefuleruphu ndu ọnu-ulo Dévidi ikè byeye ntanu.

Ozi, Shemáya ziru Réhobuwamu

(1 Eze 12:21-24)

11 Réhobuwamu alarulephu Jerúsalemu; bya achikobe ndu ọnu-ulo Júda; mę ndu kę Bén-jaminu; unu unu unwoke ugbo unu l'unu ukporo labụ l'unu iri, bụ ndu soja, a fọru afọfo; t'ephe je etso ndu

†† Iphe ẹtu-a bụ bụ lẹ nna iya e-gbe bụru iphe ahata l'ẹke yebedua nọ.

† Iphe ọ bụ bụ 12,000.

Ízurelu oḡu; k'ophu eḡhe a-nataphu alì-eze ono azu nù Réhobuwamu.

² Obenu lẹ Ojejoje byaru bya ekfuru yeru Shemáya, bụ onye kẹ Nchileke; sụ iya: ³ "T'o je ekfuru Réhobuwamu Sólomonu, bụ eze ndu Júda; mę iphe bụ ndu Ízurelu l'ẹḡhe ha, bụ ndu oḡhu bu lẹ Júda mę lẹ Bénjaminu; ⁴ lẹ Ojejoje sùru agha: 'T'ẹḡhe be ejekwa otso unwunna unu phẹ oḡu. T'onyenonu lakwa l'ufu iya je anodu; kẹ l'ọ kwa yebedua bẹ iphe ono shi l'ẹka.' " Tọ dọ iya bụ; eḡhe anụa iphe, Ojejoje kfuru; laphu azu. Eḡhe te jehe otso Jeróbuwamu oḡu.

Réhobuwamu akpụ Júda; t'o shihu ike

⁵ Réhobuwamu bụ lẹ Jerúsalemu b'o buru; shi l'ẹke ono kpushia mkpukpu, nọ l'alì Júda; yo shihu ike; k'ophu oo-gbochi eḡhe l'ogụ. ⁶ Mkpukpu ono, ọ kpushiru ono bụ Bétulehemu; Etamu; Tékowa; ⁷ Bétu-Zu; Soko; Adulámu; ⁸ Gatụ; Marésha; Zifu; ⁹ Adorayimu; Lakíshi; Azeka; ¹⁰ Zora; Ajalonu; mę Héburonu. Mkpukpu ono bukota mkpukpu, a kpushiru ike l'alì Júda; mę l'alì Bénjaminu. ¹¹ O mekwaruphu ẹke, eedomi-je onwonye; yo shihugbaa ike; bya achita ndu ishi ndu soja yetsua ya. Yọ bya emeta ọlo ẹka aakwakobeje nri; mę manụ; mę męe yetsua ya. ¹² O yekotaru iphe, eegudeje egbochi onwonye l'ogụ; mę arwa l'iphe bụ mkpukpu, nonu; bya emee mkpukpu ono; yo shihugbaa ike okpobe eshihu. Júda; mę Bénjaminu abụwaru iya b'ọ nọ l'ẹka.

Ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi larụ Júda

¹³ Ya ndono; ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi, nọkota l'alì Ízurelu abya aturu ikè yeru iya. ¹⁴ Ndu Lívayi aparu alì ẹke elu eḡhe atajẹ nri; mę alì eḡhe haa; lashia Júda; mę Jerúsalemu; kẹ lẹ Jeróbuwamu yeḡhe un-
wu iya te kwehedu t'ẹḡhe chijeru Nchileke ẹja.

¹⁵ Jeróbuwamu egude ẹka iya fọta ndu e-gwoje ẹja l'ẹke aagwajẹ iphe; mę ndu e-gwoje ẹja nù mkpi yeḡhe oke-eswi, ọ kpushiru dobe. ¹⁶ Iphe, bụ ndu doberu obu eḡhe t'ẹḡhe chọo ọzo kẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu eshi l'iphe bụ ikfu, nonu lẹ Ízurelu wufu tsoru ndu Lívayi jeshia Jerúsalemu; t'ẹḡhe gwooru Ojejoje ngweja; mbụ Nchileke kẹ nna eḡhe. ¹⁷ Eḡhe emee alì-eze ndu Júda; yọ ka oshihu ike; eḡhe aturu ikè yeru Réhobuwamu Sólomonu afa ẹto. Eḡhe l'etsokota ọzo, Dévidi; mę Sólomonu tọru l'ime afa ẹto ono.

Ndibe Réhobuwamu

¹⁸ Réhobuwamu bẹ luru Mahalatu, bụ nwatibe Jerimotu. Jerimotu bụ nwatibe Dévidi kẹ nwoke. Jerimotu ono luru Abihelu, bụ nwatibe Eliyabu. Eliyabu bụ nwatibe Jesi kẹ nwoke. ¹⁹ Mahalatu mütaru Réhobuwamu unwegirima unwoke ẹto: Jewushi; Shemariya; mę Zahamu. ²⁰ Réhobuwamu abya alụa Maaka, bụ nwatibe

Abusolomu. Maaka mütaru iya Abíja; Atayi; Ziza; mę Shelomitu. ²¹ Réhobuwamu bụ Maaka, bụ nwatibe Abusolomu b'ọ katsua oyeru obu l'iphe, bụ unyomu iya l'ẹḡhe ha; mbụ jeyewaru l'unwanyì ndu oḡhu bụ nnufu iya phẹ. Ọ luru unwanyì iri l'ẹsato; bya enweru ukporo unwanyì ẹto, bụ ndu oḡhu bụ nnufu iya phẹ. Ọ mütaru ukporo unwoke l'unwoke ẹsato; bya amuta ukporo unwanyì ẹto.

²² Yọ buru Abíja, bụ nwatibe kẹ Maaka b'ọ turu ẹka t'ọ buru onye ishi l'ẹke unwunna iya phẹ nọ; kẹ l'ọo ya bẹ oome tẹ ya mee eze. ²³ O meru l'ọ bụ onye maru iphe; bya edokaa unwu iya; eḡhe edzuru alì Júda; mę kẹ Bénjaminu; mbụ lẹ mkpukpu ono, a kpuru; yo shihugbaa ike ono; l'anuje eḡhe nri k'etsutsu iya; bya alushigbaaru eḡhe unwanyì l'igwe.

Shishaku abyarụ Jerúsalemu oḡu

(1 Eze 14:25-28)

12 Ẹka abya eshuhlephu Réhobuwamu ike

l'ochichi iya; yeḡhe ndu Ízurelu l'ẹḡhe ha agwọbe ekemu Ojejoje. ² Yo rua l'afa, kwe Réhobuwamu afa ise, k'ophu ọ dọberu buru eze; Shishaku, bụ eze ndu Íjiputu abyatashia oḡu lẹ Jerúsalemu; keḡhe ndu Ízurelu te evudoshihedu ike l'ẹke Ojejoje nọ. ³ Ọ chí unu ugbo-
inya ẹto; † mę ndu agbajẹ inya, dọ unu umadzu ugbo ukporo l'ẹsaa l'unu iri †† bya oḡu ono. Ndu yeḡhe iya shi Íjiputu yiru bya oḡu ono bụ 'aguta aguta ndu Líbiya; ndu Sukimu; mę ndu Itiyópiya. ⁴ Yọ nakota iphe, bụ mkpukpu, a kpushiru ike lẹ Júda; mbụ jee jee jeruta Jerúsalemu.

⁵ Tọ dọ iya bụ; Shemáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke abyakfuta Réhobuwamu; yeḡhe ndu ishi ndu Júda l'ẹke eḡhe dzuru lẹ Jerúsalemu; kẹ l'ẹḡhe agbaru Shishaku oso. Yọ sụ eḡhe: "Owaa iphe, Ojejoje ekfu: 'Unu pawaru iya haa; ọ bụ iya meru iphe, yebedua parụ unu haarụ Shishaku.' "

⁶ Ya ndono; ndu ishi ndu Ízurelu ono; waa eze abya ewozita onwephe alì; sụ: "Ojejoje bẹ iswi dukwa mma."

⁷ Ojejoje aphulephu l'izimana lawaru eḡhe azu; byakwa bya ekfuru yeru Shemáya; sụ iya: "Keshinu izimana lawaru eḡhe azu bẹ ya te emebyishedu eḡhe; ya emechia t'a anafuta eḡhe. Ya te eshishedu Shishaku l'ẹka tukoshi Jerúsalemu oke eḡhe-eghughu iya. ⁸ Obenu l'ẹḡhe a-nodu Shishaku l'ẹka; k'ophu eḡhe a-maru iphe, dọ iche l'ojeru yebedua ozi; l'ojeru ndu eze ndu alì ọdo ozi."

⁹ Ya ndono; Shishaku, bụ eze ndu Íjiputu abyatashia oḡu lẹ Jerúsalemu; bya evukoo ẹku, nọ l'ulo Ojejoje; mę ẹku, nọ l'ufu-eze. Yo vua iphemiphe obule; mbụ chia chia iphe ono, eegudeje egbochita onwonye ono, Sólomonu gude mkpọla-ododo kpushia ono. ¹⁰ Tọ dọ iya bụ; eze, bụ Réhobuwamu abya egude ope kpushia

† Iphe ọ bụ bụ 1,200. †† Iphe ọ bụ bụ 60,000.

iphe ono, eegudeje egbochita onwonye ono ọdo gude dochia ẹnya iya ọphu; woru iya ye ndu ishi ndu eche ọnu ẹke eeshije abahụ l'ufu-eze nche l'eka; t'ẹphe leta-je iya ẹnya. ¹¹ Yọ bụje teke eze eje l'ụlo Ojejoje; ndu nche ono aparu iphe ono, eegudeje egbochita onwonye ono tsoru iya. Teke e metsuaru; ẹphe ewolata iya azụ bya edobe l'ụlo-nche.

¹² Ọ bụ teke ono, izimana laru Réhobuwamu azụ ono bẹ ẹhu-eghughu Ojejoje ono lufuru l'ẹke ọ nọ; k'ọphu bụ l'ẹ to mehedu iya t'ọ bụru kpurupyata; ọnodu abyakwaphu bya adụ mma lẹ Júda.

Anwụhu Réhobuwamu

¹³ Eze, bụ Réhobuwamu akpọo onwiya l'ọ bụ abara lẹ Jerúsalemu; wata achịchi. Iphe ọ gbaru bụ ụkporo afa ẹbo l'afa lanụ teke ọ wataru achịchi. Yọ chĩa afa iri l'ẹsaa lẹ Jerúsalemu, bụ iya bụ mkpukpu ono, Ojejoje ọtaru l'ikfu Ízurelu t'ọ buru ono. Ẹpha nne iya bụ Neema; onye Amọnu. ¹⁴ O meru iphe, dọ eji; kẹ l'ẹ to wotadu obu iya zibe l'ọcho Ojejoje.

Anwụhu Réhobuwamu

(1 Eze 14:29-31)

¹⁵ Iphe, Réhobuwamu mekotaru; shita l'ishi jeye l'alị b'e dekotaru l'ẹkwo Shemáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke; mę l'ẹkwo Ido, bụ onye aphuje àphụ. Réhobuwamu yele Jeróbuwamu ta lụ-bubua ọgu alubu. ¹⁶ Réhobuwamu abya anwụhu lakfushia nna iya ẹphe. E lia ya lẹ Mkpukpu Dévidi. Abíja, bụ nwatibe iya kẹ nwoke abya abụru eze l'ọzori iya.

Abayíja bụ eze ndu Júda

(1 Eze 15:1-8)

13 L'afa, kwe eze Jeróbuwamu afa iri l'ẹsato, k'ọphu ọ wataru ọchi ndu Ízurelu bẹ eze Abíja wataru ọchi ndu Júda. ² Ọ chịru afa ẹto lẹ Jerúsalemu. Ẹpha nne iya bụ Mikaya; nwatibe Yuriyelu kẹ Gíbiya.

Abíja yele Jeróbuwamu shi anọduje alụ ọgu. ³ Abíja abya atugbua jeshia ọgu ono; chĩa ndu soja, dọ ọnu ọnu ugbo labụ l'ụkporo ọnu iri, † bụkota ndu ike dọ l'ọgu; bụru ndu soja, a ọru afofo. Jeróbuwamu achĩa ndu nk'ia, dọ ọnu ndu soja ugbo ọnu ise, †† bụkwaphu ndu a ọru afofo; ẹphe eje akwabẹru Abayíja k'ọgu ono.

⁴ Tọ dọ iya bụ; Abíja eje akfụ-koru lẹ Ugvu Zemarayimu; l'alị ugvu ugvu Ífuremu; kfushilaha; sụ: "Nggube Jeróbuwamu; mę ndu Ízurelu l'unu ha; unu ngabẹ nchị-o! ⁵ ?Unu ta madụ lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu gudewa ọgba-ndzụ, ẹ-te nwedu l'o chihuru echihu woru ọbu eze ndu Ízurelu nụ Dévidi yele ndu eri iya. ⁶ Yọ bụru iya bẹ Jeróbuwamu Nébatu, bụ nwozi Sólomọnu Dévidi gbalihuru bya ekwefuru nnajiuifu iya

† Iphe ọ bụ bụ 400,000. †† Iphe ọ bụ bụ 800,000.

íkè. ⁷ Ụphodu ndu, bụ 'ọ-ga-lẹ-mkpa pẹ; mbụ ndu bụ ọ-la-l'iyi pẹ eje eswiphee ya mgburumgburu; kwefuru Réhobuwamu Sólomọnu íkè; teke Réhobuwamu bụkwaduru nwata nshiji; to nwe iphe, ọ mawaru; k'ọphu ọo-dụ ike kpọfu ẹphe l'ifu.

⁸ "Nta-a bụ iphe, unu tumberu bụ t'unu tso alị-eze Ojejoje ọgu; mbụ alị-eze ono, nọ l'ẹka ọnwu Dévidi ono. Unubedua dọ l'igwe; tẹmanu unu l'ọnwu oke-eswi mkpọla-ododo ono, Jeróbuwamu meshiru t'ọ bụru agwa unu ono atụko nọdu. ⁹ Ọlobu; ?tọ bụduna-a unu bẹ chishiru ndu achijeru Nchileke ẹja-a; mbụ ndu eri Éronu; mę ndu Lívayi; unu egude ẹka unu dobe ndu egworu unu ẹja ẹge ono, ndu ọhodo emeje ono? Iphe, bụ onye gude oke-eswi yele ebyila ẹsaa bya tẹ ya swaa onwiya ẹja bẹ abujewaru nụ onye egworu agwa ono, ẹ-ta adudu iphe, ọ bụ ono ngweja.

¹⁰ "Obenu l'ayibedua bụ Ojejoje bụ Nchileke nk'ayi; ayi ta hakwaa ya. Ayi nweru ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ ndu eri Éronu. Yọ bụru ẹphe l'ejeru Ojejoje ozi; ndu Lívayi anọdu l'eyetaru ẹphe ẹka. ¹¹ Iphe bụ ọtsu; mę urẹnyashi, sweru esweswe bẹ ẹphe egwojeru Ojejoje ngweja-ukfuru; kpọo ínsensu, eshi kwẹkwẹkwe ọku; bya edoo buredi, eedobeje l'ifu Nchileke l'eli teburu ono, e memaru emema ono. L'urẹnyashi bẹ ẹphe eyeje ọku l'uroku ono, a tukobeje l'iphe, e meru lẹ mkpọla-ododo, aatukobeje urọku ono. Ishi iya abụru l'ayibedua eme iphe, Ojejoje, bụ Nchileke ayi chọru. Obenu l'unubedua bẹ pawaru Ojejoje haa. ¹² Nchileke bẹ swiru ayi eswiru. Ọo ya bụ onye ishi ayi. Ndu achijeru iya ẹja bẹ chĩa ọpyoku l'abya ogbu opu-ọgu l'ishi unu. Unubẹ ọnwu Ízurelu; unu be etsokwa Ojejoje ọgu; mbụ Nchileke kẹ nna unu pẹ; kẹ l'ẹ tọ lakwaru unu."

¹³ Jeróbuwamu bẹ yefuhawaru ndu soja iya; ẹphe esweta ndu Júda je ekeeru ẹphe l'azụ; Jeróbuwamu pẹ anọdu ndu Júda l'ifu. ¹⁴ Ndu Júda abya aghaa ẹnya; phụ lẹ ndu ọhogu ono shi ẹphe l'ụzo ifu; shi ẹphe l'ụzo azụ. Ẹphe araku Ojejoje; ndu achijeru Nchileke ẹja eworu ọpyoku gbua. ¹⁵ Tọ dọ iya bụ; ndu Júda echia mkpu ọgu. Ẹphe echilephu mkpu ọgu ono; Nchileke efefu Jeróbuwamu; mę ndu Ízurelu l'ẹphe ha l'ifu Abíja yele ndu Júda. ¹⁶ Ndu Ízurelu agbaaru ndu Júda ọso; Nchileke eworu ẹphe ye ndu Júda l'eka. ¹⁷ Abíja yele ndu nk'ia emekputa ẹphe; gbua ẹphe pyaapya; k'ọphu bụ lẹ ndu ẹphe gburu egbugbu lẹ ndu soja kẹ ndu Ízurelu bẹ dọ ọnu ugbo ọnu ụkporo ishingu l'ọnu ụkporo labụ l'iri. ¹⁸ Tọ dọ iya bụ; a bya akapyabẹ ndu Ízurelu lẹ teke ono. Ndu Júda emekputa ẹphe; kẹ l'ẹphe dakoberu Ojejoje, bụ Nchileke kẹ nna ẹphe.

¹⁹ Abíja achipyabe Jeróbuwamu; je anaa ya Bételu; mę edukfu edukfu, nọkota iya nụ; yeru Jeshana; mę edukfu edukfu, nọkota iya nụ; yeru Efurọnu; mę eduk-

‡ Iphe ọ bụ bụ 500,000.

fu edukfu, nọkota iya nụ. ²⁰ Jeróbuwamu ta dūhe ike nwetabaa ike ọdo l'oge kẹ Abíja. Ojejoje echigbua ya; yọ nwūhu.

²¹ Obenu lẹ Abíja bya akabaa oshihu ike. Ọ luru ụnwanyi iri l'ẹno; mụta ụkporo ụnwegirima unwoke ẹbo; l'ụnwanyi iri l'ishingu. ²² Iphe ọdo, Abíja mekotaru: iphe, o meru; mẹ okfu, o kfuru b'e dekotaru l'ẹkwo akọ onye nkfuchiru Nchileke, bụ Ido.

14 Tọ dū iya bụ; Abíja anwūhu lakfushia nna iya phẹ. E lia ya lẹ Mkpukpu Dévidi. Esa, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze nọ-chia ẹnya iya. L'oge kẹ Ása bẹ alị ono nọru afa iri lẹ nchị-odoo.

Ása bụ eze ndu Júda

² Ása bẹ meru iphe, dū mma; mẹ iphe, vudo nhamunha l'ẹnya Ojejoje, bụ Nchileke iya. ³ O woshiru ẹnya ẹke eegwojeru agwa ndu ọhodo ẹja; woshia ẹke ono, aagwajẹ iphe ono; bya akụpyashia mkpuma ono, e doberu nsọ ono; gbutsushikwaaphu itso Ashera. ⁴ Yọ bya aturu ndu Júda ekemu sụ t'ẹphe chọo Ojejoje; mbụ Nchileke kẹ nna ẹphe; mẹ t'ẹphe meje ekemu iya mẹ iphe, ọ sūru tẹ eemeje. ⁵ O wofukwaruphu ẹke aagwajẹ iphe, nọkota lẹ mkpukpu ndu Júda; mẹ l'ẹnya ẹke aakpoje insensu oku, nọ iya nụ. Alị-eze ono anọ lẹ nchị-odoo teke ọochi. ⁶ Ọ kpūshiru mkpukpu, a kpūphagbaaru mgburumgburu l'alị Júda; kẹ l'alị ono nọ lẹ nchị-odoo. L'iphe, bụ afa ono l'ọ ha bẹ ọgu ta dakfutadu iya; kẹle Ojejoje meru tẹ nchị dū iya ndoo.

⁷ Yọ bya asụ ndu Júda: "Unu t'ẹphe kpua mkpukpu-a; t'o shihu ike; t'ẹphe gude ụpho-mkpuma kpū-pheta iya mgburumgburu; kpūshia ya ụlo-eli; yekota iya ọnu-oguzo; mẹ mgboro-igwè, ee-gudeje agbachì iya agbachì. Alị-wa bẹ bukwađu nk'ẹphe; kẹ l'ẹphe chọru Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe; ẹphe achọ ya ẹge ono; yo mewaa to nwe ẹke ọgu shiru dakfuta ẹphe keshinu ono." Ẹphe akpua ya; yọ gaaru ẹphe.

⁸ Esa bẹ nweru ndu soja, shi l'ikfu Júda, dū ụkporo ụnu unwoke ugbo iri l'ẹsaa l'ụnu iri, † bụ ndu gudetsua eze iphe, eegudeje l'egbochita onwonye; mẹ arwa. O nweru ndu soja, shi l'ikfu Bénjaminu, dū ụkporo ụnu unwoke ugbo ụkporo ụzo iri l'ise. †† Ẹphebedua apajẹ iphe, eegudeje egbochita onwonye kẹ nshì; mẹ akfu. Ẹphe l'ẹphe ha bukota ndu ike-ka-l'ọgu.

Ása mekputaru Zera

⁹ Ya ndono; onye Itiyópiya, eeku Zera abya achịta ụnukurunu ndu soja byakfuta ndu Júda ọgu; chiru ụgbo-inya, dū ụkporo ugbo iri l'ise; ‡ ẹphe awua wuruta Marésha. ¹⁰ Ása phẹ eje Zera phẹ ndzuta k'ọgu ono. Ẹphe abya akpọo k'ọgu ono lẹ nsuda Zefata lẹ Marésha.

† Iphe ọ bụ bụ 300,000. †† Iphe ọ bụ bụ 280,000. ‡ Iphe ọ bụ bụ 300.

¹¹ Ása abya akpọ-ku Ojejoje, bụ Nchileke iya; sụ iya: "Byiko Ojejoje; ẹ tọ dūhekwa onye ọdo, dū l'ọ bụ nggubedua, bụ onye e-yetaru onye ike ta nọdu ẹka tẹ yẹle onye ike nọ lua ọgu. Yetanuru ẹphe ẹka; nggube Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe; kẹ l'ọo nggu bẹ ẹphe dakoberu; yọ buri ẹpha ngu bẹ ẹphe gude l'abakfube igweligwe ndu-a ọgu. Nggube Ojejoje; ọ bụ nggu bụ Nchileke ẹphe; be kwekwa tẹ madzụ ka ngu ike."

¹² Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya emekputa ndu Itiyópiya ono l'ifu Ása yẹle ndu Júda. Ndu Itiyópiya ono eye okpa l'oso. ¹³ Ása mẹ ndu yẹle iya yì achia ẹphe jeye lẹ Géra. E gbushia ndu Itiyópiya ono jeye ọphu ọ dudu onye e gbuphodoru. E gwee ẹphe arakabya l'ifu Ojejoje yẹle ndu soja iya. Ndu Júda egwoo iphe ẹphe ọphu, dū egwu. ¹⁴ Ẹphe emebyishikota edukfu edukfu, nọ-pheru Géra mgburumgburu; kẹ lẹ Ojejoje meru; egvu abya ẹphe l'ẹhu. Ẹphe akwaa iphe ndu ono l'okwata; kẹ l'iphe ee-gwota egwota ha nshinu. ¹⁵ Ẹphe akwat-sushikwaaphu ụlo-ẹkwà ndu eche aturu; kpukoo aturu ẹphe l'igwe; mẹ inya-ivu ẹphe. Ẹphe emetsua; latasha Jerúsalemu.

Iphe, Ása doziru edozi

15 Tọ dū iya bụ; Ume Nchileke abya Azariya Odẹdu l'ẹhu. ² Yọ lufu jekfushia Ása je asụ iya: "Nggube Esa; unubẹ ndu Júda; mẹ ndu Bénjaminu l'unu ha; unu ngaberu iya nchì. Ojejoje a-tukwaru ikè yeru unu; m'ọ -buru l'unu turu ikè yeru iya. Unu -chọo ya bẹ unu a-chọ-vu iya. Ọle unu -haa ya; yọ haa unu. ³ O tewartu ẹnya teke ndu Ízurẹlu baberu okpobe Nchileke ẹja; tewa ẹnya, ẹphe nweberu ndu achijeru Nchileke ẹja, ezi ẹphe iphe; tewa ẹnya, ẹphe nweberu ekemu, achì ẹphe. ⁴ Ọle iphe bụ teke ẹphe nọ l'iphe-ẹhuka; ẹphe -ghakobe lakfuta Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurẹlu; mbụ chọo ya; b'ọ yetajeru ẹphe ẹka. ⁵ Teke ono b'ẹ to nwe-du onye shi adu-je ike oje ẹge dū iya mma; t'iphe be eme iya; kẹ l'iphe, bụ ndu bu l'alị ono nọlephu l'aghamẹhu. ⁶ Mba -lufuta; yo jee etso mba ọphu ọgu; mkpukpu eje etso mkpukpu ibe iya ọgu; kẹ lẹ Nchileke gude iphe-ẹhuka, dū iche iche chibe ẹphe ọnu l'alị. ⁷ Ọlobu; unubedua; unu shihukpelekwaphu ike. T'ike ba agvukwa unu; kẹ l'ozì, unu jeru bẹ ee-bua unu nggo iya."

⁸ Ása anutsulephu okfu ono, Azariya Odẹdu ziru ono; obu eshihu iya ike. Yọ bya ewofukota ẹjo agwa, nọ l'alị Júda; mẹ l'alị Bénjaminu l'ọ ha; mẹ ndu ọphu nọ lẹ mkpukpu ono, ọ lutakotaru l'ugvu ugvu alị Ífuremu ono. Yọ bya emekwazi ẹnya-ngweja Ojejoje, nọ l'ọnu ụlo Ojejoje ono.

⁹ Tọ dū iya bụ; yọ chikobe ndu Júda; mẹ ndu Bénjaminu l'ẹphe ha; mẹ ndu ọphu shi l'ikfu Ífuremu; mẹ ndu k'ikfu Manáse; mẹ ndu k'ikfu Símiyọnu; mbụ ndu ono, ẹphe l'iya bu ono; kẹ l'igweligwe ẹphe bẹ bukafu-

ru lẹ Ízurelụ; wụ-kfuta Ása l'ẹphe phuru lẹ Ojejoje, bu Nchileke iya bẹ swiru iya nụ.

¹⁰ Ẹphe edzua lẹ Jerúsalemu l'onwa k'eto l'afa, kwe Ása afa iri l'ise, ọ wataru ọbu eze. ¹¹ Ẹphe egwooru Ojejoje eja mbọku ono. Yọ bụru anụ, ẹphe kwaru l'okwata bẹ ẹphe gude gwoo ngweja ono: unu eswi l'ukporo iri l'ise; † mę unu aturu iri l'esa l'ukporo iri.

^{††12} Ẹphe agbaa ndzụ sụ l'ẹphe e-gude obu ẹphe l'ọ ha; mę ndzụ ẹphe l'ọ ha chọ Ojejoje, bu iya bu Nchileke kę nna ẹphe; ¹³ l'onye ta achọdu Ojejoje, bu Nchileke kę ndu Ízurelụ bẹ ee-gbu egbugbu: nwata; l'ogurenya; nwoke lẹ nwanyi. ¹⁴ Ẹphe egude oke olu tya ụzu; gude ụpyoku; mę opu ribuaru Ojejoje nte. ¹⁵ Ndu Júda l'ẹphe ha etee ẹswa kę nte ono, ẹphe riru ono; kę l'ẹphe gude obu ẹphe l'ọ ha ria ya. Ẹphe akwata ọswa chọ Nchileke ọkpobe achọcho; chọ-vu iya. Ojejoje abya emee; nchị adu ẹphe ndoo ẹka ẹbo-ẹbo.

¹⁶ Eze, bu Ása anafu nne iya, bu Maaka okwa kę ọbu nne eze; kę l'ọ doberu ẹjo agwa, bu Ashera. Esa egbut-sushia itso Ashera ono; nyakwoshia ya ibiribe ibiribe; woru iya je akpọo oku lẹ nggele Kídironu. ¹⁷ Ọ bu oswi-okfu l'ẹ to wofugedu ẹke, aagwaję eja lẹ Ízurelụ; obenu lẹ Ása bẹ obu guru iphoro l'ẹke Ojejoje nọ jeye l'ẹge ọo-nọ-beru. ¹⁸ Yo wota iphe, nna iya doberu nsọ; mę iphe, yębedua doberu nsọ bya edobe l'eze-ulo Nchileke; mbu mkpọla-ọcha; mkpọla-ododo; mę iphe ndu ọdo.

¹⁹ Ọphu ọgu ta dabua ọdo jeye l'afa, kwe Ása ukporo afa l'afa iri l'ise; k'ọphu ọ wataru achichi i.

Basha etso ndu Júda ọgu

(1 Eze 15:17-22)

16 Yo be l'afa, kwe Ása ukporo afa l'afa iri l'ishingu; k'ọphu ọ dọberu bụru eze; Baasha, bu eze ndu Ízurelụ abya etso ndu Júda ọgu. Yo je akpua mkpukpu Ráma; yo shihu ike; k'ọphu bu l'ẹ to kwedu t'o nweru onye e-shi l'ẹke iya kę Ása, bu eze ndu Júda lufu alufu; m'ọ kwanu bahu abahu.

² Tọ dọ iya bu; Ása ewota mkpọla-ọcha; mę mkpọla-ododo, shi l'ẹku, nọ l'eze-ulo Nchileke; mę ọphu, nọ l'ufu-eze wojeru eze ndu Áramu, bu iya bu Bénu-Hadadu lẹ Damásukọsu; bya asu iya: ³ "Tę nggu l'iya tųgbanu bụru nanu; ẹge ono, nna iya yęle nna ngu shi tųgba ono. Lekwa mkpọla-ọcha yęle mkpọla-ododo, ya wotaru ngu. Tųgbukwaa je emebyia atųgba ono, nggu lẹ Baasha, bu eze ndu Ízurelụ tųgbaru ono; k'ọphu ọo-paru iya haa."

⁴ Tọ dọ iya bu; Bénu-Hadadu anata iphe ono, eze, bu Ása kfuru ono. Yo zifu ndu ishi ndu soja iya; ẹphe ejeshia ọgu lẹ mkpukpu, nọgbaa l'alị Ízurelụ. Ẹphe alu-ta ndu Ijonu; luta ndu Dánu; luta ndu Ébelu-Memu; męwaru iphe, bu mkpukpu ẹke aakwakọbeje iphe l'alị

† Iphe ọ bu bu 700. †† Iphe ọ bu bu 7,000.

Náfutali l'ọ ha. ⁵ Baasha anulephu iphe, meru nụ; paru okpu mkpukpu Ráma t'o shihu ike haa; gwọbe ozi, o gude l'ẹka. ⁶ Ya ndono; eze, bu Ása achita ndu Júda l'ẹphe ha; ẹphe eje evua mkpuma yęle oshi ono, Baasha shi gude l'akpu Ráma t'o shihu ike ono. Yọ bụru iya bẹ Esa gude kpua Géba; mę Mízupa; yo shihu ike.

⁷ Yọ bụru teke ono bẹ Hanani, bu onye aphuje àphụ byakfutaru Ása, bu eze ndu Júda bya asu iya: "Keshinu ọphu i dakoberu eze ndu Sayiria; tị dakobe Ojejoje, bu Nchileke ngu; bẹ ndu soja eze ndu Sayiria ono gbafuakwaru ngu l'ẹka. ⁸ Ndu Itiyópiya; mę ndu Líbiya; ?tọ budunua ẹphe chị ikpoto ndu soja; chiru igweligwe ụgbo-inya; mę ndu agba iya nụ byaru ngu ọgu. Ọbu; ?tọ budunua l'ị dakoberu Ojejoje meru; yo woru ẹphe ye unu l'ẹka. ⁹ Ẹnya Ojejoje bukwa o-jedzuru-ụwa. Ọonoduje l'achọ ndu woru obu ẹphe l'ọ ha yeru iya t'o mee t'ẹphe kabaa oshihu ike. I mewaru umere onye eswe. Ọo ya bu lẹ tsube nta-a kwaseru bẹ ọgu a-nodu etso ngu."

¹⁰ Tọ dọ iya bu; Ása avoru oku ghua ẹhu l'ẹke onye ono, aphuje àphụ ono nọ; gude iya tu-chia l'ọka mkpọro; k'iphe ono, o kfuru ono. Yo nweru ndu ono ndu ọphu Esa wataru okpa ẹhu lẹ teke ono.

Anwuhu Ása

(1 Eze 15:23-24)

¹¹ Iphe, Ása mekotaru; shita l'ishi jeye lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Júda; mę kę ndu Ízurelụ. ¹² Yọ bụru l'afa, kwe Ása ukporo afa l'afa iri lẹ tete, k'ọphu ọ dọberu bụru eze; bẹ iphe-ememe melahaaru iya l'okpa. Iphe-ememe ono abya aka njo. Mbukponu teke ono, iphe ono eme iya ono b'ẹ tọ chọkwa Ojejoje. Yọ bụru ndu l'eme ọgu b'ọ chọ-chiaru t'ẹphe yeru iya ẹka. ¹³ Tọ dọ iya bu; Ása abya anwuhu lakfushia nna iya phe. Yọ bụru l'afa, kwe iya ukporo afa labu l'afa lanu, k'ọphu, ọ wataru ọbu eze b'ọ nwuhuru. ¹⁴ Ẹphe elia ya l'ili, ọ turu doberu onwiya lẹ Mkpukpu Dévidi. Ẹphe eye iya l'igbe-odzu, a wuru manụ, dọ iche iche, eshigbaa kwękwękwe. Ẹphe akpobe oku, enwu phophopho gude kwabę iya ugu.

Teke Jehoshafatu bu eze ndu Júda

17 Tọ dọ iya bu; Jehoshafatu Esa, bu nwatibe iya kę nwoke aburu eze l'ozori iya. Yọ bya emee onwiya; ike akabaa ya adudu kę tę ya tso ndu Ízurelụ ọgu. ² Yo dokashia ndu soja lẹ mkpukpu, a kpuru; yo shihugbaa ike l'alị Júda; bya edobe ọdu ọgu l'alị Júda; mę lẹ mkpukpu mkpukpu ndu Ifuremu, nna iya, bu Ása natakotaru l'ọgu.

³ Ojejoje eswikpeleruphu Jehoshafatu eswiru; kę lẹ teke ọ wataru ọbu eze b'o tsozu ụzo, ochechoroche iya, bu Dévidi. Ẹ to tsozu ụzo Bálu. ⁴ Ọ bu Nchileke kę

nna iya b'ọ tsoru; l'eme ekemu iya; ọp̄hu o tsodu ẹka ndu Ízurẹlu. ⁵ Ọ bụ iya kparu iphe Ojejoje meru tẹ alì-eze ono nguru anguru l'ẹka Jehoshafatu. Ndu Júda l'ẹp̄he ha l'abyajẹ iya ọnu iphe; yọ bya enweru iphe nshinu; b̄uru onye aakwabẹ ugwu. ⁶ O wofutaru obu iya dobe l'ẹke Ojejoje nọ. Ọdo aburu l'o wofuru ẹke aagwajẹ nte; mẹ itso Ashera l'alì Júda.

⁷ Yo be l'afa, kwe iya afa ẹto, k'ọp̄hu ọ d̄uberu b̄uru eze; yo zia ndu ishi ọru iya, b̄u Benuhayilu; Obedáya; Zekaráya; Netanẹlu; mẹ Mikaya; t'ẹp̄he je ozi iphe lẹ mkp̄kpu, nọkota l'alì Júda. ⁸ Ndu Lívayi, o yeru ẹp̄he b̄u Shemáya; Netanaya; Zebadaya; Ásahẹlu; Shemiramọtu; Jehonatanu; Adónija; Tobayija; mẹ Tobu-Adónija. Ndu ọp̄hu b̄u ndu achijeru Nchileke ẹja b̄u El-ishama; waa Jehoram. ⁹ Ẹp̄he ezikota iphe l'alì Júda; gude ẹkwọ-ekemu Ojejoje ezi iya. Ẹp̄he ejekota mkp̄kpu, nọkota l'alì Júda ezi ẹp̄he iphe.

¹⁰ Iphe, b̄u ndu eze ndu alì, bupheru ndu Júda mgburumgburu l'ẹp̄he ha awata ọtsu Ojejoje egwu; k'ọp̄hu b̄u l'ẹp̄he te etsodu Jehoshafatu ọgu. ¹¹ Ndu Filisutayinu aharu wotatsuaru Jehoshafatu iphe; gude mkp̄ọla-ọcha t̄uru utu n̄u iya. Ndu Arabu kp̄turu iya ebyila, d̄u unu iri lẹ tete l'ụkporo ise; mẹ mkpi, d̄u unu iri lẹ tete l'ụkporo ise. †

¹² Jehoshafatu l'aka ike akaka l'ẹje; bya akp̄ushia ẹke edomije onwonye; kp̄ushia mkp̄kpu ẹke aakwakọbeje iphe l'alì Júda; ¹³ bya enweru ẹke ọokwakọbeje iphe lẹ mkp̄kpu, d̄u iche iche, nọgbaa l'alì Júda. O nwekwaruphu ndu soja, b̄u ndu ike-ka-l'ọgu lẹ Jerúsalemu.

¹⁴ Ọwaa ẹge e shi doo ẹp̄he l'ẹnya-ufu l'ẹnya-ufu: L'ikfu Júda bẹ onye b̄u onye ishi ndu soja, d̄ugbaa unu labu l'ụkporo iri iri †† bẹ b̄u Aduna. Ndu soja, ọochi d̄u ụkporo unu ndu soja ugbo ụkporo l'iri l'ẹsaa l'unu iri.

¹⁵ Onye etsota iya n̄u b̄u onye ishi ndu soja, b̄u Jehohananu. Ndu soja, yẹbedua achì d̄u unu ugbo unu l'ụkporo unu ugbo ụkporo iri l'ise. †††¹⁶ Onye ọp̄hu tsotaru iya n̄u aburu Amasáya Zikiri. Yẹbedua bẹ wofutaru onwiya k'ọjeru Ojejoje ozi. Ndu soja, ọochi d̄u unu ugbo unu l'ụkporo unu ise, †† b̄ukota ndu ike-ka-l'ọgu.

¹⁷ L'ikfu kẹ Bénjaminu b̄u Eliyada, b̄u onye ike d̄u l'ọgu. Ndu soja, yẹbedua achì d̄u unu ugbo unu l'ụkporo unu ise, ††† b̄u ndu pagbaa uta; mẹ iphe, eegudeje egbochita onwonye. ¹⁸ Onye etsota iya n̄u b̄u Jehozabadu. Ndu soja, yẹbedua achì d̄u unu ugbo unu l'ụkporo unu labu l'unu iri. †††¹⁹ Ndu ono b̄u ndu ejeru eze ozi; a gufukwa ndu ọp̄hu eze doberu lẹ mkp̄kpu, ọ kp̄uru; yo shihugbaa ike l'alì Júda l'ọ ha.

Mikaya ekfu lẹ Éhabu a-la l'ọgu

(1 Eze 22:1-28)

18 Teke ono bẹ Jehoshafatu nwewaru iphe nshinu; b̄uru onye aakwabẹ ugwu. Yẹle Éhabu agbaa ndz̄u l'ẹp̄he a-nọdu alugba nwanyi. ² Yo be ujiku lanu; Jehoshafatu ejeshia Samériya oji Éhabu. Éhabu egbushiaru yẹle ndu yẹle iya yì aturu l'igwe; mẹ eswi; bya akwaru iya ye t'o je etso ndu Rámọtu Gíledu ọgu.

³ Éhabu, b̄u eze ndu Ízurẹlu asu Jehoshafatu, b̄u eze ndu Júda: “?Ti-tSORU iya je ọgu lẹ Rámọtu-Gíledu t̄o?” Jehoshafatu asu iya: “Nggwu l'iya b̄u nanu; ndu nke ngu mẹ ndu nk'ia aburu nanu. Nggwu l'ẹp̄he a-tuko ẹka l̄a ọgu ono.” ⁴ Obenu lẹ Jehoshafatu kfukwaru eze ndu Ízurẹlu ono; su iya: “T'o vukwaru ọzo kpata Ojejoje ishi; maru iphe oo-kfu.”

⁵ Tọ d̄u iya b̄u; eze ndu Ízurẹlu abya achikobe ndu nkfuchiru, d̄u unu madz̄u bya ajia ẹp̄he; su: “?B̄u t'ẹp̄he je etso ndu Rámọtu-Gíledu ọgu; t̄o tẹ ya be jeshi?”

Ẹp̄he asu iya: “Tugbua jeshia; lẹ Nchileke e-woru-a mkp̄kpu ono ye eze l'ẹka.”

⁶ Jehoshafatu abya ajia; su: “?To nwehedu onye nkfuchiru Ojejoje ọdo, nọ l'ẹke-a t'ẹp̄he jitafuedu iya?”

⁷ Eze ndu Ízurẹlu asu Jehoshafatu: “O nwefukwaaru onye lanu, ẹp̄he e-shi l'ẹka iya kpata Ojejoje ishi ọbu. Ọle onye ọbu dukwa iya ashì; kẹ l'ẹ to okfujedu okfu ọma l'ẹhu iya; gbahalephu ẹjo iya. Onye ọbu b̄u Mikaya Imula.”

Jehoshafatu asu Eze t'ẹ b'o kfushi ẹge ono.

⁸ Tọ d̄u iya b̄u; eze ndu Ízurẹlu abya ekua nwozi iya lanu; su iya: “T'o je eduta Mikaya Imula t'ọ bya nta-anta-a.”

⁹ Ya ndono; eze ndu Ízurẹlu yẹle Jehoshafatu, b̄u eze ndu Júda ewotsuaru uwe-eze ẹp̄he yee; sugatsuaru l'aba-eze ẹp̄he l'ẹke eetsuje balì l'ọnu obu-edukfu Samériya; ndu nkfuchiru ono l'ẹp̄he ha anọdu ẹp̄he l'ifu l'ekfugbaa iphe, ẹp̄he ekfu. ¹⁰ Zedekaya Kenana bẹ metaru ọpyi ígwè l'asuje: “Ojejoje bẹ s̄uru agha: ‘Ọ b̄u l'ọpyi-a; bẹ ì-s̄u ndu Áramu jeye teke ẹp̄he a-lakota l'iyi.’”

¹¹ Olu ndu nkfuchiru ono l'ẹp̄he ha aburu iphe lanu: “T'o je ọgu lẹ Rámọtu-Gíledu; je emekputa; kẹle Ojejoje e-woru-a mkp̄kpu ono ye nggube eze l'ẹka.”

¹² Tọ d̄u iya b̄u; nwozi ono, jeru oku Mikaya ono asu iya: “Lenu; ndu nkfuchiru ọp̄hu; bẹ okfu ẹp̄he b̄ukwa nanu. Ẹp̄he t̄ukokwa ekfu l'eze e-mekputa. Tẹ okfu nggu l'ẹp̄he b̄ukwaru nanu; kfukwaaru iya okfu, d̄u mma.”

¹³ Mikaya asu iya: “Kamenu; l'ọ kwa iphe, Nchileke k̄furu iya; bẹ ya e-kfu.”

¹⁴ Mikáya abya ejerua k'eze; eze asu iya: “Mikáya; ?B̄u t'ẹp̄he je ọgu lẹ Rámọtu-Gíledu; t̄o tẹ ya be ejeshi?”

Mikáya asu: “Ngwaa; jenu je alu-gbua; kẹ l'ee-woru-a ẹp̄he ye ngu l'ẹka.”

† Iphe ọ b̄u b̄u 7,700. †† Iphe ọ b̄u b̄u 1,000. ‡ Iphe ọ b̄u b̄u 300,000. ††† Iphe ọ b̄u lẹ mbeke b̄u 280,000. ‡‡ Iphe ọ b̄u b̄u 200,000. †††† Iphe ọ b̄u b̄u 200,000. ‡‡‡ Iphe ọ b̄u b̄u 180,000.

¹⁵ Eze abya asụ iya: “?Bụ ugbo ole bẹ ya a-rọkpo ngu t'i gude ẹpha Ojejoje ribuaru iya angụ l'ẹ tọ dudu iphe ọdo, ii-kfuru iya; gbahalephu oswi-okfu?”

¹⁶ Mikaya ekfulahaa; sụ: “Ya phuru ẹge ndu Ízurelu l'ẹphe ha gbaru nanụ nanụ l'ugvu l'ọ bụ aturu, ẹ-te enwedu onye nche. Ojejoje asụ: ‘Lẹ ndu-wa te nwedu onye eleta ẹphe ẹnya. T'onyenonu lakwaa l'ufu iya l'ẹhu-agu.’”

¹⁷ Eze ndu Ízurelu asụ Jehoshafatu: “?Ya te ekfuduru ngu l'ẹ tọ byadu bya ekfu iphe, dụ mma l'ishi iya; gbahalephu ẹjo iya?”

¹⁸ Mikaya ekfukpelekwaphu iphe, ookfu; sụ: “Ngwaa; ngabẹ nchị nua iphe, Ojejoje kfuru: Ya phuru Ojejoje l'ẹke ọnono l'aba-eze iya; ndu soja imigwe evudogbaa ya l'ẹka-utara; mę l'ẹka-ibiyita. ¹⁹ Ojejoje asụ ẹphe: ‘?Bụ onye bẹ e-deta Éhabu, bụ eze ndu Ízurelu t'o jeshia ọgu lẹ Rámotu-Gíledu; k'ọphu oo-je adaphuhu?’

“Onye ọwaa -lufuta; yo kfu iphe lanụ; onye ọphu -lufuta; yo kfu iphe ọdo. ²⁰ E metsua; ume lanụ alufuta bya evudo Ojejoje l'ifu; sụ: ‘Ọo yẹbedua bẹ e-je edeta iya t'o je.’

“Ojejoje asụ iya: ‘?Nanụ ẹge ii-me iya?’

²¹ “Yọ sụ: ‘Lẹ ya e-je aburu nwa maa ntuphu-ire nọdu l'ọnu ndu nkfuchiru iya l'ẹphe ha.’

“Ojejoje asụ iya: ‘Ti-deta iya-a; tųgbua je.’

²² “Ọo ya bụ lẹ Ojejoje yeekwaru nwa maa ntuphu-ire l'ọnu ndu nkfuchiru ngu-a. Ojejoje kfuakwaru l'iphe, dụ ẹji a-dakfuta ngu nụ.”

²³ Zedekaya Kenana akpírta; weeru iya Mikaya l'ishinchi; sụ iya: “?Nanu ẹge Ume Ojejoje shi lufu iya l'ẹhu je ekfuru yeru nggubedua?”

²⁴ Mikaya asụ iya: “Lẹ mbọku, ọo-sa ngu l'ẹnya bụ mbọku ono, ii-je edomia onwongu l'ime ime mkpura ono!”

²⁵ Eze ndu Ízurelu abya asụ: “T'a kpụta Mikaya kpụjeru Amonu, bụ ọ-chi-ọha mkpukpu; waa Jowashi, bụ nwatibe eze. ²⁶ Unu sụ ẹphe l'eze sụru: ‘T'a tuchia onye-wa l'ọka-mkpọro. T'ẹ b'ọ dukwa iphe ọdo, unu anụje iya; gbahaa buredi; mę mini jeye teke ya e-je ọgu ono; lata l'ẹhu-agu.’”

²⁷ Mikaya asụ: “I -lata l'ẹhu-agu; nggu amaru l'ẹ tọ bụdu Ojejoje bẹ shi iya l'ọnu kfu okfu.” Yọ bya asụ: “Unu túbekwa nvọ l'okfu iya ono l'unu ha.”

Éhabu ala l'ọgu

(1 Eze 22:29-35)

²⁸ Tọ dụ iya bụ; eze ndu Ízurelu yẹle Jehoshafatu, bụ eze ndu Júda atųgbua jeshia ọgu lẹ Rámotu-Gíledu ọgu. ²⁹ Eze ndu Ízurelu asụ Jehoshafatu: “Lẹ ya e-me onwiya t'ẹ ba ama onye ya bụ; bahụ l'ọgu ono. Ng-gubedua e-ye akpawuru uwe-eze ngu.” Tọ dụ iya bụ; eze ndu Ízurelu abya emee onwiya t'ẹ ba ma l'ọ bụ iya; ẹphe ejeshia ọgu ono.

³⁰ Eze ndu Áramu kfuhawaru ndu ishi ụgbo-inya iya: “T'ẹ b'ọ dukwa onye ọdo, ẹphe e-tso ọgu ọdo: a gufu eze ndu Ízurelu nwenkinyi iya.” ³¹ Ndu ishi ụgbo-inya ono aphulephu Jehoshafatu; sụ: “L'ọ kwa eze ndu Ízurelu ndono!” Ẹphe aghazia t'ẹphe tso iya ọgu. Obe-nu lẹ Jehoshafatu chiru mkpu; Ojejoje agbaaru iya mkpu. Nchileke emee ẹphe; ẹphe ahaa ya. ³² Ndu ishi ụgbo-inya ono abya amaru l'ẹ tọ bụdu eze ndu Ízurelu; ghazikwaa ọdo; haa ya achịchi.

³³ Yo nweru onye ọphu, agbalephu akfụ nk'ia l'iphe bụ ẹke ọ phuru; woru iya gbaa eze ndu Ízurelu lẹ mg-baku ẹke ngwa-ọgu, ọ kwaru onwiya dzekfuru edzekfu. Eze arashiaru onye angarụ iya ụgbo-inya; sụ iya: “Ghazia; pafụ iya l'ọgu-a; kẹ l'e meruakwaru iya ẹhu ọkpobe emeru.” ³⁴ Ọgu ono ekpohu ọku mbọku ono. Eze ndu Ízurelu adakobe ụgbo-inya ono adakobe; ẹphe lẹ ndu Áramu alua ọgu ono jeye l'urenyashi. Ẹnyanwu arịbadelephu; yọ nwuhu.

Mba, onye nkfuchiru Nchileke barụ Jehoshafatu

19 Tọ dụ iya bụ; Jehoshafatu, bụ eze ndu Júda abya alaa nk'ia lẹ Jerúsalemu lẹ chiri-iriri-werere. ² Jéhu Hanani, bụ onye aphuje àphụ alufu jeshia ya ndzuta. Yọ sụ Jehoshafatu: “?Ọ gbarụ kẹ t'i yetaru onye iphe, dụ ẹji ẹka? ?Ọ gbarụ t'i yeru ndu kpọru Ojejoje ashị obu? Keshinu ọphu i meru ẹge ono; bẹ oke ẹhu-eghughu, shi l'ẹke Ojejoje nọ dakfutaakwaru ngu. ³ Ọbu l'ọ nwekwarua iphe, dụ mma, harụ nọdu ngu l'ẹhu; kẹ l'i wofukotaru itso Ashera, nọkota l'alí-a; bya eworu obu ngu dobe l'ọcho Ojejoje.”

Iphe, Jehoshafatu meziru emezi

⁴ Jehoshafatu bẹ buru lẹ Jerúsalemu; yo shi ẹke ono jetsua ọphu ndu nk'ia; mbụ ndu bu tsube lẹ Besheba jeye l'ugvu ugwu alí ífuremu; je emee ẹphe; ẹphe aburu ndu kẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ nna ẹphe ọdo. ⁵ Yo dokota ndu ọgbo ikpe lẹ mkpukpu, a kpukotaru; yo shihu ike l'alí Júda; dobegbaa ẹphe lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu. ⁶ Yọ sụ ndu ọgbo ikpe ono: “Unu kwabekwa ẹnya l'iphe, unu eme; kẹ l'ẹ tọ bukwa madzụ bẹ unu ekperu ikpe; l'onye unu ekperu iya kwa Ojejoje, bụ onye ono, anọduje swiru unu l'ikpe, unu ekpe ono. ⁷ Nta-a bukwa t'unu tsụ Ojejoje egvu; unu akwabẹ ẹnya l'iphe, unu eme; kẹle Ojejoje, bụ Nchileke ayi bẹ ẹka iya ta dukwa l'ẹjo ikpe; to ole madzụ ẹnya l'ifu; tọ na ẹka-azụ.”

⁸ Lẹ Jerúsalemu bẹ Jehoshafatu hakwaruphu dobe ndu Lívayi; ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ishi l'ẹnya-ufu ẹnya-ufu t'ẹphe kpeje ikpe Ojejoje; mę t'ẹphe doshije okfu. Yọ buru lẹ Jerúsalemu bẹ ẹphe bu. ⁹ Yo kfushiaru iya ẹphe ike; sụ: “Unu gudeje ọtsu Ojejoje egvu; mę ovudoshi ike l'iphe unu kfuru; gude obu unu l'ọha l'eme iya. ¹⁰ Iphe, bụ okfu, unwunna unu phe

shi lẹ mkpukpu, ẹphe bu wotaru unu t'unu doo; m'ọ bu okfu l'e gburu ọchi; ọdo okfu, laru l'ekemu; m'ọ bu l'ọo k'iphe, e kfulu; m'ọ k'iphe, a tọru ọkpa iya; m'ọ bu kẹ ome-l'alì; unu lọje-e ẹphe ẹka lẹ nchì k'ọphu ẹphe te emetadu iphe, ikpe a-nma ẹphe l'ifu Ojejoje. Ọdumeka bẹ oke ẹhu-eghughu Ojejoje a-dakfutakwa unu l'unwunna unu ono. Ono bẹ ẹge unu e-me iya ndono; tẹ ikpe ba anma unu.

¹¹ “Ọo Amariya, bẹ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja a-buru onye ishi unu l'iphe, eeme ala lẹ kẹ Ojejoje. Zebadaya Ishimelu, bẹ ọ-chi-ọha ikfu Júda a-buru onye ishi l'iphe, eeme ala lẹ k'eze. Ndu Lívayi a-buru ndu ishi unu. Tẹ obu shihukwa unu ike l'iphemiphe ọbule, unu eme. Tẹ Ojejoje swikwaru ndu eme iphe, vudo nhamunha.”

Jehoshafatu alẹ-gbu ndu Móabu; mẹ ndu Amọnu

20 E metsua; ndu Móabu; ndu Amọnu; mẹ ọphodu lẹ ndu Meyuni abya etso Jehoshafatu ọgu.

² Yo nweru ndu bya ekfuaru Jehoshafatu: “Lẹ ndu awụ abyakwuta iya ọgu hakwa nshinu. L'ẹphe shikwa Édọmu l'azụ eze ẹnyimu azụ iya ọphu. L'ẹphe nọokwa lẹ Hazazọnu Táma, bẹ iya bẹ Ẹnu-Gedi.” ³ Egvu abya Jehoshafatu l'ẹhu; yo kfu ya kepyaa ya akụ; lẹ ya a-cho ifu Ojejoje. Yọ raa ya arara t'a swia aswiswi l'alì Júda gbaa mgburumgburu. ⁴ Ndu Júda l'ẹphe ha abya edzua t'ẹphe ọo Ojejoje t'ọ yeru ẹphe ẹka. Ẹphe shi l'iphe, bẹ edukfu Júda bya t'ẹphe ọo Ojejoje.

⁵ Tọ dọ iya bẹ; Jehoshafatu abya evudo edzudzu ọha ndu Júda ono l'ifu; mẹ ndu Jerúsalemu ono, dzuru l'ifu ogbodufu ọphungu eze-ọlo Nchileke ono; ⁶ sụ: “Nggube Ojejoje, bẹ Nchileke kẹ nna ayi phe! ?Tọ bọdu nggu bẹ Nchileke l'imigwe? ?Tọ bọdu nggu bẹ ishi alì-eze, nọ l'iphe bẹ mbakeshi tọo? Ike; mẹ ọkpehu bẹ l'ẹka ngu b'ọ nọkota; k'ọphu bẹ l'ẹ to nwedu onye, ha kẹ tẹ ya kọfọ ngu l'ifu. ⁷ Nggube Nchileke ayi! ?Tọ bọdunua nggubedua bẹ chifuru ndu shi buru l'alì-a lẹ ndibe ngu; mbụ ndu Ízurelu bataru; bya eworu alì-a nẹ ndu eri Ébirihamu, bẹ ọnya ngu t'ọ bọru nk'ẹphe gbururu jeye lẹ tutu yoyo. ⁸ Ẹphe buwa iya ebubu; nọduwa iya; kọpuru ngu ọlo-nsọ, bẹ ẹke ii-buru; bya ekfua; sụ: ⁹ 'L'ọ -bọru l'iphe-ẹhuka dakfutaru ẹphe; m'ọ -ruhuru; ọ -bọru ọgu; m'ọ bẹ l'ji-nụ ẹphe aphụ; m'ọ bẹ ẹjo iphe-ememe; m'ọ bẹ ẹjo-ẹgu byaru; bẹ ẹphe e-vudo ngu l'ifu l'ifu ọlo-a, vu ẹpha ngu-a; raku ngu; k'iphe-ẹhuka, byaru ẹphe; l'ji-nụa olu ẹphe; dzọo ẹphe.’

¹⁰ “Lewaru unwoke ndu Amọnu; ndu kẹ Móabu; mẹ ndu kẹ ugwu ugwu alì Séyi; mbụ ndu ono, ẹ ti kwedu tẹ ndu Ízurelu lẹta l'alì ẹphe teke ono, ẹphe shi lẹ Íjiputu lẹfuta ono. Ndu Ízurelu agbangoo ẹphe; haa ẹphe emebyishi. ¹¹ Lewaru l'ọo iphe, ẹphe gude akfụ ẹphe ọgwo iya bẹ l'ẹphe abya ẹphe achifu l'iphe, ẹphe nwe enwenwe; mbụ l'alì-a, i nuru ẹphe t'ọ bọru òkè-ipe

ẹphe-wa. ¹² Nggube Nchileke ayi; gwanụ ẹphe ọchi. Ishi iya aburu; l'ayi ta adukwa ike ojekfu mkporo-ọha-a, eze gidigidi l'abyaru ayi ọgu ẹge-a. Ayi ta makwa iphe, ayi e-me. Ọ kwa nggu; bẹ ayi chiru ẹnya dzeeru.”

¹³ Ndu Júda l'ẹphe ha; ẹphe l'unyomu ẹphe; mẹ unwegirima ẹphe; mẹ ndu ọphu hagbaa nwanshì abya atuko vudo Ojejoje l'ifu.

¹⁴ Ya ndono; Ume Ojejoje abya Jazelu l'ẹhu l'edzudzu ọha ono. Jazelu bẹ nwatibe Zekaraya; Zekaraya aburu nwatibe Benaya; Benaya aburu nwatibe Jeyelu; Jeyelu aburu nwatibe Mataniya. Jazelu ono bẹ onye Lívayi; bọru onye eri Ásafu. ¹⁵ Yọ sụ: “Unu ngabẹ nchì; unubẹ ndu Júda; mẹ ndu bu lẹ Jerúsalemu; mẹ eze, bẹ Jehoshafatu. Ọwaa bẹ iphe, Ojejoje ekfu: ‘Unu ba atsushi egvu; ọphu ike agvukwa unu l'okfu igweligwe ndu-a; kẹ l'ọgu ono ta bukwa unu a-lụ iya; ọo Nchileke a-luru iya unu. ¹⁶ Unu gbeshi echile jekfu ẹphe ọgu. Ẹphe e-shi ọzo iya k'ugvu Zizu abya; ẹke unu a-phụ ẹphe bẹ l'ishishi nsuda k'ọzo echi-ẹgu Jeruwelu. ¹⁷ Unubedua l'onwunu te ejekwaru ọlu ọgu. Teke unu dozitsuaru onwunu; unu vudo nwandoo; phụ ẹge Ojejoje e-shi dzofuta unubẹ ndu Júda; mẹ ndu Jerúsalemu. Unu ba atsushi egvu; ọphu obu 'echifukwa unu echifu. Teke o beru echile; unu jekfu ẹphe; Ojejoje e-swiru-a unu eswiru.’”

¹⁸ Tọ dọ iya bẹ; Jehoshafatu abya ebyishi ikpere; woru ifu kpube l'alì. Ndu Júda l'ẹphe ha; mẹ ndu bu lẹ Jerúsalemu atuko l'ẹphe ha ebyishikota ikpere; kpube l'ifu l'alì; balahaaru Ojejoje ẹja. ¹⁹ Ndu Lívayi, bẹ ndu ọphu shi l'eri Kohatu; mẹ ndu ọphu shi l'eri Kora awulihu l'atụ ọzu gude l'aja Ojejoje, bẹ Nchileke kẹ Ízurelu ajaja.

²⁰ Yo be l'ọnmewa ọtsu; ẹphe agbalihu jeshia echi-ẹgu Tékowa. L'ẹphe eje bẹ Jehoshafatu vudo evudo; sụ: “Unu nukwa iphe, ya ekfu; unubẹ ndu Júda; mẹ ndu bu lẹ Jerúsalemu! Unu kweta kẹ Ojejoje, bẹ Nchileke unu; k'ọphu unu a-nguru anguru. Unu ekweta iphe, ndu nkufuchiru iya ekfu; k'ọphu iphe a-nọdu ajahuru unu.”

²¹ Jehoshafatu ejekfutsua ndu madzụ idzu; bya atụ ẹka lẹ ndu a-guru Ojejoje egvu; mbụ ndu a-nọdu aja iya ajaja; yee uwe, dọ nsọ vutaru ndu soja ono ọzo; l'asuje:

“Unu kele Ojejoje ekele;

kele n-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.”

²² Ẹphe awatalephu ọzu egvu; l'aja Ojejoje ajaja; Ojejoje eworu ndu soja dobe t'ẹphe keeru ẹphe; shi ẹge ono tso ndu Amọnu; ndu Móabu; mẹ ndu ugwu ugwu alì Séyi ono ọgu, bẹ iya bẹ ndu ono, byakfutaru ndu Júda ọgu ono. E mekputa ẹphe. ²³ Ndu Amọnu; mẹ ndu Móabu ezeliwu wụpyabe ndu k'ugwu ugwu alì Séyi; mee ẹphe; ẹphe aburu kpurupyata. Ẹphe egbushigelephu ndu k'ugwu ugwu alì Séyi ono; gbushilaha onwẹphe.

²⁴ Ndu Júda abya erua l'ẹke eeshije lee ẹnya l'echi-ẹgu; ẹphe abya elee ẹnya l'ọzo ẹke igweligwe ndu ono

kuru. Iphe, ephe phuru aburu odzu, dabugbaaru l'alj; ophu o dudu m'oo onye lanu, nahuru nu. ²⁵ To du iya bu; Jehoshafatu yele ndu nk'ia awuru jeshia ogwo iphe ndu ono; je asu-vu igweligwe eswi; me iphe, bu 'aguta aguta k'ekwa; me iphe, vugba oke aswa; mbu iphe, kariru k'ophu ephe e-gwotakota iya. Okwata ono be hatabe nshinu; k'ophu ephe gworu iya ujiku eto. ²⁶ Yo be le mboku ophu kwe iya eno; ephe edzukota le nsuda Beraka; nodu l'eke ono jaa Ojejoje ajaja. Oo ya meru; ephe ekulaha eke ono nsuda Beraka jeye ntanu.

²⁷ To du iya bu; ndu Juida l'ephe ha; me ndu Jerusalemu atuko latashia Jerusalemu. Yo buru Jehoshafatu bu onye ishi ephe. Ephe egude ehuru-otso-ena awu ala; kele Ojejoje be mewaru t'ephe turu okokooko kpua ndu ohogu ephe. ²⁸ Ephe awubata le Jerusalemu; l'akpo une; l'akpo ogumogu; l'egbu upyoku gude abahu l'ulo Ojejoje.

²⁹ Iphe, bu ndu eze ali odo l'ephe ha atsulahaa Ojejoje egvu; teke ephe nuleruphu le Ojejoje tsoru ndu ohogu ndu Izurelu ogo. ³⁰ To du iya bu l'ali-eze Jehoshafatu daa jii; kele Nchileke iya be meru t'o ngua mini kobe okoro l'ekemeke.

Mkpochi ishi ochichi Jehoshafatu

(1 Eze 22:41-50)

³¹ Ya ndono; Jehoshafatu aburu eze ndu Juida. Iphe o gbaru bu ukporo afa l'afa iri l'ise teke o wataru achichi. Yo chia ukporo afa l'afa ise le Jerusalemu. Epha nne iya bu Azuba Shilihi. ³² O tsoru ubeka nna iya, bu Asa; to nwe eke o hasweru okpa. O meru iphe, vudo nhamunha l'enya Ojejoje. ³³ Obu l'e to wofudu eke aagwaje iphe; ophu ndu Juida edobedu obu ephe l'eke Nchileke ke nna ephe no.

³⁴ Iphe odo, Jehoshafatu mekotaru; shita l'ishi jeye le ngvucha b'e dekotaru l'ekwo iphe, meru nu l'oge Jehu Hanani; mbu ophu e deru l'ekwo ndu eze ndu Izurelu.

³⁵ E metsua; Jehoshafatu, bu eze ndu Juida yeke Ehezaya, bu eze ndu Izurelu atugba; mbu onye ono, meru ejo iphe ono. ³⁶ Yeke iya be tugbaru kpushia ugbo-mini, a-nodu eje Tashishi. Yo buru le Ezeyonu-Geba be ephe nodu kpushia ugbo-mini ono. ³⁷ To du iya bu; Eliyza Dodavahu ke Marésa abya ekfuru yeru Jehoshafatu; su iya: "Keshinu ophu nggu le Ehezaya tugbaberu be Ojejoje a-tuko iphe, i mekotaru mebyishikota." Ugbo ono ekpukota; to jehe Tashishi ono.

Jehoram bu eze ndu Juida

(2 Eze 8:17-24)

21 To du iya bu; Jehoshafatu abya anwuhu lakfushia nna iya phe. E lia ya l'eke e liru nna iya phe le Mkpukpu Dévidi. Jehoram, bu nwatibe iya ke nwoke aburu eze l'ozori iya. ² Jehoram be nweru unwunne iya ndu ke unwoke, bukwapu unwu Je-

hoshafatu. Epha unwunne iya ono bu: Azariya; Jehiyelu; Zekariya; Azariya; Mayikelu; me Shefatiya. Ephe l'ephe ha bukota unwu Jehoshafatu, bu eze ndu Juida. ³ Nna ephe; be nuru ephe igweligwe mkpola-ocha; mkpola-ododo; me iphe, vugbaa oke aswa; bya anukota ephe mkpukpu, a kpugbaaru; yo shihu ike l'ali Juida. Yo woru ali-eze ono nu Jehoram; ke l'oo ya bu okpara iya.

⁴ Teke Jehoram bya aburu eze; chilahaa ali-eze nna iya; mbu teke o kporu l'o bu abara; b'o gude ogumbeke tuko unwunne iya gbushikota l'ephe ha; hakwaruphu ndu ishi ndu Izurelu gbushia. ⁵ Jehoram be nowaru ukporo afa l'afa iri l'ebo teke o wataru obu eze. Iphe, o chiru aburu afa esato le Jerusalemu. ⁶ O tsoru ubeka ndu eze ndu Izurelu; mee ege ndibe Ehabu meru; ke l'o luru nwatibe Ehabu. O meru iphe du eji l'enya Ojejoje. ⁷ Obu le Ojejoje gude ke ndzu, yeke Dévidi gbaru haa onu-ulo Dévidi; to mebyishi iya; ke l'o kweru iya ukwa l'unwu iya; me awa iya ta byadu bya achibuhu achichi gbururu jeye le gbururu.

⁸ L'oge ke Jehoram be ndu Edomu kwefuru iké l'ephe ta anoduhedu le mkpuli ochichi ndu Juida. Ephe edobe eze nk'ephe, bu onye a-buru ephe ishi. ⁹ To du iya bu; Jehoram achita ndu ishi ndu soja iya; me ugbo-inya iya l'o ha gbakfushia ndu Edomu. Ndu Edomu abya agbaa yeke ndu ishi ugbo-inya iya ono mgburumburu. Yo be l'enyashi; Jehoram phe ezelihi je egbushia ndu Edomu ono. ¹⁰ Yo buru ege ndu Edomu kwefuru iké l'ochichi ndu Juida ndono jeye ntanu. Teke ono kwaphu be ndu Libina kwefuru ochichi ndu Juida iké; kele Jehoram gwoberu Ojejoje, bu Nchileke ke nna iya phe.

¹¹ O kwaphu ege ono be Jehoram mekotaru eke, aagwaje iphe l'ugvu ugvu ali Juida. Yo mee te ndu bu le Jerusalemu melahaa gheleghelehele; duswekwaaphu ndu Juida uzo.

Ozi, Elayija ziru Jehoram

¹² To du iya bu; ekwo, shi Elayija, bu onye nkfuchiru Nchileke l'eka abya erua Jehoram eka. Ekwo ono suru:

"Owaa iphe, Ojejoje, bu Nchileke ke nna ngu Dévidi kfu: 'Keshinu ophu e tii tsodu ubeka nna ngu, bu Jehoshafatu; tii tso ke Asa, bu eze ndu Juida; ¹³ yo bu-chiaru ubeka ndu eze ndu Izurelu b'i tsoru; bya emee te ndu Juida; me ndu Jerusalemu melahaa gheleghelehele; ege ono, ndibe Ehabu meru ono; bya egbushikwaaphu unwunne ngu, bu ndibe nna ngu phe; mbu ndu ono, ka ngu mma ono; ¹⁴ bukwa t'i lekwa-a le Ojejoje e-gude oke mkpamehu daa ndibe unu eka; me unwegirima unu; me unyomu unu; me eku unu l'o ha. ¹⁵ Nggubedua l'onwongu be ejo ome-l'ehu a-dakfuta; mbu ejo o-me-l'ehu, a-nodu eme ngu

l'epho. Ehu ono e-mee ngu jeye teke akuru-epho ngu a-wufuta.' "

Anwuhu Jehoram

¹⁶ Ya ndono; Ojejoje abya akpalia ndu Filisutayinu; me ndu Arabu, bu iya bu ndu ono, bunyabe ndu Itiyopiya ono; Jehoram adu ephe ashi. ¹⁷ Ephe abya ogo l'ali Juida; zebata l'ali ono; vukota iphemiphe obule, ephe phuru l'ufu-eze; kpukoo unwu iya unwoke; me unyomu iya; k'ophu bu l'e to dudu nwatibe iya ke nwoke, a haru; gbahaa Ehezaya, bu onye ophu kat-sukpo oburu nwata l'unwu iya ndu k'unwoke.

¹⁸ Iphemiphe ono emetsulephu; Ojejoje abya aloru o-me-l'ephu, bu 'agwota agwota ye Jehoram l'epho.

¹⁹ Afa labu eswelephu k'ophu ome-l'ephu ono byaru iya; akuru-epho awufuta iya. Yo taa kpokpokpo nwuhu. Ophu ndibe ephe 'akpobedu oku gude kwabe iya ugvu; ege a kporeru nna iya phe.

²⁰ Iphe Jehoram gbaru bu ukporo afa l'afa iri l'epo teke o wataru achichi. Yo chia afa esato le Jerusalemu. O nwuhuru; to du onye yoru oshi iya. E liru ya le Mkpukpu Devidi; ole e te lidu iya l'ili ndu eze.

Ehezaya bu eze ndu Juida

(2 Eze 8:25-29; 9:21-28)

22 To du iya bu; ndu Jerusalemu emee Ehezaya, bu iya kagee obuta nwata l'unwu Jehoram eze l'ozori nna iya; kele ndu o-lua-olaa ye ndu Arabu, yi wubata l'odu ogo ono tukowa unwu nwoke ono ndu ophu buwa ogurenya; gbushikota. To du iya bu; Ehezaya Jehoram awata ochi ndu Juida.

² Iphe Ehezaya gbaru bu ukporo afa l'afa labu teke o wataru achichi. Yo chia afa lanu le Jerusalemu. Epha nne iya bu Atalaya; nwanwa Omuri.

³ O tsokwaruphu ubeka ndibe Ehabu; kele nne iya be kpo-ziru iya uzo t'o mee ejo iphe. ⁴ O meru ejo iphe l'anya Ojejoje; ege ono, ndibe Ehabu meru ono; ke l'ephe kpo-zilahaaru iya uzo; le nna iya nwuhutsuaru; shi ege ono loru iya ye t'ola l'iyi. ⁵ O tsoru uzo, ephe kpo-ziru iya; je etsoru Joram Ehabu, bu eze ndu Izurelu; ephe eje etso Hazelu, bu eze ndu Aramu ogo le Ramotu-Giledu. Ndu Aramu ono emerua Joram ehu. ⁶ Yo latashia Jazerilu t'o nodu nyaa iphe ono, ndu Aramu mekaru iya le Rama teke ono, ephe tsoru Hazelu, bu eze ndu Aramu ogo ono.

Ehezaya Jehoram, bu eze ndu Juida ejeshia oji Joram Ehabu le Jazerilu k'iphe ono, e mekaru iya ono.

Jehu egbu Ehezaya

⁷ Yo buru Nchileke b'o shi l'eka te Ehezaya je oji Joram; k'ophu oo-shi ege ono daa. Ehezaya abya erua eke ono ye Jehoram eje etsokfuru Jehu Nimishi; mbu

onye ono, Ojejoje wuru manu t'o gbushigee ndibe Ehabu ono.

⁸ Yo buru teke Jehu agwa ndibe Ehabu ochi; b'o phuru ndu ishi ndu Juida; me unwu nwunne Ehezaya, bu ndu egeru Ehezaya ozi; tukoo ephe gbushikota. ⁹ Yo wata ochokashi Ehezaya. E je gude iya l'eke o domiru onwiya le Sameriya; kpuru iya kpu-jeru Jehu. E woru iya gbua. E liru iya elili; ke l'ephe suru l'o bu nwatibe Jehoshafatu, bu onye ono, gude obu iya l'o ha choo Ojejoje ono. To nwehe onye odo, shi l'ulo Ehezaya, a-du ike buru ishi l'ali-eze ono.

Atalaya ye Jowashi

(2 Eze 11:1-3)

¹⁰ Ya ndono; Atalaya, bu nne Ehezaya aphulephu le nwatibe iya nwuhuwuru; yo gbalihu je atuko ndibe ndu eze, shi l'onu-ulo Juida gbushikota l'ephe ha.

¹¹ O bu le Jehosheba, bu nwatibe eze Joram ke nwanyi zitaru Jowashi Ehezaya l'unwu eze ono, eeme t'e gbushigee ono; je edomia ye onye ehe iya nu je l'ime ulo l'ime mkpura. O bu ege ono be Jehosheba, bu nwatibe eze Joram ke nwanyi; mbu nyee Jehoyada, achijeru Nchileke eja shi domia Jowashi l'eka Atalaya; to gbu iya; kele Jehosheba bu nwunne Ehezaya ke nwanyi. ¹² E domiru iya; ephe l'ia anoo l'eze-ulo Nchileke afa ishing; Atalaya l'achi l'ali ono.

E kwefuru Atalaya ike

(2 Eze 11:4-16)

23 Yo be l'afa k'esaa; Jehoyada abya akaa obu. Ye ndu ishi, achigbaa ukporo ndu soja ise ise eworu ndu gbaa; me Azariya Jerohamu; Ishimelu Jehohananu; Azariya Obedu; Maaseya Adaya; me Elishafatu Zikiri. ² Ephe atuko ali Juida jegbaru; je ekukota ndu Liviayi, bu le mkpukpu, nokota l'ali Juida l'o ha; kua ndu ishi l'anya-ufu anya-ufu ndu Izurelu. Ephe edzua le Jerusalemu. ³ Eze waa edzudu oha ono l'ephe ha anoo l'eze-ulo Nchileke ono gbaa ndu.

Jehoyada abya asu ephe: "Unu lekwa nwatibe eze! Oo ya a-nodu achi; ege ono, Ojejoje kfuru iya l'ephu unwu Devidi ono. ⁴ Qwaa iphe, unu e-me ndo-o: Unube ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Liviayi ono, anoje le nche mboku otu-ume ono; te nkere-eto unu cheje onu-oguzo nche; ⁵ nkere-eto odo eche ufu-eze; nkere-eto odo eche Onu-oguzo Okpa-ulo. Ndu ophu l'ephe ha a-nodu l'echi ogbodufu eze-ulo Nchileke. ⁶ Te b'o dukwa onye e-je obahu l'eze-ulo Nchileke; gbahalephu ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Liviayi, bu ndu eje ozi. O bu ephe bu ndu a-bahuje iya nu nwenkinyi; ke l'ephe du nsu. Obenu le ndu ophu a-kwabeje anya l'iphe, Ojejoje suru t'a kwabe anya. ⁷ Ndu Liviayi a-nophe eze mgburumgburu. Onyenonu; yo paru ngwa-ogu iya l'eka. Iphe, bu onye bahuru l'eze-ulo ono be

ee-gbu egbugbu. Iphe bụ ẹke eze eje; unu eswiru iya eswiru.”

⁸ Ndu Lívayi ono; mę ndu Júda l'ẹphe ha atụko iphe, bụ iphe ono, Jehoyada, bụ onye achijeru Nchileke ẹja sụru t'ẹphe mee ono mee. Onyenonụ achịta ndu nk'ia; mbụ ndu nọ lẹ nche lẹ mbọku ọtu-ume; mę ndu ọphu shi lẹ nche alufuta mbọku ọtu-ume ono; kele Jehoyada, bụ onye achijeru Nchileke ẹja ta dudu ọgbo ọphu ọ hawaru t'ẹphe la. ⁹ Tọ dụ iya bụ; Jehoyada, bụ onye achijeru Nchileke ẹja abya achịta ara; mę iphe, eegudeje egbochita onwonye ọphu ha nshinu mę ke nshiji ono, shi bụru ke Dévidi ono; mbụ ndu onanu, e doberu l'eze-ulo Nchileke ono; woru keshiaru ndu ishi ndu soja ụkporo ise ise ono. ¹⁰ Yo woru ndu Júda l'ẹphe ha kpọo giriri; ẹphe apagbaaru ngwa-ọgu ẹphe l'ẹhu l'ẹhu; vudo gbaa eze mgburumgburu lẹ mgboro ẹnya-ngweja; shita l'ụzo ọhuda eze-ulo ono jeye l'ụzo isheli iya.

¹¹ Ẹphe abya edufuta nwatibe eze ono; mbụ Jowashi; kpube iya okpu-eze; woru ẹkwọ, e deru ekemu Nchileke ye iya l'ẹka; sụ l'ọo ya bụ eze. Jehoyada yele ụnwu iya awụya ya manụ t'ọ bụru eze; zụa ya; sụ: “Ndzụ ngu ndzụ ogologo; nggube ezel!”

Anwuhu Atalaya

¹² Atalaya anulephu wówowo, ndu Júda atụ l'ẹke ẹphe agba ọso; l'aja eze ajaja; yọ tųgbua jekfushia ẹphe l'eze-ulo Nchileke. ¹³ Yọ bya elee ẹnya; phụ eze l'ẹke oovudo lẹ mgboro itso, nọ l'ọnu-oguzo ono; bya aphụ ndu ishi ndu soja; mę ndu egbu ụpyoku l'ẹke ẹphe vudonyabetsua eze. Ndu alị ono l'ẹphe ha anọdu l'ete ẹswa; l'egbu ụpyoku; ndu egvu achịru ngwa-egvu l'azụ egvu. Atalaya agbajashia uwe iya; chia mkpu; sụ: “Ahụma eme-o! Ahụma eme-o.”

¹⁴ Tọ dụ iya bụ; Jehoyada, bụ onye achijeru Nchileke ẹja abya edufuta ndu ishi ụkporo ndu soja ise ise ono; sụ ẹphe: “Unu kpufuta nwanyi ono l'echi ndu nche ono. Iphe, bụ onye tso iya nụ; unu gude mma gbua ya.” Ishi iya aburu l'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono bę sụru t'ẹ be egbukwa iya l'eze-ulo Nchileke. ¹⁵ Ya ndono; ẹphe azụ iya; kpuru iya rua Ọnu-oguzo Inya l'ufu-eze; woru iya gbua l'ẹke ono.

Jehoyada edozi alị Júda

(2 Eze 11:17-20)

¹⁶ Ya ndono; Jehoyada abya agbaa ndzụ doberu onwiya yele ndu Júda l'ẹphe ha; mę eze. Ọgba-ndzụ ono aburu l'ẹphe a-buru ndu ke Ojejoje. ¹⁷ Ndu Júda l'ẹphe ha ejeshia l'ulo agwa Bálu; je enwutsushia ya. Ẹphe atụko ẹnya-ngweja Bálu; mę ntekpe, nọ iya nụ tsukposhia; gbua Mátanu, bụ onye achijeru ẹphe ẹja Bálu l'ifu ẹnya-ngweja Bálu ono.

¹⁸ Ya ndono; Jehoyada abya eye ndu nche; ẹphe echelaha eze-ulo Nchileke nche. Ẹphe anọdu l'ẹke ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ ndu eri Lívayi; mę l'ẹke ndu Lívayi ono, Dévidi yeru ozi ulo Ojejoje l'ẹka ono; mbụ ndu ono, o doberu t'ẹphe kpọje ngweja-ukfuru ọku nụ Ojejoje ẹge ono, e deru iya l'ẹkwọ ekemu Mósisu ono; mbụ t'ẹphe gude ẹhu-otso-ena; l'agụ egvu l'eme iya ẹge ono, Dévidi tųru iya doberu ẹphe ono. ¹⁹ Yo woru ndu nche ono yekota l'ọnu eze-ulo Nchileke; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dudu onye mmeru nọ l'ẹhu a-bahụ iya nụ.

²⁰ Yọ chịta ndu ishi ndu soja ụkporo ise ise ono; ndu oke amadụ; ndu ishi ndu Júda; mę ndu alị ono l'ẹphe ha; yeru onwiya; ẹphe eje edufuta eze l'eze-ulo Nchileke ono. Ẹphe eshia ụzo ọnu-oguzo imeli duba iya l'ufu-eze; bya emee ya; yọ nọdu l'aba-eze. ²¹ Ndu alị ono l'ẹphe ha etee ẹswa. Mkpukpu ono bya adaa jii; ke l'ẹ gudewa ogu-mbeke gbu-a Atalaya.

Jowashi bụ eze ndu Júda

(2 Eze 12:1-16)

24 Iphe Jowashi gbaru bụ afa ẹsaa teke ọ wataru achichi. Yọ chia ụkporo afa labụ lẹ Jerúsalemu.

Ẹpha nne iya bụ Zibiya; onye Besheba. ² Jowashi bę mekotaru iphe, vudo nhamunha l'ẹnya Ojejoje l'oge ke Jehoyada, bụ onye achijeru Nchileke ẹja. ³ Jehoyada bę luru Jowashi ụnwanyi labụ; yọ mụshia unwoke; mę ụnwanyi.

⁴ A nonyaa; Jowashi ekpebua lẹ ya e-dobe eze-ulo Nchileke l'ọnodu, gbarụ iya nụ. ⁵ Yọ bya ekukobe ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi; sụ ẹphe: “Unu tųko iphe, bụ mkpukpu, nọ l'alị Júda jegba; je anaa ndu Ízurelu okpoga, ee-gudeje emekwa eze-ulo Nchileke afa l'afa. Unu nakwaa ya ẹgwegwa.” Ọle ndu Lívayi ono te emedu iya ẹgwegwa.

⁶ Tọ dụ iya bụ; eze ekua Jehoyada, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; sụ iya: “?Buhunu ngunu meru iphe ẹ tị sudu ndu Lívayi t'ẹphe wolata okpoga akiriko ono, shi l'alị Júda; mę Jerúsalemu ono; mbụ ono, Mósisu, bụ nwozi Ojejoje; tuburu tẹ edzudzu ọha ndu Ízurelu kfuje t'e gude mee k'ulo-ekwà ono, e doberu ekemu Ojejoje ono?”

⁷ Ụnwegirima Atalaya, bụ iya bụ nwanyi ọkpomanishi ono bę wubatawaru l'eze-ulo Nchileke; gudewa iphe, e doberu nsọ l'eze-ulo Nchileke ono gwaa Bálu.

⁸ Tọ dụ iya bụ; eze abya asụ t'e meta okpoko dobe l'azụ ọnu eze-ulo Nchileke. ⁹ A bya araa ya arara l'alị ndu Júda; mę lẹ Jerúsalemu; t'e wolataru Ojejoje okpoga akiriko ono, Mósisu, bụ nwozi Nchileke keru nụ ndu Ízurelu l'echi-ẹgu ono. ¹⁰ Ndu ishi; mę ndu Júda l'ẹphe ha egude ẹhu-otso-ena wolata okpoga akiriko ono. Ẹphe ewojeru iya chee l'okpoko ono; jeye ẹphe ewolatakota iya; yọ gvụ. ¹¹ Yọo bụje; teke ndu Lívayi pataru okpoko ono pajeru ndu ishi ọru eze; ẹphe

-phya l'okpoga be hawa iya nshinu; onye ederu eze ekwo yele nwozi onye achijeru Nchileke eja abya efoo okpoko ono onu; pata iya paphu azu l'eke onoje. Yo buru ege ono be ephe emeje iya mboku-mboku; shi ege ono naa okpoga ono naa ke etsutsu iya. ¹² Eze yele Jehoyada eworu okpoga ono nu ndu ozi ono, eeje ozi l'eze-ulo Nchileke ono. Ephe egude iya buta ndu akpuje ulo; me ndu kapyinta t'ephe mezia eze-ulo Nchileke ono t'o du l'onodu iya. O kwaphu ege ono; be ephe gude iya buta ndu gude mkpurukpu-igwe; me ope; l'aru oru t'ephe mekwaa eze-ulo Nchileke ono.

¹³ Ndu eje ozi ono eyeru iya ehuru. Oru ulo ono enwuhu oku; eje l'ifu l'ifu. Ephe abya akpukwaa eze-ulo Nchileke ono; yo du ege o shi duhawa; mbu mee ya; yo shihu ike. ¹⁴ Ephe emebetsua ulo ono; bya ewota okpoga ophu phoduru nu; nu eze yele Jehoyada. Yo buru iya b'e gude meshia iphe, e doberu l'eze-ulo Nchileke ono; mbu iphe, e gude eje ozi; iphe, e gude eme ke ngweja-ukfuru; gbangubangu; iphe, e meru le mkpola-ododo; me ke mkpola-ocha. Ephe egwoo ngweja-ukfuru l'eze-ulo Nchileke ono jeye l'oge ke Jehoyada.

Anwuhu Jehoyada

¹⁵ Jehoyada be karu nka; rua l'oge nka-ezekuna nk'ia. O nwuhuru l'o gbatsuaru ukporo afa ishinguru l'afa iri. ¹⁶ E liru iya l'eke e liru ndu eze le Mkpukpu Dévidi; ke iphe, du mma, o meru Nchileke le Izurelu; me l'eze-ulo Nchileke.

Okpoma-nshi Jowashi

¹⁷ Le Jehoyada nwuhutsuaru be ndu ishi ndu Juda byaru okele eze; eze angaberu ephe nchi. ¹⁸ Ephe aparu eze-ulo Ojejoje, bu Nchileke ke nna ephe haa; gwalahaa Ashera; me agwa odo. Nchileke atukoshi ndu Juda; me ndu Jerusalemu ehuru-eghughu iya; ke l'ikpe nmaru ephe. ¹⁹ Ojejoje abya ezifu ndu nkfuchiru iya t'ephe duphuta ephe azu. Ndu nkfuchiru ono ekfua eli kfua ali; ephe ta angaru ephe nchi.

²⁰ To du iya bu; Ume Nchileke abya Zekaraya Jehoyada, bu onye achijeru Nchileke eja l'ehuru. Yo bya evudo ndu ono l'ifu; su ephe: "Owaa iphe, Nchileke ekfu. O suru: 'Bu ngunu meru iphe unu adaka ekemu Nchileke; shi ege ono l'emelala onwunu azu? Keshinu unu gbadoru Ojejoje; be Ojejoje gbadookwaru unube-dua.'"

²¹ Obenu l'ephe gbawaru iya ejo idzu; eze anu ephe ikike t'ephe tugbu ya le mkpuma. Ephe eworu iya tugbu l'ogbodufu eze-ulo Nchileke. ²² Ophu eze Jowashi anyatadu iphe-oma, Jehoyada, bu nna Zekaraya meru iya; woru nwatibe iya ke nwoke gbua. Zekaraya anwuhude; su: "Te Ojejoje lekwa enya l'iphe-a, ephe meru-a; gwata ephe ugwo iya!"

²³ Afa ono agvudelephu; ndu soja ndu Aramu abya etso Jowashi ugu. Ephe ezebata l'alí Juda; me le Jerusalemu bya atuko ndu ishi ndu Juda l'ephe ha gbushikota; gwoo iphe, ephe kwaru l'okwata vulaaru eze ephe le Damasukosu. ²⁴ Ndu soja ndu Aramu ono bu-a ndu habe nwahabe be ephe chi bya ugu ono. Obenu le Ojejoje yeru ephe igweligwe ndu soja ndu Juda l'eka; ke l'ephe haru Ojejoje, bu Nchileke ke nna ephe. Yo buru ege ono be ephe shi nua Jowashi aphu. ²⁵ Ndu Aramu ono atubutsulephu; ke l'ephe meruwaru Jowashi ehuru; ndu ozi iya agbaaru iya ejo idzu; woru iya gbua l'oshi-azee ya; le k'egbugbu ono, o gburu nwatibe Jehoyada ono, bu onye achijeru Nchileke eja. Jowashi anwuhu; ephe elia ya le Mkpukpu Dévidi. Ole ephe te elidu iya l'ili ndu eze.

²⁶ Ndu gbaru iya ejo idzu ono bu: Zabadu Shimeyatu, bu nwanyi Amonu; me Jehozabadu Shimiritu, bu nwanyi Móabu. ²⁷ A bya l'aku ehuru unwegirima iya; me igweligwe ozi, Ojejoje zieberu l'ishi iya; me ege o gude mezia eze-ulo Nchileke t'o du ege o shi du; b'e dekotaru l'ekwo, akwa iphe, e deru l'ekwo ndu eze. To du iya bu; Amazaya, bu nwatibe iya ke nwoke aburu eze no-chia enya iya.

Amazaya bu eze ndu Juda

(2 Eze 14:1-6)

²⁵ Iphe Amazaya gbaru bu ukporo afa l'afa ise teke o wataru achichi. Yo chia ukporo afa l'afa tete le Jerusalemu. Ephe nne iya bu Jehowadinu; onye Jerusalemu. ² Amazaya be meru iphe, vudo nhamunha l'enya Ojejoje. Ole e to gudekotadu obu iya mee ya. ³ Okpa eshuhulephu Amazaya ike l'ochichi; yo gbushia ndu ozi iya ono, bu ephe gburu nna iya teke o shi buru eze ono. ⁴ O bu l'e to gbudu unwegirima ndu ono. O meru iphe ono, e deru l'ekemu; mbu l'ekwo Mosisu; l'eke ono, Ojejoje turu ekemu; su: "T'e b'e egbujekwa ndu bu nna l'ugwo iphe, unwu ephe metaru; ophu e gbujekwa unwu l'ugwo iphe, nna ephe metaru. Onyenonu a-laje l'ugwo iphe, o kpataru."

⁵ Amazaya abya ekukobe ndu Juda; doo ephe l'enya-ufu l'enya-ufu ndu bu nna l'ikfu Juda; me le ndu ikfu ke Bénjaminu; t'ephe nodu l'eka ndu ishi, achigbaa unu ndu soja labu l'ukporo iri iri; me l'eka ndu ishi, achigbaa ndu soja ukporo ise ise. Ndu o gutaru be bu ndu nowaru shita l'ukporo afa kwaseru. Yo bya achofuta l'iphe, ephe du bu unu ugbo unu l'unu ukporo iri l'esaa l'unu iri. Ndu ono bukota ndu a foru afofo; mbu ndu dzuwaru oje ugu; buru ndu a-du ike paru ara; me iphe, eegudeje egbochita onwonye. ⁶ O kfukwaruphu ukporo talentu mkpola-ocha ise gude buta ndu soja ndu Izurelu, du ukporo unu unwoke ugbo iri l'ebó l'unu iri, bu ndu ike-ka-l'ogu.

⁷ Ole onye ke Nchileke be byakfutaru iya nu bya asu iya: "Nngube eze; te nggu le ndu soja ndu Izurelu ba

ayikwa jee ọgu ono; kele Ojejoje te eswikwaru ndu Ízurelu; to swiru ndu Ífuremu. ⁸I -jee be Nchileke akwatsukwa ngu l'ifu ndu ọhogu ngu; m'o -ruhuru; ike ọgu du ngu idagha; ke l'ọo Nchileke bu onye nweru ike, oo-gude yetaru ngu eka; nwekwaruphu ike, oo-gudeje kwatsua ngu."

⁹ Amazaya asu onye ke Nchileke ono: "Bu ngunu be ephe e-mekwanu le k'ukporo talentu mkpola-ocha ise, ya kfuru ndu soja ndu Ízurelu phu?"

Onye ke Nchileke ono asu iya: "Le Nchileke a-du-a ike nu iya ọphu ka onanu nshinu."

¹⁰ To du iya bu; Amazaya achifuta ndu soja ono, shi le Ifuremu byakfuta iya ono; su ephe t'ephe la. Yo tsua ephe l'ehu nshinu l'eke ndu Jüda no; ephe avoru kfurukfuru lashia.

¹¹ Obu abya eshihu Amazaya ike. Yo duta ndu nk'ia; yo buru ephe oje le Nsuda Alj Ünü; rua je egbushia ndu Séyi; unu unwoke ukporo l'ise. ¹² Unwoke ndu Jüda ono akpukwaaphu unu unwoke ukporo l'ise ^{††} le ndzu; chita ephe je edobe l'eli eze mkpuma; shi l'eke ono nwutsuhia ephe; ephe abya adashia; gwee onwephe yogiriyogiri.

¹³ Oje ndu soja ono, Amazaya chiphuru azu t'ephe be etsoshi jee ọgu ono wubaru le mkpukpu ndu Jüda; tso ephe ọgu o-lua-ola; mbu lua ephe tsube le Sameriya jeye le Betu-Horonu; gbua unu umadzu esaa l'ukporo madzu iri [‡] le ndu Jüda ono; bya akwaa iphe ephe l'okwata l'eke o ha nshinu.

¹⁴ Le Amazaya shi ogbushi ndu Edomu ala b'o chitaru unwu agwa ndu Séyi. Yo bya edobe unwu agwa ono; yo buru nk'ia. Yo balahaaru iya eja; gwolahaaru iya ngweja. ¹⁵ To du iya bu; ehu eghulaha Ojejoje eghughu l'eke Amazya no; yo zia onye nkfuchiru; t'o jekfu Amazaya je asu iya: "Bu ngunu meru yo unwu okpata, e-ta dudu ike nafuta ndu nk'ia l'eka ngu b'i gwalahaaru?"

¹⁶ Onye nkfuchiru ono akpukwaduru-a okfu ono l'onu ekfu; eze ajipyabe iya; su iya: "Bunua nggu b'a fotaru t'i buru onye a-noduje akpoziru eze uzo? Dobe-nuphu onu ndoo! O -dudu b'i laakwaru."

To du iya bu; onye nkfuchiru ono ano-kirishia; nonyaa bya asu iya: "Ya makwarua le Nchileke chipyawaru iya t'o mee t'i laa l'iyi; ke l'i meru iphe, du ege ono; jika ongabe nchi l'uzo, ya akpo-ziru ngu."

Ogu, daru ndu Jüda waa ndu Ízurelu

(2 Eze 14:8-14)

¹⁷ To du iya bu; Amazaya, bu eze ndu Jüda yele ndu akpo-zijeru iya uzo abya achia idzu. Yo zia t'e je ezia eze ndu Ízurelu, bu Jehowashi: "T'o bya t'ephe kpogba iya." Jehowashi bu nwatibe Jehowahazu; Jehowahazu aburu nwatibe Jéhu.

† Iphe o bu bu 10,000. †† Iphe o bu bu 10,000. ‡ Iphe o bu bu 3,000.

¹⁸ Jehowashi, bu eze ndu Ízurelu abya eziphu Amazaya, bu eze ndu Jüda ozi; su iya: "L'oshi uke, no l'ugvu ugvu Lébanonu be ziru oshi sida, nokwaphu l'ugvu ugvu Lébanonu: 'T'o kenua nwatibe iya ke nwoke nwada iya t'o lua.' Anu egu, bu l'ugvu ugvu Lébanonu ono eswedelephu; dzo uke ono pyaapya. ¹⁹ Iphe, iikfunu bu t'a phukwa l'i mekputawaru ndu Edomu. Nggu egude iya l'etse etsetse; l'eku onwongu ekuku. Ophu t'i nodu nwandoo. ?Tji hadu ocho okfu, eri ngu ishi; ria ishi ndu Jüda."

²⁰ Obenu le Amazaya ta ngadu nchi; ke l'ọo Nchileke b'o shi l'eka; k'ophu oo-woru ephe ye ndu ọhogu ephe l'eka; okfu l'ephe gwalahaaru agwa ndu Edomu. ²¹ To du iya bu; Jehowashi, bu eze ndu Ízurelu achita ndu soja iya jeshia; ephe l'eze ndu Jüda; mbu Amazaya abya akpogbabe iya le Betu-Shemeshi Jüda. ²² Ndu Ízurelu emekputa ndu Jüda; ephe agbalashia; onyenu agbalaa lashia nk'ia. ²³ Jehowashi, bu eze ndu Ízurelu egude eze ndu Jüda, bu Amazaya le Betu-Shemeshi. Amazaya bu nwatibe Jowashi; Jowashi aburu nwatibe Ehezaya. Jehowashi akputa iya rua Jerusalemu; bya enwutsushia upho-mkpuma Jerusalemu; tsube l'onu-oguzo ndu Ifuremu jeye l'onu-oguzo mgboro mkpukpu ono. Eke o nwutsuru be ogologo iya ruru unu ntukpa. ²⁴ Yo chitakota mkpola-ododo; me mkpola-ocha; me iphe, bu iphe, o phuru l'eze-ulo Nchileke, bu ndu ọphu no l'eka Obedu-Edomu. O chitakaruphu iphe, bu eku, no l'ufu-eze; chita chita ndu e guderu egude; lashia Sameriya.

²⁵ Eze ndu Jüda; mbu Amazaya Jowashi noru afa iri l'ise l'eze ndu Ízurelu; mbu Jehowashi Jehowahazu nwuhutsuaru. ²⁶ Iphe odo, Amazaya mekotaru; tsube l'ishi jeye le ngvucha b'e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Jüda; me ke ndu Ízurelu. ²⁷ Tsube teke Amazaya haru otso Ojejoje b'a no le Jerusalemu l'achiru iya ejo idzu; yo gbalaa lashia Lakishi. E ye ndu choru iya jeshia Lakishi je eworu iya gbua l'eke ono. ²⁸ E gude inya palata odzu iya; bya eworu iya lia l'eke e liru nna iya phe le Mkpukpu Dévidi.

Uzaya bu eze ndu Jüda

(2 Eze 14:21-22; 15:1-7)

26 To du iya bu; ndu Jüda l'ephe ha eduta Uzaya, noru afa iri l'ishingu; mee ya eze l'ozori nna iya, bu Amazaya. ² O bu iya kpukwaru mkpukpu Elatu woru iya nu-phu ndu Jüda azu; le Amazaya nwuhutsuaru.

³ Iphe Uzaya gbaru bu afa iri l'ishingu teke o wataru achichi. Yo chia ukporo afa labu l'afa iri l'ebọ le Jerusalemu. Epha nne iya bu Jekolaya; onye Jerusalemu. ⁴ Uzaya meru iphe, vudo nhamunha l'enya Ojejoje; ege ono, nna iya; mbu Amazaya meru ono. ⁵ O choru uzo ke Nchileke teke Zekaraya nokwadu ndzu. Yo buru Zekaraya ono be kpo-ziru iya uzo t'o tsuje Nchileke

egvu. Jeye l'ège ọ nọ-beru l'achọ ụzo kẹ Ojejoje; bẹ Nchileke meru ẹka iya; yọ bụru ụpete.

⁶ Uziya bẹ jeru je etso ndu Filisutayinu ọgu; je enwut-sushia ụpho-mkpuma Gatụ; mkpukpu Jabuné; mę kẹ mkpukpu Asurelu. Yọ bya akpūshia mkpukpu l'alì, nọ lẹ Asurelu; męwaru l'ẹke ọdo l'alì Filisutayinu.

⁷ Nchileke eyetaru iya ẹka l'ọgu ẹphe lẹ ndu Filisutayinu; k'ẹphe lẹ ndu Arabu ono, bu l'alì Guru-balu ono; mę k'ẹphe lẹ ndu Meyunimu. ⁸ Ndu Amọnu atula-haa utu l'anụ Uzaya. Ẹpha iya angakọta je akpaa l'ókè-alì ndu Íjiputu; kẹ l'ọ bya aburu onye atsụ egvu nshinu.

⁹ Uzaya kpūshikwaruphu ụlo-eli lẹ Jerúsalemu lẹ Ọnu-Ụzo Mgboro; mę lẹ Ọnu-Ụzo Nsuda; mę lẹ nku-jinkuji ono; kpua ya; yo shihugbaa ike. ¹⁰ Ọ kpūshikwaruphu ụlo-eli l'echi-ẹgu; tų-shia iduma mini l'igwe; kẹ l'o nweru elu nshinu l'alì ọkpa-ugvu ụzo ẹnyanwuariba; mę ẹke alì daburu adaburu. O nweru ndu akọru iya okfu; nweru ndu eletaru iya mgbo vayinu iya ẹnya l'alì ugvu ugvu; mę l'alì-ọtsu iya; kẹ l'ẹnya nọ iya l'iphe eemebe l'alì.

¹¹ Uzaya nweru ndu soja, e ziru k'ọgu ọkpobe ezizi. Ẹphe anọduje l'odzeru l'odzeru eje ọgu; l'ège a guru ẹphe t'ẹphe nọduje. Ndu guru ẹphe bụ Jeyelu, bụ ode-ẹkwo; waa Maaseya, bụ onye ishi. Yọ bụru onye lanụ lẹ ndu ishi soja eze; mbụ Hananaya bẹ kpọ-ziru ẹphe ẹge aa-gu iya. ¹² Iphe, ndu ishi l'ẹnya-ufu, achì ndu soja ono dụ bụ unu ishingụ l'ụkporo iri. ¹³ Ndu sọja, ẹphe achì adụ unu unwoke ugbo unu unu ụkporo ugbo iri l'ẹsato; l'unu ẹto l'ụkporo unwoke iri l'ise. ^{††} Ẹphe bụ ndu gude ọkphehu l'alọ ọgu alụ-chiru eze l'ẹke ndu ọhogu iya nọ. ¹⁴ Uzaya anụkota ndu soja ono iphe, eegudeje egbochita onwonye; mę arwa; mę okpu-igwè; mę uwe-igwè; mę akfụ; mę mkpuma, eegudeje agba ụrobo. ¹⁵ Lẹ Jerúsalemu; b'o meshiru injinu, agba akfụ; l'atụ mkpuma, ha nshinu; dobegbaa l'eli ụlo-eli; mę l'eli nggọ-ji nggọ-ji ụpho-mkpuma mkpukpu. Ndu meru iya nụ bụ ndu eme nka. Ẹpha Uzaya angakọta ẹkemeke ọbule; kẹle Nchileke yetaru iya ẹka l'ụzo, dụ biribiri jeye; yọ bụru onye atsụ egvu.

Ẹhu-labụ eme Uziya

(2 Eze 15:5-7)

¹⁶ Teke ono, Uziya bya aburu onye ike ono; b'o kula-haaruu onwiya ekuku; kuru onwiya ye l'ọ-la-l'iyi. Ẹ to vudoshihedu ike l'ẹke Ojejoje, bụ Nchileke iya nọ; kẹ l'ọ bahuru l'eze-ulo Nchileke tẹ ya kpọo ínsensu ọku l'ẹnya-ngweja ínsensu. ¹⁷ Onye achijeru Nchileke ẹja; mbụ Azariya yele ụkporo madzụ ẹno ọdo, achijeru Nchileke ẹja, bụkota ndu ike etsopyabe Uzaya bahu l'eze-ulo ono. ¹⁸ Ẹphe anọchia ya ụzo; sụ iya: "Uzaya; ẹ tọ bụdu nggu b'ọ gbaru t'ì kpọoru Ojejoje ínsensu ọku. Ndu ọ gbaru bụ ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ ẹphe bụ

ndu eri Ẹronu; mbụ ndu ono, e doberu nsọ t'ẹphe kpọje ínsensu ọku ono. Shi lẹ Ẹke-dụ-Nsọ ono; lufuta; kẹ l'ì mewaru iphe, ẹ-ta dudu mma; tẹmanu b'ì nafuwaru onwongu ugvu, shi l'ẹka Ojejoje, bụ Nchileke."

¹⁹ Iwe abya Uzaya l'ẹhu. Teke ono b'o gudewa iphe, eegudeje akpọ ínsensu ọku l'ẹka tẹ ya kpọo ya ọku. Ẹhu awata l'iya phụ oghu eghughu l'ẹke ono, ndu achijeru Nchileke ẹja nọ ono; ẹhu-labụ emifuta iya l'egedege ifu; l'ifu ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; lẹ mgboro ẹnya-ngweja ínsensu l'ulo Ojejoje ono. ²⁰ Azariya, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja ono; mę ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono l'ẹphe ha abya elee ya ẹnya; ẹhu-labụ egbe tųwa iya nụ l'egedege ifu. Ẹphe enwufukebewa iya phụ l'ẹke ono. Yẹbedua l'onwiya alufu-kebewaphu; kẹle Ojejoje byiwaru iya ẹka.

²¹ Ẹhu-labụ ono meru eze Uzaya jeye mbọku ọ nwuhuru. Yọ vuru ẹhu-labụ ono buru l'ulo iche. E bufu iya l'eze-ulo Nchileke. Yọ bụru Jótamu, bụ nwatibe iya kẹ nwoke bẹ bụru onye ishi lẹ k'eze; chilahaa ndu alì ono.

²² Iphe ọdo, Uzaya mekotaru; tsube l'ishi jeye lẹ ngvucha bẹ bụ onye nkfuchiru Nchileke; bụ Azaya Emọzu bẹ deshuru iya nụ. ²³ Uzaya nwuhuru lakfushia nna iya phẹ. E lia ya l'ẹke e liru nna iya phẹ; mbụ l'egu, nọnyabe ẹke eelije ndu eze; kẹ l'ẹphe sụru l'ọ bụ onye ẹhu-labụ. Jótamu, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze l'ozori iya.

Jótamu bụ eze ndu Júda

(2 Eze 15:32-38)

27 Iphe Jótamu gbaru bụ ụkporo afa l'afa ise teke ọ wataru achìchi. Yọ chĩa afa iri l'ishingu lẹ Jerúsalemu. Ẹpha nne iya bụ Jerusha; nwatibe Zadọku. ² Jótamu meru iphe, vudo nhamunha l'ẹnya Ojejoje; ege ono, nna iya; mbụ Uzaya meru ono. Ọle ẹ tọ bahukwanu l'eze-ulo Nchileke je ome ẹge nna iya meru. A -gufukwaru ono; ndu Júda kwakwaruru l'uru-alì, ẹphe arụ. ³ Ọ kpukwaziru Ọnu-oguzo Imeli, nọ l'eze-ulo Nchileke; rụkwaaphu ọru nshinu l'ụpho-mkpuma Ofelu. ⁴ Ọ kwaphụ ẹge ono b'ọ kpūshiru mkpukpu l'ugvu ugvu alì ndu Júda; bya akpūshia ẹke eedomije onwonye; mę ụlo-eli l'ẹke ọswa nọgbaa.

⁵ Jótamu bẹ tsoru eze ndu Amọnu ọgu; mekputa iya. L'afa ono bẹ ndu Amọnu nuru iya ụkporo talentu mkpọla-ọcha ise; mę ogbonga witu, dụ ụkporo unu l'unu ise; mę ogbonga balì, dụ ụkporo unu l'unu ise. Ẹphe nųkwaru iya phụ ọphu ha ẹge ono ọdo l'afa k'ẹbo ya; mę l'afa k'ẹto ya.

⁶ Jótamu abya aka oshihu ike; kẹ l'ọ bya evudoshia ike l'ụzo kẹ Ojejoje, bụ Nchileke iya.

⁷ Iphe ọdo, Jótamu mekotaru; mę ọgu, ọ lụkotaru; mę iphe ọdo, o meeberu l'ọ ha; b'e dekotaru l'ẹkwo ndu eze ndu Ízurelu; mę kẹ ndu Júda. ⁸ Iphe ọ gbaru bụ ụkporo afa l'afa ise teke ọ wataru achìchi. Yọ chĩa

† Iphe ọ bụ bụ 2,600. †† Iphe ọ bụ bụ 307,500.

afa iri l'ishingu lẹ Jerúsalemu. ⁹ Jótamu anwuhu lak-fushia nna iya phẹ; e lia ya lẹ Mkpukpu Dévidi. Éhazu, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze l'ozori iya.

Éhazu bụ eze ndu Júda

(2 Eze 16:1-4)

28 Iphe Éhazu gbaru bụ ukporo afa teke o wataru achichi. Yọ chĩa afa iri l'ishingu lẹ Jerúsalemu. E to medu iphe, vudo nhamunha l'anya Ojejoje ege ochechoroche iya; mbụ Dévidi meru. ² O tsoru ubeka ndu eze ndu Ízurelu; kpushiaru Bálu ntekpe. ³ O kporu insensu oku lẹ nsuda Benu Hínomu; kporo nwatibe iya kẹ nwoke oku gude gwoo eja; mbụ yekota eka l'akpamara ono, oha ono, Ojejoje chifuru l'ifu ndu Ízurelu ono shi emeje. ⁴ O gworu eja; kporo insensu oku l'ẹke eegwoje eja; mę l'ugvu ugvu; mę iphe, bụ oshi, nweru idzu.

⁵ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje, bụ Nchileke iya eworu iya ye l'ẹka eze ndu Áramu. Ndu Áramu emekputa iya; kpua igweligwe ndu nk'ia lẹ ndzụ; kpuru ephe laa Damásukosu. E wokwaru iya phụ ye l'ẹka eze ndu Ízurelu, bụ onye gbushiru ndu kẹ Éhazu; nua ephe nshị. ⁶ Peka Remaliya bę gburu ukporo unu unwoke ugbo iri l'ise † l'alí Júda ujiku lanu; mbụ ndu bukota soja, ike dụ. Ishi iya aburu l'ephe gwoberu Ojejoje, bụ Nchileke kẹ nna ephe. ⁷ Zikiri, bụ onye soja, shi l'ikfu Ífuremu bę gburu Maaseya, bụ nwatibe eze; mę Azurikamu, bụ onye ishi l'ufu-eze; gbukwaaphu Elukana, bụ onye etsota eze l'okwa. ⁸ Ndu Ízurelu akpua unu madzụ ugbo unu l'unu ukporo madzụ ise †† lẹ ndzụ lẹ ndu Júda ono, bụ ndu abubu ephe ono. Ephe kpuru unwanyi; kpua unwu ephe ndu k'unwoke; mę ndu k'unwanyi; bya akwaa iphe ephe l'okwata kẹ eji eji vuru lashia Samériya.

⁹ Obu l'o nweru onye nkfuchiru Ojejoje, aza Odédu, bu lẹ Samériya. Yọ tųgbua; je agba ndu soja ono ndzuta l'ephe shi ogu ala Samériya; je asụ ephe: "Unu lenu; Ojejoje, bụ Nchileke nna unu phẹ; bę gude k'ehu-eghughu, eghe iya nụ l'ẹke ndu Júda nọ; woru ephe ye unu l'ẹka. Obenu l'unu gudewa ehu-iwe ophu ruru imigwe gbushia ephe. ¹⁰ Iphe unu tųberu nta-a bụ t'unu dobe ndu Júda; mę ndu Jerúsalemu ono; unwoke l'unwanyi ephe t'ephe bųru ohu unu. Obenu; unubędua; ?to nwedu iphe dụ eji, unu mejeru megude Ojejoje, bụ Nchileke unu tọo? ¹¹ Unu ngaberu iya nchị nta-a. Unu duphu ndu abubu unu ono, unu kpuru lẹ ndzụ ono azụ; kẹ l'oke ehu-eghughu Ojejoje bę dakfutaakwaru unu."

¹² Tọ dụ iya bụ; Azariya Jehohananu; Berekaya Meshilemotu; Jehizekaya Shalumu; mę Amasa Hadulayi, bụ iya bụ ndu ishi ndu Ífuremu eje etso ndu soja ono, shi ogu ala ono okfu; ¹³ sụ ephe: "Unu be edukatakwana ndu ono, unu kpuru lẹ ndzụ ono eke-a; kẹ

l'iphe, unu tųberu bụ t'unu menyafua ejo iphe; mę iphe, ikpe a-nma ayi l'ẹke Ojejoje nọ yekoberu ophu, ayi mewaru ememe. Ikpe, nmaru ayi bę hatabekwa nshinu; k'ophu oke ehu-eghughu Ojejoje tukookwaru ndu Ízurelu l'ishi."

¹⁴ Tọ dụ iya bụ; ndu soja ono anodu l'ifu ndu ishi; mę l'edzudzu oha ono haa ndu ono, ephe kpuru lẹ ndzụ ono; mę iphe ono, ephe kwaru l'okwata ono. ¹⁵ Unwoke phụ, a guru ephe phụ abya achita ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ ono; bya eye eka l'iphe ono, a kwaru l'okwata ono; chita uwe yeshia ndu ophu gba otu l'ephe ha. Ephe anụ ephe iphe oye l'ehu; mę akpokpa; mę nri; mę iphe angungu; bya edebetsua ephe manụ l'ẹke onya, nọ ephe l'ehu. E gude nkakfu-igara pata ndu ophu ike gvushiru; duru ephe dulaaru ndu abubu ephe lẹ Jéríko, bụ iya bụ Mkpukpu nkfu. Ephe emetsua; latashia Samériya.

Éhazu eje arọ l'ẹka ndu Asiriya

(2 Eze 16:7-9)

¹⁶ Yọ bųru teke ono; bę eze, bụ Éhazu ziru tẹ eze ndu Asiriya bya eyetaru iya eka. ¹⁷ Ishi iya aburu lẹ ndu Édomu byaru bya etso ndu Júda ogu odo; kpua ndu ophu ephe kpuru lẹ ndzụ. ¹⁸ Ndu Filisutayinu abya ogu o-lua-olaa lẹ mkpukpu, nọgbaa l'alí okpa-ugvu, nọ l'uzo enyanwu-ariba; mę lẹ ndu ohuda Júda. Ephe anaa Bētu-Shemeshi; Ajalonu; Gederotu; mę Soko yele edukfu edukfu, nọkota iya nụ; bya anakwaaphu Timína yele edukfu edukfu, nọ iya nụ; mę Gimuzo yele edukfu edukfu, nọ iya nụ. Ephe alaa egu l'ẹke ono, ephe naru ono je eburu. ¹⁹ Ojejoje egude k'iphe, Éhazu, bụ eze ndu Ízurelu meru; wozita ndu Júda alí; kele Éhazu meru; uru-alí abya aka nshinu l'alí Júda; ophu Ojejoje 'egudehedu ire iya eka. ²⁰ Ya ndono; Tiligatu-Pilesa, bụ eze ndu Asiriya abyakfuta iya. Iphe o mechiuaru aburu l'ọ byaru bya echia ya onu l'alí. ²¹ Éhazu eshi l'eze-ulo Nchileke; mę l'ufu-eze; mę l'ulo ndu ishi gwokoo iphe nụ eze ndu Asiriya ono. Obenu l'iphe ono te nwedu eka, o yeru iya.

Ejo iphe, Éhazu meru

²² L'oge teke ono, eze Éhazu nọ l'iphe-ehuka ono b'ọ kabaa oburu onye Ojejoje e-te egudedu ire iya eka. ²³ O gworu eja nụ agwa ndu Damásukosu, bụ iya bụ ndu ono, mekputaru iya nụ ono. Yọ sụ lẹ ya e-gwo eja nụ agwa ndu Áramu t'ephe yetaru iya eka; keshinu ophu ephe yetaru ndu eze ndu Áramu ono eka. Obenu l'ọo ya mekocharu kpata adada iya; mę l'adada kẹ ndu Ízurelu l'ephe ha. ²⁴ Éhazu abya achikobe ngwa, nọ l'eze-ulo Nchileke; gbua yogiriyogiri; bya aguchishia ibo eze-ulo Nchileke ono; bya achiko enya-ngweja doo l'ekemeke obule lẹ Jerúsalemu. ²⁵ L'iphe bụ mkpukpu, nọkota l'alí Júda b'ọ metakotaru eke aagwa-

† Iphe o bu bụ 120,000. †† Iphe o bu bụ 200,000.

je nte; shi ege ono kpatsua Ojejoje, bu Nchileke ke nna iya phe iwe.

Anwuhu Éhazu

(2 Eze 16:19-20)

²⁶ Iphe odo, mekotaru nu teke o bu eze; me eka uzo ophu o tsokotaru; shita l'ishi jeye le ngvucha b'e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Júda; me ke ndu Ízurelu. ²⁷ To du iya bu; Éhazu anwuhu lakfushia nna iya phe. Ephe elia ya le Jerúsalemu. O le e te lidu iya l'eke eelije ndu eze ndu Ízurelu. Hezekáya, bu nwatibe iya ke nwoke aburu eze l'ozori iya.

Hezekáya bu eze ndu Júda

(2 Eze 18:1-3)

29 Hezekáya wataru achichi l'o gbawaru ukporo afa l'afa ise. O chiru ukporo afa l'afa tete le Jerúsalemu. Ephe nne iya bu Abíja; nwatibe Zekaráya. ² Hezekáya meru iphe, vudo nhamunha l'anya Ojejoje; ege ochechoroche iya, bu Dévidi meru.

Hezekáya asacha eze-ulo Nchileke

³ L'onwa k'odungu; l'afa k'odungu, Hezekáya wataru achichi; b'o gubashiru ibo eze-ulo Nchileke; mekwashia ya emekwa. ⁴ Yo bya edubata ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Lívayi; kukobe ephe l'edukfu, no l'uzo enyanwu-ahata; ⁵ bya asu ephe: "Unube ndu Lívayi; unu ngaberu iya nchi! Unu dobe onwunu nsu nta-a; unu edobe ulo Ojejoje, bu Nchileke ke nna unu phe nsu. Unu wofukota iphe atsosoyi, no le Eke-du-Nsu ono. ⁶ Ishi iya aburu le nna ayi phe b'e t'e shidu gude ire ephe eka. Ephe meru ejo iphe l'anya Ojejoje, bu Nchileke ayi. Ephe paru iya haa; wofu ifu l'eke Ojejoje bu ebubu; bya agbakutaru iya azu. ⁷ Ephe gu-chishiru ibo nwulo, no dukfuru l'onu eze-ulo Nchileke; menyishia oku l'uruku, no iya nu. Ephe akpo-buhu insensu oku; gwobuhuru Nchileke ke Ízurelu ngweja-ukfuru le Eke-du-Nsu. ⁸ Yo buru iya meru iphe oke ehu-eghughu Ojejoje dakfutaru ndu Júda; me ndu Jerúsalemu. Iphe, o meru ephe emee; onyemonye obule akpo beru; wata otsu egvu. Ephe aburu ndu aagburu onu-mini; ege unu gudewa enya unu ele nta-a. ⁹ O bu iya meru iphe e gude ogu-mbeke gbushia nna ayi phe; buru iya kparu iphe a kparu unwu ayi ndu k'unwoke; me ndu k'unwany; me unyomu ayi phe le ndzu.

¹⁰ "Iphe, no iya l'obu nta-a bu te ye le Ojejoje gbaa ndzu; mbu Nchileke ke Ízurelu; k'ophu ehu-eghughu iya ono, ata kfukfukfu ono a-lufu l'eke ephe no. ¹¹ Unwu iya-a; unu ba apakwa ozi unu eka lanu nta-a; kele Ojejoje be fotaru unu t'unu vudo l'ifu iya; l'ejeru iya ozi; mbu t'unu buru iya ndu ozi; me ndu anoduje akporu iya insensu oku."

¹² To du iya bu; ndu Lívayi ono abya ajikobe k'ozu ono.

Ndu eri Kohatu, tso iya nu bu: Mahatu Amasayi ye le Jowelu Azariya.

Ndu eri Merari, tso iya nu aburu Kishi Abudi ye le Azariya Jehalelelu.

Ndu eri Geshonu, tso iya nu bu Jowa Zima ye le Idenu Jowa.

¹³ Ndu eri Elizafanu, tso iya nu bu Shimiri ye le Jeyelu.

Ndu eri Asafu, tso iya nu aburu Zekaraya ye le Mataniya.

¹⁴ Ndu eri Hemanu, tso iya nu bu Jehiyelu ye le Shimeyi.

Ndu eri Jedutunu, tso iya nu aburu Shemaya ye le Uziyelu.

¹⁵ Ephe abya achikobe unwunna ephe; bya emee onwephe; ephe adu nsu; be ephe bya abahu je emechaa eze-ulo Nchileke ege ono, eze tu-buru iya ephe ono; mbu ege ono, okfu Ojejoje kfuru iya ono. ¹⁶ Ndu achijeru Nchileke eja abya abahu l'ime ime eze-ulo Nchileke ono; je emechaa ya emecha. Iphemiphe, ephe phuru, asu nsu l'eze-ulo Nchileke ono; be ephe chifutakotaru l'ogbodufu eze-ulo ono. Ndu Lívayi eye eka vuta iya vufu; je awushi le nggele Kidironu. ¹⁷ Eze-ulo ono be ephe wataru emecha le mboku mbu l'onwa ke mbu. Yo be le mboku k'esato l'onwa ono; ephe emetabe iya rua le nwulo ono, no dukfuru eze-ulo Nchileke ono. Ephe egude abali esato mecha eze-ulo Nchileke ono l'onwiya. Yo buru l'abali iri l'ishingu l'onwa ke mbu ono be ephe megeru iya.

Eeyephu eze-ulo Nchileke azu l'eka Nchileke

¹⁸ To du iya bu; ephe ejekfushia eze, bu Hezekáya je asu iya: "L'ephe mechaakwaru eze-ulo Nchileke ono l'o ha; me enya-ngweja-ukfuru; me iphe, bu iphe, anoje iya nu; me teburu ono, eedobeje buredi, eedobeje l'ifu Nchileke ono ye le iphe, anoje iya nu.

Eeye Nchileke eze-ulo ono l'eka

¹⁹ "Iphe, bu ngwa ono, eze Éhazu woshiru l'eze-ulo teke ono, o bu eze ono; mbu teke ono, e te gudedu ire iya eka ono b'e dobephuru azu; ephe emechakotawa iya emecha. O nokota-a l'ifu enya-ngweja Ojejoje."

²⁰ Ya ndono; yo be l'onmewa utsu; eze, bu Hezekáya egbeshi je ekukota ndu ishi mkpukpu ono; ephe ejeshia l'ulo Ojejoje ono. ²¹ Ephe akporu oke-eswi esaa; ebyila esaa; unwu aturu esaa; me mkpi esaa, ephe egude gwoo ngweja iphe, du eji l'okfu eka ali-eze ono; me l'okfu eka ulo ono, du nsu ono; me l'okfu eka ndu Júda. Eze asu ndu achijeru Nchileke eja, bu ndu eri Eronu t'ephe gwoo ngweja ono l'anya-ngweja Ojejoje.

²² To du iya bu; ephe egbua oke-eswi ono; ndu achijeru Nchileke eja anata mee ya; phee l'anya-ngweja ono.

Ɖphe egbukwaaphu ebyila ono; phee mee ya l'ɛnya-ngweja ono; bya egbua ɔnwu aturu phu; phee mee ya l'ɛnya-ngweja ono. ²³ Mkpi ono, e gude egwo ngweja iphe eji ono b'a kpɔtakotaru je anu eze yele edzudzu oha ono; Ɖphe ebyibegbaa ya eka. ²⁴ Ndu achijeru Nchileke eja egbushia mkpi ono; gude mee ya gwoo ngweja iphe, du eji l'ɛnya-ngweja ono; gude kfuɔ ugwu iphe, du eji, ndu Izuru lu l'epha ha meru; ke l'eze be turu ekemu su t'e gwoo ngweja-ukfuru; me ngweja iphe, du eji ono l'okfu ehu Izuru lu l'ephe ha.

²⁵ Yo bya achiru ndu Liviayi ye l'eze-ulo Nchileke; nu epe ogele; me une; me ogumogu; ege ono, epe turu l'ekemu; mbu Devidi yele Gadu, bu onye aphujeru eze aphu; me Netanu, bu onye nkfuchiru Nchileke. Ekemu ono be bu ekemu, Ojejoje shi l'eka ndu nkfuchiru iya tua. ²⁶ Ndu Liviayi evudo gudegbaa ngwa-egvu Devidi ono; ndu achijeru Nchileke eja egudegbaa upyoku epe.

²⁷ Ya ndono; Hezekaya atua ekemu su t'e gwoo ngweja-ukfuru l'ɛnya-ngweja ono. A watalephu ogwo ngweja-ukfuru ono; wata ogu egvu l'anu Ojejoje; l'egbu upyoku eye iya; l'aku ngwa-egvu Devidi, bu eze ndu Izuru lu. ²⁸ Edzudzu-oha ono l'epha ha abaaruu Ojejoje eja; ndu egvu l'agu; ndu upyoku l'egbu. E mee ya ege ono jeye e gwogee ngweja-ukfuru ono. ²⁹ E gwotsulephu ngweja ono; eze; me iphe, bu ndu yele iya no l'eke ono atuko l'ephe ha fozita; baaru Ojejoje eja. ³⁰ Eze, bu Hezekaya yele ndu ishi iya abya ekfuaru ndu Liviayi t'ephe gva egvu ajaja nu Ojejoje; mbu t'ephe gva ya l'uzo Devidi yele Asafu, bu onye aphuje aphu guru iya. Ya ndono; epe egude ehu-otso-ena gva egvu ajaja ono; bya efozita baaru Ojejoje eja.

³¹ Hezekaya asu: "Nta-a be unu dobewaru onwunu Ojejoje iche. Unu gude ngweja; me ngweja-ekete bya l'eze-ulo Nchileke." To du iya bu; edzudzu oha ono egwota ngweja; me ngweja-ekete ono. Iphe, bu ndu oovu evuvu l'obu ewotagbaa iphe, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru.

³² Anu, edzudzu oha ono nuru t'e gude gwoo ngweja-ukfuru ono be du ukporo oke-eswi eto l'oke-eswi iri; ukporo ebyila ise; me ukporo unu aturu iri. Anu ono l'o ha be bukota ophu ee-gude gwooru Ojejoje ngweja-ukfuru. ³³ Anu, e doberu nsu k'ogwo ngweja ono du unu oke-eswi l'oke-eswi ukporo iri; waa unu aturu esaa l'ukporo iri. ³⁴ Olu ndu achijeru Nchileke eja hanuka nwanishi; k'ophu bu l'ephe ta dudu ike swashikota akpo, ee-gude gwoo ngweja-ukfuru ono. Yo buru ununna epe, bu ndu Liviayi be yetaru epe eka te ndu odo, bu ndu achijeru Nchileke eja dobefua onwephe nsu; epe eyetaru epe eka ono jeye ozi ono agvu; ke lu ndu Liviayi b'o ka oru l'ehu t'ephe dobe onwephe nsu; ama le ndu achijeru Nchileke eja. ³⁵ Anu, e gude eme ke ngweja-ukfuru ono be ha l'igwe; mekwaphu

e ba anu, e gude egwo ngweja ehu-agu; me ngweja-me, etsoje ngweja-ukfuru ono.

To du iya bu; ozi, eeje l'eze-ulo Nchileke abya ala azu l'onodu iya. ³⁶ Hezekaya yele ndu ono l'ephe ha etekota eswa k'iphe, Ojejoje meru ndu nk'iya; ke l'iphe ono b'e mekotaru egwegwa egwegwa.

Aakwakobe ke Aji Esweta

30 Hezekaya abya ezikota iphe, bu ndu Izuru lu me ndu Juida ozi; dekwaruphu ekwo nu ndu Ifuremu; me ndu Manase t'ephe byakota l'ulo Ojejoje le Jerusalemu; k'ophu epe a-gbaru Ojejoje, bu Nchileke ke Izuru lu Aji Esweta. ² Eze yele ndu ishi; me edzudzu oha ono, no le Jerusalemu ono abya achipyaa ya l'oo l'onwa kebo be epe a-gba Aji Esweta ono. ³ Epe ta agbadu iya teke aagbaje iya; ke lu ndu doberu onwephe nsu le ndu achijeru Nchileke eja ta hadu nshinu; odo aburu le ndu Izuru lu te eshidu dzukowaa le Jerusalemu. ⁴ Iphe ono, epe chitaru idzu iya ono adu eze yele edzudzu oha ono mma l'obu. ⁵ Epe akabua l'aa-ra iya arara l'ali Izuru lu gbaa mgburumgburu; tsube le Besheba jeye le Danu te ndu Izuru lu wuru bya Jerusalemu bya agbaaru Ojejoje, bu Nchileke ke Izuru lu Aji Esweta ono; ke l'ephe ta habua l'igwe gbaa aji ono l'ege e deru iya l'ekwo.

⁶ Eze abya atua ekemu te ndu okpa-egwa gude ekwo, eze yele ndu ishi iya deru jekota ali Izuru lu; me l'ali Juida. Iphe, e deru l'ekwo ono suru:

"Unube ndu Izuru lu; unu laphuta azu lakfuta Ojejoje, bu Nchileke ke Ebirhamu; ke Ayizaku; me ke Izuru lu; k'ophu oo-ghachiru unu ifu odo; mbu unube nwa ndu ophu wafuru nu l'eka ndu eze ndu Asiriya. ⁷ Unu ba adukwa l'o bu nna unu phe; me ununna unu phe, bu ndu ono, Ojejoje, bu Nchileke ke nna epe te shidu gude ire epe eke ono; k'ophu bu le Ojejoje meru epe; epe aburu kpurupyata ege-a unu phuru-wa. ⁸ Unu be ekwefukwa ikè l'o bu nna unu phe. Iphe, unu e-mechia bu t'unu woru onwunu nu Ojejoje. Unu bya l'ulo iya ono, du nsu ono; mbu l'ulo ono, o mewaru t'o du nsu jeye le tutu yoyo ono. Unu abajeru Ojejoje, bu Nchileke unu eja; k'ophu ehu-eghughu iya ono, ata kfukfukfu ono a-lufu unu l'ehu. ⁹ O -buru l'unu lakfutaru Ojejoje odo; be ndu kuru ununna unu; me unwegirima unu phe le ndu a-phuru epe imiko; haa epe; epe alaphuta azu l'ali-a; ke le Ojejoje, bu Nchileke unu bu onye emeje eze-iphe-oma; buru onye aphuje imiko. E to nwedu l'o ghaaru unu azu; teke unu lakfutaru iya."

¹⁰ Ndu okpa-egwa ono atuko iphe, bu mkpukpu ndu ikfu Ifuremu; ke ndu k'ikfu Manase; me ke ndu ikfu Zebulun jebaru. Obenu l'oo ochi be aachi epe; l'aja epe ewena. ¹¹ Olu o nwelerua ndu ikfu Asha; ikfu Manase; me ikfu ke Zebulun, bu ndu kweru nu; wozi-

ta onwephe ali; byatashia Jerúsalemu. ¹² O kwaphu ege ono be eka Ojejoje no l'ehu ndu Júda; yo mee k'ophu obu ephe bu nanu; ephe l'eme iphe, Ojejoje kfuru ege eze yele ndu ishi suru t'ephe mee.

Aagba Aji Esweta ono

¹³ Ya ndono; a dukpoo l'igwe mbu ndu byaru bya edzua le Jerúsalemu t'ephe gbaa Aji Buredi, e te kodu ekoko l'onwa k'ebo. ¹⁴ Ephe atuko enya eke e shi egwoje eja le Jerúsalemu wofukota; woshikwaaphu iphe, bu enya-ngweja insensu je enwuru ye l'okpa-ugvu Kídironu.

¹⁵ Yo rua l'abalí iri l'eno l'onwa k'ebo ono; ephe egbua nwaturu Aji Esweta ono. Iphere egude ndu ono, achijeru Nchileke eja ono; me ndu Lívayi. Ephe eje emechashia onwephe; gude anu, ee-gwo ngweja-ukfuru byatashia l'eze-ulo Nchileke ono. ¹⁶ Ephe eje anodukota l'onodu, ephe anoduje; ege ono, o kfuru iya; mbu ekemu Mósísu, bu onye ke Nchileke ono. Ndu ono, achijeru Nchileke eja ono ephee mee ono, ephe nataru l'eka ndu Lívayi ono. ¹⁷ Ephe du l'igwe; mbu ndu no l'igwe-oha ono e-te emechadu onwephe emecha. Yo buru iya meru; ndu Lívayi egbuaru ndu ono, mmeru no l'ehu ono nwaturu Aji Esweta nk'ephe; k'ophu ephe eme iya t'o duru Ojejoje nsó. ¹⁸ Ndu ophu ka l'igwe le ndu shi l'ikfu Ífuremu; ikfu Manáse; ikfu Ísaka; me ke Zébulonu te emechadu onwephe emecha; ole ephe rikwanuru iphe Aji Esweta ono. Eriri, ephe riru iya ta kwa ege ono b'e deru iya l'ekwo. Ole Hezekáya kfukwanuru nu Ojejoje l'okfu ehú ephe; su: "Te Ojejoje, bu onye ono, du mma ono guaru ¹⁹ iphe, bu onye, gude obu iya l'o ha achó Ojejoje, bu Nchileke ke nna iya phe nvu; e guderu l'onye obu te emechadu onwiya ege ekemu k'ulo, du nsó ono kfuru." ²⁰ To du iya bu; Ojejoje anu ekfukfu ono, Hezekáya kfuru nu iya ono; to mebyishihe ndu ono.

²¹ Ndu Ízurelu, bu ndu ophu no le Jerualemu egude ehú-otso-ena gbaa Aji Buredi, e te kodu ekoko abali esaa. Ndu Lívayi me ndu achijeru Nchileke eja l'anoduje l'aguru Ojejoje egvu mboku-mboku; ephe egudeje ngwa-egvu, ada oda l'aguru Ojejoje egvu ono.

²² Ndu Lívayi koshiru l'o doru ephe enya; mbu ozi, ephe ejeru Ojejoje. Hezekáya ekfua okfu gude dua ephe ike. L'ime abali esaa ono be ephe rikotaru iphe, gbaru ephe le ngweja ehú-agu; bya ekele Ojejoje, bu Nchileke ke nna ephe ekele.

²³ Edzudzu-oha ono l'ephe ha ekweta l'ephe a-gbafua aji ono ujiku esaa odo. To du iya bu; ephe egude ehú-otso-ena gbaa aji ono abali esaa odo. ²⁴ Hezekáya, bu eze ndu Júda anu edzudzu oha ono unu oke-eswi labu l'ukporo eswi iri; † me unu aturu iri l'esaa l'ukporo aturu iri. †† Ndu ishi anu edzudzu oha ono unu oke-

eswi labu l'ukporo iri; † me unu aturu ugbo ukporo l'ise †† t'ephe gbushia gude gbaa aji ono. Ndu achijeru Nchileke eja adu l'igwe kweta mecha onwephe emechaa. ²⁵ Iphe, bu edzudzu oha ndu Júda l'ephe ha etekota eswa. Ndu achijeru Nchileke eja; ndu Lívayi; igwe-oha ndu shi Ízurelu bya ndzuko ono; ndu mbyamumba, shi l'ali Ízurelu bya; mewaru ndu ophu bu ebubu l'ali Júda atuko l'ephe ha tee eswa. ²⁶ Ehu akwata tsó ndu Jerúsalemu ena k'iche; kele tsube l'oge ke Sólomonu Dévidi, bu eze ndu Ízurelu b'e ta gbabua aji, du ege ono le Jerúsalemu. ²⁷ Ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Lívayi awu-lihu goru onu-oma nu ndu ono; Nchileke anu olu ephe; ekfukfu, ephe ekfu anu Nchileke erua imigwe, l'eke ono, du nsó, o bu ebubu ono.

31 E metsulephu iphemiphe obule ono; ndu Ízurelu, no l'eke ono l'ephe ha awu-lihu bahu le mkpukpu ndu Júda; je atuko mkpuma, e dobegbaaru nsó kupyashia; gbutsushia itso Ashera; nwutsushia eke aagwaje iphe; me iphe, bu enya-ngweja, no l'ali Júda l'o ha; ke Bénjaminu; ke Ífuremu; me ke Manáse. Ephe emee ya ege ono jeye ephe emebyishikota iphemiphe obule ono. E metsua; ndu Ízurelu l'ephe ha alashigbaa mkpukpu ephe; onyenonu alashia le nk'iya.

Iphe, a nuru t'e gude baaru Ojejoje eja

² Hezekáya abya agbaa ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Lívayi l'ogbo l'ogbo. Yo kee ozi; nu iphe, bu ogbo, nonu; mbu ozi, gbaru ndu achijeru Nchileke eja; me ophu, gbaru ndu Lívayi. Ozi ephe bu ogwo ngweja-ukfuru; me ngweja ehú-agu; me onodu l'onu odu ke Ojejoje; l'eje ozi; l'ekele iya ekele; gude egvu l'aja iya ajaja. ³ Eze abya eshi l'iphe, o nweru enweru hata elu iya nu t'e gude gwoo ngweja-ukfuru l'utsu me l'urenyashi; me ke mboku otu-ume; me ke Aji Onwa Ophungu; mewaru k'ogba aji, e dobegbaaru l'oge iya; mbu ege ono, e deru iya l'ekemu Ojejoje ono.

⁴ Yo bya atua ekemu te ndu bu le Jerúsalemu woru oke iphe, ruberu ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Lívayi nu ephe; k'ophu ephe e-yeru ehú l'ome ekemu Ojejoje. ⁵ Ekemu ono, eze turu ono abya edzuru eke-meke; teke ono teke ono; ndu Ízurelu anulahaa akpuru iphe odungu ephe: mbu witu; mee; manu olivu; manu-engu; mekpó iphemiphe obule, shi l'egu. Ephe evubatakwapu okè lanu l'uzo iri, shi l'iphemiphe obule, ephe nweru; yo tsubo etsubo. ⁶ Ndu Ízurelu; me ndu Júda, bukota le mkpukpu, nogbaa le Júda ewotakwapu oke lanu l'uzo iri, shi l'eswi; me aturu; me l'eghu ephe bya anu. Ephe anukwapu oke lanu l'uzo iri, shi l'iphe, du nsó, e doberu Ojejoje, bu Nchileke ephe nsó. Ephe akua ya l'ikpo l'ikpo. ⁷ Ephe wataru iya l'onwa k'eto; megee ya l'onwa k'esaa. ⁸ Hezekáya yele

† Iphe o bu bu 1,000. †† Iphe o bu bu 7,000.

‡ Iphe o bu bu 1,000. †† Iphe o bu bu 10,000.

ndu ishi abya aphụ ẹge iphe ono kùtsuaru l'ikpo; jaa Ojejoje ajaja; bya agọoru ndibe iya; mbụ ndu Ízurẹlu ọnu.

⁹ Hezekáya abya ajilaha ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi ẹge ee-me iphe ono, kùtsuaru l'ikpo ono. ¹⁰ Azaríya, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; onye ọnu-ọlo Zadọku abya eyee ọnu; sụ: "Lẹ keshinu teke ẹphe wataru ovubata iphe ono l'eze-ọlo Nchileke; bę ẹphe wataru oriji ẹpho; ọphu aphọduje aphọdu ahakwaduru nshinu; kele Ojejoje gọwaru ọnu-ọma nụ ndibe iya. Ọo ya meru iphe eze iya ọphu, ha ẹge-a tsufukwadururu etsufu."

¹¹ Hezekáya abya ezi ẹphe t'ẹphe dozia mkpura, aakwakọbeje iphe l'eze-ọlo Nchileke. Ẹphe edozia ya.

¹² Ẹphe evutakota iphemiphe ọbule ono, a nuru t'e gude baaru Ojejoje ẹja ono bya edobe l'ime mkpura ono; mępo ọzo lanụ l'ọzo iri phụ; mę iphe ono, e doberu nsọ ono. Ẹphe ta padu ozi ẹphe ẹka lanụ. Yọ bụru Konanaya, bụ onye Lívayi bę bụ onye ishi, eleta ẹphe ẹnya. Onye etsota iya nụ aburu nwanne iya, bụ Shimeyi. ¹³ Eze, bụ Hezekáya; mę onye ishi ọlo Ojejoje, bụ Azaríya abya afọta ndu a-nọdu Konanaya yele nwanne iya, bụ Shimeyi l'ẹka; l'eleta iphe ono ẹnya. Ndu ẹphe fọtaru bụ: Jehiyelu; Azaziya; Nahatu; Ásahẹlu; Jerimotu; Jozabadu; Eliyelu; Isumakiya; Mahatu; mę Benáya.

¹⁴ Yọ bụru Kore, bụ nwatibe onye Lívayi, bụ Imuna; mbụ onye nche ọnu-oguzo ọzo ẹnyanwu-ahata; bę iphe, a nuru Nchileke l'ẹge onye chiru obu iya nọ l'ẹka. Iphe, a nuru Ojejoje; mę iphe, katsukpo ọdu nsọ bụ iya anọduje ekeshi iya. ¹⁵ Ndu yeru ẹhu l'oyeru iya ẹka lẹ mkpukpu ẹke ndu achijeru Nchileke ẹja bu bụ: Ídenu; Minyaminu; Jeshuwa; Shemáya; mę Amaríya; mę Shekaniya. Ẹphe yetaru ẹka l'okeru ndu achijeru Nchileke ẹja ibe ẹphe iphe, gbaru ẹphe. Ẹphe keru iya l'ogbo l'ogbo. Yọ bụru ẹge a nuru ọgurennya b'a nuru nwata.

¹⁶ Ndu ọdo, ẹphe kevutsuaru bụ unwoke, nọwaru tsube l'afa ẹto kwaseru, bụ ndu ẹpha ẹphe nọ l'ẹkwo, e deshiru ẹge e shi mụa ẹphe; kevutsuaru iphe bụ ndu abahuje l'eze-ọlo Nchileke l'eje ozi mbọku-mbọku. E keru iya ẹphe l'ogbo l'ogbo l'ẹge ozi, ẹphe eje gbaru. ¹⁷ Ẹphe abya ekeru gba ndu achijeru Nchileke ẹja, e deru ẹpha ẹphe l'ẹnya-ufu ẹphe ẹge e shiru mụa ẹphe; mę ndu Lívayi, nọwaru tsube l'ukporo afa kwaseru. E keru ẹphe iphe ono l'ogbo l'ogbo l'ẹge ozi ẹphe gbaru. ¹⁸ E deshikotarua ẹpha unwegirima ẹphe ndu kę nshiji; mę unyomu ẹphe; mę unwu ẹphe k'unwoke; mę unwu ẹphe k'unwanyị lẹ mkpukpu ono kpamukpamu l'ẹkwo, e deshiru ẹge e shiru mụshia ẹphe; kę l'ẹphe gbaru t'e gude ire ẹphe ẹka l'odobe onwẹphe nsọ.

¹⁹ A bya lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ ndu k'eri Ẹronu; mbụ ndu ono, bu l'egu, nọ-pheru mkpukpu ẹphe mgburumgburu ono; ẹphebedua b'a gutaru un-

woke lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu tẹ ẹphe keeru unwoke ndu k'eri Ẹronu ono iphe nk'ẹphe; mępo ndu e deru ẹpha ẹphe l'ẹkwo, e deshiru ẹge e shiru mụshia ndu Lívayi.

²⁰ Iphe ono bę bụ iphe, Hezekáya meru l'alị ndu Júda gbaa mgburumgburu. O meru iphe, du mma; mę iphe, vudo nhamunha; bya aburu onye e gude ire iya ẹka l'ẹke Ojejoje, bụ Nchileke nọ. ²¹ Iphemiphe ọbule, o yeru ẹka l'ozu, nọ l'eze-ọlo Nchileke; mę l'ome ekemu; mę l'ome iphe, a suru t'e meje; mbụ l'ọcho Nchileke iya; b'o gudekota obu iya l'ọ ha mee. E shi ẹge ono; iphemiphe ọbule aburu iya ọpete.

Senákeribu abyaru Jerúsalemu ọgu

(2 Eze 18:13-37; 19:14-19, 35-37; Azá 36:1-22; 37:8-38)

32 Hezekáya ejebetsua ẹgiri ozi ono, o jeru ono; eze ndu Asiriya, bụ Senákeribu achita ndu soja iya; ẹphe abya ọgu l'alị Júda; bya ekephetagbaa mkpukpu, a kpuru; yo shihugbaa ike. Iphe ọori aburu tẹ ya -lutaru iya onwiya. ² Hezekáya aphulephu l'iphe Senákeribu gbaru ẹnya iya bya bụ t'ọ lua ọgu lẹ Jerúsalemu; ³ jekfushia ndu ishi ọru iya; mę ndu soja iya idzu. Ẹphe achita l'ẹphe e-je enwuchishia ẹnya-mini, nọ l'azụ mkpukpu ono t'ọ gbabuhu mini. Ẹphe eyetarua iya ẹka. ⁴ A du l'igwe dzua; je enwuchishia ẹnya-mini ono l'ọ ha; mę nggele, atsobata l'alị ono. Ẹphe asu l'ẹphe ta ahadu tẹ ndu eze ndu Asiriya phụ mini, e-dzuru ẹphe; mę ẹphe byalephu. ⁵ Hezekáya abya efube ifu kpukwatsua ẹke daru adada l'upho-mkpuma mkpukpu ono; bya akpushia ọlo-eli ọlo-eli l'eli upho-mkpuma ono. L'azụ upho-mkpuma ono; b'ọ kpuru upho-mkpuma ọdo. Yọ bya emee agbarike k'upho-mkpuma Mkpukpu Dévidi; yọ kabaa oshihu ike. Yọ kpushikwaaphu ngwa-ọgu l'igwe; mę iphe, eegudeje egbochita onwonye.

⁶ Yọ bya edobe ndu soja, a-buru ishi ndu Ízurẹlu; bya ekua ẹphe; ẹphe abyakfuta iya l'edukfu, nọ l'iku obu-educfu mkpukpu ono. Yo kfuaru ẹphe okfu, e-me tẹ obu shihu ẹphe ike sụ: ⁷ "T'okpoma shikwaa unu ike; ọphu obu 'awakwa unu awawa. Unu ba atsukwa egvu; ọphu meji 'atofukwa unu lẹ k'eze ndu Asiriya yele igwe ndu soja ono, tso iya nụ ono; l'onye ọphu tso ayibedua kakwa onye ọphu tso iya nụ. ⁸ Iphe, o nweru bụ ngwa-ọgu kę madzụ; obenu l'ayibedua nweru Ojejoje, bụ Nchileke ayi, bụ onye e-yetaru ayi ẹka; lụ-chiaru ayi ọgu." Iphe ono, Hezekáya, bụ eze ndu Júda kfuru ono emee; obu esihu ndu Júda ike.

Senákeribu ekfutoshi Jerúsalemu

⁹ A nonyaa; eze ndu Asiriya, bụ Senákeribu; mbụ onye ono, chị ndu soja iya yechia Lakishi ono abya ezi ndu ozi iya t'ẹphe je Jerúsalemu je ezia Hezekáya, bụ eze ndu Júda; mę ndu Júda, bu lẹ Jerúsalemu; sụ:

¹⁰ “Qwaa iphe, Senákeribu, bụ eze ndu Asiriya kfurū. Ọ sọrū: ?Bụ ngunu bẹ unu chịrū ụkfu kwẹe, meru; unu anọshia lẹ Jerúsalemu l'ẹke e kephetarū unu ekepheta? ¹¹ ?Unu marua l'ọo eduphu bẹ Hezekáya eduphu unu l'ẹke ọosuje unu lẹ Ojejoje, bụ Nchileke unu a-nafuta unu l'ẹka eze ndu Asiriya? Iphe, oome bụ tẹ ẹgu nri; mẹ ẹgu mini gbushia unu. ¹² ?Tọ bụdu Hezekáya ono bẹ wofuru ẹke aagwajeru iya iphe; mebyishia ẹnya-ngweja iya; bya asụ ndu Júda; mẹ ndu Jerúsalemu l'ọo ẹnya-ngweja lanụ bẹ ẹphe a-bajeru ẹja; bụru iya bẹ ẹphe a-kpọjeru ínsensu ọku?

¹³ ?Unu ta madụ iphe yẹle nna iya oche phẹ meru ndu alị ọdo? Agwa ndu alị ọdo ono; ?ọo-dụa ike nafuta iya alị ẹphe l'ẹka? ¹⁴ A bya l'iphe bụ mbakeshi ono, nna iya phẹ meru; ẹphe aburu kpurupyata ono; ?nanụ agwa ọphu, duru ike nafuta iya ndu nk'ia l'ẹka. ?Nanụ ẹge Nchileke nk'unu e-shi dū ike nafuta iya unu l'ẹka. ¹⁵ Ọphu tẹ unu ba ahashi Hezekáya t'ọ ghọ-gbua unu; dephushia unu ẹge ono, oodephushi unu ono. Unu be ekwekwa nk'ia; kẹ l'ẹ tọ dukwa agwa ọha; m'ọ bụ k'alị-eze, dūjewaru ike nafuta iya ndibe iya l'ẹka; m'ọ bụ l'ẹka nna iya phẹ. ?Nanụ ẹge ọ bụ Nchileke unu e-gbe nafuta-chia unu l'ẹka iya?”

E gburu Senákeribu

¹⁶ Ndu ozi Senákeribu ono l'ekfubyishikwaphu Ojejoje, bụ Nchileke; mẹ nwozi Ojejoje, bụ Hezekáya. ¹⁷ Eze Senákeribu edekwaaphu ẹkwo gude l'ekfubyishi Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu; sụ: “L'ọo ẹge ono, agwa ndu alị ọdo ta dudu ike nafuta iya ndu nk'ia l'ẹka phụ; bụ ẹge Nchileke kẹ Hezekáya ta adukwaphu ike nafuta iya ndu nk'ia l'ẹka.” ¹⁸ Ndu ozi Senákeribu ono egude okfu-alị ndu Júda chiru mkpu kpua ndu Jerúsalemu ono, nọ l'eli ụpho-mkpuma mkpukpu ono; t'ẹphe shi ẹge ono mee t'ẹphe tsuhu egvu; k'ọphu ẹphe e-shi ẹge ono nata mkpukpu ono. ¹⁹ Ẹphe efulahaaru Nchileke kẹ Jerúsalemu sụkusuku; yo gbe dū l'ọ bụ agwa ndiphe, bụ iphe, madzụ gude ẹka iya mee.

²⁰ Eze Hezekáya; mẹ onye nkfuchiru, bụ Azáya Emọzu abya ekfuru nụ Nchileke; raku iya lẹ k'iphe ono; yo rua l'imigwe. ²¹ Ojejoje ezia ojozi iya; yo je echigbushia iphe, bụ ndu soja, ike dū l'ọgu; ndu ishi ndu soja; mẹ ndu ishi ọdo, nọ l'ọdu ọgu eze ndu Asiriya ono. Eze ndu Asiriya egude iphere laphushia azụ l'alị iya. Yo rua; je abahụ lẹ nwulo agwa iya; ụnwegirima iya ndu k'unwoke, nọ ẹke ono; egude mma gbuta iya tụa.

²² Ojejoje eshi ẹge ono dzofuta Hezekáya yẹle ndu lẹ Jerúsalemu l'ẹka Senákeribu, bụ eze ndu Asiriya; męwaru l'ẹka ndu ọdo. Yo mee; to nwehe ndu byaru ẹphe ọkpa ẹhu ọdo. ²³ A dū l'igwe vuta iphe bya anụ Ojejoje lẹ Jerúsalemu; mẹ iphe, eregbaa ire, ẹphe nuru Hezekáya, bụ eze ndu Júda. Tsube lẹ teke ono kwaseru

bẹ iphe bụ mbakeshi byaru bya edobe iya l'ọnodu, ha nshinu.

Iphe-ememe guderu Hezekáya

(2 Eze 20:1-3, 12-19; Azá 38:1-3; 39:1-8)

²⁴ Yọ bụru teke ono bẹ iphe-ememe byaru bya egude Hezekáya; k'ọphu bụ l'ọ nọwa l'ọnu-ọnwu. Yo kfurū nụ Ojejoje; yọ za iya; bya emeru iphe-ọphulenyā nụ iya. ²⁵ Hezekáya awata otse etsetse l'ime obu iya; ọphu ọ dudu iphe, o meru lẹ k'iphe-oma ono, ọ nataru ono. Ya ndono; oke ẹhu-eghughu Ojejoje adakfuta iya; dakfuta ndu Júda; dakfuta ndu Jerúsalemu. ²⁶ Hezekáya yẹle ndu Jerúsalemu abya akwaa izimana kẹ etsetse ono. Ojejoje ahaa ẹphe ọtu-koshi oke ẹhu-eghughu iya l'oge kẹ Hezekáya.

Iphe, Hezekáya nweru

²⁷ Hezekáya nweru iphe nshinu; bụkwaruphu onye aakwabẹ ugwu nshinu. O metaru onwiya mkpura ẹke ọkwakobeje mkpola-ọcha; mẹ mkpola-ododo; mẹ mkpuma, vugbaa oke aswa; mẹ manụ, eshi mkpọ; mẹ iphe, eegudeje egbochita onwonye; męwaru iphe ọdo, vugbaa oke aswa. ²⁸ Ọ kpukwaruphu ụlo ẹke oodobeje witu; ẹke oodobeje męe; mę manụ; bya enweru ọdu-eswi ẹke eswi, anọje l'udu iya udu iya; mę ọdu-aturu. ²⁹ Ọ kpushiru onwiya mkpukpu mkpukpu; nweru aturu l'igwè; mę eghu; mę eswi; kẹle Nchileke nuru iya ẹku, dū egvu.

³⁰ Ọo Hezekáya bẹ mechiru ẹke mini Gihonu eshije l'uzo imeli atsofu; bya eshi l'uzo alị iya bufuaru iya uzo l'uzo ẹnyanwu-ariba Mkpukpu Dévidi. Iphe, bụ iphe Hezekáya kuberu ẹka abujeru iya ụpete. ³¹ Yo be teke ndu ishi, achị Bábyilonu yeru ndu madzụ t'ẹphe bya amaru ẹge k'iphe-ọphulenyā, Ojejoje meru l'alị ono dū; Nchileke ahaa ya t'ọ data iya; maru iphe, nọ iya l'obu.

Anwuhu Hezekáya

(2 Eze 20:20-21)

³² Iphe ọdo, Hezekáya mekotaru; mę ẹge o gude koshi lẹ Nchileke duru iya lẹ nsọ; b'e dekotaru l'aphụ onye nkfuchiru, bụ Azáya Emọzu; mę l'ekwo ndu eze ndu Júda; mę kẹ ndu Ízurelu. ³³ Tọ dū iya bụ; Hezekáya anwuhu lakfushia nna iya phẹ. E lia ya l'ugwu ẹke ili ndu eri Dévidi nọ. Ndu Júda kpamukpamu mę ndu Jerúsalemu akwabẹ iya ugwu teke ọ nwuhuru. Manásẹ, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze l'ọzori iya.

Manásẹ bụ eze ndu Júda

(2 Eze 21:1-9, 17, 18)

33 Iphe, Manásẹ gbaru bụ afa iri l'ẹbo teke ọ wataru achichi. Yọ chja ụkporo afa labụ l'afa iri l'ise lẹ Jerúsalemu. ² O meru iphe, dū ẹji l'ẹnya Ojejoje. O meru akpamara ono, iphe bụ mbakeshi ono, Ojejoje

chifuru l'ifu ndu Ízurelu shi anọduje eme ono. ³ Ẹke ono, aagwajẹ iphe, nna iya; mbụ Hezekáya mebyishiru ono b'ọ kpụkwaru; bya edobetsuaru Bálu ẹnnya-ngwẹja; kpọbetsua itso Ashera; bya abaaru unwu iphe, nọgbaa l'igwe ẹja; jeeru iya ozi. ⁴ Yọ kpụshia ẹnnya-ngwẹja l'eze-ulo Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu, bụ iya bụ ẹke ono, Ojejoje sọru: "Ọ bụ lẹ Jerúsalemu bẹ ẹpha iya a-nọ gbururu jeye lẹ gbururu." ⁵ L'echi ogbodufu labụ, nọ l'eze-ulo Nchileke ono b'ọ kpụshiru ẹnnya-ngwẹja unwu iphe, nọgbaa l'igwe. ⁶ Ọ kpọru unwegirima iya unwoke ọku gude gwoo ẹja lẹ nsụda nwatibe Hínọmu. Ọ gwọru agwugwo; gwọo ogvu; mee mgbashi; l'ẹjeje ọkpata ishi l'ẹka ndu aphụ àphù; mę l'ẹka ndu njibya. Ẹjo iphe, o meru bẹ ha nshinu l'ẹnnya Ojejoje; shi ẹge ono kpatsua ya ẹhu-eghughu.

⁷ Ọ pyiru ntẹkpe dobe l'eze-ulo Nchileke; mbụ l'ẹke ono, Nchileke kfuru Dévidi yẹle nwatibe iya, bụ Sólomonu; sọ: "Ọ bụ l'ulo-wa; mę lẹ Jerúsalemu, bụ mkpụkpu ono, ya fọtaru l'ikfu ndu Ízurelu l'ẹphe ha ono bẹ ya e-me tẹ t'ẹpha iya nọdu gbururu jeye lẹ gbururu. ⁸ Ọphu ya ta abyadụ l'eme tẹ ndu Ízurelu shi l'alị ono, ya tọru nna ẹphe ẹka ono hata ọkpa lufu alufu ọdo; m'ọ -buru-a l'ẹphe a-nwube ẹnnya l'emekota iphe, ya tọru ẹphe l'ekemu ono, ya shi l'ẹka Mósisu nọ ẹphe ono; mę iphe, ya tọru ọkpa iya; mę l'ome-l'alị iya." ⁹ Ọ bụ lẹ Manásẹ dusweru ndu Júda; mę ndu Jerúsalemu; ẹphe emee iphe, dọ ẹji, ka ọphu ndu ọha ono, Ojejoje mebyishiru l'ifu ndu Ízurelu ono mekotaru.

Izimana ala Manásẹ azụ

¹⁰ Ojejoje ekfuru yeru Manásẹ yẹle ndu nk'iya; ọphu ẹphe 'angadụ nchị. ¹¹ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje achịta ndu ishi ndu soja eze ndu Asiriya; ẹphe abakfuta ẹphe. Ẹphe egude ikokoro kota Manásẹ l'imi; tọ ya ẹgbirigba, e meru l'ope kpuru lasha Bábyilonu. ¹² Iphe ono atsude l'iya phụ l'ẹhu; yọ chọlahaa ẹge ya e-shi tọba Ojejoje, bụ Nchileke iya l'ẹnnya; yọ kwata bya ewozita onwiya alị l'ifu Nchileke kẹ nna iya phẹ. ¹³ Yo kfuru nọ Nchileke; iphe ono, ọ rọru ono erua Ojejoje l'ẹhu; yọ nọ iphe, ọ rọru iya; duphuta iya azụ lẹ Jerúsalemu; yọ bya anọdu l'alị-eze iya. Manásẹ abya amaru teke ono l'ọo Ojejoje bụ Nchileke.

¹⁴ E metsua; yọ kpụ-kwazi upho Mkpụkpu Dévidi ọphu nọ teke aalufuta afuta; mbụ l'uzo ẹnyanwu-arịba ogvu-mini Gihonu lẹ nsụda; kpụ ya jeye lẹ Onu-oguzo Ẹma; bya akpụ-phe ugwu Ofelu mgburumgburu. Ọ kpụkwaru iya phụ; yọ kabaa l'eli. Yọ bya edokaa ndu ishi ndu soja l'iphe, bụ mkpụkpu, a kpuru; yọ shihukota ike l'alị Júda.

¹⁵ Yo wofukota ogvu, e jetaru ejeta; bya ewofu ntẹkpe phụ l'eze-ulo Nchileke; bya emebyishia ẹnnya-ngwẹja, ọ kpụshiru l'ugwu ẹke eze-ulo Nchileke nọ; mę lẹ Jerúsalemu ono. Yo vuta iya tufaa l'azụ mkpụkpu.

¹⁶ Yọ bya edozia ẹnnya-ngwẹja Ojejoje; bya egwoo ngwẹja ẹhu-agu; mę ngwẹja-ekele l'eli iya. Yo kfuaru ndu Júda t'ẹphe bajeru Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu ẹja.

¹⁷ Ọle; ndu Júda ta hakwanụ ogwo ngwẹja l'ẹke, aagwajẹ iphe. Ọle ọ kwanu Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe kpụ bẹ ẹphe anọduje egwo iya anụ.

Anwụhu Manásẹ

(2 Eze 21:17-18)

¹⁸ Iphe ọdo, Manásẹ mekotaru; mę ekfukfu, o kfuru nọ Nchileke; mę iphe, ndu aphụ àphù gude ẹpha Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu kfuru nọ iya; b'e dekotaru l'ẹkwo akọ ndu eze ndu Ízurelu. ¹⁹ Ekfukfu, o kfuru nọ Nchileke; mę ẹge Nchileke shiru nabata iya; mękwaphu ẹjo iphe, o meshiru; je akpaa lẹ ndzụ be gude ire iya ẹka, nọ iya l'ẹhu; mękpọ ẹke ọ kpụshiru, aagwajẹ iphe; mę ẹke o doberu itso Ashera; mę ntẹkpe; b'ọ wozitaderu onwiya alị; b'e dekotaru l'ẹkwo akọ onye aphuje àphù, bụ Hozayi. ²⁰ Tọ dọ iya bụ; Manásẹ anwụhu lakfushia nna iya phẹ. Ẹphe elia ya l'ulo iya. Amonu, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze l'ozori iya.

Amonu bụ eze ndu Júda

(2 Eze 21:19-26)

²¹ Iphe, Amonu gbaru bụ ụkporo afa l'afa labụ teke ọ wataru achịchi. Yọ chja afa labụ lẹ Jerúsalemu. ²² O meru ẹjo iphe l'ẹnnya Ojejoje l'ọ bụ nna iya; mbụ Manásẹ. Iphe, bụ ntẹkpe Manásẹ, bụ nna iya doberu b'ọ gworu ngwẹja nọ; baaru iya ẹja. ²³ Ẹ to wozitadu onwiya alị l'ifu Ojejoje ẹge nna iya; mbụ Manásẹ wozitaru onwiya. Amonu bụlephu ikpe b'ọ mekoru kpua onwiya. ²⁴ Ndu ozi iya agbaaru iya ẹjo idzu; woru iya gbua l'ufu iya. ²⁵ Obenu lẹ ndu Júda bẹ gbushikotaru ndu ono, tso gbaaru eze, bụ Amonu ẹjo idzu ono. Ndu Júda eworu Josáya, bụ nwatibe iya kẹ nwoke mee eze l'ozori iya.

Josáya bụ eze ndu Júda

(2 Eze 22:1-2)

34 Iphe, Josáya gbaru bụ afa ẹsato teke ọ wataru achịchi. Yọ chja ụkporo afa l'afa iri lẹ nanụ lẹ Jerúsalemu. ² O meru iphe, vudo nhamunha l'ẹnnya Ojejoje. O tsoru ụbeka ochechoroche iya, bụ Dévidi; tọ dọ ọphu ọ haru.

³ L'afa, kwe iya afa ẹsato; k'ọphu ọ wataru achịchi b'ọ wataru ọcho ụzo kẹ Ojejoje, bụ Nchileke k'ọchechoroche iya, bụ Dévidi. Teke ono b'ọ bụkwaduru nwa-ta nshiji. Yo be l'afa k'iri l'ẹbo ya; yọ wata ophashi urukutu, nọ lẹ Júda; mę Jerúsalemu; mbụ woshilaha ẹke aagwajẹ iphe, nọgbaa ya nọ; mę itso Ashera; mę ntẹkpe, a pyiru apyipyi; mę ọphu a kpuru akpụkpu.

⁴ Yo zia t'e tsukposhia ẹnnya-ngwẹja Bálu. Yo nwut-sushia ẹnnya-ngwẹja ínsensu, nọ l'ẹke ono. Itso Ashera;

mẹ ntẹkpe, a pyiru apyipyi; mẽ ọp̄hu a kp̄uru akp̄ukpu b'o gwekotaru; yọ b̄uru udzu; yo woru iya je ephekaa l'ili ndu shi agwajẹ iya n̄u. ⁵ Ndu achijeru agwa ono ẹja b'ọ kp̄okotaru ọkp̄u ẹphe ọku l'eli ẹnya-ngweja ẹphe ono. Yọ saa alị Júda; mẽ Jerúsalemu asasa. ⁶ Tsube lẹ mkp̄ukpu mkp̄ukpu ndu Manáse; kẹ ndu Ífuremu; mẽ kẹ ndu Símiyọnu; je akpaa lẹ kẹ ndu Náfutali; mẽ l'ẹke nọ-pheru iya mgburumgburu, e meru; yọ b̄uru kp̄urupyata; ⁷ b'o nwutsushikotaru ẹnya-ngweja ẹphe; gwee itso Ashera; mẽ ntẹkpe, nọ iya n̄u; yọ b̄uru udzu. Ọ t̄uko ẹnya-ngweja insensu, nọkota l'alị Ízurẹlu nwut-sushikota. Yo metsua; laphushia azụ lẹ Jerúsalemu.

A phuru ẹkwo ekemu

(2 Eze 22:3-20)

⁸ Yo be l'afa, kwe Josáya afa iri l'ẹsato, ọ wataru achichi; teke ono b'ọ woshiwaru iphe, d̄u ẹji l'alị ono; yo zi Shefanu Azalaya; mẽ Maseya, b̄u ọ-chi-ọha mkp̄ukpu ono; mẽ Jowa Jowahazu, b̄u onye akwakọbe-je iphe, meru n̄u; t'ẹphe je emekwaa eze-ulo Nchileke, b̄u Nchileke iya.

⁹ Ẹphe abya ejekfu Hilikaya, b̄u onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja je eworu okpoga, e wobataru l'eze-ulo Nchileke n̄u iya; mb̄u okpoga ono, ndu Lívayi, b̄u ndu eche nche l'ọnu-ulo nataru ndu Manáse; ndu Ífuremu; mẽ ndu Bénjaminu l'ẹphe ha; mẽ lẹ ndu Jerúsalemu.

¹⁰ Ẹphe eworu okpoga ono ye l'ẹka ndu ishi ọru ono, aar̄u l'eze-ulo Nchileke ono. Ẹphebedua eworu iya n̄u ndu ar̄u ọru l'eze-ulo Nchileke ono t'ẹphe gude kp̄ukwaa ya; mezia ya emezi. ¹¹ Ẹphe ewokwaruphu okpoga n̄u ndu kapyinta; mẽ ndu akp̄u ọlu ono t'ẹphe gude z̄u-ta mkpuma, a washiru awashi; oshi-uko; mẽ l'osweru, eswebeje l'ulo; kele ndu ọp̄hu shi n̄odu iya n̄u b̄e ndu eze, shi achị Júda haru; yọ lakota l'iyi.

¹² Unwoke ono b̄e yeru ẹhu r̄ua ọru ono. Ndu e doberu l'ishi t'ẹphe leta ẹnya l'ẹge e gude eje ozi ono b̄e b̄u Jahatu; mẽ Obedáya. Ndu ono b̄u ndu Lívayi, shi l'eri Merari. Ndu ọdo b̄u Zekaráya; mẽ Meshulamu, b̄u ndu eri Kohatu. Ndu Lívayi ono, b̄u ndu ọp̄hu emeje nka l'ọku ngwa-egvu ¹³ b̄e b̄u ndu ishi kẹ ndu ọp̄hu evu iphe, e gude eme k'ulo ono. Yọ b̄uru ẹphe eleta ndu ọru ono l'ọru, d̄u l'iche l'iche. Ndu Lívayi ono b̄e haru b̄uru ndu o-de-ẹkwo; ndu ishi ọru; mẽ ndu nche ọnu-oguzo.

¹⁴ Yọ b̄uru teke ẹphe ewofuta okpoga ono, e wobataru l'eze-ulo Nchileke ono b̄e Hilikaya, b̄u onye achijeru Nchileke ẹja phuru ẹkwo ekemu ono, Ojejoje shi l'ẹka Mosisu n̄u ono. ¹⁵ Hilikaya ekfuaru Shefanu, b̄u o-de-ẹkwo; s̄u: "Lẹ ya ph̄ukwaru ẹkwo ekemu-a l'eze-ulo Nchileke." Yọ bya eworu ẹkwo ekemu ono n̄u Shefanu. ¹⁶ Shefanu egude ẹkwo ono jekfu eze; bya as̄u iya "L'iphemiphe ọbule, e yeru ndu ozi ngu l'ẹka t'ẹphe mee b̄e ẹphe emekwa-a. ¹⁷ Ẹphe wotaakwaru okpoga, nọ l'eze-ulo Nchileke ye l'ẹka ndu ishi ọru; mẽ ndu

ọp̄hu ar̄u ọru ọbu." ¹⁸ Shefanu, b̄u o-de-ẹkwo abya ekfuaru eze teke ono; s̄u iya: "Lẹ Hilikaya, b̄u onye achijeru Nchileke ẹja b̄e nwekwaru ẹkwo, ọ n̄uru iya." Shefanu abya an̄odu l'ifu eze ḡua ya.

¹⁹ Eze an̄ulephu iphe, ọ ḡufutaru l'ẹkwo ekemu ono; woru uwe iya lajashia. ²⁰ Eze as̄u Hilikaya; mẽ Ahikamu, b̄u nwatibe Shefanu; mẽ Abudonu Mayika; mẽ Shefanu, b̄u o-de-ẹkwo; mẽ Asáya, b̄u nwozi eze; s̄u ẹphe: ²¹ "Unu je akpataru iya Ojejoje ishi; kpataru iya ndu ph̄oduru n̄u lẹ Ízurẹlu; mẽ lẹ Júda; k'iphe ono, e deru l'ẹkwo, a ph̄uru ono. Oke ẹhu-eghughu, Ojejoje atukoshi ẹphe; b̄e hakwa nshinu; kele nna ẹphe ph̄e te emedu iphe, Ojejoje kfuru; ẹphe te me iphe, e deru l'ẹkwo-a."

²² Tọ d̄u iya b̄u; Hilikaya; mẽ ndu ono, eze ziru ozi ono ejeshia kẹ nwanyi, b̄u onye nkfuchiru Nchileke, b̄u Huluda. Huluda b̄u nyee Shalumu Tokuhatu, nwatibe Hasura. Shalumu b̄e eletaje uwe ndu achijeru Nchileke ẹja ẹnya. Ẹke Huluda bu b̄u l'obu-ẹgu Jerúsalemu. Ẹphe abya ekfuaru iya k'iphe ono.

²³ Yọ s̄u ẹphe: "Owaa iphe, Ojejoje, b̄u Nchileke kẹ Ízurẹlu ekfu: Unu je ezia onye ziru unu; ²⁴ lẹ Ojejoje s̄uru: 'Lẹ ya abya owokfuta Jerúsalemu; mẽ ndu bu iya n̄u ẹjo iphe-ẹhuka; me iphe, b̄u mburonu ono, e deshuru l'ẹkwo ono, a guru l'ifu eze ndu Júda ono.

²⁵ Ishi iya aburu l'ẹphe gwoberu iya; kp̄olahaa insensu ọku l'an̄u agwa ọdo; gude iphe, ẹphe emetsua l'akpat-su iya ẹhu-eghughu. Ọo ya b̄u lẹ ya a-byabẹ ẹphe oke ẹhu-eghughu iya; ọp̄hu t'ọ nwedu l'a byanyia ya abyanyi.' ²⁶ Iphe, unu e-kfuru eze ndu Júda ono, ziru unu t'unu bya ajita l'ẹka Ojejoje ono; b̄u l'ọ ọwaa iphe, Ojejoje, b̄u Nchileke kẹ Ízurẹlu kfuru lẹ k'iphe ono, ọ n̄uru ono: ²⁷ Keshinu ọp̄hu iphe ono ruru ngu l'obu; nggu ewozita onwongu alị l'ifu yẹbe Nchileke teke ono, ị n̄uru iphe, ya kfuru, l'ọo-dakfuta mkp̄ukpu-a; mẽ ndu bu iya n̄u; mb̄u keshinu ọp̄hu i gude k'iphe ono wozita onwongu alị l'ifu iya; bya alawashia uwe ngu; raa ẹkwa l'ifu iya; b̄e ya n̄waru iphe, i kfuru. Ono b̄u iphe, Ojejoje kfuru ndono. ²⁸ Ya e-me; t'ị lakfu nna ngu ph̄e; e lia ngu l'ẹhu-agu. Ẹnya ngu ta abyad̄u bya aph̄u ẹjo iphe-ẹhuka ono, ya e-wokfuta mkp̄ukpu-a; mẽ ndu bu iya n̄u ono."

Ya ndono; ẹphe alaa bya akọoru eze ẹge nwanyi ono kfuru.

Josáya agbakwazi ndz̄u onye lẹ Ojejoje

(2 Eze 23:1-20)

²⁹ Tọ d̄u iya b̄u; eze abya ezia; e je ekukota ndu b̄u ọguren̄ya ndu Júda l'ẹphe ha; mẽ ndu kẹ Jerúsalemu.

³⁰ Eze yẹle unwoke ndu Júda ono l'ẹphe ha; mẽ ndu bu lẹ Jerúsalemu; mẽ ndu achijeru Nchileke ẹja; mẽ ndu Lívayi; mekp̄o ndu ono l'ẹphe ha; ndu ukfu mẽ ndu nta; at̄uko w̄uru jeshia l'ulo Ojejoje. Yọ guru ẹkwo ọg-ba-ndz̄u ono, a ph̄uru l'eze-ulo Nchileke ono ye ẹphe lẹ

nchj. ³¹ Eze abya evudo lẹ mgboro itso iya; gbaa ndzu l'ifu Ojejoje lẹ ya a-nodu etso Ojejoje; mę lẹ ya e-gude obu iya l'ọ ha; mę ndzu iya l'ọ ha eme ekemu iya, ọ sųru t'e meje; mę iphe, ọ tọru ọkpa iya; shi ęge ono eme iphe, ọgba-ndzu ono, e deru l'ękwo ono kfulu. ³² Yo mee tẹ iphe, bu ndu Jerúsalemu; mę ndu Bén-jaminu kweta iphe ono, o kfulu ono. Ndu Jerúsalemu emee iphe, ọgba-ndzu Nchileke ono kfulu; mbu Nchileke kę nna ęphe.

³³ Josáya ewofukota ęjo agwa, nọ l'alj kę ndu Ízurelu. Yo mee t'iphe, bu ndu nọkota lẹ Ízurelu bajeru Ojejoje, bu Nchileke ęphe ęja. ęphe ta habua otso ọzo Ojejoje, bu Nchileke kę nna ęphe jeye l'oge nka-ezekuna nk'iya.

Josáya agba Aji Esweta

(2 Eze 23:21-23)

35 Ya ndono; Josáya abya agbaaru Ojejoje Aji Esweta lẹ Jerúsalemu. E gbua nwaturu Aji Esweta ono l'onwa mbu gbaru l'abalj iri l'eno. ² Yọ bya edo-betsua ndu achijeru Nchileke ęja l'ozi, gbaru ęphe; bya adua ęphe ike; sų ęphe t'ęphe leta ęnya l'ozi, nọ l'ulo Ojejoje. ³ Yọ bya ekfulu yeru ndu Lívayi, bu ndu ezije ndu Ízurelu kpamukpamu iphe; bya aburu ndu du nsọ l'ęke Ojejoje nọ; sų ęphe: "Unu woru okpoko ono, du nsọ ono dobe l'ulo ono, Sólomonu Dévidi, bu eze ndu Ízurelu kpuru ono. T'ę b'a pahękwa iya l'ukuvu ọdo. Unu jeeru Ojejoje, bu Nchileke unu ozi nta-a yele ndibe iya, bu ndu Ízurelu. ⁴ Unu kwakọbe onwunu l'ęnya-ufu l'ęnya-ufu ęge unu du l'ogbo l'ogbo, bu iya bu ęge ono, Dévidi; onye ono, shi buru eze ndu Ízurelu yele nwatibe iya; mbu Sólomonu deru edede doberu unu ono.

⁵ "Unu vudo lẹ ęke-du-Nsọ ono; l'ogbo l'ogbo ęge ọ du l'ęnya-ufu l'ęnya-ufu ndu Ízurelu mmanu. Unu egude ndu Lívayi tųghashia onwunu l'iphe, bu ọgbo ọphu nọnu. ⁶ Unu egbua nwaturu Aji Esweta ono; mee onwunu t'unu du nsọ; kwakọbe nwaturu ono; k'ọphu ọnwunna unu phe a-nodu eme iya ęge Ojejoje shi l'ęka Mosisu tų ekemu iya."

⁷ Ndu Ízurelu mmanu, nọ l'ęke ono bę Josáya nuru aturu; mę egbu, kpakọru du ọkporo unu ugbo ęto l'unu iri l'ise, † ęphe gude mee kę ngweja Aji Esweta ono. Ọ nukwaruphu ęphe unu eswi ęsaa l'ukporo eswi iri. †† Elu ono l'ọ ha shikota eze l'ęka.

⁸ Ọ kwaphu ęge ono bę ndu ishi ọru Josáya woru iphe, shi ęphe l'obu nu ndu Ízurelu ono; ndu achijeru Nchileke ęja; mę ndu Lívayi. Hilikaya; Zekaráya; mę Jehiyelu, bu ndu ishi ọlo Nchileke abya eworu unu aturu ishingun l'ukporo iri; ‡ mę ọkporo eswi iri l'ise †† nu ndu achijeru Nchileke ęja t'ęphe gude gwoo ngweja Aji Esweta ono. ⁹ Konanaya; Shemáya; mę Netanelu, bu ọnwunna iya; mę Hashabaya; Jeyelu; mę Jozabadu; bu

† Iphe ọ bu bu 30,000. †† Iphe ọ bu bu 3,000. ‡ Iphe ọ bu bu 2,600. †† Iphe ọ bu bu 300.

ndu ishi ndu Lívayi bę nuru ndu Lívayi aturu; mę egbu, du unu iri l'ębo l'ukporo iri; †† nukwaphu ęphe unu eswi l'ukporo eswi ise; ††† t'ęphe gude gwoo ngweja Aji Esweta ono.

¹⁰ A kwakọtsua kę Aji Esweta ono; ndu achijeru Nchileke ęja eje evudo l'onodu ęphe; ndu Lívayi anodu ęge e keshiru ęphe; mbu ęge ono, eze sųru t'ęphe nọ ono. ¹¹ ęphe egbushia unu aturu Aji Esweta ono. Ndu achijeru Nchileke ęja anata mee ya phee; ndu Lívayi aphushia anu ono akpọ. ¹² ęphe eworu anu, e gude eme kę ngweja-ukfulu ono dobe iche; k'ọphu ęphe e-keshiru iya ndu Ízurelu l'ęnya-ufu l'ęnya-ufu; t'ęphe gude ęka ęphe gwooru iya Ojejoje; ęge ono, e deru iya l'ękwo Mosisu ono. Yọ bukwaruphu ęge ono bę ęphe meru eswi ono. ¹³ Unu aturu Aji Esweta ono; bę ęphe hürü áhühü; ęge ome-l'alj iya du. ęphe gude ite-ọku; mę nwrite nshij; mę ite-ophe shia ngweja ọdo, du nsọ eshishi; bya emekebe ęwegwa pajeru iya ndu Ízurelu mmanu ono l'ęphe ha. ¹⁴ ęphe emetsua; bya akwakọbe nk'ęphe; mę kę ndu achijeru Nchileke ęja; kęle ndu achijeru Nchileke ęja, bu ndu eri Éronu bę fuberu ifu l'ogwo ngweja-ukfulu; mę ębà anu ono jeye ọchi agbaa. Ọo ya meru; ndu Lívayi akwakọbe nk'ęphe; kwakọbekwaphu ọphu ndu achijeru Nchileke ęja, bu ndu eri Éronu riru.

¹⁵ Ndu ọgbo-egvu; mbu ndu eri Ásafu anodu l'onodu ęphe, bu iya bu onodu, Dévidi; Ásafu; Hemanu; mę Jedutunu, bu onye aphujeru eze àphü doberu ęphe. Ndu nche anodutsua l'onu-oguzo onu-oguzo; ọphu ọ dudu onye haru ozi nk'iya; kę l'unwunna ęphe, bu ndu Lívayi l'eshiru ęphe ite.

¹⁶ Tọ du iya bu; e jekota ozi, e jeru Ojejoje mbọku ono gude gbaa Aji Esweta ono; gude iya gwoo ngweja-ukfulu ono l'ęnya-ngweja Ojejoje ęge ono, eze, bu Josáya sųru t'e meje iya ono. ¹⁷ Ndu Ízurelu, bu ndu ọphu nọ anono l'ęke ono teke ono bę gbaru Aji Esweta ono; bya agbaa Aji Buredi, ę te kodu ekoko abalj ęsaa. ¹⁸ Egbe Aji Esweta ono b'ę ta gbaa l'alj Ízurelu keshinu oge k'onye nkfuchiru Nchileke, bu Sámelu. Ọphu ọ dudu onye eze ndu Ízurelu, gbajeru Aji Esweta ọphu du l'ọ bu ono, Josáya gbaru ono; mbu yele ndu achijeru Nchileke ęja; ndu Lívayi; mę ndu Júda l'ęphe ha; ndu Ízurelu, nọ l'ęke ono; mę ndu Jerúsalemu. ¹⁹ Aji Esweta ono b'a gbaru l'afa, kwe Josáya afa iri l'ęsato; k'ọphu ọ wataru achichi.

Anwuhu Josáya

(2 Eze 23:28-30)

²⁰ E metsua iphemiphe ọbule ono; Josáya abya edozitsua eze-ulo Nchileke; yọ du mma; Neko, bu eze ndu Íjiputu egbeshi jeshia ọgu lẹ Kakemishi, nọ lẹ mgboro ęnyimu Yufurétusu; Josáya ejeshia tẹ ya wota iya ọgu.

‡‡ Iphe ọ bu bu 5,000. ††† Iphe ọ bu bu 500.

²¹ O!e Neko yeru ndu, je ezia Josáya sù iya: “?Bù ngunu adaru nggu l'iya; nggube eze ndu Júda? È tò bukwa nggu bẹ ya byakfutaru ogu ntanu. Ndu ya byakfutaru ogu bukwa ndu onu-ulo ono, ephe l'iya alu ogu ono. Nchileke bẹ ziru iya tẹ ya mekebe egwegwa. Ba kfuchikwa Nchileke ọzo; l'o swikwaru iya eswiru; o -dudu bẹ oo-mekwa t'j laa l'iyi.”

²² O!e Josáya te kwedu haa ya; bya emee onwiya; t'ẹ b'a hube iya ama; tẹ ye!e iya lu!a ogu ono. Yọ jika lẹ ya ta angadu nchi l'okfu Neko, bụ iya bụ okfu, shi l'onu Nchileke; yọ tugbule-a jekfushia ya ogu lẹ phorokoto alì Megido.

²³ Ya ndono; ndu akfù agbanua eze, bụ Josáya akfù. Yọ sù ndu ọru iya: “Unu pafù iya; kẹ l'e meruakwaru iya ẹhu okpobe emeru.” ²⁴ Ndu ozi iya ono apata iya pafù l'ugbo-inya iya; parù iya ye l'ugbo-inya iya k'ẹbo palata Jerúsalemu. Yọ nwuhu; e lia ya l'ẹke e liru nna iya phẹ. Ndu Júda l'ephe ha; mẹ ndu Jerúsalemu araa ẹkwa iya.

²⁵ Jeremáya agụ egvu-aphù ẹhu Josáya. Unwoke l'unwanyi, agù egvu l'anọduje agù egvu ẹhu Josáya ono teke ephe jeru ẹkwa. Yọ buru ẹge ono b'ọ dọ jeye ntanu. Ephe emee ya; yọ buru ome-l'alì ndu Ízurẹlu; a bya e dee ya edede l'egvu-aphù.

²⁶ Iphe ọdo, Josáya mekotaru; mẹ ẹge o gude mee iphe-oma l'uzo, o dọ l'ekemu Ojejoje; ²⁷ mẹwaru iphe, o meeberu; tsube l'ishi jeye lẹ ngvucha b'e dekotaru l'ẹkwo ndu eze ndu Ízurẹlu; mẹ kẹ ndu Júda.

Jehowahazu bụ eze ndu Júda

(2 Eze 23:30-35)

36 Tọ dọ iya bụ; ndu alì ono ewofuta Jehowahazu Josáya kẹ nwoke; mee ya eze lẹ Jerúsalemu l'ozori nna iya.

² Iphe Jehowahazu gbaru bụ ụkporo afa l'afa ẹto teke o wataru achichi. Yọ chia ọnwa ẹto lẹ Jerúsalemu. ³ Eze ndu Íjiputu akwatsua ya l'ochichi lẹ Jerúsalemu; bya asù tẹ ndu Júda tọ ụkporo talentu mkpọla-ọcha ise; waa talentu mkpọla-ododo. ⁴ Eze ndu Íjiputu ono emee Ẹliyakimu, bụ nwunne Jehowahazu kẹ nwoke; yọ buru eze ndu Júda; mẹ Jerúsalemu; bya agbanwee ẹpha iya; gube iya Jehoyakimu. Obenu lẹ Neko kpọtaru nwunne Ẹliyakimu ono; mbụ Jehowahazu lashia Íjiputu.

Jehoyakimu bụ eze ndu Júda

(2 Eze 23:36—24:7)

⁵ Iphe Jehoyakimu gbaru bụ ụkporo afa l'afa ise teke o wataru achichi. Yọ chia afa iri lẹ nanu lẹ Jerúsalemu. O meru ẹjo iphe l'anya Ojejoje, bụ Nchileke iya.

⁶ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu abya etso iya ogu; tọ ya ẹgbirigba ope; kpuru lashia Bábyilonu.

⁷ Nebukadineza bẹ hakwaruphu iphe, nọ l'eze-ulo

Nchileke vuta lashia Bábyilonu je edobe l'ulo agwa iya lẹ Bábyilonu l'ẹke ono.

⁸ Iphe ọdo, meru nọ l'oge kẹ Jehoyakimu; mẹ akpamara, o mekotaru; mẹ iphe, dọ ẹji, e gudetsuaru iya l'ẹka ẹke oome iya; iphe ono l'ọ ha b'e dekotaru l'ẹkwo ndu eze ndu Ízurẹlu; mẹ ke ndu Júda. Jehoyakimu, bụ nwatibe iya kẹ nwoke abya aburu eze l'ozori iya.

Jehoyakinu bụ eze ndu Júda

(2 Eze 24:8-17)

⁹ Iphe Jehoyakinu gbaru bụ afa iri l'ẹsato teke o wataru achichi. Yọ chia ọnwa ẹto l'abalì iri lẹ Jerúsalemu. O meru ẹjo iphe l'anya Ojejoje. ¹⁰ Yo rua l'oge mini ọdungu l'afa ono; eze, bụ Nebukadineza ezia t'e je akpota iya gude bya Bábyilonu. A kpọtaru iya; gwoo iphe, eregba ire, shi l'eze-ulo Nchileke gude tso iya. Nebukadineza eworu nwunne nna Jehoyakinu ono, bụ Zedekaya mee eze ndu Júda; mẹ kẹ Jerúsalemu.

Zedekaya bụ eze ndu Júda

(2 Eze 24:18-20; Jer 52:1-3a)

¹¹ Iphe Zedekaya gbaru bụ ụkporo afa l'afa lanu teke o wataru achichi. Yọ chia afa iri lẹ nanu lẹ Jerúsalemu.

¹² O meru ẹjo iphe l'anya Ojejoje, bụ Nchileke iya; ọphu 'o wozitadu onwiya alì l'ifu Jeremáya, bụ onye nk-fuchiru Ojejoje.

Jerúsalemu adaa

(2 Eze 25:1-21; Jer 52:3b-11)

¹³ Zedekaya ekwefukwaruphu eze, bụ Nebukadineza ikè, bụ iya bụ onye ono, meru; yo gude ẹpha Nchileke ria angu ono. Yo je ekerebe; kpọ-chia obu; lẹ ya te tso-du ọzo kẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurẹlu. ¹⁴ Ọdo aburu lẹ ndu bụ ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu Júda l'ephe ha bẹ gheleghelehele nk'ephe karu ẹji. Ephe yeru ẹka l'akpamara ono iphe bụ mbakeshi anọduje eme ono; bya emerushia eze-ulo Nchileke, bụ ẹke ono, o doberu nsọ lẹ Jerúsalemu ono.

Jerúsalemu daru

¹⁵ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ nna ephe l'eshije l'onu ndu ozi iya l'ekfuru ephe okfu; o -kfutsua; yo kfukwazi; kẹle imiko ndibe iya; waa ẹke ono, o bu ebubu ono aduje iya. ¹⁶ Obenu l'ọ ewena bẹ ephe anọduje aja ndu ozi Nchileke ono; l'akpọ okfu iya ẹbo-ẹbo-l'afu; l'achi ndu nkfuchiru iya ọchi. Ephe emee ya ẹge ono jeye teke oke ẹhu-eghughu Ojejoje gbanwuhuru ọku l'ẹke ndibe iya nọ; to kwehe emekota.

¹⁷ Ojejoje ewota eze ndu Bábyilonu dobe t'o tso ephe ogu. Yo gude ogu-mbeke gbugbushia unwu-okorọbya ephe l'ulo-nsọ. Ọphu o dudu onye ọphu o haru lẹ ndu k'unwu-okorọbya; l'unwu-mgboko ephe; ndu k'unwoke; mẹ ndu ọphu kahwaru nọ. Nchileke atuko

ephe l'ephe ha yekota Nebukadineza l'eka. ¹⁸ Yo gwoo iphe, bu iphe, no l'eze-ulo Nchileke lasha Babylonu; ndu ophu ha nshinu; me ndu ophu ha nwanshi. Yo vutakwaphu eku, no l'eze-ulo Nchileke; me eku ke eze; waa ke ndu ishi oru iya. ¹⁹ Ephe atua oku l'eze-ulo Nchileke; nwutsushia upho-mkpuma, e gude kpu-pheta Jerusalemu. Ephe atukota oku l'iphe bu ufu-eze, no iya nu. Ephe atuko iphe, ere ire, no l'eke ono mebyishikota.

²⁰ Yo chita nwa ndu ophu wafuru nu lasha Babylonu; mbu ndu ophu wafuru nu, e t'e gudedu ogumbeke gbua; ephe ejelahaaru iya ozi; l'ejeru unwu iya ozi jeye teke ali-eze ndu Peshiya bya akwatsua ke Babylonu. ²¹ Ali ono be tutaru ume; teke ono, o daburu ochobo ono. Yo tua ume ukporo afa eto l'afa iri. Yo

shi ege ono vukota; mbu okfu, Ojejoje shi l'onu Jeremaya kfu.

Sayirosu eme te ndu a kpuru le ndzu laphuta azu
(Ezu 1:1-4)

²² Yo be l'afa mbu, Sayirosu wataru ochi ndu Peshiya; l'ege ee-shi t'okfu ono, Ojejoje shi l'onu Jeremaya kfu ono ree; Ojejoje akpalia Sayirosu; yo raa ya arara l'ali-eze iya mgburumgburu; bya edee ya edede l'ekwo; su:

²³ "Qwaa iphe, Sayirosu, bu eze ndu Peshiya ekfu. O suru:

"Le Ojejoje, bu Nchileke k'imigwe; be nuwaru iya iphe, bu ali-eze, no le mgboko-a; bya atua eka te ya kpuru iya ulo le Jerusalemu l'ali Juda. Te iphe, bu onye ke Nchileke, no l'eke-a; tugbua lasha eke ono; le Ojejoje, bu Nchileke swikwaru iya-a."

Ézura

Sáyirosu atụ ekemu tẹ ndu Ju, a kpuru lẹ ndzụ lata
(2 Iphe 36:22-23)

1 L'afa, Sáyirosu dọberu buru eze ndu Peshiya; bẹ Ojejoje kpaliru iya obu; yo zia ozi; raa ya arara l'iphe, bụ ẹke ọochi l'ọ ha; bya edekwaaphu ozi ono edede l'ẹkwo; keshia. Iphe ono aburu ẹge ee-shi tẹ okfu ono, Ojejoje shije l'onu Jeremáya kfuwa ono; vua.

² Ọwaa bụ iphe, Sáyirosu, bụ eze ndu Peshiya kfuwu. Ọ sụru:

“Ojejoje, bụ Nchileke kẹ imigwe bẹ mewaru tẹ iphe bụ mbakeshi, nọ lẹ mgboko-wa nọdu yẹbe eze l'ẹka; bya asụwa tẹ ya je akpuru iya eze-ulo Nchileke lẹ Jerúsalemu lẹ Júda. ³ Tẹ iphe, bụ onye kẹ Nchileke, unu l'iya bu l'ẹke-a tųgbukwaa lashia Jerúsalemu Júda je akpukwazi eze-ulo Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu; mbụ Nchileke ono, nọ lẹ Jerúsalemu ono. Tẹ Nchileke unu swikwaru unu ọkpobe eswiru. ⁴ T'e yekwaru ndu ono, ala nụ ono ẹka. Tẹ ndu, ẹphe bugbaa l'ibiyi nk'ẹphe gude mkpọla-ọcha; mę mkpọla-ododo yetaru ẹphe ẹka. T'a nụkwa ẹphe ngwa ọdo, dọ iche l'iche; mę elu; męwaru iphe ọdo l'ẹge onye chiru obu iya t'ẹphe gude je akpua eze-ulo Nchileke lẹ Jerúsalemu.”

⁵ Tọ dọ iya bụ; ndu bugbaa ishi l'unwunna lẹ ndu ikfu Júda; ndu ikfu Bénjaminu; ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu Lívayi; męwaru iphe bụ onye Nchileke kpaliru obu iya awụ-lihu jeshia ọkpọ eze-ulo Nchileke ono lẹ Jerúsalemu. ⁶ Ndu obutobu ẹphe egwoo mkpọla-ododo; mę mkpọla-ọcha nụ ẹphe; gude iya yetaru ẹphe ẹka; bya anụ ẹphe iphe ọdo, dọ iche l'iche; iphe-edobe; męwaru iphe, vugbaa oke aswa; t'a gụfukwa iphe ọdo, shi ẹphe l'obu, ẹphe tųgbaaru obu ẹphe nụ ẹphe.

⁷ Eze, bụ Sáyirosu achifuta iphe, bụ iphe, Nebukadineza shi l'eze-ulo Nchileke lẹ Jerúsalemu gwoo je edoo l'ulo agwa iya. ⁸ Yọ buru Mituredatu, bụ onye eche okpoga; bẹ Sáyirosu, bụ eze ndu Peshiya shi l'ẹka iya gwofuta iphe ono. Mituredatu agwa ya ọgu nanụ nanụ; nụ Shelushubeza, bụ onye ishi kẹ ndu Júda.

⁹ Ọwaa ẹge iphe ono ha ndọ-ọ:

Efere, e meru lẹ
mkpọla-ododo dọ
ųkporo efere l'efere iri.
Efere, e meru lẹ

mkpọla-ọcha dọ
unu efere labụ
l'ųkporo efere iri.
Iphe, eegudeje akpọ
ínsensu ọku, e meru lẹ
mkpọla-ọcha dọ ųkporo lẹ tete.

¹⁰ Ochi, e meru lẹ
mkpọla-ododo dọ ųkporo l'iri.
Ochi, e gude mkpọla-ọcha mee
l'uzo, dọ iche iche dọ unu ochi l'ochi iri.
Unwu iphe ọdo, dųtsua
iche iche dọ unu l'ųkporo iri.

¹¹ Iphe, e meru lẹ mkpọla-ododo; mę ọphu e meru lẹ mkpọla-ọcha; bẹ dųkota unu iri l'ẹto l'ųkporo iri. Iphe ono l'ọ ha bụ iphe, Sheshubaza gwolataru teke ono, ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ laa alị Bábyilonu ono laru Jerúsalemu.

Ndu lataru nụ lẹ ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ ono

2 Ọwaa bụ ndu Ízurelu, shi Bábyilonu lata; mbụ ndu ono, Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu kpųjeru lẹ ndzụ laa Bábyilonu ono. Onyenonu laru mkpukpu ẹke, o shi. O nweru ndu laru Jerúsalemu; nweru ndu laru Júda. ² Ndu du ẹphe lata bụ Zerúbabelu; Jeshuwa; Nehemáya; Seráya; Relaya; mę Mọdekáyi; Bilishanu; Mízupa; Biguvayi; Rehumu; mę Bena.

Ọwaa bụ ndu Ízurelu ono, lataru nụ ono:

³ Ndibe Paroshi dọ
unu madzụ ise l'ųkporo
madzụ ẹsato;
l'ųmadzu iri l'ẹbo.
⁴ Ndibe Shefatíya dọ
ųkporo madzụ ugbo iri
l'ẹsato; l'ųmadzu iri l'ẹbo.
⁵ Ndibe Ara dọ unu madzụ
l'ųkporo iri l'ẹsato;
l'ųmadzu iri l'ise.
⁶ Ndibe Pahatu-Móabu,
bụ iya bụ ndu eri Jeshuwa
yẹle Jóabu bẹ dọ
unu madzụ ẹsaa;
l'ųmadzu iri l'ẹbo.
⁷ Ndibe Élamu dọ
unu madzụ ẹto;

l'ụkporo madzụ labụ;
 l'ụmadzu iri l'ẹno.
 8 Ndibe Zatu adu
 ụnu madzụ labụ
 l'ụkporo madzụ ẹsaa;
 l'ụmadzu ise.
 9 Ndibe Zakayi dụ
 ụnu madzụ l'ụkporo
 madzụ iri l'ẹsato.
 10 Ndibe Bani adu
 ụnu madzụ l'ụkporo madzụ
 iri l'ẹbo; l'ụmadzu labụ.
 11 Ndibe Bebayi dụ ụnu
 madzụ l'ụkporo madzụ
 iri lẹ nanụ; l'onye lanụ.
 12 Ndibe Azụgadu dụ
 ụnu madzụ ẹto;
 l'ụmadzu labụ.
 13 Ndibe Adonikamu dụ
 ụnu madzụ l'ụkporo madzụ
 iri l'ẹto; l'ụmadzu ishingụ.
 14 Ndibe Biguvayi dụ
 ụnu madzụ ise l'ụkporo
 madzụ ẹbo;
 l'ụmadzu iri l'ise.
 15 Ndibe Adinu dụ
 ụnu madzụ l'ụkporo
 madzụ ẹbo; l'ụmadzu iri l'ẹno.
 16 Ndibe Ateya, bụ iya bụ
 ndu shi l'eri Hezekáya dụ
 ụkporo madzụ ẹno;
 l'ụmadzu iri l'ẹsato.
 17 Ndibe Bezayi dụ
 ụkporo madzụ iri l'ishingụ;
 l'ụmadzu ẹto.
 18 Ndibe Jora dụ
 ụkporo madzụ ise;
 l'ụmadzu iri l'ẹbo.
 19 Ndibe Hashumu dụ
 ụkporo madzụ iri lẹ nanụ;
 l'ụmadzu ẹto.
 20 Ndibe Gibaru dụ
 ụkporo madzụ ẹno; l'ụmadzu iri l'ise.
 21 Unwoke, shi lẹ Bétulehemu;
 bẹ dụ ụkporo madzụ ishingụ;
 l'ụmadzu ẹto.
 22 Ndu kẹ Netofa dụ
 ụkporo madzụ ẹbo;
 l'ụmadzu iri l'ishingụ.
 23 Ndu kẹ Anatọtụ dụ
 ụkporo madzụ ise;
 l'ụmadzu ẹsato.
 24 Ndu kẹ Azụmavetu;
 bẹ dụ ụkporo madzụ ẹbo;

l'ụmadzu labụ.
 25 Ndu kẹ Kiriyatu-Jerimu;
 Kefira; mẹ Berotu; bẹ dụ
 ụnu madzụ l'ụkporo madzụ
 iri l'ẹsaa; l'ụmadzu ẹto.
 26 Ndu kẹ Ráma yẹle Géba dụ
 ụnu madzụ l'ụkporo madzụ iri
 lẹ nanụ; l'ụmadzu ẹto.
 27 Ndu kẹ Mikumashi dụ
 ụkporo madzụ ishingụ; l'ụmadzu labụ.
 28 Ndu kẹ Bételu; mẹ Eyayi dụ
 ụkporo madzụ iri lẹ nanụ; l'ụmadzu ẹto.
 29 Ndu kẹ Nébo dụ ụkporo madzụ ẹbo;
 l'ụmadzu iri l'ẹbo.
 30 Ndu kẹ Magubishi dụ
 ụkporo madzụ ẹsaa;
 l'ụmadzu iri l'ishingụ.
 31 Ndu kẹ Élamu ọphunanu;
 dụ ụnu madzụ ẹto
 l'ụkporo madzụ ẹbo;
 l'ụmadzu iri l'ẹno.
 32 Ndu kẹ Harimu dụ ụkporo
 madzụ iri l'ishingụ.
 33 Ndu kẹ Lodu;
 ndu kẹ Hadidi;
 mẹ ndu kẹ Ono dụ ụnu madzụ
 l'ụkporo madzụ
 iri l'ishingụ; l'ụmadzu ise.
 34 Ndu kẹ Jériko dụ
 ụkporo madzụ iri l'ẹsaa;
 l'ụmadzu ise.
 35 Ndu kẹ Senaa dụ
 ụnu madzụ tete
 l'ụkporo madzụ; l'ụmadzu iri.
 36 A bya lẹ ndu, achijeru Nchileke ẹja;
 ndu lataru nụ lẹ ndu onanu bụ:
 Ndibe Jedaya, bụ iya bụ ndu
 shi l'ọnu-ụlo ndibe Jeshuwa
 dụ ụnu madzụ labụ
 l'ụkporo madzụ ẹsato; l'ụmadzu iri l'ẹto.
 37 Ndibe Ima dụ ụnu madzụ labụ
 l'ụkporo madzụ iri l'ẹbo;
 l'ụmadzu iri l'ẹbo.
 38 Ndibe Pashọ dụ ụnu madzụ ẹto
 l'ụkporo madzụ labụ;
 l'ụmadzu ẹsaa.
 39 Ndibe Harimu dụ ụnu madzụ ẹbo
 l'ụkporo madzụ iri; l'ụmadzu iri l'ẹsaa.
 40 A bya lẹ ndu Lívayi;
 ndu lataru nụ lẹ ndu onanu bụ:
 Ndibe Jeshuwa;
 mẹ ndu eri Kadimiyelu,
 bụ iya bụ ndu shi l'eri Hodaviya.
 Iphe ẹphe kpakọru dụ bụ

ụkporo madzụ ẹto; l'ụmadzu iri l'eno.

⁴¹ A bya ị ẹ ndu l'aguje egvu;
ndu lataru nụ ị ẹ ndu onanu bụ:
Ndibe Ásafu, dụ
ụkporo madzụ ishingụ; l'ụmadzu ẹsato.

⁴² A bya ị ẹ ndu echeje nche
l'eze-ụlo Nchileke;
ndu lataru nụ ị ẹ ndu onanu bụ:
Ndibe Shalumu;
ndibe Ateya;
ndibe Talumonu;
ndibe Akubu;
ndibe Hatita;
mẹ ndibe Shobayi.

Iphe ẹphe kpakoru dụ bụ
ụkporo madzụ ise;
l'ụmadzu iri ị ẹ tete.

⁴³ A bya ị ẹ ndu ozi l'eze-ụlo
Nchileke; ndu lataru nụ
ị ẹ ndu onanu bụ:
Ndibe Ziha;
ndibe Hasufa;
ndibe Tabayotu;

⁴⁴ ndibe Kiroso;
ndibe Siyáha;
ndibe Padonu;

⁴⁵ ndibe Lebana;
ndibe Hagaba;
ndibe Akubu;

⁴⁶ ndibe Hagabu;
ndibe Shalumayi;
ndibe Hananu;

⁴⁷ ndibe Gidelu;
ndibe Gaharu;
ndibe Reyaya;

⁴⁸ ndibe Rezinu;
ndibe Nekoda;
ndibe Gázamu;

⁴⁹ ndibe Uza;
ndibe Paseya;
ndibe Besayi;

⁵⁰ ndibe Asuna;
ndibe Meyunimu;
ndibe Nefusimu;

⁵¹ ndibe Bakubuku;
ndibe Hakufa;
ndibe Hahu;

⁵² ndibe Bazilutu;
ndibe Mehida;
ndibe Hasha;

⁵³ ndibe Bakosu;
ndibe Sizéra;
ndibe Téma;

⁵⁴ ndibe Neziya;

mẹ ndibe Hatifa.

⁵⁵ A bya l'eri ndu-ozí Sólomonu;
ndu onanu ndu ọphu
shi l'ọgu lata bụ:

Ndibe Sotayi;
ndibe Hasoferá;
ndibe Peruda;

⁵⁶ ndibe Jala;
ndibe Dakonu;
ndibe Gidelu;

⁵⁷ ndibe Shefatíya;
ndibe Hatilu;
ndibe Pokeretu-Hazebeyimu;
mẹ ndibe Ami.

⁵⁸ Ndu ozi l'eze-ụlo Nchileke
ndu ọphu lataru nụ;
mbụ eri ndu-ozí Sólomonu dụ
ụkporo madzụ iri ị ẹ tete;
l'ụmadzu iri l'ẹbo.

⁵⁹ Ndu ono bụ ndu ọphu shi Tẹlu-Mela; Tẹlu-Hasha;
Kerubu; Adanu; mē ị ẹ Ima lata. Ọbule ẹphebedua ta
amahedu ikfu, ẹphe shi. Ẹphe ta mahẹ unwunna ẹphe;
k'ọphu ee-shi ẹge ono maru: ?mẹ ẹphe bụ ndu Ízurẹlu;
t'ẹphe ta bụdu?

⁶⁰ Ndu eri Delaya; ndu eri Tobíya; mē ndu eri Nekoda
dụ; unu madzụ l'ụkporo madzụ iri l'ẹbo; l'ụmadzu iri
l'ẹbo.

⁶¹ A bya l'eri ndu achijeru Nchileke ẹja; mbụ ndu eri
Hobaya; ndu eri Hakozu; mē ndu eri Bazilayi. Bazilayi
bẹ luru nwanýi l'ufu ndibe Bazilayi kẹ Gíledu; zalahaa
ẹpha ndu nyee ya. ⁶² Ndu ono bẹ chọru ẹpha ẹphe l'ẹk-
wo, e deshíru ẹge e gude mụshia ẹphe; ta phụ ẹpha
ẹphe l'ẹkwo ono. Tọ dụ iya bụ; e wofu ẹphe l'ọnodu
ndu achijeru Nchileke ẹja; dobe ẹphe l'ọ bụ ndu, aaso
nsọ. ⁶³ Gọvano asụ t'ẹphe be etsojeshi l'eri nri, kakọta
ọdu nsọ jeye teke o nweru onye achijeru Nchileke ẹja,
e-gude Urimu; mē Tumimu kpata ishi l'ẹka Ojejoje.

⁶⁴ Ndu ono l'ẹphe ha tukuru dụ ụkporo unu madzụ
ise l'unu madzụ ise; l'ụkporo madzụ iri l'ẹsato; ⁶⁵ a gu-
fukwa iya ndu k'unwoke; mē ndu k'unwanýi, ejeru
ẹphe ozi. Ndu onanu dụ unu madzụ iri l'ẹsato l'ụkporo
madzụ ishingụ; l'ụmadzu iri l'ẹsaa. Ẹphe nwekwaruphu
ụkporo madzụ ugbo iri, bụ unwoke l'unwanýi, agujeru
ẹphe egvu.

⁶⁶ Inya ẹphe dụ unu inya l'ụkporo inya iri l'ishingu;
l'inya iri l'ishingu. Ẹphe nweru ụkporo inya-mulu iri
l'ẹbo; l'inya-mulu ise. ⁶⁷ Ẹphe nweru unu inya-ivu l'ụk-
poro inya-ivu iri l'ise; bya enweru unu inya-ivu iri
l'ishingu l'ụkporo inya-ivu iri l'ishingu.

⁶⁸ Teke ẹphe rutaru l'ẹke eze-ụlo Nchileke shi nọdu ị
Jerúsalemu bẹ ndu bụtsua ishi l'ikfu l'ikfu ono haru nụ
iphe l'ẹge onye chiru obu iya t'e gude kpụ-phu eze-ụlo
Nchileke ono azụ l'ẹke ono. ⁶⁹ Ẹphe meru ẹge ike ẹphe
beru; woru ẹkpa mkpọla-ododo, dụ unu l'ụkporo iri

l'iri; nū t'e dobe l'ulo ẹku, ee-gudeje eje ozi ono; bya anū ẹkpa mkpola-ọcha, dū unu ishingu l'ukporo ise. Ẹphe nūkwaruphu uwe ndu achijeru Nchileke, dū ukporo ise.

⁷⁰ Ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu Lívayi; uphodu ndu Júda; ndu aguje egvu; ndu nche; mę ndu-ozí l'eze-ulo Nchileke alatsya lę mkpukpu ẹke ẹphe shi; je eburu. Ndu Ízurelu l'ẹphe ha ebutsuaru lę mkpukpu ẹke ẹphe shi.

Aakpukwa ẹnya-ngweja Nchileke

3 Yo rua l'onwa k'ẹsaa; ndu Ízurelu l'ẹphe ha egude obu lanū bya edzua lę Jerúsalemu. Teke ono bę ndu Ízurelu bukotawaa lę mkpukpu ẹke ẹphe shitsua. ² Tọ dū iya bụ; Jeshuwa Jozadaku; ndu ẹphe l'iya achijeru Nchileke ẹja; Zerúbabelu Shelutiyelu; mę ndu otu iya awu-lihu; wata okpukwa ẹnya-ngweja Nchileke kę Ízurelu; k'ophu ẹphe e-gwo ngweja-ukfuru l'eli iya; bụ iya bụ ẹge e deru iya l'ekwo ekemu Mósísu, bụ onye kę Nchileke. ³ Ọ bụ oswi-okfu l'ẹphe atsū ndu ono, bupheru ẹphe mgburumgburu ono egvu; obenu l'ẹphe wolerua ẹnya-ngweja ono kpọbe l'eli ẹke ono, a tọhawaru ntọ-l'alí iya ono; gwolahaaru Ojejoje ngweja-ukfuru l'eli iya mbọku-mbọku: utsu l'urẹnyashi. ⁴ Ẹphe anọdukwapu l'ẹke ono gbaa Aji Mkpù. Ẹphe gbaru aji ono ẹge e deru iya l'ekwo; bya egwoo ngweja-ukfuru, eegwoje mbọku-mbọku l'aji ono. Ngweja ono bę ẹphe gworu ugbo ole, nsọ iya sūru t'e gwoje iya l'uboku. ⁵ Ẹphe emetsua; bya egwoo ngweja-ukfuru, eegwoje tekenteke; mę ngweja, eegwoje lę Aji Onwa Ophungu; męwaru ngweja ọdo, eegwoje l'aji, e dobegbaaru Ojejoje iche. Ẹphe nūkotakwaruphu Ojejoje iphe, a nūru iya l'ọ ha; mbū iphe, ndu ono chiru obu ẹphe nū iya. ⁶ Dube l'abalí mbū l'onwa k'ẹsaa ono bę ẹphe wataru ogwo ngweja-ukfuru anū Ojejoje. Obenu l'ę ta tọdua ntọ-l'alí eze-ulo Nchileke teke ono.

Aakpu-kwazi eze-ulo Nchileke

⁷ Ẹphe eworu okpoga nū ndu akpu ulo; mę ndu kapyinta. Woru nri; iphe-angungu; mę manū nū ndu Sayidonu; mę ndu Táya; k'ophu ẹphe e-shi l'ugvu ugvu Lébanonu vufutaru ẹphe oshi sida l'eze ẹnyimu; shi ẹke ono vuruaru iya ẹphe Jọpa, bụ iya bụ ẹge Sáyirosu, bụ eze ndu Peshiya sūru t'ẹphe vua ya. ⁸ Yo rua l'onwa k'ẹbo l'afa, kwe afa labū k'ophu ẹphe shitsua Bábyilonu lata; ẹphe awata okpu eze-ulo Nchileke ono. Zerúbabelu Shelutiyelu; mę Jeshuwa Jozadaku ẹphe lę ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi yele ndu ono, l'ẹphe ha, shi l'ẹke a kpuru ẹphe lę ndzū laa lata Jerúsalemu ono abya achiko l'ẹphe ha wata ọru ono. Ẹphe afọta ndu Lívayi, gbatsuaru ukporo afa tųgbua t'ẹphe buri ndu eleta ọru ono, aarū l'eze-ulo Ojejoje ono ẹnya. ⁹ Tọ dū iya bụ; Jeshuwa yele unwu iya; mę

ndu abubu ẹphe; ẹphe lę Kadumiyelu; mę unwu iya; ndu onanu bụ ndu ufu Hodaviya atųgba ẹka; buri ndu ishi kpų-kwazi eze-ulo Nchileke ono. Ndu ufu Henadadu yetakwaruphu ẹphe ẹka l'oleta ẹnya l'ozí ono. Ndu ono l'ẹphe ha bukota ndu Lívayi.

¹⁰ Teke ndu ono, akpu ulo ono tọ-geleruphu ntọ-l'alí eze-ulo Nchileke ono; bę ndu achijeru Nchileke ẹja yeru uwe ẹphe; gudegbaa upyoku l'ẹka. Ndu Lívayi, shi l'ufu Ásafu egudegbaa nkwa lųfuta; ẹphe ajalaha Ojejoje ajaja ẹge Dévidi, bụ eze ndu Ízurelu ziru ẹphe.

¹¹ Egvu l'ada; ẹphe atųko l'ekwe iya ekwekwe l'aja Ojejoje ajaja; l'ekwe iya ekele; asuje:

“Ojejoje dū mma.

Obu, o yeru ndu Ízurelu aburu ojejoje.”

Ndu ono l'ẹphe ha atųa ọzu; jaa Ojejoje ajaja; kę l'a tọru ntọ-l'alí eze-ulo Nchileke ono. ¹² Ọle igweligwe ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi; mę ndu, bųtsua ishi l'ikfu ẹphe; mbū ndu ono bųwa ọgurenya, phųhawaru eze-ulo kę mbū phų bę raru ẹkwa rashia ya ike ẹke ẹphe phųru ẹge a tọru ntọ-l'alí ulo ono. Igweligwe ndu ọphu egude ẹhu-ọtso-ẹna l'echi mkpu l'echishi iya ike; ¹³ k'ophu bụ lę ndiphe ta madu iphe dū iche lę mkpu k'ẹhu-ọtso-ẹna; mę ọzu-ẹkwa ono, ndu k'ọgurenya atų ono. Mkpu ono dashikpooru ike; k'ophu bụ lę ndu nọ ọzenya nųkotaru iya.

Ndu akposhi; t'ę b'a akpu eze-ulo Nchileke

4 Ya ndono; ndu ọhogu ndu Júda; mę kę ndu Bėnjaminu anya lę ndu ono, e shi kpųa lę ndzū ono; gbe akpukwaziwa nū eze-ulo Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurelu; ² ẹphe ejekfu Zerúbabelu; mę ndu bųtsua ishi l'ikfu l'ikfu ono; je asų ẹphe: “T'ayi tsoru unu yeta ẹka kpųa eze-ulo ono; kę l'ayibedua abajękwaru-a Nchileke ẹja l'ọ bụ unubędua. Ayi shiru gwota ẹja anū iya dųberu l'oge kę Esahadonu, bụ eze ndu Asiriya; mbū onye ono, duru ayi la ẹke-a ono.”

³ Obenu lę Zerúbabelu; Jeshuwa; mę ndu ọdo, bųtsua ishi l'ikfu l'ikfu lę Ízurelu sūru ẹphe l'ę tọ dųdu iphe, ẹphe l'ẹphe jigba lę k'okpu ulo anū Nchileke ẹphe. L'ọ bụ ẹphebedua gędegede; a-kpų ulo ono; nū Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurelu, bụ iphe Sáyirosu, bụ eze ndu Peshiya ziru ẹphe kepyia ya akų.

⁴ Tọ dū iya bụ; ndu alí ono emee; ẹhu ejishihu ndu Júda oyi; mee; ẹphe awata ọtsu egvu okpu ulo ono.

⁵ Ẹphe eje ebukoo ndu mgbazi t'ẹphe bya akposhia ozi ono. Yọ buri kę mkpaka ono; bę ẹphe nọ; tsube l'oge teke Sáyirosu, bụ eze ndu Peshiya; je akpaa l'oge teke Dariyosu, buri eze ndu Peshiya.

⁶ Yo be teke Kuzakusesu wataru achichi; ndu ọhogu ono edee ẹkwo kfushia iphe, ẹphe sūru lę ndu Júda; mę ndu Jerúsalemu meru.

⁷ Yo be l'oge kẹ Atakusakusesu, bụ eze ndu Peshiya; Bishilamu; Mituredatu; mę Tabilu edee ẹkwo nụ iya. Ẹkwo ono b'e gude okfu ndu Áramu dee; bya eworu iya gbanwee; dee l'okfu ọdo.

⁸ Rehumu, bụ nnajiọha; mę Shimushayi, bụ o-de-ẹkwo ndu alị ono abya edee ẹkwo; nụ eze Atakusakusesu. L'ẹkwo ono; bę ẹphe nọdu kfurushia ndu Jerúsalemu. Iphe ẹphe deru l'ẹkwo ono bụ:

⁹ Ẹkwo-wa shi l'ẹka Rehumu, bụ nnajiọha; mę Shimushayi, bụ o-de-ẹkwo. Ndu ọdo, ẹphe l'ẹphe tso l'ede iya bụ ndu otu ẹphe ndu ọphu; mbụ ndu ikpe; ndu ọvano; ndu ishi, achị ndu Peshiya; ndu ishi, achị ndu Ereku; ndu ishi, achị ndu Bábyilonu; ndu ishi, achị ndu Susa, bụ iya bụ ndu Élamu; ¹⁰ męwaru iphe, bụ ndu mbakeshi ono, Asunaparu chịshiru; ẹphe eje ebugbaaru lẹ mkpụkpu mkpụkpu Samériya; mę l'ẹke ọdo, nọtsua l'azụ Ẹnyimu Yufurétusu ono. Asunaparu bụ onye ha nshinu; bụru onye aakwabę ugwu.

¹¹ Ọwaa bụ iphe, ẹphe deru l'ẹkwo ono, ẹphe deru nụ Atakusakusesu ono:

Ẹkwo-a; bę ayi ede anụ nggube eze Atakusakusesu.

Ndu ede iya nụ; bụ ndu ozi ngu; mbụ ayibe ndu ono, bu l'azụ Ẹnyimu Yufurétusu ono:

¹² Tę nggube eze makwaru lẹ ndu Ju ono, bụ ndu shi ngu l'ẹka lakfuta ayi ono; bę rutaakwaru Jerúsalemu. Ẹphe akpụkwaziakwa mkpụkpu ono, bụlephu ndu kwefuru ikè; mę ndu ẹjo iya ono; bę jiru iya nụ. Ẹphe akpụkwaziakwa igbo-ụlo ono ọdo; l'emekwakwaphu ntọ-l'alị ẹpoto iya. ¹³ Iphe ọdo bụ tę nggube eze makwaru l'ẹphe -kpụwa ụpho-mkpuma ono; kpụ-chia; bya akpụ mkpụkpu ono kpụ-chia ya; b'ę to nwehekwa akiriko; m'ọ bụ utu ọdo, ẹphe atụbaa; shi ẹge ono mee tę okpoga, abatajẹ eze l'ẹka rụhu. ¹⁴ Keshinu ọ bụ l'ufu-eze; bę ẹpho ayi nọ; bę ayi ta anọdu-ghekwa t'o nweru onye a-nyiru ẹtsù kpua ngu. Yọ bụru iya meru iphe ayi ezi ozi-a t'i maru; ¹⁵ k'ọphu aa-tụko ẹkwo, e deshiru iphe, meru l'oge kẹ nna ngu phę nyochakota. E -nyochaa ẹkwo ono; bę ji-phụ lẹ Jerúsalemu bụ mkpụkpu, ekwefuje ikè; bụru mkpụkpu emeje tę ndu ọdo kwefuru eze ikè. Ẹphe bụ ndu ewotaje iphe-ẹhuka tųaru ndu, bụ eze; mę iphe, bụ ndu eletagbaa ęnya l'ọnu-ogo, dụ iche iche. Ono bụ ẹge ẹphe dụ eshikpoo l'oge ndiche. Ọ bụ iya meru iphe e mebyishiru mkpụkpu ono. ¹⁶ Ayi eme tę nggube eze maru l'a -rụ-ghee mkpụkpu ono; bya akpụ-chia ụpho-mkpuma iya b'ę tọ dudu iphe eshikwadu l'azụ Ẹnyimu Yufurétusu eru ngu ẹka ọdo.

¹⁷ Eze abya eziphu ozi azụ; sụ:

“Ya ekele Rehumu, bụ nnajiọha; l'ekele Shimushayi, bụ o-de-ẹkwo; mę ndibe ẹphe ono, bu lẹ Samériya; mę ndu ọphu bu l'ẹke ọdo, dụ iche iche l'azụ Ẹnyimu Yufurétusu azụ iya ọphu.

¹⁸ “Ẹkwo ono, unu nuru ayi ono b'a gụwaru; bya akọwaru mu iphe o kfururu. ¹⁹ Ya tųakwaru ekemu; a bya enyochaa; phụ lẹ mkpụkpu ono; mbụ Jerúsalemu ek-

wefujeru ndu eze ikè keshinu kẹ ndiche; ẹphe anọdu-jekwaphu eme tę ndu ọdo be emeshi iphe ndu eze kfururu. ²⁰ Jerúsalemu shiwa nweru ndu eze, agburu-ẹhu nọ, shi achitsua ẹke dụ iche l'iche l'azụ Ẹnyimu Yufurétusu. E shi anọduje atụ akiriko; mę utu ọdo, dụ iche l'anụ ẹphe. ²¹ Ọo ya bụ; t'unu tųa ekemu ẹgwegwa tę ndu ono wofu ẹka l'ọru ono, ẹphe arụ ono. T'ẹphe ba akpụhekwa mkpụkpu ono ọdo jeye teke ya a-sụ t'ẹphe wata iya akpụkpu. ²² Unu mekwaa iphe ono, ya kfururu ono nta-a ọwaa. Unu ba atụkwa iya kẹ ụchakuru-nwarechi; k'ọphu ę to mebyiduru eze iphe.”

²³ Tọ dụ iya bụ; a gųtsulephu iphe ono, eze nnajiọha, bụ Atakusakusesu deru ono; nnajiọha, bụ Rehumu; Shimushayi, bụ o-de-ẹkwo; mę ndu otu ẹphe ndu ọphu l'ẹphe ha emekebewaphu ẹgwegwa jekfushia ndu Ju ono lẹ Jerúsalemu; je eyebuta ẹphe t'ẹphe haa ozi ono.

²⁴ Ya ndono; ozi ono, e gude l'ẹka eje l'ụlo Nchileke lẹ Jerúsalemu ono; ekegaru ẹge ono; nọo afa labụ l'oge kẹ Dariyọsu, bụ eze ndu Peshiya.

Aakpuphu eze-ụlo Nchileke azụ lẹ Jerúsalemu

5 Ya ndono; Hagayi; mę Zekaraya, bụ onye ufu Ido egude ẹpha Nchileke kẹ ndu Ízurelu, bụ onye achị ẹphe wata okfuchiru Nchileke l'ẹke ndu Ju nọ; mbụ ndu Ju, bu lẹ Júda; mę Jerúsalemu. ² Tọ dụ iya bụ; Zerúbabelu Shelutiyelu yele Jeshuwa Jozadaku awata ọkpukwa eze-ụlo Nchileke ono, nọ lẹ Jerúsalemu ono. Ndu nkfuchiru Nchileke ono; ẹphe ẹbo eswiru ẹphe; l'eyetaru ẹphe ẹka.

³ Yọ bụru teke ono; bę Tatenayi, bụ ọvano ndu azụ Ẹnyimu Yufurétusu; mę Shéta-Bozenayi yele ndu otu ẹphe wụ-tSORU ẹphe bya aji ẹphe onye ziru ẹphe t'ẹphe mee k'eze-ụlo Nchileke-a; kpua ụpho-mkpuma-wa? ⁴ Ẹphe ajikwaaphu ẹpha ndu akpụ ụlo ono. ⁵ Obe-nu lẹ Nchileke nwuberu ndu bụ ọgurenya ndu Ju ono ęnya; k'ọphu bụ lẹ ndu ono ta kpọshidu ẹphe ozi ono; jeye teke ozi e-ru Dariyọsu nchi; yebedua emekwanua t'ẹkwo rua ẹphe ẹka.

⁶ Ọwaa bụ iphe, e deru l'ẹkwo ono, Tatenayi, bụ ọvano ndu azụ Ẹnyimu Yufurétusu deru nụ eze, bụ Dariyọsu. Ndu ẹphe l'iya deru iya bụ Shéta-Bozenayi; mę ndu otu ẹphe, bụ iya bụ ndu ishi, achị ndu azụ Ẹnyimu Yufurétusu. ⁷ Ẹkwo ono, ẹphe deru ono bę ẹphe deru; sụ:

L'ẹkwo-a; bę ayi ede anụ nggube eze, bụ Dariyọsu. Ayi ekele ngu ekele-o!

⁸ Ọwaa bụ tę nggube eze nnajiọha maru l'ayi jeru l'alị Júda l'ẹke ono, aakpụ-kwazi eze-ụlo Nchileke ono, bụ onye ha nshinu ono. Iphe ayi phuru bụ lẹ ndu ono gude mkpuma, haję nshinu l'akpụ ụlo ono. Ẹphe do-betsuaru oshi l'ụpho-mkpuma ono; mbụ zia obu l'alị l'aje ozi ọbu; yoo jekpokwaa werewere.

⁹ Ayi jiru ndu bu ọgurennya ndu Júda ono onye nuru ẹphe ikike t'ẹphe kpua eze-ulo ono; ẹge ọ do hawaa. ¹⁰ Ayi jítakwaruphu ẹphe ẹpha ẹphe; deshia ya edeshi; nu ngu; k'ọphu ji-maru ndu bu ishi ozi ono.

¹¹ Iphe, ẹphe kfururu ayi bu l'ẹphe bu ndu ozi ke Nchileke ono, bu iya nwe igwe; nweru eliphe ono. L'ẹphe akpukwazi eze-ulo ono, onye eze ndu Ízurelu kpuleru teke teru ẹnya gvube ono. ¹² Yọ buru l'ọo le nna ẹphe kpatsuru Nchileke, bu l'imigwe iwe meru iphe o woru ẹphe ye Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu l'ẹka; mbu onye Kalúdiya ono, bu iya mebyishiru ulo-a; bya achita ndu ali-a lashia Bábyilonu ono. ¹³ Yo be l'afa k'odungu, eze Sáyirosu wataru ọchi ndu Bábyilonu; yọ tya ekemu t'a kpukwazi ulo Nchileke ono. ¹⁴ Iphe, e meru le mkpola-ododo; me ọphu e meru le mkpola-ocha dobe l'ulo Nchileke, bu iya bu ono, Nebukadineza gwotajeru l'eze-ulo ono, no le Jerúsalemu je edobe l'eze-ulo agwa ndu Bábyilonu ono; be eze, bu Sáyirosu l'onwiya jeru je egwota l'eze-ulo agwa ndu Bábyilonu. Eze, bu Sáyirosu egworu iphe ono ye l'eka onye l'aza Sheshubaza; o meru ọvano; ¹⁵ bya asu iya t'o gwota iphe ono gwolala azu l'eze-ulo ono, no le Jerúsalemu ono. Ọdo aburu t'a kpua ulo Nchileke ono t'o ọlata azu l'ẹge ọ dughawa. ¹⁶ Tọ du iya bu; Sheshubaza abya atọ ntọ-l'ali eze-ulo Nchileke ono, no le Jerúsalemu ono. Keshinu ono; byeye nta-a; b'e shi kpata iya; t'a kpu-chiwa iya.

¹⁷ "Nta-a; ọ -buru l'ọo du nggube eze mma t'a kpukwazi eze-ulo Nchileke ono, no le Jerúsalemu ono; hanu t'e lee ẹnya l'ulo ẹke aakwakobeje iphe ndu eze le Bábyilonu; maru: ?m'ọ buya ezi-okfu l'eze, bu Sáyirosu turu ekemu t'a kpu-kwazi eze-ulo-ọ, no le Jerúsalemu-a. Teke e metsuaru; te nggube eze mekwaa t'ayi maru iphe, i chitaru le k'iphe ono."

A cho-vuru ekemu, eze, bu Sáyirosu turu

6 Tọ du iya bu; eze, bu Dariyosu abya atya ekemu; su t'a vokashia ẹke a kuberu ekwo, e deshiru iphe, meru l'ali Bábyilonu l'oge ọhazu. ² A bya awata ọvokashi ekwo ono; jeye yọ buru le Ekubatana, bu ishi obodo Mídiya; b'a ọfutaru ekwo-agwoḡwo ọbu.

Iphe, e deru l'ekwo ono bu:

³ L'afa mbu k'ọphu eze, bu Sáyirosu wataru achichi; b'ọ turu ekemu su t'a kpu-kwazi ulo Nchileke ono, no le Jerúsalemu ono: T'a kpu-kwazi ulo ono, bu ẹke aanoduje egwo ngweja ono. Iphe, eli iya a-du bu ukporo ntụ-ọkpa ẹno le ntụ-ọkpa iri; usa iya adu ukporo ntụ-ọkpa ẹno le ntụ-ọkpa iri. Ntọ-l'ali iya be e-me t'o shihu ike; ⁴ k'ọphu bu: a -kpobeje iya mkpuma, ha okporokpo uzi ẹto; a gbabe iya oshi lanu. Iphe, bu iphe oo-phu t'e gude kpua ya bu ulo-eku ndu eze a-kfu iya. ⁵ Iphe ọdo aburu l'iphemiphe ọbule ono, e gude mkpola-ododo; me mkpola-ocha mee, Nebukadineza gwotaru l'eze-

ulo ono, no le Jerúsalemu je edobe le Bábyilonu ono; be ee-gwota gwolala azu le Jerúsalemu; dobephu azu l'ẹke, o shi ọdutsua l'eze-ulo Nchileke ono.

⁶ Ọo ya bu; te nggube Tatenayi, bu ọvano ndu azu ẹnyimu Yufurétusu; Shéta-Bozenayi; me ndu otu unu, nọtsua l'eze ọkwa l'ẹke ono; unu bukwaru uba yeru ẹke ono. ⁷ Unu hakwaa te ọvano ndu Ju; me ndu bu ọgurennya ndu Ju kpu-kwazi eze-ulo Nchileke ono; t'ọ du ẹge ọ dughawa. Unu be ejekwa osela ozi ono azu. ⁸ Nta-a be mu a-tu ekemu; su t'unu kfu-dzukota ndu ono ugwo, ẹphe gude eme k'ulo ono ẹgwegwa. Ẹke ee-shi kfu ya bu l'akiriko, ndu bu l'azu ẹnyimu Yufurétusu turu ye l'ulo ẹku ndu eze; k'ọphu ẹ to dudu iphe a-kposhi ozi ono akposhi. ⁹ Iphe bu iphe, mkpa iya duru ndu achijeru Nchileke ẹja, ẹphe e-gude l'egworu Nchileke k'imigwe ẹja l'uboku l'uboku; unu nujekwa iya ẹphe. Unu nuje ẹphe oke-eswi; ebyila; me aturu, ẹphe e-gude egwo ngweja-ukfuru. Unu anujekwaphu ẹphe witu; unu; me; me manu. Unu ba ahakwa iya ẹphe anunu; ¹⁰ k'ọphu ẹphe ee-gwo ẹja, du mma nu Nchileke k'imigwe; kfururu nu iya t'ọ duru eze ye le unwu iya le mma.

¹¹ Iphe ọdo aburu le ya atu ekemu; l'onye gbanweru ekemu ono be aa-fofa itso lanu l'itso, gude ulo iya; tsebe onye ọbu. Ulo iya ono a-gho ikpozu. ¹² Te Nchileke ono, bu iya fotaru ẹke ono t'ọ buru ẹke ooburu eburu ono kwatsutakwa iphe, bu onye eze; m'ọ bu mba, a-cho t'ẹphe gbanwee ekemu-wa; m'ọ bu t'ẹphe mebyia ulo Nchileke-wa, no le Jerúsalemu-a. Ọ bu mbedua, bu Dariyosu; be turu ekemu-a. Unu dokwa-a ẹnya le mini; mee iphe, ekemu-a kfururu.

Eeye Nchileke eze-ulo Nchileke ono ẹka

¹³ Yọ buru iya bu le Tatenayi, bu ọvano ndu azu ẹnyimu Yufurétusu; Shéta-Bozenayi; me ndu otu ẹphe abya edoo ẹnya le mini; mekota iphe ono, eze, bu Dariyosu turu ẹphe l'ekemu ono. ¹⁴ Ndu bu ọgurennya ndu Ju ono akpuru ulo ono tugburu; onye nkfuchiru Nchileke, bu Hagayi ye Zekaraya, bu onye ufu Ido egude okfu Nchileke l'adu ẹphe ike. Ẹphe akpua ulo ono kpu-gee. Yọ buru ẹge Nchileke ke Ízurelu suru t'ẹphe kpua ya; be ẹphe kpuru iya; buru ẹge Sáyirosu; Dariyosu; me Atakusakusesu, bu ndu eze ndu Peshiya turu ẹphe l'ekemu be ẹphe tsoru. ¹⁵ Ẹphe akpua ulo ono kpu-chia ya l'abali k'eto l'ime onwa Ada; l'afa, kwe eze Dariyosu afa ishing, ọ wataru achichi.

¹⁶ Tọ du iya bu; ndu Ízurelu; mbu ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu Lívayi; me ẹge ẹphe ha; mbu ndu ono, e shi kpua le ndu ono achikota l'ẹphe ha gude ẹhu-otso-ena woru ulo Nchileke ono ye Nchileke l'eka. ¹⁷ Ẹphe gude ukporo oke-eswi ise; ukporo ebyila iri; me unu aturu gwo ngweja, ẹphe gude; woru ulo ono; ye Nchileke l'eka. Ẹphe gudekwaphu mkpi iri l'ẹbo; gwo

ngweja-iphe, dū eji; l'okfu ẹhu ndu Ízuru ẹlu l'ẹphe ha. Mkpi iri l'ẹbo ono nọ-chiru ẹnya ikfu iri l'ẹbo ndu Ízuru. ¹⁸ Ẹphe abya ekeeru ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; mę ndu kę Lívayi ẹge ẹphe a-nọdu eje ozi l'eze-ulo Nchileke lę Jerúsalemu; bụ iya bụ ẹge e deru iya l'ẹkwo Mósisu.

Aji Esweta

¹⁹ Yo be l'abalị iri l'ẹno l'ọnwa kę mbụ; ndu ono, e shi kpua lę ndzụ ono abya agbaa Aji Esweta. ²⁰ Ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi b'a sachakotaru asacha; ẹphe l'ẹphe ha aburu ndu ẹ-ta sọdu nsọ. Ndu Lívayi egbua aturu Aji Esweta l'okfu ẹhu ndu ono, e shi kpua lę ndzụ ono; mę l'okfu ẹhu ụnwunna ẹphe ono, bụ ndu achijeru Nchileke ẹja ono; mę l'okfu ẹhu onwẹphe. ²¹ Tọ du iya bụ; ndu Ízuru ono, e shi kpua lę ndzụ, lataru nụ ono agbaa aji ono; ẹphe lę ndu ono, woru onwẹphe dobe iche t'ẹphe be etso l'uru-alị ono, ndu ẹ-ta madu Nchileke l'alị ono arubebe ono; shi ẹge ono abaru Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízuru ẹja. ²² O kwaphụ ẹge ono; bę ẹphe gude ẹhu-otso-ena gbaa Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko abalı ẹsaa; kęle Ojejoje meru t'ẹhu tsoje ẹphe ẹna; bya emee t'eze ndu Asiriya wota obu iya ziaru ẹphe; k'ọphu bụ l'o meru t'ẹka kabaa ẹphe oshihu ike l'okpu ulo Nchileke ono, bụ Nchileke kę ndu Ízuru ono.

Ezura alata azụ lę Jerúsalemu

7 Tọ dū iya bụ; a bya anọo gbururu jeye teke eze, bụ Atakusakusesu wataru ọchi ndu Peshiya. Yo nweru nwoke lanụ, ẹpha iya bụ Ēzura. Ēzura bụ nwatibe Seráya; Seráya aburu nwatibe Azaríya. Azaríya bụ nwatibe Hilikaya; ² Hilikaya aburu nwatibe Shalumu. Shalumu bụ nwatibe Zadọku; Zadọku aburu nwatibe Ahitubu. ³ Ahitubu bụ nwatibe Amaríya; Amaríya aburu nwatibe Azaríya. Azaríya bụ nwatibe Merayotu; ⁴ Merayotu aburu nwatibe Zerahiya. Zerahiya bụ nwatibe Uzi; Uzi aburu nwatibe Buki. ⁵ Buki bụ nwatibe Abishuwa; Abishuwa aburu nwatibe Finehasu. Finehasu bụ nwatibe Eliyéza; Eliyéza aburu nwatibe Éronu. Éronu bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja.

⁶ Ēzura ono abya eshi Bábyilonu lata. Ezura bụ o-de-ẹkwo, maru ekemu Mósisu ye iya l'ẹnya-nvọ; mbụ ekemu ono, Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízuru ẹlu turu ono. Eze emekotaru iya iphemiphe ọbule, o kfuru iya t'o meeru iya; kę l'ẹka Ojejoje, bụ Nchileke; bę nọ l'ẹke Ēzura nọ. ⁷ Ụphodu lę ndu Ízuru ẹlu; ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu Lívayi; ndu egvu; ndu nche; mę ndu ozi l'eze-ulo Nchileke atugbabe jeshia Jerúsalemu l'afa, kwe eze Atakusakusesu afa ẹsaa; k'ọphu ọ wataru achichi. ⁸ Ēzura bę ruru Jerúsalemu l'ọnwa k'ise, l'afa kwe eze afa ẹsaa; k'ọphu ọ wataru achichi. ⁹ O gbeshiru lę Bábyilonu l'ọnwa kę mbụ nọ l'abalị kę mbụ; rua

Jerúsalemu l'ọnwa ise nọ l'abalị kę mbụ; kęle Nchileke gude iphe-oma swibe iya. ¹⁰ Ishi iya aburu lę Ēzura wotawaru obu iya ye tę ya mụta ekemu Ojejoje; meje iphe, o kfuru; mę tę ya zije iphe, Ojejoje tọru ọkpa iya; mę iphe, bụ nsọ iya l'alị Ízuru ẹlu.

Ẹkwo, eze Atakusakusesu deru nụ Ēzura

¹¹ Ọwaa bụ iphe, e deru l'ẹkwo, eze Atakusakusesu nuru Ēzura, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; buru o-de-ẹkwo, o doru ẹnya; mbụ iphe, Ojejoje turu ekemu; mę iphe, ọ tọru ndu Ízuru ẹlu ọkpa iya:

¹² “Ẹkwo-wa; bę shi l'ẹka yebe eze Atakusakusesu, bụ eze kę ndu eze. Onye, ya ede iya anụ bụ Ēzura, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; buru onye ezije ekemu Nchileke k'imigwe.

“Ya ekele ngu ekele.

¹³ “Ya atụ ekemu; sụ l'iphe, bụ onye Ízuru ẹlu, nọ l'alị ẹke, yebe eze achị; ndu ọphu, achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi, bụ onye chọru oje Jerúsalemu; t'onye ọbu tsokwaru ngu jeshia. ¹⁴ Yẹbedua, bụ eze; mę ụmadzu ẹsaa, agbazijeru iya ụzo l'ezi unu t'unu je amaru ẹge iphe dū lę Júda; mę lę Jerúsalemu; unu amaru ẹge eemebe ekemu Nchileke unu ono, bụ iya bụ ekemu ono, e yeru unu l'ẹka ono. ¹⁵ Iphe ọdo, unu e-mefua bụ t'unu chita mkpọla-ọcha; mę mkpọla-ododo ono, yebe eze; mę ndu ono, agbaziru iya ụzo, chiru obu ẹphe; nụ Nchileke kę Ízuru ẹlu ono, bu lę Jerúsalemu ono. ¹⁶ Unu achitafua mkpọla-ọcha; mę mkpọla-ododo, unu a-nata lę Bábyilonu l'ọ ha yekobe iya; męfua iphe ndu Ízuru ẹlu; mę ndu achijeru Nchileke ẹja a-nụ l'ẹge onye chiru obu iya t'e gude mee k'ulo Nchileke ẹphe ọbu lę Jerúsalemu.

¹⁷ “Unu dòkwáá ẹnya edodo; gude okpoga ono zuta oke-eswi; ebyila; mę aturu, unu e-gude achị ẹja yele ngweja nri; mę ngweja-męe, l'etsojekwa iya phụ. Unu a-chi ẹja ono l'ẹnya-ngweja l'ulo Nchileke unu lę Jerúsalemu. ¹⁸ A bya lę mkpọla-ọcha; mę mkpọla-ododo ọphu phoduru nụ; tę nggubedua; nggu lę ndu Ju ndu ọphu; gude iya mee iphe, dū unu mma l'ẹge ọ bụ uche-obu Nchileke unu. ¹⁹ Iphe, bụ iphe, a nuru unu t'unu gude jeje ozi l'ulo Nchileke; bę unu a-chishikota dobe l'ifu Nchileke lę Jerúsalemu. ²⁰ O -nweru iphe ọdo, dū mkpa, a chọru, t'e gude eme k'ulo Nchileke unu; ọ -buru iphe, unu nufutaje; unu eshi l'ulo-ẹku eze wota iya; nụ.

²¹ “Nta-a bę yẹbedua, bụ eze Atakusakusesu atụ ekemu anụ iphe, bụ ndu, akwakọbeje okpoga l'azụ Ẹnyimu Yufurétusu; sụ: Iphe, bụ iphe Ēzura, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mbụ onye ezije ekemu Nchileke k'imigwe sụjeru t'unu nụ iya; unu phukwaa l'a nuru iya ẹya; ²² mbụ je akpaa l'ẹkpa mkpọla-ọcha, ruru ụkporo ise; mę ogbonga witu, ruru ụkporo ise; mę ipoti męe, ruru ụkporo ise; jeyewaru l'ụkporo ashanga manụ ise;

mẹ únú, l'e-dzu nụ. ²³ Iphe, bụ iphe, Nchileke k'imigwe t̄uru l'ekemu t'e mee lẹ kẹ eze-ụlo iya; t'e zikwaa obu l'alị mee ya; k'ọphu oke ẹhu-eghughu iya ta abyadụ bya adakfu yẹbe eze; mẹ l'unwu iya. ²⁴ Ẹphe emekwaa-phu t'unu maru l'a t̄waru ekemu buchia t'ẹ b'ọ d̄uhe akirikọ; m'ọ bụ ụtu ọdo, unu a-n̄odu ana ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu Lívayi; ndu egvu; ndu nche l'ọnu-oguzo; ndu ozi eze-ụlo Nchileke; m̄waru iphe, bụ ndu ọdo, ejewaru ozi l'ụlo Nchileke.

²⁵ "Tẹ nggubedua, bụ Ézura gude mmamiphe ono, Nchileke ngu n̄uru ngu ono f̄ota ndu ikpe; m̄ ndu ishi t'ẹphe letaje ndu ono, bu l'azụ Ẹnyimu Yufurétusu ono ẹnya; mbụ iphe, bụ ndu maru ekemu Nchileke ngu. Ndu ọphu bụ ndu, ẹ ta madu iya n̄u; unu ezia ya ẹphe t'ẹphe maru iya. ²⁶ Iphe bụ onye jikaru ome iphe, ekemu Nchileke ngu k̄furu; m̄ iphe, ekemu eze k̄furu; t'e kpekwa onye ọbu ikpe ẹgwegwa. Ọ -b̄uru nk̄fugbu; a k̄f̄u-gbua ya; teke bụ l'ọo ebufu; e bufu iya l'alị ono. Ọ -b̄uru k'ogwota iphe iya; e gwota iya; ọ -d̄udu; a t̄a ya mk̄p̄oro."

Ézura aja Nchileke ajaja

²⁷ Ezura abya etua Nchileke ẹpha; s̄u: T'ajaja b̄uru kẹ Ojejoje; mb̄ Nchileke kẹ nna ayi oche p̄he; onye meru t'egbe iphe ọwaa n̄odu eze l'obu kẹ t'o mee t'eze-ụlo Nchileke ono, n̄o lẹ Jerúsalemu ono b̄uru ẹke, d̄u ugvu. ²⁸ Ọ bụ Nchileke meru t'ẹnya eze; ẹnya ndu agbazijeru eze ụzo; m̄ kẹ ndu, ọnu eru l'ok̄fu lẹ ndu ọru eze rua ẹke ya n̄o. Obu shihuru iya ike; k̄le Nchileke n̄uru iya ọkpu-ikike; ya ad̄u ike ch̄ita ndu, b̄utsua ishi lẹ Ízurel̄u; ẹp̄he etsoru iya lata Jerúsalemu.

Ndu ẹp̄he lẹ Ezura yị lata

8 Ọwaa ndu b̄ugbaa ishi l'ẹnya-ufu nna ẹp̄he; m̄ ẹkwo, ekoshi ẹge e shiru m̄ushia ẹp̄he; mb̄u ndu ono, ẹp̄he l'iya shi Bábyilonu ȳiru lata teke ono,

Atakusakusesu b̄u eze ono:

² Onye ishi ndibe Finehasu b̄u

Geshomu.

Onye ishi ndibe Itama

aburu Dáneḷu.

Onye ishi ndibe Dévidi b̄u

Hatushi,

³ b̄u n̄watibe Shekaníya.

Onye ishi ndibe Paroshi b̄u

Zekaráya.

Ụkporo unwoke ẹsaa

l'unwoke iri b̄e ẹp̄he l'iya yị,

b̄ukwanu ndu e deru l'ẹkwo,

e deshuru ẹge e shiru

m̄ushia ẹp̄he.

⁴ Onye ishi ndibe

Pahatu-Móabu b̄u

Eliyowenayi Zerahiya.

Ụkporo unwoke iri

b̄e ẹp̄he l'iya yị.

⁵ Onye ishi ndibe Zatu b̄u

Shekaníya Jaz̄el̄u.

Ụkporo unwoke iri l'ise

b̄e ẹp̄he l'iya yị.

⁶ Onye ishi ndibe Adinu b̄u

Ebedu Jonátanu.

Ụkporo unwoke lab̄u

l'unwoke iri;

b̄e ẹp̄he l'iya yị.

⁷ Onye ishi ndibe Élamu b̄u

Jeshaya Ataliya.

Ụkporo unwoke ẹto

l'unwoke iri;

b̄e ẹp̄he l'iya yị.

⁸ Onye ishi ndibe Shefatíya

b̄u Zebadáya Máyikelu.

Ụkporo unwoke ẹno;

b̄e ẹp̄he l'iya yị.

⁹ Onye ishi ndibe Jóabu b̄u

Obedáya Jehiȳel̄u.

Ụkporo unwoke iri;

l'unwoke iri l'ẹsato;

b̄e ẹp̄he l'iya yị.

¹⁰ Onye ishi ndibe Bani b̄u

Shelomitu Josifaya.

Ụkporo unwoke ẹsato;

b̄e ẹp̄he l'iya yị.

¹¹ Onye ishi ndibe Bebayi b̄u

Zekaráya Bebayi.

Ụkporo unwoke;

l'unwoke ẹsato;

b̄e ẹp̄he l'iya yị.

¹² Onye ishi ndibe Azugadu b̄u

Johananu Hakatanu.

Ụkporo unwoke ise

l'unwoke iri;

b̄e ẹp̄he l'iya yị.

¹³ Ndibe Adonikamu b̄u

ẹp̄hebedua byakperu azu.

Ẹpha ẹp̄he b̄u Elifeletu;

Jewel̄u; m̄ Shemáya.

Ụkporo unwoke ẹto;

b̄e ẹp̄he l'ẹp̄he yị.

¹⁴ Ndu ishi kẹ ndibe

Biguvayi b̄u Utayi;

m̄ Zaku.

Ụkporo unwoke ẹto;

l'unwoke iri;

b̄e ẹp̄he l'ẹp̄he yị.

Ezura achọ ndu, a-nọdu eje ozi l'eze-ụlo Nchileke

¹⁵ Mu abya achikobe ephe l'enyimu ono, atso ala Ahava ono. Ayi abya akpobe ụlo-ékwa ayi l'ẹke ono; nọ ya abali ẹto. Mu abya elee ndu ono ẹnya l'ephe ha; mę ndu achijeru Nchileke ẹja; tọ dọ onye Lívayi, nọ l'ẹke ono m'ọo onye lanu. ¹⁶ Tọ dọ iya bu; mu abya ezia t'e je ekuaru mu Eliyéza; Ariyelu; Shemáya; Elunatanu; Jaribu; Elunatanu; Nétanu; Zekaráya; mę Meshulamu, bu ndu ishi. Mu ekukwaaphu Joyaribu; mę Elunatanu, bu ndu iphe edoje ẹnya. ¹⁷ Yọ buru Ído, bu onye ishi lę Kasifiya; bę mu ziru ephe t'ephe jekfu. Mu abya ezia ephe iphe, ephe ee-kfuru Ido; mę ndu otu iya; mbu ndu ono, eje ozi l'eze-ulo, nọ lę Kasifiya ono; t'ephe ye ndu a-byakfuta ayi l'oje ozi l'eze-ulo Nchileke ayi. ¹⁸ Yọ buru okfu l'ẹnya Nchileke nọ l'ẹke, ayi nọ meru iphe ephe dutaru ayi onye iphe edoje ẹnya, aza Sherabiya. Sherabya bu onye Lívayi, shi l'ufu Mahuli. Mahuli bu nwatibe Lívayi; Lívayi aburu nwatibe Ízurelu. Unwu Sherabiya; mę unwunne iya, ephe l'iya yi dọ unwoke iri l'eshato. ¹⁹ Ndu ọdo, ephe yefuaru ayi bu Hashabaya; mę Jeshaya, bu ndu ufu Merari. Unwunne ephe; mę unwu-unwunne ephe k'unwoke, ephe l'ephe yi dọ ukporo. ²⁰ Ephe dutafukwaaruphu ukporo madzu iri lę nanu ọdo t'ephe yeta ẹka l'ozu eze-ulo Nchileke ono. Ndu ono bu ndu Dévidi yele ndu ishi l'ozu iya fota-hawaruru t'ephe yetajeru ndu Lívayi ẹka. Ndu ono l'ephe ha b'e deshikotaru ephe ephe l'ekwo l'ephe ha.

Ndu Ízurelu aswi aswisi; ekfu anu Nchileke

²¹ Tọ dọ iya bu; mu abya araa ya arara; su t'ayi nọdu lę Enyimu Ahava l'ẹke ono swia aswisi; k'ophu ayi eshi ege ono wozita onwayi ali l'ifu Nchileke ayi; t'o duru ayi l'unwegirima ayi; mę ngwa ayi durua ayi l'ehu-agu. ²² Ishi iya aburu l'ọ duru mu iphere ọro eze t'o yeru ayi ndu soja; mę ndu inya-ogu t'ephe dube ayi l'ogvu ndu ohogu l'uzo; l'ẹke ayi kfuhaakwaru eze: "Lę Nchileke ayi anodu eleta-a iphe, bu onye woru onwiya ye iya l'eka ẹnya. Ọle iphe, bu onye jikaru iya nu b'o koshije ike iya; mę oke ehughu iya." ²³ Tọ dọ iya bu; ayi aswia awisi; kfuru nu Nchileke ayi t'o leta ayi ẹnya. O mekwaru ayi iphe, ayi kfuru iya.

Iphe, a nuru t'e gude mee iphe l'eze-ulo Nchileke

²⁴ Ya ndono; mu abya ewota umadzu iri l'ẹbo ophu, bu ndu ishi lę ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono, dobe iche. Ndu ono bu Sherabiya; Hashabaya; męwaru ndibe ephe umadzu iri ọdo. ²⁵ Mu abya atukota era mkpola-ocha; mkpola-ododo; męwaru iphemiphe obule, eze; mę ndu anoduje atu-ziru eze uzo; ndu o meru ishi; mę iphe, bu iphe, ndu Ízurelu, nọ l'ẹke ono nuru t'e gude eje ozi l'eze-ulo Nchileke ono. ²⁶ Mu atua era iphe ono; gworu iya ye ephe l'eka. Iphe,

mkpola-ocha dọ bu unu talentu l'ukporo talentu iri l'ẹbo lę talentu iri. Ngwa, e meru lę mkpola-ocha dọ ukporo talentu ise. Mkpola-ododo adu ukporo talentu ise. ²⁷ Ophu bu efere, e meru lę mkpola-ododo dọ unu dariku labu l'ukporo dariku iri; mę ngwa labu, e meru l'okpoberu ope, eke ododo; vuru onu aswa l'ọ bu mkpola-ododo.

²⁸ Mu asu ephe: "Unu dukwaru Nchileke nsọ. O kwaphu ege ono bę iphe-a l'ọ ha tukokwaphu dọ. Ophu bę mkpola-ocha; mę mkpola-ododo bu iphe, unu chiru obu unu l'ọ ha nu Ojejoje, bu Nchileke kę nna unu phe. ²⁹ Unu letakwa iya ẹnya ohuma jeye teke unu a-tu era iya l'ifu ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu ishi ndu Lívayi; mę ndu bu ishi l'iphe, bu ẹnya-ufu ndu Ízurelu. O bu l'ime ulo Nchileke lę Jerúsalemu bę unu a-nodu tua era iphe ono; nu iya ephe." ³⁰ Tọ dọ iya bu; ndu achijeru Nchileke ẹja achita mkpola-ocha ono; mkpola-ododo ono; mę iphemiphe obule ono, a tuwaru era iya atutu; k'ophu ephe e-gude iya jeshia l'eze-ulo Nchileke lę Jerúsalemu.

Aala Jerúsalemu

³¹ Tọ dọ iya bu; yo rua l'onwa k'odungu gbaru abali iri l'ẹbo; ayi eshi lę Enyimu Ahava jeshia Jerúsalemu. Ẽnya Nchileke anodu l'ẹke ayi nọ; to nwe ndu ohogu tsoru ayi ọgu l'uzo; to nwe ndu abali-d'egvu jeru ayi onochi uzo. ³² Ayi erua Jerúsalemu; bya egude abali ẹto; tuta ume. ³³ Yo be lę mboku k'eno; ayi anodu l'eze-ulo Nchileke; tua era mkpola-ocha; mkpola-ododo; mę iphemiphe obule ọdo, dọ nsọ ye Meremotu Uráya, bu onye achijeru Nchileke ẹja l'eka. Ndu tso iya nu bu Eliyéza Finehasu; Jozabada Jeshuwa; mę Nówadiya Binuyi, tuko buru ndu Lívayi. ³⁴ Iphe ono l'ọ ha b'a guru ọgu; tua era iya atutu. Era iphe ono l'ọ ha b'e deshikotaru l'ekwo teke ono.

³⁵ Ndu ono, e shi kpua lę ndzu, lateru nu ono abya egwoo ngweja-ukfuru nu Nchileke kę Ízurelu. Ephe gburu oke-eswi iri l'ẹbo l'ehu ndu Ízurelu mgburumburu; gbua ukporo ebyila eno l'ebyila iri l'ishingu; mę ukporo unwu aturu ẹto l'aturu iri l'eshaa; mę egbu iri l'ẹbo, e gude gwoo ngweja iphe, dọ ẹji. Iphe ono l'ọ ha b'e meru; yo bukotaru ngweja-ukfuru; e gwooru iya Ojejoje. ³⁶ Uphodu lę ndu ono, l'ataru nu ono egude ekwo ono, eze deru ono je ekeshiaru ndu gvano; mę ndu ishi, achu ndu azu Enyimu Yufurétusu. Ndu ono abya eyeru ndu Ju ono ẹka; yetakwaphu ẹka l'eze-ulo Nchileke ono.

Ndu Júda; mę ndu ohodo lę k'olugba nwanyi

9 Iphemiphe obule ono emegetsulephu; ndu ishi abyakfutashia mu bya asu mu: "Lę ndu Ízurelu jeye lę ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi jikakwaru odobe onwephe iche l'ẹke ndu ali-a nọ; ephe et-

soru eyetsua ẹka l'akpamara ono, ndu alì-a anọduje eme ono; mbụ ndu Kénanu; ndu Hetu; ndu Pérezu; ndu Jebusu; ndu Amọnu; ndu Móabu; ndu Íjiputu; mę ndu Amọru. ² Ẹphe watawaru ọlugba nwanyi ẹphe lę ndu alì-a; k'ọphu bụ l'ẹphebedua, bụ ndu mba ono, dụ nsọ ono bę wotawaru onwẹphe gwakọbe; ẹphe lę ndu alì-a. Yọ bụru ndu ishi; mę ndu achì achìchi bę ẹka ẹphe kangoru l'ome ejo-iphe ono." ³ Teke mu nuru iphe ono; bę mu lakashiru uwe mu; lakashija uwe-nlọkpuru mu; feshia onwomu ẹgbushi; mę ẹji-agba; bya anọ-zita anọ-zita; l'ẹke ẹhu jihuru mu oyi. ⁴ Tọ dụ iya bụ; ndibe ayi ndu ọphu iphe ono ruru l'ẹhu azaa l'igwe bya agbaa mu mgburumgburu; kele Nchileke kę ndu Ízurẹlu nmahawaru ayi ọkwa t'ayi sefu ẹka l'ẹke ndu ọhodo nọ. Mu adụgaru l'ẹke ono; nọo gbururu jeye teke eegwoje ẹja uręnyashi l'ẹke ẹhu jihuru mu oyi.

⁵ Yo rulephu teke ono, eegwoje ẹja uręnyashi ono; mu eshi l'ọnodu onye aphụ byaru ono, mu shi nọdu ono gbeshi; mu l'uwe mu phụ; mę uwe-nlọkpuru mu phụ, mu lakashiru alakashiphu. Mu abya adaa; byishi ikpere; chiliaru Ojejoje, bụ Nchileke mu ẹka mu labụ l'imeli; ⁶ bya ekfuru nụ iya; sụ: Nggube Nchileke mu; iphere dükwa mu ẹge mu e-eme palia ifu lee ngu ęnya; nggube Nchileke mu; kę l'ẹjo-iphe, ayi eme bę kawa ayi l'eli; ikpe, nmaru ayi eruwa imigwe. ⁷ Tsube l'oge kę nna ayi oche phę rua ntanụ bę iphe, dụ ẹji, ayi meru hawa nshinu. Yọ bụru iphe dụ ẹji ono, ayi meshiru ono kparu iphe e woru ayibedua; ndu eze ayi phe; mę ndu achijeru Nchileke ẹja ayi phę ye ndu eze ndu alì-a l'ẹka; ẹphe emekputaje ayi l'ọgu; l'akpụ ayi lę ndzụ; l'eme ayi omele-iwe; l'eme ayi iphe-iphere ẹge ono, ẹphe eme iya ayi jeye ntanụ-a. ⁸ Ọle kę nta-a bę nggube Ojejoje, bụ Nchileke ayi phụwaru ayi imiko; kę l'i mewaru; ayi enweru nwa ndu ọphu, wafuru nụ; bya emee t'ayi vudoshia ike l'ẹke-a, duru ngu lę nsọ-wa. Nggube Nchileke ayi bę mewaru t'ayi ba abuhe ohu; mę tę meji nmakfuru ayi nwa anmakfuru. ⁹ Ayi shi bụru ohu. Obenu lę nggube Nchileke ta ahadu ayi t'ayi bụgbuwaru iya rụ. I koshiru obu-imiko ngu l'ẹke ayi nọ l'ifu ndu eze ndu Peshiya. I nuru ayi ndzụ ọphungu; shi ẹge ono mee t'ayi ruru nggube Nchileke ayi eze-ulo ngu; kpụ-kwazikota ẹke ọ dakpọshihuru adakpọshihu.

¹⁰ Nggube Nchileke ayi; ?bụ ngunu bę ayi e-kfu nta-a; l'ẹke ayi dakakọtawaru iphe, bụ ekemu, ¹¹ i shi l'ẹka ndu ozi ngu, bụ ndu nkfuchiru ngu; tụa; sụ: L'alì ono, ayi eje ebubu ono bę ndu, bu iya nụ gudeekwa uru-alì merushia emerushi. Ẹphe gudewa, akpamara, ẹphe eme merushia alì ono l'ọ ha. ¹² A nmaru ayi ọkwa; t'ayi l'ẹphe ba alụgbakwa nwanyi; ọphu ayi l'ẹphe 'agbakwa ndzụ k'ẹhu-agu. I kfuru ayi t'ayi l'ẹphe ba dükwa lę mma gbururu jeye lę gbururu; k'ọphu ayi e-bu l'alì ono; shihu ike; ria iphe-oma, nọ iya nụ; mee t'ọ bụru ọkè, ruru unwu ayi phę jeye lę gbururu. ¹³ Iphe, ayi ẹya

meru bụ l'ẹjo-iphe ono, ayi meshiru ono; mę l'ikpe ono, nmaru ayi ono b'ọ shi. Ọle iphe dụ ẹji, ayi meshiru bę kakwanu nshinu ma lę àhùhù, nggube Nchileke ayi hùrù ayi; byakwaru bya enweru ndu ọphu i meru t'ẹphe wafụ l'ime ayi. ¹⁴ ?Bunua ngunu e-me t'ayi dakabaa ekemu ngu ọdo; kę t'ayi lę ndu ono, eme akpamara ono je ọlugba nwanyi ọdo? Ọbu; ẹhu-eghughu ngu; ?oo-kwekwadua t'ọ nweru ayi onye a-wafu nụ; t'ayi ba achihu. ¹⁵ Nggube Ojejoje, bụ Nchileke kę ndu Ízurẹlu; i bụ onye doberu ẹka ndoo. Obenu l'i halerua ayi t'ayi bụru nwa ndu ọphu wafuru nụ ntanụ. Ayi akọshiru ngu iphe, dụ ẹji ayi meshiru; kę l'ayi te gbe gbadu kę t'ayi bya evudo ngu l'ifu.

Ndu Ju akọshiru Nchileke ejo iphe ẹphe

10 Teke Ézura nọ l'ekfu anụ Nchileke; l'akọshiru iya ejo iphe, ẹphe meshiru; l'ara ẹkwa; l'echigbushi onwiya l'ifu eze-ulo Nchileke ono; bę ndu Ízurẹlu; unwoke; unwanyi; mę unwegirima wufutaru bya agbaa ya mgburumgburu; wata ọra ẹkwa; l'arashi iya ike.

² Shekaníya Jehiyẹlu, bụ onye ufu ndibe Élamu abya ekfuru yeru Ézura; sụ iya: "L'ẹphe mesweekwaru Nchileke; kę l'ẹphe jewaru je alushia unwanyi ọhodo; mbụ unwanyi ndu alì-a. Obenu lę nta-a bę bulekwarua ndu Ízurẹlu ẹgwa. ³ Ọo ya bụ; t'ayi lę Nchileke ayi gbaa ndzụ; t'ayi chishikota unwanyi ono, ayi lushiru ono; chishikwaaphu unwegirima ẹphe. Ọ bụ iphe ono, nggube onye ishi suru t'ayi mee ono; bę ayi e-me; mbụ iphe ono, nggubedua; nggu lę ndu ọphunanu, atsụ ekemu Nchileke ayi egvu phụ suru t'ayi mee phụ. Ọ bụ iphe, bụ iphe ekemu kę Nchileke kfuru; bę ayi e-me. ⁴ Nggube Ézura; ọ kwa nggu bę iphe-a nọ l'ẹka. T'obu shihukwa ngu ike; l'ọ kwa ẹke i nọ bę ayi nọ."

⁵ Tọ du iya bụ; Ézura egbeshi; bya emee tę ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu Lívayi; mę ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha ribua ya l'ẹphe e-me iphe ono ẹge e kfuru iya. Ẹphe atuko l'ẹphe ha ribua ya lę nte. ⁶ Ya ndono; Ézura eshi l'ifu eze-ulo Nchileke ono tųgbua; yọ bụru iya oje lę kę Jehohananu Eliyashibu. Yo rua ẹke ono; jika ori nri; jika ọngu mini; kele mgbamuche k'ẹjo iphe ono, ndu ono, e shi kpua lę ndzụ meshiru ono bę jiru iya ẹhu.

⁷ A bya etsoru iphe, bụ Júda; mę Jerúsalemu raa ya arara tę ndu ono, e shi kpua lę ndzụ ono l'ẹphe ha dzua lę Jerúsalemu. ⁸ L'iphe bụ onye ẹ ta abyadu nụ l'ime abalì ẹto-wa bę ee-gwo iphe iya; chifu onye ọbu l'ogbo ndu ono, a kpuru lę ndzụ ono. Ọ bụ ẹge ono; bę ndu ishi; mę ndu bụ ọgurennya chiru iya.

⁹ Tọ dụ iya bụ l'unwoke ndu Júda; mę ndu kę Bén-jaminu l'ẹphe ha abya edzua lę Jerúsalemu l'ime abalì ẹto ono. Mbọku ono bụ mbọku ọnwa kę tete gbaru ọkporo abalì. Ndu ono l'ẹphe ha anọdu l'ẹke ọbu, nọ l'ifu eze-ulo Nchileke; ẹhu l'anma ẹphe anmanma k'iphe

ono; yekwaru eze mini, achi nū. ¹⁰ Ēzura, bụ onye achijeru Nchileke eja egbeshi; sụ ẹphe: “Unu gudewa k'unwanyi ọhodo, unu lūshiru meswee; shi ẹge ono mee tẹ ikpe ka ọnma ndu Ízurelu. ¹¹ Ọo ya bụ; unu chiko ejo iphe ono, unu meru ono kfushiaru Ojejoje, bụ Nchileke kẹ nna ayi phẹ; unu awata ome iphe, dū iya mma. Unu sefu ẹka unu l'ẹke ndu alì-a nọ; mẹ l'ẹke unwanyi ọhodo, unu lūshiru nọ.”

¹² Ndu ono l'ẹphe ha azụa ya azụzu; sụ: “Ọo iphe meru nū b'i k'furu-o! Yọ bụru iphe ono, i k'furu ono bẹ ayi e-me-o! ¹³ Obenu l'ayi ghataru l'igwe l'ẹke-a; yeru l'ọ bụ udzu-mini. Ayi te evudoghekwa ẹge-a l'echi ẹke-a! Ọdo aburu l'iphe-a ta bụdu iphe, ee-mekota l'ujiku lanu; m'ọ bụ ujiku labu; kẹ l'ayi haswewaru ọkpa nshinu l'iphe-a. ¹⁴ Tẹ ndu ishi ayi phẹ nọdu lẹ Jerúsalemu l'ẹke-a nọ-chita ẹnya igwe ọha. Tẹ ndu ndu-ayi ndu ọphu luru unwanyi ọhodo shije lẹ mkpukpu ẹphe bya mbọku, a sūru t'ẹphe bya. T'ẹphe lẹ ndu, bụ ọgurenya; mẹ ndu ọgbo ikpe mkpukpu ẹphe yijeru bya t'e yee ya ọnu. Ayi -mee ya ẹge ono bẹ Nchileke e-wofua oke ẹhu-eghughu iya ono, enwu l'ọ bụ ọku ono l'ẹke ayi nọ.” ¹⁵ Yọ buleruphu Jonátanu Ásahelu yele Jazeya Tikuva bụ ndu jikaru iphe ono, e k'furu ono. Meshulamu yele Shabetayi adẹru ẹphe ukfu.

¹⁶ Ndu ono, e shi kpua lẹ ndzụ, laru nū phụ emee iphe ono, e k'furu ono. Ēzura, bụ onye achijeru Nchileke eja afoọ unwoke, bụ ndu, bụtsua ishi l'ẹnya-ufu nna ẹphe; deshia ẹpha ẹphe l'ẹkwo. Yo be mbọku kẹ mbu l'ọnwa k'iri; ẹphe awata oye ọnu l'okfu ono. ¹⁷ Yo be l'ọnwa kẹ mbu gbaru abali kẹ mbu; ẹphe ekfubuwa okfu ẹhu ndu ono, luru unwanyi ọhodo ono; sefu iya ẹka.

Unwoke, luru unwanyi ọhodo

¹⁸ A bya lẹ ndu achijeru Nchileke eja; ọwaa bụ ndu luru unwanyi ọhodo: Ndu ufu Jeshuwa Jozadaku yele unwunne iya phẹ, luru unwanyi ọhodo bụ: Masíya; Eliyéza; Jaribu; mẹ Gedaliya. ¹⁹ Ndu ono l'ẹphe ha ribukotaru l'ẹphe a-chishikota unyomu ẹphe ono. Onyenonu l'ime ẹphe eshi l'igwe-aturu iya kputa ebyila lanu nū t'e gude gwoo ngweja-ugwo.

²⁰ Ndu ufu Ima, luru unwanyi ọhodo bụ: Hanani; mẹ Zebadáya.

²¹ Ndu ufu Harimu, luru unwanyi ọhodo bụ: Maseyiya; Elayija; Shemáya; Jehelu; mẹ Uzáya.

²² Ndu ufu Pasho, luru unwanyi ọhodo bụ: Eliyowenayi; Masíya; Ishumelu; Netanelu; Jozabadu; mẹ Elasa.

²³ A bya lẹ ndu Lívayi; ndu, luru unwanyi ọhodo bụ: Jozabadu; Shimeyi; mẹ Kelaya, bukwa iya phụ bụ Keli-ta. Ndu ọdo bụ Petahiya; Júda; mẹ Eliyéza.

²⁴ A bya lẹ ndu egvu bẹ bụ Eliyashibu bụ onye, luru unwanyi ọhodo.

Lẹ ndu nche ọnu-uzo eze-ulo Nchileke bụ Shalumu; Telemu; mẹ Úri bụ ndu luru unwanyi ọhodo.

²⁵ A bya lẹ ndu Ízurelu ọdo:

Ndu ufu Paroshi, luru unwanyi ọhodo bụ: Ramáya; Iziya; Malukíja; Mijaminu; Eliyéza; Malukíja; mẹ Benáya.

²⁶ Ndu ufu Élamu, luru unwanyi ọhodo bụ: Mataníya; Zekaráya; Jehiyelu; Abudi; Jeremáya; mẹ Elayija.

²⁷ Ndu ufu Zatu, luru unwanyi ọhodo bụ: Eliyowenayi; Eliyashibu; Mataníya; Jeremotu; Zabadu; mẹ Azayíza.

²⁸ Ndu ufu Bebayi, luru unwanyi ọhodo bụ: Jehohananu; Hananaya; Zabayi; mẹ Atulayi.

²⁹ Ndu ufu Bani, luru unwanyi ọhodo bụ: Meshulamu; Máluku; Adaya; Jashubu; Sheyalu; mẹ Jeremotu.

³⁰ Ndu ufu Pahatu-Móabu, luru unwanyi ọhodo bụ: Aduna; Kelalu; Benáya; Masíya; Mataníya; Bezalelu; Binuyi; mẹ Manásẹ.

³¹ Ndu ufu Harimu, luru unwanyi ọhodo bụ: Eliyéza; Ishaya; Malukíja; Shemáya; Shimiyonu; ³² Bénjaminu; Máluku; mẹ Shemariya.

³³ Ndu ufu Hashumu, luru unwanyi ọhodo bụ: Matenayi; Matáta; Zabadu; Elifeletu; Jeremayi; Manásẹ; mẹ Shimeyi.

³⁴ Ndu ufu Bani, luru unwanyi ọhodo bụ: Madayi; Amuramu; Uwelu; ³⁵ Benáya; Bedeya; Keluhi; ³⁶ Vanaya; Meremotu; Eliyashibu; ³⁷ Mataníya; Matenayi; mẹ Jesu.

³⁸ Ndu ufu Binuyi, luru unwanyi ọhodo bụ: Shimeyi; ³⁹ Shelemíya; Nétanu; Adaya; ⁴⁰ Makunadebayi; Shasháyi; Sharayi; ⁴¹ Azarelu; Shelemíya; Shemariya; ⁴² Shalumu; Amariya; mẹ Jósefu.

⁴³ Ndu ufu Nebo, luru unwanyi ọhodo bụ: Jeyelu; Matitiya; Zabadu; Zebayina; Jadayi; Jówelu; mẹ Benáya.

⁴⁴ Ndu ono l'ẹphe ha bẹ lūkotaru unwanyi ọhodo. Ọle ẹphe chishikotaru ẹphe; chishia chishia mẹ unwegiri-ma, unwanyi ono mụtatsuaru ẹphe.

Nehemáya

Nehemáya ekfu anụ Nchileke

1 Ọwaa bụ akọ ẹhu Nehemáya Hakalaya. L'ọnwá Kisilevu † l'afa k'ụkporo; lẹ mu nọ lẹ Súsa, bụ ishi obodo; ² bẹ Hanani, bụ onye ufu ayi; yeru unwoke ọdo; tukurú shi Júda bya. Mu abya ajía ẹphe aji ndu Ju ono, wafurú nụ ono; mbụ ndu ono, shi l'alí ono, a kpuru ẹphe lẹ ndzụ; laphuta azụ ono. Mu jikwaruphu ẹphe aji Jerúsalemu. ³ Ẹphe asụ mu: “Lẹ ndu ono, e shi kpua lẹ ndzụ; ẹphe emetsua laphuta azụ l'alí Júda ono; bẹ ọnodu ẹphe dukwa eji nshinu; mbụ l'ọnodu ẹphe; bẹ iphere iya dukwa. Ụpho-mkpuma Jerúsalemu l'ọ ha; zẹkwa l'alí. Ọku etsukotawa ẹke, eeshije abata iya.” ⁴ Lẹ mu nṅsuaru iphe ono; bẹ mu dugaru adugaru; raa ẹkwa.

Mu nọru abalí olemole; gya aphụ; swia aswisi l'ekfu anụ Nchileke k'imigwe. ⁵ Iphe, mu kfuru bụ: “Nggube Ojejoje, bụ Nchileke k'imigwe; mbụ Nchileke ono, paru ẹka; bya adu egvu ono; onye edobeje ọgba-ndzụ iya l'ẹhu ndu yeru iya obu; l'emeje iphe, o kfuru; l'ekoshije ẹphe lẹ ya yeru ẹphe obu. ⁶ Ngabenu nchi; nggu efube ifu l'ekfukfu, mube nwozi ngu ekfu anụ ngu; mbụ ekfukfu, mu anọduje l'ifu ngu ekfu: eswe l'enyashi; l'ishi ndu ozi ngu, bụ ndu Ízurelu. Nta-a; bẹ mu ekfufuta ejo iphe, ayibe ndu Ízurelu mekotaru ngu; mbụ ejo iphe, mbẹdua; mẹ ndu ufu nna mu phẹ; meru ngu. ⁷ Ayi mewaru ngu ejo iphe, ha nshinu; haa ekemu ono, i turu ono; haa otso ọkpa, i toru; haa ome-l'alí, i doberu, bụ iya bụ iphe, i turu nụ nwozi ngu, bụ Mosisu t'e meje. ⁸ Nyatakwa okfu, i kfuru nwozi ngu, bụ Mosisu; sụ iya: 'L'ọ -buru l'e t'e egudedu ire ẹphe ẹka; bẹ ii-tukwa ẹphe nanu nanu l'iphe bụ mbakeshi. ⁹ Ọle ọ -buru l'ẹphe ghakoberu lakfuta ngu; dobe ekemu ngu; l'eme iya ememe; m'ọ -ruhuru; ẹke a chíru ẹphe laa buru l'ọha ẹke, igwe jeberu; bẹ ii-shi l'ẹke obu rukobe ẹphe; duphuta ẹphe azụ l'ẹke ono, i ọtaru t'ọ buru ẹke anọduje akpo-ku ẹpha ngu ono.’

¹⁰ “Ọ kwa ndu ozi ngu; bẹ ẹphe bụ; buru ndibe ngu; mbụ ndu i gude eze ike ngu; mẹ ọkpehu ngu gbafuta.

¹¹ Nggube Nnajiufu; ngabenu nchi l'ekfukfu, nwozi ngu ekfu anụ ngu; mẹ l'ekfukfu, ndu ozi ngu ekfukwaphu anụ ngu; mbụ ndu ono, ọduje mma t'ẹphe l'atsụ ngu egvu ono. Byiko; menua t'iphe jeeru mube nwozi ngu

ọhuma ntanụ-a; mbụ t'i mee; tẹ imiko mu dụ nwoke-a, bụ eze-wa.”

Teke ono; bẹ bụ mu shi buru onye agbajeru eze mẹ.

Aaha Nehemáya t'ọ jee Jerúsalemu

2 Yo be l'ọnwá Nisanu l'afa, kwe Atakusakusesu ụkporo afa; k'ọphu ọ duberu buru eze; a pata mẹ bya edoberu iya. Mu apata mẹe ono gbalahaaru iya. Ọphu eze 'aphubukwanua mu l'ẹke mu tanwuberu ifu. ² Ya ndono; eze aji mu iphe, meru iphe mu doberu ifu ege ono; l'ẹbe abụ l'iphe eme mu? Sụ l'ẹ to nwedu iphe ọdo; gbahaa l'obu ta atsodu mu ẹna.

Egvu erua mu l'ẹhu teke ono. ³ Mu abya asụ eze: “Ndzụ eze; ndzụ ogologo gbururu jeyewaru. ?Bụ ngunu kparu iphe ifu ta adudu mu dzudzudu; lẹ mube onye mkpukpu mu dakposhihuru adakposhihu; ọku etsukotawa edukfu ayi; mbụ ẹke ono, e liru nna mu oche phẹ ono?” ⁴ Tọ dụ iya bụ; eze aji mu: “?Bụ ngunu b'ọ dụ mu tẹ ya meeru mu?”

Mu abya ekfuru nụ Nchileke k'imigwe. Mu emetsua nụ Nchileke; ⁵ bya asụ eze: “Ọ -buru l'ọ dụ nggube eze mma; mbụ; ọ -buru lẹ mube nwozi ngu nọ ngu l'obu; hanu mu tẹ mu je alí Júda; lẹ mkpukpu ono, e liru nna mu oche phẹ ono; je akpukwa ya.”

⁶ L'eze-nwanyi nonyabe eze; bẹ eze jiru mu; sụ: “?Nanu ege mu a-nọ-bebe l'ije mu obu? ?Bụ teke ole bẹ mu a-lata?” Mu abya ataru eze onu teke mu a-alata; yọ sụ mu tẹ mu je.

⁷ Mu asukwa iya phụ: “Ọ -buru l'ọ dụ nggube eze mma; denuru ekwo nụ mu tẹ mu je anụ ndu ọvano azụ Ẹnyimu Yufurétusu; k'ọphu ẹphe a-ha mu tẹ mu sweta jeshia Júda. ⁸ Nggu edekwaaphu ekwo ọphu mu a-nụ Ásafu, bụ onye eleta ọswa eze ẹnya; t'ọ nụ mu oshi, mu e-gude rya onu-oguzo a-gbabe-a-dzuru l'iku eze-ulo Nchileke; mẹ oshi, mu e-gude kpụ-kwazi upho-mkpuma mkpukpu ono; mẹ ọphu mu e-gude mee ulo ọphu mu e-buru.” Eze emekotaru mu iphemiphe obule, mu roru iya; kẹ l'ẹka-oma kẹ Nchileke mu; bẹ nọ swiru mu nụ.

Nehemáya agbaphe upho-mkpuma Jerúsalemu

⁹ Mu erua; bya eworu ekwo ono, eze deru ono keeru ndu ọvano azụ Ẹnyimu Yufurétusu. Eze bẹ duru ndu ishi ndu soja; mẹ ndu inya-ogu yeru mu; tẹ mu l'ẹphe yiru. ¹⁰ Teke Sambálatu, bụ onye Hōronu; mẹ Tobaya,

† Ọnwá Kisilevu, bụ ọnwá tete l'oge ndu Hiburú, nọ lẹ nkere-ẹbo ọnwá iri lẹ nanu; mẹ l'ọnwá ekereshimeshi.

bụ onye ishi l'alj Amõnu nùleruphu l'o nweru onye byaru ọcho ẹge ee-shi t'iphe dũru ndu Ízurelu lẹ mma; yọ dũa ẹphe ẹji dũshia ya ẹphe ike.

¹¹ Ya ndono; mu abya abata lẹ Jerúsalemu; nõo ya abalị ẹto. ¹² Yo be l'enyashi; mu agbalihu; mu l'unwoke olemole; tũgbua. Ọphu ọ dũdu onye mu kfuwaru iphe, Nchileke mu yeru mu l'obu tẹ mu meeru Jerúsalemu. Ọphu ọ dũkwaphu anụ ọdo, mu gude ọdo; gbahaa nkakfũ-igara-wa, mu agba agbagba-wa. ¹³ Ọ bụ l'echi-abalị bẹ mu gude tũgbua. Ẹke mu shiru bụ Ọnu-oguzo Nsũda lũfuta lẹ Wẹlu Nkũta-oswa; shia ono lũfuta lẹ Ọnu-oguzo Ikpõzu. Mu ejekpelephu l'agbaphe ụpho-mkpuma Jerúsalemu ono, e tsukposhiru etsukposhi ono yẹle edukfu iya ono, ọku tsukotaru ono. ¹⁴ Mu abya eshi l'ẹke ono tũgbua shia ụzo Ọnu-oguzo Ẹnya-nwogvu; waa Okpuru Eze. Ọle nkakfũ-igara, mu agba agbagba te nwedu ẹke oo-shi sweta. ¹⁵ Tọ dũ iya bụ; mu egude ẹnyashi ono tũgbua kwasẹru ụzo nsũda; l'agbaphe ụpho-mkpuma ono. Mu agbaphegee ya; bya alaphuta azụ; shia Ọnu-oguzo Nsũda bahụ l'ime mkpũkpu.

¹⁶ Ọphu ndu ishi te nwedu onye maru ẹke mu jeru; tọ dũ onye maru iphe, mu meru. Ishi iya abũru lẹ jeyekpo teke ono; b'ẹ t'ọ dũdu iphe, mu kfuwaru ndu Júda; ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu a maru ẹpha ẹphe; ndu ishi; mẹwaru ndu ọdo, bụ ndu e-mekochaa eje ozi ono.

¹⁷ Tọ dũ iya bụ; mu asụ ẹphe: "Unu phũwaru egbe iphe-ẹhuka, ayi nõ l'ime iya; mbụ ẹge Jerúsalemu gude dakposhihu; ọku etsukota edukfu iya. Unu byakwa t'ayi kpũkwaa ụpho-mkpuma Jerúsalemu; k'ọphu ayi e-mefu onwayi iphere l'ifu." ¹⁸ Mu abya ekfukwaaruphu ẹphe ẹge ẹka-oma kẹ Nchileke mu gude dũ-be mu l'ẹhu; mẹ k'iphe, eze kfukotaru mu. Ẹphe asụ: "Ngwaa; t'ayi wata iya akpũkpu." Ẹphe akwakọbelahaa k'ọru ono.

¹⁹ Sambálatu, bụ onye Hõronu yẹle Tobaya, bụ onye ishi l'alj Amõnu; mẹ Gẹshemu, bụ onye Arabu anũlephu iphe ono, ayi chĩru idzu k'ememe ono; ẹphe achilaha aya ọchi; jalaha aya ewena; sụ: "Bụ ngũnu bẹ ayi eme ẹge ono? Bụ ikè bẹ ayi ekwefuru eze tọo?"

²⁰ Mu abya eyeeru ẹphe ọnu; sụ ẹphe: "Lẹ Nchileke k'imigwe e-me-e t'ọru ayi gaa werewere. Ayibe ndu ozi iya a-wata ọkpu-kwazi ụpho-mkpuma ono; ọbu l'un-ubedua te enwekwa òkè lẹ Jerúsalemu; to nwe iphe e-rube unu ẹka; to nwe iphe ee-gude anyata unu."

Ndu akpũkwa ụpho-mkpuma Jerúsalemu

3 Ya ndono; Eliyashibu, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu ọdo, bụ ndu achijeru Nchileke ẹja egbeshi je akpũkwaa Ọnu-oguzo Atũru. Ẹphe kpũ-gee ya; bya eyeshia ya ibo. Ẹphe kpũru ụpho-mkpuma iya; yọ lũfuta lẹ Ụlo-eli Ụkporo-ise; mẹ

lẹ Ụlo-eli Hananelu. Ẹphe emeebe bya eworu iya ye Nchileke l'ẹka.

² Ndu kpũru tsota Eliyashibu bụ unwoke Jériko.

Onye kpũru tsota ẹphe abũru Zaku Imiri.

³ Ụnwu Hasena bụ ẹphe kpũru Ọnu-oguzo Ẹma. Ọ bụ ẹphe gbaru oshi l'eli iya; yeshia ya ibo; akpọbe; mẹ mgboro-ígwè.

⁴ Onye kpũru tsota ẹphe bụ Meremõtu Uráya Hakõzu.

Meshulamu Berekaya Meshezabelu bụ iya kpũ-tso-taru Meremõtu.

Zédõku Bena akpũ-tsota Meshulamu.

⁵ Ndu Tékowa kpũru ẹke etsota iya nũ. Ọle ndu ọphu a maru ẹpha ẹphe lẹ mkpũkpu ono te kwedu ye ẹka l'ozu, ndu ishi-ọru sũru t'ẹphe jee.

⁶ Joyada Paseya; mẹ Meshulamu Besodeya bụ ẹphebedua kpũkwaru Akahũ Ọnu-oguzo. Ẹphe gbaru oshi l'eli iya; yeshia ya ibo; akpọbe; mẹ mgboro-ígwè.

⁷ Ndu kpũru tsota ẹphe bụ Melataya, bụ onye Gíbiyõnu; Jadõnu, bụ onye Meronõtu; unwoke Gíbiyõnu; mẹ unwoke Mízupa. Ẹke ono bũkota ẹke ndu gõvano azụ Ẹnyimu Yufurétusu achị.

⁸ Onye kpũru tsota ẹphe bụ Uziyẹlu Hahaya. Uziyẹlu tso lẹ ndu ụzu mkpõla-ododo.

Onye kpũru tsota iya nũ abũru Hananiya. Hananaya tso lẹ ndu emeje manũ-mbeleke, eshi mkpõ. Ẹphe kpũru ụpho-mkpuma ono jeye lẹ Obosara Ụpho-mkpuma.

⁹ Refaya Huru bẹ kpũ-tso-taru ẹphe. Refaya bụ onye ishi, l'achị nkere-ẹbo lanụ lẹ Jerúsalemu.

¹⁰ Onye kpũ-tso-taru ẹphe bụ Jedaya Harumafu. Ẹke ọ kpũkwaziru bụ nhamũnha iku ufu iya.

Hatushi Hashabuneya akpũkwaa ẹke tsotaru iya nũ.

¹¹ Malukíja Harimu; mẹ Hashubu Pahatu-Móabu bẹ kpũkwaru ụpho-mkpuma ono ibyiya ọdo; bya akpũa Ụlo-eli Ọku-Ụzu.

¹² Onye kpũkwaru ẹke tsotaru iya nũ bụ Shalumu Haloheshi. Ọ bụ onye ishi, l'achị nkere-ẹbo lanụ lẹ Jerúsalemu. Yọ bũru ụnwu iya: ndu k'ũnwanyi yetaru ẹka kpũa ya.

¹³ Hanunu yẹle ndu bu lẹ Zanowa bụ ẹphe kpũkwaru Ọnu-oguzo Nsũda. Ẹphe kpũru iya; yeshia ya ibo; akpọbe; mẹ mgboro-ígwè. Ẹphe kpũkwaruphu ụpho-mkpuma ono ẹke dũ ụnu nkwo-ẹka labụ l'ụkporo nkwo-ẹka iri; kpũa ya jeye lẹ Ọnu-oguzo Ikpõzu.

¹⁴ Onye kpũru Ọnu-oguzo Ikpõzu bụ Malukíja Rekabu, bụ onye l'achị Betu-Hakeremu. Ọ kpũru iya yeshia ya ibo; akpọbe; mẹ mgboro-ígwè.

¹⁵ Shalumu Kõlu-Howe, bụ onye ishi, l'achị Mízupa bụ iya kpũkwaru Ọnu-oguzo Nwogvu. Ọ kpũru iya; kpua ya iphe; bya eyeshia ya ibo; akpọbe; mẹ mgboro-ígwè. Ọ kpũkwakwaruphu ụpho-mkpuma Okpuru Sayilõwamu l'iku Mgbabu Eze; kpũa ya lũfuta l'ubube ụlo-eli, eeshije lẹ Mkpũkpu Dévidi nyizita enyizita.

¹⁶ Onye kpuru tsota iya nụ bụ Nehemáya Azubuku, onye bụ onye ishi, l'achị nkere-ẹbo Bétu-Zu. Ọ kpuru ụpho-mkpuma ono je akpaa l'ifu ili Dévidi; kpua ya jeye l'okpuru ono, e gude ẹka tụa ono; mę l'ulo ẹke ndu soja bu.

¹⁷ Ndu kpuru tsota Nehemáya bụ ndu Lívayi. Onye ẹphe nọ l'ẹka kpua ya bụ Rehumu Bani.

Onye kpuru tsota Rehumu bụ Hashabaya, bụ onye ishi, achị nkere-ẹbo Keyila. Hashabaya ono bę bụ nkere-ẹbo ẹke ọochi b'ọ kpụ-chitaru ụpho-mkpuma ono.

¹⁸ Onye tsotaru iya nụ bụ Bavayi Henadadu, bụ onye achị nkere-ẹbo Keyila lanụ ọphu yele ụnwunna iya.

¹⁹ Onye kpuru tsota iya nụ bụ Eza Jeshuwa. Ọ kpụkwaru ibyiya ọphu nọ l'ifu ẹke eeshije enyiba l'ulo, eedobeje ngwa-ọgu; mbụ lę nkụlahu ngwọ-ji ụpho-mkpuma ono. Eza l'onwiya bę bụ onye ishi, achị Mízupa.

²⁰ Onye tsotaru iya nụ bụ Baruku Zakayi. O gude ẹge oovu iya l'ẹhu kpụkwaa ya. O shi lę ngwọ-ji ụpho-mkpuma ono kpua ya jeye l'ọnu nggamgbo Eliyashibu, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja.

²¹ Meremọtu Uráya Hakozu bę kpuru tsota Zabayi. O shi l'ọnu nggamgbo Eliyashibu kpua ya jeye l'ẹke ufu Eliyashibu jeberu.

²² Ndu ọdo, kpuru tsota iya nụ bụ ndu l'achijeru Nchileke ẹja, shi lę mkpụkpụ, nọ-pheru Jerúsalemu mgburumgburu.

²³ Ndu ọdo, kpuru tsota ẹphe bụ Bénjaminu mę Hashubu. Ẹke ẹphe kpụkwaru bụ ọnu-nggamgbo ẹphe.

Onye kpuru tsota ẹphe bụ Azaríya Maseya Ananiya. Ẹke ẹphebedua kpụkwaru bụ ẹke, nọ l'ọnu-nggamgbo ẹphe.

²⁴ Binuyi Henadadu bę kpuru tsota Azaríya. Yẹbedua kpuru shita l'ufu Azaríya jeye l'iku ngwọ-ji ụpho-mkpuma ono.

²⁵ Palalu Uzayi bę kpụkwaru ẹke nọ l'ifu ngwọ-ji ụpho-mkpuma ono; yele ụlo-ephekerephe ono, sefutaru ishi l'ufu-eze l'ẹka iya ọphu nọ l'uzo imeli mkpụkpụ ono lę mgboro echi ẹke ndu nche anọje.

Onye kpuru tsota iya nụ bụ Pedaya Paroshi.

²⁶ Ndu eje ozi l'eze-ulo Nchileke, bụ ndu bu l'ugvu Ofelu abya akpụkwaa nk'ẹphe lufuta l'ifu Ọnu-oguzo Mini, nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata yele ụlo-ephekerephe ono, sefuru esefu ono.

²⁷ Ndu kpuru tsota ẹphe; bụ unwoke ndu Tékowa. Ẹphe kpụkwaru ifu oke ụlo-ephekerephe ono, sefuru esefu ono; kpua ya je asụbe ụpho-mkpuma Ofelu.

²⁸ Ndu l'achijeru Nchileke ẹja bę kpọtaru ọkpụ ụpho-mkpuma ono lę Ọnu-oguzo Ịnya kwaseru: onyenonu akpua ọnu-nggamgbo iya.

²⁹ Onye kpuru tsota ẹphe; bụ Zédọku Ima. Yẹbedua kpụkwaru ọnu-nggamgbo iya.

Onye ọphu kpuru tsota iya nụ aburu Shemáya Shekaníya. Yẹbedua bụ onye nche Ọnu-oguzo Ẹnyanwu-awawa.

³⁰ Ndu ọdo, kpuru tsota iya nụ bụ Hananaya Shelemíya yele Hanunu, bụ onye k'ishingu l'ụnwu Zalafu.

Meshulamu Berekaya kpuru tsota ẹphe; ẹke ọ kpụkwaru aburu iku ulo iya.

³¹ Onye ọphu kpuru tsota iya nụ bụ Malukíja. Malukíja tso lę ndu uzu mkpọla-ododo. Ọ kpụkwaru ụpho-mkpuma ono jeye l'ulo ndu ozi l'eze-ulo Nchileke; mę kę ndu nghọ l'ifu Ọnu-oguzo Ndzuko; bya akpụkwaa ya phụ jeye lę nwulo, nọ l'eli ngwọ-ji ụpho-mkpuma ono.

³² Ndu uzu mkpọla-ododo; mę ndu nghọ bę kpụkwaru mgbaku nwulo ono, nọ l'eli nkụlahu ngwọ-ji ụpho-mkpuma ono; ẹphe akpua ya jeye lę Ọnu-oguzo Aturu.

Ndu akpọshi-ọru ono akpọshi

4 Ya ndono; Sambálatu anụlephu l'ayi akpụkwaa ụpho-mkpuma ono; ẹhu agbangahu iya; yọ vọru ọku ghua ẹhu wata oja ndu Ju ewena. ² Yọ nọdu l'ifu ndu otu iya; mę l'ifu ndu soja Samériya kfulahaa; sụ: “?Bụ ngunu bę ndu Ju-wa, ụvo ta nọdu-a etu onwẹphe? ?Ẹphe arị l'ẹphe e-gude ujiku lanụ kpụkwaa ụpho-mkpuma ono; nọdu iya gwoo ngweja mbọku ono tọo? ?Ẹphe a-dụ ike mee tę mkpuma ono dūbaa mma ọdo; mbụ mkpuma ono, ẹphe vọshiru lę mkpọkpo ụpho-mkpuma ono, ọku mebyishiru emebyishi ono tọo?”

³ Tobaya, bụ onye Amọnu, nọnyabe iya nụ asụ: “Ụpho-mkpuma ọbu, ẹphe akpụ ọbu; ?o nweru ishi? Iphe bụ; agụ-ulo -gbakobe iya; yọ dakpọshihu!”

⁴ Mu abya ekfuru nụ Nchileke; sụ iya: “Byiko Nchileke ayi; ngabẹnuru ayi nchi; kę l'ẹ tọ dudu iphe, a gụberu ayi. Menua tę ewena-a, ẹphe aja ayi-a tukoru ẹphe l'ishi. Nggu emee t'a lụta ẹphe l'ọgu lashia alị ọdo. ⁵ Ba agụkwaru ẹphe nvụ l'ẹge ẹphe gude katoshia ndu ono, akpụkwa ụpho-mkpuma ono; shi iya kpatsua ngu iwe ono.”

⁶ Ya ndono; ayi abya akpua ụpho-mkpuma ono jeye yo rua nkere-ẹbo l'ẹge eli iya shi hahawa; kę lę ndu ono fuberu ifu jee ozi ono.

⁷ Sambálatu; Tobaya; ndu Arabu; ndu Amọnu; mę ndu Ashudọdu anụlephu lę ndu akpụkwa ụpho-mkpuma Jerúsalemu ono akpụ l'iya-a l'eje; yeru l'ẹke ụzo nọtsua ya bę ẹphe emechishitsua; ẹhu agbanwushihu ẹphe ọku. ⁸ Ẹphe abya achia idzu t'ẹphe bya ọgu lę Jerúsalemu; kuru utsu kpua ya. ⁹ Tọ dụ iya bụ; ayi abya ekfuru nụ Nchileke ayi; woru ndu nche ye t'ẹphe cheje mkpụkpụ ono nche: eswe l'enyashi; t'e gude nọ-chia ẹphe ụzo abyabya.

¹⁰ Yọ bụru teke ono bẹ ndu Júda wataru okfu; sụ: “L’ike gvụakwaru ndu l’ije ozi ọbu; yefuaru lẹ mkpọkpo ụpho-mkpuma ọphu ghataru aghata; k’ọphu bụ l’ẹphe ta adụhedu ike ọkpukwa ụpho-mkpuma ọbu.”

¹¹ Ndu ọhogu ayi l’ekfukwaphu l’ayi bya amaru; mbụ l’ayi bya ọphu ẹphe; bẹ ẹphe nọwa ayi l’echi; gbushia ayi; kẹ ọru ono ebuhu. ¹² Ugbo olemole bẹ ndu Ju, bunyabe ẹphe byawaru ayi okfuru l’iphe bụ ẹke ayi shiru bẹ ndu ọhogu ayi ono e-tsokwaruphu ayi bya. ¹³ Tọ dọ iya bụ; mu abya eye ndu nche l’azụ ụpho-mkpuma ono; t’ẹphe cheje nche l’ẹke a kpụ-beru ụpho-mkpuma ono ubele. Mu abya agbaa ndu nche ono l’ikfu l’ikfu; ẹphe apagbaaru ogu-mbeke; mę arwa; mę akfụ.

¹⁴ Mu aphụtsua ẹge iphe dọ; bya ekfuaru ndu a maru ẹpha ẹphe; ndu ishi; męwaru ndu ọdo; sụ ẹphe: “Unu ba atsụkwa ndu-a egvu! Unu nyatakwa Nnajiufu ono, bụ onye parụ ẹka apaa; bya abụru onye dọ egvu ono; gude iya lụa ọgu ẹhu ndibe unu; unyomu unu; ụnwu unu; mę ndu ufu unu.” ¹⁵ Teke ndu ọhogu ayi nọru l’ẹjo idzu ono, ẹphe chọru ayi ono be ayi mawaru; mbụ lẹ Nchileke mebyiwaru iya; ayi l’ayi ha alaphu azụ je akpụlaha ụpho-mkpuma ono ọdo. Onyenọnu emelaha ẹka iya nk’iya l’ọru ono.

¹⁶ Tsube mbọku ono kwasẹru bẹ bụwaa nkere-ẹbo l’unwoke, ejeru mu ozi jelahaaru ozi ono; nkere-ẹbo ọphu anọdu lẹ nche; parụ arwa; iphe, eegudeje egbobuta onwonye; akfụ; mę uwe-ọgu. Ndu ishi evudoshia ndu Júda ono l’ẹphe ha ike l’azụ; ¹⁷ ẹphe akpụ ụpho-mkpuma ono. Ndu ọphu evu iphe, eegude eje ozi ono egude ẹka lanụ l’ije ozi ono; gude ẹka ọphu parụ ngwa-ọgu. ¹⁸ Ndu ọphu akpụ ụpho-mkpuma ono l’ẹhu l’ẹhu etugbaaru ogu-mbeke ẹphe l’ukfu. Onye kẹ ụpyoku evudonyabe mu. ¹⁹ Mu abya ekfuru yeru ndu ono, a maru ẹpha ẹphe ono; ndu ishi; męwaru ndu ọdowaru; sụ ẹphe: “L’ozi-a hakwa nshinu; gbasaa agbasa; shi ẹge ono mee; ayi anọdugbaa onwayi ote-ẹnya l’ụpho-mkpuma-wa. ²⁰ Iphe, bụ ẹke unu nọru ọda ụpyoku ono; unu awọru byakfuta ayi l’ẹke ono.

Nchileke ayi a-luchiru-a ayi ọgu!” ²¹ Ono ẹge ayi shi rụa ọru ono: nkere-ẹbo apajẹ arwa l’ẹka tsube lẹ nchi-abọhu jeye teke mkpọ-kpodo a-fụshi l’urẹnyashi ²² Iphe ọdo, mu kfukwaruphu ndu ono teke ono bụ: “T’onyenọnu yele onye ejeru iya ozi nọdujekwa lẹ Jerúsalemu l’ẹnyashi; k’ọphu ẹphe a-bụru ayi ndu nche l’ẹnyashi; teke o beru l’eswe; ẹphe ejee ozi.” ²³ Lẹ ayi ha: mbẹdua; unwunne mu phẹ; ndu ozi mu phẹ; mę ndu nche mu l’ẹphe ha te nwedu onye eyefuje iphe, o yeru l’ẹhu eyefu. Onyenọnu apajẹru ngwa-ọgu iya; m’o-ruhuru; ọ bụru mini bẹ onye ọbu eje ekuta.

Nehemáya eyeru ndu ụkpa ẹka

5 Ya ndono; unwoke ndu Ju mę unyomu ẹphe awata ochi mkpu iphe, ndu Júda ibe ẹphe eme ẹphe. ² O nweru ndu ọphu sọru: L’ẹphe l’ụnwegirima ha igwe. Ọo ya bụ t’a hanụa ẹphe t’ẹphe kpata nri ria nọdu ndzụ.

³ O nwekwaruphu ndu ọphu sọru: “L’ẹphe yeru alị ẹphe l’itumo; jeye lẹ mgbo vayinu ẹphe; mę ọlo ẹphe ẹge ee-shi t’ẹphe phụa nri ria teke phụ ẹgu shi eme phụ.”

⁴ O nwekwaruru ndu ọphu sọru: “L’ẹphe jiwaru jia ụgwọ nụ eze; gude tya utu alị ẹphe; mę utu mgbo vayinu ẹphe. ⁵ A makwaru-a l’ẹphe lẹ ndu Ju ibe ẹphe bụ ndu lanụ. Ọ bụ ẹge ụnwegirima ẹphe ama mma; bẹ ụnwegirima nk’ayi amakwaphu. Obenu l’ụnwegirima ayi b’e dobewaru l’onodu ndu bụ ohu. Ụphodu ụnwegirima ayi ndu kẹ ụnwanyi nwekwaru ndu ọphu gbe bụwaru nụ ohu nta-a; ayi ta ma ẹge ayi e-me gbafuta ẹphe; kẹ l’alị ayi; mę mgbo vayinu ayi bụkotawa kẹ ndu ọdo.”

⁶ Teke mu nọru mkpu ono, ẹphe echi ono yele iphe ono, ẹphe ekfushi ono; ẹhu agbanwuhu mu ọku. ⁷ Mu abya arịebe iphe ono l’ime onwomu; bobo iya ndu a maru ẹpha ẹphe; mę ndu ishi. Mu asụ ẹphe: “?Nanụ ẹge unu e-shi ana ndu Júda ibe unu ọ-muru-nwa?” Mu abya ekua ndzuko, ha shinu t’a chia ẹge ee-shi meshia ẹphe ike. ⁸ Mu asụ ẹphe: “Ayị sewaru jeye teke ayi gbafutaru unwunne ayi, bụ ndu Júda, e shi reshia ndu ọhodo. Nta-a bẹ unu byaru bya ereshilaha unwunne unu ono ọdo tẹ ayi zụ-phulaha ẹphe azụ.” Mu ekfuebe ẹge ono; ẹphe adaa shikongu; ẹphe ta amahẹ iphe, ẹphe e-kfu.

⁹ Mu asụkwaphu ẹphe: “L’iphe, unu eme ta dükwa mma. ?Tọ gbadu t’unu tsụa Nchileke ayi egvu; k’ọphu ndu ọhodo, bụ ndu ọhogu ayi ẹ ta watadu ayi oja ewena? ¹⁰ Mbẹdua; unwunne mu phẹ; mę ndu ozi mu phẹ ejejekwaa ndibe ayi ụgwọ okpoga mę ụgwọ nri. Ọlobu; tẹ kẹ ọ-muru-nwa lakwaa! ¹¹ Unu nụ-phukota ẹphe alị ẹphe azụ ntanụ-a; mę mgbo vayinu ẹphe; mgbo olivu ẹphe; mę ọlo ẹphe. Unu eworu ọ-muru-nwa, unu nataru ẹphe l’okpoga; lẹ nri; lẹ mę; mę lẹ manụ nụ-phukota ẹphe azụ.”

¹² Ẹphe atụko sụ: “L’ẹphe a-nụ-phukota iphe ono azụ. Ẹ tọ dudu iphe, ẹphe a-sụba t’a nụ ẹphe ọdo. Ọ bulẹphụ ege mu sọru t’ẹphe mee bẹ ẹphe e-me.”

Mu abya ekua ndu achijeru Nchileke ẹja; sụ ndu ono, a maru ẹpha ẹphe ono; mę ndu ishi t’ẹphe nọdu ẹphe l’ifu ria nte; l’ẹphe emee iphe ono, ẹphe kweru ụkwa iya ono. ¹³ Mu abya ajia uwe mu kpaphungu; sụ: “T’ọ bụkwaru ẹge ono bẹ Nchileke a-jifu iphe, bụ onye ẹ-te medu iphe-a, o kweru ụkwa-a; mbụ jifu iya l’ọlo iya;

mẹ l'iphe, onye ọbu nweru enweru. T'ọ bukwaru ẹge ono bu ẹge aa-jifu onye ono; gbabẹ iya ẹka ọtu!"

Ndu ono l'ẹphe ha atuko zya mgbede; sụ t'ọ dukwa ẹge ono; metsua bya ajaa Ojejoje ajaja. Ndu ono emee iphe ono, ẹphe kweru ukwa iya ono.

Nehemáya ta bụdu ọ-maru-onwiya

¹⁴ Tsube lẹ teke e meru mu ọvọvọ ndu Júda; mbụ l'afa, kwe Atakusakusesu ukporo afa jeye l'afa, kwe iya ukporo afa l'afa iri l'ẹbo, ọ wataru ọbu eze; l'ime afa iri l'ẹbo ono; bẹ mbẹdua; mę unwunna mu ta dudu onye ọphu rijeru nri, gbaru ọvọvọ. ¹⁵ Obenu lẹ ndu ọvọvọ ọphu vu mu ọzo chịa bẹ shi bo ndu Júda ivu-ẹra: shi ana ẹphe nri; mę mę; yeru shẹkelu mkpọla-ọcha ukporo labụ, ẹphe shi atuje l'uboku. Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ ndu shi ejeru ẹphe ozi shi akpa ndu Ju ẹhu. Ọle mbẹdua gude ọtsu egvu Nchileke; mu te me ẹge ono. ¹⁶ Mu gbe yechiaru ẹhu lẹ k'okpu ọpho-mkpuma ono; ọphu ọ dudu alị, ayi zuru m'ọo nanụ. Ndu ozi mu l'ẹphe ha achikotaleruphu ẹka wụa l'ozu ono. ¹⁷ Ọdo aburu l'ukporo ndu Júda ẹsaa l'umadzu iri; mę ndu bu ndu ishi bẹ shi abyajẹ ori nri lẹ nke mu; yeru ndu eshi-je iphe, bu mbakeshi, nọ-pheru ayi mgburumgburu byakfuta ayi. ¹⁸ Mbọku-mbọku bẹ eegbuje oke-eswi lanụ; waa aturu ishingu, ẹhu dụ mma; mę oku; gude shiaru mu nri. Iphe bu abalị iri, sweru esweswe bẹ eevutajeru mu mę, dụ iche iche; vuta iya k'etsutsu iya. A makwaru-a l'iphemiphe ọbule ono nọkota; ọbu lẹ mu ta asubukwaa t'a nụ mu oke-nri, ruberu ọvọvọ. Ishi iya aburu lẹ ivu-ẹra ndu Júda vu bẹ hawa nshinu.

¹⁹ Mu abya ekfuru nụ Nchileke; sụ iya t'ọ nyatakwa mu rụ lẹ k'iphemiphe ọbule ono, mu mekotaru ndu-wa ono.

Ẹjo idzu, aachiru Nehemáya

6 Tọ dụ iya bụ; Sambálatu; Tobaya; Geshemu, bu onye Arabu; mę ndu ọhogu ayi ọdo abya anụ lẹ mu kpụ-ghewaru ọpho-mkpuma ono; l'ẹ tọ dūhedu ẹke ghekwarduru iya ọnu; a gụfu lẹ teke ono bẹ mu te yeshidua ibo l'ọnu-oguzo iya; ² Sambálatu yẹle Geshemu ezia tẹ mu bya tẹ mu l'ẹphe nwee ndzuko lẹ mkpukpu lanụ l'obosara alị Ono. Obenu l'iphe, ẹphe chjru idzu iya bu t'ẹphe merua mu ẹhu. ³ Ya ndono; mu ezifu ndu ozi t'ẹphe je ezia ẹphe: "L'ozu, mu gude l'ẹka hakwa l'uru. Lẹ mu ta abyaghekwa. ?Nanụ ẹge mu e-shi paru ozi ono haa; lẹ mu eje ẹphe ọza oku?"

⁴ Ugbo ẹno bẹ ẹphe ziru mu ozi lanụ ono. Yọ bụru ọnu ono, mu yehawaru ẹphe ono bẹ mu yekotaru ẹphe.

⁵ Yo be lẹ k'ugbo ise ya; Sambálatu eye nwozi iya t'ọ gude ẹkwo, o deru; ghebe iya ọnu; nụ iya t'ọ wotaru mu. ⁶ L'ime ẹkwo ono b'ọ deru; sụ:

"Iphe ada nụ l'iphe bu mbakeshi bu lẹ nggu lẹ ndu Ju bẹ achị idzu t'unu kwefu ikẹ. Geshemu agbakwa ama l'ọ bu oswi-okfu. Yọ bụru iya meru iphe unu akpukwa ọpho-mkpuma ono. Iphe ọdo, e kfuru ye iya bu l'ọo mbẹdua eme tẹ mu bụru eze ẹphe. ⁷ Ọdo aburu lẹ mu gbe ọtawá ndu nkfuchiru t'ẹphe je araa ya arara lẹ Jerúsalemu l'ọ bụwa mu bu eze ndu Júda. Wo; ?o doru mu-a ẹnya l'okfu ono e-rukwa eze nchị. L'ọ kakwa mma tẹ bya tẹ ayi chị-zia ya achị-zi."

⁸ Mu eziphu iya ozi azụ; sụ iya: "L'iphe ono, ookfu ono ta dukwa ọphu bu oswi-okfu; l'ọ kwa iphe ọ ritaru l'obu iya bẹ ookfu."

⁹ Iphe ono bu iphe, ẹphe eme te ayi tsuhu egvu; kẹ l'ẹphe riru l'ayi a-paru ozi ono haa; ayi te ejefuhe iya l'ishi. Ọle mu rọru Nchileke; sụ iya: "Byiko; menua te ẹka shihu mu ike."

¹⁰ Yo be teke mu jeru l'ulo Shemáya Delaya Mehetabẹlu, bu onye e bufuru ebufu; yọ sụ tẹ mu l'iya dzuda l'eze-ulo Nchileke; l'ime ime eze-ulo ono; tẹ ayi gụ-chishia ibo eze-ulo ono agụ-chishi; l'ọ nweru ndu a-bya mu ebugbu; l'ọo l'enyashi bẹ ẹphe a-bya.

¹¹ Mu ajia; sụ: "?Bụ onye dụ l'ọ bu mbẹdua a-bya agbalahaa ọso? Mbụ: ?bụ onye dụ l'ọ bu mbẹdua a-gbaru lashia l'eze-ulo Nchileke tẹ mu dzọta ndzụ mu tọ? Lẹ mu te ejekwa."

¹² Yọ bụru teke ono b'ọ byaru bya edoo mu ẹnya l'ẹ t'ọ bụdu Nchileke bẹ ziru iya nụ; l'ọo Tobaya yẹle Sambálatu kfuru iya ugwo t'ọ kfu iphe, a-tsuru mu nụ.

¹³ Ẹphe kfuru iya ugwo t'ọ yee mu egvu; k'ọphu mu eme iphe, ọ sụru tẹ mu mee; shi ẹge ono mee iphe, dụ eji; t'ẹphe nweru iphe, ẹphe agbabe ọkpa gube mu ẹjo epha; mee mu iphe-iphere.

¹⁴ Mu abya ekfuru nụ Nchileke; sụ iya: "Nggube Nchileke mu; ba azahakwa iphe, Tobaya yẹle Sambálatu meru mu. Ọ kwaphụ ẹge ono b'ẹ tji zahadu nwanyi nkfuchiru ono; mbụ Nówadiya; mę ndu nkfuchiru ọdo, shi eme t'ẹphe yee mu egvu."

A kpụ-gheru ọpho-mkpuma ono

¹⁵ Ya ndono; iphe, a kpuru ọpho-mkpuma ono bu ukporo abalị labụ l'abalị iri l'ẹbo. Mbọku, a kpụ-gheru iya bu l'ukporo abalị l'abalị ise l'ọnwa Elulu. ¹⁶ Teke ndu ọhogu ayi l'ẹphe ha; mę iphe bu mbakeshi, bupheru ayi mgburumgburu nuru iya; bẹ ẹphe pehuru onwephe l'ẹnya; kẹ l'ọ bya edoo ẹphe ẹnya l'ozu ono bu Nchileke ayi yeru ayi ẹka; ayi ejefu iya l'ishi.

¹⁷ L'ogege ono bẹ ndu a maru epha ẹphe l'alị Júda; ẹphe lẹ Tobaya shi anọduje edegba ẹkwo. ¹⁸ Ishi iya aburu l'igweligwe ndu Júda bẹ riru nte turu ikẹ yeru iya; kẹ l'ọ bu ọgo Shekaniya Ara. Nwatibe iya kẹ nwoke ọphu aza Jehohananu alukwaphu nwatibe Meshulamu Berekaya. ¹⁹ Ẹphe anọdujekwaphu ekfuru mu iphe, dụ mma, Tobaya l'emebe. Teke o -nweru iphe mbẹdua

kfuru; ephe atútuta iya je edooru iya. Tobaya l'edeta-
jeru mu ekwo tẹ ya gude yee mu egvu.

7 A kpụ-getsulephu upho-mkpuma ono; mu abya
eyeshikota iya ibo; bya afōo ndu nche onu-oguzo;
ndu egvu; mę ndu Lívayi. ² Mu abya ewota Hanani, bu
nwanne mu mee ya ishi lẹ Jerúsalemu. Hananaya bę
mu yeru ọlo ngwa-ogụ l'ẹka. Ishi iya aburu lẹ Hananiya
bu onye e gude ire iya ẹka; bya aburu onye atsụ
Nchileke egvu karia igweligwe ndu ọdo. ³ Iphe, mu
kfuru ephe bu: "T'ẹ b'ọ dukwa onu-oguzo, eeshi abata
Jerúsalemu ọphu aa-guhaje aguha jeye teke ẹnyanwu
hawara ọhuma. Teke ndu nche nokwadu lẹ nche; t'a
guchishijee ibo iya aguchishi; swobetsua ya akpobe.
Unu shi lẹ ndu, bu lẹ Jerúsalemu fota ndu nche; t'ephe
nọduje l'ẹke, du k'оче nche; ndu ọphu anọduje lẹ
nche l'ifu ọlo ephe."

Ndu, a kpuru lẹ ndzu alata

(Ezu 2:1-70)

⁴ Jerúsalemu bu eze mkpukpu, ha nshinu. O bu lẹ
ndu bu iya nu ta badu nwishi; ta watawaa okpu-kwazi
ọlo ono. ⁵ To du iya bu; Nchileke mu eye mu iya l'obu
te mu ku-koo ndu a maru epa ephe; ndu ishi;
mewaru ndu ọdo; t'e deshia epa ephe l'eri ephe l'eri
ephe. Mu abya aphua ekwo, e deshiru epa ndu vuru
uzo, shi l'ẹke a kpuru ephe lẹ ndzu lata; mbu ekwo, e
deshiru epa ephe l'eri ephe l'eri ephe. Iphe, mu
phuru, e deru l'ekwo ono bu:

⁶ Owaa ndu Izurelu ono, shi lẹ Bábýilonu lata ono;
mbu ndu ono, a kpuru lẹ ndzu laa alị ọdo; mbu ndu
Nebukadineza, bu eze ndu Bábýilonu kpukojeru laa
Bábýilonu. Ephe latatsuaru Jerúsalemu; mę Júda.
Onyenonu alatsua mkpukpu ẹke o shi. ⁷ Ndu ephe tso
lata bu Zerúbabelu; Jeshuwa; Nehemáya; Azariya;
Ramáya; Nahamani; Modekáyí; Bilishanu; Misuperetu;
Biguvayi; Náhumu; mę Bena.

Owaa ẹge ndu Izurelu ono ha ndo-ọ:

⁸ Ndibe Paroshi du
unu madzu ise
l'ukporo madzu esato
l'umadzu iri l'ẹbo.

⁹ Ndibe Shefatíya du
ukporo madzu iri l'esato
l'umadzu iri l'ẹbo.

¹⁰ Ndibe Ara du
unu madzu
l'ukporo madzu iri l'ẹbo;
l'umadzu iri l'ẹbo.

¹¹ Ndibe Pahatu-Móabu,
bu iya bu ndu shi l'eri
Jeshuwa yele Jóabu du
unu madzu esaa;
l'umadzu iri l'esato.

¹² Ndibe Élamu du

unu madzu ẹto;
l'ukporo madzu labu;
l'umadzu iri l'ẹno.

¹³ Ndibe Zatu du
unu madzu labu;
l'ukporo madzu labu;
l'umadzu ise.

¹⁴ Ndibe Zakayi du
unu madzu;
l'ukporo madzu iri;
lẹ madzu esato.

¹⁵ Ndibe Binuyi du
unu umadzu;
l'ukporo madzu iri l'ẹbo;
l'umadzu esato.

¹⁶ Ndibe Bebayi du
unu madzu;
l'ukporo madzu iri lẹ nanu;
l'umadzu esato.

¹⁷ Ndibe Azugadu du
unu madzu ise;
l'ukporo madzu
iri l'ishingu; l'umadzu labu.

¹⁸ Ndibe Adonikamu du
unu madzu;
l'ukporo madzu iri l'ẹto;
l'umadzu esaa.

¹⁹ Ndibe Biguvayi du
unu madzu ise;
l'ukporo madzu ẹto;
l'umadzu esaa.

²⁰ Ndibe Adinu du
unu madzu;
l'ukporo madzu iri l'ẹbo;
l'umadzu iri l'ise.

²¹ Ndibe Ateya, bu iya bu
ndu eri Hezekáya du
ukporo madzu ẹno;
l'umadzu iri l'esato.

²² Ndibe Hashumu du
ukporo madzu iri l'ishingu;
l'umadzu esato.

²³ Ndibe Bezayi du
ukporo madzu iri l'ishingu;
l'umadzu ẹno.

²⁴ Ndibe Harifu du
ukporo madzu ise;
l'umadzu iri l'ẹbo.

²⁵ Ndibe Gíbiyonu du
ukporo madzu ẹno;
l'umadzu iri l'ise.

²⁶ Unwoke, shi Bétulehemu;
mę Netofa du
ukporo madzu tete;

l'umadzu ẹsato.
²⁷ Ndu kẹ Anatọtu dọ
 ọkporo madzọ ishingú;
 l'umadzu ẹsato.
²⁸ Ndu kẹ Bétu-Azọmavetu dọ
 ọkporo madzọ labọ l'umadzu labọ.
²⁹ Ndu kẹ Kiriyatu-Jerimu;
 Kefira; mẹ Berotu dọ
 ọnu madzọ;
 l'ọkporo madzọ iri l'ẹsaa;
 l'umadzu ẹto.
³⁰ Ndu kẹ Ráma; mẹ Géba dọ
 ọnu madzọ;
 l'ọkporo madzọ iri lẹ nanọ l'onye lanọ.
³¹ Ndu kẹ Mikumashi dọ
 ọkporo madzọ ishingú;
 l'umadzu labọ.
³² Ndu kẹ Bételu; mẹ Eyayi dọ
 ọkporo madzọ iri lẹ nanọ l'umadzu ẹto.
³³ Ndu kẹ Nébo ọphunanu dọ
 ọkporo madzọ labọ;
 l'umadzu iri l'ẹbo.
³⁴ Ndu kẹ Élamu ọphunanu dọ
 ọnu madzọ ẹto;
 l'ọkporo madzọ labọ;
 l'umadzu iri l'ẹno.
³⁵ Ndu kẹ Harimu dọ
 ọkporo madzọ iri l'ishingu.
³⁶ Ndu kẹ Jériko dọ
 ọkporo madzọ iri l'ẹsaa;
 l'umadzu ise.
³⁷ Ndu kẹ Lodu; Hadidi;
 mẹ Ono dọ ọnu madzọ;
 l'ọkporo madzọ iri l'ishingu l'onye lanọ.
³⁸ Ndu kẹ Senaa dọ
 ọnu madzọ tete;
 l'ọkporo madzọ iri l'ishingu l'umadzu iri.
³⁹ A bya lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja:
 Ndibe Jedaya,
 bọ iya bọ ndu shi
 l'ọnu-ọlo Jeshuwa dọ
 ọnu madzọ labọ;
 l'ọkporo ẹsato l'umadzu iri l'ẹto.
⁴⁰ Ndibe Ima dọ
 ọnu madzọ labọ;
 l'ọkporo madzọ iri l'ẹbo;
 l'umadzu iri l'ẹbo.
⁴¹ Ndibe Pashọ dọ;
 ọnu madzọ ẹto;
 l'ọkporo labọ l'umadzu ẹsaa.
⁴² Ndibe Harimu dọ
 ọnu madzọ labọ;
 l'ọkporo madzọ iri l'umadzu iri l'ẹsaa.
⁴³ A bya lẹ ndu Lívayi:

Ndu ufu Jeshuwa;
 mẹ Kadimiyẹlu, bọ iya bọ
 ndu shi l'eri Hodaviya dọ
 ọkporo madzọ ẹto; l'umadzu iri l'ẹno.
⁴⁴ A bya lẹ ndu egvu:
 Ndibe Ásafu dọ
 ọkporo madzọ ẹsaa l'umadzu ẹsato.
⁴⁵ A bya lẹ ndu nche
 ọnu-ọguzo:
 Ndibe Shalumu;
 ndibe Ateya;
 ndibe Talumọnu;
 ndibe Akubu;
 ndibe Hatita;
 mẹ ndibe Shobayi;
 bẹ tọkoru dọ
 ọkporo madzọ ishingú;
 l'umadzu iri l'ẹsato.
⁴⁶ Ndu ozi l'eze-ọlo Nchileke bọ:
 Ndibe Ziha;
 ndibe Hasufa;
 ndibe Tabawotu;
⁴⁷ ndibe Kiroso;
 ndibe Siya;
 ndibe Padọnu;
⁴⁸ ndibe Lebana;
 ndibe Hagaba;
 ndibe Shalumayi;
⁴⁹ ndibe Hananu;
 ndibe Shalumayi;
 ndibe Gaharu;
⁵⁰ ndibe Reyaya;
 ndibe Rezinu;
 ndibe Nekoda;
⁵¹ ndibe Gázamu;
 ndibe Uza;
 ndibe Paseya;
⁵² ndibe Besayi;
 ndibe Meyunimu;
 ndibe Nefisimu;
⁵³ ndibe Bakubuku;
 ndibe Hakufa;
 ndibe Hahuru;
⁵⁴ ndibe Bazulutu;
 ndibe Mehida;
 ndibe Hasha;
⁵⁵ ndibe Bakọsu;
 ndibe Sizéra;
 ndibe Téma;
⁵⁶ ndibe Neziya;
 mẹ ndibe Hatifa.
⁵⁷ A bya lẹ ndibe ndu ozi Sólomọnu.
 Ẹphebedua bọ:
 ndibe Sotayi;

ndibe Soferetu;
 ndibe Perida;
⁵⁸ ndibe Jala;
 ndibe Dakonu;
 ndibe Gidelu;
⁵⁹ ndibe Shefatíya;
 ndibe Hatilu;
 ndibe Pokeretu-Hazebeyimu;
 me ndibe Amonu.
⁶⁰ Ndu ozi l'eze-ulo Nchileke l'ephe ha;
 yeru unwu ndu ozi Sólomonu du
 ukporo madzu iri le tete;
 l'umadzu iri l'ebo.

⁶¹ Ndu owaa bu ndu ophu shi le Telu-mela; Telu-Hasha; Kerubu; Adonu; me Ima la. O bu le ndu onanu l'ephe ha ta dudu ike koshi onu-ulo, ephe shi; me ndu ufu onye ephe bu; k'ophu ee-shi ege ono maru l'ephe bua ndu Ízurelu. ⁶² Ndu ufu Delaya; ndu ufu Tobiya; me ndu ufu Nekoda du unu madzu l'ukporo madzu iri l'ebo l'umadzu labu.

⁶³ A bya le ndu ufu ndu achijeru Nchileke eja: ndu ufu Hobaya; ndu ufu Hakozu; me ndu ufu Bazilayi. Bazilayi luru nwatibe Bazilayi ke Giledu; eekujewa iya ru ala l'epha nna nyee ya ono. ⁶⁴ Ndu ono b'a choru epha ephe l'ekwo, e deru ege e gude mushia ndu ufu ephe; ta phu iya. E woshia ephe t'ephe ba buhe ndu achijeru Nchileke eja; bya eworu ephe dobe l'o bu ndu mmeru no l'ehu. ⁶⁵ Govano asu t'ephe be etsojeshi ria nri, kakota odu nsu jeye teke ee-nwe onye achijeru Nchileke eja, e-gude Urimu; me Tumimu kpata ishi.

⁶⁶ A -gukota ndu ono l'ephe ha; be ephe du ukporo unu madzu ise l'unu madzu ise l'ukporo madzu iri l'eshato; ⁶⁷ a gufukwa ndu ozi ephe ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi. Ndu onanu du unu madzu iri l'eshato l'ukporo madzu ishing u l'umadzu iri l'esaa. Ephe nwek-waruphu ukporo umadzu iri l'ebo l'umadzu ise: unwoke l'unwanyi, bu ndu egvu; ⁶⁸ bya enweru unu inya l'ukporo inya iri l'ishingu l'inya iri l'ishingu. Ephe nweru ukporo inya-mulu iri l'ebo l'inya-mulu ise. ⁶⁹ Inya-kamelu ephe du unu l'ukporo l'iri l'ise; bya enweru nkakfu-igara, du unu iri l'ishingu l'ukporo iri l'ishingu.

⁷⁰ O nweru ndu bu ishi l'onu-ufu nna ephe, nuru iphe t'e gude yeta eka jee ozi ono. Govano be yeru unu mkpola-ododo l'ukporo mkpola-ododo iri l'ulo-eku; ukporo efere labu l'efere iri; me uwe ndu achijeru Nchileke eja, du unu uwe l'ukporo uwe ishing u l'uwe l'iri. ⁷¹ Ndu bugbaa ishi l'onu-ufu nna ephe haru woru mkpola-ododo, du ukporo unu ugbo labu l'unu iri; nu t'e dobe l'ulo-eku, ee-gudeje jee ozi ono; bya anu mkpola-ocha, du ukporo unu ugbo iri l'eto l'unu iri l'ise. ⁷² Mkpako iphe, ndu odo nuru du mkpola-ododo, du ukporo unu ugbo labu l'unu iri; me mkpola-ocha, du ukporo unu ugbo iri l'ebo l'unu iri; me uwe ndu achijeru Nchileke eja, du ukporo eto l'esaa.

⁷³ To du iya bu; ndu achijeru Nchileke eja; ndu Livayi; ndu nche onu-oguzo; ndu egvu; ndu ozi l'eze-ulo Nchileke; mewaru ndu odo; yeru ndu Ízurelu l'ephe ha ebukotaru le mkpukpu le mkpukpu ephe.

Ézura aguru ndu ono ekwo ekemu Nchileke

8 Yo rua l'onwa k'esaa teke ndu Ízurelu bukotawa le mkpukpu le mkpukpu ephe; ephe l'ephe ha abya edzua l'edukfu, no l'ifu Onu-oguzo Mini. Ephe asu Ézura, bu o-de-ekwo t'o wofuta ekwo ekemu Mosisu, bu iya bu ekemu ono, Ojejoje turu nu ndu Ízurelu ono.

² Yo be l'abalj k'odungu l'onwa k'esaa; Ézura, bu onye achijeru Nchileke eja; ewofuta ekwo ekemu ono l'ifu edzudu-oha l'eke unwoke; me unwanyi; me ndu mawaru iphe ekfu. ³ Yo nodu l'edukfu ono, no l'ifu Onu-oguzo Mini ono gu eka ekwo ekemu ono l'eke unwoke me unwanyi; me ndu ophu mawaru iphe ekfu dzuru. O wataru iya agugu l'onma-ewa utsu; gu ya ege ono jeye l'echi oke-eswe. Edzudzu-oha ono angabe nchi ohuma l'iphe, ekwo ekemu ono ekfu.

⁴ Ézura, bu o-de-ekwo evudo l'eli eke e gude oshi gbáa ke mboku ono. Ndu vudo iya l'eka-utara bu Matitíya; Shéma; Anaya; Uráya; Hilikaya; me Maseya. Ndu ophu vudo iya l'eka-ibyita aburu Pedaya; Mishelu; Malukija; Hashumu; Hashubadana; Zekaraya; me Meshulam. ⁵ Ézura abya ekpuhaa ekwo ono; ephe aphukota iya; ke l'eke oovudo b'o kakota ndu ono l'eli. Teke o kpuharu iya be ephe tuko wu-lihu vudo evudo. ⁶ Ézura ajaa Ojejoje ajaja; mbu Nchileke ono, paru eka apaa ono.

Ndu ono achilikota eka ephe; zu sụ: "Ono kwa ege o du-o! Ono kwa ege o du-o!" Ephe efuzita kpubekota ifu l'ali; baaru Ojejoje eja. ⁷ Ndu Livayi, bu iya bu Jeshuwa; Bani; Sherebiya; Jaminu; Akubu; Shabetayi; Hodiya; Maseya; Kelita; Azariya; Jozabadu; Hananu; me Pelaya eyeta eka; mee te ekemu ono doo ndu ono enya l'ephe vudokwaduru l'eke ono. ⁸ Ephe agua iphe, no l'ekwo ekemu Nchileke ono; bya akowashia ya; mee iphe ono, a guru ono; yo dokota enya.

⁹ Govano Nehemáya; me Ézura, bu onye achijeru Nchileke eja; buru o-de-ekwo; me ndu Livayi, bu ndu ezi ndu ono ekemu ono abya ekfuru nu ndu ono; su ephe: "Le ntanu-a bukwa mboku, duru Ojejoje, bu Nchileke unu nsu. Unu ba agukwa aphu; ophu unu 'arakwa ekwa." Ishi iya aburu le ndu ono l'ephe ha wataru eka l'ephe nuru iphe, ekemu ono kfuru. ¹⁰ Nehemáya asu ephe: "T'ephe lawaru je eria okpobe nri; ephe angua mee, l'atsa rengerenge; ephe ahatakwapu je anu ndu ophu e-te enwed u ophu ephe e-ri. Ntanu-a dukwaru Nnajiufu nsu. Unu ba agushi aphu; ke l'o kwa eh u-otso-ena ophu shi Nchileke l'eka bu ike unu."

¹¹ Ndu Lívayi egboo ndu ono; sụ ẹphe: “T’ẹphe nọdu ndoo; ẹphe ahaa ọgu aphụ; kele ntanụ bukwa mbọku, dụ nsọ.” ¹² Ndu Ízurẹlu l’ẹphe ha awụkashihu lashia je eria; ngụa; wojetsuaru ndu ọdo nri; mbụ gude ẹhu-ọt-so-ẹna gbaa ajị ono; kẹ l’okfu ono, a gụru ẹphe ono bẹ doru ẹphe ẹnya.

Aji Ada-Ékwa

¹³ Yo be lẹ mbọku k’ẹbo ya; ndu ishi, shigbaa l’ọnu-ufu ọnu-ufu ndu Ízurẹlu; ndu achijeru Nchileke; mẹ ndu Lívayi awụru bya adọ-peehe Ézura, bụ o-de-ẹkwo mgburumgburu t’ẹphe mụa iphe, ekemu ono kfuru. ¹⁴ Ẹphe aphụ l’e deru l’ẹkwo ono lẹ Ojejoje shi l’ẹka Mósisu tụa ekemu sụ; lẹ ndu Ízurẹlu bẹ e-bujeru l’ime m̀kp̀ù teke aagba ajị k’onwa ẹsaa ono. ¹⁵ Ọdo aburu t’ẹphe raa ya arara; mee t’a nụ-dzuru iya lẹ mkp̀ukpu ẹphe gbaa mgburumgburu; mẹ Jerúsalemu; sụ: “T’ẹphe tųgbua je l’ugvu je egbukoo ẹkali-oshi olivu; ẹkali-oshi payinu; kẹ mıturu; ẹkwo igu; mewartu oshi ọdo, nweru ẹkwo; t’e gude tųshia m̀kp̀ù, bụ iya bụ ẹge e deru iya l’ẹkwo ekemu ono.”

¹⁶ Tọ dụ iya bụ; ẹphe atųgbua je egbukoo ẹkali-oshi ono bya atųshiaru onwẹphe m̀kp̀ù. Onyenonu; yọ tụa nk’iya l’eli ọlo iya; l’ogbodufu iya; l’ogbodufu ọlo Nchileke; edukfu ono, nọnyabe Ọnu-oguzo Mini ono; mẹ ọphu nọnyabe Ọnu-oguzo Ífuremu. ¹⁷ Igwe-ọha ono, bụ ndu shi l’ẹke a kpuru ẹphe lẹ ndzụ lata ono bẹ atųshikota m̀kp̀ù ono buru. Ndu Ízurẹlu ta agbabụa Aji M̀kp̀ù ẹge ono; shita l’oge kẹ Jóshuwa Nunu jeye mbọku ono. Ẹhu tsọkpooru ẹphe ẹna nshinu.

¹⁸ Mbọku-mbọku; shita lẹ mbọku kẹ mbụ, a wataru ọgba ajị ono jeye lẹ mbọku kẹ ikpazụ iya bẹ Ézura nọdukotaru gwa ẹkwo ekemu Nchileke ono. Ẹphe gbaru ajị ono abalị ẹsaa; yo be lẹ mbọku k’ẹsato iya; ẹphe enwee ndzuko, bụ iya bụ ẹge ekemu kfuru iya.

Ndu Ízurẹlu ekfushi ẹjo iphe, ẹphe meshiru

⁹ Ọnwa ono agbalẹphu ụkporo abalị l’abalị ẹno; ndu Ízurẹlu edzua; wata ọswi aswịswi. Ẹphe eye-shia uwe-aphụ; kpotsuaru ẹja kpua onwẹphe l’ishi.

² Ndu ọphu bụ ndu Ízurẹlu ekewafụ onwẹphe l’ẹke ndu mbyamụmbya nọ. Ẹphe evudo kfushikota ẹjo iphe, ẹphe meshiru; mẹ lẹ k’ẹjo ọkpoma, nna ẹphe.

³ Ẹphe evudo l’ẹke ẹphe vudo; gebe nchi; a gụaru ẹphe iphe, e deru l’ẹkwo ekemu Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe ono awa ẹto. Ẹphe egude awa ẹto ọdo kfushia ẹjo iphe, ẹphe meshiru; bya abaaru Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe ẹja. ⁴ Jeshuwa; Bani; Kadimẹlu; Shebaniya; Buni; Sherabiya; Bani; mẹ Kenanii ẹphebedua evudo l’ubube ọlo-eli, e metaru ndu Lívayi l’ara ẹkwa echiku Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe.

⁵ Ndu Lívayi ono, bụ iya bụ Jeshuwa; Kadimẹlu; Bani; Hashabuneya; Sherabiya; Hodiya; Shebaniya; mẹ Petahiya asụ ẹphe:

“Unu wụ-lihu; jaa Ojejoje, bụ Nchileke unu ajaja; mbụ Nchileke ono, nọ shita l’ojejoje rua l’ojejoje ono.”
“T’a jakwaa Nchileke ono, dụ biribiri ono ajaja; mbụ Nchileke ono, karia ajaja, aaja iya; karia ekele, ekele iya ono.”

Ndu Ízurẹlu ekfushi ẹjo iphe, ẹphe meru

⁶ Ezura abya ekfuru nụ Nchileke; sụ iya: “Ọ bụ nggụbedua nkinyi ngu bụ Ojejoje.

Ọ bụ nggu keru igwe; kee igwe ọphu ka igwe l’eli; mẹ iphe bụ iphe nọ iya nụ. Ọ bụ nggu keru alị; mẹ iphe bụ iphe, nọ iya nụ; bụru nggu keru eze ẹnyimu; mẹ iphe bụ iphe, nọ iya nụ. Ọ bụ nggu meru iphemiphe ọbule; yọ nọdu ndzụ.

Iphemiphe ọbule, nọ l’imigwe abakotaru ngu ẹja.

⁷ “Ọ bụ nggụbe Ojejoje bụ Nchileke ono, ọtaru Ébiramu; dufuta iya lẹ Úru l’alị Kalúdiya bya agụ-kwazi iya ẹpha; yọ ghọo Ébirhamu.

⁸ Ị phuru l’ọ bụ onye e gude ire iya ẹka l’ẹke ị nọ; nggu l’iya eworu ndzụ gbaa.

Nggụ ekwee ya ụkwa l’iji-nụkota yele awa iya alị ndu Kénanu; kẹ ndu Hetu; kẹ ndu Amọru; kẹ ndu Pérezu; kẹ ndu Jebusu; mẹ kẹ ndu Gigashi.

Ụkwa ono, i kweru ono; b’i medzukotaru; kẹ l’i bụ onye doberu ẹka ndoo.

⁹ Ị phuru iphe-ẹhuka, nna ayi phe jeru lẹ Íjiputu; nụkwaaphu ẹkwa, ẹphe raru l’iku Eze ẹnyimu Uswe.

¹⁰ Ị meshiru iphe-ọphulenyá;

mẹ iphe-ohubama,
 dụgbaa biribiri
 kpua Fero;
 mẽ ndu ishi ọru iya;
 mẽkpo ndu alì iya l'ẹphe ha;
 kẹ l'ì maru ẹge ndu Íjiputu
 gude kẹ ekuku,
 ẹphe eku onwẹphe;
 gwaa ndibe ngu maa.
 I meru; a maru ẹpha ngu;
 mbụ maru iya ẹge ono jeye ntanụ.

¹¹ I meru eze ẹnyimu;
 yo kekahu ẹbo l'ifu ẹphe;
 k'ọphu bụ l'ẹphe jeru ije
 l'alì ọkponku swee
 eze ẹnyimu ono.
 Obenu lẹ ndu achi ẹphe ọso;
 b'ì tųru mgbaheka;
 ẹphe abụru gvudugungu
 l'ime mini ono
 l'ọ bụ mkpuma, a wụshiru
 l'ime eze mini, ha nshinu.

¹² O -be l'eswe;
 nggu egude urukpu,
 kpuru rogbodongu dua ẹphe.
 Teke o -beru l'ẹnyashi;
 nggu egude ọku,
 kpuru rogbodongu l'edu ẹphe;
 t'ọ bụru iphoro,
 a-nọdu ekoshi ẹphe ụzo.

¹³ I nyizitaru lẹ Ugwu Sáyinayi;
 nọdu l'imigwe kfuru nụ ẹphe.
 I nųru ẹphe ome-l'alì,
 kfuru nhamụnha;
 mẽ ekemu, bụ ọkpobe iya;
 mẽ iphe, i tọru ọkpa iya,
 bụ iphe, dụ mma.

¹⁴ I meru; ẹphe amaru mbọku,
 i doberu t'ọ bụru mbọku
 ọtu-ume ngu, dụ nsọ.
 I shi l'ẹka nwozi ngu,
 bụ Mósìsù kfuru ẹphe
 ekemu, ẹphe a-nọdu etso.

¹⁵ Teke ẹgu guru ẹphe;
 b'ì nųru ẹphe nri,
 shi l'imigwe;
 bya ekee ẹphe mini,
 shi l'eze mkpuma t'ẹphe ngụa;
 teke mini guru ẹphe.
 I sųru ẹphe t'ẹphe tųgbua
 je anata alì ono,
 i riburu nte l'ìi-nụ ẹphe ono.

¹⁶ Ọbule nna ayi phẹ ono;
 bẹ palilahaaru onwẹphe eli;

kwefu íkè; jìka ome iphe,
 ì sųru t'e meje.
¹⁷ Ẹphe jìkaru ome iphe,
 ì sųru t'ẹphe mee;
 zahashìkota iphe ono, dụ
 biribiri, i meshiru ẹphe l'ifu ono.
 Ẹphe ekwefuru ngu íkè;
 ngee ngu ẹka l'ishi;
 fọta onye ishi, e-duphu
 ẹphe azụ lẹ Íjiputu,
 bụ ẹke ono, ẹphe shi bụru ohu ono.
 Obenu l'ì bụ Nchileke, agụje nvụ;
 onye emeje eze-iphe-oma;
 onye obu-imiko;
 onye ẹ ta bụdu onye obu-ọku;
 onye n-yemobu iya nyiberu anyibe,
 bụ iya meru; tì ha ẹphe;
¹⁸ mbụ je akpaa lẹ teke
 ẹphe kpuru onwẹphe nweswi; sụ:
 'L'ọ ọwaa bụ Nchileke ẹphe,
 bụ onye dufutaru ẹphe lẹ Íjiputu;
 mẽ teke ono,
 ẹphe kfubyishiru ngu k'ẹjo iya ono.

¹⁹ Obenu l'i gude k'eze
 obu-imiko ngu ono;
 tì ha ẹphe l'echi-ẹgu.
 Urukpu ono, kpuru
 rogbodongu ono ta ha ẹphe.
 Oduje ẹphe l'eswe.
 Ọku ono, kpuru rogbodongu
 ono ta nyìhubua anyìhu.
 Ọbujeru ẹphe iphoro l'ẹnyashi.

²⁰ I nųru ẹphe Ume ọma ngu ono
 t'ọ kpọ-zijeru ẹphe ụzo.
 Ẹ tì jìkadu ẹphe ọnu Mana
 ono, shi ngu l'ẹka ono.
 I nųru ẹphe mini t'ẹphe ngụa
 gude gboo ẹgu mini.

²¹ Ụkporo afa ẹbo
 b'ì heru ẹphe l'echi-ẹgu;
 to nwe iphe, ụko iya dụjeru ẹphe.
 Uwe ẹphe ta akahụbua akahụ;
 ọphu ọkpa te kobua ẹphe ekoko.

²² I meru; ẹphe alụta alì-eze,
 dụ ichi l'iche;
 lụta mbakeshi, dụ iche iche;
 bya eworu alì ndu ono
 keshiaru ẹphe t'ọ bụru ókè-alì ẹphe.
 Ẹphe nataru alì Hẹshìbonu,
 bụ alì-eze Sihọnu;
 mẽ alì Báshanu,
 bụ alì-eze Ọgu.

²³ I meru t'ụnwu ẹphe ha igwe
 l'ọ bụ mkpọ-kpodo, nọ l'igwe.

Nggú edua ẹ̀pẹ́
 dubata l'alì onò, ì sùru nna ẹ̀pẹ́
 t'ẹ̀pẹ́ bahù je anata onò.
²⁴ Ọ̀ bụ̀ ụ̀nwu ẹ̀pẹ́ bahùru
 je anata alì onò.
 Ì lụ̀-gburu ẹ̀pẹ́ ndu alì onò,
 bụ̀ iya bụ̀ ndu Kénanu.
 I meru tẹ̀ ndu Kénanu;
 ndu eze ẹ̀pẹ́;
 mẹ̀ ndu alì onò l'ẹ̀pẹ́ ha
 lakọ́ta ẹ̀pẹ́ l'ẹ̀ka;
 k'ọ̀phu ẹ̀pẹ́ e-me ẹ̀pẹ́ ẹ̀ge dọ́ ẹ̀pẹ́ mma.
²⁵ Ẹ̀pẹ́ lùtakotaru mkpụ̀kpụ̀,
 e gudetsua ụ̀pho-mkpuma,
 shihugbaaru ike kpụ̀-phée
 mgburumgburu;
 mẹ̀ alì-ọ̀tsu;
 natakọ́ta ụ̀lo ngwa,
 dọ́gbaa iche iche;
 dọ́kota mma; jì ejiji.
 Ẹ̀pẹ́ nakwarụ̀phu wẹ̀lu,
 a tųwaru atųtu;
 mẹ̀ mgbo vayìnu;
 mẹ̀ kẹ̀ olivu;
 mẹ̀ oshi-ọ̀mi, dọ́ iche iche.
 Ẹ̀pẹ́ eria; rijishia ẹ̀pho;
 dashia okporokpo.
 Ẹ̀giri iphe onò,
 ì nųkotaru ẹ̀pẹ́ onò;
 bẹ̀ ẹ̀pẹ́ riru;
 yọ́ tsọ́o ẹ̀pẹ́ ẹ̀na.
²⁶ Obenu l'ẹ̀pẹ́
 kwefuru ngu íkè;
 nwufu ekemu ngu dobe l'agụ̀ga.
 Ẹ̀pẹ́ gbushiru ndu
 nkfuchiru ngu,
 bụ̀ ndu lọ́ru ẹ̀pẹ́
 ẹ̀ka lẹ̀ nchì ẹ̀ge ee-shi tẹ̀
 ẹ̀pẹ́ ghaa ifu l'ẹ̀ke ì nọ́.
 Ẹ̀pẹ́ kfubyishiru ẹ̀pha ngu eji eji.
²⁷ Ọ̀ bụ̀ iya meru; nggu eworu
 ẹ̀pẹ́ ye ndu ọ̀hogu ẹ̀pẹ́ l'ẹ̀ka,
 bụ̀ ndu kpọ́beru ẹ̀pẹ́ ishi l'ọ̀ku.
 Ọ̀ bụ̀ teke onò, ẹ̀pẹ́ nọ́
 l'iphe-ẹ̀huka onò;
 bẹ̀ ẹ̀pẹ́ rakuru ngu.
 Nggú eshi l'imigwe
 nųa ẹ̀kwa ẹ̀pẹ́;
 bya egude obu-imiko ngu
 onò, ha nshinu onò;
 nų ẹ̀pẹ́ ndu mgbafuta,
 bụ̀ ndu nafutaru ẹ̀pẹ́ l'ẹ̀ka
 ndu ọ̀hogu ẹ̀pẹ́ onò.
²⁸ Nchì adụ̀lephu ẹ̀pẹ́ ndoo;

ẹ̀pẹ́ awatakwa ome
 ẹ̀jo iphe l'ifu ngu ọ̀do.
 Nggú ewokwaru ẹ̀pẹ́ ye l'ẹ̀ka
 ndu ọ̀hogu ẹ̀pẹ́ ọ̀do.
 Ẹ̀pẹ́ abyakwa bya araku ngu ọ̀do;
 nggu eshi l'imigwe
 nųa ẹ̀kwa ẹ̀pẹ́.
 Ugbo olemole b'i gudewa
 obu-imiko ngu;
 nafuta ẹ̀pẹ́.
²⁹ Ì lọ́ru ẹ̀pẹ́ ẹ̀ka lẹ̀ nchì;
 ẹ̀ge ee-shi t'ẹ̀pẹ́ lata azụ̀; meje ekemu ngu.
 Ọ̀ bụ̀ okfu l'ẹ̀pẹ́ watalẹ̀ru-a
 ọ̀pa-li onwẹ̀pẹ́ eli;
 jìka ome iphe, i kfuru.
 Ẹ̀pẹ́ meru ẹ̀jo iphe
 gude mebyia ome-l'alì ngu;
 mbụ̀ ome-l'alì ngu onò, bụ̀:
 madzụ̀ -mee ya;
 yọ́ nọ́du ndzụ̀ onò.
 Ẹ̀pẹ́ gude l'ẹ̀pẹ́ bụ̀ 'anų-g'anų;
 gbakutaru ngu azụ̀;
 kwefuru ngu íkè; jìka ngu
 ọ̀ngaberu nchì.
³⁰ Ì taru ẹ̀pẹ́ nshi afa olemole.
 I gude Ume ngu
 shi l'ọ̀nu ndu nkfuchiru ngu
 lọ́o ẹ̀pẹ́ ẹ̀ka lẹ̀ nchì.
 Ọ̀ bụ̀ l'ẹ̀pẹ́ te yeduru ngu ọ̀nu.
 Yọ́ bụ̀ru iya meru;
 nggu eworu ẹ̀pẹ́ ye
 ndu alì ọ̀do,
 ẹ̀pẹ́ l'ẹ̀pẹ́ bu obutobu l'ẹ̀ka.
³¹ Obenu l'i gude
 k'obu-imiko ngu onò,
 paru apaa onò;
 jìka t'ẹ̀pẹ́ ba achìhu;
 jìkakwaphu
 l'ẹ̀ tì buhadu ẹ̀pẹ́ ẹ̀ka;
 kẹ̀ l'ì bụ̀ Nchileke,
 emeje eze-iphe-ọ̀ma;
 bụ̀ru onye aphųje imiko.
³² Ọ̀o ya bụ̀; nggùbe Nchileke ayi;
 mbụ̀ nggùbe Nchileke,
 ha nshinu; bụ̀ru Ọ̀karibe;
 bya abụ̀ru onye dọ́ egvu;
 onye edobeje ndzụ̀, ọ́ gbaru;
 ọ̀phu n-yemobu iya
 'agvųjedu agvųgvu.
 Byiko tẹ̀ iphe-ẹ̀huka-wa,
 ayi eje-wa; ba dọ́kwa ngu
 rųswa-rųswa l'ẹ̀nya;
 bụ̀ iya bụ̀ iphe-ẹ̀huka-wa,
 dakfutaru ayi-a; dakfuta

ndu eze ayi;
 ndu ishi ayi;
 ndu achijeru Nchileke eja;
 mę ndu nkfuchiru Nchileke ayi;
 mbụ iphe-ẹhuka ono,
 dakfutaru nna ayi phẹ;
 mę ndibe ngu l'ẹphe ha;
 shita l'oge kẹ
 ndu eze ndu Asiriya jeye ntanụ-a.

³³ Iphe ono, dakfutakotaru ayi
 ono bẹ iswi dukotakwa ngu mma.
 I meru iphe, kfuru akfuru.
 Obenu l'ayibedua meru ẹji.

³⁴ Ndu eze ayi; ndu ishi ayi;
 ndu achijeru ayi Nchileke eja;
 mę nna ayi phẹ te medu ekemu ngu.
 Ophu ẹphe 'angadu nchị l'iphe,
 ị sụru t'e mee; mę l'ẹka,
 ị lọru ẹphe lẹ nchi;

³⁵ je akpaa lẹ teke ẹphe nọ
 l'alị-eze ẹphe l'eri ẹgiri iphe ono,
 ị nụkotaru ẹphe l'eze alị ono;
 mbụ alị-ọtsu ono, ị nuru ẹphe ono;
 ẹphe ta abaduru eja;
 ophu ẹphe aghakọbedu;
 haa ẹjo-ụzo, ẹphe etso.

³⁶ Lewaru ẹge ayi bụ ohu
 ntanụ l'alị ono, ị nuru
 nna ayi oche phẹ ono;
 mbụ alị ono, ị nuru ẹphe
 t'ẹphe ria iphe, shi iya nụ;
 ria iphe-oma ono,
 nọ iya nụ ono.

Lewaru ẹge ayi bụ ohu ntanụ.

³⁷ O kwa ndu eze ono,
 i doberu t'ẹphe chĩa ayi ono; bẹ iphe,
 shi l'alị ono alakotaru.
 Ishi iya aburu ẹjo iphe,
 ayi meshiru.
 Ẹphe gude ayibedua;
 gude ẹku ayi
 l'eme iphe, dụ ẹphe mma.
 Ayi nọkwa l'oke iphe-ẹhuka!

Ndu byaru ẹka l'ẹkwo ọgba-ndzụ

³⁸ "O kwa iphe ono meru iphe ayi abya ọgba ndzụ-a, ẹ-te etengadu etenga-wa. Ee-dekwa iya phụ edede l'ẹkwo tẹ ndu ishi ayi; ndu Lívayi; mę ndu agbajeru ayi Nchileke eja; mee ya iphe-ọhubama."

10 Ndu yeru ẹka l'ẹkwo ọgba-ndzụ ono bụ: Govano Nehemáya Hakalaya; mę Zedekaya. Ndu ọdo, yeru ẹka l'ẹkwo ọgba-ndzụ ono bụ: ² Seráya; Azaríya; Jeremáya; ³ Pashọ; Amariya; Malukíja; ⁴ Hatushi; She-

baniya; Máluku; ⁵ Harimu; Meremotu; Obedáya; ⁶ Dánẹlu; Ginetonu; Baruku; ⁷ Meshulamu; Abíja; Miji-aminu; ⁸ Maaziya; Biligayi; mę Shemáya. Ndu ono bukota ndu achijeru Nchileke eja.

⁹ Ndu Lívayi, yeru ẹka l'ẹkwo ọgba-ndzụ ono bụ: Jeshuwa Azanaya; Binuyi, bụ onye eri Henadadu; Kadumẹlu; ¹⁰ mę ụnwunna ẹphe, bụ Shebaniya; Hodiya; Kelita; Pelaya; Hananu; ¹¹ Mayíka; Rehobu; Hashabaya; ¹² Zaku; Sherabiya; Shebaniya; ¹³ Hodiya; Bani; mę Beninu.

¹⁴ Ndu ishi ndu Ízurelu, yeru ẹka l'ẹkwo ọgba-ndzụ ono bụ: Paroshi; Pahatu-Móabu; Élamu; Zatu; Bani; ¹⁵ Buni; Azugadu; Bebayi; ¹⁶ Adónija; Biguvayi; Adinu; ¹⁷ Ateya; Hezekáya; Azuru; ¹⁸ Hodiya; Hashumu; Bezayi; ¹⁹ Harifu; Anatotu; Nebayi; ²⁰ Magupiyashi; Meshulamu; Heziya; ²¹ Meshezabẹlu; Zédoku; Jaduwa; ²² Pelatiya; Hananu; Anaya; ²³ Hosáya; Hananaya; Hashubu; ²⁴ Haloheshi; Piliha; Shobeku; ²⁵ Rehumu; Hashabuna; Maseya; ²⁶ Ahíja; Hananu; Ananu; ²⁷ Máluku; Harimu; mę Bena.

Ndzụ, a gbaru

²⁸ Ndu Ízurelu ọdo, phoduru nụ; mę ndu achijeru Nchileke eja; ndu Lívayi; ndu nche onu-oguzo eze-ulo Nchileke; ndu egvu; ndu ozi l'eze-ulo Nchileke; iphe, bụ ndu kewafuru onwẹphe l'ẹke ndu alị ọdo nọ l'okfu ekemu Nchileke; unyomu ẹphe; mę iphe, bụ unwu ẹphe ndu ophu iphe dowaru ẹnya; ²⁹ atuko l'ẹphe ha tsoru ndu unwunna ẹphe; mę ndu a maru ẹpha ẹphe aguru ẹnwa kpua onwẹphe; ria nte l'ẹphe a-nọdu eme ekemu Nchileke; mbụ ekemu ono, Nchileke shi l'ẹka Mósisu, bụ nwozi iya tụa ono; l'ẹphe a-nọdu eme iphe, Ojejoje, bụ Nnajiufu sụru t'e meje; meje ome-l'alị iya; mę iphe, ọ tọru ọkpa iya.

³⁰ "Ayi riburu l'ayi lẹ ndu alị ọdo ta alụgbahedua nwanayi ọdo.

³¹ "O -buru lẹ ndu alị ọdo vubataru ngwa-aswa ẹphe; mę nri bya erere mbọku ọtu-ume bẹ ayi ta azudu ẹphe aswa mbọku ọtu-ume; m'ọ bụ mbọku ọdo, dụ nsọ. Ayi a-koje alị ayi afa ishingu; o -rua l'afa k'ẹsaa; ayi ahaa ya t'ọ tuta ume; hakwaaphu iphe, bụ ụgwọ, e ji ayi t'ọ laa.

³² "Iphe ọdo, ayi kwetaru l'ayi a-nọdu eme bụ l'afa l'afa ha bẹ ayi e-wotaje nkere-eto mkpọla-ọcha bya anụ t'e gude eje ozi, nọ l'ulo Nchileke ayi. ³³ Mbụ t'e gudeje iya zuta iphe, e gude eme buredi, eedobejeru Nchileke nsọ; gude iya zuta iphe, e gude egwo ngweja-nri; kẹ ngweja-ukfuru, bụ ophu eegwoje tekenteke; kẹ ngweja mbọku ọtu-ume; kẹ Aji Onwa Ophungu; kẹ aji ọdo, bụ aji, a tų-buru atų-bu; kẹ ngweja ọdo, dụ nsọ; kẹ ngweja-iphe, dụ ẹji ndu Ízurelu; kẹ ngweja Ụgwọ Ẹjo iphe ndu Ízurelu meshiru; męwaru iphe bụ ozi, eeje eeje l'ulo Nchileke ayi.

³⁴ “Ayịbe ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu Lívayi; me ndu Ízurẹlu mmanu bẹ tɔakwaru ẹnwa gude kee ẹge ee-shije akpa nkụ ụlo Nchileke ayi afa l'afa. E keru ọkpa nkụ ọbu l'ẹnnya-ufu l'ẹnnya-ufu; tubukwaaphu teke aa-kpatajẹ iya; mbụ nkụ, e gude akpọ ngweja ọku l'eli ẹnnya-ngweja Ojejoje, bụ Nchileke ayi ẹge ono, e deru iya l'ekemu ono.

³⁵ “Iphe ọdungu, ayi kpataru l'iphe, ayi meberu l'alị yẹle akpuru ọdungu oshi-ọmi ayi mịtaru bẹ ayi e-wobataje l'ulo Ojejoje afa l'afa.

³⁶ “Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ ayi e-kutaje nwata, bụru ayi ọkpara; kpụta anụ, vuru uzọ waa nne iya ọswa l'eswi ayi; aturu ayi; me eghu ayi; gude je l'ulo Nchileke ayi; je anụ ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ ndu eje ozi l'ulo Nchileke ayi ono; ẹge ono, e deru iya l'ekemu ono.

³⁷ “Ayị e-wotajekwaphu iphe ivuzọ, a kpataru l'okfu ayi, e gweru egwegwe yẹle iphe ọdo, gbaru tẹ ayi nụ Nchileke; dụ l'ọ bụ akpuru ọdungu, oshi-ọmi ayi mịtaru; me mee ọphungu ayi; me manụ; je anụ ndu achijeru Nchileke ẹja t'e dobegbaa l'ulo, aakwakọbeje iphe l'ulo Nchileke. Ayi e-wota ọkè lanụ l'uzo iri l'iphe, ayi metaru l'alị nụ ndu Lívayi; kẹ l'ọdo ndu Lívayi bẹ anakọje ọkè lanụ l'uzo iri lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu ẹke aakọbeje iphe l'alị. ³⁸ Onye achijeru Nchileke ẹja, shi l'eri Éronu a-nọduje swiru ndu Lívayi ono teke ẹphe a-nadu anakọje ọzo lanụ l'uzo iri ono. Ndu Lívayi ono e-shi l'ọkè lanụ l'uzo iri ono, ẹphe nakọru ono wofuta ọkè lanụ l'uzo iri je edobe l'ulo-ẹku eze-ulo Nchileke ayi. ³⁹ Ndu Ízurẹlu; me ndu Lívayi bẹ a-tuje nri; mee ọphungu; me manụ wobata l'ulo-ẹku eze-ulo Nchileke; me ẹke ndu achijeru Nchileke ẹja, l'eje ozi teke ono anọduje; me ẹke ndu nche ọnu-oguzo; me ndu egvu anọje.

“Ayị ta ahahedu ụlo Nchileke ayi ọdo.”

Ndu a-bya eburu lẹ Jerúsalemu

11 Teke ono bụ ndu ishi ndu Ízurẹlu bu lẹ Jerúsalemu. Ndu Ízurẹlu ọphu abya atụa ẹnwa gude fọta ndu a-bya eburu lẹ Jerúsalemu, bụ mkpukpu ono, dụ nsọ ono. Ẹphe eshije l'umadzu iri fọta onye lanụ t'ọ bya eburu lẹ Jerúsalemu; ẹphe ahaa tete ọphu t'ẹphe buru lẹ mkpukpu ẹphe. ² Ndu kweru nụ; wofuta onwẹphe l'ẹphe e-buru lẹ Jerúsalemu bẹ ndu Ízurẹlu jaru ajaja. ³ Ndu ọwaa bụ ndu ishi mkpukpu, bụ ndu ọphu bu lẹ Jerúsalemu. Obenu lẹ ndu Ízurẹlu; ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu Lívayi; ndu eje ozi l'eze-ulo Nchileke; me ndibe ndu ejeru Sólomonu ozi bẹ onyenonu bu l'alị k'ẹka iya lẹ mkpukpu ẹphe lẹ Júda. ⁴ Ụphodu ndu Júda; me ndu Bénjaminu hakwaruphu buru lẹ Jerúsalemu.

Ndu Júda, bu lẹ Jerúsalemu bụ: Ataya. Ataya bụ nwatibe Uzáya; Uzáya aburu nwatibe Zekaráya; Zekaráya aburu nwatibe Amariya; Amariya aburu nwatibe Shefatíya; Shefatíya aburu nwatibe Mahálalẹlu, bụ onye shi l'eri Pérezu.

⁵ Onye ọdo bụ Maseya. Maseya bụ nwatibe Baruku; Baruku aburu nwatibe Kọlu-hoze; Kọlu-hoze aburu nwatibe Hazaya; Hazaya aburu nwatibe Adaya; Adaya aburu nwatibe Joyaribu; Joyaribu aburu nwatibe Zekaráya, bụ onye shi l'eri Sháyilo.

⁶ Ndu ufu Pérezu, bu lẹ Jerúsalemu bẹ kpakọru dụ unu madzụ; l'ụkporo madzụ ẹto l'umadzu ẹsato; bụkotaru mkparawa.

⁷ Ndu Bénjaminu, bu lẹ Jerúsalemu bụ: Salu. Salu bụ nwatibe Meshulamu; Meshulamu aburu nwatibe Jowedu; Jowedu aburu nwatibe Pedaya; Pedaya aburu nwatibe Kolaya; Kolaya aburu nwatibe Maseya; Maseya aburu nwatibe Itiyẹlu; Itiyẹlu aburu nwatibe Jeshaya.

⁸ A bya eyeru iya unwunna Salu pẹ, bụ iya bụ Gabayi; me Salayi.

Iphe ẹphe kpakọru dụ bụ unu madzụ labụ l'ụkporo madzụ ishingu l'umadzu ẹsato. ⁹ Onye bụ onye ishi ẹphe bụ Jówẹlu Zikiri. Júda Hasenuwa aburu onye et-sota onye ishi lẹ mkpukpu ono.

¹⁰ Ndu achijeru Nchileke ẹja, bu lẹ Jerúsalemu bụ: Jedaya Joyaribu; Jakinu; ¹¹ me Seráya Hilikaya. Hilikaya bụ nwatibe Meshulamu; Meshulamu aburu nwatibe Zédọku. Zédọku bụ nwatibe Merayotu. Merayotu aburu nwatibe Ahitubu, bụ onye ishi l'ulo Nchileke. ¹² E-yeru iya unwunna ẹphe, bụ ndu eje ozi l'eze-ulo Nchileke bẹ iphe, ẹphe kpakọru dụ bụ unu madzụ labụ l'ụkporo umadzu l'umadzu labụ.

Onye ọdo bụ Adaya Jerohamu. Jehoramu bụ nwatibe Pelalaya; Pelalaya aburu nwatibe Amuzi. Amuzi bụ nwatibe Zekaráya; Zekaráya aburu nwatibe Pashọ; Pashọ aburu nwatibe Malukíja. ¹³ E-yeru iya unwunna iya, bụkota ndu ishi l'ọnu-ufu ẹphe; bẹ iphe, ẹphe kpakọru dụ bụ ụkporo madzụ iri l'ẹbo l'umadzu ẹbo.

Onye ọdo bụ Amashayi Azarẹlu. Azarẹlu bụ nwatibe Ahuzayi; Ahuzayi aburu nwatibe Meshilemotu; Meshilemotu aburu nwatibe Imá. ¹⁴ E-yeru iya unwunna iya, bụkota ike-ka-l'ọgu pẹ bẹ iphe, ẹphe kpakọru dụ bụ ụkporo madzụ ishingu l'umadzu ẹsato. Onye ishi ẹphe bụ Zabudiyẹlu Hagedolimu.

¹⁵ Ndu Lívayi, bu lẹ Jerúsalemu bụ: Shemáya Hashubu. Hashubu bụ nwatibe Azurikamu; Azurikamu aburu nwatibe Hashabaya; Hashabaya aburu nwatibe Buni.

¹⁶ Ndu ọdo bụ: Shabetayi yẹle Jozabadu, bụ ndu ishi ndu Lívayi, bụ ndu eleta ẹnwa l'ozí, eeje l'azụ ụlo Nchileke.

¹⁷ Onye ọdo bụ: Mataníya Mayíka. Mayíka bụ nwatibe Zabudi; Zabudi aburu nwatibe Ásafu, bụ onye ishi egvu-ekele; me kẹ okfu anụ Nchileke.

Bakubukaya bụ onye k'ẹbo l'unwunna Mataníya.

Onye ọdo bụ Abuda Shamuwa. Shamuwa bụ nwatibe Galalu; Galalu aburu nwatibe Jedutunu.

¹⁸ Ndu Lívayi, bu lẹ mkpukpu ono, dụ nsọ ono bẹ kpakọru dụ ụkporo madzụ iche iche ugbo iri l'ẹno l'ụmadzụ ẹno.

¹⁹ Ndu nche ọnu-ụzo eze-ụlo Nchileke bụ: Akubu; Talumonu; mę ụnwunna ẹphe, bụ ndu nche ọnu eze-ụlo Nchileke. Iphe, ẹphe dụ bụ ụkporo madzụ iche iche ugbo ẹsato l'ụmadzụ iri l'ẹbo.

²⁰ Ndu phọduru nụ lẹ ndu Ízurelu ọdo; ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi bukota lẹ mkpukpu mkpukpu, nọgbaa l'alí Júda. Onyenonu bugbaa l'ókè-alí nk'ia. ²¹ Ndu ejeje ozi l'eze-ụlo Nchileke bę buru l'ugvu Ofelu lẹ Jerúsalemu. Yọ buru Ziha yele Gishipa bụ ndu ishi ndu ono, eje ozi l'eze-ụlo ono.

²² Ndu bụ ndu ishi ndu Lívayi ono, bu lẹ Jerúsalemu bụ: Uzi Bani. Bani bụ nwatibe Hashabaya; Hashabaya aburu nwatibe Mataniya; Mataniya aburu nwatibe Mayika, bụ onye shi l'eri Ásafu. Ndu eri Ásafu bụ ẹphe bụ ndu ishi egvu l'eze-ụlo Nchileke. ²³ Ndu k'egvu ono bę eze tųru ekemu swiberu. Yọ buru ekemu k'eze ono bụ iya ekoshije ẹphe iphe ẹphe a-nọdu eme mbọku-mbọku.

²⁴ Onye nọ-chiru ẹnya ndu Ízurelu l'ifu eze bụ Petahiya Meshezabelu, shi l'eri Zera Júda.

Ndu Ízurelu, bu l'ime ime obodo

²⁵ A bya l'ime obodo l'ẹke ẹphe akọje iphe; ụnwu Júda bę haru buru lẹ Kiriyatu-aba; mę ụnwu edukfu edukfu, nọkota iya nụ. Ẹphe hakwaruphu buru lẹ Díbonu; mę edukfu edukfu, nọkota iya nụ; mę Jakabezelu; mę edukfu edukfu, nọkota iya nụ. ²⁶ Ẹphe buru lẹ Jeshuwa; Molada; Bētu-Peletu; ²⁷ Haza-shuwalu; Besheba yele edukfu edukfu, nọkota iya nụ; ²⁸ mę lẹ Zikulagu; mę Mekona yele edukfu edukfu, nọkota iya nụ; ²⁹ mę lẹ Ẹnu-Rimonu; Zora; Jamútu; ³⁰ Zanowa; mę Adulámu yele edukfu edukfu, nọkota iya nụ; mę lẹ Lakishi yele alí, nọkota iya nụ; mę lẹ Azeka yele edukfu edukfu, nọkota iya nụ. Ọo ya bụ l'ẹphe buru shita lẹ Besheba jeye lẹ nsụda Hínomu.

³¹ Ndu Bénjaminu bę shi lẹ Géba bua kwaseru. Ẹphe buru lẹ Mikumashi; Ayija; mę Bételu yele edukfu edukfu, nọkota iya nụ; ³² mę lẹ Anatotu; Nobu; Ananiya; ³³ Házo; Ráma; Gitayimu; ³⁴ Hadidi; Zeboyimu; Nebalatu; ³⁵ Lodu; mę Ono yele Nsụda Ndu Eme Nka.

³⁶ Ụphodu ndu Lívayi, ẹphe lẹ ndu ikfu Júda shi buru b'e keru yeru ndu ikfu Bénjaminu.

Ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi

12 Ọwaa bụ ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Lívayi, ẹphe lẹ Zerúbabelu Sheyalutiyele; mę Jeshuwa yi; shi l'ẹke a kpuru ẹphe lẹ ndzụ laa ndọ-ọ: Seráya; Jeremáya; Ẓzura; ² Amariya; Máluku; Hatushi; ³ Shekaniya; Rehumu; Meremotu; ⁴ Ido; Ginetoyi; Abíja; ⁵ Mijiaminu; Madiya; Biliga; ⁶ Shemáya; Joyaribu; Je-

daya; ⁷ Salu; Amọku; Hilikaya; mę Jedaya. Ndu ono shi bụkotaru ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; bụgbak-waaruphu ishi l'ụnwunna ẹphe l'oge kę Jeshuwa.

⁸ Ndu kę Lívayi bụ: Jeshuwa; Binuyi; Kadimiyelu; Sherabiya; Júda; mę Mataniya. Ọ bụ Mataniya yele ụnwunna iya bę bụ ndu kę egvu-ekele nọ l'ẹka.

⁹ Ụnwunna ẹphe; mbụ Bakubukaya yele Uni bę gbakoberu ọgbo-egvu, ekwejeru ẹphe egvu ono.

Eri Jeshuwa, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja

¹⁰ Jeshuwa bụ nna Joyakimu; Joyakimu aburu nna Eliyashibu. Eliyashibu bụ nna Joyada; ¹¹ Joyada aburu nna Jonátanu; Jonátanu aburu nna Jaduwa.

Ndu bụ ishi l'ọnu-ụlo ndu achijeru Nchileke ẹja

¹² L'oge kę Joyakimu; ọwaa ndu shi bụgbaaru ishi l'ọnu-ụlo ndu achijeru Nchileke ẹja:

Onye ishi kę ọnu-ụlo

Seráya bụ Meraya; onye ishi kę ọnu-ụlo Jeremáya aburu Hananiya.

¹³ Onye ishi kę ọnu-ụlo

Ẓzura bụ Meshulamu; onye ishi kę ọnu-ụlo Amariya aburu Jehohananu.

¹⁴ Onye ishi kę ọnu-ụlo

Máluku bụ Jonátanu; onye ishi kę ọnu-ụlo Shebaniya aburu Jósefu.

¹⁵ Onye ishi kę ọnu-ụlo

Harimu bụ Aduna; onye ishi kę ọnu-ụlo Merayotu aburu Helukayi.

¹⁶ Onye ishi kę ọnu-ụlo

Ido bụ Zekaraya; onye ishi kę ọnu-ụlo Ginetonu aburu Meshulamu.

¹⁷ Onye ishi kę ọnu-ụlo

Abíja bụ Zikiri; onye ishi kę ọnu-ụlo Miniyaminu yele Mowadiya aburu Pilitayi.

¹⁸ Onye ishi kę ọnu-ụlo

Biliga bụ Shamuwa; onye ishi kę ọnu-ụlo Shemáya aburu Jehonatanu.

¹⁹ Onye ishi kę ọnu-ụlo

Joyaribu bụ Matenayi; onye ishi kę ọnu-ụlo Jedaya aburu Uzi.

²⁰ Onye ishi kę ọnu-ụlo

Salayi bụ Kalayi; onye ishi kę ọnu-ụlo Amọku aburu Ẓba.

²¹ Onye ishi kę ọnu-ụlo

Hilikaya bụ Hashabaya; onye ishi kę ọnu-ụlo Jedaya aburu Netanelu.

Eedeshi ẹpha ndu achijeru Nchileke ẹja; mę kę ndu Lívayi

²² L'oge kę Eliyashibu; kę Joyada; kę Johananu; kę Jaduwa b'e dekotaru ẹpha ndu ishi ndu Lívayi; mę kę

ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja l'ekwo. Epha ono b'e deru teke Dariyosu bu eze, l'achị Peshiya.

²³ Ụnwu Lívayi, bu ndu ishi l'ọnu-ụlo nna epha b'e dekotaru epha epha l'ekwo, e deshuru iphe meru nu l'oge ke Johananu Eliyashibu.

Eekeshi ozi l'eze-ulo Nchileke

²⁴ Ndu bu ishi ndu Lívayi bu: Hashabaya; Sherabiya; me Jeshuwa Kadimiyelu. Ụnwunna epha egude egvu-ajaja yele egvu-ekere l'ekweru epha egvu, bu iya bu ege Dévidi, bu onye ke Nchileke toru epha okpa iya.

²⁵ Mataniya; Bakubukaya; Obedaya; Meshulamu; Talumonu; me Akubu be bu ndu nche l'ọnu eze-ulo Nchileke.

²⁶ Ndu ono be jeru ozi l'oge ke Joyakimu Jeshuwa Jozadaku; me l'oge ke Nehemaya, bu govano; mekwaphu l'oge ke Ezura, bu onye achijeru Nchileke eja bya aburu o-de-ekwo.

Eeye Nchileke upho-mkpuma Jerúsalemu l'eka

²⁷ Yo be teke ee-woru upho-mkpuma Jerúsalemu ono ye Nchileke l'eka; a choru ndu Lívayi jekota iphe, bu eke, epha bu; t'ephe byakota Jerúsalemu bya egude ehu-otso-ena; me egvu-ekere; kua ogele; kpoo une; me ibekwe; gude woru upho-mkpuma ono ye Nchileke l'eka. ²⁸ Ndu Lívayi, bu ndu ogbo-egvu ono eshi l'iphe bu ali, no-pheru Jerúsalemu mgburumgburu; me edukfu notsua le Netofa dzukota. ²⁹ Ndu ophu shi le Betu-Gilgalu; me l'uzo Geba; me Azumavetu edzua; kele ndu ogbo-egvu ono be metaru mkpukpu buphee Jerúsalemu mgburumgburu. ³⁰ Ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Lívayi edoo onwephe nsọ; bya edokwaphu ndu Izurelu nsọ; bye edoo onu-oguzo Jerúsalemu yele upho-mkpuma ono nsọ.

³¹ Teke ono be mu bya eduta ndu ishi ndu Júda; epha enyihu eli upho-mkpuma ono. Mu abya agbaa uzi ndu egvu ebo, hagbaa nshinu, bu ndu a-nodu agu egvu-ekere.

Uzi lanu edzebe; shia eli upho-mkpuma ono uzo ekatara lufuta le Onu-oguzo Ikpozo. ³² Ndu tso epha l'azu aburu Hoshaya; nkere-ebo ndu ishi ndu Júda;

³³ Azariya; Ezura; Meshulamu; ³⁴ Júda; Benjaminu; Shemaya; Jeremaya; ³⁵ me ndu odo, shi l'eri ndu achijeru Nchileke eja, chigbaa upyoku; mekwaphu Zekariya Jonatanu. Jonatanu bu nwatibe Shemaya; Shemaya aburu nwatibe Mataniya. Mataniya bu nwatibe Mikaya; Mikaya aburu nwatibe Zakuru. Zakuru bu nwatibe Asafu; ³⁶ yele unwanu iya, bu Shemaya; Azarelu; Milalayi; Milalayi; Mayi; Netanelu; Júda; me Hanani. Ephebedua be gude uduru ngwa-egvu, Dévidi, bu onye ke Nchileke suru t'e gudeje. Yo buru Ezura, bu o-de-ekwo be vutaru epha uzo. ³⁷ Epha erulephu Onu-oguzo Mini; shia l'ephe eshi l'ubube ulo-eli, eeshije

enyiba le Mkpukpu Dévidi; mbu l'eli mkpokobe eke, laru l'upho-mkpuma ono; epha eshia l'eli eli mgboro ulo Dévidi; lufuta le Onu-oguzo Mini, no l'uzo enyanwu-ahata.

³⁸ Ndu egvu k'ebo awuru shia uzo eka-ibyita. Mbedua; me nkere-ebo ndu Izurelu l'etso epha l'azu; awua l'eli upho-mkpuma ono; shi l'ulo-eli Oku-uzu lufuta le Obosara Upo-mkpuma. ³⁹ Ayi eshi l'eke ono wuru je eswee Onu-oguzo Ifuremu; swee Akahu Onu-oguzo; swee Onu-oguzo Ema; swee Ulo-eli Hananelu; swee Ulo-eli Ukpoto-ise; shi eke ono lufuta le Onu-oguzo Aturu. Yo buru le Onu-oguzo Nche be epha jebeberu.

⁴⁰ Ndu ogbo-egvu labu ono, agu je egvu-ekere ono abya edoo onwephe l'ulo Nchileke. Mbedua; me nkere-ebo ndu ishi ono abyakwaphu bya edoo onwayi.

⁴¹ Ndu achijeru Nchileke eja, bu iya bu Eliyakimu; Maseya; Miniyaminu; Mikaya; Eliyowenayi; Zekariya; me Hananaya abyakwaphu bya edoo onwephe; gudet-sua upyoku. ⁴² Ndu odo, tso epha bu: Maseya; Shemaya; Eliyeza; Uzi; Jehohananu; Malukija; Elamu; me Eza. Ndu egvu ono awata ugu egvu; onye bu onye ishi egvu epha aburu Jezurahiya.

⁴³ Mboku ono be epha gworu ngweja, ha nshinu. Ehu atsoto epha ena; ke le Nchileke meru t'ehu tsoto epha ena nshinu. Unwanyi; me unwegirima atuko tee eswa. Uzu ehu-otso-ena, ada le Jerúsalemu b'e gbe nodut-suaru l'eke, teru enya lanu.

Iphe, a nuru t'e gude abaru Nchileke eja l'ulo iya

⁴⁴ O bu mboku ono b'a fotaru ndu e-letaje enya l'ulo, eedobeje iphe; mbu letaje enya l'iphe, a turu atutu; me akpuru iphe odungu; me okere lanu l'uzo iri. Ndu ono eshije l'iphe bu okfu, a koru le mkpukpu ono mgburumgburu wobata iphe bya edobe l'ulo-eku ono, eedobeje iphe ono ege ekemu suru t'e mejeru iya ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Lívayi; kele ndu Júda be ehu atsoto ena l'eke ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Lívayi ono, eje ozi ono no. ⁴⁵ Epha eje ozi Nchileke epha; l'eye ozi k'osafu mmeru; ege ono, ndu egvu; me ndu nche onu-oguzo ejekwaphu ozi, ruberu epha; l'uzo ono, Dévidi; me nwa iya, bu Solomonu suru t'e meje iya ono. ⁴⁶ Ishi iya aburu le teke Dévidi; me Asafu no nduzi; mbu l'oge ndiche b'e shi nweru ndu ishi ndu egvu; nweru egvu, e gude aja Nchileke ajaja; me egvu, e gude ekele iya ekele. ⁴⁷ L'oge ke Zerubabelu yele Nehemaya be ndu Izurelu l'ephe ha ewotaje iphe, ruberu ndu egvu; me ndu echeje nche onu-oguzo nu epha mboku-mboku. O kwaphu ege ono be epha edobeje iphe nsọ nu ndu Lívayi; ndu Lívayi edobe iphe nsọ nu ndu ufu Eronu.

Eebufu ndu ọhodo l'ẹke ndu Ízurẹlu nọ

13 Mbọku ono b'a guru ndu Ízurẹlu iphe, e deru l'ẹkwo Mósísu; ẹphe anụkota iya. A bya agụa gụ-vu ẹke, e deru t'ẹ b'ọ dukwa onye Amọnu; m'ọ bụ onye Móabu, ee-kwe t'ọ bata l'ẹke ndu kẹ Nchileke dzuru. ² Ishi iya aburu l'ẹphe te gudedu nri; ẹphe te gude mini bya ndu Ízurẹlu ndzuta. Ẹphe egbe butachia Béla-mu; t'ọ bya atụa ẹphe ọnu. Ọ bụ lẹ Nchileke ayi; gharu ọnu ono ighafu; yọ ghọo ọnu-ọma. ³ Ndu Ízurẹlu anụlephu iphe, ekemu ono kfuru; bufukota ndu ọhodo l'ẹke ndu Ízurẹlu nọ.

Nehemáya edozi iphe

⁴ Tẹmanu iphe ono emee bẹ Eliyashibu, bụ onye achijeru Nchileke eja; mbụ onye a fọtaru t'ọ bụru onye ishi ẹke eedobeje iphe l'eze-ulo Nchileke; bẹ yẹle Tobaya dọ lẹ mma nshinu. ⁵ Eze ime-ulo ono, e shi edobeje ngweja-nri; insensu; ngwa, e gude eje ozi l'eze-ulo Nchileke; mẹ òkè lanụ l'uzo iri kẹ witu; kẹ mее; kẹ manụ, aasuje t'e wotaru ndu Lívayi; mẹ ndu egvu; mẹ ndu nche Ọnu-oguzo; mbụ ime-ulo ono, e shi edobeje iphe, a turu utu nụ ndu achijeru Nchileke eja ono bẹ Eliyashibu nuru Tobaya. ⁶ Teke ono, iphe ono eme ono bẹ mu ta nọdu lẹ Jerúsalemu; kẹ l'afa, kwe Atakusakusesu ukporo afa l'afa iri l'ẹbo, ọ wataru ọbu eze ndu Bábyilonu; bẹ mu jeru k'eze. A nọta nwan-shi; mu arọo eze t'ọ haa mu tẹ mu la. ⁷ Mu abya alaruta Jerúsalemu bya aphụ iphe, dọ eji ono, Eliyashibu meru l'okfu ẹhu Tobaya ono; mbụ anunu ono, ọ nuru iya mkpura l'eze-ulo Nchileke ono. ⁸ Iphe ono eghushikpoo mu eghughu ike; mu achitakota ngwa ulo, bụ kẹ Tobaya, nọ lẹ mkpura ono; tufashia l'etezi. ⁹ Mu abya atụa iwu; a bya emeshia ime-ulo ono emeshi; mu abya egwotakota ngwa, eegudeje eje ozi l'ulo Nchileke bya edobephu azụ l'ẹke ono; mẹ ngweja-nri; mẹ insensu.

¹⁰ Yọ byakwaphu bya edoo mu ẹnya l'ẹ taa nujehedu ndu Lívayi iphe, ruberu ẹphe. Yo mee k'ophu bụ lẹ ndu Lívayi; mẹ ndu egvu, l'eje ozi l'eze-ulo Nchileke ono bẹ gbackashihuru nụ; onyenonu alashia je akolaha okfu iya. ¹¹ Tọ dọ iya bụ; mu abaaruu ndu ishi mba; sụ ẹphe: "Bụ ngunu meru; a paru eze-ulo Nchileke gbado ẹge-a?" Mu abya achikobe ndu Lívayi; mẹ ndu ono, aguje egvu ono dobephu azụ l'ónodu ẹphe. ¹² Yọ bụru teke ono bẹ ndu Júda l'ẹphe ha wobatalahaaru òkè lanụ l'uzo iri, shi l'akpuru iphe ẹphe kpataru; mẹ mее; mẹ manụ l'ulo-ẹku. ¹³ Ndu mu turu ẹka t'ẹphe bụru ndu ishi ulo ono, eedobeje iphe ono bụ: Shelemíya, bụ onye achijeru Nchileke eja; mẹ Zédoku, bụ o-de-ekwo; mẹ onye Lívayi, aza Pedaya. Onye mu fọtaru swibe ẹphe t'ọ yejeru ẹphe ẹka bụ Hananu Zakuru Mataníya;

kele ndu ono b'a guru lẹ ndu e gude ire ẹphe ẹka. Ozi ẹphe aburu t'ẹphe kejeeru unwunna ẹphe iphe.

¹⁴ Nggube Nchileke mu; nyatakwa mu lẹ k'iphe-wa. Be efuchafukwa iphe, dọ mma, mu mekotaru l'okfu eze-ulo nggube Nchileke mu mẹ l'okfu ozi ono, eeje l'ẹke ono.

¹⁵ Ọ bụ teke ono bẹ mu phuru ndu nọ lẹ Júda l'adzoshi mее l'akpuru vayinu mbọku ọtu-ume; gude inya-ivu evubatagbaa akpuru oshi; mẹ mее; akpuru vayinu; akpuru figu; mẹ ngwa ọdo, dọ iche iche. Ẹphe evu iya ala Jerúsalemu l'ọtu-ume. Mu alọo ẹphe ẹka lẹ nchị t'ẹphe be erejehe nri mbọku ono. ¹⁶ Ndu Táya, bụ ndu bukwapu lẹ Jerúsalemu evubataje ẹma; mẹ ngwa-aswa ọdo, dọ iche iche l'ere ndu Júda lẹ Jerúsalemu mbọku ọtu-ume. ¹⁷ Tọ dọ ya bụ; mu abaaruu ndu a maru ẹpha ẹphe lẹ Júda mba; sụ ẹphe: "Ejo iphe-a, unu eme-a bụ ngunu; mbụ kẹ t'unu emerushi mbọku ọtu-ume emerushi?" ¹⁸ Tọ bụdu egbe iphe ono bẹ nna unu phẹ meru, meru iphe, Nchileke ayi meru te ejo iphe-ẹhuka-a dakfuta ayi; dakfutakwaphu mkpukpu-a? Unu abyakwa nta-a bya awata omerushi mbọku ọtu-ume; shi ege ono eme te oke ẹhu-eghughu Nchileke kabaa ọdakfu ndu Ízurẹlu."

¹⁹ Yo be l'urenyashi mbọku nchi-ta-abọhu iya a-buru mbọku ọtu-ume; mu atụa ekemu sụ t'a gbachishikota ọnu-uzo Jerúsalemu; sukwapu t'ẹ b'a guhakwa iya agụha jeye teke mbọku ọtu-ume ono a-gvụ. Mu abya ahuru ndu ozi mu dokatsua l'ọnu-uzo ono t'ẹ b'ọ dushi ngwa, ee-vubataje mbọku ọtu-ume ono. ²⁰ Iphe ono emee; ndu ngho; mẹ ndu ere ngwa-aswa, dọ iche iche ahuru radu l'azụ Jerúsalemu ugbo lanụ; m'ọ bụ ugbo ẹbo. ²¹ Mu abya alooru ẹphe ẹka lẹ nchị; sụ ẹphe: "Bụ ngunu meru; unu araduje l'azụ upho-mkpuma ono? Unu -mee ya ọdo bẹ mu a-dakwa unu ẹka." Tsube teke ono kwaseru bẹ ẹphe byabuhuru mbọku ọtu-ume. ²² Mu asụ ndu Lívayi t'ẹphe sachaa onwephe asacha je anọdu cheje nche l'ọnu-oguzo ono; k'ophu ee-dobe mbọku ọtu-ume ono nsọ.

Nyatakwa mu phụ k'iphe ono; nggube Nchileke mu; guderu n-yemobu ngu ono, ha nshinu ono phuru mu imiko.

²³ Ọ bụ teke ono; bẹ mu phukwaruphu ndu Ju, lushiru unwanyi Ashudodu; unwanyi Amọnu; mẹ unwanyi Móabu. ²⁴ Nkere-ẹbo l'unwegirima ẹphe l'anụkota okfu ndu Ashudodu; m'ọ bụ okfu ndu ibiyi nk'ẹphe. Ẹphe ta ma okfu ndu Júda. ²⁵ Mu abaaruu ẹphe mba; tuta ẹphe ọnu; nweru ndu ophu mu chiru iphe; feshia ẹphe ẹgbushi l'ishi. Mu asụ ẹphe t'ẹphe gude ẹpha Nchileke ria nte l'ẹphe lẹ ndu ọhodo ta alugbahe-du nwanyi ọdo. ²⁶ Tọ bụdunua k'unwanyi, dọ ẹge ono bẹ Sólomonu, bụ eze ndu Ízurẹlu gude mee iphe, dọ eji tọo? L'iphe bụ mbakeshi b'ẹ t'ọ dukwa eze ọdo, dọ l'ọ bụ yẹbedua. Ọ bụ onye Nchileke iya yeru obu; Nchileke emee ya t'ọ bụru eze ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha.

Obenu l'oo ụnwanyi ọhodo bẹ kparu iya ome iphe, dụ eji. ²⁷ Ọ dụ mma tẹ ayi gude nchị ayi nwa l'unu eme iphe, dụ eji, ha ege-a; mbụ l'unu lụshiru ụnwanyi ọhodo; shi ege ono bụru ndu mesweru Nchileke ayi ọtọ?

²⁸ Onye lanụ l'ụnwu Joyada Eliyashibu, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke eja bẹ bụ ọgo Sambálatu, bụ onye Hōronu. Mu achifu iya t'o shi l'ẹke mu nọ lufu.

²⁹ Nyatakwa ẹphe; nggube Nchileke mu; kẹ l'ẹphe meruwaru ọkwa ndu achijeru Nchileke eja; bya

emerua ọgba-ndzụ, nggu lẹ ndu achijeru Nchileke eja; mẹ ndu Lívayi gbaru.

³⁰ Tọ dụ iya bụ; mu asafukota ẹphe mmeru, ẹphe chitaru l'ẹhu ndu alị ọdo; bya ekeeru ẹphe ozi, gbaru ndu achijeru Nchileke eja; mẹ ndu Lívayi. Onyenonu ejelaha ozi, gbaru iya nụ. ³¹ Mu emekwaaphu t'e vutaje nkụ l'oge iya; yẹle akpuru iphe ọdungu.

Nggube Nchileke mu; nyatakwa mu rụ lẹ k'oma.

Ēsuta

Eze-nwanyi, bu Vashiti ekwefu ikè

1 Qwaa bu iphe, meru nu teke Kuzakusesu shi buru eze, achi ukporo onu-ogo ishinguru l'onu-ogo esaa; shita le Indiya jeye le Itiyopiya. ² Teke ono be eze, bu Kuzakusesu shi buru eze le Susa, bu ishi obodo ono.

³ Yo be l'afa, kwe afa eto, o bahuru l'ochichi; yo gbaaru ndu bu ishi l'alj-eze iya aji; me ndu ozi iya l'ephe ha. Ndu ishi ndu soja ndu Peshiya yeke ke ndu Midiya; me ndu nweru enya; me ndu ishi obodo, ochi l'ephe ha b'o kukotaru l'aji ono. ⁴ Aji ono b'o gbaru ukporo abali tete mgburumgburu. Yo gude oge ono koshi ege ya nweberu iphe; ege ya habe nshinu; me ege ya du-bekwaphu biribiri.

⁵ A gbatsulephu aji onanu; eze ekua ndu bu le Susa, bu ishi alj-eze iya bya agbaaru ephe aji abali esaa k'iche. Onyemonye obule b'o kuru l'aji ono. O kuru ndu ha nshinu; kua ndu ha nwanshi. Eke ephe ndu gbaa aji ono bu le mgbabu, no l'ufu-eze. ⁶ Iphe, e gude dozia eke obu bu ekwa ocha; me ophu eke urukpu-urukpu. E gude owuu ocha; me k'urukpu-urukpu nmakota l'ishishi ekwa ono. Owuu ono b'e liberu l'echi mkpola-ocha, e meru l'itso, e meru l'o gbu nwijnwii mkpuma, a kpobegbaaru l'eke ono. E gude mkpuma, ere ire, dutsua iche iche chia ogbodo-alj iya; bya eworu aba ndu eze, e meru le mkpola-ododo yeke mkpola-ocha doo ya. ⁷ Okoro, e gude gbaa mee mboku ono bu ophu e meru le mkpola-ododo. Okoro mee, no l'eke ono mboku ono gbakotaru iche iche; mee eze gataru ahakpo nshinu. ⁸ Onyemonye obule le ndu ebyee ono b'a haru t'o ngua ege du iya ma; ke l'eze kuru ndu agba mee t'ephe gbeje onyemonye obule ege o choru.

⁹ Eze-nwanyi, bu Vashiti gbakwaruphu unwanyi aji l'ufu-eze, bu Kuzakusesu. ¹⁰ Yo be mboku ke esaa teke eze, bu Kuzakusesu ngwaru mee; ehu ats'o iya ena; yo zi umadzu esaa, a hashiru ahaa, ejeru iya ozi; mbu Mehumanu; Bizuta; Harubona; Biguta; Abaguta; Zetaru; me Karukas; ¹¹ t'ephe je ekuaru iya eze-nwanyi, bu Vashiti t'o kpuru okpu eze-nwanyi iya bya ekoshi ndu ishi; me onyemonye obule, no l'eke ono ege oma-be mma; ke l'o du uguv l'enya. ¹² Ya ndono; ndu ozi ono eje ezia ozi, eze ziru; eze-nwanyi, bu Vashiti ajika ejeje. Eze avoru oku ghua ehu.

¹³ Keshinu o bu ome-l'alj t'eze kpatajeodu ishi l'eka ndu maru k'ekemu-alj; me k'ikpe; temanu yo mede iphe, o t'uberu k'ememe; be eze chi-koshiru ndu mmamiphe, bu ndu maru iphe, gbaru ke ememe; ¹⁴ bya aburu ndu katsua ya onodu ntse l'idzu. Ndu o chi-koshiru idzu ono bu Kashena; Sheta; Adumata; Tashishi; Meresu; Masena; me Memukanu. Umadzu esaa ono, shi l'alj Peshiya; me alj Midiya ono bu ndu katsua onodu eze ntse; bya aburu ephe katsua nshinu le ndu ejeru eze ozi l'alj ono mgburumgburu. ¹⁵ Eze aji ephe: "Bu ngunu be ekemu suru t'e mee eze-nwanyi, bu Vashiti; keshinu o jikaru ome iphe yeke eze Kuzakusesu ziru ndu ozi iya t'ephe je ezia ya."

¹⁶ Memukanu anodu l'ifu eze; me l'ifu ndu ishi ophu; su: "Leze-nwanyi, bu Vashiti ta buleka-a eze b'o ngeru eka l'ishi nwenkinyi; o ngekwaru iya phu ndu ishi; mekp'o iphe bu ndu bu l'iphe bu edukfu l'edukfu, nokota l'alj-eze Kuzakusesu. ¹⁷ Ishi iya aburu l'iphe ono, eze-nwanyi, bu Vashiti meru ono be unwanyi ndu ophu a-nokota l'ephe ha. Teke ono; to nwehedu onye agubekwadu nji iya iphe; ephe ekfulahaa; su: "O kwa l'eze-nwanyi, bu Vashiti be eze, bu Kuzakusesu ziru t'e dutaru iya; yo jika ejeje." ¹⁸ Mbu; le nchi -bya ejihu ntanu-a be unyomu ndu ishi ndu Peshiya; me ke ndu Midiya ndu nuru iya nu a-wata ogba nji ephe okfu. Ephe ta akwabehedu nji ephe uguv; ehu awata oghu unwoke eghughu l'eke unyomu ephe no. ¹⁹ Oo ya bu; o -buru l'oo-kwe eze ememe bukwa t'o tua ekemu t'eze-nwanyi, bu Vashiti ba abyahakwa eze l'ifu odo. T'eze woru okwa eze-nwanyi; nu nwanyi odo, ka iya mma. T'e wokwaruphu ekemu ono dee l'ekwo ekemu ndu Peshiya; me ndu Midiya, bu ekemu, e ta gbanwejedu agbanwe. ²⁰ Ekemu ono, ji-tu ono -ngakotalephu alj-eze ngu l'oha; mbu alj-eze ophu du egvu; unwanyi awata okwabe nji ephe uguv; tsube le ndu ophu kakota nshinu je akpaa le ndu ophu kakota nwanshi."

²¹ Onu ono, Memukanu yeru ono adu eze mma yeke ndu ishi ophu. Eze emee ya ege o kuru. ²² Eze ezia; e jekota l'iphe bu onu-ogo, ochi; gude okfu-alj ndu nonu kfuaru ephe le yeke eze suru t'o bukwaru nwoke a-bu ishi l'ufu iya.

Eeme Ēsuta eze-nwanyi

2 Yo be teke obu; l'obu jidatatsuaru eze, bu Kuzakusesu; yo wata ori ke Vashiti: k'iphe ono, o meru

ono; mę ekemu ono, a tųru l'okfu ęka iya ono. ² Tọ dų iya bų; ndu ejeru eze ozi abya asų iya: "T'e jenu je achọ ųnwu-mgbọko, ama mma, unwoke ta chikahubua ọkpa dutaru nggube eze. ³ Tę nggube eze shi l'iphe bų edukfu, ọnu fọta ndu e-je achikobe ųnwu-mgbọko ono, ama mma ono bya edobe lę k'eze, nọ lę Sųsa bų ishi mkpųkpu alį-eze iya. T'e duru ęphe ye Hęgayi l'ęka; mbų onye ono, a haru ahaha, bų iya eletaje ųnwanyi eze ęnya ono. Tę Hęgayi mee ęphe iphe ọ maru, oo-me ęphe t'ęphe ma mma. ⁴ Teke e metsuaru; nwamgbọko, katsų eze mma l'ųnwu-mgbọko ono l'ęphe ha; t'onye onanu bųru eze-nwanyi nọ-chia ęnya Vashiti." Idzu ono adų eze mma; yọ nabata iya.

⁵ Lę Sųsa, bų ishi obodo b'o nweru onye Jųda, shi l'ikfu Bęnjaminu bu iya nų. ępha nwoke ọbu bų Mọdekąyi Jeyi. Ọ bų nwanwa Shimeyi; bųru nwanwanwanwa Kishi. ⁶ Kishi ono tso lę ndu Nebukadineza kpųru lę ndzų lę Jerųsalemu teke ono, ọ kpųru Jehoyakinu, bų eze ndu Jųda lashia Bąbylọnu ono. ⁷ Mọdekąya bę yele Hadasa bu. Hadasa bų nwa nwunne nna iya. Yọ bųru Mọdekąya mefutaru iya; kele nne iya yele nna iya tọru iya nwogbee. ępha ọdo, eekuje Hadasa bų Ēsuta. Ēsuta bų nwamgbọko ama mma; dų ugvu l'ęnya. Lę nne lę nna iya nwųhutsuaru; bę Mọdekąya wotaru iya l'ọ bų nwa, ọ mųru l'ępho iya.

⁸ Ya ndono; e jetsua je araa ekemu ono, eze tųru ono araa arara; a chįta ųnwu-mgbọko l'igwe byatashia Sųsa, bų ishi obodo; bya eduru ęphe nų Hęgayi t'ọ letaje ęphe ęnya. E dutakwaruphu Ēsuta bya anų Hęgayi, bų iya bę ųnwanyi ufu-eze nọ l'ęka t'ọ leta iya ęnya. ⁹ Nwamgbọko ono; mbų Ēsuta adų Hęgayi mma l'obu. Teke onophu; yo je achiko iphe, eegudeje achọ mma; mę nri, gbaru iche nų Ēsuta; bya eduta iya je edobe l'ųlo, kakọta mma l'ųlo ųnwanyi eze ono; bya eduta ųnwu-mgbọko ęsaa l'ufu-eze; nų iya t'ęphe yetajeru iya ęka.

¹⁰ Ēsuta te nwedu teke ọ kọru ęke o shi; m'ọ bų ęke a mųru iya; kele Mọdekąya sųru iya t'ę b'ọ kfukwa.

¹¹ Iphe bų mbọku-mbọku bę Mọdekąya anọduje ejephe l'iku ogbodufu ųnwanyi eze ono t'ọ maru ęge Ēsuta dų; mę ęge oome eme.

¹² ųnwu-mgbọko ono; tęmanu ęphe ejee l'ifu eze, bų Kuzakusęsu; bę ęphe anọ-ruodu ọnwa iri l'ębo medzua iphe, a gųshiru l'ųnwanyi e-gudeje memaa onwęphe emema. Ọnwa ishingu bę ęphe e-gude manų męeru memaa onwęphe. Ọnwa ishingu ọphu bę ęphe e-gude manų mbeleke; mę iphe eegude etecha onwonye techaa onwęphe. ¹³ Nwamgbọko ọ gbaru oje l'ufu-eze bų iphe, bų iphe ọ sųru l'ọ dų iya tę ya gude je l'ufu-eze; bę aanųje iya l'ųlo ųnwanyi eze. ¹⁴ Onye ọbu -jee l'uręnyashi; o -be l'ųtsu echile iya; yọ lųfuta; jeshia ęke ọdo, bųkwaphu ųlo ųnwanyi eze. Onye eleta ųlo onanu ęnya bų onye ejeru eze ozi, aza Shashųgazu, bųkwaphu onye a haru ahaha. Ọ bų yebedua bę nnuflu

eze phę nọ l'ęka. Nwamgbọko ọphu jewaru k'eze te ejejehekwa ọdo; a gųfukwa l'eze l'onwiya kuru iya t'ọ bya.

¹⁵ Yọ bya erua teke ọ gbaru Ēsuta. Ēsuta bų iya bų nwamgbọko ono, Mọdekąya hefutaru ono; mbų nwa nwunne nna iya, bų Abihelu. Yebedua te nwedu iphe, ọ sųru t'a nų iya; gbahaa iphe, Hęgayi sųru t'ọ gude. Hęgayi bų onye ono, ejeru eze ozi, a haru ahaha; yoo letaru eze ųnwanyi iya ęnya ono. Ēsuta atųbakota iphe bų ndu phųru iya nų l'obu l'ęge o gude amabe mma. ¹⁶ Teke e dutaru Ēsuta byakfuta eze, bų Kuzakusęsu l'ufu-eze bų l'ọnwa k'iri; bų iya bų l'ọnwa Tebeti l'afa k'ęsaa, ọ wataru achįchi. ¹⁷ Yọ bųru Ēsuta bę eze kakọta ọyeru obu l'iphe, bų ųnwu-mgbọko ono l'ęphe ha. Eze akwabęru iya ugvu; woru okpu-eze kpube iya; mee ya; yọ bųru eze-nwanyi nọ-chia ęnya Vashiti. ¹⁸ Eze abya agbaaru ndu ishi, achį achįchi; mę ndu ozi iya aji. Onye aagbaru aji ono abųru Ēsuta. Yọ tųa ekemu t'a tųa ume l'iphe bų ọnu-ogo ęke ọochi; bya ekeshiaru ndu ono iphe, gbaru onye eze.

Mọdekąya agbaru eze ama

¹⁹ Teke e kukoru ųnwu-mgbọko ono k'ugbo ębo ya; bę Mọdekąya nọwa l'oke ọkwa † l'ufu eze. ²⁰ Teke ono bę Ēsuta t'e kfuduru ọha, ęke o shi; m'ọ bų ęke a mųru iya; ke lę Mọdekąya sųhawaru iya t'ę b'ọ kfukwa. Ēsuta l'anųkwaruphu Mọdekąya okfu ęge o shi anųjehawaru iya ęya teke ono, o shi gude iya ono.

²¹ Teke ono, Mọdekąya nọ l'ọnu-nggamgbo eze ono bę iphe wataru oghu Bįgutana; mę Tereshi eghughu; ęphe awata ọchi idzu ęge ęphe e-shi gbua eze Kuzakusęsu. Ndu ono ęphe ębo bų ndu ozi eze, eche ọnunggamgbo eze nche. ²² Mọdekąya anų idzu ono; bya eje akọoru iya eze-nwanyi, bų iya bų Ēsuta. Ēsuta atųgbua je akọoru iya eze; sų iya l'ọo Mọdekąya kfuru iya ęya. ²³ A bya enyoo okfu ono; phų l'ọ bų oswi-okfu; bya achįta ųmadzu labų ono je aswį-gbushia. A bya anọdu l'ifu eze dee iphe ono edede l'ękwo, e deshiru iphe meru nų l'alį-eze iya.

Ęjo idzu, Hęmanu achįru ndu Jųda

3 E mebetsua; eze, bų Kuzakusęsu abya apalia ọkwa Hęmanu; wolia ya; yọ bya akakọta iphe bų ndu ishi ọdo. Hęmanu bų nwatibe Hamedata, shi l'eri Agagu. ² Eze abya atųa ekemu t'iphe bų ndu ozi l'ọnunggamgbo eze l'ęphe ha byishije ikpere; kwabę Hęmanu ugvu. Obenu lę Mọdekąya jįkaru iya obyishiru ikpere; jįka ọkwaberu iya ugvu. ³ Ndu ozi l'ọnunggamgbo eze aji Mọdekąya iphe, meru iphe ọodaka ekemu, eze tųru. ⁴ Mbọku-mbọku; ęphe ekfuru iya

† Iphe e deru l'okfu Hįburu l'ęka-a bų lę Mọdekąya dųgaru l'ọnunggamgbo eze. Ọ bų l'iphe ọ kwata bųru bų lę Mọdekąya nọ l'oke ọkwa l'ufu eze.

Mòdekáya. Obenu l'ẹ too yejeduru ẹphe ọnu. Ẹphe eworu iya je edooru Hémanu t'a maru; ?ẹphe a-ha Mòdekáya t'o meje ẹge oome; kẹ l'o kfuwaru ẹphe lẹ ya bụ onye Júda. ⁵ Teke Hémanu maru lẹ Mòdekáya te ebyijeduru iya ikpere; tọ kwabẹ iya ugwu; bẹ ẹhu gbanwuhuru iya ọku. ⁶ L'ọ nṣuaru lẹ Mòdekáya bụ eri ndu Júda; b'ọ chị-buru l'ẹ tọ bụkwa Mòdekáya bẹ ya e-gbu nwenkinyi. Hémanu achọlahaa ẹge ya e-shi mee t'ọkpụ ẹphe kpọhu; mbụ ndu Júda, bụ ndu kẹ Mòdekáya l'ẹphe ha l'alì-eze Kuzakusẹsu.

⁷ Yo be l'afa, kwe eze Kuzakusẹsu afa iri l'ẹbo, ọ wataru achìchi; l'ọnwá k'ọdungu; bụ iya bụ ọnwá Nisanu; a tụa ẹnwa "puru" l'ifu Hémanu; shi ẹge ono fọta ọnwá, ẹphe e-me iphe ono; mẹ mbọku, ẹphe e-me iya. Ẹphe atụa ẹnwa ono; yọ daaru ọnwá k'iri l'ẹbo, bụ iya bụ ọnwá Ada.

⁸ Hémanu asụ eze Kuzakusẹsu: "L'ọ nweru ndu, jiru ẹkemeke ọbule l'iphe, bụ mkpụkpu, nọkota l'alì-eze ngu l'ọ ha. Ome-l'alì nk'ẹphe dụ iche l'iphe, bụ ome-l'alì kẹ ndu ọdo; ọpụ ẹphe 'emejedu ekemu, eze tịru. A -haa ẹphe; b'ẹ to nwekwa mkpa, ẹphe agaru eze. ⁹ Ọ -bụru l'ọ bụ uche-obu eze bẹ ya ekfukwa t'a tụa ekemu t'e gbushikota ndu ono. Ya a-kfụ ụkporo ụnu ẹkpa mkpọla-ọcha ụkporo l'ẹsaa l'ụnu ẹkpa mkpọla-ọcha ise ye l'ẹke eedobejeru eze okpoga; t'e gude iya kfụa ndu e-gbushi ẹphe ụgwọ."

¹⁰ Tọ dụ iya bụ; eze abya agbata echi-mkpushi-ẹka iya gbẹe Hémanu Hamedata; onye eri Agagu; bụru ọhogu ndu Júda. ¹¹ Eze asụ iya: "Lẹ ndu-a; mẹ okpoga-wa bụkwa nke ngu; je emee ẹphe ẹge dụ ngu mma."

¹² Yo be l'ọnwá kẹ mbụ gbaru abalì iri l'ẹto; e kukoo ndu, ederu eze ẹkwo. Ẹphe abya achìko iphemiphe ọbule, Hémanu sụru t'ẹphe dee; dee l'ẹkwo nọkota ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu gọvano l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo; nụkwa iya phụ ndu ishi ndu ọdo l'ẹphe ha. Ẹkwo ono b'e deru l'okfu-alì ndu nọkota l'alì-eze Kuzakusẹsu l'ọ ha. Yọ bụru ẹpha eze, bụ Kusakusẹsu b'e gude dee ẹkwo ono; bya egude echi mkpushi-ẹka iya mee ya iphe-ọhubama. ¹³ E zia ndu ọkpa-ẹgwa t'ẹphe gude ẹkwo ono je ekedzuru iphe bụ mkpụkpu, nọkota l'alì-eze Kusakusẹsu l'ọ ha; mbụ ẹkwo ono, e deru ekemu, a tịru t'e gbugee ndu Júda; mee tẹ ọkpụ ẹphe kpọhu l'akpuru ẹnyanwu lanụ: ẹgirima mẹ ọgurennya; ụnwanyi mẹ ụnwegirima angụ ẹra. Teke ee-me iya l'ọnwá k'iri l'ẹbo, bụ iya bụ ọnwá Ada gbalephụ abalì iri l'ẹto. Ekemu ono sụkwaruphu: teke e gbutsuaru ẹphe; t'a kwaa iphe ẹphe l'ọkwata. ¹⁴ Iphe ono, e deru edede ono bẹ a-bụru ekemu; a raa ya arara l'iphe bụ ọnu-ogo, nọnu k'ọpụ onyenọnu aa-kwabẹ akwabẹ. ¹⁵ Eze asụ t'e je ekeshia ẹkwo ono. Ndu ọkpa-ẹgwa ono atụgbua; jeshia ya ekeke. E vuoduru ụzo zia ekemu ono lẹ Súsa, bụ ishi obodo. Eze yele Hémanu anọdu l'angụ mẹe. Obenu l'obu wafuru ndu Súsa l'ẹphe nṣuaru ozi ono.

Mòdekáya ekfuru Ēsuta t'o yeru ẹphe ẹka

⁴ Mòdekáya amalẹruphu iphe, meru nụ; ye ẹka l'uwe iya; ziaa ya ẹbo; bya achìta uwe-aphụ ye; kpota ntụ kpua onwiya; gbafụ l'echi mkpụkpu; l'akwa ẹkwa. ² Yo jerulephụ ọnu-nggamgbo ufu-eze; vudo; kẹ l'ẹ tọ dudu onye yeru uwe-aphụ, eekweje t'ọ bahụ. ³ L'iphe bụ ọnu-ogo ẹke, a nṣu ẹkwo ono, e deru ekemu, eze tịru ono bẹ ndu Júda, bu iya nṣu barụ l'aphụ; l'akwa ẹkwa; l'aswì aswìswì. Ẹphe adụ l'igwe; mbụ ndu ọpụ yeru uwe-aphụ; gwọru lẹ ntụ.

⁴ Teke ụnwu-mgbọko; mẹ unwoke, a haru ahaha, ejeru Ēsuta ozi byaru bya akọru iya kẹ Mòdekáya; b'ọ ruru iya l'ẹhu. Yọ chìru uwe nṣu t'a chijeru Mòdekáya t'o yee; t'ẹ b'ọ yehe uwe-aphụ. E gude uwe rua; yọ jìka iya.

⁵ Ēsuta abya ekua Hataku, bụ nwozi eze; mbụ onye e yeru t'o jejeru yebe Ēsuta ozi; zia ya t'o je amaru iphe, atsụ Mòdekáya l'ẹhu; mẹ iphe, kpataru iya nṣu.

⁶ Hataku ejekfu Mòdekáya l'edukfu mkpụkpu ono l'ọnu-nggamgbo eze. ⁷ Mòdekáya abya eworu iphemiphe ọbule, meru nṣu kọtaru iya; kọkwaaru iya phụ lẹ Hémanu kweru ụkwa okpoga ọo-kfụ l'ẹke eedobeje okpoga eze; m'ọ -bụru l'eze kwetaru t'e gbushia ndu Júda. ⁸ Yọ bya ewota ẹkwo ozi ono, e deru ekemu ono, eze tịru sụ t'e gbushia ndu Júda ono; mbụ ẹkwo ono, e keshidzuru lẹ Súsa ono; nṣu Hataku t'o koshi Ēsuta; gude kọru iya ya t'o doo ya ẹnya. Yo zikwaaphu t'e zia Ēsuta t'o jekfu eze je arọ ya t'ọ phụaru ndu Júda imiko. ⁹ Hataku atụgbua je achìko iphe, Mòdekáya kfuru iya dokotaru Ēsuta. ¹⁰ Ēsuta eziphu iya azụ t'o je ekfuru Mòdekáya: ¹¹ "L'iphe bụ ndu ozi eze; je akpaa lẹ iphe bụ ndu bu l'ọnu-ogo, nọkota l'alì-eze iya l'ọ ha; maru l'ẹ tọ dudu nwoke; m'ọ bụ nwanyi, byaru bya abahụ jekfushia eze l'ogbodufu iya; gbahaa l'eze kuru iya. Onye meru ẹge ono bụkwa iphe, ekemu kfu-ru bụ t'e gbua onye ọbu egbugbu; gbahaa l'ọ bụ uche eze t'onye ọbu nọdu ndzụ; yọ machìaru onye ọbu mgbọro mkpọla-ododo iya phụ. Eze nọkwaru ụkporo abalì l'abalì iri; ẹ to kudu mu tẹ mu bya."

¹² A bya ezia Mòdekáya ozi, Ēsuta ziru; ¹³ yo ziphu ozi azụ t'o je asụ iya: "T'ẹ b'ọ rìkwa lẹ keshinu ọpụ ọ nọ l'ufu-eze bẹ bụ iya bụ onye Júda lanụ, a-nahụ nṣu t'ẹ b'e gbu iya; ¹⁴ kẹ l'ọ -bụru l'ì nọ-kirishiru nta-a; ti ye ọnu; bẹ ee-shikwa l'ụzo ọdo dzọfuta ndu Júda. Ọle nggubedua; nggu lẹ ndibe nna ngu phẹ a-bụkwanuru kpurupyata. Ọ bụ; ?bụ onye maru; m'ọ bụ t'i yeta ẹka l'iphe, e me ntanụ-a; bụ iya kparu iphe e meru t'ì nọdu l'ọkwa-a l'ufu-eze?"

¹⁵ Ēsuta eziphukwa ozi azụ t'e je ezia Mòdekáya; sụ iya: ¹⁶ "Tụgbua je ekukoo ndu Júda, bu lẹ Súsa l'ẹphe ha; unu aswì aswìswì; kfuru nṣu Nchileke l'okfu ẹhu mu. Unu nọ abalì ẹto: eswe l'ẹnashì. Unu be erikwa nri; ọpụ unu 'etsukwa ọnu l'okoro. Yẹbedua; yele ụn-

wu-mgboko, ejeru iya ozi e-mekwaphu ege ono. Teke e metsuaru be ya e-jekfu eze. A makwaru-a l'ekemu suru l'e to dudu mma. Oje ya e-je; o -buru l'oo anwuhu; ya anwuhu."

¹⁷ Mòdekáya atugbua je emekota iphe, Ēsuta ziru iya t'o mee.

Iphe, Ēsuta arọ eze

5 Yo be le mboku k'eto; Ēsuta ewota uwe eze-nwanyi iya yee; tugbua je evudo l'imime ogbodufu-eze l'ifu obu-eze. Eze anodu l'aba-eze iya l'eke ono; ghaa ifu l'ogbodufu ono. ² Yo nodu l'eke ono; phu eze-nwanyi, bu Ēsuta l'eke o vudo l'ogbodufu. Yo tubalekwa iya phu l'enya. Yo wota mgboro mkpola-ododo, o pa l'eka machiaru Ēsuta; Ēsuta abyakfutashia ya bya edenyi eka le mgboro ono. ³ Eze aji iya: "Eze-nwanyi; ?bukwa ole? ?Bu ngunu b'o du ngu t'eze meeru ngu? E to nwekwa m'o -ruhuru; i su te ya kee ali-eze iya ebo; nu ngu nanu; ya te emeduru ngu iya."

⁴ Ēsuta asu iya: "O -buru l'o du eze mma; te nggube eze; nggu le Hémanu yinuru byaru iya le nri ntanu-a; t'unu bya ntanu bya eria nri, ya shiru nggube eze."

⁵ Eze ekwe; zia ozi su t'onye ya phuru nta-a bukwaru Hémanu; k'ophu epe l'iya a-yi je aza Ēsuta oku. To du iya bu; eze ye Hémanu atugbua jeshia ke Ēsuta le nri ono, o kuru epe ono. ⁶ Epe angunya mee; eze ajikwa Ēsuta odo; su iya: "?Bu ngunu b'o du ngu te ya meeru ngu? Iphe bu iphe i suru te ya meeru ngu be ya e-me; m'o -ruhuru; o buru te ya kee ali-eze iya ebo nu ngu nanu."

⁷ Ēsuta asu iya: "Owaa bu mkpa iya; buru iphe, ya arọ ngu: ⁸ O -buru le ya no nggube eze l'obu; buru l'o du ngu t'i meeru iya iphe, ya arọ ngu; bunu te nggube eze; nggu le Hémanu byaru iya le nri echile. Teke unu byaru echile; ya eyee onu l'aji ono, nggube eze jiru iya ono."

Hémanu achị idzu ishi Mòdekáya

⁹ Hémanu egude ehu-otso-ena; l'ete eswa l'ala mboku ono. Yo phulephu Mòdekáya l'onu-nggamgbo eze; bya aphukwaaphu l'e to gbeshidu egbeshi; gude koshi l'okwabe iya ugu; ehu eghulaha Hémanu eghughu l'eke Mòdekáya no. ¹⁰ Hémanu ekeshilephu ehu; byibe eka l'okpoma lashia. Yo rua ufu je ezia; t'e je ekukoo ndu onya iya phe; me nyee ya, bu Zereshi.

¹¹ Epe erua; yo kulaha onwiya l'ege ya nweberu iphe; ege ya mushi-betaru unwu l'igwe; me ege eze gude kwabetaru iya ugu; bya emee ya; t'o buru iya katsua nshinu l'iphe bu ndu, eze meru ishi; me ndu ejeru eze ozi. ¹² Yo su: "L'o kwa yebedua nwenkinyi iya be eze-nwanyi, bu Ēsuta kuru te ya tsoru eze byaru iya le nri. O kukwaru iya te ya tsoru eze byaru iya le nri echile. ¹³ Obenu l'iphe ono l'o ha te emejedu t'ehu tsoo

ya ena; keshinu oboju; ya -swetade; ya aphu onye Júda phu, bu Mòdekáya l'onu-nggamgbo eze."

¹⁴ Nyee ya ono; mbu Zereshi ye ndu onya iya l'ephe ha asu iya: "Zia t'e je arutaru ngu osweru. Aa-ru iya t'eli iya du ukporo nkwo-eka labu le nkwo-eka iri. Teke o beru echile l'utsu; nggu eje k'furu eze t'a kputa Mòdekáya je akfu-gbua l'osweru ono; k'ophu ii-gude ehu-otso-ena tsoru eze; unu ejeshia eke e kuru unu le nri."

Idzu ono adu Hémanu mma nshinu; yo tugbua je ezia t'a ruta osweru obu, aaswi-gbuje madzu obu dobe.

Eze akwabẹ Mòdekáya ugu

6 Yo be l'enyashi mboku ono; mgbenya te kwehe roru eze. Yo zia t'e je ewotaru iya ekwo akọ iphe, e deru iphe, eme nu l'ali-eze iya. E je ewota iya; bya aguaru iya. ² L'ekwo ono b'a gufutaru le Mòdekáya gbaru ama le Bigutana; ye Tereshi, bu unwoke labu, ono a haruahaha; shi echeru eze nche l'onu-nggamgbo eze ono; chijeru idzu t'ephe gbua eze Kuzakusesu. ³ Eze aji: "?M'o nweru ugu, a kwabewaru Mòdekáya; t'e shi iya maru epha iya k'iphe ono, o meru ono?"

Ndu ozi eze asu: "L'e to dukwa iphe, e mejewaru iya."

⁴ Eze aji: "?Bu onye no l'ogbodufu eze phu?"

Yo buru teke ono be Hémanu abatalephu l'ogbodufu, no l'azu ufu-eze; te ya k'fuaru eze t'a kfu-gbua Mòdekáya l'osweru ono, o kwakoberu, aa-kfu-gbu iya ono. ⁵ Ndu ozi iya asu iya: "L'o kwa Hémanu no l'ogbodufu eze."

Eze asu t'e kua ya t'o bata.

⁶ Hémanu abatalephu; eze aji ya: "?Bukpo ngunu be ee-meru onye o du eze t'o kwabe ugu?"

Hémanu aria teke ono bu l'e to dudu onye odo, eze a-nodu arı t'a kwabe ugu; gbahaa yebedua.

⁷ Hémanu asu eze: "Iphe, ee-meru onye o du eze t'o kwabe ugu; ⁸ bu t'a chita uwe, eze yejewaru; a kputa inya, eze gbajewaru; mbu inya ophu e kpuberu okpu-eze. ⁹ T'a chita uwe ono; kputa inya ono nu onye lanu le ndu ishi, a katsua omaru epha epe l'ali-eze ngu-a; yee onye ono, o du eze t'o kwabe ugu ono. T'onye ono nodu l'eli inya ono t'e gude iya jephekota l'edukfu edukfu ali-wa; raaru iya oha arara: 'L'owaa iphe, ee-mejeru onye o du eze t'o kwabe ugu!'"

¹⁰ Eze asu Hémanu: "Ngwa-a! Je achita uwe ono; me inya ono; wota ege ono, i k'fushiru ono meeru Mòdekáya, bu onye Júda, anoje l'onu-nggamgbo eze. T'e b'o dukwa iphe ono, i k'fushiru ono m'oo nanu, ii-mephodo!"

¹¹ Ya ndono; Hémanu abya achita uwe ono; kputa inya ono. Yo woru uwe ono yee Mòdekáya; bya edoberu iya inya ono; yo nyikobe iya. Yo duru iya; yo je angu-phekota l'edukfu edukfu ali ono; l'ara iya arara:

"L'owaa bu iphe, ee-mejeru onye o du eze t'o kwabe ugvu!"

¹² E metsua; Mòdekáya alaphu azu l'onu-nggamgbo eze. Hémanu emekebewaphu; rigobe iya; guru aphu; vuru eka l'ishi lasha nk'ia. ¹³ Yo lasha je achiko iphe, meru nu kòkotaru nyee ya; mbu Zèreshi; me ndu iya onye Ju; yo buru l'eka iya be iphe eme ngu nu shi b'e ti mekputaphekwa iya. Nke ngu gvukwaru."

¹⁴ Epe akpukwadurua okfu ono l'onu; ndu ozi eze bya ekua ya. Epe egude oso duta iya; epe ejeshia le nri ono, Ěsuta kwakoberu ono.

Aakfu-gbu Hémanu

7 To du iya bu; eze yele Hémanu ejeshia le nri le k'eze-nwanyi, bu Ěsuta. ² Epe awatalephu ongu mee le mboku k'ebo ono; eze aja odo; su: "Eze-nwanyi, bu Ěsuta; bu ngunu bu mkpa ngu obu? Kfua ya te ya gbooru ngu iya. Bu ngunu bu iphe obu, o du ngu te ya meeru ngu obu; m'o -ruhuru; o buru te ya kee ali-eze iya ebo; nu ngu."

³ Eze-nwanyi, bu Ěsuta asu iya: "Nggube eze; o -buru le ya baru ngu l'obu; bya adu ngu mma; byiko hanu te ya nodu ndu; nggu ahakwaaphu ndu nk'ia t'ephe nodu ndu. O kwa iya bu iphe, o du iya t'i meeru iya; ⁴ kele yele ndu nk'ia b'e rewaru t'e gbushikota l'ephe ha. Mbu l'e rewaru epe t'ephe buru kpurupyata; chihu. Ndege o -bu l'erere, e reru epe bu t'ephe buru ohu; me ya adakwaaru ash; ke l'egbe iphe-ehuka ono ta buduru iphe, ogude pakfuta eze bya iya okfuchi nchi."

⁵ Eze Kuzakusesu aji eze-nwanyi, bu Ěsuta; su iya: "?Bu onye b'o bu? Nanu nwoke, ha k'ome egbe iphe ono?"

⁶ Ěsuta asu: "L'o kwa Hémanu-a. L'o kwa iya bu ohogu ayi; letso ayi l'ehenu!"

Hémanu awata otsu egvu l'ifu eze yele eze-nwanyi. ⁷ Eze egude ehu-eghughu gbeshi; paru mee ono haa; jeshia le mgbabu iya. Hémanu aphulephu l'eze be ribuwaru iya l'ime obu iya l'oo-me iya iphe, o tuberu; kwakpe azu te ya roo eze-nwanyi, bu Ěsuta t'a hakpo ya nu te ya nodu ndu.

⁸ Yo bu leruphu teke Hémanu daru l'ifu eze-nwanyi; l'arò iya l'eke ono, o no dakobe oshi ono be eze shilephu le mgbabu iya phu buru pherekete; bya echia mkpu; su: "?O gbe emefua nu t'o gude eze-nwanyi k'ehuka raa l'ufu iya to?"

Ekfukfu, eze ekfukwadua iya-a; e gudewaphu Hémanu kechia ya ifu. ⁹ Habona; onye lanu le ndu ozi eze asu: "O nwekwaru osweru, aakfu-gbuje madzu, du ukporo nkwo-eka ebo le nkwo-eka iri l'eli, Hémanu meru dobe l'ufu iya. Onye o meru iya doberu bu Mòdekáya;

mbu onye gbajeru ama ejo idzu phu, a chijeru nggube eze phu; shi ege ono dzoo ndu ngu."

Eze asu: "Unu je akfu-gbu ya l'osweru ono!"

¹⁰ Ya ndono; e je eworu Hémanu kfu-gbu l'osweru ono, o meru doberu Mòdekáya ono. E metsua; obu ejizita eze.

Ekemu, eze turu l'ehu ndu Júda

8 Mboku ono kwaphu be eze, bu Kuzakusesu woru ulo Hémanu, bu onye ohogu ndu Júda nu eze-nwanyi, bu Ěsuta. Mòdekáya abya awata obyafuta eze ntse; kele Ěsuta koru eze ege epe l'ia bu-tabe. ² Eze abya agbata echi-mkpushi-eka iya, o nataru Hémanu; nu Mòdekáya. Ěsuta abya abya ewota ulo Hémanu ye Mòdekáya l'eka.

³ Ěsuta adaa gwoshihu eze l'okpa; gude eka l'arò iya t'o chikanua ejo idzu ono, Hémanu, bu onye eri Agagu chiru l'ehu ndu Júda ono. ⁴ Eze eworu mgboro mkpola-ododo iya machiaru Ěsuta; yo gbeshi bya evudo iya l'ifu; ⁵ su: "O -buru l'o du nggube eze mma; mbu; o -buru le ya no nggube eze l'obu; o -buru l'iru l'oo iphe, vudo nhamunha; yebedua adu ngu mma l'enya; t'eze tunua ekemu dee ya edede; t'e kee ya ekeke l'iphe bu edukfu, nokota l'ali-eze ngu mgburumburu t'e b'o dukwa onye e-me iphe ono, Hémanu Hamedata, bu onye eri Agagu deru t'e mee te ndu Júda l'ephe ha buru kpurupyata ono. ⁶ ?Nanu ege ya e-shi taa nshi; nodu ele iphe-ehuka, adakfuta ndibe iya. ?Nanu ege ya e-shi nodu l'ele ndu nwe iya nu; eke eeme t'ephe chihu?"

⁷ Eze Kuzakusesu asu eze-nwanyi, bu Ěsuta yele Mòdekáya, bu onye Júda: "Ya wowaru ulo Hémanu nu Ěsuta; Hémanu obu b'a kfu-gbuwaru. Ishi iya aburu l'o shi eme te ya gbushigee ndu Júda. ⁸ Nta-a bu t'unu gude epha eze tua ekemu odo l'okfu ehu ndu Júda. Unu dee ya edede ege oo-du unu mma l'obu; unu ewota echi-mkpushi-eka eze mee ya iphe-ohubama; ke l'o to du iphe, e deru wota echi mkpushi-eka eze mee ya iphe-ohubama, o nweru onye bya agbanwe iya agbanwe."

⁹ Mboku ono gedegede b'e yeru madzu; e je ekukota ndu edejeru eze ekwo. Mboku ono be onwa k'eto, bu iya bu onwa Sivanu gbaru ukporo abali l'abali eto. E dekota ekemu Mòdekáya ono l'ekwo keeru ndu Júda; keeru iya ndu no-chiru enya eze; ndu govano; me ndu ishi, nogbaa l'ukporo onu-ogo ishingungu l'onu-ogo esaa ono, no l'ali-eze Kuzakusesu tsube le Indiya rua Itiyopiya. Ekemu ono l'o ha b'e dekotaru l'okfu-ali epe; nu ndu nokota l'ali-eze ono. Ndu Júda b'e dekwaruphu nk'ephe l'okfu-ali epe; nu epe. ¹⁰ O bu l'epha eze Kuzakusesu be Mòdekáya gude dee ekwo ono; bya eworu echi-mkpushi-eka eze mee ya iphe-

oḥubama; nū ndu agbaję įnya oṣo, bų įnya, a zųru l'ozi eze; t'ęphe je ekee ękwo ono.

¹¹ Ekemu ono, eze tųru ono; anų ndu Júda, bu lę mkpųkpu nōnu ike; t'ęphe dzukobeje kwakōbe onwęphe; k'ōphu ęphe e-gbupya iphe, bų oḥa; m'ō bų oṇu-ogo, byaru ęphe oḡu; bya ogbushi unyomu ęphe; mę unwegirima ęphe; mę t'ęphe kwaa iphe ęphe oḡwata. ¹² Mbōku, e yeru tę ndu Júda mee iphe ono l'iphe bų oṇu-ogo, nō l'alį-eze Kuzakuseṣu; bų mbōku, oṇwa k'iri l'ębo; mbų oṇwa Ada gbaru abalį iri l'ęto. ¹³ Ekemu ono b'e ziru t'e dee ya edede keshikota l'iphe, bų oṇu-ogo, nōnu; bya atųa ya; yō bųru ekemu t'e mee ya tę ndu nōnu nųkota; k'ōphu ndu Júda a-kwakōbekwanu onwęphe k'omelata ndu oḥogu ęphe mbōku ono.

¹⁴ Eze atųa ekemu tę ndu ejeje oke ękwo eze; mę ndu agbaję įnya oṣo, bų įnya, a zųru l'ozi eze; tųgbua teke ono teke ono je ezikashia ozi ono. ęphe atųgbua je ezikashia ya. E zikwaru iya phų lę Súsa, bų ishi alį-eze Kuzakuseṣu.

¹⁵ Mōdekáya eshi l'ifu eze lųfuta; yewa nų uwe eze, eke urukpu-urukpu; mę oḡhu acha uḥa; kpuru okpu-eze, e gude mkpōla-ododo mee. O yekwaruphu uwe kpowula kpowula, eke mee-mee, e gude oḡpobe òwúú oḥa kpa. Ndu bu lę Súsa atųushia uзу; telahaa ęswa.

¹⁶ Yō bųru ndu Júda oge ęhu-otso-ęna; bųru ęphe un-gara; teke a kabę akwabę ęphe uḡvu. ¹⁷ Iphe, bų oṇu-ogo; mę mkpųkpu ęke, a nataru ekemu ono, eze tųru ono; bę ndu Júda, bu iya nų tekotaru ęswa; ęhu atsoo ęphe ęna. Mbōku ono abųru ęphe eswe aji; mę eswe ęhu-otso-ęna. Ndu oḥodo adų l'igwe bya aḡḥo ndu Júda; kę l'ęphe tsųhuru ndu Júda egvu.

Ndu Júda alų-gbu ndu oḥogu ęphe

9 Oṇwa k'iri l'ębo, bų iya bų oṇwa Ada agbalephu abalį iri l'ęto; bų iya bų mbōku, ee-me iphe ono, eze tųru l'ekemu ono. Mbōku ono bų mbōku, ndu oḥogu ndu Júda shi arį l'ęphe a-aphųpyabe ęphe. Obenu l'o mekocharu ghaa ighafu; ndu Júda akapyabę ndu ono, ęphe dų ashį ono ęka. ² Ndu Júda edzukog-baa lę mkpųkpu ęphe l'iphe, bų oṇu-ogo ęke, eze Kuzakuseṣu achi; t'ęphe tso ndu ono, aḥo ishi ęphe ono oḡu. Obenu l'ę tō dųdu onye dųru ike kpōfu ęphe l'ifu; kęle ndu ono l'ęphe ha atsųkota ęphe egvu. ³ Iphe bų ndu bų ishi l'oṇu-ogo ono l'ō ha; ndu nō-chiru ęnya eze; ndu ḡovano; mę ndu ozi eze; eyetakotaru ndu Júda ęka; kę l'ęphe atsų Mōdekáya egvu. ⁴ Mōdekáya abya aḡḥo eze madų l'ufu-eze. ępha iya edekota ude l'iphe, bų oṇu-ogo ono l'ō ha. Yō ka oshihu ike akaka l'ęje.

⁵ Ndu Júda egude oḡu-mbeke gbushikota ndu oḥogu ęphe l'ęphe ha; mee ęphe t'ęphe bųru kpurupyata. Ndu oḡhu dų ęphe ashį bę ęphe meleruphu ęge dų ęphe mma.

⁶ Lę Súsa, bų ishi alį-eze ono bę ndu Júda gburu unu madų l'ųkporo madų ise. ⁷ ęphe gbukwaruphu Pashandata; Dalųfonu; Asųpata; ⁸ Porata; Adalaya; Aridata; ⁹ Pamashųta; Arisayi; Aridayi; mę Vayįzata.

¹⁰ Umadzu iri ono bę bų unwu Hémanu Hamedata, bų onye oḥogu ndu Júda. O bų l'ę to nwedu iphe ęphe denyiru ęka; kę oḡwa iya l'ōkwata.

¹¹ Mbōku ono ḡeḡeḡe b'e dooru eze umadzu ole, e gburu lę Súsa, bų ishi alį-eze ono. ¹² Eze asų eze-nwanyi, bų Ēsuta: "Lę ndu Júda gbuakwaru unu umadzu l'ųkporo umadzu ise; gbua gbua unwu Hémanu ęphe iri lę Súsa, bų ishi alį-eze iya. ?Bų onye maru iphe, ęphe meru l'oṇu-ogo ndu oḡhu? ?O nwe-fuaru iphe oḡo, ya e-meru ngu? Kfu iya ekfukfu tę ya me iya ememe."

¹³ Ēsuta asų iya: "O -bųru l'ō dų ngḡube eze mma; byiko nųnu ndu Júda, nō lę Súsa ike t'ęphe gbabę oḡpa l'ekemu eze tųru; wota iphe ęphe meru ntanų mefua echile gude gbochita onwęphe. Oḡo abųru t'į haa t'a ḥįta odzu unwu Hémanu ęphe iri; je ekoo l'osweru phų l'edzudzu oḥa." ¹⁴ Eze emee ęge Ēsuta kfuru; bya atųa ekemu lę Súsa; a ḥįta odzu unwu Hémanu ęphe iri je ekoo l'osweru. ¹⁵ Ndu Júda, nō lę Súsa edzukoo oḡo l'ōnwa Ada gbaru abalį iri l'ęno; gbua ųkporo unwoke ugbo iri l'ise lę Súsa. O bų l'ę to nwedu iphe ęphe denyiru ęka; kę oḡwa iya l'ōkwata.

¹⁶ Ndu Júda, phōduru nų, bų ndu oḡhu bu l'iphe bų oṇu-ogo alį-eze Kuzakuseṣu edzukokwaaphu t'ęphe dzo ishi onwęphe; shi ęge ono tųta nwa ume l'ęke ndu oḥogu ęphe nō. Iphe ęphe gburu bų ųkporo unu madų tete l'unu madų ęsaa l'ųkporo madų iri. O bų l'ę to nwedu iphe ęphe denyiru ęka; kę oḡwa iya l'ōkwata. ¹⁷ Mbōku, iphe ono meru bų l'ōnwa Ada gbaru abalį iri l'ęto. Yo be lę mbōku k'iri l'ęno; ęphe atųa ume; mee ya eswe-aji; mę eswe ęhu-otso-ęna. ¹⁸ Ndu Júda ndu kę Súsa edzukoo l'ōnwa Ada gbaru abalį iri l'ęto; mę abalį k'iri l'ęno. Yo be l'abalį k'iri l'ise; ęphe atųa ume; mee ya eswe aji; mę l'eswe ęhu-otso-ęna.

¹⁹ Oo ya meru iphe, ndu Júda, bu l'ime obodo wotaru mbōku, oṇwa Ada gbaru abalį iri l'ęno; dobe eswe-aji; eswe ęhu-otso-ęna; mę mbōku, onyenōnu eshije nri je anų ibe iya.

Aji Purimu

²⁰ Mōdekáya aḥįko iphemiphe oḡule ono, meru nų ono dekota l'ękwo. Yō bya edee ękwo keshiaru iphe, bų ndu Júda, bu l'iphe, bų oṇu-ogo alį-eze Kuzakuseṣu. E deru iya ndu bu ote-ęnya; deeru iya ndu bu ntse-ntse; ²¹ sų ęphe t'ęphe wota mbōku, oṇwa Ada gbaru abalį iri l'ęno; mę k'iri l'ise t'ō bųru ęphe eswe-aji afa l'afa. ²² Ishi aji ono abųru l'ōo mbōku ono bę ndu Júda kabę kparu nkų ḥube oḡu l'ęke ndu oḥogu ęphe nō; bųru oṇwa, aphų ęphe ḡḥoru ęphe ęhu-otso-ęna; ęk-

wa ęphe aghoru ęphe aji. Yo deeru ęphe ękwo t'ęphe dobe eswe mboku ono eswe aji; eswe ęhu-otso-ęna; mboku, ęphe e-shije nri je anu ibe ęphe; me mboku, ęphe e-mejeru ndu ę-te nwedu ęge o haru ęphe iphe-oma. ²³ To du iya bu; ndu Jůda ekweta iphe, Modekaya deru ęphe l'ękwo; wata oęba aji, ono, ęphe wataru ono. ²⁴ Kele Hemanu Hamedata ke Agagu, bu onye ohogu ndu Jůda l'ęphe ha be chijeru idzu ęge oo-shi mee te ndu Jůda chihu; bya atya ęnwa "puru"; gude maru mboku, ee-gwe ęphe rakaraka t'ęphe buru kpurupyata. ²⁵ Obenu le teke ęjo idzu ono ruru eze le nchi; b'o turu ekemu dee ya l'ękwo t'e wota iphe ono, Hemanu chiru ke ome ndu Jůda ono; mee Hemanu l'on-wiya. E vuta odzu yele l'unwu iya je ekobe l'osweru. ²⁶ O bu iya meru iphe e kuru mboku ono "Purimu". Eke akpuru-okfu ono shi bu le ęnwa, a turu mboku ono bu ęnwa "purimu." Yo buru shita l'iphe ono, Modekaya deru l'ękwo ono; me l'iphe, ęphe phukotaru, meru ęphe; ²⁷ be ndu Jůda meru iya; yo buru ome-l'ali, nduru ęphe; k'ophu ęphebedua; ndu eri ęphe; me ndu lakfutaru ęphe e-dobeje abali ębo ono iche; ęge e deru iya l'ękwo nu ęphe; l'eme iya teke a suru t'ęphe meje iya. ²⁸ Iphe bu oębo nonu; iphe, bu ufu, nonu; iphe, bu onu-ogo, nonu; me edukfu, nonu a-nyataje mboku Purimu. Te Aji Purimu ono bukwaru okpu sweru okpu l'ęke ndu Ju no.

²⁹ To du iya bu; eze-nwanyi, bu Ěsuta; nwatibe Abihelu yele Modekaya, bu onye Jůda abya edee ękwo k'ębo, meru te ke Aji Purimu kabaa oshihu ike. ³⁰ ęphe edee ękwo nu iphe bu ndu Jůda, no l'ukporo onu-ogo ishingu l'onu-ogo ęsaa ali-eze Kuzakusesu. L'ękwo ono be ęphe kfuru ęphe ezi-okfu; me t'ęphe ba achije obu l'ęka; ³¹ t'ęphe dobeje eswe purimu l'ogę iya, bu iphe, Modekaya ke Jůda; me eze-nwanyi, bu Ěsuta turu ęphe l'ekemu; t'o buru ęphe l'awa ęphe ogę oswi aswiswi; me k'ogu aphu. ³² Ekemu, Ěsuta turu le ke Purimu abya akabaa oshihu ike; e woru iya dee l'ękwo.

Ike Modekaya aka nshinu eje ejeje

10 Eze Kuzakusesu abya atya ekemu te iphe, bu ndu l'ali-eze iya; mbu je akpaa le ndu bunyabe eze ęnyimu tuje akiriko nu iya. ² Iphe, bu iphe o meru gude koshi ike iya; me ęge o meru te Modekaya buru onye ha nshinu; b'e dekotaru l'ękwo, e deshuru iphe meru nu le Peshiya; me Midiya. ³ Modekaya; onye Jůda bu iya no-tsotaru eze Kuzakusesu; buru eze madzu l'ęnya ndu Jůda; igweligwe ndu Jůda, bu unwunna iya edobe iya l'onodu ha nshinu. Iphe ooyeje ęka aburu l'iphe, a-duru ndu Jůda ibe iya le mma; me iphe, e-me t'ęhu du ęphe agu.

Jobu

Ako ẹhu Jobu

1 O nweru nwoke lanu, bu onye Uzu, epha iya bu Jobu. Jobu bu nwoke, uta e ta dudu le ndzu iya; buru onye obu guru iphoro. O bu onye anoduje atsu Nchileke egvu; l'eshije ege ono sefu eka l'ome iphe du eji. ² Iphe, o mutaru bu unwegirima unwoke esaa; owaa unwanyi eto. ³ Aturu iya du unu aturu iri l'esaa l'ukporo aturu iri. Inya-kamelu iya du unu esaa l'ukporo iri. Eswi iya, a turu njigba ebo ebo du unu njigba eswi l'ukporo njigba eswi ise. Nne nkakfu-igara iya du unu nkakfu-igara l'ukporo nkakfu-igara ise. Ndu ejeru iya ozi adu l'igwe nshinu. O bulephu l'oo ya shi buru o-ka-ibe l'iphe bu madzu, a muru amumu l'uzo enyanwu-ahata kpamukpamu.

⁴ Unwu iya ndu k'unwoke anoduje aha ome eswe-iphe ahaha l'ufu epe iche l'iche. Teke epe eme eswi-iphe ono; epe ezia unwunne epe ndu k'unwanyi epe eto; t'ephe byaru epe l'eswe-iphe ono. ⁵ Yo buje; eswe-iphe ono gvulephu; Jobu ekukoo epe; mee epe; t'ephe du nsu. Nchi nodukwadia abohu echile iya; yo gbeshi gwoo ngweja-ukfuru l'ehu unwu iya ono l'ehu l'ehu; ke l'orije; su: "Ya maru; unwu iya te meedu nu iphe, du eji. A maru; epe te gudeedu nu obu epe kfujoo Nchileke." Yo buru ege ono be Jobu shi emeje iya tekenteke.

Nchileke aha Setanu t'o data Jobu

⁶ Ya ndono; yo be ujiku lanu; unwu Nchileke abya t'ephe koshi onwephe l'ifu Ojejoje. Setanu etsoru epe bya. ⁷ Ojejoje aji Setanu eke ooshi bya.

Setanu asu iya: "Le ya tsokwaru mgboko l'agha ngvudangvu. Ya -jee ifu; ya ejee azu."

⁸ Ojejoje aji Setanu: "Enya; ?o ruru iya l'eka Jobu, bu nwozi iya no? Mbule le Jobu bu nwoke, uta e ta dudu le ndzu iya; buru onye obu guru iphoro. O bu onye anoduje atsu Nchileke egvu; l'eshije ege ono sefu eka l'iphe du eji."

⁹ Setanu asu Nchileke: "?I kfu too? Jobu; ?ootsu ngu egvu ke mmanu? ¹⁰ ?to budu nggu bu ike, Jobu yele ndibe iya; me iphe, bu iphe o nweru enweru gude buru. I mewaru t'iphe, bu iphe eka iya ruru buru iya upete; k'ophu bu l'eku iya tukoru ekemeke obule dzu-ru. ¹¹ Meduduphu t'eka ngu rua l'iphemiphe obule

ono, o nweru ono; nggu aphu l'oo-nodu ngu l'ifu tua ngu onu."

¹² Ojejoje asu Setanu: "L'o du mma! L'iphemiphe obule, Jobu nweru nowa ngu l'eka; o buphu te eka ngu be ru iya l'ehu."

Ya ndono; Setanu ekwe tugbua.

¹³ Yo be ujiku lanu mboku, unwu Jobu: ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi dzukoru l'ulo okpara nna epe l'eme eswe iphe; ¹⁴ nwozi agbabata bya asu Jobu: "L'oke-eswi ngu, eegudeje eje ozi-egu b'e gude l'akoru ngu iphe; nkakfu-igara ngu adokwaruphu l'iku eke ono l'akpa nri; ¹⁵ ndu Seba abya afuaru epe; chiko epe ruta; bya egbushikota ndu ejeru ngu ozi. Yo buru yebedua nwenkinyi iya be nahuru nu; ya asu te ya bya ekfuaru ngu ege o du."

¹⁶ Onye onanu akpukwadurua okfu ono l'onu ekfu; onye odo agbabata bya asu: "L'oku Nchileke shilephu l'igwe daa bya achiko aturu ngu ono dzu-gbushia; keg-bushikota ndu ozi ngu l'ephe ha; yo buru yebedua nwenkinyi iya bu onye wafuru nu; ya asu te ya bya ekfuaru ngu ege o du."

¹⁷ Onye onanu akpukwaduru-a nk'ia l'onu ekfu; onye odo ezibata bya asu: "Le ndu Kalúdiya buru ndu ogbo o-lua-olaa uzo eto; epe abya erutakota inya-ivu ngu l'o ha; bya egude mma gbugbushikota ndu ejeru ngu ozi. Yo buru yebedua nwenkinyi iya be nahuru nu; ya asu te ya bya ekfuaru ngu ege o du."

¹⁸ Onye k'onanu egudekwadia nk'ia ekfu; onye odo ekwobata bya asu Jobu: "L'unwu ngu l'ephe ha be dokwaru l'agba aji; l'angu mee le k'okpara nne epe; ¹⁹ a bya ele enya; ejo oke pherephere, du egvu eshilephu l'echi-egu bya enwutsua ulo ono; nggube ulo nggu adaa tuko unwegirima ono l'ephe ha tu-gbushikota. Yo buru yebedua nwenkinyi iya be wafuru nu; ya asu te ya bya ekfuaru ngu ege o du."

²⁰ Jobu akfu-lihu woru uwe ke yebe Jobu zijaa ebo; kpushia ishi iya; bya adaa kpube ifu l'ali; baaru Nchileke eja; ²¹ su:

"O bu otu be ya gba shi nne iya l'ephe; otu be ya a-gba; laa.

Ojejoje bu onye nuru nu;

Ojejoje bu onye nataru nu.

T'ajaja buru ke Ojejoje."

²² Iphemiphe ọbule ono mekotaru Jobu; ọbu l'ẹ to yedu ẹka l'iphe, dụ ejí; ọphu ọ sọbua lẹ Nchileke meru ejí.

Sétanu adata Jobu k'ugbo ẹbo

2 Ya ndono; yo be mbọku ọdo; ọnwu Nchileke abyakwa t'ẹphe koshi onwẹphe l'ifu Ojejoje. Sétanu etsokwaruphu ẹphe bya l'ifu Ojejoje. ² Ojejoje aji Sétanu ẹke ooshi bya.

Sétanu asụ iya: "Lẹ ya tsolekwarupu mgboko agha ngvudangvu. Ya -jee ifu; ya ejee azụ."

³ Ojejoje aji Sétanu: "Enya; ?o ruru ngu l'ẹke Jobu, bụ nwozi iya nọ?" Sụ iya: "Mbụ l'ẹ t'ọ dukwa onye dụ l'ọ bụ Jobu lẹ mgboko-a gbaa mgburumgburu. Ọ bụ nwoke, obu guru iphoro; onye ọta ẹ ta dudu lẹ ndzụ iya; bụru onye atsụ yẹbe Nchileke egvu; shi ẹge ono too kweje ome iphe, dụ ejí. Jobu gudelekwa onwiya ẹge o gude iya; e guderu lẹ nggube Sétanu kpaliru yẹbe Nchileke tẹ ya menwua Jobu ẹhu l'ẹ b'ọ dụ iphe o meru."

⁴ Sétanu asụ Nchileke: "Tẹ ẹku lakwaar ndzụ. ?Tj madu lẹ madzụ e-swekota ẹnya l'iphemiphe ọbule, o nweru enweru ẹge ee-me tẹ ndzụ dzua ya? ⁵ Ọlobu; meduduphu t'ẹka ngu rua ya l'anụ-ẹhu mẹ l'ọkpu; ng-ghu aphụ l'ọo-nọdu ngu l'ifu tịa ngu ọnu."

⁶ Ojejoje asụ Sétanu: "Ọ dụ mma! Jobu nọwa ngu l'ẹka. Ọlobu; dobekwa iya ndzụ!"

⁷ Tọ dụ iya bụ; Sétanu alufu l'ifu Nchileke tųgbua; je achita ejo ebyi wụa Jobu l'ẹhu. Yo shi iya l'ishi tsee ya ẹge ono jeye l'ọkpa. ⁸ Jobu atųgbua je agwọ l'ikpo ntụ; wota mkpọkpo mbeji gude l'akọ iya.

⁹ Ya ndono yẹle iphe ono alunyaa ya; nyee ya asụ iya: "I gudekwadua onwongu ẹge i gude iya. ?Tji tųdu Nchileke ọnu; nwụhu?"

¹⁰ Jobu asụ iya: "I gbe ekfukwa l'ọ bụ nwanyi, eme eswe. ?Bụlephu iphe-oma bẹ ayi a-nọdu anata l'ẹka Nchileke; haa ya iphe-ẹhuka l'ẹka tọ?"

Iphemiphe ọbule ono mekotaru Jobu l'ọ ha; ọbule ẹ to gudebua ọnu iya kfu a ẹjo okfu.

Ndu ọnyà Jobu

¹¹ Ya ndono; yo be teke ọmadzụ ẹto, ẹphe lẹ Jobu eshi ọnyà nuru iphe, dakfutaru Jobu; ẹphe eshigbaa l'ẹke, ẹphe bu wụ-lihu; byatashia ya ajiji. Ndu ono, byaru nụ ono bụ: Elifazu, bụ onye Témanu; Bilidadu, bụ onye Shuha; mẹ Zofa, bụ onye Nema. Ẹphe ẹto ono tųru ọnu mbọku, ẹphe e-dzu l'ẹke ono; k'ọphu ẹphe a-yọru iya ọshi; dụ ya ike.

¹² Ẹphe anọdukwaduru ọzenya phụ iya; ẹphe ta hụbehe iya ama. Ẹphe atųko wa ẹkwa; woru uwe ẹphe lajashia; bya avọtatsua ẹja kpukposhi onwẹphe l'ishi.

¹³ Ya ndono; ẹphe abya agwọ-zita l'ọgbodali l'ẹke ono; ẹphe l'iya anọ l'ẹke ono abalị ẹsaa: eswe l'enyashi. Ọphu ọ dudu onye ọphu duru ike kfuru okfu nụ Jobu;

kẹ l'ẹphe phuru l'iphe-ẹhuka, ooje kwata ọswa kpọọ ẹka.

Okfu, shi Jobu l'ọnu

3 E mekochaa; Jobu awata okfu okfu; bya awata oburu mbọku, a muru yẹbe Jobu ọnu. ² Yọ sụ:

³ "Tẹ mbọku, a muru yẹbe Jobu;

mẹ ẹnyashi mbọku, a sụru:

'L'ọ kwa nwata nwoke

b'a tsutaru ime iya;'

bụkwaru iyi.

⁴ Tẹ mbọku ono

gbahukwa ọchi!

Tẹ Nchileke, bu l'igwe

zahakwaa mbọku ono.

T'iphoro ba adukwa mbọku ono.

⁵ Tẹ mbọku ono

gbahukwa tsabalangu!

T'ọ bụkwaru urukpu

e-kpupyabe iya!

Tẹ mbọku ono gbahukwa tsabalangu!

⁶ Tẹ ikpikpirikpi ọchi nakwaa

enyashi mbọku ono.

T'ẹ b'a gụkwaru mbọku ono

ye l'eswe, nọ l'afa;

ọphu a gụkwaru iya ye l'eswe, nọ l'ọnwala!

⁷ T'enyashi mbọku ono

bụkwaru mbọku,

gba ẹka nwa!

T'ẹ b'ọ dukwa okokooko

k'ẹhu-ọtso-ẹna,

aa-nụ mbọku ono!

⁸ Tẹ ndu atuje ọboku ọnu

tųkwaa mbọku ono ọnu;

mbụ ndu maru ẹge ẹphe

ee-shi kpa-tsua ejo agiyi.

⁹ Tẹ mkpọ-kpodo nchi-abọhu iya

gbahukwa ọchi.

T'ọ lekwa ẹnya lẹ

nchi abyawa abọhu;

teke e metsuaru

t'ọ bụru iya kẹ mmanu;

ọphu ọ phukwa

gerigeri nchi-abọhu aphuphu lẹ phuu;

¹⁰ kẹ l'ẹ to swọ-chidu nne mu ẹpho

t'ẹ b'a mụ mu mbọku ono;

k'ọphu mu a-dalahu l'egbe iphe-ẹhuka ọwaa.

¹¹ ?Bunua ngunu meru iphe,

mu ta nwụhodu nne mu l'ẹpho;

mbụ; nwụhu teke mu daru l'alí?

¹² ?Bunua ngunu meru iphe

nne mu heru mu hefuta?

?Bụ ngunu meru iphe o cheru mu ẹra iya;

¹³ ƙeƙe nta-a be mu ga azeruru nwandoo;
 noƊu le mgbenya;
 l'atuta ume nwa nggujungguji;
¹⁴ mu le ndu eze; me ndu ishi,
 bu ndu kpushitsuaru onwephe ulo;
 yo dabutsuaru ochobo nta-a.
¹⁵ Mbụ; mu le ndu a-chi nu,
 bu ndu shi nwegbaaru mkpola-ododo;
 dojishia mkpola-ocha edoji l'ulo ephe.
¹⁶ Odo aburu;
 ?bu ngunu kparu iphe,
 e te lidu mu l'o bu nwata-une;
 mbu l'o bu nwata, e te kpuhadu enya;
 k'ophu iphoro?
¹⁷ L'eke ono; be ndu iwe
 a-kpabuhu madzu ehu;
 a haa ndu ike gvuru
 t'ephe tuta ume.
¹⁸ L'eke ono; be ndu mkporo
 tso le ndu no iya nu atuta ume.
 Ephe ta anuhedu olu ndu
 anoduje achị ephe l'o bu ohu.
¹⁹ Ndu ha nwanshi no l'eke ono;
 ndu ha nshinu anodu iya;
 ophu ohu 'anuhedu nnajiufu iya l'eka.
²⁰ ?Nanu ege o du;
 be iphoro noru ndu ejegbu
 onwephe l'iphe-ehuka;
 ?l'aahaje ndu aphu byaru
 t'ephe nodu ndu;
²¹ mbu ndu anwuhu agu;
 to kwe abyabya;
 mbu ndu achọ anwuhu
 l'o bu eku, e domiru edomi;
²² mbu ndu eteje eswa;
 mee emirima teke
 e yeru ephe l'ime ili.
²³ ?Bu ngunu kparu iphe
 aa-ha onye e ta madu eke,
 ooshi eshishi t'o nodu ndu;
 mbu onye
 Nchileke yebudowaru;
 yo kwaa l'o bu onye
 no l'ime mgbabu;
²⁴ ke l'aphu buwa mu nri;
 ude, mu atsụ aduwa l'o bu
 eke mini atsoshi.
²⁵ Iphe, mu shi kagee otsuta
 egvu bu iphe, megeeru byaru mu;
 iphe ono, ehu anmaję mu
 anmanma l'eke o no ono
 emekochaa mee mu.
²⁶ Mu ta amabua iphe bu ehu-agu;
 mu ta ma iphe bu

onodu nggujungguji;
 mu ta ma iphe bu otuta ume.
 O bulephu iphe-ehuka."

Onu, Elifazu eye

⁴ To du iya bu; Elifazu,
 bu onye Temanu abya
 eyee onu; su:
² "A -sukwanu te ya yee onu;
 ?to ghudu ngu nu eghughu.
 Obu; ?bu ege iphe aduje
 ndo-o;
 madzu edobe onu ndoo.
³ Lewaru; nggube onye
 zikotaru ndu odo iphe;
 ndu ike gvuru
 b'i gbọ-likotaru.
⁴ Ndu ukfu duru
 b'i kfuru okfu nu;
 okfu ngu ono agbo-lia ephe.
 Ikpere ngworinaka b'i meru; yo kfuru.
⁵ Nta-a be iphe-ehuka byaru nggubedua;
 tii mahę uzo, ii-shi iya.
 O zuru ngu le gbirimu;
 meji atofu ngu.
⁶ Egvu ono, iitsu Nchileke ono;
 ?to budunua ya ga bu agbarike ngu;
 uta ono, e-ta le ndzu ngu ono;
 aburu eke ji-ga achiru enya ye.
⁷ Rinua ya ariri; ?nanu onye
 iswi du mma, lajeru l'iyi.
 ?I phujeru l'onye doberu
 eka ndoo chihuru nu le mgboko?
⁸ Iphe, mu phuwaru gbe
 bu-chikwaaru le ndu ako
 ejo iphe l'o bu okfu;
 l'aku ejo iphe akuku;
 bukwa iya phu be ephe akpataje.
⁹ Nchileke -zua ume;
 ephe aburu kpurupyata.
 Ehu-eghughu iya
 -swọ-lihu; ephe aburu iyi.
¹⁰ Obujekwa agu degee ekiri;
 yo mee enari.
 Obenu l'oke agu
 be aaswoje eze.
¹¹ O -nwedu iphe agu e-ri;
 egu egbu ya;
 unwu iya agbakashihu.
¹² A byaru bya atakpeeru mu okfu;
 mu anu-sweta iya anu-sweta.
¹³ Mu anodu l'arọ ejo nro
 l'enyashi teke ono,

ndiphe adajewa
 nda-mgbenya ono;
¹⁴ Mu awata ọtsu egvu;
 ẹhu anmalahaa mu anmanma;
 k'ọphu bụ l'ọkpu,
 nọ mu l'ẹhu nmahuru mu jijiji.
¹⁵ Yo nweru maa,
 byaru bya alọ swaa;
 shia mu l'ifu sweta.
 Ẹhu anwule mu phụ kpa.
¹⁶ Yọ bya anmagaru;
 ọle mu ta adukwanu
 ike kọo ẹge ọ gbaru.
 Ọ bụlephu l'o nweru
 iphe, vudo mu l'ifu.
 Ẹke ono adalephu shikongu.
 Yo nweru olu, jiru mu; sụ:
¹⁷ ?O nweru ẹge ee-menua
 tẹ madzụ mmanu bya aka
 Nchileke odobe-ẹka-ndoo?
 ?O nweru ẹge ọo-dunua
 tẹ madzụ bya adubebe mma
 l'ifu onye keru iya nụ?
¹⁸ Ọ -buru lẹ Nchileke te
 gudedu ire ndu ejeru iya ozi ẹka;
 l'abajeru ojozi-imigwe iya
 mbà l'iphe, ẹphe mesweru;
¹⁹ ?buchia madzụ, bu l'ulo eja,
 bụ eja b'e gude tya ọkpa iya;
 adzo-gbu iya aka ntse
 malẹ ọdzo-gbu erukfuru.
²⁰ Tsube l'utsu jeye l'urenyashi;
 b'e gwewaru madzụ ogwe uri;
 t'o nwe onye ẹnya iya e-ru iya;
 yọ bụru kpurupyata.
²¹ Ọ -buru l'agbabufuru eri,
 gude ndzụ ẹphe;
 ?ẹphe ta anwuhudu
 l'ẹphe ẹ-be enwe egomunggo.' "
5 "Jobu; kunua oku nta-a;
 t'a maru; ?m'o nweru onye a-za ngu nụ.
 ?Nanụ unwu-imigwe ono
 onye ọphu ji-gbaru dakobe?
² Iwe-'agvụ-l'obu egbukwa onye eswe;
 ẹnya-kfurukfuru l'ewofuje
 onye mmamiphe pefuru.
³ Mbẹdua gudekwa ẹnya mu
 phụ ẹke onye eswe agbabẹ ọgvu.
 T'a bya ele ẹnya;
 bẹ mu tųwaru ufu iya ọnu.
⁴ Unwu iya akwata l'awa awawa;
 aatsuje ẹphe utsuruku l'ulo-ikpe;
 to nwe onye agbataru ẹphe.
⁵ Ọ bụ ndu ẹgu agụ erije iphe,

ọ kpataru l'ẹgu iya;
 ẹphe egwoje gwoo ọphu nọ l'iku ogvu.
 Ndu ẹhu achị ọku
 avụje ẹku iya avuvu;
⁶ kẹ l'iphe-ọtsu-l'ẹhu
 te shijedu l'ẹja;
 ọphu iphe-ẹhuka
 'eshijedu l'ime alị mifuta.
⁷ Obenu lẹ madzụ b'a mụru ye
 l'iphe-ẹhuka ẹge ono, abuje: ẹkoroku gbaa;
 ọku iya ephekashihu ono.
⁸ Ndẹge ọ -bụ l'ọo mu bụ nggubedua;
 iphe, mu ga e-me bụ
 tẹ mu raku Nchileke;
 wota ẹge ọ duru mu kọkotaru iya.
⁹ Nchileke emeje iphe-biribiri,
 ẹ ta adujedu ike ọtu ọnu iya;
 mbụ iphe, dụ egvu, 'aguta aguta.
¹⁰ Oomeje tẹ mini chịa
 lẹ mgboko.
 Yo mee tẹ mini ono tsọ
 tsọ-rutsua l'ẹgu.
¹¹ Oomelije ndu laru alị;
 l'edutaje ndu agụ aphụ
 dobe l'ẹke ẹ ta dudu iphe, eme ẹphe.
¹² Idzu ndu ẹregede bẹ oomeje; yo chikashihu;
 k'ọphu bụ l'ẹ t'ọ dudu iphe,
 ẹphe emefuje ọnya.
¹³ Ndu maru iphe;
 bẹ oogudeje ẹregede,
 ẹphe agba nmata l'ọnya.
 Ẹge ono bẹ ọochikashije
 mmamiphe ndu ntuphu-ire.
¹⁴ Nchi ejikfuje ẹphe
 l'echi oke-eswe; ẹphe
 atsọ-kpulahaa atsọ-kpu
 l'echi oke-eswe l'ọ bụ onye eje l'ọchi.
¹⁵ Ndu ẹ ta dudu ẹge
 ọ haru ẹphe;
 bẹ ọodzofutaje.
 Ọodzofutaje ẹphe l'ẹka ndu ike.
¹⁶ Ọo ya bụ lẹ ndu ụkpa
 ele ẹnya l'ee-mekochaa dzofuta ẹphe.
 Teke ono; ọnu aburu iya
 shikpiriki dųngu;
 kẹ l'uzo iya ta kfiduru akfuru.
¹⁷ Ọnu-oma bụ k'onye
 Nchileke ahụje àhùhù.
 Ọo ya bụ; ba akpọkwa ẹka,
 Ọkaribe-Kakota-Ike
 alọ ngu lẹ nchị ẹbo-ẹbo-l'afụ.
¹⁸ Oomekaje madzụ iphe;
 ọbule oomeje t'o shi kfuru.
 Ọ bụ ẹchachi b'ọ bụ;

19 Ọbule ẹka iya emeje t'a ka mma.
 19 Iphe-ẹhuka a-byaru ngu mbyapyabe;
 yọ dzọkota ngu;
 m'o -ruhuru; ọ ha ihagha.
 20 Teke ẹjo-ẹgu byaru;
 bẹ ọo-gbafuta ngu t'ẹgu be egbu ngu.
 L'ògè ọgu;
 bẹ oo-me t'ẹ b'ì la l'ọgu.
 21 Ẹ too kwedu t'ẹjo okfu rua ngu l'ẹhu;
 ọphu iitsudu egvu ọ-la-l'iyi.
 22 Ọ -buru iyi byaru; buru
 ẹjo-ẹgu byaru; bulee ọchi
 bẹ ịi-nọdu achị iya;
 ọphu iitsudu anụ-ẹgu-ẹgbudu egvu;
 23 kẹle nggu lẹ mkpuma,
 nọ l'ẹgu a-gba ndzụ;
 anụ, bu l'ẹgbudu aburu ọnya ngu.
 24 Ịi-ma l'ẹ to nwedu iphe,
 eme ufu ngu; iphe, bụ iphe,
 i nweru enweru;
 bẹ ịi-gụ ọgu;
 tọ dụ ọphu aachọ achọcho.
 25 Ịi-ma l'unwu ngu dụ l'igwe;
 awa ngu a-zaa l'ọ bụ ẹswa, furu l'alì.
 26 Ịi-la l'oge nka-ezekuna nke ngu;
 nggu adụ l'ọ bụ akpe,
 e gburu l'ògè iya.
 27 Ayi leekwaru iphe-a ẹnya;
 phụ l'ọ bụ oswi-okfu.
 Nụkwaa iphe mu ekfu;
 gude iya meru iphe!"

Ọnu, Jobu eye

6 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya eyee ọnu; sù:
 2 "Ọ dụ iya t'e wota áphù,
 nọ iya l'obu t'ù àtùtù;
 phụ ẹge ọonyi-be ẹra.
 Mbụ t'a achịko iphe-ẹhuka iya
 chịru ye l'iphe,
 eegudeje átù ẹra iphe.
 3 Ọ kafutaje ẹja,
 nọ l'eze ẹnyimu ọnyì ẹra.
 Yọ buru iya meru iphe
 olu mu ada njiji-ọnwu njiji-ọnwu.
 4 Kẹle akfụ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike
 ngutsuaru mu anguru l'ẹhu.
 Ọku, ọohu mu alọ mu ẹka lẹ mejì.
 Iphe Nchileke gude eye mu
 egvu kperu mkpẹe lanu.
 5 Nkakfụ-igara-ọswa;
 ?ọoraje ọra teke ọota nri.
 Tọo eswi; ?oogbuje ọra

mẹ nri, oori nọdukwadu?
 6 ?Eerije nri, ẹ-te nwedu
 ọtso l'ẹ be eye iya únú.
 Ẹke ono, achajẹ ụcha l'ẹkwa-ọku ono;
 ?o nweru ẹge ọotsoje tọo.
 7 Mu te edenyijedu iya ẹka;
 kẹle egbe nri ono
 anọduje ahụ mu ẹgbo.
 8 Ọ g'a dükwanu mu mma;
 m'ọ -buru lẹ Nchileke
 a-nụ iphe mu ekfu;
 meeru mu iphe, mu ele ẹnya iya.
 9 Mbụ lẹ Nchileke a-tụ obu; gwee mu uji;
 mbụ sefu mu ẹka;
 tẹ mu chihu lẹ mgboko-a.
 10 Yo nwekwanuru nwiphe
 a-nọdu adụ mu ike;
 ẹhu akabẹ tsọo mu ẹna
 l'ẹhu-ụphu ọwaa,
 ta adazitadu mu adazita-wa;
 kẹle mu ta jikakwa ome
 iphe onye ono, dụ nsọ ono kfurú.
 11 ?Nanukwadu ụvo, nọ mu nụ
 k'ole ẹnya ngunu?
 ?Bụkwanu ole bụ kẹ ọta nshi;
 l'ẹ b'ọ dụ iphe aanọ ndzụ anọ-kfurú?
 12 Ike, nọ mu nụ;
 ?ọ bụ kẹ mkpuma tọo?
 Tọo anụ-ẹhu mu;
 ?ọ bụ ope tọo?
 13 ?Mu nwekwaduru ụvo, mu
 e-gude agbaru onwomu
 mkpu nta-a ike, mu shi nweru gvụwaru-a.
 14 Onye ụzo chihuru gbakwaru
 tẹ ndu ọnyà iya gbaaru iya
 mkpu; m'o -ruhuru;
 ọ buru l'ẹ tọ tsuhedu
 Ọkaribe-Kakọta-Ike egvu.
 15 Obenu l'unwunne mu phẹ
 bụ ndu ẹregede l'ọ bụ eyii.
 Ẹphe dụ l'ọ bụ utso nggele,
 gudeje ọso l'awụ.
 16 Teke mini jiru ejiji;
 nmukoo anmuko;
 yọ buru lẹ mini suno,
 adazeshihu nụ; b'o shi.
 17 O -rua l'ọnanwu; yọ tashihu.
 Okpomoku -byalephu;
 mini ono agwụ l'ọgba iya.
 18 Mu dụakwa l'ọ bụ onye ije, ẹkwo-nji jiru;
 yo phua ụzo l'ẹke ọchocho mini.
 Yo je abaa l'alì,
 anwụ-chigburu-inya;
 laa l'iyi.

¹⁹ Ndu ije, shi Téma achọ mini;
 ndu ije, shi Sheba achiru ẹnya dobe l'ụzo.
²⁰ Ẹphe riru l'ẹphe a-phụ mini l'ẹke ono.
 Ẹphe erua; t'ọ duche l'ẹge ẹphe riru iya.
²¹ Ọ bụ ẹge ono b'ọ dụ mu l'ẹke unu nọ.
 Unu phuru ẹge ọ byaru mu;
 wata ọtsu egvu.
²² ?O nweru iphe mu rojeru unu?
 ?O nweru onye mu sụjeru
 t'o wota iphe o nweru
 je anuru mu nggalazu?
²³ ?O nweru onye mu sụjeru
 t'ọ bya agbafuta mu
 l'ẹka ndu ọhogu mu;
 m'ọ bụ l'ẹka ndu ejo madzụ.
²⁴ Unu koshinu mu ẹke mu hasweru ọkpa;
 tẹ mu dobe ọnu ndo.
²⁵ Ọ bụ oswi-okfu l'ire-lanụ ahụje ọku;
 Ọbu; ?bụkpoo ngunu;
 bẹ unu a-sụ l'unu gude ẹka
 ekfu iphe-wa, unu ekfu-wa.
²⁶ ?Bụ kele mu ta mahedu
 ẹge mu e-me iya; meru iphe
 unu a-rị l'okfu mu bụ mkpọkoro okfu.
²⁷ Ọ bụ ndu dụ l'ọ bụ unu
 atuje ẹnwa t'e je eree nwogbe,
 ẹ-te nwedu nna;
 mbụ gude obutobu ẹphe kpa ẹku.
²⁸ Unu palinua ẹnya apali
 lee mu nta-a.
 ?Mu a-kabẹ nọdu unu l'ifu
 adzuru unu ejo-ire tọ?
²⁹ Unu hẹ. Unu ba ebohenu
 mu ibo inyigirinyi.
 L'ọ kwa ẹpha mu;
 bẹ unu emebyishi emebyishi.
³⁰ ?Mu a-dzuru unu ejo-ire tọ.
 ?Ọ bụ lẹ mu ta kabedu maru
 iphe, dụ iche l'ire-lanụ yele ejo-ire tọ?"
7 "Tọ bụdu ọru-ike; bẹ madzụ byaru lẹ mgboko-a.
 Ndzụ iya; ?tọ dudu l'ọ bụ
 ndzụ onye e buru ozi.
² Ọ dụ l'ọ bụ ohu, bụ iphe
 ọonoduje ele ẹnya iya bụ nwagu urenyashi;
 mbụ l'ọ bụ onye e buru ozi,
 bụ iphe, ọonoduje eche bụ
 ụgwo-ọru iya.
³ Ọ bụ ẹge ono b'ọ dụ mu.
 Iphe, bụ ọnwa,
 sweru esweswe abụkotajeru mu 'ọ-ga-lẹ-mkpa.
 Ẹnyashi, mụtaru amuta;
 mu aghakota gburugburu.
⁴ Mu -laa l'ụlo; mu anọdu lẹ
 mgbamuche kẹ wo:

?Bụ teke ole bẹ nchi
 a-bọhu.
 Ẹnyashi -nọdu;
 yọ kpụ onwiya gologolo.
 Mbẹdua l'agha gburugburu
 jeye teke nchi a-bọhu.
⁵ Ẹhu mu l'ọ ha bụkota
 ẹhonwu mẹ inyi bẹ jiru iya nụ.
 Akpọ-ẹhu mu l'ọ ha
 kejashihukotaru mu
 ekejashihu; bụru ọnya.
⁶ Ndzụ mu gbe kakwa ngga,
 e gude ekwe ẹkwa ọso;
 ndzụ mu ekwo swaraswara
 l'ẹ b'ọ dụ iphe, mu levuru ẹnya iya.
⁷ Byiko Nchileke;
 nyatakwa lẹ ndzụ mu
 ta dudu iphe ọdo, ọ bụ; gbaha udzu-ọnu.
 Ẹ to gbe bụdu l'ẹhu
 a-tsokwadu mu ẹnà ọdo
 lẹ ndzụ mu ọwaa.
⁸ Onye phuru mu nta-a
 ta aphukwa mu ọdo;
 ii-chọ mu;
 ọbule ẹ tji phuhedu mu.
⁹ Ọ bụ ẹge ono,
 urukpu asakahuje ono;
 bụ ẹge onye, e kpochiru l'ili
 ta alatahedu azụ ọdo.
¹⁰ Ẹ tọ latahedu azụ l'ụlo iya;
 ọphu ufu iya 'amahedu iya ọdo.
¹¹ Ọ bụ iya kparu iphe
 mu te edobedu ọnu ndoo.
 Mu a-nọdu ata kpukpurukpu
 l'ekfushi ẹge ẹhu dụ mu;
 chiko ẹge meji aphụ-tabe mu
 ụphu kfushia.
¹² Unu eche mu nche;
 ?mu bụ eze ẹnymu;
 ?tẹ mu bụ ejo anụ, bu l'eze ẹnymu?
¹³ Mu shi arị l'oshi-azẹe mu
 e-me t'ẹhu dụ mu agu;
 mbụ l'aba-anuma mu
 e-me tẹ nggumaphu mu ka nwanshi;
¹⁴ Obenu l'i gudele-e ejo nrọ;
 gude àphụ; gude nkopyabe l'eye mu egvu;
¹⁵ K'ọphu bụ lẹ mu gbe hata
 l'e yeru mu eri l'ẹkpiri;
 hata anwuhu;
 malẹ egbe ndzụ ọwaa,
 mu nọ nta-a.
¹⁶ Ndzụ ta guhekwa mu agụgu;
 ike k'ọnodu ndzụ agvụwa mu.
 Hakpele mu phụ ahaha;

lẹ ndzụ, mu nọ ta dūhedu
 iphe, ọ garu mu!
 17 ?Bụ ngunu bẹ madzụ bụ
 kẹ t'i gbe mee ya t'ọ ha nshinu?
 ?Bụ ngunu bẹ madzụ bụ;
 kẹ t'i rivuje iya l'ọriri;
 18 mbụ kẹ t'i nyochaje iya l'utsu mbọku-mbọku;
 l'ahụ iya ama tekenteke?
 19 ?Tji kabekpodua wofu mu
 ẹnya; m'ọ bụ t'i haedu mu
 tẹ mu kebe lee ọphu bụ ọnu-mini?
 20 Ọ -bụru lẹ mu meru iphe dū ẹji;
 ?bụ ngunu bẹ mu meru nggubedua;
 bụ onye eche madzụ nche?
 ?Nanu ẹge ọ du b'ọ bụ mu
 b'i bya aphube ẹnya?
 ?Mu bụwa iphe-ẹhuka nọduru ngu tọo?
 21 ?Nanụ ẹge ọ dū b'ẹ tji
 gụkpoduaru mu nvụ l'ẹke mu mesweru ngu;
 mbụ paru haa l'iphe, dū ẹji
 ọbu, mu eme ọbu;
 kẹ l'ẹ ta anọhekwa ọphu,
 baru ishi; e kpochia mu.
 Ịi-chọ mu nta chọo mu imo; tji phuhe mu."

Ọnu, Bilidadu eye

8 Tọ dū iya bụ; Bilidadu kẹ Shuha abya eyeeru Jobu
 ọnu; sụ iya:
 2 " ?Bụ teke ole b'ii-kfu ẹge-a kfubebe?
 3 Ikpe Nchileke;
 ?oogbeje nggọ tọo?
 Mbụ; Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 ?oomeje t'iphe vudo
 nhamunha gbe nggọ tọo?
 4 Ọo-bụkwa-a iphe, dū ẹji,
 ụnwu ngu meru iya
 b'ọ gwataru ẹphe ụgwọ iya.
 5 Obenu l'i -gbakfuta Nchileke;
 bya arọo
 Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 6 ọ -bụru-a l'ị dūebe mma; bụru onye ire-lanụ
 bẹ oo-gbeshia nta-a;
 gbaaru ngu mkpu;
 mee t'i laphu azụ l'ọkwa,
 i shi nọdu.
 7 L'odungu; bẹ ọo-dū l'ị ha nwanshi;
 obenu l'o -rua l'ikperazụ;
 bẹ ịi-bụ oke amadụ.
 8 J̄nua ndu bụ ọgurennya
 t'ẹphe kọoru ngu iphe,
 shi amụjeru ndiche ẹphe.
 9 Ayibedua kẹ ụnyaphua;
 ?bụ ngunu bẹ ayi maru.

Ọ kwaphụ ẹge ono
 bẹ ndzụ ayi dū kẹ nwa
 tsokengu lẹ mgboko-a.
 10 Ndu ono e-zi ngu-a iphe;
 kfuru okfu ye ngu lẹ nchị.
 Gekwaaru ẹphe nchị.
 11 Ẹj̄j̄; ?oovuje ogologo l'ẹke
 ẹ-ta bụdu ụda.
 Ẹkwo okpuru;
 ?ọonoje l'ẹke mini ta nọdu.
 12 Ọobuje; mini -gvulephu;
 yo vuru iphe bụ ẹgbudu,
 nọ l'ẹke ono ụzo nwụshihu.
 13 Ọ bụ ẹge ono bẹ ọotsa-kfuje
 ndu zaharu Nchileke.
 Ọ bụ ẹge ono bẹ iphe, ndu
 ẹ-ta madu Nchileke ele ẹnya iya
 abụjeru ẹphe kẹ mmanu.
 14 Iphe, ọ dakoberu aduje l'ọ bụ eri.
 Iphe, ọ kpọru obu yeru adū
 gẹphere-gẹphere l'ọ bụ ụgbu mkpakiri.
 15 Teke ọ dakoberu
 ụgbu mkpakiri ono; yọ daa.
 Ọ-gbakwa ya ẹka;
 to nwedu ọphu eme nū.
 16 Ọ dū l'ọ bụ iphe, a kuru
 l'anwụ; l'agba iya mini.
 Yo rushia iru ọphungu ji mgbabu ono;
 17 gbakushia akwara l'ikpo
 mkpuma; l'ẹke ọcho ẹke, dū ekfu-ekfu.
 18 E -fefu iya l'ẹke ono, o futaru ono;
 ẹke ono ajika iya; sụ lẹ ya ta aphubukwa ya.
 19 Yọ bụwaru iya phụ; ẹwu
 ọdo abya efuchia l'ẹke ono.
 20 Nchileke ta ajikajekwa onye
 ẹ-ta dūdu iphe, o meru;
 ọphu ọ bụjekwanu agbarike
 ndu eme iphe, dū ẹji.
 21 Oo-mekocha mee;
 ọnu aburu ngu ọnu-ọchi.
 Yọ bụru okoo bụ ịi-nọdu atụ.
 22 Ịphere e-mekochaa bụru kẹ
 ndu ọhogu ngu;
 ufu ndu eme akirishi achihu."

Ọnu, Jobu eye

9 Tọ dū iya bụ; Jobu abya eye ọnu sụ:
 2 "Mu makwarwa l'iphe iikfu bụ oswi-okfu.
 Ọbu; ?nanụ ẹge
 madzụ mmanu e-me bụru
 onye doberu ẹka ndoo
 l'ẹke Nchileke nọ.
 3 Onye ọ dū tẹ yele Nchileke

tụa ya bẹ ọo-jikwa
 ụnukurunu aji;
 ọphu ọ zaghedu m'ọo nanu.
 4 Nchileke bụ mmamiphe kpụ;
 bụru iya bụ agburu-ẹhu kpụ.
 ?Bụ onye kwefujeru iya ike;
 e mekochaa;
 yọ duru iya lẹ mma?
 5 Oonwuribeje ugvu; ugvu ta
 ama l'o nwuruberu iya.
 Oogudeje ẹhu-eghughu;
 kpoo ya ishi-akụ.
 6 Mgboko bẹ ọonma-woje
 anmawo; nmaa itso,
 e gude gvube iya yikayika.
 7 Ọotujeru ẹnyanwu ekemu;
 ẹnyanwu echibuhu;
 bụru iya ebuchije
 mkpọ-kpodo;
 yọ haa echichi.
 8 Ọ bụ yẹbedua nwẹnkinyi iya
 sụsaru akpamigwe;
 bụru iya bụ onye ejeje ije
 l'eli akpara-mini,
 atụ l'echi eze ẹnyimu.
 9 Ọ bụ iya meru mkpọ-kpodo,
 bụ Beya; mẹ Oriyọnu;
 mẹ Puleyadesu;
 mẹwaru oke mkpọ-kpodo,
 nọtsua l'uzo ọhuda.
 10 Oomeje iphe, dụ biribiri,
 ẹ-te nwedu ẹtu;
 mẹ iphe-ọphulenyā,
 ẹ ta agutadu aguta.
 11 Ọobyaje bya esweta mu;
 mu ta aphụ iya.
 Yọ byakwa bya eshia iku,
 ẹke mu nọ; mu ta ama.
 12 Ọ -nata madzụ iphe;
 ?bụ onye a-sụ iya t'ẹ b'o meshi?
 ?Bụ onye ha k'oji iya
 iphe oome?
 13 Ẹhu -wata oghu Nchileke
 eghughu b'ẹ t'o mejekwa agha ẹnya;
 k'ọphu bụ lẹ ndu soja
 Réhabu byishiru iya ikpere.
 14 ?Nanụ ẹge mu e-shi asa iya okfu?
 ?Mu nweru ọnu, mu e-gude
 tẹ mu l'iya wata ntutu-ẹgo?
 15 Ọ bụ oswi-okfu l'ẹ tọ dudu
 iphe, mu kpataru;
 ọle mu te ejekwanu iya ọgba okfu.
 Mu a-nọdunuphu arọ
 onye ono, bụ onye ikpe mu ono

t'ọ phụaru mu imiko.
 16 Mu -kua ya oku; yọ bya;
 bẹ mu ta rịkwa l'oo-yeru mu ọnu.
 17 Ọ bụ oke pherephere;
 bẹ oo-gude bya egwee mu rakaraka;
 mee t'ọnya, tukuru mu ẹhu dzuru ka nshinu;
 l'ẹ b'ọ dụ iphe, mu kpataru.
 18 O gude iphe-ọtsu-l'ẹhu l'atsupya mu;
 to kwe tẹ mu tufu ume.
 19 Ọ -bụru k'okpehu;
 bünü yẹbedua bụ ike kpụ.
 Ọ -bụru k'ikpe;
 ?bụ onye e-kukwanu iya ikpe?
 20 Ọ -bụru l'ẹ t'ọ dudu iphe mu
 meru bẹ ọnu mu
 kpataakwaru kpube mu.
 Ọ -būruru nụ l'iswi dụ mu mma;
 bẹ ọnu mu a-nma lẹ mu iya-a.
 21 A makwaru-a l'ẹ t'ọ dudu
 iphe, mu kpataru;
 ọle mu ta akpahedu ishi;
 mbụ lẹ ndzụ gbe dūwa mu nū ashị.
 22 Mbụ l'ọ chiko bụru iphe lanu.
 Ọ bụ iya kparu iphe mu sūru:
 'Lẹ Nchileke emebyije ndu
 ẹ-ta dudu iphe, ẹphe meru;
 mẹ ndu bụ ndu ikpe nmaru.'
 23 Mgbonwu -gbakwoshilaha
 ndu ẹ-ta dudu iphe, ẹphe
 meru; meji atofulaha ẹphe;
 bụle-ẹ ọchi; bẹ Nchileke anọduje achi.
 24 Mgboko-a -laa ndu
 akirishi l'ẹka;
 yo kwechishia ndu ikpe ẹnya.
 Ọ bụ; ọ -būdu iya;
 ?būhunu onye e-me iya.
 25 ?Mu a-nọ-bekwadu ino-be agha.
 Ọ bụ; ?mu gbe ele ẹnya
 l'o nweru mboku,
 ẹhu a-tsọ mu nwēnaa.
 26 Ndzụ, mu agba
 swacha-swacha l'ọ bụ ụgbo,
 maru ọgba ọso.
 Oozi phaaphaa l'ọ bụ ivu
 abya ọdzuta nwọku.
 27 Mu -sụ tẹ mu haa ọgu aphụ;
 bẹ ifu a-gbanwe mu;
 mu awata ọmu ọnu-ọchi.
 28 Obenu l'iphe-ẹhuka, mu eje;
 bẹ mu atsukwadu-a egvu;
 kele mu maru l'ẹ tji kwedu
 l'ẹ tọ dudu iphe, mu kpataru.
 29 Keshinu ikpe nmawaru mu;
 ?būhunu ole bẹ mu

alìkashìru onwomu?
³⁰ È to nwekwa mę mu gude
 ncha saa onwomu;
 dụ l'ọ bụ eberugo;
 bya egude ncha kwọọ ẹka;
 yọ ma mma;
³¹ bẹ ịi-patalekwa mu-a chee
 l'iduma, echi bụruburu;
 k'ọphu bụ l'uwe, mu yeru l'ẹhu;
 bẹ mu a-dụ ashi.
³² Nchileke ta bụdunu madzụ
 ẹge-a, mu bụ-a;
 mę mu agbakwanua ya
 okfu; mę mu l'iya
 edogbabekwanu iya l'ulo ikpe.
³³ Ọphu ọ dọkwanu
 onye ogbo, nọnu,
 ge egude ayi ẹka;
 gbokahu ayi;
³⁴ mbụ onye a-nafu Nchileke
 ẹchachi ono, ọ nuberu mu l'ẹhu ono;
 k'ọphu ọo-ha mu oye egvu.
³⁵ Teke ono; mu ekfukwanua
 ẹge ọnu ha mu;
 mu ta atsùhe iya egvu.
 Obenu l'ẹge ọ dụ nta-a;
 bẹ ike ta aduhedu mu k'ekfukfu iya.”
10 “Ọnodu ndzụ atsụwa mu l'ẹhu.
 Ọo ya bụ tẹ mu bya
 ekfushikota ẹke, ọotsu mu l'ẹhu; mbụ
 kfushikota ẹge o ghu mu.
² Mu a-sụ Nchileke:
 T'ẹ b'ọ nmashinu mu ikpe!
 T'ọ gushinuaru mu iphe, mu meru ọbu!
³ ?Tọo iphe, dụ ngu mma;
 nggube Nchileke bụ t'ị nua mu aphụ;
 mbụ t'ị mebyia iphe,
 i gude ẹka ngu mee;
 idzu, ndu ẹjo iphe egbe
 bụleru ngu-a ọnu-ọchi.
⁴ Ẹnya ngu;
 ?ọ bụ ẹnya madzụ tọo.
 T'ọ bụ ẹge madzụ
 ele ẹnya l'iphe b'i leje iya.
⁵ ?Bụ ẹge nka kẹ madzụ beru;
 bẹ nke ngu beru.
 ?Tọ bụ ẹge ịikata-be nka;
 bẹ madzụ akatabe,
⁶ mekwanuru iphe, bụlephu
 ẹke ọonmaru mu;
 bẹ ịinoduje avọ;
 l'achokashi ẹke mu mesweru.
⁷ Obenu l'ị makwaru-a
 l'ikpe ta nmadu mu;

ọphu ọ dudu onye a-dụ ike
 nafuta mu l'ẹka ngu.
⁸ ?Tọ bụdunua nggubedua
 gude ẹka ngu moo mu;
 bya emee mu.
 ?Ii-bya aghakọbe nta-a;
 woru mu mebyishia tọo?
⁹ Nyatakwa l'ị kpuru mu l'ọ bụ ọra.
 ?Ii-bya nta-a bya avokposhia
 mu tẹ mu bụru ẹja ọdo tọo?
¹⁰ Ọ bụ nggu metaru ọmuda,
 e gude yee ime mu;
 nggu abya emekwaaphu
 tẹ mu nọdu l'ẹpho nne mu kpua.
¹¹ Nggu abya eworu anụ-ẹhu
 yee mu oye uwe;
 bya egude ọkpu
 yele ọmi-ọkpu dzekfua mu.
¹² Ọ bụ nggu nuru mu ndzụ;
 bya eyeru mu obu.
 Yọ bụru ẹge i gude ehe mu
 meru iphe ndzụ dzuru mu.
¹³ Obenu l'ọ nweru iphe i shi
 domiaru mu edomi;
 mbụ lẹ mu marua l'ọ bụ iphe,
 ị rikohawaru mu ariko:
¹⁴ lẹ mu -mee, iphe dụ eji;
 bẹ ịi-tubekpele iya phụ nvọ;
 l'ẹ tji leswetadu ẹke mu mesweru.
¹⁵ Ọ -bụru l'ikpe nmaru mu;
 t'aphụ bụkwaru nke mu!
 Ikpe -laaru mu; bẹ mu
 ta apalighekwa ifu apali;
 kẹ l'iphere bụwa nke mu;
 iphe-ẹhuka, mu eje abyawa mu ori ishi.
¹⁶ Mu -je ome lẹ mu paliru ishi;
 nggu achilaha nta mu
 l'ọ bụ agụ.
 Nggu egude ike ngu ono,
 dụ biribiri ono fọaru mu.
¹⁷ Ịikpobataje ndu ọphungu,
 a-nọdu agba mu ekebe.
 Mu egbe aka ngu ru
 oghu eghughu l'ẹnya l'eje ejeje.
 Ndu soja ngu akpoje
 iche iche abya mu otso ọgu.
¹⁸ ?Bunua ngunu meru iphe,
 ị haru t'a mụa mu?
 Ọ dụ mu t'a sụ lẹ mu
 nwuhuru nne mu l'ẹpho.
¹⁹ Ọ g'aka mu mma;
 ndege ọ bụru lẹ mu ta nọbua lẹ phu;
 m'ọ kwanu lẹ mu shi l'ẹpho
 tụa uswe lashia l'ili.

²⁰ ?Mu a-nọ-bekwadu ino-be agha?
 Kufunu mu ẹka t'ẹhu kabe
 tsọo mu nwenaa;
²¹ ẹmanu mu alade ẹke ono,
 bu; a -lawa iya;
 ta alatahedu ọdo ono;
 mbu l'alij ono, nọdu ẹbeyingu;
 gbaa tsukiribangu ono;
²² ẹke ẹnyashi iya bu abali-ishi;
 iphe, nọ iya nọ aburu ẹkpuru-ochi;
 me nwonyonyo,
 gbakotaru tsabalangu;
 bya aburu ẹke du gharagharaghara."

Ọnu, Zofa eye

11 Tọ du iya bu; Zofa, bu onye Nema abya eye
 ọnu; sụ:
² "Aa-ha oye ọnu l'iphe
 ọwaa, i kfushiru-wa tọo?
 ?Iikfushi iphe-a l'ọo
 t'a haaru ngu enge tọo?
³ Bebebe ono, iikfu ono;
 ?oo-me te madzu dobe ọnu
 ndoo tọo.
 I -jagee ndiphe ewena ono,
 iija ono; ?t'e b'ọ du onye
 a-gboru ngu chaa tọo?
⁴ I sọru Nchileke l'iphe,
 i kwetaru te nwedu ntupo;
 bya asukwaphu l'i bu
 onye du-geru nu l'anya Nchileke.
⁵ Ọle; ọ dukwanu mu t'a sụ le
 Nchileke e-ye ọnu l'onwiya;
 mbu kpuhaa ọnu gbakushi ngu iya;
⁶ mbu kpuhaa mmamiphe gheberu ngu ọnu;
 ke l'okpuberu mmamiphe
 enweje ifu labu.
 Iphe, ji-maru; Jobu;
 bu le Nchileke gbe
 tu-zetakwa nu ẹka l'ahuhù,
 ọohu ngu; ma l'ẹge iphe,
 du eji, i meru ha.
⁷ ?Ii-dughe ike maru ẹge
 Nchileke habe ogvu?
 ?Ii-du ike vọo vọfuta ẹge
 Ọkaribe-Kakota-Ike beru?
⁸ Ọ kakwa akpamigwe l'eli;
 ?nanu ẹge ii-me iya.
 Ọ kakwa alj-maa ogvu;
 ?bu ngunu be ji-du ike maru.
⁹ Ọ kakwa mgboko-a ogologo;
 kakwaphu eze ẹnyimu ọsa.
¹⁰ Nchileke -bya nta-a;

bya akputa ngu tu-chia;
 kpuru ngu jeshia ọlo ikpe;
 ?bu onye a-kpo-shighe iya?
¹¹ Nchileke makotakwaru-a ndu ejire.
 Teke o phuru iphe, du eji;
 ?tọo tubejedu iya nvọ tọo?
¹² Iphe, o bu bu l'ọ ka ntse ọzufuta
 nkakfu-igara-ọswa
 t'ọ wata ome l'ọ bu madzu;
 karia ome onye eswe
 t'o nweru egomunggo.
¹³ Obenu l'i -wowaru obu ngu
 tu-pyo l'ẹke Nchileke nọ;
 machiaru iya ẹka ngu ẹphe ẹbo;
¹⁴ bya esefukota ẹka l'iphe,
 bu iphe, du eji, iimeje;
 tii kweje t'o nweru iphe,
 du eji, a-nọ l'ufu ngu;
¹⁵ ono teke ji-pali ifu apali;
 iphere ta aduhe ngu.
 Ọo ya bu; nggu evudo kemukemu;
 tji tsuhe egvu.
¹⁶ Ono teke ji-tuko
 iphe-ehuka ngu l'ọ ha zahakota.
 Yọ du ngu l'ọ bu ẹge ono,
 utso abyatsuje; yọ laa ono.
¹⁷ Ndu ngu abya egbufu;
 ka echi oke-eswe onwu enwunwu.
 Ọchi abya asahuru ngu l'ọ bu nchi-abohu.
¹⁸ Ii-buru le domangu rimangu;
 ke l'o nweru iphe iile ẹnya iya.
 Nggu anodu tufu ume l'ehu-gudangu.
¹⁹ Ii-la l'ulo; tọ du onye a-bya ngu oye egvu.
 A du l'igwe byalaha t'i yeru ẹphe ẹka.
²⁰ Obenu le ndu ejo iphe;
 be ọzo ẹphe e-mekochaa chihu;
 ẹphe ta aphu ọzo, ẹphe
 e-shi nahu.
 Iphe, ẹphe a-nodu ele
 ẹnya iya nwenkinyi aburu anwuhu."

Ọnu, Jobu eyeru Zofa

12 Tọ du iya bu; Jobu abya eyeeru iya ọnu sụ:
² "E t'a tudu iya atutu;
 l'ọo unubedu bu
 o-kfua-ọ-gvu.
 I -nwuhu; mmamiphe etsoru ngu.
³ Ọlobu; me mu nwekwarua
 egomunggo l'ọ bu unubedu.
 ?O nweru ẹge ọdo,
 unu bya aka mu ọdo tọo?
 ?Bu onye bu onye
 ẹ ta madu iphe ono,

iikfushi ono l'ọ ha?
⁴ Nta-a; bẹ mu bụwa iphe,
 ndu ọnyà mu gude agba mgba-ọnu;
 mbụ mụbe onye shi
 akpọ-kuje Nchileke;
 yọ za mu.
 Mu bụwa iphe-ọchi;
 lẹ mụbe onye doberu ẹka ndoo;
 ụta ta nọ mu l'ẹhu.
⁵ Ndu iphe duru lẹ mma
 ta amajedu iphe, bụ lẹ
 madzụ nọ l'iphe-ẹhuka.
 Ẹphe asuje l'ọo ndu
 ẹturu loru b'a mụru
 iphe-ẹhuka yeru.
⁶ Obenu l'ufu ndu abali-d'egvu
 te nwedu onye akpa ẹphe ẹhu.
 Ndu akpatsu Nchileke iwe
 te gbe dudu iphe,
 eme ẹphe;
 mbụ ndu ono, gude ogvu
 ẹphe l'ede ono.
⁷ Obenu; ọ -buru l'unu achọ tẹ
 iphe doo unu ẹnya;
 unu je ajita unwu-anu-egu;
 m'ọ bụ unwenu.
⁸ Teke ẹ tọ dudu;
 unu kfuru eliphe
 t'ọ zia unu iphe.
 Ọ -dudu; unu ahaa t'ẹma,
 nọ lẹ mini zia unu iphe.
⁹ Bụ onye ole l'iphe ono,
 mu gushiru ono ta madu
 l'ọo Ojejoje gude ẹka iya
 mee iphe-a, meru nụ-a?
¹⁰ Ọ bụ Nchileke bẹ
 ndzụ iphemiphe ọbule,
 o keru ekeke nọ l'ẹka;
 buru iya gude ume,
 onyemonye ọbule atụ.
¹¹ Tọ bụdu ẹge ono,
 nchị egeje iphe, ọ nuru egege ono;
 bụ ẹge ire edejeodu ọnu l'iphe, oo-ri.
¹² Tọ bụdunua l'ẹka ndu bụ ọgurennya;
 bẹ eeshije mụta iphe;
 buru onye karu nka
 bẹ iphe edoje ẹnya.
¹³ Ọ bụ Nchileke nwe
 mmamiphe; mę ike.
 Ịdzù yẹle iphe odo ẹnya
 abụkwaruphu nk'iya.
¹⁴ Iphe, bụ iphe,
 o nwutsuru enwutsu
 ta dukwa onye a-dụ ike

kpụ-kwaa ya;
 ọphu ọ dukwa onye
 a-dụ ike t'ụhàà onye ọ turu mkpọro.
¹⁵ Ọ bụ Nchileke bụ:
 o -gbochia tẹ mini ba achị;
 ẹjo mkpọ-anwu abya.
 Teke ọ tūharu ugbo;
 yọ buru utso.
¹⁶ Ọ bụ Nchileke bẹ ike;
 mę mmamiphe nọ l'ẹka;
 bụkwaru iya phụ b'ọ nọ
 l'ẹka; mbụ onye ụgho;
 mę onye ọoghoru iya.
¹⁷ Ndu akpọ-ziru ndu ọdo ụzo; bẹ ọotuje too; †
 mee ndu ikpe t'ẹphe buru ndu eswe.
¹⁸ Oomeje ndu eze t'ẹphe shi
 l'ọkwa-eze ẹphe; bya aburu ohu.
¹⁹ Ndu, achijeru Nchileke ẹja;
 bẹ ọochifuje ọkpa l'alị; wofu ẹphe.
 Ndu, bụ ndu vudowa nụ;
 bẹ onwutsuje.
²⁰ Ndu e gude ire ẹphe ẹka;
 bẹ oomeje t'ẹphe ba mahe iphe, ẹphe e-kfu.
 Ndu, bụ ọgurennya;
 bẹ ọonafuje egomunggo
 t'iphe be edohe ẹphe ẹnya.
²¹ Ndu, bụ ndu, a maru
 ẹpha ẹphe; bẹ ọonmaje phulaphula.
 Ndu, bụ ndu ike nọ l'ẹka;
 bẹ oomeje; ike agvụ ẹphe.
²² Ookoshije iphe,
 dụ ogvu ogvu, nọ l'ọchi;
 l'emeje iphe, gbaru tsụbalangu;
 t'ọ buru iphoru.
²³ Ọ bụ iya emeje tẹ mba buru eze mba;
 buru iya echikaje iya.
 Ọ bụ iya emeje tẹ mba zua azuzu;
 buru iya achikashije iya.
²⁴ Ọonafuje ndu ishi
 kẹ mgboko-a egomunggo;
 nwuru ẹphe ye
 t'ẹphe wata ọgha-phe ebedere-badara.
²⁵ Oomeje t'ẹphe etsutso etsutso;
 l'akpọ galagala l'ọ bụ onye mę guderu."
13 "Mbẹdua gudeekwa ẹnya mu
 phukota iphe ono l'ọ ha;
 bya egudewa nchị mu nua ya;
 yo doo mu ẹnya.
² Iphe, unu maru;
 bẹ mbẹdua makwaru-a.
 Ẹ to nwekwa ẹke
 ẹnya mu laru l'ẹke unu nọ.

† Iphe ẹka-a kwata ekfu bụ lẹ Nchileke agbabeje ẹphe ọtu; ẹphe awata okpe ẹjo ikpe.

³ Obenu l'ọ dụ mu t'a sụ lẹ mu
 e-kfuru nụ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike.
 Tẹ mu lẹ Nchileke l'onwiya tụa ya.
⁴ Obenu l'unubẹdua gude
 ntuphu-ire egbugbo mu.
 Unu bụkota mkpọkoro
 ndu njibya l'unu ha!
⁵ Ọ dụ mu t'a sụ l'unu a-tụko
 l'unu ha dobe ọnu ndo;
 kẹ l'ọ bụ ono g'e-koshi
 l'unu bụ ndu, maru iphe.
⁶ Unu ngabẹwaru nchị
 tẹ mu yee ọnu!
 Unu ngabẹ nchị;
 nụa iphe, mu ekfu!
⁷ ?Bụ ngunu meru iphe unu adzụ ejọ-ire;
 sụ l'ọo Nchileke bẹ unu ekfuchitaru.
 ?Bụ Nchileke;
 bẹ unu e-gude ẹregede l'ekfuchitaru tọo.
⁸ ?Unu eme t'unu gbataru Nchileke tọo.
 ?Bụ unu a-gbaru iya ọdzori tọo.
⁹ Nchileke -je unu enyochaa;
 ?unu adụa ike mee ya eswe
 ẹge madzụ emeje ibe iya.
¹⁰ Ẹ to nwekwa ẹge ee-me tẹ
 Nchileke ba abaru unu mba;
 mẹ unu wata ọkpa oke lẹ mpya.
¹¹ Ọdu-biribiri iya;
 ?te egudedu unu tọo.
 ?Egvu iya ta akaduru unu oru l'ẹhu.
¹² Iphe ono, unu ekfushi ono
 tųko bųru ẹtu, laru lẹ ntų.
 Iphe, unu edo t'unu gude
 dofu onwunu abųru iphe laru l'ẹpotọ.
¹³ Unu daa ashị; tẹ mu kfua;
 ọphu, e-me nụ; t'ọ mee!
¹⁴ ?Bụ ngunu meru iphe mu
 e-gude ndzụ mu tụa ntų?
¹⁵ Ẹ tọ nwekwa m'ọ -ruhuru;
 oogbu mu egbugbu;
 bẹ mu a-chịlekwarua ẹnya dobe l'ẹke ọono.
 Mu e-vudokwa iya phụ l'ifu kpefu.
¹⁶ Ọ bụ iphe ono e-mekochaa dzọo mu;
 kẹ l'ẹ tọ dudu onye,
 ẹ-ta atsudu Nchileke egvu,
 a-dụ ike kpọfu iya l'ifu.
¹⁷ Unu kpa a iphe lẹ nchị;
 nụa iphe-a, mu ekfu-a!
 Tẹ iphe-a, mu ekfu-a
 bamikwaa unu abami lẹ nchị!
¹⁸ Lẹ nta-a, mu chikobewaru
 iphe, mu e-kfu-a; bẹ mu
 marua l'ikpe a-laru mu.

¹⁹ ?O nweru onye a-bya a-sụ
 l'ọo iphe, mu meru ndọ-ọ?
 Ọ -dụ ẹge ono; mu adaa ashị; nwụhu.
²⁰ Nggube Nchileke;
 iphe mu arọ ngu t'i meeru
 mu dụ ụzo iphe labụ;
 k'ọphu mu a-haa
 odomi onwomu edomi l'ẹke jino!
²¹ Sefu mu ẹka l'ẹhu;
 nggu ahaa mu oyephe egvu
 ono, iye mu ono.
²² Ọ bụ teke ono bụ;
 i -kua mu; mu aza ngu.
 Teke ẹ-tọ dudu;
 nggu ahaa tẹ mbẹdua
 -kfujee ekfukfu;
 nggu eyejeeru mu iya ọnu.
²³ Ejo iphe mu ono;
 ?bụ ole b'ọ dụ.
 ?Bụ ugbo ole bẹ mu
 mekpooru ejọ iphe ono.
 Koshinu mu ẹke mu chọru okfu;
 mẹ ẹke mu mesweru.
²⁴ ?Nanụ ẹge ọ dụ; bẹ iidomi
 onwongu edomi l'ẹke mu nọ;
 l'ele mu l'ẹ mu bụ ọhogu ngu.
²⁵ ?Bụ mkpẹkwo,
 pherephere alọnga alọnga;
 bẹ jinu aphụ.
 ?Bụ ẹswa ọkponku-a;
 bẹ jichi ọso tọo.
²⁶ Kẹ l'iphe, i deshuru lẹ mu
 meru bụkota iphe,
 eru mu l'anụ;
 shi ẹge ono vuta ejọ iphe,
 mu meshuru teke mu bụ
 nwokoro byabẹ mu l'ishi.
²⁷ Ị chịwaru mu ọkpa ye lẹ mkpọro;
 l'enyo t'ị maru ẹge mu haru ọkpa ha iya;
 bya emee mu
 iphe-ọhubama l'ichirukfu;
 k'ọphu ji-majeru ẹke mu dzọru ọkpa.
²⁸ Ọo ya kparu iphe madzụ
 eyokashihuje l'ọ bụ iphe rehuru erehu;
 mbụ rubashihu l'ọ bụ uwe, nra riru."
14 "Iphe, bụ madzụ,
 nwanyi mụru;
 bẹ ndzụ iya dụ-a tso-kengu.
 Ọ bұлuphu iphe-ẹhuka bụ
 iphe, jiru iya nụ.
² Ọojashije ẹgwegwa l'ọ bụ igu oshi;
 nwụkwaaphu kpa a teke ono teke ono.
 Yọ bųru ẹge nwonyonyo
 ẹ ta akpọjedu ụkfu bụ ẹge

ę tọ dudu ęge ọnono-beje.
 3 ?Bụ egbe onye ono;
 bę ii-woru ęnya rube.
 ?Bụ egbe onye ono;
 bę ịi-kpụta bya iya okpe ikpe l'ifu ngu.
 4 ?Bụ onye a-dụ-ghe ike shi
 l'iphe ę ta dọbebe mma
 wofuta iphe, dọbebe mma.
 Ę to nwekwa.
 5 Keshinu ọpụ a gụwaru ęge
 madzụ a-nọ-bebe ọgu doberu iya;
 tų-buwaru iya ọnwa ole,
 ọo-nọ lę mgboko-a;
 bya ekoshiwa iya ęge ę tọo nọghatadu;
 6 wofunu ęnya l'ęke madzụ nọ;
 haa ya t'ọ tųsaru ęhu;
 jeye teke oo-jeghee oke-ozii iya
 l'ọ bụ onye e buru ozii.
 7 Oshi, gvuru l'alị nwekwaru
 iphe, oole ęnya iya;
 mbụ l'e -gbutsua ya;
 yo futa ọdo l'ukfu iya.
 Ono, o futaru ono anyaa.
 8 Ọ bụ oswi-okfu l'ọgbaragba iya a-kashihu;
 ukfu iya anọdu l'alị nwụhu;
 9 obenu l'ọ -nụlephu nshishi mini;
 yọ dzụta ọdo;
 bya erua iru ọpungu l'ọ bụ
 iphe, a kųru akųku.
 10 Obenu lę madzụ -nwụhuwa; e lia ya.
 Ọ -tų-buwa ume;
 bę nk'ia gvụwaru.
 11 Ọ bụ ęge mini atahuje l'ęnyimu;
 alị akpọshihu nkų;
 12 bụ ęge madzụ azeje;
 too gbeshihe ọdo.
 Ę too tehuhedu ọdo;
 ọpụ o nwedu ęge e meru iya;
 o gbe etetakwadu.
 13 Ọ dų mu t'a sų l'ii-wotale
 mu phų je edomia l'ime ili;
 kpuchia mu iphe l'ęke ono
 jeye teke ęhu-ęghughu ngu a-dazita.
 Ọ dų mu t'a sų l'i tuburu
 l'ọo ęge aa-nọ-bebe ndọ;
 tẹmanu nggu anyata mu.
 14 Madzụ -nwụhutsua;
 ?ọo-nọdu ndzụ ọdo tọo.
 L'iphe, bụ oge
 iphe-ęhuka-a, mu nọ-a;
 bę mu e-eche jeye teke
 aa-tọfuta mu.
 15 Teke ono bụ: i -kua mu oku;
 mu aza ngu.

Teke ono bę mubę
 onye ono, i gude ęka ngu
 kee ono a-dųlahaa ngu mma l'ęnya.
 16 Teke ono; bę ịi-wata ọgu ije mu ọgu;
 nggu elebuhu ęnya l'iphe, dų ęji, mu meru;
 17 nggu eworu iya kechia ekechi;
 ruru iphe kpube iya.
 18 Obenu l'ọ bụ ęge
 ugvu anọduje eribashihu; l'avọkposhihu;
 mbụ ęge eenwufuje mkpuma
 l'ęke ọokporu;
 19 mbụ ęge ono, mini
 ekwobashije mkpuma;
 mbụ ęge ono, ukporo-mini evuje ęja ono
 bụ ęge iimebyishije iphe,
 madzụ ele ęnya iya.
 20 Ịikapyabeje madzụ ękuku;
 kę onye ọpụ agvụ.
 Imeje tę ifu iya gbanwee; yọ bųru iya alala.
 21 Ọ -bųru l'aakwabę
 ụnwu iya ugvu;
 b'ę t'ọ mahędu.
 Ọ -bųru l'akpų ęphe ifu l'alị;
 b'ę t'ọ phųhedu iya.
 22 Iphe, eru iya l'ęhu bụ iphe,
 ahų iya ọku l'ęhu nk'ia.
 Yọ bųru aphų k'onwiya;
 bę ọogu nkinyi iya."

Ọnu k'ębo, Elifazu eye

15 Tọ dų iya bụ; Elifazu, bụ onye Témanu abya ey-
 ee ọnu; sų:
 2 "Onye maru iphe;
 ?ookfuje okfu, ę te nwedu ishi;
 m'ọ bụ gude okfu,
 ę-ta gadu mkpa eme t'ọ dzọo onwiya?
 3 ?Bụ mkpọkoro-okfu;
 bę onye maru iphe
 egudeje eye ọnu l'okfu tọo;
 ?mbụ l'ekfu okfu,
 ę ta dudu m'ọo nanų,
 baru uru?
 4 Obenu l'i woleruphu k'ọtsu
 Nchileke egvu fua l'alị;
 l'akpọshikwaphu t'e bę
 eekfujehe anų Nchileke.
 5 Ọ bụ ęjo ụdudu ngu ezi ngu iphe, ii-kfu;
 yọ bųru ęregede b'i gude ekfu iya.
 6 Ọ kwa ọnu ngu anma ngu ikpe;
 ę tọ kwa nke mu;
 bųru ọnu ngu agba ngu ekebe.
 7 ?Bụ nggu bụ onye ọdungu,
 e vuru ụzo mụa.

?Ọ dụ ngu l'i vu ugvu ugvu
 ụzo nọdu ịe mgboko.
⁸ ?Ị nujewaru idzu,
 Nchileke chiru tọo?
 ?T'iri l'ọo nggu nwenkinyi; be maru iphe?
⁹ ?Bụ ngunu b'i maru, ayibedua ta madu?
 ?Bụ ngunu bu iphe,
 edoje ngu ęnya, ę te edojedu ayibedua?
¹⁰ Ndu bu ọgurenya;
 me ndu ishi-ęwo be ayi
 l'ęphe nọkwa l'ęke-a;
 mbu ndu, bu nna ngu phe ọgurenya.
¹¹ Ike ono, Nchileke adu ngu ono;
 ?ọ ha ngu nwanshi l'ęnya tọo;
 mbu okfu ono, e ruberu
 ęhu erube l'ekfuru ngu ono.
¹² ?Nanu ęge ọ dụ;
 be ọkpoma ada ngu kitikiti.
 ?Nanu ęge ọ dụ;
 be jivo ęnya ęge ono;
¹³ ke t'i woru ęhu-eghughu ngu
 atụ-koshi Nchileke;
 egbe okfu ọwaa eshi ngu l'ọnu awushi.
¹⁴ ?Bụ ngunu be madzu bu
 ke t'ọ duebe mma?
 Madzu ono, nwanyi muru ono;
 ?ngunu b'ọ bu ke t'ọ buru
 onye doberu ęka ndoo?
¹⁵ Ọ -buru ịe Nchileke
 te gudedu ire unwu ojozi nk'iya ęka;
 imigwe l'onwiya ta duebe iya mma l'ęnya;
¹⁶ ?buchia madzu, anọduje eme
 ali-pata-chigbua;
 l'angu iphe, dụ ęji ọngu mini
 e-gbe dụ iya mma l'ęnya.
¹⁷ Ngabe nchi; te mu mee
 t'iphe doo ngu ęnya;
 te mu kọoru ngu iphe,
 mu gudewaa ęnya mu phu;
¹⁸ mbu iphe, ndu maru iphe kfu;
 togbo iya ęba;
 ọphu ọ dụdu iphe,
 ndiche ęphe kfu,
 nweru ọphu ęphe domiru edomi.
¹⁹ Ọ bu ndiche ęphe ono
 gedegede b'a nuru ali-a;
 ọphu ọ dụdu ndu
 mbyamubya, swejeru l'ęke ęphe nọ.
²⁰ Ęjo madzu anọduje atsụ ude
 jeye teke ọo-nọ-bebe;
 mbu taa chichichi gbururu jeye.
²¹ Iphe, ejiji iya nchi bu iphe, eye egvu.
 Teke ọ dụ l'iphe dụwaru iya ịe mma;
 ono teke ndu abali-d'egvu

abyaje bya afuaru iya.
²² Ę too kwejekwa ịe ya e-shi
 l'ękpuru-ọchi wafu.
 Ọ bu l'ogu-mbeke
 be oo-mekocha laa.
²³ Ọonoduje aghaphe;
 maru ịe ya bu nri udele.
 Ọ manarua ịe mbọku,
 nchi e-jikfu iya be tuwaru iya l'ukfu.
²⁴ Iphe-ęhuka; me aphu bu
 iphe anọduje eye iya egvu.
 Ọ kapyabe iya ęka l'ọ bu
 onye eze, rukotawaru ęhu k'ogu.
²⁵ Iphe, kparu iya nu
 aburu l'ootsuru Nchileke ęka l'iri ise.
 Ęge ono b'ọ nyaru
 Ọkaribe-Kakota-Ike ndu.
²⁶ Oogudeje igbidigbi iphe,
 shihuru ike,
 eegudeje ezeru ọgu;
 bya t'ęphe kwagba iya.
²⁷ A makwaru-a l'ọ daru ọkporokpo
 jeye l'ifu; bya eyee anu l'ukfu;
²⁸ obenu l'ęke, o mekocharu buru
 bu ịe mkpukpu, ębara kfu;
 l'okorobo ọlo, ę ta dụdu
 onye bu iya nu; l'ọlo, buwa mkpokpo-ozulo.
²⁹ Ę to nwedu iphe,
 oo-nwekwadu.
 Iphe o nweru enweru
 a-buru iya ęka-ọla-azu;
 ọphu iphe, o setaru eseta
 'ejgbaheduru ali ono.
³⁰ Ę tọ wafudu l'ękpuru-ọchi ono.
 Ọ bu ire-ọku a-nganwushi iru iya.
 Yọ buru Nchileke
 a-phu iya ọnu phukashia ya.
³¹ T'ę b'ọ zihe onwiya okfu
 je akporu obu ye
 l'iphe ę-ta gadu mkpa;
 ke l'ę tọ dụdu iphe, oo-rita iya.
³² Ugwo iphe o meru be
 aa-kfu-dzu iya akfu-dzu;
 temanu oge nk'iya erua;
 ọphu ękali iya 'enweddu l'ọ rua iru.
³³ Ọo-dụ l'ọ bu vayinu,
 e chikoshiru akpuru iya
 l'okurutu; mbu l'ọ bu
 oshi olivu, tsutsuaru igu;
 yọ nahu iya rishihu.
³⁴ Iphe, bu ndu ę-ta atsudu
 Nchileke egvu
 a-gba ęka nwa.
 Yọ buru ọku e-tsufu

ulo ndu yeru obu l'ona
eka-azu.

³⁵ Egbe ndu ono achije idzu;
mee iphe, du eji.
O bu egedede bu iphe
ejije ephe okpoma ejiji."

Onu, Jobu eyeru Elifazu

16 To du iya bu; Jobu abya eyee onu; su:

² "Mu anujehaakwa egbe
okfu-a, unu ekfu-a.

O kwa ochi;
be unu byaru mu achichi.

³ ?Bu teke ole
be unu a-ha okfu ege-a?

?Bu ngunu kparu iphe
unu ekfu ege-a?

⁴ Ndege o bu mbedua bu unu;
m'o kwaa ege-a, unu ekfu-a;
be mu ga anodu ekfu.

Mu ga anodukwa-a
agbaru unu okfu ogba egbe;
l'azuru unu ukwe.

⁵ O le mu g'akabejekwaa
gude onu mu adu unu ike;
oshi, mu g'anodu ayoru
unu g'emekwa-a t'ehu gua unu phengu.

⁶ Obenu; mu -kfu okfu; iphe,
eme mu nu emele mu-a.

Mu -dobe onu ndoo;
too gbe aka mma.

⁷ Nggube Nchileke;
i mewaru mu; ike agvu mu.

I kpwaru mu ishi;
gbabe mu eka otu l'ufu mu.

⁸ I mewaru mu; mu agbajoshihu.

Ono aburu iphe ekebe
le mu meruphu ejo iphe.
Agvugvu-a, mu gvuru-a
agbakwaphu ekebe ekpu mu.

⁹ Nchileke gudewa
ehu-eghughu lakashia mu alakashi.

Mu duwa iya ash;
yoo taru mu ikirize.
Onye ohogu mu eme iya
t'o vo mu enya avovo.

¹⁰ Ndiphe aphuje mu;

mu etee ephe ukfu;
ephe echi mu eka
l'ishi-nchi; l'eme mu
iphe-iphere.

Ephe kpakoru mu akpoko;
l'etso mu okfu.

¹¹ Nchileke nwaru mu nu ndu ejo madzu.

O wowaru mu ye ndu ejo
iya ono l'eka.

¹² Mu shikwa-a buru l'ehu-agu.

Yo bya apyita mu l'ekpiri;
gwee mu egwegwe.

Oodo mu edodo te ya meka mu iphe.

¹³ Ndu agbaru iya akfu

no-pheru mu mgburumgburu;
l'agbafushi mu meji;

chishia mu otso-ile wushi l'ali.
Imiko mu ta du iya.

¹⁴ Ooyele mu phu oru
n-yepyabe.

Qonoduje ezipyabe mu
l'o bu onye soja.

¹⁵ Mu dzwaru uwe-aphu
kpube onwomu;

woru ifu kpube l'aja.

¹⁶ Mu rawaru ekwa;

enya achaa mu too;
enya gbakotawaru mu ochi.

¹⁷ Obenu l'eka mu ta dubua l'iphe-kpaa.

Ekfukfu, mu ekfuje anu
Nchileke buhuru esa.

¹⁸ Nggube ali;

be ekpuchikwa mee mu iphe!
Te mkpu, mu echi

ba abukwa k'iphoro!

¹⁹ Mbule nta-a;

be onye ekebe mu nokwa l'imigwe.
Onye ophu ekfu

eyeru mu nu anodu oreke-imeli.

²⁰ Ndu onya mu phe

egbe achu mu ochi.

O le onye mu ara ekwa

araku bu Nchileke.

²¹ ?To nwe du onye a-roru mu Nchileke;

ege ono, madzu aroje l'ehu
madzu ibe iya ono.

²² O bua nwafa olemole nta-a;

mu ejeshia eke, bu:
mu -jewa iya; mu ta alatahodu odo."

17 "Ume ta nhekwa mu.

Nke mu guakwaru.

Mu nokwa l'eche mboku, ee-ye mu l'ili.

² O bulephu ndu azuru mu

ukwe bu ndu no-pheru mu mgburumgburu.

Eke enya mu anoje bulephu
l'ejo oshi ono, ephe noru mu ono.

³ Nchileke; byiko;

yenu onwongu l'itumo
l'okfu eka mu ege ono, jicho ono;
ke l'e to dudu onye odo,

a-naghe mu mkpalēka ọdọ;
gbahaa nggụbedua.

⁴I mechishiwari ẹphe
ẹkpa egomunggo;
tọ dūhe iphe, edojekwadu ẹphe ẹn्या.
Be ekwekwa t'ẹphe mekputa mu.

⁵Onye jikaru ndu ọnyà iya
l'okfu iphe oo-rita iya;
bẹ ụnwu iya e-mekochaa tsua ịshì.

⁶Nchileke mewaru mu;
mu aburu iphe, ndiphe
gude agho ugho okfu;
iphe bu onye phuru mu nu;
yo gbua mu onu-mini l'ifu.

⁷Mu gwawaru aphu l'elewa-a gegege;
mbu l'ọ buwa-a nwoyonyo mu;
bu iphe phoduru nu.

⁸Ndu, obu guru iphoro
b'o teru ukfu.
Ndu iswi du mma aswohuhu;
tso ndu ẹ-te emedu ele Nchileke.

⁹Ọle ẹge o du ẹge o du;
bẹ ndu doberu ẹka ndoo
a-bukpelekwaphu ndu ẹphe bu.
Ndu doberu ẹka ndoo
a-nodu aka ike akaka eje.

¹⁰Obenu; unu l'unu ha; u
nu byanu ọdọ.
E to nwekwa l'unu ha
m'ọ bu onye lanu, nweru egomunggo.

¹¹Nke mu gwakwaru.
Iphemiphe obule, mu shi rja
k'ememe te nwehekwa.
Ege ono kwaphu;
bẹ iphe, bu iphe shi gwa mu
k'ememe buwa ke mmanu.

¹²Ndu-a wowaru enyashi kua eswe;
woru 'ochi' kua 'iphoro.'

¹³O -buru le mkpakọ ufu mu bu alj-maa;
o -buru l'ẹke mu a-togbo
iphe-azee mu bu l'ẹke gbaru tsabalangu;

¹⁴o -buru le mu suru ili l'ọ ya bu nna mu;
bya ekua ehonwu nne mu;
o dudu buru nwunne mu nwanyi:

¹⁵?buhunu awe ọdọ;
bẹ mu elekwadu ẹn्या iya.
?Bu onye a-subaa mu l'ọ
iphe, mu a-nodu ele ẹn्या iya ndo-ọ.

¹⁶?Oo-tsoru mu
nwuda l'alj-maa to.
Mu l'iya; ?ayi a-chiko buru eja to."

Onu k'ẹbo, Bilidadu eye

18 Tọ du iya bu; Bilidadu ke Shuha abya ekfuru
yeru Jobu; su iya:

²"?Bu teke ole; bẹ ii-kfu ege-a kfubebe.
T'egomunggo rua ngu ali;

t'ayi e-ye onu l'iphe-a.

³?Nanu ege o du;

bẹ iile ayi l'ayi bu eswi.

?Nanu ege o du;

bẹ iile ayi l'ayi bu ndu eswe.

⁴Nggube onye iphe ghutaru eghughu;
nggu eworu onwongu labushia alabushi;
?bu t'a haaru ngu mgboko

nwenkinyi ngu to.

To ?t'e je afoshia mkpuma l'ẹke onotsua to.

⁵Urọku ndu eme ejo iphe;

bẹ aa-phu-ny;

⁶Ulo iya a-buru ochi;

urọku iya, nonyabe iya nu anyihu oku.

⁷Okpa ono, o shi adzọje

girimu-girimu ono;

bẹ ee-me;

yo du iya tsugo-tsugo.

Yo buru idzu, o chiru

e-nwutsu iya.

⁸O jeru je eye okpa l'ugbu,
e domiru l'uzo; yo nma iya.

⁹Onya nmaru iya l'ichirukfu;
izekwe aty-pyabe iya.

¹⁰E libewaru iya onya l'alj;
kpoberu iya onya l'uzo,
o shije.

¹¹Onoduje atsọ egvu l'iphe,
bu eke, o shi.

¹²Egu mewaru iya; ike ta dūhe iya.

Umuruku nowa kwaberu iya teke ọo-da.

¹³Iphe-ememe swawaru iya akpo l'ehu;
anwuhu a-vu iya avuvu.

¹⁴Aa-kputa iya kpufu l'ulo iya
ẹke okpa ruru iya ali;

kpuru iya je edobe l'ẹke,

ọo-nodu nwua ejo onwu.

¹⁵Iphe, bu iphe, no l'ulo iya;

bẹ ẹka kufuru iya;

e woru oku nshj-egbe

kpukposhi l'ulo iya.

¹⁶Ọo-nwu kpaa jeye l'ogbaragba iya;
kpoo nkj jeye l'ekali iya.

¹⁷Aa-zaha iya le mgboko;
epha iya ephuhu l'alj iya.

¹⁸Aa-chifu iya l'ẹke iphoro no;
chiru ye l'ekpuru-ochi;

yọ chihu lẹ mgboko.
¹⁹ Ẹ to dobedu akọ;
to nwe nwa, ọ mụturu.
Ẹgbara a-kfụ l'ufu iya.
²⁰ Ọnodu iya teru ndu
enyanwu-ariba ụkfu;
nyia ndu shi l'ụzo
enyanwu-ahata ishi ẹdzu.
²¹ Iyee! Ọ bụ ẹge ono;
bẹ ọduje l'ufu ẹjo madzụ;
bụkwaruphu ẹge ono;
bẹ ọduje l'ufu onye ẹ-ta madu Nchileke."

Ọnu, Jobu eyeru Bilidadu

19 Tọ dọ iya bụ; Jobu abya asụ:
² "Nanụ teke unu a-ha mu ọkpa ẹhu?
?Bụ teke ole;
bẹ unu e-gwebuhu mu
ujimu ọwaa, unu gude
ọnu l'egwe mu-a?
³ Ugbo olemole;
bẹ unu kọwaru mu ọnu;
ọphu iphere adudu unu
l'ẹke unu abya mu l'ifu k'ẹhuka k'ẹhuka.
⁴ Ọ -bụru oswi-okfu lẹ mu shisweru ụzo;
emeswe ọbu bụnu mu b'ọ dọru.
⁵ Ọ -bụru l'unu arị l'unu ka mu;
bya egude iphe-ẹhuka,
byaru mu nụ etso mu okfu;
⁶ unu makwaru l'ọ kwa
Nchileke meru mu ẹji,
yẹbedua gbaru mu ọnya; mu eje adaa ya.
⁷ Mu echi mkpu l'ọ bụakwa
emegbu b'e emegbu mu;
to nwe onye eyeru mu ọnu.
Mu echi mkpu t'a gbaaru mu mkpu;
tọ dọ onye a-haru mu enge.
⁸ Nchileke ọ-chiwaru mu ụzo
tẹ mu be esweta;
gude ẹkpuru-ọchi gbachia mu ụzo.
⁹ Ọ nafuru mu ugvu,
e shi akwabeje mu;
bya ekputa mu okpu-eze, mu shi kpuru.
¹⁰ Ẹ to nwedu ụzo, ẹ-to shidu
l'alawashi mu alawashij jeye teke mu a-gvu.
Iphe, mu ele ẹnya iya;
bẹ oofefuje l'ọ bụ ọgvu oshi.
¹¹ Ẹhu nwuhuwuru
Nchileke ọku l'ẹke mu ọ.
Ọ gụwaru mu yeru ndu ọhogu iya.
¹² Ndu soja iya awụ
kpọtikpoti abyakfuta mu.
Ẹphe kewaru onwẹphe;

gbaa ufu mu mgburumgburu.
¹³ O bufuwaru mu l'ẹke,
unwunne mu ndu ọphu ọ;
bya emee tẹ ndu mu l'ẹphe
shi dọ lẹ mma bukahu.
¹⁴ Ndu abụbu mu
zefukotawaru mu l'ẹhu.
Ndu ọnyà mu phẹ
azahakọtawa mu nụ.
¹⁵ Ndu, shi abyajẹru mu ẹbyee zahashiwuru mu.
Unwanyi, shi ejeru mu ozi
elewa mu nụ lẹ mu -laru alala.
Mu dọwa ẹphe lẹ mu -bụ onye mba ọdo.
¹⁶ Mu -kua onye ejeru mu ozi oku; tọo zadu mu;
l'ẹke mu gudekwa ọnu mu l'arọ iya arọro.
¹⁷ Udzu ọnu mu gbe eshi nyee mu nshi.
Unwunne mu phẹ;
bẹ mu gbe dọkotawa nụ oyi l'ẹphe ha.
¹⁸ Jeye l'unwegirima nshij
anọduje akpọ mu ẹbo-ẹbo l'afu.
Ẹphe -phua mu;
ẹphe achị mu ọchi.
¹⁹ Ndu mu l'ẹphe shi bọru
'a -phụ mini; 'e me ẹkfu;
bẹ mu dọkotawanu ashi.
Ndu mu yeru obu
nọwanu t'ọ tsuru mu.
²⁰ Nta-a bẹ mu bụwa-a akpọ l'ọkpu.
Ọ bụwa-a ẹnyirù kpuru
bụ eze, phoduru mu l'ọnu.
²¹ Unubẹ ndu ọnyà mu;
tẹ imiko mu dọru unu;
tẹ imiko mu dọru unu;
kẹ l'ọ kwa Nchileke daru mu ẹka l'ẹhu.
²² ?Nanuhunu ẹge ọ dọ;
bẹ unu gbe achikwa mu phụ
ẹge Nchileke achị mu.
?Ẹhu ọphu unu akpa mu te edzudua unu tọo.
²³ Ọ dọ mu t'a sụ l'iphe-a, mu
ekfu-a bẹ eede edede;
mbụ t'a sụ l'e deru iya edede l'ẹkwo dobe.
²⁴ Ọ dọ mu t'a sụ l'e gude
ígwè dee ya l'eli mkpuma;
mbụ kaa ya akaka l'eze
mkpuma t'ọ nọdu jeye lẹ gbururu.
²⁵ Ọle mu marua lẹ
Onye Ndzọfuta mu ọ-ọ;
l'e -rua l'ikperazụ;
bẹ oo-vudo-o lẹ mgboko-a; gbaaru mu ọdzeni.
²⁶ Kẹle teke e mebyishitsuaru akpọ-ẹhu mu-a;
bẹ mu e-gudele-e ẹhu mu phụ Nchileke.
²⁷ Ọ bụ mbẹdua gẹdegede
e-gude ẹnya mu phụ iya;
ẹ tọ bọdu onye ọdo.

Ọogushi mu ẹge ike tẹ teke ono bya.

²⁸ Unu a-gberu; ji:

'Nanu ẹge unu shi achì mu;

l'ẹke ọ kwa mbedua;

bẹ iphe eme mu nù shi l'ẹka.'

²⁹ Unu tsunuaphu ogu-mbeke ono egvu;

unubedua l'onwunu;

l'ọ kwa iya; bẹ Nchileke

egudeje ekoshi

ẹhu-eghughu iya;

k'ọphu unu a-ma l'i kpe nọ-ọ."

Ọnu, Zofa eye

20 Tọ dọ iya bụ; Zofa, bụ onye Nema abya eyee
ọnu; sọ:

² "Iphe ono, iikfu ono

agbakwa mu ẹhu gharaghara;

mu ta adọ ike nọdu

tẹ mu be eyeru ngu ọnu.

³ Iphe ono, iikfu ono;

bẹ iphere iya gbe dọ mu.

Yọ bọru ẹge mu mataberu;

bẹ mu eme tẹ mu yee ọnu.

⁴ T'ì madọ lẹ tsube l'oge ndiche;

mbụ keshinu e meru madzọ

dobe lẹ mgboko-a;

⁵ bẹ ẹhu-ọtso-ẹna kẹ onye,

bụ ẹjo madzọ emejelephu tsọ-kengu;

mbụ l'onye ẹ -ta madzọ

Nchileke te etejedu ẹsua

nọo ọphu, barụ ishi.

⁶ Onye ọbu tsee k'ọphu ootsu l'igwe;

ishi iya l'akpa l'urukpu;

⁷ bụ ẹge nshi, ọ nyìru

ereshìhuje; bụ ẹge yẹbedua

e-rekashihu; phuhu.

Ndu shi aphùje iya nù

awata ọji ẹge o jeru iya.

⁸ Ọ bụ ẹge nrọ ephukahuje

bụ ẹge oo-phukahu;

ta aphùhe iya ọdo;

yo mee phuchangu l'ọ bụ

àphù, a phùru l'ẹnyashi.

⁹ Ndu, shi aphùje iya nù;

aphù-buhu iya;

ndibe iya taa aphùhe iya.

¹⁰ Yọ bọru ọnwu iya

e-mekochaa kfua ndu

ụkpa ụgwo iphe,

ọ nakọru ẹphe.

Ẹphe egude ẹka ẹphe

kfù-phukota ẹku ono azọ.

¹¹ Ike ono, o shi nweru l'okorọbya ono

etsoru iya baa l'ẹja.

¹² Ẹjo iphe atsọtabeje iya ẹna;

k'ọphu bụ l'ọokpujeru

ẹjo iphe l'ọnu;

gude ire domia ya.

¹³ Ẹ tọo dọjedu ike haa ẹjo iphe t'ọ swee.

Ọokpujeru iya akpuru l'ọnu.

¹⁴ Obenu lẹ nri, o riru

nọwa iya l'ẹpho shihu ụka;

ghọo ẹra ẹjo agwọ kwaa ya l'ẹhu.

¹⁵ Ọ bụ teke ono;

bẹ ọo-gbọshikota ẹku ono,

o shi ele wọo wọo ono.

Nchileke e-me t'ọ

gbọshikota iya l'ọha.

¹⁶ Ọnu-mini agwọ;

bẹ ọo-mì amìmi.

Yọ bọru ẹra ẹjo agwọ;

bẹ e-gbu iya nù.

¹⁷ Ẹ tọo nọdudu ndzọ;

phù nggele manù olivu;

tọo phù ẹnyimu ono,

manù-ẹngu;

mẹ ẹra-eswi atsọ gborogboro ono.

¹⁸ Iphe ono,

o seru akanya iya ono;

bẹ ọo-nù-phukota azọ;

ẹ too ridu iya l'ọnu.

Uru, o ritaru l'aswa,

ọ zuru ta byadọ bya atsọ iya ẹna.

¹⁹ Mkpata iya abọru l'ọ

kparu ndu ụkpa ẹhu;

mee ẹphe; ẹphe abọru ụkpa-mkpere;

bya egude ike nakọta

ndiphe ọlo, ẹ tọ kpọdu.

²⁰ Ẹpho ta abyadọ bya

ẹji iya l'ẹnya-nkomunko iya ono;

ọphu ẹku iya ono 'adzọkwanu iya.

²¹ Iphe o nweru b'ọ rifuru lẹ pyaapya;

Ẹku iya ono ta dọkwa ẹke ọo-nọ-bebe.

²² Ọ bụ teke ẹku iya

jiru ejiji bẹ iphe-ẹhuka

a-tụ iya l'ụkfu.

Yọ baa lẹ hí-tòò.

²³ Ọ bụ teke ẹpho jideru iya;

bẹ Nchileke a-tụko oke

ẹhu-eghughu iya byabẹ iya l'ishi;

tsua ya pyaapya.

²⁴ Ọ -vuta ọso tẹ ya

gbalaaru mgbọ-ígwè;

akfù, e gude ope mee akuta iya tọ.

²⁵ O -je tẹ ya mífuta arwa ono

l'okpurukpazọ iya;

ọnonu iya, acha too eje anguru iya lẹ meji.

Teke ono; egvu eria ya l'èhu.

²⁶ Iphe, bụ iphe o dzutaru edzuta
a-buru iya kpurupyata.

Ọku, ẹ-ta bụdu madzụ
yeru iya abya ekepyashia ya;
tsukota iphe, phọduru l'ụlo iya.

²⁷ Ejo iphe, o mekotaru;
bẹ akpamigwe e-kpuha tya ya too.
Alị egbeshi gbaa ya ekebe.

²⁸ Iphe, bụ iphe o nweru enweru l'ụlo iya;
bẹ utso a-bya ekpukota mbọku,
Nchileke a-tụ-koshi iya
oke ẹhu-eghughu iya.

²⁹ Ono bụ nggo,
Nchileke ebuje ndu ejo madzụ.
Yọ buru iya bụ òkè,
ruberu ẹphe l'ẹke Nchileke nọ."

Ọnu, Jobu eyeru Zofa

21 Jobu abya eyee ọnu; sụ:

² "Unu ngabekwa nchị

ọhuma l'iphe-a,
mu ekfu-a; t'ọ buru ike, unu adụ mu.

³ Unu takpelephu nshi;
haa tẹ mu kfugee;
unu achịwa mu rụ ọchi ọbu.

⁴ Aphụ, mu agụ;
?bụ madzụ bẹ mu aguru iya tọo.
?Nanụ ẹke,
mu e-gude ata nshi.

⁵ Unu lee mu ẹnya;
unu aphụ lẹ biribiri mu e-gude unu;
unu akpọo beru.

⁶ Ọobuje; mu -rịta iphe,
meru mu nụ; egvu erua mu l'èhu;
ẹhu anmahu mu kpakpakpa.

⁷ ?Bụ ngunu meru iphe
ndu ejo madzụ anọje ndzụ;
kaa nka; bya enweru ike, dụ egvu.

⁸ Ẹphe akajẹ nka;
phụ ụnwu ẹphe;
ẹphe evufuta;
bya ebugbaaru shihu ike;
gbaa ẹphe mgburumgburu;
Ẹphe egude ẹnya ẹphe
phụ ụnwu
nwanwanwaranwa ẹphe.

⁹ Nchileke ahaje ẹphe;
too denyi ẹphe ẹka;
to nwe iphe ọwaru-ọbu,
adakfutaje ẹphe l'ufu.

¹⁰ Oke-eswi ẹphe te
eyebujedu ime eyebu;

ọphu nyee-eswi ẹphe
'atsụ-bujedu ime atsụ-bu;
tọ dụ ọphu ẹpheje nwa iya.

¹¹ Ụnwegirima ẹphe
edzebeje l'ọ bụ aturu;
l'ebu nggada atugbu.

¹² Ẹphe egude ogumogu;
gude une; gude egvu;
l'eme ẹmirima;
l'aphụ opu eye iya.

¹³ Ẹphe enweje ẹku;
bua l'èhu-gudangu;
kaa nka; laa lẹ nggu iya nk'ẹphe.

¹⁴ Obenu l'ẹphe asuje
Nchileke t'ọ haa ẹphe;
l'ẹphe ta akpadu iya ishi.

¹⁵ Ẹphe asụ:
?Bụ onye b'ọ bụ;
mbụ Ọkaribe-Kakọta-Ike
kẹ t'ẹphe l'ejeru iya ozi.

?Bụ ngunu bẹ ẹphe
e-rita l'okfu anụ iya.'

¹⁶ Ẹphe arije l'ẹku,
ẹphe kparu bụ
ẹphebedua b'ọ shi l'ẹka.
Ono bụ ẹke e shi;
mu ta ayi l'idzu ndu ejo iya ono.

¹⁷ Ọlobu; ?bụ ugbo ole
b'a phuniwaru urọku ndu ejo iya ono.
?Bụ ugbo ole

bẹ iphe-ẹhuka dakfutawaru ẹphe,
bụkwanu iphe-ẹhuka,
ekoshi ẹhu-eghughu
Nchileke l'ẹke ẹphe nọ.

¹⁸ ?Bụ ugbo ole
b'a phuru ẹphe;
ẹphe etsufu l'ọ bụ ẹswa,
nọ l'ẹke pherephere ẹphe.

?Bụ ugbo ole
b'a phuru ẹphe;
ẹphe ekpofu l'ọ bụ
ẹswa witu, pherephere kpotaru.

¹⁹ Unu asuje lẹ Nchileke
ewotaje àhùhù, ọ ga àhù
madzụ doberu ụnwu iya.
T'ọ wotajenu àhùhù ọbu
hùà onye, meru iya nụ;
k'ọphu onye ọbu a-maru
l'ọ bụ iphe, ya meru;
bẹ ya ala ụla iya.

²⁰ T'onye ono gude
ọnu iya taa ẹja l'igbo,
ọ nyiru nshị.
Yọ ngụa

oke ẹhu-eghughu
 Ọkaribe-Kakọta-Ike ọngu mini.

²¹ Ishi iya aburu;

onye nwuhuru anwuhu;
 ?ookpakwadu ishi
 unwegirima iya ndu ophu o haru.

²² ?O nweru onye e-zighe

Nchileke mmamiphe;
 l'ẹke o bu iya gbe ekpeje
 ndu k'eze iya ono ikpe.

²³ O nweru ndu anwuhuje

teke ẹ-to nwedu iphe
 ẹphe achọ achọcho;

²⁴ mbu teke ẹhu dzuru ẹphe oke;

okpu eshihu ẹphe ike.

²⁵ Yo nweru ndu ophu

anọduje taa kpokpokpo; nwuhu;
 to nwe m'ọ bu ujiku lanu,
 ẹhu tsọjeru ẹphe ẹna.

²⁶ Ẹphe ẹbo bu l'ẹja;

bẹ ẹphe tuko ala;
 yọ buru ẹge ẹhonwu
 taru onye ophu;
 bẹ ọo-ta onye ophu.

²⁷ Iphe, unu ari;

bẹ mu makotakwaru-a;
 mbu ẹjo idzu ono,
 unu achiru mu ono.

²⁸ Unu aji; sụ:

'Bu awe bẹ ọlo oke
 amadu ono nọhununu;
 mbu ọlo ono, ndu ẹjo
 madzụ shi buru ono?'

²⁹ ?Unu ta jibua ndu nọ l'uzo ije aji.

?Unu ta tobua nwehu
 gbua igo l'akọ ẹphe.

³⁰ L'ẹjo madzụ abuje:

umuru -bya amuru iya;

a nafuta iya;

oke ẹhu-eghughu ke
 Nchileke -bya abya;
 a dzọo ya.

³¹ ?Bu onye e-vudo-ghe

ẹjo madzụ l'ifu, kfuru iya iphe oome?

?Bu onye a-kfu-ghe iya
 ugwo iphe, o meru?

³² Aapataje iya je elia;

wata oche ili iya nche.

³³ Ẹja alı anọduje echeru odzu iya echeru;

ndiphe l'awu etso iya;
 ndu, byaru ẹkwa iya aka nkụ.

³⁴ Mbu ?nanu ẹge unu

e-me gude mkpokoro okfu-a,
 unu ekfu-a dya mu ike.

Ẹ to nwehekwa iphe,
 phoduru unu l'onu; gbahaa ẹjo-ire."

Onu k'eto, Elifazu eyeru Jobu

22 Tọ dọ iya bu; Elifazu, bu onye Témanu abya ey-
 ee onu; sụ:

² ?O nweru mkpa,
 madzụ agaru Nchileke tọ;
 Jeyekpo l'onye maru iphe;
 ?ọ garu Nchileke mkpa ngunu.

³ ?O nweru uru,
 Ọkaribe-Kakọta-Ike erita
 ke l'i bu onye doberu ẹka ndoo?
 ?Bu ngunu be oo-rita
 ke l'i bu onye, uta ẹ-ta dudurdu?

⁴ ?Bu ke l'i bu onye,
 atsuje iya egvu b'o
 gude abaru ngu mba.
 ?Bu iya b'o gude l'eku
 ngu ikpe iya tọ.

⁵ Ẹ tọ bukwa iya!
 Ẹjo iphe ngu haakwa nshinu;
 buwaru 'aguta aguta.

⁶ I yebutaru ndu ukpa;
 ẹphe eyeshia uwe,
 ẹphe yeru l'ẹhu;
 gude yeru ngu l'itumo
 ugwo, ẹphe ji ngu.

⁷ Onye ike gvuru;
 b'ẹ ti chebedu mini.

Onye ẹgu agụ;
 b'i jikaru l'ẹ ti nudu nri;

⁸ ọle i bukwa eze madzụ, nweru alı;
 buru l'alı ono; bya aburu
 onye aakwabẹ ugvu.

⁹ Unwanyi, maa tufuru;
 b'i gbaberu ẹka; chifu;
 mee ndu a toru ogbe;
 ike agvu ẹphe.

¹⁰ O bu iphe ono kparu
 iphe, a gbaru ọnya
 swiphee ngu mgburumgburu.
 Iphe ọtu-l'ukfu abya azu ngu gbirimu.

¹¹ O bu iphe ono kparu
 iphe mgboko gbakotaru ngu ọchi;
 tọ dudedu iphe, iphujekwadu.
 Utso abya ekpua ngu.

¹² Nchileke nọ
 l'ephekerephe imigwe;
 nọdu l'ẹke ono
 l'aphukota mkpo-kpodo
 ndu ophu ha nshinu,
 nọdu oreke-imeli.

¹³ I -nọdu; nggu asụ:
 Nchileke; ?ọ maru ngunu.
 ?O shighe l'ẹke ono,
 urukpu domiru iya ono l'ekpe ikpe tọo?
¹⁴ Mbụ l'oke urukpu
 tsopyaberu iya;
 k'ọphu bụ l'ẹ t'ọo
 phujedu ayi teke oojephe
 lẹ mkpakụ igwe yẹe alị.
¹⁵ ?Bụ ẹjo ụzo ono,
 ndu ẹjo madzụ tsohawaru ono
 b'i me t'i tsoo tọo.
¹⁶ Ndu ono b'a
 kpokwofuru akpokwofu;
 ẹphe alaa teke ẹ-ta gbadu ẹphe.
 Ukporo-mini abya
 ekpoo ẹphe l'ọgbaragba.
¹⁷ Ẹphe asụ Nchileke:
 'T'o gbeshi l'ẹke ono!
 ?Bụ ngunu bẹ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike
 a-dụ ike mee ẹphe?'
¹⁸ Obenu lẹ Nchileke
 vulekwarua iphe,
 dụ mma vujishia ụlo ẹphe.
 Ọ bụ lẹ mu te
 etsojekwanu l'idzu ndu ẹjo madzụ.
¹⁹ Ndu doberu ẹka ndoo abụje;
 ẹphe -phụya iyi, eyi ndu ẹjo madzụ;
 ẹhu atsolaha ẹphe ẹna.
 Ndu ọphu iswi dụ mma
 anọduje achị ẹphe ọchi; sụ:
²⁰ 'Ndu ọhogu ayi bẹ
 aa-kabẹ mewa;
 ẹphe abụru kpurupyata.
 Ẹku ẹphe l'ọ ha bẹ ọku dzụakwaru.'
²¹ Woru onwongu ye
 Nchileke l'ẹka;
 k'ọphu ẹhu a-dụ ngu agu;
 ẹku abụru nke ngu.
²² Ngabeje nchị l'okfu, shi iya l'ọnu;
 nggu ahaa okfu iya ono
 t'ọ nọdu ngu l'ọriri.
²³ L'i -laphutawa azụ lakfuta
 Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 bẹ oo-dobephu ngu azụ l'ọnodu ngu.
 Ọ -bụru l'i tukuru
 ẹjo iphe, nọ lẹ nke ngu woshia;
²⁴ bya eworu
 mkpọla-ododo ngu l'ọ ha lia l'ẹja;
 woru mkpọla-ododo Ofi
 ngu je achịru ye l'ọgba
 t'ọ bụru mkpuma, nọ lẹ mini;
²⁵ bẹ Ọkaribe-Kakọta-Ike

a-bụru mkpọla-ododo ngu;
 bya abụru ẹgiri
 mkpọla-ọcha, i nweru.
²⁶ Ọ bụ teke ono;
 bẹ Ọkaribe-Kakọta-Ike
 a-gụlahaa ngu agụgu;
 nggu apalilaha ifu apali l'ẹke Nchileke nọ.
²⁷ Teke ono bẹ ii-kfujeru
 nụ Nchileke;
 yọ ngaaruru ngu nchị.
 Nngụbedua e-meeru iya
 iphe, i kweru iya ụkwa iya.
²⁸ Iphe, bụ iphe, i tuberu
 k'ememe; e mee ya ẹge i tuberu iya.
 Ụzo abya agụhaaru ngu;
²⁹ kele Nchileke ewozitaje
 onye apali onwiya eli;
 palia onye wozitaru onwiya alị.
³⁰ Nchileke adzoje ndu iswi dụ mma.
 Ọo-nafuta ngu;
 m'ọ -bụru l'ẹ tọ dudu
 iphe, i gude ẹka ngu kpata."

Ọnu k'eto, Jobu eyeru Elifazu.

23 Tọ dụ iya bụ; Jobu abya eyee ọnu; sụ:
² "Mbụ jeyekwa ntanụ ọwaa;
 bẹ mu agụkwa aphụ l'agushi iya ike;
 lẹ Nchileke te mekwa mu ẹge eemeje madzụ.
³ Ndẹge mu maru ẹke mu
 a-chọ-vu Nchileke;
 ndẹge mu maru ẹge mu
 e-me jerua ẹke o bu;
⁴ mẹ mu evudo iya l'ifu;
 kfuaru iya ẹge obu du mu;
 mbụ mẹ mu l'iya atụya ya
 jeye teke mu e-kfu ẹge ọnu ha mu.
⁵ Ọ bụ teke ono bẹ mu
 g'a-ma iphe, ọ g'e-kfu;
 maru ọnu, ọ g'e-yeru mu.
⁶ Nchileke; ?oo-gude
 ọkphehu iya bya mu l'ẹhu tọo?
 Wawakwa; ọ bụ nchị
 b'ọ g'e-geberu mu.
⁷ Ọ bụ l'ẹke ono; bẹ mubẹ
 onye doberu ẹka ndoo
 g'a-nọdu kọoru Nchileke
 iphe, atsụ mu l'ẹhu;
 mẹ onye ikpe mu
 ebua ikpe mu;
 sụ tẹ mu la;
 l'ikpe ta nmadụ mu
 gburu jeye lẹ gbururu.
⁸ Obenu; l'ọobuje;

mu -chọo ya shia ụzo
 ẹnyanwu-ahata;
 tọo nọdu iya.
 Mu -chọo ya shia ụzo
 ẹnyanwu-arịba;
 mu ta aphụdu iya.
 9 Ọ -nọdu mu l'ụzo isheli
 l'eje ozi iya;
 bẹ mu ta aphụdu iya.
 Ọ -nọdu l'ụzo ọhuda;
 mgbẹ mu ta aphụdu iya.
 10 Obenu lẹ yẹbedua
 makọtaru ẹke mu dzọru ọkpa.
 Ọo ya bụ lẹ teke
 ọ datagetsuaru mu;
 mu abya achafu dụ l'ọ bụ mkpọla-ododo.
 11 Ọ kwa ẹke o yeru ọkpa;
 bẹ mu eyeje nke mu;
 bụru ụzo, ọ tọru mu;
 bẹ me etsoje.
 Mu ta ahabụkwaa ya shilaha ụzo ọdo.
 12 Mu ta ahabụkwaa iphe o kfuru;
 wata ome iphe ọdo.
 Okfu, shi iya l'ọnu;
 bẹ mu akajekwa ọgube iphe
 malẹ nri, mu erije mbọku-mbọku.
 13 Obenu lẹ yẹbedua bụ
 'enwuribe enwuribe.
 ?Bụ onye a-dụ ike
 kpọshia ya ome iphe
 ọ tųberu k'ememe.
 Ọ bụ iphe, dụ iya mma;
 bẹ oomeje.
 14 Ọ bụ iphe, ọ tų-buru;
 bẹ oo-me l'ẹhu mu.
 Idzu, dụ ẹge ono;
 b'ọ chįwaru kwakọbe.
 15 Ọ bụ iya meru iphe ọobuje:
 mu -nọdu iya l'ifu;
 egvu eria mu ẹhu.
 Mu -rįtalephu iphe ono;
 mu atsųlahaa ya egvu.
 16 Nchileke mewaru tẹ meji tọfu mu.
 Ọkaribe-Kakọta-Ike
 mewaru egvu ye mu l'ẹhu.
 17 Ọ bụ Nchileke bụ onye
 meru t'ọchi gbaa mu l'ifu;
 ọle ẹ tọo nakwa nų mu ire.

Umere ndu ẹjo madzụ

24 "Bụ ngunu meru iphe,
 Ọkaribe-Kakọta-Ike
 te eyejeduru mbọku,

oo-kpe ikpe.
 ?Bụ ngunu meru iphe,
 ndu maru iya nų
 anọduje ele ẹnya mbọku ono;
 yọ bųru kẹ mmanu.
 2 Ẹkpẹ, e gude kpaa ókè-alį;
 bẹ madzụ afofujẹ foribe;
 l'ezikoje atųru ndiphe; wata echeche.
 3 Nwa-nwogbe; bẹ ẹphe
 achįfujẹ nkakfų-įgara iya;
 naa nwanyi, maa tųfuru
 oke-eswi iya l'itumo.
 4 Ndu ųkpa; bẹ ẹphe te
 ekwejeduru t'ẹphe swee l'ụzo.
 Ẹphe emeje ẹphe t'ẹphe
 je edomishia onwẹphe.
 5 Ọ bụ ẹge
 nkakfų-įgara-ọswa
 etsojeru echi-ẹgu aghaphe;
 bụ ẹge ndu ųkpa anọduje aghaphe;
 l'achọ iphe, ẹphe e-ri.
 6 Nri ẹphe bụ iphe,
 ẹphe kpataru l'akpaa;
 mbų l'ẹgu ndu ẹjo iya ono.
 7 O -bee l'ęnyashi;
 ẹphe agbashįaru ọtu; zẹru;
 kẹ l'ẹphe te nwedu uwe,
 ẹphe e-ye;
 ẹphe te enwe ọphu ẹphe
 e-ye gude gbochita oyi.
 8 Igwe -wata ọchi mini;
 mini, shi l'ugvu ono anma ẹphe.
 Yọ bųru lẹ mgbaku eze mkpuma;
 bẹ ẹphe ejeje je eswii;
 kẹ l'ẹphe te nwedu ọlo.
 9 Nwata, nna iya tọru nwogbe;
 bẹ aanatajẹ nne iya teke ọongu ẹra;
 woru iya ye l'itumo.
 10 Ẹphe agbajẹru ọtu
 tsoru l'aghaphe;
 okfu l'ẹphe te nwedu uwe.
 Ẹphe evuje akpe,
 e gbutaru l'okfu;
 ẹgu l'eme ẹphe.
 11 Ẹphe anọduje l'ome manų olivu;
 l'akų mẹe vayinu;
 ẹkpiri l'akpọ ẹphe nkų; ẹphe te ede iya ire.
 12 Ude, ndu anwųhu anwųhu atsų;
 bẹ ngashįru mkpųkpu.
 Ẹge ono;
 bẹ ndu e mekaru iphe
 echikwaphu mkpu;
 l'achọ onye e-yeru ẹphe ẹka;
 ọphu Nchileke 'eyedu ọnu

I'araku, ephe araku iya.

¹³ O nweru ndu ophu jikaru iphoro ono.
Ephe ta madu uto iya;

ephe te shi ibiyi ophu ooshi.

¹⁴ Oobuje; ochi gbalaphu;

mgbugbu-madzụ awata

ogbushi ndu ukpa;

mẹ ndu e-ta dudu ege o haru ephe.

O -rua l'enyashi;

yọ gho onye iphura.

¹⁵ Iphe onye eri ogori

anoduje ele enya iya bu te nchi jihu;

k'ophu e-to dudu onye a-phu iya nu!

Yo woru iphe phuchia ifu.

¹⁶ O bu l'enyashi;

be ndu iphura ejeje je etsukaa ulo.

O -be l'eswe;

ephe aguchia onwephe uto;

ke l'iphoro du ephe ashị.

¹⁷ Ephe l'ephe ha; be bu

ochi, gbaru dududu

bu nchi-abo hu nk'ephe.

Yo buru iphe oye-egvu ono,

anọje l'ochi ono;

be ephe l'ephe anoduje eshi onya.

¹⁸ Obenu l'ephe bu

uphu tukoru l'eli mini.

Oke-alij ephe b'a tūwaru onu;

k'ophu bu l'e to dudu

onye agba okpa l'eke

ephe koru okfu.

¹⁹ O bu ege ono,

okpomoku;

mẹ ejo mkpo-anwu

emeje te aka-mini ngazehu ono;

bu ege ili anoduje aluko ndu ejo madzụ.

²⁰ Aazahaje ephe jeye le

nne, paru ephe-ime ephe.

Aagbakwoshije ephe l'o bu

oshi; ehonwu egude ephe gbaa aji.

²¹ Unwanyi, e-ta atsudu ime;

mẹ ndu ophu e-te nwedu nwa;

be ephe egudeje akpa nri.

Ndu ophu nji ephe e-ta

nghedu be ephe ta aphujeduru imiko.

²² Obenu le Nchileke

egudeje ike iya lo-phua

ndu nweru ike alo-phu.

Oduje l'ephe vudowa;

obenu l'ephe ta amajedu ishi ndzụ ephe.

²³ Nchileke ahaje ephe

t'ephe tusaru ehu.

Obenu l'enyi iya

anijekwaphu l'iphe,

ephe eme tekenteke.

²⁴ Ndu ejo madzụ abaje gburugburu;
laa gburugburu.

Aaruje ephe oru-ewu;

ephe anwushihu;

l'o bu akpe, e gburu egbugbu.

²⁵ O -buru l'iphe mu ekfu

ta budu oswi-okfu;

nggu ekoshinu mu ege e shiru t'o bu iya."

Onu k'eto, Bilidadu eye

25 To du iya bu; Bilidadu ke Shuha abya eyee onu;
su iya:

² "L'o bu Nchileke bu ishi;

buru iya be ndiphe

mgburumgburu a-tsuje egvu.

Oomeje te nchi du ndoo l'imigwe.

³ ?Bu onye a-du ike guta ndu soja iya l'ogu.

?To bu onye be iphoro

iya te enwujeduru?

⁴ ?Nanu ege madzụ e-me

buru onye doberu eka ndoo

l'eke, Nchileke no.

?Nanu ege madzụ

mmanu e-me buru onye dubebe mma.

⁵ O -buru l'onwa te echishidu ike;

mkpo-kpodo te ekeshi ike l'enyi iya;

⁶ ?bu-chia ayibe madzụ,

bu ehonwu; be oo-gbe gube-chia iphe."

Onu k'eto, Jobu eyeru Bilidadu

26 To du iya bu; Jobu abya eyee onu; su Bilidadu:

² "Lewaru egbe mkpu,

i gbaru onye e-te nwedu uvo, no iya nu!

Lewaru egbe adzodo,

i dzodo onye eka tsushiru ume.

³ Lewaru ege i shi

akpo-ziru onye

mmamiphe pehuru uto;

bya emee t'enyi saa ya okpobe asasa.

⁴ ?Bu onye yetaru ngu eka

l'iphemiphe obule ono,

i kfushiru ono?

?Bu onye b'i shi l'onu iya kfushia iya?

⁵ Ndu nwuhuru anwuhu;

be ejekwa ntakfuru;

mbu ndu maa, bu le

mkpuli mini;

mẹ ndu ophu bu l'ime mini.

⁶ Ali-maa dabukwaru

ebedere-badara l'ifu Nchileke.

Abadonu, bu iya bu

Nwa-Emebyi adaburu iya abadoro l'ifu.

⁷ Akpamigwe ọphu nọ
 l'uzo isheli bụ iya gbaru iya ógodo;
 tọ dụ iphe ọ tukoberu l'eli iya.
 O meru mgboko;
 to nwe iphe o koberu iya.
⁸ O gude urukpu kechishia mini;
 ọphu ẹra mini ono
 'emejedu urukpu ono t'ọ gbafuhu.
⁹ Ọ bụ iya egudeje urukpu
 domia aba-eze iya;
 wota urukpu nk'iya
 phụ-kputa iya l'eli.
¹⁰ O nweru ógé,
 ọ gbaru l'eli eze ẹnyimu.
 Ógé ono aburu iphe,
 o gude kpaaru iphoro yele ọchi ókè.
¹¹ Ọobuje; ọ -baa mba;
 itso, gude igwe anmahu jijiji.
¹² Ọ bụ ike iya b'o gude
 mee eze ẹnyimu; yo deru guu.
 Yọ bụru mmamiphe iya
 b'o gude gbua ẹjo-anụ-mini ono;
 mbụ Réhabu pyaapya.
¹³ Ọ bụ ume, ọ tųru;
 bẹ meru akpamigwe;
 yọ nwua too.
 Yọ bụru ẹka iya
 b'o gude nmafua
 ẹjo agwọ ono,
 awụ swarịswari ono ẹpho.
¹⁴ Iphemiphe ọbule ono
 bųtsua ọtsota ọnu l'iphe,
 Nchileke emeje.
 Ọbule ọda iya ta dųdu ẹke oojebeje.
 Ọlobu; ike iya ono,
 adaje l'ọ bụ egbe-igwe ono;
 ?bụ onye bẹ oo-doghe ẹnya?"
27 Jobu ekfuru iphe, ookfu tųgburu; sụ:
² Eshinu Nchileke nọ
 ndzụ ẹge ọono iya-a;
 mbụ onye ono, jįkaru
 lẹ ya ta ahadųru iya enge ono; mbụ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike,
 bụ iya meru tẹ ndzụ bųru mu agee-wa;
³ mbụ lẹ keshinu ọphu
 Nchileke kwekwadurua
 tẹ mu atụ ume;
⁴ bẹ to nwekwa lẹ mu
 egude ọnu mu ọwaa kfu ẹjo okfu;
 m'ọ bụ gude ire mu gbaa ẹregede.
⁵ Tẹ nọ gbakwa ẹgbudu.
 Jeyekpo l'oge
 nka-ezekuna nke mu;
 b'ẹ to nwekwa ẹge ọo-dų

tẹ mu kweta l'iphe,
 unu ekfu bẹ unu ekfu l'oruberu iya;
 ọphu mu 'ekwetakwa
 l'o nweru ẹke o teru mu l'iphe ọwaa.
⁶ Mu evudokwaphu l'ẹke
 mu vudo;
 lẹ mu bụ onye
 doberu ẹka ndoo;
 ọphu obu mu 'anmakwa mu ikpe
 jeye ẹge mu a-nọbebe.
⁷ Iphe mu ekfu aburu t'ọ
 dųkwa ndu ọhogu mu
 ẹge ọ dų ndu ẹjo madzụ.
 Yọ dųkwaphu ndu nọru mu
 l'ẹjo oshi ẹge ọ dų ndu
 ẹ te dobedu ẹka ndoo.
⁸ Mbụ; ?bụ ngunu bẹ
 onye ẹ-ta madu Nchileke
 elekwadu ẹnya iya; teke Nchileke
 natatsuaru iya ndzụ iya.
⁹ Iphe-ẹhuka -byaru egbe
 onye ono; Nchileke;
 ?ọo-ngaru iya nchị.
¹⁰ Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 ?ọo-dųje onye ọbu mma l'ẹnya tọo;
 ?t'o gbe akpọ-kuje
 Nchileke tekenteke.
¹¹ Unu gebe tẹ mu koshi
 unu ẹge ike habe Nchileke;
 mbụ kọjaaru unu ọzo kẹ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike akọja.
¹² Unu phųkotawaru iphe ono l'onwunu.
 ?Nanụ ẹge ọ dų;
 bẹ unu ekfuhunu okfu,
 ẹ te nwedu ishi ẹge-a?
¹³ Ọwaa bụ obunggo,
 Nchileke ebuje ndu ẹjo madzụ;
 mbụ òkè, gbaru onye ẹjo obu
 l'ẹke Ọkaribe-Kakọta-Ike nọ:
¹⁴ Ọnwu iya a-za l'igwe;
 obenu l'ẹphe a-lakọta l'ọgu.
 Awa iya ta aphųdu iphe oye-l'ọnu.
¹⁵ Ndu ọphu wafųru nų;
 bụ mgbọnwu e-gbuge ẹphe;
 ọphu unyomu ẹphe,
 ẹphe haru l'ụlo-maa
 ta aradu ẹkwa ẹphe.
¹⁶ E nweruru ike;
 yọ kpaa okpoga;
 kųya ya l'ikpo;
 bya akpọshia uwe kųbe;
 yọ kųru ikpo l'ọ bụ ẹja-ųra.
¹⁷ Obenu l'uwe bụ ndu
 doberu ẹka-ndo e-mekochaa yee ya.

Yọ bụru ndu ẹ te medu
 ẹjo iphe e-mekochaa
 kee okpoga iya ono.

¹⁸ Ụlo, ọ kpuru dobe dule-ẹ
 l'ọ bụ ụgbu mkpakiri;
 mbụ l'ọ dọjelephu l'ọ bụ ụlo-nche.

¹⁹ Ọozeje azẹe onye nweru iphe.
 Ọbu l'ẹ tọ zehkwanu iya ọdo.
 Ọ -bya amụha ẹnya;
 b'ẹ tọ dūhedu iphe ono ọo-phụkwadu.

²⁰ Ọtsu egvu egude iya
 l'ọ bụ onye utso labudoru.
 Oke pherephere abya
 apaa ya l'enyashi.

²¹ Pherephere, shi l'ụzo
 ẹnyanwu-ahata a-pata iya pamihu;
 a phụ-buhu iya.
 Ọo-bya l'ufu iya bya apata iya;
 gbaa ya mgbukuma.

²² Ẹ to gbe aphuduru iya imiko;
 l'ẹke ọ lịkashi t'ọ gbalaaru iya.

²³ Teke e megeeru;
 pherephere ono akua ẹka; tee ẹswa;
 ke l'ọ chīwaru onye ono l'ufu iya.

28 Ẹke eegvutaje
 mkpọla-ọcha egvuta nọ.
 Ẹke aanuje iya anụnu anodukwaphu.

² Ọ bụ l'alj; bẹ eeshije gvuta ígwè;
 bụru lẹ mkpuma;
 bẹ eeshije dazeta ope.

³ Ndu egvuta iphe l'alj;
 egvuje gvurua ẹke,
 gbaru ọchi l'ime ime alj.
 Ẹphe egvuje gvurua ẹke,
 kakọta ogvu l'ime ime alj ono;
 achọ mkpuma ígwè.

⁴ Ẹphe shi l'ẹke
 madzụ bu ebubu l'eli alj;
 gvua alj ono jeye l'ẹke
 madzụ ta túbua ọkpa;
 nọdu l'ẹke ono,
 ẹ-ta dudu onye bu iya nụ ono atụ eregede.

⁵ Yọ bụru alj ono, aakọtaje nri ono
 b'e jeruru je egvukashia;
 yo relahaa phuraphura l'ọ bụ ọku.

⁶ Mkpuma, nọ l'ẹke ono bụ sáfàyà.
 Udzu iya aburu nshị mkpọla-ododo.

⁷ Ẹ to nwedu nwenu,
 eri anụ, phejewaru; shia ụzo ẹke ono;
 ọphu udele amadụ iya ụzo.

⁸ Anẹgu-ẹgbudu -kua
 onwiya ẹge oo-ku onwiya;
 ọkpa iya ta atudu iya;
 ọphu agụ ejedu iya ọkpa nri.

⁹ Yọ bụru madzụ gude
 ẹka iya gvukposhia
 agbagbaa mkpuma ono;
 gvuta ugvu l'onwiya kpube ifu.

¹⁰ Ọoswo-fushije ụzo lẹ mkpuma ono;
 gude ẹnya phukota ẹke
 ọono mbụ iphe, vutsua oke ọnu aswa.

¹¹ Ọokpaje ugbo gude gbochia nggele;
 t'ẹ b'ọ tsọhe atsotso.
 Yo je ewoshikota iphe,
 e shi domia edomi bya
 atogbo iya ebedere-badara.

¹² Obenu; ?bụ awe bẹ
 aa-phukwanu mmamiphe.
 ?Bụ awe bẹ
 iphe-odo-ẹnya bu.

¹³ Ẹ to nwekwa onye maru
 ụzo, e shi achọ-vu mmamiphe;
 to nwe ẹke ọono
 lẹ mgboko ọwaa, madzụ bu-wa.

¹⁴ Ebo mini sụru lẹ ya ta
 madụ ẹke, mmamiphe nọ.
 Eze Ẹnyimu asụ l'ẹ tọ
 nọkwa lẹ nk'iya.

¹⁵ Mkpọla-ododo, kakọta
 ọma mma b'ẹ te
 egudeghekwa zuta iya;
 ọphu aatukwanu aswa
 iya eyeru mkpọla-ọcha.

¹⁶ E te egudeghekwa
 mkpọla-ododo Ofi zuta iya;
 te egude mkpuma ọnikùsù;
 m'ọ bụ sáfàyà zuta iya.

¹⁷ Mkpọla-ododo; m'ọ bụ
 mkpuma-égírí ta atuduru iya.
 Ọphu e gudedu iya
 agbanweta unwu iphe,
 e memaru emema,
 e gude ọkpobe
 mkpọla-ododo meshia.

¹⁸ Ẹ te jeduru okfu ke
 mkpuma koralu;
 mẹ jásùpà;
 ke l'aswa mmamiphe
 kakwa aswa mkpuma rubi nshinu.

¹⁹ Ẹ te ewotadu
 mmamiphe turu yeru
 mkpuma tópàzù, shi l'alj Itiyópiya.
 Ọphu e gudeghedu
 mkpọla-ododo, dọ-geru mma zua iya.

²⁰ "Bụhunu awe;
 bẹ mmamiphe shi?
 ?Bụ awe;
 bẹ iphe-odo-ẹnya bu?

²¹ E domiru iya iphe, bu
 madzu nwigbaleke-oma;
 domiaru iya jeyekpo le nwenu, ephe l'eli.
²² Abadonu, bu iya bu
 Nwa-Emebyi yele Onwu atuko ekfu;
 l'ephebedua bukwa
 tafutafu iya be ephe anu.
²³ O buphu Nchileke;
 be maru uzo iya.
 O bu yebedua kpuu;
 be maru eke o bu;
²⁴ ke l'o bu iya;
 be enya eruje l'eke mgboko jeberu;
 buru iya aphukotaje
 iphemiphe obule, no le mkpuli igwe.
²⁵ O bu teke o meru ike
 nu pherephere;
 bya atua mini atutu dobe;
²⁶ b'o turu ekemu dobe;
 l'oo ege-a be igwe
 e-gudeje achi mini;
 bya atooru egbe-igwe uzo.
²⁷ O bu teke ono b'o leru
 mmamiphe enya;
 bya emee ya;
 yo nguru anguru;
 bya adata iya;
²⁸ bya asu madzu:
 'L'o kwa otsu
 Nnajiufu egvu bu mmamiphe;
 osefu eka l'iphe du eji
 aburu iphe-odo-enya.' "

Jobu ekfu okfu-ehu iya

29 Jobu ekfuru iphe, ookfu tugburu; su:
² "O du mu t'a su l'oge
 teke ono a-laphuta azu;
 mbu teke ono,
 Nchileke shi eletaje mu enya ono;
³ mbu teke ono,
 uroku iya shi anoduje
 enwu mu l'uzo ishi.
 Yo buru iphoru iya;
 be mu shi egudeje swee eke ochi gbaru.
⁴ O bu teke ono; be eka
 mu shi buru upete.
 O bu teke ono;
 be onya mu le Nchileke
 shi buru onu-oma;
 a goru iya ndibe mu.
⁵ Teke ono;
 be Okaribe-Kakota-Ike shi nonyabe mu.
 Unwegirima mu

eswiphee mu mgburumgburu.
⁶ Teke ono; be iphe,
 bu elu, mu doberu edobe shi azu azuzu.
 Oshi olivu mu l'eyeru mu
 nebyi jeye le ndu ophu no l'ali okponku.
⁷ Teke mu shi ejeje
 l'obu-edukfu mkpukpu;
 tsoru ndu bu ogurenaya
 nodu l'obu-edukfu.
⁸ Unwu-okorobya -phua mu;
 ephe akpola azu;
 ndu bu ogurenaya
 awu-lihu vudoru mu evudo.
⁹ Ndu ophu bu ishi
 le mkpukpu adaa ashj.
¹⁰ Onu akpuru ndu,
 a maru epha ephe l'uga;
 ire anyaru ephe l'akpo.
¹¹ Iphe, bu onye nuru eke
 mu ekfu okfu;
 shi atuje onu mu k'oma.
 Ege ono be ndu phuru
 mu nu; shi ajaje mu ajaja.
¹² Ishi iya aburu le mu shi
 adzoje ndu ukpa,
 raru bya t'a gbaaru ephe mkpu;
 jeye l'unwu-ogbe,
 e te nwedu onye a-gbaru ephe mkpu.
¹³ Ndu, no l'oke mkpa;
 me unwanyi, nji ephe
 ta nohedu shi ajaje mu ajaja;
 kele mu shi buru ephe
 o-kwo-le-mkpa.
¹⁴ Mu shi emeje iphe mu eme
 t'o daburu adaburu;
 t'e b'e emegbu nwoke;
 t'e megbu nwanyi.
¹⁵ Mu shi buru enya,
 ndu ishi gude aphu uzo;
 buru okpa, ndu ngvuru gude eje ije.
¹⁶ Mu shi du l'o bu nna
 l'eke ndu ukpa no;
 shi agbajeru onye
 mu ta madu odzori.
¹⁷ Mu shi anafuje ndu
 ejo madzu ike ephe;
 nafuta ndu ephe guderu
 t'ephe nweru onwephe.
¹⁸ Mu shi arije le mu a-ka nka;
 nodu l'ulo mu;
 laa l'oge nka-ezekuna
 nke mu l'ehu-gudangu.
¹⁹ L'ogbaragba mu a-no
 je agege onu le mini;

iji l'adatsua l'ekali, mu.
²⁰ Ugvu, aakwabẹ mu
 a-nọdu adu
 ọphungu ọphungu mbọku-mbọku;
 ike mu l'adukwaphu
 ọphungu ọphungu l'eje.
²¹ Ndiphe eshi egebeje
 nchị t'ẹphe nya iphe mu ekfu.
 Ẹphe shi adaje ashị;
 ngabẹ nchị teke mu adu ẹphe ọdu.
²² O shi abụje;
 mu -yewa ọnu;
 ẹ to nwehedu onye
 ekfukwadu okfu ọdo.
 Okfu mu ekfu shi
 eguje ẹphe egugu lẹ nchị.
²³ Ẹphe shi akwabẹjeru mu
 l'ọ bụ ndu kwabẹru
 mini t'ọ chịa.
 Ẹphe shi anabatajẹ okfu mu
 l'ọ bụ mini ọdungu.
²⁴ Mu -mụ ọnu-ọchi; o bu atuzita ẹphe.
 Ẹphe -lee mu ẹnya l'ifu;
 ẹphe agbakerehu.
²⁵ Ọ bụ mu shi anọduje
 ekoshi ẹphe ọzo;
 l'edu ẹphe l'ọ bụ eze,
 edu ndu soja iya;
 l'adu ẹphe ike ẹge
 aaduje ndu aphụ byaru."

Iphe-ẹhuka Jobu kẹ nta-a

30 "Obenu lẹ nta-a;
 bẹ ẹphe achiwa mu ọchi;
 mbụ ụnwegirima,
 mu heru l'eka;
 mbụ ndu nna ẹphe bụ
 ndu, mu t'aga ekwedu
 t'ẹphe tsoru nkuta,
 e cheru mu aturu.
² Ike ta dūhedu ẹphe;
 ọphu a-bụkwanu l'ẹphe a-baru mu uru.
 Mbụ l'uvo gbe gvūshi ẹphe.
³ Ụkpa-mkpere;
 mẹ ẹgu meru ẹphe;
 ẹphe agbaa ẹji l'ẹnya.
 O meru ẹphe;
 ẹphe anọduje agha
 ngvudangu lẹ
 mgbegu l'enyashi;
 l'egvu ọnu l'alị ọkponku;
 l'ẹke ẹphe aka ẹka ịkarikari.
⁴ Ẹphe etsojeru ẹgbudu

l'akpakọ mkpẹkwo,
 atso ụnú-ụnú l'ata.
 Yọ bụru iwobe;
 bẹ ẹphe avukoje l'eri.
⁵ Ndu-a bụ ndu
 e bufuru ebufu
 t'ẹphe ba anoshi
 l'ẹke madzụ ibe ẹphe nọ;
 l'aturu ẹphe ọzu
 l'ẹphè -bụ ndu iphura.
⁶ E yebutaru ẹphe;
 ẹphe alatsua lẹ
 mkpoworo nggele,
 mini tashihutsuaru atashihu je eburu;
 mẹ lẹ mgbaku eze mkpuma
 l'ime ime ọgba ime alị.
⁷ Ẹphe anọduje l'ime ẹgbudu
 l'ẹke ono l'ara ngarongarongaro;
 kwonwua l'ẹgbudu ẹke ono.
⁸ Ẹphe bụ ndu mmanu,
 ẹ-te nwedu iphe, ẹphe bụ;
 ndu e bufuru ebufu lẹ mkpukpu.
⁹ Ọ bụ ndu dū ẹge ono;
 bẹ ụnwu ẹphe gbe bya
 egudewa mu nū agū egvu.
 Mu abya abụwaru nū iphe, ẹphe
 gude agho ụgho-okfu.
¹⁰ Mu dū ẹphe oyi;
 ẹphe agbaru mu nkusa;
 ọphu ọotsudu ẹphe l'ẹhu
 ọnodu mu l'ifu gbua ọnu-mini.
¹¹ Ishi iya aburu lẹ
 Nchileke mewaru;
 ẹnwu agvū mu l'ẹhu;
 yewa mu ọru;
 tọ dūhe iphe,
 ẹphe asojekwadu nsọ
 ọnodu mu l'ifu mee.
¹² Ẹphe anọduje abya ọgu l'ẹke mu nọ.
 Ẹphe kweshiru ọnyà
 dobe tẹ mu bya eye ọkpa;
 bya agbaa ose-ọgu
 gude yebuta mu.
¹³ Ẹphe egudeje iphe
 tọ-chishia mu ọzo;
 l'ese t'ẹphe wofu mu;
 tọ dū onye agbọru ẹphe chaa.
¹⁴ Ẹphe shiru l'owere bata;
 ẹphe azaa l'awūpyabe mu.
¹⁵ Egvu gudewaru mu;
 ugvu, e shi akwabẹje mu
 ephukashihuwa l'ọ bụ pherephere.
 Iphe, mu shi nweru
 emishihuwa l'ọ bụ urukpu.

¹⁶ Nta-a bẹ iphe-ẹhuka
 kewaru mu kepyaa.
 Nke mu gvụakwaru.
¹⁷ O -rua l'enyashi;
 ọkpu, nọ mu l'ẹhu
 amịkota mu a.
 Ẹhuka iya ta
 anonyajedua zee ẹka.
¹⁸ Nchileke gudewa ike iya,
 dọ egvu zụ mu l'ẹkpiri.
 Ọ lọtaru mu l'olu uwe mu;
 kepyia mu ẹkpiri.
¹⁹ Ọ patawaru mu tụa l'ẹpotọ;
 mu abụwaru-a ẹja;
 mę ntụ.
²⁰ Mu ara l'araku nggube
 Nchileke; tii yeeru mu ọnu;
 mu -gbeshi vudo evudo;
 nggu achale mu-a ẹnya achacha.
²¹ Ị byaru bya aghachiru mu ifu;
 l'anụ mu chikikfuu.
 I gudewa ike ngu l'ọ ha byia mu ẹka.
²² Ị paliru mu oreke-imeli;
 woru mu tųaru pherephere.
 Ịpanga mu apanga l'ọ bụ
 onye oke pherephere apa.
²³ Mu mawaru l'ị kpụwa mu ala maa.
 Ị kpụwa mu ala ẹke ono,
 e doberu iphe bụ ndu nọ ndzụ ono.
²⁴ Ẹ tọ dudu onye aphuje
 onye ike gvuru;
 jeshia ya otso ọgu;
 l'ẹke oochi mkpu
 t'a gbaaru iya mkpu.
²⁵ ?Mu te shidunua arajeru
 onye iphe-ẹhuka byaru ẹkwa.
 ?Mu te shidunua aguje
 aphụ onye ụkpa.
²⁶ Obenu lẹ mu leri ẹnya iphe-oma;
 yọ bụru ẹjo iya bẹ mu phuru.
 Mu elee ẹnya iphoro;
 yọ bụru ọchi bẹ byaru nụ.
²⁷ Iphe, anọduje atapyashi
 mu ime ẹhu te kwedu mu ahaha;
 mbọku-mbọku kpọ
 abụjelephu iphe-ẹhuka.
²⁸ Mu tsowaru ghaphee;
 bya anwakputa;
 tọ bụ l'ọo anwụ chiru mu;
 mu anwakputa.
 Mu nọwa l'edzudzu ọha
 l'echi mkpu t'a gbaaru mu mkpu.
²⁹ Olu mu adawa l'ọ bụ olu nkuta-ọswa;
 l'adkwaphu l'ọ bụ kẹ enyi-nwenu.

³⁰ Akpọ, nọ mu l'ẹhu
 jihuwaru kpalungu;
 l'aswashihu aswashihu.
 Nta-a bẹ ẹhu erekotale mu phụ ọku.
³¹ Ogumogu, mu shi
 akpoje bụwa mu nụ aphụ.
 Opu, mu shi aphuje
 egbe adawa nụ l'ọ bụ ọzu-ẹkwa."
31 "Mu kpebuhawaru iya l'ime obu mu
 lẹ mu ta byadụ bya ele nwamgboko ẹnya;
² kẹle Nchileke, bu
 Ọkaribe-Kakota-Ike
 ahụje onye eme ẹge ono ahụhù.
³ ?Tọ bụdu kpurupyata;
 bẹ Nchileke doberu ndu ẹjo madzụ;
 ọmuruku aburu kẹ ndu eme ẹji.
⁴ ?O nweru iphe, mu eme,
 Nchileke ta amadụ.
 T'ọ nweru ẹke, mu yeru
 ọkpa, ẹ tọ madụ.
⁵ Ọ -bụru lẹ mu jejewaru
 je eye ẹka l'iphe,
 ẹ ta bụdu ire-lanụ;
 ọ dudu bụru lẹ mu
 jejewaru je eye ọkpa l'ẹjo-ire;
⁶ tẹ Nchileke l'onwiya
 gudewaru ọkpobe iphe,
 oogudeje atụ iphe;
 tụa mu.
 Yọ phụ l'ẹ to nwedu ẹke mu yesweru ẹka.
⁷ Ọ -bụru lẹ mu ngejewaru
 Nchileke ẹka l'ishi; shiswee ọzo;
 ọ dudu bụru lẹ mu
 kwejewaru t'e nwuru
 mu ye l'ome ẹjo iphe;
 m'ọ bụ lẹ mu yejewaru ẹka l'iphe, dọ ẹji;
⁸ ọo ya bụ; t'ọ bụkwaru
 ndu ọdo e-ri iphe mu kpataru l'okfu mu;
 ndu ọphu mu kọru
 akoko, nọkwadu l'alị
 aburu efeshi bẹ ee-feshi iya.
⁹ Ọ -bụru l'ọ nweru nwanyi,
 kpọjewaru mu mgbenya;
 ọ -bụru lẹ mu jejewaru je
 egeporu l'ọnu ọzo nyee nwoke ibe mu;
¹⁰ ọo ya bụ; tẹ nyee mu
 bụkwaru onye e-mekochaa
 ejeru nwoke ọdo ozi;
 l'a-laru iya l'ulo.
¹¹ Kẹ l'ọo iphe, dọ ẹge ono
 bụ iphe, bụ; mu -mee ya;
 yọ bụru mu iphe-iphere;
 bụru iphe ee-kpee mu ikpe iya.
¹² Ọ bụ egbe iphe ono

abujeru Abádõnu; mbụ ọku
 ali-maa dzụ-gbua mu;
 mbụ dzụa dzụa iphe,
 mu kpataru l'okfu mu.
¹³ Ọ -bụru l'o -nweru ndu ozi mu;
 onye ọphu byajeru nụ
 bya asụ mu l'o nweru
 ẹke mu meru iya ẹji;
 mu te eyeru iya ọnu ẹge, gbaru nụ;
¹⁴ ?bụ ngunu bẹ mu
 e-kfuru Nchileke teke
 ọo-gbakushi mu iya?
 ?Bụ ngunu; bẹ mu e-kfu
 m'a sụ tẹ mu bya akọo iphe meru nụ.
¹⁵ ?Tọ bụdu Nchileke,
 motaru mbèdua ye
 nne mu l'ẹpho;
 bẹ motakwaruphu
 ẹphebedua ye nne ẹphe l'ẹpho.
 ?Tọ bụdu onye lanụ ono
 tuko ayi kpua l'ẹpho nne ayi?
¹⁶ Ọ -bụru l'onye ụkpa
 rojeru mu iphe;
 mu ta nụ iya ẹya;
 ọ dudu bụru lẹ mu
 mejewaru nwanyi,
 nji iya ẹ ta nọhedu;
 ẹnya-mini eshia ya ẹnya;
¹⁷ ọ dudu bụru lẹ mu
 rijeru nri nkinyi;
 zahaa nwa-nwogbe;
¹⁸ obenu lẹ keshinu ọphu
 mu bụ nwata;
 bẹ mu shilephu heta
 ụnwu ogbe ẹge nna eheje ụnwu iya.
 Ọ kwaphu ẹge ono;
 bẹ mu shi keshinu ọphu
 a mụru mu l'ehe
 ụnwanyi, nji ẹphe ẹ-ta nọhedu.
¹⁹ Ọ -bụru lẹ mu phujeru
 onye ẹ-ta mahèdu ẹge
 oo-me onwiya l'ẹke ọ gba ọtu;
 ọ dudu bụru onye ẹ-ta
 dudu ẹge ọ haru iya,
 ẹ-te nwedu iphe oye l'ẹhu;
²⁰ mu ta chẹ iya
 iphe oye l'ẹhu;
 shi ẹge ono mee t'o gude
 obu iya tua mu ẹpha
 lẹ mu gude ẹji aturu mu
 meta ukpo gude gbochita ya oyi.
²¹ Ọ -bụru l'o nweru iphe,
 mu halijewaru ẹka mee
 onye nna iya ẹ-ta nọhedu;

okfu lẹ mu bụ onye
 ọnu eru l'okfu l'ulo-ikpe;
²² tẹ ẹka kwafukwa mu;
 t'ẹka shikwaa inwo rifu mu erifu;
²³ kẹle mu atsụ Nchileke egvu
 t'ẹ b'o me mu akaduru.
 Ọdu-biribiri iya egudeje mu;
 k'ọphu mu ta adujedu
 ike mee egbe iphe ono.
²⁴ Ọ -bụru lẹ mu chijeru
 ụkfu kwẹe l'okpoga;
 ọ dudu bụru lẹ mu
 kpojeru obu ye lẹ mkpola-ododo;
²⁵ ọ -bụru lẹ mu gudejewa
 k'eze iphe, mu nweru
 kua onwomu ekuku;
 mbụ ẹku, mu gude ẹka mu kpata;
²⁶ ọ -bụru lẹ mu gudejewa
 kẹ o-gbu-nwji-nwji
 ẹnyanwu baaru iya ẹja;
 ọ dudu gude kẹ mma
 ọnwa baaru iya ẹja;
²⁷ ọ dudu bụru lẹ mu
 gudejewa obu mu;
 m'ọ bu ẹka mu baaru iya ẹja l'edomi;
²⁸ t'a gukwaaru mu iya l'ejo iphe;
 gude iya kpee mu ikpe;
 kẹ l'iphe ọ bụ;
 bụ lẹ mu ta bụhedu onye
 egude ire iya ẹka l'ẹke
 Nchileke ọphu bu l'imigwe nọ.
²⁹ Ọ -bụru lẹ mu tejewaru ẹswa
 kẹ l'onye ọhogu mu eje iphe-ẹhuka;
 ọ dudu bụru lẹ mu
 gudejewa k'iphe-ẹhuka,
 byaru iya nụ tụa okokooko;
³⁰ mu te gudebukwaa ọnu
 sụ t'iphe mee onye ọhogu mu;
 l'udu kẹ mburõnu.
³¹ Ndu shi ejeru mu ozi maru
 l'ẹ to nwedu onye
 byajeru nke mu,
 ẹ te rijidu ẹpho.
³² Ẹ tọ dúbudua onye
 shi eshishi, radujeru lẹ gbororo;
 kẹle mu shi eghebeje
 ulo mu ọnu;
 tẹ ndu ije bata bya aradu.
³³ Mu te mebua iphe,
 dụ ẹji; kpamia ya ẹge
 ndu ọdo akpamije;
 m'ọ bụ woru njọ domia l'ime obu mu.
³⁴ Mu te egudebua ọtsu
 egvu iphe ndiphe e-kfu;

teke ephe n̄uru iphe,
 mu meru; kp̄urube ɔnu;
 m'ò b̄u je eworu
 onwomu domia l'ime ɔlo.
³⁵ Ha! Ndege mu
 nwekwanuru onye
 e-ye ɔnu l'iphe-a,
 mu ekfu-a!
 Mu dookwaru edori
 ehu mu; byia eka l'ekwo.
 Te Okaribe-Kakota-Ike
 yewaru mu ru ɔnu.
 Onye ono, ebo mu
 ibo ono ewota ibo ono,
 oobo mu ono dee edede l'ekwo dobe;
³⁶ me mu ewojeleru iya phu
 dege l'ukuvu;
 mbu kpuru iya l'ò b̄u onye
 kpu okpu-eze;
³⁷ me mu eshikwanu ishi lanu
 dooru iya edo ehu mu nanu nanu;
 me mu abyalephu bya
 evudo iya l'ifu l'ò b̄u nwatibe eze.
³⁸ O -b̄uru l'alj mu
 echi mkpu ekpu mu;
 mgbawali, no iya nu l'ara eka;
³⁹ o -b̄uru le mu jikaru
 le mu ta akfudu ndu jeru mu ozi ugwo;
 ephe aguru aphu lasha;
⁴⁰ t'ò bukwaru egbara
 a-kfu l'alj ono l'ozori witu;
 eswa mmanu efushia ya ozori bali."
 O gv̄u Jobu l'onu.

Onu, Elihu eye

32 Tò d̄u iya b̄u; umadzu eto ono ahaa nt̄utego
 ono, ephe le Jobu at̄u ono; ke le Jobu te kwetadu
 l'ò nweru iphe ya meru eji. ² Ya ndono; Elihu av̄oru oku
 gh̄ua ehu l'eke Jobu no; ke Jobu pataru onwiya ko-
 gabe l'ò b̄u yebe Jobu b̄u onye doberu eka ndoo; l'e t̄o
 b̄udu Nchileke. Elihu ono b̄u nwatibe Barakelu, b̄u
 onye Buzu; onye eri Ramu. ³ Elihu av̄okwaruphu oku
 gh̄ua ehu l'eke ndu ònyà Jobu ono no; ephe eto; okfu
 l'ephe ta d̄udu ike gbanwee Jobu okfu; gbe anmakwa
 iya ru ikpe. ⁴ Iphe, kparu iphe, Elihu daru ash̄i keshinu
 ono b̄u l'ò yebedua b̄u nwata l'eke ndu ophu no. ⁵ Yò
 bya aphu l'umadzu eto ophu ta mah̄edu iphe, ephe e-
 kfu; yo ghulaha ya eghughu.

⁶ Tò d̄u iya b̄u;
 Elihu Barakelu, b̄u onye Buzu asu ephe:
 "Mb̄edua kwa nwata;
 unub̄edua ab̄uru ogurenya.
 O kwa iya kparu iphe,

mu shi ats̄u egvu;
 l'atsokwaphu unu enya
 okfuru unu nwege ya mataberu.
⁷ Mu shi ar̄i t̄e ndu b̄u ogurenya kfua;
 ndu ophu kawaru nka
 ezia ayi mmamiphe.
⁸ Obenu l'ò b̄u ume,
 no madz̄u l'ehu;
 mbu ume
 Okaribe-Kakota-Ike;
 be emeje t̄e madz̄u maru mmamiphe.
⁹ Mmamiphe ta bukwa l'ogurenya;
 ophu iphe-odo-enya 'abukwa l'oka nka.
¹⁰ Oo ya be mu ekfu;
 su t'unu ngab̄eduduru
 mu phu nchi;
 t̄e mu kfua nwege mu maru.
¹¹ Mu shikpelekwaphu daa ash̄i;
 unu l'ekfu nk'unu.
 Mu shi ngabekpelephu
 nchi l'eke unu achokashi iphe, unu e-kfu.
¹² Mu ngabekpooru unu nchi
 ohuma ohuma;
 ophu o dudu l'unu ha,
 onye duru ike gbanwee Jobu okfu;
 to du unu onye duru ike saa ya okfu.
¹³ Unu ba asukwa l'unu maru mmamiphe;
 le Nchileke nwekwaru
 onu, oo-yeru Jobu;
 l'e to kwa madz̄u b'ò no l'eka.
¹⁴ Jobu te kfukwaru yeru mu;
 ophu mu 'eyekwanu onu ege unu yeru.
¹⁵ Nta-a be ike gv̄uwaru ephe;
 ephe ta mah̄e iphe odo, ephe e-kfu.
¹⁶ ?Mu a-da ash̄i;
 ke l'ephe ta mah̄edu iphe,
 ephe e-kfu to;
 mbu nta-a, ephe nmangotsuaru;
 ephe ta mah̄e onu odo, ephe e-ye-a.
¹⁷ Mb̄edua nwekwaru
 nwonu, mu e-ye.
 Mu e-kfukwaphu
 nwege mu maru.
¹⁸ Ishi iya aburu l'iphe,
 mu e-kfu jiru mu onu;
 okpoma te kwe t̄e mu dobe onu ndoo.
¹⁹ L'ime onwomu;
 be mu dulephu l'ò b̄u
 mee, a gbaru ye
 l'ekpemu swo-chia
 aswo-chi.
 Mu -dobe onu ndoo;
 be mu a-gbahukwa
 l'ò b̄u otumu ophungu,

e yeru m̄ee.
²⁰ Mu e-kfu okfu t'ēhu ḡua mu phengu.
 Mu e-kpuha ̄onu;
 yee ̄onu.
²¹ Ẹ t̄o d̄udu onye mu agba eyeru;
 ̄ophu ̄o d̄udu onye mu
 aja ajaja-nts̄udekfu;
²² k̄ele nd̄ege ̄oja madz̄u
 ajaja-nts̄udekfu kw̄oru mu ̄ehu;
 m̄e onye ono, meru mu
 ono ewofu mu ru l'ipheregede.”

33 “Nta-a; Jobu;
 ngaberu mu nchi;
 nggu at̄onwube nchi
 l'iphemiphe ̄obule,
 mu ekfu!
² Mu abyawa t̄e mu
 kpuhaa ̄onu; kfu okfu.
 Iphe mu e-kfu jikwaru mu ̄onu.
³ Obu ḡukwaru mu iphoro
 l'okfu, mu abya ekfukfu.
 Iphe, mu abya ekfukfu ab̄uru ezi-okfu.
⁴ ̄O kwa Ume Nchileke;
 b̄e metaru mu n̄u;
 b̄uru Ume
 ̄Okaribe-Kak̄ota-Ike;
 b̄e mu gude n̄odu ndz̄u.
⁵ Yeeru mu ̄onu;
 m'̄o -b̄uru l'ji-d̄u ike.
 R̄ukota ̄ehu t̄e mu l̄e nggu kp̄ogba iya.
⁶ ̄O kwa ̄ege i d̄u;
 b̄e mb̄edua d̄u l'ifu Nchileke;
 b̄uru ̄ege e gude ̄eja kee ngu;
 b'e gudekwaphu ̄eja kee mb̄edua.
⁷ ̄Oo ya b̄u t'̄e b'̄i
 ts̄ushi mu egvu;
 k̄e l'̄e to nwedu iphe,
 mu eme ngu.
⁸ I k̄furu iya; mu an̄ua ya;
 teke i s̄uru:
⁹ L'̄i d̄ubebe mma;
 l'̄e t̄o d̄udu iphe, d̄u eji, i mejeru.
¹⁰ L̄e Nchileke an̄oduje av̄ocha ngu;
 k'̄ophu oo-bobe ngu ibo;
 gbe ḡukobewa ngu n̄u
 l̄e ndu ̄ohogu iya.
¹¹ L'̄o yewaru ngu
 mkp̄oro l'̄okpa;
 l'ele t'̄o maru ̄ege īiha ̄okpa.'
¹² ̄Ole; mu eme t'̄i maru
 l'iswi ta d̄ukwa ngu mma;
 k̄ele Nchileke b̄e kakwa madz̄u nshinu.
¹³ ?B̄u nḡunu kparu iphe, īita-tso iya okfu
 s̄u l'̄e too yejedu ̄onu

l̄e mkpu, iichi l'echiku iya?
¹⁴ K̄ele Nchileke ab̄uje;
 o -kfu okfu;
 yo kfukwazi iya ̄odo; kfukwazi iya ̄odo.
 ̄Obule ̄e to dojedu madz̄u ̄enya.
¹⁵ Ooshije l̄e nr̄o;
 m̄e l'̄aph̄u kfu okfu
 l'enyashi teke mgb̄enya
 ts̄ushiru madz̄u;
 ̄ephe az̄eshiwa az̄ee.
¹⁶ ̄O b̄u teke ono;
 b̄e ookfuje okfu ye ̄ephe l̄e nchi;
 nmaaru ̄ephe ̄okwa,
 e-ye ̄ephe egvu;
¹⁷ t'̄e shi ̄ege ono t̄e madz̄u
 haa ome ̄eji;
 m̄e t̄e madz̄u be ekushi onwiya ekuku;
¹⁸ t'̄e shi ̄ege ono dz̄ofuta
 iya t'̄e b'̄o dalah̄u l'iduma;
 dz̄okwaa ya ph̄u l'̄eka anw̄uhu.
¹⁹ Nchileke ahajeru gude
 iphe-ememe h̄u madz̄u àh̄h̄u;
 paru iya chee l'̄ulo;
 l'amipyashi iya ̄okpu;
²⁰ k'̄ophu b̄u l̄e nri a-bya ad̄u iya ash̄i.
 Nri, kats̄ua ̄otso ̄ena ah̄ulahaa ya ̄egbo.
²¹ Ȳo laa ̄ehu; b̄uru ̄okpu.
 ̄Okpu iya, e te shi
 aph̄ujedu abya epheshia.
²² Ȳoo kp̄o ḡegege akp̄o l'ala l'iduma.
 Ndz̄u iya akp̄o l'alakfu
 ndu ejeru anw̄uhu ozi.
²³ Nd̄ege o nweru
 onye k'̄eto, n̄o l̄e
 mkpak̄u madz̄u l̄e Nchileke;
 mb̄u onye lan̄u l'ukporo
 unwu-ojosi Nchileke,
 a-byan̄u bya ekfuaru
 madz̄u iphe, gbaru iya l'ememe;
²⁴ t'̄o meeru iya
 eze-iphe-oma; s̄u:
 'T'a dz̄oo ya r̄u
 t'̄e b'̄o dalah̄u l'iduma;
 l̄e ya ph̄uwaru onye
 e-gude gbata iya.'
²⁵ Teke ono b̄e
 oo-gbuchafu;
 bya ad̄u l'̄o b̄u nwata nsh̄i.
 Ȳo laphu az̄u;
 bya ad̄u l'̄o b̄u nwokor̄obyā.
²⁶ ̄O b̄u teke ono b̄u:
 madz̄u -k̄furu n̄u Nchileke;
 ȳo n̄ua ya.
 Teke ono;

yọ phụ ifu Nchileke;
 ẹhu atsọo ya ẹna.
 Nchileke abya edophu
 iya azụ l'ọnodu iya;
 bụ iya bụ ọnodu onye doberu ẹka ndoo.
²⁷ Ọ bụ teke ono;
 bẹ oo-vudo
 l'edzudzu ọha kfu ya hoo-haa:
 'Lẹ ya mesweekwaru;
 ye ẹka l'iphe,
 ẹ te vudodu nhamunha;
 ọbule Nchileke gụwaru iya nvu.
²⁸ Ọ dzọwaru iya ndzụ;
 tẹ ya ba adalahu l'iduma.
 Nta-a bẹ ya a-nọ ndzụ phụ iphoro.'
²⁹ Ono iphe, Nchileke
 emejeru madzụ ndono.
 O -metsua;
 yo mee ya ọdo;
³⁰ ẹge ee-shi t'ọ dzọo ya
 ndzụ t'ẹ b'ọ dalahụ l'iduma;
 k'ọphu ndzụ e-dzu iya.
³¹ Jobu; dakwaa ashị;
 ngabẹru mu nchị.
 Nọdukwa nwandoo;
 tẹ mu kfu iphe, mu ekfu.
³² Ọ -bụru l'ọ nweru ọnu,
 ii-ye; nggu eyee ya;
 kfu iphe, dū ngu
 k'ekfukfu;
 kẹ l'ọ dū mu t'a sụ l'e kpefuru ngu.
³³ Teke ẹ tọ dūdu;
 ngabẹkwaru mu nchị.
 Nọdu kwa nwandoo;
 tẹ mu zia ngu mmamiphe!"
34 Elihu asụkwaphu:
² "Unubẹ ndu mmamiphe;
 unu ngabẹkwaru mu nchị.
 Unu ngabẹkwaru mu nchị;
 unubẹ ndu gụru ẹkwo;
³ kẹ l'ọ bụ ẹge ire edeje ọnu lẹ nri;
 bụ ẹge nchị egeje nchị l'okfu;
 maru ọphu bụ ọkpobe iya.
⁴ Ọ kwa ayịbedua
 b'ọ nọ l'ẹka;
 t'ayi lee ẹnya l'okfu ọwaa;
 maru ẹge ọola;
 shi iya mụta iphe,
 dū mma.
⁵ Jobu sụru lẹ ya doberu ẹka ndoo;
 ọphu Nchileke 'ekwedu iya ọharu enge.
⁶ Ẹ to nwedu ẹke ya mesweru;
 e gbe sụ lẹ ya adzụ ejire.
 Ẹ tọ dū ẹke ikpe iya nmaru iya;

ọbule akfụ, ọogba iya yeekwaru iya ọru.
⁷ ?Unu phujewaru onye dū l'ọ bụ Jobu;
 mbụ onye angụ
 ẹjo-ọnu l'ọ bụ mini.
⁸ Ndu ẹphe l'iya anọduje
 achị idzi bụ ndu ẹjo madzụ;
 bụru ndu akirishi bẹ ẹphe l'iya ayj;
⁹ kẹle ọosuje l'ẹ tọ dūdu
 iphe, madzụ erita l'ome
 iphe, dū Nchileke mma.
¹⁰ Unu ngabekwaru mu nchị;
 unubẹ ndu nweru egomunggo.
 Tụswekwa!
 Ẹ to nwekwa lẹ
 Nchileke emee ẹjo iphe!
 Ọkaribe-Kakọta-Ike
 te emeghekwa iphe,
 ẹ te vudodu nhamunha!
¹¹ Ọ kwa ụgwo iphe,
 onye meru bẹ ọokfuje iya.
 Oowolatajeru onye
 l'ẹge umere iya dū.
¹² Ire-lanụ bụ lẹ Nchileke
 te emejekwa ẹjo iphe;
 mbụ kẹ tẹ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike nmaa
 madzụ ikpe inyigirinyi.
¹³ ?Bụ onye meru
 Nchileke t'ọ bụru ishi kẹ mgboko-a.
 ?Bụ onye sụru iya t'ọ
 letaje eliphe gbaa
 mgburumgburu ẹnya.
¹⁴ Ọ -bụru l'ọ chīru iya l'obu;
 lẹ ya a-nafu madzụ ume iya;
¹⁵ bụnu iya bụ lẹ madzụ
 kpoogba a-gwụ;
 laphukota azụ l'ẹja.
¹⁶ Ọ -bụru l'iphe edoje ngu ẹnya;
 ngabẹkwa nchị;
 nua iphe-a, mu ekfu-a.
¹⁷ Onye ikpe,
 vudo nhamunha dū ashị;
 ?nanụ ẹge oo-shi bụru ishi; l'achị.
 Onye ono,
 doberu-ẹka-ndo;
 bya aburu iya bụ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike ono;
 ?nanụ ẹge ii-shi nma iya ikpe.
¹⁸ ?Tọ bụdu Nchileke bụ
 onye asuje ndu eze
 l'ẹ tọ dūdu iphe,
 ẹphe bụ!
 Yọ sụ ndu nweru ẹnya
 l'ẹphe bụ ndu ẹjo madzụ?

¹⁹ Ẹ tọo kpadu ókè
l'ẹke ndu eze nọ;
ọphu oowotajedu
iphe gbaru onye ụkpa
nụ oke amadu;
kẹle ndu ono ẹphe ẹbo
bụ iya gude ẹka iya kee ẹphe.

²⁰ Ẹphe agbajihuje
agbajihu l'echi-abali.
Nchileke alọ-woje
ndiphe alọ-wo;
ẹphe anwushihu.
Ndu oke amadu;
bẹ oowofuje;
to nwe madzu nwigbaleke-oma,
oogbe ele ẹnya t'o yetaru iya ẹka.

²¹ Ẹnya Nchileke
anọjekwa l'uzo, madzu eshi.
Ọophukotaje ẹke ẹphe aha ọkpa l'eshi.

²² Ẹ tọ dudu ẹge ọchi
gbaru; tọ dudu ẹke,
gbaru tsukiribangu;
bụ ẹke ndu ejo madzu
e-domighe onwẹphe.

²³ Nchileke te eyekwaa
oge teke ndiphe
a-bya iya ifu t'o kpee ẹphe ikpe.

²⁴ Ẹ too jejeodudu ọkpa ishi;
tẹmanu yo wofu ndu
ishi; chita ndu ọdo
dochishia ẹnya ẹphe.

²⁵ Ọ bụ okfu l'ọ makotaru
iphe, ẹphe eme
meru iphe oonwutsuje
ẹphe l'enyashi;
gwee ẹphe rakaraka.

²⁶ Ọonoduje l'edzudzu ọha
l'ẹke onyemonye ọbule a-phu ẹphe;
hụa ẹphe àhùhù k'iphe, dudu eji, ẹphe eme;

²⁷ okfu l'ẹphe haru otso Nchileke;
ọphu ọ dudu iphe,
ọ sọru t'e mee,
nweru ọphu ẹphe emeje.

²⁸ Ẹphe emeje ndu ụkpa;
mkpu, ẹphe erua Nchileke nchi;
k'ọphu bụ lẹ Nchileke
anuje ẹkwa, ndu ẹ-ta
dudu ẹge ọ haru ẹphe.

²⁹ Ọlobu; ọ -sukwanu lẹ
ya te eyedu ọnu;
?bụ onye a-nma iya ikpe.
O -domia ifu iya;
?bụ onye a-dudu ike phụ iya.
Ọ bụ iya nwe madzu;

mẹ iphe bụ mbakeshi.

³⁰ Oomeje t'onye te emedu
ele Nchileke ba anọshi l'ọchichi;
k'ọphu ẹ tọo watadu
ogbaru madzu ọnya.

³¹ Ọ -buru lẹ madzu sọru
Nchileke l'o tewaru iya;
lẹ ya te emehedu eji ọdo;

³² t'o koshinu iya ẹke
o teru iya;
k'ọphu ya te emehedu iya ọdo.

³³ ?Iiri lẹ Nchileke e-gbe
bya ebua ngu nggo
k'ẹji, i meru;
l'ẹke uta iphe eji ngu ta ladu ngu azu.
Ọ kwa nggubedua
e-kfu iphe iiri;
ẹ tọ kwa mbẹdua.
Ọo ya bụ; kfunua iphe,
i maru.

³⁴ Ndu iphe edoje ẹnya;
mẹ ndu mmamiphe
a-sukwa:

³⁵ L'iphe Jobu ekfu kwa
okfu onye egomunggo swehuru;
mbụ l'iphe ookfu te nwedu ishi.

³⁶ Ọ dudu mu t'a sọ lẹ Jobu;
bẹ aa-data darua ya l'ishi;
kẹ l'okfu iya ada l'ọ bụ
okfu ejo madzu.

³⁷ O meru iphe, dudu eji;
bya etsubekwa l'ẹke ono
l'ekwefuru Nchileke ikè.
Ayi l'iya -nọdu;
yọo kụ ẹka l'aja ayi ewena;
l'ekfu ejo okfu l'ekpu Nchileke."

35 Elihu asu:
² "Jobu; ?i tubesu l'ọ bụ

ngu odobe-ẹka-ndoo;
l'ẹke iisuje l'i ka
Nchileke odo odomu?

³ Obenu l'ijijije; sọ:
'?Bụ ngunu bụ uru iya?
'?Nanụ uru, iirita
kẹ l'i haru ome eji?'

⁴ Tẹ ya yeeru ngu ọnu;
nggu lẹ ndu ọnyà ngu pẹ.

⁵ Palikpoduaphu ẹnya
lee l'akpamigwe;
nggu aphụ urukpu ono,
nọ ngu oreke-imeli ono.

⁶ I -mee iphe, dudu eji;
?i mebataru Nchileke l'awe?
Ejo iphe, i meshiru;

m'ò -ha ìha agha;
 ?òo-kpòshi iya ngùnù?
 7 Ò -bùru l'i doberu ẹka ndoo;
 ?o gbe nweru ẹge iishi
 gude iya l'eyetaru
 Nchileke ẹka?
 Mbù; ?o nweru iphe
 oogbe anata ngu l'ẹka.
 8 Ẹjo iphe, iime kwa
 madzù ibe ngu bẹ iimebeta;
 bụkwaruphu ẹphe;
 bẹ odobe-ẹka-ndoo ngu agaru mkpa.
 9 Ọobuje; a -kpanụka
 ndiphe ẹhu;
 ẹphe eye mkpu l'ọnu.
 Ẹphe echije
 'Ojilẹka tọgbo;'
 t'a bya anafù ẹphe
 l'ẹka ndu ike.
 10 Ọle ẹ tọ dudu onye araje
 araku Nchileke,
 bụ onye keru iya nù;
 mbù onye emeje
 t'ayi mụa ọnu-ọchi
 l'oge iphe-ẹhuka;
 11 onye ka ayi ozi iphe
 karia ẹge oozije ụnwu-anụ-ẹgu;
 bya emee ayi;
 ayi aka nwenu, ẹphe l'eli ọmaru iphe.
 12 Ẹ too yejeduru madzù
 ọnu teke oochi mkpu.
 Mkpata iya abùru lẹ ndu
 ẹjo madzù kunukaru onwẹphe ekuku.
 13 Ishi iya bụlephu lẹ
 Nchileke te eyejeduru ọnu
 teke eechi mkpu ìphòró.
 Ọkaribe-Kakọta-Ike
 te eyejeduru ọnu l'egbe iphe ono.
 14 ?Nanù ẹge oo-gbechia
 ngaarù ngu nchì;
 nggùbe onye sùru
 l'ẹ t'ì phùdu iya lẹ phuu;
 mbù nggùbe onye sùru
 l'ikpe ngu nọ iya l'ifu;
 l'ìi-nọdu-a angaru iya?
 15 Nggu asụkwaphu
 l'iphe-eghughu Nchileke
 ta dudu iphe, oomeje;
 ọphu ọkpajeduru ẹjo madzù ishi.
 16 Ọo ya bụ l'iphe
 nggùbe Jobu ekfu bụ mkpọkoro okfu.
 Okfu nọ ngu l'ọnu;
 ọle iphe iikfu te nwedu ishi."

36 Elihu asụ Jobu
 2 "Taa nshi nwanshij;
 tẹ mu koshi ngu
 l'o nwetsukwaru-a
 iphe ọdo, mu e-kfu;
 gude gbataru Nchileke.
 3 Ẹke mmamiphe mu
 shi tekwaru ẹnya.
 Mu e-koshi ngu
 l'onye ono, keru mu nù
 ono bụ onye vudo nhamunha.
 4 Iphe ìi-tùbe nvọ bụ
 l'okfu mu ta bụdu ẹjire.
 L'onye kẹ mmamiphe
 katsua odota ẹnya;
 bẹ nggu l'iya nọkwa l'ẹke-a nta-a.
 5 Nchileke hakwa nshinu;
 obenu l'ẹ to nwedu onye
 ọokpoje ẹbo-ẹbo l'afù.
 Ọ ha nshinu; bya abùru
 onye iphemiphe ọbule edoje ẹnya.
 6 Ndu ẹjo iya b'ẹ too dobejeduru ndzù.
 Obenu lẹ ndu aakpa ẹhu;
 bẹ ọonuje iphe,
 gbaru ẹphe.
 7 Ẹnya ta alufujeduru iya
 l'ẹke ndu doberu ẹka ndoo nọ.
 Oomeje; ẹphe lẹ ndu eze
 atuko bụru eze;
 bya emee t'aakwabeje
 ẹphe ugwu gbururu jeye lẹ gbururu.
 8 Obenu; l'a -tù madzù mkpakọbe;
 ọkpukpu iphe-ẹhuka ono,
 a tųru iya ono ekee ya;
 kee ya dųngu
 9 bẹ Nchileke ekoshije
 onye ọbu l'o shiwa l'ekuku,
 ooku onwiya;
 yeswee ẹka.
 10 Oomeje t'ẹphe ngabẹ nchì
 l'ụzo, ọokpo-ziru ẹphe;
 mẹ t'ẹphe taa onwẹphe ụta
 iphe, dų ẹji, ẹphe eme.
 11 Ẹphe -mee iphe, o kfuru;
 jelahaaru iya ozi;
 bẹ nwoge ọphu phọduru
 lẹ ndzù ẹphe teke ono
 a-bùru ẹphe ụpete;
 ẹphe anọduplephu l'àgó.
 12 Obenu l'ẹphe -jika
 l'ẹphe te yeduru iya ọnu;
 bẹ ẹphe a-laa l'ọgu;
 nwụshihu l'ẹphe be enwe egomunggo.
 13 Ndu Nchileke ẹ ta nọdu

l'obu evujeru iwe l'okpoma;
 k'ophu bu;
 l'o -kee ephe m'oo egbu;
 be ephe ta arakujekwa iya
 t'ọ gbaaru ephe mkpu.
¹⁴ Ephe agbakwohuje agbakwohu;
 tsoru unwoke okpara,
 a goru le nte laa l'ite lanu.
¹⁵ Obenu le ndu eje
 iphe-ehuka be onafutaje.
 Oogudeje iphe-ehuka
 ono mee t'anya doo ephe.
¹⁶ Iphe oome kwa te ya
 defuta ngu l'iphe-ehuka;
 dobe ngu l'eke ji-tusaru eh;
 nu ngu nri, aduje ngu mma.
¹⁷ Obenu le nta-a;
 be ikpe, e kperu ngu
 kwa ikpe, gbaru ejo madzu.
 O kwa iswi-odu-mma
 yele ikpe, du mma;
 be guderu ngu nu.
¹⁸ Kwabekwa anya t'e b'o
 du onye e-gude eku deru ngu ye.
 Be ekwekwa te oke
 eka-azu kpuchia ngu ifu.
¹⁹ Eku ngu ono;
 ?oo-me t'iphe-ehuka ngu laa to.
 ?Tii-gude ike nahu iya.
²⁰ Ba akpotakwa iya l'enwa;
 mbu enyashi ono,
 aakputaje ndiphe kpufu l'ufu ephe ono.
²¹ Kwabekwa anya t'e b'i ye eka l'ejo iphe;
 bu ophu, du l'o ka ngu ntse;
 ma l'oje iphe-ehuka.
²² Nchileke b'a chiliru eka le k'ike iya.
 ?Bu onye bu o-zì-iphe, aa-turu yeru iya?
²³ ?Bu onye kpọ-zijewaru Nchileke ọzo;
 m'o kwanu koshi iya l'o
 kwa eke o meru eji ndo-o.
²⁴ Nyatakwa kutsee
 Nchileke k'oru iya ono,
 ndiphe guwaru l'egvu
 gude kele iya ono.
²⁵ Ndiphe mgburumgburu phuwaru iya.
 Aanodu ụzenya ele iya ole-enya.
²⁶ Mmamiphe ayi te rukwa
 l'ege Nchileke habe.
 To nwe onye a-du ike kota
 ege ogurennya iya beru.
²⁷ Oomikobeje mini l'urukpu;
 yo chia latsua le nggele.
²⁸ Igwe -vua nwa
 tsutsutsu; yo chia uduruku

wushiru unwu eliphe.
²⁹ ?O nweru onye maru
 ege Nchileke eshije keshia urukpu.
 ?Bu onye maru ege
 ooshije l'okpoku iya l'atu
 egbe-igwe ke tarara tarara.
³⁰ Phuwaru ege o woru
 ebemu-igwe doo onwiya
 mgburumgburu;
 k'ophu bu l'ooruje l'ebo eze enyimu.
³¹ O bu ege ono be ooshije
 l'eleta ndiphe enya;
 l'anu ephe nri;
 l'anu iya k'etsutsu iya.
³² Oochijeru egbe-igwe l'eka;
 yo buru eke o goberu iya;
 be otuje iya.
³³ O bu edede be oodeje;
 gude gbaa ama le mini, abya achichi.
 Eswi, eeche echeche
 emejekwaphu t'a maru
 le mini abyawa achichi."
37 "O kwa iphe ono meru
 iphe obu anma mu anmanma;
 mbu l'obu akfu mu nkfu.
² Unu ngabeduduphu!
 Unu ngabeduduphu nchi;
 nua olu Nchileke!
 Unu nududuaphu ekiri, oode!
³ Oloje ebemu-igwe;
 yo dzuru mkpuli igwe;
 shi eke ono dzuru mgboko l'ophu.
⁴ Ebemu ono kugee;
 olu iya edelaha edede.
 Olu iya anoduje
 agba l'o bu egbe-igwe.
 E to nwedu iphe oodomije edomi.
⁵ O bulephu l'ege olu
 Nchileke edetabeje igidi aduje egvu.
 Oomeje iphe,
 kariru ege oo-do madzu enya.
⁶ Oosuje aka-mini t'o
 daa le mgboko.
 Yo sukwaphu
 mini t'o chia chi-shia ike.
⁷ Oomeje te madzu jebuhu ozi;
 k'ophu onyemonye
 obule a-maru ege ozi
 ke yebe Nchileke habe nshinu.
⁸ Unwu anumanu anoduje
 ekpu ekpukpu;
 domishia onwephe l'ime enu ephe.
⁹ Oke pherephere eshije
 l'uzo ohali;

9 ege ono bẹ oyi eshije l'uzo isheli.
 10 O bụ ume, Nchileke tūru
 emetaje aka-mini.
 Yọ bụru ume iya ono
 emeje tẹ mini,
 saru petengu bya anmaa anmanma.
 11 Oomeje urukpu;
 yọ ngụ-guhu angụ-guhu;
 yo shi l'urukpu ono
 l'eku ebemu kẹ mọremu mọremu.
 12 Oobuje; o -zia ẹphe;
 ẹphe ałowashihu dzuru
 mgboko mgburumgburu;
 ẹphe l'agbaphe iya;
 l'ejelephu ozi ẹge o ziru ẹphe.
 13 Nchileke achị-jeru ndiphe mini
 t'o gude iya hụa ẹphe àhùhù;
 m'ọ bụ t'o gude iya koshi
 lẹ ya yeru ẹphe obu.
 14 Ngabeduduphu nchị; Jobu!
 Nọduedu anọdu;
 gbua igo l'iphe,
 dū biribiri Nchileke emebe!
 15 ?I maru ẹge Nchileke
 egudeje atụ-zì urukpu l'akpamigwe?
 ?I maru ẹge oomeje ebemu t'o kua?
 16 ?I maru iphe urukpu
 adọjeru l'eli iya
 l'awungu awungu l'akpamigwe?
 Ono kwa ozi, dū egvu,
 o jeru; mbụ onye ono,
 tūkoru iphemiphe ọbule makọtaru ono;
 17 Teke phẹrephere,
 shi ụzo ọhuda ephe;
 alị ederu gbẹe;
 bẹ uwe, i yeru l'ẹhu
 anọduje ekpo ngu okpomọku.
 18 ?Ii-dụ-ghe ike mee
 akpamigwe t'ọ gbasaa agbasaa;
 kpọo gbengu l'ọ bụ onyo,
 a wụru awụwu?
 19 Kanuru ayi iphe,
 ayi e-kfuru Nchileke.
 Ẹ tọ dukwa iphe ayi maru, ayi e-kfu;
 kẹ l'ẹ tọ dudu ọphu ayi maru.
 20 ?Mu a-dụ ike kpọfu
 Nchileke l'ifu tọo.
 ?Bụ onye e-wota onwiya
 je agbaa mgbukuma.
 21 ?O nweru onye e-wota
 ẹnya iya je aphube l'anwụ,
 echi echichi;
 teke phẹrephere sacharu
 akpamigwe; yo doo rịsangu.

22 Nchileke shi l'uzo isheli;
 gude mkpọla-ododo
 kwaa onwiya ebirisa l'abya.
 O gude ike, eye egwu;
 dū biribiri l'abya.
 23 Okaribe-Kakọta-Ike bụ iya ka;
 ọphu ayi 'adudu ike
 abya iya ntse.
 Ikpe iya bụ ikpe,
 vudo nhamunha;
 odobe-ẹka-ndoo nk'iya edzua edzudzu;
 k'ọphu bụ l'ẹ tọ kpadu madzụ ẹhu.
 24 O bụ iya meru iphe,
 madzụ atsụ iya egvu.
 Ndu bụ
 ọ-maru-ọmachata; b'ẹ tọ gubedu iphe."

Ojejeje eyeru Jobu ọnu

38 Ya ndono; a nonyalephu oke phẹrephere awata
 ephephe. Ojejeje eshi l'oke phẹrephere ono wa-
 ta oyeru Jobu ọnu; sụ iya:
 2 "Bụ ngunu b'i maru
 kẹ t'i bya awata oye ọnu
 l'iphe ẹ te dodu ngu ẹnya?
 3 Rukotakwa ẹhu ẹge nwoke arukotaje;
 tẹ mu bya ajia ngu aji!
 Yejekwaaru mu iya ọnu!
 4 ?Bụ awe b'i nọ teke mu
 tọru ntọ-l'alì mgboko?
 Karu mu iya; m'ọ bụru l'o doru ngu ẹnya!
 5 ?Bụ onye chị-buru ẹge ọo-ha?
 ?Bụ onye gude ụdo tụa
 ẹge ụsa iya a-ha?
 6 ?Bụ lẹ ngunu
 b'a kpọbetsuaru ọkpa iya?
 ?Bụ onye gvuberu itso,
 bụ iya gude mgboko;
 7 teke ono, e metsuaru;
 mkpọ-kpodo nchi-abọhu awata ọgu egvu;
 unwu ojozi-imigwe
 atulaha okokooko ono.
 8 ?Bụ onye meru t'o nweru
 iphe a-nọ-buhu mini
 yẹle alì teke ono,
 mini lufutaru l'odungu ono?
 9 O kwa mubẹ Nchileke
 bẹ wotaru urukpu
 yee mini ono l'ọ bụ uwe;
 bya ewota ọchi, gbaru tsụbalangu
 phụ-kpua ya l'ọ bụ ẹkwa;
 10 bya akpaaru iya
 oke ẹke oo-jebebe;
 gude igwe gbaa ya ụpho

mgburumgburu;
 kpọ-chia ya;
 yeshia ya ibo.
¹¹ Mu asụ mini t'o lekwa
 ẹke eyii-mini e-jebebeje;
 t'ẹ b'o swejekwa ẹke ono.
¹² Jobu; ?i sụjewaru anwụ
 l'ọo teke ọo-hata ndọ-ọ?
 ?T'i sụjewaru
 ọ-nmẹwa-ụtsu
 l'ọo ẹke ọo-nọdu ndọ-ọ?
¹³ ?I sụjewaru
 ọ-nmẹwa-ụtsu
 t'o je azugude mgboko
 jja ya kpaphukpaphu
 jishia ya ndu eme ẹji?
¹⁴ Mgboko l'ophu;
 bẹ kpuru rogbodongu
 l'ọ bụ ọra, e gude eme iphe-ọhubama.
 E dengashia ya l'ọ bụ uwe.
¹⁵ Ẹ te kwejedu t'iphoro
 nwuaru ndu ẹjo madzụ;
 aanashije ẹphe ike,
 ẹphe gude eme ẹnari.
¹⁶ ?I jejewaru ẹke
 eze ẹnyimụ amụ amụmụ;
 ?t'i jejewaru ije
 l'ebo eze ẹnyimụ?
¹⁷ ?E koshijewaru ngu
 ọnu-uzo alị-maa;
 ?t'i phujewaru ọnu-uzo
 nwonyonyo anwụhu?
¹⁸ ?I rị-vujewaru ẹge
 mgboko-a habe nshinu?
 Ọ -bụru l'i maru iya;
 ngwanụ kfulu mu iya!
¹⁹ ?Bụ awe bẹ eeshije eje
 l'ufu ẹke iphoro bu?
 ?Bụ awe bụ ufu kẹ ọchi?
²⁰ ?Ii-dụ ike dua ẹphe
 t'ẹphe laa ẹke ẹphe shitsua?
 ?I maru uzo, eeshije ala ufu ẹphe?
²¹ Mu marua l'i makotaru
 iphe ono l'ọ ha;
 keshinu a mụha-oduru
 ngu rụ; b'e kederu iphe ono l'ọ ha.
 I kawanuru nka
 kalihu akalihu!
²² ?I bahujewaru l'ulo ẹke
 aakubeje aka-mini;
 t'i phujewaru ulo ọphu
 aakubeje mini suno,
²³ bụ iphe, mu doberu
 kwabẹru oge iphe-ẹhuka;

mẹ oge ọgu.
²⁴ ?Nanụ ọzo ẹke,
 anwụ eshije hata;
 m'ọ bụ ẹke pherephere
 ọzo ẹnyanwu-ahata
 eshije tsogbaru mgboko?
²⁵ ?Bụ onye waru ọswa
 ẹke eze mini eshije teke ọochi;
 bya atọru egbe-igwe ọzo, ooshije;
²⁶ gude iya agba mini
 l'ẹke madzụ te budu ebubu;
 mbụ l'echi-ẹgu,
 ẹ ta dudu onye bu iya nụ;
²⁷ gude iya mee t'alj,
 daburu ochobo,
 ẹ ta dudu iphe, nọ iya nụ
 nguta mini wata ofu ẹwu.
²⁸ Mini ono, igwe achije ono;
 ?o nweru nna tọo?
 Tọo iji ono, adaje nụ ono;
 ?bụ onye bụ nna iya?
²⁹ ?Bụ onye bụ nne, mụru
 mini ono ejije oyi, nmụa anmụnmụ ono?
 Iji ono, eshije l'imigwe
 adashị ono;
 ?bụ onye tsuru ime iya;
³⁰ mbụ iji ono, bụ iya
 emeje tẹ mini nmaa l'ọ bụ mkpuma;
 mekwaaphu t'ebo mini nmaa kpungu?
³¹ ?Ii-dụ-ghe ike kekoo
 mkpọ-kpodo, Puleyadesu?
 ?T'ii-dụ ike tọshia
 mkpọ-kpodo Orayonu
 t'ọ nọdu nanụ nanụ?
³² ?Ii-dụ ike mee iphe,
 bụ mkpọ-kpodo,
 nọnu t'ọo fujẹ l'ògè iya?
 ?T'ii-dụ ike dua
 mkpọ-kpodo Beya yele unwu iya?
³³ ?I maru ekemu,
 a turu doberu iphe, nọtsua l'imigwe?
 ?Ii-dụ ike mee tẹ ekemu
 ono, achigbaa iphe, nọ
 l'imigwe ono wata ọchi
 iphe ọphu, nọ lẹ mgboko?
³⁴ ?Ii-dụ-ghe ike raa ọra
 t'ọ rua ẹke urukpu nọ;
 k'ọphu oo-me tẹ
 mini wata ngu anmanma?
³⁵ ?Bụ nggu atujeru
 egbe-igwe ẹke, oo-shi;
 o -jede; yọ sụ ngu lẹ ya ejeekwa.
³⁶ ?Bụ onye anuje madzụ egomunggo;
 l'emeje tẹ iphe doo ya ẹnaya?

³⁷ ?Bụ onye bę mmamiphe
 iya ha kę t'ọ dų ike gųa urukpu ọgu?
 ?Bụ onye a-wųshi-ghe
 ite-mini, sųtsuaru l'imigwe
³⁸ teke evevee jiru alį;
 ųda anmaa anmanma.
³⁹ ?Bụ nggu akpatajeru nyee agų nri;
 mbų kpata kpata ọphu
 e-ji ųnwu iya ẹpho;
⁴⁰ teke ẹphe nọ l'ọka ẹphe;
 m'ọ bų teke ẹphe kpuru l'ẹkfukala ẹphe.
⁴¹ ?Bụ onye anųje ọphegu nri, oorije;
 teke ųnwu iya ararų yębe
 Nchileke ẹkwa nri;
 tsoru; l'aghaphe achọ nri ono."
39 " ?Imaje teke eghu-ọswa,
 bu l'ugvu amų nwa iya.
 ?Iphujewaru teke
 nne ele amų nwa iya.
² ?I maru ọnwa ole
 ọopaje ẹpho-ime iya.
 ?Imaje teke
 ọomu nwa iya gędegede.
³ Ọobuje; ọ -bya amų nwa iya;
 yo gbezita egbezita.
 Ọ -mų-gee ya;
 ẹhu agųa ya pherengu.
⁴ Ọnwu iya ono anọdu
 l'ime ẹgbudu l'ẹke ono vua; kaa.
 Teke ono; ẹphe aparu
 nne ẹphe ono haa;
 gbakashįhu;
 ẹphe ta alaphutahędu azų ọdo.
⁵ ?Bụ onye haru
 nkakfų-igara-ọswa ẹka;
 yọọ kpaphe;
 tọ dų iphe, eme iya nų.
 ?Bụ onye tọshiru iya eri,
 e liberu iya; haa ya;
 yọ wata akpaphe.
⁶ Ọ bų yębe Nchileke;
 bę nųru iya echi-ẹgu ọkponku
 t'ọ bųru ufu iya;
 bya ahaa alį ono,
 bųlephu únú-únú ono
 t'ọ bųru ẹke, oo-buru eburu.
⁷ Wowowo, anọduje ada lę
 mkpųkpų adųje iya ẹji;
 ọphu ookwejedu t'ọ
 nweru onye a-tuziru iya ẹke, oo-shi.
⁸ Ọonoduje l'ugvu l'akpa nri;
 l'aghaphe achọ
 nwiru-ẹgbudu, ọo-taa.
⁹ Atsų; ?oo-kwe-e;

jelahaaru ngu ozi.
 ?Oo-kwe-e radų l'ẹke iyejeru anų nri.
¹⁰ ?Ii-dų-ghe ike tųa ya eri
 kpųta t'ọ jeeru ngu ozi ẹgu;
 ?Ii-gudeghe iya t'ọ kọoru
 ngu ọkori lę nsųda.
¹¹ ?Ii-chį-gheru ųkfu
 kwęe kę l'ọ shihuru ike.
 ?Ii-ha-ghe ozi ngu l'ẹke
 o shihuru ike;
 t'ọ jeeru ngu.
¹² ?Ii-kwe t'ọ vuta witu ngu;
 je edoberu ngu l'ẹke, eetsuje witu.
¹³ Enyi-nwęnu anọduje aji
 ẹbà iya kpakpakpa;
 gude iya l'eku onwiya.
 Ọle ẹ tji tųdu ẹbà iya
 eyeru ẹbà torotoro.
¹⁴ Enyi-nwęnu atųje ẹkwa haa l'eli evevee;
 yọ nọdu l'ẹke ono vua onwiya.
¹⁵ Enyi-nwęnu l'onwiya ta
 kpa ishi; kę wo;
 ?ta dzọ-dų iya nų ọkpa;
 dzọpyaa ya; m'ọ bų:
 ?ųnwu anųmanu ta
 adzọpyashidu iya nų.
¹⁶ Ọnwu iya bę ọonoduje
 eme l'ẹphẹ ta bųdu ųnwu iya;
 ọphu ọ kpadu ishi l'akanya,
 o seru a-bųru iya kę mmanu.
¹⁷ Ishi iya abųru lę Nchileke
 ta nųdu iya mmamiphe;
 tọ nų iya egomunggo.
¹⁸ Obenu l'ọ -wowaru ẹbà
 iya gbasaa; wata ọgba ọso;
 yọ gbasweta įnya;
 mę onye agba iya nų.
¹⁹ ?Bụ nggu anųje įnya ike.
 ?Bụ nggu gbaru iya nza l'olu;
 yọ dų kę nwa yikayika.
²⁰ ?Bụ nggu emeje įnya
 t'ọ kų wugowugo l'ọ bų igube;
 ọ -zųa ume;
 ndiphe atsųhu egvu?
²¹ Oogudeje ẹhu-ọtso-ẹna
 l'adzọ garamu garamu;
 l'eme ẹnari eje l'ifu ọgu.
²² Įnya ta madų iphe bų ọtsu egvu;
 tọ laję azų l'ifu ọgu.
²³ Arwa; mę akfų,
 ndu l'agba iya nų chį
 anọduje egbu ngerengere;
 dọru iya lę mgberemęku.
²⁴ Nkọroshi k'ọgu ono ẹjije iya ẹhu;

yọ bọru kẹ t'o lee alì
 l'ẹke ọokfu atugbu;
 ọphu ọodujedu ike vudo
 l'ẹkalanu teke e gburu ọpyoku k'ọgu.
²⁵ E -gbua ọpyoku k'ọgu; yọ kọọ geru-geru.
 Ọonodujeru l'ẹke teru ẹnya
 kọọ-vu ẹgburu ọgu;
 nọ ọlu ndu ishi ọja;
 mẹ mkpu-ọgu, ada nọ.
²⁶ Mbọ; ?bọ nggu ziru ivu
 ẹge oo-shije gbasaa ẹbà iya l'ephe
 ala ọzo ọhuda.
²⁷ ?Bọ nggu ezije ugo t'o
 phee oreke-imeli;
 je anọdu kpa ẹkfuna iya
 l'ẹke dọ ẹringe-ẹringe.
²⁸ Ẹke oobu bọ l'eli-eli
 mkpuma, nọ l'ephekerephe.
 Yọ bọru ẹke ono bọ ufu iya.
²⁹ Ọ bọ l'ẹke ono;
 bẹ ọonoduje edo iphe oo-ri.
 Ọ -nọdujeru ọzenya; phọ ya.
³⁰ Ọnwu iya anọje l'angọ mee.
 Yọ bọru l'ẹke odzu nọ;
 bẹ yẹbedua anọje."

40 Ojejoje asọkwaphu Jobu:

² "Nggube ọphu atọru
 Ọkaribe-Kakọta-Ike okfu;
 ?bọ nggu a-karu iya iphe, oo-me?
 Nggube ọphu ebo
 Nchileke ibo;
 yenuaru iya ọnu nta-a!"
³ Tọ dọ iya bọ; Jobu abya eyeeru Ojejoje ọnu; sọ iya:
⁴ "M'ẹ tọ dukwa iphe, ya bọ.
 ?Nanọ ẹge ya e-shi
 agba ngu okfu?
 Ya wookwaru ẹka kpuchia l'ọnu.
⁵ Ọphu ya kfuru edzuwa;
 ya te ekfuhekwa ọdo."
⁶ Ya ndono; Ojejoje abya anọdu l'ime oke phẹrephere
 ono kfuru nọ Jobu; sọ iya:
⁷ Rọkota ẹhu ẹge nwoke arọkotaje;
 tẹ ya jia ngu aji.
 Ya -jia ngu aji;
 nggu eyeeru iya ẹya ọnu.
⁸ ?Ii-sọ lẹ yẹbe Nchileke te
 ekpejedu ikpe, dọ mma tọo.
 ?Iime t'i nma iya ikpe;
 k'ọphu ikpe a-laru nggubedua tọo.
⁹ Ike ngu;
 ?ọ ha l'ọ bọ kẹ Nchileke.
 Olu ngu; ?oo-deghe
 igidi l'ọ bọ nk'ia.
¹⁰ Ngwaa; gudenu

o-gbu-nwiji-nwiji
 gude ọdu-biribiri
 kwaa onwongu ngwa!
 Nggw ewota ugwu;
 wota onweru ẹnya yee
 onwongu l'ọ bọ uwe!
¹¹ Vọ ọvuma gude koshi
 ẹge iphe eghutabe ngu eghughu!
 Lemua iphe bọ ndu eku
 onwẹphe ekuku;
 lọ-tsuta ẹphe;
¹² Lenua iphe bọ ndu eku
 onwẹphe ekuku;
 mee ẹphe t'ẹphe gọo!
 Tọko iphe bọ ndu eme
 iphe, dọ ẹji dzọ-byashia
 l'iphe bọ ẹke ẹphe nọ!
¹³ Chikobe ẹphe lia l'ẹkalanu;
 nggu egude ẹkwa-odzu
 kechishia ẹphe ifu l'ili.
¹⁴ Ono teke ya e-kweta l'ọo
 nggube Jobu b'ọ laru.
¹⁵ Lenua oke anọ ono;
 mbọ Enyi-mini.
 Ọ bọ yẹbedua keru iya;
 bọkwaru iya phọ keru nggube Jobu.
 Enyi-mini ata ẹwu l'ọ bọ eswi.
¹⁶ Ọ bọ; lewaru egbe ike, nọ iya l'ukfu;
 nggu elewaru egbe ike,
 nọ iya l'akwara ẹpho!
¹⁷ Ọdzu iya akfujẹru l'ọbu oshi sida.
 Áji, nọtsua ya l'utakfu
 kparu onwiya akpakpa.
¹⁸ Ọkpu iya bọ mkpọrukpu ope b'ọ bọ.
 Oshi-ọkpa iya abọru mgboro-ígwe.
¹⁹ Ọ bọ iya katsọ nshinu
 l'iphe bọ iphe,
 Nchileke keru ekeke.
 Obenu lẹ yẹbe Nchileke kalẹ iya-a ike.
²⁰ Ọonoduje l'eli ugwu l'ata nri;
 ọnwu anọ ndu ọphu anọdu
 l'iku ẹke ono l'egwu egwu.
²¹ Ọozeje lẹ mkpuli oshi lotusu;
 rọ-mia onwiya l'ime ẹswa, nọ l'ọda ẹke ono.
²² Oshi lotusu ono egudeje agu iya domia ya;
 ẹkali-oshi wilo anọ-phee ya mgburumgburu.
²³ Ẹ tọ tsọdu egwu eyii-mini;
 m'ọ -ruhuru;
 Ẹnyimu Jọdanu byaa utso
 dọ-kfuru iya l'ọnu.
²⁴ ?Bọ onye a-dọ ike gude enyi-ọswa.
 Ẹ ta anmatajẹkwa iya l'ọnya;
 ta swọfu-ghe iya imi?

41 “?Ii-gudeghe ikokoro hata ejo agiyi ono;
 ?m'ò bụ kee ya eri l'ire.
 2 ?Ii-yeghe iya eri l'imi lopyia alopyi;
 m'ò bụ gude ikokoro
 dzugbabe iya agba.
 3 ?Oo-rò ngu aròro t'ì haa ya tọ.
 ?Oo-gude-ghe olu-odoo kfuru yeru ngu.
 4 ?Oo-kwe tẹ nggu l'iya
 gbaa ndzụ;
 t'ò bụru ohu ngu jeye lẹ gbururu tọ.
 5 ?Ii-dụ ike mekoshije iya
 ege eemekoshije unwenu-a;
 ?m'ò bụ haaru iya
 unwegirima ngu ndu
 k'unwanyi t'ephe l'iya gvuje egvu.
 6 Ndu agba nghọ;
 ?ephe e-kweghe ngu iya onu tọ.
 Ii-dụ ike mee ya;
 k'ophu ndu oke aswa e-re iya lẹ mgbuka?
 7 ?Ii-dụ ike gbubushia igwe
 ibiribe ibiribe tsụ-jia ya l'akpọ ẹhu;
 m'ò bụ gude ikekee sụ-fua ya ishi.
 8 I -byia ya ẹka mmanu;
 b'ẹ tji tūhekwa iya ama ọdo;
 kẹ l'ii-nyata-a ege ọ muru nggu l'iya.
 9 Onye arị lẹ ya e-mekputa
 ejo agiyi kwa ejo-ire bẹ ọdzu;
 kẹ l'ò bụkwadua t'anya
 nggu l'iya chegba; ike agvụ ngu.
 10 Keshinu ẹ tọ dudu madzụ
 nwigbaleke-oma, a-dụ-ghe
 ike kpalia ejo agiyi ono;
 ?bụ-chia yẹbe Nchileke,
 bẹ madzụ a-kpalighe?
 11 ?Bụ onye a-sụ lẹ ya ji iya ugwo;
 tẹ ya bya akfụ ya ẹya;
 kẹ l'iphemiphe ọbule,
 nọ lẹ mgboko bụkota nk'iya.
 12 Ya ta adakwa ashị tẹ ya ba
 aturu ngu onu ọkpa ejo agiyi ono;
 ege o nwetaberu ọkpehu;
 mẹ ege ọ dụ-tabe ugvu l'anya.
 13 ?Bụ onye a-dụ ike phua ya akpọ.
 ?Bụ onye a-dụ ike paru
 odogoro je iya l'ifu;
 lẹ ya eje iya ẹya eyeye?
 14 ?Bụ onye a-tụ kparara
 je iya onyaha onu.
 Eze, nọ iya l'onu eyekwa egvu.
 15 Iphe, kpọru iya giriri l'azu
 bụ iphe,
 e gude eze nze-ogu.
 Iphe ono bẹ dzegbaberu onu;
 shihugbaa ike;

16 swia nyichingu;
 k'ophu bụ lẹ
 pherephere te eshigedu
 lẹ mgbaku iya bahu iya l'ẹhu.
 17 Ọ rakutsuaru arakuru;
 tuga buru nanu;
 k'ophu bụ l'ẹ taa tūwadu iya ẹbo.
 18 Ọobuje; o -zee uze;
 ẹkoroku aghakahu.
 Ẹnya iya dū l'ọ bụ ẹke
 ẹnyanwu keru paa l'uzo nchi-abọhu.
 19 Ọku, shi iya l'onu anọduje
 enwu kẹ phophopho.
 Ẹkoroku, shi iya nū l'agba kpirikpiri.
 20 Ẹnwuru-ọku eshije iya l'imi l'akpọ tūtutu
 l'ọ bụ ite, e shiberu;
 chiru ọphuruphu tsube iya.
 21 Ume, ọotu rua l'icheku-ọku,
 ọku ta nọdu;
 yọ gbanwuhu ọku.
 Ọ kwaphu ege ono;
 bẹ ọku eshije iya l'onu enwu phophopho.
 22 Agburu-ẹhu, nọ iya l'olu
 emeje tẹ meji tọfu iphe bụ
 onye phuru iya nū.
 23 Igbidigbi anu, nọ iya l'ẹhu
 nyatsuaru l'eli ibe iya;
 k'ophu bụ l'ẹ tọ dudu
 onye a-dụ ike nyafu-ghee ya.
 24 Ọkpoma iya kpọru gbengu l'ọ bụ mkpuma;
 shihu ike l'ọ bụ o-ji-l'ẹka mkpuma.
 25 O -gbeshi egbeshi; ndu, bụ
 ọ-ka-ike phẹ atsuhu egvu;
 gude ẹhu-anmanma gbalala azu.
 26 E -gbua ya mma;
 b'ẹ tọ dudu iphe, oome iya;
 ọphu ọ dudu iphe, arwa;
 m'ò bụ akfụ;
 ọ dudu buru ikekee emeje iya.
 27 Ọnya-jishije ígwè l'ọ bụ ọwa;
 nya-kwoshia ope l'ọ bụ oshi,
 riru avurukpa.
 28 Akfụ te emejekwa iya t'ọ gbaa ọso.
 Mkpuma adujele iya-a
 l'e -wotaru udzu phee ya l'ẹhu.
 29 E -chia ya mgboro;
 yo gbe dū iya l'e chiru iya ọwa.
 A -tū ya arwa; yọ chī l'iya-a ọchi.
 30 Ẹkiri, nọ iya l'ẹpho
 atsū nkọ l'ọ bụ onu mbeji.
 Ọ -wūa awūwu l'ẹpoto;
 yọ dū l'ọ bụ ẹke e swiru ígwè,
 e gude etsu witu.
 31 O -ruba l'ẹbo mini;

yọ phuhu ọphu l'ọ bụ ite,
e shiberu l'ọku.

Teke o rubaru l'eze ọnyimu;

yọ tsulaha kfutukfutu

l'ọ bụ manụ, e shiberu l'ọku.

³² Ẹke, o shiru bẹ mini ebukahuje ẹbo;

l'acha kẹ pemu-pemu.

Mini ẹke, o shiru

abukotajeru ọphu kwaseru.

³³ Ẹ tọ dudu iphe, nọ lẹ

mgboko-a yele iya ha.

Ọ bụ iphe, e keru,

ẹ ta atsujedu egvu.

³⁴ Ẹ to nwedu ẹge iphe

e-kube onwiya

t'ọ gube iya iphe.

Ọ bụ iya bụ eze

l'iphe bụ iphe, eku onwiya ekuku."

42 Tọ dudu iya bụ; Jobu abya
eyeeru Ojejoje ọnu; sụ iya:

² "Ojejoje; ya makwaru-a

l'ọ bụ nggu bụ ike,

kakota-ike ọdo;

l'ẹ tọ dudu iphe,

ị tūberu k'ememe,

nweru onye a-agbashi-ghe iya nū.

³ Ị jiru mu iphe, meru iphe mu

jeru je eye ọnu l'iphe ẹ te dodu mu ọnya.

Ọ kwa oswi-okfu;

mu yeekwaru ọnu l'iphe,

ẹ te dodu mu ọnya;

mbụ iphe, dū-tabe biribiri;

k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu

l'oo doo mu ọnya.

⁴ Ị sūkwaru mu phụ tẹ mu

ngabẹ nchi; t'ị jia mu aji.

Teke ị jitsuaru mu aji;

tẹ mu yeeru ngu iya ọnu.

⁵ Ọ kwa nchi bẹ mu shi

egudeje anụ ọtu-ọnu ngu.

Obenu lẹ nta-a; bẹ mu

gudewa ọnya mu phụ ngu.

⁶ Nta-a bẹ mu dūakwa onwomu ashị.

Izimana laakwaru mu azụ;

ọwaa ẹka mu; ọwaa ikpere mu l'alị."

Ọkpochi okfu ọbu ishi

⁷ Tọ dudu iya bụ; Ojejoje ekfutsuaru Jobu iphe ono; bya

asụ Elifazu, bụ onye Témanu: "L'iphe eghukwa yẹbe

Nchileke eghughu; kele nggu l'ònyà ngu phẹ; ẹphe

ẹbo te kfuduru mu iphe, gbaru nū ẹge nwozi mu, bụ

Jobu kfuru. ⁸ Iphe, unu e-me nta-a bụ t'unu kpūta oke-

eswi ẹsaa yele ebyila ẹsaa jekfu nwozi mu, bụ Jobu t'e

gude iya gwoo ngweja-ukfuru nū mu l'okfu ẹhu unu.

Jobu e-kfuru nū mu l'okfu ẹhu unu; mu anụ ya; mu te

emehe unu iphe, mu rjru lẹ mu ga eme unu k'eswe

ono, unu meru ono; kẹ l'unu te kfudu okfu mu ẹge

gbaru nū; ẹge nwozi mu, bụ Jobu kfuru." ⁹ Tọ dudu iya

bụ; Elifazu, bụ onye Témanu yele Bilidadu kẹ Shuha;

mẹ Zofa, bụ onye Nema egbeshi je emee iphe ono,

Ojejoje sūru t'ẹphe mee ono. Jobu abya ekfuru nū Oje-

joje l'okfu ẹhu ẹphe; Ojejoje anata iphe, o kfuru nū iya.

¹⁰ Ya ndono; Jobu ekfutsulephu nū Nchileke l'okfu

ẹhu ọnyà iya phẹ ono; ẹphe ẹto; Ojejoje abya emee ya;

yọ byakwa bya enweru ẹku ọdo. Yo mee; iphemiphe

ọbule, o shi nweru abya aha ẹge o shi ha ugbo ẹbo.

¹¹ Unwunne iya; ndu k'unwoke; mē ndu k'unwanyi;

mẹkpo onyemonye ọbule, shi mahawaru iya nū

abyalaha nk'ia ọdo; ẹphe l'ia erilaha nri. Ẹphe

akpọlahaaru iya ifu iya; dūlaha ya ike k'iphe-ẹhuka

ono l'ọ ha, Ojejoje pakfutaru iya ono. Onye, byatashia;

yọ guderu iya okpoga; gudekwaru iya phụ echi

mkpọla-ododo.

¹² Ojejoje abya agooru Jobu ọnu; iphe abya akaru iya

lẹ mma l'ikperazụ; karia ẹge o shi dūru iya l'odungu.

Atūru, o mekocharu nweru dū ụkporo unu atūru

l'unu atūru iri l'ise. Ịnya-kamelu iya adū unu iri l'ise.

Eswi iya, a tūru njigba ẹbo ẹbo adū unu njigba eswi

ẹbo l'ụkporo njigba eswi iri. Nkakfū-igara iya adū unu

nkakfū-igara labū l'ụkporo iri. ¹³ Ọ byaru bya amūta

unwoke ẹsaa; waa unwanyi ẹto. ¹⁴ Onye ọphu bụ ada

iya b'ọ gūru Jemima. Onye ọphu etsota iya nū b'ọ gūru

Kezaya; bya agūa onye k'ẹto Kerenu-Hapuku. ¹⁵ L'alị

ono gbaa mgburumgburu te nwedu unwanyi ọdo,

makpuru unwu Jobu ono lẹ mma. Nna ẹphe; mbū Jobu

ekevuru ẹphe iphe, o nweru teke o keru unwu iya ndu

k'unwoke iphe.

¹⁶ Lẹ Jobu jetsuaru iphe-ẹhuka ono b'ọ nọfuaru ụk-

poro afa iche iche ugbo ẹsaa b'ọ nwūhuderu. Ọ nọ

ndzū gude ọnya iya phū unwu iya; mē unwunwa iya;

mē unwu nwanwanwa iya. ¹⁷ E metsua; Jobu akaa

nka; laa l'oge nka-ezekuna nk'ia.

Egvu-Ọma

1 Ọnu-ọma bụ k'onye yele
 ndu akirishi ẹ-ta achidu idzu lanu;
 too tsoje l'idzu ndu ejo iya ono;
 to du iphe yele ndu ẹ-ta
 gubedu Nchileke iphe jigba;
 2 mbu onye bulephu ekemu
 Ojejoje aduje iya mma;
 buru iya anoduje iya l'oriri: eswe l'enyashi.
 3 Onye ono du l'o bu oshi,
 e yeru l'iku nggele.
 Onoduje ami nebyi l'oge iya;
 ophu ekwo iya
 'aku-gbehujedu aku-gbehu.
 Iphe bu iphe o yeru aka abujeru iya upete.
 4 Obenu l'e t'o budu ege ono
 be odujeru ndu akirishi.
 Epebedua du l'o bu eswa witu,
 pherephere ephekashije.
 5 Oo ya bu le ndu akirishi be
 ikpe a-nma l'ifu Nchileke;
 ophu o dobedu ndu eme
 ejo iphe l'eke ndu doberu aka ndoo no.
 6 Kele Ojejoje anoduje eduzi
 ndu doberu aka ndoo uzo.
 Obenu l'uzo ke ndu akirishi e-me;
 ephe aburu kpurupyata.
 2 ?Bu ngunu meru iphe
 iphe bu mbakeshi ach
 ejo idzu ke okwefuru Ojejoje ikè?
 ?Bu ngunu meru iphe ndiphe
 ach idzu iphoro?
 2 Ndu eze, ach mgboko
 ajikobe onwephe k'ogu;
 ndu ishi l'edzokobe;
 t'ephe tso Ojejoje ogu;
 tsokwaphu onye ono,
 o fotarar t'o buru eze ono ogu.
 3 Ephe suru: "Unu t'ayi
 lo-bushia mkpa ono,
 ephe gude tugbabe ayi ono!
 Unu t'ayi gbashia egbirigba ono,
 ephe gude kee ayi ono."
 4 O bu ochi be onye ono,
 no l'aba-eze l'imigwe ono ach ephe;
 mbu l'oo ochi; be ozi Nnajiufu.

5 Oo-gude iphe-eghughu
 baaru epha mba;
 gude oke ehu-eghughu yee ephe egvu.
 6 Nchileke asu ephe le
 ya fofutawaru eze;
 dobe iche le Ugvu Zayonu,
 bu ugvu ono, ya doberu nsu ono.
 7 Onye ono, o fotarar ono asu
 le: "Ekemu Ojejoje;
 be ya a-ra tororo;
 kele Ojejoje suru iya:
 'L'oo ya bu Nwatibe iya ke nwoke.
 Dube ntanu;
 be ya buakwa Nna iya.
 8 Ya e-woru iphe bu mbakeshi
 nu iya t'o buru okè-iphe iya;
 woru mgboko
 mgburumgburu nu iya
 t'o buru iya iphe-enweru;
 m'o -buru le ya roru iya eya.
 9 Yo buru aka-ike;
 be mu e-gude ach ephe;
 gude iya kua ephe
 yogiriyogiri l'o bu ite-ura.'" "
 10 Oo ya bu; unube ndu eze;
 unu kwakwaa enya!
 Unube ndu ishi ke mgboko-a;
 unu ngabekwa nchi l'okwa
 ono, aanmaru unu ono!
 11 Unu gude otsu egvu;
 me ehu-anmanma ejeru Ojejoje ozi!
 12 Unu tsuta Nwa iya nwoke
 onu l'okpa; e menyaa;
 ehu awata iya oghu
 eghughu; yo mee;
 unu aburu kpurupyata le mbaduzo;
 ke l'o kwa nwiphe, ẹ-ta badu ishi;
 akpatsuje iya iwe.
 Onu-oma bu ke ndu gbakfuru
 iya nu t'ephe zeeru ndu.

*Egvu-oma, Dévidi deru teke oqobalaru nwa iya, bu
 Abusolomu*

3 Nggube Ojejoje;
 ndu ohogu mu zakwaru l'igwe!

Ndu, wụ-lihuru etso mu okfu abụru 'agụta agụta.
² Ndu, ekfu lẹ Nchileke ta adzọfutadu mu hakwa l'igwe.
³ Obenu l'ọ bụ nggụbedua, bụ Ojejoje bụ onye egbobutaje mu nụ. Ọ bụ nggu bụ onye emeje t'a kwabẹ mu ugvu; bụru nggu emesaje mu ifu.
⁴ Mu woliru olu mu raku Ojejoje. Yo shi l'ugvu ono, o doberu nsọ ona zaa mu.
⁵ Mu azejeru aze kua mgbenya; tehu; kẹ l'ọ bụ Ojejoje gude ndzụ mu.
⁶ Igweligwe ndu ono, kwagebetsuaru; nọ-phae mu mgburumgburu ono; bẹ mu ta atsudu egvu.
⁷ Nggube Ojejoje; byiko kwolihuru dzọo mu; kwolihu dzọfuta mu; nggube Nchileke mu! Hụa ndu ọhogu mu àhùhù; k'ọphu ike ta anọhedu ẹphe.
⁸ Ọ bụ nggube Ojejoje adzọfutaje madzụ. Gọnuaru ndu nke ngu ọnu.
Egvu-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'a kpọru une ye iya

4 Zanụ mu teke mu kuru ngu; nggube Nchileke mu, bụ onye doberu ẹka ndoo. Ị gbaru mu mkpu teke iphe-ẹhuka byaru mu. Byiko; phunuaru mu imiko; nggu angabẹru mu rụ nchị l'ekfukfu, mu ekfu anụ ngu!
² ?Bụ teke ole; bẹ unubẹ unwu eliphe a-ha ogude ugvu, a kwabẹru mu eme iphe-iphoro? ?Bụ teke ole; bẹ unu e-yeberu obu l'iphe ẹ-te nwedu ishi; mbụ woru onwunu haaru iphe ẹ-ta bụdu ọkpobe iphe?
³ Unu makwaru lẹ Ojejoje fọtawaru ndu ọphu yeru iya obu doberu onwiya. Mu -kua Ojejoje; bẹ ọozajekwa mu.
⁴ Unu be ekwekwa t'ẹhu-eghughu nwuru unu ye l'iphe dụ eji. Unu -zẹru aze; unu tọo nwẹhu rịa ya ariri; daa ashị.

⁵ Tẹ ngweja, unu egwo anụ Nchileke bụjekwaru ngweja, dụ iya mma. Unu adakobeje Ojejoje.
⁶ Ẹphe dụ l'igwe; mbụ ndu asuje: "Nggube Ojejoje; mebanuaru ayi iphe-ọma; mụnuaru ayi ọnu-ọchi!"
⁷ Obenu l'ẹhu-ọtso-ẹna ọphu i yeru mu l'obu kakwa nk'ẹphe teke iphe ẹphe meberu l'alị mehuru ọhuma.
⁸ Mu egudeje ẹhu-ọtso-ẹna laa l'ulo; kua mgbenya l'ẹhu-agu; kẹ l'ọ bụ nggube Ojejoje nwẹnkinini ngu; bụ onye emeje tẹ mu buru lẹ domangu rimangu.

Egvu-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'a phuru opu ye iya

5 Nggube Ojejoje; ngabenu nchị nụa olu mu; ude, mu atsụ erua ngu nchị!
² Nggube Nchileke mu, bụ Eze mu; ngabenu nchị; nụa mkpu, mu echi echiku ngu; kẹ l'ọ bụ nggu bẹ mu ekfu anụ.
³ Nggube Ojejoje; utsu mbọku-mbọku; bẹ jinuje olu mu. Utsu mbọku-mbọku; bẹ mu ewojeru mkpa mu dooru ngu giriri l'ifu; daa ngabẹru ngu.
⁴ Nchileke; ẹ tị bụdu onye iphe dụ eji aduje mma. Ọphu iikwejedu tẹ ndu eme ẹjo iphe nọdu l'ẹke jino.
⁵ Ndu eku onwẹphe ẹge ẹphe ẹ-ta hadu te evudoghekwa ngu l'ifu. Iphe bụ ndu eme iphe ẹ-ta adudu mma dukwa ngu ashị.
⁶ Ndu ntumatu bẹ iimeje t'ẹphe bụru kpurupyata. Ndu mgbugbu-madzụ; mẹ ndu ejire; bẹ nggube Ojejoje akpọfu akpọfu.
⁷ Obenu lẹ mbẹdua e-shi lẹ n-yomobu ngu l'ẹke mu nụ; abya l'ulo ngu. Mu e-gudeje ọtsu egvu; ghaa ifu l'eze-ulo ngu, dụ nsọ; baaru ngu ẹja.
⁸ Nggube Ojejoje; keshinu ọphu ị bụ onye doberu ẹka ndoo; duzinua mu ọzo;

l'ogvu ndu ọhogu mu.
 Menua t'o doo mu ẹnya;
 mbụ ụzo, ijicho tẹ mu shia.
⁹ Ẹ tọ dudu okfu, shi ẹphe
 l'onu m'ọo nanụ, e gude ẹka.
 Iphe jiru ẹphe obu bụ mkpaka.
 Ẹphe egudeje ọnu ẹphe aja madzụ ajaja;
 obenu l'iphe nọ ẹphe l'obu
 anọduje eshi l'ọbu ili, gheru ọnu.
¹⁰ Nggube Nchileke;
 menua t'ẹjo iphe ẹphe
 meshiru tukoru ẹphe l'ishi;
 tẹ idzu, ẹphe chiru nma ẹphe l'ọ bụ ọnya.
 Chifukota ẹphe Nchileke;
 kẹ l'iphe ẹphe meshiru ghatawaru aghata;
 shi iya kwa iya phụ
 l'ekwefuru ngu ikè!
¹¹ Ọle tẹ ẹhu-ọtso-ena bụkwaru
 kẹ ndu agbabajẹ ngu l'ime; zeeru ndzụ.
 T'egvu ẹhu-ọtso-ena bụru
 nk'ẹphe jeye lẹ tutu yoyo.
 Gbochita ẹphe Nchileke;
 k'ọphu iphe bụ ndu yeru
 ẹpha ngu obu e-te ẹswa.
¹² Ọ bụ nggube Ojejoje
 agojeru ọnu-ọma nụ ndu doberu ẹka ndoo.
 Iigudeje kẹ l'ẹphe nọ ngu
 l'obu gbochita ẹphe.

*Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'e gude olu,
 ede edede gya ya; t'a kpọru une ye iya*

6 Nggube Ojejoje;
 be egudekwa ẹhu-eghughu baaru mu mba;
 ọphu i gudekwa
 oke ẹhu-eghughu ngu hùa mu àhùhù!
² Nggube Ojejoje;
 phụaru mu rụ imiko;
 kẹ l'ike gvụwaru mu.
 Nggube Ojejoje;
 menua tẹ mu ka mma;
 kẹ l'ẹhu mu l'ọ ha
 anmakotakwa mu kwẹkwekwe.
³ Meji atọfukwa mu atọfu.
 Nggube Ojejoje;
 ?bụ teke ngunu meru;
 tẹmanu nggu agbaaru mu mkpu?
⁴ Laphuta azụ; Ojejoje;
 bya bya adzọ mu!
 Gude kẹ n-yemobu ngu ono,
 bụ 'onwe agvugvu ono dzọ mu!
⁵ Kẹ l'onye nwụhuru nụ
 ta anyatahẹkwa ngu.
 ?Bụ onye a-nọdu l'alj-maa l'ekele ngu ekele.
⁶ Mu tsụakwaru ude jeye ike agvụ mu.

Mu -laa l'ụlo
 mbọku-mbọku;
 mu akwaa ẹkwa jeye nchi abọhu;
 ọphu 'onwedu mbọku,
 a nọjeru tẹ ẹnya-mini mu
 ba tso l'iphe mu echebeje ishi.
⁷ Aphụ, byaru mu nụ mewaru;
 mu akwaa ẹkwa kwata ẹnya-ishi.
 O mewaru; ẹnya ekoshia mu ekoshi.
 Yọ bụru iphe ndu ọhogu mu kpataru mu.
⁸ Unu gbeshi mu l'ifu;
 unubẹ ndu ẹjo iya ono;
 kẹle Ojejoje nụwaru ẹkwa mu akwa.
⁹ Ojejoje nụwaru aroro, mu rọru iya.
 Ọ nụwaru ekfukfu, mu ekfu anụ iya.
¹⁰ Ndu ọhogu mu l'ẹphe ha;
 bẹ ee-kpu ifu lẹ ntụ;
 meji atọshihu ẹphe.
 Ẹphe a-ghakọbe;
 gude iphere laphushia azụ.

*Egву-aphụ, Dévidi guru nụ Ojejoje lẹ k'iphe Kúshi, bụ
 o-shi-l'eri Bénjaminu kfuru*

7 Nggube Ojejoje,
 bụ Nchileke mu;
 ọ kwa l'ime ngu bẹ mu gbabataru;
 tẹ mu zeeru ndzụ.
 Dzọnua mu;
 l'ẹka iphe bụ ndu achị mu nụ;
 byiko nafuta mu rụ!
² Ọdumeka bẹ ẹphe e-gudekwa
 mu l'ọ bụ agụ; labushia nanụ nanụ;
 l'ẹ b'o nwe onye ọdo,
 mu nweru a-gbaru mu mkpu.
³ Nggube Ojejoje,
 bụ Nchileke mu;
 a gụfukwa l'o nweru
 iphe dụ ẹji, mu mejeru;
⁴ mbụ l'o nweru m'ọ bụ
 onye okfu ẹ-ta dūduru mu l'iya,
 mu mejeru iphe dụ ẹji.
 Ọdudu bụru lẹ mu natajeru
 ndu ọhogu mu iphe k'ẹhuka;
 l'ẹ b'ọ dụ iphe kparu iya nụ;
⁵ ọo ya bụ; tẹ ndu ọhogu mu,
 achị mu nụ gude mu;
 dzọ mu pyakapyaka;
 Ẹphe ewowaruru ugву ono,
 aakwabẹ mu ono gwọo lẹ ntụ.
⁶ Nggube Ojejoje;
 gude nụ ẹhu-eghughu kwoliuhu!
 Gbeshi nụ; nọ-chia ẹphe ụzo;
 mbụ ndu ọhogu ono,
 gude ẹhu-eghughu achị mu ono.

Kwolihuru Ojejoje;
 kẹ l'ọ kwa nggubedua tųru ekemu;
 sų tẹ ndiphe kpeje ikpe, dų maa.
 7 Chikobenu mkporo-ọha ono,
 dzukoberu nų ono;
 t'ẹphe gbaa ngu mgburumgburu;
 nggu anọdu l'aba-eze ngu l'ephekerephe.
 8 Ọ bų nggube Ojejoje
 e-kpe ndu ono ikpe.
 Kpee ya; kperu yeru mu;
 kẹle mu bų onye doberu ẹka ndoo;
 to nwe ẹke ọta dų mu l'ẹhu.
 9 Nggube Nchileke,
 bų onye doberu ẹka ndoo;
 nggube onye enyochaje
 ime obu madzų;
 mẹ ọriri iya;
 byiko menua t'ọ kfųshi;
 mbų iwe-iwe ono,
 ndu akirishi eme ono!
 Mee tẹ ndu doberu ẹka ndoo
 ngųru angųru!
 10 Nchileke bų iya
 egbochitaje mu nų.
 Ọ bų iya adzọfutaje ndu obu gųru iphoro.
 11 Nchileke bų onye ekpeje ikpe, dų maa;
 bųru onye ekoshije ndu
 ẹjo madzų
 oke ẹhu-eghughu iya mbọku-mbọku.
 12 Ọ -bųru lẹ madzų ta atadu
 onwiya ọta iphe dų ẹji iya;
 bẹ ọo-bakwa nkogo iya
 tee ya nkọ; kwee ọta iya;
 ye iya akfų gọberu ndu ono.
 13 Ọ kwakọkwaru ẹjo
 ngwa-ọgu iya dobe;
 bya edozikotawa akfų iya, enwu ọku.
 14 Lewaru ẹge ẹjo iphe jiru ndu akirishi obu.
 Ẹjo iphe ono, jiru ẹphe obu
 ono abųru ẹregede.
 Iphe e-shi l'ẹregede ono
 lųfuta abųru ntuphu-ire.
 15 Ẹphe tųru iduma;
 tumia ya atumi.
 Obenu l'ọ bų ẹphe
 e-mekochaa dalahų l'iduma ono.
 16 Ẹregede, ẹphe agba
 e-mekochakwaa bya
 atukoru ẹphe l'ishi.
 Iphe-kpaa, ẹphe meshiru
 ndu ọdo a-laphukwaru ẹphe azų.
 17 Mbẹdua a-nọdulephu ekele Ojejoje ekele;
 kẹ l'ọ bų onye doberu ẹka ndoo.
 Mu agųya egvu;

gude tua onye ono,
 bų Ọkaribe-Kakọta-Nų ono ẹpha.

*Egvu-ọma, Dévidi deru nų onye ishi egvu; t'e gudeje
 ngwa-egvu gítitu gųa ya*

8 Nggube Ojejoje,
 bų Nnajiufu ayi;
 ẹge ẹpha ngu dų-bekwanu
 ugvu lẹ mgboko gbaa mgburumgburu;
 meru ọdu-biribiri ngu;
 yọ ghaa imigwe.
 2 I mewaru ọnwegirima nshiji;
 mẹ ndu angų ẹra;
 ẹphe awata ngu ọja ajaja;
 l'ọgvu ndu ọhogu ngu;
 shi ẹge ono mee tẹ ndu
 ọhogu ngu;
 mẹ ndu eme t'ẹphe gwata
 ngu ọgwọ daa shikongu.
 3 Teke mu leri ẹnya l'igwe;
 phų iphe i gude
 mkpųshi-ẹka ngu meshia;
 mbų ọnwa;
 mẹ mkpọ-kpodo,
 bųkota iphe i meshiru dobe;
 4 mu ajilaha; sų: "Bų ngųnu
 bẹ madzų bų; kẹ t'i rivu iya l'ọriri?
 ?Bu ngųnu bẹ madzų mmanu bų;
 kẹ t'ii iya ẹnya?"
 5 I meru iya; iphe ọnwu
 imigwe gude ka iya ta aha l'ọ bų ọnyi-nvọ.
 I kpuberu iya ọdu-biribiri
 l'ọ bų okpu; bya akwabe
 iya ugvu, ha nshinu.
 6 I nųru iya ike t'o letaje
 iphemiphe ọbule i keru ekeke ẹnya;
 bya emekwaaphu tẹ
 iphemiphe ọbule nọdukota iya l'ẹka;
 7 mbų l'i meru tẹ atųru;
 mẹ egu; mẹ eswi;
 mẹ iphemiphe ọbule,
 bų anų-ẹgu-ẹgbudu l'ẹphe ha;
 8 mẹ ọnwu ẹnu, ephe l'eli;
 mẹ ẹma, bu lẹ mini;
 mẹkpọ iphemiphe ọbule,
 bu lẹ mini l'ẹphe ha
 nọdukota iya l'ẹka.
 9 Nggube Ojejoje,
 bų Nnajiufu ayi;
 ẹge ẹpha ngu dų-bekwanu
 ugvu lẹ mgboko-a l'ọ ha.

*Egvu-ọma, Dévidi deru nų onye ishi egvu. T'e gude olu
 egvu "Ẹkwa Nwa" gųa ya*

9 Nggube Ojejoje;
mu e-gude obu mu l'ọ ha ekele ngu ekele.
Mu a-nọdu ekfukashi ke
iphe dụ biribiri, iimeshibebe.
2 Ẹhu a-nọdu atso mu ẹn;
mu egude ngu ete ẹswa.
Mu a-gu egvu gude
jaa ẹpha ngu ajaja; nggube
Ọkaribe-Kakota-Nu!
3 Ndu ọhogu mu tsuphuwaru azu!
Ẹphe kpakotawaru iphe dashia;
tugbushia onwephe l'ifu ngu!
4 Ke l'ikpe, i kperu
b'i kperu ọhuma;
hawaru mu enge.
I nọwa l'aba-eze ngu
kpee ikpe, dụ maa.
5 Iphe bu mbakeshi b'i bawaru mba;
bya emewa ndu akirishi;
ẹphe aburu kpurupyata.
I mewaru te ẹpha ẹphe
chihu gbururu jeye le gbururu.
6 Ndu ọhogu mu; be nk'ẹphe gvuru.
Ufu ẹphe a-bukotaru
okpu-ufu gbururu jeye le gbururu.
Mkpukpu ẹphe b'i vuru l'ogbaragba;
k'ophu bu l'e to nwedu onye
ephotajekwadu iya nu.
7 Ojejoje a-buru eze jeye tutu yoyo.
O mewaru aba-eze iya ono;
yo nguru anguru;
k'ophu ọo-nọdu iya kpee ikpe.
8 Oo-kpe ndu mgboko ikpe ọhuma.
Ikpe iya adabujeru adaburu.
9 Ojejoje bu a -gbaba;
e zeeru ndu ke ndu aakpa ẹhu;
ndu iphe-ẹhuka byaru
agbabaje iya phu l'eka je edomia onwephe.
10 Iphe bu ndu maru ngu nu
bu nggu be ẹphe adakobeje;
kele nggube Ojejoje ta
ahabukwaa ndu agbakfuta ngu nu.
11 Unu gua egvu gude jaa
Ojejoje ono,
bu le Zayonu ono ajaja.
Unu raaru iphe bu
mbakeshi iphemiphe obule ono,
o meshiru ono.
12 Ke l'onye ono,
agwataje ugwo ochi ono
be nyatakwarua ẹphe.
Ndu iphe-ẹhuka byaru -chia mkpu;
be to dahujekwa ẹphe nkichi.
13 Nggube Ojejoje;

phunuaru mu imiko!
Lewaru ẹge ndu ọhogu mu akpabe mu ẹhu!
Nafutanu mu l'eka anwuhu ono;
14 k'ophu mu anodu l'eka eeshije
abahu Zayonu jaa ngu ajaja;
tee ẹswa l'i dzofutaru mu.
15 Iphe bu mbakeshi
dalahuakwaru l'iduma,
ẹphe turu l'onwephe.
Ẹphe nmakwaruphu l'onya, ẹphe gbaru.
16 Iphe e gude maru Ojejoje
bu ke ikpe, dụ mma, ookpeje.
Obenu le ndu akirishi;
be iphe dụ eji, ẹphe eme
abuje onya hata ẹphe.
17 Ndu eme ejo iphe a-lakota maa;
mbu l'iphe bu mbakeshi,
zaharu Nchileke aa-lakota alj-maa.
18 Obenu le ndu, no le mkpa
be ta zahadu jeye le tutu yoyo;
ophu iphe ndu ukpa ele enya
le Ojejoje e-meru ẹphe
ta abyadu bya abu ke mmanu.
19 Zilihu nggube Ojejoje!
Te b'o bukwa madzu
e-gbe ka ngu ike!
Te kpee iphe bu mbakeshi ikpe l'ifu ngu!
20 Nggube Ojejoje; yenua ẹphe egvu!
Te iphe bu mbakeshi ono
maru l'ọ bu madzu mmanu be ẹphe bu.
10 Nggube Ojejoje;
?bu ngunu kparu iphe i je akfuru gegerege?
?Bu ngunu kparu iphe
i woharu onwongu l'oge iphe-ẹhuka-a?
2 Ndu akirishi egudeje ekuku
l'achj nta ndu ukpa.
Te ejo idzu, ẹphe chiru
doberu ndu ọdo
bukwaru onya; nma ẹphe!
3 Iphe ndu akirishi egudeje asa
nsasa bu iphe dụ eji, l'agu ẹphe.
Ẹphe anoduje aja ndu iphe
e-te edzujedu edzudzu ajaja;
gbe l'ekfubyishi Nchileke.
4 Ẹphe egudeje oku onwephe
jika ocho Nchileke.
Ẹphe ta arivujedu
Nchileke l'oriri le phuu.
5 Iphemiphe obule, ẹphe eme
abujeru ẹphe upete.
Ẹphe akakputaje ndu
ohogu ẹphe l'enya.
Ẹphe ta aphujedu ikpe ono,
Ojejoje e-mekochaa kpee ẹphe ono.

- ⁶ Iphe ẹphe arije bụ l'ẹphe
bụwa 'enwuribe enwuribe;
l'ẹ t'ọ nwedu l'ẹphe ejee iphe-ẹhuka.
- ⁷ Iphe ejije ẹphe ọnu bụ iphu;
mẹ ugho; mẹ ọhashi ẹnu
ejo iphe ẹphe e-me madzụ.
Iphe ẹphe akpụje l'ọnu bụ
eregede; mẹ ejo iphe.
- ⁸ Ẹphe anọduje l'iku mkpukpu;
domishia onwẹphe;
kwaaru ndu e-ta adụdu iphe
ẹphe meru; l'egbushi ẹphe.
- ⁹ Ọ bụ ẹge agụ edomije
onwiya l'egbushi
unwu-anụ; bụ ẹge ẹphe
edomije onwẹphe kwabẹru ndu ụkpa.
Ẹphe hatalẹphu ẹphe;
ẹphe akpuru ẹphe lashia.
- ¹⁰ Ndu ẹphe hataru;
bẹ ẹphe egweje rakaraka;
jeye nk'ẹphe agvụ.
Ẹphe egudeje k'ẹhuka
kya ndu ụkpa pyaapya.
- ¹¹ Ẹphe arije lẹ Nchileke
zahawaru iphe ẹphe meru;
l'ọ ghawaru ẹphe azụ;
l'ẹ t'ọo phuhedu ẹji ono, ẹphe eme ono.
- ¹² Nggube Ojejoje;
gbeshikpoduaphu egbeshi!
Nggube Nchileke;
palikpoduaphu ẹka ngu apali!
Ba azahakwa ndu ono, aakpa ẹhu ono!
- ¹³ ?Bụ ngunu meru iphe ndu
iwe anọduje ekfubyishi Nchileke?
?Nanụ ẹge ọ dụ bẹ ẹphe
anọduje ari l'ẹ to nwedu
iphe Nchileke emeghe ẹphe?
- ¹⁴ Obekwanu l'i phukotaje iphemiphe ọbule.
Iphuje ndu eje iphe-ẹhuka; mẹ ndu, agụ aphụ.
Ẹ tiji hajekwa ẹphe.
Ndu ụkpa bụ nggu;
bẹ ẹphe turu ume tukobe.
Ndu nna ẹphe ta anọhedu
aburu nggu agbajeru ẹphe mkpu.
- ¹⁵ Nyakwonua ndu iwe ẹka;
mẹ ndu eme ejo iphe.
Vokwaa ejo iphe ẹphe
meshiru l'ọ ha.
Ba ahakwa m'ọo nanụ.
- ¹⁶ Ojejoje bụ Eze jeye
lẹ tutu yoyo.
Ndu ọhodo a-chihu l'alị Ojejoje.
- ¹⁷ Nggube Ojejoje;
iphe ndu dụ agụ roru ngu b'i nụwaru.

- Ọ bụ nggu aduje ẹphe ike;
buru nggu anuje ẹkwa, ẹphe ara.
- ¹⁸ Haaru ndu nna ẹphe ẹ-ta
nọhedu enge;
mẹ ndu aakpa ẹhu;
k'ọphu ndiphe a-hakwanu
ẹphe ọkpa ẹhu.

Egву, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

- 11** Ọ bụ l'ẹka Ojejoje;
bẹ mu domiru onwomu.
?Bụ ngunu kparu iphe
unu sụru tẹ mu phehu l'ọ bụ nwenu
je edomia onwomu l'ẹke ugву nọ?
- ² Lekpoduanu!
Lẹ ndu akirishi setaakwaru
uta ẹphe; mẹ akfụ ẹphe
gọberu iya ndu obu guru iphoro.
- ³ Keshinu e mebyishiwaru ekemu, †
bụ iya gude mkpukpu;
?buhunu ngunu b'a sụru
tẹ onye doberu ẹka ndoo mee?
- ⁴ Ojejoje nọkwa l'eze-ulo iya, dụ nsọ.
Ọ bụ l'imigwe; bẹ aba-eze iya nọ.
Yọ nọdu l'ẹke ono; ẹnya
iya anọdu lẹ mgboko-a;
tuko ndiphe l'ẹphe ha l'enyocha.
- ⁵ Ojejoje enyochajekwa ndu
obu guru iphoro;
mẹ ndu akirishi.
Obenu lẹ ndu, bụ iphe-kpaa
aduje ẹphe mma
adujekwanu iya ashị.
- ⁶ Ndu akirishi; bẹ oo-mekochaa
kpukposhi icheku-ọku;
mẹ ọku nshị-egbe
l'ọ bụ igwe achị mini.
Yọ buru ejo pherephere,
ekpo ọku a-buru òkè-iphe ẹphe.
- ⁷ Ojejoje bụ onye
doberu ẹka ndoo.
Ndu eme iphe vudo
nhamunha aduje iya mma.
Ndu obu guru iphoro;
bẹ e-mekochaa phụ ifu iya.

*Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'e gude olu,
ede edede gva ya*

- 12** Nggube Ojejoje;
bya agbaa mkpu
lẹ ndibe ngu gvakwaru!
Ẹ to nwehekwa ẹke

† Iphe e kfu okfu iya l'ẹka-a bụ ekemu; ome-l'alị; mẹ gọvumentị,
gude mkpukpu.

onye ire-lanụ nọkwadu!
² Onyemonye adzuru ibe iya ejo-ire.
 Ẹphe egudeje ajaja-njagbu
 eduphushi ibe ẹphe.
³ Nggube Ojejoje;
 menua t'ire nyaru ẹphe l'akpo;
 mbu ndu ono, anọduje
 aja ibe ẹphe ajaja-njagbu;
 me ndu ono, anọduje
 atụ ọnu onwẹphe ẹge ẹphe ẹ-ta hadu ono.
⁴ Mbu ndu ono, asuje l'ọ
 iphe dụ ẹphe mma;
 be ẹphe ekfuje;
 l'ẹ to nwedu onye
 a-gbo-bugheru okfu ye ẹphe l'ọnu.
 ?Bu onye a-tukwanuru
 ẹphe iphe ẹphe e-kfu?
⁵ Obenu le Ojejoje byaru
 bya eyeeru ẹphe ọnu; su:
 "L'o ruakwaru teke ya
 a-byakfuta unu;
 kele ndu ukpa;
 be unu kpatashiwaru ẹhu;
 ndu, nọ le mkpa agwaru unu aphu.
 Nta-a b'o ruwaru teke
 ya a-dzo ẹphe ẹge ẹphe ele ẹnya iya."
⁶ Iphe Ojejoje kfu bu okpobe okfu.
 Okfu iya ono dụ l'ọ bu
 okpobe mkpola-ọcha,
 a huru l'oku-uzu ugbo ẹsaa
 t'o gbuchafu egbuchafu.
⁷ O bu nggube Ojejoje;
 be eche ayi;
 buru nggu anọduje eletaje
 ayi mkpurumkpuru
 te ẹka ndu akirishi be ru ayi l'ẹhu.
⁸ Ndu akirishi chikowa
 ekemeke obule tya;
 iphe ndiphe gharu ifu abwaru ejo iphe.

Egву, Dévidi deru nu onye ishi egvu

13 Nggube Ojejoje;
 ?bu jeye teke ole;
 b'ji-zahabeta mu ẹge-a,
 ji-zaharu mu-a?
 ?Ii-zahawa mu ru jeye le tutu yoyo to?
 ?Bu jeye teke ole;
 be ji-ghaberu mu azu?
² ?Bu jeye teke ole;
 be mu a-takpo nshi tabebe?
 ?Bu jeye teke ole be
 nggumaphu a-lufu mu
 l'okpoma: eswe l'enyashi?
 ?Bu jeye teke ole;

be ndu ohogu a-tu-bebe
 okokoko kpua mu?
³ Lenua mu ẹnya; nggube
 Ojejoje, bu Nchileke mu; yeeru mu ọnu!
 Menua te mu phu ọzo;
 e menyaa; mu nwuhu!
⁴ Ndu ohogu mu a-sukwa
 l'ẹphe mekputawaru mu;
 ndu mu dụ ashi etee ẹsua le mu daru.
⁵ Obenu l'ọ bu n-yemobu ngu;
 be mu atụ ume atukobe.
 Mu ete ẹsua; kele mu maru l'ji-dzofuta mu.
⁶ Mu a-gu egvu nu Ojejoje;
 ke l'o menukaru mu
 iphe-ọma.

Egву, Dévidi deru nu onye ishi egvu

14 Ndu eswe anọduje arị le Nchileke ta anodu.
 Ẹphe mebyishiwaru
 onwẹphe; mewaa iphe
 Nchileke kpọru ashị.
 Ẹ to dudu m'ọo onye lanu, eme iphe dụ mma.
² Ojejoje shi l'imigwe l'ele
 ndiphe ẹnya le mgboko-a;
 te ya maru;
 ?o nweru onye maru iphe?
 Mbu t'ọ maru;
 ?o nweru onye achọ yẹbe Nchileke?
³ Obenu l'ẹphe l'ẹphe ha
 tukowaru haa ọzo; jephuhu.
 Ẹphe l'ẹphe ha tukowa mebyishihu.
 Ẹ to dudu m'ọo onye lanu,
 eme iphe dụ mma. †
⁴ Ndu ono, anọduje eme
 ejo iphe ono; ?ẹphe te
 nwedu egomunggo to.
 Mbu; ndu ono, anọduje eri
 ndibe mu l'ọ bu onye eri nri ono;
 ?ẹphe te ekfujedu anu Ojejoje to.
⁵ O le e -megee;
 be egvu e-gude ẹphe;
 kele Nchileke nokwaa;
 swiru ndu doberu ẹka ndoo.
⁶ Obuje; ndu ukpa -chi-gee
 idzu; unube ndu akirishi akposhia ya.
 Obenu l'ọ bu l'ime Ojejoje;
 be ẹphe agbabaje;
 zeeru ndu.
⁷ Haa! A sukwanu l'e shi le
 Zayonu bya adzofuta ndu Izurelu!
 Jekopu e-tekwa ẹsua;
 ẹhu atsọo ndu Izurelu ẹna;
 me Ojejoje dobephu ndu

† Egву 53:1-6; Róm 3:10-12

nk'iya azụ l'ọnodu ẹphe.

Egву-ọma, Dévidi deru

- 15** Nggube Ojejoje;
?bụ onye e-buru l'ụlo-ékwa ngu?
?Bụkwanu onye dụ ịdagha
e-buru l'ugvu ngu, dụ nsọ?
² Ọ bụ onye ẹ-te nwedu ẹke
aata iya ụta;
onye bụlephu iphe
vudo nhamụnha;
b'o meje;
mbụ onye ire-lanụ;
³ onye ẹ-te ekfujeduru
ibe iya okfu-azụ;
too meje ibe iya iphe dụ ẹji;
ọphu ookfubyishidu ibe iya ekfubyishi.
⁴ Onye akpọje ndu,
dụ Nchileke ẹji ashị.
Obenu lẹ ndu atsu
Nchileke egvu;
bẹ ọokwabeje ugву;
onye abụje;
o -ribua lẹ ya e-me iphe;
yo mee ya; m'o -ruhuru;
ọ bụru l'ọo-tabuta iya anụ.
⁵ Onye bụ; o -jee madzụ ụgwọ;
too ledu ẹn्या ọ-mụru-nwa;
ọphu ọonadu ẹka-azụ
t'e gude kpaphua onye
ẹ-te nwedu iphe o meru.
Onye eme ege ono;
b'ẹ to nwedu l'e nwuribe iya
enwuribe gbururu jeyewaru.

Egву-ọma, Dévidi deru

- 16** Gbochita mu nggube Nchileke;
kẹle mu gbabawaru ngu l'ẹka tẹ mu zeeru
ndzụ.
² Mu sụru Ojejoje l'ọo ya bụ Nnajiufu nke mu.
Iphe bụ iphe dụ mma,
mu nweru bụ Ojejoje b'o shi l'ẹka.
³ A bya lẹ ndu duru Nchileke nsọ, bu l'alị-a;
ọo ẹphe bụ ndu dụ ugву;
bụru ẹphe kagee mu ọduta mma l'obu.
⁴ Ndu, sụru l'ọ bụ iphe aagwa
agwagwa bụ Nchileke ẹphe;
bẹ iphe-ẹhuka ẹphe
a-nọdukwa aka nshinu eje ejeje.
Mee anụ, shi mu l'ẹka
te erudu agwa ẹphe ono l'ọnu.
T'o nwe lẹ mu egude
ọnu mu ọwaa kpọ-ku agwa ẹphe ọbu.
⁵ Ọ bụ Ojejoje bụ òkè-iphe mu;

bya aburu iya bụwa mu mkpakọ-litoli;
mbụ l'ọo nggube Ojejoje;
bẹ iphe mu a-buru nọ l'ẹka.

- ⁶ Iphe e ketaru mu dukpoo
mma nshinu;
mbụ l'òkè-iphe nke mu dụ ọkpobe mma.
⁷ Mu a-nọduje etu Ojejoje ẹpha;
mbụ onye akpọ-zijeru mu ụzo.
Ọobujeru; o -be l'enyashi;
obu mu ezilaha mu iphe.
⁸ Mu anọdujelephu arị kẹ Ojejoje tekenteke.
Tekenteke b'ọ nọ mu
l'ẹka-utara;
k'ọphu ẹ te enwubatadu mu enwubata.
⁹ Ọ bụ iphe ono meru iphe ẹhu
anọduje atso mu ẹna.
Mu ete ẹswa l'ime obu;
kẹ l'ẹ t'ọ nwedu iphe emebata mu nụ.
¹⁰ Ishi iya aburu lẹ mu mawaru
l'ẹ tji hadu mu l'alị-maa;
l'ẹ tji hadu onye nke ngu,
dụ nsọ t'ọ rehu erehu.
¹¹ Obenu l'i koshichiaru mu
ụzo ndzụ.
L'ifu ngu, mu anọduje
tekenteke emeje t'ẹhu atso mu ẹna.
Anono, mu anọduje
l'ẹka-utara ngu e-me t'ẹhu
tsọo mu ẹna jeye lẹ tutu yoyo.

Ekfufu, Dévidi kfulu nụ Nchileke

- 17** Nggube Ojejoje; ngabẹ nchị!
Nụaru olu, mube onye doberu ẹka ndoo!
Gebe nchị nụ mkpu,
mu echiku ngu!
Gebe nchị nụ ekfufu, mu ekfu anụ ngu;
kẹ l'ẹ t'ọ bụdu ẹjo-ire;
bẹ mu adzuru ngu.
² Byiko; byaru bya ahaaru mu enge!
Byaru bya elee ya ẹn्या;
maru onye iswi dụ mma!
³ Ọ -bụru l'i nyocharu mu obu;
lelee mu l'enyashi;
mbụ; ọ -bụru l'i -bya
egbua mu igo ọkpobe egbugbu;
b'ẹ to nwekwa iphe dụ ẹji,
ị phụ mu l'ẹhu;
kẹle mu kfuwaru iya kepyia ya akụ;
l'ẹ tọ dudu ẹjo okfu,
e-shi mu l'ọnu lufuta.
⁴ A -bya l'iphe ndiphe emeshi;
bẹ mu mekwaruphu iphe i kfulu;
buru ụba yeru ndu akirishi.

⁵ Ọ bụ ọkpa, ị tọru;
 bẹ mu etso;
 ọphu o nwekwanu
 teke ọkpa chifujewaru mu.
⁶ Iphe mu gude ekfu anụ ngu
 Nchileke kwaa l'iigebejeru mu nchi.
 Gebenu nchi; nụa olu mu!
⁷ Byiko; menua tẹ mu phụ
 n-yemobu ngu ono,
 dụ biribiri ono;
 nggube onye egudeje
 ike ngu dzofuta ndu
 gbabaru ngu l'ẹka t'ẹphe zeeru ndzụ; tẹ ndu
 ọhogu ẹphe be egbu ẹphe.
⁸ Dobe nụ mu lẹ mụ bụ
 nwandodo-ẹnya ngu;
 t'ẹnya ngu nọdu l'ẹke mu nọ.
 Gudenu ẹbà ngu kpuchita mu;
⁹ t'ẹka ndu ẹjo iya ono;
 be eru mu l'ẹhu;
 mbụ ndu ọhogu ono, tupheru mu
 mgburumgburu;
 l'eme t'ẹphe gbua mu ono.
¹⁰ Imiko madzụ ta adujedu ẹphe;
 ẹphe ekfu iphe ka ọnu ẹphe.
¹¹ Nta-a abuje; iphe bụ ẹke,
 mu shiru; ẹphe etsoru mu;
 gbaphee mu mgburumgburu;
 kwabẹ t'ẹphe nwutsua mu.
¹² Ẹphe dụ l'ọ bụ agụ,
 ẹgu guderu;
 yọ kwabẹru anụ, oo-gbu;
 mbụ l'ọ bụ ẹjo agụ,
 nmakpuru anmakpuru
 kwabẹru iphe e-shita iya ifu.
¹³ Gbeshinu nggube Ojejoje;
 fụaru ẹphe; mekputa ẹphe;
 nggu egude ogu-mbeke ngu
 dzofuta mu l'ẹka ndu akirishi ono!
¹⁴ Gudenu ike nke ngu dzọo
 mu l'ẹka ndu ono;
 mbụ l'ẹka ndu ono,
 bụ iphe kẹ mgboko-a bụ mkpa ẹphe ono;
 mbụ ndu ono, ị nuru ẹku;
 nụ iya ẹphe k'anyinyi;
 k'ọphu unwu ẹphe;
 mẹ unwunwa ẹphe e-nwe;
 nwee k'etsutsu iya.
¹⁵ Obenu lẹ mbẹdua e-gude
 kẹle mu doberu ẹka ndoo phụ ngu ifu.
 Mu -tehulephu;
 bẹ ẹhu a-tso mu ẹna;
 kẹle mu a-phụ ẹge ị gbaru.

Egву, Dévidi, bụ nwozi Ojejoje deru nụ onye ishi egву

*Egву-wa b'ọ guru gude kele Ojejoje mbọku, Ojejoje
 nafutaru iya l'ẹka ndu ọhogu iya l'ẹphe ha; o swik-
 poshia kẹ Sọlu*

18 Mu yeru ngu obu Ojejoje.
 Ọ bụ nggu bụ ike mu.
² Ọ bụ nggu bụ agbara mkpuma mu;
 bụru nggu bụ
 a-gbabe-a-dzuru nke mu;
 bụkwaru ngu phụ anafutaje mu.
 Ọ bụ nggu bụ oke mkpuma,
 mu agbabaje je edomia onwomu.
 Ọ bụ nggu egbochitaje mu
 t'ẹ b'ọ dụ iphe e-me mu nụ;
 bụru nggu egbochitaje mu;
 bụru nggu egudeje ike ngu dzọo mu.
 Ọ bụ nggu bụ ọlo, shihuru ike,
 mu agbabaje; zeeru ndzụ.
³ Ọ bụ Ojejoje, bụ onye gbaru
 t'aajaje iya ajaja bẹ mu arakuje;
 yọ bya adzofuta mu l'ẹka ndu ọhogu mu.
⁴ Ọnwu yewaru mu eri l'ẹkpiri.
 Ọ-la-l'iyi atso-kputawa mu l'ọ bụ utso.
⁵ Alj-maa yewaru mu eri l'ẹkpiri.
 Anwuhu agbabewa ọnya kwabẹru mu.
⁶ Teke mu eje iphe-ẹhuka;
 bẹ mu rakuru Ojejoje.
 Mu rakuru Nchileke mu t'ọ gbaaru mu mkpu.
 Yo shi l'eze-ọlo iya nụa olu mu.
 Mkpu, mu chiru chiku iya ruru iya lẹ nchi.
⁷ Tọ dụ iya bụ; iphe bụ
 mgboko etehu kfukakfuka;
 nmakota jijiji.
 Iphe bụ ọkpa ugву etekota kpakpakpa;
 kẹle Nchileke;
 bẹ ẹhu eghu eghughu.
⁸ Ẹnwuru-ọku eshi iya l'imi l'akpọ kẹ tọtutu.
 Ọku, shi iya l'ọnu l'enwu phophopho.
 Icheku-ọku, shi iya nụ
 atalephu kfukfukfu.
⁹ Yọ dojaa akpamigwe
 parakatangu; gbazita.
 Urukpu, gbahuru kẹ
 tsabalangu anodu iya lẹ mkpuli ọkpa.
¹⁰ Yọ nọdu l'eli cherobimu; phefu.
 Yọ bụru l'ẹswi pherephere b'ọ degeru l'ẹphe.
¹¹ Yo gude ẹkpuru-ọchi kpuchia onwiya;
 mbụ l'urukpu, mini jiru ejiji
 nọ-pheru iya mgburumgburu.
¹² Urukpu; mẹ aka-mini;
 mẹ icheku-ọku, ata kfukfukfu
 eshi l'o-gbu-nwji-nwji ya awushi.
¹³ Ya ndono;

Ojejoje anọdu l'imigwe gbaa egbe-igwe;
a nọa olu onye ono,
bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ ono;
bya aphụa aka-mini;
mẹ icheku-ọku, ata kfukfukfu.
¹⁴ Ọ gbaru akfụ iya;
gude chikashia ndu ọhogu iya.
Yo kua ebemu-igwe, ekua kẹ mọremu;
ẹphe eze ọso; gbalashja.
¹⁵ Nggube Ojejoje azụa ume;
baaru ndu ọhogu ngu mba.
Eze Ңnyimu ekekahu ẹbo;
a phụkota akpakparama alị iya;
ntọ-l'alị mgboko adaburu ebedere-badara.
¹⁶ Ojejoje shi l'imigwe tufu ẹka
zụ mu gbirimu; gụfuta mu l'ebo mini.
¹⁷ Ọ dzọfutakwaru mu phụ
l'ẹka oke ọhogu mu;
mẹ l'ẹka iphe bụ ndu mu dụ
ashi, kariru mu ẹka.
¹⁸ Ғphe tsoru mu okfu teke ono,
umuru mu muru mu ono.
Obenu l'ọo Ojejoje bụru mu agbarike.
¹⁹ O dufutaru mu; dobe mu
l'ẹke ẹhu a-dụ mu agu.
O yeru mu ẹka dzọfuta mu l'ọgu;
kẹle mu nọ iya l'obu.
²⁰ Ojejoje buru mu nggo;
kẹle mu bụ onye doberu ẹka ndoo;
O buru mu nggo;
kẹ l'ẹ to nwedu ẹke, mu yesweru ẹka.
²¹ Kẹ l'ọ bụlephu ụzo,
Ojejoje tọru; bẹ mu etso.
Mu ta aghabụaru Nchileke azụ.
²² Ekemu Ojejoje;
bẹ mu elezitaje ẹnya l'ọ ha;
mu ta ajikabua ome iphe ọ sụru t'e mee.
²³ Ғ to nwedu ẹke ụta nọ mu l'ẹhu l'ifu iya.
Mu sefukotaru ẹka mu l'iphe dụ ẹji.
²⁴ Ojejoje buru mu nggo;
kẹle mu bụ onye doberu ẹka ndoo.
O buru mu nggo;
kẹ l'ẹ to nwedu ẹke,
mu yesweru ẹka l'ẹke ọono.
²⁵ Ndu yeru ngu obu;
bẹ iikoshije l'i yeru ẹphe obu.
Ndu ụta ẹ-ta dūduru;
b'ẹ tii mejedu iphe aa-ta
nggube Ojejoje ụta.
²⁶ Ndu obu ẹphe guru iphoro;
bẹ iidobejeru obu iphoro.
Obenu lẹ ndu ụgho;
bẹ jinuje aphụ.
²⁷ Ndu wozitaru onwẹphe alị; bẹ jidzofutaje.

Obenu lẹ ndu eku onwẹphe
ẹge ẹphe ẹ-ta hadu;
bẹ iwozitate alị.
²⁸ Ọ bụ nggube Ojejoje eyejeru
mu ọku l'uroku mu.
Iimeje tẹ iphoro nọduru mu l'ẹke ọchi gbaru.
²⁹ Ọ bụ l'ike nke ngu;
bẹ mu e-gude mekputa
igwe-ọha ndu sọja;
bụru ike nke ngu;
bẹ mu e-gude nyia ụpho-mkpuma mkpukpu;
je anaa mkpukpu ọbu.
³⁰ Nnajiufu; ụzo ngu dụ-kota mma.
Okfu ngu te nwedu ntụpo.
Oogbobutaje ndu gbabaru
l'ime ngu je anọdu ezeru ndzụ.
³¹ ?Bụ onye ole ọdo bụ
Nchileke, nọnu; a gụfu Ojejoje?
?Bụ onye ole ọdo bụ
Eze Oke Mkpuma;
gbahaa Nchileke ayi?
³² Ọ bụ Nchileke emeje tẹ ike dụ mu;
bụru iya emeje t'ụzo mu;
be enwe ntụpo.
³³ Oomeje; mu akfụ
bugengu-bugengu l'ọ bụ mgbada.
Mbụ l'oomeje tẹ mu
vudoshia ike l'eli ugву.
³⁴ Ọozuje mu; mu amaru ẹge aaluje ọgu;
k'ọphu bụ m'ọ -ruhuru;
ọ bụru akfụ igwe;
mu adulee ike gbaa ya.
³⁵ Ọ bụ nggube Ojejoje
egbochitaje mu;
shi ẹge ono adzọ mu.
Yọ bụru ike ngu;
bẹ iigudeje gudeshia mu.
Ғka, iyeru mu emeje;
tẹ mu bụru eze madzụ.
³⁶ Iimeje ụzo mu t'ọ ha ụsa; tẹ ọkpa be echifu mu.
³⁷ Mu chiru ndu ọhogu mu; gude.
Mu ta tsuladu azụ; jeye
ẹphe aburu kpurupyata.
³⁸ Mu gweru ẹphe rakaraka;
k'ọphu bụ l'ẹphe te egbeshihedu ọdo.
Ғphe adashja;
wushiru mu l'iku ọkpa.
³⁹ Ọ bụ ike ngu;
bẹ mu gude je ọgu.
Nggу emee ndu ọhogu mu;
t'ishi rua ẹphe alị l'ifu mu.
⁴⁰ Ndu ọhogu mu b'i meru;
ẹphe eche ọkpa l'ọso; gbaphu azụ.
Ndu, mu dụ ashi b'i meru; mu egbushikota.

41 Ẹphe chiru mkpu;
to nwe onye gbaru ẹphe mkpu.
Ẹphe araku Ojejoje;
t'ọ yeru ẹphe ọnu.

42 Mu gweru ẹphe ogwe ujimu;
mee ẹphe t'ẹphe dọ l'ọ bọ udzu-ẹja,
phẹphẹre ephekashi.
Mu wụshiru ẹphe l'ọ bọ ẹpoto l'esu-uzo.

43 Ị nafutaru mu l'ẹka ndu etso mu ọgu;
bya emee mu;
mu aburu ishi iphe bọ mbakeshi;
k'ọphu bọ lẹ ndu, mu te
shidu maru;
byaru bya anọdu mu l'ẹka.

44 Ẹphe -nụa l'ọwaa iphe mu sọru t'e mee;
ẹphe eeme ya ẹgwegwa.
Iphe bọ ndu, shi eshishi efozikotajeru mu.

45 Meji atọfukota iphe bọ ndu
ono, shi eshishi ono;
ẹphe eshi l'ẹke ẹphe nọgbaa l'ezeru ndzọ;
furu kwẹkwẹkwe byakfuta mu.

46 Ojejoje nọkwa ndzọ;
tẹ ajaja buru kẹ oke mkpuma mu ono!
T'e kutsee Nchileke, bọ onye adzọfutaje mu nọ!

47 Ọ bọ Nchileke ejeje ọgwata
ugwo iphe ndu ọhogu mu meru mu.
O meru unwu eliphe;
ẹphe anọdu mu l'ẹka.

48 Ọnafutaje mu l'ẹka ndu ọhogu mu;
mbọ woliamu eli;
woghaa ndu ọhogu mu.
Ọnafutaje mu l'ẹka ndu iphe-kpaa.

49 Ọo ya meru iphe mu e-vudo
l'edzudzu iphe, bọ
mbakeshi jaa Ojejoje ajaja.
Mu e-gude egvu jaa ya.

50 Onye ọ fọtaru t'ọ buru eze;
bẹ oomeje t'ọ lụ-gbua l'ọgu.
N-yemobu iya bẹ ọonoduje
ekoshi onye ọ wuru manụ l'ishi; mbọ Dévidi;
mẹkpo iphe bọ eri iya jeye lẹ tutu yoyo.

Egву-ọma, Dévidi deru nọ onye ishi egvu

19 Igwe l'ọ ha bẹ atọ ọnu
ọdu-biribiri Nchileke.
Akpamigwe ekoshi
ege oometabe nka.

2 Iphe bọ mbọku, mọtaru
amuta anọduje atọ ọnu iya.
Iphe bọ ẹnyasi, sweru
esweswe eme t'a kabaa ya amaru.

3 Ẹ taa nọdu ẹphe olu;
taa nọ iphe ẹphe ekfu.

4 Obenu l'olu ẹphe tuko eliphe ngaa.

Ozi, ẹphe ezi atuko mgboko dzuru.
Ọ bọ Nchileke meru ọlo
doberu ẹnyanwu l'imigwe.

5 Ẹnyanwu eshije l'ọlo iya
kpufuta l'ọ bọ nwoke,
luru nwanyi k'ọphungu.
Ẹhu anọduje atso iya l'ọ bọ
mkparawa, eje ọma ọso.

6 Ọwafutaje l'akpamigwe ishi lanu;
yo jee jeye l'ishi iya ọphu.
To nwe iphe a-sụ lẹ ya
nọ l'ẹke okpomoku iya te erudu iya ẹhu.

7 Ekemu Ojejoje dukota mma;
oomeje tẹ obu shihu madzọ ike.
Nsọ, Ojejoje doberu
ta angajedu anganga.
Oomeje tẹ onye mmamiphe pẹhuru maru iphe.

8 Iphe Ojejoje tọru ọkpa iya kfuru akfuru.
Oomeje t'ọbu atso madzọ ẹna.
Ekemu Ojejoje; bẹ ẹkworo ta anọdu.
Oomeje t'ẹnya rua madzọ alị.

9 Ọ dọ mma t'a tsuje Ojejoje egvu;
kẹ l'ọo-dugburu ẹge ono tugburu.
Iphe Ojejoje turu l'iwu;
b'ẹ ta atungadu atunga.
Ọonguru anguru.

10 Ọ ka mkpọla-ododo ore ire;
mbọ ọkpobe
mkpọla-ododo;
ka manụ-ẹngu ọtso ẹna;
mbọ manụ-ẹngu,
shi l'ẹbaku-ẹngu.

11 Ọonoduje alọ mube
nwozi ngu ẹka lẹ nchị.
Obunggo bọ kẹ onye eme iphe o kfuru.

12 Ọlobu; ?bọ onye amajẹ teke ya eme ẹjị?
Byiko; safukwa mu ẹjọ iphe,
mu meru l'amaga ama.

13 Yetaru mube nwozi ngu ẹka;
tẹ mu ba akwabẹ ẹnya mee ẹjọ iphe.
Be ekwekwa t'ẹjọ iphe kpọ mu lẹ ndzọ;
k'ọphu ọta ẹ-ta dọduru mu;
a haaru mu enge; l'ẹka mu ta dọdu lẹ nọ.

14 Tẹ okfu, shi mu l'ọnu;
mẹ iphe mu arị l'ọbu mu
dujukwa ngu mma;
kẹ l'ọ bọ nggu bọ oke mkpuma mu;
buru nggu bọ onye agbafutaje mu nọ.

Egву-ọma, Dévidi deru nọ onye ishi egvu

20 Tẹ Ojejoje zakwaa ngu oku
teke iphe-ẹhuka byaru ngu!
Tẹ Nchileke kẹ Jékọpu
byiko gbochitajekwa ngu!

² T'ọ shikwa l'ụlo iya,
 ụny nsọ bya agbaaru ngu mkpu!
 T'ọ shikwa lẹ Záyọnu
 bya bya eyetaru ngu ẹka!
³ T'ọ nyatakwa iphemiphe ọbule,
 i sweru ẹnya nụ iya!
 T'ọ natakwa ngweja-ukfuru,
 i gworu nụ iya!
⁴ T'ọ nụkwa ngu iphe bụ uche ngu!
 Yo mekwaaphu t'iphe
 i tumberu bụru ụpete!
⁵ Ayi a-tụ ụzu;
 ẹhu atsoo ayi ẹna teke ayi
 nuleruphu l'i mekputawaru.
 Ayi achiliaru Nchileke ayi ẹkwa-ọhubama.
 Tẹ Ojejoje mekwaaru ngu
 iphe bụ iphe i rọru iya!
⁶ Nta-a; bẹ mu mawaru lẹ
 Ojejoje dzọfutawaru onye nk'ia,
 a wuru manụ l'ishi.
 Ooshije l'imigwe ono,
 ụny nsọ ono za iya oku.
 Ọ bụ ike iya;
 bẹ oogudeje mee tẹ ẹka
 onye eze ono kangoo.
⁷ O nweru ndu achijeru
 ụkfu kwẹe l'ụgbo-inya.
 Nweru ndu ọpụ
 akpọjeru obu ye l'inya-ọgu ẹphe.
 Obenu l'ayibedua bụ ẹpha
 Ojejoje, bụ Nchileke ayi bẹ ayi dakoberu.
⁸ Ẹphe e-vukota iphe dashia.
 Obenu l'ayibedua e-gbeshi; vudoshia ike.
⁹ Nggube Ojejoje;
 menua tẹ ẹka onye eze ayi kangoo!
 Nggụ anụjee olu ayi teke ayi rakuru ngu!

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

21 Agburu-ẹhu nggube Ojejoje;
 bẹ mewaru tẹ ẹhu atso eze ẹna;
 kẹ l'agburu-ẹhu ngu ha nshinu.
 Lewaru egbe ẹswa, oote l'i meru;
 yọ lụ-gbua l'ọgu!
² I meru iya iphe nọ iya l'obu;
 ọpụ o nwedu iphe
 o gude ọnu sụ t'i meru iya,
 ẹ ti meduru iya.
³ I gude iphe-ọma, nyiberu
 anyibe bya iya ndzuta;
 bya eworu okpu-eze,
 e gude ọkpobe
 mkpọla-ododo mee kpube iya.
⁴ Ọ rọru ngu ndzụ;
 nggụ anụ iya ẹya;

mee tẹ ndzụ iya bụru ojejoje.
⁵ Emekputa ono, i meru;
 yo mekputa ono;
 meru; aakwabẹ iya ugву, ha nshinu.
 I meru iya; yọ ụny biribiri;
 l'egbu nwijnwii.
⁶ Mbụ l'i gowaru iya ọnu ojejoje;
 mekwaaphu t'ẹhu tsoje iya ẹna;
 kẹ l'i nọ swiru iya.
⁷ Keshinu ọpụ eze dakoberu Ojejoje;
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ
 eyeru iya obu;
 b'ẹ te enwubatakwa iya enwubata.
⁸ Ẹka ngu a-kparua ndu ọhogu ngu l'ẹphe ha.
 Ndu i ụny ashj; bẹ ii-gude ike ngu zụa kfụ.
⁹ Teke ii-me t'a phụ ngu;
 bẹ ii-hụ ẹphe l'ọku, enwu phophopho.
 Ojejoje a-tụ-koshi ẹphe oke ẹhu-eghughu iya;
 gude ọku dzụpyashikota ẹphe.
¹⁰ Ii-me tẹ ọkpu ẹphe kpọhu l'iphe;
 kpọhu lẹ maa; mee t'awa
 ẹphe chihu lẹ mgboko.
¹¹ Ọ -bụru l'ẹphe chiru ngu ẹjo idzu;
 m'ọ -bụ riaru ngu ẹjo ọriri;
 b'ẹ to nwedu ọpụ ere nụ.
¹² Kẹ l'ii-me t'ẹphe ye ọkpa l'oso;
 m'i setalephu akfụ ngu t'i gbaa ẹphe.
¹³ Nggube Ojejoje;
 t'a jaa ngu ajaja;
 kẹ l'agburu-ẹhu ngu paru ẹka.
 Ayibedua a-nọdu agụ egву;
 l'etu ngu ẹpha l'ike ha ngu nshinu.

*Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'e gude olu
 egву "Ele Nchi-abọhu" gụa ya*

22 Nchileke mu! Nchileke mu!
 ?Bụ ngunu meru iphe
 i haru mu nkinyi mu?
 ?Bụ ngunu meru iphe
 i haru mu adzọfuta
 je anọdu mu ote-ẹnya.
 Nggụ eje anọdu l'ẹke ude,
 mu atsụ te erudu ngu nchi.
² Nggube Nchileke mu;
 eswe l'enyashi bẹ mu
 anọduje araku ngu;
 tji yeru mu ọnu.
 ?Obekwanu lẹ mu te
 edobedu ọnu ndoo.
³ Obenu l'i bụ Nchileke,
 ụny nsọ ẹge i bụ iya;
 mbụ onye eze ndu Ízurelu
 anọduje aja ajaja.
⁴ Ọ bụ nggụ;

bẹ nna ayi phẹ dakoberu.
 Ẹphe dakoberu ngu;
 nggu adzọfuta ẹphe.
 5 Ẹphe rakuru ngu;
 nggu adzọo ẹphe.
 Ẹphe adakobe ngu;
 t'i kpu ẹphe ifu lẹ ntụ.
 6 Obenu lẹ mbẹdua
 bụ mbashiride;
 mu ta bụdu madzụ.
 Mu bụ onye ụnwu
 eliphe emeje iphe-iphere;
 onye te nwedu iphe madzụ gụberu iya.
 7 Iphe bụ onye phuru mu nụ
 anọduje achị mu ọchi.
 Ẹphe anọduje azuru mu ukwe;
 l'aja mu ewena; su:
 8 "Mgbẹ ọ sụru l'ọo Ojejoje;
 bẹ ya dakoberu;
 tẹ Ojejoje ọbu dzọfutanu iya!
 T'ọ dzọfutanu iya;
 keshinu ọ sụru lẹ ya nọ Ojejoje l'obu."
 9 Obenu l'ọo nggu kufutaru mu
 l'ẹpho nne mu;
 bụru nggu meru;
 mu adakobe ngu;
 keshinu teke mu angụkwaduru ẹra.
 10 A mụru mu; kuru mu ye ngu l'ẹka.
 Dụbekpooru teke mu nọ
 l'ẹpho nne mu b'i bụhawa Nchileke mu.
 11 Ba nọdukwa mu ote-ẹnya;
 kẹ l'iphe-ẹhuka nọkwa mu ntse;
 ọphu o nwedu onye a-gbaru mu mkpu.
 12 Ndu ọhogu nọ-pheru mu
 mgburumgburu l'ọ bụ
 igwe oke-eswi.
 Ẹphe gbaru mu mgburumgburu
 l'ọ bụ oke-eswi ndu Báshanu, eme ẹnu.
 13 Ẹphe sagbaaru ọnu;
 l'ederu mu ekiri;
 l'ọ bụ agụ, ejekfu anụ,
 oo-gbu; taa.
 14 Nke mu gvụakwaru l'ọ bụ
 mini, a wụshiru awụshi.
 Iphe bụ ọkpu, nọ mu l'ẹhu
 sweshihuakwaru.
 Nta-a; bẹ meji tọfuakwaru mu.
 15 Ike gvụawaru mu;
 ụvo ta dūhe mu.
 Ire nyawaru mu l'akpo.
 Ị tọgbowaru mu l'ẹja tẹ mu nwụhu.
 16 Nkụta nọ-phewaru mu mgburumgburu.
 Ndu iwe gbaru mu mgburumgburu;
 kọ-ọfushia mu ẹka l'ọkpa.

17 Nta-a; bẹ nggara agụwa mu ọgu.
 Ndiphe achiru ẹnya
 dzebe l'ele mu phophopho.
 18 Uwe mu; bẹ ẹphe keru onwẹphe;
 ọphube iphe mu eyeje l'ime ẹhu;
 bẹ ẹphe turu ẹnwa
 t'ẹphe maru onye ọo-laru. †
 19 Byiko; nggube Ojejoje;
 ba anọdukwa mu ote ẹnya!
 Nggube mkpakọ ike mu;
 bya nta-a bya agbaaru mu mkpu!
 20 Dzọfuta ndzụ mu t'ẹ be gude
 ogu-mbeke gbua mu!
 Dzọfutaru mkpakọ iphe ono,
 mu nweru ono,
 bụ iya bụ ndzụ mu;
 tẹ nkuta ba ata mu!
 21 Byiko; dzọfuta mu l'ọnu agụ;
 mẹ lẹ mgbaku mpo atsu.
 Keshinu ị zawaru mu oku;
 22 bẹ mu a-ra ẹpha ngu arara
 t'ụnwunna mu phẹ nụkota iya.
 Mu a-nọdu l'edzudzu ọha jaa ngu ajaja.
 23 Unubẹ ndu atsu Ojejoje egvu;
 unu jaa ya ajaja!
 Iphe bụ l'unu ha bụru ndu eri Jékọpu;
 unu kwabeje iya ugvu!
 Unubẹ ndu ikfu Ízurelụ l'unu ha;
 unu bajeru iya eja!
 24 Kẹ l'onye iphe-ẹhuka byaru;
 b'ẹ to legbujedu l'ẹnya;
 tọ gbadojedu iya;
 ọphu ọ ghajeduru iya azụ;
 ọonujechia olu,
 o gude chiku iya.
 25 Mu a-nọdu l'edzudzu ọha
 jaa ngu ajaja kẹ iphe i meru.
 Mu a-nọdu ndu atsu ngu egvu l'ifu;
 mekota iphemiphe ọbule,
 mu riburu lẹ mu e-me.
 26 Ndu ụkpa bẹ e-riji ẹpho.
 Ndu achọ Ojejoje a-ja iya ajaja.
 "Tẹ ndzụ unu bụkwaru ojejoje."
 27 Ụnwu eliphe l'ẹphe ha
 e-mekochaa nyata iphe meru nụ;
 ghakọbe lakfuta Ojejoje.
 Mbụ l'iphe bụ ikfu,
 nọ l'iphe bụ mbakeshi
 e-mekochaa bya ebyiaru iya ikpere l'alị.
 28 Kẹ l'iphe bụ alị-eze ndiphe
 l'ọ ha bụkota kẹ Ojejoje;
 bụru iya achikota iphe bụ mbakeshi.

† Mát 27:35; Mak 15:24 Jón 19:24

²⁹ Iphe bụ ndu nweru iphe
 lẹ mgboko-a e-mekochaa baaru iya phụ eja.
 Iphe bụ madzụ
 nwigbaleke-ọma, bụ ndu
 e-mekochaa nwụhu anwụhu
 e-byishiru iya ikpere.
³⁰ Ọgbo, nọ l'ifu e-jeru iya ozi.
 Ọgbo, a-bya nụ; bẹ aa-kọru kẹ Nnajiufu.
³¹ Aa-raru iya ndu ẹ ta mụdua amụmu:
 lẹ Nnajiufu bụ onye doberu ẹka ndoo.
 Ọo yẹbedua tuko iphe ono l'ọ ha mekota.

Egву-ọma, Dévidi deru

23 Ojejoje bụ iya eche mu;
 l'ọ bụ onye eche aturu.

Ẹ t'o nwedu iphe
 ụko iya bya aduru mu.
² Oomeje tẹ mu zẹ-zita;
 tuta ume l'ẹke iru ẹwu nọ.
 Oodujeru mu je l'iku mini,
 ẹ ta chidu ọku nshinu.
³ Oomeje t'obu rua mu alj.
 Yọ buru ụzo kẹ
 odobe-ẹka-ndoo;
 bẹ oodujeru mu shia l'ògvù ẹpha iya.
⁴ Ẹ t'o nwedu; m'o -rururu;
 ọ buru lẹ nsuda, gbaru
 tsukiribangu; bẹ mu eshi;
 b'ẹ to nwedu iphe mu atsụ egvu iya;
 kẹ l'ị nọ swiru mu eswiru.
 Mgboro ngu;
 mẹ oshi-mpalẹka ngu
 anọduje adu mu ike.
⁵ Iigwoshijeru mu nri
 l'ifu ndu mu dụ ashị.
 Iiteje mu manụ l'ishi.
 Okoro mu; bẹ iimeje;
 yo ji ejiji;
 l'awushihu awushihu.
⁶ Ọ bụlephu k'oma;
 mẹ n-yemobu Ojejoje
 a-nọdu etso mu
 jeye teke mu a-nọ-bebe.
 Mu eburu l'ulo Ojejoje
 jeye lẹ tutu yoyo.

Egву-ọma, Dévidi deru

24 Mgboko; mẹ iphe, bụ iphe,
 nọ iya nụ bụ kẹ Ojejoje;
 mbụ mgboko;
 męwaru ndu, bu iya nụ;
² kẹ l'ọ bụ l'eli eze ẹnyimu;
 b'ọ tọru ọkpa iya;
 bya emekwaa ya phụ

t'o shihu ike l'eli ẹnyimu ime-alj.
³ ?Bụ onye a-dụ ike nyihu ugву Ojejoje?
 ?Bụ onye a-dụ ike vudo
 l'ẹke o doberu nsọ?
⁴ Ọ bụ onye doberu ẹka ndoo;
 obu agụ ya iphoro;
 onye ẹ-te woduru obu
 ziberu iphe ẹ ta bụdu ire-lanụ;
 too gudeje ụgho agụ ẹnwa.
⁵ Onye ono;
 bẹ Ojejoje a-goru onu.
 Nchileke ono, bụ onye
 adzọje iya nụ ono
 ahaaru iya enge.
⁶ Ọ bụ ẹge ono; bẹ ẹphe aduje;
 mbụ ọgbo ọphu l'achọ ngu nụ;
 mbụ ndu achọ t'ẹphe phụ
 ifu nggube Nchileke kẹ Jékọpu.
⁷ Unu gụhaa ọgu-nggamgbo ono t'o gheru onu!
 Unu gụhashia ibo ndiche ono;
 k'ọphu eze ono,
 dụ biribiri ono a-bata.
⁸ ?Bụ onye bụ eze ono,
 dụ biribiri ono?
 Ọ bụ Ojejoje ono,
 bu onye ha nshinu;
 nweru agburu-ẹhu;
 mbụ Ojejoje ono,
 bụ onye ejeje ọgu lụ-gbua.
⁹ Unu gụhaa ọgu-nggamgbo ono t'o gheru onu!
 Unu gụhashia ibo ndiche ono;
 k'ọphu eze ono,
 dụ biribiri ono a-bata.
¹⁰ ?Bụ onye bụ eze ono,
 dụ biribiri ono?
 Ọ bụ Ojejoje,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.
 Ọ bụ iya bụ eze ono, dụ biribiri ono.

Egву, Dévidi deru

25 Ọ bụ nggube Ojejoje;
 bẹ mu gude obu mu ekfu anụ;
² buru nggube Nchileke mu;
 bẹ mu dakoberu.
 Be kwekwa t'e kpua mu ifu lẹ ntụ.
 Ọphu i kwekwa tẹ ndu
 ọhogu mu turu okoo kpua mu.
³ Ẹ tii kwekwa t'e kpua ya ifu lẹ ntụ;
 mbụ onye ẹnya iya nọ l'ẹke ị nọ.
 Ọ bụ; mekwaa t'ifu kpua ẹphe lẹ ntụ;
 mbụ ndu ekwefuru ngu ikè.
⁴ Byiko; Ojejoje;
 koshi nụ mu ụzo ngu;
 menua t'ụzo ngu doo mu ẹnya!

5 Dunua mu ẹ mu meje ọkpobe okfu ngu;
 nggu ezia mu iphe l'onwongu;
 ọ ọ bu nggu bu Nchileke, adzọje mu nu;
 buru l'ẹke i ọ;
 be ẹnya mu anọje: eswe l'enyashi.

6 Nggube Ojejoje;
 nyatakwa obu-imiko ngu;
 me n-yemobu ngu;
 bu ọphu shi ngu l'ede-nwede.

7 Ba anyatakwa iphe du eji,
 mu meshiru l'okoro bya;
 ọphu i nyatakwa ikè,
 mu shi kwefuru ngu.
 Gude ke l'i yeru mu obu nyata mu;
 ke l'i du mma;
 nggube Ojejoje.

8 Ojejoje du mma;
 buru onye obu guru iphoru.
 O bu iya meru iphe
 ọonoduje akpo-ziru
 ndu ejo iya ono ọzo ke yebe Ojejoje.

9 Ndu wozitaru onwephe alì
 l'ifu Nchileke;
 be ọonoduje edu t'ephe mee iphe du mma;.
 Ọonodujekwaphu ezi ephe ọzo iya.

10 Ndu eme iphe ọ ọgbu-ndzu Ojejoje;
 l'eme iphe ọ suru t'e meje;
 be Ojejoje ekoshije le ya yeru obu;
 buru o-me-g'o-kfuru.

11 Iphe du eji, mu meshiru ha nshinu;
 ọlobu; Ojejoje;
 gudenu okfu k'epha ngu guaru mu nu.

12 ?Bu onye bu onye atsọ Ojejoje egvu?
 O bu onye ono;
 be ọo-kpo-ziru ọzo,
 gbaru iya l'eshishi.

13 Onye ono be iphe a-nodu aduru le mma;
 yo buru eri iya e-nweru alì ono.

14 Ndu Ojejoje kporu obu yeru
 bu ndu atsọ iya egvu.
 Yo buru ndu ono;
 be oomeje t'ephe maru ndzu,
 ephe l'iya gbaru.

15 O bu eke Ojejoje ọ;
 be mu edobeje ẹnya;
 ke l'ọ bu iya nwenkinyi iya
 bu onye a-du ike hafuta mu l'onya.

16 Ghanu aru mu ifu;
 nggu aphu aru mu imiko;
 kele mu ọ nkinyi;
 iphe aduru mu ehuka.

17 Iphe byaru mu nu hakwa l'igwe.
 Dzọnu mu l'iphe-ehuka, mu eje!

18 Lenua ẹnya l'egbe

iphe-ehuka, byaru mu nu
 yele ejo onodu, mu ọ;
 guaru mu nu l'iphe du eji mu l'ọ ha!

19 Lewaru ege ndu ọhogu mu habe igwe!
 Nggu aphu aru ege mu dutabe ephe ashì!

20 Chejenu mu nche;
 nggu adzo mu;
 t'e b'e kpu mu ifu le ntọ;
 ke l'ọ bu l'ime ngu;
 be mu ọ;
 ezeru ndzu.

21 Te iphe a-nodu adzo mu nu
 buru kele mu bu onye,
 uta e-ta duduru;
 onye obu guru iphoru;
 ke l'ọ bu l'ẹke i ọ;
 be ẹnya mu ọ.

22 Nggube Nchileke;
 gbafutanu ndu Izurelu
 l'iphe-ehuka ephe l'ọ ha!

Egvu, Dévidi deru

26 Haaru mu enge
 nggube Ojejoje;
 ke l'e to nwedu eke uta duru mu.
 O bu nggu;
 be mu dakoberu Ojejoje;
 ọphu o nwedu teke obu bojeru mu ebo.

2 Nggube Ojejoje; daa mu;
 nggu enyochaa mu enyocha!
 Gbunua mu igo l'obu;
 me l'egomunggo.

3 Ke l'ọ bu obu, i yeru mu
 anoduje akpo-ziru mu ọzo;
 mu eme iphe i kfuru.

4 Mu le ndu eregede
 ta ayikwa ayiyi;
 ọphu mu le ndu
 o-kfuru-iche-eme-iche 'achigbakwa idzu.

5 Ndzuko ndu ejo madzu;
 be mu akpo-yiru ukuvu;
 ọphu mu le ndu akirishi 'anogbajekwa.

6 Mu akwoje eka
 je ejephee ẹnya-ngweja
 nggube Ojejoje mgburumgburu;
 gude koshi l'ekworo ta nodu le ndzu mu.

7 Mu ekfukwaaphu k'iphe du biribiri,
 jinoduje emeshi;
 raa ya arara; kele ngu ekele.

8 Eze-ulo ngu; be mu yeru obu;
 mbu eke ọdu-biribiri ngu ọ.

9 Ba asakobekwa mu le ndu ejo iya ono ọ-sa-nkfụ;
 ọphu i dobekwa mu le
 ndu egbu ọchi l'oshi lanu.

- ¹⁰ Ndu bụlephu ejo iphe;
bẹ ẹphe maru ememe;
buru ọna ẹka-azụ bụ iphe doru ẹphe ẹnya.
- ¹¹ Obenu lẹ mbẹdua;
b'ẹ to nwedu ẹke ụta duru mu.
Ọo ya bụ; phunuaru mu imiko;
nggu agbafuta mu!
- ¹² Mu e-vudo l'ẹke ọkpa ruru mu alij;
nọdu l'edzudzu ọha jaa Ojejoje ajaja.

Egву, Dévidi deru

- 27** Ọo bụ Ojejoje bụ iphoro,
duru mu nụ; bya aburu
onye adzọje mu nụ;
?Bụ onye; bẹ mu a-nọdu atsukwa nụ egvu.
Ọ bụ Ojejoje bụ
ulo-ozeru-ndzụ mu.
?Buhunu onye; bẹ mu
a-nọdu atsụ egvu ọdo.
- ² Teke ndu ẹjo iya ono;
mbụ ndu ọhogu mu;
mẹ ndu mu dụ ashị zaru
gidigidi bya t'ẹphe vua anụ mu avuvu;
bẹ ẹphe a-kpakota iphe
dagbushia onwẹphe.
- ³ Ọ -buru lẹ ndu soja nọ-pheru
mu mgburumgburu;
bẹ obu te etedu mu etete.
Mbụ; ọ -buru lẹ ndu ọhogu
mu wụ-lihuru tso mu ọgu;
bẹ mu a-dakobele Nchileke.
- ⁴ Ọ bụ iphe lanụ kpụu;
bẹ mu arọ Ojejoje;
buru iphe ono; bẹ mu achor.
Iphe ọbu bụ tẹ mu nọdu
l'ulo Ojejoje gbururu jeye
ẹge mu a-nọ-bebe lẹ mgboko-a;
tẹ mu nọdukpelephu egbu
igo l'ọ-dụ-ugvu kẹ Ojejoje;
nọdukwapu l'eze-ulo
Nchileke kpatajẹ iya ishi iphe.
- ⁵ Kẹle mbọku, iphe-ẹhuka
byaru mu; bẹ oo-dobe mu l'ẹke ọ nọ;
domia mu l'ime ulo-ẹkwà iya;
woru mu tukobe l'eli mkpuma, ha l'eli.
- ⁶ Ọo ya bụ; mu emekputa ndu
ọhogu, nọ-pheru mu mgburumgburu.
Mu anọdu l'ulo-ẹkwà Nchileke;
tụa okokooko gude gwaa Ojejoje;
gude egvu; gude nkwa;
tua ya ẹpha.
- ⁷ Nggube Ojejoje; nūnua olu
mu teke mu rakuru ngu!
Phunuaru mu imiko;

- za mu rụ oku!
- ⁸ Iphe obu mu kfuru mu;
bụ tẹ mu chọo ifu ngu.
Yọ buru ifu nggube Ojejoje;
bẹ mu achor-a.
- ⁹ Ba aghakwaru mu azụ;
ọphu i gudekwa
ẹhu-eghughu ngu nwufu mube nwozi ngu;
kẹ l'ọ bụ nggu bụ onye
shi keshinu yetataru mu ẹka.
Byiko; ba ajjikakwa mu;
ọphu i leswetakwa mu;
nggube Nchileke,
bụ onye adzọje mu nụ!
- ¹⁰ Ọ -buru le nne mu; mę nna mu jikawaru mu;
bẹ Ojejoje e-leta mu-a ẹnya.
- ¹¹ Byiko kpoziaru mu ụzo ngu; nggube Ojejoje!
Dunua mu shia ụzo,
vudo nhamunha l'ogvu ndu akpa mu ẹhu.
- ¹² Ba ahakwa mu tẹ ndu
ọhogu mu mee mu ẹge, dụ ẹphe mma;
kẹle ndu ẹjo-ekebe
wụ-lihuru ebo mu ibo;
l'ahashị ẹnu ishi mu.
- ¹³ Obenu l'iphe mu chiru ụkfu kwẹ
bụ lẹ mu a-nọdu ndzụ;
phụ iphe dụ mma,
shi Ojejoje l'ẹka.
- ¹⁴ Nọdu ngaberu Ojejoje!
T'obu shia ngu ike;
ẹka eshia ngu ike;
nggu angaberu Ojejoje.

Egву, Dévidi deru

- 28** Ọ bụ nggube Ojejoje, bụ
oke mkpuma nke mu;
bẹ mu araku.
Ba dahukwa mu nkichi;
kẹ l'ị nọdu nggujungguji;
bẹ mu lẹ ndu, a tūwaru ẹja a-dukokwa.
- ² Nūaru mkpu, mu echiku ngu;
ẹge-a mu chiliru ẹka;
mabẹ l'uzo
Eke-Kakota-odu-Nsọ nke ngu-a.
- ³ Ba tūkokwa mu lẹ ndu
akirishi kputa kpufu;
mbụ ndu anọduje eme iphe dụ ẹji;
ndu okfu ẹphe anọduje
atsọ ẹna lẹ nchij;
obenu l'obu ẹphe bụ ọkpoma-nshi.
- ⁴ Kfua ẹphe ụgwọ iphe ẹphe meru;
mẹ ụgwọ iphe dụ ẹji,
ẹphe shi anọduje eme.
Kfua ẹphe ụgwọ iphe ẹphe

gude ẹka ẹphe meta.
 Nggу emee ẹphe ẹge gbaru ẹphe.
⁵ Keshinu ẹ to nwedu iphe
 ẹphe guberu ozi,
 Ojejoje jeru;
 mbu iphe Ojejoje gude
 ẹka iya mee l'onwiya;
 be oo-gude ẹka iya gwaa ẹphe maa;
 ophu o byadu bya
 abyakobe ẹphe abyakobe odo.
⁶ Unu tua Ojejoje ẹpha;
 ke l'o naru mkpu,
 mu chikuru iya su t'o phuru mu imiko.
⁷ O bu Ojejoje bu ike mu;
 buru iya bu onye
 egbochitaje mu nu.
 O bu iya be mu dakoberu;
 yoo yeru mu ẹka.
 Mu egudeje obu mu ete ẹswa.
 Mu a-gu egvu gude kele iya.
⁸ O bu Ojejoje bu ike ke ndu nk'iya;
 buru ulo-ozeru-ndzu onye o teru manu.
⁹ Dzo futanu ndibe ngu;
 gonuru onu-oma nu ndu,
 bu okè-iphe ngu!
 Chejenu ẹphe l'o bu onye
 eche aturu;
 nggu ehee ẹphe jeye le tutu yoyo!

Egву-oma, Dévidi deru

29 Unube unwu imigwe;
 unu kwabe Ojejoje ugву!
 Unu kfuа ẹge ike iya habe!
² Unu kwabe Ojejoje ugву, gbaru ẹpha iya!
 Unu baaru Ojejoje ẹja;
 mbu onye ono,
 du nsọ bya adu biribiri ono.
³ Olu Ojejoje tukoru
 eze ẹnyimu ngashija angashij.
 O bu Nchileke ono,
 du biribiri ono atu
 egbe-igwe.
 Ojejoje atu egbe-igwe
 l'eli eze ẹnyimu.
⁴ Ojejoje be olu iya adakwa ike-ike ike-ike;
 mbu le Ojejoje be olu iya ada ke kpaa kpaa.
⁵ Olu Ojejoje agbawashije oshi sida;
 Ojejoje agbawashije oshi sida,
 nogbaa l'ugvu ugву Lébanonu viriviri.
⁶ Oomeje ugву ugву Lébanonu;
 t'o nmahu jijiji l'o bu
 nweswi, ebu nggada;
 l'emejekwaphu Ugву Siriyonu;
 yo tehu kfuakafuka l'o bu

nwa atsu, akfu nkfu.
⁷ Olu Ojejoje echije taa l'o bu ebemu-igwe.
⁸ Olu Ojejoje emeje te echi-egu nmahu jijiji.
 Ojejoje emeje te echi-egu
 Kedeshi nmahu jijiji.
⁹ Olu Ojejoje anmaje achi yikayika.
 Oomeje t'oswa laa ekwo;
 daburu karaphongu.
 Iphe bu onye, no l'eze-ulo iya e-bu mkpu;
 su: "Nchileke dukwa biribiri."
¹⁰ Ojejoje no l'aba-eze iya
 dzopyabe utso l'okpa.
 Oo-buru eze gbururu
 jeye le gbururu.
¹¹ Ojejoje emeje te ike du ndibe iya.
 Yo goru onu ehu-agu nu ndibe iya.

Egву-oma, Dévidi deru

*A guru iya gude woru eze-ulo Nchileke ye Nchileke
 l'eka*

30 Mu a-nodu ekutse nggube Ojejoje;
 ke l'i sefutaru mu l'iduma;
 ti kwe te ndu ohogu mu zaru mu ukwe.
² Nggube Ojejoje, bu Nchileke mu;
 mu rakuru ngu t'i yeru mu ẹka;
 Nggу emee; mu akorohu.
³ Nggube Ojejoje;
 o bu nggu lofutaru mu l'ali-maa,
 I meru mu; t'e ba tu mu ẹja.
⁴ Unu guа egvu gude tua
 Ojejoje ẹpha;
 unube ndu nk'iya, du nsọ!
 Unu kele iya ekele; l'ẹpha iya du nsọ!
⁵ Ke l'e to dojedu iphe l'okpoma.
 Obu-oma iya anoje jeye ẹge madzu a-no-bebe.
 Ekwа bu-a l'enyashi;
 be aa-kwa iya kpuu;
 o -be l'utsu; ehu-otso-ena adalahaа.
⁶ Teke mu no l'eke ehu du mu agu; be mu suru:
 "Le to nwedu iphe bya
 enwubata mu enwubata."
⁷ Nggube Ojejoje;
 teke ayi shi eshi onya;
 b'i meru te mu buru
 'enwuribe enwuribe l'o bu ugву.
 Obenu le teke i gharu mu azu;
 be meji tofuru mu.
⁸ O bu nggube Ojejoje;
 be mu rakuru;
 buru nggube Nnajiufu;
 be mu roru t'i phuru mu imiko.
⁹ Mu suru: "Bu uru ngunu;
 be ii-rita teke mu nwuhuru?"

Mbụ; ?nanụ uru, ii-rita iya; mę a tụa mu eja.
?Bụ eja, nọ l'alị a-wata ngu ajaja tọo.
?Bụ iya a-ra iya arara l'ị bụ o-me-g'o-kfuru.

¹⁰ Nggube Ojejoje;
nụaru olu mu;
phụaru mu rụ imiko!
Nggube Ojejoje;
yeru mu ru ẹka!"

¹¹ Ẹkwa, mu raru
b'ị gbanweru; mee ya;
yọ bụru mu ote ẹswa.
I yefuru mu uwe-aphụ,
mu yeru; woru;
ẹhu-ọtso-ẹna ye mu l'ọ bụ uwe.

¹² Iphe ono bụlephu ege ee-me
t'obu mu gụlahaa egvu
gude etu ngu ẹpha;
t'ẹ b'ọ nọhe nwanggijingiji.

Nggube Ojejoje,
bụ Nchileke mu;
ọ bụ nggu;

bẹ mu a-nọdu
ekele ekele jeye lẹ tutu yoyo.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

31 Ọ bụ nggube Ojejoje;
bẹ mu nọ l'ẹka ezeru ndzụ.

Be kwekwa t'e kpua mu ifu lẹ
ntụ gbururu jeye gbururu.
Gude kẹ l'ị bụ onye,
doberu ẹka ndoo nafuta mu.

² Ngabenu mu nchị.
Bya ẹgwegwa bya agbafuta mu.
Buru mu agbara-mkpuma,
mu a-gbabaję zeeru ndzụ;
mbụ a-gbabe-a-dzuru,
a-dzofuta mu nụ.

³ Keshinu ọ bụ nggu bụ
agbara-mkpuma mu;
buru a-gbabe-a-dzuru nke mu;
dunua mu l'onwongu;
kpọziaru mu ụzo;
l'ogvu ẹpha ngu.

⁴ Hafuta mu l'onya ono,
a gbaru mu ono;
kẹ l'ọ bụ nggu bụ
a -gbabe-e-zee-ndzụ mu.

⁵ Mu yeru ngu ume mu l'ẹka.
Gbafutanu mu;
nggube Ojejoje,
bụ Nchileke,
bụ o-me-g'o-kfuru.

⁶ Ndu akpọjeru obu yeru
ọla l'iyi ono; mbụ agwa;

adujekwa mu ashị.
Onye mbędua dakoberu bụ Ojejoje.

⁷ Mu ete ẹswa; ẹhu l'atsọ
mu ẹna l'i yeru mu obu;
kẹ l'ị phụwaru iphe-ẹhuka, mu jeru;
maru iphe-ọtso-l'anụ mu;

⁸ ọphu i woduru mu ye
l'ẹka ndu ọhogu mu;
nggu egbe kutachia mu
dobe l'ẹke ọkpa ruru mu alị.

⁹ Byiko nggube Ojejoje;
phunuaru mu imiko;
kẹle mu nọkwa l'oke mkpamehu.
Mu ratawaru ẹkwa;
l'aphuwaa ragaraga.

O mekwaruphu;
ike agvushikotawa mu.

¹⁰ Aphụ gbuakwaru mu.
Mu tsutawaru ude; kahụ l'okpehu.
Ike gvukotawaru mu;
kẹle mu menukawaru ẹjo iphe.

Ọkpu, nọ mu l'ẹhua erishi mu avurukpa.

¹¹ Ndu ọhogu mu l'ẹphe ha mewaru mu;
ndu obutobu mu akpọlahaa mu ẹbo-ẹbo-l'afụ.

Ndu mu l'ẹphe shi eshi
ọnyà atsukotawa mu egvu;
k'ọphu bụ lẹ ndu phuru mu l'ụzo
anọduje agbaru mu ọso.

¹² Ẹphe zahawaru mu ẹge
aazahaję onye nwuhuru anwuhu.
Mu dụwa l'ọ bụ ite,
tụkposhuhuru atukposhihu.

¹³ Kẹle mu nụwaru ẹjo idzu,
ẹphe dụ l'igwe achiru mu.
Nta-a ta dụdu ẹke mu nọ;
tẹ mu ba anọdu atsụ egvu.

Ẹphe anọduje achiru mu ẹjo idzu.
Iphe ẹphe tųberu aburu
t'ẹphe wofu ndzụ mu.

¹⁴ Obenu l'ọ bụ nggu;
bẹ mu dakoberu nggube Ojejoje.
Mu ekfu: "L'ọ bụ nggu bụ Nchileke mu!"

¹⁵ Ẹge mu a-nọ-bebe lẹ
mgboko-a bụ nggu b'ọ nọ l'ẹka.
Nafutanu mu l'ẹka ndu ọhogu mu;
mę l'ẹka ndu, achị mu nụ.

¹⁶ Lenua mụbe nwozi ngu ẹnya-ọma!
Guderu n-yemobu ngu dzofuta mu!

¹⁷ Nggube Ojejoje;
be kwekwa t'e kpua mu ifu lẹ ntụ;
kẹ l'ọ bụ nggu bẹ mu rakuru.
Ọ bụ ndu akirishi ono;
bẹ ee-kpuchia ifu lẹ ntụ;
t'onu buru ẹphe kpurumu l'alị-maa.

18 T'ọnu ono, ẹphe gude adzụ ẹjire ono;
 bụru ẹphe kpurumu;
 kẹ l'ẹphe gude oku
 onwẹphe iphe ẹphe,
 ẹ ta hadu l'ọbu iya;
 mẹ ọkpo madzụ ẹbo-ẹbo-l'afụ;
 l'ekfubyishi ndu doberu ẹka ndoo.
 19 Haa! Ị dụnukakwaru mma
 adunuka; mbụ mma ono,
 ị kwakọberu ndu atsụ ngu egvu ono.
 Yọ bụru l'ifu ụnwu eliphe bẹ ịi-nọdu;
 meeru ẹphe k'ọma;
 mbụ ndu gbatataru ngu l'ime; zeeru ndzụ.
 20 Iidutaje ẹphe domia l'iku ẹke, ị nọ;
 t'ẹjo idzu ụnwu eliphe achi;
 be eru ẹphe l'ẹhu.
 Yọ bụru l'ulo ngu;
 bẹ iidobeje ẹphe;
 t'ẹ ẹjo-okfu be eru ẹphe l'ẹhu.
 21 T'e tua Ojejoje ẹpha;
 kẹ l'o koshiru mu
 n-yemobu iya, dụ biribiri
 teke ndu ọhogu mu
 yechiru mu ẹge ono,
 eeyechije mkpukpu ono.
 22 Mu echia mkpu; sụ:
 "A laa mu-o!"
 Nggụ anụa mkpu ono;
 bya agbaaru mu mkpu.
 23 Unu yeru Ojejoje obu;
 unubẹ ndu nsọ kẹ Ojejoje l'unu ha;
 kẹle ndu Ojejoje eletaje
 ẹnya; kwa ndu bụ
 o-me-g'o-kfuru phẹ.
 Obenu lẹ ndu eku onwẹphe
 ẹge ẹphe ẹ-ta hadu;
 bẹ ọokfuje ụgwo kfurua ya ẹphe l'ishi.
 24 Unu shihukwa ike;
 unu egude ẹka l'ọkpoma;
 unubẹ ndu echeru Ojejoje!

Évù, Dévidi raru

32 Ọnu-ọma bụ k'onye Nchileke
 gụru nvụ l'emeswe,
 o mesweru iya;
 mbụ onye Ojejoje safuru
 iphe dụ ẹji, o meru.
 2 Ọnu-ọma bụ kẹ onye Ojejoje
 ta agukoduru iphe dụ ẹji,
 o meru;
 mbụ onye ẹ-te nwedu
 ẹregede, nọ iya l'ẹhu.
 3 Teke mu te kfudu iphe mu meru;
 bẹ ọkpu, nọ mu l'ẹhu

tsụ-gwoshihukotaru mu atsụ-gwoshihu.
 Ishi iya aburu kẹ ude,
 mu anọduje atsụ
 mbọku-mbọku.
 4 Eswe l'enyashi
 mbọku-mbọku;
 bẹ ịinoduje ebyi mu ẹka l'ẹhu.
 Nggụ eshi ẹge ono mịchata
 nwoke, nọ mu l'ẹhu l'ọ bụ
 onye ụguru guderu.
 5 Tọ dụ iya bụ; mu abya emee
 t'ị maru iphe dụ ẹji, mu meshiru.
 Ẹ to nwedu iphe dụ ẹji,
 mu meru ọphu mu domiru ngu edomi.
 Mu asụ lẹ mu a-kọshikotaru
 Nchileke ejeswe,
 mu jesweru.
 Nggụ abya agụaru mu nvụ
 l'iphe dụ ẹji, mu meshiru.
 6 Ọo ya bụ; tẹ iphe bụ ndu
 eme iphe dụ nggube
 Nchileke mma kfufe nụ ngu
 teke ẹphe nọ lẹ mkpa;
 k'ọphu bụ teke iphe-ẹhuka
 ono a-bya l'ọ bụ utso;
 too rudu ẹphe l'ẹhu.
 7 Ọ bụ nggụ bụ ẹke mu edomije onwomu.
 Yọ bụru nggụ anọduje eleta mu
 t'iphe-ẹhuka ba dakfuta mu;
 nggụ egude egvu, e gude
 atụ okokooko gude gbaa mu mgburumgburu.
 8 Ị sụru l'ịi-nọdu atụ-ziru mu ẹka;
 l'ezikwa mu phụ ụzo, mu a-nọdu eshi.
 Ịi-nọdu akpọ-ziru mu ụzo;
 l'eletakwa mu phụ ẹnya.
 9 Wo mu tẹ mu ba adukwa
 l'ọ bụ inya; m'ọ bụ
 inya-mulu; kẹ l'ẹphe te
 nwedu egomunggo.
 Iphe eegudeje agọ ẹphe bụ ajaba;
 mẹ odogoro.
 Teke ẹ tii medu iya ẹge ono;
 tji gọkotadu iya.
 10 Ndu akirishi; bẹ anọduje
 eje iphe-ẹhuka,
 dụ l'igwe!
 Obenu l'onye dakoberu
 Ojejoje bẹ n-yemobu iya
 anọ-pheje mgburumgburu.
 11 T'ẹhu tsọo unu ẹnà k'iphe
 Ojejoje anọduje emeshi;
 unu etekwaaphụ ẹswa;
 unubẹ ndu doberu ẹka ndoo!
 Unu agụa egvu ẹhu-ẹnà;

unubẹ ndu obu guru iphoro!
33 Unu gya egvu ẹhu-ẹna
 nọ Ojejoje; unubẹ ndu
 doberu ẹka ndoo!
 Tẹ ndu obu guru iphoro jaa ya ajaja.
² Unu kpoọ une
 gude kele Ojejoje ekele!
 Unu gude ogumogu gvaru
 iya egvu, atsọ ẹna!
³ Unu gvaru iya egvu ophungu!
 Unu kumataru iya ẹya akumata;
 unu atvaru iya uzu ẹhu-ẹna!
⁴ Kẹ l'okfu Ojejoje vudo nhamunha.
 O bu o-me-g'o-kfuru
 l'iphe bu iphe oome ememe.
⁵ Iphe aduje Ojejoje mma bu ikpe, du mma;
 me odobe-ẹka-ndoo.
 N-yemobu Ojejoje jiru
 mgboko tsubo etsubo.
⁶ O bu okfu, shi Ojejoje l'onu
 b'o gude mee igwe;
 buru ume, o turu atutu
 b'o gude mee iphe bu iphe, no iya nu.
⁷ Yo bya awukobe mini,
 no l'enyimu ye l'ekalanu.
 Eze Enyimu b'o kparu oge ẹke oo-jebetsua.
⁸ Tẹ mgboko l'ophu tsuje Ojejoje egvu.
 Tẹ iphe bu ndu no le
 mgboko kwabejekwa iya ugvu;
⁹ kẹ l'o kfuru okfu; mgboko abya adu.
 Yo tu ekemu;
 iphemiphe obule abya adu.
¹⁰ O bu Ojejoje emeje te idzu,
 iphe bu mbakeshi chiru buru iphe mmanu;
 buru iya akposhije iphe
 ndiphe tumberu k'ememe.
¹¹ Obenu l'idzu ophu Ojejoje
 chiru akfujeru gbururu jeye le gbururu.
 Iphe o tumberu k'ememe;
 be oomeje;
 yo shi l'ogbo sweru ogbo.
¹² Onu-oma bu ke mba,
 bu Ojejoje bu Nchileke ephe;
 bu iya bu ndu, o fotaru;
 ephe aburu okè-iphe iya.
¹³ Ojejoje anoduje l'imigwe lee
 enya le mgboko-a
 phu unwu eliphe l'ephe ha.
¹⁴ Onoduje l'ẹke,
 o bu l'imigwe phukota ndu,
 bu le mgboko l'ephe ha.
¹⁵ O bu yebdua meru oriri nu ephe.
 Iphe bu iphe ephe eme
 ememe edokotaje iya enya.

¹⁶ Iphe meru iphe onye eze
 emekputaje l'ogu ta bukwa
 okfu le ndu soja iya ha igwe.
 Ophu mkparawa
 'egudejekwa ike k'eka iya nahu.
¹⁷ Inya-ogu bu iphe-mmanu;
 e to dzofutadu madzu l'egu ogu;
 ophu 'onwedu ege ike iya
 hatabe, oo-dzo-ghe ndzu.
¹⁸ Obenu l'enya Ojejoje nokwa
 l'ehu ndu atsọ iya egvu;
 mbu ndu ono,
 dakoberu n-yemobu iya;
¹⁹ kẹ l'oo-nafuta ephe l'eka anwuhu;
 dobe ephe ndzu teke
 ejo-egu byaru.
²⁰ Ayi no ngaberu Ojejoje;
 ke l'oo ya bu onye agbaru ayi mkpu;
 buru iya egbochitaje ayi.
²¹ Oomeje t'ehu tsọ ayi ena;
 ke l'o bu l'epha iya,
 du nsọ be ayi dakoberu.
²² Nggube Ojejoje;
 byiko koshinu l'i yeru ayi obu;
 ke l'o bu nggu be ayi dakoberu.

*Egву, Dévidi deru teke o wataru ome l'o bu onye ogvu
 l'ifu Abímeleku; Abímeleku achifu iya*

34 Mu a-nodu ekutse Ojejoje tekenteke.
 Tekenteke be mu a-nodu aja iya ajaja.
² O bu Ojejoje; be mu gude eku onwomu.
 Tẹ ndu aakpa ẹhu nua ya;
 k'ophu ẹhu a-tsọ ephe ena.
³ Bya te ayi chiko tu onu ege
 Ojejoje habe nshinu;
 bya t'ayi chiko kutsee ya.
⁴ Mu rakuru Ojejoje;
 yo za mu; bya emee;
 mu atsọ-buhu egvu.
⁵ Ndu ele enya iya amuje
 onu-ochi;
 ophu o nwedu l'iphere emee ephe.
⁶ Mube onye eta dudu ege
 o haru mu chiru mkpu;
 Ojejoje azaa mu;
 bya adzofutakota mu
 l'iphe-ehuka, mu eje l'o ha.
⁷ Ojozi-imigwe Ojejoje
 anopheje ndu atsọ
 Ojejoje egvu mgburumgburu.
 Onoduje adzo ephe tekenteke.
⁸ Unu dataduduphu Ojejoje;
 unu aphu l'o du mma.
 Onu-oma b'a goru nu ndu

gbabaru iya l'ẹka je ezeeru ndzụ.
⁹ Unu tsuje Ojejoje egvu;
 unubẹ ndu nsọ Ojejoje;
 kele ndu atsu iya egvu
 ta dukwa iphe ụko iya adujeru ẹphe.
¹⁰ Ụnwu agụ; bẹ mkpa akpajẹ;
 ẹgu l'eme ẹphe.
 Obenu lẹ ndu achọ
 Ojejoje;
 bẹ ụko iphe-ọma ta akọdu.
¹¹ Unu byaduduphu;
 unubẹ ụnwegirima.
 Unu bya angabẹ nchị;
 tẹ mu zia unu iphe ọ bụ;
 mbụ ọtsu Ojejoje egvu.
¹² ?Nanụ onye ndzụ atso ẹna;
 yọ dụ iya tọ kaa nka;
 mbọku-mbọku aburu iya k'ọma.
¹³ T'onye ono wofukwa ọnu
 l'ẹjo iphe; yọ haa ẹjo-ire.
¹⁴ Gbakutaru iphe dụ ẹji azụ;
 watachia ome iphe dụ mma.
 Kebe ẹhu chọjee iphe e-me tẹ nchị dụ ndoo;
 ba atụ-gbekwa iya ẹka.
¹⁵ Ojejoje bẹ ẹnya iya
 anọjekwa l'ẹke ndu doberu ẹka ndoo nọ.
 Ọongabejekwa nchị teke
 ẹphe ara araku iya.
¹⁶ Obenu lẹ ndu eme iphe dụ ẹji;
 b'ẹ too lejedu ẹnya ọma;
 k'ọphu ẹpha ẹphe a-chihu lẹ mgboko.
¹⁷ Ndu doberu ẹka ndoo abuje;
 ẹphe -raku Ojejoje;
 yọ za ẹphe;
 bya anafuta ẹphe
 l'iphe-ẹhuka, ẹphe eje l'ọ ha.
¹⁸ Ojejoje anonyabeje ndu ụzo chiru.
 Ọodzofutaje ndu ẹta
 amahedu ẹge ẹphe e-me iya.
¹⁹ Iphe-ẹhuka onye doberu ẹka
 ndoo aduje l'igwe;
 obenu lẹ Ojejoje
 anafutakotaje iya l'iphe-ẹhuka ono l'ọ ha.
²⁰ Ọkpu, nọ iya l'ẹhu bẹ ooletaje ẹnya.
 Ẹ tọ dudu ọkpu, nọ iya l'ẹhu m'ọ nanụ,
 a bya l'akukwo akukwo. †
²¹ Obenu l'ẹjo madzụ bụ
 ẹjo iphe iya ono e-gbu iya.
 Ndu kpọru ndu doberu
 ẹka ndoo ashị; bẹ aa-nma ikpe.
²² Ojejoje adzọjekwa ndu ejeru iya ozi.
 Ẹ to nwedu m'ọo onye lanụ,

gbabaru l'ime iya je ozeru
 ndzụ, a bya anma ikpe.

Egву, Dévidi deru

35 Nggube Ojejoje;
 tso ndu etso mu okfu okfu!
 Tsokwaphu ndu etso mu ọgu ọgu!
² Gwota nụ ngwa-ọgu ngu;
 mẹ iphe eegudeje egbochita
 onwonye l'ọgu;
 gude bya agbaaru mu mkpu!
³ Palia arwa ngu; mẹ akfụ ngu
 gude kfụ-chia ndu achị mu nụ ụzo!
 Kfunuru mu l'ji-dzọfuta mu!
⁴ T'iphere bukwaru kẹ ndu
 achọ ụzo, ẹphe e-shi gbua mu.
 T'a chiphukwa ẹphe azụ;
 mbụ ndu achiru mu ẹjo idzu.
 Tẹ iphe jikwa ẹphe ẹnya.
⁵ T'ẹphe dukwa l'ọ bụ ẹswa witu,
 pherephere zikashiru
 teke ojozi-imigwe Ojejoje
 a-nọdu achị-phu ẹphe achị-phu.
⁶ T'ụzo ẹphe gbakwaa
 tsybalangu; chikotakwaphu ẹturu
 teke ojozi-imigwe Ojejoje
 a-nọdu achị ẹphe
 agada-eru-alị.
⁷ Keshinu ẹphe gbaru mu ọnya;
 l'ẹ b'ọ dụ iphe mu meru ẹphe;
 bya atụa iduma doberu mu;
 l'ẹ b'ọ dụ iphe mu meru;
⁸ tẹ ọ-la-l'iyi tųkwaa ẹphe l'ukfu.
 Tẹ ọnya, ẹphe gbaru hatakwa ẹphe;
 ẹphe adalahụ l'iduma, ẹphe
 tųru; bųru kpurupyata.
⁹ Teke ono; bẹ mu e-tee ẹswa l'ime Ojejoje.
 Ẹhu atso mu ẹna
 k'adzọfuta, ọ dzọfutaru mu.
¹⁰ Mu e-gude obu mu l'ọ ha; sụ:
 ?Bụ onye dụ l'ọ bụ nggube Ojejoje.
 Ọ bụ nggu adzọfutaje
 ndu ụkpa l'ẹka ndu ka ẹphe;
 nafuta ndu ụkpa;
 mẹ ndu ẹ te nwedu ẹge
 ọ haru ẹphe l'ẹka ndu ana nfụ.
¹¹ Ndu ẹjo ekebe wụ-lihuru l'ẹbo mu ibo.
 Ẹphe akpakọ iphe mu ta
 madu teke o meru bobbe mu.
¹² Ẹphe gude iphe dụ ẹji
 kfụa mu ụgwo iphe-ọma;
 shi ẹge ono mee;
 ike agvụ mu.
¹³ Obenu lẹ teke ẹhu duru ẹphe ẹji;

† Jọn 19:36

bẹ mu yeru uwe-aphụ;
 wozita onwomu alị;
 swija aswiswi; kfua nụ Ojejoje.
¹⁴ Mu raru ẹkwa; gụa aphụ ẹhu ẹphe;
 l'èphè bụ unwunne mu;
 m'ọ bụ ọnya mu.
 Mu anọduje dẹ ẹka l'agba
 l'ò bụ onye ara ẹkwa nne iya.
¹⁵ Obenu lẹ teke iphe-ẹhuka byaru mu;
 bẹ ẹphe gbaru mu mgburumgburu
 l'aja mu ewena; mbụ ndu mu ta madụ;
 gude ẹjo okfu asa mu ọsa ẹkfu.
¹⁶ Ndu ono, ẹ ta madụ Ojejoje ono
 anọdu aja mu ewena;
 l'atagbaaru mu ikireze.
¹⁷ Nggube Ojejoje;
 ?bụ teke ole bẹ ịi-chi-bebe
 ẹnya yeru ayi ẹge-a?
 Dzọnu mu; a nọnyaa;
 ẹphe emee mu;
 mu abụru ọ-la-l'iyi!
 Dzọfutaru mkpakọ iphe ono,
 mu nweru ono, bụ iya bụ
 ndzụ mu l'ẹka ẹjo agụ phẹ ono!
¹⁸ Ọ bụ l'edzudzu ọha;
 bẹ mu a-nọdu kele ngu ekele;
 mu a-nọdu l'edzudzu ọha jaa ngu ajaja.
¹⁹ Be ekwekwa tẹ ndu ọhogu mu
 zụaru mu ukwe;
 mbụ ndu ono, mu dụ ashị;
 l'ẹ b'ọ dụ iphe mu meru ẹphe ono.
 Ọphu i kwekwa tẹ ndu ono,
 mu dụ ashị l'ẹ ba dụ iphe
 mu meru ẹphe ono vọoru mu eze.
²⁰ Kẹ l'ẹphe te ekfujedu okfu nchị-ọdu-ndoo.
 Iphe ẹphe evutachijee l'ishi
 bụ okobe ndu, dụ agu l'alị-a okfu.
²¹ Ẹphe ghecharu ọnu eghecha l'ebo mu ibo:
 l'azụ mgbede l'ẹphe gude
 ẹnya ẹphe phụa mu teke mu eme iya!
²² Obenu lẹ nggube Ojejoje
 phụwaru-a iphe ono l'ọ ha.
 Byiko; b'e leswetakwa mu;
 ọphu ị nọdukwa mu ote-ẹnya!
²³ Tehu etehu. Zilihu bya adzọ mu!
 Gbaaru mu ọdzori;
 nggube Nnajiufu,
 bụ Nchileke mu!
²⁴ Gude odobe-ẹka-ndoo ngu
 haaru mu enge;
 nggube Ojejoje,
 bụ Nchileke mu!
 Be ekwekwa t'ẹphe zụaru mu ukwe!
²⁵ Be ekwekwa t'ẹphe rịa l'obu ẹphe; sụ:

“Ha! Lẹ nta-a; bẹ ẹphe
 chọ-vuwaru iphe ẹphe achọ!”
 M'ọ bụ t'ẹphe sụ: “Nta-a bẹ
 ẹphe menwuwaru iya ẹhu!”
²⁶ Tiphere bụkwaru kẹ ndu
 azuru mu ukwe l'iphe, byaru mu nụ;
 ẹphe akpọo beru.
 Tẹ iphere; mẹ ewena jikwa ẹphe ifu;
 mbụ ndu ono, eku onwẹphe
 iphe ẹphe ẹ-ta ahadu l'ọ bụ iya ono!
²⁷ Tẹ ndu ele ẹnya t'a haaru mu
 enge gụa egvu ẹhu-atsọ-ẹna tee ẹswal!
 T'iphe ẹphe a-kpọjeru l'ọnu bụkwaru:
 “T'a tụa ọnu Ojejoje l'ọ ha nshinu;
 mbụ Ojejoje ono,
 ọduje mma mẹ nwozi iya
 buru l'ẹhu-agu ono.”
²⁸ Ọo ya bụ; mu egude ọnu mu
 kfua k'odobе-ẹka-ndoo nke ngu.
 Yọ bụkwaruphu ẹge ono;
 bẹ mu a-nọdu etu ngu ẹpha mbọku-mbọku.

Egvu, Dévidi, bụ nwozi Ojejoje deru nụ onye ishi egvu

36 Ọ bụ ẹjo iphe anọduje ekfu
 okfu l'obu ndu ẹjo iya ono.
 Ẹphe jikaru Nchileke;
 ẹphe ta atsụ iya egvu lẹ phuu.
² Kẹ l'ọnonduje aja onwiya ajaja-njagbu;
 mbụ jatabe onwiya;
 k'ọphu bụ l'ẹ tọo phujedu
 iphe dụ ẹji, oome;
 k'ọphu ọo-kpọ iya ashị.
³ Iphe, eshije iya ọnu
 bụlephu ẹjo okfu; mẹ ụgho.
 Ẹ too mejedu l'ọ bụ onye maru iphe;
 too me iphe dụ mma.
⁴ Ọozeje azẹe rịkobe iphe dụ ẹji, ya e-me.
 Ọ bụlephu ẹjo ụzo;
 bẹ ootsochitaje;
 tọ dụ iphe dụ ẹji, ọojikaje ememe.
⁵ Nggube Ojejoje; n-yemobu ngu
 chikowa igwe l'ọ ha gvua kfurukfuru.
 O-me-g'o-kfuru, ị bụ eruwa akpamigwe.
⁶ Odobe-ẹka-ndoo nke ngu
 akpa origodo l'ọ bụ eze ugvu.
 Ikpe nke ngu aha ogvu l'ọ
 bụ ebo eze ẹnyimu ime-alị.
 Nggube Ojejoje; ọ bụ nggu
 doberu madzụ; dobe anụ, bu l'ẹgbudu.
⁷ Lewaru ẹge n-yemobu ngu
 bụ-be iphe vu oke aswa!
 Ọ bụ iya meru iphe ndiphe
 gbabaru l'agu ngu je anọdu ezeru ndzụ.
⁸ Ẹphe anọduje l'ụlo ngu eri gwọogwoo.

Iimeje t'ẹphe ngua mini
 l'enyimu ẹhu-ọtso-ẹna nke ngu.
 9 Kẹ l'ọ bụ l'ẹka ngu bẹ ndzụ futaru.
 Yọ bụru l'ẹke iphoro
 nke ngu nọ;
 bẹ ayi a-nọdu phụ iphoro.
 10 Byiko yekpelekwaruphu
 ndu maru ngu nụ obu ẹge i yeru iya ẹphe.
 Nggw edobekpelekwaphu
 ẹka ndoo ẹge
 ị doberu iya l'ẹhu ndu obu gūru iphoro.
 11 Be ekwekwa tẹ ndu eku
 onwẹphe ekuku dzoo mu ọkpa.
 Ọphu i kwekwa tẹ ndu akirishi
 gude ẹka ẹphe nwufu mu.
 12 Phuaru ẹge e nwutsushiru
 ndu ẹjo iya ono;
 ẹphe adabutsuaru;
 ọphu ẹphe e-gbeshihedu ọdo.

Egvu, Dévidi deru

37 Ba aphujekwaru ndu
 eme ẹjo iphe ẹnya-ụphu;
 ọphu i kojekwaru ndu
 ẹ te dobedu ẹka ndoo okopho.
 2 Kẹ l'ẹ ta aa-nọkwa ọphu baru ishi;
 ẹphe anwua kpaa l'ọ bụ ẹwu;
 kpọshihu nkụ l'ọ bụ iru oshi.
 3 Dakobe Ojejoje; meje iphe dọ mma!
 Buru l'alị ono bụru
 o-me-g'o-kfuru!
 4 Tẹ ẹhu-ọtso-ẹna ngu bụru lẹ Ojejoje;
 k'ọphu ọo-nụ ngu iphe,
 agụ ngu nụ.
 5 Woru iphe, bụ iphe, iime
 ememe ye Ojejoje l'ẹka.
 Dakobe iya; oo-meru ngu iya-a.
 6 Oo-me tẹ odobe-ẹka-ndoo
 ngu nwua l'ọ bụ iphoro;
 mbụ lẹ Ojejoje a-haru ngu enge;
 mee tẹ iswi-ọdu-mma ngu
 gbuwa nwiiinwii l'ọ bụ
 echi-oke-eswe.
 7 Taa nshị; nggw achiru ụkfu kwẹe Ojejoje.
 Ba aphukwa ẹnya-ụphu
 teke iphe duru ndu ẹjo iya ono lẹ mma;
 mbụ teke ẹjo idzu,
 ndu akirishi chiru eje l'ẹge ẹphe chiru iya.
 8 Ba avujekwa ọvuma;
 ọphu ẹhu eghujekwa ngu eghughu!
 Ba aphujekwa ẹnya-ụphu;
 kẹ l'oodubajekwa madzụ l'ome ẹjo iphe;
 9 kẹle ndu ẹjo iya ono;
 bẹ ee-me t'ẹphe chiru

Obenu lẹ ndu chiru ẹnya
 pyoo lẹ Ojejoje bụ ẹphe
 e-nweru mgboko.
 10 Ẹ ta anọhedu ọphu baru ishi;
 e mee tẹ ndu akirishi gvụ.
 Ị-chọo ẹphe; tịi phụ ẹphe.
 11 Ọ bụ ndu dọ agu e-nweru mgboko-a.
 Ẹphe enweru ẹhu-agu;
 nweru iya k'etsutsu iya.
 12 Ndu ẹjo iya ono a-nọduje
 achiru ndu doberu ẹka ndoo ẹjo idzu;
 l'ataru ẹphe ikireze iphe ẹphe e-me ẹphe.
 13 Obenu l'ọo ọchi bẹ Ojejoje
 anọduje achị ẹphe;
 kẹ l'ọ maru lẹ teke
 ee-mebyishi ẹphe; dọwa ntse.
 14 Ndu akirishi mītaru
 ogu-mbeke ẹphe;
 t'ẹphe gbushia ndu ifu dọ npho;
 bya esee akfụ ẹphe t'ẹphe
 gbatsushia ndu ụkpa;
 mẹ ndu ẹ-tọ dọdu ẹge
 ọ haru ẹphe.
 15 Obenu l'ọ bụ ogu-mbeke
 ẹphe ono ee-mekochaa ria ẹphe ishi;
 e woru akfụ ẹphe ono nyakwoshia.
 16 Nwiphe ẹ-ta badu ishi,
 onye doberu ẹka ndoo nweru;
 bẹ kakwa mma;
 ma l'ẹku, ndu ẹjo iya ono,
 dọ l'igwe kparu kọbe.
 17 Kẹle ndu akirishi;
 bẹ aa-nafu iphe ẹphe gude eze igidi.
 Obenu l'ọo Ojejoje
 bụ agbarike ndu doberu-ẹka-ndo.
 18 Ọ bụ Ojejoje maru ẹge ndu
 ụta ẹ-ta dọduru a-nọ-bebe.
 Obenu l'òkè, gbaru ẹphe
 a-buru nk'ẹphe gbururu jeye.
 19 Iphe-ẹhuka -bya;
 bẹ ifu te ekpuduru ẹphe
 lẹ ntụ.
 Ẹjo-ẹgu -bya;
 ẹphe enweru nri;
 nweru k'etsutsu iya.
 20 Obenu lẹ ndu akirishi
 a-buru kpurupyata.
 Ndu ọhogu Ojejoje
 a-dọ l'ọ bụ iphe,
 e meberu l'ali, vuru; ji ejiji;
 a bya ele ẹnya;
 yo kpofu l'ọ bụ
 ẹnwuru-ọku.
 21 Ndu ẹjo iya ono abuje;

 phe -jita  gw ;  phe eria ya.
 Obenu l  ndu doberu
  ka ndoo b  o-me-l'uko.
 22   b  ndu Ojejoje g ru
  nu-oma n  e-nweru mgboko-a.
 Obenu l  ndu   t ru  nu
 a-ch hu.
 23 Onye eme iphe, d  Ojejoje mma
 b  iya akp -zijeru onye ono  ge
 oo-gude aha  kpa.
 Yo mee onye ono t'o vudo vudoshia ike.
 24  kfu -d kpoo ya n ;
 b'  t o darudu al ;
 kele Ojejoje a-wota iya.
 25 Mu shikwa buru nwata;
 nta-a b  mu b wa  gurenaya.
   b  l  mu ta aph bua  ke
 Ojejoje gbadoru onye doberu  ka ndoo;
 m'  b   ke  nwu iya ar  nri.
 26 Onye doberu  ka ndoo
 ab je o-me-l'uko;
 l'eye ndu  do  gw .
  nwu iya ab ru iya  nu-oma.
 27 Gbakutaru  jo iphe az ;
 wata ome iphe d  mma;
  ge ii-buru l'al -a jeye l  tutu yoyo.
 28 Iphe d  Ojejoje mma b 
 t'e ekpeje ikpe, d  mma.
   t o gbadojekwa ndu yeru iya obu.
  okwa-chije  phe jeye l  tutu yoyo.
 Obenu l  ndu akirishi;
 b  oomeje t'awa  phe ch hu.
 29   b  ndu doberu  ka ndoo
 e-mekochaa nweru al -a;
 buru iya jeye l  tutu yoyo.
 30 Okfu, eshije onye doberu
  ka ndoo  nu b  mmamiphe.
 Iphe eshije iya  nu ab ru iphe, d  mma.
 31 Iphe an je iya l'obu
 tekenteke b  ekemu Nchileke.
   t o dakaj du iya adaka.
 32 Ndu  jo iya ono ejeje
 je akwaaru ndu doberu  ka ndoo;
 l'ach   ge ee-shi t'ishi  phe phuhu.
 33 Obenu l  Ojejoje
 te ekwejedu t' phe daba  phe l' ka.
  phu o nwedu l'a nma
 ndu doberu  ka ndoo ikpe;
 m'a kp ru  phe bya
 l'ulo-ikpe.
 34 Nodu ngaberu Ojejoje!
 Tsoje  zo iya!
  o ya a-pali ngu ifu;
 mee ngu t'i nweru al -a.

Ii-gude  nya ngu
 ph  teke ee-me
 t  ndu akirishi ch hu.
 35 Mu ph jewaru  jo madz , obu taru mini.
 Yoo vu l'  b  oshi,
 n  l' ke  hu d  iya mma.
 36 Obenu l'  ta nodu  phu baru ishi; t  n he.
 Mu ach o ya nta; ch o ya imo;
 mu ta aph he iya.
 37 Lenua ndu  ta  -ta nodu l' hu  nya;
 nggu egbua ndu obu g ru iphoru igo;
 nggu aph  l  ndu eme t 
 nch  d  ndoo e-dobe ak .
 38 Obenu l  ndu eme iphe d   ji;
 b  ee-me t' phe buru kpurupyata.
 Iphe b   nwu ndu akirishi
 l' phe ha; a-ch hukwa.
 39   b  Ojejoje adz futaje
 ndu doberu  ka ndoo.
   b  iya ab jeru  phe
 agbarike teke  phe eje iphe- huka.
 40 Mb  l  Ojejoje eyejeru
  phe eka nafuta  phe.
  onafutaje  phe l' ka
 ndu akirishi; shi  ge ono
 dz futa  phe;
 ke l' phe gbabaru l'ime iya je ezeeru ndz .

Egvu-oma, Dévidi g ru gude nyataru Ojejoje iphe

38 Ngg be Ojejoje; be egudekwa
  vuma baaru mu mba;
  phu i gudekwa
 oke  hu-eghughu
 h a mu  h h !
 2 Ke l'akf  ngu baakwaru mu l' hu ke t u.
 I meruwaru mu  hu.
 3  hu-eghughu ngu mewaru;
  hu ta ad jehe mu npho.
  jo iphe, mu meshiru;
 emewa;  kp , n  mu l' hu
 am kota mu wongu-wongu.
 4 Ke l' jo iphe, mu meshiru
 ripyabeekwaru mu.
  onyitabewa mu  ra;
 k' phu b  l  mu ta
 d hedu ike evuvu iya.
 5  nya, aba mu n 
 rehuwaru erehu; l'eshi nshi.
 Ishi iya ab ru eswe, mu meru.
 6 Mu kp -kfuwaru-a
 akp -kfuwaru; d e  ka l'agba.
 Mkp rumkpuru;
 b  mu ag kota aph .
 7 Okpurukpu-az  t kokwa

eshi mu nwaranwara.
 Ẹ t'o nwehekwa ẹke ẹhu
 dụ mu npho; m'ọo nanu.
 8 Ụvo ta dụhekwa mu;
 ike agvụwa mu.
 Obu te gvuhokwaru mu egvuru;
 k'ọphu bụ l'ọ bụwaa ude bẹ mu atsụ.
 9 Nggube Ojejoje; iphe bụ iphe
 agụ mu nụ b'ị makotaru.
 Ude, mu atsụ bẹ ta bụhedu k'edomi.
 10 Obu akfụ mu
 gbudungu-gbudungu;
 ọphu ike aduhedu mu.
 Mu te egbe aphuhedu ọzo l'ẹnya.
 11 Ndu ọnyà mu phẹ;
 mẹ ndu ọyi mu phẹ ezewaru mu ezeru.
 Ishi iya aburu iphe-ẹhuka ono,
 dakfutaru mu nụ ono.
 Ndu obutobu mu phẹ
 jewaru je evudo ote-ẹnya.
 12 Ndu achọ ishi mu
 gbashiwaru mu ọnya.
 Ndu eme t'ẹphe
 meka mu iphe anọdu l'idzu
 ẹge mu e-shi laa.
 Ọ bụlephu idzu ẹge ẹphe
 e-shi dzụa ẹjo-ire bẹ ẹphe
 anọje: eswe l'enyashi.
 13 Mbẹdua dukwa l'ọ bụ onye
 ada nkichi, ẹ-ta dudu iphe ọonuje;
 dukwaphu l'ọ bụ onye te ekfudu okfu,
 ẹ te nwedu okfu, eshije iya ọnu.
 14 Mu dulephu l'ọ bụ onye
 eekfu okfu eyeru;
 ọphu o yedu ọnu;
 ke l'ẹ tọ dudu iphe eekfu, ọ nuru.
 15 Nggube Ojejoje;
 mu nọduwa ngaberu ngu.
 Ọ bụ nggube Nnajiufu,
 bụ Nchileke mu, a-za mu
 oku, mu eku ngu.
 16 Mu ekfu; sụ: "Be ekwekwa
 t'ẹphe zọaru mu ukwe;
 m'ọ bụ t'ẹphe kulahaa
 onwẹphe ẹge ẹphe ẹ-ta
 hadu teke ọkpa chiswahuru mu."
 17 Ishi iya aburu lẹ mu angawa nganga k'adada.
 Ẹhu ahụwa mu ọku.
 18 Mu ekfushiwa iphe dụ ẹji, mu meru.
 Ẹjo iphe mu meshiru atsụwa mu l'ẹhu.
 19 Ndu ọhogu mu dukwa l'igwe; shihu ike.
 Ndu kporu mu ashị
 l'ẹ b'ọ dụ iphe mu meru ẹphe
 ahakwaphu l'igwe.

20 Ndu egudeje ẹjo iphe
 kfụa ụgwo iphe-ọma,
 e meru ẹphe
 anọduje ekfuru mu
 ẹjo-okfu;
 kele mu anọduje eme iphe dụ mma.
 21 Ba ahakwa mu; nggube Ojejoje!
 Nggube Nchileke mu;
 ba anọdukwa mu ote-ẹnya!
 22 Mee ẹgwegwa bya agbaaru mu mkpu;
 nggube Ojejoje, bụ onye ndzofuta mu!

Egvu-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu, bụ Jedutunu

39 Mu sụru lẹ mu a-kwachafuru onwomu ẹnya;
 tẹ mu be egude ọnu mu kfuta iphe dụ ẹji.
 Mu a-tuje ọnu mu eri teke
 mu lẹ ndu akirishi nọ.
 2 Teke mu daru ashị;
 t'ẹ b'ọ dụ iphe mu e-je
 ekfukfu; m'ọ -ruhuru;
 ọ bụru iphe dụ mma;
 teke ono;
 bẹ iphe-ẹhuka mu
 gbe bya aka nshinu.
 3 A nọnyaa;
 obu agbajahulehaa mu agbajahu.
 Mu arinyale iya phụ;
 to kwehe;
 mu asanua ọnu wata okfu okfu; sụ:
 4 "Nggube Ojejoje;
 menua tẹ mu maru ẹge mu a-nọ-bebe.
 Koshi nụ mu oge
 nka-ezekuna nke mu;
 mbụ ẹge ọo-habe; mu achiri ọwa wushi.
 5 I meru ndzụ mu;
 yọ gbaa sụ-kworongu.
 Ẹge mu kataberu nka
 te nwekwa iphe ọ bụ
 l'ẹke ị nọ.
 Ndzụ madzụ dulekwaphu l'ọ bụ uphere-ọnu.
 6 Madzụ bụ nwonyonyo mmanu b'ọ bụ.
 Gbirigbiri ono, aanọduje
 ada ono bụlephu t'ọ bụru.
 Ọokpaje ẹku dobe;
 tọ ma onye e-ri ya nụ.
 7 Nta-a Ojejoje;
 ?bụkpo ngunu; bẹ mu ele ẹnya iya?
 Ọ bụ nggu; bẹ mu dakoberu.
 8 Nafuta mu l'emeswe ono,
 mu mesweru ngu ono!
 Be ekwekwa tẹ ndu
 eme eswe kweeru mu une!
 9 Mu shi kpọo ẹka l'agba
 nọ-kirishia;

kẹ l'ọ bụ nggu;
 bẹ iphe ono, amụkotaru mu nụ ono shi l'ẹka.
¹⁰ Ba ahùhe nụ mu àhùhù-a, iihù mu-a;
 kẹ l'ike agvụakwa mu l'iphe iime mu.
¹¹ Ìbajeru madzụ mba;
 hùya ya àhùhù kẹ iphe dụ ẹji, oome;
 Ìitakashije iphe dụ mma
 onye ono nweru l'ọ bụ
 ẹka-mkpu.
 Onyemonye ọbule;
 bẹ ndzụ iya dulephu l'ọ bụ uphere-ọnu.
¹² Nụnua ekfukfu, mu ekfu
 anụ ngu nggụbe Ojejoje!
 Ngabenu nchị lẹ mkpu,
 mu echiku ngu!
 Ba adahụkwa mu nkìchi
 l'ẹkwa, mu ara araku ngu;
 kẹle mu bụ onye ije
 lakfuta ngu;
 l'ọ bụ ndiche ayi phẹ.
¹³ Byiko ha mu rụ;
 k'ọphu mu a-kabẹ nweru nwa ẹhu-ọtso-ẹna
 m'ọo ujiku lanụ;
 tẹmanu mu anwụhude."

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

40 Mu takwaru nshi ngaberu Ojejoje;
 gbururu jeye yọ ngabe nchị; nwa olu mu.
² Yọ bya anwụfuta mu lẹ nsụ, anyị ishi ẹdzu;
 mbụ kufuta mu l'ẹpoto ụra, mu nọ;
 bya eworu mu kfube l'eli
 agbụranyi mkpuma;
 mee mu; mu evudoshia ike.
³ Yọ bya eworu egvu
 ọphungu ye mu l'ọnu.
 Mu egude egvu ono wata
 ọja Nchileke ayi ajaja.
 Aa-dụ l'igwe phụ iphe meru nụ;
 wata ọtsu egvu.
 Ẹphe alaphuta azụ bya adakobe Ojejoje.
⁴ Ọnu-ọma bụ k'onye,
 bụ Ojejoje b'ọ dakoberu;
 onye ẹ te eledu ndu, eku
 onwẹphe ekuku ẹnya l'ifu;
 too tso ndu chịru ụkfu
 kwẹe l'iphe ẹ-ta dudu iphe ọ bụ.
⁵ Nggụbe Ojejoje,
 bụ Nchileke mu;
 iphe dụ biribiri, i meshiru;
 mẹ iphe ìichi idzu k'omeru ayi;
 bẹ hakwa l'igwe.
 Ọphu ọ dudu onye a-dụ ike
 gushi-geeru ngu iya.
 Ọ -bụru l'ọo tẹ mu gụa ya nanụ nanụ;

bẹ ọo-ga abụkwa
 'aguta aguta.
⁶ Iphe agụ ngu nụ ta bụkwa
 t'a gwajẹ ngu agwagwa;
 m'ọ bụ t'e gwotaru ngu ngweja.
 Obenu l'ì hawaru mu ẹnu nchị.
 Ngweja-ukfuru;
 mẹ ngweja-iphe dụ ẹji
 ta dudu ọphu jiru ngu ẹpho.
⁷ Ya ndono; mu asụ:
 "Ọwaa mu Nchileke!
 Mu byawaru tẹ mu mee
 ẹge e deru kẹ nke mu lẹ Ẹkwo Ekemu.
⁸ Nggụbe Nchileke mu;
 iphe dụ mu mma bụ tẹ mu
 mee iphe bụ uche-obu ngu.
 Ekemu ngu anọjele mu phụ l'obu tekenteke." †
⁹ Mu gudewa ọnu mu kfu
 k'odobе-ẹka-ndoo ngu l'edzudzu ọha.
 Nggụbe Ojejoje;
 ì mawaru lẹ mu te dobedu ọnu ndoo.
¹⁰ Mu ta asumijedu
 odobe-ẹka-ndoo ngu
 l'obu mu.
 Mu ekfukashije l'ì bụ
 o-me-g'o-kfuru;
 bụru onye ndzofuta;
 ọphu mu 'ahadu okfuru
 ọha l'ọphu ẹge i yetaberu madzụ obu;
 bụru onye ire-lanụ.
¹¹ Nggụbe Ojejoje;
 byiko ba ahakwa mu ọphuru imiko.
 T'ọ bụkwaru n-yemobu
 yẹle ire-lanụ ngu a-nọdu
 eche mu mkpụrumkpuru!
¹² Iphe-ẹhuka, bụ 'o-nwe-aguta
 gbaakwaru mu mgburumgburu;
 ẹjo iphe mu meshiru
 anọ-chiwa mu ụzo;
 k'ọphu bụ lẹ mu ta aphuhedu ụzo.
 Ọ ka ẹgbushi, nọ mu l'ishi l'igwe.
 Nta-a; bẹ mu ta mahẹkwa ẹge mu e-me iya.
¹³ Nggụbe Ojejoje;
 t'ọ bụnuru uche ngu t'ì dzọo mu!
 Bya nụ nta-a; bya eyeru mu ẹka!
¹⁴ Tẹ iphere bụkwaru kẹ ndu achọ ishi mu;
 mbụ t'ẹkwo-njì jikwaa ẹphe.
 Kpua ẹphe ifu l'alì; chìlala ẹphe azụ;
 mbụ ndu arì t'ẹ b'ọ duru mu lẹ mma;
 kpua ẹphe ifu l'alì;
 chìlala ẹphe azụ.
¹⁵ Tẹ iphere bụkwaru kẹ ndu

† Hìb 10:5-7

azuru mu ukwe;
t'ehu dakwaa ephe kọo.
16 T'iphe bu ndu achọ ngu nụ;
bukwaru ndu ẹhu a-nọduje atso ẹna;
ephe anọdu ngu l'eka tee ẹswa.
Tẹ iphe ephe a-kpuru l'onu;
mbu ndu o du t'a su l'i
dzofutaru ephe buru:
"Ojejoje du egvu!"

17 Obenu ẹ mbẹdua bu onye ukpa;
bukwaruphu onye aka ẹka ịkarikari.
Obenu ẹ Nnajiufu arile-e oriri ẹhu mu;
mbu l'o bu nggube
Nchileke mu bu onye
eyejeru mu ẹka;
buru onye adzoje mu nụ.
Nggube Nchileke nke mu;
ba akpokwa ukfu!

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

41 Onu-ọma bu k'onye
eyejeru ndu ukpa ẹka;
kele Ojejoje a-dzofuta iya
teke ooje iphe-ẹhuka.
2 Ojejoje a-kwachi iya;
dobe iya ndzu.
Yọ buru onye a goru
onu-ọma nụ ẹ mgboko.
Ojejoje te enwuduru iya eye;
tẹ ndu ohogu iya mee ya
ege du ephe mma.
3 Ojejoje a-gbaru iya mkpu
teke ome-l'ehu turu iya ye l'ulo;
mee t'o gbakerehu l'iphe bu ẹhu-otso-ume iya.
4 Mu asu: "Nggube Ojejoje;
phunuaru mu imiko!
Menua mu tẹ mu korohu l'iphe eme mu nụ;
kele mu mewaru ngu eji!"
5 Ndu ohogu mu anọduje
ekfuru mu ẹjo okfu; su:
"?Bu teke ole; be mu a-nwuhu;
t'a zahaa mu ẹ mgboko-a?"
6 Madzu -bya mu ajiji;
yoo kfuru mu iphe, ẹ te shidu iya l'obu.
Iphe o byaru; aburu t'o bya
anuta iphe du eji l'ehu mu.
O -lufulephu;
yọ wata edori ẹhu mu.
7 Iphe bu ndu, mu du ashị
anọduje adzu-phe
taphatapha l'ekfubyishi mu.
O bulephu iphe, bu iya
katsukpo eji;
be aduje ephe t'o mee mu.

8 Ephe asu: "Tuswekwa!
L'o kwa 'o-nwe-agwota byaru mu.
L'o tu-ruakwaru mu azu ali;
k'ophu bu ẹ mu te
egbeshihakwa egbeshi odo."

9 Mbu jeyekpo l'onye ophu
mu ẹya eshi okpobe onya;
buru onye mu dakoberu;
mbu onye mu l'iya
gba mgba ria nri mu;
be gbeshiru nụ;
cholahaa ege ee-shi t'o tsuru mu. †

10 Olobu; nggube Ojejoje;
phunuaru mu imiko!
Meeru tẹ mu gbakerehu;
k'ophu mu a-kfu ephe
ugwo iphe-a, ephe eme
mu-wa.

11 Mu marua ẹ mu no ngu l'obu;
ke l'e ti kwedu tẹ ndu
ohogu mu mekputa mu.

12 Keshinu ophu uta ẹ-ta dudu mu l'ehu;
be ii-pali mu-a;
dobe onwongu l'ifu;
tẹ mu nọdu gbururu jeye ẹ tutu yoyo.

13 T'e tua Ojejoje ẹpha;
mbu Nchileke ke ndu Izuru;
gbururu jeye ẹ tutu yoyo.
Ono kwa ege o du.

Ono kwa ege o du.

Évù, a raru nụ onye ishi egvu tẹ Unwu Kora gva

42 O bu ege nne ele anọduje atụ hengu hengu;
l'achọ nggele ẹke o-gu mini;
be mu atụ hengu hengu
l'achọ nggube Nchileke.

2 Obu Nchileke; du mu;
mbu Nchileke ophu no ndzu.
?Bu teke ole; be mu e-vudo iya l'ifu?

3 Ẹnya-mini mu buwa nri mu: eswe l'enyashi;
ke l'e to dudu teke ndiphe ta ajjedu mu:
"?Ba awe; be Nchileke mu no?"

4 Nta-a, mu tuko iphe no mu l'obu ekfushi-a;
be mu nyataru ege mu shi edujeru ndu oha;
ayi atuko azu eje l'ulo Nchileke;
azu egvu ẹhu-otso-ena;
lekele Nchileke ekele;
mbu ndu oha, byaru ogha aji ono.

5 ?Bu ngunu meru iphe ẹhu daru mu kọo.
?Bu ngunu meru iphe
okpoma akfu mu nkfu.
Mu a-nodu ele Nchileke ẹnya l'eka;
kele mu e-mekochaa jaa ya ajaja;

† Jon 13:18

mbụ onye bụ iya bụ onye adzọfutaje mu nụ;
⁶ bụru Nchileke mu.
 Ẹhu chihukwaru mu echihu.
 Ọo ya meru iphe mu nọdu
 l'alị Jọdanu nyata ngu;
 mbụ l'alị Hemonu lẹ Ugwu Miza.
⁷ Ebo mini akpọru ebo mini ibe iya gerugeru.
 Ẹnari ngu; mę uphere ngu
 tsọwaru l'ọ bụ mini bya ekpua mu.
⁸ Leswe bę Ojejoje ekoshije mu n-yemobu iya.
 O -be l'enyashi;
 mu akpuru egvu iya l'onu;
 l'ekfufu, mu ekfuje anu
 Nchileke, gude ndzụ mu.
⁹ Mu sọru Nchileke,
 bụ agbara-mkpuma mu:
 "Bụ ngunu kparu iphe
 i zaharu mu?
 ?Bụ ngunu kparu iphe ndu
 ọhogu mu akpa mu ẹhu;
 yọ bụleruphu aphụ; bę mu agụ"
¹⁰ Ndu achị mu nụ anọduje ezi mu okfu; su:
 "Nanuhunu Nchileke mu ọbu?"
 Iphe ono, ẹphe anọduje
 ekfu ono tükowa ọkpu,
 nọ mu l'ẹhu amipyashi amipyashi.
¹¹ ?Bụ ngunu meru iphe ẹhu daru mu kọo?
 ?Bụ ngunu meru iphe
 ọkpoma akfụ mu nkfụ?
 Mu a-nọdu ele Nchileke ẹnya l'ẹka;
 kẹle mu e-mekochaa jaa ya ajaja;
 mbụ onye bụ iya bụ onye
 adzọfutaje mu nụ;
 bụru Nchileke mu.
43 Hanuaru mu enge;
 nggube Nchileke;
 nggu agbaaru mu ọdzori.
 Nafuta nụ mu l'ẹka ndu ono,
 ẹ ta madu ngu nụ ono!
 Gbafuta mu l'ẹka ndu ụgho; mę ndu akirishi.
² Keshinu ọ bụ nggube
 Nchileke bụ ike mu;
 ?nanu ẹge ọ dụ;
 b'i gwọberu mu?
 ?Bụ ngunu kparu iphe
 ndu ọhogu mu akpa mu ẹhu;
 mu eje ogbe-ogbe.
³ Menua t'ọ bụru iphoru ngu
 yele ire-lanu ngu a-nọdu edu mu.
 Yo dua mu durua mu
 uguvụ ngu ono, dụ nsọ ono;
 mbụ t'ẹphe durua mu ẹke
 i bu gędegede.
⁴ Teke ono; bę mu a-byaruta

ẹnya-ngweja
 nggube Nchileke;
 mbụ Nchileke ono,
 bụ ẹhu-otso-ena mu;
 bụru onye ono, mu ete ẹswa iya ono.
 Mu a-kpọ une gude jaa ngu
 ajaja nggube Nchileke,
 bụ Nchileke mu.
⁵ ?Bụ ngunu meru iphe ẹhu daru mu kọo.
 ?Bụ ngunu meru iphe
 ọkpoma akfụ mu nkfụ?
 Mu a-nọdu ele Nchileke ẹnya l'ẹka;
 kẹle mu e-mekochaa jaa ya ajaja;
 mbụ onye ono, bụ iya
 adzọfutaje mu nụ;
 bụru iya bụ Nchileke mu.

Évù, a raru nụ onye ishi egvu tẹ Ụnwu Kora gụa

44 Nggube Nchileke;
 ayi gudewa nchị ayi nua;
 nna ayi oche phę akọwaru
 ayi iphe i meshiru
 l'oge nk'ẹphe; teke ndiche.
² Ẹphe kọru ayi l'ọo
 nggubedua gude ike ngu
 chishia iphe bụ mbakeshi l'alị ẹphe;
 bya eworu ndu nke ngu dzaa l'alị ono.
 Ọhamoha ono b'i mebyishiru;
 bya emee nna ayi oche
 phę;
 ẹphe ajàa ajàà.
³ Ẹ tọ bụdu ngwa-ọgu;
 bę ndu nke ngu gude lụta alị ono;
 tọ bụ l'ike k'ọkpu-ẹka ẹphe.
 Ọ bụ l'ike nke ngu yele
 ọkpu-ẹka nke ngu;
 mę eswiru ono, i swiru
 ẹphe ono;
 bę ẹphe gude lụta iya;
 kẹ l'i yeru ẹphe obu.
⁴ Ọ bụ nggu bụ eze mu;
 bụru Nchileke mu.
 Ọ bụ nggu emeje t'ụnwu
 Jékọpu lụ-gbua l'ọgu.
⁵ Ọ bụ nggu; bę ayi anọje l'ẹka;
 chị-phu ndu ọhogu ayi azụ.
 Yọ bụru ẹpha ngu;
 bę ayi egudeje dzọo ndu
 ọhogu ayi pyakapyaka.
⁶ Mu ta achiduru ọkfu kwę l'akfụ, mu chị;
 ọphu ogu-mbeke mu 'adzọdu mu.
⁷ Obenu l'i meru t'ayi lụ-gbua ndu ọhogu ayi.
 Ndu ayi dụ ashị b'i kpuru ifu lẹ ntụ.
⁸ Ọ bụ Nchileke; bę ayi egudeje

asa nsasa mbọku-mbọku;
 bұru nggұbe Nchileke;
 bẹ ayi a-nọdu aja ajaja
 gbururu jeye lẹ tutu yoyo.
⁹ Obenu lẹ nta-a;
 b'ì jìkawaru ayi;
 bya ekpuwa ayi ifu lẹ ntụ.
 Ọphu i tsojehedu ndu soja ayi eje ọgu.
¹⁰ Ì haru ndu ọhogu ayi;
 ẹphe achì-phu ayi azụ;
 ndu ayi dụ ẹjì l'ẹnya abya
 atụko ẹku ayi gwoo tụtua.
¹¹ Ì chì-waru ayi haa l'ọ bụ aturu,
 e doberu k'egbugbu;
 tufashiwa ayi l'iphe bụ mbakeshi.
¹² I reshiwaru ndibe ngu tọtoto;
 l'ẹ b'ọ dụ uru, i ritaru l'ishi ẹphe.
¹³ I mewaru ayi; ndu obutobu
 ayi l'azuru ayi ukwe;
 l'achì ayi ọchi;
 l'aja ayi ewena.
¹⁴ I mewaru ayi; iphe bụ
 mbakeshi egude ayi anma ẹjo ẹtu.
 Ndiphe -phụa ayi;
 a kpọ-yiaru ayi ukuvu.
¹⁵ Mbọku-mbọku;
 bẹ aanọduje eme mu
 iphe-iphere.
 E mewaru mu ifu kpube mu lẹ ntụ;
¹⁶ kẹle ndu ọhogu mu;
 mẹ ndu eme t'ẹphe melata
 ụgwo-iphe e meru ẹphe
 anọduje azuru mu ukwe;
 l'ekfubyishikwa mu phu.
¹⁷ Iphe-a l'ọ ha mekotaru ayi;
 e guderu l'ayi ta zahabua ngu;
 tọ bụ l'ayi dakajeru ndzụ, ayi lẹ nggu gbaru.
¹⁸ Obu ayi ta lufubua l'ẹke jino;
 ọphu ọ bụdu l'ayi dakajeru ekemu ngu.
¹⁹ Obenu l'ì gweru ayi rakaraka
 wushiru nkuta-ọswa.
 I gudewa oke ẹkpuru-ọchi kpuchia ayi.
²⁰ Ndege ọ bụ l'ayi zaharu Nchileke ayi;
 wata ọbaru agwa ndu alì ọdo ẹja;
²¹ ?Nchileke ta ga amadunua tọ;
 keshinu ọ makotaru iphe madzụ arì l'obu?
²² Ọ bụ l'okfu ẹhu ngu;
 b'ẹ to nwedu mbọku, anwuhu
 ta anọdujedu achì ayi.
 Aanọduje eme ayi l'ọ bụ aturu,
 a chitaru eje egbugbu. †
²³ Nnajiufu; ehu nụ etehu!

?Bụ ngunu kparu iphe iiku mgbenya?
 Tehu etehu; ba ajikashi nụ ayi tųbuwararu!
²⁴ ?Bụ ngunu meru iphe
 ẹ ti yeheduru ayi ọnu?
 ?Bụ ngunu meru iphe
 ì zaharu iphe-ẹhuka, ayi eje;
 mẹ ẹhu, aakpa ayi?
²⁵ E mewaru ayi; ayi adaa; nmaa ẹpho l'alì;
 mbụ l'ishi ruakwaru ayi alì.
²⁶ Gbeshi nụ yeru ayi ẹka!
 Gude kẹ n-yemobu ngu gbafuta ayi!

Évù, a raru nụ onye ishi egvu tẹ Ụnwu Kora gụa. T'e gude olu egvu "Okfukfulike" gụa ya egvu ẹswa-nwanyì

45 Okfu ọma jiru mu ọnu;
 tẹ mu kfulu yeru eze.
 Ire mu duka l'ọ bụ
 mkpishi-ekwo onye maru ode ekwo.
² ?O nweru onye ka ngu ọma mma.
 Okfu, shi ngu l'ọnu bụ iphe-ọma;
 kẹle Nchileke gowaru ngu ọnu, a-nọ ojejoje.
³ Nggube O-gbua-o-turu-ugo;
 wota ogu-mbeke ngu kee l'ukfu!
 Wota ọdu-biribiri yele
 o-gbu-nwiji-nwiji yee l'ọ bụ uwe!
⁴ Nọdu l'ugbo-inya ngu;
 nggu egude ọ-dụ-ugvu ngu
 gbaa wugowugo
 laru ire-lanụ ọgu;
 mẹ owozita onwonye alì;
 mẹ odobe-ẹka-ndoo.
 Gude ike ngu mee iphe dụ biribiri.
⁵ Tẹ akfu ngu ono, atsụ nkọ ono
 mejelephu kẹ tsu lẹ
 meji ndu ọhogu nggube eze.
 Tẹ iphe bụ mbakeshi
 dajekwaa ngu kpurumu l'ifu.
⁶ Nggube Nchileke;
 ọ bụ ẹge ì bụ eze nta-a;
 bụ ẹge ì-buru iya gbururu jeye lẹ tutu yoyo.
 Ọ bụ ikpe, dụ mma;
 b'ì gude achì.
⁷ Odobe-ẹka-ndoo aduje ngu mma;
 akirishi adukwa nụ ngu ashì.
 Ọo ya meru iphe Nchileke, bụ Nchileke ngu
 shi lẹ manụ ẹhu-otso-ena,
 ọ wuru ngu l'ishi
 mee t'ì kakota ndu ọgbo ngu.
⁸ Uwe-eze ngu l'ọ ha;
 tukuru eshi mēeru mēeru;
 l'eshi alowe;
 l'eshikwaphu kashia kashia.
 Une, a nọ l'ufu-eze akpọ;
 emeje t'ẹhu tsọo ngu ẹna;

† Róm 8:36

mbụ ufu-eze, e gude
 ọdu-enyi memaa emema.
⁹ Ụnwanyi ibe ngu,
 aakwabẹ ugву;
 hakwaru bụru ụnwada eze.
 Ọ bụ l'ẹka-ụtara ngu;
 bẹ eze-nwanyi vudo.
 Iphe o yeru l'ẹhu b'e gude
 ọkpobe mkpọla-ododo,
 shi Ofi.

¹⁰ Ngabekwa nchị nggụbe
 ada-eze!

Byiko; rịkwaa iphe-a,
 mu abya ekfukfu-a arịri!
 Zahakotakwa ndibe unu;
 mę ndu nna ngu phę!

¹¹ Lę mma, ijima meekwaru;
 nggu agụ eze agụgu.
 Keshinu ọ bụ iya bụ
 onye nwe-ngu nụ;
 kwabęjekwa iya ugву!

¹² Ndu Táya a-byakwa ngu
 ọnya-ko iphe;
 ndu nweru iphe awataru
 ngu omeru ọhuma;
 ęge ee-shi t'ęphe nọdu ngu l'obu.

¹³ Ada-eze bę nọ
 l'o-gbu-nwiji-nwiji iya;
 e duba iya l'ụlo.
 Uwe iya b'e gude òwúú
 mkpọla-ododo kwee.

¹⁴ E yeru iya uwe,
 a kwamaru akwama;
 duru l'ęjekfu eze;
 ụnwu-mgbọko ibe iya etsoru iya.
 ęphebedua bę eedukwaphu edujeru eze.

¹⁵ Ғhu atsọ ęphe ęna; ęphe ete ęswa;
 l'ęke eedu ęphe abahụ
 l'obu-eze.

¹⁶ Nggụbe eze; ọ bụ ụnwu ngu
 a-nọdu l'ọzori nna ngu oche phę.
 Ọ bụ ęphe; bę ii-me t'ęphe
 bụru ishi lę mgboko mgburumgburu.

¹⁷ Mu e-me t'ę ba azahashị
 ępha ngu azaha tsube l'ogbo rua l'ogbo.
 Ọ ya bụ l'iphe bụ mbakeshi
 a-nọdu ekele ngu ekele
 gbururu jeye gbururu.

*Egву, e deru nụ onye ishi egву tę Ụnwu Kora gude olu
 ụnwu-mgbọko gụa ya*

46 Ọ bụ Nchileke bę bụ onye
 ayi nọ l'ẹka ezeru ndzụ;
 bụru iya bụ ike ayi.

Ooswijeru ayi eswiru
 l'eyeru ayi ẹka teke
 ayi eje iphe-ęhuka.

² K'ọphu bụ l'ayi ta atsudu egву;
 m'o -ruhuru;
 mgboko dakashihu;
 ugву adalashihu l'eze ęnyimu;

³ mini, nọ l'eze ęnyimu byalahaa kulakula;
 k'ọphu bụ l'ugву ugву
 wataru ọnma jijiji; bę ayi ta
 atsudu egву lę phuu.

⁴ O nweru ęnyimu ọphu nọnu.
 Mini, shi iya nụ emeje
 t'ęhu tsọ mkpukpu kę Nchileke ęna;
 mbụ ęke dү nsọ,
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ bu.

⁵ Nchileke nọkwa lę mkpukpu ono;
 k'ọphu bụ l'ę t'ọ dүdu iphe eme iya nү.
 Nchi -bya abọhu;
 bę Nchileke agbawaru iya mkpu.

⁶ Iphe bụ mbakeshi etsu ẹka l'ọkpoma.
 Nchileke ewolia olu;
 raaru ęphe ọra;
 alị-eze ęphe adakashihu;
 mgboko l'onwiya erushihu.

⁷ Ojejoje, bụ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 bę nọkwa swiru ayi.
 Ọ kwa Nchileke kę Jékọpu
 bụ a-gbabe-a-dzuru nk'ayi.

⁸ Byanụ bya aphụ iphe Ojejoje meru.
 Byanụ bya aphụ ęge o meru mgboko;
 yọ bụru kpurupyata!

⁹ Oomeje tę ndiphe haa ọlu ọgu.
 Ọogba-jishije akfү; mebyishia arwa;
 kpokota ụgbo-inya ọku.

¹⁰ Ọ sүru: "Unu nọdu nwandoo;
 maru l'ọ bụ yębedua bụ Nchileke.
 Iphe bụ mbakeshi a-tү ọnu
 yębe Nchileke lę mgboko
 gbaa mgburumgburu lę ya ha nshinu."

¹¹ Ojejoje, bụ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike bę nọkwa swiru ayi.
 Ọ kwa Nchileke kę Jékọpu
 bụ a-gbabe-a-dzuru nk'ayi.

Egву, e deru nү onye ishi egву tę Ụnwu Kora gụa

47 Unu kua ẹka; unubę ndiphe!
 Unu gude ęhu-otso-ęna
 chiaru Nchileke
 mgbe-egву!

² Ishi iya abүru lę Ojejoje, bү
 Ọkaribe-Kakọta-Nү dү biribiri;
 bүru iya bү eze lę mgboko mgburumgburu.

³ O wotawaru iphe bụ mbakeshi ye ayi l'ẹka.
⁴ Ọ bụ yẹbedua ọtataru ayi alì, ayi bu; mbụ alì ono, Jékọpu, bụ onye Nchileke yeru obu egudeje eku onwiya ono.
⁵ Nchileke ejewa l'aba-eze iya. Eechiwaru iya mkpu ẹhu-ọtso-ẹna; l'egburu iya ụpyoku.
⁶ Unu gụa egvu gude kele Nchileke ekele! Unu gụaru iya egvu ekele! Unu gụa egvu gude kele eze ayi! Unu gụaru iya egvu ekele!
⁷ Kẹ l'ọ bụ Nchileke bụ eze lẹ mgboko gbaa mgburumgburu. Unu raa ẹvù gude jaa ya ajaja!
⁸ Ọ bụ Nchileke bụ eze iphe bụ mbakeshi. Ọ nọ l'aba-eze iya, dụ nsọ.
⁹ Ndu nweru ẹnya lẹ mgboko dzukobekwaru l'ọ bụ ndibe Nchileke kẹ Ébirihamu; kele ndu eze, achì mgboko-a bụkwa Nchileke nwe ẹphe. Ọ kwa Nchileke; bẹ kangokotaru nụ.

Egву-ọma, Ụnwu Kora guru

48 Ojejoje ha nshinu. T'a jakwaa ya phụ ajaja, gbaru iya nụ lẹ mkpụkpu kẹ Nchileke ayi; mbụ ugву ono, dụ nsọ ono.
² Mkpụkpu ono ama ntumatu l'eli ugву ono; bụru iya bụ ẹhu-ọtso-ẹna ndiphe mgburumgburu. Ugву Záyonu nọ l'ụzo isheli Jerúsalemu, bụ mkpụkpu eze, ha nshinu.
³ Nchileke nọwa l'ụlo ozeru-ndzụ iya. O mewaru t'a maru l'ọ yẹbedua bụ a-gbabe-a-dzuru.
⁴ Ndu eze chikoberu ndu soja ẹphe wuru bya t'ẹphe bya etso mkpụkpu ono oгу.
⁵ Ẹphe abyaruta bya ebu iya ifu; tsuhu egvu; gbalashia.
⁶ Ẹphe tsuru egvu nshinu l'ẹke ono. Ẹhu ahụa ẹphe oku l'ọ bụ nwanyi, ime eme.
⁷ I mebyishiru ẹphe ẹge pherephere,

shi l'ụzo ẹnyanwu-ahata emebyishije ụgbo-mini Tashishi.
⁸ Ọ bụ iphe ayi nuru; bẹ ayi phuru lẹ mkpụkpu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakota-Ike; bụ iya bụ mkpụkpu Nchileke ayi; bẹ Nchileke mewaru t'ọ nguru anguru gburu jeye lẹ gbururu.
⁹ Ayi anọduje l'ime eze-ulo nggube Nchileke l'ari k'obu ono, i yeru ayi ono.
¹⁰ Nggube Nchileke; ọ bụ ẹge ẹpha ngu ngaru ẹkemeke ọbule; bụ ẹge aajaberu ngu ajaja lẹ mgboko gbaa mgburumgburu. Ọ bụ ikpe, dụ mma; b'i gude achì.
¹¹ Ẹhu atsọ Ugву Záyonu ẹna; l'atsokwaphu ndu Júda; kẹ l'ikpeje ikpe nhamunha.
¹² Unu jepheedu Záyonu. Unu tsophee ya mgburumgburu; gụa ụlo-eli, o nweru oгу!
¹³ Unu anyatakwa kẹ ụpho-mkpuma, e gude kpụ-pheta iya mgburumgburu! Unu egbukwaaphu igo l'ụlo ozeru-ndzụ, nọgbaa ya nụ; k'ophu unu a-koru iya ọgbo ophu nọ l'ifu.
¹⁴ Ishi iya aburu l'ọo Nchileke a-buru Nchileke ayi gburu jeye lẹ gbururu; buru iya a-nodu edu ayi jeye lẹ tutu yoyo.

Egву-ọma, e deru nụ onye ishi egvu tẹ Ụnwu Kora gụa

49 Unubẹ ndiphe; unu nụkwaa iphe-a. Unu ngabekwa nchì; unubẹ ndu bu lẹ mgboko-a.
² Tẹ ndu ha nshinu gebekwa nchì; ndu ha nwanshì egebe. Tẹ ndu nweru iphe gebekwa nchì; ndu ụkpa egebe.
³ Okfu, shi mu l'onu a-buru okfu onye maru iphe; iphe mu ritaru l'obu emee t'iphe doo ẹnya.
⁴ Mu e-woru nchì gebe l'etu, gude iya; kpoo une shi iya koshia iphe etu ono bụ.
⁵ ?Bunua ngunu e-me tẹ mu tsua egvu teke iphe-ẹhuka byaru; mbụ teke ndu, mu dụ ashì nọ-pheru mu mgburumgburu;
⁶ mbụ ndu achijeru obu ye

l'ẹku, ẹphe kpataru;
 gude akanya, ẹphe setaru l'eku onwẹphe.
 7 Ẹ tọ dukwa madzụ
 nwigbaleke-ọma, a-du ike gbaforuta ibe iya;
 tọ du onye a-du ike kforuta
 Nchileke aswa ishi onwiya.
 8 Ishi iya aburu l'iphe aakfujẹ
 gude gbata ndzụ hanukakwa l'uru.
 Ẹ tọ dukwa iphe madzụ,
 kforuta, dzuru iya nọ;
 9 mbụ ugwo, ọo-kfụ nọdu
 ndzụ gbururu jeye;
 tọo nwuhu anwuhu.
 10 Onyemonye phunuaru-a
 lẹ ndu mmamiphe anwuhuje;
 ndu eswe;
 mẹ 'o-nwe-egomunggo phẹ
 anwuhujekwaphu;
 haaru ndu ọdo ẹku ẹphe.
 11 Ọ bụ ili ẹphe a-buru ẹphe
 ọlo gburu jeye.
 Ẹke ono; bẹ ẹphe a-nọ
 jeye lẹ nwanwanwaranwa;
 e guderu l'ẹphe shi
 nwetsuaru alị, ẹphe gushiru onwẹphe.
 12 Obenu l'ẹku, madzụ nweru
 ta akpọshijekwa iya anwuhu.
 Ọ bụ-a ẹge anụ ẹgu-egbudu
 anwuhuje bụ ẹge oo-mekochaa nwuhu.
 13 Phuaru ẹge ọoda-kfujẹ ndu,
 sọru onwẹphe ẹka nahụ;
 mẹ ẹge ọomujeru ndu awụ etso ẹphe;
 mbụ ndu iphe ẹphe anọduje ekfu aduje mma.
 14 Ẹphe e-mekochaa nwushihu l'ọ bụ aturu.
 Yọ buru ndu doberu ẹka
 ndoo a-buru ishi l'achị
 ẹphe; m'ọ -be l'utsu.
 Ẹphe ereshihu;
 m'e -shilephu l'ẹgiri ufu ẹphe ono
 paru ẹphe eje oye nsụ.
 15 Obenu lẹ mbẹdua;
 bẹ Nchileke a-dzọta
 tẹ mu ba abahụ l'alị-maa;
 kẹ l'oo-mekochaa duta mu donyabe onwiya.
 16 T'ẹ b'ọ tsujekwa ngu l'ẹhu
 m'ọ -buru lẹ madzụ nonyaaru;
 bya enwee iphe;
 k'ọphu ndiphe wataru iya
 ọkwabe ugvu nshinu;
 17 kẹ l'ẹ to nwedu iphe oo-gude
 ala maa teke ọo-nwuhu;
 ọphu ugvu iya ọbu
 'etsokwa iya ala l'ili.
 18 Ọ bụ oswi-okfu lẹ teke ọ nọ ndzụ;

b'ọ shi gụa onwiya lẹ ndu
 a gọru ọnu-ọma nọ;
 ndiphe eshi ajaja iya ajaja;
 l'ọ bụ onye ẹka atụ atutu.
 19 Obenu l'ọ -nwuhulephu;
 yọ lakfushia ndiche iya phẹ l'alị-maa;
 ẹke ẹ tọo phudu iphoro jeye lẹ tutu yoyo.
 20 Onye nweru ẹku; t'ọ ma iphe;
 bụ-a ẹge anụ-ẹgu-egbudu anwuhuje-a
 bụ oo-mekochaa nwuhu.

Egву-ọma, Ásafu deru

50 Ọ kwa Ọkaribe-Kakọta-Ike,
 bụ Nchileke; mbụ Ojejeje bẹ ekfu nọ.
 Ooku ndiphe mgburumgburu;
 tsube l'uzo ẹnyanwu-ahata;
 rua l'uzo ẹnyanwu-arịba.
 2 Nchileke nọ lẹ Záyọnu
 l'enwu l'ọ bụ ọku;
 mbụ Záyọnu ono, ama ntumatu ono.
 3 Nchileke ayi abyaakwa.
 Ọbule ẹ tọo dakwa ashị.
 Ọku, ata chichichi nọ iya l'uzo ifu.
 Oke pherephere anọ-phae
 ya mgburumgburu.
 4 Ooku igwe; l'eku alị;
 t'ẹphe bya aburu ndu ekebe;
 phụ ẹge ya gude ekpe ndu nk'ia iya ikpe.
 5 "Unu chikoberu mu ndu,
 bụ ndu nke mu l'ẹphe ha;
 mbụ ndu mu l'ẹphe gude
 ngweja gbaa ndzụ."
 6 Imigwe l'ọ ha anọduje atụ ọnu
 ẹge Nchileke bụ-be onye doberu-eka-ndoo;
 kẹle Nchileke l'onwiya bụ onye ikpe.
 7 "Ndu mu; unu ngabẹ nchị;
 tẹ mu kforuta yeru unu.
 Tẹ mu gbaa unubẹ ndu Ízurelu ekebe.
 Ọ kwa mụbe Nchileke bụ Nchileke unu.
 8 Ẹ tọ bukwa kẹ ngweja,
 unu egwoje anụ mu;
 m'ọ bụ kẹ ngweja-ukforuta,
 unu egwojeru mu;
 bẹ mu abaru unu mbà iya;
 kẹle ndu onanu;
 bẹ unu emeje ẹge gbaru nọ.
 9 Mkpa eswi, nọ l'ọka unu ta dukwa mu;
 ọphu mkpa egwu unu,
 kuru l'ọdu-egwu unu 'adukwa mu;
 10 kẹ l'iphe bụ anụ, nọ l'oswa bụ nke mu.
 Eswi, nọkota l'unukurunu
 ugvu aburu nke mu.
 11 Iphe bụ nwenu, ẹphe l'eli;
 bẹ mu makotaru l'ọ ha.

Iphe bụ anụ-egụ-egbudu
 l'ọ ha abụkotaru nke mu.
 12 Ọ -bụru l'egụ agụ mu;
 bẹ mu ta abyakwa unu ọrọta nri;
 kẹ l'ọo mbẹdua nwekota
 mgboko-a l'ọ ha
 yẹle iphe nọ iya nụ.
 13 ?Unu tubesu lẹ mu atajẹ anụ eswi.
 ?Tẹ unu tubesu lẹ mu anguje mee egwu.
 14 Ngweja, unu e-gwojeru nụ
 mu kwa t'unu keleje mu ekele.
 Unu meje iphe unu
 riburu l'unu e-meru mụbe
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ.
 15 Unu -kua mu oku l'oge
 iphe-ẹhuka;
 bẹ mu a-dzọfuta unu;
 unu akwabẹ mu ugwu."
 16 Obenu l'ẹjọ madzụ; bẹ Nchileke sụru:
 "Nanụ ẹge ọ dụ;
 bẹ iigudeje ọnu ngu agụ
 ekemu mu ọgu egwu;
 gude ọnu ngu ephota
 ọgba-ndzụ mu ephota?
 17 I jikaru tẹ mu ba alọshi ngu ẹka lẹ nchi;
 nwuru okfu mu l'ọ ha ye l'azụ.
 18 I -phụa onye iphura;
 nggu eje etsoru iya.
 I -phụa onye eri ogori;
 nggu l'iya eshilahaa ọnya.
 19 Iphe eshije unu ọnu bụlephu ẹjọ-okfu;
 ụgho akwọwaru ngu ẹhu.
 20 Iinoduje l'ekfubyishi
 unwunne ngu phẹ ekfubyishi.
 Yọ bụru nwunne ngu,
 nggu l'iya shi l'ẹpho lanụ;
 bẹ iinoduje ekfuru okfu-azụ.
 21 Iphemiphe ono;
 b'i mekotaru;
 mu adakọta ashj;
 nggu arja l'ọo ẹge i dụ;
 bẹ mu dụ.
 Ọle mu a-bakwanuru ngu mba;
 tụa ngu iya too l'ifu."
 22 Unu ngabẹ nchị l'iphe-a,
 mu abya ekfukfu-wa;
 unubẹ ndu zaharu mụbe Nchileke!
 Ọdumeka; bẹ mu a-lakwa unu vjriviri;
 t'ọ dụ onye abya unu adzọta.
 23 Ọ bụ onye gude ekele mee
 ngweja iya bụ onye akwabẹ mu ugwu.
 Yọ bụru onye doberu ẹka ndoo
 bẹ mu e-koshi l'ọo mụbe
 Nchileke adzọje madzụ.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu

*Teke o deru iya bụ teke onye nkfuchiru Nchileke, bụ
 Nétanu byatsụaru nk'iya bya ekfuaru iya l'ọ meru ẹji lẹ
 yẹle Betisheba zẹru*

51 Nggube Ojejoje, i bụ onye obu-ọma.

Ẹ tii gbanwejedu agbanwe.

Byiko; phụaru mu imiko.

Gude nụ k'eze obu-imiko ngu
 fuchafu iphe dụ ẹji mu!

² Safukotanu iphe dụ ẹji mu l'ọ ha;
 nggu efufukota mu
 ẹjọ iphe, mu meshiru ngu.

³ Kẹle mu maru ẹge mu
 ngetaberu ngu ọkpa l'ishi;
 ọphu mu azahajẹdu ẹjọ iphe mu azaha.

⁴ Ọ bụ nggubedua gẹdegede;
 bẹ mu mesweru.

Mu mewaru iphe i sụru l'ọ dụ ẹji.

Ọo ya bụ l'iswi dụ ngu
 mma l'ikpe, i kperu mu;
 ụta ta dụ ngu l'ikpe,

i nmaru mu. †

⁵ Mu shiru teke a mụru mu
 bụtaru onye eme ẹji.

Mbụ lẹ mu shiru teke nne
 mu tsutaru ime mu bụtaru ẹjọ madzụ.

⁶ Iphe iile ẹnya iya lẹ ndzụ
 madzụ bụ ire-lanụ.

Zinua mu mmamiphe ngu.

⁷ Gudenu isopu saa mu;
 tẹ mu चाहу dengu!

Saa mu tẹ mu ka eberugo ọcha ụcha!

⁸ Menua t'ẹhu tsọo mu ẹna;
 mu etee ẹswa;

k'ọphu mubẹ onye ono,
 i tsuru pyaapya ono e-te ẹswa.

⁹ Lesweta nụ ẹjọ iphe, mu meshiru;
 nggu efufukota iphe dụ ẹji,
 mu meru l'ọ ha!

¹⁰ Nggube Nchileke; menua tẹ
 obu gụ mu iphoru;

nggu anụ mu ume ọphungu;
 k'ọphu mu a-nọdu anuru ngu okfu!

¹¹ Ba achifukwa mu l'ifu ngu;
 ọphu i nafukwa mu

Ume-dụ-Nsọ ngu!

¹² Menua tẹ ẹhu-otso-ẹna mu laphuta azụ ọdo;
 mbụ ẹhu-otso-ẹna ono,

shi l'adzọfuta ono,
 i dzọfutaru mu ono.

Nggu emee tẹ ome
 uche-obu ngu heje mu uhery;

† Róm 3:4

k'ọphu mu e-shihu ike.
¹³ Teke ono; mu aduje ike
 l'akpo-ziru ndu emeswe
 ngu nọ ọzo nke ngu;
 ndu eme ẹjo iphe aghakọbe lakfuta ngu.
¹⁴ Dzořutanu mu l'ikpe ọchi, mu gburu;
 nggube Nchileke;
 ke l'ọ bu nggu bu Nchileke,
 adzořutaje mu nọ.
 Teke ono; mu araa ya arara
 l'i bu onye doberu ẹka ndoo.
¹⁵ Nggube Nnajiufu; kpuhaa mu ọnu;
 k'ọphu mu a-jaa ngu ajaja.
¹⁶ Ndege ọ bu l'ọo ngweja;
 be iile ẹnya iya; me mu
 egwokwaaru ngu iya.
 Obenu le ngweja te
 emejekwa t'ehu tso ngu ẹn; a;
 m'o -ruhuru; ọ buru ngweja-ukfuru.
¹⁷ Ngweja ọphu Nchileke
 anataje bu aphu oji madzu
 obu
 ke iphe o meru.
 Onye aphu jiru obu
 k'iphe du eji, o meru;
 bya ataa onwiya uta;
 be nggube Nchileke
 ta akpokwa ẹbo-ẹbo l'afu.
¹⁸ Phunuaru Zayonu imiko;
 mee ya t'ọ jaa ajaja.
 Kpunu a upho-mkpuma Jerusalemu.
¹⁹ Teke ono; eegwolaaharu
 ngu ngweja, gbaru nọ;
 ngweja-ukfuru atsolahaa ngu ẹn; a;
 a wataru ngu ogbushiru
 oke-eswi l'ẹnya-ngweja ngu.

Évù, Dévidi raru nọ onye ishi egvu. Teke ọ raru évù ono bu teke Dowegu, onye Édomu byaru bya agbaaru Sọlu ama; le Dévidi nọ le ke Ahimeleku

52 ?Bu ngunu meru iphe iigudeje
 ẹjo iphe, iime l'asa nsasa;
 nggube oke madzu?
 ?T'i madu le n-yemobu
 Nchileke a-nọ jeye le gbururu?
² Iphe shi ngu l'onu bulephu okpu-akpořu.
 Ire ngu l'atsulephu nkọ
 l'ọ bu akwò, a baru ababa.
 Iphe iime ememe l'ọ ha abukotaru ugho.
³ I ka oyeru ẹjo iphe obu;
 male iphe du mma;
 Ejire aka ngu mma;
 me l'ire-lanu.
⁴ Iphe i yeru obu bu okfubyishi madzu;

nggube onye ono,
 adzu-gbu onwongu l'ejo-ire ono!
⁵ Nchileke e-mebyishikwa ngu;
 mee ngu t'i buru kpurupyata
 gbururu jeyewaru.
 Oo-wofu ngu; mee ngu t'e b'i buhe l'ufu ngu.
 Yo fefu ngu l'ọ bu ẹswa; l'alj ndu nọ ndzu.
⁶ Ndu doberu ẹka ndoo -phya ya;
 ẹphe atsuhu egvu;
 chia ya ọchi; su:
⁷ "Unu lenu; ọwaa bu onye
 jikaru le ya te emedu
 Nchileke agbaru-ike iya.
 Ọ chiru ukfu kwee l'eku iya;
 shi l'omebata ndu ọdo l'eko tsulatsula."
⁸ Obenu le mbedua du l'ọ bu oshi olivu;
 nọ l'ime eze-ulo Nchileke; aja rikarika.
 Mu chiwaru ukfu kwee
 le n-yemobu Nchileke jeye le tutu yoyo.
⁹ Mu a-nodu ekele ngu ekele
 gbururu jeye le gbururu
 ke iphe i meru.
 Mu a-nodukpelephu ele ngu ẹnya l'eka;
 ke l'epha ngu du mma.
 Mu anodukwaphu l'ifu
 ndibe ngu tua ngu epha.

Évù, Dévidi raru nọ onye ishi egvu. T'e gude olu-aphu guya ya

53 Onye eswe anoduje arj le Nchileke ta nodu.
 ẹphe mebyishiwaru onwephe.
 Iphe ẹphe eme aburu akpamara.
 E to nwedu m'ọo onye lanu,
 eme iphe du mma.
² Nchileke nọ l'imigwe l'ele
 ndiphe ẹnya le mgboko-a.
 Oole te ya maru;
 ?o nweru onye maru iphe:
 ?o nweru onye achor Nchileke?
³ ẹphe l'ephe ha jephuhuwaru.
 ẹphe l'ephe ha eyifuwa.
 E to nwedu ẹphe; onye eme iphe du mma;
 mbukwa m'ọo onye lanu. †
⁴ ?ẹphe te nwedu egomunggo to.
 ẹphe anoduje avu ndu
 ke Nchileke avuvu l'ọ bu ndu avu nri;
 ọphu ẹphe 'ekfudu anu Nchileke ono;
 ?ẹphe te nwedu egomunggo to.
⁵ Ọ bu l'ẹke ono; b'e jeberu;
 egvu egude ẹphe k'eji;
 l'ẹke e to nwedu iphe ọtsu egvu nọ iya nọ.
 Nchileke a-tukashi okpu
 ndu tsoru ndibe iya ọgu nanu nanu;

† Egvu 14:1-3; Róm 3:10-12

bya ekpua ẹphe ifu l'alij;
 kele ọ jikawaru ẹphe.
⁶ Ọ dụ mu t'e shi lẹ Záyọnu;
 bya adzọfuta ndu Ízurelu.
 Jékọpu e-te ẹswa;
 ẹhu atsoo Ízurelu ẹna
 teke Nchileke e-me tẹ ndibe
 iya, a kpuru lẹ ndzụ lata.

*Évù, Dévidi raru nụ onye ishi egvu. T'a kpọru une ye
 iya*

*Teke ọ raru ẹvù ono bụ lẹ ndu Zifu jeru je asụ Sọlu lẹ
 Dévidi domikwaru onwiya l'alij ẹphe*

54 Gudenu ike ngu dzọfuta mu; nggube Nchileke;
 nggu egude ọkpehu ngu haaru mu enge!

² Nnua ekfukfu, mu ekfu anụ
 ngu; nggube Nchileke.

Ngabenu nchi; nua iphe shi mu ọnu.

³ Kele ndu shi eshishi wuru bya mu otso ọgu;
 ndu ẹjo ọkpoma l'achọ t'ẹphe wofu mu;
 mbụ ndu ẹ ta adudu iphe
 ẹphe guberu Nchileke.

⁴ Obenu l'ọ bụ Nchileke bụ
 onye eyejeru mu ẹka.
 Ọ bụ Nnajiufu; bụ iya gude ndzụ mu.

⁵ Tẹ Nchileke mekwaa tẹ ẹjo
 iphe ndu ọhogu mu meru
 mu laphuru ẹphe azụ!
 Tẹ Nchileke mekwaa t'ẹphe
 buru kpurupyata;
 shi ẹge ono koshi lẹ ya bụ
 o-me-g'o-kfuru.

⁶ Mu e-gude ẹhu-otso-ẹna
 gwotaru ngu ngweja.
 Mu abya etua ngu ẹpha;
 nggube Ojejoje;
 ke l'ị dụ mma.

⁷ Ọ bụ nggu dzọfutaru mu
 l'iphe bụ iphe-ẹhuka,
 byakfutaru mu nụ.
 Mu egudewa ẹnya mu phụ
 l'e mekputawaru ndu ọhogu mu phẹ.

*Évù, Dévidi raru nụ onye ishi egvu. T'a kpọru unu ye
 iya*

55 Nggube Nchileke;
 nuaru ekfukfu, mu ekfu anụ ngu.

Ba adahukwa mu nkichi
 l'aroro, mu arọ ngu.

² Ngaberu mu nchi;
 za mu oku, mu eku ngu.
 Mgbamuhe ejije mu ẹhu.

Yoo meje; meji te egvuru mu egvuru;

³ teke mu nuru iphe ndu ọhogu mu ekfu;

mẹ ẹge ndu akirishi anọduje ele mu.
 Iphe ẹphe edzubejeru mu bụ ishi-ephuhu.
 Ẹphe eshije l'iwe; gude ọnu
 ẹphe l'egwe mu egwegwe.

⁴ Obu awa mu awawa;
 anwuhu l'eyekwa mu phụ
 egvu l'eyeshi mu iya ike.

⁵ Mu atsụ egvu l'atsushi iya ike;
 ẹhu l'anma mu anmanma.
 Ẹhu anyikwa mu ẹkpa-oyi.

⁶ Mu asụ l'ọ dụ mu t'a sụ lẹ mu
 furu ẹbà l'ọ bụ ndo;
 mẽ mu ephehu je achọ ẹke
 mu a-nọdu tuta ume;

⁷ mbụ mẽ mu ephelephu phemihu
 je eburu l'echi-egu;

⁸ mẽ mu abahụ-kebe l'ẹke mu a-nọdu zee ndzụ;
 l'oke pherephere; mẽ l'eyii-mini.

⁹ Byiko Nnajiufu;
 mebyishinua idzu ndu akirishi ono.

Menua t'ẹphe ba amahẹ
 iphe ẹphe ekfu ekfukfu;
 kele iphe mu phuru lẹ
 mkpukpu ono bụ iphe-kpaa; mẽ nseku.

¹⁰ Ẹphe anọduje awụ-phe lẹ
 mkpukpu ono: eswe l'enyashi.

Ẹjo iphe; mẽ iphe-ẹhuka
 atuko ẹkemeke ọbule
 dzuru lẹ mkpukpu ono.

¹¹ Ẹjo iphe nọduwa l'ẹke ono fua eru;
 ọphu mkpamehu; mẽ ụgho
 'agwudu iya agvugvu.

¹² Ndege ọ -bụ l'ọo ọhogu mu
 eme mu iphe-iphere;
 mẽ mu atagbukwaa ya lẹ nshi.
 Ọdumeka buru l'ọo onye
 mu dụ ashị; bẹ l'eku onwiya
 o-ji-l'ẹka-togbo l'ẹke mu nọ;
 mẽ mu edomikwaaru iya onwomu.

¹³ Obenu l'ọ bụ nggubedua,
 bụ onye ẹbo-ọ mu;
 onye mu l'iya ayi ayiyi;
 bya aburu ẹgiri ọnya mu;

¹⁴ mbụ onye mu l'iya nọkpoo lẹ ndzụ;
 buru onye mu l'iya achikoje
 yiru eje l'eze-ulo Nchileke.

¹⁵ Mbukwa tẹ ọnwu tẹ
 ndu ọhogu mu ọtu l'ukfu.
 T'e likwaa ẹphe lẹ ndzụ;
 ke l'ẹjo iphe nmaru ẹphe gidigidi l'ẹhu.

¹⁶ Obenu lẹ mbedua bụ
 Nchileke; bẹ mu araku;
 kele mu maru lẹ Ojejoje
 e-mekochaa bya adzọfuta mu.

- ¹⁷ Ọtsu; eswe; l'enyashi;
bụ ẹkwa-aphy; bẹ mu adabujeru.
Mu marua l'oo-mekochaa nua olu mu.
- ¹⁸ Ọo-gbafuta mu-a l'eka ndu
l'etso mu ọgu;
t'ẹ b'ọ dọ iphe e-me mu nọ;
mbụ m'o -ruhuru;
ẹphe ha l'igwe ịhagha mbụ ndu etso mu okfu.
- ¹⁹ Nchileke, bụ onye shi
l'ede-nwede nọduta
l'aba-eze iya a-nua olu mu;
bya anua ẹphe chikikifuu;
kẹ l'ẹphe ịkaru agbanwe;
ẹphe ta atsụ Nchileke egvu lẹ phuu.
- ²⁰ Onye mu l'iya ayi ayi
gbe tsowaru nọ ndu ọnyà iya ọgu;
shi ẹge ono daka ndzụ, ẹphe l'iya gbaru.
- ²¹ Okfu, shi iya l'ọnu kwọru
akwọkwo l'ọ bụ manụ
nshi-lanụ;
ọbule iphe jiru iya obu bụ iwe.
Okfu iya atụ atụtu l'ọ bụ elaku;
ọbule ọotsu nkọ l'ọ bụ
ogu-mbeke, a baru tee ya nkọ.
- ²² Haaru Ojejoje iphe bụ iphe atsụ ngu l'ẹhu.
Oo-gudeshia ngu-a ike;
kẹ l'ẹ t'o nwedu l'ọ haa ndu
doberu ẹka ndoo t'ẹphe daa.
- ²³ Obenu l'ọo nggube Nchileke
e-duru ndu ejo iya ono duba l'ime ili;
ẹke ẹphe a-nọdu rekashihu.
Ndu egbu ọchi;
mẹ ndu ntuphu-ire; b'ẹ tii
kwedu t'ẹphe kaa nka lẹ mgboko-a.
Obenu lẹ mbẹdua bụ nggu bẹ mu dakoberu.

*Egву-ọma, Dévidi deru nọ onye ishi egvu; t'e gude olu-
egvu "Ndo Beru lẹ Achi, nọ ote-ẹnya" gụa ya*

*Teke o deru iya bụ teke ndu Filisutiya guderu iya lẹ
Gatụ*

- 56** Nggube Nchileke;
phụaru mu rụ imiko;
lẹ ndiphe achikwa mu kẹ kpabe-kpabe.
Mbọku-mbọku, mụtaru amụta;
bẹ ndu ọhogu mu akabajẹ mu rụ ọkpa ẹhu.
- ² Mbọku-mbọku, mụtaru amụta;
bẹ ndu ọhogu mu anọduje achị nta mu.
Ephemụ l'igwe; mbụ ndu achọ ishi mu.
- ³ Teke mu atsụ egvu bụ nggu bẹ mu dakoberu.
- ⁴ Ọ bụ Nchileke ono,
mu anọduje aja okfu iya ajaja ono;
bẹ mu dakoberu.
Mu ta atsụdu egvu.

- ?Bụ ngunu bẹ madzụ mmanu e-me mu.
- ⁵ Tekenteke; bẹ ẹphe ewojeru
okfu mu ghaa ịgharafu.
Iphe ẹphe anọduje ari abuleruphu
ẹge ẹphe e-shi mebata mu.
- ⁶ Ẹphe edzukobeje;
domishia onwẹphe;
l'ege ẹke mu dzọru ọkpa;
k'ọphu ẹphe e-me mu iphe.
- ⁷ Nggube Nchileke;
be ekwekwa t'ẹphe nahụ.
Gudenu oke ẹhu-eghughu
ngu chitsushia ndu ono l'ẹphe ha.
- ⁸ Ị mawaru ẹge iphe ono
atsụ-be mu l'ẹhu.
Ị mawaru ẹge ọotsu-be mu l'ẹhu.
?I deshiwaru iphe ono l'ẹkwo ngu?
- ⁹ Mu -rakule ngu phụ;
bẹ ndu ọhogu mu a-gha ifu; laphu azụ.
Ọphu doru mu ẹnya
bụ lẹ Nchileke nọ l'eka iya nke mu.
- ¹⁰ Ọ bụ Nchileke ono,
mu anọduje aja okfu iya ajaja ono;
mbụ Ojejoje ono,
mu anọduje aja okfu iya ajaja ono;
- ¹¹ ọ bụ Nchileke ono; bẹ mu dakoberu.
Mu ta atsụdu egvu.
?Bụ ngunu bẹ madzụ mmanu e-me mu?
- ¹² Nggube Nchileke;
iphe mu riburu lẹ mu e-meru ngu
bụkwa mu b'ọ tukuru l'ishi.
Mu a-bya egworu
ngweja-ekere nọ ngu.
- ¹³ Ishi iya aburu l'ị nafutawaru mu l'eka ọnwu;
mekwaaphu tẹ mu ba akpakota iphe daa;
k'ọphu mu a-dzọ ije l'ifu
Nchileke l'ẹke iphoru nọru ndu nọ ndzụ.

*Egву-ọma, Dévidi deru nọ onye ishi egvu; ishi egvu iya
bụ "Be emekwa tẹ ya laa l'iyi"*

*Teke o deru iya bụ teke ọ nahuru Sọlu gbalaa; je anọ-
du l'ime ọgba*

- 57** Nggube Nchileke;
phụaru mu rụ imiko!
Byiko; phụaru mu rụ imiko;
kẹ l'ọ bụ l'eka ngu;
bẹ mu nọ l'ezeru ndzụ.
Mu a-nọdu lẹ mkpuli ẹbà ngu;
zee ndzụ; gbururu jeye
teke iphe-ẹhuka-a, byaru mu nua a-gvụ.
- ² Mu araku Nchileke; mbụ
Ọkaribe-Kakota-Nụ;
mbụ Nchileke, atụkoje

iphe bụ iphe bụ mkpa mu meeru mu.
³ Oo-shi l'imigwe zia t'a bya adzofuta mu;
 bya emeru iphe-iphere
 kpua ndu ono, achị mu kpabekpabe ono.
 Nchileke e-koshi lẹ ya yeru mu obu;
 bụru o-me-g'o-kfuru.
⁴ Mu nọ l'echi agụ;
 mu zekwa l'echi ẹjo anụ;
 ndu ézé ẹphe dụ l'ọ bụ arwa; mę akfụ;
 ire ẹphe atsụ nkọ l'ọ bụ ogu-mbeke.
⁵ Koshinu ndiphe ẹge ị hatebe;
 mbụ l'ị nọ-ghataru
 akpamigwe anoghata;
 tẹ ndiphe kpamukpamu
 phya ẹge ị dụ-be biribiri.
⁶ Ndu ọhogu mu geru ụgbu
 kwaberu mu l'ụzo;
 ẹhu adaa mu kọo.
 Ẹphe eje ebua nsụ l'ụzo, mu eshije.
 Ọbụ l'e mekocharu;
 ẹphe adaba lẹ nsụ ono l'onwẹphe.
⁷ Nggube Nchileke;
 obu shihukpokwaaru mu ike;
 obu shihukpokwaaru mu ike;
 k'ọphu bụ lẹ mu a-nọdu
 agụ egvu etu ngu ẹpha.
⁸ Obu mu; tehu mụru ẹnya.
 Nggube ogumogu mu;
 mę ụbo mu; unu tehu mụru ẹnya.
 Mbẹdua e-gudekwa egvu
 gụ-tee nchi-abọhu lẹ mgbenya.
⁹ Mu a-nọdu l'ifu ndiphe;
 kele ngu ekele nggube Nnajiufu;
 mu anọdukwapu l'ifu
 iphe bụ mbakeshi
 gya egvu gude tua ngu ẹpha.
¹⁰ Ishi iya aburu lẹ
 n-yemobu ngu hatabe;
 k'ọphu bụ l'ọ ruru rua imigwe.
 Ire-lanụ ngu edzuru akpamigwe.
¹¹ T'e mee ẹpha ngu t'ọ dee ude;
 derua ẹke igwe jeberu;
 ọdu-biribiri ngu erua ẹke mgboko jeberu.

Egvu-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; ishi egvu iya bụ "Be emekwa tẹ ya laa l'iyi"

58 Unubẹ ndu ọgbo ikpe;
 ?ọ nwekpooru teke okfu,
 dụ mma eshije unu l'ọnu lufuta?
 ?Tọ bụdu ẹjo ikpe;
 bẹ unu ekpeje ụnwu eliphe.

² Wawakwa! Iphe anọje unu
 l'oriri bụlephu ẹge unu e-shi mee ẹjo iphe.
 Ọ bụ iphe-kpaa; bẹ unu wolataru ndiphe.

³ Ndu akirishi eshije teke ẹphe
 nọ l'ẹpho nne ẹphe bụtaru o-kweru-ike.
 Ẹphe eshije l'ẹpho oshiswe ụzo;
 ẹjo-ire eshi ẹphe lẹ dẹdede.
⁴ Ẹra, ẹphe atajẹ dụ l'ọ bụ ẹra ẹjo agwọ.
 Ẹphe swọ-chishiru nchị;
 l'ada nkichi l'ọ bụ oghu;
⁵ mbụ oghu, ẹ ta anụjedu opu,
 onye raru iya ẹka l'ifu egbu;
 gude ekfuru iya okfu;
 m'ọ -ruhuru; o gbua
 opu ọphu igbu-agma.
⁶ Kpaa ẹphe eze, nọ ẹphe l'ọnu; nggube Nchileke!
 Nggube Ojejoje; swoshinua
 ẹpyi, nọ agụ ono l'ọnu!
⁷ T'ẹphe wufukwa l'ọ bụ mini, atsọ atsotso.
 Teke ẹphe setaru ụta ẹphe k'agbagba;
 mekwa tẹ akfụ ẹphe kweru dūngu.
⁸ T'ẹphe dụ l'ọ bụ ẹji,
 gbazehuru agbazehu.
 T'ẹphe be egudekwa ẹnya
 ẹphe phya ẹnyanwu
 l'ọ bụ nwata, nwuhuru nne iya l'ẹpho.
⁹ K'ọphu bụ; l'ẹswa, e shiberu
 ite -bya emeta ọku;
 ngaa ite ono;
 bẹ Nchileke gudewa
 oke ẹhu-eghughu iya
 wofukebe ite ono l'ọ bụ oke pherephere;
 m'ọ -ruhuru;
 iphe e shiberu l'ite ono
 dukwadu onyingu-onyingu;
 m'ọ bụ l'ọobyawa eghehu.
¹⁰ Ndu doberu ẹka ndoo;
 bẹ ẹhu a-nọdu atsọ ẹna;
 mę ẹphe -phulephu lẹ
 Nchileke akfụwa ndu
 ẹjo iya ono ụgwọ ẹjo iphe, ẹphe meru;
 m'e gbudelephu ndu ẹjo iya ono pyaapya.
¹¹ Teke ono bẹ ndiphe
 e-kfulahaa; sụ:
 "L'ọ kwa oswi-okfu lẹ ndu
 doberu ẹka ndoo;
 bẹ obunggo nọru!
 Mbụ l'ọ kwa ire-lanụ
 l'ọ nweru Nchileke, ekpeje eliphe-a ikpe!"

Egvu-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; ishi egvu iya bụ "Be emekwa tẹ ya laa l'iyi"

Teke ọ guru iya bụ teke Sọlu yeru ndu madzụ t'ẹphe je ngge l'ulo, ọ nọ; shi ẹge ono gbua ya

59 Nafutanu mu l'ẹka ndu
 ọhogu mu;

nggụbe Nchileke mu!
 Dzonua mu l'ẹka ndu
 wụ-lihuru wụpyabe mu!
² Nafutanu mu l'ẹka ndu ẹjo madzụ;
 nggu adzọo mu l'ẹka ndu mgbugbu-madzụ!
³ Nggụbe Ojejoje;
 lewaru ẹge ẹphe domishiru onwẹphe;
 kwabẹ t'ẹphe mee mu iphe.
 Ndu oke-apitipa wụ-lihuru
 l'achiru mu ẹjo idzu;
 lẹ mu ba achọ ẹphe okfu;
 l'ẹ b'ọ dọ ẹjo iphe, mu meru.
⁴ Ẹphe jikoberu onwẹphe t'ẹphe tso mu ogu;
 l'ẹ b'ọ dọ iphe mu meru ẹphe.
 Gbeshinu; bya agbaaru mu mkpu!
 Lewaru ẹnaya;
 phụ ẹge ọnodu mu dọ!
⁵ Nggụbe Ojejoje;
 nggụbe Nchileke,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 nggụbe Nchileke kẹ ndu Ízurelu;
 gbeshinu je ahụa iphe bụ mbakeshi ahùhù!
 Ba adukwa ẹphe onye
 ji-phuru imiko;
 mbụ ndu akirishi ono,
 akwabẹje ẹnaya eme iphe
 a-tsuru ibe ẹphe ono!
⁶ Ọobuje; ẹphe -lata l'urenyashi;
 ẹphe epyophelaha l'ọ bụ nkuta;
 tsoru mkpukpu l'aghaphe.
⁷ Nụwaru egbe iphe shi ẹphe l'ọnu.
 Ire ẹphe dọ l'ọ bụ
 ogu-mbeke;
 ẹphe etubesu l'ẹ tọ dudu
 onye nuru iphe ẹphe ekfu.
⁸ Obenu l'ọ bụ ọchi;
 bẹ nggụbe Ojejoje achije ẹphe.
 Ọ bụ ọchi; bẹ jichije iphe
 bụ mbakeshi ono l'ẹphe ha.
⁹ Nggụbe Nchileke;
 ọ bụ nggu bụ ike mu.
 Mu chiru ẹnaya dobe l'ẹke i nọ.
 Ọ bụ nggụbedua bụ
 a-gbabe-a-dzuru.
¹⁰ Nchileke, bụ onye yeru mu
 obu e-vutaru mu ọzo.
 Nchileke e-kwee tẹ mu
 gude ẹnaya mu phụ
 lẹ ndu achị mu nụ;
 bẹ ishi kpuru l'alị.
¹¹ Be egbukwa ẹphe egbugbu;
 nggụbe Ojejoje,
 bụ onye egbochitaje ayi;
 odumeka bẹ ndibe ayi a-zahakwa iya.

Gbe gudechia ike ngu;
 mee t'ẹphe jelehaa mbalogo-mbalogo;
 nggu eshi ẹge ono lọ-tsuta ẹphe!
¹² Tẹ ekuku ono, ẹphe anọduje
 eku onwẹphe ono bukwaru ọnya nmata ẹphe.
 Iphe shi ẹphe l'ọnu
 abukotaje ẹjo okfu;
 bụru ẹjo iphe.
 Okfu l'ẹphe egudeje ọnu ẹphe adzụ ejiru;
 gude iya atụ ibe ẹphe ọnu;
¹³ gudenu oke ẹhu-eghughu
 ngu kee ẹphe l'ọ bụ ọku!
 Kee ẹphe ọku ono jeye teke ẹphe a-gvụ;
 Teke ono; ndiphe agbaa
 mgburumgburu; maru l'ọ
 bụ Nchileke bụ Eze,
 achị ndu Ízurelu;
 maru l'ọ bụ eze l'ẹkemekẹ ọbule lẹ mgboko.
¹⁴ Ọobuje; ẹphe -lata l'urenyashi;
 ẹphe etsoru mkpukpu;
 pyophelaha l'ọ bụ nkuta.
¹⁵ Ẹphe anọduje awuphe;
 achọ ẹke ẹphe e-ri nri.
 Ọ -buru l'ẹphe te rijidu ẹpho;
 ẹphe abalaha korokoro.
¹⁶ Obenu lẹ mbẹdua a-gụ
 egvu gude tya ọnu ẹge ike ngu habe nshinu.
 Utsu mbọku-mbọku; bẹ mu
 a-nọdu agụ egvu;
 gude ekoshi ẹge
 n-yemobu ngu habe nshinu;
 kẹ l'ọ bụ nggụbedua
 bụ a-gbabe-a-dzuru nke mu;
 bụru l'ime ngu; bẹ mu
 agbabaje; zeeru ndzụ
 teke mu nọ l'iphe-ẹhuka.
¹⁷ Nggụbe ike, nọ mu nụ;
 mu a-gụ egvu gude kele ngu.
 Ọ bụ nggụbe Nchileke;
 bụ a-gbabe-a-dzuru nke mu;
 mbụ Nchileke, bụ onye yeru mu obu.

*Egvu-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'e gude olu
 egvu "Okfukfulike Ọgba-ndzụ" gụa ya*

*Teke o deru iya bụ teke ẹphe lẹ ndu Áramu Naharay-
 imu; mẹ ndu Áramu Zoba luru ogu; mbụ teke ono,
 Jóabu laru bya etso ndu Édomu ogu; gbua unu soja
 ụkporo l'iri lẹ Nsụda Alì Únú*

60 Nggụbe Nchileke;
 i jikawaru ayi; wowaru
 ayi chikashia nanụ nanụ.
 I shi avuru ayi ọvuma.
 Ọle nta-a; bẹ ayi arọ ngu; sụ:

t'i naphutaru ayi azu ọdo.
² Ọ bu nggu meru mgboko;
 yọ nmaa jijiji; bya emee ya;
 yọ gbawashihu.
 Mekwazinu ẹke ọ gbatsaru ọru;
 ke l'onga anganga.
³ I hawaru ndibe ngu;
 ẹphe ejee iphe-ẹhuka;
 bya echee ayi mee;
 ayi angua ya l'akpo galagala.
⁴ I paliwaru ẹkwa-ohubama
 ngu doberu ndu atsu ngu egvu;
 k'ophu ẹphe a-phu iya;
 dzukobe l'ekwa-ohubama ono;
 shi iya zeeru akfu ono.
⁵ Gudenu ẹka-utara ngu dzofuta ayi!
 Nunua ekfukfu, ayi ekfu anu ngu;
 k'ophu ee-shi ẹge ono dzoo ndu i yeru obu.
⁶ Nchileke no l'ulo iya, du nsọ; kfu; su:
 "Ya a-odu atu okokooko;
 l'eke alj ndu Shékemu;
 bya ewota Nsuda Súkọtu keshia.
⁷ Giledu bu nk'ia;
 Manase aburu nk'ia.
 Ifuremu bu okpu, ya kpu l'ishi.
 Juda bu mgboro-eze,
 ya apaje l'eka.
⁸ Moabu bu ochi, ya akwoje okpa;
 Edomu aburu ẹke ya
 eyeshije akpokpa iya dobe.
 Filisutiya be ya tawaru okokooko kpua."
⁹ ?Bu onye e-du mu duba le
 mkpukpu ono, a kpu
 kpushia ya ike ono?
 ?Bu onye e-duru mu duba le Edomu?
¹⁰ Ọ kwa nggube Nchileke bu onye obu.
 Obenu l'i gbe jika ayi;
 ophu i tsojehedu ndu soja ayi l'eye ọgu.
¹¹ Yeru ayi ẹka byiko;
 t'ayi mekputa ndu ohogu ayi;
 ke l'eka ophu ndiphe eye bu iphe-iphoro.
¹² Obenu l'ayi -noduwa
 Nchileke l'eka; be ayi
 e-mekputa ndu ohogu ayi l'o bu mkparawa.
 Yo buru Nchileke a-dzo
 ndu ohogu ayi pyaapya.

*Egvu, Dévidi deru nu onye ishi egvu; t'a kporu une ye
 iya*

61 Nunua mkpu, mu echi;
 nggube Nchileke!
 Ngabenu nchi l'ekfukfu,
 mu ekfu anu ngu!

² Mu no l'ẹke mgboko jeberu; l'echiku ngu;

kele meji atofu mu atofu.
 Dunuru mu je edobe l'oke mkpuma, ka mu l'eli!
³ Kele mu gbabawaru l'ime ngu;
 domia onwomu.
 Ọ kwaphu nggubedua bu
 ulo-mgbochi, mu nyihuru;
 nahu ndu ohogu mu.
⁴ Ọgukwa mu ẹgu
 te mu buru le nke ngu jeye le tutu yoyo;
 mbu te mu nodujewaru le
 mkpuli ẹba ngu; zeeru ndu.
⁵ Kele nggube Nchileke
 nuwaru iphe mu riburu;
 le mu e-meru ngu.
 I mewaru te mu tsoru ndu
 akwabẹ epha ngu ugvu;
 keta iphe-oma, iimejeru ẹphe.
⁶ Menua t'eze kaa nka;
 t'o kaa nka;
 shi l'ogbo sweru ogbo!
⁷ Te aba-eze iya nodunu
 Nchileke l'ifu gbururu jeye!
 Te iphe ii-gude eche iya
 nche bukwaru n-yemobu ngu;
 me ike ono, iivudoshije l'iphe i kfu ono.
⁸ Ọo ya bu ẹge mu agua egvu;
 gude jaa ngu ajaja gbururu jeye;
 mekotaje iphe bu iphe mu
 riburu k'ememe
 mboku-mboku.

Egvu-oma, Dévidi deru nu onye ishi egvu, bu Jedutunu

62 Ọ bu Nchileke nwenkinyi;
 be mu nodu; ngaberu;
 ke l'oo ya bu onye
 a-dzofuta mu nu.

² Ọ bu Nchileke nwenkinyi iya
 bu agbara-mkpuma mu;
 buru iya adzoje mu;
 bukwaru iya phu bu
 a-gbabe-a-dzuru nke mu.
 ?Bu onye ha k'onwubata mu enwubata?

³ Unu l'unu ha;
 ?bu teke ole be unu
 e-tsuberu madzu kputukputu;
 ?mbu onye ike ta nohedu;
 yo buwarua egugoru b'o gugoru.

⁴ Iphe unu eshibeje ite iya
 bu ẹge unu e-shi nwufu
 eze madzu l'okwa iya.
 Ejo-ire bu iphe aduje unu mma.
 Unu egudeje onu unu
 l'agoru ibe unu onu.
 Obenu l'ime obu unu;

bẹ unu egudeje atụ ẹphe ọnu.
⁵ Ọ bụ Nchileke nwęnkinyi iya bẹ mu nọ l'ẹka;
 kẹ l'ọo ya bụ onye mu ele ẹnya l'ẹka.
⁶ Ọ bụ Nchileke nwęnkinyi iya
 bụ agbara-mkpuma nke mu;
 bụru iya adzọfutaje mu;
 bụkwaru iya phụ bụ
 a-gbabe-a-dzuru nke mu.
 ?Bụ onye ha kẹ onwubata mu enwubata.
⁷ L'aa-dzọfuta mu;
 mẹ l'aa-kwabẹ mu ugву
 bụ Nchileke b'ọ nọ l'ẹka.
 Ọ bụ Nchileke bụ
 agbara-mkpuma nke mu;
 bụkwaru iya phụ;
 bẹ mu nọ l'ẹka ezeru ndzụ.
⁸ Unu dakobe iya tekenteke;
 unubẹ unwu eliphe!
 Unu gheberu iya obu unu ọnu.
 L'ọ kwa Nchileke bụ onye
 ayi nọ l'ime iya ezeru ndzụ.
⁹ Ndu ọphu bụ ohu dụ l'ọ bụ udzu, shi l'ọnu.
 Ndu ọphu bụ amadụ aburu iphe-eswe.
 Teke a tọru ẹphe ẹbo l'iphe aatọje madzụ;
 iphe ẹphe tuko bụru bụ
 iphe-iphoro; uphere-ọnu.
¹⁰ Unu ba akpọkwaru obu ye
 l'ogude ụgho l'ana ndu ọdo iphe;
 ọphu unu 'ewokwaru ẹnya tupyoo l'iphura!
 O nwekwaruru ẹge ọo-dụ;
 ẹku unu abya aka nshinu;
 ọle; unu ba kpọkwaru obu yeru iya!
¹¹ Nchileke kfuakwaru iphe-a ugbo lanụ;
 mbẹdua anụwa iya ugbo labụ;
 l'ọo nggube Nchileke bụ onye nwe ike.
¹² Ọdo aburu l'ọo nggube
 Nnajiufu bẹ n-yemobu nọ l'ẹka.
 Ọ bụ nggube Nchileke
 e-bu onyemonye nggo l'ẹge ozi iya dụ.

Egву-ọma, Dévidi deru teke ọ nọ l'echi-ẹgu Júda

63 Nggube Nchileke;
 ọ bụ nggu bụ Nchileke mu!
 Obu ngu egbu mu
 egbugbu: eswe l'enyashi.
 Ẹkpiri ngu akpo mu nkụ.
 Obu ngu meekwaru;
 ike agvụ mu l'ọ bụ onye nọ l'echi-ẹgu;
 mbụ l'ọ bụ onye nọ l'alị
 ọkponku, mini ta nọdu.
² Mu ta madu ẹge mu e-me
 phụa ike ngu;
 mẹ ọdu-biribiri ngu;
 ẹge mu shi aphụje iya l'ulo ngu, dụ nsọ.

³ Mu e-gude ọnu mu jaa ngu ajaja;
 kẹle n-yemobu ngu ka ndzụ mma.
⁴ Mu a-nọdu ekele ngu ekele
 jeye teke mu a-nọ-bebe.
 Yọ bụru ẹpha ngu;
 bẹ mu e-gudeje chilia
 ẹka imeli ekfu anụ ngu.
⁵ Obu mu; bẹ ẹpho e-ji l'ọ bụ
 onye riru nri, e gude ẹba anụ;
 mẹ ụmi-ọkpụ shia.
 Mu e-gude ọnu gụa egву
 ẹhu-ọtso-ẹna, gude tua ngu ẹpha.
⁶ Ọobujeru; mu -zẹru azẹe;
 mu anyata ngu;
 ọriri ngu anọdu mu l'obu ẹnashị ophu.
⁷ Mu nọ lẹ mkpuli ẹbà ngu
 agụ egву ẹhu-ọtso-ẹna;
 kẹ l'ọ bụ nggu bụ onye eyejeru mu ẹka.
⁸ Mu anọje ngu ntse tekenteke.
 Yọ bụru ike ngu;
 b'i gudeje kwakọbe mu.
⁹ Ẹge ẹphe ha; mbụ ndu achoro
 ishi mu a-lakota l'iyi;
 a chiru ẹphe ye l'ime alị.
¹⁰ Ee-gbushi ẹphe l'ọgu;
 ẹphe aburu nri, a kparu
 wụshiru nkuta-ọswa.
¹¹ Obenu lẹ Nchileke e-me
 t'ẹhu tsọo eze ẹna.
 Iphe bụ ndu egudeje ẹpha
 Nchileke ekwe ụkwa a-ja iya ajaja.
 Ọle ndu ntuphu-ire phẹ;
 bẹ ọnu a-buru kpurukudungu.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egву

64 Nggube Nchileke;
 núnua mkpu, mu echi echiku ngu!
 Mu atsukwa ndu ọhogu mu egву.
 Gbochitanu mu l'ẹka ẹphe.
² Dominua mu t'ẹjo idzu,
 ndu ẹjo madzụ achiru mu;
 be eru mu l'ẹhu.
 Domianua mu l'ẹjo ụzu ono,
 ndu ẹjo madzụ atụ ono.
³ Ẹphe abajẹ ire ẹphe ọba mma;
 gude ọnu l'agba okfu ọgba akfụ.
⁴ Ẹphe anọduje; kwabẹru onye
 ẹ-ta dudu iphe o meru.
 Onye ono -bya amaru;
 bẹ akfụ bụwaru iya l'ẹhu kfụ.
 Ẹ tọ dudu iphe ẹphe atsụ egву.
⁵ Ẹphe anọduje eyeru onwẹphe ọkpụ-ikike
 t'ẹphe keshia ẹhu l'ome ẹjo iphe.
 Ẹphe asuje l'ẹphe e-je

agbashia ọnya ẹphe l'edomi.

Ẹphe asu: “?Bukwanu onye a-phu ẹphe?”

⁶ Ọbuje teke ẹphe chieberu

ẹjo idzu ono; ẹphe asu:

“L'idzu, ẹphe chiru nta-a;

bẹ dukpoo mma nshinu!”

Uche madzu; mẹ obu iya

bulephu ẹregede kpau.

⁷ Obenu lẹ Nchileke a-gba ẹphe akfu.

Ẹphe -bya amaru;

bẹ ẹphe zeshiwa l'alj.

⁸ Ẹphe e-gude ọnu ẹphe

kfutaru onwẹphe okpu-akpohu.

Iphe bu ndu phuru ẹphe,

e-kwe l'ishi; su:

Họ! Ẹge ọo-du ẹphe!

⁹ Ndiphe kpoo-gbaa

a-wata ọtsu egvu.

Ẹphe arakashilaha iphe

Nchileke meru arakashi;

riłaha k'iphe ono, meru nu ono ariri.

¹⁰ T'ehu tsjekwa ndu doberu

eka ndoo ẹna l'ime Ojejoje!

T'ẹphe gbabakwa l'ime iya

je edomia onwẹphe!

T'iphe bu ndu obu guru

iphoro jakwaa ya ajaja!

Egvu-ọma, Dévidi deru nu onye ishi egvu

65 Nggube Nchileke;

ọ du mma t'ayi ọdu lẹ

Záyonu jaa ngu ajaja!

Ayi e-medzukotaru ngu

iphe ayi riburu l'ayi e-meru ngu.

² Nggube onye, anuje ekfukfu, ayi ekfu anu ngu;

ọ bu nggu bẹ madzu

kpoo-gbaa; a-wuru wu-kfuta.

³ Teke iphe du eji ayi shi kpapyabẹ ayi;

bẹ jiguleru-a ayi nu.

⁴ Ọnu-ọma bu kẹ ndu, i fotaru;

tẹ nggu l'ẹphe buru l'ogbodufu ngu.

Iphe du mma, ọ l'ẹke

i bu; ejije ayi ẹpho;

mbu iphe du mma,

ọ l'eze-ulo ngu ono,

du nsọ ono.

⁵ Nggube Nchileke;

ọ bu nggu adzoje ayi.

Iigudeje iphe du biribiri,

ekoshi l'i bu onye doberu

eka ndoo zaa ayi oku.

Ndu bu l'ẹke igwe jeberu;

alj ejebe; mẹ ndu, bu lẹ

mgboro eze ẹnyimu,

kakota ote-ẹnya; bẹ bu nggu;

bẹ ẹphe chiru ukfu kwẹ;

⁶ mbu nggube onye bu ike ngu; b'i gude

gvubetsua ugvu l'ẹke ẹphe gvutsuaru.

I keru onwongu

agburu-ẹhu ẹge eekeje

akpo-buleti l'ukfu.

⁷ Iimeje tẹ ekiri eyii-mini

eze ẹnyimu tu-buhu;

l'emeje tẹ oke pherephere,

tso iya nu kfushi.

Utsu, etsu l'iphe bu mbakeshi;

bẹ iimeje t'o tsubuhu.

⁸ Ndu bu ote-ẹnya;

anọduje anma kwekwekwe;

mẹ ẹphe nu k'iphe,

du biribiri, iimetsua.

Iphe iimeshi emeshi;

bẹ ndiphe lẹ mgboko

gbaa mgburumgburu

gude ẹhu-otso-ẹna aguru ngu egvu.

⁹ Igbaje mini lẹ mgboko-a

teke i byaru iya agbaphe;

shi ẹge ono mee ya;

yọ buru alj-osa.

Ẹnyimu nke ngu b'i meru

tẹ mini ji ejiji.

I meru t'iphe, ndiphe meberu l'alj mehu;

kẹ l'ọ bu ẹge ono;

b'i meru iya t'ọ du.

¹⁰ I chiru mini;

yọ ọdu adọru l'enyoro.

Nggubya ayọ teshiteshi

gude mee igbo; t'ọ du ruharuha;

shi ẹge ono gọru ọnu-ọma nu iya;

mee iphe e meberu iya;

t'o vua evuvu.

¹¹ I wotaru o-me-l'uko nke ngu

ye l'iphe e meberu emebe.

Iphe bu ẹke, i shiru;

b'ẹ ta achọjedu nri achọcho.

¹² Ẹgbudu abya efuchia

echi-egu;

ẹhu awata otso iphe,

bu ugvu ugvu ẹna.

¹³ Ẹgu ẹke eecheje iphe-edobe;

bẹ aturu kuru l'ata nri.

A bya lẹ nsuda nsuda;

iphe jiru iya nu aburu iphe a kọberu akọbe.

Iphemiphe obule ono

chikoru atụ uzu;

l'agụ egvu ẹhu-otso-ẹna.

Egvu-ọma, e deru nu onye ishi egvu

66 Unube ndiphe l'unu ha;
 unu t̄aru Nchileke ọzu ẹhu-otso-ena!
 2 Unu ḡa egvu gude tushi iya ẹpha!
 Unu tushi iya ẹpha; jaa ya ajaja!
 3 Unu s̄u Nchileke:
 "L'iphe b̄u iphe ọonoduje
 eme dukwa biribiri!
 Ike Nchileke hatabe nshinu;
 k'ophu b̄u l̄e ndu ọhogu iya
 adaje iya p̄e l'ifu;
 l'ẹke ẹphe ats̄u iya egvu.
 4 Iphe b̄u ndiphe adaje iya
 p̄e l'ifu; baaru iya ẹja;
 ḡa egvu n̄u iya.
 Mb̄u l'ẹphe aguje egvu gude jaa ya ajaja."
 5 Unu bya aph̄u ozi, Nchileke jeru!
 Nchileke dukwa biribiri
 l'iphe oomeru ọnwu eliphe.
 6 O meru ẹnyimu; yọ b̄uru al̄i, kp̄ohuru nk̄u.
 Ẹphe egude ọkpa w̄u-swee ya.
 Ẹhu ats̄o ayi ẹna l'ẹke ono; k̄e iphe o meru.
 7 O gude ike nk'iya b̄uru eze gbururu jeye.
 Ẹnya iya aph̄ukotaje iphe b̄u mbakeshi!
 Ọo ya b̄u t'ẹ b'ọ dukwa ndu
 ono, kwefuru ik̄e ono,
 e-je iya otso ọgu!
 8 Unu tua Nchileke ayi ẹpha; unube ndiphe!
 T'a n̄unua ajaja, unu aja iya!
 9 Ọ b̄u iya doberu ayi ndz̄u;
 bya emee t̄e ẹturu be ẹchi ayi.
 10 Ishi iya ab̄uru l̄e ngḡube
 Nchileke dataru ayi;
 bya emee ayi; ayi ad̄u mma
 l'ọ b̄u mkp̄ola-ọcha, a h̄uru l'ọku.
 11 I dutaru ayi ye l'onȳa;
 bya eworu oke ivu tukobe
 ayi l'okpurukpu-az̄u.
 12 I meru t'ọnwu eliphe wee ayi ishi kperekpere.
 Ayi jeru iphe anw̄u chiru ayi;
 mini anmaa ayi.
 Obenu l'i metsuaru;
 duta ayi dobe l'ẹke ayi t̄ysaru ẹhu.
 13 Mu e-gude ngweja-ukfuru bya l'ulo ngu;
 mekotaru ngu iphe mu
 riburu l̄e mu e-meru ngu.
 14 Mu e-me iphe mu gude ọnu
 mu kfua l̄e mu e-meru ngu;
 teke mu shi eje iphe-ẹhuka.
 15 Mu a-kp̄uta ebyila, ẹba n̄o;
 gude gwooru ngu
 ngweja-ukfuru.
 Mu e-gbushiru ngu
 oke-eswi; gbushiaru eḡhu.
 16 Iphe b̄u unube ndu ats̄u Nchileke egvu;

unu byakp̄oduaphu bya angabe nchi;
 t̄e mu k̄oru unu iphe o meru l̄e ndz̄u mu.
 17 Mu rakuru iya t'ọ gbaaru mu mkpu;
 bya egude ọnu mu ḡa egvu; jaa ya ajaja.
 18 Ndege ọ -b̄uru l'o nweru
 ẹjo iphe, mu meru;
 woru iya domia l'obu mu;
 m̄e Nnajiufu ta ga
 angabekwa nchi; n̄a olu mu.
 19 Obenu l'ọ ngaberu nchi;
 n̄a olu mu teke mu kfuru n̄u iya.
 20 T'ajaja bukwaru k̄e Nchileke;
 mb̄u onye ẹ ta ajikadu ekfukfu,
 mu kfuru n̄u iya;
 ọphu ọ budu l'ọ jikajeru l̄e
 ya te eyeheduru mu obu.

Egvu-ọma, e deru onye ishi egvu; t'a kp̄oru une ye iya

67 T̄e Nchileke menuaru ayi
 eze-iphe-ọma.
 Yọ ḡoru ayi ọnu;
 m̄aru ayi ọnu-ọchi;
 2 k'ophu ndiphe a-maru ọzo ngu;
 m̄e k'ophu iphe b̄u
 mbakeshi a-makwaph̄u l'ọ
 nggu adz̄oje madz̄u.
 3 T̄e ndiphe kejeje
 ngḡube Nchileke ekele!
 T'iphe b̄u madz̄u
 kpoo-gbaa jaj̄e ngu ajaja!
 4 T'ẹhu ts̄onua iphe b̄u
 mbakeshi ẹna; t'ẹphe ḡa
 egvu ẹhu-otso-ena; k̄e
 ndiphe mgburumgburu;
 b̄e iikpeje ikpe,
 vudo nhamunha.
 Yọ b̄uru nggu an̄oduje
 akp̄o-ziru iphe b̄u mbakeshi ọzo.
 5 T̄e ndiphe kejeje
 ngḡube Nchileke ekele!
 T'iphe b̄u madz̄u kpoo-gbaa jaj̄e ngu ajaja;
 6 k'ophu iphe a k̄oberu l'al̄i
 e-mehukwanu emehu;
 Nnajiufu, b̄u Nchileke ayi aḡoru ayi ọnu.
 7 Nchileke a-ḡoru ayi
 ọnu-ọma;
 k'ophu ndiphe jeye l'ẹke
 mgboko jeberu a-n̄odu abaru iya ẹja!

Egvu-ọma, Dévidi deru n̄u onye ishi egvu

68 T̄e Nchileke zilihu; t̄e ndu
 ọhogu iya gbaa nan̄u nan̄u!
 T̄e ndu ọ d̄u ash̄i shikwa
 iya l'ifu gbakashihu!

² T'ọ bụkwaru ẹge pherephere
ephekashije ẹnwuru-ọku;
bụ ẹge ii-phekashi ẹphe nanụ nanụ.
Mbụ t'ọ bụru ẹge ụmu,
a ngabẹru l'ọku angazehuje;
bụ ẹge ndu akirishi
a-lakọta l'iyi l'ifu Nchileke.

³ Obenu lẹ ndu doberu
ẹka ndoo a-nọdu ete ẹswa;
ẹhu atsoo ẹphe ẹna l'ifu Nchileke.
Ẹphe e-gude ẹhu-ọtso-ẹna
l'ete ẹswa eteshi iya ike.

⁴ Unu gụa egvu nụ Nchileke.
Unu gụa egvu gude kele iya ekele!
Unu kutseje onye ono,
nọ l'ugbo-inya iya agba
l'urukpu ono ekutse.
Ẹpha iya bụ Ojejoje.
Unu nọdukwa iya l'ifu tee ẹswa.

⁵ Nchileke nọ l'ufu iya, dụ nsọ;
mbụ onye bụ iya bụ nna;
ndu nna ẹphe ẹ-ta nọhedu;
bụru onye agbajẹru ụnwanyi,
maa tufuru ọdzori.

⁶ Nchileke emeje tẹ ndu nọ
nkinyi nweru ẹke a-bụru ẹphe ufu.
Oomeje tẹ ndu a tẹru mkpọro
nweru onwẹphe
l'ẹhu-ọtso-ẹna.
Obenu lẹ ndu kwefuru iya
ikè bụ l'alị, anwụ chinwuru
echinwu; bẹ ẹphe ebujẹ.

⁷ Nggụbe Nchileke;
teke i duru ndu nke ngu;
je eswee alị, daburu swanmangu;

⁸ bẹ alị nmaru jijiji; igwe achia ọbaru-ugbo
l'ifu nggụbe Nchileke.
Ugvu Sáyinayi anmakọta jijiji l'ifu Nchileke;
mbụ nggụbe Nchileke kẹ Ízurelu.

⁹ Nggụbe Nchileke;
i meru tẹ mini chĩa nshinu;
gude iya mee tẹ alị ngu
shihu ike teke ike gvuru iya;

¹⁰ ndibe ngu alaa l'alị ono je eburu.
Nggụbe Nchileke eshi l'eze
iphe i nweshiru; nụ ndu ụkpa
iphe mkpa iya dūru ẹphe.

¹¹ Ọ bụ Ojejoje tẹru ekemu ọbu;
a dū l'igwe raa ya arara; sụ:

¹² "Ndu eze; mẹ ndu soja ẹphe; bẹ gbaru igbafu.
Ẹphe gbaru igbafu!"
Ụnwanyi akuru l'ufu;
l'eke iphe a kwaru l'ọkwata.

¹³ Ndu k'unwoke azẹru

l'odu-aturu, dū l'ọ bụ ẹbà
ndo, a wuru mkpọla-ọcha;
bya egude mkpọla-ododo;
mee ẹbà iya ono;
yo gbu nwijnwii.

¹⁴ Teke Ọkaribe-Kakọta-Ike
chikashiru ndu eze l'alị ono;
b'ọ dulephu l'ọ bụ aka-mini,
dashiru lẹ Ugvu Zalụmonu.

¹⁵ Ugvu kẹ Nchileke b'ọ bụ;
mbụ Ugvu Báshanu.
Ọ bụ ugvu, nwegbaarụ njakata njakata.

¹⁶ Unubẹ eze ugvu, nwegbaarụ njakata;
?bụ ngunu kparu iphe unu
ejiru ugvu Nchileke ijimanya;
mbụ ugvu ono,
Ojejoje, bụ Nchileke ọtaru
lẹ ya e-buru; chĩa ndu
nk'ia gbururu jeye lẹ gbururu ono.

¹⁷ Ụgbo-inya kẹ Nchileke;
bụkwa ụnukurunu.
Nnajiufu shi lẹ Sáyinayi
gude ụgbo-inya iya ono,
bụ ụnukurunu ono bya ẹke o doberu nsọ.

¹⁸ Teke o gbeshiru lashia l'imigwe;
b'ọ chitaru igweligwe ndu
ọ lutaru l'ọgu; kpuaru onwiya.
Ndiphe; mbụ jeyekpo lẹ
ndu shi kwefuru ngu ikè;
nụshiru iya iphe k'ewoma; †
Ojejoje, bụ Nchileke e-bu l'ẹke ono.

¹⁹ T'ajaja bụru kẹ Nnajiufu;
mbụ Nchileke ọphu bụ onye ndzofuta ayi;
onye evutaje ivu ẹhu ayi mbọku-mbọku.

²⁰ Nchileke ayi bụ Nchileke, adzoje ndzụ.
Yọ bụru l'ẹka Ojejoje,
bụ Nnajiufu ono; bẹ eeshije nahụ anwụhu.

²¹ Nchileke e-gwe ndu ọhogu iya ishi rakaraka;
mbụ kpua ẹphe akpọ l'ishi;
mbụ ndu emekwadu ẹjo iphe.

²² Nnajiufu sụru: "Lẹ ya e-je Báshanu;
je eduta ndu ọhogu unu.
Ya abaa l'ime ebo
eze ẹnyimu; je eduta ẹphe;

²³ k'ọphu unu e-gbu ẹphe pyaapya;
nkuta unu ekee anụ ẹphe
ẹge dū ẹphe mma."

²⁴ Nggụbe Nchileke;
onyemonye ọbule phụwaru
ẹge ndibe ngu dzeberu awụ
ala; mbụ ẹge ndibe
nggụbe Nchileke, bụ eze mu

† Ẹfe 4:8

dzeberu awụ ala l'ụlo ono, dụ nsọ ono.
²⁵ Ndu agụru ẹphe egvu vu ụzo.
 Ndu kẹ nkwa etsoru ẹphe.
 Ndu ọphu bụ
 ụnwu-mgbọko bụ ọsa bẹ ẹphe ayọ.
²⁶ Unu jaa Nchileke ajaja l'edzudzu ọha!
 Unu jaa Ojejoje ajaja l'ẹke
 ndu Ízurelu dzuru edzudzu!
²⁷ Ndu edu ẹphe bụ ndu ikfu
 Bénjaminu, bụ ndu ikfu kẹ nwata.
 Ndu ishi k'ikfu Júda;
 ndu ishi k'ikfu Zébulọnu;
 mę ndu ikfu kẹ Náfutali
 awụ gidigidi etso ẹphe.
²⁸ Nggube Nchileke;
 rụkotanu ẹhu!
 Koshinu ike ngu Nchileke!
 Mbụ ike ono, i gudehawa
 mee ire l'okfu ẹhu ayi ono.
²⁹ Ndu eze e-gude k'eze-ulo ngu,
 nọ lẹ Jerúsalemu
 bya emeeru ngu iphe-ọma.
³⁰ Baaru ẹjo agiyi ono, nọ l'ẹji ono m̀bà:
 mbụ mba ono, achị ndiphe
 l'ọ bụ oke-eswi, eme ẹnari,
 achị nwa-eswi ono;
 jeye teke onyemonye ọbule
 e-wozita onwiya alj;
 gudelehaa mkpọla-ọcha wotaru ngu.
 Chikashia ndu ono,
 ẹgu ọgu anọduje agụ l'ọ bụ ẹgu nri ono!
³¹ Ndu anọ-chi ẹnya ndu
 Íjiputu a-bya;
 ndu Itiyópiya abya
 achị-lia ẹka kfuru nụ Nchileke.
³² Unu gụa egvu nụ Nchileke;
 unubẹ alj-eze ụnwu eliphe l'unu ha!
 Unu gụa egvu gude tua Nnajiufu ẹpha!
³³ Unu gụaru iya onye ono,
 anọduje l'ụgbo-inya iya
 agba l'urukpu ndiche ono,
 nọ l'ephekerephe ono;
 mbụ onye ono, olu iya adaje
 l'ọbu egbe-igwe ono.
³⁴ Unu raa ya arara;
 mbụ ẹge ike Nchileke habe nshinu;
 mbụ onye ọdu-biribiri iya
 tųkoru Ízurelu sweta;
 onye bụ akpamigwe
 ekoshije ẹge ike iya ha.
³⁵ Nggube Nchileke;
 j dụ biribiri l'ụlo ngu, dụ nsọ.
 Ọ bụ nggube Nchileke
 kẹ ndu Ízurelu anuje ndibe

ngu ike mę agburu-ẹhu.
 T'ajaja bụru kẹ Nchileke!

*Egvu, Dévidi deru nụ onye ishi egvu; t'e gude olu egvu
 "Okfukfulike" gụa ya*

69 Dzọo mu nggube Nchileke;
 kẹle mini wọwaru mu l'ẹkpiri.
² Mu alawa rerireri l'ime ẹpotọ;
 ẹke ẹ tọ dudu iphe ọkobe nvo, nọ iya nụ.
 Mu daruwaru ọhu-alj;
 utso eriwa mu eriri.
³ Mu chiwaru mkpu;
 ike agvụ mu;
 ẹkpiri agowa mu agogo.
 Mu lenyawaru ẹnya elewaa inyoki-inyoki;
 l'ẹke mu ele ẹnya Nchileke mu.
⁴ Ndu mu dụ ashị l'ẹ b'ọ dụ
 iphe mu meru ẹphe
 kakwa ẹgbushi, nọ mu l'ishi.
 Ndu ọhogu mu adụ l'igwe;
 mbụ ndu iphe ẹphe shiberu ite iya;
 bụ ẹge ee-shi tẹ mu ba abọhe;
 l'ẹ b'ọ dụ iphe mu meru ẹphe.
 Ẹphe ekebutaje mu;
 tẹ mu kfụa ụgwọ iphe mu te ezitadu.
⁵ Nggube Nchileke;
 i mawaru ẹge mu emebe eswe:
 Ẹ t'ọ dudu ẹke mu mesweru,
 ẹ-ta adabuduru ngu ẹba l'ifu.
⁶ Nggube Nchileke,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 be ekwekwa t'e gude okfu
 ẹhu mu mee ndu chjru
 ụkfu kwẹe ngu iphe-iphere!
 Ọphu i kwekwa t'e gude
 okfu ẹhu mu mechia ndu achọ ngu nụ ifu;
 nggube Nchileke
 kẹ Ízurelu!
⁷ Kẹ l'ọ bụ okfu ẹhu ngu;
 b'e gude ekfuru mu kulakula;
 iphere eji mu ifu.
⁸ Ndibe ayi dobewaru mu
 l'ọ bụ onye byaru abyabya.
 Unwunne mu phẹ egbe
 gube-wa mu nụ onye ọhodo;
⁹ kẹ l'obu, mu yeru ụlo ngu
 evukwa mu ọku l'ẹhu.
 Iphe bụ iphe-iphere, e meru
 kpua ngu aburu mu vutaru ọnwu iya.
¹⁰ Teke mu raru ẹkwa;
 swjia aswjswi;
 igboma egude iya jaa mu ewena.
¹¹ Mu -yee uwe-aphụ;
 ẹphe egude mu tųlahaa ntụ-okfu.

¹² Mu bụ-wa iphe ndu
 dzukoberu l'obu-edukfu gude akọ ọnu;
 bụru iphe ndu męe eme
 l'ęnya gude agụ egvu.
¹³ Ọlobu nggube Ojejoje;
 bę mu a-nọdu ekfu anụ.
 Gudenu n-yemobu ngu
 nya olu mu teke dụ ngu mma;
 nggube Nchileke;
 nggu adzọo mu ęge
 i kwehawaru mu ụkwa iya.
¹⁴ Lọfutanu mu l'ẹpototo ono;
 be ekwekwa t'o ria mu!
 Nafutanu mu l'ẹka ndu mu dụ ashj;
 gụfuta mu l'echi ebo ono!
¹⁵ Be ekwekwa t'utso ria mu.
 Be ekwekwa t'ebo ono ria mu;
 ọphu i kwekwa t'e kpochia mu ęja lę ndzụ!
¹⁶ Zanụ mu oku;
 nggube Ojejoje;
 kele n-yemobu ngu dụ mma.
 Gudenu k'obu-imiko ngu; ghaaru mu ifu.
¹⁷ Ba aghakwaru mube onye ejeru ngu ozi azụ.
 Zanụ mu oku ęwegwa;
 kele mu nọkwa l'iphe-ẹhuka.
¹⁸ Kpịritanu ntse bya adzọo mu!
 Gbafuta mu rụ mę l'ogvu
 ndu mu l'ẹphe nọ l'okfu!
¹⁹ I mawaru ęge ẹphe chị-beru mu ọchi;
 bya amakwaruphu ęge ẹphe
 meberu mu iphe-iphere.
 Ndu bụ ọhogu mu b'i makotanuru-a.
²⁰ E meekwaru mu
 iphe-iphere; k'ọphu ẹhu
 anyihuwa mu nkọ.
 Nta-a b'o mewaru mu;
 ike agvụ mu.
 Mu lewaru ęnya onye
 imiko mu a-dụ; to nwe.
 Mu abya elee ęnya onye
 a-dụ mu ike; to nwe.
²¹ Nri, ẹphe doberu mu;
 bę ẹphe yeru mu nshi;
 bya edoberu mu męe,
 shihuru ụka tę mu nguru ye iya. †
²² Tę nri, ẹphe doberu k'eriri;
 ghokwaa ọnya-ekobe; hata ẹphe;
 anụ, ẹphe gburu k'ogwa
 Nchileke aburu ọnya; nmata ẹphe.
²³ Tę ęnya kpukwaa ẹphe ịshì.
 Tę ekwebe nyajikwaa ẹphe ẹbo;
 gbururu jeyewaru. ††

²⁴ Tukoshinu ẹphe
 ẹhu-eghughu ngu;
 nggu egude oke
 ẹhu-eghughu ngu kee ẹphe l'ọ bụ ọku!
²⁵ Tę ufu ẹphe bụkwaru ochobo;
 ọphu ọ dukwa onye e-bu l'ụlo ẹphe.
²⁶ Kele ndu ẹphe akpa ẹhu;
 bụ ndu i chiwaru ẹchachi;
 bụru ndu i meshiru iphe ike;
 bę ẹphe anọduje ekfubyishi ekfubyishi.
²⁷ Dokoberu ẹphe ẹjo iphe,
 ẹphe meshiru edokobe.
 Ọphu i kwekwa t'ẹphe
 keta oke l'odobe-ẹka-ndoo nke ngu.
²⁸ Te fufukwa ẹpha ẹphe l'ẹkwo,
 e deru ẹpha ndu nọ ndzụ.
 Ọphu i dekwa ẹpha ẹphe
 l'ẹke e deru ẹpha ndu doberu ẹka ndoo.
²⁹ Ẹhu ahụakwa mu ọku;
 ụzo echiwa mu.
 Nggube Nchileke;
 tę ndzọta nke ngu kwakọbenu mu.
³⁰ Teke ono; mu agwa egvu
 gude jaa Nchileke ajaja;
 gude egvu-ekele mee
 ẹpha iya t'o dee ude.
³¹ Onanu a-kakwa Nchileke ọtso ẹna;
 karia l'a kputaru iya eswi;
 mbụ oke-eswi,
 mpo iya hagbaa ke
 gbagara-gbagara;
 ụyi-ọkpa iya epheshitsua ya epheshi.
³² Ndu, aakpa ẹhu -phule iya phụ;
 ẹhu atsọo ẹphe ẹna.
 Ndu achọ Nchileke; bę ọo-dụ ike!
³³ Ojejoje anuje olu ndu,
 ę te nwedu ęge ọ haru ẹphe;
 ọphu ọ gbakutajedu ndu
 nk'ia, a turu mkpọro azụ.
³⁴ Tę ndu bu l'imigwe yele ndu
 bu lę mgboko jaa ya ajaja!
 T'enyimu yele iphe bu l'ime iya
 tükokwaphu jaaa ya ajaja;
³⁵ kele Nchileke a-dzọfuta Záyọnu;
 kpukwa-zikota mkpukpu, nọ lę Júda.
 Ndiphe a-la iya je eburu;
 mee ya; yọ bụru iphe ẹphe.
³⁶ Ụnwu ndu ejeru iya ozi
 e-me iya;
 yọ bụru ọkè-iphe ẹphe.
 Iphe bụ ndu yeru ẹpha iya obu
 e-buru l'alị ono.

† Mát 27:48; Mak 15:36; Luk 23:36; Jón 19:28-29 †† Róm 11:9,
 10

Egву, Dévidi deru nụ onye ishi egву gude nyataru Oje-joje iphe

70 Dzonua mu;
nggube Nchileke.
Byanụ egwegwa;
bya eyeru mu ẹka;
nggube Ojejoje!
² T'e mekwaru iphe-iphere;
kpua ndu achọ ishi mu;
mekwaaphu t'ephе ghahụ beringu.
T'ẹka gwọkwaa ndu
achị mu nụ ẹji; mbụ ndu,
iphe byaru mu nụ atso ẹna.
³ T'e mekwaru iphe-iphere
kpua ndu azuru mu ukwe;
t'ẹhu daa ẹphe kọo.
⁴ T'iphe bụ ndu achọ ngu nụ;
bụkwaru ndu ẹhu a-tso ẹna;
ẹphe anọdu ngu l'ẹka ete ẹswa.
Tẹ ndu ẹhu atso ẹna l'ị
dzofutaru ẹphe kfujekwa
tekenteke; sụ:
"T'a tya ọnu Nchileke l'ọ ha nshinu-o!"
⁵ Obenu lẹ mbẹdua bụ onye ụkpa;
l'aka ẹka ịkarikari.
Byanụ egwegwa;
nggube Nchileke.
Ọ bụ nggu bụ onye eyejeru
mu ẹka; bụru nggu;
bẹ adzoje mu nụ.
Nggube Ojejoje;
ba akpokwa ụkfu abyabya!
71 Nggube Ojejoje; ọ bụ nggu;
bẹ mu nọ l'ẹka l'ezeru ndzụ.
Be ekwekwa t'iphere mee mu!
² Eshinu ị bụ onye
doberu ẹka ndoo;
nafutanu mu!
Yeru mu ẹka tẹ mu nahụ!
Ngabẹru mu nchị;
dzofuta mu!
³ Bụnuru mu agbara-mkpuma,
mu a-gbabajẹ;
domia onwomu!
Tynua ekemu t'a dzọo mu;
kẹ l'ọ bụ nggu bụ
agbara-mkpuma mu;
bụru nggu bụ
a-gbabe-a-dzuru nke mu.
⁴ Nggube Nchileke mu;
gbafuta mu rụ; l'ẹka ndu akirishi;
mbụ l'ẹka ndu e te dobedu ẹka ndoo;
mẹ ndu iwe.

⁵ Kẹ l'ọ bụ nggube Nnajiufu, bụ Ojejoje;
bẹ mu chiru ẹnya ziaru.
Keshinu mu bụ nwata;
bụ nggu; bẹ mu dakoberu.
⁶ Keshinu ọphu a muru mu;
bụ nggu bẹ bụ agbarike mu.
Mu a-nọdulephu etu ngu ẹpha
gbururu jeye lẹ gburu;
kẹ l'ọ bụ nggu kufutaru mu l'ẹpho nne mu.
⁷ A dụwa l'igwe gude mu anma ẹtu ọma.
Obenu l'ọo l'ẹka ngu;
bụ ẹke, shihuru ike,
mu anọduje; ezeru ndzụ.
⁸ Eswe l'enyashi;
bẹ mu anọduje etu ngu ẹpha;
l'atụ ọnu ẹge ị dụ-be biribiri.
⁹ Byiko; ba ajikakwa mu nta-a,
mu bụwa ọgurennya-a.
Be eleswetakwa mu nta-a,
ike gvụwaru mu-a.
¹⁰ Kẹle ndu ọhogu mu
ekfukwaru mu ejo okfu.
Ndu domishiru onwephe;
kwabẹ t'ephе mee mu iphe
anokobeje achị idzu ẹhu mu.
¹¹ Ẹphe asuje: "Lẹ Nchileke jikawaru mu.
T'a chịa mu gude;
kẹ l'ẹ tọ dukwa onye abya mu agbataru."
¹² Ba anọdukwa mu ote-ẹnya; nggube Nchileke.
Nggube Nchileke nke mu;
bya egwegwa bya eyeru mu ẹka!
¹³ T'iphe bụ ndu ebo mu ibo
bụkwaru ndu iphere e-me t'ephе chihu.
Tẹ ndu ono, eme t'ephе
wofu mu ono bụkwaru ndu
aa-chị ọchi; jaa ewena.
¹⁴ Obenu lẹ mbẹdua bụlephu
l'ẹke ịino; bẹ ẹnya mu a-nọ.
Mu a-nọdu aka ngu oja ajaja l'eje.
¹⁵ Mu e-gude ọnu mu ekfu iya mkpụrumkpuru
l'ekfushi iya ike
l'ị doberu ẹka ndoo;
mẹ l'ọ bụ nggu adzoje madzụ.
Odohe-ẹka-ndoo ngu;
mẹ ndzọta nke ngu ono hatabe nshinu
k'ọphu bụ lẹ mu ta
atụkota-ghedu ọnu iya.
¹⁶ Mu e-gude ike kẹ
nggube Nnajiufu, bụ Ojejoje
je araa ya arara l'ọ bụ
nggubedua nwenkinyi ngu;
bụ onye doberu ẹka ndoo.
¹⁷ I shikpooru keshinu mu
bụ nwata zita mu iphe;

nggụbe Nchileke.
 Iphe dụ biribiri, iimeje;
 bẹ mu shilephu teke ono
 tuta ọnu iya jeye nta-a.
¹⁸ Nta-a, mu bụwa ọgurennya,
 ẹwo kpuru mu ishi-a;
 ba aghakwaru mu azụ;
 nggụbe Nchileke jeye teke
 mu akọberu ọgbo ọphu
 abyanụ ẹge ike ngu habe nshinu;
 mbụ kọoru iya iphe bụ
 ndu ee-mekochaa mụa
 ẹge ike ngu habe nshinu.
¹⁹ Odobe-ẹka-ndoo ngu
 ruru akpamigwe;
 nggụbe Nchileke;
 mbụ nggụbe onye ono,
 meshiru iphe paru ẹka ono.
 ?Bụ onye aturu ngu;
 nggụbe Nchileke?
²⁰ E gudekwaru l'i
 mewaru mu;
 mu ejee iphe-ẹhuka;
 ọnu akpua mu ụphu;
 ọbule mu marua
 l'ii-me mu-a tẹ mu
 gbufu bya adụ mma ọdo;
 mbụ kufuta mu l'ime ili; woru mu melia.
²¹ Ii-me t'a ka mu ọkwabe ugву.
 Ọ kwaphụ ẹge ono;
 bẹ ji-dụ mu ike ọdo.
²² Nggụbe Nchileke mu;
 mu a-kpọ une gude jaa
 ngu ajaja l'ị bụ onye
 evudoshije ike l'iphe i kfuwu.
 Mu e-gude ogele gụa egву;
 jaa ngu ajaja;
 nggụbe Onye dụ Nsọ kẹ Ízurẹlu.
²³ Mu a-tụ ụzu ẹhu-ọtso-ena;
 gụa egву gude jaa ngu ajaja;
 mbụ mụbe onye ị gbafutaru.
²⁴ Eswe mẹ ẹnyasi;
 bẹ mu a-nọdu e-kfushi
 iphe i meshiru gude koshi
 l'ị doberu ẹka ndoo;
 kẹle ndu shi achị mu nụ;
 b'e mewaru iphere kpua;
 mekwaaphu t'ẹphe ghahụ beringu.

Egву, Sólomọnu deru

72 Nggụbe Nchileke;
 menua tẹ eze kpeje ikpe ẹge
 nggụbedua ekpe!
 Menua tẹ nwatibe eze

dobe-ẹka-ndoo ẹge
 nggụbedua doberu;
² k'ọphu oo-kpeje ndibe ngu ikpe, dụ mma;
 gbaaru ndu aakpa ẹhu ọdzori.
³ Tẹ ugву ugву ndu k'eze iya
 mee t'ẹhu dụ ndiphe agu.
 Ugву ugву ndu kẹ nshiji
 emee t'ẹphe gude umere
 ẹphe koshi l'ẹphe bụ ndu doberu ẹka ndoo.
⁴ Ndu aakpa ẹhu;
 bẹ eze a-gbaru ọdzori;
 dzọo ụnwegirima ndu
 ẹ ta dudu ẹge ọ haru ẹphe;
 dzọpyashia ndu ono,
 akpa ẹphe ẹhu ono ishi.
⁵ Ẹphe a-nọdu abaru ngu ẹja
 gbururu jeye teke ẹnyanwu;
 mẹ ọnwa a-nobebe;
 mbụ tsube l'ọgbo sweru ọgbo.
⁶ Ọo-dụ l'ọ bụ mini, achị l'ẹke, a sụru asusu;
 mbụ l'ọ bụ ẹke igwe
 ayọru alị teshiteshi mini.
⁷ Teke ono, ọo-nọdu achị ono;
 bẹ ndu doberu ẹka ndoo
 a-jà ajàjà.
 Ẹhu-agu achịko ẹkemeke jegbaru;
 jeye teke ọnwa ta anọhedu.
⁸ Ọo-buru eze chija ndiphe
 tsube l'eze ẹnйimu rua
 eze ẹnйimu; mbụ tsube lẹ
 Ẹnyimu Yufurétusu jeye
 l'ẹke mgboko jeberu.
⁹ Ndu bu l'echi-ẹgu a-bya
 ebyiaru iya ikpere l'alị;
 ndu ọhogu iya achịchiaru
 iya ọnu achịchi l'ẹja.
¹⁰ Ndu eze ndu Tashishi;
 mẹ ndu bugbaa l'ikfuli
 a-nọdu atụ utu anụ iya.
 Ndu eze ndu Sheba yele
 kẹ ndu Seba e-wotaje iphe bya anụ iya.
¹¹ Iphe bụ ndu bụ ndu eze
 l'ẹphe ha e-byishiru iya ikpere.
 Iphe bụ mbakeshi e-jeru iya ozi.
¹² Kẹle ndu ẹ ta dudu ẹge
 ọ haru ẹphe -rakua ya;
 bẹ ọo-dzọfuta ẹphe;
 mbụ ndu iphe-ẹhuka byaru;
 to nwe onye a-gbaru ẹphe mkpu.
¹³ Ọo-phuru ndu ike ta anọdu;
 mẹ ndu ẹ ta dudu
 ẹge ọ haru ẹphe imiko;
 bya adzọo ndu ẹ ta dudu
 ẹge ọ haru ẹphe ndzụ.

¹⁴ Ọo-nafuṭa ẹphe l'ẹka
 ndu akpa ẹphe ẹhu;
 mẹ l'ẹka ndu ẹnya enwu ọku;
 kele ndzụ ẹphe dụ iya mkpa nshinu.
¹⁵ Tẹ ndzụ eze bukwaru ndzụ ogologo.
 T'a nujekwa iya
 mkpọla-ododo ndu Sheba!
 Tẹ ndiphe kfujekwaru nù
 Nchileke l'okfu ẹhu iya;
 ẹphe agojekwaru iya phụ
 ọnu mbọku-mbọku.
¹⁶ T'iphe a kuru akuku tųkwaa
 ụda; tųa nggodo l'alị-a.
 Tẹ iphe a kọberu l'eli ugvu
 mehukwa l'ọ bụ iphe
 e meberu lẹ Lébanonu!
 Tẹ ndu mkpųkpu ono
 zųkwaa l'ọ bụ ẹsua l'igu!
¹⁷ T'ẹpha eze nọdukwa ojeje;
 ụdu iya edzuru ẹkemeke
 l'ọ bụ ẹnyanwu, nọ l'igwe.
 Ee-shi l'ẹka iya gọoru
 iphe bụ mbakeshi ọnu;
 ndiphe l'ẹphe ha ekua
 ya onye a gọru ọnu.
¹⁸ T'ajaja bųru kẹ
 Ojeje, bụ Nchileke;
 mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu;
 mbụ onye bųwa iya phụ nwẹnkinyi;
 bẹ emeje iphe dụ biribiri.
¹⁹ T'ajaja bukwaruphu kẹ
 ẹpha iya ono, dụ biribiri
 ono jeye lẹ tutu yoyo!
 Tẹ biribiri iya chịkokwa
 mgboko dzuru!
 Ono kwa ẹge ọ dụ.
 Ono kwa ẹge ọ dụ!
²⁰ Ono kwa ishi ẹke Dévidi Jesi
 kfubeberu nù Nchileke.

Egvu-ọma, Ásafu deru

73 Ọkpobe okfu bụ lẹ
 Nchileke dųru ndu Ízurẹlu
 lẹ mma; mbụ ndu,
 obu ẹphe gųru iphoro.
² Obenu lẹ mbẹdua
 phọdukpooru nwa gęngu;
 mẹ ọkpa echifu mu;
 mbụ l'ọ phọdukpowarua nwanshi;
 mẹ mu ta adųhe
 ike vudo l'iphe mu vudo.
³ Kele mu wataru ojiru ndu
 etu onwẹphe oke ẹpha
 ijimęnya teke mu phųru

lẹ ndu akirishi;
 bẹ iphe dųru lẹ mma.
⁴ Ẹ tọ dųdu iphe atsụ ẹphe l'ẹhu.
 Ẹphe shihuru ike;
 ẹhu adų ẹphe mma.
⁵ Iphe ta atsųdu ẹphe l'ẹhu ẹge ọotsu ndu ọdo;
 ishi, akųje ndu ọdo ta akų ẹphe.
⁶ Yọ bųru iya meru;
 ekuku, ẹphe eku onwẹphe
 abųru ẹphe iphe-olu.
 Iphe-kpaa abųru uwe,
 ẹphe eye l'ẹhu.
⁷ Iphe eshije ẹphe l'obu
 nwẹnkinyi bụ ẹjo iphe.
 Ẹjo idzu, ẹphe anọduje achị
 abųru 'onwe nwunne.
⁸ Ẹphe anọduje achị madzụ ọchi;
 l'anma onye ọbu kulakula.
 Ẹphe egudeje ekuku,
 ẹphe eku onwẹphe l'eyeshi madzụ egvu
 iphe ẹphe e-me iya.
⁹ Ẹphe anọduje ekfubyishi
 Nchileke, bu l'imigwe;
 l'aharu ndiphe kpaakpaa.
¹⁰ Ọo ya meru iphe ndu nke
 mu ghakọberu tsoru ẹphe;
 kwetakota iphemiphe ọbule, ẹphe ekfu.
¹¹ Ẹphe asųje: "Nanų ẹge
 Nchileke e-shi maru?
 Ọkaribe-Kakọta-Nų;
 ?ọ maru ngųnu?"
¹² Ọwaa ẹge ndu akirishi dų:
 Ẹ tọ dųdu iphe eruje ẹphe l'ẹhu;
 ọ bụ l'ẹku anọdujekwanu abyaru ẹphe.
¹³ Mbẹdua, haru obu mu t'ọ gųa iphoro-a;
 ?ọ bụ l'ọo eswe b'ọ bụ mu tọo.
 Tọo ẹge ono, mu sefuru
 ẹka l'iphe dų ẹji ono:
 ?ọ bųwa mu kẹ mmanu tọo.
¹⁴ Iphe bụ eswe, mųtaru amųta;
 bẹ iinoduje anų mu aphų;
 nggųbe Nchileke.
 Ẹ to nwedu mbọku,
 mu nọghajeru;
 t'iphe-ẹhuka bẹ dakfuta mu.
¹⁵ Mu -sų lẹ mu e-dokwa;
 yọ dų l'ọ bụ mgbamu;
 mu agba iya ụnwu Nchileke.
¹⁶ Ọobuje teke mu jeru ome
 t'iphe ono doo mu ẹnya;
 yo gbe bųru mu iphe-ẹhuka;
¹⁷ gbururu jeye mu abya abahų
 l'ụlo nsọ kẹ Nchileke.
 Ọ bụ teke ono b'ọ doru mu ẹnya;

mbụ iphe e-mekochaa mụaru ẹphe;
¹⁸ iwojeru ẹphe dobe l'ẹke echi ẹturu;
 gbahaa ẹphe ẹka; ẹphe abya adashia;
 bụru kpurupyata.
¹⁹ Ẹ ta anọdu ọphu barụ nwishi;
 ẹphe abụru kpurupyata;
 kpofu l'ọ bụ ẹswa.
²⁰ Ẹphe aduje l'ọ bụ nrọ;
 o -be l'utsu; a zahaa ya.
 Ọ kwaphụ ẹge ono;
 bẹ ẹphe achijhuje l'ifu
 nggube Ojejoje teke i gbalihuru.
²¹ Teke ono, mu shi agụ aphụ,
 iwe jiru obu mu ono;
²² bẹ mu shi bụru onye eswe;
 to nwe iphe mu maru.
 Mu eshikwa dụ ngu
 l'ọ bụ anụ-ẹgu-ẹgbudu!
²³ Obenu lẹ mu anoje ngu ntse tekenteke;
 nggu egude ẹka-utara ngu sekputa mu.
²⁴ Iishije l'ike, jidu mu l'eduzi mu ụzo;
 k'ọphu bụ l'e megee;
 bẹ ji-nabata mu l'ọdu-biribiri ngu.
²⁵ ?Bụ onye bẹ mu nweru l'imigwe,
 abụdu nggubedua?
 E tọ dukwa iphe nọ lẹ
 mgboko-a, ẹgu iya agụ mu;
 gbahaa nggubedua.
²⁶ Ike agvuje anụ-ẹhu mu;
 gvụ obu mu.
 Obenu l'ọ bụ Nchileke bụ
 onye emeje tẹ mu shihu ike;
 bụru iya bụ òkè-iphe mu
 gbururu jeye lẹ tutu yoyo.
²⁷ Ndu nọ ngu ote-anya a-la l'iyi;
 ndu ẹ ti gudedu ire ẹphe
 ẹka; bẹ ii-me t'ẹphe bụru kpurupyata.
²⁸ Obenu lẹ mbedua b'ọ dụ tẹ
 mu nọdu Nchileke ntse.
 Mbedua wowaru Nnajiufu,
 bụ Ojejoje;
 mee a-gbabe-a-dzuru nke mu.
 Ọo ya bụ lẹ mu a-kọkota
 iphe dụ mma, iime l'ẹhu mu.

Évù, Ásafu raru

74 Nggube Nchileke;
 ?bụ ngunu kparu iphe
 i zaharu ayi k'ojejoje ẹge-a?
 ?Bụ ngunu kparu iphe
 i wotaru ẹhu-eghughu ngu
 kpukpobe ndu nke ngu ẹge-a?
² Nyatakwa igwe ọha ono,
 i kfuru aswa ishi ẹphe l'ede-nwede ono;

mbụ ọkpa-ikfu ono,
 i gbataru l'itumo; mee ẹphe;
 ẹphe aburu nke ngu ono.
 Nyatakwa Ugву Záyonu ono,
 i bu ebubu ono.
³ Jeduduphu je aphụ ẹge
 e mebyishiru iya;
 mbụ ẹge ndu ọhogu
 meru ụlo ngu ono, dụ nsọ ono.
⁴ Ndu ọhogu ngu byawaru
 bya anọdu l'ulo-ndzuko ngu l'atụ ụzu;
 sụ l'ẹphe mekputawaru.
 Ẹphe achiko iphe-ọhubama doo ya.
⁵ Ẹphe eme l'ọ bụ onye pa
 ogbu-nkụ tsoru ẹke ọswa nọ tųgburu;
 l'egbutsushi iphe bụ oshi, ọ phuru.
⁶ Iphe bụ iphe a pyiru apyipyi;
 bẹ ẹphe gude ogbu-nkụ;
 gude ọngu mebyishikota
 l'ọ ha.
⁷ Ụlo ngu, dụ nsọ bẹ ẹphe
 muru ọku ye; yo tsua ya; yọ bụru ntụ.
 Ẹke ono, i ọtaru t'ọ bụru
 ẹke ii-buru eburu ono;
 bẹ ẹphe farushiru afarushi.
⁸ Ẹphe ekfu l'ime obu ẹphe; sụ:
 "L'ẹphe e-mebyishikota iya
 l'ọ ha kpamukpamu!"
 Ẹphe etsukota ọku l'iphe bụ ẹke,
 e shi anọduje abaru Nchileke ẹja.
⁹ Ẹ tọ dūhedu iphe-ọhubama,
 dụ biribiri, eemejekwaduru ayi;
 ọphu ọ dūhedu ndu
 nkfuchiru Nchileke,
 phodukwaduru nụ;
 ọphu ọ dūdu ayi onye,
 maru teke egbe iphe ọwaa emebebe.
¹⁰ ?Bụ teke ole; bẹ ndu ọhogu
 ngu e-ngeberu ngu ẹka l'ishi;
 nggube Nchileke?
 ?Ẹphe e-gudewaru ẹpha ngu
 l'emebyishi ẹge-a gbururu jeye tọ?
¹¹ ?Bụ ngunu kparu iphe i tji
 byadụ bya ebyia ẹphe ẹka?
 Chifuta nụ ẹka l'utakfu
 bya emebyishia ẹphe.
¹² Obenu l'ọ bụ nggube
 Nchileke bụ eze nke mu,
 shi lẹ ede-nwede.
 Ọ bụ nggu wobataru
 ndzofuta lẹ mgboko-a.
¹³ Ọ bụ nggubedua gude ike
 ngu kewaa eze ẹnyimu ẹbo.
 Ẹjo-anụ, butsua lẹ mini

b'i gwepyaşhuru ishi ẹphe etsupyashi.
¹⁴ Ọ bụ nggụbedua
 dzọpyashuru ẹjọ agiyi ishi;
 woru iya nụ ụnwu anụ,
 bu l'echi-ẹgu t'ọ bụru iya nri.
¹⁵ Ọ bụ nggu gbafushuru
 ọgba mę nggele;
 mini eshi iya wata atsọtso.
 I meru ẹnйimu, atsọtsua
 atsọtso; yọ tashihu.
¹⁶ Ọ bụ nggu nwe eswe;
 nweru ẹnyashi;
 bụru nggu doberu ẹnyanwu;
 mę ọnwa; ẹphe ekeru jimujimu.
¹⁷ Ọ bụ nggu tubuhawaru
 ẹke a-buru oke mgboko;
 bụru nggu doberu ọkochi; dobe winta.
¹⁸ Nggụbe Ojejoje;
 nyatakwa ẹge ndu ọhogu
 ngu ekfutaberu ngu kulakula;
 mbụ ẹge ndu eswe gude
 ẹpha ngu afa kutukutu.
¹⁹ Be ewokwaru ndu nke ngu,
 ike ẹ-ta nọdu ye l'ẹka ẹjọ anụ-ẹgu-ẹgbudu.
 Ba azahakwa ndibe ngu,
 bụ ndu aakpa ẹhu
 t'ẹphe nọduwaru ẹge ono gbururu jeye.
²⁰ Nyatakwa ndzụ, ayi lẹ nggu gbaru;
 kẹ l'eemekwa madzụ
 omeliwe l'iphe bụ ẹke, gbaru ọchi l'alị-a.
²¹ Be ekwekwa tẹ ndu ono,
 aakpa ẹhu ono gude iphere tsuphu azụ.
 Tẹ ndu ụkpa; mę ndu,
 ẹ ta dudu ẹge ọ haru ẹphe jaa ẹpha ngu ajaja!
²² Gbalihunu nggụbe Nchileke;
 kfuchiaru onwongu.
 Nyatakwa ẹge ndu eme
 eswe eshije l'ụtsu nma ngu
 kulakula jeye ẹnyashi.
²³ Ba azahakwa hanyihanyi,
 ndu ị dụ ashị aba;
 mbụ wọwowo,
 ndu ọhogu ngu anọduje atụ ekpu ngu.

*Egву-ọma, Ásafu deru nụ onye ishi egvu; ishi egvu iya
 bụ "Be ekwekwa tẹ ya laa l'iyi"*

75 Ayi ekele ngu ekele;
 nggụbe Nchileke.
 Ayi ekele ngu ekele.
 Ndu eku ẹpha ngu atụ ọnu
 iphe dụ biribiri, iimeje.
² Ọ bụ nggụbe Nchileke bę sụru:
 "L'i dobewaru teke ii-kpe ikpe;
 kpee ikpe, dụ mma.

³ Teke mgboko; mę iphe bụ ndu
 bu iya nụ anma jijiji;
 bụ nggụbedua egudeje
 itso iya ẹka gudeshia ya ike.
⁴ Ndu eku onwẹphe ekuku
 b'ị sụru t'ẹphe haa oku onwẹphe.
 Ndu akirishi b'i sụru
 t'ẹphe haa ọnyaru onwẹphe ndụ.
⁵ Unu hajee ọnyaru Nchileke ndụ.
 Unu ahaa ọsa kpaakpaa."
⁶ Egbeshi madzụ te shidu l'ụzo ẹnyanwu-ahata;
 to shi l'ụzo ẹnyanwu-arịba;
 ọphu o shikwanu l'ụzo echi-ẹgu.
⁷ Ọ bụ Nchileke bụ onye ekpeje ikpe;
 bụru iya anmajẹ madzụ ikpe;
 bụru iya ekpefujе ndu ọdo.
⁸ Ọ bụ Ojejoje; bę okoro nọ l'ẹka.
 Iphe jiru okoro ono aburu męe, etsu ụphu.
 Ғ to nwedu iphe ẹ te eyedu iya;
 gude mee ya t'o shihu ike.
 Yọ buje; ọ nọnyaa;
 yọ gbashia ya.
 Iphe bụ ndu akirishi lẹ
 mgboko-a angụ ya jeye teke
 ẹphe a-ngụ ngụ ọhu iya.
⁹ Obenu lẹ mbẹdua a-nọdu
 ete ẹswa gbururu jeye.
 Mu a-nọduplephu agụ egvu
 l'aja Nchileke kẹ Jékọpu.
¹⁰ Ndu akirishi;
 bę mu a-nafu ike ono,
 ẹphe nweru ono;
 mee tẹ ike kẹ ndu doberu
 ẹka ndoo ka.

*Egву-ọma, Ásafu deru nụ onye ishi egvu; t'a kporu une
 ye iya*

76 A maru Nchileke amaru lẹ Júda.
 Ғpha iya ede ude lẹ Ízurẹlu.
² Ғke o bu ebubu aburu lẹ Ugву Záyonu.
 Ғke o bu ebubu aburu lẹ Ugву Záyonu.
³ Ọ bụ l'ẹke ono b'ọ nyajishuru
 akfụ, enwu ọku, ndu ọhogu iya agba;
 nyakwoshia ogu-mbeke
 ẹphe; mę iphe ẹphe
 egbobeje gude zeeru onwẹphe;
 mę iphe bụ iphe ẹphe egudeje alu ọgu.
⁴ Ị dụ biribiri; dụ ugву
 l'iishi l'ugву ugву, ẹke i
 mekputaru ndu ọhogu ngu alata!
⁵ Ndu ọphu bụ mkparawa
 l'ime ẹphe b'e gworu iphe ẹphe tụtua atutu.
 Ғphe nwụshihuru;
 tọ dụ ẹphe m'ọo onye lanu,

ike dụ k'ome ụkporo.

⁶ Nggụbe Nchileke kẹ Jékọpu;
ọ bụkwadua m̀bà b'ì baru ẹphe;
ìnya ẹphe; mẹ ndu agba iya nù
l'ẹphe ha adashìja.

⁷ Ọ bụ nggu nwenkinyi ngu
b'ọ gbaru t'a tsùje egvu.
?Bù onye a-dù ike vudo ngu l'ifu;
mẹ ẹhu wata ngu oghu eghughu?

^{8,9} Nggụbe Nchileke;
teke i shi l'imigwe t'ì kpee ikpe;
dzofuta ndu aakpa ẹhu lẹ mgboko;
b'ì nọ l'imigwe ono bua ikpe;
alì atsùhu ngu egvu daa shìkongu.

¹⁰ Eeshije l'oke ẹhu-eghughu
ndiphe jaa ngu ajaja;
kẹle ndu ọphu oke
ẹhu-eghughu ngu ono haru;
a-rụku ngu ẹka.

¹¹ Ọ -bùru l'unu riburu
Ojejoje, bù Nchileke unu
l'owaa iphe unu e-meru iya;
unu mekwaa iphe ono,
unu kweru ụkwa iya.
T'iphe bù ndu, bunyabe
unu byakwa bya emeeru onye lanù ono,
gbaru t'a tsùje iya egvu ono iphe-ọma.

¹² Oomeje t'obu rua ndu ishi, achì nù alì.
Ndu, bù eze lẹ mgboko-a l'atsù iya egvu.

Egву-ọma, Ásafu deru nù onye ishi egvu, bù Jedutunu

77 Mu rakuru Nchileke
t'ọ gbaaru mu mkpu.

Mu araku Nchileke
t'ọ nù a olu mu.
Yọ nù ya.

² Teke mu nọ l'iphe-ẹhuka;
bẹ mu chọru Nnajiufu.
Enyashi mgburumgburu;
bẹ mu chilikotaru ẹka;
ekfu anù Nchileke.
Ọphu ọkpoma egvuduru mu egvuru.

³ Ọobuje; mu rìta
nggụbe Nchileke;
mu azụ ume.

Mu gbawaru
mgbamuche; ike agvù mu.

⁴ I meru; mgbenya agbalaa mu l'ẹnya.
Iphe ono tsùta-beru mu l'ẹhu;
k'ọphu bù l'ọ kpọru mu okfu.

⁵ Mu bya egude egomunggo;
lee ẹnya lẹ teke ndiche;
mbù teke ọhazu.

⁶ Mu abya anyata egbe egvu,

mu shi anọduje agù l'ẹnyashi.

Mu bya awata ọori
ẹge iphe shi dù teke ono.
A nọnyaa; mu ajia onwomu; sù:

⁷ "Nnajiufu; ?ọ-jìkawaru ayi
jeye lẹ gbururu tọ.
?To nwedù teke
ọo-nọnyaa; ghakwadụaru ayi ẹnya ọdo tọ?"

⁸ N-yemobu iya ono,
ẹ ta gvùjedu agvùgvu ono;
?too ruhedu ayi ẹka ọdo tọ?
?Ọ bù l'ẹ too mehedu iphe ono,
o kweru ayi ụkwa iya ono tọ?

⁹ Nchileke; ?ọ zahawaru
obu-imiko iya ono tọ?
?O gudewa ẹhu-eghughu
zahaa obu-imiko iya ono tọ?"

¹⁰ Ya ndono; mu asù: "L'ọphu,
kakwa mu ọtsu l'ẹhu;
bù lẹ Ọkaribe-Kakọta-Nù;
bẹ ike ta dùhedu."

¹¹ Mu ta azahadù
iphe-kpangangu, Ojejoje shi emeje.
Mu a-nyatakọta iphe
biribiri, o shi emeje.

¹² Mu a-nọdu rìja ọriri
kẹ iphe ono, i mekotaru ono;
mbù eze iphe ono, i shi emeshije ono.

¹³ Nggụbe Nchileke;
uzo ngu dù nsọ!
?Nanù agwa, aa-tùru yeru Nchileke ayi?

¹⁴ Ọ bụ nggu bù Nchileke,
emeje iphe-ọphulenyà.
Iimeje tẹ ndiphe phụà
ẹge ike ngu habe.

¹⁵ I gude ike ngu gbafuta ndibe ngu;
mbù ụnwu Jékọpu;
mẹ ụnwu Jósẹfu.

¹⁶ Mini phuru
nggụbe Nchileke;
tsụà egvu;
ebo mini awata ọnma jijiji.

¹⁷ Igwe ruru eruru chìja mini;
igwe agbalahaa agbagba;
ebemu-igwe ekulahaa ikufu.

¹⁸ A nùru ọda egbe-igwe,
ì tù l'echi oke phẹrephere.
Ebemu, iiku kẹ
mẹremu mọremu aburu
iphoro, e gude aphù ụzo lẹ mgboko.
Alì atsùlahaa egvu; wata ọnma jijiji.

¹⁹ Ì tọru ụzo ngu l'echi eze ẹnyimu.
I shijaru eze echi-ẹnyimu,
ha nshinu sweta;

ophu o nwedu ẹke a phuru apata-ọkpa ngu.
²⁰ I shi l'ẹka Mósísu yele Éronu
 dua ndibe ngu l'ọ bụ onye edu aturu.

Ẹvù, Ásafu raru

78 Ndu mu; unu ngabẹ nchi;
 tẹ mu zia unu iphe!
 Unu ngabẹ nchi;
 nọ okfu, shi mu l'ọnu!
² Mu e-gude ẹtu ẹtu
 voshiaru unu iphe,
 e shi keshinu ndiche
 domiaru unu edomi.
³ Iphe ono bụ iphe ayi nùhawaru;
 bụru iphe ayi mahawaru;
 mbụ iphe nna ayi oche phẹ
 shi akọjehawaru ayi.
⁴ Ayi te edomikwaru iya
 ụnwu ayi iphe biribiri;
 mẹ iphe-ophulenya,
 Ojejoje mekotaru;
 jeye l'iphe ndu ophu e gude jaa ya ajaja.
 Ayi a-kọru iya ndu ọgbo
 ophu nọkwadu l'ifu.
⁵ O doberu ụnwu Jékọpu nsọ,
 ẹphe e-tsoje;
 bya atụa ekemu dobe;
 yọ nguru anguru l'alị Ízurelu;
 bya asụ ndiche ayi phẹ
 t'ẹphe zikwaa ya ụnwegirima ẹphe;
⁶ k'ọphu ọgbo ophu abya nù
 a-maru iya;
 mbụ ndu ophu e te gbe amụdua.
 Ẹphebedua egudekwa
 iya phụ zia ụnwu nk'ẹphe.
⁷ E shi ẹge ono; ẹphe akpọru
 obu yeru Nchileke;
 k'ọphu ẹphe ta azahadụ iphe o meshiru;
 ẹphe edobedzua ekemu iya l'ọ ha.
⁸ Ẹphe taa aduhedu l'ọ bụ
 nna ẹphe oche phẹ,
 shi bụru ndu ejo ọkpoma;
 bụru ndu, kwefuru Nchileke íkè;
 mbụ ọgbo, ẹ ta adudu teke
 ẹphe wozitajeru onwẹphe
 alị l'ẹke Nchileke nọ;
 t'e gude ire ẹphe ẹka l'ẹke Nchileke nọ.
⁹ A makwaru-a l'unwoke
 Ífuremu gude akfụ kwaa
 onwẹphe ngwa-ọgu.
 Obenu l'ọgu dalẹrụphu;
 ẹphe eye ọkpa l'ọso; gbalashja.
¹⁰ Ẹphe dakaru ndzụ, ẹphe lẹ
 Nchileke gbaru;

jika ome iphe ọ turu ẹphe l'ekemu.
¹¹ Ẹphe zaharu iphe Nchileke meshiru;
 mbụ iphe dụ biribiri,
 o meshiru koshi ẹphe.
¹² O meshiru iphe dụ biribiri
 l'ifu nna ẹphe oche l'ẹgu
 Zowanu lẹ Íjiputu.
¹³ Eze Ẹnyimu b'o meru;
 yọ bọkahu ẹbo.
 Yo dua ẹphe;
 ẹphe awụ-sweta.
 Yọ bya emee mini;
 yọ kpua nmororo l'ọ bụ ụpho-mkpuma.
¹⁴ Iphe o gude dua ẹphe l'eswe bụ urukpu;
 bya egude iphoro ọku dua
 ẹphe l'enyashi mbọku-mbọku.
¹⁵ Agbara-mkpuma b'ọ
 gbajahuru ẹbo l'echi-ẹgu;
 mini eshi iya nwufuta
 l'enwu dükuduku l'ọ bụ eze ẹnyimu.
¹⁶ Yọ bụru ẹke mkpuma
 gbaru ọru b'o meru;
 mini atsọshihu; tsọlaha l'ọ bụ nggele.
¹⁷ Obenu l'ẹphe emelee iphe dụ
 ẹji l'ẹke Nchileke nọ.
 Ẹphe nọlee l'echi-ẹgu ono;
 kwefuleru-a
 Okaribe-Kakọta-Nụ íkè.
¹⁸ Ẹphe lebezikpooru ẹnya
 wata ọdata Nchileke;
 mbụ kebekpelephu l'ọ
 nù-futaje ẹphe iphe agụebe ẹphe.
¹⁹ Ẹphe kfuru Nchileke ẹjo okfu: sụ:
 "Bụ kẹ nri, Nchileke a-dụ ike
 nù ẹphe l'echi-ẹgu tọo?"
²⁰ Teke ọ kuru iphe lẹ
 mkpuma ono; bẹ mini,
 shi iya nù tsọlahaaru l'ọ bụ nggele.
 Olobu; ?ọo-nụ-ghe ẹphe nri tọo?
 L'ọo dụ ike nù ẹphe anụ, ẹphe a-ta tọo?"
²¹ Ojejoje anụle iya phụ;
 vọru ọku ghụa ẹhu;
 gude ọku ẹhu-eghughu iya
 kpọberu ndibe Jékọpu;
 bya eworu ẹhu-eghughu
 iya byiberu ndu Ízurelu;
²² kẹ l'ẹphe te kwetadu kẹ Nchileke;
 ophu ẹphe 'ekwetakwaphu
 l'ọo-dụ ike dzọfuta ẹphe.
²³ Obenu l'o kfuru akpamigwe iphe oo-me;
 bya agụhashia ụzo imigwe;
²⁴ bya achjaru ndu Ízurelu
 mana ono l'ọ bụ mini.
 Yọ bụru akpuru iphe

shi l'igwe b'ọ nuru ẹphe ẹge ono.
²⁵ Madzụ eria nri, ụnwu ojozi-imigwe erije.
 Ọ nuru ẹphe nri;
 ẹphe eria ẹge ọ ọguru ẹphe.
²⁶ Phẹrephere, eshije l'ụzo
 ẹnyanwu-ahata, bụ yẹbedua
 tūharu iya ụzo imigwe.
 Yọ wata ephephe.
 Ẹge ono kwaphu b'ọ gude
 ike iya nwufuta ọphu eshije
 l'ụzo ọhuda.
 Yọ wata ephephe.
²⁷ Anụ, aata atata b'ọ chịru
 ẹphe l'ọ bụ mini;
 yoo tsu gbigbigbi l'ọ bụ udzu, nọ l'alị.
 Ụnwenu, ẹphe l'eli b'ọ nwuru nụ ẹphe;
 yọ ghakashihuru ẹphe l'ọ
 bụ ẹja, kuru l'iku ẹnyimu.
²⁸ O meru ẹphe; ẹphe
 ephebatsua l'ọdu ẹphe.
 O shi anọduje ephephe
 l'ulo-ékwa ẹphe mgburumgburu.
²⁹ Ẹphe eria nri jeye ẹpho eji ẹphe;
 kẹ l'ọ nuru ẹphe iphe agụ ẹphe.
³⁰ Ọle t'ẹphe kwaa rigeer nri ono,
 mbụ l'ẹphe kpukwadu iya l'ọnu;
³¹ Nchileke atụ-koshilahaa ẹphe
 oke ẹhu-eghughu iya.
 Yo woru ndu ọphu ike ka l'ẹphe gbushia;
 tuko iphe bụ ndu
 k'okoroobyia ndu Ízurelu mebyishia.
³² E metsua; ẹphe emelee iphe ẹphe eme.
 Yo meshitsua iphe-ophulenyia ono;
 ẹphe te ekwekwa kẹ Nchileke.
³³ Ọo ya meru iphe ọogbaje
 ndzụ ẹphe kwoo;
 gude iphe-ẹhuka wofu ndzụ ẹphe.
³⁴ Yọo bụje teke Nchileke
 haru ẹphe gbushia;
 ndu ọphu phoduru nụ acholaha ya.
 Ẹphe ataa onwẹphe ụta
 iphe ẹphe meru;
 kfulaha l'anụ iya.
³⁵ Teke ono; ẹphe anyata
 l'ọo Nchileke bụ
 agbara-mkpuma ẹphe;
 nyatakwapụ l'ọo Nchileke ono,
 bụ Ọkaribe-Kakota-Nụ ono
 bụ onye gbafutaru ẹphe.
³⁶ Ọle ọ bụ ajaja eli-ọnu;
 bẹ ẹphe ajajẹ Nchileke;
 mbụ l'ire-lanụ ta anọjedu
 ẹphe l'ọnu lẹ phuu.
³⁷ Obu ẹphe ta anọjedu l'ẹke ọ nọ;

ọphu ẹphe edobejedu ndzụ, ẹphe l'iya gbaru.
³⁸ Obenu lẹ Nchileke
 anọdujele-ẹ l'aphuru ẹphe imiko.
 Ọogujeru ẹphe nvụ k'iphe
 dụ ẹji, ẹphe meshiru
 ọphu o mejedu t'ẹphe bụru kpurupyata.
 Tekenteke bẹ ọonoduje ata nshi;
 too meje ẹphe iphe ẹge o ghutaberu iya.
³⁹ Ọonyataje l'ẹphe bụ madzụ mmanu;
 l'ẹphe dụ l'ọ bụ phẹrephere,
 abuje: o -pheswewa;
 too phelatahedu azụ.
⁴⁰ Ugbo olemole; bẹ ẹphe
 kwefuru iya ikè teke ẹphe nọ l'echi-ẹgu;
 kpatsua ya iwe l'alị, ono,
 daburu swanmangu ono.
⁴¹ Tekenteke; bẹ ẹphe shi
 anọduje adata Nchileke adata.
 Ẹphe shi anọduje akpatsu
 onye dụ nsọ kẹ ndu Ízurelu ẹhu-eghughu.
⁴² Ẹphe ta anyatahedu ike iya ono;
 mbụ ike ono, o gude
 gbafuta ẹphe l'ẹka ndu ono,
 shi emegbu ẹphe emegbu ono;
⁴³ bụ iya bụ mbọku, o meru;
 a phụ iphe dụ biribiri,
 o meshiru lẹ Íjiputu;
 mẹ iphe dụ egvu, o meshiru l'ẹgu Zowanu.
⁴⁴ Iphe bụ ẹnyimu ẹphe b'ọ meru;
 yọ ghokota mee;
 to nwehe mini, ẹphe phuru k'angungu.
⁴⁵ Ọ chịru ijiji ye;
 yọ bya anụ ẹphe chikikfuu;
 bya achịru mbara ye;
 yo mebyishia alị ẹphe.
⁴⁶ Iphe ẹphe kuru l'alị
 b'ọ chịru ọvú ye;
 yo je atapyashia ya;
 bya achịru igube yeru ndu
 ọphu mịru amimi;
 yọ tapyaa ya.
⁴⁷ Oshi sikamo ẹphe;
 b'ọ gude aka-mini tųpyashia;
 bya egude iji mebyishia
 akpuru vayinu ẹphe.
⁴⁸ Eswi ẹphe b'ọ gude ẹjo
 aka-mini tų-gbushikota;
 bya egude egbe-igwe
 tugbushikota elu ẹphe l'ọ ha.
⁴⁹ Ọ chikoru oke ẹhu-eghughu
 iya l'ọ ha byabẹ ẹphe;
 chita ẹjo
 ụnwu ojozi-imigwe ye
 t'ọ je anụ ẹphe aphụ.

50 Ẹ tọ tuzedu ẹka
l'ẹhu-eghughu iya;
ọphu o dobedu ẹphe ndzụ.
O woru ẹphe haaru
ẹjo iphe-ememe ono
t'o meghee ẹphe emeghe.

51 Iphe bụ ndu, bụ ọkpara
lẹ Íjiputu b'ọ gbukotaru l'ẹpha ha;
mbụ iphe bụ nwa ọdungu ẹphe l'alị Hamu.

52 Obenu lẹ ndibe iya b'ọ tọru
nwẹhu ruta ẹge eerutaje aturu;
bya echee ẹphe chիրiru
lẹ werere gude swee
echi-ẹgu ono.

53 O duru ẹphe domangu lẹ
rimangu t'ẹphe ba atsu egvu.
Obenu lẹ ndu ọhogu iya;
bẹ eze ẹnyimu rigbushikotaru.

54 Yo shi ẹge ono;
dua ẹphe durua ẹke,
bụ ókè-alị iya, dụ nsọ;
mbụ durua ẹphe l'ugvu ono,
o gude ike k'ẹka iya luta ono.

55 Ọ chիրshiru ẹphe iphe bụ
mbakeshi, nọ-chiru ẹphe ọzo;
bya eworu alị ẹphe keeru
ndu Ízurẹlu t'ọ bụru òkè-iphe ẹphe.
Ọ chիրu ndu ikfu Ízurẹlu ye
t'ẹphe buchishia alị ẹphe ono.

56 Ọle e megeeru;
ẹphe abya adata Nchileke;
kwefulerua
Ọkaribe-Kakọta-Nụ íkè;
mekota iphe bụ iphe ọ sụru t'ẹphe be eme.

57 Ọ bụ ẹjo ọkpa, nna ẹphe
tsoru bẹ ẹphe tsochitaru;
bukotaru ndu ẹ te gudedu ire ẹphe ẹka.
Onye dakoberu ẹphe dụ l'ọ
bụ onye dakoberu okpete.

58 Ẹphe gude ẹke ẹphe agwajẹ
iphe ẹphe doru l'ẹkemeke;
kpatsua Nchileke iwe;
yo kolahaaru ntekpe,
ẹphe pyիրshiru okopho.

59 Teke Nchileke phuru iya;
bẹ ẹhu ghuru iya eghughu nshinu.
Yo gude k'ono jịka-ghee
ndu Ízurẹlu teteretengu.

60 Ọ gwọberu ọlo-ẹkwà iya
ono, nọ lẹ Sháyilo ono;
mbụ ọlo-ẹkwà ono,
ọ kpọberu; bua l'ẹke, madzụ bu ono.

61 Ọ haru ndu ọhogu; ẹphe evuta
Okpoko Ọgba-ndzụ iya;

mbụ Okpoko Ọgba-ndzụ,
bụ iya ekoshije
ẹge ike iya habe nshinu;
bukwaruphu iphe ekoshije
ẹge ọ dụ-be biribiri
b'ọ paru haaru ndu ọhogu iya.

62 Ọ paru ndibe iya haa;
e gbushia ẹphe;
kẹle ndu nk'ia ono meru;
ẹhu eghulaha ya eghughu.

63 Ụnwu-okorọbya ẹphe
b'e gbugeru l'ọgu.
Ụnwu-mgbọko ẹphe akwashia;
tọ dụ onye a-lụ ẹphe.

64 Ndu achijeru ẹphe ẹja;
b'e gbushiru;
ọphu unyomu ẹphe 'aradụ m'ọo ẹkwa ẹphe.

65 A -nọnyaa; Nnajiufu ezilihu
l'ọ bụ onye shi eku mgbenya;
mbụ kwolihu l'ọ bụ onye
nguru mẹe t'ọ phohuwa iya l'ẹnya;

66 bya achia ndu ọhogu iya ichifu;
mee ẹphe iphe-iphere,
bụ 'azaha azaha.

67 Eri Jósẹfu l'ọ ha b'ọ jịkakotaru;
tọ fọta ndu ikfu Ífuremu.

68 Obenu l'ọ fọtaru ndu ikfu Júda;
bụ iya bụ Ugvu Záyọnu
ono, o yeru obu ono.

69 Yọ bya eworu ọlo iya,
dụ nsọ kpua;
yọ ha l'ọ bụ eze ugvu;
mbụ kpua ya;
yọ dụ l'ọ bụ alị, o meru;
yọ bụru iphe a-nọ jeye lẹ tutu yoyo.

70 Ọ fọtaru nwozi iya, bụ Dévidi;
dufuta iya l'ẹke ọ nọ
l'ọdu-aturu.

71 O dufutaru iya l'ẹke oochi aturu
t'ọ bya eleta ndibe iya,
bụ iya bụ ụnwu Jékọpu ẹnya;
mbụ t'ọ kpọ-zijeru ụnwu Ízurẹlu,
bụ òkè-iphe iya ọzo.

72 Dévidi gudekpelephu obu,
guru iphoro leta ẹphe ẹnya;
gude ọkpobe mmamiphe chikota ẹphe.

Egvu-ọma, Ásafu deru

79 Nggube Nchileke;
phuraru lẹ ndu ọhodo
nwubataakwaru l'alị-a,
bụ òkè-iphe ngu-wa.
Ẹphe farushiakwaru
eze-ọlo ngu ono, dụ nsọ ono;

bya emewaa Jerúsalemu;
 yọ bọru ikpọzu.
² Odzu ndu ejeru ngu ozi;
 bẹ ẹphe tọgbogbaaru
 ụnwenu, ephe l'eli t'ọ ria;
 mbụ l'odzu ndu nsọ ngu;
 bẹ ẹphe wowaru tųaru
 anụ-ẹgu-ẹgbudu t'ẹphe ria.
³ Jerúsalemu mgburumgburu;
 bẹ ẹphe wųaru mee madzụ l'ọ bụ mini.
 Ẹ to nwehekwa onye,
 phọduru nụ, e-li ndu ono,
 e gbushiru ono.
⁴ Ndu obutobu ayi phẹ;
 mẹ ndu bupheru ayi mgburumgburu
 tųkowa azųru ayi ukwe; l'achị ayi ọchi.
⁵ ?Bụ teke ole bẹ ẹhu
 e-ghubebe ngu eghughu;
 nggụbe Ojejoje?
 Ẹhu; ?oo-ghuwa ngu rụ jeyewaru tọo.
 ?Bụ teke ole bẹ oke
 ẹhu-eghughu ngu
 e-nwubebe l'ọ bụ ọku jeye?
⁶ Wonuru ẹhu-eghughu
 ngu tukoshi ndu ọhodo ono,
 ẹ ta madu ngu nụ ono!
 Tukoshikwa iya phụ alị-eze ono,
 ẹ-te ekujedu ẹpha ngu ono;
⁷ kẹ l'ẹphe gbuwaru ndu eri Jékọpu pyaapya;
 bya emebyishiwa ufu iya.
⁸ Be emekwa t'ayi nwụa ọnwu
 iphe dụ ẹji,
 nna ayi oche phẹ meru!
 Phųnuaru ayi imiko ẹgwegwa;
 kẹ l'ayi ta mahẹdu ụzo ayi e-shi iya.
⁹ Yeru ayi ẹka
 nggụbe Nchileke,
 bụ onye ndzọfuta ayi;
 k'ọphu ee-shi ẹge ono
 kwabẹ ẹpha ngu ugvu.
 Guderu k'ẹpha ngu nafuta ayi;
 nggu agųaru ayi nvų
 l'iphe dụ ẹji ayi meshiru.
¹⁰ ?Bụ ngunu meru iphe
 iphe bụ mbakeshi aji ẹke Nchileke ayi nọ?
 Nọdunu ayi l'ifu mee t'iphe
 bụ mbakeshi maru
 l'ị gwataru ụgwọ ọchi mee
 ndu ono, ejeru ngu ozi,
 ẹphe gbushiru ono.
¹¹ Tẹ ude, ndu nọ l'ọka mkpọro
 atsụ runua ngu l'ẹhu!
 Gudenu agburu-ẹhu ngu
 mee tẹ ndu e kperu

nkfugbu nweru onwẹphe.
¹² Kfųa ndu obutobu ayi phẹ
 ụgwọ iphe dụ ẹji,
 ẹphe meru ngu ugbo ẹsaa;
 mbụ iphe-iphere, ẹphe
 mekotaru kpua
 nggụbe Ojejoje;
¹³ k'ọphu ayibe ndibe ngu;
 mbụ ayibe atųru ono,
 iiche nche ono etua ngu ẹpha
 jeye lẹ tutu yoyo;
 mbụ l'ayi e-tu ngu ẹpha
 shita l'ogbo sweru ọgbo.

*Egvu-ọma, Ásafu deru nụ onye ishi egvu; t'e gude olu
 egvu "Okfukfulike Ọgba-ndzụ" gụa ya*

80 ¹⁻² Ngabẹnuru ayi nchị;
 nggụbe onye eche Ízurelu
 l'ọ bụ onye eche atųru;
 bọru onye anọduje achị
 ndibe Jósefu l'ọ bụ onye
 chị igwe atųru l'ẹje nri.
 Tẹ nggụbe onye ono,
 sųgaru lẹ cherobimu ono
 chinua l'ọ bụ anwụ l'ifu
 ndu ikfu Ífuremu;
 mẹ kẹ ndu Bénjaminu yẹle kẹ ndu Manáse!
 Byiko rųkotanu ike ngu bya adzọfuta ayi!
³ Dobephunu ayi azụ l'ọnodu ayi;
 nggụbe Nchileke!
 Mųnuaru ayi ọnu-ọchi;
 k'ọphu aa-dzọfuta ayi.
⁴ Nggụbe Ojejoje;
 nggụbe Nchileke,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 ?bųkpo teke ole; bẹ ẹhu
 e-ghuberu ngu eghughu;
 kẹ t'ẹ b'ị nųje ekfukfu,
 ndibe ngu ekfu anụ ngu?
⁵ Nta-a b'ị mewaru ẹphe;
 ẹnya-mini abųru ẹphe nri;
 mee ẹphe; ẹphe angųa ẹnya-mini,
 jiru njaka-ọnu.
⁶ I mewaru; ndu obutobu ayi;
 ẹphe aja ayi ewena;
 mee ndu ọhogu ayi l'achị ayi ọchi.
⁷ Dobephunu ayi azụ l'ọnodu ayi;
 nggụbe Nchileke,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike!
 Mųnuaru ayi ọnu-ọchi;
 k'ọphu aa-dzọfuta ayi.
⁸ Ọ bụ nggu shi lẹ Íjiputu
 gbuta vayinu wolata;
 bya achịko ndu ọhodo

chishia l'alì ẹphe; woru iya dzabẹ.
⁹ Ọ bụ nggu gude ẹka ngu
 gbuchashia ẹke ì dzaberu iya.
 Yọ bya agbaa ọgbaragba,
 chikoru alì ono l'ọ ha jegbaru.
¹⁰ Yọ jaa ajaja jachikota iphe bu ugву;
 mbụ l'ẹkali iya halephu l'eli
 l'ọ bụ eze oshi sida.
¹¹ Ẹkfukala iya jeruru eze ẹnyimu.
 Ọgbaragba iya atuko
 ẹkemeke ọbule dzuru;
 mbụ jeye lẹ
 Ẹnyimu Yufurétusu.
¹² ?Nanu ẹge ọ dụ;
 b'i fọkashiru mgbabu iya;
 k'ọphu iphe bụ onye esweta nù
 ejeje je awọ akpuru iya ege ọ dụ iya?
¹³ Ezi-ọswa, shi l'ẹgbudu
 awukfuta iya bya atakwoshia ya.
 Ụnwu anumanu aburu iya;
 bẹ ẹphe gude azụ onwẹphe.
¹⁴ Latanụ azụ lakfuta ayi;
 nggube Nchileke,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike!
 Shinu l'imigwe lee ẹnya
 phukpoduaphu iphe amụ nù.
 Byiko letanu vayinu ngu-a ẹnya;
¹⁵ mbụ vayinu, bụ nggubedua
 gude ẹka ngu dzabẹ iya;
 mbụ nwata nwoke,
 bụ nggubedua gude ẹka ngu zua ya zụfuta.
¹⁶ Vayinu ngu ono; b'e gbutsuakwaru.
 Ọku dzukotaakwaru iya.
 Mba, ì baru ndibe ngu
 meekwaru t'ẹphe laa l'iyi.
¹⁷ Kwakobenu nwoke ono,
 bụ nggubedua gude ẹka ngu fọta iya ono;
 mbụ onye ono,
 bụ nggubedua gude ẹka
 ngu zụfuta iya ono.
¹⁸ Ọo ya bụ k'ọphu ayi ta aghaduru ngu azụ.
 Menua tẹ ndzụ buru nk'ayi;
 ẹge ayi a-wata oku ẹpha ngu ọdo.
¹⁹ Dobephunu ayi azụ l'ọnodu ayi;
 nggube Nchileke,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike!
 Mụnuaru ayi ọnu-ọchi;
 k'ọphu aa-dzọfuta ayi.

*Egву, Ásafu deru nù onye ishi egву; t'e gude ngwa-
 egву gítitu gụa ya*

81 Unu gụa egву ẹhu-otso-ẹna nù Nchileke;
 onye bụ iya bụ ike ayi!
 Unu gude ẹhu-otso-ẹna

tụa ụzu l'ifu Nchileke kẹ Jékọpu!
² Unu watanụ ọgu egву;
 unu eye iya nkwa!
 Unu kpọoru iya ogumogu; mẹ unel
³ Unu gbua ụpyoku;
 m'ọ Ọnwa Ọphungu fulephu!
 Unu gbukwaa ya phụ;
 m'ọnwa dzulephu edzudzu;
⁴ l'iphe ono bukwa ome-l'alì,
 a turu doberu ndu Ízurẹlu;
 mbụ l'ọo iphe Nchileke kẹ Jékọpu
 tọru ọkpa iya; sù t'e tsoje.
⁵ Ọ bụ ekemu, ọ turu;
 yo shihu ike;
 bya asụ tẹ Jósefu meje
 teke ono, o tsoru ndu Íjiputu ọgu ono;
 mbụ l'ẹke ono, mu nuru
 okfu ẹ te dodu mu ẹnya ono.
⁶ Okfu ono suru: "Ọo yẹbedua
 pafuru ẹphe oke ivu, shi nọdu ẹphe l'ishi;
 bya ezia ẹphe nkata ivu ono,
 ẹphe shi vuru ono.
⁷ Teke unu nọ l'iphe-ẹhuka;
 bẹ unu kuru iya oku.
 Ya anodu l'urukpu;
 gude egbe-igwe za unu oku;
 bya adzọfuta unu.
 Ya gude mini Meriba data unu.
⁸ Unubẹ ndibe iya;
 unu ngabekpoduaphu;
 tẹ ya lọo unu ẹka lẹ nchì!
 Unubẹ ndu Ízurẹlu;
 unu ngabekpodaru iya phụ nchì!
⁹ T'ẹ b'ọ dukwa iphe ọdo,
 unu e-dobe; l'agwa
 agwagwa l'ẹke unu nọ;
 ọphu ọ dukwa iphe ọdo,
 unu a-bajeru ẹja.
¹⁰ Ishi iya buru l'ọo yẹbedua bụ
 Ojejoje; buru Nchileke unu.
 Ọo yẹbedua bụ onye
 dufutaru unu lẹ Íjiputu.
 Unu kpuhaa ọnu unu ekpuhaa;
 tẹ ya nua unu nri.
¹¹ Obenu lẹ ndibe iya
 ta angaduru iya nchì;
 mbụ lẹ Ízurẹlu te ekwedu nọdu iya l'ẹka.
¹² Tọ dụ iya bụ; ya eworu ẹphe
 haaru ẹjo ọkpoma ẹphe;
 t'ẹphe tsowaruru iphe ẹphe ritaru l'obu ẹphe.
¹³ Ndẹge ndibe yẹbe Nchileke
 a-ngaberu iya nchì;
 ọ -buru lẹ ndu Ízurẹlu e-tso ọzo, ya tọru ẹphe;
¹⁴ m'ẹ tọ ga atsukwa iya l'ẹhu

mbụ omekputa ndu ọhogu ẹphe.
 Ya ga egude ike iya chịa
 ndu ẹphe dụ ashi ọkpụ-akpọhu.
¹⁵ Ndu Ojejoje dụ ashi
 wozifutaje onwẹphe alì l'ifu iya;
 ya ahụa ẹphe àhùhù jeye lẹ tutu yoyo.
¹⁶ Obenu l'unubẹdua;
 bẹ ya e-gude ọkpobe witu nua nri;
 gude manụ-ẹngu,
 shi l'agbara-mkpuma nụ-jia unu ẹpho."

Egву-ọma, Ásafu deru

82 Nchileke batawaru lẹ
 ndzuko ndu ikpe;
 nọdu l'ẹke ono;
 tẹ ya kpee ẹphe ikpe.
² Ọ sọru ẹphe: "Bụ teke ole;
 bẹ unu a-ha okpe ẹjo ikpe;
 haa okpe l'eyeru ndu akirishi?"
³ Unu hanuaru ndu ụkpa;
 mẹ ndu a tọru ogbe enge.
 Unu ekpeje ikpe, dụ mma l'ẹhu ndu ụkpa;
 mẹ ndu, aakpa ẹhu.
⁴ Unu gbafuta ẹphe l'ẹka ndu akirishi!"
⁵ Ẹ to nwedu iphe ẹphe maru;
 tọ dụ iphe edoje ẹphe ẹnya.
 Ẹphe anọduje adakpu
 adakpu l'ẹkpuru-ọchi.
 Ẹke a turu ọkpa-alì
 mgboko l'ọ ha tųkookwaru anga anganga.
⁶ Mu sọru: "L'unu bųtsukwa chi l'ẹhu l'ẹhu;
 unu l'unu ha bųkota unwu
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ.
⁷ Obenu l'unu e-mekochaa
 nwuhu ẹge madzụ
 mmakanụ anwuhuje.
 Unu e-mekochaa dashia ẹge
 ndu ishi ọdo adashije."
⁸ Gbalihu nggube Nchileke;
 kpee mgboko ikpe;
 kẹ l'iphe bụ mbakeshi
 bųkota òkè-iphe ngu.

Egву-ọma, Ásafu deru

83 Nggube Nchileke;
 ba dahukwa nkichi.
 Ba anọdushinu nwanjijingiji;
 nggube Nchileke;
 ba dashinu rigbidingu.
² Ị phụwaru ẹge ndu
 ọhogu ngu aphụ temutemu;
 mẹ ẹge ndu ị dụ ashi
 etsuru ngu ẹka l'ọkpoma.
³ Ẹphe gude ẹregede

l'achị idzu ndibe ngu;
 mbụ l'achị iphe ẹphe
 e-me ndu nọ ngu l'obu.
⁴ Ẹphe sọru t'ẹphe bya
 t'ẹphe lụa ọha ono;
 t'ẹphe mee t'ẹ b'ọ duche
 onye a-nyatakwadu ẹpha Ízurelụ ọdo.
⁵ Idzu bụ ẹphe nanụ
 t'ẹphe mee ngu ẹjo iphe.
⁶ Ndu ono bụ ndu Édọmu;
 ndu Ishimelu;
 ndu Héga; ndu Móabu;
⁷ ndu Gibalu; ndu Amọnu;
 mẹ ndu Amaleku.
 Ndu Filisutiya yikwa iya phụ;
 ndu Táya ayiru iya.
⁸ Ndu Asiriya byawaru bya etsoru ẹphe
 t'ẹphe bųru agbaru-ike ndibe Lótu.
⁹ Menua ẹphe iphe i meru Mídiya.
 Mee ẹphe ẹge i meru Sizéra
 yẹle Jabinu l'iku Ẹnyimu Kishonu;
¹⁰ mbụ ndu ono, i meru;
 ẹphe aburu kpurupyata lẹ Ẹnu-Dọo;
 mee ẹphe; ẹphe aburu ọzu wųshiru l'alì ono.
¹¹ Menua ndu oke amadụ ẹphe
 iphe i meru Orẹbu;
 mẹ Zẹbu;
 nggu emekwaaphu ndu
 ishi ẹphe iphe i meru Zeba;
 mẹ Zalumuna;
¹² mbụ ndu ono, sọjeru:
 "T'ẹphe luta alì Nchileke nweru ono."
¹³ Nggube Nchileke mu;
 menua ẹphe t'ẹphe dụ l'ọ bụ uphuku;
 mbụ t'ẹphe dụ l'ọ bụ ẹswa ereshi,
 phẹrephere zikashiru.
¹⁴ T'ọ bųru ẹge ọku anọduje
 adzụ phophopho l'ọswa;
 m'ọ bụ ẹge ọku adaja taphutaphu l'ugvu
¹⁵ bųru ẹge ịi-da phukaphuka
 l'ọ bụ oke phẹrephere chịa ẹphe ọso;
 nggu egudekwaphu
 oke phẹrephere ngu ono yee ẹphe egvu.
¹⁶ Menua t'iphere ji ẹphe ifu;
 k'ọphu ndiphe a-wata ọcho
 ụzo, ẹphe e-shi maru ẹpha nggube Ojejoje.
¹⁷ T'e meje ẹphe iphe-iphere;
 meru ọtsu egvu ye ẹphe l'ẹhu tekenteke.
 T'ẹphe tsọkwaa iphere laa maa.
¹⁸ Ẹphe amakwanuru l'ọ bụ
 nggube onye ono, ẹpha
 bụ Ojejoje ono
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ
 lẹ mgboko mgburumgburu.

*Egву-ọma, e deru nụ onye ishi egvu t'ụnwu Kora gụa;
t'e gude ngwo egvu gítitu gụa ya*

- 84** Iphe ẹke i bu amakwany;
nggube Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakota-Ike.
² Ọogushi mu ẹgu ike; meji l'atofu mu atofu;
te mu nodu l'eze-ulo Nchileke.
Obu mu; me ẹhu mu l'ọ ha
ara l'araku Nchileke ono, nọ ndzụ ono.
³ Ọkpaleboku nwetsuaru ẹke
oobugbaa l'eze-ulo ngu ono;
esa enwekwaruphu ẹke
ọokpaje ẹkfuna; nodu zushia ụnwu.
 Ẹke ono bu l'iku
 ẹnya-ngweja
 nggube Ojejoje,
 bu Ọkaribe-Kakota-Ike;
 mbu nggube Eze mu, bu Nchileke mu.
⁴ Ọnu-ọma bu ndu bu ebubu l'eze-ulo ngu;
ke l'ephe anọduje etu ngu ẹpha tekenteke.
⁵ Ọnu-ọma bu ke ndu bu nggu
bu agbaru-ike ẹphe;
mbu ndu bu ẹge ẹphe e-me
jerua Ugву Záyonu bu iphe
uche iya echije ẹphe ẹhu.
⁶ Ọobuje; teke ẹphe esweta
 le nsuda nsuda Baka;
 yo du ẹphe l'ọ bu ẹke mini awu;
 dukwaphu ẹphe l'ọ bu ẹke
 mini udzu-mini chishiru ike;
 ekemeke aburu okpuru.
⁷ Ẹphe anọduje aka oshihu ike l'eje;
 gbururu jeye teke ẹphe
 e-jekfu Nchileke le
 Ugву Záyonu.
⁸ Nggube Ojejoje;
 nggube Nchileke,
 bu Ọkaribe-Kakota-Ike;
 nunua iphe mu ekfu anu ngu!
 Ngaberu mu nchi;
 nggube Nchileke ke Jekopu!
⁹ Ọ bu nggu bu onye ono,
 egbochitaje ayi ono
 nggube Nchileke!
 Lenua onye ono, i wuru
 manu l'ishi ono ẹnya t'ọ baa ngu l'obu.
¹⁰ Onye noru ujiku lanu
 l'eze-ulo ngu kakwa
 onye noru unu afa labu
 l'ukporo afa iri l'ẹke ọdo mma.
 Ọ kakwa mu mma te mu
 buru onye nche l'onu-uzo
 ulo Nchileke; karia le mu
 bu l'ulo ẹjo madzu;

- ¹¹ kele Ojejoje, bu Nchileke
 du l'ọ bu ẹnyanwu;
 buru onye egbochitaje ayi.
 Ọ bu Ojejoje emejeru
 ndiphe eze-iphe-ọma;
 l'emeje t'a kwabe madzu ugву.
 Ẹ to dudu iphe du mma,
 o kejeru ẹka ngву l'ẹ to
 ndu iya ndu uta ẹ-ta nodu le ndu ẹphe.
¹² Nggube Ojejoje,
 bu Ọkaribe-Kakota-Ike;
 onu-ọma bu k'onye bu nggu b'ọ dakoberu.

Egву-ọma, e deru nụ onye ishi egvu t'ụnwu Kora gụa

- 85** I koshiru l'alị ngu nọ ngu l'obu
 nggube Ojejoje;
 bya emee t'iphe duru
 ndibe Jekopu le mma ọdo.
² Ẹjo iphe ndibe ngu meshiru;
 b'i gukotaru ẹphe nvu;
 bya eworu iphe kpube
 l'iphe du ẹji, ẹphe meshiru l'ọ ha.
³ I chikowaru oke
 ẹhu-eghughu ngu l'ọ ha gwobe;
 pakotaru ẹhu-eghughu ono,
 ata kfukfukfu ono haa.
⁴ Dophunu ayi azu l'onodu ayi;
 nggube Nchileke,
 bu onye ndzofuta ayi;
 nggu achiru iphe bu
 iphe egву ngu nụ l'ẹke ayi nọ wushi!
⁵ Iphe ayi meru; ?l'oo-ghuwa
 ngu ru eghughu gbururu jeye to.
 Mbụ; ?ii-hawaru
 ẹhu-eghughu ngu ono
 t'o shi l'ogbo sweru ogbo.
⁶ ?T'ii mehedu t'ayi jakerehu ọdo to;
 k'ophu ẹhu a-nodu atsoshi
 ndibe ngu ẹna l'ẹke i nọ?
⁷ Koshinu ayi ẹge i yeberu ayi obu;
 nggube Ojejoje.
 Dzofutanu ayi.
⁸ Mu a-ngabe nchi nua iphe
 Nchileke, bu Ojejoje ekfu.
 L'o kweru ukwa le ya e-me
 t'ehu du ndibe iya agu;
 mbu ndu, duru iya le nsọ.
 Obenu l'iphe ẹphe a-kwabe
 ẹnya bu t'ẹphe ba alaphuhe
 azu l'ome eswe ọdo.
⁹ Iphe doru ẹnya bu le
 ndu atsụ Ojejoje egву;
 be ọobyakwa adzofuta;
 k'ophu o-gbu-nwii-nwii ya

a-bya l'alị ayi ọdo.

¹⁰ N-yemobu yele ire-lanụ
a-gba onwẹphe ndzuta.
Odobe-ẹka-ndoo yele
nchị-ọdu-ndoo anmaa onwẹphe akpa.

¹¹ Ire-lanụ e-shi l'alị mifutatsua.
Odobe-ẹka-ndoo eshi l'imeli
pyofu ẹnya l'ele mgboko.

¹² Ojejoje bụ iphe dụ mma;
bẹ ọo-nụduje anụ madzụ;
bya emee t'iphe ayi meberu
l'alị ayi mehu emehu.

¹³ Odobe-ẹka-ndoo e-vutajeru iya ụzo;
je akpaziaru iya ẹke,
ọo-nọdu aha ọkpa eshi.

Dévidi ekfu anụ Nchileke

86 Ngabenu nchị;
nggube Ojejoje; za mu oku;
kele mu bụ onye ụkpa,
ẹ te nwedu ẹge ọ haru iya.

² Letanu mu ẹnya;
kele mu yeru ngu obu.
Ọ bụ nggu bụ Nchileke mu;
dzọfutanu mụbe nwozi ngu,
dakoberu ngu nụ.

³ Phụnuaru mu imiko;
nggube Nnajiufu;
kẹ l'ọ bụ nggu;
bẹ mu anọduje
akpo-ku mkpụrumkpuru.

⁴ Menua t'ẹhu tsọo mụbe nwozi ngu ẹna;
kẹ l'ọ bụ nggube Nnajiufu;
bẹ obu mu kparamkamu akpo-ku.

⁵ Nggube Nnajiufu;
ị bụ onye ọma; bya aburu
onye agụjeru madzụ nvụ.
Iphe bụ ndu arakuje ngu nụ;
bẹ iyejeru obu nshinu.

⁶ Ngabẹ nchị; nọaru iphe
mu ekfu anụ ngu;
nggube Ojejoje!
Ngabenu nchị;
nọ mkpu, mu echiku ngu
t'i meeru mu eze-iphe-ọma!

⁷ Teke iphe atsụ mu l'ẹhu;
bẹ mu akpo-kuje ngu;
kele mu maru l'iji-nụ-a olu mu.

⁸ A -bya l'iphe bụ agwa;
b'ẹ t'ọ nwedu ọphu dụ
l'ọ bụ nggube Nnajiufu;
ọphu ọ dudu iphe ẹphe eme,
aa-turu yeru ọphu iime.

⁹ Iphe bụ mbakeshi ono,

bụ nggu gude ẹka ngu
mee ẹphe ono
e-mekochaa bya abaaru
nggube Nnajiufu ẹja;
jaa ngu ajaja.

¹⁰ Onanu aburu kẹ l'ị ha nshinu;
l'anọduje eme iphe,
dụ biribiri.

Ọ bụ nggubedua
nwenkinyi ngu bụ
Nchileke.

¹¹ Nggube Ojejoje;
kpọ-ziaru mu ụzo ngu;
k'ọphu mu a-nọdu etso
ụzo ire-lanụ ngu ono.
Menua t'ọriri mu buru nanụ l'ẹke ị nọ;
k'ọphu mu a-nọdu atsụ ẹpha ngu egvu.

¹² Mu e-gude obu mu l'ọ ha
kele ngu ekele;
nggube Nnajiufu,
bụ Nchileke mu.

Mu a-nọdu aja ngu ajaja jeye lẹ tutu yoyo;
¹³ kẹ l'i yenukaru mu obu eyenuka;
bya anafutawa ndzụ mu l'alị maa.

¹⁴ Nggube Nchileke;
ndu eku onwẹphe ekuku
wụ-lihuakwaru bya etso mu okfu.
Ndu ẹ ta phujeduru madzụ
imiko edzukobe l'achị nta ishi mu;
mbụ ndu ono, ẹ te nwedu
iphe ẹphe guberu nggube Nchileke ono.

¹⁵ Obenu lẹ nggube Nnajiufu,
bụ Nchileke aphujeru madzụ imiko;
l'emejeru madzụ
eze-iphe-ọma.

Ẹhu te eghujedu ngu
eghughu ẹwegwa.
N-yemobu ngu;
bẹ iyeje yee ya k'etsutu iya.
Ị bụkwaphu
o-me-g'ọ-kfuru.

¹⁶ Ghanuaru mu ifu;
phụa mu rụ imiko!
Menua tẹ ike nọdu mụbe
nwozi ngu l'ẹhu!

Dzonua mụbe nwatibe,
nwanyi ono,
ejeru ngu ozi ono!

¹⁷ Koshinu mu iphe-ọhubama,
e-me tẹ mu maru l'ị dụ
mma; k'ọphu bụ;
ndu ọhogu mu -phụa ya;
iphere egude ẹphe;
kele nggube Ojejoje

gbawaru mu mkpu bya aduа mu obu.

Egву-ọma, unwu Kora guru

87 Ojejoje tuwaru okpa-alì
ulo iya l'eli ugву, dù nsọ.

² Ojejoje yeru Záyonu obu;
karia ege o yeru iphe
bùkpọ eke ọdo,
unwu Jékọpu bu.

³ Nggube eze mkpukpu kẹ Nchileke;
e kfukashitsua k'iphe biribiri ngu:

⁴ "Ndu Réhabu; mẹ ndu Bábyilonu;
bẹ mu guakwaru ye lẹ ndu maru mu nụ.
Ndu Filisutiya; ndu Táya;
mẹ ndu Kúshi;
bẹ mu gukobekewaru iya phụ.
Ndu ono l'ephe ha;
bẹ aa-gukotaru ye lẹ ndu a mụru lẹ Záyonu."

⁵ Aa-nọdu ekfu kẹ Záyonu; sụ:

"L'onye ọwaa yele onye ọphu;
b'a mụkwaru lẹ Záyonu.
Ọ bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ
l'onwiya e-me iya t'ọ nguru anguru."

⁶ Ojejoje e-de l'ekwo, o deru epha ndiphe; sụ:
"L'onye ọwaa b'a mụru lẹ Záyonu."

⁷ Ndu agụ egву; mẹ ndu ete iya
etete a-tụko guа egву; sụ:

"Ọ bụ lẹ Záyonu; bẹ mini ndzụ
shi l'atsofutaru ephe!"

*Egву-ọma; évù, Hemanu, bụ o-shi-l'eri Zera raru nụ
onye ishi egву tẹ Unwu Kora guа. T'e gude olu-aphụ
guа ya*

88 Nggube Ojejoje,
bụ Nchileke, adzoje mu nụ;
mu anọduje ngu l'ifu;

eswe l'enyashi;
l'akwa ekwa onwomu.

² Tẹ ekfukfu, mu ekfu anụ ngu ruaru eke ì nọ.
Ngabenu nchì l'ekwa,

mu akwa;

³ kele ndzụ mu l'ọ ha;
bẹ iphe-ehuka jiru iya;
oge onwu mu atụwa kperere-kperere.

⁴ A guwaru mu lẹ ndu
aabyawa okpochi eja.
Mu dụwa l'ọ bụ nwoke,

ike gvuru.

⁵ E wowaru mu nwuhaaru ndu nwuhuru anwuhu.
Mu dụwa l'ọ bụ onye
e gburu togbọ l'ime ili;
mbụ l'ọ bụ ndu ono,
ẹ tiji nyatahedu ono;
mbụ ndu ono, unu l'ephe bukahuru;

ọphu iiletahedu ephe enya ono.

⁶ I chewaru mu l'ili, katsukpo ogву;
bụru iya kakọta ọgba ọchi.

⁷ I wowaru oke ehu-eghughu ngu byabẹ mu.
I gudewa akpara-mini
nke ngu nwuru mu ye l'ime mini.

⁸ I natawaru mu ndu mu l'ephe
shi eshi okpobe ọnyà.

I mewaru; ephe anọduje
ebu ubara eyeru mu.

I gubudowaru mu l'ẹke
mu ta alufuta-ghehedu.

⁹ Mu jewaru iphe-ehuka jeye
enya agbahu mu ọchi.

Mbọku-mbọku;
bẹ mu anọduje eku

nggube Ojejoje.

Lekwa eka mu ebo-ẹbo ege
mu chiliru ngu iya.

¹⁰ ?Iimeje iphe dù biribiri
koshi ndu nwuhuwaru anwuhu tọ?

Ndu nwuhuru anwuhu;
?ephe e-gbeshi jaa ngu ajaja tọ?

¹¹ ?Aanọduje l'ime ili atụ ọnu
ege i yeberu madzụ obu tọ?

?T'aanọduje l'ẹke eegwe
madzụ urrekfu kfua l'ì bụ

o-me-g'o-kfuru?

¹² ?Bụ l'ẹke gbaru ọchi;

bẹ aanọduje amaru iphe dù biribiri, iimeebe?
T'aanọduje l'alì eke ẹ ta nyatajedu

onye laru iya nụ;
kfua ege ì bụta-be onye

doberu eka ndoo?

¹³ Obenu lẹ mu araku

nggube Ojejoje

t'ì bya agbaaru mu mkpu.

Iphe bụ utsu, sweru esweswe;
bẹ mu ekfukotaje anụ ngu.

¹⁴ ?Bụ ngunu kparu iphe
ì jikaru mu

nggube Ojejoje?

?Bụ ngunu kparu iphe
ì sweru mu enya tengu?

¹⁵ Eshinu mu bụ nwata;
b'e shi kpata mu ehu;

k'ọphu mu nọwaa

dzẹ dzẹ ndzụ.

Ì kpawaru mu ehu;

ike agvụwa mu;

mu ta amahẹ ụzo,

mu e-shi iya.

¹⁶ Oke ehu-eghughu ngu
dzuwaru mu ehu.

I yetawaru mu egvu;
k'ọphu bụ lẹ mu bụwa
iphe mmanu.

¹⁷ Mbọku-mbọku;
bẹ ẹphe ekephetaje mu
l'ọ bụ onye utso ribudoru.
Ẹphe rikputawaru mu erikputa.

¹⁸ Ị nafuwaru mu ndu mu
l'ẹphe shi ayi;
mẹ ndu yeru mu obu.
Nta-a bụwa ẹkpuru-ọchi
bụ ẹgiri ọnya mu.

Évù, Etanu, bụ o-shi-l'eri Zera raru

89 Mu a-gụ egvu gude kfua ẹge
n-yemobu Ojejoje habe.

Mu a-gụ iya jeye lẹ tutu yoyo.
Mu e-gude ọnu mu kfua
t'ogbo, nọnu maru l'ị bụ
o-me-g'o-kfuru.

² Mu a-ra iya arara;
lẹ n-yemobu ngu a-nọ jeye lẹ tutu yoyo.
Ọ bụ ẹge-a akpamigwe nguru anguru-a
bụ ẹge iphe i kfuru angujeru.

³ Ị sọru l'onye ị fọtaru;
bẹ nggu l'iya gbawaru ndzụ;
l'i riru Dévidi, bụ nwozi ngu angụ; sụ:

⁴ "L'ii-me awa iya t'ẹ b'ọ chíhu
achíhu jeye tẹ tutu yoyo;
nggu emee aba-eze iya
t'ọ nguru anguru tsube
l'ogbo sweru ogbo."

⁵ Imigwe l'ọ ha atụ ọnu
ẹge ị dụ-be biribiri
nggube Ojejoje.

Ookoshikwaphu l'ị bụ
onye evudoshije ike l'ẹke
ndzuko ngu nọ.

⁶ Mbụ; ?bụ onye lẹ ndu,
bụ l'imigwe bẹ aa-turu yeru Ojejoje.
?Bụ onye lẹ ndu nọ l'imigwe;
bẹ aa-turu yeru Ojejoje?

⁷ Ẹke ndu dụ nsọ k'imigwe
dzukoru bẹ aatsujekwa Nchileke egvu.
Ọ kakọta ndu nọ-pheru iya
mgburumgburu ọdu egvu.

⁸ Nggube Ojejoje;
nggube Nchileke,
bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike;
?bụ onye dụ l'ọ bụ nggubedua.

Ị ha nshinu;
nggube Ojejoje.

Ẹge ono bẹ ovudoshi ike
l'iphe ị vudo nọ-pheru ngu mgburumgburu.

⁹ Oke eyii eze ẹnyimu bụ nggu b'ọ nọ l'ẹka.
Ẹjo akpara-mini bụ nggu atuzitaje iya.

¹⁰ Réhabu b'i gudewaru;
yọ daburu l'ọ bụ onye
e gburu egbugbu.

I gudewa ike ngu chia
ndu ọhogu ngu;
ẹphe agbaa nanu nanu.

¹¹ Igwe l'ophu bụ nke ngu.
Eliphe l'ophu aburu nke ngu.
Ọ bụ nggubedua turu ọkpa
mgboko l'ọ ha;
yẹle iphe bụ iphe nọ iya nu.

¹² Ụzo isheli; l'uzo ọhuda bụ
nggubedua meru iya dobe.
Ugву Tábo yẹle

Ugву Hemonu anọduje
agụ egvu ẹhu-otso-ena
teke ẹphe nuru ẹpha ngu.

¹³ Oshi-ẹka ngu bụ agburehu kpau.
Ẹka ngu shihuru ike;

ẹka-utara ngu aka.

¹⁴ Odobe-ẹka-ndoo yẹle ikpe,
vudo nhamunha b'e gude
tọo ntọ-l'alị aba-eze ngu.
Ị kpajeru n-yemobu;
mẹ ovudoshi ike l'iphe

i kfuru ye;

yo vutaru ngu ụzo l'iphe bụ iphe iime ememe.

¹⁵ Ọnu-ọma bụ kẹ ndu,
mụtawaru t'ẹphe kpọ-kuje ngu;
mbụ ndu bụ iphoro,
shi l'ẹke nggube Ojejoje nọ;
bẹ ẹphe egudeje eje.

¹⁶ Ẹphe egudeje ẹpha ngu ete
eswa mkpulumkpuru.
Ẹphe anọduje akpọ-ku ngu
l'ị bụ onye doberu ẹka ndoo.

¹⁷ Kẹ l'ọ bụ nggu bụ ike,
dụ biribiri, ẹphe nweru.
Ọ bụ okfu l'ayi nọ ngu l'obu
meru iphe iimeje tẹ ike ayi kangoo.

¹⁸ Nggube Ojejoje; ọ bụ nggu;
bẹ nuru ayi onye mgbochita.
Ọ bụ onye nsọ kẹ ndu
Ízurelu; bẹ eze ayi shi l'ẹka.

¹⁹ O nweru teke i gude àphù
zia ndu nke ngu ozi;
sụ: "L'i mewaru tẹ
agburu-ẹhu kaleru onye soja lanu."
Nggу abyawa l'ẹke ndibe
ngu nọ; bya afota onye lanu;
mee ya t'ọ buru onye
ndiphe a-nọdu akwabẹ ugву.

²⁰ L'ị phụwaru nwozi ngu,
bụ Dévidi.
L'i wowaru manụ ngu,
dụ nsọ wụa ya l'ishi.
²¹ Sụ l'ọ bụ ẹka ngu;
bẹ ii-gude mee ya;
yọ nguru anguru;
mbụ l'ọ kwa nggube Nchileke
emeje tẹ ike ka iya adudu.
²² Ẹ to nwedu ndu ọhogu iya,
a-dụ ike kebuta iya t'ọ tujeru ẹphe utu;
ọphu ndu akirishi 'ahadu iya.
²³ Ndu achị iya nụ;
bẹ ji-nodu iya l'ifu dzopyashia;
chitsushikota ndu ọ dụ ashị.
²⁴ N-yemobu ngu yẹle ovudoshi ike
l'iphe i kfururu; bẹ e-swijeru iya.
Yọ bụru ẹpha ngu;
bẹ oo-gude ike iya kangoo.
²⁵ Alị-ezi iya; bẹ ii-me tọ jaa ajaja;
mbụ t'ọ shi lẹ eze ẹnyimu;
saa jeye lẹ Ẹnyimu Yufurétusu.
²⁶ Ọo-nọduje araku ngu; sụ:
"L'ọo nggu bụ nna iya;
bụru Nchileke iya;
bụkwaruphu
agbara-mkpuma, adzofutaje iya nụ."
²⁷ Nggubedua l'onwongu
e-me iya; t'ọ bụru ọkpara ngu;
mbụ t'ọ bụru iya a-katsua
l'iphe bụ ndu eze, nọ lẹ mgboko-a.
²⁸ N-yemobu ngu l'ẹke, ọono a-buru ojejoje.
Ọgba-ndzụ nggu l'iya ta
byadụ bya aminga aminga.
²⁹ Awa iya bẹ ii-me;
t'ẹphe ba achihu achihu
gbururu jeye lẹ gbururu.
Alị-eze iya bụ ẹge igwe
a-nọ-bebe bụ ọo-nọ-bebe.
³⁰ "Ọ -buru l'unwu iya
jịkaru ome ekemu ngu;
jịka otso iphe ị turu ọkpa iya;
³¹ ọ -buru l'ẹphe dakaru ome-l'ali,
ị turu doberu ẹphe;
jịka ome iphe ị suru t'ẹphe meje;
³² bẹ ii-gude mgboro-igwè
hùà ẹphe àhùhù;
mbụ gude ẹchachi hùà ẹphe
k'iphe dụ ẹji, ẹphe eme.
³³ Ọle tji hakwanu ẹphe oyeru obu;
ọphu ịi-hadu ovudoshi ike,
l'iphe i kfururu l'ii-me.
³⁴ L'ẹ ndzụ, nggu l'ẹphe gbaru b'ẹ tii mebyidu;
ọphu ịigba-nwedu iphe

shiwa ngu l'onu lufuta.
³⁵ L'i gudewa kẹ l'ị dụ nsọ
ria angụ ugbo lanụ sefu ẹka;
l'ẹ to nwedu l'ị dzụaru Dévidi ẹjo-ire;
³⁶ l'awa iya a-nọ gbururu jeye gbururu;
l'ọ bụ ẹge ẹnyanwu a-nọ-bebe;
bụ ẹge alị-eze iya a-nọ-bebe.
³⁷ L'ii-me iya t'ọ nọo gbururu
jeye lẹ gbururu l'ọ bụ ọnwà,
bụ iphe agba ekebe
l'akpamigwe l'ị bụ
o-me-g'ọ-kfururu."
³⁸ Obenu l'onye ono,
ị wuru manụ l'ishi ono;
b'ị jikawaru; gbado iya.
Ẹhu eghuwa ngu
eghughu l'ẹke ọono.
³⁹ I jikawaru ndzụ,
nggu lẹ nwozi ngu gbaru;
wotawa okpu-eze iya gwọo l'ali.
⁴⁰ Ụpho-mkpuma iya l'ọ ha;
b'ị tsukposhikotawaru;
tsuwaa ụlo-mgbochi iya yọgiriogiri.
⁴¹ Ndu l'eswe esweswe
gwowaru iphe ya tụtụ-a.
Ndu obutobu iya bụ-wa iya;
bẹ ẹphe egudeje eme iphe ọchi.
⁴² I mewaru tẹ ndu ọhogu iya mekputa iya.
I mewaru t'ẹhu tsọ ndu ọhogu iya ẹna.
⁴³ I mewaru; ogu-mbeke ya;
yọ swikobe aswikobe;
bya emee t'ọo dọjehe ike
vudoshia ike l'ifu ọgu.
⁴⁴ I meru; ugву, o nweru arushihu;
mewa aba-eze iya;
yọ gwọo l'ali.
⁴⁵ I meru iya;
yọ kahụ lẹ nwokoro;
bya emeru iphere
kpua ya l'ọ bụ
uwe-nlọkpuru.
⁴⁶ Nggube Ojejoje;
?bụ teke ole;
bẹ ọo-dụ ẹge-a dụ-bebe.
?Ii-domiwaru onwongu jeyewaru tọ?
?Bụ teke ole;
bẹ ẹhu-eghughu ngu e-nwu
l'ọ bụ ọku nwubebe?
⁴⁷ Byiko; nyatakwa ẹge
ndzụ mu dụ-be mkpirikpi;
kẹlẹ madzụ, i meru, bụ iphe mmakanụ.
⁴⁸ ?Bụ onye a-nọ ndzụ
t'ẹ b'ọ nwuhuhe anwuhu?
?Bụ onye a-dụ ike dzọo

onwiya; t'ẹ b'ọ laa maa.
⁴⁹ Nggube Nnajiufu;
 ?bụ awe b'i dobehunuru
 eze n-yemobu obu ngu ono;
 mbụ n-yemobu ono,
 i gude kẹ l'ị bụ
 o-me-g'o-kfuru ribuaru
 Dévidi l'angu ono?
⁵⁰ Nnajiufu; nyatakwa ẹge
 e metabewaru nwozi ngu iphe-iphere;
 mẹ ẹge mu tatabewaru nshi
 l'ochi, ndiphe achi mu;
⁵¹ mbụ ewena, ndu ọhogu
 nggube Ojejoje anọduje aja onye ono,
 ị wụru manụ l'ishi ono
 ewena l'ekemeke ọbule,
 ọ tūru ọkpa iya.
⁵² T'ajaja bụru kẹ Ojejoje jeye lẹ tutu yoyo!
 Ono kwa ẹge ọ dụ;
 bụru ẹge ono b'ọ dụ.
Ekfukfu, Mosisu onye kẹ Nchileke kfuru nū Nchileke

90 Nggube Ojejoje;
 keshinu k'ede-nwede;
 bụ nggu bẹ ayi nọhawa l'ẹka.
² Tẹmanu tẹ ugvu ugvu nọdu;
 mbụ tẹmanu t'i mee eliphe; mẹ mgboko;
 b'ị bụha Nchileke;
 bụru Nchileke ono;
 bẹ ịi-bụ jeye lẹ tutu yoyo.
³ Iimeje tẹ madzụ ghọo ẹja.
 Ịisuje ayi t'ayi nwụhu;
 ghọo ẹja ọdo.
⁴ Kẹ l'ụnu afa labụ l'ụkporo afa iri dule ngu-a
 l'ọ bụ ujiku lanụ;
 mbụ l'ọ bụ nwa-njibu-ẹnya l'enyashi lanụ.
⁵ Iigudeje anwụhu kpofu madzụ
 l'ọ bụ onye kpofuru ẹswa;
 kẹle madzụ dụ l'ọ bụ iru ẹwu.
⁶ L'utsu; bẹ ọonoduje aja pulapula.
 O -be l'urẹnyashi;
 yọ kpọo nkụ; kụlashihu.
⁷ Oke ẹhu-eghughu ngu
 adzụwa ayi l'ọ bụ ọku;
 Ẹhu-eghughu ngu mewaru ayi;
 meji atọshihu ayi.
⁸ Ejo iphe ayi meshiru;
 b'i doru ayi giriri l'ifu.
 Ejo iphe ayi meru l'edomi;
 b'i mewaru t'ọ daburu ngu ẹba l'ifu.
⁹ Ndzụ ayi mgburumgburu
 bụlephu oke ẹhu-eghughu ngu ejije iya.
 Ndzụ ayi l'ọ ha abụjelephu ude ude.
¹⁰ Iphe ayi anọ-beje bụ ụkporo afa ẹto l'afa iri.

Ọ -bụru onye karu nka;
 yọ nọ ụkporo afa ẹno.
 Obenu l'iphe ejije iya nū;
 abụkotaje iphe-ẹhuka; mẹ aphụ.
 Ọphu o nwedu ẹge aanọ-beje;
 yọ bụru iya ayi.
¹¹ ?Bụ onye maru ẹge
 ẹhu-eghughu ngu shihuberu ike.
 ?Bụ onye b'ọ doru ẹnya;
 mbụ ẹge oke ẹhu-eghughu ngu habe nshinu;
 k'ọphu ọo-nọdu atsụ ngu egvu?
¹² Menua tẹ ayi maru ọnu-ọgu
 ụboku ayi lẹ mgboko;
 k'ọphu ayi e-shi iya maru iphe.
¹³ Nggube Ojejoje;
 tūshihuru ọkpoma.
 Egbe iphe ọwaa;
 ?bụ teke ole b'ọ nọ-behunu?
 Phunuaru ayibe ndu ozi ngu imiko!
¹⁴ Tẹ n-yemobu ngu jijenu ayi ẹpho l'utsu;
 k'ọphu ayi a-nọduje agụ egvu;
 l'ete ẹswa teke ayi nọkwadua ndzụ.
¹⁵ Menua t'ẹhu-otso-ẹna ayi
 yẹle iphe-ẹhuka phụ,
 i meru; ayi ejee phụ hakọ.
 Menua tẹ afa ẹhu-otso-ẹna ayi
 yẹle afa olemole phụ, ayi taru
 chichichi phụ; dūgbalephu.
¹⁶ Menua tẹ ayibe ndu ozi ngu;
 phụ iphe iimeshi;
 nggu emee t'ụnwu ayi;
 phụ ẹge ike ngu dū-be biribiri.
¹⁷ Menua t'ayi tūba ngu l'obu;
 nggube Nnajiufu,
 bụ Nchileke ayi.
 Menua t'iphe bụ iphe
 ayi byiberu ẹka bụru ayi ụpete.
 Iyee! Mee tẹ iphe bụ iphe
 ayi byiberu ẹka nweru ishi.
91 Onye nọ lẹ mkpuli
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ
 a-nọdu l'agu
 Ọkaribe-Kakọta-Ike tūta ume.
² Mu e-kfuru Ojejoje: "L'ọo ya
 bụ ẹke mu nọ l'ezeru ndzụ;
 bụru iya bụ
 a-gbabe-a-dzuru nke mu.
 Ọ bụ yẹbedua bụ Nchileke, mu dakoberu."
³ Ọ kwa iya a-dzofuta ngu;
 t'ẹ b'ị nma l'ọnya, ndu achi
 nta ngu gbabẹru ngu.
 Ọ kwa iya phụ a-dzofuta
 ngu l'ejo iphe-ememe, dzuru ekemeke.
⁴ Ọ bụ ẹbà iya bẹ oo-gude kpuchita ngu;

bұru lẹ mkpuli nku iya;
 bẹ ji-gbabe; zeeru ndzụ.
 Oo-gude kele ya bu
 o-me-g'o-kfuru gbochita ngu;
 t'ẹ b'ọ dụ iphe e-me ngu nụ.
⁵ Ejo iphe anọduje eye madzụ
 egvu l'enyashi b'ẹ tiji tsuhedu egvu;
 tiji tsụ iya iphe-kpaa,
 anọduje eme l'eswe.
⁶ Ejo iphe-ememe, anọduje
 aphụ kojokojo l'echi-abalị
 ta dudu ọphu iitsukwadu egvu;
 mbụ jeyekpo lẹ ndu ọphu
 anọduje egbushi madzụ l'echi oke-eswe.
⁷ Ụnu ụmadzu labụ l'ụkporo
 madzụ ugbo iri a-dashi l'iku
 ẹke ijino; ụnukurunu
 anwushihu ngu l'ụzo
 ẹka-utara.
 Ọle ẹ t'ọ dudu ọphu uphere iya e-ru ngu l'ẹhu.
⁸ Ndu akirishi;
 bẹ ii-gudeje ẹnya ngu ele
 l'ẹke aahụ ẹphe àhùhù.
⁹ Keshinu ọphu i nọwa
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ l'ẹka;
 mbụ Ojejoje ọphu bụ
 a -gbabe; a dzuru nke mu
¹⁰ b'ẹ tọ dukwa iphe eme ngu nụ;
 ọphu ọ dudu iphe a-bya
 t'ọ bya akpakaaru ngu ufu;
¹¹ kele Ojejoje e-zi ụnwu
 ojozi-imigwe iya t'ẹphe
 l'echi ngu nche;
 l'iphe bụ ẹke, iishi.
¹² Ẹphe e-gbobe ẹka;
 wọta ngu t'ụkfu ba dụ ngu. †
¹³ Agụ; mẹ oghu;
 bẹ ji-dzọpyabeje l'ọkpa;
 mbụ gude ọkpa dzọ-gbua
 oke agụ; mẹ ẹjo-agwọ.
¹⁴ Ojejoje sụru: "L'iphe bụ
 onye yeru iya obu;
 bẹ ya a-nọdu anafutaje.
 Ya a-nọdu egbochita iya
 t'ẹ b'ọ dụ iphe e-me iya nụ;
 kẹ l'ọ guberu ẹpha yẹbe Ojejoje iphe.
¹⁵ Teke onye ono kuru iya;
 bẹ ya a-za iya.
 Ọ -nọdu l'iphe-ẹhuka;
 bẹ ya e-swiru iya eswiru.
 Ya a-nafuta iya; kwabẹ iya ugву.
¹⁶ Ya e-me t'ọ kaa nka ililihu alilihu;

gude koshi iya lẹ ya adzoje madzụ."

Egву-ọma mbọku ọtu-ume

92 Ọ dụ mma t'a jajẹ Ojejoje ajaja;
 t'e gudeje egvu tua nggube
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ ẹpha;
² mbụ t'e gbeshije l'utsu;
 raaru iya ndiphe arara l'i yeru ẹphe obu.
 Teke o beru l'enyashi;
 e kfuaru ẹphe l'i bụ
 o-me-g'o-kfuru.
³ Ọo-nọdu ada l'egvu l'ọ bụ
 une, e gude ụdo iri kpaa;
 mẹ ogele, ada gengugengu;
⁴ kele nggube Ojejoje
 gudewa iphe dụ mma;
 mee t'ẹhu tsoje mu ẹna.
 Mu aguje egvu
 ẹhu-ọtso-ẹna
 k'iphemiphe ọbule,
 i gude ẹka ngu emee.
⁵ Nggube Ojejoje; lewaru ẹge
 iphe iimeshi habe nshinu.
 Ẹge ono; bẹ ọriri ngu
 dukwaphu ogvu.
⁶ Onye ẹ te nwedu
 egomunggo ta madu
 ẹge ọ dụ;
 ọphu oo-dokwa nụ onye eswe ẹnya;
⁷ A makwarua lẹ ndu akirishi
 anọduje arishi l'ọ bụ ẹta;
 iphe bụ iphe ndu eme ẹji
 byiru ẹka; yọ bұru ụpete.
 Ọbule ẹphe emekochaa
 bұru kpurupyata gbururu jeye.
⁸ Obenu lẹ nggube Ojejoje
 a-nọdu ede ude jeye lẹ tutu yoyo.
⁹ Ndu ọhogu ngu; nggube Ojejoje;
 ndu ọhogu ngu a-bұru kpurupyata.
 Achikashia ndu akirishi
 l'ẹphe ha; ẹphe agbaa nanụ nanụ.
¹⁰ Obenu l'i mewaru
 t'agburu-ẹhu mu dụ l'ọ bụ k'atsụ.
 Nggụ abya eworu manụ,
 eshi kwẹkwẹkwe wua mu l'ishi.
¹¹ Mu gudewa ẹnya mu
 phụ lẹ ndu ọhogu mu phẹ
 b'e mekputawaru.
 Mu gudewa nchị mu nua
 lẹ ndu nọru mu l'ẹjo oshi; b'a vұwaru l'ogvu.
¹² Ndu doberu ẹka ndoo
 a-nọdu aja ajaja l'ọ bụ nkfụ.
 Ẹphe a-nọdu evu l'ọ bụ
 oshi sida k'ugvu ugву Lébanonu,

† Mát 4:6

¹³ e yeru l'ime ọlo kẹ Ojejoje.

Ẹphe a-nọdu l'ogbodufu
Nchileke ayi aja rikarika.

¹⁴ Ẹphe -kahụkpoonu
m'oo akahụ; bẹ ẹphe
a-nọdu amìle-e nebyi.

Ẹphe adùle-ẹ
nongini-nongini; shihu ike;

¹⁵ k'ọphu ẹphe e-shi ẹge ono
koshi lẹ Ojejoje bụ onye doberu ẹka ndoo;
bụru Agbara-Mkpuma nke mu;
to nwe iphe ẹ te vudodu
nhamunha, ooyeje ẹka.

93 Ọo Ojejoje bụ eze.

O yeru ọdu-biribiri oye uwe;

bya egude agburehu kwaa
onwiya ọkwa ngwa.

Mgboko b'o meru kfube;
yọ nguru anguru.

Ẹ to nwedu l'oo-nonyaa
bya afọ-woo afọ-wo.

² Aba-eze ngu nguhawaruru
anguru tsube l'ede-nwede;
nggubedua eshiru l'ojejoje.

³ Nggube Ojejoje;
iphe bụ eze ẹnyimu gbeshiakwaru.

Iphe bụ eze ẹnyimu
enwuakwa kẹ dukuduku.

Iphe bụ eze ẹnyimu edeekwa ekiri.

⁴ Obenu lẹ Ojejoje,
bu l'igwe ha nshinu;
k'ọphu bụ l'olu iya
adaghataje mgbeka,
eze ẹnyimu anọduje echi;
ọkpehu iya aka k'oke
eyii eze ẹnyimu nshinu.

⁵ Nggube Ojejoje;
iphe i turu ọkpa iya; sụ
t'e meje b'ẹ ta amingadu aminga.

Iphe meru ọlo ngu;
yọ dọ ugву bụ l'ọ dọ nsọ;

yọ bụru ẹge ono;
bẹ ọo-dụ jeye lẹ tutu yoyo.

94 Nggube Ojejoje,
bụ Nchileke,

agwatajẹ ugwo iphe!

Nggube Nchileke,
a gwatajẹ ugwo iphe;
nwunua phoo l'ọ bụ ọku.

² Gbalihunu nggube onye
ekpeje mgboko ikpe;
kfua ndu eku onwephe
ekuku ugwo iphe ruberu ẹphe.

³ Nggube Ojejoje;

?bụ teke ole bẹ ndu
akirishi a-ha ọtu
okokooko-o, ẹphe atụ-a?

⁴ Ndu eme ẹjo iphe anọduje
atụ onu onwephe ẹge ẹphe ẹ ta ahadu.
Ẹphe ekfunukaje okporokpo okfu;
l'asaphe oke nsasa.

⁵ Ndibe nggube Ojejoje;
bẹ ẹphe egweje ogwe uri.

Ndu ono, bụ òkè-iphe ngu ono;
bẹ ẹphe anọduje akpapyashi ishi.

⁶ Ẹphe egbushije unwanyi, maa tufuru;
mẹ unwegirima,

a tọru ogbee;

l'egbushikwaphu ndu mbyamumba.

⁷ Ẹphe -nọdu; ẹphe asụ:

"Lẹ Ojejoje ta dukwa iphe ọophuje;
lẹ Nchileke kẹ Jékọpu ta
dukwa iphe ọokpaje ishi iya."

⁸ T'owaa dokwaa unu ẹnya;
unubẹ ndu ono,
egomunggo swehuru l'ẹke, madzụ nọ ono;
mbụ unubẹ ndu ono, eme eswe ono;
?bụ teke ole bẹ unu
a-makporu iphe.

⁹ Onye ono, bụ iya
kfuberu madzụ nchị ono;
?ọoda nkichi tọ.

Tọo onye ono, bụ iya
moberu madzụ ẹnya ono;
?tọo phudu ụzo tọo.

¹⁰ Tọo onye ono, bụ iya
ahùje iphe bụ mbakeshi àhùhù ono;
?tọo hùdu unubedua tọo?

Mbụ; onye ono, bụ iya
anọduje ezi madzụ mmamiphe ono;
?bụ yẹbedua te gbe madu iphe tọo.

¹¹ Ojejoje makotaru iphe madzụ ari.
Ọ maru l'oriri ẹphe bukota mkpokoro oriri.

¹² Onu-oma bụ k'onye
nggube Ojejoje ahùje àhùhù;
mbụ onye iigudeje ekemu ngu ezi iphe.

¹³ Onye ono bẹ iinuje ike,
oo-gude tagbua iphe-ẹhuka lẹ nshi;
jeye teke ee-gwu nsụ tẹ ndu akirishi nwulahu.

¹⁴ Kẹle Ojejoje ta ahadu ndu nk'iya.
Ẹ tọo gbadodu ndu,
bụ òkè-iphe iya.

¹⁵ Kẹle ndu ikpe a-wata okpe
ikpe, dọ maa.

Yọ bụleruphu ndu obu
guru iphoro bụ ndu
a-dụ ike tsokota ikpe ono.

¹⁶ ?Bụ onye e-gbeshi je alọaru mu ndu akirishi?

?Bụ onye e-vudo l'ẹkiya
 nke mu; je alọaru mu ndu ẹjo iya ono?
¹⁷ Ndẹge Ojejoje ta gbaru mu mkpu;
 m'a ga azahawa mu ru teke teru etete.
¹⁸ Teke mu chiru mkpu le mu adaakwa;
 be nggube Ojejoje gude ke
 l'i yeru mu obu wota mu.
¹⁹ Teke mu wataru ori oke oriri;
 b'i duru mu ike; mee;
 ẹhu atsolahaa mu ẹna.
²⁰ ?Ii-kwe te nggu le ndu ishi,
 ẹ te emedu iphe vudo nhamunha
 emegba iphe to; mbu ndu ono, egudeje
 ekemu l'emegbu ndu
 ephe achị emegbu ono?
²¹ Ẹphe edzukobeje;
 chia idzu ẹge ẹphe e-shi
 kpapayaa ndu doberu ẹka ndoo ishi.
 Ẹphe ekpee kpee onye
 ẹ ta dudu iphe o meru nkfugbu.
²² Obenu l'ọ bu Ojejoje bu
 egbochitaje mu nu.
 Ọo Nchileke bu
 Agbara-mkpuma ono,
 mu agbabaje;
 je edomia onwomu ono.
²³ Ọo ya a-kfu ẹphe ugwo
 iphe du eji, ẹphe eme;
 mee t'ẹphe buru kpurupyata
 k'ẹjo iphe ono, ẹphe eme ono.
 Ọo Ojejoje, bu Nchileke
 ayi e-me t'ẹphe buru kpurupyata.

95 Unu bya t'ayi gaa egvu
 ẹhu-otso-ẹna gude jaa Ojejoje!
 Unu t'ayi taa ọzu
 ẹhu-otso-ẹna gude kwabe iya ugvu;
 mbu onye ono,
 bu Agbara-Mkpuma,
 adzofutaje ayi ono!
² Unu t'ayi gude egvu ekele bya l'ifu iya!
 Unu t'ayi gude egvu-oma meeru iya uzere!
³ Ke l'ọ bu Ojejoje, bu Nchileke;
 buru onye eze, kakota iphe bu
 omarali, no mgboko-a nshinu.
⁴ Ọ bu yebedua be mgboko
 mgburumburu no l'eka.
 Iphe bu oke ugvu aburu iya nwe iya.
⁵ Eze Ẹnyimu bu nk'iya;
 ke l'ọ bu iya meru iya.
 Yọ buru iya gude ẹka iya
 meta ogbodo-alị okponku.
⁶ Unu bya t'ayi fozita;
 baaru iya aja;

t'ayi byishiru Ojejoje ono ikpere,
 bu iya meru ayi ono;
⁷ ke l'ọ bu iya bu Nchileke ayi.
 Ayibedua aburu ndu ooche
 l'ọ bu onye eche aturu;
 mbu unwu aturu, no iya l'eka.
 Ọo ya bu; teke unu nuru
 olu iya ntanu owaa;
⁸ unu ba anmakwa okpoma
 kpugbunu ẹge unu
 nmaru iya le Meriba;
 me ẹge unu nmaru iya
 le Masa l'echi-egu;
⁹ mbu eke ono, ndiche unu phe
 noru haa Nchileke ama
 bya adakwa iya phu;
 l'ẹphe gudetsua ẹnya ẹphe phu iphe ya meru.
¹⁰ Okporo afa ẹbo mgburumburu;
 be ogbo ono kpatsukotaru iya iwe.
 Ya asu l'egomunggo
 sweshihuru ẹphe;
 ophu ẹphe 'ekweddu oshi
 ọzo, ya koshiru ẹphe.
¹¹ To du iya bu; ya egude
 ẹhu-eghughu ribua ya:
 "L'ẹphe ta abahudu l'ẹke ya no; tuta ume." †
96 Unu gaa Ojejoje egvu ophungu.
 Te ndiphe kpoo-gbaa
 gaa Ojejoje egvu.
² Unu gaa Ojejoje egvu;
 jaa ya ajaja!
 Unu raje iya arara
 mboku-mboku l'ọ bu
 Ojejoje bu onye adzoje madzu!
³ Unu kfukashiaru iphe bu
 mbakeshi k'iphe du biribiri, oomeebe.
 Unu ekfuaru ndiphe k'iphe
 du biribiri, oomeje.
⁴ Kele Ojejoje ha nshinu;
 o gbakporu t'a jaje iya ajaja.
 T'a tsujekwa iya phu egvu;
 ke l'ọ kakota iphe bu agwa l'ọ ha.
⁵ Agwa iphe bu mbakeshi
 bukota iphe e gude ẹka mee.
 Obenu l'ọ bu Ojejoje gude ẹka iya mee igwe.
⁶ Ugwu; me o-gbu-nwiji-nwiji; be no iya l'uzo ifu.
 Ike; me odu-biribiri aburu
 iphe jiru ulo iya, du nsọ.
⁷ Unube ikfu, nogbaa le
 mgboko;
 unu kwabe Ojejoje ugvu.
 Unu kua ẹge o du-be

† Hіб 3:7-11; 4:3-11

biribiri; mę ęge ike iya habe nshinu.
⁸ Unu tya ọnu ęge Ojejoje
 dụ-be biribiri; kę l'ọ gbaru iya.
 Unu gude iphe bya anụ iya l'ogbodufu iya.
⁹ Unu yee uwe, dụ nsọ;
 dụ biribiri gude baaru Ojejoje ęja.
 T'ęhu nmaję unu anmanma
 l'ifu iya; unubę ndiphe l'unu ha.
¹⁰ Unu kfulu iphe bụ mbakeshi
 l'ọo Ojejoje bụ eze.
 Mgboko b'e meru;
 yo shihu ike;
 k'ọphu bụ l'ę tọo fọ-wodu afọ-wo.
 Yọ bụru Ojejoje
 e-kpe ndiphe ikpe,
 vudo nhamunha.
¹¹ Tę akpamigwe l'ọ ha
 tee ęswa;
 ęhu atsoo ndiphe ęna.
 T'eze ęnyimu;
 mę iphemiphe ọbule,
 nọ iya nụ tükokwa zee igidi.
¹² Tę ęgu ęke, e meberu iphe;
 mę iphemiphe ọbule,
 nọ iya nụ tee ęswa.
 Teke ono; iphe bụ oshi,
 nọ l'ọswa agwa egvu; tee ęswa.
¹³ Ęphe a-guru Ojejoje egvu
 kę l'ọobyawa okpe ndu eliphe ikpe.
 Oo-gude odobe-ęka-ndoo
 kpee mgboko
 mgburumgburu ikpe;
 bya egude ire-lanụ kpee ndiphe ikpe.

97 Ọ kwa Ojejoje bụ eze;
 t'ęhu tsoo ndiphe ęna.
 Tę ndu bugbaa l'ikfuli
 eze ęnyimu tee ęswa!
² Urukpu; mę ękpuru-ọchi
 nọ-pheru iya mgburumgburu.
 Ọ bụ odobe-ęka-ndoo;
 mę ikpe, dụ maa
 b'o gude nọdu l'aba-eze iya; l'achj.
³ Ọku evutajeru iya ọzo;
 je ekegbushikota ndu
 ọhogu iya l'ękemeke ọbule.
⁴ Ebemu, ọ loru bę iphoro,
 iya ngashikotaru mgboko.
 Iphe bụ onye -phuru iya nụ;
 ęphe anmahu jijiji.
⁵ Ugvu dazehuru l'ọ bụ ọmu l'ifu Ojejoje;
 mbụ l'ifu Nnajiufu, bụ iya
 nwe mgboko gbaa mgburumgburu.
⁶ Akpamigwe l'ọ ha atụ ọnu iya
 l'ọ bụ onye doberu ęka ndoo.

Ndiphe l'ęphe ha l'elewaa ęge
 biribiri iya habe nshinu.
⁷ Iphe bụ ndu, abaru iphe
 a pyiru apyipyi ęja;
 mbụ ndu gude nte asa nsasa;
 b'e mekotaru iphe-iphere.
 Unubę nte l'unu ha;
 unu baaru Nchileke ęja!
⁸ Ndu Záyọnu nuru ęge
 nggube Ojejoje egudeje
 ekpe ikpe; telahaa ęswa.
 Ndu kę Júda b'o meru t'ęhu tsoo ęna.
⁹ Kę l'ọ bụ nggube Ojejoje
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ
 lę mgboko
 gbaa mgburumgburu.
 E woliru ngu;
 nggu akakọta iphe bụ agwa,
 nọ lę mgboko-a l'ọ ha nshinu.
¹⁰ Tę ndu yeru Ojejoje obu
 kpokwaa ęjo iphe-ashj;
 kę l'ọ kwa ndu yeru iya
 obu bę ooletaje ęnya.
 Yọ bụru ęphe;
 bę ọnafutaje l'ęka ndu iwe.
¹¹ Iphoro b'e meru t'ọ duru
 ndu doberu ęka ndoo.
 Ndu obu guru iphoro
 b'e meru tę ęhu-ọtso-ęna bụru nk'ęphe.
¹² Unu nọdu Ojejoje l'ęka tee ęswa;
 unubę ndu doberu ęka ndoo.
 Unu tua ya ępha; l'ępha iya dụ nsọ.

Egvu-ọma

98 Unu gbara Ojejoje egvu ọphungu;
 kę l'ọ meru iphe dụ biribiri.
 Ọ bụ ike iya;
 mę ęka iya ono,
 dụ nsọ ono b'o gude mekputa.
² Ojejoje mewaru t'a maru
 l'ọodzofutaje madzụ;
 bya emee tę iphe bụ
 mbakeshi maru l'ọ bụ
 onye doberu ęka ndoo.
³ Ọ nyataru obu, o yeru,
 ndu ọnu-ulo Ízuręlu;
 mę kę l'ooomeje iphe o kfulu l'ęke ęphe nọ.
 Mgboko gba
 mgburumgburu
 phụ-dzuwaru ęge Nchileke
 ayi egudeje adzọ madzụ.
⁴ Unu tya ọzu ęhu-ọtso-ęna
 gude kwabę Ojejoje ugvu;
 unubę ndiphe l'unu ha.

Unu gụa egvu-ọma;
 gushia ya ike; gude jaa Ojejoje!
⁵ Unu gude une gụa
 egvu-ọma;
 jaa Ojejoje ajaja.
 Unu egudekwaphu une;
 mę egvu-ekwekwe jaa ya.
⁶ Unu gude opu; gude ụpyoku
 tụa ụzu ẹhu-ọtso-ẹna;
 gude kwabę Ojejoje,
 bụ eze ugvu.
⁷ T'eze ẹnyimu; mę iphemiphe ọbule,
 nọ iya nụ tųkokwa zee igidi.
 Tę mgboko l'ophu;
 mę iphemiphe ọbule,
 bu iya nụ tụa ụzu.
⁸ Tę iphe bụ ẹnyimu, nọnu kua ẹka.
 Iphe bụ ugvu, nọnu agụa
 egvu ekoshi l'ẹhu atso ẹphe ẹna.
⁹ T'ẹphe tųko nọdu l'ifu Ojejoje gụa egvu;
 kę l'ọobyawa okpe mgboko ikpe.
 Ndu mgboko l'ẹphe ha;
 bę oo-kpe ikpe, dų maa;
 hakwaarųphu ndiphe l'ẹphe ha
 enge, vudo nhamụnha.
99 Ọ kwa Ojejoje bụ eze;
 tę ndiphe nmahụkwa jijiji.
 Ọ nọ l'aba-eze iya l'eli cherobimu.
 Tę mgboko mgburumgburu
 nmahụkwa kpakpakpa.
² Ojejoje hakwa nshinu;
 mbụ onye ono, bu lę Záyọnu ono.
 E woliru iya; yọ ka
 iphe bụ mbakeshi nshinu.
³ T'ẹphe jaa ẹpha ngu,
 ha nshinu ajaja;
 mbụ ẹpha ngu ono,
 ndiphe atsụ egvu ono.
 Ọ dų nsọ.
⁴ Eze ọbu ha nshinu.
 Iphe adųje iya mma bụ ikpe,
 vudo nhamụnha.
 Ome iphe t'ọ vudo
 nhamụnha b'i meru;
 yọ ngųru angųru.
 L'ẹhu ụnwu Jékọpu b'i
 meru iphe vudo nhamụnha;
 bųru iphe dų mma.
⁵ Unu mejee tę Ojejoje,
 bụ Nchileke ayi dee ude.
 Unu nọdu iya l'iku ọkpa; baaru iya ẹja.
 Ọ dų nsọ.
⁶ Mosisu mę Éronu shi
 tsoru lę ndu achijeru Nchileke ẹja.

Sámẹlu eshi tsoru lę ndu shi
 akpọ-kuje ẹpha iya.
 O shi abųje; ẹphe -kpọ-ku
 ẹpha Ojejoje; yọ za ẹphe.
⁷ O shi anọduje l'urukpu,
 kpųru rogbodyongu kfuru yeru ẹphe.
 Ẹphe eshi edobeje ekemu iya;
 l'eme iphe ọ tọru ẹphe ọkpa iya.
⁸ Nggųbe Ojejoje,
 bụ Nchileke ayi;
 i shi azaję ẹphe teke ẹphe kpọ-kuru ngu.
 I shi ahųje ndu Ízurelu
 àhųhų teke ẹphe shisweru ụzo ngu.
 Obenu l'i shi bųru ẹphe Nchileke,
 agųjeru onye meru ẹji nvų.
⁹ Unu mejee tę Ojejoje,
 bụ Nchileke ayi dee ude.
 Unu nọdu l'ugvu iya,
 dų nsọ; baaru iya ẹja;
 kęle Ojejoje, bụ Nchileke ayi dų nsọ.

Egvu-ọma, e gude ekele Ojejoje ekele

100 Unu tụa ụzu ẹhu-ọtso-ẹna;
 gude kwabę Ojejoje ugvu;
 unubę ụnwu eliphe l'unu ha.
² Unu gude ẹhu-ọtso-ẹna;
 jeeru Ojejoje ozi.
 Unu gude egvu
 ẹhu-ọtso-ẹna bya iya l'ifu.
³ Unu makwaru l'ọ kwa
 Ojejoje bụ Nchileke.
 Ọ bụ iya keru ayi;
 ayi abųru nk'iya.
 Ayi bụ ndibe iya;
 mbụ atųru, oochे nche.
⁴ Unu gude egvu-ekele
 bahų l'ọnu-nggamgbo iya.
 Unu egude egvu-ajaja
 jerua ogbodyufu iya.
 Unu kele iya ekele;
 jaa ya ajaja;
⁵ kęle Ojejoje bụ onye ọma.
 Obu, o yeru madzụ abųje ojejoje.
 Ọobųjeru o-me-g'o-kfuru
 tsube l'ọgbo sweru ọgbo.

Egvu-ọma, Dévidi deru

101 Mu a-gų egvu kę n-yemobu ngu
 yele ikpe ngu, vudo nhamụnha.
 Mu a-gų egvu gude jaaa
 ngu ajaja; nggųbe Ojejoje.
² Ndzų mu; bę mu a-tọ nwẹhu
 mee t'ę b'ọ dų ẹka ụta a-dų iya.
 ?Bų teke ole bę ịi-kpakfuta mu?

Mu e-gude obu, uto ẹ ta dudu
 buru le nke mu.
 3 Ẹ to dudu iphe du eji,
 mu ekwe t'o shita mu ifu.
 Umere ndu ẹ te etsodu
 okpobe okfu ono du mu ashi;
 ophu 'o nwedu iphe mu l'ephe emegba.
 4 Ndu uto ephe gberu nggo;
 be mu edobeje ote-anya.
 Ẹ t'o dudu iphe mu l'ejo iphe gba.
 5 Ndu anoduje ekfuru ibe ephe okfu-azu;
 be mu e-me t'ephe yifu.
 Ndu etu onwephe iphe igwe charu;
 me ndu eku onwephe ekuku;
 be mu ta atakwaru nshi.
 6 Ndu, bu o-me-g'o-kfuru
 l'alj-a;
 be mu a-nodu eleta anya;
 k'ophu mu l'ephe
 e-buwaruru jeye.
 Onye uto ẹ ta dudu l'iphe
 oome e-mekochaa l'ejeru mu ozi.
 7 Ẹ to dudu ndu eregede;
 m'oo onye lanu, mu ekwe
 t'o buru le nke mu.
 Ophu o dukwa ndu ntumatu
 m'oo onye lanu, mu ekwe
 t'o vudo mu l'ifu.
 8 Utsu mboku-mboku;
 be mu e-meje t'iphe bu
 ndu akirishi, no l'alj-a gvụ.
 Mu a-tuko iphe bu ndu ejo iphe
 bufu le mkpukpu ke Ojejoje.

Ekfukfu, onye eje iphe-ehuka ekfu anu Nchileke

*Okfu, o kfuru teke ike agvu iya agvugvu; guru aphu,
 no iya l'obu nu Ojejoje*

102 Nunua ekfukfu, mu ekfu
 anu ngu nggube Ojejoje;
 te mkpu, mu echi runua ngu nchi.
 2 Ba aghakwaru mu azu
 teke mu no l'iphe-ehuka-a.
 Ngabekwa nchi;
 za mu oku egwegwa
 teke mu kuru ngu;
 3 kele ndzu mu ephukahuwa
 l'o bu enwuru-oku.
 Ehu mu l'o ha enwukota
 mu phuraphura l'o bu icheku-oku.
 4 E mewaru mu;
 mu akpo nkụ l'o bu eswa.
 O mewaru; ekpiri nri echihu mu.
 5 Oke ude, mu anoduje

atsụ mewaru; mu agvụ.
 O buwa okpu wushiru.
 6 Mu du l'o bu udele l'echi-egu;
 mbu l'o bu mgbashi,
 beru l'eke egbara kfuru.
 7 Mu -zeru; muru anya;
 be mu aduje l'o bu nwenu,
 beru nkinyi iya l'eli okpotsu-ulo.
 8 Ndu ohogu mu anoduje aja
 mu ewena mkpurumkpuru.
 Mu buwa iphe ndu mu du
 ashi gude ako onu.
 9 O bu ntụ be mu erije;
 yo buru mu nri.
 Mu ewojeru anya-mini
 gwakobe l'iphe mu angu angungu.
 10 Iphe kparu iya nu aburu
 l'ehu gbanwuhuru ngu oku;
 ke l'i paliru mu imeli imeli; buhaa mu aka.
 11 Ndu mu duwa l'o bu
 nwa onyonyo urenyashi.
 Mu nwukotawaru kpa l'o bu eswa.
 12 Obenu le nggube Ojejoje
 a-no l'aba-eze ngu gbururu jeye le gbururu;
 ophu 'o nwedu l'a azaha
 ngu azaha tsube l'ogbo sweru l'ogbo.
 13 Ii-gbeshikwa-a phuru Zayonu imiko;
 ke l'o ruwaru teke o-tuba ngu l'obu;
 mbu l'oge teke ono, a fotaru
 afota dobe ono ruwaru;
 14 kele mkpuma iya du
 ndu ejeru ngu ozi mkpa.
 Obuje; o -kpo udzu tu;
 imiko iya adu ephe nshinu.
 15 Iphe bu mbakeshi a-nodu
 atsụ nggube Ojejoje egvu.
 Iphe bu ndu eze, nokota le
 mgboko l'ephe ha a-nodu
 akwabẹ odu-biribiri ngu ugvu;
 16 kele Ojejoje e-gude aka iya
 kpukwazi Zayonu;
 gude odu-biribiri iya lufuta.
 17 Oo-nu ekfukfu, ndu ẹ ta
 dudu ege o haru ephe ekfu anu iya;
 ophu oolephudu aroro,
 ephe aro iya l'anya.
 18 T'e dee owaa l'ekwo doberu
 ogbo ophu abya nu;
 k'ophu ndu ophu, ẹ te
 egbe atsutadua ime ephe
 e-tu Ojejoje epha.
 19 Le Ojejoje shikwa l'eze-ulo
 iya l'ephekerephe;
 o shi l'imigwe gbua igo le mgboko;

²⁰ Ọ tẹ ya nọ ude, ndu mkpọro atsụ;
shi ẹge ono tufu ndu
e kperu nkfugbu.

²¹ Ọo ya bụ t'a raa kẹ
Ojejoje arara lẹ Záyonu;
jaa ya ajaja lẹ Jerúsalemu

²² teke iphe bụ mbakeshi;
mẹ alì-eze ndiphe l'ọ ha
e-dzukobe t'ẹphe baaru Ojejoje ẹja.

²³ Nchileke nafuwaru mu ike l'okorọbya;
ọ nafuwaru mu ndzụ l'ike.

²⁴ Tọ dụ iya bụ; mu asụ:
Nggube Nchileke mu;
be ewofushinu nụ mu;
l'ẹ b'ọ dụ ẹge mu nọ-bewaru;
lẹ nggubedua a-nọkwa
tsube l'ogbo sweru ogbo.

²⁵ Lẹ mbulembu kpọ bụ
nggubedua turu ntọ-l'alì mgboko l'ọ ha.
Yọ bukwaru ngu phụ;
bẹ gude ẹka ngu mee igwe.

²⁶ Iphe ono l'ọ ha e-mekochaa laa l'iyi.
Obenu lẹ nggubedua l'a-dụ ẹge ì dụ.
L'ẹphe ha e-mekochaa
kashìhu l'ọ bụ uwe.
Yọ bụru ẹge-a aagbanweje uwe-wa;
bẹ ii-mekochaa gbanwee ẹphe;
nk'ẹphe agvụ.

²⁷ Obenu lẹ nggubedua
bulephu onye ì bụ b'ì bụ;
nọduwa ẹge ìi-nọ jeye lẹ tutu yoyo.

²⁸ Unwegirima, ndu ejeru
ngu ozi l'e-buru l'ẹke jino;
awa ẹphe nguru anguru l'ifu ngu.

Egvu, Dévidi deru

103 Tẹ mbẹdua jaa Ojejoje ajaja.
Tẹ iphe bụ iphe nọ mu l'ẹhu;
jaa onye ono, ẹpha iya dụ nsọ ono ajaja.

² Tẹ mbẹdua jaa Ojejoje ajaja;
k'ọphu ẹ t'ọ dudu uru,
eeritaje iya l'ẹka m'ọo nanu, mu a-zaha:

³ Ọogujeru mu nvu l'ẹjo iphe mu meru l'ọ ha;
l'emeje tẹ mu ka mma l'iphe
bụ iphe eme mu nụ.

⁴ Ọogbafutaje mu; shi ẹge ono dobe mu ndzụ.
Oogudeje n-yemobu iya;
mẹ obu-imiko iya gbaa mu mgburumgburu.

⁵ Oogudeje iphe dụ mma
nụ-jia mu ẹpho;
l'emeje tẹ mu laa azu
lẹ nwẹpa l'ọ bụ ugo.

⁶ Ojejoje ekpeje eyeru ndu laakpa ẹhu;
l'emeje tẹ iphe gbaru ẹphe rube ẹphe.

⁷ O meru tẹ Mósísu maru iphe
bụ uche-obu yẹbe Ojejoje;
bya emee tẹ ndu Ízurelu
maru iphemiphe ọbule, oome.

⁸ Ojejoje bụ onye aphuje imiko;
bya aburu onye emeje
eze-iphe-ọma.

Ẹhu te eghujedu iya
eghughu ẹgwegwa.
Ooyejeru madzụ obu yeru
iya ẹya k'etsutsu iya.

⁹ E tọo bajẹdu mbà tekenteke;
ọphu ọovujedu ọvuma jeyawaru.

¹⁰ Ẹ too mejedu eyeru ayi
l'ẹge ẹjo iphe ayi meru ha;
ọphu ọokfujedu ayi ụgwo
iphe dụ ẹji, ayi emebe;

¹¹ kẹ l'ọ bụ ẹge igwe nọ-bebe
alì oreke-imeli bụ ẹge ọ habe nshinu;
mbụ n-yemobu, o yeru ndu atsụ iya egvu.

¹² Yọ bụru ẹge ụzo
ẹnyanwu-ahata teberu ẹnya
l'uzo ẹnyanwu-arịba;
bụ ẹge ẹke o wofuru emeswe,
ayi mesweru iya je edobe
teberu ẹnya l'ẹke ayi nọ.

¹³ Ọ bụ ẹge nna aphujeru unwu iya imiko;
bụ ẹge Ojejoje aphujeru
ndu atsụ iya egvu imiko;

¹⁴ kẹ l'ọ bụ iya maru ẹge e gude mee ayi.
Ọonyataje l'ọ bụ ẹja mmanu bẹ ayi bụ.

¹⁵ Madzụ bẹ ndzụ iya dụ l'ọ bụ ẹswa.
Ọonoduje evu rikarika
l'ọ bụ okoko, nọ l'ẹgu.

¹⁶ Phẹrephere -pheshile iya phu nwanshi;
yo phukashìhu; ẹke o shi nọdu
ta anyatahẹdu iya ọdo.

¹⁷ Obenu lẹ ndu atsụ Ojejoje egvu;
bẹ Ojejoje eyejeru obu
tsube l'ede-nwede rua ede-nwede.
Odobẹ-ẹka-ndoo ya

adujekwaruphu ndu ọphu
jeye lẹ nwanwanwanwa;
¹⁸ mbụ lẹ ndu ọphu edobeje ọgba-ndzụ iya;
nyata dobe ekemu, ọ turu doberu ẹphe.

¹⁹ Ojejoje mewaru t'aba-eze iya
nguru anguru l'imigwe.
Abubu, ọ bụ eze b'ọ bụ rua ẹkemeke.

²⁰ Unubẹ unwu ojozi-imigwe
kẹ Ojejoje; unu jaa ya ajaja;
mbụ unubẹ ndu ike dụ;
bya aburu ndu eme okfu iya.

²¹ Unu jaa Ojejoje ajaja;
unubẹ unwu imigwe l'unu ha;

mbụ unubę ndu ozi iya,
eme iphe bụ uche obu iya.
22 Unu jaa Ojejoje ajaja;
unubę iphe o meru ememe
dobe l'ẹke ọ bụ eze.
Tę mbędua jakwaa Ojejoje ajaja.
104 Tę mbędua jaa Ojejoje ajaja.
Nggube Ojejoje,
bụ Nchileke mu;
i ha nshinu.
I gude ugву yele
ọdu-biribiri nmaa
onwongu l'ọ bụ onye nmaru ẹkwa.
2 Iphoro b'i yeru l'ọ bụ onye yeru uwe.
Imigwe l'ọ ha bụ
nggubedua phushiru iya l'ọ bụ ọlo-ékwa;
3 bya eworu uko ọlo ngu gbaa l'eli mini.
I meru urukpu; yọ bụru ụgbo-inya ngu;
Nggу atukojeru pherephere l'ẹbà ephe.
4 I meru pherephere;
yọ bụru nwozi ngu;
bya emee ọ-ta-chichichi ọku;
yọ bụru onye, iizije ozi.
5 Ọ bụ nggu tọru ntọ-l'alі mgboko l'ọ ha;
k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu l'e
nwungaa ya enwunga jeye lẹ tutu yoyo.
6 I woru eze ẹnyimu yee
mgboko l'ọ bụ uwe;
k'ọphu bụ lẹ mini
kpukotaru iphe bụ ugву ekpukpu.
7 Obenu l'ọo m̀bà b'ị baru mini;
yọ gbaa mgbalanụ.
Ọ nuleruphu ọra, ị nọ
l'imigwe raa; gbalaa.
8 Yo shi l'iphe bụ ugву ono;
kekashia lẹ nsụda lẹ nsụda;
tsokwaseru l'oswa ẹke,
ị tọru iya t'o shije.
9 Ị kpawaru iya oke ẹke ẹ tọo tsọ-swetajedu;
k'ọphu bụ l'ẹ t'o nwedu l'o
rimia mgboko erimi ọdo.
10 I mewaru tẹ mini shije
l'ogba gbaa geregere
kwasęru ọkpa-ugву.
Ootsojeru tųgbua mgbaku mgbaku ugву.
11 Yọ bụru iya echebeje ụnwu anụ,
bu l'ęgbudu mini angungu l'ephe ha.
Ọ kwa iya phụ bę
nkakfụ-igara-oswa egudeje
gboo onwiya ęgu mini.
12 Ụnwenu, ephe l'eli anọduje
l'iku mini ono kpaa ẹkfuna.
Ephe ebepheje l'ẹkali-oshi ono l'agụ egву.
13 Ọonoduje l'ẹke, o bu l'achjru

iphe bụ ugву ono mini.
Mgboko l'ọ ha bę iphe oome dų mma.
14 Ẽwu b'o meru; yoo fushije;
k'ọphu elu a-taję nri;
bya emee iphe-akoko dobe
tę madzų kojee; kọbe iphe l'alі;
15 gude iya kuta mее, madzų
a-ngųje t'ẹhu tsọ iya ẹna;
bya emeta manụ, emeje tẹ
ifu mų madzų amųmu;
mę nri, madzų erije nọdu ndzų.
16 Oshi Ojejoje bę ọogbaje mini ọhuma;
mbụ oshi sida ọphu nọ
l'ugву ugву Lébanonu,
bụ oshi ọphu o yeru l'onwiya.
17 Yọ bұru l'eli ẹke ono;
bę nwenu akpaję ẹkfuna.
Ọku-eswi-uda eworu oshi
payinu mee ufu iya.
18 Iphe butua l'iphe bụ
oke-ugву ono bụ
eghu-oswa.
Ndu ọphu, bụ ọgba
mkpuma aburu ẹke
nchi-ogbà anọduje ezeru ndzų.
19 O meru ọnwa dobe t'e gude iya gųje oge.
Ọphu, bụ ẹnyanwu amaru teke ya a-rija.
20 Ọobuje; teke i meru tẹ ọchi gbaa;
yọ bұru iya bụ lẹ nchi ejihu.
Iphe bұ anụ, bu l'oswa eshi
l'ẹke ọ nọ wufuta jeshia ọcho iphe oo-ri.
21 Agụ anọduje ede ekiri; l'achọ nri, oo-ri;
mbụ nri, shi Nchileke l'ẹka.
22 Ẽnyanwu -halęphu;
ephe anyigobe; lashia;
je eworu onwephe
domishia l'ogba ephe.
23 Madzų egbeshi teke ono jeshia l'ęgu.
Yọ nọdu l'ęgu jee ozi jeye l'urenyashi.
24 Nggube Ojejoje;
ozi, iijekota bukwa 'aguta aguta.
Iphemiphe ọbule ono
bukota mmamiphe nke ngu
b'i gude mekota iya;
mbụ lẹ mgboko l'ọ ha;
bę iphe jiru iya nų bukota
iphe nggubedua gude ẹka ngu mee.
25 Eze Ẽnyimu ha nshinu;
bya aha ụsa.
Yọ bұru l'ime iya;
bę ụnwu anụ, bұ 'aguta aguta bu;
mbụ iphe nọ ndzų;
ndu ọphu ha nshinu;
mę ndu ọphu ha nwanshi.

²⁶ Ọ bụ l'eli mini ono;
 bẹ ụgbo-mini ono eshije.
 Bụkwaru iya phụ;
 bẹ ẹjo agiyi ono, bụ nggu
 gude ẹka ngu mee ya;
 yọ nọdu iya ebu nggada.
²⁷ Iphemiphe ọbule ono;
 bụ nggu bẹ ẹphe chiko ele ẹnya l'ẹka
 t'i nuje ẹphe nri l'oge iya.
²⁸ Teke i nuru iya ẹphe;
 ẹphe achikobe iya l'onwẹphe.
 Teke i musaru ẹka;
 iphe dụ mma enwushihu;
 ẹphe egude iya rijia ẹpho.
²⁹ Teke i gharu ẹphe azụ;
 ẹphe atsulahaa egvu.
 I -nata ẹphe ume, ẹphe atụ;
 ẹphe anwushihu; bụru ẹja alị.
³⁰ Teke i kuru Ume ngu ye iya l'ẹhu;
 yọ bụru iphe e meru k'ophungu.
 Iimeje mgboko l'onwiya
 t'ọ dụ ophungu ophungu.
³¹ Tẹ ọdu-biribiri Ojejoje
 dukwa ẹge ọ dụ jeye tutu yoyo.
 Tẹ ozi, Ojejoje gude ẹka iya jee
 mekwa tẹ ẹhu tsọo ya ẹna;
³² mbụ onye abuje;
 o -lee mgboko ẹnya;
 yọ nmahu kpakpakpa.
 Teke ọ byaru ẹka l'eli ugву;
 ugву ọbu akpuhu tụtutu.
³³ Mu a-nọduje agụ egvu anụ
 Ojejoje lẹ ndzụ mu mgburumgburu.
 Mu a-nọduje agụ egvu aja
 Nchileke mu ajaja jeye teke mu a-nọ-bebe.
³⁴ Tẹ kẹ nk'iya-a, mu ari-a tsokwaa ya ẹna;
 kẹ l'iphe Ojejoje eme emeje t'ẹhu tsọo mu ẹna.
³⁵ Tẹ ndu ẹjo iya chihu lẹ
 mgboko gbaa mgburumgburu;
 ophu ndu akirishi
 'anọhekwa anono ophu.
 Tẹ mbẹdua jakwaa Ojejoje ajaja.
 T'ajaja bụru kẹ Ojejoje.
105 Unu kele Ojejoje ekele;
 unu akpọ-kua ẹpha iya.
 Unu mee t'iphe bụ
 mbakeshi maru iphe o meshiru.
² Unu guku iya l'egvu.
 Unu gụa egvu
 gude jaa ya ajaja.
 Unu kfukashia k'iphe
 bụ iphe dụ biribiri, ọonoduje eme.
³ Unu gude ẹpha iya,
 dụ nsọ ngaa ụnga.

T'iphe bụ ndu acho
 Ojejoje tee ẹswa.
⁴ Unu wojeru ẹnya dabẹ lẹ
 Ojejoje yele agburu-ẹhu iya!
 Unu achoje ifu iya
 mkpụrumkpuru!
⁵ Unu nyatakwa iphe biribiri;
 mẹ iphe-ophulenyia,
 o meshiru;
 yeru ikpe, o kpeshiru;
⁶ unubẹ eri nwozi iya,
 bụ Ébirihamu;
 unubẹ ụnwu Jékọpu,
 bụ ndu o gude ẹka iya fọta.
⁷ Ọ kwa iya bụ Ojejoje;
 bụru Nchileke ayi.
 Ikpe iya chiko mgboko
 vọo kfurukfuru.
⁸ Ndzụ ono, ọ gbaru ono;
 bẹ oodobeje jeye lẹ tutu yoyo.
 Iphe o kweru ụkwa iya;
 bẹ oomeje shi l'ogbo sweru ogbo.
⁹ Ndzụ ono yele Ébirihamu
 gbaru ono; mẹ angụ ono,
 o rifuru Áyizaku ono
¹⁰ b'o meru; yọ bụru ekemu l'ẹhu Jékọpu;
 bụru ogba-ndzụ, a-duru
 ndu Ízurelu jeye lẹ tutu yoyo.
¹¹ Ọ sụru ẹphe: "L'ọ ẹphe;
 bẹ ya a-nụ alị Kénanu
 t'ọ bụru òkè-iphe ẹphe ketaru."
¹² ? Ẹphe shi dụ ole teke ono.
 Ẹphe shi habe ahabe;
 bya aburu ndu
 mbyamụmbya l'alị ono.
¹³ Ẹphe shi etsojeru iphe bụ
 mbakeshi aghaphe.
 Ẹphe -shi l'alị-eze ọwaa;
 ẹphe akfufu lashia alị-eze ọdo.
¹⁴ Ophu ọ dudu onye
 o kweru t'ọ kpa ẹphe ẹhu.
 Ọ bụ okfu ẹhu ẹphe;
 b'o shi egudeje baaru ndu eze mba;
¹⁵ sụ ẹphe t'ẹphe be
 edenyikwa ndibe iya ono,
 ya fọtaru afọta ono ẹka;
 t'ẹ b'ọ dukwa iphe ẹphe
 e-me ndu ekfuchiru iya nụ.
¹⁶ O mebyishikotaru iphe
 bụ nri, ẹphe nweru enweru;
 shi ẹge ono mee t'ẹjo-ẹgu bya l'eliphe.
¹⁷ Yọ bya eye nwoke lanụ
 t'o vuru ẹphe ụzo.
 Nwoke ono bụ Jósẹfu;

mbụ onye ono,
e reru l'ọ bụ ohu ono.
18 Ẹphe t̄uru iya mkp̄oro l'ọkpa;
fubashia ya ọnya l'ọkpa;
bya eworu ajaba ígwè t̄a ya l'olu;
19 gbururu jeye teke okfu iya v̄uru.
Okfu, Ojejoje k̄furu emee
t'a maru l'ọ bụ onye
ire-lan̄u.
20 Ya ndono; eze ezia t'e je at̄ofu iya.
Onye b̄u ishi ọha at̄ofu iya; yo nweru onwiya.
21 Yo woru iya mee onye ishi l'ufu iya:
t'o letajeru iya ẹn̄ya l'ẹku iya l'ọ ha;
22 s̄u iya t'ọ h̄ùje ndu ishi
àh̄ùh̄ù teke d̄u iya mma.
Yo zije ndu b̄u ọguren̄ya
l'alì-eze iya mmamiphe.
23 T̄o d̄u iya b̄u; ndu Ízur̄elu alashia Íjiputu.
Ndibe Jék̄opu ejenu je
ab̄uru ndu, laru alala l'alì Hamu.
24 Ojejoje abya emee ndibe iya;
ẹphe az̄ùa az̄ùz̄ù; ha l'igwe;
shi ẹge ono kapyab̄e ndu ọhogu ẹphe.
25 Ȳo bya emee ndu Íjiputu;
ẹphe abya akp̄oo ndu Ízur̄elu ashi;
ch̄ilahaaru ẹphe ẹjo idzu.
26 Ȳo bya ezi nwozi;
mb̄u Mós̄isu; m̄e Ẹr̄onu,
b̄u onye ọ f̄otar̄u;
27 ẹphe eje emeshia
iphe-ọphul̄en̄ya nk'ia l'ẹke ẹphe n̄o;
bya ekoshigbaa ẹphe iphe
d̄u biribiri k̄e Ojejoje l̄e Hamu.
28 O meru t'ọchi je gbaa l'alì
ono mgburumgburu;
k̄ele ndu Íjiputu kwefuru okfu Nchileke íkè.
29 Ȳo bya emee mini, n̄o l'alì ẹphe;
ȳo gh̄okota mee.
Ẹma, n̄o iya n̄u anw̄ushihukota.
30 Mbara abya eji alì ẹphe;
mb̄u bya akw̄otsua nkwo;
bah̄utsua l'ẹke ndu ishi ẹphe azeje.
31 Ọ b̄ua okfu b'o k̄furu;
ijiji etsulaha a gbigbigbi;
mkp̄ur̄umkp̄u abya at̄uko alì ono t̄a.
32 Yo wota mini, ọoga an̄odu
ach̄iru ẹphe l'alì ono mee;
ȳo gh̄oo aka-mini; m̄e egbe-igwe;
33 t̄up̄yashia vaȳinu ẹphe;
m̄e oshi figu ẹphe;
mebyishikota iphe b̄u oshi, n̄o l'alì ono l'ọ ha.
34 Yo gbeshikwa ọdo bya
ekfua okfu; igube awata ephephe.
Ogu, etsu gbigbigbi ab̄uru 'aḡuta aḡuta;

35 bya at̄uko iphe b̄u iphe n̄o
ndz̄u, nweru ẹkwo l'alì ẹphe tagbua;
mb̄u t̄uko iphe ẹphe
meberu l'alì l'ọ ha t̄ap̄yashia.
36 Ȳo bya teke ono bya at̄uko
iphe b̄u ụnwu ẹphe; ndu ọphu,
b̄u ẹphe ime-ọdungu l'alì ono gwep̄yaa;
mb̄u t̄uko ụnwu ẹphe ndu
ọphu, b̄u ọkpara gbugee.
37 Ȳo bya edufuta ndu Ízur̄elu;
kpota mkp̄ola-ọcha
ȳele mkp̄ola-ododo kpojia ẹphe ẹka.
T'o nwe ụnwu k̄e ndu
Ízur̄elu; m'oo onye lan̄u,
a ch̄oru ach̄ocho.
38 Ẹhu at̄s̄o ndu Íjiputu
nt̄umatu l̄e ndu Ízur̄elu t̄ugbut̄suaru;
k̄e l'ẹphe shiwa at̄s̄u ndu Ízur̄elu ono egvu.
39 Ȳo bya egesaar̄u ẹphe
urukpu gude kpuchita ẹphe;
bya edoberu ẹphe ọku
t'ẹphe gude ph̄u iphoro l'ẹn̄yashi.
40 Ẹphe s̄uru t'a n̄u ẹphe nri;
Ojejoje abya ach̄iru ọkwà n̄u ẹphe;
gude nri, shi l'igwe n̄u-jia ẹphe ẹpho.
41 Yo kp̄uhaa oke mkp̄uma;
mini eshi iya ts̄oshihu;
l'at̄s̄o l'ọ b̄u nggele l'echi-egu ono;
42 k̄e l'ọ nyataru ụkwa iphe d̄u ns̄o,
o kweru nwozi iya, b̄u Ẹbirihamu.
43 Yo dufuta ndibe iya;
ẹhu at̄s̄o ẹphe ẹn̄a;
mb̄u ndu ono, ọ f̄otar̄u ono.
44 Yo woru alì ndu ọhodo woru n̄u ẹphe.
Ȳo b̄uru ẹke ndu ọdo
riru aph̄u iya; b̄e ẹphe wotar̄u;
ȳo b̄uru ọkè-iphe ẹphe;
45 k'ọphu ẹphe a-wata ome
ome-l'alì Ojejoje;
dobelaha ekemu, shi iya l'ẹka.
T'ajaja b̄uru k̄e Ojejoje.
106 T'ajaja b̄uru k̄e Ojejoje.
Unu kele Ojejoje ekele;
k̄e l'ọ b̄u onye, d̄u mma;
k̄ele n-yemobu nk'ia
an̄oje jeye l'ojejoje.
2 ?B̄u onye a-d̄u ike
t̄a ọnu ẹge iphe
Ojejoje eme habe nshinu?
T̄oo; ?nan̄u onye a-d̄u ike
tukota Ojejoje ẹpha iphe oomeebe.
3 Ọnu-oma b̄u k̄e ndu eme
iphe vudo nham̄n̄ha;
mb̄u ndu ono,

anọduje eme iphe dụ
mma tekenteke ono.
4 Nggube Ojejoje;
nyatakwa mu teke ịi-wata
okoshi lẹ ndibe ngu nọ ngu l'obu.
Gbakwaaru mu mkpu
teke ịi-bya ẹphe adzofuta;
5 k'ophu mu a-phụ k'oma,
i doberu ndu ị fọtaru;
tsokwaru phụ mba ono,
bụ nke ngu ono tee ẹswa;
mbụ tsoru ndu ono,
bụ òkè-iphe ngu ono jaa ngu ajaja.
6 Ayi meekwaru iphe dụ ẹji
ege nna ayi oche phẹ meru.
Ayi mewaru iphe dụ ẹji;
mee iphe ẹ ta dudu mma.
7 Teke nna ayi oche phẹ
shi nọdu lẹ Ịjiputu
bẹ iphe dụ biribiri,
i meshiru te shidu doo ẹphe ẹnya;
ophu ọ dudu ikpoto
iphe-oma ngu,
ono nweru ophu ẹphe nyataru.
Epe kwefuru ngu ikè
lẹ Eze Ẹnyimu Uswe.
8 Obenu l'o gude k'okfu ẹpha iya; dzofuta ẹphe;
k'ophu aa-maru l'okpehu iya ha nshinu.
9 Ọ baru Eze Ẹnyimu Uswe mba;
mini, nọ iya nụ atashihu.
Yo dua ẹphe swee echi mini
l'ọ bụ onye eswe l'echi-egu.
10 Ọ dzofutaru ẹphe l'ẹka ndu ọhogu ẹphe;
gbafuta ẹphe l'ẹka ndu ẹphe dụ ashị.
11 Mini rigbushikotaru ndu ọhogu ẹphe;
tọ dụ m'ọo bụ onye lanụ, waru nụ.
12 Ọ bụ teke ono; bẹ ẹphe
kwetaru l'iphe o kweru ụkwa
ememe bẹ oomeje.
Epe abya agwa egvu gude jaa ya ajaja.
13 Iphe ono b'ẹ ta nọdu ophu baru ishi;
ẹphe azahaa iphe ono,
o meru ono;
ophu ẹphe ejebua ya okpata ishi.
14 Epe erua l'echi-egu ono;
wata ome iphe egu iya agụ ẹphe.
Yọ bụru l'alị ono,
daburu swanmangu ono;
bẹ ẹphe dataru Nchileke.
15 Yọ nunu ẹphe iphe ẹphe sụru t'a nụ ẹphe;
nụtsua ya ẹphe; bya evuru
ẹjo iphe-ememe byabẹ ẹphe.
16 L'odu ndu Ịzurelu;
l'echi-egu ono;

b'o nweru ndu wataru
ogvuru Mosisu yele Ẹronu
ẹnya-kfurukfuru;
mbụ ndu ono, Ojejoje
fọtaru dobe iche ono.
17 Ya ndono; alị ekejahu ẹbo
lee Detanu;
bya atuko Ebiramu yele
ndu tso iya nụ lia lẹ ndzụ.
18 Ọku enwulihu;
dzukota ndu etsoje ẹphe.
Ọku ono atuko ndu akirishi ono dzukota.
19 Epe erua l'ugvu Horebu;
je egude mkpola-ododo
kpua nweswi dobe;
balahaaru iya ẹja l'ọ bụ nte.
20 Epe egude ọdu-biribiri kẹ Nchileke
gbanweta iphe a kpuru;
yọ dụ l'ọ bụ eswi, atajẹ ẹwu.
21 Epe azahaa Nchileke ono,
dzofutaru ẹphe ono;
mbụ onye ono, meru
iphe ha nshinu l'alị Ịjiputu;
22 bya emee iphe dụ biribiri l'alị Hamu;
bya emekwaaphu iphe dụ
egvu lẹ Eze Ẹnyimu Uswe ono.
23 Tọ dụ iya bụ; Nchileke asụ
lẹ ya e-mebyishi ẹphe.
Obenu lẹ Mosisu, bụ onye ọ fọtaru;
jeru je akfu-chia ụwara,
o shi abya; t'ẹ b'o gude
oke ẹhu-eghughu iya
mebyishikota ẹphe l'ẹphe ha.
24 E metsua; to nwehe iphe
ẹphe guberu ẹgiri alị ono.
Epe te kwe lẹ Nchileke
e-mekwadu iphe o kweru ụkwa iya.
25 Epe anoshia l'ulo-ékwa ẹphe;
wata ọgu aphụ; jịka ome
iphe Ojejoje sụru t'ẹphe mee.
26 Tọ dụ iya bụ; yo ribua lẹ ya
e-me t'ẹphe nwushihu l'echi-egu ono;
27 tẹmanu ya abya eruta
unwu ẹphe je eye ndu ọhogu ẹphe l'ẹka.
Epe achikashia ẹphe;
ẹphe agbaa nanụ nanụ;
dzuru ẹkemeke ọbule.
28 Epe egbeshi je eworu
onwephe gọo lẹ Bálụ-Peyo;
bya awata ori iphe e gude
gwaaru agwa, ẹ ta nọdu ndzụ.
29 Epe emee;
Ojejoje avulahaa ọvuma
k'ẹjo iphe, ẹphe eme.

Mgbonwu adakfutanu ephe.
³⁰ Ọle Finehasu gbeshiru bya egboo oḡu ono;
 shi ege ono mee tẹ
 mgbonwu ono kfuṣhi.
³¹ A ḡaru iya eya
 l'odobе-ẹka-ndoo, e-shi l'ẹhu iya
 sweru eri iya tsube l'ogbo sweru oḡbo.
³² L'ephe ruru lẹ mini Meriba;
 be ephe kpatsuru Ojejoje iwe.
 Mosisu eshi ephe l'ẹka
 kpata kpube onwiya.
³³ Ọ bu okfu l'ephe kwefuru
 Ume Nchileke ikẹ meru iphe
 Mosisu kfuṣu iphe ẹ tọ ga ekfudu.
³⁴ Ephe ajika l'ephe ta
 alu-gbudu ndu ono,
 ephe jekfuru l'alị ono;
 ege Ojejoje turu ephe ekemu;
 su t'ephe lu ephe.
³⁵ Iphe ephe mechiaru bu
 l'ephe lẹ ndu ono bya
 alu-gbalahaa nwanyi.
 Ephe l'ephe abya agbaa
 eghirigha; ephe awata ome ome-l'alị ndu ono.
³⁶ Ephe awata obaru agwa ndu ono eja.
 Iphe ono emekochaa buru onya; nma ephe.
³⁷ Ephe egude unwu ephe
 ndu k'unwoke lẹ ndu ke unwanyi;
 wata oḡwa ejo maa.
³⁸ Ephe awata oḡbushi unwu
 ephe, ẹ ta dudu iphe ephe meru;
 gude l'agwa nte ndu Kėnanu.
 Ephe egude mee unwu
 ephe ono merushia alị ono;
³⁹ bya eshikwaphu ege ono
 merushia onwephe;
 shi ege ono du l'ọ bu
 nwanyi ẹ te gudedu ire iya
 ẹka l'ẹke Nchileke nọ.
⁴⁰ Ọo ya meru iphe ẹhu
 ghulaharu Ojejoje eghughu
 l'ẹke ndibe iya nọ;
 yọ kpọ-yilahaaru ndu ono,
 bu ọkẹ-iphe iya ono ukuvu.
⁴¹ Yọ chiru ephe ye l'ẹka ndu oḡodo.
 Ndu ephe du ashị aburu eze; chilahaa ephe.
⁴² Ndu oḡogu ephe akpalahaa ephe ẹhu.
 Ndibe Nchileke abya anodu ephe l'ẹka.
⁴³ Ugbo olemole; b'ọ dzofutaru ephe.
 Ọ bu l'ẹke uche adujee ephe
 bu ege ephe e-shi kwefuru Ojejoje ikẹ.
 Ephe eshi ege ono kwaa
 l'ejo iphe ephe; nodu iya yifu.
⁴⁴ Ọle oobuje; iphe-ẹhuka

-byakfuta ephe; ephe -raku Nchileke;
 yo rua ya l'ẹhu eḡwegwa;
 yọ nua olu ephe.
⁴⁵ Yo gude okfu ẹhu ephe
 nyata oḡba-ndzu iya;
 gude ke l'o yeru ephe obu selaa ẹka azu;
⁴⁶ mee t'iphe bu ndu kpuru
 ephe lẹ ndzu phuru ephe imiko.
⁴⁷ Nḡḡube Ojejoje,
 bu Nchileke ayi;
 dzofutanu ayi.
 Shinu l'iphe bu mbakeshi
 ono chilata ayi odo;
 k'ophu ayi e-tu ngu epha;
 nḡḡube onye ono, du nsọ ono.
⁴⁸ T'ajaja buru ke Ojejoje;
 bu Nchileke ke ndu Izurulu
 gbururu jeye lẹ gbururu.
 T'onymonye obule sukwa: "Ono ege o du!"
 T'ajaja buru ke Ojejoje!
107 Unu kele Ojejoje ekele;
 ke l'ọ bu onye, du mma.
 N-yemobu nk'iya anoje jeye lẹ tutu yoyo.
² Tẹ ndu Ojejoje gbafutaru kfu ya;
 mbu ndu o gbataru l'ẹka ndu ephe du ashị;
³ ndu ono, o shi l'iphe bu
 mbakeshi chikobe ono;
 mbu ndu ono, o jeru l'uzo
 enyanwu-ahata; jee l'uzo enyanwu-ariba;
 jee l'uzo isheli; jee l'uzo
 oḡhuda je erukobe ono.
⁴ O nweru ndu ophu bu
 l'echi-egu be ephe tsoru l'aghaphe;
 mbu l'alị, daburu
 swanmangu, ẹ ta dudu iphe nọ iya nu.
 Ophu ephe amadu uzo,
 ephe e-shi jerua mkpukpu, ephe e-buru.
⁵ Egu ḡuru ephe; mini agwa ephe.
 Ephe anodu l'ẹke ono
 leswee enya lẹ ndzu.
⁶ Tọ du iya bu; ephe araku
 Ojejoje teke ono, ephe nọ l'iphe-ẹhuka ono;
 yọ bya anafuta ephe.
⁷ Yọ bya edua ephe shia uzo,
 vudo nhamunha;
 durua ephe mkpukpu ẹke, ephe e-buru.
⁸ T'ephe kele Ojejoje ekele
 l'o yenukaru ephe obu;
 me ke l'odonoduje emeru
 unwu eliphe iphe du biribiri;
⁹ ke l'onye mini agu;
 be onuje mini t'ọ nua.
 Yo gude iphe du mma
 nu-jia onye, eḡu agu epho.

¹⁰ O nweru ndu ọpһu shi ọdu
 l'ẹke gbaru ọchi; ụzo echishihu ẹphe:
 bụru ndu, ọ lẹ mkpọro;
 l'ẹje iphe-ẹhuka l'ẹke e gude
 mkpa kee ẹphe ẹgbu.
¹¹ Ishi iya aburu l'ẹphe kwefuru ikè;
 jika ome okfu Nchileke.
 Ẹphe eworu ẹgiri idzu,
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ chiru ẹphe fua l'alị.
¹² Tọ dụ iya bụ;
 yọ paru ẹphe haa;
 ẹphe ejelahaа ozi mkpọnwehu.
 Ẹphe ejee ya jeye;
 ẹphe ebehuje ebehu daa.
 Tọ dụ onye, gbaru ẹphe mkpu.
¹³ Tọ dụ iya bụ; ẹphe araku
 Ojejoje teke ono, ẹphe ọ l'iphe-ẹhuka ono.
 Yọ bya anafuta ẹphe.
¹⁴ Yọ bya edufuta ẹphe l'ẹke ono,
 agba ọchi, ụzo chishihuru ẹphe ono;
 bya agbabushia mkpa ono,
 e shi gude kee ẹphe ẹgbu ono.
¹⁵ T'ẹphe kele Ojejoje ekele
 l'o yenukaru ẹphe obu;
 mẹ kẹ l'ọnoduje emeru
 ndiphe iphe dụ biribiri;
¹⁶ kẹ l'ọonyakashije
 ọgu-nggamgbo, a kparu l'ígwè;
 bya egbubushia
 mgboro-ígwè,
 e gude gbachishia ụzo.
¹⁷ O nweru ndu ọpһu wataru ome eswe.
 Mkpata iya aburu l'ẹphe
 kwefuru Nchileke ikè.
 E menwuwa ẹphe ẹhu;
 okfu l'ẹphe meru iphe dụ ẹji.
¹⁸ Yọ kpọo ẹphe nri;
 k'ọpһu bụ l'ọ phọduwaru-a
 nwinyi-nvọ; mẹ ẹphe anwushihu.
¹⁹ Tọ dụ iya bụ; ẹphe araku
 Ojejoje teke ono, ẹphe ọ l'iphe-ẹhuka ono.
 Yọ bya anafuta ẹphe.
²⁰ Yọ bụru okfu b'o kfuru
 nwenkinyi;
 ẹhu akọkota ẹphe mma;
 shi ẹge ono dobe ẹphe ndzụ.
²¹ T'ẹphe kele Ojejoje ekele
 l'o yenukaru ẹphe obu;
 mẹ kẹ l'ọnoduje emeru
 unwu eliphe iphe dụ biribiri;
²² T'ẹphe gwoo ngweja-ekele nụ iya.
 Ẹphe agua egvu ekele
 gude mee t'a maru ẹge iphe oome habe.

²³ O nweru ndu ọpһu gude
 ụgbo-mini tsoru
 eze ẹnyimu; l'agba nghọ.
²⁴ Ndu onanu phuru ozi, Ojejoje jeru;
 ẹphe phuru ozi, dụ biribiri,
 o jeru l'echi ebo mini;
²⁵ kẹ l'ọ bụ-a okfu b'o kfuru l'onu;
 oke pherephere awata ephephe.
 Yo shi ẹge ono mee;
 oke eyii awata atutu.
²⁶ Ụgbo-mini ẹphe ephelihuje
 oreke-imeli;
 yọ bya bya atsua ọtsu l'echi ebo.
 Oke iphe-ẹhuka ono,
 ẹphe eje ono emee;
 obu azashihukota ẹphe.
²⁷ Ẹphe angalahaа anganga;
 l'akpọ garigari l'ọ bụ ndu mee guderu.
 Mmamiphe ẹphe l'ọ ha
 aburu ẹphe ọ-la-l'iyi.
²⁸ Ya ndono; ẹphe araku
 Ojejoje teke ono, ẹphe ọ
 l'iphe-ẹhuka ono;
 yọ bya anafuta ẹphe.
²⁹ O meru oke eyii mini ono; yọ dazita.
 Yọ bya abaaru oke pherephere mba;
 yọ daa shikongu.
³⁰ Ẹhu atsolahaа ẹphe ẹna l'ọ dazitaru ono.
 Yo dua ẹphe jeye ẹphe
 ejerua ọdu ụgbo-mini l'ẹke ẹphe eje.
³¹ T'ẹphe kele Ojejoje ekele
 l'o yenukaru ẹphe obu;
 mẹ kẹ l'ọnoduje emeru
 unwu eliphe iphe dụ biribiri;
³² T'ẹphe kutsee ya ekutsee l'edzudzu ọha.
 Ẹphe etua ya ẹpha l'ẹke
 ndu bụ ọgurenya dọru.
³³ Ẹnyimu b'o meru;
 yọ ghọo echi-ẹgu;
 bya emee nggele;
 yọ bụru alị, ọkponku.
³⁴ O meru alị, bụ alị-ọtsu;
 yọ bụru kpakiri kpakiri
 alị-únú;
 kẹle ndu shi buru iya nụ
 menukaru ejo iphe.
³⁵ Echi-ẹgu b'o meru;
 yọ bụru okpuru, mini jiru ejiji;
 bya emee alị ọkponku;
 yọ ghọo ishi nggele.
³⁶ Yọ bụru ẹke dụ ẹge ono;
 b'o dutaru ndu ẹgu agụ
 je edobe t'ẹphe buru.
 Ẹphe anọdu l'ẹke ono;

bụru mkpukpu nk'ephe.
³⁷ Ẹphe abya akọo okfu;
 bya akushia akpuru vayinu l'ẹke ono;
 yọ mia iphe dọ egvu.
³⁸ Ọ ọrọ ẹphe ọnu-ọma;
 ẹphe abya azua zụ-jia ẹgu;
 ọpflu o kwedu tẹ elu ẹphe laa alị.
³⁹ Ọle e mekocharu;
 Ojejoje egude mkpamehu;
 mẹ iphe-ẹhuka yele aphụ lọ-zita ẹphe.
 Ẹphe awata ọla alị.
⁴⁰ Onye ono, ewodaje ndu
 a maru ẹpha ẹphe alị ono;
 emee ẹphe;
 ẹphe aghaphelaha l'alị,
 daburu swanmangu,
 ẹ ta dudu ọzo, nọ iya nọ.
⁴¹ Obekwanu lẹ ndu ẹ-ta dudu
 ẹge ọ haru ẹphe;
 b'ọ setaru l'ẹka;
 sefuta l'iphe-ẹhuka, ẹphe eje.
 Yọ bya emee; ndibe ẹphe;
 ẹphe azushilaha l'ọ bụ aturu.
⁴² Ndu obu ẹphe ọrọ iphoro abuje;
 ẹphe -phua iphe ono;
 ẹphe etee ẹswa.
 Obenu lẹ ndu eme iphe ẹ-te
 vudodu nhamunha abuje;
 ẹphe -phua ya; yọ kpọo ẹphe okfu.
⁴³ Tẹ ndu maru iphe wokwaru
 iphe-a kwakọbe l'ime obu ẹphe.
 Ẹphe arije k'ẹge n-yemobu
 Ojejoje hatabe nshinu!

Egvu-ọma, Dévidi deru

108 Nggube Nchileke;
 obu shihukwaru mu ike;
 k'ọpflu bụ lẹ mu e-gude
 obu mu l'ọ ha ọa egvu; kọaru ngu nkwa.
² Unu tehu mọru ẹnya;
 unubẹ ogumogu; mẹ ọbo;
 kẹle mbẹdua e-gudekwa
 egvu ọ-tee nchi-abọhu lẹ mgbenya.
³ Mu a-nọdu l'ifu iphe bụ
 mbakeshi jaa ngu ajaja; nggube Ojejoje.
 Mu anọdukwapfu
 l'edzudzu ọha ọaru ngu egvu;
⁴ kẹle n-yemobu ngu ha nshinu.
 Ọ tuko imigwe l'ọ ha kakọta l'eli.
 Abubu, ị bụ o-me-g'ọ-kfuru
 atuko akpamigwe dzuru.
⁵ Koshinu ndiphe ẹge ị hatebe nshinu;
 mbụ l'ị nọ-ghataru
 akpamigwe anọghata;

tẹ ndiphe mgburumgburu
 phụ ẹge ị dọ-be biribiri.
⁶ Gudenu agburu-ẹhu ngu
 dzofuta ayi.
 Ngguz aza ayi oku;
 k'ọpflu ee-shi ẹge ono dzọo ndu i yeru obu.
⁷ Nchileke nọwa l'ulo iya,
 dọ nsọ kfua okfu; sụ:
 "Lẹ ya a-tụ okokooko
 gude kee alị ndu Shékemu;
 bya ewota nsuda Súkọtu washia.
⁸ Giledu bụ nk'iya;
 Manáse aburu nk'iya
 Ífuremu bụ okpu, ya kpu l'ishi.
 Júda aburu mgboro-eze,
 ya apajẹ l'ẹka.
⁹ Móabu bụ efere, ya akwoje ọkpa;
 Édọmu aburu ẹke ya
 eyeshije akpọkpa iya dobe.
 Ndu Filisutiya;
 bẹ ya a-turu okokooko kpua."
¹⁰ ?Bụ onye e-duru mu
 je edobe lẹ mkpukpu ono,
 a kpuru kpushia ya ike ono?
 ?Bụ onye e-duru mu duba lẹ Édọmu?
¹¹ Ọ kwa nggube Nchileke bụ onye ọbu.
 Obenu l'ị jikawaru ayi.
 Ọpflu iitsojehedu ndu soja ayi l'eje ọgu.
¹² Yenuru ayi ẹka; t'ayi
 mekputa ndu ọhogu ayi;
 kẹ l'ẹka ọpflu ndiphe
 eyetaru madzụ kwa iphe mmanu b'ọ bụ.
¹³ Obenu lẹ Nchileke -nọduwa
 l'ẹke iya nk'ayi;
 bẹ ayi e-mekputa-a ndu ọhogu ayi.
 Yọ dzọo ndu ọhogu ayi ono pyakapyaka.

Egvu-ọ ma, Dévidi deru nọ onye ishi egvu

109 Nggube Nchileke,
 bụ onye mu anọduje aja ajaja;
 byiko; ba adahukwa mu nkichi;
² kẹle ndu akirishi;
 mẹ ndu ẹregede gbaewaru mu ẹjo okfu;
 l'atụ ntumatu ekpu mu.
³ Ẹphe gudewa okfu ndumashi
 gbaa mu mgburumgburu.
 Ẹphe abya etso mu okfu;
 l'ẹ b'ọ dọ iphe mu meru ẹphe.
⁴ Teke mu mekoshiru ẹphe l'ọ
 bụ ndu ọnyà mu;
 ẹphebedua ebolaha mu ibo.
 Obenu lẹ mbẹdua bụ
 onye anọduje ekfu anọ
 Nchileke; l'ekfushi iya ike.

⁵ Ẹphe egudeje ẹjo iphe
 kfụa mu ụgwo iphe-ọma, mu meru ẹphe.
 Mbẹdua wotaru ẹphe l'ọ bụ ndu ọnyà mu.
 Ẹphebedua egude ashị,
 ẹphe kpọru mu l'akfụ mu ụgwo iya.
⁶ Yenu ẹjo madzụ t'ọ je ekechia ya ụzo.
 Zinua onye a-nọdu agba iya
 ire t'ọ je evudo iya l'ifu gbaa ya ekebe.
⁷ Teke e kperu iya ikpe;
 t'ọ nmakwa iya.
 Tẹ Nchileke gụkwaru ekfukfu,
 ookfu anụ iya ye l'iphe dụ ẹji, o meru.
⁸ Tẹ ndzụ iya gbakwaa kwo.
 T'onye ọdo nọ-chikwaa
 ẹnya iya l'ọje ozi, o shi ẹje. †
⁹ T'ọ tọkwaa ụnwu iya ogbe;
 haa nyee ya l'ulo-maa.
¹⁰ T'ụnwegirima iya
 kwakwaa l'esu-ụzo;
 l'arọ arọ.
 T'a chifukwa ẹphe
 l'ọkpụ-ufu ẹke ẹphe bu!
¹¹ Tẹ ndu o ji ụgwo byakwa
 bya egwoo iphe o nweru l'ọ ha.
 Tẹ ndu ẹ ta madu ẹke
 ẹphe shi tụtukwa akanya,
 o seru esese gwota.
¹² T'ẹ b'ọ dükwa onye
 e-meru iya iphe-ọma.
 Ọphu ọ dükwa onye
 a-phuru ụnwegirima,
 ọ tọru ogbe imiko.
¹³ T'awa iya chihukwa.
 T'ẹphe bükwaru ndu,
 a zaharu azaha l'ogbo ọphu abya nụ.
¹⁴ Tẹ Ojejoje ba azahakwa
 ẹjo iphe, nna iya oche phẹ meshiru.
 Ọphu o fufukwa iphe dụ ẹji,
 nne iya meru efufu lẹ phuu.
¹⁵ T'ẹjo iphe, ẹphe meshiru
 nọdukwa Ojejoje l'ifu tekenteke;
 k'ọphu oo-me t'ẹphe chihu
 lẹ mgboko; t'ẹ ba
 anyatahẹ ẹphe anyata ọphu;
¹⁶ kẹ l'ẹ tọ rijedu kẹ
 t'ọ meeru madzụ iphe-ọma.
 Iphe ooshibejehia ite iya
 bụ ẹge oo-me t'ẹ wofu ndu ụkpa;
 ndu ẹ-ta dudu ẹge ọ haru ẹphe;
 mẹ ndu obu tọfuru atọfu.
¹⁷ Keshinu iphe aduje iya mma
 bụ oburu madzụ ọnu;

tẹ yẹbedua bükwaru onye a turu ọnu.
 Keshinu ọgoru madzụ ọnu aduje iya ẹji;
 t'ẹ b'ọ dükwa onye a-ọru iya ọnu.
¹⁸ Keshinu ọ bụ ẹge oye uwe
 dụ iya ntse bụ ẹge oburu madzụ ọnu dụ iya;
 tẹ mburọnu ono tsokwaru
 iya phụ l'ọ bụ mini tsoba iya l'ẹpho;
 mbụ tsọ l'ọ bụ manụ tsoba iya l'ọkpu.
¹⁹ T'a phukpukwaa ya ẹya l'ọ
 bụ onye a phukpuru ukpo.
 E kee ya ẹya l'ọ bụ onye
 e keru akpọ l'ukfu jeye lẹ gbururu.
²⁰ T'iphe ono, mu gushiru ono
 bükwaru ụgwo,
 Ojejoje a-kfụ ndu ono,
 anọduje ebo mu ibo ono;
 mbụ ndu ono, anọduje
 ekfuru mu ẹjo-okfu ono.
²¹ Obenu nggube Ojejoje,
 bụ Nnajiufu mu;
 gudenu k'okfu ẹpha ngu meeru mu ọhuma.
 Gudenu kẹ n-yemobu ngu ono,
 dụnukaru mma ono nafuta mu;
²² kẹle mu bụ onye ụkpa;
 bya aburu onye ẹ ta dudu ẹge ọ haru mu.
 E mewaru mu iphe ruru mu lẹ meji.
²³ Mu nọkwa inyoki-inyoki
 l'ọ bụ nwonyonyo urenyashi;
 a nmakofuwaru mu l'ọ bụ
 onye anmakofu igube.
²⁴ Ikpere mu ta dūhedu ọphu
 shihuru ike l'ẹke ẹgu eme mu.
 Mu lawaru ẹhu bụwarua ọkpu.
²⁵ Nta-a bẹ ndu ebo mu ibo;
 nọ l'ezu mu okfu.
 Ẹphe -phụa mu;
 ẹphe ekwe l'ishi;
 sụ mu họ.
²⁶ Yenuru mu ẹka nggube
 Ojejoje, bụ Nchileke mu.
 Gudenu kẹ n-yemobu ngu;
 dzọo mu.
²⁷ Menua t'ẹphe maru
 l'ọo nggu b'ọ shi l'ẹka;
 mbụ t'ẹphe maru l'ọo nggube Ojejoje;
 bẹ meru iya nụ l'onwongu.
²⁸ Ẹphe a-nọdukwaru eburu mu ọnu;
 obenu lẹ nggubedua a-nọdu agoru mu ọnu.
 Ẹphe -tso mu ọgu;
 bẹ ee-mee ẹphe iphe-iphere.
 Obenu lẹ mụbe nwozi ngu
 bụlephu ẹswa bẹ mu a-nọdu ete.
²⁹ Ndu anọduje ebo mu ibo;
 bẹ ee-ye iphere l'ọ bụ onye yeru uwe.

† Ndu 1:20

A phukpua ẹphe iphere
 l'ọ bụ onye a phukpuru ukpo.
³⁰ Mu e-gude ọnu mu kutsee
 Ojejoje ọkpobe ekutsee;
 mbụ nọdu l'edzudzu ọha jaa ya ajaja;
³¹ kẹ l'oovudoje onye ẹ-ta dudu
 ẹge ọ haru iya l'azụ; †
 dzọọ ya l'ẹka ndu ekpe iya nkfugbu.

Egву-ọma, Dévidi deru

110 Nchileke sụru Nnajiufu mu:
 “Nọdu iya l'ẹka-utara;
 jeye teke ya e-me ndu ọhogu ngu
 t'ẹphe bụru iphe
 ịi-dzọpyabe l'ọkpa.” ††
² Ojejoje a-nọ lẹ Záyọnu;
 nụ ngu mgboro,
 ekoshi ẹge ike ngu habe nshinu.
 Ọo-sụ ngu: “T'ị bụru Eze
 chịa ndu ọhogu ngu!”
³ Ndu soja ngu; bẹ ọo-nọdu
 ehe uhere oje ọgu teke ọgu daru.
 Ọ bụ ẹge ịji nchi-abọhu
 anọduje ada;
 bụ ẹge ụnwu-okorọbya ngu
 a-wụ-kfuta ngu l'ugvu ono, dụ nsọ ono.
⁴ Ojejoje ribuwaru iya;
 ọphu ọogba-nwehedu iphe o kfulu.
 Ọ sụru: “L'ị-bụru onye
 achijeru Nchileke ẹja jeye lẹ tutu yoyo
 ẹge Melikizedeku bụ iya.” ‡
⁵ Nnajiufu nọ nggube Ojejoje l'ẹka-utara.
 Ndu eze bẹ oo-gwe
 rakaraka mbọku,
 iphe e-ghu iya eghughu.
⁶ Oo-kpe iphe bụ mbakeshi ikpe;
 kụa odzu madzụ l'ikpo;
 bya achịko ndu achị
 mgboko l'ẹphe ha gwee ogwe ujimu.
⁷ Ọ bụ lẹ nggele,
 nọ l'iku esu-uzo;
 bẹ ọo-ngụ mini;
 shi iya;
 mee ya t'ọ palia ishi.
111 T'ajaja bụru kẹ Ojejoje.
 Mu e-gude obu mu l'ọ ha kutsee Ojejoje.
 Mu e-kutsee iya l'ẹke ndu
 obu gụru iphoro nọ;
 kutsee ya l'ẹke ẹphe nọ ndzukoru.

† *Iphe a kwata dee l'ẹke-a bụ l'oovudoje onye ẹ-ta dudu ẹge ọ haru iya l'ẹka-utara.* †† *Mát 22:44; 26:64; Mak 12:36; 14:63; 16:19; Luk 20:42-43; 22:69; Ndu 2:34; 1 Kọr 15:25; Éfe 1:20; Kọl 3:1; Híb 1:3, 13; 10:12-13; 12:2* ‡ *Híb 5:6, 10; 6:20; 7:11, 15, 21*

² Iphe bụ iphe Ojejoje eme;
 bẹ paru apaa.
 Iphe bụ ndu ọ dụ mma
 anọduje arị iya arịri.
³ Iphe bụ iphe Ojejoje eme;
 bẹ dụ ugvu; dụ biribiri.
 Odobe-ẹka-ndoo nk'iya
 anọje jeye lẹ tutu yoyo.
⁴ O mewaru t'a nyata iphe dụ biribiri, oome.
 Ojejoje emejeru madzụ
 eze-iphe-ọma; l'aphuru madzụ imiko.
⁵ Ndu atsụ iya egvu;
 bẹ ọonoduje anụ nri.
 Ọgba-ndzụ iya;
 bẹ ọonyataje jeye lẹ tutu yoyo.
⁶ O koshiwaru ndibe iya ẹge ike iya habe;
 kẹ l'ọ nataru ndu ọhodo
 alị ẹphe woru nụ ẹphe.
⁷ Iphe bụ iphe o gude ẹka iya
 eme bụ ire-lanụ;
 bụru iphe vudo nhamunha.
 Ekemu iya l'ọ ha te nwejedu ntụpo.
⁸ Ekemu ono a-nọ gbururu jeye lẹ gbururu.
 E gude obu, gụru iphoro;
 mẹ ire-lanụ l'etso iya.
⁹ Ndu nk'iya b'ọ gbafutaru;
 bya atụa ekemu;
 sụ tẹ ọgba-ndzụ iya bụru ojejoje.
 Ẹpha iya dụ nsọ; dụ egvu.
¹⁰ Ọ kwa ọtsu Ojejoje egvu;
 bụ ẹke mmamiphe adubeje.
 Iphe bụ ndu etso ekemu iya;
 bẹ iphe edoje ẹnya.
 T'e tua ya ẹpha jeye lẹ gbururu.
112 T'ajaja bụru kẹ Ojejoje.
 Ọnu-ọma bụ k'onye
 atsụ Ojejoje egvu;
 onye ekemu iya anọduje atso ẹna nshinu.
² Ụnwu iya a-bụru ndu ike dụ l'alị ono.
 Ọnu-ọma bụ k'ụnwegirima
 ndu obu gụru iphoro.
³ Iphe-enweru; mẹ ẹku a-bụru nk'iya;
 odobe-ẹka-ndoo nk'iya aburu ojejoje.
⁴ Jeyekpo l'ẹke ọchi gbaru;
 bẹ iphoro a-hataje l'ọ bụ ẹnyanwu
 l'ẹhu onye obu iya gụru iphoro;
 mbụ onye emeje
 eze-iphe-ọma;
 l'aphuru madzụ obu-imiko;
 bụkwaruphu onye doberu
 ẹka ndoo l'ifu Nchileke.
⁵ Ọ bụlephu k'ọma a-nọdu etso onye
 bụ o-me-l'uko, ejeje madzụ ụgwo;
 swee ya ẹnya; mbụ onye

iphe bụ iphe oome;
 bẹ oomeje; k'ophu aa-haru iya enge.
⁶ Onye ono te nwekwa l'ọ daa.
 Onye doberu ẹka ndoo;
 bẹ aa-nodujelephu anya jeye lẹ gbururu.
⁷ E -zia ya ẹjo nzi;
 b'ẹ t'o gbe atsudu egvu.
 Obu eshihuje iya ike;
 kẹ l'onye ọ dakoberu bụ Ojejoje.
⁸ Obu eshihuje iya ike;
 ọphu ọ tsudu egvu;
 jeye teke oo-gude ẹnya iya
 phụ l'e mekputawaru ndu ọhogu iya.
⁹ Ọojáje ẹka ajájá nù ndu ẹ-ta
 dudu ẹge ọ haru ẹphe iphe.
 Odobe-ẹka-ndoo nk'ia
 a-nọ je asuru asuru.
 Ee-me t'o nweru ike; nweru ugvu.
¹⁰ Ẹjo madzụ -phụa ya;
 ẹhu awata iya oghu eghughu.
 Yo gude iphe-eghughu;
 taa ikirize; laa ẹhu; wufu.
 Iphe agu iya nù; ta byakwa bya eru iya ẹka.

113 T'ajaja bụru kẹ Ojejoje.
 Unubẹ ndu ejeru Ojejoje ozi;
 unu jaa Ojejoje ajaja.
² T'a jaa Ojejoje ajaja;
 tsube nta-a jeye lẹ tutu yoyo.
³ T'a jaa Ojejoje ajaja;
 tsube l'ẹke ẹnyanwu ahatajẹ
 jeye l'ẹke ọodaje.
⁴ E woliru Ojejoje;
 yọ kakọta iphe bụ mbakeshi;
 ọdu-biribiri iya
 anọ-ngokota imigwe l'ọ ha.
⁵ ?Bụ onye bẹ aatụ eyeru
 Ojejoje, bụ Nchileke ayi;
 mbụ onye nọ l'aba-eze iya l'imigwe:
⁶ mbụ onye ẹnya eruje alj;
 t'ọ phụ iphe eme l'igwe;
 mẹ ọphu eme lẹ mgboko?
⁷ Ọokwo-lije onye ụkpa
 l'ẹke ọ gwọru l'ẹja;
 palia onye ẹ ta dudu ẹge
 ọ haru iya l'ikpọzu ẹke ọ daburu.
⁸ Yọ bya eworu ẹphe dobe;
 ẹphe le ndu oke amadu
 abya aha ẹnya-nhamunha;
 mbụ ndu ishi ndu alj iya.
⁹ Nwanyi, ẹ-ta atsudu ime;
 bẹ ọokwabeje ugvu l'ufu nji iya;
 mee ya; yọ bụru nwanyi,
 ẹhu dụ agu, mụshiru unwu l'igwe.
 T'ajaja bụru kẹ Ojejoje.

114 Teke ndu Ízurelu shi lẹ Íjiputu lufuta;
 mbụ teke ono, ndu eri Jékọpu
 shi l'alj ndu ọha-ntsụ lufuta ono;
² bẹ ndu Júda byaru bya aburu
 ndu, duru Nchileke lẹ nsọ.
 Ndu Ízurelu abya aburu
 ndu o nwe enwenwe.
³ Oke ẹnyimu phuru iya;
 ye ọkpa l'ọso;
 Ẹnyimu Jọdanu aghachja lashia azụ.
⁴ Eze ugvu akfutsua
 kitimukitimu l'ọ bụ ebyila.
 Ugvu kẹ nshji l'akfutsua
 kitikiti l'ọ bụ nwaturu.
⁵ Nggube oke ẹnyimu;
 ?j gbaru ngunu.
 Nggube Jọdanu;
 ?bụ ole bụ k'ọla azụ.
⁶ Unubẹ oke ugvu;
 ?bụ ngunu meru iphe
 unu akfutsua l'ọ bụ ebyila.
 Unubẹ ugvu nshji;
 ?buhunu ole;
 bẹ unu akfutsua l'ọ bụ nwaturu.
⁷ Nmakwaa jijiji l'ifu Nnajiufu;
 nggube eliphe;
 mbụ l'ifu Nchileke kẹ Jékọpu,
⁸ bụ onye adazeje mkpuma;
 yọ bụru okpuru;
 bya eworu alj-ekfu mee;
 yọ bụru ọgba-mini.

115 Ẹ tọ bukwa ayi;
 bẹ aa-kwabẹ ugvu,
 gbaru nggube Ojejoje.
 Ẹ tọ bukwa ayi.
 Ọ kwa nggubedua nwenkinyi;
 bẹ gbaru t'a kwabeje ngu ugvu.
 Ono kẹ l'i yenukaru ayi obu;
 bya aburu o-me-g'o-kfuru.
² ?Bụ ngunu meru iphe ndu
 ọhodo aji; sụ:
 "Nanụ Nchileke ayi?"
³ Nchileke ayi nọnu l'imigwe.
 Yọ bụru iphe dụ iya mma;
 bẹ oomeje.
⁴ Obenu l'agwa ẹphe bụ
 mkpọla-ọcha yele
 mkpọla-ododo;
 mbụ iphe, bụ madzụ
 gude ẹka mee ya.
⁵ Ẹphe nweru ọnu;
 ẹphe te ekfu okfu;
 nweru ẹnya;
 ẹphe ta aphụ ọzo.

⁶ Ẹphe nweru nchi;
 ẹphe ta anụ iya iphe;
 nweru imi; ẹphe te egude
 iya l'akpọ ẹgburu iphe.
⁷ Ẹphe nweru ẹka;
 ẹphe egude iya ewota iphe;
 nweru ọkpa; ẹphe te eje ije;
 ẹphe te ekfu okfu.
⁸ Ndu agwa iya nụ;
 mę ndu dakoberu iya nụ
 a-dụ ẹge agwa ono dụ.
⁹ Unubę ndibe Ízurelu;
 unu dakobe Ojejoje;
 kę l'ọ bụ iya eyejeru
 unu ẹka bya aburu iya
 egbochitaje unu.
¹⁰ Unubę ndibe Éronu;
 unu dakobe Ojejoje;
 kę l'ọ bụ iya eyejeru
 unu ẹka bya aburu iya
 egbochitaje unu.
¹¹ Unubę ndu atsụ Ojejoje egvu;
 unu dakobe Ojejoje;
 kę l'ọ bụ iya eyejeru
 unu ẹka bya aburu iya
 egbochitaje unu.
¹² Ojejoje anyatajẹ ayi;
 ọo-gọru ayi ọnu-ọma.
 Ọo-gọru ọnu-ọma nụ
 ndu ọnu-ulo Ízurelu;
 gọru ọnu-ọma nụ ndu
 ọnu-ulo Éronu.
¹³ Ọo-gọru ọnu-ọma nụ
 ndu atsụ Ojejoje egvu;
 ndu ukfu; lẹ ndu rítà.
¹⁴ Tẹ Ojejoje mekwaa t'unu
 jáá ájaja ka l'igwe;
 unubędua l'onwunu;
 mę l'unwegirima unu.
¹⁵ Tẹ Ojejoje gọkwaaru
 unu ọnu; mbụ onye ono,
 bụ iya meru igwe;
 mee mgboko ono.
¹⁶ Imigwe l'o ha bụkota
 kę Ojejoje.
 Obenu lẹ mgboko b'o
 wowaru nụ madzụ.
¹⁷ Ẹ tọ bụkwa ndu
 nwụhuru anwụhu ajajẹ Ojejoje ajaja;
 mbụ ndu lawaru alị ono,
 bụ e -rua ya; a daa ashị ono.
¹⁸ Ọ kwa ayịbedua a-nọdu
 ekutse Ojejoje.

Ayi a-nọdu ekutse iya
 nta-a;
 kutsewa iya rụ jeyewaru.
 T'ajaja bụru kę Ojejoje.
116 Mu yeru Ojejoje obu;
 kę l'ọ nụwaru olu mu.
 Ọ nuru mkpu, mu chikuru iya;
 sụ t'o meeru mu
 eze-iphe-ọma.
² Keshinu ọ ngabęru mu nchi;
 bę mu a-nọdujelephu
 akpọ-ku iya jeye ẹge mu
 a-nọ-bebe.
³ Anwụhu shiwa ye mu eri l'ẹkpiri.
 Ẹkpa-oyi alị-maa
 eshiwa anwụ mu ẹhu kpa.
 Iphe-ẹhuka; mę aphụ
 shiwa nọ-pheru mu
 mgburumgburu.
⁴ Tọ dụ iya bụ; mu bya
 araku Ojejoje; sụ iya:
 "Nggụbe Ojejoje; dzonua mu!"
⁵ Ojejoje bụ onye emeje
 eze-iphe-ọma;
 bụru onye doberu ẹka ndoo.
 Nchileke ayi bụkwa
 onye aphụje imiko.
⁶ Ndu ẹ te nwedu ẹge
 ẹphe maru iya bụkwa
 Ojejoje anọduje eleta ẹphe ẹnya.
 Teke mu shi nọdu
 l'oke mkpa bụ iya dzofutaru mu.
⁷ Tẹ obu runua mu alị;
 kęle Ojejoje eletakpoo mu ẹnya.
⁸ Nggụbe Ojejoje nafutawaru
 mu l'ẹka anwụhu.
 I fuchawaru mu ẹnya-mini;
 bya egbochita mu
 tẹ mu ba akpakota iphe daa;
⁹ k'ophu mu a-nọdu ejephe
 ẹge dụ mu mma l'ifu
 Ojejoje l'alị ndu, nọ ndzụ.
¹⁰ Mu wolekwarua onwomu
 ye Nchileke l'ẹka;
 jeyekpo mę teke mu
 sụru l'ishi ruakwaru mu alị.
¹¹ Mu gude k'iphe byaru mu nụ; sụ:
 "Lẹ ndiphe mgburumgburu
 bụkota ndu ntuphu-ire."
¹² ?Nanụ ẹge mu e-shi kfua
 Ojejoje ụgwo iphe,
 o mekotaru mu l'ọ ha?
¹³ Mu e-wota ngweja-męe;
 bya anụ Ojejoje;

gude kua ya ẹpha
kẹ adzọdzo, ọ dzọru mu.

¹⁴ Iphe, bụ iphe mu riburu
lẹ mu e-meru Ojejoje;
bẹ mu a-nọdu l'ifu ndibe iya
l'ẹphe ha meeru iya.
¹⁵ Ojejoje bẹ anwụhu ndu
duru iya nsọ erujekwa l'ẹhu nshinu;
¹⁶ Nggube Ojejoje;
mu bụkwa ọkpobe nwozi ngu.
Mu bụkwa nwozi ngu;
bya aburu nwatibe,
nwanyi ono, ejeru ngu ozi ono.
I tọfuwaru mu l'ẹgbu ono,
anwụhu shi kee mu ono.
¹⁷ Mu e-gworu ngu ngweja-ekele;
mu abyakwaphu bya
akpọ-kua ẹpha nggube Ojejoje.

¹⁸ Iphe, bụ iphe mu riburu;
lẹ mu e-meru Ojejoje;
bẹ mu a-nọdu l'ifu ndibe iya
l'ẹphe ha meeru iya.
¹⁹ Ẹke, mu a-nọdu mee ya;
bụ l'ọkpoku eze-ulo Nchileke
l'ifu unubẹ ndu Jerúsalemu.
T'ajaja bụru kẹ Ojejoje.

117 Unu jaa Ojejoje ajaja;
unubẹ mbakeshi.
Unu kutsee ya;
unubẹ ndiphe l'unu ha;
² kẹ l'o yeru ayi obu
yenuka iya eyenuka.
Ọdo aburu lẹ Ojejoje
bụ o-me-g'o-kfuru
ẹge ọ bụ iya jeye lẹ tutu yoyo.
T'ajaja bụru kẹ Ojejoje.

118 Unu kele Ojejoje ekele
l'ọ bụ onye, dọ mma;
kẹle n-yemobu iya
anoje jeye lẹ tutu yoyo.
² Tẹ ndu Ízurelu tuko sụ:
"Lẹ n-yemobu iya anoje jeye lẹ tutu yoyo."
³ Tẹ ndibe Ẹronu tükokwaphu; sụ:
"Lẹ n-yemobu iya anoje jeye lẹ tutu yoyo."
⁴ Tẹ ndu atsụ Ojejoje egvu sụkwaphu:
"Lẹ n-yemobu iya anoje jeye lẹ tutu yoyo"
⁵ Teke mu eje iphe-ẹhuka;
bẹ mu rakuru Ojejoje.
Yọ za mu oku bya emee mu;
mu enweru onwomu.
⁶ Ojejoje nọwa swiru mu eswiru;
mu te gbe atsụdu egvu.
?Bụkwanu ngunu;
bẹ madzụ mmanu eme mu?

⁷ Ojejoje nọwa swiru mu eswiru;
ọo yẹbedua agbajẹru mu mkpu.
Mu e-mekochaa gude ẹnya mu;
phụa l'e mekputaru ndu mu dọ ashị.
⁸ Ọnodu l'ime Ojejoje domia
onwonye kakwa mma;
mẹ l'ọda-kobe madzụ.
⁹ Ọnodu l'ime Ojejoje domia
onwonye kakwa mma;
mẹ l'ọda-kobe ndu ishi.
¹⁰ Iphe bụ mbakeshi
gbaru mu mgburumgburu;
ọle mu gude ẹpha Ojejoje
mekputakota ẹphe l'ẹphe ha.
¹¹ Ẹphe nọ-pheru mu
mgburumgburu
ẹka ẹbo-ẹbo;
ọle mu gude ẹpha
Ojejoje mekputakotaru ẹphe l'ẹphe ha.
¹² Ẹphe ripyaberu mu l'ọ bụ ẹngu;
ọle ẹphe meleruphu ẹgwegwa;
nwụshihu l'ọ bụ ogvu ọkponku,
ọku dzụpyashiru.
Yọ bụru ẹpha Ojejoje;
bẹ mu gude mekputakota ẹphe l'ẹphe ha.
¹³ E nwuru mu daphungu;
nwuphu mu azụ;
mu abya adaa.
Obenu lẹ Ojejoje yeru mu ẹka.
¹⁴ Ọ bụ Ojejoje bụ ike mu;
bụru onye mu agụ-ku l'egvu.
Ọ bụ iya bụ onye adzọfutaje mu nụ.
¹⁵ Ụzu ẹhu-ọtso-ẹna
yẹle okokooko,
ndu mekputaru emekputa atụ
ada l'ufu ndu doberu ẹka ndoo.
Ẹphe tuko ekfu; sụ:
"Lẹ agburu-ẹhu kẹ Ojejoje;
meekwaru iphe ha nshinu.
¹⁶ Ojejoje koshiakwuru agburu-ẹhu iya.
Agburu-ẹhu iya ono
meekwaru iphe ha nshinu."
¹⁷ Mu ta anwụhukwa.
Mu a-nọdu-chia ndzụ
raa iphe Ojejoje meru mu
arara t'a nụkota iya.
¹⁸ Ojejoje hụwaru mu àhùhù
hùshia mu ike.
Ole ẹ to kwedu tẹ mu nwụhu.
¹⁹ Gụhanuaru mu ọnu-oguzo
eze-ulo Nchileke;
tẹ mu shi iya bahụ
je etua Ojejoje ẹpha.
²⁰ Ọwaa bụ ọnu-nggamgbo Ojejoje.

Ono bụ ẹke ndu doberu ẹka ndoo eshije abahụ.
²¹ Mu e-kele ngu ekele;
 ọ ke l'ị zaru mu oku.
 Ọ bụwa nggu;
 bụ onye adzọfutaje mu nụ.
²² Mkpuma ono, ndu akpụ ụlo jikaru ono;
 bẹ mekocharu bya aburu itso, gude ụlo.
²³ Ono aburu iphe Ojejoje meru.
 Ọ dụ ayi biribiri l'anya.
²⁴ Ntanụ bụ mbọku,
 Ojejoje meru.
 Unu t'ẹhu tsoo ayi ẹna;
 tẹ ayi tee ẹswa.
²⁵ Nggube Ojejoje;
 dzọfutanu ayi!
 Nggube Ojejoje;
 menua t'iphemiphe ọbule,
 ayi eme bụru ayi ụpete.
²⁶ Onye a ọru ọnu-ọma nụ;
 b'ọ bụ;
 mbụ onye ono, gude ẹpha Ojejoje l'abya ono.
 Ayi nọ l'ulo Ojejoje agoru ngu ọnu-ọma.
²⁷ Ọ kwa Ojejoje bụ Nchileke.
 O meekwaru tẹ iphoro iya nwaru ayi.
 Unu tịa anụ, unu gude
 abya ogworu Ojejoje ngweja eri;
 kpata bya l'iku mpo,
 a maberu l'anya-ngweja iya.
²⁸ Ọ bụ nggu bụ Nchileke mu;
 mu a-nọdu ekele ngu ekele.
 Ọ bụ nggu bụ Nchileke mu;
 mu a-nọdu ekutse ngu.
²⁹ Unu kele Ojejoje ekele
 l'ọ bụ onye, dụ mma;
 kele n-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
119 Ọnu-ọma bụ ke ndu ẹ-te
 emejedu iphe aa-ta ẹphe ụta;
 ndu etsolephu ekemu, Ojejoje tịru.
² Ọnu-ọma bụ ke ndu
 etso iphe ọ tịru l'ekemu;
 bya egude obu ẹphe
 l'ọ ha achọ iya l'achoshi iya ike.
³ Ndu, dụ ẹge ono;
 te eyejedu ẹka l'iphe dụ ẹji.
 Ọ bụlephu ụzo, Ojejoje
 tịru bẹ ẹphe anọduje etso.
⁴ Ị kwaru ayi iphe ị sịru
 t'e meje merua l'ishi.
⁵ Ọ dụ mu t'asụ lẹ mu
 evudoshije ike l'ome iphe
 ono, ị tịru ekemu; sụ
 t'e emeje ono;
⁶ k'ọphu ẹ to nwedu
 iphe-iphere iya bya eme mu;

kele mu lezitaru ẹnya
 l'iphemiphe ọbule ị sịru t'e meje.
⁷ Mu e-gude obu, ọru iphoro jaa ngu ajaja;
 keshinu ọphu mu amụ
 ịkpe ngu ono, vudo
 nhamunha ono amumu.
⁸ Mu a-nọdu etso iphe
 ị tịru ọkpa iya sụ t'e tsoje.
 Byiko ba agbadokwa mu.
⁹ ?Nanukpoo ẹge nwokorọbya
 e-shi mee ndzụ iya t'ẹ b'ọ nwe ntụpo?
 Ọ bụ l'ome iphe e deru l'okfu ngu.
¹⁰ Mu gude obu mu l'ọ ha achọ ngu.
 Be ekwekwa tẹ mu dakaa ekemu ngu.
¹¹ Okfu ngu bẹ mu domiwaru l'ime obu mu;
 k'ọphu mu te emedu iphe dụ ẹji kpua ngu.
¹² T'ajaja bụru nke ngu nggube Ojejoje.
 Byiko; zinua mu ekemu
 ngu t'ọ doo mu ẹnya.
¹³ Ekemu ngu l'ọ ha; bẹ mu vukwa l'ishi;
 gude ọnu mu l'asa iya.
¹⁴ Ẹhu anọduje atso mu ẹna
 teke mu eme iphe ị tịru l'ekemu
 ẹge ono, ọotsoje onye
 kparu ẹku nshinu ono.
¹⁵ Mu atọje nwẹhu l'arị
 iphe ị sịru t'e mee ariri.
 Mu adabekwaphu ẹnya
 l'uzo, ị tịru t'e shije.
¹⁶ Ekemu, ị tịru tẹ emeje dụ mu mma;
 ọphu 'onwedu lẹ mu azahaa okfu ngu.
¹⁷ Menuaru mubẹ nwozi ngu iphe dụ mma;
 k'ọphu mu e-shi ẹge ono
 nọdu ndzụ meje okfu ngu.
¹⁸ Menua tẹ ẹnya mu kpuhaa;
 k'ọphu mu a-phuje iphe
 dụ biribiri, nọ l'ekemu ngu.
¹⁹ Mu bụkwa onye laru alala lẹ mgboko-a.
 Ba adukwa iphe bụ iphe
 ị sịru t'e meje ọphu
 ii-domiru mu edomi.
²⁰ Ọogushi mu ẹgu ike
 tẹ mu majeru iphe bụ
 ekemu ngu tekenteke.
²¹ Ndu etu onwephe oke ẹpha;
 bụru ndu a tịru ọnu;
 bẹ ịbajeru mba;
 mbụ ndu ono, ahaje iphe
 ị sịru t'e meje ono; l'eme iphe ọdo.
²² Menua t'ẹ b'a ajahẹ mu ewena;
 l'adzọ mu ọkpa l'ishi;
 ke l'ọ kwa iphe bụ iphe,
 ị tịru l'ekemu ngu;
 bẹ mu anọduje eme.

²³ A makwaru-a lẹ ndu ishi
 edzukobeje achiru mu ẹjo idzu.
 Obenu l'iphe mube nwozi ngu
 anọduje arị bu ẹge mu e-me
 mee iphe bu iphe i turu
 l'ekemu ngu; sụ t'e meje.
²⁴ Ọonoduje atso mu ẹna ome
 iphe i turu l'ekemu ngu.
 Ọ bu iya anọduje akpo-ziru
 mu ọzo iphe mu e-me.
²⁵ E mewaru mu; ishi erua mu
 alị okpobe eruru.
 Gudenu ke okfu ono,
 shi ngu l'onu ono;
 mee te ndzu dzua mu.
²⁶ Mu wotaru ẹge ọzo mu du dooru ngu;
 nggu angaberu mu nchi.
 Zinua mu iphe i turu okpa iya; sụ t'e tsoje.
²⁷ Menua t'o doo mu ẹnya;
 mbu ekemu, i turu t'e meje;
 k'ophu mu a-to nwẹhu;
 rja k'iphe du biribiri, iimeshi.
²⁸ Mu gwaru aphu jeye
 t'o nwehe ọvo, no mu nu.
 Byiko menua t'ike du mu
 ẹge ono, i kfu ru ono.
²⁹ Be ekwekwa te mu ye okpa l'uzo ẹregede.
 Menuaru mu eze-iphe-oma;
 zia mu ekemu ngu.
³⁰ Mu hatawaru ome ire-lanu;
 wowaru ekemu ngu dobe
 onwomu l'okpoma.
³¹ Iphe mu anọduje eme
 l'emeshi iya ike bu iphe
 nggube Ojejoje turu l'ekemu.
 Be ekwekwa t'e mee mu iphe-iphere.
³² Ọzo, mu a-nodu etso bu ọzo
 k'ome iphe i suru t'e meje;
 ke l'ii-me te iphe ka mu odo ẹnya.
³³ Nggube Ojejoje;
 zinua mu ẹge mu e-shije
 eme iphe i turu okpa iya; sụ t'e tsoje;
 k'ophu mu a-nodu eme iya jeye l'ikperazu.
³⁴ Menua t'iphe dojee mu ẹnya;
 k'ophu mu ee-dobeje ekemu ngu ono;
 gude obu mu l'ọ ha l'eme iya ememe.
³⁵ Koshi mu ọzo, mu e-shije eme
 iphe i suru t'e meje;
 ke l'ọ bu iya bu iphe
 atsoje mu ẹna ememe.
³⁶ Swi-zia obu mu;
 t'e b'ọ gha ifu l'uzo rita-rita;
 t'o ghachia ifu l'ome iphe
 i turu l'ekemu.

³⁷ Mee te mu be eworu ẹnya
 chabe l'iphe-mmanu.
 Gudenu ke okfu ono,
 shi ngu l'onu ono;
 mee te ndzu dzua mu.
³⁸ Menuaru mu iphe i kweru
 ukwa l'ii-meru mube nwozi ngu;
 k'ophu aa-wata ngu otso egvu.
³⁹ Wofunuru mu iphe-iphere ono,
 mu atsụ egvu iya ono;
 ke l'ekemu ngu du mma.
⁴⁰ Iphe i suru t'e meje agụ mu agụgu ememe.
 Gudenu ke odobe-eka-ndoo nke ngu;
 mee te ndzu dzua mu.
⁴¹ Koshinu mu n-yemobu ngu nggube Ojejoje.
 Dzofutanu mu; ke l'ọ bu
 iphe i kweru ukwa l'ii-meru mu.
⁴² Ọo ya bu ẹge mu amaru
 iphe mu a-saru ndu aja mu ewena;
 ke l'ọ bu okfu ngu be mu dakoberu.
⁴³ Ba anafukwa mu ire-lanu,
 no mu l'onu;
 ke l'ọ bu l'ekemu ngu;
 be mu chiru ẹnya dobe.
⁴⁴ Ọ bu iphe ekemu ngu kfu ru;
 be mu a-nodu eme jeye le tutu yoyo.
⁴⁵ Mu a-tusakpooru ẹhu;
 l'eye ẹge ẹhu du mu;
 ke l'ọ iphe i suru t'e mee;
 be mu anọduje eme.
⁴⁶ Mu e-vudo l'ifu ndu eze
 kfu a ke ekemu ngu;
 iphere ta adu mu.
⁴⁷ Iphe aduje mu mma bu ome
 iphe i suru t'e meje;
 kele mu yeru iya obu.
⁴⁸ Mu achilije ẹka mu ẹbo ẹbo
 nabata ekemu ngu;
 ke l'ọ du mu mma nshinu.
 Mu atoje nwẹhu l'arị
 iphe i suru t'e mee ariri.
⁴⁹ Nyatakwa iphe i kfu ru mube nwozi ngu;
 ke l'i mewaru; mu elelaha ẹnya iphe.
⁵⁰ Iphe aduje mu ike teke mu
 eye iphe-ẹhuka bu ukwa,
 i kweru mu l'ii-dobe mu ndzu.
⁵¹ Ndu eku onwephe; anọduje achị mu ọchi.
 Ọle ẹ too mejedu mu te mu
 haa ome iphe ekemu ngu kfu ru.
⁵² Nggube Ojejoje; ọobuje;
 mu -nyata ekemu ngu ono,
 shiru teke ndiche ono;
 yo mee te obu shihu mu ike.
⁵³ Iphe eghuje mu eghughu;

ọlobu bụ ndu akirishi akpaję iya;
 mbụ ndu ono, jikaru odobe ekemu ngu ono.
 54 Iphe i tọru ọkpa iya; sụ t'e
 tsoje abụjeru ishi ęgvú mu
 l'iphe bụ ọlo, ęke mu
 dobewaru ishi l'ije mu-a.
 55 L'enyashi; bę mu anyataję
 ępha; nggube Ojejoje.
 Yo mee mu tę mu dobe ekemu ngu.
 56 Ọ bụwa ọra, raru mu nụ;
 tę mu meje iphe i sụru t'e mee.
 57 Ọ bụ nggu bụ ọkẹ-iphe mu; nggube Ojejoje.
 Mu kwewaru ngu ọkwa
 lę mu a-nọdu eme okfu ngu.
 58 Mu gudewa obu mu l'ọ ha chọo ifu ngu.
 Menuaru mu eze-iphe-ọma,
 bụ iphe i kweru ọkwa iya.
 59 Mu lewaru ọzo mu ęnya
 l'uswe; lee ya l'ogologo;
 bya eshiwa iya lufuta;
 wata ome iphe i tųru l'ekemu.
 60 Mu e-me ęgwęwa;
 mu ta akpọdu ọkfu ome ekemu ngu.
 61 Ę to nwedu m'o -ruhuru;
 ndu akirishi kee mu ęgbu;
 mu ta azaha ekemu ngu azaha.
 62 Ọobuje; o -be l'echi-abalj;
 mu egbeshi kele ngu ekele
 k'ekemu ngu ono, vudo nhamunha ono.
 63 Iphe bụ ndu atsụ ngu egvu;
 bę mu l'ęphe eshikota ọnya l'ęphe ha;
 mbụ ndu ono, tųkoru iphe
 i sụru t'e meje l'ọ ha l'eme ono.
 64 Mgboko gbaa mgburumgburu;
 bę nggube Ojejoje yekotaru obu.
 Byiko; zinua mu iphe ono,
 i tọru ọkpa iya; sụ t'e tsoje ono.
 65 Nggube Ojejoje;
 i mewaru mube nwozi ngu iphe-ọma,
 bụ iya bụ ęge ono, i kfuono.
 66 Zinua mu mmamiphe;
 nggu ezia mu ęge eeshije
 ekpe ikpe nhamunha;
 kęle mu kwewaru ome iphe ekemu ngu kfuono.
 67 Tęmanu nggu alode mu ęka
 lę nchiję bę mu phuhawaru ọzo.
 Obenu lę nta-a; bę mu
 kwewaru ome okfu ngu.
 68 I dụ mma; l'emejekwaphu iphe dụ mma.
 Zinua mu ome iphe i tọru
 ọkpa iya; sụ t'e tsoje.
 69 A makwaru-a lę ndu eku
 onwęphe anọduje adzushi
 ęjo-ire ekpu mu.

Obenu lę mu gudelephu
 obu mu l'ọ ha emekota iphe i sụru t'e meje.
 70 Ndu ono bę imiko madzụ ta adujedu.
 Obenu lę mbędua bę
 ọduje mma ome iphe ekemu ngu kfuono.
 71 Ọ dukwa mma; mbụ ęka ono,
 a loru mu lę nchiję ono;
 k'ọphu mu a-muta otso
 iphe i tọru ọkpa iya.
 72 Ekemu, shi ngu l'ọnu;
 bę mu kakwa ọgube iphe
 mę l'unubuku mkpọla-ọcha;
 mę mkpọla-ododo.
 73 Ọ bụ ęka ngu b'i gude kpua mu;
 mee mu ęge mu a-gba.
 Menua t'iphe doje mu ęnya;
 k'ọphu mu a-muta iphe bụ
 ekemu ngu; meje iya.
 74 Tę ndu atsụ ngu egvu
 tekwa ęswa mę ęphe phua mu;
 kę l'iphe mu chiru ęnya
 tukobe bụ okfu nke ngu.
 75 Nggube Ojejoje;
 mu makwaru-a l'ikpe ngu vudo nhamunha.
 I gudewa kę l'i
 bụ o-me-g'o-kfuono loro mu ęka lę nchi.
 76 Tę n-yemobu ngu bunuru
 iphe a-nọduje adu mube nwozi ngu ike;
 keshinu ọ bụ iphe i kweru mu ọkwa iya.
 77 Phunuaru mu imiko;
 k'ọphu mu a-nọdu ndzụ;
 kę l'iphe aduje mu mma bụ ekemu nke ngu.
 78 T'e menuru iphere kpua ndu
 eku onwęphe ekuku;
 kę l'ęphe mesweru mu;
 l'ę b'ọ dụ iphe mu meru ęphe.
 Obenu lę mbędua
 anọdujelephu l'arj k'ekemu ngu ariri.
 79 Tę ndu atsụ ngu egvu
 byakfutajekwa mu;
 mbụ ndu, iphe i tųru
 l'ekemu doru ęnya.
 80 T'ę b'ọ dukwa ęke ọta
 a-dų mu l'ęhu lę k'ekemu ngu;
 k'ọphu ę te shidu ęge ono
 mee mu iphe-iphere.
 81 Ike agvųakwa mu l'ęke mu
 eche t'i dzofuta mu.
 Obenu l'ęke obu mu nọ bụ l'okfu ngu.
 82 Mu lenyaakwaru ęnya;
 mu ta amahę iphe mu ele;
 l'ęke mu ele ęnya teke ii-me
 iphe i kweru ọkwa iya.
 Mu ajije; sụ: "Bụ teke ole bę

83 A makwaru-a lẹ mu dọ bu l'ọ bu akpọ,
 a miḃeru l'ẹnwuru-ọku;
 mbu akpọ, eeyeje mee.
 Obenu lẹ mu ta azahajekwa
 iphe i tọru ọkpa iya sọ t'e tsoje.
 84 ?Bọ teke ole; bẹ mube nwozi
 ngu a-tabebe nshi?
 ?Bọ teke ole; bẹ ji-hu ndu
 akpa mu ẹhu àhùhù?
 85 Ndu, eku onwephe ekuku
 egvuje nsu doberu mu tẹ mu dalahu;
 mbu iphe ono, i turu ekemu
 t'ẹ b'e emejeshi ono.
 86 Iphe, bu iphe, i suru t'e meje;
 bẹ dabukwaru adaburu.
 Yenuru mu ẹka;
 kẹ lẹ ndu mgboko akpa mu
 ẹhu l'ẹ b'ọ dọ iphe mu meru ẹphe.
 87 Ọ phoduaru-a nwanshi;
 mẹ ẹphe emee tẹ mu chiḃu le mgboko-a.
 Obenu lẹ mu ta hakwanu
 ome iphe i suru t'e meje.
 88 Gudenu kẹ n-yemobu ngu;
 mee tẹ ndzọ dzua mu;
 k'ophu mu e-meje ekemu ono,
 i gude onu ngu tya ono.
 89 Okfu nggube Ojejoje
 l'a-nọ jeye lẹ tutu yoyo.
 Ẹ tọ mingadu aminga l'imigwe.
 90 Iinoduje buru
 o-me-g'o-kfuru;
 tsube l'ogbo sweru ogbo.
 I meru mgboko dobe;
 yọ dọ ẹge i doberu iya.
 91 Iphe bu iphe i kfuru l'ọ ha;
 bẹ dukota ẹge i kfuru iya jeye ntau-a;
 kẹ l'iphemiphe obule l'ejeru ngu ozi.
 92 Ndege ekemu ngu te shiru
 l'odungu dọ mu mma;
 mẹ mu alakwa l'iyi teke ono,
 mu shi eje iphe-ẹhuka ono.
 93 Ẹ to nwedu lẹ mu azahaa
 ome iphe i suru t'e meje;
 kẹ l'ọ bu iya b'i gude dobe mu ndzọ.
 94 Dzonua mu; kẹ lẹ mu bu nke ngu;
 bya akpakowa iphe i suru
 t'e meje l'ọ ha makotaru.
 95 Ndu akirishi kwagebewaru
 akwagebe t'ẹphe mebyishia mu.
 Ọle mu a-tuko iphe i turu
 l'ekemu kwakobe l'ime obu mu;
 l'ari iya ariri.
 96 Iphe bu iphe a suru l'ọ

dọ-geru mma;
 bẹ mu phukwaru l'ọ
 nwetsuaru ẹke ọ phoduru.
 Obenu l'ekemu ngu te
 nwedu ẹke ọ ghoduru iya.
 97 Ekemu ngu bẹ mu yekwaru obu nshinu.
 Mu evujeru iya l'obu mkpulumkpuru.
 98 Ekemu ngu emeje tẹ mu ka
 ndu ohogu mu omaru iphe;
 kẹ l'ooswiju mu eswiru mkpulumkpuru.
 99 Ẹnya gbe kakwa mu oru l'iphe;
 male ndu ezi mu iphe;
 kẹle kẹ ekemu ngu anoduje
 mu l'obu tekenteke.
 100 Mu ka ndu bu ogurenaya omaru iphe;
 kẹle mu anoduje eme ekemu ngu.
 101 Mu wofokotaru ẹka l'iphe bu iphe dọ ẹji;
 k'ophu mu e-meje okfu ngu.
 102 Mu ta gbadobukwaa
 ekemu ngu; kẹ l'ọ bu
 nggubedua l'onwongu
 ziru mu iya.
 103 Ẹge okfu atsọ-bekwanu mu ẹna!
 Ọ kakwa mu manu-engu otso ẹna.
 104 Uru, mu eritaje l'ome
 ekemu ngu bu l'oomeje tẹ mu kwaa ẹnya.
 Ọo ya meru iphe ugho dọ
 mu ashij; m'o -ruhuru;
 ọ dọ idagha.
 105 Okfu ngu bu urọku, mu gude
 aphu ẹke mu a-dzo ọkpa;
 bya aburu iphoro, nọru mu l'uzo.
 106 Mu riwaru angu; kpebua ya l'obu mu;
 lẹ mu a-nodu eme iphe ekemu ngu ono,
 vudo nhamunha ono kfuru.
 107 Mu jenukawaru iphe-ẹhuka.
 Gudenu kẹ okfu ono,
 shi ngu l'onu ono; mee
 tẹ ndzọ dzua mu; nggube Ojejoje.
 108 Nggube Ojejoje;
 natanu ajaja-wa, mu gude
 obu mu aja ngu-wa.
 Ngguzikwaa mu phu ẹge ekemu ngu gbaru.
 109 A makwaru-a lẹ mu
 achijeru ndzọ mu l'ẹka tekenteke;
 obenu l'ẹ t'ọ nwedu lẹ mu
 azahaa ekemu ngu.
 110 Ndu akirishi gbaaru mu onya.
 Obenu lẹ mu te eshibua
 l'ekemu ngu yeswee ọkpa.
 111 Ekemu ngu bu okè-iphe mu jeye lẹ tutu yoyo.
 Ọ bu iya emeje tẹ ẹhu atsọ mu ẹna.
 112 Iphe mu kpeburu l'obu mu
 bu tẹ mu meje iphe ekemu ngu kfuru

jeye teke mu a-nọ-bebe.
¹¹³ Ẹphe aduje mu ashị;
 mbụ ndu, anọduje abọ obu ẹbo.
 Obenu l'ekemu ngu; bẹ mu yekwaru obu.
¹¹⁴ Ọ bụ nggu bụ ẹke mu
 edomije onwomu;
 bya aburu ọlo ndzụ mu.
 Ọ bụ l'okfu ngu;
 bẹ ayi chiru ụkfu kwẹe.
¹¹⁵ Unu pakwaru mu haa;
 unubẹ ndu iphe dọ ejị;
 k'ọphu mu a-nọdu eme
 ekemu kẹ Nchileke mu.
¹¹⁶ Gudeshia mu ike ẹge
 i kweru mu ụkwa iya;
 k'ọphu mu a-nọdu ndzụ.
 Be ekwekwa tẹ iphe ono,
 mu ele ẹnya iya ono bọru mu kẹ mmanu.
¹¹⁷ Gudeshinua mu ike;
 k'ọphu aa-dzọfuta mu.
 Tekenteke kpọ;
 bẹ mu a-nọdu akwabẹ
 ekemu ngu ono ugvu.
¹¹⁸ Ijijikaje ndu, haru ekemu ngu;
 wata ome iphe ọdo;
 kẹ l'ẹregede, ẹphe agba
 te enweduru ẹphe ishi.
¹¹⁹ Iphe bụ ndu akirishi,
 nọ lẹ mgboko; bẹ iikpofuje l'ọ bụ ntụ.
 Ọo ya meru iphe mu yeru ẹhu l'ekemu ngu.
¹²⁰ Ẹhu amakọta mu jijiji l'ẹke mu atsụ ngu egvu.
 Mu atsụkwaphu ekemu ngu egvu.
¹²¹ Mu mewaru iphe gbaru nọ;
 bọru iphe vudo nhamunha.
 Byiko; ba apakwaru mu
 haaru ndu akpa mu ẹhu.
¹²² Byiko; kwenua nwozi ngu
 ụkwa l'ji-nọdu eleta mu ẹnya.
 Be ekwekwa tẹ ndu eku
 onwẹphe ekeku kpaa mu ẹhu.
¹²³ Mu lenyaakwaru ẹnya;
 mu ta amahẹ iphe mu ele;
 l'ẹke mu ele ẹnya t'ị bya adzọfuta mu;
 bụ iya bụ iphe nggube
 onye doberu ẹka ndoo
 kweru mu ụkwa iya.
¹²⁴ Menuru yeru mubẹ nwozi
 ngu l'ẹge n-yemobu ngu dọ;
 nggu ezia mu iphe ị tọru
 ọkpa iya sụ t'e tsoje.
¹²⁵ Mbẹdua bụ nwozi ngu;
 byiko menua t'iphe dojee mu ẹnya;
 k'ọphu iphe ị tọru l'ekemu e-do mu ẹnya.
¹²⁶ Nggube Ojejoje;

ọ gbaakwaru teke ii-me ire;
 kẹ l'ekemu, ị tọru b'ẹ tee tsohekwa.
¹²⁷ Ọ bụ okfu lẹ mu yeru ekemu ngu obu
 karia ẹge mu yeru iya
 ọkpobe mkpọla-ododo;
¹²⁸ bọru okfu lẹ mu kwetaru
 l'ekemu ngu ono vudo nhamunha;
 meru iphe iphe bụ ụgho dọ mu ashị.
¹²⁹ Iphe ị tọru l'ekemu dọ biribiri;
 Ọ bụ iya meru iphe mu
 gude obu mu l'ọ ha
 l'etso iya l'o ruberu iya.
¹³⁰ Teke a kọwaru iphe okfu
 ngu bụ b'ọ nọje iphoro;
 l'emeje tẹ ndu eswe maru iphe.
¹³¹ Mu ghecharu ọnu l'atụ hẹnguhengu;
 l'ẹke ọogu mu tẹ mu meje
 iphe ị tọru l'ekemu ngu.
¹³² Lenua ẹnya l'ẹke mu nọ;
 meeru mu eze-iphe-ọma;
 bụ iya bụ ẹge iimejeru
 ndu yeru ngu obu.
¹³³ Gude nọ okfu ngu duzije mu ọzo;
 k'ọphu iphe dọ ejị ta
 abyadọ bya aburu eze lẹ ndzụ mu.
¹³⁴ Gbafuta mu l'ẹka ndu l'akpa mu ẹhu;
 k'ọphu mu a-nọdu edobe ekemu ngu.
¹³⁵ Mọaru mube nwozi ngu ọnu-ọchi;
 nggu ezia mu iphe nọ l'ekemu ngu.
¹³⁶ Ẹnya-mini awushi mu l'ẹnya;
 kẹle ndiphe te etsodu ekemu ngu.
¹³⁷ Ị bụ onye doberu ẹka ndoo nggube Ojejoje;
 ikpe ngu vudo nhamunha.
¹³⁸ Iphe ị tushiru l'ekemu dobe
 vudokota nhamunha;
 bụkotaru ire-lanụ.
¹³⁹ Obu, mu yeru ngu rimiwaru mu ishi;
 kẹle ndu ọhogu mu ta
 gubedu okfu ngu iphe.
¹⁴⁰ Ụkwa, i kweshiru b'a
 tọwaru nwẹhu datakọta.
 Mube nwozi ngu b'ọ dọ mma ntumatu.
¹⁴¹ A marua lẹ mu bụ iphe-mmanu;
 t'ọ dọ iphe a guberu mu.
 Obenu lẹ mu ta azahadụ
 ome iphe ekemu ngu kfu ru.
¹⁴² Odobe-ẹka-ndoo nke ngu;
 bẹ a-nọ jeye lẹ tutu yoyo;
 ekemu ngu aburu ire-lanụ.
¹⁴³ Iphe-ẹhuka byawaru mu; aphụ abyaru mu.
 Obenu l'ekemu ngu ehele mu-a uhere.
¹⁴⁴ Iphe ị tọru l'ekemu dobe;
 bẹ vudo nhamunha jeye lẹ tutu yoyo.
 Menua t'iphe doje mu ẹnya;

k'ophu mu a-nodu ndzu.
¹⁴⁵ Mu gude obu mu l'ọ ha
 l'eku ngu; zanua mu oku nggube Ojejoje;
 k'ophu mu a-nodu eme
 iphe i turu l'ekemu.
¹⁴⁶ Ọ bu nggubedua be mu
 eku; dzonua mu;
 k'ophu mu a-nodu eme iphe i turu l'ekemu.
¹⁴⁷ Mu egbeshije temanu nchi abohu;
 wata ochi mkpu t'e yeru mu aka;
 eke enya mu no aburu l'okfu ngu.
¹⁴⁸ Enya ebuje mu sasarasangu
 enyashi mgburumgburu;
 k'ophu mu a-to nwehu
 rja oriri l'ukwa i kweshiru.
¹⁴⁹ Gudenu ke n-yemobu ngu nua olu mu.
 Gudenu ke ikpe ngu,
 vudo nhamunha;
 mee te ndzu dzua mu; nggube Ojejoje.
¹⁵⁰ Ndu anoduje achi ejo idzu nookwa ntse.
 Obenu l'ephe te emejedu
 iphe ekemu ngu kfuru.
¹⁵¹ Iinokwa ntse;
 nggube Ojejoje;
 ekemu ngu l'ọ ha tukokwa buru ire-lanu.
¹⁵² Teke, tehakpowaru etete;
 be mu shi l'ekemu ngu maru
 l'i turu iya dobe to noo jeye le tutu yoyo.
¹⁵³ Lenua enya l'iphe-ehuka, mu eje; dzoo mu;
 kele mu ta gbadobukwaa ekemu ngu ono.
¹⁵⁴ Hanuaru mu enge; gbafuta mu;
 Gudenu ke ukwa,
 bu nggubedua kweru iya;
 mee te ndzu dzua mu.
¹⁵⁵ Ndzofuta no ndu akirishi uzanya;
 ke l'ephe te esejedu ege
 ephe e-me maru iphe
 i toru okpa iya su t'e tsoje.
¹⁵⁶ Obu-imiko nke ngu;
 nggube Ojejoje paru apaa.
 Gudenu ke ikpe ngu,
 vudo nhamunha; mee te ndzu dzua mu.
¹⁵⁷ Ndu, bu ndu ohogu mu,
 l'akpa mu ehuhakwa l'igwe.
 Oje te to nwedue ege ooddu;
 te mu gbe bya agbado ekemu ngu.
¹⁵⁸ Ndu e -te gudedu ire ephe
 aka be agbaruje mu meji
 teke mu phuru ephe;
 ke l'ephe te emejedu iphe okfu ngu kfuru.
¹⁵⁹ Phuwaru ege mu yeberu
 obu l'eme iphe i turu l'ekemu.
 Gudenu ke n-yemobu ngu;
 mee te ndzu dzua mu; nggube Ojejoje.

¹⁶⁰ Okfu ngu l'ọ ha bu
 okpobe okfu;
 ikpe ngu ono,
 vudo nhamunha ono aburu ojejoje.
¹⁶¹ Ndu ishi anoduje akpa mu ehuh;
 le b'ọ du iphe mu meru ephe.
 Obenu l'okfu ngu anodje
 anma mu ehuanmanma.
¹⁶² Okfu ngu emeje t'ehu tso mu
 l'ọ bu onye lutaru iphe ha nshinu l'ogo
¹⁶³ Ugho du mu ashi;
 mu akpo-yijeru iya ukuvu.
 Obenu l'ophu bu ekemu ngu;
 be mu yekwanuru obu.
¹⁶⁴ Ugbo esaa l'uboku;
 be mu ajaje ngu ajaja
 k'ikpe ono, iikpeje nhamunha ono.
¹⁶⁵ Ndu yeru obu l'ekemu ngu;
 be ehuh aduje agu nshinu;
 t'ọ bu l'ọ nweru iphe bya
 a-buru ukfu kpọ ephe.
¹⁶⁶ Mu no ngaberu nggube Ojejoje
 t'i bya adzofuta mu.
 O bu iphe bu ekemu ngu;
 be mu anoduje etso.
¹⁶⁷ Mu emeje iphe i turu l'ekemu;
 kele mu yeru iya obu yeshia ya ike.
¹⁶⁸ Mu anoduje eme iphe bu
 iphe i turu l'ekemu;
 ke l'iphemiphe obule,
 mu eme b'i makotaru.
¹⁶⁹ Te mkpu, mu echi runua ngu nchi;
 nggube Ojejoje.
 Menua te iphe doje mu
 enya, bu iya bu iphe
 i kweru ukwa iya.
¹⁷⁰ Byiko te aroro, mu aro ngu runua ngu nchi.
 Nafutanu mu ege ono,
 i kweru ukwa iya ono.
¹⁷¹ Mu a-noduje aja ngu ajaja tekenteke;
 ke l'i ziru mu iphe i toru
 okpa iya; su t'e tsoje.
¹⁷² Mu e-gude onu mu gaa okfu ngu l'egvu;
 ke l'ekemu ngu l'ọ ha
 vudokota nhamunha.
¹⁷³ Kwagebejenu akwagebe; oyeru mu aka;
 kele mu hataru otso ekemu ngu.
¹⁷⁴ Iphe agu mu nu bu t'i
 dzofuta mu;
 nggube Ojejoje.
 Ekemu ngu anoduje ehe mu uhere.
¹⁷⁵ Hanua mu te mu nodu ndzu;
 k'ophu mu a-jaje ngu ajaja.
 Menua te ekemu ngu ono

gudeshia ndzụ mu.

¹⁷⁶ Mu kpaphuhuwaru l'ọ bụ
atụru, tufahuru etufahu.
Byiko; chọnuwa mụbe nwozi ngu;
kẹle mu ta agbadokwa ekemu ngu ono.

Egву, aagụje teke eeje Jerúsalemu

120 Mu rakuru Ojejoje
teke mu nọ l'iphe-ẹhuka;

yọ nwa olu mu.

² Nggụbe Ojejoje;
dzọfutanu mu l'ẹka ndu ntuphu-ire;
mẹ l'ẹka ndu ẹregede.

³ Unubẹ ndu ẹregede;
?bụ ngunu bẹ unu arị
lẹ Ojejoje e-me unu.
Mbụ; ?bụ ngunu;
bẹ unu arị l'ọ iphe
oo-gude byakfuta unu.

⁴ Oo-zi ndu soja; ẹphe egude
akfụ, tųpyishiru ọnu
bya ahụa unu àhùhù.
Ẹphe e-me unu;
unu adaburu l'ẹke ono,
l'ata kfukfukfu l'ọ bụ icheku-ọku.

⁵ Nshọbukwaa mụ;
kẹle mu bu l'alị Mésheku.
Nshọbukwaa mụ;
kẹle mu bu l'ulo-ékwa ndu Kéda.

⁶ O tewaru ẹnya teke mu
lẹ ndu kpọru ẹhu-agu ashị shi butaru.

⁷ Obenu lẹ mbẹdua bụ onye
anọduje achọ uzo ẹhu-agu.
Ọ -bụje teke mu ekfuru
ẹphe okfu bẹlebele;
ẹphe eme t'ẹphe tso mu ọgu.

Egву, aagụje teke eeje Jerúsalemu

121 Mu paliru ẹnya;
lee l'ugvu ugvu ono;

bya aji:

"?Bụ awe bẹ ee-shi gbaaru mu mkpu?"

² Ọ bụ Ojejoje, bụ iya meru igwe;
mee mgboko a-gbaru mu mkpu.

³ Ẹ too kwekwa t'ẹturu chia ngu.
Onye ono, eche ngu nche ono;
bẹ mgbẹnaya te erokwa.

⁴ Onye ono, eche ndu Ízurelu nche ono
te enwekwa lẹ mgbẹnaya abya iya l'ẹnya;
k'ọphu ọ bụru k'ekuru iya.

⁵ Ọ bụ Ojejoje eche ngu nche;
bụru iya bụ agu, kpuchitaru ngu nụ.

⁶ Ẹ to nwedu iphe anwụ eme ngu l'eswe;
to nwe iphe ọnwa eme ngu l'enyashi.

⁷ Ojejoje e-me t'ẹ b'ọ dụ iphe
e-me ngu nụ;
bụru iya a-nọdu eche ndzụ ngu.

⁸ Ojejoje a-nọdu edu ngu l'ejeje;
l'edu ngu l'alala;
tsube nta-a jeye lẹ tutu yoyo.

*Egву, aagụje teke eeje Jerúsalemu; onye deru iya nụ
bụ Dévidi*

122 Ẹhu tsọru mu ẹnà
teke ẹphe sọru mu:

"T'ayi je l'eze-ulo Nchileke!"

² Nta-a bẹ ayi vudowa
l'obu-edukfu nggụbe Jerúsalemu.

³ Jerúsalemu bụ mkpụkpu,
a kpuru; yọ tųgba onwiya atųgba.

⁴ Ọ bụ l'ẹke ono; bẹ iphe bụ
ikfu anọduje awụ ala;
eje ọja Ojejoje ajaja;
mbụ ndu ikfu kẹ Ojejoje;
bụ iya bụ iphe ị tųru
l'ekemu doberu ndu Ízurelu.

⁵ Ọ bụ l'ẹke ono;
bẹ aba-eze, aanọ ekpe ikpe nọ;
mbụ aba-eze, shi l'ulo Dévidi.

⁶ Unu kfuru nụ Nchileke
tẹ nchị dụ Jerúsalemu ndoo:
"Ndu yeru ngu obu; t'iphemiphe ọbule;
bụkwaru ndu yeru ngu obu akpụto l'ọborotu.

⁷ Tẹ nchị dụkwa ndu ulo ngu ndoo;
ẹhu-agu abụru kẹ ndu mkpụkpu unu."

⁸ Mu gude okfu ẹhu unwunne mu;
mẹ lẹ ndu ọnyà mu phẹ l'ekfu; sụ:

"Tẹ nchị dụkwa nggụbe
Jerúsalemu ndoo!"

⁹ Mu gude okfu ẹhu
eze-ulo Nchileke,
bụ Nchileke ayi achọ
tẹ iphemiphe ọbule
bụru akpụta yele ọborotu lẹ Jerúsalemu.

Egву, aagụje teke eeje Jerúsalemu

123 Mu paliru ẹnà mu lee
l'ẹke ị nọ;

mbụ l'ẹke ị nọ nggụbe
onye ono, nọ l'aba-eze ngu l'imigwe ono.

² Ọ bụ ẹge ono nwoke,
bụ ohu anọduje ele nnajiufu iya ẹnà l'ẹka;
mbụ ẹge ono nwanyi,
bụ ohu anọduje ele nwanyi,
nwe iya nụ ẹnà l'ẹka ono;
bụ ẹge ayịbedua a-nọdu ele Ojejoje,
bụ Nchileke ayi ẹnà l'ẹka
jeye teke ọo-phuru ayi imiko.

³ Phųaruru ayi imiko;
nggųbe Ojejoje.
Phųaruru ayi imiko.
L'ayi tataakwaru nshi
l'iphe ndu ọdo anọduje ekfu
l'ẹ to nwedu iphe ayi bų.

⁴ Ayi tataakwaru nshi
kẹ ọchi, ndu eku onwẹphe
ekuku anọduje achi ayi;
mẹ k'ẹge ndu etu
onwẹphe oke ẹpha
anọduje ekfu l'ẹ t'o nwedu iphe ayi bų.

*Egву, aagųje teke eeje Jerúsalemu; onye deru iya nų
bų Dévidi*

124 Tẹ ndu Ízurelu tųko kfu ya; sų:
Lẹ ndẹge Ojejoje ta nọ swiru ayi;

² ndẹge Ojejoje ẹ tọ nọ
swiru ayi teke ono,

ndiphe tsoru ayi ọgu ono;
³ mbų teke ono, ẹhu nwuhuru
ẹphe ọku l'ẹke ayi nọ ono;
mẹ ẹphe elekwaa ayi lẹ ndzų.

⁴ Ẹphe ge erikwa ayi l'ọ bų utso;
mbų bųru ọchoku-mini tsọta ayi tųgbua;

⁵ mbų bųru ukporo-mini
kpota ayi;

ayi eje abųru ọ-la-l'iyi.

⁶ T'ajaja bųru kẹ Ojejoje,
bų onye ono, ẹ te kwedu

t'ẹphe gude eze
takashja ayi atakashjị ono.

⁷ Anahų, ayi nahųru ẹphe
dųwa l'ọ bų nwenu,
nahųru onye agba ọnya ẹnu.
Ọnya ọbu swewaru iphòró;
ayi anahų gbalashja.

⁸ Ọ bų Ojejoje, bų iya meru
igwe; mee mgboko;
bẹ eeshije l'ẹka agbaru ayi mkpu.

Egву, aagųje teke eeje Jerúsalemu

125 Ndu dakoberu Ojejoje
dų l'ọ bų Ugvu Záyọnu,

bų 'enwubata enwubata.
Ọ bų ugvu, a-nọ jeye

lẹ tutu yoyo.

² Ọ bų ẹge-a, ugvu nọ-pheru Jerúsalemu
mgburumgburu-wa;
bų ege Ojejoje a-nọ-pheje
ndibe iya;

tsube nta-a gbururu jeyewaru.

³ Ndu akirishi ta abugbukwaru ishi l'aljị ono;
mbų aljị ono, e ketaru nų

ndu doberu ẹka ndoo ono.
Ọdumeka bẹ ndu ono,
doboru ẹka ndoo ono
e-yekwa ẹka l'ome iphe dų ẹji.

⁴ Nggųbe Ojejoje;
menuaru ndu ọma ọhuma;
mbų ndu ono, obu gųru iphoro ono.

⁵ Ọ bų l'iphe bų ndu eshi ọzo,
ẹ-te vudodu nhamųnha
bẹ Ojejoje a-tųko ẹphe lẹ
ndu eme iphe dų ẹji l'aljị-a wofukota.
Tẹ ẹhu-agu bųkwaru kẹ Ízurelu.

Egву, aagųje teke eeje Jerúsalemu

126 Teke Ojejoje dulataru ndu ono,
a kpųru lẹ ndzų ono azų lẹ Záyọnu
b'ọ dųru ayi l'ọ bų nrọ.

² Ayi mųru ọnu-ọchi;
gųa egву ẹhu-ọtso-ẹna.

Ndu ọhodo ekfulahaa; sų:

"Lẹ Ojejoje meekwaru ẹphe iphe ha nshinu."

³ Ojejoje meekwaru ayi iphe ha nshinu.
Yọ bųru iya meru;
ẹhu atso ayi ẹna.

⁴ Nggųbe Ojejoje;
menea t'iphe dųru ayi lẹ mma
ẹge ono, nggele atsoje
atsọtso bya agbaa mini l'aljị ọkponku ono;

⁵ k'ọphu ndu gude ẹnya-mini
mebe iphe l'aljị e-gude egву
ẹhu-ọtso-ẹna kpata iya akpata.

⁶ Mbų l'onye ono, gude
ẹnya-mini mebe iphe l'aljị;
a-gude egву ẹhu-ọtso-ẹna
vuru iphe ọ kpataru l'okfu iya lata.

*Egву, aagųje teke eeje Jerúsalemu; onye deru iya nų
bų Sólomọnu*

127 Ọ -bųru lẹ Ojejoje
ta kpųdu ọlo l'onwiya;
kwa aphų bẹ ndu akpų iya nų eri.
Ọ -bųru lẹ Ojejoje
te chedu mkpųkpų;
kwa aphų bẹ ndu eche iya nų eri.

² Ọ kwa kẹ mmanu;
bẹ iitehuje lẹ nchi-abọhu;
bya alasweta alasweta;
ẹke iise akanya nri, ii-ri;
kẹle ndu Ojejoje yeru obu
abuje: ẹphe zẹkwadurua lẹ mgbẹnya;
yo wotawaru ẹphe iphe ẹphe e-ri.

³ Ọnwegirima bų òkè-iphe shi Ojejoje l'ẹka;
Ọtsu ime abųru obunggo, shi Ojejoje l'ẹka.

⁴ Ọnwegirima, a mųru

l'okorọbya adu l'ọ bu akfu,
 nọ l'ẹka mkparawa.
⁵ Onu-ọma bu k'onye chi iya chi-jia ẹkpa iya.
 Iphere te emedu iya teke
 yele ndu ọhogu iya
 aswo ụswo l'obu-edukfu mkpukpu.

Egву, aaguje teke eeje Jerúsalemu

128 Onu-ọma bu k'iphe
 bu ndu atsụ Ojejoje egvu;
 mbu ndu bu ụzo iya;
 be ẹphe etso.

² Onye ono a-nodu ndzu;
 ria iphe o setaru l'akanya;
 ẹhu-otso-ena; me k'oma aburu nk'iya.

³ Nyee ngu a-nodu le nke ngu;
 du l'ọ bu oshi vayinu, ami amimi.
 Unwu ngu adu l'ọ bu
 ekali-oshi olivu;
 no-pee ngu mgburumgburu.

⁴ Ono bu ẹge onye a goru
 onu-ọma nu a-du;
 mbu onye atsụ Ojejoje egvu.

⁵ Te Ojejoje shikwa le Zayonu
 goru onu-ọma nu ngu;
 nggu anodu phu ẹge uba
 Jerúsalemu a-habe jeye
 l'oge nka-ezekuna nke ngu.

⁶ Ii-no ndzu; phu unwu
 nwanwanwanwa ngu.
 T'ehu-agu bukwaru ke ndu Izurelu.

Egву, aaguje teke eeje Jerúsalemu

129 Te ndu Izurelu tuko kfu ya; su:
 Le ẹphe shi mu okpa ẹhu
 teke mu bu nwata.

² Keshinu teke mu bu nwata;
 be ẹphe shi mu okpa ẹhu;
 obenu l'ẹphe te mekputadu mu.

³ ẹphe gudewa echachi chia mu;
 kpachaa mu akpacha.
 Onya, ẹphe chishiru
 ye mu l'okpurukpu-azu
 du l'ọ bu ẹke a waru oswa.

⁴ Obenu le Ojejoje bu
 onye doberu ẹka ndoo.
 O towaru mu l'ẹgbu,
 ndu akirishi shi kee mu;
 mu enwewaru onwomu.

⁵ T'iphe bu ndu Zayonu
 du ashị
 bukwaru ndu e-gude iphere laphu azu.

⁶ T'ẹphe dukwa l'ọ bu ewu,
 furu l'eli ẹswulo, abuje:

O -bya bya evuta;
 anwu ewowaru iya chigbua.

⁷ Ewu ono ahatabeje nwanshi;
 k'ophu bu l'onye jeru iya
 egbuta abuje; o -gbua nta gbua imo;
 too gbutadu ophu e-ji iya ogbogbo-eka;
 k'ophu o buru ophu e-dzu ochileka.
⁸ Ophu ndu esweta esweta 'asujekwa nu ẹphe:
 "Te Ojejoje gokwaaru unu onu;
 l'ẹphe gude ẹpha Ojejoje l'agoru ẹphe onu."

Egву, aaguje teke eeje Jerúsalemu

130 Mu no l'echi ebo iphe-ehuka raku ngu;
 nggube Ojejoje.

² Byiko Nnajiufu;
 nunua olu mu.
 Ngabenuru mu nchi
 le mkpu, mu echi anu ngu.

³ Ndege nggube Ojejoje;
 akwakobeje ẹjo iphe
 onyemonye obule eme;
 Nnajiufu; ?bu onye a-du ike vudo ngu l'ifu?

⁴ Obenu l'ijiguje nvu.
 Yo buru iphe ono
 meru iphe aatsụ ngu egvu.

⁵ Mu nowa ngaberu Ojejoje.
 Mu nowa l'ele ẹnya iya.
 Yo buru l'okfu iya;
 be mu daru ngaberu.

⁶ Mu nowa ele ẹnya Nnajiufu
 karia ẹge onye nche
 anoduje eche te nchi
 bohukabe;

mbu le mu ka ole ẹnya
 Ojejoje me l'ẹge ndu nche
 anoduje elebe ẹnya
 nchi-abohu.

⁷ Byiko Izurelu;
 t'ẹnya unu nodulwa l'ẹke Ojejoje no;
 ke l'ọ bu iya bu onye eyeje
 obu yenuka iya eyenuka;
 buru iya agbafutaje madzu
 l'iphe du ẹji iya l'ọ ha.

⁸ O bu yebedua l'onwiya
 a-gbafutakota ndu Izurelu
 l'iphe du ẹji, ẹphe meshiru l'ọ ha.

*Egву, aaguje teke eeje Jerúsalemu; onye deru iya nu
 bu Dévidi*

131 Nggube Ojejoje;
 mu te ekukwa onwomu ekuku;
 ophu mu 'egvujekwaaru
 madzu ẹnya kfurukfuru.
 Mu ta ayojekwa oshi

l'iphe ẹka mu ẹ-te rudu;
 ọphu mu ejejekwa okobe
 ẹka l'iphe ka mu nụ.

- ² Iphe doru mu ẹnya bụ
 ẹ mu dobekpeleruphu
 onwomu nwandoo.
 Ọ bụ ẹge nwata,
 a miḡfuru ọnu l'era anọje
 nwandoo l'ẹhu nne iya
 bụ ẹge mbẹdua nọkpeleruphu nwandoo.
³ Byiko; unubẹ ndu Ízurelu;
 tẹ ẹnya unu nọdunu l'ẹke Ojejoje nọ;
 tsube nta-a jeye ẹ tutu yoyo.

Egву, aaguje teke eeje Jerúsalemu

- 132** Nggube Ojejoje;
 nyatanu Dévidi;
 nggu anyata iphe-ẹhuka,
 o jeberu.
² Ọ guru ẹnwa;
 ria nte l'ifu Ojejoje;
 mbụ ribua l'ifu Ọkaribe ẹ Jékọpu:
³ "Lẹ ya ta atụdu ọkpa l'ụlo iya;
 ishi te eru iya l'oshi;
⁴ ya te ekwe tẹ mgbenya bya iya l'ẹnya;
 mbụ t'ẹnya mee ya
 gadzụgadzu ẹ mgbenya;
⁵ jeye ya aphua ẹke a-buru ẹ Ojejoje;
 mbụ ẹke Ọkaribe ẹ Jékọpu e-buru."
⁶ Ayi nwaru l'ọ nọ ẹ Efuratu;
 tųgbua je aphua ya ẹ
 mgbeḡu Kiriyatu-Jerimu.
⁷ Ayi asụ: "Unu t'ayi jenu
 l'ụlo-ẹkwà Nchileke.
 Unu t'ayi jenu je anọdu iya
 l'ọkpa; baaru iya ẹja.
⁸ Gbeshinu; nggube Ojejoje;
 bya l'ogbodufu ngu;
 nggu ẹ Okpoko
 Ọgba-ndzụ ngu ono,
 ekoshi ẹge ike ngu habe ono.
⁹ Tẹ ndu achijeru ngu ẹja
 yenua odobe-ẹka-ndoo l'ọ bụ uwe.
 Ndu yeru ngu obu agua
 egvu ẹhu-ọtso-ẹna."
¹⁰ Gudenu okfu ẹhu Dévidi,
 bụ nwozi ngu
 nyata onye ono,
 ị wụru manụ l'ishi gude mee ya;
 yọ buru eze ono.
¹¹ Ojejoje riburu Dévidi angụ;
 mbụ angụ, ẹ ta amingadu amingadu;
 to nwe l'ọo-nonyaa;
 to vuhedu ire.

Ọ sụru iya: "L'onye lanụ ẹ
 awa ngu bẹ ya e-me t'ọ
 nọdu l'aba-eze ngu.

- ¹² Ọ -buru l'ụnwu ngu doberu
 ndzụ, ẹphe l'iya gbaru;
 l'eme iphe ya tųru l'ekemu;
 ọo ya bụ; l'ụnwu ẹphe
 a-nọwaru l'aba-eze ngu
 gbururu jeyewaru."
¹³ Ojejoje gudewa ẹka iya fọta Záyọnu;
 ẹ l'ẹke ono dụ iya mma
 tẹ ya buru iya eburu;
 ẹ l'ọ sụru:
¹⁴ "Ọ bụ ẹke-a; bẹ ya e-me ufu
 iya jeye ẹ tutu yoyo;
 buru l'ẹke-a bẹ ya e-dobe aba-eze iya;
 ẹ l'ọ bu ẹge ọ dụ iya mma ndono.
¹⁵ Ya a-gọru ọnu nụ iya t'ọ
 nweru iphe nweru k'etsubo iya.
 Ndibe iya ndu ndu k'ụkpa;
 bẹ ya a-nọdu anụ-ji ẹpho.
¹⁶ Ndibe iya, achijeru Nchileke ẹja;
 bẹ ya e-ye ndzọfuta l'ọ bụ onye yeru uwe.
 Ndibe iya, yeru Ojejoje obu
 a-gụ egvu ẹhu-ọtso-ẹna.
¹⁷ Yọ buru ẹke ono; bẹ ya
 e-shi l'ọnu-ụlo Dévidi;
 nụ onye lanụ ike;
 mụru ọku ye l'urọku onye
 ya wụru manụ l'ishi gude chia ya eze.
¹⁸ Ya e-me t'iphere gude ndu ọhogu iya.
 Obenu ẹ yẹbedua; bẹ ya
 e-kpube okpu-eze, acha pemu-pemu."
*Egву, aaguje teke eeje Jerúsalemu; onye deru iya nụ
 bụ Dévidi*

- 133** Lewaru ẹge ọ dụ-be mma;
 bya adụ ugву;
 tẹ ụnwunna bukobe;
 tųgbabe buru nanụ.
² Ọ duplephu l'ọ bụ
 ọkpobe manụ, eshi mkpọ,
 a wụru Éronu l'ishi;
 yo shi iya l'ishi tsọfuta iya l'ẹji-agba;
 gbaa ya gorogoro tsọfuta l'olu uwe iya.
³ Ọ dųkwaphu l'ọ bụ ẹke ịjị
 Ugву Hẹmonu ada ẹ
 Ugву Záyọnu.
 Ọ bụ l'ẹke ndu dụ ẹge ono;
 bẹ Ojejoje agojeru ọnu nk'iya nụ;
 mbụ ọnu ọphu bụ ndzụ gbururu jeye.

Egву, aaguje teke eeje Jerúsalemu

134 Unu jaa Ojejoje ajaja;
 unubẹ ndu ozi Ojejoje l'unu ha;
 unubẹ ndu anọduje ejeru
 Ojejoje ozi l'ụlo iya l'enyashi.
² Unu palia ẹka unu imeli
 l'ụlo, dụ nsọ kẹ Ojejoje; kele iya ekele!
³ Tẹ Ojejoje, bụ onye meru
 igwe mee mgboko
 shikwa lẹ Záyọnu gọoru ngu ọnu.

135 Unu jaa Ojejoje ajaja.
 Unu tua Ojejoje ẹpha.
 Unu jaa ya ajaja;
 unubẹ ndu ejeru Ojejoje ozi;
² mbụ unubẹ ndu eje ozi l'ụlo Ojejoje;
 mẹ l'oma ufu Nchileke ayi.
³ Unu tua Ojejoje ẹpha;
 kele Ojejoje dụ mma.
 Unu gụa egvu gude jaa ya ajaja; kẹ l'ọ bụ
 iphe gbaru nụ ndono;
⁴ kele Ojejoje fọtawaru Jékọpu t'ọ bụru nk'ia;
 mbụ l'ọ hatawaru Ízurẹlu t'ọ
 bụru ndu yẹbedua gẹdegede nwe.
⁵ O doru mu ẹnya lẹ
 Ojejoje ha nshinu;
 mbụ lẹ Nnajiufu ayi kakọta iphe, bụ agwa.
⁶ Ọ bụ iphe dụ Ojejoje mma;
 bẹ oomeje l'imigwe;
 mẹ lẹ mgboko.
 Yọ bụru iphe dụ iya mma;
 bẹ oomeje l'eze ẹnyimu; mẹ l'ebo, nọ iya nụ.
⁷ Ọ bụ iya emeje tẹ urukpu shi
 l'ẹke mgboko beru dube eruru.
 Oomeje t'egbe-igwe gbaa teke ọ chị mini;
 l'emeje tẹ pherephere shi
 l'ụlo ẹke ọ tų-chiru iya wata ephephe.
⁸ Iphe bụ ọkpara lẹ Íjiputu b'ọ chigbushiru;
 mbụ iphe bụ ọkpara lẹ madzụ; mẹ l'elu.
⁹ O gude iphe-ọphulenyá;
 mẹ iphe-ohubama,
 dųgbaa biribiri mekoshi unubẹ ndu Íjiputu.
 Yọ bụru iphe o gude
 hụa Fero yẹle ndu ozi iya àhùhù.
¹⁰ Mbakeshi, dụ l'igwe b'ọ chitsushiru;
 bya egbushikwaaphu ndu
 eze, shihugbaaru ike.
¹¹ O gburu Sihọnu, bụ eze ndu Amọru;
 bya egbua Ọgu, bụ eze ndu Báshanu;
 bya egbushikota eze ndu Kénanu l'ẹphe ha.
¹² Yo woru alị ẹphe washjaru
 ndu nk'ia, bụ Ízurẹlu;
 t'ọ bụru òkè-iphe ẹphe.
¹³ Ẹpha nggube Ojejoje
 anọje jeye lẹ gbururu.
 Ọphu a byadụ bya azaha

ngu azaha dube l'ogbo sweru ogbo;
¹⁴ kele Ojejoje a-haru ndibe iya enge;
 gude ẹge ono dųa ndu ejeru iya ozi obu.
¹⁵ Agwa ndu ọhodo bųtsua
 mkpọla-ododo yẹle mkpọla-ọcha;
 bụ iphe madzụ gude ẹka mee.
¹⁶ O nweru ọnu;
 ọle ẹ too kfudu okfu;
 nweru ẹnya;
 ọphu ọ phudu ụzo.
¹⁷ O nweru nchi;
 ọphu 'onudu iya iphe.
 To nwe ume ndzụ, nọ iya l'ẹhu.
¹⁸ Ndu eme iya nụ;
 a-dų ẹge ọ dų;
 mẹwaru iphe bụ ndu dakoberu iya nụ.
¹⁹ Unubẹ ndibe Ízurẹlu;
 unu jaa Ojejoje ajaja.
 Unubẹ ndibe Éronu;
 unu jaa Ojejoje ajaja.
²⁰ Unubẹ ndibe Lívayi;
 unu jaa Ojejoje ajaja.
 Unubẹ ndu atsụ Ojejoje egvu;
 unu jaa Ojejoje jajaja.
²¹ T'e shikwa lẹ Záyọnu
 jaa Ojejoje jajaja;
 mbụ onye ono, bu lẹ Jerúsalemu ono.
 Unu jaa Ojejoje ajaja.

136 Unu kele Ojejoje ekele;
 kẹ l'ọ bụ onye, dụ mma.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
² Unu kele Ojejoje ọphu
 kakọta iphe, bụ agwa.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
³ Unu kele Nnajiufu, bụ iya
 bụ ishi kẹ ndu, bụ nnajiufu.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
⁴ Onye, bụ yẹbedua nwẹnkinyi iya
 emeje iphe-ọphulenyá, ha nshinu.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
⁵ Onye, bụ mmamiphe iya b'ọ gude mee eligwe.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
⁶ Mbụ onye, woru mgboko-a
 l'ọ ha phushia l'eli mini.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
⁷ Onye, bụ iya meshiru
 eze iphoro-a, dųtsua biribiri-a.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
⁸ Onye, bụ iya meru ẹnyanwu t'ọ chije l'eswe.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
⁹ Onye, bụ iya meru ọnwa;
 me mkpọ-kpodo t'ọ chije l'enyashi.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
¹⁰ Unu kele onye chigbushiru

iphe, bụ iphe waru nne iya ọswa lẹ Íjiputu.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
¹¹ Onye, shi lẹ Íjiputu dufuta ụnwu Ízurẹlu.
 N-yemobu iya anọje jeye le tutu yoyo.
¹² Yọ bụru l'agburu-ẹhu iya
 b'o gude dufuta ẹphe.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
¹³ Unu kele onye, bụ iya
 kekahuru Eze Ғnyimu Uswe ẹbo.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
¹⁴ Onye, duru ndu Ízurẹlu; ẹphe eswee ya.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
¹⁵ Yo kpota Fero yẹle ndu
 soja iya l'ẹphe ha kporu ye
 lẹ Eze Ғnyimu Uswe ono.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
¹⁶ Unu kele onye, bụ iya
 duru ndibe iya ije l'echi-ẹgu.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
¹⁷ Onye, chigbushiru ndu eze, nweru ike.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
¹⁸ Onye, gbushikwaruphu
 ndu eze, a maru ẹpha ẹphe.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
¹⁹ O gburu Sihonu, bụ eze ndu Amoru.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
²⁰ Yọ bya egbua Ogu, bụ eze ndu Báshanu.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
²¹ O woru alj ẹphe nụ onye
 ọdo t'ọ bụru òkè-iphe iya.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
²² Ọ bụ nwozi iya; mbụ Ízurẹlu b'ọ nuru iya.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
²³ Onye, bụ iya nyataru ayibe
 ndu ẹ ta dudu iphe ayi bụ.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
²⁴ Ọ nafutaru ayi l'ẹka ndu achị ayi.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
²⁵ Yọ bụkwaru iya phụ
 azukota iphemiphe ọbule, nọ ndzụ.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.
²⁶ Unu kele Nchileke k'imigwe ekele.
 N-yemobu iya anọje jeye lẹ tutu yoyo.

137 Ọ bụ l'iku ẹnyimu Bábyilonu
 bẹ ayi byaru bya adọru;
 raa ẹkwa; l'ayi nyataru Záyonu.
² Ayi eworu une ayi kobe-gbaa
 l'ẹkali-oshi wilo l'ẹke ono;
³ kẹ l'ayi ruru ẹke ono;
 ndu, kpuru ayi lẹ ndzụ asụ
 t'ayi gvaru ẹphe egvu.
 Ndu ono, eme ayi
 ome-l'iwe ono asụ t'ayi
 guaru ẹphe egvu ẹmerema.

Ẹphe asụ t'ayi chọ egvu
 ndu Záyonu nanu gvaru ẹphe!
⁴ Ọ bụ; ?nanu ẹge ayi e-shi
 wota egvu, e gude ekutse Ojejoje
 gulahaa l'alj ndu ọhodo.
⁵ Ọ -bụru lẹ mu zaharu nggube Jerúsalemu;
 tẹ ẹka-utara mu nwuhukwa mu.
⁶ T'ire nyakwaru mu l'akpo;
 m'ọ -bụru lẹ mu ta nyatadu ngu;
 mbụ; m'ọ -bụru l'ẹ tọ bụdu
 nggube Jerúsalemu;
 bẹ mu meru mkpukpu,
 emeje t'ẹhu kagee mu ọtso ẹna.
⁷ Nggube Ojejoje;
 nyatakwa iphe ndu Édọmu
 meru mbọku, ndu ọhogu nataru Jerúsalemu.
 Ẹphe turu uzu; sụ t'e tsukposhia ya.
 T'e tsukposhia ya;
 tsurua ẹke a turu ọkpa-ulo iya.
⁸ Unubẹ ndu Bábyilonu;
 iphe nọru unu kwa ọ-la-l'iyi.
 Ẹhu-ọtso-ẹna bụ k'onye
 a-kfụ unu ụgwo iphe-a, unu meru ayi-wa;
⁹ mbụ onye a-nata unu
 ụnwegirima unu, angụ ẹra
 tųpyashia lẹ mkpuma.

Egvu, Dévidi deru

138 Nggube Ojejoje;
 mu e-gude obu mu l'ọ ha jaa ngu ajaja.
 Mu a-nọdu l'ifu agwa gva
 egvu gude jaa ngu ajaja.
² Mu e-byishi ikpere l'uzo
 eze-ulo ngu, dụ nsọ;
 baaru ngu ẹja.
 Mu a-ja ẹpha ngu ajaja;
 kẹ l'i bụ onye n-yemobu;
 bụru o-me-g'o-kfuru;
 kẹ l'i meru ẹpha ngu
 yẹle okfu ngu; yọ kakọta
 iphemiphe ọbule l'eli.
³ Teke mu rakuru ngu;
 b'i zaru mu.
 I meru; ike adu mu;
 bya emee mu; mu anyalaha ñdú.
⁴ Iphe bụ eze ụnwu eliphe
 l'ẹphe ha a-ja ngu ajaja; nggube Ojejoje;
 mẹ ẹphe -nua okfu, shi ngu ọnu.
⁵ T'ẹphe gude ụzo kẹ Ojejoje
 gva l'egvu; kẹ l'ọdu-biribiri iya ha nshinu.
⁶ A makwaru-a lẹ Ojejoje nọ oreke-imeli;
 obenu l'ẹnya iya anọkotaje
 l'ẹke ndu ẹnya ẹphe larụ alj nọ.
 Ndu eku onwẹphe ekuku;

bẹ ọonoduje ote-ẹnya maru.
⁷ Ẹ to nwedu m'ọ -ruhuru;
 iphe-ẹhuka gbaa mu mgburumgburu;
 iidobejele mu-a ndzu;
 t'ẹ b'ọ dọ iphe e-me mu nọ.
 Iigudeje ike ngu nwulala ẹphe azọ;
 mbụ ndu gude iwe l'achị mu.
 Yọ bụru ike ngu ono;
 bẹ iigudeje dzọfuta mu.
⁸ Nchileke, a-chịko iphe bụ
 mkpa mu meeru mu.
 Nggube Ojejoje;
 n-yemobu ngu anọje jeye lẹ tutu yoyo.
 Byiko; ba ahakwa ozi ono,
 i gude l'ẹka ono.

Egву-ọma, Dévidi deru nọ onye ishi egву

139 Nggube Ojejoje;
 i vọwaru mu ọkpoma;
 maru ẹge mu gbaru.
² I maru teke mu nọdu anọdu;
 maru teke mu gbeshiru egbeshi.
 Iinoduje ote-ẹnya maru iphe mu arị l'obu mu.
³ I maru teke mu gbeshiru l'ẹje iphe;
 maru teke mu zẹ azẹe.
 Iphe bụ ọzo mu l'ọ ha
 dokotaru ngu ẹnya.
⁴ Ọobuje; okfu -bya eshi mu l'ọnu lufuta;
 b'i makotawaru iphe mu
 abya ekfukfu;
 nggube Ojejoje.
⁵ I nọ-pheru mu
 mgburumgburu: ifu l'azọ.
 I wowaru ẹka ngu byabẹ mu l'ishi.
⁶ Amama ono, i maru mu ono
 dukwa mu biribiri;
 ọ bụlephu l'ẹ to dodu mu ẹnya.
⁷ ?Bụ awe bẹ mu a-nọdu,
 bụ ẹke Ume ngu ta nọdu?
 ?Bụ awe bẹ mu a-gbaru laa,
 bụ ẹke ẹ tii phudu mu?
⁸ Mu -pheru lashia l'imigwe;
 b'i nọwa l'ẹke ono.
 Mu -tugbua; je agbaa
 oshi-azẹe mu l'alị-maa zẹru; b'i nọkwa iya phụ.
⁹ Mu -phehu pheru phesweta
 ọzo ẹnyanwu-ahata tugbua;
 m'ọ -bụ pheru pherua ẹke
 ẹnyimu tso-beru gburu;
¹⁰ l'ẹke ono bẹ i-nodulekwaa edu mu;
 gude ike ngu l'eyetaru mu ẹka.
¹¹ Mu -sụ lẹ mu marua l'ọchi e-domi mu;
 l'iphoro a-buru-a ẹnyashi;
 nọ-phee mu anọ-phe;

¹² bẹ ii-koshile-e l'ọchi ono
 ta bụdu ọchi l'ẹke i nọ.
 Ẹnyashi ono a-nọdu
 echile-e swachaswacha l'ọ bụ echi eswe;
 kẹle nggubedua bẹ ọchi
 dule-ẹ l'ọ bụ iphoro.
¹³ Kẹ l'iphemiphe ọbule,
 nọ mu l'ime ẹhu bụ nggu meru iya;
 bụru nggu dzekfuru mu
 teke mu nọ nne mu l'ẹpho.
¹⁴ Mu aja ngu ajaja;
 kẹ l'i meru mu l'uzo,
 dọ egvu bya adu biribiri.
 Iphe doru mu ẹnya ọhuma
 bụ l'ozu ngu dọ biribiri.
¹⁵ Ọkpu, nọ mu l'ẹhu l'ọ ha
 ta dudu ọphu e domiru ngu
 edomi teke ono, eeme mu l'edomi ono.
 Teke a nọ l'ẹke miru emimi
 dzekfua mu; mu aburu nanu;
¹⁶ b'i gudehawa ẹnya ngu phụa
 ugwehu mu ọphu ẹ tii
 dzekfudua ẹge ọo-dụ.
 Tsuberu lẹ mbọku k'odungu;
 b'a tubuhawaru ru ujiku ole,
 mu a-nọ lẹ mgboko-a;
 mbụ dehawa iya ru l'ekwo ngu.
¹⁷ Ọriri ngu dukwa mma; nggube Nchileke.
 A -chikobe iya achikobe; b'ọ hakwa nshinu.
¹⁸ Ọ -buru tẹ mu wata iya agugu;
 b'ọ kakwa ẹja, nọ l'alị l'igwe.
 Mu -kua mgbẹnya; tehu;
 bẹ mu lẹ nggu nọkwaa ẹge ayi nọ.
¹⁹ Nggube Nchileke;
 ọ dọ mu t'a sụ l'i chiko ndu akirishi gbushia.
 Unu paru mu haa;
 unubẹ ndu ono, ogbu ọchi
 anoduje agụ l'ọ bụ onye mini agụ ono.
²⁰ Ndu ono anoduje ekfubyishi
 ẹpha ngu ekfubyishi;
 chita onwephe koga-beru
 ngu k'ome iphe dọ ẹji.
²¹ Iphe bụ ndu nggube Ojejoje dọ ashị;
 bẹ dukwa mu phụ ashị.
 Iphe bụ ndu etso ngu okfu;
 bẹ mu a-nọdu akpo-yiru ukuvu.
²² Ẹphe aduje mu ashị dushia mu iya ike;
 mbụ lẹ mu agukobeje ẹphe lẹ ndu ọhogu mu.
²³ Vochanua mu ọkpoma;
 nggube Nchileke;
 maru iphe nọ mu l'obu.
 Datanu mu;
 maru ẹge ọriri mu gbaru.
²⁴ Lenua mu ẹnya maru;

?m'o nweru ẹke ọzo
kpọ-swehuru mu.

Ọ -bụru l'o nweru;
t'i dulata mu azụ l'ọzo kẹ ndzụ ojejoje.

Egву-ọma, Dévidi deru nụ onye ishi egву

140 Nafutanu mu l'ẹka ndu
akirishi; nggube Ojejoje.

Letanu mu ẹnya;
tẹ mu ba daba l'ẹka ndu
anọduje eme madzụ iphe kpangangangu;

² mbụ ndu, bụlephu ẹjo iphe;
bẹ ẹphe anọduje l'oriri iya.

Ọ bụ ọgu bẹ anọduje
l'akpali mbọku-mbọku.

³ Ẹphe emeje ire ẹphe;
yoo tsụ nkọ l'ọ bụ ire agwọ.

Okfu, shi ẹphe l'ọnu
egbu egbugbu l'ọ bụ ẹra ogiji.

⁴ Gudeshinua mu ike;

nggube Ojejoje;
tẹ mu ba adalahụ l'ẹka ndu akirishi.

Gbochitanu mu l'ẹka ndu
anọduje eme madzụ

iphe-kpangangangu;
mbụ ndu achọ ọzo, ẹphe
e-shi chikota mu ọkpa.

⁵ Ndu eku onwẹphe ekuku
gbawaru mu ọnya.

Ẹphe gebetsuaru ụgbu; kwabẹru mu;
gbashia ọnya; dooru mu l'ọzo.

⁶ Iphe mu ekfujeru;

nggube Ojejoje bụ l'ọo
nggu bụ Nchileke mu.

Nggube Ojejoje; genua nchị
lẹ mkpu ono, mu echiku ngu ono.

⁷ Nggube Ojejoje, bụ Nnajiufu mu;
nggube onye ike, adzọfutaje mu nụ;

nggube onye egbochitaje mu teke ọgu darụ;

⁸ Nggube Ojejoje;

be emekwaru ndu akirishi
iphe ono, agụ ẹphe ono.
Be ekwekwa t'idzu ree l'ẹge ẹphe achị iya.

Ọdumeka; bẹ ẹphe
a-watakwa ọhu dulingu.

⁹ T'iphe a-dakfuta ndu ono,
gbaru mu mgburumgburu ono

bụkwaru iphe-ẹhuka,
ẹphe gude ire ẹphe kpataru onwẹphe.

¹⁰ Tẹ icheku-ọku, ata

kfukfukfu kpukwaa ẹphe ishi.
T'a chikwaru ẹphe ye l'ọku, enwu phophopho;
mbụ l'ime nsụ, ẹphe ta alufutadu alufuta.

¹¹ Tẹ iphe ndu ẹjo-okfu eme;

be ekekwaru ekeru l'alị-a.
Tẹ iphe dụ ẹji chikwaa nta
ndu ono, anọduje eme madzụ
iphe-kpangangangu ono.

¹² Mu makwaru-a lẹ Ojejoje
ahajẹru ndu ọkpa enge;
l'emejekwaphu tẹ ikpe laaru
ndu ẹ-te nwedu ẹge ọ haru iya.

¹³ Tẹ mu rakwaa ya arara;
ndu doberu ẹka ndoo

a-jakwa ngu ajaja;
ndu obu ẹphe guru iphoru eburu lẹ nke ngu.

Egву-ọma, Dévidi deru

141 Nggube Ojejoje;
mu araku ngu.

Gbanuaru mu mkpu ẹgwegwa.
Nunua olu mu teke mu rakuru ngu.

² Tẹ ekfukfu, mu ekfu anụ ngu
shikwa ngu mkpọ l'ọ bụ insensu.
Tẹ ẹka, mu chiliru imeli l'ekfu anụ ngu
dụkwa ngu l'ọ bụ anụ,
e gburu gude egworu ngu
ngweja l'ọzo-urenyashi.

³ Yetanuru mu ẹka;

nggube Ojejoje;
tẹ mu dobe ọnu ndoo.
Menua tẹ mu daa ashị.

⁴ Be ekwekwa t'egu ome
ẹjo iphe wata mu agụgu;
ọphu mu 'etsokwaru ndu
akirishi wata ome ẹjo iphe.

Be ekwekwa tẹ mu tsoru
ẹphe ria iphe ẹphe kwakoberu.

⁵ T'onye doberu ẹka ndoo chia mu rụ iphe.

Ọo-dụ mu rụ l'ọ bụ
iphe-ọma; yo meeru mu iya.

T'ọ baaru mu rụ mba.

Ono e-gberu dụ mu l'ọ bụ
manụ, eshi mkpọ bẹ ọowu mu l'ishi.

Ọo-nọduru atsọ mu ntumatu.

Obenu lẹ mu a-nọdujelephu ekfu anụ ngu;
sụ t'i mee t'ẹjo idzu ndu akirishi ba avụ.

⁶ Ndu ishi ẹphe; bẹ ee-shi
l'ọnungonu ẹke ẹphe nọ nwutsushia.

Teke ono; ndu akirishi
amaru l'iphe mu kfuru bụ oswi-okfu.

⁷ Ẹphe asụ: "L'ọ bụ ẹge eegvukposhije alị;
kọo ọkọri-a bụ ẹge a tũkashiru ọkpu
ayi nanụ nanụ l'ikiri-kpọo."

⁸ Obenu lẹ mbẹdua bụ l'ẹke
ị nọ bẹ mu doberu ẹnya;
nggube Ojejoje, bụ Nnajiufu mu.
Ọ bụ l'ime ngu; bẹ mu gbabaru

tẹ mu nọdu zeeru ndzụ.
Byiko; be enwukwaru mu haaru ọnwu.

⁹ Menua tẹ mu ba adalahụ
l'ọnya, ẹphe gbaru mu;
mbụ l'igbudu, ndu akirishi
gbaru doberu mu.

¹⁰ Tẹ ndu akirishi nmakwaa
l'ụgbu, ẹphe geberu.
Tẹ mbèdua sweta;
t'ẹ b'ọ dụ iphe e-me mu nụ.

Évù, Dévidi raru teke ọ nọ l'ogba ekfu anụ Nchileke

142 Mu chiru mkpu chishia ya ike chiku Ojejoje.

Mu chikuru Ojejoje;

t'ọ phụaru mu imiko.

² Mu wotaru mkpu, mu echi wụshiru iya;
wota iphe-ẹhuka, mu l'ọ ha tọgboru iya.

³ Teke ike agvụwa mu agvụgvu;
bẹ nggụbedua bọru mu ụzo.
Ndiphe gbashịleru mu phụ
ọnya l'ụzo t'ọ nma mu.

⁴ Lewa mu rụ ẹn्या l'azụ;
nggu aphụ l'ẹ t'ọ dudu onye akpa mu ishi.
Mu te nwedụ ẹke bụ;
mu -gbaba iya; mu anọdu iya zee ndzụ;
kẹ l'ẹ t'ọ dudu onye akpa mu ishi.

⁵ Yọ bụru nggụbe Ojejoje bẹ mu chikuru; sụ:
“Ọ bụ l'ime ngu; bẹ mu
anọduje ezeru ndzụ;
bụru nggu bụ òkè-iphe mu l'alị ndu nọ ndzụ.”

⁶ Ngabenu nchị; nụa mkpu, mu echi;
kẹ l'ọ nweru iphe atsụ mu l'ẹhu.
Byiko; nafutanu mu l'ẹka ndu achị mu nụ;
kẹ l'ẹphe ka mu ike.

⁷ Gbafutanu mu lẹ mkpọro-a,
mu nọ-wa; k'ọphu mu a-ja ngu ajaja;
ndu doberu ẹka ndoo
anọ-pee mu mgburumgburu;
kẹ l'i yeru mu ẹn्या nshinu.

Egvo-ọma, Dévidi deru

143 Nggụbe Ojejoje;
nụnua ekfukfu, mu ekfu anụ ngu.

Ngabenu nchị; nụa mkpu,
mu echi; phụaru mu imiko.
Keshinu ị bụ onye
doboru ẹka ndoo;
bụru o-me-g'ọ-kfuru;

zanụa mu oku!

² Byiko; be ekpekwa mụbe nwozi ngu ikpe;
kele ẹ t'ọ dudu madzụ,
nọ ndzụ, doberu ẹka ndoo l'ifu ngu.

³ Onye ọhogu mu chiru mu gude mu tịa l'alị;
bya emee mu; mu anọdu

l'ẹke gbakotaru ọchi;
l'ọ bụ ndu nwụhuru
anwụhu teke ndiche.

⁴ Ọ bụ iya meru iphe ike
wataru mu agvụgvu;
obu awata mu ọku akuku.

⁵ Mu nyataru ẹge o shi aduje teke ndiche.
Mu abya anọdu;
rịlahaa iphe i mekotaru ayi l'ọ ha;
bya elefua ẹn्या l'iphemiphe ọbule,
i gude ẹka ngu mee.

⁶ Mu achiliaru ngu ẹka mu labụ l'imeli.
Obu ngu emelaha mu
ẹge ono, ẹgu mini anọduje
agụ alị-ọkponku ono.

⁷ Zanụa mu oku ẹgwegwa; nggụbe Ojejoje;
l'ike gvụakwaru mu.

Be edomikwa onwongu l'ẹke mu nọ.
Ọdumeka; bẹ mu lẹ ndu,
a tūwaru ẹja a-bụkwaru nanụ.

⁸ Tẹ nchi-abọhu bọtaru mu
okfu, a-nọdu akọru mu kẹ n-yemobu ngu;
kẹ l'ọ bụ nggu bẹ mu dakoberu.
Byiko; koshinu mu ụzo,

mu e-shi;

kẹ l'ọ bụ ẹke ị nọ bẹ obu mu nọ.

⁹ Nafutanu mu l'ẹka ndu
ọhogu mu phe; nggụbe Ojejoje;
kẹ l'ọ bụ l'ime ngu; bẹ mu domiru onwomu.

¹⁰ Zinua mu iphe bụ uche-obu ngu tẹ mu meje;
kẹ l'ọ bụ nggu bụ Nchileke mu.

Menua tẹ Ume ngu,
bụ Ume ọma duru mu shia
ụzo, vudo nhamụnha.

¹¹ Gudenu k'ẹpha ngu; nggụbe Ojejoje;
mee tẹ ndzụ dzua mu.

Gudenu odobe-ẹka-ndoo
nke ngu nafuta mu
l'iphe-ẹhuka-wa, mu eje-wa.

¹² Gudenu kẹ n-yemobu ngu;
mee tẹ ire kpuru ndu ọhogu mu l'uga.

Nggu atuko iphe bụ ndu
achị mu nụ l'ẹphe ha mee
t'ẹphe bụru kpurupyata;
kele mu bụ onye ejeru ngu ozi.

Egvo, Dévidi deru

144 T'a jaa Ojejoje, bụ
Agbara-Mkpuma mu ajaja.

Ọo yẹbedua anọduje ezi mu
t'ẹka shihu mu ike l'ọgu.

² O yeru mu obu; bya aburu
iya bụ a-gbabe-a-dzuru
nke mu.

Ọ bụ iya bụ ọlo-mgbochi mu;
 bya aburu iya bụ onye adzofutaje mu nụ;
 mbụ onye egbobutaje mu nụ;
 onye mu agbabaję l'ime iya; zeeru ndzụ;
 bya aburu onye emeje
 unwu eliphe t'ęphe nọdu mu l'ęka.
³ Nggube Ojejoje;
 ?bụ ngunu bę madzụ bụ;
 kę t'i rivuje iya l'oriri.
 ?Bu ngunu bę madzụ mmanu bụ;
 kę t'i letaje iya ęnya?
⁴ Madzụ dulephu l'ọ bụ udzu onu.
 Ndzụ iya adụ l'ọ bụ agu oshi, abuje;
 ọ -nọo nwanshii;
 a phụ-buhu iya.
⁵ Nggube Ojejoje;
 chijanua igwe tarara;
 shi l'ęke ono nyizita;
 k'ophu iphe, bụ ugву, nonu
 a-wata okpo ęnwuru-oku.
⁶ Tynua egbe-igwe gude
 chikashia ndu ohogu ngu;
 nggu egude akfụ ngu gbagbushia ęphe.
⁷ Shinu l'ephekerephe ęke ono,
 i nọ ono machia ęka; dzofuta mu!
 Nafuta mu l'echi eze mini ono.
 Nafuta mu l'ęka ndu ohodo,
⁸ ezi-okfu ę-te shijedu onu;
 ndu, amaję l'iphe ęphe eme bụ ugho;
 ęphe anọdu l'ime iya ria nte ye iya.
⁹ Mu a-guru ngu egву ophungu;
 nggube Nchileke.
 Yọ buru ogele, a kparu l'udo iri;
 bę mu a-kụ gude gvaru ngu egву ono;
¹⁰ mbụ nggube onye emeje
 t'eze lua ọgu lụ-gbua;
 mbụ onye anafutaje nwozi
 iya, bụ Dévidi t'ę b'e egude
 ogu-mbeke gbua ya.
¹¹ Byiko dzofutanu mu!
 Nafutanu mu l'ęka ndu ohodo,
 ezi-okfu ę-te shijedu onu;
 ndu, amaję l'iphe ęphe eme bụ ugho;
 ęphe anọdu l'ime iya ria nte ye iya.
¹² Mee t'unwegirima ayi ndu
 kę unwoke; teke ęphe bụ
 unwu-okorobyia;
 t'ęphe vua; shihu ike; l'ọ bụ oshi,
 e letaru ęnya okpobe eleta.
 Nggu emee unwegirima ayi
 ndu kę unwanyi;
 t'ęphe dү l'ọ bụ ufu-eze,
 a kpuru; yoo ma mma;
 e gude iya mee ufu-eze.

¹³ Mekwaaphu tę nri,
 dutsua iche iche ji ọba ayi.
 Nggu emekwaaphu t'aturu ayi
 zua azuzu nshinu;
 k'ophu oo-gudeje unubuku
 aturu ka nshinu afa l'afa l'ęgu iya.
¹⁴ Mekwaaphu t'eswi ayi shihu ike;
 l'e evu evuvu.
 Tę kę omebyishi mkpukpu ayi;
 ba aduhekwa ọdo.
 Tọ dүhe mbụ kę okpu ayi
 lę ndzụ laa mkpukpu ọdo.
 Ophu ọ dүhe iphe e-me
 t'a raa ęjo ękwa
 l'ogborogbo uto ndu ndu-ayi ọdo.
¹⁵ Onu-oma bụ kę ndu bụ
 ęge ono b'ọ dү l'ufu ęphe.
 Onu-oma bụ kę ndu
 Nchileke ęphe bụ Ojejoje.

Egву-ekele, Dévidi deru

145 Mu a-nọdu ekutse nggube
 Nchileke mu, bụ eze.
 Mu a-nọdu aja ngu ajaja jeye lę tutu yoyo.
² Mu a-nọdu aja ngu ajaja mboku-mboku;
 l'ekutse ępha ngu jeye lę tutu yoyo.
³ Ojejoje ha nshinu;
 buru iya gbaru t'a kagee ya ọja ajaja.
 ęge nshinu iya habe;
 ta dukwa onye a-dү ike amakotaru iya.
⁴ Iphe bụ ọgbo, nonu a-nọduje
 aturu ọgbo ophu etso iya nү
 onu iphemiphe obule, iime.
 ęphe a-nọdu akoru ęphe
 iphe dugbaa biribiri, iinoduje eme.
⁵ ęphe a-nọdu atү onu ęge
 iigbutabe nwiiinwii;
 mę ęge okwabe ugву ngu habe nshinu.
 Mbędua a-nọdu nwa nggujungguji;
 rja ęge iphe iime dү-bebe biribiri.
⁶ ęphe a-nọdu atү onu ęge ike
 ngu dubebe l'ozі, dү egву, iije.
 Iphe, iime, dү egву; bę mu a-ra arara.
⁷ ęphe l'ęphe ha ekfukashia
 ęge udu ngu habe nshinu.
 ęphe egude ęhu-otso-ęna
 gva odobe-ęka-ndoo ngu l'egву.
⁸ Ojejoje bụ onye emeje
 eze-iphe-oma; bya aburu onye
 aphujeru madzү imiko.
 ęhu te eghujedu iya eghu ęwegwa;
 ọle n-yemobu iya bę ooyeje yee k'etsutsu iya.
⁹ Ojejoje muberu onyemonye obule ęnya.
 Iphemiphe obule, o keru

ekeke bẹ ọphujeru imiko.
¹⁰ Iphemiphe ọbule, i keru
 ekeke a-nọdu aja ngu ajaja; nggube Ojejoje.
 Ndu yeru ngu obu a-nọdu ekutse ngu ekutse.
¹¹ Ẹphe a-tụ ọnu ẹge ẹke i bụ
 eze dụ-bebe biribiri;
 bya atụa ọnu ẹge
 agburu-ẹhu ngu habebe nshinu;
¹² k'ọphu onyemonye ọbule
 a-makotaru iphe ha nshinu, iimeje;
 makwaruphu ẹge ẹke,
 i bụ eze dụ-be akpabiri.
¹³ Ii-buru eze jeye lẹ tutu yoyo;
 bya achia tsube l'ogbo sweru ogbo.
 Iphe bụ iphe Ojejoje kweru
 ukwa; bẹ oomeje.
 Ọ kwaphu ẹge ono;
 b'o yeru iphemiphe ọbule,
 o keru ekeke obu.
¹⁴ Iphe bụ ndu daru iko;
 bẹ Ojejoje abujeru agbarike;
 l'apalije ndu e wozitaru alj.
¹⁵ Onyemonye ọbule achikoje ele ngu ọnya l'ẹka;
 nggubedua l'anujekwanu ẹphe nri l'oge iya.
¹⁶ Iimujaje ẹka ngu;
 mee t'ẹpho ji iphemiphe ọbule, nọ ndzụ.
¹⁷ Ojejoje bụ onye doberu ẹka
 ndoo l'iphemiphe ọbule oome;
 bukwaruphu onye yeru
 iphemiphe ọbule, o keru ekeke obu.
¹⁸ Ojejoje anọduje iphe bụ
 ndu rakuru iya nụ ntse;
 mbụ ndu gude ire-lanụ raku iya.
¹⁹ Ndu atsụ iya egvu;
 bẹ oomejeru iphe agụ ẹphe.
 Ọnuje mkpu, ẹphe echi;
 je adzofuta ẹphe.
²⁰ Onyemonye ọbule,
 yeru Ojejoje obu;
 bẹ ọonoduje eche nche.
 Obenu lẹ ndu akirishi;
 bẹ oo-me t'ẹphe buru kpurupyata.
²¹ Mu a-nọduje aja Ojejoje ajaja tekenteke.
 Tẹ iphemiphe ọbule,
 o keru dobe lẹ mgboko
 jajekwa ẹpha iya ono,
 dụ nsọ ono jeye lẹ tutu yoyo.
146 Tẹ mu jakwaa Ojejoje ajaja.
 Byiko; tẹ mu jakwaa Ojejoje ajaja.
² Mu a-nọdu aja Ojejoje ajaja
 jeye teke mu a-nọ-bebe.
 Mu a-nọdu agụ egvu,
 mu gude aja Nchileke mu
 ajaja gbururu jeyewaru.

³ Ba akpọkwaru obu yeru ndu ishi;
 mbụ madzụ mmanu,
 ẹ-ta adudu ike adzota madzụ.
⁴ Teke ẹphe nwuhuru;
 ẹphe ala azụ je aburu ẹja.
 Ọ bụ mbọku ono gededede;
 bẹ iphe, bụ iphe, ẹphe chiru
 k'ememe atukoje gvụ.
⁵ Ọnu-oma bụ k'onye,
 bụ Nchileke kẹ Jékopu eyejeru iya ẹka;
 mbụ onye, bụ l'ẹke Ojejoje,
 bụ Nchileke iya nọ;
 bẹ ọochijeru ọnya dobe;
⁶ mbụ Nchileke ono, bụ onye
 meru igwe mee alj;
 bya emee eze ọnyimu;
 mẹ iphemiphe ọbule nọ iya nụ;
 bya aburu onye evudoshije ike
 l'ire-lanụ jeye lẹ tutu yoyo.
⁷ Ndu aakpa ẹhu bẹ ọohajeru enge;
 l'anuje ndu ẹgu agụ nri.
 Ojejoje emeje tẹ ndu a turu
 mkporo nweru onwẹphe.
⁸ Ojejoje emeje tẹ ndu atsụ ishì wata ọphu ọzo.
 Ookulije ndu e wozitaru alj;
 l'eyejeru ndu doberu ẹka ndoo obu.
⁹ Ojejoje bụ iya anọduje eche
 ndu, laru alala nche;
 l'eche unwegirima, a tọru ogbe;
 yele unwanyi, nji ẹphe ta nọhedu.
 Obenu lẹ ndu akirishi bẹ ọogbachije ọzo.
¹⁰ Ojejoje a-buru eze jeye lẹ tutu yoyo;
 mbụ lẹ Nchileke kẹ nggube
 Záyonu a-buru eze chia
 tsube l'ogbo sweru ogbo.
 Unu jaa Ojejoje ajaja.
147 Unu jaa Ojejoje ajaja.
 Ọ dụ mma t'a gụje egvu
 gude jaa Nchileke ajaja.
 Ọ bụ iphe ẹhu-otso-ena;
 buru iphe ruberu iya nụ t'aajaje ya ajaja!
² Ọ bụ Ojejoje gude ẹka iya akpụ Jerúsalemu.
 Ọochikobewa ndu Ízurelu,
 a kpuru lẹ ndzụ l'achilata azụ.
³ Oomeje tẹ ndu obu tọfuru
 atọfu shihu ike;
 l'asajẹ ẹphe ọnya l'ẹke
 e mekaru ẹphe iphe.
⁴ Ọ bụ iya aguje mkpọ-kpodo ọgu;
 maru ole, ọo-dụ.
 Tẹmanu; yọ bya agụkota
 iya ẹpha l'ẹhu l'ẹhu.
⁵ Ojejoje nk'ayi ha nshinu;
 ike iya aburu ike, nyiberu ayibe.

Iphe-odo-ẹnya nk'iya ta
 dudu onye atụ-ghe ọnu ẹge ọ habe nshinu.
 6 Ọ bụ Ojejoje gude ndzụ ndu
 wozitaru onwẹphe alị.
 Obenu lẹ ndu akirishi;
 bẹ ọochitaje tụa l'alị.
 7 Unu gụa egvu gude kele Ojejoje ekele.
 Unu gudenu une kụaru
 Nchileke ayi nkwa.
 8 Ọo ya gude urukpu kwechia
 akpamigwe l'ọ ha.
 Ọochijeru eliphe mini;
 l'emeje t'ẹswa fushia l'eli ugvu.
 9 Ọ bụ iya anụje elu nri;
 bụru iya anụje ụnwu
 ọphegu nri m'ọ -raa ọra iya.
 10 Ẹ tọ bụdu agburu-ẹhu,
 nọ l'inya emeje t'ẹhu tsọo Ojejoje ẹna;
 ọphu ọ bụdu apata-ọkpa
 madzụ emeje t'ẹhu tsọo iya ẹna.
 11 Ndu emeje t'ẹhu tsọo Ojejoje
 ẹna kwa ndu, atsu iya egvu;
 mbụ ndu, bụ ẹke ẹnya ẹphe
 anọje bụ lẹ n-yemobu kẹ Nchileke.
 12 Nggụbe Jerúsalemu; kutsenua Ojejoje.
 Janua Nchileke ngu ajaja; nggụbe Záyonu;
 13 kẹ l'ọo Ojejoje bụ onye
 emeje t'iphe iigudeje tų-chia
 ọnu-nggamgbo ngu shihu ike;
 bụru iya agojeru ụnwu ngu ọnu.
 14 Oomeje tẹ nchị dų ndo
 l'oke-alị ngu l'ọha;
 l'egudeje ọkpobe witu azụ-ji ngu ẹpho.
 15 Ọo iphe ọ sụru t'ọ mee
 l'eliphe bẹ emeje nụ.
 Okfu iya abuje;
 ọ -kpụkwaduru iya-a l'ọnu ekfu;
 yọ tųko mgboko l'ọ ha ngakọta.
 16 Ọ bụ onye ewojeru mini suno
 phushia l'ọ bụ onye phushiru ukpo;
 bya eworu iji phekaa;
 yo dzuru ẹkemeke ọbule
 l'ọ bụ onye wushiru ntụ.
 17 Ookpotaje aka-mini ghaa l'ọ
 bụ onye gharu ẹja.
 ?Bụ onye a-dų ike nọdu
 t'oyi aka-mini ono tsua ya?
 18 Ọle ọobuje; o -kfua okfu;
 aka-mini ono adazehu.
 Oomeje tẹ phẹrephere wata ephephe.
 Phẹrephere -phedelephu;
 aka-mini adazehu wata ọtso atsọtso.
 19 Okfu iya b'ọ kpuhawaru koshi Jékọpu;
 mbụ l'ikpe, o kperu yele

iphe ọ tọru ọkpa iya;
 sụ t'e tsoje b'ọ kpuhawaru koshi Ízurẹlu.
 20 Ẹ tọ dudu ọhodo,
 o mejewaru ẹge ono.
 Ndu onanu ta madu kẹ
 ekemu, ọ tųhawaru dobe.
 Unu jaa Ojejoje ajaja.
 Unu jaa Ojejoje ajaja.
148 Unu shi l'imigwe jaa Ojejoje ajaja.
 Unu nọdu l'ẹke kagee l'eli jaa ya ajaja.
 2 Unubẹ ụnwu ojozi iya l'unu ha;
 unu jaa ya ajaja.
 T'iphe bụ ndu sọja imigwe; jaa ya ajaja.
 3 Unu jaa ya ajaja;
 unubẹ ẹnyanwu; mẹ ọnwa.
 Unu jaa ya ajaja;
 unubẹ mkpọ-kpodo, egbu zamuzamu.
 4 Unu jaa ya ajaja;
 unubẹ akpamigwe;
 mẹkpo unubẹ mini,
 nọ-ngoru akpamigwe anọ-ngo.
 5 Unu tųko l'unu ha jaa Ojejoje ajaja;
 kẹ l'ọ bụ iya sụru t'unu nọdu;
 meru iphe unu nọ.
 6 Ọo yẹbedua dobetsuaru unu l'ẹke unu a-nọdu.
 Yọ bụru ẹke ono,
 o dobetsuaru unu t'unu
 nọdu ono; bẹ unu nọtsua.
 Yọ bụru ẹke ono; bẹ unu
 a-nọ jeye lẹ tutu yoyo.
 Iphe ono, ọ tọru ọkpa iya ono
 te nwedu l'ọ chihuru echihu.
 7 Unu nọdunu lẹ mgboko
 jaa Ojejoje ajaja;
 unubẹ iphe dųtsua biribiri,
 o meshiru dobe l'eze ẹnyimu;
 mẹ ọphu nọtsua lẹ mini ime-alị.
 8 Unu jakwaaphu Ojejoje ajaja;
 unubẹ egbe-igwe; mẹ aka-mini;
 mẹ urukpu; mẹ oke phẹrephere,
 emeje iphe o kfuru.
 9 Unubẹ oke ugvu;
 mẹ ugvu kẹ nshii;
 iphe bụ oshi-ọmi;
 mẹ iphe bụ oshi sida;
 unu jakwaa ya phụ ajaja.
 10 Tẹ anụ-ẹgu-ẹgbudu:
 iphe bụ elu; ụnwehu;
 mẹ ụnwenu, ephe l'eli;
 unu tųko jaa ya ajaja.
 11 Unubẹ ndu eze kẹ eliphe ọwaa;
 unubẹ iphe bụ mbakeshi;
 unubẹ ndu ishi;
 mẹ iphe bụ ndu achị mgboko l'ọ ha;

¹² unubẹ ụnwu-okoroḅya;
 unubẹ ụnwu-mgboko;
 unubẹ ndu bụ ọgurenya;
 mẹ ụnwegirima;
 unu jajekwaa ya phụ ajaja.
¹³ Unu tuko l'unu ha jaa Ojejoje ajaja;
 ke l'ọ bụ ẹpha iya
 nwenkinyi bụ ẹpha, kakota nụ.
 Ọdu-biribiri iya swetaru
 mgboko mgburumgburu
 bya esweta imigwe.
¹⁴ O meru tẹ onye ike dū
 lufutaru ndu nk'iya.
 Onye ono bẹ ndu Ízurẹlu,
 bụ ndu yeru iya obu anọduje aja ajaja;
 mbụ ndu ono, nọ iya l'obu ono.
 T'ajaja bụru ke Nchileke.
149 Unu jaa Ojejoje ajaja.
 Unu gụa egvu ọphungu nụ Ojejoje.
 Unu gụa egvu gude jaa ya
 ajaja l'ẹke ndu nk'iya dzuru.
² Tẹ ndu Ízurẹlu tee ẹswa l'ẹke
 onye meru ẹphe nọ.
 Tẹ ẹhu tsọ ndu Záyonu
 ẹna l'ẹke onye eze ẹphe ono nọ.
³ T'ẹphe tee egvu gude jaa ya.
 Ẹphe egude nkwa; mẹ une gụa egvu nụ iya;
⁴ kele Ojejoje bẹ ndibe iya nọ l'obu.
 Ndu wozitaru onwẹphe alị;
 bẹ oogudeje k'ọma bua nggo.
⁵ Tẹ ndibe Nchileke tee ẹswa
 l'egbe ugvu ọwaa,
 a kwabẹru ẹphe-a.
 Ẹphe agujekwaphu egvu
 ẹhu-otso-ẹna teke ẹphe
 zẹ azẹe l'ugboshi ẹphe.
⁶ Tẹ ọja Nchileke ajaja bụru

iphe ẹphe a-kpujeru l'onu.
 T'ẹphe patajẹ ogu-mbeke,
 atsụ nkọ ifu labụ l'ẹka;
⁷ gude iya je agwata ndu
 ọhodo ụgwo iphe ẹphe meru ẹphe;
 gudekwa iya phụ nua ụnwu eliphe aphụ.
⁸ T'ẹphe kekwa ndu eze ẹphe ẹgbu;
 mbụ tịa ndu nweru ẹnya mkpọro;
⁹ shi ẹge ono medzua iphe
 onye ikpe deru l'ẹkwo; sụ:
 t'ẹphe mee ndu ọhogu ẹphe ono.
 Ono bụ iphe o gude kwabẹ
 ndu nk'iya ono egvu.
 Unu jaa Ojejoje ajaja.
150 Unu jaa Ojejoje ajaja.
 Unu nọdu l'ulo Nchileke,
 dū nsọ jaa ya ajaja.
 Unu jaa ya ajaja k'ike,
 o gude meshikota iphe nọkota l'imigwe.
² Unu jaa ya ajaja k'eze iphe,
 o mekotaru.
 Unu jaa ya ajaja;
 kele nshinu ọphu yẹbedua
 dū nyiberu anyibe.
³ Unu gbua ụpyoku gude jaa ya ajaja.
 Unu egude une; gude
 ogumogu jaa ya ajaja.
⁴ Unu kụa nkwa; tee egvu gude jaa ya ajaja.
 Unu kpọo ụbo; phụa opu gude jaa ya ajaja.
⁵ Unu kụa eze ogele
 gude jaa ya ajaja.
 Unu kụa ogele,
 ada gengugengu gude jaa ya ajaja.
⁶ Tẹ iphemiphe ọbule, bụ iphe
 atụ ume jaa Ojejoje ajaja.
 Unu jaa Ojejoje ajaja.

Ẹtu

Uru, nọ l'ẹtu

1 Ẹtu, ọ nmashiru; mbu Sólomonu Dévidi, bu eze ndu Ízurelu. Iphe meru iphe o gude nmashija ẹtu ono bu:

2 k'ophu madzu e-gude iya maru iphe; shi iya duje ike lo-gude onwiya; k'ophu okfu, du ogvu e-doje iya ẹnya;

3 me k'ophu madzu e-nweru egomunggo; zije obu l'ali eme iphe; buru onye doberu ẹka ndoo; l'eme iphe vudo nhamunha;

4 k'ophu ndu ẹ-te nwedu egomunggo e-nwe iya; unwu-okorobyia akwaa ẹnya; ẹnya erua ẹphe ali.

5 Te ndu maru iphe ngabe nchi mutafua iphe yekwaru l'ophu ẹphe mahawaru; ndu elerutaje ẹnya l'iphe akabaa ya elereta;

6 k'ophu ẹtu; akali-okfu; okfu ndu nweru mmamiphe; me l'ilu e-doje ẹphe ẹnya.

7 O kwa ọtsu Ojejoje egvu bu ẹke mmamiphe duberu. Obenu le ndu eswe ta dudu iphe ẹphe agubeje mmamiphe; to du iphe ẹphe guberu ahuhu.

Okwa, aanmaru unwu-okorobyia

8 Nwa mu; ngabejekwa nchi teke nna ngu akpo-ziru ngu ọzo; ophu ijikajekwa iphe nne ngu ezi ngu;

9 ke l'okfu ẹphe ono a-buru okpu; mee ishi ngu t'ọ du ugvu; bukwaruphu iyagba-olu, e-mee ngu; nggu aburu ẹgiri.

10 Nwa mu; teke ndu eme ẹjo iphe eme t'ẹphe deta ngu; be ekwekwa.

11 Ẹphe -su ngu t'i bya etsoru

ẹphe; t'unu je ekee l'uzo; gbua madzu; mbu t'unu je akwaberu ndu ẹ-ta dudu iphe ẹphe meru l'uzo;

12 t'unu lee ẹphe le ndu ẹge ili, eleje odzu; mbu lee ẹphe wọ l'ọ bu ndu wulahuru l'iduma;

13 ẹphe -su ngu l'unu e-gwo igweligwe iphe, vu oke aswa; gude iphe unu kwaru l'okwata dojia ọlo unu;

14 ẹphe -su ngu: "T'i turu ẹka yeru ẹphe; ẹge nggu l'ẹphe a-gbaru mgba l'okpoga ẹphe nataru;"

15 nwa mu; be tsokwa ẹphe! Be yekwa okpa l'uzo, ẹphe esh;

16 ke l'ọ kwa ome ẹjo iphe; be ẹphe anoduje agba perepere iya; to nwe iphe ẹphe guberu ogbu madzu.

17 Lagwo madzu, phuru l'ẹnya ta atajekwa iya.

18 Ndu-wa kwa onwẹphe; be ẹphe kwaberu t'ẹphe gbua; ọ kwa onwẹphe be ẹphe kwaru l'uzo ẹge ono.

19 O kwa ẹge ono; be ọo-duru ndu gude ẹnya-oku l'achọ uru. Uru, e ritaru ẹge ono egbujekwa onye ritaru iya nu.

Onye 'ama iphe yee iphe emee

20 Mmamiphe tsoru mgbadamgba l'echi mkpu. O nọ l'echi edukfu l'echi mkpu.

21 Oovudo l'ishi ọzo l'echi mkpu; ndu l'obu-edukfu mkpukpu l'araru iya ndu oha arara; su:

22 "Bụ teke ole; be unube ndu ẹ-te nwedu egomunggo a-ha ome eswe?"

Bu teke ole; be ọchi ndu ọdo ọchi a-tso-buhu ndu achi iya nu ẹna; mmamiphe adu-buhu ndu eme eswe ash.

23 Unu ngabe nchi le mba, mu abaru unu; k'ophu mu e-koshi unu uche mu; mee t'unu maru iphe nọ mu l'obu.

24 Obenu lẹ keshinu mu kuru
 unu oku;
 unu ajika azaza;
 to nwe unu onye yeru mu ọnu
 teke mu machiru unu ẹka;
 25 wota iphe mu akpo-ziru unu baa l'alj;
 unu te kwe ọnata mba, mu abaru unu;
 26 bẹ mu e-mekochakwaa chja
 unu ọchi teke ọmuruku
 a-muru unu.
 Mu a-ja unu ewena teke
 unu a-nodu eje ntakfuru;
 27 mbu teke oke ndakfu a-pata unu
 l'ọ bu oke pherephere;
 mbu teke ọtu-gbirimu
 nmaduru unu swokoswoko l'ọ bu ọku-maa;
 mbu teke ono, ọtsuruku
 a-tsụ unu ono.
 28 Teke ono; bẹ unu e-ku mu; mu ta aza unu.
 Unu e-le ọnya mu; unu ta aphụ mu.
 29 Lẹ keshinu ọphu mmamiphe dọ ẹphe ashị;
 ẹphe ta hata ọtsu Ojejoje egvu;
 30 keshinu ẹphe te ekwedu tẹ
 mu kpọ-ziaru ẹphe ọzo;
 woru mba, mu abaru ẹphe wua l'alj;
 31 bẹ ẹphe e-mekochakwaa ria
 uru ẹjo ọzo, ẹphe etso; rijia ya ẹpho;
 32 kẹ l'ọ bu ọzo, ndu ẹ-te
 nwedu egomunggo
 shisweru;
 bu iya e-gbu ẹphe.
 Yọ buru ọnya ndu eme eswe,
 jiru onwẹphe e-me;
 ẹphe aburu ndu ọ-la-l'iyi.
 33 Obenu l'onye ngaberu
 yẹbe mmamiphe nchi;
 ta dudu iphe eme iya nụ.
 Ẹhu a-dụ iya agu;
 ọphu ọ byadụ bya atsụ egvu iphe-ẹhuka."

Uru, nọ lẹ Mmamiphe

2 Nwa mu; haa okfu,
 shi mu l'ọnu;
 mẹ iphe mu ezi ngu ezizi;
 t'ọ gaaru ngu mkpa.
 2 Wota nchi ngu pyoo l'ẹke mmamiphe nọ;
 nggu ewota obu ngu zia l'ọmuta iphe.
 3 Rọjee rọ-shia ike;
 tẹ iphe doo ngu ọnya;
 obu erua ngu alj.
 4 Lee ọnya iya l'ọ bu
 onye ele ọnya mkpọla-ọcha;
 nggu achọ ya l'ọ bu

onye achọ ẹku, e domiru edomi.
 5 Ono bu teke iphe bu
 ọtsu Ojejoje egvu
 e-do ngu ọnya;
 nggu amakwaruphu Nchileke.
 6 Kẹ l'ọ bu Ojejoje anuje mmamiphe;
 buru iya emeje t'iphe doo
 madzụ ọnya; onye ọbu akwaa ọnya.
 7 Ndu obu gururu iphoru;
 b'ọ kwakoberu mmamiphe;
 l'egbochitaje ndu
 ọta ẹ-ta dudu lẹ ndzụ ẹphe.
 8 Ndu doberu ẹka ndoo;
 bẹ ọnonduje echekwa;
 ọphu oowofujedu ọnya
 l'ẹke ndu o gude ire ẹphe ẹka.
 9 Ọ bu mmamiphe e-me t'i
 maru iphe bu odobe ẹka ndoo;
 maru iphe bu ikpe, dọ maa;
 maru iphe bu ire-lanụ;
 mẹ ọzo, dọ mma.
 10 Ishi iya aburu lẹ mmamiphe
 a-ba ngu l'obu;
 l'iphe odo madzụ ọnya
 atsọlahaa ngu ọna.
 11 Okfu, vudo nhamunha;
 mẹ iphe-odo-ọnya aburu
 iya a-nodu eche ngu ẹhu.
 12 Mmamiphe bu iya a-dzọ
 ngu l'ọkpà ndu ẹjo iya ono;
 dzọo ngu l'ọkpà ndu ntumatu.
 13 Mbu ndu ahaje ọzo,
 vudo nhamunha;
 shilahaa ọzo, gbaru ọchi;
 14 ndu, bu ẹjo iphe aduje ẹphe mma;
 ọgho aburu ẹphe iphe ọtso ọna.
 15 Ẹphebedua l'onwẹphe
 bu ndu ẹregede.
 Iphemiphe ọbule,
 ẹphe eme aburu ẹregede.
 16 Ọ bu mmamiphe a-dzọ
 ngu l'ẹka nwanyi, eri ogori;
 mbu l'ẹka nwanyi, pheru akoru;
 bya egude ire mọremere l'edeta madzụ.
 17 Mbu nwanyi, gbafutaru lẹ kẹ nwoke,
 kuru iya akuku; wowaru ndzụ;
 ẹphe gbaru l'ifu Nchileke fua l'alj.
 18 Ụlo egbe nwanyi ono kwa alufu-anwuhu;
 ọzo iya aburu ọzo, e shi ala maa.
 19 Ẹ to nwedu onye kparu l'ulo
 nwanyi ono, latajeru nụ.
 To nwe onye jejeru iya nụ,
 phuru ọkpa, o gude lata.
 20 Ọo ya bu; t'i tsoru ọkpà ndu eme ọhuma.

T'ò bụru ụzo ndu, doberu
 ẹka ndoo etso; bẹ ịi-nọdu etso.

²¹ Kẹ l'ò kwa ndu obu gụru iphoro e-bu l'alì-a;
 bụru ndu ụta ẹ-ta dudu lẹ
 ndzụ ẹphe e-bu iya.

²² Obenu lẹ ndu ẹjo iya ono;
 bẹ ee-me t'ẹphe chihu l'alì-a;
 fefu ndu, ẹ te gudedu ire ẹphe ẹka efefu.

Idzu, aachi-koshi ụnwu-okorọbya

3 Nwa mu; ba azahakwa
 iphe mu ezi ngu.

Wotakwa iphe ono,
 mu ezi ngu ono ye l'obu;

² kẹ l'ò kwa iya e-me t'ì kaa nka;
 mekwaaphu t'ẹhu dụ ngu agu.

³ Be ekwekwa tẹ n-yemobu
 yẹle ire-lanụ nahụ ngu.
 Tụ-kpua ya l'olu l'ò bụ iphe-olu;
 nggu edee ya edede l'obu ngu;

⁴ k'òphu ịi-tụba Nchileke l'obu;
 tụba madzụ l'obu;
 ẹpha ọma aburu nke ngu.

⁵ Gude obu ngu l'ò ha dakobe Ojejoje;
 Ba achikwaru ụkfu kwẹ
 lẹ mmamiphe k'ẹka ngu.

⁶ Tẹ Ojejoje vutajekwaru ngu
 ụzo l'iphe bụ iphe iime ememe;
 kẹ l'oo-me ụzo ngu t'ò k'furu gbororo.

⁷ Ba abukwa nwa
 ọ-maru-omachata.

Tsụ-jechia Ojejoje egvu;
 nggu aghaarụ ẹjo iphe azụ.

⁸ Ono bụ iphe e-me t'ẹhu
 dụje ngu npho;
 mekwaaphu tẹ ọkpu shihu ngu ike.

⁹ Gude ẹku ngu kwabẹ Ojejoje ugvu.
 Nggụ egude iphe ọdungu,
 ị kpataru l'iphe i meberu l'alì;
 kwabẹ iya ugvu.

¹⁰ Teke ono; ọba ngu eji ejiji;
 mẹe ọphungu eji mbenu ngu.

¹¹ Nwa mu; ba agwọkwa
 àhùhù, Ojejoje àhù ngu lẹ ntụ;
 ọphu ike 'agwọkwa ngu lẹ mba, ọ baru ngu;

¹² kẹ l'ò kwa ndu Ojejoje yeru obu;
 bẹ ọobajeru mba;
 ẹge ono, nna abajeru
 nwatibe iya ọphu o yeru obu ono.

¹³ Ọnu-oma kwa k'onye chọru
 mmamiphe; chọ-vu iya;
 mbụ onye iphe edoje ẹnya.

¹⁴ Ishi iya aburu lẹ mmamiphe

kakwa mkpọla-ọcha.

Ọ kwaphu ẹge ono;
 bẹ uru, nọ lẹ mmamiphe
 ka kẹ mkpọla-ododo.

¹⁵ Ọ ka mkpuma, vu oke aswa irè.
 Ẹ to nwekwa iphe agụ ngu enweru,
 nweru ọphu ka mmamiphe.

¹⁶ Iphe nọ iya l'ẹka-utara
 bụ nka;
 ọphu nọ iya l'ẹka-ibyita aburu
 ẹku; mẹ ụgvù.

¹⁷ Iphe nọ l'uzo iya bụ
 ẹhu-otso-ena;
 bụru ẹhu-agu jiru esu-uzo iya.

¹⁸ Ndu rụkuru iya ẹka;
 bẹ ndzụ edzujẹ;
 ndu gbakuru iya nụ aburu ndu a gọru ọnu.

¹⁹ Ọ bụ mmamiphe;
 bẹ Ojejoje gude tọ
 ntọ-l'alì mgboko;
 gude iphe-odo-ẹnya mee igwe.

²⁰ Ọ bụ mmamiphe iya;
 b'ò gude mee tẹ mini
 ẹnyimu wata atsọtso;
 mẹ tẹ ịji, shi l'urukpu ghọ
 mini; wata achìchi.

²¹ Nwa mu; gudeshikwaa ọkpobe
 mmamiphe ike;
 nggu amakwaruphu ẹge
 ii-shije l'eye ọnu l'okfu.
 Be ekwekwa t'ò nahụ ngu.

²² Ọ bụ iya a-buru ngu ndzụ;
 bụru ákà, ịi-nya l'olu gude
 l'emema onwongu;

²³ k'òphu ụzo ngu a-buru ngu chìriri-lẹ-werere;
 ụkfu ta adụ ngu; nji ta aji ngu.

²⁴ Teke ịize azẹ; tji tsụdu egvu;
 mgbenya ngu aburu l'ẹhu-gudangu.

²⁵ Ẹ tji tsụdu egvu iphe-kpaa;
 tji tsụ egvu teke ndu ẹjo iya
 ono e-kpolashihu;

²⁶ kẹ l'ò Ojejoje a-buru mgbaru-ike ngu;
 bụru iya a-nọdu edu ngu
 t'ẹ b'ì nma l'ọnya.

²⁷ Ba anafujekwa madzụ
 iphe dụ mma, gbaru iya nụ;
 m'ò -buru l'ò nggu b'ò nọ l'ẹka ememe.

²⁸ Ba asujekwa madzụ ibe ngu
 t'ò bya echile bya iya anata;
 l'ẹke iphe ọbu nọkwa ngu-a l'ẹka teke ono.

²⁹ Ba achijekwa idzu iphe
 a-tsuru ibe ngu;
 mbụ onye nggu l'iya túsaru onwunu ẹhu.

³⁰ Be ekobejekwa madzụ okfu iphòró;

l'ẹbe adu iphe o meru.
³¹ Be ekojekwaru onye eme iphe-kpaa okopho; ọphu i yekwa ọkpa l'ẹke o yeru;
³² kẹ l'onye eme mkpako-mkpako adujekwa Ojejoje ashị. Obenu l'onye obu ọuru iphoro; bẹ Ojejoje atujeru obu yeru.
³³ Ụlo ndu akirishi; bẹ Ojejoje tuakwaru ọnu. Obenu l'ufu ndu doberu ẹka ndoo; bẹ ọgojeru ọnu.
³⁴ Ndu aja ndu ọdo ewena; bẹ Ojejoje ajalatajekwa. Obenu lẹ ndu du agu; b'o mejeru eze-iphe-oma. †
³⁵ Ndu maru iphe b'a kwabeje ugvu; obenu l'ọo iphere abujeru kẹ ndu eeswe.

Mmamiphe ka

4 Ụnwu mu; unu ngaberu mu nchi l'ọ bu nna. Unu kpaa iphe lẹ nchi; k'ọphu unu e-shi iya mụta iphe.
² Iphe mu ezi unu kwa ọkpobe iphe. Unu ba agbakwa iya mgbukuma.
³ Teke mu shi buru nwokorọbya; buru lẹ kẹ nna mu; mbu teke mu bukwa dua nwata; buru nne mu nwa lanu;
⁴ bẹ nna mu ziru mu iphe; sụ: "Tẹ mu kweshikwaa ẹka ike l'okfu iya. Mu emeje iphe o kfuru; k'ọphu ndzu e-dzu mu.
⁵ Tẹ mu nwekwaru mmamiphe; iphe edojee mu ẹnya. Tẹ mu ba azahakwa okfu iya; ọphu mu 'ewokwaru okfu iya dobe l'aguga.
⁶ Tẹ mu ba ahakwa mmamiphe; kẹ l'oo-leta mu ẹnya. Tẹ mu yeru iya obu ẹge ọo-nodu eche mu nche.
⁷ Ọ bu mmamiphe ka. Ọo ya bu t'i chọo mmamiphe; nggu achọo egomunggo; m'o -ruhuru oo-phi ngu ngunu.
⁸ Kutsee ya; ọo-pali ngu eli. Nmaa ya akpa; ọo-kwabẹ ngu ugvu!
⁹ Oo-kpube ngu okpu, e-me t'i du ugvu; mbu kpube ngu okpu-eze, ama mma."

¹⁰ Ngabekwa nchi; nwa mu; t'iphe mu ekfuru ngu-a ga ngu ẹnu nchi; k'ọphu ji-ka nka.
¹¹ Ọ kwa ọzo mmamiphe; bẹ mu ezi ngu; buru ọzo, vudo nhamunha; bẹ mu edu ngu eshi-a;
¹² k'ọphu bu; teke ji-nodu eje; t'ẹ b'ọ du iphe anọ-chi ngu ọzo. Ọ -buru ọso bẹ jigba; tẹ bẹ ukfu ba adu ngu.
¹³ Gudeshia okfu ono ẹka ike; be ekwekwa t'ọ nahu ngu; lepyabe iya ẹnya; kẹ l'ọ kwa iya bu ndzu ngu.
¹⁴ Be ejekwa oye ọkpa l'uzo ndu akirishi; ọphu i shikwa ọzo ndu ẹjo iya ono.
¹⁵ Bujekwaru ọba yeru iya; be ejejekwa iya eshishi lẹ phuu; gbangojekwaa ya; shia ọzo ọdo; je iphe iije.
¹⁶ Ndu ẹjo iya ono te ekujekwa mgbenya; l'ẹphe ẹ-be eme iphe ẹphe tuberu. Ọphu ẹphe 'edobedu ishi-mgbenya; a ọgu l'ẹphe meru t'ukfu kpo madzu.
¹⁷ Nri ẹphe bu akirishi; mee, ẹphe anguje aburu ome iphe-kpaa.
¹⁸ Ụzo, ndu doberu ẹka ndoo aduje l'ọ bu iphoro nchi-abohu, anoduje asa petengu jeye yo bohughee.
¹⁹ Obenu l'uzo ndu akirishi agbaje tsabalangu; k'ọphu bu l'ẹphe ta amajedu ẹke ukfu a-du ẹphe.
²⁰ Nwa mu; ngabekwa nchi l'iphe-a, mu ekfuru ngu-a. Gebekwa nchi ohuma l'okfu mu-a.
²¹ Be ekwekwa t'ẹnya ngu lufu iya. T'ọ nodukwa ngu l'obu;
²² kẹ lẹ ndu nuru okfu ono e-gude iya nodu ndzu; ẹhu-npho aburu nk'ẹphe.
²³ T'obu rukwaa ngu alị ọriri; kẹ l'ọ bu iya bu ẹke ndzu shi.
²⁴ Be ekwekwa t'o nweru okfu, gberu nggo, e-shi ngu l'onu. T'iphe ẹ-ta budu ire-lanu; be eshikwa ngu l'onu.
²⁵ Tube ẹnya ngu l'uzo ifu; ba ahakwa ẹke i chiberu ifu; wata oghada aghada.

† Jém 4:6; 1 Pyit 5:5

²⁶ Gbujeodu igo l'ụzo,
i shi tẹmanu nggu eyedu iya ọkpa;
k'ọphu ọkpa te echifudu ngu.

²⁷ Ba ahakwa ọkpobe ụzo;
swija ya l'ẹka-utara;
m'ọ -bụ l'ẹka-ibyita;
sefutakwa ọkpa l'ẹjo iphe.

Ọnma ọkwa ori ogori

5 Nwa mu; gebe nchị lẹ mmamiphe mu;
nggu eworu nchị dobe

l'okfu, gbaru akpị,
mu ekfu anụ ngu;

² k'ọphu ji-majeru oye ọnu l'okfu.
Okfu, shi ngu l'ọnu ekoshi l'ị maru iphe;

³ kẹ l'okfu, shi nwanyi,
eri ogori ọnu aduje l'ọ bụ manụ-engu;
l'akwọ teriteri l'ọ bụ manụ urationu.

⁴ Obenu l'ikperazu iya;

b'ọ tsoje age;

buru ogu-mbeke, atsụ nkọ ifu labu.

⁵ Onye, tsoru iya nụ laakwaru;
anwuhu aburu ishi iya.

⁶ Ẹ tọ kpajedu ishi iphe e-me tẹ ndzụ dzua.
Ndzụ iya agbakotaje
nggirigonggirigo;
ọ bụ l'ẹ t'ọ majedu.

⁷ Nwa mu; mejekwa iphe mu ekfu.

Ba ahakwa iphe mu ekfuru ngu;
wata ome iphe ọdo.

⁸ Bujekwaru uba yeru egbe nwanyi ono.
Be ejenyabejekwa ọnu-ulo iya ntse;

⁹ a nonyaa; i woru ugwu,
gbaru ngu nụ; nụ ndu ọdo;
woru ndzụ ngu tọaru onye
imiko madzụ ta adujedu.

¹⁰ Teke ono;
ndu o-shi-awe o-shi-awe
abya aphupyaabe ngu;
akanya, i seru aburu ndu ọdo e-ri iya.

¹¹ L'ikperazu; ndzụ ngu aburu ude kpụu.
Ị -kahulephu; ọvo ta nọhe ngu.

¹² Teke ono bẹ ji-sụ: "Nanụ
ege ọ dọ; b'ọ shi abuje;
a -lọ mu ẹka lẹ nchị;
mu ta agube iya iphe.
A -baru mu mba;
yo ghu mu eghughu?"

¹³ Mu jikaru ome iphe ndu ezi mu iphe kfuru;
woru nchị mu swọ-chia l'ẹke ẹphe nọ.

¹⁴ Nta-a bẹ mu eyifuwa
eyifuwa l'edzudzu ọha."

¹⁵ Wofu ọnya lẹ nwanyi onye ọdo.

Tẹ nwanyi, ị kuru àkuku
dukwa ngu l'ọ bụ wẹlu,
ị turu l'onwongu.

¹⁶ ?Nanụ ege ii-shi woru
onwongu haaru unwanyi esu-uzo;
wota iphe shi ngu l'ẹhu
ghaa l'edukfu ọha?

¹⁷ Wota onwongu doberu
nyee nke ngu nkinyi iya;
tẹ yele ndu ọdo ba agbakwa ngu mgba.

¹⁸ Tẹ nyee ngu bukwaru
ọnu-ọma.

Tẹ nwamgboko, i gude
kpoo ekfu bukwaru ngu ẹhu-otso-ena.

¹⁹ T'ọ dujekwa ngu l'ọ bụ
ada ele l'obu, i yeru iya;

dụ ngu

l'ọ bụ umoro-onyimu lẹ mma.

Tẹ ẹra iya mejekwa t'ẹhu
tsọ ngu ẹna; obu, o yeru
ngu atsujekwa ngu atsutsu.

²⁰ Nwa mu; ?nanụ ege ọ dọ
b'ọ bụ nwanyi onye ọdo,
a-nọdu agba ngu igiri;
kẹ tẹ nggu l'iya je
anmakube onwunu?

²¹ Kẹ l'iphe, madzụ eme;
bẹ Ojejeje chị l'ẹka;
l'enyocha l'iphemiphe
ọbule, madzụ eme ememe.

²² Iphe ẹjo madzụ eme;
bẹ ahataje iya l'ọ bụ ọnya;
buru ugwu kepyia ya.

²³ Iphe e-gbu iya nụ aburu
àhùhù, ẹ ta ahùdu iya.
Yọ buru ririri ono, oome ono;
bụ iphe e-me iya;
yo phuhu.

Ọkwa, aanmaru onye eswe

6 Nwa mu; ọ -buru l'ị narụ
madzụ ibe ngu mkpalẹka;

wowaru onwongu yeru
madzụ l'itumo l'ugwu,
onye ọdo ji iya;

² ọ -buru l'iphe ono,
i kfuru ono bụwa ọnya;

hata ngu;

okfu ono, shi ngu ọnu ono
aburu ugwu kota ngu;

³ ọwaa iphe ii-me; nwa mu;
gude gbata onwongu;
keshinu ị dalahwaru obutobu ngu l'ẹka;

Jelekwapu je agwōtohurū iya;
 rōo ya jeye teke ii-rō-butā iya.
 4 Be ekukwa mgbenya;
 ophu i kwekwa tē mgbenya roru ngu;
 5 l'ē ba bụ l'i dzōfuru onwongu
 l'ō bụ mgbada nyikufuru onye achī nta l'ēka.
 Mbū l'ō bụ nwēnu, nmaru l'etse;
 nō nyaa; shi iya nahū.
 6 Jeduduphu ēke unwehu nō;
 nggūbe onye ẹnirū!
 Gbua igo l'iphe ephe eme;
 gude iya maru iphe.
 7 Unwehu te nwedu onye ishi;
 to nwe onye eleta iya nū; l'ēke oono eje ozi;
 te nwe onye achī iya nū.
 8 Obenu l'ōobuje; o -rua
 l'onanwu; yō kpaā nri dobe.
 9 ?Bū teke ole; bē ii-zē ēge ono
 zē-bebe; nggūbe onye ẹnirū?
 ?Bū teke ole bē ii-tehu lē mgbenya?
 10 Īisuje l'ō kwa t'i kua
 mgbenya nwanshi;
 mbū-a t'i dobe nwishi l'oshi; tūta ume;
 11 jeye teke ejeka a-bya azū
 ngu gbirimu l'ō bụ ndu ana nfū;
 ukpa-mkpere afūaru ngu l'ō bụ abalī-d'egvu.
 12 Mkpokoro madzū;
 mbū ejō madzū
 būlephu uru-ōnu;
 bē oogudeje aghaphe.
 13 Ooji-bujeru madzū ęnya;
 yo gude okpa l'eme
 iphe-ōhubama;
 gude ēka l'eduphu ibe iya.
 14 Oogudeje ęregede l'agba
 iphe a-tsūru madū.
 Iphe oonoje abūru okpata okfu;
 15 O bū iya kparu iphe
 iphe-ēhuka a-tū iya l'ukfu;
 iphe a-byaru iya nū anyaa ya kpoo;
 k'ophu bụ l'ē-tō natadū ogvu.
 16 O nweru uzi iphe ishingu, dū Ojejoje ashī;
 mbū ūzo iphe ęsaa bū iya akpamara.
 17 Iphe ono bū:
 o-ka-onwonye-mma-l'ęnya;
 ntuphu-ire; ogbu onye
 ę-ta dūdu iphe o meru;
 18 oriri ejō iphe;
 ogba perepere ome iphe dū ejī;
 19 obobe madzū ibo;
 mē onye egudeje okfu
 kpakaa ufū madzū.

Okwa k'ori ogori

20 Nwa mu; tsojekwa ūzo,
 nna ngu kpō-ziru ngu;
 ophu ĩ hajekwa ome iphe
 nne ngu ezi ngu.
 21 Kee ya kpukpurukpu l'obu;
 nggu atukua ya onwongu l'olu;
 22 kē l'ī -je ije;
 bū iya a-nōdu edu ngu.
 Ī -ku mgbenya;
 bū iya a-nōdu eche ngu nche.
 I -mūru ęnya;
 yoo kfu anū ngu.
 23 Kē l'ūzo-wa, a kpō-ziru
 ngu-a kwa urōku;
 iphe eezi ngu abūru iphoro.
 Mba, aabarū; gude l'alōo ngu ēka lē nchī
 abūru ūzo ndzū.
 24 O bū iya e-nwufuje ngu t'ē b'ī dalahū
 nwanyi, eri ogori l'ēka;
 būru iya e-me tē nwanyi,
 bū o-dephua-ikoro;
 be egude ire-machamacha deta ngu.
 25 Tē mma, ooma;
 be emekwa t'ō wata ngu agūgu.
 Ophu i kwekwa t'ō gude ęnya derita ngu!
 26 Nwanyi okpara emeje nwoke;
 tō dūhe iphe o-ō-bū.
 Nwanyi, eri ogori abūru
 ishi ndzū ngu bē oonoduje achī nta iya.
 27 ?O nwekpooru madzū
 nwigbaleke-ōma, a-vōta
 oku wūshi l'okpoma
 tē oku o-ōbū be eke uwe iya?
 28 Mbū; ?o nweru onye e-je ije l'eli icheku-ōku;
 tē oku bē eke iya okpa.
 29 O bū ēge ono b'ō dū onye
 yēle nyee onye odo azē.
 ę to nwekwa onye denyiru
 nyee madzū ēka a-la kē mmanu!
 30 Onye zitaru iphe ria;
 l'ēke ęgu agū iya;
 b'ē ta akwatajekwa gūbe okpobe iphura;
 31 Obekwanu l'e -gude iya;
 bē o-ō-kfū ūgwo iphe ono,
 o zitaru ono ugbo ęsaa;
 m'ō -ruhuru; o refu iphe
 o nweru kfū ūgwo iya.
 32 Nwoke, eri ogori te nwekwa egomunggo;
 kē l'ō kwa onwiya b'ō
 mebyishi emebyishi.
 33 Uru, oo-rita iya bū l'ee-tsu iya iphe;

meru iphere ye iya l'ifu;
 ọphu iphere iya ta abyadu
 bya agvụ iya agvugvu l'ẹhu.

³⁴ Kẹ l'ọ bụ okopho-nwanyi
 akpalije nwoke ẹhu-eghughu.

Ē tọ phujekwaru onye
 rarụ nyee ya imiko;
 m'ọ -bya iya ome iphe.

³⁵ Ē t'ọ dudu iphe e gude
 bya iya aroro, ọo-nata;
 m'ọ -ruhuru; ọ ha ihagha.

Ọkwa, aanmaru ndu etso nwanyi ọkpara

7 Nwa mu; nṅkwaa iphe mu ekfuru ngu!

T'iphe-a, mu akpọ-ziru ngu
 ọzo iya-a nọdujekwa ngu l'obu!

² Mejekwa iphe-a, mu ezi
 ngu-a;

k'ọphu ndzụ e-dzu ngu.
 T'ọ buru ẹge iiletaje
 nwandodo-ẹnya ngu ẹnya;
 bụ ẹge ii-letaje iphe, mu ezi ngu-a.

³ Gbaru iya agbaru lẹ
 mkpūshi-ẹka ngu l'ọ ha;
 nggu edee ya edede l'ime obu ngu!

⁴ Kfuru mmamiphe l'ọo ya bụ
 nwunne ngu kẹ nwanyi;
 nggu ekua iphe-odo-ẹnya: "Ēgiri ọnya ngu!"

⁵ Ọ bụ iya e-dufuta ngu l'ẹka
 nwanyi, eri ogori;
 tẹ nwanyi, eme k'enyishi ejji;
 be egude ire machamacha deta ngu.

⁶ Ujiku lanụ; bẹ mu shi l'ọnu
 windo mu pyofu ẹnya;

⁷ phụa ẹke ndu, ẹ te amadu iphe dọru.
 Mu elee ẹnya lẹ ndu

ogbo-lanụ ono;
 yo nweru onye lanụ ọphu,
 egomunggo swehuru.

⁸ Yẹbedua echebe ifu l'ọzo iya kẹ nwanyi ono;
 mbụ l'ulo ẹke nwanyi ono,
 eri ogori ono bu;

⁹ l'ọzo gberegbede urenyashi;
 mbụ l'ọzo nchi ejihu; teke ọchi ekpuwa ẹhu.

¹⁰ Ya ndono; nwanyi ọbu
 alufuta byakfutashia ya.

Nwanyi ono kwaru ngwa
 l'ọ bụ nwanyi ọkpara;

buru onye ẹregede.

¹¹ Ọ bụ nwanyi, eme zuwozuwozuwo;
 buru nwanyi, ẹ te ekwejedu t'ọnu rua ya l'ẹhu.
 Ọphu ọkpa 'egvujeduru iya egvuru l'ufu.

¹² I -phụa ya l'esu-ọzo nta-a;

i -bya aphụ iya ọdo; bụwunu l'edukfu.

Ọonoje lẹ nkucha;
 l'achọ onye ọo-buru yele iya.

¹³ Ya ndono; yo duta
 nwata-okoro ono; nmaa ya akpa;
 bya ekiriberi iya ifu; sụ iya:

¹⁴ "L'ọ nweru ngweja, ya jeru
 egwogwo.

Anụ, ya jeru egwogwo nọkwa l'ufu;
 l'ọ kwa ntanụ; bẹ ya
 medzuru iphe ya kweru ụkwa iya.

¹⁵ Ọ kwa iya; bẹ ya lufutaru bya ngu ndzuta.
 Nggwu ndọ-ọ.

¹⁶ Oshi-azẹe ya; bẹ ya tọwaru
 ẹkwa, e dengashiru
 edengashi, shi Íjiputu.

¹⁷ Oshi-azẹe mu; bẹ ya gbakwaru męeru;
 gbaa ya alowesu;
 mę sinamọnu;

k'ọphu ọo-nọdu eshi kwẹkwekwe.
¹⁸ Bya t'ayi je emee k'enyishi jeye l'utsu.
 Bya t'ayi je azẹe t'ẹhu tsọo ayi ẹna.

¹⁹ "Nji mu ta nọkwa;
 o jekwaruru ẹke, teru ẹnya.

²⁰ Okpoga, o gude l'ije ono hakwa l'uru.
 Ọ kwaru teke ọnwa dzuru bẹ ọo-lata."

²¹ Yo gude ire-ọma deta iya;
 gude ire męchemeche kpughaa ya.

²² Teke ono teke ono;
 yọ dọ-kpuru tsoru iya;
 l'ọ bụ ịnya, aakpụ eje egbugbu;

mbụ l'ọ bụ ele, eje ọdalahu l'ọnya;
²³ jeye teke akfụ buru iya gungu lẹ meji;
 l'ọ bụ nwenu, kfulahuru l'ọnya;

tọ ma l'ọ bụwa iya anwụhu.
²⁴ Nta-a; nwa mu; ngabẹru mu nchi!
 Gekwa nchi; nua iphe mu ekfuru ngu.

²⁵ Be ewokwaru obu ngu dobe
 l'ẹke nwanyi ono nọ.

Ọphu i phukwa ọzo; tsoru iya;
²⁶ kẹ lẹ ndu nwanyi ono mewaru;
 ẹphe adaa hakwa nshinu.

Ndu, o gbuwaru egbugbu aka nkụ.
²⁷ Ụlo iya bụ ọzo, e shi ala maa.

Ụzo ono tųgburu nanụ jeye l'ẹke anwụhu bu.

Mmamiphe eku ngu oku

8 ?Tọ bụdu oku bẹ mmamiphe eku ẹge ono?
 ?Tọ bụdu mkpu;

bẹ iphe-odo-ẹnya echi ono?

² Ọ nọ l'ẹke tukogbaaru atukoru l'iku ọzo;
 o vudo lẹ mkpọkahu-ọzo.

³ O vudo l'obu-edukfu.

Ọ nọ l'ọnu-nggamgbo
 l'echi mkpu; sụ:
 4 "Ọ kwa unubẹ ndiphe bẹ ya eku.
 Unubẹ ụnwu;
 ọ kwa unu bẹ ya echiru mkpu-a.
 5 T'iphe dojee unu ẹnya;
 unubẹ ndu ẹ-te nwedu egomunggo!
 Unu akwaa ẹnya;
 unubẹ ndu eswe!
 6 Unu ngabẹ nchi;
 kẹ l'o nweru iphe ya abya ekfukfu, dụ mkpa.
 Ya kpuhawaru ọnu tẹ
 ya kfuwa iphe vudo nhamunha.
 7 Iphe eshije iya l'ọnu
 bụ ire-lanụ.
 Ejo-ire oshi iya l'ọnu bụ ẹbyi.
 8 Iphe bụ okfu, shi iya l'ọnu kfuru akfuru.
 Ẹ tọ dudu okfu,
 gberu nggọ; m'ọ bụ okfu,
 dụ ghadaghadaghada,
 eshije iya ọnu.
 9 Okfu iya kfuru akfuru
 lẹ nchị ndu iphe edoje ẹnya;
 daburu ifu lẹ nchị ndu maru iphe.
 10 Hakwaa mkpọla-ọcha;
 nata iphe ya ezi ngu.
 Nggw ahaa mkpọla-ododo; hata mmamiphe;
 11 kẹle mmamiphe kakwa
 mkpuma, vu oke aswa.
 Ẹ tọ dukwa iphe agụ
 ngu nụ ọphu ịi-turu yeru mmamiphe.

Mmamiphe ekfu okfu

12 "Mụbe mmamiphe;
 mu l'iphe-odo-ẹnya bu l'ẹkalanu.
 Mu maru iphe; ẹnya erua mu alị.
 13 Iphe bụ l'aatsụ Ojejoje egvu
 kwa ọkpo iphe dụ ẹjị ashị.
 Oku onwonye;
 otu onwonye oke ẹpha;
 iphe dụ ẹjị;
 mẹ l'uru-ọnu aduje mu ashị.
 14 Idzu ọma; mẹ mmamiphe bụ nke mu.
 Iphe-odo-ẹnya; mẹ ike
 abụkwaphuru nke mu.
 15 Ọ bụ mmamiphe;
 bẹ ndu eze gude achị;
 bụru iya; bẹ ndu ishi gude
 l'atụ ekemu, vudo nhamunha.
 16 Ọ bụ mu; bẹ ndu ishi gude achị; bụru mu;
 bẹ ndu ha nshinu gude achị mgboko.
 17 Ndu yeru mu obu;
 bẹ mu eyejeru.

Ndu achọshi mu ike
 achọ-vuje mu.
 18 Ẹku; mẹ ụgvù bụ mu b'ọ nọ l'ẹka.
 Iphe-enweru ọphu a-nọ jeyewaru;
 mẹ ụba bụkwa mu phụ b'ọ nọ l'ẹka.
 19 Uru, nọ mu l'ime kakwa
 ọkpobe mkpọla-odod.
 Iphe shi mu l'ẹka aka
 ọkpobe mkpọla-ọcha.
 20 Ụzo, mu eshije bụ ụzo
 odobe-ẹka-ndoo;
 bụru ụzo ikpe,
 vudo nhamunha bẹ mu etsoje.
 21 Ndu yeru mu obu; bẹ mu
 emeje t'ẹphe nweru iphe;
 l'emejekwaphu t'ẹku ji ụlo-ẹku ẹphe.
 22 Ọ bụ mubẹ mmamiphe;
 bẹ Ojejoje vutsukpoo ụzo mee;
 bụru mu bụ ozi,
 o vutsukpoo ụzo jee l'oge ndiche.
 23 A ọfatahwaru mu rụ teke ẹ ta madụ;
 mbụ lẹ mbụlembu tẹmanu mgboko adube.
 24 Tẹmanu eze ẹnyimu anọdu; bẹ mu nọhawa.
 Mu nọhawa; bẹ nwogvu byaderu.
 25 Tẹmanu e mee eze ugvu,
 dobegbaa l'ọnodu iya;
 mbụ tẹmanu e mee
 ụnwu ugvu nshiji;
 bẹ mu nọhawaa.
 26 Tẹmanu Ojejoje emee mgboko;
 mẹ abasarama iya;
 mbụ tẹmanu e mee udzudzu kẹ mgboko.
 27 Mu nọ teke o meru igwe;
 nọdu teke o meru akpamigwe;
 yo fozita kephetakota eze ẹnyimu.
 28 Ya nọ teke o meru; urukpu anọdu l'igwe;
 nọdu teke o meshiru ẹke
 mini eshije amushi l'eze ẹnyimu.
 29 Ya nọ teke ọ kparu
 eze ẹnyimu òkè ẹke
 oo-jebebeje;
 k'ọphu bụ l'ẹ tọ
 wụ-swetadu òkè iya;
 nọdu teke ọ tọru ntọ-l'alị mgboko.
 30 Teke ono bụ mu bụ
 o-me-nka, swiru iya nụ.
 Mu shi emeje;
 ẹhu l'atsọ iya ẹna
 mbọku-mbọku.
 Mu shi anọduje iya l'ifu
 l'eme ẹmirima tekenteke.
 31 Mgboko, o meru emeje;
 ẹhu atsọ mu.
 Ndiphe mgburumgburu aduje mu mma.

32 Ọo ya bụ; ụnwu mu;
unu ngabẹru mu nchị;
Ọnu-ọma bụ k'onye etso mu nụ.
33 Unu ngabẹ nchị;
nụ iphe mu ezi unu;
k'ọphu unu a-maru iphe!
Unu be efukwa iya lẹ ntụ!
34 Ọnu-ọma bụ k'onye
angabẹjeru mu nchị;
mbụ onye anọduje
l'ọnu-ụzo mu l'eché nche mbọku-mbọku;
35 kẹ l'onye chọru mu nụ;
chọ-vu mu; bẹ bụkwa ndzụ b'ọ chọ-vuru.
Ege ono bẹ ùgvù Ojejoje
a-nọdu etsokwa iya phụ.
36 Obenu l'onye jikaru mu nù
bụkwa onwiya bẹ oomebetaru.
Iphe bụ onye mu dụ ashị
bụkwa ọnwu b'ọ chọ."

Mmamiphe; l'ome eswe

9 Mmamiphe gbeshiru je akpua ụlo;
bya eworu itso ẹsaa gvua ya.
2 Yo gbushia anụ; shia dobe;
bya akua mee;
shia ite dobe.
3 Yọ bya ezi ụnwu-mgbọko,
ejeru iya ozi t'ẹphe je
evudogbaa l'ẹke,
katsua l'eli lẹ mkpukpu ono;
raa ya arara; sụ:
4 "T'iphe bụ ndu egomunggo swehuru bya."
Ndu eswe b'ọ sụru:
5 "Unu bya eria nri, ya shiru;
unu angua mee, ya kuru dobe.
6 Unu haa ome eswe;
tẹ ndzụ dzua unu!
T'iphe dojenua unu ẹnya!
7 Onye, abaru onye uru-ọnu
mbà
bụkwa iphere b'oo jetaru onwiya.
Onye alọkwanu ẹjo madzụ
ẹka lẹ nchị aburu ụswo b'ọ chọ.
8 Ba ahujekwa onye uru-ọnu ọgbo;
ọdumeka bẹ ii-dụkwa iya ashị.
Bachjaru onye maru iphe mba;
nggu aphụ l'oo-yeru ngu obu.
9 Lọo onye maru iphe ẹka lẹ nchị;
nggu aphụ l'ọo-kabaaru ọmaru iphe;
Kuziaru onye doberu ẹka ndoo iphe;
yọ kabaaru ọmaru iphe.
10 Ọ kwa ọtsu Ojejoje egvu
bụ ẹke mmamiphe dūberu.

Ọmaru Onye ono,
dụ Nsọ ono aburu iya bụ iphe-odo-ẹnya.
11 Kẹ l'ọ bụ yẹbe mmamiphe
e-me t'ị kaa nka;
nọribabee lẹ mgboko-a.
12 Onye maru iphe;
bẹ mmamiphe ebuje nggo.
Onye uru-ọnu aburu iya
nwenkinyi iya e-ri iphe tso iya nụ."
13 Nwanyi, eme eswe;
bẹ olu iya anọduje ada
eli eli.
E ta hụdu iya àhùhù;
to nwe iphe ọ maru.
14 Ọ dūgajeru l'ifu ibo iya.
Eke, kakọta l'eli lẹ
mkpukpu aburu ẹke,
o jeje je asugabe onwiya;
15 l'eku iphe bụ ndu eswe esweswe,
ejeru iphe ẹphe eje:
16 "T'iphe bụ onye eswe bata ẹke-a!"
Ndu ọphu egomunggo
swehuru bẹ ọosuje:
17 "Lẹ mini, e zitaru ezita adujekwaa mma;
nri, e riru lẹ mpya
aburu iya kakọta ọtso ẹna!"
18 Obenu l'ẹphe ta madụ
lẹ ndu, nọ l'ulo iya bụwa ndu maa.
Ndu, byaru iya ẹbyee anọduwa l'alị-maa.

Ētu, Sólomọnu nmashiru

10 Ọwaa ẹtu, Sólomọnu nmashiru:
Nwata, maru iphe;
emeje t'ẹhu tsọ nna iya ẹna.
Obenu lẹ nwata, eme eswe;
abujeru aphụ tsọ nne iya.
2 Ẹku, a kparu l'ụzo,
ẹ-ta dudu mma; ta agajekwa mkpa.
Obenu l'odobe-ẹka-ndo
adzọfutaje madzụ l'ọnwu.
3 Ojejoje ta ahajekwa onye
doberu ẹka ndoo t'ẹgu mee ya.
Obenu l'ẹjo madzụ;
b'ẹ too kwejedu t'iphe
agụ iya nụ rube iya ẹka.
4 Ẹnyiri atujekwa madzụ ụkpa.
Obenu l'akanya emeje madzụ t'ọ bahụ.
5 Onye kpataru iphe ọ kọru
kwakọbe l'oge bụ onye
nweru egomunggo.
Obenu l'onye bụ mgbẹnya;
bẹ ookuje teke aakpata iphe
akpata bụ iphe-iphere b'ọ bụ.

6 Onye doberu ẹka ndoo;
 bụ ọnu-ọma etsoje iya.
 Obenu l'ẹjo madzụ edomije
 ẹjo iphe nọ iya l'obu.
 7 Ọobuje; a -nyata onye
 doberu ẹka ndoo;
 ẹhu atsọo madzụ ẹna.
 Obenu l'ẹjo madzụ; bẹ aazahajẹ.
 8 Onye maru iphe l'obu iya
 emeje iphe a sọru t'o mee.
 Obenu l'onye ekfu yayaya alajẹ l'iyi.
 9 Onye ntupo ta nọdu l'ẹhu
 anọje ndzụ iya lẹ domangu rimangu.
 Obenu l'onye ntuphu-ire;
 bẹ ee-mekochaa kparu.
 10 Onye aji-buru madzụ ẹnya;
 kwa iphe-ẹhuka b'ọ
 kwakọberu onye ọbu.
 Obenu l'onye atụ mba iya too;
 kwa nchị-ọdu-ndoo b'ọ chọ.
 11 Ọnu onye doberu ẹka ndoo
 bụ nggele mini ndzụ.
 Obenu l'ẹjo madzụ edomije
 ẹjo iphe nọ iya l'obu edomi.
 12 Ndumashi akpatajẹ okfu.
 Obenu lẹ n-yemobu
 ekpuchije ẹjo iphe iphe.
 13 Mmamiphe bụ l'ọnu
 onye iphe edoje ẹnya
 b'a chọ-vuje iya.
 Obenu l'onye eswe;
 bẹ ẹchachi anọduje eche echeche.
 14 Ndu maru iphe akwakọbeje
 iphe ẹphe maru akwakọbe.
 Obenu l'ọnu onye eswe
 bụ iphe-ẹhuka b'ọ nọduje eku oku.
 15 Ẹku bụ ike, onye nweru.
 Ụkpa abụkwanuru iya egbuje onye ụkpa.
 16 Ụgwo ozi, onye
 doberu ẹka ndoo bụ ndzụ.
 Obenu l'ẹjo iphe emeje
 tẹ madzụ kabaaru ome ẹji.
 17 Onye angabeje nchị teke
 a kpọ-ziru iya ọzo bụkwa
 ọzo ndzụ bẹ ootso.
 Obenu l'onye a baru mba;
 yọ jịka iya kwa ọzo bẹ oophu.
 18 Onye madzụ dọ ashị;
 yọ me t'ẹ b'a ma kwa onye ẹjo-ire b'ọ bụ.
 Onye ntumatu aburu onye eswe.
 19 Okfu -paa l'igwe;
 ẹjo iphe abata iya.
 Obenu l'onye kwaru
 ẹnya atajẹ ire iya ẹra.

20 Ire onye doberu ẹka ndoo
 dọ l'ọ bụ ọkpobe
 mkpọla-ọcha.
 Obenu l'ọriri ẹjo madzụ
 ta kwatajẹkwa aga mkpa.
 21 Okfu onye doberu ẹka ndoo
 azuje igweligwe madzụ.
 Obenu lẹ ndu eswe eyifuje;
 okfu l'ẹphe te nwe egomunggo.
 22 Ọnu-ọma, shi Ojejoje l'ẹka
 emeje tẹ madzụ nweru iphe;
 ọphu 'onwedu iphe-ẹhuka, ooyekobeje iya.
 23 Iphe aduje onye eswe mma bụ ome ẹjo iphe.
 Obenu l'ọo mmamiphe
 bụ iphe aduje onye iphe doru ẹnya mma.
 24 Ọ kwa iphe ẹjo-madzụ atsụ
 egvu bụ iphe emekochajẹ byaru iya.
 Obenu l'ọ kwanụ iphe agụ
 onye doberu ẹka ndoo e-meru iya.
 25 Ọ bụ ẹge oke pherephere epheje; pheswee
 bụ ẹge ndu ẹjo madzụ aphụ-sweje.
 Obenu l'onye doberu ẹka ndoo
 e-vudoshi ike gbururu jeye.
 26 Ọ bụ ẹge mẹe, shihuru ọka anwuje ọnu;
 mbụ ẹge ẹnwuru-ọku ahuje
 ọku l'ẹnya bụ ẹge onye
 ẹniru aduje onye ezi iya ozi.
 27 Ọtsu Ojejoje egvu emeje tẹ madzụ kaa nka.
 Obenu lẹ ndu ẹjo madzụ
 agbajihuje agbajihu.
 28 Iphe onye doberu ẹka ndoo
 anọduje ele ẹnya iya bụ ẹhu-ọtso-ẹna.
 Obenu l'iphe ẹjo madzụ
 ele ẹnya iya ta gajẹduru iya.
 29 Oshi ọzo kẹ Ojejoje bụ
 agbabe-a-dzuru kẹ ndu doberu ẹka ndoo.
 Obenu lẹ ndu ẹjo madzụ b'ọ bụjeru iyi.
 30 Ndu doberu ẹka ndoo;
 b'ẹ ta agwafụ-ghekwa agwafụ.
 Obenu lẹ ndu ẹjo madzụ tee bukwa l'alị ono.
 31 Ọnu onye doberu ẹka ndoo
 bụ iphe eshije iya nụ bụ mmamiphe.
 Obenu l'onye te kfujedu
 ire-lanụ;
 bẹ ee-mekochaa bufu ebufu.
 32 Onye doberu ẹka ndoo
 maru iphe bụ: ọ -kfua ya;
 yọ kfuru nhamunha.
 Obenu l'iphe eshije
 ẹjo madzụ ọnu bụ ẹjo okfu.
11 Oye ẹregede l'igwe,
 eegude atụ iphe kwa
 akpamara l'ẹke Ojejoje nọ.
 Obenu l'ogude ọkpobe iphe,

eegude atụ iphe tụa ya aduje iya mma.
² Ekuku -vuta ụzo; iphere etso iya.
 Obenu l'ọdu-agu -vuta ụzo;
 mmamiphe etso iya.
³ Iphe anọduje edu ndu
 obu gụru iphoro bụ ire-lanụ.
 Obenu l'iphe egbuje ndu
 ẹ te gudedu ire ẹphe ẹka
 bụ ntuphu-ire.
⁴ Mbọku, Nchileke e-koshi
 ẹhu-eghughu iya;
 bẹ ẹku, madzụ kpataru
 te eyekwaru onye ọbu ẹka.
 Obenu l'iphe adzọfutaje
 madzụ l'ọnwu
 kwa odobe-ẹka-ndoo.
⁵ Iphe abọjeru onye ụta
 ẹ-ta dudu lẹ ndzụ iya ụzo
 kwa odobe-ẹka-ndoo.
 Obenu l'ẹjo madzụ bụ
 ẹjo iphe iya ono emeje t'ọ daa.
⁶ Iphe adzọje ndu ire-lanụ bụ
 odobe-ẹka-ndoo.
 Obenu lẹ ndu ẹ te gudedu
 ire ẹphe ẹka bụ ẹjo iphe ẹphe
 ahataje ẹphe l'ọnya.
⁷ Ẹjo madzụ -nwụhu;
 iphe oole ẹnya iya anashihu iya.
 Iphe o shi gbaa ego
 lẹ ya e-gude ike iya mee
 aburu kẹ mmanu.
⁸ Onye doberu ẹka ndoo;
 bẹ aadzọfufe l'iphe-ẹhuka;
 iphe-ẹhuka ọbu alaaru ẹjo madzụ.
⁹ Onye ẹ-te emedu ele Nchileke;
 bụ iphe shi iya l'ọnu;
 bẹ oogudeje emebyishi
 ibe iya.
 Obenu l'onye doberu ẹka ndoo
 bụ mmamiphe bẹ adzọje iya nụ.
¹⁰ Iphe ọma -gbaaru onye
 doberu ẹka ndoo;
 ndu bu lẹ mkpukpu ono etee ẹswa.
 Ẹjo madzụ -nwụhu;
 ndiphe etee ẹswa.
¹¹ Ọnu, onye obu gụru iphoro
 gọru akwọ-lije mkpukpu.
 Obenu l'ọnu, ẹjo-madzụ
 emebyije iya emebyi.
¹² Onye ẹ-te nwedu egomunggo
 akpọje ibe iya
 ẹbo-ẹbo-l'afụ.
 Obenu l'onye nweru egomunggo
 atajẹ ire iya ẹra.

¹³ Onye sụruku-sụku
 ekfukashije iphe e domiru edomi.
 Obenu l'onye e gude
 ire iya ẹka edomije iphe dụ kẹ edomi.
¹⁴ Ọha, ẹ-te nwedu onye
 akpọ-ziru ẹphe ụzo adajekwa.
 Obenu lẹ mkpukpu,
 aadụ l'igwe akpọ-ziru ụzo b'a dzoje.
¹⁵ Onye naru onye ẹ tọ madzụ
 mkpalẹka bụkwa okfu;
 bẹ ookotaru onwiya.
 Obenu l'onye ẹ-ta nadzụ madzụ mkpalẹka;
 bẹ nchị a-dụ ndo.
¹⁶ Ọkpobe nwanyi;
 bẹ nweru ụgvù.
 Ẹku aburu kẹ ẹjo nwoke.
¹⁷ Onye, aphuru madzụ imiko bụ onwiya;
 bẹ oomeru ọhuma.
 Obenu l'ẹjo madzụ bụ
 iphe-ẹhuka bẹ ọokpataru onwiya.
¹⁸ Ẹku, ẹjo madzụ akpa
 bụ iyi b'ọ bụru iya.
 Obenu l'onye doberu ẹka ndoo;
 bẹ obunggo iya anọje jeye.
¹⁹ Onye odomu edotaje iya ndzụ.
 Obenu l'onye achị nta
 ẹjo iphe bụ ọnwu iya b'ọ chọ.
²⁰ Ndu ẹjo ọkpoma aduje
 Ojejoje ẹkpanashi.
 Obenu lẹ ndu ụta,
 ẹ-ta nọdu l'ẹhu aduje iya mma.
²¹ Maru amaru lẹ ndu
 ẹjo-madzụ b'ẹ ta hadu kẹ manụ.
 Obenu lẹ ndu doberu ẹka
 ndoo ta dudu iphe e-me ẹphe.
²² Nwanyi, ama mma;
 t'ọ ma oye ọnu l'okfu
 dụ l'ọ bụ echi
 mkpọla-ododo, eeyeru ezi l'ọnu-imi.
²³ Iphe agụ onye doberu ẹka
 ndoo bụ l'ọma bẹ ọosubeje ishi.
 Obenu l'iphe ẹjo madzụ
 ele ẹnya iya bụ l'ẹke
 ọosubeje ishi bụ
 l'oke ẹhu-eghughu,
 Nchileke a-byabẹ iya.
²⁴ Onye asa ẹka asasa anọduje aba ababa eje.
 Obenu l'onye ụkparaswi
 emekochajee bụru onye ụkpa.
²⁵ O-me-l'uko abajẹ ụba;
 onye emeje t'ẹhu gua ibe iya egugu;
 bẹ ee-mekwaphu t'ẹhu gua yẹbedua egugu.
²⁶ Onye domiru nri;
 t'ọ gude kpọ-lia aswa iya;

bẹ ndiphe ebujeru onu.
 Obenu l'onye reru nk'ia
 l'ògè iya bẹ aajajẹ ajaja.
²⁷ Onye achọ t'iphe dụ mma;
 bẹ ọma etsoje.
 Obenu l'onye achọ ẹji;
 bẹ ẹji etsoje.
²⁸ Onye kpọru obu yeru ẹku a-dakwa.
 Obenu l'onye doberu ẹka ndoo;
 a-nọdu aja pulapula l'ọ bụ
 mkpẹkwo onyingu.
²⁹ Onye, akparu ndibe iya okfu;
 te nwekwa iphe oo-keta.
 Onye eswe aburu iya
 e-mekochaa jeeru onye maru iphe ozi.
³⁰ Nebyi, onye doberu ẹka ndoo amije;
 bụ oshi, anụ ndzụ.
 Onye aduje ike kfuta madzụ
 aburu onye maru iphe b'ọ bụ.
³¹ Ọ -bụru lẹ ndu doberu ẹka
 ndoo bẹ eebuje nggo lẹ mgboko-a;
 bụnu iya bụ lẹ ndu ẹ-te
 emedu ele Nchileke;
 mẹ ndu ẹjo iya ono
 aa-natakwapu ụgwo iya nk'ephẹ.
12 Onye a baru mba;
 yọ nata iya;
 kwa mmamiphe b'ọ nataru.
 Obenu l'onye jikaru mba,
 a baru iya; kwa onye éswè b'ọ bụ.
² Ọkpobe madzụ atubaja Ojejoje l'obu.
 Obenu l'onye ẹregede;
 bẹ ọnmaje ikpe.
³ Madzụ t'e gudeghekwa
 ẹjo iphe buru.
 Obenu l'onye doberu ẹka
 ndoo b'ẹ ta vụ-ghekwa l'ogvu.
⁴ Ọkpobe nwanyi bukwa ụgvù nji iya.
 Obenu l'ẹjo nwanyi dukwa
 l'ọ bụ ọkpu, tsuru ume nọdu nji l'ẹhu.
⁵ Idzu, ndu doberu ẹka ndoo abuje k'oma.
 Obenu lẹ ntuzi-ẹka ndu
 ẹjo iya ono abukotaje ụgho.
⁶ Okfu, shi ẹjo madzụ l'ọnu
 abuje ọnya nma onye, ookfuru iya.
 Obenu l'ọnu onye obu iya
 guru iphoro adzoje madzụ.
⁷ Ndu ẹjo iya ono;
 bẹ ee-mekochaa kwatsushia; ẹphe achihu.
 Obenu l'ọnu-ulo onye
 doberu ẹka ndoo a-kfuru gidimu.
⁸ Ọ bụ ẹge madzụ mataberu iphe;
 bụ ẹge aajatabeje iya.
 Obenu lẹ ndu obu ẹ-ta

gudu iphoro bẹ aakpofu akpofu.
⁹ Ọ kakwa mma l'ị bụ onye
 ẹ-ta gubedu iphe;
 nggu ese ẹge ii-shi buru;
 mẹ l'ị guberu onwongu iphe
 l'ẹ b'ọ dụ ẹge ọ haru ngu.
¹⁰ Onye doberu ẹka ndoo
 akwabẹjeru elu iya ẹnya.
 Obenu l'imiko, ẹjo madzụ
 aphuje bụ ẹjo-obu.
¹¹ Onye akọ alị iya enweje nri;
 nwee ya k'etsutsu.
 Obenu l'edegiri;
 bụ onye eswe b'ọ bụ.
¹² Ẹjo madzụ bụ iphe
 a nataru lẹ nfu bẹ ẹnya iya anọje.
 Obenu l'onye doberu ẹka
 ndoo anọduje aja pulapula.
¹³ Ẹjo madzụ bụ ẹjo okfu,
 shi iya l'ọnu abuje ọnya; hata iya.
 Obenu l'onye doberu ẹka
 ndoo anahuje iphe-ẹhuka.
¹⁴ Ọ kwa madzụ egudeje
 ọnu kfutaru onwiya iphe-ọma.
 Ono kwaphu ẹge ooshije
 l'iphe oogude ẹka iya eme;
 metaru onwiya obunngo.
¹⁵ Iphe bụ iphe onye eswe eme
 adukotaje iya mma l'ẹnya nk'ia.
 Obenu l'onye maru iphe
 egeje nchị teke a kpọ-ziru iya ụzo.
¹⁶ A -kpatsua onye eswe iwe;
 yo mewaphu t'a maru teke ono.
 Obenu l'onye nweru egomunggo
 eleswetaje iphe-phere,
 e meru iya.
¹⁷ Onye gude ire-lanụ
 l'agba ekebe;
 bẹ okfu iya ayikoje ayiko.
 Obenu l'ẹjo ekebe abujeru ụgho.
¹⁸ Okfu, ẹ ta aridu ariri kfu;
 aruje kfu l'ọ bụ ogu-mbeke.
 Obenu l'okfu onye
 maru iphe edokwaje iphe edokwa.
¹⁹ Ire-lanụ anọje jeye l'ojejoje.
 Obenu l'ẹjo-ire te nweu ẹge ọnono-beje.
²⁰ Iphe ejije ndu ẹjo idzu ọkpoma bụ ụgho.
 Obenu lẹ ndu idzu-ọma;
 bẹ ẹhu-ọtso-ẹna bụ nk'ephẹ.
²¹ Ẹjo iphe te emejekwa onye
 doberu ẹka ndoo.
 Obenu l'iphe-ẹhuka
 bụ kẹ ndu ẹjo iya ono.
²² Onye ẹjo-ire aduje Ojejoje ashị.

Obenu lẹ ndu emeje iphe,
 ephe kfuru aduje iya mma.
²³ Onye nweru egomunggo
 ta arakashijekwa iphe o maru arakashị.
 Obenu lẹ ndu eswe
 anọduje avoshi mkpọkoro okfu.
²⁴ Onye gude ẹka iya esebashi;
 e-mekochaa bụru ishi.
 Obenu l'onye ẹniruru
 e-mekochaa bụru ohu.
²⁵ Ochi obu l'ẹka emeje
 tẹ ike gvụ madzụ.
 Obenu l'okfu-oma emeje;
 ẹhu atsọ iya ẹna.
²⁶ Okpobe madzụ eduzije ọnyà iya ọzo.
 Obenu l'ẹjo-madzụ
 eduphujẹ madzụ ọzo.
²⁷ Onye ẹniruru ta adujeduru ike
 onu onwiya nri.
 Obenu l'onye akanya;
 bẹ iphe o nweru abuje iphe vu oke aswa.
²⁸ Odobe-ẹka-ndoo bụ ọzo ndzụ;
 oshiswe ọzo aburu ọnwu.

13 Nwa, maru iphe anuje iphe
 nna iya ekfururu iya.
 Obenu l'epherephere;
 ta angajeduru nchị lẹ mba, aabaruru iya.
² Madzụ egudeje onu kfururu
 onwiya iphe-oma.
 Obenu l'onye ẹ te gudeduru ire iya ẹka;
 bụ k'ẹhuka bụ iphe anọduje agụ iya.
³ Onye afọ okfu, ookfu afọfo
 bụ ndzụ iya b'ọ che nche.
 Obenu l'okfu-lẹ-njakonu;
 e-mekochaa laa l'iyi.
⁴ Onye ẹniruru; bẹ ẹkpuru anọje;
 obu l'ẹ tọ dudu iphe eru iya ẹka.
 Obenu l'onye akanya;
 bẹ iphe agụ iya nọ eruje ẹka.
⁵ Onye doberu ẹka ndoo;
 bẹ ẹjo-ire aduje ẹji.
 Obenu l'ẹjo madzụ bụ
 iphe-iphere;
 bụru iphe aakpofu akpofu.
⁶ Onye uta ẹ-ta dudu l'ẹhu iya;
 bụ odobe-ẹka-ndoo
 anọduje eche iya nche.
 Obenu l'ẹjo madzụ;
 bụ ẹjo iphe iya ono enwutsuje iya.
⁷ O nweru onye anọduje eme
 l'ọ bụ eze madzụ;
 a ma l'ẹ to nweduru ẹge o ha iya.
 Nweru onye anọduje eme
 l'ọ bụ onye ụkpa;

a ma l'ọ nweru iphe; nweshia ya ike.
⁸ Madzụ egudeje ẹku,
 o kpataru gbata ndzụ iya.
 Obenu l'onye ụkpa;
 ta dudu iphe eyeje iya egvu.
⁹ Onye doberu ẹka ndoo
 dū l'ọ bụ iphoru;
 ji ẹke o nọ.
 Obenu l'ẹjo madzụ;
 dū l'ọ bụ urọku, bụ:
 o -nonyaa; yọ nyihu.
¹⁰ Oku onwonye ekuku;
 bụ ụswo b'ọ kpataje.
 Obenu lẹ mmamiphe;
 bụ ndu, kweru t'a kpọ-ziaru ephe ọzo.
¹¹ Okpoga, e gude ụgho dzuta
 anọduje ala azụ azụ.
 Obenu l'onye gude ẹka iya;
 tọ nwẹhu kpaa okpoga emeje iya;
 yọ ka nshinu akaka eje.
¹² Iphe madzụ luru ẹnya iya;
 e mekochaa to ruhe iya ẹka;
 bẹ emeje tẹ meji nmafụ iya.
 Obenu l'iphe agụ madzụ -rua ya ẹka;
 b'ọ dūje iya l'ọ bụ oshi,
 anụ ndzụ.
¹³ Onye aalọ ẹka lẹ nchị;
 to nwe iphe o guberu iya
 achokwaru onwiya
 ishi-ephuhu.
 Obenu l'onye eme iphe
 ekemu kfururu bẹ obunggo iya nọkwaru.
¹⁴ Iphe onye maru iphe ezi;
 dukwa l'ọ bụ ẹke mini, anuje ndzụ futaru.
 Oomeje tẹ madzụ ba ada l'onya,
 anwuhu gbaru.
¹⁵ Onye, nweru egomunggo;
 bẹ aduje ndiphe l'obu.
 Obenu l'uzo onye ẹ te
 gudeduru ire iya ẹka adujeru iya ẹhuka.
¹⁶ Onye nweru egomunggo
 egudeje mmamiphe eme iphe oome.
 Obenu l'onye eswe ewotaje
 ome-eswe iya ono tūa jalangu.
¹⁷ Ejo nwozi akpatajeru madzụ iphe-ẹhuka.
 Obenu l'ozu, e ziru onye,
 e gude ire iya ẹka;
 bụ ẹhu-agu b'ọ nuje.
¹⁸ Onye, aahụ àhùhù;
 tọ nga nchị;
 bẹ ụkpa abyajekwaru;
 iphere egude iya.
 Obenu l'onye aahụ àhùhù;
 yọ nua ya; bẹ aakwabeje ugvu.

¹⁹ Iphe agushi madzụ ike
 -rube iya ẹka; bẹ ẹhu atsoje iya ẹna.
 Obenu l'onye eswe;
 bẹ ọotsuje l'ẹhu ọha ẹjo iphe.
²⁰ Onye yele ndu mmamiphe ayi;
 a-buru onye maru iphe.
 Obenu l'onye etso ndu eswe;
 ejeje iphe-ẹhuka.
²¹ Iphe-ẹhuka anọduje achi
 ẹjo madzụ ọso.
 Obenu l'uba; bukwanu
 obunggo onye doberu ẹka ndoo.
²² Ọkpobe madzụ akpajẹ ẹku d
 oberu nwanwanwaranwa iya.
 Obenu l'ẹjo madzụ bụ ndu
 doberu ẹka ndoo;
 b'ọ kpajẹ ẹku edoberu.
²³ Onye, bụ onye ukpa;
 bẹ alị iya a-nọdu emehuru iphe.
 Obenu l'e gudeje ẹjo ikpe;
 kpefu iya alị ọbu l'ẹka.
²⁴ Onye ẹ-ta ahụdù nwatibe iya ahụhụ;
 kwa ashị bẹ nwata ọbu dụ iya.
 Obenu l'onye yeru nwatibe iya
 obu ezije obu l'alị l'ahụ iya.
²⁵ Onye doberu ẹka ndoo erijije ẹpho.
 Obenu l'ẹjo madzụ bẹ ẹgu emeje.

14 Nwanyi, maru iphe
 ajikobeje ụlo iya ajikobe.
 Obenu lẹ nwanyi ọphu bụ
 onye eswe egudeje ẹka iya
 l'akpaka ụlo iya akpaka.
² Onye obu gụru iphoro
 anọduje atsụ Ojejoje egvu.
 Obenu l'onye ụzo iya
 dụ nggọdogo-nggọdogo
 ta dudu iphe ọogubeje Ojejoje.
³ Onye eswe ekfutaje iphe
 ochi-echachi kpube onwiya.
 Obenu l'ọnu ndu maru iphe
 anọduje eche ẹphe.
⁴ Eswi, e gudeje akọ iphe
 'anọdu; ụko nri adu.
 Obenu l'eswi -jeshia ozi ike; nri atụa ẹgu.
⁵ Onye ekebe, e gude
 ire iya ẹka; ta adzujekwa ẹjo-ire.
 Obenu l'onye ẹjo ekebe;
 bụ ẹjo-ire anọduje afushi iya l'ọnu.
⁶ Onye uru-ọnu achoje
 mmamiphe; tọo phụ iya.
 Obenu l'onye nweru
 egomunggo;
 bẹ ọmaru iphe aduje ntse.
⁷ Bujekwaru uba yeru onye eswe;

ke l'ẹ tọ dudu iphe ii-shi iya l'ẹka amuta.
⁸ Iphe ekoshije l'onye nweru
 egomunggo maru iphe bụ
 l'uzo iya edoje iya ẹnya.
 Obenu l'iphe ekoshije l'onye eswe
 ta madu iphe bụ l'ọo ugho;
 bẹ oogudje eme iphe.
⁹ Onye eswe egudeje ẹjo iphe atụ mgbonu.
 Obenu l'onye obu guru iphoro
 anọje Ojejoje l'obu.
¹⁰ Onyenonu amajeru iphe atsụ iya l'ẹhu;
 To nwe onye yele ibe iya
 gba l'ẹhu-otso-ena ya.
¹¹ Ufu ẹjo madzụ;
 bẹ ee-chikpo.
 Obenu l'ulo onye doberu ẹka
 ndoo a-nọdu ájá ájaájá eje.
¹² O nweru ụzo, abuje;
 madzụ eshi iya;
 yọ dụ iya l'ọ bụ ọkpobe ụzo.
 Obenu l'ẹke ọ sụberu ishi bụ anwuhu.
¹³ Iwe tso ọchi;
 nggumaphụ etsoru
 ẹhu-otso-ena.
¹⁴ Ndu ẹ te gudedu ire ẹphe ẹka
 a-nata ụgwọ iphe ẹphe meru.
 E bua ndu eme ọhuma
 nggo iphe ẹphe meru.
¹⁵ Onye mapeteru iphe
 ekwetaje iphemiphe ọbule.
 Obenu l'onye nweru egomunggo
 arije-odu ọriri; maru ẹke oo-ye ọkpa.
¹⁶ Onye maru iphe atsuhuje Ojejoje
 egvu haa ome ẹjo iphe.
 Obenu l'onye eswe emeje lọkaralokara
 tubesu l'ọo iphe gbarunu;
 bẹ ya eme.
¹⁷ Onye ọkpoma-ọku emeje eswe-eswe;
 ọphu bụ onye ẹnya ruru alị ataji nshi.
¹⁸ Ome-eswe edujeru madzụ ye l'ome-ririri.
 Obenu l'onye obu ruru alị
 ekpujeru mmamiphe l'ọ bụ okpu-eze.
¹⁹ Ndu ẹjo iya ono e-byiru
 ndu ọphu eme ọhuma ikpere;
 Ndu akirishi abya arọ
 l'ọnu-uzo ndu doberu ẹka ndoo.
²⁰ Ufu onye ẹjo-ẹka teru ẹnya;
 mbụ tee ya jeye lẹ ndu obutobu iya.
 Obenu l'oke amadu enweje ndu ọnyà l'igwe.
²¹ Onye ẹ-ta gubedu obutobu iya iphe;
 kwa ẹjo madzụ b'ọ bụ.
 Obenu l'ọnu-oma bụ
 k'onye, emejeru ndu ukpa iphe-oma.
²² Ndu anọduje t'ọ tsuru ibe ẹphe;

?tọ bụdu eji, ẹphe eme iya tọ?
 Obenu lẹ ndu anọduje t'ọ
 duru madzụ lẹ mma;
 bẹ eeyejeru obu;
 l'emeru ẹphe ire-lanụ.
²³ Iphe bụ akanya, madzụ ese; bẹ uru anọjekwa.
 Obenu l'onye bụlephu ọnu
 b'ọ phọduru iya; bẹ ụkpa kwa nk'iya.
²⁴ Ẹku bụ nggo, eebuje onye maru iphe.
 Obenu l'onye eswe
 bụlephu eswe iya ono;
 b'e gudeje maru iya.
²⁵ Onye gude ire-lanụ
 l'agba ekebe adzọkwa ndzụ.
 Obenu l'onye gude ụgho
 l'agba ekebe bụ
 o-deru-oye; b'ọ bụ.
²⁶ Onye atsụ Ojejoje egvu;
 bụ onye dakoberu
 agbūru-anyị.
 Ẹke ono abūru ụnwu iya
 a-gbabẹ-a-dzūru.
²⁷ Ọtsu Ojejoje egvu;
 bụ ishi nggele, ndzụ shi atsọshi.
 Ọ bụ iya emeje tẹ madzụ
 ba adalahu l'onya, anwūhu gbaru.
²⁸ Ọ bụ gidigidi bụ ugwu eze.
 Obenu l'onye ishi ẹ-te nwedu madzụ;
 bẹ yifuakwaru nụ.
²⁹ Ọ kwa ọta-nshi emeje tẹ
 iphe doo madzụ ẹnya.
 Obenu l'onye ọkpoma-ọku
 eme tẹ ndiphe maru ẹge eswe iya hatabe.
³⁰ Obu-odoo emeje t'ẹhu dū madzụ npho.
 Obenu l'ijimanya atsujẹ ọkpu ume.
³¹ Onye akpa onye ụkpa ẹhu;
 bụkwa Nchileke, meru iya nụ;
 b'o me iphe-iphere.
 Obenu l'onye emeru onye,
 ẹ-tọ dudu ẹge ọ haru iya ọhuma;
 kwa Nchileke b'ọ kwabẹ ugwu.
³² Iphe alọ-tsuje ẹjo madzụ;
 bụ ẹjo iphe oome.
 Obenu l'onye doberu ẹka ndoo
 nweru ẹke ọo-nọdu;
 zeeru ndzụ;
 m'o -ruhuru ọ nwūhu anwūhu.
³³ Mmamiphe anoje l'obu ndu
 iphe doru ẹnya.
 Obenu lẹ ndu eswe ta madụ kẹ mmamiphe.
³⁴ Odobe-ẹka-ndoo emelije mba emeli.
 Obenu l'ẹjo iphe bụ iphe-iphere
 nọduru iphe, bụ ọha, nonu.
³⁵ Nwozi, maru iphe;

bẹ eze enweje ifu-oma
 l'ẹke ọ nọ.
 Obenu lẹ nwozi,
 emechishi eze ifu;
 b'ọ tū-koshije ẹhu-eghughu iya.
15 Olu-odoo eselaje nseku azụ.
 Obenu l'okfu ẹhuka
 akpalije ọvuma.
² Ire onye maru iphe
 ekoshije mmamiphe.
 Obenu l'onye eswe
 bụ okfu eswe anoje iya l'ọnu.
³ Ẹnya Ojejoje dzuru ẹkemekẹ ọbule:
 l'ẹke ndu ẹjo iya; mẹ kẹ ndu ọma.
⁴ Gberuma eji obu oyị;
 ghẹlegheleghele eye ọku l'obu.
⁵ Ọ bụ onye eswe anyijeru ẹtsù
 kpua l'uzo, nna iya akpọ-ziru iya.
 Obenu l'onye
 egomunggo
 ruru alị; angabẹje nchị l'iphe eezi iya.
⁶ Ụlo onye doberu ẹka ndoo; bẹ ẹku ejije ejiji.
 Obenu l'ẹjo madzụ;
 bụ iyi abyajẹ ẹku iya ndzuta.
⁷ Onye maru mmamiphe
 anọduje araka iya araka
 t'o dzuru onyemonye ọbule.
 Obenu l'onye eswe;
 bẹ ọkpoma iya ta dudu ẹge ono.
⁸ Ẹja, ẹjo madzụ egwo;
 kwa akpamara l'ẹnya Ojejoje.
 Obenu l'ekfukfu, onye obu
 guru iphoro ekfu anụ iya abajẹ iya l'obu.
⁹ Ụzo, ndu ẹjo madzụ eshi
 abujẹ akpamara l'ifu Ojejoje.
 Obenu lẹ ndu ese t'ẹphe
 dobe ẹka ndoo b'o yejeru obu.
¹⁰ Ọ kwa chikikfuu bụ k'onye
 haru ọkpobe ụzo ono.
 Ọnwu abūru k'onye
 ọ dū ashị teke aahụ iya àhùhù.
¹¹ Alị-maa; mẹ ọ-la-l'iyi
 dabukotaru ẹba l'ifu Ojejoje.
 ?Bụ-chia obu madzụ
 te gheduru iya ọnu l'ifu tọ?
¹² Onye uru-ọnu avọjeru ọku
 ghụa ẹhu teke a baru iya mba.
 Ọphu o kwejedu kpanyabẹ
 ndu maru iphe ẹhu.
¹³ Ẹhu-ọtso-ẹna emeje
 t'ifu tūsahu madzụ atūsahu.
 Obenu l'aphụ akpatajẹ ike agvūgvu.
¹⁴ Onye obu ruru alị anọduje achọ mmamiphe.
 Obenu l'onye eswe bụlephu

ririri b'ò nòduje ekfu.
¹⁵ Onye, aakpa ẹhu;
 bẹ ndzụ iya abụkotaje
 iphe ọtsu-l'ẹhu.
 Obenu l'onye ọkpoma tūshuru atūshuru
 bẹ tekenteke abụjeru iya aji.
¹⁶ Ọ ka mma lẹ madzụ
 nwepeteru iphe enwepete;
 l'atsụ Ojejoje egvu;
 mẹ l'ẹku, o nweru; dzuru mgboko;
 iphe-ẹhuka eswiru iya.
¹⁷ Ọ ka mma l'ọo mkpẹkwo;
 bụwaphu nri, nọnu;
 e gude n-yemobu l'ata iya;
 ma l'e gburu ọkpalukpo;
 gude ntafashi-ifu l'ata iya.
¹⁸ Onye obu-ọku akpalije okfu akpali.
 Obenu l'onye, ataru
 okfu nshì
 anọduje abyanyi ụswo abyanyi.
¹⁹ Iphe onye ẹnyiru yeru ẹka
 aduje l'e gude ogvu
 tū-chishia ya atū-chishi.
 Obenu lẹ kẹ onye
 obu gūru iphoro
 aduje werewere.
²⁰ Nwata, maru iphe emeje
 t'ẹhu tsọ nna iya ẹna.
 Obenu l'onye eswe;
 bẹ nne iya aduje ashì.
²¹ Ome eswe atsoje onye
 ẹ-te nwedu egomunggo ẹna.
 Obenu l'onye nweru egomunggo
 emeje iphe iya; yọ kfuru nhamunha.
²² Onye ẹ-te nwedu onye
 atuziru iya ụzo;
 te nwekwa iphe oomekotajedu.
 Obenu l'a -dụ l'igwe chĩa idzu;
 e mekota iphe a tūberu.
²³ Madzụ -yee ọnu l'okfu yechata iya;
 bẹ ẹhu atsoje iya ẹna.
 Ọnu, e yeru l'o ruberu iya abụru iphe ugvu.
²⁴ Onye maru iphe echibeje ifu
 l'ụzo ọphu edu ala lẹ ndzụ;
 onye eswe echebe nk'iya
 l'ụzo ọphu edu ala l'ọku alì-maa.
²⁵ Onye eku onwiya ekuku;
 bẹ Ojejoje enwutsuje.
 Obenu lẹ nwanyi, nji iya
 ẹ-ta nọhedu b'ò dzọtajeru alì iya.
²⁶ Ọriri, ẹjo madzụ arì bụ
 akpamara l'ẹke Ojejoje nọ.
 Obenu l'ọriri kẹ ndu ọma aduje iya mma.
²⁷ Onye ẹkpiri erilatajeru

ulo iya iphe-ẹhuka.
 Obenu l'onye kpọru
 ẹka-azụ ashì;
 bẹ ndzụ e-dzu.
²⁸ Onye doberu ẹka ndoo
 arì-jeodu iphe oo-kfu arìri.
 Obenu l'ẹjo madzụ;
 bụ ẹjo okfu eshije iya l'ọnu.
²⁹ Ndu ẹjo madzụ;
 bẹ Ojejoje anọje ote-ẹnya.
 Ọ bụ l'ọonuje iphe ndu
 doberu ẹka ndoo ekfu anụ iya.
³⁰ Ifu-ọchi emeje t'ẹhu tsọ madzụ ẹna;
 nzi ọma l'eshije madzụ uri jeye l'ọkpu.
³¹ Onye ngaberu nchì lẹ mba,
 anụ ndzụ, a baru iya;
 bẹ yẹle ndu maru iphe
 e-mekochaa nọdu l'ọkpoku lanụ.
³² Onye ẹ-te nwedu iphe
 ọ gūberu àhùhù, aahù iya;
 bụ ashì b'ò dụ onwiya.
 Obenu l'onye a hù àhùhù;
 yọ nụ ya bụ onye nweru egomunggo.
³³ Ọtsu Ojejoje egvu ezije
 madzụ mmamiphe;
 ọdo abụru l'i -wozita
 onwongu alì; ugvu etso iya.
16 Madzụ arije iphe oo-me.
 Obenu l'ọ bụ Ojejoje ekfuje
 ọphu e-mekochaa mee nụ.
² Uche onye 'adụ iya njọ.
 Obenu l'ọ bụ Ojejoje maru
 iphe bụ uche onye.
³ Woru iphe bụ iphe iime
 ememe; ye Ojejoje l'ẹka;
 nggu aphụ l'iphe bụ iphe
 bụ idzu ngu a-nọdu eme
 l'ẹge ì tūberu iya.
⁴ Iphe, bụ iphe, Ojejoje meru;
 b'ò meru dobe t'ọ gaa mkpa nk'iya;
 Ndu ẹjo iya ono b'ò meru doberu mbọku,
 a-ta ẹphe aphụphu.
⁵ Iphe, bụ onye eku onwiya
 ekuku bẹ kwa akpamara l'ifu Ojejoje.
 Iphe ìi-hùbe ama;
 abụru l'ẹ taa hadu ẹphe t'ẹphe laa ẹwoma.
⁶ Onye wozitaru onwiya alì
 l'ẹke Ojejoje nọ;
 l'ekfu ire-lanụ;
 b'ò kfujeru ụgwo iphe ẹji iya.
 Yọ bụru ọtsu Ojejoje egvu
 emeje madzụ t'ò sefu ẹka l'ẹjo iphe.
⁷ Iphe madzụ eme -dụwa Ojejoje mma;
 bẹ oomeje mee tẹ yẹle

ndu ọhogu iya dū lẹ mma.
⁸ Nwẹku, e doberu ẹka ndoo kpaakakwa mma;
 ma l'ẹku, a kparu l'uzo, ẹ ta dudu mma.
⁹ Iphe madzū e-me b'ọ rije ariri dobe.
 Obenu l'ọ bụ Ojejoje
 ekoshije iya ẹge ọo-hata ọkpa iya.
¹⁰ Okfu onye eze aduje l'ọ bụ
 okfu, shi Nchileke l'ọnu;
 ọphu 'ookpeswejedu ikpe ekpeswe.
¹¹ Iphe eegude atū ẹra iphe,
 dū ẹge gbaru t'ọ dū
 bụ Ojejoje b'o shi l'ẹka.
 Iphe bụ ẹra iphe nọ l'ẹkpa;
 aburu iya b'o shi l'ẹka.
¹² Ọ kwa akpamara lẹ ndu eze meru ejo iphe;
 kẹ l'ọ bụ l'odobee-ẹka-ndo;
 bẹ onye eze egudeje mee tẹ
 aba-eze iya nguru anguru.
¹³ Ire-lanu atsoje ndu eze ẹna.
 Ẹphe te gude onye ezi-okfu egvu egvu.
¹⁴ Ẹhu -ghua eze eghughu;
 ishi madzū abaa ya.
 Obenu l'ọ bụ onye maru
 iphe abyanyije iya.
¹⁵ Ifu -tushihu onye eze;
 ndzū edzua madzū.
 I -laa onye eze l'obu;
 b'ọ dū l'ọ bụ eruru mini ọdungu.
¹⁶ Madzū ọmaru mmamiphe
 kakwa mma; mẹ l'onweru okpoga.
 Iphe-odo-ẹnya aka mma;
 ma lẹ mkpọla-ọcha.
¹⁷ Uzo, ndu obu guru iphoro eshije
 bụ ọzo, buru ọba yeru iphe dū ẹji.
 Onye afọ ẹke ooye ọkpa iya afọfo;
 bụ ndzū iya bẹ ooche nche.
¹⁸ Madzū -watawa oku onwiya ekuku;
 ọ-la-l'iyi etso iya.
 Madzū -būwaru
 ọ-ka-onwiya-mma-l'ẹnya;
 adada etso iya.
¹⁹ Ọ ka mma l'ị bụ onye
 wozitaru onwongu alị;
 nggu lẹ ndu ọkpa l'ayị;
 mẹ l'i tsoru ndu gude
 oke-ẹpha
 l'eke iphe ẹphe nataru lẹ nfu.
²⁰ Onye anata ntuzi-ẹka;
 bẹ iphe adujeru lẹ mma
 ọnu-ọma aburu k'onye
 tukoberu Ojejoje ishi.
²¹ Onye iphe doru ẹnya bụ iya;
 bụ lẹ madzū bẹ obu ruru alị.
 Onye olu-odoo aburu iya

a-dū ike ozi ndu ọdo iphe.
²² Mmamiphe bụ iya bụ ishi
 nggele mini ndzū l'ẹhu ndu nweru iya nū.
 Obenu l'onye eswe;
 bẹ eswe iya ono abujeru
 iphe eegude àhù iya àhùhù.
²³ Onye maru iphe aguje okfu,
 shi iya l'ọnu ọgu.
 Okfu, shi iya l'ọnu
 abukwanuru iphe eegude amuta iphe.
²⁴ Okfu-ọma dū l'ọ bụ
 manụ-ẹngu.
 Ooguje ẹhu egugu;
 mee t'ẹhu dū madzū npho.
²⁵ O nweru ọzo, abuje;
 madzū eshi iya;
 yọ dū iya l'ọ bụ ọkpobe ọzo.
 Obenu lẹ mkpọ-chi ishi ọzo ono bụ anwuhu.
²⁶ Ọ bụ iphe agụ nwozi;
 bụ iya emeje; yọ kabaaru oje ozi.
 Yọ buru ẹgu, agụ iya nū
 anọduje eyeshiru iya ọku.
²⁷ Ejo madzū eshibeje ite ejo iphe.
 Ẹge ono bẹ okfu, shi iya
 l'ọnu anọduje ereku l'ọ bụ ivovo-ọku.
²⁸ Onye ẹlukfu anọduje akpa okfu;
 onye ntumatu l'ebukahuje ndu
 ẹphe l'iya shi dū lẹ mma.
²⁹ Onye eme ọnwuu-ọnwuu
 anọduje ezi ibe iya ejo nzizi;
 l'edu iya eshi ọzo, ẹ-ta dudu mma.
³⁰ Onye aji-buru ibe iya ẹnya
 aburu ẹregede bẹ ọogba;
 onye ọphu kpuruberu ọnu
 aburu ejo iphe b'ọ tumberu k'ememe.
³¹ Ishi-ẹwo bụ ùgvù, dū egvu.
 Ọ bụ onye doberu ẹka ndoo b'o ruje ẹka.
³² Onye ẹ-ta bụdu onye
 obu-ọku
 kakwa mma; ma l'onye bụ mkparawa.
 Onye akpadeje onwiya teke
 iphe egbu iya eghughu
 aka mma mẹ l'onye ọphu
 a-lụ;
 luta mkpukpu ọphu.
³³ Ọ bụ madzū aguje ẹnwa.
 Obenu l'ọ bụ Ojejoje ekfufe onye ọo-larū.
17 Ọ kakwa mma l'ọ bụ
 nwẹcha ọkponku bẹ madzū nweru;
 l'ata iya l'ẹhu-gudangu;
 mẹ l'ufu ẹke aagba aji;
 uswo l'ada iya.
² Onye ozi, maru iphe bụ iya
 e-mekochaa buru onye ishi nwata,

emechishi nna iya ifu.
 Ège ono bẹ nwozi ono e-tso
 keta iphe nnajiufu iya ono;
 l'ò -tsò bụru ụnwu iya.
³ Mkpọla-ọcha bụ ite b'e
 gudeje nùya ya ánùnù.
 Mkpọla-ododo abụru
 ọku-uzu;
 bẹ eegudeje data iya;
 maru m'ọ dụ mma.
 Obenu l'obu madzụ bụ
 Ojejoje adataje iya.
⁴ Onye eme iphe dụ ẹji
 angabeje nchị l'ẹjo ọnu.
 Ège ono bẹ onye ẹjire
 angabeje nchị l'okfu,
 erekuta madzụ anụ.
⁵ Onye, achị onye ụkpa ọchi;
 kwa Nchileke, keru iya nụ;
 b'o me iphe-iphere.
 Onye, ete ẹswa lẹ ndakfu
 dakfuru madzụ te nwedu
 iphe e-me t'onye ọbu laa kẹ manụ.
⁶ Ụnwu nwanwa bụ ùgvù,
 madzụ gude aka nka.
 Nne lẹ nna abụru iphe
 ụnwegirima gude eku onwẹphe.
⁷ Onye eswe te ekfukwa okfu, nweru ishi.
 Ọ kwaphụ ẹge ono;
 b'ẹ tọ gbadu tẹ onye ishi dzuje ẹjo-ire.
⁸ Ẹka-azụ erejeru onye,
 anụ iya nụ l'ọ bụ ọgvu;
 k'ọphu bụ l'ọ nọduje
 agbaru iya ụpha-ẹka.
⁹ Onye aguje nvù l'ẹke e
 mesweru iya;
 bẹ yele ndu ọdo aduje lẹ mma.
 Obenu l'onye ta azahajẹdu
 iphe e meru iya anọduje
 achịka ndu ọnyà iya achịka.
¹⁰ A -baaru onye nweru egomunggo mba;
 b'ọ kajekwa iya oru l'ẹhu;
 karia ụkporo-ọnu ẹchachi ise,
 e chiru onye eswe.
¹¹ Onye eme ẹji eshibeje l'ọo nk'ia e-me.
 Obenu l'ọ bụ nwozi,
 ẹ-ta phujederu madzụ imiko
 e-mekochaa hùya ya àhùhù.
¹² Ọ kakwa mma lẹ nne agụ,
 a naru ụnwu iya fụru ngu l'ụzo;
 mẹ l'i jekfuru onye eswe
 l'ẹke ọno l'eme eswe.
¹³ Onye, gude ẹjo iphe kfụa
 ụgwo iphe-ọma, e meru iya

bẹ ẹjo iphe ta abyakwa bya
 alufu alufu lẹ nk'ia.
¹⁴ Ọwata ụswo dụ l'ọ bụ ọswoha mini.
 Ọo ya bụ t'ị haa nko;
 tẹ okfu ba ada.
¹⁵ Okpefu onye iswi ta dụdu mma;
 mẹ ọnma onye iswi dụ mma ikpe;
 tụkokwa bụru akpamara l'ifu Ojejoje.
¹⁶ ?Bụ uru ngunu; bẹ okpoga
 barụ l'ẹka onye eswe;
 l'ẹ-ba abụ lẹ mkpa kẹ
 egomunggo dụ iya.
¹⁷ Ndu eshi ọnya ekoshije
 l'ẹphe yeru onwẹphe obu tekenteke.
 Obenu lẹ nwunne bụlephu l'ògvù iphe-ẹhuka.
¹⁸ Onye egomunggo swehuru
 ewojeru onwiya ye l'itumo;
 gude naa madzụ mkpalẹka.
¹⁹ Onye ụswo kwa ẹjo iphe
 b'o yeru obu;
 onye apali onwiya apali
 abụru eyifu bẹ ọocho ụzo iya.
²⁰ Onye ọkpoma iya gọru agogo;
 bẹ iphe iya anọduje ala azụ azụ.
 Iphe-ẹhuka abụru kẹ onye ntuphu-ire.
²¹ Ọkpara-rigbarigba;
 bụ aphụ tsaru nna iya;
 ẹhu-ọtso-ẹna ta bụ kẹ nna,
 nwatibe iya eme eswe.
²² Ẹhu-ọtso-ẹna kwa ọkpobe ọgvu.
 Obenu lẹ meji-atọfu
 anọduje ami madzụ ọkpu
 wongu-wongu.
²³ Ẹjo madzụ anatajẹ ẹka-azụ;
 k'ọphu oo-kpe ẹjo ikpe.
²⁴ Onye egomunggo ruru ali;
 bẹ amajeru iphe.
 Obenu l'onye eswe;
 bẹ ẹnya te egvujeduru egvuru.
²⁵ Ọkpara-rigbarigba;
 bụ ọbyaru byaru nna iya;
 bụru nggumaphu nọduru nne, mụru iya nụ.
²⁶ Ẹ tọ dukwa mma oreta onye
 ẹ-ta dụdu iphe o meru nre.
 Tọ dụ mma ochi ndu
 oke amadụ iphe l'ẹphe meru iphe, dụ mma.
²⁷ Onye nweru egomunggo
 ekfuje okfu zee ọnu.
 Onye eme agụ abụru onye, iphe doru ẹnya.
²⁸ Ọobuje onye eswe -daa ashi;
 e tubesu l'ọ maru iphe.
 Teke bụ l'ọ taru ire iya ẹra;
 e tubesu l'ọ bụ onye iphe doru ẹnya.

- 18** Onye akpa nkinyi;
bụ onwiya b'ọ maru.
Ire-lanụ ataję iya ęra lę nchi.
² Onye eswe ta akpajędu ishi
mę iphe eekfu;
?o doru iya-a ęnya.
Iphe, ọ bụ bụ:
o-kfu-nk'iya anụ-nk'iya.
³ Ejo iphe -vutawa ụzo;
ndumashi etso iya.
Iphere -byawa;
ụzu etsoru iya.
⁴ Okfu, shi madzụ l'ọnu aduje l'ọ bụ ẹbò
ęke mmamiphe futaru;
bụru nggele, atso atso.
⁵ E tọ dukwa mma;
tę ikpe laarụ onye ọphu meru eji;
gbe nma iya onye ọphu doberu ęka ndoo.
⁶ Ọ kwa iphe onye eswe kfutaru
l'ọnu iya bę yele iya emeje;
bụru ọnu iya;
bę oogudje kfuta ęchachi.
⁷ Ọnu onye eswe bụ iya emebyije iya;
bụru ọnu iya ono abujeru ọnya; nma iya.
⁸ Okfu-azụ anọdujekwa atso ntumatu.
Ooshije madzụ uri jeye l'ime ępho.
⁹ Onye, ę-te yeduru ęhu l'ozu,
ooje;
bę yele onye emebyishi
iphe emebyishi kwa nwunne.
¹⁰ Epha Ojejoje bụ
okpo-mgbinyiku ụlo-eli;
ęke ndu doberu ęka ndoo agbabaję;
je ezeeru ndzụ edzua;
¹¹ Eku onye nweru iphe aduje
iya l'ọ bụ agbarike iya.
Qoduje iya l'ọ bụ eze
upho-mkpuma, o gude egbochita onwiya.
¹² Madzụ -bụwaru
ọ-ka-onwiya-mma-l'ęnya;
adada iya etso iya.
Obenu lę madzụ wozita
onwiya ali; ugvu etso iya.
¹³ Onye ę-ta nūdua iphe eekfu; je eye iya ọnu
b'ọ bụ iya ririri; bụru iya iphe-iphere.
¹⁴ Ọ bụ obu onye esedeje ndzụ iya
teke iphe eme iya.
Obenu l'obu -kofuwa madzụ;
bę nk'iya gvụakwaru.
¹⁵ Onye nweru egomunngo
bụ iya bę iphe eeje akaję odo ęnya;
bụru iya akaję ogebe nchi
t'iphe kabaa ya rụ odo ęnya.
¹⁶ Iphe-oma asajęru onye eme iya nū ụzo;

- l'ifu ndu oke madzụ.
¹⁷ Ọbuje onye lanụ -doo;
ęba atsukfuru;
gbururu jeye onye k'ębo abya eyee ọnu.
¹⁸ A -gụa ęnwa l'iphe ada okfu; okfu alaa;
e shi ęge ono gboo ndu ese alakahụ.
¹⁹ Ọro-buta nwunne ngu,
i mesweru kakwa ęhuka;
mę l'oluta mkpukpu,
gude mgbodo gbabuta
onwiya mgburumgburu.
²⁰ Ọ bụ okfu, shi madzụ l'ọnu;
bę oogudeje kfutaru onwiya
iphe e-ji iya ępho;
bụru iphe shi iya l'ọnu;
bę oogudeje kpajia okfuru.
²¹ Ndzụ l'ọnu kwa l'ọnu b'o shi.
Ọ ya bụ l'onyenonu
a-kwakọbe nata iphe,
o kfutaru l'ọnu iya.
²² Onye chọ-vuru nwanyi,
ọ-lụ;
chọ-vukwaru iphe dū mma.
Onye ono atubaje Ojejoje l'obu.
²³ Onye ụkpa anọduje arọ aroro;
Obenu l'onye nweru iphe egudeje olu-ike.
²⁴ Onye igwe-ọnyà awakwa ọgu.
Obenu l'o nwekwaru ọnyà,
akaję ọno ntse;
karia nwunne.
19 Ọ kakwa mma ọ bụ
onye ụkpa, uta ę-ta dudu l'ęhu iya;
mę l'onye eswe,
ę te gudedu ire iya ęka.
² E tọ dukwa mma lę madzụ;
b'o vu evuvu;
mbụ iphe ę tọ madụ ishi iya.
Onye kọroko-męremere
eshiswekwa ụzo.
³ Eswe, madzụ eme emebyijeru iya iphe.
Teke ono; yọ ghakọbe; bobe iya Ojejoje.
⁴ Eku ezetaje igwe ọnyà;
obenu l'ụkpa anọduje
achika ndu ọnyà achika.
⁵ Onye ejo ekebe ta alakwa kę manụ;
ọphu onye ejo-ire ta byakwa bya anahụ.
⁶ Aaduje l'igwe achọ t'onye
eme ụkò meeru ęphe ụkò.
Ege ono bę onyemonye
ọbule abujeru ọnyà onye asa ęka.
⁷ Onye ụkpa aduje ndu yele iya bụ ashị.
?Buchia ndu yele iya eshi
ọnyà ta anọdu agbaru iya ọso.
Qonoduje agbatso ęphe;

to nwe onye agharu iya ẹnya.
⁸ Ọ bụ onye maru iphe eyejeru onwiya obu;
 bụru onye ẹnya eru alị;
 b'ọ dọjeru lẹ mma.
⁹ Onye ẹjo ekebe ta alakwa kẹ manụ.
 Ẹge ono bẹ onye ẹjo-ire
 a-buru ọ-la-l'iyi.
¹⁰ Ẹ tọ gbakwa t'onye eswe riye ugvu;
 k'ọphu ọ bụru t'ohu bụru
 onye ishi ụnwu eze.
¹¹ Ọ kwa iphe-odo-ẹnya emeje
 tẹ madzụ ba abụ onye
 obu-ọku;
 bụru iya ugvu teke e meru iya ẹji.
¹² Iwe eze adujekwa l'ọ bụ ẹke agụ ede ekiri.
 Obenu lẹ madzụ -bawa iya
 l'obu bẹ ọduje l'ọ bụ ẹke iji dashiru.
¹³ Ọkpara-rigbarigba; bụ ụsu; sụ nna iya;
 nwanyi okfu-ọnu adu l'ọ bụ
 nwa tẹyiteyi mini tekenteke.
¹⁴ Ụlo; mẹ ẹku nwoke;
 bụ ụnwu iya enweje iya.
 Obenu l'okpoberu nwanyi;
 bụ Ojejoje anuje iya.
¹⁵ Ẹnyiru atujeru madzụ ye lẹ mgbenya;
 bụru onye nọ kẹ manụ azeje ẹgu.
¹⁶ Onye eme iphe ekemu kfuru
 kwa ndzụ iya b'o che.
 Obenu l'onye aalọ ẹka lẹ nchi;
 to nwe iphe ọ guberu iya
 achokwaru onwiya
 ishi-ephuhu.
¹⁷ Onye asa ẹka l'anụ ndu ụkpa
 iphe kwa Ojejoje bẹ ooje ụgwo.
 Ọ bụ Ojejoje e-bu iya nggo.
¹⁸ Hụje nwatibe ngu àhùhù teke ịi-hùta iya.
 Ole ba ahùkwa iya kẹ ahù-gbu.
¹⁹ Onye ọkpoma-ọku;
 bẹ ọkpoma-ọku iya
 e-butajekwa;
 kẹ l'ị -dzọo ya l'owaa;
 bẹ ịi-dzọje nụ iya phụ l'odo.
²⁰ Ngabeje nchi teke
 aakpọ-ziru ngu ụzo;
 nggu angabeje nchi l'iphe, eezi ngu;
 k'ọphu ii-mekochaa bụru onye maru iphe.
²¹ Iphe, nọ madzụ l'obu
 k'ememe ahajẹ l'igwe.
 Obenu lẹ kẹ Ojejoje mefutaje.
²² Iphe eelee madzụ ẹnya l'ẹka
 bụ owozita onwonye alị.
 Ọ kakwa mma lẹ madzụ
 bụ onye ụkpa; mẹ l'ọ bụru onye ẹjo-ire.
²³ Ọtsu Ojejoje egvu emejekwa tẹ madzụ kaa nka.

Teke ono; obu erua onye ọbu alị;
 iphe-ẹhuka eburu ụba yeru iya.
²⁴ Onye ẹnnyiru;
 bẹ ẹka iya akwajẹ l'efere;
 tọo dūhe ike palia ya ye l'ọnu.
²⁵ I -chia onye uru-ọnu iphe;
 onye ẹ-ta mafudu iphe
 egude iya mụta iphe.
 Onye iphe doru ẹnya abuje;
 ị -baaru iya mba;
 yo gude iya kabaa ọmuta iphe.
²⁶ Onye etsuje nna iya iphe; chifuru nne iya
 bụkwa iphe-iphere;
 bụru iphe-ochi.
²⁷ Nwa mu; ị -haa ọngabe nchi
 l'iphe eezi ngu;
 bẹ ii-phukwa ụzo lẹ k'iphe odo-ẹnya.
²⁸ Ẹjo ekebe anmajẹ ewotaje ikpe,
 vudo nhamunha nmaa swokoswoko.
 Ọnu ẹjo madzụ aburu ẹjo
 iphe bẹ ọonoduje eri ori nri.
²⁹ Ndu uru-ọnu; b'e kpewaru
 ikpe ẹphe; dobe edobe;
 ẹchachi anọduwa l'eche ndu eme eswe.
20 Onye anguruma
 bụ iphe-iphere b'ọ bụ;
 bụru onye ụswo.
 Onye nguru mee;
 nguta iya k'ome l'ẹnya ta makwa iphe.
² Iwe eze adujekwa l'ọ bụ ẹke agụ ede ekiri;
 k'onye ọphu, kpatsuru iya
 iwe ọbu agvụakwanua.
³ Onye agbaru okfu ọso;
 kwa ụgvù b'ọ kwabẹ onwiya.
 Ọ bụ onye eswe
 akwagebeje akwagebe ụswo.
⁴ Onye ẹnnyiru ta akọjedu okfu
 teke ibe iya akọ.
 O -rua teke aakpata iphe akpata;
 yo lelaaha taphungu.
⁵ Iphe madzụ ariebe hakwa ogvu l'ọ bụ ebo.
 Ọ kwa onye iphe doru ẹnya atsutaje iya.
⁶ Ndiphe aduje l'igwe ajishi ire l'ẹphe eme ọhuma.
 Ọlobu; ?bụ onye b'a maru, e gude ire iya ẹka.
⁷ Onye doberu ẹka ndoo;
 bẹ uta ta adujedu l'iphe,
 bụ iphe, oome ememe.
 Ọ -nọtsua laa; ọnu-oma aburu k'ụnwu iya.
⁸ Onye eze -nọdu l'aba-eze iya l'ekpe ikpe;
 b'o gudeje ẹnya yofu
 ezi-okfu l'ẹjo-ire.
⁹ ?Bụ onye a-sụ lẹ ya mewaru;
 obu agụ ya iphoru;
 tọ dūhe ẹjo iphe, nọ iya l'ẹhu?

¹⁰ Ogude iphe, ẹ-ta bụdu
 ọkpobe iya tụa ẹra iphe;
 mẹ ogude iphe, ẹ-ta bụdu
 ọkpobe iya mata iphe amata
 tųkokwa bųru akpamara l'ifu Ojejoje.
¹¹ Ọ bụ umere nwata atųje ọnu iya;
 ?m'ọ bụ ọkpobe nwata;
 ?tọ mkpọkoro nwata.
¹² Nchi, anų iphe yele ẹnya, aphų ųzo
 bų Ojejoje tųko iya mekota.
¹³ Be ekunukajekwa mgbenya.
 Ọdumeka bẹ ji-bųkwa ųkpa-mkpere.
 Mųjeru ẹnya; ẹge ii-nweru
 nri nweru iya k'etsutsu iya.
¹⁴ Onye azų iphe asųje l'iphe
 ya azų renukaru ire.
 Obenu l'ọ -lųfulephu;
 yo gude iphe ọbu,
 ọ zųru ọbu kulahaa onwiya.
¹⁵ Mkpọla-ododo nọ;
 mkpuma oke aswa akųru.
 Obenu; l'ọnu, ekfu okfu,
 ekoshi mmamiphe dųkwa ųko.
¹⁶ Madzų -naa
 o-shi-awe-o-shi-awe mkpalẹka;
 natakwa iya uwe eli ẹhu iya.
 Gude iya t'o ye iphe l'itumo;
 m'ọ -bųru onye mba ọdo
 b'ọ naru mkpalẹka ọbu.
¹⁷ Nri, a kpataru l'ųgho atsoje ẹnna teke eeri iya.
 Obenu; l'e -megee;
 bẹ ọnu abųjeru onye riru iya nų ẹja ẹja.
¹⁸ I -chị idzu iphe ii-me; kpajeedu ishi.
 Ọ -bųru l'ị bya oje ọgu;
 kpatajẹ-odu ishi t'e koshi ngu ẹge ii-me iya.
¹⁹ Kfuru mu; be ekfuru onye ọdo;
 ta bųkwa k'onye ntųmatu.
 Ọo ya bų t'i bukwaru ųba yeru ekfurekfu.
²⁰ Onye kọru nna iya;
 m'ọ bụ nne iya ọnu
 bẹ aa-phų-nyị urọku iya l'echi-abalị-ishì.
²¹ Ẹku, e te tsudu ẹphuru kpata
 ta abųjekwaru onye kparu iya nų
 iphe-ọma l'ikperazų iya.
²² Ba asųkwa: "L'ji-kfų madzų
 ųgwo ẹjo iphe, o meru ngu."
 Hakwaa tẹ Ojejoje gbaaru ngu ọdzori.
²³ Ogude iphe, ẹ-ta bụdu
 ọkpobe iya tụa ẹra iphe;
 mẹ ogude iphe, ẹ-ta bụdu
 ọkpobe iya mata iphe amata
 tųkokwa bųru akpamara l'ifu Ojejoje
²⁴ Keshinu ọphu ọ bụ Ojejoje
 atọjeru madzų ųzo;

?nanų ẹge madzų e-me makọtaru
 iphe amųebe l'ẹhu iya.
²⁵ Ọ kwa ọgbaru onwonye ọnya;
 mbų madzų ogude ovovoshi
 kwe Ojejoje ųkwa iphe;
 l'ẹ b'ọ rị iya ariri;
 k'ọphu ẹ tọ wọdu iya.
²⁶ Onye eze, maru iphe afoje
 mkpųkpu iya l'ọ bų onye afọ ereshi;
 bya egude iphe eegudeje
 etsu witu fọshia ya ndu k'ẹjo iya ono.
²⁷ Obu madzų bų iya bų urọku Ojejoje,
 oogudeje atų ẹhu madzų yọriyori.
²⁸ Onye eze, yeru ndu ọochi obu;
 bya abųru onye ẹphe gude
 ire iya ẹka; te nwedu iphe,
 iphe-ẹhuka, byaru iya nų eme iya.
 Yọ bųru n-yemobu emeje;
 tẹ ọchichi iya ba anga anganga.
²⁹ Ọ bụ ugvu; bų ike kẹ
 ųnwu-okorọbya.
 Ishi-ẹwo abųru mma kẹ ndu bų ọgurennya.
³⁰ Ẹka, e chiru madzų;
 chifu iya ọnya bẹ eegudeje gọta iya;
 t'o sefu ẹka l'ẹjo iphe;
 bųru ẹchachi bẹ eegudeje
 dozia madzų ime ẹhu.
21 Ọ bụ ẹge Ojejoje anọduje
 atųzi ẹke nggele a-tsọ laa;
 bų ẹge ọonoduje atųzi ọkpoma onye eze.
² Uche onye 'adų iya njọ.
 Obenu l'ọ bụ Ojejoje maru
 iphe bų uche onye.
³ Iphe dų mma; daburu adaburu;
 bẹ Ojejoje kakwa anata;
 mẹ lẹ ngweja.
⁴ Ọ-ka-onwonye-mma-l'ẹnya;
 mẹ ẹza, ndu ẹjo madzų ese
 tųkokwa bųru iphe dų ẹji l'ifu Nchileke.
⁵ Iphe onye, nweru ọriri ziru
 obu alị rịa; mee;
 abųjekwaru iya uru.
 Ẹge onokwaphų;
 bẹ ọchi iphe ọku; mee atųje madzų ųkpa.
⁶ Ẹku, a dzųtaru l'ẹjo-ire
 ephukashihujekwa l'ọ bų udzu ite.
 Ẹge onokwaphų b'ọ bų ọnya,
 egbu madzų l'ophọku.
⁷ Ọ bụ ẹhuka ẹhuka kẹ ndu ẹjo iya ono;
 bų iya bų iphe e-kpofu ẹphe ekpofu;
 kẹ l'ẹphe jịkaru ome iphe nhamųnha.
⁸ Ndu ẹjo iya ono; te mejekwa iphe nhamųnha.
 Obenu l'iphe onye eme ọhuma;
 bẹ iphe oome adųkotajẹ nhamųnha.

9 Ọ kakwa mma l'i bu l'azụ-ụtsulo;
mẹ lẹ nggu lẹ nwanyi okfu-ọnu bu.

10 Onye eme iphe dụ ẹji;
bẹ ome iphe dụ ẹji evuje evuvu;
Ọphu imiko madzụ ibe iya 'adụdu iya.

11 A -hùà onye ụru-ọnu àhùhù;
'o-nwe-egomunggo egude iya kwaa ẹnya;
A -kpọ-ziaru onye maru iphe ụzo;
yọ kabaa amama.

12 Onye doberu ẹka ndoo
atụfujẹ ẹnya ele iphe amụ
l'ulo ndu eme iphe dụ ẹji;
Mbụ; kpurupyata, ndu ẹjo iya ono l'ẹphe ha.

13 Onye tsuchiru nchị t'ẹ b'ọ nụ
mkpu onye ụkpa echị;
bẹ e-chinua nk'iya ujiku lanụ;
ọphu ọdudu onye anụ iya nụ.

14 Iphe-oma, e meru l'edomi
adanyijekwa ẹhu-eghughu.
Ẹka-azụ, a rẹru madzụ
l'uwe iya abyanyije oke ẹhu-eghughu.

15 E -kpee ikpe, dụ maa;
bẹ ndu doberu ẹka ndoo etejekwa ẹswa.
Obenu lẹ ndu ẹjo iya ono; bẹ ẹhu adaje kọo.

16 Onye lụfuru l'ọkpa egomunggo;
be tsokwaa lẹ ndu maa.

17 O-ri-l'agọ abujeru onye ụkpa.
Ẹge ono bẹ onye yeru mẹe;
mẹ o-ri-l'ọnu obu;
te enwejedu iphe.

18 Ndu iphe dụ ẹji l'alajẹ l'ọchi
ndu doberu ẹka ndoo.
Ẹge ono bẹ ndu ẹ te gudedu
ire ẹphe ẹka ala lẹ kẹ ndu obu gụru iphoru.

19 Ọ kakwa mma t'ị kwata je eburu l'echi-ẹgu
mẹ l'ọlu nwanyi, nweru ẹjo ọkpoma;
bya aswọnuka ụswo.

20 Ụlo onye maru iphe;
bẹ nri, eeri eriri l'ụdu iya l'ụdu iya;
mẹ manụ akujeru akuru.
Obenu l'onye eswe erigbuje iphe o nweru.

21 Onye achị nta
odobe-ẹka-ndoo
yẹle nta n-yemobu achitaje ndzụ.
Onye ono; bẹ aa-nọdu
akwabẹ ugvu; ẹku aburu nk'iya.

22 Onye maru iphe;
bẹ etsogheje mkpukpu
ndu ndaji-nggara ọgu;
nwukposhia
ọkpo-mgbinyiku ụpho-mkpuma
mkpukpu ẹphe, ẹphe keru ike yeru.

23 Onye eche ọnu iya nche; bụru onye ata ire iya ẹra
bẹ ezejeru iphe-emeka.

24 Onye eku onwiya ekuku;
bụru
ọ-ka-onwiya-mma-l'ẹnya;
bẹ bụ ụru-ọnu bụ ẹpha iya.
Onye ono bụ ịyangga kpụu.

25 Onye ẹnyiru bụ ẹkpiri egbuje iya;
kẹ l'ọ chiru ẹka wụshi;
jika o je ozi.

26 Eswe l'ẹnyashi;
bẹ ọnonduje agụ iya
tẹ ya nweru ọwaa;
nweru ọwaa.
Obenu l'onye doberu ẹka
ndoo te elejedu ẹnya l'iphe ọnu madzụ.

27 Ngweja, ẹjo madzụ achị;
bụ akpamara l'ifu Nchileke;
ọphu ọ bụru k'onye gude
ẹjo oriri bya iya egwogwo.

28 Onye ẹjo ekebe;
bẹ ọnu a-buru kpurukudungu.
Obenu l'onye egejeodu nchị;
tẹmanu yo yede ọnu;
bẹ okfu, o kfuru a-nọ jeyewaru.

29 Ẹjo madzụ emeje t'a sụ.
Obenu l'onye obu gụru iphoru
arije iphe oome ariri.

30 Ẹ to nwedu mmamiphe;
m'ọ bụ iphe-odo-ẹnya;
m'ọ kwanu idzu,
ee-gudeghe mebata Ojejoje.

31 Iphe e meru ịnya kwabẹru bụ kẹ ọgu.
Obenu l'ọ bụ Ojejoje emeje t'e mekputa l'ọgu.

22 Ọkpobe ẹpha kakwa oke ẹku.
Ugvu aka mkpọla-ọcha;
mẹ mkpọla-ododo.

2 ?Bụ ngunu jikoru onye
nweru iphe; mẹ onye ụkpa.
Ọ bụ Ojejoje keru ẹphe ẹbo.

3 Onye nweru egomunggo
aphuje iphe-emeka;
zeeru iya.
Obenu l'onye egomunggo
swehuru ejeje
dukpudukpuu
je adalahụ l'iphe-ẹhuka.

4 Obunggo, etsoje onye dụ agu;
l'atsụ Ojejoje egvu bụ
iphe-enweru; ugvu; mẹ nka.

5 Iphe nọ l'ụzo ẹjo madzụ bụ
ógvú; mẹ ọnyà.
Obenu l'onye eche ndzụ iya
nche ebujeru ụba yeru iphe ono.

6 Zụfuta nwata l'ụzo, oo-shi;
o -vufutalephu; tọo hadu iya.

⁷ Onye ụkpa bụ ohu onye nweru iphe.
 Onye ji ụgwọ abụru ohu, onye ooji ụgwọ.
⁸ Onye wotaru ẹjọ ikpe dzabẹ
 l'ọ bụ oshi kwa iphe-ẹhuka;
 bẹ ọo-wọta;
 egvu, aatsụ iya alaa.
⁹ Ọnu-oma bụ k'onye bụ
 o-me-l'uko;
 kele ookejeru ndu ụkpa nri iya.
¹⁰ A -chifu onye uru-ọnu;
 okfu alaa;
 ụswo; mẹ ọko-ọnu agvụ.
¹¹ Ọ bụ onye obu guru iphoro;
 okfu iya adụ bẹlebele; e-shitaghe eze ọnya.
¹² Ojejoje arụbeje ẹnya lẹ mmamiphe.
 Obenu l'okfu onye ẹ te gudedu
 ire iya ẹka;
 bẹ oomeje t'ẹ b'ọ dū iphe ọo-bụ.
¹³ Onye ẹnyiru asuje:
 "L'agụ nọkwa l'etezi.
 Lẹ ya -lụfu;
 bẹ ọo-tagbukwa iya l'esu-uzo."
¹⁴ Ọnu nwanyi, eri ogori kwa iduma b'ọ bụ;
 Onye, a-dalahụ iya nụ;
 kwa onye kpatsuru Ojejoje iwe.
¹⁵ Umere ụnwegirima;
 bụ umere ụnwegirima.
 Obenu l'ọo ẹchachi,
 bẹ eegudeje hụzita iya.
¹⁶ Onye adzọ ndu ụkpa ọkpa l'ishi;
 k'ọphu ya a-ka onweru
 iphe; mẹ onye, bụ ndu
 nweru iphe; bẹ ọonuje iphe;
 e-mekochakwa bụru onye ụkpa.

Ụkporo akpuru okfu l'iri,
 shi l'ọnu ndu maru iphe

¹⁷ Ngabẹ nchij; nụa okfu onye maru iphe;
 nggu ezia obu l'iphe mu ezi ngu.
¹⁸ Kẹ l'ọo-duru ngu lẹ mma;
 m'i woru iya ye l'okpoma;
 chiru iya l'ẹka tekenteke;
¹⁹ k'ọphu obu ngu a-nọ l'ẹke Ojejoje nọ;
 Mu meekwaru t'ọ doo ngu
 ẹnya ntanụ; nggubedua l'onwongu.
²⁰ Mu deekwaru ụkporo ẹtu
 l'ẹtu iri doberu ngu.
 Ẹtu ono bụ ẹtu, a-nọdu alọ
 ngu ẹka lẹ nchij;
 l'ezi ngu mmamiphe.
²¹ Ọ bụ ẹtu, a-nọdu ezi ngu
 iphe bụ ire-lanụ;
 bụru ẹtu, ii-dakobe;

k'ọphu ji-maru iphe ji-nọdu
 edoru onye ziru ngu nụ.
²² Be egudekwa kẹ lẹ madzụ
 bụ onye ụkpa; naa ya iphe o nweru.
 Ọphu iimejekwa t'ẹnya
 nyihu onye ẹ te nwedu
 ẹge ọ harụ iya l'ulo-ikpe;
²³ kele Ojejoje
 e-mekochakwa-a
 gbaaru ẹphe ọdzori;
 nalata ndu ono ụgwọ iphe ono,
 ẹphe narụ ẹphe ono.
²⁴ Tẹ nggu l'onye obu-ọku;
 be eshikwa ọnyà;
 ọphu nggu l'onye
 ẹhu-ọnwuu 'ejekwa ayiji;
²⁵ e menyaa; yo chia ngu umere iya ono;
 nggu eshi ẹge ono baa l'enu, ẹ tị tūdu.
²⁶ Ba anajekwa madzụ mkpalẹka;
 ọphu jinodukwaru madzụ l'itumo;
²⁷ kẹ l'i -nwedu iphe ii-gude kfụa ya;
 bẹ aa-pakwa paa paa
 oshi-azẹe ngu.
²⁸ Ba afọfukwa ékpè,
 e gude kpaa oke-alị l'oge ndiche.
²⁹ ?Ị phuru onye ọru iya doru ẹnya ọhuma.
 Ọ bụ onye ono bụ onye
 e-jegheru ndu eze ozi.
 Ẹ too jegheduru ndu ẹ ta
 madu ẹpha ẹphe ozi.
23 Nggu l'oke amadụ l'eri nri;
 tọkwaa ẹhu; maru egbe onye ọbu.
² Nggu akpade onwongu;
 m'ọ -buru l'ị bụ onye
 oke-ẹpho.
³ T'ẹhu-anmanma nri ọbu;
 be egudekwa ngu;
 kẹ l'ọ kwa nri,
 e gude eme t'a hata ngu l'onya.
⁴ Be esegbushikwa onwongu l'akanya.
 Kwakwaa ẹnya;
 nggu ejetaje ghaa ẹnya;
⁵ kẹ l'ẹku abujekwa:
 a -bya aji ẹnya;
 b'ọ bụwa phuchangu;
 fua ẹbà l'ọ bụ ugo; phekashihu.
⁶ Onye ụkparaswi -kua ngu lẹ nri; be ejekwa;
 ọphu nri, o shiru 'agujekwa ngu;
⁷ kẹ l'egbe onye ono;
 bẹ iphe ọorije bụ l'ị byaru iya erigbu.
 Ọo-nọdu ekfukwaru ngu-a t'i rifua;
 obenu lẹ nri, ooseru ngu te shidu iya l'obu.
⁸ Nwa iya ọphu bahuru ngu l'ọnu;
 bẹ ji-gbọkwa.

Èpha, i turu iya aburu ngu kẹ mmanu.
 9 Be ekfujekwa okfu yeru onye eswe;
 kẹ l'oo-wotakwa okfu mmamiphe ono,
 i kfuru iya ono wụa lẹ ntụ.
 10 Ba afofukwa ékpè, e gude
 kpaa oke-alì l'oge ndiche;
 ophu ji-bajekwa l'alì ndu a tọru ogbe;
 11 kẹle Ojejoje, bụ ike kpụu
 a-byakwaru ephe odzori.
 Oo-gbakwaru ephe odzori;
 gbagude ngu.
 12 Yejekwaru ẹhu l'iphe eezi ngu;
 nggu angabeje nchì l'okfu, ezi mmamiphe.
 13 Ba apajekwa nwata
 mini-ishi-oba.
 Chije iya iphe; l'ẹ-tọ nwuhukwa.
 14 I -gude echachi hụa ya àhùhù;
 nggu adzọo ya ndzụ.
 15 Nwa mu; iphe e-me t'ẹhu tsọo mu ẹna;
 kwa l'ì bụ onye maru iphe.
 16 Mbụ l'obu a-nọdu atsọ mu ẹna;
 m'ọ -bụru l'okfu, shi ngu
 l'ọnu adabujeru adaburu.
 17 Be ejijekwaru ndu ẹjo madzụ ijimęnya.
 Tẹ iphe ii-mejechia bụru
 t'ì tsuje Ojejoje egvu.
 18 Ono iphe e-me t'uzo ifu ngu duru ngu lẹ mma;
 ophu iphe ono, iile ęnya iya
 ono 'aladụ kẹ mmanu.
 19 Ngabẹ nchì nwa mu; maru iphe;
 tẹ obu ngu nọdujekwa l'egbe ndzụ, iibu.
 20 Be etsokwa ndu anguruma;
 ophu i tsokwa ndu ẹkpiri anụ;
 21 kẹle ndu anguruma;
 mẹ ndu ẹkpiri akpajekwa ukpa.
 Onye azẹ-phe ngwọrinaka
 aburu nkaraba ẹkwa;
 bẹ oo-mekochaa wee.
 22 Nujekwaru nna, mụru ngu nụ okfu;
 ophu iikpojekwa nne ngu ẹbo-ẹbo-l'afụ;
 okfu l'ọ kahụwaru.
 23 Zụta ire-lanụ;
 nggu azuta mmamiphe!
 Be erekwa iya erere!
 Bụru onye hùrù onwiya àhùhù;
 nggu enweru egomunggo.
 24 Nna onye doberu-ẹka ndoo;
 bẹ ẹhu atsọje ẹna nshinu.
 Nwa, maru iphe;
 aburu ugvu nụ nna iya.
 25 Mejekwa t'ẹhu tsọ nna lẹ nne ngu ẹna.
 Nggu emee tẹ nne,
 mụru ngu nụ
 teje ẹswa l'okfu-ẹhu ngu!

26 Nwa mu; tẹ obu ngu nọdu l'ẹke mu nọ.
 Ęnya erua ngu alì l'umere mu;
 27 kẹle nwanyi okpara bukwa iduma.
 Nwanyi, eme ẹji aburu
 wẹlu, dụ kpagungu.
 28 O bụ ẹge abalì-d'egvu anọduje l'ẹgbudu;
 kwaberu madzụ; bụ ẹge o nọduje.
 Iphe o nọ l'ozo iya aburu
 t'ọ rata unwoke ndu achi
 nwanyi t'ephe ka l'igwe.
 29 ?Bụ onye bụ onye a turu onu?
 ?Bụ onye bẹ aphụ jiru okpoma?
 ?Bụ onye bụ onye nseku?
 ?Bụ onye bụ onye edo?
 ?Bụ onye bụ onye ukparehu?
 ?Bụ onye bẹ ęnya eke mee mee?
 30 O bụ ndu t'ẹ b'ọ phọdu l'ite;
 ndu etsojeru l'achọ mẹe,
 a gwaru agwagwa.
 31 Wofu ęnya lẹ mẹe teke ọotsu vaa vaa;
 l'atsutsu atsutsu l'okoro;
 mẹ teke o deru ederu.
 32 E -megee; bẹ ọotajekwa l'ọ bụ agwọ;
 ẹhuka iya adụ l'ọ bụ ẹra ogiji.
 33 Teke ono; nggu awata ophu
 iphe ẹ tji phujehadua;
 wata ọri iphe gbachiru ęnya.
 34 Teke ono; yọ dụ ngu l'ọ bụ
 onye zẹ l'echi eze ęnyimu;
 mbụ l'ọ bụ onye degeru
 l'iphe e gvuberu l'eli
 ugbo-mini.
 35 Nggu awata ọra:
 "L'e tsuru ngu iphe!
 O bụ l'ephe te mekakwa mu iphe.
 Ephe tsuru ngu iphe;
 o bụ l'ẹ to rudu ngu l'ẹhu.
 ?Bụ teke ole bẹ ii-tehu;
 je ọcho mẹe ọdo."
24 Be ejikwaru ndu ẹjo madzụ ijimęnya;
 ophu nggu l'ephe 'ayikwa.
 2 Kẹ l'iphe anọje ephe l'obu
 bụ iphe kpangangangu.
 Iphe eshije ephe l'ọnu aburu
 ẹge ee-shi kpata okfu.
 3 O bụ mmamiphe;
 bẹ eegudeje akpụ ọlo;
 bụru iphe-odo-ęnya;
 bẹ eegudeje mee ya;
 yo shihu ike.
 4 O bụ iphe-odo-ęnya;
 bẹ eegudeje gude ngwa-ọlo, ere ire;
 l'ama mma dojia ime ọlo.
 5 Onye maru iphe kakwa onye ike nọ ike.

Onye ẹnya ruru alị aka onye agburu-ẹhu.
⁶ Onye eje ọgu; bẹ mkpa onye nzizi dukwaru.
 Onye ọ dụ t'ọ mekputa l'ọgu;
 achọo igweligwe ndu
 a-nọdu akpọ-ziru iya ọzo.
⁷ Mmamiphe kwa ẹka 'eru onye eswe.
 Ọ -nọdu l'ẹke ọha dzuru l'obu-edukfu;
 b'ẹ to kfudu okfu.
⁸ Onye nọ l'ẹjo idzu;
 bụ iphe aa-nọdu eku iya bụ o-me-njọ.
⁹ Idzu, onye eswe chitaru
 abujekwanuru iphe dụ ẹji;
 ọphu onye ọru-ọnu
 'adujedu madzụ mma.
¹⁰ Ẹka -kọfu ngu l'oge
 iphe-ẹhuka;
 bụkwa iphe ọ bụ;
 bụ l'ị ruhuru arụhu.
¹¹ Dzofutakwa ndu a kpụ eje egbugbu;
 nggu alọlata ndu akpọ
 galagala ala ẹke ee-gbu ẹphe azụ.
¹² Ị -sụ l'ẹ tọ gbasaduru ngu;
 onye ono, enyoje obu
 madzụ ono;
 ?o nweru iphe ẹ tọ madu.
 Onye ono, bụ iya eche
 ndzụ ngu ono;
 ?jiri l'ẹ tọ madu iphe iime tọo.
 Ọo-kfunu onyemonye
 ọbule ọgwo l'ẹge iphe onye meru dụ?
¹³ Rije manụ-ẹngu; nwa mu;
 kẹ l'ọ dụ mma.
 Mbụ lẹ manụ-ẹngu,
 e metaru l'ẹbaku-ẹngu
 a-tsọ ngu ẹn a l'ọnu.
¹⁴ Makwaruphu l'ọ bụ
 ẹge ono bẹ mmamiphe
 dụ mma lẹ ndzụ ngu;
 Ị -chọ-vu iya;
 bẹ ọzo ifu ngu a-duru ngu lẹ mma;
 ọphu iphe ono, iile
 ẹnya iya ono 'arụhudu.
¹⁵ Be ejekwa je akwaa ngge
 l'ọ bụ ẹjo madzụ t'i je
 egwo iphe l'ọlo onye
 doberu ẹka ndoo;
 ọphu iijekwa ọgu
 ọ-lụa-ọlaa lẹ nk'iya!
¹⁶ Ishi iya aburu l'onye
 doberu ẹka ndoo -daa;
 m'ọ daru ugbo ole;
 bẹ oo-gbeshikwa.
 Obenu l'ẹjo madzụ;
 bẹ ndakfu a-dakfuta.

¹⁷ Be etekwa ẹsua l'onye
 ọhogu ngu daru;
 ọphu ẹhu atsojekwa ngu
 ẹn a l'ukfu kpọru onye ọhogu ngu;
¹⁸ k'ọphu ẹ to ghudu Ojejoje eghughu;
 yọ haa ya ome iphe ọ ga eme iya.
¹⁹ T'iphe ndu ẹjo iya ono eme;
 be emejekwa t'ẹhu wata ngu
 ọphù àphùphù;
 ọphu ejjekwaru ndu
 ẹjo madzụ ijimẹnnya.
²⁰ Kẹ l'ẹjo madzụ;
 te nwedu iphe oo-le ẹnya iya.
 Ọku a-nyihuru iya;
 yọ wụshi ọwa.
²¹ Nwa mu; tsujekwa Ojejoje egvu;
 nggu atsujekwaphu onye eze egvu.
 Be etsokwa ndu ekwefuru ẹphe ikè;
²² kẹle Ojejoje yele onye eze
 ono bẹ e-mekwa tẹ
 kpurupyata tų ngu
 ọtu-l'ukfu;
 ?Bụ onye maru egbe
 ọdachi, ẹphe e-gude dakfu ngu.
²³ Ndu ọwaa bụkwaphu okfu onye mmamiphe:
 Ole madzụ ẹn a l'ifu
 l'ekpe ikpe ta dukwa mma.
²⁴ Mbụ l'onye sụru onye
 ikpe nmaru l'ọo ya bẹ iswi dụ mma
 bẹ ndiphe e-gudekwa nmaa ẹjo ẹtu;
 iphe bụ mbakeshi avụaru iya pyi.
²⁵ Obenu lẹ ndu ikpe;
 nma iya onye ọ nmaru;
 bẹ iphe a-duru lẹ mma;
 Ndu ono bẹ aa-gọru
 ọnu-ọma, ha nshinu nụ.
²⁶ Onye yeru ọnu l'okfu ẹge
 gbaru nụ ekoshi lẹ ya bụ ọkpobe ọnya ngu.
²⁷ Vuru ọzo jeodu ozi,
 nọru ngu nụ l'alj;
 tẹmanu nggu ejee ozi,
 nọru ngu l'ẹgu;
 tẹmanu nggu awata ọkpụ ọlo ngu.
²⁸ Ba agbakwaru madzụ ibe ngu ẹjo ekebe;
 ọphu i gudekwa ọnu ngu duphua madzụ.
²⁹ Ba asukwa l'ii-melata
 madzụ iphe o meru ngu;
 gude kfụa madzụ ọgwo iphe o meru.
³⁰ Mu swejeru ẹke onye ẹn yiru kọru okfu;
 je aghajaa ẹke onye
 ẹ-te nwedu egomunggo kọru vayjnu.
³¹ Iphe furu l'ẹke ono aburu ọgarama-mbo.
 Ẹke ono abukotaru ẹgbudu.
 Mkpuma, e gude

gbaa ya ụpho; adakashihuhwa.

³² Mu abya awata ọri iphe ono, mu phuru ono; bya egude iya mụta iphe.

³³ L'ọ kwa: mgbenya -rota ngu; nggu asụ l'ọo t'i ekutota iya nwanshi.

Nggu achiru ẹka ye l'utakfu; l'ọo t'i tuta ume.

³⁴ I -bya ele ẹnya; ụkpa afuaru ngu l'ọ bu onye onye abali-d'egvu byaru nk'ia; ụkpa atụ ngu gbirimu l'ọ bu onye onye iphura, chi ngwa-ọgu byakfutaru.

Ētu ọdo, Sólomonu nmashiru.

25 Ndu ọwaa; kwaphu ẹtu ẹtu ọdo, Sólomonu nmashiru.

Ndu deru iya l'ekwo bu ndibe Hezekaya, bu eze ndu Júda.

² Odomi iphe edomi abujeru Nchileke ugwu. Obenu l'ovo iphe avovo bu ugwu ke ndu eze.

³ Ọ bu ẹge igwe habe l'eli; ali adu-be ogvu;

bu ẹge obu onye eze bu-be iphe ẹ taa vọ-rudu avo-ru.

⁴ Kweshia ẹgba, gbaru le mkpola-ọcha; onye uzu enweru iphe oo-gude kpua mkpola-ọcha, ama mma.

⁵ Rushia ndu ejo iya ono l'ehu eze; nggu aphu; aba-eze iya egude odobe-eka-ndoo nguru anguru.

⁶ Ba anodukwa l'ifu onye eze atụ-li onwongu! Ophu i jekwa asugaru l'ẹke ndu oke amadu nọ!

⁷ Ọ kakwa mma t'ọ buri yebedua e-gbe su ngu:

"Gbeshi; bya anodu l'ẹke ọwaa, ka mma;"

mẹ l'i gbe je anodu l'ẹke du mma;

a su ngu t'i lufuta je anodu

l'ẹke ẹ-ta dudu mma;

nggu emewaphu onwongu

iphe-iphere l'ifu oke amadu ono.

⁸ Ba agbakebejekwa oso;

je ogbaru madzu ekwo;

ke l'ọ -buri l'e mekochaaru;

okfu ono nmaa ngu

be ọo-ghakobekwa;

mee ngu iphe-iphere.

⁹ Teke nggu le madzu ibe ngu atụ ntutego;

be ewokwaru iphe madzu

kfuru ngu l'edomi kfua.

¹⁰ Odumeka be onye

nuru iya nu

e-mekwa ngu iphe-iphere;

Ophu ejo epha, ii-vuta

ta byadu bya alufu ngu alufu l'ehu.

¹¹ Okfu, e kfuru l'ẹge ọ gbaru du l'ọ bu ororo

mkpola-ododo,

a gakoberu mkpola-ọcha.

¹² Mba, onye maru iphe abaru

onye angabeje nchi l'okfu, eekfuru iya

dukwa l'ọ bu iphe-nchi,

e gude mkpola-ododo mee;

m'ọ bu iphe ọdo, e gude

okpobe mkpola-ododo mee.

¹³ Ọ bu ẹge aka-mini eguje ehu

egugu l'oge okpomoku

bu ẹge nwozi, e gude

ire iya eka eguje ndu ezi

iya ozi ehu egugu.

Mbu l'ooomeje; obu egua

ndu nwe iya nu egugu.

¹⁴ Onye asa nsasa iphe-oma,

ẹ to medu be dukwa l'ọ bu

igwe, ruru eruru;

bya epee pherephere;

to chihe mini.

¹⁵ Ọ kwa ọta nshi; be e-gude

mee onye achi nu;

yo mee iphe ẹ to shidu kwe le ya e-me.

Mbu l'ọo ire-oma;

b'e gude tapyaa okpu.

¹⁶ I -phua manu-engu;

ritakwa iya l'oge-ephoo ngu;

I -rinuka iya; be ii-gbokwa iya.

¹⁷ Jetaje ke madzu l'ọ-ruberu.

L'i -gbalaha ya oshitoshi;

be ii-byakwa bya adu iya ashi.

¹⁸ Ọ bu ẹge mgboro;

m'ọ bu ogu-mbeke;

m'ọ bu akfu, atsu nko

ahuje oku; bu ẹge nwoke,

agba madzu ibe iya ejo ekebe aduje.

¹⁹ Ọtu-kobe onye ẹ-te medu

ire-lanu ishi teke iphe atsu madzu l'ehu;

dukwa l'ọ bu onye eme t'ọ

taa iphe l'eze; iphe eme iya;

m'ọ bu onye eme t'ọ gude

okpa, nwuhuru iya anwuhu jee ije.

²⁰ Ọgu egvu anu onye aphu

jiru okpoma;

dulekwaphu l'ọ bu onye

yefuru uwe iya teke oyi atsu iya;

m'ọ bu onye eteru ose l'ẹke onya nọ iya.

²¹ Ẹgu -agu onye ohogu ngu;

nukwa iya nri t'ọ ria.

Teke mini agụ iya;
kekwa ya mini t'ọ ngua;
22 lẹ teke iime ẹge ono;
bẹ bụ iphere bẹ iimeta ekpu iya.
Iphe ono ahua ya ọku l'ẹhu.
Ọdo aburu lẹ Ojejoje e-bu ngu-a nggo.
23 Ọ bụ ẹge pherephere,
shi ọzo ugwu egudeje mini bya;
bụ ẹge okfu-azụ akpatajẹ ọdzu ifu.
24 Ọ kakwa mma l'i bu l'azụ-utsulo;
mẹ lẹ nggu lẹ nwanyi
okfu-ọnu bu.
25 Ọ bụ ẹge mini, guru egugu
aduje onye ẹkpiri akpọ nkụ
bụ ẹge ozi-oma, shi ẹke, teru ẹnya aduje.
26 Onye doberu ẹka ndoo
-woru onwiya haaru ẹjo madzụ;
dụkwa l'ọ bụ ọgba,
a sworu aswoswo;
mbụ l'ọ bụ nwoywu,
a farushiru afarushi.
27 Ẹ tọ dudu mma o rinuka manụ-ẹngu.
Ọ kwaphụ ẹge ono;
b'ẹ t'ọ dudu mma madzụ
o gude ẹka eme t'a kwabẹ iya ugwu.
28 Onye, ẹ-ta adujedu ike ọkpa-de onwiya
dụkwa l'ọ bụ mkpukpu,
e nwukposhiru upho-mkpuma iya;
yo gheru ọnu.
26 Ọ bụ ẹge aka-mini, daru l'oge
ọnanwu ta agadu mkpa;
mbụ ẹge mini, chiru teke
aakpa nji ta agadu mkpa;
bụ ẹge ọkwabe onye eswe
ugwu ta gbakwaphu.
2 Onu, e buru onye ẹ-ta
dudu iphe o meru
dụkwa l'ọ bụ onye aatụ nwenu,
ephe ephephe iphe:
ọ -tua; yọ tų-swee ya.
3 Ẹchachi bẹ eegudeje agọ inya;
mkpa bẹ eegudeje agọ nkakfụ-igara;
ndu eswe aburu mgboro;
bẹ eechije ẹphe l'okpurukpu-azụ.
4 Be eyekwaru onye eswe ọnu
lẹ mkpọkoro okfu, ookfu.
Ọdumeka; bẹ nggu l'iya
a-tukokwa bya aburu ndu eswe.
5 Yekwaaru onye eswe ọnu
lẹ mkpọkoro okfu, o kfulu.
Ọdumeka; bẹ oo-tubesukwa
lẹ ya maru iphe.
6 Onye ezi onye eswe ozi
dụkwa l'ọ bụ onye ebu onwiya achij;

l'anụ onwiya nshi.
7 Ọ bụ ẹge ọkpa, akụ onye
ngvuru lakpalakpa ta dudu mkpa, ọoga;
bụ ẹge ẹtu onye eswe anma ta gadu mkpa.
8 Ugwu, a kwabẹru onye eswe
dụkwa l'ọ bụ mkpuma ọrobo,
meru mbu-l'ẹka-uta.
9 Ẹka onye eswe anma ẹtu
dụkwa l'ọ bụ ẹke onye
mẹe atsụ akpa onwiya ọgú l'ẹka.
10 Onye butaru onye eswe;
m'ọ bụ o-shi-awe-o-shi-awe
t'ọ jeeru iya ozi
dụkwa l'ọ bụ onye agba akfụ
gude iya l'emekakota madzụ iphe.
11 Ọ bụ ẹge nkuta alajẹ azụ
bya eria ẹnwa, ọ nwaru;
bụ ẹge onye eswe abuje:
o -mee mkpọkoro iphe;
yọ la iya azụ.
12 Mbu; ?I phuru nwa
ọ-maru-omachata?
Onye ono bẹ onye eswe kakwa mma.
13 Onye ẹnyiru sọru l'agụ nọ lẹ woroworo;
l'ẹjo agụ tsoru iphe bụ ọzo adzo-phe.
14 Ọ bụ ẹge ibo anọduje
aswo-phe l'iphe e gude gbaa ya
bụ ẹge onye ẹnyiru anọduje
aghaswashij l'oshi-azẹe ya.
15 Onye, ẹnyiru tsuru ọwomini
abuje o -tsuta utara l'ophe;
yọ kpoo ya agufuta ye l'ona.
16 Onye ẹnyiru arije lẹ iya ka
umadzu ẹsaa, maru oye ọnu l'okfu
omaru iphe.
17 Onye esweta esweta;
je eye ọnu l'okfu, ẹ tọ madụ ishi iya;
dụ l'ọ bụ onye jeru je
aworu nkuta lẹ nchij.
18 Onye eduswe ibe iya ọzo;
sụ l'ọ bụ okfu bẹ ya ezi iya
19 dükwa l'ọ bụ itsoku;
mẹ ẹjo akfụ, onye ọgwu
gude eme mbereshi.
20 Nkụ -anodu l'oku;
oku anyihu.
Ntumatu -laa; uswo alaa.
21 Ọ bụ ẹge icheku emeje ọku;
yọ gbanwuhu;
m'ọ bụ ẹge nkụ emeje ọku; yo nwulihu;
bụ ẹge onye okfu akpalije okfu.
22 Okfu-azụ atsojekwa ntumatu;
mbụ l'ootukoje ẹhu vọ kfulukfulu.
23 Ọ bụ ẹge ẹremete okfu

azẹ-mije ọkpoma nshi;
bù ẹge eegudeje nshi
mkpọla-ọcha kpụ-mia ite-ura.

²⁴ Onye madzù dù ashì
egudeje okfu-ọnu zẹ-chia onwiya.

Obenu l'ime obu iya;
bù ẹregede nọ iya;

²⁵ m'ọ -ruhuduru okfu iya atso ịtsagha.

Be eyekwaru iya ọnu;
kẹ l'uruburuku, nọ iya
l'ọkpoma rukwaru ẹsaa.

²⁶ Ashì, madzù dù iya;
bẹ oogudeje ụgho domia.
Obenu l'iphe dù ẹji, oome;
bẹ ee-mekocha-a tụa too l'edzudzu ọha.

²⁷ Onye egwu iduma;
bù iya e-mekochaa dalahù iya.

Onye eswi mkpuma;
bẹ mkpuma ono e-welata
azù bya eswipyabẹ.

²⁸ Onye ẹjọ-ire akpoje ndu,
oomeka iphe l'ẹhu ashì.

Ọ kwaphù ẹge ono;
bẹ ajaja eli-ọnu emebyije iphe.

27 Ba asakwa nsasa l'ọwaa iphe ii-me echile;
kẹ l'ẹ tị madu iphe ụboku

a-buru.

² Haa t'onye ọdo jaa ngu ajaja;
be gudejeshi ọnu ngu;
jaa onwongu.
Haaru iya onye ọdo;
t'ẹ b'ọ bụshi nggụbedua l'onwongu.

³ Mkpuma anyikwa ẹra;
ẹja aburu oke-ivu.

Obenu l'onye eswe
-kpatsua ngu iwe;
b'ọ kakwa iphe labù ono ọnyi ẹra.

⁴ Iphe-eghughu emejekwa

iphe-ọnikiri;

ọvuma akabaaru ẹji nk'iya.
Obenu l'ijimẹnya kakọta ẹphe ẹbo ẹji.

⁵ Mba, a baru madzù jakatangù kakwa mma;
mẹ l'i yeru madzù obu l'edomi.

⁶ Iphe ọnya ngu mekaru ngu kakwa mma;
mẹ l'akpa ụgho,
onye ọhogu ngu nmaru ngu.

⁷ Ọ bụ onye ẹpho jiru;
bẹ manụ-ẹngu adùje ẹji.
Obenu l'onye ẹgu agụ;
bẹ iphe atso ile anọdujeru atso iya ẹna.

⁸ Nwoke, bụ o-jeta-ọgharu-ufu
dụkwa l'ọ bụ nwenu,
phephuhuru l'ẹkfuna iya.

⁹ Ọ bụ ẹge manụ senti yẹle manụ,

eshi kwẹkwẹkwe emeje t'obu atso ẹna;
bù ẹge ọzo, onye ọnya ngu kpọ-ziru ngu
emeje t'ẹhu kpọ-vohu ngu.

¹⁰ Ba ahakwa ọnya ngu;
ọphu iihakwa ọnya nna ngu;
ọphu ịgbakwaru laa kẹ
nwunne ngu teke ụmuruku mụru ngu;
kẹ l'obutobu, nọ ngu ntse

kakwa mma;
mẹ lẹ nwunne ngu, nọ ngu ote-ẹnya.

¹¹ Maru iphe; nwa mu;
nggu emee t'obu tsoje mu ẹna;
k'ọphu mu a-maru iphe
mu a-nọdu ekfujeru ndu ta
dùdu iphe ẹphe gùberu mu.

¹² Onye nweru egomunggo
abuje ọ -phua iphe-emeka; yo zee ya.
Obenu l'ọma-ego adukpuje je ekulahu iya;

¹³ Madzù -sù lẹ ya a-nọduru
o-shi-awe-o-shi-awe l'itumo;
natakwa iya uwe iya.

Gude yẹbedua t'ọ nọdu lẹ
mkpalẹka m'ọ bụru onye
mba ọdo b'ọ nọduru l'itumo ọbu.

¹⁴ Madzù lufuta lẹ nchi-abọhu;
golaharu obutobu iya ọnu;
l'ara iya gbagbagba;
bẹ ọo-dụkwa l'ọ bụ iphu b'ọ phu iya.

¹⁵ Nwanyi okfu-ọnu dükwa
l'ọ bụ tẹyiteyi mini mbọku mini achì.

¹⁶ Ahuta iya dükwa l'ọ bụ
onwula pherephere azù t'ẹ b'ọ phehe;
m'ọ bụ ogude ẹka lọ-gude
manù, awushi awushi.

¹⁷ Ọ bụ ẹge e gudeje ịgwè;
l'aba ịgwè t'ọ tsù nkọ;
bụkwaphu madzù agbọ-ije madzù ibe iya.

¹⁸ Onye kuru oshi-figu erijenu akpuru, ọ mịtaru.
Ẹge ono bẹ onye letaru nnajiufu iya ẹnya;
bẹ ọokwabeje uguv.

¹⁹ Ọ bụ ẹge madzù eleje ẹnya

lẹ mini;

phù nwonyonyo iya;
bù ẹge ọkpoma onye
ekoshije ẹge onye gbaru.

²⁰ Ọ bụ ẹge ẹpho te jijedu ọnwu; too ji alì-maa;
bù ẹge iphe agubebe madzù;
te dzujedu iya edzudzu.

²¹ Mkpọla-ọcha bụ l'ite-igwe
b'e egheje iya; gude data iya.
Mkpọla-ododo aburu
l'ọku-uzu b'e egheje iya; gude data iya.
Obenu lẹ madzù bụ ajaja,
aaja iya b'e gudeje maru ẹge ọ gbaru.

22 È to nwekwa m'i tsuru onye eswe l'otumu;
mbu; m'i gude odzu tsua ya otsu ose;
ii-gbe tsufu iya ririri l'ehu.
23 Majekwaru ege aturu ngu eje iya.
Nnggu akwabejekwaru eswi ngu enya.
24 Ke l'iphe-enweru ta
aanojekwa jeyewaru;
ophu onye lanu 'ekpujekwa
okpu-eze tsube l'ogbo sweru ogbo.
25 E -gbufu ewu; ke ophungu eruchita.
E -je l'eli ugvu; e gbu ewu ophungu.
26 Unwu aturu ngu bu iya
e-webe ngu iphe.
Eghu bu iya be ii-nodu ere gude azu ali.
27 Ii-nweru era-eghu, ii-gude
azu nnggu le ndibe ngu;
me unwegirima unwanyi,
i gude egude.

28 Ejo madzu anoduje agba oso;
le bu du onye achu iya nu.
Obenu l'onye doberu aka ndoo;
be obu eshihuje ike l'o bu agu.
2 Mba -watawa okwefu ike;
ephe awata ogba-nweshi
ndu ishi ephe aka aka.
Obenu l'onye, maru iphe;
nweru egomunggo buru ishi;
obu egvuru ndu ochi egvuru.
3 Onye ishi, akpa ndu ukpa eh;u;
dukwa l'o bu mini, chikoru
iphe e meberu l'ali kpota.
4 Ndu jikaru ome iphe a turu
l'ekemu;
kwa ndu ejo iya ono;
be ephe l'ephe bu ike.
Obenu le ndu eme iphe
a turu l'ekemu bu ndu eme
iphe du eji be ephe enwufu.
5 Ndu eme iphe du eji iphe
vudo nhamunha te edojedu enya.
O bu ndu maru Ojejoje;
b'o dokotaru enya ohuma.
6 Onye ukpa, eme ire-lanu; kakwa mma
me l'onye nweru iphe;
l'aru urukutu.
7 Nwa, emeje iphe a turu
l'ekemu bukwa onye,
maru iphe.
Obenu l'onye ye le ndu ekpiri ayi;
bu iphe-iphere b'o me ekpu nna iya.
8 Onye gude o-muru-nwa l'akpa eku
kwa onye aphuru ndu ukpa imiko;
be ookpa eku obu edoberu.
9 Onye jikaru le ya te medu ekemu

be ekfukfu, ookfu anu
Nchileke abujeru Nchileke akpamara.
10 Onye du onye, obu guru
iphoro; shilaha ejo uzo;
kwa onye obu a-nma l'onya, o gbaru.
Obenu l'onye e-te emedu
iphe aata iya uta; e-keta okè l'iphe-oma.
11 Onye nweru iphe; etubesuje le ya maru iphe.
Obenu l'onye ukpa,
egomunggo ruru ali a-vofuta iya-a.
12 Onye doberu aka ndoo
-bah l'ochichi;
ehu atsolaha ndiphe.
Ejo madzu -bahukwanu iya;
ndiphe acholaha eke ephe e-domi onwephe.
13 Onye akpami ejo iphe,
o meru akpami;
be t'o dukwaru le mma.
Obenu l'onye koshiru iphe
o meru; haa ya ememe;
be aaphujeru imiko.
14 Onu-oma bu k'onye atsu Ojejoje egvu.
Obenu l'onye kpochiru
okpoma e-je iphe-ehuka.
15 O bu ege agu, ede ekiri;
m'o bu biye, abo erumu du;
bu ege onye gude akirishi achu ndu ukpa du.
16 Onye ishi, gude ike achu;
be te nwedu egomunggo.
Obenu l'onye eku, eegude
ugho akpa du ashu be a-ka nka.
17 Onye gburu ochi;
ochi ono gude iya;
be a-nodu aghalephu
kpata phungu jeye teke oo-nwuhu.
T'e b'o dukwa onye a-gbaru iya mkpu.
18 Onye eme iphe, uta ta duduru iya;
ta dukwa iphe eme iya nu.
Obenu l'onye aru urukutu;
a-kpochukwa; daa.
19 Onye eseshi akanya ike;
e-nwe nri; nwee ya k'etsutsu.
Obenu l'onye adabujeru
l'omephe iphe e-ta agadu mkpa;
be a-buru ukpa-mkpera.
20 Onu-oma, tso onye ire-lanu ahaje nshinu.
Obenu l'onye achu eku l'ike;
te erighakwaru iya.
21 Obo madzu ebo ta dukwa mma.
Obenu le madzu
emeswejelekwa l'okfu nri.
22 Onye ukparaswi bu iya;
be onweru iphe ka agugu;
ophu oomadu l'okpa ukpa eche iya echeche.

²³ Onye, baru onye
mesweru nụ
m̀bà; bẹ onye ono, a baru
m̀bà ono e-mekochaa maru
l'ọ ka iya ome ọhuma;
mẹ l'onye ọphu bụlephu
ajaja eli-ọnu b'ọ jajẹ iya.
²⁴ Onye ezitaje iphe nna iya;
m'ọ bụ kẹ nne iya; sụ:
“L'ẹ tọ bụdu ome ẹji”
bẹ yẹle onye mmebyi bụkwa iphe lanụ.
²⁵ Onye nchamęnya akpalije okfu.
Obenu l'onye dakoberu
Ojejoje; bẹ ọo-duru lẹ mma.
²⁶ Onye chiru ụkfu kwẹe
onwiya bụ onye eswe b'ọ bụ.
Obenu l'onye gude
mmamiphe eme iphe ta
dudu iphe eme iya nụ.
²⁷ Onye anuje onye ụkpa iphe;
bẹ ụko taa kọdu.
Obenu l'onye aphuje ndu ụkpa
woru ęnya lopyia;
bẹ aa-du l'igwe kọo ọnu.
²⁸ Ejo madzụ baa l'ọchichi;
ndiphe edomishilahaa onwẹphe.
Obekwanu lẹ ndu ejo iya
ono -kpolashihu;
ndu doberu ẹka ndoo aka l'igwe.
29 Onye aabaru m̀bà tekenteke;
yo mele-e iphe oome;
bẹ ọtu-gbirimu a-tụ;
ọphu a byadu aghata iya aghata
² Ndu doberu ẹka ndoo -bata l'ọchichi;
ndiphe etelahaa ęswa.
Onye ejo iya ono -bata l'ọchichi;
ndiphe atsulahaa ude.
³ Onye yeru mmamiphe obu
emeje t'ẹhu atsọ nna iya ęna.
Obenu l'onye eme
k'ụnwanyi ọkpara;
bẹ erigbuje iphe iya.
⁴ Ọ bụ ikpe, dụ maa;
bẹ eze egudeje mee mkpukpu, ọ chị;
yo keru ekeru.
Obenu l'onye ęnya
ori wuruwuru nọ egudeje
ẹka-azụ kpakashia ya.
⁵ Onye aja madzụ ibe iya ajaja eli-ọnu
bụ ụgbu, e-kota iya l'ọkpa; bẹ ooge.
⁶ Ejo madzụ; bẹ ejo iphe oome
anmajẹ l'ọ bụ ọnya.
Obenu l'onye doberu ẹka ndoo
anọduje agụ egvu; ẹhu l'atsọ iya.

⁷ Onye doberu ẹka ndoo ezije
obu l'alj;
l'ekpe ndu ụkpa ikpe nhamunha.
Obenu l'ejo madzụ ta bụdu iphe oome;
b'ọ kpa ishi iya.
⁸ Ọ kwa ndu, bụ
o-gude-ọnu-akpa-nko bụ
ndu emeje tẹ okfu l'ada lẹ mkpukpu.
Obenu lẹ ndu, maru iphe;
abyanyije iphe-eghughu.
⁹ Onye nweru egomunggo
-kpuru onye eswe je ọlo-ikpe;
bẹ iphe onye eswe ọbu
awataje ememe bụ:
ọchi-phe mkpọkoro ọchi;
mẹ ọba-phe korokoro;
ọphu 'oo-kwedu tẹ nchị dụ ndoo.
¹⁰ Ndu mgbugbu-madzụ;
bẹ onye eme iphe vudo
nhamunha adujekwa ẹji.
Epe awata ọcho ẹge epe e-shi wofu iya.
¹¹ Onye eswe avu-geje ọvuma l'ẹge o ghu iya.
Obenu l'onye maru iphe
akpadeje onwiya.
¹² Ọ -buru l'onye achị achịchi
angajẹ nchị l'iphe bụ ejo-ire;
bẹ iphe bụ ndu ejeru iya
ozi abukotalephu ndu ejo iya.
¹³ Onye ụkpa; mę onye akpa
madzụ ẹhu nweru iphe, epe gba mgba.
Iphe ọbu bụ l'ọ bụ Ojejoje
asajẹ epe ęnya.
¹⁴ Onye eze -gude ire-lanụ
l'ekpe ndu ụkpa ikpe;
bẹ aba-eze iya a-nguru
anguru gbururu jeye.
¹⁵ Ọ bụ ẹchachi b'e gudeje
hụa nwata;
yọ maru iphe.
Obenu lẹ nwata, a haru ẹhu;
emechije nne iya ifu.
¹⁶ Ndu ejo iya ono aka nshinu eje;
ejo iphe l'akakwaphu nshinu eje.
Obenu lẹ ndu ọphu doberu
ẹka ndoo e-gude ęnya
phụ teke epe a-nọdu ada.
¹⁷ Hụa nwa ngu àhùhù;
ẹge nchị adụ ngu ndo;
mẹ k'ọphu oo-me t'obu tsọ ngu ęna.
¹⁸ Eke ẹ te nwedu onye àphù;
bẹ onyenọnu emeje ẹge dụ iya mma.
Obenu l'ọnu-ọma bụ
k'onye eme iphe a turu l'ekemu.
¹⁹ E tọ bụlekwa-a okfu-ọnu;

b'e gude ezi ohu iphe nwenkinyi;
 ke l'iphe i kfulu iya e-do iya-a enya;
 obenu l'ẹ too yeduru ngu onu.
²⁰ ?I phuru onye awo okfu kpokongu?
 Onye ono be onye eswe
 a-kakwa oburu madzu.
²¹ Nwoke -shi le nwata
 l'aswaru nwozi iya aswaru;
 be nwata obu e-mekochaa naa ya ufu iya.
²² Onye ovuma akpalije okfu;
 onye okpoma-oku l'eme
 te ejo iphe ka l'igwe.
²³ Madzu -watawa oku
 onwonye ekuku;
 a maru l'adada iya ruwaru.
 Obenu l'onye eme agu;
 be uguv etsoje.
²⁴ Onye gbaru l'ogbo iphura;
 be kwa onwiya du iya ashi;
 ke l'aanuje onye obu nte;
 t'e b'o du teke oo-gba ama.
²⁵ Onye atsụ madzu egvu;
 kwa onya b'o gbaru onwiya.
 Obenu l'onye, bu Ojejoje
 b'o chiru ukfu kwee
 te nwekwa iphe eme iya nu.
²⁶ Aaduje igweligwe acho
 t'onye ishi meeru epe
 iphe-oma.
 Obenu l'o bu Ojejoje bu
 onye ekpeje ikpe, du mma.
²⁷ Onye e te emedu iphe vudo nhamunha;
 aduje onye doberu aka ndoo ashi.
 Ege ono be onye obu guru iphoro
 aduje ejo madzu.
30 Owaa bu onu-okfu Aguru Jake ke Masa.
 Nwoke ono kfulu iya Itiyelu.
 O kfulu iya Itiyelu; kfulu iya Ukalu; su:
² "O bu iya katsukpo obuta idigagalogo
 l'iphe bu madzu;
 le ya te nwekpodua
 egomunggo madzu le phuu.
³ Le ya ta mudu mmamiphe;
 ya ta ma onye nsọ ono amama ophu.
⁴ ?Bu onye nyibajewaru imigwe; nyizita?
 ?Bu onye gbajewaru
 okoroko; kuta pherephere?
 ?Bu onye gudejewa uwe
 iya kechia mini, no iya nu?
 ?Bu onye meru te mgboko
 jebetsua eke o jebebu?
 ?Epha onye ono bu ngunu?
 ?Bu ngunu bu epha nwa iya?
 Kanuru mu iya m'i maru iya.

⁵ Okfu Nchileke l'o ha ta adakwa eda.
 Obuje mgbaru-ike iphe bu
 ndu gbabaru l'ime iya;
 k'ophu ndzu e-dzu epe.
⁶ Be eyekwakwa iphe l'okfu iya;
 odumeka be oo-bakwaru ngu mba;
 gube ngu onye ejo-ire.
⁷ Iphe labu be mu aro ngu;
 nggube Ojejoje;
 ba ajikakwa mu omeru iphe
 tumanu mu anwuhude.
⁸ Mee te mu be ejejeshi
 oye aka l'iphe-mmanu.
 Be emekwa te mu kpa ukpa;
 ophu i mekwa te nweru iphe.
 Nujele mu phu ophu
 e-dzuru mu nu.
⁹ Odumeka; be mu
 e-nwenukwaru iphe;
 shi ege ono jika ngu;
 kfulahaa; su:
 ?Bu onye bu Ojejoje obu;
 m'o bu mu akpalahaa ukpa; yo zia mu oshi;
 shi ege ono mebyia epha
 nggube Nchileke mu.
¹⁰ Ba atujekawaru nwozi
 yele nnajiufu iya mgba;
 Odumeka be oo-bukwaru
 ngu onu, e-re nu.
¹¹ O nwekwaru ndu anodije ako nna epe onu;
 ophu epe emedu nne epe ohuma.
¹² Mbụ ndu arije l'ephe du-geru;
 obu l'ejo adudu, epe du
 ta alufukwa epe l'ehu.
¹³ Mbụ ndu anoduje eku
 onwephe ekuku;
 l'ele korobangu.
¹⁴ Eze, no epe l'onu
 bu ugu-mbeke; me nkogo,
 epe gude t'ephe tuko
 ndu ukpa, no le mgboko
 gbushikota;
 mbu mee te ndu e to
 dudu ege oharu epe
 chihu le mgboko.
¹⁵ Etu-mini mutaru
 unwu-mgboko labu;
 Iphe epe anoduje
 araru iya aburu:
 'Nu mu! Nu mu!
 O nweru uzi iphe eto,
 epho te ejijedu ejiji;
 mbu uzi iphe eno,
 e-ta sɔbua: 'Lo dzuwaru!'

16 Iphe ono bu: ili; ẹkpa-nwa nwanyi,
 ẹ-ta atsudu ime; yele alì;
 kẹ l'alì t'angunyanbudua min
 i sù lẹ ya ta anguhedu.
 Ọwaa ọku, enwu enwunwu.
 Ọku te nwedu l'ọo-nonyaa;
 sù: 'L'o dzuwaru!'
 17 Onye egvu nna iya ẹnya;
 t'ọo ngaru nne iya nchì l'iphe o ziru iya;
 bẹ egbe-nwọku e-shi lẹ
 nsuda ugvu bya aswota iya ẹnya.
 Yọ buru udele e-ri iya.
 18 O nweru uzi iphe ẹto,
 dọ mu biribiri nshinu;
 mbù uzi iphe ẹno, ẹ-te edodu mu ẹnya:
 19 Ụzo ugo l'akpamigwe;
 ụzo agwọ l'eli mkpuma;
 mẹ ụzo ụgbo-mini l'eze ẹnimu;
 yele ụzo nwoke yele nwanyi.
 20 Ọwaa ẹge nwanyi ọkpara emeje:
 Oorije; fuchaa ọnu.
 O me; yọ sù:
 'Lẹ tọ dukwa iphe dọ ẹji ya meru.'
 21 O nweru uzi iphe ẹto,
 mgboko anmajẹ jijiji;
 mbù uzi iphe ẹno kporu mgboko ẹka:
 22 Iphe ono bu:
 ohu, ghọru onye eze;
 onye eswe, dafutaru nù bya enweru iphe;
 23 nwanyi, dọ madzọ ashi,
 mekocharu; lẹ nji;
 ọdo bu nwamgboko,
 e gude egude; yọ kpafu
 nnufu, gude iya nù.
 24 O nweru iphe ẹno haje,
 nwanshì lẹ mgboko;
 Obenu l'ẹphe manwuru iphe ẹhu:
 25 Ndada bu iphe agburu-ẹhu
 ta nọdu, e meru dobe lẹ mgboko.
 Obenu l'ọ pakọje nri
 l'ọnanwu dobe, o e-ri l'udzu-mini.
 26 Ewalì bu ụnwu anù,
 ụvo ẹ-ta nọdu, e meru dobe lẹ mgboko.
 Obenu l'ọ kpakahujele eze mkpuma buru.
 27 Igube te nwedu ẹzè;
 ọbule ọonodujele ephe l'ọgbo l'ọgbo.
 28 Ngwere; bẹ ee-gude ẹka anwuta.
 Obenu l'ọo-nọjele-e l'ufu-eze.
 29 O nweru uzi iphe ẹto,
 ahaje ọkpa ije ọhuma;
 Mbù uzi iphe ẹno,
 ahaje ọkpa ije k'ugvu ugvu.
 30 Iphe ono bu agù.
 Agù bu iya bu anù,

kakota ike l'iphe bu anù.
 Ẹ tọ dudu iphe ọ gbaru ọso;
 31 Ọdo bu oke-ọku, adzọ
 kfungangangu kfungangangu;
 mẹ mkpi;
 yele onye eze, ndu soja iya
 dọ-pheru mgburumgburu.
 32 Ọ -buru l'i shi mewaa
 l'ọ bu onye eswe;
 shi atọ-lìje onwongu atọ-lì;
 m'ọ bu l'o nweru idzu iphe dọ ẹji, i chìwaru;
 kpuchikwaa ẹka l'ifu l'iphere iya!
 33 Kẹ l'ọ bu ẹge ono, bu:
 e -gude mini ẹra-eswi;
 e meta iya manù-buredu,
 eeku Bọta, abuje;
 a -swikpoo imi aswikpo;
 yọ wufuta mee;
 bu ẹge bukwapu;
 a -kpalia iphe-eghughu; okfu ada."

Ọnu-okfu eze, bu Limelu

31 Ọwaa bu okfu mmamiphe
 eze, bu Limelu.
 Okfu ọwaa bu okfu
 mmamiphe, nne iya ziru iya:
 2 "Byiko nwa mu.
 Nggube nwa ọphu,
 shi mu l'ẹpho;
 nwa, mu kwetaru l'ukwa iphe.
 3 Be ezikwa ike ngu
 l'ome kẹ nwanyi!
 Be ewokwaru onwongu
 haaru ndu ono,
 emebyije ndu eze ono.
 4 Byiko Limelu; ẹ tọ bukwa kẹ ndu eze.
 Ọngu mẹ ta gbakwa ndu eze.
 Ẹ tọ gbakwa tẹ mẹ,
 eme l'ẹnya guje ndu ishi.
 5 E -menyaa; ẹphe ngua mẹ;
 zahaa iphe ekemu kfuru;
 nafu ndu eemegbu
 emegbu ikpe, dọ maa, gbaru ẹphe.
 6 Nù ndu ala l'iyi mẹ, eme l'ẹnya;
 nggu anù ndu aphù byaru mẹ;
 7 t'ẹphe ngua; zahaa ẹge ọ duru ẹphe.
 Mbù; t'ẹphe ba anyatahẹ
 iphe-ẹhuka, byaru ẹphe.
 8 Dzoje ọdzo ẹhu ndu ono,
 ẹ-ta dujudu ike ọdzo ọdzo
 ẹhu ẹphe ono
 Dzojeeru ụnwu-ogbe iphe gbaru ẹphe.
 9 Kfufe iphe gbaru ngu l'ekfuku;

nggu ekpeje ikpe nhamunha.
Gbajeru ndu ukpa yele ndu
e to nwedu ege o ha ephe odzori.”

Nwanyi umere oma

- ¹⁰ Nwanyi, bu okpobe nwanyi;
?bu onye a-cho-vughe iya?
Egbe nwanyi ono kakwa
mkpuma, vu oke aswa ire.
- ¹¹ Nji iya egudeje ire iya eka;
ofhu o dudu okpobe
iphe akọ iya uko.
- ¹² Iphe-oma be
oo-walatajeru nji iya.
E too wolatadu iphe-emeka;
jeye l'oge nka-ezekuna nk'iya.
- ¹³ Ofoje eji aturu yele owu;
fota ndu ofhu du mma;
gude ekwe ekwa; yo he iya uhere.
- ¹⁴ Egbe nwanyi ono du
l'o bu ugbo-mini ndu agba ikike ngho;
ke l'oojeje eke teru enya
je akpata nri.
- ¹⁵ Ootehuje le gerigeri nchi-aboju;
mee nri; doberu ndibe iya;
bya ekeeru unwu-mgboko,
ephe l'iya bu oru.
- ¹⁶ Ooleje enya okpobe ali; zu;
- ¹⁷ O -noje ozi iya ke kerere le phururu;
Eka eshihuje iya ike l'ozi.
- ¹⁸ Ngho, oogba;
be oogbaje iya rita iya uru;
Ofhu iphe-oku iya
anyihudu enyashi mgburumgburu.
- ¹⁹ Oo gudeje eka iya gbaa owuu;
gude eka iya kwee ekwa l'onwiya.
- ²⁰ O saje eka l'emere ndu
ukpa me ndu e to dudu
ege o ha ephe iphe-oma;
- ²¹ Teke oyi atsushi ike;
be to kpajedu ishi;
kele ndibe iya bo

- dzushiwaru uwe oyi.
- ²² Oogudeje eka iya
kwee ekwa, ootoje l'iphe-azee ya.
Uwe iya bu okpobe ekwa
ocha yele k'uswuswe.
- ²³ Nji iya be aakwabeje ugvu
k'iche l'obu-edukfu l'eke
ndu bu ogurennya mkpukpu dzuru.
- ²⁴ Oogudeje eka iya kwee uwe ocha;
dobe l'ere.
O bu iya be ndu agba ngho
azutaje iphe oke-l'ukfu.
- ²⁵ Okpehu yele odu ugvu;
be tsoru iya ehu;
Oo-mekochaa mumua
onu-ochi l'uzo ifu.
- ²⁶ Oogudeje mmamiphe ekfu okfu;
ege ono bo buje;
o -kpo-ziru madzu uzo;
yo bu leruphu okpobe
iphe bo zije onye obu.
- ²⁷ Ndibe iya be ooswijeru
eswiru; eleta ephe enya;
Ofhu enyiru anodu iya.
- ²⁸ Unwu iya awu-lihuje;
kua ya onye a goru onu-oma.
Nji iya l'ekukwa iya phu
ege ono; l'aja iya ajaja.
- ²⁹ "Le mgboko owaa;
gbaa mgburumgburu;
be unwanyi, eme iphe,
du mma; du ugvu jikwaru ejiji.
O bu l'oo nggubedua kakota iya ephe!"
- ³⁰ Odu ugvu l'enya
eduswejekwa madzu;
oma-mma aburu
iphe e-ta kpojedu ukfu.
Obenu le nwanyi,
atsu Ojejoje egvu;
be gbaru t'a jaa ya ajaja.
- ³¹ Bua ya obunggo, gbaru iya nu;
Mbui t'ozi, o gude eka iya eje mekwaa
t'e tua ya epha l'obu-edukfu.

O-zi-iphe

1 Ọwaa bụ olu O-zi-iphe; mbụ nwatibe Dévidi, bụ eze lẹ Jerúsalemu.

2 “Iphemiphe ọbule bụ ori aphụ! Iphemiphe ọbule bụ ori aphụ!” Ono iphe O-zi-iphe ekfu. **3** ?Bụ ngunu bụ uru, madzụ erita l'iphe bụ akanya, oose lẹ mkpuli ẹnyanwu-a? **4** Ọgbo ọwaa -lufuta; yo tsee; laa. Ọgbo ọdo etso iya. Obenu lẹ mgboko anọdujelephu ege ọ nọ. **5** Ọobuje; ẹnyanwu -hata; yo chia; nyihu. Yo gude ọso laphu azụ l'ẹke o shije hata. **6** Phẹrephere epheje laa ọhuda. Yo pheru laa isheli. Yo phee mgburumgburu mgburumgburu; laphu azụ l'ẹke o shi. **7** Iphe bụ nggele, nọnu atsoje tsoba l'eze ẹnyimu. Obenu l'ẹnyimu te ejijedu ejiji. Yọ bụru ẹke nggele shi tsọfu; bẹ ọotsolataje azu. **8** Ẹ to nwedu iphe ẹ-ta akpatajedu ike agvugvu; k'ọphu bụ lẹ madzụ ta atụ-ghedu ọnu iya. Ẹnya te elenyajekwaa iphe; sụ lẹ ya te elehedu; ọphu nchị 'anụnyajekwaa iphe; sụ lẹ ya ta anuhedu. **9** Iphe nọhawa nụ; bụkwa iya phụ e-mekochaa nọdu. Yọ bụru iphe ono, e mejhawa nụ ono; bẹ ee-me ọdo. Ẹ to nwekwa iphe bụ iphe ọphungu lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa. **10** ?O nweru iphe nọnu, madzụ e-gbe sụ: “Lenu! L'iphe ọwaa kwa iphe ọphungu.” O gbe nọduhaakwaru; bẹ ọgbo nk'ayi byaderu. **11** Ndu ọphu nọhawaru nụ; b'ẹ t'a anyatajehakwa. Ndu ọphu abyanụ; bẹ ọgbo ọphu, tso iya nụ; ta anyatakwa iya phụ.

Mmamiphe bụ iphe-mmanu

12 Mbẹdua, bụ o-zi-iphe-a shikwa buru lẹ Jerúsalemu; bụru eze ndu Ízurelụ. **13** Mu eworu obu mu zia; tẹ mu mụya iphe gude mmamiphe; chọfuta iphemiphe ọbule, eme lẹ mkpuli igwe-wa. Ọ bụlephu nsegbu-akanya; bẹ Nchileke meru doberu unwu eliphe t'ẹphe seje. **14** Mu lewaru ẹnya l'iphemiphe ọbule, eme lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa; phụ l'ẹphe l'ẹphe ha bụ ori aphụ. Ọ dụ l'ọ bụ onye achị phẹrephere ọso. **15** Iphe gberu nggọ b'ẹ te emeghekwa t'ọ kfuru nhamunha; ọphu 'a gụ-ghedu iphe ẹ-ta nọdu nụ l'ọgu.

16 Mu byawaru bya arịa ọriri l'onwomu; sụ lẹ mu mawaru mmamiphe nshinu; maswetakota iphe bụ ndu vuhawa mu ọzo bụru eze lẹ Jerúsalemu. Ẹ to nwe-du ege mmamiphe; mę ọkwenya jeru iya, mu ta mahada. **17** Mu abya efube ifu; gvulaha ẹnu mmamiphe; t'ọ doo mu ẹnya; mbụ tẹ mu maru iphe dụ iche l'ogvu-ememe yele ome-eswe. Iphe mu mұtaru aburu l'iphemiphe ọbule ono dụ l'ọ bụ ọchi phẹrephere ọso.

18 Ishi iya aburu l'iphe oke-mmamiphe ewotaje bụ oke-nggumaphu. Yọ bụru ege madzụ aka ọma iphe l'eje; bụ ege aphụ a-nọdu aka iya atsotso.

Ẹhu-otso-ẹna bụ iphe-mmanu

2 Mu abya arịa l'ime obu mu; sụ: “Tẹ mu daedu ome t'ẹhu tsọo mu ẹna; maeduru ege ọ dụ-tabe mma.” Obenu lẹ mu megeeru bya amaru l'ọ bụkwa-phu ori aphụ. **2** Ọchi ọchi; bẹ mu phụkwaruphu l'ọ bụ ome-eswe. Mu abya elee ẹnya l'ẹhu-otso-ẹna; ji: “?Nanụ uru, madzụ erita iya?” **3** Mu abya esede t'ọ doo mu ẹnya; mbụ iphe a-karu madzụ lẹ mma; lẹ nwa teke ọphu ọ nọkwadua lẹ mkpuli igwe ọwaa. Mu abya eye ẹka lẹ mę; k'ọphu mu a-ma iphe ọ bụ; mbụ ome-eswe; teke mbẹdua l'onwomu ta bụdu onye eswe.

4 Mu abya eye ẹka l'oke akanya; kpushiaru onwomu ọlo; gbashia mgbo vayinu. **5** Mu agbashia mgbabu; kpushia ẹke aanọduje atuta ume ye iya; dzashia oshiqomi, dụ iche l'iche ye iya. **6** Mu abya atushia okpuru, ee-gudeje agba mini l'oshi, mu yeshiru. **7** Mu abya agbashia ohu ndu k'unwoke; mę ndu k'unwanyi; yeru ohu ndu ọphu a mұshiru mu l'ufu. Mu nweshiru eswi; nweru elu; karia iphe bụ ndu ọphu vuhawa mu ọzo bụru eze lẹ Jerúsalemu. **8** Mu abya akpaa mkpola-ọcha; kpaa mkpola-ododo; męwaru ẹku, shi l'ẹka ndu eze; mę l'ẹka ndu ọhodo. Mu abya afo ọgbo-egvu ndu k'unwoke; mę ndu k'unwanyi; byakwaphu bya eworu unwanyi emeje t'ẹhu tsọ unwoke ẹna dophee onwomu mgburumgburu.

9 Ya abya akakota iphe bụ ndu eze, vuhawaru mu ọzo chia Jerúsalemu l'ẹphe ha; gudekwaru mmamiphe mu ege mu gude iya. **10** Ẹ to nwedu iphe ẹnya mu phujeru; yọ gụa mu agugu nahujeru mu nụ. To nwekwanu iphe mu maru, e-me t'ẹhu tsọo mu ẹna, mu hajeru ememe. Yọ bụru iya bụ uru, mu ritaru l'akanya, mu ese. **11** Mu abya atọ nwehu gbua igo l'iphemiphe ọbule ono, mu meru ono; yeru ọphu mu gude ẹka mu seta; mękpo iphemiphe ọbule, mu seru akanya iya; bya aphụ l'iphemiphe ọbule ono tuko bụru ori aphụ; dụ l'ọ bụ onye achị phẹrephere ọso; l'ẹ tọ dudu uru, madzụ ritaru lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa.

Mmamiphe; mę ome-eswe bụ ori aphụ

12 Ya ndono; mu abya ezia obu l'alij; rịlahaa kę mmamiphe; ogvu-ememe mę ome-eswe. ?Bụ ngunu

odo; bẹ onye eze ophungu e-me, e-ta bụdu iphe eze odo mehawaru? ¹³ Mu abya aphụa lẹ mmamiphe ka ome-eswe mma; ege ono, iphoro ka ochi mma ono.

¹⁴ Onye maru mmamiphe bụ ọnya b'o gude aphụ ụzo; onye eswe eru mgboko oru-ishì. Mu abya aphụa l'ephe ẹbo ono tuko nọdu l'odu-oshi lanụ: l'ọ bụ iphe meru onye ophu emeje onye ophu.

¹⁵ Mu abya arịa l'obu mu; sụ: "L'ọ bụ iphe meru onye eswe e-me mu. ?Nahunu uru, mu ritaru lẹ mu bụ maru mmamiphe?" Mu abya arịa ya l'okpoma mu; sụ: "L'iphemiphe obule ono tükokwa bụru ori aphụ." ¹⁶ L'ọ bụ ege a zaharu onye maru iphe bụ ege aa-zaha onye eswe; l'ẹ tọ dudu ege aa-nọ-be; a zahaa ephe ẹbo. Yọ bụru ege onwu gburu onye eswe; bẹ oo-gbu onye mmamiphe.

Akanya bụ ori aphụ

¹⁷ Ọ bụ iya meru iphe ndzụ dū mu ashị; kẹ l'iphemiphe obule, eeme lẹ mkpuli ọnyanwu-wa tuko akpatsu mu aphụ. Iphe ono tuko bụru ori aphụ; bụru ochi pherephere oso.

¹⁸ Iphe bụ akanya, mu seru lẹ mkpuli ọnyanwu-wa dukotakwa mu ashị; kẹ l'ọ bụ onye ophu e-tsota mu nū; bẹ mu e-mekochaa haaru iphemiphe obule ono; ¹⁹ l'ẹ b'ọ dū onye maru: onye obu; ?o-bu onye maru iphe; t'ọ bụ onye eswe. Obenu l'ọ bụ onye ono, e-tso-ta mu nū ono; bẹ e-nwekotaru iphemiphe obule ono, mu doru ọnya edodo see eza iya lẹ mgboko-a ono. Onanu kwaphụ ori aphụ. ²⁰ Mu abya atalaha onwomu uta; sụ: ?Bụ ngunu meru iphe mu ese akanya lẹ phu lẹ mkpuli ọnyanwu-wa? ²¹ Lẹ madzụ egudeje mmamiphe; gude okwenya; mẹ nka see akanya. E -megee; yọ bụru onye e-te eridu aphụ iya b'o se iya edoberu. Onanu kwaphụ bụ ori aphụ; bụru ejo iphe ha nshinu. ²² Mbụ; ?bukpo ngunu; bẹ madzụ erita l'akanya; mẹ photophoto, ooku; l'erigbu onwiya l'aphụ ozi, ooje lẹ mkpuli ọnyanwu-wa. ²³ Kẹ l'oge, madzụ nọ ndzụ; b'ọ nọkota l'iphe-ehuka; ozi, ooje aburu ozi aphụ; mbukponu mẹ l'enyashi; bẹ egomunggo ta nọdu iya l'ekalanu. Onanu kwaphụ ori aphụ.

²⁴ Ẹ tọ dudu iphe ka lẹ madzụ eri; l'angụ ege dū iya mma l'iphe o setaru l'akanya. Ono; bẹ mu lekwaruphu ọnya; phụ l'o shi Nchileke l'eka; ²⁵ kele ndege ẹ tọ bụru Nchileke; ?bụ onye g'a-phuje iphe oo-ri. Témanu; ?bụ onye; bẹ ehu g'anodu atsọ ẹna? ²⁶ Onye eme iphe dū Nchileke mma; bẹ ọnuje mmamiphe; nū iya iphe-odo-ọnya; nū iya ehu-otso-ẹna. Obenu l'onye, bụ ejo madzụ b'ọ lojeru ifu ye l'okpa eku doberu ndu eme iphe dū Nchileke mma. Onanu abukwaruphu ori aphụ; bụru ochi pherephere oso.

Iphemiphe obule nweru ògè

3 Iphemiphe obule nweru ògè;

mbụ l'iphe bụ iphe, eeme ememe lẹ mkpuli igwe ọwaa nweru ògè:

² Ògè ọmu madzụ nọ;

ògè anwuhu anodu.

Ògè omebe iphe l'alì nọ;

ògè okpata iphe anodu.

³ Ògè egbugbu nọ;

ògè ome t'a korohu anodu.

Ògè okukposhi iphe akukposhi nọ;

ògè okpu iphe akpukpu anodu.

⁴ Ògè ọra ekwa nọ;

ògè ochi anodu.

Ògè ọgu aphụ nọ;

ògè ote egvu anodu.

⁵ Ògè otufashi mkpuma nọ;

ògè otutukobe mkpuma anodu.

Ògè onmata akpa nọ;

ògè ba anma akpa anodu.

⁶ Ògè ocho iphe achochi nọ;

ògè oswe ọnya l'iphe anodu.

Ògè okwakobe iphe nọ;

ògè otufashi iphe anodu.

⁷ Ògè olakashi iphe alakashi nọ;

ògè ọgbakwa iya agbakwa anodu.

Ògè onodu nggijinggiji nọ;

ògè oye okfu okfu anodu.

⁸ Ògè oye obu nọ;

ògè ọdu ashì anodu.

Ògè ọgu nọ;

ògè ehu-agu anodu.

⁹ ?Bu ngunu bụ uru, onye akanya erita l'akanya, oose? ¹⁰ Mu phukwaru ivu, Nchileke boru unwu eliphe.

¹¹ Lẹ Nchileke doru ọnya ndo; mee iphemiphe obule dogetsua l'ògè iya. Yọ bya emee madzụ t'ooritaje oje-joje. Obenu lẹ madzụ ta dudu ike ọmaeberu iphe Nchileke meru; tsube l'ishi jeye l'ẹke o jeberu. ¹² Mu amaru l'ẹ tọ dudu iphe odo, katsuaru madzụ mma odo, e-ta bụdu t'ehu tsoje iya ẹna; yo meje iphe dū mma teke ọ nọ ndzụ. ¹³ T'onyenononun riye ege ọ gụ iya; yọ nguje ege ọ gụ iya; akanya, oose edzuaru iya. Ọ bụ onanu bụ iphe-oma, shi Nchileke l'eka.

¹⁴ Iphe doru mu ọnya bụ l'iphemiphe obule, Nchileke meru; a-nọ jeye lẹ tutu yoyo. Ẹ tọ dudu iphe ee-yekwa iya eyekwa; tọ dū ophu ee-wofu iya ewofu. Iphe meru iphe Nchileke meru iya ege ono bụ k'ophu madzụ e-gude iya atsụ yẹbe Nchileke egvu. ¹⁵ Iphe bụ iphe nonu shihaakwa nọdu. Iphe bụ iphe a-nodu nū nọhaakwa. Yọ bụru Nchileke emeje t'a nyata iphe shi nọduhawanu.

Ejo iphe jiru mgboko

¹⁶ Ma abya aphụa iphe ọdo lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa: L'ẹke gbaru t'e kpee ikpe, dū maa bụ akirishi b'a phuru iya. Ẹke a g'aa-nọdu eme iphe vudo nhamunha bụ ejo iphe b'a nọ iya eme. ¹⁷ Mu arịa; sụ: "Lẹ Nchileke e-kpee ndu doberu ẹka ndoo; lẹ ndu akirishi ikpe; kẹ l'iphemiphe ọbule nweru ògè nk'ia; iphemiphe ọbule, eeme ememe enweru teke eemeje iya." ¹⁸ Mu abya arịa ọdo; sụ: "Lẹ Nchileke adatajẹkwa madzụ adata; gude koshi ẹphe l'ẹphe l'anụ-ẹgu-ẹgbudu bụ iphe lanụ." ¹⁹ Ọ bụ ẹge ọ dū madzụ b'ọ dū anụ-ẹgu-ẹgbudu. Ọ bụ iphe lanụ tuko ẹphe ẹbo swiru; kẹ l'ọ bụ ẹge ọnwu ẹgbu madzụ; bẹ oogbu anụ-ẹgu-ẹgbudu. Yọ bụru ẹge ọphu atụ ume; bẹ ọphu atụ. Madzụ te gbe kadu anụ-ẹgu-ẹgbudu mma. Iphemiphe ọbule tuko bụru ori aphụ. ²⁰ Ẹphe l'ẹphe ha tuko ala l'ẹkalanu. Ẹphe l'ẹphe ha tukuror shi l'ẹja. Yọ bụru l'ẹja; bẹ ẹphe chiko ala. ²¹ ?Bụ onye maru mẹ ume madzụ; ?ọolaje l'eli l'oswiya; k'anụ-ẹgu-ẹgbudu ala l'alị. ²² Ya ndono; mu eleebe ẹnya l'iphe ono; phụ l'ẹ to nwedu iphe ọdo, karu madzụ mma ọdo; gbahaa t'ẹhu tsoje iya ẹna l'akanya, oose; kẹ l'ọ bụ iya bụ òkè-iphe iya. Ishi iya aburu; ?bụ onye ha k'odulata iya azụ; t'ọ phụ iphe e-me nū teke o gbeshitsuaru.

4 Mu abyakwaphu bya elee ẹnya; phụ ẹhu, ụnwu-eliphe akpa ibe ẹphe lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa. Mu abya aphụ ẹnya-mini ndu aakpa ẹhu; to nwe onye a-sụ ẹphe gberuma. Yọ bụru ndu ono, akpa ẹphe ẹhu ono; bẹ ike nọ l'ẹka. Obenu l'ẹphebedua te nwedu onye a-sụ ẹphe gberuma. ² Mu asụ lẹ ndu ọphu ọnwu gbuwaru; bụ iya bụ ndu ọphu nwụhuwaru anwụhu; bẹ ẹhu kakwa ọtso ẹna; mẹ lẹ ndu ọphu nọkwadu ndzụ. ³ Obenu l'ime ụmadzụ ẹbo ono; bẹ onye ọphu nk'ia ka mma bụ onye ọphu ẹ-ta amụdua amumu; mbụ onye ono, ẹ-ta phudua ejo iphe eemebe lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa.

⁴ Ya ndono; mu aphụ l'iphe bụ akanya, madzụ ese; mẹ iphemiphe ọbule, madzụ dzutaru edzuta tukuror shi l'okopho, madzụ ekoru ibe iya. Onanu abụkwaruphu ori aphụ; bụru ọchi pherephere ọso. ⁵ Onye eswe achijeru ẹka ye l'ifu ụtakfu; taa nvọ-ẹka iya. ⁶ Obenu l'ọ kakwa mma l'e nweru iphe jiru ogbogbo-ẹka lanụ; ẹhu adụ madzụ agu; mẹ l'a kwaru l'ose akanya; t'ẹka labụ ji, bụ ọchi pherephere ọso.

⁷ Mu abyakwa bya aphụa l'iphemiphe ọbule lẹ mkpuli igwe ọwaa bụ ori aphụ: ⁸ O nweru nwoke ọphu, bụ onye nkinyi: ẹ to nwedu nwata nwoke; to nwe nwunne kẹ nwoke. Obenu l'ẹ to senyajedua akanya t'ike gvụ iya; ọphu iphe o setaru 'edzujedu iya edzudzu. Ọphu o nwebudua mbọku, ọ jjeru onwiya: "Bụ onye; bẹ ya eriru aphụ ọwaa? ?Bunua ngunu

meru iphe ya anashị onwiya ẹhu-ọtso-ẹna ẹge-a?"

Onanu kwaphụ ori aphụ; bụru nsegbu-akanya.

⁹ Ọdu ẹbo kakwa mma; mẹ l'ọdu nkinyi; kẹ l'ụmadzụ labụ a-kakwa onye lanụ oseta iphe. ¹⁰ Kẹ l'onye lanụ -daa; ibe iya a-palia ya; ọlobu; nshọo onye nkinyi; kẹle teke ọ daru b'ẹ to nwedu onye a-pali iya nū. ¹¹ Ọdo bụ l'ụmadzụ labụ -zẹru l'oshi; bẹ ẹhu a-ka ẹphe ovo ọku. Obenu l'onye lanụ -zẹru nkinyi iya; ?nanụ ẹge ẹhu e-shi evo iya ọku? ¹² Ọ -būru onye lanụ; bẹ eemekputaghekwa iya. Obenu l'a -dū ẹbo; b'ẹ te emekputaghekwa iya; kẹ l'ọkpukpu, a jigbaru ẹto swia; bẹ agbabu iya dukwa ẹhuka.

¹³ Nwokoroṅbya, ẹ-te nwedu iphe; maru iphe kakwa mma; mẹ l'ogurennya, bụ eze; to nwe egomunggo; bụru o-kfu-nk'ia; anụ nk'ia; ¹⁴ m'o -ruhuru nwokoroṅbya ọbu shi l'ọka-mkporo; m'ọ bụ l'ufu ndu ụkpa bya aburu eze. ¹⁵ Mu elee ẹnya; phụ l'iphe bụ madzụ lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa hehuwaru tsoru nwokoroṅbya ono, onye eme tẹ ya nọdu l'ozori nwoke ogurennya ono. ¹⁶ Ndu wụ-lihuru tsoru iya bukwa 'aguta aguta. Obenu l'ogbo ọphu e-mekochaa bya nū te ekwedu l'o nweru iphe nwokoroṅbya ono meru, dū mma. Onanu abụkwaruphu ori aphụ; bụru ọchi pherephere ọso.

Tsuje Nchileke egvu

5 T'ẹnya rukwa ngu alị teke i je l'eze-ulo Nchileke. Ọ kakwa mma t'i je angabẹ nchi; mẹ l'o je ogwo ẹja onye eswe; kẹle ndu eswe ta amadụ teke ẹphe eme ẹji. ² T'ire ba atsunukakwa ngu nkọ; ọphu iimenukakwa ẹgwegwa okfu okfu l'ifu Nchileke; kẹle Nchileke bukwa l'imigwe; nggubedua anọdu lẹ mgboko-a. Ọo ya bụ; t'ị gujekwa okfu ngu ọgu. ³ Ọ bụ ẹge aaroje nro teke aari ọriri nshinu bụ ẹge mkpọkoro okfu ahaje nshinu l'igweligwe okfu. ⁴ Teke i kweru Nchileke ụkwa; be edokwa iya l'ụlori ememe; kẹle ndu eme eswe ta adujekwa Nchileke mma. Mekwaa iphe i kweru ụkwa iya. ⁵ Ọ kakwa mma l'ẹ tii kwedu ụkwa ilile; mẹ l'i kweeberu iya; ti mehe iya. ⁶ Be ekwekwa t'ọnu ngu duba ngu l'iphe dū ẹji. Ọphu ị sukwa onye eje ozi l'eze-ulo Nchileke l'ụkwa, i kweru bukwa ọnu garu ngu ụga; kẹ l'iphe ono nwekwaru ike ghua Nchileke eghughu; yo mebyishia iphe i mekotahawaru. ⁷ Nro -ghata l'igwe; mkpọkoro okfu azaa azaza. Ọo ya bụ t'i gbe tsujekwa Nchileke egvu.

Ẹku bụ iphe-mmanu

⁸ I -nọdu lẹ mkpukpu; phụa l'ụnwu ogbee; bẹ aakpa ẹhu; t'e ekpe ikpe, dū maa; t'e meru madzụ iphe gbaru t'e meeru ẹphe; t'ẹ b'ọ dukwa ngu biribiri; kẹ l'onye, ha nshinu; bẹ onye ọdo, ka nshinu anọdujekwa muberu ẹnya. Obenu l'o nwejekwaphu ndu ọdo akakọtaje ẹphe ẹbo ono nshinu.

⁹ Iphe e meberu l'alji; bẹ uru iya bukwa k'onnyemonye ọbule. Ọ kwaphu ege ono; bẹ eze l'onwiya eritajekwaphu uru l'iphe egwotaru l'egu.

¹⁰ Onye yeru okpoga obu; b'ẹ to nwekwa egbe okpoga, ọo-kpata, e-dzuru iya nū. Ege ono kwaphu b'ọ dū onye yeru ẹku obu: uru, o ritaru iya te edzujekwa iya. Ono bukwapu ori aphu. ¹¹ Ọbuje ẹku abya; ndu e-ri iya nū abyakwaphu. ?Bū uru ngūnu b'ọ buri onye nwe iya nū ẹ-ta buleduaphu t'o le iya l'anya? ¹² Onye akanya; bẹ mgbenya iya e-gujekwa egugu; m'o -riru nshinu; m'o -riru nwanshi. Obenu l'oke ẹku akpojekwa onye nwe iya nū mgbenya.

¹³ O nweru akpamara, mu phuru lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa: L'eku; bẹ onye nwe iya nū kparu dobe; yọ buri iphe agbushashi iya ẹhu. ¹⁴ Obenu l'a nonyaa; ẹku ono l'ọ ha alakota l'iyi; k'ophu bụ l'ẹ to nwe du ọphu ọ haru nwatibe iya. ¹⁵ L'ọ kwa ege ọ gba ẹka; shi l'ẹpho nne iya; bụ ege ọo-gba iya la. E to nwe du iphe shi l'akanya ono, oo-gude ala. ¹⁶ Ọwaa bukwapu ẹjo akpamara: Mbū l'ọ bụ ege ọ dū bya; bụ ege ọo-dū ala. ?Bū uru ngūnu b'ọ ritaru l'akanya, o seru doberu pherephere? ¹⁷ Ndzū iya b'ọ nokotaru l'ishirishi; nọdu l'iphe-ẹhuka takota kpokpokpo; l'iwe.

¹⁸ Yọ bya edoo mu ẹnya l'ọ dū mma tẹ madzū rijee; yọ ngwa ege dū iya; tūsarū ẹhu l'akanya, oose lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa lẹ nwoje ọphu Nchileke nūru iya; kẹ l'ọ bụ ono bụ òkè-iphe iya. ¹⁹ Ọdo aburu l'iphe bụ onye, Nchileke nūru ẹku; mẹ iphe-enweru; bya anū iya ike, oo-gude ria ya; mbū onye dūru ike nata òkè ọphu o keru nū iya; t'ẹhu tsojekwa onye ono ẹna l'akanya oose; l'ono kwa iphe-oma, shi Nchileke l'eka. ²⁰ Egbe onye ono ta adukwa teke ọonoduje k'ori ege ọ dūru iya; kẹle Nchileke emeje t'ẹhu tso iya ẹna tekenteke; ọphu ọzo 'adujedu iya k'ori ọri.

6 O nwekwaruphu ẹjo iphe ọdo, mu phuru lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa. Iphe ono aburu iphe anyigbu madzū anyigbu: ² Lẹ Nchileke emeje tẹ madzū nweru ẹku; mẹ iphe-enweru ọdo; bya emekwaa ya phu t'ọ buri onye, aakwabẹ ugvu; k'ophu bụ l'ẹ to nwe du iphe agū iya nū, akọ iya ọko. Obenu lẹ Nchileke te ekwejedu t'o ria ya; yọ bụ-chiaru onye ọhodo e-ri iya. Ono bukwapu ori aphu; buri akpamara.

³ Ọ -buri lẹ madzū mūshiru unwu; mūta ẹphe ọkporo ise; bya akaa nka lilihu alilihu; to ri ẹku ono, o seru akanya iya ono; te li iya ọkpobe elili; bẹ mbedua sukwaru lẹ nwa, nọ nne iya l'ẹpho nwuhu kakwa iya mma. ⁴ Egbe nwata ono; bẹ ije, ọ byaru bukwa ori aphu; kẹ l'ọ laru l'abaljishi. Nwata ono; bẹ ẹpha iya puhuru l'ekpuru-ochi. ⁵ A makwaru-a lẹ nwata ono ta phudu ẹnyanwu; to nwe iphe ọ maru. Obenu l'ọ ka nwoke phu onweru ẹhu-agu; ⁶ m'o -ruhuru nwoke ono kaa nka nọ-sweta unu afa ise; to ri ẹku, o setaru; kẹ l'ọ ẹkalanu; bẹ ẹphe chiko ala.

⁷ Iphe bụ akanya, madzū ese esese bukwa ọnu b'e seru iya. Obenu l'ọnu te erinyajedua; sū l'ọ jiwaru iya. ⁸ ?Bū ngūnu; bẹ onye maru iphe gude ka onye eswe? ?Bū ngūnu; bẹ onye ọkpa erita l'ọ maru ojibe onwiya ejibe l'ifu madzū? ⁹ Iphe madzū gudewa l'eka kakwa mma; mẹ l'ọphu agū iya agūgu enweru. Ono bukwapu ori aphu; buri ọchi pherephere ọso.

¹⁰ Iphe bụ iphe nọnu nwehaakwaru ẹpha; iphe madzū bụ b'a mahaakwaru l'ọ iphe ono; bẹ ọo-buri. Madzū; ?l'oo-je ọbaru onye ka iya nū mbà tọ. ¹¹ Okfu -paa l'igwe; mkpokoro iya aka nshinu. ?Nanū uru, madzū ritaru l'egbe iphe ono? ¹² Ndzū madzū dū mkpirikpi; to nwe iphe ọ bụ. Oophuhuje l'ọ bụ nwonyonyo ?O nweru onye maru iphe e-menu mẹ madzū nwuhutsua?

Mmamiphe

7 Ẹpha oma kakwa ọkpobe manū-mbeleke; mboku, madzū nwuhuru aka mboku, a muru iya amumu mma. ² Oje l'ulo-ekwa kakwa mma mẹ l'oje l'aji; kẹ l'anwuhu bụ iphe nuru madzū kpaa gboo. Tẹ ndu ọphu nọ ndzū nyatajekwa l'ọ bụ ege ono b'ọ dū.

³ Aphu kakwa mma; karia ọchi ọchi; kẹ l'eeshije l'oswinwu ifu; mee t'obu tūsahu madzū atūsahu.

⁴ Ẹke obu onye maru iphe anoje bụ l'ulo-ekwa; obenu l'ẹke obu onye eswe anoje bụ l'ẹke eeri iphe.

⁵ Ọngabe nchi lẹ mba, onye maru iphe aba kakwa mma; mẹ l'ongabe nchi l'egvu, ndu eswe agū.

⁶ Ọ kwa ege nkū-ogvu anoduje agba kpingu kpingu kpingu l'oku, eeshiberu ite bụ ege ọchi, onye eswe achi aduje. Ono bukwapu ori aphu.

⁷ Onye maru iphe l'eme madzū mmegbu bukwa onye eswe; yọ buri ege ono; bẹ ẹka-azū emebyije obu madzū.

⁸ Teke e megewaru iphe emege kakwa mma; mẹ lẹ teke aawata iya awata.

Ọta nshi aka mma; mẹ l'oku onwonye ekuku.

⁹ Ba abukwa onye obu-oku; kẹ l'ọ kwa onye eswe edoje okfu l'okpoma.

¹⁰ Ba asukwa: "?Bunua ngūnu meru iphe oge ndiche ka mma; karia nta-a?" Ishi iya aburu l'egbe aji ono bụ aji eswe.

¹¹ Ọ kwa ege ẹku, shi lẹ nna sweeru nwa dū; bẹ mmamiphe dukwapu. Mmamiphe egbochitaje onye nweru iya nū ¹² ege okpoga egbochitaje onye nweru iya nū. Obekwanu l'ẹke mmamiphe gude ka bụ l'onye nweru iya nū akajẹ nka.

¹³ Lewaru ẹnya l'oru Nchileke: ?Bū onye a-dū ike mee iphe Nchileke meru; yo gbee nggọ t'ọ bya evudo nhamunha? ¹⁴ Ọboku -duru ngu lẹ mma; tejekwa ẹswa; ọboku -dukwanuru ngu lẹ njo; nyatakwa l'ọ bụ Nchileke, meru ọboku oma; kwaphu iya meru ẹjo

uboku. Oo ya bu l'e to nwedu onye maru iphe a-muru iya nu l'uzo ifu.

¹⁵ Le mkpokoro ndzu-wa, mu no-wa; be mu tukook-wa iphe-a ephe ebo phukota: Mu phukwaru onye doberu aka ndoo; yo laa l'odob-e-aka-ndoo ya; bya aphukwaaphu ejo madzu; yo ka nka; l'eme ejo iphe l'eje. ¹⁶ Be edobenukakwa aka ndoo; ophu i manukak-wa iphe. Ono kwa oye onwongu o ru ¹⁷ Ba abunukakwa ejo madzu; ophu i bukwa onye eswe. ?Bu ole bu k'og-bu onwongu l'oge ngu ebe eru. ¹⁸ Ophu ka mma bu t'i gudeshia ophu iigude ike; ophu i hakwa ophu; ke l'onye atsu Nchileke egvu; be iphe oome ekejekwaru iya.

¹⁹ Mmamiphe emejekwa onye maru iya nu t'o ka umadzu iri, achj mmpukpu ike.

²⁰ E to dukwa madzu nwigbaleke-oma, no le mg-boko-a, a-su le ya doberu aka ndoo; le ya te mebua iphe du eji.

²¹ Ba angabebekwa nchi l'iphe bu iphe ndiphe ekfu; odumeka; be ii-mekochakwaa nu l'eke nwozi ngu ek-furu ngu ejo okfu; ²² kele nggubedua l'onwongu mak-waru-a l'i kfuwaru ndu odo ejo-okfu ugbo olemole.

²³ Iphemiphe obule-a; be mu gudewa mmamiphe lelee; ribua le mu a-maru iphe. Obenu le mu jeru iya okobe aka; ike ta du mu. ²⁴ Mu amaru l'iphe ono, bu mmamiphe ono noru ote-nya; bya adu ogvu ogvu; k'ophu bu l'e to nwedu onye adu ike achu-vu iya. ²⁵ Mu abya efuberu mmamiphe ifu; bya eyeru ehu l'ome te mu maru: Mu a-chu-vu mmamiphe; me ege iphe shi eje le mgboko-a; odo aburu te mu maru ege ome akirishi; me ome ririri; du-tabe eswe.

²⁶ Mu aphua iphe ka anwuhu otso ile; mbu nwanyi, obu iya bu onya; buru ugbu, eegude ahata ndiphe. Eka iya du l'obu mmpakobe, oogudeje atuko onye, oburu ye le iya. O bu onye eme iphe du Nchileke mma a-nahu-ghe egbe nwanyi ono. Obenu l'onye iphe du eji; be ohatata l'onya iya. ²⁷ O-zi-iphe suru: "Ngabeduduphu! Owaa bu iphe mu phuwaru: Mu ewotaje iphe lanu yekobe l'odo; chiko ephe tugbabe; ege ee-me te mu maru ege iphemiphe obule eje eje. ²⁸ Yo buru teke ono, mu achu iya; to du iphe mu phuru ono; be mu phuru ndu du unu labu l'ukporo iri; yo buru nwoke lanu bu iya onye obu guru iphoru. E to du-du m'oo nwanyi lanu, mu phuru, bu onye obu guru iphoru l'ime ephe. ²⁹ Iphe mu chu-vuru nwenkinyi aburu le Nchileke meru madzu t'o buru onye obu guru iphoru. Obenu le madzu wataru ocho ejo uzo."

8 ?Bu onye suru le ya bu onye maru iphe? ?Bu onye bu onye iphe doru nya? O kwa mmamiphe eme-je t'ifu busahu madzu ebusahu; yo mekwaaphu t'ifu ba swinwushi madzu aswinwu.

Mejekwa iphe onye eze kfuru

² Mejekwa iphe eze suru t'e mee. Iphe kparu, iphe mu ekfu iya ege ono kwa l'i riburu l'ifu Nchileke l'ii-me iya. ³ T'e b'o vujekwa ngu ehu olufu l'ifu eze; ophu i vudojekwa l'iphe du eji; ke l'o bukwa iphe du iya mma; be oo-me ngu. ⁴ Keshinu o bu eze bu o -kfugee-o-gvu; ?bu onye ha k'oji ya iphe oome. ⁵ Iphe bu onye, eme iphe eze kfuru be mkpa taa kpakwa; nji taa ji iya. Yo buru onye maru iphe; be maru teke oo-me iphe o kfuru; me ege oo-gude mee ya. ⁶ A makwarua l'iphe-ehuka, madzu eje; ka iya ekuku. O bu l'iphemiphe obule nwekwaru ogge; bya enweru ege eegudeje eme iya. ⁷ Keshinu ophu madzu ta madu iphe e-me echile; ?bukwanu onye; a-su iya l'oo iphe e-mekochaa mee ndo-o. ⁸ E to dudu onye a-du ike lo-gudeghee pherephere, bukwa nu ege e-to dudu onye a-du ike gudeghee ndzu iya mboku, anwuhu byaru. O bu ege e-to nwedu onye aagufuje t'e b'o tso je ogu teke ogu daru; bu ege e-to nwedu l'ome iphe du eji ahaa ndu eme iya nu.

Ejo madzu; l'onye, doberu aka ndoo

⁹ Iphe ono l'o ha; be mu phukotaru teke mu woru egomunggo zia l'iphe bu iphe eme le mmpuli enyanwu-wa. Mbu l'o nweru teke ndu ishi anoduje emegbu ndu no ephe l'eka emegbu. ¹⁰ Mu abya aphua eke eeli ndu akirishi; mbu ndu ono, shi anoduje agba evuze evuze l'eze-ulo Nchileke; aajakposhi ephe l'ime mmpukpu ono, ephe shi nodu eme ejo iphe ono. Ono bukwapu ori aphu.

¹¹ Oriri ejo iphe jiru ndiphe obu; okfu l'e ta ahujedu ephe ahuhu ophu ephe mehawaru. ¹² E to nwekwa me ejo madzu; ?o meru ejo iphe ugbo ukporo ise; bya akaa nka yeru iya; iphe mu maru bu l'onye atsu Nchileke egvu; l'akwabepu iya ugvu; be oo-karu le mma. ¹³ Obenu le ndu akirishi b'e to nwedu iphe ephe by-iberu aka ekeru nu. Ephe ta aka nka; okfu l'ephe ta at-sudu Nchileke egvu. ¹⁴ O nweru aphu odo, eeri iphe le mgboko: Iphe obu bu le ndu doberu aka ndoo anataje ugwo, a ga akfu ndu ejo madzu; ndu ejo madzu anata iphe gbaru ndu doberu aka ndoo. Ono; be mu suk-waruphu l'o bu ori aphu.

¹⁵ O bu iya; be mu suru l'o ka mma t'ehu tsoje madzu ena; ke l'e to nwedu iphe odo, karu madzu mma odo le mmpuli enyanwu-wa, e-ta budu t'o rije ege o guru iya; ngua ege o guru; ehu atsoje ya ena. Oo ya bu; ehu-ot-so-ena aburu nk'ia l'akanya, oose le ndzu-a, Nchileke nuru iya le mmpuli enyanwu-wa.

¹⁶ Teke mu woru egomunggo zia l'ege ee-me te mu maru iphe bu mmamiphe; me t'o doo mu nya; mbu iphe bu akanya, madzu ese le mgboko-a; mbu eza ono madzu seru eswe; l'enyasi; mgbanya aruhu iya ono;

¹⁷ bẹ mu bya aphya iphemiphe obule, Nchileke meru; maru l'ẹ too nwedu onye iphe eme lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa edoobe ẹnya. Ọ bụ oswi-okfu lẹ madzụ e-me nta; mee imo t'iphe doo ya ẹnya; obenu l'ẹ too dodu iya ẹnya. Mbụ l'onye mmamiphe -sụ lẹ ya maru iya; b'ẹ to dokwa iya ẹnya okpobe edodo.

9 Mu abya awata ori iphe ono l'ọ ha; bya aphụ lẹ ndu doberu ẹka ndoo; mẹ ndu maru iphe; mẹ iphemiphe obule, ẹphe eme bụ Nchileke b'ọ nokota l'ẹka. Obenu l'ẹ to nwedu onye maru ophu e doberu iya: ?bụ n-yemobu; t'ọ bụ mkpomasashi. ² Ẹphe l'ẹphe ha bụ iphe lanụ amụkota l'ẹhu ẹphe; bụ iya bụ ndu doberu ẹka ndoo; mẹ ndu akirishi. Ọ bụ ẹge ọ dū l'ẹhu onye eme ọhuma; b'ọ dū l'ẹhu onye eme ẹji; bụru ẹge ọ dū l'ẹhu ndu edo nsọ; b'ọ dū l'ẹhu ndu ẹ-te edodu nsọ; bụru ẹge ọ dū l'ẹhu ndu erije nte; b'ọ dū l'ẹhu at-sụ egvu ori nte. ³ Ọwaa bụ iphe dū ẹji l'iphe bụ iphe tuko amụ lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa: Iphe ophu bụ l'ọ iphe lanụ tuko amụ l'ẹhu onyemonye obule. Ophu ka ẹji aburu l'ọ ẹjo iphe; mẹ ogvu-ememe ejije madzụ obu teke ẹphe nọ ndzụ; e -megee; ẹphe alaa maa. ⁴ L'iphe bụ onye nọ ndzụ nwekwaruphu iphe oole ẹnya iya; kele nkuta, nọ ndzụ kakwa agụ, nwuhuru anwuhu mma. ⁵ Ishi iya aburu lẹ ndu ophu nọ ndzụ marua l'ẹphe e-mekochaa nwuhu. Obenu lẹ ndu nwuhuru anwuhu te nwedu ophu ẹphe makwaduru; ophu 'onwe-du obunggo, ẹphe nwekwaduru; anyata b'ẹ te gbe anyatahedu ẹphe ọdo. ⁶ N-yemobu ẹphe; ndumashi ẹphe; mẹ okopho ẹphe bukotawa ọ-garu l'azụ. Ẹ to nwedu l'ẹphe eyekwadia ọnu l'iphe bụ iphe eme lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa ọdo.

⁷ Ọo ya bụ t'i je eria nri ngu l'ẹhu-otso-ena. Nggū egude ungara ngua mee ngu; ke l'ọ kwa nta-a; bẹ iphe iime dū Nchileke mma. ⁸ Yejekwa uwe ọcha; ophu ihajekwa oji manụ, eshi mkpọ l'ishi. ⁹ Tẹ nggu lẹ nyee ngu, bụ nwanyi ono, i yeru obu ono shimajekwa eshi-ma l'iphe bụ ẹge unu a-nọ-bebe ndzụ lẹ mkpokoro ndzụ-wa Nchileke nuru unu lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa. Ọ kwa ẹhu-otso-ena ono bụ òkè-iphe ngu lẹ ndzụ-a mẹ l'akanya ono, i segbu onwongu lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa. ¹⁰ Iphe bụ iphe ẹka ruberu ngu; nggu egude ike ngu l'ọ ha mee ya; ke l'ili, ẹke jila; bẹ ozi; idzu ẹge ee-me iphe; okwa-ẹnya; mẹ mmamiphe ta nokwa.

¹¹ Mu abya aphukwaaphu iphe ọdo lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa: L'ẹ tọ bụdu onye ka ọso agbataje ọso; tọ bụ onye ike ka; bẹ emekputaje nū l'ọgu. Ẹ tọ bukwa onye ka mmamiphe; akajẹ onweru nri. Tọ bụ onye, ka ọmaru iphe; akajẹ onweru iphe; ophu ọ bụdu onye, ka ọmaru ẹkwo; bẹ iphe akajẹ agaru. Ẹphe l'ẹphe ha eketaje òkè l'iphe-oma; mẹ l'iphe-ẹhuka. ¹² Ọdo bụ l'ẹ too nwedu onye amajẹ oge nk'iya. Ọ bụ ẹge ono, eegudeje ẹjo ugbu hata ẹma; gude ọnya hata nwenu ono; bụ ẹge ẹjo-uboku adakfutaje ndiphe bụ ophu awoje ẹphe kpachingu teke ẹphe te eledu ẹnya iya.

Mmamiphe kakwa ome eswe mma

¹³ Mu abya anodukwaphu lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa; phụ iphe mmamiphe meru; yọ dū mu biribiri. ¹⁴ L'ọ nweru mkpukpu, ha nwanshi, ndu bu iya nū ta hadu nshinu. Eze, agburu-ẹhu nọ abya afuaru mkpukpu ono; gude ndu ọgu yechia ya. ¹⁵ Yo nweru nwoke lanụ, bu lẹ mkpukpu ono. Nwoke ono bụ onye ukpa; ọbu l'ọ bụ onye maru iphe; buri iya mekocharu gude mmamiphe iya dzofuta mkpukpu ono. Obenu l'ẹ to nwebua onye nyataru nwoke ono, bụ onye ukpa ono. ¹⁶ Ọ bụ iya meru iphe mu sūru: "Lẹ mmamiphe ka agburu-ẹhu mma." Obenu l'onye ukpa b'ẹ ta gubedu mmamiphe iya iphe; okfu iya ta dū onye eye iya ọnu. ¹⁷ Okfu onye maru iphe tọru nwehu kfu kakwa mma ongabe nchi; mẹ lẹ gbagbagba, ọ ra mbụ onye ishi, achị ndu eswe ara. ¹⁸ Mmamiphe kakwa ngwa-ọgu mma; obenu l'onye lanụ eme ẹji emebyishikwa iphe dū mma nshinu.

10 Ijiji, nwuhuru anwuhu, dalahuru lẹ manụ-mbeleke emeje iya; yo shi ẹjo nshi. Ọ kwaphu ẹge ono; bẹ umere onye eswe; m'ọ -ruhuru ọ ha nwan-shi ihagha akangoje mmamiphe; mẹ ugvu madzụ.

² Uche onye maru iphe anoduje edu iya eye l'iphe vudo nhamunha. Obenu l'uche onye eswe anoduje edu iya eye l'iphe dū ẹji. ³ Ẹ to nwedu m'ọ -ruhuru; ọ buri l'echi-esu-uzo; bẹ onye eswe eje; bẹ ookoshije lẹ ya te nwedu egomunggo. Yo gude umere iya koshi onyemonye obule lẹ ya bụ idiga-akpashị.

⁴ Ọ-buru l'ẹhu ghulahaaru onye ishi, achị nū eghughu l'ẹke i nọ; ba aswikwa uswi; haa iphe iime; tugbua. Dakwaa ashị; ke l'obu-odoo emejekwa t'onye e mesweru lee pashia.

⁵ Ọ nweru ẹjo iphe mu phuru lẹ mkpuli ẹnyanwu-wa. Iphe ono aburu emeswe ndu, bụ ishi anoduje emesweshi. ⁶ L'eewotaje onye eswe dobe l'eze okwa; wota onye ophu nweru iphe dobe l'okwa, ha nwanshi. ⁷ Mu phukwaru ẹke ndu, bụ ohu agba inya; unwu eze egude okpa l'ẹje l'ọ bụ ohu.

⁸ Ọ kwa onye tūru nsu adalahuje iya; buri onye pyoru ẹpoto ulo; bẹ agwọ atajẹ. ⁹ Ọ kwa onye akukposhi mkpuma b'ọ gbajẹ; buri onye awa nkū ezejeru mgba-bata iya. ¹⁰ Ọ -buri l'ogbu-nkū ta atsudu nkō; onye awa iya nū ta ba iya ababa; k'ike b'ẹ gudeje awa iya nku. Obenu l'ọ bụ mmamiphe emeje t'iphe madzụ eme nweru ishi. ¹¹ Ọgwu, madzụ agwọ t'agwọ ba ata iya; te erekwa; m'ọ -buri l'agwọ taoduru iya jederu l'ogwu. ¹² Okfu, shi onye maru iphe l'ọnu ewotajeru iya ugvu. Obenu l'onye eswe egudeje ọnu iya kfuta iphe egbu iya nū. ¹³ Onye eswe egudeje iphe ẹ-te nwedu ishi wata okfu iya. Iphe oogudeje kpọ-chia ya ishi aburu kpurupyata. ¹⁴ Okfu onye eswe abuje ogodo-orikoro. Ẹ to nwedu onye maru iphe e-me echile; ?bụ

onye, a-dụ ike kfurū iya iphe e-mekochaa mụ ya l'azụ.

¹⁵ Akanya, onye eswe ese b'ọ sejeru ike-agvugvu nū onwiya; tọ maḥe ụzo ufu.

¹⁶ Nshọo alị ọphu bụ nwata nshii bụ eze ẹphe; ndu ishi ẹphe aburu ndu, bụ ori gwoogwoo eteje ẹphe lẹ mgbenya. ¹⁷ Ọnu-oma bụ ke nggube alị ọphu eze ngu shi l'oke ufu; ndu ishi ẹphe aburu ndu erije nri l'ògè iya; k'ọphu ike a-dụ ẹphe; ẹ-tọ bụdu t'ọ gvụ l'ite.

¹⁸ Ọ kwa onye ẹnyiru; bẹ ụlo iya ezeje; buru onye chiru ẹka ye l'ifu ụtakfu; bẹ ụlo iya eshije eshishi.

¹⁹ Iphe eemeje l'oge eswe-iphe bụ ote ẹswa. Iphe mee emejkwanu bụ t'ẹhu tsọ madzụ ẹna. Obekwanu l'ọ bụ okpoga gude iphemiphe ọbule.

²⁰ Be ephukwa onye eze iphu; m'ọ -ruhuru; ọ buri l'i riru iya ariri. Ọphu be ephukwa onye nweru iphe iphu; m'ọ -ruhuru; i nọdu l'ime ụlo ngu; kele nwenu, epe l'eli; me ọphu nweru ẹbà e-jekwa je edoo.

Umere onye, kwaru ẹnya

11 Chita nri ngu ye lẹ mini; a -nolephu ujiku ole-mole; yọ laphutaru ngu azụ. ² Hata iphe ngu keeru ụmadzụ ẹsaa; mbụ keeru iya ụmadzụ ẹsato; ke l'ẹ tị madu egbe iphe-ẹhuka e-mekochaa bya lẹ mg-boko.

³ Igwe -rua ji alị; kwaphu eliphe; bẹ ọo-chiru mini. Oshi, ada adada; m'ọ -daru laa l'uzo ọhuda; m'ọ daru laa l'uzo isheli; kwaphu ẹke ọ daru; bẹ ọo-daburu.

⁴ Onye ele ẹge pherephere epe te emebekwa iphe l'alj. Onye elekwanu igwe ẹnya l'ifu ta akpatakwa iphe l'okfu iya. ⁵ Ọ bụ ẹge ẹ tị madu ụzo, pherephere eshije; tị ma ẹge nwata eshije emo nne iya l'ẹpho; bụ ẹge ọru Nchileke te edoobe ngu ẹnya; mbụ Nchileke, bụ iya meru iphemiphe ọbule. ⁶ Kwa iphe jiku akuku l'utsu; ba achikwaru ẹka ye l'utakfu l'urenyashi; ke l'ẹ tị madu ọphu e-mekochaa mee ọhuma; ?bụ ọwaa; t'ọ bụ ọphu; t'ọ bụ l'ẹphe ẹbo e-mekochaa mee ọhuma.

⁷ Iphoro dukwa mma; yọ dụjekwaphu madzụ mma t'ọ phụ ẹnyanwu. ⁸ Ọ -buru lẹ madzụ karu nka; l'ilihu alilihu; t'ẹhu tsọjekwa onye ono ẹna-a. Ọlobu; t'ọ nyatakwa lẹ nchi e-jihuru iya; teke ono a-nọkwaphu ụlori ẹge ono. Iphe bụ iphe a-byanụ bụkotakwa ori aphụ.

Nyatakwa onye meru ngu nū nta-a, i bụ nwokorọbya

⁹ T'ẹhu tsọkwaa ngu ẹna; nggube nwokorọbya; nta-a, i bụkwadua nwata. T'ẹhu tsọjekwa ngu ẹna teke ẹhu nwata nọkwadu ngu-a. Tsojekwa iphe obu ngu akoru ngu; me iphe ẹnya ngu phuru. Ọlobu; t'ọ dokwa ngu ẹnya l'iphemiphe ọbule ono; bẹ Nchileke e-mekochakwa jja ngu aji iya.

¹⁰ Ọo ya bụ; haa ọku wẹlengu; tuko iphe bụ iphe aghaswashị ngu ẹhu gwọbe; ke l'evuvuta uke tukokwa buru ori aphụ.

12 Nyatakwa onye, keru ngu nū; teke i nọkwadu l'okorọbya; mbụ temanu ẹjo ụboku ono abya; mbụ afa ono, i-wata okfu: L'iphe ono l'ọ ha ta dukwa ọphu atsokwadu ngu ẹna. ² Teke ono; bẹ ẹnyanwu; iphoro; ọnwa; me mkpọ-kpodo e-jikputa ngu l'ẹnya; mgboko aguphohu ngu l'ẹnya l'ọ bụ teke igwe chigeru mini. ³ Teke ono; bẹ ndu eche ufu a-nmahụ kpakpakpa; ndu bụ mkparawa ekpulahaa ekpukpu. Ndu akwò nri akwọ-buhu iya; ke l'ẹphe ta hadu l'igwe. Ndu eshije lẹ windo pyofu ẹnya awata ọphu inyoki-inyoki. ⁴ Teke aa-gụ-chishi ọnoguzo mkpukpu. Iphe eegwe egwegwe adalahaa ngu ẹringe-ẹringe; mbụ teke bụ: nwenu -raa ọra; nggu akfụ-lihu. Ọbu l'olu egvu ẹphe a-nọdu ada ote-ẹnya ote-ẹnya. ⁵ Teke ono; bẹ madzụ a-nọdu atsu egvu onyihu eli ugvu; l'atsukwaphu egvu oswe l'esu-uzo; mbụ teke oshi alumundu atsu igu; igube l'akpwa onwiya akpukpu; to nwehe iphe ẹgu iya agukwadu iya. Ono teke madzụ a-la ẹke ọo-nọ jeyewaru; ndu ẹkwa arawa iya ru lẹ mgbadamgba ogologo. ⁶ Nyatakwa onye meru ngu nū; temanu a gbabua ụdo ono, e gude mkpọla-ọcha swia ono; mbụ teke ẹ ta tukpodua ọkwa mkpọla-ododo ono; ite ta tukpohuwa lẹ nwogvu; ta nyakwoshiwa igwe, eegudeje eseta mini lẹ wẹlu. ⁷ Ọ bụ teke ono; bẹ ẹja a-laru l'alj, bụ ẹke o shi; ume ndzụ alakfushia Nchileke, bụ onye nuru iya nū.

⁸ "Iphemiphe ọbule tuko buru ori aphụ! Ono iphe O-zi-iphe ekfu. Iphemiphe ọbule tuko buru ori aphụ!"

Mkpochi-ishi iya

⁹ Ẹ tọ bụlekwa l'onye ziru iphe-a bụ onye maru iphe; obenu l'ọ meru ndu ọdo; ẹphe amaru iphe. Ọ riru ọriri; voshia iphe avoshi; bya anmashia ẹtu doo giriri. ¹⁰ O-zi-iphe tọru nwẹhu ọo okfu afofo; ọta okfu, gbaru l'ek-fukfu; k'ọphu bụ l'iphe o deru bụ iphe gbaru nū; buru oswi-okfu. ¹¹ Okfu onye maru iphe dukwa l'ọ bụ mg-boro, unwu-eswi egudeje eche eswi. Yọ buru ẹge ntu-ru, akpọjeru gungugungu bụ ẹge ẹtu, Onye Eche Aturu nmaru angujeru.

¹² Ọo ya bụ; nwa mu; sefukwa ẹka l'iphe ẹ-ta bụdu iphe-a; mu ezi-a.

Ode ẹkwo te nwekwa agvugvu; ọgunuka ẹkwo l'achi ike.

¹³ Nta-a b'e gudewa nchi nukota iya l'ọ ha. Mkpochi-ishi iya aburu: Tsuje Nchileke egvu; nggu emeje iphe ọ sūru t'i mee! Ke l'ọ bụ iya bụ iphe gbaru madzụ l'ememe. ¹⁴ Ke l'iphemiphe ọbule, madzụ eme; bẹ Nchileke e-kpe iya ikpe; mbụ jeye l'iphe bụ iphe madzụ meru l'edomi; ọphu, dū mma; me ọphu, dū ẹji.

Egву Sólomõnu

1 Egву, kakõta mma l'iphe bụ egву. Ọ bụ egву Sólomõnu.

Kẹ nwanyi asụ:

2 Nggụbe nwoke ono;
nmanụa mu akpa;
nggu etsuta mu ọnu;
kẹle n-yemobu ngu
kakwa mее ọtso ẹna.

3 Mkpọ, manụ, ị jiru
l'atsọ ẹna nshinu.
Epha ngu l'eshi mkpọ
l'ọ bụ manụ senti,
a wufuru awufu.

Ọ bụ iya meru iphe
unwu-mgbọko yeru ngu obu.

4 Duta mu; t'ayi tughu-kebel!
T'eze dubata mu l'òbù iya;
ẹke ayi a-nọdu t'ẹhu tsọo ayi ẹna;
ayi etee ẹswa l'ẹke ị nọ;
jaa n-yemobu ngu karia
ege aajajẹ mее.
Ọ gbarufu t'unwu-mgbọko
yeru ngu obu!

5 Unubẹ unwanyi Jerúsalemu!
A makwaru-a lẹ mu eji uji;
obekwanu lẹ mu ama mma;
lẹ mu jiru jita l'ọ bụ
ulo-ékwa ndu Kéda;
obenu lẹ mu amakwanu
l'ọ bụ ẹkwa, e geru l'ulo Sólomõnu.

6 Unu be elekwa mu phoriphori;
okfu l'anwụ chiru mu;
mu ejikputa ejikputa!
L'ọ kwa unwunne mu;
ndu k'unwoke;
bẹ ẹhu ghuru eghughu l'ẹke mu nọ.
Ephẹ enwuru mu yee;
tẹ mu letaje mgbo vayinu.
To nwe teke ụzo,
dụjeru mu k'oleta onwomu ẹnya.

7 Nggụbe nwoke ono;
kanuru mu ẹke
iicheje aturu ngu;
mẹ ẹke ephẹ atụtaje ume l'eswe;

k'ophu mu ta awatadụ ogha-phe l'ọ bụ
nwanyi ọkpara l'ọdu-aturu ndu ọdo.

Kẹ nwoke asụ:

8 Ọ -buru l'ẹ tị madu ẹke ọbu; nwanyi-mbeke;
bukwa t'ị tughu tsochita
owere aturu ono
je echee unwu eghu ngu
l'iku ulo unwu-eswi ndu ono, eche aturu ono.

9 Iphe mu atụ ngu eyeru; nwanyi-mbeke;
bụ ada-inya, akpụje ụgbo-inya Fero.

10 Iphe-nchị ngu meru
ishi-nchị ngu; yọ dụ ùgvù.
Iyagba, i doru l'olu kweru ngu ekwekwe.

11 Ayi e-metaru ngu iyagba
mkpọla-ododo,
a kpụpyabetsuaru
mkpọla-ọcha.

Kẹ nwanyi asụ:

12 Teke eze shi dugaru l'oshi iya;
bẹ mkpọ manụ nadi mu ngashiru angashi.

13 Nwoke ono dụ mu l'ọ bụ
ẹkpa mээрu, eshi mkpọ,
mu tų-koberu lẹ mkpakụ ẹra.

14 Nwoke ono dųkwa mu
l'ọ bụ ọfoko igu oshi Hena,
eshije kwẹkwẹkwe,
shi lẹ mgbabu ndu Ẹnu-Gedi.

Kẹ nwoke asụ:

15 Ị dụ ùgvù; nwanyi mbeke!
Iye! Ị dụ ùgvù! Ẹnya ngu dụ l'ọ bụ kẹ ndo.

Kẹ nwanyi asụ:

16 Lewaru ege ị dụ ùgvù;
nggụbe nwoke ono!
Iye! Ị dụ k'ekfukfu!
Eke ayi azeje azeje dụ gẹkfungu.

Kẹ nwoke asụ:

17 Osweru, ayi gude kpọo uko ayi bụ oshi sida.
Oshi, ayi gude sweshia ya
esweshi bụ oshi payinu.

2 Mu dù l'ò bụ igu oshi,
nwuru kfuß lẹ nsụda Sharõnu;
mbụ l'ò bụ okfukfulike,
nõtsua lẹ nsụda ugvu.
2 Q bụ ẹge ono, ọobuje
okfukfulike yẹle ogvu ñonyabe;
yọ kakọta ogvu mma ono;
bụ ẹge onye ono, nọ mu
l'obu ono akakọtaje
mma l'ẹke ụnwu-mgbọko ọdo nọ.

Kẹ nwanyi asụ:

3 Q bụ ẹge ono, oshi-ọmi lanụ
akangoje iphe bụ oshi, nọ l'ọswa ono
bụ ẹge nwoke ono
amị-ngoje ụnwu-okoroobyia ọdo.
Qoduje mu mma tẹ mu
nọdu l'agu iya;
yeru l'akpuru iya anọduje atso mu ẹna.
4 O dutaru mu jeshia l'ẹke aagba aji.
Ekwaa-ọhubama, o yeru mu aburu n-yemobu.
5 Gude akpuru vayinu,
a mịru amimi mee tẹ ike dù mu.
Nggugude ụdara mee
tẹ mu shihu ike;
kẹ l'obu ngu dushi mu ike.
6 Eka-ibyita iya b'o yeru mu l'ishi;
bya egude eka-utara iya rụkota mu.
7 Unubẹ ụnwanyi Jerúsalemu;
unu kwee mu ụkwa
l'unu ta akpatsudu
n-yemobu jeye teke ọo-bya;
kẹle n-yemobu bẹ bụkwa
ẹge eedo umoro;
mẹ mgbada bẹ eedo iya.
8 Ngabeduduphu!
Q kwa olu nwoke ono;
bẹ mu anụ ẹge ono!
Lenu! Oogude nwoso;
swewa eze ugvu ugvu;
mẹ ụnwu ugvu ugvu l'agbakfuta mu.
9 Nwoke ono dukwa l'ò bụ
umoro; mbụ l'ò bụ nwele.
Oovudokwa l'azụ oshi-ẹpotọ ayi;
pyofu ẹnya lẹ windo l'enyọ sworingu.
10 Nwoke ono sụkwaru mu:
"Tẹ mu gbeshi mube onye nọ iya l'obu;
tẹ mube onye ẹgiri iya; tsoru iya!
11 Kẹle oge winta sweekwaru;
mini achị-buhuwa.
12 Oshi atsụakwa igu lẹ mgboko.
Oge egvu ruakwaru;
kparakobe araakwaa.

13 Oshi figu wataakwaru amimi.
Mkpọ igu oshi vayinu
emee ẹkemeke ọbule;
yo shi kwẹkwẹkwe.
Gbeshi; nggube onye mu yeru obu!
Qnya mu; gbeshi t'ayi je!"

Kẹ nwoke asụ:

14 Nggube nwa ndo mu, nọ lẹ
mgbaku ikelegvu mkpuma;
domia onwungu l'ogvu eli ugvu;
Byiko menua tẹ mu phụ ngu ifu;
kfururu okfu yeru mu;
kẹ l'okfu ngu atsoje mu ẹna;
atatifu ngu l'ama ntumatu.
15 Nwukooru ayi uphẹgu ono;
mbụ ụnwu uphẹgu ono,
emebyishi vayinu ono;
kẹle vayinu ayi atsụakwa igu.

Kẹ nwanyi asụ:

16 Nwoke ono bụ nke mu;
mbẹdua aburu nk'iya;
mbụ onye ono,
eche aturu iya l'ẹke
okfukfulike tsuru etsuru ono;
17 gbururu jeye lẹ gberegbede urenyashi
teke nwonyonyo ta nọhedu.
Nggube nwoke ono; byiko;
kfukwaa bugengu-bugengu lakfuta mu
ẹge ono, umoro; mẹ ele
akfujẹ l'ugvu, dù
nkwogodo-nkwogodo ono.
3 Enyashi ophu;
bẹ mu azeje l'oshi-azẹe mu;
ngaberu onye mu yeru obu.
Mu achọ ya nta;
chọ ya imo; mu ta phụ iya.
2 Nta-a bẹ mu e-gbeshi tuko
mkpukpu lẹ mkpukpu;
mẹ l'edukfu l'edukfu jephekota;
chọ onye ono, mu yeru obu ono.
Mu atuko ẹke ono tsoo;
chọ ya; mu ta phụ iya.
3 Mu lẹ ndu nche enyashi
edzuda l'ẹke ẹphe etsophe ọma-mkpukpu.
Mu aji ẹphe:
"Unu phụ-swetaru mu
onye ono, mu yeru obu?"
4 Mu eswetatsulephu ẹphe;
ọwaa bụwa onye ono,
mu yeru obu ono.
Mu azụ iya gbirimu; swechia ya.

Mu t'ekwe haa ya t'ò tũgbua.
 Mu akpũya ya jeye teke mu
 kpurutaru iya ỳlo nne mu,
 bũ iya bũ ỳlo nwanyi,
 mũru mu nũ gẽdegede.
⁵ Unubẽ ỳnwanyi Jerũsalemu;
 unu kwee mu ỳkwa
 l'unu ta akpatsudu
 n-yemobu rua teke ọo-bya l'onwiya;
 kẹle n-yemobu bũkwa
 ẹge eedoje umoro;
 mẹ ele-a bẹ eedoje iya.
⁶ ?Bu onye dũ ẹge ono, shi l'echi-ẹgu,
 dũ l'ọ bũ ẹnwuru-ọku ono;
 mbũ onye a gbaru męeru; gbaa ya ỳnsęnsu
 yeru ntũ,
 eshi kwẹkwẹkwe,
 ndu agba nghọ ere.
⁷ Lenu-o! Ọ kwa iphe Sólomõnu zẹ;
 b'a pa ẹge ono abya!
 Ndu tso iya nũ dũ ỳkporo ndu soja ẹto,
 a gũtaru l'iphe bũ ndu bũ
 ndu ike-ka-l'ọgu lẹ Ízurelu.
⁸ Ẹphe l'ẹphe ha tukota ogu-mbeke;
 bũru ndu, k'ọgu doru ẹnya.
 Ẹphe tukota ogu-mbeke l'ukfu;
 rũkota ẹhu kẹ ỳkutuku,
 a-kũ l'enyashi.
⁹ Eze Sólomõnu metaru
 onwiya iphe eegudeje apa eze.
 Oshi, o gude mee ya bũ
 oshi, shi l'ugvu ugvu Lébanõnu.
¹⁰ Itso iya bũ mkpọla-ọcha;
 b'ọ gude mee ya.
 Oshi ẹhu iya ẹke
 aadakobeje adakobe;
 b'e gude mkpọla-ododo wũa.
 Oshi, aanọduje anọdu,
 nọ iya nũ b'e kwekotaru
 ẹkwa, eke ỳrobu-ỳrobu.
 Imime iya b'e
 geshikwaruphu ẹkwa,
 amakọta mma,
 bũ ẹkwa, ỳnwanyi
 Jerũsalemu kpashiru;
 gude koshi l'ẹphe yeru Sólomõnu obu.
¹¹ Unu wũfuta;
 unubẽ ỳnwanyi Záyõnu;
 bya achĩa ẹnya l'ẹke eze
 Sólomõnu kpu okpu-eze iya,
 bũ okpu-eze ono, nne iya kpuberu iya
 mbọku ono, ọ lũru nwanyi,
 bũ mbọku ono, ẹhu tsọru iya ẹtu ono!

Kẹ nwoke asũ:

4 Ị dũ ugvu nggũbe nwanyi mbeke!
 Ọwaa iphe ỳjima amama!
 Ẹnya ngu, i gude ỳlari-ifu kpuchia;
 dũlephu l'ọ bũ kẹ ndo.
 Ẹgbushi ngu dũlephu l'ọ bũ ẹji egbu, dzeberu;
 shi l'eli ugvu Gíledu
 awũ-zita.
² Eze ngu achalẹphu l'ọ bũ ỳgwè atũru,
 e byishiru ẹji k'ọphungu; saa ya asasa;
 yo shi l'ẹke a sacharu iya l'awũfuta;
 chigbaaru ỳnwu ẹbo ẹbo.
 Ẹ to nwedu m'ọo nanũ, ỳi nkĩnyi iya.
³ Ụgbo-ọnu ngu tũko nwua kfũu l'ọ bũ òwũú uswe.
 Ọnu ngu ama ntũmatu;
 dũ ugvu.
 Ishi-agbagba-nchĩ ngu,
 i gude ỳlari-ifu kpuchia
 dũlephu l'ọ bũ
 ỳtara-okumu,
 e gbujahuru ẹbo.
⁴ Olu ngu degeru l'ọ bũ ỳlo-eli
 Dévidi ẹke eedobeje
 ngwa-ọgu.
 Ọ bũ l'ụpho-mkpuma iya b'e
 koru iphe eegudeje
 egbochita onwonye l'ọgu,
 dũ ỳnu ẹbo l'ụkporo iri,
 bũ ndu mkparawa egudeje
 iya egbochita onwẹphe l'ọgu.
⁵ Ẹra ngu ẹphe ẹbo dũ l'ọ bũ ỳnwu umoro labũ;
 mbũ l'ọ bũ ỳnwu umoro, a mũru ejima,
 bũlephu l'ẹke okfukfulike nọ;
 bẹ ẹphe akpajẹ nri.
⁶ Mu e-je anọdu l'ugvu męeru;
 mẹ l'ugvu ỳnsęnsu;
 jeye lẹ gbęregbede;
 teke nwonyonyo ta nọhedu.
⁷ Ị bũ nwọdu-geru nggũbe nwanyi mbeke.
 Ẹ to nwedu ẹke ọ phọduru ngu m'ọo nanũ.
⁸ Nwamgbọko mu;
 tsoru mu t'ayi shi lẹ Lébanõnu lũfuta;
 tsoru mu t'ayi shi lẹ Lébanõnu lũfuta;
 haa ọnungonu ugvu Amana;
 nggu ahaa ọnungonu ugvu Seniru;
 mẹ kẹ Hemonu nyizita.
 Shi l'iduma-agũ nyizita;
 nggu eshi l'ugvu ẹke
 oduma edomije onwiya nyizita.
⁹ I riakwaru mu obu;
 nwunne mu;
 mbũ nggũbe nwamgbọko mu.

I gudeekwa ẹnya,
 i leri mu ugbo lanu;
 mę iphe-olu ngu tota mu meji.
¹⁰ Lewaru iphe n-yemobu ngu
 atsọ atsọtso; nwunne mu;
 mbu nggube nwamgboko mu.
 N-yemobu ngu kakwa mee otso ẹna.
 Ege ono be mkpo manu senti ngu
 kakotakwaphu iphe odo odo, oshi mkpo.
¹¹ Nggube nwamgboko mu;
 okfu, shi ngu l'onu atsọ ẹna
 l'o bu manu-engu, shi l'ebaku-engu.
 Iphe shi ngu l'ire bu mini
 era-eswi; me manu-engu.
 Uwe ngu eshikota
 kwekwekwel' o bu
 ugvu ugvu Lebanonu.
¹² Nwunne mu; mbu nggube nwamgboko mu;
 i dulephu l'o bu mgbabu,
 a tu-chiru atu-chi;
 du l'o bu nwogvu,
 a gu-chiru agu-chi;
 mbu l'o bu ogba, a dachiru adachi.
¹³ O bu utara-okumu,
 a mishi akpuru du mma bu
 iphe jiru mgbabu ngu.
 Oshi hena; me nadu
 jikwaruphu mgbabu ngu ejiji;
¹⁴ me nadu; safarõnu;
 kalamõsu yele sinamõnu;
 me l'iphe bu insensu, du iche iche;
 mewaru meru; alosu;
 mewaru iphe bu oshi,
 eegudeje eme iphe eshi mkpo.
¹⁵ I bu ogba-mini, no le mgbabu;
 buru welu mini, anu ndu; buru nggele,
 shi l'ugvu ugvu Lebanonu atsoshi atsoshi.

Kę nwanyi asu:

¹⁶ Wata ephephe; nggube
 pherephere, shi l'uzo isheli!
 Nggube abya; nggube
 pherephere ophu shi l'uzo ohuda!
 Bya bya epheshi iphe mu
 kuru le mgbabu mu;
 te mkpo iya ngashja mgboko!
 Te nwoke ono bata le mgbabu iya;
 bya awota akpuru iphe a kuru iya;
 ophu katsua mma; ria.

Kę nwoke asu:

5 Nwunne mu; mbu
 nggube nwamgboko mu.

Mu bataakwaru le mgbabu mu.
 Mu chikookwaru meru mu;
 yele unwu oshi odo,
 eshigbaa kwekwekwel' o.
 Mu riakwaru ebaku-engu mu
 yele manu-engu mu;
 nguwa mee mu;
 me mini era-eswi mu.
 Ndu onya mu; unu ria;
 unu angwa
 jeye teke n-yemobu a-wata unu ome l'anya!

Kę nwanyi asu:

² Mu eku mgbenya; obu mu amuru ẹnya.
 Ngabeduduphu!
 O kwa nwoke ono aku eka l'ibo.
 Yo su mu:
 "Nwanyi mbeke; nwunne mu:
 Guhaaru mu uzo;
 guhaaru mu uzo nggube ndo;
 nggube onye nk'ia, e te nwezu ekworo!
 Ke l'ishi bukotawa iya iji.
 Egbushi, no iya l'ishi;
 be iji enyashi dajikwaru adaji."
³ Mu yefuakwaru uwe mu.
 ?Bu te mu yee ya odo to?
 Mu gudeekwa mini kworo onwomu okpa.
 ?Bu te mu bya adzo ya l'al' odo to?
⁴ Nwoke ono epyo eka le mgbaku ibo;
 ehu ayeshihu mu l'eke o no.
⁵ Mu ezilihu te mu guhaaru iya ulo.
 Eka mu anguguhu le manu meru;
 mkpushi-eka mu l'o ha amukota forifori;
 l'iphe e gude aguha ibo.
⁶ Mu abya aguhaaru nwoke ono ulo;
 a ma l'e t'o nohedu iya; l'o tugbuwaru.
 Atugbu iya ono emee; meji atofu mu.
 Mu achoro ya nta;
 choro ya imo; mu ta phu iya.
 Mu ekua ya nta;
 kua ya imo; to za.
⁷ Ndu nche aphu mu teke
 ephe tso l'ejephe le mkpukpu.
 Ephe egude mu;
 chia mu iphe; chifu mu onya;
 bya eyeta mu uwe eli-ehu mu;
 mbu ndu nche ono,
 eche onu-uzo mkpukpu ono.
⁸ Unube unwanyi Jerusalemu;
 mu kfuru unu ege-a:
 Teke unu phuru nwoke ono;
 ?bu ngunu be unu e-kfuru iya.
 Unu kfuru iya-a l'obu iya

egbu mu egbugbu!

Ụnwanyi Jerúsalemu asụ:

⁹ Nwanyi mbeke;
kanuru ayi ẹge a -phụ mini;
e -me ẹkfu ngu ono gude ka ndu ọdo mma!
?Nanụ ẹge a -phụ mini;
e -me ẹkfu ngu ono gude ka ndu ọdo mma
kparu iphe iizi ayi ẹge ono?

Kẹ nwanyi asụ:

¹⁰ Nwoke ono! Ọocha ụcha; nwua zji.
E -dzua gidimu gadamu;
b'o sefujelephu iche.
¹¹ Ishi iya dụ l'ọ bụ ọkpobe mkpọla-ododo;
ẹgbushi ya atụko wuzita l'ọ bụ nza ịnya;
kpee nụu l'ọ bụ ọphegu.
¹² Ẹnya iya dụ l'ọ bụ kẹ ndo,
beru l'iku nggele,
e gude mini ẹra-eswi saa;
woru gvube l'ọ bụ ọjaja.
¹³ Ishi agbagba-nchị iya ẹphe
ẹbo dụ ùgvù l'ọ bụ igbo,
a dzashiru iphe eshi kwẹkwekwe.
Okfu, shi iya l'ọnu adu mma
l'ọ bụ okfukfulike, alashi meeru mini.
¹⁴ Oshi-ẹka iya dụ l'ọ bụ
mgboro mkpọla-ododo,
e gude kírísòlàyitù mee.
Ẹhu iya kwọru bụrukutu
l'ọ bụ ọdu-enyi, e fucharu efucha;
bya egude sáfàya memaa ya emema.
¹⁵ Ọkpa iya kfouru kẹ
gborokoto l'ọ bụ itso,
e gude mkpuma ẹgiri mee;
ọphu a tų-koberu lẹ ntọ-l'alị, bụ mkpọla-ododo b'e
gude tọo ya.
L'ugbugba ẹhu iya b'ọ kfouru gbororo l'ọ bụ
oshi sida ugvu ugvu Lébanonu.
¹⁶ Olu okfu iya atsoje l'ọ bụ manụ-ẹngu.
Ọ bụlephu l'ọ ma mma l'amashi iya ike.
Unubẹ unwanyi Jerúsalemu;
onye ono bụ onye nọ mu l'obu;
buru ọnya mu.

Ụnwanyi Jerúsalemu asụ:

6 Nwanyi mbeke;
?Bu awe bẹ 'a -phụ-mini;
'e -me ẹkfu ngu jeru;
?Bụ awe b'ọ cheberu ifu;
k'ọphu ayi achọ-ede ngu iya?

Kẹ nwanyi asụ:

² Nwoke ono jeru lẹ mgbabu iya;
mbụ l'ẹke ọ dzashiru iphe eshi mkpọ.
O jeru oche aturu iya lẹ mgbabu ono;
ẹge oomekokwaphu okfukfulike.
³ Mu bụ kẹ nwoke ono;
nwoke ono aburu nke mu.
Ochekwa aturu iya l'ẹke okfukfulike nọ.

Kẹ nwoke asụ:

⁴ Nwanyi mbeke; ịima mma l'ọ bụ mkpukpu Tíza;
dụ ùgvù l'ọ bụ Jerúsalemu.
Ịidzo girimu gadamu l'ọ bụ
ndu soja, pa ẹkwa-ọgu ẹphe.
⁵ Wofu ẹnya ngu l'ẹke mu nọ;
kẹ l'ọolo mu ẹka lẹ meji.
Ẹgbushi ngu dụlephu l'ọ bụ ẹji egbu, dzeberu;
shi l'eli ugvu Gíledu
awụ-zita.
⁶ Eze achalẹ ngu phụ
pemu-pemu l'ọ bụ ikpoto aturu,
shi l'ẹke a ghuru iya ẹhu wufuta.
Ẹphe l'ẹphe ha achigbaa unwu ẹbo ẹbo;
to nwe ẹphe m'ọo nanụ, gba ẹka.
⁷ Ishi agbagba nchị ngu,
i gude ulari-ifu kpuchia
dụlephu l'ọ bụ
utara-okumu, e gbujahuru ẹbo.
⁸ Unyomu eze a-dụkwaru ụkporo ẹto;
nnufu iya phẹ adu ụkporo ẹno;
ndu k'unwu-mgboko aburu 'aguta aguta.
⁹ Obenu l'ọ bụ nggube nwa ndo mu;
bụ onye dụ-geru nụ.
Ị dụ iche; bụru onye tųbaru nne iya l'ẹnya;
bụru onye ẹ-te nwedu
ẹkworo l'ẹnya nne iya;
Unwu-mgboko phuru iya;
kua ya onye a gọru ọnu-oma.
Unyomu eze; mẹ ndu ọphu
bụ nnufu iya phẹ aphua ya; jaa ya ajaja.
¹⁰ ?Bu onye, bụ onye ono,
dụ l'ọ bụ iphoro
nchi-abọhu ono?
?Bụ onye egbu
pemu-pemu l'ọ bụ ọnwa;
chaa too l'ọ bụ ẹnyanwu;
mbụ dụ biribiri l'ọ bụ ndu
soja, chị ẹkwa-ọhubama?
¹¹ Mu jeru lẹ mgbabu,
a dzashiru oshi, amije
akpuru tẹ mu gbaphee iphe
efushitsua k'ọphungu;

tẹ mu maru mẹ oshi vayĩnu;
 ?o meshiwaru mgbĩrigba;
 makwaruphu mẹ
 ụtara-okumu; ?ọotsuwa igu.

¹² Tẹ mu kwaa maru;
 bẹ mu gbe nõduwanu l'ugbo-inya ono,
 ndibe mu gudeje dulataru
 mu nwamgboko mu ono.

Ndu ọnya

¹³ Latanụ azụ! Latanụ azụ;
 nggube nwanyi Shulemu!
 Latanụ azụ! Latanụ azụ t'ayi chia ngu ọnya!
 ?Bụ ngunu meru iphe unu
 a-nõdu ele nwanyi Shulemu kpakpakpa;
 l'ọ bụ onye, ele ẹke ndu
 Mahanemu ete egvu?

7 Nggube ada-eze;
 iphe akpọkpa, i yeru l'ọkpa kwekwanuru ngu.

Ụtakfu ngu dulephu l'ọ bụ
 mgbubu, onye maru ome nka meru.

² Mkpotubo ngu gbaleruphu
 nwamgburumgburu l'ọ bụ ọba,
 mẹe vayĩnu ẹ-ta agvujedu agvugvu.
 Ẹpho ngu adu l'ọ bụ igberi, a kuberu akube;
 gude okfukfulike dophee
 ya mgburumgburu.

³ Ẹra ngu du l'ọ bụ unwu umoro labu;
 mbu l'ọ bụ unwu umoro,

a muru ejima.

⁴ Olu ngu du l'ọ bụ ọlo-eli,
 e gude ọdu-enyi kpua.
 Ẹnya ngu ẹphe ẹbo l'egbu pamupamu
 l'ọ bụ ẹnyimu-mini ndu Hẹshibonu;
 mbu onanu, nõnyabe ọnu-uzo Baturabimu.
 Ọkpu-imi ngu degeru edegeru l'ọ bụ ọlo-eli

Lébanonu,

bụ ọphu gharu ifu lẹ Damásukosu.

⁵ Ishi ngu meru ngu; nggu ama l'ọ bụ ugvu Kamelu.
 Ẹgbushi, nõ ngu l'ishi eke ọrobu-ọrobu.
 Ọ kpọshiru eze iphe ooje;
 l'ẹke ọ nõ l'ele ẹge e shiru kee ya.

⁶ I malẹphu mma; nggube nwanyi mbeke;
 umere ngu akarụ mma!

⁷ L'ugbugba ngu b'i gvuru l'ọ bụ agbaragba;
 era ngu adugbaa l'ọ bụ ọfoko njikpa.

⁸ Mu asu: "Lẹ mu e-nyi agbaragba ono;
 je enwota iya ẹkfu."

T'era ngu dukwa mu l'ọ bụ ọfoko vayĩnu;
 ume, jitu eshije mu
 kwẹkwẹke l'ọ bụ nkfu-alj;

⁹ ọnu, iitsuta mu atsọje mu l'ọ
 bụ mẹe, a kụ-gheru akụ-ghe.

Kẹ nwanyi asu:

T'ọ bukwaru onye ono,
 mu yeru obu ono angu mẹe ono;
 k'ọphu oo-shi iya l'ugbonu;
 shi iya l'eze l'atsọ gẹgere!

¹⁰ Mu bụ kẹ onye ono,
 mu yeru obu ono;
 l'agukwa iya phu agugu.

¹¹ Bya; nggube 'a -phụ-mini;
 'e -me-ẹkfu mu; t'ayi je l'egu;
 je aradu aradu l'ime mkpukpu!

¹² T'ayi nmaa ẹwa jeodu lẹ mgbo vayĩnu
 je amaru mẹ oshi vayĩnu;

o ruwaru iru;
 t'ayi maru mẹ igu iya;

?ọ sakahụwaru.

Mẹkwaphu t'ayi maru mẹ oshi
 ụtara-okumu; ?ọotsuwa igu nk'ia.

Ọ bụ l'ẹke ono;
 bẹ mu e-koshi ngu lẹ mu yeru ngu obu.

¹³ Oshi mandureku eshikwa mkpọ.

Mu doberu akpuru oshi,
 du iche iche l'ọnu-ọlo ayi.
 Mu doberu ngu k'ophungu;
 doberu ngu akahụ iya

l'asa iya l'asa iya;
 nggube 'a -phụ-mini;
 'e -me-ẹkfu mu.

8 Ọ du mu t'a sụ l'i bụ nwunne mu nwoke;
 ngua nne mu era;

mẹ mu etsutaje ngu ọnu;
 mẹ ayi phu l'esu-uzo;
 to nwe onye a-sụ mu sụu.

² Mu e-duta ngu dubata l'ọlo nne mu,
 bụ iya bụ onye ziru mu iphe;
 chebe ngu akuru-akụ mẹe,
 mu kataru l'oshi

utara-okumu mu.

³ Ọ du mu t'a sụ l'o cheberu
 mu ẹka-ibyita iya l'ishi;
 gude ẹka-utara iya rụkota mu.

⁴ Unubẹ unwanyi Jerúsalemu;
 unu kwee mu ukwa
 l'unu ta akpatsudu
 n-yemobu rua teke ọo-bya l'onwiya.

Ndiphe asu:

⁵ ?Bụ onye bụ onye ono,
 dakoberu a -phụ mini;
 e -me ẹkfu iya;
 shi l'echi-egu abya ẹge ono?

Kẹ nwanyi asụ:

Ọ kwa ị mkpuli ụdara b'ị zẹ;
 mu abya akpalia ngu.
 Ọ bụ l'ẹke ono; bẹ nne ngu tsutaru ime ngu;
 bụru l'ẹke ono; bẹ ime taru iya; yọ mụa ngu.
⁶ Mee mu iphe-ọhubama dobe onwongu l'obu;
 bụru echi-ọhubama,
 jigba l'ẹka;
 kẹle n-yemobu shihukwaru ike l'ọ bụ anwụhu.
 Okopho iya aburu 'arọ-butata arọ-butata l'ọbu ili.
 Oonwuje l'ọ bụ ovovo-ọku;
 mbụ l'ọ bụ oke ire-ọku.
⁷ Ọchi-ọku mini ta
 azụ-nyighekwa n-yemobu;
 ọphu ẹnyimu e-kpotaghekwa iya.
 Ọ -bụru ị madzụ gude iphe bụ iphe o nweru
 tẹ ya zuta n-yemobu;
 bụkwa ewena bẹ oo-metaru onwiya.

Unwunne kẹ nwanyi asụ:

⁸ Ayi nwekwaru nwunne
 nwanyi, ẹra ta nọkpoduanu l'ọkpoma.
 ?Bụ ngunu bẹ ayi e-meru nwunne ayi ono
 mbọku, nwoke a-ji aji iya?
⁹ Ndẹge ọ bụ oshi-ẹpoto;
 mẹ ayi akwaa ya
 mkpọla-ọcha nkwatankwa l'ẹhu.
 Ndẹge ọ bụ ibo; mẹ ayi
 egude oshi sida kụ-chia ya.

Kẹ nwanyi asụ:

¹⁰ Mu shihuru ike l'ọ bụ
 ọpho-mkpuma.
 Ẹra mu vudokwa
 gamugamu l'ọ bụ ọlo-eli.

Onye ono makwarua
 ị mu -nonyabe iya;
 bẹ ẹhu a-dụ iya agu.
¹¹ Sólomõnu nweru mgbo
 vayinu ị Bálụ Hamõnu;
 bya eworu iya ono ye
 ndu a-nọdu akfụ iya ụgwo l'ẹka.
 Iphe ndu ono e-wotajeru iya
 l'onye l'onye l'ọzori
 akpuru vayinu ono
 bụ ẹkpa mkpọla-ọcha iri iri.
¹² Obenu ị mgbo vayinu nke
 mu bụ mbedua nwe iya.
 Yọ bụru ẹge dụ mu mma;
 bẹ mu a-nọdu eme iya.
 Ẹkpa mkpọla-ọcha iri l'iphe
 e retaru ị vayinu;
 bụ nggube Sólomõnu
 e-nweru iya.

Ẹkpa mkpọla-ọcha labụ
 aburu kẹ ndu eletaje akpuru vayinu ono ẹnya.

Kẹ nwoke asụ:

¹³ Nggube onye ọphu, bu ị mgbabu ono;
 ọnya mu phẹ ngabekwaru ngu nchi
 t'ẹphe nua olu ngu.
 Tẹ mu nudedukwa olu ngu!

Kẹ nwanyi asụ:

¹⁴ Nggube; 'a -phụ mini;
 'e -me ẹkfu mu;
 kfukwaa sangụ-sangụ
 byakfuta mu ẹge ono,
 umoro; mẹ nwele akfujẹ
 l'ugvu, a kushiru iphe eshi mkpọ ono!

Azáya

1 Ọwaa bụ àphù, Azáya Emọzu phuru l'ẹhu ndu Júda; mę l'ẹhu ndu Jerúsalemu. Teke ọ phuru àphù ono bụ teke Uzáya; Jótamu; Éhazu; mę Hezekáya shi bụtsuaru eze; l'achị ndu Júda.

Nchileke abaru ndibe iya mba

² Tę nggube igwe nua ya; nggube alị anụkwaa ya phụ; kele Ojejoje kfuakwaru okfu. Ọ sọru: "L'ụnwegiri-ma, ya heru hefuta; gbe bya aghawanu aghagha; kwefuru iya íkè. ³ Eswi amajękwa onye nwe iya nụ. Nkakfụ-igara amaru iphe onye nwe iya nụ eyejeru iya nri. Obe-nu lę ndu Ízuręlu ta dudu ọphu ẹphe maru; mbụ lę ndibe iya bę iphe te dojedu ęnya."

⁴ Tụswekwa. Unu bụkwa ẹjo mba. Ẹra ẹjo iphe unu emeshi anyiakwa unu anyinyi. Unu bụ ndu ẹjo eri; ndu merushiwaru onwẹphe emerushi. Ẹphe gbadowaru Ojejoje; to nwehe iphe ẹphe gụbekwaduru Onye nsọ ke Ízuręlu. Ẹphe gbe ghawaru iya nụ azụ. ⁵ ?Bụ ngunu bụ ke t'a nọdu akụ unu pyaapya? ?Bụ ole bụ ke t'unu hụgabe; kwefuru Nchileke íkè? Ishi bụkotaakwa unu ọnya ọnya; mejì l'atọfuwa unu atọfu. ⁶ Tsube l'ọbechere-ọkpa unu jeye l'ishi unu ta dudu ẹke dụ unu npho. Iphe jiru unu ẹhu bụ uswiru ẹchachi; ọnya ọnya; mę ọnya, ndu ọphu awụgbaa unu mee. Ẹ to nwedu ọphu a kwọcharu unu akwọcha; to nwe ọphu e kechiru unu ekechi; to nwe ọphu e deberu unu ọgvu.

⁷ Alị unu bụwa ochobo. Mkpụkpu unu bę ọku tsufuwaru. Okfu, unu kọru akọko bę unu nọwa l'ele ndu ọhodo; ẹphe abya eripyaa ya. Ọ dabuwaru ochobo l'ọ bụ ẹke ndu ọhodo luru alulu. ⁸ Jerúsalemu b'a hawaru; yọ daburu nkinyi l'ọ bụ ọlo-ẹgu, a turu lę mgbo vayinu; mbụ l'ọ bụ ọlo-ẹgu, a turu l'ẹgu ẹke a kuru akpuru-ele. Ọ dūwa l'ọ bụ mkpụkpu, ndu ọhogu yechiru eyechi. ⁹ Ndęge Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike te meru t'ọ nweru ayi ndu ọphu a-wafu nụ; mę ayi ge agvulephu l'ọ bụ ndu Sódomu; mbụ chihulephu l'ọ bụ ndu Gómóra.

¹⁰ Unu nua iphe Ojejoje ekfu; unubę ndu ishi Sódomu! Unu ngabę nchị l'ekemu, Nchileke ayi turu; unubę ndu Gómóra! ¹¹ Ọ sọru: "L'igweligwe ngwęja ono, unu egwojeru iya ono; ?bụ ngunu b'ọ bụ iya. Ebyila ono, unu egudeje gwooru iya ngwęja-ukfuru ono yęle anụ ono, ẹba rachitsuaru ẹhu ono bę tūhuwaru iya nụ. Mee eswi; mee aturu; mę k'eghu ta dųjekwa iya mma. ¹² Abyabya, unu abyaję l'ifu mu; ?bụ onye asųje t'unu

gude iphe ono bya? Mbụ; ?bụ onye ezije unu t'unu bya adzotoshiaru mu ogbodufu? ¹³ Unu ba abyajęhekwaru iya ọchiru ẹja ìphòró ono, unu abyaję achịchi ono. Ínsensu ono, unu akpojeru iya ọku ono anọdujekwa ahụ iya ẹgbo. Aji Ọnwa Ọphungu unu; aji mbọku ọtu-ume unu; mę ndzuko ono unu eyeje ono bę ya ta akpaghe-du ume iya; shita l'ejo iphe unu anọduje eme lę ndzuko ono. ¹⁴ Aji Ọnwa Ọphungu, unu agbaję; mę eswe-iphe unu agbajękpo agbagba bę dųkotawa mu ashị. Ọ bụkotawa mu ivu. Ike ẹphe gvųwaru mu.

¹⁵ Unu -chilia ẹka unu l'ekfu anụ mu; bę mu e-wofu ęnya l'ẹke unu nọ. Ẹ to nwekwa mę unu kfuru nụ mu ikfu agha; mu te eyekwaru unu ọnu. Ishi iya aburu l'ochi nọ unu l'ishi. ¹⁶ Unu ghụa ẹhu; mee onwunu t'unu gbufu! Unu haa mu omechishi ęnya! Unu esefu ẹka l'ome ẹjo iphe! ¹⁷ Unu mụtafua ome iphe dų mma! Unu achoje ọzo ikpe, dų maa! Unu hųje ndu aakpa ndu ọdo ẹhu àhùhù! Unu hajeru ndu a tọru ogbe enge! Unu adzoje ọdzo ẹhu unwanyi, maa tųfuru!"

¹⁸ Ojejoje sọru: "Unu bya tę idzu unu l'iya buru nanu! Ẹ to nwedu; mę iphe dų ẹji, unu, meshiru dų-tabe ẹji l'eke nyarinyari; bę oo-mekochaa gbulahaa pemu-pemu l'ọ bụ eberugo. Ẹ to nwedu; m'ọ dų-taberu ẹji l'ekewa l'ọ bụ uswe; bę oo-mekochaa chaa l'ọ bụ òwúú. ¹⁹ Ọ -buru l'ọ bụ uche obu unu t'unu wata ome iphe mu sọru t'unu mee; bę unu e-mekochaa ria iphe katsųa mma, shi l'alị. ²⁰ Ọle; ọ -buru l'unu jikaru; kwefu íkè bę bụ ogu-mbeke bę ee-gude vųa unu nyaa. Ojejoje kfuakwaru l'ọnu iya."

Jerúsalemu bụ mkpụkpu, eme iphe dų ẹji

²¹ Lekpodudunu ẹge mkpụkpu ono, e shi gude ẹka ono bya abụwaru nụ nwanyi ọkpara! Mkpụkpu, bụ ikpe, dų nhamunha bę e shi ekpekotaje iya; mbụ mkpụkpu, odobe-ẹka-ndoo shi buru eburu. Nta-a bę bụwanu ndu mgburuma jiru iya. ²² Mkpọla-ọcha ngu ghọkotawaru nshị-mkpọla. Ẹgiri męe, e shi akụ l'ime ngu b'e gudewa mini ghanwushikota aghanwushi.

²³ Ndu ishi ngu bụkota ndu kwefuru Ojejoje íkè; bụru ndu tso ọgbo iphura. Ẹphe yeru ęnya l'ori ẹka-azụ. Ọ bụ t'a nụ ẹphe bę ęnya akaję ẹphe. Ndu a tọru ogbe bę ẹphe ta agbajędu ọdzori ẹhu ẹphe; ẹphe ta anga nchị l'okfu ẹhu nwanyi, maa tųfuru.

²⁴ Ọ bụ iya kparu iphe Nnajiufu; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike, bụ iya bụ Ọkaribe kẹ Ízurẹlu kfu-ru; sụ: "Nhuu; tẹ mu bya emee koshi ndu ọhogu tẹ mu kebe tufu ume. Tẹ mu bya emelata ndu ọhogu mu iphe ẹphe meru mu. ²⁵ Mu a-ghachi ẹka mee unu iphe. Mu abya anyashia unu unu nshị-mkpọla ono, nọ unu l'ẹhu ono; bya aji-shikota unu inyi, nọ unu l'ẹhu. ²⁶ Mu e-me t'unu nweru ọkpobe ndu ikpe ẹge ono unu shi nweru iya ono. Mu e-mekwaphu t'unu nweru ndu maru iphe a-kpọ-zijeru unu ọzo ẹge ono unu shi nweru iya l'ọdungu ono. Ee-mekochaa eku ngu mkpukpu, doberu ẹka ndoo; kukwaa ngu phụ mkpukpu, e gude ire iya ẹka."

²⁷ Mkpukpu ono, nọ lẹ Ugwu Záyọnu ono bụ ikpe, dụ mma; bẹ ee-gude dzọ ya. Yọ bụru odobe-ẹka-ndoo; bẹ ee-gude gbata ndu kwaru izimana. ²⁸ Obenu lẹ ndu kwefuru Ojejoje ikẹ; mẹ ndu eme iphe dụ ẹji bẹ aachiko lakọta l'iyi. Ndu haru otso Ojejoje aburu kpurupyata.

²⁹ Achị ono, unu doberu nsọ ono; bẹ iphere iya e-mekochakwaa mee unu; keshinu ọ bụ iya bẹ unu yeru ẹnya. Mgbabu ngweja ono, unu hataru ono; bẹ e-mekochakwaa bụru unu iphe-iphere; ³⁰ kẹ l'unu e-mekochaa dụ l'ọ bụ achị, laru ẹkwo; mbụ l'unu a-dụ l'ọ bụ mgbabu, ẹ ta gbadu mini. ³¹ Ndaji-nggara a-bya adu tsugo-tsugo. Ozi, ẹphe jeru abukotaru ẹkoroku; ẹphe achiko kekota ọku; ọphu ọ dudu onye e-gbonyi ọku ọbu.

Ẹhu-agu, a-nọ jeye lẹ tutu yoyo

(May 4:1-5)

2 Ọwaa àphù, Azáya Emọzu phuru l'okfu ẹhu ndu Júda; mẹ ndu Jerúsalemu.
² O -rua l'oge ikperazu;
bẹ ee-me t'ugvu ono,
a tukoberu eze-ulo Nchileke ono shihu ike;
mee ya t'ọ bụru eze l'iphe bụ ugvu nonu.
Mbụ ee-me iya t'ọ kakọta ugvu nonu l'eli.
Iphe bụ mbakeshi a-wata ọwu abya iya.
³ Ndiphe a-bya ekfulahaa; sụ:
"Unu bya t'ayi je l'eli ugwu Ojejoje.
Unu t'ayi je l'ulo Nchileke kẹ Jékọpu;
k'ọphu ọo-kpọ-ziru ayi ọzo iya;
ẹge ayi a-wata otso ọzo,
ọ tọru;
kẹ l'ọ bụ lẹ Ugwu Záyọnu;
bẹ ekemu e-shi bya;
bụru lẹ Jerúsalemu;
bẹ okfu Ojejoje e-shi bya."
⁴ Ọo ya e-kpe okfu, nọru mba lẹ mba;
kpeshiaru igwe ọha okfu, nọru ẹphe.
Ẹphe akpukwa-zi

ogu-mbeke ẹphe;
yọ ghọo ọgu.
Ẹphe akpukwa-zi arwa ẹphe;
yọ ghọo nwa mma,
e gude akọcha iphe.
Mba ta pahedu
ogu-mbeke ejekfu mba
odo ọgu.

Ẹphe ta amụhe ẹge e shi alu ọgu ọdo.

⁵ Unubẹ ọnu-ulo Jékọpu; unu bya t'ayi tsoru iphoro ono, Ojejoje mụberu ayi ono.

Mbọku kẹ Ojejoje

⁶ I jikawaru ndibe ngu ono, bụ ọnu-ulo Jékọpu; kẹ l'iphe jiru ẹphe ẹhu bụ ome amamanshi, bụ iphe ẹphe mụtaru l'ẹka ndu ọzo ẹnyanwu-ahata. Ẹge ono bẹ ẹphe agba ẹja l'ọ bụ ndu Filisutayinu. Ẹphe lẹ ndu mba ọdo atugbabe ẹka l'eme iphe lanu. ⁷ Iphe jiru alị ẹphe bụ mkpọla-ọcha yele mkpọla-ododo. Ẹku ẹphe te nwe- du agvugvu. Iphe jiru alị ẹphe bụ inya; ugbo-inya ẹphe te nwe- du agvugvu. ⁸ Iphe jiru alị ẹphe bụ agwa. Yọ bụru iya bẹ ẹphe abaru ẹja; mbụ iphe ono, bụ ẹphe gude ẹka ẹphe meshia ya ono. Mbụ; iphe bụ ẹphe, gudekpoo ẹka ẹphe meshia ya.

⁹ Ọ bụ iya kparu iphe a-lọ-tsuta madzụ alị. Madzụ bẹ ee-me t'ọ la alị. Ba agukwaru ẹphe nvu!

¹⁰ Bahụ l'ime ikelegvu! Je je edomia onwongu l'ime alị; l'ẹke iitsu Ojejoje egvu; ẹge ono bẹ biribiri iya eye ngu egvu! ¹¹ O-te-aja-onwiya; bẹ ee-me t'ẹnya iya laa. E mee ndu eku onwẹphe t'ẹphe bụru kpurupyata. Ọ bụ Ojejoje kpụu; bụ onye ee-kutse ekutse mbọku ono; ¹² kẹ l'ọ nweru ujiku lanu, Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike doberu iphe bụ ndu eku onwẹphe ekuku; mẹ ndu, anya ndu; mbụ mbọku, o doberu ndu, atụ-li onwẹphe atụ-li. Mbọku ono bẹ aa-lọ-tsuta ẹphe. ¹³ Mbọku ono b'e doberu oshi sida, nọkota l'ugwu ugwu Lébanonu; mbụ ndu ọphu hatsua l'eli; l'etse origodo; mẹ l'iphe bụ achị, nọkota l'alị Báshanu; ¹⁴ dobekwaru iya phu iphe bụ eze ugwu, akpakọta origodo; mẹ iphe bụ nwugvu hatsua eli. ¹⁵ Mbọku ono kwaphu bẹ e doberu, iphe bụ ọlo-eli, hatsua l'eli; mẹ mgbodo, a kpushiru ike; ¹⁶ mẹ ugbo-mini ndu Tashishi l'ọ ha; mẹ iphemiphe ọbule, e memaru emema. ¹⁷ Onye etu onwiya ẹpha bẹ ee-mekochaa mee t'ẹnya iya laa. E mee ndu etse etsetse t'ẹphe bụru kpurupyata. Ọ bụ Ojejoje nwenkinyi iya; bụ onye ee-kutse ekutse mbọku ono; ¹⁸ Iphe bụ nte a-chihu.

¹⁹ Madzụ a-nọdu agbatsua ala l'ọgba mkpuma; ndu a-nọdu awubatsua l'enu l'ime alị; ẹke ẹphe atsụ Ojejoje egvu; ẹge ono bẹ biribiri iya e-ye ẹphe egvu teke oobeshi nmawoo mgboko anmawo. ²⁰ Mbọku ono bẹ madzụ a-chita ntekpe ono, ẹphe gude mkpọla-ọcha meshia mẹ ọphu ẹphe meshiru lẹ mkpọla-ododo l'ag-

waphe ghakaru unwu anụ, eeku molu mę ngvụ.

²¹ Ẹphe a-gbatsuaru laa l'ẹke ikelegvu yetsuaru ụwa; mę l'ime ọgba, nọtsua l'eli ugwu l'ẹke ẹphe atsụ Ojejoje egvu; ẹge ono bę biribiri iya e-ye ẹphe egvu teke oo-gbeshi nmawo mgboko anmawo.

²² Hajękwaa ọtu-kobe madzụ ishi; kę l'ọ bụwaphu ume, ọotu; bụ iphe ọ tọkfu ẹka. ?Bụ ngunu ọdo; bę madzụ dafuru ọgu iya?

Ikpe, dọru ndu Jerúsalemu; mę ndu Júda

3 Lekwa! Nnajiufu, bụ Ojejoje; mbụ Ọkaribe-Kakọta-Ike abyaakwa ọnafu ndu Jerúsalemu; mę ndu Júda ẹke iphe eshije eru ẹphe ẹka; mę agbarike ẹphe. Ọobyawa ẹphe ọnafu ẹke ẹphe eshije eri nri; mę ẹke ẹphe eshije angụ mini. ² Ọo-nafukwaphu ẹphe ndu ike nọ l'ẹphe; nafụ ẹphe ndu soja; ndu ikpe; ndu nkfuchiru Nchileke; ndu àphù; ndu bụ ọgurennya; ³ ndu ishi soja; ndu nweru ọkwa; ndu mgbazi; ndu maru ome nka; mę ndu agvugwoo. ⁴ Mu e-me t'ọ bụru unwegirima unwokoro a-buru ndu ishi ẹphe. Yọ bụru unwegirima nshiji a-nọdu achị ẹphe. ⁵ Ndu madzụ awata ọkpa ibe ẹphe ẹhu. Onyenonu yọ daru yele ibe iya. Obutobu yele obutobu l'alaji. Ọgbo-ẹgirima awata ọcho ndu bụ ọgurennya okfu. Ọ-nọ-l'omu awata ọcho ogenyi okfu.

⁶ Madzụ e-gudeje nwanna iya; mbụ onye yele iya shi l'ufu lanụ; sụ iya: "Ọo nggu a-buru ẹphe ishi; keshinu ọphu ọ bụ nggubedua nweru uwe o-ye-l'ẹhu. Ọ bụ nggu maru ẹge ii-me ẹke-a, mebyishihuru ẹge-a."

⁷ Obenu l'onye ono a-rashia mbọku ono; sụ: "Mu te meghekwa iya! Ẹ tọ dükwa nri, nọ mu l'ụlo; tọ dụ uwe, oye l'ẹhu mu nweru. Unu be emekwa mu onye ishi unu-o!"

⁸ Iphe kparu iya nụ bụ lę Jerúsalemu etenga etenga. Júda l'ada adada. Iphe kparu iya bụ l'olu ẹphe yele iphe ẹphe eme emesweshi Ojejoje. Ẹphe gudewa ẹge ono merushia ya ifu. ⁹ Ẹge ẹphe doberu ifu bụ iphe agbakpọdua ẹphe ekebe. Ẹphe gbe egudeje iphe dụ ẹji, ẹphe eme azungu nzungu l'ọ bụ ndu Sódomu. Ọphu ẹphe te gbe mejedu iya k'edomi. Nshọo ẹphe! Ishi iya aburu l'ẹphe mewaru tę ndakfu dakfu ẹphe.

¹⁰ Kfuru onye doberu ẹka ndoo l'ọo-duru iya lę mma; kę l'ẹphe e-ri akpuru, umere ọma ẹphe mitaru.

¹¹ Nshọbukwaa ndu eme ẹjo iphe! Iphe a-dükwaru ẹphe ẹji. Aa-kfụ ẹphe ụgwo iphe ẹphe gude ẹka ẹphe kpata.

¹² Ndibe mu; bę ọgbo-ẹgirima akpa ẹhu. Yọ bụru unwanyi bụ ishi ẹphe.

Ndu mu! Ọ kwa ndu edu unu eduphu unu. Ẹphe du unu; je eshilahaa ẹke ta bụdu ụzo.

Ikpe, Ojejoje e-kpe ndibe iya

¹³ Ojejoje nọwa l'ẹke ọ nọ l'ụlo ikpe. Ọ kwakọbewaru tę ya kpee ndiphe ikpe. ¹⁴ Ojejoje watawaru okpe ndu bụ ọgurennya ikpe; mę ndu ishi ndu nk'iya; sụ: "Ọ kwa unu luru mgbo vayinu mu alulu. Iphe unu nakọkotaru ndu ụkpa bę nọkotakwadua lę nk'unu. ¹⁵ ?Bụ ngunu bụ kę t'unu egwe ndibe mu rakaraka? Mbụ; ?bụ ngunu bụ kę t'unu efu ndu ụkpa ifu l'alị. Ọ bụ iphe Nnajiufu, bụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono."

Ọkwa, a nmaru unwanyi Jerúsalemu

¹⁶ Ojejoje sụru: "L'unwanyi, bu lę Ugwu Záyonu; bę ekunuka onwẹphe ekuku. Ọbuje ẹphe eje l'ụzo; ẹphe l'ese olu jijiji; l'ekurube ẹnya ekurube; l'eje segelengu segelengu; ọjaga ọkpa ẹphe l'ada jęgengu jęgengu. ¹⁷ Ọo bụ iya meru iphe nnajiufu e-me t'onyia abakọta unwanyi, bu lę Záyonu l'ishi; t'ishi चाह ẹphe nmanmanma."

¹⁸ Mbọku ono bę Ojejoje a-natakọta ẹphe ọjaga ọkpa ẹphe; o-ke-l'ishi ẹphe; iphe-olu ẹphe; ¹⁹ iphe-nchị ẹphe; echi-ẹka ẹphe; ulari-ifu ẹphe; ²⁰ ulari-ishi ẹphe; ọjaga ọkpa ẹphe; ụkpoto, ẹphe ewe l'ukfu; akpamu manụ mbeleke ẹphe; ọgvu ẹphe; ²¹ echi mkpushi-ẹka ẹphe; echi imi ẹphe; ²² kpowula-kpowula uwe ẹphe; ụkpo ẹphe; ẹkwà achịchi ẹphe; nwekpa ọlokpu-l'ẹka ẹphe; ²³ onyo ẹphe; uwe ọcha ẹphe; ẹkwà oke l'ishi ẹphe; mę l'ẹkwà-ukuvu ẹphe.

²⁴ O -be kę t'ẹphe eshi mkpọ; bę ẹphe a-nọdu eshi nshi. O be kę t'ẹphe wee udugbeze l'ukfu; bę ẹphe a-nọdu eke onwẹphe eri. O be kę t'ẹphe memaa ẹgbushi ẹphe emema; bę ẹphe a-bụ ndu ishi-nkwocha. O be kę t'ẹphe yee uwe, ama mma; bę ẹphe e-ye uwe-aphụ. O be kę t'ẹphe ama mma; bę ẹphe e-gbe bụru iphe-iphere.

²⁵ Unwoke unu bụ ogu-mbeke bę ee-gude gbushikota ẹphe. Ndu soja unu bụ l'ọgu bę ẹphe a-lakọta.

²⁶ Ndu Jerúsalemu a-kpọ mkpu; gụa aphụ. Mbụ lę Jerúsalemu a-dụ l'ọ bụ nwanyi gba ẹka; gwọshita l'alị.

4 O -rua teke ono bę unwanyi ẹsaa a-wụ-kfutaje nwoke lanụ; sụ iya: "Byiko nafụ nụ ayi iphere ọwaa. Haaru t'ayi nuje onwayi nri; ayi anmajeru onwayi ẹkwa. Ọ bụ t'ị halephu t'ayi zaję ẹpha ngu."

Eedophu Jerúsalemu azụ l'ọnodu iya

² O -rua teke ono bę onye ono, bụ ẹkali Ojejoje a-bụ nwọma-mma; bụru ọdu-biribiri. Iphe alị ono metaru bę ndu ono, wafurunu l'alị Ízurelu ono e-gude eku onwẹphe; bụru iya bę ẹphe e-gude dụ ugwu. ³ Ndu ono, a haru lę Ugwu Záyonu; mbụ ndu ono, kwaru lę Jerúsalemu bę aa-nọdu eku ndu dụ nsọ, bụ iya bụ ndu ono, e

deru epha epe l'ephe nọ ndzụ lẹ Jerúsalemu. ⁴ Nnaji-ufu e-nwefukota urukutu, nọkota unwanyi Záyonu l'ehu; bya egude ume nk'ia nwefukota ndu Jerúsalemu mee ochi, nọ epe l'ehu; mbụ ume ono, o gude ekpe ikpe; mę ume, enwu enwunwu. ⁵ Teke ono; bę Ojejoje a-bya lẹ Záyonu l'ọ ha; mę l'ehu ndu ono, edzukobeje l'ẹke ono; bya emeta urukpu, akpọ tọtutu doberu epe l'eswe; mụta oku, enwu phophopho doberu epe l'enyashi; kele mkpukpu ono l'ọ ha bę ee-gude ọdu-biribiri Ojejoje kpuchia. ⁶ Ọo-buru mkpu, e-me epe agu t'okpomoku be ekpojeshi epe l'eswe; bukwaruphu ẹke epe a-gbabaję tę ndzụ dzua epe yele ẹke epe e-domije onwephe mę igwe epe oke pherephere; mę teke ọochi mini.

Egvo mgbo vayinu

5 Mu a-guru egvu;
nụ onye mu yeru obu.
Mu e-gude mgbo vayinu iya gụa ya.
Onye mu yeru obu;
bę gbaru mgbo vayinu l'alị,
emehu iphe l'iku ugvu.
² Ọ tų-zewaru iya atuze;
hashiwa iya mkpuma;
bya afota akpuru vayinu
ndu ọphu kakota mma kụa ya.
Ọ kpuru ọlo-nche lẹ mgbabu ono;
bya egvua ẹke aanọduje
apyifuta mę lẹ vayinu obu.
Yọ nọdu ele t'ọ mishiya nebyi, dų mee.
Yọ buru nebyi, dų eji b'ọ mishiuru.
³ Nta-a; unubę ndu bu lẹ Jerúsalemu; mę unwoke
ndu Júda; unu kpe-eduru mu lẹ mgbo vayinu mu okfu-
a: ⁴ ?Bų ngunu; bę mu g'emefuaru mgbo vayinu mu-a,
mu te mehaaduru iya? Mu gbe ele ęnya tę vayinu, nọ
iya nų mishiya akpuru dų mma; ?bų ngunu kpahunuru
iphe o gbe mishiya akpuru, dų eji.
⁵ "Nta-a; tę mu bya akaruru unu iphe mu e-me mgbo
vayinu mu ono. Mu a-fokashi iphe e gude ghabuta iya;
k'ọphu ee-mebyishi iya. Mu e-nwukposhi mgbodo, a
kpuru iya mgburumgburu; a bya dzopyashia ya. ⁶ Mu
e-mele iya phu t'ọ yifu; k'ọphu bų ę ta byadu akocha
iya akocha; t'a bya bya akpa iya eja. Iphe zę l'ẹke ono;
bų mkpakpari mę ọgarama-mbo. Mu e-me igwe t'ę b'ọ
chiru iya mini."
⁷ Ọ kwa ọnu-ọlo Ízurelu bų
mgbo vayinu ono, Ojejoje,
bų Ọkaribe-Kakota-Ike gbaru ono.
Yọ buru ndu Júda bų
iphe ono, dų iya mma,
ọ kuru iya ono.
O leri ęnya t'e mee iphe dų mma;
iphe ọ phuru aburu ọgbu ochi.

O leri ęnya t'e meje iphe gbaru nų;
iphe ọ phuru aburu
ųzu-ẹkwa.

Nshọ Ízurelu

⁸ Nshọ ndu alọkoje ọlo doberu onwephe; mę ndu
anaphe alị eyekwa l'alị epe; jeye tọ dųhe ẹke aphų-
dunu; unu eburu l'ęgu nkinyi. ⁹ Ojejoje, bų Ọkaribe-
Kakota-Ike kfuakwaru iya; mu anụa ya ẹke ọ sųru: "Ig-
weligwe ọlo bę chihufutaje. Mbụ eze ọlo, hatsua nsh-
inu ama ntumatu; bę e-mekochaa buru ọlo, e te budu
ebubu. ¹⁰ Ẹke e gude eswi iri, a jigbaberu ẹbo ẹbo kọo
ujiku lanų bų nwa męe vayinu, e-ji ipoti ęto; bę aa-pyi-
ta iya. Onye kuru iphe jiru ẹkpa-jahotu bų iphe jiru
ashanga; ọwaa efere-utara; bę aa-wota iya."

¹¹ Nshọ ndu egbeshije lẹ ngguge-utsu je adaburu
l'ongu męe; mbụ ndu anguje męe jeye l'echi-abalị gbu-
ruru jeye ęnya l'ẹke epe kfufukfu. ¹² Egbe ndu ono
anọduje akpọ une; l'akų ogele l'ẹke epe eri iphe. Epe
akų nkwa; l'aphų opu; swiphee onwephe męe l'ẹke
epe eri iphe obu. Obenu l'ę to nwedu iphe Ojejoje
meru, epe guberu iphe; tọ dų ẹka-ọru iya, epe ekuje
iphe. ¹³ Ọ bų iya e-me iphe aa-kpų ndu mu lẹ ndzụ; kę
l'ephe te nwedu egomunggo. Ndibe epe, bų ogenyi
bų ęgu e-gbushi epe. Epe adų l'igwe; mbụ ndu
ẹkpiri a-kposhihu nkų. ¹⁴ Ọo ya bų l'alị-maa bę ęgu
kabawa agugu. O ghewaru ọnu phaa; l'eleko ndibe
epe, bų ndu nweru ęnya mę igweligwe ndibe epe
eme ungara; mę ndu emirima a-wuba iya.

¹⁵ Ọo ya bų aa-lọ-tsuta madzụ alị; mbụ lẹ ndu mg-
boko bę ee-me epe azę kpee; ęge ono bę ee-mekwa-
phu ndu anya ndu epe azę kpee. ¹⁶ Ojejoje, bų
Ọkaribe-Kakota-Ike bę ee-gude k'ikpe nhamunha,
ookpeje atų-li iya atų-li. Nchileke, dų nsọ egudeje
odobe-ẹka-ndoo koshi lẹ ya dų nsọ. ¹⁷ Teke ono; bę
aturu a-nọdu akpa nri l'ọ bų ęgu ẹke eecheje iya. Ndu
shi eshishi atutulahaa iphe l'ẹke ndu nweru iphe
awushije iphe.

¹⁸ Nshọ ndu egudeje eri ọgho alọkpuru iphe dų eji;
mbụ ndu anọduje akpų iphe dų eji ọkpuru eswi. ¹⁹ Epe
asuje: "Tę Nchileke menua iphe oo-me obu ęwegwa
t'ayi phų iya! T'iphe obu, onye nsọ kę ndu Ízurelu
tuberu k'ememe rutaedunu obu t'ayi maru iya!"

²⁰ Nshọ ndu ewojeru ęjo iphe kua iphe-oma; woru
iphe-oma kua iphe dų eji; mbụ ndu ewojeru ochi
dochia ęnya iphoru; woru iphoru dochia ęnya ochi.
Ndu ewojeru iphe atsọ ile dochia ęnya iphe atsọ ęna;
wuru iphe atsọ ęna dochia ęnya iphe atsọ ile.

²¹ Nshọ ndu amaję iphe l'ęnya nk'ephe; mbụ ndu bų
nwa ọ-maru-omachata l'ęnya nk'ephe.

²² Nshọ ndu bų ęngu męe; mbụ ndu a chiliru ẹka
l'ogha męe; ²³ mbụ ndu erije ẹka-azų; kpefu onye ikpe
nmaru; gbe nmaa onye iswi dų mma ikpe. ²⁴ Ọ bų ęge

ire-òku ekpoje urrevu ubamu; mbụ ọ bụ ẹge ẹswa ọkponku emeje pyatangu l'òku bụ ẹge ógbaragba ẹphe e-reshihu; igu ẹphe etsua dudu l'ò bụ ivovoma; kẹ l'ẹphe jikaru ekemu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; tọ dọ iphe ẹphe guberu okfu onye nsọ kẹ ndu Ízurẹlu. ²⁵ Ọo ya meru iphe ndibe Ojejoje eghu yẹbe Ojejoje eghughu. Ọ haliwaru ẹka chitsushia ẹphe. Uguv anmalahaa jijiji; odzu ẹphe akutsuaru l'esu-uzo l'ò bụ ẹke a wushiru ọzu. Obenu l'iphe ono te emedu t'obu tuzita Nchileke. Yọ dabelee ẹphe ẹka ẹge ọ dabẹru iya.

²⁶ Ọ paliru mbakeshi, nọtsua ẹke teru ẹnya iphe-ọhubama iya koshi. Yo gude okpuru-ọswa kuko, ndu nọtsua l'ẹke mgboko jeberu. Ẹphe l'agba ntumatu; gude mkputumu ọso lanu byatashia. ²⁷ Tọ dọ ẹphe onye ike ọso gvuru; tọ dọ onye kpakotaru iphe; tọ dọ onye mgbenya roru; tọ dọ onye kuru mgbenya; tọ dọ onye akpọ-buleti, o we l'ukfu gbụ-woru agbụ-wo; tọ dọ onye eri akpọkpa iya gbabuhuru. ²⁸ Akfụ ẹphe tųpy-ishiru ọnu gungu gungu. Ụta ẹphe agọbetsua ọnu. Igi-di ọkpa inya ẹphe ebunwutaje ọku l'ò bụ mkpuma igwe. Ọkpa ụgbo-inya ẹphe ezitsua l'ò bụ ọku maa.

²⁹ Mkpu, ẹphe echi dọ l'ò bụ ekiri agụ.

Ẹphe ede ekiri l'ò bụ nwa agụ;
gude mba, ẹphe aba;
pata anu, ẹphe gburu tųgbua;
to nwe onye e-je iya anata.

³⁰ Mbọku ono -rulephu; bẹ ẹphe a-nọdu edeji l'ò bụ ekiri eze ẹnyimu. Onye -paliru ẹnya lee l'alị ono; bẹ iphe ọo-phụ bụ ẹkpuru-ochi; mẹ iphe-ẹhuka. Iphoro bẹ urukpu e-kpuchita ekpuchita.

Nchileke eku Azáya

6 L'afa eze, bụ Uzáya nwuhuru; bẹ mu phuru nnaji-ufu l'ẹke ọ nọ l'abeze, ha l'eli; dọ kpogorongu. Ọnu uwe-mgbalanu, o yeru, ekpo wulawula; bẹ jiru eze-ulo iya pyimu. ² Ndu nọ iya l'eli iya; bụ unwu ojozi-imigwe, bụ sérafu, nwetsuaru ẹbà ishingui ishingui l'ẹhu l'ẹhu. Ẹphe gude ẹbà ẹbo ẹbo kpuchitsua ifu; bya egude ẹbà ẹbo ẹbo; kpuchitsua ọkpa; bya egude ẹbà ẹbo ẹbo l'ẹphe ephephe. ³ Ẹphe ekfutsua l'anu ibe ẹphe; asuje:

"Nsọ; nsọ; nsọ, bụ Ojejoje,
bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike!
Mgboko mgburumgburu;
bẹ biribiri iya jiru ejiji!"

⁴ Ẹphe -kfuleruphu okfu ono; oshi ibo; mẹ ọkpa-ibo eze-ulo Nchileke l'ò ha anmakọta jijiji. Ẹnwuru-ọku ejilephu ulo ono tųngu!

⁵ Mu echia: "Nshọo mu-a! Ephuhu mu! Kẹle mu phuru eze; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike l'ẹke mu bukwa onye uru-ọnu; tẹmanu mu lẹ ndu uru-ọnu eburu eburu!"

⁶ Ya ndono; Sérafu lanu ephekfuta mu. Iphe o gude l'ẹka; bụ ichechọku, eke jajaja. Yo gude ákpà kpata ọku ono l'ẹnya-ngweja Nchileke. ⁷ Yo woru ichechọku ono daa mu l'ọnu; bya asụ mu: "Ọku-a, a daru ngu l'ọnu-a; b'e gude swafu ngu iphe dọ ẹji, i meru. Iphe dọ ẹji, i mekotaru l'ò ha; b'a kfụwaru ụgwo iya."

⁸ Mu bya anu olu Nnajiufu l'ẹke ookfu; sụ: "Bụ onye; bẹ ya e-zi? Bụ onye e-jeru ayi?"

Mu asụ iya: "Ọwa-a mu ndọ-ọ! Zi nụ mu!"

⁹ Yọ sụ mu: "Ngwaa; tųgbua; je ezia ndu-a; sụ ẹphe: 'Unu a-nu nta; nua imo; to nwe iphe e-do unu ẹnya. Unu elee nta; lee imo; tọ dọ iphe unu a-phụ.' ¹⁰ Mee ndu-a; tẹ obu nmaa ẹphe kpugbungu. Mee tẹ nchị chishihu ẹphe; nggu emee t'ẹnya kpuchishihu ẹphe. Ọ -dudu; bẹ ẹphe e-gudekwa ẹnya ẹphe phụ; gude nchị ẹphe nua; obu ẹphe emee t'ọ doo ẹphe ẹnya; k'ophu ẹphe a-ghakọbe lakfuta mube Nchileke; tẹ mu mee; t'ẹphe kọrohu."

¹¹ Tọ dọ iya bụ; mu aji iya: "Byiko Ojejoje; bụ teke ole; bẹ ọo-nọ-bebe?"

Yọ sụ mu: "Ọo-dulephu ẹge ono jeye mkpukpu ono aburu kpurupyata; mbụ t'ọ dọ onye ebu iya nụ; ọlo achiko buru okorobo ọlo, ẹ-ta dudu onye bu iya nụ. Alị ono adaburu ochobo. ¹² Mbụ l'ọo-dụ ẹge ono jeye teke Ojejoje e-dufu onyenonu; yọ lashia ẹke teru ẹnya. Teke ono; b'aa-wufukota l'alị-a; yọ daburu ochobo. ¹³ A makwaru-a l'uzo lanu l'uzo iri lẹ ndu alị ono a-phodu-a. Obekwanu l'ẹphe a-bukotaru iyi. Ọ bụ ẹge e gbufuje achị; m'ọ bụ akpurata; ukfu iya akwaa l'alị; bụ ẹge oomechaa nweru nwa ndu a-phodu nụ lẹ ndu a-duru mube Ojejoje nsọ."

Ozi, Azáya ezi eze, bụ Éhazu

7 Ọ bụ teke Éhazu Jótamu Uzáya shi buru eze ndu Júda; bẹ Rezinu, bụ eze ndu Áramu; mẹ Peka Remaliya, bụ eze ndu Ízurẹlu wu-lihuru byaru Jerúsalemu ọgu. Ọ bụ l'ẹphe te mekputadu ẹphe.

² A bya ekfuru ndu ọlo Dévidi lẹ ndu Áramu bẹ ẹphe lẹ ndu Ífuremu tųgbabekwaru nanu. Okfu ono emee; obu awata ọnma Éhazu yele ndu nk'iya anmanma l'ò bụ oshi, pherephere enwunga l'oswa. ³ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya asụ Azáya: "Tẹ nggu lẹ nwa ngu, bụ Shiya Jashubu yiru lufu jekfu Éhazu lẹ mgbodzu Okpuru-uzo-Imeli; mbụ onanu, nọ l'uzo, e shi eje ẹgu Ọsa-iphe ono. ⁴ Unu je asụ iya t'ọ kwabekpelekwaphu ẹnya; yọ nọdukpelekwaphu nwangginggiji; ọphu ọ tsukwa egvu. Ọphu o kwekwa tẹ meji tọfu iya l'okfu nwishishinku labu ono, anyihu anyihu ono; mbụ hanyihanyi ono, Rezinu yele ndu Áramu; mẹ nwatibe Remaliya aba ono. ⁵ Ndu Áramu yele ndu Ífuremu; mẹ nwatibe Remaliya bẹ gbaru ikumu t'ẹphe bya alu ngu. Ẹphe sụru: ⁶ 'Unu t'ayi je etso ndu Júda ọgu; mbụ luta ẹphe yeru onwayi. Ayi eworu nwatibe Tabilu mee eze l'ẹke

ono.⁷ 7 Ọwaa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike kfu-ru: 'Ejo ikumu ono ta byadu e-keru ekeru! E to byadu bya e-nweru ishi. 8 Mkpata iya aburu l'ishi mkpukpu ndu Áramu bu Damásukosu; onye bu ishi ndu Damásukosu bu Rezinu; l'ime ukporo afa eto l'afa ise be eegwe ndu Ífuremu ogwe ujimu; k'ophu bu l'ephe te dzuhedu obu mba eka ephe. 9 Ishi mkpukpu ndu Ífuremu bu Samériya; onye bu ishi ndu Samériya aburu nwatibe Remaliya. Ọ -buru l'unu te evudodu kemuke- mu l'ekwekwe unu be unu te evudoghekwa.' "

Abyabya Imanelu ekoshi

¹⁰ Ojejoje byakwa bya ekfuru Éhazu ọdo; sụ iya:
¹¹ "Roo mube Ojejoje, bu Nchileke ngu t'o koshi ngu iphe-ophubama; m'o ruhuduru o -buru nwitumiriku l'o bu ali-maa; m'o b'o -noo oreke-imeli l'o bu igwe."
¹² Éhazu asu: "Mu ta arokwa. Mu te ejekwa ọdata Ojejoje."
¹³ To du iya bu; Azáya asu: "Unu nukwaa ya nta-a; unubẹ ndu ọlo Dévidi! To dzuduua l'unu agha madzu ehu gburugburu. Unu e-jekwaphu ogha Nchileke gburugburu nk'ia to? ¹⁴ O bu iya meru iphe o bu Nnajiufu l'onwiya e-me iphe-ophubama koshi unu. Lekwa le nwamgboko tsutaakwaru ime. Ọo-mu nwata nwoke. Iphe aa-gu iya bu 'Imanuwelu,' bu iya bu 'Nchileke no swiru ayi.' ¹⁵ Ọo-wata ori manụ, e meru l'era-eswi ye le manụ-engu; m'o maleruphu ofo iphe du eji; hata iphe du mma. ¹⁶ Obenu le teke nwata ono akwawa enya k'ofu iphe du eji; hata iphe du mma; be ali ndu eze labu ono, iitsu egvu ono a-bukotawa ochobo. ¹⁷ Ojejoje e-wolataru nggu le ndibe unu; me ndu onu-ulo nna ngu oge okè iphe-ehuka, e-te nwe du oyeru iya keshinu ndu Ífuremu ephe le ndu Júda bokahuru. Onye oo-gude bya ọgu bu eze ndu Asiriya."

¹⁸ O -rua teke ono be Ojejoje a-rakuta ijiji, shi l'ohu enyimu Íjiputu; me l'engu, shi l'ali ndu Asiriya; ¹⁹ ephe a-bya akuru le kpokoro kpokoro mkpoworo ono; me l'eke mkpuma yetsuaru uwa; me l'egbudu, ogvu no; me iduma mini.

²⁰ O -rua teke ono; be Nnajiufu e-gude agube, o ngutaru l'azu Enyimu Yufurétusu; mbu agube, o ngutaru eze ndu Asiriya; gude kpa unu ishi; kpa unu eji okpa; me eji agba unu.

²¹ O -rua teke ono be madzu a-kutaje nweswi ye le egbu labu dobe. ²² Mini-era, a-nodu alashi iya k'ophu bu l'oo-me t'onye ono nweru manụ, ha nshinu, 'oo-noduje eri. Iphe bu ndu phoduru l'ali ono a-nodu eri manụ, e meru l'era-eswi ye le manụ-engu.

²³ O -rua teke ono be iphe bu eke e shi akpataje unu vayinu labu l'ukporo iri, aswa iya e-ru ekpa-ego ise bu egbara; me uke a-kfu iya. ²⁴ Iphe ndiphe e-gudeje abahu l'eke ono bu uta me akfu; ke l'ali ono l'o ha bu ogarama-mbo; me uke a-nata iya. ²⁵ A -bya le k'ugvu

ugvu ono, bu eke e shi egudeje ọgu akotsuje akoko ono; madzu ta byadu bya atu iya okpa ọdo; ke l'ogaramambo ye le uke, e-ji iya nu be a-nodu eye egvu. Eke ono a-gho eke aachijeru aturu; me eswi ye t'o je okpa nri.

Ndu Asiriya a-buru ngwa-ogu Ojejoje

8 To du iya bu; Ojejoje asu mu: "Te mu wota ekwo, ha usa a gworu agwogwo; wota mkpishi ekwo mmanu dee ya iphe-a: 'Maha Shalalu Hashi Bazu,' bu iya bu O-me-korokoro l'okwata o-zi-pharamu l'iphe onye ọdo. ² E je ekua onye achijeru Nchileke eja, bu Uraya ye le Zekaraya Jeberekaya, bu ndu e gude ire ephe eka t'ephe buru ndu ekebe."

³ Ya ndono; mu le nyee mu abya azee; yo tsuta ime; mu nwata nwoke. Ojejoje asu mu: "Te gu nwata ono 'Maha Shalalu Hashi Bazu,' ⁴ ke le teke ọo-du ike vufuta k'o maru oku 'Nne le Nna', muru iya nu; be eze ndu Asiriya byawaru bya akwaa eku ndu Damásukosu; me ke ndu Samériya l'okwata."

⁵ Ojejoje abyakwa bya ekfuru mu ọdo; sụ: ⁶ "Keshinu ophu ndu-a gbe jika mini ono, toru nwehu atso ono; mbu mini Sháylowa; bya etelahaaru eze Rezinu ye le nwatibe Remaliya eswa ⁷ be Ojejoje abyawa ome t'eze utso, shi le Enyimu Yufurétusu bya ekpua ephe. Utso ono bu eze ndu Asiriya ye le biribiri iya l'o ha. Utso ono e-tsokota oswara enyimu ono l'o ha; mbu kpukota kpua kpua mgbogidi iya. ⁸ Yo byakota jeye l'ali Júda kpukota iya ekpukpu; tsoru tugbu; mbu ọo-nodu awo l'ekpiri. Eba iya ono, o sasaru asusa ono a-chiko uswe ali ngu kpukota; nggube Imanelu!"

⁹ Unu chia mkpu ọgu; unubẹ mbakeshi! T'a chikashikwaa unu achikashi. Unu ngabekwa nchi; unubẹ ndu bu ote-enya! Unu jikobekwa k'ogu; obu l'aachikashikwanu unu achikashi. ¹⁰ Unu chia idzu ege unu e-me iya! Obenu l'idzu unu a-buru arakata atsụ. Unu kfu ege unu e-me iya! Obenu l'e too kekpodurunu; ke le Nchileke swiru ayi!

Tsujje Nchileke egvu

¹¹ Ojejoje gude eka iya ono, shihuru ike ono byibe mu; bya ekfuru yeru me; loru mu eka le nchi sụ mu te mu be etsokwa okpa ndu-a. O suru mu: ¹² "T'e b'o bu ebekwa iphe ndu-a suru l'o bu ogha ikumu be unu e-kuebeje ikumu! Iphe ephe atsụ egvu; t'unu ba tsukwa iya egvu; ophu o mejekwa t'ehu anma unu kpakpakpa! ¹³ Iphe unu e-me bu t'unu gube Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike iphe; koshi l'o bu iya phu bu onye du nsọ obu. T'o buru iya bu onye unu a-noduje atsụ egvu; buru iya bu onye unu a-nodu anmajeru kpakpakpa. ¹⁴ Ọo ya a-buru eke, e doberu nsọ. A -bya le k'ulo labu ke Izurelu; ọo-bu mkpuma, a-nodu adu madzu ukfu; bukwaruphu ikelegvu, ephe e-vukotaje daa iko. A

-byakwanụ l'ẹhu kẹ ndu Jerúsalemu; ọo-bụ ọnya yẹle igbudu, a gbaru ẹphe. ¹⁵ Ẹphe a-du l'igwe; mbụ ndu ọphu ụkfu a-du; ẹphe a-da; tsupyashia onwẹphe; a haa ẹphe l'ọnya; kpukoo ẹphe."

¹⁶ Ozi-a, mu ezi-a bẹ ii-woru keko ekeko; nggu abya akwakọberu ndu etso mu nụ ekemu ono. ¹⁷ Mu a-nọdu ngabeduru Ojejoje; mbụ onye ono, wofuru ifu iya l'ẹke ndibe Jékọpu nọ. Ọ bụ iya bẹ mu a-nọdu ele ẹnya iya.

¹⁸ Mu ndọ-ọ nọ l'ẹke-a; mu l'unwegirima ono, Ojejoje nuru mu ono. Ayi bụ iphe-ama; bya aburu iphe-ọhuba-ma, nọduru ndu Ízurẹlu; mbụ iphe shi l'ẹka Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike, bu lẹ Ugwu Záyonu.

¹⁹ Ndiphe -sujẹ ngu t'i je ọkpata ishi lẹ kẹ ndu aphụ àphụ; m'ọ bụ l'ẹka ndu njibya; mbụ ndu bụ okpuru-ọswa; bẹ ẹphe aphụje; l'avụ ẹvu nshi; ?tọ bụ-chidua Nchileke b'ọ gbaru tẹ madzụ jeje njita. ?Nanụ ẹge e meru b'o gbe bụru maa b'e jejeru ndu nọ ndzụ njita?

²⁰ Tụbe nvọ l'ekemu yẹle iphe mu karu t'e meje. Ọ -bụru l'ẹphe te ekfudu ala l'okfu ono; ọo ya bụ l'ẹphe ta phụdu iphoro nchi-abọhu.

Oge iphe-ẹhuka

²¹ Ẹphe e-gude ntakfuru; mẹ ẹgu aghaphe l'alị ono. Mbà -tụdelephu ẹphe; ẹhu agbahụ ẹphe totoroto. Teke ono; ẹphe apalia ẹnya; wata ophu onye eze ẹphe; mẹ Nchileke ẹphe iphu. ²² Ẹphe a-byakwa apazita ifu l'alị lee mgboko. Iphe ẹphe a-phụ nwenkinyi bụ ntakfuru yẹle ẹkpuru-ọchi; mẹ l'iphe eko ẹruru a-nọdu eye ẹphe egvu. Aa-bya enwuru ẹphe yee l'ẹke gbakọtaru tsụbalangu.

9 Obenu l'e -megee bẹ ẹphe ta achihedu obu l'ẹka; mbụ ndu ono, shi eje iphe-ẹhuka ono. Teke ndiche b'ọ kparu alị ndu Zébulọnu yẹle alị ndu Náfutali ẹhu. Obenu l'oge-l'ifu; bẹ ọo-kwabẹ ndu bu l'ụzo eze ẹnyimu ụgvù; mbụ ndu bu l'azụ Ẹnyimu Jódanu azụ iya ọphu, bụ iya bụ alị Gálili, bụ ẹke ono, ndu ọhodo bu ono.

A mụru ayi nwata

² Ndu ono, nọ l'ẹkpuru-ọchi ono phụakwaru iphoro, ha nshinu.

Ndu ọphu bu l'alị ono, gbaru tsụbalangu ono; bẹ iphoro nwakwaru phoo.

³ Ọha ono b'i mewaru; yọ ka nshinu;

bya emee; ẹhu aka ẹphe ọtso ẹna. Ẹphe a-nọdu ngu l'ifu ete ẹswa l'ọ bụ ndu eme ẹswa iphe ẹphe kpataru l'okfu ẹphe; mbụ ndu eme ẹswa l'ẹke ẹphe eke iphe ẹphe lụtaru l'ọgu.

⁴ L'ọ bụ-a ẹge i meru teke i mekputaru ndu Mídiya teke ndiche phụ bụ ẹge i chikashiru ivu ẹra, shi nyipyabe ndibe ngu; bya anyakashia mgboro-ígwè, e shi swebe ẹphe l'ukuvu; yẹle oshi, ndu akpa ẹphe ẹhu shi gude akpa ẹphe ẹhu.

⁵ Akpọkpa ndu soja, e gude lụ ọgu l'ọ ha, jeye l'iiphe, bụ uwe, a gwọ-swiru lẹ mee; bụ ọku; bẹ aa-kpọkota iya. Ọo-buru nkụ,

eeye l'ọku.

⁶ Mkpata iya bụ l'a mụru ayi nwata.

A mụru ayi nwata nwoke.

Ọ bụ iya a-bụ onye ishi, achi nụ.

Iphe aa-nọdu eku iya bụ

"Onye mkpozi-uzo, du biribiri";

"Nchileke, bụ

Ọkaribe-Kakọta-Ike";

"Nna, bụ Ojejoje"; mẹ lẹ

"Onye ishi, emeje tẹ nchi du ndo".

⁷ Ọchichi iya;

mẹ nchi-ọdu-ndo,

e-tso iya nụ

a-nọdu aka nshinu akaka l'eje;

ọphu ọ byadu agvu agvugvu.

Ọo-nọdu l'aba-eze Dévidi,

bụ ochechoroche iya bụru eze.

Oo-gude ọkpobe ikpe;

mẹ odobe-ẹka-ndoo mee

ya t'ọ nguru anguru;

jeye lẹ gbururu.

Ojejoje, bụ

Ọkaribe-Kakọta-Ike e-gude

ẹge oovutabe iya l'obu; mee ya.

Ẹhu-eghughu Ojejoje l'ẹke ndu Ízurẹlu nọ

⁸ Nnajiufu ziwaru iphe ya e-me eri Jékọpu. Iphe ono e-me ndu Ízurẹlu; ⁹ k'ọphu bụ lẹ ndu Ízurẹlu l'ọ ha a-makọtaru iya; mbụ ndu Ífuremu; mẹ ndu bukota lẹ mkpukpu Samériya; mbụ ndu egudeje ekuku, nọ ẹphe l'obu; mẹ ndu anya ndu; sụ: ¹⁰ "Ụlo ono, e gude ẹja kpua ono bẹ dakpọshihuakwaru nụ. Obenu l'ayi a-pyicha mkpuma apyicha gude kpụ-kwazilaha ya. Oshi figu ono b'e gbutsushiwaru. Obenu l'ayi e-woru oshi si-da dzakwazi l'ọzori iya."

¹¹ Obenu lẹ Ojejoje yewaru ndu ọhogu Rezinu ọkpuk-ike-ike t'ẹphe je etsoo ẹphe ọgu; mbụ l'ọ tųwaru ndu ọhogu ẹphe nanu nanu. ¹² Ndu Áramu shiwa l'uzo ẹnyanwu-ahata; ndu Filisutayinu eshi l'uzo ẹnyanwuariba byawa bya eghechaa ọnu; lee ndu Ízurelu wo. Obenu l'iphe ono te emedu t'obu tų-zita Nchileke. Yọ dabẹlee ẹphe ẹka ẹge ọ dabẹru iya.

¹³ Obenu lẹ ndu Ízurelu ta lakfutadu onye ono, chiru ẹphe iphe ono; ọphu ẹphe akpadu ishi Ojejoje ono, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike ono. ¹⁴ Ọo ya bu lẹ Ojejoje e-bu ndu Ízurelu ishi; bua ẹphe ọkpa; saa ẹphe ọ-sa-ẹkfu; nmaa ẹphe ẹka swokoswoko l'akpuru ẹnyanwu lanu. ¹⁵ Yọ bųru ndu bu ọgurenya yele ndu nweru ẹnya bu ẹphe bu ishi ọbu. Ọ bu ndu nkfuchiru Nchileke, bu ndu ezi iphe ta bųdu ire-lanu bu mgbodzu. ¹⁶ Ndu edu ndu Ízurelu eduswe ẹphe ọzo. Mbụ ndu ọbu, eedu ọbu b'e duphuwaru. ¹⁷ Ọo ya bu lẹ Nnajiufu bẹ ẹhu ta atsodu ẹna l'ẹke unwu-okorọbya alị ono nọ. Ẹ tọo phuduru ndu a tọru ogbe imiko; tọ phuru iya unwanyi, maa tų-furu; kẹ l'ẹ to nwedu ẹphe onye eme ele Nchileke. Ẹphe l'ẹphe ha tųko bųru ndu ẹjo iya ono; l'ekfu ẹjo okfu. Obenu l'iphe ono te emedu t'obu tų-zita Nchileke. Yọ dabẹlee ẹphe ẹka ẹge ọ dabẹru iya.

¹⁸ Ejo iphe ẹphe eme enwu l'ọ bu ọku. Ọodzuje ọgarama-mbo; l'adzu uke; tųko ẹkfukala, nọ l'oswa gvua kfurufuru; k'ọphu bu l'ire-ọku iya ejije ẹnwuru-ọku iya ala imeli imeli. ¹⁹ Oke ẹhu-eghughu Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike bẹ a-nganwu alị ono anganwu. Ndu ono a-bųru nkų, aa-nọdu eye l'ọku. Ọphu ọ dudu onye aphujeru nwunne iya imiko. ²⁰ Ẹphe e-gbu l'uzo ẹka-utara ria; ọbule ẹgu a-nọdu agule-ẹ ẹphe. Ẹphe anata madzu iphe l'ẹka-ibiyita; too dzukwaphu ẹphe. Onyemonye ọbule a-wata ọta nwatibe iya. ²¹ Mbụ lẹ ndu Manáse a-wata ọta anu ndu Ífuremu; ndu Ífuremu ata kẹ ndu Manáse. Ẹphe a-bya atugbabe; tso ndu Júda ọgu. Obenu l'iphe ono te emedu t'obu tų-zita Nchileke. Yọ dabẹlee ẹphe ẹka ẹge ọ dabẹru iya.

10 Nshọo unubẹ ndu bųlephu ekemu, ẹ-te vudodu nhamunha bẹ unu anọduje atų; mbụ unubẹ ndu asuje t'e dee ẹkwo; tųa ekemu, a-hų madzu ọku l'ẹhu. ² Unu anajẹ ndu ọkpa iphe gbaru ẹphe. Unwanyi, maa tųfuru; bẹ unu gųberu nri unu; l'ana ndu a tọru ogbe iphe ẹphe l'ike. ³ ?Bų ngunu bẹ unu e-me mbọku, eeyo unu; mbụ mbọku, utsuruku e-shi ẹke teruru ẹnya bya atsua unu? Bų onye bẹ unu a-gbakfu t'ọ dzọo unu? ?Bų awe bẹ unu a-ha ẹku unu? ⁴ Ẹ tọ dukwa iphe aphodu nų; gbahaa t'unu lẹ ndu a kpuru lẹ ndzu kpẹ mkpẹ-nanu. Ọ dudu bųru l'unu tso lẹ ndu e gbushiru egbushi. Obenu l'iphe ono te emedu t'obu tų-zita Nchileke. Yọ dabẹlee unu ẹka ẹge ọ dabẹru iya.

Ikpe, Nchileke kperu ndu Asiriya

⁵ "Nshọo nggube Asiriya; mbụ nggube ọha ono, bu nggu bu mgboro-ígwè, mu egudeje ekoshi iphe-eghughu mu. Mbụ ọ bu l'ẹka ngu bẹ mgboro oke iphe-eghughu mu ono nọ gẹdegede. ⁶ Mu e-zi Asiriya t'o je afuuru mbakeshi, ta madu mube Nchileke. Mbụ; mu ekfuru iya t'o je afuuru ọha, eme mu iphe-eghughu; t'ẹphe gwoo iphe ẹphe; mbụ lųa ẹphe alulu. Ẹphe adzọ ẹphe futufutu l'ọ bu onye adzọ ẹpoto l'esu-uzo."

⁷ Obenu l'ẹ tọ bųdu iphe ono bu iphe ọori; tọ bu iya bu iphe nọ iya l'obu. Iphe bu uche iya aburu omebyishi iphe; mẹ t'o mee t'iphe a-wafu nų l'iphe bu mbakeshi habe ahabe. ⁸ Ọ -nọdu yo otu onwiya; sų: "Ọ kwa lẹ ndu ishi soja mu bukota eze eze? ⁹ Mkpukpu Kaluno ?tọ bųdu ẹge mkpukpu Kakemishi dų b'ọ dų. ?Tọ bųdu ẹge mkpukpu Hámatu dų bẹ ẹge mkpukpu Apadu dų. Mbụ; ?tọ bųdu ẹge Samériya dų bẹ Damásukosu dų. ¹⁰ Keshinu ọphu mu gudetsuaru alị-eze ndu agwatsua nte; mbụ alị-eze ọphu nte ẹphe ka kẹ Jerúsalemu yele Samériya nshinu; ¹¹ ?buchia Jerúsalemu yele nte, nọtsua ya nų bẹ mu te gbe anudu aphų ẹge ono, mu nuru ndu Samériya yele iphe ẹphe agwatsua agwagwa ono?"

¹² Nnajiufu -megetsulephu ozi iphe oome lẹ Ugwu Záyonu yele Jerúsalemu; bẹ oo-kfu sų: "Mu a-hų eze ndu Asiriya ahųhų; k'ẹnya, o lebeziruru eku onwiya ekuku l'ime obu; bya anya ndu.

¹³ "Kẹ l'ọ sųru: 'Ọ bu l'ike k'ẹka mu; mẹ mmamiphe mu; bẹ mu gude mee ya; kẹ l'iphe doru mu ẹnya. Oke-alị iphe, bu mbakeshi; bẹ mu kpachishiru; bya akwaa iphe ẹphe l'ọkwata. Ndu eze ẹphe; bẹ mu dzọru ọzo ekfu; kele mu bu mkparawa. ¹⁴ Ọ bu ẹge ono, aatufuje ẹka chita ẹkfuna nwenu ono bu ẹge mu tųfuru ẹka chitsushia ẹku iphe, bu mbakeshi. Yọ bųru ẹge ono, aachikoje ẹkwa-nwenu, a gbagharu agbagharu bu ẹge mu chikoberu iphe bu mba, nonu. Ọphu ọ dudu m'ọo onye lanu, meru ọkporo; tọ dų onye gheliru ọnu eghe-li; mee pyingu.' "

¹⁵ Obenu lẹ Ojejoje sųru: "Ọ nweru ẹge ogbu-nkų e-shi bya aka onye gude iya awa nkų? Tọo mma, eegude ekwo oshi; ?ọo-wata ọtu-li onwiya lẹ ya ka onye gude iya nų. Mgboro-ígwè; ?l'ọo-dų ike palia onye apalije iya nų. Ọdo bų; mgboro-oshi; ?ọo-nonyaa bya akpukwaa onwiya t'ẹ b'ọ bųhe oshi."

¹⁶ Ọo ya bu lẹ Nnajiufu; mbụ Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike a-pakfutaru ndu soja iya ono, gbaru mkparawa ono o-me-l'ẹhu, a-nọdu amị ẹphe mini. Ọkparu ọku ye ẹphe l'ẹhu; yo nwua tųgburu. ¹⁷ Iphoro ndu Ízurelu ono a-bųru ọku; mbụ l'onye nsọ kẹ ndu Ízurelu ono a-bųru ọku, enwu enwunwu. Yọ bųru ujiku lanu bẹ oo-nwu phophopho kekota ogvu, nọtsua ya; mẹ uke, nọ iya nų. ¹⁸ Biribiri ono, ọswa iya dų ono yele

alì ẹ̀phe ono, emehuje iphe ono bẹ oo-mekochaa mebyishikota l'ọ ha. Ọ bụlephu ẹ̀ge ono, onye ẹ̀jo iphe-ememe guderu agwuje ono bụ ẹ̀ge ọ-ogwu;¹⁹ k'ọphu bụ l'oshi, a-phọdu nụ l'ọswa iya ono a-dụwaa nanụ nanụ; k'ọphu bụ lẹ nwata nshiji e-dekota ọphu phọduru nụ l'ẹkwọ.

²⁰ L'oge teke ono bẹ nwa ndu phọduru nụ lẹ ndu Ízurelu; mbụ nwa ndu ọphu wafuru nụ l'ọnu-ulo Jékọpu ta atukobehedu ndu ono ishi; mbụ ndu ono, dzọru ẹ̀phe pyaapya ono. Onye ẹ̀phe a-kpọ-chiaru obu yeru bụ Ojejoje; mbụ Onye nsọ kẹ ndu Ízurelu.²¹ Nwandu ono, phọduru nụ ono e-mekochaa lata; mbụ lẹ nwa ndu a-phọdu l'ọnu-ulo Jékọpu e-mekochaa lata lakfuta Ọkaribe-Kakọta-Ike ono, bụ Nchileke.²² A makwaru-a l'unubẹ ndu Ízurelu ha l'ọ bụ ẹja, nọ l'iku ẹnyimu. Obenu lẹ nwa ndu e-mekochaa lata ta abakwa ishi. A kụakwaru ọ-la-l'iyi doberu ẹ̀phe. Yọ bụkwaru iphe gbaru nụ.²³ Yọ bụru Nnajiufu; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike nwẹke-iyá e-gude ẹka iya mebyishia mkpụkpu ono kpamu, bụ ẹ̀ge e kfuhawaru l'ee-me iya.

Aphụ, Ojejoje a-nụ ndu Asiriya

²⁴ Ọo ya bụ; ọwaa iphe Nnajiufu, bụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike kfuru: "Unubẹ ụnwu mu, bụ ndu bu lẹ Ugwu Záyọnu; unu ba atsukwa ndu Asiriya egvu; mbụ ndu ono, anọduje eswi unu mgboro-ígwè ono; mbụ ndu apalijeru unu mgboro ẹ̀ge ono ndu Íjiputu shi apalijeru iya unu ono.²⁵ Ọ bụa nwanshiji unu eghubuhu mu eghubuhu. Mu eworu oke iphe-eghu mu ziberu ẹ̀phebedua woru ẹ̀phe gbushia."²⁶ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike e-gude ẹchachi chia ẹ̀phe ẹ̀ge ono, o chiru ndu Mídiya lẹ mkpuma Orebú ono. Mgboro iya bẹ ọo-palikwaphu maa lẹ mini ẹ̀ge ono, o meru iya l'alì ndu Íjiputu ono.²⁷ Mbọku ono bẹ ee-zi unu ivu ẹhu ẹ̀phe t'ẹ b'ọ nyibehe unu l'ukuvu. A bya anyafu iya unu odogoro ono, ẹ̀phe nyaberu unu l'olu ono. Odogoro ono, a nyaberu unu ono a-nyakwashihu kẹ l'unu dawaru ẹruteru.

Ndu Asiriya abya ọgu

²⁸ Ndu ọhogu ono bahụwaru mkpụkpu Ayatu; tya uswe je eshia mkpụkpu Migurọnu. Yọ bụru ẹ̀ke ẹ̀phe jeru je akube iphe ẹ̀phe bụ lẹ Mikumashi.²⁹ Ẹ̀phe awụ nphakata ugwu; l'ekfushi; sụ: "Ẹka ayi a-radu bụ lẹ mkpụkpu Géba." Ndu Ráma awata ọnma kpakpakpa. Ndu Gíbiya, bụ ẹka Sọlu shi buru eche ọkpa l'oso.³⁰ Unu chia mkpu; unubẹ ndu Galimu! Unu ngabekpoduduphu nchi; unubẹ ndu Layisha! Ka; unubẹ ndu Anatotu!³¹ Ndu Madumena; bẹ chewaru ọkpa l'oso. Ndu Gebimu ekpuwa ekpukpu.³² Yọ bụru mbọku ono bẹ ndu ọhogu e -jeta je akpọshiru lẹ mkpụkpu Nobu.

Ẹ̀phe a-kfufube ẹka l'agbaru Ugwu Záyọnu ọla; bụ iya bụ Jerúsalemu.

³³ Lenu; Nnajiufu; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike e-gude agburu-ẹhu, ha nshinu kwashia ẹkali-oshi ono. Ndu ọphu tsefutsuaru etsufu bẹ ee-gbutsushi egbutsushi. Ndu ọphu hatsu l'eli bẹ ee-nwutsushi enwutsushi.³⁴ Oo-gude ogbu-nkụ sụkashia ẹkfukala eze ọswa ono. Ọo ya bụ; ọswa ọswa ono, nọ l'ugwu Lébanọnu ono adaa l'ifu onye ono, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ono.

Ẹkali Jesi

- 11** Nwiru e-shi l'ukfu oshi ono; mbụ Jesi ruta. Yọ bụru l'ogbaragba iya bẹ ẹkali e-shi nyita.
- ² Ume kẹ Ojejoje a-nọdu iya l'ẹhu; mbụ Ume kẹ mmamiphe; mẹ iphe-odo-ẹnya; Ume, akpọ-zije ọzo; Ume, anuje ike; Ume, emeje t'iphe doo ẹnya; bya aburu Ume, emeje t'a tsu Ojejoje egvu.
- ³ Iphe aduje iya mma aburu t'a nujeru Ojejoje okfu. Ẹ tọ bụdu iphe o gude ẹnya phya bẹ oo-gude ekpe ikpe. Ọphu ọ bụdu iphe ọ nuru lẹ nchi; bẹ oo-gudeje kpe-bua iphe.
- ⁴ Oo-gude odobe-ẹka-ndoo kpee ndu ẹ-ta dudu ẹ̀ge ọ haru ẹ̀phe ikpe. Yọ bụru ọkpobe ikpe; bẹ oo-gudeje bua ikpe ndu ụkpa lẹ mgboko. Mgboko bẹ oo-gude ọnu iya, bụ mgboro chitsushia. Yọ bụru uphere-ọnu iya; bẹ oo-gude gbushia ndu ẹjo iya ono.
- ⁵ Odobe-ẹka-ndoo a-buru akpọ-buleti iya. Madzụ ogude ẹka l'iphe o kfuru aburu akpọ-buleti iya.
- ⁶ Oo-me ẹjo nkuta-ọswa yele ụnwu aturu akpalahaa ẹghirigha. Oduma yele eghu adolaha l'ẹkalanu. Ụnwu eswi; ụnwu agụ; mewartu ụnwu anụ, gbaru ẹ̀bà akpalahaa ẹghirigha. Yọ bụru ụnwegirima nshiji a-nọdu eche ẹ̀phe.
- ⁷ Nneswi yele nkuta-ọswa a-nọdu akpa nri ẹghirigha. Ụnwu ẹ̀phe a-tuko l'adọ l'ẹkalanu. Agụ awata ọta ẹwu l'ọ bụ eswi.
- ⁸ Nwata, angukwada era a-nọduje l'ọnu ẹnu óghù l'egvu egvu.

Nwata, a mífúwaru ọnu l'era
e-wojeru ẹka ye l'enu ogiji.
9 Iphe ono l'ọ ha; ta dudu ọphu
e-meka madzụ iphe;
k'ọphu ọ buru k'ogbu
madzụ l'ugvu,
mu dobetsuaru nsọ l'ọ ha;
kẹ l'ọ bụ ẹge ono mini ejije ẹnụmu ono
bụ ẹge mgboko l'ọ ha
a-makotaru Ojejoje.

Ndu a kpuru lẹ ndzụ alata

10 Oge teke ono; bẹ ọgbaragba Jesi ono a-buru ẹkwa-
ọhubama kẹ ndu mgboko. Yọ buru iya bẹ mbakeshi,
nọnu a-nọduje agba agbakfu; ọkpoku iya a-dụ biribiri
l'ẹnya. 11 L'o -rua mbọku ono; bẹ Nnajiufu e-gude ike
iya k'ugbo ẹbo dufuta nwandibe iya ndu ọphu a-pho-
du nụ lẹ Asiriya; Íjiputu; Paturọsu; mẹ ndu ọphu e-shi
lẹ Itiyópiya; Élamu; Shína; Hámatu; jeye lẹ ndu ọphu e-
shitsua l'ikfuli eze ẹnụmu. 12 Ẹkwa-ọhubama; bẹ ọo-
paliru mbakeshi; gude koshi lẹ ya abyawa ọchilatakota
ndu Ízurẹlu ono, e shi chikashia achikashi ono. Ya abya
erulatakwapu ndu Júda ono, a tũkashiru l'ẹkemeke
ọbule lẹ mgboko ono. 13 Ẹnya-kfũrukufuru ndu Ífuremu
a-la. Ndu ọhogu ndu Júda bẹ ee-me ẹphe achihu. Mbụ
lẹ ndu Ífuremu ta dũhedu ndu Júda ẹnya-kfũrukufuru;
ọphu ndu Júda ta dũheru ndu Ífuremu ẹhuka. 14 Ẹphe
a-tũgba ziru phaa je agbakũshi iya ndu Filisutayinu
l'ũzo ẹnyanwu-arĩba. Ẹphe atũgbabe je akwaa ndu ũzo
ẹnyanwu-ahata ọkwata. Ẹphe a-zụ ndu Édomu yele
ndu Móabu gbirimu. Ndu kẹ Amọnu abya anọdu ẹphe
l'ẹka. 15 Ojejoje e-me tẹ nkũlahu eze ẹnụmu Íjiputu
tahụ. Oo-gude pherephere, akpọ iphe nkũ; phee ẹka lẹ
Ẹnyimu Yufurétusu. Oo-me iya; yọ ta-bushihu uzi ẹsaa;
k'ọphu madzụ a-dzọje girimu gadamu swee lufu azu
iya ọphu. 16 Nwandibe iya ndu ọphu phoduru nụ, e-shi
l'alị ndu Asiriya alata; bẹ aa-kparu oje mbeke, a-dabu-
ru kẹ phorokotongu; ẹge ono, a kparu iya ndu Ízurẹlu
teke ono, ẹphe shi Íjiputu alata ono.

Egvu ekele

12 Mbọku ono bẹ ịi-sụ:
"Mu e-kele ngu ekele
nggube Ojejoje;
kẹle mu shi eghu ngu eghughu l'ẹnya.
Obenu lẹ nta-a b'ọ
ghubuhwaru ngu.
Nta-a b'ị dũwa mu ike.
2 Lenu; ọ kwa Nchileke
bụ onye ndzofuta mu.
Ọ bụ iya bẹ mu chiru ụkfu kwẹ;
mu ta atsụ egvu;
kẹle l'ọ bụ Ojejoje,

bụ Nchileke bụ agburu-ẹhu mu;
buru iya bụ olu egvu mu.
Ọ kwa iya bụ onye dzọru mu nụ.
3 Ọ kwa ẹhu-ẹna;
bẹ ii-gude nguta mini
lẹ wẹlu ndzofuta ono."
4 Mbọku ono bẹ ịi-wata okfu; sụ:
"Unu kele Ojejoje ekele;
unu kpoku ẹpha iya!
Unu mee t'iphe bụ
mbakeshi maru iphe o meshiru!
Raa ya arara l'ẹpha iya ha nshinu!
5 Gvaru Ojejoje egvu ekele;
kẹ l'iphe o meshiru dũ biribiri.
Unu mekwaphu tẹ mgboko
gbaa mgburumgburu maru
iphe ono, o mekotaru ono!
6 Unubẹ ọha, bu lẹ Ugvu Záyọnu;
unu tũa ụzu ẹhu-ẹna;
kẹ l'onye ono, unu l'iya
nọ ono
hakwa nshinu;
mbụ onye nsọ kẹ ndu Ízurẹlu."

Okfu ẹhu ndu Bábyilonu

13 Ọwaa bụ nzi ẹhu ndu Bábyilonu, Nchileke ziru.
Onye o ziru iya bụ Azáya Emozụ:

2 Palia ẹkwa-ọhubama l'eli ugvu, daburu swanman-
gu. Nggụ anọdu l'ẹka ono chĩaru ẹphe mkpu. Pheeru
ẹphe ẹka t'ẹphe shia ọnu-ũzo bahụ l'ẹka ndu a maru
ẹpha ẹphe nọ. 3 Mbẹdua, bụ Ojejoje tũwaru ndibe mu
ekemu, bụ ndu mu doru nsọ; bya achikobewaa ndu
soja mu t'ẹphe je ekoshi l'ẹhu eghu mu eghu; mbụ
ndu ẹhu anọduje atsọ ẹna lẹ mu ha nshinu.

4 Gebeduduphu nchị l'ũzu, aatụ l'eli ugvu. Ọ bụ
eruteru madzụ atụ iya. Gebeduduphu nchị lẹ wọ-
wowo, ikpoto ọha atụ. Ọ dũ l'ọ bụ mbakeshi nọ lẹ
ndzuko. Ọ kwa Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike l'agbazi
ndu a-luru iya ọgu. 5 Ndu ono shi alị ẹke teru etete;
ẹphe shi l'ẹke igwe jeberu. Yọ buru Ojejoje yele ndu bụ
ngwa-ọgu, o gude ekoshi l'ẹhu eghu iya eghughu bẹ
eme t'ọ bya emebyishikota ndu alị ono l'ọ ha.

6 Unu wata ochi ololokilo; kẹ l'eswe Ojejoje dũwa
ntse! Mbọku ono a-buru eswe ala iphe l'iyi. Ẹka onye
oo-shi bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike. 7 Ọo ya kparu iphe ẹka
a-akũda onyemonye ọbule. Obu eyofu onyemonye
ọbule. 8 Egvu e-rikota ẹphe ẹhu; ẹhu a-nọdu ahụ ẹphe
ọku; mbụ ẹhu a-phũhu ẹphe temu temu; ẹphe a-nọdu
ata kpũkpũkpũ l'ọ bụ nwanyi, ime eme. Onyemonye
ọbule a-nọdu ele ibe iya hangohango. Ẹphe agbanwũa
ifu ẹhuka ẹhuka. 9 Lenu; eswe Ojejoje eruakwa. Ọo-
buru eswe ọnwuu; bũkwaruphu mbọku oke ẹhu-
eghughu. Ọ bụ mbọku, ee-me tẹ mgboko l'ọ ha dabu-

ru ochobo. Aa-chiko ndu eme iphe du eji, no iya nu gbushikota. ¹⁰ Mboku ono be mkpo-kpodo, no l'igwe l'ọ ha te ekedu ekeke. Enyanwu, ahata ahata a-gbahu ochi. Ophu onwa te e-chi.

¹¹ Ojejoje suru le ya a-nu mgboko aphu iphe du eji iya. Mu anu ndu akirishi aphu iphe du eji, epe eme. Mu emee te etsetse, ndu eku onwephe etse buhu; bya emee te ekuku, ndu ejo okpoma eku onwephe jizita.

¹² Mu e-me te madzu du uko le mgboko ka okpobe mkpola-ododo. Mbụ t'ọ ka mkpola-ododo ophu shi l'al' Ofi ọdu nta. ¹³ Ya e-me t'igwe nmahu jijiji. Mgboko a-fo-wo afo-wo; foribe l'ẹke o shi gvuru. Yo buru iphe akpa iya nu bu oke ehu-eghughu ono, bu ophu a-nodu egbu yebe Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike l'eswe oke ehu-eghughu iya ono.

¹⁴ Yo buru ege ele, aachi oso agbaje-a; m'ọ bu aturu, e te enwedu onye nche agbakashi-juje-a be onyemonye a-nodu agba agbakfu ndu epe l'ephe bu. Mbụ l'onyemonye a-ze l'oso agba ala eka a muru iya.

¹⁵ Onyemonye obule a phukpooru be aa-nmafua epho. Mbụ onye eka kfubekpooru be ee-gude ogu-mbeke gbugbua. ¹⁶ Aa-nodu epe l'ifu; bua unwegirima epe nanu nanu. Ulo epe be aa-lu alulu; gude unyomu epe k'ehuka farushia.

¹⁷ Lenu; o kwa ndu Midiya be mu a-kpali t'ephe jekfu epe ogu. Mbụ ndu ta akpajedu ishi mkpola-ocha; epe te eyeru mkpola-ododo enya. ¹⁸ Akfu epe agbatsushi unwu-okorobyia epe agbatsushi. Ophu epe aphuduru unwegirima imiko. Epe -gude enya phua unwegirima nshii; epe ta aphuduru epe imiko.

¹⁹ Babylonu bu o-ka-mma l'iphe bu ali-eze. O bu iya be ndu ali ono gude eku onwephe. Ole Nchileke e-mekochaa mebyishia ya ege e mebyishiru Sodomu me Gomora. ²⁰ E ta abyahedu bya eburu iya gbururu jeye le gbururu. Ophu madzu abyadu ebu l'ime iya odo l'iphe bu ogbo sweru esweswe. Ophu ndu Arabu 'a-byadu bya akpobe iya ulo-ekwa; ophu ndu eche aturu 'a-byahedu bya adọ ya aturu epe. ²¹ O bu anu-egu-egbudu e-buru l'eke ono. Yo buru ulo nkuta-oswa; mgbashijiku akpashia ya ekfuna. Enyi-nwenu e-buru iya; egbu-oswa anodu iya l'ebu nggada. ²² Ulo-eli ulo eli epe; me ufu ufu-eze epe; be a-chi-atabu; me nkuta-oswa a-bya akwaa ufu; buru; l'azungu. Oge teke ee-me Babylonu iphe dukwa ntse; mbu le to o nodedu anono; yo ma.

14 Ojejoje a-phuru Jekpu imiko k'ophu bu l'oo-mekocha fota Izurelu odo; mee t'ephe buru l'ali epe odo. Ndu laru alala ayikwaru iya phu. Epe l'onu-ulo Jekpu atugbabe. ² Iphe bu mbakeshi e-duta epe dulata l'ali epebe ndu Izurelu gedegede. Ndu Izurelu ono a-buru ndu e-nweru mbakeshi; mee epe; epe aburu epe ohu: unwoke l'unwanyi l'ali ophu Ojejoje nuru epe. Ndu shi kpa epe le ndzu be epe a-gha

agha kpyokwaaphu le ndzu; epe abya aburu ishi ndu ono, shi akpa epe ehu ono.

Adada eze ndu Babylonu

³ Ojejoje e-me te nggumaphu unu buhu; mekwaphu te ntsumu-egvu unu gvụ; mekwaphu te k'ozu mkpo-nyi-enya, e dzuru unu laa. ⁴ O bu teke ono be unu a-wata oturu eze ndu Babylonu mgbonu; su: "Onye-a, shi akpaje madzu ehu ege-a; gbe hawa iya nu akpaka! Ehu gbẹ ghubuhuwa iya nu eghughu! ⁵ Ojejoje gbajishiwari mgboro-igwe ndu akirishi ono; mbu l'ọ nya-kwoshiwari mgboro, epe gude achi achi; ⁶ bu ndu shi egudeje iphe-eghughu echitsushi madzu; mbu ndu te chibujedu madzu iphe echibu; ndu gude iwe l'achitsua mbakeshi; ophu epe emebujedu madzu iphe emebu. ⁷ Iphe bu ali ono atufuwa ume nta; bya azekotawa guu. Epe abya aku-swe egvu. ⁸ Mbụ l'oshi payinu; mekpọ oshi sida, notsua l'ugvu ugvu Lebanonu chikokota eme eswa iphe tsakfuru ngu nu. Epe atuko l'ekfu; su: 'Nta-a, e mewaru; ishi erua ngu ali-a be onye egbutsushije oshi ta abyahedunu ayi egbutsushi.'

⁹ "Ali-maa kwagebewaru akwagebe t'ọ bya ngu ndzuta teke i lashiru. O kpalitsuwaru maa ndu lawaru maa te nggu l'ephe jia; mbu maa iphe bukpo ndu ono, shi buru ishi le mgboko-a; ndu ono b'o meru t'ephe gbeshitsua egbeshi l'aba-eze epe; mbu ndu shi but-suaru eze, achitsua mbakeshi. ¹⁰ L'ephe ha e-ye onu; mbu epe a-su ngu: 'Nggubedu bya aruhkwaphu l'ọ bu ayibedu; mbu; i gbe bya aduhkwaphu l'ọ bu ayi? ¹¹ Ugvu ono, e shi akwabeje ngu yele egvu ono, e shi egudeje une l'akpo l'etso ngu ono buwa iphe e nwwaru ye l'ali-maa. Nta-a buakwa ehonwu bu oshiazee ngu; mbashiride erikputawa ngu.' "

¹² Lekpodudunu ege i shi l'igwe daa l'ali; nggube mkpo-kpodo nchi-abo; mbu nggube nwatibe onma-ewa-utsu! E chifuwaru ngu; nggu abya adaa le mgboko; mbu nggube onye shi zu-tsushia mbakeshi! ¹³ I kfu l'ime obu ngu; su: "Ii-nyiba l'imigwe. Nggu apali aba-eze ngu; t'ọ kakota mkpo-kpodo Nchileke l'eli. Nggu eje asugaru l'eli ugvu-ndzuko ono, no l'uzo isheli ono. ¹⁴ Mu e-nyiswetakota urukpu; mee onwomu te mu du l'ọ bu Okaribe-Kakota-Nu." ¹⁵ Obenu l'a lotawaru ngu chee l'ili; mbu i nowa l'ohu nsu ono.

¹⁶ Iphe bu ndu phuru ngu nu a-nodu ele ngu phoripori; wata ori ori ehu ngu; su: "To budunua nwoke-a bu onye ono, nmaworu mgboko anmawo; akpabiri iya atuko iphe bu ali-eze l'ọ ha gudekota ono? ¹⁷ To budunua ya bu onye ono, meru mgboko; yo du l'ọ bu echi-egu ono; mbu onye ono, tukoru iphe bu mkpukpu mee; yo chikashihu; ophu o dudu ndu mgboko, o kpuru le ndzu, nweru ophu o kweru t'ephe laa l'ufu epe ono?"

¹⁸ Iphe bu ndu eze, shi achí mbakeshi bẹ zekota rekperekpe; mbụ onyenonu zekotawa l'ime ili nk'íya. ¹⁹ Obenu lẹ nggubedua b'a pafuwaru l'ili ngu; tufaa ngu l'ọ bu ekali-oshi. A chikowaru odzu ndu e gburu egbugbu tųpyabe ngu; mbụ ndu e gude ogu-mbeke sųpyashia asųpyashi; ndu wuru laa lẹ mkpuma ophu nọ l'alí-maa. Mbụ ọ bu ege odzu, a dzọru lųlalula aduje bu ege j dų. ²⁰ E te lidu odzu ngu ege e liru kẹ ndu ophu; kẹ l'í mebyishiwaru alí ngu; bya egbushia ndibe ngu. Awa ndu eme-akirishi b'e te phohedu ọdo. ²¹ Dozia eke aa-nọdu gbushia unwu epehe k'iphe dų eji, nna epehe oche meshiru; t'ephe be tetabua eteta; k'ophu epehe e-nweru mgboko; gude mkpukpu mkpukpu epehe buchishia mgboko kpamu.

Nchileke emebyishi Bábyilonu

²² Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike kfuwaru; sų: "Mu e-gbeshi; tso Bábyilonu ogu; mee t'epha Bábyilonu chihu yele ndibe iya, wafuru nu; jeyekpo l'awa iya; me ndu awa iya. ²³ Mu e-me alí ono; yọ buru ıda eke mg-bashi-ujiku e-buru. Mu e-me epehe; epehe aburu kpurupyata; mbụ zaa epehe ọza eza." Ono iphe Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike ekfu ndono.

Nchileke emebyishi Asiriya

²⁴ Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike ribuwaru nte iya: "Hoo haa l'ọ bu ege mu chí-buru iya l'ọ-dų bu ege ọo-dų. Yọ buru ege, mu riru iya bẹ ọo-dų. ²⁵ Mu e-fupyashi ndu Asiriya ono, nọ l'alí mu ono efupyashi. Ndu ophu nọ l'eli ugwu mu; bẹ mu a-dzọ lųlalula. Odogoro epehe nyaberu ndibe mu; bẹ a-nyafu epehe. A bya ezia epehe ivu ehu epehe, epehe nyiberu epehe l'ukuvu." ²⁶ Ono kwa ege mu, chí-buru iya l'ọ-duru ndu mgboko. Ono kwa eka, mu a-dabe iphe bu mbakeshi; ²⁷ kẹ l'ọ bu Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike tų-buru l'ọ bu ege ọo-dų ndono. Ophu ọ dukwanu onye a-gbanweghe iphe o kfuwu. O machiakwaru eka iya; ophu ọ dukwanu onye e-selaghe eka ono azu.

Nchileke emebyishi Filisutiya

²⁸ O kwa l'afa eze ono, aza Éhazu nwuhuru b'e ziru ozi-a. Ozi ono sųru agha: ²⁹ Unu be etekwa eswa; unubẹ ndu Filisutiya; lẹ mgboro, e chiru unu b'a gbajiru; kẹ l'iphe agwo ono a-mų bu ogiji. Unwu, ọo-muta aburu ikputu, akfu nkfu. ³⁰ Teke ono bẹ onye katsukpo okpa ukpa l'iphe bu ndu ukpa a-phu nri eriri. Ndu e tọ dudu ege ọ haru epehe ta dudu iphe e-me epehe. Obenu l'ogbaragba ngu bẹ mu e-gude egu gbushia. Mbụ mu e-gbushi ndibe ngu, ndu ophu wafuru nu.

³¹ Chia mkpu nggube onu-uzo! Tųa uzu-ekwa unubẹ mkpukpu! Unubẹ ndu Filisutiya l'unu ha; unu rushihu; kẹ l'enwuru-oku shiakwa l'uzo isheli akpo tųtutu abya.

Ophu ọ dudu onye anodu eje nkinyi iya lẹ ndu soja epehe.

³² ?Bu ngunu bẹ aa-sakporu ndu ozi ono, shi mbakeshi ono? Iphe aa-saru epehe bu lẹ Ojejoje meekwaru Zayonu; yo keru. Yọ buru l'ime iya bẹ ndibe iya, aakpa ehu a-gbaba je eze ndzu.

Nchileke emebyishi Móabu

15 Owaa àphụ, a phuru ndu Móabu:

Mkpukpu Aru, nọ l'alí ndu Móabu bụwa kpurupyata. O kwa l'enyashi b'e mebyishiru iya. Mkpukpu Kíru, nokwaphu l'alí ndu Móabu bẹ bukwapu kpurupyata. O kwaphu l'enyashi b'e gude mebyishia ya! ² Ndu Díbonu wuru jeshia l'ulo agwa epehe; mbụ eke epehe meru; yọ ha l'eli oje ọra ekwa. Mbụ lẹ ndu Móabu aturu ndu Nébo yele ndu Médebà uzu-ekwa. Onyemonye obule kpushiru ishi. A byakwaphu akpushia eji-agba. ³ Epehe eyekota uwe-aphu l'awu lẹ woroworo. Ndu nọ, l'ogbodo ulo-eli; me ndu kuru l'edukfu tuko ara ekwa; l'eweswi onwephe l'alí. ⁴ Ndu Héshibonu me ndu Eleyale chíko echi mkpu; k'ophu ndu nọ lẹ mkpukpu Jehazu anu olu epehe. O bu iya kparu iphe ndu soja ndu Móabu chishiaru mkpu; kele meji tọfuwaru epehe. ⁵ Obu mu araru Móabu ekwa; kẹ l'unwu iya, gbafuru agbafu gbatsuru laa mkpukpu Zówa; ndu ahara gbaru laa mkpukpu Egulatu-Shelishiya. O nwetsuaru ndu ophu gbarutsuaru mkpukpu Luhiti. Epehe l'akwa ntumatu l'eje atugbu. Teke epehe eje ala mkpukpu Horonemu bẹ epehe nọ l'uzo raa ekwa iyi ono, laru ono. ⁶ Mini, nọ lẹ nggele Nimirimu tashihuru; egbudu agbanwushihu. Egbudu agvu; ophu ọ dudu iphe nọ l'onyingu, phoduru iya nu. ⁷ Ya ndono eku, epehe kparu; dobe bẹ epehe vuru je eswe nggele oshi wilo; ⁸ Ojileka togbo, epehe echi je angashia Móabu mgburumgburu. Uzu-ekwa, epehe atų rutsuaru mkpukpu Egulayimu. Ege ono; bẹ ekwa-aphu, epehe ara jekotaru mkpukpu Byiye Élimu. ⁹ Mini mkpukpu Díbonu bẹ bukota mee jiru iya ejiji; obenu lẹ mu e-mefukpooru mkpukpu Díbonu obu oka njọ. Mbụ lẹ mu a-chiru agu ye t'ọ tagbushia ndu shi Móabu agba oso ndzu; mbụ tagbushikwaaphu ndu ophu phoduru l'alí ono.

16 Ndu Móabu chitaru unwu aturu t'ọ buru iphe-oku; je akpeshia onye eze, achí ndu alí-a. Epehe shi lẹ Sela chíru iya je eswee echi-egu jeshia lẹ Ugwu Zayonu je achee ya eya. ² O kwa ege unwenu, a chikashiru l'ekfuna iya anoduje ephepehe; bu ege unwanyi Móabu agbaphe lẹ Enyimu Amonu, eke eeshije rufu azu iya ophu.

³ Epehe asu: "Unu kpozinaru ayi uzu! Unu kfunuaru ayi iphe e-me nu! Unu menua t'agu unu nodu ayi l'ehu ege ono, agu oshi aduje teke onwa eche ono. Unu dominua ayibe ndu agha ngvudangvu. Unu ba atukwa ayibe ndu agba oso ndzu too. ⁴ Unu kwenu t'ayibe ndu

ono, a chíru ọso, shi l'alí Móabu ono lakfuta unu. Unu kpuchinua ayi t'onye mgbugbu-madzú ono be egbushi ayi.

"Onye mkpamẹhu ono ta anọhekwa; onye mmebyi ono agvụ; onye ono, anọduje eme madzú kpakpa-wowowo ono a-chíhu. ⁵ Ọ bụ teke ono bẹ Nchileke e-koshi n-yemobu iya; woru onye ono, evudoshije ike l'iphe o kfulu ono; mbụ onye ono, shi l'ọnu-ulo Dévidi ono ye t'ọ bụru eze; mbụ onye bụ: o -kpee ikpe; yọ bụru ikpe, dụ maa bẹ ọo-nọdu ekpe. Iphe larú l'odobẹ ẹka ndoo b'ẹ t'ọ padụ ẹka lanụ."

⁶ Ayi nụwaru ẹge ndu Móabu ekutabe onwẹphe ekuku. Ayi nụkwaruphu ẹge ẹphe anyatabe ndụ; bụru ọ-ka-onwẹphe-mma-l'ẹnya; l'eme madzú iphe-iphere. Obenu lẹ nsasa, ẹphe asa bụkwa iphe iphoro.

⁷ Ọo ya bụ tẹ ndu Móabu kwaa ẹkwa. T'onnyemonye ọbule kwaa ẹkwa Móabu kwashi iya ike. Unu kwashia ẹkwa ike; tsọo aphụ ẹhu ndu Kíru-Harẹsetu. Unu gua aphụ iya; kẹ l'e tsuwaru iya pyaapya. ⁸ Ẹgu mkpụkpu Héshibonu bẹ iphe a kọru iya nwụkotawaru kpa. Oshi vayinu, a kọru lẹ mkpụkpu Sibuma nwụkwaruphu kpa. Ndu achitsua mbakeshi bẹ dzọwaru ọkpobe oshi vayinu, nọ iya nụ pyaapya; mbụ vayinu, shi ajajẹ jarutsua mkpụkpu Jáza; mbụ jaa tsowaruru ụzo echigwu. Ẹkali iya jakashitsuaru rua eze ẹnyimu. ⁹ Ya ndono; mbẹdua arakwaphu ẹkwa ẹge ono, ndu Jáza ara ono. Mu arakwaphu ẹkwa oshi vayinu ndu Sibuma. Unubẹ ndu Héshibonu; unubẹ ndu Eleyale; mu gudeekwa ẹnya-mini aghụ unu ẹhu; kẹ l'ẹswa, unu eeteje teke iphe unu, meberu l'alí chashiru; yẹ ọphu unu eteje teke unu akpata iphe unu meberu l'alí bẹ buhuwaru nụ. ¹⁰ Ẹhu-otso-ena; mẹ ote ẹswa b'a nafuwaru ẹgu ono, a kọru oshi-ọmi ono. Too nwehedu onye agụjekwadu egvu; ọphu a tujehedu okokooko lẹ mgbo vayinu; ọphu ọ dūhedu onye anọdujekwadu l'ẹke aanọduje akụ iya mẹe l'akụ mẹe. Kẹle mu buchiwaru okokooko ono, e shi anọduje l'ẹke ono atụ ono. ¹¹ Mu akwa ẹkwa ẹhu ndu Móabu; mbụ l'ọkpoma azụ mu ụzu l'ọ bụ onye akpọ ogumogu. Ime obu mu l'anwụ hemuhemu l'okfu ẹhu ndu Kíru-Harẹsetu. ¹² Ndu Móabu -nọdu l'ẹke ẹphe agwajẹ iphe; bụlephu ike bẹ ẹphe eme t'ọ ka ẹphe agvugvu. Mbụ teke ono, ẹphe eje l'agwa ẹphe je iya agwagwa bụ kẹ mmanu bẹ ẹphe eme.

¹³ Ono bụ iphe Ojejoje kfuluhawaru l'okfu-ẹhu ndu Móabu. ¹⁴ Obenu lẹ nta-a; bẹ Ojejoje sụru: "L'ọ kwa afa ẹto b'ọ phọduru; mbụ l'a guakwaru ndu Móabu afa l'ọ bụ onye, e buru ozi. Afa ẹto b'ọ phọduru ụgvù ono, alí ndu Móabu dū ono; mẹ igwe ọha ono, bu iya nụ ono abụkotaru ndu ẹ ta gūbedu iphe. Nwa ndu a-phọdu nụ a-ha nwanshi; ụvo taa nọ ẹphe."

Okfu-ẹhu ndu Damásukọsu; mẹ kẹ ndu Ízurẹlu

17 Ọwaa bụ iphe Ojejoje kfulu l'ẹhu ndu Damásukọsu: "Unu leduduphu; lẹ Damásukọsu e-mekochakwa bụ-buhuru mkpụkpu. Oo-mekochaa bụru bụ ikpọzu. ² Iphe bụ ndu, butsua l'iphe bụ mkpụkpu, nọ iya nụ e-mekocha-a gbakashihu. Yọ ghoshia ẹke aturu yẹle egwu a-nọdu adoje ọdu; tọ dū onye eye ẹphe egvu. ³ Ẹke ono, bụ a-gbabe-a-dzuru l'alí Ífuremu ono emekochaa phuhu. Ọphu ndu Damásukọsu enwehedu eze, achị ẹphe. Ọ bụ ẹge ee-me ndu Ízurẹlu iphe-iphere bụkwaphu ẹge ee-me ndu Áramu. Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono."

⁴ "O -rua teke ono bẹ ugwu, Jékọpu a-rushihu. Ọkporokpo ono, ọ daru ono awufu. ⁵ Ízurẹlu a-dū l'ọ bụ ẹge-a onye akpata iphe l'ẹke a kọru akpe anọduje egbushi akpe, vudo evudo, gude ẹka iya awoshi iya awoshi. Yọ dūlephu l'ọ bụ onye akpa mkpakwa ọjiko iphe mshiru lẹ nsuda Réfa. ⁶ Obenu lẹ mkpakwa iya a-phọdu iya-a. Ọo-dụkwaphu l'ẹke e chikoshiru akpuru oshi-olivu; yọ phọduwa nwebo; m'ọ bụ ẹto l'ẹkali iya ọphu nọ l'ọnungonu iya; phọdukwaphu ẹno; m'ọ bụ ise l'ẹkali iya, mshiru ike. Ọ bụ iphe Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu kfulu ndono."

⁷ O -rua mbọku ono bẹ madzú a-gharu onye meru iya nụ ifu. Mbụ ẹnya ẹphe a-bya anọdukota l'ẹke onye nsọ kẹ ndu Ízurẹlu nọ. ⁸ Ẹphe ta aghahedu ẹnya-ngwẹja nte ẹphe ifu; mbụ iphe bụ ẹphe gude ẹka ẹphe mee. Ẹphe ta gūbehe itso Ashera iphe yẹle ẹnya-ngwẹja ín-sensu, bụ iphe ẹphe gude ẹka ẹphe mee iphe.

⁹ O -rua mbọku ono bẹ mkpụkpu ẹphe, a kpushiru ike, ẹphe gude okfu ndu Ízurẹlu kwafu a-dū l'ọ bụ ọkpụ-ufu, ẹkfukala phụ-chiru; ẹgbudu erichia ya. Ẹke-meke ọbule a-chiko daburu ochobo.

¹⁰ Ishi iya bụ l'unu zahawaru Nchileke, bụ iya dzọru unu ono. Unu ta nyata onye ono, bụ Agbara-Mkpuma; bya aburu onye meru unu; unu eshihu ike ono. Ọo ya kparu iphe ẹ to nwedu m'ọ -ruhuru; unu kya akpuru oshi, bụ iya kakọta mma; m'ọ bụ dzashia oshi vayinu, unu dzetaru lẹ mkpụkpu ọdo; ¹¹ mbụ m'ọ -ruhuru; unu mee t'ọ wata evuvu mbọku, unu kuru iya; o be l'utsu iya; yọ wata ọtsu igu; iphe a kpataru iya ta dūkwa iphe ọo-bụ l'oge iphe-ememe; mẹ l'oge ẹhu-ọhu-oku, ẹ-ta aladu alala.

Aalụ ndu mbakeshi

¹² Iphe bụ mbakeshi tuko ede ekiri; l'ede ekiri l'ọ bụ eze-ẹnyim. Ndiiphe l'ede ekiri; l'ọ bụ ọchoku eze mini!

¹³ Iphe bụ mbakeshi ede ekiri l'ọ bụ utso eze mini. Ọ bụ lẹ teke Nchileke baru ẹphe mba; bẹ ẹphe a-gba ọso; gbatehu agbatehu. Ee-ruta ẹphe ẹge pherephere erutaje ẹswa, nọ l'ugwu; mbụ ẹge ono, udzudzu ọku-

maa agbaję teke ọku-maa adzụ ono. ¹⁴ O -be l'uręnyashi; iphe eye egvu abụru pherekete. Nchi -bya abọhu; bę ęphe wufuwarunu. Ọ bụ ęge ọ dụ ndu ono, alụ ayi alụlu ono ndono; mbụ ọ bụ ęge ọo-tsakfu ndu ono, egwo iphe ayi ono.

Okfu-ęhu ndu Kúshi

18 Nshọo nggube alị ono, aanụ ęphuphu iphe ephetsua l'iku ęnyimu Kúshi ono; ² mbụ unube ndu ezije ndu ozi unu; ęphe egude ụgbo-ęjị daghaa mini tųgbua. Mbụ unube ndu ozi ọkpa-ęgwa; unu jekfunu ndu ono, hatsua l'eli, akpọ-ęhu akwọtsua mụru ono! Unu jekfu ndu ono, aatsụ egvu l'ęke nọ ntse mę l'ęke teru ęnya; mbụ ọha-ntsụ, eme ęhuka; mbụ mbakeshi ono, eze ęnyimu nọ-buhutsuaru ono!

³ Unube ụnwu eliphe; mbụ unube ndu bu lę mg-boko-a; unu lenu! E -wolilephu iphe-ọhubama imeli l'eli ugvu bę unu a-phụ iya-a. E -gbulephu ụpyoku bę unu a-nụ iya-a. ⁴ Ọwaa iphe Ojejoje kfururu mu: "Lę ya a-nọ-dukpelephu nggujungguji; nọdu l'ęke ya bu; tųfu ęnya ele ęge swęrisweri okpomọku aduje lę jaajaa eswe; m'ọ bụ ęge ono, urukpu, adaje iji l'oge ọnanwu ono; ⁵ kę l'ęge-a; a -bya oru l'ọ-kpa-ji; teke igu iphe rishihukotawaru; iphe ono, shi bụru okoko ono abụwaru nebyi iphe chawaru k'awọta. Ọ bụ teke ono bę e-gude nwa mma, eegudeje akwacha oshi gbushikota oshi ono; mbụ gbutsushikota iya; chifu ękali iya, jaru ajaja; ⁶ Ọ bụ teke ono; bę aa-tųko ęphe; haaru ụnwenu, eri anụ ibe ęphe, butsua l'ugvu; mbụ paru ęphe haaru ejo anụ ęgbudu. ęphe egude ęphe kpaa nri l'ọkochi; gude ęphe gbaa aji l'oge winta."

⁷ Ọ bụ teke ono bę aa-wata ogwotaru Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike iphe. Yọ bụru ndu a-nọdu ewotaru iya iphe ọbu bụ ndu ono, hatsua l'eli; l'akwọtsua mụrumuru ono; mbụ ndu ono, aatsụ egvu l'ęke dụ ntse mę l'ęka teru ęnya ono; ndu ọha-ntsụ, eme ęhuka; mbụ ọha, ęnyimu nọ-buhutsuaru. Iphe-ọma ọbu bę eegwotakota bya lę Ugwu Záyọnu, bụ iya bụ ęke aanọdu-je akpokwu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.

Àphù ęhu ndu Íjiputu

19 Ọwaa àphù, a phuru l'ęhu ndu Íjiputu: Unu lenu! Ojejoje nọkwa l'urukpu, agba warawara l'agba abya Íjiputu. Agwa ndu Íjiputu l'anma kpakpakpa l'ifu iya. Meji e-rushihu ndu Íjiputu. ² "Mu akpali ndu Íjiputu t'ęphe tsoje ndu Íjiputu ibe ęphe okfu; k'ọphu unwunne a-nọdu etso unwunne ęphe ọgu. Obutobu etso obutobu iya ọgu. Mkpukpu etso mkpukpu ibe iya ọgu. Alị-eze etso alị-eze ibe iya ọgu. ³ Meji a-tọfu ndu Íjiputu. ęphe -chịtsua idzu iphe ęphe e-me; mu emee ya; yọ t'ọ bụru arakatatsụ. ęphe e-je nte njita; je l'aji t'ęphe kpata maa ishi. ęphe e-je lę ntụswa; jekwaphu ndu gbaru ọgbo maa njita. ⁴ Mu e-

nwuru ndu Íjiputu nụ onye a-nọdu ewe ęphe ishi ębiri-ba. Onye a-nọdu achị ęphe bụ eze, ęnya eke ọku." Ọ bụ iphe o kfururu; mbụ Nnajiufu, bụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ndono.

⁵ ęnyimu Náyilụ a-tashihu. Nggele, tsogbaaru laa ya atashihu; kpọshihukota nkụ. ⁶ Mini, awųtsua l'ọswara iya a-nọdu eshi rongu. Nggele, nọtsua lę Íjiputu a-nọdu ala alala eje jeye yọ tahụ kpamu. Aswara; mę eji eji achịko nwųshihukota; ⁷ mękwaphu ęwu mę oshi, fushiru l'iku ęnyimu Náyilụ; mbụ l'ọnu-ęnyimu ono. Iphe a kọru akọko l'iku ęnyimu Náyilụ ono a-dųkota kpangụ kpangụ kpangụ; phekashihu; ta aphųhe iya. ⁸ Ndu egbu ęma a-tsụ ude; gụa ịtsoritso. Iphe bųkpo ndu atuje ịkokoro lę ęnyimu Náyilụ; mę ndu atuje ntofu lę mini a-chịko a-lakọta kparakpara. ⁹ Ndu egudeje owu ọcha akpa iphe; ta amahędu iphe ęphe e-me ememe. Ndu ekwe ọkpobe ękwa ọcha bę ụzo e-chihu. ¹⁰ Ndu bụ ęphe gude alị ndu Íjiputu bę e-gwe rakaraka. Iphe bųkpo ndu e buje ozi bę aphụ a-bya.

¹¹ Ndu bụ ishi lę mkpukpu Zowanu bųkota ndu eswe. Ndu maru iphe bụ ndu anọduje akpọ-ziru Fero ụzo l'akpọ-zijeru iya ụzo onye eswe. ?Nanụ ęge unu e-shi sụ Fero: "Mbędua yikwa lę ndibe ngu ndu ọphu maru iphe. Mu abụru nwa eze ndu ndiche." ¹² Mbụ; ?bụ awe bę ndibe unu ndu maru iphe nọ nta-a? T'ęphe koshinu unu iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike chị-buwaru l'iya e-me ndu Íjiputu. ¹³ Ndu bụ ishi lę Zowanu bųkotawa ndu eswe. Ndu bụ ishi lę Mémufisu b'e mekotawaru iphuruphuru-ęnya nụ. Ndu, bụ itso, gude ụlo lę ndibe ęphe bę dusweshiwaru ndu Íjiputu ụzo. ¹⁴ Ojejoje wowaru ume, achije ęnyanji chiru ye ęphe l'ęhu. ęphe mewaru; ndu Íjiputu atsokota bębebe l'iphemiphe ọbule, ęphe ememe; mbụ ęge ono, onye nguru mę anọduje atso bębebe l'ęke ọ gbọshiru ęgbo ono; ¹⁵ k'ọphu bụ l'ę tọ dudu iphe ndu Íjiputu a-dųkwadu ike ememe. Ndu ọphu bụ ndu ishi; mę ndu ọkpa; te nwedu onye a-dųkwadu ike oyeru ęphe ęka. Oke amadụ phę; mę ndu k'ụnwu ogbee te eyegheduru ęphe ęka.

Ndu Íjiputu a-baru Ojejoje ęja

¹⁶ Mbọku ono; bę ndu Íjiputu a-dụ l'ọ bụ ụnwanyi. ęphe anmahukota ruuruu; l'ęke ęphe atsu egvu; kę ęka Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike haliru. ¹⁷ Alị ndu Júda abụru iphe ee-gudeje eye ndu Íjiputu egvu. Onye -nuru ęke e kuru ępha ndu Júda bę egvu a-bya l'ęhu; l'okfu iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike arukoru ęphe.

¹⁸ Mbọku ono bę mkpukpu ise l'alị ndu Íjiputu a-wata okfu okfu-alị ndu Kėnanu. ęphe eria nte l'ęphe a-nọdu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike l'ęka. Mkpukpu ono bę nanụ a-nọdu aza "Mkpukpu ọ-la-l'iyi."

¹⁹ Mbọku ono bẹ ee-meta ẹnya-ngweja Ojejoje l'echi alì ndu Íjiputu. L'aakpua iphe ee-gude anyata Ojejoje akpukpu dobe l'ókè-alì iya. ²⁰ Ọo-buru iphe-ọhubama mẹ iphe-ekebe, nọduru Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike l'alì ndu Íjiputu. Teke ẹphe chiru mkpu; raku Ojejoje l'okfu ndu akpa ẹphe ẹhu bẹ oo-yefua onye a-dzo ẹphe; mbụ onye a-gbataru ẹphe. Onye ono a-bya adzọfu ẹphe. ²¹ Tọ dụ ya bụ; Ojejoje e-me tẹ ndu Íjiputu maru iya. Ọ bụ mbọku ono bẹ ẹphe a-mareta Ojejoje amareta. Ẹphe e-gude anụ yẹle nri gude bya agwaa Ojejoje. Ẹphe erifu nte l'owaa iphe ẹphe e-meru Ojejoje ndọ-ọ; ẹphe emeeru iya ẹya. ²² Ojejoje e-gude iphe-ememe; jekfube ndu Íjiputu. Teke e metsuaru; yọ byakwaphu bya emee ẹphe; t'ẹphe kọrohu. Ẹphe a-lakfuta Ojejoje; yọ ngaberu ẹphe nchì l'arọro, ẹphe arọ iya; mee t'ẹphe kọrohu.

²³ Mbọku ono bẹ oje-mbeke e-shi Íjiputu jerua Asiriya. Ndu Asiriya ejelaha Íjiputu. Ndu Íjiputu ejelaha Asiriya. Ndu Íjiputu ẹphe lẹ ndu Asiriya atugbabe bala-haru Ojejoje ẹja. ²⁴ Lẹ mbọku ono bẹ bụ ndu Ízurẹlu a-buru ndu k'ẹto mẹ a gụa Íjiputu yẹle Asiriya, bụ ndu a-buru iphe-oma lẹ mgboko. ²⁵ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike a-gọru ẹphe ọnu; sụ: "T'ọnu-oma buru kẹ Íjiputu, bụ ndibe mu yẹle Asiriya, bụ ndu mu gude ẹka mu mee; mẹ ndu Ízurẹlu, bụ ndu bụ oke mu."

Àphù ẹhu ndu Íjiputu; mẹ ndu Kúshi

20 L'afa eze ndu Asiriya; mbụ Sagonu ziru onye ishi soja iya t'o jeru ndu Asurelu ọgu; luta iya; ² bẹ Ojejoje gude Azáya Emọzu kfu okfu. Iphe o kfuru aburu: "Yefu uwe-aphụ ono, i yeru ono; nggu eyefu akpokpa ono, i yeru ono!" Yo yefu iya; gbaru ẹhu ọtu; gbaru ọkpa ọtu l'aghaphe. ³ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ: "Ọ bụ ẹge ono, nwozi mu, bụ Azáya gba ẹhu ọtu; gbaru ọkpa ọtu ghaphe afa ẹto ono; yọ buru iphe-ọhubama yẹle iphe dọ biribiri, e meru ndu Íjiputu yẹle ndu Kúshi ono; ⁴ bụ ẹge eze ndu Asiriya a-kpụ ndu Íjiputu yẹle ndu Kúshi lẹ ndzụ; yeshia ẹphe uwe; gbabẹ ẹphe ọkpa ọtu kpuru ẹphe lashia; nwata mẹ ọgurennya; ike e-ghekotaru ẹphe ọnu t'ọ buru iphe ee-gude mee ndu Íjiputu iphe-iphere. ⁵ Ndu tukoberu ndu Kúshi ishi; bya egude ndu Íjiputu eku onwẹphe bẹ egvu e-gude; iphere aburu nk'ẹphe. ⁶ Mbọku ono bẹ ndu bu l'iku eze ẹnyimu-a a-sụ: 'Unu phududuphu iphe meru ndu ono, ayi shi tókòbe ishi ono; mbụ ndu ono, ayi shi gbaru obu yeru l'ọo ẹphe a-gbaaru ayi mkpu; dzọo ayi l'ẹka eze ndu Asiriya! ?Nta-a; nanụ ẹge ayi e-shi nahụ? "

Àphù ẹhu ndu Bábyilonu

21 Ọwaa àphù, a phuru k'echi-ẹgu ono, nọ l'ụzo eze ẹnyimu ono:

Ọ bụ ẹge ọku-maa anma nswọko shi l'echi-ẹgu ụzo ọhuda bụ ẹge oo-shi l'echi-ẹgu ono, eye egvu tų unu gbirimu. ² E shiwa l'àphù; koshi mu iphe anyi ishi ẹdzu. Mu phuru nwoderu-oye; yoo duphushi madzụ; phua onye mgbugbu-madzụ; yoo gbushi madzụ.

Unubẹ ndu Élamu; unu je alua ọgu! Unubẹ ndu Mídiya; unu kephee ndu ọhogu unu ekephe! L'ude ono, ẹphe meru; ndiphe tsua ono l'ọ ha bẹ Nchileke mewaru; ọ bụwa kperengu. ³ Iphe-a emee; ẹhu aghashihu mu. Ẹhu aphukota mu uphu l'ọ bụ nwanyi, ime eme. Iphe mu nuru meru; mu atsolahaa bẹbebe. Mu kpọru beru lẹ mu nuru iya. ⁴ Meji akfulahaa mu gbudungu gbudungu. Egvu, mu atsụ emee; ẹhu anmalaha mu anmanma. Nchi-ejihu, mu shi akpọ ẹnwa iya-a abụwarunu iphe anyi mu ishi ẹdzu.

⁵ L'àphù ono b'a kwashiru nri; bya atusaa ukpo; ndu ẹbyee anọo ya. Ẹphe anọdu iya; l'eri; l'angu. A nọnyaa; a buru: "Unu wụ-lihu; unubẹ ndu ishi soja; unu tų manụ l'iphe unu gude ezeru ọgu!"

⁶ Ọwaa iphe Nnajiufu kfuru mu: "Duru onye nche ye t'o che nche! T'onye ono dojekwa iphe ọ phuru! ⁷ Teke ọ phujeru ndu agba inya; gbatsua ya agbagba; mẹ ndu agba nkakfu-igara; mẹ ndu agba inya-ivu; t'ọ rụkota ẹhu; mbụ t'ọ rụkota ẹhu ọhuma."

⁸ Tọ dụ iya bụ; onye nche ono echia mkpu; sụ: "Onye nwe mu nụ; mbọku-mbọku bẹ mu a-nọduje l'ulo-eli nche-a. Mbụ l'enyashi mbọku-mbọku bẹ mu anọduje nche l'ẹke, a suru tẹ mu nọdu. ⁹ Lekpoduaphu; a dụ l'igwe awụ abya. Ẹphe nọtsua l'inya, a gbaru njigba ẹbo ẹbo. Yọ sụ lẹ ndu Bábyilonu daakwaru! Bábyilonu daakwaru! Ẹge ono; bẹ iphe bụ agwa mkpukpu ono l'ọ ha; mbụ iya bụ nchi ẹphe dakashihuwaru nanụ nanụ l'alì." ¹⁰ Unubẹ ndu Ízurẹlu, bụ ndu nke mu, e tsuwaru unu l'ọ bụ onye etsu witu. Obenu l'iphe mu ekfuru unu bukwa iphe mu nuru l'ọnu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; mbụ l'ọnu Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu.

Okfu ẹhu ndu Édọmu

¹¹ Ọwaa aphụ, aaphuru ndu Duma.

O nwekwaru onye nọ l'alì Séyi eku mu oku; sụ: "Onye nche; ?nanụ ẹge abalì beru? Onye nche; ?nanụ ẹge abalì beru?"

¹² Onye nche ono asụ mu: "Nchi abọhuakwa; ọbule ẹnnyashi a-byakwa ọdo. Ọ -buru l'unu akpata ishi; unu kpata ishi. Unu emee lata azụ ọdo."

Àphù ẹhu ndu Arabu

¹³ Ọwaa ozi, Nchileke ziru l'ẹhu ndu Arébiya.

Unubẹ ndu ije, shi l'alì ndu Dedanu; unu je akuru l'oswa ndu Arébiya. ¹⁴ Unu kutakwa mini, unu a-nụ ndu mini agụ; unubẹ ndu ọphu bu l'alì Téma! Unu wotakwa nri bya anụ ndu agba ọso ọgu! ¹⁵ Ndu ono bẹ bụ ndu agbalaru ọgu-mbeke; mbụ ndu, a gbalaru mma, a

mífutaru amífuta; ephe agbalaru akfu, e kweru ekwekwe; mbụ ephe agbalaa l'ẹke ọgu nwuru ọku.

¹⁶ Ọwaa iphe Nnajiufu kfuru mu ndo-ọ: "A guakwaru ndu Kéda afa ọgu l'ọ bụ onye e buru ozi ebubu. Ọ pho-duru afa lanu nta-a; iphe bụ ụgvù ono, ndu Kéda shi nweru ono agvụ. ¹⁷ Nwa ndu a-phodu nụ lẹ ndu agbaje akfụ; mbụ ndu ike dụ lẹ ndu Kéda ta abahedu ishi. Ọ kwa Ojejoje kfuru iya; mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu."

Ozi ẹhu ndu Jerúsalemu

22 Ọwaa bụ àphù, a phuru Nsụda Ọphulenyá ono: ?Bụ ngunu eme ngu nta-a, meru iphe ndibe ngu chiko wufu wuba l'okpotsu ụlo; ² mbụ nggube mkpukpu ono, bụ utsu adaje iya; bụru mkpukpu, agba gharagharagara; okokooko anaru iya.

Ndibe ngu, e gburu egbugbu ta bukwa ogu-mbeke b'e gude gbushia ephe. Ọphu ọ bụdu ọgu gbushiru ephe. ³ Ndu ishi ngu l'ephe ha chikowa ye okpa l'oso gbalashia. A kpuru ephe lẹ ndzụ; ọphu e gudedu akfụ. Iphe bụ unubẹ ndu e guderu b'a tųgbaberu tųkota mkporo; mbụ unubẹ ndu bụ: unu gbaa l'unu gbaru; e gudelee unu. ⁴ Ọo ya bẹ mu sụru: Unu wofu mu ẹnya. Mbụ ẹge-a; unu haa mu tẹ mu raa ẹkwa raghee ya araghe. Unu be erikwaphu l'unu eje mu ọdu ike lẹ ndibe mu, e gbushikotaru; ⁵ kẹle Nnajiufu, bụ Ojejoje; mbụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bẹ dobekwaru eswe mbọku ọgba gharagara; mẹ ọdzo iphe pyaapya; mẹ ntsu-mu-egvu lẹ Nsụda Àphù. Eswe mbọku ono; bẹ een-wukposhi upho-mkpuma; ẹge ono; b'a nọdu araku eze ugvu.

⁶ Ndu Élamu byakwa bya achita ẹkpa akfụ ephe jeshia ọgu; bya achita ndu gude ugbo-inya aluru ephe ọgu; mẹ ndu gude inya eje ọgu gude jeshia. Ndu Kírú bya ekpuhaa iphe-mgbochita ephe ghebe ọnu. ⁷ Nsụda unu ọphu katsua mma bụ iphe jiru iya nụ bụ ugbo-inya. E woru ndu gude inya eje ọgu yetsua l'obu-edukfu mkpukpu t'ephe chee mkpukpu ono nche. ⁸ Iphe gbobutaru alí Júda b'e wofukotawaru iya.

Yo be mbọku ono; unu lelaaha ẹnya ngwa-ọgu ono, kuru l'ufu-eze, e meru l'oshi sida, shi l'oswa, nọ l'ugvu Lébanonu. ⁹ Unu phwaru lẹ Mkpukpu Dévidi gbaru ọru igweligwe. Unu ekua mini, nọ l'uzo ọhali sushia. ¹⁰ Unu bya agua ụlo, nọsua lẹ Jerúsalemu ọgu; bya ahara ephe nwukposhia gude mee agbarike upho-mkpuma Jerúsalemu. ¹¹ Unu abya atụ okpuru lẹ mgbaku upho-mkpuma labu ọbu; tẹ mini, shi l'akahụ okpuru ono wubata iya; dọru. Ọphu unu aghadu ẹnya onye, bụ iya tųru okpuru ono; mbụ l'unu ta kpadu ishi onye ono, bụ iya chiru idzu ẹge ọo-dụ teke, tehakpowaruru ẹnya ono.

¹² Tọ dụ iya bụ; o be mbọku ono; Nnajiufu; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike abya ekua unu sụ t'unu bya araa ẹkwa gua aphụ; t'unu kpushia ishi; chita uwe-

aphụ yee. ¹³ Obenu l'ọbu; lewaru ẹnya! Ẹhu atsole-ẹ unu! Unu atụ okokooko; egbushi eswi; egbushi aturu; l'ebypyashi anu; l'angu mee! Unu -gbeshi unu asu: "Unu t'ayi ria; ngua; echile; ayi anwushihwaru."

¹⁴ Obenu lẹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike mewaru; mu amaru iphe ọwaa; mbụ mu egudekpoo nchị mu nua ya l'ẹke ọ sụru: "L'iphe dụ eji, unu eme-a b'ẹ ta byadu bya enwefu unu gbururu jeye teke unu a-nọ-bebe. Ono iphe Nnajiufu, bụ Ojejoje; bụru Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono."

Aalọ Shebuna ẹka lẹ nchị

¹⁵ Ọwaa iphe Nnajiufu, bụ Ojejoje; bụru Ọkaribe-Kakọta-Ike kfuru. Ọ sụru ẹge-a: "Tųgbua je aji nwozi ono; mbụ Shebuna, bụ iya bẹ eswije ufu-eze ono:

¹⁶ ?Bụ ngunu bẹ iime l'ẹke-a. Tẹmanu; ?bụ onye haru ngu t'j bya atụ ili, ee-li ngu; mbụ t'j hakposhi ili ngu l'edegerede; atubashi ẹke ji-nọduje tuta ume l'ime ikelegvu. ¹⁷ Maru amaru; lẹ Ojejoje abyaakwa ngu t'ọ zuta ngu tufaa; mbụ nggube onye ono, bụ ndaji-nggara ono. ¹⁸ Oo-we ngu kperekpere l'ọ bụ bọlu weba ngu l'eze mkpukpu. Yọ bụru ẹke ono; bẹ ji-nọdu nwuhu. Yọ bukwaruphu l'ẹke ono bẹ ẹgiri ugbo-inya ngu ono a-kwashị; mbụ nggube onye ono, bụ iphe e gude achị ụlo nnajiufu ngu ọchi ono! ¹⁹ Ojejoje a-nafu ngu okwa ngu; chifu ngu l'ẹka i nọ eje ozi.

²⁰ "O -be mbọku ono bẹ mu e-ku onye ejeru mu ozi; mbụ Ẹliyakimu Hilikaya. ²¹ Mu achita kpowula kpowula uwe ngu woru yee ya; chita eriri-ẹka ngu webe iya mgburumgburu; woru ike, i shi nweru nụ iya. Ọ bụ iya aburu nna ndu bu ndu Jerúsalemu; mẹ ndu ọnu-ulo Júda. ²² Yọ bụru iya bẹ mu e-ye igodo ọnu-ulo Dévidi l'ẹka; ọ -gūhaa ụzo ghebe ọnu; b'ẹ too nwedu madzụ nwigbaleke-oma byaru bya agụ-chi iya nụ. Teke ọ guchikwanuru ụzo; b'ẹ tọ dudu onye byaru byaru bya aguha iya nụ. ²³ Mu e-me iya t'ọ nguru anguru l'ọ bụ nggu, a kpoberu kpọ-mia ya akpọ-mi. Ee-gude okfu ẹhu iya akwabẹ ndibe nna iya ugvu.

²⁴ "Iphe bụ ivu ẹhu ndibe nna iya bẹ a-nokota iya l'ishi; mbụ ivu ẹhu ndu awa nna iya phe; mẹ kẹ ndu abubu ephe. Iphe bụ iphe ụlo ndu ọphu ẹnya k'ọla alí; mbụ okoro; mẹ itoshi bụ iya b'ọ nokota l'ẹka." ²⁵ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụru: "Lẹ mbọku ono bẹ ngu ono, e shi kpọbe kpọ-mia akpọ-mi ono a-kpofu; daa. Ivu ono, e shi bo iya aburu gwo. Ono bụ olu Ojejoje."

Ozi ẹhu ndu Táya

23 Ọwaa ozi, e zituru ndu Táya:

Unu rashia ẹkwa ike; unubẹ ugbo-mini Tashishi; kẹle mkpukpu Táya b'e mebyishwaru. Nta-a ta dųhedu ụlo, nọ iya nụ. Ọphu ọ dųhedu ọdu ugbo-mini, nọ iya nụ. Ẹke e shiru bya emee t'ephe maru bụ

l'alí Sáyipurọsu. ² Unu dakwaa ashí; unubẹ ndu ikfuli; mẹ unubẹ ndu Sayidonu, agba ikike ngho; mbụ unubẹ ndu, ndu akpa lẹ mini mewaru unu aburu ụbabanyi.

³ Iphe akụje akuku, shi lẹ mkpụkpu Shihọ b'e shije l'eze mini, nọsuanu vutaru unu; jeye l'ophu a kọtaru l'iku Ẹnyimu Náýìlù. Unu eshi ẹge ono bụru ẹke mbakeshi azụkota aswa.

⁴ T'iphere duru nggube mkpụkpu Sayidonu; mbụ nggubedua, onye bụ agburanyi eze ẹnyimu; ke l'eze ẹnyimu kfuwaru sụ l'ime te mebukwaa ya; ophu ya 'amụbua nwa. Ya te ehfutabukwaa nwata nwoke; ophu ya 'ehfutabukwaa nwata nwanyi.

⁵ Teke iphe mụrunu ruleruphu Íjiputu bẹ aphụ e-ri ẹphe ẹhu l'iphe ono, meru lẹ Táya.

⁶ Unu dafu Tashishi! Unu raa ẹkwa rashia ya ike; unubẹ ndu ikfuli! ⁷ Bụ mkpụkpu-a bẹ unu shi anọduje atụ okokooko-a? Mbụ akahụ mkpụkpu ndiche ono; mbụ mkpụkpu ono, ndu shi iya nụ lageeru ote-ẹnya je eburu ono. ⁸ Bụ onye kebekpo chíaru Táya ẹjo idzu ọwaa? Mbụ mkpụkpu ono, ekpubeje ndu ọdo okpu-eze ono; mkpụkpu, ndu agba oke ngho l'ime iya bụkota ndu ishi ndu ishi; mbụ mkpụkpu, ndu agba iya ngho bụkota ndu a kwabẹ ugwu lẹ mgboko kpamu. ⁹ O kwa Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike bẹ chíru idzu ẹge ya e-me iya. Iphe kparu iphe o chíru idzu ono bụ t'o mee t'ekuku ẹphe eku onwẹphe l'iphe biribiri, ẹphe meru bụru kperengu; mẹ t'o mee ogenyi ẹphe iphe-iphere.

¹⁰ Unu gbasaa ẹka kọo alí unu l'ọ bụ ẹke utso Ẹnyimu Náýìlù byaru; unubẹ ndu Tashishi! Ke l'ẹ to nwehedu onye anọ-chikwadu unu ụzo ọdo. ¹¹ Ojejoje maberu eze ẹnyimu ẹka; bya emee t'alí-eze, nọnu nmakọta jijiji. O tųwaru ekemu sụ l'ọ bụ iphe ee-me ndu Kėnanu ndo-ọ; mbụ t'a chíko iphe bụkpo ẹke e meru; yọ bụru ọkpo-mgbinyiku, nọ iya nụ mebyishikota. ¹² O kfurú; sụ: "Unu ba atụhekwa okokooko ọdo; unubẹ ndu Sayidonu; mbụ unubẹ ndu ophu e gweru ujimu nta-a! Unu wụ-lihu; wụfu azụ iya ophu jeshia Sáyipurọsu; ọbe; unu -jerukpọonu ẹke ono; bẹ unu te egbe aphụkpokwanu ẹke unu a-nọdu tuta ume."

¹³ Unu leduduphu alí ndu Bábyilonu; mbụ ndu ono, ẹ-ta dudu iphe ẹphe bụ nta-a ono! Ndu Asiriya mewaru iya; yọ bụru ẹke unwu anụ, shi l'echi-ẹgu abyajẹ bya adọru. Ẹphe tsoru iya ọgu; bya eworu ụlo, a kpụ-shitsuaru ike, nọ iya nụ kụkposhia; mee ya; yọ daburu ochobo.

¹⁴ Unu raa ẹkwa rashia ya ike; ugbo-mini Tashishi; ke l'ẹke ono, shi bụru agbarike unu ono bẹ bụwa kpurupyata.

¹⁵ O -rua teke ono bẹ aa-zaha mkpụkpu Táya nọo ụkporo afa ẹto l'afa iri, bụ iya bụ iphe eze anọje l'okwa eze iya. Ụkporo afa ẹto l'afa iri ono swetsua bẹ ọomuru ndu Táya l'ọ bụ egvu ono, ndu agba ọkpara aguje ono, sụru:

¹⁶ "Gude ogumogu jephee

mkpụkpu mgburumgburu;
nggube nwanyi ọkpara,
a zaharu azaha!

Kpọo ogumogu ọbu ọhuma;
nggu agụa egvu l'igwe;
k'ophu aa-nyata ngu ọdo."

¹⁷ Ụkporo afa ẹto l'afa iri ono -swetsua bẹ Ojejoje a-kpakfuta ndu Táya. Ẹphe alaphu azụ l'iphe ono, riwaru ẹphe ishi ono; bụ iya bụ ọgba ọkpara. Yọ bụru ndu ẹphe l'iya a-nọdu eme iya bụ alí-eze alí-eze, nọkota l'eliphe. ¹⁸ Obenu l'iphe oo-rita; mẹ ugwo, aa-kfụ iya a-bụkotaru iphe ee-doheru Ojejoje. Ẹ tọ dobedu iya l'ọba; ophu o dudu ẹke ọochikobe iya. Uru, gbaru iya nụ a-nọdu alaru ndu bu l'ifu Ojejoje, ẹphe e-gude akpa nri; gude iya l'anma uwe; mbụ nweru iya k'etsutsu.

Ikpe ẹhu ndiphe l'ophu

24 Lenu! Ojejoje abyakwa ome mgboko tẹ ẹgbara kfụa ya; mbụ mee ya t'ọ daburu ochobo. Oo-mebyishi ifu iya; chíkashia ndu bu iya nụ. ² Yọ bụru ẹge e meru onye bẹ ee-me onye! Ẹge e meru ndu agwajẹ iphe bụ ẹge ee-me madzụ mmanu. Ẹge e meru ohu bẹ ee-me onye gbaru iya nụ. Ẹge e meru nwanyi, nwe ụlo bẹ ee-me nwamgboko, ejeru iya ozi. Ẹge e meru onye ere erere bụ ẹge ee-me onye azụ azụzu. Ẹge e meru onye ji ugwo bẹ ee-me onye jeru iya ẹya ejeje. Ẹge e meru onye ji ugwo ejiji bẹ ee-me onye jeru ugwo ejeje. ³ Mgboko bẹ ee-me t'ọ dabukotakporu iphoru; mbụ mebyishikotakpoo ya l'ọ ha. O kwa Ojejoje kfuru okfua.

⁴ Elikoro kpamu agbanwụshihu; nwụa kpaa. Mgboko l'ọ ha ayo-kahu; nwụa kpaa. Iphe bụ ndu aanụ ẹpha ẹphe lẹ mgboko atakirihu atakirihu. ⁵ O kwa ndu nọ lẹ mgboko farushiru mgboko; ke l'ẹphe jikaru ome iphe ekemu kfurú; mbụ a dakaru iphe a tųru lẹ ekemu; bya emebyia ọgba-ndzụ, a gbaru tọ nọ gbururu jeye lẹ gbururu. ⁶ O bụ iya kparu iphe mgboko yele ọnu, a tųru iya eme; bụru iya meru iphe ndu bu iya nụ vu ọnwu iya; bụru iya kparu iphe ndu bu lẹ mgboko gude gvẹbe agvẹbe. Nwa ndu phoduru ta bahẹ ishi.

⁷ Mee ọphungu atashihu. Oshi vayinu anwụkota kpaa. Iphe bụ ndu eme rigbarigba atsulaha ude. ⁸ Oda nkwa ono, ẹphe akụ ono, atsọ ntumatu ono bụwa kperengu. Gwogwogwo, ndu eri iphe ada bẹ bụwa kengu. Ogu-mogu ono, shi atsọ ẹtu ono aburu kperengu. ⁹ Nta-a bẹ ẹphe ta agujehedu egvu-mee teke ẹphe angụ mee. Mee, eme l'ẹnya gbe atsowa nụ ẹphe ile l'ọnu.

¹⁰ Mkpụkpu ọ-la-l'iyi ono dabuwaru ochobo. Ụlo onyemonye b'a guchishitsuaru agụ-chishi t'ẹ b'ọ dụ onye abahụ iya nụ. ¹¹ Ẹphe wụshiru l'esu-uzo l'echi mkpu t'a nụ ẹphe mee. Ẹhu-otso-ena bụwa tsutokongu; to nwe ẹke e tekwa ẹswa lẹ mgboko. ¹² Mkpụkpu ono abụwaru-a iphe a haru; yọ daburu iphoru. E woru ọgu-

nggamgbo, e yeru iya chikashia. ¹³ Ọ bụ ẹge ono bẹ ọo-dụ lẹ mgboko l'iphe bụ mbakeshi l'ọ bụ oshi olivu b'a nmaru yikayika; m'ọ bụkwanu ẹge aakpaje mkpak-wa akpuru vayinu teke a wọbetsuaru vayinu.

¹⁴ Ẹphe e-mekochaa t̄a ụzu; mbụ t̄a okokooko. Ẹphe eshiru l'ụzo ẹnyanwu-ariba kfuta ẹge Ojejoje habe nshinu. ¹⁵ Ọo ya bụ; t̄e ndu ụzo ẹnyanwu-ahata jaa Ojejoje ajaja; mbụ t̄e ndu eze ẹnyimu gbapheru mgburumgburu tu-lia ẹpha Ojejoje, bụ Nchileke Ízurelu atụ-li! ¹⁶ Ayi n̄tsuaru olu egvu, shitsua l'ẹke mgboko jebetsuaru, a gụ; sụ: "T'a jaa onye ono, doberu ẹka ndoo ono ajaja!"

Obenu lẹ mbedua sụkwawuru: "Mu wufuakwaru! Mu wufuakwaru! Nsho mu nsho! Ndu oderu-oye edeekwaru madzụ eye! Ẹphe gudeekwa edede deru madzụ ye!" ¹⁷ Iphe n-yemegvu; m̄e iduma ȳle ọnya b̄e kwab̄eru unu akwab̄eru; unub̄e ndu mgboko! ¹⁸ Onye n̄ru ụkporo iphe eye-egvu -jeshia agbala b̄e e-je adalahu l̄e iduma. Onye -nyifutakwanuru l'iduma igbudu b̄e e-je adalahu l'ọnya. Ụzo-mini, n̄tsua l'igwe ghekotawaru ọnu; n̄t̄o-l'alj mgboko l'anmak̄ota jijiji. ¹⁹ Mgboko chikpohuwaru. Mbụ l̄e mgboko kpakash̄ihuwaru akpakash̄ihu. Mgboko b̄e etengewa etenga. ²⁰ Mbụ l̄e mgboko anga anganga l'ọ bụ onye m̄e guderu. Ọotu kwakakwaka l'ọ bụ ụlo ph̄erephere byaru. Mbụ l'iphe d̄u ẹji, o meshiru b̄e ikpe iya nmaru iya nmashia ya ike; k'ophu bụ l'ẹ too gbeshighehedu egbeshi ọdo.

²¹ O -rua mb̄oku ono b̄e Ojejoje a-h̄u ndu ojozi-imigwe, mesweshirunu àh̄h̄h̄ l'imigwe; h̄ukwaaphu ndu eze, n̄o l̄e mgboko àh̄h̄h̄. ²² Ee-rukobe ẹphe l'ẹkalanu l'ọ bụ ndu mkp̄oro, n̄o l'ọka mkp̄oro. Aa-tuchishi ẹphe l'ụlo-mkp̄oro. A -n̄o mgbam̄gbamu a bya ah̄u ẹphe àh̄h̄h̄. ²³ Ono bụ teke iphere a-d̄u ọnwa; anw̄u echibuhu; k̄ele Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kak̄ota-Ike a-b̄uru eze l̄e Ugvu Z̄áyonu m̄kwaphu l̄e Jerúsalemu. Ndu bụ ọguren̄ya mkp̄ukpu a-ph̄u ọdu-biribiri iya.

Egvu, eegude etu Ojejoje ẹpha

25 Nggube Ojejoje;
ọ bụ nggu bụ Nchileke mu.

Mu a-n̄odu at̄-li ngu at̄-li;
l'eku ẹpha ngu gude aja ngu ajaja.
K̄e l'i mewaru iphe d̄u biribiri.
Ịvudoshi ike l'iphe,
ị ch̄iru idzu iya teke ndiche;

² k̄e l'i mewaru mkp̄ukpu ono; ȳo b̄uru ikp̄ozu;
mbụ mee mkp̄ukpu,
a kp̄u-pheru ụpho-mkp̄uma mgburumgburu;
ȳo daburu ochobo.
Ẹke ndu ọhodo kp̄uru;
ȳo b̄uru ọkp̄o-mgbinyiku;
b'i mewaru; ȳo b̄uru ochobo;

ophu a byad̄u bya
akp̄u-kwazi iya ọdo jeye l̄e gbururu.

³ Ọ bụ iya a-kpata iphe ndu
nweru agburu-ẹhu a-n̄odu akwab̄e ngu ugvu.
Iphe, bụ mbakeshi ono,
mkp̄ukpu n̄tsua ya n̄;
b̄ukota ndu akirishi ono
awata ọkwabe ugvu.

⁴ Keshinu keshinu;
bụ nggu shi b̄utaru
a-gbabe-a-dz̄uru k̄e ndu ụkpa;
b̄uru nggu b̄u
a-gbabe-a-dz̄uru k̄e ndu
o ribudoru.

Ọ bụ nggu b̄u ụlo,
egbobutaje ndu oke ph̄erephere apa;
b̄uru nggu b̄u àḡu onye okpom̄oku ekpo;
k̄e l'uphere ndu akirishi ad̄uje
l'ọ b̄u ẹke oke ph̄erephere,
eme t'ọ nwutsua ụpho-mkp̄uma.

⁵ Mbụ l'ọ d̄ulephu l'ọ b̄u
okpom̄oku alj eveve.
Ọ bụ nggu emeje
t̄e ndu ọhodo, ada gv̄ugvu da b̄edengu.
Ọ bụ ẹge agu, shi l'urukpu
abyanyije okpom̄oku;
b̄u ẹge aabyanyije egvu ndu akirishi agu.

Aji, Ojejoje a-gbaru ndibe iya

⁶ Ọ bụ l'eli ugvu-a b̄e Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kak̄ota-Ike e-gude ọkpobe nri gbaaru iphe b̄u madz̄u eswe-iphe; gaaru ẹphe m̄e ndiche; mbụ shiaru ẹphe an̄, kat-sukpo m̄e m̄e katsukpo mma. ⁷ Ọ bụ l'eli ugvu-a b̄e ọo-n̄odu mebyishia ph̄ulaphula iphe ono, e gude ph̄ukputatsua iphe b̄u madz̄u; mb̄u ẹkwa, e gude ph̄u-chia iphe b̄u mbakeshi ono. ⁸ Oo-me ọnwu ta n̄he gbururu jeye l̄e gbururu. Mbụ l̄e Nnajiufu, b̄u Nchileke e-fucha onyemonye ọbule ẹnya-mini l'ẹnya. Iphe-iphere ono, e shi eme ndibe iya ono b̄e oo-me t'ọ gv̄ukota l̄e mgboko mgburumgburu. Ọ kwa iphe Ojejoje k̄furu ndono.

⁹ O -rua mb̄oku ono b̄e ẹphe a-s̄u: "Lenu! Ọ b̄ukpokwa Nchileke ayi nd̄o-ọ. Ayi tukoberu iya ishi; ȳo dz̄o ayi. Ọ b̄u Ojejoje nd̄o-ọ; ayi tukoberu iya ishi. T'ẹhu ts̄o ayi! T'ayi teje ẹswa l'ọ dz̄o ayi."

Aph̄u, a-n̄u ndu Móabu

¹⁰ Ojejoje e-gbochita ugvu-a. Obenu l̄e ndu Móabu b̄e aa-dz̄o l̄alalula l'ibe ẹphe ẹge ono, aadz̄oje ẹswa pyakapyaka l'ikp̄ozu ono. ¹¹ Ẹphe a-s̄usa ẹka lab̄u l'ọ b̄u onye egvu mini s̄usaru ẹka t'ọ gvua mini. Obenu l̄e Ojejoje e-me-e t'ekuku, ẹphe eku onw̄ephe b̄uru ts̄u-tokongu. ¹² Ọo-byatsuta ụpho-mkp̄uma ono, unu

kpuru ono; yọ buru ọkpo-mgbinyiku; l'akpo origodo
ono; mbụ mee ya; yọ zẹshihu yele ẹja aburu nanu.

Egvo Ajaja

26 O -rua mbọku ono; bẹ egvu, aa-gụ l'alị ndu Júda
bụ:

Ayi nweru mkpukpu, shihuru ike.

Nchileke bẹ gude ndzota
tụ-pee ya mgburumgburu
l'ọ bụ ụpho-mkpuma.

² Unu gụhaa ọnu-oguzo
mkpukpu ono ghebe iya ọnu.

Unu ghebe iya ọnu;
k'ọphu iphe bụ ndu, doberu ẹka ndoo;
mẹ ndu eegude ire ẹphe ẹka a-wuba.

³ Ii-kebe iya l'oma;
mbụ onye ono, obu iya nọ l'ẹke ị nọ;
kẹ l'ọ tukoberu ngu ishi ono.

⁴ Unu chiru ụkfu kwẹe Ojejoje jeyewaru;
kẹle Ojejoje, bụ Nchileke
bụ iya bụ Agbara-Mkpuma
ono, a-nọ jeyewaru ono.

⁵ Ndu atụ-li onwẹphe atụ-li; b'ọ lọ-tsutaru;
mebyishia mkpukpu,
eku onwiya ekuku;
mbụ; mee ya; yọ zẹshia l'alj;
yele ẹja atuko nanu.

⁶ Ndu e shi akpa ẹhu;
mẹ ndu, ẹ-te nwedu ẹge
ọ haru ẹphe
egude ọkpa adzo iya lulalula.

⁷ Ụzo, ndu doberu ẹka ndoo
eshi ayikoje ayiko.
Yọ buru nggube onye ono,
obu guru iphoro ono;
bẹ meru t'uzo ndu ono,
doboru ẹka ndoo ono kwọo akwọkwo.

⁸ Nggube Ojejoje;
ayi emekpelekwaphu iphe ekemu ngu kfuru;
shi ẹge ono ekoshi l'ọo nggu;
bẹ ayi chiru ụkfu kwẹe.
Iphe, anọduje ehe ayi uhere;
bụ t'ayi mee t'ẹpha ngu dee ude.

⁹ Obu ngu aduje mu l'enyashi;
o -be l'utsu; yọ dụ mu
t'a sụ lẹ mu phuru ngu.
Ọ bụ teke i kperu mgboko ikpe;
bẹ ndu ndiphe a-muta
iphe, bụ odobe-ẹka-ndoo.

¹⁰ Ndu ẹjo iya ono abujeru;
e -mekpooru nụ ẹphe
eze-iphe-oma;
ẹphe te gbe amutadu odobe ẹka ndoo.

Ẹphe -nọdukpoonu l'alị
ndu obu guru iphoro;
ẹphe emele-e iphe ẹ-te
vudodu nhamunha.

Ẹphe ta akpadu ishi lẹ Ojejoje ha nshinu.

¹¹ Nggube Ojejoje; ị haliwaru ẹka.

Ọ bụ; mẹ ẹphe te gbe phukwa iya.

T'ẹphe phunu ẹge okfu-ẹhu
ndibe ngu evube ngu ọku l'ẹhu;
t'iphere gude ẹphe.

Tẹ ọku, ị kwakoberu
kekwa ndu ọhogu ngu!

¹² Nggube Ojejoje; ọ bụ nggu
e-me tẹ nchị dụ ayi ndo.

Iphemiphe ọbule, ayi dụru ike mee;
kwa nggu bẹ meru iya ayi.

¹³ Nggube Ojejoje,
bụ Nchileke ayi.

Ndu ọdo shikwa
chihawa ayi;
obenu l'ọo nggubedua kpụu;
bẹ ayi abaru ẹja.

¹⁴ Ndu ono nwushihuakwaru; ẹphe ta anọhekwa.

Ẹphe bukotaakwa maa;

ẹphe ta alufutahe ọdo.

Ị hùrù ẹphe àhùhù;

mee ẹphe; ẹphe eyifu;

bya emee t'ẹ b'a anyatajẹhe ẹphe anyata ophu.

¹⁵ I mewaru ndu ndu alị ayi;
ayi aka l'igwe;

nggube Ojejoje.

I mewaru ndu alị ayi;

ayi aka l'igwe.

Nggube eshi ẹge ono mee;

ugvu aburu nke ngu;

nggube onye metsuaru

ókè-alj;

yọ kpịribekota akpịribe.

¹⁶ Nggube Ojejoje;

ọ kwa nggu;

bẹ ẹphe gbakfutaru teke

iphe tsuru ẹphe l'ẹhu.

Teke jihù ẹphe àhùhù;

bẹ ẹphe rakuru ngu.

¹⁷ Ọ bụ ẹge nwanyi, ime eme;

anọduje aghada;

l'echi mkpu;

bụ ẹge ayi shi dụ;

nọdu ngu l'ifu; nggube Ojejoje.

¹⁸ Ayi shi dụ ime; l'aswịkposhi

onwayi l'ẹke oome ayi ẹhuka.

E mekochaa; yọ dụ l'ayi muru iphòró;

kẹ l'ayi ta dụdu ike dzọ ndiphe;

ọphu ayi 'anudu ẹphe ndzụ.

¹⁹ Ndibe ngu, bu ndu
nwushihuwaru nu
e-mekochaa;
teta; ndukota ndzu odo.
Unube ndu nokotawa l'ili;
a-wu-lihu;
gude ehu-otso-ena kpoo gerugeru.
Ii-gude iji nchi-abohu guhaa uzo;
mgboko erufuta ndibe unu;
ndu ophu shi nwuhuhawa anwuhu.

Aa-dzo ndu Izurelu

²⁰ Ndu mu; unu tugbua wuba l'ulo unu je agu-chia onwunu ulo! Unu domia onwunu nwanshiji; jeye teke iphe eghu iya eghughu nshinu e-ghubu iya; ²¹ ke l'agha; unu lekwa-a! Ojejoje shiakwa eke, o bu eje alufuta; t'o bya ahua ndu mgboko ahuhu k'iphe du eji, epe mekotaru. Mgboko l'ophu e-rufutakota ndu e gburu, no iya nu; mbu e to dudu ndu e gbushiru, no iya nu, oo-domi edomi.

27 O -rua mboku ono; be Ojejoje e-gude ogu-mbeke, eye egvu; ha nshinu; shihu ike hua ejo agiyi ono ahuhu; mbu olo-swaa agwo ono; ejo agiyi ono, agwokishije onwiya agwokishi ono; mbu l'ejo anu, bu l'eze enyimu be oo-gbushi.

² O -rua mboku ono; be Ojejoje a-su: "T'unu gua egvu mgbo vayinu ono, emehu vayinu ntumatu ono. ³ O kwa mube Ojejoje eleta iya enya. Mu agba iya mini mkpukurmpuru. Mu eche iya nche: eswe l'enyashi; t'e b'o du onye e-mebyi iya nu. ⁴ Ehu te eghukwa mu eghughu. O -ruhuduru; e woru ogaramambo yele uke dochia mu uzo; mu adzole-e iya okpa sweta me a nodu l'ifu ogu; chiru epe ye l'oku t'oku kee. ⁵ Odumeka; t'ephe gbakfutale mu-a bya anodu te ndzu dzua epe; t'ephe byale-e te mu l'ephe chishia; t'okfu ba noheru mu l'ephe."

⁶ Uzo ifu, abyanu be eri Jekopu e-mekochaa gbabe ogvu. Mbu le ndu Izurelu e-mekochaa dzushia; bya atushia igu; mja mijia mgboko.

⁷ Iphe Ojejoje chiru iya; ?o ha l'o bu ophu o chiru ndu chiru iya iphe? ?E gbukporu iya nu ege e gburu ndu gburu iya nu? ⁸ Iphe o gude baaru epe mbà bu l'o haru; e tso epe ogu; kpa epe le ndzu. Yo buru ejo pherephere, shi l'uzo enyanwu-ahata b'o gude bya eruta epe. ⁹ O kwa ege-a be ee-gude nwefu Jekopu iphe du eji iya; yo buru iya bu l'iphe du eji, e nwefuru iya enweru ishi: M'o buru ogwepashia mkpuma enya agwa iya l'o bu gweru ndzu. Itso Ashera m'o bu enyanngweja insensu ta adudu ophu egvukwaduru nu.

¹⁰ Kele mkpukpu, a kpushiru; yo buru okpo-mg-binyiku be dabuwaru ochobo. Yo buru mbukobe, a kwafuru akwafu; mbu eke a haru; yo du l'o bu echi-egu. O bu eke ono be aanoduje eche eswi; buru eke

ono be epe adoje odu; l'atacha mkpekwo l'ekali-oshi. ¹¹ Teke ekali iya ono kposhuru nk; e gbushia ya. Unwanyi awaa ya nk; vuta je eshia ite; kele ndu-a bu ndu te nwe du egomunggo. Yo buru iya meru iphe imiko epe ta dudu Onye meru epe; ophu onwe du obu-imiko, o nwekwaduru l'eke epe no.

¹² O -rua mboku ono be Ojejoje e-shilephu l'onu Enyimu Yufurétusu tutua ndibe iya l'o bu onye atutu akpuru iphe l'eswa iya jeye le nggele Ijiputu. Mbu l'unube ndu Izurelu be aa-nodu atutu nanu nanu.

¹³ Mboku ono be ee-gbu oke upyoku. Ndu ono, no l'alí Asiriya ala l'iyi ono; me ndu ophu a kpuru le ndzu laa Ijiputu a-chiko a-byakota bya abaar Ojejoje eja l'ugvu ono, du no, no le Jerusalemu ono.

Aanmaru ndu Ifuremu okwa

28 Nshoo Sameriya, bu okpu-eze ndu, bu engumee le Ifuremu gude eku onwephe ono! Nshoo egiri okoko ono, anwawa anwanwa ono; mbu okoko ono, ama iphe du biribiri ono, a bya atukobe l'ishi nsuda ali, emehu iphe ndu mee yewaru ngweji! ² Lenu; Nnajiufu nwekwaru onye agburu-ehu no; yo shihu ike. O bu ege aka-mini atuje; mbu ege oke pherephere epeje mebyishia iphe; mbu ege oke mini achije; byaa utso; bu ege o-pali epe tua gbaa. ³ Okpu-eze, ndu bu engumee le Ifuremu gude eku onwephe ono be ee-gude okpa dzoo pyakapyaka. ⁴ Okoko ono, anwawa anwanwa ono; mbu okoko ono, ama iphe du biribiri ono, a bya atukobe l'ishi nsuda ali, emehu iphe be adulephu l'o bu akpuru oshi figu odungu, be bu madzu-phua ya eka o nodu erukwadu iya-a buwa t'o wata iya eriri.

⁵ O -rua mboku ono be Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike a-buru okpu-eze, egbu nwijnwii; bya aburu okpu, e-me te nwa ndibe iya ophu a kpu-phodoru le ndzu du ugvu l'enya. ⁶ O bu Nchileke bu onye a-nodu eyeru onye ikpe eka t'o kpee ikpe, du maa. Yo yeru ndu aluru mkpukpu ogu okpu-ikike t'ephe nwuphu ndu ohogu epe azu.

Ndu nkfuchiru Nchileke, ngunukaru mee

⁷ Ndu owaa akpokwaphu kakaka mee; mbu epe ngwaru mee, shihuru ike l'ada ebebeji. Ndu a chijeru Nchileke eja me le ndu nkfuchiru Nchileke ngwaru mee, shihuru ike l'akpo kulakula. Epe ngwaru mee mehu ririri. Mbu l'ephe ngwaru mee, shihuru ike l'ada ebebeji. Oobuje epe aphu aphu; epe l'akpo kakaka. Epe -ekfu okfu; epe ekfusweshi iya ekfusweshi. ⁸ Iphe bu teburu l'o ha be epe gbokotaru egbo l'eli iya; k'ophu bu l'e to dudu eke, ta dudu oyi oyi.

⁹ Iphe eshije epe l'onu bu: "?Bu onye be oome t'iphe oozi doo enya? ?Bu unwegirima, a mifuru onu l'era

tọ; mbụ ndu bụ-wokwadu-a b'a nafuru ephe era; ¹⁰ ke l'ọ kwa e -kfu; e kfukwata; a -tọgboru iya ephe ege-a; a tọgboru iya ephe ege-a; nwanshị l'ibiyiia ọwaa; nwanshị l'ibiyiia ọphu."

¹¹ Ọ kwa okfu ndu ọhodo yele okfu ndu ọha-ntsụ bẹ Nchileke e-gude kfuru yeru ndu-a: ¹² mbụ ndu ono, ọ sụru: "Eke-a bụ eke ẹhu a-dụ unu agu; tẹ ndu ike gvuru nọdukwa iya tuta ume." Obenu l'ephe ta ngaduru iya nchị. ¹³ Ọo ya bụ l'iphe Ojejoje ekfuru ephe a-buru e -kfu; e kfukwata; a -tọgboru iya ephe ege-a; a tọgboru iya ephe ege-a; nwanshị l'ibiyiia ọwaa; nwanshị l'ibiyiia ọphu; k'ọphu ephe a-nma l'onyia; daa; merushia onwephe ẹhu.

Mkpuma, gude Ugwu Záyọnu

¹⁴ Ọo ya bụ; t'unu nua iphe Ojejoje ekfuru unubẹ ndu mgbonu; mbụ unubẹ ndu ishi Jerúsalemu! ¹⁵ Unu anọduje ekfu: "L'unu l'anwuhu gbaakwaru ndzụ; unu l'alimaa abụwaru ikè. Unu asụ lẹ teke ẹjo ụboku ono a-bya b'ẹ to nwedu iphe oome unu; ke l'ọ bụ ẹjire bụ agbabe-a-dzuru nk'unu; ụgho aburu iphe unu egudeje kwachita onwunu." ¹⁶ Ọwaa iphe Nnajiufu, bụ Ojejoje ekfu: Ọ sụru: "T'e lekwa; lẹ ya atọgbookwa mkpuma lẹ Ugwu Záyọnu; mkpuma, a datawaru; mkpuma itso-ulo, vu oke aswa, e gude tọo ntọ-l'alị ụlo; yo shihu dundu. Onye tukoberu iya ishi ta byadu bya akwa izimana. ¹⁷ Ya e-me tẹ ikpe, dụ maa buru eri, eegude atọ ọkpa ụlo ono. Odobe-eka-ndoo aburu iphe eegude eme t'o vudo nhamunha."

Ẹjo-ire ono, unu gude ezeru ishi unu ono bẹ aka-mini a-za azaza. Ukporo mini ekpota eke ono, unu edomije onwunu ono. ¹⁸ Ndzụ unu l'anwuhu gbaru b'e mebyiwaru. Ege ono bẹ ike ono, unu l'alimaa bụ ono arushi-hu. Teke o-chi-gbaagbaa ono, kposwederu bẹ oo-chit-sushi unu. ¹⁹ Teke ọ byaleruphu bẹ oo-ruta unu tuga-bua; Iphe bụ utsu mkpukurumkpuru: eswe l'enyashi bẹ ọo-nodu ekposweje. Mbụ lẹ nwozi-a doru ẹnya bulephu egwu a-nodu atsujẹ iya; ²⁰ Oshi-azẹe hanuka nwanshị; k'ọphu bụ l'ẹ to dzudu tẹ madzụ machja on-wiya amachị. Ukpo apanuka gẹwengu k'ọphu-kpu onwonye. ²¹ Ojejoje e-zilihu ege o zilihuhawaru l'eli ugwu Perazimu. Ẹhu e-ghulaha ya eghughu ege o ghuru iya lẹ nsuda Gíbiyọnu. Oo-je ozi, oojeje; mbụ ozi, ẹ ta phudu ẹtu iya; mbụ ọo-rụ iphe ọoruje; mbụ iphe te nwedu nwunne, oomeje.

²² Nta-a bụ t'unu hakwaa mu oja ewena; ọdumeka bẹ ee-mekwa tẹ mkpa, a turu unu ka oshihu ike. Ọ kwa Nnajiufu; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike bẹ kfuru mu sụ mu l'a tū-buwaru l'ee-mebyishi alị-a kpamu.

Mmamiphe Nchileke

²³ Unu ngabe nchị nua olu mu! Unu gebekpodudu-phu nū iphe mu ekfu! ²⁴ Teke onye akọ okfu akọ eke

oo-mebe iphe; ọonoduje akọ ọkori ege ono l'ẹje tọo. Bulephu ọhakposhi alị yele araze iya bụ iphe ọda-bujeru l'eme tọo? ²⁵ Ọ kwa ọbuje onye akọ iphe rak-agee igbo; yọ ghaa ya akpuru dilu; ghaa ya akpuru kominu; ghaa witu l'ẹke eemebeje iya; ghaa balị l'ẹke aakoje iya; bya aghaa supelutu l'egu nk'ia. ²⁶ Ọ bụ Nchileke iya anọduje ekoshi iya iphe oo-me; bukwaru iya phụ anọduje akpọ-ziru iya ụzo, bụ: o -mee ya; yọ buru ọkpobe iya. ²⁷ Ẹ tee gudejedu mgboro-ígwè, eegude etsu balị; l'echi akpuru dilu. Ọphu eegudejedu ọ-gba-kperekpere, adzoshije-iphe ewe l'eli kominu. Akpuru dilu bụ oshi bẹ eegudeje etsu iya. Kominu aburu mgboro bẹ eegudeje etsu iya. ²⁸ Witu kwa etsutsu bẹ eetsuje iya; k'ọphu ee-gude iya meta buredi. Eetsuje iya; ishi erua ya alị; ọ bụ l'ẹ te egwejekwa nū iya rakaraka. ²⁹ Iphemiphe ọbule ono bukota Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike emeje iya. Iphe ọotubeje k'ememe dū biribiri; mmamiphe iya bẹ kpọru ẹka.

Iphe e-me Jerúsalemu

²⁹ Nshọo nggube Ariyelu; Ariyelu; mbụ mkpukpu ono, Dévidi shi buru ono! Unu agujeru afa ye l'afa. Unu agbaa aji, unu agbajẹ mgburumgburu duko ishi. ² Obenu lẹ Ariyelu bẹ mu e-me t'o je iphe-ẹhuka. Ọo-ra ẹkwa; gya aphụ. Ọo-dule mu phụ l'ọ bụ eke aakpoje ngweja ọku l'ẹnya-ngweja. ³ Mu e-keru ngu ọgu; kephee ngu mgburumgburu; kpua mgbodo gude kepheta ngu mgburumgburu. ⁴ Aa-lọ-tsuta ngu alị; k'ọphu bụ l'alị bẹ ji-nodu l'akabashị. Okfu ngu eshi l'ime eja atsụ rụmurumu. Mbụ l'ji-nodu l'alị ekfu l'ọ bụ ndu maa. Ọ bụ l'alị; bẹ ji-zẹ; olu ngu ọbu ada nwa ẹringe-ẹringe.

⁵ Ndu ọhogu ngu, ha igweligwe bẹ ee-me ephe adu l'ọ bụ udzudzu; a bya emee igweligwe ndu akirishi ephe etsuhu dududu l'ọ bụ ẹswa. Teke ono teke ono; mbụ e -je eekfu ⁶ bẹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike e-me pherekete. Oo-gude egbe-igwe; mẹ alị ọnma jijiji l'abya; ẹkemeke ọbule a-nodu ada gvugvugvu; mẹ oke pherephere; mbụ oke pherephere yele mini ẹghirigha; ọku, a-nodu enwu phophopho l'ekepyashi iphemiphe ọbule. ⁷ Ọ bụ teke ono; bẹ iphe bụ mbakeshi, etso Ariyelu ọgu a-wufuta; kụkposhilaha eke, a kpuru; yọ buru ọkpo-mgbinyiku; bya ekephee mkpukpu ono mgburumgburu. Iphemiphe e-melephu pyitokongu l'ọ bụ nrọ ẹnyashi. ⁸ Ọo-dụ l'ọ bụ onye ẹgu agụ; yọ rọo nrọ l'eri nri. Yọ bya etehu; ẹgu, agụ iya nū l'agukwa iya phụ. Ọo-dụ l'ọ bụ onye mini agụ; yọ rọo nrọ l'angụ mini. Yo tehu; ẹkpiri l'akpokwa iya phụ nkụ; kele mini ọbu agule iya-a ege ọogu iya. Ono bụ ọo-dụ igwe iphe bụ mbakeshi ono, etso Ugwu Záyọnu ọgu ono.

**Iphe, e-me ndu ẹ-ta angaduru
Nchileke nchi**

⁹T'ọ tufukwa unu ẹhu; dụ unu biribiri! Unu kpukwaa ishi; haa ọphu ọzo! Tẹ mee, unu ta ngudu gudekwa unu! Unu awata ọkpo kakaka l'unu ba ngu mee, eme ẹnya. ¹⁰Ojejoje meekwaru t'oke mgbenya tsu unu. O kwechiwaru unu ẹnya; unube ndu nkfuchiru Nchileke; kpuchiwa unu ishi; unube ndu aphu àphù; ¹¹kẹ l'aphu, a phukota ta dudu iphe ọ bu unu. Ọ dụ-a unu l'ọ bu okfu, e kfuru dee ya l'ẹkwo woru kechia. Teke i wokwanuru ẹkwo ọbu nọ onye maru ọgu ẹkwo; sọ iya byiko t'ọ nata gụa; iphe oo-kfu bu lẹ ya ta agụ-ghekwa iya; l'e kechikwaru iya ekechi. ¹²M'ọ bukwanu l'i woru ẹkwo ọbu nọ onye ta madu ẹge ọogu iya; sọ iya: "T'ọ nata ẹkwo-ọ; gụa." Iphe oo-kfururu ngu bu: "Lẹ ya ta makwa ẹge aaguje ẹkwo."

¹³Nnajiufu sọru: "Ndu-a bulephu eli-ọnu bẹ ẹphe nọ mu ntse. Yọ buru ọnu bẹ ẹphe gude akwabẹ mu ugvu; obu ẹphe anọdutsuaru ote-ẹnya. Iphe ẹphe gude abaru mu ẹja bu ekemu, madzụ tushiru. ¹⁴Ọo ya bu; l'ọ bu ugbo lanu bẹ mu e-mefua iphe e-te ndu-a ọkfu; dụ ẹphe biribiri. Ya -mee ya; ya emebaa ya ọdo. Mmamiphe ndu maru iphe bẹ a-la l'iyi. Ẹnya, ndu kwaru ẹnya kwaru emikashihu."

Ọ chiru ẹnya tu-pyoo l'uzo ifu

¹⁵Nshọo unube ndu ono, ejeje je ewohaaru Ojejoje idzu, unu achi l'ẹke dụ omi; ndu anọduje l'ochi l'eme iphe ẹphe eme l'ari: "?Bunua onye phuru unu? ?Bu onye a-ma?" ¹⁶Unu ewojueruru iphe kpo ishi akụ; yo gbe dụ l'ọ-kpu-ite yele ọra, o gude akpu iya hakọ. ?Ọ nweru teke iphe e gude ẹka mee a-nonyaa bya asu onye meru iya nọ: "Lẹ tọ bukwa iya meru iya." Tọo ite; ?ọo-sụ-ghe onye kpuru iya nọ: "Lẹ tọ dudu iphe ọ maru?"

¹⁷Ẹ tọ dukwa ẹge aa-nọ-bebe; ọswa, nọ l'ugvu ugvu Lébanonu aghọo alí emehuje iphe. Alí emehuje iphe aghọo ọswa.

¹⁸O -be mbọku ono bẹ ndu ada nkichi a-nutsua okfu, e deru l'ẹkwo ono. Ndu atsụ ishi a-phu ọzo l'ochi, gbaru tsabalangu ¹⁹Ndu dụ agu bẹ ẹhu a-tsọ ẹna l'ẹke Ojejoje nọ; ndu ta dudu ẹge ọ ha ẹphe a-nọdu l'ime onye nsọ kẹ ndu Ízurẹlu eme ẹswa. ²⁰Ndu akirishi a-chihu; ndu ajajẹ madzụ ewena ephushihu; ndu ẹnya ome iphe dụ ẹji aduje bẹ ee-gbugbushi; ²¹mbụ ndu egudeje ọnu mee t'ikpe nmaa madzụ; mee t'ọ koru onye agbaru madzụ ekebe l'ulo-ikpe; gude ẹjo ekebe nafu onye iswi dụ mma ikpe, gege aluru iya.

²²Ọo ya bu ẹge-a; ọwaa iphe o kfururu ọnu-ulo Jékọpu ndọ-ọ; mbụ Ojejoje ono, bu iya dzọru Ébirihamu ono. Ọ sọru agha: "Iphere ta a-byahedu bya eme eri Jékọpu ọdo; ọphu ifu abyadu agba ẹphe ọchi ọdo. ²³Teke

† Dít 29:4; Róm 11:8

ẹphe phuru unwegirima, yebe Nchileke a-nu ẹphe; bẹ ẹpha iya a-duru ẹphe lẹ nsọ. Ẹphe amaru l'onye nsọ kẹ Jékọpu bẹ dọphu nsọ. Biribiri Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu egude ẹphe. ²⁴Ndu ẹ te egvuduru egvuru l'iphe kẹ Nchileke a-bya aburu ndu ẹnya doru. Ndu nggumaphu ekweta iphe e kfururu; wata iya ememe."

Ọgba-ndzụ iphoro

30 Ojejoje sọru: "Nshọo unube ndu ono, bu ekwelekwewe ono; mbụ ndu anọduje eme iphe ta budu idzu mu; ndu ẹphe l'ibe ẹphe achije idzu ọburu nanu; ọbule ẹ tọ bukwa obu mu; ndu eme iphe dụ ẹji, iphe ẹphe emeje abujeru inmatonyi; ²Ndu wufuru lashia Íjiputu l'ẹ be ekfururu mu iya; ndu, bu Fero bẹ ẹphe ele ẹnya t'ọ gbaaru ẹphe mkpu; gbobudo ẹphe t'ẹ b'ọ dụ iphe e-me ẹphe; ndu gbabaru ndu Íjiputu l'ẹka tẹ ndzụ dzua ẹphe. ³Obenu l'egbochi, Fero a-nọdu egbochi unu bẹ iphere iya e-mekochaa dụ unu; mbụ l'agu ndu Íjiputu ono e-mekochaa tee unu ntụ l'ifu. ⁴A makwaru-a lẹ ndu-a bẹ ndu ishi ẹphe nọwa lẹ mkpukpu Zowanu; mbụ lẹ ndu ẹphe ziru ozi byarutawaru mkpukpu Hanesu. ⁵Obenu l'onymonye ọbule bẹ ee-mekota t'ẹphe buru ndu iphere guderu. Iphe kparu iya bu kẹ ndu ono buru ẹphe ọ-no-l'omu ono; ndu ta gbajeduru ẹphe mkpu; ọphu tọ dụ mkpa, ẹphe agaru ẹphe. Ọ bulephu iphe-iphere yele iphe ọta ọta bẹ ẹphe a-buru ẹphe."

⁶Ọwaa ozi, Nchileke ziru k'anegu-egbudu, nọ l'uzo ọhuda: "Ndu ono, e ziru ozi ono wuru je eswee alí iphe-ẹhuka yele njenwu-ẹhu; alí, oke agụ yele nne agụ bu; ikputu yele ogiji eburu iya. Ẹphe evuru ẹku ẹphe l'eli nkakfu-igara; bya egude inya-ivu vua iphe ẹphe nweru, ere ire ntumatu vujeru mbakeshi ono, ta gaduru ẹphe mkpa ono; ⁷mbụ evujeru ndu Íjiputu, ẹka ẹphe eyeje ta gajedu mkpa lẹ phuu. Ọ bu iya kparu iphe ya kuru ndu Íjiputu 'Eze ẹjo agiyi Ọ-nọ-l'oomu'."

Ndu kwefuru ikẹ

⁸"Jekwa je edeeru ẹphe iphe-a, mube Ojejoje ekfu-a edede l'ekwekwerekwe. Nggwu edekwaa ya phu l'ẹkwo-agwogwo; k'ọphu bukwanu; o -rua l'uzo-ifu; yọ buru iphe-ekebe, a-nọ jeye lẹ gbururu. ⁹Lẹ ndu-a bukwa ndu kwefuru ikẹ; bya aburu unwu ẹregede; mbụ unwegirima, ẹ to hedu ihee ọngabe nchi l'ọkwa, Ojejoje anmaru ẹphe. ¹⁰Ẹphe asuje ndu aphu àphù: 'Unu ba aphuhakwa àphù ọdo!' Ẹphe abya asu ndu nkfuchiru Nchileke: 'Unu ba phujehewaru ayi àphù iphe gbaru ayi l'ememe! Unu kfujeru ayi iphe atsọ ẹna anunu! Unu ghọ-chijeru ayi àphù aghọ-chi! ¹¹Unu haaru ayi ọzo! Unu gbeshiru ayi l'uzo! Unu ba abyahẹ bya ekfupheru ayi k'onye nsọ ndu Ízurẹlu!' "

¹²Ọo ya bu l'ẹge-a; ọwaa kwanu iphe o kfururu; mbụ onye nsọ ndu Ízurẹlu: "Keshinu unu jikaru ọnu ozi, mu

ziru unu; bya asụ l'ò bụ ọkpa-phe madzụ ẹhu bẹ unu e-shihu ike iya; bya aburu ẹregede bẹ unu mehuru emehu iya; ¹³ bẹ ẹjọ iphe ono a-buru unu upho-mkpuma, ha gagorongu; gbaru ọru; l'ada adada; e ji ekfua b'ọ dawaru teke ono teke ono. ¹⁴ Ọo-kukposhihu l'ò bụ ite-ura; gude ike ghakashia ya nanu nanu; k'ophu bụ l'ẹ ta byadu bya aphukpo m'ò bụ ibiribe iya e-dzu k'ò guta ọku l'ekfu; m'ò bụ t'e gude kwota mini lẹ nsukutu."

¹⁵ Ọwaa iphe Nnajiufu, bụ Nchileke, bya aburu onye nsọ kẹ ndu Ízurelu ekfu. "Unu daa onwunu uta; nọdu nwandoo; lakfuta mu. Unu bya akporu akporu l'ẹke mu nọ; aa-dzota-a unu. Unu -dalephu gbẹe bya atukobe mu ishi; ike anodu unu. Obenu l'ẹ to dudu iphe ono, nweru ophu unu meru. ¹⁶ Iphe unu gbe kfuchia bụ: 'Waawa; l'unu e-gude inya gbalashia.' Yọ buru iphe ono meru iphe unu a-gbalashi. Unu asukwaphu: 'Ayi anodu l'inya ọkpa-egwa gbalashia.' Ọo ya bụ lẹ ndu a-achị unu a-bukwaruphu ndu ọkpa-egwa. ¹⁷ Unu umadzu labu l'ukporo madzụ iri l'ime unu e-tsuje yaa; gbakashihu teke unu phuru onye lanu lẹ ndu ohogu unu. Unu gudewa ẹnya unu phụ umadzu ise lẹ ndu ohogu unu ono; teke a dū ise yee unu egvu; unu agbaa kpo ishi-akụ l'ò bụ mgboro ẹkwa-ohubama, e tuberu l'eli ugvu; mbụ l'ò bụ ntebalahu ẹkwa, akụ pẹpẹpe l'eli ugvu." ¹⁸ Obenu l'oo-nodulekwaa agụ Ojejoje t'ò meeru unu eze-iphe-oma. Oo-gbeshile-e phuru unu imiko; kele Ojejoje bụ Nchileke, ekpeje ikpe, dū maa. Onu-oma bụ k'iphe bụ ndu chiru ẹnya dobe l'ẹka ọono.

Iphe-oma, Nchileke e-meru ndibe iya

¹⁹ Unubẹ ndu Záyonu; mbụ unubẹ ndu bu lẹ Jerúsalemu; unu a-kwata-a gberuma. Oo-mekwaru unu eze-iphe-oma; mẹ unu raa ẹkwa raku iya! Ọ bulephu anunu, ọo-nụ iya; yọ za unu oku. ²⁰ Ọ -buru lẹ Nnajiufu e-me t'unu jee ntakfuru; bya emee t'unu jee iphe-ehuka; ẹ to domiheduru unu ndu o-zi-iphe; unu e-gude ẹnya unu gedegede phụ ẹphe. ²¹ ?Unu shiru ẹka-utara-o; unu shiru ẹka-ibyita-o; iphe nchị unu anodulephu anu l'azụ unu a-buru: "Ọ kwa ụzo ndo-ọ! Unu tsochita iya!" ²² Ọ bụ teke ono bẹ unu a-turu ogvu unu ono, e kfubekotaru mkpola-ocha ono. Unu aturukwaphu ntẹkpe unu ono, a wukotaru mkpola-ododo ono. Unu a-tu-tehutsua ẹphe atụ-tehu l'ò bụ mgbá ẹpho-unwanyi bya asụ ẹphe: "Unu gbeshi ayi l'ifu!" ²³ Ọ bụ teke ono bẹ Nchileke a-wata ọchiru unu mini; l'anmapyabe iphe unu meberu l'alị. Nri, aakota l'alị emehulaha emehu; bya ahakwaphu nshinu. Ono teke eswi unu a-wata ọkpa nri l'ẹke túsaru ẹhu. ²⁴ Eswi unu; mękpo nkakfụ-igara unu, ophu ejeru unu ozi ẹgu a-nodu ata ọkpobe nri; e gude mgboro-igwè, fọkashiru afokashi; mę shovelu akpakaru iya ẹphe. ²⁵ Mbọku ono, ee-gbu madzụ pyaapya ono -rulephu; mbụ

mbọku ono, ọlo-eli a-dashị ono; bẹ mini a-wata atsotso l'ugvu, ha l'eli; wata atsotso l'iphe bụ ugvu ugvu nshị, notsua nụ ha l'eli a-nodukwaphu atsọ atsotso. ²⁶ Iphoro k'onwa a-wata ọcha l'ò bụ k'enyanywu; anwu aka ochishi ike ugbo ẹsaa; karia ẹge ọochi nta-a; mbụ l'oo-nodu echi l'ò bụ anwu, chiru ujiku ẹsaa m'a chikobe iya achikobe; teke Ojejoje e-kfubetsua iphe l'ẹke o mekaru ndibe iya iphe; mee t'onya, o yeshiru ẹphe kposhihu.

Aphụ, aa-nụ ndu Asiriya

²⁷ Unu lenu; Ojejoje shiakwa l'ẹke teru ẹnya abya. Iphe-eghughu iya enwu taphutaphu l'ò bụ ọku; ẹge ono b'ò ọkpo tututu l'ò bụ ẹnwuru-ọku. Iphe jiru iya ọnu bụ oke iwe. Ire iya aburu ọku, enwu phophopho. ²⁸ Ume, ọotu dū l'ò bụ utso, byaru ugbo lanu bya awọ madzụ l'ẹkpiri. Iphe bụ mbakeshi b'ò yoru ayoyo lẹ nkata ọ-la-l'iyi. Yọ bya eworu iyagba-inya yeshia ọha nonu l'agba t'ò duphua ẹphe. ²⁹ Unu agulahaa egvu ẹge aaguje l'enyashi mbọku, unu agba aji, dū nsọ. Ẹhu a-nodu atsoshikota unu ẹna l'ò bụ ndu aphụ opu eje l'ugvu Ojejoje; mbụ l'ẹje lẹ Agbara-Mkpuma kẹ ndu Ízurelu.

³⁰ Ojejoje e-me tẹ madzụ nụ ẹge olu iya dū biribiri; mekwaphu t'ẹphe phụ ọkpehu iya l'ẹke o nyizita l'alị l'ẹke ẹhu-eghughu iya damudamu; oo-gudekwaphu ọku, enwu phophopho. Ọ-chikwaphu eze mini; gba oke agbagba; tūa oke aka-mini. ³¹ Olu Ojejoje a-chikashi ndu Asiriya nanu nanu. Oo-gude mgboro-eze iya chitsushi ẹphe. ³² Ọ bụ ẹge Ojejoje chiru ẹphe mgboro ono, o gude anu ẹphe kpaakfuu ono bẹ ẹge ndibe iya a-nọ lẹ nkwa; mę ogumogu. Ọ bụ Ojejoje l'onwiya a-lushi ẹphe ọgu; chia ẹphe gbaagba. ³³ Ishi iya aburu l'ẹke ọku taphutaphu b'e shihawaa dobeta. Onye e dobeturu iya bụ eze ndu Asiriya. Nsukutu, aakpoje ọku, nọ iya nū b'e mewaru; yọ dū ogvu; ha ụsa. Ume, Ojejoje tushiru iya a-phụ-nwu ọ-tata-kfukfu ọku, a-kpa nkụ yee; bya emee ya; yọ gbanwuhu ọku nwulaha phophopho l'ò bụ ọku nshị-egbe.

Nshọ ndu kporu obu yeru Íjiputu

31 Nshọ unubẹ ndu ono, agbajẹ ala Íjiputu t'a gbaaru unu mkpu; ndu, dakoberu inya; bya atukobe ugbo-inya ishi l'okfu ẹphe ha igweligwe; mę oke ọkpehu nọ ndu soja ẹphe, bụ ndu egudeje inya eje ọgu; ophu ẹphe ta kpa ishi Onye nsọ kẹ ndu Ízurelu ono; mbụ ophu ẹphe ta gbakfudu Ojejoje t'ò gbaru ẹphe mkpu. ² Obenu le yẹbedua bukwa onye maru iphe. Oowotajeru madzụ ntakfuru; ophu ookfujedu okfu laa azụ l'iphe o kfuru. Oo-gbeshi je ọgu l'ufu ndu eme iphe dū ejji; mękpo ndu anoduje eyeru ndu emesweshi iphe adudubaruba. ³ Obenu lẹ ndu Íjiputu bụ madzụ bẹ ẹphe bụ; ẹphe ta bụdu Nchileke. Inya

ephe; bẹ̀ bụ̀ anụ-ẹ̀hu; ẹ̀ tọ̀ bụ̀du maa. Ojejoje -sechia ẹ̀ka bẹ̀ ụ̀kfu a-kpọ-ọ̀ onye agba mkpu. Onye, a gbaru mkpu a-daa. Ẹ̀phe labụ̀ achịko kpolahu ugbo lanụ.

⁴ Ojejoje asụ̀ mu: "L'ọ̀ bụ̀ ẹ̀ge agụ̀ edeje ekiri; mbụ̀ ẹ̀ge ono, oke agụ̀ edeje ekiri teke o gburu anụ; m'ọ̀ -ruhuru e kukokota ndu eche aturu t'ẹ̀phe raaru iya ọ̀ra; bẹ̀ mkpu, ẹ̀phe echi te yekwa iya egvu. Ojejoje, bụ̀ Ọ̀karibe-Kakọta-Ike e-nyizita bya alụ̀ ọ̀gu l'eli Ugvu Záyoṅu; mę̀kpo l'edegerede ugvu ono. ⁵ Ọ̀ bụ̀ ẹ̀ge nwẹ̀nu anọ̀duje ebephe l'ẹ̀kfuna iya, bụ̀ ẹ̀ge Ojejoje, bụ̀ Ọ̀karibe-Kakọta-Ike e-gbochita Jerúsalemu. Oo-kpuchi-ta iya; nafuta iya. Oo-dobe iya ndzụ; dzọfuta iya."

⁶ Unubẹ̀ ndu Ízurelụ; unu latanụ̀ azụ̀ lakfuta onye ono, unu kwefuru ike ono; ⁷ kẹ̀ l'ọ̀ -rua mbọ̀ku ono bẹ̀ onyemonye ọ̀bule l'unu ha e-mekochakwaa jika nte mkpọla-ọcha ono yeke kẹ̀ mkpọla-ododo ono, unu gude ẹ̀ka iphe dụ̀ ẹ̀ji unu mee ono. ⁸ "Ndu Asiriya bẹ̀ ee-gude ogu-mbeke, ẹ̀ ta bụ̀du kẹ̀ madzụ̀ gbushikota. Ọ̀ bụ̀ ogu-mbeke ọ̀phu ẹ̀ ta bụ̀du kẹ̀ madzụ̀ mmanu bẹ̀ ee-gude gbushia ẹ̀phe. Ogu-mbeke ono bụ̀ iya a-chị ẹ̀phe ọ̀so; chịta unwu-okorọ̀bya ẹ̀phe ye l'ozị mkpọ-nyị-ẹ̀nya. ⁹ Agbarike ẹ̀phe a-da; l'ẹ̀ke ọ̀tsu egvu. Ndu ishi ndu soja ẹ̀phe -phulephu ẹ̀ge ọ̀gu ọ̀bu eje ala; bẹ̀ ẹ̀phe a-paru ẹ̀kwa-ọhubama ẹ̀phe tufashia; gbalashia." Ọ̀ bụ̀ iphe Ojejoje kfuru ndono; mbụ̀ onye ono, ọ̀ku iya nọ̀ lẹ̀ Ugvu Záyoṅu; bya akpọ̀be ọ̀-tata-kfukfu ọ̀ku lẹ̀ Jerúsalemu ono.

Onye eze, doberu ẹ̀ka ndoo

32 Unu lenu; o nweru eze, abyanụ̀ a-buru eze, doberu ẹ̀ka ndoo. Ndu ishi iya a-buru ndu ekpe ikpe, dụ̀ maa. ² Onyemonye ọ̀bule a-dụ̀ l'ọ̀ bụ̀ ẹ̀ke, aanọ̀duje ezeru pherephere; bukwaruphu ẹ̀ke, aanọ̀duje oke pherephere mini; dukwaphu l'ọ̀ bụ̀ nggele, at-sọ l'alị, mini ta nọ̀du; dukwaphu l'ọ̀ bụ̀ nwonyonyo oke ikelegvu, nọ̀ lẹ̀ kpọkpokirikpo alị. ³ Ono teke ẹ̀ tee kpuchihedu ndu aphụ̀ ụ̀zo ẹ̀nya. Ẹ̀ge ono bẹ̀ ndu anụ iphe lẹ̀ nchị awata ọ̀nga nchị. ⁴ Ndu iphe aduje ọ̀ku-ọ̀ku bẹ̀ iphe e-do-o ẹ̀nya. Ndu atsụ ntsụ ekfulahaa gbororo; kfulahaa iphe doru ẹ̀nya. ⁵ Ẹ̀ te kuhedu onye eswe onye a maru ẹ̀pha iya ọ̀do; ọ̀phu 'akwabehedu mkpọkoro madzụ̀ oke ugvu; ⁶ kẹ̀ l'onye eswe ekfuje mkpọkoro-okfu. Egomunggo iya bụ̀lephu iphe dụ̀ ẹ̀ji bẹ̀ ọ̀nọduje arị. Iphe ọ̀nọduje eme bụ̀ umere onye ta gụ̀bedu Nchileke iphe. Ẹ̀ge ono b'ọ̀ zisweshije kẹ̀ Ojejoje eziswe. Ndu ẹ̀gu agụ̀ bẹ̀ ọ̀ohaje; ẹ̀phe adaburu iphoro. Ẹ̀ to kejedu ndu mini agụ̀ mini. ⁷ Umere mkpọkoro madzụ̀ bụ̀lephu akirishi b'ọ̀ bụ̀je. Ọ̀ chije ẹ̀jo idzu o gudeje ọ̀gba ire gbushia ndu ụ̀kpa; mbukpo m'ọ̀ -ruhuduru iswi dụ̀ ndu ono ẹ̀ to nwedu ẹ̀ge ha ẹ̀phe ono mma l'iphe ẹ̀phe ekfu. ⁸ Ọ̀ bụ̀ ọ̀kpobe madzụ̀ achije ọ̀kpobe idzu. Yọ̀ bụ̀ru ọ̀huma, oomeje; bẹ̀ oogudeje vudoshia ike.

Unwanyi Jerúsalemu

⁹ Unubẹ̀ unwanyi ono, nọ̀ túsaru ẹ̀hu ono; unu gbeshi ngaberu mu nchị! Unubẹ̀ unwanyi ono, arị l'ẹ̀ tọ̀ dudu iphe abya unu ememe ono; unu nūduduaphu iphe mu abya ekfukfu! ¹⁰ A -nọlephu afa nọ-butu ọ̀do nwanshiji bẹ̀ unubẹ̀ ndu ono, arị l'ẹ̀ tọ̀ dudu iphe abya bya unu ememe ono a-wata ọ̀nma jijiji. Vayinu ta dūhedu nebyi, ọ̀o-miṭa. Ẹ̀ tọ̀ dūhedu iphe aawọta l'os-hi-omi lẹ̀ phuruphuru. ¹¹ T'ẹ̀hu nmakwaa unu anmanma; unubẹ̀ unwanyi, nọ̀ túsaru ẹ̀hu! T'ẹ̀hu nmakwaa unu kpakpakpa; unubẹ̀ unwanyi ono, arị l'ẹ̀ tọ̀ dudu iphe abya unu ememe ono! Unu tọfukwa ẹ̀kwa unu; chịta uwe-aphụ̀ gbakua onwunu l'ukfu! ¹² Unu kuru ẹ̀ka l'olu; † kwaa ẹ̀kwa iphe meru ẹ̀ke unu kọ̀ru ọ̀kfù; mę̀ mgbo vayinu unu; ¹³ mę̀ kẹ̀ alị ndu ibe mu, iphe furu iya nụ̀ bụ̀ ọ̀garama-mbo; mę̀ uke. Iye-e! Unu raa ẹ̀kwa iphe bụ̀ ụ̀lo, aanọ̀duje eme eswi-iphe; mę̀ mkpukpu-a, aanọ̀duje ada gvugvu aji-a! ¹⁴ Kẹ̀ l'ufu-eze ono; bẹ̀ ee-mekochaa kwafụ; mkpukpu ono, aatụ̀ okokooko ono adaburu iphoro. Ugvu Ofelụ̀ yeke ụ̀lo-eli nche, nọ̀ iya nụ̀ a-daburu ochobo gbururu jeye lẹ̀ gbururu; buri ẹ̀ke dụ̀ nkakfụ-igara-ọswa mma yeke ẹ̀ka eeche egbu mę̀ aturu; ¹⁵ gbururu jeye teke Nchileke ezitaru ayi ume iya. Teke ono echi-ẹ̀gu abulahaaru alị, emehu iphe; ẹ̀ke emehuje iphe abya ezee dụ̀ l'ọ̀ bụ̀ ikpuka. ¹⁶ Aa-wata okpe ikpe, dụ̀ maa l'echi-ẹ̀gu; odobe ẹ̀ka ndoo abya eburu l'ẹ̀ke emehuje iphe. ¹⁷ Nebyi, odobe-ẹ̀ka-ndoo a-mi bụ̀ lẹ̀ nchị a-dụ̀ ndo. Iphe e-koshi l'e doberu ẹ̀ka ndoo aburu l'ẹ̀kemeke ọ̀bule e-kuru jii; meje anmakfuru onyemonye ọ̀bule anmakfuru jeye lẹ̀ gbururu. ¹⁸ Ẹ̀ge ono bẹ̀ ndibe mu e-buru l'ufu ẹ̀ka ẹ̀phe butsua nchị adụ̀ ẹ̀phe ndo; tọ̀ dụ̀ iphe byaru bya eme ẹ̀phe; l'ẹ̀ke ẹ̀phe a-nọdu tọ̀ dụ̀ iphe adụ̀ akwakwa; ẹ̀phe l'atuta ume ¹⁹ Mbụ̀ l'igwe a-tụ̀ aka-mini gude tųpyashia eze ọ̀swa ono; tųpyashia mkpukpu ono l'ọ̀ ha; ²⁰ Ọ̀nu-ọma bụ̀ k'unubẹ̀ ndu akụ iphe unu l'iku nggele; mbụ̀ unubẹ̀ ndu haru eswi unu yeke nkakfụ-igara unu; yọ̀ túsaru ẹ̀hu.

33 Nshọo nggụ̀be onye mgbugbu-madzụ; l'ẹ̀be abụ̀ l'ọ̀ nweru onye gburu nggụ̀bedua! Nshọo nggụ̀be o-deru-oye; l'ẹ̀be abụ̀ l'ọ̀ nweru onye deru nggụ̀bedua ye! Ọ̀ kwa teke i haleruphu ogbushi madzụ; e gbua nggụ̀bedua. Teke i haleruphu oderu madzụ ye; e deru nggụ̀bedua ye.

² Nggụ̀be Ojejoje; menuaru ayi eze-iphe-ọma! Ayi aphakwa ishi ngu. Bujenuru ike ayi l'utsu mbọ̀ku-mbọ̀ku. Nggụ̀ adzoje ayi teke ayi eje ntakfuru. ³ Ọ̀buje; olu ngu -dalephu l'ọ̀ bụ̀ egbe-igwe; madzụ agbalashia. Teke i zilihuru ezilihu; iphe bụ̀ mbakeshi ag-

† Iphe e deru l'ẹ̀ke-a l'okfu Hibururu bụ̀ t'e tsua ẹ̀ka l'ọ̀kpoma, bukwanu iphe ọ̀ bụ̀ bụ̀ t'a kwaa ẹ̀kwa iphe meru nụ; m'ọ̀ kwanu ẹ̀ge ono, aachitaje ẹ̀ka kwẹe l'ukuvu teke iphe dụ̀ ẹ̀ji meru ono.

bakashihu. ⁴ Aa-kwa ephe okwata; lya ephe ege oyu aluje mkpekwo; mbu tapyaa ephe l'ọ bu igube.

⁵ Ojejoje be koshiru le ya paru eka; buru l'ime igwe. Oo-me te ikpe, du maa; me odobe-eka-ndoo ji le Ugwu Zayonu. ⁶ O bu iya bu onye e-me t'unu ngunu anguru l'ogbo nk'unu. Yo dzota unu okpobe adzota; mee unu t'unu maru iphe; kwaa enya. Otsu Ojejoje egvu aburu eku gbaaru unu.

⁷ Lewaru; ndibe ephe, okpehu no echitsukwa mkpegbe-ogu le woroworo. Ndu ephe ziru t'e mee te nchi du ndoo akwa ntumatu. ⁸ Eze uzo b'a hakotawaru eshishi; ndu ije te nwehedu uzo ono ophu ephe eshijekwadu. O dakawaru ndzu, ephe gbaru. Ophu o duhedu iphe a guberu ndu ekebe. Ophu o duhedu onye aakwabejekwadu ugwu. ⁹ Ali a-gu aphu gv. Lebanonu b'e meru iphe-iphere. Sharonu dulephu l'ọ bu echi-egu. BASHANU yele ugwu Kamelu ala ekwo kparakpara.

Okwa, Ojejoje anmaru ndu ohogu iya

¹⁰ Ojejoje suru: "L'ọ bu nta-a; be ya e-gbeshi egbeshi! O bu nta-a; be mu e-koshi le mu ha nshinu! ¹¹ Unu du ime eswa; yo buru egwoma iphe be unu a-mu. Ume, unu atu bu iya bu oku, e-ke unu. ¹² Odo bu le ndu ono a-vokposhihu l'ọ bu layimu, oku keru; mbu l'ọ bu ogvu b'e gbushiru kube; nwuru oku ye iya. ¹³ Unube ndu bu ote-nya; unu nukwa iphe mu meru! Unube ndu ophu bu ntse; unu makwaru l'agburu-ehu no mu!"

¹⁴ Ndu eme iphe du eji, bu le Zayonu be egvu gudeekwaru. Ndu ta du du iphe ephe guberu Nchileke be ehu anmanma gudeekwaru; su: "?Bu onye ole l'ayi ha be yele oku, enwu enwunwu e-buru? ?Bu onye ole l'ayi ha be yele oku, adzu gbururu jeye e-buru?" ¹⁵ O kwa onye emeje iphe vudo ntumu; l'ekfu iphe daburu adaburu; onye ajika onata uru, shi l'iphe a nataru l'ike; bukwaruphu onye esefuje eka l'ona eka-azu; onye ta angabejedu nchi teke aachi idzu ogbu ochi; ophu ookpuhajedu enya phu iphe bu iphe du eji. ¹⁶ O bu egbe onye ono a-nodu l'edegerede. Eke a-buru iya a-gbabe-a-dzuru bu le mkpuma, no l'eli eli ugwu. Eke ono be aa-nodu anu iya nri. Ophu oo-byadu bya achọ mini achochi.

Uzo ifu a-du mma

¹⁷ Nggubedua e-gude enya ngu phu ege onye eze ono du ugwu l'enya; bya amaa enya l'ali ono, lichiru ogologo ono. ¹⁸ Ii-gude oriri ngu jekota l'iphe bu iphe shi eye ngu egvu. Nggu asu: "?Bunua awe be onye ono, shi edeje ekwo ono nōhunu? Onye ophu e shi atuje akiriko; nu; ?buhunu awe; b'ọ nọ? Mbu; ?bu awe be onye ophu shi agu ọlo-mgbochi ogu nonua?" ¹⁹ E tji phuhedu ndu ono, shi ete aja onwephe ono odo; mbu ndu ono, okfu ephe du mgbalumgbalu; mbu ndu ekfu

okfu ohodo, te dodu enya. ²⁰ Ledudunu enya le Zayonu; mbu mkpukpu ono, ayi anoduje agba aji ono! Ii-gudewaru enya ngu phu Jerusalemu; mbu mkpukpu ono, bu: e -buru iya; nchi adu ndoo ono; bya adu l'ọ bu ọlo-ekwa, e-ta du du onye a-du ike aforibe iya aforibe; ophu madzu nwigbaleke-oma afo-lighedu itso iya afo-li. Ophu a gbadudu eri iya agbabu. ²¹ L'eke ono be Ojejoje a-buru Onyibe nk'ayi. Eke ono a-du l'ọ bu eke enyimu gburu barakata; nggele asa pete. Ophu o du du unwu ugbo-mini, e gude eku akpo eshi iya nu. Ophu kfutukfutu-enyimu eshidu iya. ²² Ke l'ọ bu Ojejoje bu onye ikpe nk'ayi. Mbu l'ọ bu Ojejoje aturu ayi ekemu; buru Ojejoje bu onye eze ayi. O bu ya bu onye a-dzo ayi ndzu. ²³ Eri, e shi kee nggube ugbo toshihuakwaru. Oshi, e gvuberu l'ugbo ono te keheduru ekeru. Ophu ekwa-ugbo ngu egesahedu egesa. Oo ya bu l'aa-luta iphe ha nshinu kee; mbu le ndu ngvuru a-lutatsua iphe. ²⁴ Ophu o du du onye bu le Zayonu a-su: "Iphe emekwa mu." Ege ono be aa-gukotaru ndu bu l'eke ono nvu l'iphe du eji, ephe mekotaru.

Aphu, aa-nu ndu ohogu Nchileke

34 Unu kpita ntse; unube mbakeshi nonu; unu bya anukpoduduphu! Unu gebekpoduduphu nchi; unube oha nonu! Te mgboko me iphemiphe obule nokota iya nukwa iya! Te elikoro me iphemiphe obule, shi iya nukwaphu! ² Ojejoje be avukwaru mbakeshi nonu ovuma. Oke ehu-eghughu iya b'ọ nyibekwaru ndu soja ephe l'ọ ha. Oo-me ephe aburu kpuru pyata. Oo-nwuru ephe ye t'e gbushia. ³ Ndu nk'ephe, e gbushiru egbushi be ee-tufashi etufashi. Odzu ephe awata oshi rongu; mee ephe atuko iphe bu ugwu tsongaa. ⁴ Mkpo-kpodo, no l'igwe l'ọ ha be e-phukashihu; akpamigwe agwo l'ọ bu ekwo. O bu ege ekwo vayinu, nwuru kpaa adashije l'oshi vayinu; mbu ege akpuru oshi figu, no l'oshi figu gbanwushihu adashije bu ege mkpo-kpodo a-dashi.

⁵ Ogu-mbeke ya b'a nowa l'imigwe baa ege oo-du. Lenu; oolawa yele ehu ndu Edomu; mbu ndu ono, bu ndu mu dobewaru mu e-gbushi. ⁶ Ogu-mbeke Ojejoje be mee ngu-goru angu-go. Eba nyakotaru iya gidigidi. Mee unwu-aturu yele mee eghu; me eba, no l'akpuru-ose ebyila notsua ya. Ojejoje abya ogba eja le mkpukpu Bozura; iphe ee-gbu egbugbu le Edomu ha nshinu. ⁷ Atsu be aa-chiko ephe l'iya gbushikota; mekpoo unwu oke-eswi; me ndu ophu bu okpalukpo. Ali ephe e-deru le mee; e gude eba iphe gwoo ivovoma ogwo eja. ⁸ Kele Ojejoje nweru eswe ogwata ugwo; bya enweru afa, okfu ugwo iphe du eji onye meru; t'ọ shi ege ono gbaaru ndu bu le Zayonu odzori.

⁹ Iphe, bu nggele ndu Edomu a-ghokota korota; ivovoma, no iya agho oku nshie-gbe. Ali ono l'ọ ha agho korota l'enwu phophopho. ¹⁰ Oku iya ta

anyihudu anyihu: eswe l'enyashi; ẹnwuru-ọku iya a-kpuchi jeye lẹ gbururu. Yọ bọru ochobo daburu ẹge ono shi l'ogbo sweru ọgbo. Ẹ tọ dudu onye byaru bya eshi ẹke ono ọdo. ¹¹ Ụkpọ-ngwere; mę ebyi a-na alị nnakọta; mbụ l'ọo mgbashi-ujiku mę ọphegu bụ iphe e-bu l'ẹke ono. Nchileke e-me Ẹdọmu; yọ daburu kę mmanu. ¹² Ndu oke amadụ ẹphe ta dọhedeu ẹke ẹphe enwekwaduru, bụ ẹke alị-eze. Ndu ishi iya l'ẹphe ha a-chihukota. ¹³ Mkpakparị a-kfụ l'oke ọlo, nọtsua ya nụ. Ẹgbara; mę uke aphua l'ọlo iya, a kpushiru ike. Iphe e-buru iya nụ aburu nkuta-ọswa; mę mgbashi-ujiku. ¹⁴ Ụnwu anụ, bu l'echi-ẹgu ẹphe l'a-chi-atapu a-chiko nọdu akpa ẹghirigha l'ẹke ono. Eghu-ọswa a-nọdu araku ibe iya l'ọra. Yọ bọru l'ẹke ono bę mgbashi-ujiku a-chotaru onwẹphe ẹke ẹphe a-nọdu tuta ume. ¹⁵ Mg-bashi-ujiku a-nọdu l'ẹke ono kpa ẹkfuna; tushia ẹkwa; kpua ya; bya ehee ya hetsee. Udele abya azajia ẹke ono nanụ nanụ.

¹⁶ Unu jenu elee ẹnya l'ẹkwo okfu Ojejoje; unu gụa iphe ndu ọwaa, e deru iya: Ụnwu iphe ono ta duka m'ọ bụ nanụ, ẹ ta anọdu l'ẹke ono. Ọphu ọ duka ọphu a-sụ l'okee ya; m'ọ bụ nyee ya ta nọdu iya; kę l'ọ kwa mbẹdua, bụ Ojejoje gudekpoo ọnu mu tuta ekemu l'ọ bụ ẹge ono bę ọo-dụ. Yọ bọru Ume mu a-nọdu erukobe ẹphe l'ẹkalanu. ¹⁷ Ọ bụ iya keshiru ẹphe alị. Ọ bụ iya gude ẹka iya tọkota iya iphe keshiaru iya ẹphe. Ẹphe e-buru iya gbururu jeye lẹ gbururu. Mbụ ẹphe e-buwaruru l'ẹka ono shi l'ogbo sweru ọgbo.

Ẹhu-ọtso-ẹna ndu a dzotaru

35 Echi-ẹgu; mę kpokpokirikpo alị, nọ iya nụ; bę ẹhu a-tso ẹna.

Echi-ẹgu a-wata ote ẹswa;
mehulaha iphe e meberu iya;
l'ọ bụ ẹke igu oshi jashiru.

² Mbụ; l'ọo-jashi l'igwe.

Ẹhu atsọo ya ẹna
tsoshikpoo ya ike;
l'oorua okwe kpua ya.

E mee ya t'ọ dọ biribiri
l'ọ bụ ugwu ugwu Lébanonu;

dọ biribiri l'ọ bụ
Ugwu Kamelu yele Nsuda Sharonu.

Ẹphe egude ẹnya ẹphe
phua ọdu-biribiri kę Ojejoje;
mbụ akpabiri kę Nchileke ayi.

³ Unu menua t'ẹka unu,
tsuru mę shihu ike.

Unu emee t'okpa unu,
anma kwękwękwę nguru anguru.

⁴ Unu kuru ndu obu ete etete:

"T'obu shihu ẹphe ike;
ẹphe ahaa ọtsu egvu;

lẹ Nchileke a-bya-a
ogwata ugwo iphe e meru ẹphe.
Ọo-bya t'ọ ya dzọo unubẹdua."

⁵ Teke ono; ndu atsụ ishi aphulaha ọzo.
Ndu nkichi anulaha iphe.

⁶ Teke ono; bę ndu ngvuru
a-wata ọdzo garamu garamu l'ọ bụ ele.
Ire atushihu ndu ẹ-te ekfudu okfu;
ẹphe awata ọkpo gerugeru.

Mini eshi l'echi-ẹgu
gbafuhu; wushilaha.
Nggele eshi l'oghęgu tsolaha atsotso.

⁷ Ẹja eveve, enwu phuraphura a-buru okpuru.
Alị, mini tahuru

agbafushihu; bętsuaru ẹke amụ amụmu.
Ẹke ono, nkuta-ọswa shi adọje ono;
bę bụ ẹswa e-fushi iya;
eji efushia ya;
aswara amishia ya.

⁸ A-bya atọo ya eze ọzo;
kulaha ya ọzo, dọ nsọ.
Ndu aasọ nsọ te eshidu iya.
Ndu a-nọdu eshi iya nụ

nwẹnkinyi
a-buleruphu ndu eshije iya nụ;
ọphu ndu eme eswe
'eshiswetadu ọzo ono.

⁹ Agụ ta anọdu iya;
ọphu ọ dudu anụ ọdo,
eri anụ, byaru bya eshita ẹke ono.
Ẹ taa phudu ẹphe l'ẹke ono.

Ọ bulephu ndu a dzotaru
bụ ndu a-nọdu eshi iya nụ.

¹⁰ Ndu ono, Ojejoje gbataru ono a-lata;
ẹphe aguru egvu lata Záyonu.

Ẹphe e-kpuru ẹhu-ọtso-ẹna gbururu jeye
l'ọ bụ onye kpu okpu eze.

Ote ẹswa; mę ẹhu-ọtso-ẹna
atuko ẹphe ẹhu naru.

Nggumaphu yele ude agbalashia.

Senákeribu eye ndu

Jerúsalemu egvu

(2 Eze 18:13-27; 2 Iphe 32:1-19)

36 Tọ dọ iya bụ; o rua l'afa kwe eze, bụ Hezekaya afa iri l'eno k'ọphu ọ wataru achichi bę Senákeribu, bụ eze ndu Asiriya byaru ọgu l'alị ndu Júda; bya achiko mkpukpu ẹphe l'ọ ha, bụ mkpukpu, a kpushiru ike lụa luta. ² Ya ndono; eze ndu Asiriya ono abya eshi lẹ mkpukpu Lakishi zia onye ishi ndu soja iya; yeru iya ndu soja, dọ igweligwe; bya asụ iya t'ẹphe jekfu eze, bụ Hezekaya lẹ Jerúsalemu. Onye ishi ndu soja ono ejerua bya je evudo l'iku mgbodzu okpuru ọzo eli, nọ l'uzo ono, l'eeshije eje l'ẹke aasaję uwe. ³ Yọ nọdu l'ẹke

ono; Ëliyakimu Hilikaya, bụ onye ishi l'ufu-eze; mę Shebuna, bụ o-de-ękwo; mę lę Jowa Ásafu, bụ onye nkwakọbe awụ-kfuta iya.

⁴ Onye ishi ndu soja ono abya asụ ęphe: "Unu je ekfuru Hezekáya ęge-wa: Ọwaa iphe ọkaribe, bụ eze ndu Asiriya kfulu: Ọ sụru agha: ?Bụ kę ngunu b'i gude adzuga ęge ono?" ⁵ Ịsuję l'i nweru ęregede k'ogu; mę ike, e gude alu ọgu; obenu l'ọ bukota mkpokoro okfu bę iikfu. ?Bụ onye b'i dakoberu gude ekwefuru yębe eze ndu Asiriya ikę? ⁶ Lenu nta-a; ọ kwa ndu Ịjiputu b'i dakoberu; mbụ Ịjiputu ono, bụ mkpọ-asęnyimu, abaję onye dakoberu iya nų l'ęka rųtungu; ye iya ọru. Ọ kwa ęge ono bę Fero, bụ eze ndu Ịjiputu emeję iphe bukpo ndu dakoberu iya nų. ⁷ Teke i sụkwannuru iya l'ọ kwa Ojejoje, bụ Nchileke unu bę unu dakoberu; ?tọ bụ-dunua Ojejoje ọbu bụ ọphu Hezekáya wofuru ęke aagwaję iya; mebyishia ęnya-ngweja iya; bya asụ ndu Júda mę ndu Jerúsalemu: 'T'ęphe byaję ọchi ęja l'ifu ęnya-ngweja-a?'

⁸ "Byakwaphụ nta-a tę nggu lę nnajiufu mu, bụ eze ndu Asiriya chizia idzu. Mu a-kpuru unu inya ise kpę ngu; m'ọ -bųru l'ii-dų ike ye iya ndu a-nọdu agba iya nų. ⁹ Ọdumeka; ?nanų ęge i riru l'ii-dų ike m'ọ -ruhuduru ọ bųru onye ishi ndu soja, ęnya iya katsụa alala lę ndu ishi ndu soja nnajiufu mu; bę ii-kpofu l'ifu m'ọ -ruhuduru i dakobe Ịjiputu t'a chę ngu ųgbo-inya; nų ngu ndu agbaję inya-ogu. ¹⁰ Ọdo bụ; ?i tubesu lę mu byaru otso alı-a ọgu tę mu lunwua ya lę Ojejoje ę-ba bụ ike mu? Ọ kwa Ojejoje gędegede ziru mu tę mu dzọru je l'alı-a mebyishia ya."

¹¹ Tọ dų iya bụ; Ëliyakimu yęle Shebuna; mę Jowa abya asụ onye ishi ndu soja ono ęge-a: "Byiko gude okfu ndu Áramu kfujeru ayibe ndu ozi ngu okfu; kę l'oodoje-wa ayi ęnya. Ba egudekwa okfu ndu Júda kfulu yeru ayi; kęle ndu nọ l'eli ųpho-mkpuma a-nọdukwa anų iya."

¹² Onye ishi ndu soja ono abya asụ ęphe: "?Bụ unu lę nnajiufu unu nwęnkinyi b'ọ dų unu lę nnajiufu mu ziru mu tę mu bya ezia ozi-wa? Ọ kwa unu lę ndu ono, nọ l'eli ųpho-mkpuma ono; mbụ ndu unu l'ęphe e-mekochaa ria nshį unu l'onu; ngųa mamini, unu nyiru; bę mu ekfuru iya." ¹³ Onye ishi ndu soja ono abya evu-do gude okfu ndu Júda rashia ya ike; sụ: "Unu nukwaa iphe o kfulu; mbụ ikelekfu eze ono; mbụ eze ndu Asiriya! ¹⁴ Ọwaa iphe onye eze ono kfulu: Unu be ekwekwa tę Hezekáya dephua unu. Ę tọ dzọ-ghekwa unu! ¹⁵ Unu be ekwekwa tę Hezekáya deta unu t'unu dakobe Ojejoje l'ęke ookfuru unu: 'Lę Ojejoje a-dzọta-unu. Lę mkpukpu-a ta alakwa l'ęka eze ndu Asiriya.'

¹⁶ "Unu ba angakwaru Hezekáya nchi; kę l'eze ndu Asiriya sụkwaru ęge-wa: 'Unu wufuta wụ-kfuta iya tę yęle unu doshia; k'ọphu onyenonu l'unu ha e-ri iphe shi lę vayinu iya; ria akpuru, shi l'oshi figu iya; ngųa mini, nọ lę węlu iya; ¹⁷ jeye teke ya a-bya eduta unu;

lashia alı, dų l'ọ bụ nk'unu ono; mbụ alı, witu nọ; mę ọphungu anọdu iya; alı, nri nọ; mgbo vayinu anọdukwa iya phụ.

¹⁸ " 'Unu be ekwekwa tę Hezekáya dephua unu; teke ọo-sụ unu lę Ojejoje a-dzọ-ọ unu. ?O nwejeru mbakeshi ọphu agwa alı ęphe dzọtajewaru l'ęke eze ndu Asiriya? ¹⁹ ?Bụ awe bę agwa ndu Hámatu yęle kę ndu Apadu nọ? Agwa ndu Sefavemu; ?ọ nọ l'awe? ?ęphe dųru-a ike dzofuta ndu Samériya l'ęka yębe eze ndu Asiriya tọ? ²⁰ ?Bụ agwa ole l'ime agwa ndu alı ono bę dųru ike dzọta ndu alı iya l'ęka iya? ?Bụ Ojejoje gbe a-dų-ghe ike dzọo ndu Jerúsalemu l'ęka iya? "

²¹ Ndu Júda ono, ookfu eyeru ono nọdulephu nwan-doo; ọphu o nwedu okfu, ęphe kfulu yeru iya; kę l'eze, bụ Hezekáya tųru ekemu; sụ: "T'ę b'ọ nwekwa onye eyeru iya onu."

²² Tọ dų iya bụ; Ëliyakimu Hilikaya, bụ onye ishi l'ufu-eze; mę Shebuna, bụ o-de-ękwo; mę Jowa Ásafu, bụ onye nkwakọbe atugbua jekfu Hezekáya. ęphe alawashia uwe ęphe; bya akọru iya iphe onye ishi ndu soja ono kfulu.

Aa-dzofuta Jerúsalemu

(2 Eze 19:1-13)

37 Onye eze ono mbụ Hezekáya anųlephu iphemiphe ọbule ono; bya alaa uwe iya tarara; bya achita uwe-aphụ yee; yọ bųru iya oje l'eze-ulo Nchileke. ² Yọ bya ezia Ëliyakimu, bụ onye ishi l'ufu-eze yęle Shebuna, bụ o-de-ękwo; mę ndu ọphu ka ọburu ọgurenya lę ndu achijeru Nchileke ęja; ęphe ha eyekota uwe-aphụ jekfushia onye nkfuchiru Nchileke ono, bụ Azáya Emọzu. ³ ęphe eje asụ iya: "Ọwaa iphe Hezekáya kfulu; ọ sụru: Ntanų bụ eswe iphe-ęhuka; mę eswe ọbaru madzų mba; bya aburu eswe, ome madzų iphe-iphere. Mbụ ọo-dųlephu l'ọ bụ unwu, yeru ishi tọ dųhe ume nne ęphe e-gude mųa ęphe. ⁴ O nweru ęge ọo-dų Ojejoje, bụ Nchileke ngu anųwa iphe eze onye ishi ndu soja ono kfulu, bụ onye nnajiufu iya, bụ eze ndu Asiriya yeru t'ọ bya ekfurushia Nchileke; mbụ l'ọo-baru iya mbà l'okfu ono, Ojejoje, bụ Nchileke ngu nųru ono. Ọo ya bụ t'i kfulu nų Nchileke l'okfu ęhu nwa ndu ọphu wafuru nų."

⁵ Yo be teke ndu ono, shi l'ęke Hezekáya ono byakfutaru Azáya; ⁶ Azáya asụ ęphe: "Unu je asụ nnajiufu unu ęge-a: 'Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: T'ę b'i watakwa ọtsu egvu l'iphe ono, i nųru ono; mbụ ekfurushi ono, ndu ozi eze ndu Asiriya kfulushiru ya ono. ⁷ Lekwaa; lę ya e-me t'ọ wata ọtsu egvu; k'ọphu bụ: ọ -nųa nwa kek-fukekfu; yọ gbaru lashia alı iya. Ya e-me t'e gude ogu-mbeke gbuwa ya l'alı iya gędegede.' "

⁸ Yo be teke eze onye ishi ndu soja ndu Asiriya ono nųru l'eze ndu Asiriya ta nọhedu lę mkpukpu Lakishi; yọ lashia azų je aphųa l'eze alųshiwa mkpukpu Libina ọgu.

⁹ Ya ndono; a bya ezia Senákeribu lẹ Tirihaka, bụ onye Kúshi; mbụ eze ndu Íjiputu bẹ yele ndibe iya adzọkwa abya iya ọlushi ọgu. Yọ nwa ya bya ezia ndu ozi sụ t'ẹ je ezia Hezekáya sụ iya-a: ¹⁰ "Iphe unu e-kfuru Hezekáya; mbụ eze ndu Júda ndo-ọ; unu sụ iya-a: Unu sụ iya t'ẹ b'ọ kwekwa t'agwa, ị tukoberu ishi dephua ngu; l'ọ sụru ngu l'ẹ tọ dudu iphe e-me tẹ Jerúsalemu laa eze ndu Asiriya l'ẹka. ¹¹ Ọ kwa l'ị nuru-a ẹge eze ndu Asiriya emeje ndu mkpukpu ọdo; mbụ l'ọ gbugeje ẹphe l'ẹphe ha. Nggubedua; ?l'ji-wa-a? ¹² Iphe bụ mbakeshi ono, ochechoroche mu pẹ gbushikotaru ono; agwa ẹphe ono; ọ dzọfutaru ẹphe tọ? Mbụ agwa ndu Gozanu; mę kę ndu Háraru; mę kę ndu Rezefu yele kę ndu Ídenu, bụ ndu shi nọdu lẹ Telasa. ¹³ ?Bụ awe bẹ eze ndu Hámatu nọ nta; mę eze ndu Apadu; mę eze ndu Sefavemu; mę lẹ kę ndu Hena yele kę ndu Iva?"

Hezekáya ekfu anụ Nchileke

¹⁴ Tọ dọ iya bụ; Hezekáya abya anata ndu ono, e ziru ono ẹkwo; bya eworu iya gwa. Guebetsua ya bahu l'eze-ulo Nchileke je eworu iya súsaa l'ifu Ojejoje. ¹⁵ Hezekáya abya aguru nụ Ojejoje; sụ iya: ¹⁶ "Nggube Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; nggube Nchileke kę ndu Ízurẹlu; onye aba-eze iya nọ l'eli cherobimu. Ọ bụ ngu nwęnkinyi bụ Nchileke, nwekota alị-eze ndu mgboko mgburumgburu. Ọ bụ nggu meru igwe mee mgboko. ¹⁷ Ngabę nchị nggube Ojejoje, nųkpoduduphu. Kpuha ęnya ngu ẹphe labụ phųkpoduduphu. Gebekpoduduphu nchị nwa okfu, Senákeribu ziru t'a bya egude kfurushia nggube Nchileke, nọ ndzụ. ¹⁸ "Nggube Ojejoje; ọ bukwa oswi-okfu l'eze ndu Asiriya gbushikotawaru ndu-a; mebyishikota alị ẹphe; ¹⁹ bya achikotawaru agwa ẹphe yekota l'ọku; kę l'ẹphe ta bụdu ọkpobe iphe. Ọ bụ nkụ; mę mkpuma, madzụ gude ẹka mecha bẹ ẹphe bụ. ²⁰ Nta-a; nggube Ojejoje, bụ Nchileke ayi dzọoru ayi l'ẹka iya; k'ọphu iphe bukpo ndu alị-eze l'ọ ha, nọkota lẹ mgboko a-maru l'ọ bụ ngu nwęnkinyi; nggube Ojejoje bẹ bụ Nchileke."

Adada Senákeribu

²¹ Tọ dọ iya bụ; Azáya Emọzu abya ezia ozi t'ẹ je ezia Hezekáya; sụ iya: "Ọwaa iphe Ojejoje; mbụ Nchileke kę ndu Ízurẹlu ekfu ndo-ọ. Ọ sụru: Keshinu i kfuru mu okfu Senákeribu, eze ndu Asiriya; ²² ọwaa iphe mube Ojejoje kfuru l'okfu ẹhu Senákeribu: Unwegirima Záyonu achị unu ọchi; tọ dọ iphe ẹphe guberu ngu. Unwegirima Jerúsalemu ekwe l'ishi l'ishi l'ẹke ịigba ọso ndzụ. ²³ ?Bunaa onye shi ekfuru mu ririri-a; mbụ; onye shi ekfurushi mu-a? ?Bụ onye b'i ba okfu; mbụ; bụ onye b'i keru ęnya? Ọ kwa mube onye nsọ kę ndu Ízurẹlu! ²⁴ I ziru ndu ozi ngu; ẹphe abya ekfuaru mu ririri. Nggu abya asųkwaphu l'ị chiwa igweligwe ugbo-inya ọgu

ngu je anọdu l'ọnungonu eze ugvu. Mbụ l'ị nyiruwaru ọnungonu ugvu Lébanonu. Oshi sida ndu ọphu katsụa ogologo b'i gbutsushiwaru; jeyekpo l'oshi payinu iya ndu ọphu katsụa mma; bya ejeruwa ẹke ọ katsụa l'eli; mę l'ẹke ọswa iya katsụa ọdu mma. ²⁵ Mbụ l'ị tųshiwaru wẹlu l'alị ndu ọdo; bya angwa ya mini; l'ị dzọkotaru ọkpa l'iphe bụ mini, nọsua lẹ nggele, nọ l'alị ndu Íjiputu; ẹphe atashihukota.

²⁶ "Mbụ; ?tji nubudua ya: L'ọ bụru teke teru ęnya bẹ mu kfuru l'ọ bụ ẹge ono bẹ ọo-dụ; mbụ l'ọ bụru lẹ teke ndiche bẹ mu chiru idzu iya. Yo be nta-a; mu abya emee ya ememe; mbụ mee; nggu eworu mkpukpu, a kpųshiru ike mebyishia; yọ bụru ikpo mkpuma. ²⁷ Ndu bu iya nụ, bụ ndu ike ta nọdu; b'i mewaru; ẹphe ta mahę ụzo eshishi iya. Mbụ l'ị mewaru; ẹphe ta mahę iphe ẹphe eme ememe. Ẹphe abya adu l'ọ bụ iphe a kuru l'okfu; l'ọ bụ iphe ruru iru ọphungu; mbụ dọ l'ọ bụ ẹwu, furu l'eli ikfọlo, anwụ chigbushiruru l'ẹ b'ọ viribe eviribe.

²⁸ "Obenu lẹ nggubedua bẹ yebe Nchileke maru maghee ngu amaghe. Ya maru teke ịidugaru adugaru; maru teke ịilufu alufu; bya amaru teke ịibata abata. Ya maru ẹge iitsutaberu iya ẹka l'ọkpoma. ²⁹ Keshinu i gbe adajiru mu ndaji; mbụ; k'ọphu ẹjo iphe i kfuru mu ruwaru mu lẹ nchị bẹ mu a-bya eworu ịkokoro dzube ngu l'imi; woru mkpųrukpu-ígwe ye ngu ọnu l'ọ bụ inya. Mu e-mee ngu t'ị shikwaphu ụzo ọphu i shiru teke ị bya lata azụ.

³⁰ "A -bya lẹ nggubedua; Hezekáya; ọwaa iphe a-buru ngu iphe-ọhubama: Afa-a bụ iphe, daru ẹda bẹ ịi-nọdu eri. Afa, tso iya nụ bukwapu iphe shi l'iphe daru ẹda ono; bẹ a-bụ nri ngu. O -be l'afa k'ęto ya; kọkwaa okfu; kpata iphe ị kọru iya. Gbaa mgbo vayinu; ria akpuru, e-shi iya nụ. ³¹ Mbụ ẹge-a; nwa ndu, a-phọdu nụ lẹ ndu Júda ono bẹ agbabe ọgvu l'ime alị; bya amishia nebyi l'elikoro; ³² kę l'oo-nweru nwa ndu a-phọdu nụ lẹ Jerúsalemu. Ndu, wafuru l'ọgu a-phọdu lẹ Ugwu Záyonu. Yọ bụru Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike egude ẹge ọ phų-be iya l'ẹhu mee ya.

³³ "Ọo ya bụ; ọwaa iphe Ojejoje ekfu l'ẹhu eze ndu Asiriya. Ọ sụru: 'Lẹ ya taa bahukwa lẹ mkpukpu-a; ya taa gba m'ọo akfụ lanụ l'ẹke-a. Ẹ too gudekwa iphe mgbochita abya iya l'ifu. Ọphu ndu soja iya akpadu iya ose-ọgu. ³⁴ Oo-shikwa ọphu o shi lashia. Ọ -bụru mkpukpu ọwaa b'ẹ too yekwa ishi eyeye lẹ phuu. Ọ bụ iphe mube Ojejoje kfuru ndono. ³⁵ Sụ; mu a-gbaru mkpukpu-a ọdzori dzọo ya l'okfu ẹpha mu; mę okfu ẹpha Dévidi, bụ nwozi mu! "

³⁶ Tọ dọ iya bụ; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Ojejoje atųgbulephu jeshia l'ọdu soja ndu Asiriya; je egbushia ụkporo unu ndu soja ugbo ụkporo l'ẹto l'unu ẹbo l'ụkporo iri. Ya ndono; e tehushia l'ųtsu; odzu azęwa rękperekpe. ³⁷ Tọ dọ iya bụ; Senákeribu, bụ eze ndu Asiriya afọkashia ọlo-ékwa iya; yọ bụru iya alala. Yọ

lashia Nínive je anọdu. ³⁸ Yo be ujiku lanụ; yọ nọdu l'agwa nte iya, aza Nịsuroku; ụnwu iya, ẹpha ẹphe bụ Adurameleku; yẹ Sharéza eje egude ogu-mbeke gbuta iya tụa. Ẹphe egbuebe iya gbaru lashia alị Araratu. Ya ndono; nwatibe iya; mbụ Esahadonu abya aburu eze l'ozori iya.

Hezekáya bẹ iphe eme

(2 Eze 20:1-11)

38 Teke obu bẹ iphe-ememe gudejeru Hezekáya; k'ọphu ọ phọduru nwagengụ m'ọ nwụhu. Onye nkfuchiru Nchileke, eeku Azáya Emọzu ejekfube iya je asụ iya: "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Jikobekwa ufu ngu; kẹ l'ijibyaakwa anwụhu; i tii kakwa mma l'iphe ono, eme ngu nụ ono."

² Ya ndono; Hezekáya abya aghachi ifu l'oshi-ẹpotọ iya; bya ekfuru nụ Ojejoje; sụ iya: ³ "Nggube Ojejoje; nyatakwa lẹ mu gude ire-lanụ jeeru ngu ozi; bụru onye obu gụru iphoro l'ẹke ị nọ; bẹ mu bya emekwaaphu iphe dụ maa l'ifu ngu." Hezekáya arashikpoo ẹkwa ike.

⁴ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Azáya; sụ iya: ⁵ "Je ekfuru Hezekáya ẹge-a: Ọwaa iphe o kfuru; mbụ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ nna ngu Dévidi: Mu nyakwaru iphe i kfuru mu; bya aphụwa ẹnya-mini ngu. Mu e-me t'ị nọfua afa iri l'ise. ⁶ Ọdo bụ lẹ mu a-dzọ ngu dzọ mkpụkpu-a l'ẹka eze ndu Asiriya. Mu a-gbataru mkpụkpu-a.

⁷ "Ọwaa iphe-ọhubama, mụbe Ojejoje e-me koshi ngu ndọ-ọ; t'i gude maru lẹ mu e-me iphe mu kweru ụkwa ememe. ⁸ ?Ị phuru nwonyonyo ono, nọ l'iphe ono, e meru, eegudeje enyikobe ụlo Éhazu ono? Ya e-tsula nwonyonyo ono azụ ntụ-ọkpa iri."

Nwonyonyo ono atsula azụ ntụ-ọkpa iri l'ẹge o shi ha ogologo.

⁹ Ọwaa bụ iphe Hezekáya deru; mbụ eze ndu Júda l'iphe-ememe ono metsuaru iya; yọ kọrohu.

¹⁰ Mu sụkwaru: "Bụ nta-a, ọ bụkwadu mu-a l'ikoro-a; bẹ mu egbe gbakwofu; mbụ e gbe nyakwota mu anyakwota?"

¹¹ Mu abya asụkwaphu; mẹ mu te gega aphụheduna Ojejoje ọdo l'alị ndu nọ ndzụ. Mbụ mẹ mu ta g'aphụhedu madzụ ọdo; mbụ ndu bu lẹ mgboko-a; bẹ mu l'ẹphe t'aga anọhedu.

¹² E kpufuru ndzụ mu; l'ọ bụ onye kpufuru ụlo ụnwu-eswi; mbụ phụfu ndzụ mu ẹge onye akpa iphe aphụfuje iphe ọ kpaghewaru. Ọ gbabufuwaru ndzụ mu ẹge onye ekwe ẹkwa agbabufuje eri l'iphe

o gude ekwe ẹkwa teke ọ kpaghewaru ẹkwa. Mbụ shita l'eswe jeye l'enyashi b'ọ meje; mu l'ala maa alala.

¹³ Mu akpọkotaje mkpu jeye nchi abọhu. Ọ tapyashije ọkpu, nọ mu l'ẹhu l'ọ bụ agụ. Mbụ tsube l'eswe jeye ẹnyashi; b'ọ meje; mu anwụhu anwụhu.

¹⁴ Mu arakọtaje l'ọ bụ mgbashi-ujiku; zụkota l'ọ bụ okpuru-iyakoko; mbụ zụkota l'ọ bụ kpirihoho. Mu lewaru ẹnya l'igwe; ẹnya atsuwa mu ụbo. Mu asụ: Byiko Nnajiufu; gbanuaru mu mkpu l'iphe-ẹhuka-a, mu eje-a!

¹⁵ Ọ bụ; ?bụ ngunu bẹ mu e-kfu?

Kẹ l'ọ kfuwaru mu l'ọ bụ yẹbedua pakfutaru mu iphe ọwaa. Mu a-wata ome odo jeye teke mu a-nọ-bebe; kẹ iphe-ọnikiri-a, mu eje.

¹⁶ Nggube Nnajiufu; ọ kwa egbe iphe-a; bẹ madzụ gude buru. Yọ bụkwaru iya phụ; bẹ mu gude nọdu ndzụ nta-a. Byiko; menua tẹ mu kọrohu; menua tẹ ndzụ dzua mu!

¹⁷ Ọ bụ-a oswi-okfu; l'ọ bụ t'ọ duru mu lẹ mma; bẹ mu gude jee egbe iphe-ọnikiri ono. Ishi iya aburu l'i yeru mu obu; bya atụko iphe ẹji mu l'ọ ha ruru ye l'azụ bya anafuta mu l'alị maa.

¹⁸ Mẹ ndu nọwa l'alị-maa; te etukwa ngu ẹpha. Ọphu ndu nwụhuwaru anwụhu 'agụkwa egvu gude aja ngu ajaja. Ọphu ndu e kpochiwaru; 'elehekwa ẹnya ire-lanụ ngu.

¹⁹ Ọ kwa ndu, nọ ndzụ; bụ ndu a-jaghe ngu ajaja ẹge mu aja ngu iya ntanụ-a. Iphe, bụ ọgbo ọphu nọnu ekfujeru ọgbo ọphu tso ẹphe l'ị bụ onye evudoshije ike l'iphe i kfuru.

²⁰ Ojejoje e-me-e tẹ kọrohu. Mu e-gude ngwa-egvu;

gwa egvu gude jaa ya
ajaja l'eze-ulo Nchileke
jeye mboku nka-ezekuna nke mu.

²¹ Azáya kfuwaru sụ t'e meta akpuru oshi figu tsua
etsutsu debetsua Hezekáya l'iphe-etsetse ono,
tsakashiru iya ono; t'ọ kposhihu iya.

²² Hezekáya bya aji; sụ: “?Bukpo ngunu bu iphe e-
me nu te mu maru le mu e-mekocha-a bahu l'eze-ulo
Nchileke odo?”

Ndu ozi, shi Bábyilonu

39 Ọ bụru teke ono be Merodaku Baladanu, bu eze
ndu Bábyilonu ederu ekwo nu t'a bya anu
Hezekáya; bya eyekwaru iya ya phụ iphe t'e gude bya
iya ajiji; ke l'ọ nuru l'iphe shi eme iya; yọ kawaa mma.
² Hezekáya gudekpoo ẹhu-otso-ena nata ndu ono, e
ziru ozi ono; bya ekoshi ẹphe iphe nokota l'ulo-eku iya;
mbụ koshi ẹphe mkpola-ocha yele mkpola-ododo;
mekpo ẹgiri iphe eshi mkpo yele manụ, du mma; me
ngwa-ogu iya l'ọ ha; mekpọ iphemiphe obule, bu ẹku,
no l'ulo-eku iya. Mbụ l'ẹ to dudu iphe no l'ufu iya; m'ọ
bu iphe no l'alị-eze iya l'ọ ha, Hezekáya te koshidu ndu
ono.

³ Tọ du iya bu; Azáya, onye nkfuchiru Nchileke bya
ejekfu eze, bu Hezekáya bya aji iya: “?Bụ ngunu be ndu
ono kfuru? ?Bụ awe be ẹphe shi bya nke ngu?”

Hezekáya asụ iya: “Ha! Ẹphe shikwa ẹke teru ẹnya. Ọ
bukwaru Bábyilonu be ẹphe shi bya mu ajiji.”

⁴ Azáya aji iya: “?Bụ ngunu be ẹphe phuru le nke
ngu?”

Hezekáya asụ iya: “Ẹphe chikokwa iphemiphe obule,
no le nke mu phukota. Ẹ to nwedu iphe mu nweru en-
weru ophu mu te koshidu ẹphe.”

⁵ Tọ du iya bu; Azáya abya asụ Hezekáya t'ọ nua iphe
shi Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike l'onu. ⁶ Ọ sụru: “O
nwekwaru teke ee-mekochaa chiko iphemiphe obule,
no le nke ngu; me iphemiphe obule ono, nna ngu
oche phe setaru dobe, no jeye nta-a ono vua lashia
Bábyilonu. Ẹ to dudu m'ọo nanu ee-wophodo. Ono
iphe Ojejoje ekfu ndono. ⁷ Ẹge ono be aa-haru unwu
ngu ndu ke unwoke; mbụ ndu a mutaru ngu be ee-ru-
ta tugbua; ẹphe eje aburu ndu a haru akpuraku nodu
le k'eze ndu Bábyilonu.”

⁸ Hezekáya asụ iya: “Iphe ono, Ojejoje kfuru, i byaru
bya ekfua ono dukwa mma.” Iphe o gude kfua ẹge ono
bu l'ọ riru: “Le mkpa ta akpadu; nji ta aji teke mu nok-
wadia ndu.”

Aadu ndu ke Nchileke ike

40 Unu dunua ndibe mu ike!
Unu dua ẹphe ike!

Ono iphe Nchileke unu ekfu ndono.

² Unu kfuwaru ndu Jerúsalemu okfu belebele.

Unu emee t'ẹphe maru
l'ozii-ike ono, ẹphe eje ono;
be gvwaru nu.

L'a gwawaru ẹphe nvu
l'iphe du ẹji, ẹphe meshiru.
L'ewere, ẹphe nataru l'eka

Ojejoje

hakwa l'ọ bu iphe du ẹji, ẹphe meru;
mbụ l'ọ ha l'ọ bu iya ugbo labu.

³ O nweru onye echi mkpu; sụ:

“Unu waaru Ojejoje ọzo l'echi-egu.

T'a chikwaaru Nchileke eze ọzo l'echi-egu. †

⁴ Ẹke, du nsuda nsuda;

e nwuchikota iya enwuchi.

Iphe bu eze ugvu;

me ugvu nshii;

a kpọ-zekota iya.

Ẹke, du nsukutu-nsukutu;

a razee ya t'ọ yiko ayiko.

Ẹke du

nkwoğodo-nkwoğodo;

e mee ya t'ọ daburu pongu;

⁵ K'ophu ee-kpuha odu-biribiri Ojejoje t'a phụ iya.

Iphe bu madzu a-phu iya;

kele Ojejoje gudewaa onu iya kfua ya.”

⁶ O nweru olu, suru:

“Te mu chia mkpu!”

Mu aji iya:

“?Bụ mkpu ngunu;

be mu e-chi?”

Yọ sụ mu: “Te mu sụ l'iphe,

bu madzu dukota l'ọ bu ẹgbudu.

L'ọ bu ẹge ono, ẹgbudu

amaje ono bu ẹge madzu

amaje.

Oduje l'ọ bu igu oshi, no l'egu.

⁷ Ẹgbudu -nwua kpaa; igu iya erishihu

teke Ojejoje tushiru ẹphe ume.

Ishi iya bulephu le madzu bu ẹgbudu.

⁸ Mbụ l'ẹgbudu -nwuje kpaa;

igu iya erishihu.

Obenu l'okfu Nchileke ayi

a-no gbururu jeye.” ††

⁹ Je evudo l'eli eze ugvu;

nggube Záyonu, byaru

ozii-oma.

Nggube Jerúsalemu,

byaru ozi-oma;

wolia olu chia mkpu!

Wolia olu; ba atsukwa egvu!

Kfuru mkpukpu, notsua

le Júda-a:

† Mát 3:3 †† 1 Pyit 1:24-25

“Nchileke unu ndọ-ọ!”
¹⁰ Unu lekwa! Nnajiufu,
 bụ Ojejoje gudekwa ike l'abya.
 Ọ bụ ike iya; bẹ oo-gude chĩa.
 Unu lekwa! Obunggo; nọkwa iya l'ẹka;
 ọkfu ugwo etsoru iya.
¹¹ Ndu awụ etso iya nụ;
 bẹ ọonoduje eche l'ọ bụ onye eche aturu.
 Ọ nọdu achikobeje unwu
 aturu ono heru l'ẹka;
 mbụ ọo-nmakube ẹphe l'ọkpoma iya.
 Ẹge ono bẹ ọo-nọdu atoje
 nwehu edu ndu ọphu he nwa.
¹² ?Bụ onye ụjẹwaru ike gbaa
 ẹka okophoro gude tịa
 mini, nọ lẹ mgboko atùtù;
 m'ọ bụ gude nkwo-ẹka tọo akpamigwe l'ọ ha?
 ?Bụ onye ụjẹwaru ike
 kpokoo udzu, nọ lẹ mgboko lẹ nkata;
 m'ọ bụkwanu pata eze ugvu
 tịa l'iphe aatùje ẹra iphe;
¹³ ?Bụ onye tujeru Ojejoje iphe oo-me?
 ?Bụ onye kpọ-zijeru iya ụzo;
 sụ iya l'owaa bụ iphe oo-me?
¹⁴ ?Bụ onye bẹ Ojejoje
 jejekporu ọkpata ishi iphe?
 ?Bụ onye zijeru iya ụzo
 ọphu bụ ọkpobe iya?
 ?Bụ onye b'ọ bụ;
 mbụ onye ziru iya iphe ọ maru;
 mbụ bụ onye koshiru iya
 ụzo, oo-shi t'iphe doo ya ẹnya?
¹⁵ Ishi iya bụlephu l'iphe bụ mbakeshi gbaa
 mgburumgburu halephu
 l'ọ bụ mini, tadaru l'efere.
 Iphe a gụberu ẹphe bụ-a
 udzu, nọ l'iphe aadaje iphe.
 Ẹke, bụ ikfuli; bẹ ọotuje
 l'ọ bụ onye atụ udzu.
¹⁶ Mbụ l'oswa, nọ l'ugvu ugvu
 Lébanonu te dzukwa
 ọburu nkụ oye l'ọku.
 Ọphu anụ, nọkota iya nụ
 'edzkwaphu t'e gbushia ya
 gude gwooru Ojejoje
 ngweja-ukfuru.
¹⁷ Iphe bụ mbakeshi ta dudu
 iphe ẹphe bụ l'ifu iya.
 A gụberu ẹphe iphe
 mmanu; mbụ l'iphoro
 ka ẹphe nshinu.
¹⁸ ?Bụ onye bẹ unu a-tụkporu Nchileke yeru?
 ?Bụ egbe ntekpe ngunu
 bẹ unu a-sụ lẹ yele iya bụ iphe lanụ?

¹⁹ L'a -bya l'iphe a kpuru akpukpu;
 onanu bụ onye eme nka kpuru iya.
 Yọ buru onye akpụ ụzu,
 akpụje mkpọla-ododo
 wuru iya mkpọla-ododo;
 bya emetaru iya
 gwogirigwo mkpọla-ocha.
²⁰ Onye, akpakpọ ukpa;
 k'ọphu ẹ tọ dudu ike anụ
 Nchileke egbe iphe ono;
 ejeje afọta oshi, te eridu
 avurukpa; je achọo onye emenwu nka ẹhu;
 yọ bya apyiaru iya ntekpe,
 ta byadụ afọfu afọfu gvuberu iya.
²¹ ?Unu ta mahaadụ tọo.
 ?Unu ta anubudua ya?
 ?Te kfubuaru iya unu
 shitakpoo lẹ mbụ tọo?
 ?To dodua unu ẹnya ẹge
 e gude tọo ntọ-l'alị mgboko tọo?
²² L'ọ nọ l'aba-eze iya l'ephekerephe;
 nọghata eliphe mgburumgburu.
 Ndu, nọ iya nụ ahakọtajele
 iya phụ l'ọ bụ unwu ogu.
 Eligwe b'ọ gbasaru l'ọ bụ nchanwụ;
 bya eworu iya gesaa l'ọ bụ
 ụlo-ékwà t'e buru l'ime iya.
²³ Ndu bụ ishi bẹ oomeje
 ẹ tọ dudu iphe ẹphe abụ.
 Yọ bya emee ndu achi
 mgboko-a ẹphe aburu iphe-mmanu.
²⁴ Ọobuje; aanodukwadia akụ iya;
 aanodukwadia adza iya;
 ọonodukwadia agbabe akwara;
 yọ phụ ya ọnu; yọ nwụa kpa;
 oke pherephere abya eruta iya l'ọbu ẹswa.
²⁵ Onye nsọ ono jiru; sụ:
 “?Bụ onye bẹ unu a-turu iya yeru?
 ?Bụ onye bẹ unu ekfu lẹ yele iya ha?”
²⁶ Palinua ẹnya lekota igwe.
 ?Bụ onye meshiru
 iphemiphe ọbule ndu-wa?
 Mbụ onye ono, meru
 igweligwe mkpọ-kpodo avoshia;
 bya ekutsua ẹphe ẹpha l'ẹhu l'ẹhu.
 Yọ buru ike, ha nshinu,
 o nweru; mę agburu-ẹhu, ha nshinu,
 o nweru b'ọ gude mee
 tọ dụ mkpọ-kpodo ono;
 m'ọo nanụ ephuhujenu.
²⁷ Unubẹ ndibe Jékọpu;
 ?nanụ ẹge ọ dụ bẹ unu ekfu egbe okfu ọwaa?
 Unubẹ ndibe Ízurelu;

?bụ ngụnu kparu iphe
unu agụ aphụ?
Kẹ l'unu ekfu lẹ Ojejoje
ta aphụjedu iphe-ẹhuka, unu eje;
tọo kpa ishi tẹ ya meeru
unu iphe gbaru unu.
28 ?Unu ta mahaadụa tọo?
?Unu ta anụbua
lẹ Ojejoje bụ Nchileke,
a-nọ jeye lẹ tutu yoyo?
Yọ bụru iya meru
mgboko jeye l'ẹke o jebekotaru.
Ike ta agvụdu iya;
ọphu ụvo agvụdu iya;
ọphu ọ dudu onye
amakọta-gheru ẹge
iphe doberu iya ẹnya.
29 Oomeje; tẹ ike dū onye meji tọfuru;
bya emee t'ụvo dū onye
ụvo ta nọdu.
30 Ụnwu ọgbo lanụ ono;
bẹ ike agvụjekwa;
ndu kẹ ụnwu okorọbya
evukota iphe daa;
31 obenu lẹ ndu chịru ẹka
kwẹe lẹ Ojejoje;
bẹ ike a-nọdu aka akaka l'eje.
Ẹphe a-gba ẹbà l'ọ bụ ugo.
Ẹphe a-gba ọso;
ike ta agvụ ẹphe.
Ẹphe ejee ije;
nkwo ta atsụ ẹphe ume.

Onye a-nọdu eyeru Ízurelu ẹka

41 “Unubẹ ndu bunyabe
eze ẹnymu;
unu nọdukwa
nggujinguji l'ifu mu!
Tẹ iphe bụ mbakeshi
rụkotakwa ẹhu!
T'ẹphe kpịritakwa
bya ekfua!
Mbụ t'ayi l'ẹphe je
edzuda l'ulo-ikpe!
2 ?Bụ onye jeru je
akpalia onye doberu
ẹka ndoo l'uzo
ẹnyanwu-ahata;
mbụ onye abụjeru;
ọ -halia ọkpa; yo mekputa.
Mbụ lẹ Ojejoje ewojeru
mbakeshi ye iya l'ẹka;
bya akapyabetsua ndu eze ẹka.

O gudeje ogu-mbeke mee ẹphe;
ẹphe adụ l'ọ bụ ẹja;
gude akfụ gbakashia ẹphe;
ẹphe ephekashihu l'ọ bụ ẹsua,
pherephere ephe.
3 Ọ chije ẹphe ọso; ejeru l'ifu l'ifu.
Ọphu ọ dudu iphe eme iya nụ.
Mbụ eshitsua ụzo,
ọkpa iya ta túbua.
4 ?Bụ onye meru iphemiphe
ọbule ono; mee ya meghaa.
Mbụ shitakpoo lẹ
mbụlembu; b'ọ bụje;
ọgbo ọwaa swegee;
yo kua ọgbo ọdo;
ẹphe abya eswee.
Ọ kwa mbẹdua, bụ
Ojejoje bẹ meru iya nụ;
mbụ mụbe onye ivuzọ;
bụru onye ikperazụ!”
5 Ndu bunyabe eze ẹnymu
phụwaru iya; egvu egude ẹphe.
Ndu bu l'ẹka mgboko
jebekotaru anmakọta anmanma.
Ẹphe awurita abya l'ifu.
6 Onyenọnu l'agbaru ibe iya mkpu.
Ẹphe l'ekfuru ibe ẹphe:
“Obu kakwa ngu akaka!”
7 Ndu eme nka
l'adụkpelephu ndu
akpụ-uzu mkpọla-ododo ike.
Ẹge ono bẹ onye ọphu
egudeje ọngu eme iphe;
yọ kwọ tẹnengu
ekfukwaruphu onye
ọphu edzekfufe iya edzekfu;
Ọ -nọdu; yọ sụ onye
ọphu agbajẹ iya ọku
gude dzekfua ya:
“Ọ dụakwa mma!”
Yọ bya egude nturu
kpọpyabe ntẹkpe ono
l'iphe t'ẹ b'ọ kpọ-buhu daa.
8 A -bya lẹ nggubedua bụ
Ízurelu, bụ nwozi mu;
mbụ nggube Jékọpu;
onye mu gude ẹka mu fọta;
mbụ nggube eri Ébirihamu, bụ ọnya mu;
9 mu jekporuru l'ẹke mgboko
jebeberu je eduta ngu.
Mbụ; ọ bụru lẹ mkpọro
mgboko l'ẹke kakọtatsua
ote ẹnya bẹ mu jeru je ekua ngu.
Mu sụru ngu:

1 I bụakwa nwozi mu.
 Mu fọtawaru ngu;
 ophu mu enwufuhekwa ngu.
 10 Oo ya bụ; ba atsukwa egvu;
 kele mu nokwa-a swiru ngu.
 Te meji ba atofukwa ngu;
 ke l'ọ kwa mu bụ Nchileke ngu.
 Mu e-me t'ike nọdu ngu;
 mu a-gbaru ngu mkpu.
 Mu e-gude ẹka-utara mu
 ono, mu egudeje mee
 iphe nhamunha he ngu.
 11 Iphe bụ ndu etsuru ngu
 ẹka l'okpoma;
 be iphe-iphere e-gude;
 "Iyi; me kpurupyata aburu
 ke ndu aturu ngu okfu.
 12 Mbụ; l'ii-chọ ndu ohogu ngu; tii phụ ẹphe.
 Ndu etso ngu ogu ta
 dudu iphe ẹphe a-bụ le phuu.
 13 Ishi iya aburu l'oo mbedua
 bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke ngu;
 onye sekpu ngu l'eka-utara ngu;
 su ngu t'e b'i tsukwa egvu;
 le mu a-gbakwaru ngu-a mkpu.
 14 Ba atsukwa egvu; nggube
 oru-ishi, bụ Jekopu;
 mbụ nggube nwiphe bụ Ízurelu;
 ke l'ọ bụ mbedua gededede
 a-gbaru ngu mkpu."
 Ono bụ iphe Ojejoje kfuru ndono; mbụ onye ono,
 dzoru ngu ndu ono; bya aburu Onye nsọ ke ndu
 Ízurelu.
 15 "Lenu; ya e-me ngu t'i buri
 iphe, e gude etsu witu;
 mbụ iphe bụ k'ophungu; l'atsụ nkọ;
 bya enweru ézé.
 Iphe bụ ugvu be ii-tsu tolitoli;
 gwee ya egwegwe;
 mbụ mee ya; yọ buri ntụ.
 16 Ii-phushi ẹphe;
 pherephere abya ephekata ẹphe.
 Mbụ atakawuka
 pherephere ephekashia ẹphe.
 Obenu le nggubedua
 a-nodu ete eswa l'i nọ Ojejoje l'eka.
 Ege ono b'ọ bukwapu
 Onye nsọ ke ndu Ízurelu ono;
 be ii-gude kua onwongu.
 17 Ndu ukpa me ndu ẹ to
 nwedu ege ọ ha ẹphe achọ mini angungu.
 Ophu ẹphe aphudu iya.
 Ire kpokotaru ẹphe nkụ
 l'eke mini agụ ẹphe.

Obenu le mbedua,
 bụ Ojejoje a-za-a ẹphe oku.
 Mbụ le mbedua, bụ
 Nchileke ke ndu Ízurelu ta ahadu ẹphe.
 18 Mu e-me t'enyimu gbafuhu
 l'eli chafuchafu ugvu;
 nwogvu anodutsua
 le nsuda, notsua l'eke ono.
 Mu emee te echi-egu
 butsuaru okpuru;
 kpokokirikpo ali aburu
 eke anodu amụ amumu.
 19 Iphe mu e-ye l'echi-egu bụ oshi sida;
 yele oshi akeshiya;
 mekpọ oshi mitulu yele oshi olivu.
 Mbụ mu e-woru oshi payinu;
 dzaa le kpokokirikpo ali
 yele oshi firu yele
 oshi sipuresu be mu
 a-chiko dzakota iya;
 20 k'ophu ndu madzụ a-phụ; bya amaru;
 gbu ya igo; yo doo ẹphe enya
 l'ọ bụ Ojejoje gude ike iya mee iphe-a;
 mbụ l'ọ bụ Onye nsọ ndu
 Ízurelu be meru iya dobe."
 21 Ojejoje sukwaru:
 "T'unu byanụ bya echia okfu."
 Eze ndibe Jekopu suru:
 "T'unu byanụ atukahụ iya.
 22 Unu je achita agwa unu
 t'ẹphe bya ekfuaru ayi
 iphe e-me nụ.
 Ẹphe ekfuaru ayi iphe mehawaru nụ;
 k'ophu ayi e-gbu iya igo
 maru iphe oo-mekochaa buri.
 O dudu; unu ekfuwaruru
 ayi iphe e-mekochaa mee.
 23 Unu karu ayi iphe e-me l'ifu;
 k'ophu ayi a-maru l'unu
 bụ agwa, ere ire.
 Unu menua iphe;
 m'ọ bụ iphe du mma;
 m'ọ bụ iphe du ẹji;
 k'ophu ẹhu a-nmahu
 ayi anmanma; egvu egude ayi.
 24 Obenu l'iphe-iphoro gbe kanu unu.
 Ege ono be iphe unu eme ta
 dukpodua ophu bukpo iphe l'ilile.
 Onye hataru unu be meru ahuma.
 25 Mu jewaru je akpalia onye
 shi l'uzo isheli; yọ byawa.
 Oo-nodu l'uzo
 enyanwu-ahata kpo-kua ẹpha mu.
 Onye ono a-tsụ ndu ishi l'otumu;

mbụ dzọo ẹphe ẹge ọ-kpụ-ite adzoje ụra.
²⁶ ?Bụnua onye ole kfuru iphe-a
 l'ọdungu ọdungu rụ;
 k'ọphu ayi a-maru iya?
 ?Bụ onye phụhawaru
 iya l'ọ bụ àphù k'ọphu

ayi a-sụ:

'L'ọ kwa iya ire-lanụ?'
 Ẹ tọ dukwa madzụ
 nwigbaleke-oma,
 kfujeru iya nù;
 tọ dụ onye phujekpooru iya nù l'àphù;
 ọphu ọ dudu onye, nujeru
 ọnu-mini okfu unu.

²⁷ Ọ bụ mbèdua vuru ụzo sụ Záyọnu:

'T'ọ lekwa ẹphe ndọ!'
 Mbụ; ọ bụ mu yeru onye
 jeru je ezia Jerúsalemu

ozi-oma ono.

²⁸ Mu leru ẹnya; ọphu ọ dudu m'ọo onye lanụ;
 mbụ ẹ tọ dudu m'onye lanụ
 l'ẹphe a-kpọ-zigheru mu ụzo.
 Ọphu ọ dukwaphu onye
 azajẹ mu mẹ mu jia ẹphe aji.

²⁹ Lenu; ẹphe chikowa
 bụkotaru iphe-mmanu!

Iphe ẹphe eme
 bụkwaruphu iphe-mmanu.
 Mbụ l'agwa ẹphe ono
 bụkota pherephere;
 bụru iphe-iphoro."

Onye ozi Ojejoje

42 Ojejoje sụru:

"L'owaa nwozi mu,
 bụ onye mu eye adudu;
 mbụ onye mu fọtaru;
 bya aburu onye bụ
 ẹhu-ọtso-ena mu.
 Mu wowaru ume mu yeya l'ẹhu.
 Oo-koshi iphe bụ mbakeshi
 iphe bụ ikpe, dụ maa.

² Ẹ too jedu ọra ọra;
 ọphu oojekwa ochi mkpu.
 Ọphu o jekwa iya arara
 lẹ woroworo.

³ Mbụ l'ekperema,
 e yeru ọru; b'ẹ t'ọ nyajidu;
 ọphu ọophunykwa
 owu iphe-ọku, enwu ẹswereswe.
 Oo-gude ire-lanụ koshi
 iphe bụ ikpe, dụ maa.

⁴ Ike ta agvukwa iya;

ọphu ẹhu 'ejihukwa iya oyi
 jeye teke ikpe, dụ maa a-bya
 anguru anguru lẹ mgboko.
 Yọ bụru l'ekemu iya
 bẹ ndu bunyabe eze ẹnyimu
 a-nọdu a-tụ ume atụ-kobe."

⁵ Ọwaa iphe Nchileke, bụ Ojejoje ekfu; mbụ onye
 ono, bụ iya meru eligwe l'ọ ha bya eworu iya tọsa;
 onye bụ iya meru mgboko l'ọ ha; mękpowaru
 iphemiphe ọbule, nọ iya nù; bya anụ ndu bu iya nù
 ume, ẹphe atụ; bya eworu ndzụ; nù ndu ejephe l'ime
 iya.

⁶ "Ọ kwa mụbe Ojejoje
 eku ngu l'ogbodo iya.

Mu e-sekputa ngu l'ẹka.

Mu e-me t'i nọdu;
 bụru onye, mu lẹ ndu
 mgboko e-gude gbaa ndzụ.

Nngu abụkwaruphu ndohodo iphoro.

⁷ Nngu emee t'ẹnya sahu ndu atsụ ishi;
 bya emee t'a tufu ndu a turu mkpọro;
 mbụ mee ndu nọ
 l'ẹkpuru-ochi lẹ mkpọro t'ẹphe lufutakota.

⁸ Ọ kwa mbèdua bụ Ojejoje.

Yọ bụru ẹpha mu ndono gẹdegede!

Mu te ewokwaru ugu,
 a kwabẹ mu nù onye ọdo;
 ọphu mu te me te wota
 ajaja, e gega anọdu aja mu
 jalahaa ntẹkpe, bụ iphe
 e gude ẹka pyishia.

⁹ Lekwa-a; akahụ iphe a sụru
 l'oo-me meekwaru.

Mu l'ekfuwa k'ophungu.

Mbụ lẹ mu ekfueodukwaru
 iya phu unu ẹmanu yọ wata ememe."

Egvu, e gude aja Ojejoje ajaja

¹⁰ Unu gụaru Ojejoje egvu ọphungu!

Unu shikpelephu l'ẹke
 mgboko jeberu jaa ya ajaja;
 unubẹ ndu akpa lẹ mini;
 mẹ iphe bụ iphe bu lẹ mini!
 Iphe bụ alj, nonyabe
 eze ẹnyimu; mẹ iphe bụ
 ndu bu iya nù; unu jaa ya ajaja!

¹¹ Tẹ echi-ẹgu; mẹ ndu
 butsua ya nù kpọo gerugeru!

Tẹ mkpukpu,
 ndu Kéda butsua tee ẹswa!
 Tẹ ndu Sela gụa egvu
 ẹhu-ọtso-ena!

T'ẹphe nọdu lẹ ọnungonu

ugvu kp̄o orube!
¹² T'ēphe kwabekwa
 Ojejoje ugvu!
 Ēphe n̄duje l'ali,
 n̄nyabe eze ɛnyimu jashia ya ike!
¹³ Ojejoje a-dz̄o
 garam̄garamu l̄futa
 ɛge ndaji-nggara adzoje.
 Oo-me t'o vu iya evuvu
 ɛge ɔgu evuje soja.
 Ɔo-raa mkpu ɔgu;
 chia mkpegbe-ɔgu
 mekputa ndu ɔhogu iya.
¹⁴ Nchileke s̄uru ɛge-a:
 "Mu shiwa teke teru ɛnya n̄duta ndo.
 Mu n̄kpolephu
 nggujungguji; kpade onwomu.
 Obenu l̄ nta-a;
 b̄e mu a-wata ochi mkpu;
 l'az̄u pyakfungu;
 l'at̄u h̄ɛkfuhekfu l'ɔ b̄u nwanyi, ime eme.
¹⁵ Mu e-me t̄e iphe b̄u ugvu,
 n̄otsua n̄u b̄uru
 kp̄okpokirikpo ali.
 Mu abya emee t'iphe
 n̄o ndz̄u, fushiru iya n̄u
 kp̄oshihu nk̄u.
 Mu emetsua nggele
 t'ɔ gh̄oshia ali ɔkponku.
 Mu abya emee t'okpuru tash̄ihukota.
¹⁶ Mu e-duru ndu ats̄u
 ìshì shia ɔzo, ɛphe ta mab̄a.
 Ɔ b̄u owere, ɛphe te
 eshibudua b̄e mu e-duru ɛphe shia.
 Mu e-me t̄e ɛke gbaru ɛphe ɔchi l'ifu
 ḡusahu b̄uru ɛphe iphoro;
 bya emee ɔzo,
 d̄u kw̄ogoro-kw̄ogoro
 t'ɔ kw̄o kw̄okwo.
 Iphemiphe ɔbule-a;
 b̄e e-mekota; mu ta ahadu ome ɛphe.
¹⁷ Obenu l̄ ndu tukoberu
 nt̄ekpe, a pȳitsuaru apȳipyi ishi;
 mb̄u ndu b̄u iphe
 a kp̄ushiru akp̄ukpu;
 b̄e ɛphe asuje l'ɔ b̄u nchi ɛphe;
 ndu ono b̄e ee-me
 iphe-iphere; nwulaa ɛphe az̄u."

Ndu Ízurēlu ats̄o ìshì;
 l'ada nk̄ichi

¹⁸ "Unub̄e ndu nk̄ichi;
 unu n̄a iphe l̄ nchi!"

Unub̄e ndu ìshì;
 unu palia ɛnya ph̄ukpoduduaphu!
¹⁹ ?B̄u onye b̄u onye ìshì ɔbu,
 ɛ ta b̄udu nwozi mu?
 ?B̄u onye ada nk̄ichi
 l'ɔ b̄u onye ono, mu ziru ozi ono?
 ?B̄u onye ats̄u ìshì
 l'ɔ b̄u onye e yeru mu l'ɛka?
 Mb̄u; ?b̄u onye ats̄u ìshì
 l'ɔ b̄u nwozi Ojejoje.
²⁰ Ī ph̄uru igweligwe iphe;
 ɔphu ñingadu nchi.
 Nchi gheru ngu ɔnu;
 ɔphu ɔ d̄udu iphe ñinuje."
²¹ Ojejoje b̄u onye doberu
 ɛka ndoo.
 Ɔ b̄u iya kparu iphe ɔ n̄uru
 ɛphe ekemu, ere ire;
 bya ad̄ukwaphu biribiri.
²² Obenu l̄ ndu-wa b̄u
 ndu a l̄uru al̄ulu;
 vua iphe ɛphe.
 Ēphe l'ɛphe ha n̄okotawa l'iduma;
 m̄e ndu ɔphu a t̄ushiru
 mkp̄oro; domishia.
 Ēphe b̄uwa ndu a l̄utaru al̄uta;
 ɔphu ɔ d̄udu onye agbaru ɛphe mkpu.
 Ēphe b̄uwa ndu a nw̄ukoru anw̄uko.
 Ɔphu ɔ d̄udu onye as̄u:
 "Unu dulata ɛphe az̄u!"
²³ ?B̄u onye ole l'unu ha
 a-ngab̄e nchi l'okfu-a;
 m'ɔ b̄u n̄dukpelephu
 nwandoo n̄a iphe l'oge, abya n̄u?
²⁴ ?B̄u onye haru ndibe J̄ék̄o
 haa t'a kwaa ɛphe l'okwata;
 mb̄u nwuru ndu Ízurēlu n̄u
 t'ɛphe b̄uru ndu e meru
 o-me-l'iwe?
 ?T̄o b̄udu Ojejoje t̄o;
 mb̄u onye ono, ayi mesweru ono;
 k̄e l'ɛphe te kwedu otso ɔzo iya;
 ɔphu ɛphe ekweddu ome ekemu iya.
²⁵ Ya ndono; yo woru oke
 iphe-eghughu iya byab̄e ɛphe;
 mee t'ɛjo ɔgu dakfuta ɛphe.
 O gude ɔku t̄u-butu ɛphe mgburumgburu;
 ɔphu ɛphe amadule-ɛ iphe eme n̄u.
 Yo kee ɛphe l'ɔ b̄u ɔku;
 ɔ b̄u l'ɛ t̄o d̄udu iphe ɛphe shi iya m̄ta.

Ɔkwa; l'aa-dz̄o ndu Ízurēlu

43 Obenu l̄ nta-a;

ọwaa iphe Ojejoje ekfu;
 mbụ onye ono,
 bụ iya meru nggụbe Jékọpu;
 bụru iya moru
 nggụbe Ízurelu.
 Ọ sọru:
 “Ba atsushi egvu;
 kẹle mu gbafutawaru ngu.
 Mu kuru ngu oku;
 kukpoo ngu ẹpha ngu;
 mbụ l'ị bụ nke mu.
 2 Teke iisweta lẹ mini;
 bẹ mu nọ-ọ swiru ngu.
 Teke ọ bụ ẹnyimu;
 bẹ iime t'ị rusweta;
 b'ẹ t'ọ rikpudu ngu.
 I -je ije l'eli ọku;
 b'ẹ t'ọ hụdu ngu;
 ọphu ire ọku 'ekedu ngu;
 3 kẹ l'ọ bụ mbẹdua bụ Ojejoje, bụ Nchileke ngu;
 bya aburu Onye nsọ kẹ ndu Ízurelu;
 bya aburu onye ndzọfuta ngu.
 Ọ bụ ndu Íjiputu;
 bẹ mu gude achị ngu ẹja.
 Mu gude ndu Kúshi;
 mẹ ndu Seba gbata ngu.
 4 Keshinu ị dụ mu mkpa;
 bya aburu onye aakwabẹ ugvu l'ẹnya mu;
 mbụ lẹ keshinu mu yeru ngu obu
 bẹ mu e-gude ndiphe gbanweta ngu;
 bya eworu mbakeshi nụ l'ụgwọ ndzụ ngu.
 5 Ba atsukwa egvu;
 kẹle mu nọkwa-a swiru ngu eswiru.
 Mu e-shi l'ụzo
 ẹnyanwu-ahata dulataru ngu ụnwu ngu;
 bya ejekwaphu l'ụzo
 ẹnyanwu-arịba je
 edulataru ngu ndibe ngu.
 6 Mu a-sụ ishi-eli: 'T'ọ haa ẹphe!
 Mu asụ ọhuda: 'T'ẹ b'ọ
 lọ-dekwa ẹphe!
 T'e shi l'ẹke, teru ẹnya
 dulataru mu ụnwegirima mu;
 ndu kẹ unwoke!
 E shi l'ẹke mgboko jeberu
 dulataru mu ndu k'ụnwanyi!
 7 Iphe bụ ndu zaru ẹpha laaru mu;
 ndu mu keru t'e gude kwabẹ mu ugvu;
 ndu mu gude ẹka mu moo;
 mee ẹphe dobe: t'e dulata ẹphe.”
 8 T'e dufutanu ndu ono,
 nweru ẹnya; l'atsụ ishì ono;
 mbụ ndu ono, nweru nchị;
 l'ada nkịchi ono.

9 T'e kua iphe bụ mbakeshi t'ẹphe bya edzua;
 ndiphe edzukwaaphu.
 ?Bụ onye ole l'ẹphe kfuru
 iphe ono, eme nụ ono.
 ?Bụ onye kfuru ọphu
 mehawaru nụ?
 T'ẹphe jenu je ekua ndu ekebe;
 t'ẹphe bya ekoshi lẹ nk'ẹphe bụ ire-lanụ;
 k'ọphu ndu ọdo a-nụkwanu iya;
 bya agbaaru ẹphe ekebe.
 10 Ọwaa iphe Ojejoje ekfu.

Ọ sọru:
 “L'ọ kwa unu bụ ndu ekebe mu;
 bụru unu bụ ndu mu ọtaru
 t'unu bụru ndu ozi mu;
 k'ọphu unu a-maru mu;
 bya ekwetakwaphu nke mu.
 Yo dokwaaphu unu ẹnya
 l'ọ bụ mu bụ onye ọbu.
 Ẹ to nwehekwa Nchileke ọdo, nọnu;
 a gụfu mbẹdua;
 ọphu ọ dụkwa Nchileke
 ọdo, a-nọnu; gbahaa mbẹdua.
 11 Mbẹdua; mbụ mbẹdua
 gẹdegede bụ Ojejoje;
 a gụfu mbẹdua;
 b'ẹ t'ọ dūhedu onye ndzọta ọdo, nọnu.
 12 Mu koshiwaru iya ekoshi;
 bya adzọta iya dobe;
 bya ara iya arara l'ọ bụ
 mbẹdua bụ Nchileke;
 l'ẹ t'ọ bụdu agwa ndu ọhodo ono,
 unu dobetsuaru ono.
 Mbụ ọ bụ unu bụ ndu ekebe mu.”
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
 13 “Keshinu ndiche;
 bẹ mu shikpooru bataru Nchileke;
 ọphu ọ dūdu onye adụ ike
 anata mu iphe mu gude.
 Mu -mewa iphe;
 ?bụ onye a-ghazighe iya?”

Ndu Ízurelu alaphu azụ l'ọnodu ẹphe

14 Ọwaa iphe Ojejoje ekfu;
 mbụ onye ono, gbafutaru
 unu ono, bụ onye nsọ kẹ Ízurelu.
 Ọ sọru:
 “L'ọ bụ l'okfu ẹhu unu;
 bẹ mu e-gude zia t'e je Bábyilonu;
 je anyakashia obu-edukfu Bábyilonu
 l'ụgbo-mini ono,
 ẹphe gudetsua eku onwẹphe ono.
 15 Ọ kwa mbẹdua bụ Ojejoje ono;

mbụ onye nsọ nke unu ono.

Mbụ onye ono, bụ iya bụ
iphe metaru unubẹ ndu Ízurẹlu;
bya abụru iya bụ eze unu."

¹⁶ Ọwaa, iphe Ojejoje ekfu;
mbụ onye ono, tọru ọzo l'eze ẹnyimu;
bya atọgbo gbororo;
yọ ghajaa eze mini ono.

¹⁷ Mbụ onye ono,
chifutaru ụgbo-inya;
mẹ inya-ọgu;
bya achita ndu soja;
mẹ ndu, maru ẹnya ọgu; l'ekalanu.
Ẹphe azeshia l'ẹke ẹphe
ta byadụ bya egbeshikwadu egbeshi ọdo;
ẹphe anyishihu;
mbụ phụ-nyishia ẹphe l'ọ bụ iphe-ọku.

¹⁸ "Unu zahashia akahụ iphe;
t'ẹ b'ọ bụshi iphe mehawaru nụ;
bẹ obu unu a-kwa!

¹⁹ ?Unu phunu lẹ mu emewa iphe ophungu!
Mbụ l'ọ fūshiwa. ?Unu te eledu iya tọo?
Mu a-tọokwa ọzo l'echi-ẹgu;
ẹnyimu a-nọkashia l'alị,
daburu swanmangu.

²⁰ Anụ-ẹgu-ẹgbudu a-kwabẹ mu ugwu; nkuta-ọswa;
mẹ enyi-nwenu ajaa mu ajaja;
kele mu meru; mini anọdu l'echi-ẹgu;
ẹnyimu anọkashitsua l'alị,
daburu swanmangu;
k'ọphu ndibe mu;
mbụ ndu ono, mu ọtaru ono;
a-phuje mini; ngụa.

²¹ Ẹphe ajajẹ iya ajaja; raa ya arara
mbụ ndu ono, mu gude ẹka
mu kpua doberu onwomu ono."

Ejo iphe ndu Ízurẹlu

²² "Obenu lẹ nggube Jékọpu
te kwedu araku mu.
Nggube Ízurẹlu asụ l'ike mu;
bẹ gvụwaru ngu nụ.

²³ Ẹ tị kpọtadu aturu gude
gwooru mu ngweja-ukfuru;
ọphu i gbaduru mu eja
gude kwabẹ mu ugwu;
ọphu ọ bụdu lẹ mu
bojeru ngu ivu ẹra k'ọgba ngweja-nri;
m'ọ bụ mu akpanukawa
ngu ẹhu insensu, asuje t'i nụ mu.

²⁴ Ẹ ti zọtaduru mu kalamosu, eshi mkpọ;
ọphu i gudedu ẹba iphe
gbaaru mu eja gude mee t'ẹhu tsọ mu ẹna.

Iphe i gbe mee bụ l'i meleru
mu phụ iphe dụ
ẹji jeye yọo nyiwa mu ẹra.
Mbụ l'i metawaru mu
iphe dụ ẹji; k'ọphu ike gvụwaru mu.

²⁵ Ọ bụ mbẹdua gẹdegedede;
mbụ l'ọo mbẹdua bụ
onye enwefuje ngu iphe dụ ẹji
ngu l'okfu ẹhu nke mu.
Ọphu mu anyatabuuru ngu iphe dụ ẹji.

²⁶ Nyatanuru mu iphe mehawaru nụ;
t'ayi tūkahu okfu.
Doedu t'a maru:
?iswi; ọ dụ ngu mma?

²⁷ Ochechoroche ngu phẹ
meru iphe dụ ẹji.
Ndu ishi ngu kwefuru mu ikè.

²⁸ Ọ bụ iya woshiru ndu ishi ọlo-nsọ mu;
t'ẹphe ha abuhe iya;
bya emee Jékọpu;
yọ bụru kpurupyata;
ndu Ízurẹlu aburu
iphe-ọchi."

Ízurẹlu; ndu Nchileke ọtaru

44 "Obenu l'agha;
ngabẹ nchi nta-a;
nggube Jékọpu, bụ nwozi mu;
mbụ nggube Ízurẹlu ono,
mu gude ẹka mu ọta ono."

² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu;
mbụ onye ono, meru ngu;
bụru iya moru ngu l'ẹpho;
bya aburu iya bụ onye
a-gbaru ngu mkpu:
Ba atsukwa egwu;
nggube Jékọpu, bụ nwozi mu;
mbụ nggube Jeshurunu,
bụ onye bụ mu ọtaru ngu.

³ Mu a-gba mini l'alị, ẹgu mini agụ.
Mu emee; nggele anọdukota l'alị,
kpọhuru nkụ ono.
Mu e-woru Ume mu
ye unwu ngu l'ẹhu.
Mu abya ekebe awa ngu k'ọma.

⁴ Ẹphe a-wụ-lishihu l'ọ bụ
ẹgbudu, fushiru l'iku mini;
mbụ zee l'ọ bụ oshi wilo,
nọ l'iku nggele, atsọ atsotso.

⁵ "O nweru onye a-sụ:
'Mu bụkwa kẹ Ojejoje;'
nweru onye eku ẹpha iya laaru Jékọpu;
nwekwaruphu onye edee

I'oshi ẹka iya: 'Lẹ ya bụkwa kẹ Ojejoje';
 ẹpha iya abụru Ízurẹlu."

⁶ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:

mbụ onye ono, bụ eze ndu Ízurẹlu;
 bya abụru onye gbafulataru ẹphe ono;
 mbụ Ojejoje,

bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike:

"Ọ kwa mbẹdua bụ onye k'odungu;

bụru onye k'ikperazu.

Ẹ tọ dūhekwa Nchileke ọdo,
 nọnu; a gụfu mbẹdua.

⁷ Ọ nweru onye aa-tụ yeru mu?

T'onye ọbu kfunu;

mbụ t'onye ono menua ya; tẹ mu maru.

T'onye ọbu dzeegheduru

mu iphe mekotahakporu nụ

keshinu ndu ndiche.

T'onye ọbu kfuedu

iphe e-mekochaa mee nụ;

mbụ ẹge-a; t'ọ kọna

iphe abya ememe.

⁸ T'ẹhu ba anmakwa unu anmanma;

ọphu unu 'atsụkwa egvu!

?Mu te kfuhaadaru iya unu

keshinu teke teru etete;

mbụ kfu ya; raa ya arara?

Ọ kwa unu bụ ndu ekebe mu.

?O nweru Nchileke ọdo, nọnu,

a gụfu mbẹdua? Wawaa!

?O nweru ikelegvumu agwa ọdo, nọnu,

mu ta amadụ."

Ndu eme kẹ ntẹkpe

⁹ Iphe bụ ndu eme kẹ ntẹkpe l'ẹphe ha bụkota ndu mmanu. Ẹge ono bẹ iphe ono, ẹphe sūru l'ọ bụ ẹphe ọkpobe iphe ono bụkwaphu iphe ẹswè. Ndu agbaru ẹphe ọdzori bụ ịshì bẹ ẹphe atsụ. Ẹ to nwe du iphe ẹphe maru; k'ọphu iphere e-je ẹphe adudu. ¹⁰ ?Bụ onye pyitaru ọgwu; bya akpua ntẹkpe, bụkota iphe ta dudu iphe ẹphe agaru iya mkpa iya? ¹¹ Lekwa; iphe bụ ndu etso iya nū; bẹ e-mekochaa bụru ndu iphere e-me. Ndu ono, akpuje iya nū ono bunu madzụ mmanu bẹ ẹphe bụ. T'ẹphe byanụ bya edzukobe; keeduru ọkpa; t'ẹphe phụ l'ee-ye ẹphe oke egvu meru iphere nū l'ẹphe ha.

¹² Ọ bụ onye ụzu ewotaje anma hube l'ọku icheku. Yọ bya egude ọngu tsua ya gude kputa ntẹkpe. Yọ bụru ọkpu ẹka iya b'ọ gudeje eme iya. O -menyaa ya; ẹgu agulaha ya; ike agvụ iya. Teke ẹ tọ ngudu mini bụ: aa-nonyaa; ẹhu atsua ya ume.

¹³ Ndu kapyinta bụ eri bẹ ẹphe egudeje atọ. Yọ bya egude iphe aakajẹ iphe kaa ya ẹge oo-me iya; bya egude nkọ pyia ya. Yọ bya egude kọmupasu tọ ya

ẹge ọo-gba. Yo mee ya; yọ dulephu l'ọ bụ nwoke; mbụ dukpo biribiri ẹge nwoke aduje. Yo woru iya je egvube l'ulo nte. ¹⁴ Mbụ ẹge-a; yo gbutsua oshi sida; m'ọ bụ sipuresu; m'ọ bụkwanu achị, ọ haru yele oshi ọdo, nọtsua l'oswa achiko vua. Ọphu bụ l'ọ dzaru oshi payinu; igwe achia mini mee ya; yo vua. ¹⁵ Oshi ọphu e mephodoru iphe abujewaruru nkụ. Yọ haru hataje iya gude nyaa ọku. Yo gude iya mekwaa ọku; ghee buredi. Tẹmanu Yo gbutakwa iya phụ gude pyita ọgwu bala-haarū eja. Mbụ pyia ntẹkpe dalahaaru iya pẹ. ¹⁶ Yọ bya ekee nkụ ọbu ẹbo chita ye l'ọku; shia ya iphe. Yọ bya ahua ya anụ taa; tajia ẹpho. Yọ gudekwa iya phụ nyaa ọku; yọ sụ: "Mhm! Nta-a bẹ ẹhu evuwa mu ọku. Mu phụwaru ọku nyaru." ¹⁷ Yọ bya achita ọphu phodurunu gude pyita ọgwu; mbụ mee ya ntẹkpe; dalahaaru iya pẹ; l'abaru iya ẹja. Yo bya agulaha anụ iya; sụ iya: "Dzọo mu; ọ kwa nggu bụ Nchileke mu."

¹⁸ Ẹ to nwekwa iphe ẹphe maru. Iphe te edodu ẹphe ẹnya; kẹ l'e kwechiru ẹphe ẹnya; k'ọphu ẹphe ta aphudu ụzo. Ẹge ono b'e mechiru ẹphe egomunggo; t'ẹ b'ọ dū iphe e-doje ẹphe ẹnya. ¹⁹ Ọphu ọ dudu onye ọphu asuje t'ia rjedu ọriri. Mbụ ọphu ọ dudu onye ọphu maru iphe; mbụ iphe doru ẹnya kẹ t'ọ sụ: "Nta-a bụ iphe-a, mu hataru ye l'ọku-a; bya egude icheku iya ghee buredi-a; bya egude iya hua anụ taa; ?bụ ọphu phodurunu bẹ mu e-gude mee iphe dū ẹji? mbụ ?Bụ kpukpurungu oshi bẹ mu a-wata ọdaru pẹ?"

²⁰ Ọ kwa ntụ bẹ oori. Mbụ; ọ bụ mkpọkoro egomunggo iya dephuru iya. Mbụ; ẹ tọ bụdu l'ọ-dū-ghe ike adzọ onwiya. Ọphu ọsudu: "?Ọ kwa l'iphe-a, ya gude l'ẹka-utara-a ta dudu iphe ọ bụ?"

Onye oke; l'onye ndzọta

²¹ "Nyatakwa iphe ndu-wa;
 byiko Jékọpu; mbụ nggube Ízurẹlu;
 kẹ l'ọ kwa nggu bụ nwozi mu.
 Ọ kwa mu meru ngu nwozi mu.
 Nggube Ízurẹlu; mu ta azahakwa ngu!"

²² Mu mewaru emeswe,
 i mesweru mu asakahụ l'ọ bụ urukpu.
 Mu abya emee iphe dū ẹji,
 i meru mu emishihu l'ọ bụ iji utsu.
 Lakfutanu mu;
 kẹle mu dzọwaru ngu ndzụ."

²³ Nggube igwe;
 gva egvu ẹhu-otso-ena;
 kẹ l'ọ kwa Ojejoje meru iphe-a!
 Chishia mkpu ike nggube
 eliphe nọ lẹ mkpuli igwe!
 Unu byiswe egvu;
 unubẹ eze ugvu, nọtsuanu;
 mẹ unubẹ ọswa, nọtsua nū;
 mẹ iphe bụ oshi, nọ iya nū!

Kele Ojejoje dzowaru Jékòpu!
 O gudewa Ízurèlu koshi òdu-biribiri iya.
²⁴ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu;
 mbụ onye ono, gbafutaru ngu ono,
 bụkwaru iya phụ, bụ onye
 kpuru ngu l'èpho.
 Ọ sụru: "L'ò kwa iya bụ Ojejoje;
 onye bụ iya meru iphemiphe òbule.
 Yò bụru mu tọsaru eligwe
 nwènkinyi mu;
 yò daburu phorokotongu;
 bya abụkwaruphu mu
 tọsaru mgboko nwèka-mu.
²⁵ Ọ kwa mu emeje t'iphe ndu
 ekfuchiru Nchileke l'ughò kfuru
 haa ome ège èphe kfuru mee ège òdo;
 mbụ mu eme ndu aphụ àphụ eswe.
 Mu ekfujekwaphu
 mmamiphe ndu maru iphe ifu;
 mee ya; yò bụru iphe éswè.
²⁶ Okfu, onye ejeru mu ozi
 kfuru bẹ mu emeje;
 yò dù ège o kfuru iya;
 ège ono bẹ teke ndu mu
 ezije ozi kfukwaruphu iphe;
 mu emee ya ège èphe kfuru iya;
 mbụ ndu sụru kẹ Jerúsalemu;
 sụ l'ee-mekochakwa buru iya eburu òdo;
 bya asụkwaphu kẹ
 mkpụkpu, nọsua lẹ Júda;
 sụ l'ee-mekochaa kpua ya; mbụ l'èke
 ò dakpòshihukotaru;
 bẹ e-mekochaa mekwazikota.
²⁷ Ọo mu sụru ebo: 'Tashìhu!
 Mu e-me tẹ mini, nọsua
 l'enyimu ngu tashìhukota.'
²⁸ Ọo mu kfuru okfu kẹ
 Sáyìrosu; sụ:
 ò bụ onye echeru mu aturu mu.
 Oo-mekota iphe dù mu t'o mee.
 Oo-kfu kẹ Jerúsalemu; sụ:
 T'a kpụ-kwazi iya.
 Ọo-byakwaphu ekfua
 k'èze-ulo Nchileke;
 sụ t'a tọkota ntọ-l'alì iya."
45 Ọwaa iphe Ojejoje ekfuru
 onye ono, ò fọtaru t'ò bụru
 eze; mbụ Sáyìrosu,
 onye ò lọtaru l'èka-utara
 gude mekputakota iphe,
 bụ mbakeshi, nọnu, byaru iya l'ifu;
 bya egude nashìkota iphe,
 bụ ndu ndu eze ngwa-ògu èphe;
 gụhashia ụzo gheberu iya ònu;

k'òphu è taa gụ-chihedu iya agụ-chi.
² Mu e-vuru ngu ụzo
 je arakashia ugwu ugwu;
 nyakashia ògu nggamgbo,
 e meru l'ope; bya
 egbukashia mgboro-ìgwè,
 e gude tị-chia ụzo.
³ Mu a-nụ ngu èku, nọ l'òchi;
 mbụ iphe-enweru,
 e domiru l'èke dù lẹ nsọ.
 Onanu e-me t'ì maru lẹ
 mu bụ Ojejoje, bụ
 Nchileke kẹ ndu Ízurèlu;
 onye ekuje ngu èpha ngu gèdegede.
⁴ Ọ kwa onye mu eme ele bụ
 Jékòpu ono, bụ nwozi mu ono;
 mbụ Ízurèlu ono, bụ onye mu
 fọtaru nwèka-mu ono.
 Yò bụru iya kparu iphe
 mu kuru ngu èpha;
 woru ogenyi mee ngu
 l'èbe abụ l'ì maru onye mu bụ.
⁵ "Ọ kwa mbèdua bụ Ojejoje;
 òphu ò dùhekwa onye òdo, nọnu.
 A -gụfu mbèdua ta dùhekwa
 Nchileke òdo, nọnu.
 Ọ bụ mbèdua e-me tẹ ike
 nọdu ngu; e gudekwaru
 l'è tị madụ onye mu bụ;
⁶ k'òphu bụ shita l'èke
 ènyanwu ahataje jeye l'èke òdaje
 b'a makwanuru
 l'è tọ dùhedu onye òdo,
 nọnu, ta bụdu mbèdua.
 Ọ kwa mbèdua bụ Ojejoje;
 òphu ò dùhekwa onye òdo, nọnu.
⁷ Ọ kwa mbèdua emeje
 t'iphoro nọdu; mekwaphu; òchi anọdu.
 Ọ kwa mbèdua emeje
 t'e nweru iphe;
 bụkwaruphu mu emeje t'ùtsuruku tsua.
 Ọ kwa mbèdua, bụ Ojejoje
 emekotaje iphemiphe
 òbule-a.
⁸ Nggùbe imigwe;
 chia odobe-èka-ndoo òchi mini;
 t'urukpu wụfu iya awụfu!
 Tẹ mgboko kpuaa ònu;
 tẹ ndzọfuta kfufuta;
 k'òphu yèle
 odobe-èka-ndoo
 a-chìko evu ugbo lanu.
 Ọ kwa mbèdua,
 bụ Ojejoje meru iya dobe."

⁹ Nshọo onye etso onye
 meru iya nụ ụswo;
 mbụ onye ẹ te nwedu
 iphe ọdo, ọobu;
 gbahaa ite, a kpuru l'ura.
 Ụra; ?ọojije ọ-kpụ-ite iphe ọokpu?
 Iphe i meru; ?ọo-nonyaa; sụ
 ngu l'i mekwaru iya; ya te nwe ẹka?
¹⁰ Nshọo nggụbe onye asuje nna
 iya: “?Bụ ngunu bẹ kparu iphe
 ọ mụru ngu ẹge-a?”
 M'ọ bụ onye asuje nne iya:
 “?Bụ ngunu b'ị mụru mu
 ẹge-a?”
¹¹ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu
 ndọ-ọ;
 mbụ onye nsọ kẹ ndu Ízurẹlu;
 mbụ iphe metaru Ízurẹlu.
 Ọ sụru agha: “?Bụhunu ole
 bụ kẹ t'unu wata mu oji
 njikponu lẹ k'unwegirima mu?
 Tọo ?unu a-nọdu atụru
 mu ekemu ẹge mu e-me
 iphe mu gude ẹka mu mee?”
¹² Ọ kwa mbẹdua meru
 mgboko gẹdegede;
 bya emee madzụ dobe iya.
 Ọ kwa ẹka mu;
 bẹ mu gude tọsaa igwe;
 bya edokakota iya
 mkpọ-kpodo l'ọ ha.
¹³ Ọ kwa mbẹdua meru tẹ
 Sáyirosu gbeshi egbeshi
 gude koshi lẹ mu bụ
 onye doberu ẹka ndoo.
 Mu e-mekota ụzo iya
 t'ọ dụ nhamunha.
 Ọo ya a-kpụ-kwazi
 mkpukpu mu ono
 mee tẹ ndibe mu,
 a kpuru lẹ ndzụ nweru onwẹphe.
 Ọphu oomekwa iya
 t'a kfua ya ụgwo;
 m'ọ bụ t'e bua ya nggo.”
 Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu.
¹⁴ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:
 “Iphe e metaru l'alị Íjiputu;
 mękpo ngwa-aswa,
 shi lẹ Kúshi; jeyekpo lẹ
 gagorongu-gagorongu ndu
 ono, shitsua alị Seba ono;
 ẹphe a-lakfuta ngu;
 bụkotaru nke ngu.
 Ẹphe e-libe shi ngu azụ abya;

awụ kpọtikpoti awụ-kfuta ngu.
 Ẹphe a-bya adashia ngu pẹe l'ifu; l'arọ ngu; sụ:
 ‘Nchileke nọphu swiru ngu l'oswiya.
 Ọ bụ Nchileke ono nwenkinyi iya bẹ nọnu;
 Ẹ tọ dūhekwa Nchileke ọdo, nọnu gufu iya.’”
¹⁵ Ọ bụkpo oswi-okfu l'ị bụ
 Nchileke, anọduje edomi
 onwiya edomi;
 mbụ nggụbe Nchileke,
 bụ onye dzọru ndu Ízurẹlu.
¹⁶ Iphe bụ ndu emeshi
 ntẹkpe bẹ iphere e-me.
 Mbụ l'ẹphe a-chịko mehu beringu.
¹⁷ Obenu lẹ ndu Ízurẹlu bẹ Ojejoje a-dzọ.
 Mbụ l'adzọdzo,
 ọo-dzọ ẹphe a-buru
 gbururu jeye lẹ gbururu.
 Ọphu iphere abyadụ bya eme unu;
 ọphu unu abyadụ bya eme
 beringu gburu jeye lẹ tutu yoyo.
¹⁸ Kẹle Ojejoje; mbụ onye ono,
 bụ iya meru igwe ono; sụru:
 L'ọ kwa iya bụ Nchileke;
 onye bụ iya kpuru mgboko; me iya.
 Ọ bụ iya meberu mgboko;
 ọphu o medu iya t'ọ daburu iphoro.
 Ọ kpọtaru iya t'e buru iya eburu.
 Ọ sụru: “Ọ kwa mbẹdua bụ Ojejoje;
 ọphu ọ dūhekwa Ojejoje ọdo, nọnu.
¹⁹ Iphe mu kfuru bẹ mu te kfukwa l'ezita.
 Mu te jekwa ọnodu
 l'ẹkalanu l'alị, ọchi agba kfua ya.
 Ọphu mu asụkwa eri
 Jékọpu ẹphe t'ẹphe chọo mu kẹ mmanu.
 Mụbe Ojejoje ekfuje
 ire-lanụ; mu ekfuje iphe gbaru nụ.”
²⁰ Unu dzukobe wụru bya!
 Unu nọkobe l'ẹkalanu;
 unubẹ ndu ono, shi l'iphe
 bụ mbakeshi wafu ono!
 Ọ bụ ndu ta madu iphe bẹ ẹphe bụ;
 mbụ ndu apajẹ ntẹkpe,
 a pyiru l'oshi l'aghaphe;
 mbụ ndu anọduje ekfu anụ
 iphe ta adzọjedu madzụ ndzụ.
²¹ Unu kfunaa ẹge ọ dụ;
 mbụ t'unu byanụ echia okfu unu.
 T'ẹphe nọkobe chjaru iya idzu.
 ?Bụ onye bụ onye
 kfuhawaru iphe-a teke teru ẹnaya?
 ?Bụ onye meru t'a maru iya
 teke tehakpowaru etete?
 ?Tọ bụdunua mbẹdua,
 bụ Ojejoje?

Ọdo bụ l'ẹ to nwekwa
 Nchileke ọdo, nọnu;
 a gụfu mbẹdua.
 Ọ bụ mbẹdua bụ Nchileke, doberu ẹka ndoo;
 bya aburu mbẹdua bụ onye ndzọta.
 Ẹ to nwehekwa onye ọdo;
 m'a -gụfu mbẹdua.
²² Ghanuaru mu ifu; phụ l'aa-dzọ unu ndzụ
 unubẹ ndu mgboko jeye l'ẹke o jeberu;
 kẹ l'ọo mbẹdua bụ Nchileke;
 ọphu ọ dụhekwa onye ọdo.
²³ Mu gudewa onwomu ria angu.
 Mu gudewa ọnu mu kfu
 okfu onye doberu ẹka ndoo;
 mbụ okfu ẹ-ta aladu azụ.
 Mu kfuru sụ l'iphe bụ
 madzụ e-gbushiru mu ikpere.
 Yọ bụru mbẹdua;
 bẹ madzụ e-mekochaa gude erije angu. †
²⁴ "Ẹphe a-nọdu ekfu okfu mu; sụ:
 'L'ọ bụphu Ojejoje nwękinini iya;
 bẹ odobe-ẹka ndoo;
 mę ike nọ l'ẹka.'
 Iphe bụ ndu ono phulihuru
 tso iya okfu ono
 bẹ a-bya awufuta;
 e mee ẹphe iphe-iphere.
²⁵ Obenu l'iphe bụ eri ndu
 Ízurelu a-nọdu l'ẹka Ojejoje
 bụru ndu doberu ẹka ndoo;
 bya egude Ojejoje eku onwẹphe."

Agwa ndu Bábyilonu

46 Belu fowaru;
 Nébo bẹ fuwaru kpokongu.
 Mbụ lẹ ntẹkpe ẹphe ono
 bụwa anụ, evu-iphẹ
 yele eswi evuje iya.
 Mbụ l'iphe o vu anyị
 iya ntumatu;
 ẹge ono b'ọ bụru nwanụ,
 ike gvuru, evu iya ivu era.
² Agwa ọbu l'ẹphe ha fuwaru kpokongu;
 mbụ chiko futsuaru gọo.
 Ọphu ẹphe 'adụdu ike
 dzọ onwẹphe.
 Ọ bụ ẹge ono; bẹ ẹphe nọ;
 e vuru ẹphe laa alị ọdo.
³ "Unu ngabeduduru
 mu phụ nchị;
 unubẹ ọnu-ụlo Jékọpu;
 mbụ l'ẹge unu ha phọdu

l'ọnu-ụlo Ízurelu;
 mbụ unubẹ ndu ono,
 mu shi keshinu a tsutaru
 ime unu hata ono;
 mbụ mu ehkpelephu
 unu keshinu a mụru unu.
⁴ Mbụkpo jeye unu akahụ;
 mbụ jeye ẹwo efua unu l'ishị;
 bẹ mu bụkpelekwaphu onye mu bụ;
 mu bụkpelephu onye gude unu.
 Ọ bụ mbẹdua meru unu;
 bụru mu a-nọdu apa unu mini ishi-ọba.
 Mu e-duta unu gude; dzọo unu ndzụ.
⁵ ?Bụ onye bẹ unu a-turu mu yeru?
 ?Bụ onye bẹ unu a-sụ lẹ mu l'iya ha?
 ?Bụ onye bẹ unu a-sụ
 l'ọ kwa onye dụ ẹge-a
 b'ọ dụ t'a turu yeru mu?
⁶ O nweru ndu evushije
 mkpọla-ododo l'ẹkpa ẹphe.
 Ẹphe achikoo mkpọla-ọcha
 tụa l'iphe aatuje iphe.
 Ẹphe eje ebuta onye ụzu
 mkpọla-ododo t'ọ bya
 egude iya kputaru ẹphe ntẹkpe.
 A -kpuebetsua ya;
 ẹphe awata ọbaru iya ẹja.
⁷ Ẹphe apata iya dẹe l'ukuvu paru.
 Ẹphe eje eworu iya gvube l'ọru iya.
 Yọ bụru ẹke ono, e gvuberu
 iya ono bẹ oo-gvuru.
 Ọphu ọ bụdu l'oo-gbe
 gbeshighe l'ẹke ono;
 a -kpọ-ku iya; b'ẹ tọ zadu.
 To nwe iphe adzọ iya
 l'iphe-ẹhuka iya.
⁸ Unubẹ ndu ono,
 emeje iphe Nchileke
 sụru t'e b'e meshi ono;
 unu nyatakwa iphe-a.
 T'ọ nọdukwa unu l'obu!
 T'ọ nọdukwa unu l'ọkpoma!
⁹ Unu nyatakwa iphe
 mehawaru nụ l'oge ọhazu.
 Ọ kwa mbẹdua bụ Nchileke;
 ẹ tọ dụhekwa onye ọdo.
 Ọ kwa mbẹdua bụ Nchileke;
 ẹ tọ dụhekwa onye ọdo,
 dụ l'ọ bụ mu nọnu.
¹⁰ Mu eshije l'ọdungu;
 mee t'a maru
 iphe a-bụru ikperazu iphe.
 Mu shi l'ede-nwede mee
 t'a maru iphe e-mekochaa mee.

† Róm 14:11

Iphe mu tuburu e-me;
 Yò bụru iphe mu vu l'obu e-me.
¹¹ Mu jeru l'ụzo ẹnyanwu-ahata
 je ekua nwenu, erije anụ;
 bya ejemihu ẹke teru ẹnya
 je ekua onye e-me iphe mu tųberu.
 Iphe mu kfuru bẹ mu e-me!
 Iphe mu rjru arjri;
 bẹ mu e-mekwa.
¹² Unu ngaberu mu nchi;
 unubẹ ndu ọkpoma ono!
 Mbụ unubẹ ndu ono,
 nọru odobe-ẹka-ndoo
 ote-ẹnya ono.
¹³ Teke mu a-dzọ unu
 aduakwa ntse.
 Ẹ to tehekwa ẹnya nshinu
 teke mu a-dzọ unu.
 Ẹ ta anọhedu anono; yo rua.
 Mbụ lẹ mu a-dzọ ndu bu
 lẹ Ugvu Záyọnu;
 woru akpabiri mu nụ ndu Ízurelu.”

Adada Bábyilonu

47 “Nggube Bábyilonu;
 nyizitakwa bya anọdu l'alj!
 Shi l'aba-eze ngu nyizita
 bya anọdu l'alj nggube Bábyilonu!
 Kẹ l'ẹ to nwedu
 l'ekukwadia ngu nwiru-alj;
 mẹ onye dų pẹlepele ọdo.
² Wota o-ji-l'ẹka mkpuma gude gwee nri;
 nggu aphufu ulari-ifu ngu!
 Yefu uwe ngu; gbaru ọkpa ọtu;
 je erughakota nggele!
³ Ị-gbaru ọtu; ẹ te kpuchidu iphere ngu.
 Mu e-melata; ọphu
 ọ dukwa onye mu a-ha.”
⁴ Mbụ l'onye mgbafuta ayi ono;
 bẹ ẹpha iya bụ Ojejeje.
 Ọ yẹbedua bụ
 Ọkaribe-Kakota-Ike;
 bya aburu Onye nsọ kẹ ndu Ízurelu.
⁵ Dalekwaphu ashj!
 Je anọdu l'ẹke gbakotaru ọchi;
 nggube nwada ndu Bábyilonu.
 Kẹle nta-a b'e te ekuhedu
 ngu eze nwanyi, nwetsuaru alj-eze.
⁶ Ndibe mu meru;
 iphe eghulaha mu eghughu.
 Mu eworu ndu ono,
 bụ oke mu ono meru.
 Mu nwuru ẹphe nụ ngu;

tji phuduru ẹphe imiko.
 I boru ẹphe ivu ẹra jeye
 lẹ ndibe ẹphe, kahuru akahụ.
⁷ I kfuru sụ l'ji-bųwaru
 eze-nwanyi jeye lẹ gbururu.
 Ọphu ị rj-vukpodua
 iphemiphe ọbule-a;
 m'ọ bụ t'egomunggo
 gbarua ngu l'ẹge
 o-mekocha dų ẹphe l'ikperazu.
⁸ Ọo ya bụ; ngabekpoduaphu nchi;
 nggube ọ-nọdu-tųsaru-ẹhu ono;
 mbụ nggube ọphu arije
 l'ẹ tọ dųdu iphe eme ngu nụ;
 mbụ ị sųje onwongu
 l'ọ bụ nggu nwenkinyi nọ;
 l'ẹ tọ dųhedu onye ọdo;
 a -gųfu nggubedua;
 l'j tj byadu abụ nwanyi,
 nji iya nwuhuru;
 ọphu ume nwa emedu ngu.
⁹ Iphe labụ-wa a-furu ngu
 lẹ beregedengu;
 mbụ l'ujiku lanụ;
 bẹ unwu ngu a-nwushihu;
 nji ngu anwuhu.
 Iphe labụ ono a-bya bya
 emee t'ishi rua ngu alj.
 Ẹ ti metakwa iya l'agwogwoo.
¹⁰ “Kẹ l'j dųwa onwongu mma
 l'ẹnya l'iphe dų ẹji, iime;
 nggu ekfua sụ l'ẹ tọ dųdunu
 onye phuru ngu nụ.
 Yò bụru mmamiphe ngu
 yẹle iphe ị mųtaru bẹ dephuru ngu nụ;
 mee ngu; nggu asụ l'ọ bụ
 nggubedua nwenkinyi ngu nọ;
 l'ẹ tọ dųhedu onye ọdo a gųfu ngu.
¹¹ Obenu lẹ ndakfu a-dakfu ngu-a;
 to nwe iphe i gude adzọ onwongu.
 Mbụ l'ukpuruku, e-kpu
 ngu nụ b'ẹ tji kọdu l'akọ.
 Ụtsuruku, atsų ngu lẹ
 beregedengu b'ẹ tii phudu l'ụzo.
¹² Mekpelekwaphu amamanshi ẹge iime iya!
 Nggu agbashikpelephu
 ọgbo maa ẹge ịigba iya,
 bụ iphe i shiru lẹ nwata meta;
 m'ọ -bųru l'ọ nweru-a uru,
 i rita iya;
 mbụ; m'ọ -bųru lẹ nke ngu e-meghe-e.
¹³ Ishi iphe i kpatakotaru bụ iphe o gbe
 mee ngu bụ ike agvųgvu.
 Ngwanụ; tẹ ndu ono,

edzejeru ngu mkpòkpo-odo;
maru iphe e-me nù ono;
mbù ndu ono, eleje ẹnya
lẹ mkpòkpo-odo;
kashia iphe e-me
l'ònwá l'ònwá ono lufutánu
bya adzọo ngu l'iphe
abyaru ngu amùru!

¹⁴ Ẹphe dù l'ò bú ẹsẼwá akpe,
kpòhuru nkù.
Ọkù a-dzúkọta ẹphe.
Mbù ẹphe ta adzọ-ghedu onwẹphe;
t'òkù ono be nwu
phuraphura kefu ẹphe.
To nwedu icheku,
e gude anyá ọkù a-nọ l'ẹke ono;
ọphu ọ dùdu ọkù,
aa-nọdu lẹ mgboro iya nyaa.
¹⁵ Ọ búakwaphu iphe
ẹphe a-dù ike meeru ngu ndono;
mbù ndu-a, unu l'ẹphe
shi teke ì bú nwata seta
akanya-a; zùta aswá-a.
Ẹphe ha e-shiswékotalephu ọzo;
ọphu ọ dùdu mẹ onye lanù,
byaru bya adù ike dzọo ngu."

Ízurẹlu; bú 'anụganu

48 "Unu ngabẹ nchì l'okfu-a;
unubẹ ọnu-ọlọ Jékọpu;
mbù unubẹ ndu ono,
eekulaje Ízurẹlu ono;
mbù unubẹ eri Júda;
mbù unubẹ ndu egudeje
ẹpha Ojejoje eri nte;
l'akpọ-kuje Nchileke
kẹ ndu Ízurẹlu;
ọbu l'ẹ tọ dükwa ọphu
unu eme l'ire-lanù;
m'ọ bú l'odobe-ẹka-ndo;
² mbù unubẹ ndu ono,
kuru onwunu ndu shi
lẹ mkpúkpu, dù nsọ ono;
bya adakobe Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu,
bù Ojejoje,
bù Ọkaribe-Kakọta-Ike,
bù ẹpha iya.
³ Ọ búru teke teruru ẹnya bẹ
mu kfuru iphe mewaru nù.
Mu gudekpoo ọnu mu
kfua ya; raa ya arara;
a makọtaru;
a bya ele ẹnya;

mu emewaphu; yo emekota.
⁴ Kẹle mu mahawaru ẹge
ì bú okwe-ìkpokponyi;
mbù ẹge i kweberu
ike b'i shihuleruphu
ike l'ọ bú ígwè;
mbù l'ishi kpọru ngu
nkù l'ọ bú ígwè.

⁵ Yọ búru iphe ono meru iphe
mu kfuhawaru ngu
iphe-a teke teruru ẹnya.
Tẹmanu yo mede;
bẹ mu vuhawaru ọzo
raaru ngu iya arara;
k'ọphu ẹ tii sùkwánu l'ọ bú
nte ngu meru iphe ono;
l'ọ bú nwọgvu ono,
ì pyìru apyìpyì ono;
m'ọ bú nwọgvu ngu
ọphu i gude igwe kpà;
bẹ meru iya nù.

⁶ Ì nùkọtawaru iphemiphe ọbule-a.
Lekotawá iya ru ẹnya!
Tii kwetadu iya?
Nta-a bẹ mu abya ọwata
ngu okoshi iphe ọphungu,
bù iphe e domiru edomi,
ẹ tii madu.

⁷ Iphe ono búkwa-a nta-a;
b'e meru iya;
e te mehaakwa iya teke teru ẹnya.
Mbù l'i tii nùbudua ya
'abùdu ntanù-a.
Ọo ya bú l'ì tii sù-ghedu
l'ì matsùhawaru iya.
⁸ Ì tii nùbudua ya;
ọphu ìmahaakwa ya;
mbù keshinu ndiche
teke e te medua tẹ
nchì gù-phongu ngu.
Kẹle mu maru l'ì bú
ọkpobe onye ẹregede;
mbù; e shirue teke a mùru
ngu kuta ngu o-kweru-ike.
⁹ Ọ kwa l'okfu ẹpha; mu meru
iphe mu eselakwadu ẹka azù
l'oke ẹhu-eghughu mu.
Yọ búru ẹge ee-me t'a jajẹ
mu ajaja meru iphe mu ta
nùbeheduru ngu oke ẹhu-eghughu mu;
k'ọphu mu te emedu ngu t'ì chíhu.
¹⁰ Tii ledù; lẹ mu nùakwaru ngu anùnu;
ọle ẹ tọ búkwa l'ọ bú
mkpọla-ọcha.

Mu abyakwaphu bya ahùà
ngu l'òku-ùzo kẹ iphe-ẹhuka.

¹¹ Ọ kwa l'okfu ẹhu mu;
mbù l'okfu ẹhu nke mu;
bẹ mu gude eme iya.
?Nanù ẹge mu e-gbe haa
t'e mebyia ẹpha mu?
Mu te ewokwaru ugvu,
gbaru mu nù onye ọdo.

Ízurèlu enweru onwiya

¹² “Ngabẹduduru mu phu nchị nggube Jékọpu;
mbù nggube Ízurèlu, bụ mu kuru iya:
Ọ kwa mbẹdua b'ọ bụ.
Ọ kwa mu bụ onye k'ọdungu;
bya aburu onye ikperazu.
¹³ Ọ kwa mbẹdua gude ẹka mu
tọo ntọ-l'alị mgboko-a.
Yọ bụru ẹka-utara mu;
bẹ mu gude tọsakota igwe.
Mu -kua ẹphe; ẹphe awụ-lihu byatashia.
¹⁴ Unu chịko byakọta l'unu ha bya egebe nchị.
?Nanù nte ọphu a-dụ ike
kfushiaru unu iphe-a:
mbù l'onye ono,
mụbe Ojejoje ọtaru ono
e-meghe Bábyilọnu iphe
mu a-rị k'ome iya;
mbù l'ọo-dụ-ghe ike mee
ndu Chalidiya ẹge ọ dụ iya tẹ ya mee ẹphe.
¹⁵ Ọ kwa mu; ọ kwa mbẹdua;
bẹ kfuru okfu ono.
Ọ kwa mbẹdua;
bẹ kuru iya nù.
Ọ bụ mbẹdua;
bẹ dufutaru iya nù;
oo-me iphe ọ byaru
ememe t'ọ kfuru.
¹⁶ Unu bya anọdu mu ntse;
gebe nchị l'iphe-a:
Keshinu keshinu;
bẹ mu te kfubudua okfu l'ezita.
Lẹ mbụlembu bẹ mu nọ l'ẹke oome.”
Nta-a bẹ Nnajiufu, bụ Ojejoje yẹle Ume nk'iya ziwaru
mu tẹ mu bya.
¹⁷ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu;
mbù onye mgbafuta ngu ono,
bụ onye nsọ ndu Ízurèlu.
Ọ sọru: “Ọ kwa mu bụ Ojejoje,
bụ Nchileke ngu;
onye bụ iya ezije ngu iphe,
a-duru ngu lẹ mma;
onye bụ iya akpọ-zijeru

ngu ọzo, ịi-nọdu eshi.

¹⁸ Dege ọ bụru l'ị geberu nchị
mee iphe mu sọru t'e meje;
ẹhu-agu gege anọdulephu
atsọru ngu l'ọ bụ ẹnyimu.
Odobe-ẹka-ndoo ngu
a-nọdu atụ biibii l'ọ bụ
eyi eze ẹnyimu.

¹⁹ Eri ngu gege aza igweligwe l'ọ bụ ẹja.
Ụnwegirima ngu aburu
'aguta aguta l'ọ bụ akpuru ẹsusa.
Ẹpha ẹphe ta byadụ bya achihu achihu;
ọphu ẹphe abyadụ bya
aburu kpurupyata l'ifu mu.”
²⁰ Unu kwafụ lẹ Bábyilọnu!
Unu gbalakwaaru ndu Bábyilọnu!
Unu kpọo geru geru;
kfua ya t'a nụkota iya!
Unu zia nzi t'o rukota ẹke
mgboko jebetsuaru!
Iphe unu e-kfu bụ lẹ
Ojejoje dzọwaru nwozi iya ono, bụ Jékọpu.

²¹ Ẹgu mini ta gudu ẹphe teke
o duru ẹphe swee echi-ẹgu;
mbù o meru; mini eshi
l'ikelegvu atsoshiru ẹphe.
Ọ kụkporu ikelegvu;
mini awata awushi.

²² “Ndu eme iphe dụ ẹji;
bẹ ẹhu ta dọjekwa agu.”
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Onye ozi Ojejoje

49 Unu geberu mu nchị unubẹ
ndu bunyabe eze ẹnyimu!
Unu nụkpoduduphu
iphe-a unubẹ mbakeshi,
butsua l'ẹke teru etete!
Ojejoje kuru mu ru
tẹmanu a mụa mu.
Ọ bụru teke mu nọkwadua
l'ẹpho nne mu b'o kuru mu ẹpha.
² O meru ọnu mu;
yọ tsụ nkọ l'ọ bụ
ogu-mbeke, a baru ababa;
bya domia mu lẹ mkpuli ẹka iya.
O meru mu; mu adụ l'ọ
bu akfụ, a raru arara;
bya eworu mu rụ-mia
l'iphe ooyeje akfụ iya.
³ Yọ sụ mu: “Ị bụkwa nwozi
mu nggube Ízurèlu.
Onye bụ nggu bẹ mu e-gude

koshi ẹge mu dụ biribiri.”
⁴ Obenu ẹ mu sụkwánuru:
 “Mu seekwaru ẹza ọ-la-l'iyi.
 Mu aswị-gbushileruphu
 onwomu k'iphoro l'iphe
 bụ iphe-mmanu.
 Obenu; l'iphe gbaru mu bụ
 l'ẹka Ojejoje b'ọ nọ.
 Ẹge ono b'ọ bụ Nchileke
 e-bu mu nggo.”
⁵ Yo be nta-a Ojejoje asụ;
 mbụ onye ono, moru mu
 l'ime ẹpho tẹ mu bụru nwozi iya;
 dulataru iya ụnwu Jékọpu azụ;
 chikobe ụnwu Ízuru ẹ chítaru iya.
 Kẹle mu bụ onye aakwabe
 ugwu l'ẹnya Ojejoje;
 ẹge ono b'ọ bụ Nchileke
 mu bụ ike nke mu.
⁶ Ojejoje asụ:
 “Ẹ tọ bụlekwa t'ị bụru nwozi mu;
 dulataru mu ndu ikfu Jékọpu azụ ọdo;
 nggu edulataru mu ndu kẹ Ízuru;
 mbụ nwa ndu ọphu mu doberu.
 Mu e-mekwa ngu phụ t'ị
 bụru iphoro l'ẹke ndu
 ẹ ta bụdu ndu Ju nọ;
 k'ọphu ii-me tẹ ndzọta
 mu rua ẹke mgboko jeberu.”
⁷ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu;
 mbụ onye ono, bụ onye
 mgbafuta; bya aburu onye
 nsọ kẹ ndu Ízuru.
 Ookfu iya anụ onye ono,
 mbakeshi akpọfu akpọfu
 l'akpọ-yiru iya ukuvu ono;
 mbụ onye ono, bụ nwozi ndu ishi.
 Ọ sụru iya:
 “Lẹ ndu eze e-mekochaa; phụ ngu;
 wụ-lihu.
 Ndu bụ ishi a-phụ ngu; daaru ngu pẹe.”
 Onye e-me iya bụ Ojejoje;
 onye ono, emeje ire-lanụ;
 mbụ Onye nsọ ndu Ízuru,
 bụ onye ọtataru ngu.

**Eewophuta Ízuru azụ
 l'ọnodu iya**

⁸ Ojejoje sụru:
 “L'oge kẹ ome iphe-oma -rulephu;
 ya emeeru ngu iphe-oma.
 Oge kẹ ndzọta -ruta;
 ya adzọfuta ngu.

Ya a-kwakọbe ngu;
 mee t'ị bụru iphe mu ẹ
 madzụ e-gude gbaa ndzụ;
 gude mee alị ono t'ọ lata
 azụ l'ọnodu iya;
 mee t'unu bya ebua l'alị unu ono,
 daburu ochobo nta-a ono.
⁹ Mbụ t'ị sụ ndu ono,
 a kpuru ẹ ndzụ ono:
 ‘T'ẹphe lufuta;’
 nggu asụkwaphu ndu nọ l'ọchi:
 ‘T'ẹphe nweru onwẹphe.’
 Ẹphe adụ l'ọ bụ
 ụnwu-aturu, akpa nri
 l'iku esu-uzo;
 phutsua nri l'ugwu,
 dutsua chafụ chafụ.
¹⁰ Ẹgu ta abyadụ bya agụ ẹphe;
 ọphu ẹgu mini 'abyadu bya agụ ẹphe;
 ọphu okpomoku,
 shi l'echi-ẹgu;
 mẹ ọphu shi l'anwụ te ekpodu ẹphe.
 Ọ bụ onye imiko ẹphe dụ;
 a-nọdu edu ẹphe.
 Ọo-nọdu edu ẹphe
 l'iku ọgba-mini.
¹¹ Mu e-me t'ugwu ugwu mu bụkotaru ụzo.
 Ẹge ono bẹ aa-kpa eze ụzo; yọ hatsua l'eli.
¹² Lenu! Ẹphe e-shitsukwa ẹke teru ẹnya;
 ndu shi l'uzo isheli; ndu eshi
 l'uzo ẹnyanwu-arịba;
 ndu eshitsua ụzo Sinu.”
¹³ T'igweli tee ẹswa;
 ẹhu atsọo mgboko ẹna.
 Unubẹ ugwu; unu byiswee egwu!
 Kẹle Ojejoje dụwaru ndibe iya ike.
 Ọo-phuru ndibe iya ono,
 shi eje iphe-ẹhuka ono imiko.
¹⁴ Obenu ẹ Záyọnu sụru:
 “Ojejoje ta aritajehekwa mu.
 Nnajiufu mu zahawaru mu.”
¹⁵ Nne; ọozahaje nwa, angụ iya ẹra l'ọkpoma;
 kẹ t'ẹ b'ọ phuru nwa,
 bụ iya paru ẹpho ime iya imiko?
 O nwekwaru ẹge ọo-dụ;
 yọ zahaa ya;
 ọbule mbẹdua ta azahadụ ngu!
¹⁶ Lenu; mu deekwaru ẹpha
 ngu l'ọbechere-ẹka mu;
 ọphu mu azahajedu
 ụpho-mkpuma ngu ono azaha.
¹⁷ Ụnwu ngu gudewa ọso alata.
 Ndu ono, bụ ẹphe meru
 ngu t'ị chihu ono alufuakwa.

¹⁸ Palikpoduduphu apali;
 chjkaa ɛnya achjka!
 Ụnwu ngu l'ɛphe ha
 dzukoru; l'awukfuta ngu.
 Ojejoje sụru:
 K'ophu ya nọ;
 bẹ ii-mekochaa kwaa ɛphe ọkwa ngwa.
 Mbụ ii-gude ɛphe kwaa
 onwongu l'ọ bụ
 nwamgboko, abya ọla nji.
¹⁹ "A makwaru-a l'e
 mebyishiru ngu; nggu adaburu ochobo;
 ẹgbara akfua ngu.
 Ọbule tsube nta-a;
 bẹ ị tji dzuhedu ndibe ngu ebubu.
 Ndu ono, shi akpapyaa
 ngu ishi a-nọdu ngu ote-ɛnya.
²⁰ Ụnwegirima ono,
 a mụshiru ngu teke ono,
 ijino l'aphụ ono
 e-mekochakwaa kfua ya;
 nggu egude nchị ngu nua ya:
 'L'ẹke-a hanụkakwa ayi nwanshị ebubu;
 chọfunuaru ayi alị ẹke ayi e-buru!
²¹ Teke ono; bẹ ii-kfu l'ime obu ngu; sụ:
 ?Bụ onye mụshiru mu
 igweligwe ụnwegirima ọwaa?
 Obenu l'ụnwu mu;
 bẹ kpolashihuwaru nụ;
 mu agbaru ẹka.
 Mu aburu onye a kpuru lẹ ndzụ;
 laa alị ndu ọdo;
 ?Bụkwanu onye zushiru mu ndu ọwaa;
 l'ẹke ọ kwa mbẹdua nkinyi
 mu bẹ phodurunu.
 Ndu ọwaa; ?bụ awe bẹ ɛphe shikwanu?"
²² Ọwaa iphe Nnajiufu, bụ Ojejoje ekfu:
 "Lenu; mu e-pheru mbakeshi, nọtsuanu ẹka.
 Mu a-paliru ọha, nọtsuanu
 ẹkwa-ọhubama mu.
 Ẹphe e-gude ẹka ɛphe
 kulataru ngu ụnwegirima ngu:
 ndu k'unwoke;
 kwọru ndu k'ụnwanyi l'ukuvu
 kwọlataru ngu.
²³ Ndu eze a-buru nna, ehe ngu nụ.
 Ndu eze-nwanyi aburu nne, ehe ngu nụ.
 Ẹphe a-nọdu ebyiru ngu ikpere;
 l'eburu ngu ifu l'alị.
 Ẹphe e-gude ire mịchaa udzu,
 nọ ngu l'ọkpa amịcha.
 Ọ bụ teke ono;
 bẹ ịi-ma l'ọ bụ-a mu bụ Ojejoje;
 lẹ ndu atụ ume atụ-kobe mu;

b'e te yedu ɛnya mbo."
²⁴ ?Onye a-nataghekwanu ndu
 soja iphe ɛphe lutaru l'ọgu tọ?
 Tọ ?aanafu-ghe ndu akirishi
 ndu ɛphe kpataru lẹ ndzụ?
²⁵ Obenu lẹ Ojejoje sụru:
 "Ee! Ndu a kpuru lẹ ndzụ;
 bẹ aa-naphuta azụ!
 Iphe ndu iwe kwaru
 l'ọkwata bẹ aa-natakwapụ ɛphe.
 Ndu etso ngu ọgu bẹ ya
 e-tso ọgu.
 Ya abya adzọo ụnwu ngu.
²⁶ Ndu akpa ngu ẹhu;
 bẹ ya e-me t'ɛphe taa anụ onwẹphe;
 ɛphe a-ngu mee onwẹphe jeye
 yo melahaa ɛphe l'ɛnya l'ọ bụ mẹ.
 Ọ bụ teke ono; bẹ ndiphe
 mgburumgburu a-ma l'ọ bụ yẹbe Ojejoje
 bụ onye adzọje ngu nụ.
 Ọ bụ iya bụ onye agbataje ngu nụ;
 bụru iya bụ Ọkaribe kẹ Jékọpu."
50 Ojejoje sụru:
 "?Nanụ ẹkwo, ya deru nụ
 nne unu gude chifu iya?
 Ndu ya nji ụgwo;
 ?bụ onye ole bẹ ya woru unu ree?
 Ọ kwa iphe dụ eji unu;
 kparu iphe mu gude woru unu ree.
 Ọ bụ iphe dụ eji,
 unu eme meru iphe a chifuru nne unu.
² Lẹ ya byaru; ?bụ ngunu
 meru iphe ẹ to nwedu onye nọ l'ẹke ono?
 Teke ya kuru oku;
 ?bụ ngunu meru iphe
 ẹ tọ dudu onye zarụ nụ?
 ?Bụ ẹka iya hanuka
 mkpukurukpu k'ọ gbata unu tọ?
 ?Tọ l'ọo ike ta nọdu iya k'odzo unu tọ?
 Ọ kwa mbà mmanu bẹ ya a-ba;
 mini atahụ l'eze ɛnyimu.
 Ya ewojeru ɛnyimu mee;
 yọ bụru echi-ẹgu.
 Ẹgu mini eworu ẹma,
 nọ iya nụ gbushia;
 yo reshihu; kẹle mini ta nọhedu iya.
³ Ọ bụ mu meru tẹ
 akpamigwe gbakota ọchi;
 jihu kpalungu.
 Mu abya emee t'uwe-aphụ
 bụru iphe o kpuchije onwiya."

Onye ozi Ojejoje erube ishi

- ⁴ Nnajiufu, bụ Ojejoje nwaru
mu ire ndu maru ekwo
te mu maru okfu,
mu e-gudeje agboli onye ike gvuru.
Ooteje mu l'utsu mboku-mboku;
bya akpalia nchi mu;
yo nalahaa iphe abya ememe.
- ⁵ Nnajiufu, bụ Ojejoje mewaru
nchi agụ-phohu mu;
ophu mu ekwefujeduru iya ikè;
ophu mu aladu azụ azụ.
- ⁶ Mu woru okpurukpu-azụ mu
doberu ndu ophu chiru mu iphe;
bya eworu agba doberu
ndu feshiru mu eji-agba;
ophu mu ewohadu ifu mu
t'e b'a aja mu ewena;
ta gbụ mu onu-mini. †
- ⁷ Keshinu Nnajiufu,
bụ Ojejoje agbajeru mu
mkpu; be iphere ta byadu bya eme mu.
Yo buru iya kparu iphe mu
shihuru ike l'o bu mkpuma;
yo dokwa mu phu enya
l'iphere te emedu mu.
- ⁸ Onye ahara mu enge no mu ntse.
?Bu onye e-kobeghe mu okfu?
T'ayi kpoqba nu iya!
?Nanu onye obu, ekfu l'o
nweru iphe mu meru?
T'onye obu lufutana alufuta!
- ⁹ K'ophu o bu Nnajiufu,
bụ Ojejoje bu onye
agbajeru mu mkpu;
?Bu onye e-kpegbughe mu?
Ndu obu a-chiko kashihu
l'o bu uwe; yo buru nra e-rikota ephe.
- ¹⁰ ?Bu onye l'unu ha atsu Ojejoje egvu;
l'eme iphe nwozi iya kfulu?
Mbụ onye eje ije ochi;
to phuje iphoro;
t'onye ono tukobe epa Ojejoje ishi;
dakobe Nchileke iya!
- ¹¹ Obenu le nta-a;
iphe bu ege unu ha aphu-nwu oku;
mbụ unube ndu mutatsuaru
oku l'itsu-oku unu paru;
unu jenu; unu gude iphoro oku unu je ije!
Unu gude itsu-oku,
unu mutaru oku; yo nwu enwunwu je!

† Mát 26:67; Mak 14:65

Owaa iphe unu a-nata l'eka mu ndo-o:
O bulephu ntakwuru; be unu a-nodu eje!

Aadu Zayonu ike

- 51** "Unu ngaberu mu nchi;
unube ndu eme t'unu buru
ndu doberu eka ndoo;
mbu unube ndu achọ Ojejoje.
T'anya unu nodukwa
l'ikelegvu ono, bu eka
a kypotarun unu ono;
mbu l'eke ono, e gvutaru unu ono!
- ² Unu nyatakwa nna unu oche, bu Ebirhamu!
Unu anyata Sera, bu iya paru ephe-ime unu!
Teke mu kuru iya b'o shi du nanu.
Obenu le mu goru iya onu;
mee ya; yo bya adu l'igwe.
- ³ Ojejoje a-du Zayonu ike;
bya aphuru iya imiko l'iyi, yiru iya.
Ali iya ono, shi buwaru
echi-egu ono;
be oo-me t'o du l'o bu Idenu.
Kpokpikirikpo ali iya ono
agho; buru mgbabu Ojejoje.
O bu teke ono be o-wata ote eswa;
ehu atsolahaa ya;
yo kelelahaa ekele;
gulahaa egvu.
- ⁴ Ndibe mu; unu ngabekwaru mu nchi!
Oha mu; unu nukwaa iphe mu ekfu!
Mu a-turu unu ekemu;
mbu l'ikpe nhamunha ono,
mu ekpeje ono a-bukwaru
iphoro duru iphe bu mbakeshi.
- ⁵ Mu a-dzo unu egwegwa.
Adzozo unu nokwa ntse.
O bu mbedua e-kpe iphe
bu mbakeshi ikpe.
Ndu bunyabe eze enyimu
ele enya mu.
Ephe chiru enya dobe
l'ele te mu bya adzo ephe.
- ⁶ Unu palia enya; lee l'imeli!
Unu elee enya le
mgboko-a!
Igwe e-mekochaa
phukashihu l'o bu
enwuru-oku;
mgboko akahu l'o bu uwe.
Ndu bu iya nu anwushihu l'o bu ijiji.
Obenu l'adzozo, mu a-dzo
ephe a-no gburu jeye le gbururu.
Mu ta bu-buhudu onye

edobe ẹka ndoo abụ-buhu.

⁷ Unu nṣkpoduduphu iphe
mu ekfu; unubẹ ndu maru vudo nhamunha;
mbụ unubẹ ndu ekemu mu nọ l'obu!

Unu ba tsujekwa egvu
l'onu, madzụ akọ unu;

ọpḡ ọ dṡjekwa unu
biribiri teke eeme unu iphe-iphere;

⁸ kẹ l'ọ bụ mkpu a-ta ẹphe l'ọ bụ uwe;
nrà eria ẹphe l'ọ bụ ukpo.

Obenu lẹ mu a-buru onye
doberu ẹka ndoo

gbururu jeye lẹ gbururu.

Mu anọdu adzọkota madzụ

l'iphe bụ ọgbo sweru esweswe."

⁹ Tehu etehu!

Tehu yee ike l'ọ bụ uwe;

nggube agburu-ẹhu Ojejoje!

Tehu ẹge i shi tehu l'ohazu;

mbụ l'ọ bụ ẹge i shi tehu

l'ogbo, swetsuarunu teke ndiche.

?Tọ bṡdunua nggu bụ

onye buru Réhabu kpurukpuru;

mbụ sṡru ẹjo anṡ ono

iphe yo phe ya l'azṡ iya ọpḡ?

¹⁰ ?Tọ bṡdunua nggu bụ onye

ono, meru eze ẹnyimụ;

yọ tahṡ;

mbụ mee; mini, nọ l'ẹbo atashihu;

mbụ nggube onye meru

ṡzo adaburu pongu l'ime eze ẹnyimụ

k'ọpḡ ndu ono,

a dzọwaru ndzṡ ono wṡ-swetaru?

¹¹ Ọo ya bṡ ẹge ndu ono,

a dzọwaru ono a-lata.

Ẹphe a-nọdu azṡ egvu abahṡ Záyonu.

Ote-ẹswa aburu okpu,

ẹphe e-kpu gbururu jeye.

Ẹhu-otso-ena; mẹ ẹswa e-ji ẹphe ẹhu;

aphṡ yeṡe ude a-gba mgbalanṡ.

¹² "Ọ kwa mbẹdua;

mbụ mbẹdua gẹdegede

bṡ onye bṡ ọkpṡ-ikike unu.

?Bṡkwanu ngṡnu bṡ

kẹ t'unu atsṡ madzṡ mmanu egvu;

mbṡ unwu madzṡ,

bṡ iphe ẹphe bṡ bṡ ẹswa;

¹³ kẹ t'unu zahaa Ojejoje, bṡ onye meru unu;

mbṡ onye bṡ sṡsaru igwe;

bya aburu iya tṡru ntṡ-l'alṡ mgboko;

mbṡ kẹ tẹ ntsṡmu-egvu

ripyabe unu tekenteke ẹge ono;

l'okfu ẹhu, eghu onye

akpa unu ẹhu damṡdamu;

mbṡ onye bṡ iphe

o fuberu ifu bṡ t'ọ gbushia unu?

Kẹ l'ẹge-a ẹhu,

eghu onye akpa unu ẹhu

damṡdamu ta dṡdu iphe ome unu;

¹⁴ Ndu ono, a tṡru mkpṡro ono;

bẹ a-tṡfu ẹgwegwa

t'ẹphe nweru onwẹphe;

k'ọpḡ ẹphe ta nwṡshihudu

l'ọka-mkpṡro; ọpḡ ẹgu nri; te me ẹphe.

¹⁵ Kẹ l'ọ kwa mbẹdua bṡ Ojejoje;

bya aburu Nchileke unu;

mṡbe onye akpalije mini

l'eze ẹnyimụ; akpara iya

atṡa daa oke ọda.

Ojejoje, bṡ

Ọkaribe-Kakṡta-Ike bṡ ẹpha mu.

¹⁶ Mu wowaru okfu mu ye unu l'onu;

bya egude ọbechere-ẹka mu kpuchia unu.

Mbṡ mṡbe onye ono,

bṡ mu dobekotaru igwe l'oru iya;

bya aburu mu tṡkotaru

ntṡ-l'alṡ mgboko;

tẹmanu yṡ bṡru mu

sṡru ndu Záyonu:

'Unu bṡakwa ndibe mu.' "

Aanmaru ndu Jerúsalemu ọkwa

¹⁷ Tehu! Tehu etehu!

Tehu; gbeshi nggube Jerúsalemu;

mbṡ nggube onye ono,

shi l'ẹka Ojejoje nata okoro

oke iphe-eghughu iya ngṡa;

mbṡ nggube onye ngṡfuru

ipoti iphe ono, emeje

madzṡ akpṡ kulakula;

mbṡ ngṡa ngṡa ṡrukutu iya.

¹⁸ Ụnwegirima iya ono l'ẹpha ha,

bṡ yebedua, mṡshiru ẹphe

ono ta dṡdu m'ọo onye lanṡ,

akpṡ-ziru iya ṡzo.

To nwe ụnwegirima ono;

m'ọ bṡ onye lanṡ esekputajiya l'ẹka.

¹⁹ Ndakfu-a dakfuwaru

ngu ugbo labṡ-a;

?bṡ onye a-sṡ ngu gberuma;

eyifu; kpurupyata;

ẹjo ẹgu; mẹ ọgu a-furu ngu;

mbṡ; ?bṡkpṡ onye a-sṡje ngu ka?

²⁰ Ụnwu ngu bẹ meji tṡfukotawaru;

ẹphe awṡshiru l'iku esu-ṡzo

l'ọ bṡ ele, daru l'onya.

Ọ bṡ oke ẹhu-eghughu

Ojejoje bẹ phụpyaberu ẹphe;
mba, ọobaru ẹphe angawa ẹphe ẹhu.

²¹ Ọo ya bụ ẹge-a;
nụkpoduduphu iphe-a
nggụbe onye ono,
eemekaru iphe;
mbụ nggụbe onye e meru;
nggu akpọ karikari l'ẹ ba
bụ l'ọ bụ mẹe b'i nguru;

²² Ọwaa iphe Nnajiufu, bụ Ojejoje ekfu;
mbụ Nchileke ngu,
bụ onye ono, agbajeru
ndibe iya ọdzori ono.
Ọ sọru: "Tii phụdu;
mu nafụakwaru unu
okoro ono meru;
unu akpọ galagala ono l'ẹka.
Ipoti oke ẹhu-eghughu mu ono;
bẹ unu ta anguhedu ọdo.

²³ Mu a-paru iya pẹe ndu ono,
anụ unu aphụ ono;
mbụ ndu ono, sọru unu:
T'ii daburu; kpube ifu l'alj;
t'ẹphe bya enyia ngu
gòdógòdó!

Nggụ eworu
okpurukpu-azụ ngu mee alj;
t'ọ bụru woroworo, madzụ eshi."

52 Tehu! Tehu etehu; nggụbe Záyonu!
Yee ike l'ọ bụ uwe!

Yee uwe, e-me; t'i dọ biribiri l'ẹnya.
Nggụbe Jerúsalemu,
bụ mkpụkpu ono, dọ nsọ ono.
Ndu akpapyj; ẹphe lẹ ndu, aasọ nsọ
ta abatakwa l'ime ngu ọdo.

² Jjshia udzudzu, nọ ngu nụ!
Gbeshi; nọdu anọdu;
nggụbe Jerúsalemu!
Tufu ẹgbirigba, a tọru ngu l'olu;
nggụbe ada Záyonu ono,
a kpuru lẹ ndzụ ono!

³ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: "L'e shi ree unu erere; ọphu
a natadu aswa ishi unu. Ọo ya bụ l'e tee gudekwanu
okpoga agbata unu." ⁴ Ishi iya aburu l'ọo iphe Nnajiufu,
bụ Ojejoje ekfu ndọ-ọ: "L'ọdungu; bẹ ndibe mu shi
laa Íjiputu je eburu. Tẹmanu yọ bụ-worua bẹ ndu
Asiriya shi akpa ẹphe ẹhu." ⁵ Ọwaa iphe Ojejoje ajik-
wanu ndọ-ọ: "Buhunu ngunu dọ ẹge-a. Nta-a b'a
kpukoru ndibe mu l'ẹ b'ọ dọ iphe ẹphe meru. Tẹmanu
ndu ishi ẹphe egude ẹphe eme iphe-ọchi." Ọ bụ iphe
Ojejoje ekfu ndono. "Iphe bụ mkpụrumkpuru bẹ ẹphe
ekfubyishi ẹpha mu tekenteke. ⁶ Ọo ya bụ lẹ ndibe mu
a-maru ẹpha mu. Mbụ l'ọ be mbọku ono bẹ ẹphe a-

maru l'ọ bụ mbẹdua kfuhawaru iya!" Iye. Ọ bụ mbẹdua
gẹdegede.

⁷ Ọ kwanu iphe ùgvù;
o shi l'eli ugvu ugvu;
phụ onye gude ozi-oma abya;
mbụ onye ezi ozi nchị ọdu ndoo;
onye, ozi ọ byaru ezizi dọ mma;
onye byaru ozi kẹ ndzọta; l'asụje Záyonu:
"L'ọ kwa Nchileke ngu bụ ishi!"

⁸ Gebeduduphu!
Ndu nche ngu atụkwa ụzu.
Ẹphe tuko atụ okokooko
kẹ l'ẹphe e-gude ẹnya ẹphe
phụ Ojejoje teke ọo-nọdu alata lẹ Záyonu.

⁹ Unu byiswekota egvu
ẹhu-ọtso-ena ugbo lanụ
unubẹ mkpọkpo iphe nọ lẹ Jerúsalemu;
kẹle Ojejoje dọwaru ndibe iya ike.
Ọ dzọwaru Jerúsalemu.

¹⁰ Ojejoje a-rụkota ẹhu;
gude ike iya, dọ nsọ dzọo ndibe iya;
iphe bụ mgboko a-phụkota iya.

¹¹ Unu gbeshi!
Unu gbeshi!
Unu wufu l'ẹke ono!
Unu be ebyikwa ẹka l'iphe aasọ nsọ!
Unu sefukwa iya ẹka!
Unu mekwaa onwunu

emekwa;
unubẹ ndu ono,
mbụ unubẹ ndu ono,
evuje ngwokongwoko
eze-ulo Nchileke!

¹² Obenu l'unu ta alakwa lẹ
gburugburu;
ọphu unu 'agbakwa phuphuphu ala;
kẹle Ojejoje e-vutaru unu ụzo.
Mbụ l'ọ bụ Nchileke kẹ ndu
Ízurelu a-buru onye e-kperu unu azụ.

Iphe, nọru Nwozi ono

¹³ "Lekwa; nwozi mu e-mekwa
umere onye maru iphe.
Aa-pali iya eli; gụ-lia ya
oreke-imeli; shi ẹge ono palia ya ifu nshinu.
¹⁴ Ọ bụ ẹge ọ gbaru ụgbugba meru;
ẹkpa-oyi anyia ndu,
dọ l'igwe, phuru iya nụ.
Ẹ ta phụbua onye gbaru ẹge ono;
mbụ l'ẹ tọ dọkpodua
l'ọ bụ madzụ lẹ phuu.
¹⁵ Ọ kwaphu ẹge ono;
bẹ ọo-dọ igweligwe

mbakeshi biribiri.
 Ndu eze bẹ ọo-kpọ okfu;
 kẹ l'ẹphe a-phụ iphe
 ẹ te kfuduru ẹphe.
 Ẹge ono bẹ iphe ẹphe ta
 nụbudua lẹ nchị e-do ẹphe ẹnya." †

53 ?Bụ onye kwetaru ozi, ayi ziru.

?Bụ onye b'e meru t'ọ maru
 l'ẹka Ojejoje dụ iya?
² Kẹ l'ọ nọ iya l'ifu vua
 l'ọ bụ oshi, ruru iru;
 mbụ l'ọ bụ ọgbaragba oshi,
 gbafutaru l'alị ọkponku.
 Ẹ tọo madu mma;
 tọ dụ ugwu l'ẹnya.
 Ugbugba iya te egbe
 agudu madzụ ẹgu k'iche.

³ Ndiphe kpọru iya ẹbo-ẹbo-l'afụ; jịka iya.

Ọ bụ nwoke, aphụ tsọru;
 iphe-ẹhuka akwọwaru iya ẹhu;
 ọobuje; ndiphe -phụ ya;
 ẹphe aghaa ifu l'ibiyi ọdo.
 A kpọru iya ẹbo-ẹbo-l'afụ;
 tọ dụ iphe ayi gụberu iya.

⁴ Obenu l'ọ bụ iya;

bẹ vutaru ẹhu-ọtsu-ume ayi;
 bya evuta aphụ ga atsọru ayi.
 Ayi gbẹ rịa l'ọo Nchileke àhù iya àhùhù;
 l'ọo ya chitsuru iya;
 l'anụ iya aphụ.

⁵ E yeru iya ọru l'ẹhu;

okfu l'ayi mesweru.
 E chiru iya pyaapya;
 k'iphe dụ ẹji, ayi meshiru.
 Ọ bụ aphụ, a nuru iya;
 mekocharu mee t'ẹhu dụ ayi agu.
 Yọ bụru ọnya ẹchachi,
 e chiru iya b'e gude mee tẹ ayi ka mma.

⁶ Ayi l'ayi ha kpaphuhuru

akpaphuhu l'ọ bụ aturu, phuru ụzo.
 Onyenonu chebwaru ifu l'ẹke, dụ iya mma.
 Ọ bụ lẹ Ojejoje wowaru ẹjo iphe,
 ayi meru l'ọ ha tų-kobe iya l'ishi.

⁷ "A kparu iya ẹhu;

mee ya kpakpawowo;
 ọ bụ l'ẹ to kfudu okfu.
 A kpataru iya l'ọ bụ
 onye kpụ nwaturu eje egbugbu.
 Yọ daa ashị l'ọ bụ aturu,
 nọ l'ifu ndu akpụ iya ẹji;
 to kfu m'ọo okfu lanụ.

⁸ A kparu iya ẹhu;

kpee ya nkfugbu;
 kpata iya t'e je egbua.
 To nwe onye kparu ishi iya;
 kẹ l'e meru iya;
 yọ chíhu l'alị ndu nọ ndzụ?
 Yọ bụru emeswe, ndu nke
 mu mesweru b'e gude chia ya iphe.

⁹ E doberu iya l'ili ẹke,

eeliye ndu meru ẹjo iphe.
 Yọ nwụhu; e lia ya l'ili oke amadu.
 Ọ bụ l'ẹ to mebukwanua iphe-kpaa;
 ọphu ọ dzubua ẹjo-ire."

¹⁰ "Obekwanu l'ọ bụ uche-obu

Ojejoje t'e merua ya ẹhu;
 mee ya t'o jee iphe-ẹhuka ono.

Ojejoje abya eworu
 ndzụ iya mee ngweja onye ikpe nmaru.
 Ọo-ka nka; phụ ụnwu nwanwa iya.

Yọ bụru l'ẹka iya;

bẹ ee-shi l'eme uche-obu
 Ojejoje l'emeshi iya ike.

¹¹ Teke o jetsuaru iphe-ẹhuka ono;

bẹ ọo-phụ iphoro kẹ ndzụ;
 yo ji iya ẹpho.

Onye ono, doberu ẹka ndoo,

l'ejeru mu ozi ono
 e-gude k'iphe ono,
 ọ maru ono mee ndu,
 dụ l'igwe t'ẹphe bụru ndu
 doberu ẹka ndoo;

Yẹbedua evutakwanụ
 iphe dụ ẹji, ẹphe meshiru.

¹² Ọo ya bụ lẹ mu e-kevu iya

l'oke, gbaru ndu oke amadu.
 Yọ bụru yeke ndu
 ike ka l'ọgu l'e-ke iphe

a kwaru l'ọkwata;

kẹ l'ọ tọgboru ndzụ iya jeye l'anwụhu.

A guru iya yeru ndu ẹjo

madzụ; kẹ l'ọ vutaru
 iphe dụ ẹji ndu dụ l'igwe;
 rọchiaru ndu iphe dụ ẹji arọ."

Obu, Ojejoje yeru Jerúsalemu

54 Gụa egvu; nggube nwanyi,
 ẹ-ta atsudu ime!

Mbụ nggube onye ẹ-ta mụbua nwa.

Byiswe egvu;

tụa okokooko;

nggube onye ono, ime nwa te mebua;

kẹ l'ụnwegirima nwanyi,

a kpọru ẹbo-ẹbo l'afụ a-kakwa l'igwe

karia kẹ nwanyi, nji iya nọ.

† Róm 15:21

Ọ bụ iphe Ojejoje ekfu ndono.
 2 Fọkaribe ọlo-ékwà ngu!
 Nnggu egesaa ẹkwa, e geberu
 l'ọnu ọlo-ékwà ngu egesa!
 Ba alọlakwa iya azụ!
 Nnggu emee t'eri iya ka ogologo!
 Mekwaa akpọbe iya; t'ọ kpọo abara!
 3 Kẹ l'ii-jaa laa l'ẹka-utara;
 jaa laa l'ẹka-ibyita.
 Ọnwu ngu phẹ a-natakọta
 iphe bụ mbakeshi alị ẹphe;
 buchishikota mkpụkpu ẹphe ono,
 dabugbaaru ochobo ono.
 4 Ba atsụkwa egvu;
 l'iphe-iphere te emekwa ngu.
 Ba atsụkwa egvu;
 l'ee-kfu ngu ifu lẹ ntụ;
 kẹ l'ẹ te emekwa ngu
 iphe-iphere.
 Ii-mekocha zahaa iphere ono,
 meru ngu teke ị bụ nwamgbọko ono;
 ọphu ịi-nyatadu ẹhu,
 a kparụ ngu
 l'ọ bụ onye nji iya nwụhuru;
 5 kẹ l'ọ bụ onye ono,
 meru ngu nụ ono bụ nji ngu.
 Ojejoje, bụ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike bụ ẹpha iya.
 Ọ kwa Onye nsọ kẹ ndu
 Ízurẹlu ono bụ onye dzọru ngu nụ.
 Iphe eekuje iya bụ Nchileke
 kẹ mgboko gbaa mgburumgburu.
 6 Kẹle Ojejoje ono e-kulata ngu azụ;
 l'ị -bụ nwanyi, aalụ alụlu,
 a kpọ mgbereke;
 obu ta dụ iya mma;
 mbụ nwanyi, a luru lẹ nwata;
 nji iya aghaaruu iya azụ.
 Ọ bụ iphe Nchileke ngu kfuru ndono.
 7 "Ya haru ngu kpọo nwụkfu;
 ọbule ya a-phuru ngu-a imiko,
 ha nshinu dulata ngu azụ.
 8 Ya gude iwe ghaaruu ngu azụ;
 kẹ nwa teke ono.
 Obenu lẹ ya e-yeru ngu obu
 gbururu jeye lẹ gbururu
 gude phuru ngu imiko."
 Ono iphe Ojejoje, bụ onye dzọru ngu nụ; kfuru ndono.
 9 "Iphe ọwaa gbe dụkwa l'ọ bụ oge kẹ Nówa,
 bụ teke ya riburu iya l'utso,
 dụ l'ọ bụ k'oge Nówa ta
 abyahedu lẹ mgboko ọdo.
 Nta-a bẹ ya ribuwaru l'ẹ tji
 ghuhedu mu eghughu l'anya ọdo;

ọphu ya ta 'abaheduru ngu mba ọdo.
 10 Ẹ to nwedu mẹ iphe bụ ugvu,
 nmahukotaru jijiji;
 a foshikota unwu ugvu
 l'ẹke ọ notsua;
 obu, ya yeru ngu
 ta angadu anganga;
 ọphu ndzụ ẹhu-agu ono,
 nnggu l'iya gbaru ono
 te enwedu l'o chikahu."
 Ono iphe Ojejoje ono, aphujeru ngu imiko; kfuru
 ndono.
 11 "Nnggube mkpukpu,
 eje iphe-ehuka;
 tọ dụ onye agbaru ngu mkpu;
 tọ dụ onye adu ngu ike;
 ya e-gude ngorongoro
 mkpuma kpụ-kwazi ngu;
 gude mkpuma sáfàyà tọo ntọ-l'alị ngu.
 12 Ya e-gude mkpuma rubi
 kpua eli upho-mkpuma ngu;
 gude mgbubu, egbu ngerengere
 mee ọgu-nngamgbo ngu;
 gude mkpuma, vugbaa oke
 aswa kpua upho-mkpuma ngu l'ọ ha.
 13 Unwegirima ngu l'ẹphe ha;
 bụ yẹbe Ojejoje e-zi ẹphe iphe.
 Ẹge ono bẹ ii-buru lẹ nchị odoo.
 14 Ee-shi l'uzo k'odobe ẹka ndoo;
 mee t'ị nguru anguru.
 Ẹ to nwedu onye a-nọdu
 akpagbu ngu akpagbu;
 iphe k'otsu egvu ta abya.
 Iphe kẹ kpa a-nọdu ngu ote-anya;
 ọphu ọobyahedu ngu ntse ọdo.
 15 O -nweru onye chọru ngu
 okfu; b'ẹ tọo bụdu yẹbedua b'o shi l'ẹka.
 Onye chọru ngu okfu
 e-mekochaa daa.
 16 Tii phudu; ọ kwa yẹbedua
 meru onye uzu, afajẹ eko
 jeye yo nwuta ọku.
 Yo gude iya kputa
 ngwa-ọgu, dulephu mma k'ọgu.
 Ẹge ono b'ọ bụkwaphu
 yẹbedua meru onye
 mmebyi t'o mebyishia iphe.
 17 Iphe, bụ ngwa-ọgu,
 e gude abyaruu ngu ọgu te eredu.
 Ẹge ono bẹ ire a-nma iya l'akpo;
 mbụ iphe bụ onye aturu ngu okfu.
 Ọ bụ ono bụ òkè, ndu ozi kẹ
 yẹbe Ojejoje ahata.
 Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ bụ ọdzori;

ya agbaru iya ephe.”
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Eeku ndu mini agu

55 “Unu gebekwa!
T'iphe bu onye mini agu
byakwa bya anguta mini!
T'onye e-te nwedu okpoga
byakwa bya azuta nri; ria!
T'o byakwa bya agata mee;
zuta mini era eswi,
e te gudedu okpoga azu;
to nwe ugwo, aakfu.
² Bụ ngunu kparu iphe
unu akpaphu okpoga
l'iphe e-ta bụdu nri;
l'ese eza iphe te ejidu ephe?
Tẹ nchi rua unu ali l'iphe ya ekfu;
k'ophu unu e-ri okpobe nri.
³ Unu ngabẹ nchi; kpjrita iya ntse!
Unu ngbabe nchi l'iphe ya ekfu;
k'ophu ndzu e-dzu unu.
Unu l'iya a-gba ndzu,
a-bu 'agvu agvu;
Ya agporu unu onu-oma;
bu ukwa, ya kweru Dévidi.
⁴ Lekwa; ya meekwaru iya
ishi; mee ya onye a-nodu
eleta iphe bu mbakeshi;
buru onye a-nodu
agbaru iya ekebe l'eke ephe no.
⁵ Lekwa; iphe bu mbakeshi
ndu, e ti madu;
ephe ta ma ngu; be ii-ku oku;
ephe egude oso l'agba abya;
ke l'oo yebdua bu Ojejoje;
mbu onye nsọ ke Izurelu;
ke l'o mewaru ngu; nggu adu biribiri.”
⁶ Lee enya Ojejoje teke ji-phu iya!
Raku iya teke o nokwadu ntse!
⁷ T'onye, bu ejo madzu;
hakwaa uzo, ootso.
Onye eme eji ahaa ejo oriri iya.
T'onye ono lakfutachia Ojejoje;
phu l'oo-phuru iya-a imiko;
mbu t'o lakfuta Nchileke;
phu l'oo guru iya nvu;
gua ya ke etsutsu iya.
⁸ “Oriri nke mu ta bukwa nke ngu;
umere mu ta bu umere unu.”
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
⁹ “O kwa ege igwe no-beru
ote-enya l'ali;

bu ege uzo mu no-beru
ote-enya l'uzo nke ngu.
O kwaphu ege ono;
be oriri mu no-be ote-enya l'oriri nke ngu.
¹⁰ O kwa ege mini;
yele aka-mini eshije l'igwe achi;
to la azu l'eke, o shi;
'abudu l'o ruru ali;
mee iphe, e meberu emebe
t'o fushia; mitaru ndu akọ iphe; iphe;
ndu eri eriri enweru iphe ephe eriri;
¹¹ bu ege okfu,
shi mu l'onu du.
E to gbakwa eka
alaphutaru mu azu.
Oo-mefutaje iphe mu tuberu;
mekota iya ege mu suru t'o mee ya.
¹² Unu e-gude ehu-otso-ena
wufu; e dufu unu le
domangu rimangu.
Iphe bu uguv l'ugvu ha
a-wata ogu egvu l'ifu unu.
Iphe bu oshi, no l'egu akuru unu eka;
¹³ oshi payinu a-wata efufu
l'ozori ogarama-mbo;
o shi mitulu awata efufu
l'ozori ogvu uke.
Onanu aburu iphe Ojejoje
e-gude dee ude;
ke l'oo-buru iphe-ohubama, a-no gbururu jeye;
ophu a byadu bya emebyi iya emebyi.”

Aa-dzo ndu mba odo

56 Owaa bu iphe Ojejoje ekfu: “Unu kpeje ikpe, du
maa; unu emeje iphe du mma; kele teke mu a-
dzo madzu dukwa ntse; ege ono be teke mu a-dzo
madzu eruakwa. ² Onye a goru onu-oma nu bu onye
eme iphe-a; mbu onye gudesi iya ike; onye doberu
mboku otu-ume nsọ; to daka iya; bya esefukota eka
l'iphe bu iphe du eji.” ³ T'e b'o dukwa onye laru alala,
yeru onwiya le Ojejoje, a-su le Ojejoje a-gufu iya le
ndibe iya.
Ophu o dukwa onye a haruahaha, a-su le ya bu oshi,
kpohuru nku nodu; ⁴ kele Ojejoje suru ege-a: “Ndu
aharuahaha, edobeje mboku otu-ume iya nsọ; mbu
ndu ophu ahataje ome iphe du iya mma; ephe l'emeje
iphe yele ephe gbaru ndzu iya ege ephe gbaru iya ⁵ be
bu ephe; be mu a-nu iphe-nyata l'ime eze-ulo mu gba
mgburumgburu. Mu agukwaphu ephe epha, a-ka l'a
mushiru unwegirima. Mu a-gu ephe epha, a-no gburu-
ru jeye le gbururu; mbu epha, te ephuhudu.” ⁶ A bya le
ndu laru alala; bu ndu yeru onwephe le Ojejoje; shi
ege ono l'ejeru iya ozi; bya eyeru epha Ojejoje obu;

l'abaru iya ẹja. Iphe bu ndu, edobeje mbọku ọtu-ume nsọ; ọphu ẹphe 'adakadu iya yele ndu emeje iphe yele ẹphe gbaru ndzụ iya ẹge ẹphe gbaru iya ⁷ bu ẹphe; be mu e-duru je l'eli ugvu mu ono, du nsọ ono. Mu emee t'ẹhu tsọ ẹphe ẹna l'ulo ẹke, aanọduje akpoku mu. Ngweja-ukfuru ẹphe; me ngweja ọdo, ẹphe a-gbaru mu; be aa-natakota l'ẹnya-ngweja mu; ke l'iphe ee-ku ulo mu bu ulo, mbakeshi a-nọduje akpoku mu.

⁸ Nnajiufu, bu Ojejoje kfuwaru su-a; mbu onye ono, achilata ndu Izurelu ono, a kpuru le ndzụ ono: "Mu achilatafua ndu ọdo yeru ẹphe; a gufukwaru ndu ọphu mu chilatawaru."

Aanma ndu akirishi ikpe

⁹ Unu bya; unu be iphe bukpọ anu, bu l'egbudu! Unu bya avua iphe avuvu; unube anu, bu l'oswa l'ọ ha!

¹⁰ Ndu nche ndu Izurelu bu ndu ishì be ẹphe bu. Ẹphe l'ẹphe ha be egomunggo swehuru. Ẹphe l'ẹphe ha bu nkuta, ẹ te medu ẹnari; tọ gbọ ọgbọ. Ẹphe azeshije le mgbenya; l'arọ nrọ. ¹¹ Ẹphe bu nkuta, oke ẹkpiri; ndu ẹpho te ejijedu ejiji. Ẹphe bu ndu iphe te edojedu ẹnya, eche aturu. Ẹphe l'ẹphe ha chiko ghaa ifu l'uzo k'eka ẹphe. Ẹphe l'ẹphe tuko achọ uru k'eka ẹphe.

¹² Ẹphe achikoje su: "Unu bya t'ayi je agata mee! T'ayi ngua mee, shihuru ike; ngua ya t'o gude ayi. Echile adukwa-a l'ọ bu ntanu. Mbu l'ọ-gbe kabakwaanu mma."

Aanma ndu Izurelu ikpe

57 Onye doberu ẹka ndoo abuje; ọ -nwuhu; tọ du-du onye ooru l'ẹhu. Ndu obu-imiko b'e rutawaru tugbua; tọ du onye oodo ẹnya; kele ndu doberu ẹka ndoo b'e dufuwaru t'a dzọ ẹphe ndzụ l'ẹjo iphe abyanu. ² Iphe bu onye eme iphe vudo nhamunha abuje; ọ -nwuhu; yọ zeru nwandoo; tuta ume.

³ Obenu l'unubedua; unu byakpoduanu; unube unwu ndu agba ẹja mushiru-wa. Unube eri ndu eri ogori yele ndu agba ọkpara ono! ⁴ ?Bu onye be unu aja ewena? ?Bu onye be unu avoru eze; l'eburu ire gegege? ?Unu ta budunua unwu ndu ono, bu o-kwefuru-ikè ono; mbu eri ndu ejire ono. ⁵ Unube ndu anmajẹ ẹhu ketekete ọgwa iphe le mkpuli achij; me iphe bu oshi, nweru idzu. Unube ndu ejeje le nsuda nsuda je anodu egbushi unwu unu gude agwa iphe le mkpawara mkpuma! ⁶ Yọ buru agwa unu, nọ le mkpoworo bu okè unu. Ọ bu ẹphe; mbu agwa ono bu iphe dabaru unu. Ee! Ẹke ọ bu ẹphe; be unu tushiru mee; bya anua ẹphe nri. ?I -nodu eme iphemiphe obule ono; nggu asu le mu e-le pashia tọ? ⁷ L'ẹke i jeru je eworu oshi-azee ngu gbaa l'eli ugvu, l'akpo origodo. Yọ buru ẹke ono be i nyihuru je anodu agba ẹja. ⁸ A-bata-aghachi ulo ngu b'i dobetsuaruru ọgwu ngu; dobe dobe l'onu-mburu ọzo. I ghawaru mu azu; bya ewowaru oshi-azee

ngu togbo jahengu; mbu nyihu iya je alasa ya alasa. Nggu l'ẹphe gbaru ndzụ; mbu ndu ono, i yeru oshi-azee ẹphe obu ono. I je anodu ele iya ẹnya l'ẹke ọ gba ọtu. ⁹ I gude manu olivu; me mbeleke jee le nte Mólẹku. I bya ezia ndu nọ-chiru ẹnya ngu; ẹphe ejeshia ẹke teru ẹnya; mbu; i jekporu jeru ali-maa l'on-wiya. ¹⁰ Ike duwa ẹbo gvụ ngu; l'ẹke ijephe l'achọ agwa ọdo. Ẹnya te ru ngu; t'i maru l'ọ bu aphu b'iiri. Iin-oduje arì l'ọ bu agwa ono bu iya a-nu ngu ike; yọ buru iya bu ke te ike ba agvuje ngu agvugvu ono.

¹¹ "Bu onye b'i shi atsụ egvu; mbu onye i tsuhuru egvu wataru mu ọdzuru ejire; ke t'e b'i nyata mu; k'ọphu e kfuru tii je mu ori-vu l'ego. ?Bu ke le mu shi keshinu ono data ashì meru iphe ẹ tì tsudu mu egvu? ¹² Mu e-me-e t'a maru ẹge i bu-be onye doberu ẹka ndoo yele iphe iimeebe. Ọbu l'ẹ to nwekwa l'ẹphe eyeru ngu ẹka. ¹³ Teke i chiru mkpu t'a gbaaru ngu mkpu; te ọgvu, unu gwoshiru dobe dzonua unu! Ọ kwa pherephere a-pata iya pafu; mbu l'ọ bu-a udzu onu a-pata iya tugbua. Obenu l'onye gbabataru l'ime mu; be ali-a a-buru okè-iphe iya; ugvu mu ono, du nsọ ono aburu nk'ia."

Aadu ndu taru onwephe uta ike

¹⁴ Ee-mekochaa; su: "Unu mekwazi iya; unu mekwazi iya. Unu mekwazi oje ono! Unu woshia iphe nọ-chiru ndibe mu ọzo." ¹⁵ Ke l'onye ono, bu eze iya; buru okangga ono; mbu onye ono, nọ ndzụ tutu yoyo ono; onye ẹpha iya bu nsọ suru ẹge-a: "Mu bukwa l'ẹke, bu oreke-imeli; buru ẹke du nsọ. Ọ kwaphu l'ẹke ono b'o bu; mbu onye tawaru onwiya uta iphe du eji, o meru; bya ewozita onwiya ali; te mu mee t'obu la-zita iya alazita; mu emekwaaphu t'obu la-zita onye tawaru onwiya uta iphe du eji, o meru. ¹⁶ Yele ndibe iya, bu iya nru ẹphe ta anokwa l'okfu gbururu jeyewaru; tọ bu l'ẹhu-eghughu iya a-nodwaruru tugburu; odumeka be ndiphe a-gvukwa; mbu ndiphe, bu yebedua turu ume ndzụ ye ẹphe l'ẹhu. ¹⁷ Ẹhu, ghuru mu damadamu l'ome iphe du eji, alọje iya kfilikfili. Mu egude ẹhu-eghughu hua ya ahuhù; wofu ẹnya. Yo lebezi ẹnya emele-e iphe ome.

¹⁸ "Mụ phukwaru-a iphe oomeje. Obenu le mu emele-e t'ọ korohu. Mu e-du iya mee ya te meji nmakfuru iya. ¹⁹ Mu a-du ndu ono, agu aphu le Izurelu ike ono. Nchi-odu-ndoo be ndu nọ ote-ẹnya me ndu nọ ntse nwekwaru; ọdo bu le mu e-me t'ẹphe korohu." Ọ bu iphe Ojejoje kfuru ndono. ²⁰ "Obenu le ndu akirishi du-a l'ọ bu eyi eze ẹnyimu, atụ-bujedu atụ-bu; mbu ọphu akpara-mini iya anoduje atsushi ururu; me ẹpo-to. ²¹ Ẹ to nwekwa le ndu akirishi eburu l'ẹhu-agu." Ọ bu iphe Nchileke mu kfuru ndono.

Ọkpobe aswĩswi

58 “Chia mkpu iya! Ba agọkwa olu agogo! Ralihi iya aralihi t’ọ daa l’ọ bụ ọpyoku; kfulu ndibe mu l’ẹphe kwefuru mu ikè; kfukwaruphu ọnu-ulo Jékpọ iphe dū ẹji, ẹphe meru. ² Ẹphe egbe akpajẹ ishi mu mbọku-mbọku; mbụ yo gbe dū ẹphe t’ẹphe maru ụzo mu; l’ẹphe -gbe buru mba, anọduje eme iphe dū nhamunha; ta ome iphe Nchileke ẹphe sūru t’ẹphe meje. Ẹphe aji ẹge emeje iphe nhamunha; l’ọdu ẹphe t’a sū lẹ mube Nchileke kpịritaru ẹphe ntse. ³ Ẹphe -nọdu; ẹphe asụ: ‘?Bunua ngunu kparu iphe ayi aswĩ aswĩswi ekfu anụ Nchileke; Nchileke ta phụ iya? ?Bununu kparu iphe ayi jiberu onwayi ejibe; Nchileke t’egbe ma?’

“Obenu lẹ mbọku ono, unu aswĩ ẹgu; l’ekfu anụ mu; gbe buru iphe dū unu mma bẹ unu anọduje eme. Ọ bụ ẹge ono bẹ unu eshije erita ndu ejeru unu ozi uru. ⁴ Aswĩswi, unu aswĩ bukwa mba; mẹ nseku bẹ unu egudeje kpochia ya ishi. Ọdo bụ ogude iwe l’etsu ibe unu pyaapya. Ẹ tọ kwa egbe aswĩswi onanu bẹ unu anọdu aswĩ; l’arị lẹ mu aa-nọdu l’imigwe; nua olu unu. ⁵ Ẹ tọ bukwa egbe aswĩswi onanu bẹ mu ọtaru; mbụ aswĩswi ọphu bụlephu lẹ madzụ wotaru ujiku lanụ kpọ onwiya ẹgu. Onye ọbu -nọdu; yọ kụda ishi l’ọ bụ ẹwu, anwụ chiru. Onyenonu; yo gude uwe-aphụ zeru lẹ ntụ. ?Bun iya b’ii-nọdu ekfu l’iiswiru Nchileke aswĩswi l’eswe, mbọku dū Ojejoje mma tọo?

⁶ “Waawa; egbe aswĩswi ọphu dū mu mma bụ: t’unu tọfu ẹgbirigba, unu tūru ndu unu eme l’iwe. Unu abya atọshikwaaphu odogoro, ndu unu akpa ẹhu; haa ẹphe t’ẹphe nweru onwẹphe. Unu atuko odogoro ono nyakwoshia anyakwoshi. ⁷ Iphe ọdofua bụ t’unu l’onye ẹgu agụ gbajeru lẹ nri ngu! Unu ahojeeru ndu ụkpa, ẹ te nwedu ẹke ẹphe e-buru ọlo t’ẹphe buru. Unu -phuje onye gba ọtu; unu ewebe iya iphe! Ọphu unu ewofukwa ifu l’ẹke onye abubu ngu nọ. ⁸ Ọ bụ teke ono iphoro e-nwuru phoo l’ọ bụ iphoro nchi-abọhu; ephekorohu ngu abya l’e -liziru ẹnya ekfu. Teke ono bẹ odobe-ẹka-ndoo ngu e-vutaru ngu ụzo; nggu etso iya etsotso. Biribiri kẹ Ojejoje aburu iphe a-nọdu etso ngu azu; l’echi ngu ẹhu. ⁹ Ọ bụ iya bụ; i -kpọ-ku mube Ojejoje; mu aza ngu. I -raa mkpu; mu asụ ngu: Mu nọ-ọ.

“Ọ -buru l’iitoshia ndu ono, i yeru odogoro mkpamehu; bya ahaa ome iphe amaru ngu ẹjo ẹka; hakwaphu okfu ẹjo-okfu. ¹⁰ Ọ -buru l’i wataru ọnu ndu ẹgu agụ nri; wata omeru ndu aakpa ẹhu mkpa ẹphe; bẹ iphoro e-nwuru ngu phoo l’ẹke ọchi gbaru; ẹnyashi adu ngu l’ọ bụ echi-oke-eswe. ¹¹ Ojejoje awata ngu oche ẹhu tekenteke; gude iphe-oma meeru ngu mkpa ngu; mekwaphu t’okpu shihu ngu ike l’ẹhu. Nggu abya adu l’ọ bụ mgbabu, a gbarụ mini ọhuma; l’ọ bụ ọgba, ta amụ-buhujedu amumu. ¹² Ndibe ngu akpukwazi

okpu-ufu ono; l’akpu-li akahụ ntọ-l’alị ọlo ono, shi lẹ ndiche ono. E tulahaa ngu: ‘Ọ-kpukwaa-mgbodo’; mẹ ‘O-dozia-ulo-mbaduzo’,

Obunggo kẹ mbọku ọtu-ume

¹³ “I -sefukpowaa ọkpa ngu t’ẹ b’i daka mbọku ọtu-ume yele ome ẹge ‘ọ dū ngu l’eswe ono, dūru mu lẹ nsọ ono; i -ku-kpowaa mbọku ọtu-ume eswe oma; bya ekua eswe ono, dūru mubẹ Ojejoje nsọ ono eswe, aakwabẹ ugwu. Ọ -buru l’i doberu iya iche; ọphu tji da ọba ẹka ngu; ọphu iimedu ẹge o heru ngu; ọphu iikfudu okfu ndigiri. ¹⁴ Ọ bụ teke ono bẹ ẹhu a-wata ngu ọtso ẹna l’ẹhu mube Ojejoje; ẹge ono bẹ mu e-me t’ọ buru ephekerephe bẹ ii-nọdu agba; nggu eketa okè-iphe nna ngu; mbụ Jékpọ.” Ono kwa iphe Ojejoje kfulu.

59 Lenu! Ojejoje ta dukwa nyegenyege ẹge ono; kẹ t’ẹ b’ọ ọdzo-ghe madzụ. Ọphu o nwekwa nchị ike; kẹ t’ẹ b’ọ nū iphe. ² Ọ kwa iphe dū ẹji unu meru; unu lẹ Nchileke abọ. Ọ kwaphu iphe dū ẹji unu kparu iphe o wofuru ifu l’ẹke unu nọ; k’ọphu ẹ-tọo nūdu olu unu; ³ kẹ l’ẹka unu bẹ mee ọchi ngu-guhukotaru. Mbụ lẹ mkpushi-ẹka unu rụkotawaru iphe dū ẹji. Ogboromonu unu bụ ẹjo-ire nọ iya; ẹge ono bẹ unu anọduje ekfushi uduruku.

⁴ Ẹ to nwedu m’ọ bụ onye agbajeru ibe iya ẹkwo l’iswi-ọ-dū-mma. To nwe onye emeje iphe l’iswi ọdu mma. Iphe ẹphe adabujeru bụ ọdzo iphoro; l’adzụ-phe ẹjo-ire. Iphe ẹphe anọduje lẹ tamoshita iya bụ iphe a-buru iphe-ẹhuka; mbu; iphe bụlephu iphe dū ẹji b’ọ mụtaje. ⁵ Idzu, ẹphe aduje l’ọ bụ ẹkwa ogiji; dū l’ọ bụ ụgbu mkpakiri. I -taa ya; yo gbua ngu. Ọ -tupohu atupohu; ogiji eshi iya wufuta. ⁶ Idzu, ẹphe ta agadu mkpa ẹge ẹkwa, e kweru l’ugbu mkpakiri ta agadu. Ọphu ẹphe egudekotagheadu iphe ẹphe eme zechighe onwẹphe. Iphemiphe ọbule, ẹphe eme bukota iphe dū ẹji. Iphe e gude maru ẹphe bụ ome ẹhuka. ⁷ Iphe ẹphe atuje ọkpa mgbirigba; bụ ome ẹjo iphe. Ẹge ono; bẹ ẹphe agbajẹ perepere ogbu onye ẹ-ta dudu iphe o meru. Ọriri ẹphe abukotaje ẹjo ọriri. Ụzo ome iphe t’ọ buru kpurupyata; mẹ mmebyi bụ ụzo, ẹphe etso. ⁸ Ụzo kẹ nchị ọdu ndoo; bẹ ẹphe ta madu; mbụ ụzo nk’ẹphe b’ẹ to nwedu ome iphe nhamunha nọ iya nū. Ẹphe chikowaru ụzo ẹphe; yọ gọo agogo. Ọphu ọ dudu onye eshi iya nū, byaru bya ama iphe bụ nchị ọdu ndoo.

Ndu Ízurelu akoshi iphe ẹphe meru

⁹ Ọ bụ iya meru iphe ndu Ízurelu ekfutsua l’ọ kwa okfu iphe dū ẹji-a kpamu meru iphe Nchileke te kebejehedu ayi k’oma; buru iya kparu iphe Nchileke ta nujehedu ndu meru ayi iphe aphụ. T’a ma l’ọ bụ iya kparu iphe ayi nọ l’ẹkpuru-ọchi l’ẹke ayi gega anọdukwa l’iphoro. Mbụ ẹ ta madu l’ọ bụ iya meru iphe ayi

eruphe ije oru l'ishi. ¹⁰ O bú ẹge ndu ìshì anọduje adu-
da ẹka l'oshi-ẹpoto; bú ẹge ayibedua anọduje adu-
da. Ayi etsutsoje l'ọ bú ndu ẹ-te nwedu ẹnya. Ayi anọduje
eje mkpogbo-mkpogbo l'echi oke-eswe l'ọ bú l'echi-
abali. Ẹke ndu nweru agburehu nọ bẹ ayi aduje l'ọ bú
ndu nwuhuru anwuhu. ¹¹ Ayi anọduje agbọ l'ọ bú nkụ-
ta-ọswa; l'atsụ onu rumurumu l'ọ bú mgbashi. Ayi ele-
je tẹ Nchileke dzọo ayi l'ẹhu, aakpa ayi; mẹ iphe dọ ẹji,
eme ayi; yọ nọdu ayi ote-ẹnya.

¹² Ishi iya aburu l'ẹke, ayi mesweshiru ngu ha nshinu.
Yọ buru ẹjo iphe ono, ayi meshiru ngu ono agba ayi
ekebe. Ẹjo iphe ayi bẹ ayi l'iya puchiwaru. Ẹjo iphe ayi
bẹ ayi makotaru-a: ¹³ mbụ; okwefuru Ojejoje íkè;
ghaaruru iya azụ; mẹ l'okpata mkpamehu; mẹ mpako;
mẹ ẹjo-ire, kwowaru ayi ẹhu. ¹⁴ Oo ya kparu iphe ẹ te
ekpehedu ikpe, dọ maa. Odobe-ẹka-ndoo nọru ote-
ẹnya. Ire-lanụ daruru; kpọo ishi-akụ l'echi esu-uzo. To
nwe ẹke, oo-shi bata; mbụ iphe vudo nhamunha.
¹⁵ Ire-lanụ ta nọhedu. Onye agbaru iphe dọ ẹji ọso; yọ
ghọo anụ-eriri.

Ojejoje agbafuta ndibe iya

Ya ndono; Ojejoje abya eleebe iya ẹnya; yọ dọ iya ẹji;
kẹ l'ikpe, dọ mma ta nọhedu. ¹⁶ Yọ phụ l'ẹ tọ dudu
onye a-gbaru unu mkpu. Yọ nyia ya ẹhu kpaal'ẹ to
nwedu m'ọ bú onye gbaa mkpu, nọnu. Tọ dọ iya bú; yọ
bya egude odobe-ẹka-ndoo sedeshia ẹphe ike. ¹⁷ Ya
ndono; yọ bya eworu odobe-ẹka-ndoo chibe l'ọ bú
onye chiberu ekwekwerekwe-ígwe-ọgu l'ifu okpoma;
bya ẹkpuru ndzọta l'ọ bú okpu-ígwe; byakwaphu bya
eyee ọgwata ugwo-iphe l'ọ bú uwe; bya eworu iphe
ovu evuvu gbaphua onwiya l'ọ bú ẹkwa-ígwe. ¹⁸ O bú
ẹge iphe ẹphe meru dọ; bú ẹge ọo-kfụ ẹphe ugwo.
Ndu ọhogu iya; bẹ ọo-tukushi ẹhu-eghughu iya; bya
agwata ndu okfụ iya ugwo iphe, ẹphe meru iya; kfụ
ndu butsua l'ikfuli iphe gbaru ẹphe. ¹⁹ Oo ya bú; ẹge
madzụ atsulaha ẹpha Ojejoje egvu jeye l'uzo ẹnyanwu-
ariba. Ẹphe eshikwaphu l'uzo ẹnyanwu-ahata akwabẹ
ọdu-biribiri iya ugvu; kẹ l'ọo-tụ kperere bya l'ọ bú utso;
yọ buru ume Ojejoje a-nọdu enwu iya eje.

²⁰ "Onye a-gbafuta ayi a-bya lẹ Ugwu Záyonu; mbụ
byakfuta ndu eri Jékọpu, bú ndu tawaru onwẹphe uta
iphe dọ ẹji, ẹphe meru." O bú iphe Ojejoje kfuru
ndono. ²¹ Ojejoje sọru ẹge-a: "A -bya lẹ kẹ yẹbe Ojejoje;
owaa ọgba-ndzụ yẹle ẹphe: Ume iya, bú ọphu nọ ngu
l'ẹhu yẹle okfụ iya, ya yeru ngu l'ọnu b'ẹ tii byadụ bya
aha ekfụ; ọphu unwu ngu abyadụ bya aha iya ekfukfụ;
mbụ shita nta-a jeye lẹ gbururu." Ono iphe Ojejoje kfuru.

Záyonu a-dụ biribiri

60 Gbeshi; gbua nwjinwii;
kẹ l'iphoro nke ngu ruwaru!

Mbụ lẹ biribiri Ojejoje
gbeshiwaru nọdu ngu l'ẹhu!

² Ledudunu;
ọchi a-gbaakwa lẹ mgboko.
Ẹge ono bẹ oke
ẹkpuru-ọchi
a-gbamikota ndu nọ lẹ mgboko.
Obenu lẹ nggubedua;
bẹ iphoro Ojejoje a-ngashi ẹhu.
Ẹge ono;
bẹ o-gbu-nwiji-nwiji ya
e-he ngu l'ẹhu.

³ Ndu ọhodo a-wuru bya l'iphoro ngu.
Ẹge ono bẹ ndu eze a-wuru
bya anodukwaphu l'iphoro
nchi-abọhu ngu ono.

⁴ Paliduduphu ẹnya
lephee mgburumgburu;
nggu aphụ ẹge ẹphe
dzukoberu l'awu-kfuta ngu;
mbụ; unwu ngu unwoke
e-shi ẹke teru ẹnya alata.
Ẹge ono bẹ ẹphe e-hetsuaru unwu ngu
ndu k'unwanyi ngu l'ẹka ekulataru ngu.

⁵ O bú teke ono;
bẹ ii-phụ iya;
bya egbuchafu egbuchafu.
Okpoma awata ngu ome
tupyongu tupyongu;
ẹhu evulaha ngu gidigidi
l'ẹke ẹswa riri ngu ẹhu.
Eeshi l'eze ẹnyimu vutaru ngu ẹku.
O bú nggu bẹ ẹku
mbakeshi a-wu-kfuta.

⁶ Ikpoto inya-ivu a-chiko alij ngu naru.
Mbụ unwu ophoja
inya-ivu, shitsua Mídiya yẹle Efa;
jeyekpo l'iphe bú ndu ophu
shitsua Sheba a-byakota.
Ẹphe eguderu ngu
mkpọla-ododo; mẹ insensu.
Ẹphe a-nọdu ara iya arara
t'e tu Ojejoje ẹpha.

⁷ Elu ndu Kéda l'ọ ha;
bẹ ee-rulataru ngu;
ebyila ndu Nebayotu l'ejeeru ngu ozi.
A nata ẹphe gude gwaa mu l'ẹnya-ngweja mu.
Mu eworu eze-ulo mu mee t'ọ dọ biribiri.

⁸ ?Bú ndu ole bẹ awu-phe l'ọ bú urukpu;
mbu; l'ọ bú ndo awu
gbigbigbi ẹphe ala l'ẹkfuna iya.

⁹ Ishi iya aburu lẹ ndu
iku ẹnyimu bú mu; bẹ ẹphe echeru.
Ugbo-mini Tashishi liberu vuru ẹphe ọzo;

l'achilata unwu ngu, shi ẹke teru ẹnya.
 O vukwaphu mkpọla-ọcha;
 mẹ mkpọla-ododo ẹphe; l'alata;
 k'ọphu ọo-buru uguv,
 aakwabẹ Ojejoje, bu Nchileke ngu;
 mbu onye ono, bu onye nsọ kẹ Ízurelu,
 bu iya meru ngu; nggu adu biribiri.
¹⁰ O bu ndu shi eshishi
 a-kpukwa-zì upho-mkpuma ngu ono.
 Yọ buru ndu eze ẹphe
 a-nọdu ejeru ngu ozi.
 A makwarua lẹ mu
 gude ovuma chitsua ngu.
 Obenu lẹ mu e-mekocha-a
 gude n-yemobu phuru ngu imiko.
¹¹ Onu-uzo nggube mkpukpu
 ono a-nọdu eghekotajeru.
 Ẹ ta byadu bya agu-chije
 iya agu-chi: eswe l'enyashi;
 k'ọphu unwoke e-shitsua
 mbakeshi evubataru ngu ẹku.
 Yọ buru ndu eze
 ẹphe a-chijeru ẹphe abya;
¹² kẹ l'iphe bu mba;
 m'ọ bu alị-eze,
 a-jika l'ẹphe te ejeduru
 ngu ozi a-buru kpurupyata;
 mbu; ndu ọphu bẹ
 ee-me ẹphe achihu.
¹³ Biribiri alị Lébanonu a-byaru ngu:
 mbu l'oshi payinu; oshi firu;
 mẹ oshi sayipuresu,
 bukota oshi, nọ iya nu;
 bẹ ee-gude mee tẹ ẹke,
 duru mu nsọ maa mma.
 Ẹge ono bẹ mu
 e-mekwaphu tẹ ẹke
 mu adzoje okpa du biribiri.
¹⁴ Unwegirima ndu ono,
 akpa ngu ẹhu ono
 e-mekochaa bya achichiaru ngu onu l'alị.
 Iphe bu ndu ono,
 ẹ-ta gubedu ngu iphe ono
 e-mekochaa bya adaaru ngu pẹ l'iku okpa.
 Ẹphe e-mekochaa kulahaa
 ngu "Mkpukpu Ojejoje;"
 "Zayonu k'onye nsọ ndu Ízurelu."
¹⁵ "A makwaru-a l'a jikaru ngu;
 nggu adu ashị;
 ọphu ọ dudu onye eshije ngu nu.
 Obenu lẹ mu e-mekocha
 mee ngu mkpukpu,
 iphe bu ogbo sweru esweswe
 e-gude eku onwẹphe;

gude iya ete ẹswa
 gbururu jeye lẹ gbururu.
¹⁶ Ii-mi ẹku iphe bu mbakeshi;
 mẹ kẹ ndu eze.
 Nggú amaru l'oo mu,
 bu Ojejoje, bu Okaribe kẹ Jékọpu,
 buru onye adzoje ngu nu;
 bya aburu onye agbatajẹ ngu nu;
 bu Okaribe kẹ Jékọpu.
¹⁷ Mu a-nu ngu mkpọla-ododo l'ozori ope;
 nu ngu mkpọla-ọcha l'ozori igwè.
 Mu a-nu ngu ope l'ozori nkụ;
 nu ngu igwè l'ozori mkpuma.
 Nchị-odu-ndo;
 bẹ mu e-me t'ọ buru iya
 a-nọdu achị ngu;
 Odobe-ẹka-ndoo aburu onye ishi ngu.
¹⁸ Ẹ to nwedu onye anukwadu
 k'iphe-kpaa l'alị ngu ọdo;
 ta anuhe k'ọ-la-l'iyi;
 m'ọ bu kpurupyata l'alị ngu
 gbaa mgburumgburu.
 Iphe ii-nọdu eku upho-mkpuma
 ngu bu 'Ndzota';
 obu-edukfu mkpukpu ngu aburu 'Ajaja.'
¹⁹ Ẹ tọ buhedu ẹnyanwu;
 bẹ a-buru ngu iphoro l'eswe;
 ọphu onwa echiheduru ngu
 swachaswacha l'enyashi;
 kẹ l'ọ bu Ojejoje a-buru
 iphoro ngu jeye lẹ gbururu.
 Yọ buru Nchileke ngu ono
 a-buru ọdu-biribiri nke ngu.
²⁰ Ẹnyanwu ta arịbaheduru
 ngu arịba;
 ọphu onwa 'arịbaheduru
 ngu arịba; kẹ l'ọ bu Ojejoje
 a-buru iphoro ngu jeye lẹ gbururu;
 nggu agu-buhu aphu.
²¹ O bu teke ono;
 bẹ ndibe ngu a-bukotaru
 ndu doberu ẹka ndoo.
 Ẹphe abya enweru alị
 ono jeye lẹ tutu yoyo.
 O kwa ẹphebedua bu
 iru oshi ono, mu dzaberu
 ono; mbu ozi, mu gude ẹka mu jee;
 t'e gude phu ẹge mu du-be biribiri.
²² Ufu unu ọphu katsua ọla alị
 a-zu; ghọ unwunna.
 Ẹge ono bẹ ọphu katsua
 nwanshi a-ghọ eze mba.
 O kwa mbedua bu Ojejoje.
 Iphemiphe obule-a;

bẹ mu e-mekwa ẹgwegwa
teke oge ememe iya ruleruphu.”

Afa, Ojejoje e-koshi ifu-oma

- 61** Ume Nnajiufu, bụ Nchileke nọ mu l'ẹhu;
kele Ojejoje wụru mu manụ;
tẹ mu je ezia ndu aakpa ẹhu ozi-oma;
mu eje adu ndu meji tofuru ike;
mu je ezia ndu a kpuru lẹ ndzụ;
l'ẹphe e-nweru onwephe;
mu ezikwaaphu ndu nọ
lẹ mkpọro l'aa-ha ẹphe.
- ² O ziru mu tẹ mu bya
araa ya arara l'afa,
Ojejoje e-meru ndu nk'ia
eze-iphe-oma ruwaru;
yẹle eswe mbọku, Nchileke
ayi a-gbarụ ndibe iya
ọzori; dya ndu aphụ byaru l'ẹphe ha ike.
- ³ O ziru mu tẹ mu bya etsua
ẹphe ẹka l'obu, bụ ndu
aphụ tsaru lẹ Záyonu.
Mu eworu okpu,
ama mma kpube ẹphe
l'ọzori ntụ, ẹphe shi kpua onwephe.
Mu awu ẹphe manụ
ẹhu-otso-ena l'ọzori nggumaphu;
mu eyee ẹphe uwe
egvu-oma l'ọzori obu-anmafụ
Iphe aa-nọdu eku ẹphe
bụ achị k'odobе-eka-ndo.
Ẹphe a-bụ oshi,
Ojejoje gude ẹka iya dzabẹ;
ẹphe aburu ndu dọ biribiri;
shi ẹge ono koshi ẹge
Nchileke dube ugvu.
- ⁴ Ẹphe a-kpukwakota okpu-ufu ono,
shigbaa lẹ ndiche ono;
bya achiko ẹke ono,
egbara kfuru ono mekwazikota.
Iphe bụ mkpukpu ono,
shiwa keshinu ẹnya ẹ te rudu
dakposhihu adakposhi ono;
bẹ ẹphe e-mekwazikota.
- ⁵ O bụ ndu shi eshishi a-nọdu
echeru ngu egwu mę aturu ngu.
Ndu mba ọdo aburu
ndu a-nọdu ejeru ngu
ozi ẹgu yẹle ozi mgbo vayinu ngu.
- ⁶ Iphe aa-nọdu eku unu
bụ “ndu achijeru Ojejoje ẹja.”
Iphe aa-gube unu aburu
“ndu ejeru Nchileke ayi ozi.”

- O bụ ẹku mbakeshi;
bẹ unu a-nọdu eri.
Mbụ yọ bụru iphe
enweru-enweru ẹphe;
bẹ unu e-gude eku onwunu.
- ⁷ Ndibe mu a-nata òkè-iphe lẹ
ntukwase l'ẹka ẹphe l'ọzori
iphe-iphere, a ga eme ẹphe.
Ẹphe a-nọdu ete ẹswa l'òkè,
ẹphe hataru; l'ọzori, ifu,
ge ekpu ẹphe lẹ ntụ.
Ẹge ono bẹ ẹhu-otso-ena
a-buru nk'ẹphe gbururu jeye lẹ gbururu.
- ⁸ “Kele mbẹdua, bụ Ojejoje.
Iphe aduje mu mma aburu ikpe, dọ maa.
Iphura; mę ẹjo iphe dọ mu ashị.
Mu e-gude ire-lanụ bua ẹphe nggo;
mu l'ẹphe agbaa ndzụ tutu yoyo.
- ⁹ Eri ẹphe aburu ndu a maru
amaru l'iphe bụ mbakeshi.
Ẹge ono bẹ ọha a-maru awa ẹphe.
Iphe bụ onye phuru
ẹphe a-majeleruphu
l'ẹphe bụ ndu Ojejoje keberu k'oma.”
- ¹⁰ Ẹhu atsọ mu ẹna nshinu
l'iphe Ojejoje meru.
Mbụ l'ẹhu atsọ ẹna l'ime
Nchileke mu;
kẹ l'ọ yewaru mu ndzofuta l'ọ bụ uwe;
bya egude odobe-eka-ndoo
kwa mu yegelengu l'ọ bụ
onye yeru kpowula-kpowula uwe;
l'ọ bụ onye kpu iphe e gude
mamaa memakota l'abya ọlu nwanyi;
mbụ; l'ọ bụ onye, aabya ọla nji;
gude iphe-nchị; iphe-olu;
mę mgbalẹka iya kwaa onwiya.
- ¹¹ Kẹ l'ọ bụ ẹge alị emeje t'iphe fushia;
mę ẹge mgbabu emeje t'iphe
a kuru iya kpofushia;
bẹ bụ ẹge Nnajiufu,
bụ Ojejoje e-me tẹ
odobе-eka-ndoo;
mę ajaja wufuta l'iphe bụ mbakeshi.

Ẹpha ọphungu ndu Záyonu

- 62** O kwa l'okfu ẹhu Záyonu;
bẹ mu e-gude; mu ta adahudu nkichi.
Mu e-gude okfu ẹhu Jerúsalemu;
mu ta anokirishihedu;
gbururu jeye teke
odobе-eka-ndoo ya
achafuta t'a phụ iya l'ọ

bụ ẹke nchi bọhuru;
 mbụ ndzọfuta iya enwua
 phoo l'ọ bụ itsu-ọku, eke phophopho.
² Iphe bụ mbakeshi a-phụ
 odobe-ẹka-ndoo ngu;
 ndu eze ẹphe aphụ
 o-gbu-nwiji-nwiji ngu;
 a bya agụa ngu ẹpha
 ọphungu, bụ Ojejoje e-gude
 ọnu iya gụa ngu iya.
³ Ịi-nọdu Ojejoje l'ẹka;
 bụru okpu-eze, dụ ugvu, o gude.
 Ịi-dụ l'ọ bụ okpu-eze,
 nọ Nchileke l'ẹka.
⁴ Ẹphe te ekuhedu ngu
 "onye a gbagharu agbagharu."
 Ọphu eekuhedu alị ngu
 "Alị, ẹgbara kfuru."
 Iphe aa-gụ ngu bụ
 "Ọtsomahu Nchileke."
 Iphe ee-kulahaa alị ngu bụ:
 "Nwanyị ọphungu;"
 kele Ojejoje e-gude ngu eme ẹswa.
 Alị ngu adụ l'ọ bụ nwanyị,
 a luru k'ọphungu.
⁵ Ọ bụ ẹge ono, nwokorọbya
 aluje nwata mgboko ono
 bụ ẹge unwu ngu a-luru
 nggube Záyonu.
 Yọ bụru ẹge ẹhu atsoje
 onye eme ẹswa-nwanyị,
 ọ luru k'ọphungu;
 bụ ẹge Nchileke ngu
 a-nọdu eme ẹswa ngu.
⁶ Mu wowaru ndu nche
 yetsua t'e che nche
 l'ụpho-mkpuma nggube Jerúsalemu.
 Ọphu ẹphe abyadụ bya
 edobe ọnu ndoo: eswe l'enyashi.
 Unubẹ ndu akpọ-ku
 Ojejoje; unu ba tụtakwa ume!
⁷ Ọphu unu ekwekwa t'ọ
 tufu ume jeye teke oo-me
 Jerúsalemu t'o vudo;
 mee ya t'ọ bụru iphe
 mgboko l'ọ ha e-gude
 aja Nchileke ajaja.
⁸ Ojejoje ribuwaru angụ iya; sụ
 "L'ẹ to nwehedu lẹ ya eworu
 iphe ị kọru l'okfu nụ ndu
 ọhogu ngu t'ẹphe ria ọdo;
 ọphu 'onwehedu lẹ ndu
 mbyamụmbya angụa mụe

ọphungu ono, i seru akanya
 iya ono ọdo.
⁹ Ọ bụ ndu riru aphụ iya;
 kpata ya e-ri iya; jaa Ojejoje ajaja iya.
 Ẹge ono b'ọ bụ ndu awọ
 akpuru vayinu a-ngụ mụe
 ya l'ogbodufu mu ono, dụ nsọ."
¹⁰ Unu shia ya;
 unu shia ọnu ẹke e shije
 abahụ mkpukpu ono!
 Unu meeru ndu ono ọzo!
 Unu kpaa; unu kpaa eze oje ono!
 Unu kpashia mkpuma, nọ iya nụ!
 T'e woliaru iphe bụ mbakeshi
 ẹkwa-ọhubama ono!
¹¹ Lenu; Ojejoje raakwaru
 iya arara jeye l'ẹke mgboko
 jeberu; sụ: "Unu sụ ndu Záyonu
 t'ẹphe phukwa l'onye ndzọta
 ẹphe abyaakwa!
 O gudekwa iphe oo-gude
 akfụ ugwo;
 mbụ l'ọ gudeekwa
 iphe oo-gude ebu nggo."
¹² Iphe ee-ku ẹphe bụ:
 "Ndu nsọ Nchileke."
 Aa-nọdu ekukwaphu ẹphe:
 "Ndu Ojejoje gbataru."
 Nggubedua bẹ ee-ku:
 "Nwanchọta;" mụ "Mkpukpu,
 ẹ taa kwafuhedu akwafu."

Mbọku, Ojejoje a-gwata ugwo

63 "Bụ onye ndọ-ọ, shi l'alị Édomu abya phụ; mbụ
 onye ono, yeru uwe, eke meeme, shi lẹ Bọzura
 eje abya ono? Mbụ; ?bụ onye ndọ-ọ yeru kpowula
 kpowula uwe l'ehe kfuakakfuka l'abya ono; mbụ onye
 ono, gude oke agburu-ẹhu iya adzọ girimu gadamụ
 l'abya ono?"
 "Ọ kwa mbẹdua. Mu gude odobe-ẹka-ndoo ekfu iphe
 mu ekfu. Ẹge ono bẹ ike nọkwa mu phụ tẹ mu dzọta
 ndiphe."
² "Bụkwanu ngunu kparu iphe uwe ngu eke
 meeme; mbụ eke l'ọ bụ k'onye adzọshije mụe l'ẹke
 aadzọshije mụe l'akpuru iphe emeje mụe?"
³ "Ọ kwa mu dzọshiru mụe ono nwenkinyi mu. To
 nwedu m'ọo onye lanụ lẹ mbakeshi meeduru mu iya.
 Mu gude iphe-eghughu dzọshia ya; mbụ gude oke
 ẹhu-eghughu dzọ ya pyaapya. Mee ẹphe akfukakota
 l'uwe mu. Tọ dụ iya bụ; mu etechishikota uwe mu.
⁴ Ishi iya aburu l'eswe, mu a-gwata ugwo iphe bẹ
 nọhawa mu l'obu. Ẹge ono bẹ afa, mu a-gbata ndibe
 mu ruru. ⁵ Mu leri ẹnya; ọphu ọ dudu onye gbaru mu

mkpu. Mbụ; o teru mu ụkfu l'ẹ tọ dudu onye bụ agbarike mu. Tọ du iya bụ; mu egude ẹka mu Ịaru onwomu; mekputa. Yọ bụru oke ẹhu-eghughu mu; bẹ cheru mu nụ. ⁶ Mu gude iphe-eghughu dzọo mbakeshi pyaapyaa; gude oke ẹhu-eghughu mee ẹphe atsohu bẹbebe; mee ẹphe adashia."

Ajaja yele okfu anụ Nchileke

⁷ Mu e-kfu k'obu, Ojejoje yeru ndibe iya.

Mbụ iphe o meshiru,
bụ iphe aa-nọdu ajajẹ iya ajaja;
mbụ iphemiphe ọbule,
Ojejoje meshiru ayi;
mbụ igweligwe iphe
dụ mma, o meshiru ndu
onu-ulo Ízurẹlu;
kẹ l'ọpflu imiko ntumatu.

Ẹge ono bẹ o yenukaru obu eyenuka.

⁸ Yọ sụ: "L'ẹphe bụ ndibe mu; mbụ unwu mu, ẹ ta adzujeduru mu ẹjo-ire." Yọ bụru iya kparu iphe ọ dzọfutaru ẹphe. ⁹ Iphe bụ ntakfuru, ẹphe jekotaru bẹ tsuru yẹbedua l'ẹhu. Yọ bụru ojozi-imigwe, shi l'ẹke ọ nọ jeru je adzọfuta ẹphe. Yọ bụru obu, o yeru ẹphe yele imiko, ọpflu ẹphe meru iphe o meliru ẹphe; hekotaru ẹphe lẹ teke ndiche ono. ¹⁰ Obenu l'ẹphe kwefuleru-a ikẹ; mee Ume-dụ-Nsọ iya iphe aphụ. Tọ dọ iya bụ; yọ ghakọbe bya aburu ọhogu ẹphe; tso ẹphe ọgu; yẹbedua l'onwiya.

¹¹ Tọ dọ iya bụ; ẹphe abya anyata teke ndiche; mbụ oge kẹ Mósisu yele ndu nk'iya. Yọ rja; sụ: "Bụ awe b'ọ nọhunu; mbụ onye ono, du ndu Ízurẹlu; Mósisu aburu onye chị ẹphe l'ọ bụ onye chị aturu; je eswe eze ẹnyimu ono; mbụ ?bụ awe bẹ onye ono, yeru Ume-dụ-Nsọ iya; ẹphe l'iya ayiru ono nọ. ¹² Onye ono, gude ike iya, dọ biribiri nọdu Mósisu l'ẹka-utara; onye ono, meru eze mini ekee ẹbo l'ifu ẹphe; k'ọpflu aa-maru ẹpha iya jeye lẹ gbururu ono; ¹³ mbụ onye ono, duru ẹphe; ẹphe esweshia ebo ebo mini; gbaa kwagongu kwagongu l'ọ bụ ịnya agba l'echi-ẹgu; ọpflu ụkfu 'adudu ẹphe; ¹⁴ mbụ wụkpelephu l'ọ bụ eswi awụ eje l'ẹke gburu barakata. Ume Ojejoje emee; ẹphe atuta ume. Ọ bụ ẹge ono b'i gude dua ndibe ngu; k'ọpflu ii-me t'ẹpha ngu bụru iphe dọ biribiri."

¹⁵ Ojejoje; shinu l'imigwe; l'aba-eze ngu ono, ha eli, dọ nsọ; bya adọ biribiri ono tufu ẹnya lee l'ẹke, ayi nọ. ?Nanuhunu obu ọpflu i yeru ono ọbu. ?Ọkpehu ngu ono jehunuru iya ije agha? Agu ono, iimejeru ayi; me imiko ono, ị phujeru ayi ono ta dọhekwa. ¹⁶ Obenu l'ọ kwa nggu bụ nna ayi. A makwaru lẹ Ébirhamu ta madu ayi. Ọpflu Ízurẹlu amadu ndu ayi bụ. M'ọ kwa nggu; nggube Ojejoje bụ nna ayi. Onye mgbafuta ayi bẹ ẹpha ngu shiru lẹ ndiche butaru. ¹⁷ Nggube Ojejoje; ?bụ ngunu meru iphe i haru ayi; ayi eshi l'uzo ngu

gharu tųgbua. I meru ayi enwee nggudunggu; k'ọpflu bụ l'ayi ta tsudu ngu egvu? Latanu azu me l'ogvu ndu ozi ngu; mbụ ikfu ono, bụ ọkẹ-ipe ngu ono!

¹⁸ Ndibe ngu te budu l'alị nsọ ngu ono ọpflu baru nwishi; ndu ọhogu ngu abya achifu ẹphe; dzọo ẹke ono, duru ngu lẹ nsọ ono pyakapyaka. ¹⁹ Obenu l'ayi bụkpelekwaphu nke ngu keshinu ndiche. Obenu l'ọ gbe dọ l'i tị chibudua ayi; mbụ ayi gbe dọ l'ọ bụ ndu e te kudu ala l'ẹpha ngu.

64 Ọ dọ t'a sụ t'i dzọ-fua igwe nyizita! T'eze ugvu nmaa jijiji l'ifu ngu! ² Mbụ ẹge ono ọku adzujẹ urevu; mbụ ẹge ono, ọku emeje tẹ mini phuhu uphu ono; nyizitanu bya emee tẹ ndu ọhogu ngu maru ẹpha ngu! Byanu bya emee tẹ mbakeshi nmahu jijiji l'ifu ngu; ³ kele teke ono, i meru iphe teru ụkfu ono, bụ iphe ayi ta madu l'ii-me ono bẹ i nyizitaru. Eze ugvu anmaa jijiji l'ifu ngu. ⁴ Keshinu ndiche ta dukwa onye nujewaru nụ. Ọpflu o nwedu onye ọ bahunjearu lẹ nchị. Ọpflu ẹnya aphubudua Nchileke ọdo, nonu nụ, ẹ ta budo nggubedua, bụ Nchileke, emejeru ndu ele iya ẹnya l'ẹka iphe ẹphe ele ẹnya iya. ⁵ Ịgbajeru ndu egudeje ẹhu-otso-ena eme iphe nhamunha mkpu. Mbụ ndu nyataru ọzo ngu. Ọlobu teke ayi meru iphe dọ ẹji tųgburu bẹ ẹhu ghulahaaru ngu eghughu. ?Nanu ẹge ee-shi dzokwada ayi? ⁶ Ayi ha dukotawa l'ọ bụ iphe aasọ nsọ. Ẹge ono bẹ odobe-eka-ndoo ayi dukota l'ọ bụ nkaraba ẹkwa, dọ oyi-oyi. Ayi ha gbanwushihuwaru l'ọ bụ mkpekwo. Ejo iphe ayi ephekata ayi l'ọ bụ pherephere. ⁷ Ẹ to nwedu onye akpoku ẹpha ngu. Ọpflu ọ dọhedu onye akunyabeje ngu ẹhu; kẹ l'i woharu ayi ifu; bya emee ayi alalaha kparakpara l'iphe dọ ẹji, ayi emeshi.

⁸ Obenu le nggube Ojejoje; i bulekwa nna ayi. Ayibedua bukwa ura; nggubedua aburu ọ-kp-ite. Ayibedua chiko buri iphe i gude ẹka ngu mee. ⁹ T'iphe be ghunukakwa ngu eghughu byiko Ojejoje. Ba agukokwaru ayi iphe dọ ẹji ayi jeye lẹ gbururu! Iphe ayi arọ bụ ti ghaaruru ayi ẹnya byiko; kẹ l'ayi chikokwa buri ndibe ngu! ¹⁰ Mkpukpu ngu ndu ọpflu, dutsua nsọ chikokwa buri echi-ẹgu. Zayonu buwa echi-ẹgu; ẹgara akfwa lẹ Jerúsalemu. ¹¹ Eze-ulo ngu ono, dọ nsọ; dọ biribiri, ayi shi nweru ono, bụ ẹke nna ayi oche phe shi anọduje aja ngu ajaja ono b'a tųakwaru ọku; Iphe bukpo ẹke ono, ayi yeru obu ono l'ọ ha bukotawa iyi. ¹² Ẹge ọ dọ ẹge-a nggube Ojejoje; nyinua nchị manụ? Ba adakwa ashị; nua ayi aphụ.

Ikpe yele ndzota

65 "Mu koshiru onwomu ndu ẹ-ta akpadu ishi mu. Ndu ta achodu mu nụ bẹ mu shi emeje t'ẹphe phụ mu. Yọ buri mba ono, te shidu akpo-kuje ẹpha mu ono bẹ mu suru: 'L'ọ kwa mu ndo-ọ! L'ọ kwa mu ndo-ọ!' ² Mboku-mboku bẹ mu egbobejeru ẹphe ẹka

t'èphe byakfuta mu; èphe te kwejee. Mbù ndu ono, eshi uto ta dùdu mma ono; mbù bùlephu iphe èphe rì-taru bè èphe anòduje ese èza ememe; ³ mbù ndu anò-dukotaje l'ifu mu mkpùrumkpuru eme mu iphe eghughu; ndu ejeje je anòdu lè mgbabu l'agwa iphe; kpòkobe isheja; mee ya ènya-ngweja ìnsensu òku; ⁴ ndu ejeje je anòdu l'èke eelije odzu; radù aradù l'èke ono; mùkota ènya l'ènyashi; l'eme kè mma l'edomi; ndu anòduje ata anù ezi; iphe anòje l'ite èphe, bù mini anù, aasò nsò; ⁵ ndu anòduje ekfu sù: 'Kpìribe akpiribe! Ba abyakwa mu ntse; kè l'ège mu dù-bebe nsò b'è t'ò gbakwa t'ì bya mu ntse!' Egbe ndu ono bù ènwuru, ekpo ala mu l'imi. Èphe bù òku, eke mkpùrumkpuru.

⁶ "Lekwa. E dekwaru iya edede dobe mu l'ifu sù: Mu ta anòkirishikwa nwandoo. Mu a-kfùkwa ùgwò kfùdzua akfù-dzu. Mu a-kfù iya èphe nwuru iya enwuru ye èphe l'èka; ⁷ mbù kfùa èphe ùgwò iphe dù èji èphe mè kè nna èphe oche phe." Ò bù iphe Ojejoje kfuru ndono. "Yò bùru iphe kparù iya nù bù l'èphe jeru je anòdu l'eli ugwu agba èja; je anòdutsua l'eli nwugvu ekfurushi mu. Ò bù iphe ono kparu iphe mu a-kfù èphe ùgwò iphe èphe mejehawaru nwuru iya enwuru ye èphe l'èka."

⁸ Ówaa iphe Ojejoje ekfu: "L'ò kwa ège ono, òobu-jeru: mèe -nòdukwadua l'òfoko akpùru vayìnu; a sù t'è b'e mebyishikwa iya; lè nwiphe dù mma hakwaru nòdukwadua iya ono; bù ège ya e-me kè ndu ejeru iya ozi. Ya te egbushikwa èphe. ⁹ Ya e-me t'awa Jékòpu phòdu; mè lè ndu kè Júda, bù ndu e-nwetsuaru eze ugwu iya ono. Mbù l'ò bù ndu ono, ya fòtaru ono; bè òò-bùru òkè-iphe èphe. Ò bù èke ono; bè ndu ono, ejeru iya ozi ono e-buru. ¹⁰ Nsùda Sharònu a-bùru èke elu èphe anòdu akpa nri. Ège nsùda Akòru a-bùru òdu-eswì dùru ndibe iya, bù ndu achò iya nù.

¹¹ "Obenu l'unubèdua, ghawaru mùbe Ojejoje azù; bya azahaa eze ugwu mu, dù nsò; mbù nggùbe onye meru nri doberu Iphe-ekweru; bya agbajia mèe l'okoro sùberu Ò-kpù-l'ùwa; ¹² mu e-me t'ò bùru mma bè unu a-la. Unu l'unu ha e-furitakota efurita t'e gbushia unu; kèle mu kuru unu oku; unu ta za mu. Mu ekfuru nù unu; òphu unu egebeduru mu nchì. Unu nòdu mu l'ifu mee iphe dù èji. Yò bùru iphe dù mu èji bè unu hataru l'ememe." ¹³ Óo ya bù; ówaa iphe Nnajiufu, bù Ojejoje ekfu: "Lè ndu ejeru iya ozi e-rikwa nri; unubèdua aswìà ègu. Ndu ejeru iya ozi angùà iphe-angungu; èkpiri akpòhu unubèdua nkù. Ndu ejeru iya ozi e-tekwa èswa; unubèdua abùru ndu iphere e-me. ¹⁴ Ndu ejeru iya ozi a-gù egvu; egvu, shi l'èswa, jiru èphe obu. Obenu l'unubèdua a-ra èkwa-aphù; chia mkpu l'èke mejì tòfushiri unu. ¹⁵ Èpha unu a-bùru iphe ndu ya fòtaru e-gudeje akò ònu. Ò bù Nnajiufu, bù Ojejoje e-mekochaa gbushia unu. Obenu lè ndu ejeru iya ozi; bè òò-gù èpha òdo. ¹⁶ Onye agòkporu madzù ònu l'alì ono bè e-gude Nchileke ire-lanù ono agò iya. Onye erik-

wanù nte l'alì ono e-gude Nchileke ire-lanù ono gwa ènwa òbu; kè l'iphe-èhuka, shi dùhawa nù bè aa-chìko zahashà; domia ya tẹ mu ba phùjehe iya.

Iphe, e keru k'òphungu

¹⁷ "Lekwa; mu e-metakwa igwe òphungu; bya emeta mgboko òphungu. Akahù iphe; b'è ta anyatahèdu; òphu òobyadù bya abata madzù l'egomunggo òdo. ¹⁸ Ò bù-chia t'èhu tsò unu èna; unu eteje èswa gbururu jeye lè gbururu l'iphe ono, mu e-me ono; kèle mu e-me Jerúsalemu; t'ò bùru mkpùkpu èhu-òtso-èna; mee ndu bu iya nù; èswa eria èphe èhu. ¹⁹ Mu e-te èswa Jerúsalemu. Ndibe mu abùru ndu e-me t'èhu tsòje mu èna. Òphu aanùhedu olu-èkwa; m'ò bù ochi mkpu l'ime iya òdo. ²⁰ È tò dùhedu nwata, a-gbajihukwadu agbajihu; m'ò bù onye bù ògurennya, è ta akafùdu nka l'ishi. Onye nòru ùkporo afa ise nwùhu bè aa-sùje l'ò gbajihuru agbajihu. Onye eme iphe dù èji, nòru ùkporo afa ise nwùhu bè aa-sùje l'ò bù iphe dù èji iya bè yè èya meru. ²¹ Èphe a-kpùshi ùlo; bùru iya. Èphe akò mgbo vayìnu; ria akpùru iya. ²² Èphe ta akpùshihedu ùlo tẹ ndu òdo bya eria ya; kè l'ò bù ège oshi akajè nka bù ège ndibe mu a-ka nka. Mbù lè ndu ono, mu fòtaru ono e-rije iphe èphe seru èza iya ria ya òhuma òhuma. ²³ Èphe te esehedu èza ndigiri; òphu èphe 'amùshidu ùnwegirima, ùkparehu a-nòdu etso; kè l'èphe a-bùru ndu Ojejoje gòru ònu: èphebedua èphe l'eri èphe. ²⁴ Tèmanu t'èphe kua oku; bè mu zawaru èphe. T'èphe kwaa kfufuta okfu bè mu nùwaru iphe èphe e-kfu. ²⁵ Nkùta-òswa yèle ùnwu atùru a-chìkoje akpa nri l'èkalanu; agù awata òta èwu l'ò bù eswi. Obenu l'ò bù èja a-bùru agwò nri. Òphu ò tahèdu madzù era; too mehe madzù iphe l'eli ugwu mu ono, dù nsò ono l'ò ha." Ò bù iphe Ojejoje kfuru ndono.

Ikpe Ojejoje

66 Ówaa iphe Ojejoje ekfu. Ò sùru: "L'imigwe bù aba-eze iya. Mgboko abùru ekwechi, ò dzòbeje òkpa. ?Nanù egbe ùlo òdo, unu a-kpùru iya? ?Bù egbe awe bè ya a-nòduje iya atùta ume òbu? ?Tò bùdu mbèdua gude èka mu mekota iphemiphe òbule-a; yò nòdu?" Ò bù iphe Ojejoje ekfu ndono. "Onye mu a-gùbe iphe ndò-ò: onye dù agu yèle onye adaje onwiya ùta iphe o meru; mè l'onye atsùje egvu l'okfu mu.

³ "Obenu l'onye gburu mu eswi; dùkwa l'ò bù onye gburu madzù. Onye gude nwatùru agwa mu adù l'ò bù onye swì-kworu nkùta olu. Onye gude iphe ò kòtaru l'okfu gwa mu dùlekwa mu-a l'ò bù onye lashìru mu mee ezi. Onye akpòkwanuru mu ìnsensu òku adùlephu l'ò bù onye agwa nte. Ishi iya abùru l'èphe atùwa ènu èka èphe. Yò bùru iphe adùje èphe mma bù ahùma, èphe anòduje eme. ⁴ Mbù lè mu e-me èphe jee

ntakfuru. Mbụ ẹge-a; mu e-me t'iphe ẹphe atsụ egvu phụpyabe ẹphe; kele teke mu kuru oku b'ẹ to nwedu onye zarụ mu nụ. Ọphu ọ dudu onye yeru mu onu teke mu kfuru okfu. Ẹphe nọdu l'ifu mu eme iphe dū ẹji. Ẹge ono bẹ iphe ẹphe hataru eme bụ iphe ta dudu mu mma."

⁵ Unu nua iphe Ojejoje ekfu; unubẹ ndu okfu iya an-maje ẹhu: "Ndibe unu, bụ ndu unu dū ashị; chifuru unu l'okfu ẹhu mu. Ẹphe asụ: 'Tẹ Ojejoje koshinu l'ọ bụ onye gbaru t'a akwabeje iya ugwu; k'ọphu ayi a-phụ ẹhu-otso-ena unu!' Obenu l'ee-mekochakwaa mee ẹphe iphe-iphere. ⁶ Nụkpoduduphu gvugvu ono, ada lẹ mkpukpu ono! Nụkpoduduphu uzu, aatụ l'eze-ulo Nchileke. Ọ kwa ụkporo Ojejoje eme l'ẹke ọ kfu ndu ọhogu iya ugwo, gbaru ẹphe nụ.

⁷ "Záyonu bẹ ime byaru bya awata ememe; yo zedewa. Mbụ t'ukfu wata iya ome ẹhuka b'o gbe mụwa nụ nwata nwoke. ⁸ ?Bụ onye nujeru egbe iya ọwaa? ?Bụ onye phujeru egbe iya ono? ?A mujeru obodo ophu l'ujiku lanụ? ?Aa-dụ-ghe ike zeda ẹku mba ophu ugbo lanụ? Obenu lẹ Záyonu bukwa dua ime taru iya; yọ mụshiwaphu unwu iya. ⁹ ?Mu e-mebetsua t'ime taa madzụ; mu te mehe t'a mụa ya amumu?" Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. "Mu asụ; ?mu e-gbe swọ-chia ẹkpa-nwa l'ẹke mu gbe emekwa t'a mua ya amumu." Ono iphe Nchileke unu ekfu ndono.

¹⁰ T'ẹhu tsokwaa unu lẹ Jerúsalemu ẹna!

T'unu lẹ Jerúsalemu
tụkokwa tee ẹswa;
iphe bụ unubẹ ndu yeru iya obu!
T'ẹhu tsọo unu l'iya ẹna;
mbụ unubẹ ndu raru ẹkwa iya;
¹¹ kẹ l'unu a-ngụ ẹra
ngụ-jia ẹpho l'era iya ono,
bụ ẹra adụ ike ono.
Unu a-ngụ iya;
mja ya wọkfu-wokfu;
kẹ l'oo-ji ejiji.

¹² Kele Ojejoje sụkwaru: "Lẹ ya e-me tẹ ẹhu-agu tsolahaaru iya l'ọ bụ nggele. Ẹku iphe bụ mbakeshi a-nọdu abyaru iya l'ọ bụ nggele, byaru utso. Ii-dụ l'ọ bụ nwata, angụ nne iya ẹra. Yo heru ngu eheru l'utakfu; l'akfu ngu egvu. ¹³ Ọ bụ ẹge nne aduje nwa iya ike; bụ ẹge mu a-nọdu adụ ngu. Ọ bụ lẹ Jerúsalemu bẹ mu a-nọdu dya ngu iya. ¹⁴ Teke i phuleruphu iphe ono bẹ obu a-tsolaha ngu-a ẹna. Nggụ ajalaha rikarika l'ọ bụ ẹwu. Ẹge ono bẹ aa-maru l'ike Ojejoje bẹ swiru ndu

ozu iya. Obenu lẹ ndu ọhogu iya bẹ ọo-byabe oke ẹhu-eghughu iya."

¹⁵ Unu lekwa; Ojejoje e-gudekwa ọku bya. Ugbọ-inya iya a-dutsukwa l'ọ bụ oke pherephere. Ọ bụ ẹhu oghu damudamu bẹ oo-gude pakfutaru ẹphe iphe-eghughu iya. Yo gude ọku, enwu phophopho baarụ ẹphe mba; ¹⁶ kẹ l'ọ bụ ọku yele ogu-mbeke bẹ Ojejoje ee-gude kpee ndiphe ikpe; mbụ lẹ ndu, Ojejoje e-gbugbushi ebugbushi a-ha igweligwe.

¹⁷ "Ndu ono, doberu onwẹphe nsọ bya asachaa onwẹphe ẹphe; l'awụ eje l'ẹnya-agwa; mbụ ndu ono, dzeberu tsoru onye ono, du ndu ata anụ ezi; mẹ ndu ata anụ okerekfu; mẹ igweligwe anụ ọdo, aasogbaa nsọ; ndu ono l'ẹphe ha a-tuko tabuhu onu ugbo lanụ." Ọ bụ iphe Ojejoje kfuru ndono. ¹⁸ "Iphe ẹphe eme; mękwapu iphe ẹphe ari; bẹ mu abyawa tẹ mu gude k'ono chikobe mbakeshi; mękpo iphe bụ okfu, dū iche l'iche t'ẹphe phụ ẹge mu dū-be biribiri.

¹⁹ "Mu e-me iphe-ohubama l'ẹke ẹphe nọ. Mu abya aharu nwa ndu ọphu wafuru nụ; zi t'ẹphe jedzuru ohamoha ono, bụ ndu ẹ-ta anubua udu mu; ẹphe ta aphujewa ẹge mu dū-be biribiri ono. Ẹphe e-je Tashishi; jee Pulu; jee Ludu; mbụ ndu ono, agbajẹ akfu ono. Ẹphe ejekwaaphu Tubalu; jee Javanu; jee jee kẹ ndu bu ote-ẹnya lẹ mgboro eze ẹnyimu; je arakashiaru iya mbakeshi ẹge mu dū-be biribiri. ²⁰ Ẹphe a-chiko ununna unu l'ẹphe ha; mbụ ndu, shigbaa l'ohamoha bẹ ee-rufuta bya l'ugwu mu, dū nsọ lẹ Jerúsalemu t'ẹphe buri iphe e gude agwa Ojejoje. Ẹphe a-nọdu l'inya abya; mẹ l'ugbo-inya; mẹ l'ugbo-ali, ọphu aakpu akpukpu. Ẹphe anọdu l'eli inya-mulu; mẹ l'eli inya-ivu l'awụ abya." Ọ bụ iphe Ojejoje kfuru ndono. "Aa-chiru ẹphe bya ẹge ono, ndu Ízurelu eyeje ngweja-nri l'ite, ẹ ta asọdu nsọ gude bya mu anunu l'eze-ulo mube Ojejoje. ²¹ Mu a-hakwaruphu ẹphe fota t'ẹphe buri ndu achijeru mube Nchileke ẹja; mẹ t'ẹphe buri ndu Lívayi." Ọ bụ iphe Ojejoje kfuru ndono.

²² "Ọ kwa ẹge igwe ọphungu; mẹ mgboko ọphungu, mu e-me a-nọ jeyewaru; bụ ẹge ẹpha unu; mẹ awa unu a-nọ." Ọ bụ iphe Ojejoje kfuru ndono. ²³ "Shita lẹ Aji Onwa Ọphungu jeye l'onwa afufu iya ọdo; mẹ shita lẹ mboku ọtu-ume lanụ jeye lẹ mboku ọtu-ume ọdo bẹ iphe bụ madzụ a-byajẹ bya abaaruu mu ẹja." Ọ bụ iphe Ojejoje kfuru ndono. ²⁴ "Ọdo bụ l'ẹphe a-wufuje je ọphu odzu ndu kwefuru mu ikẹ. Ẹhonwu, a-nọdu eri ẹphe ta anwuhukwa anwuhu. Ọphu ọku, a-nọdu eke ẹphe 'anyihukwa anyihu. Ẹphe a-buru iphe madzụ gbaa mgburumgburu a-nọdu akpofu akpofu."

Jeremáya

1 Ọwaa bú okfu-ọnu Jeremáya Hilikaya. Jeremáya tso lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja lẹ Anatọtu lẹ Bén-jaminu. ² Ojejoje kfuru yeru Jeremáya l'afa k'iri l'ẹto; k'ọphu Josáya Amọnu dọberu búru eze ndu Júda; ³ bya ekfukwaruphu yeru iya l'oge teke Jihoyakimu Josáya bú eze, achị ndu Júda; gbururu jeye l'ọnwa k'ise l'afa k'iri l'ẹ nanu k'ọphu Zedekaya Josáya bú eze, achị ndu Júda, bú teke a kpuru ndu Jerúsalemu lẹ ndzụ.

Nchileke eku Jeremáya

⁴ Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ: ⁵ "Lẹ tẹmanu ya akpua mu ye l'ẹpho nne mu; bẹ ya mahawaru mu. Mbụ l'a bya bya amụ mu; ya evuhawaru ọzo fọta mu dobe iche; bya emee mu onye nkfuchiru Nchileke l'iphe bú mbakeshi."

⁶ Mu asụ: Owa-a! Nngụbe Nnajiufu, bú Ojejoje; mu ta makwa ẹge eekfujẹ okfu; kele mu búkwadu nwata!

⁷ Ojejoje asụ mu: "Tẹ mu ba asujeshi lẹ mu búkwadu nwata. Tẹ mu je iphe bú ẹke, ya sụru tẹ mu je; je ekfua iphe bú iphe ya sụru tẹ mu kfu. ⁸ Wo tẹ mu ba atsụ-jekwa ẹphe egvu. Ishi iya aburu lẹ ya nọ swiru mu; búru ẹge ono bẹ ya a-nọdu anafuta mu l'ẹka ẹphe. Ono iphe yẹbe Ojejoje kfuru ndono."

⁹ Tọ dọ iya bú; Ojejoje abya amachia ẹka iya bya edenyi mu l'ọnu; sụ: "Nta-a bẹ ya yewaru mu okfu-ọnu iya l'ọnu. ¹⁰ Wo tẹ mu lekwa-a; lẹ ntau-a bẹ ya fọtawaru mu dongoo iphe bú mbakeshi; bya edobe mu dongoo iphe bú alị-eze: tẹ mu feshia efeshi; lakashia alakashi; tẹ mu mebyishia emebyishi; kwat-sushia akwatsushi; tẹ mu kpua akpukpu; mu adzaa adzadza."

Uzo ọphulenyá labụ

¹¹ Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; jì mu: "Bú ngunu bẹ mu phuru; Jeremáya?"

Mu asụ iya: "L'ọ kwa ẹkali-oshi alumundu."

¹² Ojejoje asụ mu: "L'ọ búphu iphe mu phuru ndono; kele ya nọ l'ẹche tẹ okfu iya mee ẹge ya kfuru iya."

¹³ Okfu-ọnu Ojejoje erukwaa mu lẹ nchị ọdo; sụ: "Bú ngunu b'j phuru?"

Mu asụ iya: "Lẹ mu phuru ite, phuhuru ọphu. O gberu egberu; kpọlia ike l'uzo isheli."

¹⁴ Ojejoje asụ mu: "Ọo l'uzo isheli ono bẹ kpurupyata e-shi dakfu iphe bú ndu bu l'alị-a kpamukpamu. ¹⁵ Ya abyaakwa tẹ ya bya ekukoo ndu alị-eze ndu ọzo isheli

l'ẹphe ha. Ono kwa iphe yẹbe Ojejoje kfuru ndono. Ndu eze ẹphe a-bya ewogbaaru aba-eze ẹphe sùbe l'ẹke, eeshije abata mkpukpu Jerúsalemu. Ẹphe e-tso ọpho-mkpuma iya ọgu mgburumgburu; bya etso iphe bú mkpukpu, nọ l'alị ndu Júda ọgu. ¹⁶ Ya e-kpe ẹphe ikpe; okfu l'ẹphe meru ẹjo iphe; l'ẹphe jikaru iya je awata ọkporu agwa ọdo insensu ọku; ẹphe awatak-waphu ọbaru iphe ẹphe gude ẹka ẹphe mee ẹja. ¹⁷ Ọo ya bú; mbẹdua l'onwomu; tẹ mu kwakọbe onwomu. Tẹ mu gbeshi je ekfuaru ẹphe iphe bú iphe ya sụru tẹ mu kfuaru ẹphe. Wo t'ẹphe be yekwa mu egvu; ọdumeka bẹ ya e-yekwa mu egvu l'ifu ẹphe. ¹⁸ Ntau-a; bẹ ya mewaru mu; mu adu l'ọ bú mkpukpu, a kpushiru ya ike; bya adu l'ọ bú itso, a wuru l'igwè; bya adu l'ọ bú ọpho-mkpuma, a kpuru l'ope; k'ọphu mu a-dụ ike vudo vudoshia ike l'alị-a gbaa mgburumgburu; vudo l'ifu ndu eze, achị ndu Júda l'ẹphe ha; vudo l'ifu ndu ishi ẹphe; ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu alị-a l'ẹphe ha. ¹⁹ Ẹphe e-tso mu ọgu; ọle ẹphe te emekputadu mu; kele ya nọ swiru mu eswiru. Ọdo aburu lẹ ya a-nọdu adzo mu l'ẹka ẹphe. Ono kwa iphe yẹbe Ojejoje ekfu ndono."

Ndu Ízurelu gharu Nchileke azụ

2 Ojejoje abya ekfuru yeru iya; sụ iya: ² "Tẹ ya je araaru iya ndu Jerúsalemu arara; sụ ẹphe:

"Lẹ ya nyatakwarua ẹge o shi evube unu evuvu ome iphe dọ iya mma; teke unu shi búkwaduru unwu-okorọbya. Teke ono; bẹ unu shi yeru iya obu l'ọ bú nwanyi, a luru k'ọphungu.

Unu shi etsoje iya l'eswe l'echi-ẹgu; mbụ je eswee l'alị ono, ẹ-ta adudu iphe aakoje iya ono.

³ Ndu Ízurelu shi duru Ojejoje nsọ.

Yọ búru ẹphe bú akpuru ọdungu, ya vuru ọzo kpata l'iphe ya kọru l'okfu iya.

Iphe bú ndu chọru ẹphe okfu;

bẹ ya nmawaru ikpe;

ẹjo mkpaka-ẹhu a-dakfuta ẹphe.' "

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁴ Unu n̄ya iphe Ojejoje ekfu; unubẹ ọnu-ulo Jékọpu; mẹ unubẹ ọnu-ulo ndu ikfu Ízurelu! ⁵ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu ndọ-ọ:

?Bụ ngunu bẹ ndiche unu phẹ s̄uru lẹ ya meru ẹphe, meru; ẹphe ahaa ya jemihu? Ẹphe eje awata otso ntẹkpe, ẹ-ta adudu uru, ọobaru ẹphe; shi ẹge ono ghọo 'ọ-ga-lẹ-mkpa ẹphebedua.

⁶ Ọphu ẹphe 'ajjidu: ?Bụ awe b'ọ nọ; mbụ Ojejoje, bụ iya dufutaru ẹphe lẹ Íjiputu; bya edua ẹphe dughaa echi-ẹgu, ẹ-ta dudu iphe nọ iya n̄; dughaa ẹphe alị ono, bụ eveve yẹle iduma bụ iphe nọ iya n̄ ono; mbụ alị ẹjo mkpọ-anw̄u; mẹ l'ẹkpuru-ọchi;

mbụ alị, ẹ-ta dudu onye eshije iya eshishi; tọ dū onye bu iya ebubu? ⁷ Ya duru unu dubata l'alị, emehuje iphe e meberu iya tẹ unu riye akpuru iphe amị iya n̄ yẹle ẹku, kuru iya n̄. Obenu l'unu bataru iya bya at̄r̄ua alị iya; mee òkè-iphe iya ono; yọ b̄uru akpamara.

⁸ Ọphu ndu achijeru Nchileke ẹja ta j̄j̄du: ?Bụ awe b'ọ nọ; mbụ Ojejoje? Ndu eme kẹ ekemu ta madu onye ya b̄; ndu b̄ ishi ekwefuru iya íkè; ndu nkfuchiru ab̄uru Bálu; bẹ ẹphe ekfufe iphe o kfuru; iphe ẹphe etso ab̄uru ntẹkpe, ẹ-ta dudu uru, ọoba.

⁹ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu. Ọ s̄uru: "Lẹ ya e-do iphe unu meru iya; kpua unu.

Ya edoo iphe un̄wu nwanwa unu meru iya; kpua ẹphe.

¹⁰ Unu ghabua bah̄u Ikfuli Sáyipur̄osu je elekpoduaphu ẹnya! Unu eye madz̄u t'ọ jerua Kéda je egbua ya igo ọhuma; unu amawar̄uru; m'ọ nweru ẹke egbe iphe ono mejeru.

¹¹ ?O nweru ọha, gbaj̄eru agwa ẹphe inwe; e guderu l'ẹ to n̄wed̄u iphe

ono ọphu nweru iphe ọ b̄. Obenu lẹ ndibe iya gbanweru yẹbe onye dū akpabiri je anata iphe ẹ-ta dudu uru, ọ baru.

¹² Ngḡube igwe; tẹ iphe-a nyíkwaaw̄a ngu ishi ẹdzu; t'ì kp̄o-yiaru iya ukuvu."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹³ "Ndibe iya mewaru ọzo iphe dū ẹji lab̄u.

Ẹphe gbadowaru iya; mb̄u yẹbe ọgbà mini, an̄ ndz̄u. Ẹphe gvushiwaru onwẹphe okpuru. Okpuru ono ab̄uru okpuru,

gbash̄iru ọru, ẹ-ta ad̄uj̄edu ike gude mini.

¹⁴ Ízurelu ?ọ b̄u ohu t̄ọ.

Mb̄u; ?a m̄uru iya; yọ b̄uru ohu t̄ọ? ?Nanukwanu ẹge e meru; a kwalahaa ya ọkwata?

¹⁵ Ndu ọhogu iya etsuru iya ẹka l'ọkpoma; t̄ukowa iphe nọ l'alị iya mebyishia. Mkp̄ukpu, n̄okota iya n̄ l'ọ ha b'a t̄ukotawaru ọku; yọ dabuwaru ochobo.

¹⁶ Ọdo b̄u lẹ ndu Mémufisu; yẹle ndu Tapénesu kp̄uwaru unu ishi.

¹⁷ ?T̄ọ b̄udu unu meru iya onwunu; keshinu unu j̄ikaru Ojejoje, b̄u Nchileke unu teke oodu unu eje l'echi esu-ọzo?

¹⁸ Nta-a; ?b̄u ole b̄u k'oje Íjiputu ọngu mini, shi lẹ Ẹnyimu Shih̄ọ? ?B̄u ole b̄u k'oje alị Asiriya ọngu mini, shi lẹ Ẹnyimu Yufurétusu?

¹⁹ Ẹjo iphe unu eme b̄ukwa iya e-mekochaa h̄ua unu àh̄h̄h̄. Yọ b̄uru az̄u ono, unu ala ono a-gb̄oru ngu ọja.

Unu r̄inua ya ar̄iri maru ẹge ọ d̄u-beru unu ẹji; mẹ ẹge ọotsu-beru unu l'ẹhu l'unu j̄ikaru Ojejoje, b̄u Nchileke unu; mb̄u unu ta ats̄u iya egvu ililekp̄o."

Ono kwa iphe Nnajiufu ekfu ndono; mb̄u Nnajiufu, b̄u Ọkaribe-Kak̄ota-Ike.

²⁰ "Ọ b̄uru teke tehawar̄uru ẹnya bẹ unu nyakafuru ishi, shi swegbabe unu l'iya; bya anyakafu ẹgbirigba, e shi gude segbabe unu l'iya.

Unu as̄u: 'L'unu te ejehekwaru iya ozi;' wata ọgwa nte l'iphe b̄u uḡvu, ha l'eli; mẹ iphe b̄u oshi, n̄onu.

²¹ Ya kowaru unu l'ọ bụ onye
kọru okfu okpobe vayinu,
karu ukfu bya adubebe mma.
?Nanukwanu ẹge e shiru;
unu aghakọbe bya aghooru
vayinu-egu, e merushiru emerushi?

²² Ẹ tọ dukwa m'ọ -ruhuru;
unu gude okanwa saa onwunu;
bya efua onwunu ncha
fugharu iya ẹka;
bẹ ikpe ono, nmaru unu ono
rakulerukwaruphu unu
l'ẹhu ẹge ọ rakuru iya."

Ono kwa iphe Nnajiufu, bụ Ojejoje ekfu ndono.

²³ "Nanu ẹge unu e-shi sụ l'ẹ te merukwa unu;
unu ta gbaru tsoru agwa ono;
mbụ Bálú?

Unu lewaru ẹnya l'egbe umere,
unu meru lẹ nsuda ono!
Unu gbunua igo l'egbe
umere, unu meru l'ẹke ono.
Iphe unu bụ bẹ bukwa
nyee inya-ivu, ebu nggada
karagidimu karagidimu.
O -buru shia owaa;
yo buru shia ophu; l'achọ okee ya.

²⁴ Nyee nkakfụ-igara-owaa,
echi-egu kwowaru ẹhu,
akpọ pherephere furumu furumu;
l'ẹke oje l'okee;
te nwedu onye anọ-chije iya ọzo.
Okee ya, achị iya nụ;
bẹ mkpa kẹ ogba oso nshinu ta nọduru;
kẹ l'ọ -byade iya echichi;
b'ọ phụwaru-a ẹke ọ nọ.

²⁵ Ya asụ t'unu ba gbashị ọso
jeye teke okpa a-swashihu unu;
ekpiri akpọshia unu nkụ.
Obenu l'unu sọru:
'?Buhunu kẹ ngunu?
Agwa ndu ohodo bẹ unu yeru obu.
Yọ buru iya bẹ unu a-nọdu agba etso.'

Aa-hù ẹphe àhùhù

²⁶ "Ọ kwa ẹge eekpuje onye iphura ifu lẹ ntụ m'e
gude iya bụ ẹge e kpuru ọnu-ulo Ízurelu ifu lẹ ntụ.
Ẹphebedua; mẹ ndu eze, achị ẹphe; ndu ishi ẹphe; ndu
achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu nkfuchiru Nchileke
ẹphe. ²⁷ Ẹphe sọru oshi: 'L'ọ bụ iya bụ nna ẹphe;' bya
asụ mkpuma: 'L'ọ bụ iya bẹ mọru ẹphe.' Ẹphe ghawaru
iya azụ; ẹphe ta ghaheduru iya ifu. Ọle ọobujekwanu
iphe-ẹhuka dakfuta ẹphe; ẹphe arashia: 'Tẹ ya bya
adzọ ẹphe!'

²⁸ "Nanuhunu agwa ọbu, unu gwoshiru onwunu
ọbu? T'ẹphe byanu m'ọ -buru l'ẹphe a-dzọta unu teke
unu nọ l'iphe-ẹhuka; kẹ l'ọ bụ ẹge unubẹ ndu Júda
nweberu mkpukpu l'igweligwe bụ ẹge agwa unu
habekwaphu l'igwe. ²⁹ ?Nanu ẹge e gude unu ekfu l'ọ
nweru iphe ya meru unu? Unu tükookwa l'unu ha kwe-
fukotarua iya íkè!" Ono kwa iphe Ojejoje kfurú. ³⁰ Iphe
ya chiru unwu unu bukwa iphe-mmanu; keshinu ẹ-tọ
bụdu l'ẹphe eye ọnu k'omezi iphe ẹphe mesweru
emeswe. Unu gudewa ogu-mbeke sụ ndu nkfuchiru
unu pyaapya ẹge agụ, alajashije iphe o guderu ala-
jashị.

³¹ Unubẹ ogbo elenu; t'ẹnya runua unu l'iphe Ojejoje
ekfu, sọru: ?Ya bujeru ndu Ízurelu echi-egu tọ; tẹ ya
bujeru ẹphe alí ẹkpuru-ochi? ?Nanuhunu ẹge ọ dọ bẹ
ndibe iya ekfu: L'ẹphe nọwaru onwẹphe. Tọ bụhe
l'ẹphe abyakfutakwadu iya ọdo. ³² Nwamgboko; ?ọza-
haje ukpoto iya? Tẹ nwanyi, ala nji; ?ọzahaje ọba, o
gude ala nji? Obenu lẹ ndibe iya zahawaru iya ugbo
olemole, ẹ ta agutadu aguta. ³³ Unu lewaru ẹge unu
gude achọ-be n-yemobu! Mbụ lẹ nwanyi, katsukpo ẹji;
bẹ unu zikwaru iphe unu eme. ³⁴ Ọ bụ l'uwe unu bẹ
ndiphe aphuje mee ndu, ẹ te nwedu ẹge ọ haru ẹphe
meru; l'ẹ ba abụ l'unu guderu ẹphe l'ẹke ẹphe etsuka
ulo unu. Unu mebetsua; ³⁵ unu asụ: L'ẹ tọ dukwa iphe
unu meru. L'ẹhu te eghukwa iya eghughu l'ẹke unu nọ.
Ọbule ya e-kpekwanu unu ikpe; keshinu unu sọru: L'ẹ
tọ dudu iphe unu meru. ³⁶ ?Nanu ẹge e meru; unu et-
soru l'aghape l'achọ ẹge unu e-shi gbanwee ọzo unu?
Ọ kwa ẹge ẹ tọ dudu iphe ndu Asiriya duru ike meeru
unu bụ ẹge ẹ to nwedu iphe ndu Íjiputu a-dụ ike
emeru unu. ³⁷ Unu e-shikwa l'ẹke ono gbaru ẹka lata;
kẹ l'iphe bụ ndu ono, unu chiru obu yeru ono bẹ ya
jikakotawaru; ophu ẹphe 'eyekwaru unu ẹka.

?Ire-lanụ; onye lẹ Ízurelu

3 "Ọ -buru lẹ nwoke chifuru nyee ya; nwanyi ono
aparu iya haa je aluru nwoke ọdo; nwoke ono;
?ọo-chọru nwanyi ono je tọ. Ono; ?tọ bụdu ọtuko alí
ofhu l'ọha merushia emerushi. Obenu lẹ unubedua
gbawaru okpara l'ẹka ndu dọ igweligwe, unu l'ẹphe es-
hi ọnya. ?Nanu ẹge unu e-shi laphuta azụ lakfuta iya
ọdo? Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ² Unu palia ẹnya
phụ obosara ẹke aagwajẹ ẹja. ?O nwekpooru ẹke ono
l'ọ ha ẹ ta nọda faa unu kutukutu? L'iku mgboro echi
esu-ọzo bẹ unu anodutsujee l'ele ẹnya ndu ọnya; mbụ
nọdutsua l'ọ bụ ẹke ndu Arabu nọ l'echi-egu. Unu
merushiakwaru alí ono l'okpara ono, unu agba ono
yẹle iphe dọ ẹji ono, unu eme ono. ³ Ọ kwa iya kparu
iphe a nọ-chiru mini t'ẹ b'ọ chị. Ophu mini-odungu
'achijehedu. Unu emelee l'ọ bụ nwanyi okpara. Unu
eme iya; iphere iya ta dọ unu.

⁴“?Tò b̀dunua nggu anòduje eku mu: Nna. Lẹ̀ mu b̀ ọ̀nya ngu; b̀ru mu yeru ngu keshinu teke ì b̀ nwata. ⁵Èhu; ?òo-nòdu eghuwa ngu ru eghughu tekenteke? Èhu-eghughu ngu; ?òo-nòwaru jeye tọ̀? O b̀ ẹ̀ge ono b̀ ̀inoduje ekfu; obenu l'iphe b̀ ẹ̀jo iphe eeme ememe; b'ì nòduje eme.”

Izimana ndu Ízurèlu; mẹ̀ ndu Júda

⁶Ya ndono; yo be teke eze, b̀ Josáya shi achi; Ojejoje asu mu: “M̀ ph̀waru iphe Ízurèlu ono, e te gudedu ire iya ẹ̀ka ono meru? O nòduru l'iphe b̀ ugwu, ha l'eli; mẹ̀ iphe b̀ oshi, nweru idzu ria ogori. ⁷Ya dobesu l'o -metsua iphemiphe ọ̀bule ono l'ọ̀ ha b̀ ọ̀o-laphuta azu lakfuta iya. Obekwanu l'ẹ̀ to medu iya ẹ̀ge ono. Nwunne iya nwanyi, ẹ̀ te gudekwaphu ire ẹ̀phe ẹ̀ka; mb̀ Júda at̀ko iphemiphe ọ̀bule ono, oome ono ph̀kota. ⁸Ya abya ederu ẹ̀kwo nù Ízurèlu, ẹ̀ te gudedu ire iya ẹ̀ka lẹ̀ ya ta l̀hedu iya; okfu l'o rinukaru ogori. Ya abyakwaphu bya aph̀ lẹ̀ nwunne Ízurèlu kẹ̀ nwanyi; mb̀ Júda, ẹ̀ te gudekwaphu ire iya ẹ̀ka b'ẹ̀ ta atsudu egwu. Júda at̀gbukwaaphu je erilaha ogori. ⁹Yọ̀ b̀ru okfu l'uru-alì, Ízurèlu shi aru ta dudu iphe Júda g̀beru iya meru iphe o merushiru alì yẹ̀le iphe e meru lẹ̀ mkpuma; mẹ̀ ọ̀phu e meru l'oshi nòdu eri ogori. ¹⁰Iphe ono l'ọ̀ ha mekotaru Ízurèlu; ọ̀phu l'o mekwanu nwunne iya nwanyi; mb̀ Júda, ẹ̀ te gudedu ire iya ẹ̀ka t'o gude obu iya l'ọ̀ ha lakfuta iya; yọ̀ b̀lerua ẹ̀regede b'o gude la.” Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹¹Ojejoje abya asukwa mu ph̀: “Lẹ̀ Ízurèlu ono, ẹ̀ te kwedu nk'ia lẹ̀ phuruphuru ono kakwa ọ̀ b̀ onye doberu ẹ̀ka ndoo; malẹ̀ Júda, ẹ̀ te gudedu ire iya ẹ̀ka. ¹²Je je ezia ndu isheli ozi-a; sù ẹ̀phe-a: 'Laphuta azu; ngg̀be Ízurèlu ono, ẹ̀-te kwedu nk'ia ono!' Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. Ya ta asẁnwuhekwaru ngu ifu ọ̀do; kẹ̀le ya b̀kwa onye aph̀je imiko. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. Èhu te eghugbukwaru iya eghughu l'okfu èhu ngu. ¹³O b̀phu t'i kweta l'ikpe nmaru ngu; mb̀ l'i kwefuru Ojejoje, b̀ Nchileke ngu ikè; bya eworu iphe-oma ngu ghakaaru agwa ndu ọ̀hodo l'iphe b̀ oshi, nweru idzu; tii mejehe iphe ya s̀ru t'i mee.” Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹⁴“Unu lata; unubẹ̀ ndu ono, ẹ̀-te ekwedu nk'ia ono!” Ono iphe Ojejoje ekfu ndono; “kẹ̀ l'ọ̀ kwa yẹ̀bedua b̀ nji unu. Ya a-fokwa unu nanu nanu lẹ̀ mkpukpu lẹ̀ mkpukpu; fọ̀ unu ẹ̀bo ẹ̀bo l'ikfu l'ikfu gude laa Záyonu. ¹⁵Ono teke ya a-nu unu ndu a-nòduje eche unu l'ọ̀ b̀ onye eche aturu ọ̀phu e-shi iya l'obu, b̀ ndu e-gude mmamiphe yẹ̀le iphe-odo-ẹ̀nya dua unu. ¹⁶O -rua teke ono, b̀ teke unu a-kawa l'igwe l'alì-a ono; b̀ ẹ̀phe te ekfuhewa kẹ̀ Okpoko Ọ̀gba-ndzu kẹ̀ Ojejoje. Mb̀ l'ọ̀ tọ̀ bah̀hedu ẹ̀phe l'egomunggo; ọ̀phu ẹ̀phe 'anyatahẹ̀du ya. Ọ̀phu obu iya ad̀hedu

ẹ̀phe; ọ̀phu ẹ̀phe 'emehekwanu Okpoko Ọ̀gba-ndzu ọ̀do.” Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ¹⁷“Teke ono b̀ ee-ku Jerúsalemu 'aba-eze Ojejoje.' Yọ̀ b̀ru lẹ̀ Jerúsalemu b̀ ọ̀hamoha e-dzukoje bya ọ̀kwabe ẹ̀pha Ojejoje ugwu. Ẹ̀phe te emehedu iphe shi ẹ̀phe l'ẹ̀jo ọ̀kpoma mgbashì ẹ̀phe ono. ¹⁸O -rua mbokunono; b̀ ndu ọ̀nu-ulo Júda a-t̀gbabe l'ọ̀nu-ulo Ízurèlu; ẹ̀phe eshi l'alì, ndu isheli t̀ko bya bya eburu l'alì ono, ya nuru ndiche unu phẹ̀ t'ọ̀ b̀ru òkè-iphe ẹ̀phe ono.”

Ndu kẹ̀ Nchileke abaru agwa ọ̀do ẹ̀ja

¹⁹“Yẹ̀be Ojejoje l'onwiya asu:

“T'e lenu ẹ̀ge ya g'egude ẹ̀hu-ọ̀tso-ẹ̀na l'eme unu l'ọ̀ bu unu iya; woru ẹ̀giri alì, d̀ mma nu unu; mb̀ alì, b̀ iya katsa mma l'òkè-iphe ndu ọ̀ha l'ọ̀phu enweje.' Mu shi dobesu l'ii-ku mu nna; ọ̀phu ìhadu mu etsotso.

²⁰Obenu l'ọ̀o ẹ̀ge nwanyi, nji iya ẹ̀-te egudedu ire iya ẹ̀ka adujeru nji iya b̀ ẹ̀ge unu d̀ru yẹ̀bedua; unubẹ̀ ndu ọ̀nu-ulo Ízurèlu.”

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

²¹A nuru olu, ada l'eli ugwu ẹ̀ke aagwajẹ̀ iphe. O b̀ unu Ízurèlu gude ẹ̀nya-mini; l'arọ̀; kẹ̀ l'ẹ̀phe shisewaru ọ̀zo; zahawa Ojejoje, b̀ Nchileke ẹ̀phe.

²²“Unu lata; unubẹ̀ ndu ono, ẹ̀-te ekwedu kẹ̀ Nchileke ono! Ya e-me t'unu ba b̀he ndu dafuru adafu.”

Ẹ̀phe azu gbururu; sù: “L'ẹ̀phe a-byakfuta iya-a; kẹ̀ l'ọ̀o ya b̀ Ojejoje bya aburu Nchileke ẹ̀phe. ²³Ire-lanu b̀ l'ike gv̀waru ẹ̀phe l'ogwa iphe aagwa agwagwa. Ọ̀zu, aat̀ l'eli ugwu aburu iphe iphoro. Hoo haa ya; b̀ l'ọ̀o Ojejoje, b̀ Nchileke ẹ̀phe; kwa iya b̀ onye ndzota kẹ̀ ndu Ízurèlu. ²⁴Keshinu teke ayi b̀ unwegirima b̀ agwa ono; mb̀ Bálu, b̀ agwa iphere ono t̀kookwaru iphe nna ayi oche phẹ̀ setaru ripyata; mb̀ aturu; mẹ̀ eghu ẹ̀phe; eswi ẹ̀phe; mẹ̀ unu ẹ̀phe: unwoke l'unwanyi. ²⁵T'ẹ̀phe zenu l'eli iphere ẹ̀phe ọ̀bu; nòdu t'e kpua ẹ̀phe ifu lẹ̀ ntù. L'ẹ̀phe meekwaru Ojejoje ono, b̀ Nchileke ẹ̀phe ono iphe d̀ eji; mb̀ ẹ̀phebedua; məkpo nna ẹ̀phe oche ẹ̀phe; keshinu ẹ̀phe b̀ unu-okorobyaya jeye nta-a b̀ ẹ̀phe tee mebua iphe ọ̀ s̀ru t'ẹ̀phe mee; mb̀ Ojejoje, b̀ Nchileke ẹ̀phe.”

Eeku ndu Ízurèlu t'izimana la ẹ̀phe azu

4 Ojejoje s̀ru: “Unubẹ̀ ndu Ízurèlu. O -b̀ru l'unu a-lata; ọ̀ -b̀ru l'unu e-tso agwa ono, b̀ iya akpamara ono ọ̀gu; tẹ̀ ya ba aph̀jehe iya; haa ọ̀gha ngvudan-

gvu; ² ọ -bụru l'unu e-gudeje ire-lanụ; gude ikpe, ụ
maa yele odobe-ẹka-ndoo ribua ya: 'Kamenu; bẹ ya e-
gude okfu ẹhu iya; ọọru unu ọnu; iphe bụ mbakeshi
egude okfu ẹhu iya rilaha ugvu.' "

³ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu anụ ndu Júda; mę ndu
Jerúsalemu: Unu kọkotanu ẹke ẹ-ta kọdu akọko! Unu
ba kushinu iphe l'egbudu! ⁴ Unu bua onwunu útsù nụ
Ojejoje. Unu bufu onwunu akpapyị kẹ ime-obu; unube
ndu Júda; mę ndu Jerúsalemu. Ọdumeka bẹ oke ẹhu-
eghughu yẹbe Nchileke a-gbanwuhukwa; relaha l'ọ
bụ ọku. Ishi iya aburu ẹjo iphe, unu meshiru. Ọ
-watawa etsutsu; ta dukwa onye agbanyi-ghe iya nụ.

Ọ-la-l'iyi e-shi l'isheli

⁵ "Unu raa ya arara l'alị Júda!

Unu echia ya ochi mkpu lẹ Jerúsalemu; sụ:

'Unu gbu ụpyoku tsoru alị

ndu Ízurelu kpamukpamu!

Unu rashja ọra ike; sụ:

'Unu dzukobe l'ekalanu!

T'unu gbalaa; laa mkpukpu,

a kpuru ụpho-mkpuma iya mgburumgburu!

⁶ Unu palia ẹkwa ọhubama t'e

jeshia lẹ Ugvu Záyonu!

Unu gbalaa je anọdu ndzụ!

Unu be ejekwa ọkpo ụkfu;

kẹle ya shikwa l'uzo isheli

gudekwa ọ-la-l'iyi l'abya;

mbụ mgbonwu, a-đụ ẹjo ẹji."

⁷ Agụ shiakwa l'ẹkfukala iya lufuta.

Mgbugbu-madzụ l'iphe bụ

mbakeshi bẹ gbeshiakwaru ọgu.

O shiakwa l'ẹke ọnono l'eje

t'o mee alị unu t'ọ daburu ochobo.

Mkpukpu unu bẹ oo-me; yọ chíhu;

to nwehe ọphu madzụ ebu ebu.

⁸ Ọo ya bụ t'unu yee uwe-aphụ;

unu agụa aphụ; tụa ụzu-ẹkwa;

kẹ l'o-re-phuruphuru,

bụ ẹhu-eghughu Ojejoj

e ta lufukwaa ayi l'ẹhu.

⁹ "O -rua mbọku ono; bẹ meji a-tọfukwa ndu eze;
ẹphe lẹ ndu ishi." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. "Ndu
achijeru Nchileke ẹja a-wata ọtsu egvu; ndu nkfuchiru
Nchileke; bẹ ọo-đụ biribiri."

¹⁰ Ya ndono; ya asụ: "Haa; nggube Nnajiufu, bụ Ojejo-
je; ndu-wa; ẹphe lẹ ndu Jerúsalemu b'i dusweekwaru
uzo ọkpobe eduswe; kẹ l'ị sụru ẹphe: 'Lẹ nchị a-
đụkpokwaa unu ndo!' Ọle ogu-mbeke b'a dabekwanu-
ru ayi l'ẹkpiri!"

¹¹ O -rua teke ono bẹ ee-kfuru ndu-a ẹphe lẹ ndu
Jerúsalemu: "L'ẹjo pherephere, erebushi anụ l'ẹhu, e-
shi lẹ nggeregede, nọ l'echi-ẹgu ono e-zi zikfuta ndibe

mu; ọphu ọ bụkwa t'ọ phuchaa ẹphe aphucha; m'ọ
kwanu t'ọ mekwaa ẹphe emekwa. ¹² Pherephere ono,
e-shi iya l'ẹka ono a-karikwa ogude eme egbe iphe
ono. Nta-a bụ tẹ ya bya ekfua iphe bụ ikpe, ya ekpe
ẹphe."

¹³ Lenu! Ọhogu ọbu awukwa awuwu l'abya l'ọ bụ
urukpu. Ụgbo-inya iya l'ada tititi l'abya l'ọ bụ oke
pherephere. Inya iya kakwa ugo ome ẹgwa. Nshọo ayi!
Ayi laakwaru l'iyi! ¹⁴ Nggube Jerúsalemu; sashina ẹjo
iphe, nọ ngu l'obu; k'ọphu aa-dzọta ngu! ?Bụ jeye teke
ole; bẹ ịi-ha ẹjo ọriri l'obu ngu?

¹⁵ O nweru nwozi, shi lẹ mkpukpu Dánu l'ara iya
arara l'ekfu l'iphe ụ ẹji byakfutaru alị ugvu ugvu Ífure-
mu. ¹⁶ Woru iphe-a kfuaru ọhamoha! Raaru iya ndu
Jerúsalemu arara; sụ ẹphe: "Ndu ọhogu, shi l'alị ẹke
teru ẹnya abyakwa. ẹphe echi mkpu-ọgu l'ekpu iphe
bụ mkpukpu mkpukpu, nọgbaa l'alị Júda. ¹⁷ ẹphe anọ-
phee ya mgburumgburu l'ọ bụ ndu eche nche l'ẹgu;
okfu l'ọ kwefuru mu íkè." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹⁸ Ọ kwa umere ngu yele iphe i gude ẹka ngu meta
bẹ lotaru iphe-a kobe ngu. Ọwaa bụkwa iphe bẹ eechi
ngu. Oomeshikwa ẹhuka ike; ọolo ẹka lẹ mejì!

Okfu-ẹhu ndu Júda eru Jeremáya l'ẹhu

¹⁹ ẹpho mu-o! ẹpho mu-o!

Ọolokwa mu ẹka lẹ mejì.

Meji akukwa mu phẹphee.

Mu ta dukwa ike odobe ọnu ndoo;

kẹle mu nwaru ụpyoku;

nụwa mkpu, eechi l'ifu ọgu.

²⁰ Ọ-la-l'iyi tsopyaberu ọ-la-l'iyi.

Alị ono l'ọha bụakwa ikpọzu.

T'a kwaa jia ẹnya;

b'a tükowa ụlo-ékwa mu

l'ọ ha mebyishia;

tụko ụlo mu mebyishia

lẹ gbatabuta.

²¹ ?Bụ jeye teke ole;

bẹ mu a-nọdu ele ọgu ẹnya; yọ da;

l'anụ ọda ụpyoku k'ọgu?

²² "Ndibe mu bụkwa ndu eswe;

kẹ l'ẹphe ta madu onye mu bụ.

ẹphe bụ ụnwegirima,

ẹ te nwedu egomunggo;

ọphu iphe 'edojedu ẹphe ẹnya.

Iphe ẹphe maru ẹnya iya

bụ ome ẹjo iphe;

ẹphe ta ma ome iphe ụ mma."

²³ Mu abya elee ẹnya

l'eliphe mgburumgburu;

ọphu o nwedu ụgbugba;

ọphu ọ ụdu iphe nọ iya nụ.

Mu abya elee ẹnya l'imigwe;

to nwe iphoro, nọ iya nọ.
²⁴ Mu abya elee ẹnya l'eli ugvu ugvu;
 ẹphe atuko anmagbaa jijiji;
 ugvu ugvu atuko angagbaa anganga.
²⁵ Mu abya elee ẹnya;
 to nwe madzụ, mu phuru.
 Iphe bụ unwenu,
 ẹphe l'eli atukowaa pheshihu.
²⁶ Mu abya ejeshia ole ẹnya;
 ali, shi emehuje iphe abụwaru echi-ẹgu.
 Iphe bụ mkpukpu, nọkota
 iya nọ l'ọ ha abukotawaru ikpozu
 l'ifu Ojejoje; mbụ l'ifu
 o-re-phuphuphu,
 bụ oke ẹhu-eghughu iya ono.
²⁷ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu
 ndọ-ọ:
 "Alị ono l'ọ ha a-bukwaru ikpozu.
 Ọle ya te emebyishibebedu iya l'ọ ha.
²⁸ Ọo ya bụ l'eliphe a-gụ aphụ.
 Imigwe, nọ l'ephekerephe
 agbahu ọchi;
 kele ya kfuakwaru iphe ya kfuru;
 ọphu ya alakwa azụ.
 Ya kfuakwaru ẹge ọo-dụ;
 ọphu ya a-ghakwa ẹnya l'azụ.
²⁹ Igidi ndu chị inya mę akfụ l'abya ọgu bę bụ:
 iphe bụ ndu edukfu,
 nuru iya nų; ẹphe agbalaa;
 je edomishia onwẹphe l'egbudu;
 ndu awuba l'ogba,
 nọ l'ugvu je edomishia onwẹphe.
 Ẹphe atuko mkpukpu
 ẹphe l'ọ haa; gbalashia.
 Ẹ tọ dughedu ọphu
 madzụ eburu.
³⁰ ?Bukwanu ngunu;
 bę iime nggube alị ono,
 daburu ochobo ono?
 ?Nanụ ẹge eegude;
 nggu eyee uwe, l'eke meemee;
 yee iyagba, e meru
 lę mkpola-ododo?
 ?Nanụ ẹge eegude;
 nggu egude iphe techishia ẹnya?
 Ngwa, i kwaru onwongu
 bukwa kę mmanu.
 Ndu nggu l'ẹphe eshi
 ọnya b'ị dụakwa ashị.
 Ẹphe gbe achọkwa nų ndzụ ngu.
³¹ Ya nụakwaru ẹkwa,
 dụ l'ọ bụ kę nwanyi, ime eme;
 mbụ l'ude, ọotsu dụ l'ọ bụ
 kę nwanyi ime ọdungu iya l'eme.

Olu ono bukwa kę
 Záyọnu eme t'ọ tųa ume;
 bya amachia ẹka iya; sụ:
 'L'ike gvakwaru iya.
 E wookwaru iya nų
 ndu e-gbu iya nų.' "

Ndu Jerúsalemu;
 ẹphe l'odobе ẹka ndo

5 Unu tsoru Jerúsalemu
 jee ya mgburumgburu;
 unu lekota ẹnya;
 unu achọ l'edukfu l'edukfu;
 maru mę unu a-phụ
 m'ọ onye lanụ, bụ onye
 eme ire-lanụ;
 l'achọje iphe bụ oswi-okfu.
 Ọo ya bụ lę mu aguaru
 mkpukpu ono nvụ.
² A makwaru-a l'ẹphe
 egudeje ẹpha Ojejoje kfua "kamenu";
 obenu l'angụ, ẹphe eri;
 kwa ẹjo-ire; b'ọ bụ.
³ Nggube Ojejoje;
 ?tọ bụdu ire-lanụ;
 bę iinoduje ele ẹnya iya?
 I chiru ẹphe iphe;
 ọphu ọ hụdu ẹphe ọku.
 Nggụ abya ajaa ẹphe ewena;
 ọphu ẹphe 'ekwekwaphu
 omekwazi iphe ẹphe mesweru.
 Ẹphe emetsua obu ẹphe;
 yo shihugbaa dųngudungu
 l'ọ bụ mkpuma;
 bya ajika l'izimana ta aladu ẹphe azụ.
⁴ Mu arja; sụ: "Ndu-a bukwa ndu ukpa;
 bųru ndu eswe.
 Ishi iya aburu l'ẹphe
 ta madu ụzo kę Ojejoje.
 Mbụ l'ẹphe ta madu
 iphe Nchileke ẹphe sųru t'ẹphe meje.
⁵ Mu e-jekfu ndu ishi je ekfuru yeru ẹphe.
 Ẹphebedua a-kabekwaa
 maru ụzo kę Ojejoje;
 maru iphe Nchileke ẹphe
 sųru t'ẹphe meje."
 Obekwanu l'ọo ẹge
 ndu ọphu dų bę ẹphebedua dų.
 Ẹphebedua kwaphụ
 mebyiwaru iphe shi
 segbabe mu l'ẹphe;
 bya agbabua eri,
 shi jigbabe mu l'ẹphe.

⁶ Yò bụru iya meru iphe agụ, shi l'oswa a-bya adzụ-gbushia ẹphe. Ejo agụ eshi l'echi-ẹgu bya atagbushia ẹphe. Oduma e-wota onwiya ghaa lẹ mkpụkpu ẹphe kwabẹru ẹphe; onye lufutaru nụ; yọ laa ya ibiribe ibiribe; kẹ l'íkè, ẹphe kwefuru hawa nshinu; adafụ, ẹphe adafushiru ahawa l'igwe.

⁷ ?Bụ ngunu meru iphe ya a-guru unu nvụ? Unwu unu gbadookwaru mu; bya egude agwa, ẹ-ta abụdu Nchileke rilahaa angụ. Oke ọ kwa mbẹdua emekotajeru ẹphe iphe bụ mkpa ẹphe l'ọ ha. Ẹphe erikwaphu ogori; l'awụ gbigbigbi eje l'ulo unwanyi ọkpara.

⁸ Ẹphe bụ inya, a nụ-jiru ẹpho ọhuma, oje okee l'agushi ike; kẹ l'ẹphe ha aragba mimimi l'agbakfu nyee nwoke ibe ẹphe.

⁹ ?Ya a-haa ẹphe tẹ ya ba anushi ẹphe aphụ iya tọo? ?Bụ ọha, dọ ẹge ono bẹ ya ta agwatadu ụgwọ iphe ẹphe eme? Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹⁰ Unu je atụko ụpho-mgbo vayinu iya ono mebyishia; ọle t'unu ba tūkokwa iya mebyishibebe l'ọ ha. Unu kwashikota iya ẹkali; kẹle ndu-wa ta dūhedu ọphu bụ kẹ Ojejoje.

¹¹ Ndu ọnu-ulo Ízurẹlu yẹle ndu ọnu-ulo Júda bẹ mewaru k'ọphu ya te gudehedu ire ẹphe ẹka lẹ phuu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Ojejoje ajika ndu Ízurẹlu

¹² Ẹphe dzụwaru ẹjo-ire kpua Ojejoje; kẹ l'ẹphe sụru: "Lẹ tọ dụkwa iphe oome! Ọphu t'ọ dụkwa iphe eme ẹphe. Ẹ t'a abyakwaru ẹphe ọgu; ọphu ẹjo ẹgu 'abyakwaru ẹphe. ¹³ Ndu nkfuchiru Nchileke te nwehekwa iphe ọdo, ẹphe bụ; gbahaa pherephere. Ọphu okfu Nchileke 'anohedu ẹphe l'ime. Ọo ya bụ t'iphe ẹphe sụru l'oo-me ndu ọdo mee ẹphebedua l'onwẹphe."

¹⁴ Ọo ya bụ lẹ agha; ọ wakwa iphe Ojejoje, bụ Nchileke; mbụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndọ-ọ: "Keshinu ndu-a kfulu egbe okfu, dọ ẹge-a bẹ ya e-me tẹ okfu iya ọphu

nọ nggube Jeremáya l'ọnu bụru ọku; ndu-a aburu nkụ, ọo-nọdu eke. ¹⁵ Unubẹ ndu ọnu-ulo Ízurẹlu; ya gudeekwa ndu shi ẹke teru ẹnya l'abyakfuta unu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. Ọha ọbu bụ ọha, shi l'iche; bụru ọha, ike dọ; ndu unu ẹ-ta madu okfu-alị ẹphe; unu ta nụ iphe ẹphe ekfu. ¹⁶ Ẹkpa akfụ ẹphe dūgbaa l'ọ bụ ili, gheru ọnu. Ẹphe l'ẹphe ha tūko bụru ndu ike-ka-l'ọgu. ¹⁷ Ẹphe a-tūko iphe unu gega akpata l'okfu unu ripyaa; bya eripyaa nri, unu nweru enweru. Ẹphe atapyaa unwu unu: ndu k'unwoke; mẹ ndu k'unwanyi; ẹphe atapyaa egbu unu; mẹ aturu unu; mękpo eswi unu; ẹphe eripyaa vayinu unu; mękpo oshi figu unu; ẹphe egude ogu-mbeke mebyishia mkpụkpu unu l'ọ ha, bụ ndu ọphu a kpụ-pheru ụpho-mkpuma mgburumgburu, unu swọru obu yeru.

¹⁸ "Obenu agha; o -rua mbọku ono; bẹ mu te emebyishibebe unu kpamukpamu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ¹⁹ Teke ndu Ízurẹlu jiru: '?Bụ ngunu meru iphe Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe meru ẹphe ẹge-a?' Mu asụ ẹphe: 'Lẹ keshinu unu gbadoru Nchileke; bya agwalahaa agwa ndu ọhodo l'alị unu; ọo ya bụ lẹ nta-a bẹ unu e-jeru ndu ọhodo ozi l'alị, ẹ-ta abụdu nk'unu.' "

Ọkwa, aanmaru ndu kẹ Ojejoje

²⁰ Unu raa iphe-a arara tẹ ndu ọnu-ulo Jékọpu nya ya! Unu ejekwaphu je echia ya lẹ mkpu l'alị Júda sụ ẹphe: ²¹ Unu nụkwaa iphe-a; unubẹ ndu l'eme eswe; ọphu unu 'enwedu egomunggo; unubẹ ndu nweru ẹnya; ọphu unu 'aphụdu iya ụzo. Unu nweru nchi; ọphu unu 'anụdu iya iphe. ²² Ojejoje sụru: '?Tọ gbadu t'unu tsuje iya egvu tọo. ?Tọ gbadu t'unu nọdu iya l'ifu nmahu kpakpakpa tọo. Ọ kwa yẹbedua gude evevee kpaa ókè eze ẹnyimu yẹle alị; bya atụ-bua l'ẹ to nwedu l'ọ tsọ-ghata iya gbururu jeye lẹ gbururu. Eyii mini tsọo l'ọ tsọru b'ẹ tọ tsọghatadu iya. Ọo-tsọkpokwaa daa ọda; ọle ẹ tọo tsọghatadu iya. ²³ Obenu lẹ ndu-a bụ ndu ẹjo ọkpoma; okwefu íkè anọdu ẹphe l'obu. Ẹphe ghakobewaru; tųgbua. ²⁴ Ẹphe ta asujedu onwẹphe: "T'ẹphe tsuedukwa Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe egvu; onye achije mini-ebuhu yẹle mini ishi-ọdungu l'oge iya; onye bụ iya ọfutaru oge ọ-kpa-nji dobe." ²⁵ Ọ bụ emeswe, unu emesweje bẹ meru tẹ egbe iphe ono be emejehe. Yọ bụru ẹjo iphe unu; kparu iphe iphe dọ mma te erudu unu ẹka.

²⁶ "A -bya l'ẹke ndibe mu dọru bẹ ndu eme iphe dọ ẹji nọkwa iya; ndu egepajeru l'ọ bụ ndu agba ọnya ẹnu; mẹ lẹ ndu agba ọnya, ẹphe e-gude nmata madzụ. ²⁷ Ọ bụ ẹge nwenu ejije ẹkfuna iya-a bụ ẹge ẹregede jiru ulo ẹphe pyimu. Ẹphe nwewaru iphe bya aburu ndu ike nọ. ²⁸ Ẹphe abya adakọta okporokpo l'egbu ngerengere. Ejo iphe ẹphe eme te enwehedu oge. Ẹphe ta ahajeduru ndu a tọru ogbe enge; ẹphe ta agbaru ndu ụkpa ọdzori.

²⁹ “?Tọ gbadu kẹ tẹ ya nua ẹphe aphụ iphe-a, ẹphe eme-a tọ? ?Tọ gbadu tẹ ya melata ọha, dọ ẹge-a iphe ẹphe eme iya tọ? ³⁰ Iphe aatsọ oyi; mẹ iphe anyi ishi ẹdzu meekwaru l'alí-a: ³¹ Lẹ ndu nkfuchiru ekfukwa iphe ẹ-ta abudu oswi-okfu. Ndu achijeru Nchileke ẹja aburu ike onwẹphe bẹ ẹphe gude achi. Yọ buru ẹge ono bẹ dọ ndibe iya mma. Obenu; ?bụ ngunu bẹ unu e-me m'o rua l'ikpazụ iya?”

Jerúsalemu b'e yechiru

6 “Unubẹ unwu Bénjaminu; unu gbaa ọso ndzụ unu! Unu shi lẹ Jerúsalemu gbafụ! Unu je egbua upyoku lẹ Tékowa! Unu amube ọku ọgba ama lẹ Bétu-Hakẹremu; kẹ l'iphe dọ ẹji shikwa l'uzo isheli l'awu abya; mbụ iphe dọ ẹji, a-tuko iphemiphe ọbule mebyishikota! ² Mu e-mebyishikwa nwada Záyonu, bụ onye ono, ama ntumatu; bya agbakọta nwa pukapuka ono. ³ Ndu eche aturu a-chiru aturu ẹphe bya afuru iya. Ẹphe abya eworu ọlo-ọgu ẹphe sụ-pee ya mgburumgburu. Onyemonye anọdu elekota uswe iya nk'ia.” ⁴ “Unu kwakọbe je etso iya ọgu! Unu gbeshi tẹ ayi jee ọgu l'echi eswe! Ọ bụ; unu lekwa; nchi ejihuakwaa; nwonyonyo urenyashi hakwa nshinu. ⁵ Ọo ya bụ; unu gbeshi t'ayi je ọgu l'enyashi je emebyishia uphompkuma mkpukpu iya!”

⁶ Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu: Ọ sọru: “T'unu gbutsushia oshi gude je edoo ose-ọgu; kpọ-pee Jerúsalemu mgburumgburu! Mkpukpu-a; bẹ aa-hù àhùhù; kẹ l'ọkpa-gbu madzụ akpagbu. ⁷ Ọ kwa ẹge ono, wẹlu edobeje mini iya t'ọ dọ ọphungu ọphungu tekenteke ono bụ ẹge iphe dọ ẹji iya aduje ọphungu ọphungu tekenteke. Mkpawawa yele omebyishi iphe bu ebubu l'ime iya. Iphe-ememe, eme iya nọ yele iphe e mekaru iya ejije mu ẹhu mkpurumkpuru. ⁸ Nụkwaaphu ẹka, ya alọ ngu lẹ nchi-a; nggube Jerúsalemu; ọdumeka bẹ ya a-ghakwaru ngu azụ; bya emee ngu t'i daburu ochobo; k'ọphu ẹ tọ dudu onye ebu ngu nọ.”

⁹ Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu. Ọ sọru: “L'ẹphe a-tutu nwa ndu Ízurelu, phoduru nọ ẹge ono, aatoje nwehu tutua uphodu akpuru vayinu ono. Ẹphe abya aghaa ẹka ẹge onye aghọ vayinu, aghaje ẹka gudetsua l'ẹkali-oshi iya.”

¹⁰ ?Bụ onye bẹ mu e-kfubaaru okfu nọ; lọo ya ẹka lẹ nchi? ?Bụ onye a-ngaberu iya nchi? A swọ-chishiakwaru ẹphe nchi; k'ọphu bụ l'ẹphe ta anuhedu iphe lẹ nchi. Iphe Ojejoje ekfu anọduje agba ẹphe ẹkpu lẹ nchi. ¹¹ Obenu lẹ mbẹdua bẹ oke iwe Ojejoje jiru obu; k'ọphu bụ lẹ mu ta dūhedu ike ọta-gbu iya lẹ nshi.

“Woru iya kpua unwegirima, nọ l'oma esu-uzo! Kpukwaa ya phụ unwu-okorọbya, kuru l'ẹkalanu. Nwoke yele nyee ya bẹ ọo-tuko gude; ẹphe ẹbo; mẹwaru ndu bụ ọgurennya; mbụ ndu akahụ ndu pawa mgboro eje. ¹² Ụlo ẹphe l'ọ ha bẹ ee-wotsuaru nọ ndu ọdo; mękpo

alí ẹphe; mę unyomu ẹphe; mę mu -machilephu ẹka byia ndu, bu l'alí ono.” Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹³ Dụbekpoo l'onye ọphu katsua nwanshii; jeye l'onye ọphu kagee nshinu: l'ẹphe ha bukota ndu ẹnya-nko-munko; mękpo ndu nkfuchiru Nchileke ẹphe; jeye lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja ẹphe. L'ẹphe ha agbakọtalephu ẹregede. ¹⁴ Ọnya, aba ndibe mu; bẹ ẹphe anọduje eme ẹnyiru ẹnyiru l'ẹ tọ dudu iphe ọ bụ. Ẹphe anọduje ekfu l'iphemiphe ọbule dọ agu; l'ẹ-ba dọ ẹhu-agu, nọnu. ¹⁵ ?Bụ iphere ahuma, ẹphe meshiru dọ ẹphe tọ? Wawakwa. Iphere ta dųkpokwanu ẹphe lẹ phuu! Mbụ; ?o gbe rua ẹphe l'ẹhu. ?Tọ dọ iya meru iphe ẹphe e-toru ndu darunụ daa. Ishi e-ru ẹphe alí teke mu awata ẹphe ọhu àhùhù. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹⁶ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Ọ sọru: “T'unu voodoo lẹ mkpọkahu-uzo lee ẹnya; unu ajia aji uzo ọphu shi lẹ ndiche! Unu jia aji uzo ọphu dọ mma; wata iya eshishi! Ono bụ teke meji a-makfuru unu anmakfuru.

“Obenu l'ẹphe jikaru l'ẹphe te eshidu uzo onanu.

¹⁷ Ya ọfutaru ndu nche dobe t'ẹphe chee unu nche; bya asụ: ‘T'unu ngabekwa nchi l'oda upyoku!’ Unu ajika.

¹⁸ “Ọo ya bụ; unu nükwaa ọwaa; unubẹ ọhamoha! Unu lezikwaa ẹnya ọhuma; unubẹ ndu ekebe; phụ iphe e-me ẹphe. ¹⁹ Nggube mgboko; nükwaa: Ya gudeekwa ọ-la-l'iyi abyakfuta ndu-a; mbụ nebyi iphe ejo-ọriri ẹphe mitaru. Ishi iya bụ lẹ ẹphe ta ngabedu nchi l'okfu iya. Tẹmanu bẹ ẹphe jikakwaruphu ekemu, ya turu dobe. ²⁰ Ínsensu, e shi Sheba ewotaru mu; mę kalamọsu, shi ẹke, teru ẹnya; ?mu gude iya eme ngunu? Ngweja-ukfuru unu bẹ ya ta anatakwa; ọphu anụ, unu anọduje egburu iya ta aduhekwa iya mma.”

²¹ Ọo ya bụ; ọwaa iphe Ojejoje ekfu: “Lẹ ya e-dobe iphe a-dụ ndu-a ọkfu: Nna l'unwu a-tuko vukota iya; dashia. Ndu obutobu; mę ndu eshi ọnya a-tuko laa l'iyi.”

²² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: “Unu lenu; o nwekwaru ndu soja, shi l'alí uzo isheli awu abya. Ọha, paru ẹka bẹ akwakọbekwa k'ọgu. Ẹke ẹphe shi bụ l'ẹke mgboko jeburu. ²³ Iphe ẹphe chi abya bụ akfụ; mę arwa. Ẹphe nweru ejo ọkpoma; ẹphe t'ama iphe bụ obu-imiko. Ekiri, ẹphe ede dọ l'ọ bụ eyii eze ẹnyimu; l'ẹke ẹphe agba inya ẹphe l'abya. Ẹphe doru onwẹphe l'ọ bụ ndu nọ l'ọgu; l'abyaru unu ọgu; unubẹ ndu Jerúsalemu.”

²⁴ A kọkwaru ayi akọ ẹphe. Ẹhu anwukota ayi kpaa. Meji atọfu ayi. Mbụ; iphe-ẹhuka, byaru ayi adulephu l'ọ bụ kẹ nwanyi, ime eme. ²⁵ Unu be ejekwa l'ẹgu! Ọphu ọ dųkwa onye a-nodu aghaphe l'esu-uzo; kele ndu ọhogu ono chikwa ogu-mbeke. Tẹmanu bẹ iphe ọtso egvu tųkokwa ẹkemeke tẹ.

²⁶ “Ndibe mu; unu yee uwe-aphụ; gwọo onwunu lẹ ntụ! Unu raa ẹkwa; l'ọ -bụ onye nwa lanu, ọ mitaru nwuhuru; kẹ l'ọ kwa: a -bya amaru; onye mgbugbu-madzụ ono abya afuru ayi. ²⁷ Mu meekwaru ngu onye a-data ndibe mu adata. Ii-nọduje eleta ẹphe ẹnya; da-

ta ụzo ẹphe adata. ²⁸ L'ẹphe ha bụkota ndu kwefuru ikè, obu hụru gbengu, bụlephu iphe ẹphe aghaphe l'eme bụ ọtu mgbamu. L'ẹphe ha atụkolephu l'arụ uru-ali. Ẹphe kpọru gbengu l'ọ bụ ope; mę l'ígwe. ²⁹ Ékò, aasụ bę ọku iya anma kfukfukfu; k'ọphu ee-gude ọku kepyashia ọta-njele. Obenu l'onye-ụzu eme kę mmanu; kęle ndu iphe dụ ẹji ta bụdu l'e mewaru; t'ẹphe gvụ. ³⁰ Iphe eeku ẹphe bụ: mkpọla-ọcha, a jikaru ajika; kęle Ojejoje jikawaru ẹphe."

Ọ nweru uru, nọ l'eregede

7 Ojejoje abya ezia Jeremáya; sụ iya: ² "T'ọ je evudo l'ọnu eze-ulo Nchileke raa ozi-wa arara l'ẹke ono: "Unu nwa iphe Ojejoje ekfu; unubę ndu Júda l'unu ha, bụ ndu eshije l'ọnu-uzo-wa je ọbaru Ojejoje ẹja. ³ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu; mbụ Ọkaribe-Kakọta-Ike, bụ Nchileke kę ndu Ízurelu: Unu memaa ụzo unu; mę umere unu; ẹge ya e-kwe t'unu buru l'ẹke-a. ⁴ Unu ba kpọkwaru obu ye lę okfu ndephu ono; sụ: Ọwaa kwa eze-ulo Nchileke; eze-ulo Nchileke; eze-ulo Nchileke." ⁵ Ọ -bụru l'unu gbanweru ụzo unu ọkpobe agbanwe; bya agbanwee umere unu; bya ekpelahaaru madzụ ibe unu ikpe, dụ maa; ⁶ ọ -bụru l'unu haru omegbu ndu laru alala emegbu; haa omegbu ndu a tọru ogbe; ụnwanyi, maa tufuru; haa ogbushi ndu ẹ-te nwedu iphe ẹphe meru l'ẹke-a; ọ -bụru l'unu haru otso agwa l'agwa ọdo, bụhukwaa onwunu bę unu emeka iphe; ⁷ ono teke ya a-ha unu t'unu buru l'ẹke-a; mbụ ali ono, ya nuru ndiche unu phę t'ọ bụru nk'ẹphe gbururu jeye lę gbururu ono. ⁸ "Obenu; unu lewaru; iphe unu kpọru obu yeru bụ ntuphu-ire, ẹ-ta adụdu mkpa, ọoga. ⁹ ?Unu a-nọdu ezi iphura; l'egbu ọchi; l'eri ogori; l'eri angụ ẹregede; l'akpọru Bálu insensu ọku; l'agba etso agwa l'agwa, unu ẹ-ta amadụ; ¹⁰ e -metsua; unu abya evudo l'ifu iya l'ulo-a, bụ ulo ọphu eeku ẹpha iya alaru-wa; sụ: 'A nafutawaru unu; k'ọphu unu a-nọdu emeje ahuma ahuma-a?' ¹¹ Ụlo-a, eeku alaru ẹpha iya-a; ?unu mewaru iya; yọ bụru ẹke ndu iphura edomije onwephe tọo? Ya elekpelekwaphu unu ęnya. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ¹² "Unu tųgbunua nta-a je ẹke ya vuru ụzo fọta t'ọ bụru ẹke ya e-buru eburu lę mkpukpu Sháyilo; je aphụwaru iphe ya meru iya. Ishi iya aburu iphe dụ ẹji ndu nk'ia; mbụ ndu Ízurelu meshiru. ¹³ Teke unu emekota iphe ono l'ọ ha bę ya kfuru yeru unu. Ya -kftusua; ya ekfukwazi iya ọdo; ọphu unu 'angaduru iya nchị. Ya eku unu oku; ọphu unu 'azadu iya. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ¹⁴ Ọo ya bụ l'ọo iphe ono, ya meru Sháyilo ono bę ya e-mekwaphu ulo-a, eeku alaru ẹpha iya-a; mbụ eze-ulo Nchileke ono, bụ ulo ono, unu kpọru obu yeru ono; mbụ ẹke ono, ya nuru unu; bya anukwa iya phụ nna unu oche ẹphe ono. ¹⁵ Ya a-chifu

unu l'ifu iya ẹge ono, ya chifuru unwunne unu; mbụ ndu Ífuremu l'ẹphe ha ono."

¹⁶ Ọo ya bụ; nggube Jeremáya; be ekfukwa; nụ iya l'okfu ẹhu ndu-a. Be echichikwaru ẹphe mkpu; ọphu jirokwa iya arọro l'okfu ẹhu ẹphe; kęle ya ta angakwaru ngu nchị. ¹⁷ Mbụ; ?tj phudu iphe ẹphe emetsua lę mkpukpu Júda; mę l'echi-esu-uzo Jerúsalemu? ¹⁸ Ụnwęgirima akpa nkụ; nna ẹphe l'aphụ-nwu ọku; ụnwanyi l'agwa ntụ witu, koru ekoko t'ẹphe gude gheeru Ezenwanyi Imigwe akara. Ẹphe agbaru agwa ọdo mę; gude agwa iya; k'ọphu ẹphe a-kpatsu iya ẹhu-eghughu. ¹⁹ Obenu; ?bụ yębedua bę ẹphe akpatsu ẹhu-eghughu tọo. ?Tọ bụchidua onwephe bę ẹphe emebata; shi ẹge ono l'eme onwephe iphe-iphere? Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ²⁰ Ọwaa iphe Nnajiufu, bụ Ojejoje ekfu: Oke ẹhu-eghughu iya; bę ya a-wukwa l'ẹke-a; wụya ya madzụ; wụya ya anụ; wụya ya l'oshi, nọ l'ęgu; wụya ya lę nebyi iphe aakpata l'ali; yo tsua ọku; tọ dụ onye a-dụ ike agbanyi iya.

²¹ Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu; mbụ Nchileke kę ndu Ízurelu: Unu woruru ngweja-ukfuru unu yekobe lę ngweja mmanu unu ọdo; unu ataaru anụ iphe ọbu l'onwunu; ²² kęle teke ya dufutaru ndiche unu phę l'ali Íjiputu; kfuru nụ ẹphe; b'ę tọ bụlekwaphu ekemu kę ngweja-ukfuru yele kę ngweja mmanu ọdo bę ya turu nụ ẹphe; ²³ ya tųkwaruphu eke-mu-wa nụ ẹphe; sụ ẹphe: Unu meje iphe ya suru t'unu meje; unu aphụ lę ya a-buru Nchileke unu; unu aburu ndibe iya. Unu tsojekpelephu ụzo iphe ya kfuru unu sụ t'unu meje l'ọ ha; k'ọphu ọo-duru unu lę mma. ²⁴ Obenu l'ẹphe ta ngadu nchi; ọphu ẹphe 'eyedu ọnu. Iphe ẹphe gbe mechia bụ l'ẹphe tsoru iphe ẹphe ritaru l'ęjo ọkpoma ẹphe. Yo be k'ọphu ẹphe a-nọdu eje l'ifu l'ifu; ẹphe egbe ala azụ azụ. ²⁵ Keshinu teke ono, ndiche unu phę lufutaru l'ali Íjiputu ono jeye nta-a; mbọku-mbọku; bę ya anọdujelephu ezi ndu ozi iya, bụ ndu nk-fuchiru iya t'ẹphe byakfuta unu; ya -zitsua; ya ezikwazi. ²⁶ Obenu l'ẹphe ta ngaduru iya nchi; ẹphe te yeru iya ọnu. Ẹphe ewolerua olu kegabe; iphe dụ ẹji nk'ẹphe aka kę nna ẹphe oche nshinu.

²⁷ Jeremáya; ẹ to nwekwa m'ọ -ruhuru; i kfukotaru ẹphe iphe-a l'ọ ha; bę ẹphe te egbe angakwaru ngu nchị. I -kua ẹphe oku; bę ẹphe ta azakwa ngu iya. ²⁸ Ọo ya bụ l'ọo iphe ii-kfuru ẹphe ndọ-ọ: Ọwaa iphe ọha, ẹ-te medu iphe Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe kfuru; ọphu ẹphe 'emezijedu iphe ẹphe mesweru. Ire-lanụ gvụakwaru ẹphe l'ọnu. Ọ gbawaru ọso gbafụ ẹphe l'ọnu.

Nsuda ẹke eegbuje madzụ

²⁹ "Unubę ndu Jerúsalemu; unu je akpashia ęgbushi unu woru je etufashia etufashi. Unu ejekpooru l'eli eli ẹke

aagwaję nte je anọdu gụa aphụ;
 kele Ojejoje jikaakwaru
 ọgbo ono, ọ tų-koshiru
 oke ẹhu-eghughu iya ono;
 mbụ l'ọ gbadowaru ẹphe kpamukpamu.

³⁰ “Qwaa iphe Ojejoje ekfu: Ndu Júda meekwaru ẹjo iphe l'ęnya iya. Ẹphe dobekwaru ahuma ẹphe ono l'ulo ono, eeku alaru ẹphe iya ono; woru iya tųrua. ³¹ Ẹphe kpųwaru ęnya ẹke aagwaję iphe lę Nsųda Nwatibe Hínomu; gụa ya Tofętu; t'ọ bųru ẹke ẹphe a-kpọje un-wegirima ẹphe kę unwoke; mę ndu k'unwanyi ọku. Iphe ono abųru iphe ya ta asųdu ẹphe t'ẹphe meje; t'ọ bų l'ọ batajeru iya abata l'uche lę phuu. ³² Ọo ya bų; ọwaa kwa iphe Ojejoje ekfu: Lekwa; oge abyaakwa teke ee-mekochaa; t'e ekuhedu iya Tofętu; m'ọ kwanų Nsųda Nwa Hínomu. Iphe ee-gbe ekuchia ya abųru Nsųda mgbugbu-madzų; kę l'ee-li odzu lę Tofętu; kę l'e to nwehedu ẹke ọdo, ee-li iya ọdo. ³³ Ono teke odzu ndu a l'a-bųru nri ęnu, ẹphe l'eli yele anų, bu l'eliphe. Ẹ tọ dųdu onye a-chį ẹphe chįa k'ọ chįfu ẹphe. ³⁴ Ya e-me t'ẹhu-ọtso-ęna yele ote ęswa kfųshi. Ẹ to nwedu ẹke eetekwadu egvu ęswa-nwanyi ọphungu l'alį Júda; mę l'esu-ųzo Jerúsalemu l'ọ ha; kę l'alį-a a-daburu ochobo.

8 “Qwaa iphe Ojejoje ekfu: O -rua teke ono; bę ọkpų ndu eze, shi chįa alį ndu Júda yele ọkpų kę ndu ishi ẹphe; mę ọkpų ndu achijeru Nchileke eja; mę kę ndu nkfuchiru Nchileke; mę kę ndu Jerúsalemu l'ẹphe ha bę aa-chįshi l'ili ẹphe. ² A chįshia ya wųshi jakpatangu; anwų echi iya; ọnwa echi iya; iphe bųkpo mkpọ-kpodo, nọ l'igwe echikota iya; mbų iphe ono, ẹphe shi yeru obu ono; shi ejeru iya ozi; mbų iphe ono, ẹphe shi etso; l'eje iya ọjita l'aji; l'abaru iya eja ono. Ẹ taa tųtukobedu iya; ọphu eelidu iya elili; iphe e-mechia nų; bų l'ẹphe a-dų l'ọ bų ikpo nshį, kųru l'alį. ³ Teke ono, ya a-chį ẹphe ono bę nwa ndu ọphu a-phọdunu l'iphe bųkpo alį ẹka mu shiru chįa ẹphe a-hata anwųhu ama l'ọnodu ndzų. Ono iphe Ojejoje, bų Ọkaribe-Kakọ-ta-Ike ekfu ndono.

Ẹjo iphe yele iphe-ẹhuka

⁴ “Qwafua iphe ii-kfuru ẹphe ndọ-ọ: Qwaa iphe Ojejoje ekfu. Ọ sųru: Madzų -daa iko; ?too gbeshijehedu tọo? Onye gbeshiru nų; ?tọo lajehedu azų tọo?
⁵ ?Nanukwanu ẹge e meru bę ndu-a alalephu azų azų? Mbų; ?nanų ẹge e meru; ndu Jerúsalemu akpafų on-wẹphe akpafų? Ẹphe akųbe ẹka l'ẹregede; jika ọlata azų. ⁶ Ya ngabekpooru nchį ọhuma ọhuma; obenu l'ẹphe te ekfujedu iphe vudo nhamųnha. Ọphu ọ dųdu l'ẹphe ha onye ọphu izimana iphe dų eji iya alaję azų; kę t'ọ sų: ?Bųnua ngųnu bę ya meru ẹge-a? Onye-monye emelephu iphe gųru iya nų; l'ọ bų įnya eme ęnari l'ifu ọgu. ⁷ Ọku-eswi-ųda, nọ l'akpamigwe maru oge iya. Ẹsa; kparakobe jeye l'ororokiro; l'ẹphe ha

amaru teke ẹphe alųfutaje. Obenu lę ndibe iya ta madu ekemu Ojejoje.

⁸ “?Nanu ẹge unu e-shi sų l'unu maru iphe; l'unu nweru ekemu kę Ojejoje; l'ẹke ndu ede ẹkwo gude ẹregede gbanwee ya; yọ bųru ẹregede? ⁹ Ndu maru iphe bę ee-me iphe-iphere. Ee-ye ẹphe egvu; nmata ẹphe l'ọnya. Keshinu ẹphe jikaru iphe Ojejoje ekfu; ?bų egbe mmamiphe ngųnu bę ẹphe nweru? ¹⁰ Ọo ya bų lę ya e-duru unyomu ẹphe dee unwoke ndu ọdo. Ya eworu alį ẹphe nų ndu ọphu l'e-nweru iya nų. L'e shikpoo l'onye katsųa nwanshį jeye l'onye ọphu katsųa nshinu; l'ẹphe ha bųkota ndu ęnya-nkomunko kę iphe eenweru enweru. Ndu nkfuchiru mę ndu achijeru Nchileke eja tųkoleruphu bųru iphe lanų. Ẹphe l'ẹphe ha agbakọtalephu ẹregede. ¹¹ Ọnya, aba ndibe iya bę ẹphe anọduje eme ọgvu ęnyiru ęnyiru l'e to nwedu iphe ọ bų. Ẹphe anọduje ekfuru l'iphemiphe ọbule dųa mma l'ẹke iphe ta dųdu mma. ¹² Iphere ahuma ahuma, ẹphe meshiru; ?oogbe dų ẹphe tọo? Wawakwa. Iphere ta dųkpokwa ẹphe lę phuu. ?Ẹphe gbe makpọorunu iphe bų ọtso ęnya. Ọo ya meru iphe ẹphe e-tsoru ndu darunu daa. Ẹphe a-daru alį teke ya a-wata ẹphe ochi iphe. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹³ “Qwaa iphe Ojejoje ekfu: Lę ya e-mekwa t'ę b'ọ dų iphe ẹphe a-nọdu akpata l'okfu ẹphe. Eri vayįnu ta amįhekwa amįmi. Ọphu oshi figu ta amįhekwa nebyi. L'ẹphe ẹphe ha a-lakọta ẹkwo. Iphe ya shi nų ẹphe; bę ya a-natakọta ẹphe.

¹⁴ “?Bųnua ngųnu kparu iphe ayi nọ l'ẹke-a? Unu dzukobe t'ayi tųko gbalaa gbaru lagbaa lę mkpųkpu ono, a kpųru ųpho-mkpuma iya mgburumgburu ono; nọdu l'ẹke ono laa l'iyi; kele Ojejoje, bų Nchileke ayi tų-buwaru l'ayi a-la l'iyi; bya eworu mini, e yeru nshi chee ayi. Ishi iya abųru l'ayi mewaru iya iphe dų eji. ¹⁵ Ayi leri ęnya ẹhu-agu; t'o nwe ẹhu-agu, ayi phųru. Ayi elee ęnya oge ẹhu-npho; yọ bųlerua egvu bę eeye ayi. ¹⁶ Ume, įnya ndu ọhogu ayi, nọ lę mkpųkpu Dąnu atų bę ayi nọ l'ẹke-a l'anų. Teke oke-įnya ẹphe ralahaaru mįimii; ndu alį-a l'ẹphe ha awata ọnma kpakpakpa; kę l'ẹphe byaru t'ẹphe bya eripyaa alį-a l'ọ ha; mę iphe bų iphe nọ iya nų: mbų mkpųkpu lę mkpųkpu; yele ndu bu iya nų.

¹⁷ “Unu lekwa; lę ya a-chįru ẹjo agwọ wųshiru unu; mbų ogiji, ẹ-ta adųdu iphe a-nọ-chighe iya ųzo. Yọ bųru agwọ ono a-bya atagbushia unu.” Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹⁸ Aphų-a, byaru iya nų-a ta dųkwa onye a-dų ike dųa ya ike.

Meji tọfuakwaru iya nta-a.

¹⁹ Ngabekpodaaphu nchį nųa mkpu, ndibe iya echi; mkpu, ẹphe shi l'alį, nọ l'ẹke teru ęnya l'echi; sų: “?Ọ dų lę Ojejoje ta nọhedu

Ię Záyõnu tõi?
 ?Eze ta nõhedu iya tõi?"
 "Bũkwanu ngũnu meru
 iphe epe gude ntęke
 epe kpatsua ya iwe;
 mbũ ntęke ono, epe gwõtaru
 Ię mba õdo, e-ta adũdu iphe õ bũ ono?"
²⁰ Oge, õ ga akpata iphe
 e meberu l'alĩ sweekwaru.
 Ọnanwu gvũakwaru;
 õphu a dzõtadu ayi.
²¹ Keshinu e gwowaru
 ndibe mu ogwe-eja bũkwa
 mbẽdua b'e gwepdashiru.
 Mu agũkwa aphũ;
 ndzũ l'agũshi mu ike.
²² ?To nwedu manũ banũ,
 nõ Ię Gĩledu tõi?
 ?Onye eme õgvu ta nõhedu l'ęke ono tõi?
 ?Bũ ngũnu meru iphe
 ndibe mu ta kadũ mma
 l'iphe ono, eme epe ono?
9 Ọ dũ mu t'a sũ l'ishi mu bũ
 nggele, mini shi atsõshi;
 ęnya mu abũru okpuru,
 ęnya-mini jiru ejiji;
 k'õphu mu ga anõdulephu
 l'akwa ękwa: eswe l'ęnyashi;
 ke egbushi, eegbushi ndibe mu.
² Ọ dũ mu t'a sũ Ię mu nweru
 ęke ndu ije anõje l'echi-ęgu;
 mę mu ahalęphu ndibe mu;
 mbũ tũgbukpelephu lũfuru
 epe; ke l'ępe erikota ogori l'ępe ha;
 ndu kũru l'ęke ono
 bũkota ndu e te egudedu ire epe ęka.
³ "Epe ekweje ire epe l'õ bũ
 onye kweru akfũ gude
 l'agba ęjo-ire õgba akfũ.
 E tõi bũdu ire-lanũ;
 bę epe gude l'aba l'alĩ-a.
 Epe eshije l'ome iphe
 dũ ęji õwaa baa l'õdo;
 õphu epe 'amadu onye ya bũ."
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
⁴ T'onyenõnu kwakwaru ndu õnya phe ęnya;
 õphu unu 'akpõkwaru obu
 yeru unwunne unu unwoke;
 ke l'iphe bũ unwunne madzũ; ndu k'unwoke
 agbakwaru iya ęregede.
 Iphe bũ onye unu l'iya
 eshi õnya abũru onye mgbamu.
⁵ Onyemonye õbule l'agbaru ibe iya ęregede;
 õphu õ dũdu onye ekfũje ire-lanũ.

Epe dzõtawaru ęjo-ire jeye
 yõ bũwaru ¼ra, rarũ epe.
 Epe emetawa iphe dũ ęji
 jeye ike agwũshia epe.
⁶ Ọ bũlephu l'unu mewaru
 ęregede; yõ bũru ufu unu.
 Epe egude õgba ęregede ono
 jĩka õmaru onye ya bũ.
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
⁷ Ọo ya kparu iphe Ojejoje,
 bũ Ọkaribe-Kakõta-Ike ekfu; sũ:
 "Lekwa; ya a-mĩkwa epe amĩmi;
 mbũ data epe adata;
 ke; ?bũnua ngũnu õdo bę
 ya e-mebaa Ię ke iphe dũ ęji, ndibe iya eme?
⁸ Ire epe bũ akfũ, egbu egbugbu.
 Ọonoduje ekfu okfu l'ęregede.
 Onyemonye egudeje
 ire-õma l'ekfu anũ madzũ ibe iya;
 Obekwanu l'õ gude obu iya l'agbaru iya õnya.
⁹ ?Bũ tę ya ba ahũshi epe
 àhũhũ iphe ono, epe eme ono tõi?
 ?Bũ tę ya be emelatashĩ
 epe iphe epe meru iya;
 mbũ ndu alĩ-a tõi?"
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
¹⁰ Ya a-kwa ękwa;
 chia gbaru-õso l'okfu-ęhu ugvu ugvu;
 ya a-gũa aphũ ęke elu akpaję nri;
 ke l'õ kpõshihuwaru nkũ;
 õphu õ dũdu ndu
 eshijekwadu iya nũ;
 õphu õ dũhedu onye anũje
 õra eswi l'ęke ono.
 ¼nwenu, epe l'eli
 phekishihuwaru;
 ¼nwu anũ agbakashĩhu.
¹¹ Jerúsalemu bę ya e-me t'õ
 bũru ikpõzu; nkũta-õswa eburu iya.
 Iphe, bũ mkpũkpu Júda l'õ ha;
 bę ya e-me t'õ daburu
 ochobo; k'õphu e-to nwedu
 onye e-bu iya ebubu.
¹² ?Nanũ onye bũ nwoke, maru iphe ke tę iphe-a doo
 ya ęnya? ?Bũ onye bę Ojejoje ziru iphe; k'õphu õo-dũ
 ike kõi ya t'õ doo ęnya? ?Bũ ngũnu meru; e mebyishia
 alĩ-a woru iya tõiõbo ophorokpo l'õ bũ echi-ęgu, e-ta
 dũdu onye esweje iya esweswe?
¹³ Ojejoje sũru l'iphe kparu iya nũ bũ l'ępe gbadoru
 ome iphe ya tũru l'ekemu, bũ õphu ya tũru dobe epe
 l'ifu. Epe te medu iphe ya sũru t'ępe meje; õphu
 epe 'angadu nchĩ l'ekemu iya. ¹⁴ Iphe epe jechiaru je
 etsoru abũru ęjo õkpoma epe. Epe eje awata õgwa
 Bálũ, bũ iphe ndiche epe ziru epe. ¹⁵ Ọo ya bũ; õwaa

kwa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndọ-ọ; mbu Nchileke ke ndu Ízurelu: "Lekwa; ya e-me ndu-a t'ephe ria nri, atso ile. Ya emee ephe; t'ephe ngua mini, e yeru iphe egbu madzu. ¹⁶ Ya a-chikashi ephe t'ephe dzuru ohamoha, bu eke ephe ta madu; nna ephe ta ama iya. Odo bu l'oo ogu-mbeke be ya e-gude chia ephe jeye ya egbushigee ephe."

¹⁷ Ọwaa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike kfu ndọ-ọ:

"Unu rinua ya ariri nta-a!
Unu kunua unwanyi ono,
akwaje ekwa anwuhu ono t'ephe bya!
Unu zikwaaphu t'e kua ndu
ophu katsua ome nka ye iya!"

¹⁸ T'ephe bya egwegwa bya
araaru ayi ekwa jeye
t'enya-mini wata ayi otsoshi l'enya;
mbu jeye teke enya-mini
e-shi ayi l'ugbo-enya l'awushi."

¹⁹ Aanukwa uzu-ekwa le
Zayonu eke ephe no;

l'ara; su:

? Ọwaa ege e mebyishiru ayi!
? Ọwaa ege iphere ayi habe nshinu!
Ayi hafutajekwa al'i ayi-a;
ke l'ulo ayi b'e mebyishiwaru.

²⁰ Unube unwanyi;
unu ngabekwa nchi l'iphe Ojejoje!
Unu saa nchi nua okfu,

shi iya l'onu!

Unu zikwaa unwada unu
ege aatuje uzu-ekwa!
T'onyenonu zia ibe iya ege
eechije mkpu ekwa!

²¹ Anwuhu shiwa le windo
ulo ayi pyobata bya abahu
leke ayi meru;
yo buru upho-mkpuma mgbochi ayi.
O bufuru unwegirima l'esu-uzo;
bya emee unwu-okorobya;
ephe te edzukojehe l'edukfu-oha.

²² Kfua su: Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:
"L'odzu unwu-eliphe l'a-kuru
l'o bu nshi l'ime-egbudu;
l'o bu eke e gburu akpe;
eswa iya awushiru;
ophu o dudu onye achikobe iya nu."

²³ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:
"T'onye maru iphe;
be gudekwa mmamiphe iya
kua onwiya ekuku;
ophu onye ike no;
be egudekwa ike iya ono l'eku onwiya;
ophu onye nweru iphe

egudekwa iphe o nweru kua onwiya!

²⁴ Ọwaa bu-chia iphe onye eku
onwiya ekuku e-gude eku
onwiya ndo-ọ:

le mu doru iya enya;
yo maru mu ohuma;
mbu maru le mu bu Ojejoje;
le mu emeje iphe-oma;

l'ekpe ikpe, du maa;

bya ekoshi le mu doberu eka ndoo.
Yo buru l'eliphe; be mu emekota iphe ono;
ke l'o bukota iphe ememe
iya aduje iya mma."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

²⁵ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: "T'e lekwa; l'oge abyaakwa teke ya a-nu ephe aphu; mbu ndu, bu l'eli ehu kpuu; be ephe buru utsu; ²⁶ mbu ndu Ijiputu; ndu Juda; ndu Edomu; ndu Amonu; ndu Moabu; me iphe bu ndu bu l'echi-egu, eke teru enya. Kele iphe bu mbakeshi l'ephe ha bukwa ndu akpapyi; mbu je akpaa le ndu Ízurelu l'ephe ha, e-te ebudu utsu l'ime obu ephe."

Nchileke yele nte

10 Unu nukwaa iphe Ojejoje ekfu anu unube ndu onu-ulo Ízurelu. ² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:

"Unu ba amukwa iphe ndu ohodo eme.

Ophu te iphe-ohubama,
emeshi l'akpamigwe be eyekwa unu egvu;
A makwaru-a l'egbe iphe
ono eyekwaa ndu ohodo ono egvu;

³ ke l'ome-l'al'i ndu ono bu 'o-ga-le-mkpa.

Ephe egbutaje oshi l'oswa;
ndu eme nka abya egude
ayoo ephe pyia ya.

⁴ Ephe abya egude
mkpola-ocha me
ke ododo gude mee ya nka.

Ephe abya egude ongu
yele nturu kpobe iya
te b'o minga aminga.

⁵ Nte ephe ono du l'o bu
nwanggiri-utobo,
e keberu le mgbo ugbongu;
mbu l'e too kfudu okfu.
Yo buru apapa be aapaje iya;
ke l'e too jedu ije.

Unu ba tsujekwa iya egvu;
ke l'e too nwekwa iphe oomeje;
ophu o dukwa iphe du mma, oomeje."

⁶ E to dukwa onye du l'o bu nggube Ojejoje.
I paru eka; epha ngu aha nshinu.

⁷ ?Bu onye bu onye ono,
e-ta atsudu ngu egvu;

nggụbe eze, achị ọhamoha ono?
 Ono bụkwa iphe ruberu ngu nụ.
 L'iphe bụ ndu mmamiphe,
 nọkota l'ọhamoha; mę iphe bụ
 alị-eze ẹphe l'ọ ha; b'ẹ ta
 dukwa onye dụ l'ọ bụ nggu.
⁸ Ẹphe bụkota ndu ẹ-te enwedu
 egomunggo; bya aburu ndu eswe.
 Iphe ezi ẹphe iphe bụ
 ntekpe, a pyiru l'oshi,
 ẹ-te nwedu mkpa ọọga.
⁹ Ọ bụ mkpọla-ọcha, e tsuru l'ongu;
 b'e jeru Tashishi wota iya gude bya;
 yele mkpọla-ododo,
 e jeru je ewota lẹ Ufazu,
 bụtsua iphe ndu eme nka
 ẹphe lẹ ndu akpụ ụzu kpuru.
 Nte ono b'a chitaru uwe,
 eke urukpu-urukpu;
 wota ọphu eke uswuswe
 uswuswe woru yee.
 Iphe ono abụkotaru iphe
 ndu maru ome nka meru dobe.
¹⁰ Obenu lẹ Ojejoje bụ iya bụ ọkpobe Nchileke.
 Ọ bụ iya bụ Nchileke, nọ ndzụ;
 bụru iya bụ Eze, a-nọ nụ gbururu jeyewaru.
 Teke ẹhu eghu iya eghughu;
 bę eliphe kpamukpamu anmahuje jijiji;
 ọphu ndu ọhodo ta adụdu ike ọta nshi;
 nata oke ẹhu-eghughu iya.
¹¹ Ọwaa iphe ii-kfuru ẹphe ndọ-ọ: Nte, ẹ-ta bụdu l'ọ
 ẹphe meru igwe; t'ọ bụ ẹphe meru eliphe-a bę e-
 mekochakwa laa l'iyi lẹ mgboko-a; lakwaaphu l'iyi
 l'imigwe.
¹² Ọo Nchileke bę gude ike ẹka iya mee eliphe.
 Yọ bụru iya gude
 mmamiphe iya tụa ọkpa mgboko-a;
 bụru iya gude
 iphe-odo-ẹnya iya gbasaa akpamigwe.
¹³ Ọobuje; o -dee edede l'igwe;
 mini, nọ l'igwe araa ọra.
 Oomeje t'urukpu shi l'ẹke
 mgboko jeberu wata alufuta.
 Ọotuje egbe-igwe teke mini achị;
 bya aburu l'ọba iya;
 bę ooshije ezi pherephere.
¹⁴ Egomunggo nashihuru onyemonye;
 ọphu 'onwedu onye kwaru ẹnya.
 Iphe bụ ndu akpụ ụzu
 mkpọla-ododo l'ẹphe ha
 bę iphere ọgvu iya gudekwaru.
 Ntekpe, ẹphe pyiri atụko bụru ụgho;
 kę l'ẹ-to nwedu ọphu atụ ume l'onwiya.
¹⁵ Iphe ono ta adụdu uru,

ọ baru; ọ bụ iphe e gude agba mgbonu.
 O -rua l'oge ikpe iya;
 bę ntekpe ono a-la l'iyi.
¹⁶ Obenu l'onye ono,
 bụ ọkè-iphe eri Jékọpu ono;
 bę ta bụdu ẹge ono b'ọ dụ;
 kę l'ọo ya bụ onye meru
 iphemiphe ọbule dobe;
 metsua bya emee ndu Ízurẹlu;
 mbụ ọkpa-ikfu ono,
 bụ ọkè-iphe iya ono.
 Onye ono bę ẹpha iya
 bụ Ojejoje; bya aburu
 Ọkaribe-Kakọta-Ike.

Mgbonwu, a-bya nụ

¹⁷ Unu kwakọbekwa iphe unu; lufu l'alị-a; unubę ndu
 ono, ndu ọhogu unu nọ-pheru mgburumgburu ono;
¹⁸ kę l'ọwaa kwa iphe Ojejoje ekfu: Lẹ nta-a; bę ya a-
 gba ndu bu l'alị-a; gbafu ẹphe mgba lanu. Ya emee
 ẹphe mkpawere; k'ọphu aa-kpụ ẹphe lẹ ndzụ.
¹⁹ Aphu tsokwaru mu;
 kę l'e mekaru mu iphe!
 Ọnya, aba mu nụ aburu 'emeta emeta!
 Ọle; iphe mu ekfujeru
 onwomu bụ l'ọ bụwa
 iphe-ememe, nọ swiru mu nụ.
 Mu a-taru iya nshi.
²⁰ Ụlo-ékwa mu b'e mebyishiakwaru.
 Eri iya b'a tükookwaru gbabushia.
 Ụnwu mu shiakwa mu l'ẹka gbakashihu;
 ọphu mu l'ẹphe anọhedu.
 Ẹ to nwehedu onye ọphu phoduru nụ
 kę t'ọ kpọberu mu ụlo-ékwa ọbu ọdo;
 m'ọ kpọonu t'ọ tųaru mu nwamkpụ.
²¹ Ndu eche ayi l'ọ bụ aturu;
 bę ọriri nahuru;
 ọphu ẹphe 'akpatajędu Ojejoje ishi.
 Yọ bụru iya meru;
 iphe te kwejeheru ẹphe;
 a chia aturu ẹphe nanu nanu.
²² Unu lekwa! Nzi abyaakwa.
 Oke utsu, e-shi l'uzo isheli; l'ada l'abya.
 Oo-me alị Júda;
 yọ daburu ochobo;
 bụru ẹke nkuta-ọswa a-bya akwaa ufu.

Jeremáya ekfu anụ Nchileke

²³ Nggụbe Ojejoje;
 mu makwaru-a lẹ ndzụ
 madzụ ta bụdu nk'iya;
 l'ẹ tọ bụdu madzụ aturu iya
 onu ẹke ọo-dzọ ọkpa.

²⁴ Byiko Ojejoje; baaru mu ru mba!
 Ọlokwa t'i gude ikpe, du maa baaru mu iya;
 be egudekwa ẹhu-eghughu baaru mu iya;
 a nonyakwaa; nggu emee mu;
 t'ẹ b'o nwehe iphe mu a-bu.

²⁵ Tu-koshi ohamoha ono
 oke ẹhu-eghughu ngu;
 mbu ndu ono,
 ẹ-te ekwedu nke ngu ono.
 Tu-koshi iya ndu ono,
 ẹ-te ekujedu ẹpha ngu ono!
 Ke l'ẹphe riwaru eri Jékọpu ripyaa ya.
 Ẹphe rigbuwaru iya kpakparakpamu;
 bya emebyishia alı iya l'ọ ha.

Eemebyi Ọgba-ndzụ ono

11 Ọwaa iphe Ojejoje kfu Jeremáya. Ọ sụru iya:
² "Nụkwaa iphe e kfu gude gbaa ndzụ ono; ng-
 gu ewokwaru iya phụ je ekfuaru ndu Júda yele ndu bu
 le Jerúsalemu. ³ Kfuaru ẹphe l'ọ iphe Ojejoje, bu
 Nchileke ke ndu Ízurẹlu ekfu ndọ-ọ: Onye a turu onu
 b'ọ bu; mbu onye ono, ẹ-te emedu iphe ọgba-ndzụ
 ono kfu; ⁴ mbu okfu ọgba-ndzụ, ya turu l'ekemu nu
 ndiche unu phẹ teke ya dufutaru ẹphe l'alı Íjiputu;
 mbu teke ya dufutaru ẹphe le ọ-tata-kfufu ọku,
 angazeje igwè. Iphe ya kfu bu: Unu meje iphe, bu
 iphe ya sụru te unu me; k'ọphu unu a-buru ndibe iya;
 yẹbedua aburu Nchileke unu. ⁵ Ọ bu teke ono be ya e-
 mekota iphe ya riburu ndiche unu phẹ nte le ya e-me;
 bu iya bu le ya a-nu ẹphe alı-ọtsu ono, bu nk'unu
 ntanu ono."

Mu asu iya: "Nngube Ojejoje; ono kwa ẹge ọ du."

⁶ Ojejoje asu mu: "Te mu raa ya arara l'alı ndu Júda
 yele esu-uzo ndu Jerúsalemu: Unu ngabe nchi l'okfu,
 no l'ogba-ndzụ-a; tsoo ya l'ẹge ọ du. ⁷ Le keshinu teke
 ono, ya dufutaru ndiche unu phẹ l'alı Íjiputu ono jeje
 ntanu-a be ya shilekwaphu lota ẹphe ẹka le nchi: Ya
 lotsua ya; ya alokwazi iya; su ẹphe: 'Unu nujeru mu ok-
 fu!' ⁸ Obenu l'ẹphe ta angadu nchi; ọphu ẹphe 'eyedu
 onu. Iphe ẹphe meru bu l'ẹphe kwefuru ikè, bu iphe
 shi ẹphe l'ẹjo ọkpoma ẹphe ono. Yo buru iya kparu
 iphe ya tukoru onu, no l'ogba-ndzụ ono, ya suru t'ẹphe
 tsoru; ẹphe ajika l'ẹphe te etsodu iya ono tukota
 ẹphe."

⁹ To du iya bu; Ojejoje asu mu: "Ndu Júda yele ndu bu
 le Jerúsalemu nokobekwa l'achiru iya ejo idzu. ¹⁰ Ẹphe
 laphuakwaru azu je emelaha iphe du eji, ndiche ẹphe
 meru, bu ndu jikaru l'ẹphe ta angadu nchi l'okfu, ya
 kfu. Ẹphe wataakwaru otso nte ọdo; l'ẹjeru iya ozi.
 Ndu onu-ulo Ízurẹlu ẹphe le ndu onu-ulo Júda tukook-
 waru mebyia ọgba-ndzụ ono yele ndiche ẹphe gbaru
 ono. ¹¹ Ọo ya bu: ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Ya e-mekwa
 te oke iphe-ẹhuka dakfuta ẹphe; ọphu ẹphe 'anahuk-

wa iya. Ẹphe -rakukpoodua ya nu araku; be ya ta an-
 gakwaru ẹphe nchi. ¹² Ndu mkpukpu, nọgbaa l'alı ndu
 Júda yele ndu Jerúsalemu l'e-je je araku nte ono, ẹphe
 shi anọduje akporu insensu ọku ono; ọle ẹ to yeduru
 ẹphe ẹka le phuu; me oke iphe-ẹhuka ono -dakfulephu
 ẹphe. ¹³ Ọ bu ẹge mkpukpu unu hatabe l'igwe bukwa-
 phu ẹge agwa unu hatabe l'igwe; unube ndu Júda.
 Ẹnya-ngweja insensu unu nweshiru, unu akpoje iphe
 ọku l'anu agwa iphere ono; mbu Bálu ahakwaphu l'ig-
 we l'ọ bu esu-uzo, no le Jerúsalemu. ¹⁴ Jeremáya; be ek-
 fukwa nu iya l'okfu ẹhu ndu-wa; ọphu iichikwaru ẹphe
 mkpu; ọphu irokwa iya aroro l'okfu-ẹhu ẹphe; kele ya
 ta angakwaru ẹphe nchi; me ẹphe kua ya teke ẹphe no
 l'iphe-ẹhuka.

¹⁵ "Bu ngunu be ndu iya yeru obu eme l'eze-ulo iya;
 l'ẹke ẹphe l'igweligwe ndu ọdo achı ejo idzu; l'eme ẹge
 ẹphe chıru iya? Bu anu, du nsọ a-kposhi t'ẹ ba nu unu
 aphu to? Teke unu no l'ome iphe du eji unu; bu iya a-
 nodu eme t'ẹhu to unu ẹna to." ¹⁶ Ojejoje kuru ngu
 oshi olivu, aja pulapula; l'amı mebyi, ama ntumatu
 l'ugbugba. Ọlobu agbagba-igwe lanu teke oke
 pherephere-mini ẹphe be oo-gude kpo ya ọku; ẹkali
 iya agbajishihu.

¹⁷ Ọ kwa Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakota-Ike, bu onye
 dzaru ngu nu be kpe-buru l'ii-mekochaa buru ọ-la-l'iyi;
 ke l'onu-ulo ndu Ízurẹlu yele onu-ulo ndu Júda mewaru
 iphe du eji; shi ẹge ono kpatsua mu iwe; ke l'ẹphe je
 akpolahaa insensu anu Bálu.

Aachiru Jeremáya ejo idzu

¹⁸ Keshinu Ojejoje kpuharu ejo idzu, ẹphe achiru mu;
 koshi mu; be mu maleruphu iphe ẹphe achı; kele teke
 ono b'o koshileru mu phu iphe ẹphe eme. ¹⁹ Mu dul-
 ephu l'ọ bu nwaturu, eme odo odo, a kpu eje ebug-
 bu. Ọphu mu 'amakpoduaru l'a chıwaru mu ejo idzu;
 su: Unu t'ayi mebyishia oshi ono yele nebyi iya. Unu
 t'ayi mee t'ọ chıhu l'alı ndu no ndzụ; k'ọphu ẹ ta byadu
 bya anyata ẹpha iya ọdo.

²⁰ Obenu le nngube Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakota-Ike;
 nngube onye ono, ekpeje ikpe, du maa; l'adataje okpo-
 ma yele oriri adata; te mu phunu ẹke igwata ugwo
 iphe ẹphe meru mu l'ishi ẹphe; ke l'ọo nngubedua be
 mu wotaru onwomu ye l'ẹka.

²¹ "Ọo ya bu; ọwaa kwa iphe Ojejoje ekfu l'ẹhu ndu
 Anatotu, bu ndu ono, achı ndzụ ngu ono; mbu ndu
 asuje t'ẹ b'i gudehekwa ẹpha Ojejoje l'ekfuchiru iya;
 ọdumeka be ẹphe e-gbukwa ngu. ²² Ọo ya bu l'owaa
 kwa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakota-Ike ekfu: 'Le ya a-
 nukwa ẹphe aphu. Unwu-okorobyia ẹphe bu ogu-
 mbeke be ee-gude gbushia ẹphe. Yo buru ẹgu e-
 gbushi unwu ẹphe ndu ke nwoke; me ndu ke unwanyi.
²³ Ọphu ọ dudu ndu Anatotu m'ọo onye lanu, aa-ha

t'èphe phòdu; kẹ lẹ ya e-me t'èphe lakòta l'iyi; m'ò -rulephu afa ono, aa-nụ èphe aphụ ono.' "

Aji, Jeremáya aji

12 Nggube Ojejoje; ì bụ onye doberu ẹka ndo; jeye teke mu echi ngu okfu.

Ọle; mu e-kfukwaru ngu phụ kẹ ikpe, dụ maa, iikpeje.

?Bụ ngunu kparu iphe iphe ekwejeru ndu ẹjo-madzụ?

?Bụ ngunu kparu iphe ẹhu aduje ndu ẹ te egudedu ire èphe ẹka agu?

² Ọ bụ nggu dzaru èphe; èphe agbaa ọgbaragba; bya evua; mīlahaa amīmi. Èphe akpūjeru ngu l'ọnu tekenteke. Obenu l'ẹ too rujedu èphe l'obu.

³ Obenu lẹ mbèdua; bẹ nggube Ojejoje maru. Ìphuje mu; l'adataje ọriri, mu arīru ngu adata. Kpūtanu èphe kpūfu l'ọ bụ atūru, a kpū eje egbugbu. Wonuru èphe dobe iche kwabèru mbòku, ee-gbu èphe.

⁴ ?Bụ jeye teke ole; bẹ alì-a a-gụ aphụ gụ-bebe; mbụ ẹswa, nọgbaa l'alì akpòshihukota nkụ? Iphe kparu iya nụ abụru lẹ ndu bu iya nụ bụ ndu eme ẹjo ọkpoma; yo mee ụnwu anụmanu; mẹ ụnwenu; èphe alakòta l'iyi; Ọphu kanụ abụru lẹ ndu ono bẹ iphe èphe ekfu bụ: "È tọo phụkwa iphe eme ayi."

Ọnu, Nchileke eyeru Jeremáya

⁵ Ọ -bụru lẹ nggu lẹ ndu gude ọkpa gbaru ọso; èphe alọo ngu phelephela; bụ-chia ndu ọphu gude ìnya; bẹ ìi-gbabèru? Ọdo abụru;

ọ -bụru ụkfu dūru ngu l'alì, daburu adaburu; ?nanụ ẹge ii-shi mekota iya l'ọswa Ẹnyimu Jódanu?

⁶ Unwunne ngu nwoke; ndu nggu l'èphe shi l'ufu lanụ; bụ èphebedua deru ngu ye t'è gbua.

Èphe woliru olu; t'e mee ngu iphe a-tsuru ngu nụ. E guderu l'èphe a-nòdu ekfuru ngu okfu ọma; ba adakobekwa èphe.

⁷ Ya gbadowaru ndu ọnu-ulo iya.

"Ya gwọbèwaru ndu ono, bụ òkè-iphe iya ono. Ndu ono, nọ iya l'obu ono; bẹ ya yehaakwaru l'ẹka ndu ọhogu èphe.

⁸ Òkè-iphe yèbe Nchileke ono byaakwaru bya adụ iya l'ọ bụ agu, bu l'ọswa. Ọonoduje agbọru iya ọgbo. Yọ bụru iphe ono kparu iphe ya kpọru iya ashì.

⁹ Ndu ono, bụ òkè-iphe iya ono; dūwa iya l'ọ bụ ụnwenu, avọtsua avọvo; mbụ l'ọ bụ ụnwu ivu, ụnwu egbe-nwọku, nọ-pheru mgburumgburu l'abya iya etso ọgu.

Je atụko iphe bụ anụ, bu l'ẹgbudu rukoo t'èphe bya avua anụ iya kpatakpata!

¹⁰ Igweligwe ndu eche atūru mebyishiwaru okfu vayìnu iya. Èphe gudewa ọkpa dzọo okfu iya pyakapyaka.

Ègiri okfu iya ono; bẹ èphe mewaru; yọ bụru echi-ẹgu,

daburu kẹ mmanu.

¹¹ E meru iya; yọ bụru okoroba ẹgu. Keshinu ọ bụ okoroba ẹgu; yọ gūlahaa aphụ rakulahaa ya. Mbụ l'alì ono l'ọ ha;

b'e meru;

yọ bụru okoroba ẹgu; ọphu ọ dūdu onye akpa iya ishi.

¹² Ndu mgbugbu-madzụ ezeru gbìgbìgbì bya anọ-jia eli-alì, nọ l'echi-ẹgu.

Kẹ l'ogu-mbeke Ojejoje asụ madzụ pyaapyaa e-shi l'ishi alì-a ishi lanụ jeye l'ishi iya ọphu; ọphu ọ dūdu m'ọo onye lanụ, ẹhu adụ agu.

¹³ Èphe kuru witu; ọle; iphe èphe a-kpata bụ ogvu. Èphe e-segbu onwèphe l'akanya; ọle; ẹ tọ dūdu iphe èphe e-seta.

Iphere iphe ephe kpataru
l'okfu ephe dūwa ephe;
kẹ l'ẹhu eghushi Ojejoje eghughu ike."

¹⁴ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: "L'ọ -būru kẹ ndu iwe ono, bụ obutobu iya ono l'ephe ha; mbụ ndu ono, denyiru ẹka lẹ òkè-iphe ya nūru ndibe iya, bụ ndu Ízurelu t'ọ būru òkè-iphe ephe ono; lekwa lẹ ndu ono bẹ ya e-fefu l'alì ephe. Ya efefu ndu Júda t'ephe ba nọhe l'ẹke ono. ¹⁵ Ya -fefutsulephu ephe; ya abya aphūaru ephe imiko; duphuta ephe azụ l'òkè-iphe ephe ono l'ephe ha nanụ nanụ; mbụ ephe alaphuta azụ l'alì ẹke ephe shi. ¹⁶ Ọ -būru l'ephe yeru ẹhu; mụta oshi ụzo kẹ ndibe iya; gude ẹpha iya rilahaa: 'Kamenu'; ẹge ono ephe shiwa zia ndibe iya; ephe egude Bálu l'eri angụ ono; bẹ ephe a-byakwa bya agbabe ọkpa; shihu ike l'ẹke ndibe iya nọ. ¹⁷ Ọ -bukwanuru l'o nweru ọha, ẹ-te kwedu ngabẹ nchì bẹ ya e-fefulekwaphu ọha ọphu efefu; woru iya mebyishia." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Akpọ-buleti ọcha

13 Ọwaa iphe Ojejoje kfurū mu. Ọ sūru mu: "Tẹ mu je azụa akpọ-buleti, e meru l'ẹkwà ọcha kebe l'ukfu; ọle tẹ mu ba atsẹkwa iya lẹ mini." ² Tọ dū iya bụ; mu ejenu je azụta akpọ-buleti ẹge Ojejoje kfurū; bya eworu iya kee l'ukfu.

³ Ya ndono; Ojejoje abyakwa bya ekfurū yeru mu ọdo k'ugbo ẹbo; sū mu: ⁴ "Tẹ mu wota akpọ-buleti ono, mu zūru; weru l'ukfu ono; gude iya je lẹ Ẹnyimu Yufurétusu je edomia ya l'ọgba, nọ l'eze mkpuma." ⁵ Mu atụgbukwaa je elibe iya lẹ mgboro Ẹnyimu Yufurétusu ẹge Ojejoje ziru mu.

⁶ A nọtsulephu ujiku olemole; Ojejoje asū mu: "Tẹ mu tūgbua je lẹ Ẹnyimu Yufurétusu je avọta akpọ-buleti ono, ya sūru tẹ mu je edomia-a ono." ⁷ Ya ndono; mu atūgbua jeshia lẹ Ẹnyimu Yufurétusu je avọta akpọ-buleti ono; mbụ wofuta iya l'ẹke mu shi domia ya. Obenu l'o mebyishihuwaru; tọ dūhe iphe ọ dū kẹ ememe lẹ phuu.

⁸ Ya ndono; Ojejoje abyakwa bya ekfurū yeru mu; sū mu: ⁹ "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: 'L'ọ kwa ẹge ono; bẹ ya e-mebyishi ekuku ono, ndu Júda eku onwẹphe ono yẹle ẹge ono ndu Jerúsalemu ekupyashì onwẹphe ẹnya ono. ¹⁰ Ndu-a bụ ndu iphe dū ẹji; bya abūru ndu jìkaru l'ephe ta angadu nchì l'okfu iya. Iphe ephe anọduje eme bụ iphe shi ephe l'ẹjo ọkpoma ephe ono. Yọ būru nte ọdo; bẹ ephe anọduje etso; l'ejeru iya ozi; l'abaru iya ẹja. Ndu ono bụ ẹge akpọ-buleti-wa dū-wa bụ ẹge ephe a-dū; mbụ l'ẹ tọ dūdu iphe ephe a-dū mma k'ememe; ¹¹ kẹ l'ọ ẹge akpọ-buleti ekejeru madzụ l'ukfu bụ ẹge ya meru ndu Ízurelu; mẹ ndu Júda l'ephe ha kpamukpamu; t'ephe keru iya l'ẹhu; k'ọphu ephe a-būru ndibe iya; ndu ee-gude l'etu iya

epha; l'aaja iya ajaja; l'akwabẹ iya ugvu. Obenu l'ephe ta ngadụ nchì." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Otumu-akpọ.

¹² Kfurū ephe: "L'ọwaa kwa iphe Ojejoje kfurū; mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu: 'Iphe bụ otumu-akpọ l'ọ ha be ee-yejikota mée eyeji.' Teke ephe sūru mu: 'Ẹphe ta mahaadūa l'ee-yeji mée l'otumu-akpọ tọ?' ¹³ Tẹ mu sū ephe ẹge-a: 'Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Lẹ ya e-me tẹ mée wata ọtsu iphe bụ ndu bu l'alì-a mgburumgburu; je akpaa lẹ ndu eze, nọ l'aba-eze Dévidi; ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu nkfuchiru Nchileke; mękpọ iphe bụ ndu bukota lẹ Jerúsalemu l'ephe ha. ¹⁴ Ya e-nwuta ephe je atụpyabe ibe ephe; mbụ ndu bụ nna; mę ndu bụ nwata nwoke.'" Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. "Ya ta ayọduru ephe ọshi; ọphu ya 'aphuduru ephe imiko; ọphu ya 'emeduru ephe eze-iphe-oma kẹ tẹ ya haa; tẹ ya be emebyishi ephe."

Oye egvu l'aa-kpụ ephe lẹ ndzụ

¹⁵ Unu ngabẹkwa nchì;
unu ngabẹkwa nchì ọhuma!
Unu be ejekwa oku
onwunu ekuku;
kẹle Ojejoje kfuakwaru iya.

¹⁶ Unu kwabẹ Ojejoje, bụ
Nchileke unu ugvu!
Ọdumeka bẹ oo-mekwa
tẹ ọchi gbaa;
ụkfu akpọo unu l'ọkpa
l'eli ugvu ono, gbaru ọchi ono.
Iphe unu ele ẹnya iya bụ iphoru.
Obenu l'oo-me iya t'ọ
būru unu nggumaphu.
Ọo-gbanwe iya;
mee ya t'ọ gbaa tsukiribangu.

¹⁷ Obenu l'ọ -būru l'unu
ta angadu nchì;
bẹ mu a-ra ẹkwa lẹ mpya;
kẹ l'unu kunukaru onwunu ekuku.
Mu a-raa ẹkwa;
ẹnya-mini atsoshia mu l'ẹnya;
kẹ l'unwu aturu
Ojejoje bẹ aa-kpụ lẹ ndzụ.

¹⁸ Kfurū eze yẹle nne iya, bụ eze-nwanyị sū ephe:
"T'ephe shikwa l'aba-eze ephe nyizita; kẹ l'okpu-eze ephe ono, egbu nwịinwii ono dafuakwaru ephe l'ishi!"

¹⁹ Iphe bụ mkpukpu, nọkota l'uzo ọhuda bẹ aaguchishikota aguchishi; ọphu ọ dūdu onye adū ike gūhaa ya. Ndu Júda l'ephe ha bẹ aa-kpukota laa alì ọdo; mbụ kpukota ephe l'ephe ha.

²⁰ Palikpoduaphu ẹnya apali phụ ndu shi l'uzo isheli abya. ?Nanu igweligwe aturu ono, e yeru ngu l'ẹka

ono; mbụ aturu ono, i shi gude eku onwunu ekuku ono? ²¹ ?Bụ ngunu bẹ ii-kfu mę Ojejoje -chıtalephu ndu ono, i shi arı l'ęphe bụ ọkpobe ndu ọnyà ngu ono dobe; ęphe aburu ndu ishi ngu ęphe? Tọo watadu ngu nụ ome ęhuka ęge ime emeje nwanyi, dụ ime-wa? ²² Ọdo bụ; teke i jiru onwongu; sụ: "Bunua ngunu meru egbe iphe ọwaa meru ngu?" Iphe kparu iya nụ bụ l'iphe dụ ęji ngu ghataru l'uru. Ọo ya kparu iphe a phụ-liru ngu mkpini ngu; raa ngu k'ęhuka. ²³ Onye Itiyópiya; ?l'ọo-gbanweghe akpọ-ęhu iya. Tọo oduma; ?l'ọo-gbanweghe kpọngu-kpọngu, tushiru iya l'ęhu. Ọ kwaphụ ęge ono bę nggube onye ome iphe dụ ęji kwọwaru ęhu ta ahaghedu iya; wata ome iphe dụ mma. ²⁴ "Ya a-phụ unu l'ọ bụ ęswa ereshi, pherephere, shi l'echi-ęgu ephekashi. ²⁵ Ono bụ ọkè-iphe unu ndono; mbụ ọkè-iphe ya tų-buhawaru doberu unu. Iphe kparu iya nụ aburu l'unu zaharu iya je akpọru obu yeru agwa, ę ta bụdu ezi-okfu. ²⁶ Yębedua l'onwiya a-phụ-li ngu mkpuni ngu; phuta iya kpube ngu l'ifu; k'ọphu aa-phụkwana ęke ono, iidomi edomi ono. ²⁷ Ogori, iinoduje eri bę ya phụkwarua. Mımimi ono, iinoduje ara l'ọ bu nwamkpi; l'agba ala l'ome alı-alı ono bę ya anųjekwaa; mbụ jeye l'ọkpara ono, iigba; iphere iya ta adų ngu ono! Ya phụkotaakwaru ahuma ahuma, iinoduje eme l'eli ugwu; mę ọphu iinoduje eme l'ęgu. Tę aphụ tsọkwaru nggube Jerúsalemu! ?Bụ jeye teke ole; bę ji-dų-beru inyinyi?"

Mkpọ-anwụ; ęjo-ęgu; mę ọgu

14 Ọwaa iphe Ojejoje kfuru
Jeremáya lę k'ęjo mkpọ-anwụ:

- ² "Ndu Júda agụkwa aphụ.
Mkpukpu, nọkota l'alı iya l'anọdu anwụ kpaa.
Ęphe akwa ękwa l'okfu ęhu alı-a.
Tęmanu bę mkpu
adakwaphu lę Jerúsalemu.
³ Ndu a maru ępha ęphe ziru
ndu ozi ęphe t'ęphe je ekuta mini.
Ęphe eje l'ogvu-mini;
tọ dų mini, nọ iya nų.
Ęphe aparu ite ęphe l'ophorokpo lata.
Iphere egude ęphe;
meji atọfushia ęphe;
ęphe eworu iphe kpuchishia
ishi l'ęke iphere dų ęphe.
⁴ Alı gbaakwaru ọru;
kę l'ę to nwehedu mini achınu l'alı ono.
Iphere egude ndu akọ okfu;
ęphe eworu ęka kpubegebaa l'ifu.
⁵ Mbụ jeye lę nne ele,
bu l'ęgbudu; ęphebedua
agbaghashıtsuaru unwu,
ọ mųru k'ọphungu;

l'ęke ę tọ phudu ęswa,
ọo-ta.

⁶ Nkakfų-igara-ọswa
evudotsua l'ęke alı gųru iphoro;
l'atų phęngu-phęngu l'ọ bụ nkuta-ọswa.
Ęnya agbahukota iya ọchi;
kę l'ę tọ dųdu ęke ęphe
a-nọdu taa nri."

⁷ "A makwaru-a l'iphe dų ęji,
ayi meru agba ayi ekebe;
ọle; nggube Ojejoje;
menua iphe l'okfu ępha ngu;
kę l'ayi dafųwaru
dafukpoo nshinu;
ayi emewaa iphe dų
ęji nshinu l'ęke iino.

⁸ Nggubedua bụ nggu bụ
onye ndu Ízurelu tųru ęnya yeeru;
nggube onye adzọfutaje
ęphe mę ęphe teke ęphe eje iphe-ęhuka.
?Nanų ęge e meru;
b'ọ gbe dų l'i byaru abyabya l'alı-a.
O gbe dų l'ọ bụ onye ije,
anọje ęnyashi lanų nwęnkinyi.

⁹ ?Nanu ęge ọ dų;
bę iigbe eme l'ọ bụ nwoke, a tųru l'ukfu;
mbụ nwoke, ike kę ọgu dų;
obenu l'ike ta dųdu iya kę
t'ọ dzọ madzų ndzų?
Nggube Ojejoje;
ayi lę nggu tųkonuraa nọdu;
ayi l'aza ępha ngu;
ba agbadokwa ayi!"

¹⁰ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu
l'okfu ęhu ndu-a:
"Iphe adųje ęphe mma
nshinu bụ aghaphe.
Ęphe ta alọ-gudejedu ọkpa ęphe.
Ọo ya bụ lę ya ta anatadu ęphe.
Ọo nta-a; bę ya a-nyata iphe dų ęji ono,
ęphe meshikotaru ono;
bya ahųa ęphe àhùhù
k'ęjo iphe ęphe meshiru."

¹¹ Ya ndono; Ojejoje asų mu: "Te mu be ekfukwa nų
Nchileke t'ọ dųru ndu-a lę mma. ¹² A makwaru-a l'ęphe
aswijeru Nchileke awıswi; obekwanu lę ya ta angadu
nchı l'ękwa, ęphe ara. A makwaru-a l'ęphe egwojeru
iya ngweja-ukfuru; bya egwooru iya ngweja-nri. Obe-
nu lę ya ta anatadu iya. Iphe ya e-mechia bụ lę ya e-
gude ọgu mebyishia ndu-a. Ya egude ęjo-ęgu; mę ęjo
iphe-ememe mebyishia ęphe."

¹³ Tọ dų iya bụ; mu asų: "Nggube Nnajiufu, bụ Ojejo-
je; ndu nkfuchiru Nchileke anọdujekwa l'ekfuru ęphe
l'ę to nwedu ọgu, ada nų; ọphu ęjo-ęgu l'abyakwa. Lę

nggube Nchileke e-mechia tẹ nchị dụ ẹphe ndoo l'alì-a; nọo ọlòrì."

¹⁴ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abyakwa bya asụ mu: "Lẹ ndu nkfuchiru ono gudekwa ẹpha iya l'adzụ ẹjo-ire. Lẹ tọ kwa yẹbedua ziru ẹphe t'ẹphe bya; ọphu ọ bụdu iya fọtaru ẹphe; ọphu ọ dukwanu iphe ya kfuru nụ ẹphe. Ekfuchita, ẹphe ekfuchitaru iya dụ l'ọ bụ onye l'eze àphù ẹ tọ phụdu. Ẹphe agba ẹja, ẹ-tẹ nwedu iphe ọ bụ; l'ekfu iphe ẹphe rítaru l'òkpoma ẹphe. ¹⁵ Ọo ya bụ; ọwaa iphe Ojejoje ekfu l'okfu ẹhu ndu nkfuchiru ono, gude ẹpha iya ekfu ono; mbụ ndu ẹ-ta abụdu yẹbedua ziru ẹphe t'ẹphe je; ẹphe eje anọdu l'ekfu; sụ: 'Lẹ tọ dukwa ọgu; m'ọ bụ ẹjo-ẹgu, byaru bya edenyi ndu alì-a ẹka.' Ndu nkfuchiru ono l'onwẹphe; bẹ bụ-a ọgu; mẹ ẹjo-ẹgu e-gbushi ẹphe. ¹⁶ Ọdo abụru lẹ ndu ono, ẹphe ekfu anụ ono bẹ ee-mekochaa tufashia odzu ẹphe l'esu-uzo Jerúsalemu; yọ bụru iphe e-gbushi ẹphe bụ ẹjo-ẹgu ono yẹle ọgu ono. Ọphu ọ dudu onye a-phodunu kẹ t'ọ lia ẹphe; mbụ tsube l'unyomu ẹphe; jeye lẹ ụnwu ẹphe unwoke mẹ ndu kẹ ụnwanyi. Aphụ, gbaberu ẹphe nụ bẹ ya a-wụru kpua ẹphe."

¹⁷ Ọwaa iphe ii-kfuru nụ ẹphe ndọ-ọ:

T'ẹnya-mini wụkwaa mu
l'ẹnya: eswe l'ẹnyashi mkpụrumkpuru;
kẹle nwatibe mu,
yẹle nwoke ta zẹbua
bẹ ọnya, aba iya nụ ha nshinu.
Ọ kwa ndibe mu;
bẹ eekfu ẹge ono.
E chiru iya pyaapya.

¹⁸ Ọ -bụru lẹ mu bamiru

l'ime ime obodo ono;
bẹ mu a-phụ odzu ndu
e gude ogu-mbeke gbushia.
Mu -bahụ lẹ mkpụkpu ẹphe;
bẹ mu a-phụ iphe ẹjo-ẹgu ono meru.
Ndu achijeru Nchileke ẹja;
mẹ ndu nkfuchiru Nchileke
tụkookwaru lashia alì ẹke ẹphe ta amadụ.

¹⁹ ?Iijika-ghewaru Júda ajika tọo?

?Tọ dūhedu iphe i gūberu Záyọnu tọo?
?Nanụ ẹge e meru;
bẹ iphe i mekaru ayi te kwedu akpọhu?
Ayi leri ẹnya ẹhu-agu;
ọphu ọ dudu iphe,
dụ mma byaru ayi.
Ayi elee ẹnya teke ee-me
t'ayi kọrohu; yọ bụlerua egvu;
bẹ eegbe eye ayi.

²⁰ Nggube Ojejoje;

iphe dụ ẹji ayi emeebe
ruakwaru ayi l'ẹhu;
yẹle ikpe, nmaru nna ayi oche phẹ;
kẹ l'ayi meekwaru ngu iphe dụ ẹji.

²¹ Byiko; l'ògvù ẹpha ngu;

ba agbadokwa ayi.
Be ewokwaru aba-eze ngu ono,
dụ biribiri ono fua l'alì!
Nyatakwa ndzụ, ayi lẹ nggu gbaru!
Be mebyikwa iya!

²² ?O nweru agwa agwa ono,
nọgbaa l'ọhamoha ono,
nweru ọphu aduje ike chĩa mini?
Mbụ; akpamigwe l'onwiya;
?omeje tẹ mini chĩa.

Wawakwa. Ọo nggubedua;
nggube Ojejoje, bụ Nchileke ayi.
Ọo ya bụ l'ọo nggubedua;
bẹ ayi wotaru obu ziaru;
kẹ l'ọo nggubedua emekota iphe ono l'ọ ha.

15 Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ mu: Ẹ to nwekwa m'ọ

-ruhuru; Mósísu yẹle Sámẹlu abya evudo iya l'ifu; obu iya ta alakfubehekwa ndu-a. Chífukpelekwa-phu ẹphe achífú l'ifu iya! Haa ẹphe t'ẹphe je! ² Ọ bụru l'ẹphe jiru ngu ẹke ẹphe ala; nggu asụ: "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:

"Ndu kuru ọgu ọla

l'iphe-ememe.

Ndu kuru ọgu ọla l'ọgu.

Ndu kuru ọgu ọla l'ẹgu.

Ndu kuru ọgu l'aa-kpụ ẹphe lẹ ndzụ.

³ "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Lẹ ya e-zi ụzi ndu mgbugbu-madzụ ẹnọ; t'ẹphe je emebyishia ẹphe. Ogu-mbeke a-nọdu egbu egbugbu; nkuta l'akpụ ẹphe wuruwuru; ụnwenu, ẹphe l'eli yẹle ụnwu anụmanu kẹ mgboko l'avụka anụ ẹphe; l'emebyishi ẹphe. ⁴ Ya e-me ẹphe t'ẹphe bụru ndu, alì-eze ụnwu eliphe l'ọ ha a-nọdu atso oyi. Iphe kparu iya nụ abụru iphe Manásẹ Hezekáya meru lẹ Jerúsalemu. Manásẹ teke ọ bụ eze ndu Júda.

⁵ "Unubẹ ndu Jerúsalemu;

?bụ onye a-yọru unu ọshi?

?Bụ onye a-kpa ishi k'ọgu aphụ ngu?

?Bụ onye a-haghe iphe

oome je ọkpa ishi ngu?"

⁶ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu

ndọ-ọ:

"Unu gbadoru iya;

ghaarú iya azụ.

Ọo ya meru iphe ya seru ẹka;

woru unu mebyishia.

Ọphu ọ dūhedu iphe e-me

tẹ ya phụaru unu imiko ọdo.

⁷ Ya e-gude ajakpa phụchaa

ẹphe aphụcha l'iphe bụ

obu-edukfu mkpụkpu

ono l'ọ ha.

Ya e-gbu ẹphe mgbonwu;

mbụ mee ndibe iya t'èphe
bụru kpurupyata.

Ishi iya abụru kẹ l'èphe
ta gbanwedu ụzo èphe.

⁸ Ụnwanyi unu, maa tufuru;
bẹ ya e-me;

èphe aka ẹja, nọ l'eze ẹnyimu l'igwe.

Ẹnyanwu -gvuleruphu l'echi-ishi;

bẹ ya e-wota ndu

mgbugbu-madzụ tųaru

ụnwu-okorọbya èphe;

shi ẹge ono vee nne,

mushiru èphe aphụ.

Ya e-mee tẹ meji gbabushihu

èphe l'ogburu-oso;

èphe awata ọtsu egvu.

⁹ Nwanyi, mųtaru ụnwegirima

esaa a-yoshihu; tų-bua ume.

Ẹnyanwu nk'iya a-rịba

teke ọobukwadu eswe.

Ee-me iya iphe-iphere;

kpa ya ifu lẹ ntụ.

Nwa ndu phoduru nụ;

bẹ ya e-nwuru ye;

e gude ogu-mbeke gbushia

èphe l'ifu ndu ọhogu èphe."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹⁰ Nshọo mu-a; nne mu; ?bųnua ngunu meru iphe i
mųru mu; mu abụru onye yele onyemonye ese okfu;

l'adzọ ẹnya. Mu te ejebua madzụ ụgwọ; ọphu mu te

ejitabua madzụ ụgwọ; obekwanu l'onyemonye

ebuleru mu phụ ọnu. ¹¹ Ojejoje sųkwaru: "Iye; ya a-

nafuta ngu t'ọ dųru ngu lẹ mma. Iye; ya e-me ndu

ọhogu ngu t'èphe wata ngu ọro aroro; m'ọ rua oge

teke eeje iphe-èhuka yele teke aa-kpa ndiphe ẹhu.

¹² Madzụ; ?l'ọo-dụ ike gbajia ígwè; mbụ ígwè; m'ọ

kwanụ ope, shi l'ụzo isheli.

¹³ "Èku ngu; mẹ iphe i nweru enweru bẹ ya e-nwuru

ye t'e vua ya l'ọgu; k'ìphòró. Iphe kparu iya nụ abụru

iphe dų ẹji, iimeebe l'alị ngu mgburumgburu. ¹⁴ Ya e-

me ngu t'ị bųru ohu l'èka ndu ọhogu ngu l'alị, ẹ-tị ma-

haadụ; kẹ l'ẹhu-eghughu iya e-nwuta ọku, e-ke ngu

nụ."

¹⁵ Nggube Ojejoje; ọ kwa nggu bụ onye maru nụ. Ny-

atanu mu! Nggueletanu mu ẹnya! Gbanaaru mu ọd-

zori l'èka ndu akpa mu ẹhu. Keshinu ẹ tị bųdu onye

obu-ọku; be wofushinu mu. Nyatanu ẹge mu jetaberu

iphe-iphere l'okfu ẹhu ngu. ¹⁶ Mu nųru okfu ngu; bya

eria ya eriri. Yo mee mu; ẹhu l'atsọ mu ẹna; tẹmanu

b'ọ dukwa mu phụ mma l'okpoma. Ishi iya abụru

l'eeku mu ala l'èpha ngu; nggube Ojejoje, bụ Nchileke;

bya abụru Ọkaribe-Kakọta-Ike. ¹⁷ Mu ta nọbukwaa

l'èke ndu mgbọnu dọru; ọphu mu l'èphe ta anọbuk-

waa l'ete ẹswa. Mu anọdųjeru onwomu; kẹ lẹ mu

marua l'èka ngu nọ mu l'ẹhu; ẹhu l'eghushi mu

eghughu ike. ¹⁸ ?Bų ngunu meru; ọphu iphe-a, l'eme

mu ẹhuka-a 'emebuhudu mu emebuhu; ọnya, aba mu

nụ adụ ẹjo ẹji; t'ọ kwe akpọhu. ?Iime t'ị bya aduru mu

l'ọ bụ nggele, edeje madzụ edede; mbụ l'ọ bụ nggele,

e jeru; mini ta nọ iya.

¹⁹ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu. Ọ sųru: "L'ọ -bųru l'izimana

laru mu azụ; ya edophu mu azụ l'ọnodu mu; k'ọphu

mu a-wataru iya ojeru ozi. I -wata okfu okfu, nweru

ishi; mbụ okfu, ẹ-ta bųdu mkpọkoro okfu; nggu abụru

onye a-wataru iya ekfuchiru. Tẹ ndu-a lakfutanu ngu; ẹ

tọ bųkwa tẹ nggubedua lakfuta èphe. ²⁰ Ya e-me ngu

t'ị bųru ụpho-mkpuma, e gude ope kpa nọduru ndu-

a. Èphe e-tso ngu ọgu; ọle èphe tee mekpudadu ngu.

Ishi iya abụru lẹ ya nọ swiru ngu eswiru; k'ọphu ya a-

nafutaje ngu; dzọo ngu." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

²¹ Ya a-dzọ ngu l'èka ndu iphe dų ẹji; bya agbafuta ngu

l'èka ndu ẹjo-ududu ono, swikuru ngu aswiku ono.

Mbọku iphe-èhuka

16 Tọ dų iya bụ; Ojejoje abyakwa bya ekfuru yeru

mu sų mu: ² "Tẹ mu ba alųkwa nwanyi l'alị ẹke-a;

ọphu mu 'amųtakwa nwa l'èke-a; ³ kẹ l'agha; ọwaa

iphe Ojejoje ekfu l'ẹhu ụnwegirima, a mushiru l'alị-a;

mẹ l'ẹhu ụnwanyi, bụ nne èphe; mẹ l'ẹhu unwoke, bụ

nna èphe: ⁴ Iphe e-gbushi èphe bụ ẹjo iphe-ememe;

ọphu aaradụ ẹkwa èphe; ọphu eelidu èphe elili. Iphe

e-gbe mee nụ bụ l'èphe a-dų l'ọ bụ nshị, a nyiru tog-

boo l'alị. Ọ bụ ọgu e-gbushi èphe; mẹ ẹjo-ẹgu; odzu

èphe abụru nri, ụnwu ẹnu, ephe l'eli yele ụnwu-anụ-

ẹgu, bu l'ẹgbudu."

⁵ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: "Be ejekwa l'ulo-ẹkwa. Be

ejekwa ọkporu ifu anwuhu l'èke ono; ọphu iijekwa ọra

ẹkwa; kele ya wophuwaru ẹhu-agu iya azụ l'èke ndu

ono nọ. Ya te eyeheduru èphe obu; ọphu ya 'aphuhe-

duru èphe imiko. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ⁶ Ndu

ha nshinu mẹ ndu ha nwanshị a-tųko nwushihu l'alị-a.

E te elidu èphe elili; ọphu aaradụ ẹkwa èphe; ọphu ọ

dųdu onye a-ka onwiya iphe l'okfu ẹhu èphe; ọphu

aakpushiduru èphe ishi. ⁷ Ndu nọ l'ulo-ẹkwà b'ẹ tọ dų-

du onye emevuru èphe lẹ nri. Ẹ te mevuduru iya èphe

kẹ nna èphe; m'ọ kwanụ nne èphe, nwuhuru nụ; ọphu

ọ dųdu onye evu mẹ l'abyaru èphe ọkporu ifu.

⁸ "Ọphu jibahukwa l'ulo ẹke aanọ l'agba aji je anọdu

eri; l'angụ. ⁹ L'ọwaa kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọ-

ta-Ike ekfu; mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu: Ya e-me t'ẹ

ba anųjehe ungara ẹhu-ọtso-ẹna; mẹ kẹ ndu l'ete

ẹswa. Ẹ ta anųhedu olu nwamgboko, ala nji; m'ọ bụ kẹ

nwoke, alų nwanyi l'èke-a. Ya e-me iya teke unu nọk-

wadu ndzụ; unu egude ẹnya unu phụ iya.

¹⁰ "Teke i kfutsuaru ndu-a iphe-a l'ọ ha; ọ -bųru l'èphe

jiru ngu; sų: ?Bųkwanu ngunu meru iphe Ojejoje gude

tų-bua ome èphe egbe iphe dų ẹji, ha ẹge-a? ?Bų

ngunu bu iphe du eji, ephe meru Ojejoje, bu Nchileke ephe? ?Bu awe be ayi mesweru? ¹¹ Ono teke i-su ephe le Ojejoje sɔru agha: L'iphe kparu iya nu bu le nna unu phe gbadoru iya. Ephe gbadoru iya je agwalahaa agwa odo; je ejelahaaru ephe ozi; bya awataru ephe obaru eja. Ephe agbado yebedua; ophu ephe 'emehedu eke-mu, ya tɔru ephe. ¹² Obenu l'unubedua be ejo iphe nk'unu gbe bya aka ke nna unu phe. Unu lewaru ege unu tɔkoru l'unu hakpo l'ehu l'ehu l'etso ejo okpoma unu; haa ome iphe ya sɔru t'unu meje. ¹³ Oo ya bu le ya a-chifu unu l'ali-a; chiru unu ye l'ali, unu e-ta amadu; nna unu phe ta ama iya. Unu -ruwaru eke ono; unu awata ojeru nte ozi: eswe l'enyashi; ke le ya te emekwanuru unu eze-iphe-oma.

¹⁴ "Olobu; owaa kwa iphe Ojejoje ekfu: L'oge abyaakwa teke e te egudehedu epha Ojejoje ekfu: 'Kamenu; mbu Ojejoje, dufutaru ndu Izurelu l'ali Ijiputu.' ¹⁵ Iphe ephe a-nodu ekfuchia bu: 'Kamenu; mbu Ojejoje ono, dufutaru ndu Izurelu l'ali ndu isheli; me l'iphe bu ali ono l'o ha, bu eke o shi chiru ephe ye ono.' Ke l'e-megee; be ya a-chilatakwa ephe l'ali ono, ya nuru nna ephe oche ono."

Aphu, Nchileke a-nu ndibe iya

¹⁶ Owaa iphe Ojejoje ekfu: "Le nta-a; be ya e-zi t'e je ekua ndu egbuje ema; ephe adu igweligwe. Ephe eje anmakoo ephe. Teke e metsuaru; ya eyekwaphu ndu achije nta; ephe adukwaphu igweligwe je achia nta ephe l'iphe bu ugwu ugwu; me l'eli ugwu nshiji; mekpoo l'ogba, no l'eze mkpuma. ¹⁷ Kele ya gude enya iya l'aphukota iphe bu iphe ephe eme; e to dudu ophu eedomiru iya edomi; ophu ephe 'emedu ejo iphe ono te ya ba phu iya. ¹⁸ Ya a-kfu ephe ugwo ejo iphe, ephe eme; me ugwo iphe du eji, ephe eme; kfu ya ephe nk-fukwase. Ishi iya aburu l'ephe gude agwa ephe, e-ta budu iphe no ndu merushia ali iya. Yo buru akpamara ephe ono be ephe gude dojia okè-iphe iya."

Jeremáya ekfu anu Nchileke

¹⁹ Nggube Ojejoje; o bu nggu bu ike mu; buru agbarike mu. O bu ngu be mu agbabaje l'ime ngu; domia onwomu l'oge iphe-ehuka. Ndu e-ta abudu ndu Ju a-byakfuta ngu; shikporo l'eke mgboko jeberu; bya asu: "Le nna ayi ephe bu nte, e-ta abudu iphe be ephe ketaru l'oke; mbu iphe bu iphe-mmanu; bya aburu iphe uru e-ta nodu. ²⁰ Madzu; ?oogudeje eka iya metaru onwiyi Nchileke? Iye; obekwanu l'e to budu Nchi.

²¹ "Oo ya bu le mu e-zi ephe iphe; Le nta-a owaa be mu e-me t'ephe maru ike mu; makwaruphu agburu-ehu mu. Ono bu teke ephe a-maru l'epha mu bu Ojejoje.

17 "Ejo iphe ndu Juida meshiru dukwa l'o bu igwe b'e gude kashia ya akashi; bya egude iphe

tupyiru onu dee ya l'obu ephe, dugbaa l'o bu mkpuma; m'o kwanu le mpo, nogbaa l'enya-ngweja ephe. ² Unwu ephe nyatarua enya-ngweja ephe; nyata itso Ashera, ephe doberu l'iku iphe bu oshi, nweru idzu; me l'iphe bu ugwu, ha l'eli; ³ me l'eze ugwu, nogbaa l'egbudu. Eku eku, unu kpataru; mekpoo iphemiphe obule, unu nweru; be ya e-mekota t'e gvoakota l'o ha. Ono aburu aswa, unu akfu ke iphe du eji ono, dzuru ali unu l'o ha ono. ⁴ O bu unubedua be oo-shi l'eka; okè-iphe ya nuru unu anahu unu. Ya e-woru unu mee ohu ndu ohogu unu l'ali eke unu ta amadu; ke l'unu kpat-suwaru iya iwe; ehu-eghughu iya e-ghu iya gbururu jeye le gburu"

⁵ Owaa iphe Ojejoje ekfu ndo-o:

"Onu b'a turu nu onye dakoberu madzu; mbu onye eke ike no bu l'ehu madzu mmanu; okpoma iya ta nohe l'eke Ojejoje no.

⁶ Onye ono a-du l'o bu iru, ruru l'echi-egu. E to phudu teke iphe du mma abya. Yo buru eke du kpokoro kpokoro kpokoro l'echi-egu obu be oo-buru; mbu ali unu, e-te nwedu onye bu iya nu.

⁷ Obenu l'onu-oma bu k'onye dakoberu Ojejoje; onye bu Ojejoje b'o kporu obu yeru.

⁸ Onye ono a-du l'o bu oshi, e yeru l'iku mini, chiru ogbaragba iya ye le nggele. E to tsudu egwu m'o okpomoku -bya. Tekenteke be ekwo iya anoduje aja ajaja. E to yojedu oshi l'ejo mkpoo-anwu byaru; ophu o dudu teke e to nodujedu ami amimi."

⁹ Obu madzu te nwedu iphe ka iya eregede. Ejo okpoma, no iya nu te nwe nwunne. ?Bu onye a-di ike maru iya?

¹⁰ "Oo yebe Ojejoje enyoje obu; l'eleleje oriri madzu elele; k'ophu ya a-kfu onyemonye ugwo l'ege umere iya du; mbu l'ege iphe o meru gbaru."

¹¹ Onye akpa eku eregede du l'o bu okwa, achitaje unwu, e to vudu hee.

Ke l'o bu teke ndu onye ono keleruphe ebo; eku iya ono agwo be iya gbakashihu. Yo buru l'ikperazu iya ono; be oo-maru le ya bu onye eswe.

¹² Ulo, ayi doberu nsu bu aba-eze, du akpabiri;

tsubekpoo lẹ ọdungu;
 b'ọ bụ ẹke eedo nsọ.
¹³ Nggube Ojejoje;
 ọ bụ nggu bụ onye ndu
 Ízurẹlu ele ọnya l'ẹka!
 Iphe bụ ndu gbadoru ngu nụ;
 bẹ iphere e-mekochaa bụru nk'ẹphe.
 Ndu gharu ngu azụ;
 bẹ ee-de ẹpha ẹphe l'ẹja;
 kẹ l'ọo Ojejoje bẹ ẹphe gbadoru;
 mbụ ishi mini, emeje t'a nọdu ndzụ.

**Jeremáya ekfu anụ Nchileke
 t'ọ gbaa mkpu**

¹⁴ Gwọo mu l'iphe eme mu nụ;
 nggube Ojejoje;
 k'ọphu mu a-bụru onye ẹhu dụ mma!
 Dzọo mu rụ; k'ọphu mu
 a-bụru onye a dzọtaru;
 kẹ l'ọ bụ nggu bụ onye mu ajajẹ ajaja.
¹⁵ Iphe ẹphe anọduje ekfuru mu bụ:
 "Nanụhunu iphe ọbu,
 Ojejoje kfuru ọbu?
 T'ọ renua ẹge o kfuru!"
¹⁶ Mu ta gbakwa ọso;
 lẹ mu te echeduru ngu aturu;
 ọphu ọ dudu teke ejo ọboku gujeru mu.
 Nggubedua maru l'iphe shi
 mu l'ọnu lufuta daburu

ẹba l'ifu ngu.

¹⁷ Be eyekwa mu egvu!
 L'ọ kwa nggu;
 bẹ mu agbabeje; zeeru ndzụ
 teke iphe-ẹhuka byaru.

¹⁸ Kpunua ndu akpa mu ẹhu
 ifu lẹ ntụ; ọle bẹ ekwekwa
 t'e kpua mbẹdua ifu lẹ ntụ!
 Menua t'ẹphe bụru ndu
 eeye egvu; ọle bẹ ekwekwa
 t'e yee mbẹdua egvu!
 Mee t'iphe-ẹhuka dakfuta ẹphe!
 Gude oke ọ-la-l'iyi laa ẹphe l'iyi!

Odobe eswe ọtuta ume nsọ

¹⁹ Ọwaa iphe Ojejoje kfuru mu. Ọ sọru: "Tẹ mu je evu-
 do l'ọnu edukfu mkpukpu, bụ ọzo ẹke ndu eze ndu Jú-
 da eshije bata; shikwa iya phụ l'alufu. Tẹ mu
 tųokpelekwaphu iphe bụ ọnu-ọzo, eeshije abata lẹ
 Jerúsalemu je evudo; ²⁰ sụ ẹphe: Unu ngabẹ nchị l'iphe
 Ojejoje ekfu; unubẹ ndu eze ndu Júda; ndu Júda l'unu
 ha; męwaru iphe bụ onye bu lẹ Jerúsalemu, bụ ndu es-
 hije l'ọnu ẹke-a. ²¹ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Unu
 kwabẹnuphu ọnya t'unu be evuje ivu lẹ mbọku ọtu-

ume; ọphu unu 'evujekwaru iya shia ọnu ẹke ono,
 eeshije abahụ Jerúsalemu ono. ²² Unu be shijekwa l'ulo
 unu vuru iphe lufuta etezi; ọphu unu 'ejejekwa ozi lẹ
 phuu mbọku ọtu-ume. Ọ bụ-chikwa t'unu dobeje
 mbọku ọtu-ume nsọ, bụ iya bụ iphe ya sọru ndiche
 unu phẹ t'ẹphe meje. ²³ Obenu l'ẹphe te yedu ọnu;
 ọphu ẹphe 'angadụ nchị. Ẹphe kwefuru íkè; jịka l'ẹphe
 ta angadụ nchị; ọphu ẹphe 'eyedu ọnu lẹ mba, ya baru
 ẹphe. ²⁴ Obenu l'owaa bụ iphe Ojejoje ekfu: L'ọ -bụru
 l'unubẹdua tọru nwehu l'angaru iya nchị; unu te evuje
 ivu bata l'ẹke, eeshije abata lẹ mkpukpu-a mbọku ọtu-
 ume; ọ -bụru l'unu doberu mbọku ọtu-ume ono nsọ;
 k'ọphu bụ l'ẹ tọ dudu ozi, unu ejeje mbọku ono; ²⁵ ono
 teke ndu eze, nọ l'okwa eze Dévidi a-wata oshi ẹke,
 eeshije bata lẹ mkpukpu-a; ẹphe lẹ ndu ejeru ẹphe ozi.
 Ẹphebedua ẹphe lẹ ndu ejeru ẹphe ozi a-nọdu agba
 l'ugbo-inya; mę l'eli inya l'abata lẹ mkpukpu-a. Ndu Jú-
 da l'awụ etso ẹphe; mękpọ iphe bụ ndu bu lẹ Jerúsale-
 mu. Ọ bụ teke ono bẹ ee-bu lẹ mkpukpu-wa jeye lẹ tu-
 tu yoyo. ²⁶ Ndiphe e-shi lẹ mkpukpu, nọgbaa l'alị ndu
 Júda l'abya; mę l'edukfu, nọgbaa lẹ Jerúsalemu mgbu-
 rumgburu; mę l'oke-alị ndu Bénjaminu; mę ndu bu
 l'okpa-ugvu, nọ l'ẹnyanwu-ariba; mę ndu bu l'alị ugvu
 ugvu; mę ndu ọzo ọhuda. Ẹphe egudegbaa ngweja-uk-
 furu; waa anụ ọdo, ee-gbu egbugbu; mę ngweja nri;
 mę insensu; mę ngweja-ekelẹ; gude abya ọgwaru Oje-
 joje l'eze-ulo iya. ²⁷ Ọle; ọ -bụru l'unu te emedu iphe ya
 sọru t'unu meje; k'ọphu bụ l'unu te edobejedu mbọku
 ọtu-ume nsọ; unu evuje iphe l'abata Jerúsalemu
 mbọku ọtu-ume bẹ mu a-phunwu ọku, e tee menyidu
 emenyi l'ẹke eeshije abata Jerúsalemu. Yọ bụru ọku
 ono a-tuko iphe bụ ẹke a rụshiru ike l'ime iya kekota."

Ọ-kpụ-ite yẹle ọra iya

18 Ọwaa iphe Ojejoje kfuru Jeremáya: ² "Tųgbua
 jekfu ọ-kpụ-ite l'ufu iya. Ọ bụ l'ẹke ono bẹ ya e-zi
 ngu ozi." ³ Ya ndono; mu atųgbua jeshia kẹ ọ-kpụ-ite.
 Mu erua; yo gudewa wilu labụ, oogudeje akpụ ite
 l'akpụ iya. ⁴ Yọ kpua ite-ọra ono, o gude l'ẹka akpụ ono
 kpụ-swee ya. Yọ bya eshikwaphu l'ọra lanụ ono kputa
 ite ọdo l'ẹge ọ dụ iya mma k'akpukpu iya.

⁵ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ:
⁶ "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: 'Unubẹ ndu ọnu-ulo Ízurẹlu;
 ọya te emeghedu unu ẹge ọ-kpụ-ite-a meru ọra iya-a?
 Unu lekwa; ọ kwa ẹge ọra dụ l'ẹka onye akpụ ite; bẹ
 unubẹ ndu ọnu-ulo Ízurẹlu dụ iya l'ẹka.⁷ Iphe bụ teke
 ya kfuru nụ iphe bụ ọha, nọnu; m'ọ bụ alị-eze, nọnu
 l'ee-feshi iya efeshi; m'ọ kwanụ l'ee-nwukposhi iya;
 mebyishia ya; ⁸ ọ -bụru l'ọha ono, ya kfuru l'owaa ẹge
 ee-me iya ono ghakọberu; haa ome iphe dụ eji ẹphe,
 eme; bẹ ya a-haa ẹphe ome iphe dụ eji ono, ya shi rịa
 lẹ ya e-me ẹphe ono. ⁹ O -nwekwanuru teke ya kfuru
 sụ lẹ ọha; m'ọ kwanụ alị-eze bẹ aa-kwalita; mee ya t'ọ

ƙfuru; ¹⁰ ọ -wata ome iphe dụ eji l'ifu iya; k'ọphu bụ l'ẹ too mejedu iphe ya sọru t'ẹ mee; bẹ ya a-hakwaphu iphe ono, dụ mma, ya shi rịa lẹ ya e-meru iya ono.

¹¹ Nta-a bụ t'i je ekfuru yeru ndu Júda; mę ndu ono, bu lẹ Jerúsalemu ono; sụ ẹphe agha: Ọwaa iphe Ojejoje ekfu. Ọ sọru: T'unu lekwa; lẹ ya kwakọbekwaru unu ọ-la-l'iyi; l'arịwaru unu ejo ọriri. Unu ghakọbekwa la-phuta azụ; tẹ onyenonu hakwaa iphe dụ eji, oome. Unu mee ọzo unu yẹle iphe unu eme t'ọ dụ mma.'

¹² Ẹphe asụ: 'Lẹ to nwekwa ishi. Ẹphe a-nọdukwa eme iphe ẹphe ritaru; ẹphe l'ẹphe ha l'onye l'onye a-nọdu eme iphe ẹphe ritaru l'oriri l'ejo ọkpoma ẹphe.' "

Ndu Ízurẹlu ajika Ojejoje

¹³ Ọo ya bụ; ọwaa iphe

Ojejoje ekfu:

"Unu kpaedukwa ishi l'ẹka ndu ọhodo:

?bụ onye nujewaru egbe iya ọwaa?

Nwada Ízurẹlu meekwaru

iphe anyi ishi ẹdzu.

¹⁴ Mini suno ugwu Lébanonu;

?o nweru teke ọo-nonyaa

ngazehu l'ekfu ekfu

mkpuma ono, nọ l'oswa ono?

Tọo mini oyi ono,

shi l'ẹke teru ẹnya l'atsọ abya ono;

?l'ọo-nonyaa tsọ-buhu tọo.

¹⁵ Ndibe iya zahawaru iya;

wata ọkpo ínsensu ọku l'anụ

iphe ẹ-te nwedu iphe ọ bụ.

Yo mewaa ẹphe;

ẹphe akpọo galagala kpọfu

l'uzo ẹphe ono, bụ ọzo,

shi ẹphe lẹ ndiche ono;

wata oshi nwęswara ọzo,

ẹ ta akpadu oje.

¹⁶ Ẹphe emee alị ẹphe;

t'ọ daburu ochobo;

buru ẹke aa-nọdu anmaru

ọtsu jeye lẹ tutu yoyo.

Iphe bụ onye, swetaru iya nụ;

bẹ ọo-duje biribiri;

yo phuphee ishi.

¹⁷ Ya a-tụka ẹphe nanụ nanụ

l'ọ bụ iphe pherephere,

shi l'uzo ẹnyanwu-ahata zikashiru;

ẹphe adakaa nanụ nanụ

l'ẹka ndu ọhogu ẹphe.

Ya a-gharu ẹphe azụ;

ya ta aghaduru ẹphe ifu;

teke iphe-ẹhuka byaru ẹphe."

Aagbaru Jeremáya ọnya okfu

¹⁸ Tọo dụ iya bụ; ẹphe asụ: "Unu bya t'ẹphe chjaru Jeremáya ejo idzu; kẹ l'ẹphe nweru-a ndu achijeru Nchileke eja, a-nọdu ezi ẹphe iphe; ẹphe nweru ndu maru iphe bụ ndu a-nọdu atụ-ziru ẹphe ẹka; bya enweru ndu nkfuchiru, a-nọdu ezi ẹphe okfu Nchileke. Unu bya t'ẹphe gude ire mee ya koshi iya ẹge ọo-dụ; t'ẹphe ba ngakwa nchị l'iphe ookfu m'ọo nanụ."

¹⁹ Ojejoje byiko; ngabẹnuru mu nchị; nụ iphe ndu achị mu nụ ekfu. ²⁰ ?Ee-gude iphe dụ eji ƙfua ugwo iphe-oma tọo? Obekwanu l'ẹphe tųakwaru nsụ doberu mu. Ojejoje; nyatakwa lẹ mu vudo l'ifu ngu kfuaru ngu okfu ẹhu ẹphe; gude mee tẹ ẹhu ghubuhu ngu eghughu l'ẹke ẹphe nọ. ²¹ Ọo ya bụ; hanụ ụnwu ẹphe tẹ ẹgu gbushia ẹphe. Nggụ ahaa ẹphe tẹ ẹphe laa l'ọgu. T'unyomu ẹphe gbakwaru ẹka nwa; ẹphe aburu ndu maa tųfuru. Tẹ ome-l'ẹhu gbushikwaa unwoke ẹphe; ụnwu-okorọbya ẹphe alaa l'ọgu. ²² T'ọ buru ọzu-ẹkwa a-nọdu atụ l'ulo ẹphe teke ono, ịi-chiru ndu soja wubata l'ulo ẹphe l'otu l'ukfu ono; kẹ l'ẹphe tųwaru nsụ doberu mu tẹ mu dalahụ; bya eworu ọnya gbaaru mu tẹ mu ye ọkpa. ²³ Obenu lẹ nggube Ojejoje mawaru ejo idzu, ẹphe achị t'ẹphe gbua mu. Ba gukwaru ẹphe nvụ l'iphe dụ eji ono, ẹphe eme ono. Ọphu i fufukwa iphe dụ eji, ẹphe eme l'ifu ẹphe. Ọ buchia t'ẹphe nọdu ngu l'ifu buru ndu e mekputaru emekputa. Ono iphe ii-gude ẹhu-eghughu ngu mee ẹphe ndono.

19 Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Ọ sọru mu: "Tẹ mu je azuta ite-ura. Tẹ mu lẹ ndu bụ ọgurennya mkpukpu; mę lẹ ndu achijeru Nchileke eja hakwaru yiru. ² T'ayi jee lẹ Nsuda Hínomu l'iku ẹke eeshije abahụ Jerúsalemu, bụ Ọnu-abata Agbagba-mbeji. Ayi -rulephu; tẹ mu raa iphe-a, ya abya mu ezizi-wa arara; ³ sụ ẹphe-a: Unu ngabekwa nchị l'iphe Ojejoje ekfu; unubẹ ndu eze ndu Júda; mę unubẹ ndu bu lẹ Jerúsalemu. Ọwaa iphe ookfu; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bya aburu Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu. Unu ngabekpoduaphu nchị! Ya abyakwa ogude iphe dụ eji byakfuta ndu alị-a; iphe bụ onye, nuru iya nụ; bẹ ọo-gba nchị gharaghara. ⁴ Kẹ l'ẹphe gbadowaru iya; bya eworu alị-a; mee ẹke, aanọduje agwa agwa ndu ọhodo. Ẹphe nọwa iya; kpọo ngweja ọku; nụ agwa, ẹphe ta madu. Nna ẹphe ta ma iya. Ndu eze ndu Júda ta ma iya. Ẹphe mewaru ẹke-a; yo ji lẹ mee ọchi ndu ẹphe gbushiru. ⁵ Ẹphe kpụwaru ẹke aagwajẹ iphe, dųgbaa iche iche doberu Bálu; k'ọphu ẹphe a-nọdu akpọ ụnwu ẹphe ọku l'ẹke ono; gude l'agwa Bálu. Iphe ono aburu iphe ya ta súbua ẹphe t'ẹphe mee. Ya te ephotabua ya ephota; ọphu ya 'arivubua ya arivu. ⁶ Ọo ya bụ; t'ọ dokwaa ẹphe ẹnya. O nwekwaru mbọku, ee-mekochaa; ndiphe te ekuhedu ẹke-a Tofẹ-

tu; ophu eekuhedu iya Nsuda Hínomu. Iphe aa-nodu ee-ku iya bu Nsuda Mgbugbu-madzú. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ⁷ O kwa l'èke-a; bẹ ya e-chikposhi idzu, ẹphe achì; mbù ndu Júda; mẹ ndu Jerúsalemu. Ya e-me tẹ ndu ohogu ẹphe gude ogu-mbeke gbushia ẹphe; mbù l'ẹka ndu achọ ndzú ẹphe. Ya e-woru odzu ẹphe tũkaa t'ọ búru nri noduru unwenu, ẹphe l'eli yẹle anù, bu l'ẹgbudu. ⁸ Ya e-me t'ẹgbara kfya lẹ mkpukpu ono; t'ọ búru ẹke aa-nmajẹ ọtsu kpua. Iphe bu onye, swetaru nù; bẹ ẹhu a-nwù kpaa; yọ nmaa ọtsu; sweta iya. Ishi iya abùru ẹge e gude mebyiberu iya. ⁹ Ya e-me ẹphe t'ẹphe taa anù unwegirima ẹphe; ẹphe ataa anù madzú ibe ẹphe teke ono, iphe a-nodu atsù ẹphe l'ẹhu ono; mbù teke ndu ohogu ẹphe, l'achọ ndzú ẹphe a-nọ-chi anọ-phee ẹphe mgburumgburu ono.

¹⁰ "Yọ sù mu tẹ mu tũkpoo ite ono teke ndu ono, mu l'ẹphe yi ono ele mu ẹnya; ¹¹ mu asù ẹphe: Ọwaa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu: L'ọ bụ ẹge a tũkporu ite-ụwa-a; bụ ẹge ya a-tũkpo ọha-wa; mẹ mkpukpu-a ẹge-a. Tọ bụ l'aa-kpukwazi iya ọdo. Ẹphe e-li odzu lẹ Tofẹtu; jeye teke ẹ-to nwehedu ẹke a-phodu nù. ¹² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: L'ono kwa iphe ya e-me l'ẹke-a yẹle ndu bu iya nù. Mbù le ya e-me mkpukpu-a; yọ dọ l'ọ bụ Tofẹtu. ¹³ Iphe bụ ọlo, nọ lẹ Jerúsalemu; mẹ l'ọlo ndu eze, achì ndu Júda; bẹ ee-merushi ẹge e merushiru Tofẹtu, bụ ẹke ẹphe nọgbaa l'eli ọlo; l'akpọ insensu ọku; l'anù mkpọ-kpodo; nodu iya l'agbaru agwa mẹ.' "

¹⁴ Tọ dọ iya bụ; mu abya eshi lẹ Tofẹtu lata, bụ ẹke Ojejoje shi zia mu tẹ mu je ekfuchiaru iya-a; bya evudo l'echi ogbodufu eze-ọlo Nchileke; sù ndu ono l'ẹphe ha: ¹⁵ "Ọwaa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu; mbù Nchileke kẹ ndu Ízurelù: 'Unu leduduphu. Iphe bụ ẹjo iphe ono l'ọ ha, ya kfuwaru l'oo-me ẹphe ono; bẹ ya e-mekota mkpukpu-a yẹle mkpukpu, nọ-pheru iya mgburumgburu. Ishi iya abùru l'ẹphe kwefuru íkè; jika l'ẹphe ta nùdu iphe ya ekfu.' "

Jeremáya yẹle Pashọ

20 Pashọ Ima bụ onye achijeru Nchileke ẹja bya abùru onye ishi ndu ishi eze-ọlo Nchileke. Teke ọ nùru iphe ono, Jeremáya ekfushi ono; ² yo zi; e chia Jeremáya, bụ onye nkfuchiru ono ẹchachi; woru iya tũchia l'ọlo-mkpọro, nọ l'ìku ọnu eze-ọlo Nchileke ophu aza Ọnu-abata Bénjaminu k'eli. ³ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; Pashọ atũfuta iya l'ọlo-mkpọro ono. Jeremáya asù iya: "Iphe Ojejoje gùru ngu ta bũhekwa Pashọ. Iphe ọ gùru ngu kwa 'Égvù l'ẹkemeke'; ⁴ kẹ l'ọwaa kwa iphe Ojejoje ekfu: Lẹ ya e-me ngu t'ì tsùla-haa onwongu egvu; ndu yeru ngu obu l'ẹphe ha a-tũko atsù ngu egvu. Ii-gude ẹnya ngu gẹdegede phũ teke ndu ohogu ẹphe e-gude ogu mbeke l'ẹgbushi ẹphe. Ndu Júda mgburumgburu bẹ ya e-woru ye l'ẹka

eze ndu Bábyilonu, bụ onye a-kpù ẹphe lẹ ndzú lashia Bábyilonu; gude ogu-mbeke gbushia ẹphe. ⁵ Iphe bụ ẹku ndu mkpukpu-a; bẹ ya e-woru yekota l'ẹka ndu ohogu ẹphe; mbù iphe bũkotakpo iphe ẹphe setaru l'akanya iya; mẹkpo iphe bụ iphe vu oke aswa, nọkota l'ime iya; mẹkpo iphe bụ ẹku, eze ndu Júda kpataru. Iphemiphe ono bẹ ẹphe e-vukota l'ọgu lashia Bábyilonu. ⁶ Nggùbedua, bụ Pashọ yẹle iphe bụ ndu bukota lẹ nke ngu bẹ aa-kpukota lẹ ndzú laa Bábyilonu. Yọ búru l'ẹke ono; bẹ ìi-nodu nwùhu; e lia ngu l'ẹke ono; nggùbedua; mẹ ndu ono, yeru ngu obu, ì kfuru iphe Nchileke ẹ-te kfudu ono."

Aphù, Jeremáya agu

⁷ Nggùbe Ojejoje;

i dusweru mu ọzo;

mu abùru onye e dusweru ọzo.

I mekputawaru mu;

yọ búru nggùbedua; bẹ eriri laru.

Mu bũwa onye eegude eme

iphe-ọchi mkpũrumkpuru.

Onyemonye anọduje aja mu ewena.

⁸ Tekenteke, mu ekfu okfu;

bẹ mu anọduje ara iya arara

lẹ kpurupyata abyakwa; ọ-la-l'iyi etso iya.

Ozi, Ojejoje ezi mu;

mewaru; mu abùru onye aakpọfu akpọfu;

bùru onye eegude atù mgbọnu.

⁹ Mu -sù lẹ mu te ekubahedua

ya ẹpha; ophu mu

'egudebahedua ẹpha iya l'ekfu okfu;

bẹ okfu iya anọduje mu

l'ọkpoma enwu mu

phophopho l'ọ bụ ọku;

mbù ọku, rakuru mu arakuru l'ọkpù.

Ike alọ-gude iya gvùwaru mu.

Ike gvùakwaru mu.

¹⁰ Mu anũkwa taphu-taphu,

ẹphe adzũgbaaru ibe ẹphe:

"L'Égvù dũkwa l'ẹkemeke!"

Ẹphe tũko ekfu:

"Unu je edoo iphe ono,

ookfu ono!

Unu t'ayi je edoo iphe oome!"

Iphe bụ ndu ọnyà mu

elekotalephu ẹnya t'ẹphe

maru teke ẹturu a-lọ mu.

Ẹphe atũko l'ekfu:

"T'e duswenua ya ọzo.

Ọ bụ teke ono bẹ ẹka nk'ayi a-kongo;

ayi e-melata iya iphe-a, oome nta-a."

¹¹ Obenu lẹ Ojejoje nọ swiru

mu eswiru l'ọ bụ onye eze, soja swiru.

Ọo ya bụ ịe ndu ono,
 achị mu nụ ono;
 bẹ ụkfu a-du.
 Ẹphe te emekputadu;
 ọpflu 'o reduru ẹphe ẹge ẹphe tumberu.
 Ọo-buru ẹphe iphe-iphere;
 ẹnya ẹphe alaa;
 t'o nwe l'a azahaa ya azaha.
¹² Nggube Ojejoje,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 nggube onye ono,
 enyochaje ndu doberu ẹka
 ndoo enyocha; nggube onye
 avoje obu yele ọriri iya avovo;
 melatanu ẹphe;
 ke l'ọo nggu bẹ mu yeru ikpe ẹhu mu l'ẹka.
¹³ Unu gụa egvu nụ Ojejoje!
 Unu jaa Ojejoje ajaja!
 Kẹ l'ọ dzọfutaru ndzụ
 onye ẹ-ta dudu ẹge ọ dū
 iya l'ẹka ndu ẹjo iphe.
¹⁴ Tẹ mbọku, a mụru mu
 bụkwaru eswe, a tūru ọnu!
 T'eswe mbọku ono,
 nne mu mụru mu ono;
 ba abụkwa mbọku,
 a gọru ọnu-oma nū!
¹⁵ T'onye byaru bya ezia ya
 nna mu bụkwaru onye a tūru ọnu;
 mbụ onye byaru bya asụ iya:
 "L'a mụkwaru iya nwata; nwata nwoke!"
 Ozi ono aburu ozi, ọ nuru; ẹhu atsọo ya ẹna.
¹⁶ Tẹ nwoke ono dụkwa l'ọ
 bụ mkpukpu, Ojejoje mebyishiru;
 tọ phuru iya imiko.
 T'ọ bụkwaru iphe ọo-nọdu
 anu l'utsu bụ ụzu-ẹkwa.
 O -be l'eswe; yọ nūlahaa mkpu ọgu.
¹⁷ Kẹ l'ọ tọ pyi-gbudu mu teke mu nọ l'ẹpho;
 tẹ nne mu buri ili mu.
 Ẹpho ahawa iya ru
 kpagungu jeyewaru.
¹⁸ ?Bunua ngunu meru
 iphe mu lufutaru alufuta l'ẹpho;
 tẹ mu bya bya aphụ
 iphe-ẹhuka yele nrimaphụ;
 yele tẹ mu bya akpo-chia
 ishi ndzụ mu l'iphe-iphere?

**Nchileke ajika ome iphe
 Zedekaya roru iya**

²¹ Okfu, shi l'ẹka Ojejoje abya erua Jeremáya nchị.
 Yọ buru teke ono bẹ eze, bụ Zedekaya yeru

Pashọ Malukija yele onye achijeru Nchileke ẹja, bụ Ze-
 fanaya Maseya t'ẹphe je ke Jeremáya. Ẹphe erua bya
 asụ iya: ² "Jiedukwaru ẹphe Ojejoje; kele
 Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu l'etsokwa ẹphe
 ọgu. T'a maru; Ojejoje; ?l'oo-meru ẹphe iphe dū biribiri
 ẹge o shi emeje teke ndiche; k'ọpflu ọo-laphu azụ paru
 ẹphe haa?"

³ Obenu ịe Jeremáya sụru ẹphe: "T'ẹphe sụ
 Zedekaya-a: ⁴ L'owaa kwa iphe o kfurū; mbụ Ojejoje,
 bụ Nchileke ke ndu Ízurẹlu: 'Ngwa-ọgu ono, unu gude
 etso eze ndu Bábyilonu yele ndu soja iya ọgu ono;
 mbụ ndu ono, nọ l'azụ mkpukpu yechia unu ono: ng-
 wa-ọgu ono bẹ ya e-me t'ọ ghaaru unu ifu. Ya achita
 iya bya awushi l'echi mkpukpu-a. ⁵ Ọdo bụ ịe yebedua
 l'onwiya e-tso unu ọgu. Ya a-machị ẹka iya; gude ọkpu
 ẹka iya vua ọvuma; gude iwe tukoshi unu oke ẹhu-
 eghughu iya. ⁶ Ya e-chigbushi iphe bụ ndu bu ịe
 mkpukpu-a: madzụ mẹ unwu-anu. Ya e-gude ẹjo iphe-
 ememe gbushia ẹphe. ⁷ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Ịe
 teke e metsuaru; bẹ ya e-woru Zedekaya, bụ eze ndu
 Júda yele ndu ozi iya; mẹ ndu alí-a, bụ ndu iphe-
 ememe ono gbuphodoru yele ndu ọpflu e
 gbuphodoru l'ogu-mbeke; mẹ ndu ọpflu ẹgu
 gbuphodoru; chiru nụ Nebukadineza, bụ eze ndu
 Bábyilonu yele ndu ọhogu ẹphe ono, bụ ndu achọ
 ndzụ ẹphe ono. Yo gudekwaphu ogu-mbeke gbushia
 ẹphe; ọpflu ọo-hadu ẹphe. Imiko ẹphe ta adudu iya;
 ọpflu ọ dudu onye ọpflu ya aphutaru."

⁸ "Ọdo aburu; tẹ mu sụ ndu-a: Ọwaa iphe Ojejoje ek-
 fu: T'ẹphe lekwa; ịe ya dobekwaru ẹphe ụzo ndzụ; mẹ
 ụzo ọnwu. ⁹ Iphe bụ onye, kwaru ịe mkpukpu-a; a-lak-
 wa l'ọgu. Ọ dudu; ẹgu egbu ya. Ọ dudu ẹjo iphe-
 ememe egbu ya. Onye, lufukwanuru je eworu onwiya
 ye ndu Bábyilonu-a, yechiru unu-a; a-nọdu ndzụ. Onye
 ono bẹ ishi iya a-kpo-kfurū. ¹⁰ Iphe ya chiwaru idzu iya
 bụ ịe ya e-me tẹ iphe dū ẹji dakfu ndu mkpukpu-a; ẹ
 tọo bụdu iphe-oma. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
 Mkpukpu-a bẹ ee-ye l'ẹka eze ndu Bábyilonu; yo gude
 ọku mebyishia ya.

Ozi, ee-zi ọnu-ulo Dévidi

¹¹ "Kfurū ndu ọnu-ulo onye eze ndu Júda: Unu
 ngabekwa nchị l'iphe Ojejoje ekfu. ¹² Unubẹ ndu ọnu-
 ulo Dévidi; ọwaa kwa iphe Ojejoje ekfu:

"Unu kpeje ikpe, dū maa
 mbọku-mbọku.

Unu dzọtaje onye a naru
 nfu l'ẹka onye egbu iya nū.
 Ọdumeka bẹ ẹhu-eghughu
 iya a-gbanwuhukwa ọku.
 Ishi iya aburu ẹjo iphe,

unu meshiru;
 mbụ l'ẹhu-eghughu iya ono e-nwu ọku;

k'ophu bu l'ẹ to nwedu
 onye a-gbanyi iya nụ.
¹³ Ya bukwa ọgu nọduru ngu;
 nggube Jerúsalemu,
 bu l'eli ọkpa-ugvu;
 mbu nggube onye bu
 l'eli eli ugvu, bu agbara mkpuma kpụ.
 Ọ kwa Ojejoje ekfu anụ
 unube ndu ono, asuje:
 ?Bụ onye abya unu ome ngunu?
 ?Bụ onye a-dụ ike ọbata l'ẹke, unu bu?
¹⁴ Ya a-hụ unu àhùhù
 ẹge yele iphe unu meru ha.
 Ọ kwa yebe Ojejoje ekfu iya.
 Ya a-muru ọku ye l'oswa unu;
 tuko iphe nọ-pheru unu
 mgburumgburu tsukota."

Ikpe, e kperu ndu ẹjo eze

22 Ọwaa iphe Ojejoje ekfu ndo-ọ; wo mu: "Tẹ mu
 jee le ke eze ndu Júda je araa ozi-a arara l'ẹke
 ono: ² Nggube eze ndu Júda; mbu nggube onye ono,
 nọ l'aba-eze Dévidi ono; nggu le ndu ozi ngu; mewaru
 ndibe ngu, bu ndu eshije ẹke-a bahu; unu ngabekwa
 nchi; nua iphe Ojejoje ekfu. ³ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:
 Unu kpeje ikpe, du maa; unu emeje iphe ẹ te eny-
 ochadu enyocha. Unu dzọjee onye a naru nfu l'ẹka
 onye emegbu iya emegbu. Unu ba akpakwa ndu laru
 alala ẹhu; unu ta akpa iya ndu a toru ogbe; me un-
 wanyi, maa tufuru. Unu ba adukwaru ẹphe ẹhuka;
 ọphu unu 'egbujeshi ndu ẹ-te nwedu iphe ẹphe meru
 l'ẹke-a, du nsọ-a! ⁴ Ke l'ọ -buru l'unu jiru obu oyi; mee
 iphe-a, ya suru t'unu meje-wa; be ndu eze, nọ l'aba-eze
 Dévidi; ndu ejeru ẹphe ozi; me ndibe ẹphe e-gude ug-
 bo-inya; gude inya; shi le nggamgbo ufu-eze-a l'alufu
 alufu; l'abata abata. ⁵ Obekwanu; l'ọ -buru l'unu te
 emedu iphe ya suru t'unu mee; te ya gudekwa onwiya
 riaru unu nte; be ẹgara e-mekochakwaa kfu l'ufu-
 eze-wa." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁶ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu l'okfu ẹhu ufu-eze eze ndu
 Júda:

A makwaru-a l'i du l'ọ bu
 alí Gíledu l'ẹke ya nọ;
 mbu l'ọ bu ẹge ugvu ugvu Lébanonu du iya.
 Obenu l'ẹ to du iya e-me;
 te ya be eme ngu t'i buru echi-egu;
 mbu l'ọ bu mkpukpu,
 ẹ-te budu ebubu.

⁷ Ya e-zi ndu
 mgbugbu-madzụ;
 t'ẹphe byaru ngu ọgu;
 onyenonu;
 yele ngwa-ọgu nk'ia.

Ẹphe abya egbutsushia
 ẹgiri oshi sida ngu ono;
 chiru ye l'ọku.

⁸ "Ndu shigbaa l'ọha, du igweligwe e-sweta le
 mkpukpu-a; l'ajitsua ibe ẹphe; su: ?Bụ ngunu meru
 iphe Ojejoje meru egbe iphe ọwaa l'ẹhu eze mkpukpu-
 a?" ⁹ Aa-su ẹphe l'iphe kparu iya nụ bu okfu l'ẹphe
 gwọberu ọgba-ndzụ Ojejoje, bu Nchileke ẹphe; je awa-
 ta ọkpo ishi l'alí l'anụ agwa; balahakwaaaru iya phụ
 ẹja."

¹⁰ Unu ba rakwa ẹkwa onye
 eze ono, nwuhuru nụ ono!
 Ọphu unu 'emekwa ẹkwa iya!
 Ọ bu-chikwa onye unu
 a-kwa ẹkwa iya kwashia ya ike
 bu onye ọphu a kpuru le ndzụ laa ẹka ọdo.
 Ishi iya aburu l'ẹ to l'atahedu;
 ọphu ọphuhedu alí ẹke,
 a muru iya ọdo.

¹¹ Ke l'ọwaa kwa ẹge Ojejoje kfuru okfu ẹhu Shalumu
 Josáya, bu onye nọ-chiru ẹnya nna iya; bya aburu eze,
 achí ndu Júda; mbu onye ono, ẹ-ta nọhedu l'ẹke-a ono:
 "Ẹ to l'atahekwa. ¹² Ọ kwa l'ẹke ono, ẹphe kpuru iya le
 ndzụ laa ono be ọo-nodu nwuhu. Ẹ to phuhakwa alí
 ẹke-a ẹnya ọdo."

¹³ "T'aphu tsokwaru onye
 gude ọgho l'akpu ufu-eze iya;
 mbu gude ọzo,
 ẹ-te vudodu nhamunha
 l'arushi ime ọlo k'eli eli;
 onye meru ndu alí iya;
 ẹphe ejeru iya ozi ẹwoma;
 to kfụ ẹphe ọgwo ozi ẹphe.

¹⁴ Ọsuje le ya a-ruru
 onwiya ufu-eze, ha nshinu;
 ẹke ime ọlo k'eli eli iya
 a-bugbaa gaga-gvugvu.
 Ya abya eyeshia ya windo;
 gude oshi sida gbaa ya agbagba;
 bya agbaa ya penti uswe.

¹⁵ ?Bụ ogude oshi sida kushia
 ọlo e-me t'i buru onye eze to?
 Nna ngu; ?to shidu eri; l'angụ?
 ?To shidu l'ekpe ikpe, du maa;
 l'eme iphe guru iphoru;
 iphemiphe ọbule aduru iya le mma.

¹⁶ Ndu eje iphe-ẹhuka;
 me ndu ẹ-te nwedu ẹge ọ ha
 ẹphe; b'ọ gbaru ọdzori;
 yọ duru iya le mma.
 ?To budu iphe ono bu le
 madzụ maru onye ya bu?
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹⁷ "Obenu le nggubedua;

bẹ ẹn̄ya ngu;
 mẹ ọkpoma ngu bụ l'ẹke
 i cheberu iya bụ l'ori uru gheleghelehele;
 yẹle ogbu ndu ẹ-ta adudu
 iphe ẹphe meru;
 omegbu madzụ emegbu yẹle ome-l'iwe."

¹⁸ Ọo ya bụ l'agha; ọwaa kwa iphe Ojejoje ekfu l'okfu ẹhu Jehoyakimu nwatibe Josaya, bụ eze, achi ndu Júda:
 "Ẹ to nwedu l'ẹphe araa ẹkwa; sụ:
 'Owe-e nwunne mu nwoke-e!
 Owe-e nwunne mu nwanyi-e!
 Ẹ taa rakwa ẹkwa iya; sụ:
 'Owe-e onye nwe mu nụ-e!
 Owe-e Onyibe!'
¹⁹ Ee-li iya l'ọ bụ onye eli nkakfụ-igara.
 Mbụ l'aa-kpụ iya akpukpu;
 kpụta iya je etufaa l'azụ Jerúsalemu."

Okfu ẹhu Jerúsalemu

²⁰ "Unubẹ ndu Jerúsalemu.
 Unu jekwa l'ugvu ugvu
 Lébanonu je echia mkpu!
 Tẹ ndu alị Báshanu nṅkwaa olu ngu!
 Jekwa je anọdu l'ugvu ugvu
 Abarimu chia mkpu;
 kele ndu nggu l'ẹphe
 tṅgbaru bụru nanu;
 b'e gbushikotaakwaru
 l'ẹphe ha.

²¹ Ya nmaakwaru ngu
 ọkwa teke ono, i shi dobesu
 l'ẹ to nwedu iphe byaru
 bya eme ngu nụ ono;
 nggu asụ l'ẹ tii yedu onu.
 Ono kwa ẹge i shi teke
 i bụ nwokorọbya meta ndono.
 Ẹ tii mebukwaa iphe ya sụru t'i mee.

²² Pherephere a-tuko ndu
 echeru ngu aturu pata.
 A tuko ndu nggu l'ẹphe
 tṅgbaru bụru nanu kpua lẹ ndzụ.
 Ono teke iphere e-gude ngu;
 woru ngu ifu kpua lẹ ntụ.
 Ishi iya aburu iphe dṅ eji iimebe.

²³ Unubẹ ndu bu l'ugvu ugvu Lébanonu;
 mbụ ndu, nọ l'ẹhu-otso-ena
 ọlo, a kuru l'oshi-sida;
 egbe ude, unu e-mekochaa
 tsua teke iphe-ẹhuka a-zu
 unu gbirimu;
 mbụ melahaa unu ẹhuka
 l'ọ bụ nwanyi, ime eme!"

Okfu ẹhu Jehoyakinu

²⁴ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu. Ọ sụru: "Kamenu; l'ẹ to
 nwekwa m'ọ -ruhuru; Jehoyakinu Jehoyakimu, bụ eze
 ndu Júda bụru echi-ọhubama, ya gba l'ẹka-utara iya;
 bẹ ya a-gbafulekwa ngu-a. ²⁵ Ya e-woru ngu ye l'ẹka
 ndu achọ ndzụ ngu; mbụ ndu iitsi egvu; mbụ l'ẹka
 Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu yẹle ẹka ndu
 Bábyilonu. ²⁶ Ya e-tufakpele ngu phu etufa; nggu lẹ
 nne, mụru ngu nṅ; je eche l'alị ndu ọdo; ẹke ẹ-ta bṅdu
 ẹke a mụru ngu; nggu lẹ nne ngu. Yọ bụru l'ẹke ono
 bẹ unu 'ẹbo a-nọdu nwuhu. ²⁷ Ẹ to nwedu l'unu ala-
 phuta azụ l'alị ono, a-gṅ unu alata ono."

²⁸ Jehoyakinu-a; ?ọ bụ ite-ura, tṅkpohuru atṅkpohu;
 a jika iya ajika tọo?
 Mbụ iphe ẹ-ta dṅdu
 onye ọ dṅ mma?
 ?Bṅ ngunu kparu iphe
 e tufaru yẹle unwegirima
 iya je eche l'alị ẹke ẹphe ta madṅ?

²⁹ Nggube alị Júda;
 ngabekwa nchi;
 nua iphe Ojejoje ekfu!

³⁰ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu

ndọ-ọ:

"Dee nwoke-wa l'ẹkwo l'ọ bụ
 onye ẹ-te nwedu nwa;
 onye iphe ta byadṅ bya
 aduru lẹ mma teke ọ nọ ndzụ.
 Ishi iya aburu l'ẹ tọ dṅdu
 unu iya ọphu iphe
 byaru bya aduru lẹ mma.
 Ọphu ọ dṅdu ẹphe onye
 ọphu byaru bya anọdu l'aba-eze Dévidi;
 m'ọ kwanṅ chja ndu Júda."

Ọ-dṅ-l'ifu a-ka mma

23 "Aphṅ a-tsokwaru ndu ono, eche aturu, bụ ẹphe
 emebyishi aturu iya; l'achikashi iya achikashi l'alị
 iya ono." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ² Ọo ya meru
 iphe Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu ekfu okfu ẹhu
 ndu ono, eleta ndibe iya ono; sụ: "Keshinu unu
 chikashiru aturu iya achikashi; mbụ chi-phua ya achi-
 phu; unu te eleta iya ẹn̄ya; bẹ ya e-letakwanu unu ẹjo
 eleta; chia unu iphe iphe dṅ eji ono, unu meru ono."
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ³ "Ọo yẹbedua l'onwiya
 e-je achikota nwa ndu phoduru nṅ l'unwu aturu iya
 ono l'iphe bukpo alị ẹke ya chiru ẹphe je eye; duphuta
 ẹphe azụ l'ẹke ẹphe atajẹ nri, bụ ẹke ẹphe a-nọdu wa-
 ta azuzu; l'aka igwe l'eje. ⁴ Ya e-ye ndu nche aturu, a-
 nọdu eleta ẹphe ẹn̄ya. Teke ono bẹ ẹphe ta tsuhedu
 egvu; mejī te ebuhuhe ẹphe; ọphu ọ dṅhedu ọphu
 aachokwadu achọcho." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁵ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:
 “L'e -metsua;
 bẹ ya e-metaru Dévidi ẹkali iya
 ọphu e-dobe ẹka ndoo;
 mbụ onye eze,
 e-gude mmamiphe chĩa.
 Ọo-nọdu ekpe ikpe, dụ maa;
 l'eme iphe dụ chիրiru werere l'alị-a.

⁶ L'oge nk'ia bẹ aa-dzọta ndu Júda.
 Ndu Ízurelu anọdu;
 tọ dụhedu iphe eme ẹphe.
 Onye ono bẹ iphe ee-ku iya bụ:
 ‘Ojejoje bụ odobe ẹka ndoo ayi.’”

⁷ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: “L'o -rua mbọku ono; bẹ
 ndiphe te egudehedu ẹpha Ojejoje ekfu: ‘Kamenu;
 mbụ onye ono, dufutaru ndu Ízurelu l'alị Íjiputu ono.’
⁸ Iphe ẹphe a-nọdu ekfuchia bụ: ‘Kamenu; l'onye ono,
 dufutaru ndu eri Ízurelu l'alị ndu isheli; mẹ l'iphe bụ
 mbakeshi, bụ ẹke o shi chị-phushia ẹphe je edoo ono.’
 Teke ono; bẹ ẹphe e-buru l'alị k'ẹka ẹphe.”

Oye Nchileke ẹka l'ọnu

⁹ A -bya l'okfu ẹhu ndu nkfuchiru;
 ọkpoma adakwa mu gidigidi.
 Ọkpu, nọ mu l'ẹhu l'ọ ha
 anmakọtakwa mu jijiji.
 Mu dụlephu l'ọ bụ onye mẹe atsụ;
 mbụ l'ọ bụ onye mẹe
 tų-tsuru atų-tsu.

Iphe kparu iya nụ abụru Ojejoje
 yẹle okfu iya, dụ nsọ.

¹⁰ Alị ẹke-a l'ọ ha bụ ndu eri ogori jeru iya ejiji.
 Yọ bụru kẹ okfu ọnu ono,
 a tųru ono meru iphe alị-a nọ l'aphụ.
 Ẹke anụmanu akpajẹ nri
 l'echi-ẹgu kpọhuwaru jegiri jegiri.
 Ndu nkfuchiru eme iphe dụ ẹji;
 ẹphe gude ike ẹphe l'eme
 iphe ẹ-ta gbadunu.

¹¹ “Ndu nkfuchiru mẹ ndu
 achijeru Nchileke ẹja tųko
 bụru ndu ẹ-te emedu ele Nchileke.
 Mbụ lẹ ya aphụje iphe dụ
 ẹji ẹphe eme ọbu l'eze-ulo iya.”

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹² “Yọ bụru iya kparu iphe
 ọzo ẹphe a-wata ochi ẹturu.
 Aa-chիրu ẹphe chị-phua
 l'ẹke agba ọchi.
 Yọ bụru l'ẹke ono; bẹ ẹphe a-da iko.
 Ya e-gude iphe dụ ẹji
 dakfu ẹphe teke ono,
 ee-chi ẹphe iphe ono.”

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹³ L'ẹhu ndu nkfuchiru,
 shi Samériya; bẹ ya phuru ahuma:
 mbụ l'ẹphe ekfuchiru Bálu;
 shi ẹge ono l'eduphu ndibe iya,
 bụ ndu Ízurelu.

¹⁴ L'ẹhu ndu nkfuchiru kẹ
 Jerúsalemu bẹ ya phụkwaruphu
 iphe l'anyi ishi ẹdzu.
 Ẹphe anọduje eri ogori;
 ndzụ ẹphe abụru ọdzu ẹjo-ire.
 Ndu eme iphe dụ ẹji;
 bẹ ẹphe anọduje eme
 t'ẹka ka ẹphe oshihu ike
 l'iphe ẹphe eme; k'ọphu bụ
 l'ẹ tọ dudu onye ọphu
 aghajeru iphe dụ ẹji, oome azụ.
 L'ẹhu nk'ia bẹ ẹphe
 dụkotalephu l'ọ bụ ndu Sódomu;
 ndu Jerúsalemu adụkota
 lẹ mu phụ l'ọ bụ ndu Gómóra.

¹⁵ Ọo ya bụ l'agha; ọwaa kwa iphe Ojejoje, bụ
 Ọkaribe-Kakọta-Ike kfuru l'okfu ẹhu ndu nkfuchiru:

Ya e-me t'ẹphe ria nri,
 atsọ ile;
 ẹphe angụ mini, e yeru nshi.
 Ishi iya abụru l'ọo l'ẹka ndu
 nkfuchiru, shi Jerúsalemu b'o shi;
 mbụ ẹjo ọru-alị, jiru alị-a l'ọ ha.

¹⁶ Ọwaa iphe Ojejoje bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu:
 “Unu ba angajekwa nchị l'iphe ndu nkfuchiru ekfuru
 unu. Ẹphe emejekwa t'unu chիրu ẹnya ye l'iphe ẹ-te
 emedu ememe. Ẹphe asuje l'ẹphe phuru ọphulenyia;
 ama l'ọo iphe ẹphe rítaru l'ọkpoma ẹphe; l'ẹ tọ bụdu
 iphe shi yẹbe Ojejoje l'ọnu. ¹⁷ Tekenteke bẹ ẹphe anọ-
 duje ekfuru ndu akpọ iya ẹbo-ẹbo; sụ ẹphe: Ojejoje
 sųru: Ẹhu a-dụkwaa unu agu! Ndu ọphu bụ ẹjo iphe
 shi ẹphe l'obu bẹ ẹphe anọduje eme; bẹ ẹphe asuje:
 L'ẹ to nwedu iphe eme ẹphe.”

¹⁸ Obenu; ?bụ onye ole l'ime ndu ono byajewaru tẹ
 yẹle Ojejoje chĩa idzu; k'ọphu ẹphe a-phụkwanu iphe
 eme nụ; m'ọ kwanu nụ okfu iya? ?Bụ onye ngabejeru
 nchị nụ okfu iya? ¹⁹ Lekwa; Ojejoje gudeekwa ẹhu-
 eghughu l'ezí oke phẹrephere; mbụ ẹjo oke
 phẹrephere l'ishi ndu ẹjo ọkpoma. ²⁰ Ọphu ẹhu
 t'eghubuhukwa nụ Ojejoje eghughu gbururu jeye teke
 oo-meebe ẹge obu dụ iya. L'oge l'ifu bẹ oo-dokota-a
 unu unu ẹnya ọhuma.

²¹ Ya te zikwa ndu nkfuchiru-a ozi.
 Ẹphe egudele-e ozi ẹphe
 agba tųgburu kwaseru.
 Ya te kfukwaru okfu yeru ẹphe;
 ẹphe asule-e l'ọo iphe ya
 kfuru bẹ ẹphe ekfu.

²² Obekwanu; ndege o -buru l'ephe ndujewa;
t'ephe l'iya chja idzu;
m'ò buru iphe ya kfulu
be ephe gege eje je araaru
ndibe iya arara;
me ephe emekwanua;
ephe aghakobe; haa ejo
uzo, ephe etso;
yele iphe du eji, ephe eme.

²³ Owaa iphe Ojejoje ekfu: ?Ya bulephu Nchileke, no ntse; ya ta abuhedu Nchileke, no ote-anya to? ²⁴ Nnajiufu suru: ?Nanu ege madzu e-shi domia onwiya te ya ba aphu iya. ?Ya te jidunua igwe; ji mgboko to? Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ²⁵ Ya nukwaru iphe ndu nkfuchiru ono ekfu; mbu ndu egudeje epha iya l'ekfu iphe ya te ekfudu. Ephe asuje: "L'ephe roru nro! L'ephe roru nro!" ²⁶ ?Bukpo teke ole be egbe iphe owaa a-nobebe l'okpoma ndu nkfuchiru-wa, e-te ekfudu ire-lanua; mbu ndu bulephu ejo oriri, bataru ephe l'obu be ephe ekfuje. ²⁷ Ephe arije le nro ono, ephe anoduje ezeru ibe ephe ono e-me te ndibe iya zahaa epha iya ege ono, nna ephe oche ephe shi l'eja, ephe shi abaru Balu zahaa ya ono. ²⁸ T'onye nkfuchiru, aru nro zekwaa iphe, o roru. Onye ophu bu okfu iya b'o nuru ekfua ya l'ege o du. O dudu; ?nanu ege eswa akpe yele akpe l'onwiya e-shi hak. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ²⁹ Owaa iphe Ojejoje ekfu. O suru: "L'okfu, shi iya l'onu dukwa l'o bu oku; o dukwaphu l'o bu ongu, etsuje mkpuma yogiriyogiri. ³⁰ Oo ya bu le ya no-chikwaru ndu nkfuchiru ono uzo; mbu ndu nkfuchiru ono, ejeje je ezita okfu, ibe ephe kfulu; bya ekfua; su l'oo ya kfulu iya ono." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ³¹ "Mbu l'agha; ndu nkfuchiru ono, asaje onu su le ya suru ono be ya no-chikwaru uzo." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ³² Owaa iphe Ojejoje ekfu: "Ndu ono, anoduje aru nro eregede ono be ya no-chikwaru uzo; mbu ndu anoduje ezeshi nro obu; shi ege ono l'edusweshi ndibe iya uzo; Ya te zikwa ephe; ophu o dukwanu ekemu, ya turu nu ephe. Oo ya bu l'e to dukpodua uru, ephe abaru ndu-a le phuu."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

³³ "Teke ndu-wa; m'o bu onye nkfuchiru; m'o bu onye achijeru Nchileke eja -jiru ngu: ?M'i jiru Ojejoje; o suru l'oo egbe iya ole a-dakwata ephe? Nggus asu ephe: ?Egbe iya ole? O suru le ya a-gbado unu! Ono iphe Ojejoje ekfu ndono." ³⁴ O -bukwanu l'oo onye nkfuchiru; m'o bu onye achijeru Nchileke eja; m'o bu onye odo waru kfulahaaru su le ya jikwaru Ojejoje; yo su l'oo iphe ya ee-me ndo-o; be ya a-nukwa onye obu aphu yele ndibe iya l'ephe ha. ³⁵ Iphe unu anoduje aji ndu onya unu; me ndu abubu unu phe bu: ?Nanu ege Ojejoje yeru onu teke a jiru iya? M'o kwanu: ?Bu ngunu be Ojejoje kfulu? ³⁶ Ole agha; unu be gudehekwa onu unu kfula iphe unu jiru Ojejoje; ke l'o kwa nt-

matu, unu atu be unu l'iya eme; unu egude ege ono woru okfu ke Nchileke, no ndzu ghaa igharafu; mbu Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike; bya aburu Nchileke ayi. ³⁷ Owaa iphe ii-kfujeru ndu nkfuchiru ndo-o: ?Unu jhunuru Ojejoje; yo su unu agha? M'o kwanu: ?Bu ngunu be Ojejoje kfulu? ³⁸ A makwaru-a l'unu ekfu l'unu jiru Ojejoje; yo zia iphe e-me nu. Ole; owaa kwa iphe Ojejoje ekfu: L'iphe unu anoduje ekfu bu: ?Owaa iphe a jiru Ojejoje; yo su l'oo dakfuta unu'; mbu l'eke ya sukwaru unu t'unu be kfujekwa ege ono. ³⁹ Oo ya bu le ya a-gwobekwa unu; chifu unu l'ifu iya; unu le mkpukpu ono, ya nuru unu le nna unu oche ephe ono. ⁴⁰ Onu, ya a-tu unu a-nokwa gbururu jeye le gbururu; mbu yo buru iphe-iphere, a-no jeye le tutu yoyo; ophu 'o nwe du l'a azahaa ya azaha."

Nkata figu labu

24 Yo be le Nebukadineza, bu eze ndu Babylonu kputsuaru eze, achi ndu Juda; mbu Jehoyakimu yele ndu ishi ndu Juda; ndu eme nka; me ndu akpu uzu; mbu shi le Jerusalemu kpu ephe le ndzu laa ali Babylonu; be Ojejoje koshiru mu nkata figu labu, a sutsuaru l'iku eze-ulo Nchileke. ² Nkata lanu bu figu, du mma nshinu no iya; mbu figu, du l'o bu ophu charu egwegwa. Nkata ophu bu figu, du eji nshinu no iya; o du-tabe eji; k'ophu bu l'e to dudu k'eriri. ³ Ya ndono; Ojejoje bya ajia mu; su: "Jeremaya; ?bu ngunu be mu phuru?"

Mu asu iya: "L'o kwa figu. Ndu ophu du mma dushikpo mma ike; ndu ophu du eji adutabekwanu eji; k'ophu bu l'e to dudu k'eriri."

⁴ To du iya bu; Ojejoje abya ekfulu yeru mu; su mu: ⁵ "Le Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu suru: L'o kwa ege figu ndu owaa, du mma-a du; bu ege ndu ono, a kuru le ndzu l'ali Juda du iya mma; mbu ndu ya chifuru l'ali-a chiru je eye l'ali ndu Babylonu. ⁶ Ya e-gude enya iya l'eche ephe nche t'o duru ephe le mma. Teke e metsuaru; be ya e-dulatakwa ephe odo l'ali eke-a. Teke ono be ya e-me t'ephe ha nshinu; ophu ya enwutsudu ephe. Ya a-dza ephe l'o bu dzaru oshi; ophu ya efefudu ephe. ⁷ Ya a-nu ephe obu, ephe e-gude maru iya; mbu l'oo ya bu Ojejoje. Ephe a-buru ndibe iya; yebdua aburu Nchileke ephe. Ke l'ephe e-gude obu ephe l'o ha lakfuta iya."

⁸ "A bya le figu onanu, du eji; mbu duta-be eji; k'ophu bu l'e tee ridu iya eriri ono; ono bu ege ya e-me Zedekaya, bu eze ndu Juda bu ndono; me ndu bu ishi l'ali-eze iya; mekpoo iphe bu ndu ono, phoduru le Jerusalemu ono: me ephe no l'ali-a; me ephe no le Ijiputu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ⁹ Ya e-me ephe t'ephe buru ndu ali-eze unu eliphe kpmukpamu anodu ats'o oyi. Ephe a-bu iphe-ochi; iphe eegude anma ejo etu. Ee-gude ephe agba mgbonu; gude ephe l'ako

madzụ ọnu l'iphe bụkpo ẹke ya chịru ẹphe ye. ¹⁰ Ya e-me t'e gude mma gbushia ẹphe; mee tẹ ẹjo-ẹgu gbushia ẹphe; bya eye ẹjo iphe-ememe t'o gbua ẹphe gbururu jeye teke ẹphe agvụebe l'alị-a, ya nuru ẹphe; ẹphe lẹ ndiche ẹphe-wa."

Ụkporo afa ẹto l'afa iri l'alị ọdo

25 Ọwaa bụ okfu Ojejoje, kfururu Jeremáya lẹ kẹ ndu Júda l'ẹphe ha l'afa, kwe Jehoyakimu Josáya afa ẹno, ọ wataru ọchi ndu Júda. Afa ono bụ afa mbụ, Nebukadineza wataru ọchi ndu Bábyilonu. ² Jeremáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke anụlephu iphe ono; bya ekfuaru iya ndu Júda l'ẹphe ha; mę iphe bụ ndu bukota lẹ Jerúsalemu. Yọ sụ ẹphe: ³ "Keshinu ụkporo afa l'afa ẹto nta-a; mbụ tsube l'afa ọphu, kwe Josáya Amọnu afa iri l'ẹto, ọ wataru ọchi unubẹ ndu Júda; jeye ntanụ ọwaa; bę mu shilephu nuta okfu Ojejoje; l'ekfuru iya unu: ya -kfutsua ya; ya ekfukwazi iya ọdo; ọphu unu 'angajedu nụ nchị. ⁴ E guderu lẹ Ojejoje yewaru ndu ozi iya, bụ iya bụ ndu nkfuchiru iya l'ẹphe ha ugbo ole-mole: o -yee; o yekwazi; t'ẹphe bya ekfuaru unu okfu; ?unu ngajeru ẹphe nchị; ?t'unu yejeru ẹphe ọnu. ⁵ Ẹphe ekfujeru unu; sụ: 'Unu laphuta azụ nta-a; l'unu ha l'ẹhu l'ẹhu; unu haa ẹjo-ụzo, unu etso; haa iphe dụ ẹji, unu eme; k'ọphu unu a-nọdu l'alị ono, Ojejoje nuru unu; unu lẹ ndiche unu phẹ gbururu jeye lẹ gbururu ono. ⁶ Unu be tsoshi agwa ndu ọdo. Unu be jekwaru iya ozi; ọphu unu 'abakwaru iya ẹja. Unu be gudeshi iphe unu gude ẹka mee gude l'akpatsu Ojejoje iwe; k'ọphu ya te emekadu unu iphe.' ⁷ Obenu l'unu te eyeduru iya ọnu. Unu egude iphe unu gude ẹka unu mee l'akpatsu iya iwe. Unu eshi ẹge ono merulahaa onwunu ẹhu." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁸ Ọo ya bụ; ọwaa kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu: "Lẹ keshinu unu ta ngabedu nchị l'okfu iya; ⁹ bę ya a-chikobe iphe bụ ndu isheli l'ẹphe ha yele nwozi iya, bụ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu." Ono kwa iphe Ojejoje kfururu. Ya a-chịru ẹphe bya t'ẹphe bya etso ndu alị-a ọgu; yele iphe bụ ndu bu iya nụ; mę iphe bụkpo ọha, bupheru ẹphe mgburumgburu. Ya e-me ẹphe t'ẹphe bụru kpurupyata; mee ẹphe; ẹphe aburu iphe anyị ishi ẹdzu; bụru iphe-ọchi; bụru iphe e gude akọ ọnu; mbụ bụru ochobo gbururu jeye lẹ gbururu. ¹⁰ Ya e-me t'ụzu ẹhu-ọtso-ena; mę ome ẹsua gbalaa l'ẹhu ẹphe: olu nwanyi, ala nji; mę kẹ nwoke, alụ nwanyi ọphungu ta anọhedu; ọda ikwe nri ta anọhedu iya; ọphu ọku urọku 'enwuhedu iya. ¹¹ Ẹgbara a-kfụ l'alị-a gbaa mgburumgburu. Iphe bụ mbakeshi ala eze ndu Bábyilonu l'ẹka; ụkporo afa ẹto l'afa iri.

¹² "Teke ụkporo afa ẹto l'afa iri ono gvụ-leruphu; ya anụ eze ndu Bábyilonu; mę ndu alị iya l'ẹphe ha aphụ k'ẹjo iphe ẹphe meshiru. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. Ya a-tọgbo iya ochobo gbururu jeye lẹ gbururu. ¹³ Ndu

alị ono bę ya e-mekota iphe bụ iphe ya kfuhawaru lẹ ya e-me ẹphe; mbụ iphe bụ iphe e deru l'ẹkwo, bụ iphe Jeremáya kfuhawaru lẹ kẹ iphe bụ mbakeshi kpa-mukpamu. ¹⁴ Ẹphebedua bę igweligwe mba yele ndu eze, shihuru ike e-mekochaa mee ohu. Ya a-kfụ ẹphe ụgwo ẹge iphe ẹphe meru gbaru; ye l'iphe ẹphe gude ẹka ẹphe rụta."

Okoro ẹhu-eghughu Nchileke

¹⁵ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu sụru mu: "Tẹ mu nata okoro-a. Iphe jiru iya nụ bụ mee oke ẹhu-eghughu iya. Wo tẹ mu emee tẹ iphe bụ mbakeshi ẹke ya e-zi mu; t'ẹphe ngụ ya! ¹⁶ Ẹphe -ngụ l'iya phụ; ẹphe awata ọkpo kulakula; wata ome ọgvu ọgvu; kẹ lẹ ya a-chịru ndu, gude ogu-mbeke ye; t'ẹphe je etso ẹphe ọgu."

¹⁷ Tọ dụ iya bụ; mu abya anata Ojejoje okoro ono; bya ejee iphe bụ mbakeshi ẹke o ziru mu; je emee; ẹphe angụkota iya. Ọwaa bụ ndu nguru iya nụ:

¹⁸ Jerúsalemu; mkpukpu, nọgbaa l'alị Júda; ndu eze ẹphe; mę ndu bụ ishi l'alị-eze ẹphe; t'e mekota iya t'egbara kfu ya; bụru iphe anyị ishi ẹdzu; iphe-ọchi; mę iphe eegude akọ l'ọnu, bụ ẹge ọ dụ ntanụ-a. ¹⁹ Fero, bụ eze ndu Íjiputu; ndu ozi iya; ndu bụ ishi l'alị-eze iya; ndu nk'ia l'ẹphe ha; ²⁰ iphe bụ ndu ọhodo, bu l'alị Íjiputu; iphe bụ ndu eze, achị ndu Uzu; iphe bụ ndu eze ndu Filisutayinu; mbụ eze ndu Ashikelonu; eze ndu Gáza; eze ndu Ẹkuronu yele nwa ndu phọduru lẹ mkpukpu Ashudodu; ²¹ męfua ndu Édomu; ndu Móabu; ndu Amọnu; ²² mę iphe bụ ndu eze Táya yele Sayidonu; ndu eze k'azụ eze ẹnyimu azụ iya ọphu; ²³ ndu Dedanu; ndu Téma; ndu Buzu; iphe bụ ndu bugbaa l'ọha, teru ẹnya; ²⁴ iphe bụ ndu eze ndu Arébiya; ndu eze ndu ọhodo, bụ ndu, bu l'echi-ẹgu; ²⁵ iphe bụ ndu eze Zimuri; ndu Élamu; ndu Mídiya; ²⁶ mę iphe bụ ndu eze ndu isheli; ndu bu lẹ ntse; mę ndu ọphu bu ote-ẹnya; mbụ ndu ono l'ẹphe hakọta nanụ nanụ. Ọ bụlephu alị-eze, nọkota l'eliphe mgburumgburu. Ẹphe l'ẹphe ha a-ngụkota iya. Eze Bábyilonu a-ngụkwa iya phụ.

²⁷ Ọwaa iphe ii-kfururu ẹphe ndọ-ọ: Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike kfururu; mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu: "T'ẹphe ngụ iphe-a; t'ọ tsua ẹphe atsutsu; ẹphe agbọo ya agbọgbo; dashia iko, ẹphe te egbeshi-hedu egbeshi ọdo. Iphe a-kpa iya nụ aburu lẹ ya a-chịru ndu soja je etso ẹphe ọgu." ²⁸ Ọle teke ẹphe jikaru l'ẹphe ta anatadu mu okoro ọbu; ngụ iphe nọ iya nụ; tẹ mu sụ ẹphe-a: "Lẹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụkwaru l'ẹphe ngufutajekwa iya! ²⁹ Unu lenu! Ya gudeekwa iphe dụ ẹji l'abyakfuta mkpukpu ono, eeku l'eyeru ẹpha iya ono. ?Ẹphe arị l'ẹphe e-righaru iya t'ẹ ba nụ ẹphe aphụ tọo? Ẹphe te erighakwaru iya; t'ẹ ba anụ ẹphe aphụ; kẹle ya e-ye ọgu gude gbufu iphe bụ

ndu, bu lẹ mgboko-a. Ono iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.”

³⁰ Nta-a bu; kfuaru ẹphe iphe-a l'ọ ha; sụ ẹphe:

“Ojejoje e-shikwa

l'ephekerephe dee ekiri.

Ọo-nọdukwa l'ufu iya,

dụ nsọ gbaa egbe-igwe;

gbọoru ndu alị nk'ia ọgbo.

Ọo-ra iya arara l'ọ bu

onye adzọshi akpuru vayinu;

raa ya; k'ọphu ndu bu

l'eliphe mgburumgburu

a-nụkota iya.

³¹ Utsu a-da lẹ mgboko gbaa mgburumgburu;

kẹ l'okfu daru Ojejoje yele iphe bu mbakeshi.

Oo-kpe ndiphe l'ẹphe ha ikpe;

haa ndu iphe dụ eji t'e gbushia ẹphe.”

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

³² Ọwaa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu. Ọ sọru: “T'unu lenu! Ejo iphe atsookwa galagala abya; o -shi lẹ mba ọwaa; yọ tsọba lẹ mba ọdo. Mbụ l'oke pherephere abyakwa ephephe. Ẹke oo-shi bu l'ẹke mgboko jeberu.” ³³ Teke ono bẹ ndu Ojejoje chigbushiru echigbushi a-tuko dabugbaaru l'ekemeke; tsube l'ishi mgboko ishi iya ọwaa jeye l'ishi iya ọphu. Ẹ tọ dudu onye a-phodu nụ; k'ọra ẹkwa ẹphe; ọphu 'onwedu onye a-pafu odzu ẹphe; ọphu ee-lidu ẹphe elili. Ẹphe a-ghoshi ọzu; kuru l'alị.

³⁴ Unubẹ ndu eche aturu; unu raa ẹkwa chia mkpu! Unu gwọo onwunu lẹ ntụ; unubẹ ndu bu ishi ikpoto aturu ono! Ishi iya aburu lẹ teke ee-gbushi unu ruakwaru. Unu a-da iko; tukposihu l'ọ bu ite-ura, dụ mma.

³⁵ Unubẹ eche aturu te enwedu ẹke, unu a-gbaru laa; ọphu ndu ishi ikpoto aturu 'enwedu ẹke, ẹphe a-gbaru laa; shi iya nahụ. ³⁶ Ọ kwa olu-ẹkwa ndu eche aturu ada ẹga phụ; mbụ mkpu, ẹphe echi; mbụ ndu bu ishi ikpoto aturu ono; kẹle Ojejoje emebyishiwa ẹke ẹphe echeje aturu ẹphe. ³⁷ Obosara ẹke ono, shi dụ agu ono; bẹ ee-me t'ọ daburu ochobo. Iphe a-kpa iya nụ aburu ẹhu-eghughu Ojejoje. ³⁸ Ojejoje a-paru ndu nk'ia haa ẹge agu ahaje ọgba iya; ẹgbara akfua l'alị ẹphe. Ọgu; mẹ oke ẹhu-eghughu Ojejoje e-me alị ono t'ọ dụ l'ọ bu echi-ẹgu ẹke ẹ-te nwedu onye, bu iya nụ.

Eeme t'e gbua Jeremáya

26 Ẹ ta nọdu ọdu; k'ọphu Jehoyakimu Josáya wataru ọchi ndu Júda; Ojejoje abya ekfua; sụ:

² “Tẹ mu je evudo l'ogbodufu eze-ulo Nchileke je ekfuru yeru iphe bu ndu bu lẹ mkpukpu, nọgbaa l'alị ndu Júda, bu ndu abyajẹ ọbaru Nchileke ẹja l'ẹke ono. Wo tẹ mu kfuaru ẹphe iphemiphe ọbule, ya sọru mu tẹ mu kfuaru ẹphe. T'ẹ b'ọ dukwa ọphu mu a-ha. ³ ?Onye maru; ẹphe a-ngabẹ nchi; ghakọbe haa ejo-uzo ono,

ẹphe etso ono. Ọo ya bu; ya apalia pazita. Ya te emehedu ẹphe iphe dụ eji, ya shi tũbe lẹ ya e-me ẹphe; k'ẹjo iphe ono, ẹphe meshiru ono.

⁴ “Wo tẹ mu kfuru ẹphe: ‘L'ọ -bũru l'ẹphe ta angabẹduru iya nchi; l'eme iphe ya tũru ekemu iya, bu ọphu ya doberu ẹphe l'ifu; ⁵ mbụ; ọ -bũru l'ẹphe ta angadu nchi l'okfu, ndu ozi iya, bu ndu nkfuchiru ekfu, bu ndu ya ziru; ẹphe -byatsua; ẹphe abyakwazi; ẹphe ta anga nchi; ⁶ bẹ ya e-mekwa eze-ulo Nchileke-wa t'ọ dụ l'ọ bu Sháyilo; mee mkpukpu-a t'ọ bũru iphe ee-gudeje akọ ọnu l'iphe bu mbakeshi, nọ lẹ mgboko mgburumgburu.’”

⁷ Ya ndono; ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu nkfuchiru; mẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha anụkota ẹke yẹbe Jeremáya ekfu iphe ono l'eze-ulo Nchileke. ⁸ Tọ dụ iya bu; ekfughe, ya ekfughelephu iphe ono l'ẹke ndu ono l'ẹphe ha nọ; mbụ iphe ono, Ojejoje sọru tẹ ya kfua ono; ndu achijeru Nchileke ẹja ono; mẹ ndu nkfuchiru ono; mękpo ndu ono l'ẹphe ha azụ lẹ mu phụ gbirimu; sụ mu: “Lẹ mu nwuhufutajekwa! ⁹ Wo; ?nanu ẹge e meru; mu egude ẹpha Ojejoje l'ekfu l'eze-ulo-a e-mekochaa dụ l'ọ bu Sháyilo; lẹ mkpukpu-a e-mekochaa daburu ochobo, ẹ-ta dudu onye bu iya nụ?” Tọ dụ iya bu; ndu ono l'ẹphe ha abya agbaphee mu mgburumgburu l'eze-ulo Nchileke l'ẹke ono.

¹⁰ Ya ndono; ndu bu ishi l'alị ndu Júda abya anụ iphe ada nụ; ẹphe eshi l'ufu-eze wũhu jeshia eze-ulo Nchileke. Ẹphe eje anodutsua l'ọnu-oguzo ọphungu l'eze-ulo Nchileke. ¹¹ Tọ dụ iya bu; ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu nkfuchiru ono abya asụ ndu ono, bu ishi ono; mẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha: “L'ọ gbakwaru t'e kpee mu nkfugbu. Lẹ ẹphe gudeekwa nchi ẹphe nụ iphe o gude nkfuchiru kfua lẹ kẹ mkpukpu-a!”

¹² Ya ndono; mu abya asụ ndu ono, bu ishi ono; ẹphe lẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha: “L'ọ kwa Ojejoje yeru mu tẹ mu bya ekfua iphe e-me eze-ulo-a; mẹ mkpukpu-a, bu iya bu iphe-a l'ọ ha, unu nũru, ya kfuru-wa. ¹³ Nta-a bu; unu dozia ọzo unu yele umere unu! Unu wata ome iphe o kfuru; mbụ Ojejoje, bu Nchileke unu. Ọo ya bu k'ọphu Ojejoje a-pali pazita; haa unu ome iphe dụ eji, o shi sụ lẹ ya e-me unu. ¹⁴ Ọ -bũru mbẹdua bẹ unu eleenua lẹ mu nọ unu l'ẹka. Iphe unu rịkpooru l'ọ dụ mma bya evudo nhamunha; unu mee mu iya. ¹⁵ Ọlobu; ọphu e-do unu ẹnya bu lẹ: unu -gbua mu; bẹ ọchi onye ẹ-te nwedu iphe o meru unu a-tukokwaru unu l'ishi; tũ-koru mkpukpu-a l'ishi; tukokwaruphu ndu bu iya nụ l'ishi. Ishi iya aburu l'ọ Ojejoje yeru mu tẹ mu byakfuta unu bya ekfua iphe-a t'unu nụ ya.”

¹⁶ Ya ndono; ndu ono, bu ndu ishi ono; mẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha asụ ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ lẹ ndu nkfuchiru ono: “T'ẹphe be ekpekwa mu nkfugbu; kẹ l'ọ ẹpha Ojejoje, bu Nchileke ayi bẹ mu gude bya ekfuru yeru ẹphe.”

¹⁷ Ndu bu ọgurennya l'alì ono aharu gbeshi bya evudo; su igweligwe ndu ono, kuru l'ẹke ono-a: ¹⁸ "Lẹ Mayika, bu onye Mọreshetu kfuru nkfuchiru l'oge kẹ Hezekáya, bu eze ndu Júda. Yo kfuaru ndu Júda; su ẹphe: Ọwaa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike kfuru:

" 'Lee-mekochaa kọo

Ugvu Záyọnu kọfu iya;

l'ọ bu onye akọ okfu.

Jerúsalemu e-mekochaa buru ikpọzu.

Eli ugvu ono, bu ẹke,

eze-ọlo Nchileke nọ ono

bẹ ẹgbudu e-mekochaa ruchia.'

¹⁹ Hezekáya, bu eze ndu Júda; M'ọ kwanu onye ọdo l'alì Júda; ẹphe gburu Mayika egbugbu tọo? Tọ bu-chidua iphe Hezekáya meru bu l'ọ tsuhuru Ojejoje egvu; wata ọcho ọzo, ya e-shi tuba iya l'ẹnya? Tọo Ojejoje; Tọ tọ-zitadu obu iya tọ; k'ọphu bu l'ẹ tọ mehedu ẹphe iphe du ẹji, o shi su le ya e-me ẹphe. Ọ kwa iphe du ẹji bẹ ẹphe abya ome onwẹphe nta-a."

²⁰ O nwekwaruphu onye ọdo, eeku Uráya Shemáya gudejehawa ẹpha Ojejoje kfu nkfuchiru. Ẹke a muru iya bu lẹ mkpukpu Kiriyatu-Jerimu. O kfukwaruphu nkfuchiru kfu iphe e-me nu l'ẹhu mkpukpu-a yele alì ẹke-a; ẹge-a, Jeremáya kfuru-a. ²¹ Yo be teke eze, bu Jehoyakimu yele ndu ishi soja iya; me ndu bu ishi l'alì-eze iya nuru okfu iya; eze melahaa tẹ ya gbua ya. Obenu lẹ Uráya nuru iya; gude ọtsu egvu gbalaa; laa Íjiputu. ²² Eze, bu Jehoyakimu ezi Ẹlunatanu Akubo bya ahatakwapu ndu ọdo yeru iya; t'ọ je Íjiputu je akpula-ta Uráya. ²³ Ẹphe eje akputa Uráya je anu eze, bu Jehoyakimu. Jehoyakimu asu t'e gbua ya; e gbua nwoke ono; bata odzu iya je etufaa l'ikirikpọo.

²⁴ Ya ndono; yọ buru okfu lẹ Ahikamu Shafanu gbaru yeru mu meru iphe ẹ-ta kpuduru mu nu t'e gbua.

Ndu Júda ala Bábyilonu

27 Ẹ ta nọdu ọphu baru ishi; k'ọphu Zedekaya Josáya wataru ọchi ndu Júda; Ojejoje abya asu mu ² tẹ mu wota agbu yekobe l'agadagba nyabẹ onwomu l'olu. ³ Yọ sukwa mu phu tẹ mu zia ozi t'e je ezia eze ndu Édọmu; eze ndu Móabu; eze ndu Amọnu; me kẹ ndu Táya waa kẹ ndu Sayidonu, byaru ọphu Zedekaya, bu eze ndu Júda. Ndu, mu e-zi ozi ono bu ndu, ndu eze ono zitsuaru t'ẹphe bya kẹ Zedekaya. ⁴ Wo tẹ mu zia ẹphe ozi t'ẹphe je ezishia nnajiufu ẹphe l'ọ ọwaa kwa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike ziru ẹphe; mbu Nchileke kẹ ndu Ízurelu: ⁵ L'ọ kwa ike-ọkpu iya, paru ẹka; me oshi-ẹka iya, du ogologo bẹ ya gude kee mgboko-a; bya ekee madzu yele unwu anumanu, bu iya nu; buru onye du iya mma bẹ ya anuje iya. ⁶ Nta-a bẹ ya wotaakotawaru alì unu l'ọ ha yekotawa l'ẹka nwozi iya, bu Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu. Ya mekwaruphu t'anu, bu l'ẹgbudu nọdu

Nebukadineza l'ẹka. ⁷ Iphe bu mbakeshi a-nọdu iya l'ẹka; nọdu nwa iya l'ẹka; nọdu nwanwa iya l'ẹka; jeye teke oge kẹ alì-eze iya a-gvu. Ono teke mba, du igweligwe; me ndu eze, shihuru ike e-me iya ohu nk'ẹphe.

⁸ Teke bu l'ọ nweru mba; m'ọ bu alì-eze, jikaru ọnodu Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu l'ẹka; jika l'ẹphe te ejederu iya ozi; bẹ e-gude ọgu; me ẹjo-ẹgu; me ẹjo iphe-ememe nua ndu ọbu aphu; mbu mee ndu ono iphe gbururu jeye teke ya e-shi l'ẹka Nebukadineza mebyishibebe ndu ọbu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ⁹ Ọo ya bu t'ẹphe ba angakwaru ndu nkfuchiru ẹphe nchi; me ndu njibya; me ndibe ẹphe, akoje iphe nro bu; me ndibe ẹphe, ndu aphu ọphu; me ndu amamanshi, asuje unu l'unu ta alakwa eze ndu Bábyilonu l'ẹka. ¹⁰ Iphe ẹphe ekfushi bukota ẹjo-ire bẹ ẹphe adzushiru unu. Iphe oo-me aburu tẹ unu haa alì unu lamihukpọo alamihu; l'ẹke, teru ẹnya. Ya e-nwufu unu enwufu; unu eje ala l'iyi. ¹¹ Obenu l'ọha, woru onwiya ye eze ndu Bábyilonu l'ẹka; bẹ mu a-haa t'ẹphe buru l'alì nk'ẹphe; l'akọ iya okfu; buru iya eburu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹² Mu ewokwaruphu ozi ono zia Zedekaya, bu eze ndu Júda; su iya: T'ọ wotakwa onwiya ye eze ndu Bábyilonu l'ẹka; me ndibe iya; k'ọphu ndzu e-dzu yebe Zedekaya. ¹³ ?Nanu ẹge e meru; bẹ nggube Zedekaya; nggu lẹ ndu alì ngu l'unu ha l'a-buru ndu, ee-gude ọgu; ẹjo-ẹgu; me ẹjo iphe-ememe gbushia, bu iphe Ojejoje kfuru lẹ ya e-gude gbushia ọha, jikaru l'ẹphe ta anọdu eze ndu Bábyilonu l'ẹka. ¹⁴ Unu ta angakwa nchi l'okfu ndu nkfuchiru, asuje unu l'ẹ t'ọ nwekwa l'unu anọdu eze ndu Bábyilonu l'ẹka; kẹ l'ọ kwa ẹjo-ire bẹ ẹphe adzuru unu lẹ nkfuchiru ono. ¹⁵ Ojejoje l'onwiya kfuwaru; su: "L'ẹ tọ bukwa iya ziru ẹphe ozi ono. Ọphu ọ bukwa iya bẹ ẹphe ekfuchiru. L'ọ kwa ẹjo-ire bẹ ẹphe adzu. Yọ buru iya e-me; ya enwufu unu; unu alaa l'iyi; unubedu; unu lẹ ndu ono, ekfuru unu iphe ono."

¹⁶ Mu bya asu ndu achijeru Nchileke ẹja; ẹphe lẹ ndu Júda l'ẹphe: "T'ẹphe ba ngakwa nchi l'okfu ndu nkfuchiru, asuje ẹphe l'ọ phoduaru-a nwanshi nta-a; a tuko iphe ono, e gwotaru l'eze-ọlo Nchileke laa alì ndu Bábyilonu ono; gwolata azu. Ọ kwa ẹjo-ire bẹ ẹphe adzuru unu. ¹⁷ Unu ba ngakwaru ẹphe nchi. Unu nọdu eze ndu Bábyilonu l'ẹka; k'ọphu unu a-nọdu ndzu. ?Bu ngunu kparu iphe mkpukpu-a a-buru ikpọzu? ¹⁸ Ọ-buru l'ẹphe bu ndu nkfuchiru; l'anuje iphe Ojejoje ekfu; t'ẹphe ronua Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike tẹ ngwa-ọlo ono, e gude dozia eze-ọlo Nchileke ono, bu ọphu phodukwaduru nu yele ọphu phoduru l'ufu-eze ndu Júda yele ọphu phoduru lẹ Jerúsalemu ta buhe iphe ee-vuta laa Bábyilonu. ¹⁹ Mbu l'agha; ọwaa kwa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu lẹ k'itso eze-ọlo Nchileke; kẹ mini; kẹ ọ-gba-kperekpere; me igweligwe ngwa ọdo ono, phodugbaaru lẹ mkpukpu-a,

²⁰ ɓu ndu ɔphu ɛ te gwotadu; mbu Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu; teke ɔ kpuru eze ndu Júda, bu Jehoyakinu Jehoyakimu le ndzu shi Jerúsalemu laa Bábyilonu; kpuɓyabekota iya ndu a maru amaru l'alí Júda ye le Jerúsalemu. ²¹ Ɔwaa iphe Ojejoje, bu Ɔkaribe-Kakota-Ike kfulu; mbu Nchileke ke ndu Ízurelu; ɔwaa kwa iphe ookfu le k'iphe ono, e gwophodoru l'eze-ulo Nchileke ono ye le ɔphu phoduru l'ufu-eze ndu Júda ye le ɔphu phoduru le Jerúsalemu: ²² 'L'ephe ha be eegwotatsukwa laa alí ndu Bábyilonu. Yo buru l'eke ono be ɔo-nodu gbururu jeye mboku, ya a-choru iya bya. Ono teke ya a-chi-phuta iya azu bya edophu iya azu l'eke-a.' " Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Aagba Hananaya l'anwu

28 Yo buru l'afa ono kwaphu; le Zedekaya wataru ɔchi ndu Júda k'ophungu; l'onwa k'ise l'ime afa k'eno be onye nkfuchiru, bu Hananiya Azuru, bu onye Gíbiyonu; nodu l'ulo Ojejoje l'ifu ndu achijeru Nchileke eja; me l'ifu ɔha su mu: ² "Ɔwaa iphe Ojejoje, bu Ɔkaribe-Kakota-Ike kfulu; mbu Nchileke ke ndu Ízurelu. Ɔ suru: 'Le ya a-gbabufu agadagba-njigba ono, eze ndu Bábyilonu liberu unu l'olu ono. ³ L'ime afa labu be ya a-chi-phutakota iphe bukpo ngwa-ulo Ojejoje ono azu l'eke-a; mbu ngwa ono, eze ndu Bábyilonu; mbu Nebukadineza chitaru l'eke-a lashia Bábyilonu ono. ⁴ Ya a-chi-phutakwaphu Jehoyakimu Jehoyakinu bu eze ndu Júda azu l'eke-a; me iphe bukota ndu a kpuru le ndzu l'alí ndu Júda, bu ndu laru alí ndu Bábyilonu. Ishi iya aburu le ya mu a-gbabufu agadaganjigba ono, eze ndu Bábyilonu nyaberu unu l'olu ono. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.' "

⁵ To du iya bu; onye nkfuchiru, bu Jeremáya abya eyeeru onye nkfuchiru ono; mbu Hananiya onu l'ifu ndu achijeru Nchileke eja ye le ifu iphe bukpo ndu vudo l'ulo Ojejoje; ⁶ su iya: "To dukwa ege ono! Te Ojejoje mekwaa ya ege ono! Te Ojejoje mekwaa iphe ono, i kfulu ono. To chi-phutakwa ngwa-ulo Ojejoje azu ye le ndu a kpuru le ndzu; t'o shikwa l'alí ndu Bábyilonu tuko ephe chi-phuta azu l'eke-a! ⁷ Ɔlobu; ngabekwa nchi nua iphe mu abya te mu kfulu ye ngu le nchi; me le nchi ndu-a l'ephe ha. ⁸ Ndu nkfuchiru, vu mu uzo bya; bya evuru ngu uzo bya; mbu ndu nkfuchiru ndiche; bulephu iphe ephe shi ekfuje bu l'ogu a-da; ejo-egu abya; waa ejo iphe-ememe. Ono iphe ephe shi ekwuje anu ndu mba, dugbaa iche iche; me ali-eze, shihugbaaru ike. ⁹ Obenu l'onye nkfuchiru, ekfu le nchi a-du ndiphe ndoo bulephu teke iphe o kfulu meru ege o kfulu iya be ee-kweje le Ojejoje ziru iya phu l'oswiya."

¹⁰ To du iya bu; onye nkfuchiru ono; mbu Hananiya abya agbabufu Jeremáya, bu onye nkfuchiru odogoro ono, ɔonyo l'olu ono; woru iya ghabua. ¹¹ Hananiya

abya evudo l'ifu ndu ɔha ono l'ephe ha; su: "Ɔwaa iphe Ojejoje ekfu: 'Lo kwa ege-a be ya a-gbabufu odogoro ono, Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu nyaberu iphe bu mbakeshi l'olu l'ime afa labu.' " Yo kfullephu ege ono; Jeremáya atugbua.

¹² A nonyaa; l'onye nkfuchiru, bu Hananiya gba butsuaru eri-njigba ono, no l'olu onye nkfuchiru, bu Jeremáya ono; Ojejoje abya ekfulu yeru Jeremáya; su iya: ¹³ "Je je ekfulu Hananiya su iya l'owaa iphe Ojejoje ekfu: Iphe ɔ gbajifuru bukwa odogoro ɔphu e meru l'oshi; ɔle iphe ya e-gude dochia ya bu odogoro ɔphu e meru l'igwe. ¹⁴ Ɔwaa iphe Ojejoje, bu Ɔkaribe-Kakota-Ike kfulu; mbu Nchileke ke ndu Ízurelu: 'Ya e-woru odogoro ɔphu e meru l'igwe ye iphe bu mbakeshi l'olu gude iya mee t'ɔ buru Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu be ephe a-nodu l'eka; mbu je akpaa l'iphe bu unwu anumanu.' "

¹⁵ To du iya bu; onye nkfuchiru, bu Jeremáya asu Hananiya, bu onye nkfuchiru: "Ngabekpoduaphu nchi; Hananiya! E to bukwa Ojejoje ziru ngu t'i bya; obenu l'i mewaru ndu-a; ephe eje eworu obu zia l'iphe e-ta bu-du oswi-okfu. ¹⁶ Ɔo ya kparu iphe Ojejoje ekfu: 'Le ya abyaakwa ngu ewofu le mgboko-a. E tji nofukwa afa-a gedegede; ke l'i kfuwaru okfu, eme t'e kwefuru Ojejoje ikè.' "

¹⁷ Yo rulephu l'onwa k'esa l'afa ono kwaphu; Hananiya, bu onye nkfuchiru anwuhu.

Ekwo, e deru nu ndu a kpuru le ndzu

29 Ɔwaa bu iphe e deru l'ekwo, Jeremáya shi le Jerúsalemu dee nu t'a nu ndu bu ɔgurennya l'ime ndu ɔphu nokwadu ndzu l'ime ndu bu uke; ndu nkfuchiru; me iphe bukpo ndu ono, Nebukadineza shi le Jerúsalemu kpua le ndzu laa Bábyilonu ono. ² Teke ono be a kpuakwanaru eze, bu Jehoyakinu le ndzu ye le nne iya, bu eze-nwanyi; me ndu ishi ibe eze; mekpoo ndu ishi, achi ndu Júda ye le ndu Jerúsalemu l'ephe ha; me ndu eme nka; me ndu akpu uzu; be a kpukotawaru le ndzu kpuru lufu le Jerúsalemu. ³ Onye ɔ nuru ekwo ono bu Elasa Shafanu ye le Gemariya Hilikaya, bu ndu Zedekaya, bu eze ndu Júda ziru ozi t'ephe je ezia eze, bu Nebukadineza le Bábyilonu. Ekwo, Jeremáya deru obu asu:

⁴ Ɔwaa iphe Ojejoje ekfu ndo-ɔ; mbu Ɔkaribe-Kakota-Ike, bu Nchileke ke ndu Ízurelu. Ndu ookfu iya anu bu ndu ono, a kpuru le ndzu l'ephe ha ono; mbu ndu ono, ya meru; e shi le Jerúsalemu kpua ephe laa Bábyilonu ono: ⁵ Unu kpushikwaa ulo buru; unu akoshia okfu; ria iphe o metaru. ⁶ Unu lushikwaa nwany; mushia unwegirima; unu achotatsuaru unwu unu unwoke unwanyi ndu ephe a-lu. Unu ekeshia unwu unu unwanyi nji; k'ophu ephebedua l'e-nwekwaruphu unwegirima. Unu nodukwa l'eke ono ka l'igwe; unu ba kakwa nwan-

shj. ⁷ Ọdo bụ l'agha; unu chojekwa iphe e-me tẹ nchị dū ndoo lẹ mkpukpu ono, a kpuru unu lẹ ndzụ laa ono. Unu kfujeru nū Ojejoje l'okfu ẹhu ndu ono; kele nchị -dụ ẹphe ndo; yọ dukwaphu unu. ⁸ Kẹ l'agha; ọwaa kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndo-ọ; mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu: "Unu be ekwekwa tẹ ndu nkfuchiru unu; mẹ ndu agbaru unu ẹja; duswee unu ụzo. Unu ba angajekwaru ẹphe nchị lẹ nrọ, unu meru ẹphe; ẹphe arọshi. ⁹ Ọ kwa ẹjo-ire bẹ ẹphe adzuru unu; sụ l'ẹphe gude ẹpha iya l'ekfuchiru iya. Ẹ tọ bụkwa iya yeru ẹphe." Ono kwa iphe Ojejoje kfuru ono.

¹⁰ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: "L'a -nọlephu ụkporo afa ẹto l'afa iri lẹ Bábyilonu; bẹ ya a-byakfuta unu bya emeeru unu iphe ono, dū mma, ya kweru ụkwa iya ono; mbụ lẹ ya a-bya eduphuta unu azụ l'alị ẹke-a. ¹¹ Kẹle ya maru iphe ya arị l'ẹke unu nọ. Ọriri iya l'ẹke unu nọ bụ ọriri-oma; ẹ tọ bụkwa ẹjo-ọriri. Ọ kwa t'ọ dūru unu lẹ mma; mẹ t'ọ nweru iphe unu a-nọdu ele ẹnya iya l'ụzo ifu. Ono kwa iphe Ojejoje ekfu. ¹² Teke ono bẹ unu a-kpọ-kuje iya; unu abyakfuta iya; bya ekfuru nū iya; ya angaberu unu nchị. ¹³ Mbụ; unu achọo ya; chọ-vu iya; m'ọ -būru l'unu gude obu unu l'ọ ha l'achọ iya. ¹⁴ Teke ono bẹ unu a-chọ iya chọ-vu iya." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. "Ya e-me unu; unu ta bụheduru ndu a kpuru lẹ ndzụ. Mbụ lẹ ya e-jelephu l'iphe bụkpo mbakeshi; mēkpo iphe bụ ẹke ono, ya chīru unu laa ono je achī-phuta unu azụ l'ẹke ono, ya meru; a kpua unu lẹ ndzụ laa ono." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹⁵ Unu a-sụkwaru: "Lẹ Ojejoje nūwaru unu ndu nkfuchiru lẹ Bábyilonu." ¹⁶ Obenu l'agha; ọwaa kwa iphe Ojejoje kfuru l'okfu ẹhu onye eze ono, nọ l'aba-eze Dévidi ono yẹle okfu ẹhu iphe bụkpo ndu phoduru lẹ mkpukpu-a; mbụ ụnwunna unu, bụ ndu ọphu ẹ-ta kpukobedu unu l'ẹphe lẹ ndzụ. ¹⁷ Iye! Ọwaa iphe Ojejoje bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu: "Lẹ ya e-ye ndu gude mma yẹle ẹjo-ẹgu; mẹ ẹjo iphe-ememe t'ọ bya etso ẹphe ọgu. Ya emee ẹphe; ẹphe adụ l'ọ bụ figu, dūta-beru ẹji; k'ọphu bụ l'ẹ tee ridu iya eriri. ¹⁸ Ya e-gude mma; ẹjo-ẹgu; mẹ ẹjo iphe-ememe chīa ẹphe ọso. Ya e-mee ẹphe; ẹphe aburu iphe alị-eze nọgbaa lẹ mg-boko-a a-nọdu atsọ oyi; mbụ ẹphe aburu iphe e gude akọ ọnu; iphe anyị ishi ẹdzu; iphe-ọchi yẹle iphe e gude ephu l'iphe bụ mbakeshi, bụ ẹke, ya chīru ẹphe je eye. ¹⁹ Ishi iya aburu l'ẹphe ta ngadu nchị l'okfu iya." Ono kwa Ojejoje kfuru; mbụ okfu, ya kfuru nkfuto nū ẹphe. Ndu, ya ziru iya aburu ndu ozi iya, bụ ndu nkfuchiru. Ọphu unubedua, a kpuru lẹ ndzụ-a 'angakwaphu nchị. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ²⁰ Unu ngabekwa nchị l'iphe Ojejoje ekfu; unu l'unu ha, bụ ndu a kpuru lẹ ndzụ; mbụ ndu ya chītaru lẹ Jerúsalemu laa Bábyilonu.

²¹ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu ndo-ọ; mbụ Ọkaribe-Kakọta-Ike, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu; ọwaa kwa iphe okfu l'okfu-ẹhu Éhabu Kolaya; mẹ okfu-ẹhu Zedekaya Maseya, bụ ndu gude ẹpha iya l'adzuru unu ẹjo-ire; sụ l'ẹphe ekfuchiru iya: "Ya e-woru ẹphe ye l'ẹka Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu; yo woru ẹphe gbushia l'ifu unu. ²² Ọo ẹphe a-kpata iphe ndu Júda ono, a kpuru lẹ ndzụ ono l'ẹphe ha, bụ ndu nọ lẹ Bábyilonu a-wata oko ọnu; sụ: 'Tẹ Ojejoje mekwaa ngu iphe o meru Zedekaya; yẹle Éhabu, bụ ndu, eze ndu Bábyilonu hūru l'ọku.' ²³ Ishi iya aburu l'ẹphe mewaru iphe-eswe lẹ Ízurelu. Ẹphe l'unyomu obutobu ẹphe riwaru ogori; ẹphe egudewa ẹpha iya dzua ẹjo-ire, bụkota iphe ya ta sūdu ẹphe t'ẹphe mee. Iphemiphe ono bẹ ya makotaru; būru onye ekebe iya." Ono kwa iphe Ojejoje ekfu.

Ozi, e ziru Shemáya

²⁴ "Kaarū Shemáya, bụ onye Nehelamu: ²⁵ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu; mbụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bya aburu Nchileke kẹ ndu Ízurelu: I gude ẹpha ngu dee ẹkwo wolaaru iphe bụ ndu nọ lẹ Jerúsalemu; bya anụ iya Zefanaya Maseya, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mẹ iphe bụkota ndu achijeru Nchileke ẹja ndu ọphu l'ẹphe ha. Nggū asụ Zefanaya-a: ²⁶ Ojejoje meekwaru ngu onye achijeru Nchileke ẹja t'ị nọdu l'ọkwa Jehoyada; t'ị nọdu l'eleta ụlo Ojejoje ẹnya. O -nweru onye ọgvu eme, sūru lẹ ya bụ onye nkfuchiru; wota hankofu tūa onye ọbu l'ọkpa; nggu atūa ya ígwè l'olu; kpọ-chia ya l'ụlo-mkpọro. ²⁷ ?Bụ ngūnu kparu iphe ẹ tị baduru Jeremáya mba; mbụ ọphu Anatọtū, eku onwiya onye nkfuchiru? ²⁸ Ọwaa ozi, ọ nọ lẹ Bábyilonu zia ayi: 'Iphe ọbu a-nọkwa ọdu. Ọo ya bụ t'unu kpūshikwaa ụlo buru; unu akọshia okfu; ria iphe o metaru.' "

²⁹ Tọ dū iya bụ; onye achijeru Nchileke ẹja ono; mbụ Zefanaya abya eworu ẹkwo ono gūaru Jeremáya, bụ onye nkfuchiru. ³⁰ Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremáya; sụ iya: ³¹ "T'ọ zia ozi-wa; tẹ iphe bụ ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ ono l'ẹphe ha nūkota iya: 'Ọwaa iphe Ojejoje ekfu l'okfu ẹhu Shemáya; ọphu Nehelamu: Keshinu Shemáya ekfuru unu nkfuchiru; l'ẹbe abụ l'ọo ya ziru iya ẹya; bẹ o mewaru; unu eje achīri obu yeru iphe ẹ-ta abūdu oswi-okfu. ³² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Lẹ Shemáya kẹ Nehelamu; bẹ ya a-nū aphū; mẹ l'awa iya l'ẹphe ha; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dukwa onye nk'iya, a-phodukwadunu l'ẹke ndu-a nọ; ọphu ọ 'phukwanu iphe-oma ono, ya e-meru ndu nk'iya ono. Ishi iya aburu l'ọ kfuwaru iphe e gude kwefuru iya ikè.' Ono iphe Ojejoje ekfu ndono."

Ụkwa lẹ ndu Ízurelu a-lata

30 Ojejoje; mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu ² asụ mu: "Tẹ mu tūko okfu-a, ya kfuru mu-a dekota l'ẹk-

wo. ³ Kẹ l'oge abyakwaa; teke ya e-duphuta ndu nk'ia, bu ndu Ízurelu; ẹphe lẹ ndu Júda azu; ya e-shi l'ẹke ono, a kpuru ẹphe lẹ ndu laa ono; bya edophu ẹphe azu l'alì ono, ya nuru nna ẹphe oche ẹphe t'ọ buru nk'ẹphe ono. Ono kwa iphe yẹbedua, bu Ojejoje kfuru ndono."

⁴ Ojejoje abya ekfua okfu ẹhu ndu Ízurelu; ẹphe lẹ ndu Júda; sọ:

⁵ Ya anukwa mkpu ndu atsọ egvu.

Ọ bu mkpu ndu atsọ egvu;
ẹ tọ bukwa mkpu k'ẹhu agu.

⁶ Rìedunu iya arìri. Nwoke;

?ọopaje ẹpho-ime?

?Nanukwanu ẹge e meru;

ya aphutsua unwoke;

ẹphe achigbaaru ẹka

kwẹe l'ẹpho l'ọ bu

nwanyi, ime eme;

onyenonu echishihutsua echihu l'ẹnya.

⁷ Tųswekwa!

Mbọku ono a-dukwa ẹjo

ẹji; k'ọphu bu l'ẹ-tọ dųhedu

mbọku, a-dubaa ẹji l'ọ bu iya.

Teke ono bẹ ndu nk'ia

e-je iphe-ẹhuka;

obenu lẹ ee-kochaa

dzọta ẹphe l'ime iya.

⁸ Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike bẹ sọru: "L'ọ -rua mbọku ono: 'Bẹ ya a-nyakwo odogoro ono, nọ ẹphe l'olu ono; ya abya atọshia ẹphe ẹgbu, e keru ẹphe; ọphu to nwehedu l'ẹphe aburu ndu ọhodo ohu ọdo.

⁹ Ẹphe a-nọdu ejeru Ojejoje, bu Nchileke ẹphe ozi yẹle o-shi-l'eri Dévidi, bu onye ya e-wofutaru ẹphe.

¹⁰ " Ọo ya bu; ba atsukwa egvu; nggube Jékọpu, bu nwozi iya!

" Ọphu t'ẹ b'e yekwa ngu egvu;

nggube Ízurelu;

kẹle ya e-shikwa l'ẹke teru ẹnya dzọta ngu.

Ya a-dzọta unwu ngu l'alì

ẹke a kpuru ẹphe lẹ ndu laa.

Ọ bu teke ono bẹ unu a-lata

azu bya eburu l'ẹhu-agu;

ọphu 'onwehedu iphe

emekwadu unu ọdo;

ọphu 'onwehedu onye eyekwadu unu egvu ọdo.

¹¹ Ya a-byakwa bya eswiru unu; dzọo unu!

'Ya a-byakwa bya atuko iphe bu mbakeshi ono,

bu ndu, ya shi woru unu ye

l'ẹka ono mebyishikota.

Obenu lẹ unubedua;

bẹ ya te emebyishikotadu kpakparakpa.

Ya ta ahakwanu unu tẹ ya

ba àhù unu àhùhù lẹ phuu;

ọle ya -bya unu àhùhù;

bẹ ya a-hù unu l'oruberu iya.' "

Ono kwa iphe yẹbe Ojejoje kfuru ndono.

¹² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:

L'ọnya, aba ndibe iya kwa 'agwọta agwọta.

Iphe e mekaru unu aburu

'akpọhodu akpọhu.

¹³ Ẹ tọ dudu onye a-gbaru unu mkpu;

ọphu ọ dudu iphe ọdo,

ee-mebaa l'ọnya ọbu, aba unu ọbu;

ọphu 'onweddu l'unu byakwadu

bya aka mma ọdo.

¹⁴ Iphe bu ndu nggu l'ẹphe

shi eshi ọnya zahakotawaru ngu.

Ẹphe ta akpahedu ishi ngu lẹ phuu.

Iphe ya meru ngu dukwa

l'ọ bu iphe madzu emeje ọhogu iya.

Àhùhù, ya huru ngu adu

l'ọ bu onye duru madzu ẹhuka ahùje iya.

Ishi iya bu l'i menukaru iphe dọ ẹji;

iphe dọ ẹji, i meshiru apaa l'igwe.

¹⁵ ?Nanu ẹge e meru;

nggu ara ẹkwa iphe mekaru ngu nu;

?a sọru ngu l'ọ byakwaduru

bya akpọhu akpọhu?

Unu menukaru ẹjo iphe;

iphe dọ ẹji unu ahawa l'igwe

kparu iphe ya emee unu iphe ono l'ọ ha.

¹⁶ "Obenu l'iphe bu ndu eripya

unu eripya bẹ ee-ripyakwaphu.

Iphe bu ndu ọhogu unu;

bẹ aa-kpu lẹ ndu.

Ndu kwaru iphe unu

l'ọkwata bẹ aa-kwakwaphu l'ọkwata.

Ndu keru iphe unu l'ọgu;

bẹ ee-kekwapu iphe ẹphe l'ọgu.

¹⁷ Obenu lẹ ya e-me t'ẹhu dọ ngu mma ọdo;

mee tẹ ọnya, nọ ngu l'ẹhu kpọhu.

Ishi iya aburu l'e kuru ngu

onye a chifuru achifu;

lẹ Záyonu ta dųhedu onye akpa ishi iya."

Ono kwa iphe yẹbe Ojejoje kfuru ndono.

¹⁸ Ojejoje sọru:

Lẹ ọnu-ulo Jékọpu ono,

e shi kpua lẹ ndu ono

bẹ ya e-dophu azu l'ọnodu iya.

Ya aphuru ẹke ẹphe bu imiko.

Mkpukpu ono;

bẹ aa-kpu-phu azu l'ẹke ọnonhawa;

ufu-eze ono abyakwa bya

anọ-chia ẹnya ẹke gbaru iya nu.

¹⁹ Ndu bu l'ẹke ono a-wata

ọgu egvu-ekele; l'atọ ọzu ẹhu-otso-ena.

Ya e-me t'ẹphe kabaa l'igwe;

ọphu ẹphe 'abyadu bya alakwadu alì alì.

Ya e-me t'èphe b̄uru ndu aakwabè ugvu;
 ọphu ẹn̄ya ta byad̄u bya ala èphe al̄i.
 20 Ụnwu èphe b̄u ège èphe
 shi shihu ike teke ndiche b̄u èphe e-shihu.
 Ndu al̄i-a a-n̄odu l'ifu iya
 gbabeshia ọkpa ike l'al̄i;
 ndu akagbu èphe akpagbu; b̄e ya a-n̄u nsh̄i.
 21 Onye ishi èphe a-b̄uru onye al̄i èphe;
 onye ach̄i èphe ab̄uru onye nk'èphe.
 Ya e-me t'ọ bya an̄odu iya ntse;
 ọ d̄udu; ?b̄u onye ha k'ọbya
 iya l'ifu l'è be eku iya ekuku?
 Ono iphe yèbe Ojejoje kfuru ndono.
 22 " 'Ọo ya b̄u l'unu a-b̄uru ndibe iya;
 yèbedua ab̄uru Nchileke unu.' "
 23 Unu lekwa! Èhu-eghughu Ojejoje òakwa l'ọ b̄u
 oke ph̄erephere; mb̄u èjo oke ph̄erephere. Yọ b̄uru
 l'ishi ndu iphe d̄u èji b̄e ọophu temutemu; 24 ọphu èhu
 'eghubuhukwa Ojejoje gbururu jeye yo meebekota
 iphe n̄o iya l'ọkpoma k'ememe. Ụboku abyaph̄u teke
 iphe-a e-dokota unu ẹn̄ya ọhuma.

Alata ndu Ízurelu

31 Ojejoje abya as̄u: L'o -rua teke ono; b̄e ya a-b̄uru
 Nchileke k'ikfu l'ikfu ndu Ízurelu l'èphe ha; èphe
 ab̄uru ndu ndibe iya. 2 Ndu ono, waf̄urunu ono b̄e ya
 meru eze-iphe-oma teke èphe n̄o l'echi-ègu. Teke ndu
 Ízurelu shi ach̄o èke, èphe a-n̄odu t̄uta ume 3 b̄e ya shi
 l'èke teru ẹn̄ya mee t'èphe ph̄u ya. Ya yeru unu obu;
 yeru iya unu k'ojejoje. Ọ kwaph̄u ège ono b̄e ya e-yeg-
 buru unu obu kwas̄eru. 4 Teke ono b̄e ya a-ch̄ikobe
 unu; unub̄e ndu Ízurelu; t'unu bya agbabe ọkpa; b̄uru
 mba ọdo. Teke ono; b̄e unu a-ch̄ita nkwa unu je etsoru
 ndu èhu ats̄o ẹn̄a; wata ote egvu. 5 Teke ono kwaphu
 b̄e unu a-wata ọko okfu vaȳinu l'eli ugvu ugvu
 Samériya ọdo. Ndu k̄oru okfu; e-ri iphe èphe k̄otaru
 iya; 6 k̄e l'oge abyaa; teke ndu eche nche a-n̄onyaa; chi-
 lahaa mkpu l'al̄i ugvu ugvu ndu Ífuremu; s̄u: "Unu bya
 t'ayi je l̄e Ugvu Záyonu; jekfu Ojejoje, b̄u Nchileke ayi."
 7 Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:
 "Unu ḡua egvu èhu-otso-ẹn̄a n̄u Jék̄opu!
 Unu t̄u ụzu èhu-otso-ẹn̄a
 n̄u mba ono, b̄u ishi mbakeshi ono!
 Unu ḡua egvu ekele unu; s̄uje:
 'Ojejoje; dz̄owaru ndu nk'iya;
 ọ naf̄utawaru ndu Ízurelu
 ndu ọphu ph̄oduru n̄u l'èphe ha!'
 8 Unu lekwa; ya e-shi l̄e isheli dulata èphe.
 Ya eshi l'èke mgboko jeberu rukoo èphe.
 Ya a-ch̄ita ch̄ita jeye m̄e ndu ishi; ndu ngvuru;
 ụnwanyi, d̄u ime; m̄e ndu ọphu ime eme.
 Ọ b̄ulephu l̄e ndu a-lata n̄u a-d̄u l'igwe.
 9 Èphe a-n̄odu am̄u ọnu-ọchi l'alata.

Èphe a-n̄odu ekfu an̄u iya; ya edu èphe l'ala.
 Ya e-du èphe dughaa nggele nggele;
 dua èphe shia ụzo, d̄u kw̄oru akw̄okwo;
 k'ọphu ụkfu ta akp̄odu èphe l'ọkpa.
 Ishi iya ab̄uru l'ọo ya b̄u nna Ízurelu;
 Ífuremu ab̄uru ọkpara iya.
 10 Unu n̄ukwaa iphe Ojejoje ekfu;
 unub̄e mbakeshi!
 Unu araa ya arara t̄e ndu bu l'eli-al̄i n̄u ya!
 L'onye ono, ch̄ikashiru ndu Ízurelu ono
 a-ch̄ikobekwaphu èphe ọdo.
 L'oochekwa ụnwu at̄uru iya
 ọbu nche l'ọ b̄u onye eche at̄uru;
 11 k̄e Ojejoje gbaf̄utawaru Jék̄opu;
 kf̄u aswa ishi iya l'èka ndu ka èphe ike.
 12 Èphe a-bya aḡua egvu
 èhu-otso-ẹn̄a l̄e Ugvu Záyonu.
 Èphe etee ẹn̄swa k'iphe-oma,
 Ojejoje doberu èphe;
 mb̄u witu; m̄e ọphungu; man̄u;
 ụnwu at̄uru; ụnwu egvu;
 m̄ewaru ụnwu eswi.
 Èphe a-d̄u l'ọ b̄u okfu,
 a k̄oru; l'agba iya mini ọhuma;
 èphe ta an̄ohedu l'aph̄u ọdo.
 13 Teke ono b̄e ụnwu-mgboko
 a-wata ote egvu; èhu ats̄oshi èphe.
 Ụnwu-okor̄obyā;
 m̄e ndu b̄u ọguren̄ya;
 b̄e èhu a-n̄odu ats̄okwaphu.
 Ono teke ya e-me t̄e aph̄u,
 èphe shi aḡu b̄uru èphe
 èhu-otso-ẹn̄a.
 Ya a-d̄u èphe obu;
 bya agbanwee aph̄u,
 ts̄oru èphe t'ọ b̄uru èphe èhu-otso-ẹn̄a.
 14 Ndu ach̄ijeru Nchileke èja;
 b̄e ya a-n̄ukpoo iphe d̄u mma;
 n̄u ya èphe k̄e etsutsu iya.
 Ya e-me t'èpho ji ndu nk'iya ọhuma."
 Ono kwa iphe yèbe Ojejoje kfuru ndono.

Obu-imiko Ojejoje

15 Ọwaa iphe Ojejoje ekfu
 nd̄o-ọ:
 "A n̄uru ụzu-èkwa l̄e Ráma;
 ọ b̄u èkwa anw̄uhu m̄e oke ngḡumaphu.
 Ọ b̄u Rech̄elu l'ara èkwa ụnwu iya;
 ọphu o kwedu t'e gbobuta iya egbobuta;
 okfu l'ụnwu iya gv̄u-geru. †
 16 Gberuma! Ba rah̄e èkwa!
 Fuchaa ẹn̄ya-mini, n̄o ngu l'ẹn̄ya;

† Mát 2:18

kę l'ee-mekochaa bua ngu nggo ọru ngu;
mbụ l'ẹphe e-shi l'alị ndu ọhogu latakọta.”
Ono kwa iphe yẹbe Ojejoje kfuru ndono.

¹⁷ “Ọo ya bụ t'unu lee ẹn्या;
l'uzo ifu a-durua unu lę mma.
Ụnwu ngu a-latakọta l'alị ẹphe.”

Ono kwa iphe yẹbe Ojejoje kfuru ndono.
¹⁸ “Ude, Ífuremu atsụ bę ya nụwaru; l'ọ sụru:
“ ‘L'a hụwaru iya àhùhù l'ọ bụ
onye àhù nweswi, ẹ-te
kwedu t'a gọta iya agọta.
A hụkwanaa ya hùta.
Wo t'a hanụ ya tę ya laphuta azụ;
kę l'ọo mu bụ Ojejoje bya

abụru Nchileke iya.

¹⁹ Ya kpaphuhutsuaru; izimana abya alaphuta iya azụ.
Ọnodu, ya nọ abya edole iya phụ ẹn्या;
Ya abya efuru efuru; woru ikpere byishi l'alị;
l'ẹke iphere guderu iya; yọ kpọo ya okfu;
kę l'ọo iphe ya meru teke ya bụ nwokorọbya
bę byaru bya etee ya ntụ l'ifu nta-a.’

²⁰ Ífuremu ?ta bụdunua nwa iya, ya yeru obu;
mbụ nwa iya, bụ: ya -phụ iya;
ẹhu atsọ iya ẹna.
A makwaru-a lę ya ahajeru ekfu okfu iya k'ęji;
obenu lę ya anyatajẹkwa iya-a.
Ọo ya bụ l'obu iya dụ iya nshinu;
mbụ lę ya a-phuru iya imiko nshinu.”

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

²¹ “Meshia iphe-ọhubama
dobegbaa l'echi esu-uzo!
Nggube ekoshia ogvudu
ogvudu dobegbaa!
Nggube elezita ẹn्या l'uzo, iishi!
Latakwapu azụ;
nggube nwamgbọko Ízurẹlu!
Latakwapu azụ lę
mkpukpu ngu ono l'ọ ha!

²² ?Nanụ teke ii-ghaphebe ẹge-a; rua;
nggube nwada ono,
ẹ te egudedu ire ngu ẹka ono?
Ojejoje meekwaru iphe
ophungu lę mgboko-a:
lę nwanyi a-wata oletu nwoke ẹn्या.”

Ọdu lę mma kę ndibe Nchileke

²³ Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu
ndọ-ọ; mbụ Nchileke kę ndu Ízurẹlu: Ọ sụru agha: Lę
ya -shilephu l'ẹke, a kpuru ẹphe lę ndzụ duphuta ẹphe
azụ; bę ndu, nọ l'alị Júda yęle mkpukpu lę mkpukpu iya
a-wata okfu okfu-a ọdo; sụ:

“Tę Ojejoje gọoru ngu
ọnu-ọma;

nggube ishi ẹke ono, doberu ẹka-ndo;
bya aburu ugvu, dụ nsọ ono!”

²⁴ Ndu Júda mę mkpukpu, nọkota iya nụ a-tuko buko-
taru l'ẹke ono. Ndu akọ okfu e-buru iya; ẹphe lę ndu
chị eghu mę aturu ẹphe aghaphe aghaphe; ²⁵ kę l'onye
ike gvuru bę ya e-me t'ẹpho ji; ya emee ndu ike gvuru
t'ẹphe gbakerehu. ²⁶ Teke ono bę ndu madzụ a-wata
okfu: “L'ẹphe kuru mgbęnya; tehu; ẹhu atsọ ẹphe ntụ-
matu.”

²⁷ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: “L'oge abyakwa-a; teke ya
e-woru nebyi madzụ yęle anụ woru ghaa l'alị Ízurẹlu
yęle alị Júda. ²⁸ Ọo bụlephu ẹge ya cheru ẹphe nche;
bya efeshia ẹphe; nwukposhia ẹphe; bya emekputa
ẹphe; mebyishia ẹphe; ẹphe alaa l'iyi; ọ kwaphu ẹge
ono bę ya e-che ẹphe nche; bya akpukwaa ẹphe; dza-
phu ẹphe azụ.” Ono kwa iphe yẹbe Ojejoje kfuru
ndono. ²⁹ O rua teke ono b'ę taa sụhedu:

“ ‘Lę nna ẹphe bụkwa akpuru
vayinu, ẹ-ta achadu achacha;
bę ẹphe taru;
yọo kpọ ụnwu ẹphe izize.’

³⁰ Iphe e-gbe mechianu bụ l'onymonye a-la l'iphe o
metaru. Onye riru vayinu, ẹ-ta achadu achacha; eze
akpowa iya rụ izize.”

³¹ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: “L'oge abyakwa teke yęle
ndu Ízurẹlu; mę ndu Júda a-gba ndzụ ophungu. ³² Ono
ta aduhedu l'ọ bụ ọgba-ndzụ ophu yęle nna ẹphe oche
gbaru; teke ono, ya gude ẹka sefuta ẹphe l'alị Íjiputu
ono; kę l'ọ bụ oswi-okfu l'ọo yębedua bụ nji ẹphe; ọle
ẹphe mebyiru ọgba-ndzụ ono.

³³ “Ọwaa ndzụ ophungu yęle ndu ọnu-ulo Ízurẹlu a-
gba: m'ọ -rulephu teke ono. Ekemu iya; bę ya e-ye
ẹphe l'egomunggo; dee ya ẹphe edede l'ọkpoma. Ya a-
buru Nchileke ẹphe; ẹphebedua aburu ndibe iya.

³⁴ Madzụ te ezihedu ibe iya iphe ọdo; ophu madzụ 'ezi-
hedu nwunne iya iphe kę t'ọosuje iya: ‘Makwaru Ojejo-
je’; kę l'ẹphe e-shilephu l'onye ẹn्या katsụa alala l'ime
ẹphe jeye l'onye ophu ẹn्या katsụa nshinu maru iya.
Ishi iya aburu lę ya a-guru ẹphe nvụ l'iphe dụ ẹji, ẹphe
meshiru; ophu ya 'anyatahedu iphe dụ ẹji ẹphe ọdo lę
phuu.”

Ono kwa iphe yẹbe Ojejoje kfuru ndono.

³⁵ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu ndọ-ọ;
mbụ onye ono,
doberu ẹn्यानwu; sụ
t'oochije l'eswe; bya emee
tę ọnwu; mę mkpọ-kpodo
chije l'enyashi;

mbụ onye ono, bụ iya
anmawoje eze ẹnyimụ anmawo;
eyii-mini iya edee mba ono;
ẹpha iya bụ Ojejoje,
bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.

³⁶ Ọ sụru l'ọ -buru l'ọ nweru teke aa-nonyaar;

iphe-a, ya keshiru;
dobe iya l'ọru iya-a gbakahu;
ono teke ndu eri Ízurelu a-chihu;
ephe ta abuhedu ọha k'eka
ephe l'ifu iya gbururu jeye lẹ gbururu.
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
³⁷ Ọ -buru l'o nweru mboku,
ee-wota imigwe tya l'iphe aatuje iphe;
bya egvua alị gvurua eke
a tọru ọkpa mgboko l'ọ ha;
tẹmanu ya egude iphe ndu
eri Ízurelu mekotaru l'ọ ha
jika ephe.

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

³⁸ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: "L'oge abyakwa teke ee-mekochaa kpukwaa mkpukpu-a doberu yebe Ojejoje; tsube l'oje Hananelu jeye l'ọnu-uzo ono, aza Ọnu-uzo Aghachi ono. ³⁹ Ogologo iphe e-gude atụ iphe e-shi l'ẹke ono daburu ogologo jeye l'eli ugvu Garebu; bya ago-zia lufu Gowa. ⁴⁰ Nsuda ono l'ọha, shi buru ikirikpo; bukwaruphu eke aawushi iya ntụ phụ; mękpọ ẹgu ono l'ọ ha jeye lẹ Kídironu l'uzo ẹnyanwu-ahata; gbururu jeye l'iku Ọnu-uzo Inya l'ọ ha a-dụkotaru Ojejoje nsọ. Ẹ to nwedu l'e efefukwadu mkpukpu ono efe-fu; ọphu ee-nwukposihedu iya enwukposhi ọdo."

Jeremáya azụ alị

32 Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremáya l'afa, kwe Zedekaya afa iri, ọ wataru ọchi ndu Júda. Afa ono kwaphu bẹ kwe Nebukadineza afa iri 'esato, ọ wataru ọchi ndu Bábyilonu. ² Teke ono bẹ ndu soja ndu Bábyilonu yechiru Jerúsalemu. Onye nkfuchiru ono; mbụ Jeremáya aburu l'ogbodufu eke ndu nche anọje l'ufu-eze, achị ndu Júda b'a tuchiru iya; ³ kẹle Zedekaya, bụ eze ndu Júda turu iya mkpọro l'ẹke ono l'ọ sọru lẹ Ojejoje sọru lẹ ya abyaakwa oworu mkpukpu-a ye l'ẹka eze ndu Bábyilonu; t'ọ bya aluta iya l'ọgu. ⁴ Lẹ Zedekaya, bụ eze ndu Júda ta anahukwa; l'akpufafujekwa iya ye eze ndu Bábyilonu l'ẹka yele iya ekfugbaa ifu l'ifu; yo gude ẹnya iya ẹbo ẹbo phụ iya. ⁵ L'ọ-kpuru Zedekaya laa Bábyilonu bụ eke ọo-nọdu jeye ya anụ ya aphụ. Lẹ to nwekwa m'o -ruhuru; o je etso ndu Bábyilonu ọgu; ẹ-tọ dukwa iphe ọo-luta iya. Ono kwa iphe yebe Ojejoje kfuru ndono.

⁶ Tọ dụ iya bụ; Jeremáya asụ: "Lẹ Ojejoje kfukwaru mu ⁷ lẹ Hanamelu Shalumu, bụ nwunne nna mu a-byakfuta mu bya asụ mu tẹ mu zụa alị iya, nọ lẹ mkpukpu Anatotu; kẹ l'eshinu ọ bụ mu l'iya katsua abubu b'ọ bụ mu b'ọ gbaru l'agbata iya.

⁸ "E metsua; yọ buleruphu ẹge ono, Ojejoje kfuru ono b'ọ meru: Nwa nwunne nna mu; mbụ Hanamelu abyakfutashia mu l'ogbodufu eke ndu nche anọje; bya asụ mu tẹ mu zụa alị iya, nọ lẹ Anatotu; l'oke-alị ndu

Bénjaminu. Lẹ keshinu ọ bụ mu b'ọ ruberu l'agbata; tẹ mu zulekwa iya phụ t'ọ buru nke mu.

"Mu amalẹkwaruphu l'ọ bụ ẹge Ojejoje kfuru ndono. ⁹ Tọ dụ iya bụ lẹ mu eje azụa alị ọbu lẹ Anatotu l'ẹka nwa nwunne nna mu, bụ Hanamelu; bya akfua ya ok-poga iya, bụ mkpọla-ọcha iri 'esaa ¹⁰ Mu bya eyee eka l'ẹkwo; byaa ya epha mu; mee ya iphe-ọhubama; ndu ekebe eyekwaa ya phụ eka; mu abya eworu mkpọla-ọcha ono tya l'iphe aatuje iphe. ¹¹ Mu abya eworu ẹkwo ono, e deru, koshiru l'alị bụwa nke mu ono; mbụ mpekala iya ono, e meru iphe-ọhubama ono, bụ ọphu e deru ẹge ọo-nọ-bebe; mę ẹge mu e-nweberu iya; bya ewotakwaphu mpekala iya ọphu ẹ te medu iphe-ọhubama gude. ¹² Mu abya eje achiru ẹkwo ono nụ Baruku Neraya Maseya; l'ifu nwa nwunne nna mu, bụ Hanamelu yele ifu ndu ekebe, bụ ndu byiru eka l'ẹkwo ono; mę l'ifu ndu Ju kpamukpamu, bụ ndu nọgbaa l'ogbodufu eke ono, ndu nche anọje ono.

¹³ "Mu anọdu l'ifu ephe l'ẹke ono; bya eworu ozi-a zia Baruku sụ iya: ¹⁴ Ọwaa iphe o kfuru; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakota-Ike; mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu. Ọ sọru agha: 'Chita ẹkwo alị-a, e deru-a; mę ọphu e meru iphe-ọhubama yele ọphu ẹ tẹ medu iphe-ọhubama l'ẹkwo ono, e deru gude zụa alị-a ono; woru iya je achiru ye l'ite-ura; k'ọphu ọo-nọ ọdu; ¹⁵ kẹle Ojejoje bụ Ọkaribe-Kakota-Ike, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu sukwaru l'ee-mekochaa zulahaa ọlo; mę alị; mę mgbo vayinu l'alị eke-a ọdo.'

Jeremáya ekfu anụ Nchileke

¹⁶ "Mu ewotsuaru ẹkwo ono, e gude zụa alị ono nụ Baruku Neraya; mu bya awata okfu anụ Ojejoje; sụ:

¹⁷ "Nggube Nnajiufu, bụ Nchileke! Ọ kwa nggu meru igwe; bya emee alị. Yọ buru ike ọkpu ngu yele eka ngu, i lochiru alọchi bẹ i gude mee ya. Ẹ tọ dukwa iphe tsunukaru ngu l'ẹhu. ¹⁸ Nggube onye ekoshije igweligwe madzụ l'i yeru ephe obu. Ọle l'iishije l'iphe dụ eji, ndu bụ nna meru gude unwu ephe àhùhù. Nggube Nchileke, ike dụ nụ kpụ; onye epha iya bụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakota-Ike. ¹⁹ Iphe i chiru idzu ememe paaru l'igwè; iphe iime ememe aghata aghata. Iigudeje ẹnya phukota iphe madzụ eme. Iibuje onyemonye nggo l'ẹge iphe o meru gbaru yele iphe o metaru. ²⁰ I meru iphe-ophulanya; mę iphe-ọhubama, dughbaa biribiri l'alị Íjiputu; nggu emelekwadu iya-a ẹge ono jeye ntanụ-a. Iimeru iya ndu Ízurelu; bya emeeru iya ndiphe mgburumgburu; yo mee; epha ngu edzuru ekemeke. ²¹ I dufutaru ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu l'alị ndu Íjiputu; yọ buru iphe-ophulanya; mę iphe-ọhubama, dughbaa biribiri b'i gude mee ya. Yọ buru ike ọkpu ngu yele eka ngu, i lochiru alọchi; waa iphe dụ egvu bẹ i gude mee iphemiphe ọbule ono. ²² I nuru ephe alị-a; mbụ alị-ọtsu ono, i riburu nte l'ii-nụ nna ephe oche

phẹ ono. ²³ Ẹphe abya abata; bya anata iya nworu; ọphu ẹphe emekwanu iphe i sūru t'ẹphe meje; ọphu ẹphe 'etsodu ekemu ngu; mbụ l'ẹphe te emedu iphe i sūru t'ẹphe meje. Yọ bụru iya meru; nggu ahaa iphemiphe ọbule-a, bụ ẹjo iphe-ẹhuka-a t'ọ byakfuta ẹphe.

²⁴ "Lewaru ẹge a gbaru mkpụkpu-a mgburumgburu; k'ọphu aa-nata iya. Yọ bụru ọgu yẹle ẹjo-ẹgu; mẹ ẹjo iphe-ememe bẹ mewaru t'e woru mkpụkpu-a nū ndu Bábyilonu, bụ ndu etso iya ọgu. Iphe i k'furu bẹ iilenua ẹnya l'o mewaru ẹge i k'furu iya. ²⁵ A makwaru-a lẹ mkpụkpu-a bẹ i yewaru l'ẹka ndu Bábyilonu; ọle ọbu; ?tọ bụdunua nggube; Nnajiufu, bụ Ojejoje sūru mu tẹ mu gude mkpọla-ọcha zụa alị-a; mu enweru ndu ekebe teke mu a-zụ iya."

²⁶ Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremáya; sū iya: ²⁷ "L'ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje; bya aburu Nchileke ndiphe kpamukpamu. ?O nweru iphe atsujẹ iya l'ẹhu ememe? ²⁸ Ọo ya bụ lẹ ya abyaakwa oworu mkpụkpu-a ye l'ẹka ndu Bábyilonu yẹle Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu, bụ onye a-nata iya nū. ²⁹ Ndu Bábyilonu-a, l'etso mkpụkpu-a ọgu-a l'e-mekochaa bata bya etsua ya ọku; yo tsua tsufu. Ẹphe e-tsukota ọku l'iphe bụ l'ụlo ẹke ndu madzụ nọ kpatsua ya iwe; ẹke ẹphe ejeje je anọdu l'okpotsu l'akpọ insensu ọku anụ Bálụ; l'agbaru agwa mẹe gude l'agwa iya.

³⁰ "Ndu Ízuru ẹphe lẹ ndu Júda ta dudu iphe ọdo, ẹphe maru ẹnya iya keshinu ẹphe bụ nwata; gbahaa ọnodu iya l'ifu l'emephe iphe dū ẹji; nọdu iya l'akpatsu iya iwe l'iphe ẹphe eme l'ẹka. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ³¹ Keshinu mbọku, e doberu mkpụkpu-a jeye nta-a bẹ mkpụkpu-a shilephu kpatsuta iya iwe yẹle oke ẹhu-eghughu; k'ọphu bụ lẹ ya e-wofu iya ẹnya. ³² Ndu Ízuru ẹphe lẹ ndu Júda kpatsuaru iya iwe. Iphe kparu iya nū aburu ẹjo iphe ono, ẹphe meshiru ono l'ọ ha; ẹphebedua; ndu eze ẹphe; ndu ishi ẹphe; ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu nkfuchiru ẹphe Nchileke; ndu Júda mẹ ndu Jerúsalemu. ³³ Ẹphe jikaru iya ọgharu ifu; gbe ghachiaru iya azụ. Ọ bụ oswi-okfu lẹ ya ziru ẹphe iphe; e -zia; e zibaa; ọle ẹphe ta ngadụ nchị; ọphu ọ dukwanu iphe ẹphe mụturu. ³⁴ Ẹphe woru ẹjo ahuma ẹphe ono; mbụ nte dobe l'eze-ulo iya; shi ẹge ono tūrua ya. ³⁵ Ẹphe akpua ẹke, aagwajẹ iphe doberu Bálụ lẹ nsuda Hínomu; t'ọ bụru ẹke, ẹphe a-kpọje ụnwegiri-ma ẹphe ọku gude gwaa Mólèku; l'ẹbe abụ lẹ ya tujeru ekemu; mbụ l'ẹ tọ batabukpoo ya nū l'obu k'ọsu t'ẹphe mee egbe ahuma onanu; shi ẹge ono mee tẹ Júda mee iphe dū ẹji.

³⁶ "Iphe unu ekfu bụ l'ọ kwa ọgu; mẹ ẹjo-ẹgu yẹle ẹjo iphe-ememe b'e gude abya oworu mkpụkpu-a ye l'ẹka eze ndu Bábyilonu. Obenu l'ọwaa kwa iphe Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízuru ekfu: ³⁷ L'ẹ tọ dukwa iphe e-me tẹ ya ba achilatashi ẹphe azụ l'iphe bukpo ẹke, ya shi chiru ẹphe je eye teke ẹhu shi eghu iya eghughu; ẹnya

l'enwu iya ọku. Ya e-dulatakota ẹphe azụ bya edobe l'ẹke-a t'ẹphe buru; t'ẹ b'ọ dū iphe e-me ẹphe. ³⁸ Ẹphe a-buru ndibe iya; ya aburu Nchileke ẹphe. ³⁹ Ya e-me tẹ ọkpoma ẹphe bụru nanu; umere ẹphe aburu nanu; t'ẹphe tsujẹ iya egvu; k'ọphu ọo-duru ẹphe lẹ mma; duru ụnwu ẹphe, e-mekochaa l'etso ẹphe l'azụ. ⁴⁰ Ẹphe l'iya a-gba ndzụ ojejoje; ọphu to nwedu lẹ ya ahaa omeru ẹphe iphe dū mma. Ya a-kpali ẹphe t'ẹphe tsujẹ iya egvu; k'ọphu ẹ-to nwedu l'ẹphe ahaa ya ahaha. ⁴¹ Ẹhu a-nọdu atsọ iya ẹna; ya emeru ẹphe ọhuma. Ọphu ọ dudu iphe e-me tẹ ya ba dza ẹphe adzadza l'alị ẹke-a; mbụ lẹ ya e-gude obu iya l'ọ ha mee ya.

⁴² "Ọ kwa ẹge ya wotaru ndu-a eze iphe-ẹhuka-a bụ ẹge ya a-nukota ẹphe iphe dū mma, ya kweru ẹphe ụkwa iya. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ⁴³ Ee-mekochakwaa zulahaa alị ọdo l'alị-a, bụ eke unu asujẹ: 'L'ẹgbara k'fukwaru iya; madzụ te buhe iya; to nwehe anu, bu iya nū; kẹ l'e wowaru iya yee ndu Bábyilonu l'ẹka.' ⁴⁴ Ee-mekochaa gudelahaa mkpọla-ọcha zulahaa alị ọdo; delahaa ẹkwo alị; melahaa ya iphe-ọhubama; ndu ekebe eyekwaa ya phụ ẹka; l'oke-alị ndu Bénéjaminu-a yẹle mkpụkpu nọ-phetsuaru Jerúsalemu mgburumgburu; mẹ l'iphe bụ mkpụkpu, nọ l'alị ndu Júda; mẹ l'ọphu nọgbaa l'alị ugwu ugwu; mẹ ọphu nọgbaa l'alị ọkpa-ugwu, nọ l'uzo ẹnyanwu-arịba; mẹ ọphu nọ l'uzo ọhuda. Ishi iya aburu lẹ ya e-dophu ẹphe azụ l'onodu ẹphe. Ono kwa iphe yẹbe Ojejoje k'furu ndono."

Ụkwa ọnodu ndu Jerúsalemu

33 Ojejoje abyakwa bya ekfuru yeru Jeremáya ọdo kẹ ugbo ẹbo teke ono, ọ nọkwadu l'ogbodufu eke ndu nche anọje phụ; sū iya: ² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu ndo-ọ; mbụ onye ono, bụ iya meru mgboko; mbụ Ojejoje onye bụ iya meru mgboko dobe ẹge ọo-dū; bya emee ya; yọ nguru anguru; ẹpha iya bụ Ojejoje. Yọ sū: ³ Kua ya oku; nggu aphụ lẹ ya a-za ngu; bya akaaru ngu iphe dū egvu bya adu ogvu-ogvu, bụ iphe ẹ-ti ma-haadua. ⁴ Ọwaa iphe yẹbe Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízuru ekfu lẹ k'ulo, nọkota lẹ Jerúsalemu; mẹ ufu-eze ndu Júda, e nwutsushiru gude tūa ose-ọgu; gude gbobuta ndu ọhogu; mẹ ogu-mbeke ⁵ l'ọgu onye lẹ Bábyilonu. Yọ bụru odzu madzụ bẹ ee-mekochaa gude chị-jishia ya achijishi; mbụ odzu ndu ya e-gude oke ẹhu-eghughu; mẹ iwe gbushia. Ishi iya aburu lẹ ya swewaru ndu mkpụkpu-a ẹnya; shita l'iphe dū ẹji, ẹphe meshikotaru.

⁶ Ọle; oge abya-a teke ya e-me tẹ mkpụkpu-a ka mma; mbụ mee t'ẹphe kakota mma. Ya e-me mee t'ẹhu dū ẹphe agu dū ọkpobe adudu; bya egbochitak-waphu ẹphe. ⁷ Ya e-dophu ndu Júda; mẹ ndu Ízuru azụ l'onodu ẹphe; ya emee ẹphe; ẹphe adu ẹge ẹphe shi dūhawa. ⁸ Ya abya asashia ẹphe iphe dū ẹji, ẹphe

meru iya l'ò ha; g̃aru ẹphe nṽ l'iphe d̃ ẹji ono, ẹphe mekotaru iya ono; mb̃ jeye l'íkè ono, ẹphe kwefuru iya ono. ⁹ Ọo ya b̃; ẹpha mkp̃kpu-a emelaha t̃ ẹhu t̃so iya ẹna. Iphe b̃ mbakeshi l̃ mgboko l'ò ha, ñru iphe d̃ mma, ya emeru ẹphe a-wata iya ọja ajaja; kwab̃laha iya ugvu. Iphe b̃ mbakeshi a-wata ọtsu egvu; wata ọnma jijiji; k̃le ya emeru ndu mkp̃kpu-a iphe d̃ mma; m̃ t'ẹhu d̃ ẹphe agu.

¹⁰ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: L'alì ẹke-a, unu s̃ru l'ò b̃ ochobo: l̃ madz̃ te budu iya; añ te bu iya-a; mb̃ iphe, b̃ mkp̃kpu Júda; m̃ l̃ gbororo ọzo Jerúsalemu, b̃ ẹke a gbadotsuwaru agbado; madz̃ te bu iya; añ te bu iya; b̃ ee-mekochaa ñlaha olu madz̃.

¹¹ Aa-ñdu añ uzere ẹhu-ọtsọ-ẹna; l'añ olu ndu ete ẹswa. Uzere nwoke, ẹje ọlu nwanyi; m̃ k̃ nwanyi, ala ñji emelaha. Aañlaha olu ndu gude ngweja-ekele abya l'eze-ọlo Nchileke; ẹke ẹphe agu egvu asuje:

Ayi ekele Ojejoje,
b̃ Ọkaribe-Kak̃ta-Ike;
k̃le Ojejoje d̃ mma;
n-yemobu iya añje gbururu jeye.

Ishi iya ab̃ru l̃ ya e-dophu alì-a az̃ l'ònodu, o shi ñduhawa. Ono iphe ỹbe Ojejoje kfuru ndono.

¹² Ọwaa iphe Ojejoje, b̃ Ọkaribe-Kak̃ta-Ike ekfu: "L'alì ẹke-a, b̃ ochobo: madz̃ te budu iya; añ te bu iya; l'iphe b̃ mkp̃kpu l̃ mkp̃kpu, ñ iya ñ; b̃ ẹke eeche eswi e-mekochaa bya ad̃ k'ọphu ndu eche at̃ru a-ch̃taje elu ẹphe eche; bya edobe l'ẹke ono.

¹³ L'iphe b̃ mkp̃kpu l̃ mkp̃kpu ono, ñgbaa l'alì ugvu ugvu; m̃ ndu ọphu ñ l'alì ọkpa-ugvu, ñ l'ọzo ẹnyanwu-ar̃ba ỹle ndu ọphu ñ l'ọzo ọhuda; m̃ l'alì ndu Bénjaminu; m̃ l'unwu mkp̃kpu l̃ mkp̃kpu, ñpheru Jerúsalemu mgburumgburu; m̃fua l'ime mkp̃kpu, ñgbaa l̃ Júda; b̃ añ, eeche echeche e-mekochaje ọdo; wata oshi l'ẹka onye eche iya ñ t'ọ g̃a ya ọgu teke ẹphe ala nri. Ono kwa iphe ỹbe Ojejoje kfuru ndono."

¹⁴ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: "L'oge abyakwa teke ya emeru ndu ọnu-ọlo Ízur̃lu ỹle ndu ọnu-ọlo Júda iphe d̃ mma, ya kweru ẹphe ọkwa l̃ ya e-meru ẹphe.

¹⁵ Teke oge ono ruru b̃ ya e-me t̃ ẹkali-iphe doberu ẹka ndoo shi l'awa Dévidi futa. Ọo-ñdu e-me iphe d̃ ch̃riri; m̃ iphe vudo nhamunha l'alì-a. ¹⁶ O -rua mb̃oku ono b̃ aa-dz̃ta ndu Júda; ndu Jerúsalemu eburu t̃saru ẹhu; to nwed̃ iphe eme ẹphe. Iphe aa-wata iya ekuku ab̃ru: 'Ojejoje, b̃ odobe ẹka ndoo nk'ẹphe;' ¹⁷ k̃ l'ọko onye a-ñdu l'aba-eze ọnu-ọlo Ízur̃lu ta byakwa bya ad̃ru Dévidi. Ono kwa iphe ỹbe Ojejoje kfuru ndono. ¹⁸ Ọphu ọko onye achijeru Nchileke ẹja, shi l'ikfu Lívayi, e-vudoje iya l'ifu mkp̃urumkpuru; l'egworu iya ngweja-ukfuru; m̃ k̃ ọkporu iya ngweja nri ọku; m̃ ngweja mmanu ọdo ta byad̃ bya ad̃."

¹⁹ T̃ d̃ iya b̃; Ojejoje abyakwa bya ekfuru yeru Jeremáya ọdo; s̃: ²⁰ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: L'ò -b̃ru l'unu a-d̃ ike mebyia ndz̃, ỹle eswe gbaru; m̃ ndz̃, ỹ l'enyashi gbaru; k'ọphu b̃ l'ẹ t̃ d̃hedu ike ọbya l'oge iya; ²¹ ọo ya b̃ l'unu e-mebyikwaphu ọgba-ndz̃ ỹle Dévidi, b̃ nwozi iya; k'ọphu b̃ l'ẹ to nwehedu onye, shi l'awa iya, e-mekochaa b̃ru eze l'aba-eze iya; mebyikwaaphu ọgba-ndz̃ ỹle ndu Lívayi, b̃ ndu achijeru Nchileke, ẹjeru iya ozi. ²² Ya e-me awa Dévidi, b̃ nwozi iya ỹle awa Lívayi, b̃ ndu ẹjeru iya ozi l'ifu; t'ẹphe b̃ru 'ag̃ta ag̃ta l'ò b̃ mkp̃-kpodo, ñ l'igwe; mb̃ l'ò b̃ eveve mgbogidi ẹnyimu.

²³ T̃ d̃ iya b̃; Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremáya ọdo; s̃ iya: ²⁴ "J̃inuwaru iphe ndu-a añduje ekfu; s̃: 'L'ikfu lab̃ ono, Ojejoje ọt̃aru ono b'ọ gw̃bekwaru.' Ẹphe eshi ẹge ono l'akp̃ ndibe iya ono ẹbo-ẹbo l'af̃; k'ọphu b̃ l'ẹphe te lehedu ẹphe ẹnya l'ẹphe b̃ mba, ñru onwiya. ²⁵ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: L̃ nd̃ge ỹle eswe m̃ ẹnyashi ta gbaru ndz̃; ya abya at̃a ekemu doberu igwe ỹle alì; ²⁶ m̃ ya aj̃ka ndu eri Jék̃pu ỹle k̃ Dévidi, b̃ nwozi iya; ọphu ya ta ga af̃tadu onye lañ l'unwu iya ndu k'unwoke t'ọ ch̃a ndu eri Ébirihamu; ndu eri Áyizaku; m̃ ndu eri Jék̃pu; k̃le ya e-dophu ẹphe az̃ l'ònodu ẹphe; ph̃aru ẹphe imiko."

Aal̃ Zedekaya ẹka l̃ nchi

34 Teke Nebukadineza, b̃ eze ndu Bábyil̃nu ỹle ndu soja iya l'ẹphe ha; m̃ iphe b̃ mbakeshi, ñkota iya l'ẹka; t̃koru etso Jerúsalemu; m̃ mkp̃kpu, ñpheru iya mgburumgburu ọgu b̃ Ojejoje bya ekfuru yeru Jeremáya; s̃ iya: ² "Ojejoje, b̃ Nchileke k̃ ndu Ízur̃lu s̃ru: 'T̃ mu jekfu Zedekaya, b̃ eze ndu Júda je as̃ iya-a: L̃ ya abyakwa oworu mkp̃kpu-a ye eze ndu Bábyil̃nu l'ẹka, b̃ onye a-tu iya ọku; yo tsua ya tsufu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ³ Ẹ t̃ d̃kwa iphe e-me t'ọ nah̃. Ee-gudefutaje iya; kp̃-jeru iya. Yo gude ẹnya iya ph̃ eze ndu Bábyil̃nu; ẹphe l'iya añdu ifu l'ifu kfugbaa okfu; a kp̃ru iya lashia alì Bábyil̃nu.

⁴ "Ọlobu; ngg̃be Zedekaya, b̃ eze ndu Júda; ọwaa kwa iphe Ojejoje ekfu l'okfu ẹhu ngu: Ẹ t̃i lakwa l'ọgu. ⁵ Ọ b̃ anw̃hu-ugboshi e-gbu ngu. Ọ b̃ ẹge a t̃ru ns̃ lia ndiche ngu ẹphe, b̃ ndu ọphu vuru ngu ọzo b̃ru eze; b̃ ẹge aa-t̃kwaphu ns̃ lia ngu. Aa-ñru ngu l'ọlo-ék̃wà; raa ẹkwa ngu s̃: 'Owe-e; nnajiufu ayi alashi-o!' Ono kwa iphe ỹbe Ojejoje kfuru ndono."

⁶ T̃ d̃ iya b̃; Jeremáya, b̃ onye nkfuchiru at̃ko iphe ono l'ò ha kfuaru Zedekaya, b̃ eze ndu Júda l̃ Jerúsalemu. ⁷ Teke ono b̃ ndu soja eze ndu Bábyil̃nu etsowa ndu Jerúsalemu ọgu ỹle mkp̃kpu ọdo, ñgbaa l'alì ndu Júda, b̃ mkp̃kpu ọphu ph̃duru ñ, d̃ l'ò b̃ Lakishi; m̃ Azeka. Ỹ b̃ruphu mkp̃kpu ono

èphe èbo bú mkpùkpu, e gude mgbodo kpù-phee mgburumgburu, phòduru nù l'alì Júda teke ono.

Ndu, bú ohu enweru onwèphe

⁸ Eze, bú Zedekaya bè yèle ndu Jerúsalemu kpe-buhawaru iya l'èphe a-ra iya arara t'a haa ndu bú ohu t'èphe nweru onwèphe. ⁹ L'onyemonye a-ha ohu iya, bú onye Híburu: nwoke lè nwanyi; t'è b'ò dù onye a-gba onye Ju ibe iya ohu. ¹⁰ Tò dù iya bú; iphe bú ndu bú ishi; mè iphe bú ndu Ízurèlu l'èphe ha ekweta l'èphe a-ha ohu èphe ndu kè unwoke mè ndu kè ùnwanyi; t'è b'ò dùhe onye a-bùkwadu ohu òdo. Èphe ekpebua ya; bya ahakòta èphe. ¹¹ E metsua; èphe aghakòbe; bya achì-phuta ndu ohu ono azù; bya agbaphu èphe ohu azù òdo.

¹² Tò dù iya bú; Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremáya òdo; sù iya: ¹³ Ojejoje, bú Nchileke kè ndu Ízurèlu sùru: "Lè yèle ndiche unu phè gbaru ndzù teke ya dufutaru èphe l'alì Íjiputu; mbù l'alì èke èphe shi búru ohu; sù èphe: ¹⁴ 'L'iphe bú afa èsaa, sweru esweswe bè onyenonu l'ime èphe a-hajekwa iphe bú onye Híburu ibe iya, ò gbaru ohu, jèwaru èphe ozi afa ishingù; t'ò nweru onwiya.' Ophu nna unu oche èphe 'angaduru iya nchi; òphu èphe eyeduru iya onu. ¹⁵ Yo rua lè mgboro nta-a; ènya abya erua unu alì; unu bya emee iphe vudo nhamunha l'ènya iya. L'unu ha l'onye l'onye abya araa ya arara sù t'è ndu alì unu nweru onwèphe. Unu anòdu iya l'ifu gbaa ndzù l'ùlo-a, e kuru laaru èpha iya-a. ¹⁶ Iphe ono b'ò beru nta-a; unu abyakwa bya aghakòbe bya emerushilaha èpha iya òdo. Unu l'unu ha aghakòbe je achì-phuta ohu unu ono azù òdo: unwoke l'ùnwanyi; mbù ndu, unu shi hawa t'èphe jeje èke dù èphe mma. Nta-a bè unu je achìta-phu èphe azù t'èphe bya abùru unu ohu òdo.

¹⁷ "Òo ya bú; òwaa kwa iphe yèbe Ojejoje ekfu: L'è t'ò kwa iphe ya sùru t'unu mee; bè unu meru. Unu ta arakwa iya arara sù t'è ndu alì unu nweru onwèphe. Òo ya bú lè nta-a bè ya arawara iya unu arara l'unu enweru onwunu. Ò kwa Ojejoje ekfu iya. Onweru onwunu òbu bú l'ee-gbushi unu l'ògu; èjo iphe-ememe; mè èjo-ègu egbushia unu. Ya e-me unu t'è ndu alì-eze, nòkòta lè mgboko gbaa mgburumgburu tsòje unu oyi. ¹⁸ Onye, mebyiru ògba-ndzù iya ono; to me iphe e kfu-ru l'ògba-ndzù ono, bú òphu èphe nò iya l'ifu gbaa ono; onye ono bè ya e-me t'ò dù l'ò bú nweswi ono, a kpòwaru èbo; dzòo òkpa l'anù iya ono. ¹⁹ Ndu ishi ndu Júda yèle kè ndu Jerúsalemu; ndu eleta ufu-eze ènya; ndu bú ndu achijeru Nchileke èja; mèkpo ndu alì ono kpamukpamu, bú ndu dzòru anù nweswi ono òkpa; ²⁰ bè ya e-woru ye l'èka ndu òhogu èphe, bú ndu achò ndzù èphe. Odzu èphe a-bùru nri ènu, èphe l'eli; mè k'ùnwu anù ègu.

²¹ "Zedekaya, bú eze ndu Júda yèle ndu bú ishi l'alì-eze iya bè ya e-yekota l'èka ndu òhogu èphe, bú ndu achò ishi èphe; mbù woru èphe ye l'èka ndu sòja eze ndu Bábyilonu, bú ndu kpòwaru laa azù l'ògu ono.

²² Ya a-tù ekemu l'onwiya; duphuta èphe azù lè mkpùkpu-a. Èphe e-tso mkpùkpu-a ògu; naa iya; tushia ya òku. Ya e-mee t'iphe bú mkpùkpu alì ndu Júda búru ochobo. È t'ò dùhedu onye ebu iya ebubu. Ono kwa iphe yèbe Ojejoje kfuru ndono."

Ùnwu Rekabu

35 Yo be teke Jehoyakimu Josáya, bú eze ndu Júda; Ojejoje abya asù mu: ² "Tè mu jekfu ndu onu-ùlo Rekabu je ekfuru yeru èphe; mu eduru èphe bya l'ime-ùlo lanù l'ime eze-ùlo Nchileke. Teke èphe byaru; t'è mu nù èphe mè t'èphe ngua."

³ Tò dù iya bú; mu atùgbua je ekua Jazaniya Jeremáya Habazinaya; bya ekua unwunne iya l'èphe ha; mè ùnwu iya l'èphe ha; mbù ndu onu-ùlo Rekabu l'èphe ha.

⁴ Mu abya achìbata èphe l'eze-ùlo Nchileke; bya achìru èphe bahù l'ime-ùlo ùnwu Hananu Igudalaya, bú onye kè Nchileke. Ime-ùlo ono nò-nonyabe onu-ùlo kè ndu ishi; bya anòdu l'eli ime-ùlo Maseya Shalumu, bú onye nche onu èke, eeshije abata. ⁵ Mu abya agbajishia mè l'ùwaka sùbegbaa; bya ahakwaruphu yetsua mè l'òkoro; dobetsua l'ifu ndu onu-ùlo Rekabu ono bya asù èphe: "Unu wota mè ngua!"

⁶ Èphe asù mu: "L'èphe ta angùjekwa mè; kèle nna èphe oche; mbù Jonadabu Rekabu bùkwa iya t'uru èphe ekemu ono; sù: 'Unubèdua yekpo l'ùnwu unu ba dùkwa mbòku, unu a-ngù mè gbururu jeye lè gbururu! ⁷ Òdo abùru t'èphe ba akpùjekwa ùlo; òphu èphe 'akòjekwa ókù; òphu èphe 'akòjekwa mgbo vayinu. Wo t'è b'ò dùkwa iphe ono, òphu èphe e-nwejeru; l'ò bùlekwapu ada, a gbaru l'èkwà bè èphe e-buje. Òo ya bú ège èphe a-kaa nka l'alì ono, èphe laru alala ono.'

⁸ Yò bulekwaruphu iphemiphe òbule ono, ò t'uru l'ekemu; mbù nna èphe oche Jonadabu Rekabu bè èphe eme. Òo ya bú l'èphebedua; mè unyomu èphe; mè ùnwu èphe kè unwoke; mè ndu kè ùnwanyi te wotabukwaa tsua l'ònu; ⁹ òphu èphe ta kpùbukwaa ùlo k'èburu; òphu èphe 'akòdu mgbo vayinu; òphu èphe 'enwedu ókù; òphu èphe 'emebedu l'alì. ¹⁰ Ò kwa l'ùlo-èkwà; bè èphe ebujeru. Yò b'uleruphu iphe ono l'ò ha, Jonadabu, bú nna ayi oche ziru èphe ono bè èphe anòduje eme.

¹¹ Yo be teke Nebukadineza, bú eze ndu Bábyilonu byaru bya asakputa alì èke-a; èphe asù: 'Unu byakwa t'èphe la Jerúsalemu; t'èphe nahù ndu sòja ndu Bábyilonu yèle kè ndu Áramu.' Ò kwa iya meru iphe ò bú lè Jerúsalemu bè ayi bu."

¹² Tò dù iya bú; Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremáya; sù iya: ¹³ "Òwaa iphe Ojejoje, bú Òkaribe-Kakòta-Ike kfuru; mbù Nchileke kè ndu Ízurèlu. Ò sùru: Je je ekfuru

ndu Júda; mę ndu Jerúsalemu; sụ ęphe: ?Ęphe te egud-edu ndu-a mụta iphe; wata ome iphe ya sụru tẹ unu meje? Ono kwa iphe yebe Ojejoje aji. ¹⁴Jonadabu Rekabu tųru ndibe iya ekemu sụ t'ęphe ba ngųjekwa męe. Yọ bųru iphe ono, ọ tųru ęphe l'ekemu ono bę ęphe anọdujelephu l'eme. Gbururu jeye ntanų bę ęphe te gbe 'angųdu męe. Ishi iya abųru l'ęphe eme t'ęphe mee iphe nna ęphe oche tųru ęphe l'ekemu. Obenu lę yebedua kfuwaru yeru unu; ya -kfutsua; ya ekfukwazi iya; ọphu unu 'ekwedu ome iphe ya sụru t'unu meje. ¹⁵Ndu ozi iya, bų ndu nkfuchiru l'ęphe ha bę ya yewaru t'ęphe byakfuta unu; ya -yetsua; ya eyekwazi iya; ęphe abya bya asụ unu: 'L'unu ha l'onye l'onye hanua iphe dų ęji, unu eme; gbanwee umere unu; t'unu be tsohe agwa; unu ahaaru ọbaru iya ęja. Ọo ya k'ọphu unu eburu l'alį ono, ya nųru unu lę nna unu oche ęphe ono.' Ọphu unu 'angadų nchi; unu te ye ọnu. ¹⁶Ndu eri Jonadabu Rekabu meekwaru iphe nna ęphe oche tųru ęphe l'ekemu; obenu lę ndu-a te kwedu ome iphe yebedua sụru t'ęphe meje.

¹⁷"Ọo ya bų; ọwaa iphe Ojejoje, bų Ọkaribe-Kakọta-Ike, bų Nchileke kę ndu Ízuręlu ekfu ndọ-ọ: Unu ngabękwa nchi! Iphe bųkpo ęjo iphe-ęhuka ono, ya sụru lę ya a-kųbe unu ono bę ya e-wųbekwa ndu Júda; mę iphe bų onyemonye, bu lę Jerúsalemu. Ya kfuru ęphe okfu; ọphu ęphe 'angadu nchi. Ya ekua ęphe oku; ọphu ęphe 'azadų." ¹⁸Tọ dų iya bų; Jeremáya bya asụ ndu ọnu-ųlo Rekabu: Ọwaa iphe Ojejoje, bų Ọkaribe-Kakọta-Ike, bų Nchileke kę ndu Ízuręlu ekfu. Ọ sụru: "Lę keshinu unu mewaru iphe nna unu oche; mbų Jonadabu tųru unu ekemu; bya emekota iphe bų iphe ọ sụru t'unu meje; mbų yọ bųleruphu ęge o koshiru iya unu bę unu eme iya; ¹⁹b'ę tọ dųkwa teke aa-nọnyaa t'a sụ l'ųko madzų dųru ndu awa Jonadabu Rekabu; ndu a-nọdu ęjeru iya ozi. Ono kwa ųkwa yebe Ojejoje, bų Ọkaribe-Kakọta-Ike; bya abųru Nchileke kę ndu Ízuręlu ekwe unu ndono."

Aakpọ ękwo, Jeremáya deru ọku

36 Yo be l'afa, kwe Jehoyakimu Josáya afa ęno, ọ wataru ọchi ndu Júda; Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremáya; sụ iya: ²"Wota ękwo, a gwọru agwọgwọ deshikota iphe bų iphe ya kfuwaru ngu lę k'ęhu ndu Ízuręlu; mę kę ndu Júda; mę k'iphe bų mbakeshi. Watakpelephu iya edede; tsube teke ya wataru ngu iya ekfuru l'oge teke Josáya shi bųru eze jeye nta-a. ³?A maru; ndu ọnu-ųlo Júda -nua iphe bų ęjo iphe-ęhuka ono l'ọ ha, mu doberu k'ome ęphe ono; bę ęphe a-ha iphe dų ęji, ęphe eme; ya agųaru ęphe nvų l'iphe bų iphe dų ęji, ęphe meru."

⁴Tọ dų iya bų; Jeremáya abya ekua Baruku Neraya; yọ bya anọdu. Jeremáya awataru iya okfushiru iphe bų iphe ono, Ojejoje kfuru iya ono; Baruku l'edeshi iya

l'ękwo-agwọgwọ ono. ⁵Ya ndono; Jeremáya asụ Baruku: "Yebedua bę ęphe buchikwaru ebuchi oje eze-ųlo Nchileke. ⁶Ọo ya bų; t'į tųgbua je l'eze-ųlo Nchileke l'eswe mbọku, aaswije aswįswi je agųaru ęphe iphe i deru l'ękwo-agwọgwọ-a; mbų okfu Ojejoje, bų ọphu ya kfuru ngu ekfukfu; nggu edee ya edede. Gųaru iya ndu Júda l'ęphe ha, bų ndu shigbaa mkpųkpu ęphe bya l'ųlo ono. ⁷?A mary; ęphe e-kfuru nų Ojejoje; l'ęphe ha l'onye l'onye; e shi l'iphe dų ęji ono, ęphe eme ono laphuta azų; kę l'oke ęhu-ęghughu, Ojejoje sụru lę ya a-tų-koru ndu-a l'ishi dųkwa biribiri."

⁸Tọ dų iya bų; Baruku Neraya atųko iphe bų iphe ono, Jeremáya onye nkfuchiru sụru t'ọ mee ono mekota. Yo vudo l'eze-ųlo Nchileke tųko okfu Ojejoje ono, e deru l'ękwo ono gųaru ęphe. ⁹Yo be l'ọnwa kę tete l'afa, kwe Jehoyakimu Josáya afa ise, ọ wataru ọchi ndu Júda; e woru oge ọswi aswįswi raaru iphe bų ndu bu lę Jerúsalemu arara l'ęphe ha; mękpo ndu ọphu shi lę mkpųkpu, nọgbaa l'alį ndu Júda bya. ¹⁰Baruku ęje evudo l'eze-ųlo Nchileke l'ogbodo-ųlo Gemarıya Shafanu, bų o-de-ękwo. Ọgbodo-ųlo nk'iya nọ l'echi ogbodufu k'eli ọphu nọ lę mgboro ọnu-ųzo ọphu aza Ọnu-ųzo Ọphungu. Ya ndono; Baruku abya evudo l'ęke ono; woru okfu Jeremáya, e deru l'ękwo-a gųa; onyemonye anųkota iya.

¹¹Mikáya Gemarıya Shafanu anųsulephu okfu Ojejoje ono l'ọ ha, bų ọphu e deru l'ękwo ono; ¹²yọ bya agbazita; jeshia ufu-eze; je abahų l'ime ųlo k'onye o-de-ękwo. Iphe bų ndu ishi l'ęphe ha adọru l'ęke ono. Ndu nọ iya nų bų Elishama, bų o-de-ękwo; Delaya Shemáya; Ęlunatanu Akųbo; Gemarıya Shafanu; Zedekaya Hananaya; męwaru iphe bų ndu ishi ndu ọphu l'ęphe ha. ¹³Mikáya abya eworu iphe ono l'ọ ha, ọ nųru, Baruku gųru ndiphe l'ękwo ono; kọoru ęphe. ¹⁴Iphe bų ndu ishi ono l'ęphe ha ezi Jéhudi Netanaya Shelemıya; mbų nwanwa Kúshi t'ọ je ekfuru Baruku t'ọ gude ękwo-agwọgwọ ono, ọ gųru ndu Ízuręlu ono bya. Ya ndono; Baruku Neraya aparu ękwo-agwọgwọ ono l'ęka jekfu ęphe. ¹⁵Ęphe asụ iya: "T'ọ nọduedukwa anọdu gųaru iya ęphe."

Ya ndono; Baruku abya eworu iya gųaru ęphe. ¹⁶Ęphe anųsua iphe ono l'ọ ha; bya elegba onwęphe ęnya l'ęke ęphe atsų egvu. Ęphe asụ Baruku: "L'ęphe emekwa t'iphe ọwaa rua eze lę nchi." ¹⁷Ęphe abya ajja Baruku sụ iya: "Kfuędukwaru ęphe. ?Nanų ęge i meru dekota iphe ọwaa l'ọ ha? ?Bų Jeremáya akpọru ngu iya; nggu ede iya tọo?"

¹⁸Baruku asụ ęphe; "Iye; l'ọo ya kfukotaru iya iphe ono l'ọ ha; ya egude mini-ękwo dee ya l'ękwo-a."

¹⁹Tọ dų iya bų; ndu ishi ono asụ Baruku-a: "Tę nggu lę Jeremáya tųgbukwaa je edomia onwunu. Unu be emekwa t'ọ nweru onye a-ma ęke unu nọ!"

²⁰Ęphe abya eworu ękwo-agwọgwọ ono dobe l'ogbodo-ųlo Elishama, bų o-de-ękwo. Ęphe bya ęjekfu eze; je

akọkotaru iya iphe ono l'ọ ha. ²¹ Eze abya ezi Jéhudi t'o je ewotaedu ẹkwo-agwogwo ọbu. Jéhudi ejeshia l'og-bodo-ulo Elishama, bu o-de-ẹkwo je ewota iya bya aguaru eze yele ndu ishi l'ẹphe ha; l'ẹke ẹphe vudog-baa l'iku ẹke ono. ²² Teke ono bu oge winta. Eze anọdu l'ulo-winta † iya; l'anya ọku, a kọberu iya. ²³ Yoo buje; Jéhudi -gulephu mpekala ẹkwo ono ẹto; m'ọ bu ẹno; eze egude nwa mma, ha nwanshị byikata iya chee l'ọku. Yo mee ya ẹge ono jeye ẹkwo-agwogwo ono ekekota ọku. ²⁴ Ọphu eze yele ndu ejeru iya ozi, bu ndu tukuru okfu ono l'ọ ha nukota te ekoshidu l'o ruru ẹphe l'ẹhu; ọphu ẹphe 'alakadu uwe ẹphe. ²⁵ Ẹlunatanu yele Delaya; me Gemariya aroo eze; su iya t'ẹ b'ọ kposhi ẹkwo-agwogwo ono ọku; ọphu o yeduru ẹphe ọnu. ²⁶ Iphe o gbe mee mbu eze bu l'ọ turu ekemu su te nwatibe iya Jerahumelu yele Seraya Azurelu; me Shelemiya Abudelu; je egude Baruku, bu onye o-de-ẹkwo Jeremaya; me Jeremaya, bu onye nkfuchiru. Obenu le Ojejoje domiru ẹphe.

²⁷ Eze akpobebelephu ẹkwo-agwogwo ono ọku; mbu ẹkwo ono, Baruku deshuru iphe Jeremaya kfuru iya t'o dee ono; Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremaya odo; ²⁸ su iya: "Wota ẹkwo-agwogwo odo dee iphe bu iphe ono, no l'ẹkwo-agwogwo ke mbu phu, o kporu ọku; mbu Jehoyakimu, bu eze ndu Juda. ²⁹ Odo bu; kfuru Jehoyakimu, bu eze ndu Juda; su iya: Owaa iphe Ojejoje ekfu: L'i kporu ẹkwo-agwogwo ono ọku; bya aji: 'Bu ngunu kparu iphe i gude dee; su l'eze ndu Babylonu byafutaje bya emebyishia ali-a; mee te madzu yele anu ba nohe iya?' ³⁰ Nta-a bu; owaa kwa iphe Ojejoje kfuru l'ẹ k'okfu ẹhu Jehoyakimu, bu eze ndu Juda: E too nwekwa onye e-shi iya l'ẹhu, a-nodu l'aba-eze Dévidi. Odzu iya be aa-togbo l'etezi; yo daburu: anwu -chia ya l'eswe; iji adaa kpua ya l'enyashi. ³¹ Ya a-nu iya aphu; nu ya unwegirima iya; nu ya ndu ejeru iya ozi; ke l'ẹphe eme iphe du eji. Iphe bu ejo iphe-ẹhuka ono, ya suru le ya e-me ẹphe ono be ya e-mekota ẹphe; ẹphe le ndu bu le Jerusalemu me ndu Juda. Ishi iya aburu; ke l'ẹphe ta ngaduru iya nchi."

³² To du iya bu; Jeremaya abya ewota ẹkwo-agwogwo odo; nu Baruku Neraya, bu onye o-de-ẹkwo. Jeremaya abakwa bya ekfuaru iya iphe oo-de iya. Baruku abakwa bya edekota iya iphe bukpo iphe shi nodu l'ẹkwo-agwogwo ọphu, o kporu ọku; mbu Jehoyakimu, bu eze ndu Juda. E yebekwaa ya phu igweligwe iphe odo, dut-sua l'ọ bu ọphu.

Jeremaya no le mkporo

37 Yo buru Zedekaya Josaya be Nebukadineza, bu eze ndu Babylonu meru eze ndu Juda. Yo buru iya achi l'onodu Jehoyakinu Jehoyakimu. ² Obekwanu le Zedekaya l'onwiya; me ndu ejeru iya ozi; me ndu ali

† Ulo-winta bu ulo eke, anoduje anya ọku l'oge winta.

ono l'ẹphe ha ta dudu onye ngaru nchi l'okfu ono, Ojejoje shi l'onu Jeremaya, bu onye nkfuchiru kfua ono.

³ Eze, bu Zedekaya abya ezia Jehukalu Shelemiya yele onye achijeru Nchileke eja, bu Zefanaya Maseya t'ẹphe jekfu Jeremaya, bu onye nkfuchiru je ezia ya ozi-a; su iya: "Byiko; t'o kfua okfu ẹhu ẹphe nu Ojejoje, bu Nchileke ẹphe."

⁴ Teke ono be Jeremaya nwekwaduru onwiya; ke l'ẹ ta atudua ya mkporo teke ono. ⁵ Teke ono be ndu soja ndu Babylonu yechiru Jerusalemu. Ẹphe anu le ndu soja Fero be shiwa Ijiputu wufuta l'awu abya; ẹphe awufu; paru Jerusalemu haa.

⁶ To du iya bu; Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu abya ekfuru yeru Jeremaya, bu onye nkfuchiru; su iya: ⁷ Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu suru: T'e kfuru eze ndu Juda, bu iya ziru unu t'unu bya okpata ishi-a: Le ndu soja Fero-a, zefuru t'ẹphe byaru unu oyeru aka-a lakwa. ⁸ Ono teke ndu Babylonu a-laphuta azu bya etso mkpukpu-a ọgu; mekputa iya. Ẹphe a-tu iya ọku; ọku etsufu iya.

⁹ "Owaa iphe Ojejoje ekfu. O suru: T'unu be emekwa onwunu eswe; l'ari le ndu Babylonu ta alatahedu azu. Ẹphe a-latakwaa azu! ¹⁰ T'a sukwaru l'unu e-mekputakota ndu soja ndu Babylonu l'ẹphe ha, bu ndu etso unu ọgu; mbu t'ọ bu leruphu ndu e mekaru iphe be phoduru nu le mkpu, ẹphe tushiru; be ẹphe alufutale-ẹ bya akpo mkpukpu-a ọku."

¹¹ Ndu soja Babylonu awufutsulephu le Jerusalemu; okfu le ndu soja Fero abya; ¹² Jeremaya egbeshi le Jerusalemu jeshia ali ndu Benjaminu t'o je etsoru ndu eke ono keta okè-iphe iya. ¹³ Yo rulephu ọnu-oguzo, aza Onu-Oguzo Benjaminu; onye ishi ndu nche, aza Irija Shelemiya Hananiya egude iya su l'ogbalawa l'agbakfu ndu Babylonu.

¹⁴ Jeremaya asu iya: "L'oo ejo-ire. Le ya ta agbalakwa agbakfu ndu Babylonu." Ọphu Irija 'angaduru iya nchi. Iphe gbe mechia bu l'ọ Jeremaya kpu-jeru ndu ishi, achi nu. ¹⁵ Ẹhu eghulaha ndu ishi ono eghughu l'okfu ẹhu Jeremaya. Ẹphe ezia; e chia ya iphe; je eworu iya tu-chia l'ulo Jonatanu, bu o-de-ẹkwo, bu eke ẹphe meru; yo buru ulo-mkporo.

¹⁶ A kpuru Jeremaya ye le mkporo l'ime-ali; yo noo anono nshinu l'ẹke ono. ¹⁷ To du iya bu; eze, bu Zedekaya abya ezia; e je edutaru iya Jeremaya l'ufu-eze. Yo jja ya le mpya m'o nweru ozi, o nutaru l'onu Ojejoje.

Jeremaya asu iya: "Iye; l'aa-kpuru eze ye l'eka eze ndu Babylonu."

¹⁸ Ya ndono; Jeremaya abya aji eze, bu Zedekaya: "Bu ngunu bu iphe du eji, ya meru ngu; m'ọ bu ndu ejeru ngu ozi; m'ọ bu ndu-a l'ẹphe ha, meru iphe i turu iya mkporo? ¹⁹ ?Nanu ndu nkfuchiru ngu ono, bu ndu shi; su: 'Leze ndu Babylonu te etsokwa ngu ọgu; ọphu ẹphe 'etsokwa ali-a ọgu?' ²⁰ Nta-a; nggube eze, bu

onye nwe mu nù; ngabèkpoduaphu nchì l'aròro, ya arò ngu. Byiko b'e duphuhakwa iya azù lè kè Jonátanu, bụ o-de-èkwò; òdumeka bè ya a-nwùhukwa l'èke ono." ²¹ Tò dù iya bụ; eze, bụ Zedekaya abya eworu ekemu tụa; sù t'e woru Jeremáya dobe l'ogbodufu èke ndu nche anòje; t'a nùje iya ishi buredi mbòku-mbòku. Mbù t'e shi lè buredi, ndu egheje buredi gheru l'anù iya èya jeye teke buredi, nò lè mkpùkpù a-gvùebe. Tò dù iya bụ l'e woru Jeremáya dobe l'ogbodufu èke ndu nche anòje; yò nòdu l'èke ono.

Eche Jeremáya l'ime wèlu òkponku

38 Tò dù iya bụ; Shefatíya Mátanu; Gedaliya Pashò; Jéhukalu Shelemiya; mè Pashò Malukíja anù iphe Jeremáya anòduje ekfuru ndu Júda l'èphe ha; ² l'òwaa kwa iphe Ojejoje ekfu: "L'onye nò lè mkpùkpù-a; bè ògu e-gbukwa; m'ò kwanu èjo-ègu; m'ò kwanu èjo iphe-ememe. Obenu l'onye gbakfuru ndu Bábyilònu a-nòdu ndzù; k'òphu òphu ishi a-kpòk-fukpoorunu nù. ³ Òdo abùru lè mkpùkpù-a bè ya e-wokwaru ye ndu soja eze ndu Bábyilònu l'èka; t'èphe lùta iya l'ògu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono."

⁴ Ya ndono; ndu ishi, achì nù eje asù eze: "T'e gbukwaa nwoke-a. L'oomekwa tẹ ike gvù nwa ndu soja òphu, phòduru nù lè mkpùkpù-a; mè ndu-a l'èphe ha. Yò bùru iphe ono, ookfu anù èphe ono akpa iya. È tò bükwa iphe a-dùru ndu-a lè mma bè òcho; ò kwa iphe e-mebyi èphe emebyi."

⁵ Eze, bụ Zedekaya asù èphe: "Ò bụ unu b'ò nò l'èka; yèbedua, bụ eze ta anòchikwa unu ùzo."

⁶ Ya ndono; èphe akpùta Jeremáya je echee lè wèlu Malukíja, bụ nwatibe eze. Wèlu ono nò l'echi ogbodufu èke ndu nche anòje. Yò bùru eri bè èphe tùru iya; seru ye l'ime wèlu ono. Teke ono bè mini ta nòdu l'ime wèlu ono. Iphe nò iya nù bụ èpoto. Jeremáya eje eliru l'ime èpoto ono.

⁷ Ya ndono; Ebedu-Mèleku abya anù l'e yeru Jeremáya l'ime wèlu ono. Nwoke ono bụ onye Itiyópiya, a haru ahaha; bya abükwaruphu onye eleta ufu-eze ènya. Yo be teke eze nò lè Ònu-òguzo Bénjaminu; ⁸ Ebedu-Mèleku eshi l'ufu-eze je asù iya: ⁹ "Nggùbe eze, bụ onye nwe mu nù; iphe-a, ndu-a meru Jeremáya, bụ onye nkfuchiru-a dükwa èji. Ège èphe woru iya je eye l'ime wèlu-wa t'ò nòdu l'èke ono bè ègu e-gbukwa iya; l'è b'a bụ lè buredi nòkwadu lè mkpùkpù-a."

¹⁰ Tò dù iya bụ; eze abya atùaru Ebedu-Mèleku eke-mu; sù iya: "T'o duta ùkporo madzù l'ùmadzu iri t'èphe yìru je esefuta Jeremáya, onye nkfuchiru l'ime wèlu ono; t'è b'ò nwùhu."

¹¹ Ya ndono; Ebedu-Mèleku abya achìta ndu ono; èphe l'iya ayìru jeshia. Yò bya abahù l'ufu-eze l'ime-ùlo, eedobeje iphe je achìta nkìrika ukpo yèle nkìrika èkwa l'èke ono; bya egude eri seru iya nù Jeremáya l'ime

wèlu ono. ¹² Ebedu-Mèleku abya asù Jeremáya-a: "T'o woru nkìrika ukpo ono; mè nkìrika èkwa ono ye lè mkpatama-èvu; tẹ eri ono ba emeka iya iphe." Jeremáya abya emee ya ège ono. ¹³ Èphe egude eri ono selita iya eli; sefuta l'ime wèlu ono. Jeremáya abyakwa bya anòdu l'echi ogbodufu èke ndu nche anòje.

Zedekaya akpata Jeremáya ishi òdo

¹⁴ Yo be ujiku lanù; eze, bụ Zedekaya ezia; t'e je edutaru iya Jeremáya, bụ onye nkfuchiru. E je eduta iya shia Ònu-òguzo k'èto, eeshije abahù l'eze-ùlo Nchileke. Zedekaya asù iya: "Tẹ ya jìtaedu ngu; òlobu; ba adùkwa iphe ii-domiru iya edomi!"

¹⁵ Jeremáya asù Zedekaya-a: "Ya -kfuaru ngu ezi-okfu; ?tii gbudu iya nù? Ya -kfukwanuaru ngu iphe ii-me; mgbè è tì yeduru iya ònu."

¹⁶ Zedekaya riburu iya Jeremáya lè mpya; sù iya: "Kamènu; l'èpha Ojejoje, bụ onye meru; ayi anòdu atù ume; lè ya te egbukwa ngu; òphu ya 'akpùkwaru ngu anù ndu achò ishi ngu."

¹⁷ Tò dù iya bụ; Jeremáya asù Zedekaya-a: L'ò Ojejoje, bụ Nchileke; mbù Òkaribe-Kakòta-Ike, bùru Nchileke kè ndu Ízurelu sùru: "L'ò -bùru lè nggùbe eze e-woru onwongu ye l'èka ndu bụ ishi l'alì eze ndu Bábyilònu; bè è tii lakwa iya; òphu 'akpùkwa mkpùkpù-a òku; nggùbedua; nggu lè ndibe ngu te nwekwa iphe eme unu.

¹⁸ Òlobu; ò -bükwanuru l'è tii woduru onwongu je eye l'èka ndu bụ ishi l'alì eze ndu Bábyilònu bè ee-wokwaru mkpùkpù-a ye l'èka ndu Bábyilònu; èphe akpòo ya òku; òphu nggùbedua l'onwongu ta anahükwa èphe."

¹⁹ Eze, bụ Zedekaya asù Jeremáya-a "Lè ndu, ya atù egvu kwa ndu Júda, bụ ndu òphu wowaru onwèphe ye ndu Bábyilònu l'èka; lè ndu Bábyilònu a-kpùru iya nù èphe; èphe atalahaa ya aphùphu."

²⁰ Jeremáya asù iya: "L'è ta akpùkwaru ngu eye èphe l'èka. Ò -bùlephu t'ì nùjeru Ojejoje okfu, bụ iya bụ iphe-a ya ekfuru ngu-a; k'òphu ò-dùru ngu lè mma; ndzù edzua ngu. ²¹ Ò -bükwanuru l'ì jìkaru l'è tii woduru onwongu ye èphe l'èka; òwaa kwa iphe Ojejoje kpuharu koshi iya ndò-ò: ²² Iphe bụ ùnwanyi ono, a haru l'ufu-eze ndu Júda ono bè aa-chìtakotakwa chìjeru ndu bụ ishi l'alì eze ndu Bábyilònu. Òwaa iphe ùnwanyi ono a-nòdu ekfuru ngu:

" 'Ndu ono, bụ ndu ònyà ngu,
ì tùru obu cheeru ono;
bù edepu bè èphe
edepuru ngu; bya emekputa ngu.
Nta-a bè òkpa liwaru ngu l'èpoto;
ndu ònya ngu èphe ono
aparu ngu haa; gbakashìhu.'

²³ "Unyomu ngu l'èphe ha yèle ùnwegirima ngu bè aa-tùko chìta je achìru nù ndu Bábyilònu. Òphu nggùbedua l'onwongu 'anahükwa èphe. Iphe e-gbe

meenu bu l'eze ndu Bábyilonu e-gude ngu; odo aburu le mkpukpu-a be aa-kpokwa oku."

²⁴ To du iya bu; Zedekaya asu Jeremáya: "T'e b'o dukwa onye oo-me t'o maru iphe yele iya kfulu; odumeka be ee-gbukwa iya. ²⁵ Ndu ishi -nua le ya kfulu yeru ngu; be epe a-byakfutakwa ngu bya asu t'i kfulu epe iphe i kfulu eze; me ophu eze kfulu ngu. Epe asukwa ngu t'e be i domikwaru iya epe edomi; odumeka be epe e-gbukwa ngu! ²⁶ Iphe ii-kfulu epe bu l'o kwa aroro b'i shi aroro eze t'e b'o duphukwa ngu azu le ke Jonatanu t'i je anodu l'eke ono nwuhu."

²⁷ E metsua; ndu ishi ono l'epe ha atuko byakfuta Jeremáya bya aja ya. Yo wolekwaruphu iphe ono, eze suru t'o kfulu epe ono kfulu. Too nwehe iphe odo, epe e-kfu; ke l'e to dudu onye nuru iphe epe kfulu.

²⁸ Jeremáya anodu l'ogbodufu eke ndu nche anoje l'eke ono gbururu jeye mboku, a bya aluta Jerúsalemu l'ogu.

Aaluta Jerúsalemu l'ogu

(2 Eze 25:1-7; 2 Ipe 36:13-21; Jer 52:3-11)

39 Lonwa k'iri l'afa, kwe Zedekaya afa tete, o wataru ochi ndu Júda; be Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu chitaru ndu soja iya bya eyechia Jerúsalemu. ² Ya ndono; yo be l'abali ke tete lonwa k'eno l'afa, kwe Zedekaya afa iri 'e nanu; e tsukposhia upho-mkpuma, e gude kpu-pee mkpukpu ono mgburumgburu. ³ To du iya bu; le ndu bu ishi l'al-eze ndu Bábyilonu awubata; bya adoo le Onu-Oguzo ke Echilabu. Ndu ono bu: Negalu-Sareza; Samuga-Nebo; Sarisékimu onye bu iya bu ishi ndu eleta ufu-eze enya yele Negalu-Sareza, bu iya bu ishi ndu egeru eze ozi; me iphe bukpo ndu, bu ishi l'al-eze ndu Bábyilonu. ⁴ Ya ndono; Zedekaya, bu eze ndu Júda yele ndu soja ono l'epe ha aphulephu epe; ye okpa l'oso gbalaa. Epe egude enyashi wufu le mkpukpu ono; shia uzo mgbabu eze; shia onu-oguzo ophu phakahuru upho-mkpuma labu; gbaru lashia uzo, e shi eje Araba.

⁵ Obenu le ndu soja ke ndu Bábyilonu chipyaberu epe je egude Zedekaya le nsuda Jeriko. Epe akparu iya kputaru Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu le Ribula l'alí Hámatu, bu eke o no nma iya ikpe. ⁶ Yo buru le Ribula l'eke ono be eze ndu Bábyilonu no gbushia unwu Zedekaya. Zedekaya egudekpoo enya ele iya; yoo gbushia epe. O tukokwaruphu ndu a maru amaru epha epe l'alí Júda gbushikota. ⁷ E metsua ono; yo bya aswoshia Zedekaya enya; bya atua ya kopyita; kputa lashia Bábyilonu.

⁸ Ndu Bábyilonu eworu oku tua l'ufu-eze; mewaru ulo ndu odowaru; bya enwukposhia upho-mkpuma, e gude kpu-pee Jerúsalemu mgburumgburu. ⁹ Nebuzaradanu, bu onye ishi ndu ami, eche eze ndu Bábyilonu nche; atuko nwa ndu phoduru nu le Jerúsalemu; me ndu wowaru onwephe ye ndu Bábyilonu l'eke; me

ndu ophu l'epe ha; kpu le ndu lashia Bábyilonu.

¹⁰ Ndu o haru l'alí Júda bu nwuphodu ndu ukpa, e-ta adudu iphe epe nweru. Yo bya anutsua epe mgbo vayinu yele alí oko iphe.

¹¹ To du iya bu; Eze, bu Nebukadineza atua ekemu-a tu-doru Jeremáya. Yo buru Nebuzaradanu b'o turu iya nu; su iya: ¹² "Unu dutakwa Jeremáya; leta iya enya. Unu ta dukwa iphe unu e-me iya. O bu-chikwa iphe o suseru te unu meuru iya; unu emeeru iya eya." ¹³ To du iya bu; Nebuzaradanu yele Nebushazubanu, bu ishi ndu eleta ufu-eze enya; me Negalu-Sareza, bu ishi ndu egeru eze ozi; me ndu ophu, bu ishi l'al-eze ndu Bábyilonu; ¹⁴ abya ezia; e je eduta Jeremáya dufuta iya l'echi ogbodufu eke ndu nche anoje. Epe eduru iya nu Gedaliya Ahikamu Shafanu; su iya t'o duru iya laa nk'ia. Yo buru iya bu le yele ndibe epe anodu.

¹⁵ Teke phu, Jeremáya shi nodu l'echi-ogbodufu eke ndu nche anoje phu be Ojejoje kfulu yeru iya; su: ¹⁶ "To je ekfulu Ebedu-Meleku; ophu Itiyopiya; su iya: 'Owaa iphe Ojejoje ekfu ndo-o; mbu Okaribe-Kakota-Ike; bya aburu Nchileke ke ndu Izurelu. Su iya le ya abyaakwa omedzu iphe ya suru le ya e-me mkpukpu-a. Ya e-meru iyi nu epe; mbu ukpa-mkpera. O -rulephu teke ono be iphe ono e-mekota; nggu egude enya ngu phu iya. ¹⁷ Ole ya a-nafuta ngu m'o rua mboku ono. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. E ta akpudu ngu anu ndu iitsu egvu. ¹⁸ E to dukwa iphe e-me te ya ba dzofuta ngu; k'ophu bu l'e tee gbudu ngu egbugbu; ii-gudechia ndu ngu gbalaa; ke l'i kporu obu yeru iya. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.' "

Aatofu Jeremáya

(2 Eze 25:22-26)

40 To du iya bu; Ojejoje abya ekfulu yeru Jeremáya le Nebuzaradanu, bu onye ishi ndu ami, eche eze ndu Bábyilonu nche tufutsuaru iya le mkporo le Rama. Ke l'o byaru bya aphu Jeremáya l'eke a turu iya mkpakobe yele ndu a kporu le ndu; shi Jerúsalemu; me Júda l'ala Bábyilonu. ² Onye ishi ndu soja ono aphu Jeremáya; bya asu iya: "Ojejoje, bu Nchileke ngu kfulu iphe le ya e-me al-a t'o buru kpuru-pyata. ³ Nta-a be Ojejoje mewaru iphe o kfulu. Iphe ono mekotaru; okfu l'unu meru iphe du eji l'eke Ojejoje no; unu te eme iphe o suru t'unu mee. ⁴ Ole ntanu-a be ya atufuwa ngu mkpakobe ono, a turu ngu l'eke ono. O -buru l'o du ngu mma; nggu etsoru iya t'ayi la Bábyilonu; o bu yebdua a-nodu eleta ngu enya. Teke bukwanu l'e to dudu ngu mma ege ono; nggu ahaa abyabya. Lekwa! Iphe bukpo eke du ngu mma l'al-a gbaa mgburumgburu; nggu echebe ifu; jejekpelephu eke du ngu mma! ⁵ Teke bukwanu l'o du ngu t'i nodu l'eke-a; nggu alaphu azu jekfu Gedaliya Ahikamu Shafanu, bu onye, eze ndu Bábyilonu suru t'o chia mkpukpu, nogbaa l'alí ndu Júda kparamkparamu. Je te

nggu lẹ Gedaliya buru l'ẹke ndu ono bu. Teke ẹ t'ọ dụ-du; nggu ejelephu je eburu l'ẹke dụ ngu mma."

Ya ndono; onye ishi ndu soja ono, eche eze ndu Bábyilonu nche ono abya adashi iya iphe; nukwa iya phụ nri, oo-ri gude eji; bya aparu iya haa; yọ lashia. ⁶Yọ buru iya bu lẹ Jeremáya alakfushia Gedaliya Ahikamu lẹ Mízupa yẹle iya eburu l'ẹke ndu ọdo, bu ndu a haru l'alị ẹke ono bu.

Anwụhu Gedaliya

⁷Ya ndono; ndu ishi ndu soja ndu Ízurelu l'ẹphe ha; ẹphe lẹ ndu nk'ẹphe, bu ndu, shi nọdugbaa l'ẹgbudu abya anụa l'eze ndu Bábyilonu fofutawaru Gedaliya Ahikamu t'ọ gọvano; l'o wowaru unwoke; mę ụnwanyi; mę ụnwegirima, bu ndu katsua ọ bu ndu ụkpa l'alị ono; mbụ ndu ọphu ẹ ta kpụdu lẹ ndzụ laa Bábyilonu; ye iya l'ẹka; ⁸ẹphe awụfuta wụ-kfuta Gedaliya lẹ Mízupa. Ndu byaru nụ bu Ishimelu Netanaya; Johananu mę Jonátanu, bu ụnwu Kareya. Ndu ọdo bu: Seráya Tanuhumetu yẹle ụnwu Efaya onye Netofatu; mę Jezanaya, bu nwatibe onye Maaka yẹle ndu nk'ẹphe. ⁹Gedaliya Ahikamu Shafanu abya ekfuaru iya ẹphe; kfushiaru iya ẹphe ike; sụ t'ẹphe ba tsukwa egvu ọno-odu ndu Bábyilonu l'ẹka. "Unu wozita obu buru l'alị-a; nọdu eze ndu Bábyilonu l'ẹka ẹge ọo-duru unu lẹ mma. ¹⁰Yẹbedua l'onwiya a-nọdu lẹ mkpukpu Mízupa nọ-chije ẹnya unu l'ifu ndu Bábyilonu, bu ndu-a, byakfutaru ayi-a. Obenu l'unu a-nọdu akuta męe; l'awọ akpuru oshi ọnanwu yẹle manụ woru kwachia l'ẹke, unu edobeje iya; unu eburu lẹ mkpukpu-a, unu natagbaaru-a."

¹¹Yo be teke iphe bukpo ndu Júda, nọ l'alị Móabu; mę ndu ọphu nọ l'alị Amonu; mę l'alị Édomu; mękpọ ndu ọphu nọgbaa lẹ mba ọdowaru; nuru l'eze ndu Bábyilonu nweru nwa ndu ọ haru haa lẹ Júda; bya eworu Gedaliya Ahikamu Shafanu meeru ẹphe gọvano; ¹²ẹphe atuko shi ẹke ẹphe shi latakota azụ lẹ Júda; lakfuta Gedaliya lẹ Mízupa. ẹphe akwatakpo kua męe kua k'etsutsu iya; bya awọ akpuru oshi ọnanwu; woshia ya ike.

¹³A nọtalephu nwanshi; Johananu Kareya yẹle ndu ishi ndu ami, ndu ọphu nọkwadu l'ẹgbudu abyakfuta Gedaliya lẹ Mízupa; ¹⁴bya aji iya: "M'ọ marua lẹ Balisu, bu eze ndu Amonu zikwaru Ishimelu Netenaya t'ọ bya egbu ya?" Ọle Gedaliya Ahikamu te ekwetadu iphe ẹphe ekfu.

¹⁵Tọ dụ iya bu; Johananu Kareya abya ejekfu Gedaliya lẹ mpya lẹ Mízupa je asụ iya: "Tẹ ya jenu je egbu Ishimelu Netenaya t'ẹ b'ọ dụ onye a-ma nụ. ?Nanụ ẹge ee-shi haa ya t'ọ gbuwa ngu; mee ndu Júda l'ẹphe ha, bu ndu nọ-pheru ngu mgburumgburu t'ẹphe gbakashihu; mee tẹ nwa ndu Júda ndu ọphu phoduru nụ laa l'iyi?"

¹⁶Obenu lẹ Gedaliya Ahikamu sọru Johananu: "Be ejekwa ome iphe dụ ẹge ono. L'iphe ono, iikfu l'okfu ẹhu Ishimelu ono ta bukwa oswi-okfu."

41 Ya ndono; yo be l'onwa k'esa; Ishimelu, bu nwatibe Netenaya Elishama; shi l'ufu-eze yẹle ndu ishi, nọru l'ẹka eze; achiru ụmadzu iri byatashia ke Gedaliya Ahikamu lẹ Mízupa. ẹphe awatalephu ori nri l'ẹke ono; ²Ishimelu Netenaya yẹle ụmadzu iri ono, ẹphe l'iya yi bya phụ awụ-lihu woru Gedaliya Ahikamu Shafanu gbuwa. Yọ buru mma be ẹphe gude gbuwa onye ono, eze ndu Bábyilonu fọtaru t'ọ buru gọvano ono.

³Ishimelu atukokwaphu ndu Júda, ẹphe lẹ Gedaliya nọ lẹ Mízupa yẹle ndu soja ndu Bábyilonu, nọ l'ẹke ono gbushia.

⁴A nọlephu ujiku lanụ l'e gbutsuaru Gedaliya; ke l'ẹ tọ dụdu onye mawaru nụ teke ono; ⁵ụkporo madzụ ẹno eshi Shékemu; Sháyilo; mę Samériya wuru byatashia. ẹphe atuko kpushitsua ẹji-agba; lajashia uwe ẹphe; bya egbukashitsua onwephe ọnya. ẹphe gudekwaphu ngweja nri; waa insensu l'abya l'ulo Ojejoje ⁶Ishimelu eshi lẹ Mízupa je ẹphe ndzuta; l'ara ẹkwa eje. Yo jekfulephu ẹphe; sụ ẹphe: "Unu bya bya aphụ Gedaliya Ahikamu!" ⁷ ẹphe abahulephu l'ime mkpukpu ono; Ishimelu; mę ndu ẹphe l'iya yi eworu ẹphe gbuwa; chiru ẹphe ye l'ime welu. ⁸Yo nweru ụmadzu iri l'ime ẹphe, sọru Ishimelu-a: "T'ẹ b'ọ gbukwa ẹphe! L'ẹphe nwekwaru witu; balị; manụ; mę manụ-ẹngu, ẹphe domiru l'ẹgbudu." Yọ paru ẹphe haa; to gbuhe ẹphe yeru ndu ọphu. ⁹Ya ndono; welu ono, ọ chiru odzu ndu ono, o gbushiru; ye ono; bu eze Ása turu iya t'ọ buru iphe ya gude adzọ ndu alị iya l'ẹka Baasha, bu eze ndu Ízurelu. Yọ buru iya be Ishimelu gude odzu ndu ono, o gbushiru ono kpojia.

¹⁰Ishimelu abya akpukota iphe bu ndu nọ lẹ Mízupa lẹ ndzụ; mbụ ụnwada eze yẹle ndu ọdokpo, bu ndu phoduru nụ l'ẹke ono, bu ndu Nebuzaradanu, bu ishi ndu ami, eche eze ndu Bábyilonu nche; fọtaru Gedaliya Ahikamu t'ọ buru onye ishi ẹphe. Ishimelu akpukota ẹphe lẹ ndzụ kpuru ẹphe lakfushia ndu Amonu.

¹¹Yo be teke Johananu yẹle ndu ishi ndu soja ono l'ẹphe ha, bu ndu ẹphe l'iya nọ; nuru iphe dụ ẹji ono, Ishimelu meru ono; ¹²ẹphe eduta ndibe ẹphe l'ẹphe ha jeshia otso Ishimelu ọgu. ẹphe agbakfube iya lẹ mgboro oke okpuru, nọ lẹ Gíbiyonu. ¹³Ya ndono; ndu ono, Ishimelu chi ono l'ẹphe ha aphulephu Johananu yẹle ndu ishi ndu ami, ẹphe l'iya yi; ẹhu atsohahaa ẹphe. ¹⁴Iphe bu ndu ono, Ishimelu chi ono, bu ndu ono, ọ kpuru lẹ ndzụ lẹ Mízupa ono aghakobe wụ-kfu Johananu Kareya. ¹⁵Obenu lẹ Ishimelu yẹle ụmadzu ẹsato l'ime ndu ono, ẹphe l'iya yi ono nahuru Johananu gbalaa gbakfu ndu Amonu.

Aagba ala Íjiputu

¹⁶ Tò dù iya bụ; Johananu yẹle ndu ishi ndu amị, bụ ndu ẹphe l'iya nọ; abya achita ndu ono, phoduru nù ono; mbụ ndu amị; mę ụnwanyi; mę ụnwegirima; mę ndu ishi, eleta ufu-eze ẹnya; l'ẹphe ha, bụ ndu Ishimelu shi kpua lę ndzụ lę Mízupa l'ọ gbutsuaru Gedaliya Ahikamu; Johananu eshi lę Gíbiyọnu chiphutakota ẹphe azụ. ¹⁷ Ya ndono; ẹphe ejee ege ono bya erua Gerutu Kimuhamu, nọ lę mgboro Bétulehemu; ẹke ẹphe cheberu ifu eje ala Íjiputu; ¹⁸ tẹ shi ẹge ono nahụ ndu Bábyilonu. Yọ bụru egvu bę ẹphe tsuhuru; kele Ishimelu gburu Gedaliya Ahikamu, bụ onye eze ndu Bábyilonu ọtaru; mee ya gọvano ndu alị ono.

42 Tò dù iya bụ; ndu ishi ndu soja ono l'ẹphe ha; jeye mę Johananu Kareya yẹle Jezanaya Hoshaya; męwaru ndu ono l'ẹphe ha; tsube lę ndu ọphu ẹnya kage ọla alị jeye lę ndu ọphu kakọta nshinu; atuko wụ-kfuta ² Jeremáya, bụ onye nkfuchiru je asụ iya: “Byiko t'ọ kfulu nù Ojejoje, bụ Nchileke iya l'okfu ẹhu nwa ndu-a, phoduru nù-a l'ẹphe ha. Ke l'oolenua: a makwaru-a l'ẹphe shi dù l'igwe; ọle nta-a bụwa nwa ndu ẹ-ta badụ ishi phoduru. ³ Kfulu nù Ojejoje, bụ Nchileke ngu t'ọ kaaru ẹphe ụzo, ẹphe e-shi; mę iphe ẹphe e-me.”

⁴ Jeremáya, bụ onye nkfuchiru asụ ẹphe: “Lę ya nųakwaru iphe ẹphe kfulu. Ya e-kfukwaru-a nù Ojejoje, bụ Nchileke unu, bụ iphe unu arọ. Teke e metsuaru; bę ya a-kaarun unu iphe bụ iphe Ojejoje kfulu; ọphu ọ dukpodua ọphu ya emeru unu lę mpya.”

⁵ Ya ndono; ẹphe asụ Jeremáya-a: “Tẹ Ojejoje bukwaru onye ekebe, ekfu ire-lanụ; onye e gude ire iya ẹka l'ẹke ẹphe nọ; m'ọ bụru l'ẹphe te medu iphe bụ iphe Ojejoje, bụ Nchileke ngu sụru t'i kfulu ẹphe t'ẹphe mee. ⁶ M'ọ -dụ ẹphe maa; m'ọ -dụ ẹphe eji; bę ẹphe e-me iphe ọ sụru t'ẹphe mee; mbụ Ojejoje, bụ Nchileke ayi; bya aburu onye ẹphe ezi ngu t'i jekfu t'ọ dūru ẹphe lę mma; m'ọ -bụru l'ẹphe meru olu Ojejoje, bụ Nchileke ayi.”

⁷ A nọlephu abalị iri; Ojejoje abya ekfulu yeru Jeremáya. ⁸ Jeremáya abya ekukobe Johananu yẹle iphe bụ ndu ishi ndu soja ono l'ẹphe ha, bụ ndu ẹphe l'iya nọ; mę ndu ẹke ono kpamukpamu; tsubekpoo l'onye ẹnya iya katsua ọla alị jeye l'onye ọphu, kakọta nshinu. ⁹ Yọ sụ ẹphe: “Ọwaa iphe Ojejoje ekfu ndọ-ọ; mbụ Nchileke kę ndu Ízurelu, bụ onye unu yeru mu sụ tẹ mu je arọru unu arọro. Ọ sụru: ¹⁰ L'ọ -bụru l'unu nọ l'alị ẹke-a; bę ya a-kpụ-lita unu akpụ-lita; ya ta alakashi du unu alakashi. Ya a-dza unu adzadza; ya te efefudu unu efefu. Kele mkpaka, ya pataru wushiru unu atsụwa iya l'ẹhu. ¹¹ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Unu ba atsùhe eze ndu Bábyilonu egvu. Unu ba tsùhe iya egvu; kele ya nọkwa swiru unu. Ya a-dzọta unu; nafuta unu l'ẹka iya.

¹² Keshinu ya bụ onye obu-imiko; bę ya e-me iya-a t'ọ phųaru unu imiko; haa unu t'unu nọdu l'alị unu.”

¹³ “Obenu; ọ -bụru l'unu kwefuru Ojejoje, bụ Nchileke unu ike; sụ l'unu ta anọdudu l'alị-a; ¹⁴ mbụ sụ waawa; l'unu e-je eburu Íjiputu, bụ ẹke unu te egudedu ẹnya unu phų ọgu; unu ta anụ ọda ụpyoku; ọphu ẹgu 'emedu unu. ¹⁵ Ọo ya bụ; unu ngabekwa nchị l'iphe Ojejoje ekfu; unubę nwa ndu Júda ọphu wafuru nù. Ọwaa iphe ookfu; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bya aburu Nchileke kę ndu Ízurelu: ‘Ọ -bụru l'unu kpebuwaru k'ọla Íjiputu; je eburu; ¹⁶ bę ọgu ono, unu atsụ egvu iya ono a-gbakfutakwa unu l'ẹke ono; ejo-ẹgu ono, unu agbaru ọso ono etsoru unu lashia Íjiputu. Yọ bụru l'ẹke ono bę unu a-nọdu nwushihu. ¹⁷ Mbụ l'agha; iphe bụ ndu ono, kpeburu k'ọla Íjiputu je eburu ono bukwa ọgu; ejo-ẹgu; mę ejo iphe-ememe e-gbu ẹphe. Ẹ tọ dukwa m'ọo onye lanụ a-la nù; m'ọ kwanụ nahụ iphe-ẹhuka, ya e-me t'ọ dakfu ẹphe.’ ¹⁸ Ọwaa iphe ookfu; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bya aburu Nchileke kę ndu Ízurelu. ‘L'ọ kwa ẹge ya tų-koshiru ndu bu lę Jerúsalemu oke ẹhu-eghughu iya; ono bụ ẹge ya a-tų-koshi iya unu; mę unu -laa Íjiputu. Unu a-buru iphe e gude anma ejo-ẹtu; bụru iphe anyi ishi ẹdzu; bụru iphe-ọchi; bụru iphe e gude akọ ọnu; ọphu unu 'egudehedu ẹnya unu phų alị ẹke-a ọdo.’

¹⁹ “Unubę nwa ndu phoduru nù l'alị ndu Júda; Ojejoje kfuakwaru unu t'unu ba lakwa Íjiputu! Unu makwarua l'ọo ọkwa bę mu anmaru unu ntanụ-a; ²⁰ l'ọ kwa emeswe bę unu mesweru onwunu teke unu ziru mu sụ tẹ mu jekfu Ojejoje, bụ Nchileke unu je akpata iya ishi l'okfu ẹhu unu. Unu asụ tẹ mu tųko iphe bụ iphe o kfulu kfuaru unu; l'unu e-mekota iya! ²¹ Nta-a bę mu kfuakwaru iya unu; obenu l'unu te kwedu ome m'ọo nanụ l'iphe Ojejoje sụru t'unu mee, ọ sụru tẹ mu kfuaru unu. ²² T'ọ dokwaa unu ẹnya: L'iphe e-mekochaa gbua unu l'ẹke ono, unu eje eburu ono kwa ọgu; ejo-ẹgu; mę ejo iphe-ememe.”

43 Tò dù iya bụ; Jeremáya ekfutsuaru ndu ono iphe ono l'ọ ha, bụ iphe Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe; ziru iya tẹ ya kfulu ẹphe ono; ² Azaríya Hoshaya yẹle Johananu Kareya; mę iphe bukpo ndu ono l'ẹphe ha, bụ ndu akpọ-li onwẹphe eli atuko sụ Jeremáya-a: “L'ọo ejo-ire! Lę Ojejoje, bụ Nchileke ayi te zikwa iya t'ọ bya ekfulu ẹphe t'ẹphe be jekwa oburu Íjiputu! ³ L'ọo Baruku Neraya bę enwu ngu eye t'i kfuaru ẹphe iphe a-buru ẹphe ọgu; t'e shi ẹge ono woru ẹphe ye ndu Bábyilonu l'ẹka; k'ọphu ẹphe e-gbushi ẹphe; m'ọ kwanu kpua ẹphe lę ndzụ laa Bábyilonu.” ⁴ Tò dù iya bụ; Johananu Kareya yẹle ndu ishi ndu soja ono; mękpọ ndu ono l'ẹphe ha ekwefu ike: l'ẹphe te emedu iphe Ojejoje sụru t'ẹphe mee; l'ẹphe ta anọdu l'alị Júda. ⁵ Ya ndono; Johananu Kareya yẹle ndu ishi ndu soja ono kpamukpamu eduta ndu ono, phoduru nù l'alị Júda ono l'ẹphe ha; lashia Íjiputu; mbụ jeye lę ndu ono,

laru azụ bya eburu l'alí Júda ono; jeye mę ndu shigbaa mbakeshi, bụ ẹke e shi chigbaaru ẹphe dobe. ⁶ Ẹphe edutakota iphe bụkpo unwoke; mę ụnwanyi; ụnwegiri-ma; ndu ụnwada eze; mękpowaru ndu Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu soja, eche eze ndu Bábyilonu nche tųkoru haaru Gedaliya Ahikamu Shafanu. Ẹphe chitak-waruphu chita chita mę Jeremáya, bụ onye nkfuchiru yele Baruku Neraya. ⁷ Tọ dọ iya bụ; ẹphe ajikanu l'ẹphe te emedu iphe Ojejoje sųru t'ẹphe mee; kwata wụba le Íjiputu; baa baa barua mkpųkpu Tapénesu.

⁸ Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremáya le Tapénesu; sų iya: ⁹ "T'o haru mkpuma, ha nshinu pata je egude ẹpo-to kpų-butu iya le mkpọro ẹke eeshije abahụ l'ufu-eze, bụ Fero le Tapénesu. Yọ sų iya t'ọ haakwa tẹ ndu Júda haru phų iya teke ọo-nọdu eme iya. ¹⁰ Teke i metsuaru; nggu asų ẹphe: 'L'owaa kwa iphe ookfu ndọ-ọ; mbų Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu: Ya e-zi t'e je ekuaru iya nwozi iya, bụ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu. Ọ bụ l'eli mkpuma-a bẹ oo-dobe aba-eze iya; mbų mkpuma-a, ya domiru l'ẹke-a. Ọo-bya eworu uwe agbada eze iya phųshi iya l'eli iya. ¹¹ Ọ -bya bẹ oo-mekputa ndu Íjiputu; ndu o ruberu l'egbugbu; yo gbua ẹphe egbugbu; ndu o ruberu t'a kpua le ndzų; yọ kpua ẹphe le ndzų; ndu o ruberu l'ogbu le mma; yo gbua ẹphe le mma. ¹² Ọo-tų ọku l'ulo agwa ndu Íjiputu. Ọo-kpọ agwa ẹphe ono ọku; m'ọ kwanų paa ya laa. Ọ bụ ẹge ono, onye eche atųru agbaphuje onwiya ẹkwa ono; ono ẹge oo-wota Íjiputu gbaphua onwiya; shi l'ẹke ono laa l'ẹhu-agu. ¹³ Oo-tsukposhi mkpuma, dọ nsọ, nọgbaa l'ulo ẹnyanwu, nọ l'alí ndu Íjiputu; bya atųko ọlo nte ndu Íjiputu l'ọ ha kpọkota ọku.' "

Ụmuruku, tso l'ogwa nte

44 Ojejoje abya ekfuru yeru Jeremáya l'okfu ẹhu ndu Júda l'ẹphe ha, bụ ndu bu le Migidọlu; Tapénesu; Mémufisu; mę le Paturọsu, bụ mkpųkpu, nọkota l'alí Íjiputu; sų: ² Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; mbų Nchileke kẹ ndu Ízurelu ekfu. Ọ sųru: "Unu phųru-a oke mkpaka, ya wotaru ndu Jerúsalemu yele ndu Júda l'ẹphe ha. Nta-a bẹ ẹgbara kfųwaru iya; tọ dọhe onye bu iya nų. ³ Iphe kparu iya nų abųru iphe dọ ẹji, ẹphe meshiru; shi ẹge ono kpatsua ya iwe; kẹ l'ẹphe wataru ọkpo ínsensu ọku l'anų agwa; bya abųru agwa, ẹphebedua l'onwẹphe; mę unubẹdua; mę nna unu oche ẹphe ta amabųa bẹ ẹphe wataru ọbaru ẹja. ⁴ Ya abya ezia ndu ozi iya, bụ ndu nkfuchiru; ya -zitsua; ya ezibaa ya ẹphe; sų ẹphe: 'Ọphu t'unu be meshi ẹjohuma-a, ya kpọru ashị-a!' ⁵ Ọphu ẹphe 'angadų nchị; ẹphe te eye ọnu; ọphu ẹphe 'ahakwanu iphe dọ ẹji, ẹphe eme; ẹphe ta ha ọkpo ínsensu ọku l'anų agwa. ⁶ Yọ bųru iya kparu iphe ya wotaru oke ẹhu-eghughu iya wụa ẹphe l'ishi. Yo nwua l'ọ bụ ọku tsoru mkpųkpu

Júda l'ọ ha; bya etsoru esu-uzo Jerúsalemu; woru ẹphe mee ochobo, bụ ikpozu ono, ẹphe bụ ntanų ono.

⁷ "Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu ekfu: Ọoji: ?Nanu ẹge e gude unu eme onwunu egbe iphe dọ ẹji ọwaa; kẹ t'unu mee tẹ unwoke chihų le Júda; ụnwanyi achihų; jeye mę ụnwegiri-ma; mę ndu ọphu angų ẹra; t'ẹ b'ọ dọhe onye a-phọdu nų l'ime unu? ⁸ ?Nanu ẹge e meru; yọ bųru iphe unu gude ẹka unu mee bẹ unu gude l'akpatsu iya iwe; mbų kẹ t'unu wata ọkpo ínsensu ọku l'anų agwa ndu Íjiputu, bụ ẹke unu byaru bya eburu-a? Unu e-mebyikwa onwunu; woru onwunu mee iphe ee-gude akọ l'ọnu; k'ọphu iphe mbakeshi le mgboko gbaa mgburumgburu a-nọdu achị unu ọchi. ⁹ ?Unu zahawaru iphe dọ ẹji, nna unu oche phẹ meshiru; mę ọphu ndu eze ndu Júda; ẹphe l'unyomu ẹphe meshiru; mę ọphu unubẹdua; unu l'unyomu unu meshiru l'alí Júda; mę l'esu-uzo Jerúsalemu? ¹⁰ Mbųkwa jeye nta-a bẹ unu te wozitakwaa unu alí; ọphu unu 'akwabekwa iya ugwu; ọphu ọ bųdu l'unu gbe kwewa ome ekemu iya yele iphe ya tọru unu ọkpa iya yele nna unu oche ẹphe.

¹¹ "Ọo ya bụ; ọwaa kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; mbų Nchileke kẹ ndu Ízurelu ekfu: Le ya echeru unu ifu k'ẹji; mee ndu Júda l'ẹphe ha t'ẹphe chihų. ¹² A -bya le nwa ndu onanu, phọduru nų le ndu Júda; bya ekpebua l'ẹphe lafųtaje Íjiputu je eburu ono; ndu ono bẹ ya e-mebyishi. Ẹphe a-nwųshihukota le Íjiputu. Ọ bụ ọgu ee-gbushikota ẹphe; m'ọ kwanų ẹgu. Ẹphe e-shilephu le ndu ọphu katsųa nwanshị laa l'ọgu; m'ọ kwanu l'ẹjo-ẹgu jeye le ndu ọphu katsųa nshinu. Ẹphe a-bųru ndu a maru 'a mahẹdu ọdo; bųru iphe anyi ishi ẹdzu; bųru iphe-ọchi; bya abųru iphe e gude akọ ọnu. ¹³ Ndu ono, laru Íjiputu ono bẹ ya e-gude ọgu; ẹjo-ẹgu; mę ẹjo iphe-ememe nųa aphų; ẹge ono, ya nųru iya ndu Jerúsalemu ono. ¹⁴ Ọphu ọ dọdu ndu Júda ono, phọduru nų, shi alí Júda lashia Íjiputu ono; nweru onye ọphu a-nahų nų; ọphu ọ dọdu onye ọphu a-wa nų k'ọla azų le Júda, bụ ẹke, agų ẹphe ọla azų bya eburu. Ẹ to nwedu ẹphe onye a-la nų; gbahaa nwa ndu ọphu ẹ ta badų ishì."

¹⁵ Ya ndono; iphe bụ ndu k'unwoke ndu ọphu, maru le unyomu ẹphe anọduje akpọ ínsensu ọku l'anų agwa ono; ẹphe l'igweligwe ụnwanyi, vudo l'ẹke ono; mę iphe bụ ndu bukota le Paturọsu l'alí Íjiputu; atųko sų Jeremáya-a: ¹⁶ "Ozi ono, iigude ẹpha Ojejoje l'ezi ẹphe ono bẹ ẹphe ta angakwaru ngu nchị. ¹⁷ Iphe bųkpoo iphe ẹphe sųru l'ẹphe e-me bẹ ẹphe mefutaje. Ẹphe a-nọdu akpọ ínsensu ọku l'anų Eze-nwanyi Imigwe; l'agba męe gude l'agwa iya; ẹge ẹphe shi emeje le mkpųkpu, nọgbaa l'alí ndu Júda; mę l'esu-uzo Jerúsalemu; ẹphebedua; mę nna ẹphe; mę ndu eze ẹphe; jeyewaru le ndu ishi ẹphe. Teke ono bẹ ẹphe shinu nweru nri nshinu; nweru iphe; ọphu ọ dọdu iphe shi atsų ẹphe l'ẹhu. ¹⁸ Obenu le keshinu ẹphe haru ọkpo ínsen-

su ọku l'anụ Eze-nwanyi Imigwe; haa ọgbaru iya mee gude l'agwa iya; b'ẹ to nwehedu iphe ẹka dọkwadu ẹphe; ọgu yele ẹjo-ẹgu l'agwawa ẹphe maa."

¹⁹ Ndu k'unwanyi abya eyekwaaphu ọnu; su: "Teke ẹphe shi egheje akara; mee ya; yọ dọ l'ọ bụ Eze-nwanyi Imigwe; l'akporu iya insensu ọku; l'agba mee gude l'agwa iya; nji ẹphe; ẹphe te shidu sụ l'ọ dọ mma t'ẹphe meje iya."

²⁰ Ya ndono; Jeremáya abya asụ ndu ono l'ẹphe ha; mbụ unwoke ẹphe; me unwanyi ẹphe; me iphe bụ l'ẹphe ha, bụ ndu yeru iya ọnu ẹge ono: ²¹ "Ọ -buru k'insensu ono, unu shi anọduje akpọ ọku l'echi mkpukpu Júda; me l'esu-uzo Jerúsalemu ono; mbụ unubedua; nna unu phe; ndu eze unu phe; ndu ishi unu phe yele ndu alị-a kparamukpamu; ?unu arị le Ojejoje ta anyatadu iya tọ? ?T'ọ bụ l'unu arị l'ẹ tọ batajedu iya l'egomunggo tọ? ²² ?Bụ ngunu kparu iphe alị unu daburu ochobo; buru ikpọzu; buru iphe e gude akọ l'ọnu; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dudu onye bu iya ebubu; yọ dọ ẹge ọ dọ ntanụ-a? ?Tọ bụdu okfu le Ojejoje bẹ iphe dọ ẹji unu emeebe atsụwa l'ẹhu; jeye me ahuma ahuma ono, unu meshikotaru ono. ²³ ?Tọ bụdu kẹ l'unu kporu insensu ọku; me kẹ l'unu meru Ojejoje iphe dọ ẹji; unu te emejedu iphe Ojejoje kfuru; ọphu unu 'etsodu eke-mu iya; ọphu unu 'emedu ome-l'alị iya; ọphu unu 'emejedu iphe ọ sụru t'e meje; kparu iphe iphe-ẹhuka ọwaa dakfutaru unu ẹge-a?"

Ee-mekputa Íjiputu l'ọgu

²⁴ Tọ dọ iya bụ; Jeremáya abya ekfuru yeru ndu ono l'ẹphe ha; ẹphe l'unyomu ẹphe; sụ ẹphe: Unu ngabekwa nchị l'iphe Ojejoje ekfu; unubẹ ndu Júda l'unu ha, bụ ndu ọphu nọ l'alị Íjiputu. ²⁵ Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bya aburu Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu ekfu: "Unubedua; unu l'unyomu unu gude ọnu unu kfu ya ekfufu; sụ l'iphe ono, unu riburu nte k'ememe ono bẹ unu mefutaje: l'unu a-nọdu akpọ insensu ọku l'anụ Eze-nwanyi Imigwe; l'unu a-nọdu agbaru iya mee; yọ buru iphe ono, unu kfuru ono bẹ unu eme. Ngwanụ; unu meru tugburu; dọ ọ bụ ẹge unu riburu iya! ²⁶ Ọo ya bụ; unu ngabekwa nchị l'iphe Ojejoje ekfu; unubẹ ndu Júda l'unu ha, bụ ndu ọphu nọ l'alị Íjiputu. Ọwaa iphe Ojejoje ekfu. Ọ sụru: T'unu lekwa; le ya gudekwa eze ẹpha iya ono ribua; l'iphe bụ onye Júda, bu le Íjiputu te egudehedu ọnu iya l'ekfu: 'Kamenu; le ya gude ẹpha Ojejoje ọphu nọ ndzụ l'ekfu iphe ọwaa!' ²⁷ Unu lekwa-a; ya egekwa unu ngge k'ọma; ọ kwa t'ẹ b'ọ duru unu le mma. Iphe bụ ndu Júda, nọ le Íjiputu ala l'ọgu. Ọ dudu; yọ buru ẹgu e-gbushi ẹphe jeye teke ẹphe a-gwu. ²⁸ Nwa ndu ọphu ọgu gbuphodoru e-shi Íjiputu laphuta azụ l'alị Júda; ọle ẹphe ta adudu igwe. Ọ bụ teke ono; bẹ ndu ọphu kwaru le Íjiputu a-maru onye ọphu okfu nk'ia reru: ?bụ nk'ia; tọ nk'ẹphe.

²⁹ "Ọwaa iphe yebe Ojejoje e-gude koshi unu le ya ahụ unu ahụhụ l'ẹke-a. Ọo ya e-me te unu maru l'iphe-ẹhuka ono, ya sụru le ya e-me unu ono bẹ ya e-mekota unu.' ³⁰ Fero, bụ Họfura; mbụ eze ndu Íjiputu bẹ ya e-woru ye l'ẹka ndu ọhogu iya; ẹge ono, ya woru Zedekaya, bụ eze ndu Júda ye l'ẹka Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu; mbụ onye ọhogu iya ono, shi achọ ndzụ iya ono."

45 Ọwaa bụ iphe onye nkfuchiru Nchileke, bụ Jeremáya kfuru Baruku Neraya l'afa k'ẹno, Jehoyakimu Josáya wataru ọchi ndu Júda; le Baruku det-suaru okfu, o kfuru iya. ² "Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu kfuru nggube Baruku: ³ I sụru: 'Nshọo ngu! Ojejoje wotawaru aphụ yekwa l'iphe-ẹhuka ngu. L'ị tsuakwaru ude; ike agvụ ngu; ọphu ị tụtajedu ume.' "

⁴ Ojejoje sụru: "Ọwaa iphe ii-kfuru iya ndọ: Wakwa iphe Ojejoje ekfu baa: 'L'ọ byawa onwukposhi iphe o shi kpua l'onwiya; l'abya ofeshi iphe o shi dzaa l'onwiya l'alị-a mgburumgburu. ⁵ ?Nanụ ẹge ii-shi bya awata ọchoru onwongu iphe paru ẹka? Ba achọkwa iya ẹge ono; kẹ l'ọ kwa mkpaka bẹ ya e-wotaru ndiphe kparamukpamu. Obenu le nggubedua; iphe bukpo ẹke i jeru ẹke i jeru; bẹ ọkfu ta adudu ngu; nji ta aji ngu.' " Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Ozi ẹhu ndu Íjiputu

46 Ọwaa bụ iphe Ojejoje ziru onye nkfuchiru Nchileke, bụ Jeremáya l'okfu ẹhu mbakeshi.

² Okfu ẹhu ndu Íjiputu: Ndu eezi ozi ọwaa bụ ndu sọja Fero Neko, bụ eze ndu Íjiputu, bụ onye e mekputaru le mgboro mkpukpu Kakemishi, nọ l'iku ẹnyimu Yufurétusu. Onye ono, mekputaru ẹphe ono bụ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu; l'afa, kwe Jehoyakimu Josáya afa ẹno, ọ wataru ọchi ndu Júda.

³ "Unu dozikwaa iphe unu egudeje egbochi onwunu l'ọgu; unu ezefuta jeshia ọgu!

⁴ Unu kwakọbe inya unu k'ọgu; Unu awụ-koru iya; unubẹ ndu agbajẹ inya. T'onyenonu vudokwa l'ẹke gbaru iya nù! Unu kpugbakwaaru

okpu-igwe unu!

Unu bashia arwa unu ababa! Unu atuko uwe-ọgu unu l'ọha yee onwunu!

⁵ ?Bụ ngunu bẹ ya ele ẹnya?

Egvu gudeekwaru ẹphe.

Ẹphe agbaakwa ọso.

Ndu soja ẹphe b'e mekputawaru.

Ẹphe eye ọkpa l'ọso; gbalaa;

l'ẹbe 'agha ẹnya l'azụ.

Ẹphe agba l'achika ẹnya."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

6 “Ndu ọkpa-ẹgwa ta anahughekwa.
 Ọphu onye ike dụ l'ọgu ta agbalaghekwa.
 Ọ kwa l'ụzo isheli;
 l'ụzo Ẹnyimu Yufurétusu
 bẹ ẹphe vukotaru iphe; dashĩa.

7 ?Bụ ndu ole ndọ-ọ,
 l'abya kulakula l'ọ bụ Ẹnyimu Náýìlu;
 mbụ l'ọ bụ ẹnyimu,
 jiru ejiji; l'abya utso?

8 Ọ kwa ndu Íjiputu abya
 kulakula l'ọ bụ Ẹnyimu Náýìlu ono;
 mbụ l'ọ bụ ẹnyimu, jiru ejiji l'abya utso ono.
 Ẹphe ekfu sụ l'ẹphe
 e-tsulihu tuko mgboko
 kpamukpamu tsopyabe;
 L'ẹphe e-mebyishi mkpukpu
 lẹ mkpukpu yẹle ndu bu iya nụ.

9 Raaru ìnya ono ọra; t'ẹphe gbachĩa!
 Kfuru ndu agba ụgbo-ìnya; l'ọ sụru!
 Tẹ ndu ike dụ l'ọgu gbeshikwa t'e je:
 mbụ unubẹ ndu Kúshi;
 mẹ ndu Putu, bụ ndu
 chigbaa iphe eegudeje ezeru onwonye l'ọgu;
 mẹ unubẹ ndu Líbiya,
 ẹnya ka l'iphe laru l'akfụ!

10 Obenu lẹ mbọku ono bụkwa eswe Nnajiufu;
 mbụ Ojejoje,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.
 Ọ kwa eswe ọgwata ụgwo
 iphe; mbụ l'ọo ntanụ;
 bẹ ọo-gwata ndu ọhogu iya ụgwo.
 Ọo nkogo a-sụ madzụ
 pyaapya jeye;
 yo ji iya ẹpho;
 mbụ jeye teke ọo-ngu mee ngụ-jia ẹpho;
 kẹ l'ọo Nnajiufu;
 mbụ Ojejoje,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike
 gude ndu ọhogu iya l'achị ẹja
 l'alị ndu isheli; l'iku Ẹnyimu Yufurétusu.

11 Unubẹ ndu Íjiputu;
 unu jee Gíledu je emeta manụ banụ.
 Obenu l'ọgvu ono,
 unu emebe ono te emekwa t'unu ka mma.
 Ẹ too mekwa t'unu ka mma.

12 Iphe bụ mbakeshi nụwaru
 iphere ono, e meru kpua unu ono.
 Ẹkwa unu atụkowa
 mgboko l'ọ ha ngaa.
 Ndu sọja unu dabutsuwaru l'eli ibe ẹphe.
 Ẹphe tụkowa daa ndatewo.”

13 Ọwaa ozi, Ojejoje ziru onye nkfuchiru iya; mbụ Je-remáya lẹ k'ẹhu Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu, abya otso ndu Íjiputu ọgu.

14 “Raa iphe-a arara l'alị Íjiputu!
 “Nggụ echia ya ochi mkpu lẹ Migidọlu!
 Chikwaa ya phụ ochi mkpu
 lẹ Mémufisu yẹle Tapénesu:
 ‘T'onyenonu vudokwa l'ẹke
 gbaru iya nụ kwakọbe;
 kẹ l'iphe bụ iphe unu
 nweru bẹ ọgu abyaakwa emebyishi.’

15 ?Nanụ ẹge e meru bẹ agwa unu;
 mbụ Apisu ta dudu ike vudo?
 Iphe kparu iya nụ bụ lẹ
 Ojejoje nwutsuru iya.

16 Ndibe unu ndu ọphu
 ụkfu duru dụ l'igwe;
 ẹphe adashĩa.
 ‘Unu gbeshi t'ayi laphu
 azụ lakfu ndu alị ayi;
 l'alị ẹke a mụru ayi.
 T'ayi gbalaaru ogu-mbeke
 ndu emegbu ayi emegbu!’

17 Unu gụkwazi Fero,
 bụ eze ndu Íjiputu ẹpha; kuje iya:
 ‘O-kfu-ekfu-'eme-eme.
 Teke ọ ga eme iphe
 b'ọ paru haa; yọ laa kẹ mmanu.’

18 Ọwaa iphe Eze ono ekfu ndọ-ọ;
 mbụ onye ono, ẹpha iya bụ Ojejoje,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ono:
 Ọ -bụru-a lẹ ya nọ ndzụ
 ẹge ya nọ iya-a
 b'o nweru onye a-bya nụ.
 Onye ono a-dụ l'ọ bụ
 Ugvu Tábo, kakọta ugvu ndu ọdo;
 mbụ l'ọ bụ ugvu Kamẹlu,
 ha l'eli karia eze ẹnyimu.

19 Unubẹ ndu Íjiputu;
 unu kwakọkwaa iphe
 unu e-gude laa alị ọdo.
 Ishi iya abụru lẹ Mémufisu
 e-mekochaa bụru ochobo;
 ee-me iya; tọ dụ onye ebu iya ebubu.

20 Íjiputu dụ l'ọ bụ nwada eswi, ama ntụmatu.
 Obenu l'òdzù, shi l'ụzo
 isheli e-je anọdu etso iya tekenteke.

21 Ndu ẹphe butaru ebuta
 t'ẹphe bya alụaru ẹphe ọgu
 bẹ dụ l'ọ bụ oke-eswi,
 daru ọkporokpo.
 Ẹphebedua aghakọbe gbalashĩa.
 Ẹphe ta dudu ike vudo;
 kẹle mbọku, ẹphe a-la l'iyi dakfutawaru ẹphe;
 mbụ teke aa-nụ ẹphe aphụ.

22 Ndu Íjiputu a-da ashị l'ọ bụ agwọ, agba ọso;
 kẹle ndu ọhogu ẹphe

a-nòdu abyakfuta ẹphe ọgu kẹ nyịbe-nyịbe;
mbụ gude ogbu-nkụ egbu
ẹphe l'ọ bụ onye egbu oshi.

²³ Ọswa ẹphe l'ọ ha bẹ ẹphe
a-sụpyashikota;

m'ọ -ruhuru; ọ rutabe
iru-a."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono;

"Kẹ l'ẹphe ka igube l'igwe;
ọphu 'agutadu ẹphe l'ọgu.

²⁴ Ndu Íjiputu bẹ ee-me iphe-iphere;
kpuru ẹphe ye ndu isheli l'ẹka."

²⁵ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu sọru: "Lẹ ya abyakwa ọnu Amọnu, bụ agwa ndu Tebesu aphụ. Ya a-nụkwaphu Fero aphụ; mę ndu Íjiputu; mę agwa ẹphe; mękpọ ndu eze ẹphe; mę iphe bụ ndu tųru obu yeeru Fero. ²⁶ Ya e-woru ẹphe ye l'ẹka ndu achọ ndzụ ẹphe; mbụ l'ẹka Nebukadineza, bụ eze ndu Bábyilonu; mę lẹ ndu ozi iya ẹphe. Ọle; teke ee-metsuaru bẹ ee-bukwaru-a lẹ Íjiputu ẹge e shi buhawaru iya." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

²⁷ "Unubẹ ndibe Jékọpu,

bụ ndu ozi iya;
unu ba atsụkwa egvu;
ọphu obu 'awakwa unu awawa;
unubẹ ndu Ízurẹlu!

Ya a-dzọtakwa unu
l'alị ẹke, teru ẹnya;
dzọtakwaphu ndu
awa unu phẹ l'alị ẹke,
a kpuru ẹphe lẹ ndzụ laa.
Unu e-mekochakwaa lata
bya eburu lẹ nchị-odoo;
unu ta achịhe obu l'ẹka;
to nwe onye abyakwadu
unu oye egvu ọdo.

²⁸ Unubẹ ndibe Jékọpu,

bụ ndu ozi iya; unu ba tsụkwa egvu;
kẹle ya nọkwa swiru unu eswiru."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

"Ya e-mebyishikota iphe bụ mbakeshi ono,
ya chịru unu tųkashia ono.

Obenu lẹ ya te emebyishidu unubẹdua.

Ọo àhùhù bẹ ya a-hù unu;
t'unu shi iya maru iphe.

Ya ta ahakwanụ unu
kẹ ba àhù unu àhùhù lẹ phuu."

Ozi ẹhu ndu Filisutayinu

47 Ọwaa bụ iphe Ojejoje ziru Jeremáya lẹ kẹ okfu ẹhu ndu Filisutayinu; tẹmanu bẹ Fero byaderu bya etso ndu Gáza ọgu.

² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:

"Unu lewaru ẹge mini shi l'ụzo
isheli l'abya kulakula.
Oo-mekochaa bụru
utso l'abya kulakula.
Ọo-tsọ-kputa alị;
mę iphe bụ iphe nọkọta iya nụ;
tsọpyabe mkpụkpu;
mę onyemonye ọbule, bu iya nụ.
Ndu ono e-chi mkpu;
iphe bụ ndu bu l'alị ono atụa ụzu-ẹkwa.

³ Mbụ l'ẹphe -nụlephu
igidi-ọkpa ịnya ẹphe;
bya anụa ụzu ụgbo-ịnya ndu ọhogu ẹphe;
yele kwọkiri kwọkiri,
ọkpa ụgbo-ịnya ẹphe ono eme
bẹ ndu bụ nna te elehedu
ẹnya l'azụ k'oheta ụnwegirima ẹphe.
Ẹka a-tụlashihu ẹphe.

⁴ L'oge ruakwaru teke
ee-mebyishikota ndu
Filisutayinu l'ẹphe.
Ee-me tẹ nwa ndu ọphu
phọduru nụ, bụ ndu gega
eyeru ndu Táya; mę ndu Sayidonu ẹka chịhu;
kẹle Ojejoje abyaakwa
omebyishi ndu Filisutayinu;
mbụ nwa ndu phọduru nụ
lẹ ndu alị Kafuto.

⁵ Ndu Gáza kpụshiwaru ishi-aphụ;
ndu Ashikelonu;
b'a lawaru l'iyi.
Sụa; unubẹ nwa ndu ọphu
phọduru lẹ ndu Enaku;
?unu e-yejashikpoo onwunu
ẹge-a jeye teke ole?

⁶ Nggube ogu-mbeke Ojejoje;
?bụ teke ole; bẹ ị-tụta ume?
Kabenu mịru onwongu yee l'ọbo!
Tụtanu ume; nọdu nwangijingiji!

⁷ Ọlobu; ?nanụ ẹge oo-shi nọdu nwandoo
l'ẹke unu elewaa ẹnya lẹ
Ojejoje tųwaru iya ọtu ekemu
t'e je alụa ndu Ashikelonu
yele ndu iku eze ẹnyimu?
Ọ bụ ẹge ono b'ọ kfuwaru l'ọo-dụ."

Ozi ẹhu ndu Móabu

48 A -bya l'okfu ẹhu ndu Móabu; ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu kfuru:

Tẹ aphụ tsọkwa Nebo;
kẹ l'e meru iya; yọ bụru kpurupyata.
Ndu Kiriyatayimu;

b'e meru iphe-iphere;
 bya akpua ephe le ndzu.
 A-gbabe-a-dzuru;
 b'e mewaru iphe-iphere nu;
 gwee ya egwegwe.
² E ta ajahedu ndu Móabu ajaja.
 O bu le Heshibonu;
 b'a nodu chjaru ephe ejo idzu:
 t'ephe mee t'ephe chihu.
 Unubedua kwaphu;
 unube ndu Madumenu;
 be ee-mekochaa laa l'iyi.
 O bu ogo e-mekochaachia unu ejo oso.
³ Unu ngabekpoduaphu nchi
 nya mkpu, eechi le Horonayimu;
 mkpu oke iphe-ehuka;
 me mkpaka.
⁴ Ndu Móabu b'e mebyishiwaru.
 Ngabeduduphu nchi l'ekwa,
 unwegirima ephe ara.
⁵ Ephe a-wuru laa l'uzo iya ke Luhiti;
 l'akwa ntumatu eje atugbu.
 Le mgbazita uzo iya ke
 Horonayimu b'a nuru
 mkpu, eechi ke iphe ono, lakotaru l'iyi ono.
⁶ Unu gbalaa! Unu gbaa oso ndzu unu!
 Unu gbaa l'o bu nkakfu-igara echi-egu!
⁷ Keshinu unu kporu obu ye
 l'iphe unu aduje ike mee;
 mee l'eku unu
 be aa-kpufukwaa unubedua le ndzu.
 Agwa unu; mbu Kemoshu;
 be aa-kpukwaphu le ndzu;
 yele ndu achijeru Nchileke eja,
 agwaje iya nu; me ndu ishi iya.
⁸ Ndu mgbugbu-madzu a-bya
 l'iphe bu mkpukpu nonu;
 ophu o nwedu m'oo
 mkpukpu lanu, a-nahu nu.
 Iphe bu nsuda a-buru kpurupyata.
 Iphe bu obosara ali aburu iyi.
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
⁹ T'a choru ndu Móabu ebà;
 k'ophu ephe e-pheliu phefu.
 Iphe bu mkpukpu,
 no le Móabu be egbara a-kfu.
 E to dudu m'oo onye lanu, e-bu iya nu.
¹⁰ Onye a turu onu b'o bu;
 mbu onye gude eregede ejeru Ojejoje ozi!
 Onye a turu onu b'o bu;
 mbu onye te gudedu nkogo iya l'egbu ochi!
¹¹ Keshinukpo be ndu Móabu
 nokpelephu; tusaru eh
 l'o bu ophu-mee, doru l'ite.

Ophu a wu-phedu iya awu-phe l'ite;
 ke l'e ta akpobua ephe le ndzu laa ali odo.
 Oo ya meru iphe otso-ena
 ya dukwadu ege odu;
 ophu mkpo iya 'eshibuhudu eshibuhu.
¹² Owaa iphe Ojejoje ekfu:
 L'oge abyakwa teke ya e-ye
 ndu awu-phe mee l'ite.
 Ephe a-wufuta ndu Móabu
 l'ite ono, ephe doru ono;
 woru ite ono, o shi doru ono kükposhia.
¹³ Ono bu teke iphere agwa,
 bu Kemoshu e-gude ndu Móabu;
 ege ono, iphere agwa Bételu
 guderu ndu Ízurelu;
 ke l'ephe shi chiru obu
 tukobe iya ono.
¹⁴ "Nanu ege unu e-shi su
 l'unu bu mkparawa;
 l'unu bu ndu ike-ka-l'ogu?
¹⁵ Onye abya ogbufu Móabu
 yele mkpukpu, nogbaa ya nu;
 be nokwaa anono.
 Unwoke ephe, bu ndu
 ophu gbaru mkparawa;
 be ee-gbu ege eegbuje anu."
 Oo mbedua bu Eze;
 mbu Ojejoje, buru
 Okaribe-Kakota-Ike ono.
¹⁶ Teke ndu Móabu a-la l'iyi dukwa ntse.
 Eze iphe-ehuka a-dakfukwa ephe egwegwa.
¹⁷ Unu rakwaa ekwa ephe;
 unube ndu unu l'ephe bu obutobu!
 Mbu unube ndu maru epha ephe.
 Unu su ephe:
 "T'e lewaru ege obodo ono,
 shihuru ike ono meru echikahu;
 t'e lewaru ege ugvu iya ono ghoru ak-ife."
¹⁸ Unube ndu bu le Dibonu;
 unu shinu l'onodu
 oke amadu ono, unu no ono nyizita
 bya anodu l'ali, du kakporo-kakporo;
 kele onye gbufuru ndu
 Móabu e-gbufukwaphu unu;
 mbu gwepyakota mkpukpu
 unu ono, a kpushitsuaru ike ono.
¹⁹ Unube ndu Árowa;
 unu vudokpoduaphu l'iku esu-uzo lee enya!
 Unu jia unwoke;
 me unwanyi, agbala agbala.
 Unu jia ephe iphe meru nu.
²⁰ Ndu Móabu b'e meekwaru iphe-iphere kpua;
 ke l'ephe gvakwaru.
 Unu raa ekwa anwuhu; rashia ya ike!

Unu raa ya arara lẹ
 Ẹnyimu Amónu lẹ Móabu;
 b'e mebyishiwaru!
²¹ Ndu bu l'alì, daburu adaburu;
 bẹ ikpe gudeekwaru;
 mbụ ndu Holonu;
 ndu Jahuza; ndu Mefatu;
²² ndu Díbónu; ndu Nebo;
 ndu Bétu-Dibulatayimu;
²³ ndu Kiriyaatayimu;
 ndu Bétu-Gamulu;
 ndu Bétu-Meyonu;
²⁴ ndu Keriyotu; ndu Bọzura.
 Ọ dakfukotakwaruphu
 mkpukpu lẹ mkpukpu ndu Móabu l'ẹphe ha:
 ndu ọphu bu l'ẹke teru ẹnya;
 mẹ ndu ọphu bu l'ẹke dụ ntse.
²⁵ Ike ndu Móabu bẹ e chikwashiakwaru;
 mbụ chikwoshiwa iya ẹka.
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
²⁶ "Unu chee ya mẹe; k'ọphu oo-gude iya;
 kẹ l'ọo Ojejoje bẹ o ngeru ọkpa l'ishi.
 Tẹ ndu Móabu watanu ori ẹgbo, ẹphe gbọru;
 t'ẹphe bụru iphe ee-gude agba mgbonu.
²⁷ Ndu Móabu shi egudeje ndu
 Ízurẹlu l'agba mgbonu?
 ?E guderu ndu Ízurẹlu l'ẹke ẹphe ezi oshi tọo;
 meru iphe e shi egudeje
 ẹphe ekwe nda-werere;
 teke unu ekfu okfu ẹhu ẹphe?
²⁸ Unubẹ ndu Móabu!
 Unu hatsu mkpukpu unu
 je eburu l'iku iku agbara-mkpuma;
 Unu je adu l'ọ bụ
 kparakobe, bụ l'onu ọgba;
 bẹ ọokpaje ẹkfunu iya!
²⁹ Ẹphe nṣakwaru ẹge ndu
 Móabu gude l'ekube onwẹphe.
 Mbụ l'ẹphe kunukaru
 onwẹphe; tsenuka etsetse.
 Ekuku, ẹphe eku onwẹphe;
 mẹ etsetse, ẹphe;
 mẹ ẹge ẹphe shi apali
 onwẹphe eli kabekwa tsobe iya etsobe.
³⁰ Ya makwaru ẹge ẹphe
 e-kutabe onwẹphe;
 ọle ekuku ono bukwanu iphe mmanu."
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono:
³¹ Ọo ya meru iphe ya akwa ẹkwa ndu Móabu.
 Mbụ l'ọo ndu Móabu l'ẹphe
 ha bẹ ya l'ara ẹkwa ẹphe;
 l'agụ aphụ ndu Kíru-Harẹsetu.
³² Ya kakwa ọra ẹkwa unubẹ ndu Sibuma;
 mẹ l'ẹge ya ara ẹkwa ndu Jaza.

Unu jaru ajaja; k'ọphu ẹkali
 unu rutsuaru eze ẹnyimu;
 mbụ jerutsua Eze Ẹnyimu Jáza.
 Ọ bụ l'e mebyishiwaru
 akpuru iphe unu meberu emebe.
³³ E wofuwaru ẹhu-otso-ena;
 mẹ ome ẹmirima l'ẹgu
 oshi-omi ndu Móabu;
 mẹ l'alì ẹphe.
 Mẹe bẹ ya mewaru t'ẹ ba
 akutajehe l'ẹke aakuje mẹe.
 Ọphu o nwehedu onye
 atujekwadu ẹvu-mẹe teke aaku iya.
 A marua l'aanọduje anu
 olu madu l'ẹke ono;
 ọle ẹ tọ bukwanu olu onye atụ ẹvu
³⁴ Mkpu olu-ẹkwa ẹphe
 tujookwa ẹkemake ọbule rukota.
 E shi lẹ Hẹshibonu chikota mkpu ọbu;
 je akpaa lẹ Eleyale;
 mẹ Jahazu.
 E shi lẹ Zówa chia ya jeye
 lẹ Horonayimu;
 mẹ Ẹgulatu-Shelishiya;
 kẹle mini tashihukotaru
 je akpaa lẹ Nimirimu.
³⁵ L'alì ndu Móabu;
 bẹ ya e-me t'a gwabuhu
 iphe l'ẹnya ẹke, aagwajẹ iphe;
 mee t'ẹ ba kpọjehe ínsensu
 ọku nẹ agwa ẹphe.
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
³⁶ "Ya ara ẹkwa ndu Móabu;
 l'agukwaphu aphụ ndu Kíru-Harẹsetu.
 Aphụ, ya agụ dụ l'ọ bụ ẹke
 aaku ikpa anwuhu;
 kẹ l'iphe bụ iphe ẹphe nwejeru gvụwaru.
³⁷ Onyemonye ọbule
 kpushikotaru ishi;
 kpushikota ẹji-agba;
 vukotaru ọnya-mma;
 bya ewekotaru uwe-aphụ l'ukfu.
³⁸ Iphe adakota l'iphe bụ ufu,
 nọkota l'alì Móabu;
 mẹ l'edukfu l'edukfu ẹphe;
 ta dukwa iphe ọdo, gbahaa ọzu-ẹkwa;
 kẹle ya tsukposhiwaru ndu
 Móabu l'ọ bụ ite-mẹe,
 ẹ-te nweedu onye chọru iya nẹ."
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
³⁹ "Ndu Móabu b'a
 tujashiwaru nanu nanu!
 Ọ bụ ọzu-ẹkwa l'ada wọwowo ẹge ono;
 iphere jiru ẹphe ifu!

Ndu Móabu buakwa iphe
e gude agba mgbonu.
Iphe bu ndu no epe ntse;
be onyi ishi edzu.”
40 Owa iphe Ojejoje ekfu:
“Unu leduduphu!
Ugo ephekwa l'ephezita ephezita;
woru ebà iya gbasaa l'alì ndu Móabu.
41 Mkpukpu, nogbaa ya nu;
be aa-lutatsua l'ogu;
natatsua epe ulo,
epe edomije onwephe.
Le mboku ono; be ndu soja
ndu Móabu a-nodu awa obu
l'o bu nwanyi, ime eme.
42 Ndu Móabu l'ephe ha;
be ee-mebyishi;
ke l'ephe dzoru Ojejoje okpa l'ishi.
43 N-yemegvu; iduma iduma;
me onya, a gbashiru unu;
be nogbakwa l'echeru unu;
unube ndu Móabu!
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
44 “Onye nahuru n-yemegvu;
yo dalahu l'iduma.
Onye nyifutaru l'iduma;
onya anmata iya;
ke l'ono bu iphe ya e-gude
byakfuta ndu Móabu
me ogè teke ya a-hù epe ahùhù -rulephu.”
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
45 “Ndu agba oso ogo l'ala
Heshibonu ta mahedu iphe epe e-me;
kele Heshibonu be oku etsu;
Mbù o-nwu phuruphuru
oku, etsu l'ime Sihonu.
Yo tuko iphe bu alì ndu
Móabu tsukota l'o ha;
mbù tsukota okpu-ishi ndu ono,
shi buru ndu enya-du-l'ogu ono.
46 Nshoo unube ndu Móabu!
Unube ndu ono,
shi agwa Kemoshu ono;
b'e mebyishiakwaru.
Unwu unu l'ephe ha:
unwoke l'unwanyi b'a kpukotawaru
le ndzu laa alì odo.
47 Ole ya e-mekochaa dopu
ndu Móabu azu l'onodu epe
l'oge, du l'ifu.”
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
Ono aburu ikpe, e kperu ndu Móabu.

Ozi ehu ndu Amonu

49 A -bya l'okfu ehu ndu Amonu;
owaa bu iphe ookfu;
mbù Ojejoje:
“?O bu le Izurelu te nwedu
unwegirima unwoke too?
?To nwedu onye
e-ri iphe iya too?
?Nanu ege e meru;
Mólèku egbe nata alì ndu Gádu;
yo buru okè-iphe iya?
?Nanu ege e meru;
ndibe iya aburu le
mkpukpu iya be epe bugbaa?”
2 Obenu l'oge abya-a
teke ya e-me te ndu Rába,
no l'alì ndu Amonu nua mkpu ogo.
O -rua mboku ono be Rába a-buru ikpozu.
Unwu mkpukpu, no-pheru
iya mgburumgburu etsufukota l'oku.
Oo teke ono be ndu Izurelu
a-chifu ndu shi chifu epebedua.
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
3 Unu tya uzu-ekwa;
unube ndu Heshibonu;
kele mkpukpu Eyayi;
b'e mebyishiakwaru!
Unu chishikwaa mkpu ike;
unube ndu bu le Rába!
Unu yee uwe-aphu; gya aphu.
Unu daa gbigbigbi;
gbaru shia owaa;
gbaru shia ophu;
le mgboromgboro
upho-mkpuma mkpukpu unu;
kele Mólèku be aa-kpukwa
le ndzu laa alì odo;
yele ndu achijeru Nchileke eja,
agwaje iya nu; me ndu ishi iya.
4 ?Nanu ege e meru;
unu egude nsuda nsuda alì unu
l'eku onwunu;
mbù unube ndu,
e te gudedu ire epe eka;
mbù unube ndu turu obu
ye l'eku unu; l'asashi;
l'e to nwedu onye abya
unu otso ogo.
5 Ya e-gude ndu bupheru unu mgburumgburu
wata unu oye egvu.
L'unu ha l'onye l'onye be aa-chifu achifu;
ophu o dudu onye

a-chi-phuta ndu gbalawaru nū azu.
Ono kwa iphe Nnajiufu ekfu ndono; mbū Ojejoje, bū
Ōkaribe-Kakṓta-Ike.

⁶“Ōle ya e-mekochaa dophu
ndu Amṓnu azu l'ṓnodu ḗphe.”
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Ozi ḗhu ndu Édṓmu

⁷A -bya l'okfu ḗhu ndu Édṓmu; ṓwaa kwa iphe ookfu;
mbū Ojejoje, bū Ōkaribe-Kakṓta-Ike kfuru:

“?T'o nwehekpodua mmamiphe,
phṓduru nū lḗ Témanu tṓṓ?
Ōkpobe idzu;
?ṓ gvṓwaru l'ḗka ndu maru
ṓye ṓnu l'okfu tṓṓ?
Mmamiphe ḗphe:
?ṓ rehuwaru erehu tṓṓ?

⁸Unubḗ ndu bu lḗ Dedanu;
unu ghakṓbe gbalaa!
Unu gbalaa je edomia
onwunu l'ime ḗnu;
kḗle ya gudekwa iyi
l'abyakfuta ndu eri Íso
teke ya a-bya ḗphe ṓnu aphṓ-a.

⁹Ndu awṓ akpṓru vayinu byakfuta ngu;
?ḗphe ta awṓ-phododuru ngu tṓṓ?
Ndu iphura -bya nke ngu l'ḗnyashi;
?tṓ bṓdu iphe dṓ ḗphe
mma bḗ ḗphe e-wota?

¹⁰Obenu lḗ ndu eri Íso;
bḗ ya gbabḗwaru ṓtu.
Ḙke ono, ḗphe shi edomishije
onwḗphe ono bḗ ya
kpuhawaru ghebe ṓnu;
k'ṓphu ḗphe te
edomikotahedu onwḗphe.
Ṱnwegirima ḗphe;
mḗ ndu abṓbu ḗphe;
mḗ obutobu ḗphe lakṓtaakwaru l'iyi.
Ḙphebedua achihukwaphu.

¹¹Unu haaru iya ṓnwu unu
ndu ṓphu a tṓru ogbe;
ya e-letaa ḗphe ḗnya.
T'unyomu unu ndu ṓphu
maa tṓfuru chīru ṓkfu kwḗe ya!”

¹²“Ō -bṓru lḗ ndu ḗ-te nwedu iphe ḗphe meru b'a
hṓrṓ àhṓhṓ; ?bṓ ngṓnu a-kpata t'a haa unu t'ḗ b'a àhṓ
unu àhṓhṓ? Ḙ taa hakwa unu t'ḗ ba nū unu aphṓ. Unu
tafṓtaje aphṓphu, gbaru unu; ¹³kḗ l'agha; ya gudeek-
wa onwiya ria nte lḗ mkpṓkpu Bṓzura e-mekochaa
bṓru ikpṓzu; bṓru iphe aakpṓ-yiru ukuvu. Mbū l'ḗg-
bara a-kfṓ iya; yṓ bṓru iphe eegude akṓ l'ṓnu. Iphe bṓ
mkpṓkpu, nṓkota l'alī ndu Édṓmu a-bṓkotaru ikpṓzu

gbururu jeye lḗ gbururu. Ono kwa iphe yḗbe Ojejoje
kfuru ndono.”

¹⁴Ya nṓkwaru ozi,

Ojejoje ziru.

Onye ozi bḗ e ziru t'o jekfu
iphe bṓ mbakeshi;
je asṓ ḗphe t'ḗphe dzukobekwa
onwḗphe byaru ndu Édṓmu ṓgu;
mbū t'ḗphe gbalihukwa jeshia ṓgu!

¹⁵Kḗle ya mewaru; unu aha
nwanshī l'iphe bṓ mbakeshi;
ṓphu ṓ dṓdu iphe ndiphe gvḗberu unu.

¹⁶Ō kwa egvu, unu shi eyeje ndu ṓdo;
yḗle ekuku, unu eku
onwunu bḗ duphuru unu;
mbū unubḗ ndu ono,
bu l'ime ṓgba-mkpuma ono;
onye bu l'ḗke ugvu kakṓta l'eli.
Ḙ tṓ dṓkwa m'o -ruhuru;
unu je akpaa ḗkfuna unu
l'ephekerephe ephekerephe l'ṓ bu ugo;
bḗ ya e-shikwa l'ḗke ono mee tḗ unu daa.

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹⁷“Ndu Édṓmu

e -mekochakwaa bṓru iphe aakpṓ-yiru ukuvu.
Iphe bṓ ndu swetaru ḗke ono;
bḗ ishi anyi ḗdzu.
Ḙphe egude ḗphe gbalahaa mgbṓnu.
Ishi iya abṓru eze
iphe-ḗhuka ono, a-dakfu ḗphe ono.

¹⁸Ō ḗge ono, e mebyishiru
Sṓdomu mḗ Gṓmóra;
bya emebyishia mkpṓkpu
ndu ṓphu, nṓ-pheru iya
mgburumgburu ono.
Ono kwa ḗge ḗ tṓ dṓdu
onye e-bu l'alī ndu Édṓmu;
ṓphu ṓ dṓdu onye a-kwata iya ufu.”

Ono kwa iphe yḗbe Ojejoje kfuru ndono.

¹⁹“Ō kwa ḗge agṓ shi l'ṓswa,
nṓ l'iku Ḙnyimu Jṓdanu kwofuta;
bya etsoru atṓru, dṓru
l'ṓdu-atṓru, nri dṓ nshinu
bṓkwaphu ḗge ya e-kwo
gburumu je atṓ ndu Édṓmu l'ṓkfu;
chīfu ḗphe l'alī iya.

?Bṓ onye bḗ ya fṓtaru
t'ṓ bṓru onye ya a-tṓ ḗka t'o mee iphe ono?

?Bṓ onye dṓ ḗge ya dṓ?

?Bṓ onye a-dṓ ike kḗ oku iya ikpe?

?Bṓ onye bṓ onye eche atṓru, a-dṓ ike kfuru tḗ yḗle
iya mee?”

²⁰Ō ṓ ya bṓ; t'unu nṓkwaa iphe
Ojejoje chī-buwaru lḗ ya e-me ndu Édṓmu;

mbụ iphe ọ chīru lẹ ya e-me
 ndu bu lẹ Témanu.
 Ẹ tọ dudu iphe a-kpōshi
 t'ẹ b'a kpūta ụnwu ẹphe kpūfu;
 Ọ bu iphe a-dụ ụnwu ẹphe ono biribiri.

²¹ Teke Édọmu a-da bẹ ụkporo
 iya anmajikwa mgboko anmaji.
 Ẹkwa, ẹphe a-nọdu ara;
 bẹ aa-nọdu lẹ Eze Ẹnyimu Uswe anụ.

²² Unu lenu!
 Ndu etso Bọzura ọgu a-bya l'ọ bu
 egbe-nwọku; gbasaa ẹbà iya agbasa.
 Mbọku ono bẹ obu
 a-yọshihu ndu soja Édọmu
 l'ọ bu nwanyi, ime eme.

Ozi ẹhu Damasukosu

²³ A -bya l'okfu ẹhu ndu Damásukosu;
 "Ndu Hámatu yele ndu
 Apadu b'e kpauakwaru ifu lẹ ntụ;
 kẹ l'ẹphe nụwaru ẹjo nzi.
 Meji tọfuwaru ẹphe.
 Ọkpoma akfụwa ẹphe
 gbúdugbúdu l'ọ bu eze ẹnyimu,
 a swongaru aswonga.

²⁴ Ndu Damásukosu;
 bẹ ẹka kushihuwaru.
 Ẹphe ghakọbekwaru;
 l'agbalawa agbala.
 Meji tọfuakwaru ẹphe.
 Ẹjo iphe-ẹhuka
 egudeshiwa ẹphe l'ọ bu nwanyi, ime eme.

²⁵ ?Nanụ ẹge e meru;
 b'e gbe gwọbe mkpukpu ono,
 a maru amaru ono?
 Mbụ mkpukpu ono,

ama mma ono?

²⁶ Ọo ya bu l'ụnwu-okorọbya ẹphe;
 bẹ aa-nọdu egbushi l'echi mbaduzo.
 Ndu soja ẹphe l'ẹphe ha;
 bẹ a-gvụ nụ mbọku ono.

Ono iphe yẹbe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

²⁷ "Ya a-tụ ọku l'ụpho-mkpuma Damásukosu;
 yo tsua ufu-eze ndu Bénu-Hadadu
 kpuru kpushia ike."

Ozi ẹhu Kéda yele Házo

²⁸ A -bya l'okfu ẹhu ndu Kéda yele alj-eze ndu Házo,
 bu ọphu Nebukadineza, bu eze ndu Bábyilonu lụ-
 kputaru; ọwaa kwa iphe o kfuru; mbụ Ojejoje, bu
 Ọkaribe-Kakọta-Ike:

"Unu zelihi tsoo ndu Kéda ọgu;

unu emebyishia ndu shi ụzo ẹnyanwu-ahata!

²⁹ Ụlo-ékwà ẹphe;
 jeye l'iphe bu elu ẹphe l'ọ ha;
 bẹ unu e-rutakota.
 Ẹkwa, ẹphe egudeje gechia
 ụlo-ékwà ẹphe; mẹ iphe bu
 iphe ẹphe nweru enweru;
 jeyekpo l'inya-ivu ẹphe
 bẹ aa-chitakota.

Ndiphe a-nọdu echi mkpu l'ekpu ẹphe:
 'Lẹ ụmuruku amụkwa l'ekemeke.'

³⁰ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:
 Unu gbalakwaa agbala; unubẹ ndu Házo.
 Unu jekwa je edomishia
 onwunu l'ime ime ọgba;
 kẹle Nebukadineza,
 bu eze ndu Bábyilonu chiakwaru
 unu ẹjo idzu;

kpebuwaa iphe ya e-me ẹphe; sụ:
³¹ t'ẹphe wụ-lihu je etso
 ndu mba ono, túsaru ẹhu ono ọgu;
 mbụ mba ono, ẹ-ta adudu
 onye ẹphe atsụ egvu ono;
 ẹphe te nwedu ọguzo;
 m'ọ bu ụpho-igwe ono;
 mbụ ndu ono bulephu jaherengu ono."

³² Inya-kamelu ẹphe;
 bẹ aa-kwa l'okwata.
 Elu ẹphe; bẹ aa-lutakwaphu l'ọgu.
 Iphe bu ọha, bu ote-ẹnya;
 bẹ ya a-tukashi nanụ nanụ.
 Ya e-shi l'uzo, dụ iche iche
 mee tẹ oke iphe-ẹhuka dakfuta ẹphe.
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

³³ "Mkpukpu Házo
 l'e-mekochaa bụru
 ẹke nkuta-ọswa a-dọjeru;
 kẹ l'ẹgbara a-kfụ iya gbururu jeye.
 Ẹ tọ dudu onye e-bu l'ẹke ono;
 to nwe nwoke, eje iya ọkwata ufu."

Ozi ẹhu ndu Élamu

³⁴ Ọwaa iphe Ojejoje kfuru Jeremáya onye nkfuchiru
 l'okfu ẹhu ndu Élamu. Teke o kfuru iya ẹya bu lẹ ntso-
 l'ọhu teke Zedekaya wataru ọbu eze ndu Júda.

³⁵ Ojejoje,
 bu Ọkaribe-Kakọta-Ike asụ
 t'ẹphe lekwa; lẹ ya
 e-gbukwa iphe bu ndu
 agbajeru ndu Élamu akfụ;
 bu iya bu ndu ono, bu ike ẹphe ono.

³⁶ Ya e-me tẹ pherephere,
 shigbaa ẹke, dụ iche iche

bya epee le Élamu.
 Ya a-chiko epee tukashia
 l'eke, du iche iche;
 k'ophu e-to dudu
 eke ndu Élamu
 e-ta agbatsudua oso ogo laa.
³⁷ Ya a-tukashi ndu Élamu
 nanu nanu l'ifu ndu ohogu
 epee; mbu l'ifu ndu achọ ishi epee.
 Ya e-me t'iphe du eji dakfu epee;
 shi iya tu-koshi epee
 oke ehu-eghughu iya.
 Ono iphe Ojejeje ekfu ndono.
 Ya e-me t'e gude
 ogu-mbeke l'achij epee
 jeye teke ya e-me t'ephe ba nohe.
³⁸ Ya e-je egvube aba-eze iya
 bu l'alij ndu Élamu;
 mebyishia ndu eze epee;
 me ndu bu ishi epee.
 Ono iphe Ojejeje ekfu ndono.
³⁹ Ole ya e-mekochaa dophu
 ndu Élamu azu l'onodu epee;
 m'o rulephu l'oge l'ifu.
 Ono iphe Ojejeje ekfu ndono.

Ozi ehu ndu Bábyilonu

50 Owaa ozi, Ojejeje shi l'eka Jeremáya, bu onye
 nkfuchiru iya zia l'okfu ehu ndu Bábyilonu; me
 l'alij epee.
² "Unu raa ya arara radzuru
 iya iphe bu mbakeshi
 t'a nukota iya!
 Unu palia ekwa-ohubama;
 raa ya t'a nu-dzuru iya!
 T'e b'ọ dukwa iphe unu
 a-ha l'azu.
 Iphe unu a-nodu ekfu bu:
 'Le ndu Bábyilonu
 b'a kpukwaru le ndzu.
 Belu b'e mekwaru iphe-iphere.
 Ophu bu Maruduku;
 b'e mewaru egvu ye l'ehu.
 Nte epee b'e mekwaru iphe-iphere;
 bya emewaru egvu ye
 iphe bu iphe ono,
 a kpuru akpukpu ono l'ehu.'
³ Ndu mba, shi l'uzo isheli
 byawaru ndu Bábyilonu ogo.
 Oo-me alij epee t'egbara kfua ya;
 ophu o dudu onye ebu iya nu;
 madzu mekpọ anumanu
 a-tuko shi iya gbalashia."

⁴ "O -rua mboku ono;
 be ndu Izuru ye ndu Júda a-tugbabe;
 gude enya-mini je achọ
 Ojejeje, bu Nchileke epee.
 Ono iphe Ojejeje ekfu ndono:
⁵ "Epee a-ji aji uzo,
 e shi eje Ugvu Záyonu;
 tugbua; shia uzo iya onanu.
 Epee a-bya; epee le
 Ojejeje atugba buru nanu
 l'ogba-ndzu ojejeje,
 e ta byadu bya azaha!
⁶ Ndibe iya du l'o bu aturu, tufahuru etufahu.
 Yo buru ndu eche epee;
 be dusweru epee uzo;
 bya emee epee;
 epee aghalaha
 ngvudangvu l'eli ugvu.
 Epee etsoru ugvu ugvu l'aghaphe;
 zahaa eke, epee anoduje atuta ume.
⁷ Iphe bu ndu phuru epee ripyaberu epee.
 Ndu ohogu epee asu:
 L'ikpe ta nmakwa epee;
 ke l'ephe mesweru Ojejeje,
 bu okpobe onye nche epee;
 mbu Ojejeje, bu onye nna
 epee oche phe turu obu yeru.
⁸ Unube ndu Izuru;
 unu gbafukwa le Bábyilonu!
 Unu lufulekwaphu l'alij
 Bábyilonu kpamukpamu!
 Unu dukwaphu l'o bu
 mkpi, l'edu igweligwe eghu ndu ophu.
⁹ Ishi iya aburu le ya a-kpali igweligwe mba,
 shihuru ike; t'ephe tugbabe eka
 bya etso Bábyilonu ogo.
 O bu l'uzo isheli be ya
 e-shi;
 bya edokaa onwephe; kwaberu iya.
 O bu eke ono be epee e-shi bya alu-gbua ya.
 Ndu ono bu epee bu ishi le ke akfu;
 nk'ephe mbu akfu bu o-je-ta-gba-eka.
¹⁰ Oo ya bu le ndu Bábyilonu;
 be aa-kwa l'okwata.
 Ndu a-kwa iya l'okwata obu
 te nwedu iphe epee, epee a-ha."
 Ono iphe Ojejeje ekfu ndono.
¹¹ "A makwaru-a l'unu ete eswa;
 ehu l'atsọ unu ena;
 mbu unube ndu ono,
 vukaru okè-iphel iya ono.
 A makwaru-a l'unu
 adzo gidimu gidimu l'o bu nweswi,
 adzoshi witu;

I'ara l'ọ bụ oke inya.

¹² Obenu l'eze obodo unu;
bẹ iphere e-mekochaa mee.
Mbụ lẹ Bábyilonu;
bẹ ifu e-mekochaa kpua lẹ ntụ.
Oo-mekochaa bụru iya;
bẹ ẹnya a-katsua alala l'iphe bụ mbakeshi.
Ọo-buru echi-ẹgu bụru
mgbẹgu l'alị-ọkponku; bụru alị-eveve.

¹³ Keshinu ẹhu eghu yẹbe
Ojejoje eghughu b'e tee buhedu
lẹ Bábyilonu ọdo.
Ọ buchia ochobo;
bẹ aa-togbo iya;
k'ọphu ọo-nyị iphe bụ
onye, swetaru l'alị ndu Bábyilonu ẹdzu;
ẹphe egude iya gbalahaa mgbonu.
Iphe a-kpa iya nụ aburu
ẹge e mebyishitaru iphe ndu ono.

¹⁴ Unubẹ ndu agbajẹ akfụ l'unu ha;
unu kpọo onwunu;
nọ-pheri Bábyilonu mgburumgburu;
Unu wata iya ọgba akfụ ono;
T'ẹ b'ọ dukwa ọnu-akfụ
unu m'ọo nanụ,
unu a-gbaphodo agbaphodo;
kẹ l'ọo Ojejoje b'ọ meru iphe dọ ẹji!

¹⁵ Unu chia mkpu-ọgu kpua
obodo ono ẹka ẹbo-ẹbo!
Bábyilonu; bẹ ike gvụakwaru;
ụlo-ngge iya adashiwa!
Ụpho-mkpuma, e gude
kpuphee ya mgburumgburu;
b'e tsukposhiwaru!
Keshinu ọ bụ emelata;
bẹ Ojejoje emelata iya;
unu melata iya iphe o shi emeje!
Unu mee ya iphe o shi emeje ndu ọdo!

¹⁶ Unu be ekwekwa t'ọ nweru
iphe ee-mebe emebe lẹ Bábyilonu;
ọphu unu 'ekwekwa t'ọ
nweru iphe ẹphe a-kpata akpata.
Iphe bụ ndu, shi eshishi, bu l'alị ono
e-gude ọtsu egvu ndu soja ono gbalaa;
lashia ẹke ẹphe shi.

¹⁷ Ízurelu dukwa l'ọ bụ aturu,
agụ chikashiru achikashi.
Ọ bụ eze ndu Asiriya;
bẹ vuru ụzu bya alụpyaa ẹphe.
Eze kẹ ndu Bábyilonu,
bụ iya Nebukadineza abya
egwepyyaa ọkpu ẹphe."

¹⁸ Keshinu ọ bụ ẹge ọ dọ ndono; ọwaa iphe Ojejoje,
bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; mbụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu
ekfu:

Ọ sọru: "Lẹ ya a-nụ eze ndu Bábyilonu;
mẹ ndu alị iya l'ẹphe ha aphụ;
ẹge ono, ya nuru iya eze ndu Asiriya ono.

¹⁹ Obenu lẹ ndu Ízurelu;
bẹ ya e-duphuta azụ l'alị-ọma iya.
Ẹphe abya erilahaa nri,
a kọtaru lẹ Ugvu Kamelu;
mẹ l'alị Báshanu ọdo;
mbụ shi lẹ nri,
a kọtaru lẹ ugvu ugvu Ífuremu;
yẹle alị Gíledu; rijilahaa ẹpho."

²⁰ O -rulephu mbọku ono;
l'oge teke ono gẹdegede
bẹ ee-lekpoo ẹnya t'a maru;
m'ọ nweru ẹke ikpe nmaru ndu Ízurelu;
ọle ẹ tọ dudu ọphu aachọ-vu.
Aa-vọ iphe dọ ẹji ndu Júda nta; vọo ya imo;
ọle ẹ tọ dudu ọphu a phụ.
Ishi iya aburu lẹ nwa ndu ono,
ya meru t'ẹphe phọdu ono;
bẹ ya a-guru nvụ.

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

²¹ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:
Unu je ọgu lẹ Meratayimu; Pekodu!
Unu chia ẹphe; gbufu ẹphe!
Unu mekota iphemiphe ọbule,
ya sọru unu tẹ unu mee!

²² Ẹphu-ọgu aphụakwa l'alị ono;
mbụ ẹphu kpurupyata, dọ egvu.

²³ Bábyilonu gweru iphe,
bụ mbakeshi ogwe uri.
Nta-a; bẹ ẹgbara kfụwaru lẹ Bábyilonu!

²⁴ Ya gbabẹru ngu ọnya
nggube Bábyilonu;
to doo ngu ẹnya.
Nta-a; b'ọ nmawaru ngu;
kẹ l'ọo Ojejoje bẹ iitso ọgu.

²⁵ Ojejoje gụhaakwaru ụlo-ẹku iya ghebe ọnu;
bya atuko ngwa-ọgu kẹ
oke ẹhu-eghughu iya chishia;
kẹle Nnajiufu, bụ Ojejoje;
bya aburu
Ọkaribe-Kakọta-Ike
nwekwaru iphe ọobyaa
ememe lẹ Bábyilonu.

²⁶ Unu shi ẹke teru ẹnya bya ọgu!
Unu gụhashia iphe,
bụ ụlo-witi iya; ghebe ọnu!
Unu vua ya doo l'ọ bụ ọkwata.
Unu mee ya t'ọ gvụ;
t'ẹ b'ọ dukwa onye a-wafu nụ!

27 Unu tuko oke-eswi iya gbushikota!
T'a chikotaru ephe je l'ẹke
ee-gbushi ephe!
Nshoo ephe; ke l'ogè nke ephe ruakwaru;
mbu ogè teke, aa-nu ephe aphu.

28 Unu ngabekpodaphu nchi
nua olu ndu agba oso ogu,
bu ndu shi le Babylonu nahu;
l'agba ala Zayonu;
l'ekfu ege Ojejoje,
bu Nchileke ephe gwataru ugwo
iphe, e meru eze-ulo iya.

29 Unu kua ndu agbaje akfu
t'ephe dzukobe tsoo Babylonu ogu;
mbu iphe bu ndu maru ege eeseje uta!
Unu kpobe ulo-ekwa unu no-pee ya
mgburumgburu.
Te b'ọ dukwa m'oo onye
lanu, a-nahu nu!
Unu kfu ya ugwo iphe o meru!
Unu mee ya iphe o meru ndu odo;
ke l'oo Ojejoje b'o ngeru okpa l'ishi;
mbu Onye nsọ ke ndu Izuru.

30 Oo ya bu; l'iphe bu unwu-okorobyia ephe;
be ee-gbushikota le mbaduzo;
gbushikota ndu soja ephe
l'ephe ha mboku ono.
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

31 Owaa iphe Ojejoje ekfu:
"Lekwa; le ya buakwa ogu duru ngu;
nggube ophu, eku onwongu ekuku;
ke l'oge iya nke ngu ruwaru;
mbu oge teke aa-nu ngu aphu.

32 Onye eku onwiya ekuku;
be ukfu a-du l'okpa; yo daa;
ophu o dudu onye a-pali iya nu.
Ya e-ye oku l'iphe bu
mkpukpu iya l'ọ ha;
oku, e-tsua tsua iphe bu
iphe no l'iku eke ono."

33 Owaa iphe Ojejoje,
bu Okaribe-Kakota-Ike ekfu:
"Le ndu Izuru; be eemekwa mkpawere.
O kwaphu ege ono be eeme iya ndu Juda.
Ndu kpuru ephe le ndu gudeshi ephe ike;
ophu ephe 'ekwedu t'ephe laa.

34 Obenu le Onye a-gbafuta ephe;
be shihuru ike.
Epha iya bu Ojejoje,
bu Okaribe-Kakota-Ike.
Oo-gbaru ephe odzori; gbashia ya ike;
k'ophu oo-me t'obu rua ndu ali ephe ali;
mekwanua t'obu be egvuru
ndu ophu bu le Babylonu egvuru.

35 Owaa iphe Ojejoje ekfu:
L'ogu-mbeke a-buru ogu
noduru Babylonu;
buru ogu noduru ndu bu iya nu;
buru ogu noduru ndu ishi ephe;
me ndibe ephe;
ndu ophu maru iphe!

36 Ogu a-buru ke ndu
nkfuchiru ephe ono,
e-te ekfudu ire-lanu ono;
k'ophu ephe a-bukotaru ndu eswe.
Ogu a-buru ke ndu soja ephe;
k'ophu ephe a-wata otsu egvu.

37 Ogu-mbeke a-buru ogu
noduru inya ephe;
me ugbo-inya ephe;
me iphe bu ndu ami,
e butaru ebuta, no l'ime iya;
k'ophu l'ephe ha a-bukotaru nwanyi.
Ogu-mbeke a-buru ogu
noduru ulo-eku iya;
k'ophu aa-kwa iphe iya l'okwata.

38 Ejo mkpo-anwu a-byaru ephe ogu;
mini atashihukota.
Ishi iya aburu l'ọ bu ali,
iphe aagwa agwagwa jiru ejiji.
Iphe ono, ephe agwa ono eriwa ephe ishi.

39 Oo ya bu l'iphe e-mekochaa
buru le Babylonu bu
anu-egu-egbudu;
me a-chi-atabu.
O bu l'ẹke ono;
be enyi-nwenu e-buru;
ophu 'o nwedu le madzu
ebua ya ebubu odo;
tsube l'ogbo sweru ogbo."

40 Owaa iphe Ojejoje ekfu ndo-ọ:
"O kwa ege ono, Nchileke
mebyishiru Sodomu;
Gomora;
me mkpukpu, no-pheru iya nu ono
bu ege e-to dudu onye
e-buru iya nu;
ophu o dudu onye,
byaru bya a-kwata iya ufu buru.

41 Unu lenu!
O nweru ndu ami,
shi l'uzo isheli abya.
O bu mba, ha nshinu;
bya aburu ndu eze, du l'igwe
b'e jeru je akpalia;
ephe shi l'ẹke mgboko jeberu l'abya.

42 Iphe ephe chi bu akfu yele arwa.
Epe nweru ejo okpoma;

 phe t'ama iphe b  obu-imiko.
 Ekiri,  phe ede l' ke  phe
 agba inya  phe abya;
 ada l'  b  eyii eze ğnyimu.
  phe doru onw phe l'  b  ndu n  l'ogu;
 l'abyaru unu ogu; unub  ndu B byilonu!"
⁴³ Eze ndu B byilonu
 n akwaru ak   phe;  ka ak da iya.
 Y  tsulaha egvu;
 iphe-ememe egude iya;
  hu ahulaha ya  ku l'  b  nwanyi, ime eme.
⁴⁴ Unu lekwa-a!
   kwa  ge agu, shi l'oswa,
 n  l'iku  nyimu J danu kwofuta;
 bya af aru aturu, d ru
 l'odu-aturu, nri d  nshinu
 b   ge ya e-kwo gburumu
 bya achifu ndu Bábyilonu
 l'al  iya l  ntulukfu.
 ?B  onye b  ya fotaruru t' 
 b ru onye ya a-t   ka t'o
 mee iphe ono?
 ?B  onye d  l'  b  iya?
 ?B  onye ha k  oku iya ikpe?
 ?B  onye b  onye ono, eche aturu ono,
 a-d  ike vudo t  y le iya mee ono?
⁴⁵ Oo ya b ; unu nukwaa
 iphe Ojejoje chiru l  ya
 e-me Bábyilonu;
 mb  iphe   chiru l  ya e-me ndu al  Kalúdiya.
   t  dukwa iphe a-kp shi
 t'  b'a kp  unwu iya
 l' phe ha l  ndz ; kp fu.
  o-d  onyemonye biribiri.
⁴⁶ Teke Bábyilonu daru;
 b   o-da too;
 nmayia mgboko anmayi.
 Iphe b  mbakeshi a-n 
  zu- kwa.
51  waa iphe Ojejoje ekfu ndo- .
   s ru:
 L  ya a-kpali  jo ph rephere t' 
 byakfuta ndu Bábyilonu;
 m  ndu Lebu Kamayi ogu.
² Ya e-zi ndu  hodo t' phe
 byaru ndu Bábyilonu ogu;
 t' phe bya azaa  phe azaza;
 mee al   phe t'  daburu ochobo.
 Mb ku ono, a-b ru iya
  jo  boku ono -rulephu;
 b  aa-nodu etso iya ogu ifu l'az .
³ T  ndu s ja, agbaj  akf ;
 be setakwa akf  iya k'agbagba.
  phu  phe 'akwakwa ngwa-ogu.

Unu ba aph kwaru
 unwu-okor bya  phe imiko.
 Unu mee ndu s ja  phe t' phe gv .
⁴ Aa-nodu egbushi  phe;
  phe adashi l'al  Bábyilonu;
 l'emekashi  phe iphe nshinu l'echi esu- zo.
⁵ A makwaru-a l  ndu Ízurelu;
 m  ndu J da l' phe ha
 b  ikpe nmaru l'ifu
 Onye ns  k  Ízurelu;
  le Nchileke  phe,
 b  Ojejoje;
 mb   karibe-Kak ta-Ike
 ta agbadokwa  phe.
⁶ Unu shi l  Bábyilonu gbalashia!
 T'onyenonun gbaaru ndz  iya!
 Unu be ekwekwa t'o nweru iphe e-me unu;
 l'okfu iphe d   ji ndu Bábyilonu;
 k  l'o ruakwaru teke
 Ojejoje e-melata;
 mb  teke  o-kf   phe
  gw , gbaru  phe.
⁷ Bábyilonu shi d  l'  b 
 okoro, e meru l 
 mkp la-ododo l' ka Ojejoje.
 Yo gude iya mee;
 m e atsulaha ndiphe l' phe ha.
 Ndiphe mgburumgburu
 nguru m e, shi l'okoro ono.
  o ya meru iphe  phe
 melahaaru m e m e nta-a.
⁸ Bábyilonu dawaru
 l'otu-l' kf ; dakashihu.
 Unu kwaa  kwa iya; kwashia ya ike!
 Unu kpatakwaru iya man  ban 
 t'o tee l' ke iphe eme iya.
 ?B  onye maru; oo-shi  ge ono korohu?
⁹ Ndu mba  do, n  l' ke ono as :
 "L' phe ga emetakwaa
 Bábyilonu l'iphe eme iya n .
   b  l'  to nwehedu emeta.
 T'a haa ya; t'onyemonye la;
 k  l'ikpe, nmaru iya n  hakwa nshinu."
¹⁰ "Ojejoje meekwaru;
 t' phe b ru ndu doberu  ka ndoo  do!
 Unu bya t' phe je l  Ugvu Záyonu;
 je ak o iphe Ojejoje,
 b  Nchileke ayi meru!"
¹¹ Unu pyia onu akf  unu apyipyi!
 Unu achilia iphe unu
 egudeje egbobuta onwunu!
 Ojejoje kpaliakwaru
 ndu eze ndu Midiya;
 k  l'iphe   t beru b  t'o

mebyia Bábyilonu.
Ojejoje a-gwata ụgwọ
iphe ono, e meru l'eze-ụlo iya ono.

¹² Unu gbaa ama;
koshi l'unu etsukposhiwa
ụpho-mkpuma Bábyilonu!
Unu yekwabaaru ndu nche madzụ!
Unu mee tẹ ndu nche nọdugbaa lẹ nche!
Unu eje l'ẹgbudu je edokaa ndu mpya-ọgu;
kẹle Ojejoje e-mekwa iphe
ọ tumberu; mbụ iphe
ọ chị-buhuhawaru lẹ ya
e-me ndu bu lẹ Bábyilonu.

¹³ Unubẹ ndu bu l'iku ẹnyimu;
bya enwetsuaru ẹku nshinu;
oge ikpazụ unu ruakwaru!
Mbụ l'eri, gude ndzụ unu gbabuhuakwaru!

¹⁴ Ojejoje, bụ
Ọkaribe-Kakọta-Ike
gudeekwa onwiya ria angụ; sụ
lẹ ya e-gude madzụ yejia
mkpukpu unu l'ọ bụ ẹke igube jeru;
ẹphe a-tụa ụzu l'ẹphe mekputawaru.

¹⁵ Ojejoje bụ ike kẹ ẹka iya
b'o gude mee mgboko;
bụru mmamiphe iya;
b'o gude mee mgboko;
yọ nguru anguru;
bya eshi l'ẹnya, ọkwaru
phushia akpamigwe.

¹⁶ Teke o meru t'igwe gbaa agbagba;
mini, nọ l'igwe aphua gbudugbudu.
Yọ bụru iya emeje t'urukpu
shi l'ẹke igwe jeberu wụa wufuta.
Ọ bụ iya meru; teke mini wataru achichi;
ebemu-igwe ekulaha.
Ọ bụ Ojejoje eshije
l'ulo-ẹku iya kpofuta pherephere.

¹⁷ Madzụ mmanu te nwedu egomunggo;
ophu 'onwedu iphe ọ maru.
Ndu akpụ ụzu bẹ iphere ntekpe,
ẹphe akpushi egudeje;
kẹle ntekpe ẹphe ọbu
bukota iphe-mmanu.
Ẹ tọ dudu ophu nweru ndzụ l'ime iya.

¹⁸ Ẹphe bukota iphe-mmanu;
iphe eegude agba mgbonu.
O -rulephu teke Ojejoje
a-nụ ẹphe aphụ; ẹphe alaa l'iyi.

¹⁹ Obekwanu lẹ Nchileke
kẹ Jékọpu
ta dukwa l'ọ bụ ndu onanu;
kẹ l'ọo ya bẹ iphemiphe nọ l'ẹka.
Ọo ya fọtaru ndu Ịzuru

t'ẹphe duru iya iche.
Onye ono; bẹ ẹpha iya bụ Ojejoje,
bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.

²⁰ Ojejoje asụ: Bábyilonu;
ọ kwa nggu bụ ogbu-nkụ,
ya gude alụ ọgu.
Ọ bụ nggu; bẹ ya egudeje
chịkaa iphe bụ mba l'ọ ha;
bụru nggu; bẹ ya egudeje
mebyia iphe bụ alị-eze.

²¹ Ọ bụ nggu bẹ ya egudeje
chịkaa inya; mẹ ndu agba iya nụ;
bụru nggu bẹ ya egudeje
chịkaa ụgbo-inya;
mẹ ndu agba iya nụ;

²² bụru nggu; bẹ ya egudeje
chịkaa unwoke mẹ ụnwanyi;
bụru nggu bẹ ya egudeje
chịkaa ndu bụ ọgurennya;
mẹ ụnwu-okorọbya;
bukwaruphu nggu;
bẹ ya egudeje chịkaa
unwoke ọgbangga;
mẹ ụnwanyi ọgbangga.

²³ Ọ bụ nggu; bẹ ya egudeje
chịkaa onye eche aturu; mẹ aturu iya;
bụru nggu bẹ ya egudeje
chịkaa onye akọ okfu;
mẹ ndu, akọru iya ẹya nụ;
bụru nggu; bẹ ya egudeje
chịkaa ndu bụ gọvano;
mẹ ndu bụ ishi, tso iya nụ.

²⁴ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: "Lẹ ya a-nọdu unu l'ifu
kfua Bábyilonu; yẹ iphe bụ ndu bu ndu, bu iya nụ
l'ẹphe ha ụgwọ iphe ẹphe meru lẹ Ugwu Záyonu.

²⁵ "Nggube Bábyilonu;
ya buakwa ọgu nọduru ngu;
kẹ l'ị dū l'ọ bụ ugwu;
l'emebyishi eliphe mgburumgburu.
Ya a-machiru ngu ẹka-mgba;
yọ bụru ọgu nọduru ngu.
Ya e-shi lẹ eli-ọnu ugwu;
nwufu ngu t'ị bya adaa l'ali;
mbụ mee ngu;
nggu aburu ntụ."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

²⁶ "Ẹ t'ọ nwedu mkpuma,
shi ngu l'ẹhu, ee-gude mee itso ụlo;
to nwe mkpuma, shi ngu l'ẹhu,
ee-gude tūa ọkpa-ulo.
Ishi iya aburu l'ẹgbara
a-kfụ ngu gbururu jeye lẹ gbururu."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

²⁷ "Unu gbaa ama;

koshi l'ọ bụwa ọgu!
 Unu gbuaru iphe bụ
 mbakeshi ụpyoku!
 Unu kwakọbe iphe bụ
 mbakeshi t'ẹphe tso iya ọgu.
 Unu kua alì-eze ndu Araratu;
 mę kę ndu Mini;
 mę kę ndu Ashikenazu; t'ẹphe tso iya ọgu;
 Unu fọta onye ishi amì,
 e-du ndu e-tso iya ọgu.
 Unu achìfuta ìnya ye;
 t'ọ zero gbigbigbi je l'ọbu ẹke igube etsu.
²⁸ Unu kwakọbe iphe bụ
 mbakeshi t'ẹphe jeru Bábyilonu ọgu;
 mbụ ndu eze ndu Mídiya;
 ndu gọvano ẹphe; ndu ishi, tso ẹphe;
 mę iphe bụ ndu alì ẹke,
 ẹphe achì l'ẹphe ha.
²⁹ Alì l'anma jijiji; l'agha gbùrugburu;
 kę l'iphe Ojejoje chìru le ya
 e-me ndu Bábyilonu
 dükwaphu ẹge ọ dụ.
 Mbụ l'oo-me Bábyilonu mgburumgburu;
 yọ daburu ochobo;
 k'ọphu bụ l'ẹ tọ dudu onye e-bu iya ebubu.
³⁰ Ndu soja ndu Bábyilonu
 haakwaru ọlu ọgu;
 kwaa l'ọlo-ọgu ẹphe.
 Ike gvụakwaru ẹphe;
 ẹphe dụwa l'ọ bụ ụnwanyi.
 Ẹke ẹphe bu ebubu b'a tushiwaru ọku.
 Mgboro-ígwè, e gude gbaa
 ụpho iya b'a nyajishiwaru.
³¹ Onye ọkpa-ẹgwa lanụ
 anọduje agba etso ibe iya;
 nwozi l'etso nwozi ọdo;
 ẹphe atụko bụru ndu eje
 ezi eze ndu Bábyilonu
 l'a naakwaru iya mkpụkpu
 iya kpamukpamu.
³² Ẹke, eeshije kpọ-swee ẹnyimu;
 lụfu azụ iya ọphu
 bę ndu soja nọ-chiakwaru;
 abya atụkota ọku l'iphe bụ
 ụda ụda, nọkota l'ẹke ono;
 Ndu soja ngu bę mejì tọfuakwaru."
³³ Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike;
 bụ iya bụ Nchileke kę ndu Ízurelu kfuru:
 "Ndu Bábyilonu b'a dzọkwa tọlitoli
 l'ọ bụ witu, nọ l'igwe, eegudeje etsu witu.
 Ẹ taa nọhekwa ọphu baru ishi;
 a bya akpata iya;
 l'ọ bụ onye akpata iphe e meberu l'alì."
³⁴ Ọwaa iphe ndu Júda,

bu lẹ Bábyilonu ekfu
 ndọ-ọ:
 "Lẹ Nebukadineza,
 bụ eze ndu Bábyilonu ripyawaru ẹphe.
 O mewaru; ọphu ẹphe
 'amahędu iphe ẹphe eme.
 O mewaru ẹphe;
 ẹphe abụru ite iphoro.
 O lewaru ẹphe ẹge
 agwọ eleje iphe o guderu.
 O gudewa ẹku ẹphe rijia ẹpho;
 metsua; bya agbụfu ẹphe.
³⁵ Tẹ iphe ndu Bábyilonu
 meru ẹphe tukokwaru ndu Bábyilonu l'ishi!"
 Ono kwa iphe ndu bu lẹ
 Ugwu Záyọnu ekfu ndono.
 "Tẹ mee ẹphe tukokwaru ndu Bábyilonu l'ishi!"
 Ono kwa iphe ndu bu lẹ Jerúsalemu ekfu ono.
³⁶ Ọwaa kwa nụ iphe Ojejoje ekfuru ndu Jerúsalemu:
 "Lẹ ya a-gbaru unu ọdzori;
 melata iphe e meru unu.
 Ẹnyimu ndu Bábyilonu;
 bę ya e-me t'ọ tashìhu;
 bya emee ọgba-mini
 ẹphe t'ọ tashìhutsua.
³⁷ Bábyilonu a-bùru ikpọzu;
 ẹke nkụta-ọswa e-bu;
 bụru iphe a-nọdu anyì ishi ẹdzu;
 mbụ iphe ee-gude agba mgbọnu;
 ẹke ẹ ta dudu onye e-buru iya eburu ọdo.
³⁸ Ndu Bábyilonu l'ẹphe ha
 edegbaa ekiri l'ọ bụ agụ;
 l'atsugbaa ude l'ọ bụ ụnwu agụ nshì.
³⁹ Obenu l'ọo teke ono,
 oonwu ẹphe phuruphuru l'ọ bụ ọku ono
 bę ya a-gbaru ẹphe aji;
 mee tẹ mę tsushia ẹphe;
 k'ọphu ẹphe a-chì ọchi
 kpọkirihitsua akpọkirihu;
 shi iya kuwaruru mgbęnya,
 ẹphe tee tehubedu etehu."
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
⁴⁰ "Ya e-nwuta ẹphe tushia l'alì
 l'ọ bụ ụnwu atụru;
 ebyila; mę egbu, aachì eje egbugbu.
⁴¹ Unu lewaru ẹge e shiru gude Bábyilonu;
 mbụ Bábyilonu ono, iphe
 bụ mbakeshi shi gude eku onwẹphe ono.
 Bábyilonu bụakwa iphe
 anyì ishi ẹdzu l'ęnya iphe bụ mbakeshi.
⁴² Eze Ẹnyimu a-bya utso; ria alì Bábyilonu.
 O gudewa ọda utso ono kpua ya.
⁴³ Iphe bụ edukfu Bábyilonu
 l'ọ ha bę ẹgbara kfụwaru.

Ọ kpòshihuwaru nkụ;
 bụru echi-egu ẹke ẹ-ta
 adudu onye bu iya nù;
 ọphu ọ dudu onye eshije iya nù.

⁴⁴ Ya a-hù Belu àhùhù lẹ Bábyilonu;
 mee ya t'ọ gboo iphe o lehawaru elele.
 Iphe bụ mbakeshi ta
 awuhedu awu-kfu iya.

Ọdo aburu l'upho-mkpuma Bábyilonu dakpòshi-
 huwaru.

⁴⁵ Ndu Júda; unu shikwa lẹ
 Bábyilonu gbalashia!
 Unu gbakwaa ọso ndzụ unu!
 Unu gbalakwaaru
 oke ẹhu-eghughu Ojejoje!

⁴⁶ Tẹ meji ba atọfukwa unu;
 ọphu unu 'atsuhukwa egwu;
 teke unu a-wata ọnu akọ
 iphe eme nù l'alì ono;
 a -tụkpoo ọwaa l'afa-a;
 afa ọdo; a tųkpoo ọdo.
 Ọo-buru akọ iphe-kpaa, eme l'alì ono;
 mę lẹ ndu ishi a-nọdu etso
 ndu ishi ibe ẹphe ọgu.

⁴⁷ Ọo ya bụ l'ógè abyaphu
 teke ya a-nù agwa ndu Bábyilonu aphu.
 Alì Bábyilonu gbaa mgburumgburu;
 bę ee-me iphe-iphere.
 Ndibe iya, e gburu egbugbu
 a-wushiru l'ekemeke ọbule.

⁴⁸ Ono bụ teke igwe; mę alì;
 mę iphe bụ iphe, nọ iya nù a-tụ ọzu
 ẹhu-otso-ena l'okfu ẹhu ndu Bábyilonu;
 kẹle ndu mgbugbu-madzụ,
 shi ọzo isheli a-byaru ẹphe ọgu."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁴⁹ "Ọ kwa ẹge ndu Bábyilonu
 kparu iphe gbushiru ndiphe l'ophu;
 bụ ẹge ẹphe a-da nwushihu ẹphebedua.
 Ishi iya aburu ẹge ẹphe
 gude gbushia ndu Ízurẹlu.

⁵⁰ Unubę ndu ọphu wafuru nù;
 unu tųgbulekwaphu!
 Unu be ejekwa ọkpo ọkfu!
 Ọ bụ oswi-okfu l'unu nọ ote-ẹnya;
 ọlobu; unu nyatakwa yębe Ojejoje;
 unu anyatakwapu Jerúsalemu!"

⁵¹ "E kpuakwaru unu ifu lẹ ntu;
 e kfurushiwaru unu ẹhu;
 iphere ejiwa unu ifu;
 kẹle ndu ọhodo bawaru l'ẹke,
 dųgbaa nsọ l'eze-ulo Ojejoje."

⁵² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:
 "L'oge abyakwa, teke ya a-nù

agwa ndu Bábyilonu aphu.
 Iphe a-nọdu ada l'alì ono
 gbaa mgburumgburu
 bụ ude, ndu e mekaru iphe atsu.

⁵³ Ẹ tọ nwekwa; m'o -ruhuru;
 Bábyilonu jerua
 akpamigwe; bya emee ẹke,
 ọ kpushitsuaru ike l'ephekerephe;
 bę ya e-yelekwaru iya-a
 ndu mgbugbu-madzụ."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁵⁴ "Ọzu-ẹkwa a-dakwa lẹ Bábyilonu;
 ọzu-ẹkwa, ekoshi l'e
 mebyishiwaru iphe nshinu lẹ Bábyilonu.

⁵⁵ Ojejoje abyawa omebyishi Bábyilonu;
 byanyikota oke ọzu ono, aatu l'ime iya ono.
 Ndu ọhogu iya a-nọdu atụ
 akpara l'ọ bụ eze ẹnyimu l'abya.

Ọzu, ẹphe a-nọdu atụ;
 bụ l'ephekerephe bę ọo-nọdu ala;

⁵⁶ kẹle onye mgbugbu-madzụ
 byawaru Bábyilonu ọgu.

Ndu soja iya b'a
 kpukotawaru lẹ ndzụ;
 gbajishiwa ọta ẹphe;
 kẹle Ojejoje bụ Nchileke,
 akfųje madzụ ọgwọ
 l'ẹge iphe o meru ha.

Ọo-kfų iya ọgwọ ono;
 kfų-dzua ya akfų-dzu.

⁵⁷ Ya e-me tẹ mę tsụ ndu ishi ẹphe;
 mę ndibe iya, ndu ọphu kwaru ẹnya;
 mbụ jeye lẹ ndu ọvano ẹphe;
 ndu ishi mkpųkpu;
 mę ndu soja ẹphe kwaphu.
 Mgbęnya a-tųshikota ẹphe;
 ẹphe te etetahedu eteta gburruru jeyewaru."

Ono kwa iphe ookfu; mbụ Eze ono, bụ Ojejoje; bya
 aburu Ọkaribe-Kakọta-Ike ono.

⁵⁸ Ọwaa iphe ookfu; mbụ Ojejoje bụ Ọkaribe-Kakọta-
 Ike:

"Uphe-mkpuma Bábyilonu
 a-wushikotaru l'alì;
 a tųkota ọku l'ephekerephe
 ọnu-ọguzo iya ono.
 Ndiphe nọ l'eri aphu;
 l'ese akanya kę mmanu;
 iphe bụ mbakeshi aburu ọku;
 bę ẹphe e-jeru ozi jeye ike agvų ẹphe."

⁵⁹ Ọwaa ozi, onye nkfuchiru Nchileke; mbụ Jeremáya
 ziru Seráya Neraya Maseya teke ono, yę Zedekaya yì je
 Bábyilonu ono. Teke ono bụwa afa k'eno, Zedekaya
 wataru ọ bụ eze ndu Júda. Seráya ono bụ onye ishi
 ndu elekota ufu-eze. ⁶⁰ Jeremáya atųko iphe dų ẹji, a-

dakfu Bábyilõnu ono dekota l'ekwo-agwogwo; mbu iphemiphe obule ono, e dekotaru k'okfu ehu Bábyilõnu ono. ⁶¹ Yò sù Seráya: "Unu rulephu Bábyilõnu; gùkwaa iphemiphe obule-a t'a nu-dzuru iya. ⁶² Iphe odo, ii-kfufua bu: 'Ojejoje; i kfuwaru sù l'ii-mebyishi ali Bábyilõnu; k'ophu bu lè madzù te ebuhedu iya; ophu anu 'anohedu iya; yò daburu ochobo gbururu jeye lè gburu.' ⁶³ Teke i gubeleruphu ekwo-agwogwo-a; nggu elibe iya mkpuma woru chee lè Enyimu Yufurétusu. ⁶⁴ Iphe odo, ii-kfufua ye iya bu: 'Ono ege Bábyilõnu a-da darua ali; ophu o gbeshihedu odo. Ishi iya aburu iphe du eji, Ojejoje abya ome t'ò dakfu iya.' "

Ono eke okfu Jeremáya jeberu ndono.

Zedekaya bu eze ndu Júda
(2 Eze 24:18-20; 2 Iphe 36:11-16)

52 Zedekaya gbaru ukporo afa l'afa lanu; k'ophu a muru iya teke e chiru iya eze. Yò chĩa Jerúsalemu afa iri lè nanu. Epha nne iya bu Hamutalu; ada Jeremáya. Eke a muru iya bu lè Libina. ² Zedekaya emee iphe e-ta dudu mma l'anya Ojejoje ege ono, Jehoyakimu meru ono. ³ Yò buru iphe ono kpatsuru Ojejoje iwe, meru; yò haa iphe ono, l'ò ha; yò mekota l'ehu ndu Jerúsalemu; mē l'ehu ndu Júda. E mekochaa; yò chifu epe l'ifu iya. Yò buru l'ime iya bē aanò; Zedekaya ekwefuru eze ndu Bábyilõnu ikè.

Adada Jerúsalemu
(2 Eze 25:1-7; 2 Iphe 36:13-21; Jer 39:1-10)

⁴ Tò du iya bu; yò be lè abali k'iri; l'ime onwa k'iri; l'ime afa kè tete; k'ophu Zedekaya wataru achichi; Nebukadineza achita ndu soja iya l'ephe ha je etso Jerúsalemu ogo. Epe je edzua ogo l'azu mkpukpu ono bya ekee ogo kepee ya mgburumgburu. ⁵ Yò buru ege ono bē epe yechiru mkpukpu ono jeye eze, bu Zedekaya achia afa iri lè nanu. ⁶ Yò be l'abali kè tete l'ime onwa k'eno; egu, eme lè mkpukpu ono adu-tabee ejo; k'ophu bu l'è t'ò dūhedu nri ndu ono e-ri. ⁷ Ya ndono; e tsukpoo upho-mkpuma obodo ono; ndu soja kè ndu Júda agbalakota. Yò buru l'enyashi bē epe gude gbafu l'obodo ono. Eke epe shiru bu uto, nò lè mgbaku upho-mkpuma labu ono, nò l'iku mgbabu eze ono; shia uto iya kè Arabahu wufu. Iphe ono l'ò ha emekotakwa; teke ndu soja ndu Bábyilõnu nò-phek-waduru obodo ono mgburumgburu; ⁸ E metsua; ndu soja kè Bábyilõnu achipyabe eze, bu Zedekaya je egude iya lè mgbegu Jériko. Ndu soja iya ahaa ya; gbakashihu nanu nanu. ⁹ A kpua yebedua lè ndzu; kpuru jekfu eze ndu Bábyilõnu lè Ribúla l'ali Hámatu. Yò buru l'èke ono bē Nebukadineza nò nma iya ikpe. ¹⁰ O bu lè Ribúla l'èke ono bē eze ndu Bábyilõnu gbushiru unwu Zedekaya; l'ifu Zedekaya l'onwiya. Yò gbushikwaaphu ndu bu ishi lè Júda. ¹¹ Yò bya aswoshia

Zedekaya enya; bya atya ya mkpakobe; kpuru jeshia Bábyilõnu; eke o turu iya mkporo; yò nò lè mkporo jeye teke o nwuhuru.

Eemebyishi Jerúsalemu;
mē eze-ulo Nchileke
(2 Eze 25:8-17)

¹² Yò be l'abali k'iri; l'onwa kè ise; l'afa, kwee Nebukadineza afa iri lè tete, o wataru ochi ndu Bábyilõnu; Nebuzaradan, bu eze onye ishi ndu ami-eze, bukwapu onye eze achikoshije idzu; abyatashia Jerúsalemu. ¹³ Yò tya oku l'eze-ulo Nchileke; tya oku l'ufu-eze; mē iphe bu ulo, nò lè Jerúsalemu mgburumgburu; jekpo l'iphe bu ulo, du mkpa lè Jerúsalemu l'ò ha. ¹⁴ Ndu soja ndu Bábyilõnu l'ephe ha, nokwanu l'eka eze onye ishi ndu ami-eze phu, bukwanu iya aturu epe iphe epe e-me; atuko upho-mkpuma Jerúsalemu kpakparakpamu tsukposhikota. ¹⁵ Nebuzaradanu, bu eze onye ishi ndu ami-eze ono achita uphodu ndu ophu nk'ephe bu ukpa-mkpera chifu lè Jerúsalemu; mewaru ndu odo, bu ndu phoduru nu lè mkpukpu ono; mekwaphu ndu emeje nka; mefukwaphu ndu ophu lakfuru eze Bábyilõnu alakfu. ¹⁶ Ndu kè ukpa-mkpera ono b'ò hakwaruphu haa l'obodo ono t'ò buru epe a-nodu eje ozi lè mgbo vayinu; mē l'egu ndu eke ono.

¹⁷ Ndu Bábyilõnu agbajishia itso mkpola-ododo ye eze iphe eeyeje mini l'apaphe apaphe; mē iphe nokota l'eze-ulo Nchileke; epe atuko iphe ono l'ò ha, aphu ngerengere ono chita lashia Bábyilõnu. ¹⁸ Epe apashikwaaphu ite; mē iphe eegudeje ekpo ntū; mē iphe apaje owúú uròku; mē gbangubangu; mewaru iphe bu iphe e gude ope kpui, eegudeje eje ozi l'eze-ulo Nchileke. ¹⁹ Eze onye ishi ndu ami-eze ono achikwaaphu eze ochi; ashanga; ochi-nturu; itoshi; iphe nk'ube uròku; ago; mē ochi, e gudeje egwo ngweja iphe aangū angungu; mbu iphe bu iphe e meru lè mkpola-ododo ye k'ocha. ²⁰ A -bya l'itso labu phu ye eze iphe eeyeje mini phu; mē oke-eswi iri l'èbo, nò iya lè mkpuli iya, e gude mkpola-ocha mee phu, bukota iphe eze, bu Sólomonu meshiru dobe l'eze-ulo Nchileke; l'ò ha, ghataru l'igwe; k'ophu e taa tukotadu iya l'iphe atutu. ²¹ A -bya l'itso ono; epe ebo bē hakò nu. Ogologo iya du ukporo rula lè rula esaa; usa iya adu rula iri esato; igbidigbi iya du inchi eto. Odo aburu l'uji nò iya. ²² Iphe a nmabetsuaru l'eli iya, e gude mkpola-ocha kpua du rula esaa lè nkere-èbo ya. A bya egude iphe a kparu akpakpa ye l'utara-okumu tsophee ya mgburumgburu. Ophu bu itso ophu nwekwaru phu utara-okumu nk'ia; yò buru ege ophu du b'ò du. ²³ Utara-okumu, nò iya nu lè mgoro iya du ukporo eno l'iri ishingū. Mkpako utara-okumu, nò-pheru iphe ono, a kparu akpakpa ono du ukporo iche iche ugbo ise.

**Aakpụ ndu Júda lẹ ndzụ
ala Bábyilọnu**
(2 Eze 25:18-21)

²⁴ Eze onye ishi ndu soja ono abya akpụkwaaphu Seráya, bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja lẹ ndzụ yẹle Zefanaya, bụ onye nọ-tsotaru onye kẹ mbụ yẹle ụmadzu ẹto, shi anọduje eche nche l'ọnu-oguzo.

²⁵ Yọ bya abya lẹ ndu ọphu nọkwadu l'obodo; bya akpụta onye ishi ndu soja ndu Júda yẹle ụmadzu ẹsaa lẹ ndu agbazijeru eze ụzo. Ọ kpụtakwaru onye edejeru eze ẹkwo, bụkwaphu onye ishi ndu egudeje ndu alị ono t'ẹphe je ọgu yẹle ndu ẹphe l'iya eje ozi ụkporo madzụ ẹto, bụ ndu ọphu a phuru l'obodo ono. ²⁶ Nebuzaradanu, bụ eze onye ishi ndu amị-eze ono achịta ẹphe l'ẹphe ha chị-jeru eze ndu Bábyilọnu lẹ Ribúla. ²⁷ Yọ bụru lẹ Ribúla l'ẹke ono; l'alị Hámatu bẹ eze ziru; e woru ẹphe gbushia.

Ọo ya bụ lẹ Júda aburu obodo, a kpuru lẹ ndzụ; ẹphe ahaa alị ẹphe lashia alị ọdo. ²⁸ Ọwaa bụ ụmadzu ole, Nebukadineza kpuru lẹ ndzụ laa alị ọdo. L'afa k'ẹsaa k'ọphu ọ wataru achịchi b'ọ chitaru ndu Ju ụnu madzụ ẹsaa; l'ụkporo madzụ iri lẹ nanụ; lẹ madzụ ẹto. ²⁹ Yo rua l'afa ọphu kwe iya iri l'ẹsato, Nebukadineza wataru

achịchi; yo shi lẹ Jerúsalemu chịta ụnu madzụ labụ; l'ụkporo madzụ; l'ụmadzu iri l'ẹbo. ³⁰ Yo be l'afa, kwe iya ụkporo l'ẹto l'ọchichi; Nebuzaradanu, bụ onye ishi ndu l'eche eze nche abya akpụta ndu Ju ụnu madzụ l'ụkporo madzụ iri l'ẹsaa l'ụmadzu ise lẹ ndzụ. Mkpakọ ndu a kpuru lẹ ndzụ aburu ụnu madzụ iri lẹ nanụ l'ụkporo ụmadzu iri.

Aatụfu Jehayikimu
(2 Eze 25:27-30)

³¹ Ẹphe anọlephu ụkporo afa l'afa iri l'ẹsaa; k'ọphu a kpuru Jehoyakimu, bụ eze ndu Júda lẹ ndzụ; l'afa Evilumerodaku wataru ọbu eze ndu Bábyilọnu; eze ono ahaa Jehoyakimu, bụ eze Júda; bya atọfu iya lẹ mkporo l'ime ụkporo abalị l'abalị ise l'ọnwa k'iri l'ẹbo. ³² Yo leta Jehoyakimu ẹnaya; bya anụ iya ọkwa, kakọta nshinu karia kẹ ndu eze ọphu, a kpuru yẹle ẹphe lẹ ndzụ laa Bábyilọnu. ³³ Ọ bụru iya bụ lẹ Jehoyakimu eyefu uwe mkporo iya; bya awata ori nri lẹ teburu eze gbururu jeye l'ẹge ọo-nọ-beru lẹ mgboko. ³⁴ Mbọku-mbọku bẹ eze ndu Bábyilọnu ono akfụje Jehoyakimu ụgwọ jeyekpo l'ẹge ọo-nọ-beru; gbururu jeye mbọku ọ nwuhuru.

Egву-Aphụ

Iphe-ẹhuka, byaru Jerúsalemu

- 1** Ha! Qwaa ẹge mkpụkpu ono daburu ochobo;
mbụ mkpụkpu ono, madzụ shi ji ejiji ono!
Ege ọphu ọ bya adụ l'ọ bụ
nwanyi, maa tufuru;
mbụ mkpụkpu, e shi maru
ẹpha iya l'iphe bụ mbakeshi!
Onye ono, shi bụru
eze-nwanyi l'iphe bụ mkpụkpu ono
gbe bụwarunu ohu.
- 2** Ẹnyashi b'ọ rakọtaje ẹkwa;
ẹnya adụ-chihu iya adụ-chihu.
Ẹnya-mini eshi iya l'ẹnya
tsokota iya l'ishi-uga.
Ndu ọnyà iya l'ẹphe ha
ta dụ onye ọphu abyajẹ iya ọdu ike.
Iphe bụ ndu ọnyà iya;
bẹ dekotawaru iya ye.
Nta-a; bẹ ẹphe bụwa ndu ọhogu iya.
- 3** Ndu Júda; bẹ gudewa kẹ ẹhu, aakpa ẹphe;
mẹ ozi mkpọ-nyi-ẹnya, eedzuberu ẹphe;
wụfu lashia alị ọdo.
Nta-a; bẹ ẹphe tükowa iphe
bụ mbakeshi dzuru.
Ọle ẹ to dükwa nụ ẹke obu ruru ẹphe alị.
Ndu achị ẹphe
gbabutaakwaru ẹphe l'uzo ifu;
to nwe ẹge ẹphe e-shi nahụ.
- 4** Iphe, bụ ụzo, e shije eje Záyọnu agụ aphụ;
l'ẹ to nwehedu onye
eshijekwadu iya nụ eje l'eswe-iphe.
Obu-edukfu iya; bẹ ẹgbudu fuchiwaru.
Ndu agwajẹ iphe lẹ Záyọnu atsukota ude.
Ụnwu-mgboko Záyọnu
l'ẹphe ha nọ l'aphụ;
Záyọnu anọdu l'iphe-ẹhuka.
- 5** Ndu okfu iya gbe bụwaru nụ ndu ishi iya.
Ẹ to nwedu iphe atsụ ndu ọhogu iya l'ẹhu.
Ọ bụ Ojejoje bẹ pakfutaru iya aphụ;
k'ẹjo iphe o meshikotaru.
Ụnwegirima iya gbakashihuwaru;
mbụ lẹ ndu ọhogu
kpukotawaru ẹphe lẹ ndzụ laa alị ẹphe.
- 6** Ụgvù ono, e shi akwabeje

- ndu Jerúsalemu ono gvụakwaru.
Ndu ishi ẹphe dūwaa l'ọ bụ
ele, ẹ ta aphụdu iphe oo-ri.
Ike gvụwaru ẹphe l'ẹke
ẹphe agbalaru ndu achị ẹphe.
- 7** Ọ bụ nta-a, iphe-ẹhuka
dakfutaru Jerúsalemu-a
b'ọ nyataru iphe, bụ iphe,
o shi nweru;
mbụ ẹku, o shi nweru l'oge ndiche.
Teke ndu nk'iya dalahuru
ndu ọhogu iya l'ẹka;
b'ẹ tọ dudu onye gbataru iya nụ.
Ndu ọhogu iya abuje ẹphe leebe iya ẹnya;
ẹphe ajalaha ya ewena kẹ
ẹge ọ dakfutaru iya.
- 8** Jerúsalemu yesweru ẹka;
shiwa ẹge ono merushia onwiya.
Iphe bụ ndu shi akwabeje iya ugву;
akpowa iya ẹbo-ẹbo-l'afu;
kẹ l'ẹphe phuru iya l'ẹke ọ gba ọtu.
Yẹbedua gẹdegede atsụ ude;
woru ifu ghaa l'ẹke ọdo.
- 9** Emerushi ono, o merushiru
onwiya ono; bẹ rakuru iya l'iphe o ye l'ẹhu.
Ẹ tọ kpadu ishi ẹge
ọo-tsakfu iya l'uzo ifu.
Nta-a; bẹ ishi ruwaru iya alị;
to nwe onye a-dụ iya ike.
Nta-a; bẹ ndu ọhogu mu mekputawaru mu;
“Byiko Ojejoje; leduduphu
egbe iphe-ẹhuka, mu eje;
lẹ ndu ọhogu mu gbe
atụakwa okoo ekpu mu.”
- 10** Ndu ọhogu; bẹ yewaru ẹka
rutakota iphe bụ ẹku, o nweru enweru.
Ọ phuru iphe bụ mbakeshi,
ẹ-ta madụ Nchileke l'ẹke
ẹphe je egvua ụlo-nsọ iya kfurukfuru;
mbụ ndu ono,
nggube Nchileke
buchiru t'ẹphe ba abatajẹ lẹ
ndzuko ndu nke ngu ono.
- 11** Ndu nk'iya l'ẹphe ha
atsukota ude l'ẹke ẹphe achọ nri eriri.

Ẹphe ewotaje iphe ẹphe
 nweru gude gbanweta nri;
 ẹge ee-shi t'ẹgu be gbubu ẹphe.
 "Byiko; Ojejoje lenua mu ẹnya nyata mu;
 kẹ l'ẹ ta gụbedu mu iphe."
 12 "T'o rudu unu l'ẹhu unubẹ
 ndu esweta esweta?
 Unu chikaduduphu ẹnya; phụwaru;
 ?o nwekpooru iphe-ẹhuka
 yẹle iphe-ẹhuka, mu eje yeru;
 mbụ iphe-ẹhuka, e wolataru mu,
 bụ iphe-ẹhuka, bụ Ojejoje
 nụberu mu iya;
 mbọku ọkpoma enwu iya taphutaphu.
 13 O shi l'imeli zifu ọku;
 yọ bya abaa mu l'ime ọkpu.
 O wotaru ụgbu geberu mu;
 shi iya l'ọlaa mu azụ.
 Yọ bya agbado mu;
 haa mmu;
 meji l'atọfu mu atọfu mbọku-mbọku.
 14 Ẹjo iphe, mu meshiru b'ọ gakọru agakọ;
 O dzeru iya edzedze l'ẹka;
 bya ekekoo ya ekeko.
 Ọ wọwaru mu l'olu.
 Nnajiufu mewaru;
 ụvo agvụ mu;
 O nwuwaru mu nụ ndu mu ta agbabegheduru.
 15 Nnajiufu mu jikawaru ndu nke mu,
 bụ ndu ike-ka-l'ọgu.
 O kuru ndu soja t'ẹphe
 byaru emu ọgu;
 mbụ t'ẹphe gwepya ụnwu-okorọbya mu.
 Ụnwanyi Júda b'ọ dzọru
 l'ọ bụ onye adzọshi mẹe l'akpuru vayinu.
 16 Ọ bụ iphe ono kparu mu ọra ẹkwa;
 mbụ ẹnya-mini alashị mu l'ẹnya.
 Ọphu ọ dudu onye nọ mu ntse, a-dụ mu ike;
 tọ dụ onye e-me tẹ mu zua ume.
 Nta-a bẹ ụnwegirima mu nọwa nkinyi;
 kẹ l'ọhogu bẹ lụ-kputaru nụ."
 17 Záyọnu mabẹru ẹka;
 ọbule ẹ tọ dudu onye akpa iya ishi.
 Ojejoje tųwaru ekemu l'ishi Jékọpu:
 lẹ ndu obutobe iya a-buru iya ndu ọhogu.
 Jerúsalemu bụakwa onye
 aasọ asọso l'ẹke ẹphe nọ.
 18 "Iphe Ojejoje meru kfụkwaru akfuru;
 kẹ l'ọ bụ mu kwefuru íkè l'okfu iya.
 Ụnwu eliphe;
 unu gebekpoduaphu nchi;
 lewaru egbe iphe-ọtsulanu, mu eje!
 Ndu ọgbo lanụ ono:
 lẹ ndu k'unwoke; mẹ ndu k'ụnwanyi;

b'a kpụkotawaru lẹ ndụ.
 19 Mu chikuru ndu mu l'ẹphe dụ lẹ mma;
 ọbule ẹphe ghọru mu ụgho.
 Ndu mu, bụ ndu achijeru
 Nchileke ẹja; mẹ ndu bụ ọgurennya
 yifukotaru lẹ mkpụkpu ono;
 l'ẹke ẹphe achọ iphe ẹphe
 e-ri gude nọdu ndụ.
 20 Byiko Ojejoje
 lekpoduduphu ẹhu,
 mu ejenwu ẹge ọ ha;
 mu ephuhu ephuhu l'ime onwomu.
 Obu echi mu taa taa;
 kẹle mu kwefunukaru íkè.
 L'ime mkpụkpu b'e gude
 ogu-mbeke egbushi madzụ.
 A bya l'ụlo; mgbọnwu l'egbu.
 21 Ndiphe nụkwarua ude,
 mu atsụ;
 tọ dụkwa nụ onye a-dụ mu ike.
 Ndu ọhogu mu l'ẹphe ha
 nụkotawaru ẹge ọ duru mu;
 yọ buru ẹswà, riru ẹphe ẹhu;
 l'ọ bụ nggu meru mu iya.
 Tẹ mbọku ono, i kfuru okfu iya byanụ;
 k'ọphu ẹphe a-dụ l'ọ bụ mu.
 22 Phụnua akirishi,
 ẹphe nwekotaru;
 menua ẹphe ẹge ono,
 i meru mu ono;
 l'okfu iphe dụ ẹji, mu meshiru.
 Ude, mu atsụ; hakwa l'igwe;
 obu eyofuwa mu eyofu."

Ikpe Ojejoje

2 Nnajiufu; shiwa
 l'ẹhu-eghughu iya;
 gude urukpu kpọ-chia ndu Záyọnu.
 Eze ụgvù ono, ndu Ízurelụ
 shi nweru ono; b'ọ mewaru;
 yọ buru iphe-mmanu.
 O gudewa ẹhu-eghughu
 nwuhaa eze-ụlo iya lẹ Jerúsalemu.
 2 Nnajiufu tanyiru ẹnya
 mebyishikota ufu ndu Ízurelụ.
 O gude ẹhu-eghughu
 nwutsushia ẹke ndu Júda
 kpuru;
 yọ buru ọkpo-mgbinyiku;
 O mewaru alị-eze iya;
 mẹ ndu eze, achị iya nụ;
 ẹphe adarua alị;
 nafụ ẹphe ugву ẹphe.

³ O gude oke ẹhu-eghughu;
nafu Ízurẹlu ike iya.
O sefuru ẹphe ẹka le ndu
ohogu ẹphe rutaderu.
O keru phophopho l'ọ bu ire-ọku;
kepyashia iphe, bu iphe Jékoṣu l'ọ ha.
⁴ Ọ gọberu akfu iya l'ọ bu onye ohogu;
gude ẹka-utara iya seta iya ke jijiji.
Iphe bu ndu, ẹnya eje b'o gbushigeru.
Ọ vọtaru oke ẹhu-eghughu
iya kpukposhi ndu Záyonu l'ọ bu ọku.
⁵ Nnajiufu gbe dụwanu l'ọ bu ohogu.
O mewaru Ízurẹlu omeliwe;
bya emebyishikota ufu-eze iya;
kpukpoo iphe, bu ẹke
a kpuru; yọ buru
okpo-mgbinyiku le Ízurẹlu.
O mewaru t'aphu;
me ẹkwa-aphu karu ndu Júda.
⁶ Ẹke ayi shi edzukoje abaru
iya ẹja; b'o feshiwaru.
Ojejoje mewaru;
Záyonu azahashia
eswe-iphe, oomeje;
zahaa jeye me mbọku ọtu-ume.
O gudewa ẹhu-eghughu;
t'ọ dụhe iphe ọ gọberu eze;
me onye achijeru iya ẹja.
⁷ Nnajiufu jikawaru
ẹnya-ngweja iya;
pawaru ọlo-nsọ iya haa.
Ọ hawaru te ndu ohogu
kukposhikota upho-mkpuma
ọlo ndu eze le mkpukpu ono.
Ẹphe anọdu l'ọlo Ojejoje
tọ okokooko l'ọ bu mbọku eswe-iphe.
⁸ Ojejoje chi-buwaru iya;
le ya e-nwukposhi
upho-mkpuma,
e gude kpọ-pheta Záyonu mgburumgburu.
O gewaru iya ọdo.
Ẹ to seladu ẹka azu jeye;
yo mebyishihu.
O mewaru te ẹke,
a kpọ-shiru ike yele upho-mkpuma;
raa ẹkwa-aphu.
Ẹphe atuko l'ẹphe ha mebyishihukota.
⁹ Ọnu-oguzo ẹke, eeshije abahu dashiwaru.
Mgboro-ígwe, eegudeje
akpọ-chi ọnu-oguzo ono;
b'ọ nyakwoshiwaru; yọ buru iyi.
Eze, achijeru nọ;
me ndu ishi iya b'a
kpukotaru le ndzu laa

iphe, bu mbakeshi.
Ẹ to dụhedu ekemu,
achijeru ẹphe.
Ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹphe ha;
be Ojejoje te mehedu t'ẹphe phua àphù.
¹⁰ Iphe bu ndu bu ogurenaya
ndu Záyonu gwoshitawaru l'alijeru;
onu ta dụhe ẹphe k'okfu.
Ẹphe kpawaru ẹja kpua
onwephe l'ishi;
yee uwe-aphu ẹphe.
Unwu-mgboko Jerúsalemu;
be fukotawaru kpokongu.
¹¹ Mu rawaru ẹkwa;
ẹnya ekoshia mu ekoshi.
Meji akfu mu nkfu; obu l'ete mu egvu;
kele ndu nke mu b'e gbugewaru.
Unwegirima nshiji;
me ndu e he l'ẹka;
be aveshihu aveshihu
le mbaduzo mkpukpu.
¹² Ẹphe anọduje echiru
nne ẹphe mkpu nri: me mkpu me
l'ẹke mbà abyatsua ẹphe
atutu le mbaduzo;
l'ọ bu ndu e mekaru iphe;
mbu l'ẹke ẹphe nọtsua
nne ẹphe l'ẹka; l'abya
ọtu-bu ume.
¹³ ?Bu ngunu; be ya e-kfuru ngu?
?Bu ngunu; be ya a-turu ngu yeru;
nggube Jerúsalemu?
?Bu ngunu; be ya a-su l'ijeru bu oyeru iya?
?Bu onye b'ọ dụjewaru ẹge ọ dụru ngu;
k'ọphu ya e-gude iya dụ ngu ike;
nggube Záyonu?
Iphe, meru ngu nọ hakwa l'ọ bu eze ẹnyimu;
?bu onye e-meghe t'ijeru ka mma?
¹⁴ Àphù, ndu nkfuchiru ngu
phuru bu ejire; buru ugho.
Ẹphe te medu t'ẹjo iphe unu vọ;
k'ọphu ee-me t'ẹ b'a kpọ unu le ndzu.
Eja, ẹphe ziru bu ejire;
buru iphe eduphu madzu eduphu.
¹⁵ Iphe bu ndu esweta esweta akuje ẹka pyongu;
nmaa ọtsa; phuphee ishi; su:
"Bunu-a Jerúsalemu ndo-ọ;
mbu mkpukpu-a,
e shi ekuje 'Nwoma-mma':
'Ehu-otso-ena ndu mgboko l'ophu?' "
¹⁶ Iphe bu ndu ohogu ngu
ebukota iphu anu ngu;
l'atupya okpuru-ọswa;
avoru ngu eze; l'ekfushi; su:

“Ayị mewaru; ọkpụ ẹphe akpọhu ọbu!
 Ọ bụ ntanụ; bẹ ayi shikpo chetaru.
 Nta-a; bẹ ayi nọwa ndzụ phụ ishi iya.”
 17 Ojejoje bẹ mewaru iphe ọ tūberu.
 O mewaru iphe ọ sūru lẹ
 ya e-me, bụ ẹge o kfuru iya
 teke tehawaruru etete.
 Ọ tanyiru ẹnya kwatsua ẹphe.
 O mewaru tẹ ndu ọhogu
 ngu tịa okokooko kpua ngu.
 O mewaru ndu ọhogu
 ngu t'ẹphe ka ngu ike.
 18 Tẹ ndiphe raku Nnajiufu.
 Nggube ụpho-mkpuma Záyọnu;
 t'ẹnya-mini wushikwaa ngu
 l'ẹnya l'ọ bụ ẹnyimu: eswe l'ẹnyashi!
 T'ẹ b'ọ dukwa teke
 ji-kwanyaa ẹkwa ono;
 haa ya;
 wata ofucha onwongu ẹnya.
 19 Gbeshi; wata ẹkwa l'ẹnyashi;
 l'oge teke ono, nche ẹnyashi awatajẹ ono!
 Tushihuru Nnajiufu obu
 ngu l'ọ bụ onye wushiru mini.
 Chị-lia ẹka; kpọ-kua ya
 l'okfu ishi ụnwegirima ngu,
 m̀bà atụtsua lẹ mbaduzo.
 20 Byiko Ojejoje; lenua ẹnya phududunu.
 ?Bụ onye bẹ i mejewaru ẹge-a;
 ?bụ t'ụnwanyi talahaa anụ
 ụnwegirima ẹphe tọo;
 mbụ ụnwegirima,
 angukwadu ẹphe ẹra?
 ?Bụ t'e gbushilaha ndu
 achijeru Nchileke ẹja;
 mẹ ndu nkfuchiru
 Nchileke l'ụlo-nsọ kẹ Nnajiufu tọo?
 21 Nwata; mẹ ọgurenaya;
 zeshiwa lẹ mbaduzo.
 Ụnwu-okoro;
 me ụnwu-mgboko mu phẹ;
 b'e gbukotawaru lẹ mma.
 I gbushiru ẹphe teke ẹhu
 eghu ngu eghughu.
 I tanyiru ẹnya gbushia ẹphe.
 22 “Ọ bụ ẹge eekukoje madzụ teke aagba aji;
 bụ ẹge i meru iphe
 eye-egvu; a zaa bya
 agbaphee mu ẹka labụ.
 Mbọku, iphe eghu Ojejoje eghughu;
 b'ẹ tọ dudu onye nahuru nụ;
 to dụ onye wafuru nụ.
 Iphe bụ ndu mu heru hefuta;
 bẹ ndu ọhogu mu gbugeru.”

Ẹkwa-aphụ k'ẹhu onye

- 3 Mbẹdua bụ onye jewaru
 iphe-ẹhuka l'ẹka Nchileke;
 maru iphe bụ lẹ Nchileke
 gude ẹhu-eghughu eme madzụ iphe.
 2 Ọ chifuru mu;
 nwuru mu ye l'ẹkpuru-ọchi;
 tẹ mu je etsutso l'ẹke
 iphoro ta anọdu.
 3 Ishi iya bụlephu l'o switowa
 mu eswito mbọku-mbọku.
 4 Ugwehu mu; mẹ akpọ ẹhu mu;
 b'o mewaru; yo ose ẹli.
 Ọ bụ ẹge ono;
 b'o shiru tsukoshia mu ọkpụ.
 5 Iphe o gude yebuta mu bụ
 iphe atso ile;
 mẹ iphe-ẹhuka.
 O gude iya gbaa mu mgburumgburu.
 6 O wowaru mu ye l'ẹkpuru-ọchi;
 l'ọ bụ ndu, nwuhuhawaru nụ teke teru ẹnya.
 7 O yechiwaru mu k'ọphu bụ
 l'ẹ to nwedu ẹke mu e-shi nahụ.
 Ọ tųru mu mkpa lọ-tsuta mu.
 8 Mu -chia mkpu nta;
 chia ya imo; raa t'ọ gbaaru mu mkpu;
 yọ tsụ-chia nchi;
 jika lẹ ya te eyeduru mu ọnu.
 9 O gudewa mkpuma,
 a gbakpọshiru agbakpọshi dochishia mu ụzo.
 O mewaru ụzo mu adụ kpọkorokpokoro.
 10 Ọ kwaru mu l'ụzo l'ọ bụ agụ,
 domiru onwiya; kwabẹru madzụ;
 mbụ fųaru mu l'ọ bụ oduma.
 11 Ọ kpufuru mu l'ụzo;
 je alabushia mu alabushi.
 O meru mu;
 to nwe onye e-yeru mu ẹka.
 12 O kweru akfụ iya; kwabẹru mu.
 13 O wotaru akfụ l'ẹkpa-akfụ iya tịa;
 yọ bųru mu l'obu tųu.
 14 Mu bụwa onye iphe bụ ndu
 nke mu anọduje achị ọchi;
 mbụ ẹphe gudewa mu agụ egvu.
 15 O mewaru ndzụ t'ọ dųru mu ẹhuka.
 O gudewa age chejia mu ẹpho.
 16 O gudewa mkpuma kụ-kwoshia mu eze;
 bya adzọo mu lụlalula lẹ ntụ.
 17 O mewaru ẹhu te gvujeru mu egvuru.
 Mu ta majẹhedu iphe bụ
 ẹhu-ọtso-ẹna.
 18 Ọo ya kparu iphe mu ekfu; sụ:

“L'ùgvù; mę iphemiphe ọbule,
 mu ele ẹnya iya l'ẹka
 Ojejoje; te nwehekwa.”
¹⁹ Mu -nyata iphe-ẹhuka,
 mu eje; yeru ririri, mu
 agha; ndzụ l'onwiya aburu mu age.
²⁰ Ọobuje teke mu nyataru iya; meji atọfu mu.
²¹ Ọle ọobuje; mu -nyata iphe lanụ-a;
 ẹhu ala mu l'òrù iya.
²² Ọ bụ ẹge obu Ojejoje,
 yeru ayi hatabe nshinu
 kparu iphe ayi te yifudu;
 kẹ l'obu-imiko iya ta
 gvujedu agvugvu.
²³ Ụtsu mbọku-mbọku;
 bẹ n-yemobu Ojejoje;
 mę obu-imiko iya
 aduje ọphungu ọphungu.
 Ị bụ onye eegude ire iya ẹka;
 gudeshia ya ike.
²⁴ Iphe mu ekfuje l'obu mu bụ
 l'ọ bụ Ojejoje bụ oke mu.
 Ọ bụ iya meru iphe mu
 e-gude cheru iya.
²⁵ Ojejoje anọduje emeru
 ndu atụ ume atụ-kobe iya ọhuma;
 mbụ onye anọduje achọ iya.
²⁶ Ọ dụ mma tẹ madzụ
 nọdu nggujungguji
 chee tẹ Ojejoje dzọo ya.
²⁷ Ọ dụ mma tẹ nnajiufu
 byakfuta madzụ l'okorọbya.
²⁸ T'onye ọbu nọdukpelephu
 nwa nggujungguji;
 kẹle o nweru ẹge ọo-dụ; iphe agbanwee.
²⁹ T'onye ọbu kpube ifu lẹ ntụ;
 kẹ l'o nweru ẹge ọo-dụ;
 yo nweru iphe oo-levu ẹnya iya.
³⁰ T'o dobe ishi-nchi;
 t'o onye echi iya ẹya chita ike iya.
 Yọ haa t'e gude iphe-iphere nụ-jia ya ẹpho;
³¹ kẹle Nnajiufu te
 enwufujekwa madzụ gbururu jeyewaru.
³² O nwekwaruru ẹge ọo-dụ;
 yo mee t'iphe-ẹhuka bya;
 ọbu l'oo-koshikwaphu lẹ ya
 bụ onye obu-imiko;
 kẹ lẹ n-yemobu iya ha nshinu.
³³ Ẹ too hejedu iya uhere
 ọpa-kfutaru madzụ iphe-ọtsu-l'ẹhu;
 m'ọ bụ iphe aphụ.
³⁴ Oofuto iphe bụ ndu a tūru
 mkpọro lẹ mgboko l'ọkpa;
³⁵ mę ọnafu madzụ iphe gbaru iya nụ

l'ifu Ọkaribe-Kakọta-Nụ;
³⁶ mę l'okpe madzụ ẹjo ikpe
 bụkota iphe ẹ-ta dudu Nnajiufu mma.
³⁷ ?Bụ onye e-kfughe okfu;
 t'o ree;
 ẹ ba bụ l'ọ bụ Nnajiufu kweru t'o ree?
³⁸ ?Tọ bụdunua
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ asuje
 t'iphe-oma mee; yo mee;
 l'asujekwaphu t'iphe dụ ẹji mee; yo mee.
³⁹ ?Bụ ngunu kparu iphe
 madzụ nwigbaleke-oma
 a-nọduje agụ aphụ teke
 aahù iya àhùhù k'iphe dụ ẹji, o meru?
⁴⁰ T'ayi gbuedu igo l'uzo ayi; ghaa ya aghagha;
 t'ayi kpọlata azụ lakfuta Ojejoje.
⁴¹ T'ayi zia obu l'ẹke Nchileke, nọ l'imigwe nọ;
 chị-liaru iya ẹka; sụ:
⁴² “Ayi meswewaru;
 bya ekwefu íkè;
 ọphu ị gụduru ayi nvụ.
⁴³ I phukpuru onwongu
 ẹhu-eghughu l'ọ bụ uwe;
 nọdu iya chiru ayi tųgburu;
 gbushia ayi; t'ị phuru ayi imiko.
⁴⁴ I gude urukpu kwechia onwongu;
 k'ọphu iphe e kfuru ngu te rudu ngu nchị.
⁴⁵ I mewaru; ayi aburu
 ẹswara-iphe;
 dụwa l'ọ bụ ikpọzu l'ẹke ndiphe nọ.
⁴⁶ Ndu ọhogu ayi ekfuwaru ayi o-beru-t'ọ-kwaa.
⁴⁷ N-yemegvu bẹ dakfutaru ayi;
 a gbashiaru ayi ọnya;
 emebyi yẹle kpurupyata adakfuta ayi.”
⁴⁸ Ẹnya-mini jiru mu ẹnya;
 kẹle ndu nke mu b'e gbushikotawaru.
⁴⁹ Ẹnya-mini ta atsọ-buhudu
 mu atsọ-buhu l'ẹnya;
⁵⁰ jeye teke Ojejoje a-nọdu
 l'imigwe tųfu ẹnya lee l'alị.
⁵¹ Iphe mu phuru meru mu ata chichichi;
 Yọ bụru ẹge ọ dūru iphe
 bụ ụnwu-mgboko mkpukpu mu.
⁵² Ndu ọhogu mu anọduje
 achị nta mu ọchi nta nwenu;
 l'ẹ b'ọ dū iphe mu meru ẹphe.
⁵³ Ẹphe nwuru mu ye l'ime nsụ;
 woru mkpuma swichia ya.
⁵⁴ Mini tukpuru mu ishi;
 mu arịa lẹ mu phuhuwaru.
⁵⁵ Mu nọdu l'ime nsụ ono
 kpọ-ku nggube Ojejoje.
⁵⁶ Ị nụwaru aroro, mu arọ ngu; sụ:
 “Ba adahukwa mu nkichi

l'araku ono, mu araku ngu
t'i dzọ mu ono"
57 I kparutaru lẹ teke mu rakuru ngu.
I sụru tẹ mu ba atsụkwa egvu.
58 Nggụbe Nnajiufu;
ọ kwa nggu kfuchitaru mu ọnu;
bya agbata ndzụ mu.
59 Nggụbe Ojejoje;
i phụwarua ejo iphe e meru mu;
hanaaru mu enge!
60 I phụwaru ẹge ẹphe
gwataberu mu ụgwo iphe
mu meru; mę ejo idzu,
ẹphe achikotaru mu.
61 Nggụbe Ojejoje;
i nụwaru-a ẹge ẹphe
ekfurushi mu; mę ejo idzu, ẹphe achiru mu;
62 mbụ atabashi, ndu ọhogu mu atabashiru mu;
mękwaphu ejo idzu,
ẹphe anọduje achiru mu mkpụrumkpuru.
63 Lekpodudunu; ọ bụje;
ẹphe -vudo evudo;
mę ẹphe -nọdu anọdu
ẹphe l'agụ mu l'egvu.
64 "Byiko Ojejoje;
gwata nụ ẹphe ụgwo ẹge
ọ gbaru t'i gwata ẹphe;
l'iphe ẹphe gude ẹka ẹphe kpata.
65 Kpọ-chia ẹphe obu;
nggu atụ ẹphe ọnu.
66 Gude iphe-eghughu;
chịa ẹphe;
gbushia ẹphe lẹ mkpuli
igwe ngu; Ojejoje."

Ọnodu Jerúsalemu teke ọ daru

4 Lewaru ẹge mkpọla-ododo ono,
shi egbu ngerengere ono
nwakotaru anwanwa.
Lewaru ẹge ẹgiri
mkpọla-ododo ono
dụwanu inyichi-inyichi.
Mkpuma ụlo-nsọ
dakashihuwaru nanụ nanụ lẹ mkpọkahu-ụzo.
2 Ụnwu Záyọnu, bụ ndu ẹnya eje,
bụ ndu ono, dụ l'ọ bụ
ọkpobe mkpọla-ododo;
bẹ dọkotawanu l'ọ bụ ite,
e gude ụra kpua;
mbụ l'ọ bụ iphe ọ-kpụ-ite kpuru.
3 Mbụ jeye lẹ nkụta-ọswa
echejekwa ụnwu iya ẹra;
obenu lẹ ndu nke mu;

bẹ ejo ọkpoma nk'ẹphe
dụkwa l'ọ bụ k'enyi-nwenu echi-ẹgu.
4 Ẹgu ẹra mewaru ụnwegirima
ire anyaru ẹphe l'akpo.
Ụnwegirima ẹphe arọ nri;
ọphu o nwedu onye ekweje anụ iya ẹphe.
5 Ndu phụ, shi erije
nggumufeleshi phụ;
gbe zeshiwanu ẹgu lẹ mbaduzo.
Ndu ọphu e gude ẹkwa uruswe-eze hee;
egbe azẹwanu l'ikpo ntụ.
6 Iphe e meru ndu nke mu
kaakwa kẹ ndu Sódomu ono,
a byaru bya aji ẹnya; ẹphe agwụwa;
t'ọ dụ onye gbaru ẹphe mkpu ono.
7 Ndu ishi ẹphe shi ka eberugo ọcha ụcha.
Ẹphe shi ka ẹra eswi ọcha ụcha.
Ẹhu ẹphe shi ka
mkpuma-igwe ọcha virikiti.
Ẹphe shi achaję gbarakata
l'ọ bụ mkpuma sáfàyà.
8 Obenu lẹ nta-a;
bẹ ẹphe kawa utsukirinya oji uji.
Ẹ tọ dudu onye
ahụbejekwadu ẹphe ama l'esu-ụzo.
Akpọ ẹhu ẹphe
swipyabetsuaru aswipyabe l'okpu ẹphe.
Ọ kpọhuwaru gbengu l'ọ bụ nkụ.
9 Ndu laru l'ọgu kakwa mma;
ma lẹ ndu ẹgu gbushiru.
Mbụ ndu ẹgu swiru tẹletele
jeye ẹphe anwushihu;
kẹ l'ẹphe ta phudu nri shi l'ókfù.
10 Ụnwanyi, nweru obu-imiko
gbe gudekwa ẹka ẹphe
shia anụ ụnwegirima ẹphe.
Yọ bụru iya bụ nri
ndu nke mu teke ono, ẹphe shi ala-l'iyi ono.
11 Ojejoje gude ẹge iphe egbu iya vua ọvuma.
Ọ vuru ọvuma ẹge obu
enwu iya taphutaphu.
Ọ turu ọku lẹ Záyọnu;
yọ dzua dzua ntọ-l'alj, gude Záyọnu.
12 Ndu eze ndu mgboko;
mę ndu mgboko l'ọ ha te
kwetadu lẹ ndu ọhogu;
m'ọ bụ ndu yẹle onye nọ lẹ
mkpọkafu a-bataghe
l'obu-edukfu Jerúsalemu.
13 Ishi iya aburu ejo-iphe,
ndu nkfuchiru Nchileke meshiru;
mę l'uruburuku, ndu
agbajeru iya ẹja rụshiru;
mbụ ndu ono, nọ l'ime mkpukpu ono

gbushia ndu doberu ẹka ndoo ono.
¹⁴ Nta-a bẹ ẹphe etsutsowa lẹ
 mbaduzo l'ọ bụ ndu ishi.
 Mee ndu ẹphe gbushiru;
 bẹ merushiakwaru ẹphe;
 k'ọphu bụ l'ẹphe ẹ-ta dudu
 kẹ t'e denyi ẹphe ẹka l'uwe.
¹⁵ Iphe aarajeru ẹphe bụ:
 "Unu lufu; unu ruru onwunu aruru!
 Unu lufu! Unu lufu!
 T'ehu unu; be erukwa ayi l'ehu!"
 Tọ dọ iya bụ; ẹphe
 agbalashia je aghaphelaha.
 Iphe bụ mbakeshi ekfulaha:
 "L'ẹphe ta anọhekwa l'ẹke-a ọdo."
¹⁶ Ọ bụ Ojejoje l'onwiya chikashiru ẹphe.
 Ẹ tọ ghaheduru ẹphe ẹnya;
 ta akwabẹhe ndu achijeru iya ẹja ugву;
 te mehe ndu bụ ọgurennya ọhuma.
¹⁷ Ọphu ka nọ aburu l'ayi lewaru
 ẹnya onye ọgbata;
 tọ dọ iphe ayi letaru iya.
 Ayi anọdu l'ulo nche;
 l'echе mba, ẹ ta adzọ-ghedu ayi.
¹⁸ Ọobuje ẹke ayi dzọru ọkpa;
 igboma l'ege apata-ọkpa
 ayi; k'ọphu bụ l'ayi ta
 alufujehedu lẹ gbororo.
 Nk'ayi agvụakwa agvugvu.
 A gvụakwaru ẹge ayi
 a-nọ-bebe ọgu;
 kẹ l'ishi ayi abyawa akparu.
¹⁹ Ndu achijeri ayi ọso ka ugo,
 ẹphe l'akpamigwe ephephe.
 Ẹphe chiru ayi l'ugvu ugву;
 kee; kwabẹru ayi l'echi-ẹgu.
²⁰ Onye Ojejoje ọtaru,
 bụ iya bụ onye bụ iya bụ ndzọ ayi;
 bẹ dalahwaru l'iduma, ẹphe turu;
 mbụ onye ono, ayi riru l'ayi a-nọdu iya l'ehu;
 tẹ ndzọ dzua ayi l'iphe bụ mbakeshi ono.
²¹ Unu tee ẹswa; t'ehu tsoje unu
 ẹna unubẹ ndu Ẹdọmu;
 mbụ unubẹ ndu ono, bu l'alij Uzu.
 Obenu l'aa-gbẹkwa unu
 iphe-ẹhuka nk'unu;
 unu angwa ya;
 yo gude unu;
 unu agbaru ọtu.
²² Unubẹ ndu Záyọnu;
 àhùhù, aahù unu gvụakwaru.
 Ẹ tọ hahẹkwa unu l'uzo ọdo.
 Obenu l'unubẹ ndu Ẹdọmu;
 bẹ ọo-gwata ugwo ẹjo iphe ono,

unu emeshi ono; tya unu ẹba
 k'ẹjo iphe unu l'ọ ha.

Okfu anụ Nchileke
 t'ọ phua imiko

- 5** Byiko Ojejoje;
 nyatanu iphe meru ayi.
 Lenua ẹnya;
 phu iphe-iphere, ayi eje.
² Ọkè-iphe ayi; bẹ lakotawaru
 ndu laru alala l'ẹka.
 Ufu ayi bukotawa kẹ ndu mba ọdo.
³ Nna ayi phe; b'e ndu ọhogu gbukotawaru;
 nne ayi phe awushiru;
 buru ndu mma tufushiru.
⁴ Mini, ayi angu; bẹ ayi azu azuzuu.
 Ẹge ono bẹ temanu ayi
 eshia iphe lẹ nku;
 ayi azu ya azuzu.
⁵ Ndu ishi ayi dzopyabekwaru ayi ichirukfu.
 Ike gvụakwaru ayi
 Ẹphe te ekwe haa ayi t'ayi tuta ume.
⁶ Ayi wowaru onwayi ye l'ẹka
 ndu Ijiputu;
 woru onwayi ye l'ẹka ndu Asiriya;
 ẹge ee-shi t'ayi phua nri; ria.
⁷ Nna ayi phe meru ẹjo iphe; nwushihu.
 Nta-a bẹ ayi ala ọla iphe ẹphe meru.
⁸ Ndu ohu achijeri ayi;
 ọphu ọ dudu onye
 a-dzofuta ayi l'ẹka ẹphe.
⁹ Ayi aloje ishi ayi alolo;
 temanu ayi aphua nri,
 ayi e-ri;
 kẹle mgburuma nọ l'echi-ẹgu.
¹⁰ Akpọ gbanwuhuru ayi ọku;
 l'ọ bụ ovovo-ọku
 lẹ k'ẹjo-ẹgu ono, emenu ono.
¹¹ Unwanyi b'e mewaru
 ẹjo iphe lẹ Ugву Záyọnu.
 Ọ kwaphu ẹge ono;
 b'e gudetsuaru unwu-mgboko
 k'ehuka lẹ mkpukpu, notsua lẹ Júda.
¹² Ndu ishi ayi; bẹ ẹphe
 swi-gbushiru.
 Ndu bụ ọgurennya;
 b'ẹ te eyeheduru ugву.
¹³ Unwu-okorobyia;
 b'e guderu l'ike t'ẹphe gude
 mkpuma l'akwo iphe.
 Unwegirima unwoke
 angatsua anganga lẹ nkụ, e boru ẹphe.
¹⁴ Ndu bụ ọgurennya;

shiwaa l'obu-edukfu wụkahu.
 Ụnwu-okorọbya ahawa
 egvu, ẹphe agụje.
¹⁵ Ẹhu ta atsọhedu ayi ẹna.
 Egvu, ayi shi eteje
 ghọwaru ayi nggumaphu.
¹⁶ Okpu-eze, ayi kpu dafuwaru.
 Nshọo ayi; kẹ l'ayi mewaru ẹjo iphe!
¹⁷ Ọ bụ iya kparu iphe meji tọfuru ayi;
 bụru iya kparu; ẹnya ayi
 eletsuwa ẹruru-ẹruru;
¹⁸ kẹle Ugvu Záyọnu;
 bẹ ẹgbara kfụwaru;
 nkuta-ọswa anọdu iya l'akpa ụri.
¹⁹ Ọ bụ nggube Ojejoje achi;
 yọ bụru nggu a-chi;

gbururu jeye ẹ gbururu.
 Aba-eze ngu a-nọ tsube
 l'ogbo sweru l'ogbo.
²⁰ ?Bụ ngunu meru iphe
 ị zaharu ayi.
 ?Bụ ngunu meru iphe
 ị gharu ayi azụ ụlori ẹge-a?
²¹ Wophutanụ ayi azụ l'ẹke,
 ị nọ; byiko Ojejoje;
 k'ọphu ayi a-lakfuta ngu ọdo.
 Menua t'iphe, duru ayi
 ẹ mma ẹge o shi dụhawa l'oge ọhazu.
²² ?Tị swiwaru ẹka;
 swia ọkpa l'ẹke ayi nọ?
 Wenua pashia; byiko.

Ezekelu

Aba-eze Nchileke

1 Yo be l'onwa k'eno gbaru abali ise l'afa k'ukporo l'iri. Teke ono; be mu tso ndu a kpuru le ndzu; bu-ru l'iku Enyimu Keba. Imigwe ekpuhaa; gheru onu; mu aphushia àphù bu iphe Nchileke koshiru mu. ² Yo be l'onwa k'eno gbaru abali ise, l'afa, kwe eze Jehoyakinu afa ise; k'ophu a kpuru iya le ndzu; ³ Ojejoje abya ekfuru yeru Ezekelu Buzu, bu onye achijeru Nchileke eja. O bu l'iku Enyimu Keba le Babilonu b'o no teke ono, Ojejoje byaru bya ekfuru yeru iya ono. O no l'eke ono; ike ke Ojejoje abya iya l'ehu.

⁴ Mu abya ele enya; oke pherephere, shi l'uzo isheli egude urukpu, du egvu; gude ebemu, egbu meremu meremu; me iphoro, charu vaa bya ano-pee mu mgburumburu. Echilabu iya ekelephu too l'o bu ope. ⁵ L'oku ono kwaphu; be iphe eno, dukota l'o bu iphe no ndzu nokwaphu. Iphe eno ono gbakotaleruphu ugbugba madzu. ⁶ Obenu l'o nwegbaaru ifu eno eno; me ebà eno eno l'ehu l'ehu. ⁷ Okpa epe kfugbaaru akfuru. Apata-okpa epe adukotaleruphu l'o bu k'unwu ophoja eswi; legbukota murumuru l'o bu ope, e teru manu. ⁸ Epe k'ukota eka, du l'o bu eka madzu le mkpuli ebà eno, epe kfugbaa le mgberemeku eno eno ya ono. Epe eno ono nwekotaru ifu; nweru ebà. ⁹ Ebà iya ono edegbatsua l'ibe iya. Yo kpoo giriri chebe ifu l'uzo ifu; to nwe epe onye jeru oswiba aswiba.

¹⁰ A -bya l'ege ifu epe gbaru; epe eno ono nwekotaru ifu madzu l'uzo ifu; nweru ifu agu l'uzo eka-utara; nweru ifu eswi l'uzo eka-ibyita; nweru ifu ugo l'uzo azu epe. ¹¹ O bu ege ono; be ifu epe gbakotaru. Ebà iya ono; be jalikotaru ajali. O nwekotaru ebà ebo ebo l'ehu l'ehu; ophu nonu edegbatsua nk'ia le k'ibe iya. Ebà ebo ebo odo, o fukwaruphu l'ehu l'ehu b'o gude kpuchitatsua onwiya. ¹² Ophu nonu; yo chebelephu nhamunha l'uzo ifu. Yo buje eke ume, edu epe shiru; epe awuru tsoru iya; ophu epe 'aswibajedu aswiba.

¹³ Iphe eno ono, notsua ndzu ono ekekotaleruphu l'o bu icheku-oku; m'o bu itsu-oku. O -jeru laa ifu; yo jeru laa azu. Oogbu nwijnwii; ebemu eshi iya l'eme meremu meremu. ¹⁴ Iphe ono, notsua ndzu ono abuje: o -ziru jee l'ifu; yo ziru laa azu l'o bu ebemu-igwe.

¹⁵ Mu elekwadua iphe ono, notsua ndzu ono; bya aphua okpa-igwe, no l'ali; gvutsuaru l'iku iphe ono, no ndzu, nwetsuaru ifu eno ono. ¹⁶ Qwaa bu ege okpa-ig-

wè ono gbatsuaru; me ege e gude meshia ya: Okpa-igwe eno ono gbakotaru ugbugba lanu; l'achakota l'o bu kirisolayitu; ophu nonu; yo du l'e pyokafuru iya l'ibe ya. ¹⁷ Yo buje teke epe tugburu; epe echebekota ifu le mgberemeku lanu; ophu okpa-igwe aghazidu aghazi. ¹⁸ Igbirimonu okpa-igwe ono hagbaa l'eli eli; dukota egvu. Igbirimonu okpa-igwe ono epe eno; be enya kpoleruphu iyeye-e mgburumburu. ¹⁹ Yo buje teke iphe eno ono, notsua ndzu ono tugburu; okpa-igwe ono, notsua epe l'azu ono awuru tso epe. Teke iphe eno ono wu-lihuru; okpa-igwe ono awu-lihukwaphu tso epe. ²⁰ Yo buje eke ume iphe ono, notsua ndzu ono shiru; epe awuru shia eke obu; ege ono; be okpa-igwe ono awu-lihukwaphu tsoru epe; ke l'ume iphe ono, notsua ndzu ono; be nokota l'okpa-igwe ono. ²¹ Teke iphe ono, notsua ndzu ono kpiberu; okpa-igwe ono akpiberu. Teke o vudo nwandoo; yo vudokwaphu nwandoo. Teke iphe ono, notsua ndzu ono wu-lishihuru; okpa-igwe ono awu-lihukwaphu tsoru epe; ke l'ume iphe ono, notsua ndzu ono; be nokota l'okpa-igwe ono.

²² Iphe nokota iphe ono, notsua ndzu ono l'ishi; be susahuleruphu l'o bu akpamigwe l'achakota pemu-pemu l'o bu aka-mini; du egvu l'enya. ²³ Le mkpuli iphe ono, susaru l'o bu akpamigwe ono; be epe jakashikotaru ebà; ebà epe edegbatsua onu. Epe nwekotaru ebà labu l'ehu l'ehu, kpuchikotaru epe ehu.

²⁴ Teke epe atugbu; be mu nuru oda ebà epe; yo da l'o bu ochoku eze enyimu; mbu l'o bu olu Okaribe; mbu l'o bu ukporo, unukurunu ndu soja. Yo buje teke ndu ono vudo; ebà epe ono aku-zitakota aku-zita.

²⁵ Ya ndono; epe evudo l'eke ono ku-zitatsua ebà epe ono aku-zita; a nua olu, shi l'iphe ono, du l'o bu akpamigwe ono, susaru epe l'ishi ono.

²⁶ L'eli iphe ono, susaru l'o bu akpamigwe; notsua epe l'ishi ono; be iphe du l'o bu aba-eze, e gude mkpuma safaya mee no. Iphe du l'o bu madzu abya anodu l'aba-eze ono. ²⁷ Mu abya elee enya; phua le dube l'eke du l'o bu ukfu iya je alufu l'ishi; be ekekota l'o bu ope, charu too; mbu l'o bu oku. Tsube l'eke du l'o bu ukfu iya gbada; ekelephu l'o bu oku; iphoro, egbu nwijnwii achaphee ya mgburumburu. ²⁸ O bulephu ege ono, evu-mini aduje mboku, mini achi ono bu ege iphoro ono du; chaphekota iya mgburumburu.

O bu ege ono b'ọ gbaru; mbu ọdu-biribiri Ojejoje. Teke mu phuru iya; be mu daru kpube ifu l'ali; mu abya anua olu onye ekfu okfu.

Ozi, Nchileke ezi Ezekelu

2 Yo ku mu: "Nwa ndiphe; gbeshi vudo evudo! L'o nweru iphe ya e-kfuru mu." 2 Yoo gudekwadua iphe ono l'ekfu; ume Nchileke abatawa mu phu l'ehu; palia mu gvube; mu anu iphe o kfu. 3 Yo su mu: "Nwa ndiphe; ya ezi mu te mu jekfu ndu Izuru; mbu mba ono, bu o-kweru-ike, kwefuru ya ikè ono; mbu ndu ono epe le nna epe shi keshinu ono nyataru iya ndu jeye ntanu-a. 4 Ndu ono, ya ezi mu te mu jekfu ono; kwa ekweletekwe; buru o-kweru-ikè phe. Wo te mu su epe: 'L'owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.' 5 Me epe -ngaberu iya nchi; me epe 'angabedu; mbu ndu onu-ulo ono, bu o-kweru-ike ono; be epe a-marua l'onye nkfuchiru Nchileke; be epe l'ia nojeru.

6 "Nggube nwa ndiphe; ba atsukwa epe egvu; ophu i tsukwa okfu, shi epe l'onu. A makwarua l'ogara-mambo; me ami-ogvu gbaru ngu mgburumgburu; ngu l'akpi eburu l'ekalanu; ole ba atsukwa egvu. Ba atsukwa egvu iphe shi epe l'onu; ophu meji atofukwa ngu; ke l'epe kwa o-kwefuru-ikè phe. 7 Wota iphe mu kfuru ngu; kfuaru epe; me epe -ngaberu ngu nchi; me epe 'angabedu; ke l'epe kwa o-kwefuru ikè phe.

8 "Olobu; nggube nwa ndiphe; ngabekwa nchi l'iphe mu ekfuru ngu. Ba abukwa o-kwefuru-ikè ege epe bu. Kpuhaa onu; ria iphe mu anu ngu." 9 Ya ndono; mu abya elee enya; phua aka, a machiru mu. Iphe no l'eka ono bu ekwo, a gworu agwogwo. 10 Yo bya aphushia mu ekwo ono l'ifu. Iphe e deru l'ekwo ono aka labu bu ekwa-aphu; ekwa-anwuhu; me iphe-ehuka.

3 Ya ndono; yo su mu: "Nwa ndiphe; te mu ria iphe e doberu mu l'ifu; mu ataa ekwo agwogwo-wa. Teke mu tatsuru iya; mu eje ekfuru okfu nu ndu Izuru."

2 To du iya bu; mu abya eghecha a onu; yo woru ekwo-agwogwo ono ye mu l'onu te mu taa. 3 Yo su mu: "Nwa ndiphe; taa ekwo agwogwo-wa, ya anu mu-a; tajia epho." Mu abya eworu iya taa; yo tsokota mu rengerenge l'onu l'o bu manu-engu.

4 Yo su mu: "Nwa ndiphe; tugbua nta-a jekfu ndu Izuru je ekfuaru epe iphe ya suru t'i kfua. 5 Ndu ya ezi mu te mu jekfu ta bukwa ndu okfu epe shihuru ike; du ehuka anunu. Ndu ya ezi mu te mu jekfu kwa ndu Izuru. 6 E to bukwa ndu oha-ntsū, okfu epe shihuru ike; du ehuka; mbu ndu mu ta anudu iphe epe ekfu. Ole; ndege o buru ndu oha-ntsū ono; be ya ziru mu te mu je; me epe g'angabekwaru mu-a nchi.

7 Obenu l'e to nwedu le ndu Izuru angaarū mu nchi; kele ndu Izuru l'epe ha wowaru okpoma kpochia; buru ndu okpoma-ikpokponyi. 8 Obenu le ya e-me mu

te mu du l'o bu epe; buru onye obu taru mini; buru okpoma-ikpokponyi. 9 Ya e-me t'obu tahu mu mini; shihu mu ike l'o bu mkpuma-igwe; ka ekpu-nku oshihu ike. Te mu ba atsukwa epe egvu; ophu ehū 'anmaka mu anmanma; e guderu l'epe bu o-kwefuru-ikè phe."

10 Yo su mu: "Nwa ndiphe; te mu ngaberu iya nchi ohuma; wotakota iphe-a, ya ekfuru mu-a ye l'obu.

11 Tugbua jekfu ndibe unu ono, a kpuru le ndu ono; je asu epe: 'Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu! Kfuru iya epe: m'epe ngaberu ngu nchi; m'epe 'angabedu."

12 Ya ndono; Ume Nchileke abya apalia mu imeli; mu anua igidi, ede mu l'azu; l'ekfu t'a nodukwa l'eke Ojejoje bu jaa ọdu-biribiri iya ajaja! 13 Mu anukwaaphu kapukapu ebà iphe ono, notsua ndu ono l'eke epe ajigbatsua onwephe; me igidi okpa-igwe, nonyabe iya nu l'eke onma jijiji. 14 Ya ndono; Ume Nchileke ono abya apalia mu; tugbua; mu egude ehū-eghughu tugbua; ehū agbahu mu totoroto. Ike Nchileke anodu mu l'ehu k'igiri-igiri. 15 To du iya bu; mu ejekfube ndu ono, a kpuru le ndu, bu le Teli-Abibu l'iku Enyimu Keba. Ya ndono; mu erua eke ono, epe bu ono; mu l'epe achiko nodukota l'eke ono abali esaa; mu anodu l'eke ono; kpo beru.

Aanmaru Ezekelu okwa

(Ezek 33:1-9)

16 A nolephu abali esaa; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; 17 su mu: "Nwa ndiphe; ya mewaru mu te mu buru onye nche ndu Izuru. Oo ya bu; te mu nukwaa iphe ya ekfuru mu; nmaaru ndu Izuru okwa, ya anmaru mu te mu nmaaru epe-a. 18 O -buru le ya suru ejo madzu: 'L'o buakwa maa'; mu ta lo onye obu aka le nchi; su iya t'o haa ejo uzo, ootso; k'ophu ee-shi ege ono dzoo ya ndu; be onye ono a-nwuhukwa. Obenu l'oo mbedua; be ochi iya a-tukoru l'ishi. 19 O -bukwanuru le mu loru ejo madzu aka le nchi; to kwe oha ejo iphe, oome; be o-nwuhukwa. O bu l'eka mu; ta aduhedu iya; kele mu dzowaru onwomu ndu. 20 Odo bu; teke onye doberu aka ndoo nonyaaru; ha ome ohuma; melahaa ejo iphe; be mu e-doberu iya iphe o-kpakota; nwuhu. Keshinu ophu mu ta lodu iya aka le nchi; be onye ono a-nwuhu; k'ejo iphe ono, o meru ono. A zahashia ohuma, o shi mee. Obenu l'oo mbedua; be ya a-tukobe ochi iya l'ishi. 21 O -buru l'onye doberu aka ndoo; be mu loru aka le nchi; t'e b'o meshi iphe du eji; yo nua ya; to mehe iya; be ndu e-dzu iya; ke l'o nuru aka, mu loru iya le nchi. Mbedua eshi ege ono dzoo onwomu."

Ire anyaru Ezekelu l'akpo

²² Ike Nchileke abya mu l'ehu. Yò sù mu: "Tè mu gbeshi jeshia l'òbasara alì onò; l'òò èke onò; bè ya e-kfuru nù mu."

²³ Tò dù iya bù; mu abya egbeshi tũgbua jeshia lè nsũda, nò l'èke onò. Mu erua; bya aphua òdu-biribiri Ojejoje, dù l'ò bù òphu mu phũjehawaru lè mgboro Ènyimu Keba; mu adaa; kpube ifu l'alì. ²⁴ Ya ndono; Ume Nchileke abya apalia mu; bya ekfuru nù mu; sù: "Tè mu tũgbua; je agù-chia onwomu l'ùlo mu. ²⁵ Ng-gũbe nwa ndiphe; l'ee-gude òkpukpu kee mu. Mbù l'ee-ke ngu egbu; k'òphu è tji tsohedu ndu Ízurelu ejephe. ²⁶ Mu e-me t'ire nyaru ngu l'akpo; t'ònu bùru mu kpũtumu-kpũruma; k'òphu mu ta abaghejeduru ephe mba; kè l'ephe bù ndu ònu-ùlo kwefuru ikè. ²⁷ Ò bù lè teke ya kfuru okfu nù mu; bè ya e-mee tè mu kpuhaa ònu òdo. Teke onò; mu asù ephe: 'Òwaa iphe Òkaribe-Kakòta-Nù ekfu!' Onye ò dù t'ò ngabèru mu nchi; yò ngabèru mu iya. Onye è tò dùdu t'ò ngaberu mu nchi; yò ha; kè l'ephe bù ndu ònu-ùlo, kwefuru ikè."

Ège ee-shi yechia Jerúsalemu

4 "Nta-a nggũbe nwa ndiphe; pata ishi-eja lanù dobe l'ifu ngu; nggu esee ya Jerúsalemu l'eli iya. ² Unu gbaa mkpũkpu onò mgburumgburu; kpua upho-mkpuma, bù òkpo-mgbinyiku swibe iya. Unu edoo òdu ògu unu iche iche donyabe iya. Unu abya teke onò bya edoo ose-ògu; dophee ya mgburumgburu; ³ unu abyakwaphu bya ewota jakpatangu igwè, ha ùsabusu gvube t'ò gvuru l'ò bù upho-mkpuma nò-buhu unu lè mkpũkpu onò; unu eworu ifu ghaaru iya. T'ò dùlephu l'ò bù mkpũkpu, e yebutaru k'ògu. Yò bùru unu yebutaru iya òbu. Ò bù iphe-a a-bùru ndu Ízurelu iphe-òhubama. ⁴ "I-mebetsua; nggu abya azèru; gbube nkò l'èka-ibiyita ngu; woru iphe dù èji ndu Ízurelu nyìbe on-wongu. Abalì ole, jì-zèru gbube nkò onò bè bù ège i vukotaru iphe dù èji ndu Ízurelu. ⁵ Ùkporo abalì iri lè tete l'abalì iri, bù afa ole, ephe mekotaru iphe dù èji bè mu eme ngu t'i vukotaru iphe dù èji ndu Ízurelu. ⁶ Teke i megeru iya ège onò; nggu abya egbube nkò òdo; ug-biya-a bè bù èka-ùtara ngu bè ii-gbube iya; nyìbe on-wongu iphe dù èji ndu Júda. Ùkporo abalì èbo bè mu e-me ngu t'i vukotaru iphe dù èji ephe; abalì lanù bè nò-chiru enya afa lanù.

⁷ "Ghachi ifu l'iphe onò, i mekotaru, ekoshi ège e yebutaru Jerúsalemu; nggu egude èka iphorò kfuà ège òò-dù obodo onò. ⁸ Mu e-gude òkpukpu tũa ngu t'è b'ì gha aghagha jeye teke jì nò-geru eyebuta onò, e eyebutaru mu onò.

⁹ "Nggũ ewota witu; wota balì; mè azakù-mbeke; azakù; igberi; mè lè supélutu wũkotaru iya ye l'ite dobe, jì-nòdu eri teke jì-zè lè mgberemèku ngu ùkporo abalì iri lè tete l'abalì iri. ¹⁰ Nri, iiri bè aa-tũbataje atũbata nù ngu; nggu eria ya; ngabèru k'èchile. ¹¹ Nggũ abya eku-takwaphu abamìda, jì-nòdu angũje ugbo lanù l'ùboku. ¹² Nri onò bè ii-ri ège jìtaje akara balì. Nri onò bè jì-nòdu l'abadoro èke ndu Ízurelu a-phũgbakotaru iya; gudeje nshì madzù òzori nkù ghe iya."

¹³ Tò dù iya bù; Ojejoje asù mu: "Ò bù ège onò bè ndu Ízurelu a-nòduje ata buredi, e meruru emeru l'iphe bù mbakeshi èke, mu e-ruta ephe je edobe."

¹⁴ Ya ndono; mu asù: "Òkaribe-Kakòta-Nù; mè mu te merubukwa onwomu emeru. Tsube teke mu bù nwata jeye nta-a bè mu te debukwaa ònu l'iphe nwũhuru an-wũhu; òphu mu ta tabũkwaa anù, anù ibe iya fò-gburu afò-gbu; òphu ò dùbukwaa anù, aasò nsò, bahũjeru mu l'ònu."

¹⁵ Yò sù mu: "Ò dù mma. Ya a-ha mu tè mu kũtaje nshì eswi; gude ghee buredi; l'òzori nshì madzù."

¹⁶ Tò dù iya bù; yò bya asù mu: "Nwa ndiphe; mu e-me tè b'ò dùhe èke aaphũje nri kpata lè mkpũkpu Jerúsalemu. Ephe a-chijeru èka l'òbu l'eri nri, a tũtaru atũta. Nwa mini, a tadaru l'iphe bè ephe a-nòdu angũje; l'angù iya l'òbu eyofu; ¹⁷ kè l'ègu mè iwe mini a-bya. Onyenònu a-phũje ibe iya; yò kpòò ya okfu; kè l'ephe alashi èhu; mkpata iya abùru iphe dù èji, ephe mekotaru."

Ezekelu akpù onwiya ishi

5 Ya ndono; yò sù mu: "Nwa ndiphe; pata ogu-mbeke, atsù nkò l'òzori agũbe; gude iya kpũshia onwomu ishi; mè l'èji-agba; kpota iya je atòò l'iphe aatòje era iphe; maru ège era iya ha. Mu -meebe; mu ekekahu iya uzi èto. ² Oge teke onò, e kechiru ephe onò gvũleruphu; mu ewota uzi lanù l'ègbushi onò; mè èji-agba onò je akpòò òku l'ime mkpũkpu onò; mu ekpota uzi lanù òphu gude ogu-mbeke je egbubushia ya ghakaa ya mgburumgburu lè mkpũkpu onò. Mu abyakwaphu bya ekpota uzi iya òphu kwe iya uzi èto; phekashia l'imeli; kèle ya a-mì ogu-mbeke gude chĩa ya. ³ Òlobu; hatakwa nwakpũru egbushi; mè èji-agba onò; phamia l'uwe-ugwèhu l'èke ò tsũru ùkpo. ⁴ Mu ahatakwaphu nwanshì ya; ghaa l'òku; tè òku kepyashia ya. Ò bù iya; bè òku e-shi gba-nwuhu; dzũa Ízurelu mgburumgburu."

⁵ Òwaa iphe Òkaribe-Kakòta-Nù ekfu: Ò sũru: "Lekpodudunu Jerúsalemu bè mu doberu l'echi iphe bù mbakeshi; igweligwe mkpũkpu agbaphe iya mgburumgburu. ⁶ Òbule ephe kwefuru ikè lè nsò iya; mè l'iphe ya tòru òkpa iya; mbù kakòta iphe bù mbakeshi; mè òhamoha, ephe l'ephe riru oke èji. Ndu Jerúsalemu jìkaru ome ekemu mu; jìka otso iphe mu tòru ephe òk-

pa iya. ⁷ Oo ya bu; owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu: Unu ka mkpukpu odo, bupheru unu mgburumgburu oburu emekota emekota; ke l'unu te kwedu meje iphe mu toru okpa iya t'unu meje; mbu l'unu ruwaru ekemu mu ye l'azu. Mbu l'unu ta dukpodu ike emetabe ege mbakeshi, bupheru unu mgburumgburu eme. ⁸ Oo ya bu; Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu: Yebedua l'on-wiya buakwa ohogu ke nggube Jerusalemu. Ya a-pakfutaru unu iphe-ehuka t'iphe bu mbakeshi phugbaru; ⁹ k'ejo uruburuku ono, unu arukota ono be ya e-me unu iphe ya te mebua; ya ta abyahę bya eme egbe iphe ono odo. ¹⁰ Ndu bu nna a-nodu ata anu unwu epe; unwegirima l'ata ke nna epe; unu egude enya unu ele iya. Ya a-pakfutaru unu iphe-ehuka. Ndu ophu wafuru nu be mu e-me t'ephe phekishu.

¹¹ "Okaribe-Kakota-Nu asu le k'ophu unu gudewa iphe a kporu l'enwa, unu agwaphe farushia ulo iya, du nsu; rukota uruburuku, dukota iche iche; be ya e-wofu obu l'eke unu no; ya ta aphuheduru unu imiko odo; ophu ya ta ahakwa unu te ya be me unu iphe. ¹² Mgbonwu; me ejo egi e-gbufu uzi lanu l'unu l'ufu. Uzi lanu odo; be ee-gude mma mee; epe adashia l'eba. † Uzi k'eto; be ya e-me t'ephe phekishu; ya egude ogu-mbeke chiru epe tuginua.

¹³ "Teke mu mewaru ege ehu du mu; okpoma ejia mu oyi l'ehu epe. O bu teke ono be oo-du mu le mu mewaru ege enya du mu. Teke mu metsuaru epe ege ono, ooghu mu ono be epe a-maru le mube Ojejoje be gude ehu-eghughu kfu okfu. ¹⁴ Ya e-me unu t'unu buru o-la-l'iyi; unu abukwaruphu ndu iphe bu mbakeshi nonu; me ndu esweta esweta e-gudeje eme iphe-ochi.

¹⁵ "Teke ya e-gude mba; me iphe-eghughu hu unu ahuhu; be unu a-buru iphe-ochi; buru okfu, aakpu l'onu, bu iphe bu mbakeshi -phu iya; yo kpo-ya ukuvu; kpo beru. Ono kwa iphe yebe Ojejoje kfu ndono.

¹⁶ Ya e-gude ejo-egu l'o bu akfu gbagbushia unu; unu aburu kpurupyata. Ya e-me t'ejo-egu ono l'aka nshinu akaka eje; to nwe eke unu aphu nri ke kpata. ¹⁷ Mu ewolataru unu ejo-egu yebe ejo anegu egbudu, awupyabe unu. Ejo anegu egbudu ono me ejo-egu ono e-gbushi unwu unu; mee unu; unu te nwe nwa. Mgbonwu me mgbugbu-mma a-phu-kfuta unu. Mu e-gude ogu-mbeke bya unu l'ehu. Ono kwa iphe yebe Ojejoje kfu ndono."

Eeburu ndu, agwaje nte onu

6 To du iya bu; Ojejoje abya ekfuru nu mu su mu: ² "Nwa ndiphe; ghachiru ugu, notsua l'ali Izuru

† *Iphe, a kwata dee l'eka-a bu uzi ndu ophu a-nwuhu "l'ime mkpukpu"; me ndu ophu a-nwuhu "l'azu mkpukpu". L'ekwo owaa b'e deru ndu ophu nwuhuru "l'ufu" l'o bu epebedua nwuhuru l'ime mkpukpu. Ndu ophu "daru l'eba" bu ndu ophu nwuhuru l'azu mkpukpu.*

ifu; nggu egude nkuchiru gbakushi iya epe; ³ su epe: Unube ugu Izuru; unu nukwaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfuru unube eze ugu; me unwu ugu; unwu nggele; me le nsuda nsuda. Ya abyaakwa te ya gude ogu-mbeke bya unu l'ehu; ya abyakwaa omebyishi eke anoduje agwaru unu iphe. ⁴ Enya-ngweja unu be ee-chikposhi. Enya-ngweja insensu unu be ee-nwukposhi. Ndibe unu be mu e-gbushi tu l'ifu nte unu. ⁵ Odzu ndu Izuru be mu a-togbotsua l'ifu nte epe; ghaa okpu epe mgburumgburu l'enya-ngweja epe. ⁶ Iphe bu eke unu butsua l'iphe bu mkpukpu, notsua l'eke ono adaburu ochobo; enya-ngweja unu aburu eke dakposhihuru adakposhihu; mbu l'eke unu agbaje eja a-buru iphe daburu ke mmanu; buru iphe a gbagharu agbagharu. Nte unu be aa-dzopyashi adzopyashi; epe aburu iphe laru l'iyi. Enya-ngweja insensu unu aburu eke ee-tsukposhi etsukposhi. Iphe bu iphe unu gude eka unu mee be ee-mebyishikota. ⁷ Ee-gbushi madzu l'ifu unu ege unu a-makwanuru l'o bu mbedua bu Ojejoje.

⁸ "Obenu l'o nweru ndu ophu ya a-ha t'ephe dzuru; ke l'o nweru ndu a-wafu nu; teke ono, unu a-gbakashi; tsoru iphe bu mbakeshi; me l'ali, du iche iche ono. ⁹ Ndu ophu wafuru nu a-nodu le mba ono, a kputuaru epe laa ono nyata mu. Epe anyata ege o ghutaberu mu; mbu k'ogwa nte, bu iphe epe kporu obu chee; gbe wofu obu l'eke mu no. Epe anyatak-waphu ege iphe eghube mu l'enya, epe ruberu l'unwu iphe epe doshiru l'agwaphe. Obekwanu l'akpamara ono, epe mekotaru ono e-me epe t'ephe du onwephe ashu. ¹⁰ Oo ya bu; epe amakwanu l'o bu mbedua be bu Ojejoje; le mu ta asutsudua le mu e-me madzu akaduru; mu aha ya ememe."

¹¹ "Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O suru: Unu kya eka pyongu; unu agbaa okpa kpitikpiti l'ali; unu achia ololokilo k'ahuma; me uruburuku, ndu Izuru eme; ke l'ee-gude ogu-mbeke gbushia epe; ejo-egu e-gbukwaaphu epe. Ege ono be mgbonwu e-gbukwaphu epe. ¹² Ndu ophu no ote-enya bu mgbonwu e-gbushi epe. Ndu ophu no nte a-la l'ogu. Ndu ophu wafuru nu aburu ejo-egu e-gbufu epe. Ono bu ege ya e-shi byabe epe oke ehu-eghughu iya. ¹³ Teke ono; unu amaru l'oo yebedua bu Ojejoje; teke odzu ndibe unu a-zeshi l'eke epe doshiru nte epe; me l'enya-ngweja epe mgburumgburu; l'eli ugu, ha l'eli; me l'onungonu oke ugu; me le mkpuli oshi, nweru idzu; me le mkpuli achu, ekwo no; me l'iphe bu eke epe akporu nte epe insensu, mkpo iya eshi kwekwekwe oku. ¹⁴ Ya e-sechi eka iya bya epe l'ehu; mee t'egbara kfu l'ali ono. Ya e-me iya t'o daburu ochobo; shita l'echi-egu ono rua Dibula. O bu ege ono be egbara akfukota l'iphe bu eke epe bu; k'ophu epe a-maru l'o bu yebedua bu Ojejoje."

Oge ikperazu dukwa ntse

7 Ya ndono; Ojejoje ekfuru nu mu su mu: ² Nwa ndiphe; owaa iphe mube Okaribe-Kakota-Nu ekfuru alì Izurelu. Mu suru: "O gvwaru; mbu k'alì ono, gba mgburumgburu be gvwaru nu. ³ Nk'unu abyakwa agvugvu. Ya e-woru ehu-eghughu iya byabe unu. Ya ekpee unu ikpe l'ege unu meru; kfukwaaphu unu ugwo uruburuku, unu rukotar. ⁴ Mu ta byadu bya aphuru unu imiko le phuu; mu ta aha unu; te mu be me unu iphe. Mu kfufutaje unu ugwo iphe unu meru; mbu me l'uruburuku ono, unu arukota ono be mu akfukota unu ugwo iya. Oo ya bu ege unu a-makwanuru l'ò bu mbedua be bu Ojejoje."

⁵ "Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu: Iphe-ehuka abya; mbu iphe-ehuka ophu e ta anubudua otu onu iya abya. ⁶ Oge ikperazu ruakwaru! Oge ikperazu ruakwaru! O kwabeekwaru unu akwaberu! O ruakwaru! ⁷ Unube ndu bu l'alì-a! O ruakwaru teke unu ekpolashihu. Oge ruakwaru; mboku ono anowa ntse teke utsu a-da; to nwehe onye anokwadu l'ugvu ugwu e-te eswa. ⁸ Mu abyawa te mu byabe unu ehu-eghughu mu; gudekota ege o ghu mu mee unu iphe. Mu e-kpe unu ikpe l'ege unu meru; kfukwaaphu unu ugwo uruburuku, unu rukotar. ⁹ Mu ta byadu bya aphuru unu imiko le phuu. Mbu le mu ta ahadu unu te mu be me unu iphe; mu kfufutaje unu ugwo iphe unu meru; mbu me l'uruburuku ono, unu arukota ono be mu akfukota unu ugwo iya. Oo ya bu ege unu a-makwanuru l'ò bu mbedua, bu Ojejoje be meru nu.

¹⁰ "Mboku obu ruakwaru. O ruakwaru. Teke unu a-la l'iyi ruakwaru; ke l'emegbu, unu emegbu ibe unu be pawaru eka; ekuku, unu eku onwunu ahawa nshinu. ¹¹ Ome ehuka edujeru madzu ye l'ome akirishi. To nwe-du ndu eme ege ono, a-phodu nu; mbu l'ephe ha, jeyekpo l'iphe epe nweru enweru be ta adudu ophu a-ga mkpa. ¹² Oge ruakwaru. Mboku obu be ruakwaru nu. T'ehu ba atsokwa onye azu iphe ena; ophu onye ere iphe erere agukwa aphu; ke l'oke ehu-eghughu iya b'a byabeekwaru iphe, bu mkporo-oha ono l'ò ha; ¹³ l'onye reru iphe ta agbatahekwa iphe o reru gbururu jeye l'ege epe ebo a-no-beru; ke l'aphu, a phuru mkporo-oha ono ta alakwa ke mmanu. Ishi iya aburu le shita l'ejo iphe, epe meshiru; b'e to nwe-du epe onye a-du-ghe ike dzoo onwiya ndzu. ¹⁴ Epe gburu upyoku kwakobe k'oje ogu. Obule to nwe-du onye ekwe k'oje ogu; ke l'ehu-eghughu Ojejoje byakfutawaru epe l'ephe ha.

Ee-me ndu Izurelu okpu-akpo

¹⁵ "Ogu ada le mkpukpu. Ndu lufuru alifu bu mma b'e gude egbushi epe. Ndu ophu no l'ufu aburu mg-

bõnwu; me ejo-egu egbushi epe. Ndu ophu no l'egu bu mma; be ee-gude mee; epe adashia l'eba. [†] Ndu ophu no l'ime mkpukpu; be mgbõnwu; me ejo-egu avu avuvu. ¹⁶ Ndu a-wafu nu be a-gbaru lashitsua l'ugvu je anodu eke ono akwa ekwa onwephe; l'ara l'ò bu ndo, no le nsuda; mbu onyenonu yo ra k'iphe du eji, o mekotaru. ¹⁷ Onyemonye obule be eka a-tsuhu ume; ikpere aphuhu epe gberigberì l'ò bu mini. ¹⁸ Epe e-ye uwe-aphu; egvu eji epe ehu; iphere ekojije epe ifu ekoji; aa-kpucha epe ishi akpucha. ¹⁹ Mkpola-ocha epe; be epe a-ghaka nanu nanu le woroworo; mkpola-ododo a-buru iphe aaso nso; mkpola-ocha me mkpola-ododo epe; ta adudu ike dzoo epe mboku, Ojejoje a-byabe epe ehu-eghughu iya. Epe te egudeghedu iya mee t'egu ba gube epe; ophu epe egudeghe iya kpata nri, e-ji epe epho; ke l'o mewaru; epe enwulahu l'ome iphe du eji. ²⁰ Epe gude mg-bubu epe, ama ntumatu l'eku onwephe; gudekwa-phu mgbubu epe ono l'emeshi nteke, bu iphe akpo-fu l'enwa; gudekwa iya phu l'akpushi iphe du ejo eji. Mu e-melephu iphe ono, epe meshiru ono t'ò buru epe iphe aaso nso. ²¹ Mu e-me te ndu ohodo gwoo iphemiphe obule ono; mbu mu e-me t'ò buru iphe ndu akirishi, bu le mgboko anakota le nfu. Ndu ono e-woru iya merushikota. ²² Mu e-wofu ifu l'eke epe no; ndu ono abya emerushikota eke ono, mu yeru enya ono; mbu le ndu iphura a-bahu l'eke ono; merushia ya.

²³ "Meshia egbirigba dobe; kele iphe jiru alì bu ogbu ochi; iphe jiru mkpukpu ono aburu iphe kpangangan-gu. ²⁴ Mu e-zita ndu kagekpo akirishi l'iphe bu mbakeshi t'ephe bya anakota epe ufu epe. Mu emekwaphu t'ekuku ndu oke agadima ono eku onwephe gv; ege ono be mu emekwaphu t'eke dukotar epe le nso buru eke e merushiru emerushi. ²⁵ Teke oke otsu egvu a-bya be epe a-cho ege epe eme t'ehu du epe agu; ophu epe aphudu iya. ²⁶ Ntakfuru be a-nodu awu tumutumu abyakfuta epe. Ejo nzi bu iphe a-nodu abya nu. Epe a-nodu ese t'ephe maru; m'o nweru aphu ndu nkfuchiru Nchileke aphuru epe. Ege ono be ekemu, ndu achijeru Nchileke eja ezije ta aduhedu; ophu ndu bu ogurennya ta akpozihuru madzu uzo. ²⁷ Onye eze a-nodu agu aphu; onye ishi a-nodu t'ò ma iphe epe e-me. Ndu alì ono be eka a-nodu anmakota jijiji. Mu a-nodu eme epe l'ege epe metaberu. Mu a-nodu ekpe epe ikpe l'ege epe ekpe ndu odo. Oo ya bu ege epe a-makwanuru l'ò bu mbedua be bu Ojejoje."

Aphu k'ebo

8 Lafa k'ishingu l'onwa k'ishingu iya l'abalì ise l'onwa ono be mu no l'ulo mu; ndu bu ogurennya ndu

[†] Phu iphe e deru le Ezek 5:12

Júda abya adọo mu l'ifu; ike Ọkaribe-Kakọta-Nú abya mu l'ẹhu l'ẹke ono. ² Mu elee ẹn्या; phya iphe dọ l'ọ bọ madzọ. Dọbe l'ẹke dọ l'ọ bọ ukfu iya jeye l'alì bẹ dọkọta l'ọ bọ ọku; dọbe l'ukfu jeye l'ishi bẹ nwukotaleruphu zì l'ọ bọ igwe, a hụberu l'ọku yọ chaa gbarakata. ³ Ya ndono; yọ bya amachia iphe dọlephu l'ọ bọ ẹka wọo mu l'egbushi; pata mu. Ume Nchileke ono apalia mu imeli; mu anọdu lẹ mgbaku igwe mẹ alì. L'aphù ono, Nchileke meru; mu aphù ono b'ọ nọdu pata mu jeshia Jerúsalemu; paru mu shia ẹke eeshije abahù l'ọnu-ọzo isheli k'ime ogbodufu eze-ọlo Nchileke; mbụ ẹke ono, e doshiru nte, akpatajẹ okopfo.

⁴ Mu abya ele ẹn्या; phya ọdu-biribiri Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu. Biribiri Nchileke ono dọlephu l'ọ bọ egbe iya ono, mu phujeru l'aphù l'echi-egu phù. ⁵ Ya ndono; yọ sọ mu: "Nwa ndiphe; ledudunu ẹn्या l'uzo isheli." Tọ dọ iya bọ; mu abya apalia ẹn्या phya ọnu-ọzo, shiru ọnu nggamgbo ọphu nọ l'uzo isheli, bọ ọnu nggamgbo ẹn्या-ngweja Nchileke nọ; phya nte-wa, akpatsuje Nchileke iwe.

⁶ Ya ndono; yọ sọ mu: "Nwa ndiphe; ?ì phuru iphe ẹphe eme. Wo mu; ?mu phuru ẹjo akpamara, ndu Ízurẹlu akpa l'ẹke-a; shi iya l'achì iya l'ọlo nsọ iya. Obenu l'ii-phubakwaaru akpamara ọdo, ẹphe arù, gbe kakwaduru ọwaa ẹji."

⁷ Ya ndono; yọ duta mu jeshia l'ọnu-ọzo, eeshije abahù l'ogbodufu eze-ọlo Nchileke. Mu erua; lee ẹn्या phya ẹnu, nọ l'upho-mkpuma ono. ⁸ Onye ono, du mu nọ ono asọ mu: "Nwa ndiphe; tya ẹnu l'upho-mkpuma ono nta-a." Ya ndono; mu abya eworu upho-mkpuma ono tọ-fua; phya ọnu-ibo l'ẹke ono. ⁹ Yọ sọ mu: "Bahù je aphù ẹjo uruburuku, ẹphe arù l'ẹke-a." ¹⁰ Tọ dọ iya bọ; mu abya abahù; lee ẹn्या phya unwu anù, dọ iche l'iche, awùje l'ẹpho, e sekashikotaru l'upho-mkpuma, nọtsukota l'ẹke ono; mẹ l'unwu anù, aakpọfu akpọfu; mękwaphu iphe bọ nte, ndu Ízurẹlu agwa agwagwa, ẹphe sekretaru l'ẹke ono. ¹¹ Ndu bọ ọgurennya ndu Ízurẹlu adù ọkporo madzọ ẹto lẹ madzọ iri vudokota l'ifu ẹke ono; Jazaniya Shafanu bẹ tsokwaphu lẹ ndu ono, vudo l'ifu ẹke ono. Ẹphe pakọta iphe eegudeje akpọ ínsensu ọku l'ẹka l'ẹhu l'ẹhu. Ẹnwuru-ọku ínsensu ono eshi l'iphe ono, ẹphe patsua l'ẹka ono lakpọ tọtutu l'eshi kwękwękwe. ¹² Yọ sọ mu: "Nwa ndiphe; ?ì phurua iphe ndu bọ ọgurennya ndu Ízurẹlu daburu l'eme l'edomi? Onyenọnu bẹ bọ l'ọlo nte iya b'ọ nọje. Iphe ẹphe ekfupheje bọ: 'Ọ kwa lẹ Ojejoje te ledunu ayi ẹn्या. Ọ kwa l'ọ gbaghawaru alì-a.'" ¹³ Yọ bya asọ mu ọdo: "Ìi-phù-a iphe ndu ọdo, ẹphe anọdu eme, kabaru ndu ọwananu, ẹphe eme-wa ẹji."

¹⁴ Ya ndono; yọ bya eduru mu jeshia l'ọnu-ọzo, eeshije abahù l'ọlo Ojejoje l'isheli iya; mu abya aphya unwanyi, dọgatsuaru l'ẹke ono l'ara ẹkwa agwa Tamuzu.

¹⁵ Yọ sọ mu: "Ì phujeru egbe iya ọwaa; nwa ndiphe? Mbù jì-phukwaru iphe ndu ọdo, gbe kọkọta iphe ọwaa,

ẹphe eme-wa ẹji." ¹⁶ Ya ndono; yọ bya eduta mu bahù l'imime ogbodufu ọlo Ojejoje ono. L'ọnu-ọzo, eeshije abahù eze-ọlo Nchileke ono bẹ iphe ruru ọkporo unwoke l'unwoke ise doru onwẹphe lẹ mgbaku ọnokoru, nọ l'ẹke ono yẹle ẹn्या-ngweja Nchileke, nọkwaphu l'ẹke ono. Ẹphe eworu azọ ghaaru eze-ọlo Ojejoje ono; chebe ifu l'uzo ẹn्यानwu-ahata l'efozitaru ẹn्यानwu l'uzo ẹn्यानwu-ahata l'abaru iya ẹja.

¹⁷ Yọ sọ mu: "Mu phujeru egbe iya ọwaa; nwa ndiphe? Akpamara, ndu Júda akpa ta dọkwa ẹphe biribiri; mbù iphe ẹphe eme l'ẹke-a? Ẹphe mefutaje t'ọ bọ iphe kpananga e-ji alì-a; l'eme t'ẹhu wata mu onwu damudamu? Wo tẹ mu leduduphu ẹge ẹphe ete iya unyi l'ifu! ¹⁸ Ọ dọwaru mma! Ya e-gude ẹge iphe eghutabe iya mee ẹphe iphe. Ya ta aphukwaru ẹphe imiko; ya ta aha ẹphe. Ẹphe e-chikpoo mkpu; yọ jì iya nchì; ọle ya te eyeduru ẹphe ọnu."

Egbushi ndu agwa nte

9 Tọ dọ iya bọ; Nchileke abya araa ya arara; mu anọdu ẹke ọ sọru: "Unu kpìrita akpìrita; unubẹ ndu nche mkpukpu. Onye abya nọ gudekwa ngwa-ọgu iya l'ẹka!" ² Ya ndono; mu abya aphya unwoke ishingù; ẹphe eshi l'ọnu-nggamgbo, nọ lẹ tukorotukoro l'uzo isheli; onyenọnu apagbaaru iphe e gude egbu madzọ l'ẹka. O nwekwaruphu nwoke lanù ọdo, ẹphe l'ia yi, we ẹkwa ọcha; kpapyiru mkpishi-ẹkwo. Ẹphe awubata bya evudotsua l'iku ẹn्या-ngweja Nchileke ono, e gude ope mee ono.

³ Ọdu-biribiri Nchileke kẹ Ízurẹlu gbeshiwaru l'eli cherobimu ono, bọ ẹke o shi nọdu ono; tųgbua je anọdu l'ọnu eze-ọlo Nchileke. Ojejoje abya ekua nwoke onanu, we ẹkwa ọcha; kpapyi mkpishi-ẹkwo ono; ⁴ sọ iya: "Je etsoru Jerúsalemu jephee mgburumgburu. Onye ì-phukpooru, ada ẹhu l'ara ẹkwa iphe bọ uruburuku ono, aarù ono; nggu emee ya iphe-ọhubama l'atatifu."

⁵ Ya ndono; mu abya angabe nchì nọdu ẹke ọ sọru ndu ọphu: "Unu tso iya; je etsophee mkpukpu ono gbushikota madzọ. Unu ba adukwa onye unu a-phuru imiko; ọphu ọ dọkwa onye unu a-ha. ⁶ Unu gbushia ndu bọ ọgurennya; mẹ lẹ ndu bọ ikorọbya; mẹ unwu-mgboko; mẹ unwanyi; mẹ l'unwegirima. Obenu; t'ẹ b'ọ dọkwa ndu onanu, e meru iphe-ọhubama l'atatifu ono, unu e-byi ẹka. Ẹke unu a-wata ẹphe egbugbu bẹ bọ l'eze-ọlo mu." Ya ndono; ẹphe awata ẹphe egbugbu shita lẹ ndu bọ ọgurennya ọphu nọ ifu etezi eze-ọlo Nchileke ono.

⁷ Yọ sọ ẹphe: "Unu merushia eze-ọlo ono emerushia; unu egbua madzọ t'ọ chiko ogbodufu eze-ọlo ono naru." Yọ sọ ẹphe: "Ngwaa; unu tųgbua!" Ya ndono; ẹphe awufu je etsoru mkpukpu ono; gbushilaha madzọ.

⁸ Teke ono, ẹphe egbushi madzụ ono; bẹ mu kwaru nkinyi mu; mu ada kpube ifu; chia mkpu; sụ: "Owa-a; nggube Ọkaribe-Kakọta-Nụ; ?ii-gude ẹge ẹhu egu ngu damụdamu gbugee ndu Ízurẹlu ọphu phọduru nù l'okfu ndu Jerúsalemu tọo?"

⁹ Yọ sụ mu: "Ejo iphe ndu Ízurẹlu; mę ndu Júda eme bẹ dükwa egvu. Ẹ to nwedu alị ono, ẹke ẹphe ẹ-te gbuwaru ọchi dobe. Jerúsalemu bẹ ẹphe rụshiwari arushi. Iphe ẹphe ekfu aburu: 'Lẹ Ojejoje ghawaru alị-a azụ. Lẹ tọ phujedu iphe ẹphe eme.' ¹⁰ Ya ta aphuduru ẹphe imiko; ọphu ya 'abyadu bya aha ẹphe. Iphe ono, ẹphe mekotaru ono bẹ ya ewokotaru nyibe ẹphe l'ishi."

¹¹ E ji ekfu; nwoke ono, we ẹkwa-ọcha; kpapyiri mkpishi-ekwo ono alata sụ iya: "Mu meekwaru ẹge i ziru t'e mee."

Odu-biribiri Nchileke egbeshi l'eze-ulo Nchileke

10 Ya ndono; mu abya elee ẹnya; phụ iphe dụ l'ọ bụ aba-eze, e gude mkpuma sáfàya mee; yọ nọ-du l'iphe sụsaru asụsa; tuko-tsuaru unwu cherobimu ono l'ishi. ² Ya ndono; Ojejoje asụ nwoke ono, we ẹkwa-ọcha ono: "T'o pyobatsua l'okpa-ígwè, nọkota lẹ mkpuli cherobimu ono. T'o ye ẹka lẹ cherobimu ono nanụ vọ-jitsua ẹka iya l'icheku-ọku, nọ iya nù; ghaa lẹ mkpukpu ono."

Tọ dụ iya bụ; mu ele iya; yo pyoba. ³ Ya ndono; cherobimu ono vudotsua l'uzo ọhuda eze-ulo Nchileke ono teke nwoke ono pyobaru; urukpu eji ogbodufu eze-ulo ono ejiji. ⁴ Tọ dụ iya bụ; ọdu-biribiri Ojejoje egbeshi l'eli cherobimu tųgbua je anọdu l'ọnu-mburu ụzo eze-ulo Nchileke. Urukpu abya eji eze-ulo Nchileke ono ejiji; ogbodufu eze-ulo Nchileke ono achahu biribiri l'ẹke ọdu-biribiri Ojejoje jiri iya tųngu. ⁵ Kapukapu, ẹbà cherobimu ono aji; bẹ onye nọ l'azufu a-nọdu anụ; mbụ l'ọda iya edejilephu l'ọ bụ olu Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike teke ookfu okfu.

⁶ Teke Ojejoje sụru nwoke ono, we ẹkwa-ọcha ono t'ọ wota ọku l'okpa-ígwè; mę lẹ cherobimu ono; bẹ nwoke ono bahuru je evudo l'iku ọkpa-ígwè lanụ. ⁷ Ya ndono; onye lanụ lẹ cherobimu ono amachiwaphu ẹka wota ọku, nọ l'ẹke ono, ẹphe nọ ono. Yọ vọta ọku ono ye nwoke ono, we ẹkwa-ọcha ono l'ẹka. Yo gude iya lufu.

⁸ Lẹ mkpuli ẹbà cherobimu ono bẹ iphe dụ l'ọ bụ ẹka madzụ nọtsua. ⁹ Mu abya elee ẹnya phụ ọkpa-ígwè ẹno, nọkota l'iku ẹhu cherobimu ono. Ọkpa-ígwè ono nọtsua l'iku ẹhu cherobimu ono nanụ nanụ. Ọkpa-ígwè ono achakọta l'ọ bụ kirísòlàyitù. ¹⁰ Ọ bụ ẹge ọkpa-ígwè ọphu dụ; bẹ ọphu dụ. Ọ dulephu l'e wotaru ọkpa-ígwè ọdo pyoo l'ibe iya. ¹¹ Ẹphe atųgbu; ẹphe l'eshi ụzo lanụ l'uzo ẹno ono, cherobimu ono ghashiru ifu ono. Cherobimu ono l'ej; ọphu o nwedu ọkpa-ígwè ono

ọphu agha aghagha. Cherobimu ono ejekpelephu ala ẹke ishi iya cheberu ifu. Ẹphe eje; ẹphe ta agha aghagha. ¹² Ẹhu ẹphe kpamukpamu jeye l'okpurukpu-azụ ẹphe; ẹka ẹphe; mę l'ẹbà ẹphe; bẹ bukotalẹphu ọka-l'ẹnya. Ẹge ono bẹ ọkpa-ígwè ẹno ẹphe ono dükotakwaphu. ¹³ Mu anụ l'ẹke eekutsua ọkpa-ígwè ono "ọkpa-ígwè ọ-gba-mgburumgburu."

¹⁴ Cherobimu ono nwetsukotaru ifu ẹno l'ẹhu l'ẹhu; ifu lanụ bụ ifu cherobimu; ifu k'ẹbo bụ ifu madzụ; ifu k'ẹto aburu ifu agụ; ifu k'ẹno bụ ifu ugo. ¹⁵ Ya ndono; cherobimu ono alashia imeli. Ọ bụ ndu-wa bẹ bụ iphe nọtsua ndzụ ono, mu phujeru l'iku Ẹnyimu Keba ono. ¹⁶ Yọo buje: teke cherobimu ono tųgburu; ọkpa-ígwè ono, nọtsua ya l'iku ẹhu ono awuru tsoru iya. Teke cherobimu ono sakaru ẹbà t'ọ phelihi l'alị; bẹ ọkpa-ígwè ono ta alufujekwanu ẹphe lẹ mgboro. ¹⁷ Teke cherobimu ono nọ nwanggijinggiji ẹphe anọdukwaphu nwanggijinggiji. Teke cherobimu ono wụ-lihuru; ẹphe awụ-lihu tsoru ẹphe; kẹ l'ume iphe ono, nọtsua ndzụ ono bẹ nọkota l'ime ẹphe.

¹⁸ Tọ dụ iya bụ; ọdu-biribiri Ojejoje alufu l'ọnu-mburu ụzo eze-ulo Nchileke ono, ọ nọ ono je ekeru l'eli cherobimu ono. ¹⁹ Cherobimu ono asakaa ẹbà iya; wụ-lishikota l'ogbodali ono, ẹphe nọ. Ẹphe awụ atųgbu; ọkpa-ígwè ono l'awụ etso ẹphe. Ya ndono; ẹphe ejee ẹge ono je anọdu l'ọnu-uzo ọphu nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata, eeshije abahụ l'eze-ulo Nchileke; ọdu-biribiri Nchileke Ízurẹlu bẹ nọ l'eli ẹphe. ²⁰ Ndu-wa bụ iphe nọtsua ndzụ ono, mu phuru lẹ mkpuli Nchileke Ízurẹlu l'iku Ẹnyimu Keba; mu abya amawaruphu l'ẹphe bụ cherobimu.

²¹ Ẹphe nwekotaru ifu ẹno ẹno; nweru ẹbà ẹno ẹno l'ẹhu l'ẹhu. Lẹ mkpuli ẹbà ẹphe; bẹ iphe dųtsua l'ọ bụ ẹka madzụ nọkota. ²² Ifu ẹphe dükota l'ọ bụ ndu onanu, mu phujeru l'iku Ẹnyimu Keba ono. Ọphu nọnu ejekpelephu ala l'ifu nhamunha.

Egbushi ndu Jerúsalemu

11 Ya ndono; Ume Nchileke abya apata mu; paru jeshia l'ọnu nggamgbo ọphu nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata, eeshije abahụ l'eze-ulo Nchileke. Ọnu nggamgbo ono bẹ ụkporo unwoke l'unwoke ise nọ; mu aphụ Jazaniya Azuru mę Pelatiya Benáya l'ime ndu ono. Unwoke labụ-wa bụ ndu ishi ndu ono.

² Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ mu: "Nwa ndiphe; ọ bụ ndu-wa achije ejo idzu; buru ẹphe achije idzu, eegude-je eme akpamara iphe dụ eji lẹ mkpukpu-wa. ³ Ẹphe asuje: 'Tọ gbadu t'a kpushia ụlo? Mkpukpu-wa bukwa ite, eeshi iphe; ayibedua aburu anụ, eeshi l'ite ono.' ⁴ Ọo ya bụ; nwa ndiphe; gude nkfuchiru; gude nkfuchiru gbakushi iya ẹphe."

⁵ Ya ndono; ume Ojejoje abyawa mu phụ l'ẹhu; sụ mu tẹ mu; sụ: "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Ọ sụru unubẹ ndu

Ízuręlu: ?Bụ iphe unu laharu ekfukfu ndono. Ọ kwa lę mu mahawaru l'ọ bụ iphe unu adabujeru l'arjiri ndono? ⁶ Ọ kwa unu gbuwaru ụnukurunu madzụ lę mkpụkpu-wa; mbụ l'odzu madzụ bę kụtsuaru akuru lę woroworo mkpụkpu-wa.

⁷ “Ọo ya bụ; ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru: Ndu ono, unu gbushiru kùbe lę mkpụkpu ono bę bụ anụ ono; mkpụkpu-wa aburu ite ono. Ọbule ya e-rufu unu lę mkpụkpu-wa. ⁸ Ege ọ bụ ogu-mbeke bụ iphe unu atsuję egvu bę bụ ogu-mbeke be mu e-gude fųaru unu. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu ndono. ⁹ Mbụ le mu a-chifụ unu lę mkpụkpu-a; nwuru unu nụ ndu ọhodo. Mu abya ekpe unu ikpe. ¹⁰ Ọ bụ ogu-mbeke bę ee-gude gbugbushia unu. Mbụ ọ bụ l'oke ndu Ízuręlu ęphe lę ndu ọdo bę mu anọdu kpee unu ikpe. Ọo ya bụ ęge unu a-makwanuru l'ọ bụ mu bụ Ojejoje. ¹¹ Mbụ lę mkpụkpu-wa te egbochitakwa unu ęge ono, oogbochitaje anụ, e shiberu l'ime iya ono. Mu a-nọdu l'oke alį ndu Ízuręlu nụ unu aphụ. ¹² Ọo ya bụ; unu amakwanuru l'ọ bụ mbędua bụ Ojejoje; kę l'unu te medu iphe mu tųru unu ekemu iya t'unu mee; mbụ l'unu te medu ekemu mu. Iphe unu gbe mee bę bụ l'unu bya emelahaa ęge mkpụkpu, bupheru unu mgburumgburu eme.”

¹³ Ya ndono; mu akpụkwadurua nkfuchiru ono l'ọnu; Pelatiya Benáya akpọ-buhu nwụhu. Ya ndono; mu abya ada kpebe ifu; chia mkpu; sụ: Ọkaribe-Kakọta-Nụ: “Ọwaa! ?Iime tę ndu Ízuręlu nwa ndu ọphu phọdu-ru nụ gvųebe tọo?”

Ụkwa, Nchileke ekwe ndu Ízuręlu, a kpuru lę ndzụ

¹⁴ Tọ dų iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ¹⁵ “Nwa ndiphe; unwunne ngu; mbụ unwunne ngu, ng-gu l'ęphe shi lę mee; mę lę ndu Ízuręlu kpamukpamu bę bụ ndu Jerúsalemu kfuhawaru okfu ęphe sụ l'ęphe nọ Ojejoje ote-ęnya ntųmatu; l'alį Ízuręlu b'a nųwaru ęphebedua t'ọ bųru nke ęphe.

¹⁶ “Ọo ya bụ; sụ ęphe: Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru: Ọ bụ oswi-okfu l'ọo yębedua bę chiru ęphe; je aghaa l'iphe bụ mbakeshi ęke tetsuaru ęnya; ęphe atụko mba lę mba dzuru; obenu l'ọo ya bųru ęphe akpọ, gbochiru mee l'iphe bụ mbakeshi ono.

¹⁷ “Ọo ya bụ; t'į sụ ęphe: Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru: Lę ya e-shi l'iphe bụ mbakeshi; mę ọhamoha ono, ęphe ghakashja ęphe ono; chį-phuta ęphe azụ; bya anụ-phu ęphe alį Ízuręlu ọdo.

¹⁸ “Ęphe a-lata azụ l'alį Ízuręlu foshikotakpo iphe bụ iphe akpọfu l'ęnwa; mę l'iphe bụ uruburuku, ęphe arụkota l'ęke ono. ¹⁹ Ya e-me t'obu ba gbajęshi ęphe ębo. Ya e-mekwaphu; ume ọphungu abata ęphe l'ęhu; ya ewofu ęphe ọkpoma, nmaru kpigbingu, ęphe nwet-suaru; mee t'ęphe nwee ọkpoma bęlebele. ²⁰ Ọo ya bụ;

k'ọphu ęphe a-nọdu eme iphe ya tọru ęphe ọkpa iya; zia obu alį; melahaa ekemu iya. Ęphe a-bųru ndibe iya; ya aburu Nchileke ęphe. ²¹ Obenu lę ndu ọphu kpọru obu ye l'ogwa-phe iphe akpọfu l'ęnwa; mę l'uruburuku, ęphe arụkota bę mu e-woru iphe ęphe eme nyibe l'ishi. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu.”

Ọdu-biribiri Nchileke egbeshi lę Jerúsalemu

²² Ya ndono; ụnwu ojozi-imigwe cherobimu ono, ọkpa-igwę nọtsua l'iku ęhu ono eworu ębà ęphe jakashja; ọdu-biribiri Nchileke Ízuręlu anọdu l'eli ęphe. ²³ Ọdu-biribiri Ojejoje apalia onwiya l'ime mkpụkpu ono je ęge ono jeru l'eli ugvu, nọ l'ųzo ęnyanwu-ahata mkpụkpu ono nọdu. ²⁴ Ya ndono; Ume Nchileke abya apata mu duta mu lashia Bábyilonu; ęke ndu Ízuręlu, a lųtaru l'oggu nọ. Ya ndono; mu aphụ-buhu àphụ ono, mu shi phųa ono. ²⁵ Tọ dų iya bụ; mu akọkotaru ndu Ízuręlu ono, a lųtaru l'oggu ono iphe ono, Ojejoje koshikotaru mu ono.

Ugbugba onye gbaru ọso ọgu

12 Ya ndono; Ojejoje ekfuru nų mu; sụ mu: ² “Nwa ndiphe; ọ kwa ndu kwefuru ikę bę nggu l'ęphe bu. Ęphe nwekwaru ęnya; ęphe ta phų ųzo; nweru nchi; ęphe ta nų iphe. Ishi iya aburu l'ęphe bụ ndu kwefuru ikę.

³ “Ọo ya bụ; nwa ndiphe; tųgbua je egwokota iphe ngu l'ọ bụ onye abya ọgba ọso ọgu. T'ọ bųkwaru l'eswe teke ęphe anọdu ele ngu t'i gwota l'ęke į nọ; gworu lashia ęke ọdo. O nweru ęge ọo-dų ęphe amaru iphe ono, iime ono; e gudekwaru l'ęphe bụ ndu ọnu-ųlo, kwefuru mu ikę. ⁴ Teke o beru l'eswe; t'ęphe ele ngu ęnya t'i gwofutakota ngwokongwoko ngu l'ọ bụ onye abya ọgba ọso ọgu. Teke o ruru l'urenyashi nggu akwalia; teke ęphe ele ngu ęnya; tųgbua l'ọ bụ onye agba ọso ọgu. ⁵ T'ęphe ele ngu t'i gvua ęnu l'ųpho-mkpuma ngu; shi l'ęnu ono pyofu ngwokongwoko ngu ono. ⁶ T'ęphe ele ngu ęnya t'į paru iya dęe l'ukuvu; t'ọ bųkwaru lę gbęregbede urenyashi bę ii-vuta iya tųgbua. Kpuchikwa ifu ngu ekpuchi t'ę b'į phų alį ono; kęle mu mewaru ngu t'į bųru iphe-ọhubama ndu Ízuręlu.”

⁷ Ya ndono; mu abya emee ęge ono, a sụru mu tę mu mee ono. Tọ dų iya bụ; yo be l'eswe; mu abya egwofu-takota ngwokongwoko mu, mu e-gude alųfu l'ọ bụ onye agba ọso ọgu. Ya ndono; yo be l'urenyashi; mu egude ęka swọ-fua ųpho-mkpuma ono. Ya ndono; mu abya egwokokota ngwokongwoko mu lę gbęregbede urenyashi gbeshi; ęphe l'ele mu; mu aparu iya dęe l'ukuvu; yọ bųru mu alųfu.

⁸ Yo be l'ųtsu; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ⁹ Nwa ndiphe; ndu ono, kwefuru iya ikę ono; mbụ ndu ọnu-ųlo Ízuręlu: “?Ęphe ta jįdu ngu iphe iime ęge ono?”

¹⁰ Sù ẹ̀pẹ: "Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nù ekfu. Ọ sùru: Ozi-wa bụ onye ishi ndu Jerúsalemu; mę l'iphe bụ ndu Ízurelu, nọ l'alì ono b'ọ duru. ¹¹ Sù ẹ̀pẹ: 'L'oo nggubedua bę ẹ̀pẹ e-gude tũbe iya nvọ.' Mbụ l'ọ bụ ẹge ono, ya meru ono; bụ ẹge ọo-dụ ẹ̀pẹ. Aa-kpụ ẹ̀pẹ lę ndzụ laa alì ọdo. ¹² Onye ọphu bụ onye ishi l'ẹ̀pẹ ha bę e-gwoko iphe nk'ia dę l'ukuvu lę gberegbede urenyashi lufu. Aa-swọ-furu iya ęnu l'upho-mkpuma t'o shi lufu. Oo-kwechi ifu iya teke ọo-nọdu alufu t'ę b'ọ phụ alì ono. ¹³ Mu e-geberu iya ug-bu, ọo-nma; mu eduru iya jeshia Bábyilonu, bụ alì ndu Kalúdiya; ọphu ọ byadu aphụ alì ono; bũru ẹke ono bę ọo-nọdu nwuhu. ¹⁴ Ndu ono, eswipheje iya nù ono bę mu a-chikashi nanụ nanụ; mbụ ndu ono, ejejeru iya ozi; mę lę ndu soja iya. Mu a-mị ogu-mbeke chikfuru ẹ̀pẹ.

¹⁵ "Teke mu chikashiru ẹ̀pẹ; ẹ̀pẹ achiko iphe bụ mbakeshi nonu naru; mbụ mee ẹ̀pẹ t'ẹ̀pẹ ghakahụ l'iphe bụ mkpukpu nonu; bę ẹ̀pẹ a-marua l'ọ bụ mbędua bụ Ojejoje. ¹⁶ Ọ bụ nwa ndu ę ta badu ishi bę mu e-me t'e gbuphodo; mu emeekwaphu tę ęgu; mę mg-bonwu be egbu ẹ̀pẹ. Ẹ̀pẹ a-koshikota iphe bụ mbakeshi ono, ẹ̀pẹ nọkota ono uruburuku, ẹ̀pẹbe ndu Ízurelu shi arukota. Ọo ya bụ ẹge ẹ̀pẹ a-makwanuru l'ọ bụ mbędua bę bụ Ojejoje."

**Onye nkfuchiru,
ęhu anma anmanma**

¹⁷ Tọ dũ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sù mu: ¹⁸ "Nwa ndiphe; t'ęhu anma ngu kpakpakpa teke ji-nọdu eri nri; nggu etekwaphu furafura l'angụ mini l'otsu egvu; ¹⁹ sù ndu alì-a: Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nù ekfu lę kę ndu bu lę Jerúsalemu; mę ndu alì Ízurelu: L'ęhu a-nọdu anma ẹ̀pẹ kpakpakpa; ẹ̀pẹ eri nri. Ẹ̀pẹ egude meji atọfu ngua mini; kę l'aa-chiko iphemiphe ọbule, nọ l'alì ẹ̀pẹ naa ẹ̀pẹ; l'okfu ọnwú-ọnwú, ndu ẹke ono eme. ²⁰ Mkpukpu, e bu ebubu l'alì ono bę a-bukotaru ọkpu-ufu; mbụ l'alì ono gbaa mgburumgburu a-daburu ochobo. Ọo ya bụ ẹge unu a-makwanuru l'ọo yębedua bụ Ojejoje."

²¹ Tọ dũ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sù mu: ²² "Nwa ndiphe; ?bunua ngunu bụ ętu ono, unubę ndu Ízurelu akpųjekpo l'ọnu mkpųrumkpuru; mbụ ẹ̀pẹ asuje: 'mbọku-mbọku, sweru esweswe bę àphù, a phuru abuje àphù iphoro.' ²³ Sù ẹ̀pẹ ẹge-a: Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nù ekfu; ọ sùru: Mu e-me t'ętu ono ba nọhe; mbụ l'aa-nmabuhu ętu ono l'alì Ízurelu; sù ẹ̀pẹ l'uboku atųakwa kperere-kperere teke àphù, aaphukota e-mekota l'ęge a phuru iya; ²⁴ kę l'oo-buhu; mbụ k'ọphu àphù iphoro, Ízurelu aphuje; mę k'ozì ęja ęhu akpọ-vohu, ndu Ízurelu ezije; ²⁵ mbędua, bụ Ojejoje ekfu okfu; iphe mu kfuru avya teke ono. Ọ bụ l'ogbo unu-a; unubę ọnu-ulo-wa, kwefuru ikè-wa bę ya e-

medzu iphe bụ iphe ya kfuru. Ono bụ iphe Ọkaribe-Kakọta-Nù ekfu ndono."

²⁶ Tọ dũ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sù mu: ²⁷ "Nwa ndiphe; ndu Ízurelu gbe ekfukwa l'àphù ono, i phukotaru ono bũru iphe e-mekota l'afa olemole, nọru l'uzo ifu; mbụ l'iphe ono, i phukotaru l'àphù ono bę bụ iphe e-meru lę teke teru ęnya. ²⁸ Ọo ya bụ; sù ẹ̀pẹ ẹge-a; lę Ọkaribe-Kakọta-Nù bę sùru l'ę to nwedu okfu iya ono mę nanụ, a-kpọ ukfu ememe. Iphe mu tafutaru ọnu kfua bę e-mekota l'ęge mu kfuru iya. Ono iphe Nnajiufu, bụ Nchileke ekfu."

**Àphù, aaphuru unwoke,
gude ugho ekfuchiru Nchileke**

13 Tọ dũ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sù mu: ² "Nwa ndiphe; gude nkuchiru kfuru maberu ndu nkfuchiru kę Ízurelu; kfuru ndu ono, agbataje iphe ọ-gba-l'obu ekfu ono: T'ẹ̀pẹ ngabe nchi; nua iphe Ojejoje ekfu! ³ Ọkaribe-Kakọta-Nù sùru ẹge-a: Nshọ! Unubę ndu ono, eme eswe ekfuchiru Nchileke; mbụ ndu ono, asuje l'ẹ̀pẹ phuru iphe l'ę bọ dũ iphe ẹ̀pẹ phuru. ⁴ Unubę ndu Ízurelu; ndu nkfuchiru unu bukwa 'ọ-ga-lę-mkpa bę ẹ̀pẹ bụ. Ẹ̀pẹ dulephu l'ọ bụ nkuta-ọswa, nọ l'okpu-ufu; ⁵ kę l'ę to nwedu onye tųjeru njama oje l'upho-mkpuma ndu Ízurelu, gbashiru ọru; mekwazi t'o shihu dųdurudungu k'ogụ kwabę kę mbọku kę Ojejoje. ⁶ Àphù, ẹ̀pẹ aphụ bukota kę mmanu. Ẹja, ẹ̀pẹ ezije abukotaru ęjo-ire. Ẹ̀pẹ asuje lę Ojejoje sùru; lę Ojejoje ziru ẹ̀pẹ; ẹ̀pẹ egbe elejele-ę ęnya t'iphe ẹ̀pẹ kfukotaru ree. ⁷ ?T'ọ bũdu ęjo-ire bę unu anọduje adzụ teke unu sùru l'unu phuru àphù; l'ezì ęja iphoro; sù l'ọo Ojejoje sùru; l'ę b'ọ dũ iphe ya kfuru?"

⁸ Ọo ya bụ; Nnajiufu, bụ Nchileke sùru ẹge-a: "Ọ bũwaru kę mu l'unu k'ejiru ono, unu dzushiru ono; mę k'àphù iphoro ono, unu phukotaru. Ono iphe Nnajiufu, bụ Nchileke ekfu ndono. ⁹ Ọo-bũru kę mu lę ndu aphuje àphù iphoro; mbụ ndu ono, ęja, ẹ̀pẹ ezije abuje ęja iphoro. Ẹ̀pẹ ta byahędu bya abũru ndu nke mu ọdo; mbụ l'ępha ẹ̀pẹ ta anọhedu lę Ízurelu ọdo; ọphu ẹ̀pẹ abyadụ bya atų ọkpa l'alì Ízurelu ọdo. Ọo ya bụ; ẹ̀pẹ amakwanuru l'ọ bụ yębedua bụ Ọkaribe-Kakọta-Nù.

¹⁰ "Ẹ̀pẹ dusweru ndu mu ọzo l'ekfuphe sù lę nchì dũ ndo. Obenu lę nchì-ọdu-ndoo ta nọdu; l'ęke ọ bụ agbagbanggogo upho-mkpuma b'a kpuru; ẹ̀pẹ egude iphe-ọcha tųya ya nkweja. ¹¹ Kfuru ndu ono, gude iphe-ọcha chia nkweja l'upho-mkpuma ono l'ọo-dakwa. Ya e-zì úkpòrò mini; zia aka-mini; ęjo oke pherephere abya aja ya ęka. ¹² Upho-mkpuma ono dalephu; bę aajikwa-a unu; sù: '?Nanuhunu nkweja ono, unu chiru iya ono?' "

¹³ Ọo ya bụ; Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru ẹge-a: “Mu e-gude ẹhu-eghughu mee t'ẹjo pherephere phee; mu egudekwaphu iphe-eghughu mee; aka-mini, dū l'ọ bụ mkpuma adashia mebyishia iphe. Mu e-mekwaphu t'ukporo mini chĩa mebyishia iphe. ¹⁴ Mu e-nwut-sushikota ụpho-mkpuma unu ọbu, unu gude iphe-ọcha tya nkweja ọbu; mbụ mu e-me tẹ yele alị tuko nanụ; mbụ mu e-mele iya phụ tẹ ntọ-l'alị iya daburu kẹ mmanu. Teke ọ dakpọshihuleruphu ono bẹ unu a-bukotaru kpurupyata l'ime iya; ọo ya bụ ẹge unu a-makwanuru l'ọ bụ mbẹdua bẹ bụ Ojejoje.

¹⁵ “Ọ bụ ẹge ono; bẹ mu e-shi byabẹ oke ẹhu-eghughu mu l'ụpho-mkpuma ono mẹ l'ẹhu ndu ono, gude iphe-ọcha chia ya nkweja ono. Teke ono; ya akakwanuru unu l'ụpho-mkpuma ta anohedu; ndu chiru iya nkweja ta nọhe; ¹⁶ bụ iya bụ ndu nkfuchiru Ízurelu ono, shi anọduje ekfuru ndu Jerúsalemu l'ẹphe phuru àphụ; yọ buru nchị-odoo; lẹ nchị ẹ-ba adukwanu ndoo ono.” Ono iphe Nnajiufu, bụ Nchileke ekfu ndono.

Àphụ, aaphuru ụnwanyi, gude ụgho ekfuchiru Nchileke

¹⁷ Ọo ya bụ; nwa ndiphe; ghachiru ụnwanyi ndibe unu ifu; mbụ ndu ono, agbataje iphe ọ-gba-l'obu l'ekfu lẹ Nchileke sụru; l'ẹ b'ọ dū iphe ọ sụru; gude gbakushi iya ẹphe. ¹⁸ Sụ ẹphe: “Lẹ Nnajiufu, bụ Nchileke sụru: Nshọo unu! Unubẹ ụnwanyi ono, agwoje ọgvu keshia l'ọ bụ oswi; gbabetsua ndu unu gwọru iya lẹ nkwo-ẹka; bya eshi ụzo, dū iche iche kechishia ndiphe ẹnya, bụ iphe ẹphe gude achị nta ishi madzụ. ?Unu e-gude oswi; kechishia ndibe mu; unubẹdua anahụ tọ? ¹⁹ Unu gudewa kẹ nwa ọchileka balị; mẹ ọchileka buredi, aanuje unu; meswee mu l'ẹke ndibe mu nọ. Unu shiwa l'ẹjo-ire, unu anọduje adzuru ndibe mu; mee ndu ẹ-ta ga anwụhodu nụ; ẹphe anwụshihu; ndu ọphu ga anwụshihu nụ anọdu.

²⁰ “Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru ẹge-a: Ọ bụwaru kẹ mu l'ọgvu unu ono, unu gude ahacha madzụ l'ọ bụ nwenu ono. Mu a-gbabushi ọgvu unu ono, unu chibekotaru l'ẹka t'ẹphe nahụ l'ọ bụ nwenu, a dzọfuru l'ọnya.

²¹ Iphe unu gude kechishia onwunu ifu bẹ mu a-tọshi; nafuta ndibe mu l'ẹka unu. Ẹphe ta byahedu bya aburu ndu ọgvu unu anọdu egudeje. Ọ bụ teke ono bẹ unu a-maru lẹ mu bụ Ojejoje. ²² Eshinu ọphu unu gudewa ẹjo-ire mee ndu doberu ẹka ndoo; aphụ atsuru ẹphe; l'ẹke mu mekwaru t'ẹphe ba gụjeshi aphụ; mbụ k'ọphu unu nuru ndu akirishi ọkpu-ikike t'ẹphe be shi l'iphe dū ẹji, ẹphe eme lufuta dzọo onwephe ndzụ; ²³ bẹ unu ta byahedu bya aphụ àphụ ono, abukotajeru àphụ iphoro ono ọdo; ọphu unu abyadu bya ezijekwadu ẹja. Mu a-dzọfuta ndibe mu l'ẹka unu. Ọo ya bụ ẹge unu a-makwanuru l'ọ bụ mbẹdua bẹ bụ Ojejoje.”

Aanma ndu agwa nte ikpe

14 Tọ dū iya bụ; ndu bụ ọgurenya ndu Ízurelu aharu byakfuta mu; Ẹphe abyatashia bya anọdukota anọdu l'ifu mu. ² Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ³ “Nwa ndiphe; ndu-wa bẹ kpọru obu ye l'ogwa nte. Nte ono bẹ dubaakwaru ẹphe l'iphe dū ẹji bya aburu iphe ẹphe evukotaje daa. ?Ẹphe tubesu l'ọ nweru iphe ẹphe aji-taghe mu?

⁴ “Ọo ya bụ; kfuru ẹphe; sụ ẹphe: ‘Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru: Ọ -nweru onye Ízurelu, kpọru obu ye l'ogwa iphe; shi ẹge ono ye ẹka l'iphe e-me t'ọ vukota iphe daa; onye ono -kpapyabẹ iphe ono; jekfushia onye nkfuchiru Ojejoje njita; kwa yẹbe Ojejoje gẹdegede a-karu iya ẹge ọ tsa-kfu iya. ⁵ Mu e-me ẹge ono tẹ mu gude lolata ọkpoma ndu Ízurelu azụ; mbụ ndu ono, gudewa ọgwa-phe nte gbeshikota mu l'ẹhu ono.’

⁶ “Ọo ya bụ; kfuru ndu Ízurelu lẹ Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru ẹge-a: Unu taa onwunu ụta haa ọgwa nte ono, unu agwaphe; mbụ t'unu haa iphe bụ ụruburuku ono, unu arukota ono.

⁷ “Ọ -nweru onye Ízurelu; m'ọ bụ onye byaru abyabya, gbafuru yẹbe Ojejoje l'ẹka; je akpọru obu ye l'ogwa iphe; shi ẹge ono ye ẹka l'iphe e-me t'ọ vukota iphe daa; onye ono -kpapyabẹ iphe ono jekfushia onye nkfuchiru Ojejoje njita b'ọ kwa yẹbe Ojejoje gẹdegede a-karu onye ọbu ẹge ọ-tsakfu iya. ⁸ Mu a-ghachiru onye ọbu ifu; mee onye ọbu iphe ee-gude kwaa ẹnya; mbụ mu e-melephu onye ọbu iphe aa-nodu anma l'etu k'ẹji iya. Mu e-bufule iya phụ lẹ ndu nke mu. Ọo ya bukwanu ẹge unu a-makwanuru l'ọ bụphu mbẹdua gẹdegede bẹ bụ Ojejoje.

⁹ “Teke ọ buru l'onye nkfuchiru Ojejoje nonyaru phụ àphụ iphoro bẹ bukwa mube Ojejoje bẹ ziru iya; yọ phụ àphụ iphoro; ọbule onye ono bẹ mu e-gbukwa t'ẹ b'ọ yihe lẹ ndu nke mu, bụ ndu Ízurelu. ¹⁰ Ejo iphe ono, ẹphe kpatakotaru ono bẹ ẹphe e-vukotaru. Ọ kwa iphe ee-me onye nkfuchiru Nchileke ono bẹ ee-mekwaphu onye jeru iya njita. ¹¹ Ọo ya bụ ẹge ndu Ízurelu ta anọduhedu agbafụ mube Ojejoje l'ẹhu; ọphu ẹphe ta anọduhedu emekwadu ụruburuku ono, ẹphe eme ono gude iya l'emrushu onwephe. Ẹphe a-buru ndibe iya; yẹbedua aburu Nchileke ẹphe. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu.”

Nówa; Dánẹlu; mẹ Jobu

¹² Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ¹³ “Nwa ndiphe; ọ -buru lẹ mba mesweru yẹbe Ojejoje; ya te gudehe ire ẹphe ẹka; ya abya adaa ẹphe ẹka: mee t'ẹ b'ọ dūhe nri, ẹphe a-phuje ria; wotaru ẹphe ejo ẹgu; gbushia madzụ; gbushia elu ẹphe; ¹⁴ b'ẹ to nkwewa mẹ ụmadzu ẹto-wa; mbụ Nówa; Dánẹlu yele Jobu

bu l'ẹke ono; kwa onwẹphe kpụu bẹ ẹphe e-shi l'odobe-ẹka-ndoo nk'ẹphe dzọo. Ono bụ iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu.

¹⁵ "Ọ -bụru lẹ ya gude ẹjo anẹgu-ẹgbudu fụaru mkpụkpu ono; anẹgu-ẹgbudu ono atagbushikota ndu bu iya nụ; k'ọphu ẹ tọ dudu onye a-dụ ike esweta iya; okfu l'anẹgu-ẹgbudu jiru ẹke ono; ¹⁶ k'ọphu yẹbe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu; sụ: Kamenu; l'umadzu ẹto ono ta adụkwa ike dzọo unwegirima ẹphe; ndu k'unwoke m'ọ bụ ndu k'unwanyị; gbahaa onwẹphe bẹ ẹphe a-dụ ike dzọo; alị ono adaburu ochobo.

¹⁷ "Ọ -bụru lẹ mu gude ogu-mbeke fụaru mkpụkpu ono; sụ t'ogu-mbeke ono rukota l'iphe bụ mkpụkpu ono; mbụ mu -gbushia madzụ, bụ iya nụ; mẹ elu ẹphe ¹⁸ bẹ mụbe Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru k'ọphu mu nọkpo bẹ ẹ to nwedu mẹ umadzu ẹto ono nọ iya bẹ ẹphe ta adụkpokwaanu ike dzọo unwegirima unwoke ẹphe; m'ọ bụkwanu unwegirima unwanyị ẹphe; gbaha onwẹphe bẹ ẹphe a-dụ ike dzọo.

¹⁹ "Ọ bụkwanu lẹ ya yeru mgbonwu l'alị ono; mbụ ya -gude iphe-eghughu mee tẹ madzụ laa l'ogbu l'ẹke ono; mbụ gbushia ndu, bu iya nụ; mẹ elu ẹphe; ²⁰ mụbe Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru k'ọphu mu nọkpoo b'ẹ to nwedu m'ọ bụ Nónwa; mẹ Dánẹlu yẹ Jobu nọ iya bẹ ẹphe ta adụkpokwaanu ike dzọo unwegirima unwoke ẹphe; m'ọ bụkwanu unwegirima unwanyị ẹphe; gbaha onwẹphe bẹ ẹphe a-dụ ike dzọo; kẹ l'ẹphe bụ ndu doberu ẹka ndoo.

²¹ "Kẹle Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru: Ẹge ọphu ọo-tsa-kfukwanu Jerúsalemu teke mu e-gude ọzo iphe n-yemegvu ẹno-wa bya afụaru ẹphe: Ogu-mbeke; mẹ ẹjo-ẹgu; mẹ ẹjo anẹgu-ẹgbudu; mẹ mgbonwu tẹ mu gude ẹphe gbufu madzụ, bu iya nụ; mẹ elu ẹphe. ²² Obenu l'ẹge ọ dụ-habe bẹ oo-nwekwaru-a ndu a-wafu nụ. Ndu a-wafu nụ ono bẹ bụ unwegirima unwoke mẹ unwegirima unwanyị, bụ ndu e-shi l'ẹke ono lufuta byakfuta unu. Teke unu phuru umere ẹphe mẹ ẹge ẹphe eme bẹ obu a-lazita-a unu lẹ ndakfu ono, dakfutaru Jerúsalemu ono; mbụ ndakfu ono, mu meru; yọ dakfu ẹphe ono. ²³ Obu a-lazita-a unu teke unu phuru umere ẹphe mẹ ẹge ẹphe eme. Unu a-marua l'ẹ to nwedu iphe mu meru l'ẹke ono, mkpata iya ta nọdu. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu."

Ẹtu oshi vayinu

15 Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ² "Nwa ndiphe; ?nanu iphe oshi vayinu gude ka ẹkali-oshi ndu ọdo, nọ l'oswa mma. ³ Mbụ; oshi, e gbutaru l'oshi vayinu; ?o nworu iphe ọ dụ k'ememe. ?Eegudeghe iya pyita nggu tọo? ⁴ Mbụ teke e woru oshi vayinu ono chiru ye l'ọku t'ọ bụru nkụ; ọku ekee ẹphe ishi labu ishi labu; kebashia echilabu iya ekebashia; ?o nworu iphe ọ dukwadu k'ememe? ⁵ Teke ọ bụru l'ẹ to

gadu mkpa teke o dzuru oke; ?bụ teke ọku gbe ke-bashia ya ekebashia; b'o nworu iphe ee-gude iya mee?

⁶ "Ọo ya bụ; Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru ẹge-a: Ọ bụ ẹge ono, mu wotaru oshi vayinu l'iphe bụ oshi, nọ l'oswa t'ọ bụru nkụ, eeye l'ọku bẹ ẹge mu e-me iphe bụ ndu bukota lẹ Jerúsalemu. ⁷ Mu a-bya aghachiru ẹphe ifu mee ẹphe iphe. A makwaru-a l'ẹphe lufutakwaru l'ọku ono; obenu l'ọku ono e-ke-e ẹphe. Teke mu a-ghachiru ẹphe ifu mee ẹphe iphe; bẹ unu a-ma l'ọ bụ mbedua bụ Ojejoje. ⁸ Ya e-me alị ono t'ọ daburu ochobo; kẹ l'ẹphe ta bụdu ndu e gude ire ẹphe ẹka. Ono bụ iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu."

Jerúsalemu; mkpụkpu, ẹ te gudedu ire iya ẹka

16 Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ² "Nwa ndiphe; mee tẹ Jerúsalemu phụ ẹjo akpamara, ẹphe eme; ³ sụ ẹphe: Lẹ Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfuru Jerúsalemu: L'ẹke a mụru ngu; bẹ bụ lẹ Kénanu. Nna ngu bụ onye Amọru. Nne ngu aburu onye Hetu. ⁴ Mbọku, a mụru ngu; b'ẹ te budu ngu otubo; ọphu ọ dudu onye ghuru ngu ẹhu; tẹ inyi ba anọ ngu l'ẹhu; ọphu e tedu ngu únú; ta phụ-kpu ngu ẹkwa. ⁵ Ẹ to nwedu onye imiko ngu duru; tọ dụ onye nworu obu-imiko l'ẹke i nọ; k'ọphu nworu iphe ono ọphu ee-meru ngu. Iphe gbe mee nụ bụ l'a mụru ngu; pata ngu je atogbo l'ẹgu; kẹle mbọku, a mụru ngu b'a mụru ngu; nggu aburu nwata, aakpofu akpofu.

⁶ "Tọ dụ iya bụ; mu eswetade l'ẹke ono; phụa ngu l'ẹke i daburu l'egvu mee ngu. Nggu egvu mee ngu ono mu asụ ngu: 'Tẹ ndzụ dzukwaa ngu!' ⁷ Mu meru ngu; nggu evua gbagogbago l'ọ bụ ọshi, nọ l'ẹke ẹhu dụ iya mma. Nggu abya evua; ha ogologo; kadzua kpurukputu; ẹra eji ngu obu; mbụ nggu efua eji ehe l'agba ọtu; gbaru ọtu swanmangu.

⁸ "Tọ dụ iya bụ; mu eswetade ọdo phụa ngu; maru l'i kajiwaru k'akpafube. Mu abya alọta ishishi ẹkwa mu phụ-kpua ngu; gude iya gbochia ngu ukfu. Ya abya eriaru ngu nte; nggu iya abya agbaa ndzụ. Nggu aburu nk'ia. Ono bụ iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu.

⁹ "Ọ bụ mbedua bya abya aghua ngu ẹhu; sashia ngu mee ono; jia ngu manụ; ¹⁰ bya eworu uwe, a kparu l'ẹkwà, a dzuru; dengashia ya edengashi yee ngu; bya eworu akpọkpa, e gude akpọ mee ye ngu. Mu abyakwaphu eworu ẹkwa-ọcha webe ngu; bya eworu uwe, ere ntumatu ye ngu. ¹¹ Mu byaru bya egude iphe aanyajẹ anyanya; mẹ ọphu aagbajeru agbaru memaa ngu. Mu gbaberu ngu mgba l'ẹka; bya anyabẹ ngu iphe-olu; ¹² byakwaphu eyeshia ngu echi imi mẹ iphenchi; bya eworu okpu, ama ẹtu kpube ngu. ¹³ Ya ndono; a bya egude mkpọla-ododo; mẹ mkpọla-ọcha memaa ngu; uwe, iyeje bụ uwe, e meru l'ẹkwà-ọcha; mẹ uwe, ere ntumatu; mẹ uwe, a kparu l'ẹkwà, a dzuru

dengashia ya edengashi. Nri, iirije aburu ntụ witu; manụ-ḡngu; mē manụ olivu. Ya ndono; nggu amalahaa iphe dū biribiri; bya agho eze-nwanyi. ¹⁴ Ụdu ngu atuko iphe bụ mbakeshi jegbaru lē mma, iima; kē l'ḡgiri iphe ono, mu nuru ngu ono meru; nggu amafu akpo. Ono bụ iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.

¹⁵ “Obenu l'i gbe kpwaruru obu ye lē mma, iima; gude l'ude ngu ngawaru ekemeke obule lē mma, iima; watawa nū ogba okpara. Iphe bụ onye esweta esweta; nggu l'iya azē. Mma ngu ono eshi ḡge ono buri kē onye obu. ¹⁶ Uwe ngu b'i haru wota koshikota l'ulo nte ngu gude memaa ya, bụ ḡke inoduje emerushi onwongu. Egbe iphe ono ta dudu k'ememe; mbụ egbe iphe ono ta dudu kē t'e jejekpo ya ememe lē phuukpo. ¹⁷ I wotakwarua iphe aanyajē anyanya; mē iphe a gba l'eka, mu nuru ngu; mbụ iphe e gude mkpola-ododo mu; mē mkpola-ocha mu mee; nggu egude iya metaru onwongu ntekpe, a pyishiru l'ugbugba nwoke; gude ḡphe l'emerushi onwongu. ¹⁸ Nggu abyakwaru bya achita uwe ngu, a kparu l'ekwa, a dzuru dengashia ya edengashi; woru yeshia ntekpe ono; bya egude manū mu mē insensu mu gude gwaa ḡphe. ¹⁹ ḡge ono b'i wotaru nri ono, mu nuru ngu ono; mbụ iya bụ ntụ witu; manū olivu; mē manū-ḡngu; gwooru ḡphe eja, eshi mkpo.” Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.

²⁰ “Nggu abyakwaduru bya achita unwegirima unwoke; mē unwegirima unwanyi, i mushiru mu; gude gwalahaaru agwa t'ḡphe buri iya nri. Okpara ono, iigba ono; to dudu ngu eji to? ²¹ Unwegirima mu b'i gbushiru; chiru ḡphe nū t'a kporu nte oku. ²² Iphe bụ uruburuku ono, irukotakpo ono; mē emerushi ono, iimerushi onwongu ono b'e t'i dukpodua ike nyata teke i shi buri nwata; mbụ teke ono, i shi agba otu; mbụ gbaru otu daburu swanmangu; nodu l'egvu mee ngu.”

²³ Okaribe-Kakota-Nu sūru: “Nsho nggu-a! Nsho nggu-a; yeru ejo iphe ono, iime ono. ²⁴ Nggu egbe jekwaduru je akparu onwongu eze ulo; bya akpotsua ugvulangvu ulo nte l'iphe bụ edukfu, nonu. ²⁵ Nggu akpugaru ugvulangvu ulo nte l'iphe bụ mkpokahu-uzo; shi ḡge ono mebyishia mma ngu ono. Kē l'obuje iphe bụ onye eswe esweswe; bura t'i woru onwongu togboru iya; shi ḡge ono kabaaru ogba okpara. ²⁶ I merushiru onwongu nggu lē ndu Ijiputu, bụ ndu obutobu ngu, bụ iphe anoduje aguphe iya bụ egu omerushi onwiya; nggu eshi ḡge ono l'emerushi onwongu l'eje; shi ḡge ono mee; iphe ewelaha mu ntumatu.

²⁷ “To dū iya bụ; eka iya abya erua ngu l'ehu. Ya ekebota iphe l'alj ngu. Ya abya enwuru ngu nū ndu ohogu ngu, bụ iya bụ ndu Filisutiya, emerushi, iimerushi onwongu dū iphere.

²⁸ “Nggu lē ndu Asiriya emerushikwaphu onwunu; ophu o dzudu ngu; kē l'iphe te edzujedu ngu edzudu.

²⁹ To dū iya bụ; nggu abyakwaphu nggu lē ndu Babilonu, bụ ndu agba ikike ngho awata omerushi onwunu; l'akabaa omerushi onwongu l'eje. Obenu l'i merushiru onwongu ḡge ono ophu t'o dzu ngu.”

³⁰ Okaribe-Kakota-Nu sūru: “Obu ngu dū eji; kparu iphe iimekota iphe ndu-wa, iime; mbụ emerushi-a, iimerushi onwongu-a l'oh bụ nwanyi okpara, ḡ te nwedu iphere! ³¹ I jeru je akpushia ulo nte l'iphe bụ mkpokahu-uzo; mbụ je etsoru iphe bụ edukfu nonu kpagbaru ugvulangvu ulo nte ngu. Obenu l'ē ti gbe emekwa l'oh bụ nwanyi okpara; kē l'ē tji natajedu okpoga ḡge ndu odo anatajē. ³² I dū l'oh bụ nwanyi, eri ogori, okaje ntse ola-kfu ndu odo; mē lē nji iya!

³³ Onye, agba okpara bē onye ye lē iya zeru bē akfujē iya ugwo; obenu lē nggubedua gbe anujē madzū iphe tē nggu l'iya zē; mbụ i gbe anujē iphe bụ ndu shi ekemeke obule nggalazu t'ḡphe bya tē nggu l'ḡphe zē.

³⁴ Mbụ l'okpara nke ngu b'i dū iche lē ndu odo; ḡ to nwedu onye achijē ngu nū. I gbe eme iche kē l'i gbe anujē madzū iphe tē nggu l'iya zē. To dū onye anujē ngu nū.

³⁵ “Oo ya bụ; nggube nwanyi okpara ono; nua iphe Ojejoje ekfu! ³⁶ Okaribe-Kakota-Nu sūru ḡge-a: I merushiwaru onwongu ḡge o dū ngu; bya agbabewa onwongu otu l'emerushi, iimerushi onwongu; mbụ k'okfu nte ono, bụ iphe aakpofu akpofu ono, i dokoru ono; mbụ kē mee unwegirima ono, ilashijē lē nte ngu; ³⁷ bē iphe i-phu bē bū lē mu e-me tē ndu ono, i yekotaru obu l'ḡphe ha; mbụ ndu ono, iiphujē ehū akpovoshihu ngu ono; mbụ ndu ono, i yeru obu ono; mē ndu shi ekemeke obule, ophu dū ngu ashijhakobe tso ngu ogu. Mu agbabe ngu otu l'ifu ḡphe t'ḡphe phū ḡke i gba otu. ³⁸ Ya e-kpe ngu ikpe, eekpeje nwanyi, riru ogori; kpee ngu ikpe, eekpeje nwanyi, gburu ochi. Ya e-gude okopho iphe ono; mē oke ehueghughu iphe ono hūa ngu ahūhū. ³⁹ Teke ono bē ya e-nwuru ngu nū ndu ono, i yeru obu ono; ḡphe enwut-sushikota ulo nte ngu ono; nwukposhia ḡke, iigwajē iphe. ḡphe a-nyafukota ngu iyagba ngu; yeshia ngu uwe ngu; gbabē ngu otu.

⁴⁰ “ḡphe a-chita ndu ogbo nggirigudi bya etso ngu ogu. ḡphe e-gude mkpuma tū-gbua ngu; chita ogumbeke gude bua anū ngu kpurukpuru. ⁴¹ ḡphe a-tuko ulo ngu tukota oku; hūa ngu ahūhū l'ēke unwanyi dzuru l'igwe. Ya e-me ngu t'i haa ogba okpara; haa okfu ndu afatoshi ngu nū ugwo. ⁴² O bū teke ono bē obu a-bya ejizita mu; mu ahakwana okoru ngu okopho ono, mu gude ehueghughu ekoru ngu ono. Ya a-bya azē nwa gbē; iphe ahaa ya oghu eghughu; ⁴³ kē l'ē tji dū dū ike nyata teke ono, i shi buri nwata ono. Iphe i gbe mee bū t'i gude iphe-a mee t'ehu ghulaha ya eghughu. Oo ya kparu iphe ya a-chita iphemiphe obule ono, i meshiru ono nyibe ngu l'ishi. ?Bū ngunu kparu iphe i wotaru okpara, iigba yekobe l'akpamara

ono, iikpakọta ono? Ono bụ iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu.

⁴⁴ "Iphe bụ onye abya ọnma ẹtu; e-gude ngu nmaa ya: 'L'i -phụwa nne; b'i phụwaru ada iya.' ⁴⁵ I bụlephu nne ngu swimu; mbụ nwanyi ono, shi akpọ nji iya; mę ụnwegirima iya ẹbo-ẹbo-l'afụ. Nggụ l'unwunne ngu ndu k'ụnwanyi bụlephu shiru-olu; mbụ unwunne ngu phę ono, shi akpọ nji ẹphe; mę ụnwegirima ẹphe ẹbo-ẹbo-l'afụ ono. Nne ngu bụ onye Amọru; nna ngu abụru onye Hetu. ⁴⁶ Nwunne ngu nwanyi k'ogurennya, yele ụnwegirima iya shi buru unu l'uzo isheli, bụ Samériya. Nwunne ngu nwanyi k'iru-alị, yele ụnwegirima iya shi buru unu l'uzo ọhuda, bụ Sódomu. ⁴⁷ Nggụ ekwekwaphu tsoru shilaha ụzo, ẹphe eshi; mbụ tsoru ẹphe rụlaha ụrururuku ono, ẹphe arụ ono. Ẹ ta nọdu ọpụ baru nwishi; nggụ egbe bya aka ẹphe eji.

⁴⁸ "Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru: Lẹ k'ọpụ mu nọkpo bę nwunne ngu Sódomu yele ụnwada iya; te merukpodu-anu ẹge nggụ l'ụnwada ngu meru. ⁴⁹ Ọwaa iphe dụ eji ono, nwunne ngu Sódomu meru ono: Yẹbedua yele ụnwada iya shi bụru ndu etsenuka etsetse; bụru ndu nweru nri k'etsushi; ndu bụ ọ-nọ-l'ọmu; ọpụ ẹphe te yeru ndu ụkpa mę ndu te nwedu ẹge ọ haru ẹphe ẹka. ⁵⁰ Ẹphe bụ ndu etunuka onwẹphe ẹpha; l'akpa akpamara. Teke ya phuru ẹphe bę ya feshiru ẹphe, unu gudewa-a ẹnya unu ele. ⁵¹ Ẹjo iphe ọpụ Samériya meru te kekwa nke ngu ẹbo. I kakọta unwunne ngu phę ọru ụrururuku. Ọ bụ iya meru iphe unwunne ngu phę; ndu k'ụnwanyi; gbe dụ l'ẹphe doberu ẹka ndoo; m'e -lee ẹnya l'ẹge i rụta-beru ụrururuku. ⁵² Iphere abụru nke ngu; kę l'ẹjo iphe, i meru kaakwa k'unwunne ngu phę; ẹphe egbe kawa ngu nụ ọburu ndu doberu ẹka ndoo. Mbụkwa t'iphere kpunyikwaa ngu ẹnya; iphere abụru nke ngu; kę l'i gbe mewanu unwunne ngu phę; ndu k'ụnwanyi; egbe bụwaru nụ ndu doberu ẹka ndoo l'ẹke nggubedua nọ.

⁵³ "Obenu lẹ Sódomu yele ụnwada iya; mę Samériya yele ụnwada iya bę mu e-mekota t'iphe bya aduru ẹphe lẹ mma ẹge o shi dūhawaru iya ẹphe. Mu e-mekwaphu t'iphe duru unu lẹ mma teke mu e-me t'ọ duru ndu ọpụ. ⁵⁴ Ọo ya bụ; ẹge iphere onwongu a-dụ ngu; mbụ iphere iphe i mekotaru adu ngu; ndu ọpụ egude iya dū onwẹphe ike. ⁵⁵ Unwunne ngu ndu k'ụnwanyi; mbụ Sódomu mę ụnwada iya; mę Samériya yele ụnwada iya bę iphe a-duru lẹ mma ẹge o shi dūhawaru iya ẹphe. Nggubedua; nggụ l'ụnwada ngu; bę ee-mekwaphu t'unu la azu l'onodu, unu shi nọduhawa lẹ mbụ. ⁵⁶ Ẹ tii photabua nwunne ngu Sódomu ẹpha teke ono, i shi eku onwongu ẹtu ono; ⁵⁷ mbụ teke iphe dụ eji ngu ono te fuhudua? Nta-a; bę ụnwanyi Édọmu ajawa ngu ewena; mbụ iphe bụ ndu obutobu ẹphe; mę ndu Fílisutiya; mbụ iphe bụ ndu nggụ l'ẹphe nọkota, bụ ndu akpofu ngu akpofu. ⁵⁸ Ii-ri uru ọkpara ono, iigba

ono; mę ụrururuku ono, iirukota ono. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁵⁹ "Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru: Lẹ ya a-kfụ ngu ụgwo iphe i meru; kę l'ẹ tọ dudu iphe i gubekwaduru nte, nggụ l'iya riru; mbụ l'i dakawaru ndzụ, nggụ l'iya gbaru. ⁶⁰ Obenu lẹ ya a-nyata ndzụ, nggụ l'iya gbaru teke i shi bụru nwata. Nggụ l'iya a-gba ndzụ, a-nọ gbururu jeye lẹ gbururu. ⁶¹ Ọo ya bụ k'ọpụ ji-nyata iphe i mekotaru; t'iphere dū ngu teke ya e-dutaru ngu unwunne ngu phę; ndu k'ụnwanyi ọpụ bụ ngu ọgurennya; mę ndu ọpụ nggube bụ ọgurennya; dee ngu ẹphe t'ẹphe bụru unwu ngu. Ọ bụ l'ẹ tọ bukwa kęle nggụ l'iya gbaru ndzụ kparu iphe ya e-me iya ẹge ono. ⁶² Ya e-me tẹ ndzụ, nggụ l'iya gbaru nguru anguru; k'ọpụ ji-makwanuru l'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje; ⁶³ k'ọpụ bụ: i -nyata iya; iphere iya adu ngu; t'ẹ b'i dū ike ogheli ọnu egheli l'ẹke o teru ngu ụkfu lẹ mu gkotaru ngu nvu l'iphe dū eji, i mekotaru kpamukpamu." Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu.

**Ẹtu, e gude ugo labu;
mę oshi vayinu anma**

17 Ya ndono; Ojejoje ekfuru nū mu sụ mu: ² "Nwa ndiphe; tųaru ndu Ízurelu akala-okfu; mbụ nmaru ndu Ízurelu ẹtu; ³ sụ ẹphe lẹ Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru ẹge-a: O nweru ugo, ha gakfugakfu, akwẹka iya ama mma; ẹbà iya aha ogologo; gbasaa agbasa; l'avọ avọvo. Ugo ono byaru l'ugvu ugvu Lébanonu; je awọru ẹka l'onungonu oshi sida. ⁴ Yọ tubuta ọnnu oshi ono; gude iya pheru lashia alị ndu agba ikike ngho; je eworu iya dzaa lẹ mkpukpu ndu agba ngho. ⁵ Yọ hatakwaphu iphe aakuje akuku, nọ l'alị ono je eworu kya l'alị, emehu iphe. O je adzaa ya l'iku eze mini l'ọ bụ ẹwo-mee-nggele; ⁶ yo fukebe l'ọ bụ oshi vayinu, l'aja kę rikarika. Ẹkali iya echebekota ifu l'ẹke ugo ono nọ; akwara abamia abami l'alị. Tọ dū iya bụ; yọ bụru oshi vayinu; bya akfukashia ẹkali; mkpẹkwo iya l'aja pulapula.

⁷ "Obenu l'ọ nwekwanuru ugo ọdo, hakwaphu gakfugakfu, akwẹka iya hakwaphu nshinu; fua ẹbà ọhuma. Oshi vayinu ono egbe shi l'ẹke ono, a dzaru iya ono gbaa akwara l'ejekfube iya; byakwaphu bya ajakashia ẹkali iya l'ejekfube iya t'ọ gbaa ya mini. ⁸ A dzaru iya l'alị-ọtsu ẹke mini jiru ejiji; ẹge ọo-ja ajaja; mishiya akpuru; bụru oshi vayinu, dū mma ẹtu.

⁹ "Sụ ẹphe lẹ Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru: Oshi vayinu ono; ọo-nyaghe kwaseru; t'ẹ b'e fefu iya; nyichaa ya akpuru; yọ nwushihu. Iphe, bụ nwiru, o rutaru; anwushihu. Ndu e-fefu iya nū ta bukwa onye ẹka karu akaka; m'ọ bụ ndu dū l'igwe. ¹⁰ Ọ -bukpoorunu l'e fetaru iya je adzaa l'ẹke ọdo; ọo-nyaghe-e; teke pherephere, shi ụzo ẹnyanwu-ahata byakfutaru iya; bya ajia ya; yọ kpọo nkụ; nwushihu; l'ẹke a dzaru iya."

¹¹ Tọ dọ iya bọ; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sọ mu:
¹² “Kfuru ndu ọnu-ọlo ono, kwefuru ikè ono: ?Unu ta madu iphe iphe ono bọ? Kfuru ẹphe l'eze ndu Báby-ilọnu byaru Jerúsalemu bya akpọta eze ẹphe yẹle ndu ishi obodo ono lashia Bábyilọnu. ¹³ Tọ dọ iya bọ; yọ bya eduta onye lanu, shi l'ufu ndu eze; nua ya nte yẹle iya agbaa ndzọ. Ọ kpakokwaruphu ndu nweru ẹnua l'alij ono ruta; ¹⁴ k'ọphu alij-eze ono bya aburu alij-eze, a byatsutaru abyatsuta; ọphu ọ byadọ bya akuli ishi akuli ọdo; gbahakwaa l'o doberu ndzọ, ẹphe gbaru bọ iya bọ yọ bya abya akulia ishi ọdo. ¹⁵ Obenu l'iphe eze ono meru bẹ bọ l'o gbe kwefuru iya ikè; yefu ndu oozije ozi t'ẹphe je Ijiputu kpukooru iya inya; mẹ t'ẹphe rulataru iya ndu soja. ?Ọo-kọ iya-a l'akọ? Mbọ onye mekotakpooru egbe iphe onanu; ?oo-righaru iya-a? ?Ọo-dakakọta ndzọ ono, ọ gbaru ono laa kẹ mmanu tọo.”

¹⁶ Ọkaribe-Kakọta-Nu sọru agha: “K'ọphu mu nọkpoo; b'ẹ tọ dọdu iphe e-me t'ẹ b'ọ nwuhu lẹ Bábyilọnu; mbọ l'alij ono, eze doberu iya l'aba-eze ono, bọ onye ono, ọ guberu nte ono, ọ nuru iya ono iphe-mmanu; mbọ iya bọ onye ono, ọ dakaru ndzọ, yẹle iya gbaru ono. ¹⁷ Fero; mẹ ndu soja iya, bukota ndaji nggara; mẹ igweligwe ndu ọdo, Fero rukoru yeru onwiya bẹ ta dọdu ike dzọo ya l'ọgu l'ẹke ndu ọhogu iya kpushiru mgbodo, e gude eke ọgu; bya akpashikwaphu iphe ndu ọdo, e gude ekekwapu ọgu, bọ iphe e-gude kee ọgu t'e gbushia igweligwe madzọ; ¹⁸ kẹ l'ẹ tọ dọdu iphe ọ guberu nte ono, o riru ono; mbọ kẹ l'ọ dakaru ndzọ ono, ọ gbaru ono yẹle kẹ l'ọ kwekpooru ukwa iphe ono; megee bya emelekwadua iphe ono, o mekotaru ono b'ẹ to nwedu iphe a-kpata iphe ọo-la kẹ mmanu.”

¹⁹ Tọ dọ iya bọ; Ọkaribe-Kakọta-Nu asọ ẹge-a: “K'ọphu mu nọo bẹ mu e-me iya iphe kẹ nte ono, o riru mu ono; t'ọ gube iya iphe; mẹ ndzọ ono, mu l'iya gbaru. ²⁰ Mu e-geberu iya ugbu, ọo-nma. Mu akpuru iya laa Bábyilọnu je emee ya iphe; kẹ l'ẹ to meduru mu ire-lanu. ²¹ Ndu soja iya, agbala agbala bẹ bọ ogu-mbeke bẹ ee-gude gbutsushia ẹphe. Ndu ọphu wafuru nu bẹ e-phekashihu nu. Ọo ya bọ ẹge ijimaru l'ọ bọ mbẹdua gẹdegede, bọ Ojejoje bẹ kfuru iya nu.”

²² Ọkaribe-Kakọta-Nu sọru:

“Ọ bọ mbẹdua gẹdegede
 e-gude ẹka mu;
 tọ-butu oshi sida ono dzaa;
 Mbọ lẹ mu a-tọ-butu ọnunu oshi ono
 l'ẹke ọ dọ nongini-nongini l'ọnungonu iya;
 je eworu dzaa l'ugvu, ha l'eli;
 mẹ ọphu akpọ origodo.”

²³ Ọ bọ l'eli ugvu ndu Ízurẹlu;
 bẹ mu e-je adzaa ya.
 Ọo-jakashia ẹkali; mįshia nebyi;
 bọru oshi sida, dọ ugvu.”

Unwenu l'udu iya l'udu
 a-bya eburu iya;
 ẹkali iya aburu ẹphe agu.
²⁴ Iphe bọ oshi, nọ l'egu
 a-maru
 l'ọ bọ mbẹdua, bọ Ojejoje,
 meru oshi, ha l'eli;
 yọ dọ mkpuruoku;
 bya emee ọphu dọ mkpuruoku;
 yọ ha l'eli.
 Mu mekwaruphu tẹ oshi,
 akpọ periperi nwua kpa;
 bya emee; ọphu eme
 nyanwuru nyanwuru;
 yọ jalaha pulapula.
 Mube Ojejoje kfuakwaru;
 mu e-mekotakwa iphe ono l'ọ ha.”

Ọ-kpataru nu; e-je l'ishi onwiya

18 Tọ dọ iya bọ; Ojejoje abya ekfuru nu mu ọdo sọ mu: ² “Etu ọwaa, unu anmaphejekpo-wa k'alij Ízurẹlu bọhunnu kẹ ngunu? Mbọ unu anmaje:

“ Ndu bọ nna -rigee
 uchokoro, anwu ọnu;
 eze akpọlaha ẹgirima izize.”

³ “Mube Ọkaribe-Kakọta-Nu sọru agha: K'ọphu mu nọo; bẹ unu ta byahedu bya anma etu ono ọdo lẹ Ízurẹlu. ⁴ Iphe bọ madzọ kpoo gba kwa mu nwe iya. Ndu bọ nna; mẹ unwegirima ẹphe kwa mu nwe iya. Onye kpataru nu; yo vuru iya.

⁵ “Ọ -bọru l'o nweru onye doberu ẹka ndoo; bọru onye emeje iphe nhamunha; mẹ iphe gbaru nu; ⁶ ọphu onye ọbu 'ejejedu ori iphe l'ẹke aagwa nte l'ugvu; tọ bọ onye ẹnua iya anọje l'ẹke nte, nọ lẹ Ízurẹlu; ọphu onye ọbu emerushijedu nyee madzọ ibe iya; ọphu oojekfujedu nwanyi, nọ lẹ nsọ unwanyi. ⁷ Onye ọbu ta bọ onye eme madzọ mmegbu; bọru onye ewolajeru onye o jeru ugwo iphe o yeru iya itumo; ọphu onye ọbu ta bọ onye ana nfu; bọru onye anọje onye ẹhu guderu nri; bukwaruphu onye anmataje iphe webe onye agba ọtu. ⁸ Onye ọbu ta bọ onye ejeje ugwo afu-muru-afu; mbọ tọ bọ onye ejeje ugwo unukurunu lẹ phuu; bọru onye esefukotaje ẹka l'iphe dọ ẹji; bukwaruphu onye abuje: o -doshi okfu yo kfu iphe dọ nhamunha; ⁹ bya emekota iphe mu tọru l'ekemu; bukwaruphu onye gude ire-lanu emekota ekemu mu. Onye emekota ẹge-a; bẹ bọ onye doberu ẹka ndoo. Ndzọ e-dzu onye ọbu. Ono bọ iphe Ọkaribe-Kakọta-Nu ekfu.

¹⁰ “Ọ -bọru l'onye-wa mutaru nwa, ana nfu; l'egbu ọchi; ¹¹ mbọ tọ dọ iphe ndu-wa, gbaru iya l'ememe ọphu oome; gbe bọru onye ejeje ori iphe l'ẹke aagwa nte l'ugvu; bya abukwaruphu onye emerushije nyee madzọ ibe iya; ¹² bọru onye emegbutaje ndu ukpa; mẹ

ndu te nwedu ęge ọ haru ęphe; onye ọbu -bųkwaru-phu onye ana nfu; bųru onye erije itumo ųgwọ, o jeru; bųkwaruphu onye ęnya iya anọje lę nte; bųru onye arųkota ųru-alį, dų iche iche; ¹³ bya abųru onye ejeje madzų ųgwọ afų-mųru-afų; mbų ųgwọ ųnukurunu; ya aji: Ndzų; ọoo-dzu-a onye eme ęge ono. Ndzų ta byakwa bya edzu onye ono; kę l'iphe ndu ono, oomekota ono kwa akpamara. Onye ono nwųhufutaje; ọchi iya atųkoru iya l'ishi.

¹⁴ “Ọ -bųru lę nwata bya amųta nwata. Nwata ono, ọ mųtaru ono abya aphųkota ęjo iphe ono, nna iya meshiru ono; jįka lę ya te etsodu nna iya l'akpamara, ọokpa: ¹⁵ l'ę too ridu iphe aagwaru nte; ęnya iya ta nọ lę nte ndu ızırelu; tọo kpa lę nyee madzų; ¹⁶ too megbu madzų mmegbu; t'ọ bų onye, bų: e -yeru iya iphe l'itumo tęmanu yo kwe jee madzų ųgwọ. ę tọ bųdu onye ana nfu. Ọonuje onye ęgu agų nri; l'anmataje iphe webe onye ę te nwedu iphe oo-yeru l'ęhu; ¹⁷ l'ese-fuje ęka l'iphe bų ęjo iphe; ọphu oojejedu madzų ųgwọ ọ-mųru-nwa; m'ọ bų ųgwọ uru-ji-efere. Oomekota eke-mu yebe Nchileke; l'emekota iphe ya tųru ọkpa iya; bę onye ono ta anwųhukwa l'ęjo iphe, nna iya meru. Ọodzųkwaru ndzų. ¹⁸ Obenu lę nna onye ọbu a-nwųhu k'iphe dų ęji, o meru; kę l'ọ bų onye meru madzų mmegbu; bųru onye naru nwunne iya nfu; bya emekota ndibe ęphe iphe ę-ta dųdu mma.

¹⁹ “Unu gbe asuje: ‘?Bų ngųnu kparu iphe nwa ta alajędu l'iphe nna iya kpataru?’ Iphe kparu iya nų bų lę keshinu ọphu nwatibe iya ono eme iphe vudo nhamųnha; iphe gbaru nų; bya ezia obu l'alį l'emekota iphe ya tọru ọkpa; bę ndzų e-dzukwa iya. ²⁰ Ọ bų onye kpataru ọphu ọ kpataru; yo vuru iya. Iphe nna kpataru te emedu nwa iya iphe; ọphu iphe nwa kpataru 'emedu nna iya iphe. Onye doberu ęka ndoo bę aa-gų l'ọ bų onye doberu ęka ndoo. ęjo madzų bę aa-gų l'ọ bų ęjo madzų.

²¹ “Onye menyaaru ęjo iphe; egomunggo abya ala iya azų; yọ hakọta ęjo iphe ono; wata ome iphe ya tųru ọkpa iya; melahaa iphe vudo nhamųnha; mę iphe gbaru nų: onye ono bę ndzų e-edzu; onye ono ta anwųhudu. ²² ęjo iphe ono, o mekotaru ono bę aa-zahakọta; ę ta agųkoduru iya ęya. Keshinu ọphu ọ watawaru odo odomu bę ndzų e-dzu onye ọbu ²³ ?Unu tubesu l'ọnwu onye iphe dų ęji aduje mu mma? ?Ọ dę tọ bųdu teke ęhu atsoje mu ęna bų teke onye ono haru ųzo iphe dų ęji iya ono bya anọdu ndzų? Ono bų iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu.

²⁴ “Obenu l'ọ -bųru l'onye doberu ęka ndoo gbe nọnyaa; wata ome iphe dų ęji; mbų rųlahaa ųruburuku, ndu eme iphe dų ęji anọduje arų; ndzų e-dzua onye ọbu tọo? Wawa! ę to nwedu iphe dų mma ono, o shi emekotaje ono ọphu aa-nyatakwadu; kę l'o melahaaru gheleghelehele. Ọo-nwųhu k'iphe dų ęji ono, o mekotaru ono.

²⁵ “Obenu l'unu gbe asujele-ę lę mube Nnajiufu te mejedu iphe dų nhamųnha. Unu ngabębedukponu unube ndu ızırelu tę mu karu unu: ?Ọ dę iphe mu eme ta dųdu nhamųnha? ?Ọ dę to gbe bųduru unube-dua bę iphe unu eme ta dųdu nhamųnha? ²⁶ Teke ọ bųru l'onye doberu ęka ndoo dobenyaaru ęka ndoo gbe bya emelaha iphe dų ęji bę onye ọbu a-nwųhu k'iphe dų ęji ono. ²⁷ Ọ -bųru l'onye iphe dų ęji menyaaru iphe dų ęji; bya aparu iya haa; bya emelaha iphe dų nhamųnha; mę iphe gbaru nų bę onye ọbu dzọkwaru onwiya ndzų; ²⁸ kę l'ọ bya arįkota ọriri iphe dų ęji ono, o mekotaru ono; egomunggo abya ala iya azų bę ndzų e-dzu iya; ę tọo nwųhudu. ²⁹ Yo gbe bųru iya bę unube ndu ızırelu asuje lę mube Nnajiufu te mejedu iphe nhamųnha. Unube ndu ızırelu; ?bų mbędua te gbe emejedu iphe nhamųnha tọo. ?Tọ bųchidua unube-dua; bę iphe unu eme ta adųjedu nhamųnha.

³⁰ “Ọo ya bų; unube ndu ızırelu; tę mu karu unu: Mu e-kpe unu ikpe l'ęge onye meru. Ono bų iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu. Unu taa onwunu ųta! Hakọta iphe dų ęji, unu eme; ọo ya bų ęge ę too medu t'unu daa.

³¹ Unu kųshikota ęka l'iphe dų ęji, unu mekotaru l'ọ ha; mee obu unu t'ọ bųru obu ọphungu; unu abųru ndu nọ ndzų ọphungu. ?Bų ngųnu kpataru iphe unu e-gbu onwunu l'ike; unube ndu ızırelu! ³² Kę l'ę to nwedu onye ọduje mu mma l'ọ nwųhuru. Unu taa onwunu ųta; tę ndzų bųru nk'unu! Ono bų iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu.”

Egvu-aphų, a gųru nų ndu ishi ndu ızırelu

19 Gųaru ndu ishi ndu ızırelu egvu-aphų; ² sų ęphe:

“Lę nne unu shikwa bųru
nne agų l'ęke oke agų ndu ọdo nọ.

Ọ shi azeje l'ęke ųnwu agų
dọru l'ehe ųnwu iya.

³ O hefutaru ųnwu iya nanų;
yọ bya abųru agų, nweru agburu-ęhu.
Yọ bya amųa ęge aalakashije
anų teke e gburu iya;
bya afo-gbushilaha madzų.

⁴ Iphe bų mbakeshi anų akọ ęhu iya;
bya emee ya;
yọ dalahųru ęphe l'iduma.
ęphe abya egude nko kofuta iya;
kpųru lashia ızıputu.

⁵ Teke nne agų phųru lę
ya lewaru ęnya iya;
to nwedu ishi;
yọ bya eduta nwa iya ọdo; hee; hefuta;
yọ bya abųru agų ike.

⁶ Yo bya etsoru agụ ibe iya l'ejephe;
 kele nta b'ọ kanwụwaru ẹhu.
 Yọ bya amụkwaphu ẹge
 aalakashije anụ teke e gburu iya;
 bya afo-gbushilaha madzụ.
⁷ Yo nwutsushia ẹke bụ agbarike ẹphe;
 bya emee mkpukpu ẹphe;
 yọ daburu ochobo.
 Ekiri, oode emeru egvu ye alị ono;
 mę ndu bu iya nụ l'ẹhu.
⁸ Tọ dọ iya bụ;
 iphe bụ mbakeshi abya enyia;
 kwabẹru iya;
 mbụ ndu shigbaa ẹke,
 dųgbaa iche l'ẹke ono mgburumgburu.
 Ẹphe abya eworu ọnya shiberu iya.
 Ya ndono; yọ bya adaaru ẹphe l'iduma.
⁹ Ẹphe abya egude ikokoro
 kpufuta iya ye lẹ mkpuchi;
 pajeru eze ndu Bábýilónu.
 Ẹphe abya enwuru iya ye lẹ mkpọro.
 Ya ndono; ekiri ono,
 oodeje ono ta dųhe onye
 anųjekwadu iya nụ
 l'eli ugvu, nọtsua lẹ Ízurelu.
¹⁰ Nne ngu dųlephu l'ọ bụ
 oshi vayinu, nọ lẹ mgbabu ngu.
 A dzaru iya l'iku mini;
 yọ mja wọkfuru awọkfuru;
 ẹkali iya jaru deru geyingu;
 kele mini nọkota l'ẹke ono;
¹¹ Ẹkali iya shihukotaru ike;
 shihubeta iya;
 k'ọphu ee-gude iya pyita mgboro-eze.
 O vuru; kakota oshi ọdo,
 nọ l'ẹke ono l'eli;
 ẹkali iya ajakashikota ajakashi.
¹² Obenu l'a bya egude
 ẹhu-eghughu fefu iya; tọgbo.
 Pherephere, shi l'uzo ẹnyanwu-ahata
 abya kpọo ya gwengu.
 A bya anyishikota iya akpuru.
 Ẹkali iya ono, shihukotaru ike ono
 abya akpọshihukota nkụ,
 Ọku abya adzụfu ẹphe.
¹³ A bya eworu iya je adzaa l'echi-ẹgu nta;
 l'ẹke kpọhuru nkụ; mbụ lẹ kpọkpokirikpo alị.
¹⁴ Ọku agbanwuhu l'ẹkali iya lanụ;
 dzụa akpuru iya.
 Ọphu o nwehedu ẹkali,
 shihuru ike, nọkwadu iya nụ,
 dų mma k'ogude pyita mgboro eze."
 Ọwaa bụ egvu-aphụ, a-nogude nụ.

Ndu Ízurelu kwefuru Nchileke ikè

20 Tọ dọ iya bụ; yo be abalị k'iri l'onwa ise l'afa
 k'ẹsaa; yo nweru ndu bụ ọgurennya ndu Ízurelu
 wuru bya Ojejoje njita. Ẹphe abya adọo l'ifu mu. ² Ya
 ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ³ "Nwa
 ndiphe; kfuru nụ ndu Ízurelu; sụ ẹphe: Ọkaribe-Kakota-
 Nu aji ẹge-a: ?Unu byaru iya ọkpata ishi iphe tọo?
 K'ọphu ya nọo bę ya te ekwekwa t'o nweru iphe unu a-
 kpata iya ishi iya. Ono kwa iphe yẹbe Ọkaribe-Kakota-
 Nu, bụ Ojejoje ekfu ndono.
⁴ "Ii-kpe ẹphe ikpe tọo? Nwa ndiphe; ?iime t'i kpee
 ẹphe ikpe tọo? Ngwanụ; kpenua ya ẹphe. Mee t'ẹphe
 maru uruburuku, nna ẹphe shi arụ. ⁵ Kfuru ẹphe lẹ
 Ọkaribe-Kakota-Nu sụru: 'Lẹ mbọku, ya hataru Ízurelu
 bę ya riburu awa Jékọpu angụ; bya emee; ẹphe
 amakotaru onye ya bụ teke ẹphe nọ lẹ Íjiputu. Ya kfu-
 jaru iya ẹphe ekfuja sụ ẹphe: L'ọ kwa yẹbedua
 gẹdegede bụ Ojejoje, bụ Nchileke unu. ⁶ Ọ bụ mbọku
 ono; bę ya riburu ẹphe nte lẹ ya e-dufuta ẹphe lẹ
 Íjiputu duru ẹphe laa l'ali, ya chọ-vuru ẹphe; mbụ alị-
 ọtsu ono, reru ikpirikpi; bụru iya kage mma l'iphe bụ
 alị, nọnu ono. ⁷ Ya asụ ẹphe: T'onyenonu foshikotakwa
 iphe dų ẹji ono, unu doberu l'agwaphe ono, unu yeko-
 taru ẹnya ono; t'unu be egudeshi ọgwa nte ndu Íjiputu
 merushia onwunu. Ọ kwa yẹbedua bụ Ojejoje, bụ
 Nchileke unu.' ⁸ Obenu l'ẹphe kwefuleru iya-a ikè; jika
 l'ẹphe ta ngaduru iya nchi; jika ọha ọgwa-phe ẹjo iphe
 ono, ẹphe doberu; woru ẹnya ẹphe kùbe iya ono;
 ọphu ẹphe ahadu ọgwa nte ndu Íjiputu. Ya ndono; ya
 asụ lẹ ya e-woru ẹhu-eghughu iya byabẹ ẹphe; mbụ lẹ
 ya e-kpukposhi ẹphe ẹhu-eghughu iya lẹ Íjiputu.
⁹ Obenu l'ọ bụ tẹ ya; be emebyi ẹpha iya l'ifu mbakeshi
 ono, ndu Ízurelu shi butsuaru ono, bụ ndu ya nọdu
 l'ifu ẹphe mee tẹ ndu Ízurelu maru onye ya bụ l'edufu-
 ta, ya dufutaru ẹphe lẹ Íjiputu.
¹⁰ "Tọ dọ iya bụ; ya ekwe bya edufuta ẹphe lẹ Íjiputu;
 duru ẹphe lashia echi-ẹgu. ¹¹ Ya abya eworu ọkpa,
 ẹphe a-nọdu etso tọoru ẹphe; mbụ mee t'ẹphe maru
 ekemu iya; ke l'ọ kwa onye meru iya nụ; ndzụ e-dzua
 ya. ¹² Ya eworu mbọku ọtu-ume doberu ẹphe t'ọ bụru
 iya l'ẹphe iphe-ọhubama; k'ọphu ẹphe a-makwanuru
 l'ọ bụ mbẹdua, bụ Ojejoje emeje ẹphe t'ẹphe dų nsọ.
¹³ Obenu lẹ ndu Ízurelu gbe kwefulerua iya-a ikè l'echi-
 ẹgu; jika ome iphe ya tọru ẹphe ọkpa iya; jika ome
 ekemu iya, bụ onye -mee ya; ndzụ e-dzua ya. Ẹphe
 eworu mbọku ọtu-ume ono, ya doberu ẹphe ono
 dakashia. Ya asụ lẹ ya e-gude oke iphe-eghughu iya
 gbushia ẹphe l'echi-ẹgu ono. ¹⁴ Obenu l'ọ bụ tẹ ya; be
 emebyi ẹpha iya l'ifu iphe, bụ mbakeshi ono, bụ ndu
 ya nọ l'ifu ẹphe dufuta ẹphe ono. ¹⁵ Tọ dọ iya bụ; ya
 eribuaru ẹphe nte l'echi-ẹgu ono l'ẹ tọ dųdu iphe a-
 kpata tẹ ya durukwadua ẹphe alị ono, ya nuru ẹphe

ono; mbu ali-otsu ono, reru ikpirikpi; buru iya kage mma l'iphe bu ali nonu ono. ¹⁶ Iphe meru iphe ya te durudu ephe ali ono; bu l'ephe te kwedu mee iphe ya toru ephe okpa iya; me ekemu iya. Mboku otu-ume mu; be ephe dakaru; ke l'o bu ogwa nte be obu ephe no.

¹⁷ "Obenu le mu phulerua ephe imiko; mu te gbushi-he ephe; mbu mu te chigbushihe ephe l'echi-egu ono. ¹⁸ Mu suru unwu ephe l'echi-egu ono: 'Unu be etsokwa okpa nna unu phe; ophu unu 'emekwa ekemu ephe; ophu unu 'agwakwa nte; gude iya merushia onwunu! ¹⁹ O kwa mbedua gedegede bu Ojejoje, bu Nchileke unu. O bu iphe mube Nchileke toru okpa iya be unu a-nodu etsoje; mbu t'unu kwabekwaru ekemu mu enya; mejekota iya l'o ha. ²⁰ Unu emeje mboku otu-ume t'o duru unu le nsọ ege o-buru unu l'iya iphe-ohubama. Oo ya bu; ege unu a-makwanuru l'o buphu yebe Ojejoje bu Nchileke unu l'oswiya.'

²¹ "Obenu l'unwu ephe gbe kwefuhukwaru mu phu ikè. Ephe te kwe mee iphe mu toru ephe okpa iya t'ephe tsoje. Ephe ta gbatakpoduanu okpa l'ome ekemu mu le phuu, bu onye -mee ya; ndu edzua ya. Ephe abya adakashikota mboku otu-ume mu. Ya ndono; mu asu le mu e-woru ehu-eghughu mu byabe ephe; mbu le mu e-kpukposhi ephe ehu-eghughu mu l'echi-egu eke ono. ²² Obenu le ya selaru eka azu; ya te mehe ephe ege ono; te ya; be emebyi epha iya l'ifu mbakeshi ono, bu ndu ya nodu l'ifu ephe dufuta ephe ono. ²³ Ya abyakwa bya eriaru ephe angu l'echi-egu ono su le ya a-chikashi ephe t'ephe gbaa nanu nanu lashikota iphe bu mba nonu; mbu t'ephe gbakashihu lashia ali nonu; ²⁴ ke l'ephe te kwedu ome ekemu iya; mbu l'ephe jikaru ome iphe ya toru ephe okpa iya; bya adakashia mboku otu-ume iya. O gbe buru eke enya ephe ka anono; bu le nte, nna ephe gwaru.

²⁵ "Ya ndono; ya abya eworu ekemu, ta dudu mma taru ephe t'ephe meje; mbu ekemu, ephe te gudeghedu buru. ²⁶ Ya abya emee ephe t'ephe merushia onwephe l'aja, ephe egwoje; mbu kpolahaa ime odungu ephe oku gude achu aja. Yo buru te ya nua ephe aphu; be ya gude mee iphe ono; k'ophu ephe a-makwanuru l'o bu ye bedua bu Ojejoje.

²⁷ "Oo ya bu; nwa ndiphe; kfuru nu ndu Izuru le suru ephe le Okaribe-Kakota-Nu suru: L'o bukwapu ege-a be nna unu phe kfuswekotaru iya; ephe te meru iya ire-lanu; ²⁸ le teke ya duru ephe jeshia l'ali ono, ya riburu ephe angu iya le ya a-nu ephe ono; be ephe ruru eke ono nodu l'iphe bu ugvu; me l'iphe bu oshi, mkpekwo nokpoo gwoo aja. Eja ono, ephe egwo ege ono aburu iphe meru; ehu eghulaha ya eghughu. Ephe gude insensu; me mee, ephe egudeje achu aja chilaha aja ono. ²⁹ To du iya bu; mu asu ephe: 'Bu ngunu bu eke ono, unu ejeje ogwa iphe ono?' Ya ndono; e kulaha eke ono 'Bama' † jeye ntanu. ³⁰ Oo ya

bu; kfuru ndu Izuru le Okaribe-Kakota-Nu suru ege-a: ?Unu a-nodu emerushikwapu onwunu l'o bu nna unu phe? ?Mbu unu a-nodu agwaphekwapu nte ege ephe gwaru to? ³¹ Eja ono, unu anoduje achu ono; mbu aja ophu unu akpoje unwegirima unu oku gude l'achu; be unu gudekwadu emerushi onwunu jeye ntanu. Unube ndu Izuru; ?unu a-byaghekwa nu iya-a okpata ishi iphe. K'ophu yebe Okaribe-Kakota-Nu, bu Ojejoje nokpoo; be unu ta akpataghekwa iya ishi iphe. ³² Unu asu le l'o du unu t'unu du l'o bu mba odo, not-sua nu; mbu l'o du unu t'unu du l'o bu ndu mgboko, bu ndu tsoru oshi me mkpuma baphelahaaru aja. Obenu l'iphe unu aru a-buru unu ke mmanu.

³³ "Mube Okaribe-Kakota-Nu suru: K'ophu mu nokpoo be bu ehuka; me agburu-ehu mu ye ehu-eghughu be mu e-gude chia unu. ³⁴ Mu e-gude k'ehuka; me agburu-ehu mu ye ehu-eghughu rufutakota unu l'iphe bu mba, unu nokota; mbu dufutakota unu l'iphe bu mkpukpu, a chikashiru unu laa. ³⁵ Mu e-ruta unu lashia l'iphe bu mbakeshi bu eke a-butuaru unu echi-egu. Eke ono be mu l'unu a-nodu l'ifu l'ifu; mu ekpee unu ikpe. ³⁶ O bu ege ono, mu kperu nna unu phe ikpe l'echi-egu ali Ijiputu ono be bu ege mu e-kpe iya unu. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.

³⁷ "Mu e-gude ike; mee unu t'unu meje ndu ono, unu l'iya gbaru ono. ³⁸ Iphe bu ndu mkpaka; me ndu ekwefujeru iya ikè be ya e-fekota l'unu. O bu oswi-okfu le ya e-dufuta-a ephe l'ali ono, ephe bu ono; obenu l'ephe ta abahudu l'ali Izuru. Teke ono; unu amakwanuru l'oo yebedua bu Ojejoje."

³⁹ Okaribe-Kakota-Nu suru ege-a: "Unube ndu Izuru; unu je agwajeru nte ege ehu ha unu; l'unu hakota. Obenu l'e -megee be unu a-nua iphe mu ekfuru unu; unu ahakwana ochi-phe aja me ogwa-phe nte, unu gude afarushi epha mu, du nsọ afarushi. ⁴⁰ O bu l'ugvu iya, du nsọ; mbu l'eze ugvu Izuru be yebe Okaribe-Kakota-Nu suru l'iphe bu ndu Izuru a-noduje abaru iya aja. O bu l'eke ono be ya a-noduje nata ephe; buru l'eke ono be ya a-cho t'unu gwotajeru iya ngweja unu; me iphe katsukpo mma, unu anu iya ye ngweja unu, du nsọ. ⁴¹ Ya a-nata unu; unu adu iya l'o bu insensu, eshi kwekwekwe; teke ya dulatatsuaru unu l'iphe bu mbakeshi ono, unu nokota ono; mbu rufutakota unu l'iphe bu mkpukpu ono, a chikashiru unu laa ono. Teke ono; ya ekoshi iphe bu mbakeshi le ya du nsọ l'eke unu no. ⁴² Oo ya bu ege unu a-makwanuru le mu bu Ojejoje; teke mu e-duru unu lashia azu l'ali Izuru, bu ali, mu riburu angu le mu a-nu nna unu phe. ⁴³ O bu eke ono be unu a-nodu; enya agbarukota unu l'iphe unu mekotaru; mbu iphe ono, unu mekotaru gude merushikota onwunu ono. Iphe ono, unu mekotaru ono a-bya adukota unu ashu k'etu jeye

† Iphe "Bama" bu bu "eke aagwaje iphe".

l'onwunu. ⁴⁴ Unubę ndu Ízurelu; ya te edzekwa ęjo iphe, unu eme; mę akpamara, unu akpa. Ọbu lę teke ya e-gude k'ępha iya dzọo unu; bę unu a-maru l'ọ bu yębedua bụ Nnajiufu." Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu.

⁴⁵ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ⁴⁶ "Nwa ndiphe; ghachi ifu l'ụzo ọhuda; gude nkuchiru gbakushi iya ęphe. Nggụ ghachi ifu l'oswa, nọ l'ęgu ụzo ọhuda; gudekwaphu nkfuchiru gbakushi iya ęphe. ⁴⁷ Sụ ọswa ọhuda: 'T'o gebekwa nchị l'iphe Ojejoje ekfu! Ọkaribe-Kakọta-Nụ sọru: Ya abyaakwa tę ya nwuru ọku ye ngu. Ọku ono a-dzọkota iphe bụ oshi ngu ndu ọphu nọ ndzụ; mę ndu ọphu kpọhuru nkụ. Ire-ọku b'ę ta byadụ bya echinyi echinyi. Iphe bụ onyenọnu shita l'ọhuda rua l'isheli bę ọku ono e-metuta. ⁴⁸ Onyemonye ọbule a-makotaru l'ọ bụ mube Ojejoje bę tųru ọku ono; ę ta byadụ bya echinyighe iya echinyi.' "

⁴⁹ Tọ dọ iya bụ; mu asụ: "Ojejoje; mę ęphe a-sụkwa mu: 'L'ọ bụ okfu bę mu ekfu?'"

Ojejoje gude Bábyilọnu abyaru ndu Ízurelu ọgu

21 Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru nụ mu sụ mu: ² "Nwa ndiphe; ghachiru Jerúsalemu ifu; kfu maberu Ęke-dụ-Nsọ ono; nggụ agbakushi iya alị Ízurelu. ³ Sụ alị Ízurelu: Ọwaa iphe Ojejoje ekfu. Ọ sọru: 'T'o lekwa! Ya abyaakwa iya l'ęhu. Ya a-mị mma iya l'ọbo; gbufu ndu doberu ęka ndoo; mę ndu ęjo iya ono. ⁴ Eshinu ọphu ya emewa tę ya gbufu ndu doberu ęka ndoo; mę ndu ęjo iya ono; bę ya a-mị mma gbua iphe bụ madzụ; tsube l'ọhuda jerua l'isheli. ⁵ Ọo ya bụkwanu ęge madzụ kpamukpamu a-maru lę yębe Ojejoje bę mịwaru mma mu l'ọbo iya; ọphu mu te eyephudu iya azụ.

⁶ "Ọo ya bụ; tsụa ude; nwa ndiphe! Tsụa ude; deru gę; taa rịriri l'ifu ęphe. ⁷ Teke ęphe jiru ngu: 'Bụ ngụnu kparu iphe iitsu ude?' Nggụ asụ ęphe: 'L'ọ nweru nzi, abya nụ. Nzi ono -byalęphu bę obu e-yoshihukota madzụ; ęka alakọta iphe bụ madzụ yękengu. Ęhu adakọta madzụ kọo. Iphe bụ ikpere madzụ e-rishikota avurukpa l'ọ bụ nkụ, nọ lę mini. Nzi ọbu abyaakwa; ọ kwa iphe mefutaje nụ. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu.' "

⁸ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ⁹ "Nwa ndiphe; gude nkfuchiru kfu l'ọ waa iphe Ojejoje kfu. Ọ sọru:

"L'a baakwaru ogu-mbeke dobe;
yọo tsụ nkọ; fuwa iya igbedere!

¹⁰ A bawaru ogu-mbeke ọbu t'e gude iya gbushia madzụ. E fuwaru iya igbedere; yoo me męrengu-męrengu l'ọ bụ ebemu-igwe.

?Ayi a-nọdu ete ęswa lę mgboro-eze kę nwatibe mu; bę kapyabę kę ndu ọdo tọo?

¹¹ Ogu-mbeke ono b'e wotaakwaru t'e fua ya igbedere; t'a dzuta iya.

A baakwaru iya ababa; fuwa iya igbedere.

Mbụ a byawa t'a nụ iya onye mgbugbu-madzụ.

¹² Nwa ndiphe; raa ękwa; chia mkpu;

kęle ogu-mbeke ono kwa l'ęhu ndibe mu; bę ọoby.

Mbụ l'ọobyakwa l'ęhu iphe bụ ndu bụ ishi lę Ízurelu.

E nwutaakwaru ęphe lę ndu nke mu tųaru

ogu-mbeke ono.

Ọo ya bụ; t'ị kuba ęka l'olu; gwa aphụ.

¹³ "Aa-datakwa unu.

"?Bụ ngụnu e-mekwanu;

m'ọ -bųru lę

mgboro-eze ono,

kapyabę kę ndu ọdo

ono ta nọhedu?"

Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu ndono.

¹⁴ "Ọo ya bụ; nwa ndiphe; gude nkfuchiru kfu; nggụ akya ęka pyongu. Ya gude ogu-mbeke ya abya. Ya -gbua ya ugbo ębo; gbua ya ugbo ęto; bụ ęge ono bę ishi madzụ e-tso iya. Ọ bụ ogu-mbeke, ee-gude gbua ęphe mgburumgburu; yebuta ęphe; tsụa ęphe ọtsu ękfu; ¹⁵ k'ọphu bụ lę meji a-tọfukota madzụ. Ndu, a-dashị adashị a-ha l'igwe. Mu dobekotawaru ogu-mbeke, ee-gude gbushia ęphe l'ọnu-ogo ọnu-ogo ęphe. E mekwaru mma ono; yo gbu męrengu-męrengu l'ọ bụ ebemu-igwe. A bawaru iya ęge ọo-dụ t'e gude iya gbushia madzụ. ¹⁶ Nggube ogu-mbeke; eg-bua yaramu laa l'ęka-utara! Gbukwaaphu yaramu laa l'ęka-ibyita! Mbụ t'i gbuje laa l'iphe bụ ęke ifu ngu ghachijeru! ¹⁷ Mu a-kųkwaphu ęka pyongu. Iphe egu mu nụ eghubuhu mu. Ono iphe mube Ojejoje kfu ndono."

Ogu-mbeke eze ndu Bábyilọnu

¹⁸ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abyakwa ekfuru nụ mu ọdo sụ mu: ¹⁹ "Nwa ndiphe; mee esu-ụzo ębo, bụ ęke eze ndu Bábyilọnu e-shi bya ọgu. T'ọ bụkwaru le mkpųkpu lanụ bę ụzo ono a-watakọta. Nggụ egvube iphe-ọhubama l'ęke ụzo ono swikahuru aswikahu bahụ lę mkpųkpu ono. ²⁰ Nggụ emee esu-ụzo lanụ l'esu-ụzo ębo ono ęke ee-shi je ọlushi mkpųkpu Rába kę ndu Amọnu ọgu; mę esu-ụzo ọphu kwe iya ębo, bụ ęke ee-shi je ọlushi alị

ndu Júda ọgu; mę Jerúsalemu, e gude ọkpo-mgbinyiku ọpho-mkpuma; kpų-butu ọgu. ²¹ Ono kę l'eze ndu Bábyilonu e-jebe ęke ọzo ono gbaru ębo; mbų lę mkpọkahu-ọzo ono. Yọ nọdu l'ęka ono t'ọ tųa ęnwa; tę ya maru iphe ee-me nų. Oo-gude akfų tųa ęnwa; kpata nwogvu iya ishi; bya elee ęnya lę meji anų. ²² Ọ bų ęka-utara iya bę ęnwa kę Jerúsalemu naru, bų iya bų ęke oo-do iphe ee-gude chikposhia Jerúsalemu mee ya ęge ọo-dų. Oo-zi t'a wata ogbu madzų pyaapya; mę t'e chia mkpegbe-ọgu. Aabya edoo iphe ee-gude nwut-sushia ọgu ọnu-uzo, eeshije abahų lę mkpųkpu ono; a bya akọshikwaphu ogiji ogiji bų iphe ee-gude lųa mkpųkpu; a byakwaphu emee iphe ndu ọdokwaru, bų iphe ee-gude lųta mkpųkpu ono. ²³ Iphe a pataru ekfushi-a bę ndu Ízurelu te ekwedu l'ọ bų iphe e-me nų; kę l'ęphe l'iya riru nte. Obenu l'ọo-nyatakọtaru ęphe iphe dų ęji, ęphe mekotaru; mee t'ęphe makwanųru l'ee-gude okfu iphe dų ęji ono, ęphe mekotaru ono lųgbua ęphe l'ọgu ono."

²⁴ Ọo ya bų; Ọkaribe-Kakọta-Nų sųru: " 'Lę keshinu unu byaru bya amakọtaru ęge iphe dų ęji, unu meshiru habe; iphe unu eme atųwa unu ęba; kę l'unu mekotawaru egbe iphe dų ęji-a; bę aa-kpų unu lę ndzų.

²⁵ " 'Owa-a! Nggųbe onye ishi ndu Ízurelu, bų ęjo madzų; mebyishia onwongu emebyishi; oge nke ngu ruakwaru teke aa-nų ngu chikikfuu! ²⁶ Ọkaribe-Kakọta-Nų bę sųru: Tọshia iphe i keru l'ishi; nggu ekpufu okpu-eze ngu; l'ę tọ bukwa ęge iphe shi dų bę ọo-dų tųgburu. Ndu ęnya ęphe larų alį bę ee-woli ewoli; wozita ndu kę eze iya. ²⁷ Ọ buakwa kpurupyata! Ọ buakwa kpurupyata! Ya e-me mkpųkpu ono t'ọ bųru kpurupyata; ọphu aabyadu bya edokwazi iya jeye teke onye bų iya b'ọ gbaru onweru mkpųkpu ono a-bya; ya anų iya ęya.'

²⁸ "Ọo ya bų; nwa ndiphe; gude nkfuchiru kfu; sų: 'Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu l'ęhu ndu Amọnu l'okfu iphe-iphere, ęphe eme ndu Ízurelu. Ọ sųru: " 'Ogu-mbeke! Ogu-mbeke!

A mįwaru iya;

t'e gude

gbua madzų pyaapya.

E mįwaru iya;

t'e gude

lųa madzų alųlu.

E mewaru iya;

yoo gbu

męrengu-męrengu l'ọ bų ebemu-igwe.

²⁹ " 'A marua l'a phųjeru unu àphų ìphòró; l'agbaru unu ęja ęjo-ire. Obenu lę ndu akirishi ono bę ogu-mbeke, ee-gude gbushia ęphe tukotsuwaru l'olu; mbų ndu ono, oge nk'ęphe ruwaru; teke aa-nų ęphe chikikfuu eruwa.

³⁰ " 'Mįru ogu-mbeke ono ye l'ọbo iya. Ọ bų ęke unu futaru bę mu a-nọdu kpее unu ikpe; mbų l'alį iphe metaru unu. ³¹ Mu e-woru oke ęhu-eghughu mu byabę unu; gude oke iphe-eghughu bya unu l'ęhu. Mu e-nwuru unu nų ndu akųje madzų pyangu; mbų ndu bų iphe emebyi emebyi bų iphe edoje ęphe ęnya. ³² Unu a-bųru nkų, eeye l'ọku. ęke anọdu lọkaa mee unu, bų iya bų ęke ee-gbushi unu bę bų l'alį unu gędegede. ę ta byadų bya ephotakwadu unu ọdo. Ọ bų mųbe Ojejoje bę kfu ęge ono.' "

Ęjo iphe ndu Jerúsalemu eme

22 Tọ dų iya bų; Ojejoje abya ekfu yeru mu; sų mu: ² "Nwa ndiphe; ?ii-kpe-e ęphe ikpe tọo? Mbų; ?ii-kpe mkpųkpu mgbugbu-madzų-a ikpe? Ọo ya bų; jee atųa mkpųkpu ono ęba lę k'ųruburuku ono, ọoru ono; ³ sų iya: Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu; ọ sųru: Owa-a! Nggųbe mkpųkpu wolatawaru onwongu kpurupyata; kę l'unu egbushi madzų; gudekwaphu ọgwa-phe nte l'emrushia onwunu. ⁴ Ikpe nmaakwaru unu kę ndu ono, unu egbushi ono. Unu abya egudekwaphu ọgwa-phe nte merushibebe onwunu. Unu mewaru; ęge unu a-nọ-bebe adų tsọ-kengų; mbų l'afa, unu a-nọ-bebe bę tųakwaru unu l'ųkfu. Ọo ya bų; l'ee-me t'iphe bų mbakeshi ba agųbeje unu iphe; mbų t'unu bųru iphe mkpųkpu nọnu e-gudeje akọ ọnu. ⁵ Ndu bu ntse; mę ndu bu ote-ęnya a-nọdu eme unu ęnwa; l'ekfu unu; nshọ! Unubę mkpųkpu, ę ta nųdu ępha unu; mbų unubę mkpųkpu, ta agbabuje-du gharaghara agbabu. ⁶ Phųaru ęge ndu ishi Ízurelu, nọtsua l'ime ngu gude ike, ęphe nweru l'egbushi madzų. ⁷ Ọ bų l'ime ngu bę ęphe nọ; to nwehe onye guberu nne lę nna iya iphe; bųru l'ime ngu bę ęphe nọ; kpaa ndu byaru abyabya ęhu; nọdu iya mee ndu a tọru ogbe; mę ųnwanyi, maa tųfuru ome-l'iwe. ⁸ Unu ta gųbejehedu iphe mu, dų nsọ iphe. Unu darųshikotawaru mbọku ọtu-ume mu. ⁹ L'ime ngu b'e ndu ntųmatu nọ, bų ndu iphe ęphe eshibeje ite iya bų ęge ęphe e-shi gbua madzų. L'ime ngu bę ndu ejeje lę nte, nọ l'ugvu ugvu l'eri iphe ęphe gwaru nte; nọdu iya l'afatọshi onwęphe. ¹⁰ Ndu ęphe lę nyee nna ęphe azęje bę kwaphų l'ime ngu bę ęphe nọ. Ọ kwaphų l'ime ngu bę ęphe nọ; mbų ndu ejekfuje nwanyi, nọ nsọ ųnwanyi; mbų nwanyi, ta dųdua nsọ. ¹¹ Ọ bų l'ime ngu bę nwoke emeje nyee nwoke ibe iya ęjo ahųma; bukwaruphu l'ime ngu bę madzų emeje onwiya iphe-iphere l'omerushi nyee nwa iya; bųru l'ime ngu bę madzų emerushije nwunne iya nwanyi; mbų nwa, nna iya mųru gędegede. ¹² Ọ bų l'ime ngu bę aanọduje kfu ndiphe ųgwo t'ęphe je egbua madzų; ndu ejeje ųgwo ọ-mųru-nwa; mę lę ndu anapheje ibe ęphe iphe ęphe k'ęhuka. I shiwa ęge-a zahaa mųbe Ojejoje. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu.

¹³ “Mu a-kfukfube eka nyipyabe nriru ngu ono me ochi, iigbushi. ¹⁴ ?Ii-kegherua okpa? Mbụ; ụvo; ?o -du ngu-a mboku, nggu l'iya e-me? O bu mube Ojejoje ekfu iya; mbụ le mu e-mekwa iya. ¹⁵ Mu a-chikashi ndu bu ngu nụ t'ephe jiko iphe bu mbakeshi tsoo. Mbụ mu e-rukashi ephe t'ephe jiko iphe bu mkpukpu nonu naru. Mu e-mekwanu ngu t'i bu-buhu mkpukpu, e merushiru emerushi. ¹⁶ Teke ono, ji-buru mkpukpu, rúshihuru arúshihu l'anya iphe bu mbakeshi; be ji-maru l'ọ bu mbedia gedegede be bu Ojejoje.”

¹⁷ Tọ du iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ¹⁸ “Nwa ndiphe; ndu Ízurelu be dukwa mu l'ọ bu ewara-iphe. Mbụ l'ephe dūwa l'ọ bu ope; me ashanga; me igwè; me nshì-igwè, kwaru l'oku-uzu. Iphe ephe bulephu be bu ntụ-uzu mkpola-ocha. ¹⁹ Oo ya bu le Okaribe-Kakota-Nu suru: Le k'ophu unu ghokotawaru nshì-igwè mkpola-ocha; be mu e-kpota unu kpolaa Jerúsalemu. ²⁰ Mu e-kpota unu l'ọ bu onye kpotaru mkpola-ocha; ope; igwè; nshì-igwè; me nshì-ashanga; ye l'uzu t'ọ ngazekota ephe l'ovovo-oku ono bu ege mu e-gude ovuma; mbụ gude oke ẹhu-eghughu ruta unu je akube le mkpukpu ono t'ọ ngazee unu angaze. ²¹ Mu e-rukobe unu; kpukposhi unu oke iphe-eghughu mu, du l'ọ bu oku; yo ree unu kutukutu; mbụ yo ngazekota unu angaze. ²² O bu ege mkpola-ocha, a huberu l'oku-uzu angazehuje bu ege unu a-nodu l'oke ẹhu-eghughu mu ngazehu; ege unu a-makwanuru l'ọ bu mbedia gedegede, bu Ojejoje; be kpukposhiru unu oke ẹhu-eghughu mu.”

²³ Tọ du iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ²⁴ “Nwa ndiphe; sụ alì ono: L'ọ bu alì, ẹ ta tūrudua ẹjo iphe iya; alì, mini ta ayobua l'oge oke ẹhu-eghughu ono. ²⁵ Ndu nkfuchiru Nchileke nwa le mkpukpu ono; gbaa ẹjo idzu. Ephe du l'ọ bu ekiri agu, alakashi anu, o gburu. Ephe gbushiwaru madzụ; nakoo ẹku; me iphe, eregbaa ire, ephe nweru. Ephe mewaru unwanyi, maa tūfuru; ephe azaa l'igwe le mkpukpu ono. ²⁶ Ndu achì-jeru mube Nchileke ẹja, nọ le mkpukpu ono be kpakashìbebewaru ekemu mu; tuko iphe mu, du nsọ merushikota emerushi. Ephe ta akpajehedu ishi l'iphe ophu be du nsọ; m'ọ bu l'ẹ tọ dudu. Ephe ezije madzụ l'ẹ to nwedu iphe du iche l'iphe aasọ nsọ ye le iphe ẹ taa sọdu nsọ. Ephe wowaru ẹnya kulube; ta akpajehede ishi k'odobu mboku ọtu-ume mu nsọ. Ephe shiwa ege ono mee; mu aburu onye rúshihuru arúshihu. ²⁷ Ndu ishi, achì mkpukpu ono be alakashije ndu ephe achì l'ọ bu nkuta-oswa, atakashì anu, o gburu. Madzụ ala ogbu l'ẹke ephe egbushi madzụ t'ephe gude ephe rukoo uru, ta agbadu nụ. ²⁸ Ndu nkfuchiru Nchileke, nọ le mkpukpu ono agbachi okpa ifu l'iphe du ẹji, ephe eme. Ephe l'aphuje àphù iphoro; l'ezi ẹja, bu ẹjo-ire. Ephe asụ le Okaribe-Kakota-Nu asụ. Obenu le mube Ojejoje ta dukwa iphe mu kfuru. ²⁹ Ndu alì ono gude ugho l'eri ndu ọdo uru; l'ana nfu. Ephe l'akpa ndu ukpa

ẹhu; l'akpa iya ndu ẹ-to nwedu ege o haru ephe. Ndu mbyamumba be ephe emegbu emegbu; l'anafu ephe iphe ruberu ephe. ³⁰ Ya leru ẹnya l'ime ephe onye a-bya egbochita l'ọ bu mgbabu; me onye e-kechi ekechi l'ẹke upho-mkpuma ono gheru onu l'alì ono te mu be mebyi iya; ophu o nwedu onye mu phuru. ³¹ Oo ya bu; mu e-woru oke ẹhu-eghughu mu kpukposhi ephe; gude iphe-eghughu mu kepyashia ephe l'ọ bu oku; wota iphe ono, ephe pata mekota byabekota ephe l'ishi. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu!”

Unwunne labu, eri ogori

23 Tọ du iya bu; Ojejoje abya ekfuru nụ mu sụ mu: ² “Nwa ndiphe; o nweru unwanyi labu, nne lanu muru, ³ wataru ogba okpara le Íjiputu. Ephe shihuru ogba okpara ono teke ephe bu nwata. Eke ono be ephe nọ a fatoshikpelephu ephe era; mbụ teke ono, ephe bukwadua ndu nwoke ta chikahubua okpa. ⁴ Epha onye k'ogurennya bu Ohola. Epha unwunne iya nwanyi be bu Oholiba. Ephe bu ndibe mu. Ephe mushiru unwegirima unwoke me unwegirima unwanyi. Ohola be bu Samériya. Oholiba aburu Jerúsalemu.

⁵ “Ohola wataruru ogba okpara teke o bukwadu nke mu. O wu-kolahaaru ndu o yeru obu, bu ndu bu ndaji nggara Asiriya; ⁶ mbụ ndu yeru uwe, eke urukpu-urukpu; ndu govano; me ndu ishi mkpukpu. Ephe l'ephe ha bukota unwu akatikoro; l'ama mma; l'agbagbaa inya; nodugbaa l'eli inya ephe. ⁷ O woru onwiya mee yo buru okpara, ndu Asiriya, nweru ẹnya ekutaje. O gudejekwaphu nte ndu owu-ko l'emerushi onwiya. ⁸ E tọ hadu ogba okpara ono, o shiru agbagba le Íjiputu ono. Teke o buru nwata be ye le unwoke azeje; ephe afakashi iya onu era; mee ya ege o guru ephe. ⁹ Tọ du iya bu; mu abya enwuru iya nwahaaru ndu o yeru obu, bu iya bu ndu Asiriya ono, ephe l'iya awuko ẹnyishi mini ono. ¹⁰ Ephe abya agbabe iya ọtu; naa ya unwegirima iya: ndu k'unwoke; me ndu k'unwanyi; bya egude ogu-mbeke gbugbua ya. Ya ndono; yo buru onye unwanyi gude akwa ẹnya; ke l'ọ bu ege gbaru iya nụ; b'e meru iya.

¹¹ “Nwunne iya nwanyi; mbụ Oholiba phukwarua iphe ono; ophu ẹgu nwoke; me ogba okpara te kwe iya. Yebdua egbe kabaaru ẹji; mbụ gbe bya aka unwunne iya ogba okpara. ¹² O wu-kokwaruphu ndu Asiriya; ndu govano; ndu ishi mkpukpu; me ndu soja ephe, kwaru onwephe bugebe; bukotaru unwu akatikoro; l'ama mma; l'agbagbaa inya. ¹³ Mu abyakwaphu bya aphu l'onye onanu be merushiwuru onwiya ege ono kwaphu. Tọ du iya bu l'ephe ẹbo ono jiko shia ụzo lanu.

¹⁴ “O gbe agbalekwaduru okpara obu eje. O phuru ndu e seru l'upho-mkpuma; mbụ ndu Kalúdiya, e gude

iphe uswe see; ¹⁵ ęphe ekebetsua l'ukfu; kee ękwa l'ishi; yo kpo ęphe wulawula. ęphe l'ęphe ha bę dukota l'ọ bụ ndu ishi ębo-inya lę Bábýilọnu; mbụ ndu Kalúdiya. ¹⁶ Aphụphu, ọ phụ ęphe; ęphe agụlahaa ya. Yo yefuwaphu ndu ozi iya t'ęphe je ezia ęphe ozi lę Kalúdiya. ¹⁷ Tọ dọ iya bụ; ndu Bábýilọnu abyakfutashia ya t'ęphe l'iya zęe. Yọ gụnyaa ęphe; ęphe eworu iya merushia. E merushibebetsua ya ono; ęphe abya adụ iya ashị; yọ lufu l'ęke ono; haa ęphe. ¹⁸ Yọ bya agbaru ọkpara ono kwasękwaru; mbụ l'agbawa ọkpara ọbu k'o-jeberu-mee. Mu abya aghaarụ iya azụ ęge mu gharu nwunne iya; kę l'iphe ono, oome ono bę dọ mu ashị. ¹⁹ Ya ndono; yo gbe bụlerua teke ono b'o gbe ghahụ iya aghahụ l'ogba ọkpara ono; kę l'ọ nyataru ęge o shi agba ọkpara ono teke ọ bụ nwata l'ọ nọ lę Íjiputu. ²⁰ ęke ono b'o nọdu l'awụ-kokota ndu o yeru obu; mbụ ndu ęhu-nwoke ęphe dukota l'ọ bụ kę nkakfụ-igara; mbụ ndu ụmuda ęphe dọ l'ọ bụ k'inya. ²¹ Ọo ya bụnu l'urukutu, i shi arụ teke i bụ nwata nọdu lę Íjiputu ono te ekwedụ ngu agụ-bu; mbụ teke ono, e shi rapheje ngu ęka l'ọnu ęra; l'afakashi ngu ęka l'okpu ęra ngu ono."

²² "Ọo ya bụ; Oholiba; ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru: Mu a-kpali ndu ono, i shi yeru obu, byaru bya adụ ngu ashị ono t'ęphe ghakọbe fụaru ngu. Mbụ mu e-me t'ęphe shitsua ękemeke ọbule wufuta fụaru ngu. ²³ Ndu ono, a-furu ngu nụ ono bụ ndu Bábýilọnu; ndu Kalúdiya; ndu Pekodu; ndu Showa; ndu Kowa; mę ndu Asiriya kpamukpamu. ęphe a-bụkota ndu akatikoro, amatsua mma; ndu gọvano; ndu ishi; ndu ishi ębo-inya; mę ndu nọsua l'oke ọkwa; l'agbagbaa inya. ²⁴ ęphe e-gude ngwa-ogụ; mę ębo-inya; mę ębo-inya, eegudeje evu ivu; chiru igwe ọha fụaru ngu. ęphe e-kekotaru ngu ọgu l'ękemeke ọbule; chiru iphe e gude eze ọgu; bya ekpukotaru okpu igwe. Mu e-nwuta ngu tųaru ęphe; t'ęphe nųa ngu anųnu; mbụ t'ęphe mee ngu ęge dọ ęphe mma. ²⁵ Mu e-gude okopho; koshi ngu ęge ooghuba mu; k'ọphu ndu ono e-gude ęhu-eghughu nųa ngu anųnų. ęphe e-beshi unu imi; kwashia unu nchị. Ndu phọduru nụ l'unu bę ee-gude ogu-mbeke gbushia. ęphe a-chịta ụnwu unu: ndu k'unwoke; mę ndu k'unwanyi. Ndu ọphu phọduru nụ bę ọku e-kekota. ²⁶ ęphe a-lafushikota ngu uwe, i yekotaru; gbabę ngu ọtu; nyichakota ngu mgbubu, i nwekotaru. ²⁷ Ọo ya bụ; mu emekwanua t'urukutu ono, jiru ono; mę ọkpara ono, i shiru agbagba lę Íjiputu ono jeberu ngu ęge ono. Iphe dọ ęge-a ta byahędu bya agụ ngu ọdo; ọphu i byadụ bya anyata Íjiputu ọdo."

²⁸ Ono kęle Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru agha: "Mu abyawa tę mu nwuru ngu nụ ndu dọ ngu ashị; mbụ ndu i ghawaru azụ kę l'ęphe dọ ngu ęji. ²⁹ ęphe e-gude ashị, i dọ ęphe naa ngu iphe i seru ęza iya. ęphe e-me ngu; gbabę ngu ọtu. Ọkpara ono, jigba ono a-bya adaa

tolatola. Yọ bụru ọkpara ono, jigba ono; mę ụrukutu ono, jiru ono ³⁰ bę wolataru unu iphe ono; kę l'unu l'iphe bụ mbakeshi wataru ọwuko ęnyashi mini; gude agwa ęphe merushikota onwunu. ³¹ Íhawa ęka kę nwunne ngu nwanyi. Ya a-patakwanụ okoro ntakfuru iya; dęe ngu l'ęka."

³² Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru:

"L'ji-ngụ iphe l'okoro ono,
nwunne ngu nwanyi nguru ono;
mbụ okoro, ha galagala;
bya adụ gvubungu.
Aa-chị ngu ọchi;
gude ngu mee iphe-ọchi;
kę l'okoro ono
bę jiwaru gụgurugungu.

³³ Íi-ngụ iya; yo gude ngu egude.

Mbụ aphụ a-tsụ ngu
l'ọ bụ onye męe guderu.
Mbụ ọ bụ okoro
ọ bụru kpurupyata;
mę achihu bę ii-gude ngụa ya.
Mbụ ọ bụ okoro nwunne ngu
nwanyi, bụ Samériya;
bę ii-gude ngụa ya.

³⁴ Íi-ngụ iya; mbụ ngufu iya;
ngụa ngụa ugere iya.

Íi-dzọkposhi iya yęgiriyegegi;
bya alabashia onwongu ęra alabashi.

Ono iphe mube Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu."

³⁵ Ọo ya bụ; ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru: "Lę keshinu ọphu i gbe zahawanu mbedua; mbụ i gbe ruchiwanu mu eruchi bę ụrukutu ono, i ruru ono; mę ọkpara ono, i gbaru ono bę ii-rikota uru iya iche l'iche."

³⁶ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje asụ mu: "Nwa ndiphe; ?ii-kpe Ohola yęle Oholiba ikpe? Ngwanụ; kfuru ęphe k'urukutu, ęphe rųshiru. ³⁷ ęphe riru ogori; gbua ọchi; bya aburu ndu gude nte ęphe merushia onwęphe. ęphe gudewa ụnwęgirima, ęphe mųshiru mu gwoo ęja; t'ọ bụru ęphe nri. ³⁸ ęphe mefukwaru mu phụ iphe ọwaa: Lę teke ono kwaphu bę ęphe merushiru ęke duru mu lę nsọ; bya adakakọta mbọku ọtu-ume mu. ³⁹ Mbụ mbọku onophu, ęphe gude ụnwu ęphe gbaaru nte ęphe ęja ono bę ęphe bahuru l'ęke duru mu lę nsọ woru iya merushia. Ọ bụ iphe ono bę ęphe meru l'ulo mu.

⁴⁰ "ęphe egbe jekpooru je ezia madzụ, e-je ekukoo unwoke, shiru l'ęke teru etete; ndu ono eruta; nggu abya asaa onwongu bugeberu ęphe; dee mkpọ-ęnya; bya agbaru mgbubu ngu. ⁴¹ Nggu abya asugaru l'aba, ama iphe dọ biribiri. A bya apata okpokoro dobe l'ifu iya; nggu abya achịta ínsęnsu; mę manụ mu tukobe l'eli iya. ⁴² ęke ono, ọ nọ ono adakọta gvugvugvu l'ęke ndu ę-ta dudu onye ahụ ęphe ọgbo jiru ejiji. Ndu ono

bụ unwoke, ngujishiru ępho, e shi l'echi-ęgu dubata. ęphe abya agbabętsua ụnwanyi ono mgbalęka; kpu-betsua ęphe okpu-eze, ama ntụmatu. ⁴³ Tọ dọ iya bụ; mu asụ t'ęphe duta onye onanu, gbawaru ọkpara mehu maa ono t'ọ bụru nwanyi ọkpara, ęphe kutaru; kę l'ọ bụ ọkpara ono, ọogba ono bụ iphe o mehuru emehu iya. ⁴⁴ Tọ dọ iya bụ; ęphe l'iya abya azęę azęę nwoke yele nwanyi. Ndu ono ęphe l'ụnwanyi ono, farushiru onwęphe afarųshi ono bụ iya bụ Ohola yele Oholiba ęphe abya azęę. ⁴⁵ Obenu l'unwoke, doberu ęka ndoo bę e-kpe ęphe ikpe, eekpeje ndu riru ogori gbua ọchi; kę l'ęphe bụ ndu eri ogori; bụru ndu ọchi nọ l'ishi."

⁴⁶ Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru: "T'a chįta ndu mbuko-mbuko bya ęphe l'ęhu; mbụ t'e nwuru ęphe nụ ndu e-me ęphe iphe dọ biribiri, bụ ndu a-lę ęphe alọlu. ⁴⁷ Ndu mbuko-mbuko ono a-tų ęphe mkpuma; gude ogu-mbeke gbushia ęphe. ęphe e-gbushi ụnwu ęphe: ndu k'unwoke; mę ndu k'ụnwanyi; tųfu ọlo ęphe ọku. ⁴⁸ Ya e-me t'ųru-alį buhu l'alį-a; k'ọphu ọo-bų iphe e gude anmaru ụnwanyi ndu ọphu ọkwa; t'ęphe ba amųta ųbeka unu. ⁴⁹ Unu e-je ntakfuru l'ųrukutu ono, unu rųkotaru ono. Unu e-vuru iphe dọ ęji, unu mekotaru, bų nte, unu gwakọtaru. Ọo ya bų; ęęe unu a-makwanu l'ọ bụ mbedua bę bų Ọkaribe-Kakọta-Nụ."

Ętu, e gude ite e shiberu l'ọku anma

24 Ya ndono; yo be l'afa kę tete l'ọnwa k'iri gbaru abalį iri; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sų mu:

² "Nwa ndiphe; dee oge-wa; mbų ųboku-wa; kę l'ọ bų mbọku, eze ndu Bábyilọnu keru Jerúsalemu ọgu.

³ Nmaaru ndu ọnu-ọlo-wa, kwefuru ikę-wa ętu; sų ęphe: Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu:

"Shibe ite l'ọku;

shikwase iya l'ọku;

nggu ekuru mini ye iya.

⁴ Chįru kpųrukpuru anų ye iya;

mbų ęke, a fọtaru afọta l'anų;

mbų ųtakfu iya;

mę apįripa iya.

Chį-jia ya ọkpu, katsųa mma.

⁵ Kpųta atųru, katsųkpo mma.

Chįru nkų ye l'ęnyishi ite ono ọhuma.

Shighe anų ono eshighe;

mbų t'i shia ya t'o yishihu l'ọkpu.

⁶ "Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu: Nshọbukwaa nggube mkpųkpu mgbugbu-madzų! Nshọbukwaa nggube ite ono, gbaru ęgba, ęgba iya ta alųfudu alųfu ono. Heshia ęgba ono nanų nanų; t'ę b'e jekwaru iya ọturu ido ọphu aa-ha. ⁷ Ishi iya abųru l'ọchi ndu ono, o gbushiru ono nọkwaa ęęe ọ nọ. Mee ndu ono, o gbushiru ono b'ọ wųshiru l'eli mkpuma. Ę t'ọ wųshidu

iya l'ọgbodali ęke udzudzu e-kpu iya. ⁸ Ọ bų ęęe mee ndu ono, o gbushiru ono a-kpali mu iphe-ęghughu; mu abya akfųa ya ųgwo iphe o meru kparu iphe mu bya etee mee ndu ono l'eli abadoro mkpuma; ęęe ę tọ dọdu iphe e-kpuchi iya nų.

⁹ "Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru:

Nshọbukwaa nggube mkpųkpu mgbugbu-madzų ono! Ọ kwaphų yebedua e-do nkų l'ikpo!

¹⁰ "Ọo ya bų; kpaanų; doo ya;

nggu amųru ọku ye iya;

gude shia anų iya ọhuma.

Yekwa iya iphe e-me

t'anų ono tsọ ęna;

nggu eshia ya tę ọkpu iya tų atųtu.

¹¹ "Nggubya eshikwase ite iphoro ono l'eli icheku-ọku ono; shia ya gburu jeye t'ite ono kperehu ekperehu; mbų shia ya tę mkpọla-manųmanu, e gude mee ya nwulahaanwunwu; ęęe inyi, nọ iya nų angazehu; mbų ęęe akįyi e-kekota ọku kefu. ¹² E mewaru iya gbururu jeye; ike labų adų; ọphu akįi iya 'ekwedueheshi; to kwe t'e gude ọku hųfu iya. ¹³ Inyi ọbu, unu riru ọbu bų ųru-alį ono, unu rųkotaru ono. Ya seru nta; see imo tę ya fufu unu inyi ono; unu te kwe. Iphe ọ bų bų l'e t'efufuhedu iya unu jeye teke ęhu-ęghughu iya a-dazita. ¹⁴ Ọ kwa mųbe Ọkaribe-Kakọta-Nụ bę kfuru okfu ono. Oge ruakwaru teke mu e-me ęęe obu dọ mu. Mu ta akpọlakwa azų; ọphu mu aphųkwa imiko; ọphu mu ta byadų bya asų lę mu te emehedu ęęe mu tųberu. Ee-kpe ngu ikpe ęęe umere ngu gbaru. Mbų ọ bų iphe iime bę ee-kpe ngu ikpe iya. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu."

Nyee Ezekęlu nwųhuru

¹⁵ Tọ dọ iya bų; Ojejoje ekfuru yeru mu; sų mu:

¹⁶ "Nwa ndiphe; mu abyaakwa ngu ọnata onye ono, i yeru ęnya ono. Obenu; ba agųkwa aphų; ọphu i chikwa mkpu. Mbų ba rakwa ękwa iya. ¹⁷ Iphe ii-melephu nwęnkinyi bų t'i nwųlephu hemuhemu iya. Ba adakwa ęhu onye nwųhuwaru anwųhu. Kee iphe iikeje l'ishi ęęe iikejehawa iya; nggu eyee akpọkpa ngu ęęe iyeje-hawa iya. Be ekechikwa iphe l'ọnu gude koshi l'į nọ l'aphų; ọphu i rikwa nri, ndu aphų byaru erije."

¹⁸ Ya ndono; mu eziebe ndu ono ęęe ono l'ųtsu. Yo be l'ųřen-yashi; nyee mu ono anwųhu. Yo be l'ųtsu nchi-abọhu iya; mu abya emekota ęęe ono, a sųru tę mu mee ono. ¹⁹ Tọ dọ iya bų; ndu ono abya aji mu: "Mu ta akadųru ęphe iphe ọwaa, mu eme ọwaa bųru ęphe?"

²⁰ Mu asų ęphe: "Lę Ojejoje sųru: ²¹ Tę mu kfuru ndu Ízuręlu: 'Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru: Lę ya abyaakwa ome ęke-dų-nso iya t'ę b'ọ dųhe nso; mbų ęke ya meru; yọ bųru ọkpo-mgbinyiku, bų ęke unu gude eku unu; mbų ęke unu yeru ęnya, bų ęke unu agbaja ndawere. Ụnwu nwoke unu mę ụnwu

nwanyi unu, unu haru l'azụ bẹ bụ ogu-mbeke bẹ ee-gude gbugbushia ẹphe. ²² Ọ bụ ẹge ono, mu mekotaru ono bẹ unu e-mekota. Unu te ekechidu iphe l'ọnu, e-koshi l'unu nọ l'aphụ; ọp̄hu unu eridu nri, ndu nọ l'aphụ erije. ²³ Unu e-ke iphe l'ishi ẹge unu ekejehawa; yee akpọkpa unu ẹge unu eyehawa iya. Unu ta agụdu aphụ; ọp̄hu unu te echi mkpu; ọbule unu ala ẹhu kpọshihu iyororo l'okfu iphe dū ẹji ono, unu meru ono; mbụ unu a-nọdu atsushi ude l'ime onwunu. ²⁴ Ezekẹlu a-buru unu iphe-ọtube-nvọ. Iphe ono, o mekotaru ono bẹ unu e-mekota. Teke iphe ono a-muru unu bẹ unu a-maruphu l'ọ bụ mbẹdua gẹdegede bẹ bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ.'

²⁵ "A bya lẹ nggubedua; nwa ndiphe; mbọku, mu a-nafu ẹphe ẹke bụ ọkpo-mgbinyiku ẹphe ono, bụ ẹke emeje ẹphe ẹhu-otso-ena; buru ẹke ẹphe egudeje eku onwẹphe; bukwaruphu ẹke ẹphe yeru ẹnya; buru ẹke ẹphe sworu obu chee; mbụ mbọku ono, mu a-nafufuk-waphu ẹphe unwu nwoke mę unwu nwanyi ẹphe ²⁶ bẹ onye gbaru ọso ọgu laa ẹke ọdo a-gbalata bya edooru ngu ẹge ọda. ²⁷ Ọ bụ mbọku ono bẹ ii-kpuha ọnu; nggu l'iya ekfugbalahaa okfu. Ẹ tji bụhedu onye ẹ te ekfudu okfu. Ọo ya bụ; ii-buru ẹphe iphe-ọhubama. Ẹphe abya amaru l'ọ bụ mbẹdua bẹ bụ Ojejoje."

Àphù, aaphuru ndu Amọnu

25 Tọ dū iya bụ; Ojejoje abya ekfuru mu sụ mu: ² "Nwa ndiphe; ghachiru ndu Amọnu ifu; nggu egude nkfuchiru koshi iya ẹphe. ³ Sụ ẹphe: Unu nua iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru: Lẹ keshinu unu gbe kpọo orube teke e merushiru ọlo-nsọ iya; kpọo orube teke e meru alị Ízurelu; ẹgbara akfua ya; kpọo orube teke a kpuru ndu Júda lẹ ndzụ laa alị ọdo; ⁴ bẹ ya e-nwuru unu nū ndu ẹnyanwu-ahata t'ẹphe nworu unu. Ẹphe a-bya ak-washia ọdu l'alị unu. Ẹphe e-rifu akpuru oshi unu; ngufu mini ẹra eswi unu. ⁵ Ya e-me mkpukpu Rába t'ọ buru ẹke inya-ivu a-nọdu akpa nri; mee alị ndu Amọnu t'ọ buru ẹke aturu a-nọdu adọje ọdu; k'ọp̄hu unu a-makwanu l'ọo yẹbedua bụ Ojejoje.

⁶ "Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụkwaru: Lẹ keshinu ọp̄hu unu kuru ẹka pyomu; tee tititi ikpiricha; gude ẹjo ọkpoma l'akpuru ndu Ízurelu òrubé l'iphe byaru ẹphe; ⁷ bẹ ya e-sechi ẹka bya unu l'ẹhu; nwuru unu keeru iphe bụ mbakeshi t'ẹphe bya alua unu alulu. Ya e-bufu unu l'iphe bụ mbakeshi; mee unu t'unu chihu l'iphe bụ mkpukpu, nonu; mee unu t'unu buru kpurupyata. Teke ono; unu amaru l'ọo yẹbedua bụ Ojejoje."

Àphù, aaphuru ndu Móabu

⁸ Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sụru: "Okfu lẹ Móabu; mę Séyi sụru: T'e lekpoduduanu lẹ Júda; kwa iphe lanu; ẹphe lẹ mbakeshi ndu ọp̄hu; ⁹ bẹ ya e-me tẹ

ókè Móabu gheru ọnu shita lẹ mkpukpu ndu ọp̄hu nọ l'ifu ẹgu; mbụ shita lẹ Bétu-Jeshimotu; Bálu Meyonu; je akpaa lẹ Kiriyaatayimu, bukota mkpukpu, ẹnya eje l'alị ono. ¹⁰ Ya e-nwuru ndu Móabu; mę ndu Amọnu nū ndu ẹnyanwu-ahata t'ẹphe nweru; k'ọp̄hu ẹ ta abyahedu bya epho ndu Amọnu l'ẹpha l'iphe bụ mbakeshi. ¹¹ Ya e-me ndu Móabu t'ẹphe jee iphe-ọku. Ẹphe eshi ẹge ono maru l'ọ bụ yẹbedua bụ Ojejoje."

Àphù, aaphuru ndu Édọmu

¹² Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu: Ọ sụru: "Lẹ keshinu ọp̄hu ndu Édọmu jeru je agwata ndu Júda ọgwo iphe b'ọ bukwa emeswe, ẹphe emeswee. ¹³ Ọo ya bụ; ọwaa iphe Nnajiufu, bụ Nchileke ekfu: Ọ sụru: Lẹ ya a-machi ẹka; bya Édọmu l'ẹhu; gbushikota madzụ; mę elu, nọ iya nū. Ya e-me iya t'ọ daburu ochobo shita lẹ Témanu rua lẹ Dedanu. Ee-gude mma gbushia ẹphe. ¹⁴ Ya e-gude ndu nk'iya, bụ ndu Ízurelu gwata ndu Édọmu ọgwo iphe ẹphe meru. Ẹphe e-gude ẹge iphe eghube yẹbe Ojejoje; mee ndu Édọmu iphe. Ẹphe eshi iya makwanuru ẹge ya egudeje agwata ọgwo iphe. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu."

Àphù, aaphuru ndu Fílisutiya

¹⁵ Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru: "Lẹ ndu Fílisutiya gudewa ẹjo ọkpoma gwata ọgwo iphe e meru ẹphe. Ẹphe gudewa ashị, ẹphe kpọru ndu Júda keshinu ede-nwede l'eme t'ẹphe mee ẹphe t'ẹphe buru kpurupyata. Keshinu ọp̄hu ọ bụ ẹge ono b'ọ dū ¹⁶ bẹ yẹbe Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru: Lẹ ya e-byi ndu Fílisutiya ẹka. Ya e-bufu ndu Keretu; bya emee ndu ọp̄hu phoduru nū l'iku eze ẹnyimu t'ẹphe buru kpurupyata. ¹⁷ Ya a-kwata akwata gwata ẹphe ọgwo iphe ẹphe meru; mbụ gude ẹge o ghutabe iya nùá ẹphe ànùnù. Ẹphe eshi ẹge ono maru l'ọ bụ iya bụ Ojejoje teke ya a-gwata ẹphe ọgwo iphe ẹphe meru."

Àphù, aaphuru ndu Táya

26 Tọ dū iya bụ; yo be l'afa k'iri lẹ nanu lẹ mbọku mbụ l'onwa onanu; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ² "Nwa ndiphe; keshinu ndu Táya zuru ndu Jerúsalemu ukwe; l'aguru iya ẹphe l'egvu:

"Lẹ Jerúsalemu daakwaru.

O shi buru eze obodo

ẹke iphe bụ mbakeshi

abyajẹ ọzuta aswa.

Obenu lẹ nta-a,

ọ daru-wa bụwa

t'ayi bya egwoo ẹphe; mja.

³ "Ọo ya bụ; ọwaa iphe Nnajiufu bụ Ojejoje ekfu; ọ sụru: Ọ bụwa kẹ nggu l'iya nggube Táya! Mu a-chita igweligwe mbakeshi t'ẹphe bya etso ngu ọgu; mbụ ọ bụ ẹge ono, eze ẹnyimu enwuje akpara iya dukungu

dukungu bę bų ęge ęphe a-nọdu ęnwu abya ngu ọgu.
⁴ ęphe e-tsukposhi ųpho-mkpuma, e gude kpų-butu
 Táya; bya enwukposhikota ųlo-eli, nọ iya nų. Mu e-
 kwochakota ęja mkpọkpo-ọzulo l'ęke ono; mee ęke
 ono t'ọ bųru ękpokirikpo mkpuma bę a-nọkota iya.
⁵ Iphe mkpųkpu ono a-bųru bų ęke ndu egbu ęma a-
 nọduje ege ųgbu ęphe l'echi eze ęnyimu t'ọ kọrohu.
 Mųbe Ọkaribe-Kakọta-Nų kfukwaru l'iphe bų
 mbakeshi nọnu a-nọdu eru mkpųkpu ono oru." ⁶ Ndu
 ọphu butsua l'ime ęgu bę ee-gude ọgu-mbeke
 gbushia. Ọo ya bų; ęphe amakwanuru l'ọ bų-a mbędua
 bę bų Ojejoje.

⁷ "Ọwaa iphe Nnajiufu, bų Nchileke ekfu: Ọ bų
 Nebukadineza, bų eze ndu Bábyilọnu; bųru eze, kagee
 eze nọnu, bų onye ono, shi ųzo isheli bę mu e-me t'ọ
 bya etso ndu Táya ọgu. Ọo-chįta įnya; chįta ųgbo-įnya;
 chįta ndu agbaję įnya; mę igweligwe ndu soja gude
 bya ọgu. ⁸ Oo-gude ọgu-mbeke gbushikota ndu ọphu
 bų l'ime ęgu. Oo-gude iphe kekota unu ọgu; mbų kpųa
 iphe kebuta ųpho-mkpuma unu. Ọo-pali iphe o gudet-
 sua eze nze ọgu gboru unu ye. ⁹ Oo-gude igwe,
 oogudeje alų ọgu chikposhia ųpho-mkpuma, e gude
 kpų-pheta mkpųkpu unu; gude ngwa-ọgu iya nwuk-
 poshia ųlo-eli unu. ¹⁰ Įnya iya a-za igweligwe; mbų za
 l'igwe k'ọphu bų l'udzu, ęphe gude ọkpa ekpokashi bę
 e-kpumikota unu ekpumi. ųpho-mkpuma, e gude kpų-
 butakota mkpųkpu unu; a-fųkota tekpatekpa l'ųkporo
 įnya; mę ųgbo-įnya yele ųgbo-įnya, eegudeje evu ivu,
 oo-rukota bya anọdu eme teke ọ nọdu eshi ọnu-ųzo
 unu abahų ęge aabahųje mkpųkpu, ųpho-mkpuma, e
 gude kpų-butu iya dakpọshihuru adakpọshihu. ¹¹ Iphe
 bų apata ọkpa įnya ono, ọo-chį bya ęge ono a-dzọg-
 bakota l'iphe bų esu-ųzo, nọ lę mkpųkpu unu. Oo-
 gude ọgu-mbeke gbushikota ndibe unu. Eze itso unu,
 unu kpųshikotaru ono bę e-zekwoshikota wųshiru l'alį.
¹² ęphe a-kwa ęku unu; mę ngwa-aswa unu l'ọkwata.
 ęphe e-nwukposhi ųpho-mkpuma mkpųkpu unu;
 nwutsushikota ęgiri ųlo unu ono, amatsųa ntųmatu
 ono. Mkpuma unu; oshi unu; mę mkpọkpo-ųlo unu; bę
 ęphe e-nwuru je eye l'eze ęnyimu. ¹³ Mu e-me t'ęgvu,
 unu agųje buhu. Egvu ono, unu egudeje ųbo l'agų ono
 b'e ta byahędu bya anų ọdo. ¹⁴ Mu e-me alį unu t'ọ
 bųru ękpokirikpo mkpuma bų iphe a-nọdu iya; unu a-
 bųru ęke aa-nọdu egebeje ųgbu, e gude egbu ęma t'ọ
 kọrohu; ọphu a byadų akpų-kwazi mkpųkpu unu ono;
 kele mųbe Ojejoje bę kfuakwaruru. Ono iphe. Ọkaribe-
 Kakọta-Nų ekfu."

¹⁵ Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfuru ndu Táya. Ọ
 sųru: "Lę teke įi-da; bę alį, nọkota l'iku iku eze ęnyimu
 a-nmahų jįjįjį. ęphe a-nọdu anma jįjį l'ude, ndu e
 mekatsuaru iphe a-nọdu atsų; mę mkpu, ndu e
 gbushiru egbushi a-nọdu echi. ¹⁶ Ndu bų ishi kę ndu
 iku eze ęnyimu bę a-chįshikota l'aba-eze ęphe; yeshia
 ęphe uwe ęphe, a kparu; dengashitsua ya edengashi.

Egvu e-ri ęphe ęhu; k'ọphu bų l'ęphe a-dųgajeru l'alį
 l'anma kwękwękwę tekenteke l'ęke iphe, tsakfuru unu
 teru ęphe ųkfu. ¹⁷ ęphe a-gųru unu egvu anwųhu-wa;
 sų:

" ęge ọphu i meru bųru
 kpurupyata;
 nggųbe mkpųkpu,
 a maru amaru;
 mbų nggųbe mkpųkpu,
 bų ndu akpa lę mini bukota iya.
 Nggųbe mba mini,
 akpa ike lę mini;
 mbų nggųbe mba mini ono;
 mę ndu bu iya nų.
 Ndu bu l'ibyiya ono;
 bę unu meru;
 ęphe atsų unu egvu nshinu.

¹⁸ Ndu ọnenyimu a-nmahų jįjįjį l'ęge i shiru daa;
 te ndu ikfuli eze ęnyimu l'ųkfu.'

¹⁹ "Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu: Teke mu e-
 me mkpųkpu ono tę ęgbara kfųa ya; yọ daburu
 ochobo; mbų mee ya t'ọ bųru ebo; mini ekpukota iya
 ekpukpu ²⁰ bę mu e-mekwa ngu phu t'i kpolashihu lę
 nsų ęge ndu ọdo kpolashihuwaru; mbų t'i lakfu ndu
 ọhazu; mu emee ngu t'į lashia l'ime alį l'ọ bų
 mkpọkpo-ọzulo oge ndiche; nggu lę ndu kpo-
 lashihuhaawaru lę nsų anọdu; ọphu į byadų bya alata
 azų ọdo; m'ọ bų buru l'alį ndu nọ ndų bu ọdo. ²¹ Mu e-
 me ngu t'į laa ęjo alala. Įi-chįhulephu tengu. Aa-nọdu
 akpaje ishi ngu; ọ bų l'ę-ta byadų bya akpavu ishi ngu;
 ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu ndono."

Iphe e-me ndu Táya

27 Tọ dų iya bų; Ojejoje abya ekfuru mu sų mu:
² "Nwa ndiphe: kwaa ękwa ndu Táya. ³ Nggu ek-
 furu ndu Táya, bu l'ọnu eze ęnyimu; mbų ndu, ęphe lę
 ndu ọnu-ęnyimu ọdo l'iche iche agba oke nghọ. Ọwaa
 iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu. Ọ sųru:

" Nggųbe Táya;
 į sųru l'į bų nwọdu-geru.'
⁴ Ufu ngu bų l'eze ęnyimu.
 Į bų eze ųgbo-mini, a kųru;
 t'ọ nwe ękworo.
⁵ Ndu kųru ųgbo-mini;
 bę bųru l'ugvu Seniru
 bę ęphe gburu oshi
 payįnu gude kųa ya;
 bya ejee l'ugvu
 Ugvu Lébanọnu je ebua oshi sida
 gude gvuaru ngu itso iya.
⁶ Yọ bųru l'alį Báshanu;
 bę e je ebuko achį,
 e gude pyįshia eku-ųgbo ngu;

bųru oshi sayipuresu;
 bę ejeru je ebukotsua
 l'onu-mini ndu Sáyipurosu
 gude gbaa oğbodo-alı
 uğbo-mini ngu ono;
 bya egude odu-enyi meshikota iya.
⁷ Ẹkwa-oča, a kparu;
 yọ dų k'ekfukfu, shi lę Íjiputu
 b'e gude kwee l'imeli
 uğbo-mini ono,
 bų iphe emeje t'ųğbo-mini agba oso;
 bųru iya bę eegudeje ahube ngu ama.
 Iphe e gude kwekota
 l'ųğbo-mini ono tę mini ba bahujeshi iya
 bę bų ękwa, eke
 urukpu-urukpu;
 mę ophu eke ododo,
 shi l'ikfuli Elisha.
⁸ Unwoke Sayıdonu;
 mę unwoke Avadu
 bų ndu shi akpọkotaru
 ngu uğbo; nggube Táya.
 Unwoke ngu, bų ndu
 o-maru-ęnya-nka
 bę bųkota ndu angakotaru ngu uğbo-mini.
⁹ Ndu Gébalu, bų ndu
 mewaru nka metee ya emete
 b'i dutakotaru t'ęphe
 nọduje l'ųğbo-mini ngu
 l'emechishijeru ngu ęke
 ųzo, nọ ęphe teke ęphe fuhujeru ųzo.
 Iphe bų uğbo-mini, nọkota l'eze ęnyimu;
 mę ndu angakota
 uğbo-mini
 ono bę abyakota ngu ozuta aswa.

¹⁰ "Unwoke ndu Peshiya; mę unwoke ndu Lidíya yele
 unwoke ndu Putu shi bųkotaru ndu soja ngu. Ẹphe
 chıkoje iphe ęphe gude eze nze ogu; mę okpu-igwe,
 ęphe kokota l'ime ngu. Ẹphe emeje; nggu adų ugvu.

¹¹ Unwoke ndu Avadu; mę ndu kę Helęku; bų ęphe a-
 nọdu echeru ngu ųpho-mkpuma ngu nche mgbu-
 rumgburu. Unwoke ndu kę Gamadu bų ndu anọtsu-
 jeru ngu l'ųlo-eli. Ẹphe ewojeru iphe ęphe egudeje eze
 nze ogu kokota l'eli ųpho-mkpuma, e gude kpų-butu
 mkpųkpu ngu; iphe ono, ęphe kokotaru l'ųpho-
 mkpuma ono meru; mma ngu edzua edzudzu.

¹² "Ndu Tashishi bę nggu l'ęphe shi azuko aswa; okfu
 l'i nweru ęku l'asa iya l'asa iya. Ẹphe shi egudeje
 mkpọla-oča; mgboro-ıgwę; nshı-ashanga; mę nshı-ıg-
 wę bya ngu ozuta iphe. ¹³ Ndu Javanu; mę ndu Tubalu;
 mę ndu Męsheku shi achijeru ohu; mę ngwa-aswa, e
 gude ope mee bya ngu ozuta aswa. ¹⁴ Unwoke ndu Be-
 tu-Togarama shi akpųjeru ınya, eegude eje ozi; mę
 ınya-ogu; mę ınya-mulu bya ngu ozuta aswa. ¹⁵ Un-

woke ndu Ródu bę nggu l'ęphe shi zųkoje aswa. Ig-
 weligwe ndu butsua l'iku eze ęnyimu shi bųkotaru ndu
 onya aswa ngu. Ẹphe egudeje odu-enyi; mę oshi eboni
 kfuą ugwu aswa iphe ęphe zųru ngu. ¹⁶ Ndu Áramu bę
 shi azuje ngu aswa; kę l'iphe iimeshi emeshi bę ha ig-
 weligwe. Ẹphe shi egudeje mkpuma tokwasu; mę ęk-
 wa, eke uswuswe; mę ękwa, a dzųru dengashia ya
 edengashi; mę ękwa oča; mę mkpuma koralu; mę
 mkpuma rubi bya ngu ozuta aswa. ¹⁷ Ndu Júda; mę
 ndu alı Ízurelu shi abyajękwa ngu phų oğbata ngho.
 Ẹphe shi egudeje witu, shi lę Minitu; mę igberi; mę
 manų-ęngu; mę manų bamų bya ngu ozuta iphe i
 meshiru. ¹⁸ Ndu Damásukosu gudekwaphu l'i meshiru
 iphe igweligwe; mbų kę l'i nweru ęku ntųmatu gude
 męe, shi lę Helubonu; mę eji atųru, shi lę Zaharu bya
 ngu ozuta aswa. ¹⁹ Ndu Wedanu; mę ndu Javanu, shi lę
 Uzalų bę zųtsukwaru ngu phų aswa. Ẹphe gude
 akpųrakpu ıgwę yele kashiya; mę kalamosu, bųkota
 iphe eegudeje eme manų ajiji t'o shi kwękwękwe bya
 ngu ozuta aswa. ²⁰ Ndu Dedanu shi egudeje ukpo,
 eegudeje nọdu l'eli ınya bya ngu ozuta aswa. ²¹ Ndu
 Arébiya; mę iphe bų ndu achı ndu Kéda bę bųkota ndu
 shi azuje ngu aswa. Ẹphe achijeru atųru; mę ebyila
 yele eghu bya ngu ozuta aswa. ²² Ndu Sheba; mę ndu
 Réma bę shi azųjekwa ngu phų aswa. Ẹphe gude
 okpobe manų; mkpuma, vugbaa oke aswa; mę
 mkpọla-ododo bya ngu oğba-nweta ngwa-aswa.
²³ Ndu Háranu; mę ndu Kane; mę ndu Ídęnu yele ndu
 agbatsųa ikike ngho, shi lę Sheba; mę ndu agbatsųk-
 waphu ikike ngho, shi lę mkpųkpu Asho; mę lę
 mkpųkpu Kilimadu bę zųkotakwaru ngu phų aswa.
²⁴ Ẹphe ejejekwaphu aswa ęphe ozuta ękwà, amatsųa
 iphe dų biribiri; mę uwe, eke urukpu-urukpu; mę l'ęk-
 wà, a dzųru dengashia ya edengashi; mę njigbanji
 ukpo, vongashiru avongashi, aatogboje l'ogbodo-ųlo,
 a gwọru agwogwo; kegudetsua ya l'ishishi ukpo ono
 jįngujingu. ²⁵ Uğbo-mini Tashishi bų unubę ndu Táya
 bę ęphe evujeru iphe.

"Nggube Táya dųlephu l'o bų
 uğbo-mini, e dojiru iphe edoji;
 yọ nọdu l'echi eze ęnyimu.

²⁶ Ndu akpọ ngu l'ųğbo ngu
 kpọtawaru ngu je
 edegeru l'echi eze ęnyimu.
 Obenu lę phęrephere,
 shi ųzo ęnyanwu-ahata;
 byaru bya azųkashia ngu l'echi eze ęnyimu.

²⁷ Ẹku ngu; iphe i gude agba ngho;

ngwa-aswa ngu;
 ndu angaru ngu
 uğbo-mini; ndu etso
 uğbo-mini ngu;
 ndu emekwajeru ngu iya;
 ndibe ngu, agba ikike-ngho;

ndu soja ngu l'ephe ha;
 me l'iphe bu ndu no
 l'ugbo-mini ono;
 be mini rikotaru mboku, ugbo ngu kpuru;
 l'echi eze enyimu.
²⁸ Mkpu, ndu angaru ngu ugbo-mini echi;
 e-me te mgbogidi
 eze enyimu nmahu jijiji
²⁹ Iphe bu ndu akpo ugbo
 nwuhakotaru ugbo ephe.
 Ndu anga ugbo-mini;
 me ndu etso ugbo-mini ono;
 jeru je anmagatsuaru l'iku eze enyimu.
³⁰ Ephe ara ekwa ngu ntumatu;
 l'ara iphe du biribiri.
 Ephe e-kpota ntu kpukposhi onwephe l'ishi;
 bya agwo-swikota onwephe le ntu.
³¹ Ephe akporu ngu ishi ngu;
 yeeru ngu uwe-aphu.
 Ephe a-ra ekwa ngu;
 l'agu aphu ngu;
 mbu l'aguwaa ishirishi.
³² L'ege ephe ara ekwa;
 l'agu aphu ngu;
 be ephe agu egvu-aphu owaa; su:
 ?Bu mkpukpu ole;
 be bujekpooru kpurupyata l'echi eze enyimu
 ege owaa, mkpukpu Taya bu iya-a?
³³ Teke e shi evuje ngwa-aswa
 ngu l'eshi eze enyimu;
 b'o ruberu iphe, bu mbakeshi aka.
 Eze eku ngu, du egvu;
 me ngwa-aswa ngu;
 be ndu eze le mgboko gude buru ubabanyi.
³⁴ Obenu le nta-a;
 be mini riwaru ngu l'eze enyimu.
 Ngwa-aswa ngu ono yele
 ndu ejejeru ngu ozi;
 be mini rikotaru nggu l'ephe.
³⁵ "Ndu, bu l'iku eze enyimu l'ephe ha be biribiri iya
 gudekotaru. Ndu eze, achitsua ephe anmahukota ruu-
 ruu. Ephe akpotsua beru l'eke egvu riru ephe ehu.
³⁶ Ndu ikike ngho l'iphe, bu mbakeshi b'ho duru biribiri
 ege i meru ekpolahu ngu iphe mmanu; to nwehe ege
 e kfu iya odo."

Àphù, aaphuru eze ndu Taya

28 Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru mu su mu: ² Nwa
 ndiphe; su onye bu ishi ndu Taya ege-a: Owaa
 iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O suru: Iitu onwongu
 epha su l'i bu Nchileke; l'i sugu l'aba-eze Nchileke
 l'echi eze mini. Obenu l'ho kwa madzu mmanu b'i bu;
 mbu e ti bu Nchileke; nggu egbe evuko onwongu l'i

maru iphe l'ho bu Nchileke. ³ ?I kanua Danelu omaru
 iphe to; k'ophu bu l'e to nwedu iphe e domigheru
 ngu edomi. ⁴ I gudewa mmamphe i maru; me ego-
 munggo, i nweru kpa eku dooru onwongu; bya
 ejekokwaphu mkpola-ododo me mkpola-ocha kube
 l'eke iidoje eku ngu. ⁵ I gudekwaphu ikoro, iigbaje l'ozu
 aswa mee; eku ngu aka nshinu; nggu egbe gude l'i
 nwewaru iphe nshinu bya etulaha onwongu oke epha.
⁶ "Oo ya bu; owaa ege Okaribe-Kakota-Nu ekfu: Le
 keshinu ophu iirije l'i maru iphe; maru iya maru iya l'ho
 bu Nchileke ⁷ be ya a-chita ndu ohodo t'ephe bya ngu
 l'ehu; mbu mbakeshi ndu ophu bu ephe kagee onwe
 ejo okpoma. Ephe a-mi ogu-mbeke ephe; gude meby-
 ishia mma ngu ono; mebyishia mmamphe ngu ono.
 Ugvu ono, i du ono be ya e-me t'ho gwoo le ntu. ⁸ Ephe
 a-lo-tsuta ngu; nwuru ngu ye le nsu; mbu l'ii-lakotale-
 phu l'ike l'echi eze enyimu. ⁹ T'a maru ege ii-me suk-
 wadua l'i kwa Nchileke l'ifu ndu ono, e-gbu ngu ono.
 Iphe ii-gbe buru bu madzu mmanu; e tii gbe aduhek-
 wanu ike buru Nchileke obu teke ndu ono, e-gbu ngu
 nu ono byaru ngu l'ehu. ¹⁰ Ii-da odaleba l'eka ndu ohodo
 ono. Ya kfuakwaru iya; yebe Ojejoje, bu Nchileke."

Adada eze ndu Taya

¹¹ To du iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; su mu:
¹² "Nwa ndiphe; raa ekwa eze ndu Taya; su eze ono:
 Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O suru: I shi buru
 onye a makporu l'ho du-geru; mbu i shi buru onye
 maru mmamphe iphe du biribiri; shi bukwaruphu
 nwodu-geru. ¹³ I shi buru le Idenu; mbu le mgbabu
 Nchileke. Yo buru mkpuma, vugbaa oke aswa b'e gude
 memaa ngu. Mkpuma ono, e gudetsua memaa ngu
 ono bu: Rubi; topazu; emeraludu; kirsolayitu; onikusu;
 jaspua; safaya; tokwasu; me berilu. Iphe e gude den-
 gashia ngu edengashi abukotaru mkpola-ododo b'e
 gude mee ya. Yo buru mboku, e keru ngu b'e meko-
 taru iphe ono doberu ngu. ¹⁴ A wuru ngu manu l'ishi t'i
 buru cherobu, anoduje echeje nche; mbu l'ho bu iphe
 ono be mu meru ngu t'i buru. I shi noduje l'eli ugvu,
 du nsu Nchileke. I shi ejephekota le mkpuma, achat-
 sua oku. ¹⁵ Shitakpo k'ophu e meru ngu be e ti mebud-
 ua iphe du eji gbururu jeye teke i wataru ome iphe du
 eji. ¹⁶ I gude l'i nweru ngwa-aswa, ha nshinu nshinu
 gbe bya awatawanu ome ehuka; gude ege ono
 meswee. To du iya bu; mu abya achia ngu; nggu
 egude iphere lufu l'ugvu Nchileke. Mu enwufu ngu le
 mkpuma, achatsua oku ono; mbu nggube cherobu,
 anoduje eche nche. ¹⁷ Nggu abya egude ke l'i ma
 mma; kulaha onwongu ekuku; gude ke l'i du ugvu;
 mebyishia mmamphe ngu ono. O bu iya kparu iphe
 ya pataru ngu tu l'ali; mee ngu; nggu aburu eke ndu
 eze a-byaje ole enya. ¹⁸ I gudewa ejo iphe ngu; me
 ugho, i gude agba ngho ngu merushikota eke iijeje

ogwa iphe. O bu iya kparu iphe ya yeru oku le mkpukpu ngu; yo woru iya kepyashia; mee ya; yo buru ntu l'ifu ndu ele ngu enya. ¹⁹ Iphe bu mbakeshi, makotaru ngu nu be o teru ukfu l'i meleruphu achihu iphemmanu; mbu l'e tee phohedu nke ngu odo."

Àphù, aaphuru ndu Sayidonu

²⁰ To du iya bu; Ojejoje abya asu mu: ²¹ "Nwa ndiphe; ghachiru ndu Sayidonu ifu; nggu egude nkfuchiru koshi iya ephe. ²² Su ephe: 'Le Okaribe-Kakota-Nu ekfu suru: Le ya buakwa ohogu ngu; nggube Sayidonu. Ndiphe e-shi l'iphe ya e-me ngu kwabe iya ugvu. Ephe amaru l'oo yebedua bu Ojejoje teke ya a-pakfutaru ndu mkpukpu ono iphe-ehuka; shi ege ono koshi le ya du nsu. ²³ Mu e-me te ejo iphe-ememe dakfuta iya; mee te mee tsoo l'ogborogbo uzo iya l'o bu mini. Aatsu madzu otsu ekfu le mkpukpu ono; mbu gude ogumbeke gbushia madzu le mkpukpu ono gbaa mgburumburu. Teke ono; ephe amaru l'oo mu bu Ojejoje.'

Aagoru ndu Izurelu onu

²⁴ "Ndu ephe le ndu Izurelu bunyabetsua ta byahedu bya abukwaduru ndu eme nshi-nshi; mbu ephe ta bu ogvu ogarama-mbo. Oo ya bu; t'ephe makwanuru le mu bu Okaribe-Kakota-Nu."

²⁵ Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu kfuwaruphu. O suru: "Teke mu dufutaru ndu Izurelu l'eke a chikashitsuaru ephe laa; be mu e-koshi iphe bu mbakeshi le mu bu onye du nsu. Oo ya bukwanu ephe ebupyabe l'alj ephe, bu iya bu alj ono, mu nuru nwozi mu, bu Jekopu. ²⁶ Ephe e-buru l'eke ono l'ehu-gudangu; nodu iya kwashia ufu; kushia ya oshi vayinu. Ephe e-buru l'ehu-gudangu teke mu pakfutaru ndu ephe l'ephe bunyabetsua iphe-ehuka, bu ndu shi nua ephe chikikfu. O bu teke ono be ephe a-maru le mu bu Ojejoje, bu Nchileke ephe."

Àphù, aaphuru ndu Ijiputu

29 Yo be l'afa k'iri l'onwa k'iri gbaru abali iri l'ebo; Ojejoje ekfuru yeru mu; su mu: ² "Nwa ndiphe; ghachiru Fero, bu iya bu eze ndu Ijiputu ifu; gude nkfuchiru koshi iya eya; nggu egudekwaphu nkfuchiru koshi iya ndu Ijiputu l'ephe ha. ³ Kfuru iya: 'L'owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O suru: L'o buwa ke nggu l'iya; nggube Fero, bu eze ndu Ijiputu; mbu nggube oke ejo anu, ze l'echi nggele ngu. Iisuje le Enyimu Nayilu bu nke ngu; l'o bu nggubedua meru iya. ⁴ Obenu le mu e-gude jkokoro dzube ngu l'agba; mee te ema, notsua le nggele nyakfutsuaru ngu l'ehu. Mu akpufuta ngu le nggele ono, i notsua ono ye ema ono, nyakfutsuaru ngu l'ehu ono. ⁵ Ya a-chita nggu l'ema ono je awushi l'echi-egu. Odzu ngu a-kwa l'ophoto egu; to nwe onye a-bya iya apata. Ya e-me ngu t'i buru

nri anu-egu-egbudu; me k'unwenu. ⁶ Teke ono; iphe bu ndu bu le Ijiputu amaru l'oo yebedua bu Ojejoje.

"I shi buru ndu Izurelu oshi okpete. ⁷ O buje: ephe -ku-de ngu eka; nggu aburu tsugongu; ephe adaa tukwashia ukuvu ephe. Teke ephe dakoberu ngu; nggu anyajihu; okpu-azu ephe abya anodu kegarangu. ⁸ Oo ya bu; owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O suru: Mu e-gude ogu-mbeke bya ngu l'ehu; gbushia unwoke ngu me elu ngu. ⁹ Alj Ijiputu be egbara a-kfu. Ephe amakwanuru l'o bua yebedua bu Ojejoje. Ishi iya aburu l'i suru le Enyimu Nayilu be bu nggu nwe iya; l'o bu nggu meberu iya.

¹⁰ "Oo ya bu; l'o buwaru ke ye nggu ngu. Ya e-me alj Ijiputu t'o buru alj, egbara kfuru tsube le Migidolu jeye le Asuwanu; mbu je akpakpo l'oke unu le ndu Kushi. ¹¹ To nwedu okpa madzu m'okwanu k'anu, a-tu l'eke ono; ophu o nwedu onye bya abya ebu l'eke ono gbururu jeye ukporo afa ebo eswe. ¹² Ya e-me alj Ijiputu t'o daburu ochobo; ege alj ndu odo dabutsuaru. Iphe bu mkpukpu, nokota l'ime iya a-dabukotaru ochobo ukporo afa ebo; dukota ege mkpukpu ndu odo, a luru alulu du. Ya a-chikashi ndu Ijiputu; keeru iphe bu mbakeshi; chikashia ephe t'ephe jiko iphe bu mkpukpu nonu dzuru.

¹³ "Obenu le Okaribe-Kakota-Nu kfuwaruphu ege: A -nolephu ukporo afa ebo be mu e-dufutakota ndu Ijiputu ono l'iphe bu mkpukpu, a chikashikotaru ephe laa. ¹⁴ Mu e-dulatakota ephe azu; duru ephe laa alj Paturosu, bu alj ochechoroche ephe. Eke ono be ephe a-nodu buru ala-alj mkpukpu. ¹⁵ O -buru mkpukpu, enya iya kagekpo ala-alj; ophu o nwedu mkpukpu, o bu bya aka nshinu odo l'iphe bu mbakeshi nonu. Mu e-me iya t'o ruhu aruhu; mbu k'ophu bu l'e to nwehedu mbakeshi, oo-du-ghe ike chia odo. ¹⁶ Ijiputu ta byahedu bya aburu mkpukpu, ndu Izurelu dakoberu odo. Iphe oo-nyatajeru ephe bu emeswe, ephe mesweru ngu l'agbakfube, ephe gbakfuberu ephe t'ephe gbaaru ephe mkpu. Oo ya bu; ephe amakwanuru l'o bua mbedua be bu Okaribe-Kakota-Nu."

Eze ndu Babylonu emekputa Ijiputu

¹⁷ To du iya bu; yo be l'afa k'ukporo l'esaa le mboku onwa mbu furu; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; su mu: ¹⁸ "Nwa ndiphe; Nebukadineza, bu eze ndu Babylonu be chiru ndu soja je alushi ndu Taya ugu k'ehuka; mee; iphe bu ndu Babylonu evua iphe; ishi akwochihukota ephe akwochihu; ukuvu, ephe evujekwaphu iphe adashikota ephe akiyi. Nebukadineza ye ndu soja iya ono alu-gee ugu ono; ophu o dudu uru, ephe ritaru l'ogu ono, ephe lushiru ndu Taya ono. ¹⁹ Oo ya bu; owaa iphe mube Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O suru: Mu e-nwuru alj Ijiputu nu Nebukadineza, bu eze ndu Babylonu. Nebukadineza be e-gwokota eku ndu

Íjiputu tųtua atųtu. Ọo-chįko alį ono gvua kfurukfuru; lųya ya alųfu; gwoo iphe ęphe tųtua atųtu. Iphe ono, o gworu ono a-bųru nggo, ee-bu ndu sọja iya ono, lųru ọgu ono. ²⁰ Mu wowaru alį Íjiputu nų t'ọ bųru nggo, mu e-bu iya l'ęge ọ dųru ike yele sọja iya eje alųaru mųbe Ojejoje ọgu. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu.

²¹ "Mbọku ono bę mu e-me t'ike bya anọdu ndu Ízurelu; mu abya emeekwaphu nggube Ezekęlu t'i kpuhaa ọnu; wataru ęphe okfuru okfu; k'ọphu ęphe a-makwanųru l'ọ bųa mbędua bę bų Ojejoje."

Aayo ọshi Íjiputu

30 Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru mu sų mu: ² "Nwa ndiphe; gude nkfuchiru kfua; sų: 'Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu. Ọ sųru: Chia mkpu; sų: "Njọ jekwa ezi.

Ọ kwa oke ọboku!

³ Mbọku ono nọkwa ntse.

Ọboku kę Ojejoje; b'ọ bų.

Mbọku ono;

bę a-gbahu tsųbalangu.

Mbọku ono bę iphe

bų mbakeshi e-je ntakfuru.

⁴ Aa-byaru ndu Íjiputu ọgu.

Iphe-ęhuka adakfuta ndu Kųshi.

Ndu Íjiputu bę ee-gbu nshinu;

lųya iphe iya l'ọluta;

yọ bya adaa bųru ochobo.

⁵ Ndu Kųshi; ndu Putu;

ndu Lidįya; ndu Arabu

l'ęphe ha; ndu Líbiya;

jeyekpo lę ndu bu l'alį

ọgba-ndzų;

bę aa-tųko ęphe lę ndu Íjiputu gbukota.

⁶ "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu. Ọ sųru: L'iphe bų ndu ęphe lę Íjiputu gbaru ikumu a-dashi; ike ono, ęphe gude eku onwęphe ono agvų. Ee-shi lę Migidọlu gbua ęphe lę mma jeye lę Asųwanu. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu. ⁷ ęgara, a-kfų l'alį Íjiputu a-ka ọphu kfųru l'alį ọdo. Edukfu iya l'ọ ha adakpọshi ęge edukfu ndu ọdo dakpọshihuru. ⁸ Ọo ya bų ęge ęphe amakwanųru lę mu bųa Ojejoje; mbų teke mu e-nwuru ọku ye lę Íjiputu. Ndu agbajeru ęphe mkpu bę eegwepyashi egwepyashi.

⁹ "Mbọku ono bę ya a-chįru ndu ozi ye l'ųgbo-mini t'ęphe je Kųshi je eyee ndu Kųshi egvu; l'ęke ęphe tųzoru onwęphe ęhu. Ndu Kųshi e-je ntakfuru teke ndakfu ono dakfutaleruphu Íjiputu. Ntakfuru ono byafutaje.

¹⁰ "Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu. Ọ sųru: Igweligwe ndu Íjiputu bę mu e-me t'ęphe shi ęka Nebukadineza, bų eze ndu Bábyilonu kpolashihukota.

¹¹ Yebedua yele ndu sọja iya, bų ndu kage ęjo ọkpoma l'iphe bų mbakeshi nọnu bę ee-dubata t'ęphe lųnwua

alį ono. ęphe a-mį ogu-mbeke ęphe gude bya ndu Íjiputu l'ęhu; gbua ndu alį ono pyaapya. ¹² Mu e-me tę ęnyimu Náylu tashįhukota; mu abya eworu alį ono ree ndu eme iphe dų ęji. Ọ bų ęka ndu ọhodo bę mu e-shi mee t'ęgara kfųa l'alį ono. Iphemiphe ọbule, nọkota l'ime iya a-bųkotaru iyi. Mųbe Ojejoje bę kfukwaru nų.

¹³ "Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu. Ọ sųru: Lę ya e-mebyishikota iphe, bų nte; mee t'iphe, bų iphe aagwa agwagwa chįhu lę Męmufisu; ọphu o nwedu onye, aphotukwadu nų k'ọ bų ishi lę Íjiputu. Ya e-me t'ęgvu bya ndu Íjiputu l'ęhu. ¹⁴ Ya e-me tę Paturọsu daburu ochobo. Mu e-nwuru ọku ye lę Zowanu; nųa mkpųkpu Tebęsu chįkikfuu. ¹⁵ Ya e-kpukposhi mkpųkpu Sinu, bų agbarike ndu Íjiputu oke ęhu-ęghughu iya; gbushia ndu sọja, e doberu lę Tebęsu.

¹⁶ Mu e-nwuru ọku ye lę Íjiputu. Ndu Sinu bę e-je oke iphe-ęhuka. Mkpųkpu Tebęsu bę ee-chikposhi.

Mkpųkpu Męmufisu bų iphe-ęhuka bę iphe ęphe a-nọdu ejephelephu. ¹⁷ Unwokorọbya ndu Ọnu; mę kę ndu Pi-Bęsetu a-lakọta l'ọgu ono. Ndu mkpųkpu ono ndu ọphu ọhodu nų bę aa-kpųkota lę ndzų. ¹⁸ Mbọku

ono a-bųru ndu Tapénesu ękpuru-ọchi; mbų mbọku, mu e-me tę ike gvų Íjiputu. Ọ bų ęke ono bę mu e-me

t'agburu-ęhu ono, ęphe gude eku onwęphe ono gvų. Urukpu e-kpuchi iya. Iphe bų unwanyi iya; bę a-lųtako-

ta alųta. ¹⁹ Mbų lę mu e-me tę ndu Íjiputu jee ntakfuru. Ọo ya bų ęge ęphe amakwanųru lę mu bųa Ojejoje."

Ike gvųru eze ndu Íjiputu

²⁰ Yo be l'afa k'iri lę nanų l'ọnwa mbų gbaru abalį ęsaa; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sų mu: ²¹ "Nwa ndiphe; mu nyakwokwaru Fero, bų eze ndu Íjiputu oshi-ęka. ę tee kedua ya ęya iphe k'agbagba; mbų ę to nwedu iphe aakpaje ye l'ęke ọkpų jihuru t'ọ gbakwazi, a kpawaru iya ęya k'ọphu ọo-dų ike sų-deghe ogu-mbeke. ²² Ọo ya bų; ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nų ekfu. Ọ sųru: Mu abyawa Fero, bų eze ndu Íjiputu l'ęhu.

Mu a-nyakwoshi iya oshi-ęka labų; mbų mu a-nya-kwofua ya ęka ọphu mu nyakwophoduru iya ęge ogu-mbeke, o gude a-lųfu iya l'ęka daa. ²³ Mu e-rukashikota

ndu Íjiputu t'ęphe chįko iphe bų mbakeshi nọnu dzuru; mbų mu a-chįkashikota ęphe t'ęphe chįko iphe bų

mkpųkpu nọnu dzuru. ²⁴ Mu e-me ęka eze ndu Bábyilonu t'ọ shihukpo ike ọhuma; mu abya eworu ogu-mbeke mu ye iya l'ęka. Fero bę mu a-nyakwoshi ęka.

Ọo-nọdu l'ifu eze ndu Bábyilonu tsųa ude l'ọ bų onye e tsugbuphodoru ndzų ubele. ²⁵ Mu e-me eze ndu Bábyilonu tę ęka shihu iya ike ọhuma. Obenu l'ęka kę Fero

bę mu e-me t'ọ kųlashihu iya. Ọo ya bųkwanu ęge ęphe a-maru l'ọo mu bų Ojejoje teke mu e-woru ogu-mbeke mu ye eze ndu Bábyilonu l'ęka; yo phelahaaru

iya ndu Íjiputu. ²⁶ Mu e-rukashi ndu Íjiputu t'ęphe chįko iphe bų mbakeshi dzuru; mbų mu achįkashia

ęphe t'ęphe chiko iphe bu mkpukpu, nonu dzuru. Ọo ya bukwanu ęge ęphe a-maru l'ọ bu-a mu; bu Ojejoje.”

Íjiputu dọ l'ọ bu oshi sida

31 Yo be l'afa k'iri lę nanu lę mbọku, ọnwa k'ęto furu; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sọ mu:

²“Nwa ndiphe; sọ Fero, bu eze ndu Íjiputu yęle igwe ọha iya ęge-a:

“?Bu onye bę aatọ kpọru eyeru unu l'ọha nshinu?

³Lewaru Asiriya, shi dọ l'ọ bu oshi sida l'ugvu ugvu Lébanonu. O shikwa nwetsuaru

ękali, ama mma;

jaa; kpuru yęgelengu; sakputakota ọswa, ọ nọ.

O vuru; ha l'eli;

k'ọphu bu l'ọnungonu iya akpa l'urukpu.

⁴Mini, nọ l'ęke ono l'eme iya;

yọ ja pulapula.

Mini ọgba, shitsua

l'ime alı ime alı eme iya;

yoo tse nmongo nmongo.

Mini, shitsua l'ọswara

ọgba ono atso-phekota

ukfu iya mgburumgburu

shi ęke ono tsokota ọswa

tsoru iphe bu oshi, nokota iya nu.

⁵Ya ndono; yo vua;

ha eli kakota iphe bu

oshi, nọ l'ọswa ono l'eli.

Ọ jakashi-kotaru ęge ono;

ķele mini nokota l'ęke ono ọhuma ọhuma.

⁶Iphe bu nwenu,

ęphe ępęphe byaru

bya akpashikota ękfuna

l'ękali iya.

Iphe bu anęgu ęgbudu

byaru bya anọdu

lę mkpuli iya azushi unwu.

Iphe bu, eze mbakeshi,

nonu bę bya anọdukota l'agu iya.

⁷Iphe oshi ono ama;

bę dọ biribiri l'ęge

ọ jaru nọdu gekfulangu;

ķę l'ọgbaragba iya tseru

ęge ono jerua l'ime alı

l'ęke mini nọ ọhuma ọhuma.

⁸Oshi sida, nọ lę mgbabu

Nchileke te nwedu

ọphu aturu iya nu;

ọphu oshi payinu

atuduru ękali iya;

to nwe oshi mmanu,

aturu ękali iya;

to nwe oshi, nọ lę

mgbabu Nchileke,

aturu iya nu lę mma.

⁹Ọ bu mbędua gędegede

meru iya;

yọ ma ęge ono;

jaa ajaja ęge ono.

Yọ buru iya bę bu oshi,

ęnya eje l'iphe bu oshi,

nokota lę Ídenu;

mbu mgbabu Nchileke.

¹⁰“Qwaa iphe Ọkaribe-Kakota-Nu ekfu. Ọ sọru: Lę

keshinu ọphu o vufuru evufu je erua l'urukpu; bya

ęgude ķele ya ha l'eli l'eku onwiya ekuku ¹¹bę mu e-

nwuru iya nu onye achı mbakeshi t'o mee ya iphe

l'iphe dọ ęji ono, oome ono; mbu lę mu nwutawaru iya

tufaa. ¹²Ndu ọhodo; iphe bu mbakeshi, notsua nu,

kakota ęjo ọkpoma bę gbutaru iya tųa ngesweta iya.

Ękali iya a-dashi l'ugvu ugvu; dashia lę nsuda nsuda.

Unwu ękali iya adashia; chiko mini alı ono tsoo.

Ndiphe lę mgboko gbaa mgburumgburu eshi l'idzu iya

wufu; paru iya haa. ¹³Iphe bu nwenu abya anyinwua

l'oshi ono, daru nu ono. Iphe bu anęgu-ęgbudu abya

adọ l'ęke ękali-oshi ono wushiru. ¹⁴Ọo ya bu; l'ę to

nwedu oshi ọdo, nọ l'iku mini, e-tseghe onmongono;

k'otsekfuru l'urukpu. Mbu l'ę to nwedu oshi, gude mini

evu, a-haghe eli l'ọ bu iya; ķę l'e mewaru iya t'ọ buru

anwuhu bę ọo-nwuhu; laa l'alı ęge madzọ alaję lę nsu.”

¹⁵ 15 Qwaa iphe Ọkaribe-Kakota-Nu ekfu. Ọ sọru: “Lę

mbọku, oshi ono nwushihuru; bę ya e-me t'ębo mini

raa ękwa iya. Ya e-me t'ęnyimu tsọ-buhu atso;

nggele atashihu. Ya e-gude ķę l'oshi ono nwuhuru;

mee t'ọchi gbakota l'iphe bu ugvu Lébanonu; mee

t'iphe bu oshi, nọ l'ọswa laa ękwo. ¹⁶Ya meru t'iphe bu

mbakeshi nmahu jijiji teke ya nwutsuru iya; t'ọ lakfu

ndu ọphu ọhawa l'ili. Adada iya ono; bę meru t'obu

jizita oshi mgbabu Ídenu; oshi, ndu ọphu shi kakota

mma l'ugvu ugvu Lébanonu; yeru oshi ndu ọphu shi

nọdu l'ęke mini dzuru iya ęhu. ¹⁷Iphe bu mbakeshi, shi

nọduje l'agu iya, bu ndu shi eyetajeru iya ęka bę kpo-

lahukotawaru l'alı-maa; tsoru ndu ọphu e gudehawa

ogu-mbeke gbushia.

¹⁸“?Bu oshi ole lę Ídenu bę aa-turu yeru ngu lę mma

yęle ọdu-biribiri? Obenu lę nggubedua; nggu l'oshi

Ídenu bę ee-nwukwaruphu yee l'alı; nggu lę ndu akpa-

pyi; mę ndu e gude ogu-mbeke gbushia atuko

wushiru.

“Ọ bu ęge ono bę ọo-tsakfu Fero yęle igwe ọha iya.

Ono iphe Ọkaribe-Kakota-Nu ekfu.”

Aararu Fero ekwa anwuhu

32 Yo be l'afa k'iri l'ebo le mboku, onwa iri l'ebo furu; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; su mu:

² "Nwa ndiphe; kuaru Fero, bu eze ndu Ijiputu nshoo; su iya: Iirije l'i bu agu l'iphe bu mbakeshi. Obenu l'o gbe buru ejo oke-agiyi, bu l'eze enyimu b'i du l'o bu iya; l'adaji le nggele ngu; gude okpa swo-rua mini obu.

³ Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O suru: Le ya achita iphe, bu mbakeshi; gude ugbu iya nmata ngu. Epehe a-kputa ngu l'ugbu ono kputa. ⁴ Ya a-tu ngu l'al; mbu nwua ngu daphungu l'egu, daburu phorongu. Ya emee t'unwenu bya awu-kodzua ngu l'ehu. Ya emekwaaphu t'unwu anu-egu-egbudu, no le mgboko vua ngu kpatapata. ⁵ Ya a-tu anu ngu nanu nanu l'ugvu; mbu mee odzu ngu; t'o chiko iphe bu nsudata ugvu naru. ⁶ Ya e-me te mee, shi ngu l'ehu tsao atsotso l'al ono; mbu tsao jeye l'iphe, bu ugvu. Eke, mini eshije atsoshi abukotaru mee. ⁷ Teke mu enwufu ngu be mu e-kpuchi eligwe; mee mkpo-kpodo, nokota iya nu t'ephe gbakota ochi. Ya e-gude urukpu kpuchia enyanwu; ophu onwa abyadu bya ech. ⁸ Iphe bu iphe echije echichi, no l'igwe; be ya e-me t'o gbakotaru ngu ochi. Ya emee t'al ngu gbakota ochi. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.

⁹ "Ndu, du l'igwe be meji a-tofutsua teke ya e-me t'iphe bu mbakeshi, e ti mahadua maru le ya mewaru ngu t'i buru kpurupyata. ¹⁰ Ya e-mee t'iphe a-muru ngu nu tee igweligwe mba ukfu. Ndu eze, achitsua epehe; be eh u a-nodu anma anmanma teke ya a-pali ogu-mbeke ya l'eke unu no. Mboku, ji-da be eh u a-nmakota onyemonye obule ruuruu.

¹¹ "Kele Okaribe-Kakota-Nu be suru agha: ogu-mbeke eze ndu Babylonu be a-bya ngu l'ehu. ¹² Ya e-shi le mbakeshi ndu ophu ka nu l'ejo okpoma chita ndu soja t'ephe gude ogu-mbeke bya afuaru ngu. Iphe ndu Ijiputu gude eku onwephe be epehe e-fu l'al. Ndu Ijiputu l'ephe ha aburu kpurupyata. ¹³ Ya e-gbushikota iphe bu eswi ngu l'eke epehe anguje mini. E to nwedu le madzu eye okpa le mini ono odo; ophu okpa eswi ta asworuhedu iya odo. ¹⁴ O bu teke ono be ya e-me te mini unu doo risangu; mekwaa phu nggele unu t'o wata otso gborogboro l'o bu manu olivu. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. ¹⁵ Teke ya e-me Ijiputu t'egbara kfu ya; mee al ono t'e b'o du iphe a-no iya nu; mbu teke ya e-gbushi iphe bu ndu bu l'eke ono; be epehe a-ma l'oo yebedua bu Ojejoje. ¹⁶ Owaa egvu-aphu, aa-nodu aguru iya; mbu egvu, unwanyi iphe bu mbakeshi a-nodu aguru Ijiputu me oha Ijiputu. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu."

¹⁷ Ya ndono; yo be l'afa k'iri l'ebo le mboku onwa k'iri l'ebo ono gbaru abal iri l'ise; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; su mu: ¹⁸ "Nwa ndiphe; raa ekwa oha Ijiputu; mee;

epehe me le ndu mbakeshi, ede ude t'ephe lashia l'ime al; mbu t'ephe lakfu ndu ophu kpolashihuwaru le nsu. ¹⁹ Su epehe:

"?Unu tubesu l'unu

ka ndu odo mma?

Unu kpolahu;

je awushiru l'eke

ndu akpapyi wushiru.

²⁰ "Epehe e-kpolahu ege ndu ophu e gbushiwaru l'ogu-mbeke kpolahuru. A miakwaru ogu-mbeke; t'a kputa iya ye le igwe oha iya. ²¹ Iphe bu akatikoro, e gbushihawaru, bu ndu nokota l'al-maa a-su Ijiputu ye le ndu agbajeru iya mkpu: Epehe kpolatawaru bya awushiru l'eke ndu akpapyi wushiru; epehe le ndu laru l'ogu-mbeke be zekota l'ekalanu.

²² "Asiriya nokwaphu l'eke ono ye le igwe oha iya kpa-mukpamu. Ili ndibe iya be kpo-pheru iya phu mgburumgburu; mbu ndibe iya, e gude ogu-mbeke gbushia. ²³ Ndu soja iya b'e gbukotawaru l'ogu. Epehe l'ephe ha be nokotawa l'ili. Ndu ono bu ndu shi emejeru egvu ye ndu ophu no ndzu l'ehu.

²⁴ "Elamu be nokwaphu l'eke ono ye l'igweligwe ndu nkiya, do-pheru ili iya mgburumgburu. Epehe l'ephe ha bu ndu e gude ogu-mbeke gbushia. Iphe bu ege epehe ha shi eye ndu no ndzu egvu, bu ndu akpapyi; yo buru epehe oha l'ime al. O bu ege iphere jiru ndu laru l'ili ifu bu ege o jiru epehe. A wushiwaru epehe ege a wushiru ndu kpolahuru le nsu. ²⁵ E meru oshi-azee doberu Elamu l'eke ndu e gbushiru egbushi wushiru. Ili ke igweligwe ndu nkiya akpo-pee ya mgburumgburu. Epehe l'ephe ha bu ndu akpapyi, e gude ogu-mbeke gbushia. O bu oswi-okfu l'egvu epehe shi gudekota madzu; obenu l'ephe gudewa iphere lakfube ndu ophu kpolashihuwaru le nsu.

²⁶ "Mesheku; me Tubalu be nokota l'eke ono; epehe l'igwe oha epehe, do-pheru ili epehe mgburumgburu. Epehe l'ephe ha bukota ndu akpapyi, e gbukotaru l'ogu-mbeke; ke l'ephe shi eye ndu ophu no ndzu egvu.

²⁷ ?To bu du l'al-maa be epehe le ndu akpapyi ndu ophu bu ike-ka-l'ogu phu tuko ala? Epehe l'ephe ha tuko lakota l'al-maa; epehe le ngwa-ogu epehe. E swibetsua epehe ogu-mbeke epehe l'ishi. Ejo iphe epehe meshiru atu-kotsuaru epehe l'ishi; kele ndu ike-ka-l'ogu ono shi anoduje eye ndu al ono egvu.

²⁸ "Nngubedua kwaphu; nggube Fero; be aa-nyakwo; nggu le ndu akpapyi aburu iphe lanu; mbu nggu le ndu e gude ogu-mbeke gbushia aburu iphe lanu.

²⁹ "Edomu be nokwaphu l'eke ono ye le ndu eze iya; me le ndu ishi iya b'e to nwedu me ege ono ike ha epehe nshinu ono be epehe le ndu laru l'ogu-mbeke wushilerua l'ekalanu. Epehe le ndu akpapyi zekota l'ekalanu; epehe le ndu kpolashihuwaru le nsu be nokotawa nu.

³⁰ "Ndu ishi ndu ụzo isheli l'ephe ha; mę iphe bụ ndu Sayidonu kpmukpamu bę nọkota l'ẹke ono. Ephe vu iphere onwephe ęge ephe vu iya; tsoru ndu ọphu e gbushihawaru; kę l'ephe shi egudeje ike, ephe nweru l'eye madzụ egvu. Ephe nwushihawaru l'akpapyi; ephe lę ndu e gude ogu-mbeke gbushia atụko wushiru l'ekalanu. Ephe vu iphere onwephe ęge ephe vu iya; tsoru ndu ọphu ala lę nsụ.

³¹ "Fero yele igwe ọha iya a-phụ ephe; Fero egude iya dọa onwiya ike l'igwe ọha iya, e gbushikotaru l'ogumbeke ono. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu.

³² "Ọ bụ oswi-okfu lę ya meru Fero; yo meru egvu ye ndu nọ ndzụ l'ẹhu; obenu lę Fero yele ndu nk'iya bę aa-wushi l'ẹke ndu akpapyi nọ; mbụ ndu ono, e gude ogu-mbeke gbugbushia ono. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu."

Eeme Ezekelu onye nche

(Ezek 3:16-21)

33 Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sụ mu: ² "Nwa ndiphe; kfuru ndibe unu; sụ ephe: 'Teke ya abya otso mkpukpu ọgu; ndu mkpukpu ono aguta onye lanụ l'ephe t'o chejeru ephe nche; ³ onye ono aphua ẹke ọgu abyakfuta ndu mkpukpu ono; bya egbua ụpyoku t'o gude karu ndu ono; ⁴ onye -nuru ụpyoku ono kwefu ike; tọ nga nchi; ọgu ono abya egbua ya bę onye ono e-vukwaru ọchi k'onwiya. ⁵ Mbụ lę keshinu ọ nukpooru ụpyoku ono; tọ nga nchi bụ yebedua e-vu ọchi k'onwiya. Kele ndęge ọ -ngaru nchi; m'ọ ga adzọkwa-a onwiya. ⁶ Obekwanu l'ọ -buru l'onye nche phuru ẹke ọgu abya; to gbu ụpyoku gude karu ndu ono; ọgu ono abya bya egbua onye lanụ lę ndu ono; onye ono bę nwuru ọnwu iphe dụ eji, o meru. Obenu lę ya e-gude onye nche ono t'ọ laa l'ọchi onye ono, e gburu ono.

⁷ "Nwa ndiphe; mu meekwaru ngu onye nche ndu Ízurelu. Ọo ya bụ; nggabekwa nchi l'iphe mu ekfu gude iya nmaru mu ephe ọkwa. ⁸ Mu -sụ ẹjo madzụ: 'L'ọ buakwa maa;' tę ya gude nmaaru iya ọkwa; bę onye ono a-nwuhukwa kę ẹjo iphe o meru. Obenu l'ọ bụ nggubedua bę mu a-tụ-kobe ọchi iya l'ishi. ⁹ Obekwanu l'ọ -buru l'ị sụru ẹjo madzụ t'ọ haa ẹjo ụzo iya; to kwe; bę ọ-la l'okfu iphe dụ eji iya; ẹka ngu bę lufuwaru iya nụ.

¹⁰ "Nwa ndiphe; sụ ndu Ízurelu ęge-a: Iphe unu ekfuru ndọ-ọ. Unu asuje: Iphe ayi mesweshikotaru; mbụ iphe dụ eji, ayi mekotaru bę nyi-tsutawaru ayi l'alị. Ike l'agvụwa ayi agvụgvu l'okfu iphe dụ eji ono, ayi mekotaru ono. Ndzụ; ?oo-dzukpo ayi? ¹¹ Kfuru ephe: Lę yebe Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru: 'L'anwuhu onye, bụ ẹjo madzụ ta atsodu iya ęna. Iphe dụ-chia ya mma bụ t'ẹjo madzụ haa ẹjo ụzo iya; k'ọphu ndzụ e-dzu iya. Unu ghaa umere! Unu ghaa umere; haa ẹjo ụzo unu l'ọ ha!

?Bụ ngunu meru iphe unu a-nwushihu; unubę ndu Ízurelu?'

¹² "Nggube nwa ndiphe; sụ ndibe unu: L'umere ọma onye doberu ẹka ndoo meru ta adzọkwa iya; m'ọ -buru l'ọ nnyaru melahaa iphe dụ eji; ọphu ẹjo iphe ọphu onye ẹjo madzụ meru te emekwa iya t'ọ daa; m'ọ buru l'ọ gharu umere haa ẹjo iya ono. Ọ -buru l'onye doberu ẹka ndoo nnyaaruru melahaa iphe dụ eji b'ę te gudekwa kę l'ọ shi buru onye doberu ẹka ndoo haa ya t'ọ ndu ndzụ. ¹³ Ọ -buru lę mu sụru onye doberu ẹka ndoo lę ndzụ e-dzu iya; yo gbe teke ono; umere ọma iya ono abya atsuru iya l'ęnya; yọ wata ome iphe dụ eji b'ę to nwekwa umere ọma ono, o shi mekota ono, e gbe anyatakwadu m'ọ bụ nanu. Ọo-lakwa l'iphe dụ eji ono, o meru ono. ¹⁴ Ọdo aburu lę mu -sụ ẹjo madzụ l'ọ buakwa maa; yọ haa ome ẹjo iphe; melahaa umere ọma; mę iphe gbaru iya l'ememe; ¹⁵ ọ -buru l'ọ-muru-nwa, ọ nakoru ndu o jeru ụgwọ b'ọ nụ-phukotaru ephe azu; bya ewolashikota iphe o zikoro l'iphura l'ẹke ndu nwe ephe; bya emelahaa iphe a suru t'e meje tę ndzụ dzua; bya aha ome iphe dụ eji bę ndzụ edzu iya; ę tọ byadu bya anwuhu. ¹⁶ Ę to nwedu iphe dụ eji, o meru mę nanu, a bya bya anyatakwaduru iya ọdo. Kele k'ọphu o mewaru umere ọma; mę iphe gbaru l'ememe bę ndzụ e-dzu iya.

¹⁷ "Obenu lę ndibe unu gbe asujelekwa lę mube Nnajiufu te emejedu iphe nhamunha. Obenu l'ọ kwa ephebedua bę te emejedu iphe nhamunha. ¹⁸ Ọ -buru l'onye doberu ẹka ndoo haru odobe ẹka ndoo; bya awata ome ẹjo iphe bę ọo-nwuhukwa k'ẹjo iphe ono. ¹⁹ Obenu; l'ọ -buru l'ẹjo madzụ haru ome ẹjo iphe iya; bya emelahaa umere ọma; mę iphe gbaru l'ememe; bę ee-gudekwa k'onanu, o meru ono; ndzụ edzua ya. ²⁰ Owa-a! Unubę ndu Ízurelu; unu gbe asujele-ę lę mube nnajiufu te emejedu iphe nhamunha. Obenu lę mu e-kpe-e onyemonye ọbule ikpe iphe o meru."

Ozi l'e chikposhiru Jerúsalemu

²¹ Yo be l'afa k'iri l'ębo; k'ọphu a kpuru ayi lę ndzụ; mbụ l'ọnwa iri gbaru abalı ise; bę nwoke lanu, pyofuru lę Jerúsalemu bya asụ mu: "Lę Jerúsalemu daakwaru."

²² L'uręnyashi unyaphua ya; tẹmanu nwoke ono abya phu; bę Ojejoje meru mu ẹka; kụhaa mu ọnu; mu ekfulahaa okfu; tẹmanu bę nwoke ono byakfutaderu mu l'utsu echile iya. Ya ndono; a kụhaa mu ọnu; mu ekfulahaa okfu; mu ta buhe onye ę-te kfudu okfu.

Ejo iphe ndu Ízurelu meshiru

²³ Tọ dụ iya bụ; Ojejoje ekfuru mu sụ mu: ²⁴ "Nwa ndiphe; ndu butsua l'okpu-ufu ono l'alị Ízurelu bę asuje: 'Ébirihamu bụ onye lanu b'ọ bụ; yọ dule-ę ike nwekotaru alị ono. Ayibedua bę gbe zaa igweligwe; ayi natafuję alị ono.'

²⁰ “Oo ya bu; owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O sūru: Lenu; mu e-kpe aturu ophu ha okporokpo ikpe; kpee ophu laru ehu ikpe. ²¹ Ke l'unu gude mgberemeku unu me ukuvu unu adu epe akwakwa; bya egude mpo unu adukashi ndu ophu ike ta nodu; jeye unu achikashia epe nanu nanu. ²² O bu iya meru iphe mu a-dzofuta aturu mu te b'a lūhe epe odo. Mu e-kpe aturu yele aturu ibe iya ikpe. ²³ Teke ono be mu e-ye onye lanu, echeje aturu, bu iya bu Dévidi, bu onye ejeru mu ozi. O bu iya a-nodu eche epe. Mbū o bu iya bu onye a-nodu echeje epe; buru onye e-chejewaru epe. ²⁴ Mbēdua, bu Ojejoje a-buru Nchileke epe. Onye ozi mu, bu Dévidi a-buru onye ishi epe. Mube Ojejoje kfuakwaru.

²⁵ “Mu l'ephe a-gba ndzu ehu-agu; mu achifukota ejo anegu-egbudu l'ali ono; k'ophu epe e-bu l'echi-egu; kua mgbenya l'oswa; l'ehu-gudangu. ²⁶ Mu e-me epe me l'eke no-phokotaru ugvu mu mgburumgburu t'ephe buru ugvu. Mu emeje te mini chia l'oge iya. Mini ono a-buru mini oma. ²⁷ Iphe bu oshi, no l'egu a-nodu ami akpuru. Ali be e-mehujekwaphu iphe e meberu iya. Ndu ono be mkpa ta akpadu nji ta aji epe l'ali epe. Epe a-marua l'o bu mu bu Ojejoje teke mu agbakwo odogoro igwe ono, a turu epe ono; nafuta epe l'eka ndu ono, meru; epe aburu ohu epe ono. ²⁸ Iphe bu mbakeshi ta aluhedu epe odo; epe ta abuhe nri noduru unwu-anu-egu odo. Epe e-buru l'ehu-gudangu; to nwe onye eyekwadu epe egvu odo. ²⁹ Mu a-nu epe ali, a maru l'oomihu iphe. Epe ta byahedu bya aburu ndu egu a-nodu eme l'ali ono. Epe ta abuhe ndu mbakeshi a-nodu aja ewena odo. ³⁰ Teke ono be epe a-makwanuru le yebe Ojejoje, bu Nchileke epe; be noo swiru epe; epebe ndu Izurelu aburu ndibe iya. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. ³¹ Unu bu aturu mu; mbu aturu, mu azu. Mbēdua aburu Nchileke unu. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.’”

Àphù, aaphuru ndu Édomu

35 Ya ndono; Ojejoje ekfuru mu su mu: ² “Nwa ndiphe; ghachi ifu le Ugvu Séyi; gude nkfuchiru koshi iya eya. ³ Su iya: ‘Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O sūru:

“Ya abyaakwa ngu l'ehu;
nggube Ugvu Séyi!

Ya e-gude eka iya mee ngu iphe;
mee t'egbara kfua ngu.

⁴ Iphe bu mkpukpu ngu;
be ya e-mekota t'o buru okpu-ufu.

Ya e-me ngu t'i daburu ochobo.

Oo ya bu ege ji-makwanuru le mu bu Ojejoje.

⁵ “Keshinu ophu ndu Izurelu shi l'ede-nwede duta ngu ash; nggu egude ogu-mbeke gbushia epe teke

epe no l'iphe-ehuka; mbu teke epe no le chikikikfu. ⁶ Oo ya bu l'ege-a, mu nokpoo be mube Okaribe-Kakota-Nu sūru agha: Mu e-me t'ochi tso unu; bya achiru unu kwaseru. Keshinu ophu ogbu ochi ta dudu unu eji be ochi a-chiru unu kwaseru. ⁷ Mu e-me Ugvu Séyi t'o daburu ochobo bya ebuchia ndu anoduje abya iya nu me ndu anoduje eshi iya alufu alufu. ⁸ Mu e-me t'iphe bu ugvu ngu ji ejiji le ndu e gbushiru egbushi. Ndu e gude ogu-mbeke gbushia be adakashihu l'iphe bu nwugvu ngu; me l'iphe bu nsuda; mekpoo iphe bu nggele ngu. ⁹ Ya e-me ngu t'i daburu ochobo gburu jeye le gbururu. E to nwedu onye byaru bya e-bu le mkpukpu ngu odo. Teke ono nggu amakwanuru l'o bu mu bu Ojejoje.

¹⁰ “O kwa ke l'iikfu su le mba labu-wa; me le mkpukpu labu-wa be a-buru nke ngu; l'unu a-natakota epe; obule mube Ojejoje shi nokwa l'eke ono; ¹¹ oo ya be Okaribe-Kakota-Nu sūru: Kamenu; ya e-me ngu ege gbaru nu; ke l'ephe egu ngu eghughu l'enya; nggu ekoru epe okopho; ke l'ephe du ngu ash. Ya e-me t'ephe maru onye ya bu teke ya e-kpe ngu ikpe. ¹² Teke ono be ji-ma le yebe Ojejoje nukotaru-a iphe-aruhu ono, i kfkotaru l'ehu ugvu ugvu Izurelu ono. I sūru: “Le mewaru; t'ephe daburu ochobo; a nuwaru iya unu t'unu vukaa avuka.” ¹³ I turu mu okfu l'ekfunukaru mu okfu; obule mu nukotakwaru iya-a.’

¹⁴ “Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu. O sūru: ‘Le ya e-me ngu t'i daburu ochobo t'iphe bu mgboko tee eswa iya. ¹⁵ O bu ege i teru eswa teke ali Izurelu, bu okè-ipe iya shi daburu ochobo; bu ege ya e-me ngu t'i daburu. Nggube Ugvu Séyi; me iphe bu ali ndu Édomu be egbara a-kfu. Teke ono; epe amaru l'o bu iya bu Ojejoje.’”

Okfu, eekfu anu ugvu, notsua le Izurelu

36 “Nwa ndiphe; gude nkfuchiru koshi iya ugvu ugvu Izurelu. Su epe: ‘Unube ugvu Izurelu; unu ngabe nchi; nua iphe Ojejoje ekfu! ² Okaribe-Kakota-Nu sūru: Le keshinu ophu ndu ohogu sūru: Le nta-a buwa epe nwekota iphe bu ugvu ugvu ono, shi le ndiche ono; ³ te mu gude nkfuchiru; su epe: Le Okaribe-Kakota-Nu sūru: Le keshinu ophu epe gwaru unu ochi; mee t'ali unu daburu ochobo; iphe bu mbakeshi abya akwaa unu okwata; ndiphe egude unu kolahaa onu; gude unu l'anma ejo etu; ⁴ be unube ugvu ugvu Izurelu; unu nua iphe, Okaribe-Kakota-Nu ekfu. Owaa iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfuru eze ugvu, notsua nu; me l'unwu ugvu; nggele nggele; nsuda, nsuda; iphe bu ochobo ono, dabukotaru ege ono; iphe bu mkpukpu, a kwaru okwata ono; iphe bu mba ndu, no-pheru iya mgburumgburu a-nodu emeru iya enwa.

⁵ “Okaribe-Kakota-Nu sūru ege-a: Le mu gudeekwa okpoma-oku kfuru maberu iphe bu mba ndu ophu

phoduru nų phų; mę l'iphe bų ndu Édomu; kę l'ęphe gudewa ęhu-otso-ęna; mę iwe-akirishi, nọ ęphe l'obu mee alį mu; yọ buru alį ęphe; k'ophu ęphe a-lų ęke elu akpa nri, nọ iya nọ alulu.' ⁶ Oo ya bų; tę mu gude nk-fuchiru; kfu okfu ęhu alį Ízuręlu. Tę mu kfuru eze ugvu ugvu; unwu ugvu ugvu; nggele nggele; mę nsų-da nsųda, nọtsua l'alį Ízuręlu: 'Lę Qkaribe-Kakęta-Nų sųru: Lę ya gudewa okpoma-okų; mę ęhu-ęghughu kfu okfu; kę l'iphe bų mbakeshi bę kpukotawaru ngu ifu l'alį. ⁷ Tọ dų iya bų; yębe Qkaribe-Kakęta-Nų asų: Lę ya ribuakwaru iya l'iphe bų mbakeshi ono, nọ-pheru unu mgburumgburu ono bę ya a-bya bya ekpua ifu l'alį. ⁸ Obenu l'oshi, nọgbaa l'ugvu ugvu Ízuręlu e-ru eruru; mįshiaru ndibe mu, bų ndu Ízuręlu akpuru. ę ta anọhedu ophu baru ishi; unu alatashia l'ufu. ⁹ Ya arįk-wa oriri ęhu unu oma. Ya elekwa unu ęnya-oma. Ee-mekochaa kọo unu akoko; kųa unu iphe. ¹⁰ Mu e-mekwaphu t'a dų l'igwe buru unu; t'iphe bų ndu Ízuręlu l'ęphe ha chįko buru unu eburu. Iphe bų mkpųkpu ono bę ee-buchikota ebuchi; a bya akpų-kwazikota iphe bų ęke dakpọshihukotaru adakpọshihu. ¹¹ Madzų; mę elu, bu l'unu bę ya e-me t'ọ ka l'igwe; ęphe azųa azųzu bųru ęruteru. Ya e-me tę madzų buchia unu ęge ono, e shi buhawa iya ono; bya emee t'iphe dųru ngu lę mma ęge o shi dųhawa. Teke ono; unu amaru l'ọ bų yębed-ua bų Ojejoje. ¹² Ya e-me tę ndu Ízuręlu, bų iya bų ndibe iya dzọo unu okpa. ęphe e-nweru unu; unu abųru okę-iphę ęphe. Unu te emehedu t'ume nwa mee ęphe ọdo.

¹³ "Qkaribe-Kakęta-Nų sųru ęge-a. Q kwa kęle ndu madzų ekfu l'unu egbuje madzų l'eme mba unu ume nwa; ¹⁴ ọo ya bų; dųbe nta bę unu ta byahękwa bya egbushi madzų ọdo; ophu unu abyadų bya emekwadu mba unu ume nwa ọdo. Ono iphe Qkaribe-Kakęta-Nų ekfu. ¹⁵ Mu ta byahędu bya ekwe t'iphe bų mbakeshi meeru unu iphe-iphęre ọdo; m'ọ bų kfuaru unu kwaphukwaphu ọdo; m'ọ bukwanu mee mba unu t'ọ daa. Ono iphe Qkaribe-Kakęta-Nų ekfu.' "

¹⁶ Ya ndono; Ojejoje abyakwa bya asų mu ọdo: ¹⁷ "Nwa ndiphe; teke ndu Ízuręlu shi buru l'alį nk'ęphe; bę ęphe gudekwa umere ęphe yęle ęge ęphe meru farųshia ya. Umere ęphe shikwa dų mu ashį l'ọ bų nwanyi, nsọ eme. ¹⁸ Tọ dų iya bų; mu egude ęhu-ęghughu mu bya ęphe l'ęhu; kę l'ęphe gbushiwaru madzų l'alį ono; bya egude nte, ęphe agwaphe merushia ya. ¹⁹ Mu achįkashia ęphe l'iphe bų mbakeshi; ęphe achįko iphe bų mkpųkpu tsoo. Mu kperu ęphe ikpe ęge umere ęphe; mę ęge iphe ęphe meru dų. ²⁰ Iphe bų ęke ęphe jeru lę mbakeshi ono bę ęphe anọduje eye mu l'ọnu; shi ęge ono emebyishi ępha nsọ mu ono; kę l'aanọduje asų ęphe: 'Q kwa ndibe Ojejoje dų ęge-a; ęphe egbe gbeshi l'alį iya.' ²¹ Yọ bya erua mu l'ęhu; mbų onu ono, ndu Ízuręlu eye mu

ono; shi ęge ono emebyishi ępha nsọ mu ono l'ifu mbakeshi ono, bų ęke ęphe laru ono."

²² "Oo ya bų; sų ndu Ízuręlu lę Qkaribe-Kakęta-Nų sųru ęge-a: ę tọ bukwa l'okfu ęhu unubę ndu Ízuręlu bę mu gude abya ome iphe-a; l'ọ kwa okfu ępha nsọ mu ono, unu mebyishiwaru emebyishi l'ifu mbakeshi ęke unu lakętaru ono. ²³ Mu e-koshi ọdu nsọ k'eze ępha mu ono, bų onanu, e mebyishiru l'iphe bų mbakeshi ęke unu laru ono; mbų ępha ono, unu merushiwaru emerushi l'ęnya ęphe ono. Oo ya bų; mba ono amakwanųru teke ono lę mu bų Ojejoje. Ono iphe Qkaribe-Kakęta-Nų ekfu; mbų teke mu e-gude unu koshi ęphe lę mu dų nsọ; ²⁴ kęle mu e-dufuta unu lę mba ono l'ọ ha. Mu e-dufutakota unu l'iphe bų alį nọnu; bya edulata unu l'alį nk'unu gędegede. ²⁵ Mu e-ęphe unu mini, dų mma; unu adų nsọ; mu enwefu unu iphe dų ęji unu l'ọ ha; bya enwefukwaphu nte, unu agwa l'ọ ha. ²⁶ Mu a-nų unu obu ophungu; bya eye ume ophungu l'ime unu; mu ewofu unu okpoma, nmaru unu egbudęgbu l'ọ bų mkpuma; bya anų unu okpoma bęlebele. ²⁷ Mu e-woru Ume mu ye unu l'ęhu; bya emee unu t'unu melahaa iphe mu sųru t'unu meje; unu abya ezia obu l'alį melahaa ekemu mu. ²⁸ Unu e-buru l'alį ono, mu nųru nna unu oche phę ono; unu abųru ndibe mu; mu abųru Nchileke unu. ²⁹ Mu a-dzọ unu l'iphe bų iphe dų ęji unu. Mu e-pheru nri ęka; mee ya t'ọ kųru; ophu mu ta byadų bya eme t'unu kpaa ęjo-nri. ³⁰ Mu e-me t'oshi-ọmi ka amįmi; bya emee t'iphe e meburu l'alį mehu emehu; t'iphe bų mbakeshi be mephehe unu iphe-iphęre l'okfu ęgu. ³¹ Oo ya bų ęge unu a-nyatakwanu ęjo-ųzo ono, unu etso ono; mę akirishi ono, unu eme ono; unu abya adų onwunu ękpanashi l'iphe dų ęji ono, unu eme ono; mę ųru-alį ono, unu arų ono. ³² Qkaribe-Kakęta-Nų sųru ęge-a: Iphe mu eme t'unu maru bų l'ę tọ bųdu iswi ęhu unu; bę mu gude eme iphe-a. Ophu t'iphęre onwunu mę ęjo-umere unu dų unu; unubę ndu Ízuręlu!

³³ "Qkaribe-Kakęta-Nų sųru ęge-a: Mbọku, mu e-nwe-fu unu iphe dų ęji, unu mekotaru bę mu e-me t'a alachia lę mkpųkpu unu ọdo; a bya akpų-kwazikota ęke dakpọshihukotaru adakpọshihu. ³⁴ Alį ono, shi daburu ochobo ono bę aa-wata oko iphe. ę tọ bųhedu alį iphoro l'ęnya ndu esweta esweta. ³⁵ Teke ono bę ęphe a-sųlahaa: 'Alį-wa, shi daburu ochobo-wa gbe dųwanu l'ọ bų mgbabu Ídęnu. Mkpųkpu, shi dakpọshihu adakpọshihu; ęgbara akfųwa iya; e mebyishiwa iya emebyishi b'e gbe kpų-phetawa nų; yọ buru okpo-mg-binyiku; e buchikotawa iya nų ebuchi.' ³⁶ Teke ono bę iphe bų mba, phoduru nų, bupheru unu mgburumgburu a-maru lę mųbe Ojejoje gudewa ęka mu kpųkwa-zi iphe e shi nwutsushia enwutsushi; bya adzakwazi iphe e mebyishiru emebyishi. Q kwa mųbe Ojejoje bę kfuru. Mu e-me iya.

³⁷ “Okaribe-Kakęta-Nu sęru: ‘Lę ya a-ngabefęa ugbo lanę; meeru ndu İzureęlu iphe, ephe arę iya: Ya e-me t’ephe zęa l’ę bę atęru; ³⁸ mbę l’ę bę atęru, e gude abya oęba ęja lę Jeręsalemu l’oge eswe-iphe. Ọ bę ęęe ono bę madzų e-ji mkpųkpų ono, dakpọshihuru adakpọshihu ono. Ephe amakwanęru l’ę bę yębedua bę Ojejoje.’ ”

Ọkpų ọkpunku nọ ndzų ọdo

37 Ike Ojejoje byaru mu l’ęhu; Ume iya apata mu je egvube lę nsęda lanę ọbu. Nsęda ono bųlephu ọkpų bę iphe jiru iya ejiji. ² Yo duta mu; tsophekota ọkpų ono mgburumgburu. Mu aphęa ọkpų, zaru ntų-matu lę nsęda ono. Ọkpų ono kpọkotaru iyororo l’ephe ha. ³ Yę bya aji mu: “Nwa ndiphe; ọkpų-wa, wųshiru ęęe-a; ọo-nọkwadua ndzų ọdo.”

Mu asų iya: “Nnajiufu; ọ kwa ngębedua, bę Ojejoje bę onye maru nų kpų.”

⁴ Ya ndono; yę sų mu: “Gude nkfuchiru kfuru nų ọkpų-wa. Sų ephe: Unubę ọkpų ọkpunku; unu ngabę nchi; nųa iphe Ojejoje ekfu! ⁵ Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakęta-Nu ekfuru unubę ọkpų-wa: Ya e-me t’ume bahų unu l’ęhu; t’unu bya anọdu ndzų. ⁶ Ya e-ye unu akwara l’ęhu; bya emee t’unu nweru anų. Ya abya ekwekwaphu unu akpọ l’ęhu; woru ume ye unu l’ęhu; unu abya anọdu ndzų; k’ophu unu a-makwanęru l’ę bę yębedua bę Ojejoje ọbu.”

⁷ Tọ dų iya bę; mu abya egude nkfuchiru kfua ya ęęe ono, ọ sęru tę mu kfua ono. Mu akpųkwadurua okfu ono l’onu; yo nweru iphe wataru ọzu yęgiriogiri. Ọkpų ono abya edekfukota onwiya. ⁸ Mu abya ele ęnya; akwara; mę anų anọduwa iya; akpọ ekwewa iya nų. Ọbu l’ę tọ tųdu ume.

⁹ Yę sų mu: “Tę mu gude nkfuchiru kfuru nų ume ono. Wo mu; nwa ndiphe; tę mu kfuru nų ume ono; sų iya lę Ọkaribe-Kakęta-Nu sęru: Tę ngębe ume shi l’ishi mgboko ųzo ęno bya epheshi ndu-wa, e gbushiru egbushi-wa; k’ophu ephe a-nọdu ndzų ọdo.”

¹⁰ Ya ndono; mu abya egude nkfuchiru kfuru nų iya ęęe a sęru tę mu kfua. Ume abya abahų ephe l’ęhu; ephe etetashia; gbeshikota vudo evudo; ghọo igwe ọha; zaa ntųmatu.

¹¹ Yę sų mu: “Nwa ndiphe; ọkpų-wa kwa ndu İzureęlu l’ephe ha. Ephe sęru: ‘L’ọkpų ephe kpọkotaakwaru nkų; to nwehe iphe ephe levuru ęnya iya ọdo. Lę nk’ephe gvųakwaru.’ ¹² Yę sų mu tę mu gude nkfuchiru kfuru nų ephe. Tę mu sų ephe: Lę Ọkaribe-Kakęta-Nu sęru: Unubę ndibe iya; ya e-kpuhakota ili unu; dufuta unu; dulala azų l’alį İzureęlu. ¹³ Ọo ya bę; unubę ndibe iya; unu amaru l’ę bę iya bę Ojejoje; teke ya kpushiru ili unu; dufuta unu. ¹⁴ Ya e-woru Ume iya ye unu l’ęhu; unu abya anọdu ndzų. Teke ono; ya abya eduta unu dobe l’alį unu gędegede. Teke ono; unu amaru lę yębe

Ojejoje bę kfuwaru iya ekfukfu; bya emee ya ememe. Ọ bę ęęe ono bę Ojejoje kfuru iya.”

İzureęlu; mę Jıda; mba lanę; eze lanę

¹⁵ Ojejoje abya ekfuru nų mu sų mu: ¹⁶ “Nwa ndiphe: Wota oshi lanę dee ya iphe-a: ‘L’ọwaa bę kę Jıda yęle ndu İzureęlu, bę ndu yęle iya tųgbaberu bųru nanų’. Nggų abya ewotakwaphu oshi ọdo bya edekwaa ya phų iphe ęęe-a: ‘Ọwaa oshi kę İfuremu; mbų oshi Jọsęfu; mę kę ndu İzureęlu bę ndu yęle iya tųgbaberu bųru nanų’. ¹⁷ Chįgbabe ephe t’ephe bųru oshi lanę; k’ophu ephe a-bųru nanų l’ęka ngu. ¹⁸ Teke ndibe unu jiru ngu: ‘?Tji kaduru ephe iphe iphe-a bųkpọ?’ ¹⁹ Nggų asų ephe lę Nnajiufu, bu Ojejoje sęru: Lę ya abya ewota oshi kę Jọsęfu, bę onanu, İfuremu gude ono; mękpọ k’iphe bę ikfu İzureęlu, bę ndu tso iya nų woru iya tųgbabe l’oshi kę Jıda; mee ephe t’ephe bųru oshi lanę; nọdu mu l’ęka.

²⁰ “Palia oshi ono, i detsuaru iphe ono t’ephe phų iya; ²¹ nggų asų ephe lę Ọkaribe-Kakęta-Nu sęru ęęe-a: Mu edufutakota ndu İzureęlu l’iphe bę mbakeshi, ephe lakętaru. Mu e-tso ękemeke ọbule kuko ephe; bya eduta ephe lashia azų l’alį ephe gędegede. ²² Mu e-me ephe t’ephe bųru mba lanę l’alį ono; l’ugvu ugvu İzureęlu. Teke ono bę eze lanę a-nọdu achįkota ephe; ephe ta byahę bya abų mba labų ọdo; m’ọ bųkwanu t’ee ephe t’ephe bųru alį-eze ębo ọdo. ²³ Ephe ta abyahędu bya egude nte ephe; mę iphe a kpọfu l’ęn-wa, ephe agwaphe; merushia onwęphe ọdo; ọphu ephe abyahędu bya egude iphe dų ęji ephe merushia onwęphe ọdo; kęle mu a-dzọfuta ephe l’iphe dų ęji ono, ephe gude daa ono; mu abya asa ephe; ephe abųru ndibe mu; mu abųru Nchileke ephe. ²⁴ Ọ bę onye ejeru mu ozi, bę Dévidi bę a-bųru eze, achį ephe. Ephe e-nweru onye lanę, a-nọdu eche ephe l’ę bę atęru. Ephe a-nọdu eme ekemu mu; bya elezita ęnya eme iphe mu sęru t’e mee. ²⁵ Ephe e-buru l’alį ono, ya nųru nwozi iya; mbų Jękọpu, bę alį ono, nna unu oche phę shi buru ono. Ephe l’ųnwu ephe; mę ųnwu nwa ephe e-buru l’ęke ono gbururu jeje lę gbururu; bųru Dévidi, bę nwozi mu a-bųru onye ishi ephe jeye lę tutu yoyo. ²⁶ Mu l’ephe a-gba ndzų ęhu-agu. Ọo-bųru oębandzų, a-nọ gbururu jeye lę gbururu. Mu e-me t’ephe buru; bya eme ephe t’ephe zęa azųzu. Mu abya edobe ųlo nsọ mu l’ime ephe jeye lę gbururu. ²⁷ Mu l’ephe eburu. Mu a-bųru Nchileke ephe; ephebedua abųkwannuru ndibe mu. ²⁸ Teke o beru teke ono bę iphe bę mbakeshi a-marua l’ę bę mbędua, bę Ojejoje bę emeje ndu İzureęlu t’ephe dų nsọ; mbų teke mu e-woru ųlo nsọ mu dobe l’ime ephe t’ọ nọdu iya gbururu jeye lę gbururu.”

Àphù, aaphuru Gogu

38 Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru nù mu; sù mu: ² Nwa ndiphe; tẹ mu ghachiru Gogu ophu nọ l'alj ndu Mágogu, bụ onye ishi ndu Mésheku; mę ndu Tubalu ifu koshi iya ẹya. ³ Tẹ mu sù iya lẹ Ọkaribe-Kakọta-Nụ sùru: "Lẹ ya abyaakwa ngu l'ehu; nggube Gogu, bụ onye ishi ndu Mésheku; mę ndu Tubalu. ⁴ Ya a-lọ-phe ngu a-lọ-phe. Ya a-dzube ngu ikokoro l'agba; lófuta ngu; lófuta iphe bụ ndu ohogu ngu; lófuta inya ngu l'ọ ha; jeye lẹ ndu agbaru ngu inya obu, bụ ndu kwaru onwephe ngwa-ogu ohuma. Ikpoto ndu ophu patsua iphe-mgbobuta, ha nshinu; mę ndu ophu ha nwanshi; l'ephuphetsua ogu-mbeke ẹphe. ⁵ Ndu Peshiya; ndu Kúshi; mę ndu Putu l'ẹphe ha a-turu ikè yeru ẹphe. Ẹphe l'ẹphe ha; atuko patsuaru iphe-mgbobuta; mę okpu-igwe. ⁶ Ẹge ono bę ndu Goma e-ruta ndu ogu ẹphe tsoru ngu phụ; mę ndu Togarama, shi l'ime ime ọzo isheli; męwaru iphe, bụ mbakeshi. ⁷ Rukotakwa ẹhu; kwabekwa akwabe; nggu lẹ ndu ono, nọ-pheru ngu mgburumgburu ono; buri ẹphe onye ishi-ogu. ⁸ Aa-kpo-odu ukfu; temanu ya ekua ngu k'ogu. L'uzo ifu bę ii-mekochaa lya alj ono, shi l'ogu lufuta ono; mbu alj ono, shi l'iphe bụ mbakeshi kpakwata ndu bu iya nù l'ugvu Ízurelu, bụ ẹke shi keshinu dabutaru ochobo. E dufutaru ẹphe l'iphe bụ mbakeshi; nta-a bę ẹphe bukotawa l'ehu-agu l'ẹphe ha. ⁹ Nggu l'igweligwe ndu ogu ngu; mę iphe bụ mba ono, tsokota ngu nù ono bę e-zelihu l'ada tiitii l'ọ bụ oke pherephere; unu e-jikota alj ono l'ọ bụ igwe eruru.

¹⁰ "Ọkaribe-Kakọta-Nụ sùru ẹge-a: Lẹ mboku ono bę oo-nweru oriri, a-gbatatsua ngu l'obu; nggu awata opra idzu iphe dọ ẹji. ¹¹ Ii-sù: 'Mu a-lu alj, ẹ ta kpụ-butatsudua mkpukpu, nọ iya nù akpụ-butalulu. Mu afuru ndu ono, nọ l'ehu-agu; mbu ndu nọ tuzoru onwephe ẹhu, bụ iphe bụ ndu bukota lẹ mkpukpu, ẹ ta akpụ-butadu akpụ-butu; to nwe onu-uzo, e gude aguchi iya; to nwe mgboro-igwè, e gude agbachi iya. ¹² Ya a-lu ẹphe alulu; kwaa iphe ẹphe l'okwata; mbu ndu ono, buchiru ochobo ono; ndu ono, e shi l'iphe bụ mbakeshi duta; ẹphe enweshia elu; mę iphe-enweru odo; buru l'echi alj ono.' ¹³ Ndu Sheba; mę ndu Dedanu yele ndu agba ikike ngho, shi Tashishi; mę l'edukfu iya l'ọ ha a-ji ngu: '?I byawaru t'i gwoo tutua? ?I chiwa igwe-oha ngu t'j bya evua iphe j lutaru; mbu t'j bya evua mkpola-ocha; mę mkpola-ododo; mbu t'unu kpuko elu; bya evua iphe lya alulu to?'

¹⁴ "Oo ya bụ; nwa ndiphe; gude nkfuchiru kfuru nù Gogu. Sù iya lẹ Ọkaribe-Kakọta-Nụ sùru: Mboku ono, ndibe iya e-buru l'ehu-agu ono; b'i manua ¹⁵ Ii-shi ẹke, teru ẹnya l'isheli; ruta iphe bụ mbakeshi bya. Ndu ono bụ ndu agbakota inya. Ẹphe zaru azaza; buru ndu soja, ike dọ. ¹⁶ Unu a-bya ẹji alj ono; sakputa ndibe iya, bụ

ndu Ízurelu l'ọ bụ iji. L'oge l'ifu ono; nggube Gogu; bę ya e-gude ngu tso ndu alj iya ogu; k'ophu iphe bụ mbakeshi a-maru iya teke ya shi l'ehu ngu koshi ẹphe lẹ ya dọ nsọ."

¹⁷ Ọkaribe-Kakọta-Nụ sùru ẹge-a: "?Tọ buduna nggu bę mu shi lẹ ndu ejeru mu ozi, bụ ndu nkfuchiru Nchileke lẹ Ízurelu kfua okfu ngu l'oge ndiche? L'oge ono bę ẹphe kfukwaru iya igweligwe afa sù lẹ mu emekochaa gude ngu bya afuaru ẹphe. ¹⁸ Teke Gogu bya afuaru alj Ízurelu bę o-kpali mu ẹhu-eghughu; mbu iphe eghulaha mu damadamu. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. ¹⁹ Ya e-gude ẹge o ruru iya l'ehu; mę ẹge ooghutabe iya eghughu raa ya arara; k'ophu bụ l'alj a-nma jijiji, dọ egvu lẹ Ízurelu mboku ono. ²⁰ Teke ono bę iphe bụ ẹma, nọ lẹ mini; unwenu, ẹphe l'eli; anu-egu-egbudu; iphe bụ anu, awu awuwu; męwaru iphe bụ ndu nọ lẹ mgboko-a bę a-nmahukota jijiji l'ifu mu. Iphe bukota ugvu bę aa-ghakota ishi-okfuru; iphe bụ mkpokobe a-vokposhihu; iphe bụ uphokpuma adakposhihu. ²¹ Teke ono bę mu e-me t'e shi l'iphe bụ ugvu mu, dọ iche l'iche gude ogu-mbeke bya afuaru Gogu." Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. "Nwoke nonu e-gude ogu-mbeke fuaru nwunne iya nwoke. ²² Mu e-gude mgbonwu; mę ogbu-ochi kpee ya ikpe. Mu abya achia ukporo-mini nmaa yele igweligwe ndu ogu iya; mę l'iphe bụ mbakeshi, tso iya nù; bya achikwaphu aka-mini gbaragbara tya ẹphe l'ehu; bya ekpukposhi ẹphe oku nsh-egbe, enwu phuraphura. ²³ Yọ buru ẹge ono bę mu e-gude koshi ẹge mu hatabe nshinu; mę ẹge mu dọ-tabe nsọ. Mu e-me t'iphe bụ mbakeshi maru onye mu bụ. Teke ono ẹphe amakwanuru l'ọ bụ mu bụ Ojejoje."

Eemekputa ndu Gogu

39 "Nwa ndiphe; gude nkfuchiru koshi iya Gogu: Ọkaribe-Kakọta-Nụ sùru: Lẹ ya buakwa onye ohogu nggube Gogu, bụ eze ndu Mésheku; mę kę ndu Tubalu. ² Ya a-lolata ngu azu; kpuru ngu kakara kakara tugbua. Ya e-shi l'uzo isheli ono, teru ẹnya ono dufuta ngu t'i je etso ugvu ugvu Ízurelu ogu. ³ Ya e-chifu ngu uta, i gude l'eka-ibyita; bya emee t'ophu, i gude l'ekata-utara nahu ngu daa. ⁴ Ii-la l'ogbu l'ugvu ugvu Ízurelu; nggu l'iphe bụ ndu ogu ngu; mę iphe bụ mbakeshi ono, tso ngu nù ono. Ya a-ha unu t'unu buru nri unwenu, ẹphe l'eli; mę nri anegu-egbudu. ⁵ Unu a-dashi l'eba l'egbudu. Ya kfuakwaru iya. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. ⁶ Ya e-ye oku lẹ Mágogu; ye oku lẹ ndu onanu, bukota l'ehu-gudangu l'iku eze ẹnyimu ono; k'ophu ẹphe a-ma l'ọ bụ iya bụ Ojejoje obu.

⁷ "Ya e-me tẹ ndibe iya, bụ ndu Ízurelu maru ẹpha nsọ iya. Ya te l'ekwehekwa t'e mebyishia ẹpha nsọ iya odo. Iphe bụ mbakeshi amakwanuru l'oo yebedua, bụ Ojejoje bụ onye nsọ ono, nọ lẹ Ízurelu ono."

⁸“O ruakwaru! O mefutajekwa; o kwa ege ono be Okaribe-Kakota-Nu ekfu. Ke l'o bu iya bu mboku ono, ya kfuru okfu iya ono.

⁹“Teke ono be iphe bu ndu Izurelu awu-lihu je evuko ngwa-ogu epe, bu iphe-mgbobuta ogo ophu ha nshinu; me ophu ha nwanshi; me uta yele akfu; me mgboro-ogu; me l'ara epe gude eshi iphe. Epe e-gude iya shia iphe afa esaa mgburumgburu. ¹⁰Epe ta byahedu bya ejeje okpata nku l'egbudu; m'o bu je iya ebuta l'oswa; kele ngwa-ogu ono a-buru nku, epe e-gudeje eshi iphe. Ndu ono, gworu iphe epe tutua ono be epe e-gwokwaphu nk'ephe tutua; bya evua iphe ndu vuru iphe epe. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.

¹¹“Le mboku ono be mu e-koshi Gogu eke ee-li iya le “Nsuda Ndu Ije,” no l'uzo enyanwu-ahata eze enyimu ono. Oo-no-chi uzo ndu ije ono; ke l'o bu eke ono be ee-li Gogu yele igwe oha iya. Ee-kulaha eke ono “Nsuda Igwe-oha Gogu.”

¹²“Ndu Izurelu e-li epe onwa esaa gba mgburumgburu shi ege ono mekwaa ali ono. ¹³O bu iphe bu ndu bukota l'ali ono e-li epe; mboku ono, mu e-koshi le mu du biribiri ono be e ta byadu bya azaha azaha. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.

¹⁴“Onwa esaa onno -swelephu be epe a-wata oguta madzu aguta, bu ndu e-toru ali ono l'emecha iya emecha. O nweru ndu ophu oru nk'ephe a-bu t'ephe achiko odzu ndu ophu dabutsuaru l'ali l'elishi. ¹⁵Teke epe a-nodu etsophe ali ono; onye -phujeru okpu madzu t'o mee iphe-ohubama l'iku okpu obu jeye teke ndu elije odzu e-wota iya je elia le Nsuda Igwe-oha Gogu. ¹⁶Mkpukpu, eeku Hamona nokwaphu l'eke ono. Yo buru ege ono be epe eshi mekwaa ali ono.’

¹⁷“Nwa ndiphe; Okaribe-Kakota-Nu suru ege-a: Kfuru nu unwenu, du iche iche; me iphe bu anegu-egbudu; su epe: T'ephe shi l'eke epe no dzukobe bya eria eja, ya abyaru epe agbaru l'ugvu ugvu Izurelu. Eke ono be unu a-nodu; taa anu; ngua mee. ¹⁸Unu a-ta anu ndu eze madzu; ngua mee ndu ishi le mgboko-a. O bu epe bu ebyila; me aturu; me egu; me l'oke-eswi, gbatsuaru eba, shi l'ali Basha, mu gude agba eja. ¹⁹Eja-wa, mu abya te mu gbaa-wa be unu a-ta eba iphe jeye yo nyi unu; bya angua mee jeye yo tsua unu atsutsu. ²⁰O bu l'okpokoro mu; be unu a-nodu taa anu inya; me anu ndu agba iya nu; me anu ndu eze madzu; me ndu soja, du iche l'iche. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.

²¹“Mu e-me t'iphe bu mbakeshi phu odu-biribiri mu. Iphe bu mbakeshi a-phi aphu, mu nuru epe; me ege mu gude mee epe iphe. ²²Dube mboku ono tugbua be ndu Izurelu a-maru l'o bu mu bu Ojejoje, bu Nchileke epe. ²³Iphe bu mbakeshi a-maru le ndu Izurelu b'a kpuru l'ogu l'okfu iphe du eji, epe meru;

mbu ke l'ephe te kwedu te mu gude ire epe eka. To du iya meru iphe mu wofuru ifu l'eke epe no nwuru epe nu ndu ohogu epe; epe egude ogu-mbeke gbua epe pyaapya. ²⁴Mu gwaru epe ugwo emerushi, epe merushiru onwephe; me l'iphe epe mekotaru l'o ha; wofu ifu mu l'eke epe no.

²⁵“Okaribe-Kakota-Nu suru: Le ya e-je edulata Jekopu l'eke ono, a kpuru iya le ndu laa ono. Ya abya aphuru ndu Izurelu l'ephe ha imiko; bya woru enya ye l'epha iya ono, du nsu ono. ²⁶Teke ono, epe bu l'ehu-gudan-gu l'ali epe; to nwe onye eye epe egvu ono; be epe a-zahakota iphere ono, meru epe ono; me ire epe ono, ya te gudedu eka ono. ²⁷Teke mu tsotsuaru iphe bu mbakeshi dulata epe; bya eje l'iphe bu ali, du iche l'iche ke ndu ohogu epe je edulata epe; be mu e-shi l'ephe koshi mbakeshi, du igweligwe le mu du nsu.

²⁸Oo ya bu; epe amakwanuru l'o bu mbedua bu Ojejoje, bu Nchileke epe; ke l'o bu oswi-okfu l'o bu mbedua be meru t'a kpu epe l'ogu laa mbakeshi; obenu le mu e-dulata-a epe azu l'ali epe gedegede; to nwe du m'o bu onye lanu, mu a-ha l'eke ono. ²⁹Mu ta bya epe bya ewofa ifu mu l'eke epe no odo; kele mu e-yeshi Ume mu l'ehu ndu Izurelu. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.”

Aphu k'eze-ulo ophungu

40 Yo be l'afa, kwe ukporo afa l'afa ise k'opu a kpuru ayi l'ogu; le mkpota-ishi afa ono; l'abali iri l'ime onwa ono; mbu afa, kwe afa iri l'eno k'opu a lutaru mkpukpu ono l'ogu; le mboku ono gedegede be ike Ojejoje byaru mu l'ehu; dzu-lia mu l'onwiya jeshia l'eke ono. ²Mu aphu aphu, Nchileke meru; mu aphu; yo bya adzu-lia mu jeshia ali Izurelu; je egvube mu l'eli ugvu, ha l'eli nshinu. Ugvu ono be ulo nokota l'uzo ohuda iya; eke ono adulephu l'o bu mkpukpu. ³Yo bya adzuta mu jeshia l'eke ono; mu aphu onye gbaru l'o bu ope; onye ono be vudo l'onu-uzo ono; chiru eri owu ocha l'eka; gudekwaphu mgboro, eegudeje ato iphe l'eka. ⁴Onye ono asu mu: “Nwa ndiphe; gude enya ngu lee; nggu egude nchi ngu nu iphe; nggu elezita enya ohuma l'iphemiphe obule-a, mu abya ngu ekoshi-wa; ke l'o bu iya meru iphe e du ngu bya eka. Kkotaru ndu Izurelu iphemiphe obule, ji-phukota.”

Odu-oguzo uzo enyanwu-ahata

⁵Mu abya aphu upho-mkpuma, a kpu-phetaru eze-ulo Nchileke ono mgburumgburu. Ogologo mgboro ono, eegudeje ato iphe ono, nwoke ono gude l'eka ono be du nkwo-eka lanu me nkwo mkpushi-eka eto ugbo ishingu. Yo bya ato iphe l'upho-mkpuma ono; igbi iya aburu ogologo mgboro ono. Yo bya ato iphe l'eli iya; eli iya yele mgboro ono ahakolephu eli.

⁶ Yò bya ejeshia l'ònu-òguzo onanu, gharu ifu l'ùzo ẹnyanwu-ahata ono. Yò bya enyikobe ẹke eeshije enyihu iya; bya atòo iphe l'ònu-òguzo ono; ogologo iya yele mgboro ono ahakolephu. ⁷ Ngwòlahu ẹke ndu nche anòduje, a kpùtsuaru ye iya bẹ ogologo iya ha l'ò bụ mgboro ono; ụsa iya ahakwaphu l'ò bụ ogologo mgboro ono. Ụzo, nọ lẹ mgbaku ngwòlahu, nọtsua ẹka labụ bẹ dụ nkwo-ẹka ise. Ọnuno, eeshije abahụ lẹ mkpura ọnokoro ọphu gharu ifu l'ùzo eze-ùlo ono bẹ ogologo iya ha l'ò bụ mgboro ono.

⁸ Yò tọo iphe lẹ mkpura ọnokoro ono; yò dụ nkwo-ẹka ẹsato. ⁹ Yò bya atòo iphe l'ogologo ụpho-mkpuma, e gudetsua kpụ-butatsua mkpura ọnokoro ono; yò dụ nkwo-ẹka ẹbo. Mkpura ọnokoro ono; bẹ bụ ọphu nọ-chiru ishi l'imee ụlo ono.

¹⁰ Ọnokoro-abata onanu, gharu ifu l'ùzo ẹnyanwu-ahata ono nweru ngwòlahu ẹto, nọ iya l'ẹka labụ. Ngwòlahu ẹto ono hakokota; ụpho-mkpuma, kebushiru ngwòlahu ono, nọtsua l'ẹka labụ ono; ahakokwaphu. ¹¹ Yò bya atòo iphe l'usa nggamgbo, nọ iya nù; yò dụ nkwo-ẹka iri l'ẹto; ụsa ọgu-nggamgbo ono adụ nkwo-ẹka iri. ¹² L'ònu ngwòlahu ono l'ẹphe ha b'a kpùtsuaru ụpho-mkpuma, eli iya dụ nkwo-ẹka lanụ nkwo-ẹka lanụ. Ngwòlahu iya ono l'ẹphe ha bẹ iphe ọ dükota bụ nkwo-ẹka ishingù. ¹³ Yò bya adube l'ụpho-mkpuma ngwòlahu, nọ lẹ nkùlahu tọo iphe jeye l'ụpho-mkpuma ngwòlahu, nọ l'ẹka iya ọphu; yò dụ ụkporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka ise shita l'ònu ibo ọphu rua ọnu ibo ọphu. ¹⁴ Yò bya atòo iphe l'ime mkpura ọnokoro ono; yò dụ ụkporo nkwo-ẹka. L'ifu mkpura ọnokoro ono bẹ ogbodufu nọ. ¹⁵ Shita l'ifu ọnu-òguzo ono je akpọ ifu lẹ mkpura ọnu-òguzo ọphu, nọ l'ime bẹ dụ ụkporo nkwo-ẹka ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri. ¹⁶ Ngwòlahu ono; mę ụpho-mkpuma, kebushitsuaru ngwòlahu ngwòlahu ime ụlo ono bẹ nwekotaru windo, dùtsua gbìriri gbìriri. Yò bụru ẹge ono bọ nọkota lẹ mkpu ụlo ono mgburumgburu. Windo ono l'ò hakota bẹ ghakotaru ifu l'ime. Ifu ụpho-mkpuma ono, kebushitsuaru ngwòlahu ngwòlahu ụlo ono b'e seshitsuaru nkfu.

Echi ogbodufu

¹⁷ Yò bya edufuta mu l'ònu ogbodufu ono; mu aphùtsua mkpura; mę ẹke a wùkotaru mkpuma mgburumgburu l'ogbodufu ono. Ẹke ono, a wùru mkpuma mgburumgburu ono b'a kpọru ụkporo mkpura lẹ mkpura iri giriri. ¹⁸ Mgberemęku ọnu-ùzo ono kpamukpamu b'a wùkotaru mkpuma ono. Mgberemęku ọnu-ùzo ono bẹ ogologo yele uswe iya hakokotalephu. Ẹke onanu bẹ ka agbazita. ¹⁹ Yò bya atòo iphe dube l'a -bata-aghachi ọnu-òguzo ogbodufu; yò dụ ụkporo nkwo-ẹka ise l'ẹka iya k'ùzo ẹnyanwu-ahata; mę ẹka iya k'ùzo isheli.

Ọnu-òguzo ụzo Isheli

²⁰ Yò bya atụa ya ogologo; tịa ụswè ọnu-òguzo k'ùzo isheli, bụ iya bụ ọphu shiru lufu echi ogbodufu ono.

²¹ Ngwòlahu adụ iya ẹto l'ẹka iya ọwaa; dụ ẹto l'ẹka iya ọphu; ụpho-mkpuma, kebushiru ngwòlahu ono; mę mkpura ọnu-òguzo iya bẹ hakota l'ò bụ ndu ọphu nọ l'ònu-òguzo kẹ mbụ phụ. Ogologo iya dụ ụkporo nkwo-ẹka ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri; ụsa iya adụ ụkporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka ise. ²² Windo, nọkota iya nù; mę mkpura ọnokoro iya; mę nkfu, e gude memakota iya emema bẹ hakokota nù l'ò bụ k'ònu-òguzo ọphu gharu ifu l'ùzo ẹnyanwu-ahata phụ. Ẹke aadzọbeje ọkpa enyihu iya dụ ẹsaa; mkpura ọnokoro iya anọdu l'a -bata-a-ghachi iya. ²³ O nweru ọnu-òguzo, eeshije abahụ l'ime ogbodufu. Ọnokoro-abata ono gharu ifu l'ònu-òguzo k'ùzo isheli; ẹge ono, ọ dükwaphu l'ùzo ẹnyanwu-ahata ono. Ọodubeje l'ònu-òguzo tọo ya iphe rua l'ònu-ùzo ime ogbodufu; yò dube ụkporo nkwo-ẹka ise.

Ọnu-òguzo ụzo ọhuda

²⁴ Ya ndono; yo bya eduru mu shia ụzo ọhuda; mu abya aphụa ọnu-òguzo ọphu gharu ifu l'ùzo ọhuda. Yò bya atòo iphe l'ụpho-mkpuma, kebushiru ngwòlahu, nọ iya nù; mę mkpura ọnokoro iya; ẹphe ahakota l'ò bụ ndu ọphunanu. ²⁵ Ọnu-òguzo ono; yele mkpu iya iche iche bẹ windo nọkota. Windo ono dükota ẹge windo ndu ọphu dụ. Ogologo ọnu-òguzo ono dụ ụkporo nkwo-ẹka ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri. Ụsa iya adụ ụkporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka ise. ²⁶ Ẹke aadzọbeje ọkpa enyihu iya dụ ẹsaa; mkpura ọnokoro iya anọdu l'a -bata-aghachi iya. O nwekwaruphu nkfu, e seshiru l'ifu ụpho-mkpuma ono, kebushiru ngwòlahu, nọ iya nù l'ẹka labụ. ²⁷ O nweru ọnu-òguzo, eeshije abahụ l'ime ogbodufu, nọ l'ùzo ọhuda. Ọodubeje l'ònu-ùzo ime ogbodufu tọo ya iphe rua l'ònu-òguzo ụzo ọhuda; yò dube ụkporo nkwo-ẹka ise.

Ime ogbodufu

²⁸ Tọ dụ iya bụ; yò bya eduta mu shia ọnu-ùzo ọhuda, eeshije abahụ l'ime ogbodufu; bahù l'ime iya. Yò bya atòo iphe l'ọnokoro ime ogbodufu ọhuda ono; yò hakwaphu l'ò bụ ndu ọphu. ²⁹ Ngwòlahu, nọ iya nù; mę ụpho-mkpuma, kebushiru ngwòlahu ono; mę mkpura ọnokoro iya bẹ hakota l'ò bụ ndu ọphu. Windo, nọkota iya mgburumgburu; mękpọ lẹ mkpura ọnokoro, nọ iya nù. Ogologo ọnokoro ime ogbodufu ono dụ ụkporo nkwo-ẹka ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri; ụsa iya adụ ụkporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka ise. ³⁰ Mkpura ọnokoro, nọkota l'ime ogbodufu mgburumgburu bẹ ogologo iya dụ ụkporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka ise; ụsa iya dụ nkwo-ẹka ise. ³¹ Mkpura ọnokoro k'ùzo ọhuda gharu ifu l'echi og-

bodufu. O nweru nkfu, e seshiru l'upho-mkpuma, e gudetsua kpụ-butatsua mkpura onokoro ono. E mekwaruphu eke aadzobeje okpa ụzo esato ye iya.

³² Tọ dụ iya bụ; yọ bya eduta mu shia onu-uzo enyanwu-ahata, eeshije abahụ l'ime ogbodufu; bahụ l'ime iya. Yọ bya atọ iphe l'onokoru ime ogbodufu enyanwu-ahata ono; yọ hakwaphụ l'ọ bụ ndu ophu. ³³ Ngwọlahu, nọ iya nụ; mę upho-mkpuma, kebushiru ngwọlahu ono; mę mkpura onokoro iya bę hakọta l'ọ bụ ndu ophu. Windo, nọkota iya mgburumgburu; mękpọ lę mkpura onokoro, nọ iya nụ. Ogologo onokoro ime ogbodufu ono dụ ukporo nkwo-eka ebo lę nkwo-eka iri; ụsa iya adụ ukporo nkwo-eka lę nkwo-eka ise.

³⁴ Mkpura onokoro iya gharu ifu l'echi ogbodufu. O nweru nkfu, e seshiru l'upho-mkpuma, e gudetsua kpụ-butatsua mkpura onokoro ono eka labụ. E mekwaruphu eke aadzobeje okpa ụzo esato ye iya.

³⁵ Tọ dụ iya bụ; yọ bya eduta mu jeshia l'onokoru ophu nọ l'uzo isheli ime ogbodufu. Yọ bya atọ iphe l'onokoru ono; yọ hakwaphụ l'ọ bụ ndu ophu. ³⁶ Ngwọlahu, nọ iya nụ; mę upho-mkpuma, kebushiru ngwọlahu ono; mę mkpura onokoro iya bę hakọta l'ọ bụ ndu ophu. Windo, nọkota iya mgburumgburu. Ogologo onokoro ime ogbodufu ono dụ ukporo nkwo-eka ebo lę nkwo-eka iri; ụsa iya adụ ukporo nkwo-eka lę nkwo-eka ise. ³⁷ Mkpura onokoro iya gharu ifu l'echi ogbodufu. O nweru nkfu, e seshiru l'upho-mkpuma, e gudetsua kpụ-butatsua mkpura onokoro ono eka labụ. E mekwaruphu eke aadzobeje okpa ụzo esato ye iya.

Èke aanọduje akwako ngweja

³⁸ O nweru nwa mkpura, a kpuru ye iya ibo, nọ l'ime mkpura onokoru, nọ l'ime onokoru ime ogbodufu ono. O bụ eke ono bę aasaję ngwo ngweja-ukfuru. ³⁹ O nwekwaruphu okpokoro ebo, e dobetsuaru lę mkpura onokoru ono eka labụ, bụ eke eegbuje anụ, e gude egwo ngweja-ukfuru; mę ngweja onwefu iphe dụ eji; mę ngweja okfu ugwo iphe dụ eji, onye meru. ⁴⁰ O nwekwaruphu okpokoro ebo, e dobetsuaru l'eka labụ onu-uzo mkpura onokoro, nọ l'ime onokoro ophu nọ l'uzo isheli ime ogbodufu. ⁴¹ Okpokoro ebo ebo nọ l'ime onu-uzo ono eka labụ; okpokoro ebo ebo nọkwaphu l'onu-mburu ụzo ono eka labụ. A -gukota iya l'ephe ha bę ọo-chiko dụ okpokoro esato, bụ eke eegbuje anụ, e gude agba eja. ⁴² O nwekwaruphu okpokoro eno odo, e gude mkpuma mee, bụ eli eke eegbuje anụ, e gude egwo ngweja-ukfuru. Ogologo iya dụ nkwo-eka lanụ lę mkpirikpi iya; ụsa iya adụ nkwo-eka lanụ lę mkpirikpi iya; eli iya adụ nkwo-eka lanụ. Yọ bụru eke ono bę eedobeje iphemiphe obule, eegudeje egbu anụ, e gude egwo ngweja-ukfuru; mę eja, aagbakpọ agbagba.

⁴³ Upho-mkpuma ono mgburumgburu bę a kpobekotaru akpobe, foshiru njakata, hatsua ogologo l'ọ bụ obechere-eka. Okpokoro ono l'ephe ha bụ eke eedoje anụ, e gude agba eja.

Ụlo-Èkwà-dụ-Nsọ

⁴⁴ A -lufu l'onokoru ime ogbodufu ono b'ọ nweru mkpura labụ. Nanụ nọ l'eka iya k'onokoro k'uzo isheli ghaa ifu l'uzo ohuda; odo anodu l'eka iya k'onokoro k'uzo ohuda ghaa ifu l'uzo isheli. ⁴⁵ Yọ sụ mu: "Mkpura onanu, gharu ifu l'uzo ohuda ono bụ kę ndu achijeru Nchileke eja, bụ iya bụ ndu onanu, anọduje eleta eze-ulo Nchileke enya. ⁴⁶ Mkpura ophu gharu ifu l'uzo isheli bę bụ kę ndu achijeru Nchileke eja, bụ ndu ophu anọduje eleta enya-ngweja Nchileke enya. Ndu a bụ unwu Zadoku, bụ ephe bụ ndu Lívayi, bụ ndu abyaję Ojejoje ntse ojeru iya ozi nwenkinyi."

⁴⁷ Tọ dụ iya bụ; yọ bya atọ iphe l'oma ogbodufu ono. Yọ hakọ ibe eno; eka iya lanụ bę dụ ukporo nkwo-eka ise; eka iya ophu adukwaphu ukporo nkwo-eka ise. Enya-ngweja Nchileke bụ l'ifu eze-ulo Nchileke ono gędegede b'ọ nọ.

Eze-ulo Nchileke ono

⁴⁸ Ya ndono; yọ bya eduta mu jeshia lę mkpura onokoro eke eeshije abahụ l'eze-ulo ono; bya atọ iphe l'igbi upho-mkpuma, e gude kpụ-butata mkpura onokoro eze-ulo Nchileke ono; ephe eka labụ dutsua nkwo-eka ise. Ụsa onu-ibo iya dụ nkwo-eka iri l'eno; upho-mkpuma, nọ iya eka labụ, tsefutatsuaru etsefuta bę ụsa iya dụ nkwo-eka eto l'eka iya lanụ; dukwaphu nkwo-eka eto l'eka iya ophu. ⁴⁹ Mkpura onokoro ono bę ogologo iya dụ ukporo nkwo-eka; ụsa iya adụ nkwo-eka iri l'ebo. Èke aadzobeje okpa enyihu iya dụ iri. E gvutsukwaruphu itso l'eke labụ onu ibo ono.

41 Yo meebe bya eduta mu je l'eze-ulo Nchileke bya egude iphe tọ okpa-ibo iya l'oha. Iphe okpa-ibo ono dutsua l'usa iya bụ nkwo-eka ishingui shingui. ² Onu-ibo iya; bę ụsa iya dụ nkwo-eka iri; upho-mkpuma, nọ iya eka labụ, tsefutsuaru etsefu bę ụsa iya dụ nkwo-eka ise l'eka iya lanụ dukwaphu nkwo-eka ise l'eka iya ophu. Yọ bya atokwaphu iphe l'ogologo iya yọ dụ ukporo nkwo-eka ebo; ụsa iya adụ ukporo nkwo-eka. ³ Yọ bya abahukwaphu l'eze-ulo ono bya egude iphe tọ okpa-ibo iya; ụsa iya adutsua nkwo-eka ebo-ebọ. Onu eke, eeshije abahụ l'eze-ulo ono bę ụsa iya dụ nkwo-eka ishingui. Upho-mkpuma, tsefutsuaru etsefu, nọ eka labụ onu-ibo bę ụsa iya dụ nkwo-eka esaa. ⁴ Yọ bya atọ iphe l'ogologo ime eze-ulo ono yọ dụ ukporo nkwo-eka; ụsa iya adụ ukporo nkwo-eka l'uzo ifu eze-ulo Nchileke. Yọ sụ mu: "Owaa bụ Èke-Kakota-odu-Nsọ." ⁵ Ya ndono; yọ bya atọ l'upho-mkpuma eze-ulo Nchileke ono igbi iya adụ nkwo-eka

ishingu; mkpura nṛtsua l'ẹka ọlo ono l'ọ ha bẹ ọsa iya dṛtsua nkwo-ẹka ẹno. ⁶ Ọlo ono bu ọlo-eli mkpọ-kfu ẹto. Mkpọ-kfu, nṛnu nwetsuaru ọkporo mkpura lẹ mkpura iri; a kpukotaru iphe l'ọpho-mkpuma eze-ọlo Nchileke mgburumgburu tọ gbagudetsua mkpura, nṛtsua iya nṛ. Iphe ono, a kpṛtsuaru l'ọpho-mkpuma ono ta bṛdu l'ime ọpho-mkpuma; b'a kpṛpyaberu iya. ⁷ Mkpura, e yeshiru lẹ mgberemẹku ọlo ono be k'usa eje l'ẹge ẹphe kpọ-kfuru. Ọlo ọpho, a kpṛ-phetaru eze-ọlo ono bẹ a kpṛru lẹ ndukfu lẹ ndukfu; k'ọpho bṛ e nyikobe mkpura a kpṛshiru iya yọ ka ọsa akaka l'ẹje. Ẹke eshije enyihu iya bẹ dṛberu l'ogbodali iya je atṛ-jahu echi iya swee jeshia imeli iya.

⁸ Mu aphṛa l'eze-ọlo Nchileke ono nweru mgbogidi, e gude kpṛ-pheta iya mgburumgburu. Yọ bṛru iya bṛ ntṛ-alṛ mkpura ono, a kpṛshiru ye iya mgburumgburu ono. Ẹke ono, a kpṛ-liru akpṛ-li ono bẹ eli iya halephu l'ọ bṛ mgbṛo ono, eegudeje atṛ iphe ono. Ọ dṛ nkwo-ẹka ishing u l'ogologo. ⁹ Ọpho-mkpuma azṛ ọlo kẹ mkpura mgburumgburu iya ono bẹ igbi iya dṛ nkwo-ẹka ise. Mgbogidi ono ẹke ọpho ẹ ta kpṛdu mkpura; bẹ ọsa iya dṛ nkwo-ẹka ise. Mgbaku mgbogidi ono yeḷe ¹⁰ mkpura, a kpṛ-pheru ime ogbodufu ono mgburumgburu bẹ ọsa iya dṛ ọkporo nkwo-ẹka.

¹¹ Mkpura ono, a kpṛ-pheru eze-ọlo Nchileke mgburumgburu ono b'e butsuaru ọnu; yọ lṛfutsua ẹke ono, bṛ mgbogidi ono; ọnu iya lanṛ gharu ifu l'uzo isheli; ọpho aghaa ifu l'uzo-ọhuda. Mgbogidi ono mgburumgburu ẹke ẹ ta kpṛdu mkpura bẹ ọsa iya dṛ nkwo-ẹka ise.

¹² Ọlo ọpho a kpṛru; yọ ghaa ifu l'ogbodufu eze-ọlo Nchileke l'uzo ẹka iya k'ẹnyanwu-arṛba iya; bẹ ọsa iya dṛ ọkporo nkwo-ẹka ẹto lẹ nkwo-ẹka iri. Ọpho-mkpuma ọlo ono bẹ igbi iya gba mgburumgburu dṛ nkwo-ẹka ise; ogologo iya adṛ ọkporo nkwo-ẹka ẹno lẹ nkwo-ẹka iri.

¹³ Ya ndono; yọ bya atṛo iphe l'eze-ọlo Nchileke ono; ogologo iya adṛ ọkporo nkwo-ẹka ise; ogbodufu eze-ọlo Nchileke; mẹ ọlo, a kpṛru iya; mẹ l'ọpho-mkpuma iya l'ẹphe hakṛta bẹ ogologo ẹphe dṛkwaphu ọkporo nkwo-ẹka ise. ¹⁴ Atatifu eze-ọlo Nchileke ono ẹke gharu ifu l'uzo ẹnyanwu-ahata; mẹ ogbodufu eze-ọlo Nchileke ono bẹ ọsa iya dṛkota ọkporo nkwo-ẹka ise.

¹⁵ Yọ bya atṛkwaphu iphe l'ọlo ọpho nṛ ghaa ifu l'ogbodufu eze-ọlo Nchileke l'uzo ẹnyanwu-arṛba; mẹ ọpho-mkpuma iya ẹphe ẹka labṛ; ogologo ẹphe dṛkota ọkporo nkwo-ẹka ise.

Ogbodo-ọlo eze-ọlo Nchileke ono; mẹ lẹ mgbalabṛ iya yeḷe mkpura ọnokoro iya ọpho gharu ifu l'etezi ¹⁶ b'a tṛkotaru oshi. Windo iya ẹphe ẹto dṛkota gẹwengu gẹwengu. Ọlo ono l'ọ ha jeye l'ọnu iya ẹphe ẹto b'a tṛkotaru oshi; shita l'ogbodo-ọlo iya; ọpho-mkpuma iya jeye l'ẹke e yeshiru iya windo. Mbṛ lẹ windo iya b'e kweshishikotaru iphe l'ọ ha; ¹⁷ jeyekpo l'eli ibo; mẹ

l'ime mgbalabṛ iya; mẹ l'azṛ iya. Eli ọpho-mkpuma, nṛkota mgbalabṛ ono mgburumgburu; mẹ l'ogbodo-ọlo b'a pyishiru iphe dṛtsua ¹⁸ l'ọ bṛ cherobimu; mẹ lẹ nkfu. Nkfu ono b'e doshiru mgbaku mgbaku cherobimu ono. Cherobimu ono nwetsuaru ifu ẹbo ẹbo.

¹⁹ Ifu ọpho dṛ l'ọ bṛ ifu madṛ b'ọ gharu nkfu ọpho nṛ l'ẹka ọwaa; ifu ọpho yeru ifu agṛ b'ọ gharu lẹ nkfu ọpho nṛ l'ẹka iya ọpho. Ẹge ono b'a pyishikotaru iya dophee eze-ọlo Nchileke ono mgburumgburu. ²⁰ Dṛbe l'ogbodali iya jeye l'eli ibo iya; b'a pyishikotaru cherobimu; mẹ nkfu l'ọpho-mkpuma ono.

²¹ Oshi-ibo ogbodo-ọlo eze-ọlo Nchileke bẹ hakṛkota nṛ. L'ifu Ẹke-Kakṛta-ọdu-Nsṛ b'o nweru iphe gbaru ọgbugba lanṛ, nṛ iya nṛ. ²² Ẹnya-ngweja Nchileke bṛ oshi b'e gude mee ya. Eli iya dṛ nkwo-ẹka ẹto; ogologo iya adṛ nkwo-ẹka ẹbo; ọsa iya adṛ nkwo-ẹka ẹbo. Mkpṛo iya; mẹ ọkpa-alṛ iya; mẹ mgberemẹku iya l'ọ ha bẹ bṛ oshi b'e gude mekota iya. Yọ sṛ mu: "Ọwaa bṛ okpoko-ro ono, nṛ l'ifu Ojejoje ono." ²³ Ogbodo-ọlo eze-ọlo Nchileke ono; mẹ Ẹke-Kakṛta-ọdu-Nsṛ ono bẹ nwekotaru ibo ẹbo ẹbo. ²⁴ Ibo labṛ ono bṛkota ibo akṛku, aapyaji apyaji. ²⁵ Ibo ogbodo-ọlo eze-ọlo Nchileke ono b'a pyishiru cherobimu mẹ nkfu egbe iya onanu, a pyishiru l'ọpho-mkpuma. L'ifu mkpura ọnokoro ono b'e gude oshi gbaa mkpṛ. ²⁶ O nwekwaruphu windo, dṛtsua gẹwengu gẹwengu, nṛtsua lẹ mgberemẹku mkpṛa ọnokoro ono ẹka labṛ. A pyishikwaruphu nkfu lẹ mgberemẹku mkpura ọnokoro ono l'ẹphe ha.

Ọlo ndu achijeru Nchileke ẹja

42 Tṛ dṛ iya bṛ; nwoke ono abya edufuta mu duru mu bahṛ l'ime ogbodufu; shia ẹka ogbodufu ono ẹka iya k'uzo isheli. Yọ bya eduta mu jeshia l'ọlo, nṛ lẹ mgbaku ogbodufu eze-ọlo Nchileke yeḷe ọlo, nṛ l'uzo isheli. ² Ọlo ono, nṛ l'uzo isheli ono bẹ ogologo iya dṛ ọkporo nkwo-ẹka ise; ọsa iya adṛ ọkporo nkwo-ẹka ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri. ³ Ẹka iya lanṛ bẹ gharu ifu l'ẹke ọsa iya dṛ ọkporo nkwo-ẹka, bṛ ẹke nṛ l'ime ogbodufu. Ẹka iya ọpho bẹ gharu ifu l'ẹke a wṛru mkpuma, nṛ l'echi ogbodufu. A kpṛru iya; yọ dṛ mkpṛ-kfu ẹto, ghakṛtaru ibe iya ifu. ⁴ O nwekwaruphu ọzo ọdo, nṛ l'ifu ọlo ono; onanu bẹ ọsa iya dṛ nkwo-ẹka iri; ogologo iya adṛ ọkporo nkwo-ẹka ise. Ibo iya nṛkota l'uzo isheli ọlo ono. ⁵ Mkpura ọpho nṛtsua l'eli bẹ katsṛa kpagungu; kẹ l'ẹtemu ono, ketatsuaru ẹke ha nshinu ka mkpura ndu ọpho nṛtsua l'uzo alṛ; mẹ lẹ mkpṛ-kfu k'echilabu ọlo ono. ⁶ Mkpura, nṛtsua lẹ mkpṛ-kfu k'ẹto l'ọlo-eli ono te nweṛdu ọpho nweru itso ẹge ọlo ndu ọpho a kpṛshiru l'ogbodufu ono nweru. Ọo ya bṛ l'ogbodo-ọlo k'alṛ ka k'echilabu; kakwaphu k'eli. ⁷ O nwekwaruphu ọpho-mkpuma, tsefutaru etsefuta, a kpṛpyaberu l'ọlo, a kpṛru l'echi ogbodufu ono; ọpho-mkpuma ono nṛnyabe ọlo, a kpṛru l'ẹke iya k'eze-ọlo

Nchileke; ogologo upho-mkpuma ono eke ophu tsefutaru etsefuta du ukporo nkwo-eka ebo le nkwo-eka iri. ⁸ Obenu l'ulo ophu a kpuru l'echi ogbodufu ono be ogologo iya du ukporo nkwo-eka labu le nkwo-eka iri. Ulo ophu a kpuru l'eka iya k'eze-ulo Nchileke be ogologo iya du ukporo nkwo-eka ise. ⁹ Ulo k'uzo ali be gharu onu l'uzo enyanwu-ahata, bu eke eeshije l'echi ogbodufu abahu iya.

¹⁰ Logbodufu ono l'eka iya k'uzo ohuda b'o nwekwaruphu ulo, a kpuru le mgbaku upho-mkpuma echi ogbodufu yele ogbodufu eze-ulo Nchileke. ¹¹ O nweru uzo, no l'ifu ulo ono. Ulo ono du l'o bu ophu no l'uzo isheli. Ogologo iya be yele k'ophu hako; usa iya ahakwaphu l'o bu k'ophu. Eke eeshije alufu iya be yele k'ophu bu iphe lanu. Ege a kpuru iya be yele k'ophu gbakwaruphu ugbugba lanu. Ibo ephe abukwaruphu iphe lanu. ¹² Ulo k'uzo ali ophu no l'uzo ohuda be gharu onu l'uzo enyanwu-ahata, bu eke eeshije abahu iya. O nwekwaruphu upho-mkpuma, tsefutaru etsefuta, a kpyyaberu l'ulo ono.

¹³ To du iya bu; yo su mu: "Ulo k'isheli me k'ohuda iya ono, ghakotaru ifu l'ogbodufu eze-ulo Nchileke ono be bu ke ndu achijeru Nchileke eja. O bu eke ndu achijeru Nchileke eja, bu ndu abyanyabeje Ojejoje ntse a-noduje eri iphe katsua nsu, a gwaru Nchileke. Eke ono be ephe e-dobeje iphe katsua nsu, a gwaru Nchileke. Iphe ndono bu nri, a gwaru Nchileke; me eja onwe fu iphe du eji; me eja okfu ugwo iphe du eji; ke l'eka ono be du nsu. ¹⁴ Teke ndu achijeru Nchileke eja bahwaru le Eke-du-Nsu; t'ephe ba alufukwa l'echi ogbodufu; l'ephe be yefu uwe, ephe yeru gude je ozi; ke l'uwe ono dukwa nsu. Ephe e-ye uwe odo; temanu ephe ejede eke ndu odo."

¹⁵ Teke o to-geru iphe l'iphe no l'ime eze-ulo Nchileke ono l'o ha b'o bya eduta mu shia onu-oguzo k'uzo enyanwu-ahata; bya atoto iphe l'eka ono gba mgburumburu. ¹⁶ Yo bya egude mgboro, e gude atoto iphe toto iphe l'eka iya k'uzo enyanwu-ahata; yo du ukporo nkwo-eka ise ugbo ise. ¹⁷ Yo bya egude mgboro, e gude atoto iphe toto iphe l'eka iya k'uzo isheli; yo dukwaphu ukporo nkwo-eka ise ugbo ise. ¹⁸ Yo bya egude mgboro, e gude atoto iphe toto iphe l'eka iya k'uzo ohuda; yo dukwaphu ukporo nkwo-eka ise ugbo ise. ¹⁹ Yo bya aghachi bya egude mgboro, e gude atoto iphe toto iphe l'eka iya k'uzo enyanwu-ariba; yo du ukporo nkwo-eka ise ugbo ise. ²⁰ To du iya bu; yo tokota iya iphe ephe eka eno. A kpu-phekwaru iya phu upho-mkpuma mgburumburu; ogologo iya adu ukporo nkwo-eka ise ugbo ise; usa iya adukwaphu ukporo nkwo-eka ise ugbo ise, e gude kpu-bufu Eke-du-Nsu l'eka madzu mmakanu anoje.

Odu-biribiri Nchileke abata l'eze-ulo Nchileke

43 Ya ndono; nwoke ono abya eduta mu bya l'onu-uzo ophu gharu ifu l'uzo enyanwu-ahata. ² Mu aphua odu-biribiri Nchileke Izurelu l'eka o shi l'uzo enyanwu-ahata l'abya. Olu l'ada l'o bu oda mini, achi oku. Iphoro odu-biribiri Nchileke emee ali achakota biribiri. ³ Aphu ono, mu phuru ono du l'o bu aphu, mu phujeru teke o byaru omebyishi mkpukpu ono; mbu l'o bu egbe aphu, mu phujeru l'iku Enyimu Keba. Mu adaa kpube ifu l'ali. ⁴ Odu-biribiri Ojejoje shiru onunggamgbo ophu gharu ifu l'uzo enyanwu-ahata bahu l'eze-ulo Nchileke ono.

⁵ To du iya bu; Ume Nchileke adzu-lia mu bya edobe l'ime ogbodufu. Mu abya aphua l'odu-biribiri Ojejoje eji eze-ulo Nchileke ono ejiji. ⁶ Teke ono, nwoke ono vudonyabe mu ono; be mu nuru olu onye odo, no l'eze-ulo Nchileke ekfu anu mu; ⁷ su: "Nwa ndiphe; eke-a bu eke aba-eze mu anoduje; bukwaruphu eke mu adzobeje okpa. Eke-a, ndu Izurelu bu-a bu eke ya e-bu gbururu jeye le gbururu. Ndu Izurelu te emerushihedu epha iya, du nsu odo. Ephebedua l'onwephe; m'o bu ndu eze ephe te egudehedu ori ogori; me odzu ndu eze ephe merushia epha iya odo. ⁸ Mbu teke ephe bunyaberu onu-ibo ephe l'iku onu-ibo nke mu; bya eyenyabe okpa-ibo ephe l'iku iya nke mu; yo buwarua upho-mkpuma lanu nkinyi iya bu iphe no-buhuru mu l'ephe. Ephe gude uru-ali, ephe eme merua epha mu, du nsu. O bu iya meru iphe mu gude ehu-eghughu mebyishia ephe. ⁹ Nta-a be mu asu t'ephe haa ori ogori; bya apashia odzu ndu eze ephe ono; te mu bya te mu l'ephe buru gbururu jeye le gbururu.

¹⁰ "Nwa ndiphe; tularu ndu Izurelu onu ege eze-ulo Nchileke ono a-du; me ege oo-gba; me ege ee-gude kpua ya; k'ophu iphere iphe du eji, ephe meshiru egude ephe l'ephe ha. ¹¹ Teke o buru l'iphere iphe ono, ephe meru ono du ephe; nggu akaru ephe ege aa-kpu eze-ulo Nchileke ono; me ege ee-gude kpua ya; me ege oo-du; mbu onu-nggamgbo iya; me onu-oguzo iya; me ege aa-kpukotakpoo ya kpamukpamu; me l'ege aa-nodu edo nsu l'eka ono; me ekemu, ee-gude achi eke ono. Dekota iphe ndu-wa l'ekwo k'ophu ephe e-mekota ekemu iya l'o ha; bya edokota nsu iya l'o ha.

¹² "Qwaa bu ekemu, tso eze-ulo Nchileke ono: Iphe bu onungonu ugwu ono me eke no-pheru iya mgburumburu be bu eke a-katsua odu nsu. O bu iya bu ekemu eze ulo Nchileke ono.

Enya-ngweja Nchileke

¹³ "Qwaa ege oo-hatabe; mbu enya-ngweja Nchileke ono le nkwo-eka le nkwo-eka. Nkwo-eka ono butsua nkwo-eka lanu; me nkwo mkpushi-eka eto. Aa-wa iya

oswa mgburumgburu. Oswa ono a-dụ nkwo-ẹka lanụ; ụsa iya adụkwaphu nkwo-ẹka lanụ. Igbirimonu oswa ono mgburumgburu a-dụ nkwo mkpushi-ẹka tete. Owa ege ọnya-ngweja ono a-habe l'eli: ¹⁴ Dube l'ẹke ono, a tūru oswa mini ono jeye l'uzo alị iya a-dụ nkwo-ẹka ẹbo; ụsa iya adụ nkwo-ẹka lanụ. Dube l'uko kẹ nshiji ya je erua lẹ nwisa; bẹ eli iya a-dụ nkwo-ẹka ẹno; ụsa nwisa iya ono adụ nkwo-ẹka lanụ. ¹⁵ Nhamunha ọnya-ngweja Nchileke a-dụ nkwo-ẹka ẹno. Ọnya-ngweja ono e-nwe mpo ẹno, tūpyishiru onu. Ogologo mpo ono adugbaa nkwo-ẹka nanụ nanụ. ¹⁶ Nhamunha ọnya-ngweja Nchileke ono e-nweru mgberemẹku ẹno, hakota ahakota. Ogologo iya a-dụ nkwo-ẹka iri l'ẹbo; ụsa iya adụkwaphu nkwo-ẹka iri l'ẹbo. ¹⁷ Nwisa iya ahakokwaphu mgburumgburu; ogologo iya a-dụ nkwo-ẹka iri l'ẹno; ụsa iya adụkwaphu nkwo-ẹka iri l'ẹno; igbirimonu nwisa ono bẹ eli iya a-dụ mkpirikpi nkwo-ẹka gbaa ya mgburumgburu. Ishi nwisa ono a-dụ nkwo-ẹka lanụ gbaa mgburumgburu. Ẹke, eeshije enyihu ọnya-ngweja ono a-gha ifu l'uzo ọnyanwu-ahata."

Odobe ọnya-ngweja ono nsọ

¹⁸ Ya ndono; yọ sụ mu: "Nwa ndiphe; ọwaa iphe Ọkaribe-Kakota-Nụ ekfu: Ọwaa ege ee-shije egwo ngweja-ukfuru; mę ege ee-gudeje ephe mee-iphe l'ọnya-ngweja ono teke a kpụ-gheru iya. ¹⁹ Ịi-kpẹ ndu achijeru Nchileke ẹja nwophoja oke-eswi t'ẹphe gude chia ẹja k'iphe dụ ẹji. Ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono a-bụ ndu ikfu Lívayi, bụ ndu shi l'eri Zadoku, bụ ndu ejeje ozi l'ifu iya. Ono iphe Ọkaribe-Kakota-Nụ ekfu. ²⁰ Nggw ewota mee ya tee lẹ mpo ọnya-ngweja; mę lẹ mkpọro nwisa iya ono ẹphe ẹno. Nggw etephekwa ya phụ l'igbirimonu iya mgburumgburu t'ọ bụru iphe i gude mee ọnya-ngweja ono t'ọ dụ nsọ; gudekwa iya phụ safu iphe dụ ẹji, nọ iya nụ. ²¹ Oke-eswi ono, e gude achị ẹja k'iphe dụ ẹji ono bẹ ịi-kpụta je akpọ ọku l'ẹke e meru l'eze-ulo ono t'a kpọje ẹja ọku l'azụ eze-ulo Nchileke ono.

²² "L'abalị k'ẹbo bẹ ii-gude mkpi, te nwedu ẹkworo chia ẹja iphe dụ ẹji. Ọnya-ngweja ono bẹ ee-me t'ọ dụ nsọ ege ono, e meru iya teke e gude oke-eswi chia ya ẹja ono. ²³ Teke i meeberu yọ dụ nsọ bẹ ịi-kpụta nwophoja oke-eswi mę ebyila, te nwedu ẹkworo chia ya ẹja. ²⁴ Ịi-gwotakota iya bya l'ifu Ojejoje. Ndu achijeru Nchileke ẹja ewota únú phekota iya; kpọo ya ọku t'ọ bụru ngweja-ukfuru nụ Ojejoje.

²⁵ "Abalị ẹsaa bẹ ii-dukfube kpụfutaje mkpi mbọku-mbọku t'e gude chia ẹja iphe dụ ẹji. Ẹge ono bẹ ịi-kpụfuta oke-eswi mę ebyila, te nwedu ẹkworo. ²⁶ Abalị ẹsaa bẹ ẹphe e-gude kfua ugwo iphe dụ ẹji k'ọnya-ngweja ono; mee ya t'ọ dụ nsọ; shi ege ono woru iya ye Nchileke l'ẹka. ²⁷ Teke abalị ẹsaa ono sweeberu; dube l'abalị k'ẹsato iya bẹ ndu achijeru Nchileke ẹja a-bya

achiaru unu ngweja-ukfuru; mę ẹja k'ẹhu-agu l'eli ọnya-ngweja ono. Ọ bụ teke ono bẹ mu a-lọru unu ye onwomu l'ẹhu. Ono iphe Ọkaribe-Kakota-Nụ ekfu."

Onu-oguzo ụzo ọnyanwu-ahata

44 Tọ dụ iya bụ; nwoke ono abya edulata mu azụ l'ọnu-uzo ọpflu nọ l'uzo azụ ẹke ono dụ nsọ ono bụ ọpflu gharu ifu l'uzo ọnyanwu-ahata. Obenu l'a gụ-chiru iya agụ-chi. ² Ya ndono; Ojejoje asụ mu: "Onu-uzo-wa bẹ agụ-chi ege-a jeyewaru" Ẹ ta byadụ bya agụha iya agụha. Ẹ tọ dudu onye byaru bya eshi iya bahu ọdo; kẹ l'ọ bụ ẹke ono bẹ Ojejoje, bụ Nchileke Ízurelu shiru bahu. ³ Ọ bụ onye ishi unu bụ onye nweru ike nọdu l'ime ọnu-uzo ono ria nri l'ifu Ojejoje. Oo-shi l'uzo, e shije abata lẹ mkpu ọnu-uzo ono bahu; shikwa iya phu lufu. ⁴ Ya ndono; nwoke ono eduta mu shia ụzo ọpflu nọ l'uzo isheli l'uzo ifu ẹke eze-ulo Nchileke nọ ono. Mu abya apalia ọnya phua ọdu-biribiri Ojejoje; yo ji eze-ulo Nchileke ono ejiji; mu adawaphu kpube ifu l'alị. ⁵ Ojejoje asụ mu; nwa ndiphe; lezita ọnya ọhuma ngabe nchị ọhuma; kwabe ọnya l'iphemiphe ọbule mu kfuru l'ọ bụ ege a-nọduje eme l'eze-ulo Nchileke ono. Lezitakwa ọnya l'iphe bụ ụzo, e shi abahu l'eze-ulo Nchileke ono; mę ẹke e shi alufuta lẹ Ẹke-dụ-Nsọ. ⁶ Nggw ekfuru ndu Ízurelu ono, bụ okwefuru ikè ono: Lẹ Ọkaribe-Kakota-Nụ sụru; l'ọ dzuwaru mbụ ọru-alị-a unu arụ-wa unubẹ ndu Ízurelu. ⁷ Iphe ọdo, unu meru yekoberu ọru-alị unu bụ l'unu dubataru ndu ọhodo, ẹ te budu akpapyi l'obu; mę l'anụ ẹhu ẹphe l'ime ụlo nsọ iya. Unu eshi ege ono merushia eze-ulo iya teke ono, unu gude nri; gude ẹba anụ; mę mee anụ chjaru iya ẹja; shi ege ono mebyia ọgba-ndzụ iya ono. ⁸ Obe kẹ t'unu mee iphe nsọ mu ono ege mu sụru t'unu mee ya l'onwunu; unu egbe zia ndu ọdo t'ẹphe letaje ụlo nsọ mu ọnya. ⁹ Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakota-Nụ ekfu. Ọ sụru: "T'ẹ b'ọ dukwa onye ọhodo, ẹ te budu akpapyi l'obu; mę l'anụ ẹhu iya, a-bata l'ulo nsọ iya; m'ọ -ruhuduru ọ bụru onye ọhodo, buwa ebubu lẹ Ízurelu. ¹⁰ Ndu Lívayi ọpflu kpaphushihuru nụ; mę ndu ọpflu gbeshikotaru mu l'ẹhu lẹ nte ẹphe agwa bẹ e-vuru iphe dụ ẹji ẹphe kpataru ẹphe. ¹¹ Ẹphe a-buru ndu eje ozi l'ulo nsọ mu; bụru ndu nche l'ọnu eze-ulo Nchileke l'ẹje ozi l'ime iya. Ọ bụ ẹphe e-gbuje anụ, e gude egwo ngweja-ukfuru; ẹphe a-chijeru ndu ono ẹja; l'ẹjeru ẹphe ozi. ¹² Obenu kẹ l'ẹphe agwajẹ nte bya emeje ndu Ízurelu t'ẹphe mee iphe dụ ẹji bẹ mu ribuwakwaru nte l'ẹphe e-vuru iphe dụ ẹji ẹphe kpataru. Ono iphe Ọkaribe-Kakota-Nụ ekfu. ¹³ T'ẹphe ba byakwa mu ntse l'ẹphe abya mu ọbaru ẹja l'ẹphe bụ ndu achiru mu ẹja; m'ọ bụ je ojenyabe iphe nsọ mu ẹhu; m'ọ bụ iphe a gbaru mu ẹja, katsukpo ọ dụ nsọ. Ẹphe e-vuru ọru-alị, ẹphe rụshiru. ¹⁴ Obenu

l'ẹge ọ dọ-habe bẹ mu emekwa-a ẹphe t'ẹphe letaje ẹnya l'iphe e-me ememe l'eze-ulo Nchileke ono; mkpọ iphe bụ ozi, aa-nọdu ejeje l'ime iya. ¹⁵ Obenu lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ ndu Lívayi, bụ iya bụ ndu ọphu shi l'eri Zadọku, shi eje ozi l'ulo nsọ mu ẹge gbaru nọ teke ndu Ízurelu shi gbeshi mu l'ẹhu bụ ẹphe bụ ndu a-nọdu abyajẹ mu ifu l'ejeru mu ozi. Ọ bụ ẹphe e-vudoje mu l'ifu achijeru mu ẹja ẹba anụ mę kę mee. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. ¹⁶ Ọ bụ ẹphe nwenkinyi ẹphe; bụ ndu a-bahuje l'ime ulo nsọ mu ono; yọ bukwaruphu ẹphe nwenkinyi bụ ndu e-jenyabeje okpokoro mu ojeru mu ozi; mee iphe mu sọru t'e mee. ¹⁷ Teke ẹphe bahuru l'onu k'ime ulo ọphu nọ l'ime iya, ẹphe eyeje uwe ọcha; t'ẹphe be eyekwa uwe, e gude eji anụ kwee lẹ phu teke ẹphe eje ozi l'ime ọnu-uzo ọphu nọ l'ime eze ulo Nchileke ono; m'ọ bukwanu ime eze-ulo Nchileke ono. ¹⁸ Ẹphe ekeje ẹkwa ọcha l'ishi; bya eyee nwiba ọcha l'ukfu; t'ẹphe be yejekwa iphe e-me tẹ ẹphuru tsua ẹphe. ¹⁹ Teke ẹphe meberu l'alufawa ẹke bụ ọnokoru, bụ ẹke ndu ọdo adọjeru; gbanwee uwe onanu, ẹphe shi yee l'eje ozi; wụshi l'ime ulo nsọ ono; k'ọphu ẹphe te egudedu uwe ẹphe mee ndu Ízurelu; t'ẹphe adu nsọ. ²⁰ T'ẹphe ba akpụshijekwa ishi akpụshi; m'ọ kwanu haa ẹgbushi ẹphe t'ọ tse ogologo. Ẹphe a-kpụje ishi akpụkpu. ²¹ Tẹ bẹ o nwekwa onye achijeru Nchileke ẹja anguje mę teke ọ bahuru l'ime eze-ulo Nchileke ono. ²² T'ẹphe ba alujekwa nwanyi, maa tufuru; ọphu ẹphe alukwa nwanyi, nji iya chifuru achifu. Onye ẹphe a-luje bụ nwamkpuru, bụ onye Ízurelu; m'ọ bụ nwanyi onye achijeru Nchileke ẹja tufuru. ²³ Ẹphe e-zije ndibe mu t'ẹphe maru iphe dọ iche l'iphe dọ nsọ mę ọphu ta dọdu nsọ; koshikwaphu ẹphe ẹge ẹphe e-shije maru iphe aa-nọdu asọ nsọ mę ọphu ẹ-ta nọdudu asọ nsọ. ²⁴ Ọ -nweru okfu daru nọ; ndu achijeru Nchileke ẹja aburu ndu ikpe; kpee okfu ọbu l'ẹge ya turu l'ekemu. T'ẹphe mekotajekwa ekemu mu mę iphe mu turu ẹphe ekemu iya t'ẹphe meje l'iphe bụ aji. Ẹphe edobejekwaphu mbọku ọtu-ume iya nsọ. ²⁵ T'onye achijeru Nchileke ẹja bẹ ejenyabe odzu tẹ b'ọ bụ onye meruru onwiya emeru. Obenu lẹ teke odzu ọbu bụ nna iya; m'ọ bụ nne iya; m'ọ bu nwa iya nwoke m'ọ bụ nwa iya nwanyi; m'ọ bụ nwunne iya nwanyi, ẹ ta lụdua nji bẹ o nwekwaru ike meruaru onwiya ọbu. ²⁶ Teke e nwefubeberu iya emerushi ono, o merushiru onwiya ono t'ọ nọdu-odu abalị ẹsaa. ²⁷ Mbọku o bebe bahụ l'ime eze-ulo Nchileke t'ọ je ozi l'ẹke b'ọ chiru onwiya ẹja iphe dọ eji. Ọ bụ iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. ²⁸ Ọ kwa mbẹdua bụ òkè-iphe ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono nweru nwenkinyi. T'ẹ b'ọ dukwa oke, unu e-kevu ẹphe l'alí Ízurelu. Ọ bụ mu a-buru oke, ẹphe a-hata. ²⁹ Ẹphe anọdu eri iphe anuru Nchileke l'iphe shi l'iphe miru amimi l'iphe e meberu l'alí; mę iphe e gude gba ẹja iphe dọ eji; mę iphe e gude gba ẹja onye ikpe nmaru; mę

l'iphemiphe ọbule, a ọru lẹ Ojejoje lẹ Ízurelu a-bukota nk'ẹphe l'ọ ha. ³⁰ Iphe kakọta mma l'iphe a kpataru l'iphe i meberu l'okfu ngu; mę iphe bụ iphe i wotaru bya anụ bẹ bụ ndu achijeru Nchileke ẹja e-nweru iya. Ịi-hataje iphe ọdungu, ị kpataru l'iphe i meberu l'alí nọ ẹphe; k'ọphu iphe ọma e-tso ndibe ngu. ³¹ Tẹ ndu achijeru Nchileke ẹja bẹ erijekwa iphe ọbule m'ọ bụ nwenu m'ọ bụ anụ-ẹgu-ẹgbudu nwuhuru anwuhu m'ọ bụ ọphu anụ fọ-gburu afọ-gbu.

Ókè-alí kẹ Ojejoje

45 “Teke unu a-washide alí ono; unu awafuru Ojejoje eke ogologo iya dọ ukporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka ẹbo l'ukporo nkwo-ẹka iri t'ọ buru ogwokorogwo ẹke dọ nsọ. Ụsa iya a-dọ ukporo unu nkwo-ẹka ẹbo l'unu iri. Ẹke ono l'ọ ha gbaa mgburumgburu a-buru alí, dọ nsọ. ² L'alí-a bẹ ee-kefuta ẹke hakọ nọ, dọ unu nkwo-ẹka lanu l'ukporo nkwo-ẹka ise ibe ẹno dobe t'ọ buru ẹke aa-kpụ ulo nsọ ono; e ketakwaphu alí, dọ ukporo nkwo-ẹka ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri ye iya mgburumgburu daburu iphoro. ³ L'alí nsọ ono; bẹ unu a-wafuta eke ogologo iya a-dọ ukporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka ẹbo l'ukporo nkwo-ẹka iri; ụsa iya adu ukporo unu nkwo-ẹka l'unu nkwo-ẹka ise. Ọ bụ eke ono bẹ aa-kpụ Ẹke-Kakọta-odu-Nsọ. ⁴ Ọo-buru nke-alí, dọ nsọ nọduru ndu ono, achijeru Nchileke ẹja; mbụ ndu ejeje ozi l'ulo, dọ nsọ ono; buru ndu abyajẹ l'ifu Ojejoje ejeru iya ozi. Ọ bụ eke ono bẹ aa-kpụshiru ẹphe ulo; mę l'ulo nsọ ono. ⁵ Ẹke ọdo, aa-wafu bẹ ogologo iya a-dọ ukporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka ẹbo l'ukporo nkwo-ẹka iri; ụsa iya adu ukporo unu nkwo-ẹka l'unu nkwo-ẹka ise. Nke-alí ono a-buru kẹ ndu Lívayi, bụ ndu ejeje ozi l'eze-ulo Nchileke; ẹke ono a-buru ẹke ẹphe e-me mkpukpu k'eburu.

⁶ “Unu bukwaru alí, ụsa iya dọ unu nkwo-ẹka iri l'ẹbo l'ukporo nkwo-ẹka iri; ogologo iya adu ukporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka ẹbo l'ukporo nkwo-ẹka iri yeru alí nsọ ono, a-buru alí ọha. Alí ono a-buru ndukfuru alí, dọ nsọ, bụ ndu Ízurelu kpamukpamu e-nweru iya.

⁷ “Onye ishi unu bẹ e-nweru alí, nọ mgbebya mgbebya alí nsọ ono; alí-a a-nọkwaruphu laa ibyiya ẹke ọphu alí ọha nọ. Ọo-dube l'uzo ẹnyanwu-ariba ẹka iya lanu nọ je akpa l'ẹka iya ọphu; byakwaphu adube l'uzo ẹnyanwu-ahata ẹka iya lanu nọ je akpa l'ẹka iya ọphu; mbụ oo-shilephu l'ókè-alí ọphu nọ l'uzo ẹnyanwu-ariba nọ ogologo je eswe ókè-alí ọphu nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata; nọ ẹge ono je anyiru ẹhu l'ẹke ọphu a washiru ikfu ikfu. ⁸ Alí-wa a-buru nke, ọo-hata lẹ Ízurelu. Teke ono bẹ ndu mu, bụ ndu ishi ta byahedu bya akpa ndibe mu ẹhu ọdo. Ẹphe a-ha ndu Ízurelu t'ẹphe haa alí ono l'ikfu l'ikfu ẹge ẹphe dutsua.

⁹“Okaribe-Kakota-Nu sɔru agha: T'o beru bekwaru unubɛ ndu ishi lɛ Ízurelu; unu haa ɛhuka, unu eme; mɛ ɛhu, unu akpa madzɔ; mee iphe dɔ nhamunha; mɛ iphe gbaru l'ememe; unu ahaa ɔchishi ndibe mu l'ufu ɛphe. Ɖ bɔ iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.

¹⁰“Unu gudeje iphe dɔ mma atɔ iphe; ashanga, dzuru edzudzu; mɛ ngwakɔ, dzuru edzudzu.

¹¹“Ashanga ono; mɛ ngwakɔ ono a-ha ɛnya-nhamunha. Iphe alajɛ lɛ ngwakɔ bɔ e -kee jahotu ɔzo iri; ɔzo lanɔ iya. Iphe alajɛ l'ashanga abɔkwaruphu e -kee jahotu ɔzo iri; ɔzo lanɔ iya. Jahotu bɔ iphe ee-gudeje atɔ iphe l'ɛphe ɛbo.

¹²“Shɛkelu lanɔ bɛ a-bɔjeru ɔkporo gera. Ʋkporo shɛkelu, e yeru ɔkporo shɛkelu lɛ shɛkelu ise; a bya eyeru iya shɛkelu iri l'ise bɛ a-bɔ mina lanɔ.

Iphe aa-nuje Nchileke; mɛ mbɔku dukota lɛ nsɔ

¹³“Qwaa bɔ iphe dukpo iche, unu a-nuje Nchileke. Unu patajɛ jahotu witu lanɔ, unu butaru; hata iya kpojia ashanga ekpoji; unu ekee ashanga ono uzi ishingɔ; wota uzi lanɔ iya nɔ Nchileke. Unu apatakwapu jahotu balɔ lanɔ, unu butaru; hata iya kpojia ashanga ekpoji; unu ekee ashanga ono uzi ishingɔ; wota uzi lanɔ iya nɔ Nchileke. ¹⁴Manɔ olivu, unu a-nuje bɛ unu a-wɔkoje lɛ mbenu. Unu a-pata mbenu ono wɔ-jia ngwakɔ; unu abya ekuta ngwakɔ lanɔ; kee ya uzi iri; wota uzi lanɔ iya nɔ Nchileke; kɛ lɛ mbenu ono bɔ ngwakɔ iri alajɛ iya. ¹⁵Ɖ kwaphɔ ɛge ono bɛ unu a-kpɔtaje atɔru lanɔ l'ime ɔkporo atɔru iri l'atɔru Ízurelu. Onanu bɔ t'e gudeje gwoo ngweja nri; ngweja-ukfuru; mɛ ngweja ɛhu-agu; t'e gude kfɔ ɔgwo iphe dɔ eji ndu ono meru. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.

¹⁶“Ndu alɔ ono l'ɛphe ha bɛ a-chiko wotakota ngweja ɔwaa wotaru onye ishi ɛphe. ¹⁷Ɖ bɔ onye ishi ono bɛ e-wofutaje iphe ee-gude gwoo ngweja-ukfuru; mɛ ngweja nri; mɛ ngweja-mɛ l'iphe bɔ aji, sweru esweswe; mɛ l'iphe bɔ mbɔku Aji Ɖnwa Ɖphungu; mɛ iphe bɔ mbɔku ɔtu-ume; mɛ l'iphe bɔ oge eswe-iphe nɔnu lɛ Ízurelu. Ɖ bɔ iya a-nuje iphe ee-gude egwo ngweja iphe dɔ eji; mɛ ngweja nri; mɛ ngweja-ukfuru; mɛ ngweja ɛhu-agu t'e gude kfɔ ɔgwo iphe dɔ eji, ndu Ízurelu meru.”

¹⁸ Okaribe-Kakota-Nu sɔru: L'ɔnwa mbɔ l'ime abalɔ mbɔ iya bɛ unu a-kpɔtaje nwophoja oke-eswi, ɛ te nwedu ɛkworo chɔja ɛja ɔlo, dɔ nsɔ ono. ¹⁹ Onye achijeru Nchileke ɛja bɛ e-wota mee ono, e gburu gude gwoo ɛja iphe dɔ eji ono tee l'ɔkpa-ibo eze-ɔlo Nchileke ono; mɛ lɛ mkpɔro ɛno nwɔsa ɛnya-ngweja Nchileke ono; mɛ l'ɔkpa-ibo k'ɔnu-ɔguzo ime ogbodufu. ²⁰ ɛge ono bɛ unu e-mekwa iya phɔ l'abalɔ k'ɛsaa l'ime ɔnwa ono l'ɛhu iphe bɔ onye te lebezidu ɛnya meswee; m'ɔ bɔ onye ta madu amama meswee. Ɖ bɔ

ɛge ono bɛ unu e-shi chɔja ɛja eze-ɔlo Nchileke ono mekwaa ya.

²¹ “L'abalɔ iri l'ɛno l'ime ɔnwa mbɔ bɛ unu a-gbajɛ Aji Esweta ono, bɔ aji, unu a-gbajɛ abalɔ ɛsaa, bɔ teke iphe unu e-rije bɔ buredi, e te yedu iphe ekoje iya ekoko. ²² Lɛ mbɔku ono bɛ onye ishi a-kpɔfuta nwophoja oke-eswi, ee-gude gworu iya ɛja k'iphe dɔ eji nk'iya gɛdegede; mɛ lɛ k'iphe dɔ eji ndu bukota l'alɔ ono l'ɛphe ha. ²³ Mbɔku-mbɔku l'ime abalɔ ɛsaa ono, aa-nɔdu agba aji ono bɛ ɔo-kpɔfutaje nwophoja oke-eswi ɛsaa; mɛ ebyila ɛsaa, ɛ te nwedu ɛkworo t'e gudeje gwoo ngweja-ukfuru nɔ Ojejoje. Ɖo-nɔjekwapu mkpi t'e gude gwoo ngweja k'ɛjo-iphe mbɔku-mbɔku. ²⁴ Oo-shijekwapu l'ereshi kpota ashanga nanɔ nanɔ t'o tsotsuaru oke-eswi ono iche l'iche; mɛ ebyila ono iche iche; t'ɔ bɔru ɛja nri. ɛge ono bɛ manɔ, jiru ɔvara e-tsoje ashanga ono nanɔ nanɔ.

²⁵ “Teke o ruru l'abalɔ k'ɛsaa k'ɔphu a bahuru l'aji ono, adɔbeje l'ɔnwa k'ɛsaa dɔ l'abalɔ iri l'ise ono bɛ bɔkwaphu iphe ha ɛge ono bɛ oo-wofuta t'e gude gwoo ngweja k'iphe dɔ eji; kɛ ngweja-ukfuru; kɛ ngweja nri; mɛ manɔ.

46 “Okaribe-Kakota-Nu sɔru: L'ɔnu-ɔguzo ime ogbodufu, bɔ ɔphu gharu ifu l'ɔzo ɛnyanwu-ahata bɛ aa-gɔ-chije agɔ-chi l'iphe bɔ abalɔ ishingɔ ono, eejeje ozi ono. Ɖ bɔ mbɔku ɔtu-ume mɛ mbɔku Aji Ɖnwa Ɖphungu bɛ aa-gɔhaje iya agɔ-ha. ² Onye ishi bɛ e-shije l'etezi shia ifu nggamgbo bata bya evudo l'ɔnu-ɔguzo gɛdegede. Ndu achijeru Nchileke ɛja bɔ ndu egworu iya ngweja-ukfuru; mɛ ngweja ɛhu-agu iya. ɛke ɔo-nɔduje l'egwo ɛja ono bɔ l'ɔnu-ɔguzo ono. Ɖ -gwotsua ɛja ono; t'ɔ lɔfu; t'ɛ b'a gɔ-chikwa ɔnu-ɔzo ono agɔ-chi gbururu jeye l'urenyashi. ³ Mbɔku, bɔje mbɔku ɔtu-ume; mɛ mbɔku Aji Ɖnwa Ɖphungu bɛ iphe bɔ ndu alɔ ono a-nɔduje l'ɔnu-ɔzo ono baaru Ojejoje ɛja l'ifu iya. ⁴ Ngweja-ukfuru, onye ishi unu abyajɛ ogworu Ojejoje mbɔku ɔtu-ume bɛ a-bɔjeru nwatɔru ishingɔ, ɛ-te nwedu ntɔpo; mɛ ebyila lanɔ, ɛ-te nwedu ɛkworo. ⁵ Iphe oo-yekobe l'ebyila gude gbaa ɛja nri bɛ a-bɔ ashanga ereshi. ɛja nri, oo-yekobe nwatɔru ono bɛ bɔ ɛge ɛka iya beru bɛ ɔo-nɔta-be; yo yekwa ɔvara manɔ l'ashanga ono iche l'iche. ⁶ Mbɔku Aji Ɖnwa Ɖphungu bɛ ɔo-nɔ nwophoja oke-eswi, te nwedu ɛkworo; mɛ nwatɔru ishingɔ; mɛ l'ebyila lanɔ, te nwedu ɛkworo. ⁷ Yɔ bya ewofuta iphe ee-gude gwoo ɛja nri. Akpe, jiru ashanga bɛ oo-ye l'oke-eswi lanɔ. Akpe, jiru ashanga bɛ oo-ye l'ebyila lanɔ. Ʋnwu atɔru phɔ bɛ oo-ye akpe ɛge ɛka iya beru; yekobe iya lɛ manɔ konggo iche l'iche. ⁸ Teke onye ishi abahɔ; t'o shi l'ɔnokoru ɔnu-ɔguzo bahɔ; t'o shikwapu ɛke ono lɔfuta.

⁹ “Teke ndu alɔ ono byajɛru l'ifu Ojejoje l'iphe bɔ aji, sweru esweswe; onye -shiru ɔzo isheli bahɔ t'ɔ baa ɛja; t'o shikwa ɔzo ɔhuda lɔfu. Onye -shiru ɔzo ɔhuda bahɔ; t'o shikwa ɔzo isheli lɔfu. T'ɛ b'ɔ dukwa onye e-

shi ụzo, o shiru bahụ lụfu. T'onye alụfu nụ shijekwa ụzo ọp̄hu yeḷe ọp̄hu o shi bata chegbaberu ifu lụfu.

¹⁰ Ẹp̄he -abahụ t'onye ishi ẹp̄he tsojekwaru ẹp̄he; teke ẹp̄he awụfuta t'o tsojekwaruphu ẹp̄he lụfuta.

¹¹ "Ip̄he bụ aji, sweru esweswe; m̄e ip̄he bụ eswe- ip̄he sweru esweswe b̄e ẹja nri, ee-yekobe l'oke-eswi bụ ereshi, jiru ashanga; ẹja nri, ee-yekobe l'ebyila abụkwaruphu ereshi, jiru ashanga; ẹja nri ọp̄hu ee-yekobe l̄e nwat̄uru ad̄u ẹge ẹka onye beru; yekobe iya ọvara man̄u l'ashanga ono iche l'iche. ¹² Teke onye ishi t̄uru obu iya ama k'ogwooru Ojejoje ngweja-ukfuru; m'ọ bụ ngweja ẹhu-agu t'e ghebekwaru iya ọnu-ụzo ọp̄hu gharu ifu l'ụzo ẹnyanwu-ahata ọnu; t'ọ gwokwaa ngweja-ukfuru; m'ọ bụ ngweja ẹhu-agu iya. T'ọ bujekwaru mb̄oku ọtu-ume b̄e oo-gwoje iya. Teke o meebet-suaru lụfu; t'a gu-chikwaa ụzo ono.

¹³ "Ip̄he bụ mb̄oku, sweru esweswe t'ọ kp̄taj̄e nwat̄uru, gbaru afa, ẹ-te nweḍu ẹkworo t'e gude gwooru Ojejoje ngweja-ukfuru. Ono bụ ẹja, ọo-n̄odu ach̄i ip̄he bụ ụtsu mb̄oku-mb̄oku. ¹⁴ Ip̄he bụ ụtsu mb̄oku-mb̄oku b̄e oo-wotajekwaphu uzi lan̄u l'ashanga ereshi, e keru uzi ishinḡu; yo wotajekwaphu uzi lan̄u l'ọvara man̄u, e keru uzi ẹto n̄u t'e gude gwokobe nt̄u akpe ono t'ọ b̄uru ngweja nri. Ekemu k̄e ogworu Ojejoje ngweja-ukfuru-a ẹge-a b̄ukwa ẹge-a b̄e ọo-d̄u gbururu jeye. ¹⁵ Ọo ya bụ l'ip̄he bụ ụtsu mb̄oku-mb̄oku b̄e ee-wofutaj̄e nwat̄uru; wofuta ngweja-nri; wofuta man̄u t'e gude gwoo ngweja-ukfuru.

¹⁶ "Ọkaribe-Kak̄ota-N̄u s̄uru ẹge-a: Ọ -b̄uru l'onye ishi eketa ip̄he o nweru enweru n̄u onye lan̄u l'ụnwu iya; b̄e ip̄he ọbu, ọ n̄uru ọbu b̄ukwa k̄e nwa iya ono. ¹⁷ Obenu l'ọ -b̄uru l'ọ b̄u onye ej̄eru yebe onye ishi ono ozi b'o ketaru ip̄he iya n̄u; t̄e nwozi ono nweru ip̄he ọbu gbururu jeye afa, ndu ohu enwejeru onw̄ep̄he; yo nata iya ẹya. Ọ b̄up̄hu ụnwu onye ishi ono b̄e e-nwojeru ip̄he onye ishi ono ketaru n̄u ụnwu iya. ¹⁸ T'onye ishi ono ba anaf̄ujekwa ndu ono al̄i, gbaru ẹp̄he; shi ẹge ono nata ẹp̄he ip̄he ẹp̄he. Teke ooketa ip̄he an̄u ụnwu iya t'ọ bujekwaru l'ip̄he nk'ia k'ẹka iya b̄e oo-shije keta iya n̄u ẹp̄he; k'ọp̄hu ẹ ta n̄onyaaḍua naf̄u ndu mu ip̄he gbaru ẹp̄he."

Ẹke eeshije ip̄he e gworu ẹja

¹⁹ Nwoke ono abya eduta mu shia ụzo ọp̄hu n̄o l'iku ọnu-oguzo ono, shiru bahụ mkpura, d̄u ns̄o n̄otsua l'ẹke ono ghash̄ia ifu l'ụzo isheli. Mkpura ono b̄u ndu achij̄eru Nchileke ẹja b̄e nwetsua ya. Ȳo bya ekoshi mu ẹkalanu l'ẹke ọbu l'ụzo ẹnyanwu-ar̄iḅa. ²⁰ Ȳo s̄u mu: "L'ọo ẹke-a b̄u ẹke ndu achij̄eru Nchileke ẹja a-n̄oduje eshi ip̄he a gbaru ẹja ọkfu ụgw̄o ip̄he d̄u ẹji; m̄e ip̄he a gbaru ẹja onwefu ip̄he d̄u ẹji; n̄odujekwaphu l'ẹke ono eghe ip̄he a gbaru ẹja nri; k'ọp̄hu e te egudedu iya

l̄ufuta l'ogbodufu ono t'o mee ndu n̄o l'ẹke ono t'ẹp̄he d̄u ns̄o."

²¹ Ȳo bya edutakwa mu l̄ufu l'echi ogbodufu; bya eduru mu tsop̄he iku echi ogbodufu ono ẹp̄he ẹno; mu aph̄a ogbodufu ọdo, n̄otsua l'ishi mkp̄oro ogbodufu ono ẹp̄he ẹno. ²² O nweru ogbodufu, n̄otsua l'ishi mkp̄oro ogbodufu ono ẹp̄he ẹno. Ogologo ẹp̄he d̄ut-sua ụkporo nkwo-ẹka ẹbo; ụsa ẹp̄he d̄u ụkporo nkwo-ẹka l̄e nkwo-ẹka iri. Ogbodufu ono, n̄okota l'ishi mkp̄oro ogbodufu ono b̄e hak̄okota n̄u. ²³ Mgburumgburu ime ogbodufu ono ẹp̄he ẹno b̄e nw̄isa, e gude mkpuma kp̄oo n̄okota. A kp̄utsukwaaruphu ẹke aakp̄oje ọku l̄e mkpuli nw̄isa ono. ²⁴ Ȳo s̄u mu: "Ẹke-a b̄u ẹke ndu ejeje ozi l'eze-ulo Nchileke a-n̄odu eshije ip̄he ẹp̄he gwaru madz̄u ip̄he."

Ẹnyimu, ukfu iya shi l'eze-ulo Nchileke

47 Nwoke ono abya eduta mu lashia az̄u l'ọnu eze-ulo Nchileke ono ḡedegede; mu aph̄a mini, shi l̄e mkpuli ọnu eze-ulo Nchileke ono l'ats̄o ala l'ụzo ẹnyanwu-ahata; k̄e l'eze-ulo Nchileke ono b̄e ghakwan̄uru ifu l'ụzo ẹnyanwu-ahata. Mini ono b̄e shi le mkpuli ọnu eze-ulo Nchileke ono ẹke iya ọp̄hu laru ụzo ọhuda, b̄ukwanu ụzo ọhuda k'ẹnya-ngweja ono l'ats̄ofuta. ² T̄o d̄u iya b̄u; ȳo bya eduta mu shia ụzo ọp̄hu n̄o l'ụzo isheli dua mu mgburumgburu l'etezi bya eduru mu shia ọnu-nggamgbo k'az̄u iya onanu, gharu ifu l'ụzo ẹnyanwu-ahata ono. Mini ono eshi l'ụzo ọhuda l'ats̄ofuta. ³ Nwoke ono egude ip̄he egudeje at̄o ip̄he l'ẹka t̄uḡbua ụzo ẹnyanwu-ahata; bya at̄ota ụnu nkwo-ẹka lab̄u l'ụkporo nkwo-ẹka iri; bya eduru mu rufu mini, ebe l'oḡba-echi ọkpa. ⁴ Ȳo bya at̄otakwaphu ụnu nkwo-ẹka lab̄u l'ụkporo nkwo-ẹka iri ọdo; bya eduru mu rufu mini ọdo, ebe l'ikpere. Ȳo bya at̄otakwaphu ụnu nkwo-ẹka lab̄u l'ụkporo nkwo-ẹka iri ọdo; bya eduru mu rufu mini ọdo, ebe l'ukfu. ⁵ Ȳo bya at̄otakwaphu ụnu nkwo-ẹka lab̄u l'ụkporo nkwo-ẹka iri ọdo; ugbo iya ọwaa b'ọ b̄u ẹnyimu, mu ta d̄u-gh̄eḍu ike esweswe; k̄e mini ono b̄e byaru utso nshinu hawa ogvu k'ọp̄hu ee-gvughe iya egvugvu; mb̄u ẹnyimu, ẹ t̄o d̄udu onye a-d̄u ike rusweḡhee ya n̄u. ⁶ Ȳo j̄i mu: "Nwa ndip̄he; ?i ph̄uru ip̄he-a?"

Ȳo bya eduru mu lashia az̄u l'iku ẹnyimu ono. ⁷ Teke mu ruru ẹke ono b̄e mu ph̄uru oshi, n̄okota l'iku ẹnyimu ono az̄u lab̄u, b̄u aḡuta aḡuta. ⁸ Ȳo s̄u mu: "Mini-wa atsoje ala ụzo iya k'ẹnyanwu-ahata ts̄oru lashia l'ụzo ns̄uda Ẹnyimu J̄od̄anu, b̄u ẹke ọ ts̄obaru l'eze ẹnyimu. Ȳo b̄uje teke mini ts̄obaru l'eze ẹnyimu ono; mini ono, ọ ts̄obaru ono abya ad̄u mma k'anḡungu. ⁹ Igweligwe ụnwu ip̄he n̄o ndz̄u b̄e e-buru l'ip̄he b̄u ẹke mini ono ts̄oru shia. Ẹma a-z̄u iya nshinu; k̄e mini-wa b̄e at̄s̄oba iya; mee mini eze ẹnyimu ono; ȳo d̄ulahaa k'anḡungu. Ip̄he b̄u ẹke ẹnyimu ono ts̄o-beberu b̄e

iphe nọ iya nọ anọdukota ndzụ. ¹⁰ Ndu egbu ẹma bẹ e-vudotsua l'iku eze ẹnyimu ono; dọbe lẹ Ẹnu-Gedi jerua lẹ Ẹnu-Ẹgulemu bẹ aa-nọdu aphụ ẹke e gesatsuaru ụgbu. Ẹma ono bẹ a-dụkwa l'ụdu l'ụdu; za igweligwe l'ọ bụ ẹma Oke Ẹnyimu. ¹¹ Obenu lẹ mini, nọ l'ụda; mę ọpflu nọ l'ụda mini, nọtsua l'iku ẹnyimu ono bẹ ta safụdu asafụ. Ọo-buru mmaswi, aa-nọdu eshita únú. ¹² Oshi-ọmi l'ụdi l'ụdi iya; bẹ a-nọkota l'iku iku ẹnyimu ono. Ẹkwo ẹphe ta byadụ bya anwụkpohu anwụkpohu lẹ phuu; ọpflu akpuru ẹphe ta byadụ bya erishihu erishihu. Ẹphe a-nọduje amị nebyi l'iphe bụ ọnwa, sweru esweswe; kele mini, shi l'ulo nsọ ono atso ala l'ẹphe. Akpuru, ẹphe a-mije bẹ a-buje nri; ẹkwo iya aburu ogvu, ee-gudeje emee t'ẹhu dọ madzụ npho."

Ókè alí ono tsua

¹³ Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu. Ọ sọru: "Ọwaa ókè ókè-alí, bụ ẹge unu e-keshi alí ono t'ikfu iri l'ẹbo, nọ lẹ Ízurelu haa ya t'ọ buru òkè-iphe ẹphe. Jósefu bẹ a-hata nke-alí ẹbo. ¹⁴ Unu e-keru iya ẹphe ẹnya-nhamunha; kele ya ribuwaru iya lẹ nte lẹ ya a-nụ iya nna unu oche phẹ. Alí-a aburu òkè-iphe unu.

¹⁵ "Ọwaa ẹke a-buru ókè-alí ono: L'uzo iya k'isheli bẹ ọo-dube lẹ Oke Ẹnyimu shia ụzo Hẹtulonụ; tųgburu Lebo-Hámatu; lashiwaru Zedadu; ¹⁶ Hámatu; Berota; mę Sibirayimu ọpflu nọ l'uzo ókè-alí Damásukọsu yele Hámatu; jeruwaru Haza Hatikonu l'uzo ókè-alí Hawurunu. ¹⁷ Ókè iya ono adube l'oke eze ẹnyimu je je erua Haza Enanu, bụ ọpflu nọ l'uzo isheli k'oke-alí Damásukọsu. Ókè-alí Hámatu nọ l'uzo isheli ẹke ono. Ọ bụ ẹke ono a-buru oke iya l'uzo isheli.

¹⁸ "L'uzo iya k'ẹnyanwu-ahata bẹ oke iya e-tsochita ókè-alí Hawurunu yele Damásukọsu; tsoru Ẹnyimu Jódanu ogologo kwaseru ókè-alí Gíledu; mę alí Ízurelu je alufu eze ẹnyimu ono, nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata ono jeyewaru lẹ Táma. Ọ bụ ẹke ono a-buru oke iya k'uzo ẹnyanwu-ahata iya.

¹⁹ "L'uzo iya k'ọhuda bẹ ókè-alí ono a-dube lẹ Táma jerua mini Meriba kẹ Kadéshi; yọ bya etsochia nggele Íjiputu rua Oke Ẹnyimu. Ẹke ono a-buru ókè iya k'uzo ọhuda iya.

²⁰ "L'uzo iya k'ẹnyanwu-aríba bẹ bụ Oke Ẹnyimu a-buru ókè iya jerua l'ẹke yele Lebo-Hámatu chekoru. Ẹke ono bẹ a-buru ókè iya k'uzo ẹnyanwu-aríba iya.

²¹ "Unu e-keshiru onwunu alí-a l'ẹge ikfu Ízurelu ha. ²² Unu e-keru iya onwunu mę iphe bụ mbyamumbya, buwaru alí unu nweru unu t'ọ buru òkè-iphe unu. Unu agwa ẹphe l'ọ bụ ndu a mụru amumu lẹ Ízurelu. Unu emee t'ẹphe hata alí ẹge unu a-hata l'ikfu l'ikfu Ízurelu. ²³ L'iphe bụ ikfu ọpflu onye mbyamumbya ono bu bẹ ee-keru alí nk'ia nụ iya. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu."

Ẹge ee-gude kee alí ono

48 "Ọwaa ẹpha ikfu ono nanụ nanụ: Dánu e-nweru nke lanụ iya l'uzo isheli. Ókè-alí iya e-shi ụzo Hẹtulonụ swee Lebo-Hámatu jerua Haza-Enanu, bụ ọpflu nọ l'ókè-alí Damásukọsu l'uzo isheli bya anonyabe Hámatu. Ókè-alí iya ono a-dube l'uzo ẹnyanwu-ahata laa ụzo ẹnyanwu-aríba alí ono.

² "Ásha a-hatakwapfu oke lanụ: Onanu bẹ yele alí kẹ Dánu e-ri oke dube l'uzo ẹnyanwu-ahata lashia l'uzo ẹnyanwu-aríba.

³ "Náfutali a-hatakwapfu oke lanụ: Onanu bẹ yele alí kẹ Ásha e-ri oke dube l'uzo ẹnyanwu-ahata lashia l'uzo ẹnyanwu-aríba.

⁴ "Manásẹ a-hatakwapfu oke lanụ: Onanu bẹ yele alí kẹ Náfutali e-ri oke dube l'uzo ẹnyanwu-ahata lashia l'uzo ẹnyanwu-aríba.

⁵ "Ífuremu a-hatakwapfu oke lanụ: Onanu bẹ yele alí kẹ Manásẹ e-ri oke dube l'uzo ẹnyanwu-ahata lashia l'uzo ẹnyanwu-aríba.

⁶ "Rúbẹnu a-hatakwapfu oke lanụ: Onanu bẹ yele alí kẹ Ífuremu e-ri oke dube l'uzo ẹnyanwu-ahata lashia l'uzo ẹnyanwu-aríba.

⁷ "Júda a-hatakwapfu oke lanụ: Onanu bẹ yele alí kẹ Rúbẹnu e-ri oke dube l'uzo ẹnyanwu-ahata lashia l'uzo ẹnyanwu-aríba.

⁸ "Alí ọpflu yele kẹ Júda e-ri oke bẹ unu e-wofuta t'ọ buru ọpflu unu e-dobe iche. Uswe iya bẹ a-tọ t'ọ dọ ụkporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka ẹbo l'ụkporo nkwo-ẹka iri; ogologo iya a-buru dube l'uzo ẹnyanwu-ahata jerua l'uzo ẹnyanwu-aríba ẹge kẹ ndu ọpflu dükota, bụ ẹge oke iya k'ikfu hatsua. Ụlo nsọ ono bẹ aa-kpụ l'echi iya nhamunha. ⁹ Oke iya ọpflu unu e-kefu iche doberu Ojejoje bẹ ogologo iya a-dụ ụkporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka ẹbo l'ụkporo nkwo-ẹka iri; uswe iya adụ ụkporo unu nkwo-ẹka l'unu nkwo-ẹka ise. ¹⁰ Ndu achijeru Nchileke eja bẹ e-nweru ẹke ono, e doberu nsọ ono. Ogologo iya bẹ a-dụ ụkporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka ẹbo l'ụkporo nkwo-ẹka iri l'uzo iya k'isheli iya; uswe iya adụ ụkporo unu nkwo-ẹka l'unu nkwo-ẹka ise l'uzo iya k'ẹnyanwu-aríba iya; bya adụ ụkporo unu nkwo-ẹka l'unu nkwo-ẹka ise l'uswe kwaphu l'uzo ẹnyanwu-ahata iya; ogologo iya adụ ụkporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka ẹbo l'ụkporo nkwo-ẹka iri l'uzo ọhuda iya. L'echi iya gędegede bẹ aa-kpụ ụlo nsọ Ojejoje ono. ¹¹ Ndu e-nweru iya nụ bụ ndu ono, achijeru Nchileke eja ono, bụ iya bụ unu Zadọku, bụ ndu e meru; ẹphe adụ nsọ; mbụ ndu ejeru iya ozi ẹge ọ gbaru. Ẹphe ta ha iya ẹge ndu Lívayi haru iya teke ndu Ízurelu mesweru. ¹² Ọo-buru iphe-ọma, dọ iche, ee-wofuta l'alí nsọ ono nụ ẹphe, bụ ẹke katsua nsọ, yele ndu Lívayi riru oke.

¹³ “Dube l’oke iya ke ndu achijeru Nchileke eja ono, bu eke ndu Lívayi a-hata be ogologo iya adu ukporo unu nkwo-eka eto l’unu nkwo-eka ebo l’ukporo nkwo-eka iri; uswe iya adu ukporo unu nkwo-eka l’unu nkwo-eka ise. Oo ya bu l’iphe a-bukporo ogologo iya okpobe aburu bu ukporo unu nkwo-eka eto l’unu nkwo-eka ebo l’ukporo nkwo-eka iri. Usa iya bu iphe oo-chikota du bu ukporo unu nkwo-eka l’unu nkwo-eka ise.

¹⁴ T’ephe be rekwa iya erere; m’o bu gude iya gbanweta odo. O bu eka be alí-a katsukpo mma; mbu t’e bu bahukwa onye odo l’eka; ke l’o bu eke duru Ojejoje nsó.

¹⁵ “Eke ophu phoduru nu phu, usa iya du unu nkwo-eka iri l’ebo l’ukporo nkwo-eka iri phu; ogologo iya adu ukporo unu nkwo-eka eto l’unu nkwo-eka ebo l’ukporo nkwo-eka iri phu be a-nodu t’o buru eke mkpukpu e-gudeje eme iphe du ephe mma; t’o bukwaruphu eke aa-kpushi ulo; me eke ephe a-nodu echeje elu ephe. Mkpukpu ono a-nó l’echi alí ono gedegede; ¹⁶ ha ege-a: Unu nkwo-eka iri le nanu l’ukporo nkwo-eka ise l’uzo isheli iya. Uzo ohuda iya adukwaphu unu nkwo-eka iri le nanu l’ukporo nkwo-eka ise. L’uzo iya k’nyanwu-ahata be oo-du unu nkwo-eka iri le nanu l’ukporo nkwo-eka ise; uzo nyanwu-ariba adukwaphu unu nkwo-eka iri le nanu l’ukporo nkwo-eka ise. ¹⁷ Alí eke ndu mkpukpu ono a-nódu echeje elu ephe a-du ukporo nkwo-eka iri l’ebo le nkwo-eka iri l’uzo isheli iya; dukwaphu ukporo nkwo-eka iri l’ebo le nkwo-eka iri l’uzo ohuda iya. Oo-dukwaphu ukporo nkwo-eka iri l’ebo le nkwo-eka iri l’uzo nyanwu-ahata iya; dukwaphu ukporo nkwo-eka iri l’ebo le nkwo-eka iri l’uzo nyanwu-ariba iya. ¹⁸ Eke phoduru nu l’eke ye le alí nsó ono riru oke kwaseru ogologo iya be a-du ukporo unu nkwo-eka l’unu nkwo-eka ise l’uzo nyanwu-ahata iya; dukwaphu ukporo unu nkwo-eka l’unu nkwo-eka ise l’uzo nyanwu-ariba iya. Iphe a koru iya be ndu ejeru mkpukpu ono ozi e-rije. ¹⁹ Ndu ejeru mkpukpu ono ozi, bu ndu a-nódu akó iya iphe be e-shitsua l’iphe bu ikfu Ízurelu nanu nanu. ²⁰ Alí ono kpamukpamu, unu e-bu-fu dobe iche ono; mbu alí nsó ono me ke mkpukpu be a-hako nu ibe eno. Iphe ibe iya lanu a-duje bu ukporo unu nkwo-eka eto l’unu nkwo-eka ebo l’ukporo nkwo-eka iri.

²¹ “Eke phoduru nu l’alí nsó ono; me alí ke mkpukpu ono eka labu a-buru k’onye ishi unu. O bu dube l’eke ono, a tofuru alí nsó ono, du ukporo unu nkwo-eka eto l’unu nkwo-eka ebo l’ukporo nkwo-eka iri ono laru oke iya k’uzo nyanwu-ahata ono; ege ono b’o dukwaphu lashia uzo oke iya k’nyanwu-ariba dube l’eke ono, a tofuru alí nsó ono, du ukporo unu nkwo-eka eto l’unu nkwo-eka ebo l’ukporo nkwo-eka iri ono. Eke ophu no

nyiru ehu l’ogologo alí ophu e keshiru ikfu l’ikfu phu be a-buru k’onye ishi. Oo ya bu l’alí onanu, du nsó ono; me eze-ulo Nchileke ono, nodu l’echi alí ono; ²² me alí ke ndu Lívayi ono; me alí ndu mkpukpu ono; be alí k’onye ishi a-gbaphe mgburumgburu. Eke onanu, bu k’onye ishi ono a-nokahu okè-alí Júda ye le oke iya ke Bénjaminu.

²³ “A bya le k’ikfu ndu ophu: Bénjaminu a-hatakwapu oke lanu: Onanu a-nó dube l’uzo nyanwu-ahata lashia uzo nyanwu-ariba.

²⁴ “Símiyonu a-hatakwapu oke lanu: Onanu be ye le alí ke Bénjaminu e-ri oke dube l’uzo nyanwu-ahata lashia l’uzo nyanwu-ariba.

²⁵ “Ísaka a-hatakwapu oke lanu: Onanu be ye le alí ke Símiyonu e-ri oke dube l’uzo nyanwu-ahata lashia l’uzo nyanwu-ariba.

²⁶ “Zébulonu a-hatakwapu oke lanu: Onanu be ye le alí ke Ísaka e-ri oke dube l’uzo nyanwu-ahata lashia l’uzo nyanwu-ariba.

²⁷ “Gádu a-hatakwapu oke lanu: Onanu be ye le alí ke Zébulonu e-ri oke dube l’uzo nyanwu-ahata lashia l’uzo nyanwu-ariba.

²⁸ “Ke Gádu l’uzo ohuda be okè e-shi le Táma rua mini Meriba ke Kadéshi ji-jia tsoru iku nggele Íjiputu jerua Oke Enyimu.

²⁹ “O bu alí-a bu alí obu, unu e-keru iphe bu ikfu, no le Ízurelu; yo buru ege ono be ephe a-ha iya t’o buru okè-iphe ephe. Ono iphe Okaribe-Kakota-Nu ekfu.”

Oonu-oguzo, notsua le Jerúsalemu

³⁰ Owaa a-butua onu-uzo mkpukpu ono dube l’uzo iya k’isheli, a toru; yo du unu nkwo-eka iri le nanu l’ukporo nkwo-eka ise ono. ³¹ Onu-uzo nonu be aa-gu epha ikfu no le Ízurelu iche l’iche. Onu-uzo eto, no l’uzo iya k’isheli be aa-gu onu-uzo Rúbenu; me onu-uzo Júda; me onu-uzo Lívayi. ³² Eke iya k’uzo nyanwu-ahata, ogologo iya du unu nkwo-eka iri le nanu l’ukporo nkwo-eka ise ono be onu-uzo eto a-nó, bu iya bu onu-uzo ke Jósefu; me onu-uzo ke Bénjaminu; me l’onu-uzo ke Dánu. ³³ Eke iya k’uzo ohuda, ogologo iya du unu nkwo-eka iri le nanu l’ukporo nkwo-eka ise ono be onu-uzo eto a-nó, bu iya bu onu-uzo ke Símiyonu; me onu-uzo ke Ísaka; me l’onu-uzo ke Zébulonu. ³⁴ Eke iya k’uzo nyanwu-ariba, ogologo iya du unu nkwo-eka iri le nanu l’ukporo nkwo-eka ise ono be onu-uzo eto a-nó, bu iya bu onu-uzo ke Gádu; me onu-uzo ke Ásha; me l’onu-uzo ke Náfutali. ³⁵ Iphe oo-du mgburumgburu bu ukporo unu nkwo-eka ebo l’unu nkwo-eka ise. Epha mkpukpu ono dube mboku ono gbururu jeye be a-bu: “Ojejoje no l’eke ono.”

Dánẹ̀lu

Umadzu ẹ̀no lẹ̀ ndu eze fọtaru

1 Yo be l'afa, kwe Jehoyakimu afa ẹ̀to; k'ọ̀phu ọ̀ wataru ọ̀chi ndu Júda; Nebukadineza, bụ́ eze ndu Bábyilọ̀nu achịta ndu soja iya bya eyebuta Jerúsalemu.

² Nnajiufu ahaa Nebukadineza; yoo kpua Jehoyakimu, bụ́ eze ndu Júda lẹ̀ ndzụ. Yọ́ hakwaa ya phụ; yọ́ haru gwota ụphodu iphe nọtsua l'eze-ulo Nchileke gude tųgbua; yọ́ bụru iya ọla Bábyilọ̀nu. Yo rua je egworu iphe ono doo l'ulo nte iya.

³ Yo be ujiku lanụ; eze bụ́ Nebukadineza ezi Ashupenazu, bụ́ onye ishi ndu ọru l'ufu-eze t'ọ́ haru ndu Ízurelu ono ndu ọ́phu shi l'eri ndu eze; mę́ l'eri ndu a maru ẹ́pha ẹ́phe; dutaru iya. ⁴ Tę́ ndu oo-le ẹ́nya iya bụkwaru ụnwu-okorọ́bya, ẹ́ ta dudu ẹ́ke ẹ́phe nweru ẹkworo l'ẹ́hu ẹ́phe. Ẹ́phe a-bụ́ ndu dụ́ ugwu l'ẹ́nya; ndu ẹ́-to nwedu iphe ẹ́phe ta madu ẹ́nya iya; ndu maru mmamiphe; ndu iphe edoje ẹ́nya ẹ́gwegwa; bụru ndu gbaru kę́ t'ẹ́phe jeje ozi l'ufu-eze. Ndu ono; bę́ ọ́-kuziru okfu Bábyilọ̀nu; zia ẹ́phe ẹ́ge eekfufe iya; mę́ ẹ́ge eedeje iya. ⁵ Ya ndono; eze, bụ́ Nebukadineza abya asụ́ t'e shi lẹ́ nri kę́ yę́be eze wotaje nri nụ́ ẹ́phe mbọku-mbọku. E shikwaphu lẹ́ mę́ kę́ yę́be eze nųje ẹ́phe mę́. Eze asụkwaphu l'ọ́ afa ẹ̀to; bę́ ee-gude zia ẹ́phe iphe. Afa ẹ̀to ono gvulephu; ẹ́phe awata ojeru yę́be eze ozi l'ufu-eze.

⁶ Tọ́ dụ́ iya bụ́: a bya afo ndu ono. Ndu tso lẹ́ ndu, a fọtaru bụ́: Dánẹ̀lu; Hananiya; Mishẹ̀lu; ọ́waa Azariya. Ẹ́phe ẹ̀no ono tųko shi l'ikfu ndu Júda.

⁷ Ya ndono; onye ishi ndu ọru l'ufu-eze ono abya agushia ẹ́phe ẹ́pha ndu Bábyilọ̀nu. Iphe ọ́ guru Dánẹ̀lu bụ́ Beluteshaza; gụ́a Hananiya: Sheduraku; gụ́a Mishẹ̀lu: Míshaku; bya agụ́a Azariya: Abedinego.

Aadata Dánẹ̀lu phẹ́

⁸ Obenu lẹ́ Dánẹ̀lu kfuru iya kepyaa ya akụ; lẹ́ ya te eridu nri-eze; ya ta angụ́ mę́-eze; k'ọ̀phu ya te egudedu iya merua onwiya. Ya ndono; yọ́ rọ́o onye ishi ndu ọru ufu-eze ono; t'ọ́ ha ya rụ́ t'ọ́ dụ́ ẹ́ge ono, ya kfuru ono.

⁹ Nchileke emee tę́ Dánẹ̀lu tųba onye ishi ndu ọru ufu-eze ono l'ẹ́nya. Yọ́ wata ọ́phuru Dánẹ̀lu imiko.

¹⁰ Yọ́ sụ́ Dánẹ̀lu: "Lẹ́ ya atsụkwa eze, bụ́ onye nwe mu nụ́ egvu; kę́ l'ọ́ bụ́ iya; bę́ sụru tę́ ya nųje unu nri ono; mę́ mę́ ono. Ọ́ -bụru lẹ́ ya ta nudu ngu nri ono; nggu

awata ọ́la ẹ́hu l'ẹ́ke ndu ọ́phu nọ́; bę́ eze e-gbukwa iya."

¹¹ Dánẹ̀lu abya asụ́ onye ọ́phu onye ishi ndu ọru l'ufu-eze ono yeru t'ọ́ leta Dánẹ̀lu; Hananiya; Mishẹ̀lu; mę́ Azariya ẹ́nya ono ¹² t'ọ́ gude abalị́ iri lelee ẹ́phebe ụnwu ojozi iya ono. Sụ́ iya l'iphe ọ́o-nọ́duje anụ́ ẹ́phe t'ọ́ bụru ẹ́phe nri nwenkinyi bụ́ mkpẹkwọ́; mę́ mini. ¹³ E -megelephu; t'ọ́ gbua ẹ́phe l'ụnwu-okorọ́bya ono, eri nri-eze ono igo; maru ndu ọ́phu ụgbugba ẹ́phe ka mma. Ọ́ bụwaru iphe ọ́ phuru l'ẹ́hu ẹ́phe bụ́ ndu ozi iya; bę́ oo-gude meru iphe. ¹⁴ Onye ishi ono ekweta ẹ́ge ẹ́phe kfuru bya egude abalị́ iri ono lelee ẹ́phe.

¹⁵ A nọtsulephu abalị́ iri ono; yọ́ bya egbua ẹ́phe igo; phụ́ l'ẹ́phe kakọ́ta ụnwu-okorọ́bya ndu ọ́phu eri nri-eze phụ́ ẹ́hu-mma; ka ẹ́phe ọ́kporokpo. ¹⁶ Tọ́ dụ́ iya bụ́; onye ono eleta ẹ́phe ẹ́nya ono ahaa ẹ́phe ọ́nu nri-eze; mę́ mę́-eze; wata ẹ́phe ọ́nu mkpẹkwọ́.

¹⁷ Nchileke emee ụnwu-okorọ́bya ẹ̀no ono; ẹ́phe enweru ishi-ẹkwọ́; gụ́a ẹkwọ́; bya enweru mmamiphe. Ọ́phu; bę́ Dánẹ̀lu; b'ọ́ meru; àphụ́; mę́ nrọ́ l'edoje iya ẹ́nya.

¹⁸ Tọ́ dụ́ iya bụ́; afa ẹ̀to phụ́, eze tųru phụ́ agvulephu; onye ishi ndu ọru l'ufu-eze phụ́ eduta ụnwu-okorọ́bya ono dukfushia eze, bụ́ Nebukadineza. ¹⁹ Eze yele ụnwu-okorọ́bya ono l'ẹ́phe ha; abya ekfugba; yọ́ bya aphụ́ l'ẹ́ t'ọ́ dudu ndu ọ́phu l'ẹ́phe ha onye ọ́phu atųru Dánẹ̀lu; Hananiya; Mishẹ̀lu; mę́ lẹ́ Azariya. Tọ́ dụ́ iya bụ́; ẹ́phe awata ojeru eze ozi. ²⁰ Iphe bụ́ iphe eze kparu ẹ́phe ishi, bụ́ iphe laru lẹ́ kę́ mmamiphe; m'ọ́ bụ́ iphe-odo-ẹ́nya; bę́ ẹ́phe akakọ́taje ndu amamanshi; mę́ ndu mgborogvu, nọkọ́ta l'alị́-eze iya mma ugbo iri. ²¹ Yọ́ bụru ẹ́ge ono b'e shi; Dánẹ̀lu anọ́duwaru l'ọ́ru ufu-eze jeye l'afa kę́ mbụ́, Sáyirosu, bụ́ eze wataru achichi.

Nrọ́, eze Nebukadineza rọru

2 L'afa, kwe Nebukadineza afa labụ́, ọ́ wataru achichi; b'ọ́ rọshiru nrọ́. Nrọ́ ono atsulahaa ya l'ẹ́hu; kpọ́o ya mgbę́nya. ² Ya ndono; eze abya ekukoo ndu njibya; ndu amamanshi; ndu ẹ́ka, shiru ike l'ọ́gvu; mę́ ndu, edzeje mkpọ́-kpodo; † maru iphe e-me echile; t'ẹ́phe bya ezeeru iya nrọ́ ono, ọ́ rọru ono. Ẹ́phe awụ́-bata; bya edzua l'ifu eze.

† Ndu maru ẹ́nya mkpọ́-kpodo, abuje: ẹ́phe -dzee ya; ẹ́phe amaru iphe e-me echile.

³ Eze asù ẹ̀phe lẹ̀ ya rọ̀ru nrọ̀. Yọ̀ tsù iya l'ẹ̀hu; kẹ̀le ya ta madù iphe nrọ̀ ono bụ̀.

⁴ Ndu ono, maru ẹ̀nya mkpọ̀-kpodo ono egude okfu ndu Áramu kfuru yeru eze; sù iya: "Ndzù eze; ndzù mi-ni-o! Zeeru ẹ̀phebe ndu ozi ngu phẹ̀ nrọ̀ ọ̀bu; ẹ̀phe a-kọ̀ru ngu-a iphe ọ̀ bụ̀!"

⁵ Eze asù ẹ̀phe: "Lẹ̀ ya kfuakwaru iya; kẹ̀yia ya akù l'ọ̀ -bùru l'unu ta dudu ike zeeru iya nrọ̀ ono; kọ̀oru iya iphe ọ̀ bụ̀; bẹ̀ ya e-bukwa anù unu tẹ̀yiteyi; mee ọ̀lo unu t'ọ̀ bụru mkpọ̀kpo ọ̀zo-ọ̀lo. ⁶ Ọ̀le; ọ̀ -bùkwanuru l'unu dudu ike zeeru iya nrọ̀ ono, ya rọ̀ru ono; kọ̀oru iya iphe ọ̀ bụ̀; bẹ̀ ya e-bu unu nggo iya; bya akwabẹ̀ unu oke ugvu, dudu biribiri. Nta-a bụ̀ t'unu zeeru iya nrọ̀ ono; unu akọ̀oru iya iphe ọ̀ bụ̀."

⁷ Ẹ̀phe asù eze t'ọ̀ zenuaru ẹ̀phebe ndu ozi iya nrọ̀ ọ̀bu; k'ọ̀phu ẹ̀phe a-kọ̀oru iya iphe ọ̀ bụ̀.

⁸ Eze asù ẹ̀phe: "Lẹ̀ ya marua l'iphe unu eme bụ̀ ẹ̀ge ee-me t'oge l'aga; kẹ̀ l'unu marua lẹ̀ ya ribuwaru iya;

⁹ L'ọ̀ -bùru l'unu t'ezeduru iya nrọ̀ ono b'e kpeekwaru ikpe ẹ̀hu unu; kpebua. Ishi iya aburu l'unu gbaru iya agbagba; wataru iya ọ̀dzushiru ẹ̀jo-ire; l'ekfuru iya iphe ẹ̀ ta dudu k'anunu; l'arị̀ l'iphe a-gbanwe. Nta-a bụ̀ t'unu zewaru iya rù nrọ̀ ọ̀bu; k'ọ̀phu ya a-makwanu l'unu a-dù-a ike kọ̀o iphe ọ̀ bụ̀."

¹⁰ Ndu ono, maru ẹ̀nya mkpọ̀-kpodo ono asù eze: "L'ẹ̀ tọ̀ duka madzù nwigbaleke-ọ̀ma, a-dù-ghe ike mee egbe iphe ọ̀waa, nggùbe eze sùru t'e me-wa. Ọ̀phu o nwekwanu onye eze, sùjeru tẹ̀ ndu amamanshi; ndu mgbọ̀rogvu; m'ọ̀ bụ̀ ndu maru ẹ̀nya mkpọ̀-kpodo meeru iya egbe iphe-a, i sùru t'e meeru ngu-wa; m'o -ruhuru; eze ọ̀bu detabe ude idagha; m'ọ̀ bụ̀ shihubeta ike ishihagha. ¹¹ Iphe nggùbe eze sùru t'e meeru ngu dụnukakwa ẹ̀huka. Ọ̀phu ọ̀ duka madzù nwigbaleke-ọ̀ma, a-dù-ghe ike zeeru eze nrọ̀ ono; gbahaa unwu agwa; ọ̀phu ẹ̀phe ebukwanu l'ẹ̀ke madzù bu."

Eze aha ẹ̀nu ishi ndu àphù

¹² Iphe ono emee; iphe eghulaha eze eghughu; ẹ̀hu agbahu iya totoroto. Yọ̀ tųwaphu ekemu t'e gbushikota iphe bụ̀ ndu mmamiphe alì Bábyilonu. ¹³ Eze abya atụ̀ ekemu t'e gbushikota ndu mmamiphe l'ẹ̀phe ha. Tọ̀ dudu iya bụ̀; a bya eye madzù t'e je achọ̀o Dánẹ̀lu yẹ̀le ọ̀nya iya phẹ̀ t'e gbushia.

¹⁴ Ariyoku, bụ̀ onye ishi ndu nche eze atụ̀gbua; tẹ̀ ya je egbushia iphe bụ̀ ndu mmamiphe lẹ̀ Bábyilonu; Dánẹ̀lu abya ezia obu l'alì; gude mmamiphe ¹⁵ jì iya iphe meru iphe eze tųru ekemu ọ̀phu dudu igiri-igiri ẹ̀ge onanu? Ariyoku abya eworu iphe adanù kọ̀oru Dánẹ̀lu. ¹⁶ Dánẹ̀lu abya abakfube eze je arọ̀ ya; t'ọ̀ haa tẹ̀ ya kwakọ̀be bya akọ̀oru iya iphe nrọ̀ ono bụ̀.

Nchileke ezeru Dánẹ̀lu nrọ̀, eze rọ̀ru

¹⁷ Tọ̀ dudu iya bụ̀; Dánẹ̀lu atụ̀gbua lasha je eworu iphe ono, adanù ono kọ̀oru ndu ọ̀nya iya ọ̀phu ẹ̀phe ẹ̀to, bụ̀ iya bụ̀: Hananiya; Mishẹ̀lu; mẹ̀ Azaríya. ¹⁸ Yọ̀ sù ẹ̀phe t'ẹ̀phe rọ̀ Nchileke, bụ̀ onye bu l'igwe t'ọ̀ phọ̀aru ẹ̀phe imiko; koshi ẹ̀phe nrọ̀-a, e domiru ẹ̀phe edomi-a; t'ẹ̀ b'e gbupyabe yẹ̀le ndu ọ̀nya iya lẹ̀ ndu mmamiphe alì Bábyilonu.

¹⁹ Ya ndono; yo be l'ẹ̀nyashi; a bya e shi l'àphù koshi Dánẹ̀lu nrọ̀ ono, e shi domia edomi ono. Dánẹ̀lu abya ekele Nchileke ọ̀phu, bụ̀ l'imigwe ekele; ²⁰ sù:

"Tẹ̀ ajaja bụru kẹ̀ Nchileke jeye lẹ̀ tutu yoyo; kẹ̀ l'ọ̀ bụ̀ iya nwe mmamiphe; nweru ike.

²¹ Ọ̀ bụ̀ iya agbanweje ọ̀boku; gbanwee oge.

Ọ̀ bụ̀ iya echije madzù eze; bụru iya akwatsuje iya.

Mmamiphe bụ̀ Nchileke; b'ọ̀ shi l'ẹ̀ka;

bụru iya emeje t'iphe doo madzù ẹ̀nya.

²² Iphe dudu ogvu; mẹ̀ iphe e domiru edomi;

bẹ̀ ookpuhaje ghebe ọ̀nu.

Ọ̀ maru iphe nọ̀ l'ọ̀chi; yọ̀ bụru yẹ̀le iphoro bu l'ufu.

²³ Ya etu ngu ẹ̀pha;

l'aja ngu ajaja;

nggùbe Nchileke kẹ̀ nna ayi phẹ̀;

kẹ̀ l'ì nųwaru yẹ̀be Dánẹ̀lu mmamiphe;

bya emee tẹ̀ ike nọ̀du iya.

I mewaru; tẹ̀ ya maru iphe ono,

ayi rọ̀ru ngu ono.

I mewaru tẹ̀ nrọ̀, eze ono doo ayi ẹ̀nya."

²⁴ Tọ̀ dudu iya bụ̀; Dánẹ̀lu abya ejekfu Ariyoku, bụ̀ onye ono, eze yeru t'ọ̀ gbushia ndu mmamiphe l'alì Bábyilonu ono; sù iya: "T'ẹ̀ b'ọ̀ jekwa ogbushi ndu mmamiphe ono." Sù iya: "T'ọ̀ dubechia ya tẹ̀ ya jekfu eze; je akọ̀oru iya iphe nrọ̀ iya ono bụ̀."

Dánẹ̀lu ezeru eze nrọ̀, eze rọ̀ru

²⁵ Ariyoku edutawaphu Dánẹ̀lu dujeru eze. Yo rua; je asù eze: "Lẹ̀ ya phųakwaru onye a-kọ̀ru nggùbe eze iphe nrọ̀ ngu ono bụ̀. Onye ọ̀bu gbe bukwaru onye lanù lẹ̀ ndu ono, a kpuru lẹ̀ ndzù l'alì Júda-a ono."

²⁶ Eze abya aji Dánẹ̀lu; onye ẹ̀pha iya bụ̀ Beluteshaza: "M'ọ̀o-dudu ike zee nrọ̀ ono, ya rọ̀ru ono; byakwaphu bya akọ̀o iphe ọ̀ bụ̀?"

²⁷ Dánẹ̀lu asù eze: "L'ẹ̀ t'ọ̀ duka onye nweru mmamiphe; tọ̀ dudu onye amamanshi; m'ọ̀ bụ̀ onye

njibya, a-dụ ike kọ́oru nggùbe eze iphe-a, dụ ogvu, ị sùru t'a kọ́oru ngu-a.²⁸ Obenu l'o nweru Nchileke, bụ onye bu l'igwe, bụ onye ekoshije madzụ iphe e domiru edomi. Ọ bụ iya koshiru nggùbe eze, bụ Nebukadineza iphe e-me l'uzo ifu. Ọwaa nrọ ono, ị rọru; mę àphù ono, ị phuru teke ono, ị zę l'oshi-azęe ngu ono:

²⁹ "Teke ono, ị zę l'oshi-azęe ngu ono; nggùbe eze; bę ọriri ngu gbarutsuaru l'iphe e-me l'uzo ifu. Yọ bụru iya bụ l'onye ono, emeje t'a maru iphe e domiru edomi ono koshiwaru ngu iphe e-me nụ.³⁰ A byakwanụ l'ẹhu kę yębe Dánẹ̀lu; iphe-a, ę domiru edomi-a, e meru tę ya marua ta bukwa lę ya gbe ka ndu ọdo ọmaru iphe meru iphe e meru tę ya maru iya; ọ kwa ęge nggùbe eze amaru iphe nrọ ono bụ; maru iphe ị rjiru l'ọkpoma ngu.

³¹ "Nggùbe eze; iphe ị phuru lę nrọ ngu ono bụ iphe a kpuru; yọ dụ l'ọ bụ madzụ; vudo ngu l'ifu. Ọ ha gbakfugbakfu; l'acha biribiri. Ugbugba iya l'eye egvu.

³² Iphe e gude mee ishi iphe ono, akpuru; yọ dụ l'ọ bụ madzụ ono bụ ọkpobe mkpọla-ododo. Ọkpoma iya yęle ẹka iya; bę bụ mkpọla-ọcha b'e gude mee ya. Ẹpho iya; mę ụtakfu iya bụ ope b'e gude mee ya.

³³ Ọphu bụ oshi-ọkpa iya bụ ígwe b'e gude mee ya. Okpurukpu-ọkpa iya b'a gwakọberu ígwe yęle ọra, a nuru anunu gude mee.³⁴ Ya ndono; nggu gudekwadu iya-a ele; a kụkpota mkpuma; ọbule ę tọ bukwa madzụ; bę gude ẹka iya kụkpota mkpuma ono. Mkpuma ono abya adaa iphe ono, a kpuru akpukpu ono l'okpurukpu-ọkpa ono, a gwakọberu ígwe yęle ọra gude mee ono; woru iya zụkposhia.³⁵ Ya ndono; ígwe ono; ọra ono; ope ono; mkpọla-ọcha ono; mę mkpọla-ododo ono angafu; tükposhihu ibiribe ibiribe ugbo lanu; wushiru l'ọ bụ ęswa witu, wushiru l'ẹke eetsuje witu l'onanwu. Pherephere abya ephekashia ya; to nwe iphe phoduru nụ. Obenu lę mkpuma ono, tupyashiru iya nụ ono bya a-ghọo eze ugvu, jiko iphe bụ mgboko dzuru.

Dánẹ̀lu akọ iphe nrọ ono bụ

³⁶ "Ọ bụ nrọ, ị rọru ndono. Nta-a bụ t'ayi bya akọoru nggùbe eze iphe nrọ ngu ono bụ.³⁷ Ọo nggùbe eze; bụ eze kę ndu eze l'ẹphe ha. Nchileke k'igwe nwaru ngu alị-eze; nụ ngu ike; nụ ngu ike; bya emee t'ẹpha ngu l'ede ude.³⁸ Ọ bụ nggu b'o yeru madzụ l'ẹka; ye ngu anu, bu l'ęgbudu l'ẹka; ye ngu unwenu, ephe l'eli l'ẹka. O meru t'ọ bụru nggu; bę ẹphe a-nọ l'ẹka: ẹphe l'ẹphe ha. Ọ bụ nggu bụ ishi ono, e gude mkpọla-ododo mee ono.

³⁹ "Ị-chịtsulephu; bę onye ọdo a-wata achichi. Onye eze onanu; bę ęnya iya a-la alị l'ẹke ị nọ. Onye eze k'ęto a-lufutakwaphu bya achia mgboko mgburumgburu. Ọ bụ yębedua bụ ope phụ.⁴⁰ E megee; bę onye eze k'ęno a-lufutakwaphu. Onye eze onanu e-shihu ike l'ọ bụ íg-

wę; kę l'ígwe agbakwohuje; gwee iphemiphe ọbule rakaraka. Yọ bụru ęge ígwe atuje iphe pyaapya bụ ęge oo-tupyashi ndu ọphu; gwee ẹphe ogwe ujimu.

⁴¹ Ọ bụlephu ęge ono, ị phuru a gwakọberu ọra, a nuru anunu l'ígwe gude mee okpurukpu-ọkpa iya; mę mkpushi-ọkpa iya ono bụ ęge ọo-dụ alị-eze, bọru ẹbo. Obenu l'agburu-ẹhu k'ígwe a-nọkwa iya phụ; bụ iya bụ ęge ono, ị phuru ígwe, a gwakọberu l'ọra aduje ono.

⁴² Ọ bụ ęge ono, mkpushi-ọkpa iya keru ẹbo; ẹkalanu aburu ígwe; ẹkalanu aburu ọra ono bụ ęge alị-eze ono e-shihu ike ẹkalanu; ẹkalanu adakposhihu.⁴³ Ọ bụlephu ęge ono, ị phuru ígwe; a gwakọbe iya l'ọra, a nuru anunu ono bụ ęge ndu ono a-gba ęghirigha. Ẹphe ta atuko-ghedu bụru nanu, bụ iya bụ ęge ono ígwe yęle ọra akfujeru iche iche teke a gwakọberu iya ono.

⁴⁴ "Ọ bụ l'oge ndu eze ono; bę Nchileke, bu l'igwe e-gude ẹka iya sùbe alị-eze ọphu ę ta byadu bya egbuka egbuka. Ọphu a byadu bya aharu iya ndu ọdo. Alị-eze ndu ọphu l'ẹphe ha; bę oo-gwe egwegwe; mee ya; ishi iya akparu; yębedua anodu jeye lę tutu yoyo.⁴⁵ Ọ bụ iphe àphù ono, ị phuru ono bụ ndono; mbụ àphù ono, a vukpofuru mkpuma l'eli ugvu; tọ bụ madzụ gude ẹka iya vukpofu iya; yọ bya atukposhia ígwe; tükposhia ope; mę ọra; mę mkpọla-ọcha yęle mkpọla-ododo; tųa ya pyaapya ono.

"Ọ bụ Nchileke, bụ Ọkaribe; koshiru nggùbe eze iphe e-mekochaa mee l'uzo ifu. Nrọ ono a-vu; yọ bụru ęge ono, ya kọkotaru ngu iya ono bụ ęge oo-me."

Nggo, eze ebu Dánẹ̀lu

⁴⁶ Tọ dụ iya bụ; eze, bụ Nebukadineza adaa kpuru-mu; woru ifu kpube l'alị gude kwabę Dánẹ̀lu ugvu; bya asu t'e gude ngweja; mę ínsensu gwaa Dánẹ̀lu.⁴⁷ Eze asu Dánẹ̀lu: "Ọ bụphu Nchileke ngu bụ Nchileke, nwe iphe, bụ agwa, nọnu; bya aburu Nnajiufu iphe, bụ ndu eze; bụru iya emeje t'a maru iphe, e domiru edomi; kę l'i duru ike kọo iphe-a, e domiru edomi-a."

⁴⁸ Eze abya eworu ọkwa, ha nshinu nụ Dánẹ̀lu; bya apalia ẹka apalị meshiaru iya iphe-oma. O mekwaru iya phụ onye ishi, a-nodu eleta Bábyilonu gba mgburumgburu; bya emekwaa ya phụ onye ishi ndu mmamiphe l'alị ndu Bábyilonu l'ọ ha.⁴⁹ Dánẹ̀lu abya arọ eze; yo mee Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego; ẹphe aburu ndu eleta ọnu-ogo, dụ iche iche lę Bábyilonu. Dánẹ̀lu l'onwiya eje eburu lę kę eze.

Agwa Nebukadineza

3 Tọ dụ iya bụ; eze, bụ Nebukadineza abya egude mkpọla-ododo kpua ntẹkpe, ogologo iya dụ ukporo nkwo-ẹka ęto; ọsa iya adu nkwo-ẹka ishingwu. Yo je eworu iya gvube l'ẹke, daburu swanmangu l'ẹke, eeku Dura l'ọnu-ogo Bábyilonu.² Ya ndono; eze Nebukadineza abya ezia; e je ekukoo ndu anochi ęnya

eze l'ọnu-ogo ọnu-ogo; ndu achị obodo; ndu gọvano; ndu mgbazi eze; ndu akwakọbeje okpoga; eze ndu ọgbo ikpe; ndu ikpe; męwaru ndu nweru ęnya l'alị ono t'ẹphe bya t'e meta ntẹkpe ono, o je egvube ono t'a gwaję iya agwagwa.

³ Tọ dọ iya bụ; ndu anọchi ęnya eze l'ọnu-ogo ọnu-ogo; ndu achị obodo; ndu gọvano; ndu mgbazi eze; ndu odobe okpoga; ndu ọgbo ikpe; ndu ikpe; męwaru ndu nweru ọkwa l'alị ono abya edzua; bya egvube ntẹkpe ono eze, bụ Nebukadineza meru; gvube ono t'a wata iya ọgwa agwagwa. Ẹphe abya edoo onwẹphe l'ifu ntẹkpe ono.

⁴ Onye araję ọra abya araa ya; rashia ya ike; sụ: "Unu gebekwa-o! A sụru; unubę ndiphe mgburumgburu; iphe bụ mbakeshi nọnu; ndu ekfu okfu-alị, dọ iche l'iche; ⁵ teke unu nuru opu; nua ogele; nua une; nua ụbo; nua ogumogu; adudu; mękpo iphe bụ iphe-egvu, dọ iche iche; unu adaa l'alị baaru ntẹkpe mkpọla-ododo ono, eze, bụ Nebukadineza meru gvube ono ęja.

⁶ "Iphe bụ madzụ nwigbaleke-oma ọma, ẹ-ta dadu kpurumu; baaru iya ęja; bę aa-paru chee l'ọ-tata-kfukfu ọku teke ono phu."

⁷ Tọ dọ iya bụ; anunu, ẹphe anu opu ono; yele ogele ono; l'une ono; l'ụbo ono; l'ogumogu ono; l'adudu ono; mękpo iphe bụ iphe-egvu, dọ iche l'iche; iphe bụ ọha, nọnu; iphe bụ mbakeshi; mę ndu ekfugbaa okfu-alị, dọ iche l'iche adashia l'alị; baaru ntẹkpe mkpọla-ododo ono, eze, bụ Nebukadineza meru ono ęja.

Ndibe Nchileke, nweru obu

⁸ Ya ndono; yọ bụru teke ono b'o nweru ndu edzeje mkpọ-kpodo; maru iphe e-me echile, byaru bya ekfula-haa iphe ndu Ju meru.

⁹ Ẹphe abyakfuta Nebukadineza; bya asụ iya: "Ndzụ ngu; ndzụ ogologo; nggube eze!"

¹⁰ "Nggube eze; ị tųru ekemu sụ t'iphe bụ onye nuru opu ono yele ogele ono; l'une ono; l'ụbo ono; l'ogumogu ono; l'adudu ono; mękpo iphe bụ iphe-egvu, dọ iche l'iche; t'ọ daa l'alị; baaru ntẹkpe mkpọla-ododo ono ęja; ¹¹ l'onye ẹ-ta dadu; baaru iya ęja; bę aa-paru chee l'ọ-tata-kfukfu ọku. ¹² Obenu l'o nweru ndu Ju, i yeru t'ẹphe leta alị Bábýilọnu, ẹ-ta ngaduru nggube eze nchị. Ndu ono bụ Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego. Ẹphe te jejeduru agwa ngu ozi; ọphu ẹphe 'abajeduru ntẹkpe mkpọla-ododo ono, i meru gvube ono ęja."

¹³ Ya ndono; ẹhu agbahu Nebukadineza totoroto; yo ziwaphu t'e kuaru iya madzụ ẹto ono, bụ iya bụ Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego. E je eduta ndu ono dobe l'ifu eze. ¹⁴ Eze, bụ Nebukadineza eku ẹphe: "Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego! ?Unu dupho ono; l'unu jikaru l'unu te ejeduru agwa iya ozi; ọphu unu

abaduru ntẹkpe mkpọla-ododo-a, ya meru gvube ęja?

¹⁵ Nta-a bụ: unu -nụlephu opu; l'ogele ono; l'une ono; l'ụbo ono; l'ogumogu ono; l'adudu; mękpo iphe bụ iphe-egvu, dọ iche l'iche; unu adashia l'alị; baaru ntẹkpe ono, ya meru ono ęja. Unu -mee ya ẹge ono b'ọ dukwa-a mma. Ọ -bụkwanuru l'unu ta abaduru iya ęja; bę aa-pakwaru unu teke ono teke ono chee l'ọ-tata-kfukfu ọku. ?Bụkpoo onye bụ chi ọbu, a-dọ ike dzọo unu l'ẹka yebe eze?"

¹⁶ Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego asụ iya: "Nggube Nebukadineza; ayi te eyekwaru ngu ọnu l'okfu-a. ¹⁷ Ọ -bụru l'a chiru ayi ye l'ọ-tata-kfukfu ọku ono; bę Nchileke, bụ onye ayi ejeru ozi a-dukwa-a ike dzofuta ayi; nafuta ayi l'ẹka nggube eze. ¹⁸ Ọ -bụru l'ẹ tọ nafutadu ayi; bę ayi eme t'ị maru l'ẹ to nwedu iphe e-me t'ayi jeeru agwa ngu ozi; m'ọ bụ baaru ntẹkpe mkpọla-ododo ono, i meru gvube ono ęja."

Ọ-tata-kfukfu ọku

¹⁹ Meji agbahu Nebukadineza totoroto l'ẹke Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego nọ. Yo zi t'a dọ-nwua ọ-tata-kfukfu ọku ono t'ọ ka nshinu ugbo ẹsaa; l'ẹge ọ dọjehawa. ²⁰ Yọ sụ ndu sọja iya; ndu ọphu bụ ike-ka-l'ọgu t'ẹphe kee Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego ẹgbu; chiru ẹphe ye l'ọ-tata-kfukfu ọku ono. ²¹ A bya egude ẹphe kee ẹphe ẹgbu; kepyabe ẹphe l'uwe kpowula-kpowula; mę lọngu, ẹphe yetsuaru; mę l'iphe ẹphe keru l'ishi yele uwe ẹphe ndu ọdo; nwuru ẹphe ye l'ọku ono, ata kfukfukfu ono. ²² Ekemu ono, eze tųru ono; mę ire ọ-tata-kfukfu ọku ono shihubetaru ike; k'ọphu bụ l'ire iya jiko ndu sọja ono, pataru Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego ono kegbushia. ²³ E kee ọmadzụ ẹto ono; mbụ Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego kę gbagbadidi nwuru ye l'ọku ono.

²⁴ E ji ekfua; Nebukadineza ezilihu l'ẹke ọ nọ; ẹke ọ phuru iphe dọ iya biribiri. Yọ sụ ndu mgbazi iya: "?Tọ bụdunua ọmadzụ ẹto b'e keru ẹgbu chee l'ọku-a?"

Ẹphe asụ iya: "Ọ kwa iya; eze."

²⁵ Yọ sụ ẹphe: "Unu lenu; ya gbe phukwaa ọmadzụ ẹno, e te kedu ẹgbu, ejephe ẹge dọ ẹphe mma l'ọku ono; ọphu ọ dudu iphe mekaru ẹphe. Onye ọphu kwe ẹphe ẹno dọ l'ọ bụ nwatibe Nchileke!"

Nebukadineza ekele Nchileke

²⁶ Nebukadineza abya ejenyaba ọ-tata-kfukfu ọku ono ntse; rangarahu: "Sheduraku; Míshaku; Abedinego! Unubę ndu ozi Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ. Unu lufutawaru-o!"

Sheduraku; Míshaku; mę Abedinego eshi l'ọku ono lufuta. ²⁷ Iphe bụ ndu anọchi ęnya eze l'ọnu-ogo ọnu-ogo; ndu gọvano; ndu l'etsota ọ-chị-ọha; męwaru ndu agbaziru eze ọzo l'alị ono abya edzua t'ẹphe phụ iphe meru nụ. Ẹphe aphua l'ọku ono ta dudu iphe o meru

ndu ono; mbụ l'ẹ to kedu m'ọo ọnu ẹgbushi ẹphe; ọphu ọ dudu iphe o meru uwe ẹphe; ọphu ẹphe es-hikpoduanu nshishi ọku.

²⁸ Nebukadineza asụ: "T'ajaja bụru kẹ Nchileke Sheduraku; Míshaku; mẹ Abedinego; mbụ Nchileke, yeru ojozi iya; yọ bya adzọo ndu ozi iya, bụ ndu kweru lẹ nk'ia, bụ ndu kwefuru íkè ome ekemu yẹbe Nebukadineza; tabua ọdo iya l'ọ -bụru egbu t'e gbua ẹphe m'o be kẹ t'ẹphe jeeru agwa ozi; m'ọ bụ baaru iya ẹja; l'ẹ ba bụ Nchileke ẹphe. ²⁹ Nta-a; bẹ yẹbe eze atụ ekemu; sụ: Ndiphe l'ọphu; iphe bụ mbakeshi, nọnu; mẹ ndu ekfu okfu-alì, dọ iche l'iche, kfurushiru Nchileke Sheduraku; Míshaku; mẹ Abedinego; bẹ ee-bu anụ ẹphe tẹyiteyi; tsukposhia ọlo ẹphe; yọ kuru bụru ikpo mkpọkpo-ọzulo; kẹ l'ẹ tọ dudu agwa, a-dụ ike adzọo madzụ ẹge-a, Nchileke dzọru-a!"

³⁰ Ya ndono; eze abya akpọlia ọkwa Sheduraku; Míshaku; mẹ Abedinego; yọ ka nshinu l'alì ndu Bábyilonu.

Nrọ k'ẹbo, Nebukadineza arọ

4 Ọwaa bụ ozi, eze, bụ Nebukadineza ziru t'e zikota iphe bụ mbakeshi; mẹ ndu ekfu okfu-alì, dọ iche l'iche lẹ mgboko gbaa mgburumgburu:

T'ọ dọkwaru unu lẹ mma!

² Ọotso yẹbe Nebukadineza ẹna tẹ ya dooru unu iphe-ọphulanya; mẹ iphe-ọhubama, dọgbaa biribiri, Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ meru iya.

³ Iphe-ọphulanya Nchileke paru ẹka.

Ẹge ono; bẹ iphe dọ biribiri, oomeje dọkwaphu egvu.

Eze, ọ bụ; bẹ ọo-bụru jeye lẹ tutu yoyo.

Ọo-bụleruphu ishi tsube

l'ọgbo sweru ọgbo.

⁴ Yẹbe Nebukadineza nọ l'ẹhu-gudangu l'ufu iya; ẹku l'abyaru iya kẹ kọbukubu. ⁵ Ya arọtsua nrọ, ya rọru; egvu abya iya l'ẹhu. Lẹ ya zẹ l'oshi-azẹe ya; bẹ iphe byalẹru iya phụ l'obu; mẹ àphù, ya phuru yeru iya egvu.

⁶ Tọ dọ iya bụ; ya abya atụ ekemu sụ t'a jiko ndu mmamiphe, nọkota l'alì Bábyilonu-a kuaru iya t'ẹphe kọoru iya iphe nrọ ono bụ. ⁷ Yo be teke ndu amamanshi; ndu agwọgwo; ndu edzeje mkpọ-kpodo; mẹ ndu njibya byaru; ya abya ezeeru ẹphe nrọ ono; ọphu ẹphe adudu ike kọoru iya iphe ọ bụ.

⁸ E megee; Dánẹ̀lu abyatashia. Yọ bya ezeeru iya nrọ ono. Dánẹ̀lu ono b'a gọru Beluteshaza, bụ iya bụ agwa yẹbe eze; ume k'agwa ọphu dọ nsọ anọdu iya l'ẹhu.

⁹ Ya asụ iya: "Beluteshaza; onye ishi ndu amamanshi. Ya mawaru l'ume k'agwa, dọ nsọ; bẹ nọ ngu l'ẹhu; ọphu ọ dudu iphe e domiru edomi, atsujẹ ngu l'ẹhu amaru. Ọwaa nrọ, ya rọru. Byiko kọoru iya iphe ọ bụ.

¹⁰ Ọwaa iphe ya phuru l'ẹke ya zẹ l'oshi-azẹe ya ndọ-ọ:

Ya abya elee ẹnya; oshi, evudowa l'echi mgboko gẹdegede. Oshi ọbu etsee ẹringe-ẹringe ẹringe-ẹringe. ¹¹ Oshi ọbu jaru rikarika; shihu ike; dukfuru l'igwe. Mgboko gba mgburumgburu aphukota iya.

¹² Mkpẹkwo iya amakọta ntumatu; yọ mịa wọkfuru; akpuru iya aburu nri ndu mgboko mgburumgburu. Ọ bụ lẹ mkpuli iya; bẹ unwu-anụ-ẹgu anọduje l'atuta ume; unwenu, ẹphe l'eli aburu l'ẹkali iya; bẹ ẹphe akpajẹ ẹkfuna. Iphe, bụ iphe, nọ ndzụ lẹ mgboko-a bụ akpuru iya bụ nri ẹphe.

¹³ "L'àphù ono, ya phuru lẹ ya zẹ azẹe ono; bẹ ya bya ele ẹnya; ojozi ọbu, bụ onye dọ nsọ eshi l'igwe bụru pherekete. ¹⁴ Yọ raa ya arara rashia ya ike; sụ: 'Gbutsua oshi ono; nggu akwashia ya ẹkali; nyishia ẹkwo iya. Akpuru iya; bẹ ii-chikashi; tya nanu nanu. Chikashia unwu-anụ, kuru lẹ mkpuli iya; nggu emee t'unwenu, betsuaru l'ẹkali iya phekishihu! ¹⁵ Ọle haa ukfu iya yẹle ọgbaragba iya l'alì; t'e gude gwọgírígwo ígwè; mẹ gwọgírígwo ope ru-phae mkpirikpi ukfu iya ono mgburumgburu yẹle akwara iya; t'ọ kwaa l'alì l'ime ẹgbudu ẹke ono.

" T'iji, shi l'igwe nmaa onye ono; yẹle anẹgu-ẹgbudu aswĩa ya l'ime ẹgbudu kẹ mgboko. ¹⁶ T'e wofu iya egomunggo kẹ madzụ; mee ya t'ọ bụru egomunggo k'anẹgu-ẹgbudu a-nọ iya l'ẹhu gbururu jeye t'afa ẹsaa swee.

¹⁷ " 'Ndu turu ekemu-a bụ ndu ojozi. Yọ bụru ndu dọ nsọ sọru l'ọo ẹge ọo-dụ ndono. Ọo ya bụ k'ọphu iphe madzụ nwigbaleke-ọma amaru l'ọo Ọkaribe-Kakọta-Nụ bụ onye, ndu eze, achì mgboko gbaa mgburumgburu nọ l'ẹka; l'ọo onye, Nchileke chiru obu iya l'ọo-nụ eze b'ọ nuje iya; m'o -ruhuduru ọ bụru onye ẹnya kat-sukpo alala l'iphe bụ madzụ.'

¹⁸ "Ọ bụ nrọ ọbu, mube Nebukadineza rọru ọbu ndono. Nta-a; Beluteshaza bụ t'i kọoru mu iphe nrọ ono bụ; kẹ l'ẹ tọ dudu m'ọo onye lanu lẹ ndu mmamiphe nọ l'alì-eze mu, duru ike kọoru mu iphe ọ bụ. Obenu lẹ nggubedua a-dụ-a ike kọo ya; kẹ l'ume k'agwa ọphu dọ nsọ; bẹ nọ ngu l'ẹhu."

Dánẹ̀lu akọ iphe nrọ ono bụ

¹⁹ Ya ndono; Dánẹ̀lu akpọo beru. Dánẹ̀lu bụ onye ono, a gọru Beluteshaza. Eze asụ iya: "Beluteshaza; tẹ nrọ ọbu; m'ọ bụ iphe ọ bụ ba atofukwa ngu mejil!"

Beluteshaza asụ eze: "Onye nwe mu nụ. Tẹ nrọ-a vù-chikwaa l'ẹhu ndu ọhogu ngu. T'iphe nrọ ono bụ bukwaru ndu ì dọ ashì; bẹ oo-gbe mee l'ẹhu ẹphe. ²⁰ Ng-gube eze; oshi ono, ì phuru, vuru; jaa ajaja; shihu ike; ọnungonu iya l'achì l'akpamigwe; iphe bụ mgboko aphukota iya; ²¹ ẹkwo iya l'ama ntumatu; yọ mịa wọkfuru; bụru nri dzuru ndiphe mgburumgburu; bụru agu ẹke unwu-anụ-ẹgu anọduje atuta ume; nwetsuaru ẹke unwenu, ẹphe l'eli akpajẹ ẹkfuna l'ẹkali iya; ²² bẹ buk-

wa nggubedua l'onwongu bụ oshi ono; eze. I vuwaru; nweru ike; ụdù ngu eruwa ẹke igwe beru; alị eberu.

²³ “Nggube eze; i phuru nwozi, dụ nsọ, shi l'imigwe bụru pherekete; sụ: 'T'i gbutsua oshi ono; mebyishia ya; ọlobu; hakwaa ukfu iya t'o gvuru; ọgbaragba iya akwaa l'ali; t'a ru-pee ya gwogirigwo ígwè; mę gwogirigwo ope mgburumburu t'ọ nọdu l'ime ẹgbudu l'egu ẹke ono.

“ 'T'iji, shi l'igwe nmaa onye ono; yele ẹjo anegu-egbudu aswĩa ya l'ime ẹgbudu afa ẹsaa.’

²⁴ “Eze; ọwaa iphe nrọ ono bụ ndọ-ọ: Ọ kwa iphe Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ sụru l'oo-me l'ehu nggube nnajufu mu b'ị phuru ono. ²⁵ Aa-chifu ngu l'ẹke madzụ nọ; nggu eje eburu l'ẹgbudu l'ọ bụ anụ-egu-egbudu; l'ata ẹgbudu l'ọ bụ eswi. Nggu angulaha aji, shi l'igwe; ngu-guhu angu-guhu. Ịi-nọ l'ẹgbudu ono afa ẹsaa jeye teke ịi-maru l'ọo Ọkaribe-Kakọta-Nụ bụ onye alị-eze ndu eze, achitsua mgboko gbaa mgburumburu nọ l'ẹka; l'ọ bụ onye, ọ chiru obu iya l'ọo-nụ iya b'ọ nuje iya. ²⁶ Mkprikpi ukfu oshi ono yele ọgbaragba iya ono, ọ turu ekemu t'a haa ono bụ iphe ọ bụ bụ l'alị-eze ngu a-nọkwa-ziru ngu teke ị maleruphu l'ọo Nchileke achị. ²⁷ Ọo ya bụ; nggube eze; kwekwa mee iphe-a, mu abyaru ngu ekfurua: Wata ome iphe dụ nhamunha gude dokwazi ẹke, i meswehawaru emeswe; nggu awata omeru ndu, aakpa ẹhu ọhuma gude nwefu akirishi akirishi ono, i shi eme ono. T'a maru; mę ịi-dụ ike chikobe onwongu; kpọo nwukfu.”

Nrọ Nebukadineza avu

²⁸ Iphe ono l'ọ ha mekotaru Nebukadineza. ²⁹ A nọt-sulephu ọnwaa iri l'ẹbo; k'ọphu ọ rọru nrọ ono; yọ nọdu l'eli obu-eze iya lẹ Bábyilonu l'akpaphe. ³⁰ A nonyalephu; yọ sụ: “?Unu phurua ẹge Bábyilonu habe nshinu, bụ yẹbedua gude ike k'ẹka iya mee ya; t'o koshi ẹge ọdu-biribiri iya habe?”

³¹ Ya ndono; yọ kpukwadurua okfu ono l'onu; olu e shi l'imigwe sụ iya: “Nggube eze, bụ Nebukadineza; ọwaa ẹge, a tų-buwaru l'ọo-dụ: ike ono, i gude bụru eze ono b'a nafuakwaru ngu! ³² Aa-chifu ngu l'ẹke madzụ bu; nggu alashia l'ẹgbudu; nggu l'anegu-egbudu eje eburu. Ịi-ta ẹgbudu l'ọ bụ eswi afa ẹsaa gburruru jeye teke ịi-maru l'ọ bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ bụ onye ndu eze, achị ndiphe mgburumburu nọ l'ẹka. L'ọ bụ onye, ọ chiru obu iya t'ọ bụru eze b'ọ nuje iya.”

³³ Ekfukfu, ookfukwadu iya-a; yọ vuwaphu l'ehu Nebukadineza. A chifu Nebukadineza l'ẹke madzụ nọ; yo je atalaha ẹwu l'ọ bụ eswi. Ịji adashilaha ya. Yọ nọdu l'ẹgbudu ono jeye ẹgbushi erua ya hatsa ya l'ọ bụ ẹba ugo; nvọ ẹka iya erua gupiyishitsua ya l'ọ bụ nvọ nwenu.

Izimana ala eze azu

³⁴ A nọt-sulephu afa ẹsaa ono; mube Nebukadineza anọdu l'ẹgbudu ono palia ẹnya lee igwe; egomunggo abya alata mu azu. Mu abya etulaha Ọkaribe-Kakọta-Nụ ẹpha; jalaha ya ajaja; kwabelaha ya ugwu; mbu onye ono, anọ ndzụ gbururu jeye lẹ tutu yoyo ono.

Achichi ono;

bę ọo-chi jeye lẹ tutu yoyo.

Alị-eze iya anọ tsube

l'ogbo sweru ogbo.

³⁵ Ẹ tọ dudu iphe ọ guberu

ndu ọphu, bu lẹ mgboko

gbaa mgburumburu.

Yọ bụru ẹge, dụ iya mma;

bę oomeje unwu imigwe;

mę ndu bu lẹ mgboko.

Ẹ to nwedu onye ha

kę t'ọ lola ya ẹka azu;

ọphu onwedu onye

a-sụ-ghe iya:

“?Nanụ ẹge ọ dų?”

³⁶ Ya ndono; mu abya enwetalephu onwomu; ugwu, e shi akwabeje mu; mę ọdu-biribiri mu alaphutaru mu azu. Yo mee; a wata mu ọkwaberu ugwu ẹge gbaru onye eze. Ndu shi akpọ-zijeru mu ọzo; mę ndu nweru ẹnya acholaha mu abya. A bya bya eworu eze ono, mu shi bụru ono nų-phu mu azu; mee; mu abya akabaa onweru ike; ma l'ẹge mu shi nweru iya. ³⁷ Nta-a; bę mube Nebukadineza etu eze k'igwe ẹpha; l'akwabę iya ugwu; l'ekutse iya; kę l'iphemiphe ọbule, o me adukotaje mma; vudo nhamunha. Ọdo bụ lẹ ndu eku onwephe ekuku; bę ọolo-tsutaje.

Iphe e deru l'oshi-ẹpoto

5 Yo be ujiku lanu; eze, bụ Belusheza abya ekukoo unu madzụ labu l'ukporo madzụ iri, bụ ndu nweru ẹnya; gbaaru ẹphe aji. Ẹphe l'iya abya adọ; ngulaha mee. ² Ẹphe angunyaa mee ono; Belusheza ezia t'e je achita okoro mkpola-ododo; mę kę mkpola-ocha, nna iya, bụ Nebukadineza gwotaru l'eze-ulo Nchileke lẹ Jerúsalemu; k'ọphu yębe eze; ndu nweru ẹnya l'ochichi iya; unyomu iya phę; mę nnufu iya phę e-gude iya ngua mee.

³ E je achitaru iya okoro mkpola-ododo; mę kę mkpola-ocha ono, e gwokoru l'eze-ulo Nchileke lẹ Jerúsalemu ono. Yele ndu nweru ẹnya l'ochichi iya; mę unyomu iya phę; mę nnufu iya phę angulaha ya mee.

⁴ Ẹphe angu mee ono; l'ekele agwa ọphu e meru lẹ mkpola-ododo; mę kę mkpola-ocha; mę ọphu a kpuru l'ope; mę k'ígwè; mę k'oshi; mę ọphu, e gude mkpuma pyia.

⁵ A bya ele ẹ̀nya; ẹ̀ka madzụ emifuta bya edelaha a iphe l'oshi-ẹ̀poto l'ifu ẹ̀ke urọ̀ku ẹ̀phe gvuru l'ufu-eze ẹ̀ke ono. Eze apha ẹ̀ka onye ono, ede iphe ono.

⁶ Eze anwaa; chihu echihu. Meji atọ̀fu iya; nkwo, nọ́ iya l'ẹ̀hu atsukota iya ume; k'ọ̀phu bụ́ l'ikpere kugba-betsuaru iya akugbabe.

⁷ Yo chiwaphu mkpu t'e kuaru iya ndu agwogwo; ndu maru ẹ̀nya mkpọ-kpodo; mę́ ndu njibya t'ẹ̀phe bya. Yọ́ sụ́ iphe bụ́ ndu mmamiphe, nọ́ l'alì Bábýlónu: "L'o onye -duru ike guta iphe-a, e deru l'oshi-ẹ̀poto-a; kọ́oru iya iphe ọ́ bụ́; bę́ ee-ye uwe uswe; nyabę́ iya iyagba, e meru lę́ mkpọla-ododo; bya emee ya onye k'ẹ̀to lę́ ndu ishi, achì alì-a."

⁸ Tọ́ dọ́ iya bụ́; iphe bụ́ ndu mmamiphe, nọ́ l'alì-eze ono abya awubata l'ẹ̀phe ha; t'ọ́ dọ́ ẹ̀phe onye duru ike guta iphe ono, e deru l'oshi-ẹ̀poto ono; tọ́ dọ́ ẹ̀phe onye duru ike kọ́o iphe ọ́ bụ́.

⁹ Meji akabaa eze atọ̀fu; yọ́ karu echihu. Ndu ono, nweru ẹ̀nya l'ọ̀chichi iya ono ta ma iphe ẹ̀phe e-me.

Eze ezi; tẹ́ Dánẹ̀lu bya

¹⁰ Eze-nwanyi anụ́a olu eze yẹ́le ndu nweru ẹ̀nya l'ọ̀chichi iya ono l'ẹ̀ke ẹ̀phe l'eze tuko nọ́du l'ulo agba aji ono; kwe batashia; bya asụ́ eze: "Nggube eze; ndzụ́ ngu ndzụ́ ogologo! Meji ba tọ́fushi ngu! Ọ́phu i chihuhe echihu; dọ́ ẹ́ge ono, ì dọ́ ono! ¹¹ L'alì-eze ngu-a b'o nweru onye ume agwa ọ́phu dọ́ nsọ́ nọ́ l'ẹ̀hu. Teke nna ngu shi nọ́du; bę́ onye ono shi ekoshije lę́ ya bụ́ onye eleruje ẹ̀nya l'iphe; bụ́ru onye nweru egomunggo; bya aburu onye maru mmamiphe l'ọ́ bụ́ agwa. Eze, bụ́ Nebukadineza; mbụ́ nna ngu shi mee ya onye ishi ndu amamanshi; kę́ ndu agwogwo; kę́ ndu maru ẹ̀nya mkpọ-kpodo ono; mę́ kę́ ndu njibya. ¹² Nwoke ọ́bu bụ́ Dánẹ̀lu b'ọ́ za. Iphe eze guru iya bụ́ Beluteshaza. Ọ́ bụ́ onye nweru ọ́riri; maru mmamiphe; bya enweru egomunggo. Ọ́ bụ́ onye abuje; a -rọ́o nrọ́; yọ́ kọ́o iphe nrọ́ ọ́bu bụ́; bụ́ru onye abuje a -tụ́a ilu; yọ́ kọ́o iphe ilu ono bụ́. Teke iphe atsụ́ madzụ́ l'ẹ̀hu; yo koshi ẹ́ge ee-me iya. T'e je ekua Dánẹ̀lu t'ọ́ bya akọ́oru ngu iphe iphe ono, e deru ono bụ́."

¹³ Ya ndono; e je ekua Dánẹ̀lu; yọ́ bya evudo eze l'ifu. Eze asụ́ iya: "Bụ́ nggu bụ́ Dánẹ̀lu, tso lę́ ndu nna iya; bụ́ eze kpuru lę́ ndzụ́ l'alì Júda? ¹⁴ Ya nwaru ọ́tu-ọ́nu ngu; l'ume agwa ọ́phu dọ́ nsọ́ nọ́ ngu l'ẹ̀hu. A sukwaruphu l'ì bụ́ onye eleruje ẹ̀nya l'iphe; nweru egomunggo; bukwaruphu onye maru mmamiphe, dọ́ egvu. ¹⁵ Ndu agwogwo; mę́ ndu mmamiphe b'e kuwaru t'ẹ̀phe bya agwa iphe-a, e deru l'ẹ̀ka-a; kọ́o iphe ọ́ bụ́; ọ́phu ẹ̀phe 'adudu ike kọ́o ya. ¹⁶ Ya nuru l'iphe ẹ́ te dodu ẹ̀nya; bę́ ìkoje; yo doo ẹ̀nya; l'ekoshije ẹ́ge ee-me iphe atsụ́ l'ẹ̀hu. Ọ́ -buru l'ì gụ-tagheru iphe-a, e deru l'ẹ̀ke-a; kọ́oru iya iphe ọ́ bụ́; bę́ ee-ye ngu kpowula kpowula uwe uswe; bya anyabę́ ngu iyagba, e

gude mkpọla-ododo mee; nggu aburu onye k'ẹ̀to lę́ ndu katsua nshinu alì-a."

Ikpe Nchileke

¹⁷ Tọ́ dọ́ iya bụ́; Dánẹ̀lu asụ́ eze: "T'iphe ì-ga anyako iya nọ́duru ngu rụ́! Woruru obunggo, i ge ebu iya bua onye ọ́do. Ẹ́ tọ́ kọ́oshiduru tẹ́ ya ba aguru nggube eze iphe ono, e deru ono; kọ́oru ngu iphe ọ́ bụ́.

¹⁸ "Nggube Eze; Nchileke, bụ́ Ọ́karibe-Kakọ́ta-Nu meru nna ngu, bụ́ Nebukadineza eze; bya emee ya; yọ́ kwata ọ́swa ha nshinu; bya emee ya; yọ́ dọ́ biribiri; nweru ugvu. ¹⁹ Yọ́ bụ́ru kę́ oke ọ́kwa ono, o meru; yo nweru ono meru iphe iphe bụ́ ndu nọ́nu; iphe bụ́ mbakeshi; mę́ iphe bụ́ ndu ekfu okfu-alì, dọ́ iche l'iche anmahuje ruuruu; l'atsụ́ ngu egvu. Onye ọ́ suru t'ọ́ nọ́du; yọ́ nọ́du. Onye ọ́ suru t'ẹ́ b'ọ́ nọ́; tọ́o nọ́du. Onye ọ́ suru t'a kọ́o-lia l'ọ́kwa; a kọ́o-lia ya. Onye ọ́ suru t'a kwatsua; a kwatsua ya. ²⁰ Yọ́ nọ́nyaa bya anyilaha onwiya ñdù; kulaha onwiya; k'ọ́phu ọ́kpoma byaru bya anmaa ya ẹ́gbudegbu; a nafu iya ike, o gude bụ́ru eze; bya anafufua ya ugvu iya. ²¹ A chifu iya l'ẹ̀ke madzụ́ bu; bya emeru egomunggo anę́gu nụ́ iya. Yẹ́le nkakfu-igara-ọ́swa eje ebua ẹ́ghirigha. Yọ́ talaha ẹ́wu l'ọ́ bụ́ eswi; ìji adashilaha ya; gbururu jeye yọ́ bya amaru lę́ Ọ́karibe-Kakọ́ta-Nu bụ́ onye alì-eze kę́ madzụ́ nọ́ l'ẹ̀ka. Yọ́ bụ́ru onye Nchileke chiru obu iya l'ọ́o-nu iya b'ọ́ nų́-je iya.

²² "Iphe ono l'ọ́ ha b'ì makotaru; nggube Belusheza, bụ́ nwatibe iya; ti kwe wozita onwongu alì. ²³ Nggugbe je akagabelerua Nnajiufu, bu l'imigwe; k'ọ́ dų́ghe ike zia t'e je achitaru ngu okoro, nọ́ l'eze-ulo iya; nggu lę́ ndu nweru ẹ̀nya; unyomu ngu; mę́ nnuvu ngu phe; unu egude iya ngwa mę́. Unu l'angụ́ mę́ ono l'ekele agwa, e gude mkpọla-ododo kpua; mę́ ọ́phu e gude mkpọla-ocha kpua; mę́ lę́ k'ope; mę́ k'ígwe; yẹ́le ọ́phu e gude oshi pyia; mę́ ọ́phu e gude mkpuma pyia, bukota iphe ta aphudu ọ́zo; tọ́o nų́ iphe; tọ́ dọ́ iphe ọ́ maru. Tii kwabę́ Nchileke ugvu, bụ́ iya bụ́ onye gude ndzụ́ ngu; iphemiphe ọ́bule, iime aburu iya b'ọ́ nọ́ l'ẹ̀ka. ²⁴ Ọ́o ya kparu iphe o ziru ẹ̀ka, deru iphe ono; yọ́ bya edee iphe ono, o deru ono.

²⁵ "Iphe, o deru bụ́:

MENE; MENE; TEKELU; PERESINU.

²⁶ "Qwaa iphe iphe ono, e deru ono bụ́:

"Iphe MENE bụ́ bụ́
lę́ Nchileke gų́waru ọ́boku,
ì-chì ọ́gu; bya akabuwa iya.

²⁷ Iphe TEKELU bụ́ bụ́
l'ọ́ turu ngu l'iphe
aatuje iphe; nggu adapehu.

²⁸ Iphe PERESU bụ́ bụ́
l'alì-eze ngu b'e kewaru ẹ́bo;
woru nanu nų́ ndu Mídiya;

bya eworu ọp̄hu n̄u ndu Peshia.”

²⁹ Tọ d̄u iya b̄u; eze, b̄u Belusheza eziwaphu t'a ch̄ita kpowula kpowula uwe uswe kwaa Dánẹlu ngwa; a bya ach̄ita iyagba, e gude mkp̄ola-ododo mee nyab̄e iya. A raa ya arara l'ọ b̄wa iya b̄u onye k'ẹto l̄e ndu ishi, ach̄i al̄i-eze ono l'ọ ha.

³⁰ Yo be l'enyashi mb̄oku ono ḡedegede; e woru Belusheza, b̄u eze ndu Bábyilonu gbua. ³¹ Onye Mídiya, aha Dariyosu agh̄o eze; ch̄ilahaa al̄i-eze ono. Ip̄he Dariyosu gbaru teke ono b̄u ụkporo afa ẹto l'afa ẹbo.

Aach̄iru Dánẹlu ẹjo idzu

6 Eze, b̄u Dariyosu elegee ya ẹn̄ya; yọ d̄u iya mma. Yọ bya af̄ota ụkporo madz̄u ishinḡu t'ọ buru ẹp̄he a-n̄odu an̄o-chi ẹn̄ya iya l'ẹke, d̄u iche iche l'al̄i-eze iya ono.

² Yọ bya af̄ota ụmadzu ẹto t'ẹp̄he buru ishi ndu ono, ach̄itsua al̄i-eze ono. Onye lan̄u l̄e ndu ishi ono b̄u Dánẹlu. Ndu ono, ach̄i ach̄ichi ono a-n̄oduje ak̄oru madz̄u ẹto ono, e meru ndu ishi ẹp̄he ono ẹge ẹp̄he gude ach̄i; k'ọp̄hu ẹ-tọ d̄udu ip̄he e-yita eze.

³ Ya ndono; Dánẹlu abya akak̄ota ip̄he b̄u ndu ono, e meru ẹp̄he l'iya ishi ono; jeye l̄e ndu ọp̄hu ach̄i mkp̄ukpu, hats̄ua nwansh̄i. Ishi iya ab̄uru l'ọ maru o me ip̄he; ume, n̄o iya l'ẹhu akp̄o akp̄o l̄e k'oma. Eze emelaha t̄e ya mee ya ishi l'al̄i-eze ono gbaa mgburumburu. ⁴ Tọ d̄u iya b̄u; ndu e meru ȳele ẹp̄he ishi ono; m̄e ndu ono, ach̄itsua mkp̄ukpu ono ach̄olahaa ip̄he ẹp̄he e-kobe Dánẹlu l'o meru l'och̄ichi ono, ẹp̄he ach̄i ono. Tọ d̄u ip̄he ẹp̄he maru ẹp̄he a-s̄u l'o meru. Tọ d̄u ip̄he d̄u ẹji, ẹp̄he ch̄o-vuru, o meru; k̄e l'ọ b̄u onye e gude ire iya ẹka; ọp̄hu oomedu ip̄he d̄u ẹji; ọp̄hu ọpadu ozi iya ẹkalanu.

⁵ Tọ d̄u iya b̄u; ndu ono as̄u: “Ẹ tọ d̄ukwa ip̄he ayi e-gudeghe kfugude nwoke-a, b̄u Dánẹlu; ḡufukwaphu l'ayi shi l'uzo k'ekemu Nchileke iya.”

⁶ Ya ndono; ndu ono, e meru ȳele ẹp̄he ishi ono; m̄e ndu ono, ach̄itsua mkp̄ukpu hats̄ua nwansh̄i ono abya w̄uru jekfube eze s̄u iya: “Ngḡube eze, b̄u Dariyosu; t̄e ndz̄u b̄ukwaru nke ngu gbururu jeye l̄e tutu yoyo!

⁷ Ip̄he b̄u ndu ishi l'al̄i-eze ngu-a; ndu ọkwa ẹp̄he hats̄ua nshinu l'am̄i; ndu ọp̄hu ach̄itsua mkp̄ukpu ọp̄hu hats̄ua nwansh̄i; ndu nch̄i-zi; m̄e ndu ḡovano; b̄e ch̄iru idzu s̄u t'ayi byakfuta ngḡube eze t'a t̄ua ekemu kfushia ya ike; s̄u: t'ẹ b'ọ d̄ukwa onye a-r̄o Nchileke ip̄he; m'ọ b̄u madz̄u ọdo; ḡufu ngḡubedua. T'e mee ya ẹge ono ụkporo abal̄i l'abal̄i iri. Onye -dakaru iya n̄u t'e chee ya l'iduma-agu. ⁸ Eze byiko; nta-a b̄ukwa t'i t̄ua ekemu ọbu; de ya edede; nggu ebyia ẹka l'ẹkwo iya; k'ọp̄hu ẹ ta agbanwedu iya agbanwe; b̄u iya b̄u ẹge ekemu ndu Mídiya; m̄e k̄e ndu Peshiya ad̄uje, ẹ ta d̄u-du onye agbanweje iya agbanwe.” ⁹ Eze ekweta bya at̄ua ekemu ọbu; de ya edede.

Eekpe Dánẹlu nkfugbu

¹⁰ Tọ d̄u iya b̄u; yo be teke Dánẹlu bya amaru l'ekemu ono b'a rawaru arara; yọ lashia l'ufu. Yo rua bya abah̄u l'ulo-eli iya; nyikobe imeli iya; bahu l̄e mkpura ọp̄hu windo iya gharu ifu l'uzo Jerúsalemu. Yo gbushi ikpere; n̄odu l'ẹke ono kfulahaa l'an̄u Nchileke ugbo ẹto l'uboku; l'ekele Nchileke iya ekele, b̄u iya b̄u ẹge o shi emeje.

¹¹ Ya ndono; ndu ono aw̄uru jeshia ọlo Dánẹlu; rua yo kfuwa an̄u Nchileke t'ọ gbaaru iya mkpu. ¹² Ẹp̄he aw̄u-lashia az̄u; w̄u-kfube eze k'ekemu ono, ọ t̄uru ono; s̄u iya: “Ngḡube eze! ?Ọ kwa l'i t̄unarua ekemu; raa ya arara t'ẹ b'ọ d̄ukwa onye a-r̄o Nchileke ip̄he; ọp̄hu 'arokwa iya madz̄u ọdo; ḡufu ngḡubedua; s̄u t'e mee ya ẹge ono ụkporo abal̄i l'abal̄i iri. Onye dakaru iya n̄u; b̄e ee-che l'iduma-agu?”

Eze as̄u ẹp̄he: “Ip̄he mu kfuru nḡuwaru ẹge mu kfuru iya, b̄u ẹge ekemu ndu Mídiya; m̄e Peshiya, ẹ ta d̄udu onye agbanweje iya agbanwe.”

¹³ Ẹp̄he an̄odu eze l'ifu; s̄u: “Dánẹlu ono, ȳi l̄e ndu a kp̄utaru l̄e ndz̄u l'al̄i Júda ono; ta ngakwaru ngḡube eze nch̄i; ọp̄hu ọokpakwa ishi l'i t̄uru ekemu; ye ẹka l'ẹkwo; o kfujekwa an̄u Nchileke iya ugbo ẹto mb̄oku-mb̄oku.” ¹⁴ Eze an̄ulephu ip̄he ono; ẹhu adaa ya k̄oo. Yọ ch̄olahaa ẹge ya e-me dz̄o Dánẹlu. Yọ ch̄o ege oo-me iya jeye nchi-ẹjihu; tọ d̄u.

¹⁵ Ndu ono abyakwa bya aw̄uru jekfube eze ọdo; je as̄u iya: “Ngḡube eze; nyatakwa ẹge ekemu ndu Mídiya ȳele ndu Peshiya d̄u; l'eze -t̄uwa ekemu b'ẹ ta m̄ingajekwa iya am̄inga.”

¹⁶ Tọ d̄u iya b̄u; Eze ezinua; e je egude Dánẹlu kp̄uru je echee l'iduma-agu. Eze as̄u Dánẹlu: “T̄e Nchileke ngu, b̄u onye ịbaru ẹja mkp̄urumkpuru dz̄okwaa ngu!”

¹⁷ A bya eswita eze mkpuma gude swichia ọnu ọgba ọbu. Eze abya ebyia ya echi-ẹka iya; bya ebyia ya echi-ẹka ndu a maru ẹpha ẹp̄he l'al̄i-eze iya; t'ẹ b'a gbanweshi ọnodu Dánẹlu.

¹⁸ Eze at̄ugbua; yọ buru iya ọla l'ufu iya. Yọ n̄okota ẹn̄yashi ono; ọp̄hu o ridu nri; ọp̄hu ọ d̄udu onye kuru nkwa kp̄engu l'ifu iya k̄e l'eeme iya ẹhu-otso-ena. Ọp̄hu ọ d̄udu ike kuru mgbenya.

Aadz̄ofuta Dánẹlu l'ọnu agu

¹⁹ Yo be l'oswi ngguge; eze ekwolihu gbaru jeshia l'ọnu ọka-agu ono.

²⁰ Yọ byarutadelephu ọka-agu ono, e cheru Dánẹlu ono ntse; gude olu-aph̄u kua Dánẹlu: “Dánẹlu; nwozi Nchileke, n̄o ndz̄u. Nchileke ngu ono, ịbaru ẹja mb̄oku-mb̄oku ono; ?ọ d̄uru-a ike dz̄o ngu l'ẹka agu?”

²¹ Dánẹlu as̄u eze: “Ngḡube eze; ndz̄u dzukwaa ngu gbururu jeye l̄e gbururu! ²² Nchileke m̄ube Dánẹlu yekwaru ojozi iya; yọ bya apyichishia agu ẹka l'ọnu; tọ d̄u

ophu leri iya m'ò bú nvọ; kẹ l'ẹ tọ dudu iphe ọo-sù lẹ ya mejeru iya; ophi ọ dudu iphe ya mejeru nggube eze."

²³ Ẹhu egbe bya teke ono bya atsoshilaha eze ẹna ike. Yo zia t'ẹ je edufuta Dánẹlu l'ogba ono. A bya edufuta Dánẹlu l'ogba ono; ophi ọ dudu ẹke iphe mekaru iya; kẹle Dánẹlu bú onye dakoberu Nchileke iya.

²⁴ Eze atọa ekemu; e je achita ndu ono, boberu Dánẹlu ibo ono; chiru ye l'iduma-agu; ẹphe l'unyomu ẹphe; mẹ l'unwu ẹphe. Ophi agu ono 'ekwedu t'ẹphe rua alì; mbu vọa ẹphe avuvu; taa taa okpu ẹphe.

Dariyosu ekweta lẹ Nchileke kẹ Dánẹlu bú iya

²⁵ Tọ dú iya bú; eze, bú Dariyosu abya edeeru iphe bú ndu nonu; mẹ mbakeshi nonu; mẹ l'iphe bú ndu ekfu okfu-alì, dutsua iche l'iche l'alì ono gba mgburumgburu ẹkwo; sù:

"T'ọ dukwaru unu lẹ mma!

²⁶ "Nta-a; bẹ mu tųakwaru ekemu sù-agma: T'onye-monye ọbule; l'ekemeke ọbule l'alì-eze-a, mu tsujekwa Nchileke Dánẹlu egvu; kwabẹ iya ugvu!

"Ishi iya aburu l'ọ bú iya bú

Nchileke, nọ ndzọ;

bya aburu Nchileke,

a-nọ nọ jeye lẹ tutu yoyo.

Alì-eze iya ta dudu onye

byaru bya echika iya echika.

Ọ bú iya a-chì jeye l'ikperazọ.

²⁷ Ọnafutaje madzọ;

mbu ọ bú onye adzọje madzọ.

Oomeje iphe-ophulenyà;

mẹ iphe-ophubama,

dugbaa biribiri

l'imigwe; mẹ lẹ mgboko;

Ọ dzofutaru Dánẹlu t'agu ba atagbu iya."

²⁸ Ya ndono; Dánẹlu abya abalaha ọba teke ono, Dariyosu bú eze; mẹ teke Sáyirosu kẹ Peshia bukwapu eze.

Àphù, Dánẹlu phuru

7 Yo be l'afa mbu, Belusheza bú eze ndu Bábyilonu, wataru achìchi; Dánẹlu azẹru l'oshi-azẹe ya; yọ buru iya mgbenya; yọ rọo nrọ; phutsua iphe; yo tehulephu bya eworu iya deshia l'ẹkwo.

² Dánẹlu asu: "Yo be l'enyashi; mu arọ nrọ; a bya ele ẹnya; oke pherephere, shi ọzo ẹno l'igwe ada phuphu-phu epe l'eze ẹnyimu ọbu. ³ Ejo anẹgu ẹno, gbat-saru iche l'iche eshi l'ime eze ẹnyimu ono mifutatsua.

⁴ "Ophi vu ọzo mifuta dú l'ọ bú agu. Ọ nweru ẹbà dú l'ọ bú k'ugo. Mu anọdu elekpe l'iya phụ ẹnya. A bya akwashia ya ẹbà ono. A bya apalia ya l'alì gvube egvube;

yo gude okpa labu vudo l'ọ bú madzọ. A bya eworu obu madzọ ye iya l'ẹhu.

⁵ "Anu k'ẹbo evudokwa mu phụ l'ifu. Onanu dulephu l'ọ bú biye. A bya apalia yẹbedua mgberemẹku iya lanu apali. Ọ kpọ okpu nggara-iphe ẹto l'onu; yọ phatsuaru iya apharu lẹ mgbaku eze. A sù iya: 'T'ọ gbeshi; taa anu, ha nshinu!'

⁶ "Onanu emege; mu abya ele ẹnya; anu ọdo evudowa mu l'ifu. Onanu dú l'ọ bú agu; fua ẹbà ẹno l'okpurukpazu iya. Ẹbà iya ono adukotalephu l'ọ bú kẹ nwenu. Anu onanu nweru ishi ẹno. Yọ buru iya b'e meberu ishi t'ọ chí.

⁷ "Onanu emetsua; mu abya aphua àphù ọdo l'enyashi ono. Mu abya ele ẹnya; anu k'ẹno anọduwa mu l'ifu. Anu onanu, anyi ishi ẹdzu; l'eye egvu ono; nweru agburu-ẹhu, dú egvu. Eze, nọ iya l'onu dutsua l'ọ bú ígwè. Iphe, bú iphe ọ buru yẹ ẹya; bẹ ọdaje pyaa l'ẹhu; laa ya viriviri; gude okpa dzọo ophi phoduru nu pyakapyaka. Ọwananu gbaru iche lẹ ndu ophi. Yẹbedua nweleruphu mpo iri.

⁸ "Mu l'arikwadia kẹ mpo ono; yọ nọdu mu l'ifu futa mpo ọdo. Onanu ha nwanshiji. Yọ buru l'ẹke mpo ndu ọdo futatsuaru; b'ọ futaru l'echi ẹphe. Ya ndono; a bya aswofu iya mpo ẹto lẹ mpo ono, o fukotaru ono. Nwa mpo nshiji ono abya akfushia ẹnya, dú l'ọ bú kẹ madzọ; bya emota onu, etu onwiya ẹpha.

⁹ "Mu anọdu ele iya ẹnya:

a bya eworu aba-eze gvube.

Onye ono, bú

O-shi-l'ede-nwede ono abya anọdu iya.

Uwe iya acha

pemu-pemu l'ọ bú eberugo.

Ẹgbushi iya acha

swarishwari l'ọ bú ẹji aturu.

L'aba-eze iya ono; bẹ oku enwu.

Okpa aba-eze ono

bukota ọ-tata-kfukfu oku enwu iya.

¹⁰ Oku, atsọ l'ọ bú nggele;

eshi iya l'ifu awushi.

Unu kuru unu l'ejeru iya ozi;

unu iri ugbo unu iri ọdo

evudo iya l'ifu.

A bya anọ-zia k'ikpe;

a bya ekpuhashia ẹkwo.

¹¹ "Mu anọdu egekpelephu nchì l'ẹpha ono, nwampọ ono etukpelephu onwiya ẹpha ono. Mu elekpelephu ẹnya jeye e woru anu ono gbua; woru ugwehu iya mebyishia; nwuru che l'oku ono, enwu phophopho ono. ¹² A natakotaru anu ndu ophi l'ẹphe ha ike ẹphe; ọbule a haru ẹphe t'ẹphe nonyafua ndzọ.

¹³ "L'iphe ono, mu phukotaru l'enyashi ono; bẹ mu bya ele ẹnya; onye dulephu l'ọ bú Abubu-Ndiphe egude urukpu shi l'igwe abya. Yọ bya abyaruta l'ifu O-shi-l'ede-nwede ono; e duru iya durua ẹke, ọ nọ

gèdegede. ¹⁴ A bya anụ iya ike ọchichi; mę ọdu-biribiri l'enyà; bya anụkwa iya phụ ike t'ọ chj l'ọ bụ eze. Iphe bụ ndu ali, nonu; mę iphe bụ mbakeshi nonu; mę l'iphe bụ ndu okfu-ali, dụ iche l'iche l'abaru iya ẹja. Ọchichi iya a-nọlephu jeye lę tutu yoyo; ọphu ọ byadụ agvụ agvụgvu. Alị-eze iya bụ ọphu ẹ ta byadụ bya ak-paka akpaka.

Iphe nrọ ono bụ

¹⁵ “Tọ dụ iya bụ; yọ bya awata ọtsu mụbe Dánẹ̀lu l'ẹhu; mbụ àphù ono, mu aphutsua ono etee mu ụkfu.

¹⁶ Mu abya ejekfu onye lanụ lę ndu vudo l'ẹke ono sụ iya t'ọ kọdukwaru mu iphe iphe ono bụkpoo abụbu. Yọ bya akọoru mu iya; shi ishi lanụ kọkotaru mu iphe iphemiphe ọbule ono bụkota. ¹⁷ Yọ sụ mu l'oke anụ ẹno ono bụ alị-eze ẹno, e-mekochaa nọdu lę mgboko.

¹⁸ Obenu lę ndu nsọ kę Ọkaribe-Kakọta-Nụ e-mekochaa naa alị-eze ono nworu jeyewaruru; mbụ; yo nwewaru iya rụ jeye lę tutu yoyo.

¹⁹ “Mu emekwaphu tę mu maru iphe anụ k'ẹno ono kwatakọ ọswa bụru abụru, bụ ọphu gbakpọru iche lę ndu ọphu; l'anyị ishi ẹdzu; nweru eze ígwè; nwetsuaru nvọ ọkpa, e gude ope mee. Yọ bụru anụ onanu adaje iphe ọ bụru kę yę ẹya pyaa l'ẹhu; labushia ya yiviviri; gude ọkpa dzọo ọphu phọduru nụ pyakapyaka. ²⁰ Mu abya achọkwaaphu tę mu maru ẹge mpo iri ono, nọ iya l'ishi ono dụ dụ-chi yęle nwampo ọphu nonyaaru; bya evuta; tẹmanu; bę ẹto ndu ọphu swọshihuderu; mę kę mpo onanu kakọtakpoo ibe iya biribiri ono; mbụ ono, nweru ẹnya; nweru ọnu; l'etu onwiya ẹpha ono. ²¹ Mpo ono; bę mu eelekpelephu ẹnya; yọ lụshi ndu nsọ ọgu; l'emekputakota ẹphe; ²² jeye O-shi-l'edewede erutashia bya eworu ikpe bua; haaru ndu nsọ enge; mbụ ndu nsọ kę Ọkaribe-Kakọta-Nụ. Yọ bụru teke ono; bę oge iya ruru; ẹphe abya anatakọta alị-eze ono kpamukpamu.

²³ “Ya ndono; ọwaa iphe ọ kọru mu. Ọ sụru mu: ‘Lę anụ k'ẹno ono bụkwa alị-eze k'ẹno, 'e-mekochaa nọdu lę mgboko. Ọwananu a-dụ lę alị-eze ndu ọdo kpamukpamu. Ọo-da mgboko gba mgburumgburu pyaa; dzọo ya pyakapyaka; gwee ya rakaraka. ²⁴ Mpo iri ono bụ ndu eze iri, a-lufuta; wata ọchi l'alị-eze ono. ẹphe -chit-sua; bę onye eze ọdo a-lufuta. Onye onanu a-gba iche lę ndu k'ivuzọ phụ. Yębedua e-mekputa ndu eze ẹto. ²⁵ Onye onanu a-nọdu ekfuru Ọkaribe-Kakọta-Nụ. Ọo-nọdu akpakwaphu ndu nsọ iya ẹhu. Ọo-nọdu ese ẹge iya emee gbanweshia ụboku; mę ekemu. Ee-duru ndu nsọ nụ iya; ẹphe anọo iya l'ẹka afa lanụ; nọo ya afa ẹbo lę mkpirikpi iya.

²⁶ “Obenu l'ee-mekochaa bya anọ-zia k'íkpe; a bya anafụ iya ike iya ono; ụvo agvụ iya. Ike ta byahę bya anọ iya ọdo gbururu jeye lę gbururu. ²⁷ Ọo ya bụ; a bya eworu alị-eze ono; mę ọchichi; mę ọdu-biribiri ali-

eze, nọkota lę mkpuli igwe-a kpamu nụ ndu nsọ; mbụ ndu ono, bụ ndibe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ono. Alị-eze ẹphe a-buru ali-eze a-nọkota gbururu jeye lę gbururu. Ndu achị achịchi a-nọduje abaru ẹphe ẹja; l'anụkwaru-phu ẹphe okfu.’

²⁸ “Ọwaa ẹke ishi iphe ono jeberu kparu. Mụbe Dánẹ̀lu abya arịa ya; ike labụ agvụ mu; ifu agba mu ọchi. Mu abya elikota iphe ono, mu phukotaru ono l'obu; tọ dúbua onye mu kọru iya.”

Dánẹ̀lu aphụ ebyila; mę mkpi l'àphù

8 Yo be l'afa, kwe Belushaza, bụ eze afa ẹto, ọ chjwaru; mụbe Dánẹ̀lu abyakwa bya aphụa iphe ẹge mu aphuje iya l'àphù, bụkota iphe yeru ọphu mu phuhawaru.

² Mu abya ele ẹnya l'àphù ono; mu anọduwa lę Súsa, bụ ishi mkpukpu, nọ l'alị ndu Élamu. Yọ bụru ẹke mu nọ l'àphù ono phukota iphe ono bụ l'iku ẹnyimu Ulayi.

³ Mu abya apalia jeshia ole ẹnya; ebyila, furu mpo labụ, evudowa l'iku ẹnyimu ono l'ifu mu. Mpo iya hatsua ogologo ogologo; nanụ aka ibe iya ogologo. Yo gbe bụru onanu, futakperu azụ ono gbe ka ọphu ogologo.

⁴ Mu anọdu elekpelephu ebyila ono l'ẹke oome ẹnari. O -ziru laa ụzo ẹnyanwu-arịba; yo ziru laa ụzo isheli; yo ziru laa ụzo ọhuda. Ọphu ọ dudu anụ, duru ike kpọfu iya l'ifu; tọ dụ ọphu a-dụ ike nafụ iya iphe o gude. Ọ bụlephu iphe dụ iya mma; bę oome; yo mee ẹge ono ha nshinu.

⁵ Ya ndono; mu egudekwadu-a iphe arị; a bya ele ẹnya; mkpi, futsuaru mpo, kfutsuaru gagaragangụ l'ishi ẹnya iya labụ eshilephu l'ụzo ẹnyanwu-arịba mifuta; l'awụlephu mgboko gelengu gelengu; ọkpa te ru iya l'alị.

⁶ Yọ wụru byakfutashia ebyila ono, furu mpo labụ ono l'ifu; mbụ ebyila mu shi phụa ono, vudo l'iku ẹnyimu ono. Yọ ba kiri kiri eje abyakfuta iya.

⁷ Mu ele iya ẹnya; yo je etso ebyila ono ọgu k'ẹhuka ẹhuka. Yo chia ebyila ono; chikwoshia mpo iya ono; ẹphe ẹbo. Ebyila ono ta da ike kpọfu iya l'ifu. Mkpi ono azuta iya tuta; dzọo ya lụlalula. Tọ dụ onye duru ike nafuta iya ebyila ono l'ẹka.

⁸ Mkpi ono abya eshingabe; dụ igiri-igiri nshinu. Ike iya ono ahadelephu nshinu; mpo iya ono agbakwohu. Mpo ẹno ọdo, ha nshinu abya efuchitakota l'ẹke eze mpo lanụ phụ shi fua. Mpo ono ẹphe ẹno afọkahu uzi ẹno ghatsua ifu l'ụzo ẹno ẹke pherephere shitsua ụzo ẹno l'igwe ephe.

⁹ A nonyaa; nwa mpo nshii ọdo abya akfukata lę nanụ l'ime ẹno ọphu. Mpo nshii ono anonyaa bya aha nshinu; vua tseru lashia ụzo ọhuda; vukwaaphu shia ụzo ẹnyanwu-ahata; bya etsoru ụzo alị oma ono.

¹⁰ Yo vua gbururu jeye yo jiko ndu nọ l'imigwe dúpuyabe; dukoshia igweligwe mkpọ-kpodo, nọ l'ime igwe; ẹphe abya adashia l'ogbodali; yo dzọkota ẹphe pyakapyaka.

¹¹ Yọ bya atụ-lia onwiya; tụ-lia onwiya; wo l'iya hawa nshinu l'ọ bụ onye ishi iphe bụ ndu ono. Yọ bya anyichata iya ẹja, eegwojeru iya mbọku-mbọku; bya emee ọlo nsọ iya too rehe ire. ¹² E gude kẹ l'ọ kwefuru ikè chịru ikpoto ndu ono nụ iya; bya ahafukwaaru iya phụ ẹja, eegwoje mbọku-mbọku. Iphemiphe ọbule, oome l'ereru iya; e woru ire-lanụ fua l'alị.

¹³ Tọ dụ iya bụ; mu abya anụa olu, onye ono, dụ nsọ ono. Yo gudekwadua okfu ekfu; onye nsọ ọdo asụ iya: "Aa-nọ-be ino-be agha; tẹmanu yọ vua mbụ àphụ ono, ị phụkotaru ono; mbụ k'ẹja ono, e gwoje mbọku-mbọku ono, ị phuru ono; mę kẹ okwefu ikè, bụ iya kpataru iphe emebyishihu; mę k'ọlo-nsọ, e woru haaru iya; mę lẹ k'ikpoto ndu-a, aa-dzọ pyakapyaka-a?"

¹⁴ Yọ sụ mu: "Ọo-nọ ọnu urenyashi; mę ọtsu ugbo ise l'ụkporo iri ise; tẹmanu a bya emee ọlo-nsọ ono yọ dụ nsọ ẹge o shi dughawa."

Iphe, àphụ Dánẹ̀lu ono bụ

¹⁵ Lẹ mụbe Dánẹ̀lu nọ elekpelephu iphe ono, mu phuru lẹ mgbenya ono; l'arịkpelephu ẹge mu e-me maru iphe iphe ono bụtsua; bę mu bya ele ẹnya; Onye gbalẹruphu l'ọ bụ nwoke evudowa mu l'ifu. ¹⁶ Mu abya anụa olu onye nọ lẹ Ulayi tufu olu kua: "Géburẹ̀lu-e; karu nwoke ono iphe iphe ono, ọ phuru ono bụ!"

¹⁷ Yọ rutade ẹke ono, mu vudo ono; egvu abya mu l'ẹhu. Mu adaa kpube ifu. Yọ sụ mu: "Nwa ndiphe; iphe e-do mu ẹnya bụ l'iphe ono, mu phuru ono kwa iphe e-me l'ikperazu."

¹⁸ Yo gudekwadua okfu ono l'ekfuru mu; oke mgbenya evuta mu; lẹ mu zẹe kpube ifu l'alị ono. Yọ bya ete mu; mee; mu egbeshi vudo evudo;

¹⁹ Yọ bya asụ mu: "Mu abya ngu okfuru iphe e-me l'ifu; iphe e-me teke ẹhu e-ghu Nchileke oke eghughu; kẹ l'iphe-a, ị phụkotaru-a bụkwa iphe e-me teke a tųwaru atųtu l'oge ikperazu. ²⁰ Ebyila mpo labu ono, ị phuru ono bụ ndu, ọ bụ bụ eze ndu Mídiya yele eze ndu Peshiya. ²¹ Mkpi ono bụ eze ndu Gurisu b'ọ bụ. Gųgara gųgara mpo ono, nọtsua ya l'ishi ẹnya ono; bę bụ eze k'ivuzọ. ²² Mpo ẹno ono, fuchitaru l'ẹke ono nanu phụ swọfuru phụ bụ alị-eze ẹno, e-mekochaa shi mbakeshi iya kfukatatsua; ọbule ike ẹphe ta ahakọdu.

²³ "Ọchichi ẹphe gvudelephu; teke iphe dụ ẹji ndu ono eme Nchileke eruwa l'ishi; ono bụ teke onye eze ọdo a-bya achilaha. Onye eze onanu; bę ifu a-dụ ọnwuu-ọnwuu. Yọ bụru onye ẹ-te nwedu iphe ekpu iya ẹka l'ifu. ²⁴ Yẹbedua e-nweru agburu-ẹhu nshinu; ọbu l'ẹ tọ bụdu ike k'ẹka iya; bę ọo-bụ. Iphe oo-mebyishikota a-dụ biribiri. Iphemiphe ọbule ono, oo-mekota ono;

bę erekotaru iya. Oo-gbushikota ndu oke agadima unwoke; mę ndu, dųru Nchileke lẹ nsọ. ²⁵ Oo-me t'ugho ka nshinu; kua onwiya ọ-ka-ibe. Ọ bụ teke ẹphe a-rịwa l'ẹ to nwehedu iphe e-me ẹphe; bę oo-gbushi madzụ l'igwe; bya arụkota onwiya fųaru onye ono, bụ iya bụ ishi iphe bụ ndu ishi ono. Ee-mekochaa gbua yẹbedua. Obenu l'ẹ tọ bụdu madzụ e-gbu iya.

²⁶ "A bya l'àphụ ono, ị phųshiru lẹ nchi-ẹjihuje; mę lẹ nchi-abọhu ono; ọ kwa oswi-okfu. Ọlobu; kpuchilekwa iya phụ ekpuchi; kẹle teke oo-me tekwaduduru etete."

²⁷ Ya ndono; ike agvụ mụbe Dánẹ̀lu. Yo mee iphe-ememe azụ mu; mu azẹ iya ujiku olemole. Mu anọnyakwaa bya egbeshi wata ojeru eze ozi, mu ejeru iya. Iphe ono, mu phụkotaru ono anyia mu ishi ẹdzu; kẹ l'ọ kariru madzụ ẹka amaru.

Dánẹ̀lu ekfu anụ Nchileke

9 Yo be l'afa mbụ e meru Dariyọsu Kuzakusesu, bụ onye Mede eze, achị alị-eze ndu Bábyilonu; ² mbụ l'afa, ọ dųberu achichi; bę mụbe Dánẹ̀lu gųru iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; yo doo mu ẹnya; mbụ iphe Nnajiufu kfuru nụ onye nkfuchiru iya ono, bụ Jere-maya lẹ Jerúsalemu; bę ẹgbara a-kfụ ụkporo afa ẹto l'afa iri. ³ Ya ndono; mu byanụ aghaaruu Nnajiufu, bụ Nchileke ifu bya ekfulahaa anụ iya; rọlahaa ya; l'aswị aswịswi ekfu anụ iya; yee uwe-aphụ; woru ntụ kpukposhi onwomu.

⁴ Mu akpọ-kua Ojejoje, bụ Nchileke mu; kfushiaru iya iphe dụ ẹji mu; sụ:

"Nggube Nnajiufu, bụ Nchileke ha nshinu; dụ biribiri; nggube onye, edobeje ọgba-ndzụ ngu; mę n-yemobu ngu l'ẹhu ndu, yeru ngu obu, l'eme iphe ị sųru t'e meje. ⁵ Ayi meekwaru iphe dụ ẹji; mbụ meswekotawa iphe. Ayi bụ ndu emenuka iphe dụ ẹji; bụkwaruphu ndu kwefuru ngu ikè. Ayi te emejehedu iphe ị sųru t'e meje; mbụ; ayi te emejehedu ekemu i tųru. ⁶ Ayi ta ngabẹduru ndu ozi ngu phẹ nchi; mbụ ndu nkfuchiru ngu, gude ẹpha ngu kfua nụ ndu bụ eze ayi phẹ; ndu ishi ayi phẹ; nna ayi phẹ; mę ndu alị ayi l'ẹphe ha.

⁷ "Nnajiufu, ị bụ onye doberu ẹka ndoo; ọbule ntanụ ọwaa; bę iphere jiru ayibe ndu Júda; mę ndu Jerúsalemu; mę lẹ ndu Ízurelu l'ọ ha; mę ndu ọphu nọ ẹke teru ẹnya; mę lẹ ndu ọphu nọ ntse; mę ndu nọtsua lẹ mkpukpu, i tųkatsuaru ayi nanu nanu ifu l'okfu l'ayi te ekwedu t'e gude ire ayi ẹka. ⁸ Nggube Ojejoje; ayibedua; ayi lẹ ndu eze ayi phẹ; ndu ishi ayi phẹ; mę nna ayi phẹ; bę iphere jikwaru ifu; kẹ l'ayi meswewaru ngu.

⁹ Nnajiufu, bụ Nchileke ayi bụ onye aphuje imiko; bụkwaruphu onye agųjeru madzụ nvụ; m'ọ -ruhuduru ẹge ayi kwefuru iya ikè-wa. ¹⁰ Ayi ta nųduru Ojejoje, bụ Nchileke okfu; ọphu ayi te mee ekemu, ọ tųru ndu ozi iya, bụ ndu nkfuchiru iya; t'e meje. ¹¹ Ndu Ízurelu kpa-

mukpamu dakakotawaru ekemu ngu; bya aghawaru ngu azu; ephe jikaru onuru ngu okfu.

“Oo ya kparu iphe onu, a turu; me ikpe, e kperu; bya edee ya l'ekemu Mosisu, bu nwozi Nchileke tuko buru iphe a byaberu ayi l'ishi; ke l'ayi meswewaru ngu.

¹² Iphe ono, e kfuru l'oo-me ayi ono; me ophu a suru l'oo-me ndu ishi ayi phe; be mekotaakwaru ayi; ke l'i mewaru ndakfu adakfu ayi. E to nwebudua iphe e mejeru le mkpuli igwe owaa gba mgburumgburu, du l'ofu bu ophu e mewaru ndu Jerusalemu. ¹³ O bulephu ege e deru iya l'ekwo ekemu Mosisu bu ege o dakfutaru ayi; ophu ayi 'achodule-e ege ayi e-me t'ayi le Ojejoje, bu Nchileke du le mma l'oha iphe du eji ayi emeebe; ngalahaa nchi l'iphe bu ire-lanu iya. ¹⁴ Oo ya bu; Ojejoje te me mbekwa ome te ndakfu dakfu ayi; kele Ojejoje, bu Nchileke ayi; be emekotaje iphe o me yofu du nhamunha; ophu ayi anuduru iya okfu.

¹⁵ “Nta-a; nggube Nnajiufu, bu Nchileke ayi, bu onye gude okpehu dufuta ndibe ngu l'alijiputu; mbu nggube onye meru; a maru epha ngu jeye ntanu owaa; ayi meswewaru; ayi mewaru iphe du eji. ¹⁶ Nggube Nnajiufu: keshinu i bu onye emeje iphe vudo nhamunha; wenua pashia; nggu avu-buhuru ndu Jerusalemu ovuma; mbu mkpukpu ngu ono, bu uguvugu ngu ono, du nsoro ono. Ejo iphe ayi meru; me ophu nna ayi phe meru mewaru ndu Jerusalemu; ephe le ndibe ngu; ephe aburu iphe ndu obutobu ayi gude eme iphe ochi.

¹⁷ “Nta-a; Nchileke ayi; nua iphe mu ekfu anu ngu ye le aroro, mube nwozi ngu aroro ngu. Byiko Ojejoje te eze-ulo ngu ono, daburu ochobo ono rua ngu ru l'ehu me l'ogvu epha ngu. ¹⁸ Nggube Nchileke; gebe nchi; nua; nggu amusa epha nua phukpodudunu ege mkpukpu ono, e ku epha ngu ono daburu ochobo. Iphe ayi gude aroro ngu iphe-a ta bukwa l'ayi bu ndu doberu eka ndoo; o kwa iphe o bu; be bu l'ii bu onye, aphunuka imiko.

¹⁹ Nggube Nnajiufu; ngaberu nchi! Byiko Nnajiufu; gunuaru ayi nvu! Byiko Nnajiufu; i nuwaru; menua ukporo! Nggube Nchileke mu; be ejekwa ome mgbugbu m'ogvu ngu; kele mkpukpu ngu ono; me ndibe ngu ono; be bukwa epha ngu b'a guru ephe!”

Ukporo idzu eto l'idzu iri

²⁰ Teke ono, mu ekfu iphe mu ekfu anu Nchileke ono; mbu; mu akoshi iphe du eji, mu meru; me ophu ndibe ayi, bu ndu Izurelu meru ono; l'aroro Ojejoje, bu Nchileke mu l'okfu ehu uguvugu iya ono, bu uguvugu nsoro ono; ²¹ be gudekwadua iphe ono anu Nchileke; Geburelu, bu nwoke, mu phujehawaru l'aphu aburu pherekete byakfuta mu. Teke o byaru bu l'urenyashi l'oge teke aagwaje Nchileke l'urenyashi. ²² Yofu bya ekfuru mu su mu agha: “Danelu; iphe mu byaru bukwa te mu mee t'anya rua ngu l'iphe; iphe edoo ngu enya. ²³ O kwaru teke ono, i wataru okfu anu Nchileke ono; be Nchileke

meru ngu iphe i suru t'o meeru ngu, bu iya; be ya byaru ngu ekfuru; ke l'i bu onye aakwabe uguvugu nshinu. Oo ya bu; t'i rikwaa ozi-a ariri; yo dokwa ngu phunya; mbu aphu ono:

²⁴ “Ukporo idzu eto l'idzu iri b'a nuru ndibe ngu ye le mkpukpu ngu ono, du nsoro ono t'ephe haa ome ejo iphe; sefu eka l'iphe du eji. A goshia iphe du eji, ephe meshiru; ephe awata odobe eka ndoo ophu a-no gbururu jeye le gbururu; ek'ophu aphu ye le okfuchiru Nchileke a-buru iphe geru egeru. Teke e metsuaru; a bya awu-kwazi manu l'eze-ulo Nchileke odo.

²⁵ “Owaa iphe ii-maru; to dokwa ngu enya: Shita teke ono, a turu ekemu t'e mee Jerusalemu t'ofu du ege o duhawa ono; mbu t'a kpu-kwazi iya jeye teke onye, a fotaruru t'ofu buru onye ishi a-bya; a-du idzu esaa. Ukporo idzu eto l'idzu ebo; be e-gude kpu-kwazi iya; kpu ya; yo nweru mkporo eno; ogologo iya ye le uswe iya ahako. A bya egude upho-mkpuma kpu-pheta iya mgburumgburu; obu l'ofu buwaru l'oge iphe-ehuka; be akpu iya. ²⁶ Teke ukporo idzu eto l'idzu ebo gvuleruphu; be ee-gbu onye ono, bu iya; b'a fotaruru ono; to nwehe iphe o tokfu eka. Ndibe onye ishi ono, a-bya nu ono; a-bya emebyishia mkpukpu ono ye le Ulo-ekwa-du-nsoro ono. Oge ikperazu ono a-bya l'ofu bu utso. Ogu a-nodu ada jeye l'ikperazu; mbu oburu kpurupyata b'a achibuwaru dobe. ²⁷ Oo-gude oge lanu mee; ndzu, ye le igweligwe madzu gbaru egeru egeru. Obenu l'o -rulephu nkere-ebo oge esaa ono; yo buchia k'ogwa iphe; me ochi eja. Onye mmebyi a-bya bya eworu ejo ahuma dobe gbururu jeye teke ee-mebyishi iya kpamu, bu iya bu iphe a chi-buru l'ee-mekochaa mee onye mmebyi ono.”

Danelu aphu ojozi-imigwe l'aphu

10 Yo be l'afa, kwe Saiyrosu afa eto, o du be buru eze ndu Peshiya; Danelu aphu aphu. Danelu ono bu iya bu onye ophu e shi ekuje Beluteshaza. Iphe ono, o phuru l'aphu ono bu iphe e-me ememe bya aburu iphe ekoshi l'ogu a-no. E meru t'ozu ono, e zi iya ono do ya enya l'aphu ono.

² Le teke ono; be mube Danelu guktaleruphu aphu idzu eto. ³ Ophu mu erijedu udu nri, guru mu nu. Ophu mu atadu anu; mu te tsubua mee onu; ophu mu ewotadu manu-ajiji jia l'ehu; gbururu jeye idzu eto ono agvu.

⁴ Yo be l'onwa mbu du l'ukporo abali l'abali eno; mu evudo l'iku eze enyimu ono, bu Enyimu Tayigirisu. ⁵ Mu abya ele enya nwoke obu evudowa mu l'ifu; yee uwe ocha; gude akpo-buleti, e gude mkpola-ododo, ama ntumatu mee kebuta uwe iya ono l'ukfu mgburumgburu. ⁶ Akpo ehu iya akwo murumuru l'ofu bu mkpuma kirsolayitu; ifu l'egbu iya meremu meremu l'ofu ebemu-igwe; enya l'ekokota iya vaa vaa l'ofu itsu-oku; os-

hi-ẹ̀ka iya yẹ̀le oshi-ọ̀kpa iya amụtsua gẹ̀gege l'ọ̀ bụ ope, e furu igbedere; olu iya l'aha l'ọ̀bu olu mkporo-ọ̀ha.

⁷ Ọ̀ bụ mube, Dánẹ̀lu nwẹnkinyi mu; bẹ phuru àphù ono. Unwoke, mu l'ẹ̀phe nọ ta aphukwa iya. Obenu l'eke ono tehuru kfukakfuka; ẹ̀phe agbakashi; je edomishia onwẹ̀phe.

⁸ Ẹ̀phe agbakashi; ha mu nwẹnkinyi mu; mu aphubekpelephu ẹ̀nya l'oke àphù ono, mu aphu ono. To nwehe ụvo, nọkwadu mu nụ; ifu anwakputa mu l'ọ̀bu odzu; ike agvu mu. ⁹ Mu abya anụ ẹ̀ke o kfulu okfu nụ mu. Mu anganyaa nchị l'okfu iya ono; oke mg-bẹnya evuta mu l'ẹ̀ke ono, mu kpuberu ifu l'alị ono.

¹⁰ A bya edenyi mu ẹ̀ka; kulia mu gvube; ẹ̀ka mu ẹ̀phe ẹ̀bo anmakota mu jijiji; ikpere afukota mu nẹnene. ¹¹ Yọ sụ mu: "Dánẹ̀lu; mube onye aakwabẹ ugvu, ha nshinu; gebekwa nchị ọhuma; nụ okfu, ya abya mu ekfurua; mu egbeshi vudo evudo; kẹ l'e ziwaru tẹ ya byakfuta mu." Yo kfutsuaru ẹ̀ge ono; mu egbeshi vudo evudo; fukota nẹnene.

¹² Ya ndono; yọ sụ mu: "Ba atsukwa egvu Dánẹ̀lu; kẹle Keshinu mbọku mbụ ono, i woru ọkpoma ngu ghebe ọnu t'i mụta iphe; bya ewozitakpo onwongu alị l'ifu Nchileke ngu; b'a nuru olu ngu; yọ buru k'okfu ngu ono; bẹ mu gude bya. ¹³ Obenu l'onye ishi alị-eze ndu Peshiya kechiru mu ụzo ụkporo abalị l'abalị lanu. Tọ dọ iya bụ; Màyikelu, yi l'onye lanu l'ime ndu ishi abyatashiaru mu ọgbaru mkpu; kẹ l'onye eze ndu Peshiya ono seguderu mu l'ẹ̀ka ono. ¹⁴ Nta-a; bẹ mu byaru tẹ mu kfuaru ngu iphe e-me ndu nke ngu l'ụzo ifu; kẹ l'àphù ono bụ oge, nọ l'ifu; bẹ oo-me."

¹⁵ Teke ono, o kfulu mu iphe ono; bẹ mu woru ifu tsee l'alị; nọdukpelephu nwanggijingiji. ¹⁶ Ya ndono; iphe gbaleruphu ụgbugba nwoke abya edenyi mu ẹ̀ka l'ụgbonu. Mu ekpuha ọnu; wata okfu okfu. Mu asụ onye ono, vudo mu l'ifu ono: "Onye nwe mu nụ; àphù-wa, mu phuru-a; bẹ eyekwa mu egvu. Nta-a b'ẹ tọ dọhekwa ike, nọkwadu mu nụ. ¹⁷ Onye nwe mu nụ; ?nanu ẹ̀ge mube nwozi ngu e-shi bya awata okfu okfu anu ngu? Ụvo ta nọhekwa mu; ike ta dọhe mu k'otu ume."

¹⁸ Tọ dọ iya bụ; iphe ono, gbaru l'ọ̀ bụ nwoke ono abyakwa bya ebyia mu ẹ̀ka ọdo; mu abya arikota meji.

¹⁹ Yọ sụ mu: "Ba atsukwa egvu; nggube amadu, aakwabẹ ugvu, ha nshinu. T'ẹhu dukwa ngu agu! Shihu ike nta-a! Shihu ike!"

Yo kfutsulephu okfu ono nụ mu; ike abya adu mu; mu asụ iya: "Onye nwe mu nụ; kfuaru iphe iikfu; keshinu i mewaru tẹ ike dọ mu."

²⁰ Ya ndono; yọ bya aji mu: "?Mu maru iphe kparu iphe ya byakfutaru mu? Ya a-lata l'ifu-a tẹ yẹle onye ishi ndu Peshiya kụ-gba iya. Ya -wofutsua onye onanu; bẹ onye ishi kẹ ndu Girisu a-bya. ²¹ Ọ̀ bụ lẹ ya e-vuru ụzo kaoduru mu iphe e deru l'ẹ̀kwo ire-lanu ono. Ẹ to

nwekwa onye ọdo, yetaru iya ẹ̀ka tẹ ya mekputa ẹ̀phe; a gufu Màyikelu, bụ onye ishi nk'unu."

11 Tọ dọ iya bụ; yo be l'afa mbụ, Dariyosu, bụ onye Mídiya wataru ọbu eze; mu abya ekerebe gbaaru iya mkpu; gbochia ya t'ẹ b'ọ dọ iphe e-me iya nụ.

Eze ndu ọhuda; mẹ kẹ ndu isheli

² "Nta-a; bẹ mu e-kfulu ngu iya tororo: Ọ̀ phodukwaru ndu eze ẹto, e-mekochaa lufuta lẹ Peshiya. K'eno ya a-kwatakpo ka ndu ọphu l'ẹ̀phe ha onweru iphe. Oo-shi l'ẹ̀ku iya ono nwee ike. Yo shi l'ike ono kpalia onyemonye ọbule t'ẹ̀phe tso alị-eze ndu Girisu okfu. ³ Ono teke onye eze, nweru agburu-ẹhu a-lufuta, bụ onye a-nọdu achị ike ike. Yọ buru iphe dọ iya mma; bẹ ọo-nọdu emeje. ⁴ Ọ̀ -lufutalephu ono; a bya eworu alị-eze iya ono chikpoo; woru iya kee l'ụzo ẹke, pherephere shi l'igwe makahu ẹno eshije abya. Ẹ tọ dọdu awa iya, ọo-laru; ọphu o nwehedu ike ẹge ono, o shi nweru ono; kẹ l'alị-eze iya ono b'a nafuwaru nụ ndu ọdo.

⁵ "Eze ndu ọhuda; bẹ ike a-nọ; ọbule onye lanu lẹ ndu ishi soja iya e-mekochaa ka iya ike. Onye onanu; bẹ ee-gude ike ike achị alị-eze nk'ia. ⁶ A nọlephu nwafa ole-mole; bẹ ẹ̀phe a-bya agbaa ndzụ. Ada-eze ndu ọhuda a-lakfu eze ndu isheli; je aluru iya; k'ọphu oo-mee t'ẹ̀phe dọ lẹ mma. Ọle ndzụ ono, ẹ̀phe gbaru ono e-gbukahu. Teke ono; bẹ aa-kponyi nwanyi ono ẹnya; kpo-nyia ndu shi l'ufu-eze duru iya laa nji; kpo-nyia nna iya; mẹ nji iya.

⁷ "Ọ̀ bụ onye shi l'ufu ẹ̀phe e-mekochaa bya anọdu l'ozori nwanyi ono. Onye ono e-tso ndu soja eze ndu isheli ọgu; nabaru iya ẹ̀ka; baa l'a-gbabe-a-dzuru eze; nụ ẹ̀phe anùn. ⁸ Ọo-natakota ẹ̀phe agwa ẹ̀phe yẹle ntekpe, ẹ̀phe gude igwe kpushia; mękpo iphe vu oke aswa, bụ mkpola-ocha; mę mkpola-ododo b'e gude meshia ya; chitakota iya lashia Ijiputu. Ọo-ha eze ndu isheli afa olemole; to nwe iphe o me iya. ⁹ Ono teke eze ndu isheli e-je alu ndu ọhuda. Obenu l'o megee; latashia azu l'alị iya. ¹⁰ Ụnwu iya a-bya arukota ẹhu k'ogu. Ẹ̀phe a-bya ekukoo ẹruteru ndu soja, bụ ndu a-nọdu enwu nyiku-nyiku l'ọ̀bu utso. Ẹ̀phe a-lu ọgu ono; lu-rua ya a-gbabe-a-dzuru eze ndu ọhuda.

¹¹ "Ọ̀ bụ teke ono; bẹ eze ndu ọhuda a-vu-lihu; dzoru garamugaramu je je etso eze ndu isheli ọgu. Eze ndu isheli ono a-bya edzukobe ndu soja k'ogu; ọbule aa-lu-gbu iya. ¹² Teke e rutaleruphu ikpoto ndu soja ono; eze ndu ọhuda egude iya kulahaa onwiya. Ọo-bya eg-bushia unukurunu unu ndu soja; ọbule ẹ tọ bọdu iya e-me iya t'ọ̀ bụwaruru onye ike katsua. ¹³ Kẹ l'eze ndu isheli a-la je edzukobe ndu soja ọdo, a-kwata ka kẹ ivuzọ phụ nshinu. A -nọlephu igweligwe afa; bẹ ọo-bya

ogun ọ́do; chíru ndu soja, kwatakpo ọ́swa ha l'igwe; gude ngwa-ogun ọ́huma ọ́huma.

¹⁴ "Oge teke ono; be aa-du l'igwe tso eze ndu ọ́huda ogun. Ọ́do bu le ndibe unu ndu ọ́phu emeje ehuka e-kwefuru iya ikè; ephe eshi ege ono mee; ahun ono avu. Ọ́bule ephe te emekputakwa. ¹⁵ Teke ono; be eze ndu isheli a-bya akpa ose-ogun; gude kee ogun; je aluta mkpukpu, e gude okpo-mgbinyiku upho-mkpuma kpu-pheta mgburumgburu. Ike ta a-duhedu ndu soja ke ndu ọ́huda t'ephe nwuphu ephe azu; mbu le ndu soja ephe, katsa ọ́lushi ogun ike te e-nwedu uvo oo-gude gbaberu ephe. ¹⁶ Ohogu ono a-nodulephu eme ege du iya mma. E to dudu onye a-du ike agbaberu ephe. Oo-woru onwiya see l'alj, du mma ono; temanu yo nwekwaphu ike oo-gude mebyishia ya. ¹⁷ Iphe onon kerere le phururu iya bu ege e-me t'o gude ike, o gude nodu l'alj-eze iya l'o ha gude bahu. Ephe leze ndu ọ́huda abyakwa atugba nanu. Oo-bya eke iya ada iya k'ophu oo-shi l'eke ono lu alj-eze iya ono; obule idzu, o chi ono te e-reduru iya; ophu o dudu eka, ooyeru iya. ¹⁸ O bu teke ono; be oo-bya aburu ke ye le ndu butua l'iku eze enyimu; lu ephe luta ndu ha igweligwe. Obenu l'oo onye ishi soja lanu e-mekochaa buchia iphe-iphere ono, oome madzu ono; bya emee t'iphe-iphere ono, oome madzu ono ghaa aghagha byakfuta iya. ¹⁹ Owaa megee; be oo-lashi azu jekfushia, a kuru mkpukpu iya; yo buru okpo-mgbinyiku; o bu l'oo-vukota iphe; daa; daphuhu.

²⁰ "Onye a-nodu ozori iya a-bya eye onye ana akiriko; t'o je anakoo ndu alj-eze ono eku ephe. A -nolephu nwafa olemole egbua yebdua. Obenu l'e tee gbukwa iya l'ovuma; ophu o bukwa teke alu ogun.

²¹ "Onye ọ́do, bu onye a-nodu ozori iya a-buru onye e ta gubedu iphe; mbu onye e ta kwabedu iya uguv, gbaru onye eze. Oo-lu alj-eze ono alulu teke ndu bu iya nu tuzoleruphu onwephe ehun. Oo-gude eregede nata alj-eze ono. ²² Ndu soja, a-buru iya bii l'ifu; be eerufu; ephe l'onye bu onye ishi ogba-ndzu. ²³ Ephe gbat-sulephu ndzu ono; be oo-gbaru iya eregede; gude nwa ndu e-ta abadu ishi buru onye ike. ²⁴ Teke obodo, katsa onweru iphe notsua l'e to dudu onye e-meghe ephe iphe bu teke oo-nyibata le mkpukpu ono bya alu mkpukpu ephe. Ono teke oo-me iphe nna iya oche phe ta dudu ike mee; mbu me mee ophu oche-choroche iya ephe ta adubudua ike mee. Oo-woru iphe o lutaru l'ogun; mbu iphe o gwokoru l'ogun keeru ndu ephe l'iya yi. Oo-pya idzu ege o-me lu ta eke ono ephe kuru yo buru okpo-mgbinyiku ono. Obenu l'e to nwedu eke onon-bebe.

²⁵ "Oo-gude ndu soja, du egvu; kpalia agburu-ehun iya. Yo shi iya richia okpoma je etso eze ndu ọ́huda ogun. Eze ndu ọ́huda egude ndu soja, du egvu; ike anodu ephe byaru iya ogun. Obenu l'e to dudu ike keru okpa. Mkpata iya aburu ejo idzu ono, a pyaru iya ono.

²⁶ Mbu l'oo ndu eri nri-eze a-nodu e-se ege ephe eme gbua ya; mbu le ndu soja iya; be eerufu; igweligwe ndu; be ee-gbushi l'ogun. ²⁷ Ndu eze labu ono e-gude ejo oriri nodu l'okpokoro lanu l'ede onwephe edede; obule e to dudu ophu e-nweru ishi; ke l'oge a turu; be abyakwaduru abya abyabya. ²⁸ Eze ndu isheli e-gude eku, ha nshinu lata azu l'alj nk'iya. Obenu l'iphe ononon du arj bu ege ya e-shi mebyia ogba-ndzu ono, du nsu ono. Oo-mekochaa mee ya iphe o tuberu; temanu yo ladu alj iya.

²⁹ "Oge teke ono, a turu ono -ruleruphu; be oo-jekwaphu je alu alj ọ́huda ọ́do. Obule e to buhedu ege o du l'odungu; be oo-du l'akpa iya-a. ³⁰ Ishi iya aburu le ndu Kitimu e-gude uguv-mini byaru iya ogun. Oo-me; meji atofu iya. Yo ghaa ifu lashia azu; je eworu ehueghughu iya tufuru ogba-ndzu ono, du nsu ono. Oo-lata azu bya emee ndu suru l'ephe ta yihedu l'ogba-ndzu ono, du nsu ono ọ́huma.

³¹ "Ndu soja iya a-wu-lihu; merushia eze-ulo Nchileke; merushia a-gbabe-a-duru ono. Ephe e-buchi eja ono, aachijeru Nchileke mboku-mboku ono; woru ejo akpamara o-la-l'iyi dobe. ³² Oo-gude okfu-eregede merushia ndu ophu mebyiwaru ogba-ndzu ono; obenu le ndu bu Nchileke; be ephe ma; be e-kweru ephe jkpokponyi.

³³ "Ndu maru iphe a-kpo-ziru igweligwe madzu iphe. Obenu l'o nweru ndu e -mekochaa gbushia egbugbu; nweru ndu ophu a-kpo oku; nweru ndu ophu aa-kpu le ndzu; nweru ndu ophu aa-kwa iphe ephe l'okwata.

³⁴ Ephe -daa b'a gbaru-a ephe mkpu obule o bu nwan-shi; igweligwe madzu e-gude uguv l'etso ephe. ³⁵ Ndu ono, bu ndu maru iphe ono; be ukfu a-hakwaru-a kpo; k'ophu aa-hu ephe ahuhu t'ephe gbufu du be mma; mee ephe t'e b'o du ekworo a-nu ephe l'ehun gbururu jeye le teke ikperazu; kele teke ikperazu ono a-byakwa le teke a tuberu.

Eze, ekutse onwiya

³⁶ "Eze ono a-nodu emelephu iphe du iya mma. Onodu atuli onwiya; mee onwiya te ya kakota iphe bu agwa l'o ha; l'ekfukwaphu iphe, nchi ta nubudua gude ekfubushi Nchileke ophu bu iya nwe agwa l'o ha. Iphe oome a-nodu agaru iya jeye teke oke ehueghughu Nchileke ono a-furu iya. Ishi iya aburu l'iphe a tuberu; be mefutaje nu. ³⁷ E to nwedu iphe oo-gube agwa, shitsua le nna iya oche phe; to nwe iphe oo-gube agwa onanu, unwanyi yeru obu ono. Ophu o dudu agwa, o byaru bya agube iphe le phuu. Iphe oo-gbe mechia bu l'oo-me onwiya te ya kakota iphe bu agwa ono l'o ha. ³⁸ Agwa ndu ophu ononon akwabegvu bu agwa ndu ophu notsua l'eke aakputusaru; yo buru okpo-mgbinyiku; me agwa, nna iya oche phe ta mabudua. O bu agwa ndu onanu; be oo-gude mkpola-ododo; mkpola-

ọcha; mkpuma, vugbaa oke aswa; mę iphe ọdo eretsua ire l'akwabę ugvu. ³⁹ Mgbodo, mkpukpu kpuru yọ katsukpo oshihu ike; bę oo-gude agwa ndu ọhodo tso ọgu. Ndu guberu iya iphe; bę ọo-kwabęje ugvu, ha nshinu. Oo-me ęphe ndu a-nọdu achị ndu ha igweligwe. Oo-keshiru ęphe alị; ęphe akfua ugwo iya.

⁴⁰ "Oge ono gvulephu; bę eze ndu ọhuda e-tso iya ọgu; eze ndu isheli edelihu chita ugbo-inya iya; mę ndu agba l'inya; mętsua ugbo-mini fularu iya. Ọo-kpawokota igweligwe mkpukpu akpawo; kpokota ęphe ọbamu l'ọ bụ utso. ⁴¹ Alị-ọma ono; bę oo-kpawokota akpawo. Mkpukpu, dọ igweligwe; bę ọo-lọ-gbukota; obenu lę Édọmu yele Móabu; mę lę ndu achị ndu Amọnu; bę aa-dzọfu iya l'ęka. ⁴² Ọo-nọdu achị mba, ha igweligwe; ọphu ndu Íjiputu 'anahukwa iya. ⁴³ Ọo-natatsua ndu Íjiputu ęku mkpọla-ododo yele mkpọla-ọcha ęphe; mękpọ iphemiphe ọbule, ęphe nweru enweru. Ọo-ka ndu Líbiya yele ndu Itiyópiya ękuku.

⁴⁴ Obenu lę teke ọ nonyawaru; wata ọnu iruku iphe ada l'uzo ęnyanwu-ahata; mę ọphu ada l'uzo isheli; bę iphe a-dụ iya biribiri. Teke ono; bę oo-gbeshi; gude ike jeshia ogbu ndiphe pyaapya; mbụ selahaa t'a gvụ.

⁴⁵ Ęka, oo-je anmabę ọlo-ękwà eze iya bụ lę mgbaku oke eze ęnyimu yele oke ugvu ono, dọ ugvu l'ęnya bya adụ nsọ ono. Obenu l'ee-mekochaa nke iya agvụ; ọphu ọ dukwa onye bya agbaru iya mkpu.

Oge ikperazụ

12 "Teke ono; bę Máyikelu, bụ eze ndu ishi, bụ iya nọ swiru ndibe unu a-bya angụ-lia. Teke ono a-buru teke oke iphe-ęhuka a-nọ; mbụ egbe iphe-ęhuka ọphu ta anọbudua keshinu iphe bụ mbakeshi futaru jeye teke ono. Obenu lę teke ọ gbaru; bę ndibe unu; mbụ iphe bụ onye a phuru, e deru ępha iya l'ękwo ono; bę aa-dzọfutakwaa. ² Igweligwe ndu lawaru l'alị; bę e-tetatsu. O nweru ndu ọphu e-teta nọdu ndzụ gbururu jeye lę tutu yoyo; ndu e-teta eteta iphere buru ndu aa-nọdu asọ nsọ jeye tutu yoyo. ³ Ndu maru iphe a-nọdu acha biribiri l'ọ bụ akpamigwe. Ndu kpọ-ziru igweligwe madzụ ọzo; ęphe aburu ndu doberu ęka

ndoo a-nọdu eke pamypamu l'ọ bụ mkpọ-kpodo jeye le tutu yoyo. ⁴ Ọlobu; nggubedua, bụ Dánẹlu; kpuchikwaa iphe e deru l'ękwo-a ekpuchi; woru iphe-ọhubama mee ya; t'ọ nọdu gbururu jeye l'oge ikperazụ. Igweligwe e-tsoru ękemeke aghaphe achọ ęge ęphe e-me kabaa ọmaru iphe."

⁵ Tọ dọ iya bụ; mube Dánẹlu ejeshia ole ęnya; a dọwa ębo vudo mu l'ifu. Onye lanu vudo l'iku ęnyimu ęka iya ọwaa; onye ọphu l'iku ęnyimu ono l'azụ iya ọphu.

⁶ Onye lanu l'ime ęphe atufu ọnu sụ nwoke, yeru uwe ọcha, vudo l'eli mini l'ęnyimu ono: "Nanụ ęge aa-nọ-bebe; tẹmanu iphe biribiri ono emee?"

⁷ Nwoke ono, yeru uwe ọcha ono, vudo l'eli mini l'ęnyimu ono abya achilia ęka-utara iya; mę ęka-ibyita iya imeli. Mu anụ ęke o gude onye ono, a-nọ gbururu jeye lę gbururu ono ribua: "L'a -nọlephu afa ęto l'ugvu iya, bę ee-me tę ike gvụ ndu dọ nsọ kpamukpamu. Ono teke iphemiphe ọbule ee-medzu."

⁸ Mu anukwaa iphe o kfuru-o; ọbule ę to dodu mu ęnya. Mu aji iya: "Onye nwe mu nụ; ?bukpoo ngunu a-bụ ishi iphemiphe ọbule ono?"

⁹ Yọ sụ: "Je iphe iije Dánẹlu; kę l'okfu ono; b'e mechiru emechi. E wowaru iphe-ọhubama mee ya ęge ọ nọ jeye lę teke ikperazụ. ¹⁰ Igweligwe madzụ; bę ee-mekwa; ęphe egbuchafu; mee ęphe; ęphe te nwe ękwo; buru ndu a huru; ęphe ewechahu ewechahu. Obenu lę ndu eme ęjo iphe a-nọdulekwa eme iya l'ęje. Ndu onanu b'ę too dodu ęnya; obenu lę ndu maru iphe; bę oo-doo ęnya ọhuma.

¹¹ "Tsube teke ono, e buchiru ọgwa Nchileke mbọku-mbọku; bya eworu ahuma, akpata ọla l'iyi dobe ono bụ iphe ọ nọwaru bụ unu abalị ęto l'ukporo abalị ęno l'abalị iri. ¹² Ọnu-ọma bụ kę onye taru nshi; nọ-rua unu abalị ęto l'ukporo abalị ishingu l'abalị iri l'ise ^{††} ono.

¹³ "Ọ -buru kę nggubedua; jeru iphe iije gbururu jeye l'afa nka-ezekuna nke ngu. Teke ono; bę ii-gbeshi bya anata obunggo, gbaru ngu nụ."

† Iphe ọ bụ bụ 1,290. †† Iphe ọ bụ bụ 1,335.

Hosáya

1 Ọwaa okfu, Ojejoje kfurú Hosáya Beri. Teke o kfurú iya ẹya bú teke Uzáya; Jótamu; Éhazu; Hezekáya bútsua eze; chíja ndu Júda; mękwaphu teke Jeróbuwamu Jehowashi bú eze; chíja ndu Ízurélu.

Nyee Hosáya yẹle ụnwu iya

² Teke Ojejoje wataru ogude Hosáya ekfu okfu b'ọ sọru iya: "Tụgbua je alọa nwanyi ọkpara; nggu amúshia ụnwegirima, bú ndu ọdo yeshiru ime ẹphe; kẹle ndu alí-a agbakọta ọkpara; shiwa ẹge ono lufu mu l'ẹka."

³ Ya ndono; yọ tųgbua je alọa nwanyi, eeku Goma, bú nwatibe Dibilemu. Yọ bya atsọta ime; mọaru iya nwata nwoke.

⁴ Ojejoje asọ Hosáya: "Iphe ịi-gụ iya bú Jézerilu; kẹ l'ẹ ta anọdu ọphu baru ishi; ya agwata ọnu-ọlo Jéhu ụgwo ọchi ndu ẹphe gbushiru lẹ nsọda Jézerilu. Ya e-chikpokwaphu alí-eze ndu Ízurélu. ⁵ Mbọku ono; bẹ ya a-nọdu lẹ nsọda Jézerilu gbajishia akfọ ndu Ízurélu."

⁶ Tọ dú iya bú; Goma abya atsọta ime ọdo; mọa nwanyi. Ojejoje asọ Hosáya: "Gọa ya Loruhama. Ishi iya abọru lẹ mu ta aphuheduru ndu Ízurélu obu-imiko; mu ta agọheru ẹphe nvọ ọdo. ⁷ Ndu mu a-phọru imiko bú ndu ọnu-ọlo Júda. Mu te egudedu akfọ; mu te egude ogu-mbeke adzọ ẹphe. Mu te egudekwa ogu-igba; mu te egude ịnya-ọgu; m'ọ kwanu ndu agba iya nọ dzọọ ẹphe. Onye e-me iya nọ kwa Nnajiufu, bú Nchileke."

⁸ Ya ndono; yọ heghelephu Loruhama; mbọ Goma; bya atsọta ime; mọa nwata nwoke ọdo. ⁹ Ojejoje asọ Hosáya: "Iphe ịi-gụ iya bú Lowami; kẹ l'unu ta búhedu ndibe iya; ya ta búhe Nchileke unu."

Ndu Ízurélu alaphu azọ l'onodu ẹphe

¹⁰ "Obenu l'e -metsua; bẹ ndu Ízurélu a-dụkwa igwe l'ọ bú eveve mgbogidi eze ẹnyimu, ẹ ta amaghedu ẹge ẹra iya beru; ọphu a gútađu iya agúta. Ọ kwa l'ẹke, a nọdu; sọ ẹphe: 'L'ẹphe ta búdu ndibe iya'; bẹ aa-nọdukwaphu kua ẹphe 'ụnwu Nchileke, nọ ndzọ.' ¹¹ Aa-bya emee tẹ ndu Júda ẹphe lẹ ndu Ízurélu tųgbabe búru nanọ ọdo; ẹphe afọta onye lanọ, a-búru ishi ẹphe; ẹphe eshi l'alí ono lakọta; kẹle mbọku Jézerilu ono a-dú biribiri.

2 "Unu kua unwunne unu ndu k'unwoke 'ndibe múbẹ Ojejoje.' Unu ekua unwunne unu ndu k'ụnwanyi 'ndu, mu yeru obu.'

Ízurélu eri ogori l'ọbu Goma

² "Baaru nne ngu mba; baaru iya mba; kẹ l'ẹ tọ búhedu nyee ya; ọphu ya abúhedu nji iya. T'ọ haa umere nwanyi ọkpara ono, nọ iya l'ifu ono; yọ hakwaaphu umere ogori ono, jiru iya nggúdunggu ejiji ono!

³ Ọdumeka; bẹ ya e-mekwa iya t'ọ gbaru ọtu; ẹge ọ gba iya mbọku, a mọru iya. Ya emee ya; yọ daburu swanmangu l'ọ bú echi-ẹgu alí ọkponku; kọ-ọgbua ya l'ẹgu mini. ⁴ Ya ta abyadọ bya aphọru ụnwegirima iya imiko; kẹ l'ẹphe bú ụnwegirima, a gbataru l'ọkpara.

⁵ Nne ẹphe gbaru ọkpara; k'ọphu bú l'ẹge o gude tsọta ime ẹphe; bẹ iphere iya dú. Ọ sọru lẹ ya a-gbatsoru ndu ẹphe l'iya awọko ẹnyishi mini, bú ndu bú ẹphe anọ iya nri; anọ iya mini; anọ iya ẹji-atọru; anọ iya ẹkwa-ọcha; anọ iya manọ yẹle mẹe, ya aanguje.

⁶ "Mbọ; yẹbe Ojejoje e-woru ọgarama-mbo tọ-chishiaru iya ọzo. Ya e-gude ọpho-mkpuma kọ-pheta iya mgburumgburu ẹge ẹ-tọ phọdu ọzo, oo-shi. ⁷ Ọ-nọdu agba agbakfu ndu ono yẹle iya awọko ẹnyishi mini ono; ọbu l'ẹ tọ dúhedu ike ebyipyabẹ ẹphe. Ọ-ọchọ ẹphe; tọo phọ ẹphe. Ọ bú teke ono; bẹ ọo-sọ tẹ ya bya alaphu azọ lẹ kẹ nji iya; kẹle teke ono shi kakwaru iya lẹ mma malẹ nta-a.

⁸ "Ẹ tọ gbe madu l'ọ bú yẹbe Ojejoje meru yọ nweru ereshi; mẹ mẹe; ọwaa manọ olivu; búkwaruphu yẹbedua veru iya mkpọla-ọcha; mẹ mkpọla-ododo ono, o gudephu l'agwa Bálu ono. ⁹ Ọ ya kparu iphe ya a-nata iya witu iya teke ọ charu; nata iya mẹe ọphungu iya teke ọ búwa ikpe-onyingu; naphuta iya ẹji-atọru iya azọ; nata iya ẹkwa-ọcha iya, ya chẹru iya t'ẹ b'ọ gba ọtu. ¹⁰ Nta-a; bẹ ya agbabe iya ọtu l'ifu ndu yẹle iya awọko ẹnyishi mini; tọ dú onye adọ ike nafu mu iya l'ẹka. ¹¹ Iphe bú eswe-iphe ọogbaje; bẹ ya e-buchikota; mbọ iphe bú aji, ọogbakotaje afa l'afa; mękpo Aji Ọnwa Ọphungu, ọogbaje; mẹ aji mbọku ọtu-ume, ọogbaje; mbọ iphe búkpo eswe-iphe ono, ọogbakotaje ono, gekotaru egeru ono. ¹² Mu e-mebyishi vayinu iya; mebyishia oshi figu iya, bú iphe ono, ọ sọru lẹ ndu ẹphe l'iya awọko ẹnyishi mini nọru iya ono. Ya e-me ẹgu ono t'ọ búru urukuma ẹgbudu; ọo-bú anẹgu-ẹgbudu, bú l'ẹgbudu e-ri iphe ono, a kọru iya ono. ¹³ Iphe

bụ mbọku ono, ọ kpọru Bálú ínsensu ọku ono; bẹ ya a-hùkota iya àhùhù iya. Je akpaa lẹ mbọku, o gude iphe-nchi; mę mgbubu kwaa onwiya ngwa kfụ-tsoru ndu ẹphe l'iya awụka ẹnyishi mini; zahaa yẹbe Ojejoje." Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

N-yemobu Ojejoje l'ẹke ndibe iya nọ

¹⁴ "Mbụ lẹ nta-a; bẹ ya abyawa iya edeta defu; ya ederu iya deba l'echi-ẹgu je erobe ẹhu erobe kfuaru iya okfu. ¹⁵ Ọ bụ ẹke ono; bẹ ya a-nụ-phu iya mgbo vayinu iya azụ. Ya emee tẹ nsụda Akọru bụru ẹke obu a-nọ iya. Ọ bụ l'ẹke ono; bẹ ọo-nọdu kweta nke mu ẹge o shi kweta iya teke ọ bụ nwamgbọko; mbụ ẹge ono, o meru mbọku ono, o shi Íjiputu lufuta ono.

¹⁶ "O -rua mbọku ono; bẹ ii-ku yẹbe Ojejoje nji ngu. Ẹ tji kuhedu iya Bálú ngu. ¹⁷ Ya e-me t'ẹpha Bálú be eshi-he ngu l'ọnu lufuta ọdo; ọphu jikpo-vuhedu iya l'ẹnwa ọdo.

¹⁸ "O -rua mbọku ono; bẹ ya a-gbaru ẹphe ndzụ; ẹphe l'anẹgu-ẹgbudu; ụnwenu, epe l'eli; mę anụ, akpụ l'ẹpho. Ya e-wofuru ẹphe ọgu; wofu akfụ; wofu ogu-mbeke l'alị ono; k'ọphu obu e-ru ẹphe alị; ẹphe ta atsùhe egvu teke ẹphe laru l'ulo.

¹⁹ "Ya a-lụ ngu jeye lẹ gbururu jeye.

Ya e-gude odobe-ẹka-ndoo;

mę ikpe, dụ maa lụa ngu.

Ya egude n-yemobu;

mę obu-imiko lụa ngu.

²⁰ Ya e-gude ire-lanụ l'alụ ngu;

nggu eshiwa iya rụ maru mubẹ Ojejoje."

²¹ Ojejoje sụru:

"Lẹ mbọku ono;

bẹ ya a-za akpamigwe oku;

akpamigwe aza mgboko oku nk'iya.

²² Mgboko azakwanu iphe,

e meberu l'alị oku;

za iya mę ọphungu;

za iya manụ.

Ẹphebedua azakwanu iya ndu Jézerilu.

²³ Ya e-me t'ẹphe nguru

anguru l'alị ono;

bụru ndibe iya.

Ndu ono, ya shi sụ

lẹ ya ta 'aphuduru imiko ono;

bẹ ya a-phuru imiko.

Ndu ono, ya shi sụ

l'ẹphe ta bụdu ndibe iya ono;

bẹ ya a-sụ l'ẹphe bụ ndibe iya.

Ẹphebedua a-sụkwanu

lẹ ya bụwa Nchileke ẹphe."

Hosáya yẹle nyee ya ekpeshi

3 Tọ dụ iya bụ; Ojejoje asụ mu: "Tẹ mu je emee tẹ nyee mu maru lẹ mu yewaru iya obu ọdo. E gudekwaru l'onye ọdo yeru iya obu; yoo ri ogori. Obenu tẹ mu yeru iya rụ obu ẹge ono, Ojejoje yeru ndu Ízurelụ obu; t'ọ kpa ishi l'ẹphe ghachiwaru ifu l'ogwaphe nte; kpọwaru obu ye lẹ nri, a gwaru nte."

² Ya ndono; ya atụgbunua je azuta iya. Iphe ya zuru iya bụ mkpọla-ọcha iri l'ise; ọwaa ẹkpa balị l'ugvu iya. ³ Tọ dụ iya bụ; ya abya asụ iya: "T'ọ nọpyabekwa lẹ nk'iya ujiku olemole. Ba agbakwa ọkpara; ọphu ọ dukwa onye nggu l'iya e-shi ọnya; ọ kwaphu ẹge ono; bẹ yẹbedua a-nọduru ngu." ⁴ Kele ndu Ízurelụ a-nọ; ẹphe té enwe eze; ẹphe té nwe ndu ishi; ẹphe tá agwa iphe; ọphu ẹphe enwedu mkpuma, dụ nsọ; ẹphe té enwe uwe-ukuvu; ẹphe té je l'ogvu. ⁵ E -megee; bẹ ndu Ízurelụ a-lata azụ bya ọcho Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe; mę eze ẹphe ono; mbụ Dévidi. L'ikperazu; bẹ ẹhu a-nọdu anma ẹphe ketekete t'ẹphe lakfuta Ojejoje; bya anata ọnu-ọma, shi iya l'ẹka.

Ikpe, a nmaru ndu Ízurelụ

4 "Unu ngabekwa nchi; nụ iphe Ojejoje ekfuru unubẹ ndu Ízurelụ; kele Ojejoje; bẹ okfu nọru yẹle ndu alị-a. Ẹ tọ dudu onye e gude ire iya ẹka l'alị-a; to nwe onye yeru ibe iya obu; ọphu ọ dudu onye maru Nchileke l'alị-a. ² Iphe nọ iya nụ nwenkinyi bụ mburọnu; ejo-ire; ogbu ọchi; iphura; mę l'ori ogori. Ejo iphe tuko ẹkemeke naru. E -gude ekfu l'e gburu onye ọwaa; e gbua onye ọdo. ³ Yọ bụru iya meru iphe alị-wa agụ aphụ. Iphe bụ ndu bu iya nụ anwụ kparakpara. Anẹgu-ẹgbudu; ụnwenu, epe l'eli; mę ẹma, bu l'enyimu tuko anwushihu."

Ikpe, a nmaru ndu achijeru Nchileke eja

⁴ Ọlobu; t'ẹ b'ọ dukwa onye okfu a-duru yẹle ibe iya; ọphu ọ dukwa onye e-bo ibe iya ibo; ke l'ọ bụ unubẹ ndu achijeru Nchileke eja; bẹ okfu nọru unu l'iya.

⁵ Eswe l'enyashi; bẹ ụkfu a-nọdu akpọ unu. Ọ kwaphu ẹge ono; bẹ ọo-nọdu akpọ ndu nkfuchiru Nchileke. Ọọ ya bụ lẹ ya e-wofu nne unu, bụ iya bụ Ízurelụ. ⁶ Ndibe iya ala l'iyi; okfu lẹ mmamiphe pehuru ẹphe. Keshinu unu jikaru mmamiphe; bẹ ya jikakwaruphu unu t'unu ba abuhe ndu achijeru iya eja.

Keshinu ẹ to nwedu

iphe unu guberu ekemu

Nchileke unu;

b'ẹ to nwekwa iphe

ya agube ụnwegirima unu.

⁷ Ọ bụ ẹge ndu achijeru Nchileke eja aka l'igwe l'eje; bụ ẹge ẹphe aka ome ejo iphe l'eje. Ya e-wota ugwu, gbaru ẹphe docha edocha; wota iphe-iphere doberu

ẹphe. ⁸ Ẹphe gude ẹjo iphe ndibe mu eme l'aba. Ẹjo iphe anọduje anma ẹphe ẹhu. ⁹ Ọo ya bụ l'ẹge ọo-du bụ l'ọo ẹge e meru madzụ mmanu ọdo; bụ ẹge ee-me ndu achijeru iya ẹja. Ya a-jjiko ẹphe labụ nwa aphụ iphe ẹphe eme; mbụ; kfuwa ẹphe ụgwo iphe ẹphe meru. ¹⁰ Ẹphe e-rije nri ria ria ria; to ji ẹphe ẹpho. Ẹphe agbaa ọkpara gbaa gbaa gbaa; ẹphe ta akadu nshinu; kẹ l'ẹphe ta anụheduru Ojejoje okfu.

¹¹ "Ọgba ọkpara; mę ọngu akahụ męe yele męe ọphungu bụkota iphe nafuwaru ndibe iya egomungo. ¹² Ndibe yebe Ojejoje wataru oje oshi, a pyiru apyipyi njita. Yọ bụru nwantekpe, a pyiru l'oshi wataru ẹphe okfuru iphe ẹphe e-me. Iphe dusweru ẹphe aburu ọkpara, ẹphe wataru agbagba. Ẹphe abya aburu ndu emeru Nchileke gheleghele. ¹³ Ẹphe abya awata ọgwa iphe l'ọnungonu ugwu; wata ọkpo ẹja ọku lẹ mgbogidi mgbogidi; ukfu achị ukfu ukfu achị; ukfu oshi ọpupa; mętsuwaru l'ukfu oshi terébinti, bụtsua oshi, agu iya eguje egugu.

"Ọ bụ iya kparu iphe unwanyi unu yeru ẹka l'ọgba ọkpara; ndu ọphu unu alụ alulu awata ori ogori. ¹⁴ Ya ta ahụkwa unwu unu ahụhụ teke ẹphe wataru ọgba ọkpara. Ọphu ya ahụkwa ndu ọphu unu alụ alulu ahụhụ teke ẹphe wataru ori ogori; kẹ l'unwoke ẹphe etso unwanyi ọkpara; tsoru unwanyi ọlo-agwa l'agwa iphe. 'Obenu lẹ ndu ẹ te nwedu egomungo e-mekocha-a laa l'iyi.'

¹⁵ "Keshinu unu agba ọkpara; unubę ndu Ízurẹlu; te ndu Júda; be tsobukwaru unu! Unu be ejekwa Gíligalu; ọphu unu 'ejekwa Bétu-Avenu je ọgwa iphe! Ọphu unu 'agụkwa ẹnwa; sụ: 'Kamenu!' ¹⁶ Ndu Ízurẹlu eshi ọnwu l'ọ bụ nwada-eswi, kweru ikpokponyi. ?Nanụ ẹge Ojejoje e-shi eche ẹphe ẹge eecheje aturu l'ẹke ẹphe akpa nri? ¹⁷ Ífuremu; bę yele nte kụwaru onwẹphe mgbakwu. Ọo ya bụ t'a haa yebedua. ¹⁸ Ọbuje; męe ẹphe gvụ; yọ loru ẹphe ye l'ọgba ọkpara. Iphe aduje ndu ishi ẹphe mma bụ ome iphe-iphere iya dụ. ¹⁹ Obenu l'ọbu oke pherephere e-mekochaa paa ẹphe gelengu. Iphere nte ono, ẹphe agwa ono e-mekocha-a dụ ẹphe."

5 "Unu nụkwaphu iphe-a; unubę ndu achijeru yebe Ojejoje ẹja! Unu ngabekwa nchi; unubę ndu Ízurẹlu! Unu ngabekpoduduphu nchi; unubę ndibe eze! Ikpe-wa nmakwaru unu; kẹ l'unu shi bụru ọnya, gbachiru ọzo lẹ Mízupa; bụru ụgbu, e geru l'ugwu Tábo. ² Ndu ono, kwefuru ikè ono bamiakwaru abami l'ogbu ọchi. Ọle ya a-nụkwanu ẹphe aphụ l'ẹge ẹphe ha. ³ Ndu Ífuremu; bę ya makotaru ẹge ẹphe dụ. Ọphu ọ dudu ndu Ízurẹlu anọdu l'edomi. Unubę ndu Ífuremu; nta-a; bę unu watawaru ọgba ọkpara. Ndu Ízurẹlu; farushiwari onwẹphe."

Hosáya anma ọkwa k'ogwa nte

⁴ Iphe ẹphe emeebe te ekwedu ẹphe t'ẹphe ghaa ifu lakfuta Nchileke ẹphe; kẹ l'ọgba ọkpara; bę baru ẹphe nvụ l'ẹhu; ẹphe ta mahę Ojejoje. ⁵ Ekuku, ndu Ízurẹlu eku onwẹphe; bụ iya atụ ọnu ẹphe. Ndu Ífuremu evukotaje ẹjo iphe, ẹphe eme l'onwẹphe l'adashị. Ọ kwaphu ẹge ono; bę ndu Júda tso ẹphe l'adashị. ⁶ Ẹphe e-ruta aturu ẹphe mę eswi ẹphe jeshia ole ẹnwa Ojejoje; ọbule ẹphe ta aphudu iya; kẹ l'ọ ghawaru ẹphe azụ. ⁷ Ẹphe te kwedu tẹ Ojejoje gude ire ẹphe ẹka. Ẹphe mụshiru iya unwu, ta bụdu ẹphe yeru ime ẹphe. Nta-a; bę Aji Ọnwa Ọphungu e-ripya ẹphe; ripyaa iphe ẹphe meberu l'okfu ẹphe.

Ọgu ndu Júda; ẹphe lẹ ndu Ízurẹlu

⁸ "Unu je egbuga ọpyoku lẹ Gíbiya! Unu egbuga opu lẹ Ráma! Unu eje echia mkpegbe-ọgu lẹ Bétu-Avenu! Unubę ndu Bénjaminu; unu wụ-lihu nụ jeshia! ⁹ Alị ndu Ífuremu; bę ee-me t'ọ daburu ochobo mbọku, aa-nụ ẹphe aphụ. Mbụ l'iphe ya ekfuru ikfu ikfu ndu Ízurẹlu bụ iphe mefutaje nụ.

¹⁰ "Ndu ishi ndu Júda dụwa l'ọ bu ndu afoshije ẹkpè, e gude kpaá ókè-alì. Ya e-me t'oke ẹhu-eghughu iya nwua dukungu l'ọ bụ utso; kpushi ẹphe. ¹¹ Ndu Ífuremu b'a kpa ẹhu. E gudewa ikpe, nmaru ẹphe nụ tepya ẹphe etepya; kẹ l'ẹphe woru ishi yemia l'ome mkpokoro iphe. ¹² Ọo ya bụ; ya e-rilephu ndu Ífuremu ẹge ono, nra erije iphe ono; mbụ ya e-me ndu Júda t'ẹphe rehu erehu. ¹³ Tọ dụ iya bụ; yo be teke ndu Ífuremu phuru iphe-ememe, eme ẹphe; ndu Júda abya aphụ ọnya, aba ẹphe; ndu Ífuremu ejeshia Asiriya; oje oku onye eze ono, ha nshinu ono t'ọ bya eyeru ẹphe ẹka. Ọbule ẹ tọ dudu ike mee t'ẹphe koro; tọ dukwaphu ike mee t'ọnya ono, aba ẹphe ono kpo. ¹⁴ Ya a-furu ndu Ífuremu l'ọ bụ agụ. Ẹge ono; bę ya a-fukwaruphu ndu Júda l'ọ bụ oke agụ. Ya a-labushi ẹphe vřiviri; tųgbua. Ya a-gu-li ẹphe tųgbua; ọphu ọ dudu onye a-dụ ike dzofu ẹphe. ¹⁵ Ọo ya bụ teke ono mu alashia azụ lẹ nke mu je anọdu jeye teke ẹphe e-kweta l'ọ nmaru ẹphe; bya awata ọcho yebe Ojejoje. Ẹphe a-nọdu l'iphe-ẹhu-ka l'achọ iya achọ-shi iya ike."

Izimana te kwedu ọla ndu Ízurẹlu azụ

6 "Unu bya t'ayi lata azụ lakfu Ojejoje. Ọ labushiru ayi vřiviri; ọbule oo-me t'ayi koro. O mekaru ayi iphe; ọbu l'oo-gude-e iphe kechia ayi ọnya iphe o mekatsuaru ayi. ² Abalị ẹbo nta-a; bę oo-me t'ayi gbakerehu. L'abalị k'eto ya; yo mee ayi t'ayi gbeshi; k'ọphu ayi e-buru eburu l'ẹke ọ nọ. ³ Unu t'ayi maru Ojejoje! T'ayi keshia ẹhu maru onye ọ bụ. T'ọ bụru ẹge ono, ẹnwanwu awafutaje l'utsu ono bụ ẹge ọo-byakfutaje

ayi. T'ò b'uru ẹge ono mini ọdungu emeje t'alì jia oyi ono b'uru ẹge ọo-byakfuta ayi."

⁴"Unubẹ ndu Ífuremu; ?b'uru ngunu; bẹ ya e-me unu? Unubẹ ndu Júda; ?b'uru ngunu; bẹ ya e-me unu? N-yemobu nk'unu dukwa l'ò b'uru jii nchi-abòhu, ta akpoje-du ukfu. Ọ d'ulephu l'ò b'uru jii ngguge-utsu, ephukashihu iya te nwedu iphe ọobuje. ⁵ Ọ b'uru iya kparu iphe ya gude ndu nkfuchiru iya gbua unu pyaapya; bya egude okfu, shi iya l'ònu nyia unu ikpakfu. Ikpe, ya kperu unu a-nòdu enwu unu vaavaa l'èhu l'ò b'uru ebemu-igwe; ⁶ kẹ l'iphe d'uru yẹbe Ojejoje mma b'uru t'unu phujeru madz'umiko; ẹ t'ò b'uru ngweja. Iphe d'uru iya mma b'uru t'unu maru yẹbe Nchileke; ẹ t'ò b'uru t'e gwojeru iya ngweja-ukfuru.

⁷"Ọ kwa ẹge Ádamu dakaru ndz'uru, ẹphe l'iya gbaru; bẹ ẹphebedua dakakwaru iya ph'uru. Ẹphe te kwedu t'e gude ire ẹphe ẹka l'ẹke ono. ⁸ Gíledu b'uru alì ndu eme iphe d'uru ẹji. Iphe jiru iya n'uru b'uru mee, ndu e gburu egbugbu. ⁹ Ọ b'uru ẹge-a, ndu abalì-d'egvu an'oduje l'egbudu; kwab'uru madz'uru-a b'uru ẹge ndu achijeru Nchileke ẹja n'uru. Ẹphe an'oduje l'uzo, e shi eje Shékemu l'egbu ọchi; ọph'uru ọ d'uru egbe ẹjo iphe, ẹphe haru m'uru nan'uru. ¹⁰ Ya ph'urakwaru iphe anyi ishi ẹdzu lẹ Ízurel'uru. Ọ kwa l'ẹke ono; bẹ ndu Ífuremu n'uru; wata ọgba ọkpara; b'uru l'ẹke ono; bẹ ndu Ízurel'uru n'uru; farushia onw'ephe.

¹¹"A -bya l'èhu k'unubẹ ndu Júda; e dobekwaru mb'oku, aa-kpa unu l'ò b'uru onye akpa nji. Ọ b'uru teke ono; bẹ ya e-dobephu ndibe iya az'uru l'onodu ẹphe."

7 "Ọobuje teke mu eme t'uru ndu Ízurel'uru korohu l'iphe eme ẹphe; ẹjo iphe ndu Ífuremu eme abya esee ya l'ifu. Ọ kwaph'uru ẹge ono; bẹ ẹjo iphe kẹ ndu Samériya esese; mb'uru t'uru-t'uru-t'uru ndu Samériya ono; iph'uru, ẹphe etsufushije ọlo madz'uru l'ezì; m'uru ẹge ẹphe ekeje l'uzo l'ana ndiphe iphe l'ike. ² Obenu l'iphe ẹphe ta madz'uru b'uru lẹ ya nyatak'otaru-a ẹjo iphe, ẹphe mekotaru. Ẹjo iphe ẹphe meshiru; bẹ ribudowaru ẹphe; kẹle tekenteke; bẹ ọnono iya l'ifu."

Aachì ẹjo idzu l'ufu-eze

³"Ẹphe egudeje ẹjo iphe, ẹphe eme l'eme t'èhu ts'uru eze ẹphe ẹna; gude ẹjire l'eduphu un'uru eze ọzo. ⁴ Ẹphe l'èphe ha erikota ogori. Ẹgu t'èphe ria ogori an'oduje enwu ẹphe l'èhu l'ò b'uru ọku ite-igwe buredi; mb'uru ọku onye eghe iya n'uru ta adunwudu adunwu jeye yo gw'uru buredi gw'uru-ghee; mb'uru jeye e ghee buredi ọph'uru; yo kolishikota. ⁵ L'eswe mb'oku onye eze ayi gbaru aji; bẹ ndu ishi nguru mee; jeye ẹnya achaa ẹphe too. Eze yele ndu mgbonu abya agbaa ẹka. ⁶ Obu enwuje ẹphe ọku l'ò b'uru ọku ọzo l'ẹke ẹphe achije ẹjo idzu gude jekfu iya. Obu enwukotaje ẹphe ọku l'enyashi phuu; o be l'utsu; yo gbanwuhu nwulaha l'ò b'uru ire ọku.

⁷"Ẹphe l'èphe ha; bẹ obu enwu ọku l'ò b'uru ọku ọzo. Ndu ishi ẹphe l'èphe ha; bẹ ẹphe egbushije. Ndu eze ẹphe l'èphe ha nw'ushihuwaru; t'ò d'uru ẹphe onye rakuru iya n'uru."

Ízurel'uru; ẹphe lẹ mbakeshi

⁸"Ífuremu; bẹ ẹphe lẹ mbakeshi ghawaru ẹghirigha. Ífuremu; bẹ d'uru l'ò b'uru akara, gheru ibe lan'uru ibe lan'uru. ⁹ Ndu ọhodo anachaje iya ike; ọph'uru ọ madu l'ẹge eme iya ndono. Ẹgbushi ekewa iya ẹwonyi-ẹwonyi; ọph'uru ọ madu l'ò b'uru ẹge ono b'ò d'uru iya. ¹⁰ Ekuku ono, ndu Ízurel'uru eku onw'ephe ono agba ama ẹge ẹphe d'uru. Ọph'uru ọ kpajekpoduanu ishi t'ò lakfuta Ojejoje, b'uru Nchileke iya; ẹphe ta akpa ishi t'èphe maru iya. ¹¹ Ífuremu d'ulephu l'ò b'uru ndo. Eduswe iya te nwedu iphe ọobuje; to nwe egomunggo; ọ -gbakfu Íjiputu; yo gbakfu Asiriya. ¹² Ẹphe gbeshide at'ugbu; bẹ mu a-ch'ita ugbu mu ghaa; l'ò-tsuta ẹphe l'ò b'uru un'uru, ẹphe eph'ephe. Mu a-h'uru ẹphe àh'uru k'èjo iphe ono, ẹphe mekotaru ono.

¹³"Nsh'uru ẹphe; kẹ l'èphe gbaf'uru mu l'èhu; kpurupyata a-b'uru nk'èphe; kẹ l'èphe kwefuru mu ik'uru. Ọ d'urjekpo mu t'uru mu dz'uru ẹphe; obu l'èphe adz'uru mu ẹjo-ire. ¹⁴ Ẹphe te egudejedu obu ẹphe araku iya. Ọ chia l'iphe-az'uru ẹphe; bẹ ẹphe an'uje l'akwa ẹkwa witu; m'uru ẹkwa mee vayinu ọphungu; l'egbubashi onw'ephe ọnya l'èhu. Obekwanu l'èphe gharu iya az'uru. ¹⁵ Ọ b'uru y'epbedua z'uru ẹphe; mee ẹphe; ẹphe enweru agburu-èhu; ọbule ẹphe gbe an'oduje ach'uru iya ẹjo idzu. ¹⁶ Ẹphe te kwedu byakfuta y'epbe Ọkaribe-Kak'ota-N'uru; ẹphe d'uru l'ò b'uru akfu nweru ẹkworo. Ndu ach'uru ẹphe b'uru ogu-mbeke; bẹ ee-gude gbushia ẹphe; kẹ l'èphe ekfujeru mu okfu, ta d'uru mma; ee-gude k'iphe-a mee ẹphe iphe-ozì-ọchi l'alì Íjiputu."

Ndu Ízurel'uru agwa nte

8 "Unu yekwa ọpyoku l'ònu; kẹ l'udele bekwaru l'eli ọlo Ojejoje; yo b'uru iphe kparu iya n'uru b'uru lẹ ndu Ízurel'uru mebyiwaru ọgba-ndz'uru mu l'èphe; bya ekwefu ik'uru l'èphe te emedu ekemu m'uru Ojejoje. ² Ndu Ízurel'uru echiku iya lẹ mkpu; s'uru: 'Nggube Nchileke ayi; ayi maakwaru ngu-a!' ³ Obenu lẹ ndu Ízurel'uru jikawaru iphe d'uru mma. Yo b'uru onye ọhogu e-mekochaa chia ya ọso.

⁴"Ẹphe af'otaje ndu a-b'uru ẹphe eze; ẹphe ta ach'urukoshi mu idzu iya. Ẹphe af'ota ndu a-b'uru ẹphe ishi; ẹphe te eme t'uru maru. Ẹphe egudeje mkp'ola-ọcha; m'uru mkp'ola-ododo akp'ushiru onw'ephe nte; shi ẹge ono emetaru onw'ephe ọ-la-l'iyi. ⁵ Unu tufakwaa nte nweswi unu ono; unubẹ ndu Samériya; kẹ l'ò ghuakwa iya eghughu l'ènya! ?B'uru teke ole; bẹ ndu Ízurel'uru a-n'obebe; t'emanu ẹphe ad'uru ike d'uru-gee mma l'ifu iya? ⁶ Ọ b'uru lẹ Ízurel'uru b'ò shi; mb'uru nweswi obu, b'uru iphe ndu

eme nka meru. Ɛ tọ bụdu Nchileke b'ọ bụ. Ọ bụ iphe aa-kụkposhi ibiribe ibiribe; mbụ nweswi ndu Samériya ono. ⁷ Ɛphe akoje pherephere l'ọ bụ okfu. Ɛphe -kpatadę iya akpata; ęphe akpata iya ọku-maa. Akpe ę-ta patadu okpoko; ta mıtakwa nebyi. Ọ -mıtakpoonu nebyi amıta; bükwa ndu ọhodo e-ri iya. ⁸ Ndu Ízurelu b'e lemiwaru. Nta-a; bę ęphe nọtsuwa l'iphe bụ mbakeshi l'ọ bụ iphe ta dudu mkpa, ọoga; ⁹ kę l'ęphe tųgburu jeshia Asiriya l'ọ bụ nkakfụ-igara-ọswa, aghaphe nkinyi iya. Ndu Ífuremu; bę butawaru ndu ęphe l'ęphe a-nọdu eshi ọnya ebuta, ¹⁰ A makwaru-a l'ęphe je ebukoo ndu ọnya l'iphe bụ mbakeshi; ọbu lę ya byalęrua bya achikobe ęphe ọdo; tę ọkaribe onye eze ono kpụa ęphe ishi.

¹¹ "A makwaru-a lę ndu Ífuremu kpųshiru ęnya-ngwe-ja, ha igweligwe, ęphe a-nọduje egwo ęja l'enwefu iphe dų ęji, ęphe meru. Obenu l'ęnya-ngweja ono gbe bųhukwaruphu ęke aanọduje eme iphe dų ęji. ¹² Mu abya edeeru ęphe ękwo; kfuaru ęphe iphemiphe ọbule, mu tųru l'ekemu. Ɛphe ewoleru iya-a l'ọ bụ iphe shi l'ọhodo. ¹³ Ɛphe -gwaa iphe e gude bya iya anųnu; ęphe eworu anų iya taa; obenu lę Ojejoje; bę iphe ęphe eme ta adudu mma. Nta-a; bę ọo-nyata iphe dų ęji, ęphe eme; hụa ęphe àhùhù k'iphe dų ęji ęphe. Mbụ l'ęphe e-mekochaa lashia azụ lę Íjiputu.

¹⁴ "Ndu Ízurelu zahaawaru onye meru ęphe; bya ak-pushia ọlo ndu eze. Ndu Júda egudewa ųpho-mkpuma; kpų-pee mkpųkpu, dų igwe mgburumgburu. Obenu lę ya e-gude ọku tųfu mkpųkpu ęphe ono; yọ dzųfu iphe ono ęphe gude metsua mkpųkpu ęphe; yọ bųru ọkpo-mgbinyiku ono."

Ɛjo iphe ndu Ízurelu meru

9 Unu be etekwa ęswa; unubę ndu Ízurelu! T'ęhu ba atsokwa unu ęge ọotsotsua iphe bụ mbakeshi ọdo; kę l'unu meru Nchileke unu ghęlegheleghęle. Ọ bụ ųgwo, a gbataru l'ọkpara; bę obu unu anoje l'iphe bụ ęke eetsu witu.

² Ɛke eetsuje witu; mę ęke aadzọshije mę ta anųdu ęphe nri; mę ọphungu ta nų iya ęphe.

³ Ɛphe ta akwabukwaru l'alį Ojejoje. Mbụ lę ndu Ífuremu e-mekochaa laphu azụ lę Íjiputu; je anọdu l'alį ndu Asiriya ria nri, aasọ nsọ.

⁴ Ɛphe te egwoheduru Ojejoje ngweja-mę; ọphu ngweja, ęphe egworu iya 'emehedu t'ęhu tsọ iya ęna. Ngweja ęphe a-dų ęphe l'ọ bụ nri, e shiru l'ęke madzų nwųhuru. Iphe bụ ndu riru iya nų a-bųkotaru ndu aasọ nsọ; nri ọphu abųru nri ęphe nkinyi ęphe. Ɛ te wobadu iya l'eze-ọlo Ojejoje.

⁵ ?Bų ngųnu; bę unu e-me mbọku eswe-iphe ono; mbụ mbọku ono, aa-gba aji Ojejoje ono?

⁶ Ɛphe -jekpoonu agbala t'ęphe ba ala l'iyi; bę ndu Íjiputu a-wọ-kota ęphe; ndu Męmufisu elia ęphe. Ɛwu-

ogvu efushia lę mkpọla-ọcha ęphe, vugbaa ọnu-aswa. Amį-ogvu e-fuchishia nk'ęphe.

⁷ Mbọku, aa-hù madzų àhùhù ruakwaru. Mbọku, aa-kfų onyenọnu ųgwo iphe o metaru dųakwa ntse. Tę ndu Ízurelu makwaru l'ọ bụ ęge ono b'ọ dų; kę l'iphe dų ęji unu hanųkawa igweligwe. Ɛge ono; bę nshi-nshi, unu eme kpọwaru ęka; mbụ l'e gbe ekuwa onye nk-fuchiru Nchileke onye eswe. Onye ume Nchileke jiru ęhu b'e gbe ekuwanu onye ọgvu byaru. ⁸ Mųbe onye nkfuchiru Nchileke bụ onye eche ndu Ífuremu nche; mbụ ndibe Nchileke mu. Obenu l'a gbashıkotaru iya ọnya l'iphe bụ ųzo, ooshi. Ɛphe kpọru mu áshį kpọo kpọo jeye l'eze-ọlo Nchileke. ⁹ Ɛphe nwumiwaru ishi enwumi l'omerushi onwęphe ęge ono, e shi emeje l'oge kę Gíbiya ono. Obenu lę Nchileke a-ghachiru-a ęphe ifu l'iphe dų ęji, ęphe eme; hụa ęphe àhùhù k'iphe dų ęji ono, ęphe emeshi ono.

Iphe, tso ęjo iphe ndu Ízurelu

¹⁰ Ojejoje sųru: "Lę teke ya chọ-vuru ndu Ízurelu b'ọ dųle iya phų l'ọ bụ onye phųru akpųru vayınu l'echi-ęgu. Teke ya phųru nna unu oche phę b'ọ dųle iya phų l'ọ bụ onye phųru akpųru mbụ l'oshi figu. Ɛphe ejele-phu bya erua Bálu-Peyọ; woru onwęphe yeshia l'agwa Bálu; mbụ lę nte ono, iphere iya dų ono. Ɛphe abya abųru iphe-mmanu ęge ono iphe ono, ęphe abaru ęja ono bụ. ¹¹ Ọdu-biribiri ndu Ífuremu e-mekochaa phęfu l'ọ bụ nwęnu. Ɛ ta abyadų bya amų iya nwa; ta pa iya ępho ime; te emeta iya ępho ọdo. ¹² Ọ -bųru l'ęphe mųru ųnwegirima; hetsee ya; bę ya e-me ęphe; ęphe anwųshihukota l'ęphe ha. Nshọo ęphe teke ya a-gharu ęphe azų!"

¹³ Ndu Ífuremu; bę mu phųkpowaru; ęphe dų l'ọ bụ ndu Táya, bų ndu a dzaru l'ęke, dųkpoo mma nshinu. Obenu lę ndu Ífuremu e-mekochaa chįru ųnwu ęphe nų onye mgbugbu-madzų yo gbushia. ¹⁴ Nųnu ęphe iphe; nggųbe Ojejoje! ?Bų ngųnu; bę įi-nų ęphe? Mee t'ęphe ba adų ike ọpa ępho-ime; ęphe te nwe mini-ęra, ęphe e-che nwatibe ęphe.

Ikpe, Ojejoje e-kpe ndu Ízurelu

¹⁵ "Ọ bụ ęjo iphe, ęphe nọ lę Gíligalu meshia; bę meru iphe ęphe dųru mu ashį l'ęke ono. Yọ bųru ęjo iphe, ęphe emeshi; bę meru iphe mu a-chįfu ęphe l'ọlo mu. Mu te eyeheduru ęphe obu ọdo; kęle ndu ishi ęphe l'ęphe ha kwefukotaru ikę. ¹⁶ Ndu Ífuremu; bę ome-l'ęhu gudewaru. Akwara iya kpọshihwaru nkų. Ɛ to nwedu l'ọ yee nebyi. Ɛphe -zųshikponu ųnwegirima; ya echigbushia ndu ọphu ęphe yeru obu."

Hosáya; l'okfu ẹhu ndu Ízurelu

¹⁷ Nchileke mu a-jika ẹphe; kẹ l'ẹphe ta nudururu iya okfu. Ẹphe e-mekochaa bọru ndu, agha edegiri l'iphe bọ mbakeshi nonu.

10 Ndu Ízurelu shi dọ l'ọ bọ vayinu, jaru ajaja; mįshia amįmi. Ọobuje teke nebyi iphe iya ono aka nshinu l'eje; yọ ka ọkpushi ẹnya-ngweja. Ọobujek-waphu teke alį iya aka onwe iphe l'eje; yọ ka omemat-sua mkpuma nte iya emema. ² Ọ bọ ọgho; bẹ iphe jiru ẹphe obu. Obenu lẹ nta-a; bẹ ẹphe abyawa ovuta iphe dọ ẹji ono, ẹphe meru ono. Ọ bu Ojejoje e-mebyishi ẹnya-ngweja ẹphe ono; fọshia mkpuma nte ẹphe ono.

³ Ọ bọ teke ono; bẹ ẹphe a-wata okfu: "L'ẹphe te nwekwa onye eze. Mkpata iya abọru l'ẹphe ta atsudu Ojejoje egvu. Obenu; l'ẹphe -nwekpooru nọ onye eze; ?bọ ngunu b'ọ ge emeru ẹphe?" ⁴ Ẹphe ekweje ọkwa eli-onu. Ẹphe eria nte ẹregede gude gbaa ndzọ. Yọ bọru iya kparu iphe nseku byaru bya aka nshinu; fushilaha l'ọ bọ ẹjo ẹwu, fushiru l'ẹke a kọru okfu.

⁵ Ndu bu lẹ Samériya awata ọtsu egvu l'okfu nte nweswi, nọ lẹ Bétu-Avenu. Ndu nwe iya nọ; mẹ ndu agwajẹ iya nọ tuko l'agọ aphọ iya; kẹ l'odu-biribiri iya gvọwaru; mbọ l'a pawaru iya laa ọhodo. ⁶ Agwa nweswi ono; bẹ ee-mekochaa pata lasha Asiriya; t'ọ bọru iphe, e gude akwabẹ ọkaribe, bọ eze ndu alį ono ugvu. Ndu Ífuremu; bẹ ee-me iphe-iphere. Ndu Ízurelu; bẹ iphere e-gude; kẹ l'ẹphe pyishiru ntẹkpe dobe. ⁷ Ndu Samériya; ẹphe l'eze ẹphe; bẹ mini e-seta tųgbua l'ọ bọ otsebere-nkọ, ese l'eli mini. ⁸ Iphe bọ mgbogidi mgbogidi Avenu ẹke aanọduje agwa iphe; bẹ ee-mebyishikota. Ọ bọ iya bọ ẹke ome ẹji ndu Ízurelu shi. Ogvu; mẹ ẹgbara a-bya efushia l'ẹnya-ngweja ẹphe. Teke ono; ẹphe asọ ugvu ugvu; mẹ mgbogidi mgbogidi t'ọ zee zepyabe ẹphe.

Ojejoje anma ndu Ízurelu ikpe

⁹ Ojejoje sọru: "Unubẹ ndu Ízurelu; keshinu oge kẹ ndu Gíbiya; bẹ unu shilephu meta ẹjo iphe. ?Tọ bọ-dunua ọgu gbushiru ndu ẹjo iya ono lẹ Gíbiya? ¹⁰ Ọ kwa teke dọ mu mma; bẹ mu a-hù ẹphe àhùhù. Iphe bọ mbakeshi a-tųko ẹka nanu; tso ẹphe ọgu; shi ẹge ono; hù ẹphe ahù k'iphe dọ ẹji ono, ẹphe meru mmekwase ono.

¹¹ "Ndu Ífuremu dọ l'ọ bọ nwada-eswi, a zùrù àzùzù; iphe aduje iya mma abọru ọdzoshi witu. Ọ bọ iya meru iphe ya e-ye ndu Ífuremu odogoro l'olu; gude gagbabẹ ẹphe agagbabẹ. Ndu Júda e-gude ẹphe gbua alį ono egbugbu; ndu kẹ Jékọpu akpaa ya akpakpa. ¹² Unu kọoru onwunu odobe-ẹka-ndoo l'ọ bọ okfu; unu akpata n-yemobu l'ọ bọ iphe ọ mįtaru! Unu gbukposhia alį unu ono, e te eshidu kọwa akọko ono; kẹ l'ọ ruwaru teke aa-wata ọkpa ishi Ojejoje; jeye yọ bya wọ unu

odobe-ẹka-ndoo l'ọ bọ mini. ¹³ Obenu l'unu kọru ẹjo ọkpoma l'ọ bọ onye kọru okfu. Iphe unu kpataru iya abọru ẹjo iphe. Unu riwaru akpuru, ẹregede mįshiru.

"Keshinu unu dakoberu agburu-ẹhu nk'unu; dakobe ikpoto ndu sọja, unu nweru; ¹⁴ bẹ aa-turu ndibe unu ọzu ọgu; k'ọphu bọ l'iphe bọ ọlo ono, unu kpọshiru; yọ bọtsuaru ọkpo-mgbinyiku ono; bẹ a-bọru iphe ee-nwukposhi enwukposhi; ẹge ono, Shalumanu chikposhiru mkpọkpu Betu-Abẹlu l'oge, a luru ọgu ono. Mbọ teke e chitaru ndu bọ nne ẹphe l'unwu ẹphe tų gbaa l'alį. ¹⁵ Ọ bọ ẹge ono; bẹ oo-mekochaa mọru unubẹ ndu Bételu; kẹ l'ẹjo iphe, unu eme kpọwaru ẹka. Ọgu ono -dadẹlephu; bẹ aa-chọ eze ndu Ízurelu achoro."

N-yemobu Nchileke l'ẹhu ndu Ízurelu

11 "Teke Ízurelu shi bọru nwata; bẹ ya shi yeru iya obu. Ọ bọ lẹ Íjiputu; bẹ ya jeru je edufuta iya; mbọ nwa iya kẹ nwoke ono. †
² Obenu l'ọobujeru; mu eku ndu Ízurelu oku; ẹphe aka mu ọlufu l'ẹhu eje. Ẹphe adabujeru ọgwa-phe Bálu; ẹge ono; bẹ ẹphe akpọ-phejeru nwantẹkpe insensu ọku.
³ Ọ kwa yẹbe Ojejoje ziru ndu Ífuremu ije. Ya shi alọkpuje ẹphe l'ẹka; ọ bọ l'ẹphe ta madu l'ọ bọ iya; bẹ meru t'ẹphe kọrohu.
⁴ Ya shi egudeje obu-àyọ l'ehe ẹphe. Yọ bọru obu, ya yeru ẹphe; bẹ ya gude edu ẹphe. Ya nyafuru ẹphe ajaba, e shi yee ẹphe; bya efuru l'ọzu ẹphe lẹ nri.
⁵ "Keshinu ẹphe jikaru l'ẹphe ta alakfutadu mu; bẹ ẹphe a-laphukwa azọ lẹ Íjiputu; onye eze ndu Asiriya achilaha ẹphe. ⁶ Ogu-mbeke e-mekochaa jee ifu jee azọ lẹ mkpọkpu ẹphe iche l'iche; gbukashia mgboro-ígwè, e yeshiru l'obu-edukfu mkpọkpu ẹphe; mee iphemiphe ọbule, ẹphe chiru k'ememe t'ọ bọru iyi.
⁷ Iphe ndibe mu keberu ẹka iya bọ t'ẹphe ghaaru mu azọ. Obenu m'ọ -ruhuru; ẹphe kua kua onye ono, bọ Ọkaribe-Kakọta-Nu ono; b'ẹ to kutsehekwa ẹphe ọdo.
⁸ "Nggube Ífuremu; ?nanu ẹge mu e-me haa unu? Nggube Ízurelu; ?nanu ẹge mu e-me; nwuru ngu nọ ndu ọdo?"

† Mát 11:1

?Nanụ ẹge mu e-menua
mee ngu iphe mu meru ndu Adama?
?Nanụ ẹge mu e-me
meghe ngu ẹge mu meru ndu Zeboyimu?
Obu jizitaakwaru mu;
imiko unu aduwa mu.
⁹Ya ta azubekwa ngu
oke ẹhu-eghughu iya.
Ya te echikpohe Ífuremu;
kẹ l'ọ bụ Nchileke;
bẹ ya bụ; ya ta bụdu madzụ.
Ya bụ Onye dụ Nsọ, unu l'iya nọ.
Ya te egudekwa
oke ẹhu-eghughu byakfuta unu.

¹⁰“Ephẹ e-mekochaa tsolahaa yẹbe Ojejoje. Ya e-de ekiri l'ọ bụ agụ; teke ya deru ekiri ono; unwu iya anmahuu jijiji; shi l'uzo ẹnyanwu-arịba wulata. ¹¹Ephẹ e-shi Íjiputu; l'anma kwẹkwẹkwe l'ọ bụ unwenu. Ephẹ adu l'ọ bụ unwu ndo, shi Asiriya. Mu emee ephẹ; ephẹ alatsua l'ufu ephẹ.” Ono kwa iphe Ojejoje ekfu.

Ejo iphe ndu Ízurelu eme

¹²Ndu Ífuremu gudeekwa ejo-ire swiphee ya mgburumgburu. Ndu onu-ulo Ízurelu l'agbaru iya ẹregede. Obenu lẹ ndu kẹ Júda; bẹ Nchileke maru. Ephẹbedua koshiru l'ephẹ gbaru t'onnye ono, dụ nsọ ono gude ire ephẹ ẹka.

12 Iphe ndu Ífuremu nọ l'oru iya; eswe l'enyashi bụ aphụ; bẹ ephẹ eri; shi iya l'akpaka iphe akpaka. Ephẹ gude ejo-ire; mẹ iphe kpanganganu l'eme ẹhuka. Ephẹ lẹ ndu Asiriya agbaa ikumu l'evu manụ olivu evularu ndu Íjiputu.

²Ojejoje nwekwaru okfu, adaru yele ndu Júda; mbụ l'ọ-hụ eri Jékọpu àhùhù iphe dụ ẹji, ephẹ eme; kfu ephẹ ụgwo ẹge ephẹ eme. ³Teke ọ nọkwaduru l'epho b'o woru nwunne iya l'ichirukfu. Yọ bya alufuta bụru nwoke yele Nchileke abya agbaa mgba; ⁴mbụ lẹ yele ojozi-imigwe gbaru mgba; yo mekputa iya. Yọ bya awata ẹkwa; rọlahaa ya t'ọ meeru iya eze-iphe-oma. Yọ bya aphua Nchileke lẹ Bételu yele iya ekfugba l'ẹke ono; ⁵mbụ yele Ojejoje, bụ Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakota-Ike. Ọ bụ Ojejoje bụ epha, e gude maru iya! ⁶Obenu; unu lata azụ lakfuta Nchileke unu! Unu yeru iya obu; unu ekpeje ikpe, dụ maa tekenteke! Unu angabẹjeru Nchileke unu tekenteke!

Ikpe ọdo, Nchileke eku ndu Ízurelu

⁷Ndu agba ngho bụ iphe te edzudu edudzu; bẹ ephẹ egudeje ere madzụ iphe. Iphe aduje iya mma bụ okputa madzụ. ⁸Ndu Ífuremu anọduje asa nsasa; sụ: “Ayi nweru iphe nshinu; ẹku byaakwaru ayi. Ẹku ono, ayi nweru ono l'ọ ha e-me; ẹ ta phụ ụrukutu, ayi arụ l'ọ bụ iphe dụ ẹji.” ⁹Obenu l'ọ kwa mbẹdua bụ Ojejoje, bụ

Nchileke unu. Ọ bụ mu bụ onye dufutaru unu l'alị Íjiputu; bụru mu e-me unu t'unu bua lẹ ọlo-ékwa ẹge unu shi ebujẹ teke unu shi agbajẹ eswe-iphe oge iya nọ anọno.

¹⁰“Mu shi ekfujẹ anụ ndu nkfuchiru mu; shi iya mee t'ephẹ aphụ àphù; l'anma ẹtu l'igwe.” ¹¹?Tị phudu ndu Giledu? Ẹ to nwekwa ephẹ onye abụ iphe. ?Ephẹ agwajẹ oke-eswi lẹ Giledu tọo. Ẹnya-ngweja ephẹ e-mekochaa dakashihu; bụru ikpo mkpuma l'ẹke, a kọru okfu.

¹²Jékọpu gbalaru laa alị Áramu. Yọ bụru l'ẹke ono; bẹ Ízurelu nọ jee ozi t'ọ lụa nwanyi. Yọ bụru oche aturu b'o gude kwaa ya aswa. ¹³Ojejoje bụ onye nkfuchiru iya b'o gude dufuta ndu Ízurelu l'alị Íjiputu. Yọ bukwaruphu onye nkfuchiru iya b'o gude leta iya ẹnya.

¹⁴Obenu lẹ ndu Ífuremu mewaru iphe eghulaha Ojejoje kẹ damadamu. Nnajiufu iya e-me t'ikpe ọchi onye o gburu kwa ya l'ẹhu; ẹge ono; bẹ ọo-kfukwa iya phụ ụgwo iphe-iphẹ, o meru iya.

Ikpe ikperazụ, eeku ndu Ízurelu

13 O shi abujeru; Ífuremu -kfu okfu; madzụ anmahu kpakpakpa. Ífuremu shi bụru onye, a kwabẹ ugvu nshinu l'alị Ízurelu. A nonyalephu; yọ wata ọbaru Bálu ẹja; ikpe anma iya; yọ nwuhu. ²Nta-a; bẹ ndu Ífuremu kabaaru ome ejo iphe. Ephẹ kpushiru ntẹkpe dobegbaaru onwephe; mbụ ntẹkpe, e furu ẹka l'ẹnya gude mkpọla-ọcha meshia. Ọ bụ ndu maru ome nka gude ẹka kpushia ya. Iphe ndiphe ekfu bụ: “Lẹ ndu-a egudejekwa madzụ gwoo ẹja. Madzụ -gbeshi; yo je etsua agwa nweswi ono onu.” ³Ọo ya meru iphe ephẹ a-dụ l'ọ bụ iji, ada l'utsu; mbụ iji, ada lẹ nchi-abọhu, abujẹ: ọ -datsua; yo phukashihu. Ephẹ a-dụ l'ọ bụ ẹswa, e-phẹkashihu nụ l'ẹke eetsu witu; mbụ l'ọ bụ ẹnwuru-ọku, shi lẹ windo ekposhihu.

⁴“Obenu l'ọo mbẹdua bụ Ojejoje; bụru Nchileke unu. Ọ bụ mu bụ onye dufutaru unu l'alị Íjiputu. T'e b'ọ dukwa iphe ọdo, unu e-je amaru ọdo; gbahaa mbẹdua, bụ Nchileke; kẹ l'ẹ tọ dukwa onye ndzọta ọdo, nonu; gbahaa mbẹdua. ⁵Ọ bụ yẹbedua letaru unu ẹnya teke unu nọ l'echi-ẹgu; mbụ l'alị ọkponku ono, enwu phuraphura ono. ⁶Teke mu nuru ephẹ nri; bẹ mu nujiru ephẹ epho. Ya ndono; epho ejilephu ephẹ; ephẹ awata ọnyi ndy; woru mu zahaa. ⁷Ọo ya bụ; lẹ mu a-kwaru ephẹ l'uzo l'ọ bụ oduma; fuaru ephẹ l'ọ bụ agụ. ⁸Mu a-furu ephẹ; zijaa ephẹ ezija l'ọ bụ biye b'a nataru unwu iya. Mu a-zụ ephẹ l'ọ bụ agụ; anẹgu-egbudu alajashia ephẹ alajashi.

⁹“Unubẹ ndu Ízurelu; mu e-mekwa unu t'unu laa l'iyi; kẹ l'unu gbe etso mu okfu. Yọ bụru onye ọphu eyeru unu ẹka; bẹ unu gbe etso okfu. ¹⁰?Nanụ eze unu nta-a t'ọ bya adzọo unu? ?Nanụ ndu achitsua mkpukpu unu; mbụ ndu ono, unu sụru mu: ‘Tẹ mu nụ unu onye eze;

mẹ ndu ishi, a-nòdu achì unu.¹¹ Tò dù iya bụ; mu abya egude iphe eghughu fọtaru unu eze; mu abya egude ẹhu-eghughu nafu iya unu.

¹²“Ejo iphe ndu Ífuremu mekotaru b'e dokoberu ẹphe edokobe. Iphe ẹphe mesweshikotaru b'e deshikwaru dobe. ¹³Iphe-ẹhuka, ooje dùle iya phụ l'ọ bụ nwanyi, ime eme. Obenu l'ọ dù l'ọ bụ nwata, ta madu iphe abụjeru: Oge ezeda -rua; tọ madu t'ọ ye ishi l'enu ẹhu nne iya. ¹⁴?Bụ tẹ ya kfụa ụgwo gude gbata ẹphe tẹ alì-maa ba aka ẹphe ike tọo. ?Ya e-ye iphe l'itumo gude gbata ẹphe l'ẹka anwuhu. Nggube anwuhu; ?bụ awe; bẹ iphe ono, i gude egbu madzụ ono nọ? Nggube alì-maa; ?nanụ iphe ono, iigudeje emebyishi madzụ ono? Ya ta byakwa bya aphuru ngu imiko. ¹⁵Ẹ to nwekwa mẹ Ífuremu byaru bya azụa karia ụnwunna iya ndu ophu; bẹ oke pherephere, shi l'ẹka Ojejoje e-shilekwaa l'uzo ẹnyanwu-ahata byakfuta ẹphe. Oo-shi l'uzo echi-egu bya amìchakota mini ndu Ífuremu. Ishi nggele ẹphe atabuhu. Wẹlu ẹphe akpọshihu nkụ. A tuko iphe bụ ẹku, o shi kpata akpata ruta. ¹⁶Ndu Samériya e-vuru iphe dù ẹji, ẹphe metaru; kẹ l'ẹphe kwefuru Nchileke ẹphe íkè. Ọo ogu-mbeke; bẹ ee-gude gbushikota ẹphe. Ụnwegirima ẹphe ndu ophu angu ẹra; bẹ ee-tufashi etufashi; dzufushia ụnwanyi ẹphe ndu ophu dù ime ẹpho.”

Hosíya arọ ndu Ízurelu

14 Unubẹ ndu Ízurelu; unu lakfuta Ojejoje, bụ Nchileke unu! Ọ kwa iphe dù ẹji, unu eme meru iphe unu daru! ²Unu gude okfu-ọnu unu gude lakfuta Ojejoje. Unu bya asụ iya: “T'ọ gvaru ayi nvụ l'ẹjo iphe, ayi l'ọ ha. T'ọ gudenu kẹ l'ọ bụ onye emeje eze-iphe-oma nata ayi; ẹge ayi e-gudekwanu okfu-ọnu ayi gwaa ya! ³Ndu Asiriya ta adzọ-ghekwa ayi. Ayi te ekeheru íkè egheru ñnya-ọgu ọdo. Ayi te egudehe ọnu ayi sụ agwa l'ọo ya bụ Nchileke ayi; mbụ agwa, bụ ayịbedua gude ẹka ayi mee ya. Ọ bụ nggu Nnajiufu bụ onye aphujeru onye a tọru nwogbee imiko.”

Ụkwa ndzụ ophungu l'ẹhu Ízurelu

⁴Ojejoje sụru:

“Ya e-me; ẹphe abụ-buhu ndu agharaba. Ya abya atụshihu ọkpoma; yeru ẹphe obu; kẹ l'ẹphe ta aduhedu mu ashi.

⁵Ya a-duru ndu Ízurelu; l'ọ bụ jì l'adaru ẹphe. Yọ ja pulapula l'ọ bụ okfukfulike. Ọgbaragba iya abamia abami l'ime alì l'ọ bụ oshi sida Lébanonu.

⁶Ụnwu iya ndu ophu dù nongini-nongini a-jakashi; malahaa mma l'ọ bụ oshi olivu. Mkpọ iya a-dù l'ọ bụ mkpọ oshi sida Lébanonu.

⁷Madzụ a-bya bya adolahaaru lẹ mkpuli iya ọdo. Ọo-nòdu aja pulapula l'ọ bụ akpe; mbụ ọo-kfụ kpuru yegelengu l'ọ bụ vayinu. Ụdu iya atuko ẹkemeke ngaa l'ọ bụ mkpọ mée, shi Lébanonu.

⁸?Bụ ngunu ọdo; bẹ ndu Ífuremu; ẹphe lẹ nte jì; l'ẹke ọ kwa yẹbe Ojejoje azajẹ ẹphe oku; l'eleta ẹphe ẹnya. Ọ kwa yẹbedua bụ oshi payinu ono, ẹkwo iya jiru ejiji ono. L'unu amia nebyi; kwa yẹbedua b'ọ shi l'ẹka.”

Mkpọ-chi ishi iya

⁹?Bụ onye bụ onye, maru iphe? T'ọ mụtakwa iphe l'iphe-a! ?Bụ onye bụ onye iphe edoje ẹnya ọhuma? T'ọ dokotakwa iya ẹnya! L'uzo kẹ Ojejoje dukotakwa nhamunha. Yọ bụru ndu doberu ẹka ndoo eshi iya. Obenu lẹ ndu kwefuru íkè; bẹ ụkfu aduje; m'ẹphe je iya eshishi.

Jówèlù

1 Ọwaa bú ozi, Ojejoje ziru Jówèlù Petuwèlù.

Igube abya ọgu

2 Unu nukwaa iphe-a;
unubẹ ndu bú ọgurennya!
Unu gebekwa nchi;
unubẹ ndu bu l'alì-a l'unu ha!
Egbe iphe ọwaa;
?o mejehawaru l'oge nk'unu?
?T'o mejehawaru
l'oge kẹ nna unu oche phẹ?
3 Unu kọoru iya ụnwu unu!
T'ụnwu unu kọoru iya
ụnwu nk'ẹphe;
ụnwu nk'ẹphe akọoru iya
ogbo ọphu abya nù.
4 L'iphe o-tsu-dududu igube taphodoru;
bẹ utso-igube byaru bya ataa.
Ọphu utso-igube taphodoru;
bẹ ọ-kfù-kpudakpuda igube byaru bya ataa.
Ọphu ọ-kfù-kpudakpuda igube taphodoru;
bẹ mkpakparamatsù igube byaru bya ataa.
5 Unu tehu etehu;
unubẹ ndu mẹe guderu;
wata ẹkwa!
Unu chia mkpu; unubẹ ndu mẹe!
Unu kọọ mkpu kẹ lẹ mẹe ọphungu ono
b'a lọfuwaru unu l'ọnu!
6 L'o nweru mba, byaru bya afọaru ndu alì mu.
Ndu ono bú ndu ike;
ọphu aagutadu ẹphe l'ọgu.
Eze, nọ ẹphe l'ọnu dukota l'ọ bú k'agụ;
ẹpyi, nọ ẹphe l'ọnu adù
l'ọbu ẹpyi nne agụ. †
7 O ripyawaru mgbo vayinu mu;
bya emewa oshi figu mu;
yọ búru iyi.
Ọ swashiwaru iya ụgbò tufashia;
ẹkali iya achakọta oswi kpalakpala.
8 Unu gụa aphụ l'ọ bú
nwamgbọko, yeru uwe-aphụ,
l'agụ aphụ nwoke, abya okfu iya.
9 Ngweja-nri;
mẹ lẹ ngweja-mẹe;

† Aph 9:8

bẹ gvụwaru nù l'eze-ulo Nchileke.
Ndu achijeru Nchileke ẹja nọ l'aphụ;
mbụ ndu ono, ejeru Ojejoje ozi ono.
10 Okfu, a kọshiru akọko bukotawa iyi.
Alì gbe agụwa aphụ;
kẹ l'iphe a kọru iya mebyishihuwaru.
Mẹe ọphungu tashihuwaru;
to nwehe iphe atatajẹ lẹ manụ olivu.
11 T'ọnu kpọkwaa unu okfu;
unubẹ ndu akọ okfu!
Unu kọọ mkpu;
unubẹ ndu akọje vayinu!
Unu gụa aphụ witu;
mẹ balì unu;
kẹ l'iphe e meberu l'okfu yifukotaakwaru.
12 Oshi vayinu kọshihuwaru nkù;
oshi figu anwukotawa kpa.
Oshi ụtara-okumu;
mẹ nkfù; ọwaa udara;
mẹ l'iphe bú oshi,
nọkota l'ẹgu l'ọ ha
kọshihuwaru nkù;
kẹ l'iphe emeje t'ẹhu
tsọ madzù ẹna
nwukotawaru kpa.

Ízurẹlù; unu kwaa izimana.

13 Unu yee uwe-aphụ;
wata ọgu aphụ;
unubẹ ndu achijeru Nchileke ẹja!
Unu kọọ mkpu;
unubẹ ndu ono, anọduje eje
ozi l'ẹnya-ngweja ono!
Unubẹ ndu ono,
nọ l'ifu Nchileke mu eje ozi ono;
unu yee uwe-aphụ
nọkota ẹnyashi kpamu;
kẹle ngweja-nri;
mẹ ngweja-mẹe;
b'ẹ te gudejehedu abya l'ulo Nchileke unu.
14 Unu raa ya arara t'a swiawu
Nchileke aswiswi, dù nsọ!
Unu tya ndzuko, a-duru Nchileke iche!
Unu kukobe ndu bú ọgurennya;
mẹkpo iphe bú ndu bu l'alì-a l'ọ ha;

t'èphe dzukoo l'ùlo Ojejoje, bụ Nchileke unu;
 ra a ẹkwa raku Ojejoje.
¹⁵ Haa! Ẹge mbọku ono onanu
 a-dụkwanu; kẹ l'eswe
 Ojejoje dụakwa ntse.
 Ọ bụ mbọku,
 Ọkaribe-Kakọta-Ike
 e-mebyishi iphemiphe ọbule.
¹⁶ ?Tọ gbadu ayi l'ifu
 teke nri bataberu l'ùlo Nchileke ayi;
 bya agbaa ayi l'ifu
 teke ẹhu tsọ-beru ayi ẹna;
 ayi etee ẹswa l'ùlo Nchileke ayi.
¹⁷ Iphe a kuru akuku
 l'alị kọshihuru nkụ.
 Iphe bụ ọlo nri
 adaburu ophorokpo;
 ọba, nonu adakpọshihu;
 kẹ l'iphe e meberu l'alị yifuru eyifu.
¹⁸ Unu lewaru ẹge eswi atsugbaa ude;
 elu l'ara nmaa nmaa;
 kẹ l'ẹ to nwedu nri,
 ẹphe e-ri;
 mbụ jeyekpo l'aturu;
 bẹ tuko nọdu l'iphe-ẹhuka.
¹⁹ Ọ kwa nggube Ojejoje;
 bẹ mu araku;
 kẹ l'ẹke anụ atajẹ nri
 l'echi-ẹgu; bẹ ọku dzufuwaru;
 mbụ l'iphe bụ oshi, nọ l'ẹgu ono;
 bẹ ọku kefuwaru;
²⁰ Anẹgu-ẹgbudu tsotsua
 l'atụ hẹnguhengu l'achọ ngu.
 Iphe bụ nggele, nonu;
 bẹ tashihuwaru nụ;
 ọku adzufuwa ẹke elu atajẹ nri.

Igube, etsu gbigbigbi

2 Unu gbua ọpyoku lẹ
 Ugwu Záyọnu!
 Unu echia mkpu-ọgu
 l'ugwu mu ono, dụ nsọ ono!
 T'iphe bụ ndu bu
 l'alị-a nmakwaa kpakpakpa;
 kẹ l'eswe Ojejoje abyaakwa;
 mbụ l'o ruakwaru eruru.
² Mbọku ono a-gba ọchi;
 dükota gadzụgadzu.
 Mbọku ono;
 bẹ urukpu a-phukputa ẹkemeke ọbule;
 ọchi agbakọta dudurudu.
 Ikpoto ndu soja,
 ndu ike nọ awụ gidigidi

atsọ nyikunyiku abya
 l'ọ bụ ọchi nchi-abọhu
 sakputaru eli eze ugwu;
 mbụ egbe iya ọphu
 ta dụbudua keshinu ndiche;
 ọphu ọ byadu adu l'ogbo ọphu abya nụ.
³ Ọku nọ ẹphe l'uzo ifu
 l'ekepyashi iphe ekepyashi;
 nọdu ẹphe l'azụ l'enwu phophopho.
 Alị, nọ ẹphe l'ifu dulephu
 l'ọ bụ mgbabu ịdenu;
 l'uzo azu bụ echi-ẹgu,
 daburu ochobo;
 tọ dụ iphe anahuje ẹphe anahu.
⁴ Ẹphe gbaru ụgbugba ịnya;
 l'akfụ karagidingu
 karagidingu l'ọ bụ
 ịnya-ọgu.
⁵ Igidi ẹphe dulephu
 l'ọ bụ igidi ụgbo-ịnya;
 l'ẹke ẹphe akfụ
 gidimu-gidimu l'eli ugwu.
 Igidi ẹphe dulephu l'ọ bụ
 ọda ekperima, ọku adzụ;
 mbụ l'ọ bụ ikpoto ndu soja,
 a chikoberu ọnu gude eje ọgu. †
⁶ Iphe bụ mbakeshi,
 phuru ẹphe anọduje ata chichichi.
 Iphe bụ onye phuru iya nụ
 alajeru iya ẹhu iche.
⁷ Ẹphe eshigabeje k'ọgu
 l'ọ bụ ndu ike ka l'ọgu;
 l'enyije ọpho-mkpuma l'ọ bụ ndu soja.
 Ẹphe akpọje giriri; l'adzọ eje;
 ọphu ọ dudu onye ahaje
 ẹka iya nk'ia;
 shia ẹka iya ọdo;
⁸ tọ dụ onye akwajẹ ibe iya akwakwa.
 Onyenonu akfujeru jingu l'adzọ eje.
 Ẹphe adzọje je adajahu ọgu;
 ọphu ẹphe ejebedu vudo.
⁹ Ẹphe ezehuje zeba lẹ mkpukpu;
 l'enyi ọpho-mkpuma gòdògòdò;
 nyitsua nyiba l'ime ọlo;
 shi lẹ windo bahụ
 l'ùlo l'ọ bụ ndu iphura.
¹⁰ Mgboko anmakọta ẹphe
 jijiji l'ifu.
 Akpamigwe l'anma yikayika.
 Ẹnyanwu yele ọnwa agbakọta ọchi;
 mkpọ-kpodo ta fuhe. ††
¹¹ Ojejoje nọ ndu soja iya l'ifu

† Àph 9:7, 9 †† Àph 9:2

l'ekfu iphe eme nù;
 kẹ́lẹ́ ndu alùru iya ọ́gu
 bụ́ 'agùta agùta; ẹ́ge ono;
 bẹ́ ike dù ndu,
 emeje iphe o kfurú.
 Eswe kẹ́ Ojejoje
 bụ́kwa oke ụ́boku; dù egvú.
 ?Bụ́ onye ha k'ọ́kpofu iya l'ifu? †

Unu kpuhaa obu unu

¹² Ojejoje sùru:
 "Lẹ́ nta-a bụ́lekwa ẹ́gwa.
 Unu gude obu unu l'ọ́ ha lakfuta iya!
 Unu swíá aswíswi;
 gude ẹ́kwa; daa ẹ́hu lata!"
¹³ Unu lajaa obu unu;
 haa ọ́laja uwe!
 Unu lakfuta Ojejoje,
 bụ́ Nchileke unu;
 kẹ́ l'ooomeje eze-iphe-ọ́ma;
 ẹ́ge ono b'ọ́ phùje imiko!
 Ẹ́hu te eghujedu iya
 eghughu ẹ́gwegwa.
 N-yemobu nk'iya
 abùru 'o nwe agwùgwu.
 Ẹ́ge ono b'ẹ́ tọ́ tujedu
 kparara ome tẹ́ madzù jee iphe-ẹ́huka.
¹⁴ ?A maru m'ọ́o-ghakọ́be
 phùaru unu imiko;
 mbù ọ́ru ọ́nu-ọ́ma nù unu;
 meeru unu iphe-ọ́ma;
 mbù nù unu nri; mẹ́ mẹ́,
 unu e-gudeje l'agwa Ojejoje, bụ́ Nchileke unu.
¹⁵ Unu gbua ụ́pyoku ọ́bu lẹ́ Ugvu Záyọnu!
 Unu raa ya arara t'a swíaru
 Nchileke aswíswi, dù nsọ́!
 Unu tụa ndzuko,
 a-dùru Nchileke iche.
¹⁶ Unu chikobe ndu Ízurẹ́lù l'ẹ́kalanu!
 Unu emee tẹ́ ndu, byaru
 ndzuko ono dù nsọ́!
 Unu kukobe ndu bụ́ ọ́gurennya;
 unu achikobe ụ́nwegirima;
 mẹ́ ndu ọ́phu eechekwadu ẹ́ra!
 T'onye lùru nwanyi
 k'ọ́phungu hakwaa
 mkpura iya lùfuta;
 nwanyi, a lùru k'ọ́phungu
 ahaa mgbalabù iya!
¹⁷ Tẹ́ ndu, achijeru Nchileke
 ẹ́ja, bụ́ ndu ejeru Ojejoje ozi raa ẹ́kwa
 lẹ́ mgbaku nwùlo, eeshije

abahù l'eze-ùlo Nchileke yẹ́le ẹ́nya-ngweja.
 T'ẹ́phe kfuá; sù:
 "Nggùbe Ojejoje;
 phùnuaru ndu nke ngu imiko!
 Be emekwa tẹ́ ndu ono,
 bụ́ òkè-iphe ngu ono
 bùru iphe ee-gude eme
 iphe ọ́chi!
 T'ẹ́phe ba bụ́ iphe mbakeshi
 nọ́nu e-gude atù mgbọ́nu.
 ?Nanù ẹ́ge ee-me t'a
 wata okfuru ndu Ízurẹ́lù:
 "Bù awe; bẹ́ Nchileke unu ọ́bu nọ́?" "

Ọ́nu, Ojejoje e-ye

¹⁸ Ono teke Ojejoje a-wata
 oko okopho l'okfu ẹ́hu
 ndu alì ono, bụ́ ndu nk'iya ono;
 bya aphùaru ndibe iya imiko.
¹⁹ Ojejoje eyeeru ẹ́phe ọ́nu; sù:
 "Ya evutaakwaru unu nri
 yẹ́le mẹ́ ọ́phungu;
 mẹ́ manù olivu
 Ya a-nù iya unu; nù iya k'etsutsu iya.
 Ya te emehedu unu t'unu
 bùru iphe iphe bụ́ mbakeshi
 e-gude l'eme ọ́nu-ọ́chi.
²⁰ Ya a-chì-mihuru unu
 ndu soja ono, shi l'ùzo
 isheli ono achì-mihu;
 mbù je achìru ẹ́phe ye
 lẹ́ kpọ́kpokirikpo alì,
 ẹ́-te nweđu iphe nọ́ iya nù.
 Ọ́gbo ivuzọ́ ọ́gu ẹ́phe;
 bẹ́ ya a-chìru ye
 l'eze ẹ́nyimu ọ́zo
 ẹ́nyanwu-ahata;
 chìru ndu ikperazù ọ́gu ẹ́phe
 ye l'eze ẹ́nyimu ọ́zo ẹ́nyanwu-arìba.
 Nshishi odzu ẹ́phe
 a-nọ́du achì madzù ọ́so."
 Iyee. Iphe Ojejoje meru pakwaru ẹ́ka.
²¹ Ba atsùshi egvú nggùbe alì Ízurẹ́lù!
 T'ẹ́hu gbe tsọ́-chia ngu ẹ́na; nggu etee ẹ́swa;
 kẹ́lẹ́ Ojejoje; bẹ́ mekotawaru iphe ha nshinu.
²² Unu ba atsùshi egvú unubẹ́ anù, bu l'ẹ́gbudu;
 kẹ́ l'ẹ́ke unu atajẹ́ nri,
 nọ́ l'echi-ẹ́gu abyawa oruta iru.
 Oshi abyawa ọ́mishi nebyi.
 Oshi figu yẹ́le vayìnu
 abyawa ome ike ẹ́phe.
²³ Ẹ́hu tsọ́je unu ẹ́na;
 unubẹ́ ndu Záyọnu!

† *Aph* 6:17

Unu tee ęswa Ojejoje,
 bụ Nchileke unu;
 kę l'ọ chįwaru mini adada ọdungu,
 bụ iphe o gude aguru unu nvụ.
 Ọ watawaru ọchishiru unu mini;
 mbụ ọ chį mini ọdungu;
 mę mini udzu-mini
 ęge o shi achijehawa iya.
²⁴ Ęke, eetsuje witu; bę witu
 e-mekochaa ji.
 Iphe eeyeje męe;
 bę męe ọphungu yele
 manụ olivu e-mekochaa ji;
 l'awụshihu awụshihu.
²⁵ "Yebe Ojejoje a-kfya
 unu ụgwọ k'afa olemole
 ono, igube takọtaru iphe unu ono;
 mbụ oke igube;
 igube ndu ọgbo lanụ iya;
 mę ndu k'otsu-dididi iya;
 mbụ ndu soja iya ono,
 ike dụ, ya yeru tųaru unu ono.
²⁶ Unu e-nweru iphe unu
 a-nọdu eri t'ępho ji unu;
 nwee k'etsutsu iya.
 Obenu l'ọ kwa Ojejoje,
 bụ Nchileke unu;
 bę unu e-tu ępha;
 mbụ onye ono, meru unu
 iphe dụ biribiri ono.
 Ndibe iya; bę ya te
 emehedu iphe-iphere ọdo.
²⁷ Teke ono; bę unu a-ma
 lę ya nọ-a lę Ízuręlu;
 maru l'ọ bụ iya bụ Ojejoje, bụ Nchileke unu;
 l'ę tọ dudu onye ọdo, nọnu.
 Ọphu iphere 'abyadu bya eme ndu nk'iya ọdo.

Eswe Ojejoje

²⁸ "E -metsua; bę ya a-wuta Ume iya;
 wụshi iphe bụ madzụ.
 Ụnwu unu ndu k'unwoke;
 mę ndu k'unwanyi
 e-kfuchiru Nchileke;
 ndu bụ ọgurennya unu
 a-rọ nrọ;
 ụnwu-okoro bya unu aphya àphụ. †
²⁹ Mbọku ono;
 bę ya a-wụkwaphu Ume iya
 l'ęhu ndu ozi iya ndu k'unwoke;
 mę ndu k'unwanyi.
³⁰ Ya e-koshi iphe-ọphulenya l'igwe;

† Ndu 2:17-21

koshi iya lę mgboko kpamukpamu.
 Aa-phụ mee yele ọku;
 mę ọkpo-tututu ęnwuru-ọku.
³¹ Ee-eme ęnyanwu;
 t'ọ gbaa ọchi;
 mee ọnwa t'ọ buru mee; tẹmanu yo rua;
 mbụ oke ụboku Ojejoje ono,
 a-dụ egvu ono. ††
³² Iphe bụ onye kpọ-kuru
 ępha Ojejoje; bę aa-dzọta;
 kęle ndzọta a-nọ lę
 Ugwu Záyọnu;
 mę lę Jerúsalemu, bụ ęge Ojejoje kfuru iya.
 Ndzọta ono a-nọru ndu
 a-wafunu,
 bụ ndu Ojejoje kuru." ‡

Ikpe, ee-kpe iphe bụ mbakeshi

3 "O -rulephu mbọku ono,
 mbụ teke yebe Ojejoje
 e-dobephu ndu Júda;
 mę ndu Jerúsalemu
 azụ l'ọnodu ọma ęphe;
² bę ya a-chįta iphe bụ mbakeshi;
 chįta ęphe jeshia lę
 Nsụda Jehoshafatu.
 Ọ bụ l'ęke ono;
 bę ya a-nọdu kpee ęphe ikpe;
 kę ndu ono, bụ òkè-iphe iya ono;
 mbụ ndibe iya, bụ ndu Ízuręlu;
 kę l'ęphe chįkashiru ęphe;
 ęphe edzuru iphe bụ mbakeshi;
 bya eworu alį yebe Ojejoje kee.
³ Ęphe tųru ęnwa gude kee ndibe iya;
 bya egude ụnwu-okoro
 gbata ụnwanyi ọkpara;
 bya ereshia ụnwu-mgbọko
 gude gaa męe; t'ọ buru l'ęphe angwa męe.
⁴ "Bụ ngunu; bę unu a-guru nụ iya; unubę ndu Táya;
 mę Sayıdonu; mę iphe bụ unubę ndu ọnu-ogo Fılısu-
 tiya l'unu ha? Bụ iphe ya meru; bę unu akfụ iya ụgwọ
 iya tọo? Ọ -buru l'ọ bụ ụgwọ; bę unu akfụ iya; bę ya e-
 kwo-o gburumu; mee ęwegwa bya eworu iphe unu
 metaru tukobe unu l'ishi; ⁵ kę l'unu wotaru mkpọla-
 ọcha; mę mkpọla-ododo yebe Ojejoje; bya egwoo ęku
 iya ndu ọphu katsya mma je akube l'ulo nte unu. ⁶ Unu
 chįtaru ndu Júda; ęphe lę ndu Jerúsalemu je eree ndu
 Gırısı; k'ọphu ęphe a-nọdu ote-ęnya l'alį ęphe.
⁷ "Ya e-je edulata ęphe l'ęke ono, unu chįru ęphe je
 ereshia ono. Iphe ono, unu meru ęphe ono; bę ya a-
 byabę unu l'ishi. ⁸ Ya a-chįta ụnwu unu: ndu k'unwoke;
 mę ndu k'unwanyi reshia ndu Júda; ęphe achįta ęphe

†† ph 6:12 ‡ Róm 10:13

ree ndu Sabiya, bú ọ́ha, kwata nọ́du l'ẹ́ke, teru ẹ́nya.”

Ono iphe Ojejoje kfuru ndono.

⁹ Unu kfukwaaru iphe bú

mbakeshi t'ẹ́phe
kwakọ́bekwa k'ọ́gu!

Unu mekwaa tẹ́ ndu ike
ọ́gu nọ́ wụ́-lihu!

T'iphe bú ndu ọ́gu
wụ́ritakwa ntse bya ọ́gu!

¹⁰ Unu kpúkwa ọ́gu unu t'ọ́ búru ọ́gu-mbeke!

Unu akpúa nkogo unu t'ọ́ búru ara!

T'onye ike gvuru sùkwa:

“L'ike nọ́kwa iya nta-a!”

¹¹ Unu dzukobekwa;

iphe bú mbakeshi!

Unu shi l'ẹ́kemeke ọ́bule

bya edzua l'ẹ́ke ono!

Nggúbe Ojejoje;

menua tẹ́ ndibe ngu,

bú ndu ọ́gu

shi l'imigwe wụ́-zita!

¹² “T'iphe bú mbakeshi delihu;

tsọ́ru nyíku nyíku laa

Nsúda Jehoshafatu;

kẹ́ l'ọ́ bú l'ẹ́ke ono;

bẹ́ yẹ́be Ojejoje a-nọ́du

kpee iphe bú mbakeshi, bupheru iya

mgburumgburu ikpe.

¹³ Unu chilishia mma unu;

kẹ́ l'iphe e meberu l'alí chaakwaru.

Unu bya adzọ́shia akpuru vayínu ọ́bu;

kẹ́le nsúkutu, aadzọ́shije

mẹ́e vayínu jiwaru;

ẹ́ge iphe eeyeje mẹ́e jikwaruphu.

Ọ́ kwaphú ẹ́ge ono;

bẹ́ ẹ́jo iphe ẹ́phe jiru.”

¹⁴ Igwe-ọ́ha; bẹ́ jiru

Nsúda O-bua-ikpe;

kẹ́ lẹ́ mbọ́ku kẹ́ Ojejoje dúakwa ntse.

Yọ́ búru lẹ́

Nsúda O-bua-ikpe ono;

bẹ́ ọ́o-múkota.

¹⁵ Ẹ́nyanwu yẹ́le ọ́nwa;

bẹ́ ee-me t'ọ́ gbaa ọ́chi;

mkpọ́-kpodo ta afú.

¹⁶ Ojejoje a-nọ́du lẹ́ Záyọ́nu dee ekiri;

nọ́dukwapu lẹ́ Jerúsalemu dee edede.

Mgboko mẹ́ akpamigwe

a-nmaa jijiji.

Obenu l'ọ́ bú lẹ́ Ojejoje;

bẹ́ ndu nk'íya a-gbabeje;

zeeru ndzú;

mbú a -gbabe-a-dzúru k'únwu Ízurelú.

Ọ́nu-ọ́ma Nchileke l'ẹ́ke ndu nk'íya nọ́

¹⁷ “Ono teke unu a-ma lẹ́ yẹ́be Ojejoje,

bú Nchileke unu; bu ebubu lẹ́ Ugwu Záyọ́nu;

mbú ugwu ono, dọ́ru iya nsọ́ ono.

Jerúsalemu a-dú nsọ́;

to nwehe lẹ́ ndu ọ́hodo abya alúa ya ọ́do.

¹⁸ O -rulephu mbọ́ku ono;

bẹ́ iphe bú eze ugwu

a-nọ́du atsọ́shi mẹ́e ọ́phungu;

nwugvu, nọ́nu nù

l'atsọ́shi mini ẹ́ra-eswi.

Iphe bú nggele,

nọ́ l'alí

Júda a-nọ́du atsọ́kota atsọ́tso.

Ọ́gba-mini agbafuhu

l'eze-úlo Nchileke;

wata ọ́tso l'ọ́bu mini;

shi l'ẹ́ke ono agba mini lẹ́ nsúda Sitimu.

¹⁹ Obenu lẹ́ Íjiputu;

bẹ́ ẹ́gbara a-kfú.

Édọ́mu abúru echi-ẹ́gu, daburu ochobo.

Ishi iya abúru l'ẹ́phe meru

ndu Júda akpamara;

mbú l'ẹ́phe gbushiru

ndu ẹ́-ta adúdu iphe

ẹ́phe meru l'alí ono.

²⁰ Alí Júda; bẹ́ ee-bu ebubu jeyewaru;

bukwaaphu lẹ́ Jerúsalemu

tsube l'ọ́gbo sweru l'ọ́gbo.

²¹ Ya a-gwata ẹ́phe úgwo ọ́chi ndu ono,

ẹ́phe gbushiru ono.

Ya ta ahakwa ẹ́phe k'íkpe, nmaru ẹ́phe;

kẹ́le yẹ́be Ojejoje bu lẹ́ Záyọ́nu.”

Émọsu

1 Ọwaa bụ ozi, Émọsu ziru. Émọsu yì lẹ ndu eche aturu lẹ Tékowa. Ọwaa bụ iphe ọ phuru l'aphù l'okfu ẹhu ndu Ízurẹlu teke Uzáya shi bụru eze ndu Júda; Jeróbuwamu Jehowashi aburu eze ndu Ízurẹlu. L'ọ phutsuaru àphù ono; b'a nọru afa labụ; bẹ alì nmadẹru jijiji.

Ikpe, ee-kpe ndu obutobu Ízurẹlu

2 Émọsu sọru:

Lẹ Ojejoje nọkwa lẹ Ugvu Záyọnu l'aba mba; nọdukwaphu lẹ Jerúsalemu l'ede edede.

Ẹke ndu, eche aturu
anọduje eche aturu

kposhihuwaru nkụ;

eli eli Kamẹlu anwụkotawa kpa.

3 Ojejoje sọru:

“Lẹ keshinu ndu Damásukọsu
chịwaru ẹka ye l'ome ẹjo iphe;
e-gude ọwaa ekfu;
ẹphe eme ọdo eye iya;
bẹ ya te eselakwaru ẹphe
ẹka azụ l'oke ẹhu-eghughu
iya; kẹ l'ẹphe kụwaru ndu
Gíledu pyaapya;

l'ọbu onye gude
mgboro-ígwe l'echi ereshi.

4 Ya a-tụ ọku l'ụlo Hazẹlu;
t'ọ dzụkota iphe bu ụlo,
Bénu-Hadadu kpuru;

yo shihutsua ike.

5 Ya a-kụkposhi obu-edukfu Damásukọsu.
Ya e-gbu onye eze ono,
nọ lẹ nsụda Avenu ono; gbu onye ono,
mpalẹka-eze nọ l'ẹka lẹ Bétu-Ídenu ono.
Ndu Áramu; bẹ aa-kpụ lẹ ndzụ laa Kíru.”

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

6 Ojejoje sọru:

“Lẹ keshinu ndu Gáza chọwaru
ẹka ye l'ome ẹjo iphe;
e-gude ọwaa ekfu;
ẹphe eme ọdo ye iya
bẹ ya te eselakwaru ẹphe
ẹka azụ l'oke ẹhu-eghughu iya;
kẹ l'ẹphe kpuru mba ophu lẹ ndzụ
bya eworu ẹphe ye l'ẹka ndu Édọmu.

7 Ya a-tụ ọku l'ụpho-mkpuma Gáza;
yọ dzụkota iphe bụ ụlo,
a kpuru;

yo shihu ike l'ime iya.

8 Ya e-mebyishi onye eze,
nọ lẹ Ashudọdu;

yẹle onye ono, mpalẹka-eze
nọ l'ẹka lẹ Ashikelọnu ono.

Ya a-dabẹ ndu Ẹkuronu ẹka l'ẹhu
jeye teke ndu Fílisutiya
a-lakọta l'iyi l'ẹphe ha.”

Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu ndono.

9 Ojejoje sọru:

“Lẹ keshinu ndu Táya chọwaru
ẹka ye l'ome ẹjo iphe;
e-gude ọwaa ekfu;
ẹphe eme ọdo eye iya;
bẹ ya te eselakwaru ẹphe
ẹka azụ l'oke ẹhu-eghughu iya;
kẹ l'ẹphe kpuru mba l'ophu lẹ ndzụ
woru ye l'ẹka ndu Édọmu;
shi ẹge ono woru ndzụ,
ẹphe l'unwunne ẹphe gbaru
nmaa phulaphula.

10 Ya a-tụ ọku l'ụpho-mkpuma Táya;
yọ dzụkota iphe bụ ụlo,

a kpuru;

yo shihu ike l'ime iya.”

11 Ojejoje sọru:

“Lẹ keshinu ndu Gáza chọwaru
ẹka ye l'ome ẹjo iphe;
e-gude ọwaa ekfu;
ẹphe eme ọdo eye iya;
bẹ ya te eselakwaru ẹphe
ẹka azụ l'oke ẹhu-eghughu iya;
kẹ l'ọ gude ogu-mbeke chọ nwunne iya ọso;
t'ọ phuru iya imiko lẹ phuu;
kẹ l'ẹhu ghuleru iya phụ
eghughu ẹge ono tųgburu;
ọphu obu-ọku nk'iya ta dazitabua adazita;
tọ du onye duru ike gọ-zita iya agọ-zita.

12 Ya a-tụ ọku l'ụpho-mkpuma Témanu.

Yọ dzụkota iphe bụ ụlo,

a kpuru;

yo shihu ike lẹ Bọzura.”

¹³ Ojejoje sùru:

“Lẹ keshinu ndu Amọ̀nu chiwaru
 ẹ̀ka ye l'ome ẹ̀jo iphe;
 e -gude ọ̀waa ekfu;
 ẹ̀phe eme ọ̀do eye iya;
 bẹ ya te eselakwaru ẹ̀phe
 ẹ̀ka azu l'oke ẹ̀hu-eghughu iya;
 kẹ l'unwanyi, du ime l'alì Gíledu;
 bẹ ẹ̀phe washiru ẹ̀pho;
 okfu l'ẹ̀phe eme tẹ ókè-alì ẹ̀phe ka ọ̀sa.

¹⁴ Ya a-tu ọ̀ku l'upho-mkpuma Rába;
 yo dzukota iphe bu ọ̀lo,

a kpuru;

yo shihu ike l'ime iya.

Aa-nodu echi mkpu ọ̀gu l'ẹ̀ke ọ̀gu ada;
 oke pherephere a-nodu ẹ̀phe;
 l'oke mini, achì nù.

¹⁵ Aa-kpu eze ẹ̀phe lẹ ndzu;

kpua kpua ndu bu ishi
 l'alì-eze iya laa alì ọ̀do.”

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Aphù, aa-nu ndu Móabu

2 Ojejoje sùru:

“Lẹ keshinu ndu Móabu chiwaru

ẹ̀ka ye l'ome iphe du ẹ̀ji;
 e -gude ọ̀waa ekfu;
 ẹ̀phe eme ọ̀do eye iya;
 bẹ ya te eselakwaru ẹ̀phe
 ẹ̀ka azu l'oke ẹ̀hu-eghughu iya;
 kẹ l'okpu onye eze ndu Édọ̀mu;
 bẹ ẹ̀phe kpọ̀ru ọ̀ku;
 jeye yo buru uke.

² Ya e-ye ọ̀ku l'alì Móabu;

yo dzukota iphe bu ọ̀lo,
 a kpuru;

yo shihu ike lẹ Keriyotu.

Ndu Móabu a-gvu

l'ẹ̀ke eechi mkpu ọ̀gu;

l'eegbu upyoku.

³ Ya e-gbu onye achì ẹ̀phe;

gbua gbua ndu, o yeru l'ishi l'ẹ̀phe ha.”

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁴ Ojejoje sùru:

“Lẹ keshinu ndu Júda chiwaru

ẹ̀ka ye l'ome iphe du ẹ̀ji;
 e -gude ọ̀waa ekfu;
 ẹ̀phe eme ọ̀do eye iya;
 bẹ ya te eselakwaru ẹ̀phe
 ẹ̀ka azu l'oke ẹ̀hu-eghughu iya;
 kẹ l'ẹ̀phe jikaru ekemu Ojejoje;
 jika ome iphe ọ̀ toru ọ̀kpa iya su t'e tsoje.
 Ọ bu ọ̀gho ono, nna ẹ̀phe je etsoru ono;

bẹ duphuru ẹ̀phe.

⁵ Ya a-tu ọ̀ku l'upho-mkpuma Júda.

Yo dzukota iphe bu ọ̀lo,

a kpuru;

yo shihu ike lẹ Jerúsalemu.”

Ikpe, ee-kpe ndu Ízurelu

⁶ Ojejoje sùru:

Lẹ keshinu ndu Ízurelu chiwaru

ẹ̀ka ye l'ome ẹ̀jo iphe;

e -gude ọ̀waa ekfu;

ẹ̀phe eme ọ̀do;

bẹ ya te eselakwaru ẹ̀phe

ẹ̀ka azu l'oke ẹ̀hu-eghughu iya;

kẹ l'ẹ̀phe reru ndu doberu

ẹ̀ka ndoo l'ugwo, ẹ̀phe ji;

bya eree ndu, ẹ taa du

ike ọ̀zu m'ọ̀o eri akpọ̀kpa;

t'ẹ̀phe gude dochita ugwo, ẹ̀phe ji ẹ̀phe.

⁷ Ẹ̀phe adzoje ndu ukpa

okpa l'ishi;

dzo-mia ẹ̀phe l'evevee.

Ndu aakpa ẹ̀hu;

bẹ ẹ̀phe te ekpejeduru ikpe, du maa.

Nna lẹ nwa anoduje ara nwamgboko lanu;

shi ẹ̀ge ono turua ẹ̀pha yẹ̀be

Ojejoje ono, du nsọ ono.

⁸ Ẹ̀phe azetsujee l'iku iphe bu

enya-ngweja, du iche iche

l'eli uwe, e yeru l'itumo.

Ẹ̀phe anoduje l'ulo agwa ẹ̀phe

l'angu mee, e retaru lẹ nre.

⁹ Ya mebyishiru ndu Amọ̀ru l'ifu ẹ̀phe;

mbu ndu Amọ̀ru obu,

hatsua ogologo l'obu oshi sida;

bya eshihu ike l'obu akpurata.

Ya mebyishiru nebyi,

ọ mizu l'eli;

mebyishia ogbaragba iya l'alì.

¹⁰ “Ya shi l'alì Íjiputu dufuta unu;

bya edua unu ukporo afa labu l'echi-egu;

k'ophu ya a-nu unu alì ndu Amọ̀ru.

¹¹ Ya byakwaruphu bya

afofuta unu unwoke

t'ẹ̀phe buru ndu nkfuchiru;

bya afofutakwaphu unu

unu ndu k'okorobya

t'ẹ̀phe buru ndu riburu nte l'ifu Nchileke.

Unube ndu Ízurelu;

?bu ẹ̀jo-ire to?”

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

¹² Obenu l'unu meru ndu ono,

riburu nte ono; ẹ̀phe angua mee;

bya asù ndu nkfuchiru
t'èphe be ekfuhe iphe
Nchileke ziru èphe.

¹³ "Nta-a; bẹ ya a-byaru unu ishi ye l'alì;
ègè onò, èphò edejeru ụgbo-ìvù
lẹ̀ minì teke e doru iya wìtù onò.

¹⁴ Ndu ọ̀kpá-ègwa ta anahụ̀kwa;
to nwe iphe ndu,
agburu-èhù e-gude
agburu-èhù èphe eme;
ọ̀phù ndu mkparawa
'adụ̀kwa ike ọ̀dzo èphe ndzù.

¹⁵ Ndu, maru ọ̀gba akfù
te ekekwaru ọ̀kpá;
ọ̀phù ndu, maru ọ̀gba ọ̀sò
'adụ̀kwa ike agbala;
ọ̀phù ndu agbaje ìnya
'adụ̀kwaphù ike ọ̀dzo onwèphe.

¹⁶ Mbọ̀kù onò; bẹ̀ ndu,
bù ọ̀-ka-mkparawa
a-gbakwaru ọ̀tù gbalaa."
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Ndu a-gba ndu Ízurèlù ekebe

3 Unu ngabekwa nchì; nùà iphe Ojejoje kfuru l'okfu
èhù unubẹ̀ ndu Ízurèlù; mbù l'okfu èhù ikfu onò, o
shì l'alì Íjiputù dufuta onò:

² "Ọ̀ bù unu nwènkinyi unu;
bẹ̀ ya fọtàrù l'iphe bù ikfù, nọ̀ lẹ̀ mgboko
gbaa mgburumgburu.
Ọ̀o ya meru iphe ya a-nù
unu aphù k'èjò iphe unu eme l'ọ̀ ha."

³ Ụ̀madzù èbò;
?èphe ayijè ayiyi;
m'ọ̀ -bùdù l'èphe kwetarù
l'èphe a-nọ̀dù ayì?

⁴ Agù; ?oodeje ekiri
l'è b'ò gude iphe oo-ri?
Nwa agù;
?ọ̀obajè hanyìhanyì l'ọ̀kà iya;
m'ò -nwedù iphe o guderu?

⁵ Nwènu; ?ọ̀ nmajè l'ọ̀nya l'alì;
m'ò -nwedù ọ̀nya,
a gbarù doberù iya?
Ọ̀nya, a gbarù agbagba l'alì;
?oosweje; m'ò -nwedù iphe kpọ̀-swerù iya nù?

⁶ Ụ̀pyokù ọ̀gù -dalahaà lẹ̀ mkpụ̀kpù;
ndu bù iya nù;
?èphe ta awatajèdù ọ̀nma kpakpakpa tọ̀o?
Ọ̀-la-l'iyì -byakfuta mkpụ̀kpù;
?tọ̀ bùdù Ojejoje b'ò shì l'èkà tọ̀o?

⁷ Ire-lanù bù lẹ̀
Ọ̀karibe-Kakọ̀ta-Nù

ta dudu iphe oomeje
l'è b'ò me tẹ̀ ndu ozi iya maru;
mbù ndu nkfuchiru iya.

⁸ Agù -wata ode ekiri;
?bù onye a-sù lẹ̀ ya ta atşudù egvù.
Ọ̀karibe-Kakọ̀ta-Nù -kfua okfù;
?bù onye ha kẹ̀ b'e ezi iphe o zìrù?

⁹ Raa ya arara l'iphe bù ọ̀lò,
a kpùrù;
yo shìhù ike lẹ̀ Ashudọ̀dù;
yèlè ọ̀phù a kpùrù;
yo shìhù ike lẹ̀ Íjiputù;

sù èphe:
"Unu jè edzua l'ugvù ugvu alì Samériya;
unu aphù utsu, ada iya nù;
phù èhù, aakpa ndu èkè onò!"

¹⁰ "Nchileke sùrù l'èphe
ta madu ègè eemeje iphe dù mma;
mbù ndu onò, bù iphe
a kwarù l'ọ̀kwata;
mẹ̀ iphe a narù lẹ̀ nfù
bù iphe jìrù ọ̀lò èphe,
a kpùshìrù ike."

¹¹ Ọ̀o ya; bẹ̀ Nnajiufù, bù Nchileke sùrù:
"Lẹ̀ ndu ọ̀hogù a-tùkwa alì onò vulavula;
kwatsushia iphe bù èkè unu ka oshìhù ike;
kwaà ọ̀kwata l'iphe bù ọ̀lò,
unu kpùshìrù ike."

¹² Ojejoje sùrù:
"L'ọ̀ kwa ègè onò onye eche
atùrù jerù ọ̀nafuta atùrù iya l'ọ̀nù agù onò;
bù iphe ọ̀dujè ike nafùta nwènkinyi
bù nwoshi ọ̀kpá anù ọ̀bù èbò;
m'ọ̀ bù nwìbirìbè nchì iya;
bù nwègè aa-dzọ̀futa-be ndu Ízurèlù;
mbù ndu onò, bù lẹ̀ Samériya;
nọ̀dutsua l'ìgbìrìmọ̀nù
oshi-azèè èphe;

yèlè ndu onò, bù lẹ̀ Damasùkosu;
nọ̀dugbaa lẹ̀ ngwọ̀lahù ètemù èphe onò.

¹³ "Unu nùkwaa iphe-a; jè agbaa ndu ọ̀nù-ọ̀lò Jékọ̀pù
ekebe." Ono iphe Nnajiufù, bù Nchileke ekfu ndono;
mbù Ojejoje, bù Ọ̀karibe-Kakọ̀ta-Ike.

¹⁴ "Mbọ̀kù, ya a-nù ndu
Ízurèlù aphù kẹ̀ emeswe onò,
èphe mesweshìrù iya onò;
bẹ̀ ya e-mebyishìkòta
iphe bù ènya-ngwèjà,
nọ̀kòta lẹ̀ Bételù.

Iphe bù mpo ènya-ngwèjà onò;
bẹ̀ ee-gbukoshi; yọ̀ daa.

¹⁵ Ọ̀lò-wìntà èphe;
bẹ̀ ya e-mebyìshì;
mebyìshia obu-nggamgbo èphe.

Ya e-mebyishi ọlo,
e gude eze-enyi memashia;
mee iphe bụ eze ọlo ẹphe; t'o kpube ifu l'ali."
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Ụnwanyi Samériya

4 Unu ngabekwa nchi;
nụa okfu-a;
unubẹ eswi alị Báshanu
ono, nọtsua lẹ Ugwu Samériya ono;
mbụ unubẹ ụnwanyi ono,
akpa ndu ụkpa ẹhu;
l'egwe ndu ẹ ta dudu ẹge
ọ haru ẹphe rakaraka ono.
Unu -gbeshi; unu asụ nji unu:
"T'ẹphe nụ unu mēe t'unu ngụa!"
² Nnajiufu, bụ Nchileke
gudeekwa ọdu nsọ iya;
ria angụ; sụ:
"L'oge abya-a teke ee-gude
ìkokoro setakota unu l'unu ha;
bya egude ìkokoro,
e gude anma ẹma nmatagee
ndu ọphu phọduru nụ.
³ Aa-chị unu nanụ-nanụ
pyoshigbaa l'ẹke ọlo unu
gbaru ọru chifu.
Èke, aa-nọdu achị unu
ala bụ l'ụzo iya kẹ Hamonu."
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
⁴ "Unu je lẹ Bételu je anọdu
l'ẹke ono mee iphe dụ ẹji!
Unu eje lẹ Gíligalu je
akabaa ya rụ ememe!
Unu gwoje ngweja unu
l'ụtsu mbọku-mbọku!
Unu kfuje ụzo lanụ l'ụzo
iri unu iphe bụ ujiku ẹto, sweru esweswe!
⁵ Unu woru buredi,
e yeru iphe eekoje buredi
kpọo ọku t'ọ bụru
ngweja-ekele!
Iphe unu chiru obu unu nụ Nchileke;
bẹ unu a-rajẹ arara;
kfuwa ya t'a nụ-dzuru iya; unubẹ ndu Ízurelu;
kẹ l'ọ bụ ono aduje unu mma."
Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu ndono.
⁶ "Ya kpọru unu ẹgu l'edukfu l'edukfu;
bya emee t'ẹ b'ọ dụ
mkpụkpu unu, m'ọo nanụ, nri a-nọ;
unu ta laphutakwa azụ lakfuta iya."
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁷ "Ya mekwaruphu tẹ mini
ba achiru unu
teke ọ phọdukwaduru
ọnwá ẹto tẹmanu iphe
e meberu emebe akaa.
Ya -chiaru mkpụkpu
ọwaa mini; ya ahaa ọphu.
Mini -chịa l'okfu ọwaa;
tọ chị l'okfu ọphu;
iphe e meberu akpọshihu nkụ.
⁸ Ndu, shi lẹ mkpụkpu labụ;
m'ọ bụ ẹto awujere
jeshia mkpụkpu ọdo;
ọcho mini-angungu;
ẹphe ta aphụ mini,
e-dzu ẹphe angungu;
ọphu ẹphe 'alaphutakwanu azụ lakfuta iya."
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
⁹ "Ugbo olemole;
bẹ ya mewaru t'iphe unu meberu l'ali;
mẹ mgbo vayinu unu chashihu manụ;
bya emee t'ọ tsushia evu.
Igube byawaru bya
atapyashia oshi olivu unu yẹle oshi figu unu;
ọphu unu 'alaphutakwanu azụ lakfuta iya."
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
¹⁰ "Ya tųru unu mgbonwu
ẹge ono, ya tųru iya ndu Íjiputu ono.
Ya gbushiru
unwu-okorọbya unu l'ọgu;
bya akpua inya unu lẹ ndzụ;
bya egude nshishi iphe shi l'ọdu ọgu unu
tsụ-chishia unu imi;
ọphu unu 'alaphutakwanu azụ lakfuta iya."
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
¹¹ "Ya haru unu mebyishia
ẹge ono, ya mebyishiru
Sódomu lẹ Gómóra ono.
Mbụ l'unu dulephu l'ọbu otseberekpụ,
a lófutaru l'ẹke ọku eke iya;
ọphu unu 'alaphutakwanu azụ lakfuta iya."
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.
¹² "Ọo ya bụ; ọwaa iphe ya
e-me unubẹ ndu Ízurelu.
Keshinu ọ bụ ẹge ọ dụ ndono;
unu kwakọbekwa
akwakọbe ojekfu Nchileke unu;
unubẹ ndu Ízurelu!"
¹³ Onye ono, bụ iya kpụshiru ugwu;
bya emee pherephere;
mbụ onye ono, ewojeru
iphe ọori kpuaa; koshi madzụ ono;
wota ụtsu mee t'ọ ghọo ọchi;
l'adzọ-phe l'iphe, bụ ugwu lẹ mgboko;

ẹpha iya bụ Ojejoje;
mbụ Nchileke,
bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.

Egву-aphụ l'ẹhu ndu Ízurelu

5 Unu ngabekwa nchi;
nụa okfu-a;
unubẹ ndu ọnu-ulo Ízurelu;
mbụ egvu-aphụ ẹhu unu-a, ya agụ-wa:
2 "Ndu Ízurelu ono,
ya yeru obu ono;
bẹ dawaru nụ darua alj;
ẹ too gbeshihakwa ọdo.
A gbadowaru iya l'alj l'ẹke, ọ daburu;
to nwe onye abya iya apali."
3 Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ ekfu:
"Lẹ mkpukpu, shi lẹ Ízurelu
zifu unu ndu soja ẹbo
l'ụkporo iri t'ẹphe je ọgu;
bụ ụkporo ndu soja ise nwenkinyi a-lata.
Mkpukpu ọphu zifuru
ụkporo ndu soja ise
aburu ndu soja iri a-lata."
4 Ọwaa iphe Ojejoje ekfuru ndu Ízurelu ndọ-ọ:
"Unu chọo ya; k'ọphu unu
a-nọdu ndzụ.
5 Unu ba achokwa Bételu;
ọphu unu ejekwa Gíligalu!
Unu ba atugbukwa jeshia Besheba;
kẹle ndu Gíligalu;
bẹ aa-kpukwa lẹ ndzụ;
bya e mee ndu Bételu;
t'ẹ b'o nwe iphe ẹphe a-bụ."
6 Unu chokwaa Ojejoje;
nọdu ndzụ;
odumeka; bẹ ọo-dzụkwa
ọnu-ulo Jósefu l'ọbu ọku.
Ọo-dzụ dzụfu;
to nwe onye Bételu a-dụ ike egbota iya.
7 Nshọo unubẹ ndu ono,
ewojeru ikpe, dụ maa
mee iphe atsọ ile ono;
l'ewojeru odobe-ẹka-ndoo fua l'alj ono.
8 Onye ono, bụ iya meru
mkpọ-kpodo Puleyadesu; mẹ kẹ Orayonu;
mbụ onye emeje ọchi;
yọ buru iphoro nchi-abọhu;
l'emeje eswe; yo jikputa;
ghọo ẹnyasi;
mbụ onye ekuje mini,
dọru l'eze ẹnymu oku;
yọ bya eworu iya chjaru
eliphe mgburumgburu;

onye ono bụ Ojejoje bụ ẹpha iya.
9 Oowotaje ndu ike nọ gwee egwegwe;
gwee jeye l'ẹke buru ẹphe
a-gbabe-a-dzuru.
10 Onye ikpe iya vudo
nhamunha bụ onye unu akpoje ashj;
to nwe iphe unu agubeje
onye ekfu ire-lanụ.
11 Unu anọduje adzọ ndu ụkpa tọtiliti;
l'eyebutaje ẹphe t'ẹphe nụ unu ereshi.
A makwaru-a l'unu washiru
mkpuma gude kpushia ụlo unu;
obenu l'unu te ebudu iya.
A makwaru-a l'unu koshiru
mgbo vayinu, dụ ugву l'ẹnya;
obenu l'unu ta angudu mее, shi iya nụ;
12 kẹle ya maru ẹge unu chọta-beru okfu;
bya amakwaruphu ẹge
iphe dụ ẹji, unu meshiru hatabe nshinu.
Unu anọduje akpa ndu
doberu ẹka ndoo ẹhu;
l'ana ẹka-azụ;
ọphu unu 'ekpejedu ndu ụkpa ikpe,
dụ maa l'ulo ikpe.
13 Ọo ya meru iphe onye
nweru egomunggo adajẹ ashj
m'ọ -dadewa ẹge ono;
kẹ l'oge teke ono bukwa ẹjo ụboku.
14 Unu chọje iphe du mma;
unu ba achọjekwa iphe dụ ẹji;
k'ọphu unu a-nọdu ndzụ.
Ọ bụ teke ono; bẹ Ojejoje; mbụ Nchileke,
bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike
a-nọo;
swiru unu ẹge ono,
unu asuje l'ọ nọ swiru unu ono.
15 Unu kpọo iphe dụ ẹji ashj;
unu eyeru ome iphe dụ mma obu!
Unu kpeje ikpe, dụ maa
l'ulo-ikpe t'a maru;
mẹ Ojejoje; mbụ Nchileke,
bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike;
?ọo-phuru unu imiko;
mbụ unubẹ nwa ndu ọphu
phoduru nụ l'ikfu Jósefu.
16 Ọo ya; bẹ Ọkaribe-Kakọta-Nụ; mbụ Nchileke, bụ
Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu; sụ:
"Lẹ ụzu-ekwa a-nọdu ada l'iphe bụ esu-uzo.
Ekwa-aphụ a-nọdu ada
l'iphe bụ ẹke ndu ọha edzukoje.
Ee-ku ndu kọru okfu t'ẹphe
bya akwaa ẹkwa;
kua ndu maru ọgu
egvu-anwuhu t'ẹphe

bya akwaa dumobe ọnu.
¹⁷ Ụzu-ẹkwa a-nọdu ada
 l'iphe bụ ẹke, a kọru mgbo vayinu;
 kele ya a-bya eshijahu
 ẹke unu dọru ẹbo; sweta."
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Eswe ke Ojejoje

¹⁸ Aphụ a-tsọkwaru unubẹ ndu
 ọ gụ t'a sụ l'eswe ke Ojejoje ruwaru!
 ?Bụ ngunu kparu iphe eswe
 Ojejoje agụ unu agụgu?
 Mbọku ono a-bụkwaru ọchi;
 ẹ tọ bụkwa iphoro lẹ phuu.
¹⁹ Ọo-dụkwa l'ọbu onye, nahuru agụ;
 je agbabaru biye.
 Yọ dọ l'ọ bụ onye bahuru l'ulo iya
 je eworu ẹka tų-kobe
 l'upho-mkpuma;
 agwọ abya ataa ya.
²⁰ Eswe Ojejoje a-bụkwaru ọchi;
 ẹ tọ bụkwa iphoro.
 Mbụ l'ọo-gbakọta tsirikitingu;
 k'ọphu bụ l'iphoro
 ta anọdu ya lẹ phu.
²¹ Aji, unu agbaru yẹbe Ojejoje;
 bẹ dükwa iya ashi;
 tọ dọ iphe ya gụberu iya.
 Edzuko, unu edzukobejeru
 iya ta adu iya mma.
²² Ẹ to nwedu mẹ unu gude
 ngweja-ukfuru bya egwooru iya;
 vuta ngweja-nri bya iya agwagwa;
 ya gbe anata iya.
 Unu -gude m'ọo eswi,
 gbaru ẹba bya egwooru iya ngweja ẹhu-agu;
 ?ya gbe agha ẹnya l'ẹke ono.
²³ Unu ba agụheru iya egoro ono, unu agụ;
 sụ l'ọ bụ egvu ono;
 kele ya ta angabejekwa nchi
 k'ọnu iphe nkwa unu ada.
²⁴ Ọlobu; tẹ ikpe, dọ maa watanu
 ọtso l'ọbu nggele;
 odobe-ẹka-ndoo awata ọtso
 l'ọ bụ ẹnyimu, ẹ ta tahujedu atahụ!
²⁵ "Unubẹ ndu ọnu-ulo Ízurẹlu;
 ụkporo afa labu;
 bẹ unu gbushiru anụ gude
 gwaa nte l'echi-ẹgu.
 ?O nweru ọphu unu gude gwaa yẹbedua. †
²⁶ Obenu lẹ nta-a bụ iphe unu
 woru obu unu tupyoo

bụ nte onye eze unu;
 mbụ Sakutu yele iteshi unu, bụ Kayiwan;
 mbụ mkpọ-kpodo ono,
 unu gwotaru l'onwunu ono.
²⁷ Ọo ya meru iphe aa kpụ
 unu lẹ ndzụ je eswee Damásukọsu."
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono; mbụ onye ono, ẹpha iya
 bụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ono.

Nshọbukwa ndu akpa ụpha-ẹka

6 Aphụ a-tsọkwaru unubẹ ndu
 akpa ụpha-ẹka lẹ Ugvu Záyọnu;
 mękwaphu unubẹ ndu nọ lẹ
 Ugvu Samériya l'ari
 l'ẹ t'ọ nwehedu iphe
 adu ike anyabata unu;
 mbụ unubẹ ndu a maru amaru, shi lẹ mba,
 bụ ishi l'iphe bu mbakeshi,
 bụ ndu ono, ọnu-ulo
 Ízurẹlu anọduje ejekfu ono.
² Unu jenu Kalune je aphụ ẹge ọ gbaru!
 Unu shi l'ẹke ono jeshia Hámatu;
 mbụ oke mkpukpu ono!
 Unu -shi l'ẹke ono;
 unu ejeshia Gatụ lẹ Filisutayinu!
 ?Ẹphe ka ali-eze unu l'ọ ha mma tọo?
 Ali ẹphe; ?ọ ka nke unu nshinu tọo?
³ Unu ewojeru ẹjo ụboku dobe ote-ẹnya;
 unu ta ama l'ọo ẹge unu
 eye iya aswa-echile bụ ẹge
 ọonoduje abya ntse.
⁴ Nshọbukwa ndu azeje
 l'oshi-azẹe, e gude
 eze-enyi memashia.
 Unu azeje; rashia onwunu l'oshi-azẹe unu.
 Nri unu bụ anụ nwaturu,
 a fọru afọfo;
 mẹ ke nweswi, gbaru ẹba.
⁵ Unu anọduje agụ egoro;
 l'unu agụ egvu; l'akpọ une eye iya;
 nwetsuaru ngwa egvu
 ọphungu l'ọbu Dévidi.
⁶ Iphe unu egudeje angụ męe
 bụ eze abamịda.
 Yọ bụru manụ, katsụa oshi mkpọ;
 bẹ unu ajije.
 Obenu l'iyi ono, byakfutaru
 ndu ọnu-ulo Jósefu ono t'erujedu unu l'ẹhu.
⁷ Ọo ya kparu iphe ọ bụ unu;
 bẹ ee-vuru ụzo kpua lẹ ndzụ.
 Aji ono, unu azeje rashia
 onwunu ono akfushi.

† Ndu 7:42-43

Ojejoje akpọfu ekuku, ndu Ízurèlu eku onwẹphe akpọfu

⁸ Ọkaribe-Kakọta-Nụ gudewa onwiya ria angụ; mbụ lẹ Ojejoje ono, bụ Nchileke, bụru Ọkaribe-Kakọta-Ike ono ekfu; sụ:

“L'ekuku ono, ụnwu Jékọpu eeku onwẹphe ono; bẹ ya akpọfu akpọfu. Mbụ l'ulo ulo ono, ẹphe edomije onwẹphe ono l'ọ ha; bẹ dukota iya ashị. Ọo ya kparu iphe ya e-woru mkpukpu-wa; mẹ iphemiphe ọbule, nọ iya nụ ye ndu ọhodo l'ẹka.”

⁹ Ọ -bụru l'umadzu iri phoduru l'ulo lanụ; bẹ ẹphe a-nwuhukwaphu. ¹⁰ Onye abubu ẹphe, bụ onye a-kpọshi odzu ẹphe ọku a-bya iya achishi l'ulo ono. Oo-ku onye phoduru l'ulo ono; jì iya m'o nweru onye ya ẹya nọ l'ẹke ono? Onye ọbu a-sụ iya: “Wawa-o!” Yọ sụ iya: “T'o dobelekwaphu ọnu ndoo; t'ẹphe be ejekwa ophota Ojejoje l'ẹpha lẹ phuu!”

¹¹ Ishi iya aburu lẹ Ojejoje tųwaru ekemu l'iphe bụ ulo, ha nshinu; mẹ ndu ọphu, ha nwanshi; bẹ e-tsukposhi etsukposhi.

¹² Inya; ?oogbaje ọso l'ẹke, dų mkpuma mkpuma. ?Eegudeje eswi akọ ọkọri

l'eze ẹnyimu.

Obenu l'unu mewaru ikpe, dų maa; yọ bụru iphe egbu madzų; bya emee akpuru, odobe-ẹka-ndoo amije; yọ bụru iphe atso age.

¹³ Unu ete ẹswa l'unu lųtaru Lodeba; l'eku onwunu l'ọo ike k'ẹka unu; bẹ unu gude lųta Kanemu?

¹⁴ Ojejoje, bụ Nchileke; bụru Ọkaribe-Kakọta-Ike l'ekfu; sụru: “Lẹ ya e-je akpatsua mba, a-bya etso unu ọgu; unubẹ ndu ọnu-ulo Ízurèlu. Ẹphe e-shi lẹ Lebo-Hámatu hụa unu ishi l'ọku jeye lẹ nsụda Ẹnyimu Jọdanu.”

Àphù k'ọdungu: Igube

7 Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ koshiru mu: Mu phuru Ojejoje l'ẹke ọokwakobe igube, a-bya at-apyashia iphe e meberu l'alì, e-fushi ome teke a kpatatsuru k'ọdungu. K'ọdungu ono bụ ọphu aanuje

eze l'ọ bụ iphe ruberu iya nụ. ² Igube ono atafutsua iphemiphe ọbule, futaru l'alì ono; mu echia mkpu; sụ: “Nggube Ọkaribe-Kakọta-Nụ; gúnua nvụ byiko! ?Nanụ ẹge ụnwu Jékọpu e-shi waa; l'ẹphe ẹ-ba ba nwishi!”

³ Ọ kwa iya bụ lẹ Ojejoje agbanwee obu iya; sụ: “L'owaa ta amukwa!”

Àphù k'ẹbo: Ọku

⁴ Ọwaa iphe Ọkaribe-Kakọta-Nụ koshiru mu ndọ-ọ: Ọkaribe-Kakọta-Nụ kuru ndibe iya oku tẹ ya gude ọku, enwu enwunwu kpee ẹphe ikpe. Ọku ono adzua jeye eze ẹnyimu atashihu; alì akpọshihu nkụ. ⁵ Tọ dų iya bụ; mu echia mkpu; sụ: “Ẹka iya l'alì; nggube Ọkaribe-Kakọta-Nụ! ?Nanụ ẹge ụnwu Jékọpu e-shi waa; l'ẹphe ẹ-ba ba ishi!”

⁶ Ọ kwa iya bụ lẹ Ojejoje agbanwee obu iya; sụ: “L'owaa ta amukwaphu!”

Àphù k'ẹto: Iphe e gude atų mgbodo

⁷ Ọwaa iphe o koshiru mu ndọ-ọ: Ojejoje vudo l'iku upho-mkpuma. Iphe o gude l'ẹka aburu iphe eegudeje atų upho-mkpuma t'o vudo nhamunha. Yọ bụru iphe ono b'e gude kpua upho-mkpuma ono.⁸ Ojejoje abya aji mu; sụ: “Émọ̀su; ?bụ ngunu; bẹ mu phuru?”

Mu asụ iya: “L'ọ kwa iphe eegudeje atų upho-mkpuma t'o vudo nhamunha.”

Nnajiufu asụ mu: “Tẹ mu lekwa; lẹ ya e-woru iphe eegudeje atų upho-mkpuma doberu ndu Ízurèlu. Ya ta ahahekwa ẹphe tẹ ya ba nụ ẹphe aphụ.

⁹ “Ẹnya ẹke ono, Áyizaku dobetsuaru ono; bẹ ee-mebyishikota; tsukposhia ẹke ndu Ízurèlu doberu nsọ. Ya e-je atatso ndibe Jeróbuwamu ọgu.”

Émọ̀su yẹle Amazáya

¹⁰ Tọ dų iya bụ; Amazáya, bụ onye achijeru Nchileke ẹja, l'agwa iphe lẹ Bételu abya ezia ozi t'e je ezia Jeróbuwamu, bụ eze ndu Ízurèlu; sụ iya: “Lẹ Émọ̀su nọkwa lẹ Ízurèlu gẹdegede l'achiru ngu ẹjo idzu. Alì ta edzuekwa omebe iphe emebe emebe. ¹¹ Kẹ l'ọ kwa iphe Émọ̀su ekfu:

“Lẹ Jeróbuwamu lafutaje l'ọgu; to nwe iphe e-me t'ẹ b'a kpụ ndu Ízurèlu lẹ ndzų; chita ẹphe chifu l'alì ẹphe.”

¹² Amazáya egbeshi bya ejekfu Émọ̀su je asụ iya: “Gbeshi l'ẹka-a nggube nwọphu àphù! Tųgbua la azụ l'alì Júda; nggu anọdu l'ẹke ono kpatajẹ nri, ii-ri; nggu anọdu l'ẹke ono kfuchijeru Nchileke! ¹³ Ba anọduhekwa lẹ Bételu; sụ l'i kfuchiru Nchileke; kẹ l'ẹke ono buk-

wa ẹ̀ke, dọ̀ru eze lẹ̀ nsọ; bya abọ̀ru ẹ̀ke ndu alì-eze ndu Ízùrẹ̀lu kpọ̀ru eze-ùlọ̀ ẹ̀phe.”

¹⁴ Ya ndono; Émọ̀sù abya asù Amazáya: “Lẹ̀ ya te shikwa bọ̀ru onye nkfuchiru; ọ̀phu ọ̀ bụ̀kwa onye nkfuchiru mọ̀ru iya. Ọ̀ kwa onye eche atọ̀ru; bẹ̀ ya shi bọ̀ru; bya abọ̀ru onye akọ̀ sikamo. ¹⁵ Tọ̀ dọ̀ iya bọ̀; Ojejoje abya ekua ya l'ẹ̀ke ya nọ̀ eche atọ̀ru; sù: ‘Tẹ̀ ya je Ízùrẹ̀lu; je ekfuchiaru iya l'ẹ̀ke ono.’ ¹⁶ Nta-a ọ̀waa; kwa t'i ngabẹ̀ nchi; nọ̀ iphe Ojejoje ekfu.

“Ì sọ̀ru: ‘Tẹ̀ ya be ekfuchitakwaru Nchileke kfugude Ízùrẹ̀lu. Ya ahaa okfu kfugude ndu ọ̀nu-ùlọ̀ Áyizaku.’

¹⁷ “Ọ̀waa kwa iphe Ojejoje ekfu:

“Ọ̀ sọ̀ru: ‘Lẹ̀ nyee ngu e-mekochaa wata ọ̀gba ọ̀kpara. Ụ̀nwegirima ngu ndu k'unwoke; mẹ̀ ndu k'unwanyi abọ̀ru l'ọ̀gu; bẹ̀ ẹ̀phe a-la. Alì ngu; bẹ̀ ee-gude iphe tọ̀; kee; nggùbedua l'onwongu abọ̀ru l'alì ndu ẹ̀-ta madu Nchileke; bẹ̀ jì-nọ̀du nwùhu. Ndu Ízùrẹ̀lu te nwedu iphe ee-me t'ẹ̀ ba akpọ̀ ẹ̀phe lẹ̀ ndzụ; chìta chìfu l'alì ẹ̀phe.’”

Àphù k'ẹ̀no: Nkata akpọ̀ru oshi, charu achacha

8 Ọ̀waa iphe Ọ̀karibe-Kakọ̀ta-Nù koshiru mu: O koshiru mu nkata, akpọ̀ru oshi, charu achacha.

² Yọ̀ bya aji mu: “Émọ̀sù; ?bù ngunu; bẹ̀ mu phọ̀ru?”

Mu asù iya: “L'ọ̀ kwa nkata akpọ̀ru oshi, charu achacha.”

Ojejoje asù mu: “Oge ndibe iya, bọ̀ iya bọ̀ ndu Ízùrẹ̀lu chaakwaru. Ya ta ahahekwa ẹ̀phe ọ̀do; tẹ̀ ya ba nù ẹ̀phe aphù.”

³ Ọ̀waa iphe Ọ̀karibe-Kakọ̀ta-Nù ekfu: “O -rua mbọ̀ku ono; bẹ̀ egvu, aagùje l'eze-ùlọ̀ Nchileke a-bọ̀ru ọ̀zu-ẹ̀k-wa. Odzu a-dù l'igwe dabutsuaru l'ẹ̀kemeke ọ̀bule. Ẹ̀kemeke ọ̀bule adaa nyonyoronyongu.”

Aa-nù ndu Ízùrẹ̀lu aphù

⁴ Unu nùkwa iphe-a; unubẹ̀ ndu adzọ̀pyashi ndu ẹ̀-ta dọ̀du ẹ̀ge ọ̀ haru ẹ̀phe ishi; l'eme tẹ̀ ndu ọ̀kpa, bu l'alì unu gvù.

⁵ Unu asùje onwunu:

“?Bù teke ole; bẹ̀ Aji Ọ̀nwa Ọ̀phungu agvùnua; k'ọ̀phu ayi a-wata ore akpe? ?Bù teke ole; bẹ̀ mbọ̀ku ọ̀tu-ume a-gvùnua; k'ọ̀phu ayi a-wata ore witu; habọ̀ta witu l'ogbonga iya; mee aswa iya; t'ọ̀ ka nshinu;

mbù gude iphe-ùgho l'atù iphe; gude iya l'eme ndiphe iphuruphuru-ẹ̀nya.

⁶ Ayi egude okpoga zùta ndu ọ̀kpa; gude aswa akpọ̀kpa zùta ndu ẹ̀-to nwedu ẹ̀ge ọ̀ haru ẹ̀phe; mbù kpota ẹ̀swa witu gwakọ̀be l'ọ̀kpoberu iya; ree.”

⁷ Ojejoje ono, ndu ikfu Jékọ̀pu gude eku onwẹ̀phe ono riakwaru angù; sù:

“L'iphe ẹ̀phe meru; bẹ̀ ya ta azahadù azaha.

⁸ Alì e-gude k'iphe-a nmaa jijiji; ndu, bu iya nù l'ẹ̀phe ha agùa aphù. Ọ̀o-dù l'ọ̀ bọ̀ teke

Ẹ̀nyimu Náyìlu byaru utso l'akpa kulakula; o -tselihu; yọ̀ dazita.”

⁹ Ọ̀karibe-Kakọ̀ta-Nù asù:

“L'ọ̀ -rua mbọ̀ku ono; bẹ̀ ya e-me t'ẹ̀nyanwu nyìhu l'echi oke-eswe; mee; t'eliphe mgburumgburu gbakọ̀ta ọ̀chi l'echi-eswe.

¹⁰ Aji, unu agbaje;

bẹ̀ ya a-gbanwe t'ọ̀ bọ̀ru unu nggùmaphu; gbanwee egvu unu t'ọ̀ bọ̀ru unu aphù.

Ya e-me unu l'unu ha t'unu kpùshikota ishi; yee uwe-aphù.

Ya e-me oge teke ono t'ọ̀ dọ̀ l'ọ̀ bọ̀ onye ume nwata nwoke lanù,

ọ̀ mọ̀taru meru.

Eswe mbọ̀ku ono bya agvù; bẹ̀ ọ̀o-nọ̀du atso age.”

¹¹ Ọ̀karibe-Kakọ̀ta-Nù asù:

L'oge abyaakwa teke ya e-me t'ẹ̀jo ẹ̀gu bya l'alì-a. Ẹ̀ tọ̀ bọ̀du ẹ̀gu nri; tọ̀ bọ̀du ẹ̀gu mini.

Ọ̀ bọ̀du ẹ̀gu k'okfu Ojejoje.

¹² Ndiphe a-nọ̀du aghaphe:

ẹ̀phe -shi l'ùzo

ẹ̀nyanwu-ahata;

ẹ̀phe ejeshia ọ̀zo

ẹ̀nyanwu-arìba.

Ẹ̀phe -shi l'ùzo isheli;

ẹ̀phe ejeshia ọ̀zo ọ̀huda;

l'ẹ̀ke ẹ̀phe achọ̀ ẹ̀ke ẹ̀phe

a-nù okfu Ojejoje;

ọ̀ bọ̀ l'ẹ̀phe t'aphùdu iya.

¹³ “Mbọ̀ku ono; bẹ̀ ọ̀nwanyi, charu achacha;

mẹ̀ unwokorọ̀bya, gbaru

agbagba a-nọ̀du avehu avehu;

l'ẹ̀ke ẹ̀kpìri akpọ̀ ẹ̀phe nkù.

¹⁴ Ndu ono, gude ọ̀ru-alì kẹ̀

Samériya l'eri angu;
mbu ndu ono, egudeje: agwa ndu Dánu;
me ke ndu Besheba l'ekfu;
'kamenu'; ndu ono a-da;
ephe te egbeshihe odo."

**Àphù k'ise: Ndu Ízurelu;
be ee-mebyishi**

9 Mu abya aphua àphù; phua Ojejoje l'ẹke o vudo
l'iku ẹnya-ngweja. Yọ sù:

"Chia iphe l'eli onungonu itso,
gude eze-ulo-wa;
k'ophu ukfu-ulo ono

a-nma jijiji.

Yo zee zepyabe onyemonye obule l'ishi.

Nwa ndu ophu phoduru nu;
be ya e-gude ogu-mbeke gbushia.

Ẹ tọ dudu m'ọo onye lanu anahu nu;
to nwe onye ophu agbala nu.

2 Ẹ to nwedu me ephe turu nsu tu-rua ali-maa;

ya te yedu eka l'ẹke ono guta ephe.

To nwe me ephe nyiru nyirua imigwe;
ya te shiru l'ẹke ono lo-zita ephe.

3 Ẹ to nwedu me ephe jeru je
edomishia onwephe le Ugwu Kamelu;

ya ta achiru nta ephe chirua

ẹke ono je akpufuta ephe.

Ephe -jee jee m'ọo je
edomishia onwephe l'ebo eze ẹnyimu;

be ya ezilee agwo;
t'o je l'ẹke ono je ataa ephe.

4 Ẹ to nwedu me ndu ohogu
ephe kpuru ephe le ndzu lashja ali ephe;
ya te ziru ogu-mbeke t'o je egbushia ephe.

Ya e-lepyabe ephe ẹnya te
ya mee ephe ejo iphe;

ẹ tọ bukwa te ya mee ephe ohuma."

5 Ọ kwa Nnajiufu, bu Ojejoje;
buru Okaribe-Kakota-Ike: onye bu;

o -denyi eliphe eka;

yọ ngazehu;

iphe bu ndu, bu iya nu agu aphu;
ali-wa l'oha abya utso l'obu ẹnyimu Náyilu;
e -metsua; yọ dazita l'obu nggele ali Íjiputu.

6 Ọ kpushiru ọlo eli iya dobe l'imigwe.
Yọ buru eliphe b'ọ toru ukfu-ulo ophu.

Ookuje mini, dọru l'ẹnyimu oku;

yọ chiaru iya eliphe mgburumgburu.

Ọ kwa Ojejoje bu epha iya.

7 Ọwaa iphe Ojejoje ekfu.

Ọ sọru:

Unube ndu Ízurelu;

unu le ndu Kúshi;

?unu ta budunua iphe lanu l'ẹke ya no?

?Tọ budunua le Íjiputu;

be ya jeru je eduta ndu Ízurelu;

je eduta ndu Fílisiya l'ali Kafuto;

je eduta ndu Áramu l'ali Kíru?

8 "Kamenu, bu okfu bu l'ẹnya

Okaribe-Kakota-Nu

nokwaa l'ali-eze ono,

egbe ejo iphe du ege ono eme.

Ya e-mebyishikota iya;

mee te okpu iya kpohu le mgboko-a.

Obenu l'onu-ulo Jékọpu;

be ya te emekwa t'ọ gvụ."

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

9 "Kele ya a-tu ekemu.

Ya a-yo onu-ulo Ízurelu ayoyo

l'iphe bu mbakeshi.

Ya e-ye ephe le nkata;

yoo ephe l'ọ bu isisa.

Ọ bu l'ẹ t'o nwedu akpuru

iya m'ọo nanu e-ru ali.

10 Iphe bu ndu ejo iya,

nokota le ndu nke mu

a-lakota l'ogu-mbeke;

mbu iphe bu ndu ono,

anoduje ekfu

l'eze iphe-ehuka te

eshitakwa eke ephe no ono."

11 "O -bee mboku ono;

be ya a-kpukwazi ọlo-ije

Dévidi ono, daru adada ono.

Ya e-mekwa iphe bu eke

o mebyihutsuaru emebyihu;

bya emekwazi iya; egbara ta kfuhe iya;

mbu mee ya; yọ du ege

o shi adujehawa;

12 k'ophu nwa ndu wafuru nu le ndu Édọmu;

yele iphe bu mbakeshi,

bu ndu, eeku epha iya

a-buru okè-iphe ephe."

Ono kwa iphe Ojejoje kfu; mbu onye ono, bu iya e-
mekota iphemiphe obule ono.

13 Ọwaa iphe Ojejoje ekfu:

"L'uboku abyaakwa teke ndu,

akpata iphe akpata

e-gudekwadu iya-a l'eka akpa;

ndu okori egbe akowanu iphe.

Onye adzoshi akpuru

vayinu anapyabewa nu

onye emebe iphe l'ali eka.

Mee ophungu e-shitsua l'eli ugu l'ata paapaa;

mbu shi l'eli ugu l'atsọ gborogboro.

14 Ndibe iya; mbu ndu Ízurelu ono,

a kpuru le ndu ono;

bẹ ya e-dulatakota.
Èphe a-bya akpụkwazikota mkpụkpu ono,
ẹgbara shi kfuà ono;
bya ebuchi iya ọdo.
Èphe a-wata iya ọko
mgbo vayinu;
ngụlahaa mée, shi iya nụ.

Èphe agbalahaa mgbabu;
rilahaa iphe shi iya nụ.
¹⁵Ya a-dzabẹ ndu Ízurẹlu l'alị ẹphe ẹdegede;
to nwe l'e fefu ẹphe l'alị ono,
ya nuru ẹphe ono.”
Ono kwa iphe Ojejoje, bụ Nchileke unu ekfu ndono.

Obedáya

Ojejoje a-nụ ndu Édọmu aphụ

1 Ọwaa bụ àphụ, Obedáya phuru.
 Ọwaa iphe
 Ọkaribe-Kakọta-Nụ
 ekfu l'okfu ẹhu ndu Édọmu:
 Ayi nụwaru ozi, Ojejoje ziru.
 E ziru nwozi t'ọ jee iphe bụ
 mbakeshi je ezia ẹphe t'ẹphe
 zalihu jeru ndu Édọmu ọgu.

2 Unu lekwa; ya e-me unubẹ
 ndu Édọmu t'ẹnya unu laa
 l'iphe bu mbakeshi;
 ọphu ọ dudu iphe ndiphe
 a-gube unu.

3 Ọ kwa ekuku ono,
 enyi ngu obu kitikiti ono;
 bẹ duphuru ngu nụ;
 mbụ unubẹ ndu,
 bu l'ime ọgba oke mkpuma;
 bya akwaa ufu unu l'ephekerephe;
 mbụ unubẹ ndu ono,
 anọduje l'asashi; sụ:
 "Bu onye a-dụ ike lọ-tsuta unu l'alị?
 4 Unu phegee oreke-imeli l'ọ bụ ugo;
 mbụ m'ọ -ruhuru;
 unu je akpaa ẹkfuna l'ẹke mkpọ-kpodo nọ;
 bẹ ya e-shikwa l'ẹke ono
 lọ-tsuta unu."
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

5 Ọ -bụru lẹ ndu iphura;
 ọ dudu bụru ndu
 abalị-d'egvu
 byaru nk'unu l'enyashi;
 ọ kwa ukpuruku b'ọ bụ.
 Ọlobu; ?tọ bụdu iphe ẹphe chọru;
 bẹ ẹphe ezitaje kpụu?
 Teke bụ l'ọo ndu awọ
 akpuru vayinu byaru
 lẹ mgbo vayinu ngu;
 ?ẹphe ta awọjedu wọ-phodo tọ?
 6 Ọ bụ; unu lewaru ẹge a jiko
 iphe Íso tụtua kpachaa;
 mbụ tuko ẹku,
 o domiru edomi gwoo tụtua.

7 Mbụ lẹ ndu ono, unu
 l'ẹphe gbaru ndzụ ono
 l'ẹphe ha a-chị unu;
 chị-rua unu l'oke-alị unu.
 Ndu, unu l'ẹphe dụ lẹ mma
 e-duphu unu ụzo;
 bya akapyabẹ unu ẹka.

8 Ọwaa iphe Ojejoje ekfu ndọ:
 O -rua mbọku ono;
 bẹ ya e-mekwa tẹ ndu
 maru iphe l'alị Édọmu bụru kpurupyata;
 mee ndu iphe edoje ẹnya
 l'alị ugvu Íso t'ẹphe chihu.

9 Ndu bụ ike-ka-l'ọgu lẹ
 Témanu; bẹ meji a-tọfushi;
 a tuko iphe bụ ndu alị ugvu
 Íso gbua pyaapya.

10 Ee-gude kẹ iwe iwe ono,
 unu meru unwunne unu;
 mbụ ndibe Jékọpu ono
 meru iphe-iphere kpua unu;
 mee tẹ ọkpu unu kpọhu
 gbururu jeye lẹ tutu yoyo;

11 kẹle mbọku ono b'ị kfụcharu;
 chiru ẹnya ye;
 ndu ọhodo abya egwoo
 iphe ndibe Jékọpu;
 ndu shi eshishi awubata
 l'ọnu-oguzo ẹphe;
 bya atụa ẹnwa;
 kee Jerúsalemu.
 Unubedua adụ l'ọbu ndu ọhodo ono.

12 Unu t'a ga chikwaru ẹnya
 yeru unwunne unu mbọku ono,
 iphe-ẹhuka dakfuru ẹphe ono;
 ọphu unu t'a ge etekwa ẹswa
 mbọku ono, ọkpu-akpọhu
 dakfutaru ndu Júda ono;
 m'ọ hagabẹ onwunu mbọku ono,
 iphe-ẹhuka dakfutaru ẹphe ono.

13 Unu t'a aga abahukwa
 l'obu-edukfu
 ndibe mu mbọku ono,
 ụmuruku mụru ẹphe ono;
 ọphu unu t'a ga achikwaru ẹnya yeru ẹphe

mbòku ono, òdachi dakfuru ẹphe ono;
 ọphu t'a ga anakọkwa ẹphe
 iphe ẹphe mbòku ono,
 iphe-ẹhuka byakfutaru ẹphe ono.

¹⁴ Unu t'a ga evudokwa ẹ
 mkpọkahu-ụzo;
 l'egbushi ndibe ẹphe,
 agba ọso ọgu;
 ọphu unu t'a ga akpukwa
 nwa ndu ọphu wafuru nụ
 kpẹe ndu ọhogu ẹphe
 mbòku ono, ụmuruku mụru ẹphe ono.

Ikpe, Ojejoje e-kpe iphe bụ mbakeshi

¹⁵ Eswe mbòku kẹ Ojejoje
 dọakwaru iphe bụ mbakeshi ntse.
 Ọ kwa ẹge unu meru;
 bẹ ee-mekwaphu unu.
 Iphe unu meru
 a-tụ-kokwaru unu l'ishi.

¹⁶ Ọ kwa ẹge ono, unu nọ
 l'ugvu mu, dọ nsọ;
 ngụa iphe-ẹhuka ono;
 bụ ẹge iphe bụ mbakeshi
 a-nọduwaru angụ iya tųgburu.
 Ẹphe a-ngụ iya nta; ngụa ya imo;
 yọ dọlee l'ẹphe ta nọbua anọno ẹ phuu.

Aa-dzọfuta ndu Ízurelu

¹⁷ Obenu ẹ ndu wafuru nụ ẹ
 Ugvu Záyọnu;

bẹ aa-dzọfuta.
 Ẹke ono a-dụ nsọ;
 ndu ọnu-ụlo Jékọpu abya
 enweru òkè-iphe ruberu ẹphe.

¹⁸ Ọnu-ụlo Jékọpu a-buru ọku;
 ọnu-ụlo Jósefu aburu ire-ọku.
 Ọnu-ụlo Íso aburu ẹswa ereshi;
 ẹphe amuru ọku ye iya;
 yọ dzųpyashia ya.

Ẹ to nwedu m'ọo onye lanụ,
 a-wafu nụ ẹ ndu ọnu-ụlo Íso.
 Ono iphe Ojejoje kfuru ndono.

¹⁹ Ọ bụ ndu shi l'ụzo ọhuda
 a-bya ebuchishia alị ugvu Íso.
 Ndu ọphu shi l'alị ọkpa-ugvu,
 nọ l'ụzo ẹnyanwu-ariba
 abya ebuchisia alị ndu Fílisutiya.
 Ẹphe abya ebuchikota alị
 Ífuremu yẹ l'alị Samériya.
 Ndu Bénjaminu ebuchishia Gíledu.

²⁰ Ndu Ízurelu, a kpuru l'ọgu;
 ẹphe anọdu Kénanu
 a-na alị ono jee akpaa ẹ Zárefatu.
 Ndu ọphu a kpuru l'ọgu ẹ
 Jerúsalemu, bụ ndu ọphu
 nọ ẹ Sefaradu a-nakọta mkpukpu,
 nọ l'echi-ẹgu ọhuda.

²¹ Ndu ndzọfuta e-nyihu
 Ugvu Záyọnu; buri ishi;
 chilahaa ndu, bu l'alị ugvu Íso.
 Teke ono; alị-eze ono aburu kẹ Ojejoje.

Jona

Jona agbaru Ojejoje oso

1 Ojejoje abya ekfuru yeru Jona Amitayi; sụ iya: ²“Gbeshi; jeshia oke mkpukpu ono; mbụ Nínive je ekfuru okfu nụ ephe; kẹ l'ẹjo iphe ephe eme; bẹ ruwaru iya nchi.” ³Obenu lẹ Jona gbeshiru; vụa ọkpa iya mini; yọ bụru iya ọla Tashishi tẹ ya gbalaaru Ojejoje. Yọ tųgbua jeshia ọnu-ẹnyimu Jọpa, bụ ẹke ọo-nọdu phụa ụgbo-mini, eje Tashishi. Yọ tųebe ntụ-ụgbo; bahụ tẹ ya tsoru ephe jeshia Tashishi; l'ẹke ọogbaru Ojejoje oso.

⁴Ya ndono; Ojejoje emee; oke pherephere awata ophe l'eze ẹnyimu ono. Oke eyii-mini awata atutu; k'ọphu o wuduru mẹ ụgbo-mini ono agbakpọshihu. ⁵Ndu nọ l'ụgbo ono l'ephe haa awata ọtsu egvu; k'ọphu bụ l'iphe bụ onyenonu wataru ọraku nwa nte iya. A nọnyaa; ephe atuko iphe ephe vu l'ụgbo ono pashia chee l'enyimu ono; t'ephe maru mẹ ụgbo ono; ?l'oo-ka nphe.

Obenu lẹ Jona rịbaruru l'ime ime ụgbo ono jee azezi-ta; laa lẹ mgbenya. ⁶Onye ishi ndu ụgbo ono ejekfube iya; je asụ iya: ?Bụ ngunu b'i me l'ẹke-a? ?Tii gbeshidu raku nwa nte ngu t'a maru; ọo-phuru ayi imiko; nafuta ayi; t'ayi ba ala l'iyi.

⁷Ndu, nọ l'ụgbo ono abya ekfuru yeru onwephe; sụ: “Unu bya t'ayi tų ẹnwa; maru onye iphe-ẹhuka-a shi l'ẹka, dakfutaru ayi ẹge-a.” Ephe atụ ẹnwa ono; yo gude Jona. ⁸Ephe aji iya: “Byiko tọ karu ephe: ?Bụ onye; bẹ kpataru iphe-ẹhuka ọwaa; kobe ayi? ?Bụ ngunu bụ ẹka-ọru ngu? ?Bụ awe b'i shi? ?I shi l'eri ndu ole?”

⁹Yọ sụ ephe: “Lẹ ya bụkwa onye Hibururu; l'onye ya abaru ẹja kwa Ojejoje, bụ iya bụ Nchileke kẹ imigwe; onye ono, bụ iya meru eze ẹnyimu; mee mgboko ono.”

¹⁰Iphe ono, o kfuru ono emee; ephe atsulahaa egvu nshinu; ephe aji ya: “?Bụ ngunu ziru ngu egbe iphe ọwaa?” Ndu ono amawaruphu l'ọbu agbala b'ọ gbalaru Ojejoje; kẹ l'o kfuhawaruru ephe ẹge ono.

¹¹Eyii-mini ono aka nọ akaka eje. Ephe aji iya: “?Bu ngunu; bẹ ephe e-me ngu nta-a; k'ọphu oke pherephere-wa e-phėbuhu?”

¹²Yọ sụ ephe: “Unu palia ya apali chee l'eze ẹnyimu ono; k'ọphu eyii ono a-tų-buhu; lẹ ya makwarua l'ọo yẹbedua kparu iphe oke pherephere-wa gude bya.”

¹³Ndu ono egbe eri aphụ ẹge ephe e-me kpọru ụgbo ono kpọfu nggodo. Obenu l'ẹ t'o nwe du ishi; kẹ l'enyimu ono gbe bya aka ọtu eyii teke ono. Eyii ono abya aka nọ karia ẹge ọ dųhawa. ¹⁴Ephe atuko; wata okfu anụ Ojejoje; sụ iya: “Byiko nggube Ojejoje; be ekwekwa t'ephe laa l'ọchi nwoke-wa? T'ọchi onye ẹ-ta dųdu iphe o meru ba atụ-kokwaru ayi l'ishi; kẹ l'ọ kwa ẹge ọ dų nggube Ojejoje mma b'i meru.” ¹⁵Ya ndono; ephe apalia Jona tųfu l'ụgbo ono; woru iya chee l'eze ẹnyimu ono. Eyii-mini ono aburu shikongu. ¹⁶Iphe ono, meru nụ ono emee; ephe atsulahaa Ojejoje egvu. Ephe abya egworu ẹja nụ Ojejoje; kweshikota iya ụkwa.

¹⁷Obenu l'o nweru eze-ẹma, Ojejoje doberu l'ẹke ono, leri Jona. Jona anọ ẹma ono l'ephe ujiku ẹto: eswe l'enyashi.

Jona ekfu anụ Nchileke

2 Ya ndono; Jona anọdu ẹma ono l'ephe kfuru nụ Ojejoje, bụ Nchileke iya; ²sụ iya: “Teke iphe-ẹhuka dakfutaru iya; bẹ ya rakuru Ojejoje; yọ zaa ya.

Ya anọdu l'alj-maa chiku ngu; nggu eyetaru iya ẹka.

³I pataru iya chee l'ẹbo ẹnyimu; l'ọhu-alj eze ẹnyimu.

Utso abya erikpua ya.

Eyii-mini yele gborogboro, ọotso egbe l'awụ iya awụwu l'ishi.

⁴Ya arja; sụ: ‘L'j chifuwaru iya l'ifu ngu. Obenu lẹ ya e-wokwarua ẹnya tupoo l'eze-ulo ngu ono, dų nsọ ono ọdo.’

⁵Mini woru iya l'olu oswi kẹ chji; eyii-mini erikpua ya erikpu.

Epakala mini ekwechishia ya ishi ekweshi.

⁶Ya enwulahu l'ime ime alj ugvu.

Alj ono atụ ya mkpọro mgbe-'agvụ-agvụ. Obenu l'j gųfutaleru iya-a lẹ ndzụ l'iduma ono; nggube Ojejoje, bụ Nchileke iya.

⁷Ọ bụ teke ya atụ-buwa ume atụ-bu; bẹ ya nyataru nggube Ojejoje. Ya abya ekfuru nụ ngu; okfu iya erua l'ẹke j nọ

l'eze-ulo ngu, du nsọ.

⁸ Ndu bu agwa, e-ta dudu iphe o bu;
be epe abaru eja

b'o nafuje eze-iphe-oma, g'erube epe eka.

⁹ Obenu le yebedua e-gude
egvu-ekele l'agwa ngu.

Iphe ya kweru ngu ukwa iya;
be ya e-medzu.

Ndzota bu Ojejoje b'o shi l'eka."

¹⁰ Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru eze ema ono;
yo gbofu Jona ta l'eli nggodo.

Jona eje Nínive

3 To du iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Jona k'ug-
bo ebo; su iya: ² "Gbeshi jee l'eze mkpukpu ono;
mbu Nínive je ezia ndu bu iya nu ozi, ya ziru ngu."

³ Jona ekwe; yo buru iya oje Nínive ege ono, Ojejoje
kfuru iya eya ono. Nínive kfube oswa buru mkpukpu,
haa nshinu. Iphe oophuje madzu bu abali eto; t'o gude
okpa ghabua ya. ⁴ Jona adube mboku ke mbu, o
bahuru le mkpukpu ono wataru iya epe oraru arara:
"L'o kwa ukporo abali labu b'o phoduru; Nínive aburu
kpurupyata." ⁵ Ndu Nínive abya ekweta ke Nchileke.
Epe abya araa ya arara; t'iphe bu onyenonu swia
aswswi; yee uwe-aphu; tsube l'onye k'eze iya je akpaa
l'onye ophu kakota nwanshi.

⁶ Teke ozi ono ruru eze ndu Nínive nchi; yo gbeshi
l'aba-eze iya; yefu uwe-nlokpuru iya; chita uwe-aphu
yee; je adugaru le ntu. ⁷ Yo bya ezia; a raa ya arara le
Nínive mgburumburu; su:

"Qwaa bu ekemu, eze ye le ndu a maru epha epe
atu:

"T'e b'o dukwa madzu nwigbaleke-oma; m'o bu anu;
m'o bu eswi; m'o bu aturu, e-wota nri ye l'onu; ophu o
dukwa onye a-ngu iphe angungu. ⁸ Te iphe bu madzu
kpamukpamu; me l'anu chita uwe-aphu yee. T'ephe
raa ekwa; rashia ya ike; raku Nchileke. Te onyenonu
sefu eka l'ejo iphe; me ome iphe-kpangangangu.

⁹ ?Onye maru me Nchileke; l'oo-jizita obu; wofuru ayi
oke ehu-eghughu iya; t'ayi ba anwushihu."

¹⁰ Nchileke aphua iphe epe meru; l'ephe sefuwaru
eka l'ejo iphe; phuru epe imiko; t'o mehe t'ephe
buru kpurupyata ege o shi su le ya e-me epe.

Obu-imiko Nchileke egbu Jona eghughu

4 Obenu l'iphe ono du Jona eji; ehu eghulaha ya
eghughu. ² Yo bya ekfuru nu Ojejoje; su iya: "Ng-
gube Ojejoje; ?to budu iphe ya kfuru teke ya nokwadu-
ru l'ufu-a ndo. O kwa iya meru iphe ya gbeshiru; gbaru
lashia Tashishi. Ya mahawaru l'i bu Nchileke, emejeru
madzu eze-iphe-oma; buru onye obu-imiko; buru onye
iphe e-te ghujedu eghughu egwegwa; n-yemobu ngu
nyiberu anyibe. I bu Nchileke, eleje pashia; haa ome
madzu iphe i suru l'ii-me iya. ³ Nta-a; nggube Ojejoje
bu t'i wofu ndzu iya; ke l'o karu iya mma le ya nwuhuru;
karia onodu ndzu."

⁴ Ojejoje aji iya: "?O gbaru ke t'ehu l'eghu ngu
eghughu to?"

⁵ Jona atugbua je anodu l'uzo enyanwu-ahata
mkpukpu ono. Yo taru onwiya mkpu l'eke ono; nodu;
ngabe t'o maru iphe e-mekochaa mee mkpukpu ono.

⁶ Ojejoje, bu Nchileke emewaphu t'oshi vayinu futa
l'iku eke ono bya evulihu te agu iya kpuchijee Jona;
k'ophu ehu a-duje iya agu. Ehu atsoto Jona ena ke oshi
vayinu ono. ⁷ Yo be l'utsu echile iya; Nchileke ewota
unwehu ta l'oshi ono; k'ophu bu l'oshi ono tsufuru ek-
wo; nwuhu. ⁸ Yo be teke anwu hataru; Nchileke emee
te ejo pherephere, ekpo oku shi l'uzo enyanwu-ahata
wata ophe l'eke Jona no; anwu echilaha ya; k'ophu
oose avehu. Yo du iya t'a su l'o nwuhuru. Yo su: "L'o ka
kwa iya mma le ya nwuhuru; karia le ya no egbe ndzu
owaa."

⁹ Nchileke aji iya: "?O gbaru t'ehu ghua ngu
eghughu; l'okfu vayinu ono to?"

Jona asu iya: "L'o gbakwaru t'ehu ghua ya eghughu;
mbu l'o ghukwa iya k'anwuhu nta-a."

¹⁰ Ojejoje asu ya: "I phuru ege o ruru ngu l'ehu mbu
ke vayinu ono. O bu oswi-okfu l'e to budu nggu; be
kuru iya nu; l'o futaru l'enyashi; nwuhu l'enyashi ophu
tso iya nu. ¹¹ ?Iikfu te okfu ehu Nínive; be eru iya l'ehu
to; mbu ndu Nínive ono, karuru ukporo unu madzu
ugbo iri l'ise † ono; nweru elu l'igwe; l'ephe e-ba ma
iche, du l'iphe du mma; l'ophu du eji."

† Iphe o bu bu 120,000.

Mayika

1 Ọwaa bu ozi, Ojejoje ziru Mayika l'oge teke Jótamu; Éhazu; mę Hezekáya shi bugbaaru eze ndu Júda. Mayika bu onye Moreshetu. Ozi-wa shi l'aphù, ọ phuru l'okfu ẹhu ndu Samériya; mę ndu Jerúsalemu.

² Unubę ndiphe;

unu nukwaa ya-o!

Tę mgboko gbaa mgburumgburu;

mę iphe bu onye bu iya nu ngabękwa nchi!

Lę Ọkaribe-Kakọta-Nu

shikwa l'eze-ulo iya,

dụ nsọ l'agba unu ekebe.

**Ikpe, eekpe ndu Samériya;
ẹphe lę ndu Jerúsalemu**

³ Unu lekwa!

Lę Ojejoje shikwa

l'ẹke o bu ebubu l'abya.

Ọobyawa tę ya bya

adzọo garamu garamu l'iphe,

bụ ẹke, dụ l'eli lę mgboko.

⁴ Iphe, bu ugwu a-zashihu iya l'ifu;

nsuda nsuda agbawashihu l'ọ bu

manu, e doberu l'iku oku; mbu l'ọ bu mini,

shi lę mgbazita l'atsoshihu atsoshihu.

⁵ Iphe kparu iphe iphe-a e-mokota l'oha bu okfu ẹjo iphe, ndu oshi-l'okpa Jékọpu meshiru; mbu ẹjo iphe, ndu onu-ulo Ízurẹlu meru. ?Nanụ egbe ẹjo iphe Jékọpu meru ọbu ?Tọ bụdu ndu Samériya? ?Nanụ egbe ẹjo iphe kę Júda? ?Tọ bụdu Jerúsalemu? ⁶ Ojejoje asu: "Lę ya e-mee Samériya t'ọ bụru ikpọzu, ẹke aa-nọdu akọ vayinu. Mkpuma mgbodo mkpukpu iya bę ya a-chiru ye lę nsuda. Ya emee tę mgbodo mkpukpu iya zee l'okpa-ulo iya. ⁷ Iphe bu ntękpe, ndu mkpukpu ono doberu l'ọ ha bę ee-tsu yogiriyogiri. Iphe bu iphe aanuje l'ulo ọmarali bę ee-tsukota oku. Ya a-bya eme-byishikota iphe bu agwa ẹphe l'oha. Ishi iya aburu l'ẹke iphe eshije eru ndu mkpukpu ono ẹka bu ugwo ono, aakfuję unwanyi okpara ulo ọmarali ono. Yọ bụru ẹge aaghakashije ugwo, a kfuru unwanyi okpara bu ẹge aa-ghakashi ẹphe."

Ekwa; mę aphu

⁸ Ọ bu iya meru iphe mu a-ra ẹkwa; chia mkpu. Mu eyefu uwe mu; gbaru ọtu. Mu a-kwa ẹkwa l'ọ bu nkuta-owska; raa aphu aphu l'ọ bu enyi-nwenu; ⁹ kę l'onya,

aba Samériya kwa 'agwọta agwọta. Ọnya ọbu gbe sweekwaru nu Júda. O ruakwaru obu-edukfu ndibe mu, bu iya bu Jerúsalemu.

¹⁰ Unu be ekfukwaru iya ndu Gatụ! Ọphu unu 'arakwa ẹkwa lę phuu! Unubę ndu Bētu Ọfura; unu weswia onwunu l'alị! ¹¹ Unubę ndu bu lę Shafiya; unu gbaru ọtu; gude iphere wu-sweta! Ndu ọphu bu lę Zenanu ta alufutakwa alufuta. Ndu Bētu-Ezẹlu bę aphu byakwaru; kę l'iphe shi gbobuta ẹphe b'e wofuwaru. ¹² Mbu lę meji atofukwa ndu bu lę Marotu atofu l'ẹke ẹphe nọ l'ele ẹnya k'oma; kęle Ojejoje wotawaru mkpakehu bya edooru ẹphe; mbu jeye lę Jerúsalemu. ¹³ Unubę ndu bu lę Lakishi; unu kwakọbe ugbo-inya unu k'ogu! Ọ kwa unubędua vuru ọzo gbube ishi ẹjo iphe; ndu Záyonu etsolahaa ẹka unu; kę l'emeswe, ndu Ízurẹlu mesweru bu unu b'o shi l'ẹka. ¹⁴ Ọo ya bu tę unu dua ndu Męreshetu Gatu ọlo. Ndu Akuzibu l'e-koshi eze ndu Ízurẹlu ẹregede.

¹⁵ Mu a-chita ndu a-bya alugbuwa unubę ndu Marésha. Ndu Ízurẹlu ndu ọphu aakwabeje ugwu agbaru laa l'ogba Adulámu je ewohaa onwephe. ¹⁶ Unu kpushia ishi; gba aphu unwegirima unu ono, nọ unu l'obu ono! Unu mee ishi t'ọ cha unu swarịswari l'ọ bu kę udele; kę l'unwegirima unu ono bę aa-natakwa unu; kpua ẹphe lę ndzụ.

Idzu kę madzụ; lę kę Nchileke

2 Aphu a-tsukwaru ndu, anọduje achị ẹjo idzu; mbu ndu anọduje l'ulo ẹphe chia ẹjo idzu; nchi bọhudelephu; ẹphe awata iya ememe; kę l'ẹphe nweru ike, ẹphe e-gude eme iya. ² Ẹphe aswọbeje ẹnya l'alị onye odo; naa ya l'okpehu. Ẹphe aswọbe ẹnya l'ulo; naa ya l'ike. Ẹphe anaję madzụ ufu iya; mbu naa madzụ iphe bu okè-iphe iya.

³ Ọo ya bę Ojejoje sụru: "Lę ya achiru ndu ono ẹjo idzu. Ọphu ẹphe 'adudu ike anahu. Unu te ejehedu otse etsetse; kę l'oge teke ono a-du ẹjo ẹji. ⁴ Lę mbọku ono; bę ndiphe a-nọdu ekfubyishi unu ekfubyishi. Ẹphe a-nọdu aji unu kpaphukpaphu; l'aguru unu egwu-aphu: l'asuje:

"Ayi gvakwaru.

Okè, gbaru ndibe mu;

b'e kewaru.

Ojejoje natawaru iya;

keeru ndu lutaru ayi l'ogu."

⁵ Oo ya bu l'unu te enwehedu m'ò onye lanu, a-nò-chi enya unu lè ndzuko kè Ojejoje; mbu onye a-tu ẹn-wa gude kee alì ono.

⁶ Ndu nkfuchiru ẹphe asuje: "T'ayi ba asujeshi l'òo Nchileke kfuru iphe, ayi ekfu. L'ẹ to nwedu iphe-iphere, abya ẹphe ememe." ⁷ Nnggube ọnu-ulo Jékọpu: "?Aa-sù lẹ Ume Ojejoje; bẹ ẹhu eghu eghughu tọo? ?Oomejen-ua ẹge ono?" Okfu mu; ?too mejeduru onye ọzo iya kfuru akfuru iphe ọma tọo?

⁸ ?O gbe buru l'uboku agvụwa agvụgvu-wa; bẹ ndibe mu wụ-lihuru l'ò bu ndu ọhogu. Ndu esweta l'uzo tuzooru onwẹphe ẹhu; bẹ unu kwachiru l'uzo; yeshia ẹphe akpawuru-uwe ndu ọva, ẹphe yeru; l'ò bu ndu shi l'ọgu. ⁹ Unyomu ndibe mu; bẹ unu achifuje l'ẹgiri ọlo, ẹphe butua; nafu unwu ẹphe ugvu, shi mu l'ẹka, a-nò gbururu jeye. ¹⁰ Unu gbeshi; tugbu; kẹle ẹke-a ta bu-du ẹke unu a-tuta ume; kẹ l'a tųruwaru iya aturu. E mebyishiwuru iya; k'ọphu e te emekwatahedu iya emekwata.

¹¹ Ọ -buru lẹ mkpọkoro madzụ byaru bya asu: "Lẹ Nchileke sųru t'a nguje mẹ; mẹ iphe angungu ọdo, eme l'anya;" bunu egbe ndu nkfuchiru onanu; bẹ ẹphe a-chọ!

Eekwe ụkwa ndzota

¹² "Unubẹ ndu eri Jékọpu; to nwedu iphe e-me tẹ mu ba tuko l'unu ha chikobe! Ẹ tọ dudu iphe e-me tẹ mu ba achikobe unu l'ẹkalanu; mbu unubẹ nwa ndu ọphu wafuru nọ l'ọnu-ulo Ízurẹlu! Mu a-chikota ẹphe t'ẹphe nọkobe l'ẹkalanu l'ò bu onye chiru aturu ye l'ulo aturu; mbu l'ò bu onye doberu eghu yele aturu l'ẹke ọ nọ; l'ata nri. Ẹphe e-ji ẹka ono pyimu; l'atu wọwowo; kẹ l'ẹphe a-pa igwe. ¹³ Onye e-gbuharu ẹphe ọzo ọsa l'aburu onye e-vutaru ẹphe ọzo. Ẹphe e-chika obu-edukfu mkpukpu ono; wufu. Onye eze ẹphe e-vuru ẹphe ọzo sweta. Mbu l'òo Ojejoje e-vuru ẹphe ọzo."

Ndu ishi; ẹphe lẹ ndu nkfuchiru; b'a baru mba

3 Tọ du iya bu; mu asu: "Unu ngabẹ nchi; unubẹ ndu bu ishi oshi-l'okpa Jékọpu; mbu unubẹ ndu achị nọ l'ọnu-ulo Ízurẹlu. ?Tọ gbadu unu ọmaru ẹge eekpeje ikpe, du maa tọo; ² unubẹ ndu kpọru iphe du mma ashị; yeru ẹjo iphe obu; mbu unubẹ ndu anọduje aswa ndibe mu akpọ; l'akpa ẹphe anu l'okpu; ³ unubẹ ndu aswa ndibe mu akpọ; l'ata anu ẹphe; l'etsu okpu ẹphe yogiriyogiri; ndu ebushije anu ẹphe yoriori l'ò bu anu, aabya oye l'ochi; mbu l'ò bu anu, aabya oye l'ite?"

⁴ E -meebe; ẹphe araku Ojejoje; ọle ẹ too yeduru ẹphe ọnu. Teke ono; bẹ oo-woharu ẹphe ifu iya. Iphe a-kpa iya nọ aburu l'ẹphe mewaru iphe du ẹji.

⁵ Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: "L'a -bya l'okfu ẹhu ndu nkfuchiru; mbu ndu ono, edusweshi ndibe mu ọzo ono;

mbu ndu ono, abuje: onye, nuru ẹphe nri; ẹphe asu l'ẹhu-agu a-bu kẹ onye ọbu. Teke ẹ t'ò dudu iphe a nuru ẹphe; ẹphe akwakọbe kẹ otso onye ọbu ọgu.

⁶ Oo ya meru iphe nchi e-jikfu unu. Unu a-phụ-buhu àphù; ọchi agbachia unu ọzo; ike ọgba ẹja ta aduhedu unu. Mbu l'enyawu a-nyihuru ndu nkfuchiru ono. Nchi e-jikfu ẹphe l'eswe. ⁷ Ndu aphuje ọphuleny; bẹ iphere e-mekochaa gude. Ndu agba ẹja aburu ndu e kpuru ifu lẹ ntụ. L'ẹphe ha e-mekochaa tuko kpuchia ẹka l'ifu; kẹle Nchileke te eyejeduru ẹphe ọnu."

⁸ Obenu lẹ mbẹdua b'a tsuru ike atsutsu l'ẹhu. Ume kẹ Ojejoje jiru mu ẹhu yele okpe ikpe, du maa yele ike-okpu, mu e-gude kfuru oshi-l'okpa Jékọpu emeswe, o mesweru; mbu kfuru oshi-l'okpa Ízurẹlu ẹjo iphe ẹphe meshiru. ⁹ Unu nukwaa iphe-a; unubẹ ndu ishi ọnu-ulo Jékọpu; unubẹ ndu achị nọ l'ọnu-ulo Ízurẹlu, bu ndu kpọru ikpe, du maa ashị; bya emekota iphe kfuru gbororo t'ò gbe nggọ; ¹⁰ ndu gude ogbu ọchi gude kpua mkpukpu, nọ l'eli Ugwu Záyonu; mbu gude ome iphe du ẹji kpua mkpukpu Jerúsalemu. ¹¹ Ndu ishi ẹphe bu: i -nụ ẹphe ẹka-azụ; ikpe alaaru ngu. Ndu ishi ọmarali ẹphe aburu: a -kfua ẹphe ugwo; ẹphe ezia iphe. Ndu nkfuchiru ẹphe aburu: a nọdu ẹphe ok-poga; tẹmanu ẹphe achia ẹja. Ọle ẹphe l'ẹphe ha tųkokwarua dakobe Ojejoje l'ekfu: "Lẹ Ojejoje kfụ ẹphe l'azụ; l'ẹ tọ dudu ẹjo iphe, byaru bya adakfu ẹphe."

¹² Oo ya bu l'òo unu kparu iphe ee-mekochaa tųpyaa Ugwu Záyonu atųpyaa l'ọbu alì ereshi. Mkpukpu Jerúsalemu e-mekochaa buru ikpọzu. Eli ugwu ono, bu ẹke eze-ulo Nchileke nọ ono e-mekochaa buru ẹke ẹgbudu ruchiru.

Ẹhu-agu ojejoje

(Azá 2:2-4)

4 O -rua l'oge ikpazu
bẹ ee-me tẹ ugwu ono,
a kpuru eze-ulo Nchileke ono noshia ike;
mee ya t'ò buru eze l'iphe
bu ugwu ọdo, nọgbaa nọ.
Ee-me iya t'ò kakota iphe bu ugwu ọdo l'eli.
Ono teke ndiphe a-nọdu awu awukfu iya.

² Igweligwe ndu ọhodo a-bya bya asu:
"Unu bya t'ayi je l'eli ugwu
kẹ Ojejoje!

Unu t'ayi je l'ulo Nchileke kẹ Jékọpu;
k'ọphu oo-koshi ayi ọzo iya;
t'ayi wata otso ọzo, ọ tọru."
Ishi iya aburu l'ekemu e-shi lẹ Záyonu bya;
okfu Ojejoje eshi lẹ Jerúsalemu.

³ Ọ bu iya e-doshi okfu,
nọ nọ l'iphe bu mbakeshi;
buru iya e-doshiru mba ndu k'ike;
ndu ọphu bugbaa ote-nya,
okfu, adaru ẹphe l'ibe ẹphe.

Èphe akpukwashia

ngwa-ogu èphe;

yo ghoo ogu, eegude akò iphe;

akfù èphe aghoo nwa mma, eegude apyi iphe.

Teke ono b'è to nwedu mba,

ahalikwaduru ibe iya èka k'ogu;

èphe ta amùhe ège e shi alù ogu odo.

⁴ Onyemonye obule a-nòduje

lè mkpuli vayinu iya;

mèkwaphu lè mkpuli oshi figu iya;

to nwehe onye eye èphe egvu;

kè l'ò kwa Ojejoje,

bù Okaribe-Kakòta-Ike ekfu iya.

⁵ Iphe bù mba, nonu bù òmarali nk'èphe; bè èphe gude eje. Ayibedua bù Ojejoje, bù Nchileke ayi; bè ayi e-gude èpha iya l'èje gbururu jeye lè tutu yoyo.

Iphe Ojejoje chiru k'ememe

⁶ Ojejoje sùru: "L'ò -rua mbòku ono; bè ya a-chikobe ndu ngvuru; chikobe ndu a chifuru l'alì èphe yèle ndu ya meru, ejee iphe-èhuka. ⁷ Ndu ngvuru; bè ya e-me t'èphe buru ndu waru nù. Ya emee ndu a chifuru l'alì èphe t'èphe buru oha, ike nò. Yò buru Ojejoje a-buru eze, achì èphe lè Ugvu Záyonu tsube lè mbòku ono gbururu jeyewaru.

⁸ "A -bya lè nggùbe nwada Záyonu, bù èke aanò; l'èche ndu Ízurèlu l'ò bù onye eche aturu-a; bya aburu èke ndu Ízurèlu agbabajè je ezeeru ndzù; ii-mekochaa buru ishi ège i shi buru teke ndiche. O buru eze e-mekochaa rube nggùbe nwada Jerúsalemu èke odo."

⁹ ?Bù ngunu meru iphe jira èkwa? ?Ti nwehedu onye eze tò? Onye akpò-jeziru ngu uto; ?tò nòhedu tò; meru iphe iphe-èhuka byaru bya azu ngu l'ò bù nwanyi, ime eme-wa? ¹⁰ Nggùbe nwada Záyonu; nò-dunu ghaa gbùrugburu l'ò bù nwanyi, ime eme; kèle nta-a; bè jibyakwa oha mkpukpu-a je anòdu l'èchi-ègu. Ii-je alì ndu Bábyilonu. Yò buru l'èke ono; bè aa-nafuta ngu. Oo l'èka ono; bè Ojejoje a-gbata ngu l'èka ndu ohogu ngu. ¹¹ Nta-a; bè igweligwe mba chikobewaru onwèphe t'èphe tso ngu ogu. Èphe asù: "T'e merua ya! T'ayi chiru ènya yeru Záyonu!" ¹² Obenu l'èphe ta madu iphe bù iphe Ojejoje arì. Iphe o chiru idzu k'ememe te dodu èphe ènya; mbù onye ono, chikoberu èphe l'ò bù onye, chikoberu witu, ooje etsutsu ono.

¹³ "Nggùbe nwada Záyonu; gbeshi chia ya gbiigbii l'ò bù onye l'èchi ereshi; kèle mu e-me t'i fua mpo-ìgwè. Ichirukfu-òkpa ngu aburu ope. Nggù egude iya gwee igweligwe mba tòlitoli; wota uru ono, èphe ritaru l'èregede ono nù Ojejoje; mbù woru èku èphe ono nù Nnajiufu ono, nwe mgboko l'ophu ono."

Ukwa kè l'onye a-chinu e-shi Bètulehemu

⁵ Unu chikobe onwunu l'ikpo l'ikpo; nggùbe mkpukpu ono, igweligwe madzù nò ono; kèle ndu ohogu ayi nò-pheekwaru ayi anò-phe. Onye ishi Ízurèlu; bè èphe echikwa mgbòro-ìgwè l'ishi-agbagbanchì kè kpoo.

² Obenu lè nggùbe Bètulehemu l'alì Efuratu! A makwaru l'ì bù nwa mkpukpu, ha nwanshì l'ikfu Júda. Obenu l'òo l'ime ngu; bè onye a-bù onye ishi ndu Ízurèlu e-mekochaa shi; lufutaru mu. Onye ono shiru teke ndiche nòduhawa; o shiru l'ede-nwede nòduta. †

³ Oo ya bù lè ndu Ízurèlu; bè aa-paru gwòbe gbururu jeye teke nwanyi ono, ime eme ono l'e-zeda. O bù teke ono; bè unwunna iya ndu ophu a-lakfutafua ndu Ízurèlu. ⁴ Onye ono -byalèphù; bè o-buru onye eche aturu; chee aturu iya ono. O bù Ojejoje a-nù iya ike; bya aburu Ojejoje, bù Nchileke iya e-me t'a kwabè iya ugvu. Ndibe iya ono e-buru l'èhu-agu; tò dù iphe e-me èphe; kèle teke ono; bè udu iya e-jedzuru mgboko gbaa mgburumgburu. ⁵ Oo-me tè nchì dù èphe ndo.

Ndzofuta yèle o-la-l'iyi

Teke ndu Asiriya a-byakfuta alì ayi ogu l'alì ayi; bya adzoo èke ayi tushiru ike futufutu; bè ayi a-fòta ndu eche aturu umadzu esaa yèle ndu bù ndu ishi: umadzu esato t'èphe duta ayi tso ndu Asiriya ono ogu. ⁶ Èphe e-gude nkogo lù alì ndu Asiriya ono; èphe a-mifuta nkogo gude lù alì Nimuròdu. O bù iya a-nafuta ayi l'èka ndu Asiriya; mè èphe byalèphù bya awubata l'alì ayi wata odozoo garamugaramu; l'awù ala l'ókè-alì ayi.

⁷ Ndu eri Jékòpu, waru nù a-dù l'ò bù ijì, shi l'èka Ojejoje adashì. Èphe a-dù l'ò bù nweyo mini, yòshiru l'eli iru ewu, è-ta bùdu madzù b'ò cheru; t'ò nwe onye o nò ngabèru. ⁸ Ndu eri Jékòpu, wafuru nù a-tùko ègu dzuru. L'iphe bù mbakeshi; bè èphe a-dù l'ò bù agù, nò l'èke anù-ègu-ègbudu dzuru edzudzu; mbù dù l'ò bù nwa agù, nò l'èke aturu nò, abuje: ooje; yoo dzò-gbushi iphe o phuru; ophu o dùdu onye aduje ike nafu iya iphe o guderu. ⁹ Ndu ohogu ngu; bè ii-mekputakota; nggu achilia èka imeli tùa okoo kpua èphe. Odo bù lè ndu nggu l'èphe nò l'okfu; bè ee-mebyishikota.

¹⁰ Ojejoje sùru: "L'ò -rua mbòku ono; bè ya e-gbushi jinya unu; bya emebyishia ugbo-jinya unu. ¹¹ Ya e-mebyishi mkpukpu, nògbaa l'alì unu bya etsukposhia iphe bù èke, unu kpuru; yo shihutsua ike l'ò ha. ¹² Ya e-mebyishi kè ogvu ono, unu agwò ono; ophu unu 'enwehedu ndu njibya odo. ¹³ Ya e-mebyishi ntèkpe ono, unu pyishiru dobe ono; mebyishia mkpuma ono, unu agwatsua agwagwa ono; to nwehe iphe unu gude èka unu mee, unu abaabarù èja odo. ¹⁴ Ya a-bya alù agwa Ashera l'èke, unu nò; woru mkpukpu unu l'ò ha tsuk-

† Mát 2:16

poshia. ¹⁵ Ya e-gude oke ehu-eghughu melata ndu mba ono, jikaru l'ephe tee medu iphe ya suru t'ephe meje ono."

Eeku ndu Ízurèlu ikpe

6 Unu ngabekwa nchi l'iphe Ojejoje ekfu. Tè nggube Ojejoje gbeshi vudo evudo; kfu iphe e meru ngu l'ifu eze ugvu! Tè iphe bu ugvu nwaru iphe oome t'o kfu! ² Unubè ugvu l'ugvu ha; unu nuk-waa iphe Ojejoje abya edodo! Unu ngabè nchi nua iphe ada nu; unubè itso, gude mgboko gbururu jeyewaru! Ishi iya aburu; l'o nweru iphe Ojejoje ekfu lè ndibe iya meru iya. O nweru iphe ogogushi lè ndu Ízurèlu meru iya.

Onu, Ojejoje yeru

³ "Ndibe iya; ?Bunua ngunu; bè ya meru unu? ?Bu ivu era ngunu; bè unu a-sù lè ya boru unu? Unu sanua ya eya! ⁴ Ya dufutaru unu l'alì Íjiputu; bya agbafuta unu l'alì ono, unu shi buru ohu ono. Ya ziru Mòsisu t'ò bya edua unu yèlè Éronu; mè Miriyamu. ⁵ Unubè ndibe iya; unu nyatakwa idzu, o chiru; mbu Balaku, bu eze ndu Móabu! Unu anyatakwapu onu, Bélamu Beyo yeru iya! Unu nyatakwa ije unu shita lè Shitimu jeye lè Gíligalu; k'ophu unu a-ma iphe Ojejoje meru; gude dzota unu!"

⁶ ?Bu ngunu; bè mu e-gude bya Nchileke l'ifu bya ebyiaru iya ikpere; mbu Nchileke ono, paru eka apaa ono? ?Bu nwa eswi, gbaru afa; bè mu e-gude byaru iya ogworu ngweja-ukfuru tó? ⁷ ?Oo-du Ojejoje mma m'a nu iya unu ebyila; nu iya nggele manu, bu 'aguta aguta? ?Mu e-gude okpara mu gwooru Nchileke eja; gude iya gwofu emeswe, mu mesweru iya tó. Mbu; ?bu tè mu gude nwa, shi mu l'epho kfu ugwo iphe du eji, mu meru tó?

⁸ O koshiakwaru nggube madzu iphe du mma k'ememe. ?Bukwanu ngunu bu iphe Ojejoje ele ngu enya iya l'eka; 'abudu t'i meje iphe vudo nhamunha; nggu aphujeru madzu imiko; mēfua t'i wozita onwongu alì l'etso Nchileke ngu.

Ikpe, nmaru ndu Ízurèlu yèlè iphe ee-me phe

⁹ Unu ngabekwa nchi! O kwa Ojejoje eku ndu mkpukpu-a oku. Otsu nggube Ojejoje egvu bukwa mmamiphe. "Unu gebekwa nchi l'oda echachi; mè k'onye echi ngu iya nu! ¹⁰ Unubè ndu iphe du eji; ?bu tè ya zahaa eku ono, unu kparu l'uzo eregede ono tó. ?Bu tè ya zahaa l'o nweru iphe e bubotaru iphe ebubota gude atù iphe bu iphe Nchileke turu onu? ¹¹ ?Ya ekpefu onye gude iphe eregede l'atu iphe ere; mbu onye vu eda, era iphe no iya nu ta budu iphe o suru l'o bu? ¹² Ndu nweru iphe lè mkpukpu ono anoduje eme ndu odo iwe iwe. Ndu bu iya nu bu ndu ntuphu-ire;

ephe egudeje ire ephe l'eduphushi madzu. ¹³ Oo ya meru iphe ya watawaru unu emebyishi unubè ndu mkpukpu ono. Ya eme tè unu chihu; kè l'unu emeje iphe du eji. ¹⁴ Nri; bè unu e-rikwaa; oke epho te ejidu unu. Unu -ria mè unu riru iri-a; epho eghelerua unu onu. Unu a-bu akpa-aghaka; kè l'iphe unu kpataru kwakobe; bè ya e-gude ogo bya anaa unu. ¹⁵ Unu a-ko okfu akoko; oke unu ta akpatadu iya akpata. Unu apyishije manù l'akpuru olivu; oke unu te etedu manù iya unubèdua l'onwunu. Unu a-dzoshije mè l'akpuru vayinu; oke unu ta angudu mè ya. ¹⁶ Kè l'unu mewaru iphe Omuri suru t'unu meje; bya etsoru iphe bu nhaokpa ndibe Éhabu; mè ome-l'alì ephe. Oo ya meru ya a-ha nggube mkpukpu t'egbara kfu ngu; ndibe ngu aburu ndu ndiphe aa-nodu achì ochi. Yo buru unu; bè ndiphe a-nodu aja ewena."

Nshobukwaa ndu Ízurèlu

7 Nshobukwa mu nsho; kele mu du l'o bu onye jeru akpaa l'onanwu teke a kpatagewaru iphe e meberu l'alì; akpuru vayinu agvwa l'oshi iya. Mbu teke ono, akpuru vayinu kè ikperazu ta anojehedu t'a wota ria ono; ophu akpuru figu odungu phu, anoduje agushi mu ike phu ta duwa ophu nonu. ² Ndu yeru Nchileke obu; bè gvakwaru nu l'alì owaa. Mbu l'è tó duhedu m'oo onye lanu, bu onye obu iya guru iphoro, phoduru nu. Iphe onyemonye kwageberu akwagebe iya bu ogbu ochi. Onyemonye gudewa ugbu l'ege; tè ya nmata nwunne iya. ³ Ome ejo iphe kwowaru ephe ehu. Onye achì achìchi ekebutaje madzu t'ò nu iya iphe. Ndu ikpe l'ana eka-azu. Ndu, bu ndu a maru epha ephe egudeje ike l'atu t'a nu ephe iphe agu ephe. Ndu ono l'ephe ha; bè idzu ephe abuje nanu. ⁴ Onye ophu bu iya kakota mma l'ephe; anoduje adzu adzudu l'o bu ogvu. Onye ophu bu iya kakota obu onye obu guru iphoro aka ikpo ami-ogvu eji.

Eswe mboku ono, ndu nche unu shi kfuta okfu iya ono ruakwaru; mbu mboku ono, Nchileke a-nu unu aphu ono. O kwa nta-a bu teke aa-nu unu chikikfu obu. ⁵ Unu ba adakobejekwa madzu ibe unu! Ophu unu atuzojekwaru onye unu l'iya eshi onya ehu! Mbukwa jeye lè nwanyi ono, azeje tu-kobe ngu ishi l'utakfu ono; makwaru udu okfu, ii-kfuje t'ò nua! ⁶ Ishi iya aburu lè nwata nwoke emechijekwa nna, muru iya nu ifu. Nwa nwanyi l'etsoje nne, muru iya nu okfu. Nye nwa l'etsoje nne -nji iya okfu. Mbu lè ndu bu ndu ogo madzu abuje ndu ufu iya gedegede.

⁷ Obenu lè mbedua bu Ojejoje; bè mu a-chiru enya ziaru. Mu a-nodu ngaberu Nchileke, bu Onye ndzota mu. Nchileke mu a-nu olu mu.

Ndu Ízurelu e-gbeshi ọdo.

⁸ Unubẹ ndu ọhogu mu; unu be tekwa ẹswa kpua mu! A makwaru-a lẹ mu daru adada; ọle mu e-gbeshikwaa ọdo. A makwaru-a lẹ mu nọ l'ọchi; obenu l'ọo Ojejoje a-buru iphoro, nọduru mu. ⁹ Keshinu ọ bụ mbẹdua meru Ojejoje iphe dọ ẹji; bẹ mu e-vutanu oke ẹhu-eghughu iya gbururu jeye teke ọo-bya elee ẹnya l'okfu ẹhu mu; meeru mu iphe ruberu mu nọ; dufuta mu; dobe l'ẹke iphoro nọ. Mu aphụa ẹge oo-gude dzọfuta mu. ¹⁰ Teke ono; bẹ ọhogu mu ono a-phụkwa iya phụ; woru ẹka kpube l'ifu l'ẹke iphere e-gude iya. Mu egude ẹnya mu phụ ẹke ọo-da kpurumu; mbụ onye ono, shi asuje mu: "Nanụ Ojejoje, bụ Nchileke mu?" Ẹ ta nọdu ọphu baru ishi; a dzọo yẹbedua tọlitoli ẹge aadzọtoje ẹpoto, nọ l'echi oje.

¹¹ Eswe mbọku, aa-kpụkwa mgbodo ngu ono abyaakwa. Mbụ mbọku, ee-me tẹ ọkè-alị ngu kabaa nshinu. ¹² O -rua mbọku ono; bẹ ndibe ngu e-shijetsua Asiriya abyakfuta ngu; ndu e-shi l'iphe bụ mkpụkpu, nọtsua l'alị Íjiputu abya; mbụ shita l'alị Íjiputu jeye lẹ Ẹnyimu Yufurétusu; shita l'eze ẹnyimu jeye l'eze ẹnyimu; mẹ shita l'ugvu jeye l'ugvu. ¹³ Mgboko gbaa mgburumgburu; bẹ ẹgbara a-kfụ. Yọ bụru ndu bu iya nọ a-kpa iya; kẹ l'ẹphe awọtawo akpuru iphe ẹphe kuru.

Okfu anụ Nchileke; l'aja iya ajaja

¹⁴ Gudenu mgboro ngu chee ndibe ngu l'ọ bụ onye eche aturu; mbụ ndu ono, bụ ọkè-iphe ngu ono. Ndu

ono; bẹ ọfuru onwẹphe je eburu nwenkinyi ẹphe l'oswa; l'ẹke nri elu eruje nọ. T'ẹphe nọdunu lẹ Báshanu; nọdu lẹ Gíledu tajẹ nri ẹge ẹphe shi ata iya teke ndiche.

¹⁵ "Ọ kwa ẹge mu meru iphe, dọ biribiri koshi ẹphe teke ono, unu shi Íjiputu lufuta ono bụ ẹge mu e-me iya koshi ẹphe nta-a!" ¹⁶ Iphe bụ mbakeshi e-gude ẹnya ẹphe phụ iya; iphere egude ẹphe. Ike ẹphe l'ọha; bẹ aa-nafukota ẹphe. Ẹphe e-woru ẹka dẹ l'agba; nchị echishihu ẹphe; ẹphe awata ọda nkichi. ¹⁷ Ẹphe e-gude ire mịchalahaa ẹja l'ọ bụ agwọ; mbụ l'ọ bụ unwu iphe awụ l'ẹpho. Ẹphe e-shigbaa l'ẹke ẹphe domishiru onwẹphe lufuta; l'anmakọta kwẹkwẹkwe. Ẹphe e-gude ọtsu egvu ghakọbe lakfutashia Ojejoje, bụ Nchileke ayi; wata unu ọtsu egvu.

¹⁸ Bụ onye dọ l'ọ bụ nggube Nchileke, bụ onye aguje madzụ nvụ l'iphe dọ ẹji; l'eleswetaje emeswe, ẹphe mesweru ngu; mbụ nwa ndu ono, phọduru nọ l'òkè-iphe iya ono? Ẹhu te eghujedu ngu eghughu gbururu jeyewaru. Iphe aduje ngu mma bụ t'ị phuru madzụ imiko. ¹⁹ Ịi-phuru ayi imiko ọdo. Ẹjo iphe ayi; bẹ ii-dzọpyabe l'ọkpa; chjru iphe dọ ẹji, ayi emekota je echee l'eze ẹnyimu. ²⁰ Ii-meru oshi-l'ọkpa Jékpọ irelanu; phuru oshi-l'ọkpa Ébirhamu imiko, bụ iya bụ nte, i riru nna ayi oche phẹ teke ndiche ono.

Náhumu

Èhu-eghughu Nchileke l'okfu èhu ndu Nínive

1 Ọwaa bụ ozi èhu mkpụkpu Nínive; ẹkwo e deru àphù, ọ phuru mbụ Náhumu onye Ẹlukoshi. ² Oje-joje bụkwa onye okopho; bụru Nchileke, agwatajẹ ụgwo iphe.

Ojejoje bụ onye agwatajẹ ụgwo iphe; bụru onye oke èhu-eghughu.

Ojejoje emelatajekwa ndu, kpọru iya ashị iphe ẹphe meru iya; l'ewojekwaruphu oke èhu-eghughu iya

tụ-koshi ndu ọhogu iya.

³ Ojejoje bẹ èhu t'eghujekwa eghughu ẹgwegwa; bụkwaruphu onye ike iya haa nshinu.

Ojejoje ta ahakwa onye ikpe nmaru t'ọ laa kẹ manụ.

Ọ bụ oke pherephere; mẹ ọku-maa b'ọ gude tọo ụzo, ooshije; urukpu abụru udzu-ẹja, etsu iya l'okpa.

⁴ Ọ bajeru eze ẹnyimu mba; mee ya t'ọ tahu. Oomeje iphe bụ ẹnyimu l'ọ ha t'ọ tashihukota.

Alị Báshanu me ẹwu, nọ lẹ Ugvu Kamelụ; bẹ oomeje; yọ nwụa kpa; ẹge ono kwaphu bẹ oomeje tẹ iru, nọ lẹ Ugvu Lébanonu nweshia enwenwe.

⁵ Eze ugvu l'ugvu haa anmajẹ jijiji l'ifu ya; ndu ọphu bụ ụnwu ugvu angazeshihu.

Mgboko gbaa mgburumgburu; mẹ iphe bụ iphe bu iya nụ anọduje anma furafura l'ifu iya.

⁶ ?Bụ onye a-dụ ike vudo iya l'ifu teke iphe eghu iya eghughu.

?Bu onye a-du ike wafu l'oke èhu-eghughu iya?

Oke èhu-eghughu iya aduje l'ọ bụ onye e kpuru ọku;

Mkpuma agbajẹ yogiriyogiri l'ifu iya.

⁷ Ojejoje dụ mma; bya aburu agbarike madzu

teke onye ọbu nọ l'iphe-ẹhuka.

Iphe bụ ndu gbabaru lẹ mkpuli iya je ozeru ndzụ; bẹ ooletaje ẹnya.

⁸ Obekwanu l'oo-gude ẹjo utso mee tẹ ndu Nínive chihu. Ndu ọhogu iya; bẹ ọo-chị chịba l'ẹkpuru-ọchi.

⁹ Iphe bụ ẹjo idzu, ẹphe achiru Ojejoje; bẹ oo-mebyishi; ọphu ndu ọhogu iya 'apalihekwa ishi ọdo kẹ ugbo ẹbo.

¹⁰ Ọo teke a nmakoru ẹphe l'ọ bụ eri-ogvu; ẹphe angwa mẹ; yọ tsushia ẹphe atsutsu; bẹ ọku e-tsu ẹphe ẹge ootsuje ẹkwo akpe ọkponku.

¹¹ Ọ bụ lẹ nggube Nínive b'ọ nweru onye lufutaru nụ; bya awata ọchiri Ojejoje ẹjo idzu; nọdukwapu lẹ mgbazi t'e mee iphe dụ ẹji.

¹² Ọwaa iphe Ojejoje ekfu. Ọ sụru: "L'a makwarua l'ẹphe shihuru ike bya adụ l'igwe; ọle ee-me ẹphe t'ẹphe bụru kpurupyata; gvụ. A makwarua lẹ mu meru unu; unu anọdu l'iphe-ẹhuka; ọle mu te emehedu t'unu jebaa iphe-ẹhuka ọdo.

¹³ Nta-a; bẹ mu a-nyafu ajaba ono, ẹphe nyaberu unu l'olu ono; tọfukwapu unu odogoro ono, ẹphe keru unu ono."

¹⁴ Ojejoje tųakwaru ekemu l'okfu èhu ngu; sụ: "Lẹ awa ngu a-gvụ; ẹpha ngu ephuhu.

Ya e-mebyishi iphe a pyiru apyipyi; mebyishia ndu ọphu a kpuru akpukpu dobegbaa l'ulo agwa ngu.

Ya a-tụ ili, ee-li ngu; kẹ l'ị bụ 'ọ-ga-lẹ-mkpa."

¹⁵ Lee ẹnya l'eli ugvu ono; phụ ọkpa onye gude ozi-oma l'abya; mbụ onye ezi ozi-oma èhu-agu. Unubẹ ndu Júda; unu gbaa aji unu; unu emee iphe unu kweru ụkwa iya. Ishi iya aburu lẹ ndu ẹjo-ọbu; mbụ ndu

Nínive ta abyahèdu unu òkpa èhu òdo; kẹ l'ee-me tẹ akọ ẹphe ba adùhe òdo.

Nínive e-chikahu

2 Unubẹ ndu Nínive; onye a-bya achìkashia unu nanù nanù abyaakwa.

Unu chekwa ọ̀lo-mgbochi unu nche;
unu echekwaphu nche l'ùzo ono!
Unu rùkotakwa onwunu arùkota;
unu arùkotakwaphu ike unu l'ò ha!

2 A makwarùya lẹ ndu òhogu
gwowaru iphe ẹphe kpakparakpa;
bya emebyishikota iphe
ẹphe meberu l'alì l'òha;
obenu lẹ Ojejoje e-mekwa
tẹ ugvu awa Jékọpu
laphutaru ẹphe azù òdo;
t'ò bya adù ugvu ẹge
ndu Ízurẹlu shi adùjehawa.

3 Iphe ndu soja iya egudeje
egbochita onwẹphe;
bẹ ekekota uswuswe.
Ndu soja ẹphe eyekota uwe, eke mee-mee.
Mgboro-ígwè, e gude mee
ugbo-ìnya ọgu ẹphe
egbukwa ngerengere
mbọku ono,
ẹphe kwakọberu kẹ ọgu ono.
Arwa ẹphe; bẹ ẹphe gudewa
aba mbavu-ọgu.

4 Ugbo-ìnya ẹphe awùkwa
kpọtikpoti l'iphe bụ esu-ùzo;
ẹphe jiru edukfu ji:
ẹphe -jee ifu; ẹphe alaa azù.
Ẹphe l'ẹphe ha tùko
dù l'ò bụ ọku itsu-ọku;
l'ezigbaa phaphapha l'òbu ebemu-igwe.

5 Ndu soja iya ndu ọphu a fọru afọfo
b'ò kukobewaru l'ẹkalanu;
ọle ẹphe tùko ejelee l'evuko alì evuko.
Ẹphe ekwojeru jeshia lẹ mgbodo,
e gude kpù-pheta mkpùkpu ono;
iphe eegude egbochi onwonye l'ọgu
egbe nọdugbawa nù lẹ mgbodo ono
kẹ jìngu-jìngu.

6 Ùzo, eeshi eje ẹnyimu; b'e tsukafuwaru;
gheru ọnu.

Iphe bụ ndu, nọ l'ufu-eze
bẹ èhu aanmakwa nmanma.

7 A tųwaru iya l'ò bụ iwu
lẹ ndu mkpùkpu-wa; bẹ aa-kpù lẹ ndzù;
laa alì ọdo.
Ụnwu-mgbọko, a-nọdu

agbaru ẹphe mboyi;
kùgbaaru ẹka l'ukuvu; l'akpọ kukuku.

8 Nínive dulephu l'ò bụ okpuru,
mini, nọ iya nù awùfu
awùfu l'ò bụ nggele.

Iphe aaragbaa bụ:

"Unu vudo-o! Unu vudo!"
Ọ bụ l'ẹ t'ò nwedu m'òo onye lanù,
gharu ẹnya l'azù.

9 Unu vua mkpọla-ọcha; vua mkpọla-ododo;
kẹ l'ẹku, mkpùkpu-wa
doberu bukwa 'erige erige.

10 Mkpùkpu ono dabuakwaru iphoru;
Ọ bụwa kpurupyata; daburu ochobo.
Iphe bụ ndu bu iya nù;
bẹ meji tọfukotaakwaru:
ikpere l'avùkota ẹphe kwẹrikweri;
èhu atùko l'anma ẹphe kpakpakpa;
ifu agbanwùshihukota ẹphe agbanwùshi.

11 ?Nanù ẹke iduma-agù ono nọ;
mbù ẹke ono,
ọonoduje anù ụnwu iya nri ono;
mbù ẹke oke agù yẹle nyee ya shi ejeje;
ẹphe l'ụnwu ẹphe;
to nwe iphe ẹphe atsù egvu?

12 Agù ono shi egbujeru ụnwu
iya anù, e-dzuru ẹphe;
dzù-gbushia anù pata je atọgboru nyee ya;
O shi egbuje anù je edojia ọgba iya edoji;
lajashia anù bya akùbe l'ọgba iya.

13 Ọwaa bụ iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike kfu-
ru. Ọ sọru: "T'unu lenu; ya achìkwaru unu ẹjo idzu. Ya
e-gude ọku dzùpyashia ugbo-ìnya unu; yọ kpọo ẹnwu-
ru-ọku; kpoo tųu. Ọ bụ ogu-mbeke; bẹ ee-gude
gbushia ụnwu agù unu pyaapyaa. Ẹ tọ dùkwa anù, ya
a-haru unu lẹ mgboko t'unu gbujee; taa. Ọphu 'onwe-
du l'anùkwadua olu ndu ozi ngu òdo."

Iphe-ẹhuka, Nínive e-je

3 Aphù a-tsùru mkpùkpu ono,
bù mee jiru iya ono.
Ọ bụ ẹjo-ire; mẹ iphe a nakọru lẹ nfù;
bẹ jiru iya nù;
ọphu 'onwedu teke
aa-kpabuhu iya madzù èhu akpabuhu.

2 Unu ngabẹnu nchì nùya ọda ẹchachi;
ọda ugbo-ìnya, agba ọso;
igidi ìnya, akfù wugengu wugengu;
mẹ ugbo-ìnya, awù l'etso iya nù.

3 Ndu agba ìnya-ọgu; bẹ ifu bọhuakwaru.
Ẹphe gudeakwa ogu-mbeke ẹphe aba
mbavu-ọgu: arwa ẹphe
l'adagbaa kẹ swìmu; swìmu.

Ndu e gburu l'ògu dṽ l'igwe;
odzu ndu nwṽshihurunu akṽru;
odzu madzṽ abṽru 'agṽta agṽta;
k'òphu aadzṽtsua ḗphe òkpa l'esweta.

⁴Iphe kparu iphe ono l'òha bṽ
lḗ nwanyi òkpara ono tsonukaru nwoke;
kḗ l'òomashi mma ike;
l'agwòshikwaphu ògvu ike;
onye egudeje kḗ unwoke,
ootso reshia mba, dṽ iche iche.

⁵Ojejoje, bṽ
Òkaribe-Kakòta-Ike sṽkwaru:
"T'i lekwa! L'obu ta dṽhekwa
iya mma l'èke ìino.
Ya a-ji-likwa mkpuni ngu; ghaa ngu l'ifu.
Ya e-me tḗ iphe bṽ
mbakeshi phṽ ngu l'èke ìigba òtu.
Iphere e-gude ngu l'ifu
alì-eze, dṽ iche iche.

⁶Ya e-me ngu èjo ahṽma;
nggu adṽ oyi l'ḗnya;
Ya e-me t'ḗ b'ò dṽhe iphe aa-gṽbe ngu;
mee ngu t'ì bṽru iphe
ee-gude l'akò ònu.

⁷Iphe bṽ ndu phṽru ngu nṽ
a-kpò-yiru ngu ukuvu;
sṽ: 'Lḗ Nínive; bḗ ḗgbara kfṽakwaru;
?Bṽ onye a-yòru iya òshi;
bṽ onye l'a-dṽ iya ike.' "

⁸Nínive; ?ì ka Tebusu mma tò; mbṽ mkpṽkpu ono,
bu l'ònu ḗnyimu Náyìlu; mini gbapheru mgburumgbu-
ru ono? Ò bṽ ḗnyimu ono bṽ iphe egbobutaje iya nṽ;
mini ḗnyimu ono abṽru ṽpho-mkpuma, e gude kpṽ-
buta iya. ⁹Ndu Itiyópiya yḗle ndu Íjiputu shi bṽru ag-
barike iya; ike ta agvṽje ḗphe agvṽgvu. Ndu Putu mḗ
ndu Líbiya shitsukwaa bṽru ndu yḗ ya tṽgbaberu bṽru
nanṽ. ¹⁰Òle e megekwarṽ; kpṽa ya lḗ ndzṽ laa alì

òdo. ṽnwegirima iya; ndu òphu angṽ ḗra b'e gweru
rakaraka lḗ mbadṽzo. Ndibe iya ndu òphu a maru
ḗpha ḗphe; b'a tṽru ido; gude keshia ḗphe. Ndu òphu
bṽ oke amadṽ l'ḗphe b'a tṽshiru mkpakòbe; keeru ndu
òhogu ḗphe.

¹¹Unubḗdua l'onwunu; bḗ mḗe e-gudekwaphu. Unu
e-mekochaa achò ḗke unu e-domi onwunu tḗ ndu
òhogu ba aphṽ unu. ¹²Iphe bṽ ṽlo, unu kpṽshiru ike a-
dṽkotakwa l'òbu oshi figu, akpṽru iya kḗ mbṽ chashjru
achashi, abṽje; a -nma ya yikayika; nebyi iya adashia
l'ònu ndu a-ta iya nṽ. ¹³Unu lewaru ndu sòja unu ḗnya;
phṽ ḗge ḗphe dṽtsua l'ò bṽ ṽnwanyi. Iphe bṽ ònu-
òguzo, eeshije abata mkpṽkpu unu l'ḗphe ha; bḗ
ghekotaru ònu; k'òphu ndu òhogu unu e-shi iya wṽba-
ta. ¹⁴Unu kukwaa mini sṽa malḗ ògvu teke ndu òhogu
unu a-bya eyebuta unu! Unu emee tḗ ṽlo ono, unu
kpṽshiru ike ono kabaa oshihu ike! Unu dzò ḗja; mek-
washia iphe e gude ayò bṽlòku; yòshia bṽlòku.

¹⁵Ò kwa l'èke ono; bḗ òku a-dzṽ-gbushi unu; e gude
ogu-mbeke gbushia unu pyaapya. Unu kabaa l'igwe
l'ò bṽ ogu; mbṽ zaa l'ò bṽ igube! ¹⁶Ndu azṽru ngu
aswa b'i mewaru; ḗphe azaa l'igwe ka mkpò-kpodo, nò
l'igwe; obenu l'ò bṽ ḗge igube azaje l'igwe bṽ ḗge
ḗphebedua a-za bya egwotagee iphe nò l'alì ono; mee
wangu. ¹⁷Ndu eche ngu nche etsu l'òbu igube; ndu
ishi-òru ngu anyìnwua l'ò bṽ igube, mbòku oyi atsṽ; je
anyìnwua lḗ mgbodo. Anwṽ -chidelephu; ḗphe
ephekashihu; tò nwe onye a-ma ḗke ḗphe ala.

¹⁸Nggṽbe eze ndu Asiriya; ndu echeru ngu atṽru; bḗ
mgbḗnya tṽtsuakwaru. Ndu a maru ḗpha ḗphe chìak-
waru ḗka ye l'ifu ṽtakfu; nò-kirishia. Ndibe ngu
gbawaru nanṽ nanṽ l'ugvu ugvu; tò dṽ onye e-je ḗphe
achìkobe. ¹⁹Iphe e mekaru ngu te nwekwa ògvu; ònya,
nò ngu l'ḗhu; bḗ ishi nggu l'iya a-yìkwa. Iphe bṽ onye,
nṽru ḗge òmuru ngu a-nòdu etekwa ḗswa k'adada, ì
daru. Ishi iya abṽru: ?bṽ onye b'ḗ ti meedua èjo iphe?

Habakuku

Aphụ, Habakuku l'agu

1 Ọwaa àphù, ọ phụru; mbụ Habakuku, bụ onye nkfuchiru Nchileke.

² Nggube Ojejoje; ?bụ teke ole; bẹ mu e-chiberu mkpu; ẹmanu nggu eyeeru mu ọnu. ?Bụ teke ole; bẹ mu e-chiberu mkpu l'iphe ọnwuu-ọnwuu ghatakwaru aghata l'ẹke-a; ẹmanu nggu agbaaru mu mkpu. ³ ?Bụ ngunu meru iphe iimeru ẹ mu nọduje l'ele ẹke eemegbu madzụ emegbu? ?Nanụ ẹge e meru; nggu anọduje l'ele iphe dọ ẹji; haa ya? Mu gude ẹnya mu l'ele ẹke ndu madzụ emebyishi iphe emebyishi; l'emegbaaru ibe ẹphe ọnwuu-ọnwuu. Nseku mẹ ụswo tukuru ẹkemeke ọbule dzuru. ⁴ Ọo ya meru iphe ekemu te erehedu ire; ọphu ikpe, dọ maa ta nọhedu. Ndu ẹjo-madzụ eripyabeje ndu doberu ẹka ndoo; k'ọphu bụ l'ikpe gbe alajeru onye ọphu chọru okfu.

Ọnu, Ojejoje eyeru Habakuku

⁵ Unu leduduphu ẹnya l'iphe bụ mbakeshi; phụwaru iphe a-kpọ unu okfu; kẹ l'iphe ya e-me l'ogbo unu-wa; bẹ unu ta abyadu bya ekweta l'o bụ oswi-okfu; m'o -ruhuru; e kfuaru iya unu. ⁶ Ndu ya eme ẹ ya kpalia bụ ndu Bábýilọnu; mbụ ọha ono, emeje igiri-igiri; ẹphe ta aphujeru madzụ imiko ono. Mbụ ndu ono, ẹ-te nwedu ẹke ẹphe ẹ-ta ejejedu lẹ mgboko je anaa alj, ẹ ta bụdu nk'ẹphe. ⁷ Ẹphe bụ ọha, aatsụ egvu; bya aburu ndu dọ biribiri. Ọ bụ ẹphebedua bụ ekemu l'onwẹphe; bụru iphe ee-gude palia ẹpha ẹphe nwẹnkinyi; bẹ ẹphe emeje.

⁸ Ịnya ẹphe ka oduma ọso; bya aka ẹjo anụ-ẹgu-ẹg-budu ome ẹnari l'enyashi. Ndu, agbaru ẹphe inya bụ ndu shi ẹke teru ẹnya; l'awụ ọso awụwu l'abya. Ẹphe anọduje ezi phaphapha l'ọ bụ ivu, phụru iphe ọo-dzuta.

⁹ L'ẹphe l'ẹphe ha; bẹ iphe ẹphe kwoberu bya bụ ome iphe-ọkpehu. Ẹphe ezi phaphapha eje abya l'ọ bụ phẹrephere ụguru; l'ime iya; bẹ ẹphe akpukokwaphu madzụ lẹ ndzụ l'ọ bụ onye ekpo ẹja. ¹⁰ Ndu eze; bẹ ẹphe anọduje aja ewena; l'ekfubyishi ndu ishi, achị nụ. Iphe bụ a-gbabe-a-dzuru ta anọchijedu ẹphe ụzo; kẹ l'ọ bụ ẹja; bẹ ẹphe a-gha iya; yọ dakposhihu.

¹¹ Ẹphe -metsua; ẹphe ezia phaa l'ọ bụ phẹrephere; sweta; jeshia iphe ẹphe eje; mbụ ndu ono, ikpe nmaru ono, gude ike ẹphe mebe iphe ẹphe abaru ẹja ono.

Aphụ k'ẹbo, Habakuku agu

¹² Nggube Ojejoje; ?ti shidunua l'ede-nwede tọ? Ng-gube Nchileke mu: nggube Onye nke mu, dọ nsọ; ayi ta anwuhukwa. Nggube Ojejoje; nta-a b'ị ọtawaru ẹphe dobe t'i gude ẹphe kpee ayi ikpe. Nggube agbara mkpuma; ị kfubewaru ẹphe t'i gude hụa madzụ àhùhù. ¹³ Ẹnya ngu donukakwaru rịsangu kẹ t'i gude iya l'ele iphe bụ iphe dọ ẹji. Ẹ tji hakwa ẹ iphe eemeswe emeswe nọdu. ?Nanụ ẹge e meru; yọ bụru ndu ẹ te gudedu ire ẹphe ẹka b'ị nataru? ?Nanụ ẹge e meru; nggu anọdu nwandoo; ndu iphe dọ ẹji l'eripyu ndu, ka ẹphe odobe ẹka ndoo eripyu?

¹⁴ I meekwaru madzụ; yọ dọ l'ọ bụ ẹma, nọ lẹ mini; mbụ yọ dọ l'ọ bụ ụnwu iphe awụ l'ẹpho, ẹ te enwedu ndu bụ ishi, achị ẹphe. ¹⁵ Onye ọhogu ono egudeje ịkokoro l'anmako ẹphe l'ọ bụ ẹma; gude ụgbu l'anwuko ẹphe; mbụ gude ụgbu-aghagha anwukoo ẹphe; ẹhu atso iya; yo te ẹswa. ¹⁶ Ọo ya bụ; yọ gwalahaa ụgbu-egege iya ono agwagwa; bya eworu ínsensu, eshi kwẹkwẹke kpoo oku gude agwaa ụgbu-aghagha iya; kẹ l'ọo ụgbu ono meru iphe; ọ nọ ndzụ; l'eri gwog-woo; bya enweru nri okpobe enwenwe.

¹⁷ ?Ẹphe e-shi gudewaru ụgbu ẹphe l'awushi awushi; gude ogu-mbeke l'egbu iphe bụ mbakeshi pyaapya; l'ẹbe a phuru ẹphe imiko lẹ phuu?

2 Mu e-je evudo chelahaa nche; mbụ lẹ mu e-jekpelephu je anọdu l'eli ụpho-mkpuma mkpukpu leta iya ẹnya; maru ọnu, oo-yeru mu; makwaruphu iphe mu e-kfuru yeru iya l'aphụ-wa, mu agu-wa.

Ọnu, Ojejoje eyeru Habakuku

² Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya eyeeru mu ọnu; sụ: "Tẹ mu tuko iphe-a, ya abya mu ekoshi l'àphù-a dekota l'ẹkwo; mbụ dee ya l'eli ekwekwekwe; dee ya k'ọphu onye agba ọso a-gutaje iya. ³ Kẹ l'aphù ono e-medzu; mẹ oge iya -rulephu. Àphù ono ekfu iphe e-me l'oge ikperazu; ẹ tọ dzudu ẹjo-ire. O -nweru ẹge e meru; yọ nọo anọno; kwabekwaru iya. L'oo-mefutajekwa. Ẹ tọ nọkwa anọno.

⁴ "Wo mu ẹ mu lekwa; l'onye obu iya ẹ-ta gudụ iphoro ta adzuka. Obenu l'onye woru onwiya ye Nchileke l'ẹka; shi ẹge ono dobe ẹka ndoo a-dzukuraru." †

⁵“Ọ kwa m̄e eme iya eswe. Ootsenuka etsetse; ọp̄hu ọ d̄udu teke ọotutaje ume. Ishi iya ab̄uru l'ọ b̄u ẹpho 'eji ikpozu; b̄uru ẹpho 'eji ọnwu. Ọotukoje iphe b̄u mbakeshi k̄pokoo k̄p̄aru onwiya; t̄uko iphe b̄u madz̄u k̄p̄ukoo l̄e ndz̄u. ⁶ Ọ kwa ndu ono, ọ k̄p̄ukoru l̄e ndz̄u ono e-mekochaa ch̄ilaha ya ọchi; jalaha ya ewena; s̄u: 'T'aph̄u ts̄okwaru onye ach̄iko iphe e zitaru ezita k̄beru onwiya; bya eshi l'agboro baa eze. ?B̄u teke ole; b̄e egbe iphe ọwaa a-kf̄ushi?’

⁷“Ndu ji ngu ụgwo; ?ẹp̄he ta n̄onyah̄dua gbeshi t̄o. ?Ēp̄he te egbeshihedu; mee ngu iphe ịi-nmahu k̄pakpakpa. Ọ b̄u teke ono; b̄e ịi-bya ab̄uru ẹp̄he ohu.

⁸ Keshinu ị k̄waru iphe b̄u mbakeshi, d̄u l'igwe l'okwata; b̄e nwa ndu ọp̄hu ph̄oduru n̄u a-kwakwaphu nke ngu l'okwata. Ishi iya ab̄uru l'i gbushiwaru madz̄u. I mebyishiwaru al̄i ȳele mk̄p̄ukpu l̄e mk̄p̄ukpu; m̄ekpo iphe b̄u ndu bugbaa l'ime iya.

⁹“Aph̄u a-ts̄uru onye, b̄u ẹjo uru b'o gude buru; k'ọp̄hu ya e-shi iya je agbabe ọkpa l'ẹke ẹnya ẹ te rudu: shi ẹge ono nah̄u iphe d̄u ẹji, e-mekochaa dakfu iya!

¹⁰ I mewaru t̄e igweligwe madz̄u laa l'iyi; shi ẹge ono meru iphe-iphere k̄pua ndu ufu ngu; shikwa iya ph̄u mebyia ndz̄u ngu. ¹¹ Mkpuma, e gude k̄pua ụpho-mkpuma ụlo e-chi mkpu; oshi, e gude kwaa ya akwakwa az̄uuru iya mgbede.

¹²“Aph̄u ts̄okwaru onye ono, egudeje ogbushi madz̄u l'emezi mk̄p̄ukpu iya ono; mb̄u onye ono, b̄u iphe d̄u ẹji b'o gude l'akpulita mk̄p̄ukpu ono. ¹³ ?T̄o b̄udu Ojejoje, b̄u Ọkaribe-Kak̄ota-Ike; b̄e meru; akanya, ndiphe ese ad̄u l'ọ b̄u nk̄u, eegude anya ọku; akanya, iphe b̄u mbakeshi ese ab̄uru nsegbu-akanya? ¹⁴ Ishi iya ab̄uru l̄e ndiphe l'ophu e-mekochaa mak̄otar̄u ẹge Ojejoje d̄uta-be biribiri; mb̄u l'aa-maru iya ọhuma-ọhuma; ẹge ono, mini ejije eze ẹnyimu ọhuma-ọhuma ono.

¹⁵“Aph̄u ts̄oru onye ono, ewotaje m̄e chee ndu obutobu iya; mb̄u onye agbaj̄eru ẹp̄he m̄e l'otumu-akp̄o; ẹp̄he anḡua ya gbururu jeye teke ọo-wata ẹp̄he ome l'ẹnya; k'ọp̄hu ọo-ph̄u ẹp̄he l'ẹke ẹp̄he gba ọtu. ¹⁶ Ọ kwa iphere e-mekochaa ji ngu ifu; ẹ ta akwab̄ekwaru ngu ugvu. Ọ kwa nta-a b'o ruberu ngu l'ongu m̄e! Nḡunua ya gbaru ọtu! Okoro ono, shi l'ẹka-utara Ojejoje ono ts̄o-pheekwaru ngu mgburumgburu. Iphere, ee-gude ngu n̄u a-kakwa ugvu, e shi akwab̄eru ngu.

¹⁷ Iphe iwe-iwe ono, i meshiru l̄e Léban̄onu ono a-bya egude ngu. Ụnwu an̄u ono, i gbushiru ono a-bya eyee ngu egvu. Iphe k̄paru iya n̄u ab̄uru k̄e ndu ono, i gbushiru ono; al̄i ono, i mebyishiru ono; mk̄p̄ukpu ono, i mebyishiru; mebyishia jeye l'iphe b̄u ndu, bu iya n̄u ono.

¹⁸“?B̄u uru nḡunu; b̄e nt̄ekpe baru; l'ẹke ọ kwaa madz̄u gude ẹka pȳja ya? Ọdo b̄u; ?b̄u uru nḡunu b'ọ baru; mb̄u iphe ẹ-te nwedu iphe oozi, eegude ẹka? K̄e

l'onye ap̄ȳi iya n̄u k̄p̄oru obu yeru iphe o meru l'onwiya, ẹ te gbe b̄udu l'okfu okfu. ¹⁹ Aph̄u ts̄okwaru onye ono, as̄uje mk̄p̄urukpu oshi t'o teta n̄odu ndz̄u; m'ọ b̄u onye as̄uje mk̄puma ono, ẹ ta n̄odu ndz̄u ono to gbeshi egbeshi. Nt̄ekpe ono; ?ọo-d̄u ike duzia unu ụzo t̄o. Ọ b̄u oswi-okfu l'a w̄uru iya mk̄p̄ola-ododo ȳele k'ọcha; obekwanu l'ẹ t̄o t̄udu ume.

²⁰“Obenu l̄e Ojejoje n̄o l'eze-ulo iya, d̄u ns̄o; t̄e mgboko mgburumgburu dakwaa ash̄i l'ifu iya.”

Habakuku ekfu an̄u Nchileke

3 Ọwaa b̄u ekfukfu, onye nk̄fuchiru Nchileke, b̄u Habakuku kfuru n̄u Nchileke. Ọ ḡuru iya l'ọ b̄u egvu-aph̄u.

² Ngḡube Ojejoje;
mu n̄waru ọtu-ọnu ngu.
Iphe i meshiru eye mu egvu.

Ngḡube Ojejoje;
menua ya ọdo nta-a,
ayi n̄o ndz̄u-a!

Menua t'a maru iya l'oge nk'ayi-a!
T'ẹhu ghukwaa ngu eghughu;
ọlobu; nyatakwa obu-imiko ngu ono.

³ Nchileke shikwa l̄e Témanu bya;
mb̄u t̄e Onye Ns̄o ono
shikwa l̄e Ugvu Paranu bya.
O-gbu-nw̄ji-nw̄ji ya t̄uko
imigwe l'ọ ha sweta;
mgboko mgburumgburu
l'aja iya ajaja.

⁴ O-gbu-nw̄ji-nw̄ji ya
d̄u l'ọ b̄u ẹke ẹnyanwu wataru.
Ẹka iya, bukwanu ẹke
o domiru ike iya at̄uko egbu nw̄jinw̄ii.

⁵ O ziru ẹjo iphe-ememe t'o vutaru iya ụzo;
bya ezia mgbonwu t'o tso iya l'az̄u.

⁶ Evudo b'o vudo; nmaa mgboko yikayika.
Ȳo b̄uru ẹnya, o leru;
b̄e iphe b̄u mbakeshi nmah̄uru jijiji.

Eze ugvu ndiche ono
at̄uko gbakp̄oshihu.
Ndu ọp̄hu b̄u ụnwu ugvu
ndu k̄e akah̄u adakp̄oshihu.
Ụzo, ọ t̄oru; b̄e shi l'ede-nwede.

⁷ Mu ph̄uru ndu Kúshi l'ẹke
ẹp̄he n̄otsua l'ulo-ék̄wà;
l'eye iphe-ẹhuka;
bya aph̄ua ndu Mídiya
l'ẹke ẹp̄he n̄otsua l'ulo ẹp̄he l'ats̄u ude.

⁸ ?B̄u nggele nggele b'i shi
tukoshi oke ẹhu-eghughu ngu;
ngḡube Ojejoje?
?B̄u ẹnyimu b'i shi abaru m̄bà t̄o.

?Tọ bụ eze ẹnyimu meru
 iphe ẹhu shi eghu ngu kẹ damụdamu
 teke ono, i shi agba l'eli ịnya ngu ono;
 mbụ teke ono, i shi gude
 urukpu meru ụgbo-inya,
 iigudeje mekputa ọhogu ngu ono ọọ?
⁹ Ụta ngu b'ị chifutaru wụshi;
 kwakọbe t'ị gbaa akfụ ngu.
 I gude nggele kewashia mgboko.
¹⁰ Eze ugvu phuru ngu; nmahu jijiji.
 Ọchi-ọku mini abya atsọo tsọ-swee.
 Ebo mini, aswọo mgburumgburu;
 akpara-mini -bya; yo kuta mini ghaa l'imeli.
¹¹ Ẹnyanwu yele ọnwa phuru akfụ ngu;
 mę arwa ngu l'ẹke oozi vaavaa abya;
 kegbaaru jingujingu l'akpamigwe.
¹² I gude oke ẹhu-eghughu
 dzọo garamu garamu
 dzọjaa mgboko ẹbo;
 bya egude ọvuma dzọo
 iphe bụ mbakeshi pyaapya.
¹³ Ị byaru t'ị bya adzọo ndibe ngu;
 mbụ t'ị bya adzọta onye nke
 ngu ono, a wuru manụ l'ishi ono.
 Onye ishi, achi alị ndu ẹjo iya ono;
 b'i gweru rakaraka;
 bya eshi l'ishi phufu iya iphe jeye l'ọkpa.
¹⁴ Ọ bụ arwa nk'iya b'i gude sọjaa ya ishi
 teke ono, ndu sọja iya
 wufutaru t'ẹphe chikaa ayi ono.
 Ẹphe atụ ụzu l'ẹphe abya ọlajashi ndu ono,
 iphe-ẹhuka byaru ono alajashi;
 mbụ ndu ono, domishiru

onwẹphe edomishi ono.
¹⁵ I gude ịnya nmaa
 eze ẹnyimu yikayika; sweta;
 mbụ swee eze mini,
 jiru ejiji; l'akpa rokoroko.
¹⁶ Teke mu nuru iphe ono;
 bę meji gbabuhuru mu;
 ọnu anmakọta mu
 kpakpakpa l'ẹke mu nuru igidi iya.
 Ọkpu, nọ mu l'ẹhu
 erushihukota mu erushihu;
 ọkpa anmakọta mu kpakpakpa.
 Mu a-takpẹlephu nshi; kwabẹru mbọku,
 ẹphe e-je oke iphe-ẹhuka;
 mbụ ndu ono, etso ayi ọgu ono.
¹⁷ T'e ewota iya ru;
 l'oshi figu ta atsuhedu igu;
 oshi vayinu ta amịhe nebyi;
 akpuru oshi olivu adashikota;
 ọphu iphe e meberu l'alị te emehu emehu;
 mbụ; t'a sụkwaru l'aturu gvuru l'ọdu-aturu;
 eswi ta nọhe l'ọdu-eswi;
¹⁸ mu a-nọdulekwa e te ẹsua l'ẹke Ojejoje nọ.
 Ẹhu a-nọdulekwa atsọ mu
 ẹna l'ẹke Nchileke ono,
 bụ onye ndzọta mu ono nọ.
¹⁹ Ọ kwa Ojejoje ono,
 bụ Nchileke mu ono bụ ike mu.
 Oomeje t'ọkpa egwo mu l'ọ bụ ọkpa mgbada.
 Ọnuje mu ike;
 tẹ mu dụ ike nyikobe eli ugvu.
 Ọ kwa onye ishi egvu b'ọ duru; buru une mu; bę ee-
 gude kpọo ya.

Zefanaya

1 Ọwaa bụ ozi, Ojejoje ziru Zefanaya Kúshi. Kúshi bụ nwatibe Gedaliya; Gedaliya aburu nwatibe Amariya; Amariya aburu nwatibe Hezekáya. Teke ọ nataru ozi ono bụ teke Josáya Amọnu shi bụru eze ndu Júda.

Ojejoje a-nụ mgboko aphụ

² Ojejoje sụru lẹ ya a-tụko iphemiphe ọbule zaa aza-zafụ t'ẹ b'ọ dýhe ọphu a-nọ lẹ mgboko. ³ Ya a-za madzụ yẹle anụmanu zafụ; zaa unwenu, ephe l'eli yẹle ẹma, nọ lẹ mini zafụ. Ndu ẹjo iya ono; bẹ ee-kpo ẹge eekpoje ntụ teke ono, ya e-me tẹ madzụ chihu lẹ mgboko ono. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

⁴ "Ya a-makwaru ndu Júda ẹjo-ẹka; ẹphe l'iphe bụ ndu, bu lẹ Jerúsalemu l'ephe ha. Iphe bụ ndu phoduru nụ lẹ ndu abajeru Bálụ ẹja; bẹ ya e-me t'ephe chihu kpamukpamu l'alì-a; jeye lẹ ndu ishi, l'agwajeru iya ẹphe; ⁵ mẹ ndu ono, ejeje je anọdu l'okpotsu ọlo l'abaru ẹnyanwu ẹja yẹle mkpọ-kpodo; mẹ ọnwa; mẹ ndu ono, abajeru iya ẹja ndu ọphu egudeje ẹpha Ojejoje l'eri angụ; gudekwaphu ẹpha Mólèku l'eri angụ; ⁶ mẹ ndu ono, gbakutawaru Ojejoje azụ; ẹphe ta achọ Ojejoje; ọphu ẹphe 'ejejedu iya ọkpata ishi.

⁷ "Unu dakwaa shikongu l'ifu Ọkaribe-Kakọta-Nụ; kele mbọku kẹ Ojejoje dọakwa ntse. Ojejoje dobekwaru iphe oo-gude chja ẹja. Ndu o ziru t'ephe bya b'ọ dobekwaru nsọ. ⁸ Mbọku ono, Ojejoje a-chì ẹja ono; bẹ mu a-nụ ndu bụ ishi, achì nụ aphụ yẹle unwegirima ufu-eze; mẹ iphe bụ ndu eme umere ndu ọhodo. ⁹ Mbọku ono; bẹ mu a-tụko ndu ono, ẹ te kwedu ọdzo ọkpa l'ogodo ọnu-ọguzo ono; nụa aphụ; mbụ ndu ono, bụ iphe ẹphe eyejije ọlo onye nwe ẹphe bụ iphe ẹphe gude ike mẹ ụgho lụta ono."

¹⁰ Ojejoje sụru l'ọ -be mbọku ono; bẹ ọzu-ẹkwa a-tụ lẹ Ọnu-ọguzo ẹma; mkpu adaa lẹ Ẹgu-Ọphungu; ugvu ugvu agbawashihu kẹ kpowayi kpowayi. ¹¹ Unu tụa ọzu-ẹkwa; unubẹ ndu bunyabe aswa; kele ndu agba nghọ; bẹ ee-gbukota; mbụ lẹ ndu ono, gude mkpọla-ọcha l'azụ aswa ono; bẹ ee-mebyishikota.

¹² "O -rua teke ono; bẹ ya e-gude urọku nyochaa Jerúsalemu enyocha. Ya a-nụ ndu ono, tsuru onwephe l'ẹnya ono aphụ; mbụ ndu ono, dọleruphu l'ọ bụ ọhume ọno; mbụ ndu anọduje arì lẹ Ojejoje ta dudu iphe ọo-dụ ike ememe: k'ọma; m'ọo k'ẹji. ¹³ Ndu ono; bẹ aa-vụ ẹku ẹphe l'akpaa; tsupyashia ọlo ẹphe. Ẹphe a-kpụ

ọlo; ọle ẹphe te ebudu iya. Ẹphe akọo okfu vayinu; ọle ẹphe ta angudu mẹe, shi iya nụ."

¹⁴ Oke ọboku kẹ Ojejoje dọakwa ntse; ọ dọwa ntse; ọobyakwa nta-a nta-a. Ọzu-ẹkwa, a-tụ nụ lẹ ọboku kẹ Ojejoje ono a-dụkwa ẹji; mbụ ọzu, ndu ike dọ l'ọgu a-nọdu atụ. ¹⁵ Mbọku ono bụ mbọku, Nchileke a-tukoshi ndiphe oke ẹhu-eghughu iya. Mbọku ono bụ mbọku ndiphe e-je oke iphe-ẹhuka; gụa ẹjo aphụ. Mbọku ono a-buru ndiphe eswe ọ-la-l'iyi; bụru ẹphe kpurupyata. Mbọku ono a-gbakọta ọchi; dọ ragaraga. Mbọku ono; bẹ urukpu a-tsopyabe ẹkemeke ọbule; ẹkemeke ejihu tsụbalangu. ¹⁶ Mbọku ono; bẹ aa-nọdu egbu ọpyoku; l'echi mkpu ọgu, a-dakfu mkpukpu ono, a kpụ-pheru upho-mkpuma mgburumgburu ono yẹle ọlo-eli ephekerephe ephekerephe ono, nụ iya nụ ono.

¹⁷ "Ya e-me tẹ ndiphe jee iphe-ẹhuka; metabe iya ẹphe; k'ọphu ẹphe a-wata oje l'ọ bụ ndu ishi. Ishi iya aburu l'ẹphe mewaru Ojejoje iphe dọ ẹji. Aa-wụ mee ẹphe l'ọ bụ onye awụ mini; tųkashia anụ ẹphe nanụ nanụ l'ọ bụ onye atųkashi nshì.

¹⁸ "Mkpọla-ọcha ẹphe mẹ mkpọla-ododo ẹphe ta adụkwa ike ọnafuta ẹphe mbọku ono, Ojejoje a-tụ-koshi ndiphe oke ẹhu-eghughu iya ono. Ọku okopho iya a-tụko mgboko l'ọ ha rechafu. Oo-mee t'iphe bụ ndu, nọ lẹ mgboko gbaa mgburumgburu gvụ l'ugbo lanụ ono."

Aarọ tẹ izimana la azụ

2 Unu dzukobe; unu dzukobe; unubẹ ọha ono, ẹ te enwedu iphere ono. Unu dzukobe ² tẹmanu oge teke ono erua; mbụ tẹmanu mbọku ono ezia phaphapha l'ọ bụ ẹswa ereshi; tẹmanu yo rua mbụ teke Ojejoje a-tụ-koshi unu oke ẹhu-eghughu iya; mbụ tẹmanu yo rua mbụ mbọku ono, oke ẹhu-eghughu Ojejoje a-bya eripyabe unu ono. ³ Unu chọo Ojejoje; mbụ iphe bụ unubẹ ndu wozitaru onwunu alì l'alì-a; mbụ unubẹ ndu emeje iphe ọ tųru ekemu sụ t'e meje. Unu chọo ọzo odobe-ẹka-ndoo. Unu achọo ọzo, owozi-ta onwunu alì; ọnye maru; mẹ Ojejoje l'oo-gbochita unu; m'ọ -rua mbọku ono, ẹhu e-ghu iya eghughu ono.

Ee-mebyishi ndu obutobu Ízurẹlu

⁴ Mkpukpu Gáza; bẹ ee-mekochaa tsukashihu; ọphu bụ mkpukpu Ashikelonu; bẹ ẹgbara e-mekochaa kfuá.

Ọ bụ l'echi oke-eswe; bẹ ee-gude chifu ndu Ashudodu; bya avua mkpukpu Ekuronu l'ogvu. ⁵ Nsho unube ndu, bu l'iku eze enyimu; mbu unube ndu Keretu. Okfu Ojejoje nmaakwaru unube ndu, bu l'alị Kėnanu; mbu unube ndu Filisutiya. Ya e-me unu t'unu buru kpurupyata; k'ophu bu l'ẹ to nwedu onye a-phodu nu. ⁶ Alị ono, nọ l'iku eze enyimu ono, bu ẹke ndu Kereti bu ono; bẹ e-mekochaa buru odu ndu eche aturu; buru ẹke aturu a-dojeru. ⁷ Ndu e-mekochaa nweru iya nu bu nwa ndu a-wafu nu ẹ ndu onu-ulo Júda. Ọ bụ l'ẹke ono; bẹ ẹphe e-cheje elu ẹphe; buru l'ulo ndu Ashikelonu; bẹ ẹphe a-lajẹ m'o -rua l'enyashi. Ọ bụ Ojejoje, bu Nchileke ẹphe a-nodu eche ẹphe nche; kẹ l'oo-dophu ẹphe azu l'onodu ẹphe.

⁸ "Ya nusakwaru onu, ndu Móabu kọru unu; bya anuk-waaphu iphu, ndu Amonu phuru unube ndu ibe iya bya egude oke-onu yee alị ẹphe egvu. ⁹ Ọo ya meru; Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike; bya aburu Nchileke kẹ ndu Ízurelu asu ẹ keshinu ya nọ ndu; bẹ ndu Móabu e-mekochaa dulephu l'ọ bu ndu Sodomu; ndu Amonu adu l'ọ bu ndu Gomóra; ẹphe a-buru ẹgbudu yele okpuru-mmaswi; mbu l'oo-daburu ochobo gbururu jeye ẹ gbururu. Ndu, phoduru nu ẹ ndibe iya a-vu iphe ẹphe avuvu. Ndu alị iya nwa ndu ophu wafuru nu; bẹ alị ẹphe a-buru okè-ipe ẹphe."

¹⁰ Ọo iphe ono a-buru uru, ẹphe e-rita l'ekuku, ẹphe eku onwephe; kẹ l'oo ndibe Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike; bẹ ẹphe kọru onu; l'aja ewena. ¹¹ Ojejoje e-me ẹphe iphe du egvu; kẹ l'oo-lopyashi omarali, nokota l'elipe mgburumgburu. Ọ bụ teke ono; bẹ onye-monye obule a-wata obaru Ojejoje ẹja l'iphe bu ẹke ẹphe nọ; mẹ iphe bu mbakeshi, bunyabe eze enyimu.

¹² "Ono kwaphu ẹge ọo-du unu; unube ndu Itiyópiya: ọ kwa ogu-mbeke iya; bẹ ee-gude gbushia unu."

¹³ Ojejoje a-machikwaphu ẹka maaru ndu isheli; mee ndu Asiriya t'ẹphe buru kpurupyata. Oo-mee tẹ mkpukpu Nínive buru ẹke ẹgbara kforu; mbu t'ọ buru ẹke, kforu gbengu l'ọ bu echi-egu. ¹⁴ Ọo-buru odu ikpoto elu yele anu-egu-ẹgbudu, du iche iche. Mg-bashi-ujiku yele utukufuku a-nodu a-kpa ẹkfuna l'eli itso, nọ iya nu. Ọra iya; bẹ ukporo iya a-nodu emeje ẹ wendo ẹ wendo; nshị iya akuru l'onu-ulo onu-ulo; kẹ l'ẹke ono, e gude oshi sida ruo ono; bẹ ee-me; yo ghegbaaru onu. ¹⁵ Ono kwa iphe a-muru eze mkpukpu ono, bu mkpukpu ono, shi tsua onwiya l'enya; l'akpa ẹ ntusarehu ndono. Mbu mkpukpu ono, shi asuje: "Lẹ mgboko mgburumgburu ta duhekwa mkpukpu odo, aturu iya nu." Obenu; lewaru ẹge ẹgbara byaru bya akfu ya. Lewaru ẹge ọ byaru bya aburu ẹke unwu anu-egu-ẹgbudu bu ebubu. Iphe bu onye, swetaru iku ẹke ono anmajẹ ọtsa; phupheeru iya ishi.

Ẹge ọo-duru Jerúsalemu l'uzo-ifu

3 Nsho nggube mkpukpu ono, kwefuru Nchileke ikè; mbu mkpukpu, merushiru onwiya ono; buru mkpukpu, mmegbu du! ² Ẹ tọ du du onye onujeru okfu; to nwe iphe ookweje ẹ ya mesweru. Ẹ to dakobeje-du Ojejoje; ophu okpakfubejedu Nchileke iya ntse. ³ Ndu ishi, achị mkpukpu ono anoduje ede ekiri l'ọ bu agu. Ẹphe bu nkuta-egu, ẹ-te nwedu iphe ọo-hajẹ tẹ nchi bokfu iya. ⁴ Ndu nkfuchiru iya tuko eku onwephe ojerima; bya abukotaru ndu, bu nwoderu-oye phe. Ndu achijeru ẹphe Nchileke ẹja merushiwaru ẹke, duru Nchileke ẹ nsọ; bya egude ike dakakota ekemu Nchileke. ⁵ Ojejoje, bu onye doberu ẹka ndoo. Ẹ too mejedu iphe du ẹji. Mboku-mboku; bẹ oomeje t'a maru ẹ ya ekpeje ikpe, du maa; ophu ọ du du mboku, mutaru amuta, ẹ too mejedu iya. Obenu ẹ ndu ẹ te dobedu ẹka ndoo; bẹ iphere gvuru l'ifu.

⁶ "Ya mewaru tẹ mbakeshi, du l'igwe chihu; bya et-sukposhia ulo-mgbochi, ẹphe gude gbobuta onwephe. Ya mewaru ogborogbo-uzo ẹphe; yo dakota nyongu; tọ duhe ophu madzu eshikwadu eshishi. Mkpukpu ẹphe l'ọ ha; bẹ ẹgbara kforotawaru; tọ duhe onye bu iya nu. ⁷ Mu abya ekfuru nu mkpukpu ono; su iya l'ọ tsufutaje mu egvu; natakwaphu ahuhù, aahù iya; k'ophu ẹke ẹphe bu ta budu ẹke e mebyishiru emebyishi; m'ọ kwanu tẹ mu shi l'ahuhù, mu a-hù ẹphe gwaa ẹphe ọchi. Obenu l'iphe anoduje enwu ẹphe oku l'obu bu ome mkpako-mkpako l'iphe ẹphe eme ememe."

⁸ Ọo ya bu l'ọ iphe Ojejoje ekfu bu t'unu ngabenuru iya jeye mboku ono, ya e-gbeshi bya agbaa ngu ekebe. Ya kpebuwaru ẹ ya e-kukobe oha, du iche iche l'ẹke lanu; bya achikobe alị-eze, du iche iche; tu-koshi ẹphe oke ẹhu-eghughu iya l'oha. Mbu l'okopho, ya eko e-tsu mgboko l'oha l'ọ bu oku, enwu enwunwu.

⁹ "Ọ bụ teke ono; bẹ ya e-me tẹ olu ndiphe gua egugu; k'ophu iphe bu l'ẹphe ha a-wata okpo-ku ẹpha Ojejoje; bya egude obu lanu balahaaru iya ẹja. ¹⁰ Ndibe iya ono, anoduje abaru iya ẹja ono; mbu ndu ono, a tukashiru nanu nanu ono e-shije l'azu Enyimu Itiyópiya l'egwotaru iya iphe. ¹¹ O -rua mboku ono b'e te emehedu ngu iphe-iphere k'iphe ono, i meru gude kwefuru mu ikè ono; kele iphe bu ndu ono, jiru onwephe ẹpho; l'eku onwephe ono; bẹ ya e-woshikota l'alị unu. Ophu unu 'abyadu bya ekubaa onwunu ekuku l'ugvu mu ono, du nsọ ono. ¹² Ndu ya a-haru unu bu ndu du agu; bya ewozita onwephe alị; mbu ndu kforu obu yeru ẹpha Ojejoje. ¹³ Nwa ndu ono, a-phodu ẹ Ízurelu ono te emehewa iphe ẹ-te vudodu nhamunha. Ẹphe ta aduhedu ejo-ire; ophu ọ du du onye anu ẹphe okfu ẹregede l'onu. Ẹphe e-rije nri; laa l'ulo; tọ du onye abya ẹphe oye egvu."

Egву ẹhu-ọtso-ẹna

- ¹⁴ Unu gụa egvu ẹhu-ọtso-ẹna;
unubẹ ụnwanyi Záyọnu!
Unubẹ ndu Ízurelụ;
unu tua ụzu ẹhu-ọtso-ẹna!
T'ẹhu tsọje unu ẹna;
unu egude obu unu l'ọ ha tee ẹswa;
unubẹ ụnwanyi Jerúsalemu.
- ¹⁵ Kẹ l'ikpe ono, Ojejoje shi nma unu ono;
b'ọ tukofuwaru unu l'ishi.
Ọ chiphuwaru unu ndu ọhogu unu azụ.
Ojejoje, bụ eze ndu Ízurelụ
nọkwaa; swiru unu.
Ọphu ọ dudu iphe dụ ẹji,
unu atsukwadu egvu ọdo.
- ¹⁶ O -rua mbọku ono;
bẹ aa-sụ Jerúsalemu:
“Nggube Záyọnu;
ba atsukwa egvu!
Be ekwekwa t'ẹka tsụa ngu ume!
- ¹⁷ Ojejoje, bụ Nchileke ngu
nọkwaa swiru ngu.
Ọ bụ onye ike dụ l'ọgu;
ọo-dụ ike dzọo ngu!
Oo-shi lẹ n-yemobu iya;
mee unu ẹka k'iche ọdo!

Oo-gude egvu; tee ẹswa l'ẹhu unu.”

- ¹⁸ “Mgbamuiche k'eswe-iphe unu
l'oge iya l'oge iya;
bẹ ya e-wofu unu l'obu;
kẹ l'ọ bụ unu ivu-ẹra;
bya aburu unu iphe-iphere.
- ¹⁹ Teke ono rulephu;
bẹ ya e-byikwa ndu,
akpa unu ẹhu ẹka.
Ya a-dzọfuta ndu ngvuru;
bya achikobe iphe bụ ndu
e shi chikaa nanụ nanu.
Ya e-me t'a jaa ẹphe ajaja;
kwabẹ ẹphe ugву
l'iphe bụkpo alị ono,
bụ ẹke shi mee ẹphe
iphe-iphere ono.
- ²⁰ O -rua teke ono;
bẹ ya a-chikobe unu.
Mbụ l'o -rua teke ono; bẹ ya a-chilata unu l'ufu.
Ya e-mee t'a kwabẹ unu ugву;
jaa unu ajaja l'iphe bụ mbakeshi
teke ono, ya e-dophuta unu
azụ l'ọnodu unu ono.
Ya e-me iya; unu egude
ẹnya unu phụ iya.”
Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Hagayi

Ekemu, t'a kpukwazi ọlo Nchileke

1 Lẹ mbọku ke mbụ l'ọnwa k'ishingu l'afa k'ẹbo, Dariyọsu wataru ọbu eze; bẹ Ojejoje k'furu yeru onye nk'fuchiru iya, bu Hagayi t'o je ezia Zerúbabelu Shítelu, bụ ọvọno ndu Júda ozi. Ozi ono; bẹ Ojejoje s'ukwaruphu t'o rua Jóshuwa Jehozadaku, bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja nchị.

² Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu: "Lẹ ndu-wa gbe ekfulekwa-a l'oge teke aa-kpụ ọlo kẹ yẹbe Ojejoje te erukwa-a."

³ Tọ d'ụ iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru onye nk'fuchiru iya; mbụ Hagayi; s'ụ: ⁴ "Buchia unub'edua b'ọ g'baru t'unu butsuaru l'ọlo, a k'pamats'uaru akp'uma; eze-ọlo kẹ Nchileke adakp'oshihu ẹge-a?"

⁵ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ s'uru t'unu gbua igo; gudewaru ẹnya unu phụ ẹge ọomuru unu: ⁶ Iphe unu meberu l'al'ị d'ụ egvu; ọphu unu k'pataru akpata ta ba ishi. Unu erije nri; ẹpho te ji unu. Unu ang'ua iphe-ang'ungu; unu ta nguji ẹpho. Unu yee l'unu yeru; mbụ uwe; oyi ats'ulee unu. Ndu aak'fụ ụgwo ọru l'anatajẹ ụgwo ẹphe; ch'iru yee l'ẹkpa fuhuru efuhu.

⁷ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike s'uru t'unu gudewaru ẹnya unu phụ ẹge ọomuru unu. ⁸ Unu jee l'ugvu ugvu je eg'bu oshi gude bya akp'ua eze-ọlo ono; k'ọphu oo-me t'ẹhu ts'ọo yẹbe Ojejoje ẹna; aan'ọdujekwanu l'ẹke ono l'akwabẹ iya ugvu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ⁹ Unu l'eri ẹnya l'unu a-kpata iphe ha nsh-inu; y'ọ b'uru nwiphe ẹ ta bad'ụ nwishi; bẹ unu k'pataru. Ọphu unu wolataru ọbu; bẹ ya ph'waru ọnu; yo ph'ekashihu. Nnajiufu aji; s'ụ: "B'ụ ng'unu b'ụ ishi ya?" "Ishi iya b'ụ l'unu haru ọlo iya; y'ọ dakp'oshihu; onyen'ọnu l'unu ha eje efubeg'baa ifu l'ọkpu ọlo k'ẹka iya. ¹⁰ Ọ b'ụ iya ya meru: igwe aj'ika t'ẹ j'iji ba ada'ẹ; al'ị aj'ika om'ehu iphe e meberu iya. ¹¹ Ya kuwaru ẹjo mkp'ọ-anw'ụ t'ọ bya ẹke, e meberu iphe; m'ẹ l'ugvu ugvu; mgbo akpe; mgbo vay'inu; mgbo olivu; m'ẹ l'iphe b'ụ iphe aakpatajẹ l'al'ị; je akpaa l'ẹ madz'ụ; elu; m'ẹ iphe madz'ụ setaru eseta."

¹² Tọ d'ụ iya b'ụ; Zerúbabelu Shiyálutiy'elu; Jóshuwa, b'ụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; m'ẹ iphe b'ụ ndu ono, waf'uru n'ụ ono ekwe abya emee iphe Ojejoje, b'ụ Nchileke ẹphe k'furu; mb'ụ ozi ono, Hagayi, b'ụ onye nk'fuchiru Nchileke k'furu ono; k'ẹ l'ọ b'ụ Ojejoje, b'ụ

Nchileke ẹphe; b'ẹ ziru iya ẹphe. Ndu ono ats'ulahaa Ojejoje egvu.

¹³ Hagayi, b'ụ nwozi Ojejoje ezia ndu ono ozi ono, Ojejoje ziru ẹphe ono: "L'ẹ Ojejoje s'ukwaru l'ẹ ya n'ọ swiru ẹphe eswiru." ¹⁴ Ojejoje abya akp'alia Zerúbabelu Shiyálutiy'elu, b'ụ ọvọno ndu Júda; k'palikwaaphu Jóshuwa Jehozadaku, b'ụ onye ishi ndu ach'iru Nchileke ẹja; m'ẹ nwa ndu waf'uru n'ụ l'ẹ Ízur'elu l'ẹphe haa. Ephe egbeshi; wata ọru l'ọlo Ojejoje b'ụ Ọkaribe-Kakọta-Ike, b'ụ Nchileke ẹphe. ¹⁵ Mb'ọku ẹphe wataru ọru ono bu l'ụkporo abal'ị l'abal'ị ẹno l'ọnwa k'ẹ ishing'ulu l'afa k'ẹbo, Dariyọsu b'ụ eze.

Ọdu-biribiri k'ọlo ọphungu ono

2 Yo rua l'ọnwa k'ẹsaa g'baru ụkporo abal'ị l'abal'ị lan'ụ; Ojejoje abya ekfuru yeru onye nk'fuchiru, b'ụ Hagayi; s'ụ iya: ² "Je aj'ia Zerúbabelu Sheyalutiy'elu, b'ụ iya b'ụ ọvọno ndu Júda; m'ẹ Jóshuwa Jehozadaku, b'ụ iya b'ụ ishi ndu, achijeru Nchileke ẹja; m'ẹwaru iphe b'ụ ndu Ízur'elu l'ẹphe ha, b'ụ nwa ndu ọph'ụ waf'uru n'ụ. J'ị ẹphe: ³ "B'ụ onye l'ẹ nwa ndu ọph'ụ waf'uru n'ụ l'unu; b'ẹ ph'uru eze-ọlo-wa; ẹge o shi d'ụ-be biribiri l'ẹ mb'ụ? ?Nanu ẹge ọ d'ụ unu nta-a? ?T'ọ d'udu unu l'ọ b'ụ iphe-mmanu nta-a? ⁴ Ọlobu; t'obu shihukwa ngu ike; ng'g'ube Zerúbabelu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. Obu esh'ihukwa ngu ph'ụ ike; ng'g'ube Jóshuwa Jehozadaku, b'ụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. T'obu shik'waa unu ike; iphe b'ụ unub'ẹ ndu, bu l'al'ị-a. ⁵ Ọwaa kwa ndz'ụ, unu l'iya g'baru teke unu shi l'ẹ Íjiputu l'al'ufuta. Ya n'ọkwa-a swiru unu. Unu ba ats'ukwa egvu!"

⁶ "Ẹ ta n'ọkwa ọph'ụ baru ishi; ya anmaa iphe b'ụ igwe yikayika; nmaa mg'boko yikayika; nmaa eze ẹnyimu yikayika; nmaa al'ị yikayika. Ono iphe Ojejoje, b'ụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono. ⁷ Ya a-j'ị iphe b'ụ mbakeshi k'pal'ik'pali. Onye ono, iphe b'ụ mbakeshi ele ẹnya iya ono ab'uru b'ẹ; mee t'ẹ ọdu-biribiri j'ị eze-ọlo ono. Ono kwa iphe o k'furu mb'ụ Ọkaribe-Kakọta-Ike. ⁸ Mkp'ọla-ọcha; b'ẹ b'ụ iya nwe iya; mkp'ọla-ododo ab'uru iya nwe iya. Ono iphe o k'furu mb'ụ Ojejoje, b'ụ Ọkaribe-Kakọta-Ike. ⁹ Akpabiri k'ẹ eze-ọlo ọphungu-wa b'a-kakwa nshinu karia akpabiri k'ẹ akah'ụ eze-ọlo ono." Ono iphe Ojejoje, b'ụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

Ndu Ízurèlu emerushi onwèphe

¹⁰ Yo rua l'ònwà kẹ tete gbaru ụkporo abalị l'abalị ẹno; l'afa k'ẹbo, Dariyosu dọberu bụru eze; bẹ Ojejoje kfururu yeru Hagayi, bụ onye nkfuchiru iya; sụ: ¹¹ "Qwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu." Ọ sụru: "Jie-ndu ndu achijeru Nchileke ẹja iphe ekemu ono kfururu.

¹² Ọ bụru lẹ madzụ wotaru anụ, e doru nsọ; pyaa ọnu uwe iya apyapya; woru anụ ono ye iya; ọ -bụru l'ọnu uwe ono be jeru je ajja lẹ buredi; m'ọ -bụ l'ọ ruru l'ophe, e teru etete; m'ọ bụ lẹ mẹe; m'ọ bụ manụ; m'ọ bụwaru nri ọdo; ọ meru tẹ nri ọbu dọ nsọ tọ?"

Ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono asụ: "Wawa."

¹³ Tọ dọ iya bụ; Hagayi ajị ẹphe: "Ọ -bụru l'onye byiru ẹka l'ọdzu; bẹ nweru iphe-a ọphu byiru ẹka: Ọ meruru iya emeru tọ?"

Ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono asụ ya: "Iye! L'e meruwaru iya emeru."

¹⁴ Hagayi asụ: "L'ọ kwa ẹge ono b'ọ dọ ndu-wa; mẹ lẹ mba-wa, mu ele ẹge-a. Iphe bụ ẹja, ẹphe achị achịchi; mẹ iphe ẹphe eme ememe bụkotakwa iphe e meruru emeru. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

Ojejoje a-goru ndu Ízurèlu ọnu

¹⁵ "Nta-a; bụ t'unu leedu ẹnya tsube ntanụ tųgburu. Unu lewaru ẹge iphe shi dọ teke ẹ-te wotadua mkpuma kpokfube l'eli ibe iya l'eze-ulo Nchileke.

¹⁶ Teke ono shi abuje; madzụ -jee ẹke a kọberu ụkporo ẹkpa akpe nri; o -lee ẹnya; yọ bụwaru iri a-phọdu.

Onye jeru l'ẹke, aadzọshi akpuru vayinu tẹ ya gbata mẹe, e-ji ụkporo ipoti ẹbo l'iri; yọ bụru ụkporo ipoti; bẹ ọo-gbata. ¹⁷ Akanya, unu gude ẹka unu see; bẹ ya meru; yọ chashihu manụ; tsushia evu; bya egude aka-mini tųpyashia ya; ọphu unu 'aghadu ifu lakfuta iya.

Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ¹⁸ Dube ntanụ-a, bụ ụkporo abalị l'abalị ẹno l'ònwà kẹ tete, bụ mbọku, a tọgeeru ntọ-l'alị eze-ulo Nchileke ono tųgbuwaruru. Unu lenua ẹnya l'ẹge iphe dọ tsube mbọku ono, a tọru ntọ-l'alị eze-ulo Nchileke ono. ¹⁹ Ọ nwekwaduru nebyi iphe phoduru nọ l'ọba? Nta-a; bẹ oshi vayinu; oshi figu; oshi ụtara-okumu; mẹ oshi olivu ta awatakwanua amimi. Ọle tsube ntanụ: bẹ ya a-goru unu ọnu-oma."

²⁰ Yo be l'ònwà gbaru ụkporo abalị l'abalị ẹno; Ojejoje abyakwa bya ekfururu yeru Hagayi ọdo kẹ ugbo ẹbo ya; sụ iya:

²¹ "T'ọ je ezia Zerúbabelu, bụ gọvano ndu Júda lẹ ya abyaakwa ọnma iphe bụ igwe; mẹ mgboko wokowoko. ²² Ya e-kpu aba-eze ndu eze ifu l'alị; bya akpashia ike ndu, bụ eze, achị mba, dųgbaa iche iche. Ya a-kfatsushi ụgbo-inya; kfatsushia ndu agba iya nọ. Ẹphe egude ogu-mbeke; gbushia ibe ẹphe.

²³ "O -rua mbọku ono; bẹ ya e-duta nggube Zerúbabelu, bụ nwozi iya; mbụ nggube nwatibe Sheyalu-tiyelu. Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono. Ya e-me ngu t'ị dọ l'ọ bụ echi-ọhubama, ya agbajẹ l'ẹka; kẹ l'ọ bụ yẹbedua; bẹ fọtaru ngu nọ." Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

Zekaráya

Ojejoje ekuphuta ndu Ízurèlu azu

1 L'ónwa k'èšato; l'afa, kwe Dariyòsu afa èbo, ọ wataru ọ bụ eze ndu Peshiya; bẹ Ojejoje kfuru yeru onye nkfuchiru iya, bụ Zekaráya Berekaya; mbụ nwanwa Ido; sụ iya: 2 "Lẹ Ojejoje; bẹ ẹhu ghuru eghughu nshinu l'ẹke ndiche unu phẹ nọ. 3 Ọo ya bụ t'i kfuru ndu ono l'owaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike l'ekfu: T'unu lata azu lakfuta iya; k'ọphu ya a-lata azu lakfuta unu. Ono kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono. 4 Unu ba adukwa l'ọ bụ ndiche unu phẹ, bụ ndu ono, ndu nkfuchiru kẹ mbụ kfuhawaru okfu ẹhu ẹphe; sụ: 'Lẹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụru t'ẹphe haa ẹjọ ọzo ono, ẹphe eshi ono; ẹphe esee ẹka l'ẹjọ iphe ono, ẹphe eme ono.' Obenu l'ẹphe ta ngaduru iya nchi; ọphu ẹphe 'eyeduru iya ọnu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. 5 ?Bụ awe; bẹ ndiche unu ọbu nọ nta-a? Tọo ndu nkfuchiru ọbu; ?ẹphe anọjewaru gbururu jeye tọo. 6 Iphemiphe ọbule, ya kfuru; mẹ iphe ya tọru ọkpa iya ono, bụ iphe ya kfuru ndu ozi iya, bụ ndu nkfuchiru t'ẹphe mee ono; ?tọ vudu l'ẹhu ndiche unu phẹ tọo. Ẹphe akwaa izimana; sụ: 'Lẹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike meekwaru ẹphe iphe gbaru ẹphe lẹ kẹ egbe ọzo, ẹphe eshi; mẹ ẹge umere ẹphe gbaru; mbụ l'o meleruphu ẹphe iphe ọ tọberu k'ememe.' "

Àphù k'òdungu: Ìnya lẹ ndu agba iya nù

7 Yo rua l'ónwa Shebatu, bụ iya bụ ọnwá kẹ iri lẹ nanu gbaru ọkporo abali l'abali ẹno l'afa, kwe Dariyòsu afa èbo, ọ wataru ọbu eze; Ojejoje abya ekfuru yeru onye nkfuchiru, bụ Zekaráya Berekaya; bụru nwanwa Ido. Zekaráya asụ: 8 Ọ bụ l'enyashi; bẹ mu phuru àphù; phua nwoke, l'agba l'inya uswuswe! Nwoke ono vudo lẹ mgbaku oshi mıturu, nọgbaa l'ẹke, nwulahuru enwulahu. Ìnya ndu ọphu vudogbaa ya l'azu nweru ndu ọphu eke uswuswe; nweru ndu ọphu eke mkpukpu bya enweru ndu ọphu acha ucha. 9 Mu abya aji iya: "Onye nwe mu nù; ?bu ngunu; bẹ iphe-a bụgbaa?"

Ojozi-imigwe, ekfu eyeru mu nù asụ lẹ ya e-koshi mu-a iphe ẹphe bụgbaa. 10 Tọ dọ iya bụ; nwoke ono, vudo lẹ mgbaku oshi mıturu ono abya eyee ọnu; sụ: "Lẹ ndu-a bụ ndu ono, Ojejoje yeru t'ẹphe je etsoru mgboko l'ọ ha l'ẹphe ono."

11 Ẹphe ejee bya edooru Ojozi-imigwe Ojejoje ono, vudo lẹ mgbaku oshi mıturu ono; sụ: "L'ẹphe tükookwaru mgboko l'ọ ha jekota; phuwaa lẹ mgboko gbaa mgburumgburu daru jiii; nchị adu ẹphe ndo."

12 Tọ dọ iya bụ; Ojozi-imigwe Ojejoje ono asụ: "Ng-gube Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ?Bụ teke ole; bẹ aa-nọ-bebe; tẹmanu nggu aphuaru Jerúsalemu yele mkpukpu, nọgbaa lẹ Júda imiko; mbụ ndu ono, i shiwa keshinu ọkporo afa ẹto l'afa iri ọphu, sweru nù tukoshita ẹhu-eghughu ngu ono."

13 Ya ndono; Ojejoje abya egude olu, dọ bẹlebele; dọ ojozi-imigwe ono, kfuru yeru mu nù ono ike.

14 Ojozi-imigwe ono, shi ekfu anu mu nù ono asụ mu: "Tẹ mu raa ya arara lẹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bẹ sụru lẹ ya ekoshikwa okopho ike l'okfu ẹhu mkpukpu Jerúsalemu yele Ugvu Záyonu. 15 Obenu lẹ ndu ẹhu eghushi mu eghughu ike l'ẹke ẹphe nọ bụ mbakeshi ndu onanu, bu túsaru ẹhu ono. Ẹhu te shiduru eghu mu eghughu kẹ egbe iya ono; ọle ẹphe byawaru bya emee tẹ iphe-ẹhuka kẹ ndibe mu ka ẹji."

16 Ọo ya bụ; ọwaa iphe Ojejoje ekfu: Lẹ ya a-wata ọphuru Jerúsalemu imiko ọdo. Eze-ọlo iya ono; bẹ aa-kpu-phu l'ẹka ono. A bya egude eri, eegudeje átù iphe atùtù; gude tọ Jerúsalemu. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

17 Wo mu tẹ mu rabakwaa ya ru arara lẹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sükwaru: L'iphe bụ mkpukpu iya l'ọ ha; bẹ iphemiphe ọbule a-bya a-tuko buri upete ọdo; Ojejoje abya adu Záyonu obu; bya afota Jerúsalemu ọdo.

Àphù k'èbo: Mpo ẹno lẹ ndu ọzo ẹno

18 Mu bya apalia ẹnya; mpo ẹno anọduwa mu l'ifu.

19 Mu bya aji ojozi-imigwe ono, shi ekfu anu mu nù ono: " ?Bụ ngunu ndo-ọ?"

Yọ sụ mu: "L'ọ kwa mpo ono bụ mpo, bụ iya chishikotaru ndu Júda; mẹ ndu Ízurèlu waa ndu Jerúsalemu."

20 Ya ndono; Ojejoje abya ekoshi mu ndu ọzo ẹno.

21 Mu bya aji; sụ: " ?Bụ ngunu; bẹ ndu-a abya ememe?"

Yọ sụ mu: "L'ọ ndu-a bụ mpo, chikashiru ndu Júda; k'ọphu bụ l'ẹ tọ dọhedu onye ọphu duru ike palikwadua ishi ọdo. Obenu lẹ ndu ọzo-wa byaru t'ẹphe bya eyee ẹphe égvú; chitsushia mpo iphe bụ mbakeshi ono,

ephe chilishiru; mabẹ l'alj Júda; k'ophu ephe e-gude iya chikashia ndu, bu iya nu."

Àphù k'eto: Eri, eegudeje atụ iphe

2 Mu abya ejeshia opali enya; yo nweru nwoke, vudo mu l'ifu. Iphe o gude l'eka aburu eri, eegudje atụ iphe. ² Mu ajia ya; su: "Bụ awe; bẹ iije?"

Yọ sụ mu: "Lẹ ya ejekwa Jerúsalemu tẹ ya je atụ; maru ege ụsa iya; mẹ ogologo iya habe."

³ Ojozi-imigwe ono, shi ekfu anụ mu nụ ono atụgbua; Ojozi-imigwe ọdo ejekfushia ya; ⁴ je asụ iya: "Gude ọso je asụ nwokorọbya ono lẹ Jerúsalemu abukwaru mkpukpu, mgbodo, e gude kpụ-phae ya mgburumburu ta nọhedu; kele ndu bu iya nụ; mẹ elu, nọ iya nụ ghataru nshinu. ⁵ Yẹbedua l'onwiya a-buru ọku kpua l'ọ bụ mgbodo nọ-phae mkpukpu ono mgburumburu. Ya a-nọdu l'ime iya bụru akpabiri iya."

Ndu a kpuru lẹ ndzụ; bẹ eeku t'ephe lata azụ

⁶ Qwaa iphe Ojejoje ekfu: Ọ sụru: T'unu bya! Unu bya! Unu shi l'alj ndu ụzo isheli ono gbafuta; kele ya shi chikashiwa unu; unu atụko mgboko dzuru. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ⁷ Unu lenu! Unu gbaru laa Záyonu; unubẹ ndu ono, bu lẹ Bábyilonu ono; ⁸ kele Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụru: "L'iphe bụ onye, denyiru unu ẹka bukwa nwandodo-enya iya b'ọ ruru iya ẹka. Teke ọ kwabekpooru iya ugvu bya ezia ya tẹ ya je etso ọha ono, kwaru iphe unu ono l'ogu; ⁹ b'ẹ to nwedu iphe e-me tẹ ya ta palia ẹka iya nua ndu ono aphụ; k'ophu bụ lẹ ndu shi bụru ohu ephe a-ghakọbe; gwoo iphe ephe laa. Ọ bụ teke ono; bẹ unu a-maru l'ọo Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bẹ ziru iya tẹ iya bya.

¹⁰ "Unu tya ụzu; t'ẹhu tsokwaaphu unu ena; unubẹ unwu Záyonu; ke lẹ ya abyawa tẹ ya bya eburu l'ẹke unu bu! Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. ¹¹ Mba, dụ igweligwe a-tugbabe onwephe; ephe lẹ Ojejoje; m'ọ -rulephu mbọku ono. Ephe a-buru ndibe Ojejoje; Ojejoje eburu l'ẹke ephe bu; k'ophu unu a-maru l'ọo Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bẹ ziru mu tẹ mu bya.

¹² Ojejoje e-keta Júda t'ọ bụru òkè-iphe iya l'alj, ono, dụ nsọ ono; yọ byakwa afọta Jerúsalemu ọdo. ¹³ Unubẹ unwu eliphe l'unu ha; unu nọdulekwaphu nwangijing-giji l'ifu Ojejoje; ke l'ọ kpatsuwaru onwiya l'ẹke ono, o bu, dụ nsọ ono."

Àphù k'eno: Uwe onye ishi ndu, achijeru Nchileke ẹja

3 Tọ dụ iya bụ; yọ bya ekoshi mu Jóshuwa, bụ iya bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja l'ẹke o vudo l'ifu ojozi imigwe Ojejoje ono. Obutuswe vudokwa iya phú l'eka-utara; l'ebo iya ibo. ² Tọ dụ iya bụ; Ojejoje abya asụ Obutuswe: "Tẹ Ojejoje bakwaaru ngu mba; nggube Obutuswe! Mbụ tẹ Ojejoje ono, bụ iya fọtaru

Jerúsalemu ono bakwaaru ngu mba! Lẹ nwoke-a dukwa l'ọ bụ otsebere-nkụ, a lófutaru l'ọku."

³ Teke ono, Jóshuwa vudo l'ifu ojozi-imigwe ono; bẹ uwe, o yeru l'ẹhu; bẹ inyi, nọ iya nụ kpọru ole enya.

⁴ Ojozi-imigwe ono asụ ndu vudo iya l'ifu: "T'ephe yefu iya uwe ono, kpọru ole enya ono." Yọ bya asụ Jóshuwa: "T'ọ lekwa; lẹ ya wofuakwaru iya iphe dụ ẹji, o meshiru; nta-a; bẹ ya abyawa iya oyebe uwe, vu oke aswa."

⁵ Tọ dụ iya bụ; ya asụ t'ephe wota okpu-ekwa, inyi ẹta nọdu; kpube iya l'ishi. A bya eworu okpu-ekwa, inyi, ẹta nọdu kpube iya l'ishi; bya eworu uwe yee ya. Ojozi-imigwe Ojejoje ono abya evudo-kube iya.

⁶ Ojozi-imigwe Ojejoje ono abya ekfuru Jóshuwa; sụ iya: ⁷ Lẹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bẹ sụkwaru: "L'ọ -buru l'ji-nọdu etso ụzo iya; l'emekwaphu iphe ya sụru t'i meje; bẹ ji-bukwa onye ishi l'ụlo iya; bụru iphe i sụru t'e mee l'ufu iya; bẹ ee-meje. Ya a-nukwa ngu phụ ike t'i tsoru lẹ ndu-a, vudo ẹke-a. ⁸ Nggube eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ Jóshuwa; mẹ lẹ ndu otu ngu phẹ, bụ ndu nonyabe ngu nụ ẹke ono; mbụ ndu agba ama iphe e-me l'ụzo ifu; unu ngabe nchị. Mu e-mekochakwa-a duta nwozi iya ono, bụ Ẹkali-oshi ono duru bya. ⁹ Unu phukwa mkpuma, ya togboru l'ifu Jóshuwa! Mkpuma lanụ ono moru enya esaa. Ya e-de iya iphe l'eli; ọ kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu. Lẹ ujiku lanụ; bẹ ya e-wofu iphe dụ ẹji, ndu alị-a mejekpooru. ¹⁰ Mbọku ono; bẹ iphe bụ onyenonu e-ku ibe iya t'ọ bya t'ephe nọkobe lẹ mkpuli oshi vayinu unu yele mkpuli oshi figu unu." Ono kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

Àphù k'ise: Iphe atukobeje urọku; mẹ oshi olivu labụ

4 Tọ dụ iya bụ; ojozi-imigwe ono, shi ekfu anụ mu nụ ono alaphutashia azụ; byakfuta mu bya etelaha mu l'ọ bụ onye ete madzụ lẹ mgbenya. ² Yọ jia mu; sụ: "Bụ ngunu; bẹ mu phuru?"

Mu asụ iya: "Lẹ mu phuru iphe aatukobeje urọku, e meru lẹ mkpọla-ododo. Iphe tukoru l'eli iya bụ ochi ite-urọku; waa ire-ọku esaa l'eli iya; ụzo, shigbaa l'urọku ono lufuta dukwaphu esaa. ³ Iphe gvuru lẹ mgboro iphe ono, aatukobeje urọku ono bụ oshi olivu labụ; nanụ gvuru l'eka-utara ochi ono; ophu egvuru iya l'eka-ibiyita." ⁴ Mu abya ajia ojozi-imigwe ono, ekfu anụ mu nụ ono sụ iya: "Onye-nwe mu nụ; bụ ngunu dụ ege-a?"

⁵ Ojozi-imigwe ono asụ mu: "Mu ta madu iphe iphe-a bụ tọo?"

Mu asụ iya: "Onye-nwe mu nụ; mu ta makwa."

⁶ Ya ndono; yọ sụ mu: "L'owaa kwa iphe Ojejoje kfuru Zerúbabelu: 'E tọ kwa l'okpẹhu; tọ bụ l'ike; ọ kwa lẹ Ume ke yẹbe Ojejoje.' Ono kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu.

⁷“Nggube oke ugvu; ?i bu ngunu? L'ifu Zerúbabelu; be ii-mekochakwaa buru alí, hakọ ahakọ. Ọ bu teke ono; be Zerúbabelu e-dobe mkpuma mkpochi-ishi iya; aatu ọzu l'ekfu: ‘Tẹ Nchileke gọru ọnu-ọma nọ iya-o! Tẹ Nchileke gọru ọnu-ọma nọ iya-o!’ ”

⁸Tọ dọ iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sọ mu: ⁹“Ọ bu Zerúbabelu; be gude ẹka iya tọ ọkpa eze-ulo Nchileke-a. Yọ buru iya e-gudekwaphu ẹka iya kpughee ya. Ọ bu teke ono; be unu a-maru l'ọ Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike; be ziru mu tẹ mu byakfuta unu.

¹⁰“Unu ba sukwa: ‘?Nanọ iphe ọbu eeme ọbu?’ Kẹle ndiphe; be ẹhu a-tsokwa ẹna teke ẹphe a-phụ Zerúbabelu; yọ palia mkpuma ye l'ẹke akpọ ọlo ono.

“A bya l'ẹnya ẹsaa phẹ; ẹnya ẹsaa ono bukwa ẹnya Ojejoje, anọduje agba mgboko mgburumgburu.”

¹¹ Mu abya aji ojozi-imigwe ono; sọ iya: “?Bụ ngunu; be oshi olivu labu-a phẹ, nọgbaa urọku ono ẹka-labu phẹ bu?” ¹² Mu abyakwaphu bya aji iya ọdo; sọ: “?Bụ ngunu; be ẹkali-oshi olivu labu-wa, nọgbaa l'iku ntọfu labu-a bu, e gude mkpọla-ododo mee; manọ eshi iya l'atsọshi atsọshi?”

¹³ Yọ sọ mu: “?Mu ta madu iphe iphe-a bu tọ?”

“Onye-nwe mu nọ; mu ta makwa.”

¹⁴ Yọ sọ mu: “Ndu ono bu ọmadzu ẹbo ono, a wuru manọ t'ẹphe jeeru Nnajiufu, nwe mgboko ozi ono.”

Àphù k'ishingu: Ẹkwo, ephe ephephe

5 Mu abyakwa bya elee ẹnya ọdo; phẹ ẹkwo, a gwọru agwọru; yoo phe ephephe! ² Ojozi-imigwe ono asọ mu: “?Bụ ngunu; be mu phuru?”

Mu asọ iya: “Lẹ mu phuru ẹkwo, aphuphu, a gwọru agwogwo, ephe ephephe. Ẹkwo ono dọ ọkporo nkwo-ẹka l'ogologo bya adọ nkwo-ẹka iri l'usa.”

³ Yọ sọ mu: “L'iphe nọ l'ẹkwo ono bukwa ọnu, Nchileke tọru alí gbaa mgburumgburu. Iphe e deru l'ẹkwo ono nanọ bu lẹ ndu iphura l'ẹphe ha; be a-chihu nọ. L'ẹka iya ọphu b'ọ sọru l'iphe bu ndu akpapyabeje iphe ẹphe meru ria angọ; be ee-me t'ẹphe chihu.”

⁴ Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike asọ: “Ya a-tọ ndu oshi ono ọnu; tọkwaphu ndu ono, akpapyabeje iphe ẹphe meru gude ẹpha iya gọ ẹnwa ono ọnu. Ọnu ono, ya a-tọ ẹphe ono a-ba l'ọlo ẹphe; mebyishia ya; mebyishia jeye l'oshi, e gude kee ọlo iya; me mkpuma, e gude kpọ ya.”

Àphù kẹ nwanyi, nọ lẹ nkata

⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe ono, shi ekfu anọ mu nọ ono bya akpita bya asọ mu: “Tẹ mu palia ẹnya; phẹkpoduaphu iphe abya alufuta nta-a.”

⁶ Mu aji iya: “?Bụ ngunu ndono?”

Yo sọ mu: “Ọ kwa nkata, eegudeje atọ iphe.” Yọ sọ mu: “L'ọwaa bu iphe dọ ẹji, ndu alí-a gbaa mgburumgburu mekotaru.”

⁷ A bya ekpulia igbidigbi okfu nkata ono; mu aphẹ nwanyi, nọdu anọdu l'ime iya.

⁸ Ojozi-imigwe ono asọ mu: “Lẹ nwanyi ono; be nọ-chiru ẹnya ẹjo ọkpoma.” Yọ bya enwuphu iya azọ l'ime nkata ono; bya eworu igbidigbi okfu nkata ono kpuchi-phu azọ ọdo. ⁹ Mu abya apalia ẹnya; phẹ unwanyi labu, ephe ephephe. Ẹbà ẹphe adulephu l'ọ bu ẹbà ọku-eswi-uda. Ẹphe abya agulia nkata ono parua ya mgbaku alí yele igwe.

¹⁰ Mu aji ojozi-imigwe ono, ekfu anọ mu nọ ono ẹke ẹphe pa nkata ono eje?

¹¹ Yọ sọ mu: “L'ẹphe pa iya eje alí Shina t'ẹphe je akpọru iya ọlo. A -kpughela iya phẹ; e woru nkata ono sọbe l'ọnodu iya l'ẹke ono.”

Àphù k'ẹsato: Ọgbo-inya ẹno

6 Mu abya apalia ẹnya ọdo; phẹ ọgbo-inya ẹno l'ẹke ẹphe shi lẹ mgbaku ugvu labu l'ekpushi. Ugvu ono bu ugvu ope. ² Ọgbo-inya kẹ mbu bu inya, ekegbaa uswuswe; be lọkpu iya nọ. Ọgbo-inya kẹ ẹbo aburu inya, ejitsua uji; be lọkpu iya nọ. ³ K'eto aburu inya ọcha; be lọkpu iya nọ. K'eno aburu inya, tushitsuaru iphe; be lọkpu iya nọ. Ịnya ono l'ẹphe ha; be ike nọkota. ⁴ Mu abya aji ojozi-imigwe ono, ekfu anọ mu nọ ono; sọ iya: “Onye-nwe mu nọ; ?bụ ngunu dọ ẹga-a?”

⁵ Ojozi-imigwe ono asọ mu: “Lẹ ọgbo-inya ẹno ono bu ẹphe bu pherephere, eshije l'igweli ọzo ẹka ẹno. Ọ bulephu nta-a; be ẹphe shi l'ifu onye, nwe mgboko.

⁶ Ịnya ndu ọphu ejitsua uji lọkpu ọgbo-inya nk'ẹphe chebe ifu l'ọzo isheli. Ịnya ndu ọphu achatsua ọcha alọkpuru ọgbo-inya nk'ẹphe chebe ifu l'ọzo ẹnyanwuariba. Ịnya ndu ọphu tọkashiru iphe atọkashi alọkput-suaru ọgbo-inya nk'ẹphe; chebe ifu l'ọzo ọhuda.”

⁷ Teke inya ono, ike dọ ono wufutaru; be ọonma ẹphe anmanma l'ẹhu t'ẹphe wufu je etsoru mgboko mgburumgburu l'agbaphe. Ojozi-imigwe ono asọ ẹphe: “T'ẹphe je; ejee agbaphee mgboko mgburumgburu.” Ẹphe atugbua je ejephee mgboko mgburumgburu. ⁸ Tọ dọ iya bu; ojozi-imigwe ono ekua mu te mu leduduphu: “Lẹ inya ndu ọphu eje ala ọzo isheli meekwaru; tẹ obu gvuru mu egvuru l'ọzo isheli ono.”

Eekpube Jóshuwa okpu-eze

⁹ Ojejoje abya ekfuru yeru mu; sọ mu: ¹⁰ “Tẹ mu nata ndu-a mkpọla-ọcha yele mkpọla-ododo l'ẹka Heludayi; me Tobyija; me Jedaya, bu ndu shi lẹ Bábyilonu, bu ẹke e shi kpọ ẹphe lẹ ndzọ; lata. Mbọku ono kwaphẹ; be ii-je kẹ Josáya, bu nwatibe Zefanaya. ¹¹ Mkpọla-ọcha ono yele k'ododo ono; be mu e-gude mee okpu-eze; kpube onye ishi ndu, achijeru Nchileke ẹja; mbu Jóshuwa, bu nwatibe Jehozadaku. ¹² Wo mu tẹ mu sọ iya lẹ Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike sọru: ‘L'ọ kwa

nwoke-wa; bẹ ẹpha iya bụ Ẹkali-Oshi. Oo-shi l'ẹkali ẹke ọnono jakashia je akpua eze-ulo Nchileke. ¹³ Ọo yẹbed-ua a-kpu eze-ulo Nchileke. Aa-kwabẹ iya ugwu-eze; yọ nọdu l'aba-eze iya chilahaa. Oo-dobekwaphu onye achijeru Ojejoje ẹja l'aba-eze iya ono. Nchị adu ẹphe ẹbo ndoo l'iphe ẹphe eme.' ¹⁴ Okpu-eze ono; bẹ ee-dobe l'eze-ulo Nchileke t'ọ bụru iphe ee-gudeje nyata Heludayi; Tobyija; Jedaya; mẹ Henu Zefanaya. ¹⁵ Ndu, bu l'ẹke, teru ẹnya a-bya bya eyeta ẹka t'a kpua eze-ulo Nchileke. Ọ bụ teke ono; bẹ unu a-maru l'ọo Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bẹ ziru mu tẹ mu bya. Iphe ono l'ọ ha e-mekota mẹ unu fupyabe ifu; l'anuru Ojejoje, bụ Nchileke unu okfu."

Aswisiwisi ìphòró

7 Yo be l'afa, kwe Dariyosu afa ẹno; k'ophu ọ dūberu bụru eze; l'onwa kẹ tete, bụ iya bụ onwa Kisulevu gbaru abali ẹno; Ojejoje abya ekfuru yeru Zekaráya. ² Teke ono; bẹ ndu Bételu zihawaru Sharéza; mẹ Regemu-Meleku; mẹ ndibe ẹphe t'ẹphe rọo Ojejoje iphe; ³ yele t'ẹphe jia ndu achije ẹja l'eze-ulo Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; ẹphe lẹ ndu nkfuchiru Nchileke; sụ ẹphe: "Ya a-swi aswisiwisi; kwaa ẹkwa l'onwa k'ise ẹge ono, ya shi keshinu afa olemole meta-a ono?"

⁴ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike asụ mu: ⁵ "Tẹ mu jia iphe bụ ndu ali-a l'ẹphe ha; mẹ ndu achijeru Ojejoje ẹja; sụ ẹphe: 'Teke ono, ẹphe shi aswiji aswisiwisi; l'akwa ẹkwa l'iphe bụ onwa k'ise; mẹ onwa k'esa keshinu k'ukporo afa ẹto l'afa iri ophu sweru nū-a; ?bū-a l'okfu ẹka iya; bẹ unu shi anọduje eme iya tọo?' ⁶ Ọdo aburu: teke ono, unu shi anọduje eri l'angụ ono; ?tọ bụdu ẹswa onwunu; bẹ unu shi anọduje eme. ⁷ Iphe ono l'ọ ha: ?tọ bụdu iphe Ojejoje shi l'onu ndu nkfuchiru ndiche kfuwa teke ono, Jerúsalemu; mẹ lẹ mkpukpu, nọpheru iya mgburumgburu bu l'ẹhu-agu; ẹku l'abyaru ẹphe; mbụ teke ono, madzụ shi buru l'uzo ọhuda; mẹ l'ali ọkpa-ugwu, nọ l'uzo ẹnyanwu-arịba ono.' "

⁸ Ojejoje abya ekfuru yeru Zekaráya; sụ iya: ⁹ "Ọwaa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu: 'Unu kpeje ikpe, dū maa. Unu emejeru ibe unu iphe-oma; phuaru ẹphe imiko. ¹⁰ Unu ba akpapyajekwa unwanyi, maa tūfuru ishi; ndu a tọru ogbe; ndu, laru alala; mẹ ndu ụkpa. Ophu ọ dukwa l'unu ha onye a-rijeru ibe iya ẹjo ọriri.'

¹¹ "Obenu l'ẹphe jikaru ọngabe nchị; gude ẹjo ọkpoma kwefu ike; bya eworu nchị swọ-chishia t'ẹphe ba nūshi iphe ookfu. ¹² Ẹphe kpọru ọkpoma ẹphe gbingu l'ọ bụ mkpuma; jika l'ẹphe ta angabedu nchị l'ekemu; mẹ l'okfu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike kfuru nū ẹphe; mbụ ozi, o gude Ume nk'ia shi l'onu ndu nkfuchiru ndiche kfuaru ẹphe. Yọ bụru iya meru; ẹhu

awata oghu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike eghughu nshinu.

¹³ "Teke ya kuru ẹphe; bẹ ẹphe ta ngaduru iya nchị. Ọo ya kparu iphe teke ẹphe kuru iya; bẹ ya te yeduru ẹphe onu.' Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono. ¹⁴ 'Ya abya egude oke pherephere zikashia ẹphe nanu nanu; ẹphe edzuru iphe bụ mbakeshi; ghoshia ndu ẹbyee. Ali ono, ẹphe gwọberu ono ad-aburu ochobo; k'ophu bụ l'ẹ tọ dūhedu onye atujekwadu ọkpa l'ẹke ono. Ẹphe emee t'ẹgbara kfua l'ẹgiri ali ono.' "

Ụkwa kẹ l'ee-dobephu Jerúsalemu azụ l'onodu iya

8 Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike abya ekfuru yeru mu ọdo; sụ: ² L'owaa kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu: "Lẹ ya ekokwa okopho ẹhu Záyonu nshinu; mbụ l'okopho ẹhu iya enwukwa iya l'ọ bụ ọku l'ẹhu." ³ Ojejoje sụru: "Lẹ ya a-laphutakwa azụ lẹ Záyonu je eburu eburu lẹ Jerúsalemu. Ono teke aawata oku Jerúsalemu 'Obodo ire-lanū'; kulahaa ugwu kẹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ono 'Ugwu, dū Nso.' " ⁴ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụru: "L'unwoke ọgurenya; ẹphe l'unwanyi ọgurenya e-mekochaa wata ọno l'esu-uzo Jerúsalemu ọdo; onyenonu; yo tsu mgboro iya; kẹ l'ọ bụwa ọgurenya. ⁵ Unwu-mgboko mẹ unwu-okoro bya e-jije gbororo ọzo mkpukpu ono l'egwu egwu."

⁶ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụru: "L'ọo-dukwa nwa ndu ophu phoduru nū biribiri teke ono; obenu; ?oo-dūhunu yẹbedua biribiri." Ono kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono. ⁷ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụru: "Lẹ ya a-dzọta ndibe iya l'ẹka ndu ali, ọzo ẹnyanwu-ahata yele ẹka ndu ophu, bu l'uzo ẹnyanwu-arịba. ⁸ Ya e-duphuta ẹphe azụ t'ẹphe bya eburu lẹ Jerúsalemu. Ẹphe a-buru ndibe iya; ya abukwanuru ẹphe onye ire-lanū; bụru onye, doberu ẹka ndoo; kele ya bụ Nchileke ẹphe."

⁹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụru: "T'ẹka ba at-sukwa unu ume; unubẹ ndu anu okfu-a nta, bụ okfu, ẹphe kfuru; mbụ ndu nkfuchiru Nchileke, nọ l'ẹke ono teke a tūru ọkpa ọlo Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; k'ophu aa-kpu eze-ulo ono kpu-ghee. ¹⁰ Tẹmanu t'a tūa ọkpa ọlo ono b'ẹ te shidunu akfujẹ madzụ ugwo-ozì; t'e shi akfujẹ iya anumanu. Ophu ọ dūdu onye shi atusajeru ẹhu l'ẹje ozi iya; l'ẹke onyenonu shi atsu ọhogu iya egwu; kele ya shi mee; onyemonye aburu ọhogu ibe iya. ¹¹ Obenu lẹ nta-a; bẹ ya te emehedu nwa ndu ophu phoduru nū lẹ ndu-a ẹge ya meru l'oge kẹ ndiche ono." Ono kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono. ¹² "Iphe e meberu l'ali a-nodu eme ọhuma: oshi vayinu a-nodu mị ẹge gbaru nū; ali emetalahaa iphe e meberu iya; iji adalahaa. Iphe ono l'ọ ha; bẹ ya e-dobe t'ọ bụru òkè-iphe nwa ndu ono,

phoduru nù ono e-keta. ¹³ Ọ kwa ẹge ono, mbakeshi shi egudeje unubẹ ndu ọnu-ọlọ Júda yẹle kẹ Ízurelù l'akọ ọnu ono; bụkwaphu ẹge ya a-dzọ unu; unu aburu ndu a gọru ọnu-oma nù. Unu ba tsụkwa egvu; ọ bụlek-waphu tẹ ẹka shihu unu ike."

¹⁴ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sọru: "L'ọ kwa ẹge ono, ya kpeburu ome unu iphe dọ ẹji; ya ta aphuru unu imiko teke ono, ndiche unu phẹ kpatsuru iya iwe ono; ¹⁵ bụkwaphu ẹge ya kpebuwaru nta-a lẹ ya emeru ndu Jerúsalemu yẹle ọnu-ọlọ Júda ọhuma ọdo. Unu ba atsụkwa egvu. ¹⁶ Ọwaa iphe unu a-nọdu eme ndọ-ọ: Unu kfujeru ibe unu ire-lanụ; unu ekpeje ikpe, dọ maa bya aburu ikpe, e-meje tẹ nchị dọ ndoo. ¹⁷ Unu ba achijekwaru ibe unu ẹjo idzu l'ime obu unu; ọphu unu akpapyabejekwa iphe unu meru; gụa ẹnwa ye iya. Iphe ono l'ọ ha; bẹ ya kpọru ashị. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono."

¹⁸ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike abyakwa bya ekfuru yeru mu ọdo: ¹⁹ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sọru: "T'unu wota aswisiwisi ono, unu aswiye l'ọnwa k'eno; mẹ k'ise; mẹ k'esa; mẹ k'iri ono a-tụko buru oge ẹhu-ọtso-ena mẹ oge ote ẹswa; oge eswe-iphe ẹhu-ọtso-ena l'ẹhu ọnu-ọlọ Júda. Ọo ya bụ t'unu yeru ire-lanụ obu; unu eyeru nchị-ọdu-ndoo obu!"

²⁰ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sọru: "Lẹ ndu, dọ igwe a-bya; mbụ ndu shigbaa lẹ mkpukpu, dọ igwe. ²¹ Ndu, shi lẹ mkpukpu lanụ a-wuru je lẹ mkpukpu ọdo je asụ: 'T'ẹphe je je arọo Ojejoje iphe; mbụ t'ẹphe je achọo Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; l'ẹphebedua e-jeekwa.' ²² Igweligwe madzụ; mękpọ mbakeshi, ike nọ l'a-bya achọ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike lẹ Jerúsalemu; byakwaphu t'ẹphe rọo ya iphe." ²³ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sọru: "L'ọ -rua teke ono; bẹ ụmadzu iri, ekfugbaa okfu-alị, dọ iche l'iche; bya eshigbaa lẹ mba, dọ iche iche; e-gudeje onye Ju lanụ; nmakua ya ẹka l'ọnu uwe iya; l'arọ iya t'ẹphe tsonuru iya; kẹ l'ẹphe nwaru lẹ Nchileke nọ; swiru ẹphe."

Ikpe, ee-kpe ndu ọhogu Ízurelù

9 Ọwaa bụ ozi, Ojejoje ziru zitiru alị Haduraku. Okfu ono a-tukowaru mkpukpu Damásukọsu l'ishi; kẹ l'ẹnya ndiphe; mẹ ẹnya iphe bụ ndu ọkpa-ikfu Ízurelù bụkota lẹ Ojejoje b'a chiru iya doo. ² Okfu ono; bẹ adakwaphu l'ekpu mkpukpu Hámatu, bụ ndu ẹphe l'ẹphe riru oke; mękwaphu mkpukpu Táya yẹle mkpukpu Sayidonu; t'a gụfukwaru l'ẹphe maru iphe ntumatu. ³ Ndu Táya gudeekwa mgbodo tų-pheta mkpukpu ẹphe mgburumgburu; kpushia ya ike. Mkpọla-ọcha b'ọ kuberu; yo byiru l'ọ bụ ẹja; kẹbe mkpọla-ododo l'ọ bụ onye kuberu ọzu lẹ mgboro esu-uzo. ⁴ Obenu lẹ Nnajiufu a-nafu ẹphe iphe bụ nk'ẹphe; bya enwuru ẹku ẹphe ye l'eze ẹnyimu. Ọku etsua yẹbedua tsufu.

⁵ Ndu Ashikelonu a-phụ iya; tsụa egvu. Ndu Gáza aphụ ya; talahaa chichichi l'iphe-ẹhuka. Ọ kwaphụ ẹge ono b'ọo-dụ ndu Ẹkuronu; kẹ l'iphe ẹphe shi ele ẹnya iya a-buru kẹ mmanu. Ndu Gáza; bẹ onye eze ẹphe a-nwụhu; Ashikulonu aburu ẹke madzụ te ebudu ebubu. ⁶ Ọ bụ ndu alị ọdo e-bu lẹ mkpukpu Ashudodu. Ndu kẹ Filisutiya; bẹ ya eme tẹ ekuku, ẹphe eku onwẹphe kfushi. ⁷ Ya e-me t'ọnu ẹphe; ba tajehe anụ, a gwaru lẹ nte; bya akpashia ẹphe nri ono, e meruru emeru, nyatsuaru ẹphe l'eze ono. Nwa ndu ọphu phoduru nù a-buru kẹ Nchileke ayi; dọ l'ọ bụ ndu ishi l'alị Júda. Ndu Ẹkuronu a-bya adu l'ọ bụ ndu Jebusu. ⁸ Obenu lẹ ndibe iya; bẹ ya a-nọdu alu-chiru l'ẹka ndu ọgu, adzọ garamu garamu. Ẹ to nwehedu l'ọ nwekwaduru onye a-bya ọkpapya ndibe iya ishi ọdo; kẹle nta-a; bẹ ya chiwaru ẹnya zia l'ẹke ẹphe nọ.

Abyabya eze ndu Záyọnu

⁹ Unubẹ ndu Záyọnu!

Unu tee ẹswa teshia ya ike;

unu gụa egvu

ẹhu-ọtso-ena;

unubẹ ndu Jerúsalemu!

Unu lekwa; l'eze unu

abiyakfutaakwa unu.

Ọ bụ onye, doberu ẹka ndoo;

l'adzọjekwaphu madzụ.

O wozitaru onwiya alị;

nọdu l'eli nkakfu-igara l'agba abya;

mbụ l'eli nwa nkakfu-igara ọbu. †

¹⁰ Ndu Ífuremu; bẹ ya a-nafu ụgbo-inya ẹphe;

nafukwaphu ndu

Jerúsalemu inya-ọgu ẹphe.

Ụta-ọgu ono; bẹ aa-gbaji.

Eze unu a-ra iya arara;

tẹ mba yẹle mba ibe iya dọ lẹ mma.

Ẹke, ọochi e-shi l'eze

ẹnyimu ọwaa daghaa eze ẹnyimu ọphu.

Yo shikwaphu lẹ

Ẹnyimu Yufurétusu

nọo jeye l'ẹke mgboko jeberu.

Eedobepu ndibe Nchileke azu l'ọnodu ẹphe

¹¹ "A -bya lẹ nggubedua;

ya e-gude kẹ ndzụ ono,

nggu l'iya gude mee gbaa ono;

haa ndibe ngu, nọ lẹ

mkpọro l'ime iduma ono,

mini ẹ-ta nọdu ono;

mee ẹphe; ẹphe enweru onwẹphe.

¹² Unu laphu azu l'ẹke ono,

† Mát 21:5; Jón 12:15

unu kpuru; yo shihu ike ono;
 unubę ndu mkporo ono, ęnya dų l'uzo ono!
 Mbų lę nta-a;
 bę ya arakwa iya arara:
 lę ya a-nų unu iphe ha
 l'ọ bų ọphu unu shi
 nwehawaru ugbo ębo;
¹³ kęle ya e-woru ndu Júda
 kwee l'ọ bų onye, kweru ọta;
 woru ndu Ífuremu mee;
 t'ọ bų akfų, e gude agba ọta ọbu.
 Ya a-kpatsu unwoke Záyonu;
 t'ęphe bųru ọgu dakfu ndu kę Gurisu.
 Ya e-me ngu t'ị dų l'ọ bų
 ọgu-mbeke, onye ike dų l'ọgu pa.”
¹⁴ Ono teke Ojejoje a-bųru

pęe

l'ęke ndibe iya nọ.
 Akfų iya ezilaha
 pęremu pęremu
 l'ọ bų ebemu-igwe.
 Ọkaribe-Kakọta-Nų a-bya egbua ọpọyoku.
 Yọ bųru oke phęrephere,
 shi ọzo ọhuda; bę oo-gude eje.
¹⁵ Ojejoje, bų
 Ọkaribe-Kakọta-Ike e-gbochita ęphe.
 Ęphe e-gude mkpuma ọrobo
 mebyishia iphe;
 gude iya mekputa ęphe.
 Ęphe a-ngu męe;
 baa l'ọ bų ndu męe tsųru.
 Ęphe e-ji ejiji l'ọ bų ochi,
 eegudeje ęphe mee
 l'ęnya-ngwęja Nchileke.

¹⁶ Mbọku ono; bę Nnajiufu,
 bų Nchileke ęphe a-dzọfuta ęphe;
 kę l'ęphe haa l'igwe; bųru ndibe iya.
 Ęphe a-nọdu acha too l'alị
 ono l'ọ bų iphe, e gude
 dengaa okpu-eze edenga.
¹⁷ Ọ dų ugvu; l'ama mma.
 Iphe, a kọru akọko a-nọdu
 eme tę ọnwu-okorọbya ęphe nweru ęku;
 męe ọphungu emekwaphų
 tę ọnwanyi ęphe bahų.

Ojejoje e-leta ndu Júda ęnya

10 Unu kfuru Ojejoje t'ọ chịaru unu mini l'oge mini-
 ọdungu. Ọ kwa Ojejoje emeje tę igwe rua eruru.
 Ọo ya ayojeru ọnwu eliphe mini; bųkwaru iya phų
 emeje tę iphe nọ l'ęgu onyemonye l'aja pulapula.
² Ọgvu agwọta bų atukporoko; ndu njibya aphųje iphe
 ę ta bųdu ezi-okfu; l'ezeje nrọ, ę te medunu. Ike, ęphe

adų madzų abųru ọchi; bę ęphe achị onye ọbu. Ọ bų
 iya kparu iphe madzų gbakashihuru l'ọ bų atųru, ę te
 nwedu onye, eleta iya ęnya.

³ Meji adakwa iya kitikitii l'okfu ęhu ndu eche atųru
 ono. Ya a-nųkwanu ndu ishi ono aphų; kęle Ojejoje, bų
 Ọkaribe-Kakọta-Ike e-letaa atųru iya, bų iya bų ọnu-ọlo
 Júda; mee ęphe t'ęphe dų l'ọ bų ịnya, dų ugvu l'ęke e
 gude iya alų ọgu. ⁴ Ọ bų lę Júda; bę mkpuma, bų itso,
 gude ọlo e-shi lųfuta; bųru iya; bę nggu, gude ọlo-ęk-
 wà e-shi; bųru iya; bę akfų, e gude alų ọgu e-shi; bųk-
 waru iya phų; bę iphe bų ndu a-bųru ishi e-shi lųfuta.
⁵ Ęphe a-tųgbabe bųru nanų l'ọ bų ndu ike-ka-l'ọgu, nọ
 l'ọgu. Ęphe e-gude ọkpa dzọo ępoto, nọ l'echi-ọzo tọli-
 toli l'oge ọgu. Ęphe a-lų ọgu; chịkaa ndu gude ịnya
 l'alų; kęle Ojejoje nọ swiru ęphe.

⁶ “Ya e-me t'ọnu-ọlo Júda shihu ike;
 bya adzọo ọnu-ọlo Jósefu.
 Ya e-me t'ęphe laphu azų l'ọnodu ęphe;
 kęle ya a-phųru ęphe imiko.
 Ęphe a-dų l'ọ bų ndu
 ya te shidu jika ajika;
 kę l'ọo yębedua bų Ojejoje;
 bųru Nchileke ęphe;
 Ya a-zaję ęphe oku.
⁷ Ndu Ífuremu e-mekochaa
 dų l'ọ bų ndu ike dų l'ọgu.
 Ęhu a-nọdu atso ęphe ęna
 l'ọ bų ndu ngųru męe.
 Ọnwu ęphe a-phų iya;
 tee ęswa.

Ęhu awata ęphe ọtso ęna l'ime Ojejoje.
⁸ Ya e-meru ęphe ęka; gude chịbata ęphe.
 Ishi iya abųru lę ya gbafųtaje ęphe;
 ęphe abya aha igwe ęge ęphe shi hahawa.
⁹ A makwaru-a lę ya chịkashiru ęphe;
 ęphe atųko ękemeke dzuru;
 ọle ęphe e-shitsua ęke,
 teru ęnya nyata iya.
 Ęphebedua; ęphe
 l'ọnwęgirima ęphe a-wafų; latashia.
¹⁰ Ya e-shi lę Íjiputu je chịlata ęphe;
 shi lę Asiriya rukobe ęphe.
 Ya a-chịru ęphe lata lę
 Gíledu; mę Lébanọnu;
 k'ọphu bų l'ę to nwehedu
 ęke e-dzu ęphe anọdu.
¹¹ Teke ęphe a-nọdu eswe
 eze ęnyimu iphe-ęhuka ono;
 bę ya e-me t'eyii-mini ono dazita;
 ẹ̀bò Ęnyimu Náyilụ l'ọ ha atashihụ.
 Ekuku ono, ndu Asiriya
 eku onwęphe ono adapyahų;
 mgbọro ono, shi bųru ike
 ndu Íjiputu ono abųru chaphungu.

¹² Ya e-me; ike adu e phe l'ime Ojejoje.
 Yo buru epha Ojejoje; be e phe e-gude eje."
 Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.

11 Nggube Lébanonu!
 Gúhashia uto ngu; ghebegbaa onu;
 k'ophu oku e-tsu oshi sida ngu!

² Unu kwaa ekwa;
 unube oshi payinu;
 ke l'oshi sida daakwaru.
 Oshi ono, shi dugbaa
 egvu ono lakotaakwaru l'iyi.
 Unu taa uzu-ekwa;
 unube achi, nogbaa le Bashaanu;
 ke l'oke-oswa oke-oswa ono;
 b'a sukashigeekwaru.

³ Unu ngabekpodaphu nchi
 le mkpu, ndu eche aturu echi;
 l'egu ono, e phe echeje aturu
 ono; b'e mebyishiwaru.
 Unu nukpodaphu ekiri,
 agu ede;
 ke l'eze egbudu ono, shi nodu
 l'iku Enyimu Jodanu ono;
 b'e mewaru; yo gheru onu.

Umadzu ebo, eche aturu

⁴ Ojejoje, bu Nchileke mu suru: "Te unu nu-ji-jee igwe aturu ono, e doberu k'egbugbu ono ekwo epho. ⁵ Ndu zushiru iya nu; egbushia; to du iphe eeme e phe. Ndu ophu ere iya erere; -nodu; e phe asu: 'Te ajaja buru ke Ojejoje; kele e phe nwewaru eku.' Mbú le ndu eche aturu ono ta aphujeduru iya imiko. ⁶ Oo ya bu le mu ta aphuheduru ndu ali-a imiko odo. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono. Ya e-woru onyemonye ye ibe iya l'eka; me l'eka onye eze iya. E phe a-dzo ndu ali-a kutukutu; ophu ya adzotadu e phe l'eka e phe."

⁷ To du iya bu; ndu echeje aturu ono abya eye mu iya l'eka te mu nuje iya nri. Mu abya awata onu ikpoto aturu ono, e doberu ke egbugbu ono nri. Mu achita mgboro labu dobe. Nanu; be mu guru "N-yemobu"; bya agua ophu "Atugba". Ya ndono; mu analahaa ikpoto aturu ono nri. ⁸ O nweru umadzu eto odo, eche aturu l'eka ono. L'ime onwa lanu; be mu chiru umadzu eto. Ikpoto aturu ono akpo mu ashj; echeche, mu eche e phe awolahaa mu enyiru. ⁹ Mu asu aturu ono: "Le mu te echehekwa e phe odo. Te ndu ophu anwuhu nu nwuhu; ndu ophu ala l'iyi alaa l'iyi; ndu ophu phoduru nu ataa anu ibe e phe." ¹⁰ Mu abya ewota mgboro mu ophu aza "n-yemobu" nyajia; shi iya mebyia ndzu, mu l'iphe bu mbakeshi gbaru. ¹¹ Yo buru l'eswe mboku ono b'e mebyiru iya. Ndu ono, eme ke aturu ono, phuru mu nu amalerpupu l'oo Ojejoje gude iphe ono, mu meru ono ekfu okfu. ¹² Mu asu e phe: "O -buru l'o

du unu mma; unu kfu mu ugwo mu. Teke e to du du; unu ahakwaaru." E phe akfu mu ukporo mkpola-ocha le mkpola-ocha iri.

¹³ Ya ndono; Ojejoje asu mu: "Te mu woru iya je eye l'eka eeyeje okpoga eze-ulo Nchileke; mbu eze okpoga ono, e phe riru l'o bu aswa oru mu ono." Mu ekwe nu; chita ukporo mkpola-ocha le mkpola-ocha iri ono je eye o-kpu-ite l'eka; l'eze-ulo Nchileke ono. ¹⁴ Mu bya anyajia mgboro mu phu k'ebo, mbu mgboro ophu eku "Atugba"; shi ege ono mebyia abubu ono, Juda ye le Izurelu bu nwunne ono.

¹⁵ Ya ndono; Ojejoje asu mu: "Te mu chitafua ngwaroru onye eche aturu, e to nwedu iphe o bu; ¹⁶ kele ya abyawa owolita onye eche aturu l'ali-a, bu onye e ta akpadu ishi aturu ono ndu ophu ephuhu ephuhu; ophu okpadu ishi ndu ophu anma kwekwee. Ndu ophu iphe mekaru b'e to mebedu ogvu t'e phe ka mma; ophu onodu ndu ophu ehu du mma nri. Iphe oo-gbe emechia bu l'oo-nodu ata anu ndu ophu gbaru eba; l'aswoshi iya aku-okpa iya. ¹⁷ Nshobukwaa onye ono, e-te nwedu iphe o bu, eche aturu ono; mbu onye ono, apajeru aturu iya haa ono! Te ogu-mbeke bufukwa iya eka ye le enya eka-utara! T'eka iya l'o ha nwukotakwa iya kpa; enya eka-utara iya apyah-ghee ya!"

Ndu ohogu Jerúsalemu; be ee-mebyishi

12 Owaa ozi, Ojejoje ziru l'okfu ehu ndu Izurelu. Ojejoje ono, bu iya tosaru akpamigwe; buru iya toru okpa mgboko gbaa mgburumgburu; bya aburu iya kuru ume ye madzu l'ehu; be suru: ² "Le ya emekochaa mee Jerúsalemu t'o du l'o bu nggarashi mee, ndu bupheru e phe mgburumgburu a-ngu; tuko akpolahaa gagaga. Ndu ono a-bya eyebuta Juda ye le Jerúsalemu; kephee ya mgburumgburu. ³ O -rua mboku ono; be ya e-me Jerúsalemu t'o buru 'agburagbu mkpuma l'ifu ndiphe. Iphe bu mba, jeru t'e phe nwuribe iya e-mekakwa onwephe iphe. Teke ono; be iphe bu mbakeshi le mgboko a-chikobe onwephe t'e phe tsoo iya ogu. ⁴ O -rua mboku ono; be ya e-yekota inya-ogu e phe egvu; mee te ogvu bya ndu agba iya nu. Ono kwa iphe Ojejoje ekfu. Enya iya a-no l'eka ndu Juda no. Obenu l'iphe bu inya iphe bu ndu ohogu e phe; be ya e-me t'o tsuhukota ishí. ⁵ O bu teke ono; be ndu ishi ndu Juda e-kfu l'ime obu e phe; su: 'Le ike nokwa ndu Jerúsalemu; kele Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike bu Nchileke e phe.'

⁶ "O -rua mboku ono; be ya e-me ndu ishi ndu Juda t'e phe kee too l'o bu itsu-oku, e shiberu l'oku; m'o kwanu l'o bu eke oku etsu eswa ereshi. E phe e-kepyashi ndu, no-pheru e phe mgburumgburu l'eka-utara; me l'eka-ibyita. Obenu le Jerúsalemu a-nodulee ege onono. E to nwedu iphe eme iya nu.

⁷“Ojejoje e-vuoduru ọ̀zo dzọta ẹ̀ke, ndu Júda bu; k'ọ̀phu ugvu, aa-nọ̀du akwabẹ ọ̀nu-ọ̀lo Dévidi yẹle ndu, bu lẹ Jerúsalemu ta akadu kẹ ndu Júda nshinu. ⁸O -rua mbọku ono; bẹ Ojejoje e-gbochita ndu, bu lẹ Jerúsalemu; k'ọ̀phu bụ l'onye ọ̀phu kagee arụhu l'ẹ̀phe; bẹ ike a-dụ l'ọ bụ Dévidi; ndu ọ̀nu-ọ̀lo Dévidi edukwanu ẹ̀phe l'ọ bụ Ojosi Ojejoje; mbụ l'ọ bụ Nchileke l'onwiya. ⁹O -rua mbọku ono; bẹ iphe ya a-wata ememe bụ omebyishi iphe bụ mbakeshi, bụ ndu etso Jerúsalemu ọ̀gu.

¹⁰“Ọdo bụ lẹ ya e-woru ume k'eze-iphe-ọma; mẹ kẹ okfu anụ Nchileke wụa l'ọ̀nu-ọ̀lo Dévidi yẹle ẹhu ndu, bu lẹ Jerúsalemu. Yọ bụru yẹbe onye ono, ẹ̀phe gvukashiru iphe l'ẹhu ono; bẹ ẹ̀phe a-nọ̀du ele ẹnya l'ẹka. Ẹ̀phe a-nọ̀du araa ẹkwa iya l'ọ bụ onye ara ẹkwa nwa, bụ iya nwọkwereka; mbụ l'oo-rua ẹ̀phe l'ẹhu ege ooruje onye ọkpara iya nwụhuru. ¹¹O -rua mbọku ono; bẹ ọ̀zu-ẹkwa, aa-nọ̀du atụ lẹ Jerúsalemu a-dụ egvu. Ọo-dụlephu l'ọ bụ ọ̀zu-ẹkwa, a turu Hadadu Rimonu lẹ ẹgu Megido. ¹²Mbụ lẹ ndu alị ono a-gụ aphụ; ikfu, nọnu; ẹ̀phe ayokobe: ẹ̀phe l'unyomu ẹ̀phe l'agu nk'ẹ̀phe. Ikfu ọ̀nu-ọ̀lo Dévidi ẹ̀phe l'unyomu ẹ̀phe a-dokobe; ikfu ọ̀nu-ọ̀lo Nétanu ẹ̀phe l'unyomu ẹ̀phe adokobe; ¹³ikfu ọ̀nu-ọ̀lo Lívayi ẹ̀phe l'unyomu ẹ̀phe a-dokobe; ikfu ọ̀nu-ọ̀lo Shimeyi ẹ̀phe l'unyomu ẹ̀phe adokobe; ¹⁴mẹwaru iphe bụ ikfu ono, phọduru nụ ono l'ẹhu l'ẹhu ẹ̀phe l'unyomu ẹ̀phe.

13 “O -rua mbọku ono; bẹ aa-gụharu ọ̀nu-ọ̀lo Dévidi ọgba-mini yẹle iphe bụ ndu, bu lẹ Jerúsalemu; gude iya safu ẹ̀phe iphe dụ ẹji, ẹ̀phe meshiru; mẹ aturu, ẹ̀phe tūruru onwẹ̀phe. ²O -rua mbọku ono; bẹ ya e-me t'ẹ be kujehẹ ọmarali ẹpha ekuku lẹ phuu l'alị-a; ọ̀phu ta byadụ bya anyatakwađu iya anyata lẹ phu. Ono kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono. Ndu nkfuchiru ẹ̀phe; mẹ ume, aturuje madzụ; bẹ ya a-tụko woshikota t'ẹ b'ọ nọhe l'alị-a. ³Ọ -bụru l'ọ nweru onye gbalihuru nụ; sụ lẹ ya ekfuchiru Nchileke; bẹ nna iya lẹ nne iya, bụ ndu mụru iya nụ a-sụ iya: 'Lẹ jì-nwụhukwa; kẹ l'ị dzuru ẹjo-ire; sụ lẹ Ojejoje kfuru iphe ẹ to kfudu.' Onye ono gbado iya; kfuchilahaaru Ojejoje; bẹ nna iya ono yẹle nne iya ono, mụru iya nụ ono a-nmagbu iya. ⁴O -rua mbọku ono; bẹ iphere e-gudeje ndu nkfuchiru l'egbe iphe ẹ̀phe a-nọ̀duje aphụ l'àphụ. Ọ̀phu ẹ̀phe 'eyehedu uwe ẹji ẹji ono, ẹ̀phe gude edepushi ndiphe ono. ⁵Iphe ọo-nọ̀du ekfu bụ: 'Lẹ ya ta bụkwa onye nkfuchiru. Lẹ ya bụkwa onye akọ okfu. Keshinu ya bụ nwata; kwa iphe a kọtaru l'alị; bẹ ya gude buru.' ⁶O -nweru onye jiru iya sụ iya: 'Ichii iphe ọwaa, tuko ngu ẹhu dzuru ọwaa bụhunu kẹ ngunu?' Yọ sụ iya: 'Lọ kwa lẹ kẹ onye, yẹ ẹya eshi ọnyà b'ẹ mekaru iphe.'”

E -chia onye eche aturu iphe; aturu iya agbakashihu

⁷“Nggube ogu-mbeke; tehu etehu; je etsoo onye ono, echeru iya aturu ono ọgu. Ọ kwa onye ono, nọ iya ntse ono; bẹ ya suru t'i tsoo ọgu. Ono kwa iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu. Gbugbua onye eche aturu; te aturu ono gbakashihu. Yẹbedua a-machi ẹka; tso ndu ọ̀phu ka nwanshiji ọgu. ⁸Ee-woru ndu, bu l'alị-a mgburumgburu kee ọ̀zo ẹto: ọ̀zo labụ; bẹ ee-gbushi; ọ̀zo lanụ; bẹ aa-ha t'ẹ̀phe nọdu. Ono kwa iphe Ojejoje ekfu. ⁹Ọ̀zo lanụ ono; bẹ ya e-woru ye l'ọku; bya anụchaa ẹ̀phe anụcha l'ọ bụ onye anụcha mkpọla-ọcha; bya adata ẹ̀phe adata; l'ọ bụ onye adata mkpọla-ododo. Ndu ono e-ku iya ẹpha; ya aza ẹ̀phe. Ya asụ l'ẹ̀phe bụkwa ndibe iya; ẹ̀phebedua asụ lẹ Ojejoje bụkwa Nchileke ẹ̀phe.”

Ojejoje abyaakwa ọburu eze

14 Unu lekwa! Lẹ mbọku kẹ Ojejoje abyaakwa, bụ mbọku, aa-bya anọdu unubẹ ndu Jerúsalemu l'ifu kee iphe unu, a kwaru l'ọkwata. ²Mbọku ono; bẹ ya a-chita iphe bụ mbakeshi t'ẹ̀phe jeru Jerúsalemu ọgu. Ẹ̀phe a-lụ luta mkpukpu ono; kwaa ọ̀lo ono l'ọkwata; gude unwanyi unu l'ike; faa ẹ̀phe kutukutu. Ee-kee mkpukpu ono ẹbo; kpua ọ̀zo lanụ lẹ ndzụ. Ọle ndu ọ̀phu phọduru nụ ta dükwanu onye akpufu ẹ̀phe lẹ mkpukpu ono. ³Teke ono; bẹ Ojejoje e-je etso iphe bụ mbakeshi ono ọgu; lya ya ege ono, ọoluje l'oge ọgu ono. ⁴O -be mbọku ono; bẹ oo-gude ọkpa iya vudo l'eli Ugwu Olivu, nọ l'ọ̀zo ẹnyanwu-ahata Jerúsalemu. Ugwu Olivu ono a-bya ebukahu ẹbo; tsube l'ọ̀zo ẹnyanwu-ahata jeye l'ọ̀zo ẹnyanwu-arịba. Echi iya aburu ọda, a-ha nshinu; kẹ l'ugvu ono ẹka lanụ e-shi ọ̀zo isheli; ẹka iya ọ̀phu eshia ọhuda. ⁵Ọ bụ l'ọda ugvu iya ono; bẹ unu e-tsoru gbalaa; kẹ l'ogologo iya e-ru Ázelu. Ọ bụ egbe ọso, unu gbaru teke alị nmaru jijiji lẹ Uzaya bụ eze ndu Júda-a; bẹ unu a-gba. Ono bụ teke Ojejoje, bụ Nchileke iya a-bya. Iphe bụkpo ndu dụ nsọ l'ẹ̀phe ha e-tsokwaru iya phụ abya.

⁶Mbọku ono; bẹ iphoro ta adudu; oyi ta tsụ. ⁷Mbọku ono e-likolephu nanụ; ẹ to nwedu eswe to nwe ẹnyashi; kele nchi -jihutsua; bẹ iphoro anọle-ẹ. Ọ bụlephu Ojejoje maru ege mbọku ono a-dụ.

⁸O -rua mbọku ono; bẹ mini, anụ ndzụ e-shi lẹ Jerúsalemu atsoshi. Oo-ke ẹbo: ẹkalanu atsọ ala eze ẹnyimu ọ̀zo ẹnyanwu-ahata; ọ̀phu l'atsọ ala eze ẹnyimu ọ̀zo ẹnyanwu-arịba. Ọo-nọ̀du atsọ l'oge ọkochi; l'atsọ l'oge winta. ⁹Ọ bụ Ojejoje a-buru onye eze, a-nọdu achị mgboko mgburumgburu. O -rua mbọku ono bụ Ojejoje lanụ a-dụ; yọ bụru ẹpha iya nwenkinyi bụ ẹpha, aa-maru.

¹⁰Alị-a ono l'ọ ha; tsube lẹ Géba jeye lẹ Rimonu l'ọ̀zo ọhuda Jerúsalemu; a-dükota l'ọ bụ ọ̀zo ọhuda Arába.

Obenu lẹ Jerúsalemu; bẹ aa-pali; yọ nọdu l'ẹke ọ nọ; tsubekpoo lẹ Ọnu-oguzo Bénjaminu; je akpaa lẹ Ọnu-oguzo Mbụ; jeyewaru lẹ Ọnu-oguzo Aguga; męwaru tsube l'ụlo-eli Hananẹlu jeye l'ẹke aapyishiru onye eze akpuru vayinu. ¹¹ Jerúsalemu; bẹ madzụ a-bya ebua ọdo. Mburonu kẹ ọ-la-l'iyi ta adakfutahedu iya ọdo. Jerúsalemu e-bu l'ẹhu-gudangu.

¹² Ọwaa ẹjo iphe-ememe, Ojejoje e-kpukposhi iphe bụ mbakeshi ono, tsoru Jerúsalemu ọgu ono. Ẹphe e-vudoje evudo; anụ, nọ ẹphe l'ẹhu ereshihu. Ẹnya ẹphe e-chigaru l'ẹke, o chigaru reshihu: ire ẹphe anọdu ẹphe l'ọnu reshihu.

¹³ O -rua mbọku ono; bẹ Ojejoje e-me tẹ madzụ wata ọtsu egvu. Onyenonu a-wojeru ibe iya; ẹphe awata ọgu. ¹⁴ Ndu Júda a-nọdukwapu lẹ Jerúsalemu lya ọgu. Ẹku, ẹphe kparu; mbụ iphe bụ mbakeshi, bupheru ẹphe mgburumgburu; bẹ aa-chikobekota; mbụ lẹ mkpọla-ododo a-pa iya ẹka yele mkpọla-ọcha; yele ẹkwa, aanma anmanma.

¹⁵ Egbe ẹjo iphe-ememe ono, e kpukposhiru unwu ndiphe ono; bẹ ee-kpukposhikwapu inya; inya-mulu; inya-ivu yele nkakfụ-igara; męwaru iphe bụ anụ, nọ l'ẹke ẹphe kpọberu ụlo-ékwa ẹphe.

¹⁶ Ono teke nwa ndu, wafuru nụ lẹ ndu ono, shi l'iphe bụ mbakeshi ono, shi etso Jerúsalemu ọgu ono; e-jeje Jerúsalemu iphe bụ afa l'afa, mọtaru amuta je ọbaru onye eze ono ẹja; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; ẹphe ejekwapu ọgba Aji Mkpù. ¹⁷ O -nweru ndu, bu lẹ mgboko-a, ẹ te ejedu Jerúsalemu je ọbaru onye eze ono ẹja; mbụ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bẹ mini ta achiheduru ẹphe. ¹⁸ O -buru lẹ ndu Íjiputu te ejedu je eye iya ẹka; bẹ mini ta achikwaru ẹphe. Ojejoje e-kpukposhikwapu ẹphe ẹjo iphe-ememe ono, o kpukposhiru iphe bụ mbakeshi ono, ẹ tejedu ọgba Aji Mkpù ono. ¹⁹ Ono a-buru aphụ, aa-nụ ndu Íjiputu yele iphe bụ mbakeshi, ẹ te jedu Jerúsalemu je ọgba Aji Mkpù ono.

²⁰ O -rua mbọku ono; bẹ iphe ee-deje lẹ mgbirigba, inya nya l'olu bụ: "Iphe duru Ojejoje nsọ". Ite oshi-iphe nọ l'eze-ulo Nchileke a-duje l'ọ bọ ochi, dọ nsọ, anọje l'ifu ẹnya-ngweja. ²¹ Iphe bụ ite, nọkota lẹ Jerúsalemu mę lẹ Júda a-duru Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike nsọ. Ndu, byaru ogworu Nchileke ngweja l'ẹphe ha ahajeru wota ite ono gude shia anụ ngweja. Ọdo bụ l'o -rua mbọku ono; bẹ ndu nghọ ta anọhedu l'ulo Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.

Malakayi

N-yemobu Nchileke l'ẹke ndu Ízurelu nọ

1 Ọwaa bụ ozi, Ojejoje ziru Malakayi t'o zia ndu Ízurelu.

2 Ojejoje sọru: "Lẹ ya yekwaru unu obu." Unubẹdua egbe aji: "Nanụ ẹge ọpflu?"

Ojejoje asụ: "Íso yẹle Jékọpu; ẹpflu ta bụdunua un-wunne. Ya egbe yeru Jékọpu obu; ³ Íso adụ-tabe iya ashị; k'ọpflu ya mewaru alị ugwu iya ono tẹ ẹgbara kfla ya; woru ókè-alị iya haaru nkuta-ọswa, bu l'echi-ẹgu."

4 Ndu eri Íso, bụ iya bụ ndu Édomu sọru: "Le mebyishiru mkpukpu ẹpflu; ọle ẹpflu a-kpukwaakwa iya."

Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike asụ: "Epu -kpukwaa ya; ya enwukposhia ya. Aa-nọdu eku ẹpflu 'ejo mba,' ndu Ojejoje nuberu oke ẹhu-eghughu iya gbururu jeye. ⁵ Unu e-gude ẹnya unu pflu; gude ọnu unu kfla: 'Lẹ Ojejoje dukwa biribiri; mbụ dfa ya je aghaa ókè alị ndu Ízurelu.'

Ojejoje abaru ndu achijeru Nchileke ẹja mba

6 "Nwa akwabejekwa nna iya ugwu; ẹge ono kwaphu; bẹ nwozi akwabeje nnajiufu iya. Ọ -buri lẹ ya buphu nna unu l'oswiya; ?nanụ ugwu ọbu, unu akwabeje iya ọbu. Ọ -buri lẹ ya bụ Nnajiufu unu; ?nanụ egwu, unu atsụ iya." Unubẹ ndu achijeru iya ẹja; ọ kwa unu bụ ndu gude ẹpha iya emebyishi emebyishi?

Unu a-jikwaru; sụ: "Nanụ ẹge unu shi mebyia ẹpha iya ọbu?"

7 "Uzo, unu shi emebyishi ẹpha iya bụ l'unu egudeje nri, aasọ nsọ bya iya agwagwa.

"Unu a-jikwaru; sụ: '?Nanụ ẹge o shi buri nri, aasọ nsọ?'

"Unu asuje l'ẹnya-ngweja kẹ yẹbe Ojejoje ta dudu iphe ọ bụ. ⁸ Teke unu gude anụ, atsụ ishi byaru iya ọchiru ẹja; ?tọ bụdu unu ome ẹji tọ. Teke unu gude anụ, ete ọkpa; mẹ anụ, iphe eme bya iya agwagwa; ?tọ bụdu unu ome ẹji tọ. Unu kpitanu anụ, dfa ẹge ono je anụ gọvano unu; t'unu maru mẹ ọo-nafu iya-a unu l'ẹka. ?Ehu ọo-nọdu atsọ iya-a ẹna l'unu meru iya iphe-oma tọ? Mbụ; ?oo-yeru-a unu ọnu. Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike aji ndono.

⁹ "Unu gudewaru egbe ẹja ono je arọ Nchileke t'o meeru unu eze-iphe-oma; unu amawaruru; ?m'oo-yeru unu ọnu. Ono iphe Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono."

¹⁰ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sọru: "Ọ dfa t'a sụ l'onye lanu l'ime unu e-gbeshi je agụ-chishia eze-ulo iya; t'unu ta abahufe iya je ọpflu-nwu ọku, ẹ te nwe du iphe ọ bụ l'ẹnya-ngweja iya. Ehu ta atsọhekwa iya ẹna l'ẹke unu nọ. Ọpflu ọ dukwa ngweja, unu gude bya, ya gbe anata. ¹¹ Epha iya a-ha nshinu l'iphe bụ mbakeshi: shita l'ẹke ẹnyanwu ahataje jeye l'ẹke ọdaje; mbụ l'iphe bụ ẹkemeke ọbule; bẹ aa-nọduje egwotaru iya insensu; mẹ l'iphe dubebe mma; kẹ l'ẹpha iya a-ha nshinu l'iphe bụ mbakeshi phuu." Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

¹² "Obenu l'unu anọduje emechishi iya ifu emechishi. Unu asuje l'ẹnya-ngweja iya te nwe du iphe ọ bụ; lẹ nri, eegudeje agwa iya; bụ iphe aasọ nsọ. ¹³ Unu asụ: 'L'iphe ọwaa bụakwa unu ivu-ẹra.' Unu kfutsua ẹge ono; unu akpọ-yiaru iya ukuvu; l'akpofu iya akpofu." Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

Ọ sụkwaruphu: "Teke unu kpataru anụ, e mekaru iphe; mẹ ọpflu iphe meru l'okpa; mẹ ọpflu iphe-ememe eme; gude bya iya agwagwa; ?unu arị lẹ ya a-nafu iya unu l'ẹka tọ. ¹⁴ Onye ẹregede bụkwa onye a turu ọnu; mbụ onye nweru anụ, bụ okee ya. Yo ribua lẹ ya a-kpẹ iya Ojejoje. E megee; yọ buri anụ ọpflu nweru ẹkworo; bẹ oo-gude bya ọchiru yẹbe Ojejoje ẹja." Ya bụkwa onye eze, ha nshinu! Epha iya b'a tsukotakwa egwu l'iphe bụ mbakeshi. Ono kwa iphe Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

Aalọ ndu achijeru Nchileke ẹka lẹ nchi

2 "Ọwaa kwa ẹka; ya alọ iya unu lẹ nchi unubẹ ndu achijeru iya ẹja. ² Unu -jika l'unu ta ngadu nchi l'iphe ya ekfu; -jika l'unu te egudedu obu unu l'ọ ha akwabe iya ugwu; bẹ ya a-tukwa unu ọnu; tukwaaphu ọnu l'iphe ndiphe anuje unu. Ya gbe tukwa iya ọnu ọbu atutu; kẹ l'unu te gudedu obu unu l'ọ ha akwabe yẹbe Ojejoje ugwu. Ono kwa iphe Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

³ "Ya e-gude okfu ẹka unu baaru unwu unu mba; kuta nshị anụ ono, unu egudeje bya iya agwagwa ono tee unu l'ifu; chita unu je awushia l'ikpozu. ⁴ Ono teke unu a-maru l'ẹka ono, ya loru unu lẹ nchi ono bụ tẹ

ndzụ ono, yele ndiche unu phẹ; mbụ ndu Lívayi gbaru ono nguru anguru. Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

⁵“Ndzụ yele onye iche unu phẹ gbaru bụ lẹ ya a-nụ iya ndzụ; nụ iya ẹhu-agu. Ya nụkwaru iya ẹya; k'ophu ọo-nodu a-kwabẹ iya ugwu. Ẹphe kwabekwaru iya ugwu; l'atsụ iya egvu. ⁶Ẹphe shi ezi ọkpobe okfu, ẹjọ-ire ẹ-ta nọdu. Ẹphe l'iya shi nọdu lẹ nchị-odoo; bụru ndu, doberu ẹka ndoo. Ẹphe meru ndu, dụ l'igwe; ẹphe ahaa ome ẹjọ iphe.

⁷“Kẹ l'iphe gbaru onye achijeru Nchileke ẹja bụ t'ọ meje tẹ madzụ maru iphe; k'ophu ẹphe e-shi iya l'ẹka ngabẹ nchị l'iphe bụ: e -mee ya; yọ dụ Nchileke mma; keshinu ọphu ọ bụ iya bụ nwozi Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike. ⁸Obenu l'unu hawaru ụzo; shilaha ẹke ẹ ta bụdu iya nụ. Unu gudewa iphe unu ezi; mee ndu, dụ igwe; ẹphe ahaswee ọkpa. Ndzụ yele Lívayi gbaru; bẹ unu gwọwaru l'ẹja.” Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono. ⁹“Ọ -bụru l'unu nọ iya-a ẹge unu nọ iya-a; jika ome iphe ya sụru t'unu meje; l'abọ madzụ ẹbo teke unu ezi ekemu yẹbe Ojejoje; bẹ ya e-me tẹ ndu Ízurẹlu ba dụ iphe, ẹphe a-gube unu; mee t'ẹ b'ọ dụ iphe unu a-kube ẹka l'ẹke ẹphe nọ.”

Ndu Júda te emedu ire-lanụ

¹⁰ ?Tọ bụdunua nna lanụ; bẹ ayi tuko nweru? ?Tọ bụdu Nchileke lanụ tuko ayi l'ayi ha kee? ?Nanu ẹge ọ dụ; bẹ ayi gbe arushi ọgba-ndzụ, shi lẹ ndiche ayi phẹ arushi; ayi te emeheru ibe ayi ire-lanụ.

¹¹ Ndu Júda te emekwa iphe ẹphe kweru ụkwa iya. E meekwaru akpamara lẹ Jerúsalemu; mẹ lẹ Ízurẹlu gbaa mgburumgburu. Ndu Júda farushiakwaru ụlo nsọ ono, Ojejoje yeru obu ono afarushi; kẹ l'ẹphe jeru je alulaha ụnwanyi, shitsua l'ọha, agwa nte. ¹² Tẹ Ojejoje mekwa t'onye meru egbe iphe ono chihu l'ali Jékọpu gbaa mgburumgburu; m'ọ -ruhuru; ọ bụru onye. Tẹ egbe onye ono be egudekwa iphe bya ọgworu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ẹja.

¹³ O nwekwaruphu iphe ọdo, unu emeje. Unu anọduje l'ẹnya-ngweja Ojejoje l'ara ẹkwa; ẹnya-mini, shi unu l'ẹnya l'atsoshi l'ẹke ono. Unu anọdu iya raa ẹkwa; chia mkpu; okfu lẹ Nchileke ta aghajehedu ẹnya l'ẹke unu nọ; l'agwa iya; ọphu o kwohedu ekwokwo l'anata iphe unu gude bya iya agwagwa. ¹⁴ Unu a-jikwaru; sụ: “?Ishi iya-e?” Ishi iya bụ lẹ Ojejoje phụwaru iphe i meru nwanyi ono, i gude kpọo ekfu ono. Nwanyi ono bụ nyee ngu, nggu l'iya gbaru ndzụ. Yo be nta-a tiji meheru iya iphe i kweru iya ụkwa iya. Yọ bụkwaru-a ya bụ onye ẹbo ngu; mbụ nyee ngu, nggu l'iya gbaru ndzụ.

¹⁵ ?Ojejoje te medunua nggu lẹ nwanyi ono; unu aburu onye lanụ; obu unu aburu nanụ. ?Bụ ngụnu kparu iphe Ojejoje meru; unu aburu nanụ ọbu? Iphe, kparu iya nụ bụ k'ophu unu a-mushi ụnwegirima, a-

nọdu atsụ Nchileke egvu. Ọo ya bụ; t'ị kwabekwa ẹnya t'ẹ b'ị hakwa o meru nwanyi ono, i gude kpọo ekfu ono iphe i kweru iya ụkwa iya.

¹⁶ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurẹlu sụru: “L'ọ dukwa iya ashị lẹ ndu alụ alulu gbakahuru. Ono kwaphu ẹge ọ dụ iya ashị lẹ nwoke eme nyee ya ọnwuu-ọnwuu.” Ono iphe Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.

Ọo ya bụ; unu kwabekwa ẹnya t'unu ba abụ o-kweru ụkwa 'emegeme.

Mbọku ikpe ruakwaru

¹⁷ Unu gudeekwa okfu, unu ekfu l'ekfuchi Ojejoje nchị.

Unu a-jikwaru; sụ: “?Nanụ ẹge unu shi ekfuchi iya nchị?”

Ẹge unu shi ekfuchi iya nchị bụ l'unu asuje: “L'iphe bụ ndu eme iphe dụ ẹji; bẹ dukota Ojejoje mma; iphe ẹphe eme adu iya mma.” Ọdo aburu l'unu anọduje aji; sụ: “?Buhunu awe; bẹ Nchileke ono, ekpeje ikpe, dụ maa ono nọ?”

Onye ozi, eje ọbo ụzo

3 Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụru: “Unu phụkwa iphe ya abya ememe. Ya e-zi nwozi iya t'ọ je abọru iya ụzo. Ono teke Nnajiufu ono, unu ele ẹnya iya ono a-buru pherekete l'eze-ulo iya; mbụ nwozi ono, ọogu unu t'a sụ l'ọ byaru ono, bụ onye a-bya araaru unu k'ọgba-ndzụ yele unu ono arara.”

² Ọlobu; ?bụ onye a-dụ ike nahụ ikpe iya ono mbọku ono. ?Bụ onye a-dụ ike keru ọkpa m'ọ -byalephu. Ishi iya aburu l'ọ -byalephu; bẹ ọo-dụ l'ọ bụ ọku-uzu; dukwaphu l'ọ bụ ọkpobe ncha ọ-sa-uwe. ³ Ọo ẹge ono, onye akpụ ụzu ahụje mkpọla-ọcha l'ọku; gude nụya ya ànùnù ono bụ ẹge onye achijeru Ojejoje ẹja a-nùshi ndu eri Lívayi ànùnù; ẹphe egbuchafu. Ọo-nụ ẹphe ànùnù l'ọ bụ mkpọla-ododo; nụya ẹphe l'ọ bụ mkpọla-ọcha, a huru l'ọku; k'ophu ẹphe a-nọduje achiru Ojejoje ẹja, dụ mma. ⁴ Ono teke Ojejoje a-wata ọnata ngweja ndu Júda; mẹ kẹ ndu Jerúsalemu ẹge o shi anata-jehawa iya teke ndiche.

⁵ Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike sụru: “Lẹ ya a-bya bya ekpee unu ikpe. Ya e-me ẹgwa bya atụya ẹphe too; mbụ ndu amamanshi; ndu eri ogori; ndu akpapyabeje iphe ẹphe meru gwa ẹnwa; ndu abuje: e -jetsuaru ẹphe ozi; ẹphe ta kfulu ndu jeru ẹphe ozi ụgwo ọhuma; ndu akpa ụnwanyi, maa tufuru ẹhu; l'akpa ndu nna ẹphe ta nọhedu ẹhu; l'ekperu ndu byaru abyabya eje ikpe; ẹphe ta atsụ yẹbe Ojejoje egvu.”

Ọkfu ụzo lanụ l'ụzo iri

⁶ “Yẹbe Ojejoje ta agbanwejekwa agbanwe. Ọ kwa iphe ono kparu iphe unubẹ ndu awa Jékọpu ta

achihudu. ⁷ Tsube l'oge ke nna unu oche phe; be unu gbakutaru iya azu; jika ome iphe ya toru okpa iya t'e meje. Unu lata azu lakfuta iya; k'ophu yebedua a-lakfu-takwanu unu." Ono iphe Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike ekfu ndono.

"Unu a-jikwaru; su: 'Nanu ege unu e-shi lata azu?'"

⁸ "Madzu; ?l'oo-naghe Nchileke nfu to? Obenu l'unu anali iya-a nfu.

"Unu a-jikwaru; su: 'Nanu ege unu shi ana iya nfu?'"

"Nfu, unu ana iya bu l'uzo lanu l'uzo iri unu. Unu ta anu iya iphe anu odo. ⁹ Unu bukwa ndu, a turu onu; unu l'unu ha; ke l'unu ana iya nfu. ¹⁰ Unu tuko uzo lanu l'uzo iri unu wobata l'ulo iya; k'ophu nri a-no l'ulo yebe Nchileke. Unu mee ya gude data iya; unu aphu le ya a-guharu unu windo ke imigwe; wuharu unu iphe-oma jeye teke e to nwehedu eke unu e-dobe iya." Ono iphe Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike ekfu ndono.

¹¹ "Ya e-me t'unwehu ba atahé iphe unu meberu l'alij; mee te oshi vayinu unu mia wokfuwokfu." Ono iphe Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike ekfu ndono. ¹² "Ono teke iphe bu mbakeshi a-nodu eku unu ndu a goru onu-oma nu; ke l'alij unu a-nodu agu agugu ebubu." Ono iphe Nchileke, bu Okaribe-Kakota-Ike ekfu ndono.

Ndu doberu eka ndoo a-buru ndibe Nchileke

¹³ Ojejoje suru: "L'unu kfuwaru iya ejo okfu nshinu.

"Unu a-jikwaru; su: 'Bu egbe ejo okfu ngunu; be unu kfuuru obu?'"

¹⁴ "Unu asuje l'ojeru Nchileke ozi bu ori aphu. 'Bu ngunu; be unu ritaru; ke l'unu eme iphe Ojejoje kfuuru; yeke ke l'unu anoje l'obu ndu, no l'ulo-ekwa l'ifu Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike? ¹⁵ Le nta-a b'o gbe buru ndu eku onwephe ekuku; be unu eku ndu a goru onu. Mbú l'e to buledu-a le ndu eme iphe du eji aba uba; yoo buje: epehe -wobetsua Nchileke okfu; yo paru epehe haa; to du iphe oome epehe.'"

¹⁶ Ndu ophu atsukwanu Ojejoje egvu abya ekfulahaa okfu iya l'onwephe. Ojejoje atufu nchi nua iphe epehe

ekfu. A bya edee iphe l'ekwo l'ifu Ojejoje; mbu iphe eegudeje nyata ndu ono, atsú Ojejoje egvu; l'akwabé iya ugvu ono.

¹⁷ Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike abya ekfua okfu ehu epehe; su: "L'ephe a-buru nk'ia. Mboku, ya a-bya odzezi eku iya; be ya a-guru epehe ye le ndu nk'ia. Ya a-phuru epehe imiko ege ono, nna aphujeru nwatibe iya ophu ekweru iya ozi ono. ¹⁸ O bu teke ono; be unu a-phu iphe du iche le ndu, doberu eka ndoo; me ndu eme iphe du eji. Unu a-phukwaphu iphe du iche le ndu ejeru Nchileke ozi yeke ndu e te ejeduru iya eya."

Mboku ikpe Nchileke

4 Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike suru: "Unu lek-waa. Le mboku obu abyaakwa. Mboku ono a-nodu enwu kfukfukfu l'o bu oku-uzu. Ndu eku onwephe ekuku; me ndu eme ejo iphe l'ephe ha; be oku ono eke l'o bu oshi; kekota ekali epehe; mbu kee kee epehe l'ogbaragba. ² A bya l'unube ndu atsú yebe Ojejoje egvu; o bu unu; be odobe eka ndoo ke yebe Ojejoje aharu l'o bu l'enyawu. Oo-nodu egbu nwijnwii l'o bu enyanwu l'ehu unu; mee t'ehu du unu mma. Unu alufuta bulahaa nggada l'o bu nweswi, a tufutaru l'oka. ³ Ono teke unu a-dzopyabe ndu eme iphe du eji okpa; gude okpa futoo epehe; epehe aburu ntú mboku ono, ya e-me iphe ono. Ono iphe Ojejoje, bu Okaribe-Kakota-Ike ekfu ndono.

⁴ "Unu nyatakwa ekemu ono, ya turu nu nwozi iya; mbu Mosisu; mbu ekemu; me ome-l'alij ono, ya koshiru iya le Ugvu Sáyinayi t'o je ezia unwu Izurelu l'ephe ha ono.

⁵ "Unu lek-waa; le ya e-ziodukwa onye nkfuchiru iya, bu Elayija t'o bya; temanu oke mboku ono, bu Eswe ke yebe Ojejoje ono erua. ⁶ O bu iya e-me ndu, bu nna t'obu epehe nodu l'eke unwu epehe no; bya emee t'obu unwegirima nodukwaphu l'eke nna epehe no. Odume-ka; be kwa onu; be ya a-tu alij unu teke ya byaru."

Mátiyu

Eri Jisọsu

(Luk 3:23-38)

1 Ọwaa bụ eri Jisọsu Kuráiyisutu: Jisọsu Kuráiyisutu shi l'eri Dévidi; Dévidi eshi l'eri Ébirihamu.
2 Ébirihamu bụ nna Áyizaku; Áyizaku bụ nna Jékọpu; Jékọpu abụru nna Júda mę ụnwunna iya. **3** Júda bụ nna Pérezu; mę Zera. Nne, mụru ẹphe ẹbo ono bụ Táma. Pérezu bụ nna Hézurọnu; Hézurọnu abụru nna Áramu; **4** Áramu bụ nna Amínadabu; Amínadabu bụ nna Náshọnu; Náshọnu abụru nna Sálumọnu. **5** Sálumọnu bụ nna Bówazu. Nne Bówazu bụ Réhabu. Bówazu bụ nna Óbẹdu. Onye bụ nne iya bụ Rutu. Óbẹdu abụru nna Jesi. **6** Jesi abụru nna onye eze ndiche ono; mbụ Dévidi.
 Tọ dụ iya bụ; Dévidi abụkwanuru nna Sólomọnu. Onye bụ nne Sólomọnu bụ nwanyi ọbu, o shi lujee mbụ Uráya. **7** Sólomọnu bụ nna Réhobuwamu. Réhobuwamu bụ nna Abíja. Abayíja abụru nna Ása. **8** Ása bụ nna Jehoshafatu; Jehóshafatu bụ nna Jóramu; Joram abụru nna Uzáya; **9** Uzáya bụ nna Jótamu; Jótamu bụ nna Éhazu. Éhazu abụru nna Hezekáya; **10** Hezekáya bụ nna Manáse; Manáse bụ nna Émọsu; Émọsu abụru nna Josáya. **11** Josáya abụru nna Jẹkonáya mę unwanne iya unwoke l'ogege ono, a kpuru ndu Ízurẹlu lę ndzụ; ẹphe eje abụru ohu lę Bábyilọnu ono. **12** Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurẹlu eshitsuilephu Bábyilọnu lata; Jẹkonáya abya abụru nna Shiyálatiyẹlu; Shiyálatiyẹlu abụru nna Zerúbabelu. **13** Zerúbabelu bụ nna Abíyudu; Abyíyudu bụ iya bụ nna Eláyekimu. Eláyekimu abụru nna Azọ. **14** Azọ bụ nna Zédọku; Zédọku bụ nna Ákọmu; Ákọmu abụru nna Elíyudu. **15** Elíyudu bụ nna Eliyéza; Eliyéza bụ nna Mátanu; Mátanu abụru nna Jékọpu. **16** Jékọpu bụ nna Jósẹfu; Jósẹfu bụ iya bụ nji Méri. Méri bụ iya bụ onye mụru Jisọsu, eeku Kuráiyisutu.
17 Ọo ya bụ l'ọ dụ ọgbo iri l'ẹno tsube l'ọgbo kę Ébirihamu pẹ; rua l'ọgbo kę Dévidi pẹ. Yọ dukwaphu ọgbo iri l'ẹno tsube l'ọgbo kę Dévidi pẹ; rua teke ono, a kpuru ndu Ízurẹlu lę ndzụ laa Bábyilọnu ono; bya adukwaphu ọgbo iri l'ẹno ọdo tsube teke ono, a kpuru ndu Ízurẹlu lę ndzụ laa Bábyilọnu ono; rua teke a mụru Kuráiyisutu.

Aamụ Jisọsu

(Luk 2:1-7)

18 Ọwaa ẹge e shi mụ Jisọsu Kuráiyisutu ndọ-ọ: Lę Jósẹfu jeru okfu Méri, bụ nne Jisọsu; jebua. Tọ laakwanu nk'iya; k'ọphu yẹle iya zẹjewaru. A bya amaru; Méri egbe dọwanu ime. Yọ bụru Ume-dụ-Nsọ; bę ime ono shi l'ẹka. **19** Jósẹfu, bụ nji iya ono; bę bụkwanu onye doberu ẹka ndoo. Yoo mekwanu tẹ ya be me Méri iphe-iphere l'edzudzu ọha. Yọ chọde ẹge ya e-me jįka Méri; t'ẹ ba mma. **20** Yọ rįnyaa ya; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu abyakfutashia ya lę nrọ; bya asụ iya: "Jósẹfu; nggube o-shi-l'eri Dévidi; ba atsushi egvu ọlu Méri. Nwata ono, ọ dụ ime iya ono bụkwa Ume-dụ-Nsọ b'o shi l'ẹka. **21** Ọo-mụ nwata nwoke. Iphe ịi-gụ iya bụ Jisọsu; okfu l'ọo-dzọta ndu nk'iya l'ẹka iphe dụ ẹji, ẹphe meshiru."

22 Iphe-a l'ọ ha mekotaru; k'ọphu iphe ono, Nnajiufu shi l'ọnu onye nkfuchiru iya kfuwa ono e-re; mbụ iphe ono, o kfuru; sụ: **23** "Lekwa! Lę nwamgbọko, yẹle nwoke ta zẹbua a-tsuta ime; mụ nwata nwoke, ẹpha iya a-bụ Imánuwẹlu." Iphe Imánuwẹlu bụ bụ: "Nchileke nọ swiru ayi."

24 Tọ dụ iya bụ; Jósẹfu etehulephu; mee ya ẹge ono, ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu kfuru iya ono; duta Méri teke ono t'ọ bụru nyee ya. **25** Obenu lę Jósẹfu yẹle Méri ta zẹbukwanua jeye Méri ezeda; mụ nwata nwoke ono. Jósẹfu agụ nwata ono Jisọsu.

Abyabya ndu mmamiphe, shi ụzo ẹnyanwu-ahata

2 Ọ bụ teke Hérodu shi bụru eze b'a mụru Jisọsu lę Bétulehemu Judiya. A mụtsule iya phụ; ndu mmamiphe, shi ụzo ẹnyanwu-ahata abyatashia Jerúsalemu; bya akpafashilahaah ishi; l'asuje: **2** "Nanụ nwata ọbu, a mụru, a-bụ eze ndu Ju ọbu? L'ẹphe phuru mkpọ-kpodo † iya l'ụzo ẹnyanwu-ahata; byatashia t'ẹphe bya abaaru iya ẹja."

3 Eze, bụ Hérodu anụlephu iphe ono, ẹphe kfuru ono; yọ tsulahaah ya l'ẹhu; tsulahaah ndu Jerúsalemu mgburumgburu l'ẹhu. **4** Yo chikwaphu ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ezije ekemu; ẹphe

† Mkpọ-kpodo ọwaa ta bụkwa l'ọo ya bụ Jisọsu. Ọ kwa mkpọ-kpodo, ekoshi l'a mụru iya.

edzua. Yò jìlahaa ẹ̀phe ẹ̀ke ọ̀bu, aa-mùkpò Kuráiyisutu ọ̀bu.

⁵ Ẹ̀phe asù iya: "L'ò bú lẹ̀ Bétulehemu Judíya; bẹ̀ aa-mù iya; kẹ̀ l'onye nkfuchiru Nchileke deru iya l'ẹ̀kwo; sù:

⁶ "Nggùbe Bétulehemu l'alì Judíya;

Mgbẹ̀ ẹ̀ tọ̀ kwa nggu
katsya nwanshì
l'iphe bú mkpùkpù,
nweru ẹnya l'alì Judíya.

L'ime ngu
bẹ̀ onye ishi e-shi lùfuta;
bù iya bú onye ishi,
e-leta ndu nke mu,
bù Ízurẹ̀lu ẹnya.' " †

⁷ Ya ndono; Hérọ̀du abya ekua ndu mmamiphe ono, shi l'ùzo ẹnyanwu-ahata ono l'edomi; bya kpafuta ẹ̀phe ishi egbe teke mkpọ̀-kpodo ono lùfutakpooru gẹ̀degede. ⁸ Yò bya ezi ẹ̀phe t'ẹ̀phe je Bétulehemu; sù ẹ̀phe: "Unu je atọ̀kpoo ẹ̀hu; chọ̀ nwata ọ̀bu. Teke unu phuru iya; unu abya ezia ya ẹ̀ya; k'ọ̀phu ya e-jekwaphu je abaaru iya ẹ̀ja."

⁹ Ẹ̀phe anùtsulephu ozi ono, eze ziru ẹ̀phe ono; yò búru ẹ̀phe atùgbu. Ẹ̀phe alùfutalephu; nggùbe mkpọ̀-kpodo ono, ẹ̀phe phuhawaru l'ùzo ẹnyanwu-ahata phù alùfutakwa ọ̀do; bya evutakwaruphu ẹ̀phe ọ̀zo; jeye; yò bya erua ẹ̀ke, nwata ono nọ; vudo; keleruphu jingu l'imeli. ¹⁰ Ẹ̀phe aphulephu mkpọ̀-kpodo ono l'ẹ̀ke ono; ẹ̀hu atsọ̀ ẹ̀phe ẹnà nshinu. Ẹ̀phe awata ote ẹ̀swa.

¹¹ Ẹ̀phe abahù l'ime ọ̀lo ono; phua nwata ono yẹ̀le Méri, bú nne iya. Ẹ̀phe abya ebyishi ikpere l'alì; baaru nwata ono ẹ̀ja; bya ekpuhaa ẹ̀da, ẹ̀phe yeru ẹ̀ku ẹ̀phe; meeru nwata ono iphe-ọ̀ma. Iphe ẹ̀phe nuru nwata ono bú mkpọ̀la-ododo; furakínsensu; mẹ̀ mọ̀eru.

¹² E meebe; Nchileke abya ezia ẹ̀phe lẹ̀ nrọ̀; t'ẹ̀phe ba lahẹ̀ azù lẹ̀ kẹ̀ Hérọ̀du. Ẹ̀phe atùgbua; shia ọ̀zo ọ̀do; lashia alì ẹ̀phe.

Jisọ̀su phẹ̀ agba ala Íjiputu

¹³ Ya ndono; ndu mmamiphe ono atùgbulephu; ojozi-imigwe, shi l'ẹ̀ka Nnajiufu abyakfutashia Jósefu lẹ̀ nrọ̀; bya asù iya: "Gbeshi; duta nwata ono yẹ̀le nne iya lashia Íjiputu. Unu nọ̀du l'ẹ̀ke ono jeye teke ya e-zì unu t'unu lata. Lẹ̀ Hérọ̀du abywa ọ̀cho ishi nwata ono."

¹⁴ Tọ̀ dù iya bú; Jósefu egbeshi l'ẹnnyashi; duta nwata ono yẹ̀le nne iya; yò búru ẹ̀phe ọ̀la Íjiputu. ¹⁵ Ẹ̀phe anọ̀ l'ẹ̀ke ono jeye Hérọ̀du anwùhu.

Yò búru iya bú l'iphe ono, Nnajiufu shihawa l'ọ̀nu onye nkfuchiru Nchileke kfuwa ono eree. Ọ̀ sùru: "L'ò bú lẹ̀ Íjiputu; bẹ̀ Nwatibe iya nọ̀; ya eje ekufuta iya." ††

Egbushi unwegirima nshì lẹ̀ Bétulehemu

¹⁶ Yò be teke Hérọ̀du maru lẹ̀ ndu mmamiphe ono; bẹ̀ bú ọ̀gho; bẹ̀ ẹ̀phe ghọ̀ru iya; yò voru ọ̀ku ghua ẹ̀hu. Yò wowaruphu ekemu tọ̀ t'e je egbushikota iphe bú ẹ̀girima unwoke, a mọ̀ru lẹ̀ Bétulehemu phuu; mẹ̀ ndu ọ̀phu a mọ̀ru lẹ̀ mkpùkpù ọ̀do, nọ̀-pheru ẹ̀phe mgburumgburu; shitakpo lẹ̀ ndu a mọ̀ru k'ọ̀phungu je ak-paa lẹ̀ ndu ọ̀phu nọ̀waru afa labù. Iphe o gude mee ya ẹ̀ge ono bú ajiì phù, ọ̀ jiru ndu mmamiphe phù; ẹ̀phe akọ̀oru iya teke mkpọ̀-kpodo ono bebekpooru lùfuta.

¹⁷ Ọ̀ bú ẹ̀ge ono b'ò shi ree mbù iphe Jeremáya, bú onye nkfuchiru Nchileke kfuahawaru; sù:

¹⁸ "A nuru ọ̀zu-ẹ̀kwa lẹ̀ Ráma;
mbù ẹ̀kwa anwùhu;
mẹ̀ oke nggumaphu.
Ọ̀ bú Réchẹ̀lu ara
ẹ̀kwa unwu iya;
to kwe t'e gbota iya egbota;
okfu l'unwu iya gvuru." ‡

Jósefu phẹ̀ shi lẹ̀ Íjiputu alata

¹⁹ Tọ̀ dù iya bú; Hérọ̀du anwùhulephu; ojozi-imigwe, shi l'ẹ̀ka Nnajiufu abyakfutashia Jósefu lẹ̀ nrọ̀; l'ẹ̀phe nọ̀ lẹ̀ Íjiputu ono; sù iya: ²⁰ "Gbeshi; duru nwata ono yẹ̀le nne iya lashia azù lẹ̀ Ízurẹ̀lu; lẹ̀ ndu, shi achọ̀ ishi nwata ono; bẹ̀ nwùshihuakwaru nù." ²¹ Yò gbeshi; duta nwata ono yẹ̀le nne iya; yò búru ẹ̀phe ọ̀la alì Ízurẹ̀lu.

²² Jósefu anùlephu lẹ̀ Ákiléyọ̀su, bú nwatibe Hérọ̀du búwa iya bú eze, achì Judíya l'ọ̀zori nna iya ono; tsùhu egvu oje oburu ẹ̀ke ono. A bya anmaaru iya ọ̀kwa lẹ̀ nrọ̀, bú iya meru iphe ọ̀ tùgburu lashia Gálili. ²³ Yò rua; je akwata ufu buru lẹ̀ Názaretu. Ọ̀ bú ẹ̀ge ono b'e shi; iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfuahawaru eree, sùru: "Lee-ku iya onye Názaretu."

Ozi, Jónu Baputizimu ezi

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)

3 Ọ̀ bú teke ono; bẹ̀ Jónu Baputizimu byaru bya anọ̀du l'echi-ẹ̀gu Judíya; l'ekfu okfu Nchileke; l'asù-je: ² "Unu taa onwunu ọ̀ta iphe dù ẹ̀ji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke; lẹ̀ Nchileke abyaakwa okoshi lẹ̀ ya bú eze." ³ Ọ̀ kwa Jónu ọ̀waa bú onye ono, Azáya, bú onye nkfuchiru Nchileke kfuru okfu iya teke ono, ọ̀ sùru:

"O nweru onye echi mkpu
l'echi-ẹ̀gu; sù:
'T'e meeru Nnajiufu
ọ̀zo iya;
T'a chikwaaru iya oje ono
t'ò vudo ntumu!' " ††

† May 5:2 †† Hos 11:1

‡ Jer 31:15 †† Azá 40:3

⁴ Ya ndono; uwe, Jónu shi eyeje bú uwe, e gude eji jinya-ivu mee. Yo gudeje akpọ-anụ kebudo onwiya l'ukfu. Iphe shi búru nri iya teke ono abúru igube; mę manụ-ęngu. ⁵ Tọ dụ iya bú; ndu Jerúsalemu; ndu Judíya; mę ndu, bu l'uswe iya kę Jódanu mgburumgburu azafutakota byakfutashia ya; t'ęphe nụa iphe ookfu. ⁶ ęphe abya akoshitsua iphe dụ ęji, ęphe meshiru; yo mee ęphe baputizimu lę ęnyimu Jódanu.

⁷ Jónu aphụlephu ikpoto ndu Fárisii; mę ndu Sádusii; ęke ęphe abya t'o mee ęphe baputizimu; sụ ęphe: "Unubę ụnwu, ęjo agwọ mụshiru-wa! ?Bụ onye sụru unu t'unu gbalaaru oke ęhu-ęhughu ono, Nchileke a-zube unu mbọku ono, ọo-nma mgboko ikpe ono?" ⁸ Unu mịa amimi l'ọ bú oshi-ọmi. Nebyi, unu a-mị bú umere, ekoshi l'unu tawaru onwunu ụta iphe dụ ęji, unu meshiru; lakfuta-wa Nchileke. ⁹ Unu ba arikwa lę keshinu Ébirihamu bú nna unu oche b'ę to nwedu iphe eme unu. Unu ta makwa l'o be t'ę b'ọ dụ; bę Nchileke emeshikwa mkpuma-wa, wụshiru ęge-a; yọ búru ụnwu Ébirihamu. ¹⁰ Mbụ lę nta-a b'e byibeekwaru ogbu-nkụ l'iphe bú ukfu oshi, nọnu. Ọphu ę-ta mịdu nebyi, dụ mma; e gbutsua ya; chee l'ọku. ¹¹ Yębedua, bú Jónu gude mini eme unu baputizimu, ekoshi l'unu tawaru onwunu ụta iphe dụ ęji, unu meshiru; ghawa umere lakfuta Nchileke. Obenu l'onye ọphu abya nụ; bę ka iya nshinu; lę ya te dzukpoduanu kę tę ya vuru akpọkpa iya; tso iya. Onye ono bú Ume-dụ-Nsọ; mę ọku; bę oo-gude mee unu baputizimu. ¹² O gude ajakpa, oogudeje aphushi ęswa lę witu; vuta ọphu bú nebyi iya vuba l'ulo; kpota ọphu bú mbeku iya; je enwuru ye l'ọku, ę-taa nyihudu anyihu!"

Jónu eme Jisọsu baputizimu

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Ya ndono; Jisọsu eshi Gálili byatashia Jódanu; byakfuta Jónu tę Jónu mee ya baputizimu. ¹⁴ Jónu esee t'ọ jįka; sụ iya: "L'ọ bú yębedua, bú Jónu; bę gbaru tę ya bya t'i mee ya baputizimu; nggu egbe sụ tę ya mee ngu."

¹⁵ Obenu lę Jisọsu sụru iya: "T'ọ haa t'e mee ya ru ęge ono nta-a; l'ọ bú ęge ono; bę ęphe e-shi medzua iphemiphe ọbule, Nchileke sụru t'ęphe mee." Tọ dụ iya bú; Jónu ekweta.

¹⁶ Onanu, e metsuleruphu Jisọsu baputizimu ono; Jisọsu eshi lę mini ono l'erufuta; igwe ekpuhaa; gheru ọnu. Yọ phuwaphu Ume Nchileke; yọ dụlephu l'ọ bú ndo; shi l'igweli phezita; bya anọdu iya l'ęhu. ¹⁷ A nųwaphu olu, shi l'imigwe; sụ: "Owaa bú Nwata iya kę nwoke, ya yeru obu; oomeje; ęhu atsọ iya ęna!"

Sétanu adata Jisọsu

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

⁴ Tọ dụ iya bú; Ume Nchileke ono eduta Jisọsu duba l'echi-ęgu tę Obutuswe data iya. ² Jisọsu erua ęke ono; je anọ ụkporo abalı ugbo ębo: eswe l'enyashi l'ęke ono; swikota aswiswi. E metsua; ęgu agulaha ya. ³ Obutuswe, bú nwandata abyakfutashia ya bya asụ iya: "Ọ -búru l'i bú Nwatibe Nchileke; menua mkpuma-wa t'ọ ghoshia nri."

⁴ Jisọsu asụ iya: "Ękwo okfu Nchileke sụru l'ę tọ búdu nri nwęnkinyi iya; bę madzụ egudeje nọdu ndzụ. Iphe madzụ egudeje nọdu ndzụ bú iphe bú okfu, shi Nchileke l'ọnu."

⁵ Tọ dụ iya bú; nggube Obutuswe ono eduru Jisọsu bahụ lę Jerúsalemu, bú obodo ono, dụ nsọ ono; je eworu iya dobe l'ọnungonu ęke, katsua l'eli l'eze-ulo Nchileke; ⁶ sụ iya: "Ọ -búru l'i bú Nwatibe Nchileke; kfu-daedu l'alį; kę l'e deru l'ękwo okfu Nchileke; sụ:

Lę Nchileke e-zi
 ụnwu ojozi-imigwe iya
 t'ęphe leta ngu ęnya.
 ęphe e-gbobe ęka;
 wọta ngu t'ụkfu ba dụ ngu!" †

⁷ Jisọsu asụkwa iya phụ: "Obenu l'e dekwaru iya phụ l'ękwo okfu Nchileke; sụ: 'Ba adatakwa Nnajiufu, bú Nchileke ngu adata.'"

⁸ Ya ndono; Obutuswe ono edutakwaphu Jisọsu ọdo; nyihushia eze ugwu ọbu, ha l'eli l'ọ bú ngunu; je ekoshikota iya alį-eze ndiphe mgburumgburu; mę iphemiphe ọbule, dụ mma, nọ iya nụ. ⁹ Yọ sụ Jisọsu: "Iphe ono l'ọ ha; bę ya a-nụkota ngu; m'ọ -búru l'įi-da l'alį; baaru iya ęja." ¹⁰ Jisọsu asụ iya: "Gbeshi l'ęke ono Sétanu. Ękwo okfu Nchileke sụru: 'L'ọo Nnajiufu, bú Nchileke ngu bú onye įi-baru ęja; búru iya nkinyi iya bú onye įi-nọdu l'ęka.'"

¹¹ Ya ndono; Obutuswe ono aparu Jisọsu haa; ụnwu ojozi-imigwe abya eyeru Jisọsu ęka.

Jisọsu awata ozi iya lę Gálili

(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Yo rulephu teke Jisọsu nųru l'a tųwaru Jónu mkpọro; yo gbeshi jeshia Gálili. ¹³ Yo gbeshi lę Názaretu; lashia je eburu lę Kapániyomu l'iku eze ęnyimu Gálili lę mgbaku Zébulonu mę Náfutali; ¹⁴ k'ọphu iphe ono, o kfulu mbụ Azáya, bú onye nkfuchiru Nchileke ono e-re; mbụ iphe ono, o kfulu; sụ:

¹⁵ "Nggube alį Zébulonu;
 mę alį Náfutali,
 l'ibiyi k'eze ęnyimu ono,
 nọ l'azụ Jódanu azụ iya
 ọphu ono.

† Egvu 91:11-12

Nggùbe Gálili kẹ ndu
òhodo!

¹⁶ Ndu ono, nọ l'òchi ono
e-mekochaa phụ iphoro, ha nshinu.
Ndu òphu buwa ebubu l'alì
ono, gbaru òchi ono;
mbụ alì ono, bụ anwùhu
bụ iphe nọ iya nù ono;
bẹ iphoro nwuakwaru phoo." †

¹⁷ Jisọsu eshiwaphu teke ono wata ọra ozi-oma, shi l'ẹka Nchileke arara; asụje: "Unu taa onwunu ụta iphe dọ ẹji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke; lẹ Nchileke abyaakwa okoshi lẹ ya bụ eze!"

Ndu mbụ, tsolahaaru Jisọsu

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Yọ bụru lẹ Jisọsu etso iku Eze Ẹnyimu Gálili ogologo; b'ò phuru unwunne labụ, egbuje ẹma. Onye lanụ bụ Sáyimonu, eekuje Pyita. Onye òphu bụ Ánduru. Yọ phụa ẹphe l'ẹke ẹphe atụ ntofu, ẹphe gude egbu ẹma; ¹⁹ sụ ẹphe: "Unu bya etsoru iya tẹ ya zia unu ẹge e shi eruko madzụ l'ò bụ ẹma." ²⁰ Yo gudekwadua ẹge ono ekfu; ẹphe apawaruphu ntofu ẹphe ono haa; bya etsoru iya.

²¹ Jisọsu akpìribe; bya aphụa unwunne labụ ọdo, bụ: Jémusu Zébedi; mẹ Jónu Zébedi l'ẹke ẹphe lẹ nna ẹphe; mbụ Zébedi nọ l'ụgbo ẹphe; l'edokwazi ntofu ẹphe. Jisọsu ekua ẹphe. ²² Ekuku, ooku ẹphe; ẹphe apawaruphu ụgbo ono haa; haa nna ẹphe ono; tsoru iya.

Jisọsu ezi iphe; l'eme ndu ẹhu dọ ẹji; t'ẹphe ka mma

(Luk 6:17-19)

²³ Jisọsu etsoru Gálili phuu ejephe; l'ezi iphe l'iphe, bụ ụlo-ndzuko ndu Ju; l'ekfukwaphu okfu Nchileke: lẹ Nchileke abyawa okoshi l'ọo ya bụ eze. Yoo mekwaphu tẹ iphe bụ ndu iphe-ememe eme; mẹ ndu ẹhu tsuru ume; m'ò -ruhuru; ọ bụru egbe iphe-ememe; m'ò bụ ẹhu, dọ idagha; t'ẹhu dukota ẹphe mma. ²⁴ Ẹpha Jisọsu edekota Siríya mgburumgburu. Ẹphe apatatsụaru iya iphe bụ ndu ẹhu dọ ẹji; ndu iphe-ememe, dọ iche iche emetsua; ndu, iphe eme ẹphe; eme ẹhuka nshinu; ndu ọgvu bu l'ẹhu; ndu ndakfuku; mẹ ndu ibe-ẹhu ẹphe nwùhutsuaru anwùhu; Jisọsu emekota ẹphe l'ẹphe ha; ẹhu adụ ẹphe mma. ²⁵ Ikpoto ndu shitsua Gálili awut-soru iya; mẹ ndu shi ẹke, aza Mkpukpu-iri; †† ndu shi Jerúsalemu; ndu shi Judíya; mẹ ndu shi azụ Jódanu azụ iya òphu. Ẹphe atụko awụ gidigidi etso iya.

† Azá 9:1-2 †† Iphe ọdo, eeku ẹka-a bụ Dikapolisu, bụ iya bụ mkpukpu iri.

Jisọsu nọ l'eli ugvu; ekfu okfu Nchileke

5 Jisọsu aphụa mkporo-ọha ono; nyihushia eli ugvu; je adụgaru anọdu. Ndu etsoje ụzo iya abyakfutashia ya. ² Yo zilahaa ẹphe iphe; sụ ẹphe:

Ọnu-oma

(Luk 6:20-23)

- ³ "Ọnu-oma bụ kẹ ndu wozitaru onwẹphe alì; kẹ l'ẹke Nchileke bụ eze bụ nk'ẹphe!
⁴ Ọnu-oma bụ kẹ ndu aphụ byaru; kẹle Nchileke a-dụ ẹphe ike!
⁵ Ọnu-oma bụ kẹ ndu dọ agu; kẹ l'ẹphe e-mekochaa nweru mgboko!
⁶ Ọnu-oma bụ kẹ ndu ẹgu odobe-ẹka-ndoo agu l'ò bụ ẹgu nri; mẹ ẹgu mini; kẹle Nchileke e-me t'ẹpho ji ẹphe!
⁷ Ọnu-oma bụ kẹ ndu obu-imiko; kẹle Nchileke a-phụkwaruphu ẹphe imiko!
⁸ Ọnu-oma bụ kẹ ndu obu gụru iphoro; kẹ l'ẹphe e-mekochaa phụ Nchileke!
⁹ Ọnu-oma bụ kẹ ndu eme tẹ nchì dọ ndo; kẹ l'ò bụ ẹphe; bẹ ee-ku unwu Nchileke!
¹⁰ Ọnu-oma bụ kẹ ndu aakpa ẹhu; okfu l'ẹphe eme uche-obu Nchileke; kẹ l'ẹke Nchileke bụ eze bụ nk'ẹphe!
¹¹ "Ọnu-oma bụ nk'unu teke ndiphe akọ unu ọnu; l'akpa unu ẹhu; ebokota unu ibo; okfu l'unu kweru kẹ yẹbe Jisọsu. ¹² T'ẹhu tsọo unu ẹna; unu etee ẹswa; kẹ l'obunggo unu ha nshinu l'imigwe. Ọ kwaphu ẹge ono b'a kpaẹberu ndu nkfuchiru Nchileke ono, vu unu ụzo ono ẹhu."

Únú; mẹ iphoro

(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ "Ọ bụ unubedua bụ únú kẹ mgboko. Ọlobu; únú -nonyaa; tsọ-buhu únú únú; ?unu e-me imagha mee ya t'ò bụru únú; tsolahaa únú únú ọdo? Ẹ to nwehekwa iphe ọdo, ọ dukwadu mma k'ememe; gbahaa t'e woru iya wùshia; tẹ madzụ dzopyashia ya l'ọkpa.

¹⁴ "Ọ bụ unubedua bụ iphoro kẹ mgboko. Mkpukpu, degeru l'eli ugvu b'ẹ te domighejekwa edomi. ¹⁵ Tẹ-manu; bẹ madzụ te eyejekwa ọku l'uroku; kpuchia ya iphe. Ẹke eewojeru iya tukobe bụ l'eli agomu; k'ọphu iphoro iya a-ngashikotaru iphe bụ ndu, nọ l'ulo ono. ¹⁶ Ọo ya bụ; tẹ iphoro unu ngashikota ẹge ono l'ẹke ndiphe nọ; k'ọphu ẹphe a-phukota iphe, dọ mma, unu emeebe; gude iya jaa Nna unu, bu l'imigwe ajaja."

Jisọsu ezi k'ekemu

¹⁷ “Unu ba ariḳwa l'iphe ya byaru bụ tẹ ya chikpoo ekemu Mósisu; mę iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfuru. Iphe ya gbe byaa bukwa tẹ ya bya emee ya t'o vuru ire.

¹⁸ Igwe a-gvụ; alị agvụ; obenu l'akpuru okfu lanụ; m'ọ bụ iphe lanụ, e tsuru kpọngu l'ekemu ono ta abyakwa bya erebuhu ire erebuhu jeye teke iphemiphe ọbule ono a-vụkota. ¹⁹ Ọo ya bụ l'iphe bụ onye mebyiru ekemu ono; m'o -ruhuru; ọ bụru ọphu katsukpo nwanshi; l'ezi ndu ọdo t'ẹphe mekwaaphu ẹge ono; ọ bụ onye ono; bę ẹnya iya a-katsua alala l'ẹke Nchileke bụ eze. Obenu l'iphe bụ onye doberu ekemu ono; l'ezi ndu ọdo t'ẹphe dobekwa iya phụ; onye ono a-bụ onye ha nshinu l'ẹke Nchileke bụ eze. ²⁰ Iphe ya ekfu bụ l'ọ -bụdu l'unu ka ndu ezije ekemu; mę ndu Fárisii ono ome uche-obu Nchileke; bę unu ta abahukwa l'ẹke Nchileke bụ eze.”

Jisọsu ezi k'ẹhu-eghughu Nchileke

²¹ “Unu nụhawaru lẹ teke ndiche b'a sụru: ‘Be gbukwa ọchi. L'onye gburu ọchi b'a kpụjekwa bya l'ifu onye ikpe.’ ²² Obenu lẹ yębedua ekfukwanuru unu l'iphe bụ onye nwunne iya egbu eghughu l'ẹnya b'a kpụjekwa je l'ifu onye ikpe. Iphe bụ onye meru nwunne iya iphe iphere b'a kpụjekwa je l'ifu ndu ishi ikpe. Iphe bụ onye gude ọnu iya sụ nwunne iya: ‘Nggube onye eswe;’ bę lajekwa l'ọku alị-maa. ²³ Ọo ya bụ; teke bụ l'ị nọ l'ifu ẹnya-ngweja Nchileke; l'abya ọnu Nchileke iphe; bya anyata l'o nweru onye okfu nọru nggu l'iya; ²⁴ paru iphe ono, ị byaru anụnu ono haa l'ifu ẹke ono; vuru ụzo tųgbua; jeodu tẹ nggu l'iya doshia. E -metsua; nggu abya anụwaru Nchileke iphe jinu iya.

²⁵ “Teke onye gbaru ngu ẹkwo kpụ ngu eje ọti; kebe ẹhu tẹ nggu l'iya doshia ya ẹwegwa teke nggu l'iya nọkwadua l'esu-uzo; ma lẹ teke unu e-ru; yọ kpuru ngu nụ onye ikpe; onye ikpe ekwekputa ngu nụ ọgbogu; ọgbogu akukata ngu chee lẹ mkpọro.

²⁶ Kamenu; ẹke ono; bę ịi-nọdu: mgbe ẹ tị byadụ bya alufuta alufuta jeye teke ịi-kfubebe okpoga, e gburu ngu. Ị -kfu-phodo m'ọ bụ afụ b'ẹ ta ahakwa ngu.”

K'ori ogori

²⁷ “Unu nụhawaru l'a sụru: ‘Be rikwa ogori.’ ²⁸ Obenu lẹ yębedua ekfuru unu; sụ: l'o -nwekpowaru onye leru nwanyi ẹnya; k'ọphu nwanyi ono guru iya agugu ejekfu; onye ono; bę riakwaru ogori l'ime obu iya. ²⁹ Ọo ya bụ; ọ -buru l'ọ bụ ẹnya ẹka-utara ngu akpataję t'i mee iphe dụ ẹji; swofuta l'iya phụ tufaa! Ọ ka ngu mma l'i tufaru ibe-ẹhu ngu lanụ; karia l'a pataru ngu lẹ mkpurophu je echee l'ọku alị-maa. ³⁰ Teke bụ l'ọ bụ ẹka-utara ngu akpataję t'i mee iphe dụ ẹji; gbubufu l'iya phụ tufaa! Ọ kakwaru ngu mma l'i tufaru ibe-ẹhu

ngu lanụ; karia l'a pataru ngu lẹ mkpurophu je echee l'ọku alị-maa.”

K'ochifu nwanyi

(Mát 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ “E dekwaruphu; sụ: ‘Tẹ nwoke, byajeru ọchifu nyee ya vujeoduru ụzo dee ẹkwo nụ nwanyi ọbu lẹ ya ta lụhedu; tẹmanu yọ chifude iya.’ ³² Obenu lẹ yębedua ekfuru unu; sụ: O -nwekpowaru onye chifuru nyee ya; gufu lẹ yębe nwanyi eme k'enyishi ẹji; onye ono; bę emeekwa tẹ nwanyi ono rije ogori. Iphe bụ nwoke, luru nwanyi, a chifuru achifu erikwaphu ogori.”

K'ori angu

³³ “Ọdo bụ l'unu nụhaakwaru lẹ ndu teke ono; bę asuje: ‘Teke i ribuwaru angu l'ii-meru Nchileke iphe; mekwaaru Nchileke iphe, i riburu angu k'ememe; ba hakwa iya.’ ³⁴ Obenu lẹ yębedua ekfuru unu; sụ: Unu be rijekwa angu lẹ phuu. Unu be egudekwa igwe ria angu; l'ọ kwa igwe bụ aba-eze Nchileke. ³⁵ Unu te egude alị ria angu; l'ọ kwa alị bụ ẹke Nchileke adzọbe-je ọkpa. Unu tee gude Jerúsalemu ria angu; kę l'ọ bụ Jerúsalemu bụ obodo k'eze ono, ha nshinu ono. ³⁶ Unu be egudekpokwaanu ishi unu ria angu; kę l'unu ta adudu ike ome mbukpoonu m'ọo akpuru ẹgbushi lanụ, nọ unu l'ishi: t'ọ chaa ụcha m'ọ bụ t'o jia uji.

³⁷ Iphe ii-kfuje nkinyi iya bụphu: ‘Iye’ ọdo bụ: ‘Wawa.’ O -nweru iphe ọdo, i kfuru yeru okfu labu ono bukwa Obutuswe b'o shi l'ẹka.

K'ogwata ugwo iphe

(Luk 6:29-30)

³⁸ “Unu nụhawaru l'ekemu Mósisu sụru: ‘Onye -meru; ẹnya apyahụ ibe iya; t'e mekwaaphu t'ẹnya pyahulata iya. Onye chikwofuru ibe iya eze; t'onye ọbu chikwofu-latakwapu ugwo iya.’ ³⁹ Obenu lẹ yębedua ekfuru unu; sụ: Be melatajekwa onye meru ngu ẹjo iphe ugwo ẹjo iphe, o meru ngu. O -nweru onye chiru ngu ẹka l'ishi-nchị ẹka-utara; dobfuaru iya k'uzo ẹka-ibyita t'o chifua ngu iya. ⁴⁰ Teke bụ l'o nweru onye je agbaaru ngu ẹkwo lẹ ọti l'okfu uwe ime ẹhu ngu; haa ya t'o yetafua uwe ugwehu ngu. ⁴¹ O -nweru onye yebutaru ngu tẹ nggu l'iya yiru jee manyiru lanụ; tsoru iya ru t'unu jee manyiru labu. ⁴² Madzụ -ji ngu aji iphe; woru iphe ọbu nụ iya. O -nweru onye byaru ngu ọnguta iphe; ba ajikakwa iya ẹya angenge.”

K'oyeru ndu ọhogu obu

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Unu nụhawaru l'a sụru: ‘Unu yeru ndu ọnya unu obu; unu akpọo ndu ọhogu unu ashị.’ ⁴⁴ Obenu lẹ yębedua ekfuru unu; sụ: Unu yeru ndu ọhogu unu obu. Unu ekfujeru nụ Nchileke l'okfu ẹka ndu, akpa

unu ẹhu; ⁴⁵ k'ọphu unu a-buru ẏnwu kẹ Nna unu ọphu bu l'imigwe. L'ọ bụ iya emeje t'ẹnyanwu hata; chiaru ndu eme ẹji; mẹ ndu eme ọhuma; bukwaru iya phụ emeje tẹ mini chiaru ndu eme iphe nhamunha; mẹ ndu ẹ-te emedu iphe nhamunha. ⁴⁶ Teke bụ l'ọ bụlephu ndu yeru unu obu; bẹ unu eyejeru obu nwenkinyi iya; ?unu rjru lẹ Nchileke e-bu unu nggo. Bebekpoonu; ?tọ bụhedu ẹge ndu akiriko emeje ndono. ⁴⁷ Ọ -buleru-phu ndu ọnya unu; bẹ unu ekeleje ekele kpurumu; ?bụ ngunu; bẹ bụ iphe ọbu, unu ka ndu ọdo ememe ọbu. ?Tọ bụhedu ẹge ndu ẹ-ta madu Nchileke emeje ndono. ⁴⁸ Ọo ya bụ t'unubedua buru ndu dubeberu mma ẹge Nna unu ọphu bu l'imigwe bụ onye dubeberu mma."

K'ome iphe-oma

6 "Unu kwabekwa ẹnya t'unu be emeje iphe-oma unu jakpatangu; k'ọphu onyemonye a-phukota iphe unu eme. Ọdumeka; bẹ Nna unu ọphu bu l'imigwe ta abyakwa bya ebu unu nggo iya.

² "Ọo ya bụ; teke i meru iphe-oma; be ejekwa iya ọra arara l'edukfu. Be emekwa ẹge o-kfuru-iche-eme-iche phe emeje l'ime ọlo-ndzuko ndu Ju mẹ l'echi esu-uzo. Ẹphe emeje l'iya phụ; k'ọphu aa-ja ẹphe ajaja. Kamenu; tẹ ya kakwaru unu; e buakwaru ẹphe nggo iya. ³ Obenu lẹ teke nggubedua eme iphe-oma; be ekwekwa tẹ ẹka-ibyita ngu maru iphe ẹka-utara ngu eme; ⁴ k'ọphu iphe-oma, iime a-bukwanuru iphe, e meru l'edomi. Ọo ya bụ; Nna ngu ono, aphuje iphe, eeme l'edomi ono ebukwanua ngu nggo iya."

K'okfu anụ Nchileke

(Luk 11:2-4)

⁵ "Teke unu ekfu anụ Nchileke; unu be emejekwa l'ọ bụ o-kfuru-iche-eme-iche phe. Ẹphebedua; bẹ iphe, aduje ẹphe mma bụ t'ẹphe je anmagaru l'echi ọlo-ndzuko ndu Ju; mẹ l'iku esu-uzo; ekfu anụ Nchileke; k'ọphu madzụ a-phukota ẹphe. Kamenu; tẹ ya kakwaru unu; e buakwaru ẹphe nggo iya. ⁶ Obenu lẹ teke iikfu anụ Nchileke; tųgbua bahụ l'ime ime ọlo ngu; nggu aguchia ibo ngu aguchi; kfuru nụ Nchileke, bụ Nna ngu, ẹ ta aphudu ẹnya. Ọo ya bụ; Nna ngu ono, aphuje iphe, eeme l'edomi ono ebukwanua ngu nggo.

⁷ "Teke unu ekfu anụ Nchileke; t'ẹ b'ọ bukwa iphe unu kfuru; unu ekfulaga iya azụ ọdo ogodo-orikoro l'ọ bụ ndu ẹ-ta madu Nchileke; ẹke ẹphe anọduje arj lẹ Nchileke a-nụ okfu ẹphe; mẹ ẹphe -kfushia ya l'igweligwe. ⁸ Ọo ya bụ t'unu be yekwaru ẹphe; lẹ Nna unu be mahaakwaruru iphe unu abya iya ọsu t'ọ nụ unu; tẹmanu; bẹ unu kfuderu iya ẹya.

⁹ "Ọwaa ẹge unu e-kfufe nụ Nchileke ndo-ọ:

'Nggube Nna ayi ọphu bu l'imigwe;

T'e dobe ẹpha ngu nsọ;

¹⁰ Koshinu l'ọ bụ nggo bụ Eze.

T'e mee iphe bụ uche-obu ngu lẹ mgboko; ẹge eemeje iya l'imigwe.

¹¹ Nujenu ayi nri, e-dzu ayi l'uboku.

¹² Gọaru ayi nvụ l'iphe dọ ẹji ayi;

ẹge ayi agujeru ndu ọdo

l'ọphu ẹphe meru ayi.

¹³ Be ekwekwa t'e nwuru

ayi ye l'iphe a-data ayi;

gbahaa t'j dzọjee ayi t'ayi ba aba l'ẹka

Onye Ejo-Ọboku ono.

¹⁴ " 'Kẹ l'ọ -buru l'unu agujeru ndu ọdo nvụ l'iphe dọ ẹji, ẹphe meshiru unu; Nna unu ọphu bu l'imigwe agujekwaruphu unu nvụ l'iphe dọ ẹji, unu meru.

¹⁵ Ọlobu; teke bụ l'unu ta agujeduru ndu ọdo nvụ l'iphe dọ ẹji, ẹphe meru unu; tọ dọ iya bụ lẹ Nna unu ta abyadụ bya aguru unu nvụ l'iphe dọ ẹji, unu meru iya.

K'oswi aswisiwi

¹⁶ " 'Teke unu aswi aswisiwi; l'ekfu anụ Nchileke; unu ba agbanwujekwa ifu l'ọ bụ o-kfuru-iche-eme-iche phe. Kẹ l'ẹphe egbeshije; ifu aswinwushihu ẹphe; k'ọphu onyenonu a-ma l'ẹphe aswi aswisiwi; ekfu anụ Nchileke. Kamenu; tẹ ya kakwaru unu; e buakwaru ẹphe nggo iya. ¹⁷ Obenu; teke jiswi aswisiwi; nggu aswaa ifu ngu aswaswa; jja manụ; ¹⁸ k'ọphu ẹ ta amadụ l'jiswi aswisiwi; kpachikwaphu Nna ngu ono, ẹ ta phudu l'ẹnya ono. Ọo ya bụ; Nna ngu ono, aphuje iphe, eeme l'edomi ono ebukwanua ngu nggo iya.' "

Ẹku kẹ imigwe

(Luk 12:33-34)

¹⁹ "Unu ba akpakwa ẹku kuberu onwunu lẹ mgboko-a; ẹke ọo-gba ẹgba; mkpu ataa ya; ndu iphura eje egwoo ya. ²⁰ Unu gbe kpachia ẹku kuberu onwunu l'imigwe; ẹke, ẹ tọo gbadu ẹgba; mkpu ta ata iya; ndu iphura te eje iya egwota. ²¹ Iphe ọ bụ bụ l'ọo ẹke ẹku ngu, katsya ngu mkpa nọ; bẹ obu ngu nọkwaphu."

Urọku, nọ madzụ l'ẹhu

(Luk 11:34-36)

²² "Ọ kwa ẹnya bụ urọku k'ẹhu madzụ. Ọo ya bụ lẹ teke ẹnya doru ngu edodo; ugwehu ngu abukotaru ngu iphoro iphoro. ²³ Obekwanu lẹ teke bụ l'ẹnya te dodu ngu edodo; ugwehu ngu abukotaru ngu ẹkpuru-ochi ẹkpuru-ochi. Teke bụ l'iphoro, nọ ngu l'ẹhu gbe buru ẹkpuru-ochi; ha! Iphe ọphu ọo-gbakwanu l'ọo tsabalangu!"

Nchileke; mẹ iphe enweru

(Luk 16:13; 12:22-31)

²⁴ "Ẹ tọ dudu onye a-chita Nnajiufu labu ejeru ozi l'ugbo lanu; t'ẹ b'ọ kpọ nanu ashi; yeru onye ọphu obu;

odo bu l'o yeru ehu l'ozu k'onnye lanu; l'apa ozi k'onnye ophu eka lanu. Unu te etsokwa uto ke Nchileke; l'achikwaphu nta okpoga.

K'oku wɛlengu
(Luk 12:22-31)

²⁵ "Oo ya bu iphe ya sɛru unu: t'unu ba akushi wɛlengu ke ndzu unu: iphe unu e-ri; me iphe unu a-ngu ndu ndzu. ?Ndzu ta akadunua oburu ogbodo iphe; karia nri? Unu ta aku wɛlengu k'uwe, unu e-ye l'ehu. ?Ugwehu ta akadunua oburu ogbodo iphe; karia uwe?"

²⁶ Unu lewaru unwenu, ephe l'eli. Mgbɛ ephe te emebedu iphe l'alij; ephe ta akpata akpata edobe l'oba. Obenu le Nna unu ophu bu l'imigwe anodujekwaru azu ephe le nri. ?T'unu ta madu l'unu ka nwenu oburu okpobe iphe to? ²⁷ ?O nweru l'unu ha onye a-kunya wɛlengu; yekwaru onwiya ujiku ophu le ndzu iya?"

²⁸ "Buhunu ngunu kparu iphe unu akuhunu wɛlengu k'uwe oye l'ehu? Unu lewaru okfukfulike: Onoduje evu evuvu l'egbudu. Obenu; mgbɛ e to sekwa akanya; to tu owuu k'okwa uwe. ²⁹ Obenu; mgbɛ unu phuru-a ege Solomonu yeberu uwe, ama mma; uwe iya e-ta mabedu mma l'o bu okfukfulike lanu. ³⁰ Teke bu le Nchileke letaberu ewu, no l'egbudu enya ege ono: ke t'o mee ya t'o ma mma; mbu iphe bu: o -nodu ndzu l'egbudu ntanu; echile; e woru iya shia ite; ?too kaduru unu oleta enya. Oo-wa! Unube ndu-wa, ekwekwe unu e-ta badu ishi-wa!"

³¹ "Unu ba anodujeshi akuphe wɛlengu ke wo: '?Ngunu; be unu e-ri;' m'o bu '?Ngunu; be unu a-ngu;' m'o bu '?Ngunu; be unu e-ye l'ehu?' ³² O kwa egbe iphe, ndu e-ta madu Nchileke anoduje achon dono. Nna unu ke imigwe makwaru-a l'iphe ono l'o ha; be dukota unu mkpa. ³³ Ophu buchua ya nu bu t'unu vuru uto chojee ege unu e-me te Nchileke buru eze le ndzu unu; mee iphe bu uche-obu iya. Oo ya bu; iphe ono l'o ha aburu iphe, Nchileke e-yekwaru iya unu eyekwaru. ³⁴ Oo ya bu; unu ba anodujeshi akuphe wɛlengu k'echile; o bu echile a-ku wɛlengu k'ehu onwiya. Iphe ehuka k'ujiku lanu; be dzuwaru mboku onanu."

K'onma ndu odo ikpe
(Luk 6:37-38, 41-42)

7 "Unu ba anmakwa ndu odo ikpe; k'ophu Nchileke e-ta anmadu unu ikpe. ² Ishi iya aburu l'o bu ege i gude kpee onye odo ikpe; be Nchileke e-gudekwaphu kpee nggubedua. Yo buru iphe unu gude turu iphe yeru madzu; be Nchileke e-gudekwaphu turu yeru unu. ³ ?Bu ngunu kparu iphe i phuru nwiphe, laru nwanna ngu l'enya; obu l'e ti phukwanu ophu ha l'o bu osweru, gbaru ngu l'enya nke ngu? ⁴ Odo aburu: ?nanu ege ii-gbe su nwanna ngu: 'T'o gebe t'i wofu iya nwiphe, turu iya kpogun l'enya;' l'eke ophu ha l'o bu

osweru gbakwaru ngu l'enya nke ngu? ⁵ Nggube o-kfuru-iche-eme-iche ono; vuru uto tu-fuodu iphe ophu ha l'o bu osweru, gbaru ngu l'enya nke ngu; temanu nggu adu ike phufu uto; tufu nwiphe ophu turu nwanna ngu kpogun l'enya.

⁶ "Unu be ewojekwaru iphe duru Nchileke nso taru nkuta; k'ophu ephe ta aghakobedu bya alabushia anu unu alabushi. Unu te ewojeru mgbubu unu, bu iphe aswa iya ha nshinu; wushiru ezi; yo gude okpa dzoo ya yogiriyogiri."

Oji aji iphe; ole-enya-iphe;
me oku eka l'uzo
(Luk 11:9-13)

⁷ "Unu kfujee t'a nu unu iphe; aa-nu iya unu! Unu chojee iphe; unu a-phu iya-a! Unu kujee eka l'uzo; aaguharu iya unu! ⁸ Ke l'iphe bu onye sru t'a nu iya; be aanuje; onye choru nu achovuje; onye kuru eka; be aaguhajeru uto. ⁹ ?Nanu l'unu ha, nweru onye bu; nwatibe iya -su t'o nu iya nri; yo gbe nu iya mkpuma? ¹⁰ ?O dudu buru teke o sru t'o nu iya ema; yo gbe nu iya agwo? ¹¹ Keshinu unube ndu ejo iphe amajeru-a; nu unwu unu iphe du mma; ?buchua Nna unu ke imigwe ta akaduru oma t'o nu unu iphe du mma; mbu unube ndu sru t'o nu iya unu.

¹² "Oo ya bu; unu mejeeru ndu odo iphe bu iphe, du unu te ndu odo meeru unu. O bu iphe ekemu; me ndu nkfuchiru Nchileke ezi ndono."

Uzo, du kpagungu
(Luk 13:24)

¹³ "Unu shia onu-uzo ono, du kpagungu ono bahu; okfu l'uzo ophu madzu eshije ala l'iyi; be onu iya ha usa; uto iya adu ntse eshishi; ege ono b'a du l'igwe awu iya. ¹⁴ Obenu l'uzo onanu, madzu eshije bahu le ndzu ono; be onu iya du kpagungu; uto iya adu ehuka eshishi; ndu phuru iya nu ahabe ahabe."

K'oshi-omi; me akpuru iya
(Luk 6:43-44)

¹⁵ "Unu zekwaaru ndu ono, anoduje adzushi ejo-ire; su l'ephe ekfuchiru Nchileke ono. Mbu ndu aduje agu l'ephe -bu aturu; 'a ma l'ephe bu agu, adzugbu aturu.

¹⁶ Unu e-gudewaru umere ephe; maru egbe ndu ephe bu. ?Aawotaje akpuru-era l'oshi aga? ?Te aawotaje uchokoro l'oshi uke? ¹⁷ O bu oshi, ehu du mma amije akpuru, du mma; buru ejo oshi amije ejo akpuru.

¹⁸ Oshi, ehu du mma ta amijekwa ejo akpuru; ophu ejo oshi 'amijekwa akpuru oma. ¹⁹ Iphe bu oshi, e-ta midu akpuru, du mma; be ee-gbutsu egbutsu; chee l'oku.

²⁰ Oo ya bu l'unu e-gudekwaphu akpuru, ndu ono, adu ejo-ire; su l'ephe ekfuchiru Nchileke ono miru; maru egbe ndu ephe bu."

Ya ta mabua ndu unu bu

(Luk 13:25-27)

²¹ “E tọ bukwa ege aaha eku iya: ‘Nnajiufu! Nnajiufu!’ bu ege aa-ha bahụ l’ẹke Nchileke bu eze. O buphu onye meru iphe, bu uche-obu Nna iya ophu bu l’imigwe a-bahụ iya. ²² Mbọku ikpe ono; be aa-dụ l’igw; sụ yẹbe Jisọsu: ‘Nnajiufu! Nnajiufu! ?O kwa l’ephe shi egudeje epha ngu ekfuchiru Nchileke; gude iya shi achishi ogvu; shi gudekwa iya phụ l’emeebe igweligwe iphe-ophuleny a odo?’ ²³ Teke ono; be ya a-karu ephe: ‘Lẹ ya ta mabua ndu unu bu; unu gbeshi iya l’ifu unubẹ ndu megburu onwunu l’ẹjo iphe!’ ”

K’umadzu ẹbo, akpụ ụlo

(Luk 6:47-49)

²⁴ “Oo ya bu l’iphe bu onye anụ okfu iya-a; l’emekota iya ememe a-dụ l’ọ bu nwoke, kwaru ẹnaya; kpua ụlo iya l’eli mkpuma. ²⁵ Igwe abya achia mini; utso agbaa; oke pherephere ephee: bukotakwaphu l’eli ụlo ono; ụlo ono ta da; okfu l’a turu okpa iya l’eli mkpuma.

²⁶ “Obenu l’iphe bu onye anụ okfu iya-a; too me iya ememe; a-dụ l’ọ bu onye eswe, kpuru ụlo iya l’eli eveve. ²⁷ Igwe abya achia mini; utso agbaa; oke pherephere ephee: bukotakwaphu l’eli ụlo ono; ng-gube ụlo aphufu daa gwoo; dakwanua iphe dụ biribiri!”

Ike, shi l’ẹka Jisọsu

²⁸ Tọ dụ iya bu; Jisọsu ekfuebelephu iphe ono; iphe oozu adukota ndu nuru iya nụ biribiri; ²⁹ ẹke ẹ too zidu l’ọ bu ndu ezije ekemu; yoo zi l’iya phụ l’ọ bu onye ike nọ l’ẹka.

**Jisọsu eme onye ẹhu-labụ;
t’ọ korohu**

(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

8 Jisọsu eshilephu l’eli ugwu ono nyifuta; igweligwe madzụ awuru tso iya. ² A bya ele ẹnaya; onye lanụ obu, ẹhu-labụ eme abyakfuta Jisọsu; bya ebyishi iya ikpere l’ifu; sụ iya: “Nnajiufu; o -buru l’ọ dụ ngu mma l’okpoma; be ii-menu iya-a tẹ ya ka mma.”

³ Jisọsu amachiwaphu ẹka; bya nwoke ono; sụ iya: “O dụ iya-a mma l’okpoma; korohu!” Teke onophu; ẹhu-labụ ono agvuwaphu nwoke ono l’ẹhu; yọ korohuwaphu. ⁴ Tọ dụ iya bu; Jisọsu asụ iya: “Ba dukwa onye ii-kfuru iya! Tugbulekwaphu; je eworu onwongu koshi onye achijeru Nchileke ẹja t’o lee ngu ẹnaya. Nggwu egworu ngweja, onye a gwotaru l’iphe eme iya nụ anuje; nụ iya t’ọ chjaru ngu ege Mosisu ziru l’ekemu iya; k’ophu oha a-ma l’ẹhu dūwa ngu mma.”

Ekweta onye ishi soja

(Luk 7:1-10)

⁵ Ya ndono; Jisọsu abahulephu Kapaniyomu; onye ishi soja ndu Rómu abyakfuta iya; bya arọ ya; ⁶ sụ iya: “Nnajiufu; nwozi iya zekwa l’ulo; l’ẹke iphe eme iya nụ emeshi iya ike; ophu o ghadu aghagha. O hakwa iya nshinu l’ẹhu.”

⁷ Jisọsu asụ iya: “Lẹ ya a-byaa bya emee ya t’ọ dụ mma.”

⁸ Onye ishi soja ono asụ iya: “Nnajiufu; mẹ ya ta gbakwa kẹ t’i bataru iya l’ufu. O bua t’i kfu okfu l’onu; nwozi iya a-dụ mma. ⁹ Lẹ yẹbedua bu onye nọ madzụ l’ẹka; nwekwaruphu ndu soja, nọ iya l’ẹka. Ya -sụ onye owaa t’o jee owaa; yo jee. Ya -sụ onye ophu t’ọ bya; yọ bya. Ya -sụ nwozi iya t’o mee owaa; yo mee ya.”

¹⁰ Jisọsu anule iya phụ; yọ dụ iya biribiri. Yọ sụ ndu tso iya nụ: “Iphe ya ekfuru unu bu lẹ ya taa phukwaa onye kwetaberu ege-a l’alí Ízurelu kpoonu. ¹¹ Iphe ya ekfuru unu bu l’aa-dụ l’igwe; shi ụzo ẹnyanwu-ahata; mẹ l’ụzo ẹnyanwu-ariba bya; ephe lẹ Ébirihamu; Áyiza-ku; mẹ Jékọpu anọdu l’ẹke Nchileke bu eze ria nri. ¹² A chita ndu ophu o gbaru ono l’ẹke ono, Nchileke bu eze ono; ghaa l’ẹkpuru-ochi ẹke aa-nọduje raa ẹkwa; taa ikireze.” ¹³ Jisọsu ekfutsua ege ono; bya asụ onye ishi soja ono: “Jeshiwaru iphe iije; l’ọ bu ege i kwetaru t’ọ duru ngu b’ọo-duru ngu.”

Nwozi nwoke ono akorohuwaphu teke onophu.

Jisọsu agwọ ndu iphe eme

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Jisọsu abya abata l’ulo Pyita; phua nne nyee Pyita; l’ẹke o zẹ azẹ; ẹhu enwu iya oku. ¹⁵ Yo woru ẹka bya nwanji ono; ẹhu-oku ono apawaru iya phụ haa. Yo gbeshi; kwalahaaru Jisọsu ẹbyee.

¹⁶ L’urenyashi mbọku ono b’e dutatsuaru Jisọsu igweligwe ndu odo, ogvu butua l’ẹhu; yo gude okfu-onu iya chifukota ogvu ono l’ọ ha; bya emee ndu ophunanu, iphe emetsua phụ; ẹhu adukota ephe mma. ¹⁷ Iphe-a meru t’iphe o kfuru; mbụ Azaya, bu onye nkfuchiru Nchileke rekota; mbụ iphe ono, o kfuru l’ẹke ono, o suru: “O vutaru ẹhu-otసు-ume ayi; bya evu-takwaphu iphe-ememe ayi.”

Ndu, e-mekochaa etso Jisọsu

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisọsu aphua ikpoto ndu nọ-pheru iya mgburumgburu; sụ ndu etsoje ụzo iya: “Unu t’ephe dafu azụ eze ẹnymu azụ iya ophu.” ¹⁹ Onye lanụ lẹ ndu ezije ekemu abyakfutashia ya; bya asụ iya: “O-zi-iphe! Ya a-nọdu etso ngu eje iphe bu ẹke iije.”

²⁰ Jisọsu asụ iya: “Uphegu ebu l'enu; nwenu, ephe l'eli enweru ekfuna; obenu le Abubu-Ndiphe te nwedu m'oo eke oo-chebe ishi.”

²¹ Onye odo le ndu ono, etsoje uto iya ono asụ iya: “Nnajiufu; gebekwa te ya je eliodu nna iya.”

²² Jisọsu asụ iya: “Bya etsoru yebe Jisọsu; haa ndu nwuhuru anwuhu t'ephe lia ndu nk'ephe, nwuhuru anwuhu.”

Oke pherephere anuru iya okfu

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Jisọsu abahulephu l'ugbo; ndu etsoje uto iya etsoru iya. ²⁴ Ya ndono; oke eyii-mini emelaha l'echi eze enyimu ono; l'emekpo nshinu nshinu; k'ophu akparamini esewa otuji mini l'ugbo ono. Obenu le Jisọsu zele; l'eku mgbenya. ²⁵ Ephe eje etee ya; sụ iya: “Nnajiufu; dzoo ephe; l'ugbo abyaakwa ephe ekpukpu.”

²⁶ Jisọsu asụ ephe: “Oo-wa! Unube ndu-a, ekwekwe unu ta badu nwishi-a. ?Bu ngunu meru iphe unu atsu egvu?” Yo gbeshi teke ono; baaru oke pherephere ono; me eze enyimu ono mba. Eke ono l'o ha adakota shikongu.

²⁷ Yo du ndu ono biribiri; ephe ekfulaha; sụ: “?Bu egbe nwoke ngunu du ege owaa, oke pherephere; me eze enyimu anuru okfu-a?”

Umadzu labu, ogvu bu l'ehu

(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ To du iya bu; Jisọsu abya adafu azu eze enyimu ono azu iya ke alı ndu Gada. Yo rua; yele unwoke labu obu, shilephu l'ikirikpo ahadzu. Unwoke labu ono; be ogvu bu l'ehu. Enari, ephe eme; be e-to dudu onye egvu ekweje t'o du ike je oswe l'uswe iya onanu.

²⁹ Ephe arashiwaphu; sụ: “Nggube Nwatibe Nchileke; ?bu ngunu; be nggu l'ephe ji. ?I byawaru t'i bya eshi nta-a onu ephe aphu ophu; l'oge iya ebe ruwa?”

³⁰ Le nwo-tanya l'eke ono b'o nweru igweligwe ezi, no iya nu; l'akpa nri. ³¹ Ogvu ono atuko ro Jisọsu; sụ iya: “O -buru l'oo-chifu ephe; t'o hanu ephe t'ephe wuba ezi ono l'ehu.”

³² Jisọsu asụ ephe t'ephe loberu. Ogvu ono awufuta unwoke ono l'ehu; je awuba ezi ono l'ehu. Ya ndono; ezi ono l'o ha eshi le mgbazita ugvu eze enyimu ono wu-lihu; fota oso gidigidi; je aphulahukota l'ime eze enyimu ono; mini eworu ephe rigbushia.

³³ Ndu eche ezi ono agbakashihu gbaba le mkpukpu ono; je eworu iphe meru nu l'o ha doo; dokwaaruphu ephe iphe meru l'ehu ndu ono, ogvu shi buru l'ehu ono. ³⁴ Ndu mkpukpu ono l'ephe ha awufuta; byakfufashia Jisọsu; bya arolahaa ya t'o gbeshiru ephe l'ibiyi nk'ephe.

Nwoke, iphe lonwuru ibe-ehu lanu

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

⁹ Ya ndono; Jisọsu abya abahu l'ugbo; kpoo-swee eze enyimu ono; yo buru iya olata obodo, a ndu hefuta iya gedegede. ² Yo nweru ndu pataru iya nwoke, iphe lonwuru ibe-ehu lanu. Nwoke ono ze l'oshi-azee; ephe aparu iya bya. Jisọsu aphua ege ephe kweshibetaru ike le ya a-du ike mee te nwoke ono jee ije; yo su nwoke ono: “Nwa iya; nweru iya obu; l'a gwawaru ngu nu l'iphe du eji, i meshiru.”

³ Ndu ezije ekemu, no l'eke ono aharu ekfu l'ime obu ephe; sụ: “Le nwoke-wa ekfurushikwa Nchileke.”

⁴ Jisọsu amaluru-a iphe ephe ari; bya aji ephe: “?Bu ngunu meru iphe unu ari ejo oriri l'obu unu? ⁵ ?Bu ole ka ntse l'a suru: ‘A gwawaru ngu nu l'iphe du eji, i meshiru;’ t'o bu t'a su chia: ‘Gbeshi; jelahaa ije.’ ⁶ Ya ekoshi unu le Abubu-Ndiphe b'e ziru t'o gujeeru madzu nu l'iphe du eji, o meshiru le mgboko.” Yo su nwoke ono, iphe lonwuru ibe-ehu lanu ono: “Gbeshi; pata oshi-azee ngu lashia!”

⁷ Nwoke ono ekwolihu; yo buru iya alala. ⁸ Igweligwe ndu ono aphua iphe meru nu; tsulahaa egvu; jalahaa Nchileke ajaja ege o meru te madzu du ike mee egbe iphe ono.

Jisọsu eku Mátiyu

(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Ya ndono; Jisọsu aparu eke ono haa; tugbua. Yo jenya; bya aphua nwoke lanu, aza Mátiyu; l'eke o dugaru l'ulo okpoga akiriko. Jisọsu asụ iya: “Mátiyu; tsoru iya.”

Mátiyu egbeshi tsoru iya.

¹⁰ A nonyaa teke odo; Jisọsu eje ori nri l'ulo Mátiyu. Eke ono; be igweligwe ndu akiriko; me ndu odo, bu ndu emeje iphe du eji byakwaruphu; ephe le Jisọsu; me ndu etsoje uto iya l'eri nri. ¹¹ Ndu Farisii aphule iya phu; ji ndu etsoje iya nu: “?Bu ngunu meru iphe onye ezije unu iphe etsoje ndu akiriko; me ndu odo, bu ndu emeje iphe du eji l'eri nri?”

¹² Jisọsu anu ya; sụ ephe: “Ndu ehu du mma; be mkpa onye eme ogvu ta dukwaru. O kwa ndu ehu du eji; be mkpa onye eme ogvu duru. ¹³ Unu je amu iphe o bu; mbu okfu owaa, ya abya ekfufu-wa; le Nchileke suru: ‘L'iphe agu iya nu ta bukwa t'unu gwaje iya agwagwa; o kwa t'unu phujeru madzu imiko.’ Le yebe Jisọsu ta byakwa oku ndu doberu eka ndoo. O kwa ndu eme iphe du eji; be ya byaru ekuku.”

Aji lẹ k'oswi aswi
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Tọ dọ iya bọ; ndu etsoje ọzo Jọnu Baputizimu abyakfutashia Jisọsu; bya aji iya: “?Bọ ngunu meru iphe ẹphe lẹ ndu Fárisii anọduje aswi aswi; l'ekfu anu Nchileke; ndu etsoje ọzo ngu ta aswi?”

¹⁵ Jisọsu asu ẹphe: “?O nweru ndu e kujeru ome ẹsua-nwanyi ọphungu; ẹphe egbe agụ aphu; l'ẹke nwoke, kuru ẹphe nọkwaa? Obenu l'oge abyakwa-a teke aa-nafu ẹphe onye ono, alu nwanyi, kuru ẹphe l'ẹsua-nwanyi ono. O bọ teke ono; bẹ ẹphe a-wata ọswi aswi.”

¹⁶ “E to nwedu onye gudeje ẹkwa ọphungu; je agbaa akahụ uwe. Onye turu iya ama; ẹkwa ọphungu ono emee akahụ uwe ono t'o gbe karu alakahụ. ¹⁷ To nwe onye wotajeru akuru-aku ọphungu, atụ vavava; je ọgha l'akahụ okurutu otumu. O -tụkwaa ya phu ama; mee ono agbajashia otumu obu; mee obu awushihi; otumu obu alakwaaphu l'iyi. O bọ akuru-aku ọphungu; bẹ eeyeje l'otumu ọphungu, karu akaka. Ẹphe ẹbo ono atukokwanu nọdu.”

**Nwatibe onye ishi;
mẹ nwanyi, nsọ eme**
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Tọ dọ iya bọ; Jisọsu egudekwadua ẹge ono l'ekfu; onye ishi ọlo-ndzuko ndu Ju abyawaphu bya ebyishi iya ikpere l'ifu; sọ iya: “Lẹ nwatibe iya kẹ nwanyi bọlephu nta-a b'ọ nwuhuru. Wo iya t'ọ bya; bya ebyia ya ẹka. L'o -byiwa iya ẹka; bẹ ọo-nọdua ndzụ ọdo.”

¹⁹ Jisọsu yele ndu etsoje ọzo iya egbeshi; tsoru iya.

²⁰ Ya ndono; yo nweru nwanyi, nsọ mewaru afa iri l'ẹbo mgburumgburu. Nwanyi ono eshia Jisọsu ọzo azu; pyota epyota; byia ya ẹka l'onu uwe iya. ²¹ L'ẹke nggube nwanyi shi sùhawa onwiya: “Lẹ ya -byikpoonu m'ọo ẹka l'uwe iya; bẹ ẹhu a-dụ iya-a mma.”

²² Jisọsu aghachiwaphu; phua ya; sọ iya: “Nwa iya nwanyi; nweru iya obu. Ekwekwe ngu mewaru t'ẹhu dọ ngu mma.” Tsube teke onophu; nwanyi ono aduwa-phu mma.

²³ Ya ndono; Jisọsu atugbua je abahụ l'ọlo onye ishi ono; l'anuwaa ọzu-ẹkwa, ada nu; phuwaa ndu aphu opu. ²⁴ Yọ sọ ẹphe: “T'ẹphe lufukota l'ẹphe ha; lẹ nwamgboko ono ta nwuhukwa anwuhu; l'ọ kwa mgbenya; bẹ ooku!”

Ẹphe eze iya ọchi. ²⁵ A chifutsulephu igweligwe ndu ono etezi; Jisọsu abya abahụ l'ime ọlo ono; je alọta nwamgboko ono l'ẹka. Yo teta; gbeshi. ²⁶ Akọ iya an-gakotawaru uswe iya onanu mgburumgburu.

Unwoke labu, atsụ ishi akorohu

²⁷ Jisọsu eshi l'ẹke ono tugbua. Yo jenyaaalephu; unwoke labu, atsụ ishi etsoru iya; wata ochi mkpu; l'ara: “O-shi-l'eri Dévidi; phuaru ẹphe imiko!”

²⁸ Jisọsu abahulephu l'ọlo; ndu ishi ono abyakfutashia ya. Jisọsu aji ẹphe: “?Unu kwetaru lẹ ya a-dụ-a ike mee t'unu korohu?”

Ẹphe asu iya: “Iyee; Nnajiufu!”

²⁹ Jisọsu abya ebyia ẹphe ẹka l'anya; sọ: “T'ọ dukwaru unu ẹge unu kwetaberu.” ³⁰ Ẹnya amusashihu ẹphe; ẹphe aphulaha ọzo. Jisọsu anmashiaru ẹphe ọkwa ike; t'ẹphe be emekwa t'o nweru onye a-maru nu.

³¹ Ẹphe atugbulee je ekfukashia kẹ Jisọsu l'uswe iya ono mgburumgburu.

Onye ẹ-te ekfudu okfu ekfu okfu

³² Ya ndono; ẹphe atugbulephu; e dutashiaru iya onye obu, ọgvu bu l'ẹhu, ẹ-te ekfudu okfu. ³³ Yọ chifulephu ọgvu ono; nwoke ono ekfulaha okfu. Yọ dọ igweligwe ndu ono biribiri. Ẹphe asu: “L'ẹ ta phubukwaa egbe iya ọwaa l'alj Izurelu.”

³⁴ Ndu Fárisii asu: “?A sọru l'ẹ tọ bọdu ike k'ishi iphe, bu ọgvu; bẹ oogudeje achishi ọgvu ono.”

Ndu ọru ha nwanshi

³⁵ Jisọsu atuko iphe bọ obodo; mọ mkpukpu ejephe; ekfu okfu Nchileke l'ọlo-ndzuko ndu Ju; l'ezi ozi-oma kẹ abubu, Nchileke bọ eze; l'emetsua iphe bọ ndu iphe-ememe eme; mọ ndu ẹhu tsuru ume; m'o -ruhuru; ọ bọru egbe ẹhu, dọ idagha t'ẹhu dukota ẹphe mma.

³⁶ Yọ bọje teke ọ phuru igweligwe ndu ono; imiko ẹphe egude iya; l'ẹke ike gvuru ẹphe; ẹphe ta ma ẹge ẹphe e-me iya. Ẹphe adulephu l'ọ bọ igweligwe aturu, ẹ-te nwedu onye nche, a-gbaru ẹphe mkpu. ³⁷ Yọ sọ ndu etsoje ọzo iya: “L'iphe e meberu l'alj kaakwaru. Obenu lẹ ndu a-kpata iya nu ha nwanshi. ³⁸ Unu kfuru nu Nnajiufu, nwe iphe e meberu l'alj t'o ye ndu ozi, e-je akpataru iya ẹya.”

Ndu ishi-oziri ẹbo ono
(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

10 Ya ndono; Jisọsu abya ekua ndu ono, etsoje ọzo iya ono ẹphe iri l'ẹbo. Yọ bya ezi ẹphe t'ẹphe gude ike chishije ọgvu; ẹphe emee iphe, bọ ndu iphe eme; mọ ndu ẹhu tsuru ume; m'o -ruhuru; ọ bọru egbe ẹhu, dọ idagha t'ẹphe korohukota. ² Ẹpha ndu ishi-oziri ono ẹphe iri l'ẹbo bọ: onye kẹ mbu bọ Sáyimonu, bọ iya; bẹ eekuje Pyita; mọ nwunne iya, bọ Ánduru; mọ Jémusu Zébedi; mọ nwunne iya, bọ Jọnu Zébedi; ³ mọ Filipu; Batólomiyu; Tómosu; mọ Mátiyu, onye ana akirikọ; mọ Jémusu, bọ nwatibe Álufiyosu; mọ Tádiyosu; ⁴ mọ Sáyimonu, bọ onye yi l'ogbo ndu

adzo t'alij ndu Ju noḍuru ndu Ju; me Júdasu Isukáriyotu, bu iya mekocharu deru Jisosu ye.

**Jisosu ezifu ndu ishi-ozii
umadzu iri ebo**

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Tò dū iya bụ; Jisosu ezi epeh iri l'ebò onò t'ephe je ekfua okfu Nchileke. Teke oozii epeh ozi onò b'ò kfulu iya epeh kfuliaru iya epeh ike; sū epeh: "T'ephe ba tūkwà okpa lẹ kẹ ndu e-ta bụdu ndu Ju; to nwe mkpukpu ndu Samériya, epeh a-bahū. ⁶ Iphe epeh eme kwa t'ephe gbe tūgbulekwaphu jeshia kẹ ndu Ízurèlū, bụ ndu, dū l'ò bụ unwu aturu, phushihuru ephushihu. ⁷ Epeh eje ezia epeh lẹ Nchileke abyaakwa okoshi l'ò ya bụ eze! ⁸ Epeh emee ndu ehu dū eji t'ephe dū mma; epeh emekwaaphu ndu nwuhuru anwuhu t'ephe teta noḍu ndzū; epeh emee ndu ehu-labū eme t'ephe dū mma; epeh achishia ogvu l'ehu ndu, ogvu bu l'ehu. Wo epeh: A nuru iya unu kẹ mmakanū. O kwaphu ege onò; bẹ unu a-nukwa iya phū ndu odo kẹ mmakanū. ⁹ Unu be yekwa okpoga l'ekpa uwe unu; ¹⁰ unu te egude eḍa ije; ophu unu 'eyekwa uwe odo; gūfu ophu unu yeru l'ehu; unu ta chīru akpokpa odo; unu tee wota oshi-ogude-l'eka. Iphe meru iphe ya sūru t'ẹ b'ò dūshi iphe unu e-gude bụ l'ò onye seru esese erije eriri.

¹¹ "Iphe bụ obodo m'ò bụ mkpukpu, unu bahuru; unu vujeru ụzo lee enya onye e-kwe tẹ unu bata. Onye -kweru t'unu bata; unu bulekwaruphu lẹ kẹ onye obu. Unu be jekwa obuphe ebuphe jeye teke unu e-gbeshi l'ibiyi onanu. ¹² Ufu, unu bahuru; unu vuru ụzo tua epeh: 'Ndo! T'ehu dukwa unu agu.' ¹³ Teke epeh -kweru t'unu noḍu; o ya bụ l'ekele ehu-agu, unu keleru epeh aduru epeh ege unu kfulu. Teke bụ l'ephe te ekwedu t'unu noḍu; o ya bụ tẹ ekele ehu-agu unu laphutaru unu azū. ¹⁴ Eke, unu jeru; a jika unu; jika ochebe nchī l'okfu Nchileke, unu ekfu; unu lufu l'ufu m'ò bụ lẹ mkpukpu obu; jishia udzu-eja, no unu l'okpa gude koshi l'eka unu ta dūhedu iya. ¹⁵ Kamenu; tẹ ya karu unu: o-o-kakwaru ndu Sodomu me Gomóra mma mboku ikpe ma l'ege o-o-dū ndu mkpukpu onò!

Mkpamehu, abya nū

(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ "Unu lekwa! Ya chīakwaru unu ye t'unu l'ephe gbaa eghirigha l'ò bụ onye chīru aturu ye yele agu agbaa eghirigha. O ya bụ t'unu kwakwaa enya l'ò bụ agwo; unu adū agu l'ò bụ ndo! ¹⁷ Unu zekwaaaru ndiphe; kẹ l'ephe a-kputatsukwaa unu kpū-jeru ndu ogbo ikpe; e chia unu echachi l'ulo-ndzuko; ¹⁸ kpuru unu teke onò jee l'ifu ndu govano; me l'ifu ndu eze; l'okfu eka iya; ege ee-shi t'ephe nū a-zi-oma onò; tẹ ndu e-ta bụdu ndu Ju nukwaa ya phū. ¹⁹ Teke onò, epeh a-kputa unu

t'e kpee unu ikpe onò; unu ba ayokwa oshi iphe unu ekfu; m'ò bụ ege unu ekfu iya; lẹ teke o ruru; bẹ Nchileke e-koshikwaa unu iphe unu ekfu. ²⁰ L'ẹ tọ kwa unubedua ekfu iya l'onwunu; o kwa Ume kẹ Nchileke, bụ Nna, bu l'ime unu ekfu iya.

²¹ "Nwunne a-kpuru nwunne iya nū t'e gbua; nna akpuru nwa iya nū t'e gbua. Unwegirima e-kwefuru ndu muru epeh ikè; kpuru epeh nū t'e je egbua.

²² Onyemonye obule e-gude kẹ l'unu bụ ndu kẹ yebe Jisosu kpoo unu ashī. Obenu l'onye ophu taru nshi jeye l'ikperazu; bẹ Nchileke a-dzofutakwaa. ²³ Unu -bahū lẹ mkpukpu lanū; a -kpaa unu ehu; unu ahaa ya; jeshia mkpukpu odo. Kamenu; tẹ ya karu unu: unu te egebakwaru mkpukpu, nokota lẹ Ízurèlū tẹ Abūbu-Ndiphe ba abyawa-a.

²⁴ "Onye amū iphe l'eka onye ezije iphe ta akajekwa onye onò, oomu iphe l'eka iya onò onweru enya; ophu nwozi ta akajekwa nnajiufu iya. ²⁵ T'onye amū iphe l'eka onye ezi iphe maru l'oo-dakfukwa iya phū ege o dakfuru onye ezi iya iphe; yo dakfukwaphu nwozi ege o dakfuru nnajiufu iya. Epeh -kua nnajiufu, nwe ulo Biyélezebolu; ?buchia nū ndu ulo iya; bẹ epeh ta akaduru ekfubyishi.

Onye aa-tsujee egvu

(Luk 12:2-7)

²⁶ "O ya bụ t'unu ba tsukwa madzū egvu; l'ẹ tọ dukwa iphe e kpuchiru ekpuchi, e te emekochadua kpuhaa; ophu 'o dukwa iphe e domiru edomi, e te emekochadua mee t'a magbaru. ²⁷ Iphe ya ekfuru unu l'ochi; bẹ unu ekfu l'echi oke-eswe. Iphe unu nuru l'eka, aadzū iya ndzumuka; bẹ unu e-je araa arara l'edzudzu oha. ²⁸ Unu ba atsukwa ndu egbuje ugwehu mmakanū egvu; epeh -gbuebe ugwehu; epeh ta aduhe ike gbua maa onye obu. Onye unu a-tsujee egvu bụ onye onò, bụ: o -gbuebe egbugbu; yo nwekwaruphu ike, oo-gude nwuru ugwehu onye obu yele maa ya je echee l'oku alj-maa. ²⁹ ?Tò budsonua okpaleboku ebo; bẹ eereje penu labū? Obenu l'ẹ to nwekwa ophu adajẹ l'alj; l'ẹ b'ò bụ uche-obu Nna unu. ³⁰ A bya l'unubedua: iphe bụ egbushi, no unu l'ishi b'a gukotaakwaru ogu nanū nanū. ³¹ O ya bụ t'unu ba atsujeshi egvu; l'unu bekwaa ka igweligwe okpaleboku oga mkpa."

**Okfu l'edzudzu oha
l'a bụ kẹ Kuráiyisutu**

(Luk 12:8-9)

³² "L'iphe bụ onye kfulu l'edzudzu oha lẹ ya bụ kẹ yebe Jisosu; bẹ ya ekfukwaphu kẹ onye onò l'ifu Nna iya, bu l'imigwe. ³³ Obenu l'iphe bụ onye kfulu l'edzudzu oha lẹ ya ta madu yebe Jisosu; bẹ ya ekfuk-

waphu kẹ onye ono l'ifu Nna iya, bu l'imigwe lẹ ya ta madu onye ọbu."

**Ẹ tọ bụkwa nchị-ọdu-ndo;
ọ kwa ọgu**

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ "Unu ba arikwá lẹ ya byaru tẹ ya mee tẹ nchị dọ ndiphe ndo. Iphe ya byaru ta bụkwa tẹ ya mee tẹ nchị dọ ndiphe ndo. O gbe bụkwaru ọgu, e gude ọgu-mbeke l'alụ; bẹ ya gude bya. ³⁵ Iphe ọ bụ bụ lẹ ya byawaru tẹ ya lọta nwoke yẹle nna iya ifu dọgbabe; lọ-ta nwa-nwanyị yẹle nne iya ifu dọgbabe; lọta nwa-nwanyị, alụ nji yẹ l'ifu nne nji iya dọgbabe. ³⁶ Ndu ọnu ọlo madzụ gẹdegede e-gbe bụru ọgu iya.

³⁷ "Iphe bụ onye yeru nna iya; m'ọ bụ nne iya obu karia ẹge o yeru yẹbe Jisọsu ta agbakwa k'ọbu onye nk'ia. Iphe bụ onye yeru nwatibe iya kẹ nwoke; m'ọ bụ nwatibe iya kẹ nwanyi obu karia ẹge o yeru yẹbe Jisọsu ta agbakwa k'ọbu nk'ia. ³⁸ Iphe bụ onye ẹ-te vutadu oshi-osweru k'ọnwu iya bya etsoru yẹbe Jisọsu ta agbakwa k'ọbu onye nk'ia. ³⁹ Iphe bụ onye achọ tẹ ndzụ iya bụru iya uru erita lẹ mgboko-a e-tufakwa ọg-bodo ndzụ iya; onye gudekwanu okfu ẹhu yẹbe Abụbu-Ndiphe tufaa ndzụ iya lẹ mgboko-a; e-nweru ndzụ gbururu jeye."

Obunggo

(Mak 9:41)

⁴⁰ "Iphe bụ onye gude obu iya kwe t'unu l'ia buru; bẹ bụkwa yẹbe Jisọsu; bẹ onye ọbu gude obu iya kwe tẹ yẹle iya buru. Onye kwekwanuru tẹ yẹle yẹbe Jisọsu buru; bụkwa onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono; bẹ onye ọbu kweru tẹ yẹle iya buru. ⁴¹ Iphe bụ onye gude obu iya nọ onye nkfuchiru Nchileke oshi; okfu l'onye ono bụ onye nkfuchiru Nchileke; bẹ Nchileke e-bukwa nggo, eebuje ndu nkfuchiru Nchileke. Onye gudekwanu obu iya nọ onye doberu ẹka ndoo oshi; okfu l'onye ono bụ onye doberu ẹka ndoo; bẹ Nchileke e-bukwaphu nggo, eebuje onye doberu ẹka ndoo. ⁴² Iphe bụ onye cheberu onye lanụ l'unwegirima-a mini; mbụkpooonu m'ọ bụ okoro mini oyi lanụ; okfu l'ọ bụ onye nk'ia; kamenu onye ono; bẹ Nchileke bufutajekwa nggo iphe ono, o meru ono."

Ndu ozi Jọnu Baputizimu

(Luk 7:18-35)

11 Jisọsu ezitsulephu ndu ono, etsoje ọzo iya ono iphe ẹphe iri l'ẹbo; shi ẹke ono tųgbua; je awata ozi ozi-oma; l'ara iya arara lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu.

² Ya ndono; Jọnu anọdu l'ulo-mkpọro nua iphe Kuráy-isutu ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya ọbu emeebe; zi ndu etsoje ọzo iya t'ẹphe je aji Jisọsu: ³ "Bụ iya bụ onye ọbu, a-byanu ọbu; tọo t'ẹphe lee ẹnya onye ọdo?"

⁴ Jisọsu asụ ndu ono, Jọnu ziru ono: "Unu je akọoru Jọnu iphe unu gude nchị unu anụ; mę ọphu unu gude ẹnya unu aphụ. ⁵ Unu sụ iya lẹ ndu ishì b'e mewaru; ẹphe aphụ ọzo; ndu ngvuru ejewa ije. Ndu ẹhu-labụ b'e mewaru; ẹphe aka mma. Ndu ada nkịchi anụwa iphe lẹ nchị. Ndu nwuhuru anwuhu b'e mewaru; ẹphe eteta nọdu ndzụ. Ndu ụkpa b'a rawaru ozi-oma ono arara; ẹphe anụ iya. ⁶ Ọnu-oma bụ k'onye ya ta bụdu ụkfu nọduru!"

⁷ Ndu ono, Jọnu ziru ono atųgbulephu; Jisọsu awata okfuru ikpoto ndu ono kẹ Jọnu; sụ ẹphe: "Bụ ngunu; bẹ unu jeru aphụphu l'echi-ẹgu? Bụ aswara, pherephere apanga apanga? ⁸ Bụ ngunu; bẹ unu je-hunuru aphụphu? Unu jeru ọphu nwoke, yeru uwe, ama mma? Ndu eyeje egbe uwe, dọ ẹge ono kwa ndu ufu-eze. ⁹ Buhunu ngunu kparu iphe unu lufuru? Bụ t'unu phụ onye nkfuchiru Nchileke tọo? Iyee; ọ bụ iya ndono. Onye unu phuru bụkwa onye gbe ka onye nkfuchiru Nchileke ọkpobe akaka. ¹⁰ Ọ bụ iya bụ onye ono, Nchileke kfuru okfu ẹhu iya l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: 'Ọwaa bụ nwozi iya; ya ezi t'o vuru ọzo je abọ-oduru ngu ọzo.' ¹¹ Kamenu; tẹ ya karu unu: ẹ tọ dọkwa onye ka Jọnu Baputizimu nshinu l'iphe bụ madzụ, nwanyi mọru amumu. Obenu l'onye bụ iya katsụkpo ọla alị l'ẹke Nchileke bụ eze gbe kakwa Jọnu nshinu. ¹² Keshinu ọphu Jọnu Baputizimu byaru byeye nta-a; bẹ Nchileke shi koshita lẹ ya bụ eze; ndu ọhogu iya eshi keshinu ono meta t'ẹphe gude k'ẹhuka kposhia ya; ndu ọkphehu ese t'ẹphe bahụ iya k'ẹhuka; mbụ ẹke ono, ọ bụ eze ono. ¹³ L'iphe bụ okfu, ndu nkfuchiru Nchileke kfuru l'ọ ha; mę ekemu, shi l'ẹka Mosisu; bya erua lẹ Jọnu; bẹ kfuhaakwaru k'ẹke Nchileke bụ eze ono. ¹⁴ Ọo ya bụ; teke bụ l'ọ dọ unu k'ekweta; unu ekweta. L'ọ kwa Jọnu; bẹ bụ Eláyija ono, e kfuru l'ọo-bya ono. ¹⁵ T'onye nweru ẹnu-nchị; nụkwaa ya!

¹⁶ "Ọlobu; bụ ngunu; bẹ ya a-sụ l'ogbo kẹ nta-a dọ l'ọ bụ iya. ẹphe dọ l'ọ bụ ẹgirima, nọ l'edukfu; l'eku ibe ẹphe oku; l'abaru onwẹphe mba; sụ: ¹⁷ L'ẹphe phuru unu opu; unu te kwe ote egvu; ẹphe agua egvu anwuhu; to ru unu l'ẹhu! ¹⁸ Ishi iya aburu lẹ Jọnu byaru; l'aswị aswịswi; tọo ngụ iphe aangụ angungu; ẹphe asụ l'ogvu bu iya l'ẹhu. ¹⁹ Yẹbe Abụbu-Ndiphe abyaakwanua bya anọdu; l'eri; l'angu; ẹphe egbe sụ t'e lenu; lẹ ya bụ o-ri-nri; bụru ọ-ngụ-mę; bụru ọnya ndu akirikio; mę ndu eme iphe dọ ẹji. Obenu l'iphe mmamiphe Nchileke eme b'e gude ama lẹ mmamiphe Nchileke bụ iphe dọ nhamunha."

Iphe e-me ọha, jikaru Jisọsu

(Luk 10:13-15)

²⁰ Jisọsu abalahaaru mkpụkpu ono l'ọ ha mba; mbụ mkpụkpu ono, ọ katsua omeshi igweligwe iphe-ọphulenyà ono; okfu l'ẹphe te kwedu taa onwẹphe ọta iphe dọ ẹji, ẹphe meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke. Ọo

sù ẹ̀pẹ: ²¹ “Nshọo unubẹ ọ́ha Kórazinu! Nshọo unubẹ ọ́ha Betusáyida; kẹ́le ndẹ́ge e -wotaru iphe-ọ́phulenyá, e meshiru unu mee lẹ́ Táya; mẹ́ Sayídónu; ẹ̀pẹ gage eyehaakwa uwe-aphu; gwọ́o onwẹ́pẹ lẹ́ ntụ́ teke teru ẹ́nya gude koshi l'ẹ̀pẹ tawaru onwẹ́pẹ ụ́ta iphe dọ́ ẹ́jị, ẹ̀pẹ meshiru; ghaa umere; lakfuta Nchileke!

²² Obenu lẹ́ ya ekfuru unu l'ọ́o-kakwaru ndu Táya; mẹ́ ndu Sayídónu mma mbọ́ku ikpe; ma l'ẹ́ge ọ́o-dụ́ unubẹ́dua! ²³ Unubẹ́ ndu Kapániyọ́mu; ?ọ́ dọ́ unu t'e woli-hu unu imeli t'unu tsukfuru l'igwe tọ́o. Wawakwa.

?Unu ta madu l'aa-gbẹ́nu nwutsua unu; nwuru unu ye l'ọ́ku alí-maa. Okfu lẹ́; ndẹ́ge ọ́ -bụ́ru l'e wotaru iphe-ọ́phulenyá, e meshiru unu je emee lẹ́ Sódomu; mẹ́ Sódomu anọ́dukwaa nta-a. ²⁴ Obenu lẹ́ ya ekfuru unu sù l'ọ́o-karu ndu Sódomu mma mbọ́ku ikpe; ma l'ẹ́ge ọ́o-dụ́ru unubẹ́ ndu Kapániyọ́mu!”

Byakfuta Jisọ́su bya atụ́ta ume

(Luk 10:21-22)

²⁵ Teke ono kwaphu; Jisọ́su asù: “Lẹ́ ya ekele nggùbe Nna, bụ́ Nnajiufu kẹ́ igwe; mẹ́ alí ekele; l'i domiru iphe-a tẹ́ ndu kwaru ẹ́nya; mẹ́ ndu mmamiphe ba ma iya; nggu eworu iya koshichia ndu obu ẹ̀pẹ gúru iphoro l'ọ́ bụ́ k'unwegirima. ²⁶ Iyee Nna; ọ́ bụ́ ẹ́ge ọ́ bụ́ uche-obu ngu; mẹ́ ẹ́ge ọ́ tsọ́ru ngu ẹ́na t'i mee ya ndono.

²⁷ “Iphemiphe ọ́bule; bẹ́ Nna iya yeekwaru iya l'ẹ́ka. Ẹ́ tọ́ dọ́kwa onye maru Nwata ono; gbahaa Nna. Ọ́phu 'ọ́ dọ́kwa onye ọ́do, maru Nna ono; gbahaa Nwatibe iya; ọ́do bụ́ onye Nwatibe iya ono fọ́taru; koshi iya ẹ́ya.

²⁸ “Unu byakfuta yẹ́be Jisọ́su l'unu ha bụ́ru ndu eseg-bu onwunu l'akanya; mẹ́ ndu vu ivu ẹ́ra; ya e-zi iya unu t'unu tuta ume. ²⁹ Ya dọ́ agu; bya ejizita onwiya obu l'alí. Unu l'iya yíru; t'unu mụ́ta iya iphe l'ẹ́ka; ya e-me tẹ́ meji nmakfuru unu anmakfuru. ³⁰ L'iphe ya boru unu t'unu vuru ta bụ́kwa iphe anyí ẹ́ra; ivu nk'íya dọ́kwa pherekpọ́ngu.”

Ají lẹ́ kẹ́ mbọ́ku ọ́tu-ume

(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 Yo be ujiku lanụ́, bụ́ mbọ́ku ọ́tu-ume; Jisọ́su phẹ́ l'eswe l'ẹ́gu ẹ́ke, a kọ́ru akpe. Ndu etsoje ụ́zo iya awata okwo akpe ono l'ata; l'ẹ́ke ẹ́gu agụ́kwanu ẹ̀pẹ. ² Ndu Fárisii aphụ́lẹ́phu ẹ̀pẹ; sù Jisọ́su: “Lenu! Mẹ́ ndu etsoje ụ́zo ngu emekwa iphe ẹ́ tẹ́ emejedu mbọ́ku ọ́tu-ume.”

³ Jisọ́su ají ẹ̀pẹ: “?Unu ta guvubua l'ẹ́kwo okfu Nchileke; iphe Dévidi meru ẹ́ke ẹ́gu agụ́ yẹ́le ndu ẹ̀pẹ l'íya yí? ⁴ L'ọ́ bahụ́ru l'ụ́lo Nchileke; je ewota buredi, e gude achíru Nchileke ẹ́ja taa; mbụ́ buredi, onye ọ́do ẹ́-ta hadu kẹ́ t'ọ́ taa; m'ọ́ bụ́ tẹ́ ndu yẹ́le iya yí taa ya. Ọ́ bụ́phu ndu achíjeru Nchileke ẹ́ja nwẹ́nkinyi ẹ̀pẹ bụ́ ndu atajẹ́ iya nụ́. ⁵ ?Tọ́ bụ́ l'unu ta gụ́bua l'ẹ́kwo ekemu Mósísu lẹ́ ndu achíjeru Nchileke ẹ́ja jeru ozi mbọ́ku

ọ́tu-ume l'eze-ụ́lo Nchileke? Ẹ̀pẹ eshi ẹ́ge ono dakaa ekemu ono; ọ́phu ikpe 'anmakwa nụ́ ẹ̀pẹ. ⁶ Ya ekfuru unu l'iphe, ka eze-ụ́lo Nchileke ono ike; bẹ́ nọ́kwa l'ẹ́ke-a. ⁷ Ndẹ́ge unu maru iphe ọ́ bụ́ mbụ́ iphe ọ́waa, ẹ́kwo okfu Nchileke kfuru, sùru: ‘L'iphe agụ́ yẹ́be Nchileke ta bụ́kwa t'unu gwajẹ́ iya agwagwa; ọ́ kwa t'unu phụ́jeru madzụ́ imiko;’ mẹ́ unu ta ga nmakwa ndu iswi dọ́ mma ikpe. ⁸ L'ọ́ kwa yẹ́be Abụ́bu-Ndiphe bụ́ Nnajiufu kẹ́ mbọ́ku ọ́tu-ume.”

Nwoke, iphe lónwuru ẹ́ka lanụ́

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Tọ́ dọ́ iya bụ́; Jisọ́su aparu ẹ́ke ono haa; tų́gbua bya abahụ́ l'ụ́lo-ndzuko ndu Ju. ¹⁰ Yo nweru nwoke, iphe lónwuru ẹ́ka lanụ́, nọ́ iya nụ́. Ndu Fárisii, nọ́ l'ẹ́ke ono achọ́o iphe ẹ̀pẹ a-sù lẹ́ Jisọ́su meru; bya ají iya: “?Ọ́ bụ́ omebyi ekemu t'e mee onye iphe eme t'ọ́ ka mma mbọ́ku ọ́tu-ume tọ́o?”

¹¹ Jisọ́su asù ẹ̀pẹ: “Ọ́ -bụ́ru l'o nweru unu; onye, nweru atų́ru lanụ́; atų́ru ono adalahụ́ lẹ́ nsụ́ mbọ́ku ọ́tu-ume; onye ono; ?to jedu je akpụ́futa iya tọ́o.

¹² Madzụ́; ?tọ́ kadụ́ atų́ru ọ́bu ọ́kpobe iphe tọ́o. Ọ́o ya bụ́ l'ome iphe-ọ́ma mbọ́ku ọ́tu-ume ta bụ́kwa omebyi ekemu.” ¹³ Yọ́ sù nwoke ono, iphe lónwuru ẹ́ka lanụ́ ono: “Ngwaa; machíja ẹ́ka ngu amachi!”

Yọ́ machíja ya. Ẹ́ka ono abya eteta tų́shihu iya; dọ́ iya mma l'ọ́ bụ́ ẹ́ka ọ́phu. ¹⁴ Ndu Fárisii ono eshi l'ụ́lo-ndzuko ono lụ́futa; bya achíja idzu ẹ́ge ẹ̀pẹ e-shi gbua Jisọ́su.

Onye ozi, Nchileke fọ́taru

¹⁵ Ya ndono; Jisọ́su amalẹ́ruphu idzu ẹ̀pẹ; shi l'ẹ́ke ono tų́gbua. A dọ́ l'igwe wụ́-tsoru iya; yo mee ndu ọ́phu iphe-ememe emetsua; ẹ̀pẹ adọ́kota mma l'ẹ̀pẹ ha. ¹⁶ Yo kfushiaru iya ẹ̀pẹ ike t'ẹ̀pẹ be ekfu-jeshi onye ya bụ́ l'edzudzu ọ́ha. ¹⁷ Iphe ono mekotaru; k'ọ́phu oo-re; mbụ́ iphe Azáya, bụ́ onye nkfuchiru Nchileke kfuhawaru; sù:

¹⁸ “Lẹ́ Nchileke sùru: ọ́waa bụ́ nwozi iya, yẹ́bedua l'onwiya fọ́taru.

Onye ono bụ́ onye ya yeru obu; bụ́ru onye emeje; ẹ́hu atsọ́ iya ẹ́na.

Ya e-ye onye ono Ume iya l'ẹ́hu; t'ọ́ kọ́oru iphe bụ́ mbakeshi lẹ́ ya e-kpe ẹ̀pẹ ikpe, dọ́ maa.

¹⁹ Ẹ́ too jekwa ọ́tu ntų́tego; too je ochi mkpu;

ọ́phu ọ́ dọ́kwa onye a-nụ́ olu iya l'esu-ụ́zo.

²⁰ Ẹ́ too mekwa tẹ́ k'onye nọ́wa lẹ́ iphe-ẹ́huka gvụ́.

Ọ́phu ọ́o-hakwa onye ẹ́-te vudoshidu ike t'o tufahu.

Oo-gudekpelephu ẹka iya ẹge
o gude iya jeye teke iphe dū nhamunha
a-kapyabẹ ẹjo iphe.

²¹ Yọ buri iya bụ onye iphe bụ mbakeshi
a-nọdu ele ẹnya iya."

Jisosu; mẹ Biyélezebọlu

(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Tọ dū iya bụ; e dutashiaru Jisosu nwoke lanu, ọgvu
bu l'ẹhu. Ọgvu ono meru nwoke ono; yọ tsu ishi; too
kfu okfu. Jisosu abya emee ya; yọ phulaha ọzo; kfula-
haa okfu. ²³ Yọ dū ndu ono l'ẹphe ha biribiri; ẹphe asu:
"Tọ bụkwanu onye-wa bụ o-shi-l'eri Dévidi ọbu?"

²⁴ Ndu Fárisii anule iya phu; su: "L'ọ kwa ike kẹ
Biyélezebọlu, bụ ishi k'ogvu; bẹ nwoke-a egudeje
achishi ọgvu-a."

²⁵ Jisosu amawaruphu iphe ẹphe ari; su ẹphe: "Alí-
eze, kekahuru onwiya ẹbo; selaha okfu; bẹ chíhuak-
waru achihu. Ẹge ono b'ọ dukwaphu iphe bụ
mkpukpu; m'ọ bụ ndu ọlo, kekahuru ẹbo. ²⁶ Ọ -buri lẹ
Sétanu achifu Sétanu; iphe ọ bụ bụ l'okfu nọ l'alí-eze
Sétanu. ?Nanụ ẹge ee-me t'alí-eze iya ba chíhu? ²⁷ Ọ
-buri l'ọ Biyélezebọlu; bẹ ya gude achifu ọgvu; ?bụ
ngunu; bẹ ndu nk'unu egudeje achifu ọgvu nk'ẹphe. Ọ
kwa iya bụ l'ọ ndu nk'unu e-koshiwaru unu l'ikpe
nmaru unu. ²⁸ Teke bụkwanu l'ọ Ume Nchileke; bẹ ya
gude achishi ọgvu; iphe ookoshi bụ lẹ Nchileke bwa
eze l'ẹke unu nọ.

²⁹ "Ọdo aburu; ?nanụ ẹge madzụ e-shi gude ike bahu
l'ọlo nwoke mkparawa, akwara nọ l'ẹhu; je egwoo iphe
iya; l'ẹ b'ọ vuoduru ọzo gude nwoke ono; kee ya ẹgbu;
tẹmanu yo shide ishi lanu gwowaru iphe l'ọlo ono.

³⁰ "Onye yele yẹbe Jisosu ta budu ẹhu; bẹ bụkwa
onye ọgu iya. Onye ẹ-te tsodu iya achikobe achikobe;
l'achikashikwa achikashi. ³¹ Ọo ya bụ lẹ ya ekfuru unu
l'unwu eliphe; bẹ Nchileke a-gukwaru nvu l'iphe bụ
iphe dū ẹji, ẹphe meshiru l'ọ ha; mẹ ekfurushi, ẹphe
kfurushikotaru Nchileke. Obenu l'onye kfuru okfu kfu-
rushia Ume-dụ-Nsọ; bẹ Nchileke ta agukwaru nvu.

³² Iphe bụ onye kfuru Abubu-Ndiphe ẹjo okfu; bẹ
Nchileke a-guru nvu; obenu l'onye kfuru Ume-dụ-Nsọ
ẹjo okfu; bẹ Nchileke ta byakwa bya aguru nvu. Ẹ ta
agukwaru iya nvu lẹ mgboko ọwaa; ta aguru iya nvu lẹ
mgboko ọphu abya nụ."

Oshi-omi; mẹ akpuru iya

(Luk 6:43-45)

³³ "Ọ -buri l'iime t'ị wọta akpuru, dū mma l'oshi, i
yeru; nggu evuru ọzo meodu oshi ọbu t'ọ dū mma.
Teke ị haru oshi ọbu; yo mebyihu; nggu amaru
l'akpuru iya a-dukwaphu ẹji. Kẹ l'egudeje akpuru, os-
hi mīru; maru egbe oshi, ọ bụ. ³⁴ Unubẹ unwu, ogiji
mushiru-wa; ?unu e-shi ishagha kfua okfu, dū mma;

l'ẹke unu dū ẹji l'onwunu. L'ọ kwa iphe madzụ ekfu
l'onu bụ iphe, jiru iya obu l'enwushihu enwushihu.
³⁵ Ọkpobe madzụ eshije l'okpuberu iphe, nọ iya l'obu;
wofuta ọkpobe iphe. Ẹjo madzụ eshikwa nū l'ẹjo iphe,
nọ iya l'obu; wofuta ẹjo iphe.

³⁶ "Tẹ ya karu unu: mbọku ikpe Nchileke; bẹ onye-
mony ọbule a-bya edoo ishi iphe bụ mkpọkoro okfu,
shijewaru iya onu. ³⁷ L'ọ kwa okfu, shi madzụ l'onu; bẹ
ee-gude gwa onye ọbu l'onye doberu ẹka ndoo; buri
okfu, shi madzụ onu; bẹ ee-gudekwaphu nmaa ya
ikpe."

Eekfu tẹ Jisosu koshi l'ọ

Nchileke ziru iya

(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Ya ndono; yo nweru ndu ezije ekemu; mẹ ndu
Fárisii, haru bya asu iya: "O-zi-iphe! Meeru ẹphe iphe-
ophuleny, e-koshi ẹphe l'ọ Nchileke ziru ngu l'os-
wiya."

³⁹ Jisosu asu ẹphe: "Ọgbo nta-a pakpọkwaaru ẹji;
ẹphe te kwe nopyabe Nchileke l'ẹka. Ẹphe achọ iphe-
ophuleny, e-koshi l'ọ Nchileke ziru yẹbe Jisosu tẹ ya
bya; ọbu l'ẹ tọ dukwanu iphe-ophuleny, e-koshi ẹphe
iphe ono; gbahaa iphe meru l'ẹhu Jona, bụ onye nk-
fuchiru Nchileke. ⁴⁰ Okfu l'ọ kwaphu ẹge ono, Jona
nọru abalí ẹto: eswe l'enyashi l'ẹpho eze ẹma ono; bụ
ẹge Abubu-Ndiphe a-nọ abalí ẹto: eswe l'enyashi l'ime
alí. ⁴¹ Ndu Nínive e-gbeshi mbọku ikpe ono; nmaa ndu
ọgbo nta-a ikpe; kele ndu Nínive taru onwẹphe uta
iphe dū ẹji, ẹphe meshiru; ghaa umere; lakfuta
Nchileke; l'okfu, Jona kfuru ẹphe. Ọlobu; unu lekwa:
nta-a; bẹ onye nyiberu Jona nọkwa l'ẹke-a. ⁴² Nwanyi,
bụ eze ndu Sheba e-gbeshi mbọku ikpe ono; nma ọg-
bo nta-a ikpe; kẹ l'ọ shi l'ẹke alí jeberu bya tẹ ya nua kẹ
mmamiphe Sólomonu. Ọlobu; lekwa: nta-a; bẹ onye
nyiberu Sólomonu nọkwa l'ẹke-a!"

Iphe akpajẹ ọgvu ọla azu

(Luk 11:24-26)

⁴³ "Ọbuje teke a chífuru madzụ ọgvu l'ẹhu; ọgvu
ono eje etsoru echi-ẹgu ẹke mini ẹ-ta nọdu aghaphe;
l'achọ ẹke ọo-nmẹ anmẹ. Teke o jenyaa; tọ dū ẹke
ọ phuru; ⁴⁴ yọ su tẹ ya laphuedukwa azu l'akahu ọlo iya
phu, ya shi phu. Teke ọ byatashiaru; to nwe iphe bu iya
nụ; a zawa iya azaza; dokwazibebewa iya ọhuma; ⁴⁵ yo
je achita ọgvu ẹsaa ọdo, ka yẹbedua ẹji; ẹphe awuba;
je eburu iya. Ndzụ nwoke ono abya aka ẹji; karia ẹge o
shi dū teke ọdungu. Ọ bụ ẹge ono; bẹ ọo-dū ọgbo kẹ
nta-a, megburu onwẹphe l'ẹjo iphe-a."

Nne Jisọsu; mę unwunne iya

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Ya ndono; Jisọsu egudekwadua okfu ekfuru ndu ono; nne iya; mę unwunne iya abya abata; vudo l'ogbodufu zia ozi t'e kuaru ęphe Jisọsu; t'ęphe kfuru yeru iya. ⁴⁷ Yo nweru onye sųru iya t'o gebekwa; lę nne iya; mę unwunne iya phę nọkwa l'ogbodufu achọ t'ęphe kfuru yeru iya.

⁴⁸ Jisọsu aji onye ono, kfuru iphe ono: "Bụ ndu ole bụ nne iya; mę unwunne iya ọbu?" ⁴⁹ Jisọsu amawaphu ndu etsoje ọzo iya ęka; sų: "Ọ bụ nne iya; mę unwunne iya phę ndọ-ọ nọ l'ęke-a! ⁵⁰ Ọ bụ onye meru iphe, nọ Nna iya, bu l'imigwe l'uche; bę bụ nwunne iya kę nwoke; bųru nwunne iya kę nwanyi; mę nne iya."

Ętu, eegude onye agha**nebyi iphe anma**

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

13 L'akpųru ujiku lanų ono kwaphu; Jisọsu eshi l'ufu ono tųgbua jeshia l'iku eze ęnyimu.

² Madzų azaa ntųmatu; Jisọsu ekwekwaduphu je abahų l'ųgbo; je adųgaru anọdu tę ya kfuru nų ndu ono, nọ l'eli alį l'iku eze ęnyimu ono. ³ Yo gude ętu ętu zilaha ęphe igweligwe iphe; sų:

"L'o nweru nwoke lanų, jeru ọgha nebyi iphe.

⁴ L'ọgha nebyi iphe ono b'o nweru ndu ọphu daru lę mkpoworo ọzo; ųnwenu abya atųtúa ya. ⁵ Ndu ahara daa l'alį mkpuma ęke anų-alį ta kfųbedu ọswa nọdu. E ji ekfua; yo fushiwapu l'anų-alį ono, ę -ta hadu nshinu ono. ⁶ Anwų awatawapu akpọkpo; woru ųnwu iru nebyi iphe ono kpọnwushia; kęle ę t'ọ gbabędua akwara ọhuma. ⁷ Ndu ọdo daru l'alį ogvu. Yęle ogvu ono efushia; yo vuta mbų ogvu ono; woru nebyi iphe ono kpagbushia. ⁸ Obenu l'o nweru ndu ọphu daru l'alį-ọtsu. Yọ bya efushia; vua; mįshia. Ndu ahara mįta ųkporo akpųru ugbo ise ise; ndu amįta ųkporo ęto ęto; ndu ọphu amįtatsua ųkporo l'iri; ųkporo l'iri."

⁹ Jisọsu asų ęphe: "Onye nweru ęnu-chį; yọ nų ya!"

Iphe, kparu iphe Jisọsu**egudeje ętu ezi iphe**

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Tọ dų iya bų; ndu etsoje ọzo iya abyakfuta iya bya asų iya: "Ngunu meru iphe i gude ętu ętu ekfuru ndu ono okfu?"

¹¹ Jisọsu asų ęphe: "Ọ bụ unubędua b'e meru t'unu maru iphe ono, e shi domigbaa edomi ono, bų iya bų k'ęke Nchileke bų eze. Obenu lę ndu onanu b'ę te mekwa t'ęphe maru iya. ¹² Onye nweru nų; bę aa-nųfua ọdo t'o nweru nwegharu iya ęka. Onye ę-te nwedu nų; bę nwiya ọphu o nweru enwenwe ọphu; bę ee-gbe natafua ya nų. ¹³ Ọo ya meru iphe ya gude ętu ętu ek-

furu ęphe okfu: l'ęphe e-le ęnya nta; lee imo; tọ dų iphe ęphe aphų. Ęphe anų nta nų imo; tọ dų iphe aga ęphe ęnu-nchį; tọ dų iphe edo ęphe ęnya. ¹⁴ Ọ bų l'ęhu ęphe b'o reru; mbų iphe ono, Azaya, bų onye nk-fuchiru Nchileke kfuru ono; wo:

'L'ęphe a-nga nchį nta;

ngaa imo;

to nwe iphe edo ęphe ęnya.

Ęphe elee ęnya nta; lee imo;

to nwe iphe ęphe aphų.

¹⁵ Okfu l'ęphe kpọ-chishiwaru obu;

swọ-chishiwa nchį; kpuchishia ęnya.

Ọdumeka mę ęphe egudekwaa

ęnya ęphe phų; gude nchį ęphe nų;

obu ęphe emee t'o doo ęphe ęnya;

mę ęphe aghakọbe lakfuta

yębe Nchileke tę ya dzọ ęphe.'

¹⁶ "Ọnu-ọma bų nk'unu; okfu l'unu gude ęnya unu aphų ọzo; gude nchį unu anų iphe. ¹⁷ Kamęnu; tę ya

karu unu: lę ndu nkfuchiru Nchileke; mę igweligwe ndu, doberu ęka ndoo b'ọ gųru ęgu ọphu iphe-a, unu aphų-wa; ọbu l'ęphe ta phųdu iya. Yọ gųkwaaphu ęphe ęgu ọnu iphe-a, unu anų-wa; ọbu l'ęphe ta nųdu iya.

Iphe ętu onye agha**nebyi iphe ono bų**

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ "Unu ngabekwa nchį nų iphe ętu onye ono, agha nebyi iphe ono bų: ¹⁹ O nweru ndu anųje kę ęke Nchileke bų eze; too do ęphe ęnya. Ęjo onye ono; mbų Obutuswe abya anafų ęphe nebyi iphe ono, e kfuru, ye ęphe l'obu ono. Ọ bų ęphebedua dų l'ọ bų ndu ọphu daru lę mkpoworo ọzo. ²⁰ Ndu ọphu daru l'alį mkpuma bų ndu ọphu abųje teke ęphe anųkwadua okfu ono; ęphe anatawa iya phų l'ęhu-ọtso-ęna. ²¹ Obenu l'ę tọ bajędu ęphe ųmi l'ęhu; k'ọphu ọo-kpọ ųkfu. Iphe-ęhuka -byalęphu; m'ọ bukwanu mkpamęhu; okfu l'ęphe kwetaru okfu ono; yọ bųru iphe ęphe a-kpakota daa; paru okfu ono haa. ²² Ndu ọphu, daru l'alį ogvu bų ndu ọphu nųru okfu Nchileke; ọriri kę ndzų; mę ęge ee-shi nweru ęku akpalahaa okfu ono ęhu. Tọ mįhe amįmi. ²³ Nebyi iphe ono ndu ọphu daru l'alį-ọtsu bų ndu, anųje okfu ono; yo doo ęphe ęnya; ęphe amįshia nebyi; mįtatsua ųkporo ise ise; ndu amįta ųkporo ęto ęto; ndu amįta ųkporo l'iri ųkporo l'iri."

Ętu, eegude ohu witu anma

²⁴ Jisọsu abya anmaaru ęphe ętu ọdo; sų: "Ęge Nchileke e-shi koshi lę ya bų eze a-dųlęphu l'ọ bų nwoke, wotaru ọkpobe akpųru witu je aghaa l'alį. ²⁵ Yo be l'ęnyashi ujiku lanų; l'e kuwaru mgbęnya; onye ọhogu nwoke ono eje achįta ohu witu je aghakọbe l'ęke ono, ọ gharu witu ono. Yọ ghagetsua ya; tųgbua.

²⁶ Witu ono abya efushia; mįshia. Ohu iya ono efushik-waaphu; mįshia. Ọ bụ teke ono b'e gbe bya amaru l'ọ bụ ohu witu. ²⁷ Ya ndono; ndu ejeru nwoke, nwe ufu ono ozi abya asụ nwoke ono: 'Nnajiufu; ?tọ bụdunua ọkpobe akpuru witu b'i gharu l'alị ngu ono? ?Nanụ ẹge ọ dụ; bẹ ohu iya gbe nọduwa iya nụ?' ²⁸ Nwoke ono asụ ẹphe: 'L'ọ kwa onye ọhogu iya; bẹ meru iphe ono.' Ndu ono, ejeru iya ozi ono asụ iya: '?Epe e-je efeshia ya tọ?' ²⁹ Nwoke ono asụ ẹphe: 'Wawa! T'ẹphe haa ya ru; l'ẹphe -je iya efeshi; bẹ ẹka a-tsokwa ẹphe ntso; ẹphe efeshia witu. ³⁰ Ọo ya bụ; t'a haa ya t'ọ tuko vua jeye teke ee-bu witu. Teke ono; ya ekfuru ndu e-bu iya nụ t'ẹphe vuru ụzo chiko ndu onanu bụ ohu iya ono; kee l'ukfu l'ukfu t'a kpọo ya ọku. Teke e metsuaru; ẹphe evuta ọphu bụ witu kuberu iya lẹ mgbabu iya.' "

**Ẹtu, eegude akpuru
oshi mọtutadu anma**
(Mak 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Jisọsu abya anmaaru ẹphe ẹtu ọdo; sụ: "L'ẹge Nchileke e-shi koshi lẹ ya bụ eze a-dụlephu l'ọ bụ akpuru mọtutadu, nwoke lanụ wotaru ghaa l'ẹgu iya. ³² Akpuru iphe ono bụ iya katsukpo ọbu nwirikirikwekwe l'iphe bụ akpuru iphe aakụ akụku. Obenu l'ọbujẹ teke ọ bya evua; yọ kakọta iphe bụ oshi, aadza adzadza lẹ mgbabu; mbụ yọ bya aburu eze oshi; k'ọphu ụnwenu, epe l'eli abyajẹ bya akpalahaa ẹkfunal'ẹkali iya."

**Ẹtu, eegude iphe
ekoje-buredi anma**
(Luk 13:20-21)

³³ Jisọsu abya anmaaru ẹphe ẹtu ọdo; sụ: "L'ẹge Nchileke e-shi koshi lẹ ya bụ eze a-dụlephu l'ọ bụ iphe ekoje-buredi, eeku yisutu, nwanyi hataru nwanshi; gwakọbe lẹ ntụ iphe eegudeje eme buredi. Iphe ono jiru ẹkpa mbacha; yo woru iya je edobe; jeye; yọ bya ekoo ekoko."

Jisọsu gude ẹtu ezi iphe
(Mak 4:33-34)

³⁴ Jisọsu gude ẹtu ẹtu ẹge ono; zia ndu ono ozi-oma iya. Ẹ too kfuduru ẹphe okfu; l'ẹ b'ọ gude ẹtu. ³⁵ Iphe ono bụ k'ọphu oo-re; mbụ iphe onye nkfuchiru Nchileke kfulu: sụ:

"Lẹ ya e-gude ẹtu ẹtu ekfuru ẹphe okfu.
Ya e-kfuru ẹphe iphe ono,
e shi keshinu mgboko
duberu domita."

**Iphe ẹtu ono, eegude ohu iphe
anmashị ono bụ**

³⁶ Ya ndono; Jisọsu aparu igwe ọha ono haa; bahushia l'ulo. Ndu etsoje ụzo iya abyakfutashia ya; bya asụ iya: "T'ọ kọnuaru ẹphe iphe ọ bụ mbụ ẹtu ke ohu witu ono t'ọ doo ẹphe ẹnya."

³⁷ Yọ sụ ẹphe: "Onye ono, agha nebyi iphe, dụ mma ono bụ Abụbu-Ndiphe. ³⁸ Alị ono aburu mgboko l'ophu; nebyi iphe ono, dụ mma ono aburu ndu Nchileke bụ eze ẹphe. Onanu, bụ ohu witu ono aburu ụnwu k'ọhogu Nchileke, bụ iya bụ Ẹjo Onye ono. ³⁹ Ọhogu ono, gharu akpuru ohu witu ono aburu Obutuswe. Teke ono, eebuta iya ebuta ono aburu ẹge ọo-dụ teke mgboko gvuderu. Ndu, ebu iya nụ aburu ụnwu ojozi-imigwe. ⁴⁰ Ọ bụ ẹge ono, e fekoberu ohu witu; chikoo ya; je akpọo ọku ono bụ ẹge ọo-dụ teke mgboko a-gvụ. ⁴¹ Abụbu-Ndiphe e-zi ụnwu ojozi-imigwe iya t'ẹphe chishikota iphe bụ ndu ono, kpataru tẹ ibe ẹphe mee iphe dụ ẹji ono; mę ndu meru ẹjo iphe l'ẹphe ha; ⁴² paru ẹphe chee l'ọ-tata-kfukfu ọku. Ẹke ono; bẹ madzụ a-nọdu raa ẹjo ẹkwa; taa ikireze. ⁴³ Obenu lẹ ndu ọphu doberu ẹka ndoo a-nọdu egbu nwijnwii l'ọ bụ ẹnyanwu l'ẹke Nna ẹphe bụ eze. T'onye nweru ẹnu-nchi; nụkwaa ya!"

**Ẹtu, eegude iphe labụ,
vu oke aswa anma**

⁴⁴ Yọ sụ: "Ẹke Nchileke bụ eze dụ l'ọ bụ iphe vu oke aswa, e domiru edomi l'ẹgu. Onye lanụ eje aphua ya; woru iphe kpuchia ya; teru ẹswa lashia; je ereshikota iphemiphe ọbule, o nweru; je azua alị ono."

⁴⁵ Jisọsu asụ: "Onye maru iphe ẹke Nchileke bụ eze bụ; emeje l'ọ bụ onye agba ike-ike ngho, l'achọ ọkpobe mgbubu, ama mma t'ọ zua. ⁴⁶ Yọ phulephu ọphu ere ire nshinu; lashia; je ereshikota iphemiphe ọbule, o nweru; je azua ya."

Ẹtu, eegude ntofu anma

⁴⁷ Jisọsu asụkwaphu: "L'ẹke Nchileke bụ eze dükwa l'ọ bụ ntufu b'a turu l'eze ẹnyimu; yo je anmakotsua igweligwe ẹma, dụ iche iche. ⁴⁸ Ẹma ono ejilephu ntufu ono; b'a bya akpua ya; kpufuta eli nggodo. A bya anodu l'eli nggodo ono; ọo ya; ọshia ndu ọphu dụ mma ye lẹ nkata; kporu ndu ọphu dụ ẹji je enwushia. ⁴⁹ Ẹge ono; bẹ ọo-dụ teke mgboko a-gvụ. Ụnwu ojozi-imigwe a-lufuta; bya afo ndu ẹjo iphe l'ẹke ndu doberu ẹka ndoo nọ; ⁵⁰ je achiru ẹphe ye l'ọ-tata-kfukfu ọku. Ẹke ono; bẹ madzụ a-nọdu raa ẹjo ẹkwa; taa ikireze."

Iphe ọhungu; mę akahụ iphe

⁵¹ Jisọsu aji ẹphe: "?Ọ kwa l'iphe ono, ya ekfu ono doru-a unu ẹnya?"

Èphe asụ iya: "Iye!"

⁵² Yò sụ èphe: "Ọo ya bụ l'iphe bụ onye majiru ẹkwo okfu Nchileke ẹn्या; bya aburu onye kwetawaru lẹ Nchileke bụ eze iya; bẹ dulephu l'ọ bụ nwoke, nwe oke-ufu, achikoje iphe ophungu; mẹ akahụ iphe gwoshia l'ulo iya ẹke o doru ẹku iya, dụ mkpa."

Aajika Jisọsu lẹ Názaretu

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jisọsu anmashibebetsua ẹtu ono; shi l'ẹke ono lufushia. ⁵⁴ Yò buri iya ọla mkpukpu iya. Yo rua; tugbua jeshia l'ulo-ndzuko ndu Ju; wata èphe ozi iphe. Yo zia iphe ono k'ophu ọ dū ndu nọ l'ẹke ono biribiri; èphe ajilahaa: "Bụ awe; bẹ oke mmamiphe; mẹ iphe-ophuleny ọwaa, oomeebe ọwaa shi iya? ⁵⁵ ?Tọ budsonua ya bụ nwatibe kapyinta? ?Tọ budsonua Méri bụ ẹpha nne iya? ?Tọ budsonua Jémusu; mẹ Jósẹfu; mẹ Sáyimonu; mẹ Júdasu bụ unwunne iya? ⁵⁶ ?Ayi l'unwunne iya kẹ unwanyi l'èphe ha te budsonua l'ẹke-a? ?Awe b'o shi mọtatsua egbe iphe ọwaa?" ⁵⁷ Èhu agbanwuhu èphe ọku; èphe ajikawaphu okweta iphe ookfu.

Jisọsu asụ èphe: "Onye nkfuchiru Nchileke; bẹ aakwabejekwaru ugwu l'ekemeke ọbule; gufukwaphu lẹ mkpukpu iya; mẹ l'ufu iya." ⁵⁸ Tọ dūhe igweligwe iphe-ophuleny, Jisọsu mekwaduru l'ẹke ono; kẹ l'èphe ta chiduru ukfu kwẹe ya.

Eebuta Jonu Baputizimu ishi

(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

14 Tọ dū iya bụ; yo be teke ono; Hérodu, bụ ọ-chi-ọha Gálili anụ ọdu Jisọsu; ² bya asụ ndu ejeru iya ozi: "M'ọ kwa Jonu Baputizimu shi l'onwu teta nọdu ndzụ ọdo. L'ọo ya meru iphe ọduje ike emeshibebe igweligwe iphe-ophuleny ono."

³ Iphe meru nū bụ l'o nweru teke Hérodu shi zia t'e gude Jonu kee ya egbu; ye iya l'ulo-mkpọro l'okfu ẹka Heródiyasu. Heródiyasu ono bụ nyee Filipu. Filipu abukwanuru nwunne Hérodu. ⁴ Ishi iya aburu lẹ Jonu shi asuje Hérodu l'iphe o meru ta dukwa mma; l'ọ nataru nwunne iya nyee ya; lulahaa. ⁵ Yo shi dū Hérodu kẹ t'o gbua Jonu; obenu l'o shi atsụ ọha egwu; l'ẹke onyemonye kfukotaru lẹ Jonu bụ onye nkfuchiru Nchileke.

⁶ Ya ndono; yo rua mbọku, Hérodu emeje eswe-iphe, e gude anyata mbọku, a mụru yẹbe Hérodu; nwatibe Heródiyasu kẹ nwanyị abya etee egwu l'ifu ndu ono, byaru eswe-iphe ono. Yò tsọ Hérodu ẹn; tsotabe iya ⁷ k'ophu o kweru nwamgbọko ono ukwa; riru angụ ye iya: "L'iphe ọ sukpooru tẹ ya nū iya; bẹ ya a-nū iya."

⁸ Ya ndono; nne nwamgbọko ono ezi iya; yo je asụ Hérodu: "L'iphe dū iya mma bụ t'e gburu ishi Jonu Baputizimu ye lẹ nwefere pẹe ya nta-a nta-a."

⁹ Èhu adanwuhulephu eze, bụ Hérodu. Obenu lẹ k'ophu o kwewaru ukwa; riwa angụ ye iya l'ifu edzudzu ọha ono, byaru iya eswe-iphe ono; yò sụ t'o menua lẹ kẹ nwamgbọko ono. ¹⁰ Yo ziwaphu; e je ebuta Jonu ishi l'ulo-mkpọro; ¹¹ woru ye l'efere; paru iya pẹe nwamgbọko ono. Nggube nwamgbọko eworu iya nū nne ya. ¹² Ndu etsoje ọzo Jonu abya apata ogwo-ẹhu iya je elia. Èphe emeebe; je akọoru Jisọsu iphe, meru nū.

Jisọsu anụ unu madzụ iri ẹbo

L'ukporo madzụ iri nri

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

¹³ Jisọsu anulephu iphe ono, meru nū ono; shi ẹke ono gude ugbo tugbua jeshia ẹke ọ nọ nwenkinyi iya. Ndu ono anulephu lẹ Jisọsu tugbuwaru; wufu; shi lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu gude ọkpa tsoru iya. ¹⁴ Jisọsu eshi l'ugbo ono lufuta bya aphua igweligwe ndu, dọru l'ẹke ono; imiko èphe egude iya. Yo mee; ẹhu adū ndu ophu iphe emetsua mma.

¹⁵ A nonyaa l'uzo urenyashi; ndu etsoje ọzo iya abyakfuta iya; bya asụ iya: "I marua l'ẹ to nwedū ndu bu l'ẹke-a; nchi ejihuwa. Ophu t'i sū ndu-wa, zaru ẹge-a t'èphe bahugbaa l'edukfu l'edukfu-a; je akpata nri, èphe e-ri."

¹⁶ Jisọsu asụ t'èphe be jeshiru abahū; sukwaphu èphe: "Unubedua; unu nūnu èphe nri; t'èphe ria."

¹⁷ Èphe asụ iya: "L'iphe èphe gude l'ẹke-a bukwa ishi buredi ise; mẹ ẹma labū nkinyi iya."

¹⁸ Yò sụ èphe t'èphe chitaru iya ẹya l'ẹke-a. ¹⁹ Yò bya asụ igweligwe ndu ono t'èphe nọdugbaa anọdu l'alj l'ẹke ono, ẹwu dū nwa kirikiri ono. Jisọsu achita ishi buredi ise ono; mẹ ẹma labū ono; palia ẹn्या imeli; kele Nchileke ekele kẹ nri ono; washia ya; woru iya nū ndu etsoje ọzo iya. Èphe eje ekeshiaru igweligwe ndu ono. ²⁰ Onyenonu ataa ya; nyaa onwiya kingu. Ndu etsoje ọzo iya abya atutua ibiribe buredi; mẹ ẹma ono, bụ ndu ophu e riphodoru eriphodo. Yo ji nkata-ivu iri l'ẹbo. ²¹ Unwoke, tso lẹ ndu taru buredi ono; bẹ ruru unu unwoke iri l'ẹbo l'ukporo unwoke iri; † kpachikwa unwanyi; mẹ unwegirima.

Jisọsu eje ije l'eli mini

(Mak 6:45-52; Jon 6:15-21)

²² Jisọsu asuwaphu ndu etsoje ọzo iya t'èphe bahū l'ugbo; vuru iya ọzo tugbua oje azū eze ẹnyimū azū iya ophu; tẹ yẹbedua jeodu je ekfuru ndu ono t'èphe lashiwaru. ²³ Yò sutsua t'èphe lawaru; bya atugbua jeshia l'ugwu nkinyi iya okfuru nū Nchileke. Yo be l'urenyashi; yò nọdukwadua l'ugwu ono nkinyi iya; ²⁴ ugbo ono anọduwanu l'echi eze ẹnyimū ono. Pherephere eshi èphe ishifu; gude eyii-mini byakfutashia èphe. Yo mee; ọkpo ugbo ono atsulahaa èphe

† Iphe ọ bụ bụ 5,000.

l'èhu. ²⁵ Iphe ọha-enu anọduplephu l'ifu; Jisọsu ejeru ije l'eli mini eze ẹnymu ono jekfushia ẹphe. ²⁶ Ẹphe aphule iya phụ l'ẹke ooje ije l'eli mini ono; ẹhu anmalahaa ẹphe anmanma; kẹ l'ẹphe tubesu l'ọ bụ maa. Ẹphe atsuhu egvu; wata ochi mkpu.

²⁷ E ji ekfu-a; Jisọsu asụ ẹphe: "T'obu shihu unu ike; l'ọ kwa yẹbedua. Unu ba tsushi egvu!"

Pyita eje ije l'eli mini

²⁸ Pyita asụ iya: "Nnajiufu; ọ -bụruphu nggu l'oswiya; kfunuru iya tẹ ya nyibata l'eli mini-wa; byakfuta ngu."

²⁹ Jisọsu asụ iya: "Byanụ." Ya ndono; Pyita enyifuta l'ugbo ono; jeru ije l'eli mini ono jekfushia Jisọsu.

³⁰ Ono ọ phuru eze eyii-mini ono, atụ nụ ono; yọ tsula-haa egvu; watawaphu ọda omi lẹ mini ono. Yọ rashia: "Nnajiufu; dzọo ya!"

³¹ Jisọsu amachiwaphu ẹka; selita iya; sụ iya: "Oo-wa! Ekwekwe nke ngu apaa nwanshi. ?Bụ ngunu kparu iphe i gbe bọlahaa obu ẹbo?"

³² Yele Pyita abya abahụ l'ugbo ono; oke pherephere ono ebuhuwaphu. ³³ Ndu ono, etsoje ọzo iya, nọ l'ugbo ono abya abaarụ iya ẹja; sụ iya: "Ọ buphu nggu bụ Nwatibe Nchileke l'oswiya."

Jisọsu agwo ndu iphe eme lẹ Genésaretu

(Mak 6:53-56)

³⁴ Ẹphe adaghatsulephu mini ono; bya alufuta lẹ Genésaretu. ³⁵ Ndu ẹke ono ahubewaphu Jisọsu ama; mewaphu; nzi ejegbaru l'obutobu l'ẹke ono; e dutashiaru iya iphe bụ ndu iphe eme l'ẹphe ha. ³⁶ Ẹphe arọ ya t'ọ kwe t'ẹphe byikpoonu ẹka m'ọ -ruhuru; ọ bụru l'ọnu uwe iya. Iphe bụ ndu byiru ẹka l'ọnu uwe iya ono adukota mma.

Ome-l'alị ndiche ndu Ju

(Mak 7:1-13)

15 Ya ndono; yo nweru ndu Fárisii mę ndu ezije ekemu, shi Jerúsalemu byakfuta Jisọsu; bya aji iya: ² "Bụ ngunu kparu iphe ndu etsoje ọzo ngu eme-byi ome-l'alị ọphu shiru ndiche ayi phẹ l'ẹka? ?Ngunu meru iphe ẹphe ta akwojedu ẹka akwọkwo; tẹmanu ẹphe eride nri?"

³ Jisọsu asụ ẹphe: "Bụ ngunu meru iphe unu parụ ome ekemu, Nchileke sụru t'e meje haa; melahaa ome-l'alị ọphu unu ezi l'onwunu? ⁴ Nchileke tųru eke-mu; sụ: 'Kwabẹ nne lẹ nna ngu ugvu;' sụkwaphu: 'Onye phuru nne iya; m'ọ bụ nna iya iphu t'e gbu ya egbugbu.' ⁵ Ọ -bụru l'unu sụru: 'L'iphe bụ onye sụru nne lẹ nna iya l'iphe ya ge e-gude yeru ẹphe ẹka; bẹ buakwa iphe ya nuru Nchileke;' ⁶ bunu iya bụ l'onye ono ta gbahedu t'ọ kwabẹ nne lẹ nna iya ugvu. Unu egude ome ome-l'alị unu; mee okfu Nchileke; yọ bụru iphe mmanu. ⁷ Unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche-wa! Azáya, bụ

onye nkfuchiru Nchileke kfuleruphu ẹge unu dų teke ono, o kfuchiru Nchileke; sụ:

⁸ "Ndu-a bụlekwa ajaja eli ọnu;

bẹ ẹphe ajajẹ yẹbe Nchileke; obu ẹphe nọkwaru ote-ẹnya.

⁹ Ẹja, ẹphe abaru iya bụ iphe iphòró.

Ẹphe wotaru ekemu ọphu madzụ meberu l'ezi t'e tuje iya ekemu Nchileke.' "

Iphe emerushije madzụ

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Jisọsu abya ekukoo madzụ l'igwe; sụ ẹphe: "Unu ngabẹru iya nchi; k'ọphu iphe e-do unu ẹnya. ¹¹ Ẹ tọ bụkwa iphe madzụ eri l'ọnu emerushije onye ono. Ọ kwa iphe shi madzụ l'obu lufuta iya l'ọnu bụ iphe emerushije iya nụ."

¹² Ya ndono; ndu etsoje ọzo iya abya asụ iya: "I marua lẹ ndu Fárisii; bẹ ẹhu shi eghu eghughu l'iphe ono, i kfuru ono?"

¹³ Yọ sụ ẹphe: "Iphe bụ oshi, ẹ-ta bụdu Nna iya k'imigwe gude ẹka iya dzabẹ iya; bẹ ee-fefukwa efefu.

¹⁴ Unu paruru ẹphe haa; l'ẹphe bụ ndu ishì, akpụ ndu ishì. Onye ishì -kpuru onye ishì ibe iya bunu iya bụ l'ẹphe a-tukokwa nwulahu lẹ nsụ."

¹⁵ Pyita asụ iya: "Kọnuaru ẹphe iphe okfu ono, i kfuru ono bụ."

¹⁶ Jisọsu asụ ẹphe: "Unu te nwekwaphu uche tọ?"

¹⁷ ?Unu ta madu l'iphe eeri eriri bụ l'ọnu; bẹ ooshije bahụ madzụ l'ẹpho. Yo shi ẹke ono; a nyifu iya. ¹⁸ Ọbe iphe shi l'ọnu madzụ lufuta bụ obu b'ọ shi iya; bụru iya emeruje madzụ. ¹⁹ Ọ bụ l'obu madzụ; bẹ ẹjo ọriri eshije, akpatajẹ ogbu madzụ; ori ogori; ome kẹ nwanyi mę kẹ nwoke; ozi iphura; ọdzu ẹjo-ire; mę okfurushi madzụ. ²⁰ Ọ bụ iphe ono emeruje madzụ. Ogude ẹka, ẹ ta kwọdu akwọkwo eri nri te emerujekwa madzụ."

Ekweta Nwanyi, ẹ-ta bụdu onye Ju

(Mak 7:24-30)

²¹ Jisọsu egbeshi l'ẹke ono; jeshia alị, nọ-pheru Táya mę Sayidónu mgburumgburu. ²² A bya amaru; nwanyi Kénanu, bu l'ẹke ono abyakfutashia ya; bya echia mkpu; sụ iya: "Nnajiufu! Nggube o-shi-l'eri Dévidi; tẹ imiko iya dų ngu rụ. Lẹ nwatibe iya kẹ nwanyi; bẹ ọgvu bu l'ẹhu; gude iya l'agwa iya ọchi."

²³ Obenu lẹ Jisọsu te yeduru iya ọnu. Ndu etsoje ọzo iya abya arọ Jisọsu; sụ iya: "T'ọ chifunu nwanyi-a, et-sophe ẹphe; l'arachi ẹphe nchi-wa."

²⁴ Jisọsu asụ ẹphe: "Lẹ to nwekwa ẹke ọdo, Nchileke ziru iya tẹ ya jee; gbahaa tẹ ya jee kẹ ndu Ízurelu, bụ ndu ọphu dų l'ọ bụ unwu aturu, tufashihuru etufashihu."

²⁵ Nwanyi ono abya adaa pẹ l'ifu Jisọsu; sụ iya: "Nnajiufu; byiko; yeru iya rụ ẹka."

²⁶ Jisòsu asù iya: “È tọ òkwa mma t'e wota nri, a ga nù ùnwegirima; nù ùnwu nkùta.”

²⁷ Nwanyi ono asù iya: “Nnajiufu; ọ búa ẹge ono b'ọ dọ; ọbu; mẹ nkùta erijekwaa ẹviriva nri ọphu dashiru nù teke onye nwe iya nù eri nri.”

²⁸ Jisòsu asù iya: “Oo-wa! Nggube nwanyi ọwaa; ekwekwe nke ngu apaa! Ọ kwaphu ẹge ọogu ngu; bẹ Nchileke e-meru ngu.” Teke onofu; ada nwanyi ono adùwaphu mma.

Jisòsu agwọ ndu iphe eme

²⁹ Jisòsu eshi ẹke ono tųgbua ọdo tsoru iku Eze Ẽnyimu Gálili ogologo. Yo jenyaa; bya enyihu eli ugwu; je anọdu anọdu. ³⁰ Tọ dọ iya bọ; igweligwe madzọ awuru byakfutashia ya; dutsuaru ndu ngvuru; ndu ẹhu te dzudu oke; ndu ishi; ndu ẹ-te ekfudu okfu; męwaru igweligwe ndu ọdo. Ẽphe abya achiru ẹphe doo Jisòsu lẹ mgboro ọkpa; yo mee ẹphe; ẹphe akorohukota. ³¹ Ya ndono; iphe ono adukota igwe ndu ono biribiri; l'ẹphe phuru ndu ẹ-te shidu ekfu okfu; ẹphe ekfulahaa okfu; ndu ẹhu te shidu dzua oke; ẹhu edzukota ẹphe oke; ndu ngvuru ejelahaa ije; ndu ishi aphulahaa ọzo. Ẽphe ajalahaa Nchileke ndu Ízurelu ajaja.

Jisòsu anù unu madzọ iri nri

(Mak 8:1-10)

³² Ya ndono; Jisòsu ekua ndu etsoje ọzo iya; sù ẹphe: “Imiko igweligwe ndu-a dukwa iya; l'ẹke ye ẹphe nọwaru abalẹ ẹto nta-a; tọ dọ iphe ẹphe gude, ẹphe eri. Ya ta asù-ghekwanu ẹphe t'ẹphe swiru ẹgu lashia; ọdumeka; bẹ ẹphe a-dashikwa mbà l'esu-ọzo.”

³³ Ndu etsoje ọzo iya asù iya: “?Bù awe l'echi-ẹgu l'ẹke-a; bẹ ẹphe a-phù buredi ọphu e-dzu mkporo-ọhawa eriri?”

³⁴ Jisòsu aji ẹphe: “?Bù ishi buredi ole; bẹ unu gude?” Ẽphe asù iya l'ọ kwa ishi buredi ẹsaa; ọwaa nwa ẹma, haru yiru iya nù.

³⁵ Yọ sù ọha ono t'ẹphe nọshia l'alj. ³⁶ Yọ bya achita ishi buredi ẹsaa ono; ọwaa ẹma ono; bya ekele Nchileke ekele; bya eworu iya washia; chẹ ndu etsoje ọzo iya. Ndu ono, etsoje ọzo iya ono eworu iya keeru igweligwe ndu ono. ³⁷ Ẽphe l'ẹphe ha atuko rijishikota ẹpho. Ndu etsoje ọzo iya abya atutua ibiribe buredi ono ọphu wudurunu; yo ji nkata-ivu ẹsaa. ³⁸ Ndu riru nri ono dọ unu unwoke ugbo iri; † a gufukwa unwanyi; mẹ unwegirima.

³⁹ E metsua; yọ sù ndu ono t'ẹphe lawaru; kfutsua ẹge ono; bya abahù l'ugbo; yọ buru iya oje Magádanu.

Ndu Fárisii ekfu tẹ Jisòsu meeru ẹphe iphe-ọphulenyà

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

16 Ndu Fárisii; mẹ ndu Sádusii abyakfuta Jisòsu t'ẹphe gude okfu hata iya l'onya. Ẽphe asù iya t'ọ menuaru ẹphe iphe, e-koshi l'ọo Nchileke ziru iya l'oswiya. ² Yọ sù ẹphe: “Ọbuje teke ọ bọ l'urenyashi; bẹ akpamigwe chahuru ròbóngu; unu asù: ‘L'uboku adukwa mma echile.’ ³ Teke ọ bọ l'utsu; unu asù: ‘L'igwe e-phekwa pherephere; chia oke mini ntanu; okfu l'igwe ruru eruru ji alj.’ Keshinu unu amajeru kọo ẹge uboku a-dọ teke unu leri ẹnya l'akpamigwe; ?nanu ẹge e meru; unu ta dọ ike ọko iphe ọ bọ mbu iphe, emegbaa l'ogbo nta-a. ⁴ Ogbo nta-a pakpokwaarun ẹji; ẹphe te kwe nọpyabe Nchileke l'ẹka. Ẽphe achọ iphe-ọphulenyà, e-koshi l'ọo Nchileke ziru yebe Jisòsu tẹ ya bya; ọbu l'ẹ tọ dukwa iphe-ọphulenyà, e-koshi ẹphe iphe ono; gbahaa iphe, meru l'ẹhu Jona.”

Yo kfuebe ẹge ono; paru ẹphe haa; tųgbua.

Ọnma ọkwa lẹ k'ẹjo nzizi

(Mak 8:14-21)

⁵ Ndu etsoje ọzo Jisòsu erua azọ eze ẹnyimu azọ iya ọphu; bya anyata l'ẹphe zaharu ogude buredi. ⁶ Jisòsu asù ẹphe: “Unu kwabekwa ẹnya; zejekwaarun t'iphe ekoje-buredi ndu Fárisii; mẹ kẹ ndu Sádusii; be emebyi unu.”

⁷ Ẽphe awata okfuru ibe ẹphe; sù: “?M'ọ kwa l'ẹphe t'egudedu buredi; bẹ ookfu ẹge ono.”

⁸ Jisòsu amawaruphu iphe ẹphe ekfu; sù ẹphe: “Oo-wa! Ekwekwe nk'unu apaa nwanshi! ?Ngunu meru iphe unu ekfugbaaru ibe unu l'unu t'egudedu buredi? ⁹ ?To dokwaphu unu ẹnya? ?Unu ta nyatadu ẹge ya shi wota ishi buredi ise kedzuru unu madzọ iri l'ẹbo l'ukporo iri tọ? ?Bù nkata-ivu ole; bẹ unu tutu-jiru ọphu e riphodoru eriphodo? ¹⁰ ?Unu ta nyatakwapu kẹ ishi buredi ẹsaa ono, ya kedzukwaruphu unu madzọ iri ono? ?Bù nkata-ivu ole; bẹ unu tutujikwaruphu ọphu e riphodoru eriphodo? ¹¹ ?Nanu ẹge e meru; bẹ unu ta madu l'ẹ tọ bọdu okfu buredi; bẹ ya ekfuru unu teke ono, ya sùru unu: ‘T'unu zejekwaarun iphe ekoje-buredi ndu Fárisii; mẹ kẹ ndu Sádusii; t'ẹ b'ọ mebyi unu.’ ”

¹² Tọ dọ iya bọ; ẹphe abya amawaruphu l'ẹ tọ bọdu iphe, ekoje buredi b'ọ kfube ọswa ekfu t'ẹphe kwabekwarun ẹnya iya; l'iphe ọ sùru t'ẹphe zejekwaarun bọ iphe ndu Fárisii; mẹ iphe ndu Sádusii ezi.

Pyita ekfu onye Jisòsu bọ

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Ya ndono; Jisòsu phẹ abya erua ibiyi kẹ Sizaríya Fílipyi. Yọ jilaha ndu etsoje ọzo iya: “?Bù onye; bẹ aasuje lẹ yebe Abubu-Ndiphe bọ?”

† Iphe ọ bọ bọ 4,000.

¹⁴ Ẹphe asụ iya: “L’o nweru ndu asuje l’i bụ Ọnu Baputizimu; ndu asụ l’i bụ Eláyiya; ndu asụ l’i bụ Jeremáya; ndu asụ l’i bụ onye lanụ lẹ ndu nkfuchiru Nchileke.”

¹⁵ Yọ jì ẹphe: “Unubèdua; ?unu sụkwanuru lẹ ya bụ onye?”

¹⁶ Sáyi monu Pyita asụ iya: “Ọ bụ nggu bụ Kuráyisutu ọbu, bụ iya bụ Onye Ndzọta ono, bụ Nwatibe Nchileke ono; mbụ Nchileke ono, nọ ndzụ ono.”

¹⁷ Jisọsu asụ iya: “Ọnu-ọma bụ kẹ nggube Sáyi monu Jona! Lẹ tọ bụkwa madzụ meru t’i maru oswi-okfu ono. Ọ kwa Nna iya ọphu bu l’imigwe meru t’i maru iya.

¹⁸ Tẹ ya karu ngu: Ọ bụ nggu bụ Pyita, bụ iya bụ mkpuma; ọ bụ l’eli mkpuma-wa; bẹ ya a-kpụ chọchi iya. Ẹ to nwedu m’o -ruhuru; ọ bụru anwụhu, a-dụ ike mebyia ya. ¹⁹ Ya a-nụ ngu ire-igodo kẹ ẹke Nchileke bụ eze.”

²⁰ Jisọsu ekfuebe ẹge ono; bya asụ ẹphe t’ẹ b’ọ dukwa onye ẹphe e-kfuru l’ọo ya bụ Kuráyisutu ọbu, bụ iya bụ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono.

Jisọsu ekfu lẹ ya e-je iphe-ẹhuka; nwụhu

(Mak 8:31—9:1; Luk 9:22-27)

²¹ Jisọsu adube teke ono kfulahaaru ndu etsoje ụzo iya; sụ: “Lẹ ya jefutajekwa Jerúsalemu; jekwaaphu iphe-ẹhuka, ha igwe l’ẹka ndu bụ ọgurennya; mẹ l’ẹka ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ l’ẹka ndu ezije ekemu; ẹphe eworu iya gbua. Ya -nọlephu abali ẹbo; k’ẹto; Nchileke emee ya; ya eshi l’ọnwu teta; bya anọdu ndzụ ọdo.”

²² Pyita ekuchi iya ekuchi; balahaaru iya mba; sụ iya: “Tuswekwa; Nnajiufu! Ọwaa te emekwa ngu.”

²³ Jisọsu aghachiwaphu; sụ Pyita: “Gbeshi iya l’ifu; nggube Sétanu-a. Ọ kwa ụkfu b’i bụ; l’anọchi iya ụzo. Uche ngu bụkwa uche kẹ madzụ; ẹ tọ bụkwa kẹ Nchileke.”

Otso Jisọsu

²⁴ Tọ dụ iya bụ; Jisọsu asụ ndu etsoje ụzo iya: “O -nweru onye ọ dụ t’ọ bụru onye etsoje iya nụ; t’onye ono wofu ẹnya l’ẹhu kẹ onwiya. T’onye ono vuta oshiosweru k’ọnwu iya vuru tsoru iya. ²⁵ L’iphe bụ onye eme tẹ ya dzọ onwiya ndzụ l’onwiya; e-tufukwa ndzụ iya. Onye gudekwanu okfu ẹhu yẹbe Abụbu-Ndiphe tufaa ndzụ iya lẹ mgboko-a e-nweru ndzụ gbururu jeye. ²⁶ Mbụ; ?bụ ngunu bụ uru, madzụ ritaru m’o -nwekotaru iphemiphe ọbule, nọ lẹ mgboko-a; tufaa ndzụ iya. M’ọ bụ; ?o nwekpooru iphe madzụ e-gudekpoo gbata ndzụ iya; m’o -tufawa iya? ²⁷ Lẹ Abụbu-Ndiphe a-bya bya ekpee ndiphe ikpe. Teke ọo-bya; bẹ oo-gude ụgvù; l’egbu nwjiiwii ẹge Nna iya egbu. Teke ono yẹle ụnwu ojozi-imigwe iya ayiru; yọ bya akfya onyemonye ọbule ụgwọ ẹge gbaru iphe o meru.

²⁸ Kamenu; tẹ ya karu unu: o nwetsukwaaru ndu, haru vudo l’ẹke-a, ẹ-ta anwụhudu nụ; gbahaa l’ẹphe phuru teke Abụbu-Ndiphe a-buru eze; gude ugvu; mẹ ike, dụ biribiri; egbu nwjiiwii abya.”

Jisọsu egbu nwjiiwii

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

17 Abali ishingu eswelephu; Jisọsu eduta Pyita; mẹ Jémusu; mẹ Ọnu, bụ nwunne Jémusu duru ẹphe jeshia l’eli ugwu ọbu, ha l’eli; je anọdu iya nwenkinyi ẹphe. ² Nchileke emee; Jisọsu achanwehu l’ẹnya ẹphe. Ifu egbulahaa ya nwjiiwii l’ọ bụ ẹnyanwu. Uwe iya achakọta biribiri; l’egbu nwjiiwii l’ọ bụ anwụ echi-oke-eswe. ³ A bya ele ẹnya; ẹphe aphuwaphu Mósisu; mẹ Eláyiya l’ẹke ono; ẹphe lẹ Jisọsu l’ekfu okfu. ⁴ Pyita akfulihu; sụ Jisọsu: “Nnajiufu; ọ dukwa mma l’ẹphe nọ l’ẹke-a. Teke bụ l’ọ dụ ngu mma; tẹ ya tūnua mkpu ẹto l’ẹke-a: nanụ nke ngu; nanụ kẹ Mósisu; nanụ kẹ Eláyiya.”

⁵ Yọ kpukwadurua okfu ono l’ọnu ekfu; urukpu, chageru ụcha abya asakputa ẹphe. Olu-okfu eshi l’urukpu ono; sụ: “Ọwaa bụ Nwata iya kẹ nwoke, ya yeru obu; oomeje; ẹhu atsọ iya ẹna. Unu nujekwaa iphe ookfu!”

⁶ Ndu ono, etsoje ụzo iya ono anụ okfu ono; daa; kpubetsua ifu l’alij; ẹke ẹphe atsụ egvu. ⁷ Jisọsu abya ebyia ẹphe ẹka; sụ ẹphe: “Unu gbeshi. Unu ba atsushi egvu.” ⁸ Ẹphe egbeshi; bya achikaa ẹnya; to nwehe onye ọdo, ẹphe phuru; gbahaa Jisọsu nwenkinyi iya.

⁹ Ẹphe enyitade l’ugwu ono; Jisọsu ekfushiaru ẹphe ike t’ẹ b’ọ dukwa onye ẹphe e-kfuru iphe ẹphe phuru jeye teke Abụbu-Ndiphe e-shi l’ọnwu teta nọdu ndzụ.

¹⁰ Ẹphe aji Jisọsu: “?Bụ ngunu meru iphe ndu ezije ekemu asuje lẹ Eláyiya; bẹ e-vuoduru ụzo bya?”

¹¹ Yọ sụ ẹphe: “L’ọ bụ oswi-okfu lẹ Eláyiya vufutajeodu ụzo bya bya edokwazi iphemiphe ọbule. ¹² Ọlobu; tẹ ya kakwaru unu: lẹ Eláyiya byahaakwaru; ẹphe ta ma l’ọ bụ iya; gbe woru iya mee ẹge dụ ẹphe mma. Ọ kwaphu ẹge ono; bẹ Abụbu-Ndiphe e-shi ẹphe l’ẹka jee iphe-ẹhuka.”

¹³ Yọ bụru teke ono; bẹ ndu etsoje ụzo iya maru l’onye ookfuru ẹphe okfu iya sụ l’ọ byawaru; bẹ bụ Ọnu Baputizimu.

Jisọsu agwọ nwata nwoke, ọgvu bu l’ẹhu

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Ẹphe alatashia azụ l’ẹke ikpoto ndu ono nọ; nwoke lanụ abyakfuta Jisọsu; bya ebyishi iya ikpere l’ifu; sụ iya: ¹⁵ “Nnajiufu; phuaruru nwa iya nwoke imiko; lẹ ndakfuku atụ iya; kfubekpo atushi iya ike. Ọ tūwaru iya chee l’ọku; mẹ lẹ mini ugbo olemole. ¹⁶ Ya edutawaru iya ndu etsoje ụzo ngu; ẹphe ta dụ ike mee ya t’ọ dụ mma.”

¹⁷ Jisọsu asụ ẹphe: “Oo-wa! Unubẹ ọgbo nta-a; ndu ẹjọ ọkpoma, ẹ-te nwedu iphe unu ekwetaje-wa! ?Bụ teke ole; bẹ yẹle unu a-nọta-be jeye? ?Teke ole; bẹ ya a-tatabekpooru unu nshi jeye? Unu dutaru iya ẹya l'ẹke-a.” ¹⁸ Ya ndono; Jisọsu abya abaaru ọgvu ono mba; ọgvu ono aparu nwata ono haa. Shita teke ono; nwata ono aduwaphu mma.

¹⁹ E meebetsua; ndu etsoje ọzo Jisọsu abyakfutashia Jisọsu teke ọ nọ nwẹnkinini iya; bya aji iya iphe meru iphe ẹphe ta dudu ike chifu ọgvu ono?

²⁰ Yọ sụ ẹphe: “L'ọ bụ l'ekwekwe unu ha nwanshi kparu iya. Kamenu; tẹ ya karu unu: Ekwekwe unu -habekpoonu nshinu l'ọ bụ nwa irikirikwekwe akpuru mọtutadu; bẹ unu a-sukwa ugwu-wa: 'Ugwu; ọta onwongu l'ẹke-a je edobe l'ekaphu!' yọ ọlinuaphu onwiya. Ẹ to nwedu iphe a-kpọ unu ẹka ememe! ²¹ Ọ kwaphu ọswi aswiswi; ekfu anụ Nchileke; bẹ ee-gude chifu egbe ọgvu ono. Ẹ to nwekwa iphe ọdo, e-meghe iya nụ.”

Jisọsu ekfu k'anwụhu iya ọdo

(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Yo be ujiku lanu; ndu etsoje ọzo Jisọsu edzukobe l'ekalanu lẹ Gálili; Jisọsu asụ ẹphe: “Abubu-Ndiphe; bẹ ee-mekochaa kpuru ye ndiphe l'ẹka; ²³ ẹphe eworu iya gbua. Ọ -nọ abali ẹbo; k'eto; Nchileke emee ya; yo shi l'ọnwu teta bya anọdu ndu ọdo.” Aphụ iphe ono, o kfulu ono akfubekpoo ọswa rua ẹphe l'ẹhu.

Ọtu akirikọ eze-ulo Nchileke

²⁴ Teke Jisọsu; mẹ ndu etsoje ọzo iya ruru Kapániyọmu; bẹ ndu akirikọ eze-ulo Nchileke byakfutaru Pyita; bya aji iya: “?Ọotuje akirikọ eze-ulo Nchileke mbụ onye ezije unu iphe?”

²⁵ Pyita asụ ẹphe: “?Ọ bụru-abụ?”

Pyita abatalephu l'ulo; onye ọdungu, kfulu okfu aburu Jisọsu. Yọ sụ Pyita: “?Nanụ ẹge ọ dū ngu; Sáyimonu; ?ọ dū ngu l'ọ bụ ndu ole; bẹ atuje akirikọ; m'ọ bụ utu mmanu ọdo; nū ndu eze kẹ mgboko-wa? ?Bụ ndibe ndu eze; tọ ndu ọdo?”

²⁶ Pyita asụ iya l'ọo ndu ọdo.

Jisọsu asụ iya: “Ọo ya bụ lẹ ndibe ndu eze ta yidu iya. ²⁷ Ọlobu t'ẹ b'ọ dū l'ayi enge ẹphe ẹka l'ishi; tūgbua; jeshia ikokoro l'eze ẹnyimu. Iphe, bụ ẹma ọdungu, vu ọzo lọ ikokoro ngu; nmata iya. Teke i wofutaru iya; nggu anyahaa ya ọnu. Ịi-phụ-a okpoga, e-dzu akirikọ nggu l'iya l'ọnu iya ono. Wota iya; je atụ ya.”

Onye katsukpo nū

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

18 Teke ono kwaphu; ndu etsoje ọzo iya abyatashia; bya asụ iya: “?Bụ onye a-katsukpo nshinu l'ẹke Nchileke bụ eze?”

² Jisọsu abya ekua nwata nshiji; duta iya dobe ẹphe l'ifu; ³ bya asụ ẹphe: “Kamenu; tẹ ya karu unu: Ọ -būdu l'unu gbanweru bya adu l'ọ bụ unwegirima; bẹ unu ta abyakwa bya abahu l'ẹke Nchileke bụ eze. ⁴ Iphe bụ onye wozitaru onwiya alị bya adu l'ọ bụ nwata nshiji-wa; bẹ bụ iya katsukpo nshinu l'ẹke Nchileke bụ eze. ⁵ Onye gude ẹpha yẹbe Jisọsu nabata nwata nshiji, ha ege-a; bẹ buakwa yẹbedua; bẹ onye ọbu nabataru.”

Ọkwa k'ome iphe dū ẹji

(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ “Onye kpatakwanuru tẹ onye lanu l'unwegirima-a, wowaru onwephe ye iya l'ẹka-a shiswee ọzo ono b'ọ ga akakwaru mma l'a pataru o-ji-l'ẹka mkpuma, ha nshinu; nmaa ya l'olu; je enwuru chee l'ebo eze ẹnyimu. ⁷ Nshọo unubẹ ndiphe! Kẹ l'iphe, jiru mgboko bụ iphe aloje madzụ eye l'ome iphe dū ẹji. Ẹ tọ dukwa ẹge e meru; iphe a-nọdu e-se t'ọ loru madzụ ye l'ome iphe dū ẹji ta anọ. Obenu; nshọo onye ọphu egbe iphe ono e-shi l'ẹka!

⁸ “Ọ -būru l'ọ bụ ẹka ngu m'ọ bụ ọkpa ngu akpataje ngu ome iphe dū ẹji; bufu l'iya phu; tufaa! O gbe ka mma l'i bụ mkpuru ẹka; m'ọ bụ buri ngvuru; bahukpoonu l'okpuberu ndzụ; karia l'ẹka ngu labu; m'ọ bụ ọkpa ngu labu dzuru ngu oke; e nwuru ngu chee l'ọku, ẹ-ta nyihudu anyihu gbururu jeye. ⁹ Ọ -būru l'ọ bụ ẹnya ngu akpataje t'i mee iphe dū ẹji; swofuta l'iya phu; tufaa! Ọ kakwa mma l'i gude ẹnya lanu bahukpoonu l'okpuberu ndzụ; karia l'ẹnya labu dzuru ngu oke; e chee ngu l'ọku alị-maa.”

Ẹtu, eegude aturu, jephuhuru ejephuhu anma

(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Unu kwabekwa ẹnya t'ẹ b'ọ dū teke unu a-sụ l'unu ta agubedu ẹgirima-wa iphe. Tẹ ya karu unu: l'unwu ojozi-imigwe ẹphe anojekwa l'ifu Nna iya, bu l'imigwe mkpulumkpuru. ¹¹ Abubu-Ndiphe byaru ọdzota ndu, phuhuru ephuhu.

¹² “?Nanukwanu ẹge ọ dū unu? Ọ -būru l'ọ nweru onye nweru ukporo aturu ise; nanu ejephuhu; ?tọo hadu ukporo ẹno l'iri l'ẹ tete ọphu l'ugwu l'ẹke ono; jeshia ọcho onanu, jephuhuru ejephuhu ono.

¹³ Kamenu; tẹ ya karu unu: Ọ -phua ya; bẹ ọo-kfubekpoo ọswa tee ẹswa iya karia ukporo ẹno l'iri l'ẹ tete ọphu, ẹ-te phuhudu ephuhu phu. ¹⁴ Ọo ya bụ l'ẹ tẹ bụdu uche-ọbu Nna unu ọphu bu l'imigwe t'ọ nweru ẹgirima ono; m'ọ bụ onye lanu, a-la l'iyi.”

Kẹ nwanna, mesweru nū

¹⁵ “Teke nwanna ngu mesweru ngu; je je ekfulu iya iphe ọbu, o meru ngu ọbu. Je ekfulu iya ẹya l'ẹke ngu l'iya nọ unu ẹbo. Teke ọ nataru iphe i kfulu iya; ọo ya bụ; nggu amaru lẹ nwanna ngu ono b'i dulatawaru

azụ. ¹⁶ Teke bukwanu l'ẹ tọ natadu iphe i kfulu iya; dutafua onye lanu; m'ọ bu ụmadzu ẹbo yeru on-wongu; k'ọphu ọo-dụkwanu ẹge okfu Nchileke kfulu iya sụ: 'L'iphe bu okfu, daru adada; t'ọ bujeru ekebe, ụmadzu ẹbo m'ọ bu ẹto l'agba; bẹ ee-gude kfulu ya.' ¹⁷ Teke bu l'ẹ tọ natakwapu iphe ẹphe kfulu; wota iya je ekfuaru chọchi. Teke ẹ tọ natakwapu iphe chọchi kfulu; ọo ya bu; unu eworu iya dobe l'ọ -bu onye ọhodo; m'ọ bukwanu l'ọ bu onye ana akirikiko.

¹⁸ "Kamenu; tẹ ya karu unu l'unu ha: 'Iphe bu iphe unu keru ẹgbu lẹ mgboko-a b'e keekwaru ẹgbu l'imigwe. Iphe bu iphe unu tọfuru l'ẹgbu lẹ mgboko-a b'a tọokwaruphu l'ẹgbu l'imigwe.

¹⁹ "Iphe ọdo, ya ekfuru unu bu l'iphe, bu iphe, unu dọ ẹbo nọdu lẹ mgboko-a; gude obu lanu kweta; kfulu nọ Nchileke; iphe ọbu; bẹ Nna iya ono, bu l'imigwe ono e-meru unu. ²⁰ Kẹ l'iphe bu ẹke, a dọ ẹbo; m'ọ bu ẹto dzukobe; okfu l'ẹphe bu ndu nk'ia; bẹ ẹphe l'ia nọkwa l'ẹke ono."

K'onye ẹjo ọkpoma, ji ụgwọ

²¹ Pyita abyakfutashia ya bya asụ iya: "Nnajiufu; ?bu ugbo ole; bẹ nwanna iya e-meswe iya; ya agụkotaru iya nvu? ?Bu ugbo ẹsaa tọ?"

²² Jisọsu asụ iya: "Wawakwa; ẹ tọ bukwa ugbo ẹsaa damu. Ọ bu ugbo ẹsaa ẹsaa ugbo ụkporo ẹto l'iri.

²³ Ọo ya bu l'ọo ẹge-a; bẹ ọo-dụ teke Nchileke e-koshi lẹ ya bu eze: Ọo-dụ l'ọ bu onye eze, meru tẹ ya gbazia okpoga iya yele ndu ejeru iya ozi. ²⁴ Yọ wata l'ia phụ agbazi; e dutashiaru iya onye ọphu ji iya ụgwọ ụkporo-jọmu-jọmu; ²⁵ ọphu nwoke ono 'adudu ike kfula ya. Nnajiufu iya ono asụ t'e ree ya; ree nyee ya; mẹ ẹgiri-ma iya; mẹ iphemiphe ọbule, o nweru; t'a kfula ụgwọ ono. ²⁶ Nwoke ono aburu pẹ l'alj; byishi ikpere; rọla-haa nnajiufu iya ono; sụ iya: 'Nna; taaru nshi; lẹ ya a-kfukotakwa ngu-a okpoga ono l'ọ ha.' ²⁷ Imiko nwoke ono egude nnajiufu iya ono. Yọ paru iya haa; sụ iya t'ẹ b'ọ kfulu iya ụgwọ ono lẹ phuu; t'ọ riwa iya ru.

²⁸ "Obenu lẹ nwozi ono gbeshileruphu alufu; je aphua nwozi ibe iya, ji iya ụgwọ okpoga, ẹ-ta badu ishi. Yọ fuaru onye ono, ji iya ụgwọ ono; wọ iya l'ẹkpiri; sụ iya: 'T'ọ kfula ya ụgwọ, o ji iya!' ²⁹ Nwozi ibe iya ono adaa pẹ l'alj; l'arọ iya; sụ iya t'ọ taaru nshi; lẹ ya a-kfukwa iya ẹya-a. ³⁰ Yọ jika-ghekpo tengu; kpuru iya je atuchia l'ulo-mkporo; t'ọ nọdu l'ẹke ono jeye teke ọokfu iya ụgwọ ono. ³¹ Ndu ozi ibe ẹphe ọphunanu aphua iphe meru nọ; ẹhu adashia ẹphe kọ. Ẹphe eje eworu iya dooru nnajiufu ẹphe ono; dokotaru iya ẹge ọ muru ẹphe l'ọ ha. ³² Ya ndono; nnajiufu ẹphe ono eku iya; sụ iya: 'Nngube nwozi-a, ẹjo ọkpoma egbu egbugbu-wa! ?I phuru-a egbe ụgwọ, i ji iya; ya ahakotaru ngu iya l'ọ ha; sụ t'ẹ b'i kfulu iya ẹya; okfu l'i roru iya aroro. ³³ ?Tọ gbadu kẹ t'i phuru madzụ ibe ngu imiko

ẹge ono, ya phuru ngu imiko ono?' ³⁴ Nnajiufu iya ono egude ẹhu-eghughu kwekputa iya je eye ndu ọgbogu l'ẹka t'ẹphe nua ya aphu jeye teke ọo-kfuebe ụgwọ, o ji l'ọ ha.

³⁵ "Ọ kwaphu ẹge ono; bẹ Nna iya ọphu bu l'imigwe e-me onyemonye ọbule l'ime unu, ẹ-te gudedu obu iya l'ọ ha gvaru nwanna iya, mesweru iya nọ nvu."

K'ochifu nwanyi

(Mak 10:1-12)

19 Tọ dọ iya bu; Jisọsu ekfuebelephu okfu ono; shi Gálili jeshia ibyiya kẹ Judía, nọ l'azụ Jódanu azụ iya ọphu. ² Madzụ azaa mkpẹkwo ọ -da; ọ dakoru; wuru tsoru iya. Yo mee; ẹhu adukota ẹphe mma l'ẹke ono.

³ Ndu Fárisii abyaa t'ẹphe gude okfu hata iya l'onya. Ẹphe aji iya: "?Ọ dọ mma tẹ nwoke chifu nyee ya; m'ọ -ruhuru; ngunu mee?"

⁴ Yọ sụ ẹphe: "?Unu ta madu l'e deru l'ẹkwo okfu Nchileke sụ l'onye meru madzụ l'odungu bu nwoke lẹ nwanyi b'ọ meru ẹphe; ⁵ metsua bya asụ ẹphe: 'Ọo ya meru iphe nwoke a-ha nne iya; haa nna iya yele nyee ya atugbabe; ẹphe ẹbo ono abya aburu onye lanu.'

⁶ Ẹphe ta abuhedu ụmadzu ẹbo. Ẹphe buwa onye lanu. Ọo ya bu; iphe Nchileke gudewa ẹka iya tugbabe nanu; t'ẹ b'ọ nwekwa madzụ nwigbaleke-oma, e-keka-fu iya nọ."

⁷ Ẹphe asụ iya: "?Ngunu meru iphe Mósisu turu eke-mu; sụ: 'Tẹ nwoke, byajeru ọchifu nyee ya vujeoduru ụzo dee ẹkwo nọ nwanyi ọbu lẹ ya ta aluhedu; tẹmanu yọ chifude iya?' "

⁸ Jisọsu asụ ẹphe: "Ọ bu okfu l'unu bu ndu ẹjo ọkpoma meru iphe Mósisu kweru t'unu chifuje nyee unu. Obenu lẹ shitakpo l'odungu b'ẹ tọ dūhaakwa ẹge ono. ⁹ Nta-a bu iphe ya ekfuru unu bu l'iphe bu onye chifuru nyee ya; je alua ọdo; bukwa ogori; bẹ oori; a gufukwa lẹ nwanyi ọbu eme k'enyishi ẹji."

¹⁰ Ndu ono, etsoje ụzo iya ono asụ iya: "Ọ -buru ẹge ono b'ọ dọ mbu kẹ nwoke yele nyee ya b'ọ kalẹkwaphu mma t'a haa k'olu nwanyi lẹ phuu."

¹¹ Yọ sụ ẹphe: "Ẹ tọ bubekwa madzụ l'ọ ha; bẹ a-dụ ike maru iphe okfu iya ono bu. Ndu a-dụ ike maru iphe ọ bu kwaphu ndu Nchileke koshiru iya. ¹² L'iphe kparu iphe madzụ ta alujedu nwanyi dukwa iche iche. O nweru ndu ẹ-te yeghejedu ime. Yọ buru ẹge ono; bẹ ẹphe dọ; a mua ẹphe. O nweru ndu bu madzụ hārù ẹphe àháhá. Nweru ndu ọphu riburu l'ẹphe te emedu kẹ nwanyi; k'ọphu ẹphe a-ka ojeru Nchileke ozi ọhuma. T'onye maru lẹ ya a-dụ ike nata okfu ono natakwa iya."

Jisòsù agòrù ùnwegirima ònu

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ A haru dutatsuaru Jisòsù ùnwegirima nshiji t'ò by-ibegbaa èphe èka; kfuru nù Nchileke l'òkfu èhu èphe. Ndu etsoje ùzo iya abaaru ndu ono, edutaru iya ùnwegirima ono mba. ¹⁴ Jisòsù asù èphe: "Unu haa ègirima t'èphe byakfuta iya. Unu ba nashishi èphe anashi; l'ò kwa ndu, dù ège ono; bè èke Nchileke bù eze bù nk'èphe."

¹⁵ Yò bya ebyibegbaa ùnwegirima ono èka; meebe tũgbua.

Nwata okoro, nweru iphe

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Ya ndono; yo nweru nwoke, byakfutaru Jisòsù; bya asù iya: "O-zi-iphe! ?Bù ngunu bù iphe dù mma, ya e-me; k'òphu ya e-nweru ndzù gbururu jeye?"

¹⁷ Jisòsù asù iya: "?Bù ngunu meru iphe jikpa iya ishi iphe iphe dù mma bù? Ò bùphu onye lanù bù onye dugeru mma nwènkinyi iya. Ò -bùru l'ò dù ngu t'ì bahù l'òkpube ndzù; nggu emeje iphe ekemu kfuru."

¹⁸ Nwata-okoro ono aji iya: "?Bù ekemu ole ndono?" Jisòsù asù iya: "Be egbukwa madzù; be erikwa ogori; be ezikwa iphura; ba adzùjekwa èjo-ire; ¹⁹ kwabèru nne lè nna ngu uggu; nggu eyeru madzù ibe ngu obu ège i yeru onwongu."

²⁰ Nwata-okoro ono asù iya: "L'iphemiphe òbule ono; bè ya shiwa kwabètaru ènya. ?Nanùhunù iphe òdo, phòdufuaru iya l'ememe?"

²¹ Jisòsù asù iya: "Teke bù lè òogu ngu t'ì dùbe mma; je je ereshikota iphe i nweru l'ò ha; chíru okpoga iya nù ndu ùkpa. Teke ono; nggu enweru òkpobe iphe l'imigwe. I -meebe ège ono; nggu abya etsoru iya."

²² Nwata-okoro ono anùlephu onanu; èhu ejihu iya oyi. Yò bùru iya atũgbu; l'èke o nweshikwanuru iphe ike.

²³ Jisòsù asù ndu etsoje ùzo iya: "Kamènu; tẹ ya karu unu: Ò dũkwanu èhuka ège ee-me tẹ ndu nweru iphe bahù l'èke Nchileke bù eze! ²⁴ Ya ekfukwaru iya unu: Ò kakwa ntse t'e wota jinya; pyoo l'ènya ngga, aadzù èk-wa; karia t'onye nweru iphe bahù l'èke Nchileke bù eze."

²⁵ Ndu etsoje ùzo iya anù l'iya phù; yò kpoo èphe okfu. Èphe aji iya: "?Bù onye; bè Nchileke a-dzòfutak-wadu m'ò -dù ège ono?"

²⁶ Jisòsù elee èphe ènya; bya asù èphe: "L'èke, madzù nò b'ò bũkwa 'ama-ège-ee-me-ia. Obenu l'è tò dùdu Nchileke ège ono; kẹle Nchileke te nwedu iphe kpòru iya èka l'ememe."

²⁷ Pyita asù iya: "Lewaru! Èphebedua, hakòtaru iphemiphe òbule; bya etsoru ngu-a; ?bù ngunu; bè èphe e-rita iya?"

²⁸ Jisòsù asù èphe: "Kamènu; tẹ ya karu unu: Teke yèbe Abùbu-Ndiphe a-bya adũgaru l'aba-eze iya, egbu nwijinwii; chílahaa mgboko òphungu òphu a-bya nù; bè unubè ndu ono, etsoje iya nù ono a-dũgagbak-waaruphu l'aba-eze iri l'èbo; kpèe ikfu iri l'èbo ndu Ízurelu ikpe. ²⁹ Iphe bù onye hakòtaru ùlo iya; m'ò bù unwunne iya: ndu k'unwoke; mẹ ndu k'unwany; m'ò bù nna iya; m'ò bù nne iya; m'ò bù ùnwegirima iya; m'ò bù alì iya l'òkfu èka yèbe Jisòsù; bè Nchileke a-kfù ùgwo iya nkfungo ugbo ùkporo ise. E -megekwaru; yo nweru ndzù gbururu jeye. ³⁰ Obenu l'igweligwe ndu òphu vu ùzo nta-a e-mekochaa bùru ndu ikperazù; ndu òphu bù ndu ikperazù abùru ndu ivuzò."

Ndu, eje ozi lè mgbo vayinu

20 "Teke Nchileke e-koshi lè ya bù eze; bè òo-dùlephu l'ò bù nnajiufu, nmaru èwa l'oswi ngguge; lùfu je obuta ndu ozi t'èphe byaru iya ozi lè mgbo vayinu iya. ² Yèle ndu ozi ono ekfubutsulephu aswa iya; bù iya bù aswa ozi nchi-ejihu; yò chíru èphe ye lè mgbo vayinu ono. ³ Yo rudelephu l'ènyanwu agbakota; yò lùfu je aphùà ndu ozi òdo, vudotsua kẹ mmakanù l'òdu-ozì. ⁴ Yò sù èphe: 'Unu tũgbukwaaphu je ejee ozi lè mgbo vayinu iya; lè ya a-kfùà unu ùgwo ège gbaru nù!' Èphe ekwe iya jeshia.

⁵ "Yo be l'echi oke-eswe; yò lùfukwa òdo je achìta madzù je eyekwaphu lè mgbo vayinu ono. Yo be l'ènyanwu-ògbufu-l'ishi; yo jekwaphu je achìta ndu ozi òdo je eyekwaphu lè mgbo vayinu ono. ⁶ Ènyanwu ekpodelephu zazaza; yò lùfukwa òdo; je aphùà ndu òdo, nò kẹ mmakanù; jì èphe iphe kparu iphe èphe vudo kẹ mmakanù l'èke-a keshinu ùtsu? ⁷ Èphe asù iya l'è to nwedu onye chítaru èphe t'èphe jeru iya ozi. Yò sù èphe t'èphe tũgbua je etsoru ndu òphu ejekwaru iya phù ozi lè mgbo vayinu iya.

⁸ "Ya ndono; yo be l'urènyashi; nwoke ono, nwe mgbo vayinu ono asù onye ishi-òru iya t'ò kua ndu ozi ono kfùà èphe ùgwo èphe. T'ò shi iya akfùkfu lè ndu òphu byakperu azù; kfùà ya jeye lè ndu òphu vu ùzo bya phù. ⁹ Ndu onanu, byaru l'ènyanwu ekpowa zazaza ono alùfuta; yò kfùà èphe aswa ozi nchi-ejihu l'èhu l'èhu. ¹⁰ Ndu k'òdungu ono abyalèphu; l'arìkwanu lè aakfù èphe iphe, kariru ège a kfùru ndu òphu. Obenu l'ò kwaphu iphe, a kfùru ndu òphu b'a kfùhukwaruphu èphebedua. ¹¹ Èphe anatatsùà ya; wata òguru nnajiufu ono aphù; ¹² sù: 'Ndu òwaa, byakperu azù-wa, è-te jedu ozi ùlori-wa b'ì kfùkwaruphu ayi l'èphe iphe lanù; l'èke ayi jegbukwaru onwayi l'òzi ejegbu ntanù phuu; yeru anwù, chiru ayi.'

¹³ "Yò sù onye lanù: 'Ònya iya-e! M'è tò dũkwa èke, ya meru ngu ejì. ?Tò bũdunua aswa ozi nchi-ejihu; bè nggu l'iya kfuburu? ¹⁴ Wota okpoga, gbaru ngu nù lashia; l'ò bù iya tũru obu iya ama kfùà ndu, ono byakperu

azụ ono iphe, ya ḱfuru ngu. ¹⁵ ʔTẹ tọ b́dú iphe, d́ yia mma; bẹ ya e-me l'iphe, b́ nk'ia? ʔTẹ jítábaru ẹphe ẹnya; okfu lẹ ya meru ndu ọp̄hu iphe-oma?"

¹⁶ "Ọo ya b́ lẹ ndu b́ ndu ivuzọ e-mekochaa b́ru ndu ikperazú. Ndu b́ ndu ikperazú ab́ru ndu ivuzọ."

K'ugbo ẹto, Jisọsu ekfu kẹ anwúhu iya

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Ya ndono; Jisọsu atugbua; yọ b́ru iya oje Jerúsalemu ye le ndu etsoje ọzo iya. Ẹphe ejenyaa; yọ bya ekuchi ndu ono, etsoje ọzo iya ono; ẹphe iri l'ẹbo; sù ẹphe: ¹⁸ "Lẹ nta-a; bẹ ẹphe ejeekwa Jerúsalemu. L'ẹke ono; bẹ ee-deru Abubu-Ndiphe nù ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu ezije ekemu; ẹphe ekpee ya nkfugbu; ¹⁹ duru iya nù ndu ẹ-ta madu Nchileke t'ẹphe jaa ya ewena; chia ya iphe; woru iya kpopyabe l'oshi-osweru. Ọ -nọ abali ẹbo; kẹ ẹto; Nchileke emee ya; yo shi l'onwu teta; bya anọdu ndzú ọdo."

Iphe nne unwu Zébedi arọ

(Mak 10:35-45)

²⁰ Ya ndono; nne unwu Zébedi ẹphe ẹbo; mbú nne Jémusu; mẹ Jónu abyakfutashia Jisọsu. Nwanyi ono abya ebyishi ikpere l'alí l'ifu Jisọsu tẹ ya rọta iya iphe.

²¹ Jisọsu asú iya: "ʔNanú ẹge ọ d́?"

Yọ sù iya: "L'iphe ya ekfu b́ kẹ unwu iya-wa ẹphe ẹbo: t'i kwee ya ukwa l'onye lanú a-nọdu ngu l'ẹka-utara; onye ọp̄hu anọdu ngu l'ẹka-ibyita l'ẹke, ì b́ru eze."

²² Jisọsu asú ẹphe: "Unu ta makwa iphe unu arọ. ʔUnu a-d́a ike ngua l'okoro iphe-ẹhuka ono, ya abya angungu ono?"

Ẹphe asú: "Iyee; l'ẹphe a-d́a ike."

²³ Jisọsu asú ẹphe: "Okoro, ya gude ngua iphe; bẹ unu e-gudekwaa ngua. Obenu lẹ kẹ t'a nọdu iya l'ẹka-utara; m'ọ b́ l'ẹka-ibyita ta bukwa iya; bẹ ono nọ l'ẹka. Ono; b́ ndu, Nna iya kwakoberu iya b'ọ nọru."

²⁴ Ọmadzu iri ndu ọp̄hu anulephu iphe unwunne labú ono jeru; yo ghulaha ẹphe eghughu. ²⁵ Jisọsu ekukobewaphu ẹphe l'ẹkalanu; sù ẹphe: "Unu marua lẹ ndu ọhodo, a sùru l'ọo ẹphe b́ ishi anọduje akpa ndu ẹphe achí ẹhu; bya eyeru l'ọo onye nọ l'oke ọkwa anọduje eme tẹ ndu ọdo maru l'ọo ya ka nshinu.

²⁶ Nk'unu ta bukwa ẹge ono; bẹ ọo-d́. Onye ọ d́ t'ọ ha nshinu l'unu; tẹ onye ọbu yejeru ndu ọp̄hunanu ẹka. ²⁷ Onye ọ d́ t'ọ b́ru onye ivuzọ l'unu; t'onye ono wozita onwiya alí; d́ l'ọ b́ ohu, ejeru ndu ọp̄hu ozi.

²⁸ Lẹ Abubu-Ndiphe ta byakwa t'e yeru iya ẹka. Iphe ya gbe byachia kwa tẹ ya yeru ndu ọdo ẹka; ọdo b́ tẹ ya gude onwiya chjaru Nchileke ẹja t'ọ b́ru iphe ya e-gude gbata ndzú igwe ọha."

Jisọsu agwọ unwoke labú, atsú ishì

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Ẹphe eshilephu Jéríko alufuta; a d́ l'igwe wu-lihu tsoru iya. ³⁰ Ya ndono; ọmadzu labú, atsú ishì adugaru l'iku esu-uzo. Ẹphe anua l'ọ b́ Jisọsu eswe; rangarahu: "Nnajiufu; nggube o-shi-l'eri Dévidi; phuru ẹphe imiko-o!"

³¹ Ndu ono abaarú ẹphe mba; sù ẹphe t'ẹphe daa nwashí. Ẹphe akalẹ iya-a ọrashi ike; sù: "Nnajiufu; nggube o-shi-l'eri Dévidi; phuru ẹphe imiko-o!"

³² Jisọsu abya evudo; kua ẹphe; jì ẹphe: "ʔBú ngunu b'ọ d́ unu tẹ ya meeru unu?"

³³ Ẹphe asú iya: "Nnajiufu; menua t'ẹphe wata ọp̄hu uzo."

³⁴ Imiko ẹphe egude Jisọsu. Yọ bya ebyia ẹphe ẹka l'ẹnya. Teke onophu; ẹphe awatawaphu ọp̄hu ọzo; tsophelaha ya.

Jisọsu abahú Jerúsalemu

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jón 12:12-19)

21 Ẹphe erudelephu Uguvú Olivu; mẹ mgboro Betuféji, nọwa Jerúsalemu ntse; Jisọsu ezifu ndu etsoje ọzo iya ọmadzu ẹbo; sù ẹphe: ² "Unu jee lẹ mkpukpu ono, nọ unu l'uzo ifu ono. Unu -rua lẹ mg-badamgba; bẹ unu a-phua nne nkakfu-igara; mẹ nwa iya, e liberu elibe. Unu toshia ya kputa bya. ³ A makwaru ama; o -nweru onye ḱfuru unu okfu; unu sù iya lẹ mkpa iya d́ru Nnajiufu. Aa-halẹkwaru iya phú unu teke onophu."

⁴ Iphe ono meru; k'ọp̄hu oo-re mbú iphe onye nk-fuchiru Nchileke ḱfuru; sù:

⁵ "Unu ḱfuru ndu Záyonu;

t'ẹphe lekwa;

l'eze ẹphe abyakfutaakwa;

O wozitaru onwiya alí;

nọdu l'eli nkakfu-igara agba abya;

mbú l'eli nwa nkakfu-igara ọbu." †

⁶ Tọ d́ iya b́; ọmadzu ẹbo lẹ ndu ono, etsoje ọzo iya ono atugbua; je emee ya ẹge ono, Jisọsu ḱfuru ẹphe ono. ⁷ Ẹphe akputashiaru Jisọsu nne nkakfu-igara ono; mẹ nwa iya ono; chjiru uwe ẹphe wukobe l'eli iya. Jisọsu abya adugaru l'eli iya. ⁸ Igweligwe ndu ono agbaru je achita uwe ẹphe túsaa l'echi esu-uzo ono; ndu ọp̄hu eje ejikoo iru oshi; je atọru iya l'uzo. ⁹ Ikpoto ndu ọp̄hu nọ iya l'uzo ifu; mẹ ndu ọp̄hu awú etso iya l'azú atuko l'atú okookoko; asuje: "Wahoho-o! Ndewo-o! Ndewo-o! O-shi-l'eri Dévidi. Onye Nchileke goru ọnu-oma nù b'ọ b́; mbú onye ono, Nnajiufu ziru t'ọ bya ono. Ndewo-o! Ndewo-o! Ọkaribe-Kakota-Nu, nọ l'imigwe!"

† Zek 9:9; Jón 12:15

¹⁰ Yò bahùlèphu lẹ Jerúsalemu; iphe bụ obodo ono l'ọ ha etehu k'fukakfuka; aajitsua; sụ: "ʔBụ onye dū ẹge-a? ʔBụ onye dū ẹge-a?"

¹¹ Ikpoto ndu ono, tso iya nū ono asụ: "Ọ kwa iya bụ onye nkfuchiru Nchileke ono; mbụ Jisọsu, shi lẹ Názaretu Gálili bya."

Jisọsu achishi ndu ngho l'eze-ulo Nchileke

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jón 2:13-22)

¹² Ya ndono; Jisọsu abya abahụ l'eze-ulo Nchileke; bya achishikota iphe bụ ndu azụ iphe; mę ndu ere iphe l'ime eze-ulo ono. Yò bya enwutsushikota okpokoro ndu agbanwe okpoga; mę ekwechi ndu ophu eretsua ndo; ¹³ sụ ẹphe: "E deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: 'L'ulo iya; bę ee-kuje ulo, aa-nọduje ekfu anụ iya.' Ọbule nta-a; bę unu mewaru iya; yò buru ulo ẹke ndu iphura edomije onwẹphe."

¹⁴ E meebe; ndu ishi; mę ndu ngvuru abyakfuta iya l'eze-ulo Nchileke ono; yo mee ẹphe; ẹhu adukota ẹphe mma. ¹⁵ Obenu lẹ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ezije ekemu phuru iphe biribiri ono, oomeshi ono; nukwaaphu ẹke unwegirima ara l'ime eze-ulo ono; sụ: "Ndewo-o! Ndewo-o! O-shi-l'eri Dévidi;" ẹhu eghulaha ẹphe eghughu.

¹⁶ Ẹphe asụ iya: "ʔI nwaru iphe ndu ono ara?"

Jisọsu asụ ẹphe: "Iye; ʔunu ta guvubua ẹke ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: 'L'i mewaru unwegirima nshiji; mę ndu ophu angụ ẹra t'ẹphe jaa ya okpobe aja-ja?'"

¹⁷ Jisọsu ahaa ẹphe l'ẹke ono; lufu l'obodo ono; jeshia Bétani; je aradụ lufuta l'utsu iya.

Jisọsu atụ oshi figu onu

(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ẹgu agulaha Jisọsu l'ọolaphuta azụ l'obodo ono. ¹⁹ Yò phua oshi figu l'iku esu-uzo; tugbua jeshia ẹke ọ nọ; shi rua; to nwe nebyi, ọ phuru iya; kpachikwaphu mkpẹkwo iya nwenkinyi. Yò sụ oshi figu ono: "L'ẹ to nwehekwa l'i mija nebyi ọdo gbururu jeye." E ji ekfu-a; oshi ono anwukotawaphu kpa.

²⁰ Ndu etsoje ụzo iya aphua ya; yò dū ẹphe biribiri. Ẹphe asụ: "ʔNanu ẹge ọ muru; bę oshi figu-wa gbe nwụwanu kpa l'ohiyaa?"

²¹ Jisọsu asụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: unu -kwetakpo; obu ta agba unu ẹbo; ẹ tọ bụlekwa iphe ya meru oshi figu-wa; bę unu e-me nkinyi iya. Unu a-sukwa; m'o -ruhuru; ọ -buru ugwu-wa: 'Ngwaa; fota onwongu chee l'eze ẹnymu!' Yo menuaphu ẹge ono.

²² Ọo ya bụ; iphemiphe ọbule, unu gude jekfu Nchileke je ekfuru nū iya; t'ọ nū unu; unu -kwetawa l'ọo-nū iya unubę ọo-nū iya unu."

Aaji Jisọsu kẹ ike, o gude eme iphe oome

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisọsu ejeshia l'eze-ulo Nchileke je ezilaha iphe. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu bụ ọgurenya abyakfutashia ya; bya asụ iya: "ʔBụ egbe ike ngunu b'i gude emeebe iphe ọwananu, iime-wa? ʔBụ onye ziru ngu t'i bya iya ememe?"

²⁴ Jisọsu asụ ẹphe: "Ya a-ji unu nwaji lanu; unu -saa ya ẹya; ya akaru unu egbe ike, ya gude emeebe iya. ²⁵ ʔBụ onye ziru Jónu t'ọ bya emee baputizimu: bụ Nchileke; t'ọ bụ madzụ?"

Ẹphe alaa ya edzukashi l'onwẹphe; wo: "Ẹphe -sụ l'ọo Nchileke ziru iya; bę ọo-sukwa ẹphe: 'Ngunu mekwawanu iphe ẹphe te kwetadu iphe o k'furu?' ²⁶ Ẹphe -sukwanu l'ọo madzụ ziru iya; ʔẹphe maru iphe ọha e-me; l'ẹke iphe bụ mkpukpu mgburumgburu k'fukotawaru lẹ Jónu bụ okpobe onye nkfuchiru Nchileke." ²⁷ Ẹphe asụ Jisọsu: "L'ẹphe ta madu."

Jisọsu asụ ẹphe: "Ọ kwaphu ẹge ono; bę ya te ekfuduru unu onye ziru iya tẹ ya meje iphemiphe ọbule ono."

Ẹtu k'unwunne labu

²⁸ Jisọsu asụ ẹphe: "ʔNanu ẹge ọ dū unu mbụ iphe ọwaa, ya abya ekfukfu-wa? L'o nweru nwoke lanu, muru ẹgirima unwoke labu. Yo be ujiku lanu; yò sụ onye k'ogurenya t'o jeru iya ozi lẹ mgbo vayinu ntanu.

²⁹ Nwatibe iya ono asụ iya: 'Wawa lẹ ya te ejedu.' Obenu l'e metsuaru; yò riphu ọriri azu; kwe jeshia ozi ono.

³⁰ Nwoke ono ejekfushia nwatibe iya kẹ nshiji; je ekfukwaaru iya phụ ẹge ono. Nwata ono asụ iya lẹ ya e-jee. Obenu l'e metsuaru; to jehe. ³¹ Nta-a bụ; ʔbụ onye ole l'ẹphe ẹbo ono; bę meru uche-obu nna iya?"

Ẹphe asụ iya l'ọ bụ onye k'odungu.

Jisọsu asụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: lẹ ndu akiriko; mę unwanyi okpara e-vukotaru unu ụzo bahụ l'ẹke Nchileke bụ eze. ³² Kẹle Jónu Baputizimu byaru bya ekoshi unu okpobe ụzo, unu e-tso; unu te kweta nk'ia. Obenu l'ọ bụ ndu akiriko; mę unwanyi okpara; bę kweru nk'ia. Unu abya egude ẹnya unu phua l'ẹphe kwetawaru; unu ta ta onwunu uta iphe dū ẹji, unu meshiru; ghaa umere l'e metsuaru; kweta kẹ Jónu."

Ẹtu kẹ ndu e buru ozi

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ "Unu ngabekwa nchi; nua ẹtu ọdo: O nweru nnajifu lanu, koru mgbo vayinu; bya agbaa ya agbagba; woru nsu bua l'ẹke ophu aa-nọduje adzoshi mę l'akpuru vayinu ono. Yò bya akpua nwulo-eli, ee-nyihu-je nọdu eleta iphe, a kuru lẹ mgbo vayinu ono. Yò bya

ebuta ndu ozi ye iya; yọ bọru iya oje iphe ọdo. ³⁴ Yo be teke, eegbuje akpuru vayinu; yo zi ndu ozi iya t'ephe jekfu ndu ozi ono t'ephe wọo ephe òkè vayinu nk'ia.

³⁵ Ndu ozi ono etsua onye lanu le ndu ono, e ziru ozi ono iphe; gbua onye ophu egbugbu; bya egude mkpuma tugbu onye k'eto. ³⁶ Tọ du iya bu; yọ bya ezi ndu ọdo, karu l'igwe karia ndu k'odungu. Ndu ozi ono emekwaaphu ephe ege ephe mehawaru ndu ophu.

³⁷ E meebe; yọ bya ezi nwatibe iya gededede; tubesu l'ephe a-kabee kwabe onye ophu bu nwatibe iya uguv.

³⁸ Ndu ozi ono aphulephu nwatibe iya ono; zua mgbede; su: 'Iyaa; owaa bu onye ali-a e-mekochaa buru nk'ia teke nna iya nwuhuru. Unu bya t'ephe gbua ya; te mgbo vayinu ono buru nk'ephe.' ³⁹ Ephe egude nwatibe iya ono; kpufuta iya l'azu mgbo vayinu ono; woru iya gbua."

⁴⁰ Jisosu aji ephe: "Ọ du unu l'ọ bu ngunu; be nwoke ono, nwe mgbo vayinu ono e-me ndu ozi ono teke o byaru l'onwiya?"

⁴¹ Ephe asu iya: "L'ọ-bya egbushikota ndu ozi ono, ejo okpoma egbu egbugbu ono; mbu gbua ephe ejo egbugbu l'ephe ha; woru mgbo vayinu iya nu ndu ọdo, e-vulatajeru iya okè iya nk'ia."

⁴² Jisosu aji ephe: "Unu ta gubua eke ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke; su:

'Le mkpuma ono,
ndu akpu ọlo jikaru ono;
bu iya mekochaaru bya
aburu itso, gude ọlo ono.

Ono bu iphe Nnajiufu ayi meru;
yọ buru iphe du ayi biribiri l'enya!

⁴³ "Oo ya; be ya suru unu l'eke Nchileke bu eze, bu iya du l'ọ bu mgbo vayinu ono; be Nchileke a-nafu unu; woru iya nu ndu a-nuje iya okè ophu gbaru iya nu.

⁴⁴ Onye vukotaru mkpuma ono daa e-tsukwa yogiri-yogiri. Onye o tųpyabekwanuru; be oo-gwekwa egwegwe."

⁴⁵ Tọ du iya bu; ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja me ndu Farisii anugetsulephu iphe ono; maru l'ọ bu ephe b'o gude nmaa etu ono. ⁴⁶ Ephe esee ya egude; obenu l'ephe tsuhuru oha ono, no l'eke ono egvu; kele ndu oha wotaru iya l'ọ bu onye nkfuchiru Nchileke.

Etu eswa-nwanyi

(Luk 14:15-24)

22 Jisosu abyakwaphu bya egude etu zilaha ephe iphe; su: ² "Le teke Nchileke e-koshi le ya bu eze; be ọo-dulephu l'ọ bu onye eze lanu, nwatibe iya luru nwanyi; yo shiaru nwatibe iya ono nri eswa-nwanyi.

³ Yo shiebe iya; bya ezi ndu, ejeru iya ozi t'ephe je ekua ndu e ziru nzi nri eswa-nwanyi ono. Ndu obu te kwe abyabya. ⁴ Yọ bya ezikwaaphu ndu ozi iya ọdo; su ephe: 'Unu je asu ndu ono, e ziru nzi nri-wa le ya megeekwaru: l'oke-eswi iya; me okiri iya; be ya gbushi-

akwaru; l'iphemiphe obule; be ya kwakobekwaru. Unu su ephe t'ephe bya le nri eswa-nwanyi obu! ⁵ Ndu ono, e kuru le nri eswa-nwanyi ono apale iya-a eka lanu; jeshitsua mkpa ephe: onye lanu jeru l'egu; onye ophu ejeshia ore aswa iya. ⁶ Ndu ophunanu egude ndu ono, onye eze ziru ono; mee ephe iphe-iphere; woru ephe gbushia. ⁷ Ehu eghua onye eze ono ntumatu; yo zi ndu soja iya; ephe eje egbushikota ndu mgbugbu-madzụ ono; tukota oku l'obodo ephe. ⁸ Tọ du iya bu; onye eze ono abya ekua ndu ejeru iya ozi; su ephe: 'Nri eswa-nwanyi obu b'e megheekwaru ege ọo-du. Obenu le ndu e ziru nzi iya ta gbakwa k'eriri iya. ⁹ Ngwaa; unu wufu le gbororo; je atuko iphe bu ndu unu phuru; kua t'ephe bya l'aji eswa-nwanyi obu.' ¹⁰ Ndu ozi ono abya awuba le gbororo; je erukoo iphe bu ndu ephe phuru: ndu oma; me ndu ejo iya; ephe abya eji ọlo ono, eeme k'eswa-nwanyi ono.

¹¹ "Yo be teke eze ono byaru t'ọ phụ ndu, byaru l'aji eswa-nwanyi ono; bya aphua nwoke lanu, e-te yedu uwe eswa-nwanyi ono; ¹² su iya: 'Onya-e; ?nanu ege e meru; nggu abata eke-a; l'e b'i ye uwe eswa-nwanyi owaa?' Nwoke ono ta ma iphe oo-kfu. ¹³ Nggube eze asu ndu ozi iya: 'Unu kekoo ya eka; me okpa; pata iya tua l'ekpuru-ochi ogbodufu, bu eke madzụ a-nodu raa ejo ekwa; taa ikireze.'"

¹⁴ Jisosu anmaebe etu ono; bya asu: "Le ndu, Nchileke kuru hakwa l'igweligwe. Obenu le ndu, o ọtaru habe ahabe."

Aji k'otu akiriko

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Ndu Farisii agashia ochi idzu ege ephe e-shi gude okfu, Jisosu ekfu hata iya l'onya. ¹⁶ Ephe aharu ye ndu nk'ephe; me ndu okpa ke Herodu t'ephe jekfu iya je ajia ya aji. Ephe erua; bya ajia ya ege e ziru ephe; su iya: "O-zi-iphe! Ephe maru l'i bu onye ire-lanu; yọ bu leruphu ọzo ke Nchileke; be iizi ogbodo ezizi; tọ du onye iile enya l'ifu; tji kpa ishi ege madzụ beru.

¹⁷ ?Nanukpoo ege ọ du ngu: ?Ọ bu omebyi ekemu Nchileke; me ephe -tuje akiriko nu Síza, bu eze ndu Rómu?"

¹⁸ Jisosu amawaru l'ephe arj ejo oriri; bya asu ephe: "?Bu ngunu meru iphe unu gude okfu ese iya oha l'onya; unube o-kfuru-iche-eme-iche phe ono. ¹⁹ Unu koshiedu iya okpoga, unu egudeje atụ akiriko obu."

Ephe ewotashiaru iya ọya. ²⁰ Yọ su ephe: "?Bu ishi onye; me epha onye b'e deru iya ege-a?"

²¹ Ephe asu iya l'ọ bu ke Síza.

Yọ su ephe: "Oo ya bu t'unu woru iphe bu ke Síza; nu Síza. Unu eworu ke Nchileke nu Nchileke."

²² Ephe anulephu iphe ono, o kfuru ono; yọ du ephe biribiri. Ephe aparu iya haa; yọ buru ephe atugbu.

Aji k'oshi l'õnwu teta
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Lẹ mbọku ono kwaphu; yo nweru ndu Sádusii, byakfutaru Jisọsu; mbụ ndu ọpụ asuje l'ẹ te eshijedu l'õnwu teta ọdu ndzụ. Ẹphe abyakfutashia Jisọsu bya asụ iya: ²⁴ "O-zi-iphe! Iphe Mósisi deru l'ẹkwo ekemu bụ: 'O -bụru lẹ nwoke lụnyaaru nwanyi; nwụhu; tọ mụta nwa; tẹ nwunne iya lụpyabe nwanyi ono; k'ọpụ ọomutaru onye onanu, nwụhuru anwụhu ono nwa.' ²⁵ L'õ nweru unwanne ẹsaa, ẹphe l'ẹphe shi ọdu. Onye k'odungu alụa nwanyi; ọnyaa; bya anwụhu; l'ẹ b'o dobe m'oo akọ lẹ mgboko. Yọ parụ nyee ya ọbu haaru nwunne iya. ²⁶ Onye k'ẹbo, bụ otsota alụpyabe nwanyi ono; ọnyakwaaphu; nwụhu; l'ẹ b'o dobekwaphu akọ. Onye k'eto ẹge ono jeye l'onye k'ẹsaa. ²⁷ E meebe; ng-gube nwanyi nggu anwụhufua. ²⁸ Nta-a bụ: o -rua teke ee-shi l'õnwu teta ọdu ndzụ; ?bụ onye ole; bẹ nwanyi ono a-bụru nyee ya; ẹge ono ẹphe shi lụkotahawa iya; ẹphe ẹsaa ono?"

²⁹ Jisọsu asụ ẹphe: "Unu eshisweje iya eshiswe; kẹ l'ẹkwo okfu Nchileke te dodu unu ẹnya; to do unu ẹnya mbụ ẹge ike Nchileke beru. ³⁰ Teke ndu nwụhuru anwụhu shiwa l'õnwu teta ọdu ndzụ; bẹ ẹphe ta alụhekwa nwanyi; nwanyi ta aluhe nji. Teke ono; bẹ ẹphe a-dụ l'ọ bụ unuwo ojozi-imigwe. ³¹ A bya lẹ kẹ oshi l'õnwu teta ọdu ndzụ; ?unu ta gubua iphe Nchileke k'furu unu l'onwiya. O sụru: ³² 'L'ọ yẹbe Nchileke bụ Nchileke kẹ Ẹbirihamu; bụru Nchileke kẹ Áyizaku; bya abụru Nchileke kẹ Jékọpu.' Tọ dụ iya bụ lẹ ndu ono; bẹ ọdu ndzụ ntanụ; kẹle Nchileke ta bụdu Nchileke ndu nwụhuru anwụhu; ọ bụ Nchileke ndu ọdu ndzụ."

³³ Ikpoto ndu ono anụle iya phụ; iphe, oozu adụ ẹphe biribiri.

Ekemu ọpụ kakọta nụ
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Ndu Fárisii anụlephu l'iphe Jisọsu k'furu k'pọru ndu Sádusii okfu; ẹphe achikobewaphu onwẹphe. ³⁵ Onye lanụ l'ẹphe, bụ onye ezije ekemu egude aji eme t'ọ ha-ta Jisọsu l'õnya; bya asụ iya: ³⁶ "O-zi-iphe! ?Nanụkpoo ekemu ọpụ kakọta nụ l'iphe, bụ ekemu?"

³⁷ Jisọsu asụ iya: "Yeru Nnajiufu, bụ Nchileke ngu obu ngu l'ọ ha. Gude ndzụ ngu l'ọ ha; mẹ uche ngu l'ọ ha; yeru iya obu." ³⁸ O bụ ono bụ ekemu ọpụ kakọta nụ; bụru iya katsukpo mkpa. ³⁹ K'ẹbo ya, dukwaphu mkpa ẹge ọdu bụ: 'Yeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu.' ⁴⁰ O bụ l'ekemu labu-wa; bẹ iphe bụ ekemu l'ọ ha yele iphe ndu nkfuchiru Nchileke deru l'ẹkwo tukuroru kpakọ."

?Kuráiyisutu bụ nwatibe onye?
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Yo be teke ndu Fárisii dzukoru l'ẹkalanu; Jisọsu aji ẹphe: ⁴² "?Bụkpo ngunu; bẹ unu arị lẹ kẹ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ukwa iya ono? ?Bụ nwatibe onye b'ọ bụ?"

Ẹphe asụ iya: "L'ọ Nwatibe Dévidi b'ọ bụ."

⁴³ Yọ sụ ẹphe: "?Bụkwanu ngunu kparu iphe Ume Nchileke meru Dévidi; yoo kuje iya 'Nnajiufu;' bya asukwaphu:

⁴⁴ "Lẹ Nchileke sụru

Nnajiufu yẹbe Dévidi:

Nọdu iya l'ẹka-utara

jeye teke ya e-me ndu ọhogu ngu

t'ẹphe bụru iphe

ji-dzọpyabe l'ọkpa.'

⁴⁵ O -bụru lẹ Dévidi eku onye ono, Nchileke kweru ukwa iya ono 'Nnajiufu iya;' ?nanụ ẹge e shi b'o gbe bya abụwaru nụ Nwatibe Dévidi."

⁴⁶ Tọ dụ onye duru ike yeeru iya ọnu; tọ ka mma l'ọ akpuru okfu lanụ. Keshinu mbọku ono b'ẹ tọ dūbuhe onye tukurwaduru ama oji Jisọsu aji ọdu.

Ọkwa ẹhu ndu ezije ekemu;
mẹ ndu Fárisii

(Mak 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

23 Tọ dụ iya bụ; Jisọsu asụ igweligwe ndu ono; mẹ ndu etsoje ọzo iya: ² "L'ọ ndu ezije ekemu; mẹ ndu Fárisii bụ ẹphe ezije iphe ekemu Mósisi bụ. ³ O kwa iya bụ; tẹ unu mejekwaa iphe bụ iphe, ẹphe sụru t'unu mee. Olobu; unu be mekwa ẹge ẹphebedua eme. L'ẹphebedua bụkwa ekfukfu; bẹ ẹphe ekfufe iya l'õnu: ẹphe te emehe iya ememe l'ẹka. ⁴ Ẹphe eswetaje ivu, anyi ẹra; dū ẹhuka evuvu woru dẹe ndu ọdu l'uku-vu t'ẹphe vuru; ọbu l'ẹphebedua te eyekpokwaanu m'ọ bụ mkpushi-ẹka lanụ gude vuta ivu ono l'onwẹphe.

⁵ Iphe bụ iphe ẹphe eme ememe; bẹ ẹphe emejelephu l'ọ tẹ madzụ phụ ẹphe. ?Unu ta phudu ẹge ẹphe ede-je okfu Nchileke phosaphosa l'eli akpọ, ẹphe ekfubeje l'atatifu; mẹ ẹge ọnu uwe-nlọkpuru ẹphe ahaje jikfujikfu. ⁶ Oduje ẹphe t'ọ bụru ẹphe a-ọ l'ẹke aa-katsukpo ẹphe ọkwaberu uguv l'ẹke, e jeru eswe-iphe; mẹ tẹ oshi ọpụ katsukpo mma l'ụlo-ndzuko ndu Ju bụru nk'ẹphe; ⁷ mẹ t'e keleje ẹphe l'ọ -bụ oke amadụ phẹ l'ẹke, a ha l'igwe; kuje ẹphe: 'O-zi-iphe! O-zi-iphe!' ⁸ Unu be kwekwa t'e kuje unu 'O-zi-iphe'; kẹ l'ọ bụ onye lanụ; bẹ unu nweru, ezije unu iphe; unubedua l'unu ha aburu unwanne. ⁹ T'ẹ b'o nwekwa onye ọ lẹ mgbokoa, unu e-kuje 'Nna'; l'ọ kwa Nna lanụ; bẹ unu nweru; bụ iya bụ Nna ọpụ bu l'imigwe. ¹⁰ Opu unu 'ekwekwa t'e kuje unu 'Nnajiufu'; l'ọ kwa Nnajiufu lanụ; bẹ unu nweru; bụ iya bụ Kuráiyisutu ono, Nchileke kweru uk-

wa iya ono. ¹¹ O gbe b̄uru t'onye kats̄ukpo nshinu l'unu ha b̄uru onye a-n̄oɖuje eyeru ndu ɔphunanu ẹka; ¹² kẹ l'iphe b̄u onye ewoli onwiya eli; bẹ ee-wozita ali; onye wozitakwanuru onwiya ali; bẹ ee-woli eli."

O -kfuru-iche-eme-iche phẹ

(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu ewojueru ẹke Nchileke b̄u eze guchia l'ifu ndiphe tẹ ndiphe ba abah̄u iya. Bah̄u abah̄u; mgbẹ unu ta abah̄udu l'onwunu; ɔphu unu 'ekwekwanu tẹ ndu abya abah̄u; bah̄u!

¹⁴ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu b̄u ndu eripyaje ọlo ọnwanyi, nji ẹphe ta n̄hedu. Unu egudeje ẹregede ekfukpelephu ogologo okfu an̄u Nchileke. Ọo unubẹ Nchileke a-kats̄ukpo ọnmashi ikpe ike!

¹⁵ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu akpojueru ọgbo daa eze ẹnyimu; swee ẹkemeke ọbule; ẹge ee-me t'unu kfubuta m'ọ -ruhuru ọ b̄uru onye lan̄u yeru Nchileke. Teke unu kfutaleru iya ph̄u yeru Nchileke; unu emee ya; yọ ka unu ọdu ẹjo ọdudu; mb̄ukwa; yọ ka unu ọgba k'ọla l'ọku al̄i-maa ọgbo ẹbo!

¹⁶ "Nsh̄o unubẹ ndu ats̄u ışı; l'eme t'unu koshi onye ọdo ọzo; kẹ l'unu as̄uje: 'Lẹ to nweɖu iphe ọ b̄u teke madz̄u gude eze-ọlo Nchileke ria anḡu; l'ọ b̄uphu teke e gude mkp̄ola-ododo, n̄o l'ime eze-ọlo Nchileke ria ya; bẹ unu as̄uje l'ono b̄u ọgwo tukoru onye ọbu l'ishi.' ¹⁷ Unubẹ ndu-wa, eme eswe; l'ats̄u ışı-wa! ?B̄uhunu ole ka? ?B̄u mkp̄ola-ododo eze-ọlo ono; t̄o eze-ọlo ono l'onwiya, gbe b̄uru iya meru tẹ mkp̄ola-ododo ono b̄uru iphe kẹ Nchileke? ¹⁸ Unu ezijekwaphu ndu ọdo s̄u l'onye gude ẹnya-ngweja Nchileke ria anḡu b'ẹ to nweɖu iphe ọ b̄u; obenu l'ọ b̄u teke e gude iphe an̄unu, e doberu iya ria anḡu; bẹ unu s̄uru l'ọ b̄uwa ọgwo tukoru onye ọbu l'ishi. ¹⁹ Unubẹ ndu ışı! ?B̄u ole ka? ?B̄u iphe an̄unu ono; t̄o ẹnya-ngweja Nchileke, gbe b̄uru iya meru t'iphe ọbu, a n̄uru an̄unu ọbu b̄uru iphe kẹ Nchileke? ²⁰ Ọo ya b̄u; l'iphe b̄u onye gude ẹnya-ngweja Nchileke l'eri anḡu; bẹ gudekwaphu iphemiphe ọbule, tukoru l'eli iya eri anḡu. ²¹ Onye gude eze-ọlo Nchileke eri anḡu; bẹ gudekwaphu ọlo ono yẹle Nchileke, bu iya n̄u eri anḡu. ²² Onye gude igwe eri anḡu; bẹ gudekwaphu aba-eze Nchileke; mẹ Nchileke, ad̄ugajeru iya n̄u eri anḡu!

²³ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu agbakebeje je an̄u Nchileke ọzo lan̄u l'ọzo iri unu l'iphemiphe ọbule; je akpaa l'ọnwu iphe eerikpo eriri, ọdu l'ọ b̄u: agbo; mẹ ose-mkp̄o jeye l'ahuji unu. Unu egbe paru ome ekemu l'ẹke ọ karu akaka paru haa; b̄u iya b̄u okpe ikpe nham̄nha; ọphuru madz̄u imiko; mẹ ovudoshi

ike l'iphe e kfuru. Ọo iphe ono; bẹ unu gega at̄uko eme jeye lẹ ndu ɔphunanu. ²⁴ Unubẹ ndu ats̄u ışı; l'eme t'unu koshi ndu ọdo ọzo. Unu azafuje nwiphe, ha l'ọ b̄u ndada lẹ mini anḡungu; gbe ele iphe ha l'ọ b̄u eswi o-le-wo!

²⁵ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu an̄oɖuje asa az̄u okoro mẹ az̄u ochi; ọbu l'iphe jiru ime iya b̄u ọna ndu ọdo iphe l'ọzo, ẹ-ta ọdu nham̄nha; mẹ ẹgu ome ẹjo iphe. ²⁶ Ngḡube ọphu F́arisii, ats̄u ışı! Vujenu-ru ọzo saodu ime okoro; mẹ ochi asasa. Ọo ya b̄u; az̄u iya egbufukwaphu; chalahaa ọcha!

²⁷ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu ọdu l'ọ b̄u ili, e memaru emema, an̄oɖuje ama mma l'eli ẹhu iya; 'a ma l'ime iya b̄u ọkp̄u madz̄u; mẹ iphe, rehuru erehu jiru iya ejiji. ²⁸ Ọ b̄u ẹge ono; bẹ unu an̄oɖuje eme l'unu -b̄u ndu doberu ẹka ndoo; 'a ma l'iphe, jiru unu ẹhu b̄u okfu-iche; mẹ ome-iche yẹle ẹjo iphe!"

Ọgwo, ndu ọgbo nta-a ji

(Luk 11:47-51)

²⁹ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu akp̄ushije ọlo l'ẹnya ẹke nna unu oche phe liru ndu ẹphe gbushiru, b̄u iya b̄u ndu nkfuchiru Nchileke; bya ememakwaaphu ẹke e liru ndu doberu ẹka ndoo emema; ³⁰ l'as̄uje: 'Ndẹge ọ b̄u l'unu n̄o teke nna unu oche phe n̄o; mẹ unu ta ge yekwa ẹka l'egbugbu, e gbushiru ndu nkfuchiru Nchileke.' ³¹ Unu eshi ẹge ono agba onwunu ama l'unu b̄uphu ọnwu ndu, gbushiru ndu nkfuchiru Nchileke. ³² Ọ ọdu mma; unu yenu ẹka; mefufua iphe ndiche unu phẹ meru mephodoru unu! ³³ Unubẹ ẹjo agw̄o ono; ọnwu, ogiji m̄ushiru ono. ?Unu e-mekwadu imagha nah̄u t'ẹ ba nma unu ikpe; kp̄uru unu ye l'ọku al̄i-maa? ³⁴ Ọo ya b̄u; unu h̄ubekwa iya ama lẹ ya e-zikwa ndu nkfuchiru Nchileke; mẹ ndu mmamiphe; mẹ ndu ezije ekemu t'ẹphe byakfuta unu. L'ime ẹphe; b'ọ nweru ndu ọphu unu e-gbu egbugbu; nweru ndu ọphu unu a-kp̄opyabe l'oshi-osweru; nweru ndu ọphu unu e-chi ẹchachi l'ọlo-ndzuko; kpak̄ota ẹphe ẹhu l'obodo l'obodo. ³⁵ Ọo ya b̄u k'ọphu iphe b̄u ọch̄i ndu doberu ẹka ndoo, e gbushiru lẹ mgboko-a a-tukoru unu l'ishi; tsube l'ọch̄i Ẹb̄elu, b̄u onye doberu ẹka ndoo jeye l'ọch̄i Zekar̄aya Barak̄aya; mb̄u Zekar̄aya ono, e gburu lẹ mgbaku eze-ọlo Nchileke yẹle ẹnya-ngweja iya ono. ³⁶ Kam̄enu; tẹ ya karu unu: ọ kwa ọgbo-wa, n̄o nta-a; bẹ aa-gwatak̄ota ọgwo iphe ono l'ọ ha!"

Jisọsu yeru Jerúsalemu obu

(Luk 13:34-35)

³⁷ "Oo-wa Jerúsalemu! Nggube Jerúsalemu! I tukuru ndu nkfuchiru Nchileke egbushi; bya egude mkpuma atugbushi ndu e ziru t'ephe bya nke ngu. Ugbo ole-mole; be ya mewaru te ya chikobe unwu ngu l'ekalanu l'ọ bu ege nnukfu-ọku egudeje ebà iya chikobe unwu iya; ophu 'i kwedu! ³⁸ Lekwa: l'ufu ngu; be aa-gbakashi; egbara akfua ya! ³⁹ Kamenu te ya karu unu: Unu ta aphuhakwa iya ọdo jeye teke unu a-su: 'Te Nchileke; goru onu-oma nu onye ono, gude epha Nnajiufu abya ono!'"

Aa-kukposhi eze-ulo Nchileke

(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

24 Jisọsu eshi l'ime eze-ulo Nchileke lufuta eme te ya tugbua; ndu etsoje ọzo iya abyakfutashia ya t'ephe koshikota iya eze-ulo ono l'ọ ha. ² Jisọsu asu epehe: "Unu ta phutsudua iphe-a l'ọ ha? Kamenu; te ya karu unu: l'ee-mekochaa kukposhikota iphemiphe obule ono; k'ophu bu l'e to dukwa m'ọ bu mkpuma lanu, aa-ha t'ọ kpo-kfuru l'eli ibe iya."

Okwa iphe-ehuka, a-bya nu

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Yo bya enyihu Ugwu Olivu; rua; je adugaru anodu. Ndu etsoje ọzo iya abyakfuta iya k'iche; bya asu iya: "Kanuru epehe teke iphemiphe obule ono, i kfuru ono e-me; me iphe ee-gude maru teke ji-bya ọdo; mak-waruphu teke mgboko abyawa agvugvu."

⁴ Jisọsu asu epehe: "O buphu t'unu kwabe enya; t'e b'ọ nwe onye e-duswe unu ọzo; ⁵ l'ọ nwekwaru igweligwe ndu a-zaru epha yebe Kuráiyisutu bya. Onye ophu nonu; yo su l'ọo ya bu Kuráiyisutu obu; gude ege ono duswee igweligwe madzu. ⁶ Unu a-nu akọ ogu, aalu l'ẹke teru enya; me ephuphu ogu, aalu l'ẹke du ntse. Te meji ba agbabuhukwa unu; l'iphe ono l'ọ ha mefuta-jekwa. Obenu l'e to bukwa ya bu ishi ke mgboko. ⁷ Mba e-gbeshi tso mba ibe iya ogu. Alj-eze egbeshik-waphu je etso alj-eze ibe iya ogu. Ejo egu a-bya. Alj an-maa jijiji l'ẹke dutsua iche iche. ⁸ Obenu l'iphe ono l'ọ ha gbe bukwaru adube; be odube mbu iphe-ehuka l'ọ bu ege ime adubeje ome nwanyi k'odungu.

⁹ "O bu teke ono; be aa-kpuko unu kpj-jeru ndu og-bo ikpe t'a kpaa unu ehu; woru unu gbushia. Iphe bu mbakeshi e-gude ke l'unu bu ndu ke yebe Jisọsu kpo unu ashj. ¹⁰ Teke ono; be igweligwe madzu a-ha ekwekwe, epehe kweru ke Nchileke; gbakutaru iya azu. Epehe e-deru ibe epehe ye; kpo ibe epehe ashj. ¹¹ Igweligwe ndu, a-nodu adzushi ejo-ire su l'ọo Nchileke; be epehe ekfuchiru a-byakwa le mgboko bya edusweshia igweligwe madzu ọzo. ¹² Keshinu iphe du

aji a-kwatakpo paa apaa teke ono; be n-yemobu, igweligwe madzu nweru l'ẹke ndu ọdo no e-jihu dee. ¹³ Obenu l'onye taru nshi jeye l'ikperazu; be Nchileke adzofutakwa. ¹⁴ Ozi-oma; be aa-raodu arara le mgboko gbaa mgburumgburu te iphe bu mbakeshi nu okpobe okfu ono, bu iya bu le Nchileke eku epehe t'ephe kwe te ya buru eze epehe. Oo ya bu; e -meebe teke ono; mgboko agvu.

Ejo akpamara

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ "Unu a-phu ejo akpamara o-la-l'iyi ono, o kfuru okfu iya mbu Danelu, bu onye nkfuchiru Nchileke ono; l'ẹke o vudo l'ẹke duru Nchileke nsọ. Te nggube onye agu eke owaa rikwaa oriri iphe o bu t'ọ doo ngu enya! ¹⁶ Teke unu phuleru iya phu; te ndu, no le Judiya re-belekwaphu lasha l'ugvu. ¹⁷ Te onye ophu no l'okpoku; l'atuta ume be jekpokwaa obahu l'ulo le ya eje ogwota iphe, no l'ulo iya. ¹⁸ T'onye ophu no l'egu ba alahewa azu k'oje ochita uwe iya. ¹⁹ Nsho ndu ophu du ime; me ndu ophu nwa angukwadu era teke ono. ²⁰ Unu kfuru nu Nchileke; t'ọ kwe t'e b'ọ bu bu l'oge winta; to bu mboku otu-ume; be unu a-gba oso ono. ²¹ Ishi iya bu le k'ophu Nchileke keru mgboko; byeye nta-a b'e to nwe du eze iphe-ehuka ophu a-du l'ọ bu ke mboku ono; to nwekwanu ophu a-du ege ono ọdo. ²² Ndege Nnajiufu te gburu teke eze iphe-ehuka ono e-me mkipirikpi m'e to nwekwa onye oo-mekochaa dzota. Obenu l'ọ gude okfu ehu ndu ophu o fotawaru afota gbua teke ono mkipirikpi. ²³ "O -rua teke ono; o -nweru onye suru unu: 'Lekwa; l'ọ kwa Kuráiyisutu obu ndo-ọ; m'ọ kwanu: 'Lenu; l'ọ kwa iya ndophu no le ekaphu; unu be yekwaru iya onu. ²⁴ Iphe obu bu le ndu a-nodu adzu-phe ejo-ire; su l'ephe bu Kuráiyisutu; me l'ephe bu ndu nkfuchiru Nchileke a-lufuta teke ono; bya emeshi eze iphe-ophu lenya, dugbaa biribiri; ege epehe e-shi duswee ndiphe je akpaa le ndu ono, Nchileke fotaru ono; m'ọ -buru l'ee-meghe iya. ²⁵ Obenu le ya kfukotaakwaru iya unu l'ọ ha; temanu yo mede; ²⁶ k'ophu bu; o -nweru ndu suru unu: 'Unu lekwa; l'ọ nokwa l'echi-egu; unu ba alufukwa alufu. Epehe -su unu: 'Unu lekwa; l'ọ nokwa l'ime ime ulo; unu be eyekwaru epehe onu. ²⁷ L'ọ kwa ege ono ebemu-igwe echije taa; shi l'uzo enyanwu-ahata lojaa akpamigwe jeye l'uzo enyanwu-arjba ono bu ege Abubu-Ndiphe e-me mboku, ọo-bya.

²⁸ "O kwa eke odzu daburu; be udele edzukobeje."

Abyabya Abubu-Ndiphe

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ "Teke eze iphe-ehuka ono gvuleruphu; be enyanwu e-jikputakebe; onwa echibuhu echichi; mkpo-kpodo eshi l'igwe adashj. Iphemiphe obule, nokota l'igwe; be

a-nmahu jijiji; lọ-sweshihu. ³⁰ Teke ono; bẹ aa-phụ iphe-ọhubama Abụbu-Ndiphe l'akpamigwe. Teke ono; bẹ iphe bụ mba, nọ lẹ mgboko mgburumgburu a-ra ẹjọ ẹkwa; l'ẹke meji tọfuru ẹphe. Teke ono; bẹ ẹphe a-phụ Abụbu-Ndiphe; ẹke ọo-nọ l'urukpu; shi l'igwe gude ike; mẹ biribiri; egbu oke nwjiiwii abya. ³¹ Teke oke ọpyoku dalahaaru; bẹ ya e-zifu ụnwu ojozi-imigwe iya t'ẹphe jee l'ifu; jee l'azụ; jee l'uzo ẹka-utara; jee l'uzo ẹka-ibyita lẹ mgboko gbaa mgburumgburu jeye l'ẹke alj jeberu; igwe ejebe; je edutakota ndu nk'ia, ọ fọtaru."

Iphe oshi figu ezi

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² "Unu gude oshi figu mụta iphe. Ọobuje; ọ -lagee ẹkwọ; teke ọ tushihuwaru; wata oru iru; unu amaru l'udzu-mini tųwaru l'ukfu. ³³ Ẹge ono; bẹ ọwaa dų: teke unu phuru, iphemiphe ọbule-a emeshi; unu amaru lẹ Abụbu-Ndiphe nọkwa ntse; mbụ l'o gbe nọduakwa l'ọnu-uzo. ³⁴ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'ogbo ọwaa, nọ nta-a ta agvẹbekwa jeye teke iphe ono l'ọ ha e-mekota. ³⁵ Igwe a-gvụ; alj agvụ; ọbu l'okfu, ya kfuru l'ọ ha te nwedu l'o rebuhu ire."

?Bụ mbọku ole b'ọ bụ?

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ "Mbọku ọbu; m'ọ bụ teke ọbu gẹdegede; te nwekwa onye maru iya nų. Ẹ tọ dųkpoduuanu m'ọo ụnwu ojozi-imigwe, maru iya nų; ọphu Nwatibe Nchileke yẹbedua ta amakwa iya phų. Ọ bụlephu Nchileke, bụ Nna; bẹ maru nų nwẹnkinii iya. ³⁷ Ọ bụ ẹge ọ dų l'ogbo Nọwa teke ndiche phų bụ ẹge ọo-dų teke Abụbu-Ndiphe a-bya. ³⁸ Teke ndiche ono; tẹmanu; bẹ eze utso ono bya agbaa; bẹ ẹphe shi nọdu l'eri; l'angu; aluphe nwanyi ekephe nwanyi; jeye mbọku, Nọwa phẹ bahuru l'eze ụgbo, ọ kuru. ³⁹ Ndiphe ta makpọkwaanu iphe abya ẹphe adakfu jeye teke eze utso ono byaru bya erigbushikota ẹphe; tųko ẹphe kpota. Ọ bụ ẹge ono; bẹ ọo-dų teke Abụbu-Ndiphe a-bya. ⁴⁰ Unwoke labụ a-nọ l'ẹgu; a bya adzuchata onye lanų; haa onye ọphu. ⁴¹ Ụnwanyi labụ a-nọdu atsų nri; a bya adzuchata onye lanų; haa onye ọphu.

⁴² "Ọo ya bụ; unu chee nche; ẹge unu ta madu mbọku, Nnajiufu unu a-bya. ⁴³ Ọlobu: unu makwaru-phu ọwaa: Ndẹge oke, bu l'ufu maru teke, iphura abya nk'ia l'enyashi; ọ gega amųkwaru ẹnya. M'ẹ tọ ge kwekwanu tẹ iphura tsufua ụlo iya; bata. ⁴⁴ Ọo ya bụ; tẹ unubedua l'onwunu kwabekwaphu ẹnya; lẹ Abụbu-Ndiphe a-byakwa teke unu ẹ-te eledu ẹnya iya."

Nwozi, eegude ire iya ẹka

(Luk 12:41-48)

⁴⁵ "Bụ onye bụ nwozi, eletaru amadų ẹnya l'ufu iya, bụ iya bụ onye koshiwaru lẹ ya gbaru kẹ t'e gude ire iya ẹka; bųru onye kwaru ẹnya? Ọo ya bụ onye ono, nnajiufu iya doberu l'ufu iya t'ọnuje ndibe iya nri l'oruberu iya. ⁴⁶ Ọnu-oma bụ kẹ nwozi ono, bụ teke nnajiufu iya lateru; yọ phų l'ọo iphe, o ziru iya; bẹ oome. ⁴⁷ Kamenu; tẹ ya karu unu: nnajiufu iya ono e-wotakota ẹku iya l'ọ ha ye nwozi ono l'ẹka. ⁴⁸ Obenu lẹ teke ọ bụ nwozi ẹjọ ọkpoma; yọ rja; sų: 'Haa! Nnajiufu iya anọkwa anọno alata;' ⁴⁹ wata otsukashi ndu ozi ibe iya ndu ọphu iphe; rilahaa ẹge dų iya mma; tsolahaaru ndu ngųnukaru mẹe l'angu mẹe; ⁵⁰ nnajiufu nwozi ono a-bya mbọku, ẹ too ledu ẹnya iya; mẹ teke ẹ tọ madu; ⁵¹ bya agwaa ya ọchi; guru iya ye lẹ ndu ọphu bụ o-kfuru-iche-eme-iche phe. L'ẹke ono; bẹ madzų a-nọdu raa ẹjọ ẹkwa; taa iki reze."

Ẹtu k'ụnwu-mgbọko iri

25 "Ọo ya bụ lẹ teke Nchileke e-koshi lẹ ya bụ eze; bẹ ọo-dųlephu l'ọ bụ iphe meru l'akọ agbaragiji ụnwu-mgbọko iri, chitaru urọku ẹphe jeshia onye jeru ọlu nwanyi ọphungu ndzuta. ² Ụmadzų ise l'ụnwu-mgbọko ono bụ ndu eswe; ụmadzų ise ọphu aburu ndu kwaru ẹnya. ³ Ndu onanu, bụ ndu eswe ono gbeshiru chita urọku ẹphe nkinyi iya; ẹphe te gudehe manų ọdo. ⁴ Obenu lẹ ndu onanu, kwaru ẹnya ono gbeshiru; woru manų ye l'ekpemu gude k'iche; bya egudekwa-phu urọku ẹphe. ⁵ Onye ono, alų nwanyi ọphungu ono anọlahaa anọno abyabya. A nọnyaa; mgbẹnya awata oro ụnwu-mgbọko ono jeye teke ẹphe kukotaru mgbẹnya.

⁶ "Echi-abali ekelephu ẹbo; a rashia: 'U-wii! Onye ono, jeru ọlu nwanyi ọphungu ono aladẹ-o! Unu lųfuta bya eje iya ndzuta-o!' ⁷ Tọ dų iya bụ; ụnwu-mgbọko ono awų-lihu; dokwazitsua urọku ẹphe. ⁸ Ndu onanu, bụ ndu eswe ono asų ndu ọphu, kwaru ẹnya phų: 'Unu menuru nwa manų nk'unu yeru ẹphe; l'ọku anyjhuakwa l'urọku nk'ẹphe.' ⁹ Obenu lẹ ndu onanu, kwaru ẹnya ono sųru ẹphe: '?Teke ẹ tọ dzuhekwanuru unu l'ẹphe eghe-e? Unu jekfubekwa ndu ere manų urọku; je akpata nk'unu.' ¹⁰ Ẹphe akwaa l'oje ọkpata manų; onye ono, alų nwanyi ọphungu ono abya yele ndu ọphu kwakoberu nų ayjru jeshia ome ẹswa-nwanyi ono l'enyashi ono. Ẹphe awųbalephu l'ụlo; e woru ibo guchia.

¹¹ "E meebe; ụnwu-mgbọko ọphu abya bya ekfulahaa: 'Onye ishi-i! Onye ishi-i; gųhaaru ẹphe ụzo!'

¹² Nwoke ono asų ẹphe: 'Kamenu; tẹ ya karu unu: lẹ ya ta makwa ndu, unu bų.'"

¹³ Jisọsu asụ: “Ọo ya bụ t'unu chekwaaphu nche; keshinu unu ta madu mbọku ọbu; unu ta ma teke ọbu.”

Ẹtu, ndu e yeru iphe l'ẹka

(Luk 19:11-27)

¹⁴ “Lẹ teke Nchileke e-koshi lẹ ya bụ eze; bẹ ọo-dụle-phu l'ọ bụ iphe meru l'akọ nwoke, gbeshiru oje iphe ọdo; kua ndu ejeru iya ozi; bya eworu iphe iya l'ọ ha ye ẹphe l'ẹka: ¹⁵ onyenonu l'ẹge nwa ike nk'ia beru. Onye lanu b'ọ nuru ụkporo ẹkpa-ego ise; onye ọphu b'ọ nuru ụkporo ẹkpa-ego labu; bya anu onye k'eto ụkporo ẹkpa-ego lanu. Yọ buru iya atugbu. ¹⁶ Onye onanu, a nuru ụkporo ẹkpa-ego ise ono ewotawaphu okpoga nk'ia je agbalahaa ngho; rita uru ụkporo ẹkpa-ego ise ọdo tukobe iya. ¹⁷ Ẹge ono kwaphu; bẹ onye onanu, a nuru ụkporo ẹkpa-ego labu ono ritakwaruphu ụkporo ẹkpa-ego labu ọdo tukobe l'okpoga nk'ia. ¹⁸ Obenu l'onye onanu, a nuru ụkporo ẹkpa-ego lanu ono jeru je egvua alị; woru okpoga nnajiufu iya ono libe.

¹⁹ “Tọ dọ iya bụ; a nọkwaru jeye; yo be ujiku lanu; nnajiufu ndu ono alata t'ẹphe l'ia gbazia okpoga ono. ²⁰ Onye onanu, a nuru ụkporo ẹkpa-ego ise ono alufuta; chiru ụkporo ẹkpa-ego ise ọdo tukobe iya; sụ nnajiufu iya ono: ‘Nnajiufu; okpoga, i nuru iya dọ ụkporo ẹkpa-ego ise; ọbu lẹ nta-a b'ọ gbawaru mgburumgburu.’

²¹ “Nnajiufu iya ono asụ iya: ‘I meru ọhuma. I bụ ọkpobe nwozi, koshiru l'i gbaru t'e gude ire ngu ẹka! Keshinu i koshiru l'i gbaru t'e gude ire ngu ẹka l'iphe, ẹ-ta hadu nshinu; bẹ ya e-me ngu onye ishi l'iphe ha nshinu. Bya t'ẹhu tuko tsọo nggu lẹ nnajiufu ngu ẹna!’

²² “Onye onanu, a nuru ụkporo ẹkpa-ego labu ono abya alufuta; sụ iya: ‘Nnajiufu; okpoga, i nuru iya dọ ụkporo ẹkpa-ego labu; ọbu lẹ nta-a b'ọ gbawaru mgburumgburu.’

²³ “Nnajiufu iya ono asụ iya: ‘I meru iya ọhuma. I bụ ọkpobe nwozi, koshiru l'i gbaru t'e gude ire ngu ẹka! Keshinu i koshiru l'i gbaru t'e gude ire ngu ẹka l'iphe ẹ-ta hadu nshinu; bẹ ya e-me ngu onye ishi l'iphe, ha nshinu. Bya t'ẹhu tuko tsọo nggu lẹ nnajiufu ngu ẹna!’

²⁴ “Onye onanu, a nuru ụkporo ẹkpa-ego lanu ono abya alufuta; bya asụ iya: ‘Nnajiufu; ya maru l'i kfube buru ẹjo madzụ: iikpataje iphe l'ẹke ẹ ti mebedu iphe; l'ejejekwaphu okpoko nebyi iphe l'ẹke ẹ-ta bụdu nggu gharu iya iphe. ²⁵ Ọo ya kparu iphe ya tsuhuru egvu je eworu okpoga ngu gvua alị libe iya. Ọ kwa t'i nata iphe ngu.’

²⁶ “Nnajiufu iya ono asụ iya: ‘I phua nggube 'ọ-ga-lẹ-mkpa-wa, ẹjo ọkpoma egbu egbugbu-wa. Ọ -buru l'i maru lẹ ya akpataje iphe l'ẹke ya te mebedu iphe; l'ejejekwaphu okpoko nebyi iphe ẹ-ta bụdu iya; bẹ gharu iya nū; ²⁷ ?nanu ẹge e meru ti wotakpoonu okpoga iya

je eyeru iya l'ulo-okpoga; k'ọphu bụ: ẹge-a, ya laru ọwaa; ya eje ewotakpoonu okpoga iya yele ọ-muru-nwa, tso iya nū?

²⁸ “Ngwaa; unu nata onye mmanu ono okpoga ono; woru nū onye ọphu nweru ụkporo ẹkpa-ego iri phu.

²⁹ L'onye nweru nū; bẹ aa-nufua ọdo t'o nweru nwegharu iya ẹka. Onye ọphu ẹ-te nwedu nū; bẹ nwiya ọphu o nweru enwenwe; bẹ ee-gbe natafua ya nū. ³⁰ Ọ -buru nwoke ọwaa, bụ 'ọ-ga-lẹ-mkpa-wa; unu pata iya tūa l'ẹkpuru-ọchi ogbodufu, bụ ẹke madzụ anodu raa ẹjo ẹkwa; taa ikireze.’

Ikpe Ikperazu

³¹ “Teke Abubu-Ndiphe a-bya l'odu-biribiri nk'ia yele iphe bụ unwu ojozi-imigwe l'ẹphe ha; bẹ ọo-dugaru l'aba-eze iya, egbu nwiiinwii. ³² Teke ono; bẹ iphe bụ mbakeshi e-dzu iya l'ifu. Yọ bya afo ẹphe afofo ẹge ono, onye eche aturu afofshije aturu lẹ nebyi-eghu; dobe ẹphe iche iche ono. ³³ Ọphu bụ aturu; bẹ oodobe l'uzo ẹka-utara iya; dobe nebyi-eghu l'uzo ẹka-ibyita.

³⁴ “Teke ono; bẹ eze a-sụ ndu ọphu nọ iya l'uzo ẹka-utara: ‘Unu bya; unubẹ ndu Nna iya goru ọnu-oma nū. Unu bya bya enweru mgboko ọhungu ọphu Nchileke kwakọbehawaruru unu b'ọ kederu mgboko; ³⁵ ke l'egu guru iya; unu anu iya nri; mini agua ya; unu echebe iya mini; ya aburu mbyamumbya; unu edubata iya nk'unu; ³⁶ ya eshi agba ọtu; unu ewebe iya iphe; iphe eshi eme iya; unu abya iya ajiji; ya eshi nodu l'ulo-mkpọro; unu abya iya agbaphe.’

³⁷ “Teke ono; bẹ ndu ono, bụ ndu doberu ẹka ndoo ono a-sụ iya: ‘Nnajiufu; ?bunua teke ole; bẹ ẹphe phuru ngu l'ẹke ẹgu agụ ngu; nū ngu nri ọbu; ọdudu buru teke mini agụ ngu; ẹphe echebe ngu mini?

³⁸ Mbụ; ?bunua teke ole; bẹ ẹphe phuru ngu; nggu aburu mbyamumbya; ẹphe edubata ngu lẹ nk'ẹphe; ọdudu buru ẹke i gba ọtu; ẹphe ewebe ngu iphe l'ukfu ọbu? ³⁹ ?Bunua teke ole; bẹ ẹphe phuru ngu; iphe eme ngu; m'ọ bụ nggu anodu l'ulo-mkpọro; ẹphe abya ngu ajiji?’

⁴⁰ “Teke ono; bẹ onye ono, dugaru l'aba-eze ono a-sụ ẹphe: ‘Kamenu; tẹ ya karu unu: iphe bụ teke unu mejekpowaru iya onye lanu, ẹnya iya katsua alala l'unwunna iya-a; bẹ buakwa yebedua; bẹ unu meru iya!’

⁴¹ “Teke ono; bẹ ọo-sụ ndu onanu, nọ iya l'uzo ẹka-ibyita ono: ‘Unu gbeshi iya l'ifu; unubẹ ndu Nchileke turu ọnu. Unu je awuba l'oku ono, enwu gbururu jeye ono, bụ iya bụ ẹke Nchileke kwakọberu Obutuswe yele unwu-ojozi iya; ⁴² ke l'egu guru iya; unu ta nū iya nri; mini agua ya; unu te chebe iya mini; ⁴³ ya aburu mbyamumbya; unu te edubata iya nk'unu; ya eshi agba ọtu; unu te webe iya iphe; iphe eshi eme iya; ya anodu l'ulo-mkpọro; unu ta bya iya ajiji.’

⁴⁴ “Teke ono; bẹ ẹphe a-sụ: ‘Nnajiufu; ?bụ teke ole; bẹ ẹphe phujekpooru ngu ẹke ẹgu agụ ngu; ọdudu bụru ẹke mini agụ ngu; m’ọ bụ ẹke i bụ mbyamumba; m’ọ bụ ẹke i gba ọtu? ?Teke ole; bẹ ẹphe phujekpooru ngu l’ẹke iphe eme ngu; m’ọ bụ ẹke i nọ l’ulo-mkpọro; ẹphe ta bya eyeru ngu ẹka?”

⁴⁵ “Teke ono; bẹ ọo-sụ ẹphe: ‘Iphe ya eme tẹ ya karu unu bụ: lẹ keshinu unu ẹ-te mebukpooru iya nụ m’ọ bụ onye lanụ, ẹnya iya katsua alala lẹ ndu-wa; bẹ unu ẹ-te mekwaru iya ẹya.’

⁴⁶ “Ọo ya bụ l’ẹphe e-je l’ẹke ẹphe a-nọdu l’iphe-ẹhu-ka mkpụrumkpuru gburruru jeye. Obenu lẹ ndu ọpụ bụ ndu, doberu ẹka ndoo e-je l’ẹke ẹphe e-nweru ndzụ mkpụrumkpuru gburruru jeye.”

Idzu ishi Jisọsu

(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jọn 11:45-53)

26 Ya ndono; Jisọsu ekfugetsulephu okfu ono; bya asụ ndu etsoje ọzo iya: ² “?Ọ kwa l’unu marua l’ọ phọduwaru-a abali ẹbo; k’eto; yo rua mbụ mbọku, Aji Esweta adubeje? Ọ bụ teke ono; bẹ aa-kpuru Abubu-Ndiphe nụ t’a kpopyabe l’oshi-osweru.”

³ Tọ dọ iya bụ; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu bụ ọgurennya mkpukpu abya edzukobe l’ogbodufu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja, eeku Káyafasu.

⁴ Ẹphe abya achia idzu ẹge ẹphe e-shi gude Jisọsu l’edomi; gbua. ⁵ Ẹphe asụ: “Lẹ tọo bukwa l’ime aji-wa; ẹphe -mee ya ẹge ono; bẹ utsu a-dakwa.”

Aakwabẹ Jisọsu ugwu lẹ Bétani

(Mak 14:3-9; Jọn 12:1-8)

⁶ Jisọsu nọlephu lẹ Bétani l’ulo Sáyimonu, ẹhu-labụ mejeru. ⁷ Ẹke ono b’ọ nọ gudekwadua nri l’ẹka; nwanyi lanụ abyakfuta iya; paru nwa akpamu, ama ntumatu, manụ senti jiru ejiji. Manụ ono bụ manụ, vu oke aswa. Yọ bya eworu manụ senti ono wụa Jisọsu l’ishi. ⁸ Ndu etsoje ọzo iya aphule iya phụ; ẹhu eghulaha ẹphe eghughu. Ẹphe asụ: “?Bụ ngunu kparu iphe eemebyishi ẹgiri manụ ọwaa emebyishi? ⁹ M’a gage erekwa iya reta iya oke okpoga; wokpoorunu nụ ndu ụkpa.”

¹⁰ Obenu lẹ Jisọsu malẹru-a iphe ẹphe ekfu. Yọ bya asụ ẹphe: “?O meru imagha; bẹ unu ekfuchi nwanyi-a nchị; lẹ nwanyi, unu elee ẹnya l’o meru iya iphe dọ mma. ¹¹ Ndu ụkpa; bẹ unu l’ẹphe anọ mkpụrumkpuru; ọbu lẹ yẹbedua; bẹ yele unu ta anọdu tekenteke.

¹² Iphe meru iphe ọ wuru iya manụ-a kwa t’o shi nta-a kwakobeta iya; malẹ mbọku, ee-li iya. ¹³ Kamenu; tẹ ya karu unu: l’iphe bukpo ẹke, a raru ozi-oma-wa lẹ mg-boko gbua mgburumgburu; bẹ aa-kojekwa akọ iphe-a, nwanyi-a meru-wa gudeje nyata nwanyi-a.”

Júdasu achita lẹ ya e-deru Jisọsu ye

(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Onye lanụ l’ime ọmadzu iri l’ẹbo ono, etsoje ọzo iya ono, eeku Júdasu Isukáryotu ejekfushia ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; ¹⁵ je aji ẹphe: “?Bụ ngunu; bẹ unu a-nụ iya tẹ ya deru iya ye unu l’ẹka?” Ẹphe akfua ya ụkporo pọngu lẹ pọngu iri. ¹⁶ Yo shi teke ono chọlaha ọzo ẹge oo-shi deru Jisọsu ye ẹphe l’ẹka.

Nri-ẹnyashi Nnajiufu

(Mak 14:12-26; Luk 22:7-23; Jọn 13:21-30)

¹⁷ Yo rua mbọku k’odungu l’oge Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko; ndu etsoje ọzo iya abyakfuta iya; bya aji iya: “?Bụ awe b’ọ dọ ngu t’ẹphe je akwakọberu ngu; t’i nọ-du ria nri Aji Esweta ọbu?”

¹⁸ Yọ sụ ẹphe: “Unu tųgbua bahụ lẹ Jerúsalemu. O nweru nwoke lanụ, unu e-jekfu. Unu sụ iya: ‘Lẹ O-zi-iphe sụru l’oge iya ruakwaru eruru; l’ọ kwa lẹ nke ngu gẹdegede; bẹ ya eme tẹ yele ndu etsoje ọzo iya nọdu gbua Aji Esweta ọbu.’”

¹⁹ Tọ dọ iya bụ; ndu etsoje ọzo iya emee ya ẹge ono, Jisọsu kfuru ẹphe ono. Ẹphe anọdu l’ẹke ono; kwakọbelaha kẹ Aji Esweta ono.

²⁰ Yo be l’urenyashi; Jisọsu yele ọmadzu iri l’ẹbo ono, etsoje ọzo iya ono eje adọru l’eri nri ono. ²¹ Ẹphe erinyalephu nri ono; Jisọsu asụ: “Kamenu; tẹ ya karu unu: l’ọ kwa onye lanụ l’ime unu e-deru iya ye.”

²² Yo rua ẹphe l’ẹhu; ẹphe ajilaha ya l’ẹhu l’ẹhu; sụ: “Nnajiufu; ?bụ yẹbedua? ?tọo yẹbedua?”

²³ Jisọsu asụ ẹphe: “Ọ bụ-a onye yele iya tsutaru buredi l’ochi lanụ-a bụ onye ọbu, e-deru iya ye ọbu.

²⁴ Abubu-Ndiphe bukwa ẹge e deru iya l’ekwo okfu Nchileke; bẹ ọola. Ọlobu; nshọbukwaa onye ono, ee-shi l’ẹka iya deru Abubu-Ndiphe ye l’ẹka ndu achọ ishi iya ono! Ọ ga akakwaru onye ono mma l’ẹ ta mọdua ya amumu lẹ phuu.”

²⁵ Ya ndono; ọpụ bụ Júdasu, bụ onye deru iya ye ọbu asụ: “Rábayi; ?bụ yẹbedua?”

Jisọsu asụ iya: “Ọ kwa nggu b’o shi l’ọnu.”

²⁶ Ẹphe egudekwadua nri ono l’eri; Jisọsu ewota buredi; kele Nchileke ekele; washia ya; woru iya nụ ndu ono, etsoje ọzo iya ono; sụ ẹphe: “Unu nata; taa; ọwaa bụ ugwehu iya.”

²⁷ Yo wotakwaphu okoro, mẹe nọ; kelebebe Nchileke ekele; woru iya nụ ẹphe; sụ: ²⁸ “Unu ngua ya l’unu ha; ọwaa bụ mee yẹbe Jisọsu; mbụ mee, e gude okfu ẹhu igweligwe madzụ lọkaa; k’ọpụ Nchileke a-guru ẹphe nvụ l’iphe dọ ẹji, ẹphe meshiru. Nchileke gude mee ya ono eme t’ogba-ndzụ, shi iya l’ẹka vuru ire. ²⁹ Tẹ ya karu unu: Ya ta anguhekwa mẹe, shi l’akpuru vayinu

odo jeye mboku ono, unu l'iya a-ngu ke ophungu l'eke ono, Nna iya bu eze ono."

³⁰ Epe agutsulephu egvu, epe gude aja Nchileke ajaja; tugbua jeshia Ugwu Olivu.

Jisosu ekfu le Pyita a-gbado iya
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

³¹ Jisosu asu epe: "Unu l'unu ha a-paru iya haa gbakashihu l'enyashi-wa l'okfu ehu iya; bu iya bu ege e deru iya l'ekwo okfu Nchileke; su: 'Le Nchileke suru le ya e-chigbu onye eche aturu; ikpo aturu ono ag-bakashihu.' ³² Obenu le teke e metsuaru te ya shi l'on-wu teta nodu ndu; be ya e-vuru unu uzo jeshia Galili."

³³ Pyita asu iya: "O -bukpooru le ndu ophu e-gude okfu ehu ngu paru ngu haa gbakashihu; yebedua ta ahakwa ngu."

³⁴ Jisosu asu iya: "Kamenu; te ya karu ngu: l'enyashi-wa; temanu oke-okwu araa bi kfuakwaru ugbo eto l'e ti madu iya."

³⁵ Pyita asu iya: "M'o -ruhuru a su le nggu l'iya nwuhufutaje anwuhu; e to nwekwa le ya ekfua le ya ta madu ngu." Ndu ophunanu, bu ndu etsoje uzo iya phu l'ephe ha etsotakwaphu ege ono, Pyita kfuru ono kfua.

**Jisosu ekfu anu Nchileke
le Getusémeni**

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ E meebe; Jisosu ye ndu etsoje uzo iya ejeshia eke eekuje Getusémeni. Epe erutsulephu eke ono; yo su ndu ono, etsoje uzo iya ono: "Unu dugaru l'eke-a te ya kpribi nwanshi je ekfuru nu Nchileke." ³⁷ Yo duta Pyita; duta unwu Zébedi epe ebo tugbua. Aphu eji iya obu; yo tsulaha egvu. ³⁸ Yo bya asu epe: "Ha! Egbe iya owaa: meji akfulekwa iya phu nkfu; l'ese iya ag-babuhu. Unu nodu l'eke-a t'unu l'iya chee nche."

³⁹ Yo kpribelephu nwanshi; tua onwiya; daa; kpu be ifu l'ali; wata okfu anu Nchileke wo: "Nna mu; o -buru l'ii-meghenu iya-a; manuru ege ii-me pafu okoro iphe-ehuka-wa te ya ba angu iya. Olobu; t'e b'o bukwa iphe, no iya l'uche l'e-me; o kwa ophu bu uche nke ngu e-me."

⁴⁰ Yo latashia azu byakfutashia ndu ono, etsoje uzo iya ono; rua; epe ekuwa mgbenya. Yo su Pyita: "?Unu ta adukpoduanu ike t'unu l'iya muru enya; chefua nche ugbo lanu; mbukponu m'o bu awa lanu? ⁴¹ Unu chee nche; kfuru nu Nchileke; te Sétanu ba adata unu. Obu madzu; be onodujekpokwaa evushi evuvu ike. Obenu le madzu l'onwiya ta adujedu ike."

⁴² Yo lufu jeshia okfuru nu Nchileke ke ugbo ebo ya; su: "Nna mu; o -buru l'e to nwehedu ege ii-shi nafu iya okoro iphe-ehuka-wa; gbahalephu le ya ngufutaje iya b'o dukwaa mma; o kwa ophu bu uche-obu ngu e-me."

⁴³ Yo bya bya aphukwaaphu epe odo; epe ekukwaphu mgbenya; kele mgbenya erotsua epe.

⁴⁴ Jisosu apakwaruphu epe haa; tugbua odo; bya eje ekfuru nu Nchileke k'ugbo eto; kfukwaaphu iphe o kfuhawaru. ⁴⁵ Yo lata azu byakfutashia ndu ono, etsoje uzo iya ono bya asu epe: "?Unu ekukwadu-a mgbenya; l'atuta ume? O ruakwaru! Abubu-Ndiphe; be aabyakwa oderu ye ndu eme iphe du eji l'eka. ⁴⁶ Unu gbeshi t'ephe je. Unu lekwa; l'onye e-deru iya ye; be tukwaru l'ukfu."

Aakputa Jisosu

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴⁷ Ya ndono; Jisosu egudekwadua ege ono l'ekfu; Judasu, bu onye lanu l'umadzu iri l'ebo ono abyawaphu ye igweligwe madzu ayiru. Epe apagbaaru mma; me mgboro. Ndu ziru epe bu ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu bu ogurennya ndu ju. ⁴⁸ Onye ono, deru iya ye ono, bu iya bu Judasu ekfuhawaru epe iphe, ya e-me t'ephe gude maru onye ophu obu; su epe: "L'oo onye onanu, ya e-je amichata ishi-uga gude kele iya ekele ono; be bu iya nu; t'ephe kputa iya."

⁴⁹ Judasu ejetalephu phaa byakfutashia Jisosu; bya asu iya: "O-zi-iphe; ?edupho!" Yo bya amichata iya ishi-uga.

⁵⁰ Jisosu asu iya: "Onya mu; jeru je emee iphe, i byaru ememe!"

Epe azugudewaphu Jisosu; kputa iya. ⁵¹ Onye lanu le ndu epe le Jisosu yi amia mma iya swangu; gbua ya nwozi eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; kwata iya nchi. ⁵² Jisosu asu iya: "Miru mma ngu yepu azu l'obo; l'iphe bu onye bu o-gbu-mma e-shi le mma laa. ⁵³ ?I riru le ya ta asu-ghedu Nna iya t'o dzoo ya; mbu yo ye unukurunu unwu ojozi-imigwe egwegwa nta-a? ⁵⁴ Olobu; ya -mekwanua ege ono; ?nanukwanu ege eeshi t'o ree mbu iphe, e deru l'ekwo okfu Nchileke: l'iphe-wa eme nu-a mefutaje?"

⁵⁵ Ya ndono; Jisosu abya asu ikpoto ndu ono, byaru iya akputa ono: "?Unu chigbaa mma; me mgboro abya iya egude; ?ya bu onye ana nfu. Mboku-mboku; be ye l'unu anoduje l'eze-ulo Nchileke; ya ezi unu iphe; unu te gudebua ya. ⁵⁶ Obenu l'iphe owaa l'o ha mewaru; k'ophu iphe ndu nkfuchiru Nchileke deru l'ekwo okfu Nchileke e-mefutakota ege epe kfuru iya."

Ndu etsoje uzo iya l'ephe ha aparu iya haa; gbakashihu.

Jisosu no l'ifu ndu ogbo ikpe

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Ndu ono, byaru otuta Jisosu ono eduru iya jeshia ulo Kayafasu, bu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja. Eke ono; be ndu ezije ekemu; me ndu bu ogurennya

gbe dzukohawanu. ⁵⁸ Pyita eshi etso iya ote-ẹnya ote-ẹnya jeye l'ogbodufu eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono. Pyita abya abahu; je adugaru l'ẹke ndu nche dugaru; woru ẹnya ye tẹ ya phudukwa ishi iya. ⁵⁹ Ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; me ndu ogbo ikpe ono l'ẹphe ha acholaha iphe, ẹphe asu lẹ Jisosu meru; ẹge ee-shi t'e kpee ya nkfugbu. ⁶⁰ To nwe iphe ẹphe phuru, bu iphe o meru; e gudekwaru l'ẹphe du l'igwe gbaa ya ẹjo ekebe. A nonyaa; umadzu labu alufuta; ⁶¹ bya asu: "Tọ du iphe-a sọru lẹ ya a-du ike mebyia eze-ulo Nchileke; gude abali ẹto kpukwazi iya."

⁶² Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono egbeshi bya asu iya: "Tọ nwedu onu, iyeru ndu-wa l'ẹkebe-wa, ẹphe agbagbaa ngu ẹge-a." ⁶³ Yọ nọdu ngugujingui; to nwe iphe, o kfu iya. Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono asu iya: "Kfukwaa male Nchileke ophu nọ ndu: ?Bu nggu bu Kuráyisutu o bu; mbu Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono? ?Bu nggu bu Nwatibe Nchileke o bu tọ?"

⁶⁴ Jisosu asu iya: "O kwa nggu b'o shi onu. Obenu lẹ shita ntanu; be unu a-phu yebe Abubu-Ndiphe l'ẹke ya dugaru l'eka-utara onye bu iya bu Okaribe-Kakota-Ike, bu Nchileke; phua ẹge o-nọ l'urukpu shi l'igwe abya."

⁶⁵ Eze onye ishi ono eworu uwe ke yebe eze onye ishi ziaa; su ẹphe: "O kfurushia ẹpha Nchileke-o! ?Bukpohunua egbe ekebe ngunu; be ẹphe achokwadu odo? Nta-a; be unu nwaru-a ẹke ookfurushi ẹpha Nchileke. ⁶⁶ ?Ngunu; be unu chitaru?"

Ẹphe atuko wua olu nanu; l'iphe gbaru iya nu bu tọ nwuhu.

⁶⁷ Ndu awatawa iya phu oву onu-mini l'ifu; l'echi iya iphe. Ndu odo l'echi iya ẹka l'ishi-nchi; ¹⁶⁸ su iya: "Ngube ophu suru l'i bu Kuráyisutu; konua onye chiru ngu iphe."

Pyita ago lẹ ya ta madu Jisosu

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Pyita anodukwada l'ogbodufu l'ẹke ono; nwamgboko, yele madu bu ebubu abya ejekfuta iya; bya asu iya: "M'i tsokwa lẹ ndu ẹphe lẹ nwoke Gálili ono; mbu Jisosu shi ayije."

⁷⁰ Pyita atua ego l'ifu edzudu oha ono; su iya: "Lẹ ya ta makwa iphe iikfu." ⁷¹ Pyita atugbu jeshia uzo onu nggamgbo. Nwamgboko odo, yele madu bukwaphu ebubu aphua ya l'ẹke ono; kfulahaaru ndu, vudo l'ẹke ono: "L'onye owaa shikwa etso Jisosu ophu Nazaretu."

⁷² Pyita atukwaa phu ego odo; ria angu: "Ya -makpokwaru nwoke owaa!"

⁷³ A nonyaa nwanshi; ndu, vudotsua l'ẹke ono abya asu Pyita: "Ba tushi ego; l'i yichachaa ya phu; l'olu-okfu ngu gbawaru ngu ama."

⁷⁴ Pyita awata oburu onwiya onu; ria angu; su: "Ya -makpokwaa nwoke-wa, unu ekfu okfu iya-a tẹ Nchileke nukwaa ya aphu."

E ji ekfu-a; oke-okfu ewowaruphu ora raa. ⁷⁵ Pyita anyatawaphu iphe, Jisosu kfuhawaru iya; lẹ: "Temanu oke-okfu araa ora; be oo-kfu ugbo ẹto l'ẹ tọ madu iya." Pyita egbeshi; lufushia etezi je anodu rashia ẹkwa ike.

Jisosu nọ l'ifu Páyileti

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32)

27 Yo belephu l'onma-ewa utsu echile iya; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja l'ẹphe ha; me ndu bu ogurenaya ogbo ikpe achia idzu t'ẹphe gbua Jisosu. ² Ẹphe ekee Jisosu; duta iya jekfushia Páyileti, bu govanano ẹphe.

Anwuhu Júdasu

(Ndu 1:18-19)

³ Júdasu, bu iya bu onye ono, deru iya ye ono aphulephu l'e kperu Jisosu nkfugbu; talaha onwiya uta. Yo chita ukporo pongu lẹ pongu iri ono chiphushiaru ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; me ndu bu ogurenaya ono azu; ⁴ su ẹphe: "Lẹ ya mewaru ẹjo iphe; okfu lẹ ya deru onye ẹ-te nwedu ẹjo iphe, o meru ye t'e gbua."

Ẹphe asu iya: "Tọ onye akpa ngu ishi iya ono? Tọ bu du t'i jewaru je amaru ẹge ii-me iya."

⁵ Júdasu achita okpoga ono ghaa l'ime eze-ulo Nchileke; mee swi; tugbu je eworu onwiya swi-gbu.

⁶ Obenu lẹ ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono chitaru okpoga ono; su: "Okpoga-wa bukwa aswa mee ishi madu. Ẹ te eyekwa iya l'ẹke eeyeje okpoga eze-ulo Nchileke." ⁷ Tọ du iya bu; ẹphe achia idzu; wota okpoga ono je azu onye o-kpu-ite alj; woru alj ono mee ẹke ẹphe e-lije ndu mbyamumba. ⁸ Oo ya kparu iphe a guberu alj ono "Egu-mee" tsube mboku ono byeyekwaa nta-a.

⁹ Oo ya bu l'o ree mbu iphe Jeremaya, bu onye nkfuchiru Nchileke kfu wo: "L'ẹphe chitaru ukporo pongu lẹ pongu iri ono, bu iya bu aswa, ndu Izurelu haru kweta l'ẹphe a-kfu l'ishi iya ono; ¹⁰ gude zu onye o-kpu-ite alj, bu iya bu ẹge Nnajiufu kfu iya ẹya."

Páyileti aji Jisosu aji

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jon 18:33-38)

¹¹ Jisosu evudo l'ifu govanu; govanu aji iya: "Tọ nggu bu eze ndu Ju?"

Jisosu asu iya: "O kwa nggu b'o shi onu." ¹² Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; me ndu bu ogurenaya asu l'o meru igweligwe iphe du ẹji. Jisosu te kfu okfu yeru ẹphe.

¹³ Ya ndono; Páyileti asu iya: "Tọ nudu igweligwe iphe du ẹji, ẹphe ekfu l'i meshiru?"

¹⁴ Jisòsu anọ-kirishia nggujungguji; to yeru iya m'ọ ọnu lanu. Yọ kwata ji gọvano ẹnya.

Eekpe Jisòsu nkfugbu

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jọn 18:39—19:16)

¹⁵ Iphe bu Aji Esweta, sweru esweswe; be gọvano atufujeru ndu ono onye mkporo ophu ephe suru t'ọ tufuru ephe; t'ọ laa. ¹⁶ Teke ono b'o nweru nwoke lanu, a maru amaru, eeku Barábasu, a turu mkporo. ¹⁷ Tọ du iya bu; ndu ono edzukobelevu l'ekalanu; Páyileti aji ephe: “?Bu onye ole b'ọ du unu te ya haaru unu t'ọ laa? ?Bu Barábasu; tọ bu Jisòsu ophu eeku Kuráiyisutu?”

¹⁸ Eke o maru l'ọ bu ẹnya-kfufurufuru; be kparu iphe ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja dufutaru iya Jisòsu.

¹⁹ Páyileti adugakwaduru-a l'ulo-ikpe ono; nyee ya eziwaphu nzi t'a bya asu iya: “T'ọ pakwaru nwoke ono, bu onye doberu eka ndoo ono paru haa; le ya rokwaru nro l'enyashi jee iphe-oku l'okfu eka iya.”

²⁰ Ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke eja ono; me ndu bu ogurennya ono akpatsua ikpoto ndu ono; su t'ephe kebekpelevu l'ọ bu t'e gbua Jisòsu; hachiaru ephe Barábasu. ²¹ Gọvano aji ephe odo; su: “?Bu onye ole l'umadzu ebo-wa; be ya a-haru unu t'ọ la?”

Ephe arashia; su: “Barábasu!”

²² Páyileti asu ephe: “?Bukwanu ngunu; be ya e-me Jisòsu ophu eeku Kuráiyisutu?”

Ephe atuko wukoo onu nanu l'ephe ha; su: “T'a kpopyabe iya l'oshi-osweru!”

²³ Páyileti aji ephe: “?Kẹ ngunu? ?Bu egbe ejo iphe ngunu b'o meru?”

Ephe akakpoọ ya ru orashi ike; su: “T'a kpopyabe iya l'oshi-osweru!”

²⁴ Tọ du iya bu; Páyileti anonyaa; bya amaru l'e to nwedu iphe ya ekfuta iya; gbahaa nu l'utsu gbe ese adada; yo kuta mini; kwọ onwiya eka l'ifu mkporo-oha ono; su: “L'eka iya ta dukwa l'ochi nwoke-wa. Unu maakwaruru ege unu e-me iya l'onwunu.”

²⁵ Ndu ono atuko zu l'ephe ha; su: “T'ochi iya tukoruru ephe l'ishi; me l'ishi unwu ephe!”

²⁶ Páyileti abya ahaaru ephe Barábasu t'ọ laa; bya asu t'e chia Jisòsu echachi. E chiebe iya echachi; yo duta iya nu t'e je akpopyabewa iya ru l'oshi-osweru.

Ndu soja aja Jisòsu ewena

(Mak 15:16-20; Jọn 19:2-3)

²⁷ Ndu soja gọvano ono eduru Jisòsu jeshia l'eze-ogbodufu gọvano. Yọ bya ekukobe ndu ogbo soja ono l'ephe ha. ²⁸ Ephe eyefu Jisòsu uwe iya; bya achita kpowula-kpowula uwe uswe yee ya; ²⁹ woru okpu-eze, ephe kparu l'ogvu kpube iya. Ephe abya eworu mgboro dee ya l'eka-utara; bya ebyishi iya ikpere l'ifu; aja iya ewena; asuje: “Ndu ngu ndu ogologo; Eze ndu Ju.” ³⁰ Ephe avu ya onu-mini; wota mgboro ono chia

ya l'ishi nchipyabe. ³¹ Ephe ajaebetsua ya ewena; lafu iya kpowula-kpowula uwe ono teke ono; woru uwe nk'ia yee ya; be ephe dufuderu iya t'ephe kpopyabe iya l'oshi-osweru.

Aakpopyabe Jisòsu

l'oshi-osweru

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jọn 19:17-27)

³² Ephe awufutadelevu; phu nwoke lanu, bu onye Sayirini, epha iya bu Sayimonu. Ephe eyebuta iya t'o vuta oshi-osweru Jisòsu. ³³ Ephe abyarutalevu eke, eekuje Golugota, bu iya bu “Okpokoro Ishi”; ³⁴ bya eworu mee, a gwakoberu ogvu, atso ile nu Jisòsu t'ọ ngu. Jisòsu abya ede iya onu; jika iya angungu.

³⁵ Ephe akpopyabe iya l'oshi-osweru; bya eworu enwa tu gude kee uwe iya. ³⁶ Ephe adugaru anodu l'eke ono eche iya nche. ³⁷ Iphe ono, ephe suru l'o meru ono b'e deru kfube l'oshi-osweru ono. Iphe e deru bu: “Qwaa bu Jisòsu; Eze ndu Ju.” ³⁸ Ephe kpopyabekwaruphu ndu iphura labu l'eke ono: onye lanu no Jisòsu l'eka-utara; onye ophu anodu iya l'eka-ibyita.

³⁹ Ndu, eswe l'eke ono ekfubyishi iya; l'azuru iya ukwe; l'atu l'ishi l'ishi; ⁴⁰ ekfushi; su: “Nggube ophu suru l'ii-mebyishi eze-ulo Nchileke; gude abali eto kpukwazi iya; dzonua onwongu. O -buruphu nggu bu Nwatibe Nchileke; shinu l'oshi-osweru ono nyifuta.”

⁴¹ Ege ono b'ọ dukwaphu ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; ndu ezije ekemu; me ndu bu ogurennya: ephe atuko aja iya ewena; asuje: ⁴² “Nta-a b'ọ dzoru ndu odo; tọ du ike dzoro onwiya. O -buru l'ọ bu eze ndu Izurelu; t'o nyifutano l'oshi-osweru ono. Oo ya bu; ephe ekweta l'ọ ya bu Kuráiyisutu obu. ⁴³ Mgbẹ o suru l'ọ bu Nchileke; be ya ma. Ngwanu; te Nchileke obu dzonua ya nta-a; m'ọ -buru l'ọ du Nchileke mma ege o suru l'ọ ya bu Nwatibe Nchileke.”

⁴⁴ Ndu iphura labu ono, a kpopyaberu ephe l'ia l'oshi-osweru ono ekfubyishikwa iya phu ege ono.

Anwuhu Jisòsu

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jọn 19:28-30)

⁴⁵ Enyanwu egvuleruphu l'echi-ishi; nchi aburu pyritikingu; jihu. Ekemeke obule agbakota tsabalangu jeye l'oke-eswe urenyashi. ⁴⁶ Yo be l'oke-eswe urenyashi ono; Jisòsu echishia mkpu ike; su: “Elayi! Elayi! ?Lema sabakitani?” bu iya bu: “Nchileke iya! Nchileke iya! Ngunu meru iphe i paru iya haa nkinyi iya?”

⁴⁷ Ndu haru vudotsua l'eke ono anu ya; su: “M'o gbe eku Elayija.” ⁴⁸ Onye lanu agbafuta; wota egwo-ncha tsee le mee, shihuru uka; woru iya tsebe le nwoshi, du ogologo; nu iya t'ọ ngu. †

⁴⁹ Ndu ophunanu asu: “Unu ngabe t'ephe maru: ?bu Elayija, bu onye nkfuchiru Nchileke a-bya adzo ya?”

† Egvu 22:18 † Egvu 69:21; Mak 15:36; Luk 23:36; Jọn 19:28-29

⁵⁰ Jisòsu echishia mkpu ike ọ̀do; tubua ume.

⁵¹ Ya ndono; ẹ̀kwa, eegechitaje ọ̀nu-ọ̀zo ime ọ̀lo ọ̀bu, bu iya bu ẹ̀nya eze-ọ̀lo Nchileke; eshilephu l'ọ̀zo eli iya lalẹ̀phu tarara; lajahulephu ẹ̀bo jeye l'ọ̀zo alì iya. Alì an-mahu jijiji; oke mkpuma awashihutsua; ⁵² iphe bu ili eghekotaru ọ̀nu; igweligwe ndu kẹ̀ Nchileke, bu ndu, shi nwuhuhawa anwuhu eshi l'ọ̀nwu tetatsua nọ̀du ndzụ. ⁵³ Ẹ̀phe eshi l'ime ili ono lufuta; lẹ̀ Jisòsu shitsua l'ọ̀nwu teta nọ̀du ndzụ ono; tųgbua jeshia Jerúsalemu. A dų l'igwe phų ẹ̀phe.

⁵⁴ Onye ishi soja; mẹ̀ ndu soja iya ono, ẹ̀phe l'iya nọ̀ l'echi Jisòsu nche ono aphụ ẹ̀ke alì anma jijiji; mẹ̀waru iphe meru nų; meji agbabuhu ẹ̀phe; ẹ̀phe asų: "Nwoke-wa bukwaphu Nwatibe Nchileke l'oswiya!"

⁵⁵ O nweru igweligwe unwanyi, vudotsua ote-ẹ̀nya; l'ele t'ẹ̀phe maru iphe eme nų. Unwanyi ono bu ndu, shi lẹ̀ Gálili tsoru Jisòsu; l'eyeru iya ẹ̀ka. ⁵⁶ Méri kẹ̀ Mágudala ykwa l'unwanyi ono. Méri ọ̀phu mųru Jé-musu; mų Jósẹ̀fu ayikwaru iya phų. Onye ọ̀do bu nne unwu Zébedi: ẹ̀phe ẹ̀bo.

Eeli Jisòsu

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jọn 19:38-42)

⁵⁷ Yo be l'urenyashi; onye oke amadų, shi Arimatíya abyatashia. Ẹ̀pha iya bu Jósẹ̀fu. Ọ̀ bu onye lanų lẹ̀ ndu etsoje ọ̀zo Jisòsu. ⁵⁸ Yo jekfushia Páyileti; je arọ̀ ya t'ọ̀ kwe tẹ̀ ya pata odzu Jisòsu je elia. Tọ̀ dų iya bu; Páyileti asų t'a pẹ̀ ya ẹ̀ya. ⁵⁹ Jósẹ̀fu apatsuta odzu ono; gude ẹ̀kwa ọ̀cha, inyi ẹ̀-ta nọ̀du kwaa ya ẹ̀ge aakwajẹ̀ odzu; ⁶⁰ bya eje enyobe iya l'ili kẹ̀ yẹ̀be Jósẹ̀fu, ọ̀ tųru k'ọ̀phungu l'ọ̀gba mkpuma. Yo swita eze mkpuma bechia ọ̀nu iya; tųgbua lashia. ⁶¹ Méri kẹ̀ Mágudala; mẹ̀ Méri ọ̀phunanu nọ̀kwaphu l'ẹ̀ke ono; ẹ̀phe adųgaru anọ̀du cheeru ili ono ifu.

Eeche ili ono nche

⁶² Yo be echile iya, bu iya bu mbọ̀ku ọ̀tu-ume; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹ̀ja; mẹ̀ ndu Fárisii abya edzua l'ifu Páyileti; ⁶³ sų iya: "Nnajiufu; mẹ̀ ẹ̀phe ny-atakwaru l'o nweru teke nwoke ono, dzugburu onwiya l'ẹ̀jo-ire ono sųjeru teke ọ̀ nọ̀; lẹ̀: 'A -nọ̀ abalì ẹ̀bo gaa lẹ̀ kẹ̀ ẹ̀to; bẹ̀ ya e-shi l'ọ̀nwu teta nọ̀du ndzụ ọ̀do.'

⁶⁴ Zinua t'e cheje ili ono ọ̀gbodo echeche jeye l'abalì k'ẹ̀to ono; e menyaa; ndu etsoje ọ̀zo iya egbeshi je ezi-haa odzu iya; kfulahakwaa l'o shi-wa l'ọ̀nwu teta nọ̀du ndzụ. T'ẹ̀jo-ire kẹ̀ ikperazų ba kanų k'ivuzọ̀."

⁶⁵ Páyileti asų ẹ̀phe: "?Ọ̀ kwa l'unu nweru ndu soja, echeje nche? Unu tųgbunua je atųchikpoo ya ẹ̀ge ike beru unu."

⁶⁶ Ya ndono; ẹ̀phe atųgbua je eworu iphe kpų-chishikpoo ọ̀nu ili ono ọ̀huma; mee ya iphe-ọ̀hubama; woru ndu nche ye iya. A wata iya oche nche.

Jisòsu shi l'ọ̀nwu eteta

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jọn 20:1-10)

28 Mbọ̀ku ọ̀tu-ume esweebelephu; l'oswi ngguge-ngguge ọ̀tsu mbọ̀ku Sonde; Méri kẹ̀ Mágudala; mẹ̀ Méri ọ̀phunanu atųgbua jeshia l'ili ono. ² E ji ekfu-a; alì awatawaphų ọ̀nma oke jijiji; kẹ̀ l'o nweru ojozi-imigwe, shi l'ẹ̀ka Nnajiufu, shi l'imigwe phezita; bya eswifu eze mkpuma ono; metsua nọ̀-kirishia l'eli iya. ³ Ọ̀gbugba iya achalẹ̀phu l'ọ̀ bu ebemu-igwe; uwe iya achalẹ̀phu l'ọ̀ bu eberugo. ⁴ Ndu nche ono atshu egvu; nmahu kpakpakpa; dabutsuwarua l'ọ̀ bu ndu nwuhuru anwuhu.

⁵ Ojozi-imigwe ono asų unwanyi ono: "Unubẹ̀dua; unu ba tsųshi egvu. Ya makwaru-a l'ọ̀ Jisòsu ọ̀phu a kpọ̀yaberu l'oshi-osweru; bẹ̀ unu achọ̀. ⁶ Ẹ̀ tọ̀ nọ̀hek-wa l'ẹ̀ke-a. O tetaakwaru ẹ̀ge ono, o kfuhawaru unu ono. Unu bya aphų ẹ̀ke o shi daburu. ⁷ Unu tųgbulekwaphu nta-a je ekfuru ndu etsoje ọ̀zo iya l'o shiakwa l'ọ̀nwu teta nọ̀du ndzụ. O vuakwa unu ọ̀zo eje Gálili. Ọ̀ bu l'ẹ̀ke ono; bẹ̀ unu a-phų iya. Ọ̀ kwa iphe ya byaru unu ezizi ndono."

⁸ Ẹ̀phe egude ọ̀tsu-egvu; mẹ̀ ẹ̀hu-ọ̀tso-ẹ̀na vųta ọ̀so; jeshiaru iya ọ̀koru ndu etsoje ọ̀zo Jisòsu.

⁹ A bya ele ẹ̀nya; Jisòsu abyakfutashia unwanyi ono; bya ekele ẹ̀phe: "Unu etehu-o!" Ẹ̀phe agbakfube iya; bya adaa l'alì; gudegbaa ya ẹ̀ka l'ọ̀kpa ẹ̀phe ẹ̀bo; baaru iya ẹ̀ja. ¹⁰ Jisòsu asų ẹ̀phe: "Unu ba atshukwa egvu. Unu tųgbulekwaphu je ekfuru unwunna iya t'ẹ̀phe jeekwaru Gálili; l'ọ̀ kwa ẹ̀ke ono; bẹ̀ ẹ̀phe a-phų iya."

Iphe ndu nche ekfu

¹¹ Unwanyi ono atųgbua; nọ̀dukwadua l'esu-ọ̀zo; ndu soja ono, eche nche ono aharu jeshikebe l'ime obodo; je akọ̀oru ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹ̀ja iphemiphe ọ̀bule ono, meru nų ono. ¹² Ndu ishi ono; mẹ̀ ndu bu ọ̀gurennya edzukobelephu; chį idzu; woru okpoga, ha nshinu nų ndu soja ono nggalazu; ¹³ sų ẹ̀phe: "Unu sųje lẹ̀ ndu etsoje ọ̀zo iya pyabataru teke unu eku mgbẹ̀nya l'ẹ̀nyashi; bya ezita odzu iya. ¹⁴ A -makwarama; o -rua gọ̀vano lẹ̀ nchi; unu be yekwa ọ̀nu; ẹ̀phe e-kfurua nų iya; haaru unu enge t'ẹ̀ b'o nwe iphe e-me unu." ¹⁵ Ya ndono; ẹ̀phe achįta okpoga ono; mee ẹ̀ge e kfuru ẹ̀phe. Yọ̀ buru iya bu l'ẹ̀phe ekfua ẹ̀ge ono; akọ̀ ono edzuru ndu Ju; mbų byeyekwaa ntanų-a.

Jisòsu ekoshi onwiya ndu etsoje iya nų

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jọn 20:19-23; Ndu 1:6-8)

¹⁶ Tọ̀ dų iya bu; ndu ono, etsoje ọ̀zo iya ono: ẹ̀phe umadzu iri l'ẹ̀ nanų; atųgbua jeshia Gálili; l'ugvu ono, Jisòsu tųhawaru ẹ̀phe ọ̀nu iya ono. ¹⁷ Ẹ̀phe aphulephu Jisòsu; bya abaaru iya ẹ̀ja; e gudekwaru l'o nweru ndu

obu haru agba ẹbo wo: ?a maru bụa ya? ¹⁸Jisọsu
 abyakfuta ẹphe; bya asụ ẹphe: “Lẹ Nchileke mewaru tẹ
 iphe bụ ike, nọ l'igwe; mẹ lẹ mgboko; nọdu iya l'ẹka.
¹⁹Ọo ya bụ; unu jee l'iphe bụ mbakeshi; je emee ẹphe
 t'ẹphe bụru ndu etso ụzo iya. Unu gude ẹpha kẹ Nna;

mẹ kẹ Nwa; mẹ kẹ Ume-dụ-Nsọ mee ẹphe baputizimu.
²⁰Unu ezia ẹphe t'ẹphe meje iphemiphe ọbule ono, ya
 kfuru unu ono. Unu makwaru amaru lẹ yẹbedua nọk-
 wa-a swiru unu mbọku-mbọku; jeye teke mgboko a-
 gvụ.”

Maku

Ozi, Jõnu Baputizimu ezi

(Mát 3:1-12; Luk 3:1-18; Jõn 1:19-28)

1 Ọwaa bụ ishi ozi-oma kẹ Jisõsu Kuráyisutu, bụ Nwatibe Nchileke. ² Ẹge o shi wata b'o deru l'ẹkwo mbụ Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke; lẹ Nchileke sũru:

“Ọwaa bụ onye ejeru iya ozi.

Ya e-zi iya t'o vuru ngu ọzo jee;

k'ọphu ọo-bọru ngu ọzo.

³ O nweru onye l'echi mkpu l'echi-ẹgu;

sũ: 'T'e meeru Nnajiufu ọzo iya.

E doziaru iya oje iya t'o vudo ntũmu!' ”

⁴ Ya ndono; Jõnu abya anọdu l'echi-ẹgu; l'eme ndu madzụ baputizimu; ezikwaphu ozi-oma. Yoo kfulu ẹphe; sũ: “Unu taa onwunu ọta sefu ẹka l'iphe dũ ẹji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke; t'e mee unu baputizimu. Ọo ya bũ; ẹge Nchileke a-gũru unu nvũ l'iphe dũ ẹji ọbu, unu meshiru ọbu.” ⁵ Ndu, nọkota l'alì Judíya; mę ndu Jerúsalemu mgburumgburu azafũ-takota byakfutashia ya t'ẹphe nũ iphe ookfu. Ẹphe akọshitsua iphe dũ ẹji, ẹphe meshiru; yo mee ẹphe baputizimu lẹ Ẹnyimu Jõdanu.

⁶ Ya ndono; Jõnu bũ uwe, e gude ẹji ñnya-ivu mee bę ooyeje. Akpọ-anũ abũru iya akpọ-buleti, oogudeje kebudo uwe iya l'ukfu. Nri iya abũru igube; mę manũ-ẹn-gu. ⁷ O kfulu ndu ono l'o nweru nwoke, abyanũ, katabe iya nshinu; k'ọphu bũ lẹ ya te gbe dzukpodu-anu kẹ tẹ ya furita efurita tọshia ya eri akpọkpa iya.

⁸ Lẹ yẹbedua, bũ Jõnu bũ mini bę ya gude mee unu baputizimu. Obenu lẹ nwoke ono bũ Ume-dũ-Nsọ bę oogude mee unu baputizimu.

Jõnu eme Jisõsu baputizimu

(Mát 3:13-17; Luk 3:21-22)

⁹ Ẹ ta nọhedu ọphu baru ishi; Jisõsu eshiwaphu Názaretu, nọ l'alì Gálili byakfutashia Jõnu; yo mee ya baputizimu lẹ Ẹnyimu Jõdanu. ¹⁰ Jisõsu eshilephu lẹ mini ono l'erufuta; phũwaphu igweli l'ẹke ookpuha; mę Ume-dũ-Nsọ ẹke ọ dũlephu l'ọ bũ ndo; shi l'igweli ono phezita bya anọdu iya l'ẹhu. ¹¹ A nũ olu, shi l'imigwe ono; sũ: “Ọo nggũbedua bũ Nwatibe iya, ya yeru obu; iimeje: ẹhu atso iya ẹna.”

Sétanu adata Jisõsu

(Mát 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Ya ndono; Ume Nchileke emewaphu Jisõsu; yọ bahũshia l'echi-ẹgu. ¹³ Yọ nọ l'ẹke ono ọkporo abalì ẹbo; Sétanu adatakọta iya. Ọnwu anũ ẹgu jikwaruphu ẹke ono; ọnwu ojozi-imigwe abya eyeru iya ẹka.

Jisõsu awata ozi iya lẹ Gálili

(Mát 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ L'a tũtsuaru Jõnu mkpọro bę Jisõsu bahũru l'alì Gálili; zilaha ozi-oma, shi l'ẹka Nchileke; ¹⁵ l'asũje: “Lẹ teke ono, Nchileke kweru ọkwa iya ono ruakwaru. Nchileke abyaakwa okoshi l'ọo ya bũ eze. Unu taa onwunu ọta; sefu ẹka l'iphe dũ ẹji, unu meshiru; bya ekweta ozi-oma ono.”

Ndu mbũ, tsolahaaru Jisõsu

(Mát 4:18-22; Luk 5:1)

¹⁶ Yọ bũru teke o tsoru iku Eze Ẹnyimu Gálili ogologo; b'ọ phũru unwoke labũ, egbuje ẹma. Ndu ono bũ Sáyimonu; mę nwunne iya, bũ Ánduru. Yọ phũ ẹphe ẹke ẹphe nọ; atũ ntofu. ¹⁷ Jisõsu asũ ẹphe: “Unu bya etsoru iya tẹ ya mee unu t'unu rukoje madzũ l'ọ bũ onye eruko ẹma.” ¹⁸ Yo gudekwadua ẹge ono ekfu; ẹphe apawaruphu ntofu ẹphe ono haa; tsoru iya.

¹⁹ Jisõsu akpĩribelephu nwanshì bya aphũ unwunne labũ ọdo l'ẹke ẹphe nọ l'ugbo ẹphe l'edokwazi ntofu ẹphe. Ndu onanu bũ Jémusu Zébedi; mę Jõnu Zébedi. ²⁰ Aphũphu, ọophu ẹphe mbũ Jisõsu; kua ẹphe; ẹphe aparu nna ẹphe ono; mbũ Zébedi mę ndu, o buru ozi haa l'ugbo ono; tsoru iya.

Nwoke, ọgvu bu l'ẹhu

(Luk 4:31-37)

²¹ Ẹphe abya abahũ lẹ Kapáníyomu. Yo be mbọku ọtu-ume; Jisõsu abya abahũ l'ulo-ndzuko ndu Ju; je awata ozi iphe. ²² Ndu ono akpọo-beru; kẹ l'ẹge o gude ezi ẹphe iphe dũ biribiri; kẹ l'ẹ too zidu iya l'ọ bũ ndu ọphunanu, ezije ekemu; oozì l'iya phũ l'ọ bũ onye ike nọ l'ẹka.

²³ L'ime ọlo-ndzuko ono b'o nweru nwoke, ọgvu bu l'ẹhu, nọ iya nũ. ²⁴ Nwoke ono arashia: “?Bũ ngũnu b'ì chọ ẹphe l'ẹka; nggũbe Jisõsu kẹ Názaretu. ?Ì byawaru

ephe emebyishi? Ya makwaru-a onye i bu. I bu onye du nsọ, Nchileke ziru t'ọ bya."

²⁵ Jisọsu abaaru ọgvu ono mbà t'ọ nọdu nwandoo; shi nwoke ono l'ẹhu lufuta.

²⁶ Ọgvu ono arashia ọra ike; lọwaphu nwoke ono l'ọ bu uta; shi iya l'ẹhu lufutashia. ²⁷ Yọ dọ ẹphe biribiri; k'ọphu ẹphe wataru oji onwẹphe: "Bụ ngunu du ẹge-a? Ọ bu iphe ọphungu tọ? Ike b'ọ gude baaru ọgvu mba; ẹphe emee iphe o kfulu!"

²⁸ Ẹpha Jisọsu edekotawaphu alị Gálili mgburumgburu.

Jisọsu agwo ndu iphe eme

(Mát 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Alufuta, Jisọsu phẹ alufuta l'ulo-ndzuko ono; ẹphe lẹ Jémusu; mẹ Jónu ayiru tugbu; jeshia l'ulo Sáyimonu mẹ Ánduru phẹ. ³⁰ Nne nyee Sáyimonu bẹ ẹhu enwu ọku; yọ zẹru azẹe. Ẹphe eje ekfuwaru iya phụ Jisọsu l'ẹphe ruru ẹke ono. ³¹ Jisọsu ejekfubeshia ya je egude iya l'ẹka kpulia ya eli; ẹhu-ọku ono aparu iya haa. Nwanyi ono awatawaphu ẹphe ọkwaru ẹbyee.

³² L'ẹnyanwu ribagetsuaru l'urenyashi; e dutatsuaru Jisọsu ndu, iphe emetsua; mẹ ndu ọphu ọgvu bu l'ẹhu.

³³ Ndu obodo ono abya adọjia ifu ọlo ono. ³⁴ Jisọsu emekota ndu ono, ome-l'ẹhu, dutsua iche iche eme ono; yọ du ẹphe mma. Yọ bya achifukwaphu ọgvu l'ẹhu ndu ọphu ọgvu bu l'ẹhu. Too kweje t'ọ nweru ọgwu ono ọphu e-kfu okfu; kẹ l'ẹphe makotahawaru onye ọ bu.

Jisọsu ekfu okfu Nchileke

lẹ Gálili

(Luk 4:42-44)

³⁵ Yo be l'iphe-ọha-ẹnu echile iya; tẹmanu bẹ nchi bọhuderu; Jisọsu egbeshi l'ulo ono; jeshi ẹke, ọo-nọdu nwenkinyi iya; kfulu nọ Nchileke. ³⁶ Sáyimonu mẹ ndu ọphunanu alaa ya achokashi. ³⁷ Ẹphe aphụ l'iya phụ; sụ iya l'onyemonye tukokwa achọ iya.

³⁸ Jisọsu asụ ẹphe: "Unu t'ẹphe je lẹ mkpukpu ndu ọphu haru nọdugbaa ẹphe ntse; tẹ ya kfuaru ẹphe okfu Nchileke l'ẹke ono; l'ọ iphe ya byaru ndono."

³⁹ Yo jekota ẹkemeke ọbule lẹ Gálili; ekfu okfu Nchileke l'iphe bu ọlo-ndzuko ndu Ju; l'achishikwaphu ọgvu, butsua madzụ l'ẹhu.

Jisọsu agwo onye ẹhu-labụ

(Mát 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Yo be ujiku lanụ; onye ẹhu-labụ abyakfuta Jisọsu bya ebyishi iya ikpere l'ifu; ọọ ya; sụ iya: "Ọ -bụru uche-obu ngu; bẹ ii-menu iya-a tẹ ya du mma."

⁴¹ Imiko nwoke ono egude iya; yọ machiwaphu ẹka; byia ya; sụ iya: "Ọ bu uche-obu iya. Ngwaa; ka mma."

⁴² Teke onophu; ẹhu-labụ ono agvuwaphu nwoke ono

l'ẹhu; yọ bya adụ mma. ⁴³ Jisọsu anmashiaru iya ọkwa ike t'ọ tugbulekwaphu lashia l'ufu teke onophu; ⁴⁴ wo iya: "Ba dukwa onye ii-kfulu iya. Tugbulekwaphu je eworu onwongu koshi onye achijeru Nchileke ẹja t'ọ lee ngu ẹnya. Nggw egworu ngweja, onye e metaru l'iphe eme iya nọ anuje; nọ t'ọ chjaru ngu ẹge Mósusu ziru l'ekemu iya; k'ọphu ọha a-makota l'ẹhu dọwa ngu mma."

⁴⁵ Nwoke ono egbe tugbulee je kfukashia iphe ono, Jisọsu meru iya ono. Yo mee; to nwehe mkpukpu, Jisọsu abahukwadu; t'ẹ ba ma. Yọ bọru iya meru; Jisọsu te ekwejehe alufuta l'edzudzu ọha lẹ mkpukpu ono. Ndiphe eshijewaru ẹkemeke ọbule awakfuta iya.

Nwoke, iphe lónwuru

ibe-ẹhu lanụ

(Mát 9:1-8; Luk 5:17-26)

² Tọ du iya bu; a nọlephu nwa abalị olemole; Jisọsu alatashia azụ lẹ Kapániyomu ọdo. Yọ ngakota ẹkemeke ọbule l'ọ nọwa l'ufu. ² A dukpo l'igwe bya eji; k'ọphu bu l'ẹ to nwehedu ẹke ọzo nọkwadu; mbukponu m'ọ bu l'ọnu-ibo. Jisọsu l'ezi ẹphe ozi-ọma ono. ³ Ọmadzu ẹno aparu nwoke, iphe lónwuru ibe-ẹhu lanụ pataru iya. ⁴ Ndu ono, dọru ẹge ono te kwe t'ẹphe phụ ọzo pakfube iya Jisọsu. Ya ndono; ẹphe eje eworu ọzo bufua l'eli ọlo ono lẹ gẹdegede ibyiya ọphu Jisọsu nọ. Ẹphe eworu iphe ono nwoke ono zẹ ono pyoo l'ẹke ono, ẹphe bufuru ono; shi iya pazita iya l'ime ọlo ono. ⁵ Jisọsu aphụ ẹge ẹphe kwetaberu lẹ ya a-du ike mee tẹ nwoke ono jee ije; yọ sụ nwoke ono: "Nwa iya; a gụwaru ngu nvụ l'iphe du ẹji, i mekotaru l'ọ ha."

⁶ Ndu ezije ekemu, haru nọdu l'ẹke ono arilaha: ⁷ "Bụ ngunu bẹ nwoke-wa ekfu ẹge-a? Ookfurushikwa Nchileke ekfurushi! Mbụ; ?bụ onye a-du ike gụaru madzụ nvụ l'iphe du ẹji, o meru; gbahaa Nchileke nwenkinyi iya?"

⁸ Jisọsu egude obu iya mawaruphu iphe, ẹphe arị; bya aji ẹphe: "?Ngunu meru iphe unu arị egbe ọriri ono? ⁹ Bụ ole ka ntse: ?bụ t'a sụ nwoke-wa, iphe lónwuru ibe-ẹhu lanụ-wa: 'A gụwaru ngu nvụ l'iphe du ẹji, i meshiru;' t'ọ t'a sụ-chia ya: 'Gbeshi; pata iphe azẹe ngu jelaha ije?' ¹⁰ Ya e-koshi unu lẹ yẹbe Abụbu-Ndiphe b'e ziru tẹ ya gụjeru madzụ nvụ l'iphe du ẹji, o meshiru lẹ mgboko-a." Yọ bya sụ nwoke ono, iphe lónwuru ibe-ẹhu lanụ ono: ¹¹ "Ya sụru ngu t'i gbeshi; pata iphe azẹe ngu lashia l'ufu!"

¹² Nwoke ono ezilihu; pata iphe azẹe ya ono; yọ bọru iya atugbu. Ẹphe atuko ele iya. Yo ji ẹphe ẹnya; ẹphe ajalaha Nchileke ajaja asuje: "L'ẹphe ta phubukwaa onye meru egbe iphe ọphu du ẹge ọwaa!"

Jisọsu eku Lívayi
(Mát 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Jisọsu alashia azu l'onu eze ẹnyimu Gálili; igweligwe madzụ awukfuta iya; yọ wata ẹphe ozi iphe. ¹⁴ Yo jenyalephu l'esu-uzo; phụa Lívayi Álufiyọsu ẹke ọ dugaru l'ulo okpoga akirikiko. Jisọsu asụ iya: "Lívayi; tsoru iya." Lívayi egbeshi; tsoru iya.

¹⁵ A nọnyaa teke ọdo; Jisọsu ejee ori nri l'ulo Lívayi. L'ẹke ono b'a dọ l'igwe; mbụ ndu akirikiko; mę ndu ọdo, bụ ndu ẹjo madzụ; ẹphe etsoru Jisọsu; mę ndu etsoje ụzo iya lę nri ono. ¹⁶ Ndu ezije ekemu, bụ nwa ndu ọphu bụ ndu ọkpa Fárisii aphụlephu lę Jisọsu yele ndu ono, bụ ndu emeje iphe dọ ẹji; mę ndu akirikiko ono l'eriko nri; ẹphe ajia ndu etsoje ụzo Jisọsu; sụ: "Bụ ngunu meru iphe Nnajiufu unu yęe ndu akirikiko; mę ndu ọdo, bụ ndu emeje iphe dọ ẹji erigba nri?"

¹⁷ Jisọsu anụ ya; sụ ẹphe: "Ndu ẹhu dọ mma bę mkpa onye eme ọgvu ta dọkwaru. Ọ kwa ndu ẹhu dọ ẹji bę mkpa onye eme ọgvu dọru. Ya ta byakwa oku ndu doberu ẹka ndoo; ọ kwa ndu emeje iphe dọ ẹji bę ya byaru ekuku."

Aji lę k'ọswi aswịswi
(Mát 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Yo rua teke lanụ; ndu etsoje ụzo Jonu; mę ndu Fárisii anọdu l'aswị aswịswi; ekfu anụ Nchileke. Yo nweru ndu byakfutaru Jisọsu bya aji ya: "Ngunu meru iphe ndu ọphu etsoje ụzo Jonu; mę ndu kę Fárisii aswije aswịswi; ekfu anụ Nchileke; ndu etsoje ụzo ngu ta aswị?"

¹⁹ Jisọsu asụ ẹphe: "Ọ nweru ndu e kujeru l'ẹswanwanyi ọphungu; ẹphe egbe wata ọswi aswịswi; l'ẹke nwoke, kuru ẹphe nọkwaa? Ẹphe ta aswịdu aswịswi l'ẹke ẹphe lę nwoke ono, kuru ẹphe ono nọ. ²⁰ Obenu lę mbọku ọbu, aa-nafu ẹphe onye ono, alu nwanyi, kuru ẹphe l'ẹswanwanyi ono nọphu abya. Mbọku ono bę ẹphe a-kabę swija aswịswi.

²¹ "Ẹ to nwedu onye gudeje ẹkwa ọphungu je agbaa akahụ uwe. Ọ -tụa ya ama; k'ọphungu ono alakata akahụ uwe ono; mee t'enu iya karu nshinu. ²² To nwe onye wotajeru akuru-akụ ọphungu, atụ vavava je ọgha l'akahụ okurutu otumu. Ọ -tụa ya ama; męe ono agbajashia otumu ọbu; męe ọbu ye l'otumu ọbu alaa l'iyi. Ọ bụ akuru-akụ ọphungu bę eeyeje l'otumu ọphungu, karu akaka."

Aji lę kę mbọku ọtu-ume
(Mát 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Yo be ujiku lanụ, bụ mbọku ọtu-ume; Jisọsu phę l'eswe l'egu ẹke a kọru akpe. Ndu etsoje ụzo iya awata okwo akpe ono. ²⁴ Ndu Fárisii asụwaphu Jisọsu: "Lenu!

?Bụ ngunu meru iphe ndu-wa kabę eme egbe iya ọwaa, ẹ tee mejedu mbọku ọtu-ume-wa?"

²⁵ Jisọsu aji ẹphe: "Unu ta guvubua l'ẹkwo okfu Nchileke iphe Dévidi yele ndu ẹphe l'iya yi mejeru; ẹke iphe atsụ ẹphe l'ẹhu; ẹgu l'agụ ẹphe? ²⁶ Iphe ono meru teke nwoke, eeku Abáyata shi bụru eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. Dévidi abahushia l'ulo Nchileke je ewota buredi, dọru Nchileke lę nsọ; taa; mbụ buredi, onye ọdo ẹ-ta hadu kę t'o wota taa; gbahaa ndu achijeru Nchileke ẹja. Dévidi taru iya; hakwaruphu nụ ndu ẹphe l'iya yi ko."

²⁷ Jisọsu asụ ẹphe: "Mbọku ọtu-ume kwa t'ọ kwọo madzụ bę Nchileke medoru iya; ẹ tọ bukwa madzụ b'o meru t'ọ kwọo mbọku ọtu-ume. ²⁸ Ọo ya bụ lę Abụbu-Ndiphe bụ Nnajiufu k'iphemiphe ọbule; mbụ je akpaa lę mbọku ọtu-ume."

Nwoke, iphe lọnwuru ẹka lanụ
(Mát 12:9-14; Luk 6:6-11)

3 Ya ndono; Jisọsu alatashia azu l'ulo-ndzuko ndu Ju l'ẹke, ọ nọ; mbụ nwoke, iphe lọnwuru ẹka lanụ.

² Ẹphe anọdu l'ege Jisọsu t'ẹphe maru: ?oo-mekwaphu t'ẹhu dọ madzụ mma mbọku ọtu-ume; t'ẹphe sụ l'o meru ẹjo iphe. ³ Jisọsu asụ nwoke ono, ẹka lanụ nwuhuru anwuhu ono: "Lufuta l'ifu ẹke-a." ⁴ Jisọsu asụ ẹphe: "Tę ya jia unu aji: ?Ọ bụ omebyi ekemu mbọku ọtu-ume t'e mee iphe-oma; tọo t'e mee ẹjo iphe? ?Bụ ọdzo madzụ ndzụ; t'ọ bụ t'e gbua madzụ egbugbu mbọku ono?"

Ẹphe te kfu okfu yeru iya.

⁵ Jisọsu avọo ẹphe ẹnya mgburumgburu. Yo rua ya l'ẹhu; okfu l'ẹphe bụ 'anuma-anuma. Yọ sụ nwoke ono, ẹka lanụ nwuhuru anwuhu ono: "Ngwaa; machia ẹka ngu amachi." Yọ machia ya. Ẹka ono abya eteta; dụwa iya phụ mma. ⁶ Ndu Fárisii ono eshi l'ulo-ndzuko ono lufuta; jekfubeshia ndu ọkpà kę Hérọdu; ẹphe agbakọbewaphu chia idzu ẹge ẹphe e-shi gbua Jisọsu.

A dọ l'igwe wụ-tsoru Jisọsu

⁷ Jisọsu mę ndu etsoje ụzo iya atugbua jeshia l'eze ẹnyimu Gálili; a dọ igwe shi lę Gálili tsoru iya; męwaru ndu ọphu shi Judiya; ⁸ mę ndu Jerúsalemu; ndu Idumíya; ndu ọphu shi azu Ẹnyimu Jódanu azu iya ọphu; mę ndu obutobu ndu Táya mę Sayidónu. Ndu ono wụ-lihuru tsoru iya; okfu l'ẹphe nuru iphe Jisọsu eme. ⁹ Ndu ono ha nshinu k'ọphu Jisọsu sọru ndu etsoje ụzo iya t'ẹphe je achọo ụgbo kwabęru iya; k'ọphu ikpoto ndu ono ta akpagbudu iya lę mkpa. ¹⁰ Iphe, meru ẹphe awụ awukfuta iya aburu l'o mewaru igweligwe ndu iphe eme; ẹphe akorohu; k'ọphu bụ lę ndu ọdo, iphe emetsua kpalahaaru mkpa ẹge ee-me t'ẹphe byikpoo ya nụ ẹka. ¹¹ Yọo buje teke ọgvu

phüleruphu Jisòsu; yò dashia l'alì l'ifu iya; l'echi mkpu; ekfu "L'ò nggu bụ Nwatibe Nchileke!"

¹² Jisòsu abaarú ògvu onó m̀bà t'è b'ò kfujeshi onye ya bụ l'edzudzu òha.

Ndu ishi-ozì iri èbo onó

(Mát 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ E meebe; Jisòsu egbeshi jeshia l'eli ugvu; je anòdu kua ndu òphu dụ iya mma; èphe abyakfutashia ya.

¹⁴ Yò bya afòta èphe ùmadzu iri l'èbo; gụa ndu ishi-ozì; sù èphe: "Ya fòtawaru unu t'unu l'iya nòdu. Ya e-zì unu t'unu je ezia ozi-òma; ¹⁵ zikwaphu unu t'unu gude ike chífufe ògvu."

¹⁶ Ùmadzu iri l'èbo onó, ò fòtaru onó bụ: Sáyìmonu òphu Jisòsu gùru Pyita; ¹⁷ m̀ Jémusu Zébedi; m̀ nwunne iya, bụ Jònu Zébedi òphu Jisòsu gùru Ùnwu Egbe-Igwe. ¹⁸ Ndu òdo bụ Ánduru; Fìlipu; Batólomiyu; Mátìyu; Tòmosu; m̀ Jémusu, bụ nwatibe Álufiyòsu; m̀ Tádiyòsu; m̀ Sáyìmonu, bụ onye yì l'ògbo, adzò tẹ alì ndu Ju nòduru ndu Ju; ¹⁹ m̀ Júdasu Isukáriyòtu òphu deru Jisòsu ye.

Jisòsu; m̀ Biyélezebòlu

(Mát 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Ya ndono; Jisòsu alashia l'ufu; igweligwe madzù abya edzua òdo l'èke onó; k'òphu Jisòsu m̀ ndu etsoje ùzo iya bẹ ùzo ta dükpoduaru nù kẹ t'èphe ria nri.

²¹ Ndibe Jisòsu phè anụ ya; jeshia t'èphe kpulata iya; okfu l'èphe haru ekfu l'ògvu yìwa iya èya.

²² Ndu ezije ekemu, shi Jerúsalemu abya bya ekfut-sua l'ò bụ Biyélezebòlu, bụ iya bụ ishi k'iphe bụ ògvu b'ò gude achífufe ògvu.

²³ Jisòsu ekua ndu onó; èphe abyakfuta iya. Yo gude ètu ètu zilahaa èphe iphe; sù èphe: "Nanù ège Sétanu e-shi chífufe Sétanu? ²⁴ Ò -bùru lẹ ndu, bu l'alì-eze lanù woru onwèphe kekahu èbo; selahaa okfu bẹ alì-eze òbu a-dakpòshihukwa. ²⁵ Ò -bùkwaruphu lẹ ndu ènya ùlo lanù kekashiru onwèphe; tso onwèphe ògu; ènya ùlo òbu e-chihukwa. ²⁶ Òo ya bụ l'ò -bùru lẹ Sétanu gude nseku kee onwiya iche iche; è to nwekwa ège ò-ò-ò-be; nk'iya agvù. ²⁷ Òdo bụ l'è to nwedu onye a-dù-ghe ike baa l'ùlo nwoke, agburu-èhu nò; je egwota iya iphe; l'è b'ò gudehaodu nwoke onó; kee ya ègbu; tẹ-manu yo shide ishi lanù gwowaru iphe l'ùlo onó ège dụ iya mma. ²⁸ Kamenu; tẹ ya karu unu: aa-gùkotaru madzù nvù l'iphe bụ iphe dụ èji, onye òbu meshiru l'ò ha; m̀ ekfurushi, o kfurushikotaru Nchileke. ²⁹ Obenu l'onye òphu kfurushi Ume-dù-Nsò b'è ta abyak-wa bya aguru nvù; okfu l'ò mewaru iphe dụ èji kẹ gbururu jeye."

³⁰ Jisòsu kfurushi èphe okfu-a; okfu l'èphe shi sù l'ògvu bu iya l'èhu.

Nne Jisòsu; m̀ unwanne iya

(Mát 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Nne Jisòsu; m̀ unwanne iya abya abata vudo l'òg-bodufu; zia t'è kuaru iya èphe. ³² Teke onó b'a zaru ig-we nò-èphe Jisòsu mgburumgburu; èphe asù iya: "Nenu: nne ngu; m̀ unwanne ngu phè nòkwa l'òg-bodufu; achò ngu."

³³ Jisòsu aji èphe: "Bù ndu ole bụ nne iya; m̀ unwanne iya òbu?" ³⁴ Yo lewaphu ndu onó, dughatsuaru l'èke onó ènya mgburumgburu; sù èphe: "Ò bụ nne iya; m̀ unwanne iya phè ndò-ò nò l'èka-a! ³⁵ Ò bụ iphe bụ onye eme iphe, nò Nchileke l'òbu bẹ bụ unwanne iya kẹ nwoke; bụru unwanne iya kẹ nwanyi; bụru nne iya."

Ètu, eegude onye agha

nebyi iphe anma

(Mát 13:1-9; Luk 8:4-8)

4 Yo be teke òdo; Jisòsu awatakwa ozi iphe l'iku eze ènyimu. Madzù azaa ntùmatu gbaphee ya mgburumgburu; k'òphu ò bahuru l'ùgbo je adùgaru; ndu onó adò l'iku eze ènyimu onó l'eli alì. ² Yo gude ètu ètu zilahaa èphe igweligwe iphe. Teke oozi èphe iphe onó b'ò sùru èphe:

³ "Unu gebekwa nchì. L'ò nweru nwoke lanù, jeru ògha nebyi iphe. ⁴ L'ògha nebyi iphe onó b'ò nweru ndu òphu daru lẹ mkpoworo ùzo; ùnwenu atùtua ya. ⁵ Ndu aharu daa l'alì mkpuma; fushikebewaphu; kẹ lanù-alì ta nòdu iya. ⁶ Anwù awatawaphu akpòkpo; woru ùnwu iru nebyi iphe onó kpònwushia; kẹ l'ak-wara iya te jerudu ime alì. ⁷ Ndu aharu daa l'alì ògvu; bya efushia. Yo vuta mbù ògvu onó; woru nebyi iphe onó kpagbushia; tò m̀he amìmi. ⁸ Obenu lẹ ndu òphu daru l'alì-òtsu; byaru bya efushia; vaa; m̀shia. Ndu m̀taru ùkporo akpuru l'akpuru iri iri; ndu amìta ùkporo èto èto; ndu amìta ùkporo ise ùkporo ise."

⁹ Jisòsu asù èphe: "T'onye nweru ènu-nchì; nùkwaa ya."

Iphe kparu iphe Jisòsu

egudeje ètu ezi iphe

(Mát 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Yo rua teke Jisòsu nò nkinyi iya; ndu etso iya nù; m̀ ùmadzu iri l'èbo phù abyakfutashia ya t'ò kòoru èphe iphe ètu ètu onó b̀tsua. ¹¹ Jisòsu asù èphe: "Ò bụ unubèdua bẹ eekoshi iphe onó, e shi domia edomi onó, bụ iya bụ k'èke Nchileke bụ eze. Obenu lẹ ndu òdo bẹ aanmaru iphemiphe òbule onó l'ètu ètu. ¹² Òo ya bụ k'òphu ò-ò-bùru iphe e dehawaru; sù:

'L'èphe e-le ènya nta;

lee imo;

tò dụ iphe èphe aphù.

Ɛphe angaa nchị nta;
ngaa imo;
tọ dụ iphe Ɛphe anụ.
Ndege Ɛ tọ dudu Ɛge ono;
mẹ Ɛphe abyakfutakwaa Nchileke;
m'ọ gụaru Ɛphe nvụ l'iphe dụ Ɛji,
Ɛphe meshiru.' "

**Iphe Ɛtu onye agha
nebyi iphe ono bụ**
(Mát 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Jisọsu abya aji Ɛphe: "Ɛtu ono, ya nmaru unu ono te dodu unu Ɛnya tọo? ?Nanụkpoo Ɛge ee-me tẹ Ɛtu dojee unu Ɛnya? ¹⁴ Onye ono, agha nebyi iphe ono bụ okfu Nchileke bẹ ọogha. ¹⁵ Ndu ono, nọ l'eshwara ụzo l'ẹke aagha okfu Nchileke ono bụ ndu ọphu anụje iya nụ. Anụnu, Ɛphe anụkwadu iya-a; Sétanu abya anafu Ɛphe okfu Nchileke ono, a gharu l'ime obu Ɛphe ono. ¹⁶ Ndu ọphunanu dụkwaphu l'ọ bụ nebyi iphe ọphu a gharu l'alị mkpuma. Ɛphe anụ-gee okfu ono; nata iya l'ẹhu-otso-ena. ¹⁷ Obenu l'ẹ to nwedu akwara, Ɛphe gbabẹru l'ime onwẹphe. Ɛphe -kpọlephu ụkfu nwan-shi; iphe-ẹhuka; m'ọ kwanu ome madzụ kpakpawowo l'okfu iphe onye ono kweru -byalẹphu; yọ bụru iphe Ɛphe a-kpakota daa; paru ozi ono haa. ¹⁸ Ndu ọphu adụ l'ọ bụ nebyi iphe ọphu a gharu l'alị ogvu. Ɛphebedua abuje: Ɛphe -nụtsua okfu Nchileke ono; ¹⁹ ọriri kẹ ndzụ; Ɛge ee-shi nweru ẹku; mę iphe agụgu ọdo abya akpalube; kpalahaa okfu ono ẹhu; tọo mihe amimi. ²⁰ Obenu lẹ ndu onanu, bụ nebyi iphe, a gharu l'alị-otso ono; bụ ndu ọphu anụtsujee okfu ono; Ɛphe ewotawa iya phụ ye l'okpoma; yọ mịa nebyi: ndu amịta ụkporo l'iri; ndu amịta ụkporo ẹto; ndu amịta ụkporo ise."

**Ɛ te eyejedu ọku l'urọku;
kpuchia ya iphe**
(Luk 8:16-18)

²¹ Jisọsu asụ Ɛphe: "Ọ nweru onye ewojeru ọku ye l'urọku gbe woru ite kpuchia ya; m'ọ bụ woru iya ye lẹ mkpuli oshi-azẹe? ?Tọ bụdunua l'eli agomu bẹ aatukobeje iya? ²² L'iphe bụ iphe, e shi domia edomi bẹ ee-mekochakwaa mee t'a phụ l'ẹnya; Ɛge ono kwaphu bẹ iphe bụ iphe eeme l'edomi bẹ ee-mekochakwaa mee t'a maru. ²³ T'onye nweru ẹnu-nchị; nụkwaa ya!"

²⁴ Jisọsu asụkwaphu Ɛphe: "Unu ngabekwa nchị l'iphe unu anụ! Ọ kwa iphe unu gude tūru nū onye ọdo bẹ Nchileke e-gudekwaphu tūru nū unu; mbụ; oo-gbekwanu nū unu ọphu ka nū. ²⁵ Onye nweru nū bẹ Nchileke e-yekwafuaro ọdo. Onye Ɛ-te nwedu nū bẹ nwiya ọphu o nwekpooru nū enwenwe bẹ oo-gbe natafua ya nū."

**Ɛtu, eegude nebyi iphe
evu evuvu anma**

²⁶ Yọ sụkwaphu Ɛphe: "L'ẹke Nchileke bụ eze dulephu l'ọ bụ nwoke, je aghaa nebyi iphe l'alị. ²⁷ Ɛnyashi mbọku-mbọku; yo kuru mgbenya tehu echile iya; nebyi iphe ono efushia; l'evu; tọ ma Ɛge ọomuje. ²⁸ Alị l'onwiya emeje tẹ nebyi iphe ono vua; mịshia akpuru. Nongini-nongini iya evujeru ụzo lufuta bya akaa; yọ bya afọo ishi; yee nebyi. ²⁹ Teke nebyi iphe ono charu; nwoke ono ewota mma iya wata iya egbushi; okfu l'ọ ruwaru teke a kpatajẹ iphe e meberu emebe."

**Ɛtu, eegude akpuru
oshi mọsutadu anma**
(Mát 13:31-32, 34; Luk 13:18-19)

³⁰ Yo kfutsua Ɛge ono; bya asụ: "Ngunu bẹ ayi a-sụ l'ẹke Nchileke bụ eze dū l'ọ bụ iya? ?Egbe Ɛtu ngunu bẹ ayi e-gudenua ya nmaa? ³¹ Ọ dulephu l'ọ bụ akpuru mọsutadu, bụ iya kakọta nwanshị l'iphe bụ akpuru oshi, aakụ akụku l'alị. ³² Obenu l'ọbujete teke e wotaru iya kya l'ogbodali; taa nọdu ọphu baru ishi; yo vua; bụru eze oshi, katsukpo nshinu l'iphe bụ oshi, aadzajẹ adzadza lẹ mgbabu; ẹkali iya ajakashia; unwenu, Ɛphe l'eli abya akpalahaa ya ẹkfuna."

³³ Yọ bụru Ɛtu, dūgbaa Ɛge ono bẹ Jisọsu gude zia okfu Nchileke Ɛge ọo-ka Ɛphe odo Ɛnya. ³⁴ Ɛ too kfuduru Ɛphe okfu; l'ẹ b'ọ gude Ɛtu. Teke yele ndu etsoje ụzo iya nọlephu; yọ kọfutatsuaru Ɛphe iphe okfu iya ono bụkota t'ọ doo Ɛphe Ɛnya.

Oke phẹrephere anuru iya okfu
(Mát 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Tọ dụ iya bụ; yo be l'urenyashi ujiku lanụ ono; Jisọsu asụ ndu etsoje ụzo iya t'ẹphe l'iya dafu azụ eze Ɛnyimu ono azụ iya ọphu. ³⁶ Ɛphe aparu ọha ono haa; bakfube Jisọsu l'ugbo ẹke ọ nọhawa; Ɛphe atugbua. Ugbo ndu ọdo l'etso Ɛphe. ³⁷ Oke phẹrephere awatawaphu ephephe; eyii-mini atulahaa mini eye l'ugbo ono; jeye; yọ phọduwaa nwanshị tẹ mini ji iya. ³⁸ Jisọsu bụ ọwaa, laruru l'azụ ugbo ono; chebe ishi lẹ pyilo; kulahaa mgbenya. Ndu etsoje ụzo iya eje etewa iya phụ; sụ iya: "O-zi-iphe! Tiji kpakpọduaru ishi; mę ugbo abyaakwa Ɛphe ekpukpu."

³⁹ Jisọsu etehu bya abaaruru phẹrephere ono mba; sụ eze Ɛnyimu ono: "Chaa! Daa ashị!" Phẹrephere ono adawaphu ashị; ẹke ono l'ọ ha adakọta nyongu. ⁴⁰ Jisọsu aji Ɛphe: "Ngunu meru iphe unu atsụ egvu? ?Unu te kwetadua kẹ Nchileke tọo?"

⁴¹ Ɛphe anmakọta kpakpakpa; l'ẹke Ɛphe atsụ egvu; jilahaa onwẹphe: "Bụ egbe nwoke ngunu dū Ɛge ọwaa, phẹrephere; mę eze Ɛnyimu anuru okfu?"

Nwoke, ọgvu bu l'èhu

(Mát 8:28-34; Luk 8:26-39)

5 Jisọsu yẹle ndu etsoje ọzo iya abya erua l'azụ eze ẹnyimụ l'azụ iya kẹ ndu Gérasa. ²Jisọsu alufutalephu l'ugbo ono; yẹle nwoke ọbu, shilephu l'ikiri-kpọo ahadzu. Nwoke ono bẹ ọgvu bu l'èhu. ³Nwoke ono bu ebubu l'ikiri-kpọo. Ọgvu ono bẹ shihuru iya ike l'èhu; k'ọphu ẹ too kwejededu t'e ketsua ya eketsu; mbụkponu m'o -ruhuru; ọ buru mkpọro b'a tūru iya. ⁴Tekenteke b'a tujehawa iya mkpakọbe l'ẹka; mẹ l'ọkpa; yọ zubushia k'ẹka; chipyashia k'ọkpa. Agburu-èhu, nọ iya nụ b'ẹ to nwedu onye aduje ike lọ-gude iya. ⁵Eswe mẹ ẹnyasi mbọku-mbọku bẹ ọonoduje aghaphe l'ikiri-kpọo ono; mẹ l'ugvu ugvu; l'echi mkpu; gude mkpuma agbushashi onwiya èhu.

⁶Yọ nọdu ote-ẹnya phua Jisọsu; vuta ọso gbakfushia ya bya adaa ya l'ifu; ⁷chia mkpu; sụ: "Jisọsu, Nwatibe Nchileke ọphu bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ; ?bụ ngunu bẹ nggu l'iya ji. Ya arọkwa ngu aroro: Nchileke anukwa iya-a: ba nukwa iya aphụ." ⁸Iphe meru iphe nwoke ono kfuru iphe ono bụ lẹ Jisọsu bẹ sūhawaru ọgvu ono t'o shi iya l'èhu lufu.

⁹Jisọsu aji iya ẹpha iya.

Yọ sụ iya: "L'ẹpha iya bụ 'Unubuku'; okfu l'ẹphe ha l'igweligwe." ¹⁰Yọ rọlahaa Jisọsu; sụ: "Byiko; ẹka-l'ali; waa ikpere; t'ẹ b'ọ chifushi ẹphe l'ali ono."

¹¹Ya ndono; yo nweru igweligwe ezi, nọ lẹ mgbazita ugvu ono; l'ata nri. ¹²Ọgvu ono arọlahaa Jisọsu; t'ọ haa ya tẹ ya wuba ezi ono l'èhu. ¹³Jisọsu ekweta. Ọgvu ono eshikota nwoke ono l'èhu wufuta bya awuba ezi ono l'èhu. Igweligwe ezi ono eshi lẹ mgbazita ugvu eze ẹnyimụ ono wụ-lihu; fọta ọso gidigidi; je aphulahu l'eze ẹnyimụ ono; mini eworu iya rigbushia; mbụ iphe ruru unu ezi ise.

¹⁴Ndu eche ezi ono agbakashihu je eworu iya kfukashia lẹ mkpukpu; mẹ lẹ ndu ọnu-ẹgu. Ya ndono; ndu ono, e kfuru iya ono awufuta t'ẹphe bya aphụ iphe meru nụ. ¹⁵Ẹphe abyakfutashia Jisọsu; bya aphua nwoke ono, unubuku ọgvu shi buru l'èhu ono; ẹke o yeru uwe; dugaru adugaru; nwewaru nụ egomunggo. Ẹphe atsulahaa egvu. ¹⁶Ndu ọphu nọ teke iphe ono meru ewowaruphu iphe meru nwoke ono, ọgvu shi buru l'èhu ono; mẹ ezi ono kwaphu kọoru ndu onanu, byaru k'ọphungu ono.

¹⁷Ẹphe arọlahaa Jisọsu t'o gbeshiru ẹphe l'ibiyia nk'ẹphe.

¹⁸Jisọsu abyatashia ọbahu l'ugbo; nwoke ono, ọgvu shi buru l'èhu ono arọ ya tẹ yẹle iya yiru.

¹⁹Jisọsu ajika; sụ iya: "Lashia; lakfube ndibe unu; je ekfuaru ẹphe eze iphe Nnajiufu meru ngu; mẹ ẹge ọ phụ-beru ngu imiko."

²⁰Nwoke ono ekwe tųgbua; laa okfukashi eze iphe Jisọsu meru iya lẹ mkpukpu Mkpukpu-iri. Iphe ono, Jisọsu meru ono adukota ẹphe l'ẹphe ha biribiri.

Nwatibe Jáyirọsu;**mẹ nwanyi, nsọ eme**

(Mát 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹Jisọsu atųgbua daa eze mini ono lashia azụ l'azụ iya ọphu. Igweligwe madzụ abya anọ-pee ya mgburumgburu. Yọ nọdu l'iku mini ono. ²²Nwoke lanụ, eeku Jáyirọsu, bụ onye lanụ lẹ ndu ishi ọlo-ndzuko ẹphe abyakfuta Jisọsu; bya aburu iya pẹ l'iku ọkpa; ²³rọshikpoo ya ike; sụ iya: "Lẹ nwatibe iya kẹ nwanyi anwuhuakwa." Wo iya: "Byiko; t'ọ bya ebyia ya ẹka; k'ọphu ọo-kọrohu; nọduru iya rụ ndzụ."

²⁴Yẹle Jisọsu ayiko tųgbua. A dọ l'igwe zehu tsoru Jisọsu ẹka ẹbo-ẹbo; l'akpa iya mkpa.

²⁵Yo nweru nwanyi unwurukpo lanụ, nsọ-unwanyi mewaru afa iri l'ẹbo mgburumgburu. ²⁶Yo jewa iphe-ẹhuka l'ẹka igweligwe ndu eme ọgvu. Iphemiphe ọbule, o nweru b'ọ tuko mephushibebewa; ọphu ọ kadu mma; nọ egbe akalẹe nọ akaka atųgbu. ²⁷Yọ nūhawa iphe Jisọsu emeje; tųgbua shia Jisọsu ọzo azụ; pyobata l'ẹke ono, a zaru l'igwe ẹge ono; bya ebyia uwe Jisọsu ẹka; ²⁸kẹ l'ọ sụkwanuru onwiya: "Lẹ ya -denyiwa ẹka l'uwe Jisọsu bẹ ya a-kọrohu-a."

²⁹Ebyibi, oobyi ẹka l'uwe Jisọsu ono; yo mebuhuwa iya phụ mbụ nsọ-unwanyi ono. Yo ruwa iya phụ l'èhu lẹ Jisọsu mewaru tẹ ya kọrohu l'iphe ono, eme iya nụ ono. ³⁰Teke onowaphu; Jisọsu amawaruphu l'o nweru ike, shi iya l'èhu lufu. Yọ ghachiwaphu; ji igweligwe ndu ono: "?Bụ onye byiru ẹka l'uwe iya?"

³¹Ndu etsoje iya nụ asụ iya: "?I phuru-a ndu akpa ngu mkpa; nggu ajikwaduru onye byiru ngu ẹka l'uwe?"

³²Jisọsu abya achikaa ẹnya tẹ ya maru: ?ya a-phụ onye meru iphe ono. ³³Nwanyi ono atsulahaa egvu; èhu anmalahaa ya anmanma; kẹ l'ọ mawaru iphe o meru iya. Yọ lufuta; bya adaa Jisọsu l'ifu; woru ire-lanụ dooru iya. ³⁴Jisọsu asụ iya: "Nwa iya nwanyi; ekwekwe ngu mewaru t'èhu dọ ngu mma. Laa l'èhu-agu; l'iphe eme ngu nụ b'e mewaru t'ọ dọ ngu mma."

³⁵Jisọsu egudekwadua ẹge ono ekfu; ndu shi kẹ Jáyirọsu abyawaphu bya ezia Jáyirọsu lẹ nwatibe iya nwanyi ọbu nwuhakwaru; ?o nwekwaduru k'ọphu oo-je kwadu okfuchi O-zi-iphe nchi.

³⁶Jisọsu ta ngakpọduaru nchi l'iphe ẹphe ekfu. Yọ sụ onye ishi ọlo-ndzuko ono: "Ba tsushi egvu; ọ búa t'i kweta." ³⁷Jisọsu atųgbua; to nwe onye ọdo, o kweru t'ọ tsoru iya; gufuphu Pyita; Jémusu mẹ nwunne iya, bụ Jọnu. ³⁸Ẹphe erua kẹ onye ishi ọlo-ndzuko ono; Jisọsu aphuwaphu ẹge ẹke ono swọkoberu l'ẹkwa mẹ mkpu. ³⁹Yọ bya abata; ji ẹphe: "?Ngunu kparu iphe unu

swokoberu ege owaa l'ekwa? Me nwata ono ta nwuhukwa anwuhu; o kwa mgbenya be ooku!"

⁴⁰ Epe eze iya ochi. Yo chishikota epe etezi l'ephe ha; bya eduta nna nwata ono; me nne iya; me ndu ono, epe l'ia yi ono. Epe abahushia l'eke nwata ono ze. ⁴¹ Yo bya esekputa nwata ono l'eka; su iya: "Talita kumi" bu iya bu: "Nwamgboko nshii; ya suru t'i gbeshi egbeshi!"

⁴² Yo gbeshiwaphu; jephelaha. Nwamgboko nshii ono nowaru afa iri l'ebo k'ophu a muru iya. Iphe ono eji ndu, no l'eke ono enya; eke o du epe biribiri!

⁴³ Jisosu asu epe t'e b'o dukwa onye epe e-me t'o maru; su epe t'a nu nwata ono iphe t'o ria.

Aajika Jisosu le Nazaretu

(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

6 Jisosu egbeshi l'eke ono; yo buru iya ola ndu epe. Ndu etsoje uzo iya etsoru iya. ² Yo rua mboku otu-ume; yo wata ozi iphe l'ulo-ndzuko ndu Ju. Ulo ono, ozi iphe ono be madzu ha igwe nodu. Yo du epe biribiri mbu iphe Jisosu ezi epe. Epe ajilaha: "Bu awe be nwoke-wa mutatsuaru egbe iphe owaa? Bu onye ziru iya egbe mmamiphe owanana? Nanu ege o meru emeebe iphe-ophulanya owaa, e ta phubua oyeru iya-a? ³ To budunua ya bu kapinta-wa, bu nwatibe Meri-wa; mbu nwunne Jemus; Josesu; Judasu; me Saimonu? Unwunne iya unwanyi ndu ophu ta budunua l'eke-a be ayi l'ephe tukoburu?" Iphe ono akposhia epe okweta iphe ookfu.

⁴ Jisosu asu epe: "Onye nkfuchiru Nchileke be aakwabejekwaru ugu l'ekemeke obule; gufukwaphu le mkpukpu, o nodu vufuta; me ndu ikfu iya; me ndu ulo iya."

⁵ O bu iphe ono meru iphe e to dudu iphe du biribiri, ha nshinu, Jisosu meru l'eke ono; gufu nwa ndu ophu ehu ta dudu mma, o byiberu eka; mee; ehu adu epe mma. ⁶ Yo dua ya biribiri l'ephe ta chiduru ukfu kwee ya.

Jisosu ezifu ndu ishi-ozii;

umadzu iri ebo

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Ya ndono; yoo jephetsua le mkpukpu le mkpukpu l'eke ono; ezi okfu Nchileke. ⁷ Jisosu ekukobe umadzu iri l'ebo ono; bya eworu epe dzee ebo-ebo; zia epe t'ephe je egude ike chifuje ogvu. ⁸ Yo kfuaru iya epe kfushiaru iya epe ike: "T'e b'o nwekwa iphe epe egude eje; gufu oshi-ogude-l'eka. T'ephe be egudekwa nri; epe te egude eda; epe te eye okpoga l'ekpa uwe epe. ⁹ T'ephe yekwaa akpokpa; ole t'ephe be eyekwa uwe odo; a gufu ophu epe yeru l'ehu." ¹⁰ Yo sukwapu: "Ufu, unu bahujewaru; a -nata unu; unu nodulekwaphu l'eke obu. Unu be ejekwa oburu l'eke odo jeye

teke unu e-gbeshi l'ibiyi onanu. ¹¹ Eke unu jeru; epe -jika unu; m'o bu le ndu obu te kwedu ngaberu unu nchi; teke unu e-gbeshi; unu ajishia udzu-eja, no unu l'okpa l'eke ono; gude koshi l'eka unu ta dudedu iya."

¹² Ya ndono; epe atugbua je ekfukashiru iya ndiphe t'ephe taa onwephe uta; sefu eka l'iphe du eji, epe meshiru; lakfuta Nchileke. ¹³ Epe achishitsua igweligwe ogvu l'ehu ndu ophu ogvu bu l'ehu; tetsua igweligwe ndu ophu iphe-ememe eme manu; epe akoro-hukota.

Eebuta Jonu Baputizimu ishi

(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Eze, bu Herodu anu iphe Jisosu eme l'eke o dengashikotaru ekemeke obule. Ndu ahuru ekfu l'o kwa Jonu Baputizimu be tetaru nodu ndu odo. L'oo ya meru iphe oduje ike emeshibebe iphemiphe obule ono.

¹⁵ Ndu ophu asu l'o bu Elaiya; ndu asuwaru l'o bu onye nkfuchiru Nchileke, yeru onye lanu le ndu ke ndiche.

¹⁶ Herodu anu l'ia phu; su: "M'o kwa Jonu-wa, ya ziji jeru; e je ebutaru iya ishi iya-a be shiwa l'onwu teta bya anodu ndu odo." ¹⁷ Iphe meru nu bu l'o nweru teke Herodu zijeru; e gude Jonu; kee ya egbu; ye iya l'ulo-mkpoko l'okfu eka Herodiyasu. Herodiyasu ono bu nyee Filipu. Filipu abukwanuru nwunne Herodu. Herodu egbeshi je akfuta nyee nwunne iya ono lulaha. ¹⁸ Jonu eshi asuje Herodu: "L'e to dukwa mma t'o nata nyee nwunne iya lulaha."

¹⁹ Ehu eghulaha Herodiyasu eghughu; yo cholaha ege oo-shi gbua Jonu. To ma ege oo-me iya; ²⁰ kele Herodu anoduje atsui Jonu egvu; okfu l'o maru le Jonu bu nwoke, doberu eka ndoo; dukwaruphu Nchileke iche. O bu iya meru iphe Herodu woru iya dobe l'eke e-to dudu iphe e-me iya nu. Herodu be okfu, Jonu anoduje ekfuru iya agbachije enya; l'awa iya obu. Obenu l'o gudejele ehu-otso-ena ngaberu Jonu nchi.

²¹ Yo rua ujiku lanu; yo dabaru Herodiyasu. Yo buru mboku, Herodu meru eswe-iphe, oogudeje anyata teke a muru iya. Yo je ekukoo ndu ishi, achii obodo epe; me ndu ishi soja; me ndu oke amadu Galili t'ephe byaru iya l'eswe-iphe ono. ²² Nwatibe Herodiyasu ke nwanyii abya etee egvu l'ifu epe. Ehu atsuo Herodu; me ndu ono, byaru iya l'eswe-iphe ono ena. Eze, bu Herodu asu nwamgboko ono: "T'o kfulephu iphe du iya mma, ya a-nu iya; ya a-nu iya iphe obu." ²³ Herodu eworu angu riaru nwamgboko ono; su iya: "Iphe i sukpooru te ya nu ngu be ya a-nu ngu; m'o -ruhuru; o buru nkere-ebo ali-eze iya."

²⁴ Nwamgboko ono atugbua jekfushia nne iya je aji iya: "Bu ngunu be ya a-sukpoo t'o nu iya?"

Nne iya ono asu iya: "L'o bu ishi Jonu Baputizimu."

²⁵ Nggùbe nwamgbòko avùta ọso; gbakfushia eze; je asù iya: "L'iphe dù iya mma bù t'ò gburu ishi Jónu Bap-utizimu ye l'efere; nù iya nta-a nta-a."

²⁶ Èhu adaa eze kọo; l'èke o ruru iya l'èhu nshinu. Obekwanu lẹ keshinu o riwaru angù iya l'ifu edzudzu ọha ono, byaru iya eswe-iphe ono b'ẹ tọo gbanwehedu iphe o kfulu. ²⁷ Hérọdu eyefuwaphu onye soja lanù lẹ ndu soja, eche iya nche t'ò je ebuta Jónu ishi; paru bya. Onye soja ono atugbua je ebuta Jónu ishi l'ùlo-mkpọro ono; ²⁸ woru iya ye l'efere je apẹe nwamgbòko ono. Nggùbe nwamgbòko eworu iya je anù nne iya. ²⁹ Ndu etsoje ọzo Jónu anù ya; je apata ogwo iya je elia.

**Jisọsu anù unu madzù iri ẹbo
l'ùkporo madzù iri nri**
(Mát 14:13-21; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

³⁰ Ndu ishi-ozì ono ejeebe bya awùlatakota; bya edooru Jisọsu iphe ẹphe mekotaru l'ọ ha; mẹ iphe ẹphe ziru. ³¹ Madzù eji ẹke ono: ndu l'abya; ndu l'eje; k'ọphu bù l'ọzo ta adùkpoduaru nù Jisọsu; mẹ ndu etsoje ọzo iya; mbùkpo m'ọo kẹ ria nri. Jisọsu asù ndu ono, etsoje ọzo iya ono t'ẹphe lufu je l'ẹke madzù ta nọdu; tuta ume nwanshi. ³² Ẹphe ekwe wota ọgbo tųgbua jeshia l'ẹke ẹphe a-nọdu l'onwẹphe.

³³ A dù l'igwe phà teke ẹphe atugbu; hùbewaphu ẹphe ama. Ndu ono eshitsuwaphu lẹ mkpùkpu lẹ mkpùkpu gudegbaa ọkpa gbaru jeshia; vuru Jisọsu phẹ ọzo rua. ³⁴ Jisọsu eshi l'ugbo ono lufuta bya aphà igweligwe ndu ono l'ẹke ono. Imiko ẹphe egude iya; l'ẹke ẹphe dùtsulephu l'ọ bù igwe aturu, ẹ-te nwedu onye nche, a-gbaru ẹphe mkpu. Yọ wata ẹphe ozi igweligwe iphe. ³⁵ A nonyaa l'ọzo urẹnyashi; ndu etsoje ọzo iya abyakfuta iya bya asù iya: "ʔI marua l'ẹke-a te nwedu ndu, bu iya nù; nchi ejihuwaa. ³⁶ Ọphu t'ì sù ẹphe t'ẹphe bahùgbaa l'ufu l'ufu mẹ lẹ mkpùkpu lẹ mkpùkpu ndu-a, bupheru mgburumgburu-wa je akpata nri, ẹphe e-ri."

³⁷ Jisọsu asù ẹphe: "Unubẹdua; unu nnu ẹphe iphe t'ẹphe ria."

Ẹphe asù Jisọsu: "ʔBù t'ẹphe je azuta buredi ọkporo ọngbu bya anù ẹphe t'ẹphe taa tọo?"

³⁸ Jisọsu asù ẹphe: "ʔBù ishi buredi ole bẹ unu nweru? Unu je amaru ẹge ọ ha."

Ẹphe amaẹberu ẹge ọ ha; bya asù Jisọsu: "L'ọ bù ishi buredi ise; mẹ ẹma ẹbo."

³⁹ Jisọsu asù ẹphe t'ẹphe kekashia ndu ono l'itsutsu l'itsutsu; mee t'ẹphe nọdugbaa anọdu l'alì l'unwu iru ẹwu ono. ⁴⁰ Ndu ono abya anọ l'itsutsu l'itsutsu l'ùkporo ise ise; mẹ ọkporo ẹbo l'iri iri. ⁴¹ Jisọsu ewota ishi buredi ise ono; mẹ ẹma labù ono; palia ẹnya imeli; keke Nchileke ekele kẹ nri ono; washà ya; woru nù ndu ono, etsoje ọzo iya ono t'ẹphe doberu iya ndu ono l'ifu. Yo wotakwaphu ẹma ono ẹphe ẹbo kekashiaru ẹphe l'ẹphe ha. ⁴² Ẹphe atuko l'ẹphe ha tajishia ẹpho.

⁴³ A bya atutukota ibiribe buredi; mẹ ẹma ono, bù ndu ọphu a taphodoru ataphodo; yo jilephu nkata-ivu iri l'ẹbo. ⁴⁴ Unwoke, tso lẹ ndu taru buredi ono dù unu unwoke iri l'ẹbo l'ùkporo unwoke iri. †

Jisọsu eje ije l'eli mini
(Mát 14:22-33; Jón 6:15-21)

⁴⁵ Jisọsu asuwaphu ndu etsoje ọzo iya t'ẹphe bahù l'ugbo vuru iya ọzo jeshia Bẹtusáyida l'azù eze ẹnyimu ono azù iya ọphunanu; tẹ yẹbedua jeodu je ekfuru ndu ono t'ẹphe lashiwaru l'ufu. ⁴⁶ Yọ sùtsua ẹphe t'ẹphe lawaru; tųgbua jeshia l'ugvu; okfuru nù Nchileke. ⁴⁷ Yo be l'ime ẹnyashi; ọgbo ono anọduwanu l'echi eze ẹnyimu ono; Jisọsu anọdu nwenkinyi iya l'eli nggodo. ⁴⁸ Yọ nọdu l'ẹke ono phà lẹ ndu etsoje ọzo iya bẹ ọkpo ọgbo ono atsù l'èhu; keke phẹrephere shikwanu ẹphe ishifu. Iphe-ọha-ẹnu anọdulephu l'ifu; Jisọsu ejeru ije l'eli eze ẹnyimu ono tųgbua; l'eme t'ò sweta ẹphe.

⁴⁹ Ẹphe aphù l'iya phù ẹke ooje ije l'eli mini ono; tubesu l'ọo maa. Ẹphe echia mkpu; ⁵⁰ kẹ l'ẹphe phùkotaru iya l'ẹphe ha; ẹhu anmalahaa ẹphe anmanma; ẹke ẹphe atsù egvu.

E ji ekfu-a; Jisọsu asù ẹphe: "T'obu shihu unu ike; l'ọ bù ya yẹbedua. Unu ba atsùshi egvu." ⁵¹ Yọ bya abakfube ẹphe l'ugbo ono; phẹrephere ono ebuhuwaphu; ẹphe eghechawaa ọnu nwandoo; ⁵² okfu l'iphe Jisọsu meru l'ọ washiru ẹphe buredi ono te dodu ẹphe ẹnya; kẹ l'egomunggo ẹphe te rudu l'iphe ono.

Jisọsu agwo ndu iphe eme lẹ Genésaretu
(Mát 14:34-36)

⁵³ Tọ dù iya bù; Jisọsu phẹ esweebe mini ono; bya erua l'ọnu-mini Genésaretu; woru ọgbo ono ngùbe l'ẹke ono. ⁵⁴ Ẹphe eshi l'ugbo ono lufuta; ndu ẹke ono ahùbewaphu Jisọsu ama; ⁵⁵ gbabatsua l'uswe iya ono mgburumgburu; patsuaru ndu iphe eme l'ugboshi byatashia iphe bù ẹke ẹphe nùkpooru lẹ Jisọsu nọ. ⁵⁶ Ẹke o shikpooru mbù Jisọsu: m'ọ bù l'ime mkpùkpu-o; m'ọ bù l'obodo-o bẹ ẹphe dutatsuaru ndu nk'ẹphe iphe emetsua je ezia l'ọma-aswa; l'arọ Jisọsu t'ò kwe t'ẹphe byikpoonu ẹka m'ò -ruhuru; ọ bọru l'ọnunu uwe iya; t'èhu dù ẹphe mma. E meebe; ẹge ẹphe ha; mbù ndu byiru iya ẹka l'èhu bẹ kọrohukotaru nù l'iphe, eme ẹphe.

Ome-l'alì ndiche ndu Ju
(Mát 15:1-9)

7 Ndu Fárisii; mẹ ndu ezije ekemu, haru shi Jerúsalemu abya adọkobe l'ẹke ono dọ-pher Jisọsu mgburumgburu. ² Ẹphe aphà l'ọ nweru ndu eme-byi nsọ alì lẹ ndu etsoje ọzo Jisọsu. Ishi iya aburu l'ẹphe gude ẹka, e merushiru emerushi l'eri nri; mbù

† Iphe ọ bù bù 5,000.

okfu l'ephe ta kwodu eka akwokwo l'ege ome-l'alij ndu Ju suru t'a kwogee ya.

³ Iphe kparu iya nu aburu le ndu Farisii; me iphe bu ndu Ju l'ephe ha te erijedu nri; l'ephe e ba kwog eka akwokwo ege ome-l'alij ndu Ju suru t'aakwoje iya, bu iya bu nsog, shi ephe le ndiche. ⁴ Ephe te eri iphe me ephe -shi aswa lata; e ba bu l'ephe gudeodu mini mefu nsog. Ege ono be ephe edobekwaphu nsog alij odo, shi ephe le ndiche; mbu nsog ege e shi asa okoro; me ite; me iphe odo, e gude ope kpua; me l'oshi-anodu.

⁵ Ndu Farisii ono; me ndu ezije ekemu aji Jisosu: "Bu ngunu meru iphe ndu etsoje uzo ngu te etsodu nsog alij ophu shiru ndiche l'eka; ephe egbe gudetsua eka, e merushiru emerushi eri nri?"

⁶ Jisosu asu ephe: "Azaya kfugbuleruphu okfu teke o kfuchiru Nchileke tukobe iya unu l'ishi unube o-kfuru-iche-eme-iche phe ono; mbu l'eke ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke; su:

'Le ndu-wa kwa ajaja eli onu;

be ephe aja iya;

obu ephe anoduru ote-nya.

⁷ Ephe abaru iya eja nggogo;

wota ekemu ke madzu l'ezi;

t'e tuje iya ekemu Nchileke.' "

⁸ Jisosu asu ephe: "Unu ewotaje ekemu ke Nchileke dochi; gbe wata odo nsog alij ke madzu."

⁹ Jisosu asukwaphu ephe: "Mgbe o bu l'unu manukaru iphe meru iphe unu ajikaje ekemu Nchileke; k'ophu unu a-nodu edo nsog alij ophu unu ezi l'onwunu.

¹⁰ Mosisu sukwaru: "Kwaberu nne le nna ngu ugvu;" sukwaphu: "Onye ophu kfuru nna iya; m'o bu nne iya ejo okfu b'e gbuje egbugbu." ¹¹ Obenu l'unu ezi: "L'o -buru l'o nweru onye suru nne le nna iya l'iphe ya ge gude yeru ephe eka bukwa "kobanu"; bu iya bu iphe a nuru Nchileke; ¹² be unu gufuwaru onye obu t'e b'o yeru nne le nna iya eka. ¹³ Unu eshi ege ono gude ome nsog alij, unu ezi ndu odo; mewaru igweligwe iphe odo, dutua ege ono, unu anoduje eme; mee okfu Nchileke; yo buru iphe mmakanu."

Iphe emerushije madzu

(Mat 15:10-20)

¹⁴ Jisosu ekukoo igweligwe ndu ono odo; bya asu ephe: "Unu ngaberu iya nchi l'unu ha; k'ophu iphe e-do unu nya. ¹⁵ E to bukwa iphe madzu riru l'onu be emeruje onye obu. O chikwaa iphe shi madzu l'ime lufuta emeruje onye obu. ¹⁶ T'onye nweru enu-nchi; nukwaa ya."

¹⁷ Yo halephu oha ono bahushia l'ulo; ndu etsoje uzo iya aji iya iphe okfu ono, o kfuru ephe ono bu. ¹⁸ Yo su ephe: "Unu te nwekwaphu egomunggo to? Unu ta madu l'iphe bu iphe madzu riru l'onu te emerughedu onye obu; ¹⁹ keshinu ophu e-to budu l'obu b'o bahuru iya; gbahaa l'ephe; yo shi eke ono; a nyifu iya le nshij."

Yo shiwaphu ege ono kfu l'iphe bukpo nri b'e te nwe-du ophu e meruru emeru l'ifu Nchileke.

²⁰ Yo su: "L'o bu iphe shi madzu l'obu be emeruje onye obu; ²¹ ke l'o bu l'ime obu madzu be ejo oriri eshi-je lufuta, akpaje onye obu ome ke nwanyi me ome ke nwoke; ozi iphura; ogbu ochi; ²² ori ogori; ogvu enya-kfurufuru; ejo okpoma; ugho; uru-alij; ijimanya; okfubyishi madzu; oku onwonye ekuku; me ome eswe. ²³ Iphe ono l'o ha shikota madzu l'obu; buru iya emerushije madzu."

Ekweta Nwanyi, e-ta budu onye Ju

(Mat 15:21-28)

²⁴ Jisosu egbeshi jeshia ibyiya ke alij Taya. Yo rua eke ono; je abahu l'ulo lanu; l'eme t'e b'o du onye a-ma le ya no l'eke ono; to nwehunu ege oo-shi domia onwiya.

²⁵ Ya ndono; yo nweru nwanyi lanu, ogvu bu watibe iya ke nwanyi l'ehu. Nwanyi ono anu udu Jisosu; byatashia bya aburu pee l'iku okpa iya. ²⁶ Nwanyi l'onwiya ta bukwa onye Ju. O bu onye Girisu; obu l'a muru iya le Finishiya, no le Sayira. Yo roo Jisosu t'o chifu watibe iya ogvu ono l'ehu. ²⁷ Jisosu asu iya: "T'o ngabe t'a nufu-odu unwegirima nri. Le to dudu mma t'e wota nri, a gega nu unwegirima; nu unwu nkuta."

²⁸ Nwanyi ono asu iya: "Nnajiufu; ya makwaru-a; obu; me unwu nkuta atutujekwaa eviriva iya ophu dashiru le nri egirima."

²⁹ Jisosu asu iya: "Keshinu i yeru onu ege ono; lawaru; l'ogvu ono hawaru watibe ngu."

³⁰ Nggube nwanyi atugbu alala; rua ufu; ogvu ono apawaru watibe iya ono haa. Yo zewaru nu l'oshi-azee ya.

Jisosu agwo nwoke, ada nkichi

³¹ Ya ndono; Jisosu abya ahaa ibyiya ke Taya je je eshia Sayidonu; me ibyiya ke Mkpukpu-iri ono; yo buru iya oje Eze Enyimu Galili. ³² Ephe edutaru iya nwoke obu, ada nkichi; to kfu okfu ohuma; roo ya t'o bya ya eka. ³³ Jisosu edufuta iya iche nwenkinyi iya l'eke ono, ndu ophu no ono; bya achiru mkpushi-eka ye iya le nchi ephe ebo; gbata onu-mini bya edee ya l'ire. ³⁴ Jisosu apalia nya lee l'imigwe; tsua ude bya asu nwoke ono: "Efata" bu iya bu "Guphohu!"

³⁵ Nchi nwoke ono ephe ebo agu-phohuwa iya phu; ire iya atushihu. Yo wata okfu okfu gbororo. ³⁶ Jisosu ekfushiaru iya ephe ike su t'e b'o du onye ephe e-kfuru iya. Obenu l'obuje teke o kfuru ege ono; ephe egbe ka iya ru ekfukashi. ³⁷ Yo dua ndu nuru iya nu biribiri etu. Ephe asu: "Ha! Ege oomemataje iphe ohuma. Ndu ada nkichi be oomejekwaphu t'ephe nua iphe le nchi; l'emeje ndu e-te ekfudu okfu t'ephe kfu okfu."

Jisọsu anụ unu madzụ iri nri

(Mát 15:32-39)

8 Yo be ujiku lanụ, igweligwe madzụ dzukoru ọdo; to nwe iphe ẹphe e-ri; Jisọsu ekua ndu etsoje ụzo iya; sụ ẹphe: ² "L'imiko ndu-a dukwa iya; l'ẹke ya l'ẹphe nọwaru abalị ẹto nta-a; tọ dụ iphe ẹphe gude, ẹphe e-ri. ³ Ya -sụ t'ẹphe swịru ẹgu la; bẹ ẹphe a-dashikwa mbà l'esu-uzo; l'ẹke ẹphe hatsukwaaru shi ẹke teru ẹnya."

⁴ Ndu etsoje ụzo iya asụ iya: "Bụ awe l'echi-ẹgu ọwaa bẹ aa-phụ nri ọphu e-dzu ndu ọwaa eriri?"

⁵ Jisọsu aji ẹphe: "Bụ ishi buredi ole bẹ unu nweru?" Ẹphe asụ iya l'ọ bụ ishi buredi ẹsaa.

⁶ Yọ sụ ọha ono t'ẹphe nọshia l'alị. Yọ bya achita ishi buredi ẹsaa ono bya ekele Nchileke ekele; woru iya washia; nụ iya ndu etsoje ụzo iya t'ẹphe kekashiaru igwe ọha ono. Ẹphe eworu iya kee. ⁷ O nwekwaruphu unwu ibiribe ẹma, ẹphe chi, ẹ ta hadu l'igwe. Jisọsu ewotafukwaa ya phụ; kele Nchileke ekele iya; bya eworu iya nụ ndu etsoje ụzo iya; t'ẹphe kekwaaru iya phụ ndu ono. ⁸ Ndu ono ataa ya tajishia ẹpho; taphodo ọphu a tụtujiru nkata-ivu ẹsaa. ⁹ Ndu riru nri ono rukwaru unu madzụ ugbo iri. [†] Jisọsu asụ ẹphe t'ẹphe lawaru. ¹⁰ Yọ bya abahuwaphu l'ugbo yele ndu etsoje ụzo iya; yọ bụru ẹphe oje Dalumanúta.

Eekfu tẹ Jisọsu koshi

l'ọo Nchileke ziru iya

(Mát 16:1-4)

¹¹ Ndu Fárisii abyakfutashia Jisọsu; ẹphe l'iya awata ntutego. Ẹphe eme t'ẹphe dataedu iya; bya asụ iya t'ọ meeru ẹphe iphe e-koshi l'ọo Nchileke ziru iya t'ọ bya l'oswiya. ¹² Jisọsu abya azua ume; sụ: "Ngunu meru iphe ndu ọgbo kẹ nta-a bukpelephu ẹnya iphe-ọphuleny, e-koshi l'ọo Nchileke ziru iya tẹ ya bya bẹ ẹphe anọduje ele? Kamenu; tẹ ya karu unu: Ẹ to nwekwa iphe-ọphuleny, ee-koshi ẹphe."

¹³ Jisọsu phẹ aparu ẹphe haa; bahushia l'ugbo; yọ bụru ẹphe oje azụ eze ẹnyimu ono azụ iya ọphu.

Ọnma ọkwa lẹ k'ẹjo nzizi

(Mát 16:5-12)

¹⁴ Ndu etsoje ụzo iya azahaa ogude nri; yọ bụruphu ishi buredi lanụ bẹ ẹphe gude nọdu l'ugbo ono. ¹⁵ Jisọsu anmaaru ẹphe ọkwa: "T'ẹphe kwabekwa ẹnya; ze-jeeru iphe ekoje-buredi kẹ ndu Fárisii; mẹ kẹ Hérodu."

¹⁶ Ẹphe awata okfuru ibe ẹphe: "M'ọ kwa l'ẹphe te gudedu buredi bẹ ookfu ẹge ono."

¹⁷ Jisọsu amawaruphu iphe ẹphe ekfu; sụ ẹphe: "Bụ ngunu meru iphe unu atukashi l'unu te gudedu buredi? Ọriri unu te rudua l'iphe mu ekfu bụ kẹ iphe ekoje

† Iphe ọ bụ 4,000.

buredi tọ? ?Nanụ ẹge ọ dụ bẹ iphe te edojedu unu ẹnya? ¹⁸ ?Unu nweru ẹnya; unu ta phụ ụzo tọ. ?T'unu nweru nchi; unu ta nụ iphe? ?To nwedu iphe unu any-atajekpoo? ¹⁹ Lẹ ya washiru ishi buredi ise, a nuru unu madzụ iri l'ẹbo l'ukporo iri phụ; ?bunua nkata-ivu ole b'a tụtujiru ọphu ẹphe taphodoru?"

Ẹphe asụ iya l'ọ bụ nkata-ivu iri l'ẹbo.

²⁰ Yọ jikwaphu ẹphe: "Ishi buredi ẹsaa ono, a nukwaruphu unu madzụ iri phụ; ?bunua nkata-ivu ole bẹ unu tụtujiru ibiribe iya?"

Ẹphe asukwa iya phụ l'ọ bụ nkata-ivu ẹsaa.

²¹ Yọ jị ẹphe: "To dodua unu ẹnya nta-a?"

Nwoke, atso ishi; aphụ ụzo

²² Ẹphe abya erua Betusáyida; yo nweru ndu dutaru Jisọsu nwoke, atso ishi; rọo Jisọsu t'ọ bya ya ẹka.

²³ Jisọsu esekputa onye ishi ono l'ẹka; dufu iya lẹ mkpukpu ono; vutsua ya onu-mini l'ẹnya; bya ebyibe iya ẹka; jị iya: "O nweru iphe i phuru?"

²⁴ Nwoke ono elee ẹnya l'imeli; sụ iya lẹ ya phuru madzụ. Obenu l'ẹphe dutsua ya l'ọ bụ oshi, eje ije.

²⁵ Jisọsu abya ewota ẹka byibe nwoke ono l'ẹnya ọdo; ẹnya amusaa ya. Yọ phulahaa iphemiphe ọbule dachangu. ²⁶ Jisọsu asụ iya t'ọ lalẹkwaphu; sụ iya t'ẹ b'ọ bahuhekwa l'ime Betusáyida.

Pyita ekfu onye Jisọsu bụ

(Mát 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisọsu mẹ ndu etsoje ụzo iya atugbua jeshia mkpukpu, nọgbaa lẹ Sizaríya Fílipayi. Ẹphe erua esu-uzo; yọ jị ẹphe: "Bụ onye bẹ ndiphe asuje lẹ ya bụ?"

²⁸ Ẹphe asụ iya: "L'ọ nweru ndu suru l'ị bụ Jónu Baputizimu; nweru ndu asuje l'ị bụ Eláyija; nweru ndu asuje l'ị bụ onye lanụ l'ime ndu nkfuchiru Nchileke."

²⁹ Yọ jị ẹphe: "Unubedua; ?unu sukwanuru lẹ ya bụ onye?"

Pyita asụ iya: "L'ọ bụ nggu bụ Kuráyisutu ọbu, bụ iya bụ Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono."

³⁰ Jisọsu anmaaru ẹphe ọkwa t'ẹ b'ọ dukwa onye, ẹphe e-kfuru iya.

Jisọsu ekfu lẹ ya e-je

iphe-ẹhuka; nwuhu

(Mát 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Ya ndono; Jisọsu awata ozi ndu etsoje ụzo iya iphe; sụ ẹphe "Lẹ Abubu-Ndiphe jefutajekwa iphe-ẹhuka, du igweligwe. Ndu bụ ọgurennya; mẹ ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; mẹ ndu ezije ekemu a-jika iya; woru iya gbua. A -nọ abalị ẹbo k'ẹto; ya eshi l'onwu teta; bya anọdu ndzụ ọdo." ³² Yo kfua ya kfujaaru iya ẹphe ekfu-ja. Pyita ekuchi iya ekuchi; baaru iya mba; sụ iya: "Tuswekwa; t'ẹ b'ọ rikwaru onwiya ẹjo ọriri." ³³ Jisọsu aghachiwaphu; lee ndu etsoje ụzo iya ẹnya; gbọ-chia

Pyita nchi; sụ iya: “Gbeshi iya l'èhu nggùbe Sétanu ono! Uche-obu ngu bụ uche-obu madzụ; ẹ tọ bụdu kẹ Nchileke.”

³⁴ Jisọsu abya ekukoo igweligwe madzụ; mę ndu ono, etsoje ọzo iya ono t'èphe byakfuta iya. Yọ sụ èphe: “O -nweru onye ọ dọ t'ọ bụru onye etsoje iya nọ; t'onye ono wofu ẹnya l'èhu kẹ onwiya. T'onye ono vuta oshiosweru k'ọnwu iya vuru tsoru iya. ³⁵ L'iphe bụ onye eme tẹ ya dzọ onwiya ndzụ l'onwiya e-tufakwa ndzụ iya; onye gudekwanu okfu èhu yẹbe Abụbu-Ndiphe yẹle k'ozì-oma Nchileke tufaa ndzụ iya lẹ mgboko-a a-dzọta ndzụ iya. ³⁶ Mbụ; ?bụ ngunu bụ uru, madzụ ritaru m'o -nwekotaru iphemiphe ọbule, nọ lẹ mgboko-a; tufakwanua ndzụ iya? ³⁷ ?O nwekpooru iphe madzụ e-gudekpoo gbata ndzụ iya m'o -tufuwa iya? ³⁸ Kẹ l'onye ya dọ iphere; iphere iphe ya ezi l'ogbo ọwaa, rigburu onwèphe l'ogori; megbua onwèphe l'ejo iphe-a-dọ iya; bẹ iphere onye ono a-dụkwaphu yẹbe Abụbu-Ndiphe teke ya e-gude ùgvù kẹ Nna iya, egbu nwjiiwii yẹle unwu ojozi-imigwe, dọ nsọ ayjiru l'abya.”

9 Yọ sụ èphe: “Kamenu; tẹ ya karu unu: l'o nweru ndu haru vudo l'èke-a, ẹ-ta byadụ bya anwuhu anwuhu; gbahaa l'èphe phụ-oduru ẹge Nchileke e-gude ike koshi l'ọo ya bụ eze.”

Jisọsu egbu nwjiiwii

(Mát 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Abalị ishingụ eswelephu; Jisọsu eduta Pyita; Jé-musu; mę Jonu; duru èphe je enyihu eli ugwu ọbu, ha l'eli je anọdu nwenkinyi èphe. A nọnyaa; Jisọsu egbufu l'ifu èphe; gbulahaa oswi kẹ nwjiiwii; ³ uwe iya achakọta pemu-pemu; l'egbu nwjiiwii; k'ọphu bụ l'ẹ to nwedu iphe nọkpoo lẹ mgboko-a, ee-gude saa uwe t'ọ chaa ẹge ono. ⁴ Ya ndono; Eláyiya yẹle Mósisu ehee èphe l'ifu; ekfu eyeru Jisọsu. ⁵ Pyita akfubirihu; sụ Jisọsu: “Nnajiufu; ọ dükwanu mma l'èphe nọ l'èke-a; t'èphe tụnua mkpu ẹto l'èke-a: nanụ nke ngu; nanụ kẹ Mósisu; nanụ kẹ Eláyiya.” ⁶ Iphe o gude kfua iphe ono bụ l'ẹ tọ makpọdua iphe oo-kfu; kẹ l'èphe atsükwanu egvu atsushi iya ike èphe ẹto ono.

⁷ Urukpu abya asakputa èphe; olu eshi l'urukpu ono; sụ: “Ọwaa bụ Nwata iya kẹ nwoke, ya yeru obu. Unu nujekwa iphe ookfu!” ⁸ Teke ono; teke onophu; èphe achikaa ẹnya; chikaa ẹnya; to nwehe onye èphe phuru l'èke ono; gufuphu Jisọsu nwenkinyi iya.

⁹ Èphe enyizitate l'ugwu ono; Jisọsu ekfushiaru iya èphe ike t'ẹ b'ọ dükwa onye èphe e-kfuru iphe èphe phuru jeye teke yẹbe Abụbu-Ndiphe e-shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ.

¹⁰ Iphe ono, o kfuru ono anọdukpelephu èphe l'obu; èphe ajigbaa ibe èphe iphe ọ bụ mbụ k'oshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ¹¹ Èphe aji Jisọsu: “?Ngunu meru iphe ndu ezije ekemu asuje lẹ Eláyiya bẹ e-vuoduru ọzo bya?”

¹² Yọ sụ èphe: “Ọ bụ oswi-okfu lẹ Eláyiya e-vuoduru ọzo bya bya edozia iphemiphe ọbule t'ọ dọ mma. Obenu; ?bükwanu ngunu bẹ meru iphe ẹkwo okfu Nchileke sụru lẹ Abụbu-Ndiphe e-je igweligwe iphe-èhuka; e mee ya iphe-iphere? ¹³ Tẹ ya karu unu: Eláyiya byahaakwaru; èphe emewa iya ẹge dọ èphe mma; mbụ ẹge e dekwaruphu l'ẹkwo okfu Nchileke l'èphe eme iya.”

Jisọsu agwọ nwata nwoke, ọgwu bu l'èhu

(Mát 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Jisọsu phẹ abyakfuta ndu etsoje ọzo iya ndu ọphunanu, ẹ-te tsodu èphe je l'ugwu phụ; bya aphua igweligwe ndu, dọru mgburumgburu l'èke ono. Èphe lẹ ndu ezije ekemu anọduwa l'atụ ntụtego. ¹⁵ Aphuphu igwe ọha ono aphụ Jisọsu; yọ dọ èphe biribiri. Èphe egude ọso gbakfu iya je ekele iya. ¹⁶ Jisọsu aji ndu etsoje ọzo iya iphe èphe lẹ ndu ezije ekemu aturu ntụtego iya?

¹⁷ Nwoke lanụ lẹ ndu ono asụ iya: “O-zi-iphe! Ya dutaru ngu nwatibe iya kẹ nwoke; okfu l'ogwu, guderu iya nọ meru iya; too kfu okfu. ¹⁸ Yọ buje; ọ kparutawa iya ẹge ono; yo gude iya tọ l'alị; yọ talahaa ikireze; uphu akpushi iya l'ọnu; yọ kpọo keru. Iphe ono bẹ ya sụru ndu etsoje ọzo ngu t'èphe chifu ọgwu ono; èphe ta dọdu ike chifu iya.”

¹⁹ Jisọsu asụ èphe: “Oo-wa! Unubẹ ọgbo nta-a, ẹ-te nwedu iphe unu ekwetaje-wa! ?Bụ teke ole bẹ yẹle unu a-nọta-be jeye? ?Teke ole bẹ ya a-tataberu unu nshi jeye? Unu dutaru iya nwata ọbu.” ²⁰ Èphe edutashiaru iya nwata ono.

Ọgwu ono aphulephu Jisọsu; zuta nwata ono tọ l'alị; woru iya lọchia. Uphu l'akpushi iya l'ọnu. ²¹ Jisọsu aji nna nwata ono teke iphe ono shi iya.

Yọ sụ iya: “L'o shikwa iya rụ lẹ nwata. ²² L'ọ tųakwaru iya chee l'ọku; mę lẹ mini ugbo olemole; k'ọphu ọ ga lawa l'iyi. Obenu; ọ -bụru l'o nweru iphe ịi-dụ ike mee; byiko; phuru iya rụ imiko; yeru iya ẹka.”

²³ Jisọsu asụ iya: “?Ị sụru l'ọo ọ -bụru lẹ ya a-dụ ike? Onye kweru kẹ Nchileke te nwekwa iphe a-kpọ iya ẹka ememe.”

²⁴ Nwoke ono arashiwaphu: “Ya kwewaru; yeru iya rụ ẹka; tẹ ya ba abuhe e-kwe-lẹ-te-kwe.”

²⁵ Jisọsu aphua l'igweligwe ọha ono bẹ wųritaru nshinu; yọ baaru ọgwu ono mba; sụ iya: “Nggube ọgwu ọphu l'ada nkichi; tii kfu okfu; ya sụru t'i shi nwata ono l'èhu lufuta. Ba laphuhakwa iya azụ ọdo.”

²⁶ Ọgwu ono echia mkpu; tųwaphu nwata ono ọnwuu-ọnwuu l'alị; woru iya lọchia; bya eshi iya lufuta. Nwata ono adabuwarua l'ọ bụ odzu; k'ọphu bụ lẹ ndu ọphu sụru l'ọ nwuhwaru ka l'igwe. ²⁷ Jisọsu abya egude ẹka selita iya; yọ gbalihu.

²⁸ Jisọsu abahụlephu l'ụlọ; ndu etsoje ụzo iya ajilahaa ya l'edomi iphe meru iphe ẹphe ta dudu ike chifu ogvu ono?

²⁹ Jisọsu asụ ẹphe: "L'ọ kwa okfu anụ Nchileke nwenkinyi bẹ madzụ e-gude chifu-ghee egbe ogvu owaa."

Jisọsu ekfu k'anwụhu iya ọdo

(Mát 17:22-23; Luk 9:43b-45)

³⁰ Ẹphe egbeshi l'ẹke ono; shia Gálili. Jisọsu l'eme t'ẹ b'o nwe onye a-ma nụ; ³¹ okfu l'oozi ndu etsoje ụzo iya iphe. Yọ sụ ẹphe: "Lẹ Abụbu-Ndiphe bẹ aa-kpụta kpuru iya ye ndiphe l'ẹka; ẹphe eworu iya gbua. Ẹphe -gbut-sua ya; bẹ ya a-nọ abalị ẹbo k'ẹto; ya eshi l'ọnwu teta bya anọdu ndzụ ọdo."

³² Ẹphe anutsua ya; iphe o kfulu te edo ẹphe ẹnya. Ẹphe atsụkwanu egvu ẹge ẹphe e-me jja ya ẹya.

Onye katsụkpo nụ

(Mát 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ẹphe abya erua Kapániyọmu bya abahụ l'ụlọ; Jisọsu aji ẹphe: "Bụ ngunu bẹ unu shi ekfu l'esu-uzo?"

³⁴ Ẹphe adakọta ashi; kele teke ẹphe nọ l'uzo bẹ ẹphe shi atụkashi k'onye katsụkpo nụ l'ẹge ẹphe ha. ³⁵ Yọ bya anọdu anọdu; kua ẹphe iri l'ẹbo ono; sụ ẹphe: "O -nweru onye ọ dū t'ọ buru onye ivuzo; t'onye ono buru onye ikperazụ mę onye a-nọdu ejeru onyemonye ọbule ozi." ³⁶ Yo duta nwata nshiji bya edobe ẹphe l'ifu. Yọ bya eheta nwata ono eheta; sụ ẹphe: ³⁷ "L'iphe bụ onye gude k'ẹpha iya nabata nwata nshiji, ha ẹge-a; bẹ kwa yẹbedua bẹ onye ọbu nabataru. Onye nabatakwanuru yẹbedua ta bụlekwa yẹbedua b'ọ nabataru. Ọ nabatakwaruphu onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono."

Onye ẹ-ta nọduru ayi l'ẹjo oshi; bụ-a onye nk'ayi

(Luk 9:49-50)

³⁸ Jọnu asụ iya: "O-zi-iphe! Ẹphe phụkwaru nwoke lanụ, gude ẹpha ngu achishi ogvu. Ẹphe asụ iya t'ẹ b'o meshi; okfu l'ẹ too tsodu ẹphe."

³⁹ Jisọsu asụ: "Unu ba nashishi iya; kẹ l'ẹ to nwedu onye gude ẹpha iya eme iphe dū biribiri, e-kfughek-waduru iya ẹjo okfu ẹgwegwa ẹge ono. ⁴⁰ Onye ta nọduru ayi l'ẹjo oshi bẹ bụa onye nk'ayi. ⁴¹ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe bụ onye gude kẹ l'unu bụ ndu kẹ Kuráyisutu kee unu mini t'unu ngụa b'e bufutajekwa nggo iya."

Okwa k'ome iphe dū ẹji

(Mát 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² "Iphe, bụ onye kpataru tẹ onye lanụ l'unwegirima-a, wowaru onwẹphe ye iya l'ẹka-a shiswee ụzo ono; b'ọ ga akakwaru mma l'a pataru eze o-ji-l'ẹka mkpuma; nmaa ya l'olu; je enwuru chee l'eze ẹnyimu. ⁴³⁻⁴⁴ Ọ

-buru ẹka ngu akpatajẹ ngu ome iphe dū ẹji; bufu iya. L'ọ kakwaru ngu mma l'ị bụ onye mburu-ẹka; bahụ l'ọkpuberu ndzụ; karia l'ẹka dzuru ngu oke; nggu alaa l'ọku alị-maa, bụ ẹke ọku iya ta anyihudu anyihu. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ọ -buru ọkpa ngu akpatajẹ ngu ome iphe dū ẹji; bufu iya. L'ọ kakwaru ngu mma l'ị bụ onye ngvuru; bahụ l'ọkpuberu ndzụ; karia l'ọkpa dzuru ngu oke; e chee ngu l'ọku alị-maa. ⁴⁷ Ọ -buru l'ọ bụ ẹnya ngu akpatajẹ ngu ome iphe dū ẹji; nggu aswofu iya; tufaa; l'ọ kakwaru mma l'ị gude ẹnya lanụ bahụ l'ẹke Nchileke bụ eze; karia l'ẹnya labụ dzuru ngu oke; e chee ngu l'ọku alị-maa. ⁴⁸ Ọku alị-maa ono bẹ unwu ikpiri-ẹka iya ta anwuhujedu anwuhu; ọphu ọku, eke l'ẹke ono 'anyihu-jedu anyihu.

⁴⁹ "Ọku, ee-gude dàà ngu a-dū l'ọ bụ únú b'e yeru lẹ ndzụ ngu gude iya kwakọbe ngu. ⁵⁰ Únú bụ iphe dū mma; ọbu l'únú -nonyaa; tsọ-buhu únú únú; ?unu e-shi ishi agha mee ya t'ọ buru únú; tsọlahaa únú únú ọdo?

"Unu mee ndzụ unu t'ọ buru únú, a pyashiru; yọ tsua l'ẹke, unu nọ; unu l'ibe unu eburu l'ẹhu-agu."

K'ochifu nwanyi

(Mát 19:1-12; Luk 16:18)

10 Jisọsu aparu ẹke ono haa; jeshia alị Judíya; mę mkpukpu, nọ l'azụ Ẹnyimu Jọdanu. A dukwaphu igwe wụ-kfuta iya ọdo. Yọ wata ẹphe ozi iphe ẹge oozi-jehawa iya.

² Ndu Fárisii abya iya adata; jị iya: "Ọ dū mma tẹ nwoke chifu nyee ya?"

³ Yọ sụ ẹphe: "Bụ ngunu bẹ Mósisu sụru t'unu meje?"

⁴ Ẹphe asụ iya: "Lẹ Mósisu sụru tẹ nwoke, byajeru ọchifu nyee ya vujeoduru ụzo dee ẹkwo nụ nwanyi ọbu lẹ ya ta aluhedu; tẹmanu yọ chifude iya."

⁵ Jisọsu asụ ẹphe: "L'iphe meru iphe Mósisu deru unu ekemu ono ẹge ono bụkwa okfu l'ọkpoma nmanukaru unu egbudegbu. ⁶ Obenu lẹ mbulembu teke Nchileke meru mgboko b'o meru nwoke; bya emee nwanyi.

⁷ Ọo ya meru iphe nwoke a-ha nne iya; haa nna iya; yele nyee ya tųgbabe. ⁸ Ẹphe ẹbo ono abya aburu nnanụ. Ẹphe ta aduhedu ẹbo. Ẹphe bụwa onye lanụ.

⁹ Ọo ya bụ; iphe Nchileke gudewaa ẹka iya tųgbabe nanụ; t'ẹ b'o nwekwa madzụ nwigbaleke-oma, e-keka-fu iya nụ."

¹⁰ Ẹphe abahụlephu l'ụlọ; ndu etsoje ụzo iya ajia ya iphe okfu ono bụ. ¹¹ Yọ sụ ẹphe: "Iphe bụ onye chifuru nyee ya; je alụa nwanyi ọdo; bụkwa ogori bẹ oori.

¹² Teke bụ l'ọ bụ nwanyi nonyaaaru sụ lẹ ya ta aluhedu nji iya; gbeshi je alụa nji ọdo; kwaphu ogori bẹ oori."

Jisosu agoru unwegirima onu

(Mát 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ A haru dutalahaaru Jisosu unwegirima t'o byibeg-baa ephe eka. Ndu etsoje uto iya abalahaaru ndu ono, edutaru iya unwegirima ono mba. ¹⁴ Jisosu aphua ya; yo ghua ya eghughu; yo su ephe: "Unu haa unwegirima t'ephe byakfuta iya! Unu ba anashishi ephe anashij. L'o kwa ndu du ege ono be eke Nchileke bu eze bu nk'ephe. ¹⁵ Kamenu; te ya karu unu: 'I'phe bu onye e-te gudedu obu, du l'o bu k'unwegirima kweta l'oo Nchileke bu eze iya; ta abahukwa l'eke Nchileke bu eze.'" ¹⁶ Jisosu ekutatsua unwegirima ono; byigbakota ephe eka; gooru ephe onu.

Nwata okoro, nweru iphe

(Mát 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jisosu abyadelephu atugbu; nwoke lanu agbakfutashia ya bya ebyishiru iya ikpere l'alj; su iya: "O-zi-iphe; nwoke, duoberu mma! ?Bu ngunu be ya e-me; k'ophu ya e-nweru ndzu gbururu jeye?"

¹⁸ Jisosu asu iya: "?O meru agha be iiku iya onye duoberu mma? E to nwekwa onye dugeru mma; gbahaa Nchileke nwenkinyi iya. ¹⁹ ?I manaru-a iphe ekemu Nchileke k'furu: 'Be egbukwa madzu; be erikwa ogori; be ezikwa iphura; ba adzuka ejo-ire; be emegbutakwa madzu ibe ngu; kwaberu nne le nna ngu uguv.'" ²⁰ Nwoke ono asu iya: "O-zi-iphe; keshinu ya bu nwa-ta ta dukwa iphe ono ophu ya dakajeru."

²¹ Jisosu elee ya enya; bya eyewaru iya phu obu; su iya: "Iphe lanu be phodufuaru ngu l'ememe; bu iya bu: je je erekota iphe i nweru l'o ha; nggu achiru okpoga iya nu ndu ukpa. Teke ono; nggu enweru okpobe iphe l'imigwe. I -meebe ege ono; nggu abya etsoru iya." ²² Nwoke ono anulephu iphe ono, Jisosu k'furu ono; ehu adaa ya koo; aphu eji iya obu; yo tugbu; ke l'o nweshikwanuru iphe ike.

²³ Jisosu abya elee ndu etsoje uto iya enya mgburumgburu; su ephe: "Iphe o dukwanu l'oo ehuka te ndu, nweru iphe bahu l'eke Nchileke bu eze!" ²⁴ Iphe ono, o k'furu ono adu ndu etsoje uto iya biribiri. Jisosu asukwaphu ephe odo: "Unwegirima iya; iphe o du l'oo ehuka mbu ege madzu e-me bahu l'eke Nchileke bu eze. ²⁵ L'o kakwa ntse t'inya pyoghata enya ngga; karia t'onye nweru iphe bahu l'eke Nchileke bu eze."

²⁶ Owaa akabakporu ndu etsoje uto iya odu-biribiri; ephe asu iya: "?Bu onye be aa-dzotakwadu; m'o -du ege ono?" ²⁷ Jisosu elee ephe enya bya asu ephe: "Leke madzu no b'o bukwa 'ama-ege-ee-me-ia. Obenu l'e to dudu ege ono l'eke Nchileke no; kele Nchileke te nwe du iphe kporu iya eka ememe."

²⁸ Pyita asu iya: "Lewaru; ephebedua hakotaru iphemiphe obule bya etsoru ngu-a."

²⁹ Jisosu asu iya: "Kamenu; te ya karu unu: E to dukwa onye gude okfu ehu yebe Jisosu; me k'ozima ono haa ulo iya; m'o bu unwunne iya ndu k'unwoke; m'o bu unwunne iya ndu k'unwany; m'o bu nne iya; m'o bu nna iya; m'o bu egirima iya; m'o bu alj iya, ³⁰ e ta akfuru ugwo iya nkfungo ugbo ukporo ise l'ua owaa: l'ulo; me l'unwunne iya ndu k'unwoke-o; me l'unwunne iya ndu k'unwany; me le nne; me le nna; me l'egirima; me l'alj. O kwaphu ege ono be mkpamehu; me iphe-ehuka e-tso iya. Obenu le mgboko ophu abyanu be oo-nweru ndzu gbururu jeye. ³¹ Igweligwe ndu ophu vu uto nta-a e-mekochaa buru ndu ikperazu; ndu ophu bu ndu ikperazu aburu ndu ivuzo."

K'ugbo eto, Jisosu ekfu ke anwuhu iya

(Mát 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Ephe anodu l'esu-uto, ephe shi eje Jerusalemu; Jisosu akparu ndu etsoje uto iya ye l'azu; vutaru ephe uto. Yo du ndu ono, etsoje uto iya ono biribiri. Ndu ophu etso ephe atsulahaa egvu. Yo kuchi umadzu iri l'ebono ekuchi odo; wataru ephe okfuru iphe abya iya ememe. ³³ Yo su ephe: "Unu lekwa l'ephe ejeekwa Jerusalemu. Abubu-Ndiphe be ee-dekwaru nu ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu ezije ekemu. Ephe e-kpee iya nkfugbu; duru iya nu ndu e-ta madu Nchileke. ³⁴ Aa-ja iya ewena; gbushi iya onu-mini; chia ya iphe; woru iya gbua. Ya a-noo abali ebo; k'eto; ya eshi l'onwu teta; bya anodu ndzu odo."

Iphe Jémusu; me Jonu aro

(Mát 20:20-28)

³⁵ Jémusu; me Jonu, bu unwu Zébedi abyakfuta Jisosu bya asu iya: "O-zi-iphe! O nweru iphe o du ephe t'i meuru ephe."

³⁶ Jisosu aji ephe: "?Bu ngunu b'o du unu te ya meuru unu obu?"

³⁷ Ephe asu iya: "T'o kwe nu t'ephe nonyabe iya: onye lanu l'eka-utara; onye ophu l'eka-ibyita teke oo-buru eze l'ekoshi odu-biribiri iya."

³⁸ Jisosu asu ephe: "Unu ta makwa iphe unu aji aji iya. ?Unu a-dua ike ngua l'okoro † ono, ya angu ono; m'o kwanu t'e mee unu egbe baputizimu ophu ee-me iya?"

³⁹ Ephe asu iya: "Iyee; l'ephe a-dua ike."

Yo su ephe: "Unu a-dukwa-a ike ngua iphe l'okoro, ya a-ngu; e mee unu egbe baputizimu e-me iya; ⁴⁰ obule; o -buru l'unu a-noo iya l'eka-utara; m'o bu l'eka-ibyita ta bukwa iya b'o no l'eka. Ono kwa ndu, Nchileke kwakoberu iya b'o noru."

⁴¹ Umadzu iri ndu ophunanu anulephu iphe Jémusu me Jonu jeru; yo ghulahaa ephe eghughu. ⁴² Jisosu

† Iphe "okoro"; me "baputizimu" bu l'eka-a bu iphe-ehuka. (Luk 12:50)

ekukobewaphu epe; sụ epe: “Unu mawaru lẹ ndu a sụru l'ọo epe bụ ishi anọduje akpapyashi ndu epe achi akpapyashi; bya aburu onye nọ l'oke okwa anọduje eme tẹ ndu ọdo maru l'ọo ya ka nshinu. ⁴³ Obenu lẹ nk'unu ta bukwa ege ono b'ọ dū. Onye ọ dū t'ọ ha nshinu l'unu; t'onye ono yejeru ndu ophunanu eka. ⁴⁴ Onye ọ dū t'ọ buru onye ivuzọ l'unu; t'onye ono wozita onwiya alị buru nwozi l'eke ndu ophu nọ. ⁴⁵ Lẹ Abubu-Ndiphe ta byakwa t'e yeru iya eka. Iphe ọ byaru gbe bukwaru t'o yeru ndu ọdo eka; gude onwiya chīaru Nchileke eja t'ọ buru iphe ya e-gude gbata ndzụ igwe ọha.”

Batimíyọsu aphụ ụzo

(Mát 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Epe abya erua Jériko; Jisọsu mę ndu etsoje ụzo iya; mę igweligwe ndu etso epe atugbude; onye ishi, aza Batimíyọsu anọduwa l'iku esu-ụzo l'arọ arọ. Batimíyọsu ono bụ nwatibe Timíyọsu. ⁴⁷ Yọ nulephu l'ọ bụ Jisọsu kẹ Názaretu abya; chia mkpu; sụ: “Jisọsu! Nwatibe Dévidi; phụaru iya rụ imiko!”

⁴⁸ Epe abaarụ iya mba; sụ iya t'ọ daa ashị. Yọ ka l'iya-a ọrashi ike: “O-shi-l'eri Dévidi; phụaru iya rụ imiko!”

⁴⁹ Jisọsu abya evudo; sụ t'e kua ya.

Epe eje ekua ya; sụ iya: “T'o nweru iya obu!” Wo iya t'o gbeshi; l'ookukwa iya oku.

⁵⁰ Yọ chīru uwe iya ghaa; kfulihu byakfutashia Jisọsu.

⁵¹ Jisọsu aji iya: “?Bụ ngunu b'ọ dū ngu tẹ ya meeru ngu?”

Nwoke ono, atsụ ishi ono asụ iya: “Nnajiufu; menua ya tẹ ya phụa ụzo.”

⁵² Jisọsu asụ iya t'ọ la; l'ekwekwe iya mewaru t'ẹhu dū iya mma.

Teke onowaphu; nwoke ono awatawaphu ophu ụzo; tsoru Jisọsu tugbua.

Jisọsu abahụ Jerúsalemu

(Mát 21:1-11; Luk 19:28-40; Jón 12:12-19)

11 Epe erudelephu Ugwu Olivu; mę mgboro Betuféji mę Bétani, nọwa Jerúsalemu ntse; yo zifu ndu etsoje ụzo iya ụmadzu ebo; ² sụ epe: “Unu jee lẹ mkpukpu ono, nọ unu l'ụzo ifu ono. Unu -rulephu bę unu a-phụa nwa nkakfụ-igara, e liberu elibe, madzụ te tsubua ęnyishi. Unu tọshia ya; kpụta bya. ³ Amakwaru ama; o -nweru onye jiru unu: ‘?Nanụ ege ọ dū?’ unu sụ iya: ‘Lẹ mkpa iya dūru Nnajiufu; l'ọo-kpụlatakwa iya-a nta-a nta-a.’”

⁴ Epe atugbua je aphụa nwa nkakfụ-igara ọbu l'eke e liberu iya l'ifu nggamgbo l'iku ụzo; laa ya atọta.

⁵ Ndu vudo l'eke ono aji epe: “?Ngunu meru iphe unu atọta nkakfụ-igara ono?”

⁶ Epe eworu ege ono, Jisọsu ziru epe ono kfu.

Ndu ono aparu epe haa; epe akpụta iya tugbua.

⁷ Epe akpūtaru iya Jisọsu; chīru uwe epe wukobe nkakfụ-igara ono l'okpurukpazu; Jisọsu abya adugaru l'eli iya. ⁸ Ndu achīta uwe epe tọsaa l'echi esu-ụzo; ndu ophu atusaa iru mkpękwo, epe jitatsuaru l'ęgu l'eke ono. ⁹ Ndu ophu nọ iya l'ụzo ifu; mę ndu ophu tso iya l'azụ l'atụ okokooko; asuje: “Ndewo-o! Ndewo-o! Onye Nchileke gọru ọnu-oma nụ b'ọ bụ; mbụ onye ono, Nnajiufu ziru t'ọ bya ono! ¹⁰ Tẹ Nchileke gọru ọnu-oma nụ okwa-eze nna epe oche, bụ Dévidi; mbụ okwa-eze ono, abya nụ ono! Ndewo-o! Ndewo-o! Ọkaribe-Kakọta-Nụ, nọ l'imigwe!”

¹¹ Jisọsu abya erua Jerúsalemu; bya abahụ l'eze-ulo Nchileke. Yọ bya elee ęnya; gbua igo mgburumgburu l'iphe nọkota l'eke ono. Yeke ndu etsoje ụzo iya epe iri l'ẹbo atugbua oje Bétani; kele nchi ejihuwa.

Jisọsu atụ oshi figu ọnu

(Mát 21:18-19)

¹² Yo be echile iya; epe eshi Bétani l'ala azụ; ęgu agulaha Jisọsu. ¹³ Yọ nọdu ote-ęnya phụa oshi figu l'eke o ruru iru; yọ tugbua t'o je amaru: ?o -nweru akpūru, ọo-phụ iya. Yo rua; to nwe iphe ọ phuru iya; kpachikwaphu mkpękwo iya nwenkinyi iya; kẹ l'ę tọ gbadua teke figu amije. ¹⁴ Yọ sụ oshi figu ono: “E to nwedu lẹ madzụ awọta akpūru ngu ria ọdo.”

Ndu etsoje ụzo iya anụ iphe ono, o kfuru ono.

Jisọsu achishi ndu ngho

l'eze-ulo Nchileke

(Mát 21:12-17; Luk 19:45-48; Jón 2:13-22)

¹⁵ Epe erua Jerúsalemu; Jisọsu abya abahụ l'eze-ulo Nchileke; wata ọchishi ndu azụ aswa; mę ndu ere aswa l'eze-ulo ono. Yọ bya enwutsushikota okpokoro ndu agbanwe okpoga; mę ekwechi ndu ophu eretsua ndo. ¹⁶ To kwe t'o nweru onye e-gude iphe shi l'eze-ulo ono sweta. ¹⁷ Yo zilaha epe iphe; sụ: “?Unu ta madu l'e deru l'ekwo lẹ Nchileke sụru: ‘L'ulo iya bę ee-kuje ulo, iphe bụ mbakeshi a-nọduje ekfu anụ iya.’ Ọbule nta-a bę unu mewaru iya; yọ buru ulo, ndu iphura edomije onwephe.”

¹⁸ Ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; mę ndu ezije ekemu anụ iphe o kfuru; chọlahaa ege epe e-me gbua ya. Ọle epe atsukwanu iya egwu; okfu lẹ ndu ono l'ephe ha bę iphe oozu dū biribiri.

¹⁹ Yo be l'urenyashi; Jisọsu phę eshi l'obodo ono lufu.

Iphe, eegude oshi figu ono amụta

(Mát 21:20-22)

²⁰ Yo be l'utsu echile iya; epe eswede bya aphụa oshi figu ono, ọ tūru ọnu ụnyaphua ya ono. Yọ nwukotawanu kpaa jeye l'ogwu iya. ²¹ Pyita anyatawa-

phu iphe ono, meru ɔnyaphua ono; sɔ Jisɔsu: “Nnajiufu! ?Lenu: mɛ oshi figu-wa, ɪ tɔru ɔnu-wa nwɔkotawarunu kpaa.”

²² Jisɔsu asɔ ɛphe: “Unu gude Nchileke vudoshia ike l'ekwekwe, unu kweru. ²³ Kamɛnu; tɛ ya karu unu: o -nwepooru onye sɔru ugwu-a: ‘Ngwaa! Fɔta onwongu je echee l'eze ɛnyimu;’ obu ta agba iya ɛbo; yo kwetalephu l'iphe o kfuru e-me bɛ oo-melephu ɛge ono, o kfuru iya ono. ²⁴ Ɔo ya bɔ l'iphemiphe ɔbule, unu sɔru tɛ Nchileke nɔ unu teke unu ekfu anɔ iya; bya ekweta l'ɔ nɔwaru iya unu; iphe ono bɛ ɔo-nɔ unu. ²⁵ Teke unu nɔdu ekfu anɔ Nchileke; o -nweru okfu, nɔru unu l'onye ɔdo; unu gɔaru onye ono nvɔ; k'ɔphu Nna unu ɔphu bu l'imigwe a-guru unu nvɔ l'iphe dɔ ɛji, unu meshiru. ²⁶ Ɔ -bɔru l'unu ta gɔduru ndu ɔdo nvɔ; nna unu ɔphu bu l'imigwe ta agɔkwaru unu nvɔ l'iphe dɔ ɛji, unu meshiru.”

**Aaji Jisɔsu kɛ ike,
o gude eme iphe oome**
(Mát 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Ɖphe alatashia azɔ lɛ Jerúsalemu; Jisɔsu ejephelaha l'eze-ɔlo Nchileke. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ɛja; mɛ ndu ezije ekemu; mɛ ndu bɔ ɔgurennya abyakfutashia ya. ²⁸ Ɖphe aji iya: “?Bɔ egbe ike ngɔnu b'i gude emeebe iphe ɔwananu, iime-wa? ?Bɔ onye ziru ngu t'ɪ bya iya ememe?”

²⁹ Jisɔsu asɔ ɛphe: “Lɛ ya a-ji unu nwaji lanɔ; unu -saa ya ɛya; ya akarun unu egbe ike, ya gude emeebe iya: ³⁰ ?Bɔ onye ziru Jɔnu t'ɔ bya ome baputizimu: bɔ Nchileke t'ɔ bɔ madzɔ? Unu saa ya ɛya.”

³¹ Ɖphe alaa ya edzukashi l'ime onwɛphe; woo: “Ɖphe -sɔ l'o shi Nchileke l'ɛka bɛ ɔo-sɔkwa ɛphe: ?Ngɔnu mekwanuru iphe ɛphe te kwetadu iphe o kfuru?”

³² Ɖphe -sɔkwanu l'o shi madzɔ l'ɛka; haa!” Yɔ bɔru egvu bɛ ɛphe atsɔ ndu ɔha; kɛ lɛ ndu ɔha kfukotawaru lɛ Jɔnu bɔ ɔgbodo onye nkfuchiru Nchileke. ³³ Ya ndono; ɛphe asɔ Jisɔsu: “L'ɛphe ta madu.”

Jisɔsu asɔ ɛphe: “Ɔ kwaphɔ ɛge ono bɛ ya te ekfuduru unu onye ziru iya tɛ ya meje iphemiphe ɔbule ono.”

Ɖtu kɛ ndu e buru ozi
(Mát 21:33-46; Luk 20:9-19)

12 Jisɔsu awataru ɛphe ɔnmaru ɛtu; sɔ ɛphe: “L'o nweru nwoke lanɔ, kɔru mgbo vayɪnu; bya agbaa ya agbagba; bya eworu nsɔ bua l'ɛke ɔphu aa-nɔduje adzɔshi mɛ l'akpɔru vayɪnu ono. Yɔ bya akpɔkwaaphu nwɔlo-eli, ee-nyihuje nɔdu eleta iphe a kɔru lɛ mgbo vayɪnu ono ɛnya. Yɔ bya ebuta ndu ozi ye iya; yɔ bɔru iya oje iphe ɔdo. ² Yo be teke eegbuje akpɔru vayɪnu; yo zi nwozi iya t'o jekfu ndu ozi ono t'ɛphe wɔo ya ɔkɛ vayɪnu nk'iya. ³ Ɖphe egude onye ono; tsua ya

iphe; gbabɛ iya ɛka ɔtu; nwufu iya; yɔ lashia. ⁴ Yo zi onye ɔdo t'o jekfu ɛphe; ɛphe egudekwa iya phu; kɔjaa ya ishi; mee ya iphe-iphere. ⁵ Yɔ byakwa bya ezi onye ɔdo; ɛphe eworu onye onanu gbua; mɛwaru igweligwe ndu ɔdo: ndu bɛ ɛphe tsuru iphe; ndu bɛ ɛphe gburu egbugbu. ⁶ L'ikperazɔ iya; yɔ phɔdu-waa onye lanɔ, bɔ iya bɔ nwatibe iya kɛ nwoke, o yeru obu. Yɔ sɔ nwatibe iya ono t'o jee; tubesu l'ɛphe a-kabɛ kwabɛ onye ɔphu bɔ nwatibe iya ugwu. ⁷ Ndu ono, o buru ozi ono azɔa mgbede; sɔ: ‘Iyaa! Ɖwaa bɔ onye alɪ-a e-mekochaa bɔru nk'iya teke nna iya nwɔhuru. Unu bya t'ɛphe gbua ya; k'ɔphu mgbo vayɪnu ono a-bɔru nk'ɛphe.’ ⁸ Ɖphe egude onye ono; woru iya gbua; woru odzu iya tufaa l'azɔ mgbo vayɪnu ono.”

⁹ Ya ndono; Jisɔsu aji ɛphe: “?Bɔkpo ngɔnu bɛ nwoke, nwe mgbo vayɪnu ono e-me? Ɖo-bya bya egbushikota ndu ozi ono; woru mgbo vayɪnu ono ye ndu ɔdo l'ɛka. ¹⁰ ?Unu ta guvubua ɛke ono, e deru l'ɛkwo okfu Nchileke; sɔ:

‘Lɛ mkpuma ono,
ndu akpɔ ɔlo jɪkaru ono
bɔ iya mekochaaru bya abɔru
itso, gude ɔlo ono.

¹¹ Ono bɔ iphe Nnajiufu ayi meru;
yɔ bɔru iphe dɔ ayi biribiri l'ɛnya.’ ”

¹² Ndu ishi ndu Ju esee ya egude; l'ɛke ɛphe mawaru l'ɔ bɔ ɛphe b'o gude nmaa ɛtu ono. Obenu l'ɛphe tsɔhuru ɔha ono, nɔ l'ɛke ono egvu; paru iya haa gbakashɪhu.

Aji k'ɔtu akirikio
(Mát 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Tɔ dɔ iya bɔ; a haru zi ndu Fárisii; mɛ ndu ɔkpà kɛ Hérodu t'ɛphe gude okfu, Jisɔsu ekfu hata iya l'ɔnya.

¹⁴ Ndu ono, e ziru ono abya asɔ iya: “O-zi-iphel! Ɖphe maru l'ɪ bɔ onye ire-lanɔ; tɔ dɔ onye iile ɛnya l'ifu; tɪi kpa ishi ɛge madzɔ beru. Yɔ bɔlɛruphu ɔgbodo ɔzo kɛ Nchileke bɛ iizi. ?Tɔ bɔdunu omebyi ekemu Nchileke mɛ ɛphe -tɔje akirikio nɔ eze ndu Rómu? ?Bɔ t'ɛphe tɔje iya; tɔo t'ɛphe ba atɔjeshi?”

¹⁵ Jisɔsu amawarɔ l'ɛphe bɔ okfuru-iche-eme-iche phe; sɔ ɛphe: “?Bɔ ngɔnu bɛ unu ese iya adata? Unu nɔ iya nɔ okpoga ɔbu tɛ ya leedu ɛnya.”

¹⁶ Ɖphe ewotarun iya ɛya. Yɔ sɔ ɛphe: “?Bɔ ishi onye; mɛ ɛpha onye b'e deru iya ɛge-a?”

Ɖphe asɔ iya l'ɔ bɔ kɛ Siza!

¹⁷ Jisɔsu asɔ ɛphe: “Ɔo ya bɔ; unu woru iphe ɔphu bɔ kɛ Siza; nɔ Siza; unu eworu kɛ Nchileke nɔ Nchileke.”

Ɖnu, Jisɔsu yeru ɛphe adɔ ɛphe biribiri.

Aji k'oshi l'õnwu teta

(Mát 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Yo nweru ndu Sádusii, byakfutaru Jisõsu; mbu ndu õphu sũru l'ẽ te eshijedu l'õnwu teta nõdu ndzũ. Ẹphe abyakfutashia Jisõsu bya asũ iya: ¹⁹ "O-zi-iphe! Mõsisu deru ẹphe l'ẹkwõ; sũ: Teke bu lẹ madzũ nwũhuru; haa nyee ya; l'ẹ b'õ mũtaru iya nwa; tẹ nwunne nwoke õbu lụpyabe nwanyi ono; k'õphu ọo-mũtaru onye onanu, nwũhuru anwũhu ono ẹgirima. ²⁰ L'o nweru unwunne ẹsaa, nõnu. Onye k'õdungu abya alũa nwanyi; nõnyaa; nwũhu; l'ẹ b'õ mũta nwa. ²¹ Onye k'ẹbo alũpyabe nwanyi ono; nõnyakwaaphu; nwũhu; l'ẹ b'õ nwekwa nwa. Onye k'ẹto ẹge ono kwaphu; ²² jeye ẹphe ẹsaa ono alũkota nwanyi ono; nwũshihukota; to nwe nwa, ẹphe mũtaru. E meebe; nggũbe nwanyi; nggu anwũhufua. ²³ O -rua teke ee-shi l'õnwu teta nõdu ndzũ; ?bu nyee onye ole bẹ nwanyi ono a-bũ; ẹge ono ẹphe shi lũkotahawa iya ẹphe ẹsaa ono?"

²⁴ Jisõsu asũ ẹphe: "O bu iphe, meru iphe unu eshisweje iya õbu ndono; kẹ l'ẹkwõ okfu Nchileke te do-du unu ẹnya; to do unu ẹnya mbu ẹge ike Nchileke beru. ²⁵ Teke ndu nwũhuru anwũhu shiwa l'õnwu teta nõdu ndzũ bẹ ẹphe ta alũkwa nwanyi; õphu nwanyi 'alũkwa nji. Teke ono bẹ ẹphe a-dũwaa l'õ bu unction ojozi-imigwe. ²⁶ A bya lẹ kẹ oshi l'õnwu teta nõdu ndzũ ono; ?unu ta gũbua l'ẹkwõ Mõsisu ẹke ono, o deru k'iru, ọku enwu raphuraphu ono? Ẹke ono bẹ Nchileke k'furu Mõsisu l'õo yẹbe Nchileke bu Nchileke kẹ Ẹbirihamu; bũru Nchileke kẹ Ẹyizaku; bya abũru Nchileke kẹ Jẹkõpu. ²⁷ ?Tõ dũ iya bu lẹ Nchileke ta bũdu Nchileke ndu nwũhuru anwũhu; ọ bu Nchileke ndu nõ ndzũ. Ọo ya bu l'unu k'fũbekpoo ọsua shiswee ọzo."

Ekemu õphu kakõta nu

(Mát 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Onye lanũ lẹ ndu ezije ekemu, nõ l'ẹke ono l'anũ iphe ẹphe atũ abya aphũ ẹge Jisõsu gude asa okfu ono õhuma. Yõ jĩ Jisõsu: "?Nanũkpoo ekemu õphu bu iya katsũkpo mkpa l'ekemu ono l'õ ha?"

²⁹ Jisõsu asũ iya: "Ekemu k'õdungu bu: 'Unu nũa ya; unubẹ ndu Ẹzũrẹlu! Lẹ Nnajiufu ayi, bu Nchileke bũlekwa iya phũ kpũ bu Nnajiufu. ³⁰ Ọo ya bu t'i yeru Nnajiufu, bu Nchileke ngu obu ngu l'õ ha; nggu egude ndzũ ngu l'õ ha; mẹ uche ngu l'õ ha; mẹ ike ngu l'õ ha yeru iya obu.' ³¹ K'ẹbo, tso iya bu: 'T'i yeru madzũ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu.' Ẹ to nwehekwa ekemu ọdo, kariru ekemu labũ-wa nshinu."

³² Onye ono, ezije ekemu ono asũ iya: "O-zi-iphe! I k'futakwaru iya. O kwa oswi-okfu b'i k'furu lẹ Nchileke bu Nchileke lanũ; l'ẹ to nwehedu Nchileke ọdo, nõnu gbahaa yẹbedua; ³³ mẹ tẹ madzũ yeru iya obu iya l'õ ha. T'o gude egomunggo iya l'õ ha; gude ike iya l'õ ha

yeru Nchileke obu. Yo yeru madzũ ibe iya obu ẹge o yeru onwiya. L'ome ekemu labũ ono bẹ dangokwaru ngweja-ukfuru; dangoo iphe, bu ẹja ọdo, aachijeru Nchileke l'õ ha."

³⁴ Jisõsu aphũa l'o yeru iya õnu l'õ bu onye nweru egomunggo; sũ nwoke ono: "Ẹ tĩ nõhekwa ote-ẹnya l'ẹke Nchileke bu eze."

Jisõsu ekfugetsua ẹge ono; to nwehe onye jebaaru ọtu ama k'õji iya aji ọdo.

?Kuráýisutu bu nwatibe onye?

(Mát 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Yo be teke Jisõsu ezi iphe l'eze-ũlo Nchileke; yo k'funyaa bya aji: "?Nanũ ẹge e meru bẹ ndu ezije ekemu sũru lẹ Kuráýisutu bu Nwatibe Dévidi; l'ẹke ³⁶ Dévidi l'onwiya bẹ Ume-dũ-Nsõ meru; yõ sũ:

'Lẹ Nchileke sũru Nnajiufu yẹbe Dévidi:

Nõdu iya l'ẹka-õtara

jeye teke ya e-me ndu ọhogu ngu

t'ẹphe bũru iphe

ji-dzõpyabe l'õkpa.'

³⁷ Dévidi l'onwiya eku iya Nnajiufu. ?Nanũ ẹge e shi b'o gbe bya abũwarunu Nwatibe Dévidi?"

Ọkwa ẹhu ndu ezi ekemu;**mẹ ndu Fárisii**

(Mát 23:1-36; Luk 20:45-47)

Ẹhu atsõo igweligwe ndu, nũru iya nũ ẹna. ³⁸ Teke oozi ẹphe iphe b'õ sũru ẹphe: "Unu kwabẹkwaru onwunũ ẹnya l'ẹke ndu ezije ekemu nõ; mbu ndu ọoduje mma t'ẹphe kechishia onwẹphe l'uwe-nlõkpuru aghaphe; t'e keleje ẹphe l'õ bu ndu oke amadũ l'ẹke a dũ l'igwe; ³⁹ mẹ tẹ oshi õphu katsũkpo mma l'ũlo-ndzuko ndu Ju bũru ẹphe a-nõduje iya; mẹ t'õ bũru ẹphe a-nõ l'ẹke, aa-katsũkpo ẹphe ọkwaberu ugwu l'ẹke e jeru eswe-iphe. ⁴⁰ Ẹphe eripyaje nwanyi, maa tũfuru; gude ẹregede ekfu anũ Nchileke ogodo-orikoro. O bu ẹphe; bẹ aa-ka ọnmashi ikpe ike!"

Iphe nwanyi, maa tũfuru**tũru obu iya anũ Nchileke**

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Jisõsu abya adũgaru l'iku okpoko, eechejeru Nchileke okpoga; lelaaha ndu eche okpoga l'okpoko ono. Ndu, nweru iphe abya eyetsua okpoga, ha nshinu. ⁴² Nwanyi lanũ, nji iya ẹ-ta nõhedu, l'akpa ¼kpa abyatashia bya eworu afũ labũ chee. ⁴³ Jisõsu abya ekua ndu etsoje ọzo iya t'ẹphe bya. Yõ sũ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'õ kwa nwanyi ¼kpa-wa, nji iya ẹ-ta nõhedu-wa bẹ yeru iphe ka nũ l'ẹphe ha. ⁴⁴ Ishi iya abũru lẹ ndu õphu l'ẹphe ha shitsua l'ẹku ẹphe, tsuboru etsubo l'anũ. Obenu lẹ nwanyi-a bẹ akpakpõo ¼kpa; yõ bũru iphe o nweru l'õ ha; mbu je akpaa l'iphe,

o doberu, oo-gude kpata nri b'o wotaru bya echeewa."

Aa-kukposhi eze-ulo Nchileke

(Mát 24:1-2; Luk 21:5-6)

13 Jisosu eshilephu l'ime eze-ulo Nchileke l'alufuta; onye lanu le ndu etsoje uzo iya asu iya: "O-zi iphe! Lenu mkpuma, dugbaa biribiri; me ulo, du biribiri, no l'eke-a!"

²Jisosu asu iya: "I phuru eze-ulo ono, a kpuru; yo magbaa ege ono? Ee-mekochaa kukposhikota iphemiphe obule ono; k'ophu e to nwedu m'o bu mkpuma lanu, aa-ha t'o kpo-kfuru l'eli ibe iya."

Okwa iphe-ehuka, a-bya nu

(Mát 24:3-14; Luk 21:7-19)

³Jisosu abya enyihu Ugwu Olivu; je adugaru; cheeru eze-ulo Nchileke ifu. Pyita; Jemus; Jonu; me Anduru aji iya l'edomi; su: ⁴"?Bukpo teke ole be iphe ono e-me? ?Bu ngunu be ee-gude maru teke iphemiphe obule ono abyawa ememe?"

⁵Jisosu efulahaaru epe: "L'o buphu t'unu kwabe enya; t'e b'o nwe onye e-duswe unu uzo. ⁶L'o nwekwaru igweligwe ndu a-zaru epha iya bya. Onye ophu nonu; yo su: 'L'oo ya bu iya'; gude ege ono duswee igweligwe madzu. ⁷Teke unu nuderu ak'o ogu, aalu l'eke teru enya; me ephuphu ogu, aalu l'eke du ntse; unu ba wakwa obu; l'iphe ono l'o ha mefutajekwa. Obenu le teke mgboko a-gvu te rukwaa. ⁸Le mba e-gbeshikwa tso mba ibe iya ogu; ali-eze etso ali-eze ibe iya ogu. Ali a-nma jijiji l'eke, dutsua iche iche. Ejo egu a-bya. Iphe ono l'o ha gbe bukwaru adube be iphe-ehuka adube ege ono, ime adubeje ome nwanyi k'odungu ono."

⁹"Unu kwachakwaaru onwunu enya. L'aa-kputsukwaa unu kpu-jeru ndu ogbo ikpe; e chia unu iphe l'ulo-ndzuko. Unu e-vudo l'ifu ndu govano; me l'ifu ndu eze l'okfu eka yebe Jisosu; ege ee-shi t'ephe nukwaaphu ozi-oma ono. ¹⁰Obenu l'e vufutajeodu uzo zidzuru ozi-oma ono l'iphe bu mbakeshi. ¹¹Teke ono, epe a-kpufuta unu t'e kpee unu ikpe ono; unu be vukwaru uzo wata oyo oshi iphe unu e-kfu. Unu kfulekwaphu iphe bataru unu l'onu teke ono; l'e to bukwaa unubedua a-nodu ekfu iya l'onwunu; o kwa Ume-du-Nso a-nodu ekfu iya. ¹²Nwunne a-kpuru nwunne iya nu; t'e gbua. Nna akpuru nwatibe iya; nu t'e gbua. Unwegirima ekwefuru ndu muru epe ik'e; kpuru epe nu; t'e je eg-bua. ¹³Onyemonye obule e-gude ke l'unu bu ndu ke yebe Jisosu kpo unu ash. Obenu l'onye ophu taru nshi jeye l'ikperazu be Nchileke a-dzofuta."

Ejo akpamara

(Mát 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴"Unu a-phukwa ejo akpamara o-la-l'iyi l'eke, e-ta gbadu t'o vudo." Te ngube onye agu eke owaa rikwaa oriri iphe o bu t'o doo ngu enya. "Teke unu phuru iya ph; te ndu no le Judiya rebelekwaphu lashia l'ugvu.

¹⁵T'onye ophu no l'okpoku l'atuta ume be ejehekwa okfu k'obahu l'ulo jee ogwota iphe, no l'ulo iya.

¹⁶T'onye ophu no l'egu ba alahakwa azu k'oje ochita uwe iya. ¹⁷Nshoo ndu ophu du ime; me ndu ophu he egirima, angu era teke ono! ¹⁸Unu kfuru nu Nchileke; t'e b'o buba l'oge winta teke oyi atsuje. ¹⁹Ishi iya aburu le teke ono be eze iphe-ehuka ophu ta byabua keshinu Nchileke keru mgboko a-bya; ophu to nwekwanu odo, bya a-du ege ono odo. ²⁰Ndege Nnajiufu te gburu teke iphe-ehuka ono e-me mkpirikpi; me to nwekwa onye oo-ga emekochaa dzofuta. O le o gude-wa okfu ehu ndu ophu o fotawaru t'ephe buru ndu nk'ia gbua teke ono mkpirikpi.

²¹"O -nweru onye suru unu teke ono: 'Lekwa: L'o kwa Kurayisutu obu ndo-o;' m'o kwanu: 'Lenu: ya ndophu no l'ekaphu!' unu be eyekwaru iya onu. ²²Iphe obu bu le ndu a-nodu adzu-phe ejo-ire su l'oo epe bu Kurayisutu; me l'ephe bu ndu nkfuchiru Nchileke a-lufuta bya emeshilaha iphe-ophulanya, dugbaa biribiri ege ee-shi t'ephe duswee ndiphe; mbu je akpa le ndu ono, Nchileke fotawaru ono; ndege o -buru l'ephe emeghe iya. ²³Oo ya bu t'unu kwabekwaphu enya; eshinu ya vuwaru uzo kfukotaru unu iphemiphe obule-a l'o ha; temanu yo mede."

Abyabya Abubu-Ndiphe

(Mát 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴"Teke eze iphe-ehuka ono gvuleruphu be enyanwu e-jikputa; onwa echibuhu; ²⁵mkpo-kpodo eshi l'igwe adashi. Iphemiphe obule, no l'igwe a-nmahu jijiji; losweshihu. ²⁶Teke ono be aa-phu Abubu-Ndiphe eke o no l'urukpu; gude ike, du biribiri; egbu nwijnwii abya. ²⁷Oo-zifu unwu ojozi-imigwe iya t'ephe jee l'ifu; jee l'azu; jee l'uzo eka-utara; jee l'uzo eka-ibyita le mgboko mgburumgburu; jeye l'eke ali jeberu; igwe ejebe; je edutakota iphe, bu ndu o fotaru."

Iphe oshi figu ezi

(Mát 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸"Unu gude oshi figu muta iphe. Obuje; o -lagee ekwo; teke o tushihuwaru; wata oru iru; unu amaru l'udzu-mini tuwaru l'ukfu. ²⁹Ege ono be owaa du: teke unu phuru iphemiphe obule-a emetsuwaa; unu amaru le Abubu-Ndiphe nokwa ntse; mbu l'o nowa l'onu-uzo. ³⁰Kamenu; te ya karu unu: l'ogbo owaa, no nta-a ta agvubekwa jeye teke iphe ono l'o ha e-mekota."

³¹ Igwe a-gvụ; alị agvụ; ọbu l'okfu, ya kfuru l'ọ ha te nwedu l'ọ rebuhu ire."

?Bụ mbọku ole b'ọ bụ?

(Mát 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

³² "Mbọku ọbu; m'ọ bụ teke ọbu gèdegede te nwek-wa onye maru iya nụ. Ẹ tọ dọkpoduuanu m'ọo ụnwu ojozi-imigwe, maru iya nụ; ọphu Nwatibe Nchileke 'amakwa iya. Ọ bụlephu Nchileke, bụ Nna bụ onye maru iya nụ. ³³ Unu kwabekwa ọnya; chee nche; kẹ l'unu ta madu teke ọo-buru. ³⁴ Ọo-dụlephu l'ọ bụ nwoke, gbeshiru oje iphe ọdo; paru ufu iya haa; chiru ndu oozije ozi ye t'ẹphe lepyaberu iya ẹya ọnya. Yọ bya ekeshiaru ẹphe ozi, ẹphe a-nọdu eje l'ẹhu l'ẹhu. Yo rua l'onye ọphu eche ọnu nggamgbo; yọ nmaaru iya ọkwa; sụ iya t'ọ mụkwaru ọnya. ³⁵ Ọo ya bụ t'unu chekwaa-aphu nche; keshinu unu ta madu teke nnajiufu, nwe ufu a-lata azụ. Ẹ ta madu: ?bụ l'urẹnyashi; ?t'ọ teke echi-abalị keru ẹbo; ?t'ọ teke oke-ọku raru ọra; ?t'ọ l'ọo l'ut-su bẹ ọo-lata. ³⁶ Ọo ya bụ; k'ọphu ẹ tọo tudu unu l'ụkfu teke unu eku mgbenya. ³⁷ Ọ bụ iphe ya ekfuru unu; bẹ ya ekfukwaruphu onyemonye ọbule: 'Unu chee nche!'"

Idzu ishi Jisọsu

(Mát 26:1-5; Luk 22:1-2; Jọn 11:45-53)

14 Teke ono b'ọ phoduleruphu abalị ẹbo; tẹmanu a gbaa Aji Esweta; mẹ Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu ezije eke-mu acholahaa ẹge ẹphe e-shi gude Jisọsu l'edomi; gbua. ² Ẹphe asụ: "Lẹ tọo bụkwa l'ime aji-wa. Lẹ ẹphe -mee ya nta-a bẹ utsu a-dakwa."

Aakwabẹ Jisọsu ugwu lẹ Bétani

(Mát 26:6-13; Jọn 12:1-8)

³ Jisọsu nọlephu lẹ Bétani l'ụlo nwoke, eeku Sáyi-monu, ẹhu-labụ mejeru Ẹke ono b'ọ nọ; gudekwadua nri l'eri; nwanyi lanụ abata; paru nwa akpamu, manụ nadụ. Manụ ono bụ senti, vu oke aswa. Yọ bya eworu akpamu ono kụkpoo; woru manụ senti ono wụa Jisọsu l'ishi. ⁴ Ẹhu eghulahaa ndu haru nọdu l'ẹke ono eghughu. Ẹphe ekfulahaaru onwẹphe: "?Bụ ngunu kparu iphe eemebyishi ẹgiri manụ ọwaa emebyishi?" ⁵ M'a ge erekwa iya reta iya iphe kariru ụkporo ọngụ lẹ ọngụ iri; woru okpoga iya nụ ndu ụkpa." Ẹphe eshi-waphu ẹge ono baaru nwanyi ono mba.

⁶ Jisọsu asụ ẹphe: "Unu haa nwanyi-a! ?O meru imagha bẹ unu ekfuchi iya nchi; ⁷ lẹ nwanyi, unu elee ọnya l'ọ meru iya iphe dọ mma. Ndu ụkpa bẹ unu l'ẹphe anọ mkpụrumkpuru. Teke dọkpolephu unu mma; unu emeeru ẹphe iphe-oma. Obenu lẹ yẹbedua bẹ yẹle unu ta anọdu tekenteke. ⁸ Ọo ẹge ike beru iya b'ọ meru-a; l'ọ teru iya manụ l'ẹhu; gude kwakọbe teke

ee-li yẹbe Jisọsu. ⁹ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe bụ ẹke, a raru ozi-oma lẹ mgboko gbaa mgburumgburu bẹ aa-kojekwaphu akọ iphe-a, nwanyi-a meru-wa gude nyata yẹbe nwanyi."

Júdasu achita lẹ ya e-deru Jisọsu ye

(Mát 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Júdasu Isukáryotu, bụ onye lanụ l'ụmadzu iri l'ẹbo ono, etsoje ụzo Jisọsu ono ejekfushia ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; k'ọphu oo-deru Jisọsu ye ẹphe l'ẹka. ¹¹ Yo kfutsuaru iya ẹphe; ẹhu atsọo ẹphe ẹna; ẹphe ekweta iya ụkwa l'ẹphe a-nụ iya okpoga. Júdasu acholahaa ẹge oo-shi deru iya ye ẹphe l'ẹka.

Nri-ẹnyashi Nnajiufu

(Mát 26:17-30; Luk 22:7-23; Jọn 13:21-30; 1 Kór 11:23-25)

¹² Yo be mbọku k'odungu l'oge Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko; bụ iya bụ mbọku, eegbuje nwaturu Aji Esweta; ndu etsoje ụzo Jisọsu aji iya: "?Bụ awe b'ọ dọ ngu t'ẹphe je akwakọberu ngu t'ị nọdu gbaa Aji Esweta ọbu?"

¹³ Jisọsu ezifu ụmadzu ẹbo lẹ ndu etsoje ụzo iya; sụ ẹphe: "Unu tųgbua bahụ lẹ Jerúsalemu. Nwoke, vu ite, mini nọ e-jekfutaa unu. Unu tsoru iya. ¹⁴ Iphe bụ ẹke ọ bahuru; unu tsoru iya je asụ onye nwe ufu ono: 'Lẹ O-zi-iphe sọru: ?Nanụ ụlo ndu ẹbyee ọphu bụ nk'ia, bụ ẹke yẹle ndu etsoje ụzo iya a-nọdu gbaa Aji Esweta ọbu?' ¹⁵ Oo-koshi unu ime ụlo k'eli eli; mbụ eze agalaga ime ụlo, e dohawaru oshi ẹge ọo-dụ t'a nọdu iya ria nri. Ọ bụ l'ẹke ono bẹ unu a-kwakọberu ayi nri ọbu."

¹⁶ Ndu ono, etsoje ụzo iya ono atųgbua je abahụ l'obodo ono. Yọ dọkotalephu ẹge ono, Jisọsu kfuru iya ẹphe ono. Ẹphe abya anọdu l'ẹke ono; kwakọbe kẹ Aji Esweta ono.

¹⁷ Yo be l'urẹnyashi; Jisọsu yẹle ụmadzu iri l'ẹbo ono abyatashia. ¹⁸ Ẹphe eridelephu nri ono; Jisọsu asụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'ọ kwa onye lanụ l'ime unu e-deru iya ye; mbụkwa onye yẹle iya eri nri l'ẹke-a."

¹⁹ Yo rua ẹphe l'ẹhu; ẹphe awata iya oji nanụ nanụ; sụ: "?Bụ yẹbedua? ?tọo yẹbedua?"

²⁰ Jisọsu asụ ẹphe: "Ọ bụ onye lanụ l'unu iri l'ẹbo-wa; mbụ onye yẹle iya tsutaru nri l'ochi lanụ-a. ²¹ Lẹ Abụbu-Ndiphe bụlekwa ẹge e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke bẹ ọola. Obenu; nshọo onye ono, ee-shi l'ẹka iya deru Abụbu-Ndiphe ye l'ẹka ndu achọ ishi iya ono. Ọ ga karu onye ono mma l'ẹ ta mụdua ya lẹ phuu!"

²² Ẹphe egudekwadua nri ono eri; Jisọsu ewota bure-di; kele Nchileke ekele; washia ya; woru iya nụ ẹphe; sụ ẹphe: "Unu nata; ọwaa bụ ugwehu iya."

²³ Yo wotakwaphu okoro; kelebebe Nchileke ekele; woru iya nụ ẹphe; ẹphe eworu iya ngua l'ẹphe ha. ²⁴ Yo

sụ ẹphe: “Ọwaa bụ mee ya, e gude okfu ẹhu igwe ọha lọkaa. Nchileke gude mee ya ono eme tẹ ọgba-ndzụ, shi iya l'ẹka vuru ire. ²⁵ Kamenu; tẹ ya karu unu: ya ta angụhekwa mee, shi l'akpuru vayinu ọdo jeye mbọku ono, ya a-ngụ k'ophungu lẹ mgboko ophungu kẹ Nchileke ono.”

²⁶ Ẹphe agutsulephu egvu, ẹphe gude jaa Nchileke ajaja; tųgbua jeshia Ugvu Olivu.

Jisọsu ekfu lẹ Pyita a-gbado iya
(Mát 26:31-35; Luk 22:31-34; Jón 13:36-38)

²⁷ Jisọsu asụ ẹphe: “Unu l'unu ha a-paru iya haa; gbakashihu, bụ iya bụ ẹge e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

“Lẹ Nchileke sụru lẹ ya e-chigbu onye eche aturu; aturu ono agbakashihu.”

²⁸ Obenu lẹ teke o metsuaru tẹ ya shi l'onwu teta nọdu ndzụ; bẹ ya e-vuru unu ọzo jeshia Gálili.”

²⁹ Pyita asụ iya: “Ọ -bụkpooru lẹ ndu ophunanu a-paru ngu haa; gbakashihu; bẹ yẹbedua ta a-hakwa ngu.”

³⁰ Jisọsu asụ iya: “Kamenu; tẹ ya karu unu: l'enyashi-a gẹdegede; tẹmanu oke-ọku nchi-abọhu araa ọra ugbo ẹbo b'i kfuakwaru ugbo ẹto l'ẹ tị madu iya.”

³¹ Pyita akaba ya rụ okfushi ike; sụ: “M'o -ruhuru a sụ lẹ nggu l'iya nwuhufutaje anwuhu; bẹ ya te ekfukwa lẹ ya ta madu ngu.”

Ndu ophu l'ẹphe ha ekfukota ẹge ono.

Jisọsu ekfu anụ Nchileke lẹ Getusémeni

(Mát 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Ẹphe ejeshia ẹke eekuje Getusémeni; rutsulephu ẹke ono; yọ sụ ndu ono, etsoje ọzo iya ono: “Unu nọdu l'ẹke-a tẹ ya kpịrife nwanshị je ekfuru nụ Nchileke.”

³³ Yo duta Pyita; mẹ Jémusu; mẹ Jónu. Meji awata iya okfu nkfu; yọ wata ọtsu egvu. ³⁴ Yọ sụ ẹphe: “Ha! Meji akfulekwa iya phụ nkfu; l'ese iya agbabuhu. Unu nọdu l'ẹke-a chee nche.”

³⁵ Yọ kpịriblephu nwanshij; tųa onwiya l'alj; wata okfu anụ Nchileke; t'o mee t'iphe-ẹhuka kẹ nwa teke ono be ru iya l'ẹhu; m'ọ -buru l'ọo iphe e-kwe ememe. ³⁶ Yọ su: “Nna! Nna! Ọ bụ nggu bụ onye a-dụ ike mekota iphemiphe ọbule. Pafunu iya okoro iphe-ẹhuka-wa l'ẹhu. Ọlobu; t'ẹ b'ọ bukwa iphe nọ iya l'obu e-me. Ọ kwa ophu bụ uche-obu ngu e-me.”

³⁷ Yọ latashia azụ bya aphua ẹphe; ẹphe eku mgbenya. Yọ sụ Pyita: “Sáyimonu; ?iiku mgbenya? ?Tj dudu ike muru ẹnya; chefua nche awa lanu? ³⁸ Unu chee nche; kfuru nụ Nchileke; t'ẹ b'e nwuru unu ye l'iphe a-data unu. Obu madzụ bẹ ọonodujekpokwaa evushi evuvu ike; obenu lẹ madzụ l'onwiya ta dųjedu ike.”

³⁹ Yọ lufu jeshia okfuru nụ Nchileke ọdo; kfukwaaphu iphe ono, o kfuhawaru ono. ⁴⁰ Yọ lata azụ bya aphukwaaphu ẹphe ọdo; ẹphe ekukwaphu mgbenya; l'ẹke mgbenya erotsukwanua ẹphe; ẹphe ta ma iphe ẹphe e-kfuru iya.

⁴¹ Yọ la azụ k'ugbo ẹto ya bya asụ ẹphe: “?Unu ekukwadia mgbenya; l'atuta ume? O dzuwaru. Teke ọbu ruakwaru. Abubu-Ndiphe bẹ aabyakwa oderu ye ndu eme iphe dų ẹji l'ẹka. ⁴² Unu gbeshi t'ẹphe je. Unu lek-waa l'onye ọbu, e-deru iya ye ọbu byaakwaru.”

Aakputa Jisọsu

(Mát 26:47-56; Luk 22:47-53; Jón 18:3-12)

⁴³ Ya ndono; Jisọsu egudekwadia ẹge ono l'ekfu; Júdasu, bụ onye lanu l'umadzu iri l'ẹbo ono abyawaphu. Ndu, tso iya nụ adu l'igwe. Ẹphe apagbaaru mma; mẹ mgboro. Ndu ziru ẹphe bụ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu bụ ọgurenya ndu Ju. ⁴⁴ Júdasu ono, e-deru iya ye ono ekfuhawaru ẹphe iphe ya e-me t'ẹphe gude maru onye ophu ọbu. Yọ sụ ẹphe: “L'ọo onye onanu, ye e-tsuta onu l'ishi-uga gude kele iya ekele ono bụ onye ophu unu a-kputa. Unu kwabekwaru iya ẹnya.”

⁴⁵ Júdasu erua; tųgbulekwaphu waa; jekfushia Jisọsu je asụ iya: “Rábayi!” Tsuwa iya phụ onu l'ishi-uga.

⁴⁶ Ẹphe azugudewaphu Jisọsu; kputa. ⁴⁷ Onye lanu lẹ ndu ono, vudo l'ẹke ono amja mma iya swangu; gbua ya nwozi eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; kwa-ta iya nchi. ⁴⁸ Jisọsu asụ ndu ono, byaru iya egude ono: “?Unu chigbaa mma; mẹ mgboro abya iya egude; ?ya bụ onye ana nfu? ⁴⁹ Mbọku-mbọku bẹ yele unu anoje l'eze-ulo Nchileke; ya ezi unu iphe; ophu unu 'egude-bua ya. Obenu l'iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke mefutaje.”

⁵⁰ Ndu etsoje ọzo iya l'ẹphe ha aparu iya haa; gbakashihu.

⁵¹ Yo nweru nwata okoro bya lanu, tsoru Jisọsu. To nwe iphe o yeru; gufu ẹkwa ọcha, ọ tuphuberu onwiya. Ẹphe akpachia ya; ⁵² yọ mja onwiya; paru ẹkwa ọcha iya ono haa; gbaru ọtu kfuru kwaseru.

Jisọsu nọ l'ifu ndu ọgbo ikpe

(Mát 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jón 18:13-14, 19-24)

⁵³ Ya ndono; ẹphe eduru Jisọsu jeshia k'eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu ishi ophu achijeru Nchileke ẹja l'ẹphe ha; mẹ ndu bụ ọgurenya; mẹ ndu ezije ekemu abya edzua. ⁵⁴ Pyita eshi etso iya ote-ẹnya ote-ẹnya; tsoru iya jeye l'ogbodufu eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono. Yo je adugaru l'ẹke ndu nche nọ; nyalahaa ọku. ⁵⁵ Ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; mẹ ndu ọgbo ikpe ono l'ẹphe ha acholahaa iphe ẹphe a-sụ lẹ Jisọsu meru; ẹge ee-shi t'e kpee ya nkfugbu. To nwe iphe ẹphe phuru, bụ iphe o

meru. ⁵⁶ Ẹphe dū l'igwe gbaa ya ẹjo ekebe; ọbu l'ekebe ẹphe ta dakọtadu.

⁵⁷ Ndu egbeshi dzua ẹjo-ire: ⁵⁸ "L'ẹphebēdua gudekpokwaa nchì ẹphe nua teke ọ sūru: 'Lẹ ya e-mebyishi eze-ulo Nchileke-wa, bụ ẹka b'e gude kpua ya-a; l'ime abali ẹto; ya akpua ọdo, ẹ te egudedu ẹka kpua.'" ⁵⁹ E guderu l'ẹphe kfulu ẹge ono; ekebe ẹphe ta dakọtakpokwanu.

⁶⁰ Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono egbeshi l'edzudzu ọha ono; sū Jisọsu: "To nwedu ọnu, iyeru ndu-wa l'ekebe-wa, ẹphe agbagbaa ngu ẹga-wa?"

⁶¹ Jisọsu adaa nwanshi; to yeru iya ọnu. Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono aji Jisọsu ọdo: "Bụ nggu bụ Kuráyisutu ọbu, bụ Nwatibe Nchileke ọbu?"

⁶² Jisọsu asū iya: "Iyee; l'ọo yēbedua bụ iya. Unu a-phụ yēbe Abubu-Ndiphe l'ẹke ya dugaru l'ẹka-utara Ọkaribe-Kakota-Nu; phua ẹge ya e-gude urukpu kẹ imigwe l'abya!"

⁶³ Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono eworu uwe nk'ia zija; sū ẹphe: "Bụ egbe ekebe ngunu ọdo bẹ ẹphe achokwadu. ⁶⁴ ?Unu nūwaru iphe ookfu l'ekfubyishi Nchileke? Bụ ngunu bẹ unu chitaru?"

Ẹphe atuko sū l'iphe gbaru iya nū bụ t'ọ nwuhu.

⁶⁵ Ndu awata iya ọvu ọnu-mini; woru iya ifu kechia; chilahaa ya iphe; sū iya: t'ọ kọnu onye chiru iya iphe. Ndu nche akpua iya; chilahaa ya ẹka. †

Pyita agọ lẹ ya ta madu Jisọsu

(Mát 26:69-75; Luk 22:56-62; Jón 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Pyita anọdukwadua l'ogbodufu l'ẹke ono; onye lanu l'unwu-mgboko, ejeru eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono ozi abata; ⁶⁷ phua Pyita l'ẹke ọnya ọku. Yọ bya elee Pyita ẹnya; sū iya: "M'i tsokwa lẹ ndu ẹphe l'ophu Názaretu ono; mbu Jisọsu shi ayi."

⁶⁸ Pyita atua ẹgo; sū iya: "Lẹ ya ta makwa; iphe iikfu te do iya ẹnya." Pyita atugbua jeshia ọzo ọnu-oguzo; oke-ọku arawaphu ọra.

⁶⁹ Nwamgboko ono aphua ya ọdo l'ẹke ono; kfula-haarū ndu vudo l'ẹke ono: "Lẹ nwoke-wa tsokwa ẹphe." ⁷⁰ Pyita atukwaa ya phū ẹgo ọdo.

A nonyaa nwanshi; ndu vudotsua l'ẹke ono asū Pyita: "Ba tushi ẹgo; l'i yichachaa ya-a. ?Tì budu onye Gálili?"

⁷¹ Pyita awata oburu onwiya ọnu; l'eria angu ekpu iya: "Ya -makpokwaarū nwoke-wa, unu ekfu okfu iya-a!"

⁷² Teke onophu; oke-ọku arawaphu ọra k'ugbo ẹbo ya. Pyita anyata iphe Jisọsu kfuluhawaru iya: "Lẹ tẹmanu oke-ọku araa ọra ugbo ẹbo bẹ oo-kfu ugbo ẹto lẹ ya ta madu iya." Yọ wata ọra ẹkwa.

Jisọsu nọ l'ifu Páyileti

(Mát 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jón 18:28-38)

15 Yo be l'omewa utsu iya; ndu ogbo ikpe ono l'ẹphe ha, bụ iya bụ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mē ndu bụ ọgurennya mkpukpu; mē ndu ezije ekemu abya achia idzu. Ẹphe ekee Jisọsu eri; kpua iya jekfushia Páyileti. ² Páyileti aji Jisọsu: "Bụ nggu bụ Eze ndu Ju?"

Jisọsu asū iya: "Ọ kwa nggu b'o shi l'onu."

³ Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja abya ekfushilaha igweligwe iphe, ẹphe sūru l'o meru. ⁴ Páyileti asū iya ọdo: "To nwekpodua ọnu, iye? Ọ kwa l'i nūru-a igweligwe iphe, ẹphe ekfugbaa l'i meru."

⁵ Jisọsu te kfuhekwa okfu ọdo. Yo ji Páyileti ẹnya.

Eekpe Jisọsu nkfugbu

(Mát 27:15-26; Luk 23:13-25; Jón 18:39—19:16)

⁶ L'iphe bụ Aji Esweta, sweru esweswe bẹ Páyileti atufujeru ẹphe onye mkporo lanu, ẹphe sūru t'ọ tufuru ẹphe. ⁷ Yo nweru nwoke lanu, eeku Barábasu, a tūru mkporo. Barábasu tso lẹ ndu seru okwa-tsu ọvumentil'ike; bya egbukwaaphu ọchi l'ogege ono. A tuko tua ẹphe mkporo. ⁸ Igwe ọha ono abya asū Páyileti t'o meeru ẹphe ẹge oomejehawa. ⁹ Páyileti aji ẹphe: "Bụ tẹ ya haaru unu Eze ndu Ju tọ?" ¹⁰ Kẹ l'ọ mawaru l'ọ bụ ẹnya-kfurukfuru bẹ kparu iphe ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja dufutaru iya Jisọsu.

¹¹ Ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono akpalia ikpoto ndu ono; sū ẹphe t'ẹphe kebe t'ọ hachiaru ẹphe Barábasu. ¹² Páyileti asū ẹphe: "Bukwanu ngunu bẹ ya e-me nwoke ọphu unu ékú Eze ndu Ju?"

¹³ Ẹphe atua ọzu; sū: "Kpopyabe iya l'oshi-osweru!"

¹⁴ Páyileti asū ẹphe: "Kẹ ngunu? Bụ egbe ẹjo iphe ngunu b'o meru?"

Ẹphe akakpọo ya ru ọrashi ike: "Kpopyabe iya l'oshi-osweru!"

¹⁵ Páyileti acholaha ẹge ya e-me mee t'ehu tso ikpoto ndu ono ẹna. Yọ haaru ẹphe Barábasu t'ọ laa; sū t'e chia Jisọsu ẹchachi. E chiebe iya ẹchachi; yo duta iya nū t'e je akpopyabewa iya ru l'oshi-osweru.

Ndu soja aja Jisọsu ewena

(Mát 27:27-31; Jón 19:2-3)

¹⁶ Ndu soja ono eduru iya jeshia l'ogbodufu nnajioha, bụ Páyileti; ẹphe ekukoo ndu soja ono l'ẹphe ha.

¹⁷ Ẹphe achita kpowula kpowula uwe uswe yee Jisọsu; woru okpu-eze, ẹphe kparu l'ogvu kpube iya. ¹⁸ Ẹphe abya ekele iya ekele ndu soja; sū iya: "Ndzū ngu ndzū ogologo; Eze ndu Ju!" ¹⁹ Ẹphe eworu oshi chia ya l'ishi; vua ya ọnu-mini. Ẹphe abya ebyishiru iya ikpere l'alj t'oduje l'ẹphe akwabẹ iya ugvu. ²⁰ Ẹphe ajaebetsua ya ewena; bya eyefu iya kpowula kpowula uwe uswe ono;

† Azá 50:6; Mát 26:67

bya eworu uwe nk'iya yee ya; kp̄ta iya t'ephe je akp̄pyabe iya l'oshi-osweru.

**Aakp̄pyabe Jis̄osu
l'oshi-osweru**

(Mát 27:32-44; Luk 23:26-43; J̄on 19:17-27)

²¹ Ephe eyebuta nwoke lan̄, eswekwaru esweswe, eeku Sáyimonu, onye Sayiríni t'o vuta oshi-osweru ono. Sáyimonu ono shikwaru l'egu alata. O bu iya bu nna Al̄eguzánda; m̄ Rúfosu. ²² Ephe eduru Jis̄osu rua eke eeku je Ḡolugóta, bu iya bu "Okpokoro Ishi" ²³ bya eworu m̄e, a gwak̄oberu m̄eru; n̄ iya t'õ nḡa. Ȳo j̄i-ka iya anḡungu. ²⁴ Ephe akp̄pyabe iya l'oshi-osweru; bya eworu uwe iya kekashiaru onw̄ephe. Ephe at̄a ẽnwa t'ephe maru iphe onyen̄onu e-wota. ²⁵ O bulephu l'ẽnyanwu-agbakota l'ut̄su b̄e ephe kp̄pyaberu iya l'oshi-osweru ono. ²⁶ Iphe ono, d̄u eji, ephe s̄uru l'o meru ono b'e deru kfube l'oshi-osweru ono; s̄u: "Eze ndu Ju." ²⁷ Ephe akp̄pyabekwaphu umadzu lab̄u odo, bu ndu iphura l'oshi-osweru lab̄u odo: onye lan̄ an̄odu Jis̄osu l'eka-utara; onye ophu an̄odu iya l'eka-ibyita. ²⁸ Ȳo buru ege ono b'e shi; yo ree mb̄u iphe e de-hawaru l'ekwo okfu Nchileke; s̄u: "A ḡukoberu iya l̄e ndu emebyi ekemu."

²⁹ Ndu eswe l'eke ono ekfubyishi iya; l'at̄u l'ishi l'ishi; l'az̄uru iya ukwe: "H̄o! Ngḡube ophu s̄uru l'ii-mebyishi eze-ulo Nchileke; gude abal̄i ẽto kp̄u-kwazi iya;

³⁰ dz̄onua onwongu. Shinu l'oshi-osweru ono nyifuta!"

³¹ O kwaphu ege ono b̄e ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; m̄e ndu ezije ekemu t̄uko aja iya ewena. Ephe ekfutsuaru onw̄ephe: "Nta-a b'õ dz̄oru ndu odo; t̄õ d̄u ike dz̄o onwiya. ³² T̄e Onye Ndz̄ota ̄obu, bu Eze ndu Ízurelu ̄obu nyifutanu l'oshi-osweru ono; k'ophu ephe a-ph̄u iya; kweta l'õ ya bu Onye Ndz̄ota ̄obu l'os-wiya."

Umadzu lab̄u ono, a kp̄pyabekotaru ephe l'iya l'oshi-osweru ono ekfubyishikwa iya phu.

Anw̄uhu Jis̄osu

(Mát 27:45-56; Luk 23:44-49; J̄on 19:28-30)

³³ Ẽnyanwu egvuleruphu l'ishi; nchi ejihu l'al̄i ono mgburumgburu; ekemeke ̄obule agbak̄ota ts̄ubalangu jeye l'oke-eswe ur̄enyashi. ³⁴ Yo be l'oke-eswe ur̄enyashi iya; Jis̄osu echia mkpu; s̄u: "Eloyi! Eloyi! ?Lema sabakitani?" bu iya bu: "Nchileke iya! Nchileke iya! ?Bu nḡunu meru iphe ī paru iya haa nk̄inyi iya?"

³⁵ Ndu haru vudotsua l'eke ono an̄a ya; s̄u: "Unu n̄wa iya ru; m'õ kwa El̄áyija b̄e ooku." ³⁶ Onye lan̄ ag-baf̄uta; wota ẽgwo-ncha; t̄s̄e l̄e m̄e, shihuru ̄uka; woru iya t̄sebe l̄e nwoshi, d̄u ogologo; n̄u iya t'õ nḡa; †† bya as̄u: "Unu ngabe t'ephe maru: ?bu El̄áyija, bu onye nk̄fuchiru Nchileke a-bya ekufuta iya."

† Egvu 22:18 †† Egvu 69:21; Mát 27:48; Luk 23:36; J̄on 19:28-29

³⁷ Jis̄osu echishia mkpu ike; tubua ume.

³⁸ Ya ndono; ekwa, eegechitaje ̄onu-uzo ime ̄lo ̄obu, bu iya bu ẽnya eze-ulo Nchileke; eshilephu l'eli iya gbaa tarara; lajah̄u ẽbo jeye al̄i iya. ³⁹ Onye ishi ndu s̄o-ja, vudo cheeru Jis̄osu ifu an̄a teke ono, Jis̄osu chishiru mkpu ike; tubua ume ono; s̄u: "Nwoke-wa buk̄waphu Nwatibe Nchileke l'oswiya!"

⁴⁰ O nweru un̄wanyi, vudo ote-ẽnya; l'ele ẽnya t'ephe maru iphe eme n̄u. Ndu ono bu Méri k̄e Mágudala; m̄e Méri, bu nne J̄emus̄u nsh̄i; m̄e J̄os̄esu. Onye odo bu Salómi. ⁴¹ Un̄wanyi ono bu ndu shi etso Jis̄osu l'ejeru iya ozi teke o shi n̄odu l̄e Gálili. Un̄wanyi ndu odo n̄ok-waphu l'ẽke ono, bu ndu t̄soru iya n̄u rua Jerúsalemu.

Eeli Jis̄osu

(Mát 27:57-61; Luk 23:50-56; J̄on 19:38-42)

⁴² Teke ono buwa ur̄enyashi mb̄oku, ndu Ju ak-wak̄obeje kwab̄eru echile iya, bu mb̄oku ̄otu-ume. ⁴³ Ya ndono; J̄os̄efu, bu onye Arimat̄iya ejekfushia Páyileti. J̄os̄efu ono bu onye nweru ẽnya l'õgbo ikpe ndu Ju. O shihakpowa teke teru etete leta ẽnya teke Nchileke e-koshi l'õ ya bu eze. Ya ndono; yo gude obu-nwoke jekfushia Páyileti je ar̄o ya t̄e ya pata odzu Jis̄osu je elia. ⁴⁴ Ȳo d̄u Páyileti biribiri l'o gbe nw̄uhu-kebewanu mb̄u Jis̄osu. Ȳo bya eku onye ishi s̄o-ja ono; j̄i iya: "M'õ bu oswi-okfu l'õ nw̄uhuwaru?" ⁴⁵ Páyileti an̄utatsulephu l'õnu onye ishi s̄o-ja ono l'õ nw̄uhuwaru; kweta t̄e J̄os̄efu je apatawaru odzu iya. ⁴⁶ J̄os̄efu eje anmata ek-wa ̄ocha; bya apatsuta odzu Jis̄osu; woru ekwa ̄ocha ono nmaa ya; je eworu iya nyobe l'ili, a t̄uru l'õgba mkpuma. Yo metsua bya eswita mkpuma, d̄u egvu swichia ̄onu ili ono. ⁴⁷ Méri k̄e Mágudala; m̄e Méri, nne J̄os̄esu aph̄ua eke ono, e nyoberu odzu Jis̄osu ono.

Jis̄osu shi l'õnwu eteta

(Mát 28:1-8; Luk 24:1-12; J̄on 20:1-10)

16 Mb̄oku ̄otu-ume ono eswelephu; Méri k̄e Mágudala; m̄e Salómi; m̄e Méri, nne J̄emus̄u akpata man̄u senti, d̄u iche iche t'ephe je etee odzu Jis̄osu.

² Yo be mb̄oku Sonde, bu mb̄oku mb̄u l'idzu; ephe an-maa ẽwa jeshia l'ili ono l'ẽnyanwu-ahata. ³ Ephe aj̄itsua onw̄ephe onye e-swifuru ephe eze mkpuma ono, e gude bechia ̄onu ili ono? ⁴ T'ephe palia ẽnya; b'e gbe swifuwa n̄u eze mkpuma ono. ⁵ Abah̄u, ephe abah̄u l'ili ono; ephe aph̄uwaphu nwata okor̄obȳa, n̄õ ephe l'eka utara yeru kpowula kpowula uwe ̄ocha. Ȳo d̄u ephe biribiri; ephe ats̄ulahaa egvu.

⁶ Onye ono as̄u ephe: "T'ẽ b'õ d̄ushi unu biribiri. ?O kwa ̄õ bu Jis̄osu k̄e Názaretu ophu a kp̄pyaberu l'oshi-osweru b̄e unu ach̄o? O tetaakwaru n̄odu ndz̄u odo! Ẽ t̄õ n̄oh̄ekwa l'ẽke-a! Unu lekwa eke, e shi nyobe odzu iya! ⁷ ̄Olobu; unu t̄uḡbua je ekfuru ndu etsoje ̄uzo iya m̄e Pyita l'o vuakwa unu ̄uzo jeshia Gálili. O kwa l'ẽke

ono bẹ unu a-phụ iya, bụ iya bụ ẹge o kfuhawaru unu.”

⁸ Ẹphe eshi l'ẹke ono lufuta; vuta ọso; l'ẹke ẹhu-anmanma mę biribiri iya guderu ẹphe. Ọtsu-egvu iya te kwe t'o nweru onye ẹphe a-dụ ike kfuru okfu nụ.

⁹ Teke Jisọsu shi l'onwu teta ndu ndzụ lę mbọku mbụ l'idzu b'o meru tę Méri kę Mágudala vuru ụzo phụa ya, bụ iya bụ nwanyi ono, ọ chifujeru ọgvu ẹsaa, bu iya l'ẹhu ono. ¹⁰ Méri ono eje ekfuru iya ndu ono, ẹphe lę Jisọsu shi ayi ono l'ẹke ẹphe dọkoberu; l'ara ẹkwa. ¹¹ Yo kfutsuaru ẹphe l'ọ nọ ndzụ; mę lę ya gude ẹnya iya phụa ya; ẹphe te kweta.

¹² E meebe; Jisọsu agbaa ụgbugba ọdo bya eworu onwiya koshi ụmadzu ẹbo lę ndu ono, etsoje ụzo iya ono l'ẹke ẹphe eje iphe. ¹³ Ndu onanu alatashia azụ je ekfuru iya ndu ọphunanu; ẹphe te kwekwaphu.

Jisọsu ekoshi onwiya ndu etsoje iya nụ

(Mát 28:16-20; Luk 24:36-49; Jọn 20:19-23; Ndu 1:6-8)

¹⁴ E meebe; Jisọsu ewokwaruphu onwiya koshi ụmadzu iri lę nanụ ono l'onwẹphe l'ẹke ẹphe nọ eri nri. Yọ baaru ẹphe mbà l'ẹphe te ekwetajedu ekweta; mę l'ọkpoma nmaru ẹphe egbudegbu; okfu l'ẹphe te kwetadu l'iphe ndu ono, phuru iya nụ lę ya tetatsuaru ndu ndzụ ono kfuru bụ oswi-okfu.

Unu jee mgboko kpoo-gbaa je ekfukashia ozi-oma-a

¹⁵ Yọ sụ ẹphe: “Unu jee ẹkemeke ọbule lę mgboko gbaa mgburumgburu je ekfukashia ozi-oma-wa tę onyemonye ọbule nụa ya. ¹⁶ Onye ọpku kwetaru nụ, e meru baputizimu bę Nchileke a-dzọfuta. Onye ọpku ẹte kwetadu nụ bę Nchileke a-nma ikpe. ¹⁷ Ndu ọpku woru onwẹphe ye iya l'ẹka bę ee-gude iphe-ọphulenyaa ọwaa hube ama: ẹphe e-gude ẹpha yẹbe Jisọsu chishia ọgvu; gudekwa iya phụ ghaa okfu-alị ẹphe; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi ẹphe. ¹⁸ Ẹphe -chịta agwọ l'ẹka b'ẹ to nwedu iphe oome ẹphe. Ẹphe -ngua iphe egbu madzụ b'ẹ to nwedu iphe oome ẹphe. Ẹphe -byibe ndu iphe-ememe eme ẹka; ẹphe akọrohu.”

Jisọsu ala l'imigwe

(Luk 24:50-53; Ndu 1:9-11)

¹⁹ Ya ndono; Nnajiufu, bụ Jisọsu ekfugetsuaru ẹphe okfu ono; Nchileke ewolia ya woba l'imigwe. Yo je adugaru l'ẹka-utara Nchileke. ²⁰ Ndu ono, etsoje ụzo iya ono alaa je ezilahaa ozi-oma ono l'ẹkemeke ọbule. Nnajiufu l'eyeru ẹphe ẹka l'ozi ono; shi l'iphe-ọphulenyaa, ẹphe emetsua ekoshi l'ozi-oma ono, ẹphe ezi ono bụ l'ẹka iya b'o shi. Ono kwa ẹge ọ dụ.

Luku

1 Onye-ukfu-l'oha, bụ Tiyófilosu;

A dụwa l'igwe wata ode akọ iphe ono, meeberu l'echilabu ayi ono l'ekwo. ² Ndu ono, deru iphe ono deleru iya phụ l'ège a kọru ayi mbụ ndu ophu gude ẹnya ẹphe phụa ya; megee bya aburu ndu, ezi ozi-oma ono ezizi. ³ Ọ dukwa mu phụ mma; Onye-ukfu-l'oha; tẹ mu kọru ngu iphe meru nụ l'okpa iya l'okpa iya; keshinu mu tọru nwẹhu vọ iphemiphe obule ono, daru nụ ono shitakpo lẹ mbụ. ⁴ Iphe mu ede iya bụ t'ị maru okpobe okfu ono, bụ ọnu b'e gudehawa zia ngu iya ono.

Ozi kẹ l'aa-mụ Jọnu Baputizimu

⁵ Teke Hérodu shi buru eze, achị Judíya b'o nweru onye achijeru Nchileke ẹja, aza Zekaráya. Zekaráya shi l'ogbo ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ Abíja phẹ. Ọ luru nwanyi l'ikfu Éronu, bụkwaphu ikfu ndu achijeru Nchileke ẹja. Ẹpha nwanyi ono bụ Elízabetu. ⁶ Ẹphe ẹbo tuko buru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Ẹphe tuko ekemu Nchileke l'ọ ha l'eme; l'etsokwaphu nsọ Nchileke l'ọ ha. Ẹ tọ dudu ẹke aata ẹphe ụta. ⁷ Ọ bụlephu l'ẹphe luru gbururu jeye ẹphe akashihu; to nwe nwa, ẹphe mụturu; okfu lẹ Elízabetu ta atsudu ime.

⁸ Tọ dụ iya bụ; Zekaráya ejelaha ozi k'ochiru Nchileke ẹja l'ifu Nchileke; kẹ l'ọ bụkwanu ndu ogbo nk'íya b'o ruberu mbụ ozi k'ochiru Nchileke ẹja. ⁹ A turu ẹnwa, bụ nsọ, ẹphe emeje; yọ daaru iya mbụ obahu l'ime ụlo ẹke ẹnya eze-ụlo Nchileke nọ; oje okpo ínsensu oku. ¹⁰ Mkpọro-oha ono akuru l'etezi; l'ekfu anụ Nchileke l'ọ gbaru teke eeyeje oku l'ínsensu ono.

¹¹ Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu esee Zekaráya l'uzo ẹka-utara ẹnya-ngweja ẹke ono, aakpoje ínsensu oku ono. ¹² Meji agbabuhu Zekaráya l'ọ phuru iya. Yọ tsulaha egvu. Ojosi-imigwe ono asụ iya: ¹³ "Ba atsushi egvu Zekaráya; l'okfu, i k'furu nụ Nchileke b'ọ nwakwaru. Nta-a; bẹ Elízabetu, bụ nyee ngu a-mụturu ngu nwata nwoke. Iphe ị-gụ nwata ono bụ Jọnu. ¹⁴ Nwata ono e-me t'ẹhu tsoo ngu ẹná; a dụ l'igwe tee ẹswa kẹ l'a mụru iya! ¹⁵ Iphe obu bụ lẹ ọo-buru onye nweru ẹnya l'ifu Nchileke. Ẹ tọo ngụkwa mee; too tsu ọnu l'iphe ọdo, bụ iphe aangụ angungu, eme l'ẹnya. Ume Nchileke bẹ e-shiru teke ọ nọ l'ẹpho nne iya buru iya eburu l'ẹhu. ¹⁶ Igweligwe ụnwu Ízurelu bẹ oo-me

t'ẹphe lata azụ lakfuta Nnajiufu, bụ Nchileke ẹphe.

¹⁷ Ọo ya bụ onye e-gude Ume Nchileke; gude ike, dụ l'ọ bụ kẹ Eláyija, bụ onye nkfuchiru Nchileke; vuru iya ụzo jee. Ọo-gọ-zitaru ụnwegirima obu nna ẹphe. Ọo-gota ndu bụ 'anumanuma phẹ; t'ẹphe kwaa ẹnya; tsoru ụzo ophu ndu doberu ẹka ndoo etso; k'ophu oo-shi iya mee tẹ ndu kẹ Nchileke l'ẹphe ha kwakoberu Nnajiufu."

¹⁸ Zekaráya aji ojosi-imigwe ono: "Nanụ ẹge ya e-shi maru l'iphe-a, i k'fushiru-wa bụ ire-lanụ; l'ẹke ya kahwaru akahụ; nyee ya akahụkwaphu ẹge ono?"

¹⁹ Ojosi-imigwe ono asụ iya: "Ị marua l'ọo yẹbedua bụ Géburẹlu, anọje l'ifu Nchileke. Ọ kwa Nchileke bẹ ziru iya tẹ ya bya ekfuru yeru ngu; zia ngu ozi-oma-wa; ²⁰ ophu 'i kwetadu l'okfu, ya k'furu ngu. Lekwa; shita nta-a bẹ ọnu a-buru ngu kpurumu: ẹ to nwehedu l'i k'fua okfu ọdo jeye mbọku iphe-a l'ọ ha e-rekota. Okfu iya-a e-rekota l'oruberu iya."

²¹ Mkpọro oha ono adọru eche Zekaráya; ẹphe ta ma iphe meru iphe ọno anọno l'ime eze-ụlo Nchileke ono. ²² Yọ lufuta; tọ duche ike k'furu okfu yeru ẹphe. Ẹphe amalẹrurhu l'ọ phuru àphụ l'ime eze-ụlo Nchileke ono; too k'fue okfu lẹ phuu. Yọ bụwaru-a ẹka bẹ oopheje gude l'ekfuru ẹphe okfu.

²³ Oge ozi iya l'ụlo Nchileke agvulephu; yọ tųgbua lashia nk'íya. ²⁴ A nọnyaa; nyee ya; mbụ Elízabetu abya atsuta ime; nọkota l'ụlo mkpurumkpuru ọnwá ise. ²⁵ Yọ sụ: "Nta-a bẹ Nnajiufu lewaru iya ẹnya; bya eshia ẹge-a nafụ iya iphere l'ifu ndiphe."

Ozi l'aa-mụ Jisọsu

²⁶ Yo be l'ónwa kẹ ishingu k'ophu Elízabetu tsutaru ime; Nchileke abyakwaphu bya ezia ojosi-imigwe, bụ Géburẹlu t'ọ je Názaretu l'alí Gálili; ²⁷ je ezia nwamgbọko lanụ ozi. Ẹpha nwamgbọko ono bụ Méri. Nwamgbọko ono bẹ nwoke ta chikahubua okpa. Onye eje okfu iya bụ nwoke, aza Jósefu, shi l'awa eze ndiche ono; mbụ Dévidi. ²⁸ Géburẹlu abyakfuta nwamgbọko ono bya asụ iya: "Ị dụphu mma; nggube onye Nchileke kwabẹru oke ugwu! Nchileke swikwaru ngu eswiru."

²⁹ Méri anulephu ekele ono; obu echia ya taa! Yọ rịa: "Bụ egbe ekele ngunu dụ ẹge-a?" ³⁰ Ojosi-imigwe ono asụ iya: "Ba atsushi egvu Méri; lẹ Nchileke mewaru ngu eze-iphe-oma. ³¹ Lekwa; l'ị-tsuta ime; mụ nwata

nwoke. Iphe ji-gụ iya bụ Jisọsu. ³² Ọo-bụru onye kfube ọswa ha nshinu. Iphe ee-ku iya bụ Nwatibe Ọkaribe-Kakọta-Nụ. Nnajiufu, bụ Nchileke e-me iya eze l'ọ bụ onye iche iya ono; mbụ Dévidi. ³³ Ọo-bụru eze; chịa ndu ọnu ụlo Jékoṗu gbururu jeyewaru; ọphu 'ọo-bubuhudu eze abubuhu gbururu jeye."

³⁴ Méri asụ ojozi-imigwe ono: "Nanụ ẹge oo-shi dū ẹge ono l'ẹke nwoke ta chikahubua ya ọkpa?"

³⁵ Ojozi-imigwe ono asụ iya: "Ume Nchileke a-tsopyabe ngu; ike kẹ Ọkaribe-Kakọta-Nụ abya emee ngu ire l'ẹhu. Ọo ya bụ lẹ nwata ono, ji-mụ ono bẹ ee-ku Nwa, dū nsọ kẹ Nchileke. ³⁶ Ọdo bụ; lekwa: abubu ngu, bụ Elízabetu tsutaakwaru ime nwata nwoke; l'ẹke ọ kahụwaru akahụ ẹge-a. Ọnwa ọwaa ekwe iya ọnwa ishingū; mbụ onye ono, e shi eku onye ẹ-ta tsudu ime ono; ³⁷ kẹ lẹ Nchileke te nwedu iphe kporu iya ẹka l'ememe."

³⁸ Méri asụ: "Mgbẹ ya nọwaa! ?Ọ kwa lẹ ya nọwa l'ẹka Nchileke. T'ọ dūru iya ẹge i kfurū." Ojozi-imigwe ono atugbua lashia.

Méri eje kẹ Elízabetu phẹ

³⁹ E meebe; Méri ajikobe; gude ọso; yọ bụru iya oje mkpukpu lanụ ọbu l'alí ugwu Judíya. ⁴⁰ Yọ bya abata l'ụlo Zekaráya; bya ekele Elízabetu ekele. ⁴¹ Elízabetu anụlephu ekele Méri ono; nwata ono emee ya ụkporo l'ẹpho; Ume-dụ-Nsọ akparuta Elízabetu l'ẹhu. ⁴² Yọ raa ya tororo; sụ: "Onye Nchileke gọru ọnu-ọma nụ b'í bụ l'ụnwanyi mgburumgburu! Ẹge ono bẹ Nchileke gọk-waruphu nwata ono, nọ ngu l'ẹpho ono ọnu-ọma! ⁴³ ?Bụ ngunu meru iphe e kweru tẹ nggubedua, bụ nne kẹ Nnajiufu iya bya nk'íya? ⁴⁴ Lẹ teke ono, ya nuleruphu ekele ono, i keleru iya ono bẹ nwata ono, nọ iya l'ẹpho ono meru ụkporo; l'ẹke ẹhu atsọ iya ẹna. ⁴⁵ Nggube nwanyi; tẹ ẹhu tsọo ngu ẹna; okfu l'i kweru l'okfu ono, shi l'ẹka Nnajiufu rua ngu nchí ono e-re!"

Egву, Méri agụ gude aja Nchileke

⁴⁶ Méri asụ:

"Ya gude obu iya aja Nnajiufu ajaja.

⁴⁷ Ya ete ẹswa Onye Ndzọta iya, bụ Nchileke.

⁴⁸ Nchileke guberu yẹbe nwanyi, nọ iya l'ẹka iphe; bụ iya bụ yẹbe nwanyi, wozitaru onwiya alí.

Ọgbo, nonu e-shi nta-a kulahaa ya: onye a gọru ọnu-ọma nụ;

⁴⁹ okfu lẹ Ọkaribe, bụ Nchileke;

bẹ mewaru iya iphe ha nshinu.

Ẹpha Nchileke dū nsọ.

⁵⁰ Ndu atsụ Nchileke egwu;

bẹ Nchileke aphụjeru imiko tsube l'ọgbo; rua l'ọgbo.

⁵¹ O gudewa ẹka iya koshi ike iya.

Ọ chikashiwaru ndu gude ekuku l'arí ọriri l'obu ẹphe.

⁵² Ndu ike nọ l'ẹka b'ọ nafuje ike ẹphe; bya apalishia ndu ọphu ọnodu ẹphe laru alí.

⁵³ Ndu ẹgu agụ b'ọ gudeje iphe dū mma nujishia ẹpho; bya asụ ndu nweru iphe t'ẹphe gbaru ẹka laa.

⁵⁴ Ọ gbaru ndu nk'íya; mbụ ndu Ízurelu mkpu; kẹ l'ọ nyataru kẹ obu-imiko iya l'ẹke ẹphe nọ,

⁵⁵ bukwanu iphe o kfurū nna ayi oche phẹ, bụ iya bụ Ébiríhamu yẹle awa iya l'ẹphe ha!"

⁵⁶ Méri anọ-rua iphe ruru ọnwa ẹto lẹ kẹ Elízabetu phẹ; yọ bụru iya alala.

Aamụ Jónu Bapuzizimu

⁵⁷ Yo rua Elízabetu l'ezeda; yọ bya ezeda; mụa nwata nwoke. ⁵⁸ Ndu obutobu ẹphe; mẹ ndu abubu ẹphe anụ ẹge Nnajiufu phụ-beru iya imiko; byatashia; ẹphe l'íya l'etee ẹswa iya.

⁵⁹ Nwata ono anụlephu abalí ẹsaa; kẹ ẹsato iya; ẹphe abyatashia ya obu útsù. Ẹphe emelaha t'ẹphe gụa ya nna iya, bụ iya bụ Zekaráya. ⁶⁰ Nne iya asụ ẹphe: "Wawa; l'ẹ tọ bụdu iya; l'iphe aa-gụ iya bụ Jónu."

⁶¹ Ẹphe asụ iya: "T'í phụjeru abubu unu, aza egbe ẹpha onanu?" ⁶² Ẹphe abya egude ẹka kfurū nū Zekaráya; jì iya iphe ọ dū iya t'a gụa nwata ono.

⁶³ Zekaráya amaa ẹka t'a nū iya ekwekwerekwe, eedeje iphe. Yọ bya edee: "L'ẹpha iya bụ Jónu." Yọ dükota ẹphe biribiri. ⁶⁴ Teke ono teke onophu; ire atushihuwa iya phụ. Yọ watawaphu okfu okfu; jalahaa Nchileke ajaja. ⁶⁵ Ndu obutobu iya l'ẹphe ha atsulahaa egvu. Akọ iphe ono ejegbaru ẹke ono. Ndu ono, bu l'alí ugwu Judíya ono anụkota iya. ⁶⁶ Iphe, bụ ndu nuru iphe ono edobe l'íya phụ l'ọkpoma; l'ajigbaa: "Bụ egbe ngunu bẹ nwata ọwaa e-mekochaa buri;" kẹ l'ọ doru ẹnya lẹ Nchileke turu iya ẹka t'ọ buri onye dū iche.

Zekaráya ekfuchiru Nchileke

⁶⁷ Ume-dụ-Nsọ abya eji nna nwata ono; mbụ Zekaráya ẹhu; yọ wata okfuchiru Nchileke; sụ:

⁶⁸ "T'a jaa Nnajiufu, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu ajaja;

kẹ l'ọ byakfutawaru ndu nk'íya; bya agbata ẹphe.

⁶⁹ O dufutaru ayi Onye Ndzọta,

nyiberu anyibę,
shi l'eri onye ono,
nọ iya l'ęka ono;

mbụ Dévidi.

⁷⁰ Bụ iya bụ iphe o shi l'ọnu ndu
nkfuchiru iya, duru iya iche kfuwa teke ndiche:

⁷¹ L'aa-dzọta ayi l'ęka ndu ọhogu ayi;
mę l'ęka ndu ono, ayi dọ ashị ono.

⁷² T'ọ phụaru ayi imiko ono,
ọ sọru ndiche ayi phę lę ya a-phụ ono;
nyata ụkwa ono, dọ nsọ, o kweru ono.

⁷³ O rihakpowaruru onye iche ayi;
mbụ nna ayi Ébirihamu angụ

⁷⁴ lę ya a-nafuta ayi l'ęka ndu ọhogu ayi;
k'ọphu ayi e-jelahaaru iya ozi l'ọ bụ ndu
ę-ta tsudu egvu;

⁷⁵ bụru ndu bụ ndu nk'ia;
bya abụkwaruphu ndu doberu
ęka ndoo l'ifu iya jeye l'oge
nka-ezekuna nk'ayi.

⁷⁶ A bya lę nggube nwata ọwaa:
Iphe ee-ku ngu bụ onye nkfuchiru
Ọkaribe-Kakọta-Nụ;
kę l'ii-vuru Nnajiufu ọzo jee;
k'ọphu ịi-bọ-oduru iya ọzo;

⁷⁷ mee t'ęphe maru lę Nchileke
a-guru ęphe nvụ l'phe dọ ęji, ęphe meshiru;
shi ęge ono dzọta ęphe.

⁷⁸ Oo-gude ome-odoo ya
phụaru ayi imiko.
Oo-me tę ndzọta ọphu echi l'ọ bụ ęnyanwu
hafuta bya echiaru ayi;

⁷⁹ k'ọphu ọo-buru iphoro;
chiaru ndu ọphu nọ l'ọchi;
mbụ ndu ọphu ọnwu nọdu swiru eswiru;
mę t'o duru ayi bahụ l'ọzo ęhu-agu."

⁸⁰ Nwata ono abya evua; kanwuru ęhu; nweru ego-
munggo. Yọ nọ l'echi-ęgu jeye mbọku ọ lufutaru
l'edzudzu ọha lę Ízurelu.

Aamụ Jisọsu

(Mát 1:18-25)

2 Yo bụru teke ono bę eze, bụ Síza Ọgósutosu turu
ekemu; sụ t'a gụa iphe bụ ndu bu l'alị-eze iya ọgú;
dekota ępha ęphe l'ękwo. ² Ono bụ ọgú ọdungu, e vut-
sukpo ọzo gụa. Teke a guru ọgu ono bụ teke
Kwíríniosu shi bụru gọvano ndu Siríya. ³ Ya ndono;
onyenonu alashia ęke a muru iya; t'e dee ępha iya.

⁴ Tọ dọ iya bụ; Jósefu eshi lę Názaretu l'alí Gálili;
jeshia Bétulehemu l'alí Judíya, bụkwanu ęke a muru
eze ndiche; mbụ Dévidi; kęle Jósefu shikwanu l'eri
ęphe; bya abụkwaruphu onye ufu ono gędegede.

⁵ Jósefu yęle nwanyi ono, e doberu iya k'alulu ono;
mbụ Méri ayiko tųgbua jeshia t'e dee ępha ęphe. Teke

ono bę Méri dųkwanu ime. ⁶ Yọ bụru teke ono, ęphe
nọ lę Bétulehemu ono b'ọ gbalęru iya phụ l'ezeda. ⁷ Yọ
bya ezeda; mụa nwata nwoke, bụ iya bụ ọkpara iya. Yo
woru mpete ękwa phukpua ya; nyobe iya l'ikweswi; kę
l'ę tọ dọdu ęke ęphe a-nọdu l'ulo ndu-ije.

Ozi, eezi ndu eche aturu

⁸ O nweru ndu eche aturu, nọ l'ęgbudu; l'ęche igwe
aturu ęphe l'ęnyashi ono. ⁹ Ojozi-imigwe, shi l'ęka
Nchileke abyakfutashia ęphe. Ọcha-vji kę Nnajiufu
achaphee ęke ono mgburumgburu. Egwu abya ęphe
l'ęhu. ¹⁰ Ojozi-imigwe ono asụ ęphe: "Unu ba atsushi
egwu; unu ngabe nchi; lę ya byaru unu ozi ozi-oma, e-
me t'ęhu tsọo madzụ kpoo-gbaa ęna nshinu. ¹¹ Iphe
ọbu bụ l'a muru unu Onye Ndzọta ntanụ lę Mkpukpu
Dévidi; Onye Ndzọta, bụ iya bụ Kuráysutu, bụ Nnajiufu!
¹² Ọwaa iphe unu e-gude maru ndọ-ọ: unu a-phụ
nwaswa, a phukpuru mpete ękwa; woru iya nyobe l'ik-
weswi."

¹³ A bya ele ęnya; igweligwe unwu ojozi-imigwe
awukfuta ojozi-imigwe ono, nọhawanu ono; ęphe
ajalahaa Nchileke ajaja asuje:

¹⁴ "T'ugwu bụru kę Nchileke, nọ l'imigwe;
ęhu-agu aburu kę ndiphe lę mgboko,
bụ ndu kweru l'o yeru ęphe obu!"

¹⁵ Unwu ojozi-imigwe ono awufulephu l'ęke ono wụ-
ba l'imigwe; ndu ono, eche aturu ono efulahaa:
"T'ęphe jeedukwa Bétulehemu; je aphędu iphe-a,
meru nụ, Nnajiufu turu ęphe ọnu iya-a."

¹⁶ ęphe egbeshiwaphu ęwegwa ono tųgbua; rua;
bya aphụa Méri yęle Jósefu; phukwaaphu nwata ono,
zę l'ikweswi ono. ¹⁷ ęphe aphębe l'ia phụ; bya etsota
iphe ono, e kfuru ęphe l'ęka nwata ono; kọru ndu nọ
l'ęke ono. ¹⁸ Yọ dọ ndu ono, nuru iya nụ ono biribiri;
mbụ iphe ono, ndu ono, eche aturu kọru ęphe ono.

¹⁹ Méri eworu iphe ono l'ọ ha suchia l'obu; rilahaa ya
ariri. ²⁰ Ndu ono, eche aturu ono emeebe; lashia azụ;
l'etushi Nchileke ępha; aja iya ajaja kę iphe ono l'ọ ha,
ęphe nųkotaru lę nchi; bya aphụa ya l'ęnya ono. Yọ
dųkotalephu ęge ono, ojozi-imigwe ono kfuru iya ęphe
ono.

Eebu Jisọsu útsù

²¹ Idzu eswelephu; e woru útsù bua nwata ono; gụa
ya Jisọsu, bụ iya bụ ępha phụ, ojozi-imigwe gụha-odu-
ru iya; b'a tsütaderu ime iya phụ.

Ekufu Jisọsu eze-ulo Nchileke

²² Yo rua teke ęphe e-me nsọ, ęphe emeje, bụ iya bụ
t'a safu nwata ono yęle nne iya mmerushi ęge ekemu,
shi l'ęka Mósisi sọru t'e meje iya; ęphe ekuru nwata
ono jeshia Jerúsalemu t'e ye iya l'ęka Nnajiufu, ²³ bụ iya
bụ iphe e deru l'ekemu Nnajiufu; sụ: "L'iphe bụ nwa

oḍungu lẹ nwoke bẹ ee-dobejeru Nnajiufu iche.”

²⁴ Ẹphe jekwaruphu je anụ ngweja t'a chjaru Nchileke; bu iya bu ẹge e kfulu iya l'ekemu Nnajiufu. Ngweja ono bu: a -phụdu kparakobe labu; e gude ndo labu.

²⁵ Tọ dụ iya bu; yo nweru nwoke lanu, bu lẹ Jerúsalemu, ẹpha iya bu Símiyọnu. Símiyọnu bu nwoke, doberu ẹka ndoo, Nchileke duru lẹ nsọ; shihakpowa ele ẹnya teke oḅu, Nchileke a-dzọfuta ndu Ízurelu oḅu. O bu onye Ume Nchileke nọ l'ẹhu. ²⁶ Ume Nchileke ono mehawaru t'ọ maru l'ẹ to nwedu l'ọ nwuhu jeye teke ọo-phụ-odu Kuráiyisutu oḅu, shi Nnajiufu l'ẹka oḅu.

²⁷ Ume Nchileke ono eduru iya bahụ l'eze-ulo Nchileke. Yo be teke ndu mụru Jisọsu ku iya bata t'ẹphe meeru iya iphe ekemu kfulu; ²⁸ Símiyọnu abya ekuta iya heru; jalahaa Nchileke; sụ:

²⁹ “Nnajiufu; hawaru nta-a tẹ yẹbe onye ono, nọ ngu l'ẹka ono laa l'ẹhu-agu; bu iya bu iphe i kfulu.

³⁰ Lẹ ya gudewa ẹnya iya phụ Onye Ndzọta,

³¹ i fọtaru t'iphe bu mbakeshi phụgbaru.

³² Iphoro, bu iya bẹ ee-gude mee tẹ

ndu ọhodo maru ngu;

mẹ iphoro, a-buru ugwu ndu nke ngu,

bu Ízurelu.”

³³ Nna nwata ono; mọ nne iya eghechaaphu ọnu nwandoo l'iphe ono, Símiyọnu kfulu l'ẹka nwata ono; l'ẹke ọ dụ ẹphe biribiri. ³⁴ Símiyọnu abya agooru ẹphe ọnu; sụ Méri, bu nne nwata ono: “Nwata-wa bẹ Nchileke fọtaakwaru t'ọ buru: e -vukota a daa; buk-waruphu a -kụbe ẹka e gbeshi; nọduru igweligwe madzụ lẹ Ízurelu. O bukwapu onye aa-dụ l'igwe jika; ³⁵ e shi ẹge ono maru egbe iphe ẹphe arị l'obu ẹphe. Nggubedua bẹ aphụ a-nọdu agbajashi obu l'ọ bu mma b'e gude sụwaa ngu ọkpoma; mbụ l'okfu ẹhu iya.”

³⁶ O nwekwaruphu nwanyi, aza Ana, bu onye nk-fuchiru Nchileke. Ana bu nwatibe Fánuwelu, shi l'ikfu Ásha phẹ. O bu ọgbodo nwanyi ọgurennya, nji iya kuru akuku; lụa ya afa ẹsaa. ³⁷ Nji iya ono anwuhu; yo buru eburu gbururu jeye yọ gbaa ụkporo afa iche iche ugbo ẹno l'afa ẹno tọ habụa eze-ulo Nchileke ahaha. Ọon-oduje abaru Nchileke ẹja; aswịkwaphu aswịswi; ekfu anụ Nchileke: eswe l'enyashi mkpụrumkpuru. ³⁸ Ana abyakwaphu teke ono bya ekele Nchileke ekele; bya ekfuaru ndu nọkota l'ẹke ono kẹ nwata ono. Ndu ono, o kfulu iphe ono bu ndu shi ele ẹnya tẹ Nchileke gbata Jerúsalemu.

Aalaphu azụ lẹ Názaretu

³⁹ Tọ dụ iya bu; ndu ono, mụru nwata ono emeebe iphe ono l'ọ ha; bu iya bukwanu ẹge ekemu Nnajiufu kfulu; yọ buru ẹphe ọla nk'ẹphe lẹ Názaretu l'alị Gálili.

⁴⁰ Nwata ono abya evua; shihu ike; kwaa ẹnya; Nchileke l'emereu iya eze-iphe-ọma.

Nwata ono; nọ l'eze-ulo Nchileke

⁴¹ Afa l'afa bẹ ndu mụru Jisọsu ejeje Jerúsalemu; ọg-ba Aji Esweta. ⁴² Jisọsu anọlephu afa iri l'ẹbo; ẹphe atụko jeshikwaa Jerúsalemu ẹge ẹphe ejejhawa. ⁴³ Ẹphe agbaẹbelephu aji ono; yọ buru ẹphe alala. Nwata ono; mbụ Jisọsu akwaa lẹ Jerúsalemu; ndu mụru iya nụ ta ma. ⁴⁴ Ẹphe atụgbua alala; tubesu l'ọ tso ẹphe. Ẹphe egbe jewa ije ujiku ophu bẹ ẹphe wataderu iya achọcho; chọkashilaha ya l'ẹke ndu abubu ẹphe; mọ ndu ẹphe maru nọ. ⁴⁵ Ẹphe achọo ya chọo chọo; ẹphe ta phụ iya. Ẹphe achọru iya lashia azu lẹ Jerúsalemu ọdo. ⁴⁶ Ẹphe achọo ya abalị ẹbo; ga lẹ k'ẹto ya bẹ ẹphe je aphụa ya l'eze-ulo Nchileke; ẹke yẹle ndu Ju, ezije iphe nọ; yo gebe nchị l'iphe ẹphe ekfu; l'ajikwapu ẹphe aji. ⁴⁷ Iphe ookfu adụkota ndu nuru iya nụ biribiri; mbụ ẹge iphe dokwanuru iya ẹnya; mọ ẹge o gude asa aji ọhuma. ⁴⁸ Ẹphe aphụ l'iya phụ mbụ ndu mụru iya nụ; yọ kpọo ẹphe okfu. Nne iya asụ iya: “Nwa iya; ?nanu ẹge ọ dụ b'i meru ẹphe egbe iya ọwaa. ?i marua lẹ yẹle nna ngu bẹ shi keshinu ono chiru obu l'ẹka l'ẹke ẹphe achọ ngu.”

⁴⁹ Yọ sụ ẹphe: “?Nanu ẹge ọ dụ bẹ unu achọ iya? ?Unu ta mahaadụa l'ọ gbaru iya ọno l'ulo Nna iya tọo?” ⁵⁰ Iphe ono, o kfulu ono te do ẹphe ẹnya.

⁵¹ Yo tsoru ẹphe lashia azu lẹ Názaretu; l'anuru ẹphe okfu. Nne iya atụko iphe ono l'ọ ha suchia l'ọkpoma.

⁵² Jisọsu l'evu; l'aka ọkwa ẹnya eje. Yọ kafuaru ọno Nchileke l'obu; nọdukwa iya phụ madzụ.

Ozi, Jọnu Baputizimu ezi

(Mát 3:1-12; Mak 1:1-8; Jọn 1:19-28)

3 Yo be l'afa, kwe Tayibíriyọsu Síza afa iri l'ise; k'ọphu ọ dọberu ọchi ndu Rómu. O bu teke ono bẹ Pónchosu Páyileti shi buru ọvano ndu Judíya; Hérodu aburu ọ-chị-ọha ndu Gálili. Nwana Hérodu kẹ nwoke, eeku Filipu aburu ọ-chị-ọha ndu Ituríya; mọ ndu Tirakonáyitisu. Laiséniyasu aburu ọ-chị-ọha ndu Ábilini. ² Teke ono kwaphu bẹ Ánasu mọ Káyafasu shi buru eze ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. O bu teke ono bẹ Jọnu Zekaráya shi buru l'echi-ẹgu; Nchileke abya ekua ya; zia ya ozi. ³ Ya ndono; Jọnu etsoru iphe bu ọhamoha, buru Ẹnyimu Jódanu mgburumgburu jegbaru; l'ara iya arara; asuje: “Unu taa onwunu ụta; sefu ẹka l'iphe dụ ẹji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke; t'e mee unu baputizimu; k'ọphu Nchileke a-guru unu nvụ l'iphe dụ ẹji, unu meshiru.” ⁴ Bu iya bu ẹge e deru iya l'ẹkwo Azáya, bu onye nkfuchiru Nchileke; sụ:

“O nweru onye l'echi mkpu l'echi-ẹgu; sụ:

T'e meeru Nnajiufu ụzo iya;

T'a chikwaaru iya oje ono t'ọ vudo ntumu!

⁵ Ẹke, sùdaru asùda bẹ ee-nwuchi enwuchi.

Ugvu k'eze iya; mẹ ugvu

kẹ nshji;

bẹ ee-gbuzitakota.

Iphe, bụ ẹke ụzo gwo-jiru agwo-ji

bẹ ee-me t'ọ k'furu ntumu.

Ẹke ọ dū nkwoğodo nkwoğodo

bẹ ee-me t'ọ yiko ayiko; kwọ akpẹhu.

⁶ Madzụ kpoo gba a-phụ ẹge

Nchileke e-shi dzọta ndu nk'ia."

⁷ Ya ndono; Jonu asụ ikpetuma ndu wufutaru t'e mee

ẹphe baputizimu: "Unubẹ ndu-a, ikputu mụshiru-wa!

?Bụ onye sùru unu t'unu gbalaaru oke ẹhu-eghughu

ono, Nchileke a-zube unu mbọku ono, ọo-nma mg-

boko ikpe ono? ⁸ Unu mja amimi l'ọ bụ oshi-omi.

Nebyi, unu a-mi bụ umere, e-koshi l'unu tawaru on-

wunu ụta iphe dū ẹji, unu meshiru; ghaawa umere

lakfuta-wa Nchileke. Unu ba arikwa lẹ keshinu Ébiri-

hamu bụwa nna unu oche; b'ẹ to nwedu iphe e-me

unu. Unu ta amakwa l'ọ be kẹ t'ẹ b'ọ dū; bẹ Nchileke e-

meshikwa mkpuma-wa, wushiru ẹge-a: yọ bụru unwu

Ébirihamu! ⁹ Mbụ lẹ nta-a b'e byibekwaru ogbu-nkụ

l'iphe bụ ukfu oshi, nọnu. Ọphu ẹ-ta mīdu nebyi, dū

mma; e gbutsua ya; chee l'ọku."

¹⁰ Ikpetuma ndu ono ajja ya; sụ: "Bụ ngunu bẹ ẹphe e-me nta-a?"

¹¹ Yọ sụ ẹphe: "T'onye nweru uwe ugwehu-labụ; nū onye ẹ-te nwedunu nanū. T'onye nweru nri mekwaa ya phụ ẹge onye ọphu meru."

¹² Ndu akirikọ byakwaruphu t'o mee ẹphe baputizimu. Ẹphe asụ iya: "O-zi-iphe! ?Bụ ngunu bẹ ẹphebedua e-me?"

¹³ Yọ sụ ẹphe: "Unu ba anaghatajeshi iphe a sùru t'unu natajẹ l'akirikọ."

¹⁴ Ndu soja abyakwaphu; bya aji iya: "Ẹphebedua eghee; ẹphe e-mekwanu iya imagha?"

Yọ sụ ẹphe: "Unu be egudejehe ọkpehu ana madzụ iphe. Unu te eboje madzụ ibo iphe ẹ to medu ẹge ee-shi t'unu naa ya iphe iya. Ọdo bụ t'ugwo, a k'furu unu dzujeeru unu."

¹⁵ Ndu ono atubata onwẹphe. Ẹphe atuko rìlahaa l'obu ẹphe; sụ: "Ọo-bukwaru-a nwoke-wa bụ Kuráyisutu ọbu." ¹⁶ Jonu asụ ẹphe: "Lẹ yẹbedua kwa mini bẹ ya egudeje eme unu baputizimu. Obenu lẹ nwoke ọphu abya nū bẹ kakwa iya l'ishi; ka iya l'okpa; mbụ lẹ ya te dzukpokwaanu kẹ tẹ ya tōshia ya eri akpokpa iya.

Onye ono, abyanū ono bụ Ume-dū-Nsọ; mẹ ọku bẹ oo-gude mee unu baputizimu nk'ia. ¹⁷ O gudekwa ajakpa, oogudeje aphushi ẹswa witu; vuta ọphu bụ nebyi iya vuba l'ulo; kpota ọphu bụ mbeku iya je enwuru ye l'ọku, ẹ-ta anyihudu anyihu."

¹⁸ Jonu ezia ẹphe ozi-oma; gude ẹge ono kasaa ẹphe ẹnu-nchị l'uzo, dū igweligwe. ¹⁹ Obenu lẹ Jonu k'furu ọ-chi-ọha, bụ Hérọdu ẹjo iphe o meru ye iya l'ẹka; bụ iya

bụ kẹ Heródiyasu, bụ nyee nwanna kẹ yẹbe Hérọdu; mēwaru kẹ ẹjo iphe ọdo, Hérọdu meeberu. ²⁰ Hérọdu emefua ọphu ka njọ tsoke ono; kpọta Jonu je echee lẹ mkpọro.

Jonu eme Jisọsu baputizimu

(Mát 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹ Tọ dū iya bụ; ndu ono abya; Jonu emekota ẹphe baputizimu. Jisọsu abyakwaphu; yo mee ya. Jisọsu anọ-dukwadua ekfu anū Nchileke; igwe ekpuhaa gheru ọnu. ²² Ume-dū-Nsọ adulephu l'ọ bụ ndo; phezita; bya anọdu iya l'ẹhu. A nua olu, shi l'imigwe ono; sụ: "I bụ Nwata iya, ya yeru obu; iimeje: ẹhu atso iya ẹna."

Eri Jisọsu

(Mát 1:1-17)

²³ A mụru Jisọsu; yọ nọlephu ọkporo afa l'afa iri; dube oje ozi iya. A sùru l'ọ bụ nwatibe Jósefu, bụ nwatibe Heli; ²⁴ Heli bụ nwatibe Mátatu. Mátatu aburu nwatibe Lívayi. Lívayi bụ nwatibe Méliki; Méliki aburu nwatibe Jánayi. Jánayi bụ nwatibe Jósefu; ²⁵ Jósefu aburu nwatibe Matatáyasu. Matatáyasu bụ nwatibe Émọsu; Émọsu aburu nwatibe Náhumu. Náhumu bụ nwatibe Hésuli; Hésuli aburu nwatibe Nágayi. ²⁶ Nágayi bụ nwatibe Máatu; Máatu aburu nwatibe Matatáyasu. Matatáyasu bụ nwatibe Sémeyinu; Sémeyinu aburu nwatibe Jóseku. Jóseku bụ nwatibe Joda; ²⁷ Joda aburu nwatibe Jowánanu. Jowánanu bụ nwatibe Risa; Risa aburu nwatibe Zerúbabelu. Zerúbabelu bụ nwatibe Shiyálutiyele; Shiyálutiyele aburu nwatibe Neri. ²⁸ Neri bụ nwatibe Méliki; Méliki aburu nwatibe Adi. Adi bụ nwatibe Kósamu; Kósamu aburu nwatibe Elumádamu. Elumádamu bụ nwatibe Ẹru; ²⁹ Ẹru aburu nwatibe Jóshuwa. Jóshuwa bụ nwatibe Eliyéza; Eliyéza aburu nwatibe Jórimu. Jórimu bụ nwatibe Mátatu; Mátatu aburu nwatibe Lívayi; ³⁰ Lívayi bụ nwatibe Símiyọnu; Símiyọnu aburu nwatibe Júda. Júda bụ nwatibe Jósefu; Jósefu aburu nwatibe Jónamu. Jónamu bụ nwatibe Eláyekimu; ³¹ Eláyekimu aburu nwatibe Melíya. Melíya bụ nwatibe Mena; Mena aburu nwatibe Matáta. Matáta bụ nwatibe Nétanu; Nétanu aburu nwatibe Dévidi. ³² Dévidi bụ nwatibe Jesi; Jesi aburu nwatibe Óbedu. Óbedu bụ nwatibe Bówazu; Bówazu aburu nwatibe Sálumọnu. Sálumọnu bụ nwatibe Náshọnu; ³³ Náshọnu aburu nwatibe Amínadabu. Amínadabu bụ nwatibe Áduminu; Áduminu aburu nwatibe Anị. Anị bụ nwatibe Hézurọnu; Hézurọnu aburu nwatibe Pérezu. Pérezu bụ nwatibe Júda; ³⁴ Júda aburu nwatibe Jékọpu. Jékọpu bụ nwatibe Áyizaku; Áyizaku aburu nwatibe Ébirihamu. Ébirihamu bụ nwatibe Téra; Téra aburu nwatibe Nehọ. ³⁵ Nehọ bụ nwatibe Sérugu; Sérugu aburu nwatibe Reyu. Reyu bụ nwatibe Pélegu; Pélegu aburu nwatibe Iba. Iba bụ nwatibe Shéla; ³⁶ Shéla

aburu nwatibe Káyinanu. Káyinanu bu nwatibe Afáku-sadu; Afákusadu aburu nwatibe Shemu. Shemu bu nwatibe Nówa; Nówa aburu nwatibe Lémeku.

³⁷ Lémeku bu nwatibe Metúsela; Metúsela aburu nwatibe Ínọku. Ínọku bu nwatibe Jáředu; Jáředu aburu nwatibe Mahálalilu. Mahálalilu bu nwatibe Káyinanu; ³⁸ Káyinanu aburu nwatibe Ínosu. Ínosu bu nwatibe Sętu; Sętu aburu nwatibe Ádamu; Ádamu aburu nwatibe Nchileke.

Sétanu adata Jisosu

(Mát 4:1-11; Mak 1:12-13)

4 Ume-dụ-Nsọ abya eji Jisosu ęhu; yo shi lę Jódanu latashia. Ume-dụ-Nsọ eduta iya; ² yo je anọ ụkporo abalı ębo l'echi-ęgu; Obutuswe adatakọta iya. L'ime ụkporo abalı ębo ono b'ę to nwedu nri, shiru iya ọnu. Yọ nọ-dzulephu ụkporo abalı ębo ono; ęgu agụla-haa ya.

³ Obutuswe asụ iya: "Ọ -buru l'ị bu Nwatibe Nchileke; kfunuru mkpuma-wa t'ọ ghọo nri!"

⁴ Jisosu asụ iya: "E dekwaru iya edede l'ękwo okfu Nchileke; sụ: 'L'ę tọ bụdu nri nwenkinyi iya bę madzụ egudeje nọdu ndzụ.' "

⁵ Obutuswe ono eduru iya lashia l'ephekerephe; t'a kwaa jia ęnya ugbo lanụ b'o koshikotawaru iya alị-eze ndiphe mgburumgburu; ⁶ bya asụ iya: "L'ọo nggu bę ya e-me t'ị buru onye a-nọdu achikota iphemiphe ọbule-a l'ọ ha; mę iphe, bu iphe dụ mma, nọ iya nụ; kę l'ọ bu yębe Obutuswe b'e yeru iya l'ęka; yọ buru onye dụ iya mma l'ọkpoma bę ya a-nụ iya. Ọo ya bu lę: ⁷ j -bakpọwaru iya ęja; ya ahaaru ngu iya l'ọ ha."

⁸ Jisosu asụ iya: "E dekwaru iya edede l'ękwo okfu Nchileke; sụ: 'L'ọo Nnajiufu, bu Nchileke ngu bu onye jii-baru ęja; buru iya nkinyi iya bu onye jii-nọdu l'ęka.' "

⁹ Obutuswe ono abya eduru iya jeshia Jerúsalemu; je eworu iya dobe l'ọnungonu ęke, katsya l'eli l'eze-ulo Nchileke; sụ iya: "Ọ -buru l'ị bu Nwatibe Nchileke; shinu l'eli ęke-a kfuda l'alj; ¹⁰ l'e dekwaru iya l'ękwo okfu Nchileke; sụ: 'Lę Nchileke e-kfuru unwu ojozi-imigwe iya t'ęphe leta ngu ęnya; chee ngu nche.

¹¹ ęphe e-gbobe ęka; wọta ngu tę ụkfu ba dụ ngu l'ọkpa! "

¹² Jisosu asụkwa iya phụ: "E dekwaru iya edede l'ękwo okfu Nchileke; sụ: 'Ba adatakwa Nnajiufu, bu Nchileke ngu adata.' "

¹³ Obutuswe ono adatagelephu Jisosu; paru iya haa kę nwa teke ono.

Jisosu awata ozi iya lę Gálili

(Mát 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ Jisosu anọdu l'ike Ume-dụ-Nsọ ono latashia Gálili. E kfdzuru okfu iya l'iphe bu ndu bupheru Gálili mgbu-

rumgburu. ¹⁵ Yoo zi iphe l'ime ụlo-ndzuko ndu Ju; onyenọnu aja iya mma.

Aajjka Jisosu lę Názaretu

(Mát 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Tọ dụ iya bu; yọ bya abahụ lę Názaretu, bu iya bu ęke a nọdu hefuta iya. Yo be mbọku ọtu-ume; yọ bya abahụ l'ulo-ndzuko ęge ọobahujehawa. Yo rua; bya egbeshi tę ya gụa iphe. ¹⁷ A bya eworu ękwo, Azáya, bu onye nkfuchiru Nchileke deru; nụ iya. Yọ bya aphushia ękwo ono; chọ-vu ęke ọbu, e deru sụ:

¹⁸ "Ume Nnajiufu nọ mu l'ęhu;

kę l'ọ fọtawaru mu tę mu je ezia ndu ụkpa ozi-ọma.

O ziru mu tę mu je ezia ndu a kpuru lę ndzụ l'aa-ha ęphe; mę tę mu je emee ndu ishi t'ęphe wata ọphu ụzo;

mę tę mu je emee ndu aakpa ęhu t'ęphe nweru onwęphe;

¹⁹ mę tę mu araa ya arara:

l'afa, Nnajiufu a-dzọta ndu nk'iya ruakwaru."

²⁰ Yo woru ękwo ono gwọo; woru iya nụ-phu onye ejeru ndzuko ozi azụ; bya adugaru anọdu. Iphe bu ndu nọ l'ulo-ndzuko ono achiru ęnya dzeeru iya. ²¹ Yo kfula-haar ęphe: "L'ọo ntanụ bę iphe-a, e deru l'ękwo okfu Nchileke, unu nuru-wa reru ęge e deru iya."

²² ęphe azụkota mgbede. Okfu ọma, shi iya l'ọnu adụkota ęphe biribiri. ęphe asụ: "Tọ bụdunua nwatibe Jósefu ndọ-ọ?"

²³ Yọ sụ ęphe: "O doru iya ęnya l'unu a-nmaru iya ętu: 'T'ọphu eme ọgvu; metanu onwiya l'iphe eme iya nụ. L'unu nųwaru iphe ya meeberu lę Kapániyomu; tę ya menua ya l'alj iya l'ęke-a.' " ²⁴ Yọ sụ ęphe: "Kamenu; tę ya karu unu: l'iphe onye nkfuchiru Nchileke ekfu b'ę te ekwejekwa nata ọhuma l'alj iya.

²⁵ "Unu nyatakwa l'unwanyi, maa tųfutsuaru dųkwa-a l'igwe lę Ízurelu l'oge kę Eláyija; bu iya bu teke ono, igwe buchiru mini afa ęto l'ọnwa ishing; ęjo-ęgu abya l'alj ono gbaa mgburumgburu ono. ²⁶ ę tọ dųkwa unwanyi ono m'ọo nanụ, Nchileke ziru Eláyija t'ọ yeru ęka; gbahalephu nwany ọbu, nji iya ta nọhedu, bu lę Zárefatu, nọ l'alj Sayidónu b'e ziru iya t'ọ jee nk'iya.

²⁷ Ndu ęhu-labụ hakwaphu l'igwe lę Ízurelu teke Eláyisha, bu onye nkfuchiru Nchileke shi nọdu. Ọphu 'ọ dụdu m'ọo onye lanụ, o meru t'ọ kọrohu l'ęhu-labụ iya; gbahalephu Némanu, bu onye Siríya."

²⁸ ęphe anulephu onanu; ęhu awata oghu iphe bu ndu nọ l'ulo-ndzuko ono eghughu l'ęphe ha. ęphe aswọ-lihu; ²⁹ chifu iya lę Názaretu. ęphe eduta iya je enyihu ọnungonu eli ugwu, bu iya bu ęke mkpukpu ęphe tukoru; melahaa t'ęphe shi l'ęke ono nwufu iya

t'ò bya asua ishi l'alì. ³⁰ Yo gbeshilee; je anyijahu igweligwe ndu ono; yò buru iya alufu.

Nwoke, ògvu bu l'èhu

(Mak 1:21-28)

³¹ Tò dù iya bù; Jisòsu atugbua; bahushia lè Kapániyomu l'alì Gálili. Yo be mbòku òtu-ume; yo je anòdu l'èzi èphe iphe. ³² Ndu ono akpòo-beru l'ège o gude ezi iphe; kè l'okfu iya adalèphu kpaa kpaa. ³³ Yo nweru nwoke lanù, ògvu bu l'èhu, nò l'ùlo-ndzuko ono. Nwoke ògvu ono echia mkpu; sù: ³⁴ "Taa! ?Bù ngunu bè nggu l'èphe gba; nggùbe Jisòsu òphu Názàrètu. ?Ì byawaru èphe emebyishi. Ya makwaru-a onye ì bù: ì bù onye dù nsò kè Nchileke."

³⁵ Jisòsu abaarù ògvu ono m̀bà t'ò nòdu nwandoo; shi nwoke ono l'èhu lufuta. Ògvu ono atùtsua nwoke ono l'alì l'edzudu òha ono; shi iya l'èhu lufuta; tò dù èke o mekaru nwoke ono iphe.

³⁶ Yò dù èphe biribiri; èphe ekfulahaa; sù: "¿Bù egbe okfu ngunu dù ège-a? Nwoke òwaa egudeje agburu-èhu mè ike; sù tẹ ògvu shi madzù l'èhu wùshia; yo kwe wùshia." ³⁷ E kfugbaru okfu Jisòsu l'èkemeke òbule l'iphe bù mkpùkpu, nò-pheru èke ono mgburumgburu.

Jisòsu agwò ndu iphe eme

(Mát 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisòsu eshi l'ùlo-ndzuko ono lufuta; bya abahùshia lè kè Sáyìmonu. Yo rua; èhoku l'enwu nne nyee Sáyìmonu. Èphe ekfuaru Jisòsu t'ò gbaarù iya mkpu. ³⁹ Jisòsu abya evudonyabe iya; baaru èhoku ono mba. Èhoku ono aparu nwanyi ono haa. Nwanyi ono ekwolihu; watawaruphu èphe òkwaru èbyee.

⁴⁰ Ènyanwu arìbadelephu; iphe bù onye nweru onye iphe-ememe, dùtsua iche iche eme; edutaru iya Jisòsu. Jisòsu ebyikota èphe èka; mee; èphe akòrohu. ⁴¹ Ògvu eshitsu igweligwe ndu o bu l'èhu awùshi; l'aratsù: "Òo nggùbedua bù Nwatibe Nchileke."

Obenu lè Jisòsu abajèru èphe mba; jìka t'èphe be ekfufuta okfu; kè l'èphe makòtawaru l'òo ya bù Kuráyìsùtu òbu.

Jisòsu ekfu okfu Nchileke

lè Judíya

(Mak 1:35-39)

⁴² Nchi abòhulephu; Jisòsu atugbua jeshia èke ò nòdu nwènkinyi iya. A dù l'igwe wata iya achòkashi; chònyaa ya bya achò-vu iya; melahaa t'èphe sedo iya t'è b'ò hahè èphe. ⁴³ Yò sù èphe: "Lè ya zifutajekwaphu ndu mkpùkpu òdo ozi-òma kè èke Nchileke bù eze ono; okfu l'ò bù iphe ono b'è ziru iya tẹ ya bya."

⁴⁴ Yo tsoru ùlo-ndzuko ndu Ju lè Judíya l'ara okfu Nchileke arara.

Ndu mbù, tsolahaaru Jisòsu

(Mát 4:18-22; Mak 1:16-20)

5 Yo be ujiku lanù lè Jisòsu nò l'iku Eze Ènyimu Genésaretu; a dù l'igwe zeta gidigidi zekfuta iya t'èphe nù okfu Nchileke. ² Yò phà ùgbo labù, nò l'ònu-èka ono. Ndu egbu èma, shi nòdu l'ùgbo ono alufutawa je anòdu l'asa ntofu èphe asasa. ³ Jisòsu abya abahù l'ùgbo ono nanù: l'òphu bù kè Sáyìmonu; bya asù Sáyìmonu t'ò nwuribe ùgbo ono nwanshì lè mini. Yò bya adùgaru anòdu l'ùgbo ono; zilahaa ndu ono iphe.

⁴ Yo kfugetsulephu iphe, ookfu; sù Sáyìmonu: "T'ò kpòribefua ùgbo ono l'èke, mini ka ogvu; k'òphu èphe a-ghaa ntofu èphe; nmata èma."

⁵ Sáyìmonu asù iya: "Nnajiufu; mè èphe tùkokwa ènyashi òphu sekota ège èphe e-me gbuta iya; yò buru kè mmanu. Òlobu; k'òphu i kfuwaru ège-a bè ya a-chìkwaru-a ntofu òbu ghaa lè mini òbu." ⁶ Èphe emee ya ège ono, o kfuru ono; gbua èma, jiru ntofu ono; k'òphu o gbe eme t'ò lakaa ntofu òbu ala-ka. ⁷ Èphe epheeru ibe èphe ndu òphu, nò l'ùgbo òphu èka t'èphe bya eyeru èphe èka. Èphe abya egbujia èma l'ùgbo labù ono; k'òphu ùgbo òbu wataru emimi.

⁸ Sáyìmonu Pyita aphù l'iya phù; buru Jisòsu pèe l'ifu; sù iya: "Nnajiufu; byiko gbeshi l'èke ya nò; lè ya kwa onye emeje iphe dù èji." ⁹ Biribiri èma, èphe gburu egude Pyita; mè ndu yele iya yì. ¹⁰ Ège ono b'ò dùkwa-phu ùnwu Zébedi, bù iya bù Jémusu; mè Jònu; èphe lè Sáyìmonu tùkoru shi egbu èma ono.

Ya ndono; Jisòsu asù Sáyìmonu: "Ba atsùshi egvu; tsube ntanù bè ì-nòdu eruko madzù l'ò bù onye eruko èma."

¹¹ Èphe akpùfutatsù ùgbo ono l'ònu-èka; hakòta iphemiphe òbule; tsolahaa Jisòsu.

Jisòsu agwò onye èhu-labù

(Mát 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Yo be ujiku lanù lè Jisòsu nò lè mkpùkpu lanù; nwoke òbu, èhu-labù dzuru èhu abyatashia. Yò phùlephu Jisòsu; daa; buaru iya ifu l'alì; ròlahaa ya; sù iya: "Nnajiufu; ò -buru uche-obu ngu bè ii-menu iya-a tẹ ya dù mma."

¹³ Jisòsu amachìwaphu èka; byia ya; sù iya: "Ò bù uche-obu iya. Ngwaa; t'èhu dù ngu mma." Teke òno-phu; èhu-labù ono agvùwaphu nwoke ono l'èhu.

¹⁴ Jisòsu akaru iya t'è b'ò dùkwa onye oo-kfuru iya; wo iya: "Tùgbulekwaphu je eworu onwongu koshi onye achijeru Nchileke èja t'ò lee ngu ènya; nggu egworu ngweja, onye e metaru l'iphe eme iya nù anùje; nù iya t'ò chìaru ngu ège Mòsisu tùru l'ekemu iya; k'òphu òha a-makòta l'èhu dùwa ngu mma."

¹⁵ Obenu l'o gbe kalẹe okfukashi kẹ Jisọsu; k'ọphu ig-weligwe madzụ dzukoru t'ẹphe nya lẹ nchi; mẹ t'e mee ẹphe t'ẹphe dukota mma l'iphe-ememe, emetsua ẹphe. ¹⁶ Obenu lẹ Jisọsu atslajalee azụ je anọdu l'echi-ẹgu; k'furu nụ Nchileke.

**Nwoke, iphe lɔnwuru
ibe-ẹhu lanu**

(Mát 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Yo be ujiku lanu lẹ Jisọsu nọ l'ezii iphe; ndu Fárisii; mẹ ndu ezije ekemu adugaru l'ẹke ono. Ẹphe shitsua lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, nọ lẹ Gálili; mẹ Judíya; mewartu Jerúsalemu bya. Ike Nnajiufu, bụ Nchileke anọdu Jisọsu l'ẹhu; mee ya t'ọ dọ ike omeshi ndu iphe eme t'ẹhu dukota ẹphe mma. ¹⁸ Yo nweru nwoke lanu, iphe lɔnwuru ibe-ẹhu lanu, e gude oshi-azẹe paru bya. Ẹphe achonyaa ẹge ẹphe e-me vubata iya bya edobe Jisọsu l'ifu; ¹⁹ tọ dọ; kele madzụ dọ-jiru ẹke ono adọ-ji. Ẹphe aparu iya nyihu ọlo ono; je eworu ọzo bufua l'eli iya; shi iya pyofu oshi-azẹe ono, nwoke ono zẹ ono; patsuta iya l'ifu ẹke Jisọsu nọ. ²⁰ Jisọsu aphua ẹge ẹphe kwetaberu lẹ ya a-dọ ike mee tẹ nwoke ono jee ije; yọ sụ iya: "Nwoke ibe mu; a gụwaru ngu nvụ l'iphe, dọ ẹji, i mekotaru l'ọ ha."

²¹ Ndu ezije ekemu; mẹ ndu Fárisii awata iya ariri; sụ: "Bụ egbe madzụ ngunu dọ ẹge-a, ekfurushi ẹpha Nchileke ẹga-wa? Mbụ; ?bụ onye a-dọ ike gụaru madzụ nvụ l'iphe dọ ẹji, o meru; gbahaa Nchileke nwenkinyi iya."

²² Jisọsu amawaruphu iphe ẹphe ekfu; sụ ẹphe: "Bụ ngunu meru iphe unu arị egbe oriri ọwaa? ²³ Bụ ole ka ntse l'a sụru: 'A gụwaru ngu nvụ l'iphe dọ ẹji, i meshiru;' tọ bụ t'a sụ-chia: 'Gbeshi; jelahaa ije?' ²⁴ Ọle ya e-koshi unu lẹ Abubu-Ndiphe b'e ziru t'ọ gujeeru madzụ nvụ l'iphe dọ ẹji, onye ono meru lẹ mgboko-a." Yọ sụ nwoke ono, iphe lɔnwuru ibe-ẹhu lanu ono: "Ọo nggu bẹ ya ekfuru. Gbeshi; pata oshi-azẹe ngu lashia."

²⁵ Nwoke ono ezilihu l'edzudzu ọha ono; pata ug-boshi iya; yọ buri iya alala; l'aja Nchileke ajaja. ²⁶ Ndu ono eghechawaa ọnu nwandoo; l'ẹke biribiri iya gudekotaru ẹphe. Ẹphe ajalahaa Nchileke ajaja; sụ: "L'ẹphe akabekwa phua iphe kpọru ẹphe okfu ntanụ."

Jisọsu eku Lívayi

(Mát 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ E metsua; Jisọsu atugbua je aphua onye ana akiriko lanu, aza Lívayi; l'ẹke ọ dugaru l'ulo okpoga akiriko. Jisọsu asụ iya: "Lívayi; tsoru iya." ²⁸ Yọ haa iphemiphe ọbule ono; gbeshi tsoru iya.

²⁹ Lívayi abya akwaaru iya eze ẹbyee lẹ kẹ yẹbedua, bụ Lívayi. Ndu akiriko azaa l'igwe; ẹphe lẹ ndu ọdo bya anọdu; ẹphe l'ẹphe atuko l'eri nri ono. ³⁰ Ndu Fárisii; mẹ ndu ezije ekemu atslahaa gbudagbuda; sụ ndu

etsoje ọzo iya: "Bụ ngunu meru iphe unu lẹ ndu akiriko; mẹ ndu ọdo, emeje iphe dọ ẹji eri l'anguko ẹge ọwaa?"

³¹ Jisọsu asụ ẹphe: "Ndu ẹhu dọ mma bẹ mkpa onye eme ọgvu ta dukwaru. Ọ bụ ndu ẹhu dọ ẹji bẹ mkpa onye eme ọgvu dọru. ³² Ya ta byakwa oku ndu doberu ẹka ndoo; ọ kwa ndu eme iphe dọ ẹji bẹ ya byaru t'ẹphe taa onwẹphe ọta iphe dọ ẹji, ẹphe meru; ghaa umere lakfuta Nchileke."

Aji lẹ k'oswi aswisiwi

(Mát 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Ndu Fárisii ono asụ iya: "Ndu etsoje ọzo Jónu aswi-je aswisiwi tekenteke; l'ekfu anu Nchileke; ẹge ono bẹ ndu etso ayi aswiije; ọbu lẹ ndu etsoje nggubedua er-ilee; l'angụ ẹge dọ ẹphe mma."

³⁴ Jisọsu aji ẹphe: "Unu emeje tẹ ndu byaru ome ẹswa-nwanyi ọphungu swia aswisiwi; l'ẹke onye kuru ẹphe nokwaa? ³⁵ Obenu lẹ mbọku ọbu, aa-nata ẹphe onye ono, alu nwanyị, kuru ẹphe l'eswe-iphe ono nọphu abya; mbọku ono bẹ ẹphe a-kabẹ swia aswisiwi."

³⁶ Yọ bya anmaaru ẹphe ẹtu; sụ: "E ta alakatajẹkwa uwe ọphungu; gude gbaa akahụ uwe. Onye turu iya ama; onye ono alakaa kẹ ọphungu ono; ọphu iphe o byikataru lẹ kẹ ọphungu ono yele akahụ iya ono ta adagbadu nanu. ³⁷ To nwe onye wotajeru akuru-akụ ọphungu, atụ vavava je ọgha l'akahụ otumu. Ọ -tuk-waa ya phụ ama; mēe ono agbajashia otumu ọbu; mēe ọbu yele otumu ọbu alakota l'iyi. ³⁸ Ọ bụ akuru-akụ ọphungu bẹ eeyeje l'otumu ọphungu, karu akaka. ³⁹ E to nwedu onye ngu-gejeeru akahụ mēe, k'ọphungu gujekwaduru ọdo; ẹke ọosuje l'akahụ iya ono kak-wa mma."

Aji lẹ kẹ mbọku ọtu-ume

(Mát 12:1-8; Mak 2:23-28)

6 Yo be mbọku ọtu-ume; Jisọsu eswewaa l'ẹgu ẹke, a kọru akpe. Ndu etsoje ọzo iya awata okwo akpe ono; wata iya aswash; l'ata. ² Ndu Fárisii aharu sụ ẹphe: "Bụ ngunu meru iphe unu kabẹ eme egbe iya ọwaa, ẹ tee mejedu mbọku ọtu-ume-wa?"

³ Jisọsu asụ ẹphe: "Unu ta agụ-vubua l'ekwo okfu Nchileke iphe Dévidi mejeru l'ẹke ẹgu agụ yele ndu ẹphe l'iya yi? ⁴ L'ọ bahuru l'ulo Nchileke je ewota bure-di, e gude achiru Nchileke ẹja woru taa; mbụ buredi, onye ọdo ẹ-ta ahadu kẹ t'ọ wota taa; gbahaa ndu achiru Nchileke ẹja nwenkinyi ẹphe. Yọ tatsua ya; bya ahakwaru iya phụ hẹe ndu ẹphe l'iya yi; ẹphe ataa."

⁵ Jisọsu asụ ẹphe: "L'ọ kwa yẹbedua, bụ Abubu-Ndiphe bụ Nnajiufu kẹ mbọku ọtu-ume."

Nwoke, iphe lɔnwuru ẹka lanu

(Mát 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Yo be mbọku ọtu-ume ọdo; Jisọsu abya abahụ l'ụlo-ndzuko; je ezilaha iphe. Yo nweru nwoke, nọ l'ẹke ono, iphe lɔnwuru ẹka-utara iya. ⁷ Ndu ezije ekemu; mę ndu Fárisii egelaha Jisọsu; t'ẹphe maru: ?oo-mek-waphu t'ẹhu dụ madzụ mma mbọku ọtu-ume; k'ọphu ẹphe a-chọkwanu ọphu ẹphe a-sụ l'o meru. ⁸ Obenu lẹ Jisọsu maru iphe ẹphe ari; bya asụ nwoke ono: "Gbeshi bya evudo edzudzu ọha-wa l'ifu." Nwoke ono egbeshi je evudo edzudzu ọha ono l'ifu. ⁹ Jisọsu asụ ẹphe: "Tẹ ya jiedukwa unu: ?Ọ bụ omebyi ekemu mbọku ọtu-ume t'e mee iphe-oma; tọo t'e mee ẹjo iphe? ?Bụ t'a dzoje ndzụ; tọo t'a lajẹ ndzụ l'iyi?" ¹⁰ Yọ bya enyoo; lephekota ẹphe ẹnya l'ẹphe ha; bya asụ nwoke ono: "Ng-waa; machia ẹka ngu amachi." Yọ machia ya. Ẹka ono abya eteta; dụwa iya phụ mma.

¹¹ Ẹphe aswọ-lihu; wata ọchi idzu iphe ẹphe e-me Jisọsu.

Ndu ishi-ozii iri ẹbo ono

(Mát 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Yo be ujiku lanu; Jisọsu ejeshia ẹke, ugvu ha l'igwe; t'ọ nọdu kfuru nụ Nchileke. Yọ nọdu l'ẹke ono kfukota nụ Nchileke ẹnyasi phuu. ¹³ Nchi abya abọhu; yo kua ndu etsoje ọzo iya; bya afọta ẹphe ọmadzụ iri l'ẹbo; gụa ẹphe ndu ishi-ozii iya. ¹⁴ Ndu ono bụ: Sáyimonu, ọ gụru Pyita; ọwaa Ánduru, bụ nwunne iya; mę Jémusu; mę Jonu; mę Fílipu; mę Batólomiyu; ¹⁵ mę Mátiiyu; mę Tómosu; ọwaa Jémusu, bụ iya bụ Jémusu Álufiyọsu; mę Sáyimonu, onye yi l'ogbo, adzọ t'alị ndu Ju nọduru ndu Ju; ¹⁶ mę Júdasu, bụ nwatibe Jémusu; mę Júdasu Isukáryotu, bụ iya mekocharu deru Jisọsu ye.

Jisọsu ezi iphe; l'eme ndu ẹhu dụ ẹji; t'ẹphe ka mma

(Mát 4:23-25)

¹⁷ Jisọsu abya enyizita l'ugvu ono; ẹphe l'iya abya anọdu lẹ mgbazita iya; ẹphe l'ikpetuma ndu ọdo, etso iya nụ; mę igweligwe ndu shigbaa lẹ Judiya phuu; mę Jerúsalemu; mę ndu iku ẹnyimụ Táya mę Sayidónu. Ndu ono bukota ndu byaru t'ẹphe nua iphe oozi; mę t'o mee tẹ iphe, emegbaa ẹphe dụ ẹphe mma. ¹⁸ Iphe bụ ndu ọgvu akpa ẹhu bẹ ẹhu dụkota mma. ¹⁹ Ikpetuma ndu ono atuko eme t'ẹphe byigbaa ya ẹka; okfu l'ike, shi iya l'ẹhu emeje t'ẹhu dụkota ẹphe mma l'ẹphe ha.

Ọnu-oma; mę aphụ

(Mát 5:1-12)

²⁰ Jisọsu atangobe ẹnya; lee ndu etsoje ọzo iya; sụ ẹphe:

"Ọnu-oma bụ k'unubẹ ndu ọkpa; okfu l'ẹke Nchileke bụ eze bụ nk'unu.

²¹ Ọnu-oma bụ k'unubẹ ndu ẹgu agụ nta-a; okfu l'ẹpho e-ji unu. Ọnu-oma bụ k'unubẹ ndu ara ẹkwa nta-a; okfu l'unu a-chia ọchi.

²² Ọnu-oma bụ nk'unu teke aakpọ unu ashị; l'akpọfu unu akpọfu; l'akọ unu ọnu; l'eku unu ẹjo madzụ; okfu l'unu kweru kẹ Abubu-Ndiphe.

²³ "T'ẹhu tsọo unu ẹnà mbọku ono; t'unu kfụ-lihu tee ẹswa; kẹ l'obunggo unu ha nshinu l'imigwe; okfu l'ọ bụ ẹge ono bẹ nna ẹphe oche shi mee ndu nkfuchiru Nchileke.

²⁴ "Ọlobu; nshọo unubẹ ndu nweru iphe; okfu l'unu natagewaru iphe ruberu unu.

²⁵ Nshọo unubẹ ndu ẹpho jiru nta-a; okfu l'ẹgu a-gua unu.

Nshọo unubẹ ndu achị ọchi nta-a; okfu l'unu a-raa ẹkwa; gụa aphụ.

²⁶ "Nshọo unu teke onyemonye ọbule a-nọdu ekfu l'unu eme ọhuma; okfu l'ọ kwaphu ẹge ono bẹ nna ẹphe oche phẹ shi kfuaru ndu gude ọgho ekfuchiru Nchileke."

Oyeru ndu ọhogu obu

(Mát 5:38-48; 7:12a)

²⁷ "Obenu l'iphe ya ekfuru unubẹ ndu anu iya nụ bụ: Unu yeru ọhogu unu obu; mejeru onye unu dụ ashị ọhuma; ²⁸ gọjeru ọnu-oma nụ onye tọru unu ọnu; kfu- jeru nụ Nchileke k'onye kọru unu ọnu. ²⁹ Madzụ -chia ngu ẹka l'ishi-nchi; dobefuaru iya ishi-nchi ọphu. Ọ -buru lẹ madzụ yetaru ngu uwe ugwehu ngu; haa ya t'o yetafua ngu uwe ime ẹhu ngu. ³⁰ Madzụ -bya ngu ọrota iphe i nweru; nụkwa iya ẹya. Ọ -buru lẹ madzụ wotaru iphe ngu; ba jihakwa iya aji iya. ³¹ Unu mejeru ndu ọdo ẹge ọ dụ unu tẹ ndu ọdo meeru unu.

³² "Ọ -buleruphu l'ọo ndu yeru unu obu bẹ unu eye- jeru obu nwenkinyi; ?bụ egbe uru ngunu bẹ unu ritaru iya; kele ndu eme iphe dụ ẹji kwaphu ndu yeru ẹphe obu; bẹ ẹphe eyejeru obu. ³³ Ọ -buleruphu l'ọo ndu emeru unu ọhuma bẹ unu emejeru ọhuma; ?bụ egbe uru ngunu bẹ unu ritaru iya; ẹle ndu eme iphe dụ ẹji emejekwaa ẹge ono. ³⁴ Ọ -buleruphu l'ọo ndu unu ele ẹnya l'unu a-phụ iphe l'ẹka nata bẹ unu ejeje ọgwo; ?bụ egbe uru ngunu bẹ unu ritaru iya. Ndu eme iphe dụ ẹji emejekwaa ndu eme iphe dụ ẹji ibe ẹphe ọgwo; t'ẹphe nata iphe ha l'ọ bụ ọphu ẹphe jeru ọgwo iya.

³⁵ Iphe unu e-mejehia bụ t'unu yeru ọhogu unu obu; mejeeru ẹphe ọhuma. Unu jeje madzụ ọgwo; haa ole ẹnya t'a kfua ya unu; k'ọphu obunggo unu a-ha nsh- inu. Ọo ya bụ; unu aburu unwu kẹ Ọkaribe-Kakota-Nu, bụ Nchileke. Lẹ ndu ẹ-ta madu iphe-oma; mę ndu bụ ẹjo madzụ bẹ Nchileke emejekwaru-a obu-oma. ³⁶ Unu

buru ndu obu-imiko ege Nna unu bu onye obu-imiko.”

K'õnma ndu ọdo ikpe

(Mát 7:1-5)

³⁷ “Unu ba tũrushijekwa ndu ọdo; k'õphu Nchileke e-te ekpedu unu ikpe. Unu ta anma madzũ ikpe l'ime obu unu; k'õphu Nchileke e-ta anmadu unubedua ikpe. Unu gũjeeru ndu ọdo nvũ; k'õphu Nchileke a-gũ-jekwaruphu unu nvũ. ³⁸ Unu nũje madzũ iphe; k'õphu Nchileke a-nũjekwaphu unu. Iphe Nchileke a-paru dẽe unu l'eka bu iphe e yejiru eyeji; nmawoo ya anmawo; bya atsua ya atsutsu; yo ji godogodo; awũshihu awũshihu. Kẽ l'õ bu iphe unu gude tũru iphe yeru madzũ bẽ Nchileke e-gudekwaphu tũru iphe yeru unu.”

³⁹ Yõ bya anmaaru ephe etu; sũ: “Onye ishĩ; ?ooduje onye ishĩ ibe iya. ?Ephe ta atũkodu nwulahu l'ime nsũ tõ. ⁴⁰ Onye amũ iphe l'eka madzũ ta akajekwa onye ezi iya iphe onweru enya. Onye ono, amũ iphe ono kwa: ọ mũta-gee iphe eezi iya; yõ bya aha l'õ bu onye ono, ezi iya eya ono.

⁴¹ “?Bũ ngũnu kparu iphe i phũru nwiphe, laru nwan-na ngu l'enya; ọbu l'ẽ tĩ phũkwanu ọphu ha l'õ bu osweru, gbaru ngu l'enya nke ngu? ⁴² Ọdo bũ: ?nanu ege i gbe sũ nwanna ngu: 'T'õ ngabe t'i wofu iya nwiphe, tũru iya kpongu l'enya;' l'ẽke e tĩ phũkwa ọphu ha l'õ bu osweru, gbaru ngu l'enya nke ngu? Nggũbe o-kfuru-iche-eme-iche ono; vuru ụzo tũfuodu iphe ọphu ha l'õ bu osweru, gbaru ngu l'enya nke ngu; tẽmanu nggu adũ ike phũfu ụzo; tũfu nwiphe ọphu nõ nwanna ngu l'enya.”

Oshi-õmi; mẽ akpũru iya

(Mát 7:15-20; 12:33-35)

⁴³ “E tõ nwedu oshi, ehu dũ mma, mijeru ejo akpũru; ọphu 'õ dũkwa ejo oshi, mijeru akpũru ọma. ⁴⁴ Eegude-je akpũru, oshi mĩru; maru egbe oshi ọ bũ. E ta awõta-jekwa uchokoro l'oshi ágà; ọphu 'aawõtajekwa akpũru-era lẹ eri-egbara. ⁴⁵ Ọkpobe madzũ eshije l'õkpuberu iphe nõ iya l'obu; wofuta ọkpobe iphe. Ejo madzũ eshijekwaphu l'ejo iphe nõ iya l'obu; wofuta ejo iphe; kẹ l'õ bu iphe jiru iya obu l'enwushihu enwushihu bẽ ọon-oduje ekfu l'õnu.”

K'ũmadzũ ebo, akpũ ụlo

(Mát 7:24-27)

⁴⁶ “?Bũ ngũnu kparu iphe unu anõduje eku iya: 'Nnajiufu; Nnajiufu;' l'unu e-be emeje iphe ya sũru t'unu mee? ⁴⁷ Iphe bũ onye byakfutaru iya nũ; bya anũa okfu iya; mee ya ememe bẽ ya e-koshi unu onye ọ dũ l'õ bu iya. ⁴⁸ Ọ dũ l'õ bu nwoke, akpũ ụlo; bya awamia alĩ awami; tũa ọkpa iya l'eli mkpuma. Yo be teke utso gbaru; mini abya ekpua ụlo ono; tõ ngakpõduanu

m'õo anganga; okfu l'õ wamiru ọkpa iya awami; kpũa ya ọhuma. ⁴⁹ Obenu l'onye anũ okfu iya; too me iya ememe; dũ l'õ bũ onye kpũru ụlo l'eli alĩ mmakanũ; tõ wa ọswa; k'õphu ọ tũru ọkpa iya. Yo be teke utso byaru; yõ phũfuru l'ekaphu gwõõ; daa; zee yõgiriyo-giri.”

Ekweta onye ishi soja

(Mát 8:5-13)

7 Jisõsu ekfuebe iphe ookfuru ndu jiru eke ono; bahushia Kapaniyõmu. ² Yo nweru onye ishi soja ndu Rõmu, iphe eme nwozi iya; l'emeshikpoo ya ike; k'õphu ọobyawa anwũhu. Nwozi iya ono b'õ yeru obu nshinu. ³ Onye ishi soja ono anũlephu kẹ Jisõsu; bya ezia ndu bũ ọgurenya ndu Ju t'ephe je arõ Jisõsu t'õ bya emee t'ẽhu dũ nwozi iya ono mma. ⁴ Ephe abyakfutashia Jisõsu; bya arõshikpoo ya ike: “T'õ makwaru iphe oo-me; lẹ nwoke ono kwa onye gbaru kẹ t'õ yeru iya eka; ⁵ kẹ l'õ yeru ndu alĩ ephe obu; buru iya kpũru ephe ụlo-ndzuko ephe-a.”

⁶ Jisõsu etsoru ephe jeshia. Ufu nwoke ono adũlephu ntse; onye ishi soja ono ezia ndu ọnyà iya t'ephe byakfuta Jisõsu bya asũ iya: “Nnajiufu; ba anyĩshi onwongu ije; lẹ ya ta gbakwa kẹ t'ĩ bataru iya l'ufu. ⁷ Ege ono bẽ ya ta gbakwaphu kẹ tẹ ya byakfuta ngu ntse l'onwiya. Ọ bũ t'ĩ kfu okfu l'õnu; nwozi iya a-dũa mma. ⁸ Lẹ yẽbedua bũ onye nõ madzũ l'eka. Yo nwekwaruphu ndu soja, nõ iya l'eka. Ya -sũ onye ọwaa t'õ jee ọwaa; yo jee ya. Ya -sũ onye ọphu t'õ bya; yõ bya. Ya -sũ nwozi iya t'õ mee ọwaa; yo mee ya.”

⁹ Jisõsu anũlephu iphe ono; yõ dũ iya biribiri. Yõ ghachi; bya asũ mkporo-ọha ono, etso iya nũ ono: “L'alĩ Ízurelu kpõonu; bẽ ya ta phũkwaa onye kwetaberu ege-a.”

¹⁰ Tẹ ndu ono kwaa rua ufu bẽ nwozi ono gbe kawanũ mma.

Jisõsu eme nwatibe nwanyi, mma tũfuru; t'õ teta

¹¹ E ta nõdu ọphu baru nwishi; yõ tũgbua jeshia Nenu. Ndu etsoje ụzo iya; mẽ igweligwe ndu ọdo awũru tsoru iya. ¹² Yo rutadelephu ọnu-ụzo, e shi abahũ mkpũkpũ ono; a pawaru odzu nwoke ọbu, bũ iya bũ nne iya nwa lanũ eje elili. Nne iya ono bũ ọwaa, nji iya e-ta nõhedu-a. Ndu mkpũkpũ ono adũ l'igwe wũfuta bya eswiru nwanyi ono. ¹³ Ya ndono; Nnajiufu aphũlephu nwanyi ono; imiko iya egude iya. Yõ sũ nwanyi ono: “T'õ gberuma; t'ẽ b'õ rahẽ ekwa.” ¹⁴ Jisõsu abya ebyia eka l'ekpakpara ono, odzu ono zẽ ono. Ndu ono, pa iya nũ ono evudo. Yõ sũ odzu ono: “Nwoko-rõbya; ya sũru ngu t'ĩ gbeshi.” ¹⁵ Onye ono, nwũhuru anwũhu ono egbeshi; wata okfu okfu. Jisõsu eduru iya nũ nne iya.

¹⁶ Egvu eria ephe ehu l'ephe ha; ephe ajalaha Nchileke ajaja; sụ: "Eze onye nkfuchiru Nchileke alufutaru ephe-o! Nchileke kpakfutawaru ndu nk'ia-o!"

¹⁷ E kfügbaru okfu Jisọsu l'alị Judíya mgburumgburu mę lę ndu bupheru Judíya mgburumgburu.

Ndu ozi Jónu Baputizimu

(Mát 11:1-19)

¹⁸ Ndu etsoje ụzo Jónu akọkotaru Jónu iphe ono l'ọ ha. ¹⁹ Jónu abya ekua ndu etsoje ụzo iya ụmadzu ebo; bya ezi ephe t'ephe je ajia Nnajiufu: "Bụ iya bu onye obu, a-byanu obu; tọo t'ephe lee enya onye odo?"

²⁰ Ndu ono erua bya asụ Jisọsu: "Lę Jónu Baputizimu zikwaru t'ephe bya ajia: 'Bụ nggu bu onye obu, abyanu obu; tọ t'ephe lee enya onye odo?'"

²¹ Teke ono bę Jisọsu meshileruphu igweligwe ndu ehu dụ eji; ephe akorohu. Ndu ejo iphe-ememe eme; mę ndu ogvu bu l'ehu; b'o mekotaru; ephe aka mma. Igweligwe ndu ophu atsụ ishì b'o mekwaruphu; ephe aphulaha ụzo. ²² Yọ sụ ndu ono, Jónu ziru ono: "Unu je akoruru Jónu iphe unu gude enya unu phụ; mę iphe unu gude nchị unu nụ. Unu sụ iya lę ndu ishì b'e mewaru; ephe aphụ ụzo. Ndu ngvuru ejewa ije. Ndu ehu-labụ b'e mewaru; ephe akakota mma. Ndu nkichi anụwa iphe lę nchị. Ndu nwuhuru anwuhu b'e mewaru; ephe eteta; nọdu ndzụ. Ndu ụkpa b'e ziwaru ozi-oma. ²³ Onu-oma bu k'onye ya e-ta bụdu ụkfu nọduru!"

²⁴ Ndu ono, Jónu ziru ono atugbulephu; Jisọsu awata okfuru ikpetuma ndu ono kę Jónu; sụ ephe: "Bụ ngunu bę unu jeru aphuphu l'echi-egu? Bụ aswara, pherephere apanga apanga? ²⁵ Bụ ngunu bę unu jehunuru aphuphu? Unu jeru ophu nwoke, yeru uwe, ama mma? Unu ta amadu lę ndu kwaru ngwa oke amadu; bya eburu l'eri ova ova bu ndu bu l'ufu ndu eze? ²⁶ Bụ ngunu odo bę unu jefuaru aphuphu? Bụ onye nkfuchiru Nchileke tọ? Ya suru unu: Iyee; o bu iya ndono. Onye unu phuru bukwa onye gbe ka onye nkfuchiru Nchileke okpobe akaka. ²⁷ O bu iya bu onye ono, Nchileke kfururu okfu ehu iya l'ekwo okfu Nchileke; sụ: 'Qwaa bu nwozi iya. Ya e-zi iya t'o vuru ngu ụzo je je abo-oduru ngu ụzo.' ²⁸ Tę ya karu unu: e tọ dukwa onye ka Jónu l'iphe bu iphe madzụ muru lę mgboko-a. Obenu l'onye bu iya bę onodu iya katsukpo ọla alị l'eke Nchileke bu eze gbe kakwa Jónu nshinu."

²⁹ Ndu ono l'ephe ha jeye mę ndu akirikọ anụ iphe Jisọsu kfururu; sụ lę Nchileke bu onye doberu eka ndoo; lę Jónu metsuaru ephe baputizimu. ³⁰ Obenu lę ndu Fárisii; mę ndu ezije ekemu jikaru uche-obu Nchileke l'onwephe; bya aburu ndu Jónu e-te mehedu baputizimu.

³¹ Jisọsu asụ: "Bunua ngunu bę ya a-turu ogbo nta-a yeru? Bükpo ngunu bę ephe dụ l'ọ bu iya? ³² Ephe dulephu l'ọ bu egirima, nọ l'edukfu; l'eku ibe ephe oku;

sụ: 'Ephe phuru unu opu; unu te kwe ote egvu. Ephe agwa egvu anwuhu; unu ta ra ekwa.' ³³ Kele Jónu Baputizimu bę byaru nų; to nwe iphe o kweru eriri; tọo ngu męe. Unu asụ l'ogvu bu iya l'ehu. ³⁴ Yebe Abubu-Ndiphe abyaakwanua bya anodu eri; l'angu; unu asụ t'e nenu: lę ya bu o-ri-nri; buru o-ngu-męe; buru onya ndu akirikọ; mę ndu eme iphe dụ eji. ³⁵ Obenu lę ndu kwetaru mmamiphe Nchileke; ekoshi lę mmamiphe iya bu okpobe mmamiphe."

Jisọsu nọ lę kę Sáyimonu, onye Fárisii

³⁶ Tọ dụ iya bu; onye Fárisii lanu abya ezia Jisọsu t'ọ bya t'ephe ria nri. Yo rua kę nwoke ono; bya anodu kę nri obu. ³⁷ Nwanyi obu, bu nwanyi okpara lę mkpukpu ono anulephu l'ọ nọ l'ulo onye Fárisii l'eri nri; wota akpamu manụ senti obu, l'ere ntumatu; byatashia. ³⁸ Yọ bya evudo Jisọsu l'iku okpa; wata ọra ekwa. Yọ kwashilaha Jisọsu enya-mini l'okpa; gude egbushi, nọ iya l'ishi efucha iya eya; etsuta iya onu l'okpa ono; bya eworu manụ senti ono wụ ya l'okpa ono phę ebo. ³⁹ Onye Fárisii ono, kuru iya oku nri ono aphule iya phų; rịa: "Lę ndęge nwoke-wa bu onye nkfuchiru Nchileke l'oswiya; o gęga maru onye nwanyi-a, ebyi iya eka ege-a bu; kele nwanyi ono megburu onwiya l'ejo iphe."

⁴⁰ Jisọsu asụ iya: "Sáyimonu; o nweru iphe ya e-kfururu ngu."

Sáyimonu asụ iya: "O-zi-iphe! Bükwa ole?"

⁴¹ Jisọsu asụ iya: "Nwoke lanu bę nweru ụmadzu ebo, o jeru ụgwọ. Onye lanu ji iya ụgwọ ụkporo pongu labu lę pongu iri. Onye ophu ejiru iya ụgwọ pongu ise kpụ. ⁴² A nonyaa; ephe ta dụ ike kfu ya ụgwọ ono. Yọ pakotaru ephe haa; ephe ebo; sụ t'ephe riwa iya ru. Bụ onye ole bę a-ka iya oyeru obu l'ephe ebo ono?"

⁴³ Sáyimonu asụ iya: "Lę ya arikwa l'ọ bu onye onanu, o haru okpoga ophu ka nshinu ono."

Jisọsu asụ iya: "I kfururu iya." ⁴⁴ Yọ bya aghaa enya l'eke nwanyi ono nọ; sụ Sáyimonu: "I phuru nwanyi-a? Ya bataru l'ulo ngu; t'i nų iya mini tę ya kwọ okpa. Ọle o gude enya-mini kwọ ya okpa; bya egude egbushi, nọ iya l'ishi fuchaa ya eya. ⁴⁵ E ti tsutadu iya onu k'ekele. Obenu lę keshinu ya bataru bę tọ hadu iya ot-suta onu l'okpa. ⁴⁶ E tị wukwa iya manụ l'ishi; gude kwaru iya ebyee. Ọle nwanyi-a gude manụ senti, eshi mkpọ; l'ere ire nshinu wukota iya l'okpa. ⁴⁷ Oo ya bę ya eme tę ya karu ngu: A gwaru nwanyi-a nvu l'iphe, bu iphe, dụ eji, o meshiru. Oo ya kparu iphe o yeru iya obu nshinu. Obenu l'onye a guru nvu l'iphe, ha nwan-shi eyeje obu nwan-shi."

⁴⁸ Yọ sụ nwanyi ono: "A gwaru ngu nvu l'iphe dụ eji ngu l'ọ ha."

⁴⁹ Ndu ono, ephe l'iya eri nri ono awata iya ekfukfu; su: “?Bụ onye ndo-ọ; mbụ onye ophu agujefuaru madzụ nvụ l'iphe dū ẹji, onye obu meru?”

⁵⁰ Jisọsu asụ nwanyi ono: “Ekwekwe ngu dzọwaru ngu. Lashia l'ẹhu-agu.”

Unwanyi, etso Jisọsu

8 Lẹ ntso-l'ọhu ono; Jisọsu atụko obodo; mę mkpukpu lẹ mkpukpu ejephe; l'ara ozi-oma k'ẹke Nchileke bụ eze arara. Ụmadzu iri l'ẹbo ono etsokwaru iya phụ; ² męwaru unwanyi, Jisọsu haru mee t'ẹhu dū ephe mma. Mbụ ndu ọ chifutsuaru ogvu, bu ephe l'ẹhu; mę l'iphe-ememe mmanu ọdo. Unwanyi ono bụ: Méri ophu eekuje Mágudala; mbụ onye Jisọsu chifuru ogvu ẹsaa l'ẹhu; ³ mę Jowána; nyee Kúza, bụ onye ishi ndu eletaru Hérodu ẹnya l'ẹkù iya; mę Suzána; męwaru igweligwe ndu ọdo. L'ephe ha gude iphe ephe nweru eyeru Jisọsu phẹ ẹka l'ozu ephe.

Ẹtu, eegude onye agha nebyi iphe anma (Mát 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Ya ndono; ndiphe abya azaa; dzua l'ẹke ọ nọ. Ndu ono bụ ndu shitsua lẹ mkpukpu, dū iche l'iche. Yo gude ẹtu; sụ ephe:

⁵ “Lẹ nwoke lanụ jeru ọgha nebyi iphe iya. L'ọgha nebyi iphe ono b'ọ nweru ndu ophu daru lẹ mkpoworo ụzo. E gude ọkpa dzopyashia ya; unwenu abya atutua ya. ⁶ Ndu ahara daa l'alị mkpuma. Efufu, oofushikwadua; yọ kụnwushihuwaphu; kele mini ta nọdu lẹ mkpuma ono. ⁷ Yo nweru ndu ophu daru l'alị ogvu. Yele ogvu ono atụko fushia; l'evu; jeye ogvu ono akpagbushia ya. ⁸ Yo nwekwaruphu ndu ophu daru l'alị-otsu. Yọ bya efushia; vuta; mịa; mịtatsua ụkporo ise ise.”

Jisọsu ekfutsua ẹge ono; bya araa ya arara; sụ: “T'onye nweru ẹnu-nchị; nụkwaa ya.”

Iphe, kparu iphe Jisọsu egudeje ẹtu ezi iphe (Mát 13:10-17; Mak 4:10-12)

⁹ Ndu etsoje ụzo iya ajia ya iphe ẹtu ono bụ. ¹⁰ Yọ sụ ephe: “Ọ bụ unubedua b'e meru t'unu maru iphe ono, e shi domigbaa edomi ono bụ, bụ iya bụ k'ẹke Nchileke bụ eze. Obenu lẹ ndu ọdo b'a tukuru iphemiphe obule ono anmaru l'etu ẹtu; k'ophu bụ l'ephe e-le ẹnya nta; lee imo; tọ dū iphe ephe aphụ. Ephe anụ nta nụ imo; tọ dū iphe aga ephe ẹnu-nchị.”

Iphe ẹtu onye agha nebyi iphe ono bụ

(Mát 13:18-23; Mak 4:13-20)

¹¹ “Ọwaa iphe ẹtu ono bụ ndo-ọ: Nebyi iphe ono bę bụ okfu Nchileke. ¹² Ndu ophu daru l'eshwara ụzo; dū l'ọ bụ ndu ophu nutsuleruphu okfu ono; Obutuswe abya anafụ ephe okfu ono, e kfulu, nọ ephe l'ime obu ono; t'ephe be kweta t'a dzofuta ephe. ¹³ Ndu ophu daru l'alị mkpuma; dū l'ọ bụ ndu ophu bụ teke ephe nuru okfu ono bę ephe natakporo iya l'ẹhu-otso-ena. Obenu l'ẹ tọ gbadu ephe ogvu l'obu. Ephe ekweta kpọo ụkfu nwanshi; iphe-adata abyatashia; ephe agwobe iya; dashikota. ¹⁴ Ndu ophu daru l'alị ogvu; bụ ndu ophu nutsuleruphu okfu ono; jenya; oke mgbamuche; ẹku; mę iphe-otso-ena, nọ lẹ ndzụ ephe akpanuka ephe ẹhu; ozi-oma ono te rehe ephe ire l'ẹhu. ¹⁵ Ndu ophu daru l'alị-otsu; bụ ndu ophu nuru okfu ono; bya egude ogbodo obu-oma gudeshia ya ike; taa nshi; kfukashia okfu Nchileke ono jeye teke ndu ọdo kwetaru.”

Ẹ te eyejedu ọku l'urọku; kpuchia ya iphe (Mak 4:21-25)

¹⁶ “Ẹ to nwekwa onye yejeru ọku l'urọku; gbe woru iphe kpuchia ya; m'ọ kwanu gbe wota iya nwua lẹ mkpuli oshi-azee. Ọ bụ l'eli agomu bę aatukobeje iya; k'ophu onyemonye obule, bataru nū a-phụ iphoro iya.

¹⁷ “Kẹ l'ẹ to nwekwa iphe e domiru edomi, ẹ te emekochadua wofuta l'iphoro; to nwe iphe eeme lẹ mpya, ẹ te emekochadua mee t'a maru l'iphoro.

¹⁸ “Unu kwabekwa ẹnya l'iphe unu anụ lẹ nchị; l'onye nweru nū bę Nchileke a-nufukwaa ọdo. Onye ẹ-te nwedu nū bę nwiya ophu o tubesu lẹ ya nweru bę oo-gbe natafukwaa ya nū.”

Nne Jisọsu; mę unwunne iya (Mát 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ E meebe; nne Jisọsu; mę unwunne iya abyakfutashia ya. Obenu l'ephe ta dudu ike phụ iya; kele madzụ ha l'igwe l'ẹke ono. ²⁰ Yo nweru onye jeru je asụ iya: “Lẹ nne iya; mę unwunne iya nọkwa l'etezi; eme t'ephe l'iya phụ.”

²¹ Yọ sụ: “Lẹ to nwekwa ndu ọdo, bụ nne iya; mę unwunne iya ọdo; gbahaa ndu nuru okfu Nchileke; l'eme iya ememe.”

Oke pherephere anuru iya okfu (Mát 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Yo be ujiku lanụ; Jisọsu yele ndu etsoje ụzo iya abahụ l'ugbo. Yọ sụ ephe t'ephe l'iya dafụ azụ eze ẹnyimu ono azụ iya ophu. Ephe akporu ugbo ono tugbua; ²³ jenyaa; mgbenya atsu Jisọsu. Oke pherephere egude

eyii-mini byakfutashia ẹphe l'echi mini ono. Mini awujilahaa ụgbo ono; ẹphe awalahaa awawa. ²⁴ Ẹphe eje etee Jisọsu; sụ iya: "Nnajiufu; Nnajiufu; ụgbo abyaakwa ẹphe ekpukpu."

Yo gbeshi je abaaru oke pherephere ono; mę eyii-mini ono mba. Yọ bụru kengu; ẹke ono adakọta shikongu. ²⁵ Yọ sụ ẹphe: "Nanuhunu ekwekwe unu ọbu?"

Ẹphe atsulahaa egvu; gude ẹhu-anmanma jilaha onwẹphe: "Bụ egbe onye ngunu dọ ẹge ọwaa, pherephere yẹle eyii-mini anuru okfu?"

Nwoke, ọgvu bu l'ẹhu

(Mát 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Jisọsu phẹ abya erua l'alị ndu Gérasa, nọ cheeru Gálili ifu. ²⁷ Ọ kwadụa alufuta, ọolufuta l'ụgbo; nwoke ọbu, ọgvu jiru ẹhu, shi lẹ mkpukpu ono agbakfutashia ya. Nwoke ono b'ọ tewaru ẹnya; k'ọphu o yeberu uwe l'ẹhu; k'ọphu ọ bụru k'ọbu l'ụlo. Yọ bụru l'ikirikpọo b'ọ bu. ²⁸ Yọ phụlephu Jisọsu; chia mkpu bya aburu iya pẹ l'ifu; chia mkpu; sụ: "Jisọsu, Nwatibe Nchileke ọphu bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ! Bụ ngunu bẹ nggu l'ia ji. Ya arọkwa ngu aroro: ba anukwa iya aphụ." ²⁹ Iphe meru iphe nwoke ono kfulu iphe ono bụ lẹ Jisọsu bẹ sụhawaru ọgvu ono t'ọ shi nwoke ono l'ẹhu lufuta. Kẹ l'ugbo olemole bẹ abuje; ọgvu ono byawa ẹge ono; a tya ya mkpakọbe l'ẹka; mę ọkpa; l'echi iya nche. Obenu l'ọojikojelee iphe ono zubushia; ọgvu ono alọru iya lashia l'echi-egu.

³⁰ Jisọsu aji ya: "Ẹpha ngu bụ ngunu?"

Yọ sụ iya: "L'ẹpha iya bụ Unubuku;" okfu l'ẹphe ha l'igwe wuba iya l'ẹhu. ³¹ Ọgvu ono atuko ọọ ya t'ẹ b'ọ sụkwa t'ẹphe wuba l'ime Iduma Maa ono.

³² Yo nweru igweligwe ezi, nọ l'iku ugwu l'ẹke ono ata nri. Ẹphe arọlahaa Jisọsu t'ọ kwe t'ẹphe wubachia ezi ono l'ẹhu. Ya ndono; Jisọsu ekweta t'ẹphe wuba iya.

³³ Ọgvu ono awufuta nwoke ono l'ẹhu; je awuba igwe ezi ono l'ẹhu. Ezi ono afọta ọso; shi lẹ kperekpere ẹke ono; je aphulahu l'eze ẹnyimu ono; mini eworu ẹphe rigbushia.

³⁴ Ndu shi eche ezi ono aphulephu iphe meru nụ; gbakashihu; je eworu iya dooru ndu, bu l'ime mkpukpu; mę ndu ọphu bu l'ime obodo. ³⁵ Ndu madzụ awufuta jeshia t'ẹphe je aphụ iphe, meru nụ. Ẹphe abyakfuta Jisọsu; bya aphụ onye ọbu, ọgvu shi l'ẹhu wufuta ọbu l'ẹke ọ nonyabe iya; gbe yewanu uwe; nwewarunu egomunggo. Ẹphe atsulahaa egvu. ³⁶ Ndu phuru iphe meru nụ akọoru ẹphe ẹge e gude dzọta onye ono, ọgvu shi bujia ẹhu ono. ³⁷ Ya ndono; ndu bupheru mkpukpu Gérasa mgburumgburu arọlahaa Jisọsu t'ọ gbeshiru ẹphe l'alị; kẹ l'egvu guderu ẹphe. Jisọsu abahushia l'ụgbo; lashia azụ. ³⁸ Nwoke ono, a chishiru ọgvu l'ẹhu ono arọlahaa Jisọsu tẹ yẹle iya yiru.

Jisọsu te kwe; sụ iya: ³⁹ "Laa ndu-unu je ekfukashia iphe Nchileke meru ngu."

Nwoke ono atugbua; tsoru mkpukpu ono l'ekfukashi iphe Jisọsu meru iya.

Nwatibe Jáyirọsu;

mę nwanyi, nsọ eme

(Mát 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisọsu alatalephu azụ; igweligwe ndu ono anabata iya ọhuma; okfu l'ẹphe shi elehawa ẹnya iya. ⁴¹ Yo nweru nwoke lanụ, aha Jáyirọsu, bụ onye ishi ụlo-ndzuko. Yọ bya adaa Jisọsu l'iku ọkpa; l'arọ iya; l'eyeru iya ẹka-l'alị t'ọ bya nk'ia. ⁴² Ishi iya aburu l'ọo nwata-nwanyi lanụ bẹ nwoke ono mọtaru. Iphe nwata ono nọwaru bụ iphe dọ l'ọ bụ afa iri l'ẹbo. Nwata ono l'ese anwuhu.

Jisọsu etsoru iya jeshia; madzụ awụ gidigidi; akpa mkpa; l'etso iya ẹka labụ. ⁴³ Yo nwekwaruphu nwanyi lanụ, nsọ mewaru mkpurumkpuru: afa iri l'ẹbo, yi lẹ ndu ono. Nwanyi ono bẹ tükowaru iphemiphe ọbule, o nweru mephushikota l'ẹka ndu eme ọgvu; tọ dọ onye ọphu metaru iya nụ. ⁴⁴ Yo shia Jisọsu ụzo azụ; pyota byia ọnu-uwe iya ẹka; kperengu: nsọ ono ebuhu.

⁴⁵ Jisọsu asụ: "Bụ onye byiru iya ẹka?"

Tọ dọ onye kweru l'ọo ya. Pyita asụ iya: "Nnajiufu; mbụ l'igweligwe madzụ ekpo ngu ruturutu ẹka labụ; l'akpa ngu mkpa ẹge-a."

⁴⁶ Jisọsu asụkwaphu: "L'ọ nweru onye byiru iya ẹka; kẹle ya maru l'ọ nweru ike, shi iya l'ẹhu lufu."

⁴⁷ Nwanyi ono amaru lẹ ya te edomikotadu iya. Yo gude ẹhu-anmanma je adaa Jisọsu pẹ l'ifu; bya araa ya arara l'ifu edzudzu ọha ono iphe kparu iphe ya byiru ẹka l'uwe Jisọsu; kfukwaaphu ẹge ya gude dukebewaphu mma teke ono teke ono. ⁴⁸ Jisọsu asụ iya: "Nwa iya nwanyi; ekwekwe ngu mewaru t'ẹhu dọ ngu mma. Lashia l'ẹhu-agu!"

⁴⁹ Yo gudekwadua ẹge ono l'ekfu; onye shi kẹ onye ishi ụlo-ndzuko ono abya asụ nwoke ono: "Ọphu t'ị haa O-zi-iphe; be ekfuchihe iya nchị; lẹ nwatibe ngu kẹ nwanyi ono bẹ ike gvụakwaru."

⁵⁰ Jisọsu anya ya; sụ iya: "Ba atsushi egvu; ọ bụ t'ị kweta! I -kweta bẹ nwatibe ngu a-dụ-a mma."

⁵¹ Jisọsu abyarutalephu ufu ono; tọ dọ onye o kwekwaduru tẹ yẹle iya yi ru bahụ l'ụlo ono; gbahaa Pyita; Jonu; Jémusu; mę nne lẹ nna nwata ono. ⁵² Iphe bụ onyenonu l'agụ aphụ; ara ẹkwa nwata ono. Jisọsu asụ: "Unu ba agushi aphụ; l'ẹ t'ọ nwuhudu anwuhu. Ọo mgbenya bẹ ooku."

⁵³ Ẹphe eze iya ọchi; kẹ l'ọ doru ẹphe ẹnya lẹ nwata ono bụ anwuhu b'ọ nwuhuru. ⁵⁴ Yọ bya alọta nwata ono l'ẹka; kua ya; sụ: "Nwata; teta." ⁵⁵ Nwata ono eteta; latashia azụ l'ọrù iya; kwolihi. Jisọsu asụ t'a nụ iya iphe t'ọ ria. ⁵⁶ Yọ dọ ndibe ẹphe biribiri. Yọ sụ t'ẹ b'ọ dukwa onye ẹphe e-kfulu iphe ono, meru nụ ono.

**Jisọsu ezifu ndu ishi-ozì
umadzu iri ẹbo**
(Mát 10:5-15; Mak 6:7-13)

9 Jisọsu abya ekukobe umadzu iri l'ẹbo ono l'ẹkalanu; bya eyeshiru ẹphe ọku t'ẹphe gude ike chifuje ọgvu; m'o -ruhuru; ike ọgvu ọbu dọ idagha; mẹ t'ẹphe meje tẹ madzọ ka mma l'iphe-ememe, eme iya nọ. ² Yọ bya ezia ẹphe t'ẹphe je araa k'ẹke Nchileke bọ eze arara. Ọdo bọ t'ẹphe meje ndu iphe eme t'ẹphe ka mma. ³ Yọ sọ ẹphe: "Unu ba adukwa iphe unu e-gude gbeshi ije. Unu be egudekwa nwoshi-ogude-l'ẹka; unu ta apa ẹda; unu te egude nri; unu te egude okpoga; unu te eye akpata uwe labọ. ⁴ Iphe bọ ufu, unu bahuru; unu nọdulekwaphu l'ẹke ono. Unu -shi ẹke ono; unu ejeshia mkpukpu ọdo. ⁵ Iphe bọ ẹke unu jeru, a jikaru unu; unu lufuta lẹ mkpukpu ọbu; jishia udzu-ẹja, nọ unu l'okpa; gude koshi l'ẹka unu ta dọhe-du iya."

⁶ Ẹphe atugbua; jephelaha lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu; ezi ozi-oma; l'emekwaphu t'ẹhu dọ ndu iphe emetsua mma l'ẹkemeke ọbule.

Iphe agbachi Hérodu ẹnya
(Mát 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Ọ-chi-ọha, bọ Hérodu anukota iphe ono, meru nọ ono; yọ gbachia ya ẹnya. Yo nweru ndu sọru l'ọ bọ Jọnu tetaru nọdu ndzọ ọdo. ⁸ Ndu asọ l'ọo Eláyija lufutaru; ndu asọ l'ọo onye lanu l'akahu ndu nkfuchiru Nchileke tetaru. ⁹ Hérodu asọ: "Jọnu bọ ọwaa, ya ziwaru; e je ebutaru iya ishi-a? Buhunu onye bọ onye ọwaa, ya anu ọdu iya ẹge-a?" Yo selaha ẹge ee-shi tẹ yẹle Jisọsu phu l'ifu l'ifu.

**Jisọsu anu unu madzọ iri ẹbo
l'ukporo madzọ iri nri**
(Mát 14:13-21; Mak 6:30-44; Jọn 6:1-14)

¹⁰ Ndu ishi-ozì ono ejegee; bya alata; bya akọkotaru Jisọsu iphe ẹphe meru l'ọ ha. Yo duta ẹphe; ẹphe ayiru jeshia Betusáyida nwenkinyi ẹphe. ¹¹ Igweligwe ndu ono anu ya; wu-tsoru iya. Yọ nabatakpo ẹphe ọhuma; bya awataru ẹphe okfuru kẹ ẹke Nchileke bọ eze; l'emetsua ndu iphe eme t'ẹphe ka mma; mbọ ndu ọ dọ t'ẹphe ka mma.

¹² Yo be l'uzo urenyashi; umadzu iri l'ẹbo ono abyakfutashia ya; bya asọ iya: "Ọphu t'ì sọ igweligwe ndu-a t'ẹphe bahugbaa lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu; mẹ l'ufu l'ufu ndu-a, bupheru mgburumgburu-wa je akpata nri, ẹphe e-ri; chọ ẹke ẹphe a-radu; kẹ l'ẹke-a, ẹphe nọ-a te nwekwa ndu bu iya nọ."

¹³ Yọ sọ ẹphe: "Unubedua; unu nunu ẹphe iphe t'ẹphe ria."

Ẹphe asọ iya: "Mẹ mkpakọ iphe ẹphe gude l'ẹke-a kwa ishi buredi ise; mẹ ẹma labọ nkinyi iya. ?Tọ t'ẹphe je l'onwẹphe je akpataru igweligwe ndu ọwaa nri?" ¹⁴ Ndu, nọ l'ẹke ono; bẹ rukwaru unu unwoke iri l'ẹbo; l'ukporo unwoke iri. †

Jisọsu asọ ndu ono, etsoje ọzo iya ono: "T'ẹphe mee ẹphe t'ẹphe nọdugbaa anọdu l'itsutsu l'itsutsu: ukporo ẹbo-ẹbo l'iri-iri."

¹⁵ Ẹphe abya emee ya ẹge ono: doo ndu ono; ẹphe anọdukota anọdu l'ẹphe ha. ¹⁶ Yọ bya ewota ishi buredi ise ono; mẹ ẹma labọ ono; bya apalia ẹnya imeli; kele Nchileke ekele kẹ nri ono; washia ya; woru iya nọ ndu etsoje ọzo iya t'ẹphe woru iya doberu igweligwe ndu ono l'ifu. ¹⁷ Ẹphe atuko ria ya rijishia ẹpho. Ndu etsoje ọzo iya abya atutukobe unu wu ibiribe iya ọphu ẹphe riphodoru; yo ji nkata-ivu iri l'ẹbo.

Pyita ekfu onye Jisọsu bọ
(Mát 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Yo be teke Jisọsu nwenkinyi iya nọ; l'ekfu anu Nchileke yẹle ndu etsoje ọzo iya anọdu l'ẹke ono. Yọ jì ẹphe: "Bukpo onye bẹ ndiphe asuje lẹ ya bọ?"

¹⁹ Ẹphe asọ iya: "L'o nweru ndu asuje l'ì bọ Jọnu Baputizimu; nweru ndu asuje l'ì bọ Eláyija; nweru ndu asuje l'ọo onye lanu l'akahu ndu nkfuchiru Nchileke bẹ tetarunu."

²⁰ Yọ jì ẹphe: "Unubedua; unu sukwanuru lẹ ya bọ onye?"

Pyita asọ iya: "Ọo nggu bọ Kuráyisutu ọbu, bọ iya bọ Onye Ndzọta ono, shi l'ẹka Nchileke ono."

**Jisọsu ekfu lẹ ya e-je
iphe-ẹhuka; nwuhu**

(Mát 16:20-28; Mak 8:30—9:1)

²¹ Yọ nmaaru ẹphe okwa; sọ ẹphe t'ẹ b'ọ dukwa onye ẹphe e-kfuru iphe ono; ²² sọ ẹphe: "Lẹ yẹbe Abubu-Ndiphe jefutajekwa iphe-ẹhuka, ha igweligwe. Ndu bọ ọgurenua; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu ezije ekemu a-jika iya; woru iya gbua. A -nọo abalẹ ẹbo; kẹ ẹto; Nchileke emee ya: ya eshi l'onwu teta; bya anọdu ndzọ ọdo."

²³ Jisọsu asọ ẹphe l'ẹphe ha: "O -nweru onye ọ dọ t'ọ tsoru iya; t'onye ono wofu ẹnya l'ẹhu k'onwiya. T'onye ono vuta oshi-osweru k'onwu iya mbọku-mbọku; tso iya. ²⁴ L'iphe bọ onye eme tẹ ya dzọ onwiya ndzọ l'onwiya; e-tufakwa iya etufua. Obenu l'onye gudekwanu okfu ẹhu yẹbe Abubu-Ndiphe tufaa ndzọ iya; a-dzọta onwiya ndzọ. ²⁵ Mbọ; ?bọ ngunu bọ uru, madzọ ritaru; m'o -nwekotaru iphemiphe ọbule, nọ lẹ mgboko-a; tu-faa ndzọ iya; laa onwiya l'iyi. ²⁶ Kẹ l'onye ya dọ iphere; okfu, ya ekfu adu iya iphere; onye ọbu bẹ iphere iya adukwaphu yẹbe Abubu-Ndiphe mẹ ya nọdulephu

† Iphe ọ bọ bọ 5,000.

l'ocha-vii iya l'abya; mę l'ocha-vii kę Nna iya; mę l'ocha-vii kę ụnwu ojozi-imigwe, dụ nsọ. ²⁷ Ọle; kamenu; tę ya karu unu: l'o nwetsuaru ndu haru vudo l'ẹke-a, ẹ-ta hadu kę nwụhu anwụhu; gbahaa l'ẹphe phụ-oduru ẹge Nchileke shi ekoshi l'ọo ya bụ eze."

Jisọsu egbu nwjiiwii

(Mát 17:1-8; Mak 9:2-8)

²⁸ A nọlephu iphe ruru abali ẹsato; k'ọphu o kfulu iphe ono; yo duta Pyita; mę Ọnu; mę Jémusu jeshia eli ugu; okfulu nụ Nchileke. ²⁹ Yo kfunyalephu nụ Nchileke; ifu iya agbanwee; iphe bụ uwe iya egbufu; gbulahaa oswi kę nwjiiwii. ³⁰ A bya ele ẹnya; akahụ ndiche ụmadzu ẹbo ọdo anọduwa ekfu anụ iya. Ụmadzu ẹbo ono bụ Mosisu; mę Elájija. ³¹ Ẹphebedua anọdukwapu l'ocha-vii imigwe; ẹphe lę Jisọsu l'ekfu kę anwụhu, ọo-nwụhu, bụ iphe Nchileke tumberu l'oo-me iya lę Jerúsalemu. ³² Teke ono bę Pyita mę ndu ẹphe l'iya yi gbe kumiwanu mgbęnya ekumi. Ẹphe ete-hu; bya aphua ocha-vii iya ono; phukwaaphu ụmadzu ẹbo ono, ẹphe l'iya vudo l'ẹke ono. ³³ Ụmadzu ẹbo ono abyadelephu ọha Jisọsu; Pyita asụ iya: "Nnajiufu; ọ dukwanu mma l'ẹphe nọ l'ẹke-a. T'ẹphe tynua ada ẹto: nanụ nke ngu; nanụ kę Mosisu; nanụ kę Elájija." Pyita ta mahedu iphe ookfu.

³⁴ Yoo kfukwadua ẹge ono; urukpu abya asakputa ẹphe. Pyita phe ẹphe ẹto awata ọtsu egvu l'urukpu ono sakputaleruphu ẹphe. ³⁵ Olu-okfu eshi l'urukpu ono; sụ: "Ọwaa bụ Nwata iya kę nwoke, ya ọtaru. Unu nujekwaa iphe ookfu!"

³⁶ Olu-okfu ono ekfuebelephu iphe ono; onye a phuru l'ẹke ono abụwarunu Jisọsu nwenkinyi iya. Ẹphe anọ-kirishia kę nwa teke ono; tọ dụ onye ẹphe kfulu iphe ono, ẹphe phuru ono.

Jisọsu agwọ nwata nwoke, ọgvu bu l'ẹhu

(Mát 17:14-18; Mak 9:14-27)

³⁷ Yo be echile iya l'ẹphe nyizitatsuaru l'eli ugu ono; a dụ l'igwe wụ-kfuta iya. ³⁸ Ya ndono; nwoke lanụ l'igwe ndu ono arashia; sụ: "O-zi-iphe! Ya arọ ngu t'i lenua nwatibe iya-a ẹnya; kele nwata ono bụ iya bụ nwa lanụ, ya nweru. ³⁹ L'o nweru egbe ọgvu, abyaję iya nụ; ọ -byawa iya ẹge ono; yọ rangarahu; yọo tų iya l'ọ bụ ndakfuku; k'ọphu ụphu anọduje akpushi iya l'ọnu. Ọ -nụebele iya phụ aphụ ẹge ono; tẹmanu yọ haa ya. ⁴⁰ Ya arọ ndu etsoje ụzo ngu t'ẹphe chifu ọgvu ono; ẹphe ta adu ike."

⁴¹ Jisọsu asụ ẹphe: "Oo-wa! Unubę ọgbo nta-a, bụ ndu ẹjo ọkpoma, ẹ-te nwedu iphe unu ekwetaje-wa! ?Bụ teke ole bę ya a-tataberu unu nshi?" Yọ sụ nwoke ono: "T'o gude nwatibe iya ono bya."

⁴² Nwata ono abyadelephu; ọgvu ono atuta iya tuta l'ali; alọ iya l'ọ bụ uta. Jisọsu abya abaaru ọgvu ono

mba; mee nwata ono; yọ dụ mma. Yo duru iya nụ nna iya. ⁴³ Ẹphe l'ẹphe ha eghechaaphu ọnu; l'ele ẹge ike Nchileke habe nshinu.

Jisọsu ekfu k'anwụhu iya ọdo

(Mát 17:22-23; Mak 9:30-32)

Yọ tuko dukwadua ẹphe biribiri; mbụ igweligwe iphe Jisọsu emeebe; yọ sụ ndu etsoje ụzo iya: ⁴⁴ "T'okfu-wa bamikwaa unu lę nchị ọhuma: lę Abụbu-Ndiphe bę eemekochaa kpuru ye ndiphe l'ẹka." ⁴⁵ Ẹphe ta ma iphe o kfulu; kę l'o domiru iya ẹphe edomi t'ẹ b'o doshi ẹphe ẹnya. Ẹphe atsuhukwanu egvu ẹge ẹphe e-shi ji iya ẹya.

Onye katsukpo nụ

(Mát 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Ndu etsoje ụzo iya atulahaa ntutego onye ọphu katsukpo nshinu l'ẹphe ha. ⁴⁷ Jisọsu amawaruphu iphe ẹphe ari; bya ekuta nwata nshiji donyabe onwiya; ⁴⁸ bya asụ ẹphe: "L'onye gude kę yębe Jisọsu koshi lę ya yeru nwata nshiji-wa obu buakwa yębedua bę onye ono ekoshi lę ya yeru obu. Onye koshiru lę ya yeru yębe Jisọsu obu koshiakwaruphu lę ya yeru onye ono, ziru iya tę ya bya ono obu; kę l'ọ bụ onye ẹnya iya katsua alala l'unu ha bụ iya bụ onye katsua nshinu."

Onye ẹ-ta nọduru ngu l'ẹjo oshi bę bụ-a onye nke ngu

(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Ọnu asụ iya: "Nnajiufu; mę ẹphe phukwaru onye gude ẹpha ngu achifu ọgvu. Ẹphe asụ iya t'ẹ b'o meshi l'ẹ too tsodu ngu l'ọ bụ ẹphebedua."

⁵⁰ Jisọsu asụ iya: "Unu ba anashishi iya ẹya; l'onye ta nọduru unu l'ẹjo oshi bę bụ onye nke unu."

Ndu Samériya ajika Jisọsu

⁵¹ Yo rudelephu ntse ntse; mbụ teke ee-kuta Jisọsu kuba l'imigwe; yọ tųgbua lę ya jefutaje Jerúsalemu. ⁵² Yọ haru ndu ozi ono zi t'ẹphe vuru iya ụzo je. Ndu ozi ono atųgbua je abahụ mkpukpu, nọ lę Samériya t'ẹphe doziaru iya iphe. ⁵³ Ọphu ndu ẹke ono 'ekwedu nata iya; okfu l'o cheberu ifu eje Jerúsalemu. ⁵⁴ Jémusu; mę Ọnu, bụ ndu etsoje ụzo iya aphua ẹge iphe ọbu dụ; bya asụ iya: "Nnajiufu; ?ọ dụ ngu t'ẹphe mee tę ọku shi l'igwe bya ekepyashia ẹphe tọ?"

⁵⁵ Jisọsu aghachiwaphu gbọ-chia ẹphe nchị. ⁵⁶ E meebe; ẹphe eshi l'ẹke ono jeshia mkpukpu ọdo.

Ndu, e-mekochaa etso Jisọsu

(Mát 8:19-22)

⁵⁷ Ẹphe ejenyalephu l'esu-ụzo; nwoke lanụ asụ iya: "Lę ya e-tsojekpelekwa ngu phụ eje iphe bụ ẹke iije."

⁵⁸ Jisọsu asụ iya: "Uphegu ebu l'enu; ụnwenu, ẹphe l'eli enweru ẹkfuna; obenu lę Abụbu-Ndiphe te

nwekpoduanu ẹke oo-chebeje ishi.⁵⁹ Jisọsu asu onye ọdo: "Tsuru mu."

Onye onanu asu iya: "Nnajiufu; gebekwa te ya je eliodu nna iya."

⁶⁰ Jisọsu asu iya: "Haa ndu nwuhuru anwuhu t'ephe lia ndu nk'ephe, nwuhuru anwuhu. Nggw egbeshi nggubedua je araa ke ẹke Nchileke bu eze arara."

⁶¹ Onye ọdo asu iya: "Nnajiufu; ya e-tsokwaru ngu-a; ọle te ya jeodu je ekfuru ndibe iya ẹge ya eje iya."

⁶² Jisọsu asu iya: "O-pa-ogu agha enya l'azu ta ayikwa l'ozu k'ẹke Nchileke bu eze."

Ọgbà ẹbo-ẹbo eje ozi ozi-oma

10 E meebe; Nnajiufu abya bya afota ukporo umadzu eto l'umadzu iri l'ẹbo ọdo; dzee ephe ẹbo-ẹbo; t'ephe vuru iya ọzo jekota l'iphe bu mkpukpu l'ọ ha; mekpọ iphe bu ẹke yebedua l'onwiya abya ejeje. ² Yọ sọ ephe: "L'iphe e meberu l'alj chashakwaru ha nshinu; obenu le ndu ozi, akpata iya akpata ha nwan-shi. Unu kfuru nu Nnajiufu, nwe iphe e meberu l'alj t'o ye ndu ozi, a-bya akpataru iya ẹya. ³ Unu tugbua jeshia. Unu lekwa le ya chakwaru unu ye t'unu l'ephe gbaa ẹghirigha l'ọ bu onye chitaru unu aturu ye; ye l'agụ agbaa ẹghirigha. ⁴ Unu be gudekwa ẹkpa, eeyeje okpoga; unu te egude ẹda mmanu; m'ọ bu akpokpa. Unu be ejejekwa onodu tutushije-oduru madzu atutushi ekele l'esu-ọzo. ⁵ Iphe bu ufu, unu bahuru; unu vujeoduru ọzo; sọ: 'T'ehu dukwa unu agu l'ufu-wa.' ⁶ O-buru l'onye ẹhu-agu be no l'ẹke ono; ẹhu-agu unu aburu nk'ia. Teke eto dudu; ẹhu-agu unu alaphutaru unu azu. ⁷ Unu nodujelephu l'ufu ono rijee; ngujee iphe bu iphe ephe nuru unu; l'onye ese akanya be gbakwaru ke t'ọ nataje ugwo iphe o seru akanya iya. Unu be buphekwa l'ufu l'ufu. ⁸ Teke unu bahuru le mkpukpu, ephe nataru unu ohuma; unu rijekwa iphe, bu iphe, ephe nuru unu. ⁹ Unu emee ndu iphe eme le mkpukpu ono t'ephe ka mma. Unu ekfuru ephe: 'Le Nchileke abyaakwa ephe oburu eze.' ¹⁰ O-buru l'unu bahuru le mkpukpu; ephe ta nata unu; teke unu lufutaru esu-ọzo; asu ephe: ¹¹ 'L'udzu-ẹja mkpukpu ephe, no unu l'okpa be unu jifuakwaru ephe-o! L'iphe ephe amaru bukwa le Nchileke abyaakwa oburu eze!' ¹² Te ya kakwaru unu: ọo-kakwaru ndu Sodomu mma mboku ikpe ma l'ẹge ọo-duru ndu mkpukpu ono!"

Iphe e-me oha, jikaru Jisọsu

(Mát 11:20-24)

¹³ "Nshọ unube ndu Kórazinu! Nshọ unube ndu Betusáyida; kele ndege e -wotaru iphe-ophulanya, e meshiru l'ẹke unu no; mee le Táya; me Sayidónu; ephe gage eyehaakwa uwe-aphu; gwoo onwephe le ntụ teke teru enya; gude koshi l'ephe tawaru onwephe uta iphe du eji, ephe meshiru; ghawa umere; lakfuta

Nchileke! ¹⁴ Obenu l'ọo-karu ndu Táya; me ndu Sayidónu mma mboku ikpe; ma l'ẹge ọo-duru unubedua. ¹⁵ Unube ndu Kapaniyomu; ọo du unu l'ee-wolihi unu imeli t'unu tsukfuru l'igwe to. Wawakwa. Aakwatsutakwa unu; kwaru ngu ye l'oku alj-maa."

¹⁶ Yọ sọ ndu etsoje ọzo iya: "L'onye nuru iphe unu kfuru; nwaru iphe ya kfuru. Onye jikaru unu; jikakwaruphu yebedua. Onye jikakwanuru yebedua; buk-waphu onye ya shi l'eka bya b'ọ jikaru."

Ndu Jisọsu ziru ozi; alata l'ehu-otso-ena

¹⁷ Ukporo umadzu eto l'umadzu iri l'ẹbo ono egeje; bya awulatakota l'ehu-otso-ena; bya asu Jisọsu: "Nnajiufu; iphe bu ogvu l'ọ ha be ephe gude ephe ngu kakota ike!"

¹⁸ Jisọsu asu ephe: "Ya shia ele Sétanu l'o shi l'igwe daa l'ọ bu ebemu-igwe. ¹⁹ Ya nwaru unu ike t'unu dzopyabeje agwo; me akpi l'okpa; me t'unu kakota iphe bu ike ke Obutuswe, bu onye ohogu unu ono ike; to du iphe eme unu. ²⁰ Obenu l'et-oto bukwa l'unu ka ogvu ike be ẹhu a-nodu atso unu ena. T'ehu toje-chia unu ena l'e dewaru ephe unu l'ekwo l'imigwe."

Jisọsu ete eswa

(Mát 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Teke ono be Ume-du-Nso meru; Jisọsu etelaha eswa; bya asu: "Ya ekele ngu ekele ngube Nna, bu Nnajiufu nwe igwe; nweru alj; ke l'i domiru iphe-a te ndu kwaru enya; me ndu mmamiphe ba ma iya. Yo gbe buchiaru ndu obu guru iphoro l'ọ bu k'unwegiri-ma b'i koshiru iya. Iyee Nna! O bu ẹge o bu uche-obu ngu; me ẹge o tsoru ngu ena t'i mee ya ndono.

²² "Iphemiphe obule be Nna iya yeekwaru iya l'eka. Etodukwa onye maru onye Nwatibe Nchileke bu; gba-haa Nna. Ophu 'o dukwa onye maru Nna bu; gbahaa Nwatibe iya ono; ọdo bu onye Nwatibe iya ono fotar; koshi iya ẹya."

²³ Jisọsu yele ndu etsoje ọzo iya anodulephu nwenkinyi ephe; yọ ghachi; sọ ephe: "Onu-oma bu k'unube ndu gude enya unu phua iphe-a, unu aphu-wa. ²⁴ Unu marua le ndu nkfuchiru Nchileke; me ndu eze, ha igweligwe b'ọ guru ẹgu ophu iphe-a, unu aphu-wa; obu l'ephe ta phudu iya. O gukwaruphu ephe ẹgu onu iphe-a, unu anu-wa; obu l'ephe ta nudu iya."

Etu onye Samériya, nweru obu-oma

²⁵ Ya ndono; onye ezije ekemu lanu egbeshi; gude aji eme te ya hata Jisọsu l'onya; bya asu iya: "O-zi-iphe! ?Bu ngunu be ya e-me te ya nweru ndu gbururu jeye?"

²⁶ Jisòsu asụ iya: “?Bụ ngunu b'e deru l'ekwo ekemu? ?Bụ ngunu b'ị gu-taru iya?”

²⁷ Nwoke ono asụ iya: “L'ekwo ekemu sụru t'i yeru Nnajiufu, bụ Nchileke ngu obu ngu l'ọ ha. T'i gude ndzụ ngu l'ọ ha; gude ike ngu l'ọ ha; gude uche ngu l'ọ ha; yeru Nchileke obu. Nnggu eyeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu.”

²⁸ Jisòsu asụ iya: “I kfutaru iya; i -mewa iya ẹge ono b'ii-nweru ndzụ.”

²⁹ Nwoke ono l'emekwanu tẹ ya koshi lẹ ya bụ onye doberu ẹka ndoo; bya akuchata iya; jì Jisòsu: “?Bụkwanu onye bụ madzụ ibe iya?”

³⁰ Jisòsu anmaaru iya ẹtu; sụ: “L'o nweru nwoke lanụ, shi Jerúsalemu eje Jéríko. Yẹle ndu iphura edzuda l'uzo. Ẹphe egude iya; tsua ya iphe; tsugbube iya ubele. Ẹphe agbabe iya ọtu; paru iya haa; gbackashihu; yọ nọduwa-a dzedze ndzụ. ³¹ Yo mee ẹge o meru; yo nweru onye achijeru Nchileke ẹja, eswe l'ẹke ono. Yọ bya akpọ-luta nwoke ono; kwe gbangoo ya; shia ụzo ọdo; yọ bụru iya atugbu. ³² Nwoke lanụ, shi l'eri ndu Lí-vayi abyatashikwaaphu oswe l'uzo ono. Yo rua bya aphua nwoke ono; gbangokwaa ya phụ; shia ụzo ọdo tugbua. ³³ Obenu l'o nweru nwoke Samériya, ejekwaru iphe ọdo. Yo rua ẹke ono, nwoke ono daburu ono; bya aphua ya; imiko iya egude iya. ³⁴ Yọ bya ejekfu iya; bya ekebegbaa ya iphe l'onyia, nọtsua ya l'ẹhu; l'o de-begeeru iya ẹya manụ; gbaa ya ẹya mee. Yọ bya apata iya tukobe l'anụ, oogudeje evu iphe; pata iya paruta ụlo ndu ẹbyee; bya edobe iya l'ẹke ono; nọdu leta iya ẹnya. ³⁵ Yo be echile iya; yọ chifuta shiru iri; chiru nụ onye eleta ụlo ndu ẹbyee ono ẹnya; sụ iya: 'T'o letakwa nwoke ono ẹnya. Teke ya laru azụ; o -nweru iphe ọdo, o phuru iya; ya akfughachi iya ẹya.' Wo iya:

³⁶ “?Bụ onye ole l'umadzu ẹto ono meru umere, koshiru lẹ nwoke ono, vukotaru ndu iphura ono bụ madzụ ibe iya?”

³⁷ Onye ono, ezije ekemu ono asụ iya: “L'ọ bụ onye onanu, phuru iya imiko ono.”

Jisòsu asụ iya: “Laa; je emejee ẹge ono.”

Jisòsu akpafụ kẹ Mátá; mẹ Méri

³⁸ Ya ndono; ẹphe atugbua; jeshia iphe ẹphe eje. Ẹphe jenyaa; Jisòsu abahụ l'oma mkpukpu lanụ. Nwanyi ọphu ẹpha iya bụ Mátá edubata iya lẹ nk'ẹphe t'ẹphe kwaarua iya ẹbyee. ³⁹ Nwanyi ono bẹ nweru nwanyi ọdo, bụ nwunne iya, ẹpha iya bụ Méri. Méri eje anonyabe Nnajiufu; l'ege nchị l'iphe oozi. ⁴⁰ Ọphube Mátá eyenuka ẹhu l'ome kẹ nri. A nonyaa; Mátá ejekfushia Jisòsu; je asụ iya: “Nnajiufu; ?tji yedu ọnu lẹ nwunne iya haru iya ozi-a; ya eje iya nwenkinyi iya? Kfunuru iya t'ọ bya eyetaru iya ẹka.”

⁴¹ Nnajiufu asụ iya: “Mátá; Mátá; ị kunukaru photophoto; l'alụ-gbushi onwongu lẹ mee ọwaa; mee ọwaa. ⁴² Ọle ọ kwanu iphe lanụ bụ iphe dụ mkpa nwenkinyi iya. Méri ahataakwanua òkè iphe ono ọphu ka mma. Tọ bụhe l'aa-nafukwadu iya ẹya anafu.”

Jisòsu ezi ẹge ee-kfufe anụ Nchileke

(Mát 6:9-13; 7:7-11)

11 Yo be ujiku lanụ; yo nweru ẹke, Jisòsu nọ l'ekfu anụ Nchileke. Yo kfuebe l'ia phụ; onye lanụ lẹ ndu etsoje ụzo iya asụ iya: “Nnajiufu; zinua ẹphe ẹge eekfufe anụ Nchileke ẹge Ọnu ziru ndu etsoje ụzo iya.”

² Jisòsu asụ ẹphe: “Teke unu ekfu anụ Nchileke; unu sụje:

“ 'Nna; t'e dobe ẹpha ngu nsọ.

Koshinu l'ọo nggu bụ Eze.

³ Nujenu ayi nri, e-dzu ayi l'uboku;

⁴ nggu agụaru ayi nvụ

l'iphe dụ ẹji ayi l'ọ ha;

ẹge ayibedua agụjeru

iphe bụ onye meshiru ayi.

Be ekwekwa t'e

nwuru ayi

ye l'iphe a-data ayi.' ”

⁵ Jisòsu asụ ẹphe: “T'e wota iya l'onye lanụ l'unu ha e-je kẹ ọnya iya l'echi-abali; je asụ iya: 'Ọnyà-e! Jenua ya ụgwọ ishi buredi ẹto; ⁶ l'onyia iya, shi iphe ọdo bẹ byaru nụ; ya te nwe iphe ya a-nụ iya.' ⁷ T'e wotakwa iya phụ l'onyia iya ono a-nọdu l'ime ụlo; sụ iya: 'T'ẹ b'ọ kfuchihe iya nchị! Lẹ ya guchiwaru ụlo; swobewa iya iphe yẹle unwu iya azẹwa azẹe. Ya te egbeshighe abya ngu ọnu buredi kẹ nta-a.' ⁸ Tẹ ya kakwaru unu: Ọ -bụru l'ẹ t'ọ gbeshidu bya iya ọnu buredi ono; okfu l'ọ bụ ọnya iya bẹ oo-gudekpoonu kẹ nchi, ookfuchi iya; iphere ta adụ iya; bya anụ iya iphe ọ byaru t'ọ nụ iya.

⁹ “Ọ bụ iya meru iphe ya ekfuru unu; sụ: Unu kfujee t'a nụ unu iphe; aa-nụ iya unu! Unu chọjee iphe; unu a-chọ-vu iya! Unu kujee ẹka l'uzo; aa-guharu iya unu!

¹⁰ Kẹ l'iphe bụ onye sụru t'a nụ iya bẹ aanuje; onye chọru nụ aphuje; onye kuru ẹka bẹ aaguhajeru ụzo.

¹¹ ?Nanụ l'unu ha bụru nna, nweru onye ọphu bụ: nwatibe iya -sụ t'ọ nụ iya ẹma; yọ nụ iya agwọ. ¹² Teke ọ sụru t'ọ nụ iya ẹkwa-ọku; yọ nụ iya akpí? ¹³ Keshinu unubẹ ndu ẹjo iphe amajeru-a nụ unwu unu iphe dụ mma; ?buchia Nna unu k'imigwe ta akaduru oma t'ọ nụ unu Ume Nchileke; mbụ unubẹ ndu sụru t'ọ nụ iya unu.”

Jisòsu; mẹ Biyélezebọlu

(Mát 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Yo be teke ọdo; yo nweru nwoke, Jisòsu achifu ogvu, bu iya l'ẹhu. Ọgvu ono meru nwoke ono too kfu

okfu. Yọ lufulephu nwoke ono l'ehu; nwoke ono awata okfu okfu. Yọ dọ igweligwe ndu ono biribiri. ¹⁵ Yo nweru ndu sọru l'ọo Biyélezebọlu, bụ iya bụ ishi k'iphe bụ ọgvu bẹ Jisọsu egudeje achishi ọgvu.

¹⁶ Yo nweru ndu ọphu byaru t'ephe bya adata iya; sụ iya t'o menuaru ephe iphe-ophuleny, e-koshi l'ọo Nchileke ziru iya l'oswiya. ¹⁷ Jisọsu amawaruphu iphe ephe ari; bya asụ ephe: "L'iphe, bụ alj-eze, keru onwiya ẹbo; selahaa okfu bẹ chihuakwaru achihu. Ẹge ono kwaphụ b'ọ dọ iphe, bụ ufu, keru onwiya ẹbo. ¹⁸ Ọ -bụru l'okfu nọ lẹ kẹ Sétanu; ?nanụ ẹge ee-me tẹ alj-eze iya ba achihu; m'ọ -bụru l'unu sọru l'ọo Biyélezebọlu bẹ ya gude achifu ọgvu. ¹⁹ Ọ -bụru l'ọo Biyélezebọlu bẹ ya egudeje achifu ọgvu; ?bụ ngunu bẹ ndu nk'unu egudeje achifu ọgvu nk'ephe? Ọ kwa iya bụ l'ọo ndu nk'unu e-koshiwaru unu l'ikpe nmaru unu. ²⁰ Teke bukwanu l'ọo ike kẹ Nchileke bẹ ya egudeje achifu ọgvu ọbu; ọo ya bụ l'ono ekoshi lẹ Nchileke bụwa eze l'ẹke unu nọ.

²¹ "Nwoke mkparawa, akwara nọ l'ehu -kwaa ngwa-ọgu ọhuma; nọdu eche ufu iya nche; ?tj madu l'ẹ t'ọ dudu iphe eme iphe iya nọ? ²² Obenu lẹ teke onye ka iya ike byaru bya afuaru iya; mekputa iya; yọ naa ya ngwa-ọgu ono, bụ iphe o doberu ẹnya ono; gwoo iphe iya ono; kekashia.

²³ "Onye yele yebe Jisọsu ẹ-ta bụdu ẹhu bẹ bukwa onye ọgu iya. Onye ẹ-te tsodu iya achikobe achikobe; l'achikashikwa achikashi."

Iphe akpajẹ ọgvu ọla azụ

(Mát 12:43-45)

²⁴ "Ọobuje teke a chifuru madzụ ọgvu l'ehu; ọgvu ono eje etsoru echi-egu ẹke mini ẹ-ta nọdu aghaphe; l'achọ ẹke ọo-nmẹ anmẹ. O -jenyaa; tọ dọ ẹke ọ phuru; yọ sụ tẹ ya laphuedukwa azụ l'akahụ ọlo iya phụ. ²⁵ Teke o ruru; a zawa iya azaza; doziwa iya ọhuma; ²⁶ yo je je achita ọgvu ẹsaa ọdo, ka yebedua ẹji; ephe awuba; je eburu iya. Ọo ya bụ lẹ ndzụ nwoke ono abya aka ẹji; karia ẹge o shi dughawa l'odungu."

Ọkpobe iphe ekweru

²⁷ Jisọsu ekfuebelephu ẹge ono; nwanyi lanụ lẹ ndu ono arangarahu; sụ: "L'iphe kwekwaru nwanyi ọphu tsuru ime ngu; bya echee ngu ẹra!"

²⁸ Jisọsu asụ iya: "Wawakwa! L'iphe gbekwa kwechiaru ndu anuje okfu Nchileke; l'eme iya ememe!"

Eekfu tẹ Jisọsu koshi l'ọo

Nchileke ziru iya

(Mát 12:38-42)

²⁹ Yo be l'igweligwe ndu ono aka nshinu; Jisọsu ekfulahaa: "L'ogbo nta-a pakpokwaaru ẹji. Ephe anọduje achọ iphe-ophuleny, e-koshi l'ọo Nchileke ziru yebe

Jisọsu tẹ ya bya. Obenu l'ẹ t'ọ dudu iphe-ophuleny, e-koshi ephe iphe ono; gbahaa iphe, meru l'ehu Jona.

³⁰ Mbụ l'ọo ẹge Jona shi bụru ndu Nínive iphe-ophuleny; bụ ẹge Abụbu-Ndiphe a-buru iya ndu ọgbo nta-a. ³¹ Nwanyi, bụ eze ndu Sheba e-gbeshi mbọku ikpe; nma ọgbo nta-a ikpe; kẹ l'ọ shi l'ẹke igwe jeberu; alj ejebe; bya tẹ ya nua okfu mmamiphe Sólomonu. Ọlobu lekwa: nta-a bẹ onye nyiberu Sólomonu nọkwa l'ẹke-a. ³² Ndu Nínive e-gbeshi mbọku ikpe ono; nmaa ndu ọgbo nta-a ikpe; kẹle ndu Nínive tawaru onwephe uta iphe dọ ẹji, ephe meshiru; ghawa umere lakfuta Nchileke; l'okfu, Jona kfuru ephe. Ọlobu lekwa: nta-a bẹ onye nyiberu Jona nọkwa l'ẹke-a."

Urọku, nọ madzụ l'ehu

(Mát 5:15; 6:22-23)

³³ "Ẹ to nwedu onye abuje: o -yetsua ọku l'urọku; yo gbe woru iya je edobe l'azu-utsulo; m'ọ kwanu woru ite kpupyabe iya. Owojeru iya tukobe l'eli agomu ẹge iphe bụ onye bataru nụ a-phụ iphoro iya. ³⁴ Ẹnya ngu bụ iya dọ ududu urọku k'ehu ngu. Teke ẹnya doru ngu edodo; ugwehu ngu abukotaru ngu iphoro iphoro. Teke ẹnya ẹ-te dodu ngu edodo; ugwehu ngu abukotaru ngu ẹkpuru-ochi ẹkpuru-ochi. ³⁵ Ọo ya bụ t'i letakwa ẹnya t'ẹ bẹ iphoro ono, nọ ngu l'ehu ono ba ghọ ẹkpuru-ochi. ³⁶ Ọ -bụru l'ugwehu ngu bukota iphoro iphoro; tọ dọ ẹke ọogba ọchi; ọo ya bụ l'ọo-nọdu enwu l'ọ bụ urọku; iphoro iya angashia."

Nshọo ndu Fárisii;

mẹ ndu ezije ekemu

(Mát 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Jisọsu ekfugelephu okfu ono; onye Fárisii lanụ abya asụ iya t'ọ bya eria nri lẹ nk'iya. Yo kwe tsoru iya; je anọdu kẹ nri ono. ³⁸ Yọ dọ onye Fárisii ono biribiri lẹ Jisọsu te vuoduduru ọzo kwọo ẹka, bụ nsọ, duru ephe; b'ọ rideru nri ono. ³⁹ Nnajiufu asụ iya: "Unubẹ ndu Fárisii anọduje asa azụ okoro; l'asa azụ ochi; obenu l'iphe jiru unu obu bụ ọna ndu ọdo iphe l'ẹka-ike; mę ejo ọkpoma. ⁴⁰ Unubẹ ndu eswe; ?tọ buredu Nchileke, kpuru azụ iya bẹ kpukwaruphu ime iya. ⁴¹ Ọ l'agha: unu wota iphe nọ l'ime okoro; mę iphe nọ l'ime ochi; gude meeru ndu ọkpa iphe-oma; unu aphụ: kẹ nsọ nsọ l'iphemiphe ọbule ebuhu.

⁴² "Nshọo unubẹ ndu Fárisii! Unubẹ ndu evudojeru evudo; nụ Nchileke ọzo lanụ l'ọzo iri unu l'agbo; mę olubu; mę iphe bukpo mkpekwo, eeri eriri; gbe paru odobe ẹka ndoo mę oyeru Nchileke obu haa. Ọo iphe ono bẹ unu gega atuko eme; jeye lẹ ndu ọphunanu.

⁴³ "Nshọo unubẹ ndu Fárisii! Unubẹ ndu ọduje t'unu bụru ndu ishi l'ọlo-ndzuko; l'adujekwaphu unu t'ẹ ekeleje unu ekele k'iche l'ẹke a ha l'igwe. ⁴⁴ Nshọo unu! L'ẹke unu dọ l'ọ bụ ili, takahuru atakahu, ẹ ta aphujedu

ęnya; madzų -jeta; yọ bya eswee l'eli iya; tọ ma l'ime iya rehuru erehu."

⁴⁵ Onye lanų, bų onye ezije ekemu asų iya: "O-zi-iphel Keshinu iikfu ęge-a b'ị bakọbekwaru ęphe lę mbà ono."

⁴⁶ Jisọsu asų iya: "Nshọkwaphu unubę ndu ezije ekemu! Unu ewojeru ivu ęra, dų ęhuka evuvu bo ndiphe; ọbu l'unubędua te ebyikwanu ivu ono ęka t'ọ ka mma l'ọo mkpųshi-ęka lanų. ⁴⁷ Nshọo unu; l'ęke unu akpųshije ọlo ndu nwųhuru anwųhu l'ęnya ęke ndiche unu litsuaru ndu ęphe gbushiru, bų ndu nkfuchiru Nchileke. ⁴⁸ Ọo ya bų l'unu ekoshi l'unu kweru l'iphe ndiche unu phę meru dų mma; ęka unu adųkwa iya phų; okfu l'ęphe gburu ęphe egbugbu; unubędua akpųshiru ęphe ọlo ndu nwųhuru anwųhu l'ęke e liru ęphe. ⁴⁹ Ọo ya meru iphe Mmamiphe Nchileke sųru: 'Lę ya e-zi ndu nkfuchiru Nchileke; mę ndu-ozu t'ęphe jekfu ęphe. Ndu ono, ya e-zi ono bę aa-haru gbua egbugbu; haru kpa ęphe ęhu.' ⁵⁰ Ọo ya bų l'aa-gwata ọgbo nta-a ųgwo ọchi ndu ono, bų ndu ndiche ęphe shiru teke e keru mgboko gbushita ono; ⁵¹ shitakpoo lę mee kę Ębẹlu jeye lę kę Zekarąya, bų onye e gburu lę mgbaku ęnya-ngweja Nchileke yele eze-ọlo Nchileke. Tę ya karu unu: ọ kwa ọgbo ọwaa bę aa-gwata ųgwo mee ęphe.

⁵² "Nshọo unubę ndu ezije ekemu! L'ęke unu chįtaru ire-igodo ọlo mmamiphe. Bahų abahų; mgbę unu ta abahųdu; l'akpọshikwaphu ndu eme t'ęphe bahų t'ęphe ba bahųshi."

⁵³ Jisọsu eshilephu ęke ono tųgbude; ndu ezije ekemu mę ndu Fąrisii ono akfųbe ọswa tsolahaa ya okfu; gbakųshilaha ya okfu l'igwe; ⁵⁴ l'ęgekwa iya phų ngge t'ęphe gude okfu iya hata iya l'ọnya.

O-kfuru-iche-eme iche ndu Fąrisii

(Mát 10:26-27)

12 Teke ono kwaphu; l'unukuru ųnu madzų za-kodzuru l'ęke ono; zaa kę mkpękwo -daa ọ dako-ru; yo vuru ųzo kfulahaaru ndu etsoje ųzo iya: "T'ęphe zekwaaru iphe ekoje-buredi ndu Fąrisii, bų iya bų o-kfuru-iche-eme-iche phę ono. ² L'ę to nwekwa iphe e kpuchiru ekpuchi, ę t'e mekochadua kpuaa; to nwe iphe e domiru edomi, ę t'e mekochadua mee t'a maru. ³ Iphe i kfuru l'ọchi bę aa-nųkota l'iphoro; raa iphe i dzųru lę ndzųmuka l'ime ọlo ngu arara l'edzudzu ọha."

Onye aa-tsųje egvu

(Mát 10:28-31)

⁴ "Tę ya karu unubę ndu ọnyà iya: unu ba atsųkwa ndu egbu ugwehu mmakanų egvu; mbų ndu bų: ęphe -gbuebe iya to nwehe iphe ọdo, ęphe a-dų ike mebaa. ⁵ Tę ya karu unu onye unu a-tsųje egvu. Onye unu a-tsųje egvu bų onye ono, bų: o -gbuebe ugwehu; yo

nwekwaruphu ike, oo-gude nwuru madzų chee l'ọku ali-maa. Iye; ọ kwa onye unu a-tsųje egvu ndono!

⁶ "Tọ bųdunua ọkpaleboku ise bę eereje penu labų? Obenu lę Nchileke ta dųkwa ųnwu ọkpaleboku m'ọo nanų, ọzahaje. ⁷ Mbų l'iphe bų ęgbushi, nọ unu l'ishi b'ọ gųkotaakwaru ọgu nanų nanų. Unu ba atsųshi egvu; l'unu bebekpo ka igweligwe ọkpaleboku ọga mkpa."

Okfu l'edzudzu ọha;

l'a bų kę Kurąyisutu

(Mát 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ "Ọdo bų tę ya karu unu l'onye kfuru l'edzudzu ọha lę ya bų nk'iya bę yebe Abųbu-Ndiphe e-kfukwaphu k'onye ono l'edzudzu ųnwu ojozi-imigwe teke Nchileke e-kpe ikpe. ⁹ Obenu l'onye kfuru l'edzudzu ọha lę ya ta madų yebe Jisọsu bę ya e-kfukwaphu l'edzudzu ųnwu ojozi-imigwe lę ya ta madu onye ọbu.

¹⁰ "Iphe bų onye kfuru Abųbu-Ndiphe ęjo okfu bę aa-gųru nvų. Obenu l'onye kfurushiru Ume Nchileke b'ę ta abyadų bya agųru nvų.

¹¹ "Teke bų l'ęphe kpų unu bya edobe l'ọlo-ndzuko; mę l'ifu ndu ishi; mę l'ifu ndu gọvumentu; unu ba ayọk-wa ọshi iphe unu e-kfu; m'ọ bų ęge unu e-kfu iya; gude kpefu; ¹² kęle Ume Nchileke e-koshikwaa unu iphe unu e-kfu teke ono."

Ętu oke amadų, eme eswe

¹³ Nwoke lanų lę ndu ono, jiru ęke ono asų iya: "O-zi-iphel; rọnua nwunne iya t'ọ kwe t'ęphe kee iphe nna ęphe doberu ęphe."

¹⁴ Jisọsu asų iya: "Nggųbe nwoke ono; ?bų onye meru iya tę ya bųru unu onye ikpe mę onye ọkẹ." ¹⁵ Jisọsu asų mkpọro ọha ono: "Unu tọkwaa ęhu zejeeru iphe bų iphe akpataję oye ęnya l'ęku kę mgboko-a; l'ọgbodo ndzų madzų te shikwa l'ęku, ọ kpataru akpata; m'ọ -ruhuru; ęku ọbu ha ihagha."

¹⁶ Yọ nmaaru ęphe ętu; sų: "Lę nwoke lanų, nweru iphe bę meberu iphe l'ali; bya akpata iya iphe ha nsh-inu. ¹⁷ Yọ rįlahaa l'ime onwiya; sų: '?Nanų ęge ya e-me iya; ęge-a ę-tọ dųhedu ęke, ya a-kųbebebe iphe iya-a?' ¹⁸ Yọ sų: 'Lę ya a-fọkashi ọba iya l'ọ ha; bya agbaa ọdo, kfųbe ọswa ka nshinu; vuwaruru iphe ya kpataru; mę ngwoko ngwoko iya ọdo doo ya. ¹⁹ Teke ono; ya asų onwiya: Ọ dabawaru iya! Iphe, ya nweru nta-a e-dzukpooru iya jeyewaru. Nta-a bųwa tę ya tųta ume; ria; ngua; tee ęswa onwiya!'

²⁰ "Obenu lę Nchileke sųru iya: 'Onye eswe! Ęnyashi-a bę ji-ha ndzų ngu ono. Iphemiphe ọbule-a, i doberu onwongu-wa; ?bų onye e-ri iya.'"

²¹ Jisọsu asų: "L'ọ bų ęge ono bę ọduje onye kparu ęku kųberu onwiya; tọ dų iphe ọ bų l'ifu Nchileke."

K'òku wẹlengu

(Mát 6:25-34)

²² Jisòsù asù ndu etsoje ọ̀zo iya: "Ọ̀o ya bụ́ iphe ya sùru unu: t'unu ba akùshi wẹlengu kẹ́ ndzụ́ unu: iphe unu e-ri; ọ̀do bụ́ k'ẹ̀hu unu: iphe unu e-ye l'ẹ̀hu. ²³ Ishi iya abụ́ru lẹ́ ndzụ́ ka nri; ugwéhu aka uwe ọ̀buru ọ̀gbo-do iphe. ²⁴ Unu lewaru ọ̀phegu! Mgbẹ́ ẹ́ t'oo mebedu iphe l'ali; tọ́o kpata akpata; to nwe ọ̀lo ọ̀kwakobe iphe; tọ́o gba ọ̀ba. Obenu lẹ́ Nchileke anọ́dujekwaru azụ́ iya lẹ́ nri. ?T'unu ta madụ́ l'unu ka ụ́nwenu ọ̀buru ọ̀kpobe iphe tọ́o? ²⁵ ?O nweru l'unu ha onye a-kụ́nyaa wẹlengu; yekwaru onwiya ujiku ophu lẹ́ ndzụ́ iya? ²⁶ Ọ̀o ya bụ́; ọ́ -bụ́ru l'unu ta adụ́du ike mee nwiphe habe nwanshị́ ẹ́ge ono; ?bụ́hunu ngunu kparu iphe unu akụ́hunu wẹlengu k'iphe ọ̀do waru. ²⁷ Unu lewaru okfukfulike. Ọ́onoduje evu evuvu. Obenu; mgbẹ́ ẹ́ too sekwa akanya; tọ́o tị́ ọ̀wúú kẹ́ ọ́kwa uwe. Obenu; mgbẹ́ unu phụ́ru-a ẹ́ge Sólomonu yeberu uwe, ama mma; uwe iya ẹ́-ta matadu mma l'ọ́ bụ́ okfukfulike lanụ́. ²⁸ Teke bụ́ lẹ́ Nchileke letaberu ẹ́wu, nọ́ l'ẹ́gbudu ẹ́nya ẹ́ge ono: kẹ́ t'ọ́ mee ya t'ọ́ ma mma; mbụ́ iphe bụ́: ọ́ -nọ́du ndzụ́ l'ẹ́gbudu ntanụ́; echile; e woru iya shia ite; ?tọ́o kaduru ọ́ma tẹ́ ya leta unu ẹ́nya. Oo-wa! Unubẹ́ ndu-a, ekwekwe unu ẹ́-ta badu nwishi-wa! ²⁹ Unu ba anọ́dujeshi akuphe wẹlengu k'iphe unu e-ri; mẹ́ iphe unu a-ngụ́. ³⁰ L'ọ́ kwa iphe dụ́ ẹ́ge ono bẹ́ iphe bụ́ mbakeshi anọ́duje ayọ́ ọ́shi iya. Nna unu amakwaru-a l'ọ́ dụ́ unu mkpa. ³¹ Unu chọ́-chia ẹ́ke Nchileke bụ́ eze. Ọ̀o ya bụ́; iphe ono l'ọ́ ha abụ́ru iphe Nchileke e-yekwaru unu eyekwaru."

Ẹ́ku imigwe

(Mát 6:19-21)

³² "Unu ba atsushi egvu unubẹ́ ndọ́kobe aturu, ẹ́-ta hadu l'igwe; kẹ́ l'ọ́ dụ́ Nna unu mma ọ̀gbodo adụ́du t'ọ́ mee t'unu bụ́kwaruphu eze l'ẹ́ke ọ́ bụ́ eze. ³³ Unu reshia iphe unu nweru l'ọ́ ha; gude mee iphe-ọ́ma. Unu meeru onwunu ẹ́kpa okpoga ophu ẹ́-ta akahudu akahụ́; kparu ẹ́ku unu dobe l'imigwe, bụ́ ẹ́ke ẹ́ tọ́o ladụ́ alí alala; kẹ́le ndu iphura te ezitadu iya l'ẹ́ke ono; mkpu ta ata iya. ³⁴ Iphe ọ́ bu bụ́ l'ọ́o ẹ́ke ẹ́ku ngu, kat-sa ngu mkpa nọ́ bẹ́ obu ngu nọ́kwaphu."

Ndu ozi, mụ́ ẹ́nya

³⁵ "Unu nmashia anuma unu ike l'ukfu; unu egburu ọ́ku ye l'urọ́ku unu t'ọ́ nwu enwunwu. ³⁶ Unu dụ́ l'ọ́ bụ́ ụ́nwu-okoro, mụ́ ẹ́nya; l'eché nnajiufu ẹ́phe t'ọ́ lata ẹ́swa-nwanyi, o jeru. Ẹ́ge ẹ́phe a-guhakwanuru iya ọ́zo teke ọ́ kuru ẹ́ka l'ọ́zo. ³⁷ Onu-ọ́ma bụ́ kẹ́ ndu ozi ono, nnajiufu ẹ́phe bya a-bya; ẹ́phe amuru ẹ́nya. Kamenu; tẹ́ ya karu unu: ọ́o-rụ́kota onwiya; bya anụ́ ẹ́phe oshi; kwashiaru ẹ́phe nri l'onwiya. ³⁸ Onu-ọ́ma bụ́ kẹ́ ndu ozi

ono; m'ọ́ -bụ́ru teke echi-abali keru ẹ́bo; m'ọ́ bụ́ l'iphe ọ́ha-enu bẹ́ nnajiufu ẹ́phe byakfutaru ẹ́phe; ẹ́phe amụ́kwaduru ẹ́nya. ³⁹ Obenu l'agha: unu makwaruphu ọ́waa: Ndege oke, bu l'ufu maru teke iphura abya nk'ia; ọ́ gẹ́ga mụ́kwarua ẹ́nya. M'ẹ́ tọ́ ge ekwekwa t'iphura tsufua ọ́lo iya; bata. ⁴⁰ Unubẹ́dua l'onwunu; unu kwabẹ́kwaphu ẹ́nya; lẹ́ Abubu-Ndiphe a-byakwa teke unu ẹ́-te eledu ẹ́nya iya."

Ozi, e yeru ngu l'ẹ́ka; bẹ́ aa-ji ngu aji iya

(Mát 24:45-51)

⁴¹ Pyita asù iya: "Nnajiufu; ?bụ́ ẹ́phebedua; bẹ́ jinmaru ẹ́tu ọ́waa; tọ́o onyemonye ọ́bule?"

⁴² Nnajiufu asù: "?Bụ́ onye bụ́ nwozi, eletaru madzụ́ ẹ́nya l'ufu iya; mbụ́ onye e gude ire iya ẹ́ka; bụ́ru onye kwaru ẹ́nya? Ọ́ bụ́ onye ọ́phu nnajiufu iya doberu l'ufu iya tẹ́ ọ́onuje ndibe iya ọ́kè nri ẹ́phe l'oruberu iya.

⁴³ Onu-ọ́ma bụ́ kẹ́ nwozi ono teke bụ́ lẹ́ nnajiufu iya alata; bya aphua l'ooome iphe ono, o ziru iya ono.

⁴⁴ Kamenu; tẹ́ ya karu unu: lẹ́ nnajiufu iya ono e-wotakota ẹ́ku iya l'ọ́ ha ye nwozi ono l'ẹ́ka. ⁴⁵ Obenu lẹ́ teke nwozi ono rjru; sụ́: 'Haa! Nnajiufu iya anọ́kwa anọ́no alata;' wata otsu ndu ozi nwoke ono iphe: unwoke mẹ́ ụ́nwanyi; rilahaa ẹ́ge dụ́ iya mma; ngulahaa mẹ́; yọ́ tsulahaa ya atsutsu; ⁴⁶ nnajiufu nwozi ono a-bya mbọ́ku, ẹ́ too ledu ẹ́nya iya; mẹ́ teke ẹ́ tọ́ madzụ́; bya agwaa ya ọ́chi; guru iya yekobe lẹ́ ndu ọ́phu bụ́ 'anuma-anuma.

⁴⁷ "Onye ozi, marua uche-obu nnajiufu iya; tọ́ kwakọ́be akwakọ́be; m'ọ́ kwanu to me iphe bụ́ uche-obu nnajiufu iya ono bẹ́ ee-chi ẹ́chachi kpachaa akpacha. ⁴⁸ Obenu l'onye ẹ́-ta madzụ́ iphe bụ́ uche-obu nnajiufu iya -meta iphe ẹ́chachi bẹ́ ee-chipete iphe echipete. Iphe bụ́ onye a nuru iphe ha nshinu bẹ́ eelekwaphu ẹ́nya iphe ha nshinu l'ẹ́ka. Onye e yekwanuru iphe kafua nshinu l'ẹ́ka bẹ́ aa-jikwaphu aji iphe kafua nshinu.

Ẹ́ tọ́ bụ́kwa nchị́-ọ́du-ndo;**ọ́ kwa ọ́gu**

(Mát 10:34-36)

⁴⁹ "Ya byaru ọ́tu ọ́ku l'eliphe. Ọ́ dụ́ iya t'a sụ́ l'ọ́ gbe adzụ́wa adzudzu! ⁵⁰ O nweru baputizimu, e mefutaje iya; bụ́ iya bụ́ lẹ́ ya jefutaje iphe-ẹ́huka. Obu te ekwedu anmakfuru iya anmakfuru jeye teke oo-me. ⁵¹ ?Unu tubesu lẹ́ ya byaru ome tẹ́ nchị́ dụ́ ndiphe ndo? Wawakwa; ya ekfuru unu lẹ́ ya byachiaru agbaghashi; ⁵² kẹ́le dube nta-a bẹ́ ufu, a dụ́ ise buru a-kpakashihu: ụ́madzụ́ ẹ́to aburu ọ́gu ụ́madzụ́ ẹ́bo; ụ́madzụ́ ẹ́bo aburu ọ́gu ụ́madzụ́ ẹ́to. ⁵³ Ẹ́phe a-kpakahu: nna a-buru ọ́gu nwatibe iya; nwatibe aburu ọ́gu nna iya. Nne a-buru ọ́gu nwa-nwanyi iya; nwa-nwanyi aburu ọ́gu nne

iya. Nne nji a-buru oḡu nyee nwa iya; nyee nwa aburu oḡu nne nji iya."

Omaru eḡe uboku gbaru

(Mát 16:2-3)

⁵⁴ Yò sùkwaphu mkpòro oha ono: "Oobuje teke unu phuru igwe; yo rua eruru l'uzo enyanwu-ariba; unu asu l'igwe a-yo viriviri mini. E -megenuaphu; yo dunu-phu eḡe ono. ⁵⁵ Teke unu phuru uguru alufuta; unu asu l'onanwu agbahwa. E -meebe; yo dunuphu eḡe ono. ⁵⁶ Unube o-kfuru-iche-eme-iche phe ono! Unu amaje lee enya l'eli lee l'alij; kota eḡe uboku gbaru. Olobu; ?nanu eḡe e meru; unu ta aduje ike ko iphe nta-a du l'o bu iya.

T'e edoshjee okfu, ada nu

(Mát 5:25-26)

⁵⁷ "Bu ngunu kparu iphe unu ta achijedu idzu l'ime obu unu; foto iphe du nhamunha; mee? ⁵⁸ Onye gbaru ngu ekwo -kpuru ngu l'eje koti; kebe ehu te nggu l'iya doshia ya l'esu-uzo; t'e b'o kpuru ngu je anu onye ikpe. Onye ikpe ekwekputa ngu nu ogbogu; ogbogu eje atya ngu mkpòro. ⁵⁹ Kamenu; eke ono be ji-nodu: mg-be e to nwe du l'i lufuta jeye teke ji-kfuebe okpoga e gburu ngu. I -kfu-phodo iya m'oo afu; e ta ahakwa ngu."

Izimana 'anodu;
anwuhu etso iya.

13 Yo nweru ndu no l'eke ono, kfuru Jisosu ke ndu Galili, Páyileti gbushiru l'eke epe achiru Nchileke eja; mee epe agwakobe le mee iphe e gburu Nchileke. ² Yo su epe: "Unu tubesu le ndu Galili ono kakota ndu Galili odo ome iphe du eji; okfu l'e gbushiru epe eḡe ono? ³ Ya asu unu: Wawa! Le teke unu ta atadu onwunu uta iphe du eji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke be unu a-lakotakwaphu l'iyi eḡe ono l'unu ha! ⁴ To umadzu iri l'esato ono, eze origodo-origodo ulo-eli Sayilowamu daru; tugbushikota ono; ?unu tubesu l'ephe ka ndu Jerusalemu ophu ome ejo iphe to. ⁵ Ya suru unu: Wawa! Le teke bu l'unu ta atadu onwunu uta iphe du eji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke be unu a-lakotakwaphu l'iyi eḡe ono l'unu ha!"

Oshi, e-ta midu amimi

⁶ Yo bya anmaa etu-wa; su: "L'oo nwoke lanu be nweru oshi figu, o yeru le mgbo vayinu iya. Yo byaje iya agbaphe te ya maru: ?m'o mitaru akpuru. To nwe iphe ophu je iya. ⁷ Yo su nwozi mgbabu ono: 'I phuru-a. Afa eto mgburumgburu be ya byawaru ole enya akpuru le figu-wa; to nwe iphe o mitaru? Nta-a bu t'i gbutsua ya! ?Bu ngunu meru iphe oo-nodu emeby-

ishiru iya ali?' ⁸ Onye ozi mgbabu ono asu iya: 'Byiko; t'o hafu ya ru afa lanu-a te ya gvupheedu ukfu iya mgburumgburu; yee ya ozo. ⁹ Teke bu l'o minuru amimi afa odo; oo ya bu l'o du mma. Teke e to dudu; oo ya bu; nggu egbutsuwa iya ru.' "

Nwanyi, oshiakfu eme akorohu mboku otu-ume

¹⁰ Yo be mboku otu-ume; Jisosu anodu l'ulo-ndzuko ndu Ju ono nanu; ezi iphe. ¹¹ Yo nweru nwanyi, no l'eke ono, ogvu mewaru iphe-ememe afa iri l'esato. Ogvu ono alotawa iya fobe efobe; too kweje t'o machia onwiya amachi. ¹² Jisosu aphuwaphu nwanyi ono; bya eku ya; su iya: "Nwanyi oma! I nwea onwongu l'iphe ono, nggu l'iya eme ono!" ¹³ Yo bya ebyibe nwanyi ono eka iya epe ebo; nwanyi ono amachiwaphu onwiya; nokwazi nhamunha teke onophu. Yo tulaha Nchileke epha.

¹⁴ Ehu eghulaha onye ishi ulo-ndzuko eghughu le Jisosu meru t'onye iphe eme du mma mboku otu-ume. Onye ishi ono asu ndu ono: "Abali ishingu b'e doberu ke ojeje ozi; unu byaje t'e mee unu t'unu du mma l'iphe eme unu l'ime abali ishingu ono; unu ba abyajeshi mboku otu-ume."

¹⁵ Nnajiufu asu iya: "Unube o-kfuru-iche-eme-iche phe-wa! ?Unu ta tufujedu eswi unu l'ehu l'ehu me nkakfu-igara unu l'oka iya; chiru iya t'o je anguta mini mboku otu-ume to? ¹⁶ Nwanyi-wa, bu awa Ebirihamu-wa, Setanu keru egbu keshinu afa iri l'esato-wa; to gbadu ke t'a tofu iya l'egbu ono mboku otu-ume to?" ¹⁷ Yo kfuebelephu eḡe ono; iphere egude ndu ono et-sophe iya okfu ono; igweligwe ndu no l'eke ono atuko ete eswa k'eze iphe ono, Jisosu emeshibebe ono.

Etu, eegude akpuru oshi mosutadu anma

(Mát 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jisosu asu: "Bu ngunu be eke Nchileke bu eze du l'o bu iya? ?Bu ngunu be ya a-turu iya yeru? ¹⁹ O du l'o bu akpuru mosutadu, nwoke lanu wotaru kua le mgbabu iya. Yo fua; vuta buru eze oshi k'eka iya; k'ophu unwenu, epe l'eli byaru bya akpalaha ekefunu l'ekali iya."

²⁰ Yo sùkwaphu epe: "Bukpoo ngunu be ya a-turu eke Nchileke bu eze yeru? ²¹ O du l'o bu iphe ekoje buredi, eeku yisutu, nwanyi hataru nwanshi; gwakobe le ntụ iphe eegudeje eme buredi. Iphe ono jiru eke mbacha; yo woru iya je edobe; jeye; yo tuko bya ekoo ekoko."

Ụzo, dị kpagungu

(Mát 7:13-14, 21-23)

²² Jisọsu etsoru ụzo Jerúsalemu, ooje; l'eswetsua obo-
do mę mkpukpu; ezi iphe. ²³ Yo nweru onye sụru iya:
"Nnajiufu! Ndu aa-dzọfuta; ?ęphe a-ha nwanshị tọo?"

Yọ sụ ęphe: ²⁴ "Unu kpata ụzo; shia ụzo, dị kpagun-
gu bahụ; okfu l'aa-dụ igweligwe chọo abahụ; ọbu
l'ęphe ta adụdu ike. ²⁵ A -nonyawaa; onye nwe ụlo
gbeshi woru ụzo guchia; unu evudo l'etezi akụ ęka
l'ụzo asụje: 'Nnajiufu; gụhaaru unu ụzo!' Yọ sụ unu: 'Lę
ya ta makwa ęke unu shi-o!' ²⁶ Teke ono; unu awata ok-
fu: 'L'unu shikwa nọdu l'ifu iya ria; ngua. Ọdo aburu l'o
shi ezijekwaphu iphe l'edukfu unu.' ²⁷ Obenu l'ọo-suk-
waphu: 'Lę ya sụru unu lę ya ta madu ęke unu shi bya.
Unu gbeshi iya l'ifu l'unu ha; unubę ndu megburu on-
wunu l'ęjo iphe!' ²⁸ Ęke ono bę unu a-nọdu raa ękwa;
taa ikireze teke unu a-nọdu ele Ébirihamu; mę Áyizaku;
mę Jékọpu ęke ęphe nọ l'ęke Nchileke bụ eze; unubęd-
ua aburu ndu a chifuru achifu. ²⁹ Madzụ e-shi ụzo
ęnyanwu-ahata; shi l'ụzo ęnyanwu-arịba; shikwaphu
l'ụzo isheli; mę l'ụzo ọhuda bya anọdu lę nri l'ęke
Nchileke bụ eze. ³⁰ Unu makwaru amaru l'o nweru ndu
bụ ndu ikperazụ, e-mekochaa bụru ndu ivuzọ; nwek-
waruphu ndu bụ ndu ivuzọ, e-mekochaa bụru ndu
ikperazụ."

Jisọsu yeru Jerúsalemu obu

(Mát 23:37-39)

³¹ Teke ono kwaphu b'o nweru ndu Fárisii, byaru bya
asụ iya: "T'o shilekwaphu l'ęke-a tųgbua nta-a; lę Héřo-
du achọkwa t'o gude ya."

³² Yọ sụ ęphe: "Unu je ezia uphęgu ono lę ya achifu
ogvu; l'eme t'ęhu dị ndu iphe eme mma ntanụ yele
echile. O -be mbọku k'ęto ya; ozi iya agvụ. ³³ Ọle ęge ọ
dụ ęge ọ dọ bę ya a-nọdukpelekwaphu eje iphe, ya eje
ntanụ; mę echile; mę nwarechi; kę l'ę tọ dudu ęke ọdo,
onye nkfuchiru Nchileke e-phuhu ọdo; gbahaa lę
Jerúsalemu.

³⁴ "Oo-wa Jerúsalemu! Jerúsalemu. I tųkoru ndu nk-
fuchiru Nchileke egbushi; bya egude mkpuma atųg-
bushi ndu e ziru t'ęphe bya nke ngu. Tekenteke bę ya
meru tę ya chikobe unwu ngu l'ękalanu ęge nnukfu-
ọku egudje ębà iya chikobe unwu iya; ọphu 'i kwedu!
³⁵ Lekwa: l'ufu ngu bę aa-gbagharu agbagharu! Tę ya
karu unu: Unu ta aphųhekwa iya ọdo jeye teke unu a-
sụ: 'Tę Nchileke; gọru ọnu-ọma nụ onye ono, gude
ępha Nnajiufu abya ono! "

Jisọsu eme onye iphe eme t'ọ kọrohu

14 Yo be mbọku ọtu-ume lanụ; Jisọsu ejeshia ori
nri l'ụlo onye ishi lanụ, bụ onye ọkpa ndu Fárisii.
Ęphe ebyibe iya ęnya; l'ęge iya ngge. ² Ya ndono;

nwoke ọbu, ęhu-ekoko eme abya evudo iya l'ifu. ³ Jisọ-
su abya ekfuru yeru ndu ezije ekemu; mę ndu Fárisii;
sụ ęphe: "?Ọ bụ omebyi ekemu mbụ ome onye ęhu dị
ęji t'ọ dị mma mbọku ọtu-ume; tę tọ bụdu?"

⁴ Ęphe te kfu okfu yeru iya. Yọ bya eduta onye ono;
mee ya; ęhu adụ iya mma. Yo metsua bya asụ iya t'ọ
lashia. Yọ lashia. ⁵ Jisọsu asụ ęphe: "?Nanụ l'unu ha,
onye nwatibe iya kę nwoke; m'ọ bụ oke-eswi iya a-
dalahụ lę węlu mbọku ọtu-ume; t'ę b'o me ęgwegwa je
agufuta-kebe iya?"

⁶ Ęphe ta mahę ęge ęphe e-yeru iya ọnu l'okfu ono.

Ọkwa ębyee;**mę owozita onwonye alị**

⁷ Yọ bya anmaaru ndu ono, e kukoru kę nri ono ętu
l'ęphe fọtatsuaru oshi, ndu nweru ęnya je adųgat-
suaru. Yọ sụ ęphe: ⁸ "Teke bụ l'e kujeru ngu oku nri
ęswa-nwanyi; be ezejekwa je ebegeru l'oshi, ndu
nweru ęnya: 'amakwaru ama; o nweru onye ka ngu
onwe ęnya, e zikwaruphu nzi nri ęswa-nwanyi ono.

⁹ Onye ono, kuru unu oku nri ęswa-nwanyi ono a-byak-
wa bya asụ ngu: 'T'i gbeshi tę nwoke-wa nọdu.' Nggw
egbe teke ono rıgobe iya; je anọ-zita l'oshi, ndu laru alị
nọ. ¹⁰ Obenu lę teke e kuru ngu oku nri; tųgbulekwa-
phu je anọdu l'oshi ndu laru alị; k'ọphu bụ teke onye
kuru unu oku byaru; yọ sụ ngu: 'Ọnyà-e; gbeshi bya
l'ęke-a, ndu ka onweru ęnya nọ-wa.' Ọo ya bụ; a kwabę
ngu ugwu l'ifu onyemonye ọbule, nggw l'ęphe nọ l'eri
nri ono. ¹¹ Kę l'iphe bụ onye ewoli onwiya eli bę ee-
wozita alị; onye wozitakwanuru onwiya alị bę ee-woli
eli."

¹² Yọ sukwaphu nwoke ono, kuru iya oku nri ono:
"Teke bụ l'iizi nzi nri; m'ọ kwanu l'iizi t'a byaru ngu
l'eswe-iphe; be ezijekwa ndu ọnyà ngu phę; m'ọ bụ un-
wunne ngu phę; m'ọ bụ ndu abụbu ngu phę; m'ọ buk-
wanu ndu obutobu ngu phę, nweru iphe. Iphe ọbu bụ
l'ęphe e-ziphulata ngu azụ; e shi l'ęke ono; yọ bụru ųg-
wo iphe i meru ęphe; bę ęphe akfų ngu. ¹³ Ọ bųchia
teke i shijeru nri eswe-iphe; nggw ezijee ndu ųkpa; ndu
ibe-ęhu ęphe ę-te dzudu oke; ndu ngvuru; mę ndu
ishi. ¹⁴ Ọo ya bụ; ọnu-ọma aburu nke ngu; kę l'ęphe ta
akfuchihughedu ngu ųgwo iya. Teke Nchileke a-kfų
ngu ųgwo iya bụ teke ndu doberu ęka ndoo e-shi l'ọn-
wu teta nọdu ndzụ."

Ętu eze eswe-iphe

(Mát 22:1-10)

¹⁵ Onye lanụ lę ndu ęphe l'iya nọ l'eri nri ono anų
iphe ono, o kfuru ono; sụ iya: "?Iphe ęhu a-tsọkwanu
onye ono, e-ri nri l'ęke Nchileke bụ eze ono."

¹⁶ Jisọsu asụ iya: "L'o nweru nwoke, kwakọbejeru ọk-
wa eze ębyee; bya ezia t'a dọ l'igwe byaru iya l'aji ono.

¹⁷ Yọ gbaa teke ęphe a-wata eswe-iphe ono; yo zia

nwozi iya t'o je ekushia ndu ono, e ziru nzi t'ephe bya ono; l'iphemiphe obule b'a kwaziwaru ege o-odu. ¹⁸ E ziebe iya ephe; ephe atuko l'ephe ha; su t'a haa ephe. Onye ke odungu suru iya: 'Byiko haa ya ru; l'o nweru ali, ya zuru k'ophungu, ya eje aphuphu nta-a.' ¹⁹ Onye ophu asu iya: 'Byiko; haa ya ru; le ya zuru oke eswi iri, aajigbaje ebo-ebo; gude eje ozi; ya eje te ya je amaru ege o shi aru-tabe oru.' ²⁰ Onye odo asu iya: 'Le ya luru nwanyi ophungu; ya ta adudu ike abya.'

²¹ "Onye ozi ono abya eworu iphe ono koru nnajiufu iya. Nwoke, nwe ufu ono egude ehu-eghughu su nwozi ono: 'Ngwaa; gude oso lufu je je etsoru ogborogbo-uzo mkpukpu; me woroworo tuko iphe bu ndu ukpa; ndu ibe-ehu ephe te dzudu oke; ndu ishi; me ndu ngvuru chita.' ²² E meebe; nwozi ono eje asu iya: 'Nna; iphe i suru t'e mee b'e meekwaru; obu l'e ta no-chishigekwa eke, gbaru l'anodu.' ²³ Nnajiufu nwozi ono asu iya: 'Ngwaa; je etsoru uzo l'uzo; me iphe bu woroworo egu je achita madzu te ufu iya ji ejiji. ²⁴ E to nwedu m'o bu onye lanu le ndu ono, e zihawaru nzi nri ono, e-de onu le nri iya.' "

Iphe otso Jisosu ephuje

(Mat 10:37-38)

²⁵ Teke ono; a kfube oswa ha igweligwe etso Jisosu; yo ghakobe bya asu ephe: ²⁶ "Onye abyakfuta iya nu; nna onye obu ta du onye obu ashij; me nne iya; me nyee ya; me unwu iya; me unwunne iya unwoke; me unwunne iya unwany; mbu je akpaa le ndu yebedua; kamenu onye ono te etsoghekwa iya. ²⁷ Onye e-te vutadu oshi-osweru onwu k'eka iya; tsoru iya; te etsokotaghekwa iya. ²⁸ ?Nanu l'unu ha, onye aru ke oku ulo-eli; t'e b'o vuru uzo no-duodu anodu; pyaa iphe oo-phu iya; maru: ?ya nwekpoorunu okpoga, e-dzu iya nu. ²⁹ Qdumeka; to budu: o -moebe ulo ono; to duhe ike kpuchia ya. Teke ono; ndu phuru iya nu awata iya oja ewena; su: ³⁰ 'Nwoke owaa wataru okpu ulo; to duhe ike kpu-ghee ya-o!' ³¹ Qobuje: onye eze -gbeshi jekfushia onye eze ibe iya ogu-egbe; yo vuru uzo no-duodu anodu; rja ya ariri; su: ?a maru bu ukporo unu ndu soja l'unu ise be ya e-gude ejekfu onye gude ukporo unu ndu soja labu l'unu iri abyakfuta iya ogu. ³² Qdumeka; yo buru teke onye ophu nokwaduru otenya be oo-yefu madzu t'e je edoshia okfu obu. ³³ Oo ya bu; l'unu ha te nwekwa onye tsuru ke buru onye etso iya nu; m'o -budu l'onye obu swekotaru enya l'iphe o nweru l'o ha."

Unu, tsuhuru etsuhu

(Mat 5:13; Mak 9:50)

³⁴ "Unu bu iphe du mma. Obenu; unu -nonyawa; tsobuhu unu unu; ?ee-shi ishi agha mee ya t'o buru unu; tsolahaa unu unu odo. ³⁵ E to duhekpokwanu m'o

mma k'oye l'ali; m'o bu k'oye l'ikpozu. Ee-woru iya wushia awushi. T'onye nweru enu-nchi; nukwaa ya."

Aturu, ephuhu ephuhu

(Mat 18:12-14)

¹⁵ Ndu akiriko me ndu odo, eme iphe du eji awata okpirita ntse t'ephe ngabe nchi l'iphe Jisosu ekfu. ² Ndu Farisii; me ndu ezije ekemu awata otso gbudagbuda; su: "Nta-a be nwoke owaa anataje ndu eme iphe du eji; ephe l'ia atuko eriko nri." ³ Jisosu abya anmaaru ephe etu; su ephe:

⁴ "O -buru l'onye lanu l'unu ha nweru ukporo aturu ise; nanu ephuhu; ?to hadu ukporo eno l'iri le tete ophu l'echi-egu; je achoo ono, phuhuru nu ono jeye teke oo-phu iya. ⁵ O -phu l'ia phu; yo pata iya tukobe l'ukuvu; teru eswa lashia. ⁶ Teke o ruru ufu; yo kukota ndu onya iya; me ndu obutobu iya; su ephe: 'T'ephe bya emeede iya eswa; le ya phuwaru aturu iya-a, shi phuhu ephuhu-wa-o.' ⁷ O bu ege ono be ehu-otso-ena a-ka nshinu l'imigwe l'ishi onye lanu, eme iphe du eji, taru onwiya uta iphe du eji iya; ghaa umere lakfuta Nchileke; ma l'ukporo madzu eno l'umadzu iri le tete, doberu eka ndoo, mkpa ota onwephe uta ta aduduru."

Okpoga, ephuhu ephuhu

⁸ "Odo bu: ?Nanu nwanyi, e-nweru shiru iri; te shiru olu tufahu; t'e b'o muta oku ye l'uruku; zakota ulo; leghee enya eleghe jeye teke oo-phu iya. ⁹ Teke o phuru iya; yo kukoo ndu onya iya; me ndu obutobu iya; su ephe: 'Unu bya emeede iya eswa; le ya phuwaru shiru olu iya-a, shi phuhu ephuhu-wa!' ¹⁰ Ege ono kwaphu be unwu ojozi-imigwe e-te eswa onye lanu, eme iphe du eji, taru onwiya uta iphe du eji, o meru; ghaa umere lakfuta Nchileke."

Nwata, jephuhuru nu

¹¹ Jisosu anmaa etu odo; su: "L'o nweru nwoke lanu, mutaru unwokoro labu. ¹² Onye ke nwata anonyaa; bya asu nna iya ono: 'T'o kee iphe iya; nu iya ophu rubberu iya nu.' Nna ephe ono eworu iphe o nweru keeru ephe ebo ono. ¹³ Ta nodu ophu baru nwishi; onye ke nwata ono ajikobewaphu nwiphe o nweru; yo buru iya oje mkpukpu, teru enya. Yo je anodu l'eke ono; kpa-phushibebe okpoga ono le wuruwururu. ¹⁴ Yo kpakashigelephu iphemiphe obule ono, a nuru iya ono; ejo-egu abya l'ali ono; yo kpalahaa nri. ¹⁵ Yo lakfushia onye lanu le ndu a muru l'ali ono. Onye ono ezia ya te oochejeru iya ezi iya legu. ¹⁶ Egu emee ya; k'ophu oduje iya t'a su l'a nuru iya nu egbo iphe aawushijeru ezi ono te ya taa. Obenu l'e to dukpoduanu onye nuru iya ena nu. ¹⁷ A nonyaa; egomunggo ala iya azu; yo su: ?Bunua umadzu ole le ndu nna iya ebuje ozi be erije nri; riphodo iya eriphodo; ya abya anodu l'eke-a; egu

abya iya egbugbu ege-a? ¹⁸ Yò sù lẹ ya e-gbeshi lakfube nna iya; je asù iya: "Nna; ya meswewaru Nchileke; bya emeswe ngu. ¹⁹ Ya ta gbahẹkwa kẹ t'i kukwadua ya nwatibe ngu ọdo. Mejewa iya nù ege iime ndu i buru ozi." ²⁰ Yo gbeshi lakfubeshia nna iya ono.

"Yò nòdukwaduru ote-ẹnya; nna iya ono aphua ya; imiko iya egude iya. Yò vuta ọso; je anmaa nwatibe iya ono akpa; tsuta iya ọnu. ²¹ Nwatibe iya ono asù iya: 'Nna; ya meswewaru Nchileke; bya emeswee ngu. Ya ta gbahẹkwa kẹ t'i kukwadua ya nwatibe ngu ọdo.' ²² Nna iya ono asùlee unwokoro ono, ejeru iya ozi ono: 'Unu chita uwe-nlọkpuru phụ, katsua mma phụ bya eyee ya. Unu agbabe iya echi mkpushi-ẹka; yee ya akpọkpa. ²³ Unu akpota ada-eswi, ẹba nọ gbua t'ẹphe taa; mee ẹswa; ²⁴ kẹle nwatibe iya-wa shi nwuhuwa anwuhu; ọle nta-a b'ọ nọwa ndzụ. O shi gbaphuhu agbaphuhu; ọle nta-a b'a phụwaru iya.' Ẹphe awata ote ẹswa.

²⁵ "Teke ono bẹ ọkpara nwoke ono nọru l'ẹgu. Yò larutadelephu ufu ntse ntse; l'anụwa ọda nkwa; mẹ ẹgvu. ²⁶ Yò bya ekua onye lanù lẹ ndu ejeru nna iya ozi; ji iya: 'Bù ngunu bẹ eeme lẹ nk'ẹphe?' ²⁷ Onye ono asù iya: 'Lẹ nwunne ngu lataru-o; nna ngu egbua ada-eswi, ẹba nọ; okfu l'ọ phuru iya lẹ ndzụ ọdo.'

²⁸ "Ẹhu eghulaha ọkpara nwoke ono eghughu; to kwe ọbata l'ufu. Nna iya ono abya ejekfu iya; je arọ ya; sù iya t'ọ bataru. ²⁹ Yò sù nna iya ono: 'I phụ-a; afa olemole-wa bẹ ya jekotawaru ngu ozi; tọ dúbua iphe i zijeru iya, ya tujeru ngu ẹgo ememe. Obenu l'ẹ tì nùbukwaa ya mbù m'ọo mkpi tẹ ya gude mee ẹswa yẹle ndu ọnyà iya phẹ. ³⁰ Yo be lẹ nwatibe ngu ọwaa laru; mbù onye jeru je atọko iphe ngu mephushiaru unwanyi ọkpara; nggu egbe gbuaru iya ada eswe, ẹba nọ.' ³¹ Nna iya ono asù iya: 'Nwa iya; ?ọ kwa lẹ nggu l'iya l'anọnua tekenteke; iphe bụ iphe ya nweru aburu nke ngu. ³² Ọ gbaru t'e mee ẹswa; okfu lẹ nwunne ngu-a shi nwuhu anwuhu; ọbu lẹ nta-a b'ọ nọwa ndzụ ọdo. O shi phuhu ephuhu; ọbu lẹ nta-a b'a phụwaru iya.' "

Onye ishi, kwaru ẹnya l'ozì nnajiufu

16 Jisọsu asùkwaphu ndu etsoje ọzo iya: "L'ọ nweru nwoke lanù, nweru iphe; bya enwekwaruphu onye ishi ndu ejeru iya ozi. A nọnyaa; ama abya agbaaru nwoke ono l'onye ishi ndu ozi iya ono emebyishi iphe iya emebyishi. ² Nwoke ono ekua onye ishi ndu ozi iya ono; sù iya: 'Bù ngunu bẹ ya anù ege-a l'iime-wa? Ngwaa; koshi iya ege i gude eletaru iya iphe iya ẹnya; kẹ l'ẹ tii bụheduru iya onye ishi ndu ozi iya ọdo.' ³ Onye ishi ozi ono abya arịa ya; sù: 'Bunua ngunu bẹ ya e-me lẹ nnajiufu iya abya iya ọnafu ishi ndu ozi iya-a? Lẹ-ba bụ l'ike ọkori dọ iya; yọ dukwanu iya iphere oje arọ. ⁴ Ya mawaru iphe ya e-me tẹ ndiphe kweje tẹ

ya bataru ẹphe l'ufu teke a chifuleru iya phụ l'ọbu ishi ndu ozi ono.'

⁵ "Yò bya ekukoo ndu ji nnajiufu iya ono ọgwo nanù nanù. Yò ji onye k'odungu: 'Bù ngunu b'i ji nnajiufu iya ọgwo iya?' ⁶ Onye ono asù iya l'ọ kwa ọgwo ọkporo ite manù ise. Yò sù iya: 'Ngwaa; nggu ẹkwo-ọgwo ngu; nọ-zita ẹgwegwa; dee ya ọgwo ọkporo ite manù ẹbo l'iri.' ⁷ Yò ji onye ọdo: 'Nggubedua; ngunu b'i ji?' Onye onanu asù iya l'ọ ọkporo ẹkpa witu ise. Yò sù iya: 'Nggu ẹkwo-ọgwo ngu; dee ọkporo ẹkpa witu ẹno.' "

⁸ "Ya ndono; nnajiufu onye ishi-ozì ono, ẹ te gudedu ire iya ẹka ono ajaa ya ajaja; okfu l'ọ meru umere onye kwaru ẹnya. Kẹ l'unwu eliphe ka ọkwa ẹnya l'iphemiphe ọbule, ẹphe l'ogbo ẹphe eme; karia ndu nọ l'iphoro kẹ Nchileke."

⁹ Jisọsu asùkwaphu: "L'ọo ya bụ iphe ya ekfuru unu: t'unu gude ẹku kẹ mgboko-a shitaru onwunu ọnyà; k'ọphu bụ teke ẹku ọbu gvuleruphu; e duru unu lashia l'ufu, ẹ-ta byadù bya echihu echihu.

¹⁰ "Onye e gude ire iya ẹka l'iphe ha nwanshì bẹ eegudekwaphu ire iya ẹka l'iphe ha nshinu. Onye ẹ-te dobedu ẹka ndoo l'iphe ha nwanshì te edobekwa ẹka ndoo l'iphe ha nshinu. ¹¹ Ọo ya bụ; ọ -bùru l'ẹ t'e gudedu ire unu ẹka l'ẹku kẹ mgboko-a; ?nanù ege ee-shi gude ire unu ẹka l'ẹku ọphu bụ ọkpobe ẹku? ¹² Tẹ-manu; ọ -bùru l'ẹ t'e egudedu ire unu ẹka l'iphe onye ọdo; ?bù onye a-nù unu iphe ọphu a-bùru nk'unu.

¹³ "Ẹ tọ dudu nwozi, a-chita nnajiufu labù ejeru ozi l'ugbo lanù; t'ẹ b'ọ kpọ onye lanù ashì; yeru onye ọphu obu; ọdo bụ l'ọ yeru ẹhu l'ozì k'onye lanù; l'apa ozi k'onye ọphu ẹka lanù. Unu te etsoghekwa ọzo kẹ Nchileke; l'achikwaphu nta okpoga."

Jisọsu ezi iphe bụ

uche-obu Nchileke

(Mát 11:12-13; 5:31-32; Mak 10:11-12)

¹⁴ Ndu Fárisii atọko iphe ono l'ọ ha nùkota; bya awata ọturu Jisọsu mgbonu; okfu l'ẹphe yenukaru okpoga ẹnya. ¹⁵ Yò sù ẹphe: "Ọ bụ unubedua eme onwunu ndu doberu ẹka ndoo l'ifu ndiphe; ọbu lẹ Nchileke marua obu unu; kẹ l'iphe madzù riru l'ọ bụ iphe-oma gbe buri ejo iphe l'ẹnya Nchileke.

¹⁶ "Ekemu, shi l'ẹka Mosisu; mẹ okfu ndu nkfuchiru Nchileke nọkwaa jeye teke Jónu Baputizimu byaru. Keshinu ono b'a dọberu ozi ozi-oma kẹ ẹke Nchileke bụ eze; onyenonu adzọlahaa ọzo abahù iya. ¹⁷ Obenu l'ọ kakwa ntse tẹ igwe mẹ alì gvù; malẹ t'akpuru okfu ekemu ono nanù buri iphe mmakanù.

¹⁸ "Onye chifuru nyee ya; je alua nwanyi ọdo; bükwa ogori bẹ oori. Onye lükwanuru nwanyi, nji iya chifuru achifu erikwaphu ogori."

Oke amadụ yēle Lázarọsu

¹⁹ “O nweru oke amadụ lanụ, eyeje ẹgiri uwe, ere ire mkpụrumkpuru. Ẹge ono bẹ ọonoduje eri ọva ọva mbọku-mbọku. ²⁰ Yo nwekwaruphu onye ụkpa, ọnya aba, ẹpha iya bụ Lázarọsu. Lázarọsu ono agwọjeru l'ọnu nggamgbo oke amadụ ono. ²¹ Yọ dūje iya t'a sụ l'a nūru iya nū ẹviriva nri, eshije l'okpokoro nri oke amadụ ono adashị teke oke amadụ ono eri nri. Ọphu ka nū bụ lẹ nkụta awụjeru bya iya ọmicha ọnya ono.

²² “A nọnyaa; onye ụkpa ono anwūhu; unwu ojozi-imigwe ekuta iya je edonyabe Ẹbirihamu l'imigwe. Oke amadụ ono abya anwūhukwaphu; e lia ya. ²³ Yọ nọdu l'alị-maa ẹke ọ nọ l'iphe-ẹhuka; palia ẹnya; phụa Ẹbirihamu l'ote-ẹnya; phụkwaaphu Lázarọsu ẹke ọ nọnyabe Ẹbirihamu. ²⁴ Yọ rashịa: ‘Nna iya Ẹbirihamu; tẹ imiko iya dū ngu rụ! Zinua Lázarọsu t'ọ tseeru mkpūshi-ẹka lẹ mini; bya edenyi iya l'ire t'ọ gua ya egugu; lẹ ya ejekwa oke iphe-ẹhuka l'ọku-wa.’

²⁵ “Obenu lẹ Ẹbirihamu sūru iya: ‘Nyatakwa lẹ teke i shi nọdu lẹ mgboko b'ị natakọtaru iphe-ọma nke ngu; ẹge ono bẹ Lázarọsu natakọtaru iphe-ẹhuka teke ono. Nta-a bẹ ẹhu dūwa iya agu; nggūbedua anọdukwanu l'oke iphe-ẹhuka. ²⁶ A gūfukpoonu ono b'ọ nweru ọgè, ha nshinu, nọ-buharu ayi l'unu; t'ẹ b'ọ dū onye shi l'ibiyi ọwaa a-bya ẹke unu nọ; tọ dū onye shi ẹke unu nọ, a-daghanụ byakfuta ayi.’ ²⁷ Nwoke ono asụ iya: ‘L'ọ dū mma.’ Wo iya: ‘Keshinu ọphu ọ dū ẹge ono; byiko Nna; zinua Lázarọsu kẹ nna iya ²⁸ l'unwunne iya dūkwa ise l'ẹke ono. T'ọ je anmaaru ẹphe ọkwa t'ẹphe ba abyakfutabua ya l'ẹke-a, ya ejenwu ẹhu ẹge-a.’

²⁹ “Ẹbirihamu asụ iya: ‘Unwunne ngu phẹ nwewaru ẹkwo Mosisu; mẹ l'ẹkwo ndu nkfuchiru Nchileke; t'ẹphe nūjee iphe ndu onanu ekfuru ẹphe.’

³⁰ “Yọ sụ iya: ‘Wawa Ẹbirihamu nna; ọ -būru lẹ madzụ shi l'alị-maa gbeshi jekfu ẹphe; bẹ ẹphe a-kabẹkwaa taa onwẹphe ụta.’

³¹ “Ẹbirihamu asụ iya: ‘Ẹphe -anūdu okfu Mosisu; ẹphe ta nū kẹ ndu nkfuchiru Nchileke; ọ kwaphu ẹge ono bẹ ẹphe te ekwetadu; m'ọ -ruhuru; o nweru onye shi l'onwu teta nọdu ndzụ.’”

Ọkwa k'ome iphe dū ẹji

(Mát 18:6-7, 21-22; Mak 9:42)

17 Jisọsu asụ ndu etsoje ụzo iya: “O doru ẹnya l'ọ nwetsuaru iphe e-mekochaa mee tẹ madzụ shiswee ụzo kẹ Nchileke. Obenu; nshọ onye ọphu oo-shi l'ẹka! ² Ọ gẹga karu onye ono mma l'a pataru o-ji-l'ẹka mkpuma, ha nshinu; nmaa ya l'olu; je enwuru iya ye l'eze ẹnyimu; ma l'ome t'onye lanụ l'ẹgirima-a shiswee ụzo ono. ³ Unu kwabẹru onwunu ẹnya!

“Teke ọ bụ lẹ nwanna ngu mesweru ngu; kfuru iya ẹya. Teke bụ l'ọ taru onwiya ụta iphe dū ẹji, o meru;

gụaru iya nvụ. ⁴ Teke bụ l'ọ mesweru ngu ugbo ẹsaa ujiku lanụ; byakfutakota ngu ugbo ẹsaa ono bya asụ ngu lẹ ya tawaru onwiya ụta iya; ghawa umere; gụko-takwaru iya nvụ.”

Ekweta

⁵ Ndu ishi-ozì asụ Nnajiufu: “Nna; menua tẹ ekwekwe ẹphe kafua oshihu ike!”

⁶ Nnajiufu asụ ẹphe: “Ndege ọ bụru l'ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke habekpoonu l'ọ bụ nwa iririkirkwekwe akpuru mọsutadu lanụ mẹ unu adujekwaa ike sụ m'ọ eze oshi sịkamayinu-wa: ‘Fọfu l'ukfu; je adzabẹ onwongu l'echi eze ẹnyimu!’ Yo mee ya.”

Iphe gbaru nwozi l'ememe

⁷ “T'a sụkwaru l'onye lanụ l'unu ha bẹ nweru nwozi lanụ, akọru iya ọkori l'ẹgu; m'ọ kwanu l'oocheru iya aturu. Teke bụ lẹ nwozi ono shi l'ẹgu lata; ?i-sụ iya t'ọ byalẹkwaa nta-a bya adugaru anọdu ria nri. ⁸ ?Iphe ii-gbechia kfuaru iya ta bụdu t'ọ shiaru ngu nri-ẹnyashi ẹgwegwa; yo je eyee uwe iya; pafutaru ngu nri t'i rio-du; tẹmanu yo ride nk'ia. ⁹ ?Oo-tu nwozi ono ẹpha ẹge ono, o jeru ozi ono, o ziru iya ono tọ. ¹⁰ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ unu dū. Unu -meebelephu iphe e ziru unu; unu asụ: ‘L'unu bụ ndu ozi, ẹ-ta gbadu k'otu ẹpha; l'ọ bụ iphe gbaru unu l'ememe bẹ unu meru.’”

Jisọsu eme ụmadzụ iri, bụ ndu ẹhu-labụ t'ẹphe kọrohu

¹¹ Lẹ Jisọsu ejelephu l'esu-ụzo, e shi eje Jerúsalemu bẹ ooswetalephu mgbaku Samériya mẹ Gálili. ¹² Yọ bahụlephu l'oma mkpụkpu lanụ; ụmadzụ iri, ẹhu-labụ eme awukfutashia ya; ¹³ nọduru ote-ẹnya; kpọlahaa mkpu asuje: “Jisọsu; Nnajiufu; phụaruru ẹphe imiko-o!”

¹⁴ Jisọsu aphụa ẹphe bya asụ ẹphe: “T'ẹphe je tẹ ndu achijeru Nchileke ẹja gbuedu ẹphe igo!”

Ẹphe awuru tūgbua; ẹhu-labụ ono agvụkota ẹphe l'ẹhu; ẹphe aduwaphu mma. ¹⁵ Onye lanụ aphụlephu lẹ ya dūwa mma; ghakọbe lashia azụ; l'atụ okokooko; aja Nchileke ajaja. ¹⁶ Yọ bya erua ẹke Jisọsu nọ; bụru l'alị pẹ l'iku ọkpa Jisọsu; kpube ifu l'alị; etu Jisọsu ẹpha. Onye lanụ ono bụ onye Samériya. ¹⁷ Jisọsu asụ: “?Tọ bụdunua ụmadzụ iri b'e meru t'ẹphe dū mma? ?Nanuhunu ụmadzụ tete ọphu? ¹⁸ ?Tọ dūhedu onye ọdo, o ruru l'ẹhu kẹ t'ọ bya ekele Nchileke ekele; gba-halẹphu nwoke-wa, shiru alị ọdo-wa?” ¹⁹ Yọ sụ nwoke ono: “Gbeshi jeshia iphe iije; l'ekwekwe, i kweru kẹ Nchileke mewaru t'ẹhu dū ngu mma.”

Nchileke abyaakwa ọbu eze

(Mát 24:23-28, 37-41)

²⁰ Ndu Fárisii aji Jisọsu: “?Būhunu teke ole bẹ Nchileke e-koshihunu lẹ ya bụ eze ọbu?” Yọ sụ ẹphe:

"L'è t'o nwekwa ahuma, e-meodu t'e gude maru lè Nchileke abyawa oḅuru eze oḅu. ²¹ Ophu t'ò d'ukwa onye a-sù: 'Lekwa iya ndò l'èke-a; oḅo b'ù l'òo ya ndò-phu;' k'èlè Nchileke b'akwa eze l'obu unu nta-a."

²² Yò sù ndu etsoje ọ̀zò iya: "L'uboku n'ophu abya teke ọ̀o-d'uje unu t'a sù l'unu n'okpooru n'ujiku lan'ù l'èke Abubu-Ndiphe b'ù eze; oḅu; mgbè unu ta an'odu iya.

²³ O nweru ndu a-sù unu: 'Unu lekwa iya l'èkaphu; m'ò kwanu t'unu lekwa iya l'èke-a!' Unu be ejekwa; unu te etso eḅhe. ²⁴ L'ò kwa ège ebemu-igwe echije taa l'ak-pamigwe; shi l'èka iya ọ̀waa l'ọ̀jaa jeye l'èka iya oḅhu; b'ù ège Abubu-Ndiphe e-me mb'oku ọ̀o-bya. ²⁵ Obenu l'ò jefutajeodu iphe-ehuka nshinu; oḅo nta-a ajika iya.

²⁶ O b'ù ège o d'ù l'oge k'è N'òwa ph'ù; b'ù ège ọ̀o-d'ù teke Abubu-Ndiphe a-bya. ²⁷ Teke ono b'è eḅhe n'ò l'eri; l'angu; aluphe nwanyi; ekeḅhe nwanyi nji jeye mb'oku, N'òwa ph'è bah'uru l'eze ọ̀gbo, o k'uru. Eze utso abya bya agbaa; mini erigbushikota ndu oḅhu l'èḅhe ha.

²⁸ Ège ono b'ò d'ukwaphu l'oge k'è L'òtu. Eḅhe shi eri; l'angu; agba ngh'ò; ak'ò iphe l'alì; ak'p'ushi ọ̀lo. ²⁹ Yo be mb'oku, L'òtu l'ufuru l'è S'òdomu; oḅu nshì-egbe eshi l'ig-we; ch'ia gbaragbara l'ò b'ù mini; bya ekegbushikota eḅhe l'èḅhe ha. ³⁰ Ège ono b'è ọ̀o-d'ù mb'oku, Abubu-Ndiphe e-he k'fulangu.

³¹ "T'onye n'ò l'okpoku; iphe iya an'odu l'ime ọ̀lo be ejekwa iya egwota. T'onye n'ò l'ègu be ejehekwa ọ̀la az'ù l'ufu. ³² Nyatakwa iphe meru nyee L'òtu. ³³ Iphe b'ù onye ach'ò t'è nd'ù iya b'uru iya uru-erita l'è mgboko-a; e-tufakwa oḅbodo nd'ù iya. Obenu l'iphe b'ù onye tufakwanuru nd'ù iya l'è mgboko-a; e-nweru nd'ù gbururu jeye." ³⁴ Jis'òsu as'ukwaphu eḅhe: "T'è ya karu unu: l'enyashi mb'oku ono b'è ọ̀madzù èbo a-z'è l'oshi-az'è lan'ù; a dz'uchata onye lan'ù; haa onye oḅhu. ³⁵ Ọ̀nwanyi lab'ù a-n'odu ats'ù nri; a dz'uchata onye lan'ù; onye oḅhu akwaa. ³⁶ Ọ̀madzù lab'ù a-n'odu l'ègu; a dz'uchata onye lan'ù; onye oḅhu akwaa."

³⁷ Ndu etsoje ọ̀zò iya ajì iya: "Nnajiufu; ?b'ù l'egbe awe b'è iphe ono e-me?"

Yò sù eḅhe: "L'ò kwa èke odzù daburu b'è udele edzükobeje."

Ètu nwanyi, maa t'ofuru; m'è onye ikpe

18 Jis'òsu abya anmaaru eḅhe ètu, o gude ekoshi eḅhe t'èḅhe k'fujè n'ù Nchileke; t'èḅhe ba as'uje l'ike ekfukfu iya gv'waru eḅhe. ² Yò sù eḅhe: "L'è mkp'ukpu lan'ù b'ò nweru onye ikpe, bu iya n'ù. Onye ikpe ono ta ats'udu Nchileke egvu; t'ò d'ù iphe o g'uberu madz'ù. ³ O nwekwaruphu nwanyi lan'ù, nji iya ta n'òhe-du, bu l'è mkp'ukpu ono. Tekenteke b'è nwanyi ono abyakfutaje onye ikpe ono l'ar'ò iya: 'Byiko; t'ò k'pefunu iya l'èka onye okfu adaru y'è ya.' ⁴ Onye ikpe ono ajikanyaa; jikanyaa; bya ar'ia; s'ù: 'L'a marua l'è ya ta ats'udu Nchileke egvu; to nwe onye ya g'uberu iphe.

⁵ Obenu l'è nwanyi-a k'fuchishinukawaru iya nchì. Ya e-kperu iphe iya n'ù iya; oḅumeka b'ò -byaphenyaa b'è ọ̀o-byaru n'jorehu n'ù iya.'"

⁶ T'ò d'ù iya b'ù; Nnajiufu as'ù: "?Unu n'waru iphe èjò onye ikpe ono k'furu? ?Unu tubesu l'è Nchileke ta akad'uru okp'efu ndu o f'otarù af'òta ègwegwa; mb'ù ndu an'oduje araku iya: eswe l'enyashi? ?Oo-gbe bya an'ò an'òno oyeru eḅhe èka t'ò? ⁸ Wawakwa. T'è ya karu unu; l'oo-k'pefukwa eḅhe ègwegwa. Obenu; Abubu-Ndiphe -byal'èphu; ?ò ph'ua ndu e-kwe n'odu iya l'èka l'è mgboko-a?"

Ètu onye F'arisii; m'è onye ak'iriko

⁹ Jis'òsu abya anmaaru ndu tubesu l'èḅhe doberu èka ndoo; l'ak'p'ò ndu oḅo èbo-èbo l'af'ù ètu-wa; s'ù eḅhe:

¹⁰ "L'ò nweru ọ̀madzù lab'ù, bah'uru l'eze-ọ̀lo Nchileke je okfuru n'ù Nchileke. Onye lan'ù b'ù onye F'arisii; onye oḅhu ab'uru onye ana ak'iriko. ¹¹ Onye F'arisii ono egbeshi je akw'egeru; bya ekfuru n'ù Nchileke; s'ù iya:

'Nchileke; ya etu ngu eḅha l'è ya te emedu èjò iphe l'ò b'ù ndu oḅo; mb'ù-a; l'ò b'ù ège nwoke-wa, b'ù onye ana ak'iriko-wa emeje. K'èlè ya te ezidù iphura; ya te emegbu madz'ù emegbu; ya te eme k'è nwanyi. ¹² Ya asw'ije asw'iswi abalì èbo l'idzù; ekfu an'ù Nchileke. Iphe, b'ù iphe ya dzutaru edzuta l'ò ha b'è ya ekeje ọ̀zò iri; woru ọ̀zò lan'ù n'ù Nchileke.'

¹³ "Onye onanu, b'ù onye ak'iriko ono ejeru je evudo ote-ènya; t'ò palikpoduanu ifu apalì; gbahaa l'ò k'uberu èka l'olu; † s'ù: 'Nchileke; t'è imiko y'èbe onye eme èjò iphe d'ù ngu r'ù.'" ¹⁴ Jis'òsu as'ù eḅhe: "T'è ya karu unu: onye onanu, b'ù onye ana ak'iriko ono byakwa bya ala nk'iya; Nchileke ag'ùwa iya n'ù l'onye doberu èka ndoo; haa onye oḅhu; k'è l'iphe b'ù onye ewoli onwiya eli b'è ee-wozita alì; onye wozitakwanuru onwiya alì b'è ee-woli eli."

Jis'òsu ag'òru ọ̀nwegirima ọ̀nu

(Mát 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ A haru dutalahaaru Jis'òsu ègirima nshì t'ò byigbaa eḅhe èka; ndu etsoje ọ̀zò iya aph'ua ya; baaru ndu ono, edutaru iya ègirima ono mba. ¹⁶ Ya ndono; Jis'òsu abya ekua eḅhe; s'ù eḅhe: "Unu haa ègirima t'èḅhe bakfuta iya. Unu ba anash'ishi eḅhe anash'ì; l'ò kwa ndu d'ù ège ono b'è èke Nchileke b'ù eze b'ù nk'èḅhe. ¹⁷ Kam'enu; t'è ya karu unu: l'iphe b'ù onye è-te gudedu obu, d'ù l'ò b'ù k'ùnwegirima kweta l'òo Nchileke b'ù eze iya; ta abah'ukwa l'èke Nchileke b'ù eze."

† Iphe a kwata dee l'èkwo Gir'iku; l'èke-a kwa l'è nwoke ono tsuru èka l'okpoma. L'ome-l'alì ndu ju b'ù èka b'è madz'ù etsuje l'okpoma gude koshi l'iphe ruru iya l'èhu.

Nwata okoro, nweru iphe

(Mát 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Yo nweru onye ishi ndu Ju, jiru Jisọsu; sụ iya: "O-zi- iphe; nwoke, dọberu mma! ?Bụ ngunu bẹ ya e-me tẹ ya nweru ndzụ gbururu jeye?"

¹⁹ Jisọsu asụ iya: "Nanụ ẹge ọ dọ bẹ iiku iya onye dọberu mma? Ẹ to nwekwa onye ọdo, bụ onye dugeru mma; a gụfu Nchileke nwẹnkinini iya. ²⁰ ?Ọ kwa l'i mawaru ekemu-wa: 'Be erikwa ogori; be egbukwa madzụ; be ezikwa iphura; ba adzụkwa ẹjo-ire; kwabẹru nne lẹ nna ngu ugwu.' "

²¹ Nwoke ono asụ iya: "Lẹ keshinu ya bụ nwata bẹ ya shi kwabẹtaru iphemiphe ọbule ono ẹnya; ọphu 'ọ dọkwa ọphu ya mebyijeru."

²² Jisọsu anụlephu iphe o kfuru; sụ iya: "Iphe lanụ bẹ phodufuaru ngu l'ememe: bụ iya bụ t'i je je erekota iphe i nweru l'ọ ha; chịta okpoga iya keeru ndu ụkpa. Ọo ya bụ; nggu enweru ọkpobe iphe l'imigwe. I -meebe ẹge ono; nggu abya etsoru iya." ²³ Nwoke ono anụlephu iphe ono; ẹhu adaa ya kọo; ẹke o nweshikwanuru iphe ike.

²⁴ Jisọsu elenyaa ya; sụ iya: "Iphe ọ dọkwanu l'ọo ẹhu-ka tẹ ndu nweru iphe bahụ l'ẹke Nchileke bụ eze! ²⁵ Ọ kakwa ntse t'e wota ịnya; pyoo l'ẹnya ngga; karia t'onye nweru iphe bahụ l'ẹke Nchileke bụ eze!"

²⁶ Ndu nuru iya nụ aji: "Buhunu onye bẹ aa-dzọfuta; m'ọ -dụ ẹge ono?"

²⁷ Jisọsu asụ ẹphe: "L'iphe kpọru madzụ l'ememe bẹ dọkwa Nchileke ntse ememe."

²⁸ Pyita asụ Iya: "Lewaru ẹphebedua, haru ufu ẹphe; bya etsoru ngu-a."

²⁹ Yọ sụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'ẹ t'ọ dọkwa onye gude kẹ ẹke Nchileke bụ eze; haa ụlo iya; haa nyee ya; haa nwunne iya; haa ndu mụru iya nụ; haa ụnwu iya, ³⁰ Nchileke ta akfuru ụgwọ iya nkfungo nta-a; yo nweru ndzụ gbururu jeye l'ogbo ọphu abya nụ."

K'ugbo ẹto, Jisọsu ekfu k'anwụhu iya

(Mát 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Jisọsu abya eduta ụmadzu iri l'ẹbo ono; sụ ẹphe: "Unu lekwa l'ẹphe ejeekwa Jerúsalemu. Iphemiphe ọbule, ndu nkfuchiru Nchileke deru lẹ kẹ Abụbu-Ndiphe bẹ e-rekotakwa l'ọ ha! ³² Lẹ aa-kpuru iya ye ndu ẹ-ta madụ Nchileke l'ẹka; ẹphe ajaa ya ewena; mee ya iphe-iphere; vọ ya ọnu-mini. ³³ Ẹphe e-chi iya ẹchachi; bya eworu iya gbua. Ọ -nọo abalị ẹbo; kẹ ẹto; yo shi l'ọnwu teta bya anọdu ndzụ ọdo."

³⁴ Tọ dọ iphe ono m'ọo nanụ, doru ndu etsoje ụzo iya ẹnya; okfu ono atụko gbachia ẹphe ẹnya; kẹ l'e meru t'ẹphe ba ma iphe o kfuru.

Jisọsu agwọ onye ìshì, arọ arọ

(Mát 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Jisọsu erudelephu Jériko; yo nweru nwoke, atsu ìshì, nọ l'iku esu-ụzo arọ arọ. ³⁶ Yọ nua igidi ndu awuswe nụ; jilaha iphe ada nụ.

³⁷ Ẹphe asụ iya l'ọ kwa Jisọsu, onye Názaretu l'eswe.

³⁸ Yọ rangarahu: "Jisọsu Nwatibe Dévidi; phọaru iya rụ imiko!"

³⁹ Ndu nọ l'ụzo ifu abaaruru iya mba; sụ iya t'ọ daa nwanshị. Yọ ka l'iya-a ọrashi ike: "Nwatibe Dévidi; phọaru iya rụ imiko!"

⁴⁰ Jisọsu abya evudo; zia t'e dutaru iya ẹya. Yọ rutalephu ntse; Jisọsu aji iya: ⁴¹ "Bụ ngunu bẹ dọ ngu tẹ ya meeru ngu?"

Yọ sụ iya: "Nnajiufu; ọ bụ tẹ ya phọ ụzo-o."

⁴² Jisọsu asụ iya: "Wata ọphu ụzo ọbu; l'ekwekwe, i kweru kẹ Nchileke mewaru ngu t'i dọ mma."

⁴³ Teke onophu; yọ watawaphu ọphu ụzo; bya etsoru Jisọsu phẹ aja Nchileke ajaja. Iphe bụ onye phuru iya nụ; yọ jaa Nchileke ajaja.

Jisọsu yẹle Zakíyọsu

19 Jisọsu abya abata Jériko; swelaha ya esweswe. ² Yo nweru nwoke, aza Zakíyọsu, bụ iya bụ onye ishi ndu akiriko. Yo nwekwanuru iphe nshinu. ³ Zakíyọsu-wa shihawa achọ ẹge ya e-me maru onye bụ Jisọsu. Obenu lẹ mkpa, aakpa l'ẹke ono te kwedu t'ọ kpata ụzo; okfu l'ọ ha mkpụrukpu. ⁴ Tọ dọ iya bụ; yo vuru ụzo gbachia je enyihu eli oshi sikamo; je anọdu tẹ ya phụ Jisọsu; okfu lẹ Jisọsu e-shi ẹke ono swee. ⁵ Jisọsu abyarutalephu ẹke ono; bya apalia ẹnya; phọ ya; bya eku iya: "Zakíyọsu; nyizita ẹgwegwa; l'ọo ụlo ngu bẹ ya nọfutaje ntanụ."

⁶ Yo nyifutakebewaphu; gude ẹhu-otso-ena dubata Jisọsu l'ufu iya. ⁷ Ẹhu eghulaha iphe, bụ ndu phuru iya nụ eghughu; ẹphe ekfulaha; sụ: "Nenu; nwoke-wa abahụ jeshia t'a kwaaruru iya ẹbyee lẹ kẹ nwoke-wa, megburu onwiya l'ẹjo iphe-a."

⁸ Zakíyọsu egbeshi bya asụ Nnajiufu: "Nnajiufu; iphe, bụ iphe ya nweru enweru bẹ ya e-ke ụzo ẹbo; nụ ndu ụkpa ụzo lanụ. Ọ -bụru l'ọ nweru onye ya rijeru nriru; ya akfụ-ghachi iya onye ọbu iphe ha l'ọ bụ iphe ya riru iya ugbo ẹno."

⁹ Jisọsu asụ iya: "Ntanụ ọwaa b'a dzọfutaru ndu ufu-wa; keshinu nwoke-wa l'onwiya bụkwaphu nwatibe Ébirihamu. ¹⁰ Lẹ yẹbe Abụbu-Ndiphe kwa ndu phuhuru ephuhu bẹ ya chọru bya; k'ọphu ya a-dzọta ẹphe."

**Ètu, eegude ndu e yeru
iphe l'èka anma**
(Mát 25:14-30)

¹¹ Èphe anụnyalephu iphe ono, ookfushi ono; yọ wataru èphe ọ́nmaru ètu; okfu l'ọ́ nọ-wa Jerúsalemu ntse; ọ́do bụ́ l'èphe shi tubesu lẹ́ Nchileke abyakebewa okoshi lẹ́ ya bụ́ eze. ¹² Ya ndono; yọ́ sụ́ èphe: "L'ọ́ nweru nwoke, shi l'eri ndu eze. Nwoke ono ejee ọ́ha ọ́bu, teru ẹ́nya; t'e chia ya eze; tẹ́manu yọ́ lata. ¹³ Yọ́ bya ekua ndu ejeru iya ozi ụ́madzu iri; keeru èphe pọ́ngu iri; sụ́ èphe: 'Unu gude iya gbaa nghọ́ jeye tẹ́ ya lata.' ¹⁴ Ọ́le nwoke ono dụ́ ndu alí iya ashí. Èphe eyefu ndu ozi t'èphe tso nwoke ono azụ́ azụ́ je asụ́ l'ẹ́ t'ọ́ dụ́-du èphe mma t'ọ́ bụ́ru nwoke ono a-bụ́ru èphe eze.

¹⁵ "È chibegelephu nwoke ono eze ono; yọ́ lata bya ezia t'e kuaru iya ndu ono, ejeru iya ozi, ọ́ nụ́tsuaru okpoga ono; tẹ́ ya maru iphe èphe ritatsuaru lẹ́ nghọ́ èphe ọ́bu. ¹⁶ Onye k'ọ́dungu abya evudo iya l'ifu; sụ́ iya: 'Nna; pọ́ngu olu ngu ono tukobekwaru onwiya pọ́ngu iri ọ́do.' ¹⁷ Yọ́ sụ́ iya: 'I meru ọ́huma; ị́ bụ́ nwoke. Keshinu i yeru ẹ́hu l'iphe ha nwanshí bẹ́ ya yewaru ngu mkpụ́kpu iri l'èka t'í bụ́ru onye ishi èphe.' ¹⁸ Onye k'ẹ́bo abya asụ́ iya: 'Nna; pọ́ngu olu ngu ono tukobekwaru onwiya pọ́ngu ise ọ́do.' ¹⁹ Onye eze ono asụ́ iya: 'Ọ́ kwaphu mkpụ́kpu ise bẹ́ ị́-bụ́ru ishi èphe.'

²⁰ "Onye ọ́do abya asụ́ iya: 'Nna; ọ́waa pọ́ngu olu ngu. Ya wolekwaru iya phụ́ kechia lẹ́ nwa mpete ẹ́kwa; ²¹ okfu lẹ́ ya atsụ́ ngu egvu l'í dụnukaru ẹ́huka. Iiwotaje iphe ẹ́ ti dobedu; l'akpatajẹ́ iphe ẹ́ ti mebedu.' ²² Onye eze ono asụ́ iya: 'Í phụ́a nggụ́be iphe ono, ẹ́jo ọ́kpoma egbu egbugbu ono! Okfu-ọ́nu ngu bẹ́ ya e-gude nma ngu ikpe. Ọ́ -bụ́ru l'í maru lẹ́ ya dụ́ ẹ́huka; l'ewotaje iphe ya ẹ́-te dobedu; l'akpatajẹ́ iphe ya ẹ́-te mebedu; ²³ ?bụ́ ngụ́nu meru iphe ẹ́ ti yeduru iya okpoga iya l'ụ́lo-okpoga; k'ọ́phu bụ́: ẹ́ge-a, ya larụ́-wa mẹ́ ya eje ewota iya nụ́ yẹ́le ọ́-mụ́ru-nwa, tso iya nụ́.'

²⁴ "Yọ́ bya asụ́ ndu vudo l'ẹ́ke ono: 'Unu nata iya okpoga ono; woru nụ́ onye ọ́phu nweru pọ́ngu iri phụ́.' ²⁵ Èphe asụ́ iya: 'Ii-nhi; ?bụ́chia yẹ́bedua, nweru pọ́ngu iri?' ²⁶ Yọ́ sụ́ èphe: 'Te ya karu unu: onye nweru nụ́ bẹ́ Nchileke a-nụ́fua ọ́phu ka nshinu; onye ẹ́-te nwedu nụ́ bẹ́ ee-gbe natafua nụ́ nwiya ọ́phu o nweru enweru ọ́bu. ²⁷ A bya lẹ́ ndu okfu iya-a, bụ́ ndu ẹ́-te kwedu l'ọ́o ya a-bụ́ eze èphe-wa; unu chítà èphe bya edobe l'ifu iya gbushikota èphe.' "

Jisọsu abahụ Jerúsalemu
(Mát 21:1-11; Mak 11:1-11; Jọn 12:12-19)

²⁸ Jisọsu ekfugelephu iphe ono, ookfu ono; jeshia Jerúsalemu, ooje. ²⁹ Yọ́ byarutalephu ugvu, eekuje Olivu, nọ́ lẹ́ mgboro Betuféji mẹ́ Bétani; zia ndu etsoje ụ́zo iya ụ́madzu ẹ́bo; sụ́ èphe: ³⁰ "Unu jee lẹ́ mkpụ́kpu

ono, nọ́ unu l'ụ́zo ifu ono. Unu -rulephu ọ́nu-ụ́zo, e shi abahụ́ mkpụ́kpu ono; bẹ́ unu a-phụ́a nwa nkakfụ́-igara, e liberu elibe, madzụ́ te tsubua ẹ́nyishi. Unu tọ́shia ya; kpụ́ta bya ẹ́ke-a. ³¹ Teke bụ́ l'ọ́ nweru onye jiru unu: '?Iphe kparu iphe unu atọ́ta iya?' unu sụ́ iya lẹ́ mkpa iya dụ́ru Nnajiufu."

³² Ya ndono; ndu ono, e ziru ozi ono atụ́gbua bya erua; yọ́ bụ́leruphu ẹ́ge ono, o kfuru iya èphe ono b'ọ́ dụ́. ³³ Èphe atọ́shidelephu nkakfụ́-igara ono; ndu nwe iya nụ́ asụ́ èphe: "'O meru agha bẹ́ unu atọ́shi nkakfụ́-igara ono?"

³⁴ Èphe asụ́ èphe: "Lẹ́ mkpa iya dụ́ru Nnajiufu."

³⁵ Èphe abya akpụ́taru iya Jisọsu; woru uwe ugwehu èphe wukobe iya; bya eyeru Jisọsu ẹ́ka; yọ́ dugaru l'eli iya. ³⁶ Yọ́ gbachidelephu atụ́gbu; èphe eyetatsua uwe ugwehu èphe; tọ́oru iya l'esu-ụ́zo.

³⁷ Yo rudelephu Jerúsalemu ntse; nọ́dulephu lẹ́ mgbazita Ugvu Olivu; iphe bụ́ ikpetuma ndu ono, etsoje iya nụ́ ono etelaha ẹ́swa; echi mkpu aja Nchileke ajaja kẹ́ eze iphe ono, o meru; èphe aphụ́kota ono. ³⁸ Èphe asụ́: "Onye Nchileke gọ́ru ọ́nu-ọ́ma nụ́ bẹ́ eze ono bụ́; mbụ́ onye ono, Nnajiufu ziru t'ọ́ bya ono. Tẹ́ nchí dụ́ ndoo l'imigwe; t'ugvu tsoru Nchileke, bụ́ Ọ́karibe-Kakọ́ta-Nụ́!"

³⁹ Ndu Fárisii, yí l'ikpetuma ndu ono aharu sụ́ Jisọsu: "O-zi-iphe! ?T'í gbọ́-chidu ndu etsoje ụ́zo ngu nchí?"

⁴⁰ Yọ́ sụ́ èphe: "Tẹ́ ya karu unu: ndu-a -nọ́du ndoo; bẹ́ mkpuma, nọ́ l'alí a-wụ́-lihukwa wata ochi mkpu ono l'onwiya."

Jisọsu ara ẹ́kwa Jerúsalemu

⁴¹ Jisọsu erudelephu Jerúsalemu; palia ẹ́nya; lee ya; ralahaa ẹ́kwa; sụ́: ⁴² "Nggụ́be Jerúsalemu; ndẹ́ge ị́ makpọ́kwuanu aru iphe e-me tẹ́ nchí dụ́ ngu ndo; obenu lẹ́ nta-a b'e domiwaru iya t'ẹ́nya ngu ba phụ́ iya.

⁴³ L'ujiku lanụ́ bẹ́ ndu ọ́hogu ngu a-furu ngu; gvua ògè nọ́-phe ngu mgburumgburu; nọ́-chia ngu ụ́zo nri; shi ẹ́kemeke ọ́bule ripyabe ngu; ⁴⁴ gbupyata nggu l'unwu ngu kpakparakpa. Ẹ́ to nwekwa m'ọ́ bụ́ mkpuma lanụ́, èphe a-ha t'ọ́ kpọ́-kfuru l'eli ibe iya; okfu l'ẹ́ t'í madu teke a byaru ngu adzọ́futa."

**Jisọsu achíshi ndu nghọ́
l'eze-ụ́lo Nchileke**

(Mát 21:12-17; Mak 11:15-19; Jọn 2:13-22)

⁴⁵ Jisọsu abya abahụ́ l'eze-ụ́lo Nchileke; wata ọ́chishi ndu ere iphe. ⁴⁶ Yọ́ sụ́ èphe: "È deru l'ẹ́kwo lẹ́ Nchileke sụ́ru: 'Ụ́lo iya a-bụ́ru ụ́lo, aa-nọ́duje ekfu anụ́ iya;' unu egbe bya eworu iya mewanu ụ́lo, ndu iphura edomije onwẹ́phe."

⁴⁷ Yọ́ wata ọ́no l'eze-ụ́lo Nchileke ono; ezi iphe mbọ́ku-mbọ́ku. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹ́ja; mẹ́ ndu ezije ekemu; mẹ́waru ndu nweru ẹ́nya l'ọ́ha ono

achọlahaa ẹge ẹphe e-me gbuu ya. ⁴⁸ Ẹphe ta ma ẹge ẹphe e-me iya; l'ẹke onyemonye ọbule dọ-pheru iya mgburumgburu; ngabẹ nchi l'iphe ookfu.

**Aaji Jisọsu kẹ ike,
o gude eme iphe oome**
(Mát 21:23-27; Mak 11:27-33)

20 Yo be ujiku lanu lẹ Jisọsu nọ l'ezí ndu ono iphe l'eze-ulo Nchileke; l'ara ozi-oma ono arara; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu ezije ekemu; mę ndu bu ọgurennya awukfutashia ya; ² bya asu iya: "Karu ẹphe: ?bu egbe ike ngunu b'i gude emeebe iphe owaa, iime-wa? ?Bu onye ziru ngu t'i bya iya ememe?"

³ Jisọsu asu ẹphe: "Lẹ yẹbedua a-jikwaphu unu aji. Unu kaeduru iya: ⁴ ?Bu onye ziru Jonu t'ọ bya emee ba-patizimu: bu Nchileke t'ọ bu madzu?"

⁵ Ẹphe alaa ya edzukashi l'onwẹphe; woo: "Ẹphe -su l'o shi l'ẹka Nchileke bẹ ọo-sukwa ẹphe: ?Ngunu mekwanuru iphe ẹphe te kwetadu iphe o kfuru?" ⁶ Ẹphe -sukwanu l'ọo madzu ziru iya bẹ ndu ọha a-tugbushikwa ẹphe lẹ mkpuma; kẹ l'o doru ọha ẹnya lẹ Jonu bu onye nkfuchiru Nchileke." ⁷ Ya ndono; ẹphe asu iya l'ẹphe ta makwa onye ziru iya nu.

⁸ Jisọsu asu ẹphe: "Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ya te ekfuduru unu onye ya deru ikẹ l'ẹka eme iphemiphe ọbule ono."

Ẹtu kẹ ndu e buru ozi
(Mát 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Yo wata onmaru ndu ono ẹtu-wa; su ẹphe: "Lẹ nwoke lanu koru mgbo vayinu; bya ebuta ndu ozi ye iya; yo buru iya oje ime mba ọdo ẹ-ke ọo-nọ ọdu. ¹⁰ Yo be teke aawoje akpuru vayinu; yo zi nwozi iya t'o jekfu ndu ozi ono t'ẹphe wọ ya òkè iya nk'ia. Ẹphe egude onye ono; tsua ya iphe; gbabẹ iya ẹka ọtu; nwufu iya; yo lashia. ¹¹ Yo bya ezi onye ọdo; ẹphe etsukwaa ya phu iphe; mee ya iphe-iphere; gbabẹ iya ẹka ọtu; nwufukwa iya phu; yo lashia. ¹² Yo zikwaphu onye k'eto; ẹphe etsukwaa ya phu iphe; chifu iya. ¹³ Nwoke ono, nwe mgbo vayinu ono asu: 'L'ọ dụwa mma; lẹ ya mawaru iphe ya e-me nta-a. Ya e-ye nwatibe iya, ya yeru obu; l'ẹphe a-kabẹe kwabẹ nwatibe iya ono ugvu.' ¹⁴ Ndu ozi ono aphulephu nwatibe iya ono; zua mgbede; su ibe ẹphe: 'Owaa bu onye alı-a e-mekochaa buru nk'ia teke nna iya nwuhuru. Unu bya t'ẹphe gbuu ya; k'ophu mgbo vayinu ono a-buru nk'ẹphe.' ¹⁵ Ẹphe achifu iya lẹ mgbo vayinu ono; je eworu iya gbuu.

"Mbụ; ?ọ dọ unu l'ọ bu ngunu bẹ nwoke, nwe mgbo vayinu ono e-me ẹphe? ¹⁶ Ọo-bya egbushikota ndu ozi ono; woru mgbo vayinu iya ye ndu ọdo l'ẹka."

Ọha ono anutsulephu iphe ono; tuko su: "Tẹ njo gbakwa ẹgbudu!"

¹⁷ Yo bya atabẹ ẹphe ẹnya; ji ẹphe: "?Buhunu ngunu bẹ bu iphe obu, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; su:

'Lẹ mkpuma ono,
ndu akpu ọlo jikaru ono
bu iya mekocharu bya aburu
itso, gude ọlo ono.'

¹⁸ Onye vukotaru mkpuma ono daa e-tsukwa yogiri-yogiri. Onye ọ tųpyabekwanuru bẹ oo-gwekwa egwegwe."

Aji k'otu akiriko
(Mát 22:15-22; Mak 12:13-17)

¹⁹ Ndu ezije ekemu; mę ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja eselaha t'ẹphe gude iya teke ono; kẹ l'ẹphe mawaru l'ọ bu ẹphe b'o gude nmaa ẹtu ono; egvu ọha ono te kwe ẹphe. ²⁰ Ẹphe awata iya oge ngge; bya ezi ndu ngge t'ẹphe meje l'ẹphẹ bu oswi madzu; tųbe nvọ l'iphe o kfuru mbu Jisọsu; k'ophu ẹphe a-kpuru iya ye l'ẹka onye nwe ike, bu iya bu ọo-vano, shi Rómu. ²¹ Ẹphe aji Jisọsu; su iya: "O-zi-iphe! Ẹphe maru lẹ iikfuje okfu nhamunha; l'ezí iphe nhamunha; ophu 'ọ dudu onye iileje ẹnya l'ifu; gbahaa ọzo Nchileke b'i gude ire-lanu ezi. ²² ?Tọ budu omebyi ekemu Nchileke mę ẹphe -tųjee akiriko nu Síza, bu eze ndu Rómu?"

²³ Yo mawaruphu ọgho, nọ ẹphe l'obu; su ẹphe:

²⁴ "Unu koshiedu iya nu shiru olu lanu." Wo ẹphe: "?Bu ishi onye mę ẹpha onye b'e deru l'okpoga-a ẹge-a?"

Ẹphe asu iya: "L'ọ bu kẹ Síza."

²⁵ Yo su ẹphe: "Ọo ya bu; unu woru iphe ophu bu kẹ Síza; nu Síza; woru kẹ Nchileke; nu Nchileke."

²⁶ Ẹphe ta dųhe ike nọdu l'edzudzu ọha ono shi l'okfu-onu iya gude iya. Ẹge o gude kfua okfu ono adu ẹphe biribiri. Ẹphe te kfuhe okfu ọdo.

Aji k'oshi l'onwu teta
(Mát 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Yo nweru ndu Sádusii, byakfutaru Jisọsu; mbu ndu ophu asuje l'ẹ te eshijedu l'onwu teta nọdu ndzu.

²⁸ Ẹphe abyakfutashia Jisọsu; bya asu iya: "O-zi-iphe! Mósísu dekwaru l'ẹkwo ekemu; su: Teke bu lẹ madzu nwuhuru; tọ mұta nwa; tẹ nwunne onye ono lųpyabe nyee ya; mұtaru iya nwa. ²⁹ Su iya l'o nweru unwanne ẹsaa, nonu; kẹ ọgurennya alųnyaa nwanyi; haa ya nwuhu l'ẹ-ba mұtakwa nwa. ³⁰ Onye kẹ ẹbo alųpyabe nwanyi ono; lųnyakwaa ya phu; nwuhu; l'ẹ-ba mұtakwa nwa. ³¹ Onye k'eto ẹge ono kwaphu; jeye; ẹphe ẹsaa alųbakota nwanyi lanu ono; nwushihukota; ẹphe ta mұtakwa nwa-a. ³² E megee; nggube nwanyi; nggu anwuhufu-a. ³³ O -rua teke ee-shi l'onwu teta nọdu ndzu; ?bu nyee onye ole bẹ nwanyi ono a-bu ẹge ono ẹphe shi lųkotahawa iya ono ẹphe ẹsaa?"

³⁴ Jisọsu asụ ẹphe: “L'ụnwu ọgbo nta-a alushi nwanyi; ụnwanyi alushi nji. ³⁵ Ọle ndu a gụru lẹ ndu gbaru k'os-hi l'ọnwu teta nọdu ndzụ bya eburu lẹ mgboko ọphu a-byanụ ta alụkwa nwanyi; ọphu nwanyi 'alụkwa nji. ³⁶ Ẹphe ta anwuhuhedu anwuhu ọdo; kẹ l'ẹphe l'ụnwu ojozi-imigwe bụwa nanụ. Keshinu ẹphe bụwa ndu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ bẹ ẹphe bụakwa ụnwu Nchileke. ³⁷ Ọ -buru kẹ okuli ndu nwuhuru anwuhu; ẹkwo Mosisu koshiru iya l'ẹke o kfururu k'iru, ọku enwu raphuraphu. Ẹke ono bẹ Mosisu kuru Nchileke: 'Nchileke kẹ Ébirihamu; Nchileke kẹ Áyizaku; mẹ Nchileke kẹ Jékọpu.' ³⁸ Ọo ya bụ lẹ Nchileke ta bụdu Nchileke ndu nwuhuru anwuhu. Ọ bụ Nchileke ndu nọ ndzụ. Ishi iya bụ l'onyemonye ọbule bụkwa onye nọ ndzụ l'ẹnya Nchileke.”

³⁹ Ndu ono, ezije ekemu ono aharu sụ iya: “O-zi-iphe! I kfururu ọhuma.” ⁴⁰ Iphe meru iphe ẹphe kfururu iya ẹge ono bụ l'ẹphe ta atụhedu ama ọji iya aji ọdo.

?Kuráiyisutu bụ nwatibe onye?

(Mát 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Jisọsu abya asụ ndu Fárisii ono: “?Nanụ ẹge e meru b'a sụru lẹ Kuráiyisutu ọbu bụ Nwatibe Dévidi; ⁴² l'ẹke Dévidi l'onwiya kfukwaru l'ẹkwo Egvu Nchileke; sụ:

“Lẹ Nchileke sụru Nnajiufu yẹbe Dévidi:

Nọdu iya l'ẹka-utara;

⁴³ jeye teke ya e-me ndu ọhogu ngu

t'ẹphe bụru iphe

ji-dzọpyabe l'ọkpa.’

⁴⁴ Tọ dụ iya bụ lẹ Dévidi kuru iya 'Nnajiufu.' ?Nanuhunu ẹge e meru b'ọ bụ nwatibe iya?”

Ọkwa ẹhu ndu ezije ekemu

(Mát 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵ Jisọsu anọdu l'edzudzu ọha ono sụ ndu etsoje ụzo iya: ⁴⁶ “Unu kwabekwaru onwunu ẹnya l'ẹke ndu ezije ekemu nọ; mbụ ndu bụ iphe aduje ẹphe mma bụ t'ẹphe kechishia onwẹphe l'uwe-nlọkpuru ẹphe; t'eekeleje ẹphe l'ọ bụ oke amadu l'ẹke a dụ l'igwe; tẹ oshi ọphu katsukpo mma l'ulo-ndzuko ndu Ju bụru ẹphe a-nọduje iya; mẹ t'ọ bụru ẹphe a-nọduje l'ẹke aa-katsukpooru ẹphe ọkwaberu ugwu l'ẹke e jeru eswe-iphe. ⁴⁷ Ẹphe eripyaje ụnwanyi, maa tųfuru; gude ẹregede ekfu ogologo okfu anụ Nchileke. Ọ bụ ẹphe bẹ aa-ka ọnmashi ikpe ike.”

Iphe nwanyi, maa tųfuru

turu obu iya anụ Nchileke

(Mak 12:41-44)

21 Jisọsu abya apalia ẹnya; phụ ndu nweru iphe ẹke ẹphe echegbaa okpoga ẹphe l'okpoko, eechejeru Nchileke okpoga l'eze-ulo Nchileke. ² Yọ phụa nwanyi ụkpa, nji iya ta nọhedu; ẹke nwanyi ono

bya echee afụ labụ. ³ Jisọsu asụ ẹphe: “Kamenu; tẹ ya karu unu: lẹ nwanyi ụkpa-wa, nji iya ta nọhedu-wa bẹ nųwaru iphe ka kẹ ndu ọphunanu l'ẹphe ha. ⁴ Ishi iya aburu lẹ ndu ọphu l'ẹphe ha hatatsuaru ẹku ẹphe, tsushitsuaru etsushi ahata bya echee. Obenu lẹ nwanyi-a akpa ụkpa nshinu; ọbu l'ọ wokotaru iphe o gude buru bya echee.”

Aa-kụkposhi eze-ulo Nchileke

(Mát 24:1-2; Mak 13:1-2)

⁵ Yo nweru ndu kfuphenyaleruphu k'eze-ulo Nchileke ono: ẹge e gude ẹgiri mkpuma, dụ egvu kpumata iya; mẹ iphe a nųgbaaru Nchileke, nọ iya nų; Jisọsu asụ ẹphe: ⁶ “Teke ọ bụ iphe ọwaa, unu ele ẹnya-a; o nwekwaru mbọku, ee-mekochaa kụkposhikota iphe ono akụkposhi; mbụ; ẹ tọ dukwa m'ọ bụ mkpuma lanụ, aa-ha t'ọ kpọ-kfururu l'eli ibe iya.”

Ọkwa iphe-ẹhuka, a-bya nụ

(Mát 24:3-14; Mak 13:3-13)

⁷ Ẹphe ajja Jisọsu; sụ iya: “O-zi-iphe! ?Bụkpo teke ole bẹ iphe ono e-me? ?Bụ ngunu bụ iphe ee-gude maru teke iphe ono abyawa ememe?”

⁸ Yọ sụ ẹphe: “L'ọ bụphu t'unu kwabẹ ẹnya; t'ẹ b'ọ nwe onye e-duswe unu ụzo; l'ọ nweru igweligwe ndu a-zaru ẹpha iya bya. Onye ọphu nọnu; yọ sụ l'ọ ya bụ iya; sụkwaphu l'ọogbaakwa teke ọbu. Unu be etsokwa ẹphe. ⁹ Teke unu nųderu akọ ọgu; mẹ lẹ mkpaka aswọ-lihu l'ibiyi ọwaa m'ọ bụ l'ibiyi ọphu; unu ba atsukwa egvu; kẹ l'iphe ono l'ọ ha mefutajekwa; ọbu lẹ teke ikperazu ono ta abyalẹkwaphu lẹ burigedengu ẹge ono.”

¹⁰ Yọ sụ ẹphe: “Lẹ mba e-gbeshi tso mba ibe iya ọgu; alị-eze etso alị-eze ibe iya ọgu. ¹¹ Alị ọnma jijiji a-nọdu anma ẹge dụ egvu. Ejo ẹgu; mẹ oke ome-l'ẹhu a-nọdu eme l'ẹke, dųtsua iche iche. Ahuma; mẹwaru eze iphe-ọhubama ọdo a-nọdu emegbaa l'akpamigwe. ¹² Obenu l'agha; tẹmanu t'iphe ono mee bẹ ẹphe e-vuoduru ụzo kpaa unu ẹhu; kpukoo unu jee l'ulo-ndzuko ndu Ju t'e kpee unu ikpe; tųa unu mkpọro. Aa-kpuko unu je edobe l'ifu ndu eze; mẹ l'ifu ndu govano l'okfu ẹka iya. ¹³ Ọ bụ teke ono bẹ gbaru tẹ unu koshi l'edzudzu ọha l'unu bụ ndu nk'iya. ¹⁴ Unu be ejekwa ọri-odu iphe unu e-kfu gude kpefu onwunu. ¹⁵ Ya e-me t'unu maru okfu; maru iphe; k'ọphu ndu unu l'ẹphe ese okfu ta amadu ẹge ẹphe e-ye ọnu l'iphe unu kfururu; ọphu ẹphe 'atukputadu unu l'ẹgo. ¹⁶ Ndu mųru unu; mbụ je akpa l'unwunne unu; ndu abụbu unu; mẹ ndu ọnyà unu phẹ e-deru unu ye t'e gbua. O nweru unu ndu ọphu aa-haru gbua egbugbu. ¹⁷ Onyemonye ọbule e-gude kẹ l'unu bụ ndu kẹ yẹbe Jisọsu kpọo unu ashị. ¹⁸ Obenu l'agha: ẹgbushi, nọ unu l'ishi ta aladu l'iyi; k'ọphu ọbu-

ru unubèdua. ¹⁹ Unu tajèkwaa nshi; l'ò kwa ò-ta-nshi atatajè ògbodo ndzù."

Ejo akpamara

(Mát 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ Jisòsu asù èphe: "Teke unu phùleruphu ndu soja; èphe anò-phae Jerúsalemu mgburumgburu; unu amaru l'emebyi iya dýwa ntse. ²¹ Óo ya bú tẹ ndu, nọ lẹ Judíya rebelekwaphu óso lashia l'ugvu. Tẹ ndu òphu nọ l'ime mkpùkpù wùfukwa; òphu ndu òphu nọ l'ègu 'ejehekwa òlata l'ime mkpùkpù òdo; ²² kẹ l'ono kwa teke Nchileke a-hù ndiphe àhùhù; t'e shi ège ono t'iphe e deru l'èkwo okfu Nchileke rekota. ²³ Nshòbuk-waa ùnwanyi òphu dý ime; mẹ ndu òphu he ègirima, angù era teke ono. Ishi iya abùru l'èjo iphe-èhuka, è-ta dýdu kẹ ekfukfu a-bya l'eliphe; Nchileke egude oke èhu-eghughu; kpee ndu Ízuru l'ike. ²⁴ Aa-haru èphe gbua lẹ mma; haru èphe kpà lẹ ndzù laa iphe bú mbakeshi. Ndu òhodo a-dzò Jerúsalemu pyakapyaka jeye teke oge kẹ ndu òhodo e-dzu."

Abyabya Abùbu-Ndiphe

(Mát 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ "Iphe-òhubama a-nòdu eme l'ènyanwu; mẹ l'ònwà; mẹ lẹ mkpò-kpodo. L'eliphe bẹ òda òchoku-mini eze ènyimu a-nòdu ede ekiri; k'òphu bú lẹ meji a-gbabushihu ndiphe mgburumgburu; l'èke èphe atsu egvu. ²⁶ Madzù a-nòdu avèhu avèhu; èke òotsu egvu teke aa-nòdu ele ènya iphe abya ememe lẹ mgboko; kẹ l'iphemiphe òbule, nòkota l'igwe a-nmahu jijiji; lò-sweshihu. ²⁷ Teke ono bẹ èphe a-phù Abùbu-Ndiphe l'èke ò nọ l'urukpu; acha vij; gude ike iya, ha nshinu abya. ²⁸ Teke iphemiphe òbule ono watawaru ememe; unu kwolihu; palia ènya l'ooruwa teke aa-gbata unu."

Iphe oshi figu ezi

(Mát 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Jisòsu abya anmakwaaruphu èphe ètu-wa; sù èphe: "Unu lewaru ènya l'oshi figu; mẹ oshi ndu òphu l'ò ha. ³⁰ Óobuje; ò -watawa oru iru; unu elewa iya-a l'onwunu; l'udzu-mini tųwaru l'ùkfu. ³¹ Ège ono bẹ iphe òwaa dý. Teke iphe-a kpamukpamu watawaru ememe; unu amaru lẹ teke Nchileke e-koshi lẹ ya bú eze dýwa ntse.

³² "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'ògbo-wa, nọ nta-a ta agvèbekwa jeye teke iphe ono l'ò ha e-mekota. ³³ Igwe a-gvù; alì agvù; òbu l'okfu, ya kfuru l'ò ha te nwedù l'ò rebuhuru ire."

Iphe gbaru unu; bú oche nche

³⁴ "Unu kwabèkwaru onwunu ènya. Unu be ekwekwa tẹ ike gvù unu; okfu l'unu eri òva òva; l'angúnuka mée; l'achò-pha èku kẹ mgboko. Ódumeka bẹ mbòku ono

a-tųkwa unu l'ùkfu; ³⁵ kẹ l'iphe bú ndu mgboko mgburumgburu bẹ òo-nmakwa l'ò bú ònya. ³⁶ Unu cheje nche tekenteke; l'ekfu anù Nchileke ège unu a-dý ike vudoshia ike teke iphemiphe òbule ono e-mede. Teke o meeberu t'unu bya evudo Abùbu-Ndiphe l'ifu."

³⁷ Ya ndono; Jisòsu abya anòdu l'eze-ùlo Nchileke mbòku-mbòku l'ezi iphe. O -belephu l'ènyashi; yo je aradù l'ugvu, eekuje Olivu. ³⁸ Nchi -bòhulephu; a wùru wù-kfuta iya l'eze-ùlo Nchileke t'èphe nà iphe ookfu.

Idzu ishi Jisòsu

(Mát 26:1-5; Mak 14:1-2; Jòn 11:45-53)

22 Yo be l'oge Aji Buredi, è te kodu ekoko, eekuje Aji Esweta dýwa ntse; ² ndu ishi ndu achijeru Nchileke èja; mẹ ndu ezije ekemu achòkashilahaà ège èphe e-shi gbua Jisòsu. Obenu l'èphe atsu òha egvu.

Júdasu achita lẹ ya

e-deru Jisòsu ye

(Mát 26:14-16; Mak 14:10-11)

³ Sétanu abya epheba Júdasu l'obu. Júdasu ono bẹ èpha etushi iya bú Isukáriyòtu, búkwa-a onye lanù l'umadzu iri l'èbo ono. ⁴ Yò tųgbua jekfushia ndu ishi ndu achijeru Nchileke èja; mẹ ndu ishi ògbogu, echeje eze-ùlo Nchileke nche; je ekfuru èphe ège ya e-shi deru Jisòsu ye èphe l'èka. ⁵ Èhu atsolahaà èphe èna; èphe ekweta iya okpoga. ⁶ Júdasu ekweta ège ono; watawaphu ole ènya teke gbaru nù, ya e-deru Jisòsu ye ndu ono l'èka t'òha ba ama.

Nri-ènyashi Nnajiufu

(Mát 26:17-30; Mak 14:12-26; Jòn 13:21-30; 1 Kór 11:23-25)

⁷ Ya ndono; mbòku Aji Buredi, è te kodu ekoko ono erua, bú iya bú mbòku, eegbuje nwatùru, e gude any-ata mbòku Aji Esweta ono. ⁸ Jisòsu abya ezi Pyita; mẹ Jònu; sù èphe: "Unu je akwakòberu ayi nri-ènyashi Aji Esweta òbu t'ayi bya eria."

⁹ Èphe asù iya: "Bú awe b'ò dý ngu t'èphe je anòdu kwakòbe iya?"

¹⁰ Yò sù èphe: "Teke unu bahùleruphu lẹ Jerúsalemu bẹ nwoke, vu ite mini a-byakfuta unu. Unu tsoru iya bahù l'ufu, òo-bahù. ¹¹ Unu sù onye nwe ufu ono l'òo O-zi-iphe sùru t'ò koshi unu èke yèle ndu etsoje ùzo iya a-nòdu gbaa Aji Esweta òbu. ¹² Oo-duta unu bahù l'ime ùlo k'eli eli. Ime ùlo òbu hakpòò ùsa; e dowà iya oshi ège òo-dù. Unu kwakòberu iya èphe l'èke ono."

¹³ Èphe atųgbua bya erua; yò bųleruphu ège o kfuru b'ò dý. Èphe anòdu l'èke ono; kwakòbelahaà kẹ Aji Esweta ono.

¹⁴ Yò gbalephu teke eerije nri ono; Jisòsu yèle ndu ishi-ozì iri l'èbo ono abya anòdu l'eri nri ono. ¹⁵ Jisòsu asù èphe: "L'òogushikpokwaa ya ike t'unu l'iya rifuodu nri Aji Esweta-wa; tẹmanu ya ejede iphe-èhuka. ¹⁶ Mbu;

tẹ ya karu unu: Ya te erihewa iya ọdo jeye teke ee-ri ọkpobe iya l'ẹke Nchileke bụ eze."

¹⁷ Yọ bya ewolihu okoro; bya ekele Nchileke ekele; su ẹphe: "Unu naru ngugbaru iya l'unu ha. ¹⁸ Lẹ ya ekfuru unu lẹ shita nta-a jeyewaru bẹ ya ta angubahekwa mẹ, shi l'akpuru vayinu jeye teke Nchileke e-koshi l'ọ bụ eze."

¹⁹ Yọ bya ewota buredi; bya ekelekwaphu Nchileke ekele; bya eworu iya wakashiaru ẹphe; su: "Qwaa bụ ugwehu iya, a nuru l'okfu ẹhu unu; unu meje iya gude nyatajẹ iya." ²⁰ Ẹge ono kwaphu l'ẹphe rigeeru nri; yọ bya anụ ẹphe okoro ono; su ẹphe: "Okoro-wa ekoshi ọgba-ndzụ ọphungu ono, shi l'ẹka Nchileke ono. O gude mee nk'ia, ya lọkaru l'okfu ẹhu unu; mee t'ogba-ndzụ, shi iya l'ẹka vuru ire."

²¹ "Obenu l'agha; unu makwaru amaru l'onye e-deru iya ye bẹ yẹ l'ia eyekokwaa ẹka lẹ nri. ²² Lẹ Abubu-Ndiphe alalẹkwaa l'ẹge ọ gbaru iya l'alala. Obenu; nshọ onye ono, ee-shi l'ẹka iya deru iya ye l'ẹka ndu achọ ishi iya ono."

²³ Ẹphe awata ọjifashi ibe ẹphe onye ọbu l'ẹphe ha; su: "Bụ onye e-mekpoo iphe dū ẹge ono?"

Ntutego onye ka nū

²⁴ Ndu etsoje ọzo iya awata ọdzo ẹnya onye ka nū. ²⁵ Jisọsu asụ ẹphe: "Ndu bụ eze ndu eze lẹ mgboko-a anọduje akpapyashi ndu ẹphe achị akpapyashi. Ndu bụ ndu ishi, achị l'ike; b'e egbe anọduje eku 'o-me-l'uko.' ²⁶ Obenu lẹ nk'unu ta dukwa ẹge ono. Ẹge ọ-ọdu-chia bụ: t'onye bụ ishi l'unu ha dūje l'ọ bụ iya kat-sa ọbu nwata; t'onye ishi dūje l'ọ bụ nwozi. ²⁷ Bụ onye ka nshinu l'onye dugaru eri nri; ma l'onye akwaru iya nri ono? Tọ bụdu onye ọphu dugaru eri nri ka nshinu? Obenu lẹ yẹbedua bụ nwozi bẹ ya bụ l'ẹke unu nọ. ²⁸ L'iphe-adata iya l'ọha bẹ unu l'ia nọkotakpooru. ²⁹ Ọo ya bụ l'ọ bụ ẹge Nna iya meru iya eze; bẹ ya e-me unu; ³⁰ t'unu ria; ngwa l'ẹke ya bụ eze; dūgagbaaru l'aba-eze; kpee ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurelụ ikpe."

Jisọsu ekfu lẹ Pyita a-gbado iya

(Mát 26:31-35; Mak 14:27-31; Jón 13:36-38)

³¹ A nonyaa; Jisọsu ekua Pyita: "Sáyimonu; Sáyimonu; Sétanu sukwaru t'a haa ya tẹ ya datakọta unu l'unu ha; k'ọphu ya á-phúchá unu l'ọ bụ onye aphucha ẹswa ereshi. ³² Obenu lẹ ya kfuwaru nū Nchileke tẹ ekwekwe ngu ba afonga afonga. Ọo ya bụ teke i laphutaleruphu azụ lakfuta iya; nggu eje emee unwunna ngu t'ẹphe vudoshia ike."

³³ Pyita asụ iya: "Nnajiufu; ya kwakọbeekwaru onwiya k'otso ngu jee mkporo; m'ọ bụ laa maa."

³⁴ Jisọsu asụ iya: "Tẹ ya karu ngu; Pyita: oke-ọku nchi-abọhu -bya ara ọra; b'j tųakwaru ẹgo ụgbo ẹto; l'ẹ tị madu onye ya bụ."

Okpoga; ẹda; mẹ mma

³⁵ Ya ndono; Jisọsu asụ ẹphe: "Teke ono, ya ziru unu t'unu je; su t'ẹ b'ọ dukwa iphe unu e-gude eje ono: t'unu be egudekwa iphe eeyeje okpoga; m'ọ bụ ẹda; m'ọ bụ akpọkpa; ọo nwekpooru iphe ọko iya dūru unu?"

Ẹphe asụ iya l'ẹ to nwekwa.

³⁶ Yọ su ẹphe: "Obenu lẹ nta-a bụ: t'onye nweru nwe-da, eeyeje okpoga wota iya; nyakwaruphu ẹkpa iya; t'onye ẹ-te nweddu ogu-mbeke; ree ukpo iya; zuta iya.

³⁷ Lẹ ya eme tẹ ya karu unu l'iphe-a, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke-wa e-rekota ẹge e deru iya l'ẹhu iya; mbụ ẹke ono, ọ sūru: 'L'a gụkoberu iya lẹ ndu eme ẹjo iphe.' L'iphemiphe ọbule, e deru k'ẹhu iya e-rekota ẹge e deru iya."

³⁸ Ẹphe asụ iya: "Nnajiufu; lekwa mma labụ, ẹphe gude."

Yọ su: "L'ọ dūwa mma."

Jisọsu ekfu anụ Nchileke; lẹ Uguv Olivu

(Mát 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Jisọsu alufuta; tųgbua jeshia lẹ Uguv Olivu ẹge oo-jehawa. Ndu etsoje ọzo iya etsoru iya. ⁴⁰ Yo rua ẹke ono bya asụ ẹphe: "Unu kfukwaru nū Nchileke t'ẹ b'e nwuru unu ye l'iphe a-data unu."

⁴¹ Yọ haa ẹphe; kpịribe jee iphe ha l'ọ bụ ọha-ẹka-mkpuma; byishiwaphu ikpere l'ẹke ono; kfuru nū Nchileke; su iya: ⁴² "Nna; ọ -būru l'ọ bụ uche-obu ngu; pafunu iya okoro iphe-ẹhuka-wa l'ẹhu. Ọlobu; t'ẹ b'ọ bukwa iphe nọ iya l'uche e-me; ọ kwa ọphu bụ uche ngu e-me." ⁴³ Ojozi-imigwe eshi l'imigwe bya esee ya l'ifu; bya awata iya ọdu ike t'o nweru iya ọkpoma.

⁴⁴ Obu awalahaa ya awawa; l'awashi iya ẹya ike. Yọ kafuaru okfu anụ Nchileke. Ẹphuru, shi iya l'ẹhu adut-sulephu l'ọ bụ mee; adashi patapata l'alj.

⁴⁵ Yo kfuebeleruphu nū Nchileke; gbeshi; bya ejek-fushia ndu etsoje ọzo iya; rua; ẹphe ekutsuwa mg-benya aphu. ⁴⁶ Yọ su ẹphe: "Bụ ngunu kparu iphe unu eku mgbenya? Unu gbeshi kfuru nū Nchileke t'ẹ b'e nwuru unu ye l'iphe a-data unu."

Aakpūta Jisọsu

(Mát 26:47-56; Mak 14:43-50; Jón 18:3-11)

⁴⁷ Jisọsu akpukwaduru-a okfu l'onu; mkporo-ọha-a ezebata; ẹphe lẹ nwoke ono, ẹpha iya bụ Júdasu ono, bụ onye lanụ l'umadzu iri l'ẹbo ono. Yọ būru iya du mkporo-ọha ono. Yọ bya akpūrita Jisọsu ntse ntse tẹ ya tsuta iya ọnu gude kele iya. ⁴⁸ Jisọsu asụwa iya phu: "Júdasu; bụ otsuta ọnu k'ẹkele b'i gude ederu Abubu-Ndiphe eye t'ẹ gbua."

⁴⁹ Yo be teke ndu nonyabe iya nū phuleruphu iphe abya iya ememe; ẹphe asụ: "Nnajiufu; t'ẹphe

gbuwaru mma?" ⁵⁰ Onye lanụ l'ime ẹphe amifuta mma iya; gbua ya ohu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; kwata iya nchi ẹka-utara.

⁵¹ Obenu lẹ Jisọsu sọru: "Be emehakwa ọdo." Jisọsu abya ebyia ya ẹka lẹ nchi ono; yọ dọ iya ẹge ọ dọhawa iya.

⁵² Jisọsu asụ ndu ishi ono, achijeru Nchileke ẹja ono; mę ndu ishi ọgbogu, echeje eze-ulo Nchileke nche; mę ndu bụ ọgurennya, byaru iya egude: "Unu chigbaa mma; mę mgboro abya iya egude. ?Ya bụ onye ana nfu. ⁵³ Unu l'iya shi anokpoo mbọku-mbọku l'eze-ulo Nchileke; unu te ebyibua ya ẹka kę egude. Obenu lẹ nta-a b'ọ gbaru unu l'ememe iya. Nta-a bę ike Obutuswe, bụ ike ẹkpuru-ochi achijwa."

Ego Pyita

(Mát 26:57-58, 69-75; Mak 14:53-54, 66-72; Jọn 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Ẹphe akpachia Jisọsu; kpuru iya jeshia ufu-eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. Pyita etso ẹphe ote-ęnya ote-ęnya l'uzo azu. ⁵⁵ Ẹphe aphunwulephu ọku l'ogbodufu ono; bya adọ-pee ya mgburumgburu l'anya; Pyita abya anonyabe ẹphe. ⁵⁶ A nonyalephu; nwata mgboko, ejeje ozi-ulo l'ẹke ono aphua Pyita l'ẹke Pyita nọ l'iphoro ọku ono; yọ tũbe Pyita ęnya; sụ: "Nwoke-wa bę yele Jisọsu-wa shifukwaa ayi."

⁵⁷ Pyita agoo; sụ iya: "Nwanyi ibe iya; ya ta makwa onye ọ bụ."

⁵⁸ A notalephu nwanshi; onye ọdo aphukwaa ya phụ; bya asụ: "Mę nggubedua yikwa lẹ ndu etsoje iya nụ."

Pyita asụ iya: "Nwoke ibe iya; ya ta ayikwa-o!"

⁵⁹ A nokpowaru-oo jeye onye ọdo abya ẹkẹbékplèphù: "L'ọ kwa ọkpobe okfu bę ya ekfu; lẹ nwoke-wa bę yele Jisọsu shikwa ayi; keshinu ọ bụ onye Gálili."

⁶⁰ Pyita asụ: "Nwoke ibe iya; ya ta makwa iphe iikfu."

Yo gudekwadua ẹge ono ekfu; oke-ọku arawaphu ọra. ⁶¹ Nnajiufu abya aghaa ęnya; lee Pyita. Pyita any-atawaphu okfu ono, Nnajiufu kfururu iya ono; bụ iya bụ iphe ono, o kfururu; sụ iya lẹ tẹmanu oke-ọku araa ọra ntanụ ọwaa b'ọ tẹakwaru ẹgo ugbo ẹto lẹ ya ta madu iya. ⁶² Pyita egbeshi; lufushia etezi je anodu rashia ẹk-wa ike.

Eetsu Jisọsu iphe; l'aja iya ewena

(Mát 26:67-68; Mak 14:65)

⁶³ Ndu ono, nọ l'eche Jisọsu nche ono ajalaha ya ewena; l'echi iya iphe. ⁶⁴ Ẹphe eworu iya ęnya kechia; l'aji iya: "T'ọ kọeduru ẹphe onye chiru iya iphe!" ⁶⁵ Ẹphe ekfushibebewaru igweligwe okfu ọdo, ẹphe gude kọo ya ọnu.

Jisọsu nọ l'ifu ndu ọgbo ikpe

(Mát 26:59-66; Mak 14:55-64; Jọn 18:19-24)

⁶⁶ Nchi abya abọhu; ndu bụ ọgurennya ndu Ju abya edzukota; mę ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ezije ekemu; ẹphe akpuru iya jekfushia ndu ọgbo, ekpeje ikpe. ⁶⁷ Ẹphe asụ: "Kanuru ẹphe; ?bụ nggu bụ Onye Ndzota ọbu, Nchileke kweru ukwa iya ọbu?"

Jisọsu asụ ẹphe: "Ya -karu unu; mgbę unu te ekwetadu. ⁶⁸ Ya -jia unu aji bę unu te eyeduru iya ęya ọnu. ⁶⁹ Obenu lẹ shita ntanụ bę yebe Abubu-Ndiphe a-dugaru l'ẹka-utara Okaribe-Kakota-Ike, bụ Nchileke."

⁷⁰ Ẹphe atuko; sụ: "Bụ iya bụ l'oo nggu bụ Nwatibe Nchileke ọbu tọ?"

Yọ sụ ẹphe: "Ọ kwa unu sọru l'oo ya bụ iya."

⁷¹ Ẹphe asụ: "Bụ egbe ekebe ngunu bę ẹphe elehununa ęnya iya ọdo? Ẹphe nwaru iya l'onu iya l'onwephe."

Jisọsu nọ l'ifu Páyileti

(Mát 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Jọn 18:28-38)

23 Ya ndono; mkporo-ọha ono awu-lihu; kputa Jisọsu kpujeshiaru Páyileti. ² Ẹphe erulephu ẹke ono; bya awata okfushi iphe ẹphe sọru l'o meru; sụ: "L'ẹphe phuru nwoke-wa l'ẹke ooduweshi ndibe ẹphe. Ọ jikaru t'ẹphe ba atushi akiriko nọ Síza; sukwapu l'oo ya bụ eze ẹphe ono, Nchileke sọru l'oo-bya ono."

³ Ya ndono; Páyileti aji Jisọsu; sụ iya: "Bụ nggu bụ Eze ndu Ju?"

Jisọsu asụ iya: "Ọ kwa nggu b'o shi ọnu."

⁴ Páyileti asụ ndu ishi, achijeru Nchileke ẹja; mę mkporo ọha ono: "L'ẹ t'ọ dukwa iphe, ya phuru, nwoke-wa metaru."

⁵ Ẹphe akaru okfushi ike; sụ: "L'ọ tukuru Judiya zigbaru iphe egbuka mkpukpu egbuka. Ọ wataru iya ezizi lẹ Gálili; ziru iya ẹge ono gbururu byeye l'ẹke-a."

Jisọsu nọ l'ifu Hérodu

⁶ Páyileti anulephu iphe ndu Ju ono kfururu; bya aji: "Ọ bụ onye Gálili?" ⁷ Yọ maleruphu lẹ Jisọsu bę shi ibiyia ọphu Hérodu achi; sụ t'e duru iya jekfu Hérodu. Hérodu anodukwanu lẹ Jerúsalemu teke ono. ⁸ Hérodu aphulephu Jisọsu; ẹhu atsọo ya ęna; okfu l'o shihawa teke teru etete; chota tẹ ya phụ iya; lẹ ya nwaru akọ iya; chokwanua ẹge ya e-me haru phụ iphe dọ biribiri, oomeje. ⁹ Yọ buru iphe kparu iphe ọ jiru iya aji ogologo ndono. Ọbe Jisọsu ta dudu ọnu, o yeru iya. ¹⁰ Ndu ishi, achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ezije ekemu abya evudo evudo kfushilaha iphe ẹphe sọru l'o meru; l'ara iya arara. ¹¹ Hérodu; mę ndu soja iya atuko wata ọja Jisọsu ewena. A nonyaa; Hérodu ezi ẹphe; ẹphe eje achita uwe, ama ntumatu, bụ uwe ndu oke amadu woru yee ya; bya akpu-phuru iya Páyileti azu. ¹² Kesh-

inu mbòku ono; Páyileti yele Hérođu adube shilaha a ogbodo ònyà; kẹ l'èphe shikwanu nòduru onwèphe l'èjo oshi teke iphe ono ẹ-ta adadụa.

EEKPE JISOSU NKFUGBU

(Mát 27:15-26; Mak 15:6-15; Jòn 18:39—19:16)

¹³ Páyileti abya ekukobe ndu ishi, achijeru Nchileke ẹja; ndu gude ọha; mẹ ọha l'ophu; sụ ẹphe: ¹⁴ “Unu shi dutaru iya nwoke-wa sụ l'oodusweshi ndu ndu-unu edusweshi. Ya ajiẹbe-wa iya aji l'ifu unu; tọ dọ iphe ono l'ọ ha, unu sọru l'o meru ono, gbe nweru ọphu ikpe iya nmaru iya. ¹⁵ Ẹge ono kwaphu bẹ ẹ-to nwedu iphe Hérođu phuru, meru iphe ọ sọru t'a kpụ-phutaru iya ẹphe azụ. Unu phụkwa l'ẹ t'ọ dukwa iphe nwoke-wa metaru kẹ t'a kfugbua ya. ¹⁶ Ya a-sụ t'e chia ya ẹchachi; paru iya haa.”

¹⁷ L'iphe bụ Aji Esweta, sweru esweswe b'a sọru tẹ Páyileti tufujeru ẹphe onye lanụ lẹ ndu mkpọro t'ọ laa.

¹⁸ Mkpọro ọha ono atụa ụzu; sụ: “Kpaphua nwoke ọwaa; hachiaru ẹphe Barábasu t'ọ laa.” ¹⁹ Barábasu ono bụ nwoke, a turu mkpọro l'o gburu ọchi; mẹ k'ag-baghashi, ọ gbaghashiru mkpukpu; te eyeheru gọvumententi ọnu.

²⁰ Páyileti abyakwa bya ekfuru yeru ẹphe ọdo; l'ẹke oomekwanu tẹ ya haa Jisọsu. ²¹ Ẹphe atụko tūa ụzo ọdo; sụ: “Kpọpyabe iya l'oshi-osweru! Kpọpyabe iya l'oshi-osweru!”

²² Páyileti asụkwaphu ọdo k'ugbo ẹto ya: “?Ishi iya aburu lẹ ngunu? ?Bụ egbe ẹjo iphe ngunu b'o meke-teeru? M'ẹ t'ọ dukwa ẹjo iphe ya phuru, o meru. Ikpe ta nmakwa iya; k'ọphu ee-kpe iya nkfugbu. Iphe e-me nụ bụ lẹ ee-chi iya iphe; paru iya haa.”

²³ Ẹphe azụlee gwogwogwo l'ekfushi iya ike t'a kpọpyabe iya l'oshi-osweru. Ẹphe aranyaa; rata. ²⁴ Páyileti abya ebua ikpe; sụ tẹ nk'ẹphe mee; ²⁵ bya aparu nwoke-wa, e shi tūa mkpọro ọchi kẹ utsu, daru nū-wa haaru ẹphe; bụkwanu iya bụ onye ẹphe shi sụ t'a haaru ẹphe. Yọ sụ t'a kpọpyabe Jisọsu l'oshi-osweru, bụ iya bụ iphe dọ ẹphe mma.

Aakpọpyabe Jisọsu l'oshi-osweru

(Mát 27:32-44; Mak 15:21-32; Jòn 19:17-27)

²⁶ Ya ndono; ẹphe akpuru Jisọsu tūgbua. Ẹphe erua l'esu-uzo; bya egude onye Sayirini, shi iphe ala, ẹpha iya bụ Sáyimonu. Ẹphe eyechia ya; bo iya oshi-osweru, Jisọsu vu sụ t'o vuru iya tso Jisọsu l'azụ.

²⁷ Mkpọro ọha ono l'eze gbigbigbi etso iya l'azụ; mękpowaru ụnwanyi, ara ẹkwa; atsọ aphụ Jisọsu. ²⁸ A nọnyaa; Jisọsu abya aghaa ẹnya; lee ẹphe; sụ ẹphe: “Ụnwanyi Jerúsalemu; unu ba arashị ẹkwa iya. Unu raa ẹkwa onwunu; mę ẹkwa ụnwu unu. ²⁹ Ishi iya aburu l'uboku abyaphụ teke ẹphe a-sụ: ‘Ọnu-oma bụ k'ụn-

wanyi, ẹ-ta tsụbua ime; mbụ nwanyi, nwa ẹ-ta ngụbua ẹra.’ ³⁰ Teke ono bẹ ọo-dụ ẹphe t'ugvu zee zekputa ẹphe; kpopyabe ẹphe. ³¹ T'e lewaru ẹge e meru oshi onyingu; akamaka oshi ọkponku.”

³² O nwekwaruphu ụmadzu ẹbo ọdo, meru ẹjo iphe aakpukwaphu ẹje akfugbu: ẹphe lẹ Jisọsu. ³³ Ẹphe ab-yarutalephu ẹke ọbu, eekuje “Okpokoro Ishi”; woru Jisọsu kpọpyabe l'oshi-osweru l'ẹke ono. Ẹphe akpọpyabekwaphu ụmadzu labụ ono, meru ẹjo iphe ono: onye lanụ l'ẹka-utara iya; onye ọphu l'ẹka-ibiyita iya. ³⁴ Jisọsu asụ: “Nna; gvaru ẹphe nvụ; l'ẹphe ta madu iphe ẹphe eme.”

Ẹphe atụa ẹnwa gude kee uwe iya. ³⁵ Mkpọro-ọha ono evudo chiru ẹnya yeru iya. Ndu ono, gude ọha ono l'aja iya ewena; asuje: “Mgbẹ ọodzofutaje ndu ọdo; t'ọ dzofutanu onwiya m'ọ -buru iya bụ Kuráiyisutu ọbu, shi l'ẹka Nchileke, bụ iya bụ onye ọbu, ọ fọtaru ọbu.”

³⁶ Ndu soja l'ajakwa iya phụ ewena. Ẹphe abyakfuta iya bya anụ iya mę, shihuru ụka t'ọ ngua; ³⁷ sụ iya: “Ọ-buru nggu bụ Eze ndu Ju; dzonua onwongu!”

³⁸ O nwekwaruphu iphe e deru; kfube l'oshi-osweru ono, suru: “Ọwaa bụ Eze ndu Ju.” E deru iya l'okfu Giriku; dee ya l'okfu Látinu; dekwaa ya phụ l'okfu Híburu.

³⁹ Onye lanụ lẹ ndu ono, a kpọpyabekotaru ẹphe l'iya ono ajakwa iya phụ ewena; sụ iya: “?Tọ bụdu nggu bụ Kuráiyisutu ọbu? Dzonua onwongu; dzọo ẹphe.”

⁴⁰ Onye ọphu agbọ-chia ya nchi; sụ iya: “Chaa! ?Tiji tsudu Nchileke egvu l'a nmaru nggu lẹ nwoke-wa egbe ikpe lanụ? ⁴¹ Ikpe nk'ẹphe aburu ikpe, dọ maa: l'ẹphe eri-wa uru iphe ẹphe meru. Obenu lẹ nwoke-wa ta dudu iphe o meru ẹji.” ⁴² Yọ sụ Jisọsu teke ono: “Nyatak-wa iya nụ; Jisọsu; teke ji-buru eze bya.”

⁴³ Jisọsu asụ iya: “Kamenu; tẹ ya karu ngu: ntanu ọwaa bẹ nggu l'iya a-nọ l'ogbodufu Nchileke.”

Anwụhu Jisọsu

(Mát 27:45-56; Mak 15:33-41; Jòn 19:28-30)

⁴⁴ Ẹnyanwu egvuleruphu l'echi ishi; nchi aburu pyiritikingu; jihu. Ẹkemeke ọbule agbakọta tsụbalangu jeye l'oke-eswe urẹnyashi. ⁴⁵ Ẹnyanwu ejikputa; ẹkwa, eegechitaje ọnu-uzo ime ụlo ọbu, bụ iya bụ ẹnya eze-ulo Nchileke agbalẹphu tarara: lajahụ ẹbo. ⁴⁶ Jisọsu echia mkpu; sụ: “Nna; ya yeru ngu ume iya l'ẹka.” Yo kfuebelephu ẹge ono; tubua ume.

⁴⁷ Onye ishi ndu soja aphulephu iphe meru nụ; jalahaa Nchileke ajaja; sụ: “Haa! Nwoke-wa kwaphụ onye doberu ẹka ndoo l'oswiya.”

⁴⁸ Ndu ono, dzuru l'ẹke ono t'ẹphe phụ iphe ada nụ aphulephu iphe meru nụ; kutsuaru ẹka ^{††} l'olu awụ ala; ẹke aphụ jiru ẹphe ọkpoma. ⁴⁹ Iphe bụ ndu maru Jisọ-

† Egwu 69:21; Mát 27:48; Mak 15:36; Jòn 19:28-29 †† Gufua iphe e deru l'alij alij Luk 18:13

su oħuma; je akpaa l'ụnwanyi, shi Gálili tsoru iya evu-dokota ote-ęnya; l'ele iphe ono l'ọ ha.

Eeli Jisọsu

(Mát 27:57-61; Mak 15:42-47; Jọn 19:38-42)

⁵⁰ O nweru nwoke ọbu, ępha iya bu Jósefu. Ọ bu onye Ju, shi Arimatíya. Nwoke ono tso lę ndu ọgbo ikpe; bụru ọkpobe madzụ; bụkwaruphu onye doberu ęka ndoo. ⁵¹ Ọbu l'ę to nwedu teke o kwejeru l'idzu, ono, ndu ọgbo ikpe chiru ono; mę iphe ęphe meru Jisọsu. O gbe shi elehawa ęnya teke ọbu, Nchileke e-koshi l'ọo ya bu eze ọbu. ⁵² Nwoke ono ejekfushia Páy-ileti; je arọo ya t'o kwe tę ya pata odzu Jisọsu je elia. ⁵³ E meebe; yo je apatsuta odzu ono; gude ękwa ọcha kwaa ya; pata iya je enyobe l'ili, a turu lę mkpuma. Ili ono b'ę t'e libua odzu. ⁵⁴ Mbọku ono bu mbọku, echile iya a-buru mbọku ọtu-ume, bu iya bu mbọku, ę te eje-jedu ozi lę phuu; mbọku ọtu-ume ono egbe adubewa adube.

⁵⁵ Ụnwanyi ono, ęphe lę Jisọsu shi lę Gálili yiru ono etsokwaruphu Jósefu. ęphe erua bya elee ęnya l'ili ono; hube iya ama; phukwaaphu ęge e nyoberu odzu Jisọsu ono. ⁵⁶ ęphe alaa; bya akwakọta iphe eshi mkpọ; mę manụ-mbeleke, ęphe e-te odzu ono.

Yo rua mbọku ọtu-ume; ęphe atụa ume l'ęge ekemu ęphe kfulu iya.

Jisọsu shi l'ọnwu eteta

(Mát 28:1-10; Mak 16:1-8; Jọn 20:1-10)

24 Yo be lę nchi-abọhu mbọku mbụ l'idzu, bu iya bu mbọku Sonde; ụnwanyi ono egude manụ-mbeleke ono, ęphe kwakọbehawaru ęge ọo-dụ ono gude jeshia l'ili ono. ² ęphe erua; e swifuwanu eze mkpuma ono, e gude swichita ọnu ili ono. ³ ęphe abya abahụ l'ime iya; ęphe ta phuhe odzu Jisọsu. ⁴ ęphe evudo l'ęke ono arị iphe ono. Yo ji ęphe ęnya. A bya ele ęnya; unwoke labụ, yeru uwe, acha vji evudonyabewa ęphe. ⁵ ęphe atsujee egvu ęge-a; wotsuaru ifu kpube l'alj. Unwoke ono asụ ęphe: "Bụ ngunu meru iphe unu achọ onye nọ ndzụ l'ęke ndu maa nọ? ⁶ ę tọ nọhekwa l'ęke-a. O tetaakwaru nọdu ndzụ ọdo. Unu nyatakwa iphe o kfulu unu teke o shi nọdu lę Gálili: ⁷ 'Lę yebe Abubu-Ndiphe bę ee-deru ye l'ęka ndu eme iphe dę eji; a kpọyabe iya l'oshi-osweru; o be lę mbọku k'ęto ya; ya eteta nọdu ndzụ ọdo.' "

⁸ ęnya agbaruwaphu ęphe l'okfu Jisọsu ono. ⁹ ęphe eshi l'ili ono lata; bya eje akọoru iya ụmadzu iri lę nanụ phụ; męwaru ndu ọphu l'ęphe ha. ¹⁰ Ụnwanyi ono bu Méri kę Mágudala; mę Jowána; mę Méri, nne Jémusu; męwaru ụnwanyi ọdo, ęphe l'ęphe yi. ęphe akọoru ndu ishi-ozii iphe ono. ¹¹ Iphe ono adulee ęphe wujiwuji lę nchi; ęphe te kwe l'ọ bu oswi-okfu. ¹² Pyita ekwolihu; gbaru jeshia l'ili ono. Yo rua; bya efurita; nyoo ime ili

ono. Yo bụleruphu ękwa-odzu ono b'ọ phuru kpuru-mu. Yo ghakọbe lashia l'ufu. Yo ji iya ęnya mbụ iphe ono, meru nụ ono.

Akọ, aakọ eje Eméyosu

(Mak 16:12-13)

¹³ Mbọku ono kwaphu bę ndu etsoje ụzo iya ụmadzu ębo yi l'ęje mkpukpu, eekuje Eméyosu. Tsube lę Jerúsalemu jeye l'ęke ono dę manyiru ęsaa. ¹⁴ ęphe akọkpelephu akọ iphemiphe ọbule ono, mekotaru nụ ono. ¹⁵ ęphe egudekwadua akọ ono akọ; arikwa iya phụ l'obu ęphe; Jisọsu l'onwiya ejekfuta ęphe; ęphe l'iya ayiru. ¹⁶ E kwechia ęphe ęnya: ęphe ta hubehe iya ama. ¹⁷ Yo sụ ęphe: "Bụ egbe akọ ngunu bę unu akọ tsoru ogborogbo-uzo ęge-a?"

ęphe abya evudo; l'ęke aphụ jiru ęphe obu. ¹⁸ Onye lanụ l'ụmadzu ębo ono, ępha iya bu Kuliyopasu aji iya: "Bulephu nggu bu onye, byaru abyabya lę Jerúsalemu, ę-ta madu iphe ono, meeberu l'ęke ono l'ohiyaa?"

¹⁹ Yo ji ęphe: "Bụ ngunu ndono?"

ęphe asụ iya: "Mbụ kę Jisọsu, bu onye Názaretu; mbụ onye nkfuchiru Nchileke; mbụ onye karu ęnya ọgbodo akaka l'iphe bu iphe eeme ememe; mę l'okfu-ọnu l'ifu Nchileke; mę l'ifu ọha. ²⁰ Ọo ya bę ndu ishi, achijeru Nchileke eja; mę ndu ishi ayi kpataru iya nụ; e kpee ya nkfugbu; woru iya kpọyabe l'oshi-osweru. ²¹ Mbụ onye-a, ęphe shi ele ęnya l'ọo ya a-gbafuta Ízurelu-a. A kpachikpokwanu ono l'ọ ha; ntanụ gbe ekweekwa iya abali ęto, iphe ono meru. ²² Ọphu ka nụ bu l'o nweru ụnwanyi ọkpa ayi, bya ekfukpooru iphe teru ayi ụkfu. Ụnwanyi ono bę nmaru ęwa jee l'ili ono. ²³ ęphe eshi rua; ọphu 'ọ dųhedu onye phukwaduru odzu iya; ęphe alata bya asụ l'ęphe phukwaru ọdo-o: l'ęphe phukwaru àphụ; l'ęphe phukwaru ụnwu ojozi-imigwe, sụru ęphe lę Jisọsu nọkwa ndzụ-o! ²⁴ Ndu ayi ęphe anọ aharu jee l'ili ono. ęphe eshi rua; yo bụruphu ęge ụnwanyi ono kfulu b'ọ dų; ọbu lę yebedua bę ęphe ta phudu."

²⁵ Jisọsu asụ ęphe: "Oo-wa! Eswe nk'unu apaa; unube ndu angale angale okweta iphe ono, ndu nkfuchiru Nchileke kfulu ono! ²⁶ ?Tọ gbadu Kuráyisutu ọbu l'oje iphe-ęhuka ono; bahụ l'ęke e-koshi ugvu, Nchileke kwaberu iya tọ?" ²⁷ Jisọsu abya eshikpowaru l'iphe bu ękwo Mosisu; mę ękwo ndu nkfuchiru Nchileke kọwashiaru ęphe iphe ono, e deru iya ono nanụ nanụ.

²⁸ ęphe erutadelephu mkpukpu ono, ęphe eje ono; yo melahaa l'ooome tę ya sweta tųgbufua. ²⁹ ęphe esedo iya; sụ iya: "Bya t'ęphe radụ; lę nchi-ęjihua; ụboku agvuwaa." Yo kwe tsoru ęphe t'ęphe l'iya radụ. ³⁰ Ya ndono; ęphe abyadelephu ori nri; yo wota buredi ono; kele Nchileke ekele; bya awashia ya; woru iya nụ ęphe. ³¹ ęnya asahụ ęphe teke ono; ęphe ahubewaphu onye ọ bu ama! Yo mihu tuu; ęphe aphụ-beru iya. ³² ęphe awata okfulu ibe ęphe: "Ọ kwa l'o shi aphụ ęphe uphu l'ọkpoma teke o shi ekfu anụ ęphe l'uzo; tųko

iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke ekfujashiru ephe ekfujashi."

³³ Ephe ekwolihuwaphu teke onophu; gbaphushia azu le Jerúsalemu. Ephe eshi rua; umadzu iri le nanu ono anokobewa l'ekalanu; me ndu ephe l'ephe no, bu iya bu ³⁴ ndu suru le Nnajiufu tetaakwaru nodu ndzu l'oswiya; le Saiyimonu phukwaru iya.

³⁵ To du iya bu; ephebedua abya akoo iphe ono, meru l'uzo ono; koo ege ephe shi hube iya ama le teke ono, o washiru buredi ono.

Jisosu ekoshi ndu etsoje iya nu onwiya

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23; Ndu 1:6-8)

³⁶ Ephe egudekwadua ege ono ekfu; Jisosu evudo-wa ephe l'ifu; su ephe: "T'ehu dukwa unu agu."

³⁷ Ephe elua; meji atofu ephe. Ephe etubesu l'oo maa be ephe phuru. ³⁸ Yo su ephe: "Bu ngunu be unu at-suru egvu. Bu ngunu meru iphe obu agba unu ebo?"

³⁹ Unu phukwa eka iya; me okpa iya: te unu maru l'oo bu yebedua gedegede. Unu gude iya eka; unu aphwaru: le maa te enwejedu anu-ehu; me okpu ege-a, unu ele le ya nweru-a."

⁴⁰ Yo kfugee ege ono; bya ekoshi ephe eka iya; me okpa iya. ⁴¹ Ehu-ena; me biribiri, o du ephe emee; ephe ta akfube oswa kweta okpobe ekweta. Yo jiwaphu ephe: "O nweru iphe eeri eriri, unu gude l'eke-a?"

⁴² Ephe abya anu iya ema-egheghe. ⁴³ Yo nata iya nodu ephe l'ifu l'eke ono taa ya.

⁴⁴ Yo su ephe: "L'iphe-a bukotakwa iphe, ya shi kfuru unu teke unu l'iya no: l'iphemiphe obule, e deru deku-ta iya l'ekwo ekemu Mosisu; me le ke ndu nkfuchiru Nchileke; me l'ekwo Egvu Nchileke be rekotaje nu ege e deru iya."

⁴⁵ Yo bya amusa ephe egomunggo te iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke doo ephe enya. ⁴⁶ Yo su ephe: "Le deru su le Kurayisutu jefutaje iphe-ehuka; nwuhu; o -be mboku k'eto ya; yo shi l'onwu teta nodu ndzu; ⁴⁷ su l'ee-gude epha iya kfu le Nchileke a-guru madzu nvu l'iphe du eji teke onye obu taru onwiya uta iphe du eji, onye obu meru. Ee-shi le Jerúsalemu gude epha iya ono kfudzuru iphe bu mbakeshi le mgboko mgburumgburu. ⁴⁸ O bu unu e-kfuru ndu odo k'iphemiphe obule-a, unu gude enya unu phuko-wa. ⁴⁹ Unu lekwa: le ya e-zilatakwaru unu iphe ono, Nna iya kweru unu ukwa iya ono. Unu nodukwa le mkpukpu-wa jeye teke Nchileke e-gude ike, shi l'imigwe nuá unu anunu; unu anata ike, shi l'imigwe."

Jisosu ala l'imigwe

(Mak 16:19-20; Ndu 1:9-11)

⁵⁰ Ya ndono; Jisosu abya eduru ephe jeye le Betani; bya apalia eka iya eli; golahaaru ephe onu. ⁵¹ Yo gudekwadua onu ono agoru ephe; haa ephe lashia. Nchileke ewolia ya woba l'imigwe. ⁵² Ephe abaaru iya eja; bya alaphushia azu le Jerúsalemu. Ehu atso ephe ntumatu. ⁵³ Ephe erua; bya anolaha l'eze-ulo Nchileke mkpurumkpuru ekele Nchileke ekele.

Jõnu

Okfu, ghõru madzù

1 Lẹ mbùlembu bẹ Okfu Nchileke ono nõhawa. Okfu ono yẹle Nchileke nõhawa. Okfu ono abùru Nchileke. ² Onye ono bẹ yẹle Nchileke shihawa lẹ mbùlembu nõduta. ³ Ọ bụ l'ẹka iya bẹ Nchileke shi kee iphemiphe ọbule. Ẹ tọ dudu iphe lanu, e keru ekeke ọphu ẹka iya ẹ-ta adudu. ⁴ Ọo ya bẹ ndzù shi l'ẹka iya. Yọ buru ndzù ono, shi iya l'ẹka ono bẹ bụ iphoro, nõru ndiphe. ⁵ Iphoro ono echi l'ẹkpuru-ọchi ono; ọphu ẹkpuru-ọchi ono ta dúbua ike sakputa iya.

⁶ O nweru nwoke ọbu, Nchileke yeru t'ọ bya. Ẹpha iya bụ Jõnu. ⁷ Iphe ọ byaru bụ tẹ ya bya ekfua kẹ iphoro ono. Ọ byaru tẹ ya bya ekfuaru iya ọha; k'ọphu ẹphe anu ozi ono; kweta. ⁸ Ẹ tọ kwa Jõnu bụ iphoro ono. Iphe ọ byaru kwa tẹ ya bya akaru ẹphe ẹge iphoro ono dọ. ⁹ Ọ bụ iphoro ono bẹ bụ ọgbodo iphoro; bụ iya bụ iphoro ono, byaru lẹ mgboko-a bya anọduru ndiphe kpmukpamu ono.

¹⁰ Ọo ya bụ lẹ Okfu Nchileke ono nõhawa lẹ mgboko-a. Ọ bụ l'ẹka iya bẹ Nchileke shi kee mgboko; obenu lẹ ndiphe ta madu onye ọ bụ. ¹¹ Ọ byakfutaru ndu nk'iya; ndu nk'iya ajika l'ẹphe ta anatadu iya. ¹² Obenu l'iphe bụ ndu nataru iya nù; woru onwẹphe ye iya l'ẹka b'ọ sụakwaru t'ẹphe buru unwu Nchileke. ¹³ Abubu ono, ẹphe bụ unwu Nchileke ono ta bukwa ẹge aamuje madzù b'a mụru ẹphe; tọ bụ l'ọo ẹgu nwa meru; a mụa ẹphe; ọphu ọ bukwa ẹge madzù ritaru iya l'obu. Onye mụru ẹphe bukwa Nchileke.

¹⁴ Ya ndono; Okfu ono abya abùru madzù; ayi l'iya ebua. Ayi gude ẹnya ayi phua ọdu-biribiri iya, bụ ọdu-biribiri ruberu iya nù; keshinu ọ bụ iya bụ Nwa nwoke lanu, Nna iya, bụ Nchileke mұtaru. Iphe bụ ndzù iya bụlephu eze-iphe-ọma; mẹ ire-lanu.

¹⁵ Jõnu abya ekfulahaa kẹ Nwatibe Nchileke ono; ara iya arara asuje: "Ọo ya bụ onye ọbu, ya shi ekfuru unu okfu iya teke ono, ya sùru unu: 'Onye abya nù bẹ ka iya l'ishi ka iya l'ọkpa; kẹ l'ọ nõha-oduru b'a mұderu yẹbe Jõnu.' "

¹⁶ Eze-iphe-ọma nk'iya nyiberu anyibẹ. Yọ buru l'eze-iphe-ọma iya ono bẹ ooshije emeru ayi eze-iphe-ọma; mbù; o -megee; yo mekwasekwaphu kẹ etsushi iya tukobe iya. ¹⁷ Nchileke shi l'ẹka Mòsisu tųaru ayi eke-mu. Ọphube eze-iphe-ọma; mẹ ire-lanu eshikwanu l'ẹka Jisõsu Kuráyisutu bya. ¹⁸ Ẹ to nwekwa onye gude-

je-wa ẹnya phua Nchileke; gұfu Nwa lanu ono yẹle Nchileke, bụ Nna tųgbaberu buru nanu ọgbodo abùru ono bẹ bụ onye koshiru ayi ẹge Nchileke dọ.

Ozi, Jõnu Baputizimu ezi

(Mát 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18)

¹⁹ Tọ dọ iya bụ; ndu Ju shi Jerúsalemu eyefu ndu achi-geru Nchileke ẹja; mẹ ndu shi l'eri Lívayi phẹ t'ẹphe je ajia Jõnu onye ọ bụ. Ẹphe erua je aji iya Jõnu.

²⁰ Jõnu eyelekwaruphu ẹphe ọnu. Ẹ tọ jikakwa lẹ ya te yeduru ẹphe ọnu l'iphe ẹphe jiru iya. O gbe kakwaru ẹphe hoo-haa: "Lẹ tọ kwa yẹbedua, bụ Jõnu bẹ bụ Onye Ndzọta ọbu, Nchileke kweru ukwa iya lẹ ya ezi t'ọ bya ọbu."

²¹ Ẹphe aji iya: "Yọ bұhunuru onye b'ì bụ? Bұ nggu bұ Eláyija?"

Yọ sù ẹphe: "Wawa! Lẹ ya ta abukwa Eláyija."

Ẹphe ajipyabe iya ọdo: "Bұ nggubedua bұ onye nk-fuchiru Nchileke ọbu, ẹphe ele ẹnya iya ọbu too?"

Yọ sұkwaphu ẹphe: "Wawa!"

²² Ẹphe asù iya: "Yọ bұkpohunuaru onye b'ì bụ? Yeru ẹphe okfu l'ẹda t'ẹphe wolaaru ndu, ziru ẹphe. ?Nanu ẹge i kfulkpooru okfu ẹhu ngu ọbu?"

²³ Jõnu asù ẹphe: "Ọo yẹbedua bұ onye ono, Azáya deru nk'iya l'ẹkwo; sù:

" 'Olu onye ono, echi mkpu l'echi-ẹgu; sù:

Unu mee ọzo,

Nnajiufu e-shi t'ọ kfulu ntumu.' "

²⁴ Ya ndono; ndu ono, byaru ọji Jõnu aji ono kwa ndu Fárisii bẹ ziru ẹphe. ²⁵ Ẹphe aji Jõnu: "Ọ -buru l'ẹ t'ì bұdu Kuráyisutu; tji bұ Eláyija; tji bұ onye nkfuchiru Nchileke; ?nanuhunu ẹge ọ dọ; bẹ iime baputizimu?"

²⁶ Jõnu asù ẹphe: "Iye! Yẹbedua bұ mini bẹ ya gude eme baputizimu. Obenu l'o nweru onye unu l'iya tųko nõdu, unu ta madu; bұ iya bұ onye ọbu, abya nù ọbu.

²⁷ Onye ono, abya nù ono bẹ kakwa yẹbe Jõnu nshinu. Ọ katabe iya nshinu; k'ọphu bұ lẹ ya te dzukpoduanu kẹ tẹ ya furita efurita tọshia ya eri akpọkpa iya."

²⁸ Ẹke iphe-a l'ọ ha mekotaru bұ lẹ Bétani l'azụ Ẹnyimu Jódanu azù iya ọphu, bұ ẹke Jõnu shi emeshi ndiphe baputizimu.

Jisõsu bұ Nwatųru Nchileke

²⁹ Ya ndono; yo be echile iya; Jõnu aphụ Jisõsu ẹke ooje abyakfuta iya; sұwaphu: "Unu lekwa onye bұ

Nwaturu, shi l'ẹka Nchileke. Ọ kwa yẹbedua meru on-wiya Nwaturu, oo-gude chia ẹja gude nwefu iphe dụ ẹji, ndiphe meru. ³⁰ L'ọ kwa iya bụ onye ọbu, ya shi aturu unu ọnu iya ọbu: 'L'ọ nweru onye abya nụ, bụ onye ka iya l'ishi ka iya l'ọkpa; kẹ l'ọ nọha-oduru b'a mụderu yẹbe Jónu.' ³¹ Yẹbedua l'onwiya te shikwa maru onye ọbu. Obenu l'ọ bụ k'ọphu ndu Ízurelu a-maru iya bẹ ya byaru bya egude mini eme baputizimu."

³² Jónu ekfukwaaphu iphe o gude ẹnya iya phụ: "Lẹ ya phuru Ume Nchileke ẹke o shi l'imigwe dụ l'ọ bụ ndo; bya anọdu iya l'ẹhu. ³³ Yẹbedua, bụ Jónu te shikwa maru iya; ọbu l'onye ono, ziru iya tẹ ya bya egude mini mee baputizimu ono sọru iya: 'Ọ bụ onye ono, ya a-phụ Ume Nchileke; yo shi l'imigwe bya anọdu iya l'ẹhu ono bụ iya bụ onye ọbu, e-gude Ume-dụ-Nsọ mee baputizimu ọbu!' ³⁴ Nta-a bẹ ya gudewa ẹnya iya phụ; l'ekfukwaphu l'ọo ya bụ Nwatibe Nchileke."

Ndu mbụ, etso Jisọsu

³⁵ Yo bekwa echile iya; Jónu yẹle ndu etsoje ọzo iya ọmadzu ẹbo atuko vudo l'ẹke ono. ³⁶ Yọ phụa Jisọsu ẹke oosweta; sụ: "Unu lekwa Nwaturu ọbu, shi l'ẹka Nchileke ọbu."

³⁷ Ọmadzu ẹbo ono, etsoje iya nụ ono anọlephu iphe ono, o kfulu ono; paru Jónu haa; tsoru Jisọsu. ³⁸ Jisọsu aghaa ẹnya; phụ l'ẹphe etso iya; ji ẹphe: "?Bụ ngunu bẹ unu achọ?"

Ẹphe asụ iya: "Rábayi; ?bụ awe bẹ ịraduje?" Iphe Rábayi bụ bụ: O-zi-iphe.

³⁹ Yọ sụ ẹphe: "Unu byanụ bya aphụ iya." Ya ndono; ẹphe etsoru iya je je aphụ ẹke ọraduje; ẹphe l'iya anọfufuwaru mbọku ono. Teke ono, ẹphe byaru ono bụ l'oke-eswe urenyashi.

⁴⁰ Ẹpha onye lanụ l'ọmadzu ẹbo ono, nuru okfu Jónu; gbatsoru Jisọsu ono bụ Ánduru, bụ nwunne Sáyimonu Pyita. ⁴¹ Ánduru eje achọ-vukebewaphu nwunne iya; mbụ Sáyimonu; sụ iya: "L'ẹphe phụakwaru Mezáya ọbu." Iphe Mezáya bụ bụ: Kuráyisutu, bụ iya bụ l'ọo ya bụ onye ono, Nchileke kweru ọkwa iya ono. ⁴² Yo duta Sáyimonu dutashiaru Jisọsu.

Jisọsu elee ya ẹnya; sụ iya: "Ọ bụ nggu bụ Sáyimonu Jónu. Iphe aa-nọdu eku ngu nta-a bụ Kéfasu. Iphe Kífasu bụ bụ Pyita." Iphe Pyita bụ bụ: mkpuma.

Jisọsu eku Fílipu yẹle Natániyelu

⁴³ Yo be echile iya; Jisọsu achita kẹ oje Gálili. Yọ phụa Fílipu; sụ iya: "T'ọ tsoru iya." ⁴⁴ Fílipu ono bụ onye Bétusáyida; bukwaruphu lẹ Bétusáyida ono b'ọ shi mbụ Ánduru yẹle Pyita. ⁴⁵ Fílipu ekwe iya hm; je acholaha Natániyelu. Yọ chọ-vule iya phụ bya asụ iya: "L'ẹphe phụakwaru onye ọbu, Mósisu deru okfu ẹhu iya l'ekwo ekemu; ndu nkfuchiru Nchileke edekwaa ya phụ. Ọo

ya bụ onye ọbu, bụ Jisọsu kẹ Názaretu, bụ nwatibe Jósefu."

⁴⁶ Natániyelu aji iya: "?O nwekpooru iphe dụ mma, e-shi lẹ Názaretu?"

Fílipu asụ iya t'ọ byanụ bya egude ẹnya iya phụ iya.

⁴⁷ Jisọsu aphulephu Natániyelu ẹke ooje l'abya; sụ iya: "Ọwaa ọkpobe onye Ízurelu, ẹ-te nwedu ẹkworo."

⁴⁸ Natániyelu asụ iya: "?Nanụ ẹge i meru maru iya?"

Jisọsu asụ iya: "Ya phuhawaru ngu ru teke ị nọ l'ukfu oshi figu phụ; tẹmanu Fílipu abya ekua ngu."

⁴⁹ Natániyelu asụ iya: "Ọ bụ nggubedua bụ Nwatibe Nchileke ọbu! Ọ bụ nggu bụ Eze ndu Ízurelu!"

⁵⁰ Jisọsu asụ iya: "?Bụ l'ọo lẹ ya sọru ngu lẹ ya phuru ngu l'ukfu oshi figu phụ bẹ kpataru iphe i kwetaru. Ị-phụkwaru iphe ọdo, ka ọwaa." ⁵¹ Sụ iya: "Kamenu; tẹ ya karu ngu: l'unu a-phụ igweli ẹke o gheru ọnu; un-wu-ojosi Nchileke enyiba enyiba l'imigwe; l'enyizitakwaphu enyizita awụ awụ-kfuta yẹbe Abụbu-Ndiphe."

Eeke nwanyi lẹ Kena

2 A nọlephu ujiku labụ; yo be k'eto ya; yo nweru ẹke, eeke nwanyi lẹ Kéna Gálili. Nne Jisọsu anọdukwaphu l'ẹke ono. ² Jisọsu yẹle ndu etsoje ọzo iya; b'e zikwaruphu t'ẹphe bya ome ẹswa-nwanyi ono; ẹphe atuko bya. ³ Mee ẹswa-nwanyi ono agvulephu; nne Jisọsu abya asụ iya: "Lẹ ndu-a te nwehekwa mee."

⁴ Jisọsu asụ iya: "Nwanyi! Hanụ ya. L'ògè teke ya eme iphe ono, ẹnya dụ ngu ono te erukwa-a."

⁵ Nne iya ono asụ ndu akwa nri l'ụlo ono: "Iphe, bụ iphe ọ sọru unu t'unu mee; unu mekwaa ya."

⁶ Yo nweru eze ite ọkpopya ishingu, e gude ọra kpushia, sụgbaaru l'ẹke ono. Ọ bụ egbe ite ono bẹ ndu Ju egudeje eme nsọ kẹ ọsafu onwonye mmerushi.

Iphe ejije ite ono nanụ bụ ọkporo galonu; m'ọ kwanụ ọkporo galonu l'iri. ⁷ Jisọsu asụ ndu ono, akwa nri-nwanyi ono: "Unu gude mini kujishia eze ite ono ekujishi l'ọ ha." Ẹphe ekujishia ya; yo jigbaa gungu gungu.

⁸ Yọ sụ ẹphe: "Ngwaa; unu gbatawa iya rụ je anụ onye ishi ẹswa-nwanyi-a." Ẹphe ekwe gbata iya je anụ iya.

⁹ Onye ishi ẹswa-nwanyi ono abya etsua ọnu lẹ mini ono, ghọwaru mee ono; yọ gbachia ya ẹnya ẹke egbe mee onanu shi. Ọ bụphu ndu ono, l'akwa nri, bụ ẹphe kutaru mini ono bẹ maru ẹke o shi. Tọ dụ iya bụ; yọ bya ekua nwoke ọphu alụ nwanyi ọbu; ¹⁰ sụ iya: "Ibe ngu evujeodu ọzo pashia mee ọphu dụ mma t'a ngodu. Teke mee nọtsulephu madzụ l'ẹnya; teke ono; yọ pashia ayarabuku. Nggubedua gbe kpado mee ọphu dụ mma byeye egbe nta-a!"

¹¹ Jisọsu meru iphe-ọphulanya mbulembu iya ono lẹ Kéna Gálili gude koshi ọdu-biribiri nk'ia. Ndu etsoje ọzo iya ekweta nk'ia.

¹² E metsulephu iphe ono; Jisọsu yẹle nne iya; mē un-wunne iya ndu k'unwoke; mē ndu etsoje ọzo iya atug-

bua jeshia Kapáníyomu. Epehe eje anọo nwa abalı ole-mole l'ẹke ono.

**Jisọsu achishi ndu ngho
l'eze-ulo Nchileke**

(Mát 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Yo rua teke Aji Esweta, ndu Ju dụwa ntse; Jisọsu atųgbua jeshia Jerúsalemu. ¹⁴ Yo rua; je abahų l'eze-ulo Nchileke; bya aphų ndu, nọ l'ẹke ono ere eswi; me atųru; me ndo. Yo phųkwaaphu ndu agbanwe okpoga; ẹke epehe nọ l'ẹke ono agbanweshi okpoga l'eli okpokoro epehe. ¹⁵ Yo bya achita ọdo; meta e-chachi; gude iya chikashia epehe l'ephe ha; chikashia atųru epehe; me eswi epehe ono l'eze-ulo Nchileke ono; bya aghakashia ophu bu akpuru okpoga, ndu ono gude agbanweshi okpoga ono; nwuta okpokoro epehe kpubitsua ifu l'ali. ¹⁶ Yo bya abaaru ndu ophu ere ndo mba; su epehe: "Unu chishia iphe ono l'ẹke-a. ?Bu onye ziru unu t'unu gude ọlo Nna iya mee ọlo aswa." ¹⁷ Enya agbarua ndu etsoje ọzo iya l'iphe ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke ono, suru: "L'obu, ya yeru ọlo ngu evukwa iya oku l'ehu."

¹⁸ Ya ndono; ndu Ju asų iya: "?Nanų iphe ii-meru koshi epehe, epehe e-gude maru l'iphe ono, i meru ono b'i meru l'oruberu iya."

¹⁹ Jisọsu eyeeru epehe onu; su: "Unu chikposhia eze-ulo Nchileke-wa; o bu abalı ẹto kpųu be ya e-gude kpukwazi iya; yo du ege o dųhawa."

²⁰ Ndu Ju ono asų iya: "Ahaa! ?I suru l'ọo abalı ẹto be ii-gude kpọ-kwazi ọlo-wa; mbų ọlo ophu naru epehe ọkporo afa ugbo ẹbo l'afa ishingu b'i suru l'ọo abalı ẹto nkinyi be ii-gude kpuphu iya azų?"

²¹ Obenu l'ephe ta madu l'eze-ulo Nchileke ophu Jisọsu ekfuru be bu onwiya gedegede. ²² Ọo ya kparu iphe teke ono, o nwųhutsuaru, Nchileke meru iya; yo shi l'onwu teta nọdu ndųu ono be ndu etsoje ọzo iya nyataru l'o kfuhawaru epehe iphe ono; epehe ekweta iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; kwetakwaphu okfu ophu shi Jisọsu l'onu.

**Ẹ tọ dudu onye
Jisọsu ta amaru**

²³ Teke ono, Jisọsu nọkwadu le Jerúsalemu, aagbakwadu Aji Esweta ono b'a dųkpo igweligwe kweta nk'iya. Ishi iya aburu l'ephe phuru iphe-ophuleny, o meshiru. ²⁴ Obenu le Jisọsu te gudedu ire epehe ẹka; okfu l'ọ makotaru ege onyemone obule du. ²⁵ Ẹ tọ budu ke t'a bya akolahaaru iya ege madų du; kele yebedua l'onwiya makotaru iphe nọ madų l'obu.

Nikodimosu akpakfuta Jisọsu

3 O nweru nwoke lanų, epha iya bu Nikodimosu. Nikodimosu ono tso l'okpa ndu Farisii. O bukwa-

phu onye ishi ndu Ju. ² Yo be l'enyasihi ujiku lanų; yo gbeshi byakfuta Jisọsu; bya asų iya: "L'ephe makwaru-a l'i bu onye ezije mmamiphe; l'ọo Nchileke ziru ngu t'i bya. Ishi iya bu l'ẹ t'ọ dudu madų, e-meghe egbe iphe biribiri owaa, i meebe-e; a gųfu le Nchileke yeru iya eya ẹka."

³ Jisọsu asų iya: "Kamenu; te ya karu unu: o -buru l'e ta madu madų ọdo be onye obu ta abyakwa bya aphų ẹke Nchileke bu eze."

⁴ Nikodimosu asų iya: "?Nanų ege ee-shi mọ madų ọdo teke o kahųwaru akahų? ?Oo-bahų nne iya l'ephe je anodu t'a mọ ya k'ugbo ẹbo tọ?"

⁵ Jisọsu asų iya: "Kamenu; te ya karu ngu: o -buru l'e t'e gudedu mini yele Ume-du-Nso mọ madų ọdo be onye ono ta abyakwa bya abahų l'ẹke Nchileke bu eze."

⁶ Onye madų muru; me iphe shi madų l'eka tukokwa buru ke madų. Iphe Ume-du-Nso muru; me iphe shi l'eka Ume-du-Nso atukokwanu buru ke Ume-du-Nso.

⁷ T'e b'ọ dukwa ngu biribiri le ya suru l'a mufutaje unu ọdo. ⁸ Pherephere anọduje epehe ala eke, du iya mma; nggu anulephu ukporo iya; ope ti makwa eke o shi eshishi; ti ma eke oophe ala. Ono kwa ege o du iphe bu onye Ume-du-Nso muru ndono."

⁹ Nikodimosu asų iya: "?Nanųkpoo ege ee-me te owaa mee?"

¹⁰ Jisọsu asų iya: "?I bu onye ezi iphe le Izurelu; iphe owaa te do ngu enya? ¹¹ Kamenu; te ya karu ngu: l'ọo iphe ayi maru be ayi ekfuje; buru iphe ayi phuru l'enya be ayi atuje onu iya. Obenu l'unu te kwetadu iphe ayi ekfu."

¹² O -buru le ya kfuru unu iphe ke mgboko-a; unu te kweta iya; ?nanųkwanu ege unu e-shi kweta teke ya kfuru unu ege iphe ke imigwe du. ¹³ Ẹ tọ dukwa onye bahųjewaru l'imigwe; a gųfu onye ono, shi l'imigwe bya ono; bu iya bu yebedua, bu Abubu-Ndiphe. ¹⁴ O kwa ege ono, Mosisu gudeje mgboro woliala agwo ono, e gude ope kpua l'echi-egu ono; bu ege e wolifutaje Abubu-Ndiphe; ¹⁵ ege bukwanu: onye woru onwiya ye iya l'eka; onye obu enweru ndų gbururu jeye.

¹⁶ "Le Nchileke yenukaru ndiphe obu; yetaberu iya epehe; k'ophu o bu Nwa lanų, o nweru kpųu b'o woru nu; k'ophu onye wokwanuru onwiya ye Nwa iya ono l'eka ta aladu l'iyi; yo nwechiaru ndų gbururu jeye.

¹⁷ Iphe Nchileke gude zi Nwatibe iya t'ọ bya le mgboko ta bukwa t'ọ bya ekpee ndiphe ikpe. Iphe o byaru buchikwaa t'ọ buru l'eka iya be ee-shi dzoo ndiphe.

¹⁸ Onye nọ iya l'eka b'e ta anmakwa ikpe; o bu l'onye te kwetadu woru onwiya ye iya l'eka b'a nmahaakwaruru ikpe; okfu l'onye ono te kwetadu ke Nwa lanų ono, bu Nwatibe Nchileke ono. ¹⁹ Ẹge Nchileke e-bu ikpe ono bu l'iphoro ono byaru le mgboko; ndiphe ajika iya; gbe hatachia ẹkpuru-ochi; ke l'ọo ejo iphe be epehe chiru eka ye. ²⁰ L'iphe bu onye eme ejo iphe be akpoje iphoro ash; onye ono te eshitajedu eke iphoro nọ; e -menyaa; ejo iphe obu, oomeebe lufuta iphe. ²¹ Obenu

l'onye eme ire-lanụ alufutaje bya anọdu l'ẹke iphoro nọ; k'ọphu onyemonye ọbule a-phụgbaru iya; maru l'iphe oome bẹ shi l'ẹka Nchileke."

Jisọsu yẹle Jónu Baputizimu

²² E meebetsua; Jisọsu yẹle ndu etsoje ọzo iya atụgbua jeshia alí Judíya. Ẹphe akpọo ụkfu l'ẹke ono; yoo meshi madzụ baputizimu. ²³ Jónu l'onwiya emekwaphu baputizimu nk'ia lẹ Ínọnu. Ínọnu ono nọnyabe Sélimu ntse ntse. Yọ nọdu l'ẹke ono emeshi baputizimu; okfu lẹ mini tufuru ẹphe ẹhu l'ẹke ono. Madzụ awụ awukfu iya l'ẹke ono; yoo meshi ẹphe baputizimu. ²⁴ Teke ono abụkwanuru teke ẹ ta tūduaru Jónu chee lẹ mkpọro.

²⁵ Tọ dū iya bụ; ndu etsoje ọzo Jónu; ẹphe l'onye Ju lanụ atụkufuru ẹgo kẹ nsọ ọsafu onwonye mmerushi. ²⁶ Ẹphe aphuta iya jekfuta Jónu; bya asụ iya: "ʔí nyatak-waduru-a onye ọbu, nggu l'ia shi nọdu l'azụ Jódanu; mbụ onye i shi atụ ọnu iya-a? Ọ kwa iya nọ l'ẹke-a nta-a eme baputizimu; madzụ awụ ejekfu iya-a."

²⁷ Jónu asụ ẹphe: "Ẹ tọ dukwa onye nweru iphe ọ bya a-nata; ẹ-ba bụ iphe Nchileke nuru iya. ²⁸ Unubedua l'onwunu kabekwa buri ndu ẹto, nuru teke ya suru; l'ẹ t'ọ kwa yẹbe Jónu bụ Kuráiyisutu ọbu, bụ onye Nchileke kweru ụkwa iya; ọbu l'e ziru iya tẹ ya vuru iya ọzo bya. ²⁹ Ọ kwa nwata-okoro, eje ọlu nwanyi bẹ nwanyi ono, aabya oke nji ono nọru. Ọnya nwata-okoro ono abyajekwa; o -vudo l'ẹke ọnya iya ono nọ anụ iphe ookfu; ẹhu atsọ iya ẹtu. Ọ bụ yẹbe Jónu bụ ọnya Jisọsu. Yọ buri iphe ono meru iphe ẹhu atsọ iya ẹna atsọfu iya l'ishi nta-a. ³⁰ Ẹpha Jisọsu kafutaje ode ude eje; kẹ yẹbe Jónu aka ọla alí eje."

Onye shi l'igwe bya

³¹ "Onye ono, shi l'igwe bya ono bẹ bụ iya bụ onye kakọta nshinu l'a ha. Onye shi lẹ mgboko-a bụlephu kẹ mgboko-a; iphe ọonoduje ekfu abuleruphu kẹ ndu mgboko-a. Onye onanu shi l'imigwe bya ono bụ iya kakọta nshinu l'a ha. ³² Ọo iphe ọ nuru lẹ nchi; phụa l'ẹnya bẹ ọonoduje ekfu; ọbe ẹ to nwedu onye kweru nata ozi iya. ³³ Onye nataru ozi, oozí bẹ gude-wa ono kweta l'ọo Nchileke bụ iya. ³⁴ L'onye ono, Nchileke yeru ono bẹ bụ onye ekfu okfu, Nchileke kfuru. Ishi iya aburu lẹ Ume-dụ-Nsọ, Nchileke nuru iya b'ẹ tọ hatadu ahata nụ iya. ³⁵ Nchileke, bụ Nna yeru Nwatibe iya ono obu; woru iphemiphe ọbule ye iya l'ẹka. ³⁶ Onye wowaru onwiya ye Nwatibe iya ono l'ẹka bẹ nwewaru ndzụ gbururu jeye. Obenu l'iphe, bụ onye ẹ ta nūduru Nwatibe Nchileke ono okfu bẹ ndzụ te erubekwa ẹka. Ọ bụ oke ẹhu-eghughu kẹ Nchileke bẹ a-nọduwaru onye ọbu l'ẹhu gbururu jeyewaru."

Jisọsu yẹle nwanyi Samériya

⁴ Ndu Fárisii abya anụa lẹ ndu, awụ etso Jisọsu; yo meshi ẹphe baputizimu bẹ ka l'igwe karia ndu ọphu awụ etso Jónu; yo meshi ẹphe baputizimu; ² e guderu l'ẹ to nwedu onye Jisọsu gude ẹka iya mee baputizimu; gbahaa ndu etsoje ọzo iya emeje iya ẹphe. ³ Jisọsu anulephu iphe ada nụ lẹ kẹ baputizimu ono l'ẹke ndu Farisii nọ; gbeshi lẹ Judíya lashia azụ lẹ Gálili. ⁴ Ọzo, o shi eje Gálili ono dabuharu Samériya.

⁵ Ya ndono; Jisọsu ejenyaa; bya erua mkpukpu ndu Samériya lanụ, eekuje Sáyika. Sáyika ono nọnyabe alí, Jékọpu nuru nwatibe iya, bụ Jósẹfu. ⁶ O nwekwaruphu wẹlu, Jékọpu turu, nọ l'ẹke ono. Teke Jisọsu ruru ẹke ono bụ l'ẹnyanwu-ogvuru-l'ishi. Yọ bya bya eru iya; ike ije agvụ-wa iya. Yọ bya anozita l'iku wẹlu ono.

⁷ Yo nweru nwanyi, byaru oseta mini lẹ wẹlu ono. Nwanyi ono bụ onye Samériya. Jisọsu asụ iya t'o kee ya nụ mini tẹ ya ngụa. ⁸ Teke ono bẹ ndu etsoje ọzo iya jeru l'ime mkpukpu; ọkpata nri, ẹphe e-ri.

⁹ Nwanyi Samériya ono asụ iya: "ʔNanụ ẹge o gude nggu aburu onye Ju l'ekfuru yẹbe onye Samériya tẹ ya kee ngu mini t'í ngụa?" Iphe meru iphe nwanyi ono kfuru ẹge ono bụ lẹ ndu Ju; ẹphe lẹ ndu Samériya te emegbadu iphe.

¹⁰ Jisọsu asụ iya: "Ha! Ndege j -maru iphe-oma, Nchileke emejeru madzụ; ọdumeka buri l'í -maru onye ọbu, suru ngu t'í kee ya nụ mini tẹ ya ngụa; m'ọ buri nggubedua ge egbe rọo ya; yo chebe ngu mini, anuje ndzụ t'í ngụa."

¹¹ Nwanyi ono asụ iya: "Ya suru ẹge-a: ẹge ẹ ti nwekwanu iphe ii-gude seta mini; wẹlu bụ ọwaa, bụ ẹnya ruru ọkpa te ru-wa; ʔbụ awe b'í shi nweru mini ọphu, anuje ndzụ ọbu? ¹² ʔTí bya aka ochechoroche ayi Jékọpu, bụ iya turu ayi wẹlu-wa; tẹbe iya bya angụa ya mini; unwu iya angụa ya; elu iya angụkwaa ya phụ?"

¹³ Jisọsu asụ iya: "L'iphe bụ onye nguru mini lẹ wẹlu-wa bẹ mini a-gụkwa ọdo. ¹⁴ Obenu l'onye nguru mini ọphu ọ bụ yẹbedua a-nụ iya ẹya bẹ oo-bu ẹgu mini gbururu jeye. Lẹ mini ọphu ya a-nụ onye ono a-nọduwa iya ru l'ẹhu; buri nwogvu, a-nọdu amushi mini, anuje ndzụ gbururu jeye."

¹⁵ Nwanyi ono asụ iya: "Byiko; nunu iya egbe mini onanu tẹ ya ngụa; k'ọphu oo-bu iya ẹgu mini gbururu jeye; ya ahakwanụa ọgbatoshije ẹke-a lẹ ya abya okuta mini."

¹⁶ Jisọsu asụ iya t'o je ekuwa nji iya tẹ yẹle iya yiru bya.

¹⁷ Nwanyi ono asụ iya: "Mẹ ya ta alukwa nji."

Jisọsu asụ iya: "I kfuru ire-lanụ; l'í suru l'ẹ tị ludu nji.

¹⁸ Iphe meru iphe ya suru l'ọ bụ ire-lanụ b'í kfuru bụ l'í lụwaru unwoke ise. Tẹmanu bẹ onye ọphu nggu l'ia bu nta-a ta bụkpokwanu m'ọo nji ngu. Iphe i kfuru bụ ire-lanụ."

¹⁹ Nwanyi ono asụ iya: "Nta-a bẹ ya mawaru l'i bụ onye nkfuchiru Nchileke. ²⁰ Nna ẹphe oche phẹ bẹ bụ l'eli ugvu-a bẹ ẹphe shi anọduje abaru Nchileke ẹja. Unubedua, bụ ndu Ju abya asụ l'ọ bụlephu lẹ Jerúsalemu bẹ aa-nọduje abaru Nchileke ẹja."

²¹ Jisọsu asụ iya: "Nwanyi; kwe nk'iya. L'oge eruakwa teke ẹ-tọ dūhedu onye a-nọkwadu l'ugvu-a l'abaru Nchileke, bụ Nna ẹja; ta anọ lẹ Jerúsalemu abaru iya ẹya. ²² Unubẹ ndu Samériya abaru iphe unu ta madu ẹja. Ọle ẹphebe ndu Ju bụ iphe ẹphe maru bẹ ẹphe abaru ẹja; okfu lẹ ndzọfuta bụ lẹ ndu Ju b'ọ shi. ²³ Obe-nu l'oge ọbu abyakwaa; mbụkwa nta-a gededede; teke ndu abaru Nchileke, bụ Nna ẹja ọkpobe abaru e-gude Ume-dụ-Nsọ; gude obu ẹphe l'ọ ha abaru iya ẹja ẹge ọ gbaru. L'ọ kwa egbe ndu dū ẹge ono bẹ bụ ndu ọ dū Nchileke mma t'ẹphe baje ru iya ẹja. ²⁴ Nchileke bụ Ume. Ndu abaru iya ẹja gundefutaje Ume-dụ-Nsọ abaru iya ẹja ọgbodo abaru."

²⁵ Nwanyi ono asụ iya: "Ya makwaru-a lẹ Mezáya ọbu a-bya; bụ iya bụ onye eekuje Kuráýisutu. Teke ọ byaru bẹ ọo-tụko iphemiphe ọbule kọkotaru ẹphe."

²⁶ Jisọsu asụ iya: "M'ọ kwa yẹbedua, ekfu eyeru ngu nụ-wa bẹ bụ Kuráýisutu ọbu."

²⁷ Ẹphe egude iya ekfu; ndu etsoje ụzo Jisọsu alata. Yo ji ẹphe ẹnya l'ẹphe bya aphua lẹ Jisọsu yee nwanyi ekfu okfu. Obenu l'ẹ to nwekwanu onye jiru nwanyi iphe ọcho? M'ọ kwanu ji Jisọsu iphe meru iphe ookfu eyeru iya?

²⁸ Tọ dū iya bụ; nwanyi ono agwọbe ite, ooku mini l'ẹke ono; gbagbua gbaba lẹ mkpụkpu ono je echiku madzụ; sụ ẹphe: ²⁹ "Unu byakpọduaphu bya aphụ nwoke, kọshikotaru iya iphe, bụ iphe ya shi meta keshinu. Ya ta makwa ọo-bụ iya bụ Kuráýisutu ọbu, Nchileke kweru ụkwa lẹ ya e-zi t'ọ bya ọbu." ³⁰ Ẹphe eshi lẹ mkpụkpu ono kụ-gbuhu wụ-kfuta Jisọsu.

³¹ Nwanyi ono atụgbutsulephu; ndu etsoje ụzo Jisọsu arọ Jisọsu t'ọ kabẹru ria nri!

³² Jisọsu asụ ẹphe: "Lẹ ya nweru nri, ya eri, ẹphe ẹ-ta madu."

³³ Ya ndono; ndu etsoje ụzo iya akpakashilaha onwephe ishi; sụ: "Ọo-nwenua onye kabẹ wotaru iya nri tọ?"

³⁴ Yọ sụ ẹphe: "Iphe bụ nri iya bụ tẹ ya mee iphe dū onye ono, ziru iya nū ono mma l'obu; mę tẹ ya mekota ozi, o ziru iya; mefu iya l'ishi. ³⁵ Ọtọ bụdu unu anmajẹ ẹtu; sụ: 'Mgbẹ ọ bụwa ọnwa ẹno; yo rua teke eegwotaje iphe e meberu l'alị.' Ọbe ya ekfuru unu t'unu palikpoduaphu ẹnya gbua igo l'ẹgu; phụ ẹge iphe e meberu iya kashiwaru akaka; dūwa kẹ akpata! ³⁶ Onye akpata iphe ono akpata bẹ aakfujẹ ụgwọ ozi iya. Onye ono achikobe nebyi iphe a-nọdu ẹkalanu ngabẹru ndzụ gbururu jeye. Ọo ya bụ k'ophu ndu akụ iphe akụku; mę ndu ọphu akpata iya akpata a-tụko teko-ọ ẹswa nanu. ³⁷ Ọ bụ ẹke ono bẹ okfu ọbu, e kfuru reru;

mbụ okfu ono, sụru: 'L'onye lanụ emebe emebe l'alị; onye ọphu l'akpata iya akpata.' ³⁸ Ya ziru unu t'unu je akpata iphe e meberu l'ẹgu ẹke unu te jedu ozi iya. Ọ kwa ndu ọdo jeru ozi l'ẹgu ono. Ọle ọ kwa unubedua bẹ unu l'ẹphe gbawa mgba eri uru iphe ẹphe seru akanya iya."

³⁹ Igweligwe ndu Samériya, shi lẹ mkpụkpu ono abya bya eworu onwephe ye Jisọsu l'ẹka; okfu lẹ nwanyi ono sụru ẹphe: "L'ọ kọshikotaru iya iphe bụ iphe ya shi meta keshinu." ⁴⁰ Yo be teke ndu Samériya byakfutaru Jisọsu; ẹphe arọ ya t'ẹphe l'iya nọtanyafua. Yo kwe; ẹphe l'iya anọ abalị ẹbo lẹ mkpụkpu ono.

⁴¹ Ẹphe akafukpooru l'igwe gude kẹ okfu, shi iya l'ọnu kweta. ⁴² Ẹphe asụ nwanyi ono: "L'ẹ tọ bụhekwa iphe ọphu i kfuru kparu iphe ẹphe kwetaru. Iphe kparu iphe ẹphe kwetaru bụkwa l'ẹphe gudewa nchị ẹphe nua; byakwaphu bya amawarụ l'ọo oswi-okfu l'ọo onye ọwaa bụ onye ọbu, bụ iya bụ ọkpobe Onye Ndzọ-ta ndu mgboko-a l'oswiya."

Jisọsu agwọ nwatibe onye ishi

(Mát 8:5-13; Luk 7:10)

⁴³ Yọ nọtsulephu abalị ẹbo l'ẹke ono; gbeshi; yọ bụru iya oje Gálili. ⁴⁴ Lẹ Jisọsu l'onwiya kfuhaakwaru: "L'onye nkfuchiru Nchileke b'ẹ ta akwabẹjekwa ugvu l'alị iya."

⁴⁵ Yo rua Gálili; ndu Gálili anata iya ọhuma; okfu l'ẹphebedua phukotaru iphemiphe ọbule, o mekotaru lẹ Jerúsalemu teke ono, a gbaru aji ono; kẹle ẹphebedua jekwaruphu lẹ Aji Esweta ono.

⁴⁶ Yọ bya atụgbua lasha azụ lẹ Kéna, bụ iya bụ mkpụkpu phụ, o mejeru mini; yọ ghọo męe phụ. Yo nweru onye ishi lanụ lẹ ndu ishi govument, ẹhu ta dūdu nwatibe iya mma lẹ Kapániyomu. ⁴⁷ Nwoke ono anulephu lẹ Jisọsu shiwa lẹ Judíya bya Gálili; jekfushia ya je arọ ya; t'ọ byaruta bya emee nwatibe iya kẹ nwoke t'ẹhu dū iya mma; l'ọ nọkwa dzędzee ndzụ.

⁴⁸ Ya ndono; Jisọsu asụ iya: "Unu 'egudedu ẹnya unu phua iphe-ophuleny; mę iphe-ophubama, dūgbaa biribiri bẹ unu te ekwetakwa."

⁴⁹ Nwoke ono asụ iya: "Nwoke ọma; byiko byaru t'ẹphe je; e menyaa; nwatibe iya ono anahụ iya nwuhu."

⁵⁰ Jisọsu asụ iya: "Tụgbua lasha; lẹ nwatibe ngu a-noduru ngu-a ndzụ."

Nwoke ono ekwelekwaphu okfu, Jisọsu kfuru iya tūgbua; yọ bụru iya alala. ⁵¹ Yọ nọdukwadua l'ụzo; ndu ejeru iya ozi abya iya ndzuta bya asụ iya lẹ nwatibe iya ono kọrohuakwaru.

⁵² Yọ bya aji ẹphe egbe teke nwata ono dūberu agbakerehu. Ẹphe asụ iya: "L'ọ bụlekwaphu l'orifu-nri eswe ụnyaphua † bẹ ẹhoku ono zehuru iya l'ẹhu."

⁵³ Nna nwata ono amawaruphu l'ọ bụ oge teke ono

† Teke ono bụ ẹnyanwu ọgbufu l'ishi; m'ọ kwanu teke kụlọku kuru nanu l'eswe ụnyaphua.

gedegede bẹ Jisọsu sọru iya tẹ ya la; le: “Nwatibe iya a-nọduru iya-a ndzụ.” Tọ dọ iya bụ; nwoke ono yele ndu ọlo iya abya eworu onwẹphe ye Jisọsu l'ẹka.

⁵⁴ Onanu aburu iphe-ọphulenyia k'ẹbo, Jisọsu meru k'ọphu o shi lẹ Judiya rua Gálili.

Jisọsu agwọ nwangvuru, nọ l'iku okpuru

5 E meebetsua; yo be l'oge aji ndu Ju; Jisọsu atug-bua jeshia Jerúsalemu. ² Lẹ Jerúsalemu ono b'o nweru nwa okpuru, nọ iya nọ. Ọnu-uzo ẹke, eeshije abahụ iya dọ ise. Iphe ndu Híburu eekuje okpuru ono bụ Bétusáta. Ọ nọ lẹ mgboro Ọnu-oguzo Aturu. ³ Ndu iphe eme adu l'igwe zegbaaru l'ẹke ono: mbụ ndu ishi; ndu ngvuru; mẹ ndu ibe-ẹhu lanu nwuhutsuaru anwuhu. Ẹphe atuko zeshia l'ẹke ono; kwaburu teke mini ono a-tunga atunga; ⁴ kẹ l'ẹ ta anojedu ọphu baru nwishi; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu ephezita l'okpuru ono bya atungaa mini ono atunga. Yọ buje; onye iphe eme, vuru ọzo tsee ọkpa lẹ mini ono teke ojozi-imigwe ono tungatsuaru iya; yọ kọrohu l'iphe eme iya nọ. ⁵ Yo nweru nwoke lanu, nọ l'ẹke ono, nyawaru nnya ukporo afa l'afa iri l'esato. ⁶ Jisọsu abya aphua ya; maru l'o shiwa teke teru ẹnya dabutaru l'ẹke ono; bya asụ iya: “?Ọ dọ ngu mma t'e mee ngu t'ị kọrohu tọ?”

⁷ Nwoke ono, iphe eme ono asụ iya: “Nwoke ọma; ọ kwa lẹ ya tẹ nwedu madzụ, bụ onye a-kwọta iya ye lẹ mini ono teke a tungaru iya. Kẹ l'ọobuje teke ya a-nọdu eme tẹ ya ye iya ọkpa; onye ọdo evuwaru iya nọ ọzo.”

⁸ Jisọsu asụ iya: “Gbeshi gwọta utute ngu wata oje ije.” ⁹ Teke ono teke onophu; nwoke ono akọrohuwaphu; gwọtawaphu utute iya; jelahaa ije.

Mbọku, iphe ono meru bụ mbọku ọtu-ume. ¹⁰ Ya ndono; ndu Ju asụ nwoke ono, e meru; yọ kọrohu l'iphe, shi eme iya nọ ono: “Ntanu kwa mbọku ọtu-ume; ?tị madu l'ị dakawaru ekemu l'ị pa utute ngu eje ẹge ono?”

¹¹ Yọ sụ ẹphe: “L'ọ kwa nwoke ono, meru iya; ya akọrohu ono bẹ sọru iya: ‘Tẹ ya gwọta utute iya wata oje ije.’”

¹² Ẹphe aji iya: “?Bụ egbe madzụ ngunu bẹ nwoke ọbu bụ, sọru ngu t'ị gwọta utute ngu wata oje ije?”

¹³ Ọphu ka nọ bụ lẹ nwoke ono, e meru; yọ kọrohu ono ta mahedunu onye meru iya ẹya nọ. Iphe kparu iya nọ aburu lẹ Jisọsu byaru bya aphụ ẹge a zaru l'igwe dzua l'ẹke ono; tọ nwehu pyofu.

¹⁴ A nonyaa; Jisọsu abya aphụ nwoke ono ọdo l'ezelọ Nchileke; sụ iya: “Lekwa; ị kọrohuakwaru nta-a. Be eyehenuphu ẹka l'ome iphe dọ ẹji ọdo; e -menyaa; iphe ọdo, ka nọ dakfuta ngu.”

¹⁵ Nwoke ono atugbua; je akọro ndu Ju l'ọ bụ Jisọsu bụ onye ọbu, meru iya; ya akọrohu ọbu. ¹⁶ Ọ bụ iphe

ono kparu iphe ndu Ju chilahaaaru nta Jisọsu; okfu l'ọ bụ mbọku ọtu-ume b'ọ meru iphe ono. ¹⁷ Ya ndono; Jisọsu asụ ẹphe: “Nna iya ejelekwaa ozi ẹge ooje iya; yẹbedua l'ejekwaphu.”

¹⁸ Iphe ono, Jisọsu kfuru ono emee ndu Ju akafukpooru ọcho ẹge ẹphe e-shi gbua ya. Iphe kparu iphe ẹphe wataru ọcho ishi iya ta abukwa l'ọ tururu nsọ mbọku ọtu-ume ẹphe; ọphu ka ẹphe ẹhuka bukwa l'ọ gbe ekufuanu Nchileke “Nna iya”; bụ iya bụ lẹ yele Nchileke ha ẹnya-nhamunha.

Ike kẹ Nwa ono

¹⁹ Ya ndono; Jisọsu asụ ẹphe: “Kamenu; tẹ ya karu unu: l'ẹ to nwekwa iphe Nwa ono egudeje ike kẹ ẹka iya eme l'onwiya, ẹ-ta bụdu iphe ọ phuru, Nna iya eme; kẹ l'ọ kwa iphe Nna eme; bukwapu iphe Nwa emeje. ²⁰ Nna bẹ yeru Nwatibe iya obu; l'ekoshije iya iphemiphe ọbule, oome l'onwiya. Oo-koshifukwaa ya ru iphe ka ọwaa nshinu t'ọ mee; k'ọphu ọo-dụ unu biribiri. ²¹ L'ọ bụ ẹge ono, Nna emeje ndu, nwuhuru anwuhu; ẹphe eshi l'ọnwu teta gbeshi; yọ nọ ẹphe ndzụ ono; bụ ẹge Nwatibe Nchileke ono a-nu ndu dọ iya mma ndzụ. ²² Ẹ tọ dukwa onye Nna ekpeje ikpe l'onwiya; k'ikpe b'ọ wookwaru ye Nwatibe iya ono l'ẹka; ²³ k'ọphu ndiphe mgburumgburu a-kwabẹje Nwa ono ugvu ẹge ẹphe akwabẹje Nna. Onye, ta akwabedu Nwa ono ugvu ta akwabekwa Nna, bụ iya bụ onye ziru iya nọ.

²⁴ “Kamenu; tẹ ya karu unu: iphe bụ onye anu okfu iya bya ekweta k'onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono bẹ nweru ndzụ gbururu jeye. Ẹ to nwehedu l'onye ono evudo t'e kpee ya ikpe; o shiwa l'ọnwu baa lẹ ndzụ.

²⁵ Kamenu; tẹ ya karu unu: teke ọbu abyakwaa; mbu; l'ọ ruakwaru teke ndu nwuhuru anwuhu a-nu olu kẹ Nwatibe Nchileke ono. Iphe bụ ndu nuru iya nọ a-nọ ndzụ. ²⁶ Kẹ l'ọ bụ ẹge ndzụ shi Nna l'onwiya l'ẹka; bụ ẹge Nna mekwaruphu tẹ ndzụ shi Nwa ono l'ẹka. ²⁷ Ọ nuru Nwatibe iya ono ike t'ọ kpeje ikpe; bua ikpe; kẹ l'ọo ya bụ Abubu-Ndiphe. ²⁸ T'owaa ba adukwa unu biribiri; l'oge abyaakwa teke iphe bụ ndu zẹ l'ime ili l'ẹphe ha a-tuko nua olu iya; ²⁹ shi l'ime ili lufuta. Ndu ọphu shi eme ọhuma e-teta nweru ndzụ. Ndu ọphu shi ye ẹka l'ẹjo iphe phụ etetakwaphu t'e kpee ẹphe ikpe; nma ẹphe ikpe.”

Iphe ekoshi l'ike nọ Jisọsu l'ẹka

³⁰ “Ẹ to nwekwa iphe ya egudeje ike k'ẹka iya eme. Ọ kwa ẹge Nchileke sọru tẹ ya kpee ikpe bẹ ya ekpeje iya; ikpe iya aburu ikpe vudo nhamunha. Ishi iya bụ lẹ ya te ekpedu ẹge dọ iya mma l'obu. Ọ buplephu ẹge ọ dọ onye ono, ziru iya nọ ono mma l'obu bẹ ya ekpeje.

³¹ “Ọ -bụru lẹ ya bya aghachi; wata ọtu ọnu onwiya; ọ kwa iya bụ l'iphe ọbu, ya ekfu ọbu ta bụdu ire-lanụ.

³² Obenu l'o nwekpooruru onye ọdo, bụ iya a-tụ ọnu iya; mbụ l'ọpflu ya tūberu nvo bụ l'iphe onye ono e-kfu l'ẹhu iya bẹ bụ ọkpobe okfu. ³³ Unu yeru ndu ozi t'ẹphe byakfuta Jónu; Jónu ekfuwaru unu k'ọkpuberu okfu ono. ³⁴ Iphe ya ekfu ta bukwa lẹ ya eme tẹ madzụ bya atulaha ọnu iya; iphe ya gude adzọta ọkpa l'okfu ono, Jónu kfuuru ono kwa k'ọpflu aa-dzọta unu. ³⁵ Jónu l'on-wiya bụ urọku, enwu enwunwu; l'eke jajaja. O shikwaa evu unu evuvu t'unu kpọo ọkfu nwanshi; nọdu l'iphoro iya; tetota ẹswa. ³⁶ Iphe ya meshiru kakwa ọtu ọnu mu ma l'ọpflu Jónu tūru. Ishi iya aburu l'ozi ono, Nna iya ziru iya tẹ ya bya ejee jefu l'ishi ono; mbụ ozi ono l'ọ ha, ya eje nta-a ono bẹ atụ ọnu iya: l'ọ bụ-a Nna ziru iya tẹ ya bya. ³⁷ Nna iya ono, bụ iya ziru iya ono bụ onye atụ ọnu iya. Unu ta núbukwaa olu Nna iya ono; t'ọ bụ l'unu phujewaru iya; k'ọpflu unu maru ẹge ọ dū. ³⁸ Okfu ono, shi Nna iya l'ọnu ono ta kwata ọswa buru unu eburu l'obu; okfu l'unu te ewoduru onwunu ye onye ono, o ziru t'ọ bya ono l'ẹka. ³⁹ Unu anọduje enyocha iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; tubesu l'ọo l'ẹke ono bẹ unu e-shi nweru ndzụ gbururu jeye. Ẹkwo okfu Nchileke ono tūkokwa l'atụ ọnu yẹbe Jisọsu. ⁴⁰ Obenu l'unu kwefuru ike l'unu ta abyakfutadu iya ẹge unu e-nweru ndzụ.”

⁴¹ “Ẹ to nwekwa teke ya ele ẹnya tẹ ndiphe jaa ya aja-ja. ⁴² Obenu lẹ ya makwaru l'unu te yeduru Nchileke obu. ⁴³ Ọ bụ ike kẹ Nna iya bẹ ya gude bya; unu ajjika iya. Ọ -bụru l'onye ọdo gude ike kẹ ẹka iya bya; onye onanu bẹ unu a-nata. ⁴⁴ ?Nanụ ẹge unu e-mehunu woru onwunu ye yẹbe Jisọsu l'ẹka; l'unubẹ ndu abuje ibe unu -aja unu ajaja; yọ tsọ unu ntumatu? Unu ta achọ ụzo, unu e-shi tẹ Nchileke ono, bụ Nchileke nwenkinyi iya ono jaa unu. ⁴⁵ Unu ba arịkwa l'ọo yẹbedua e-je edoo ẹge unu dū l'ifu Nna iya. Ọ kwaru Mosisu ono, bụ iya bụ onye ọbu, unu tukoberu obu ọbu bẹ e-do ẹge unu dū. ⁴⁶ Ndege ọ -bụ l'unu kweru kẹ Mosisu; unu gage kwetakwaphu kẹ yẹbedua; kẹle Mosisu dekwaru dekuta iya l'ẹkwo iya. ⁴⁷ Obenu; keshinu ọpflu unu te kwetadu iphe Mosisu deru; ?nanụ ẹge unu e-shi kweta l'okfu kẹ yẹbe Jisọsu.”

**Jisọsu anụ unu madzụ iri l'ẹbo;
l'ụkporo madzụ iri nri**

(Mát 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

6 E metsulephu; Jisọsu atụgbua dafu azụ Eze Ẹnyimu Gálili azụ iya ọpflu; bukwa iya phụ bụ Eze Ẹnyimu Tayibériyasu. ² Mkporo-ọha awụ etso iya l'ẹke ẹphe phụwaru iphe-ọphulenyanya ono, o meshiru teke ono, o meshiru ndu iphe eme; ẹphe akọrohukota ono. ³ Jisọsu ekwelephu nwandoo bya enyihu ẹke ọbu, bụ ọ-ka-l'ugvu ugvu; je adugaru anọdu yele ndu etsoje ụzo iya. ⁴ Teke ono bẹ Aji Esweta ndu Ju tūwaru l'ụkfu.

⁵ Jisọsu abya apalia ẹnya; phụ lẹ mkporo-ọha awụ abyakfuta iya. Yo ku Fílipu; sụ iya: “?Bụ awe bẹ ayi a-zụ-ta buredi tẹ ndu-wa ria nri?” ⁶ Iphe meru iphe o kfuuru iphe ono bụlekwaphu t'ọ maru iphe Fílipu e-me. Ọdumeka bẹ yẹbedua makwaru-a iphe oo-me.

⁷ Fílipu asụ iya: “Mẹ buredi ụkporo pọngu te edzukwa; k'ọpflu o rugbakpoo nụ ẹphe ọnu ilile.”

⁸ Onye lanụ lẹ ndu etsoje ụzo iya; mbụ Ánduru, bụ nwunne Sáyjimonu Pyita asụ iya: ⁹ “O nwekwaru nwata nwoke, nọ l'ẹke-a, gude ishi buredi balị ise; mę ẹma labụ. Obenu; ?bụ ngunu b'ọ bụ; lẹ mkporo-ọha ọpflu ha ẹge-a?”

¹⁰ Jisọsu asụ ẹphe: “Unu kfuuru ẹphe t'ẹphe dūgagbaaru anọdu l'alj.” Iphe bụ mkporo-ọha ono abya anọshia l'alj. Ẹke ono bẹ unwu iru ẹwu hakwanu nshinu. Ndu bụ iya unwoke lẹ ndu ono rukwaru unu madzụ iri l'ẹbo; l'ụkporo madzụ iri. ¹¹ Jisọsu abya achị-ta buredi ono; kelebebe Nchileke; bya ekeshiaru iya ọha ono, dọru l'alj ono. Yọ bya ewota ọphube ẹma mekwaa ya phụ ẹge ono. Onyenọnu eria ẹge ọ guru iya. ¹² Ẹphe erijishibebe ẹpho l'ẹphe ha; yọ sụ ndu etsoje ụzo iya: “Ngwaa; unu tūtukobe ibiribe iya ọpflu ẹphe riphodoru t'ẹ b'ọ dū ọpflu a-la iyi.” ¹³ Ẹphe abya eshi ishi lanụ tūtua unwu ibiribe ibiribe iya ọpflu shi l'ishi buredi ise ono; tūtū-jia ya nkata-ivu iri l'ẹbo; mbụ ọpflu ndu ono riphodoru.

¹⁴ Ndu ono aphulephu iphe-ọphulenyanya ono, o meru ono; sụ: “Ọ kwaphụ oswi-okfu l'ọ bụ nwoke-wa bụ onye nkfuchiru Nchileke ọbu, a-bya lẹ mgboko-a.”

¹⁵ Jisọsu amaru l'ẹphe abya iya egude t'e chibe iya eze k'ẹhuka; yo pyofu lashia azụ l'ugvu-ugvu ono nwenkinyi iya.

Jisọsu eje ije l'eli mini

(Mát 14:22-33; Mak 6:45-52)

¹⁶ Yo be l'urenyashi; ndu etsoje ụzo iya agbada l'eze ẹnyimu; ¹⁷ nyida l'ugbo; kpọru iya t'ẹphe tūa uswe lufu jeshia Kapániyọmu. A nọ jeye ọchi ekpua ẹhu; Jisọsu ta byakfutawa ẹphe. ¹⁸ A nọnyaa; oke pherephere ephelaha; k'ọpflu eze ẹnyimu ono wataru ọtu akpara atushi iya ike; eyii awata ememe l'eze ẹnyimu ono.

¹⁹ Ẹphe akpọ-wa ugbo iphe ha l'ọ bụ manyjiru ẹto; l'eje-wa lẹ kẹ ẹno ya teke ẹphe phuru Jisọsu ẹke ooje l'eli mini l'eze ẹnyimu ono; eje abyakfuta ẹphe l'ugbo ono; meji atọfu ẹphe. ²⁰ Yọ sụ ẹphe: “Unu ba atsushi egvu; ọ kwa yẹbedua!” ²¹ Yọ bụru l'o kfuuru ẹge ono meru iphe o lulahaaru ẹphe l'obu t'ẹphe bya edubata iya l'ugbo ono. E gude iya ekfu; ugbo ẹphe etsubewaphu l'ọnu ẹke, ẹphe eje.

A dụ igwe achọ Jisọsu

²² Yọ be echile iya; mkporo-ọha ono, nọ l'azụ eze ẹn-
imu ono azụ iya ọp̄hu ono aphụa l'ọ bụ ụgbo lanụ lik-
waduraa l'ẹke ono. Ẹphe amakwaruphu lẹ Jisọsu te
tsodu ndu etsoje ụzo iya bahụ l'ụgbo; l'ọ bụ ndu etsoje
ụzo iya bẹ tųgburu nụ nkịnyị ẹphe. ²³ Obenu l'o nwek-
waruphu igweligwe ụgbo ọdo, shitsua Tayibériyasu
bya etsuru l'iku ẹke ono, ẹphe nọdu taa buredi lẹ Nna-
jiufu kelebeberu Nchileke ekele ono. ²⁴ Ọha ono
amalẹruphu lẹ Jisọsu ta nọdu l'ẹke ono; ndu etsoje ụzo
iya ta nọ iya; ẹphe adzụta ụgbo nk'ẹphe jeshia
Kapániyomu ọcho Jisọsu.

Jisọsu bụ nri, anụ ndzụ

²⁵ Ẹphe abya achọ-vu iya l'azụ eze ẹn-
imu ono azụ iya ọp̄hu; jì iya: "Bụhunu teke ole b'ì byaru ẹke-a?"

²⁶ Jisọsu asụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe
meru iphe unu achọ-phe iya nta-a ta bukwa l'ọo l'unu
phuru iphe iphe-ophuleny, ya meru ekoshi. Iphe
meru iphe unu achọ-phe iya; kwa lẹ ya nuru unu bure-
di; unu ataa; ẹpho adụgbaa unu mma. ²⁷ Unu be eseg-
bushihe onwunu l'akanya nri, ala iyi. Unu sechia
akanya nri ọp̄hu a-nọduje anụ unu ndzụ gbururu jeye.
Nri onanu bụ Abụbu-Ndiphe a-nụ iya unu. Ishi iya
aburu l'ọo yẹbe Abụbu-Ndiphe bẹ Nchileke, bụ Nna
meru t'e shi iya l'ẹka; phụ ike, ekoshi l'ọo iphe ono bẹ
Nna gude sụ tẹ ya bya."

²⁸ Ẹphe abya aji iya: "Bụ ngunu bẹ ẹphe e-me t'ọ
buru iya bụ l'ẹphe ejeje ozi Nchileke?"

²⁹ Yọ sụ ẹphe: "Iphe bụ ozi Nchileke bụ t'unu woru
onwunu ye onye ono, Nchileke ziru t'ọ bya ono l'ẹka."

³⁰ Ya ndono; ẹphe asụ iya: "Bụ iphe-ophuleny, dụ
ịdagha bẹ ii-me koshi ẹphe; k'ophu ẹphe e-gude ẹn-
ya ẹphe phụ; kweta woru onwẹphe ye ngu l'ẹka ọbu?
?Nanụ iphe ii-me ọbu? ³¹ Lẹ teke ndiche bẹ nna ẹphe
oche phe rikwaru mana teke ono, ẹphe nọ l'echi-ẹgu
ono; bụ iya bụ iphe ọbu, e deru ẹkwo okfu Nchileke;
sụ: 'L'ọ nuru ẹphe nri, shi l'imigwe t'ẹphe ria.' "

³² Jisọsu asụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: nri
onanu, Nna iya shi l'ẹka Mosisu nụ unu ono bukwa nri
ọp̄hu shi lẹ mgboko-a. Ọ kwa nri ọp̄hu Nna iya egude-
je ẹka iya nụ unu bẹ bụ ọgbodo nri ọp̄hu shi l'imigwe.
³³ L'ọ kwa onye ono, shi l'imigwe bya ono bẹ bụ nri
ọbu, Nchileke anụje ọbu. Ọ bụ onye ono anụje ndiphe
ndzụ."

³⁴ Ẹphe asụ iya: "Nnajiufu; nujenu ẹphe egbe nri
onanu tekenteke."

³⁵ Jisọsu asụ ẹphe: "L'ọ kwa yẹbedua gẹdegede bụ nri
ono, anụ ndzụ ono. Onye abyakfuta iya nụ bẹ ẹgu ta
agụhekwa ọdo. Ọdo aburu l'onye woru onwiya ye iya
l'ẹka bẹ mini ta agụhedu ọdo. ³⁶ Ọle ya kfuakwaru iya
unu l'unu phurwaru iya; obenu l'unu te kwedu woru on-

wunu ye iya l'ẹka. ³⁷ Obenu l'iphe bụ ndu Nna iya yeru
iya l'ẹka a-byakfutakota iya. Onye bukwanu onye
byakfutaru iya nụ b'ẹ te nwedu lẹ ya achifu iya. ³⁸ Iphe
ọbu bụ lẹ ya shi l'imigwe bya. Iphe ya byaru ta kwa tẹ
ya bya emee uche-obu nk'ia. Ọ kwa uche-obu kẹ onye
ono, ziru iya abyabya ono bẹ ya byaru ememe. ³⁹ Iphe
bụ uche-obu onye ono, ziru iya nụ ono bụ t'ẹ b'ọ dụ
ndu ono l'ẹphe ha, o yeru iya l'ẹka ono, a-nahụ iya tu-
fahu; mbukwa m'ọ bụ onye lanụ; gbahaa tẹ ya mee
ẹphe t'ẹphe tuko l'ẹphe ha teta nọdu ndzụ mbọku
ikperazụ ono. ⁴⁰ Ishi iya bụ l'iphe dụ Nna iya mma bụ
t'onymonye ọbule, phuru Nwatibe iya ono; woru on-
wiya ye iya l'ẹka; nweru ndzụ gbururu jeye. Ya emek-
waaphu onye ọbu t'ọ shi l'onwu teta nọdu ndzụ
mbọku ikperazụ ono."

⁴¹ Ya ndono; ndu Ju ataderu iya nwurinwuri l'ẹke ono;
ẹke ẹhu eghu ẹphe eghughu; okfu l'ọ sụru: "L'ọo
yẹbedua l'onwiya bụ nri ọbu, shi l'imigwe bya ọbu."

⁴² Ẹphe asụ: "Tọ bụdunua nwoke-wa bụ Jisọsu, bụ
nwatibe Jósẹfu; mbụ onye ẹphe majiru nna iya; mẹ
nne iya ẹn-ya? ?Nanụ ẹge o shi bya asụ nta-a lẹ ya shi
l'imigwe bya?"

⁴³ Yọ sụ ẹphe: "Unu ba atahẹ nwurinwuri l'ime on-
wunu; ⁴⁴ l'ẹ to nwedu onye a-byakfuta iya nụ; a gụfu
l'ọo Nna iya ono, ziru iya nụ ono bẹ kuritaru iya onye
ọbu. Yẹbedua l'onwiya agbe teke ono mee onye ọbu;
yo shi l'onwu teta nọdu ndzụ mbọku ikperazụ ono.

⁴⁵ Ndu nkfuchiru Nchileke dekwaru l'ẹkwo; sụ: 'L'ọ bụ
Nchileke e-zi onymonye ọbule iphe.' L'iphe bụ onye
nuru kẹ Nna ono; bya anọdu Nna ono l'ẹka; mụta ẹka
iya; ono onye a-byakfuta yẹbe Jisọsu. ⁴⁶ Iphe ya ekfu ta
bukwa l'o nweru onye phujewaru Nna ono; gbahak-
waa onye ono, shi l'ẹka Nchileke bya ono. Ọo yẹbedua
bụ onye phujewaru iya nụ. ⁴⁷ Kamenu; tẹ ya karu unu:
l'onye woru onwiya ye iya l'ẹka bẹ nweru ndzụ gburu-
ru jeye. ⁴⁸ Ọ kwa yẹbedua, bụ Jisọsu bụ nri, anụje ndzụ.

⁴⁹ Nna unu oche phe bẹ riru mana l'echi-ẹgu; nwush-
hulee. ⁵⁰ Obenu lẹ nri ọwaa, shi l'imigwe-wa bẹ bụ nri
ọp̄hu anụje ndzụ; mbụ nri ọp̄hu onye riru iya nụ ta an-
wuhuhedu anwuhu. ⁵¹ Ọ kwa yẹbe Jisọsu bụ nri, nọ
ndzụ, shi l'imigwe bya. Iphe bụ onye riru nri ono a-nọ
ndzụ gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Nri ono, ya a-nụ ono
bụ anụ-ẹhu iya. Ya e-woru iya nụ l'okfu ẹhu ndu mg-
boko-a kpmukpamu; k'ophu bụ: onye riru iya nụ; yọ
nọdu ndzụ."

⁵² Ndu Ju awata ntutego; jilaha: "Nanụ ẹge nwoke
ọwaa e-me nụ ẹphe anụ-ẹhu iya t'ẹphe taa?"

⁵³ Jisọsu asụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: ọ -buru
l'unu ta tadu anụ-ẹhu Abụbu-Ndiphe; ngụa mee ya bẹ
unu te enwekwa ndzụ l'ime onwunu. ⁵⁴ Iphe bụ onye
atakwanu anụ-ẹhu yẹbe Jisọsu; l'angụ mee ya bẹ nwe-
waru ndzụ gbururu jeye. Ọ bụ onye ono bẹ ya e-me t'ọ
shi l'onwu teta nọdu ndzụ mbọku ikperazụ ono. ⁵⁵ Ishi
iya bụ l'anụ-ẹhu iya kwata buru ọgbodo nri eriri; mee

ya abúkwaruphu oḡbodo iphe-angungu. ⁵⁶ Onye eri anụ-ẹhu iya; l'angúkwapu mee ya nọwa iya l'ime; yẹbedua anọdu onye ono l'ime. ⁵⁷ Ọ bụ Nna ono, bụ iya bụ ishi ndzụ ono bẹ ziru iya tẹ ya bya. Yọ bụru iya bẹ ya gude nọdu ndzụ. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ iphe bụ onye taru anụ-ẹhu yẹbe Jisọsu e-gude iya nọdu ndzụ. ⁵⁸ Ọo ya bụ l'ono bụ nri ono, shi l'imigwe bya ono. Ẹ tọ bụkwa egbe nri ọphu ochechoroche unu phe rieberu; nwụshihulee. Iphe bụ onye riru nri ọwaa a-nọwaru ndzụ gbururu jeye lẹ tutu yoyo."

⁵⁹ Iphe ono bụ iphe Jisọsu tuko kfushikota teke oozi iphe l'ụlo-ndzuko ndu Ju lẹ Kapániyomu.

Okfu ndzụ gbururu jeye

⁶⁰ Ya ndono; igweligwe ndu etso Jisọsu anụlephu ọwaa; sụ: "Haa! Okfu ọwaa atakwa ẹra lẹ nchị. Ẹ tọ bụkwa iphe anunu."

⁶¹ Jisọsu amalẹru-a; l'ẹ b'ọ dọ onye kọru iya ẹya nụ; lẹ ndu etso iya nụ ata nwurinwuri kẹ okfu ono. Yọ sụ ẹphe: "Bụ iphe ono, ya kfuru unu ono egbu unu egghu tọo? ⁶² ?Nanụ ẹge ọo-dụ mẹ unu phua Abubu-Ndiphe; yọ kwaseru ala imeli ẹke o shi nọ-duhawa? ⁶³ Ọ kwa Ume Nchileke bẹ anuje ndzụ. Ọphu bụ anụ-ẹhu madzụ bẹ bụkwa iphe mmanu, ẹ-te nwe-du ọphu ọ yj. Okfu ono, ya shi kfushitaru unu ono bẹ bụkwa ume; bụkwaruphu ndzụ. ⁶⁴ Obenu; m'ọ nwekwaru l'unu ha-a ndu ọphu ẹ-te woduru onwẹphe ye iya l'ẹka." Iphe kparu iya nụ bụ lẹ Jisọsu shiru lẹ mbụlem-bu maru ndu ọphu ọbu, ẹ-te ekwedu woru onwẹphe ye iya l'ẹka; makwaruphu onye ọphu e-mekochaa deru iya ye. ⁶⁵ Yọ sụ: "Ọo ya bụ iphe ya gude sụ unu l'ẹ to nwedu onye a-byakfutaghe iya nụ; ẹ-ba bụ l'ọo Nna b'ọ shi l'ẹka."

⁶⁶ Yo kfutsulephu ẹge ono; igweligwe ndu ono, shi etso iya nụ ono atsuphushia azụ; ẹphe tee tsojehe iya ejephe. ⁶⁷ Jisọsu asụ ụmadzu iri l'ẹbo ono, etsoje ụzo iya ono: "Unubedua; ?unu e-je iya ije agha? ?Unu alakwaphu azụ tọo?"

⁶⁸ Sáyimonu Pyita asụ iya: "Nnajiufu; ?bụ onye ole ọdo bẹ ẹphe a-lakfube? Ọo nggubedua gude okfu, anuje ndzụ gbururu jeye. ⁶⁹ Ẹphe ekwetaakwa; bya amakwaruphu l'ọo nggu bụ onye ono, dọ nsọ, shi l'ẹka Nchileke ono."

⁷⁰ Jisọsu asụ ẹphe: "Tọ dọ yẹbedua fọtaru unubẹ ụmadzu iri l'ẹbo-wa. Obenu l'onye lanụ l'ime unu gbe bụwaru nụ Obutuswe?" ⁷¹ Onye ookfu iya ele ẹnya aburu Júdasu, bụ nwatibe Sáyimonu Isukáryotu; kẹ l'ọ bụ Júdasu bụ onye e-mekochaa deru iya ye; e gudekwaru l'ọ bụ onye lanụ l'ụmadzu iri l'ẹbo ono, etsoje ụzo iya ono.

Jisọsu yele unwunne iya phe

⁷ E meebelephu; Jisọsu ejephelaha lẹ Gálili; tọ dọ iya t'ọ je ojephe lẹ Judíya; kẹle ndu Ju, nọ ẹke ono achọ ishi iya l'ẹnya-mee. ² Teke ono bẹ aji ndu Ju tųwaru l'úkfu; bụ iya bụ Aji Mkpù. ³ Ya ndono; unwunne iya asụ iya: "T'ọ gbeshikwaphu l'ẹke-a jeshia Judíya; k'ọphu ndu etsoje ụzo iya a-phụ eze iphe dọ biribiri oome. ⁴ L'ẹ to nwekwa onye anọduje edomi iphe oome edomi; m'ọ -bụru l'onye ọbu eme tẹ ọha maru iya. Wo iya: Keshinu j tųkowa egbe eze iphe dọ ege ono emeshi; menua tẹ ndu mgboko magbaru ngu." ⁵ Iphe ọbu bụ lẹ ndu ọphu bụ unwunne iya l'onwẹphe te kwetakpoduanu nk'ia.

⁶ Ya ndono; Jisọsu asụ ẹphe: "L'oge nk'ia te erukwa-a. Obenu l'unubedua ta dudu teke unu gbeshiru, unu te jedu. ⁷ Ndu mgboko te nwekwa l'ẹphe akpọo unu ashị. Obenu lẹ yẹbedua bẹ ẹphe kpọru ashị. Iphe meru iphe ẹphe kpọru iya ashị bụ lẹ ya anọduje ekfuru iya ẹphe hoo-haa l'ọ bụlephu ẹjo iphe bẹ ẹphe eyeje ẹka. ⁸ Unu tųgbua jeshia l'aji, unu eje; lẹ yẹbedua b'ẹ tọ gbakwaa l'oje l'aji ọbu. Ishi iya aburu l'oge teke ya eme iphe ono, ẹnya dọ unu ono ta agbadu." ⁹ Yo kfuebe ẹge ono; kwaa lẹ Gálili l'ẹke ono.

Jisọsu nọ lẹ Aji Mkpù

¹⁰ Unwunne iya egbeshitsulephu jeshia l'aji ono; Jisọsu epyota epyota jekwushia ẹphe. ¹¹ Ndu Ju etsoru achọkashi iya l'ẹke ono, aagba aji ono l'ajigbaa: "Nanuhunu iya? ?Nanuhunu iya?"

¹² Ẹphe adzụ-phelephu taphatapha iya l'ẹke ono, e jiru ejiji ono. Yo nweru ndu sụru: "L'ọ kwa ọkpobe madzụ." Ndu ọphu asụ: "Iye-e! L'ọ bụ eduphu b'ọ gbe eduphuje madzụ." ¹³ Obenu l'ẹphe gude ọtsu-egvu ndu Ju; to nwehunu onye dọru ike kfufua ya ekfufu; k'ọphu aa-nụ iya.

¹⁴ Yo rulephu l'echi aji ono; Jisọsu abaa l'eze-ụlo Nchileke je ezilaha iphe. ¹⁵ Yọ dọ ndu Ju biribiri. Ẹphe asụ: "Nanụ ẹge nwoke-wa meru matabe ẹkwo ẹge-a; l'ẹ b'ọ tųbua ọkpa l'ẹke aamuje ẹkwo lẹ phuu?"

¹⁶ Yọ sụ ẹphe: "Iphe ya ezi ta bụkwa iya b'ọ shi l'ẹka. Onye o shi l'ẹka bẹ bụkwa Nchileke ono, ziru iya nụ ono. ¹⁷ Onye ọogu t'ọ mee iphe bụ uche-ọbu Nchileke a-makwaa mẹ iphe-a, ya ezi-a: ?o shi Nchileke l'ẹka; tọo ike k'onwiya bẹ ya gude ezi iya. ¹⁸ Onye gude ike k'onwiya ekfu bẹ bụkwa onwiya bẹ oome t'a jaa ajaja. Obenu l'iphe bụ onye eme t'onye ono, ziru iya nụ ono jaa ya ajaja; bụkwa onye koshiru l'ọ gbaru t'e gude ire iya ẹka; to nwe ẹke ntųjo nọ iya l'ẹhu. ¹⁹ ?Tọ bụdu Mósisu doberu unu ekemu; tọ dọ unu l'unu ha, onye emeje iphe ekemu ono kfuru? ?Bụkpo ngunu kparu iphe unu achọ ishi yẹbe Jisọsu?"

²⁰ Qha ono asụ iya: “L’ọ kwa ọgvu guderu ngu! ?Bụ onye achọ ishi ngu ọbu?”

²¹ Jisọsu asụ ẹphe: “Mgbẹ ọ bụkwadu-a akpuru iphe lanụ bẹ ya meru mbọku ọtu-ume; unu avọru ọku ghụa ẹhu. ²² Ọ kwa-a lẹ Mósísu sọru: a -mụjee nwata nwoke; ọ -nọlephu abalị ẹsaa; k’ẹsato iya t’e bua ya útsù. Unu ebu iya ẹphe: ebu iya m’o -ruhuru; ọ bụru mbọku ọtu-ume; e guderu l’ẹ tọ bụdu Mósísu bẹ wataru iya nụ; l’ọ bụkpooru ochechoroche unu phe wataru iya. ²³ Ọ -bụru l’iphe unu ebuje madzụ útsù mbọku ọtu-ume bụ k’ọphu unu te emebyidu ekemu Mósísu; ?buhunu ngunu meru iphe unu vọru ọku ghụa ẹhu; okfu lẹ ya meru nwoke, ẹhu ẹ-ta dudu mma; yọ kọrohu mbọku ọtu-ume. ²⁴ Ọphu t’unu haa ole madzụ ẹnya l’ifu ekpe iya ikpe. Unu kpeje ikpe nhamunha.”

Ọo Jisọsu bụ Kuráýisutu ọbu

²⁵ Ya ndono; yo nweru ndu Jerúsalemu haru; sụ: “?Tọ bụdunua nwoke ọbu, aachọkashi t’e gude gbua ọbu ndọ-ọ ²⁶ gbe bya anọdu asa ẹge-a l’edzudzu ọha-a; a chọru ẹnya yeru iya; to nwe onye wọtaru iya ẹya nụ. ?Ọ -bụ lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja mawaru l’ọo ya bụ Kuráýisutu ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya ọbu tọo?”

²⁷ Mę teke Kuráýisutu ọbu a-bya b’ẹ to nwekwa onye a-ma ẹke o shi bya. Obenu lẹ nwoke ọwaa bẹ ayi kabek-wa maru ẹke o shi.”

²⁸ Ya ndono; Jisọsu ezinyaa iphe l’eze-ulo Nchileke ono; raaru iya ẹphe arara; sụ: “?Unu makpọoru nụ onye ya bụ amama ophu? ?Unu makpọoru-a ẹke ya shi eshishi? Ẹ tọ bụkwa ike k’ẹka iya bẹ ya gude bya. Onye ono, bụ iya ziru iya tẹ ya bya ono bụkwa onye ire-lanụ; ọbu l’unu ta madu onye ono. ²⁹ Ọo yẹbedua maru onye ọbu; okfu l’ọo ẹke ọ nọ bẹ ya shi bya. Yọ bụru iya ziru iya tẹ ya bya.”

³⁰ Ẹphe achọde ẹge ẹphe e-shi gude iya; ọbe ẹ to nwedu onye sọru iya ẹka; kẹ l’oge nk’iya te erudua.

³¹ Obenu lẹ ndu shi lẹ mkporo-ọha ono kweta nk’iya kwata halẹ nshinu. Ẹphe asụ: “Teke Kuráýisutu ọbu byaru; ?oo-mefua iphe-ọphulenyaa, a-dakata ọphu nwoke-wa shi keshinu teke-wa meta.”

Eeye ndu nche t’ẹphe je egude Jisọsu

³² Ndu Fárisii abya anụa taba-taba, mkporo-ọha ono tųko adzụ lẹ kẹ Jisọsu. Ya ndono; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Fárisii abya eyefu ndu nche t’ẹphe je egude Jisọsu. ³³ Tọ dụ iya bụ; Jisọsu asụ: “L’ọ kwa tẹ yele unu nọfua nwanshiji; ya alakfushia onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono. ³⁴ Unu a-chọ iya nta chọo ya imo; unu ta achọ-vu iya; ọphu ‘ọ bụkwanu l’ẹke ya nọ bẹ unu ha kẹ abyabya.”

³⁵ Ndu Ju ono ajilahaaw onwẹphe: “?Bunua awe bẹ nwoke-wa atụ egomunggo k’alala, ẹphe ta achọ-vughedu iya ọbu? ?Ọ kwakọ k’oje Girísu, bụ ẹke ndu Ju

gbakashihuru je eburu; mbụ tẹ ya je ẹke ono je ozi ndu Girísu iphe tọo? ³⁶ ?Bụkpoo ngunu b’ọ bụ mbụ iphe ono, o kfuru ono: ‘L’unu a-chọ iya nta chọo ya imo; unu ta aphụ iya.’ Ọdo aburu: ‘L’ẹke ya nọ; bẹ unu ta hadu k’abyabya?’ ”

Mini, anuje ndzụ

³⁷ Yo be mbọku okpufu l’aji ono; bụkwanu iya bụ mbọku, kakọta mkpa l’aji ono; Jisọsu egbeshi raa ya tororo wo: “Ọ -bụru l’o nweru onye mini agu; tẹ onye ọbu byakfuta iya bya anguta ọgbodo mini. ³⁸ L’onye woru onwiya ye yẹbe Jisọsu l’ẹka bẹ iphe ono, e deru l’ẹkwo okfu Nchileke ono e-rekwa l’ẹhu iya, sọru: ‘L’ọo l’ime ẹhu onye ono bẹ nggele ono, atsọshi mini, anuje ndzụ ono a-nọdu.’ ” ³⁹ Ọ bụ kẹ Ume-dụ-Nsọ bẹ Jisọsu gude kfu iphe ono, o kfuru ono; bụ iya bụ Ume-dụ-Nsọ, ndu woru onwẹphe ye iya l’ẹka a-nata. Iphe ọbu aburu l’ẹ ta nụdua ẹphe Ume-dụ-Nsọ teke ono; okfu lẹ Jisọsu bẹ Nchileke te wolidua dobe l’ẹke ọdu-biribiri yẹbe Nchileke nọ l’imigwe.

Ndu ọha eke onwẹphe ẹbo

⁴⁰ Ụphodu lẹ ndu ono anulephu iphe ono, o kfuru ono; sụ: “Ha! Ọ kwa nwoke-a bụ onye nkfuchiru Nchileke ọbu, ẹphe ele ẹnya iya ọbu l’oswiya.”

⁴¹ Yo nweru ndu ọphu sọru: “L’ọo ya bụ Kuráýisutu ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya lẹ ya e-zi t’ọ bya ọbu.”

Obenu l’o nwekwanuru ndu ọphu, sọru: “?Bunu-a lẹ Gálili bẹ Kuráýisutu ọbu e-shi bya tọo? ⁴² L’ẹkwo okfu Nchileke sụkwaru lẹ Kuráýisutu ọbu bụ l’eri Dévidi bẹ oo-shi. L’ọo lẹ Bétulehemu bẹ aa-mụ iya, bụ iya bụ mkpukpu, Dévidi shi buru gẹdegede.” ⁴³ Tọ dụ iya bụ; ndu ono egude okfu ẹhu Jisọsu ono kee onwẹphe ẹbo. ⁴⁴ Yo nweru ndu ọphu chọru ụzo, ẹphe e-shi gude iya l’ẹke ono; ọbu l’ẹ to nwedu onye sọru iya ẹka.

Ndu ishi ndu Ju; bụ e-kwe-lẹ-te-kwe

⁴⁵ Ndu nche ono, ẹphe ziru ozi ono alaphuta azụ lakfuta ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; mę ndu Fárisii ono, bụ ẹphe ziru ẹphe ozi ono. Ẹphe erua; ndu ono, ziru ẹphe ozi ono aji ẹphe: “?Bụ ngunu kparu iphe unu ta kpụtahedu iya?”

⁴⁶ Ndu nche ono asụ ẹphe: “Ha-o! L’ẹphe ta phubuk-waa onye ekfu l’ọ bụ nwoke onanu.”

⁴⁷ Ndu Fárisii aji ẹphe: “?O duswefukwaaruphu un-ubedua tọo? ⁴⁸ ?Akọ kọjeru unu l’o nweru onye ishi ẹphe; m’ọ bụ onye Fárisii, wojewaru onwiya ye iya l’ẹka tọo? ⁴⁹ A bya abya l’igwe ọha-wa, bụ ekemu Mósísu bẹ ẹphe ta madu-a bẹ Nchileke tųakwaru ọnu.”

⁵⁰ Ya ndono; Nikodímọsu, bụ onye lanụ lẹ ndu Fárisii, bụkwa iya phụ bụ onye phụ, jekfujeru Jisọsu phụ asụ ẹphe: ⁵¹ “E -tsode iphe ekemu ẹphe kfuru; bẹ ẹphe ta

anmakwa madzụ ikpe; l'ẹphe 'ẹ be vuoduru ụzo n'uta okfu, shi onye ọbu l'ọnu; maru iphe ọbu, o meru ọbu."

⁵² Ẹphe asụ iya: "Nggụbedua; ?i b'ufua onye Gálili t'ọ? Jenu je eleghee ẹnya eleghe l'ẹkwo okfu Nchileke; nggu aphụ l'ẹ to nweddu onye nkfuchiru Nchileke, e-shi lẹ Gálili."

⁵³ Ẹphe awụkahu; onyenonu alashia nk'ia.

Nwanyi, e guderu l'ẹke oori ogori

8 Yẹbedua, bụ Jisọsu atụgbua jeshia Ugvu Olivu. ² Yo rulephu l'ọnmewa ụtsu echile iya; yọ laphu azụ l'eze-ulo Nchileke. A dọ l'igwe zakọo bya adọ-peehe ya mgburumgburu. Yọ bya adugaru anọdu; zilahaa ẹphe iphe. ³ Ya ndono; ndu ezije ekemu; mę ndu Fárisii akpuru nwanyi, ẹphe guderu l'ẹke oori ogori kpukfuta iya; kputa iya bya edobe ẹphe l'ifu l'ẹke ono. ⁴ Ẹphe asụ Jisọsu: "O-zi-iphe! Nwanyi-a bẹ ẹphe jebudoru l'ẹke oori ogori. ⁵ L'ekemu ẹphe; bẹ Mósisu sọru t'e gudeje mkpuma tugbu onye a phuru, eme egbe iphe-a. ?Nanụ ẹge ọ dọ ngu t'e mee ya?" ⁶ Iphe ono, ẹphe ekfu ono bụkwa ẹregede okfu bẹ ẹphe agbaru iya t'ẹphe maru: ?o nweru iphe ẹphe e-gude gude iya; sụ l'ọo ono bụ ọphu o meru. Jisọsu abya etsukfuru etsukfuru; gude mkpushi-eka delahaa iphe l'alị.

⁷ Ẹphe ajinyaa ya aji; jinyaa ya aji; yo gbeshi sụ ẹphe: "Ọ -buru l'o nweru l'unu ha ẹke-a; onye ọphu te mebua iphe dọ ẹji; t'onye ọbu vuru ụzo wota mkpuma t'ụ nwanyi-a." ⁸ Yọ bya etsukfuru ọdo; gudekwa mkpushi-eka delahaa iphe l'alị. ⁹ Ẹphe anulephu onanu; gbackashihulahaan nanụ nanụ. Ẹphe eshi lẹ ndu ọphu bụ ọgurennya alufu jeye teke ọ bụwa-a Jisọsu bẹ ẹphe haru nkinyi iya yele nwanyi ono, vudo iya l'ụzo ifu ono. ¹⁰ Jisọsu abya apashia; sụ iya: "Nwanyi; ?nanuhunu ẹphe? ?To nwehedu onye vudo n'ụ tẹ ya nmaa ngu ikpe ọbu?"

¹¹ Nwanyi asụ iya: "Ẹ to nwehekwa; Nnajiufu."

Jisọsu asụ iya: "Ahaa! Yẹbedua ta anmakwa ngu phụ ikpe. Tugbu lashia; ọbu; be emehkwa iphe dọ ẹji ọdo."

Jisọsu bụ iphoro kẹ ndiphe

¹² Jisọsu ekfuru n'ụ ẹphe ọdo wo: "Ọo yẹbedua bụ iphoro kẹ ndiphe; iphe bụ onye etso iya n'ụ bẹ ta byadụ bya eje ije l'ẹkpuru-ọchi; gbahaa iphoro bẹ a-nọ iya l'ẹhu."

¹³ Ndu Fárisii asụ iya: "Oghoo! Nta-a bẹ nggụbedua atụ ọnu onwongu. Iphe ono, iikfu ono te nwekwa ọphu bụ ire-lanụ."

¹⁴ Jisọsu asụ ẹphe: "Wawa; ya -atụkpoonu m'ọo ọnu onwiya bẹ iphe ya ekfu bụkotakwa ire-lanụ; kele ya maru ẹke ya shi; makwaruphu ẹke ya ala. Ọbe unubedua ta madu ẹke ya shi; unu ta ama ẹke ya ala. ¹⁵ Unu

ekpeje ikpe l'ọ bụ madzụ. Yẹbedua ta dukwa onye ya ekpe ikpe. ¹⁶ Tẹmanu; ọ -bụkpooru n'ụ lẹ ya ekpe ikpe bẹ ikpe nk'ia bụkwa ikpe, dọ maa. Ishi iya bụ l'ẹ tọ bụdu yẹbedua nwenkinyi iya ekpe ikpe ono. Ọ bụ Nna iya ono, bụ onye ziru iya tẹ ya bya ono bẹ bụ onye yee ya ekpe iya. ¹⁷ L'e dekwaru l'ẹkwo ekemu unu; sụ l'umadzu ẹbo -agbakpo-wa ekebe bẹ iphe ono b'unuphu oswi-okfu. ¹⁸ Ya atukwa ọnu onwiya; Nna iya ono, bụ iya ziru iya tẹ ya bya ono atukwaphu iya phụ."

¹⁹ Ẹphe aji iya: "?Nanụ Nna ngu ọbu?"

Jisọsu asụ ẹphe: "Unu ta makwa yẹbe Jisọsu; unu ta ama Nna iya. Ndege ọ -buru l'unu maru yẹbedua; unu gega amakwaruphu Nna iya."

²⁰ Okfu ono bẹ Jisọsu n'ọ l'ẹke aakwakọbeje okpoga, a n'uru Nchileke kfushia teke ọ n'ọ l'ime eze-ulo Nchileke ono ezi iphe; ọphu ọ dọdu onye sọru iya ẹka k'egude; okfu l'oge teke ee-gude iya te erudua.

Unu ta abyadụ ẹke ya ala

²¹ Jisọsu asụ ẹphe ọdo: "Ya a-la; unu a-chọ iya nta chọ ya imo; unu ta achọ-vu iya. Unu evuru iphe dọ ẹji, unu meru l'ishi ẹge unu vu iya; nwushihu. Ẹke ọbu, ya ala ọbu bẹ unu ta hakwa kẹ abyabya."

²² Ya ndono; ndu Ju asụ: "Ọwaa, ọ sọru: 'L'ẹke ya ala bẹ ẹphe ta sọdu kẹ abyabya-a; ?ọo-kabẹ eje ọkfgbu onwiya t'ọo."

²³ Yọ sụ ẹphe: "Unubedua shi l'ẹke laru alị; ọbu lẹ yẹbedua shi l'imeli. Unubedua bụ ndu kẹ mgboko-a; obenu lẹ yẹbedua ta bụdu onye kẹ mgboko-a. ²⁴ Ya sọru unu l'ọo ya meru iphe unu e-vuru iphe dọ ẹji, unu meru; unu evuru iya l'ishi ẹge unu vu iya; nwushihu; mbụ yọ buru ẹge ono bẹ unu a-nọduwaru l'iphe dọ ẹji unu ọbu; nwushihu; a gufulephu l'unu byaru bya ekweta l'ọo ya bụ 'Onye ono, ya sọru lẹ ya bụ ono.'"

²⁵ Ẹphe aji iya: "?Bụ onye b'i bụ?"

Yọ sụ ẹphe: "Ọ bụ iphe ono, ya shikpelephu lẹ mbulembu kfutaru unu ono bẹ ya bụ. ²⁶ O nweru igweligwe iphe ya e-kfu kfukuta unu; mękwaphu igweligwe iphe ya e-kpe unu ikpe iya. Ọbe onye ono, ziru iya n'ụ ono bẹ bụ onye ire-lanụ; tẹmanu b'ọ bụ iphe ya n'utaru onye ono, ziru iya n'ụ ono l'ọnu bẹ ya arajẹ arara tẹ ndiphe n'ụ."

²⁷ Ndu ono ta ma l'ọo Nchileke, bụ Nna bẹ ookfu ekfuturu. ²⁸ Jisọsu asụ ẹphe: "Teke unu wolileruphu Abubu-Ndiphe kpopyabe l'oshi-osweru bẹ unu a-ma teke ono l'ọo ya bụ 'Onye ono, ya sọru lẹ ya bụ ono; l'ọo bulephu iphe Nna ziru iya bẹ ya anọduje ekfu. ²⁹ Tẹmanu mę onye ono, ziru iya n'ụ ono ta habukwaa ya nkinyi iya. Ọ nọkwaa swiru iya; kẹ l'ọo bulephu iphe dọ Nna iya ono mma l'obu bẹ ya anọduje eme tekenteke."

³⁰ Igweligwe ndu n'uru teke Jisọsu ekfu okfu ono ekweta nk'ia.

Ohu lẹ amadu

³¹ Tọ dọ iya bọ; Jisọsu asọ ndu Ju ono, kwetaru nk'ia ono: "Ọ -bọru l'unu kwetaru l'emekpelephu iphe ya ekfu bẹ unu bọkwa ọkpobe ndu etsoje ọzo iya. ³² Unu a-makwanuru ọkpobe okfu ono; yọ bọru ọkpobe okfu ono a-tọfu unu l'ẹgbu; mee t'unu ba abọhe ohu."

³³ Ẹphe asọ iya: "Mẹ ẹphe shikwa l'eri Ébirihamu; ọphu ọ bọdu l'o nweru ẹphe onye bọjeru ohu. ?Bọhununu olẹ bẹ kẹ l'aa-tọ ẹphe l'ẹgbu; mee t'ẹphe ba bọhe ohu."

³⁴ Jisọsu asọ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe bọ onye eme iphe dọ ẹji bẹ bọ ohu kẹ iphe dọ ẹji. ³⁵ Ohu te ebujekwaruru l'ọlo nnajiufu iya gbururu jeye. Ọ kwa nwa, a mọru amọmu l'ufu ebujẹ iya gbururu jeye. ³⁶ Ọo ya bọ; ọ -bọru lẹ Nwa ono bẹ mewaru t'unu ba bọhe ohu; bọnu iya bọ l'a tọwaru unu l'ẹgbu ọkpobe atoto. ³⁷ Ya makwaru-a l'unu shi l'eri Ébirihamu; ọle unu emelee t'unu gbua ya; okfu l'unu te kwedu tẹ okfu iya ree unu ire l'ẹhu. ³⁸ Iphe ya ekfu okfu iya bọ iphe ya gude-wa ẹnya iya phọ l'ẹke Nna nọ. Iphe unubẹdua eme abọru iphe unu nuru l'ọnu nna unu."

³⁹ Ẹphe asọ iya: "M'ọ kwa Ébirihamu bọ nna ẹphe."

Jisọsu asọ ẹphe: "Ndege unu bọ unu Ébirihamu; mọ unu emenu-a iphe Ébirihamu meru. ⁴⁰ Obenu lẹ nta-a bẹ unu achọ ẹge unu e-shi gbua ya; mbọ yẹbe onye bọ ire-lanọ, ya nuru Nchileke l'ọnu bẹ ya kfururu unu. Ẹ tọ bọkwa egbe iphe dọ ẹge ono bẹ Ébirihamu meru. ⁴¹ Ọ bọ iphe nna unu meru bẹ unu eme."

Ẹphe asọ iya: "Ẹ ta gbatakwaa ẹphe l'ọkpara. M'ọ kwa Nna lanọ bẹ ẹphe nweru, bọ iya bọ Nchileke."

⁴² Yọ sọ ẹphe: "Ndege ọ bọ Nchileke bọ Nna unu; unu gage yeru yẹbe Jisọsu obu; kẹ l'ọ bọ ẹke Nchileke nọ bẹ ya shi bya. Ya ta nọnyakwaa bya egude ike k'onwiya bya. Ọ kwa Nchileke ziru iya tẹ ya bya. ⁴³ ?Nanọ ẹge e meru bẹ iphe ya ekfu te edojedu unu ẹnya. Iphe kparu iya nọ bọ l'unu te kwetadu l'unu a-nọ okfu iya. ⁴⁴ Unu bọ unu Obutuswe. Yọ bọru Obutuswe ono bọ nna unu. Iphe dọ unu mma l'obu bọ t'unu mee iphe dọ nna unu ono mma l'obu. O shikpolephu lẹ mbọlembu bọtaru mgbugbu-madzọ. Ẹka iya ta dọbua l'ire-lanọ; okfu l'ome ire-lanọ ta nọdu ya l'ẹhu. Teke ọ dzọru ẹjo-ire bẹ ookfulekwaphu iphe ruberu egbe onye ọ bọ. Ishi iya abọru l'ọ bọ onye ẹjo-ire. Yọ bọkwaru iya phọ bọ nna ẹjo-ire l'onwiya. ⁴⁵ Obenu lẹ yẹbe Jisọsu ekfujẹ ire-lanọ. Ọo ya meru iphe unu te kwetadu nk'ia. ⁴⁶ ?O nweru l'unu ha onye e-gbeshi; sọ l'ọwaa bọ iphe dọ ẹji, ya mejeru ndọ-ọ? Teke bọ l'ọo ire-lanọ bẹ ya ekfu; ?bọ ngunu kparu iphe unu te kwedu lẹ nk'ia bọ iya.

⁴⁷ Onye bọ Nchileke bọ Nna iya anọduje anọ okfu Nchileke. Iphe kpataru unu ta anuje okfu Nchileke; bọ l'unu ta bọdu unu Nchileke."

Jisọsu yẹle Ébirihamu

⁴⁸ Ndu Ju ono asọ Jisọsu: "Ẹ rọru l'ọ bọ ẹphe ekfuswe mọ ẹphe -sọ l'ẹ bọ onye Samériya; ọgvu eburu ngu l'ẹhu?"

⁴⁹ Jisọsu asọ ẹphe: "Ẹ to nwekwa ọgvu, bu iya l'ẹhu. Ọ kwa Nna iya bẹ ya akwabẹ ugvu; unubẹdua ta akwabẹ yẹbe Jisọsu ugvu; ⁵⁰ l'ẹ-ba bọ lẹ ya achọ t'a jaa ya ajaja. O nweru onye lanọ ọdo nkinyi iya, achọ t'a jaa yẹbe Jisọsu ajaja. Ọ bọ onye ono e-kpe ikpe. ⁵¹ Kamenu; tẹ ya karu unu: iphe bọ onye eme iphe ya ekfu; onye ono ta abyadọ bya anwọhu anwọhu gbururu jeye."

⁵² Ndu Ju asọ iya: "Nta-a bẹ ẹphe makpọoru l'ọgvu bu ngu l'ẹhu l'oswiya. Ébirihamu nọkpokwaaru nta; nọo imo; meebe nwọhule. Ẹge ono b'ọ dọkota iphe bọ ndu nkfuchiru Nchileke. Nggubedua abya asọ ẹphe: 'L'iphe bọ onye eme okfu ngu ta abyadọ bya anwọhu anwọhu gbururu jeye lẹ tutu yoyo.' ⁵³ ?I bya aka nna ẹphe Ébirihamu ẹkuku, mekocharu nwọhu anwọhu tọo? Ndu nkfuchiru Nchileke anwọshihukotakwaphu. ?Bọ onye bẹ jisukpọoru l'ẹ bọ?"

⁵⁴ Jisọsu asọ ẹphe: "Ọ -bọru l'ọo tẹ ya bya ajalaha onwiya ajaja mọ ajaja, ya aja onwiya tẹ ge nwekwa iphe ọo-ga bọru. Ọ bọ Nna iya ono, unu sọru l'ọo Nchileke unu ono ajajẹ iya ajaja. ⁵⁵ Yẹbedua maru iya. Obenu l'unubẹdua ta amakwanọ iya. Ndege ọ bọru lẹ ya ta madu iya; m'ọ bọru ẹjo-ire bẹ ya adzọ l'ọ bọ unubẹdua. Obenu lẹ ya maru iya; l'emeje iphe o kfururu. ⁵⁶ Onye iche unu; mbọ Ébirihamu bẹ ẹhu tsọru ẹnna l'ọ gude ẹnya iya phọ mbọku, yẹbe Jisọsu a-bya lẹ mgboko-a. Ọ phọru iya; ẹhu atsọo ya ẹnna."

⁵⁷ Ndu Ju asọ iya: "Ẹge tii nọ-rudua ọkporo afa ẹbo l'afa iri-wa; b'i gbe phọwanu Ébirihamu?"

⁵⁸ Jisọsu asọ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: m'a byakwa bya amọ Ébirihamu; ya anọduhawa."

⁵⁹ Ya ndono; ẹphe akpakọ mkpuma t'ẹphe tọ ya. Yo domia onwiya; shi l'eze-ọlo Nchileke ono lufu.

Nwoke, ishì shi l'ẹpho
aphọ ọzo

9 Jisọsu ejekwaru ẹke ooje; bya aphọ nwoke, shi ọtsu ishì l'ẹpho nne iya. ² Ndu etsoje ọzo iya aji iya: "Bọ onye ole meru iphe dọ ẹji: ?bọ nwoke meru iphe dọ ẹji; t'ọ bọ ndu mọru iya nọ, kparu iphe a bya amọ iya; yọ tsọwa ishì?"

³ Jisọsu asọ ẹphe: "L'ẹ tọ bọkwa l'ọo lẹ nwoke-a meru iphe dọ ẹji; t'ọ bọ l'ọo ndu mọru iya nọ kparu iya ọotsu ishì. Iphe kparu iya nọ bọ t'e gbe shi lẹ ishì ono, ọotsu ono; phọ ẹge ike Nchileke reberu ire l'ẹhu iya. ⁴ Ayi jefutaje ozi kẹ onye ono, bọ iya ziru yẹbe Jisọsu ono teke iphoro dọkwadu. L'enyashi abyaakwa; teke ẹ to nwedu onye hakwadu k'ọje ozi. ⁵ Lẹ nta-a ya nọkwadua lẹ mgboko-a bẹ ya bọkwa iphoro kẹ ndu mgboko-a."

⁶ Yo kfutsua ẹge ono; bya agbushi ọnu-mini l'alj; bya egude ọnu-mini ono gwọtota nwiphe ẹpoto tee nwoke ono l'ẹnya; ⁷ sụ iya: "Tugbua je aswaa ifu ngu l'okpuru Sayilówamu." Iphe Sayilówamu bụ bụ "Onye e ziru". Tọ dọ iya bụ; nwoke ono atugbua jeshia je aswaa ifu l'okpuru ono; latashia azụ; l'aphụwa ụzo.

⁸ Ndu obutobu ẹphe; mę ndu shi aphụje iya l'ẹke ọoro arọ ajilahaa; sụ: "Tọ bụdunu-a nwoke-a, shi anọduje arọ arọ-ọ ndọ-ọ?"

⁹ Ndu ahara sụ l'ọ kwa iya phụ. Ndu asụ: "Wawa; l'ẹ tọ bụkwa iya; l'ọ kwa onye yeru iya nụ."

Nwoke ono asụ l'ọ kwa-a yẹbedua.

¹⁰ Ẹphe aji iya ẹge e meru b'ọ phulahaaru ụzo?

¹¹ Yọ sụ ẹphe: "L'ọ kwa nwoke ọbu, eeku Jisọsu bę gwọtotarú ẹpoto tee ya l'ẹnya phẹ ẹbo; wo iya: 'Tę ya tugbua je aswaa ifu l'okpuru Sayilówamu.' Ya ndono; ya atugbua je aswaa ifu; watawaphu ọphu ụzo."

¹² Ẹphe aji iya ẹke Jisọsu ọbu nọ.

Yọ sụ ẹphe lẹ ya ta makwa.

Ndu Fárisii aji nwoke ịshì ono aji

¹³ Ẹphe eduta nwoke ono, shi atsụ ịshì ono dukfuta ndu Fárisii. ¹⁴ Mbọku ono, Jisọsu metotarú ẹpoto tee nwoke ono l'ẹnya; yọ phulahaaru ụzo ono bụ mbọku ọtu-ume. ¹⁵ Ndu Fárisii abya ajikwa iya ọdo ẹge e shikpooru b'ọ phụderu ụzo. Yọ sụ ẹphe: "L'ọ teru iya ẹpoto l'ẹnya phẹ ẹbo; ya eje aswaa ifu; wata ọphu ụzo."

¹⁶ Ndu Fárisii ahara; sụ: "Lẹ nwoke ono te shikwa l'ẹka Nchileke. Ọdumeka; ?nanụ ẹge e meru t'ọ dobeje nsọ, nọ lẹ mbọku ọtu-ume."

Ndu ọphu asụ: "Ìyèè! ?Nanụkpoo ẹge onye eme iphe dọ ẹji e-me emekota egbe iphe-ọphulenyaa, dọgbaa ẹge ono?" Olu ẹphe agbaa iche iche; ẹphe ekee onwẹphe ẹbo.

¹⁷ A nọnyakwaa; ndu Fárisii abya aji nwoke ono ọdo; sụ iya: "Yeedu ọnu. ?Nanụ iphe jiri lẹ kẹ nwoke ono; keshinu o mewaru ngu; nggu aphụ ụzo?"

Yọ sụ ẹphe: "L'ọ bụ onye nkfuchiru Nchileke b'ọ bụ."

¹⁸ Ndu Ju ono te kwe lẹ nwoke ono shi atsụ ịshì; e mewa iya; yọ wata ọphu ụzo nta-a. A nọnyaa; ẹphe eje ekua ndu mụru nwoke ono, e meru: yọ phulahaaru ụzo ono; jì ẹphe: ¹⁹ "Bụ onye ọwaa bụ nwatibe unu ọbu, unu shi sụ l'a bya mụ; yọ tsụwa ịshì-a? ?Nanụ ẹge e meru b'ọ bya aphulahaaru ụzo nta-a?"

²⁰ Ndu mụru nwoke ono asụ: "L'ẹphe makwaru-a l'onye ọwaa bụ nwatibe ẹphe; makwaru-a l'ọ shi ọtsu ịshì l'ẹpho nne iya. ²¹ Obenu l'ẹge e shiru; yọ bya aphụde ụzo nta-a bę ẹphe ta makwa; ọphu tọ bụkwawu l'ẹphe gbe maru onye ọbu, meru t'ọ wata ọphu ụzo ọbu. Unu jikwaa ya; l'ẹ tọ bụhekwa nwata. Unu jì iya; yẹbedua e-kfuwaru l'ọnu iya." ²² Iphe, meru iphe

ndu mụru nwoke ono gude kfuwa ẹge ono bụ l'ẹphe atsụ ndu Ju egvu; okfu lẹ ndu Ju kfuahawaru iya kepyaa ya akụ l'ọ -nweru onye gude ọnu kfuwa l'edzudzu ọha l'ọ Jisọsu bụ Kuráýisutu ọbu; ẹphe ebufu onye ọbu t'ẹ b'ọ batajẹhe l'ulo-ndzuko ẹphe. ²³ Ọ bụ iya meru iphe ndu mụru nwoke ono sụru: "T'ẹphe jikwaa ya; l'ẹ tọ bụhekwa nwata nshii."

²⁴ Tọ dọ iya bụ; ẹphe abyakwa bya eku nwoke ono, shi atsụ ịshì ono k'ugbo ẹbo; sụ iya: "Kwabẹ Nchileke nkinyi iya ugvu; nggu ekfuaru ẹphe ire-lanụ; l'ẹphebedua l'onwẹphe marua lẹ nwoke ono bụ ẹjo madzụ."

²⁵ Yọ sụ ẹphe: "Ọ -bụru lẹ nwoke ono bụ ẹjo madzụ bę ya ta makwa. Obenu l'iphe lanụ, ya ka ogude ẹka bụ lẹ ya shi atsụ ịshì; ọle nta-a bę ya aphụwa ụzo."

²⁶ Ẹphe aji iya: "?Nanụ ẹge ọ mụru nggu l'iya? ?Nanụ ẹge o meru ngu, meru; nggu awata ọphu ụzo?"

²⁷ Yọ sụ ẹphe: "L'ọ kwa-a iphe lanụ-wa, ya kfuahawaru unu; unu ta ngaru iya nchị-wa. ?Bụ ngunu kparu iphe unu eme t'unu nufua ya ọdo? ?Tọ dọ unu t'unu bụru ndu etsoje ụzo iya tọ?"

²⁸ Ẹphe awụpyabe iya iphu; wo iya: "Bụkwaru onye etsoje ụzo iya nggubedua. Ẹphebedua kwa ụzo kẹ Mósísu bę ẹphe etso. ²⁹ L'ọ Mósísu bę ẹphe maru, Nchileke kfuru okfu nụ; obenu lẹ nwoke ọwaa bę ẹphe ta makwa ẹke o shi."

³⁰ Nwoke ono, shi atsụ ịshì ono ebua; jì ẹphe: "?Yọ bụru ngunu? Ọwaa dukwa iya biribiri! Unu ta madu ẹke o shi; ọle o mekwaru iya; ya aphụ ụzo. ³¹ Iphe doru ẹnya bụ lẹ Nchileke ta angajeduru ndu eme iphe dọ ẹji nchị. Obenu l'onye abaru Nchileke ẹja; l'eme uche-ọbu iya; bę ọongajeru nchị. ³² Lẹ keshinu mgboko dọberu b'ẹ tọ dọbukwaa onye nọjeru l'ọ nweru onye meru onye a bya bya amụ; yọ tsụwa ịshì; yọ wata ọphu ụzo. ³³ Ndege nwoke-a te eshiru Nchileke l'ẹka m'ẹ tọ dukwa iphe ọ gęga dọ ike ememe."

³⁴ Ẹphe avụaru iya pyji; wo iya: "?Iime t'i zia ẹphe ngunu; lẹ nggube onye ngụpyaberu ome iphe dọ ẹji l'era?" Ẹphe achifu iya.

Ọtso ịshì kẹ ndu Fárisii

³⁵ Jisọsu anụ l'ẹphe chifuaru nwoke ono; bya eje achọ-vu iya; jì iya: "?I kwere kẹ Abụbu-Ndiphe?"

³⁶ Nwoke ono asụ Jisọsu: "?Bụ onye bụ Abụbu-Ndiphe? Kanuru iya ẹya; k'ọphu ya e-kweta nk'ia!"

³⁷ Jisọsu asụ iya: "I gudeekwa ẹnya ngu phụ ya; e bebekpoonu; yọ bụru iya ekfu anụ ngu nta-a."

³⁸ Nwoke ono asụ iya: "Owoo! Nnajiufu; ya kwetaakwaru;" bya ebua ifu l'alj; baaru iya ẹja.

³⁹ Jisọsu asụ iya: "Iphe, meru iphe ya byaru lẹ mgboko bụ tẹ ya kpee ikpe; k'ọphu ndu atsụ ịshì a-wata ọphu ụzo; ndu ọphu aphụ ụzo awata ọtsu ịshì."

⁴⁰ Ndu Fárisii, haru nonyabe iya nù; anùkota okfu ono; bya aji iya: “?Iikfu l'èphebedua atsu fukwaaphu ishì tọ ngunu?”

⁴¹ Jisosu asu epe: “Ndège unu atsu ishì m'è tọ duk-wa iphe dù eji, gèga nọ unu l'èhu. Obenu lè keshinu unu sùru l'unu aphù ọzo bẹ unu vukwaphu iphe dù eji unu l'ishi ège unu vu iya.”

Onye eche aturu

10 Jisosu asu epe: “Kamenu; tẹ ya karu unu: onye ẹ-te shidu l'onu ọzo bahu l'odu-aturu; onye ono -shia ibyiya ọdo nyiba iya enyiba; kamenu onye ono bu onye iphura; buru onye ana nfu.² Obenu onye shiru onu ọzo bahu l'èke, aachibaje aturu; onye ono bu onye eche aturu ono. ³ Ọo onye ono bẹ onye eche èke ono, aachibaje aturu ono aguhajeru ọzo; buru onye eche aturu ono bẹ aturu ono anuje olu iya. Ookuje aturu nk'iya epha l'èhu l'èhu; chita iya; l'eduzi iya ọzo. ⁴ Teke ọ chifutabebeleruphu aturu nk'iya; yo vuturu iya ọzo; aturu ono l'ọ ha awu etso iya; kẹ l'ọ maru olu iya. ⁵ Ẹ too kwekwa etso onye ọdo. Ọ -phua onye ọdo; yo gbe agbaru iya ọso; okfu l'è tọ madu olu ndu shi uswe.”

⁶ Ono aburu ẹtu; Jisosu anmaaru iya epe. Obenu l'è to dodu epe enya; mbu iphe ookfu.

Jisosu; onye obu-oma, eche aturu

⁷ Tọ dù iya bu; Jisosu asu epe ọdo: “Kamenu; tẹ ya karu unu: l'ọ yèbedua bu onu-ọzo èke, aachibaje aturu. ⁸ Iphe bu ndu vu iya ọzo bya bukota ndu iphura; buru ndu abali-d'egvu. Obenu l'aturu ono ta ngaduru epe nchi.” ⁹ Ọo yèbedua bu onu-ọzo ono. Onye shiru iya bahu bẹ aa-dzofutakwa. Onye ono e-shi iya bata; shikwa iya phu lufu; phua èke ọo-ta nri ège aturu aphuje. ¹⁰ Iphe onye iphura abyaje bu tẹ ya zita iphe; gbushia egbushi; mẹ tẹ ya laa iphe l'iyi. Obenu l'iphe yèbedua byadoru bu k'ophu aturu ono e-nweru ndzu; nwee ya nweru k'etsutsu iya.

¹¹ “Ọo yèbedua bu onye obu-oma obu, eche aturu obu. Onye obu-oma eche aturu egudeje kẹ aturu iya ono taa ishi ndzu iya. ¹² Onye ophu e butaru ebuta apajeru aturu ono haa; gbalaa teke ọ phuru èke agu abya; okfu l'è tọ budu iya bu onye eche aturu ono; tọ bu iya nwe iya. Agu ono -ruta; yo abya akfupyabe aturu ono; chikashia ya. ¹³ Onye ono, e butaru ebuta ono agbalaje; okfu l'ọ bulephu ebuta b'e butaru iya. Ẹ tọ kpadu ishi aturu ono.” ¹⁴ “Ọo yèbedua bu onye obu-oma ono, eche aturu ono. Ya maru ndu ophu bu nk'iya; ndu ophu bu nk'iya amaru iya. ¹⁵ Ọ kwaphu ège ono bẹ Nna iya maru iya; yèbedua amaru Nna iya. Ya egudeje kẹ aturu iya ono taa ishi ndzu iya. ¹⁶ Ya nwek-waruphu aturu ọdo, ẹ-te tsodu ndu owaa. Ya jefutajek-wa je achitafua ya; yo tuko anu olu iya. Ọo ya bu; yo

tuko nmagbabe buru ikpo aturu lanu; nweru onye lanu, a-nodu eche iya nu.

¹⁷ “Iphe meru iphe Nna iya yeru iya obu bu okfu lẹ ya turu ishi ndzu iya; k'ophu ya a-nataphu ndzu iya obu azu ọdo. ¹⁸ Ẹ to nwekwa onye nafuru iya ẹya. Ọ kwa yèbedua chiru obu iya; taa ishi ndzu iya obu. Ọo yèbedua b'ọ nọ l'èka tẹ ya taa ya; bukwaru iya phu b'ọ nọ l'èka tẹ ya nataphu iya azu ọdo. O bu iphe ono bẹ Nna iya ziru iya tẹ ya mee.”

¹⁹ Ndu Ju egudekwaphu okfu ono, Jisosu kfuru ono kejaa onwephe ẹbo. ²⁰ Igweligwe epe asu: “L'ọ kwa ogvu bu iya l'èhu. L'ifu bohukwaru iya. ?Bu ngunu meru iphe unu ngaberu nchi l'iphe ono, ookfu ono?”

²¹ Ndu ophu asu: “L'okfu owaa, o kfushi-wa ta bukwa okfu onye ogvu bu l'èhu. ?Unu phujeru èke ogvu duru ike mee onye atsu ishì; t'ọ wata ophu ọzo ọdo?”

Ndu Ju ajika Jisosu

²² Yo be l'oge, eemeje eswe-iphe lẹ Jerúsalemu; bu iya bu eswe-iphe, e gude anyata teke e megeru eze-ulo Nchileke; goru iya ye Nchileke l'èka. Teke ono bu oge oyi atsujẹ nshinu. ²³ Yo buru l'oge winta; Jisosu l'akpape l'eze-ulo Nchileke; l'èke iya kẹ Onu-oguzo Sólomonu. ²⁴ Tọ dù iya bu; ndu Ju abya adọ-pee ya mgburumburu; ji iya: “?Bukpohunua a nọ-beru inobe agha bẹ ii-me t'obu be ekoheru epe ekoru? Kfunuru epe hoo-haa: ?Bu nggu bu Kuráyisutu obu tọo?”

²⁵ Jisosu asu epe: “Ya kfuhaakwaru iya unu; obe unu te kwetadu. Iphe bu ozi ono, ya eje ono, bu ozi ono, Nna ziru iya tẹ ya jee ono bukotakwa iphe agbaru iya ekebe. ²⁶ Obenu l'unu te kwetadu; okfu l'unu ta ayidu lẹ ndu ophu bu aturu kẹ yèbe Jisosu. ²⁷ Aturu nk'iya anoduje anu olu iya. Ya maru iya; yo noduje awu etso iya. ²⁸ Ya anuje iya ndzu gburruru jeye; to nwe l'ọ laa l'iyi; tọ dù onye ha kẹ t'ọ nafu iya ẹya l'èka. ²⁹ Nna iya ono, bu iya woru iya ye iya l'èka ono bẹ kakota iphemiphe obule nshinu; ophu 'ọ dudu onye a-dù ike nafu iya Nna iya l'èka. ³⁰ Yèbedua yele Nna iya bu nanu.”

³¹ Ya ndono; ndu Ju akpakokwaa mkpuma k'ugbo ẹbo t'èpe tugbu ya. ³² Jisosu asu epe: “Ya koshiakwaru unu igweligwe ozi, dù mma, shi iya l'èka. ?Bukpohunua ole l'iphe ono, ya meshiru ono bẹ unu e-gude tugbu iya lẹ mkpuma?”

³³ Ndu Ju asu iya: “Ẹ tọ kwa k'ozì, dù mma, i jeru bẹ epe eme t'èpe tugbu ngu lẹ mkpuma. Iphe meru iphe epe eme t'èpe tugbu ngu lẹ mkpuma kwa l'iikfubyishi epha Nchileke; l'èke ọ bu nggube madzu mmanu bẹ wotaru onwongu mebe Nchileke.”

³⁴ Jisosu asu epe: “?T'e dedu iya edede l'èkwo ekemu lẹ Nchileke sùru: 'L'unu butua n'chi l'èhu l'èhu.' ³⁵ Ayi makwaru l'iphe ekwo okfu Nchileke kfuru te enwedu echikpo. Ọ -buru lẹ Nchileke kuru ndu ono, o yeru ok-

fu iya l'eka ono 'nchi l'ehu l'ehu; ³⁶ ?o meru imagha be unu sūru l'oo ekfurushi be ya ekfurushi epha Nchileke; okfu le ya sūru: 'L'oo yebedua bu Nwatibe Nchileke.' Mbū; o kwa Nchileke ono fōtaru iya; zi iya te ya bya le mgboko. ³⁷ O -būru l'iphe-a, ya emegbaa-wa te shidu l'eka Nna iya; unu be kwetakpohekwa nk'iya. ³⁸ Obenu le teke o bukwanu l'ō bu iphe shi l'eka Nna iya be ya emegbaa-wa; unu kwetakpoonu l'iphemiphe obule ono, ya emegbaa ono shia l'eka Nna iya; m'o -ruhuru; unu 'ekwetakpodua nū ke yebe Jisōsu. Unu -kweta; o ya bu; yo doo unu enya: unu amaru le Nna nō iya l'ime; yebedua anōdu Nna l'ime."

³⁹ Epe awū-lihukwa odo t'ephe kpachia ya l'eke ono; yō nyifu epe l'eka.

⁴⁰ Yō tūgbukwaa odo je adaghaa Jōdanu; lūfu azū iya ophu; rua eke ono, Jonu shi anōduje emeshi baputizimu l'odungu ono; nōdu l'eke ono. ⁴¹ A dū l'igwe wū-kfuta iya. Epe ekfutsua: "Le Jonu te mekwa iphe dū biribiri; obu l'iphe bu iphe o kfuru l'ehu nwoke-a bukōtakwa oswi-okfu." ⁴² A dū l'igwe kweta nk'iya l'eke ono.

Anwūhu Lázarusu

11 O nweru nwoke lanū, aza Lázarusu, bu onye Bétani; ehu ta dū iya mma. Bétani bu iya bu mkpukpu, Méri yele nwunne iya ke nwanyi, bu Mátá bu. ² Méri owaa bu iya bu nwanyi ono, wotajeru manū-mbeleke, eshi kwēkwēkwe bya etee Nnajiufu, bu Jisōsu l'okpa labū; gude egbushi fucha ya eya ono. O bu nwunne iya ke nwoke, bu Lázarusu; be iphe eme obu. ³ Ya ndono; unwunne iya ndu k'ūnwanyi ono ezia ozi t'e je ekfuru Jisōsu l'onya iya-a, o yeru obu-wa be ehu ta adukwa mma.

⁴ Jisōsu anūle iya phū; sū: "L'ehu owaa be yele ishi Lázarusu ta ayikwa. L'iphe meru iphe oome kwa k'ophu ee-gude iya kwabe Nchileke ugu; shikwa iya phū jaa Nwatibe Nchileke ono ajaja."

⁵ Jisōsu yeru Mátá; mē nwunne iya ke nwanyi; mē Lázarusu obu nshinu. ⁶ Ya ndono; Jisōsu anūtsulephu l'ome-l'ehu guderu Lázarusu; yō kpōo ukfu; nōfua abali ebo l'eke ono, o nō ono. ⁷ E metsua; yō sū ndu etsoje ụzo iya: "Unu gbeshi t'ephe la azū le Judiya."

⁸ Ndu etsoje ụzo iya asū iya: "M'ō buwokwaa be ndu Ju shi ese t'ephe gude mkpuma tugbua ngu; ?bu iya b'i sūru le ji-la azū l'eke ono odo?"

⁹ Jisōsu asū epe: "?Tō būdunua awa iri l'ēbo be nō l'eswe ujiku lanū? Iphe bu onye eje ije l'eswe ta akpakotajekwa iphe daa; ke l'onye ono gude iphoro ke mgboko aphū ụzo. ¹⁰ Obenu l'ō -būru l'enyashi be madzū eje ije be onye obu akpakotaje iphe daa; okfu l'ē to nwedu iphoro, nō iya l'ehu." ¹¹ Yo kfuebelephu ege ono; wo epe: "Onya epe; mbū Lázarusu be mgbēnya tsyakwaru; ole ya e-jewa te ya je etee ya le mgbēnya ono."

¹² Ndu etsoje ụzo iya asū iya: "Nnajiufu; o -būru l'oo mgbēnya be ooku b'ō buakwa iya akōrohu teke o tehuru." ¹³ Epe gbe tubesu l'oo mgbēnya be ookfu okfu iya. Obenu l'iphe Jisōsu ekfu teke ono bu l'ō nwūhuwaru. ¹⁴ Ya ndono; Jisōsu abya ekfujaaru iya epe ekfuja: "Le Lázarusu nwūhuakwaru. ¹⁵ L'ō kwa l'okfu ehu unu b'ō gude ehu atso iya ena; le ya ta nōdu l'ēke ono. O bu iphe ono e-me t'unu kweta nk'iya. Unu tūgbua t'ephe jekfu iya."

¹⁶ Tōmosu, bu onye eekuje "Ejima" asū ndu epe l'iya tūko etso ụzo Jisōsu: "T'ephe tsoru Nnajiufu je; k'ophu epe l'iya a-nwūhukota l'eka lanū."

Jisōsu l'onwiya bu oteta-l'onwu; būru ndzū

¹⁷ Tō dū iya bu; Jisōsu abyaruta bya aphū le Lázarusu gbe nōwanu abali eno l'ime ili. ¹⁸ Bétani be nōnyabekwaa Jerúsalemu ntse. O dūlephu iphe ha l'ō bu manyiru ebo; m'e -shi Jerúsalemu. ¹⁹ Oo ya meru iphe ndu Ju dū igweligwe wūru bya okporu Mátá yele Méri ifu ke nwunne epe ono, nwūhuru nū ono.

²⁰ Mátá anūlephu le Jisōsu abya; gbakfube iya. Méri yebedua adūgaruru anōdu l'ulo. ²¹ Mátá abya asū Jisōsu: "Nnajiufu; ndēge i nō l'ēke-a; mē nwunne ayi nwoke-a ta ga nwūhukwa. ²² Ole jeyekwa m'oo nta-a be ya makwarūa l'ē to nwedu iphe i sūru Nchileke t'o meeru ngu, e to mederu ngu."

²³ Jisōsu asū iya: "Le nwunne ngu ke nwoke e-tetakwaa nōdu ndzū."

²⁴ Mátá asū iya: "Ya makwarūa l'oo-teta odo nōdu ndzū teke iphe bu madzū kpamukpamu e-shi l'onwu tetakota nōdu ndzū le mbōku ikperazū."

²⁵ Jisōsu asū iya: "O kwa yebedua, bu Jisōsu bu onye emeje ndu nwūhuru anwūhu; epe eshi l'onwu teta; ya anū epe ndzū. Iphe bu onye woru onwiya ye iya l'eka a-nōdu ndzū; m'o -ruhuru; onye obu nwūhu anwūhu. ²⁶ Iphe, bu onye nō ndzū; wowaru onwiya ye iya l'eka te nwekwa l'ō nwūhu anwūhu gbururu jeye. I kwetarū l'okfu iya ono; te ti kwetadu?"

²⁷ Mátá asū iya: "Iyee! Nnajiufu; ya kwetakwaru-a l'ō bu nggu bu Kuráyisutu obu, bu Nwatibe Nchileke ono, bu iya bu onye obu, a-bya le mgboko-a."

Enya-mini agbakahū Jisōsu l'enya

²⁸ Mátá ekfutsulephu ege ono; tūgbua je ekuchi nwunne iya; mbū Méri ekuchi; tōo nwēhu sū iya: "O-zi iphe nōkwa l'ēke-a; l'ookukwa ngu oku." ²⁹ Méri anūle iya phū; kwolihuwaphu jekfushia Jisōsu. ³⁰ Teke ono be Jisōsu ta batakwaa l'ime mkpukpu ono. O bukwaada l'ēke ono, Mátá jekfuru iya ono b'ō nō. ³¹ Ndu Ju ono, epe le Méri nō l'ulo; epe ayōru iya ke nwunne iya ono aphūlephu ege o zilihuru lūfushia etezi; wū-lihu

tsoru iya; l'èke ephe tubesu lẹ oojewa l'ili; tẹ ya je anọdu l'èke ono raa ekwa.

³² Ya ndono; Méri abyaruta eke Jisosu nọ. Aphuphu, o phụ Jisosu; dawa iya phụ l'iku okpa; sụ iya: "Nnajiufu; ndege i nọhawa l'èke-a; mę nwunne iya kẹ nwoke-a ta ga nwuhukwa."

³³ Jisosu aphulephu Méri eke ọora ekwa; mę ndu Ju ono, tso iya nụ ono eke ephe tükokwaruphu ara ekwa; yo rua ya l'ehu; mbụ kfubekpoo ọswa rua ya l'ime meji.

³⁴ Yọ jị ephe: "Bụ awe bẹ unu liru iya?"

Ephe asụ iya: "Nnajiufu; byanụ bya aphụ iya."

³⁵ Enya-mini agbahawaphu Jisosu l'anya. ³⁶ Ya ndono; ndu Ju asụ: "Nshọ! Unu lekpoduanu ege o yeberu Lázarosu obu."

³⁷ Yo nweru ndu ọphu haru; sụ: "Bụ iya bụ lẹ nwoke-wa, bụ iya meru onye ishi; yọ phulahaa ụzo-wa ta ge emedunua Lázarosu t'ẹ b'ọ nwuhushi tọ?"

Lázarosu tetaru; nọdu ndụ

³⁸ Yo rua Jisosu l'ehu ọdo; yọ tųgbua jeshia l'ili l'èke ono, e liru Lázarosu ono. Ili ono bẹ bụ ọgba b'e gude eze mkpuma bechia ọnu iya. ³⁹ Jisosu asụ ephe: "T'ephe nwufu-eze mkpuma ono."

Ya ndono; Mátá, bụ nwunne nwoke ono, nwuhuru anwuhu ono asụ iya: "Nnajiufu; mę ọo-nọdukwa eshi-wa nshi. Ntanụ kweekwa iya abalị ẹno k'ọphu e liru iya."

⁴⁰ Jisosu asụ iya: "Ya ta sụhadunu ngu-a l'i -kweta b'ii-gude ẹnya ngu phụ ege Nchileke e-gude koshi ege ya dụ-be biribiri." ⁴¹ Tọ dụ iya bụ; ephe abya enwufu mkpuma ono; Jisosu abya apalia ẹnya imeli; sụ: "Nna; ya ekele ngu ekele; okfu l'ị nwaru olu iya! ⁴² Ya makwarua l'ẹ to nweđu teke ẹ tji nųjedu olu iya. Obenu l'ọ bụ ndu-a, vudotsua l'èke-a bẹ ya gude okfu ẹhu ephe ekfu okfu-a; k'ọphu ephe e-kweta l'ọo nggu ziru iya tẹ ya bya." ⁴³ Yo kfuebelephu ege ono; bya arashia ya ike; sụ: "Lázarosu; lufuta!" ⁴⁴ Nwoke ono, nwuhuru anwuhu ono alufuta yẹle mbacha, e gude kegbabetsua ya ẹka m'okpa; ọwaa ekwa-odzu, e gude phuchia ya ifu. Jisosu asụ ephe: "Unu tọshia ya iphe ono; haa ya t'ọ tųgbua."

Idzu ishi Jisosu

(Mát 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Igweligwe ndu Ju ono, ephe lẹ Méri yị ono aphua iphe ono, Jisosu meru ono; kweta nk'ia. ⁴⁶ Obenu l'ọ nweru ndu ọphu haru jekfube ndu Fárisii je akọoru ephe iphe Jisosu meru. ⁴⁷ Ya ndono; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Fárisii akpokoo ndu ọgbo ikpe, etsoje ephe ekpe ikpe; sụ ephe: "Bụ ngunu bẹ ephe e-mekpoo? Lẹ nwoke-wa emekwa igweligwe iphe-ọphulanya. ⁴⁸ Ephe -haa ya t'ọ meru iya tųgbua bẹ iphe bụ madzụ phuu a-tųkokwa kweta nk'ia; ndu Ró-

mu abya atụko eze-ụlo ephe-wa tsupyashia; lụ mba ephe-wa kpamu."

⁴⁹ Obenu l'onye lanụ l'ephe, ephe iya bụ Káyafasu, bụ iya bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja k'afa onanu sụru ephe: "L'ẹ tọ nwekwa iphe unu maru lẹ phuu. ⁵⁰ ?Unu ta madu l'ọ ka mma t'onye lanụ nwuchiaru ọha; karia tẹ ndu alị-a l'ephe ha bụru kpurupya-ta?" ⁵¹ Okfu ono bukwa iya-a b'ọ shi ọnu bụ l'oswiya; ọbu l'ẹ tọ kwa iya gude ike k'onwiya kfuwa ya. Obenu lẹ keshinu ọphu ọ bụ iya bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja k'afa onanu b'ọ phuru lẹ Jisosu e-mekochaa nwuchiaru ọha ọnwu. ⁵² E tọ bukwa mba ono nwenkinyi bẹ ọo-nwuchiru. Ọ kwaphu ege ono; bẹ ọo-chikobe unwu Nchileke ono, gbakashihuru; dzuru mgboko ono; t'ephe bụru nanụ.

⁵³ Dube mboku ono kwaseru; ndu Ju eshibekpelephu idzu ege ee-shi kpaphua Jisosu. ⁵⁴ Tọ dụ iya bụ; Jisosu akpabuhu l'edzudzu ọha eke ndu Ju nọ. Yo shi l'èke ono tųgbua jeshia alị ọbu, nonyabe echi-egu; je abahụ lẹ mkpukpu, eekuje Ífuremu. Yọ laa eke ono je anọdu yẹle ndu etsoje ụzo iya.

⁵⁵ Teke ono bẹ Aji Esweta ndu Ju tųwaru l'ukfu. Igweligwe ndu shigbaa l'alị ndu Ju atụko jeshia Jerúsalemu t'ephe je emeodu nsọ kẹ ọsafu onwonye mmerushi; tẹmanu a bahude l'aji ono. ⁵⁶ Ephe atụko l'elephe ẹnya Jisosu. Ephe edzukoo l'eze-ụlo Nchileke; l'ajitsua ibe ephe: "Ege ephebedua arikpoo ya? Mbụ; ?ọo-bya l'aji-a tọ?" ⁵⁷ Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Fárisii ekfuhawa iya kepyia ya akụ: "L'ọ nweru onye maru eke ọ nọ; t'onye ọbu bya agbaaru ephe ama t'ephe je egude iya."

Aakwabẹ Jisosu ugwu lẹ Bétani

(Mát 26:6-13; Mak 14:3-9)

12 Yo wudu-waa abalị ishingu t'e kpuba lẹ Aji Esweta ono; Jisosu ejeshia Bétani. Bétani bụ mkpukpu, Lázarosu bu; bụ iya bụ nwoke ono, o mejeru; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndụ ono. ² Jisosu erua eke ono; ephe eshiaru iya ite ẹbyee. Yọ bụru Mátá bẹ bụ onye ọphu akwashị nri; Lázarosu yẹbedua etsoru lẹ ndu ephe lẹ Jisosu tųkoru eri nri ono. ³ Ya ndono; Méri egbeshi je ewota akpamu ọbu, ọ nọ mbụ manụ-mbeleke, e gude nadụ, guru egugu mee. Manụ ono bẹ aazụ l'oke aswa. Yo wota iya bya etee Jisosu l'okpa; gude ẹgbushi, nọ iya l'ishi efucha iya ẹya. Mkpọ manụ ono atụko ụlo ono gvua kfurukfuru. ⁴ Tọ dụ iya bụ; Júdasu Isukáryotu, bụ onye lanụ lẹ ndu etsoje ụzo iya, bụ iya bụ onye ọbu, e-mekochaa deru iya ye ọbu; atufulephu ọnu; sụ: ⁵ "Bunua ngunu meru iphe ẹ te redu ẹgiri manụ-a erere; reta iya ukporo ọngu lẹ ọngu iri; woru okpoga iya keeru ndu ukpa?" ⁶ Iphe meru iphe o kfuru iya kwa l'ọ bụ onye iphura. Ọ bụ iya egudeje ẹda,

èphe eyeje okpoga. Yoo yeje éka l'èda ono gbeta iya iphe.

⁷ Jisòsu asù iya: "Sefu nwanyi-a ónu l'èhu. Haa ya t'ò kwakòbe iphe o gude ngabèru mbòku, ee-li yèbe Jisòsu. ⁸ Ndu ùkpa bè unu l'èphe nò tekenteke. Obenu lè yèbedua bè unu l'iya ta anòdu tekenteke."

Idzu kè t'e gbua Lázaròsu

⁹ Yo be teke igweligwe ndu Ju nùru lè Jisòsu nòwa lè Bétani; èphe awùru jeshia éke ono. È tò bùlekwa k'èhu Jisòsu bè èphe gude je kpù. Èphe jekwaruphu òphu Lázaròsu, bù iya bù onye ono, Jisòsu meru: yo shi l'ònwu teta nòdu ndzù ono. ¹⁰ Ndu ishi ndu achijeru Nchileke èja achia idzu l'èphe e-gbukwaphu Lázaròsu. ¹¹ Ishi iya abùru l'ò bù okfu èhu iya bè igweligwe ndu Ju anashìhu ndu ishi èphe; agbakashìhu ejegbaa okweta kè Jisòsu.

Jisòsu abahù Jerúsalemu

(Mát 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Yo be echile iya; igweligwe ndu ono, byaru ógba Aji Esweta ono anù lè Jisòsu abya Jerúsalemu. ¹³ Èphe achitagbaa èkwò-igu; wù-lihu bya iya ndzuta; l'atù okokooko asùje: "Ajaja bù kè Nchileke-o! Onye a gòru ónu-òma nù b'ò bù; mbù onye ono, Nnajiufu, bù Nchileke ziru t'ò bya ono. Tè Nchileke gòru ónu-òma nù Eze ndu Ízurèlu!"

¹⁴ Ya ndono; Jisòsu abya aphù nwa nkakfù-ìgara bya adùgaru l'eli iya; bù iya bù ège e deru iya l'èkwò okfu Nchileke; sù:

¹⁵ "Unubè ndu Záyonu; unu ba atsùshi egvu; lè nta-a bè eze unu dùgaru l'eli nwa nkakfù-ìgara abya." †

¹⁶ Iphe ono adùkota ndu etsoje ùzo iya wujiwujì lè nchì l'òdungu. Obenu l'ò bya ebelephu teke ono, Nchileke kubataru Jisòsu l'imigwe; kwabè iya eze ugvu ono; èphe egbe bya anyata teke ono l'èkwò okfu Nchileke kfuru iphe ono. Mbù; èphe egbe mehawaru iya nù iphe ono, èkwò okfu Nchileke kfuru ono.

¹⁷ Teke ono, Jisòsu kuru Lázaròsu; mee ya; yò nòdu ndzù òdo; shi l'èke, e liru iya lùfuta ono b'a ha l'igweligwe nòdu l'èke ono. Yò bùru igweligwe ndu ono, nò l'èke ono bè je ekfukashiaru ndu òdo iphe ono, meru nù ono. ¹⁸ Óo ya kparu iphe mkporo-òha zafùru bya iya ndzuta. Èphe nùhawaru l'òo Jisòsu bè meru iphe ono, dù biribiri ono. ¹⁹ Ndu Fàrisii l'asùje ibe èphe: "Unu lewaru l'iphe ayi ese te enwekwa ishi. Unu phùwaru ège ndu mgboko l'ophu zehuru etso iya."

Ndu Girísu, haru achò Jisòsu

²⁰ Ndu Girísu haru yìru lè ndu ono, jeru òbaru Nchileke èja lè Jerúsalemu teke ono, aagba aji ono.

† Zek 9:9; Mát 21:5

²¹ Èphe abya awukfuta Fílipu. Fílipu bù onye Bètusáyi-da, bù mkpùkpu nò lè Gálili. Èphe asù iya: "Nwoke; ?nanù ège èphe e-me t'èphe lè Jisòsu phù?"

²² Fílipu èje ekfuru iya Ánduru. Ánduru yèlè Fílipu ayìru je ekfuru iya Jisòsu. ²³ Jisòsu asù èphe: "Yaa! O ruakwaru mbù teke aa-phù Abùbu-Ndiphe l'òdu-biribiri iya. ²⁴ Kamènu; tè ya karu unu: l'ò kwa ège akpùru witu adalahùje l'alì rehu èwa; bù ège yèbedua nwùhufutaje. Ó -bùru lè ya ta nwùhudu; bè ya dùlek-waa nanù l'ò bù akpùru witu lanù. Obenu lè ya -nwùhu; ya adù l'ò bù akpùru witu lanù ono, mekocharu vuta; bya amìshia nebyi ono; bù iya bù l'igweligwe madzù e-shi iya l'èka nweru ndzù òphungu. ²⁵ Onye yeru obu lè ndzù iya etufaje iya etufa. Obenu l'onye ndzù iya dù ashì lè mgboko-a bè e-gude iya gbata ndzù gbururu jeye. ²⁶ Onye ò dù t'ò bùru onye ejeru iya ozi; t'onye òbu bya etsoru iya; k'òphu bù èke ya nò t'ò bùkwaruphu èke ono bè onye ono, ejeru iya ozi ono a-nòdu. Onye bù onye ejeru iya ozi bè Nna iya a-kwabè ugvu."

Jisòsu ekfu k'anwùhu iya

²⁷ Jisòsu asù: "Nta-a bè òkpoma awakwa iya awawa. ?Bù ngùnù bè ya e-kfu? ?Bù tè ya sù: 'Nna dzònu ya nta-a'? Tùswekwa! L'èke ò bù iphe-a, abya ememe l'oge nta-wa bè ya gude bya. ²⁸ Byiko; Nna menua t'a phù òdu-biribiri èpha ngu!"

Ya ndono; olu eshiwaphu l'imigwe; sù: "Ya mehaakwaru; a phù òdu-biribiri ono. Ya e-mefukwaa t'a phù iya òdo."

²⁹ Mkporo-òha ono, vudo l'èke ono anù olu ono; sù: "L'ò kwa igwe deru edede!"

Ndu asù: "L'ò kwa ojozi-imigwe kfuru yeru iya."

³⁰ Jisòsu asù èphe: "Ó kwa l'okfu èhu k'unubèdua bè olu ono gude daa; è tò bùkwa l'okfu èhu kè yèbedua b'e kfuturu iya. ³¹ Ó kwa nta-a bè bù teke Nchileke e-kpe ndu mgboko-a ikpe. Ó kwa nta-a bè aabya ochikpo ike k'onye ono, bù iya bù ishi, achì ndu mgboko-a ono. ³² Teke ono, ee-shi l'alì wolia yèbe Jisòsu eli ono bè ya a-tùko madzù kpamukpamu duta t'èphe tsoru iya." ³³ Ó kfuru iya ège ono gude koshi ège ya e-shi nwùhu.

³⁴ Óha ono asù iya: "L'èphe nùwaru iphe e deru l'èkwò ekemu: lè Kuráiyisutu òbu a-nò gbururu jeye. ?Nanùhunù ège e gude; nggu asù lè Abùbu-Ndiphe nwùhufutaje? ?Bùkpohunua onye bù Abùbu-Ndiphe òbu?"

³⁵ Jisòsu asù èphe: "L'iphoro ono bùfukwaa nwanshì b'òo-nòfuaru unu. Unu l'òshinuphu ije nta-a, iphoro ono nòkwadurua unu; tè bè òchi ba agbakfu unu. L'onye èje ije l'èkpuru-òchi ta amajèkwa èke, òoda-kpu l'eshi. ³⁶ Óphu t'unu kweta k'iphoro ono teke iphoro

ono nòkwadua swiru unu; ẹge unu a-buru ndu bu l'ẹke iphoro nọ."

Ndu Ju bụ e-kwe-lẹ-te-kwe

Jisọsu ekfuebelephu iphe ono; tųgbua je edomia on-wiya t'ẹphe ba phụ iya. ³⁷ Ọ bụ oswi-okfu lẹ Jisọsu mekotaru igweligwe iphe dọ biribiri l'ifu ẹphe; ọbu l'ẹphe te kwetadu l'ọo ya bụ onye ọbu, Nchileke ziru t'ọ bya ọbu; ³⁸ k'ọphu iphe ono, Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke kfuru ono e-rekota ẹge o kfuru iya; sụ:

"Nnajiufu; ?bụ onye

kwetaru ozi, ayi ziru?

?Bụ onye b'e meru t'ọ maru l'ẹka

Nnajiufu dọ iya?"

³⁹ Ọo ya meru iphe ẹphe te kwetadu; kẹle Azáya kfukwaruphu ọdo; sụ:

⁴⁰ "Lẹ Nchileke mewaru ẹphe;

ẹphe atsulahaa ishi; mekwaaphu ẹphe;

obu anmaa ẹphe kpungu!

E menyaa; ẹphe egude ẹnya ẹphe phụa ọzo;

ọriri erua ẹphe ali;

ẹphe agbanwee

lakfutashia ya tẹ ya mee t'ẹphe ka mma."

⁴¹ Ọ bụ Jisọsu bẹ Azáya ekfu okfu iya ono; kẹ l'ọ phụhawaruru ọdu-biribiri iya.

⁴² Obenu l'a dulee l'igwe kweta l'ọo ya bụ onye ọbu, Nchileke ziru t'ọ bya ọbu; mbụ jeyekpo lẹ ndu ishi. Ọ bụlephu l'ẹphe ta dudu ike kfufuta iya; kẹ l'ẹphe atsukwanu ndu Fárisii egvu; e menyakwaa; e bufu ẹphe t'ẹphe ba abatajẹhe l'ulo-ndzuko. ⁴³ Iphe ọbu bụ l'ẹphe ka oye ẹnya l'ajaja ọphu ndiphe aja ẹphe; karia ajaja ọphu Nchileke ga aja ẹphe.

Okfu, Jisọsu kfuru e-kpe madzụ ikpe

⁴⁴ Jisọsu araa ya arara: "L'onye woru onwiya ye yẹbe Jisọsu l'ẹka ta bukwa yẹbe Jisọsu bẹ onye ọbu woru on-wiya ye l'ẹka. Ọ kwa onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono bẹ onye ọbu woru onwiya ye l'ẹka. ⁴⁵ Onye phuru iya nọ bẹ phụakwaru onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono.

⁴⁶ Lẹ yẹbedua byaru tẹ ya buru iphoro l'eli mgboko-a; k'ọphu bukwanu: onye woru onwiya ye iya l'ẹka; t'onye ono ba anọduhe l'ẹkpuru-ọchi. ⁴⁷ Onye anụ iphe ya ekfu; too me iya ememe bẹ ya te ekpekwa ikpe; kẹle ya ta byakwa tẹ ya kpee ndiphe ikpe. Iphe ya byachiaru bukwa tẹ ya dzọo ndiphe. ⁴⁸ Onye jikaru iya nọ; jika ọnata iphe ya ekfu bẹ nwekwaru onye e-kpe iya ikpe. Ọ bụ okfu ono, ya kfuru ono bẹ bụ onye e-kpe iya ikpe mbọku ikperazu! ⁴⁹ Ishi iya aburu l'ẹ tọ bọdu ike kẹ ẹka iya bẹ ya gude ekfu. Ọ bụ Nna ono, bụ iya ziru iya tẹ ya bya ono bẹ bụ onye karu iya iphe ya e-kfu; mẹ ẹge ya e-kfu iya. ⁵⁰ Ya makwaruphu l'iphe ono, ọ sọru tẹ ya kfua ono anuje ndzụ gbururu jeye. Ọo ya bụ l'iphe bụ

iphe ya ekfu bẹ bụlephu iphe Nna sọru tẹ ya kfua bẹ ya ekfu."

Jisọsu akwọ ndu etsoje ọzo iya ọkpa

13 Yo rua mbọku nchi-ta-abọhu iya a-bụ mbọku ọbahu lẹ Aji Esweta ono; Jisọsu amawarụ l'ògè nk'ia eruwa, bụ iya bụ teke ya e-gbeshi lẹ mgboko-a lakfushia Nna iya. Jisọsu shikpelephu l'odungu yetaru ndu, bụ ndu nk'ia lẹ mgboko-a obu; mbụ yeeru iya ẹphe gbururu jeye l'ikperazu.

² Ya ndono; yo be teke Jisọsu yele ndu etsoje ọzo iya tųkoru nọdu l'eri nri-ẹnyashi. Obutuswe yehawaruru Júdasu Isukáryotu, bụ nwatibe Sáyimonu ọriri l'ọkpoma t'ọ deru Jisọsu ye ndu ọhogu iya l'ẹka. ³ Jisọsu amakwaruphu lẹ Nna iya bẹ yekotaru iya iphemiphe ọbule l'ẹka; makwaruphu l'ọo l'ẹka Nchileke bẹ ya shi bya; bukwaruphu Nchileke bẹ ya alakfube; ⁴ kwe gbeshi l'ẹke ono, ọ nọ l'eri nri-ẹnyashi ono; yefu uwe ugwehu iya wushi; bya achita anuma ọghu-ẹhu kee onwiya l'ukfu. ⁵ Yọ bya ekuru mini ye lẹ gbangubangu ọghu-ẹhu; wata ọkwocha ndu etsoje ọzo iya ọkpa; gude anuma ọghu-ẹhu ono, o keru l'ukfu ono efucha ẹphe mini l'ọkpa. ⁶ Yọ bya abyaruta ẹke Sáyimonu Pyita nọ; Pyita asụ iya: "Tųswekwa! Nnajiufu; ?bụchia ng-gubedua gbe abya iya ọkwo ọkpa?"

⁷ Jisọsu asụ iya: "Iphe ya eme b'ẹ tị makwa nta-a. Ọ kwaa l'e -megee bẹ oo-do ngu-a ẹnya."

⁸ Pyita asụ iya: "E jekwa ephopho. Ẹ tji kwọkwa yẹbedua ọkpa lẹ phuu!"

Jisọsu asụ iya: "Lẹ ya akwọdu ngu ọkpa ono bẹ nggu l'ia e-bukahukwa."

⁹ Sáyimonu Pyita asụ iya: "Nnajiufu; ọ -duakwa ẹge ono; ba akwọkwa iya ọkpa nkinyi iya. Kwọkwaa ya ẹka; nggu asaa ya ishi."

¹⁰ Jisọsu asụ iya: "L'onye ghwaru ẹhu bẹ mkpa ọghu ẹhu ọdo ta duhekwaru. Ọ bụ ọkpa bẹ onye ọbu akwọje; keshinu ẹ to nwedu ẹke inyi dekuru iya l'ẹhu lẹ phuu. Unubedua achakotakwa degedege; ọle ẹ tọ buebekwa unu l'unu ha." ¹¹ Iphe Jisọsu gude sụ l'ẹ tọ buebedu l'ẹphe ha bụ l'ọ maru onye ọphu e-mekochaa deru iya ye.

¹² Ya ndono; yọ kwọchabebelephu ẹphe ọkpa ono; bya achita uwe ugwehu iya yee ẹge o yehawaru iya; je anọdu l'ẹke, o shi nọduhawa. Yọ jị ẹphe: "?Unu makpọoru iphe ono, ya meru unu ono? ¹³ Unu anọduje eku iya O-zi-iphe; l'eku iya Nnajiufu. Yọ bukwarua oswi-okfu; kẹ l'ọ bụ iphe ya bụ ndono. ¹⁴ Ọo ya bụ; ọ -buru l'ọo yẹbedua, bụ Nnajiufu; buru O-zi-iphe bẹ gbe kwọchaa unu ọkpa; ọo ya bụ l'ọ gbaru t'unu kwọje ibe unu ọkpa ẹge ono, ya kwọru iya unu ono. ¹⁵ L'ọ kwa iphe, unu e-letaje ẹnya eme bẹ ya meru koshi unu ono; k'ọphu unubedua e-mejekwa iya phụ ẹge ono, ya

meru iya unu ono. ¹⁶ Kamenu; tẹ ya karu unu: lẹ nwozi ta akajẹkwa onye nwe iya nọ; tọ bụkwanu l'onye e ziru ozi akajẹ onye ziru iya ẹya nọ. ¹⁷ Unu makọtaru-a iphe-a l'ọ ha. Ọ -buru l'unu tuko iya eme ememe bẹ Nchileke a-goru unu onu.

¹⁸ "Ẹ tọ kwa unu l'unu ha bẹ ya ekfuru. Ya makwarua ẹge ndu, ya fọtaru dọ. Obenu l'iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke mefutaje ẹge e deru iya: 'L'onye riru nri iya gbe bya emede iya iphe a-tsuru iya nọ.' ¹⁹ Ya ekfukwaru iya unu nta-a, ẹ to medua; ẹge bụ teke o mederu; unu ekweta l'ọo ya bụ 'Onye ono'. ²⁰ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'onye bụ onye nataru onye ya ziru ozi; nataakwaru yẹbedua. Onye bụ onye nataru yẹbedua nataakwaruphu onye ọphu ziru yẹbedua tẹ ya bya."

Jisọsu ekfu l'ee-deru iya ye

(Mát 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jisọsu ekfuebelephu iphe ono l'ọ ha; ọkpoma echia ya taa. Yọ sọ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'onye lanu l'unu ha e-deru iya ye ndu achị nta iya l'ẹka."

²² Ndu ono, etsoje ọzo iya ono abya elegba onwẹphe ẹnya; l'ẹke egbe okfu ono gbachiru ẹphe ẹnya; ẹphe ta ma onye ọphu bụ onye ookfuru ekfuru. ²³ Onye lanu lẹ ndu etsoje ọzo iya, bụ iya bụ onye ọphu Jisọsu katsua oyeru obu bẹ nọnyabekwanu iya ntse teke ono. ²⁴ Sáyimonu Pyita ajibuaru onye ono ẹnya; sọ iya t'ọ jiedu iya onye ookfuru.

²⁵ Onye ono akafua ọnonyabe Jisọsu ntse; sọ iya: "Nnajiufu; ?bụ onye bẹ iikfu ele ẹnya?"

²⁶ Jisọsu asụ iya: "L'ọ kwa onye onanu, ya a-nu awawa buredi, ya tsutaru l'iphe-a, eeri nri-a bẹ bụ onye ọbu." Yọ bya etsutawaphu awawa buredi ono; woru iya nọ Júdasu, bụ nwatibe Sáyimonu Isukáryotu. ²⁷ Júdasu ataẹbelephu buredi ono; Sétanu epheba iya l'ẹhu. Jisọsu asụ iya: "Ngwaa! Iphe, bụ iphe jibya ememe; mee ya ẹgwegwa." ²⁸ To nwe l'ẹphe ha l'eri nri ono, maru iphe kparu iya okfu okfu ono. ²⁹ Ndu arja lẹ keshinu ọphu ọ bụ Júdasu egudeje ẹkpa okpoga ẹphe; bẹ iphe Jisọsu ekfuru iya bụ t'ọ zọtatsua iphe ẹphe e-gude eme kẹ aji ọbu; m'ọ kwanu l'iphe Jisọsu ekfuru Júdasu bụ t'ọ nọ ndu ọkpa iphe.

³⁰ Ya ndono; yọ natatsulephu awawa buredi ono; tų-buwaphu; lufushia. Yọ bụwarunu ẹnyashi.

Ekemu ọphungu

³¹ Ya ndono; Júdasu alufutsulephu; Jisọsu asụ: "Ọ bụ nta-a b'e koshiru ọdu-biribiri kẹ Abubu-Ndiphe. Ọ kwa-phu l'ẹka iya b'e shi aphu ọdu-biribiri kẹ Nchileke. ³² Ọo ya bụ; ọ -buru lẹ Abubu-Ndiphe meru t'a phu ọdu-biribiri kẹ Nchileke; ọ kwaphu ẹge ono bẹ yẹbedua, bụ Nchileke e-mekwaphu t'e shi iya l'ẹka phu ọdu-biribiri kẹ Abubu-Ndiphe; mbukwaa nta-a nta-a. ³³ Unwu iya

yẹle unu ta anọhekwa ọphu baru nwishi. Unu a-chokashilaha ya; ọlobu iphe ya kfuru ndu Ju bẹ ya ekfuru unu nta-a: 'L'ẹke ya eje bẹ unu ta ahakwa kẹ t'unu bya.' ³⁴ Ekemu ọphungu bẹ ya aturu unu! Unu yeru ibe unu obu; mbụ; t'ọ bụlekwaruphu ẹge ya yeru unu obu bẹ unu e-yeru iya ibe unu. ³⁵ Ọ bụ obu ono, unu e-yeru ibe unu ono bẹ ndu ọdo e-shi maru l'unu bụ ndu etsoje ọzo iya."

Jisọsu ekfu lẹ Pyita a-gbado iya

(Mát 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Sáyimonu Pyita aji iya: "Nnajiufu; ?bụ awe bẹ jila ọbu?"

Jisọsu asụ iya: "L'ẹke ya ala b'ẹ tji dukwa ike tsoru iya ala nta-a. Ọ kwa alakfuta bẹ ii-mekochaa lakfuta iya l'ẹke ono."

³⁷ Pyita asụ iya: "?Bụ ngunu mekwanuru iphe ya ta adudu ike tsoru ngu nta-a? Mẹ ya e-swekwa ẹnya lẹ ndzụ iya l'okfu ẹhu ngu."

³⁸ Jisọsu asụ iya: "?I sọru l'ii-sweghe ẹnya lẹ ndzụ ngu l'okfu ẹhu iya? Kamenu; tẹ ya karu ngu: tẹmanu tẹ oke-ọku nchi-abọhu raa ọra b'j tųakwaru ẹgo ugbo ẹto l'ẹ tị madu onye ya bụ."

Ọo Jisọsu bụ ọzo, e shi alakfu Nna

14 Jisọsu asụ ẹphe: "T'ọkpoma ba awakwa unu awawa. Unu woru onwunu ye Nchileke l'ẹka; unu ewokwaruphu onwunu ye yẹbedua l'ẹka. ² L'ufu Nna iya bẹ ọlo, eebu ebubu ha l'igwe. Ndẹge ẹ -tọ dọru ẹge ono; ?nanuhunu ẹge ya g'e-me sọ unu lẹ ya ejeru unu omeru ẹke unu e-buru. ³ Teke ya jeru je emeeru unu ẹke ọbu bẹ ya a-bya ọdo; bya eduta unu yeru onwiya; k'ọphu bụ: ẹke ya bu bẹ unu e-bukwaruphu. ⁴ Unu mawaru ẹke ya ala; bya amakwaruphu ọzo, ya shi ala iya."

⁵ Tómosu asụ iya: "Nnajiufu; mẹ ẹphe ta makwa ẹke ọbu, jila ọbu. ?Nanụ ẹge ẹphe meru maru ọzo, e shi ala ẹke ọbu?"

⁶ Jisọsu asụ iya: "L'ọo yẹbe Jisọsu l'onwiya bụ ọzo ono; buru ọkpobe okfu ono; bya aburu ndzụ ono. Ẹ to nwekwa onye l'abyakfuta Nna, ẹ-ta bụdu l'ẹka yẹbe Jisọsu bẹ onye ọbu e-shi. ⁷ Nta-a, unu maru iya-a bẹ unu a-makwaruphu Nna iya. Dube nta-a bẹ unu mawaru Nna; bya aphukwa iya."

⁸ Filipu asụ iya: "Nnajiufu; koshi nọ ẹphe Nna ọbu; ẹge obu a-la ẹphe l'ọrù iya."

⁹ Jisọsu asụ iya: "Filipu; keshinu teke-wa bẹ unu l'iya shi nọduta; tị ma iya. Onye phwaru yẹbedua phakwaru Nna. ?Nanuhunu ẹge e meru; nggu asụ tẹ ya koshi unu Nna ọbu? ¹⁰ ?Ti kwetadu lẹ yẹbedua nọ Nna l'ime; Nna anọdu yẹbedua l'ime? Okfu, ya ekfujeru unu ta bukwa ike kẹ ẹka iya bẹ ya egudeje ekfu iya. Ọ bụ

Nna ono, bu iya l'ime ono eshije iya l'ime eje ozi iya. ¹¹ Ọ bụlephu t'unu kweta lẹ ya nọ Nna l'ime; Nna anọdu yẹbedua l'ime. Ọ -dụkpoduanu; unu egude k'iphe ono, ya emeshi ono kweta okfu iya. ¹² Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe bụ onye nọ yẹbe Jisọsu l'ẹka a-dụkwa-phu ike mee iphe-a, ya emeshi-wa. Onye ọbu a-kakpọkwaaru ome ọphu kariru ọwaa; kẹ lẹ yẹbedua alakfuwa Nna. ¹³ Iphe bụkpo iphe unu shi l'ẹka iya sụ tẹ Nna meeru unu; bẹ ya e-meru unu; k'ọphu ee-shi l'ẹka Nwa; phụ ọdu-biribiri kẹ Nna. ¹⁴ Ọ -nwekpooru iphe unu shi iya l'ẹka sụ tẹ ya meeru unu; bẹ ya e-meru unu."

Ụkwa Ume-dụ-Nsọ

¹⁵ "Ọ -bụru l'unu yeru iya obu; unu mekotaje ekemu, ya tūru unu. ¹⁶ Ya e-kfuru Nna; yọ nū unu Agbarike ọdo, a-nọduwaru swiru unu gbururu jeye lẹ tutu yoyo. ¹⁷ Agbarike ono, Nna a-nū unu ono bụ Ume-dụ-Nsọ; bụ iya bụ Ume k'ire-lanū; bụ onye ndiphe ta abyadū bya anata; okfu l'ẹphe ta aphūdu iya; ẹphe ta ma iya. Obenu l'unubedua maru iya; kẹ l'o bu ebubu l'ime unu. Ọ bụ ẹge ono bẹ ọo-nọduwaru l'ime unu tūgburu.

¹⁸ "Ya ta ahakwa unu ẹka. Ya a-byakfutakwaa unu. ¹⁹ Ọ phọduru nwanshị nta-a; ndiphe ta aphūhe iya ọdo. Obenu l'unubedua a-phū iya. Keshinu ya nọ ndzū bẹ unubedua a-nọkwaphu ndzū. ²⁰ Mbọku ono bẹ unu a-ma lẹ ya nọ Nna iya l'ime; unubedua anọdu yẹbedua l'ime; yẹbedua anọdukwapu unu l'ime.

²¹ "Ọ bụ onye maru ekemu ono, ya tūru ono; l'emekwaa ya phū ememe bụ onye yeru iya obu. Onye yeru iya obu bẹ Nna iya e-yekwaruphu obu. Yẹbedua l'onwiya e-yekwaru onye ọphu obu; woru onwiya koshi onye ọbu."

²² Tọ dū iya bụ; Júdasu; ẹ tọ bụkwa Júdasu Isukáriyotū; asū iya: "Nnajiufu; ?nanū ẹge ii-shi koshi ẹphe onwongu; tọo l'ọo ndiphe bẹ ii-koshi onwongu ọbu tọo?"

²³ Jisọsu asū iya: "Onye yeru iya obu emeje iphe ya ekfu. Nna iya eyeru iya obu. Yẹbedua yele Nna iya abyakfuta onye ọbu; ẹphe l'iya eburu eburu. ²⁴ Onye te yeduru iya obu te emejedu iphe ya ekfu. Ọdo bụ l'okfuwa, unu anū-wa ta bụkwa okfu iya. Ọ kwa okfu Nna ono, bụ iya bụ onye ziru iya nū ono.

²⁵ "Ya kfukotaakwaru unu iphe-a l'ọ ha kpamu nta-a, unu l'iya nọkwadu. ²⁶ Obenu lẹ Agbarike ono, bụ iya bụ Ume-dụ-Nsọ ono, Nna e-shi iya l'ẹka zitaru unu ono e-zikotawaru unu iphemiphe ọbule; nyatakwaruphu unu iphemiphe ọbule, ya kfuhawaru unu.

²⁷ "Ọ bụ ẹhu-agu bẹ ya aharu unu. Ọ kwa ẹhu-agu nk'iya bẹ ya anū unu. Ẹ tọ kwa egbe ẹhu-agu, ndiphe anuje bẹ ya anū unu. T'obu ba awakwa unu awawa; ọphu unu atsukwa egvu. ²⁸ Unu nūwaru teke ya sūru unu: 'Lẹ ya alawaa; ọbu le ya a-byakfutakwaa unu ọdo.'

Ndege unu yeru iya obu; unu gẹga anọdu ete ẹswa lẹ ya alakfube Nna; kele Nna ono ka yẹbedua. ²⁹ Nta-a bẹ ya tūkookwa iphemiphe ọbule dojashiaru unu male teke oo-mede; k'ọphu bụ: teke o mederu t'unu kweta. ³⁰ Ya te ekfuhekwaru unu okfu ogologo ọdo; kẹ l'onye ono, bụ iya bụ ishi, achị ndu mgboko-a ono abya-wa. Ọ bụ; ?bū ngunu b'o me iya. ³¹ Ndiphe mafutaje lẹ ya yeru Nna obu. Ọ bụ iya kparu iphe ya anọduje eme iphemiphe ọbule ẹge o ziru iya ẹya."

Yo kfuebe ẹge ono; sū ẹphe: "Ngwaa; unu gbeshi t'ẹphe lufu l'ẹke-a."

Jisọsu bụ ọkpobe oshi vayinu

¹⁵ Jisọsu asū ẹphe: "Ọ bụ yẹbedua, bụ ọkpobe oshi vayinu ono. Nna iya abūru onye eletaje mgbo vayinu ono ẹnya. ² Iphe bụ ẹkali, kfutaru iya l'ẹhu, ẹ-ta amijedu nebyi bẹ ọokwafuje. Ẹkali ndu ọphu amije nebyi bẹ ọokochaje akọcha; k'ọphu ọo-dū mma; kafūaru amiji. ³ Okfu ono, ya kfuru nū unu ono bẹ mewaru unu; unu adū-gewa mma. ⁴ Unu nọdu iya l'ẹhu; tẹ ya nọdukwapu unu l'ẹhu. Ọ bụ ẹge ẹkali-oshi vayinu ta amī-ghedu nebyi k'ẹka iya; ẹ-ba bụ l'ọ kfutaru l'oshi vayinu; bụkwaphu ẹge unu te eyeghedu nebyi; ẹ-ba bụ l'unu l'iya tūgbaberu būru nanū.

⁵ "Ọo yẹbedua bụ oshi vayinu ọbu; unubedua abūru ẹkali iya. Onye ọphu nọ yẹbedua l'ẹhu; ya anọdu onye ọbu l'ẹhu; onye ono bụ onye a-mī nebyi mīshikpoo ya ike; kẹ l'ẹ to nwekwa iphe unu a-dū ike eme lẹ phuruphuru mē yele unu 'abūdu nanū. ⁶ Iphe bụ onye ẹ-ta anọpyabedu iya l'ẹhu bẹ ee-tufa etufa l'ọ bụ ẹkali-oshi, a kwafūru akwafū; yọ kpọo nkū. Egbe ẹkali ọphu dū ẹge ono b'aa-chīta chīru ye l'ọku; ọku ekepyashia ya. ⁷ Ọ -būru l'unu anọpyabe iya l'ẹhu; okfu iya eburu unu eburu l'ẹhu b'ẹ to nwekwa iphe dū unu mma, unu sūru t'e meeru unu, ẹ te emeduru unu. ⁸ Ọwaa bụ ẹge ee-shi koshi ọdu-biribiri kẹ Nna iya: mbū t'unu mīa nebyi mīshikpoo ya ike; shi ẹge ono koshi l'unu bū ndu etsoje ụzo iya. ⁹ Ọ bụ ẹge Nna yeru iya obu bụ ẹge ya yeru unu. Unu nọpyabelekwaphu l'obu ono, ya yeru unu ono. ¹⁰ Ọ -būru l'unu eme iphemiphe ọbule, ya kfuru unu t'unu meje bẹ unu a-nọpyabekwaa lẹ n-yemobu nk'iya; mbū ẹge ono, yẹbedua mekotaru iphe bụ iphe Nna iya sūru iya tẹ ya mee; nọpyabe lẹ n-yemobu kẹ Nna iya ono.

¹¹ "Iphe-a l'ọ ha bẹ ya tūkookwa kfukotaru unu; k'ọphu ẹhu-ọtso-ẹna nk'iya a-būru nk'unu; ọdo bụ t'ẹhu-ọtso-ẹna unu dzua edzudzu. ¹² Ọwaa bụ iphe ya atūru unu ekemu iya; sū: t'unu yeru ibe unu obu ẹge ya yeru unu obu. ¹³ Ẹ to nwekwa egbe obu ọdo, madzū e-yeru ibe iya, ka ọwaa: lẹ madzū gude kẹ okfu ẹhu ndu ọnyà iya; swee ẹnya lẹ ndzū iya; kweta anwūhu. ¹⁴ Unu bụgba ndu ọnyà iya; mē unu emee iphemiphe ọbule, ya kfuru t'unu meje. ¹⁵ Ya te ekuhekwa unu un-

wu-ozí iya phẹ ọ́dọ; lẹ nwozi ta amajẹkwa iphe nnajiu-fu iya eme. Obenu lẹ ya kuwaru unu ndu ọ́nyà iya phẹ; okfu l'iphemiphe ọ́bule, ya nùtaru l'ọ́nu Nna iya bẹ ya mekotawaru t'unu maru. ¹⁶ Ẹ tọ bụkwa unubẹdua fọtaru iya. O gbe bụkwaru yẹbedua fọtaru unu dobe iche; k'ọ́phu unu a-dụ l'ọ́ bụ oshi-ọ́mi; mịa nebyi, a-nọ gbururu jeye. Ọo ya bụ; iphe bụ iphe unu shi iya l'ẹka sụ tẹ Nna nù unu; bẹ ọ́o-nù unu. ¹⁷ Ọwaa bụ ekemu, ya atụ anụ unu: unu yeru ibe unu obu."

Okpo-ashị kẹ ndiphe

¹⁸ "Ndu mgboko -kpọo unu ashị; unu nyatakwa l'ẹphe vuhaoduru ọ́zọ kpọo yẹbedua ashị bẹ ẹphe kpọderu iya unu. ¹⁹ Ndege unu bụ ndu kẹ mgboko-a mẹ ndu mgboko eyekwarua unu obu; l'unu bụ ndu nk'ẹphe. Obenu lẹ ya fọtaru unu lẹ mgboko-a dobe iche; unu ta abụhe nk'ẹphe. Ọo ya meru iphe ẹphe kpọru unu ashị. ²⁰ Unu nyatakwa okfu ono, ya kfuru unu ono: 'Lẹ nwozi ta akajẹkwa nnajiuifu iya.' Ọ bụ ẹge ẹphe kparu yẹbedua ẹhu bụ ẹge ẹphe a-kpa unu. Ọ -bụru l'ẹphe te medu iphe ya kfuru bẹ ẹphe te emekwa iphe unu ekfu. ²¹ Obenu l'iphe ono l'ọ́ ha bẹ ẹphe a-tụko emekota unu; okfu l'unu bụ nk'iya; ẹphe ta ma onye ono, ya shi l'ẹka bya ono. ²² Ndege ọ́ -bụru lẹ ya ta byaru bya ekfuaru ẹphe okfu; m'ẹ tọ ga abụkwa ẹphe ome iphe dọ ẹji. Obenu lẹ nta-a, ya byawaru-wa b'ẹ tọ dọhekwa iphe ẹphe e-gude gọfu kẹ iphe dọ ẹji, ẹphe meru. ²³ Iphe bụ onye ya dọ ashị bẹ Nna yẹbe Jisọsu dọkwa-phu ashị. ²⁴ Ndege ọ́ -bụru lẹ ya ta nọdudu ẹphe l'ifu mekota iphe ono, ẹ-ta dọdu onye ọ́dọ, a-dụ ike mee ya ono; m'ẹ tọ ga abụkwa ẹphe ome iphe dọ ẹji. Obenu lẹ nta-a bẹ ẹphe gude ẹnya ẹphe phụkota iphemiphe ọ́bule ono, ya meshiru ono; kpọo ya ashị; kpọkwaaphu Nna iya ashị. ²⁵ Iphe ono vuru ẹge e deru iya l'ẹkwo ekemu: 'L'ẹphe kpọru iya ashị; l'ẹ-ba dọ iphe, ya meru ẹphe.'

²⁶ "Ya e-shi Nna iya l'ẹka zia Agbarike ono; yọ lakfuta unu. Agbarike ono bẹ bụ Ume-dụ-Nsọ, bụ iya bụ Ume ire-lanụ ọ́phu shi Nna iya l'ẹka. Ọ́ -byalẹphu; yo kfua okfu ẹhu yẹbe Jisọsu yeru unu. ²⁷ Unubẹdua l'onwunu bụfukwaaphu ndu a-nọdu ekfu iphe unu gude ẹnya unu phụ lẹ kẹ yẹbe Jisọsu; okfu lẹ ya l'unu shikpelephu lẹ mbụlembu nọduta.

16 "Ya kfushikotaakwaru unu iphe-a; k'ọ́phu ẹ te emedu unu t'unu shiswee ọ́zọ. ² Ndu Ju e-bufukwa unu t'unu ba abatajẹhe l'ụlọ-ndzuko ẹphe. Teke ọ́bu abyaakwa; teke bụ: onye gbujeru unu; yọo rịnu lẹ ya ejeru Nchileke ozi. ³ Iphe, kparu iphe ẹphe a-nọdu eme iya ẹge ono bụ l'ẹphe ta madu Nna; ẹphe ta ma yẹbedua, bụ Jisọsu. ⁴ Ọle ya tükookwa iphe-a l'ọ́ ha kfuaru unu; k'ọ́phu bụ: teke ono -rulephu; unu anyatajẹ lẹ ya kfuhawaru iya unu."

Ozi, Ume-dụ-Nsọ ejeje

"Iphe-a bẹ ya te kfuhaakwaru unu l'ọ́dungu; okfu lẹ ya nọkwadua swiru unu. ⁵ Nta-a bẹ ya alakfuwa onye ono, bụ iya ziru iya tẹ ya bya ono. Obenu l'ẹ tọ dọdu l'unu ha onye ajijekpoo ya ẹke ya ala. ⁶ Yo gbe bụru lẹ ya kfuru unu iphe-a l'ọ́ ha bẹ ẹhu gbe rụ-shihu unu. ⁷ Ọle tẹ ya mekwaa ya t'ọ́ doo unu ẹnya; l'ọ́ gbe kakwaru unu mma lẹ ya laru. L'ọ́ -bụru lẹ ya ta aladu bẹ Agbarike ono ta abyakfutakwa unu. Obenu lẹ ya -lalẹphu ẹke ono bẹ ya e-zi iya t'ọ́ byakfuta unu. ⁸ Ọ́ -byalẹphu bẹ oo-koshi ndiphe l'ẹ tọ bọdu iphe ẹphe arị l'iphe dọ ẹji bụ; b'ọ́ bụ; koshi ẹphe l'ẹ tọ bọdu iphe ẹphe rịru l'ọ́ bụ; mbụ odobe-ẹka-ndoo; b'ọ́ bụ; koshikwaphu ẹphe l'ẹ tọ bọdu iphe ẹphe rịru l'ikpe Nchileke bụ; b'ọ́ bụ. Yo shi ẹge ono koshi ẹphe l'ikpe nmaru ẹphe. ⁹ Oo-koshi ẹphe l'ẹphe meru iphe dọ ẹji; okfu l'ẹphe te woduru onwẹphe ye yẹbe Jisọsu l'ẹka; ¹⁰ koshi ẹphe iphe bụ odobe-ẹka-ndoo kẹ Nchileke; kẹ l'ọ́ lẹ ya doberu ẹka ndoo meru iphe ya alakfube Nna; unu ta abya l'aphụ iya ọ́dọ. ¹¹ Yo koshikwaphu ẹphe iphe ikpe Nchileke bụ; okfu l'onye ono, achị mgboko-a ono b'ẹ kpewaru ikpe.

¹² "Okfu, ya gage ekfuru unu dọkpokwaa l'igwe. Ọ́lọbu; ya -kfueberu iya unu; bẹ ọ́o-paarun unu l'igwe nta-a. ¹³ Teke Ume-dụ-Nsọ, bụ iya bụ Ume ire-lanụ ono byalẹrụphu bẹ ọ́o-tụko iphe bụ ọ́kpobe okfu ono l'ọ́ ha kpọ-zikotaru unu ọ́zọ iya; okfu l'ẹ tọ bọdu ike kẹ ẹka iya bẹ oo-gude ekfu. Ọ́ bụlephu iphe o gude nchị iya nọ bẹ oo-kfujẹ. Yo kfukwaaruphu unu iphe e-me nù l'ọ́zọ ifu. ¹⁴ Ọ́ bụ yẹbedua e-koshi unu ọ́du-biribiri kẹ yẹbe Jisọsu; kẹ l'oo-wota iphe ọ́ nuru iya l'ọ́nu bya akọru unu. ¹⁵ Iphemiphe ọ́bule, bụ kẹ Nna bụkota kẹ yẹbe Jisọsu. Ọo ya meru iphe ya sọru l'oo-wota iphe ọ́ nuru yẹbe Jisọsu l'ọ́nu bya akọru unu."

Ndu raru ẹkwa; a-chị ọ́chi

¹⁶ "O wuduoduru nwanshi; unu ta aphụhe iya. A -nọkwaphu nwanshi; unu aphụkwaa ya phụ ọ́dọ."

¹⁷ Ndu etsoje ọ́zọ iya aharu jilaha onwẹphe: "Bụ egbe okfu ngunu bẹ ookfuru ẹphe ẹge ọ́waa? O gbe sụ: 'L'ọ́ wuduoduru nwanshi; unu ta aphụhe iya. A -nọkwaaphu nwanshi; unu aphụkwaa ya phụ ọ́dọ;' byakwaphu bya asụ: 'Ya alakfube Nna.' " ¹⁸ Ẹphe asụ: "Bụkpohunua ole bụ kẹ: 'L'ọ́ wuduoduru nwanshi?' Ẹphe ta makwa iphe ookfu."

¹⁹ Jisọsu amaru l'ẹphe abya iya ọ́ji aji; jì ẹphe: "Unu aji onwunu kẹ iphe-a, ya shi kfua: 'L'ọ́ wuduoduru nwanshi; unu ta phụhe iya. A -nọkwaaphu nwanshi; unu aphụkwaa ya phụ ọ́dọ?' ²⁰ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'unu a-ra ẹkwa; gụa aphụ. Ọ́le ndiphe bẹ ẹhu a-nọdu atso ẹna. Unu a-tso aphụ; ọ́bu l'aphụ unu ono a-ghọkwaru unu ọ́nu-ọ́chi. ²¹ Ọ́ bụ teke ime eme nwanyi

bẹ ọonoduje ahụ iya ọku; okfu lẹ teke oo-je iphe-ẹhu-ka nk'ia ruwaru. Obenu lẹ teke ọ mufutaleruphu nwa-ta ọbu; nwanyi ono azahashia iphe-ẹhuka ono, shi swiru iya nū ono; telahaa ẹswa lẹ ya edobe akọ lẹ mg-boko-a. ²² Ọ kwaphu ẹge ọ dū unu ndono: nta-a bẹ unu nọ l'aphu. Obenu l'ujiku lanu bẹ yele unu a-phuk-waa ọdo. Teke ono bẹ unu a-mu ọnu-ọchi; to nwe onye a-nafukwadu unu ẹhu-otso-ena unu.

²³ “O -rulephu teke ono b'ẹ tọ dūhekwa iphe unu aji iya aji iya. Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe bụ iphe unu shi l'ẹka iya sụ tẹ Nna nū unu; bẹ ọo-nū unu. ²⁴ Ẹ tọ dūbukwaa iphe unu shi iya l'ẹka sụ t'a nū unu byeyek-waa nta-a. Unu kfulu Nchileke t'ọ nū unu iphe mkpa iya dūru unu; ọo-nū iya unu. Ọo ya bụ k'ọphu ẹhu-otso-ena unu e-dzu edzudzu.”

Jisọsu meekwaru mgboko eriri

²⁵ “Ya gudewa ẹtu-okfu ẹtu-okfu kfulu unu iphe-a. Oorukwa teke ya te egudehedu ẹtu ekfulu unu okfu; mbu ya atogbojeru unu okfu kẹ Nna iya ono t'ọ daburu ifu. ²⁶ O -rulephu teke ono bẹ unu ee-gude ẹpha iya; sụ tẹ Nna nū unu iphe, mkpa iya dūru unu. Ya ta suk-wa lẹ ya e-gude k'okfu ẹhu unu kfulu yeru iya. ²⁷ Ishi iya bụ lẹ Nna l'onwiya yeru unu obu; okfu l'unu yeru yẹbedua obu bya ekweta lẹ ya shi l'ẹke Nchileke nọ bya. ²⁸ Ya shi l'ẹke Nna nọ byatashia lẹ mgboko-a. Nta-a bẹ ya ahawa mgboko-a alakfube Nna.”

²⁹ Tọ dū iya bụ; ndu etsoje ọzo iya asu: “Aa-o! Mgbẹ nta-a b'ị tuko-wa iphemiphe ọbule tawashiaru ẹphe atowashi; ẹ ti kfulu iya l'etu ẹtu ẹge iikfuje. ³⁰ Nta-a bẹ ẹphe maru l'ị makotaru iphemiphe ọbule. Ẹ tọ gbahekwa kẹ t'o nweru onye a-bya ajide ngu njikponu. L'ọo ya meru iphe ẹphe kwetaru l'i shi l'ẹke Nchileke nọ bya.”

³¹ Jisọsu aji ẹphe: “?Unu kwetawaru nta-a? ³² Teke ọbu abyaakwa; mbu l'o ruakwaru eruru teke aa-chikashi unu nanu nanu; onyenonu alaa nk'ia; unu ahaa ya. Obenu lẹ ya ta anodukwa nkinyi iya; kẹle Nna nọ swiru iya. ³³ Ya kfulu unu iphe-a; k'ọphu ẹhu a-dū unu agu; mẹ unu l'ia -tugbabe buru nanu. Unu e-jekwa iphe-ẹhuka lẹ mgboko-a; ọlobu t'unu nwekwaru iya obu. Ya meekwaru mgboko-a eriri; turu okokooko kpua ya.”

Jisọsu ekfu anu Nchileke

17 Jisọsu ekfugelephu okfu ono; bya apalia ifu imeli; ele ẹnya l'igweli; sụ: “Nna; teke ọbu ruakwaru. Menua tẹ ndiphe phu ọdu-biribiri kẹ Nwatibe ngu; k'ọphu Nwatibe ngu ono e-mekwaphu tẹ ndiphe phu ọdu-biribiri nke ngu. ² Ọ bụ nggu nuru iya ike; ya kakota iphe bụ madzụ kpamukpamu; k'ọphu ọo-nuje ndu ono, i yeru iya l'ẹka ono ndzụ gbururu jeye. ³ Ndzụ gbururu jeye ọbu aburu t'ẹphe maru ngu; mbu ng-

gube onye, bụ nggu nwenkinyi ngu bụ ọkpobe Nchileke kpụ. Ẹphe amakwaruphu Jisọsu Kuráyisutu, bụ iya bụ onye ono, bụ nggu ziru iya t'ọ bya ono. ⁴ Ya nọkwa lẹ mgboko-a; koshi ndiphe ọdu-biribiri nke ngu; keshinu ya jedzuwaru ozi, i suru tẹ ya bya ejee ejedzu. ⁵ Nna; menua tẹ ya nọdu l'ọdu-biribiri ono, ya shihawa nọdu l'ifu ngu ono nta-a; mbu l'ọdu-biribiri, nggu l'ia shiru lẹ mgboko ta dūbedua nọduta.

⁶ “Ya meekwaru ndu ono, i ọtaru lẹ mgboko-a ye iya l'ẹka ono t'ẹphe maru ngu. Ọ bụ nggubedua nwehawa ẹphe. Yọ buru nggu yeru iya ẹphe l'ẹka. Ẹphe meko-taakwaru okfu ngu. ⁷ Nta-a bẹ ẹphe mawaru l'iphemiphe ọbule, i nuru iya shi ngu l'ẹka; ⁸ okfu lẹ ya ziwaru ẹphe ozi ono, i ziru iya ono. Ẹphe anatawa iya; makwaruphu l'ọo ire-lanu; l'ọ bụ l'ẹke i nọ bẹ ya shi bya; bya ekwetakwaphu l'ọo nggu ziru iya tẹ ya bya.

⁹ “Ya ekfu anu ngu l'okfu ẹhu ẹphe. Ẹ tọ bukwa ndiphe bẹ ya ekfu anu ngu l'okfu ẹhu ẹphe. Ọ kwa ndu ono, i yeru iya l'ẹka ono bẹ ya ekfu nk'ẹphe; okfu l'ẹphe bụ nke ngu. ¹⁰ Iphe bụ iphe bụ nk'ia bukwapu nke ngu. Iphe bụ iphe ọphu bụ nke ngu aburu nk'ia. Ọ kwa ẹphe ekoshi ọdu-biribiri nk'ia. ¹¹ Lekwa lẹ nta-a bẹ ya alakfutaakwa ngu. Ya ta anọhekwa lẹ mgboko; ọbu l'ẹphebedua nọkwadua lẹ mgboko. Nna, dū nsọ; gude ike ono, nọ l'ẹpha ngu ono kwakọbe ẹphe; mbu ẹpha ngu ono, i nuru iya ono; k'ọphu ẹphe a-buru nanu ẹge nggu l'ia bụ nanu. ¹² Teke ono, ya shi nọdu swiru ẹphe ono bukwa ike, nọ l'ẹpha ngu ono, i nuru iya ono bẹ ya shi gude kwakọbe ẹphe. Ya cheekwaru ẹphe; tọ dū m'ọ bụ onye lanu, phuhuru ephuhu; a gu-fukwa onye lanu ọphu bụ onye ọphu kuru ọgu eyifu. Nkiya adukwanu ẹge ono; k'ọphu iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke e-rekota. ¹³ Obenu lẹ nta-a bẹ ya alakfutawa ngu. Iphe-a l'ọ ha bẹ ya tukowa ekfushi nta-a, ya nọkwadua lẹ mgboko; k'ọphu ẹphe e-nweru ẹhu-otso-ena nk'ia l'obu ẹphe; nweru iya t'o dzua ẹphe edzudzu l'ẹhu. ¹⁴ Ya kfulu ẹphe okfu, shi ngu l'onu; ndiphe akpọo ẹphe ashi; okfu l'ẹphe ta budu ndu kẹ mgboko ọwaa; ẹge yẹbedua l'onwiya ta budu kẹ mgboko. ¹⁵ Ya te ekfukwa anu ngu t'i wofu ẹphe lẹ mgboko; gbahaa t'ị kwakọbe ẹphe; t'ẹphe ba adalahubua l'ẹka ẹjo Onye ono; mbu Obutuswe. ¹⁶ Ọ bukwapu ẹge yẹbedua ta budu onye kẹ mgboko ọwaa bụ ẹge ẹphebedua ta budu ndu kẹ mgboko ọwaa. ¹⁷ Okfu ngu bụ ọkpobe okfu; gudenu ọkpobe okfu nke ngu ono mee ẹphe t'ẹphe buru nke ngu. ¹⁸ Ọ bukwapu ẹge i ziru iya tẹ ya bya lẹ mgboko bụ ẹge ya ezikwapu ẹphe t'ẹphe je lẹ mgboko. ¹⁹ Ọ kwa l'okfu ẹhu ẹphe; bẹ ya gude onwiya chia ẹja; ẹge ee-shi t'ẹphebedua buru ndu nke ngu ọgbodo aburu.

²⁰ “Ẹ tọ bukwa l'okfu ẹhu ndu ọwaa nkinyi ẹphe; bẹ ya ekfu anu ngu. Ya ekfukwaphu anu ngu l'okfu ẹhu iphe bụ ndu, nuru ozi-oma ono, ẹphe ezi ono; woru on-wẹphe ye yẹbedua l'ẹka. ²¹ Ya ekfukwaphu anu ngu t'i

mee t'èphe b̄uru nan̄u l'èphe ha. Nna; t'ò b̄uleruphu ège ngḡubedua, b̄u Nna n̄o iya l'èhu; yèbedua an̄odu ngu l'èhu b̄u ège èphe a-n̄odu ayi l'èhu b̄uru nan̄u; k'òphu ndiphe e-kweta l'ò b̄u nggu ziru iya t̄e ya bya. ²² Ọdu-biribiri ono, ì n̄uru iya ono b̄e ya wookwaruphu ye èphe l'èka; k'òphu èphe a-b̄uru nan̄u ège nggu l'iya b̄u nan̄u. ²³ Ya -n̄odu èphe l'ime; ngḡubedua an̄odu iya l'ime; ọo ya b̄u; èphe a-b̄u-gheeru nan̄u ọgbodo ab̄uru; k'òphu ndiphe a-ma l'òo nggu ziru iya; makwaruphu l'ò b̄u ège i yeru iya obu b̄u ège i yeru èphe. ²⁴ "Nna; i wowaru èphe ye iya l'èka. Iphe ya ekfu ab̄uru t'ò b̄uru èke ya n̄o b̄e èphe a-n̄okwaphu. Ọo ya b̄u k'òphu èphe e-gude ẹn̄ya èphe ph̄u ọdu-biribiri nk'iya; mb̄u ọdu-biribiri, ì n̄uru iya; okfu l'i yeru iya obu b'e kederu mgboko. ²⁵ Ngḡube Nna, b̄u onye doberu èka ndoo; ndiphe ta makwa ngu. Obenu l̄e yèbedua makwaru ngu-a; ndu-a amaakwaru l'òo nggu ziru iya t̄e ya bya. ²⁶ Ya mewaru; èphe amaru ngu. Ya e-mekwaphu t'èphe magheeru ngu amaghe; k'òphu obu ono, i yeru iya ono a-n̄odu èphe l'èhu; yèbedua an̄odukwaphu èphe l'èhu."

18 Jis̄osu ekfuebetsua n̄u Nchileke yele ndu etsoje ọzo iya ayiru t̄ugbua je adaf̄u az̄u nwa nggele Kídir̄onu. Yo nweru mgbabu, n̄o l'az̄u nggele ono az̄u iya ọphu. Jis̄osu yele ndu etsoje ọzo iya aw̄uba l̄e mgbabu ono. ² Júdasu, b̄u iya b̄u onye ọbu, e-deru iya ye ọbu b̄e mahaakwaruphu èke ono; k̄ele Jis̄osu yele ndu etsoje ọzo iya edzukojuhawa l'èke ono tekenteke.

Aakp̄ta Jis̄osu

(Mát 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

³ T̄o d̄u iya b̄u; Júdasu egbeshi byatashia èke ono. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke èja; m̄e ndu F̄arisii eyeru iya ndu soja ndu Rómu; bya eyeru iya ndu nche eze-ulo Nchileke; èphe l'iya at̄uko ȳiru. Èphe achigbaaru ur̄oku; chir̄u itsu-ọku; m̄e ngwa-ọgu gude abya. ⁴ Jis̄osu amahawaru iphe abya iya ememe; gbeshi jeshia èphe ndzuta; je aji èphe: "B̄u onye b̄e unu ach̄o?"

⁵ Èphe as̄u iya: "L'ò b̄u Jis̄osu; ọphu Názar̄etu."

Jis̄osu as̄u èphe: "L'ò kwa yèbedua b̄u iya."

Júdasu, b̄u iya b̄u onye ọbu, e-deru iya ye ọbu b̄e èphe l'iya vudokwaa l'èke ono. ⁶ Teke ono, Jis̄osu s̄uleruphu èphe: "L'ò kwa yèbedua b̄u iya ono" b̄e èphe ts̄oru nyikunyiku laa az̄u; je adash̄ia l'al̄i. ⁷ Ọ j̄i èphe ọdo: "B̄u onye b̄e unu ach̄o?"

Èphe as̄u iya: "L'ò b̄u Jis̄osu; ọphu Názar̄etu."

⁸ Jis̄osu as̄u èphe: "Ya s̄uru unu l'òo yèbedua b̄u iya. Ọ -b̄uru l'òo ya b̄e unu ach̄o; ọo ya b̄u t̄e ndu ọwaa t̄ugbunua lashia." ⁹ Ono ab̄uru k'òphu okfu, shi iya l'ónu e-rekota, o kfuru; s̄u: "Nna; è t̄o d̄ukwa m'ò b̄u onye lan̄u, phuhuru n̄u l̄e ndu ono, i yeru iya l'èka ono."

¹⁰ Ya ndono; Sáyimonu Pyita eturu mma. Ọ m̄ia mma ono; gbua ohu eze onye ishi ndu achijeru

Nchileke èja; kwata iya nch̄i èka-utara. Èpha ohu ono b̄u Máluk̄osu. ¹¹ Jis̄osu as̄u Pyita: "M̄iru mma ngu ye l'òbo. ?Ìiri l̄e ya ta anḡu-gheđu iphe-anḡungu, n̄o l'òko-ro iphe-èhuka ono, Nna iya n̄uru iya ono?"

Aakp̄u Jis̄osu akpukfu Ánasu

¹² Ya ndono; ndu soja ono; m̄e onye ishi èphe; m̄e ndu nche ndu Ju egude Jis̄osu; woru iya kee. ¹³ Èphe evuru ọzo kp̄ta iya kpukfube Ánasu. Ánasu b̄u iya b̄u nna nyee Káyafasu. Ọ b̄ukwanuru Káyafasu b̄u eze onye ishi ndu achijeru Nchileke èja k'afa onanu. ¹⁴ Ọ b̄ukwaphu Káyafasu ọwaa b̄u onye ono, kfujeru ndu Ju l'ò ka mma t'onye lan̄u nw̄u-chiaru ọha ọnwu ono.

Pyita ago; l̄e ya ta madu Jis̄osu

(Mát 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Sáyimonu Pyita etsokwaphu Jis̄osu; m̄ekwaphu onye ọdo, ȳi l̄e ndu etsoje ọzo Jis̄osu. Onye ono, etsoje ọzo Jis̄osu ono b̄e eze onye ishi ndu achijeru Nchileke èja mahawaru. Ọo ya meru iphe o tsoru Jis̄osu bah̄u l'ulo-ikpe l'ogbodufu eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke èja ono. ¹⁶ Pyita evudo l'ogbodufu l'ónu-ọzo ọlo-ikpe ono. Onye ọphunanu, etsoje ọzo Jis̄osu ph̄u etso iya bah̄u l'ulo-ikpe ono; b̄u iya b̄u onye ono, eze onye ishi ndu achijeru Nchileke èja mahawaru ono. Onye ono al̄ufuta je ekfuru n̄u nwata mgboko, b̄u iya eche ọnu-ọzo ono nche. Ọo haa ya; yo duta Pyita dubata. ¹⁷ Nwata mgboko ono, eche ọnu-ọzo ono as̄u Pyita: "T̄i ȳidunua l̄e ndu etsoje nwoke-wa, e guderu-wa?"

Pyita as̄u iya: "T̄uswekwa; è t̄o kwa iya."

¹⁸ Ndu eezije ozi; m̄e ndu nche egude icheku mekwawa ọku; vudo gbaa ya mgburumgburu; l'anya iya; k̄e l'oyi ats̄ukwa n̄u. Pyita abya evudonyabe èphe l'ège èka l'òku.

Ánasu aji Jis̄osu aji

(Mát 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Ya ndono; eze onye ishi ndu achijeru Nchileke èja abya aji Jis̄osu k̄e ndu etsoje ọzo iya; m̄e k'iphe ọnonduje ezi. ²⁰ Jis̄osu as̄u iya: "Ya t̄ukowaru iphe ono l'ò ha rawaru ndiphe tororo. Iphe ono, ya ziru ono l'ò ha b̄e ya n̄odu l'ulo-ndzuko ndu Ju; m̄e l'eze-ulo Nchileke, b̄u èke ndu Ju edzukobeje zia. È t̄o d̄ukwa iphe ya kfujeru l'edomi. ²¹ ?B̄u k̄e nḡunu b'i gude aji ya aji? J̄inu ndu n̄uru iphe ya kfuru; l'èphe marua iphe ya kfuru èphe."

²² Jis̄osu ekfulephu ège ono; onye lan̄u l̄e ndu nche ono, vudonyabe iya n̄u agbakp̄owaphu onwiya byiaru iya èya l'ishi nch̄i; s̄u iya: "T̄i marua l'òo eze onye ishi ndu achijeru Nchileke èja b̄e j̄igbakushi okfu ège ono?"

²³ Jis̄osu as̄u: "Ọ -b̄uru l'ò nweru èjo okfu, ya kfuru; kfunuaru iya edzudzu ọha-a. Ọ -b̄ukwanuru l'iphe ya

kfuru b́ya ire-lanú; ?nanú ege e meru; nggu echi iya eka?"

²⁴ Jisòsu anòdukwapu l'eri ono, e keru iya ono; Ána-su asú t'a kpú-jeru iya Káyafasu, bú iya bú eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja.

**Pyita atú ego odo;
lẹ ya ta madu Jisòsu**

(Mát 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Sáyimonu Pyita evudokwapu l'iku oku ono; l'ege eka l'oku. A nonyaa; epe asú iya: "?Tí yidunua lẹ ndu etsoje ọzo nwoke-wa?"

Pyita agoo; sù: "Túswekwa; e to kwa iya."

²⁶ Onye lanú lẹ ndu ejeru eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke eja ono ozi, bú abubu nwoke ono, Pyita kwataru nchi ono aji Pyita; sù iya: "?Ya ta phudunua nggu l'iya l'ime mgbabu phú?"

²⁷ Pyita agokwaaphu odo. Teke ono teke onophu; oke-okú arawaphu ọra.

Jisòsu nọ l'ifu Páyileti

(Mát 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Ya ndono; epe akpufuta Jisòsu l'ulo Káyafasu; kpuru iya jeshia l'ufu-eze govano, bú onye Rómu; l'achi eke ono. Yọ buleruphu oswi nchi-abohu. Obenu lẹ ndu Ju te kwedu obahu l'ufu-eze govano; l'eke epe eme t'ephe ba turu nsọ; k'ophu epe a-yiru lẹ ndu e-ri iphe Aji Esweta ono. ²⁹ Ya ndono; Páyileti alufuta; jekfushia epe l'etezi je aji epe: "?Bú ngunu bú iphe unu suru lẹ nwoke-a meru?"

³⁰ Epe asú iya: "L'ephe ta ga kpatakwaru ngu nwoke-a; ndege e to nweru ejo iphe o meru."

³¹ Páyileti asú epe: "Unu kputa iya unubedua je ekpee ya ikpe ege unu ekpeje l'ome-l'alí unu."

Ndu Ju asú iya: "M'a tukwaru epe ekemu t'ephe ba akfugbujeshi madzu." ³² Iphe ono aburu k'ophu iphe Jisòsu kfuru erekota; bú iya bú iphe ono, o kfuru; gude kaa egbe anwuhu, ya a-nwuhu ono.

³³ Páyileti abya abahu l'ulo-ikpe ono odo; bya ekua Jisòsu; sù iya: "?Bú nggubedua bú Eze ndu Ju?"

³⁴ Jisòsu aji iya: "?Bú nggubedua tutaru otu-oma aji iya aji ono; toọ ndu odo koru ngu l'oo iphe ya kfuru ndono?"

³⁵ Páyileti asú iya: "?Ya bú onye Ju? ?Tọ b́du ndu alí ngu; mę ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja bę kpuru ngu bya anú iya? ?Bú ngunu b'i meru?"

³⁶ Jisòsu asú iya: "Abubu, ya bú eze te shikwa lẹ mgboko-a. Ndege abubu, ya bú eze shi lẹ mgboko-a; mę ndu etsoje ọzo iya awota ogu; k'ophu e ta ga akpuduru iya nę ndu Ju. Obenu l'abubu, ya bú eze te shidu lẹ mgboko-a."

³⁷ Páyileti asú iya: "Ha! ?Bú iya bú l'i bú eze toọ?"

Jisòsu asú iya: "Ọ kwa nggu b'o shi onu. Ọ kwa tẹ ya b́ru eze b'le gude mýa ya; b́ru iya bę ya gude bya mgboko; k'ophu ya e-koshi ndiphe iphe bú okpobe okfu. Iphe bú ndu etso okpobe okfu ono anóduje anú olu iya."

³⁸ Páyileti aji iya: "?Bukpo ngunu bú okpobe okfu?"

Eekpe Jisòsu nkfugbu

(Mát 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Ya ndono; Páyileti ekfuebe ege ono; lufushia etezi je asú ndu Ju ono odo: "L'ẹ to dukwa ejo iphe, ya phuru, o meru. ³⁹ Obenu; keshinu ome-l'alí unu bú tẹ ya tufu-jeru unu onye mkporo lanú t'ọ laa; m'a gbadelephu Aji Esweta; ?ọ dọ unu tẹ ya haaru unu Eze ndu Ju?"

⁴⁰ Epe aswo-lihu; sù: "Waawa. E to b́du onye owaa; ọ bú Barábasu b'ii-haru epe t'ọ la!" Barábasu obu, epe suru t'a haaru epe obu; bukwa onye anaje nfu.

19 Tọ dọ iya bú; Páyileti abya akputa Jisòsu; sù t'e chia ya echachi. ² Ndu soja egude ogvu kpaakpu-eze; kpube iya l'ishi; bya achita uwe-nlokpuru, eke uswuswe yee ya. ³ Epe abyakfuta iya l'ekfushi: "Epe ekele ngu-o; nggube Eze ndu Ju!" Epe echikwa iya phú eka.

⁴ Páyileti alufutakwapu odo bya asú epe: "Unu lekwa lẹ ya a-kpufutakwaru unu nwoke-wa; t'unu maru l'ẹ to dudu ejo iphe ya phuru, o meru." ⁵ Ya ndono; Jisòsu alufutashia; kpuru okpu-eze ono, e gude ogvu kpaakpu-onu; yekwaaphu uwe-nlokpuru uswuswe ono. Páyileti asú epe: "Unu lekwa nwoke obu ndo-o."

⁶ Ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; mę ndu nche aphú l'iya phú; chishia mkpu; sù: "Kpopyabe iya l'oshi-osweru! Kpopyabe iya l'oshi-osweru!"

Páyileti asú epe: "Unubedua; unu kputa iya je akpopyabe iya l'oshi-osweru. Lẹ yebedua ta dukwa ejo iphe ya phuru, o meru."

⁷ Ndu Ju asú iya: "Lẹ keshinu o gude onu iya sù l'oo ya bú Nwatibe Nchileke obu; bukwa t'a kfugbua ya; l'ọ kwa ege ekemu epe kfuru ndono."

⁸ Páyileti anubebe iphe shi epe l'onu; kafuru otu egvu. ⁹ Yọ bya abahushia odo l'eze-ulo ono; bya aji Jisòsu: "?I bunua onye awe?"

Jisòsu te yeru iya onu. ¹⁰ Yọ sù iya: "?Tii yeduru iya onu? ?O doru ngu-a enya l'oo yebedua bę oore l'onu iya? Ya -sú t'a ha ngu; a haa ngu. Ya -sú t'a kfugbua ngu; a kpopyabe ngu l'oshi-osweru."

¹¹ Jisòsu asú iya: "E tí gage nwekwa egbe ike onanu l'eke ya nọ; ndege e to b́ru lẹ Nchileke, bu l'imigwe nuru ngu iya. Ọọ ya bú l'iphe dọ eji k'onye ono, deru iya ye ngu l'eka ono bę kakwa nke ngu nshinu."

¹² Páyileti anulephu okfu ono; chode ọzo, ya e-shi haa ya t'ọ laa. Obenu lẹ ndu Ju ono chiru mkpu; sù iya: "I -haa nwoke-a t'ọ laa; a maru l'ẹ ti tsohekwa lẹ ndu k'eze, bú Siza!"

¹³ Páyileti anútsulephu iphe ono l'ọ ha; dufuta Jisọsu etezi; bya adųgaru l'aba-ikpe, nọ l'ẹke ọbu, eekuje: "Ọnuno Mkpuma." Iphe eekuje iya l'okfu Híburu bụ Gábata. ¹⁴ Yo rudelephu l'ẹnyanwu-ogvuru-l'ishi lẹ mbọku nchi-abọhu a-bųru mbọku ọbahu lẹ Aji Esweta ono; Páyileti asụ ndu Ju: "Unu lekwa eze unu."

¹⁵ Ẹphe echishia: "Kfugbua ya! Kfugbua ya! Kpọpyabe iya l'oshi-osweru!"

Páyileti aji ẹphe: "Unu ekfu tẹ ya kpọpyabe eze unu l'oshi-osweru tọo?"

Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja asụ iya: "Ẹphe te nwekwa eze ọdo; a gụfu eze, bụ Siza."

¹⁶ Ya ndono; Páyileti akpųru Jisọsu nų ndu soja t'ẹphe je akpọpyabe iya l'oshi-osweru.

Aakpọpyabe Jisọsu l'oshi-osweru

(Mát 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

¹⁷ Tọ dų iya bụ; ẹphe akpųta Jisọsu; ẹphe l'iya ayjiru tųgbua. Yọ bųru iya vu oshi-osweru iya; vua ya jeye l'ẹke ọbu, eekuje Okpokoro Ishi. Iphe eekuje ẹke ono l'okfu Híburu bụ Gọlugóta. ¹⁸ Yọ bųru l'ẹke ono bẹ ẹphe kpọpyaberu iya l'oshi-osweru. Ẹphe kpọpyabekwaruphu unwoke labụ ọdo l'ẹke ono: onye lanụ l'ẹka iya ọwaa; onye ọphu l'ẹka iya ọphu. Jisọsu anọdu ẹphe l'echilabu. ¹⁹ Páyileti abya edee iphe kfube l'oshi-osweru ono. Iphe, o deru bụ: "JISỌSU; ONYE NÁZARĚTU; EZE NDU JU." ²⁰ Igweligwe ndu Ju agụa iphe ono, Páyileti deru kfube l'oshi-osweru ono; kẹ l'ẹke ono, a kpọpyaberu Jisọsu ono te tedu ẹnya lẹ mkpųkpu ono. Iphe ono, e deru ono b'e deru l'okfu Híburu; mẹ l'okfu Látinu; mẹ l'okfu Giríku. ²¹ Ya ndono; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu Ju eje asụ Páyileti: "T'ẹ b'o deshí l'ọ bụ 'Eze ndu Ju.' T'o dechia 'Lẹ nwoke-a sųru l'ọ yẹbedua bụ Eze ndu Ju.'"

²² Páyileti asụ ẹphe: "L'iphe ya deru bẹ ya deekwaru."

²³ Ndu soja ono akpọpyabetsua Jisọsu l'oshi-osweru ono; bya achịta uwe iya; kee ya ọzo ẹnọ. Onyenọnu lẹ ndu soja ono ahata ọzo lanụ. Ẹphe abya achitakwaphu uwe ime ẹhu iya. Ono, bụ uwe ime ẹhu ono b'e shi l'imeli kpaa mkpalanụ ẹge ono jeye l'ọzo alj. Ẹ to nwe-du ẹke a gbagbaberu iya agbagbabe m'ọo ẹkalanu.

²⁴ Ndu soja ono asụ ibe ẹphe: "T'ẹphe ba alakakwa iya alaka; t'ẹphe tuchia ya ẹnwa; maru onye ọo-laru." † Iphe ono abųru k'ọphu iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke e-ree, e deru; sụ:

"L'ẹphe kekashiru uwe iya l'ime onwẹphe.

Ọphube iphe ya eyeje l'ime ẹhu;

bẹ ẹphe tųru ẹnwa;

t'ẹphe maru onye a-chịta iya nų."

Ọ bụ iphe ndu soja ono meru ndono.

† Egvu 22:18

²⁵ Ndu vudonyabe oshi-osweru Jisọsu ono teke ono bụ nne iya; mẹ nwunne nne iya kẹ nwanyi; mẹ Méri, bụ nyee Kulópasu; mẹ Méri kẹ Mágudala. ²⁶ Jisọsu aphųlephu nne iya; mẹ onye ono, etsoje ọzo iya, o yeru obu ono ẹke ẹphe vudonyabe ẹke ono; sụ iya: "Nwanyi; lekwa nwatibe ngu kẹ nwoke."

²⁷ Yọ sųkwaphu onye ono, etsoje ọzo iya ono: "Lekwa nne ngu." Shitakpelephu mbọku ono; onye ono, etsoje ọzo Jisọsu ono eduta Méri lashia nk'iya yẹle iya eje eburu.

Anwųhu Jisọsu

(Mát 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Onanu emeebetsua; Jisọsu amaru l'iphemiphe ọbule gvųkotawaru; yọ sụ: "Lẹ mini agụ iya." Iphe ono abųkwaruphu k'ọphu iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke e-rekota ẹge e deru iya.

²⁹ Yo nweru ite, sųru l'ẹke ono, mẹe vayjnu, shihuru ọka jiru iya ejiji. Ẹphe ewota ẹgwo-ncha tsee lẹ mẹe ono, shihuru ọka ono; bya ewota iya tsebe l'onunu ẹkali-oshi isopu; machjaru iya t'o rua ya l'ọnu. †³⁰ Jisọsu angųtalephu mẹe ono, shihuru ọka ono; sụ: "Ọ gvųwaru!"

Yọ tųa ishi kpokongu; tubua ume.

Aanmafu Jisọsu mgberemẹku

³¹ E meebetsua; ndu Ju arọo Páyileti t'ẹphe je akųkwoshia ndu ono, a kpọpyaberu l'oshi-osweru ono ọkpa; ẹge aa-patsushi ẹphe; vufu. Iphe kparu iya nų abųru lẹ mbọku ono bụ mbọku, nchi-abọhu iya a-bųru mbọku ọtu-ume; ẹphe emekwanu t'odzu ba akpọgbaaru l'oshi-osweru lẹ mbọku ọtu-ume; keshinu ọphu mbọku ọtu-ume onanu bụ mbọku ọtu-ume ọphu dų iche l'aji ẹphe ono. ³² Ya ndono; ndu soja ono abya akųkwoshia onye k'ivuzọ ọkpa; kukwoshikwaaphu onye ọphu; bụ iya bụ ndu ono, a tųkoru ẹphe lẹ Jisọsu kpọpyabe l'oshi-osweru ono. ³³ Ẹphe erua ẹke Jisọsu nọ; phųa l'ọ gbe nwųhuhawaru. Ẹphe ahaa ya; ẹphe ta kukwoshihe yẹbedua ọkpa. ³⁴ Obenu l'onye soja lanụ wotaru arwa; sụa ya lẹ mgberemẹku. Teke onophu; mee yẹle mini agbaa ẹghirigha; shi l'onya arwa ono l'awųshi patapata. ³⁵ Ọ kwa onye phųru teke iphemiphe ọbule-a mekotaru bẹ kfuru ẹge ọ dų. Iphe ono, o kfuru ono bųkotakwa ire-lanụ. Yẹbedua l'onwiya makwarųa l'ọo ire-lanụ mbụ iphe ya ekfu. Ọo ya bụ t'unubedua kwetakwaphu. ³⁶ Iphe ono l'ọ ha mekotaru; k'ọphu iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke e-re, e deru; sụ: "L'ẹ tọ dųkwa ọkpu iya m'ọo nanụ, ejihu ejihu." ³⁷ O nwekwaruphu ẹke ọdo, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "L'ẹphe e-gude ẹnya ẹphe lee onye ono, ẹphe sųru arwa ono."

†† Egvu 69:21; Mát 27:48; Mak 15:36; Luk 19:28-29

Eeli Jisòsu

(Mát 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ E metsua; Jósefu, bú onye Arimatíya ejekfube Páyileti; je arò ya tẹ ya pata odzu Jisòsu. Páyileti ekweta t'ò pata iya. Ya ndono; yo je apatsuta iya pata pafu. Jósefu búkwaphu onye etso ọzo Jisòsu; ọbu l'ootso iya lẹ mpya; l'ẹke ọotsu ndu Ju egvu. ³⁹ Nikodímòsu abyakwaphu. Nikodímòsu bú iya bú nwoke phụ, byakfutajeru Jisòsu l'enyashi phụ. Ya ndono; yọ byatashia; gude meeru, a gwakoberu alozu. Manụ ono eshi mkpọ nshinu. E -wota manụ ono tukobe l'igwe, aatuje ẹra iphe bẹ ẹra iya hakwa l'ọ bú ẹra ẹkpa únú labu. ⁴⁰ Ẹphe eje apatsuta odzu Jisòsu; bya egude ẹkwa ọcha, bú ẹkwa odzu yẹle manụ ono, eshi kwẹkwẹkwe ono gude kwaa ya; bú iya bú ẹge ndu Ju akwajẹ odzu l'ome-l'alì ẹphe. ⁴¹ L'ẹke ono, ẹphe kpọpyaberu Jisòsu l'oshi-osweru ono b'o nweru mgbabu, nonyabe iya nụ. O nweru ili, dụ l'ọ bú ọgba, a waru k'ophungu lẹ mgbabu ono. Ili ono b'ẹ te libua odzu ọdo. ⁴² Ya ndono; ẹphe apata Jisòsu je eye l'ẹke ono; keshinu mbọku ono búwa mbọku nchi-abọhu iya a-buru mbọku ọtu-ume; ili ono anọdufua ntse l'ẹke ono.

Jisòsu shi l'ọnwu eteta

(Mát 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

20 Yo rua l'ụtsu mbọku Sonde lẹ nchi-abọhu dukwadu gerigeri; Méri kẹ Mágudala abyatashia l'ili ono teke ọchi nọkwadua; bya aphua lẹ mkpuma ono, e gude bechia ọnu ili ono b'e swifuwaru. ² Yo gude ọso gbakfu Sáyimonu Pyita; mẹ onye ọphunanu, etsojekwaphu ọzo Jisòsu, Jisòsu yeru obu phụ; je asụ ẹphe: "L'a pafuakwaru Nnajiufu l'ili ono; tọ bú l'ẹphe maru ẹke a tọgboru iya."

³ Pyita yẹle onye onanu, etsojekwaphu ọzo Jisòsu ono egbeshi; tųgbua jeshia l'ili ono. ⁴ Ẹphe ẹbo atụko gude ọso; ọbu l'onye onanu, etsojekwaphu ọzo Jisòsu ono gbagharu Pyita; vuru iya ọzo gbarua ili ono. ⁵ Yọ bya efurita efurita; nyoo ime ili ono; phua ẹkwa ọcha ono, e shi gude kwaa Jisòsu ono; l'ẹke ọ wụshiru l'ẹke ono. Obenu l'ẹ tọ bahudu l'ime ili ono. ⁶ Tọ dụ iya bú; Sáyimonu Pyita etsowa iya-a l'azụ; rua bya abahụ l'ime ili ono; bya aphua ẹkwa ọcha ono ẹge ọ wụshiru; ⁷ mẹ ẹkwa ono, e shi gude phuchia ya ishi ono. Ẹkwa onanu yẹle ẹkwa ọcha phụ ta wushikwaru l'ekalanu. A phukowanu ẹkwa onanu, shi nọdu iya l'ishi phụ aphuko; dobe iche. ⁸ Tọ dụ iya bú; onye ono, etsojekwaphu ọzo Jisòsu, vuru ọzo gbarua ili ono abya abahukwaphu; bya egude ẹnya iya phua; kweta. ⁹ Byeye teke ono b'ẹ to gbe edokwa-a ẹphe ẹnya; mbụ iphe ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke, sụru lẹ Jisòsu shifutaje l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono. ¹⁰ Tọ dụ iya bú;

umadzu labu ono, etsoje ọzo Jisòsu ono atųgbua; onyenọnu alashia nk'ia.

Jisòsu ekoshi onwiya**Méri kẹ Mágudala**

(Mát 28:9-10; Mak 16:9-11)

¹¹ Méri evudo l'iku ili ono; ara ẹkwa. Yọ ranyaa ẹkwa; bya efurita efurita; nyoo ime ili ono; ¹² bya aphua ojozi-imigwe labu, yeru uwe ọcha; dųgaru l'ẹke ono, e shi nyobe odzu Jisòsu ono: onye lanu adųgaru l'ọzo ishi; onye ọphu adųgaru l'ọzo ọkpa. ¹³ Ẹphe aji iya: "Nwanyi; ?bụ ngunu bẹ jiraru?"

Yọ sụ ẹphe: "L'ẹphe pataru odzu Nnajiufu iya; ya ta ma ẹke ẹphe pataru iya; tọgbo."

¹⁴ Ekfukfu, ookfukwadu iya-a; yọ ghachiwaphu; phua Jisòsu ẹke o vudo. Obenu l'ẹ tọ madu l'ọo Jisòsu. ¹⁵ Jisòsu asụ iya: "Nwanyi; ?bụ ngunu bẹ jiraru; ?bụ onye bẹ jicho?"

Méri edobenu l'ọo onye eche mgbabu ono; sụ iya: "Ọ-buru nggu pataru iya; byiko; tųnuru iya ọnu ẹke j paru iya je atọgbo; tẹ ya je apata iya."

¹⁶ Jisòsu ekuwa iya phụ: "Méri!"

Méri abya aghachi; gude okfu Híburu sụ iya: "Rabónayi;" bú iya bú O-zi-iphe.

¹⁷ Jisòsu asụ iya: "T'ẹka ngu bẹ erukwa iya l'ẹhu; lẹ ya ta alarukwaa l'imigwe jekfube Nna iya. Ọlobu; tųgbua je ekfuru ununna iya phẹ lẹ ya alawa l'imigwe alakfube onye ono, bú Nna iya; buru Nna unu ono; mbụ iya bú onye ono, bú Nchileke iya; bya abukwaruphu Nchileke unu ono."

¹⁸ Ya ndono; Méri kẹ Mágudala ejekfube ndu ono, etsoje ọzo Jisòsu ono; sụ ẹphe: "Lẹ ya gudeekwa ẹnya iya ẹphe ẹbo phụ Nnajiufu; l'ọ kwa iya ziru ozi ono."

Jisòsu ekoshi onwiya;**ndu etsoje iya nụ**

(Mát 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ Yo be l'urenyashi mbọku mbụ l'idzu, bú iya bú mbọku Sonde; ndu etsoje ọzo iya aswo-chishikota iphe l'ulo, ẹphe dọkoberu; l'ẹke ẹphe atsụ ndu Ju egvu. A bya ele ẹnya; Jisòsu anọduwa l'ẹke ono; kele ẹphe; sụ ẹphe: "T'ẹhu dukwa unu agu." ²⁰ Yo keletsua ẹphe; bya ekoshi ẹphe ẹka iya ẹphe ẹbo; koshikwaphu ẹphe mgberemẹku iya. Ẹhu atsọ ndu etsoje ọzo iya ẹna teke ono, ẹphe phuru Nnajiufu ono. ²¹ Yọ sụ ẹphe ọdo: "T'ẹhu dukwa unu agu. Ọ bú ẹge Nna iya ziru iya; ya abya-wa; bú ẹge ya ezi unu t'unu je." ²² Yo kfutsua ẹge ono; bya atųshi ẹphe Ume; sụ ẹphe: "Unu nata Umedu-Nsọ. ²³ Iphe, bú onye unu guru nvụ l'iphe dụ ejì, o meru bẹ Nchileke gụakwaruphu nvụ. Onye unu ta gụduru nvụ l'iphe dụ ejì, o meru bẹ Nchileke ta agụkwaru nvụ."

Tómosu; ọ-phụ-l'ẹnya-o-kwe

²⁴ Ya ndono; Tómosu ọphu eekuje Ejima ta nọ l'ẹke ono teke ono, Jisọsu byaru ono. Tómosu yikwa l'umadzu iri l'ẹbo ono, etsoje ọzo Jisọsu ono. ²⁵ Tọ ọdu iya bụ; e meebetsua; ndu ọphunanu, ẹphe l'iya etsojekwaphu ọzo Jisọsu phụ asụ iya: "L'ẹphe phụakwaru Nnajiufu ọbu."

Tómosu asụ ẹphe: "Lẹ ya te ekwetakwa; gbahaa lẹ ya gude ẹnya iya phụ ichii nturu ono l'ọbechere-ẹka iya; mbụ rụa mkpushi-ẹka iya l'ẹnya nturu ono l'ẹka iya; pyokwaaphu ẹka iya lẹ mgberemẹku iya. Ọ dudu bẹ ya te ekwetakwa."

²⁶ Ya ndono; a nọlephu abalị ẹsato; ndu etsoje ọzo iya edzukokwaa ọdo l'ulo; ẹphe lẹ Tómosu. A tuko ọlo swọ-chishia aswọ-chishi. Jisọsu abyalẹ-ẹ bya evudo ẹphe l'echi; kele ẹphe ekele; sụ ẹphe: "T'ẹhu dukwa unu agu." ²⁷ Yo kfuebe ẹge ono; bya asụ Tómosu: "Ngwaa; rụa ya mkpushi-ẹka ngu l'ẹka; nggu emee ya ẹka lẹ mgberemẹku. Tómosu; ba abụhe e-kwe-lẹ-te-kwe. Kwetaje."

²⁸ Tómosu asụ iya: "Nnajiufu mu; mbụ Nchileke mu!"

²⁹ Jisọsu asụ iya: "?Bụ okfu l'ị phuru iya kparu iphe i kwetaru? Ọnu-oma bụ kẹ ndu ẹ-ta phudu iya nụ; kwetale-e."

Iphe e dedoru ẹkwo-a

³⁰ Jisọsu meshikwaruphu igweligwe iphe ọdo, dọgbaa biribiri, ẹ t'e dedu l'ẹkwo-a; l'ifu ndu etsoje ọzo iya. ³¹ Obenu lẹ ndu ọwaa, e deru-wa; b'e deru; k'ọphu unu e-kweta l'ọo Jisọsu bụ Kuráyisutu ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya ọbu, bụ iya bụ Nwatibe Nchileke; mẹ t'unu woru onwunu ye iya l'ẹka; k'ọphu unu e-shi iya l'ẹka nweru ndzụ.

Jisọsu ekoshi onwiya umadzu ẹsaa lẹ ndu etsoje ọzo iya

21 E metsua; Jisọsu ewofuaru onwiya koshi ndu etsoje ọzo iya l'iku Eze ẹnyimu Tayibériyasu. Ọwaa ẹge o meru: ² Lẹ Sáyimonu Pyita yẹle Tómosu, ọphu eekuje Ejima; mẹ Natániyelu kẹ Kéna lẹ Gálili; mẹ un-wu Zébedi ẹphe ẹbo; mẹfua umadzu ẹbo ọdo lẹ ndu etsoje ọzo Jisọsu tuko nọdu l'ekalanu. ³ Sáyimonu Pyita asụ ẹphe: "Yẹbedua ejeekwa ogbu ẹma."

Ẹphe asụ iya l'ẹphe e-tsokwa iya. Ẹphe egbeshi; je awụba l'ugbo; tųgbua. Obenu l'enyashi ono b'ẹ to nwedu m'ọ bụ ụba, ẹphe pyaru ishi. ⁴ Nchi abọhudelephu; Jisọsu abya evudo l'ọnu-mini ono. Obenu lẹ ndu etsoje ọzo iya ta madu l'ọ bụ iya. ⁵ Yọ sụ ẹphe: "Unwu mu; ?o nweru iphe unu gbataru?"

Ẹphe asụ iya l'ẹ tọ dukwa.

⁶ Yọ sụ ẹphe: "Unu ghaa ntofu unu l'uzo ẹka-utara ugbo ono; gbuta ẹma." Ẹphe abya aghaa ntofu ono;

ẹphe ta dọ ike kpụbata iya l'ugbo; l'ẹke ẹma, ẹphe gburu kfụbe ọswa ha igwe.

⁷ Ya ndono; onye onanu etsoje ọzo Jisọsu, Jisọsu yeru obu ono asụ Pyita: "L'ọ kwa Nnajiufu!" Sáyimonu Pyita anụlephu l'ọ bụ Nnajiufu; chita uwe iya yekebe; l'ẹke o shi yeshia ya; bụru lẹ mini ono voo; gvufushia. ⁸ Ndu etsoje ọzo iya ndu ọphu akwaa l'ugbo ono; akpụ ntofu ono, ẹma jiru tųngu ono akpụfuta eli nggodo; l'ẹke ẹphe ta nọhedu ote-ẹnya l'eli nggodo. Ẹphe nọwa iya-antse ntse iphe ha l'ọ bụ ụkporo ntụ-ọkpa iche iche ugbo ise. ⁹ Ẹphe enyifutalephu nggodo; phụa ọku, e gude icheku mekwaa l'ẹke ono. Ẹphe aphua ẹma, daburu l'ọku ono; phụkwaaphu buredi. ¹⁰ Jisọsu asụ ẹphe: "Unu hata ẹma ọbu, unu gburu ọbu gude bya."

¹¹ Sáyimonu Pyita eje abahụkwa l'ugbo ono; je akpụfuta ntofu ono eli nggodo. Iphe jiru iya nụ abụleruphu okporokpo okporokpo ẹma. Ẹma, nọ iya nụ l'ọ ha tuko dọ ụkporo ẹma ẹsaa l'ẹma iri l'ẹto. E gudekwaru l'ẹma, nọ lẹ ntofu ono ha nshinu; ntofu ono ta dukwa m'ọ ẹke ọ taru kịngu. ¹² Jisọsu asụ ẹphe: "Unu bya akpọo ụchi." To nwe ndu ono, etsoje ọzo iya ono onye tųru iya ama k'ọji iya onye ọ bụ; l'ẹke ẹphe tuko mawaru l'ọ bụ Nnajiufu. ¹³ Jisọsu abya ewota buredi ono nụ ẹphe; nufukwaaphu ẹphe ẹma ono.

¹⁴ Ekoshi ono, o koshiru ẹphe onwiya ono kweekwa ugbo ẹto, o woru onwiya koshi ndu etsoje ọzo iya l'oshitsua l'onwu teta nọdu ndzụ.

Jisọsu yẹle Pyita

¹⁵ Ẹphe eriebe ọkpuchi ono; Jisọsu eku Sáyimonu Pyita: "Sáyimonu; nwatibe Jónu; ?i ka iya oyeru obu karia ege ndu ọwaa l'ẹphe ha yeru iya?"

Pyita asụ iya: "Iyee; Nnajiufu; i mawaru lẹ ya yeru ngu obu."

Jisọsu asụ iya: "Nuje unwu aturu iya nri." ¹⁶ Yọ bya eku iya k'ugbo ẹbo; sụ iya: "Sáyimonu; nwatibe Jónu; ?i yeru iya obu?"

Pyita asụ iya: "Iyee; Nnajiufu; i mawaru lẹ ya yeru ngu obu."

Jisọsu asụ iya: "Letaje aturu iya ẹnya." ¹⁷ Yọ byakwaphu bya ekua ya k'ugbo ẹto; sụ: "Sáyimonu; nwatibe Jónu; ?i yeru iya obu?"

Ẹhu adalephu Pyita kọo; kele Jisọsu jiru iya k'ugbo ẹto; ?m'ọ yeru iya obu? Yọ sụ iya: "Nnajiufu; nggubedua l'onwongu makotaru iphemiphe ọbule; i maru lẹ ya yeru ngu obu."

Jisọsu asụ iya: "Nuje aturu iya nri." ¹⁸ Sụ iya: "Kamenu; tẹ ya karu ngu: lẹ teke ọ bụ ngu l'ikoro b'ọ bụ nggu egbeshije; wota ẹkwa ngu weru; lobe jeshia ẹke, dọ ngu mma. Obenu lẹ teke i kahuleruphu bẹ iichili ẹka ngu ẹphe ẹbo; onye ọdo abya ewebe ngu ẹkwa; duta ngu jeshia ẹke ta dudu ngu k'ẹjeje." ¹⁹ Okfu ono b'ọ kfuru gude koshi egbe onwu, Pyita a-nwu;

gude koshi ọdu-biribiri Nchileke. Jisọsu ekfuebe ẹge ono; sọ Pyita t'o tsoru iya.

Jisọsu yẹle onye ọphunanu, etsojekwaphu ọzo iya phụ

²⁰ Pyita abya aghaa ẹnya; phụ onye ọphunanu, etsojekwaphu ọzo Jisọsu, Jisọsu yeru obu phụ; l'ẹke ootso ẹphe. Ọ bụ iya bụ onye ono, nọnyabe Jisọsu teke ono, ẹphe eri nri-ẹnyashi phụ; bụ iya jiru iya; sọ: "Nnajiufu; ?bụ onye bụ onye ọbu, e-deru ngu ye ọbu?" ²¹ Pyita aphụ l'iya phụ; sọ Jisọsu: "Nnajiufu; ?nanu ẹge kẹ onye ọwaa dọ?"

²² Jisọsu asụ iya: "Ọ -buru l'ọ bụ uche-obu yẹbe Jisọsu l'ọo-nọdu ndzụ jeye teke ya a-bya ọdo; ?nke ngu bụ ole. Ọ bụlephu t'i tsoru yẹbe Jisọsu."

²³ Ya ndono; ụnwunna ekfulahaa iphe ono, o kfururu ono; l'onye onanu, etsojekwaphu ọzo Jisọsu ono ta an-

wụhuhedu anwụhu. Obenu l'iphe Jisọsu kfururu ta bukwa l'ẹ tọ nwụhuhedu anwụhu. Iphe o kfururu bụ: "Ọ -buru uche-obu yẹbe Jisọsu l'ọo-nọdu ndzụ jeye teke ya a-bya ọdo; ?nke ngu bụ ole."

²⁴ Ọ bụ onye ono, etsojekwaphu ọzo Jisọsu ono bụ iya bụ onye ekfu iphe o gude ẹnya iya phụ l'iphe-a l'ọ ha. Ọ kwa iya phụ deru iphemiphe ọbule-a. Ayi maru l'iphe o kfururu bukota ire-lanu.

Mkpọ-chi ishi iya

²⁵ O nwekwaruru igweligwe iphe ọdo, Jisọsu meshiru. Ẹge ọ dọ mu bụ lẹ ndege e jeru t'a tuko iya l'ọ ha dekota l'ekwo nanu nanu; mę mgboko-a l'ọha ta ge edzukwa odobe ẹkwo, e dekotaru iya.

Ozi, Ndu Ishi-Ozi Jeru

1 Onye-ukfu-l'oha, bu Tiyofilosu; ekwo, mu vu uto deeru ngu be mu deru iphe bu iphe Jisosu meru; me iphe bu iphe o ziru l'oha ha shitakpo le mbu; ²jeye teke Nchileke wobaru iya l'imigwe. O byaru bya ala l'imigwe; yo shi l'eka Ume-du-Nso karu ndu ono, o fotaru t'ephe buru ndu ishi-ozu iya ono iphe ephe e-me. ³O jeru iphe-ehuka; bya anwuhu; nwuhutsua; bya eteta nodu ndzu. Yo bya anoo ukporo abali labu. L'ime ukporo abali labu ono b'oworu onwiya koshi t'ephe maru le ya no ndzu. O koshibetaru ephe onwiya; k'ophu e-to nwedu ephe onye atu ego ke wo: ?a maru m'oo ndzu. Ephe gude enya ephe phya ya; yo kfuaru ephe ege Nchileke, bu eze e-shi medzua iphe o watawaru ememe. ⁴Yo nweru teke ephe l'iya nokobe; yo su ephe: "Unu ba alufukwa le Jerusalemu. Unu nodukwa kwaberu iphe ono, Nna suru le ya a-nu ono, bu iya bu iphe-oma-wa, ya kfuru unu-wa. ⁵Le Jonu gude mini mee baputizimu; o bu l'a -nolephu nwa abali ole-mole nta-a be ee-gude Ume Nchileke mee unu baputizimu."

⁶Ya ndono; ndu ishi-ozu ono edzukobelephu ephe le Jisosu; ephe aji iya: "Nnajiufu; ?o gbawaru teke ii-nuphu ndu Izurelu ali-eze ephe obu azu too?" ⁷Jisosu asu ephe: "Le to gbadu unu l'oma mboku obu me teke obu, Nna iya gudewa aka iya tua l'onwiya. ⁸Obenu le Ume-du-Nso a-bya unu l'ehu; mee unu; unu eshihu ike; k'ophu unu e-je Jerusalemu; jee Judiya; jee Sameriya; jekotakpoo ekemeke obule le mgboko gbaa mgburumburu; je ekfua iphe unu phuru, meru l'ehu iya."

Jisosu ala l'imigwe

(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁹Yo kfugetsulephu ege ono; ephe atuko ele iya enya; Nchileke ewolia ya; urukpu eworu iya domia.

¹⁰Ephe evudo elekwadua enya l'akpamigwe l'eke ono l'ohugetsuaru ono; unwoke labu, yeru uwe ocha abya evudonyabe ephe; ¹¹su ephe: "Unube unwoke Galili; ?bu ngunu meru iphe unu vudo ele akpamigwe. Jisosu ono, e dufuru l'eke, unu no lashia l'imigwe ono be buhwaphu ege ono, unu ele iya; yo bahu l'imigwe ono bu ege oo-gude bya odo."

Onye e gude edochi enya Judasu

¹²To du iya bu; ephe eshi l'ugvu ono, eekuje Olivu ono latashia Jerusalemu. Ugvu ono be du iphe ha l'oha bu mkpirikpi manyiru; m'e -shi le Jerusalemu. ¹³Ephe erulephu Jerusalemu; bahushia l'ime ulo k'eli eli; shi le k'alij laa le k'eli iya, bu iya bu eke ephe nokpoo anono. Ndu ono bu: Pyita; Jonu; Jemus; Anduru; Filipu; Tomosu; Batolomiyu; Matiyu; Jemus Alufiyosu; owaa Saiyimonu, onye adzo t'alij ndu Ju noduru ndu Ju; mefua Judasu, bu nwatibe Jemus. ¹⁴Ephe l'unwanyu nokwaphu l'eke ono; mekwaphu Meri, bu iya bu nne Jisosu; me unwunne Jisosu kwaphu. Ephe atuko l'ephe ha je anoo l'ekalanu; gude obu lanu ekfu anu Nchileke.

¹⁵Yo be ujiku lanu l'ephe dzukoberu ege ono; ephe rukwaru ukporo ishingu l'eke ono; Pyita egbeshi; su ephe: ¹⁶"Unwunna mu; iphe ono, e dehawaru l'ekwo okfu Nchileke l'oo-me ono rekotaakwaru; bu iya bu iphe ono, Ume-du-Nso shihawa l'onu Devidi kfu le ke Judasu ono; bu iya bu onye ono, du ndu byaru bya egude Jisosu ono. ¹⁷Judasu ono b'e shi guru yeru ayi; yo shi yiru l'oje ozi-wa, ayi eje-wa."

¹⁸O gude okpoga, a kfuru iya l'ejo iphe o meru; zua ali. Yo metsua daa; sugbua onwiya; ephe agbafuhu iya; akurepho iya l'oha ekposhihu. ¹⁹Iphe bu ndu Jerusalemu mgburumburu anukota iphe ono, meru nu ono. Ephe eworu ali ono gua Akeludama l'okfu-ali ephe, bu iya bu "Egu-mee."

²⁰"Le dekwaru l'ekwo Egvu-Oma; su:

'T'egbara kfu kwaa l'ufu iya;

t'e b'oo dukwa onye e-bu iya ebubu.' †

E dekwaaphu; su:

'T'onye odo no-chikwaa enya iya

l'oje ozi, o shi eje.' ††

²¹"Oo ya bu l'aa-fota onye lanu t'oo tsoru ayi. T'onye ono bukwaru onye tsohawaru ayi jekota ekemeke obule, ayi le Nnajiufu, bu Jisosu jekporu; ²²tsube teke Jonu shi eme baputizimu jeye mboku, e dufuru Jisosu ono l'eke ayi no kuba l'imigwe. Onye ono e-tsoru l'ekfu iphe ayi phuru le ke Nnajiufu, bu Jisosu; bu iya bu l'oha shi l'onwu teta nodu ndzu."

²³Ya ndono; ephe abya akfube umadzu ebo: Josefu, ophu eekuje Basabas, epha etushi iya bu Josutosu; owaa onye odo, eekuje Matayasu. ²⁴Ephe abya ekfuru

† Egvu 69:25 †† Egvu 109:8

nụ Nchileke; sụ: “Nggube Nnajiufu; nggube onye maru obu onyemonye ọbule; koshi ẹphe onye ọphu j ọfataru l'ime ụmadzu ẹbo-wa ²⁵ t'ọ nọ-chia ẹnya Júdasu; bụru onye ishi-ozii; meje iphe ono, Júdasu haru; lashia ẹke gbaru iya nụ ono.” ²⁶ Ẹphe eworu ẹnwa tụa; yọ daaru Matáyasu. E woru iya yekobe ẹ ndu ishi-ozii iri ẹ nanụ ono.

Abyabya Ume Nchileke

2 Yo be mbọku aji Péntikọsutu gẹdegede; ẹphe atụko l'ẹphe ha dzukobe l'ẹkalanu. ² E ji ekfua; ẹphuphu, shi l'imigwe ederu kfukakfuka l'ọ bụ ẹphuphu oke pherephere bya ejilephu ụlo ono, ẹphe dọru ono ejiji. ³ Ẹphe aphua iphe dutsua l'ọ bụ ire-ọku, jakashiru ajakashi; kekashia onwiya bya anọdutsua ẹphe l'ishi l'ẹhu l'ẹhu. ⁴ Ume Nchileke eji ẹphe ẹhu l'ẹphe ha. Ẹphe aghaa okfu-alị ẹphe; gudegbaa okfu-alị ọdo kfulahaa okfu ẹge Ume Nchileke ono meru t'ẹphe kfua.

⁵ Ya ndono; yo nweru ndu Ju, jiru Jerúsalemu; mbụ ndu Ju, Nchileke duru ẹ nsọ, shigbaa ẹ mba, nọ ẹ mgboko mgburumgburu. ⁶ Ikpetuma ndu ono anụlephu ẹphuphu ono; gbakodzua. Yọ kpọo onyemonye ọbule okfu; l'ẹke onyemonye ọbule nuru ẹke eekfu okfu-alị iya. ⁷ Yọ dụ ẹphe biribiri; ji ẹphe ẹnya. Ẹphe ajilahaa; sụ: “Ndu-a, ekfu okfu-a; ?ẹphe ta bụdunua ndu Gálili tọ. ⁸ ?Nanụ ẹge e meru bẹ ayi anutsua okfu-alị ayi l'ẹhu l'ẹhu? ⁹ Mbụ okfu ayibe ndu Pátíya; ndu Mídiya; ndu Ílamu; ndu shi Mesopotémiya; ndu shi Judíya; ndu shi Kapadósiya; ndu Póntusu; ndu shi Éshiya; ¹⁰ mekpọ ayibe ndu shi Firíjiya; me Pamfiliya; me ayibe ndu shigbakpo Íjiputu; me ndu shi Sayiríni, nọ l'alị Líbiya; jeyekpo ẹ ndu byaru abyabya, shi Rómu; ¹¹ me ndu Ju; ndu amụ ẹka ndu Ju; ndu Kírítu; me ndu Arébiya. Ayi atụko anutsua ẹke ẹphe gude okfu-alị ayi ekfu okfu eze iphe, Nchileke emeebe.” ¹² Yọ dụ ẹphe biribiri; ji ẹphe ẹnya. Ẹphe ajitsua ibe ẹphe: “?Bụ ngunu bẹ egbe iphe ọwaa bụkpo?” ¹³ Yo nweru ndu gude mgbonu sụ l'ọo mee emetsua ẹphe l'ẹnya.

Pyita asa okfu

¹⁴ Ya ndono; Pyita egbeshi yele ndu ishi-ozii ọphu ẹphe iri ẹ nanụ bya evudo. Pyita abya awata iya; raa ya arara; sụ: “Ndu Judíya ibe mu; me iphe, bụ ndu bu ẹ Jerúsalemu mgburumgburu; unu gebekwa-o! Unu ngabekwa nchị l'iphe-a, ya abya ekfukfu-wa-o: ¹⁵ Ndu-a ta ngụkwa mee, bụ iya bụ iphe unu arị. ?Tọ bụdu nta-a bẹ ẹnyanwu agbakota? ¹⁶ Iphe ọwaa gbe bụkwaru iphe ono, onye nkfuchiru Nchileke; mbụ Jówẹlu kfuru teke ndiche; sụ:

¹⁷ “ L'ọwaa bụ iphe Nchileke kfuru:

L'ọ -rua l'oge ikperazu;
bẹ ya a-wụshiru ndiphe

mgburumgburu Ume iya.
Ụnwu unu ndu k'unwoke;
me ndu k'unwanyi
e-kfuchiru Nchileke.

Ụnwu-okorọbya unu a-phụ àphù;
ndu k'ogurennya arọ nrọ.

¹⁸ Iye! Teke ono bẹ ya a-wụshi
Ume iya ono: wụshi iya unwoke;
me ụnwanyi, ejeru iya ozi.
Ẹphebedua ekfuchilahaaru Nchileke.

¹⁹ Ya e-meshi iphe-ọphulenyaa
l'akpamigwe; meshia iphe dụ biribiri
ẹ mgboko.

Aa-phụ mee; ọwaa ọku;
me urukpu ẹnwuru-ọku.

²⁰ Ẹnyanwu a-gbahụ tsụbalangu;
ọnwa ekelahaa l'ọ bụ mee;
tẹmanu Eswe ke Nnajiufu eruta,
bụ iya bụ eze mbọku ono,
a-dụ biribiri ono.

²¹ Iphe bụ onye rakuru Nnajiufu;
bẹ ọo-dzọfuta.' †

²² “Unubẹ ndu Ízurelu; ọ kwa Jisọsu ke Názaretu ono bụ nwoke ono, Nchileke shi l'iphe-ọphulenyaa; me iphe jiru ẹnya, dughbaa biribiri, Nchileke gude iya meshia l'ifu unu ono mee t'ọ doo unu ẹnya l'ọo yẹbe Nchileke ziru iya. Iphe ono l'ọ ha bẹ unu makotaru ọhuma l'onwunu. ²³ Obenu l'a kpuru iya nụ unu; unu eshi l'ẹka ndu ẹ-ta madụ ekemu kpopyabe iya l'oshi-osweru; woru iya gbua. Iphe ono aburu iphe Nchileke mahawaru amama bya achia ya achichi dobe. ²⁴ Obenu ẹ Nchileke tofuwaru iya l'ẹgbu, ọnwu shi kee ya; bya emee; yo shi l'ọnwu teta ndu ndu; ke l'ọnwu ta dudu ike lopyabe iya. ²⁵ Ẹ Dévidi kfukwaru ke Jisọsu; sụ:
“ Lẹ ya aphuje Nnajiufu iya tekenteke.

Tekenteke b'ọ nọ iya
l'ẹka-utara
t'ẹ b'ọ dụ iphe e-me iya nụ.

²⁶ Ọ bụ iya kparu iphe
ọkpoma atsọ iya ẹna;
ya agụ egvu; l'ete ẹswa.
Ya maru ẹ ya -nwuhutsua;
bẹ ii-dobe iya ndu ọdo.

²⁷ Ya maru l'ẹ tji hadu iya l'alị-maa.

Ẹ tji hadu onye nke ngu,
i yeru obu t'ọ rehu erehu.

²⁸ I koshiwaru iya ụzo ndu.

Ii-me t'ẹhu tsọo ya ẹna; kele nggu l'iya bu.'

²⁹ “Ụnwunna iya; ya a-togboru unu ke nna ẹphe oche, bụ Dévidi ẹba. Ẹ tọ bụlekwa l'ọ nwuhuru anwuhu nwenkinyi; obenu l'e liru iya elili. Ili iya nọkwaa l'ẹke-a byeye nta-a. ³⁰ Obenu l'ọ shi bụru onye nk-

fuchiru Nchileke. Ọ maru lẹ Nchileke kweru iya ụkwa; riru angụ yeru iya ẹya: lẹ ya e-shi l'awa iya ọta onye a-nọ-chi iya l'ọkwa-eze iya. ³¹ Ọ phuru iphe Nchileke e-mekochaa mee; kfua lẹ Kuráýisutu e-shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ, bụ iya bụ teke ono, ọ sọru:

'Lẹ tọ hadu iya l'alị-maa;
anụ-ẹhu iya te rehu erehu.'

³² Nchileke mewaru Jisọsu ono; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ, bụ iya bụ ọwaa, ayi tukurorọ atụ ọnu iya-a. ³³ Ọo ya bụ lẹ Nchileke woliru iya eli woru dobe l'ẹka-utara iya. Ọ natakwaru Ume-dụ-Nsọ l'ẹka Nna, bụ iphe-oma, Nchileke kweru ụkwa iya. Iphe-a, unu phuru-wa; mę iphe-a, unu anụ lẹ nchị-wa bụkwa iphe-oma ono, bụ iya bụ Ume iya ono, ọ wụshiru ayi ono. ³⁴ Ẹ tọ bụkwa Dévidi bẹ laru l'imigwe l'onwiya; lẹ yẹbedua l'onwiya sụkwaru:

'Lẹ Nchileke sọru Nnajiufu yẹbe Dévidi:
Nọdu iya l'ẹka-utara

³⁵ jeye teke ya e-me ndu ọhogu ngu
t'ẹphe bụru iphe
ji-dzọpyabe l'ọkpa.'

³⁶ "Ọo ya bụ; t'o doo Ízurelụ mgburumgburu ẹnya lẹ Nchileke mewaru Jisọsu ono, unu kpọpyaberu l'oshi-osweru ono t'ọ bụru Nnajiufu; bụru Kuráýisutu, bụ iya bụ Onye Ndzọta ono."

³⁷ Ya ndono; ẹphe anutsu l'iya phụ; yo rua ẹphe l'anụ; ẹhu adaa ẹphe kọo. Ẹphe asụ Pyita; mę ndu ishi-ozí ọpflu: "Unwunna ayi; ?bụ ngunu bẹ ayi e-me?"

³⁸ Pyita asụ ẹphe: "Unu taa onwunu ụta iphe dụ ẹji, unu meru; ghaa umere lakfuta Nchileke; t'e gude ẹpha Jisọsu Kuráýisutu mee unu baputizimu l'unu ha l'ẹhu l'ẹhu tẹ Nchileke gụaru unu nvụ l'iphe dụ ẹji ono, unu meru ono; unu anata iphe-oma, bụ iya bụ Ume-dụ-Nsọ. ³⁹ L'iphe ono bẹ Nchileke kwekwaru ụkwa iya lẹ ya e-meru iya unu; meeru iya ụnwu unu; meeru iya iphe bụ ndu nọkwadu ote-ẹnya; mę iphe bụ ndu Nnajiufu, bụ Nchileke ayi e-ku."

⁴⁰ Pyita ekfuebe ẹge ono bya ekfukwaaphu igweligwe okfu ọdo kfushia ya ike; bya anmaaru ẹphe ọkwa; sụ: "Ọpflu t'unu dzọo onwunu l'ogbo-wa, ala l'iyi-wa." ⁴¹ Tọ dụ iya bụ; ẹphe adụ l'igweligwe nata ozi-oma ono; kweta; e mee ẹphe baputizimu. Mbọku ono bẹ iphe ru-ru unu madzụ ugbo ẹsaa l'ụkporo madzụ iri bya ayirụ lẹ ndu kwetaru nụ.

Umere ndu chọchi ọdungu

⁴² Ẹphe akfube ọsua yeru ẹhu mkpụrumkpuru l'ọnu iphe, ndu ishi-ozí ono ezi ẹphe; l'atụkoje nọkobe l'ọ bụ unwunne lanụ; gbaru mgba eri Nri Nnajiufu; ekfu anụ Nchileke.

⁴³ Onyemonye ọbule atsulaha egvu. Ndu ishi-ozí ono emetsua iphe-ọphuleny; mę iphe dụ biribiri l'igweligwe. ⁴⁴ Iphe bụ ndu woru onwẹphe ye Jisọsu l'ẹka

l'ẹphe ha atụko gbaru mgba l'iphemiphe ọbule, ẹphe nweru enweru. ⁴⁵ Ẹphe ereshikota ẹku ẹphe; mę iphe bụ iphe ẹphe nweru enweru; keeru onyemonye ọbule l'ẹge mkpa haru onye. ⁴⁶ Mbọku-mbọku; ẹphe atụko tųgbabe nanụ je anọdu l'eze-ulo Nchileke. Ẹphe atụko-je gbaru mgba eri Nri Nnajiufu l'ufu l'ufu; gudekwaphu ẹhu-otso-ena; mę obu iphoro eri iphe bụ iphe ẹphe eri eriri. ⁴⁷ Ẹphe ekelepelephu Nchileke ekele; bụru ndu nọ ndiphe mgburumgburu l'obu. Nnajiufu l'eyekwaru ẹphe ndu, ọ dzọru k'ọphungu mbọku-mbọku.

Onye ngvuru eje ije

3 Yo be ujiku lanụ; Pyita yẹle Jọnu ayirụ ejewa eze-ulo Nchileke l'oke-eswe urenyashi nọlephu l'ifu, bụ iya bụ teke eekfuje anụ Nchileke. ² Yo nweru nwoke, shi k'ọpflu a mụru iya dabutaru ngvuru, aapa eje odobe l'ọnu ẹke eeshije abata, eeku "Ọnu-uzo Ẹgiri". Nwoke ono bẹ aapatajẹ mbọku-mbọku bya edobe l'ọnu-uzo ono t'ọ roje ndu, abahụ l'eze-ulo Nchileke ono iphe. ³ Yọ phulephu Pyita yẹle Jọnu; ẹke ẹphe abata l'eze-ulo ono; rọkwaaphu ẹphe iphe. ⁴ Pyita yẹle Jọnu eworu ẹnya dabẹ iya. A nọnyaa; Pyita asụ iya: "Lee ayi ẹnya!" ⁵ Yo lelaha ẹphe ẹnya; tubesu l'ọ nweru iphe ẹphe abya iya anunu. ⁶ Pyita asụ iya: "Ya te nwekwa okpoga; ọbu l'ọpflu ya nweru bẹ ya a-nụ ngu;" sụ iya: "L'ike kẹ Jisọsu Kuráýisutu, bụ onye Názarẹtu; gbeshi nta-a jelaha ije." ⁷ Yọ lọta nwoke ono l'ẹka-utara; lọ-lia ya eli. E ji ekfu ọwaa; ọkpa iya ẹphe ẹbo; mę nkwo iya atụko tushihu iya. ⁸ Yọ kfụ-lihu; vudo evu-do; jelaha ije; tsoru ẹphe bahụ l'eze-ulo Nchileke ono. Yọo kfụ-phe; ete ẹsua; l'etushi Nchileke ẹpha. ⁹ Onyemonye ọbule aphua ya ẹke oojephe; l'etushi Nchileke ẹpha; ¹⁰ hụbetsuwa iya phụ ama: l'ọo ya bụ onye-wa, shi nọdu lẹ Ọnu-uzo Ẹgiri l'eze-ulo Nchileke l'arọ arọ-wa. Yọ dụ ẹphe biribiri; ji ẹphe ẹnya; mbụ iphe ono, e meru iya ono.

Pyita asa okfu l'eze-ulo Nchileke

¹¹ Ndu ono l'ẹphe ha aphulephu ẹge ọogba-tso Pyita yẹle Jọnu l'ẹkemeke ọbule; ẹphe awuru bya adọru; nọdu ele iya l'ọnu-ulo ọpflu eekuje "Ọnu-uzo Sólomonu". Yọ kfube ọsua dụ ẹphe biribiri. ¹² Pyita aphulephu ndu ono; sụ ẹphe: "Unubẹ ndu Ízurelụ; ?bụ ngunu meru iphe iphe-a dụ unu biribiri. ?Bụ ngunu meru iphe unu ele ẹphe ẹnya; yo gbe dụ l'ọ bụ ike k'ẹka ẹphe; bẹ ẹphe gude mee tẹ nwoke-wa jee ije; ọ dudu bụru l'ọo k'ẹge ẹphe bụ-tabe ndu akwabẹru Nchileke ugvu. ¹³ Ọ kwa Nchileke kẹ nna ẹphe oche phẹ; mbụ Nchileke ono, bụ Nchileke kẹ Ébirihamu; bụru Nchileke kẹ Áyizaku; bya aburu Nchileke kẹ Jékọpu ono bẹ gude-wa iphe-a, meru nụ-wa; koshi ọdu-biribiri kẹ Nwatibe iya, bụ Jisọsu. Mbụ onye ono, unu kpuru ye l'ẹka ndu Rómu; bya

ajikakwa iya phụ l'ifu Páyileti ono. Páyileti ekpebuhawa lẹ ya a-ha iya t'ọ la. ¹⁴ Unu ajika onye ono, dụ nsọ; bụru onye doberu ẹka ndoo ono. Yo gbe bụchiaru onye ọpflu gburu ọchi bẹ unu sụru t'a haaru unu t'ọ la.

¹⁵ Unu eshi ẹge ono gbua onye gude ndzụ. Obenu lẹ Nchileke meru t'o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bụ iya bụ oswi-okfu-wa, ayi agbaru ọdzori-wa. ¹⁶ Nwoke-wa, unu phuru-wa; mbụ onye-wa, unu maru-wa bụkwa ike kẹ Jisọsu ono; bẹ meru iya; yọ dụ mma; okfu l'ẹphe kweru l'ike nọ l'ẹpha iya. Mbụ; ọ bụ ekweta, shi l'ẹka Jisọsu bẹ meru nwoke-wa l'ifu unu l'unu ha-wa; yo dzua oke ẹge-a.

¹⁷ "Ndibe ayi; ya marua l'iphe meru iphe unu lẹ ndu ishi unu meru Jisọsu ẹge ono bẹ shitaru lẹ 'amagama unu. ¹⁸ Nchileke eshi l'ẹke ono mee iphe o kfulu l'ọnu ndu nkfuchiru iya l'ẹphe ha teke ndiche; sụ lẹ Onye Ndzọta ono, o kweru ụkwa iya ono e-je iphe-ẹhuka. ¹⁹ Ọo ya bụ; t'unu taa onwunu ụta iphe dụ ẹji, unu meru; ghaa umere. Unu laphuta azụ lakfuta Nchileke t'o fuchafu unu iphe dụ ẹji, unu meshiru; ²⁰ k'ọpflu ẹhu-agu e-shikwaphu l'ẹka Nnajiufu byakfuta unu; m'ọ zilephu Onye Ndzọta ono, ọ fọtahawaru unu ono. Onye ono bụ Jisọsu. ²¹ Ọo-nọdu l'imigwe jeye teke Nchileke e-me iphemiphe ọbule; t'ọ dụ ẹge o shi dụ; mbụ iya bụ iphe ono, Nchileke shi l'ọnu ndu nkfuchiru iya kfuaru ayi teke ndiche ono. ²² Mosisu kfulpok-waaru; sụ: 'Lẹ Nnajiufu, bụ Nchileke bẹ e-shi l'unwuna unu zia onye nkfuchiru Nchileke ẹge o ziru yẹbed-ua. Onye ono bẹ unu a-nụjeru okfu l'iphemiphe ọbule, o kfulu. ²³ Onye ẹ-ta ngabeduru onye nkfuchiru ono nchị bẹ ee-bufu ebufu l'ẹke ndibe Nchileke nọ; mee t'ọ laa l'iyi.' ²⁴ Iphe bụ ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹphe ha; shitakpo lẹ Sámuwelu je akpaa lẹ ndu ọpflu etso iya nụ l'ẹphe ha bẹ tuko kfulkota okfu iphe-a, eme nta-wa. ²⁵ Iphe ono, Nchileke shi l'ọnu ndu nkfuchiru iya sụ l'oo-me ono bẹ bụ unu b'ọ gude kfuwa ya; okfu l'ọo unu bụ unwu ndiche unu, Nchileke kweru ụkwa teke ono, ọ sụru Ébiriamu: 'Ọ bụ l'eri ngu bẹ ya e-shi ọgoru mg-boko mgburumgburu ọnu.' ²⁶ Nchileke yeru onye ejeru iya ozi, bụ Jisọsu; sụ t'ọ vuru ụzo byakfuta unu bya agọoru unu ọnu-ọma; bụ iya bụ l'oo-me unu l'ẹhu l'ẹhu t'unu ghaaru ẹjo iphe ono, unu eme ono azụ."

Pyita asa okfu l'ifu ndu ishi ndu Ju

4 Ẹphe akpukwaduru-a okfu ono, ẹphe ekfuru ndu Ju ono l'ọnu; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Sádusii; mę onye ishi ọgbogu eze-ulo Nchileke awukfuta ẹphe. ² Ẹhu eghulaha ẹphe eghughu; okfu l'umadzu ẹbo ono, ezi iphe ono l'ara iya arara; lẹ kesh-inu Jisọsu tetaru nọdu ndzụ bẹ ee-mekochaa shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ³ Ẹphe akpata ẹphe je atuchishia; kele nchi jihuwaru. Ẹphe anọ jeye lẹ nchi-ta-abọhu iya. ⁴ Obenu l'igweligwe ndu, nuru ozi Pyita phẹ ono

woru onwẹphe ye Jisọsu l'ẹka. Ndu, bụ unwoke lẹ ndu ono bẹ rukwaru unu madzụ ugbo iri l'ẹbo lẹ ụkporo madzụ iri.

⁵ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ndu ishi ndu Ju; ndu bụ ọgurenya ẹphe; mę ndu ezije ekemu abya edzukoo lẹ Jerúsalemu. ⁶ Nwoke, eeku Ánasu, bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja nọkwaphu l'ẹke ono; mę Káyafasu; mę Jonu; mę Alẹguzánda; męwaru iphe bụ ndu shigbaa l'eri ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. ⁷ Ẹphe abya akpuru ndu ishi-ozii ono dobe ẹphe l'ifu; jilaha ẹphe ike onye ẹphe gude eme iphemiphe ọbule ono; mę onye ziru iya ẹphe.

⁸ Ume Nchileke abya ẹji Pyita ẹhu; yọ sụ ẹphe: "Unubẹ ndu ishi; mę ndu bụ ọgurenya Ízurelu; ⁹ teke bụ l'iphe unu ekpe ẹphe ikpe iya ntanụ bụ k'iphe, dụ mma, ẹphe meru onye nọ l'iphe-ẹhuka; bụ iya bụ ẹge e gude mee nwoke ngvuru-wa t'ọ jee ije; ¹⁰ tọ dụ iya bụ t'unubẹ ndu nọ l'ẹke-a; mę iphe bụ ndu Ízurelu mgburumgburu makwaru l'ọ bụ ike kẹ Jisọsu Kuráiyisutu kẹ Názaretu bẹ meru iphe nwoke-wa dụwa mma; vudo unu l'ifu ẹge-a. Jisọsu bụ onye ono, unu kpopyaberu l'oshi-osweru l'onwunu ono; Nchileke emegekwanu-a bya emee ya; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ¹¹ Ọ bụ Jisọsu ono b'e deru nk'ia l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

'L'ọo mkpuma ono, unubẹ ndu akpụ ụlo jikaru ono; bụ iya mekocharu bya aburu itso, gude ụlo ono.' †

¹² Ẹ to nwekwa onye ọdo, a-dụ ike dzọta ayi; gbahaa Jisọsu Kuráiyisutu nkinyi iya. Ọpflu tọ dukwa ẹpha onye ọdo lẹ mkpuli igwe ọwaa, Nchileke meru t'a maru, bụ ẹpha, a-dụ ike dzọta madzụ; gbahaa kẹ Jisọsu ono nkinyi iya."

¹³ Ẹphe anụbebelephu ẹge Pyita yẹle Jonu asa okfu ono kpaa kpaa; l'ẹke ẹphe bụkwa madzụ mmanu, ẹ-ta bụdu l'ẹphe guru ẹkwo; yo ji ẹphe ẹnya. Ẹnya eje agbarua ẹphe lẹ Pyita phẹ bẹ ẹphe lẹ Jisọsu shi ayi. ¹⁴ Yọ kpọo ẹphe okfu; l'ẹke nwoke ọbu, e meru t'ọ dụ mma ọbu vudokwaa l'ẹke ono. ¹⁵ Ẹphe asụ Pyita phẹ t'ẹphe lufu l'ulo-ikpe ono t'ẹphe chja idzu. Ẹphe alufulephu; ẹphe awata ọchi idzu. ¹⁶ Ẹphe asụ: "Bụ ngunu bẹ ẹphe e-me ndu-a? Iphe bụ Jerúsalemu mgburumgburu makọtaakwaru l'ọo ẹphe; bẹ Nchileke shi l'ẹka; mee tẹ nwoke-wa kọrohu. Ẹ te egbe atụdu iya ẹgo. ¹⁷ Iphe ẹphe e-me t'a haa okfukashi iphe-a l'al' Ju bụ t'ẹphe yeshia ẹphe egvu ike: t'ẹphe be ekfuhekwa kẹ Jisọsu ono ọdo."

¹⁸ Ẹphe ekua Pyita phẹ; bya anmashiaru ẹphe okwa ike t'ẹphe be ephotabahẹkwaa kẹ Jisọsu; m'ọ kwanu gude ẹpha iya zia iphe l'edzudzu ọhodo.

¹⁹ Pyita yẹle Jonu asụ ẹphe: "Unu ghanu hata: Bụ ole ka mma l'ifu Nchileke: Bụ t'ayi nujeru Nchileke ok-

† Egvu 118:22

fu; t'oy t'ayi n'jeru unub'edua okfu. ²⁰ L'ephe ta ahakwa okfu iphe ephe phuru l'anya bya an'ya ya l'e nchi." ²¹ Ephe abya akfube oswa yeshia Pyita phe egvu ike; paru ephe haa; ephe atugbua. To du iphe ephe maru, ephe a-dzobe okpa hua ephe ahuhu; kele ndiphe aja Nchileke ajaja k'iphe ono, meru nu ono; ²² okfu le nwoke ono, e gude uzo, du biribiri mee; yo du mma ono be nowaru iphe, kariru ukporo afa ugbo ebo.

**Ndu ke Nchileke ekfu anu
Nchileke; t'o nu ephe ike**

²³ A halephu Pyita phe; ephe atugbua jekfushia ndu, ephe l'ephe ayije; je akokotaru ephe iphemiphe obule ono, ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu bu ogurennya k'furu ephe ono. ²⁴ Ephe anubelele iya phu; bya egude obu lanu kfube oswa k'furu nu Nchileke; su iya: "Nnajiufu, bu Okaribe-Kakota-Nu. O bu nggu doberu igwe; dobe ali; dobe eze enyimu; me iphe, bu l'ime iya. ²⁵ Nggube onye gude ike Ume-du-Nso mee onyiche ephe, bu Devidi, bu onye shi ejeru ngu ozi; yo dee l'ekwo; su:

?Bu ngunu meru iphe ehu eghu
iphe bu mbakeshi eghughu?
?Nanu ege o du; be ndiphe achij ejo idzu,
e-te nwedu ishi?

²⁶ Ndu eze, achij mgboko
akwakobe onwephe k'ogu;
Ndu ishi edzukokwaphu t'ephe
kposhia iphe ke Nnajiufu ayi;
me k'onye ono, o fotaru ono;
mbu Jisosu.' †

²⁷ O bu oswi-okfu le Herodu; Ponchosu Panyileti; ephe le ndu ohodo; me ndu Izurelu dzukoru le Jerusalemu; chia idzu t'ephe tso Nwatibe ngu ono, du nso ono ogu; mbu Jisosu ono, i teru manu ono. ²⁸ Obenu l'iphe ono tuko buru t'ephe mee iphe i chihawaru l'idzu l'oo ege ono be ee-me iya. ²⁹ Nta-a; Nnajiufu! Lewaru egbe onwu, ephe anmashiru ayi. Yenu ayibe ndu ejeru ngu ozi ike l'ehu t'ayi ba atsujeshi egvu le phuu k'okfu okfu ngu ono. ³⁰ Yeta nu eka; mee ndu iphe eme t'ephe ka mma; me t'ayi gude epha Jisosu, bu Nwatibe ngu, du nso; meshia iphe-ophulanya; me iphe-ophubama, dug-baa biribiri."

³¹ Ephe ekfugelephu nu Nchileke; eke ono, ephe nu ono atuko nmahu jijiji. Ume Nchileke abya eji ephe ehu; ephe abya akwata oswa zilahaazi ozi-oma Nchileke; ephe ta tsuhe egvu.

**Ndu ke Nchileke
gba mgbala l'iphe ephe**

³² To du iya bu; ndu ono, kweru l'oo Jisosu bu Nnajiufu ephe ono l'ephe ha atuko tugbabe buru nanu. Obu

† Egvu 2:1-2

ephe aburu nanu. To nwe onye ophu asujekwadu l'iphe ya nweru bu ke eka iya. Iphemiphe obule be ephe tuko tugbabe gbaru mgbala. ³³ Ndu ishi-ozii egude ike asa iya l'edzudzu oha t'o doo madzu enya le Nnajiufu, bu Jisosu shiwa l'onwu teta nodu ndu. Nchileke akfubekpoo oswa emeru ephe eze-iphe-oma, ha nshinu l'ephe ha. ³⁴ Iphe bu l'ephe ha aphukota iphe mkpa iya duru ephe; l'eke ndu, nweru ali; mo bu ulo reshiru iya; chitakota okpoga, ephe retaru iya ³⁵ chita-shiaru ndu ishi-ozii ono. Ephe ewotaje iya keeru onyemonye obule l'ege mkpa iya ha.

³⁶ O bu ege o du ndono, kparu iphe Josefu mekwaru-phu nk'ia ege ono. Josefu ono bu onye Liviayi, a muru le Saiyipurosu. Ndu ishi-ozii guru iya Banabasu; bu iya bu onye anuje onye odo okpu-ikike. ³⁷ Yebedua be woru ali, o nweru ree; bya achita okpoga iya nukota ndu ishi-ozii.

Ananyasu yele Safayira

5 Ya ndono; nwoke lanu, eeku Ananyasu yele nyee ya, bu Safayira abya erekwaaphu ali nk'ephe.

² Ananyasu ahaphodo aswa ali ono dobe; nyee ya amakwarua. Yo chita-shiaru ndu ishi-ozii uwudu iya; bya asu ephe l'owaa kwa mkpako iphe ephe retaru l'ali ephe ndo-o. ³ Ya ndono; Pyita asu iya: "Ananyasu; ngunu kparu iphe i kweru te Setanu bata ngu l'obu bya emee t'i dzuru Ume-du-Nso ejo-ire; mbu t'i kweta haphodo okpoga, i retaru l'ali ngu ono? ⁴ Teke ono, e ti shidu ree ali ono; ?to budu nke ngu bo bu to? L'i retsuaru iya; ?to bukwapu nggu be okpoga iya no l'eka; buru nggu maru iphe, du ngu mma, i ga e-gude iya mee? ?Bu ngunu meru iphe i kweru t'egbe iphe ono bata ngu l'obu? E to bukwa madzu b'i dzuru ejo-ire. O kwa Nchileke." ⁵ Anunu, Ananyasu anu iphe ono; yo ngabuhu daa gbaa; nwuhu. Iphe bu ndu nuru iya nu atsalahaazi egvu. ⁶ Unwu-okorobya awu-lihu bya akwaa ya; pafu; pata iya je elia.

⁷ A nalephu iphe, ha l'o bu awa eto; nyee ya abata; to mawa iphe meru nu. ⁸ Pyita asu iya: "?Buphu iphe nggu le nji ngu retaru l'ali unu ndo-o?"

Yo su iya: "Iye; l'o kwa iya ndono."

⁹ Pyita asu iya: "?Ngunu kparu iphe nggu le nji ngu chiru idzu t'unu data Ume Nchileke adata? Lekwa ndu jeru oli nji ngu ege ephe abata l'onu-uzo. O ephe apafufukwaa ngu phu." ¹⁰ Ekfukfu, ookfukwadu iya-a; nwanyi ono angabuhukwaphu daa gbaa l'iku okpa Pyita l'eke ono; nwuhu. Unwu-okorobya ono erutashia; yo nwuhuwanu. Ephe apata iya je elinyabe nji iya. ¹¹ Iphe bu ndu chochi mgburumgburu; mewaru ndu odo, bu ndu nuru iphe ono atsujee egvu ege-a; nmahu ruuruu.

**Ndu ishi-ozì akafuàru
omeshi iphe-ophulenyà**

¹² Ndu ishi-ozì onò emeshiaru ephe igweligwe iphe-ophulenyà; mē iphe-ophubama, dūgbaa biribiri l'ēke onò. Ndu onò, kweru kē Nnajiufu onò l'ephe ha atūgbababē nanū je anōkobe l'ēkalanu lē Ōnu-ūzo Sólomōnu l'eze-ūlo Nchileke. ¹³ To nwe ndu ē-ta yīdu l'ogbo onò, jeru ōtu ama kē otsoru ephe; e gudekwaru l'iphe ephe eme kfūbe ōswa dū ephe ugvu l'ēnya. ¹⁴ Obenu l'igweligwe madzū byalēru-a bya eworu onwēphe ye Nnajiufu l'ēka: unwoke mē unwanyi. ¹⁵ Ephe egude k'iphe onò, ndu ishi-ozì eme onò; pashia ndu iphe eme je edobegbaa l'iku esu-ūzo; nyobegbaa ephe l'oshi-azē; mē l'utute; k'ophu ōo-būru: Pyita -swetade tē nwonyonyo iya haru rua ephe l'ēhu. ¹⁶ Igweligwe ndu, shi lē mkpūkpu lē mkpūkpu, nōnyabetsua Jerúsalemu agbakodzua; patatsuaru ephe ndu nk'ephe, iphe eme; mē ndu ogvu bu l'ēhu. E mee; ephe adūkota mma.

**Aakpa ndu ishi-ozì ēhu
ōdokwa**

¹⁷ Eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ēja; mē ndu etsoje iya nū, bū iya bū ndu tso l'ogbo ndu Sádusii abya iya ōwaa mbū ijimēnya. ¹⁸ Ephe atūta ndu ishi-ozì onò je achīru ye lē mkpōro. ¹⁹ Yo be l'ēnyashi; ojozi-imigwe, shi l'ēka Nnajiufu abya agūhashia ūzo ūlo-mkpōro onò; bahū je edufuta ndu ishi-ozì onò; bya asū ephe: ²⁰ "Unu je evudo l'ime eze-ūlo Nchileke; kfuaru ndiphe okfu ndzū, shi l'ēka Kuráiyisutu." ²¹ Ndu ishi-ozì onò ekwe iya. Yo be l'ūtsu iya; ephe eje anōdu l'eze-ūlo Nchileke; wata ozì iphe.

Ya ndono; eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ēja; mē ndu etsoje iya nū; abya ekukoo iphe bū ndu ogbo ikpe onò l'ephe ha; mbū iphe bū ndu ishi ndu Ízurēlu t'ephe chīa idzu. Ephe ezia t'e je akpūfuta ndu ishi-ozì onò lē mkpōro; kpūtaru ephe. ²² Ndu onò, e ziru onò erua; ephe ta phūhe ephe l'ūlo-mkpōro onò. Ephe ala-phushia azū; je asū ndu ikpe onò: ²³ "L'ephe shikwa rua; a tuchia ūlo-mkpōro atuchi; tuchikpoo ya gbagbaradīngu; ndu nche anōdu l'ōnu ūlo-mkpōro onò eche nche. Ephe abya atūhaa ūzo; to nwe onye ephe phūru l'ime iya." ²⁴ Onye ishi ndu ogbogu eze-ūlo Nchileke onò; mē ndu ishi, achijeru Nchileke ēja anūa iphe onò; yo jì ephe ēnya. Ephe arīlahaa iphe e-me nū. ²⁵ Nwoke lanū agbabata bya asū: "Unu marua l'unwoke onò, unu tuchiru lē mkpōro onò bē nō l'eze-ūlo Nchileke ezi ndu nō l'ēke onò iphe?" ²⁶ Onye ishi ndu soja onò eduta ndu soja iya; ephe l'iya ayīru je achīta ndu ishi-ozì onò; chī-phuta azū. Ephe te gudekwa ike chīta ephe; kē l'ephe atsū egvu: e -menyaa; ndiphe egude mkpuma tugbushia ephe.

²⁷ Ephe akpūta ndu ishi-ozì onò bya edobe l'ifu ndzuko ndu ogbo ikpe onò. Eze onye ishi ndu onò, achijeru Nchileke ēja onò ajīlahaa ephe aji; sū ephe: ²⁸ "Ō kwa l'ephe nmaru unu ōkwa nmashiaru iya unu ike t'unu be egudehe ephe nwoke onò zia iphe ōdo? Unu egude iphe onò, unu ezi onò zigbaru Jerúsalemu. Iphe unu emelephu bū t'unu tukobe ephe ōchi nwoke onò l'ishi."

²⁹ Pyita phē asū ephe: "Ō kwa iphe Nchileke sūru t'ephe mee bē ephe e-meje. E tō kwa ophu madzū kfu-ru. ³⁰ Ō kwa Nchileke kē nna ephe oche phē bē meru tē Jisōsu shi l'ōnwu teta nōdu ndzū l'unu kpōpyabet-suaru iya l'oshi-osweru; yō nwūhu. ³¹ Nchileke ewolia ya dobe l'ēka-ūtara iya; mee ya Nnajiōha mē Onye Ndzōta; k'ophu oo-shi ēge onò koshi ndu Ízurēlu ūzo, ephe e-shi taa onwēphe ūta iphe dū ēji, ephe meru; ghaa umere lakfuta Nchileke t'ō gūaru ephe nvū l'iphe dū ēji, ephe meshiru. ³² Ō kwa iphe onò bē ephe atū ōnu iya. Ō kwa phū ēge onò bē Ume-dū-Nsō ophu Nchileke anūje onye emeje iphe o kfuru atūkwaphu ōnu iya."

³³ Ndu ikpe onò anūtsule iya phū; vōru ōku ghua ēhu; sū l'ephe e-gbushi ndu ishi-ozì onò. ³⁴ Onye lanū l'ime ephe, eeku Gaméliyelu egbeshi t'o yee ōnu. Gaméliyelu onò tso l'ōkpa ndu Fárisii; būkwaruphu onye ezije ekemu; mbū onye ndiphe akwabēru ugvu. Yō sū t'a chīta ndu ishi-ozì onò chīfu ogbodufu. ³⁵ A chī-futsua ephe ogbodufu; yō sū ndu ikpe onò: "Unubē ndu Ízurēlu! Unu gebe-o! Unu kwabēkwa ēnya l'iphe unu abya ome ndu-wa. ³⁶ L'unu marua l'o nwehawaru teke nwoke, eeku Tiyúdasu sūjeru lē ya bū onye ha nshinu. Ndu ruru unu madzū etsolahaa ya. E gbua ya. Ndu onò, shi etso iya nū onò agbakashīhu. Ōgbo onò, ō wataru onò alaa. ³⁷ E meebe; teke phū, a gūjeru ōgu phū; Júdasu, bū onye Gálili alūfutakwa; zakōtakwaphu ndu ophu tsolahaa iya nū. E gbukwaa ya phū; ndu onò, shi etso iya nū onò atūko gbakashīhu. ³⁸ Ō bū ēge onò bē kē ndu-a abya adūdu nta-a. Tē ya kfuru unu: t'ē b'ō dūkwa iphe unu e-me ndu-a. Unu pakwaru ephe haa. Ō -būru l'iphe-a, ephe eme-wa bē shi l'ēka madzū bē ōo-lakwaa. ³⁹ Teke būkwanu l'ōo Nchileke b'ō shi l'ēka bē unu ta akpōshi-ghekwa iphe ephe eme. L'o -shi Nchileke l'ēka bē unu e-mekochakwaa gbe bya amaru l'ōo Nchileke l'onwiya bē unu etso ōgu!"

⁴⁰ Ndu ikpe onò ekwe; mee iphe Gaméliyelu kfuru. Ephe ekua ndu ishi-ozì onò; chia ephe iphe; bya asū ephe t'ē b'ō dūhekwa mbōku, ephe e-gudekwadu ephe Jisōsu ekfu okfu ōdo. Ephe emeebe; paru ephe haa. ⁴¹ Ndu ishi-ozì onò eshi l'ifu ndzuko ndu ogbo ikpe onò lūfuta; ēhu atsōshi ephe lē Nchileke gūru ephe lē ndu dū mma kē oje iphe-ēhuka l'okfu ēhu Jisōsu. ⁴² Ephe ta ha ozì iphe l'eze-ūlo Nchileke; mē l'ufu l'ufu mbōku-mbōku; l'ara ozì-ōma onò arara: l'ōo Jisōsu bū Onye Ndzōta ōbu, Nchileke kweru ūkwa iya ōbu.

Aafota ụmadzu ęsaa t'ęphe yeru ndu ishi-ozu ęka

6 A nonyaa; lę ndu etsoje ụzo Jisọsu aka nshinu akaka eje; ndu Ju, bụ ndu ọphu okfu-alị ęphe bụ Giríku awata ọgushiru ndu Ju ọphu okfu-alị ęphe bụ Híburu aphụ. Iphe kparu iya nụ aburu lę mbọku-mbọku bę ọobuje: a -wata oke nri; ta akpadu ishi ụnwanyi nk'ęphe; ndu ọphu maa tufuru. ² Ndu ishi-ozu ono ęphe iri l'ębo abya ekua ndu etsoje ụzo Jisọsu l'ęphe ha; sụ ęphe: "L'ę tọ dukwa mma t'ęphe gude okfu iphe eeri l'ọnu haa ozi ozi Nchileke. ³ Ọo ya bụ; ụnwunna; unu fọta ụmadzu ęsaa l'ime unu; t'ayi ye ęphe okfu nri-a l'ęka. Ndu ọbu a-bụ ndu, madzụ amaru ęka ọma; bụru ndu Ume-dụ-Nsọ jiru ęhu; bukwaruphu ndu maru mmamiphe. ⁴ Ęphebedua, bụ ndu ishi-ozu l'onwęphe anọdulephu l'okfu anụ Nchileke; mę l'ozu ozi-ọma."

⁵ Ęphe azụkota gbęregbedem l'iphe ono, ndu ishi-ozu sụru t'e mee ono. A bya afọta Sutívínu, bụ nwoke, kweru kę Nnajiufu ọkpobe ekwekwe, Ume-dụ-Nsọ jikwaruphu ęhu; bya afọta Filipu; Pọrókorosu; Nikéno; Táyimonu; Pámęnasu; mę Níkolasu, onye Ántiyọku, bụ onye ọhodo, meru onwiya onye Ju. ⁶ Ndu ono, etsoje ụzo Jisọsu ono abya eduta ęphe byakfuta ndu ishi-ozu. Ęphe abya ebyibe ęphe ęka l'ishi; kfuru nụ Nchileke l'okfu ęhu ęphe.

⁷ A kabakpọoru ọnu okfu Nchileke l'ękemeke ọbule. Ndu etso ụzo Jisọsu lę Jerúsalemu akfubekpoo ọswa l'aka nshinu akaka eje. Igweligwe ndu achijeru Nchileke ęja ekweta ozi-ọma ono; bya eworu onwęphe ye Nnajiufu l'ęka.

Aakpụta Sutívínu

⁸ Sutívínu ono aburu onye Nchileke emeru eze-iphe-ọma; gude iya l'eme ire; k'ọphu oomeje eze iphe-ọphuleny, dọ biribiri l'ifu ndiphe. ⁹ Ya ndono; yo nweru ndu shi l'ụlo-ndzuko ndu Ju. Ndu ono bę nweru teke ęphe shi bụru ohu. Ęke ęphe shitsua bụ Sayiríni; Alęguzándiriya; Silísiya; mę Éshiya. Tọ dọ iya bụ; ęphe abyakfutashia Sutívínu; ęphe l'iya awata ntutęgo.

¹⁰ Obenu lę Ume Nchileke nuru Sutívínu mmamiphe; k'ọphu ọobuje teke o yeru ọnu; to nwehedu onye ama-jękwadu iphe oo-kfu. ¹¹ Ęphe eje ebuta madzụ; kfua ęphe ụgwo t'ęphe sụje: "L'ęphe nuru ęke Sutívínu ekfurushi Mósísu yęle Nchileke." ¹² Ęphe eshi ęge ono kpalia ndiphe; mę ndu bụ ọgurenya ndu Ju; mę ndu ezije ekemu. Ęphe abya akpụta Sutívínu kpụ-jeru ndu ndzuko ọgbo ikpe; ¹³ je eduta ndu byaru bya agbala-haa ya ekebe; l'ębo iya ibo: "Lę nwoke-wa ta dukpok-waa teke ę tọo nọjeru ekfubyishi eze-ụlo-wa, dọ nsọ-wa; mę ekemu Mósísu. ¹⁴ L'ęphe nukwaru ęke ọ sụru lę Jisọsu-wa, bụ onye Názaretu-wa e-mekochaa lakashia

eze-ụlo-wa; gbanweshikota ome-l'alị ęphe, shi l'ęka Mósísu." ¹⁵ Iphe bụ ndu nọ l'ụlo-ikpe ono atụko dabę Sutívínu ęnya l'ifu. Ifu egbu l'iya phụ oswi kę nwíinwii l'ọ bụ ifu ojozi-imigwe.

Ọnu, Sutívínu eye

7 Eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ęja aji Sutívínu: "Dukwanuphu; ?bụ iphe ndu-a kfuru bụ iphe meru nų?"

² Sutívínu asụ ęphe: "Ndu nke mu; unu gebekpodua-phu-o! Lę Nchileke ọphu gbaru t'aatụkoje kwabę iya ugvu meru t'onychie ayi, bụ Ébiríhamu phua ya. Teke ono bę Ébiríhamu bukquadua lę Mesopotémiya. Ę tọ ladua Háranu. ³ Ya ndono; Nchileke asụ t'ọ haa alị iya; haa ụnwunna iya; tųgbua jeshia alị, ya e-koshi iya. ⁴ Yọ haa alị Kalúdiya; tųgbua jeshia je eburu lę Háranu. Nna iya anwuhulephu; Nchileke emee ya; yọ bya eburu l'alị-a, unu bu ntanụ-a. ⁵ Ę to nwekwa alị ono ọphu Nchileke nuru iya t'ọ bụru nk'iya teke ono; mbųkpo m'ọ bụ alị, ha l'ọ bụ ntụ-ọkpa lanụ. Obenu lę Nchileke kweru iya ụkwa lę ya a-nụ iya ęya t'ọ bụru nk'iya; bụru kę nwanwanwanwanwa iya. Teke Nchileke kfuru Ébiríhamu iphe-a bę Ébiríhamu te gbe amutakwaa nwa. ⁶ Nchileke sụru Ébiríhamu: 'Lawa iya e-mekochakwaa laa alị ọdo je aburu ohu. Ụnu afa mgburumgburu; bę ee-mee ęphe aphụ. ⁷ Ọ bụ lę ndu ono, gbaru ęphe ohu ono; bę ya a-hụ àhùhù. Ęphe eshikwa nụ l'alị ono lufuta; bya abaaru iya ęja l'ęke-a.' ¹⁸ Nchileke abya ekwe Ébiríhamu ụkwa; bya edobe ome-l'alị kę obu útsù t'ọ bụru iphe-ọhubama k'iphe ono, o kweru ụkwa iya ono. Ya ndono; Ébiríhamu abya amuta Áyizaku. Áyizaku anọlephu abalị ęsaa; yo be k'ęsato iya; yo bua ya ugvu. Ọ kwaphu ęge ono bę Áyizaku buru Jékọpu. Yọ bukwaruphu ęge ono bę Jékọpu bukwaru iya phụ ochechoroche ayi phę; ęphe iri l'ębo.

⁹ "Ochechoroche ayi phę ono egude ęnya-kfųrukfuru; ree Jósefų ndu Íjiputu. Obenu lę Nchileke nọdu swiru Jósefų ọhuma ọhuma; ¹⁰ dzọkota iya l'iphe-ęhuka iya l'ọ ha; bya anụ iya umere ọma; mę mmamiphe lę k'onye eze ndu Íjiputu, bụ iya bụ Fero. Fero emee Jósefų; yọ bụru iya bụ onye achikota alị Íjiputu l'ophu; bukwaru iya phụ bụ ishi l'iphe bụ ufu Fero l'ọha.

¹¹ "A nonyaa; ęjo-ęgu abya abya l'alị Íjiputu mgburumgburu; mę l'alị Kénanu. Iphe ono aburu eze iphe-ęhuka. Ochechoroche ayi phę te nwehe iphe ęphe e-ri. ¹² A nonyaa; Jékọpu abya anua lę nri nọ lę Íjiputu; bya ezi ochechoroche ayi phę t'ęphe jee. Yọ bụru ejeje k'ọdungu ndono. ¹³ Yo be lę k'ugbo ębo; Jósefų emee t'ęphe maru lę ya bụ nwunne ęphe. Fero eshikwaphu ęge ono maru ndu ufu Jósefų. ¹⁴ Tọ dọ iya bụ; Jósefų abya ezia ozi t'e je asụ nna iya; mbų Jékọpu t'ọ lata Íjiputu yęle ndibe iya l'ęphe ha, bụ ndu kpakọru dọ ụk-

poro madzụ ugbo ẹto l'umadzu iri ise. ¹⁵ Tọ dụ iya bụ; Jékọpu alaa Íjiputu, bụ iya bụ ẹke yele ochechoroche ayi buru jeye ẹphe anwushihu. ¹⁶ E vukotaru odzu ẹphe laa Shékemu je elia l'ili, Ébirihamu gudehawa ok-poga iya zuta ndu ikfu Hamọ lẹ Shékemu l'ẹke ono.

¹⁷ “Ọ rudelephu teke ono, Nchileke e-meru Ébirihamu iphe ono, o kweru iya ukwa iya ono; ndibe ayi, bu lẹ Íjiputu azụwanu ha l'ọ bụ ngunu. ¹⁸ A nonyaa; onye eze ọdo, ẹ-ta madụ onye Jósẹfu bụ achilaha ndu Íjiputu. ¹⁹ Yọ gbàláháárú ndibe ayi ono ẹjo ẹregede; wata ome nna ayi oche phẹ aphụ; k'ọphu ọ tọru ẹphe ekemu t'e tufajee nwegbu teke a mụru iya; k'ọphu ẹ tọo nọdudu ndzụ.

²⁰ “Ọ bụ teke ono b'a mụru Mósisu. Mósisu aburu ẹgiri nwata, dụ mma l'ifu Nchileke. E hee ya l'ime ọlo ime ọlo onwa ẹto. ²¹ Yo be teke a pataru iya je edobe; gbado iya; nwatibe Fero kẹ nwanyi eje eheta iya; hee ya; hefuta. Yọ buru nwatibe iya. ²² E zikota iya iphe, bụ ẹkwọ, aamuje amumu lẹ Íjiputu teke ono. Yo shi ẹge ono buru eze madzụ l'okfu-ọnu; mę l'iphe, eeme l'ẹka.

²³ “Mósisu anọlephu ụkporo afa labụ; rílahaa lẹ ya e-je ajia ndu alí iya, bụ iya bụ ndu Ízurelu. ²⁴ Yọ phụa onye lanụ l'ẹke onye Íjiputu eme iya ẹji. Yo jekfu ẹphe; je agbalahaaru onye kẹ Ízurelu ọdzori. Yo gude okfu iphe ono chigbulekwaphu onye kẹ Íjiputu ono l'ẹke ono; shi ẹge ono melata ụgwo iphe o meru onye Ízurelu ono. ²⁵ Mósisu etubesu lẹ ndu nk'ia a-maru lẹ Nchileke e-mekochaa shi l'ẹka iya mee t'ẹphe nweru onwẹphe. Obenu l'ẹ to dodu ẹphe ẹnya. ²⁶ Yo be echile iya; yọ phụa ẹke ndu Ízurelu labụ alụ ọgu; jeshia tẹ ya je egboo ẹphe; doshiaru ẹphe iphe adaru ẹphe. Yọ sụ ẹphe: ‘Unu gebe! ?Unu ta madu l'unu bụ unwunne lanụ? ?Ngunu meru iphe unu eme t'unu meka onwunu iphe?’

²⁷ “Onye onanu, achọ okfu ono enwufu Mósisu; sụ iya: ‘?Bụ onye meru ngu onye ishi; mę onye ikpe ẹphe? ²⁸ ?Tọ bụ l'i mewa t'i gbua ya ẹge i gburu onye Íjiputu ụnyaphua?’ ²⁹ Mósisu anọlephu iphe ono; gbafụ l'alí Íjiputu; gbalaa; je eburu l'alí Mídiya. Yọ nọdu l'ẹke ono mụta unwegirima ẹbo.

³⁰ “A nọlephu ụkporo afa labụ; Mósisu aphụa ojozi Nchileke l'echi-ẹgu Ugwu Sáyinayi. Ojozi ono nọkwanu l'ọku, enwu l'iru. ³¹ Mósisu ele iya ẹnya; yọ dụ iya biribiri. Yo jekfubedele iya phụ tẹ ya je amaru iphe ọ bụ; nụa olu Nnajiufu l'ọku ono. Olu ono asụ iya: ³² “Ọo yẹbedua bụ Nchileke kẹ nna ngu oche phẹ; bụ iya bụ Nchileke kẹ Ébirihamu; buru Nchileke kẹ Áyizaku; bya aburu Nchileke kẹ Jékọpu.’ † Mósisu awata ọtsu egvu; tọ tųhe ama ole ẹnya l'ẹke ono ọdo.

³³ “Ya ndono; Nnajiufu asụ iya: ‘T'o yefu akpọkpa iya; l'ẹke ono, oovudo ono; bẹ bukwa alí, dụ nsọ. ³⁴ Ya lewaru ẹnya; phụ egbe aphụ, eeme ndibe iya lẹ

Íjiputu. Ya nwaru ude, ẹphe atsu; byaakwanua tẹ ya dzọ ẹphe. Ngwaa; bya tẹ ya zi ngu t'i je Íjiputu.’ ††

³⁵ “Yọ bukwaru-a Mósisu-a, ndu Ízurelu jikaru; ji iya onye meru iya onye ishi; mę onye ikpe ẹphe-wa. Nchileke shi l'ẹka ojozi iya, Mósisu phuru l'iru, enwu ọku; fọta iya; zi ya t'o je aburu onye ishi; mę onye a-gbafuta ẹphe. ³⁶ Mósisu emeshia iphe-ọphulenyaa, dųgbaa biribiri lẹ Íjiputu bya eshi lẹ Íjiputu ono dufuta ẹphe; bya emeshikwaaphu iphe-ọphulenyaa, dųgbaa biribiri lẹ Eze Ңnyimu Uswe; mę l'echi-ẹgu, ẹphe nọru ụkporo afa ugbo ẹbo.

³⁷ “Ọ kwa iya bụ Mósisu ono, sụru ndu Ízurelu: ‘Lẹ Nchileke e-shikwa l'unu zifu onye nkfuchiru iya; ẹge-a, o ziru Iya-a.’ ††³⁸ Yọ buru Mósisu ono bẹ nọ-chiru ẹnya ndu Ízurelu teke ono, ẹphe dzukoru lẹ Ugwu Sáyinayi l'echi-ẹgu ono. Ọo ya shi anatajẹ iphe ojozi-imigwe ono, byakfutaru iya l'ugwu ono shi ekfufe; kfuaru ochechoroche ayi phẹ. Ọo ya shi l'ẹka Nchileke; nata okfu ono, anụ ndzụ ono kfuaru ayi.

³⁹ “Obenu lẹ ndiche ayi phẹ nyílerua nchí ẹphe manụ l'iphe ono; jika iya. Yọ dụ ẹphe t'a sụ l'ẹphe gbe laphu azụ lẹ Íjiputu; ⁴⁰ sụ Éronu: ‘T'o metaru ẹphe nte, e-vutaru ẹphe ụzo. Lẹ Mósisu-a, bụ iya shi lẹ Íjiputu dufuta ẹphe-wa; bẹ ta mahẹdu ẹge o jeru iya.’ ††⁴¹ Ọ bụ teke ono bẹ ẹphe kpuru ntekpẹ, dụ l'ọ bụ nweswi; wata iya agwagwa. Ẹphe awata ogworu iphe ono ẹja; l'emeru iya ẹswà; mbụ iphe, bụ ẹphebedua gude ẹka ẹphe kpua ya. ††⁴² Tọ dụ iya bụ; Nchileke ewofu ẹphe ẹnya; ẹphe awata ọgwa mkpọ-kpodo, nọgbaa l'igwe, bụ iya bụ iphe, e deru l'ẹkwọ ndu nkfuchiru Nchileke lẹ Nchileke sụru:

‘Ụkporo afa labụ;
bẹ unu gbushiru anụ
gude gwaa nte l'echi-ẹgu.
?O nweru ọphu unu gude
gwaa yẹbedua. †††

⁴³ ?Tọ bụdu ọlo nte Mólẹku; bẹ unu vutaru;
bya evuta mkpọ-kpodo, unu kpuru;
yọ dụ l'ọ bụ kẹ nte Réfanu?
Iphe ono bụ iphe unu gude ẹka unu meshia;
t'unu bajẹru iya ẹja.

Ọo ya kparu iphe ya a-chíta
unu chíghaa Bábyilonu.'

⁴⁴ “Ndiche ayi phẹ shi nweru ọlo-ẹkwà ndzuko, ẹphe shi egvubeje l'iphe, bụ ẹke ẹphe jeberu l'echi-ẹgu ono. Yọ buru ọlo-ẹkwà ndzuko ono, ekoshije lẹ Nchileke nọ-a swiru ẹphe. E meru ọlo-ẹkwà ono ẹge Nchileke sụru Mósisu t'e mee ya, bukwanu iya bụ egbe iya ọphu o koshihawaru iya. ⁴⁵ Ndiche ayi phẹ eworu ọlo-ẹkwà-dųnsọ ono; ye ọgbo ọphu etso ẹphe l'ẹka. Ọgbo onanu agwọta iya; tsoru Jóshuwa je anaa ndu mbakeshi alí ẹphe; mbụ alí, Nchileke l'onwiya chíshihawaru ndu bu

† Awụ 3:6

†† Awụ 3:5, 7, 8, 10 † Dít 18:15 †† Awụ 32:1, 23 ††† Awụ 32:4, 6 ††† Émọ 5:25-27

iya nū. Ụlọ-ẹkwà-dụ-nsọ ono anọdu l'ẹke ono jeye l'og-bo kẹ Dévidi. ⁴⁶ Dévidi abụru onye yele Nchileke dū lẹ mma. Yọ sụ Nchileke t'ọ haa tẹ ya kpọaru yebe Nchileke kẹ Jékọpu ụlọ. ⁴⁷ E mekochaa; yọ bụru Sólomọnu kpọru Nchileke ụlọ ono.

⁴⁸ "Obenu lẹ Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ te ebu-jedu l'ụlọ, madzụ gude ẹka kpọa, bụ iya bụ iphe Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke, kfuru sụ lẹ Nchileke sọru:

⁴⁹ " 'Igwe bụ aba-eze iya;

eliphe abụru oshi-ọdzobe-ọkpa iya.

?Bụ egbe ụlọ ngunu bẹ unu a-kpọru iya?

?Bụ egbe awe bẹ ya a-nọduje iya

tụta ume ọbu?

⁵⁰ ?Tọ bụdu yebedua

gude ẹka iya mee iphe ono l'ọ ha? †

⁵¹ "Unubẹ ndu ẹjo ọkpoma-wa; unubẹ ndu-wa, l'adagbu okfu Nchileke lẹ nkịchi-wa; unubẹ ndu, kpọ-chiru obu; kpọ-chia nchị t'unu ba nū ozi Nchileke; l'ajikakwaphu Ume-dụ-Nsọ ẹge ndiche unu jikaru iya. ⁵² ?O nweru ndu nkfuchiru Nchileke m'ọ bụ onye lanụ, ndiche unu ẹ-ta kpadu ẹhu? Ndu ọpụ Nchileke ziru ozi bẹ ẹphe gbukotaru egbugbu; mbụ ndu bụ ẹphe raru iya arara teke ono; l'onye lanụ ono nwenkinyi, bụ iya doberu ẹka ndoo ono e-mekochakwaa bya. Yo be nta-a; yọ bya abya; unu ederu iya ye; woru iya gbua.

⁵³ Ọ bụ unu bẹ Nchileke shi l'ẹka unwu ojozi-imigwe iya tųaru ekemu iya; unu ta ngaru ekemu ono nchị."

Aatugbu Sutívínu lẹ mkpuma

⁵⁴ Ndu ọgbo ikpe ono anọdu anụ okfu ono; yọ ta ẹphe ẹra lẹ nchị. Ẹphe atagbaa ikireze; l'ẹke ẹhu egbu ẹphe egbughu. ⁵⁵ Obenu lẹ Ume-dụ-Nsọ bya eji Sutívínu ẹhu; yọ palia ẹnya lee l'imeli; phụa ogbu nwjiiwii kẹ Nchileke; phụkwaaphu Jisọsu l'ẹke o vudo Nchileke l'ẹka-utara. ⁵⁶ Yọ sụ ẹphe: "Unu phụkpoduaphu imigwe ẹge o gheru ọnu; Abụbu-Ndiphe evudo l'ụzo ẹka-utara Nchileke!"

⁵⁷ Ẹphe echishia mkpu; gude mkpūshi-ẹka swọ-chishia nchị ẹphe; wụ-lihu ugbo lanụ; je azugude Sutívínu; ⁵⁸ kpọta iya kpọfu lẹ mkpukpu ono t'ẹphe je atugbaa ya lẹ mkpuma. Ndu, eje iya atugbu achiru uwe ẹphe wushiru nwoke, eeku Sọlu. ⁵⁹ Ẹphe awata iya ọtu mkpuma ono; yo kua Nchileke; sụ iya: "Nnajiufu, bụ Jisọsu; natakwa ndzụ mu!" ⁶⁰ Yo byishi ikpere; chia mkpu; sụ: "Nnajiufu; ba agụkwaru ejo iphe-a, ẹphe eme iya-a yeru ẹphe." Yo kfuebe ẹge ono; ike agvụ iya.

8 Sọlu eshi ekwe l'ishi l'ishi teke e shi egbu Sutívínu.

Sọlu akpa chọchi ẹhu

Ya ndono; e shiwaphu mbọku ono gędegede wata ọkpashi chọchi, nọ lẹ Jerúsalemu ẹhu ike. A

chikashibebe ndu ono, kweru nū ono l'ẹphe ha; gufuk-wa ndu ọpụ bụ ndu ishi-ozí. Ẹphe agbakashihu dzuru ali Judíya; mę ali Samériya. ² Ụphodu lẹ ndu, Nchileke duru lẹ nsọ abya araa ẹkwa Sutívínu rashia ya ike; pata iya je elia.

³ Sọlu ekebekpelephu ẹhu tẹ ya chikaa chọchi ọbu; bya etsoru l'ejephe l'ufu l'ufu; l'akpuko unwanyi; mę unwoke eye l'ụlọ-mkpọro.

Ozi-oma eru Samériya

⁴ Tọ dū iya bụ; ndu ono, kweru nū ono, a chikashiru; ẹphe edzuru ẹkemeke ọbule ono ezilee ozi-oma kẹ Jisọsu. ⁵ Fílipu ejeshia Samériya je ekfukashiaru ndu ẹke ono l'ọo Jisọsu bụ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono. ⁶ Ndu ẹke ono anulephu iphe ookfu bya aphụkwaaphu iphe dū biribiri oomeshi; gebekotaru iya nchị. ⁷ Ẹphe aphụa ẹke ọgvu echitsua oke mkpu alufutatsua l'ẹhu ndu o bu l'ẹhu; phụkwaaphu l'igweligwe ndu ibe-ẹhu ẹphe nwuhutsuaru anwuhu; mę ndu ngvuru b'e mekotaru: ẹhu adu ẹphe mma. ⁸ Ẹhu-otso-ena kẹ iphe ono edzuru mkpukpu ono.

⁹ Yo nweru nwoke lanụ, ẹpha iya bụ Sáyimonu, bu lẹ mkpukpu ono, anọduje eme amamanshi. Yọo nọduje eme iphe dųgbaa ndu Samériya biribiri; sụ l'ẹ to nwehedu onye ha l'ọ bụ iya. ¹⁰ Ndu mkpukpu ono l'ẹphe ha; azafuje l'awụ awụ-kfuta iya: nwata mę ọgurenya; sụ: "L'ọo ya bụ ike Nchileke ono, eekuje Eze Ike ono."

¹¹ O shi-wa teke teru etete meta amamanshi; k'ọpụ onyemonye ọbule tųko gube-wa iya ọkpobe madzụ.

¹² Ya ndono; Fílipu abyalephu bya ezia ẹphe ozi-oma kẹ l'ọo Nchileke bụ eze; mę kẹ l'ọo Jisọsu bụ Onye Ndzọta ono; ẹphe ekweta woru onwephe ye Jisọsu l'ẹka. A bya emeshia ẹphe baputizimu: unwanyi mę unwoke.

¹³ Sáyimonu l'onwiya ekwetawaphu. E mekwaa ya phụ baputizimu; yọ nọlahaa Fílipu ntse-ntse. Yoo ghechajewaa ọnu nwandoo teke ọ phuru eze iphe-ọphuleny, dųgbaa biribiri, Fílipu emeshi.

¹⁴ Ndu ishi-ozí, nọ Jerúsalemu anụa lẹ ndu Samériya natawaru okfu Nchileke. Ẹphe ezi Pyita yele Jọnu t'ẹphe je ẹke ono. ¹⁵ Ẹphe abyaruta bya ekfuru nū Nchileke tẹ ndu ono, yewaru onwephe l'ẹka Jisọsu ono nata Ume-dụ-Nsọ. ¹⁶ Kele teke ono bẹ bukwaadua l'ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu b'e meru ẹphe baputizimu; tọ dū-wa onye ọpụ natawaru Ume-dụ-Nsọ. ¹⁷ Ya ndono; Pyita yele Jọnu abya ebyibe ẹphe ẹka; ẹphe anata Ume-dụ-Nsọ ono.

¹⁸ Sáyimonu aphụa l'ẹphe nataru Ume Nchileke lẹ ndu ishi-ozí ono byibetsuaru ẹphe ẹka ono; bya ekwe Pyita yele Jọnu okpoga; ¹⁹ sụ: "T'ẹphe menua tẹ ya nweru egbe ike ono; k'ọpụ ọo-buje: onye ya byibejeru ẹka; yọ nata Ume-dụ-Nsọ."

²⁰ Pyita asụ iya: “Nnggu l'okpoga ngu lakwaa l'iyi. ?I tubesu l'ji-zụta iphe Nchileke nuru kẹ mmakanụ azụta?
²¹ Ẹ tị yikwa l'ozí-wa; kẹ l'okpoma ngu ta dudu mma l'ifu Nchileke. ²² Taa onwongu ụta ẹjọ ọriri ngu ono; kfururu nụ Nchileke t'a maru; ?oo-guru ngu nvu k'ẹjọ ọriri ono, i riru ono. ²³ Lẹ ya maru l'ọ bu ẹnya-kfurukfururu jiru ngu ẹhu; ome ẹjọ iphe ekewa ngu ẹgbu.”

²⁴ Sáyimonu asụ Pyita phẹ: “Byiko; unu kfururu nụ Nchileke t'ẹ b'ọ dọ iphe ono, unu kfururu ono ọphu e-me iya nụ.”

²⁵ Ya ndono; Pyita yẹle Jónu akọtsulephu akọ iphe Jisọsu meru; ziebe ozi-oma Nchileke l'ẹke ono; la-phushia azụ lẹ Jerúsalemu. Teke ẹphe ala bẹ ẹphe tisoru ezi ozi-oma ono lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu lẹ Samériya.

Filipu yẹle onye Itiyópiya

²⁶ Ojosi Nnajiufu abyakfuta Fílípú bya asụ iya: “Kwakọbe jeshia ụzo ọhuda. Tụgbua l'ị -lụfu ụzo ono, shi lẹ Jerúsalemu dabua echi-ẹgu jeshia Gáza ono.”

²⁷ Fílípú akwakọta; yọ bụru iya ejeje. Yo rulephu esu-ụzo ono; phụa onye Itiyópiya, kfubekpo bụru oke amadụ. Nwoke ono b'a haru àháhá. Yọ bụru iya ele-taru Kandési, bụ eze-nwanyi Itiyópiya ẹnya l'ẹku iya. O shi jee ọbaru Nchileke ẹja lẹ Jerúsalemu. ²⁸ Yọ nọdu l'ugbo-inya agba ala; l'agụ okfu Nchileke l'ẹkwó, Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke deru. ²⁹ Ume Nchileke asụ Fílípú t'ọ je l'ugbo-inya ono je anonyabe iya. ³⁰ Fílípú ejenyabe iya ntse bya anụa ẹke ọogu ẹkwó Azáya; jì iya: “?O doru ngu-a ẹnya mbụ iphe jigu?”

³¹ Nwoke ono asụ iya: “?Nanu ẹge oo-shi doo ya ẹnya m'ọ nwedu onye akpọziru iya ẹya?” Sụ Fílípú t'ọ nyibata tẹ yẹle iya nọdu l'ime ugbo-inya ono. ³² Ẹke ono, ọogu l'ẹkwó okfu Nchileke ono bụ ẹke ono, Azáya deru; sụ:

“Onye ono dọ l'ọ bụ nwatụru,
 aakpụ eje egbugbu;
 Ọ nọ nwandoo l'ọ bụ
 nwatụru, eebiyishi ẹjì;
 To kfu m'ọ akpuru okfu lanụ.”

³³ E meru iya iphe-iphere;
 Nmaa ya ikpe ñnyigirinyi.
 ?Bụ onye a-tụkota ọnu ẹge awa iya gbaru;
 L'ẹke a gbakwofuru ndzụ
 iya agbakwofu lẹ mgboko.”

³⁴ Nwoke ono aji Fílípú; sụ iya: “Byiko; ?bụ onye bẹ onye nkfuchiru Nchileke ono ekfururu? ?Ookfu okfu ẹhu onwiya; tẹ ookfu okfu ẹhu onye ọdo?” ³⁵ Fílípú awata iya ozi iphe; shiwaphu l'iphe ono, ọogu ono wata iya ozi ozi-oma kẹ Jisọsu. ³⁶ Ẹphe ejenyaa; bya erua ẹke mini nọ. Nwoke ono asụ Fílípú: “?Tọ bụdu mini ndọ-ọ? ?Bụ ngunu kparu iphe ẹ tii medu iya baputizimu l'ẹke-a?”

³⁷ Fílípú asụ iya: “I -gudewaa obu ngu l'ọ ha kweta bẹ ee-mekwa ngu-a baputizimu.”

Yọ sụ iya: “Iye-o! Ya kwetawaru l'ọ Jisọsu Kuráysutu bụ Nwatibe Nchileke.”

³⁸ Nwoke ono asụ onye anga ugbo-inya ono t'ọ vudo. Yọ bya evudo. Fílípú yẹle nwoke ono ayiru je eruba lẹ mini. Fílípú emee ya baputizimu. ³⁹ Ẹphe erufutalephu lẹ mini ono; Ume Nchileke emee Fílípú; yo mihu; nwoke ono ta phụhe iya ọdo. Onye Itiyópiya ono atug-bua jeshia iphe ooje; ẹhu atsoshi iya ẹna. ⁴⁰ Ẹke a phuru Fílípú ọdo abụwaruru lẹ Azótọsu. Yoo je; l'ek-fukashi okfu Nchileke l'ẹkemeke ọbule, o swetakpooru jeye yo rua Sizaríya.

Jisọsu afuru Sọlu l'uzo Damásukọsu

(Ndu 22:4-16; 26:12-18)

9 Sọlu anọdukwaduru l'eyeshi ndu etso ụzo Jisọsu egvu ike; l'eseshikwa iya phụ ike tẹ ya gbushia ẹphe. Yọ tųgbua jekfu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; ² je asụ iya t'ọ deru ẹkwó nụ iya, ya e-koshije l'ulo-ndzuko ndu Ju teke ya ruru Damásukọsu; k'ọphu bụ; ya -phụa onye etsoje Ụzo Nnajiufu l'ẹke ono; ya akpụta iya kpuru bya Jerúsalemu: m'ọ bụ nwoke m'ọ bụ nwanyi.

³ Yọ tųgbua; byadẹlephu oru Damásukọsu; iphoro, shi l'imigwe achalephu vijì; chaphee ya mgburumgburu. ⁴ Yọ daa l'alì mbụ Sọlu; bya anụa olu, suru iya: “Sọlu! Sọlu! ?Bụ ngunu meru iphe jikpa iya ẹhu?”

⁵ Sọlu aji iya: “?Bụ onye b'ì bụ; Nnajiufu?”

Olu ono asụ iya: “L'ọ ya bụ Jisọsu, bụ onye-wa, jikpa ẹhu-wa. ⁶ Gbeshi; bahụ lẹ mkpụkpu ono; aa-karu ngu-a iphe ii-me.”

⁷ Yọ kpọkpoo ndu ẹphe lẹ Sọlu yì okfu; kẹ l'ẹphe anụ olu ono; ẹphe ẹ-ba phuhunu onye ekfu iya nụ. ⁸ Sọlu egbeshi bya amụsaa ẹnya; ọphu ọophuhedu ụzo. Ẹphe egude iya ẹka; duru iya duba lẹ Damásukọsu. ⁹ Yọ nọkota abalì ẹto phuu; tọ phụ ụzo; to rì nri; to nwe iphe-angungu, shiru iya ọnu.

¹⁰ Yo nweru onye etsoje ụzo Jisọsu, bu lẹ Damásukọsu, aza Ananáyasu. Yọ phụa àphù; Nnajiufu abyakfuta iya; bya asụ iya: “Ananáyasu!”

Yọ za iya: “Owe; Nnajiufu.”

¹¹ Yọ sụ iya: “Kwakọbe jeshia l'uzo ono, eekuje Ụzo-Vudo-Ntumu ono. I -rua l'ulo Júdasu; nnggu ajia aji onye Tásọsu, eeku Sọlu. Ọ nọ l'ẹke ono ekfu anụ Nchileke; ¹² bya aphụa àphù; phụa nwoke, eeku Ananáyasu ẹke ọ byaru bya ebyibe iya ẹka l'ishi; k'ọphu ọo-wata ọphu ụzo.”

¹³ Ananáyasu asụ iya: “Nnajiufu; a dọwa l'igwe kfuaru iya okfu nwoke ono; kfukotaru iya ẹjọ iphe, o meru ndu nke ngu lẹ Jerúsalemu. ¹⁴ A suru lẹ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja ziru iya t'ọ bya bya akpụta iphe, bụ onye suru l'ọo nnggu bụ Nnajiufu iya.”

¹⁵ Nnajiufu asụ iya: “T’o jeru; l’o yēbedua fōtaru Sōlu t’o jeeru iya ozi; mee tē ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; mē iphe bụ ndu bụ eze; mēkpō ndu Ízurēlu maru onye ya bụ.

¹⁶ Lē ya e-koshi iya iphe-ẹhuka, oo-jekota l’okfu ẹka iya.”

¹⁷ Tō dū iya bụ; Ananáyasu atụgbua bya erua; bya abahụ l’ụlo ọbu; bya ebyibe Sōlu ẹka; sụ iya: “Nwunne iya Sōlu; l’o kwa Nnajiufu, bụ Jisōsu bē sūru tē ya bya. Ọ bụ Jisōsu ono bụ onye koshiru ngu onwiya l’uzo teke i shi abya ẹke-a. Ọ sūru tē ya bya emee t’i phụlahaa ụzo ọdo; mē t’i nata Ume-dụ-Nsọ.” ¹⁸ Teke ono teke onophu; iphe dū l’o bụ ẹkiri eshi Sōlu l’enyā phē ẹbo daa; yō wata ọphu ụzo. Yo gbeshi; e mee ya baputizimu. ¹⁹ Yō bya eria nri; ike adụ iya.

Sōlu ekfu okfu Nchileke lē Damásukōsu

Sōlu yēle ndu etsoje ụzo Jisōsu anọ nwa abalị ole-mole lē Damásukōsu. ²⁰ Yō wata ojephe l’ulo-ndzuko ndu Ju; l’ekfuru ẹphe l’o Jisōsu bụ Nwatibe Nchileke ono.

²¹ Yō dū ndu nūru iya nū biribiri. Ẹphe asụ: “?Tō bụ-dunua nwoke-wa bē shi egbushi ndu sūru l’o Jisōsu bụ Nnajiufu ẹphe-wa lē Jerúsalemu? Iphe o gude bya ẹke-a kwa tē ya bya akpūtatsua ẹphe kpụ-jeru ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja.”

²² Sōlu ekfulee okfu Nchileke ekfushi iya ike atụgbu. Yoo koshi l’o Jisōsu bụ Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono; l’eyetsuaru iya ẹphe l’enyā iya l’enyā iya iphe kparu iphe ọ dū ẹge ono; k’ọphu ndu Ju, nọ lē Damásukōsu te nwehedu ọnu-okfu.

²³ A nọkpowaru-o; jeye ndu Ju abya achia idzu kē og-bu Sōlu. ²⁴ Ẹphe awata oche nche: eswe l’enyashi l’obu-educfu mkpukpu ono ẹge ee-shi phụ Sōlu; gbua. Obenu l’ama bya agbaaru iya. ²⁵ Yo be l’enyashi; ndu ọnya Sōlu eworu iya ye lē nkata, a tūru eri; pyoo ya l’enu ụzo, e buru l’upho-mkpuma mkpukpu ono; e shi ẹke ono pazita iya.

Sōlu ala azụ lē Jerúsalemu

²⁶ Sōlu atụgbua bya erua Jerúsalemu; jeshia tē ya jek-fube ndu etsoje ụzo Jisōsu. Ẹphe atụko tsūhu Sōlu egvu; kē l’ẹphe te kwedu l’o bụwa onye etsoje ụzo Jisōsu. ²⁷ Ya ndono; Bánabasū abya eyeta ẹka; duru iya jek-fushia ndu ishi; bya akọru ẹphe ẹge Sōlu shi phụ Nnajiufu l’esu-uzo; kọkwaaruphu ẹphe ẹge Nnajiufu l’onwiya shi kfuru yeru Sōlu. Yō bya atūaru ẹphe ọnu ẹge Sōlu gude wata okfushi okfu ike lē Damásukōsu lē kē Jisōsu.

²⁸ Tō dū iya bụ; ndu ishi-ozī ono ekweta t’o jeje ẹge dū iya mma lē Jerúsalemu. Yo gude ẹpha Nnajiufu l’ek-fukashi okfu Nchileke; yō da kpaā kpaā. ²⁹ Yēle ndu Ju, atsū Giríku elijeru lē ntūtego. A nọnyaa; ẹphe eselahaa

t’ẹphe gbua ya. ³⁰ Ndu kē chọchi abya anụ ya; duta Sōlu dufu Sizaríya; bya eyeru iya ẹka; yo jeshia Tásōsu.

³¹ Yō buru iya bụ lē nchị adụ chọchi ndoo; kē nwa teke ono; bụ iya bụ ndu ọphu nọkota lē Judíya; mē Gálili; mē Samériya. Chọchi l’evu; l’aka oshihu ike eje. Ẹphe emekpelephu uche-obu Nchileke. Ume-dụ-Nsọ l’eyekwaru ẹphe madzụ; obu l’aka ẹphe oshihu ike.

Pyita eje Lída yēle Jópa

³² Pyita etsoru ẹkemeke ọbule l’eje. Yo be ujiku lanụ; yo jeshia tē yēle ndu kē Nchileke, bu lē Lída jia. ³³ Yo rua ẹke ono; bya aphụa nwoke, eeku Eníyasu, iphe lónwuru ibe-ẹhu lanụ; k’ọphu ọ tūru iya ye l’ulo; yō nọwa afa ẹsato; to gbeshibua egbeshi. ³⁴ Pyita eku iya: “Eníyasu! Gbeshi; lē Jisōsu mewaru t’i ka mma. Shi l’ẹke ono, ịze ono lufuta.” Iníyasu egbeshiwaphu. ³⁵ Iphe bụ ndu bu lē Lída; mē lē Shéronu aphụa lē Iníyasu bē dūwa mma; l’ejephe; ẹphe ekweta l’o Jisōsu bụ Nnajiufu ẹphe.

³⁶ Lē Jópā b’o nweru nwanyi, bụ onye kē Kuráyisutu. Mkpuru-mkpuru bē ọnoduje eme ọhuma; l’eyekwaruphu ndu e-te nwedu ẹge ẹphe maru iya onwephe ẹka. Ẹpha nwanyi ono bụ Tabyíta, bụ iya bụ “Dókasu” l’okfu Giríku; m’o bụ umoro. ³⁷ A nọnyaa l’ogege ono; iphe awata iya ememe. Yō nwụhu. A bya aghubebe iya ẹhu; je enyobe iya l’ime ụlo k’eli eli. ³⁸ Ya ndono; ndu etsoje ụzo Jisōsu, bu lē Jópā anụ lē Pyita bē nọ lē Lída, duk-waa ntse lē Jópā ono. Tō dū iya bụ; ẹphe ezi ụmadzu labu t’ẹphe je ekua Pyita ẹgwegwa. ³⁹ Pyita akwakọbewaphu; tsoru ẹphe. Yo rua; e duru iya nyihu ime ụlo k’eli eli. Ụnwanyi, nji ẹphe ẹ-ta nọhedu adọ-pher Pyita mgburumgburu; tūko ara ẹkwa; l’ekoshitsua ya uwe, nwanyi ono kwashiru teke ọ nọ ndzụ. ⁴⁰ Pyita achikashia ẹphe l’ẹke ono; bya ebyishi ikpere; kfuru nū Nchileke. Yō bya aghaa ẹnya lee odzu ono; bya asụ: “Tabyíta; gbeshi!” Yō mūsaa ẹnya; phulephu Pyita; gbeshi dūgaru adūgaru. ⁴¹ Pyita abya alota iya l’ẹka; yeru iya ẹka; yo vudo evudo. Pyita abya ekua ndu chọchi l’ẹphe ha; mē ụnwanyi ono, nji ẹphe ẹ-ta nọhedu ono; bya eduru Tabyíta nū ẹphe lē ndzụ. ⁴² E kfulgbaru iphe ono, meru nū ono lē Jópā mgburumgburu. A dū igwe kweta l’o Jisōsu bē bụ Nnajiufu.

⁴³ Pyita eburu l’ulo Sáyimonu; nọ anọno lē Jópā. Sáyimonu ono bụkwanu onye emekwaje akpọ-anụ t’o dū k’ọphu ee-gude iya eme nka.

Pyita ejekfu Konílyōsu

10 O nweru onye ishi ndu soja, bu lē Sizaríya, ẹpha iya bụ Konílyōsu. Konílyōsu bụ onye ishi soja ndu Rómu, achị ndu soja ụkporo ise lē “Ogbo-amị ndu Ítali.” ² Konílyōsu ono bụ onye akwabẹje Nchileke ugvu. Yēle ndibe iya l’ẹphe ha bē Nchileke dūru lē nsọ. Ndu Ju, ẹ-te nwedu ẹge ẹphe maru iya onwephe; bē

onoduje anụ iphe nshinu. Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ onoduje ekfu anụ Nchileke tekenteke. ³ Yo be ujiku lanụ l'enyanwu gbụfuwaru l'ishi; yọ phụa àphù; elekpo ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nchileke dachangu l'ẹke ọ bataru bya ekua ya: "Kòníliyosu!"

⁴ Kòníliyosu egude ọtsu-egvu bya elee ojozi-imigwe ono ẹnya; za iya: "Owe-e! ?Bụkwa ole Nnajiufu?"

Ojozi-imigwe ono asụ iya: "Nchileke n̄akwaru ekfufu, iikfuje anụ iya; bya anataakwaphu iphe-oma ono, iimeshije ono. Nchileke nyatawaru ngu. ⁵ Ye madzụ t'ẹphe je Jọpa je ekua nwoke lanụ, aza Sáyimonu, iphe eekuje iya bụ Pyita. ⁶ O shi eshishi bya; n̄odu l'ụlo nwoke akanya akpọ-anụ, eeku Sáyimonu. O buphu lẹ mgboro eze ẹnyimu." ⁷ Ojozi-imigwe ono, shi ekfu anụ iya ono atụgbulephu; Kòníliyosu ekua ndu ejeru iya ozi ụmadzụ ẹbo bya eyeru ẹphe onye soja lanụ. Onye soja ono bụkwaphu onye Nchileke duru lẹ nsọ. Ọ yị lẹ ndu katsua ọnokube Kòníliyosu ntse ejeru iya ozi.

⁸ Kòníliyosu abya akọberu ẹphe iphe meru n̄; bya ezifu ẹphe t'ẹphe jeshia Jọpa. Ẹphe atụgbua jeshia.

⁹ Yo rua nchi-ta-abọhu iya teke ndu ozi ono abyawa oru Jọpa; Pyita enyihu eli okpotsu ụlo ono l'echi oke-eswe; jeshia okfuru n̄ Nchileke. ¹⁰ A n̄onyaa; ẹgu agụlahaa ya. Yọ dụ iya t'a sụ lẹ ya riwaru nri. Nri eshikwaduru l'ọku. Ya ndono; yọ dụ iya l'ọ bụ mgbenya jipyaberu iya ẹnya. ¹¹ Yọ phụa ẹge imigwe gheru ọnu; phụa iphe, shi l'igwe ala l'alị; mbụ iphe dụ l'ọ bụ ẹkwà, ha nshinu, e gude l'ishishi iya phẹ ẹno ewozita l'alị.

¹² L'ime ẹkwà ono b'ẹ to nwedu egbe anụ, nweru ọkpa ẹno, n̄ lẹ mgboko-a, ẹ-ta n̄oru iya n̄; to nwe anụ, akpụ l'alị, ẹ-ta n̄oru iya n̄; to nwe egbe nwenu, ephe l'eli, ẹ-ta n̄oru iya n̄. ¹³ Yọ n̄a olu, s̄uru iya: "Pyita; ngwa; gbeshi gbua; ria!"

¹⁴ Pyita asụ iya: "Nnajiufu; wawakwa; kẹ lẹ ya te ribukwaa iphe ẹ-ta gbadụ k'eriri; m'ọ bụkwanu iphe, aasọ nsọ."

¹⁵ Olu ono asụkwa iya phụ: "Ba adụkwa teke ji-sụ l'iphe Nchileke s̄uru t'ẹ b'a s̄oshi nsọ bẹ aasọ nsọ."

¹⁶ Iphe ono emelephu ẹge ono ugbo ẹto. E meebe; e wolia ya woba l'imigwe.

¹⁷ Pyita arilaha iphe àphù ono, ọ phuru ono bụ. Yọ gbachia ya ẹnya. Yọ b̄uru teke ono bẹ ndu ono, Kòníliyosu ziru ono chọ-vuru ẹke ọphu bụ ụlo Sáyimonu; vudowa l'ọnu-uzo. ¹⁸ Ẹphe ekua oku; jì m̄ Sáyimonu ọphu eekuje Pyita n̄ ẹke ono.

¹⁹ Pyita an̄odukwadua l'arị iphe àphù phụ b̄; Ume Nchileke asụ iya: "L'ọ nwekwaru ụmadzụ ẹto, achọ ngu n̄. ²⁰ Gbeshilekwaphu nyizita; je tsoru ẹphe. Be ejekwa ọbo obu ẹbo; l'ọ kwa yẹbedua ziru t'ẹphe bya."

²¹ Pyita enyifuta je asụ ẹphe: "L'ọ kwa yẹbedua bẹ unu achọ ọbu: ?Unu byaru ngunu?"

²² Ẹphe asụ iya: "L'ọ kwa Kòníliyosu, b̄ onye ishi soja ndu Rómu, achị ụkporo ndu soja ise bẹ ziru ẹphe t'ẹphe bya. Ọ b̄ onye obu-oma; b̄uru onye akwabeje

Nchileke ugvu. Ọ b̄ onye ndu Ju eyeru ugvu nshinu nshinu. Ojozi-imigwe s̄uru iya t'ọ zia t'ị bya l'ụlo iya; k'ọphu ọo-n̄ okfu, ii-kfu." ²³ Pyita abya eduta ẹphe; ẹphe eje aradụ aradụ.

Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; yo gbeshi tsoru ẹphe. Ụnwunna, bu lẹ Jọpa ahakwaruphu tsoru iya. ²⁴ Yo be mbọku ọphu tso iya n̄; yo rua Sizaríya, b̄ ẹke Kòníliyosu yẹ l'abụbu iya l'ẹphe ha; m̄ ndu ọnyà iya, o ziru t'ẹphe bya n̄ echeru Pyita. ²⁵ Pyita erutalephu l'ụlo ono; Kòníliyosu agbakfu iya; b̄uru iya p̄e l'ifu; kele iya ekele. ²⁶ Pyita akpụ-lia ya; s̄u iya t'ọ gbeshi egbeshi; lẹ ya b̄a madzụ ẹge ọ b̄. ²⁷ Pyita egudewaru okfu ekfuru Kòníliyosu; ẹphe abahụ l'ime ụlo Kòníliyosu, b̄ ẹke Pyita phuru igwe ọha, d̄oru iya n̄. ²⁸ Yọ s̄u ẹphe: "L'unubedua marua l'onwunu l'ọ d̄u lẹ nsọ l'ome-l'alị ẹphebe ndu Ju; t'onye Ju kpakfu onye ẹ-ta b̄udu onye Ju; m'ọ kwanu t'ọ nweru iphe yẹle onye ẹ-ta b̄udu onye Ju a-n̄odu emegba. Obenu lẹ Nchileke koshiwaru iya t'ẹ b'ọ nwekwa onye ya a-soje nsọ; ọphu too nwe onye ya a-suje l'ẹ t'ọ gbadụ kẹ tẹ ya denyi iya ẹka. ²⁹ Ọ kwa iya meru iphe ya te jekpodua ọkpa ishi iphe, eekuru iya; ya egbeshilekwaphu tsoru ndu, unu ziru t'ẹphe bya iya ekuku. Iphe ya aji nta-a aburu: ?B̄u ngunu bẹ unu ekuru iya?"

³⁰ Kòníliyosu asụ iya: "L'ọ bu egbe nta-a nwaraswaphu-a; l'oke-eswe ur̄enyashi n̄lephu l'ifu b̄e ya n̄ l'ụlo iya; ekfu anụ Nchileke. Ya bya ele ẹnya; onye yeru uwe, chakotaru pemu-pemu evudowa iya l'ifu. ³¹ Yo ku iya: 'Kòníliyosu!' Ya aza iya. Yọ s̄u iya: 'Lẹ Nchileke n̄akwaru iphe mu an̄oduje ekfu anụ iya. L'ọ nyatawaru iphe-oma, mu emeje. ³² Wo tẹ mu ye madzụ t'e je ekua Sáyimonu ọphu eekuje Pyita t'ọ bya. O shi eshishi bya; n̄odu l'ụlo Sáyimonu onye akanya akpọ-anụ, bu l'iku eze ẹnyimu.' ³³ Tọ d̄u iya b̄; ya eyelekwaphu madzụ teke onophu t'a bya ekua ngu. Nggu emekwaa ọhuma ẹge-a, ị byaru-wa. Nta-a b̄e ẹphe n̄okotaakwa l'ifu Nchileke; ngabẹ nchị t'ẹphe n̄a iphe Nchileke s̄uru t'ị kfuru ẹphe."

Onu, Pyita eyeru Kòníliyosu

³⁴ Ya ndono; Pyita awata oye ọnu; s̄u: "Lẹ nta-a b'ọ dowaru iya ẹnya lẹ Nchileke ta akpọdu mkpocha l'ẹke madzụ n̄. ³⁵ Ẹ too kfudu lẹ madzụ shi l'alị ọwaa; ọ d̄u b̄uru alị ọphu. Iphe b̄ onye atsụ iya egvu; l'emeje iphe-oma b̄e d̄u-wa iya mma. Onye ono b'ọ natawaru. ³⁶ Nchileke ziru ndu Ízur̄elu ozi; bya eshi l'ẹka Jis̄osu Kuráyisutu zia ẹphe ozi-oma k'ẹhu-agu. Ọ b̄ Kuráyisutu ono b̄u iya b̄u Nnajiufu onyemonye ọbule. ³⁷ Unu mawaru iphe, wataru ememe lẹ Gálili jeye yo medzuru Judíya mgburumgburu lẹ J̄onu zitsuaru ozi kẹ baputizimu. ³⁸ Unu n̄waru kẹ Jis̄osu, b̄ onye Názaretu: ẹge Nchileke meru: Ume-d̄u-Nsọ eji iya ẹhu; bya emee; ike adu iya; k'ọphu ọ t̄koru ẹkemeke ọbule jekota; l'eme

iphe dū mma; l'atofuje iphe bụ onye Sétanu keru ẹgbu; mee ya; yọ dū mma; okfu lẹ Nchileke nọ swiru iya. ³⁹ Ẹphebedua gudekota ẹnya ẹphe phụ iphe Jisọsu meru lẹ Jerúsalemu; mę l'alị ndu Ju mgburumgburu. Ndu Ju akpụta iya kpọpyabe l'oshi-osweru; yọ nwụhu. ⁴⁰ Obenu lẹ Nchileke meru; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ l'ọ nọsuaru abalị ẹto l'ili. Yọ bya emee t'ọ koshi onwiya lẹ ya nọ ndzụ. ⁴¹ Ẹ tọ bụkwa madzụ kpamukpamu b'ọ koshiru onwiya. Ọ bụlekwaphu ẹphebedua, l'atụ ọnu iya-a; mbụ ẹphebe ndu Nchileke ọtahawaru afọta b'ọ koshiru onwiya. Ẹphe l'iya nọkpooru ria nri; ngụa iphe-angungu lẹ Nchileke metsuaru t'ọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono. ⁴² O ziru ẹphe t'ẹphe je ezia ozi-oma ono t'ọ rudzuru onyemonye ọbule. Sụ t'ẹphe je araaru iya ndiphe arara; l'ọ bụ iya bẹ Nchileke meru onye e-kpe ndu, nọ ndzụ; mę ndu, nwụhuru anwụhu ikpe. ⁴³ Ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹphe ha kfuru iya. Ẹphe sūru l'iphe bụ onye woru onwiya ye iya l'ẹka bẹ Nchileke e-gude k'ẹpha iya gụaru nvụ l'iphe dū ẹji, onye ọbu meru."

Nchileke anụ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju Ume-dụ-Nsọ

⁴⁴ Pyita akpukwadurua okfu ono l'ọnu ekfu; Ume Nchileke abya ejikota iphe bụ ndu anụ okfu ono ẹhu. ⁴⁵ Yọ kpọo ndu kẹ Kuráyisutu ono, ẹphe lẹ Pyita yi ono okfu; lẹ Nchileke nụkwaruphu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju Ume-dụ-Nsọ.

⁴⁶ Kẹ l'ẹphe nuru ẹke ẹphe ghatsuaru okfu-alị ẹphe; gudetsua okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi ẹphe ekfu okfu; aja Nchileke ajaja. Pyita asụ: ⁴⁷ "Keshinu ndu-wa natawaru Ume Nchileke ẹge ẹphebedua nataru-a; ?bụhunu ngunu a-kpọshi t'ẹ b'e me ẹphe baputizimu." ⁴⁸ Yọ sụ t'e gude ẹpha Jisọsu Kuráyisutu meshia ẹphe baputizimu. E meebe; ẹphe arọo ya t'ẹphe l'iya nọfua nwa abalị olemole.

Iphe meru lẹ Sizaríya

11 Ndu ishi-ozí; mę ụnwunna, nọ lẹ Judíya mgburumgburu anụa lẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju nataru okfu Nchileke. ² Pyita alaphulephu azụ lẹ Jerúsalemu; ndu Ju awata iya ọta ụta; ³ ji iya: "Bụ ngunu meru iphe i jeru kẹ ndu akpapyi tẹ nggu l'ẹphe rigba nri?" ⁴ Pyita eshilephu l'ishi kọkotaru ẹphe iphe meru nụ l'ọ ha nanụ nanụ; sụ ẹphe:

⁵ "Lẹ ya nọ lẹ Jọpa l'ekfu anụ Nchileke. A nọnyaa; yo gbe dū l'ọ bụ mgbẹnya jipyaberu iya ẹnya. Ya phụa àphụ; phụa ẹkwa, ha ụsa, e gude l'ishishi iya phẹ ẹno shi l'imigwe apazita l'alị. Ẹkwa ono abyaruta l'iya phụ ntse bya evudo. ⁶ Ya abya elezita iya ẹnya ọhuma; phụkota iphe bụkpo anụ, nweru ọkpa ẹno; mękpo iphe, bụ anụ-ẹgu-ẹgbudu; mękpo iphe bụ anụ, akpụ l'alị; mękpo iphe bụ ụnwenu, ẹphe l'eli. ⁷ Ya anụa olu, sūru iya: 'Pyita! Ngwaa; gbeshi gbua iphe ono ria!' ⁸ Ya

asụ iya: 'Nnajiufu; wawakwa; lẹ ya te erikwa. L'iphe ẹ-ta gbadu k'eriri; m'ọ kwanu iphe aasọ nsọ te shibukwaa ya ọnu.' ⁹ Okfu ono, shi l'imigwe ono asụ iya: 'Ba adukwa teke ji-sụ l'iphe Nchileke sūru t'ẹ b'a asoshi nsọ bẹ aasọ nsọ.' ¹⁰ Iphe ono emee ẹge ono ugbo ẹto. E meebe; e wolihu iphe ono woba l'imigwe. ¹¹ Teke ono kwaphu bẹ ụmadzu ẹto, e shi lẹ Sizaríya zia t'ẹphe bya ekua ya byarutaleruphu l'ụlo, ya nọ. ¹² Ume Nchileke asụ iya tẹ ya tsolekwaruphu ẹphe; tẹ ya be ejekwa ọbo obu ẹbo. Ụnwunna-wa, nọ l'ẹke-a ẹphe ishingu etsoru iya je Sizaríya ọbu; ẹphe atụko bahụ l'ụlo Koníliyọsu. ¹³ Koníliyọsu akọoru ẹphe lẹ ya phuru ojozi-imigwe, bya evudo l'ime ụlo iya. Ojozi ono asụ iya t'ọ ye madzụ t'e je ekuaru iya nwoke, aza Sáyimonu, iphe eeku je iya bụ Pyita. ¹⁴ Sụ iya lẹ Pyita ono e-kfuru iya okfu, Nchileke, e-gude dzọfuta yele ndibe iya. ¹⁵ Ya ndono; ya abya abyaruta bya awatalephu okfu okfu; Ume-dụ-Nsọ abya eji ẹphe ẹhu ẹge ono, o jiru iya ẹphebedua lẹ mbụ ono. ¹⁶ Ya anyata lẹ Nnajiufu sūru: 'Lẹ Jọnu gude mini mee baputizimu; ọbu l'ẹphebedua ee-gude Ume-dụ-Nsọ mee ya.' ¹⁷ O doru ẹnya lẹ Nchileke nuru ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju iphe ono, ọ nuru ẹphebedua, bụ ndu Ju teke ono, ẹphe nataru Jisọsu Kuráyisutu l'ọ ya bụ Nnajiufu ẹphe ono. Ọo ya bụ; ?bụ onye bẹ ya bụ kẹ tẹ ya akpọshi iphe Nchileke eme."

¹⁸ Ya ndono; ẹphe anutsule iya phụ; tabuhu Pyita ụta bya awata okele Nchileke ekele teke ono; sụ: "L'ọo ya bụ lẹ Nchileke hakwaruphu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ụzo t'ẹphe taa onwẹphe ụta iphe dū ẹji, ẹphe meru; gbanwee umere; nata ndzụ ọphungu."

Aawata Chọchi lẹ Ántiyọku

¹⁹ Ndu a chikashiru lẹ mkpamehu, a kparu ndu chọchi teke ono, e gburu Sutívino ono agbakashihu jeshia Finíshiya; mę Sáyipurọsu jeyekpo lẹ Ántiyọku. Yọ bụleruphu ndu Ju nwęnkinyi bẹ ẹphe ezi ozi-oma ono teke ono. ²⁰ Obenu lẹ ndu chọchi ono, ndu ọphu shi Sáyipurọsu; mę Sayiríni tųgburu je je ekfukashiaru ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bugbaa l'ẹke ono ozi-oma kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu. ²¹ Nchileke eyeru ẹphe ẹka; a dū igweligwe kweta l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu.

²² E kfukashia kẹ ekwekwe ono; k'ọphu o ruru ndu chọchi Jerúsalemu lẹ nchị. Ndu chọchi Jerúsalemu eye Bánbasu t'ọ je Ántiyọku. ²³ Yo rua je aphụa egbe eze-ipe-oma, Nchileke emeru ndu ono. Ẹhu atsọo ya ẹna. Yọ sụ ẹphe t'ẹphe gudekpelekwaphu ire-lanụ nọdushia ike l'ẹka Nnajiufu ẹge ẹphe tųberu l'obu ẹphe; ²⁴ kẹle Bánbasu ono bụkwanu ọkpobe madzụ. Ume-dụ-Nsọ jiru iya ẹhu; yo gude obu iya l'ọ ha kweta kẹ Nchileke. Ya ndono; Nnajiufu akafua oyekwa ndu ha l'igwe lẹ chọchi.

²⁵ E meebe; Bánbasu atųgbua jeshia ọcho Sọlu lẹ Tásọsu. ²⁶ Yọ bya aphụa ya; duta iya byatashia Án-

tiyọku. Ẹphe ẹbo ono anọo mkpurophu afa l'ẹke ono; ẹphe lẹ ndu chọchi anọdu; ẹphe ezikota igweligwe madzụ ozi-oma ono. Ọ kwa lẹ Ántiyọku b'e vutsukpo ọzo kua ndu etso ọzo Jisọsu "ndu kẹ Kuráyisutu".

²⁷ Teke ono b'o nweru ndu nkfuchiru Nchileke, shi lẹ Jerúsalemu bya Ántiyọku. ²⁸ Onye lanu bẹ ẹpha iya bu Ágabọsu. Ágabọsu egbeshi gude ike Ume Nchileke su l'ẹjo-ẹgu abyakwa lẹ mgboko mgburumgburu. Ẹjo ẹgu ono emekochaa bya abyaa teke Kulódiyosu bu eze alí ono. ²⁹ Ndu kẹ Kuráyisutu ono achia idzu t'onyenonu tya iphe ẹge ike iya beru t'e wolaaru unwunna, bu ndu ọphu bu lẹ Judíya. ³⁰ Ẹphe emee ya ẹge ono. E woru iphe ọbu, a tataru ọbu nu Bánabasus ẹle Solu; ẹphe ewolaaru ndu, e meru ọgurennya chọchi.

Eegbu Jémusu; atuchi Pyita

12 Yọ buru teke ono bẹ eze, bu Hérọdu haru dabẹ ndu chọchi ẹka; k'ọphu ọo-kpufu ẹphe mbeke. ² Yọ gude Jémusu, bu nwanne Jonu; buta iya ishi. ³ Yọ bya aphua l'egbugbu, ya gburu nwoke ono bẹ du ndu Ju mma; yọ gude Pyita. Teke o guderu Pyita bu l'ẹphe agba Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko. ⁴ Yọ gude Pyita; tya ya mkpọro. A bya eye ndu soja iri l'ishingu t'ẹphe duje ẹno-ẹno l'eche iya nche. Iphe Hérọdu shi arí bu l'ọo teke a gbaeberu aji ono; ya akpufutaru iya ọha. ⁵ Ya ndono; Pyita anọdu l'ulo-mkpọro; ndu chọchi ekfukpelephu anu Nchileke l'okfu ẹhu iya.

Ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu adzọ Pyita lẹ mkpọro

⁶ Yọ be l'enyashi, bu nchi -bọhu; a kpuru Pyita kpufutaru ọha; Pyita anọdu eku mgbenya; ndu soja labu anọru iya ye l'echilabu; l'eche iya nche. E woru mkpakọbe labu ye iya l'ẹka. Ndu soja anodugbaa l'eche nche l'onu-uzo ọka-mkpọro ono. ⁷ A bya ele ẹnya; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu evudowa l'ẹke ono, Pyita nọ ono. Ulo-mkpọro ono mgburumgburu achakotalephu kẹ phoo. Ojozi-imigwe ono abya enwua Pyita ẹka; tee ya; wo iya: "Ngwaa; tehu!" Mkpakọbe ono, e yeru Pyita l'ẹka labu ono agbabushihu; dashia l'alí. ⁸ Ojozi-imigwe ono asu iya: "Ngwaa; chita uwe ngu yee; nggu eyee akpokpa ngu egwegwa." Pyita abya emee ẹge e kfuru iya. Ojozi-imigwe ono asu iya: "Chita ukpo ngu tughua onwongu; tso iya azu." ⁹ Pyita etsoru iya; ẹphe eshi l'ulo-mkpọro ono lufushia. Pyita ta ma l'iphe ono, ojozi ono eme ono bẹ bu iphe, meru ememe. Yọ tubesu l'ọ bu nrọ bẹ ya arọ. ¹⁰ Ẹphe abya esweta ndu nche kẹ ivuzo; bya esweta ndu kẹ ẹbo; gbururu jeye: ẹphe ejerua onu-uzo, eeshije abata lẹ mkpukpu ono. Ẹke ono b'e gude ibo-igwè guchia onu iya; ọgu-nggamgbo ono aguhaa l'onwiya; ẹphe abya esweta; tugbu. Ẹphe etsoru mgbadamgba lanu l'ime

mkpukpu ono. Ya ndono; a bya ele ẹnya; ojozi-imigwe ono emihuanu; paru Pyita haa nkinyi iya.

¹¹ Pyita egbe bya amaru iphe, shi eme nu teke ono. Yọ su: "L'ọo nta-a b'o doru iya ẹnya l'iphe-a bẹ bu iphe eme lẹ madzụ. L'ọ bu Nnajiufu bẹ yeru ojozi-imigwe iya; yọ bya adzọ ya l'ẹka Hérọdu; dzọ ya l'ẹka iphemiphe ọbule, ndu Ju shi arí l'ẹphe e-me iya."

¹² Yọ maleruphu ẹke ọ nọ; tugbu teke ono jeshia kẹ Méri phe, bu iya bu nne Jonu Maku. A du l'igwe dzua l'ẹke ono; l'ekfu anu Nchileke. ¹³ Pyita abya akua ẹka l'ibo. Nwata mgboko ọbu, ẹle madzụ bu agbaru jeshia ọmaru onye ọbu. Ẹpha nwata mgboko ono bu Róda. ¹⁴ Yọ nua olu Pyita; ẹhu atsọ ya ntumatu; k'ọphu bu l'ẹ to gbe guhahedu nu ulo ọbu. Yọ gbe gbaphu azu je echiaru ẹphe mkpu: l'ọ kwa Pyita bẹ vudo l'onu ọzo ono. ¹⁵ Ẹphe asu iya: "Bụ ọgvu eme ngu tọo?" Yoo kfushilee iphe ookfu ike. Ẹphe asu l'oo-me buru l'ọo ojozi-imigwe Pyita.

¹⁶ Pyita l'akukwaphu ẹka ẹge ọoku iya. E meebe; ẹphe aguhaa ọzo ono. Yọ du ẹphe biribiri l'ẹphe phuru iya. ¹⁷ Yọ meuru ẹphe ẹka popopo t'ẹphe dobekwa onu ndo; ngaberu iya nchi. Yọ bya eshi ishi lanu kọru ẹphe ẹge Nnajiufu shi dufuta iya lẹ mkpọro ono. Yọ su ẹphe t'ẹphe kọru iya Jémusu; mẹ ndu ọphu bu unwunna. Yọ kfutsua ẹge ono tugbu jeshia ibyiya ọdo.

¹⁸ Yọ be l'utsu; yọ ji ndu soja ono, nọ lẹ nche ono ẹnya ẹge Pyita jekpooru iya. Ẹphe agbakashilaha kata kata kata ẹge ẹphe e-me iya. ¹⁹ Hérọdu asu t'a chọ Pyita. A chọ ya nta; chọ ya imo; ta phu iya. Yọ jjebe ndu nche ono aji; bya ezi t'e je ebutatsua ẹphe ishi.

E metsua; Hérọdu eshi lẹ Judíya jeshia Sizaríya; je anota l'ẹke ono.

Hérọdu erehu lẹ ndzọ

²⁰ A nonyaa; okfu adaaru Hérọdu ẹle ndu Táya; mẹ ndu Sayidónu. Hérọdu avoru ọku ghua ẹhu. Ẹphe afọ madzụ; woru ẹphe ye t'e je arọ Hérọdu. Ẹphe evuru ọzo je arọ-butauodu Bulásutosu, bu iya bu onye eleta ẹnya l'ufu-eze; bẹ ẹphe jekfuru eze teke ono je arọ ya t'e doshia okfu ono; okfu l'ọ bu l'alí ẹke ọ bu eze b'e shi ewotaru ndu ndu-ẹphe nri eriri.

²¹ Yọ be mbọku, Hérọdu yeru okfu ono; yọ bya eyee uwe eze iya; bya asugaru l'aba-eze iya; wata okfu l'eyeru ndu ono. ²² Ẹphe atya uzu; wo: "Ẹ tọ buhekwa madzụ mmakanu ekfu okfu-wa-o! Ọ buakwa iya bu nchi-o!" ²³ Teke ono teke onophu; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu abya echitakpelephu Hérọdu tya gbaa; okfu l'ọ haru; e wota uguv, gbaru t'a kwabẹ ẹbe Nchileke nwenkinyi iya gbe akwabẹ ẹbedua. Ẹhonwu abya eripyabe iya; yọ nwuhu.

²⁴ Okfu Nchileke akakpooru abarahu dzuru ekemeke ọbule; a kakkpooru ọdu l'igwe kweta kẹ Nnajiufu.

Aafọta Bánabasu yẹle Sọlu t'ẹphe je ozi-oma

²⁵ Bánabasu yẹle Sọlu ejeebe ozi, e ziru ẹphe; shi lẹ Jerúsalemu laphushia azu lẹ Ántiyọku. Ẹphe eduta Jọnu Maku; ẹphe l'iya ayiru.

13 Lẹ chọchi, nọ lẹ Ántiyọku b'o nweru ndu nk-fuchiru Nchileke, nọ iya nọ; mę ndu ezije okfu Nchileke. Ẹpha ẹphe bọ Bánabasu; mę Símiyọnu, onye ẹpha etushi iya bọ Náyija, bọ iya bọ Nwujji; mę Lúsiyọsu, bọ onye Sayirini; mę Sọlu; mę Manéyenu, onye bọ yẹle Hérọdu, bọ eze b'e hefutaru l'ufu lanu. ² Yo be ujiku lanu, ẹphe nọkobe; l'abaru Nchileke ẹja; aswi aswswi ekfu anu iya; Ume-dụ-Nsọ asu ẹphe: "Unu fofuru iya Bánabasu yẹle Sọlu t'ẹphe je ejeeru iya ozi, ya kuru ẹphe t'ẹphe jeeru iya."

³ Ẹphe abya aswi-gee aswswi ono; kfua nọ Nchileke bya bya ebyibe ẹphe ẹka; bya ezifu ẹphe t'ẹphe je.

Iphe meru lẹ Sáyipurọsu

⁴ Keshinu o bọ Ume-dụ-Nsọ ziru Bánabasu yẹle Sọlu t'ẹphe jeeru iya ozi; ẹphe atugbua jeshia Selúsiya je abahu l'ugbo-mini; jeshia ikfuli Sáyipurọsu. ⁵ Ẹphe ejerua Sálamis; bya ekfua kẹ Nchileke l'ulo-ndzuko ndu Ju, nọgbaa l'ẹke ono. Ẹphe lẹ Jọnu Maku ayikwaruphu t'ooyejeru ẹphe ẹka.

⁶ Ẹphe atugbua kwaseru ikfuli ono jeye: ẹphe abya erua Páfọsu. L'ẹke ono bẹ ẹphe phuru onye Ju, eme amamanshi; sukwapu lẹ ya ekfuchiru Nchileke. Ẹpha iya bọ Ba-Jisọsu. ⁷ Yẹle o-chi-ọha, achị ikfuli ono eshikwanu ọnya. Ẹpha o-chi-ọha ono bọ Séjijiyosu Pọlosu. O-chi-ọha ono bẹ bọ nwoke, kwata maru iphe nshinu. Yo bya ekua Bánabasu yẹle Sọlu; okfu l'o dọ iya tẹ ya nua okfu Nchileke. Ẹphe abyakfutashia ya. ⁸ Ya ndono; Ba-Jisọsu eselaha tẹ ya kpọshia iphe Sọlu phẹ byaru; ẹke tọ dudu iya t'eze nwoke ono kwe kẹ Nchileke. Iphe eekuje Ba-Jisọsu l'okfu Giriku bọ Élimasu, bọ iya bọ onye amamanshi. ⁹ Ya ndono; Ume-dụ-Nsọ abya eji Sọlu ẹhu. Ẹpha ọdo, eekujekwapu Sọlu bọ Pọlu. Pọlu abya áphùbe onye amamanshi ono ẹnya; ¹⁰ sọ iya: "Nggube nwatibe Obutuswe-a! Nggube onye anọduje emebyishi iphemiphe ọbule, dọ mma emebyishi! Ẹ to nwedu egbe ọgho, ẹ tị għodu; to nwe egbe ẹregede, ẹ tị għadu. ?Bụ teke ole b'ji-hakpọo ogude ẹjo-ire ekfubyishi ọkpobe okfu kẹ Nchileke? ¹¹ Nta-a bẹ Nchileke e-byi ngu ẹka. Tsube nta-a bẹ ji-watalẹphu ọtsu ishì. Yo bọru ẹge ono bẹ ji-tsụ iya nọo nwabalị olemole."

Teke onophu; ẹnya agbawa iya phụ tsụbalangu. Yo bukulaha ebuku; chọlahaa onye e-gude iya ẹka. ¹² O-chi-ọha ono aphua iphe ono, meru nọ ono; woru onwiya ye Nnajiufu, bọ Jisọsu l'ẹka; kẹ l'iphe kẹ Jisọsu ono, e ziru iya ono bẹ dọru iya biribiri.

Iphe, meru lẹ Ántiyọku Pyisídiya

¹³ Pọlu phẹ abya abahu l'ugbo lẹ Páfọsu; jeshia Péga, bọ mkpukpu, nọ lẹ Pamfiliya. Ẹphe erua ẹke ono; Jọnu Maku aparu ẹphe haa; laphushia azu lẹ Jerúsalemu.

¹⁴ Ẹphe eshi lẹ Péga tugbua jeshia Ántiyọku Pyisídiya. Yo be mbọku ọtu-ume; ẹphe abahushia l'ulo-ndzuko ndu Ju; je adugaru anodu. ¹⁵ A gubebe iphe aagu agugu, shi l'ekwo ekemu Mosisu; mę ọphu shi l'ekwo ndu nkfuchiru Nchileke; ndu ishi ọlo-ndzuko ono asu t'e kfuru Pọlu phẹ: "Ndibe ayi; o-buru l'o nweru iphe, unu e-kfu gude dọ ndu-wa, nọ l'ẹke-a ike; unu kfua ya-o." ¹⁶ Ya ndono; Pọlu egbeshi; bya apaliaru ẹphe ẹka t'ẹphe nọdu nwandoo.

Yo sọ ẹphe: "Unubẹ ndu Ízurelu ibe iya; mę ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju; unubẹ ndu Nchileke dọru lẹ nsọ.

¹⁷ Nchileke kẹ ndu-wa, bọ ndu Ízurelu-a; bẹ fọtaru ndiche ẹphe; mee ẹphe; ẹphe aha l'igwe teke ẹphe shi bọru ndu mbyamubya l'alị Íjiputu. Nchileke gude eze ike nk'ia dufuta ẹphe l'alị Íjiputu. ¹⁸ Yo takpẹlephu nshi; dua ẹphe ọkporo afa ugbo ẹbo l'echi-ẹgu. ¹⁹ Yo lụa; lufu mba ẹsaa l'alị Kėnanu; bya ewota ndibe iya dochia ẹke ono, ndu ono shi buru ono. ²⁰ Ẹphe abya ebua l'alị ono unu afa l'ọkporo afa labu l'afa iri.

"Yo bya eyelahaaru ẹphe ndu ikpe jeye l'ogbo kẹ onye nkfuchiru iya, bọ Sámuwelu. ²¹ Yo be teke a nọnyaaru; yọ dọ ẹphe t'a sọ l'ẹphe nweru eze; Nchileke abya afọtaru ẹphe Sọlu, bọ iya bọ nwatibe Kishu, shi l'eri Bénjaminu t'ọ bọru eze ẹphe. Yo bọru eze ono; chĩa ẹphe ọkporo afa ugbo ẹbo. ²² Nchileke ewofulephu onye onanu; bya afọta Dévidi t'ọ bọru eze ẹphe. Nchileke kfuru okfu ẹhu Dévidi; sọ: 'L'ọ Dévidi, bọ nwatibe Jesi bọ onye nọ iya l'obu; onye e-mekota iphemiphe ọbule, ya tọberu.'

²³ "O bọ o-shi-l'eri Dévidi ono, bọ iya bọ Jisọsu bẹ Nchileke meru Onye Ndzọta kẹ ndu Ízurelu, bukwanu iya bọ iphe Nchileke kweru ọkwa iya. ²⁴ Tẹmanu Jisọsu abya bẹ Jọnu vuhawaru ọzo raaru iya ndu Ízurelu mgburumgburu arara t'ẹphe taa onwẹphe ọta iphe dọ eji, ẹphe meru; għaa umere lakfuta Nchileke t'e mee ẹphe baputizimu. ²⁵ Yo rudelephu teke Jọnu abyawa ojege ozi iya; yọ sọ ẹphe: '?Bụ onye bẹ unu tubesu lẹ ya bọ? Ẹ tọ kwa yẹbedua bọ onye ono, unu ele ẹnya iya ono. Obenu l'onye onanu e-mekochaa tso iya l'azụ; mbụ onye ya te dzukpoduanu kẹ tẹ ya tọfu eri akpọkpa, o yeru l'ọkpa.'

²⁶ "Unwunna iya; unubẹ ndu, shi l'eri Ébirihamu; mę ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju, nọ l'ẹke-a; unubẹ ndu ọphu Nchileke dọru lẹ nsọ: O bọ unu l'ẹphe; bẹ Nchileke ziru ozi ono t'e zia l'ọo Jisọsu adzọ ndzụ. ²⁷ Ndu bu lẹ Jerúsalemu; mę ndu ishi ẹphe ta makpọkwaanu l'ọo Jisọsu bọ Onye Ndzọta ono. Ẹ to dokpoduanu ẹphe

ɛnya; mbu okfu, ndu nkfuchiru Nchileke, aaguru ɛphe iphe bu mboku ɔtu-ume, mutaru amuta. E meebe; ɛphe egbe mee nu t'iphe ndu nkfuchiru Nchileke ono kfuru rekota ɛge e kfuru iya; bu iya bu teke ɛphe kperu Jisosu nkfugbu. ²⁸ ɛphe asu te Páyileti haa t'e gbua ya; l'ɛ-ba bu l'o nweru iphe, ɛphe maru, ɛphe a-su l'ɔo iphe kparu iphe e gude egbu iya. ²⁹ ɛphe emeebelephu iphemiphe obule, ɛkwo okfu Nchileke kfuru le nk'iya; bya eshi l'oshi-osweru ono pazita iya; lia. ³⁰ Obenu le Nchileke meru t'o shi l'onwu teta nodu ndzu. ³¹ E meebe; yo woru onwiya koshi ndu ɛphe l'iya shi le Gálili yiri jee Jerúsalemu. O koshiru ɛphe onwiya abali olemole. Nta-a be ɛphe vudotsua ekfuru ndu Ízurɛlu iphe ɛphe phu-butaru le ke nk'iya. ³² Iphe ɛphe byaru bu t'ɛphe bya akporu unu ozi-oma ono, bu iya bu l'iphe ono, Nchileke kweru ndiche ɛphe ukwa iya ono ³³ b'o meekwaru ɛphebe o-shi-l'eri ɛphe teke ono, o meru Jisosu; yo shi l'onwu teta nodu ndzu ono. Yo buru iphe ono bu iphe e deru le Egvu-oma k'ɛbo; su:

“ I bu Nwatibe iya ke nwoke;
tsube ntanu; be ya buwa
Nna, muru ngu nu.” †

³⁴ Nchileke kfukwaruphu le k'oshi l'onwu mee ya t'o teta nodu ndzu t'e b'o nwuhuhe anwuhu; ophu o buru k'orehu erehu; su:

“ Ya e-meru unu iphe-oma ono, du nsɔ,
ɛ-ta aruhudu aruhu ono,
ya kweru Dévidi ukwa iya ono.” ††

³⁵ Oo ya meru iphe o kfukwaruphu l'ɛke odo; su:

“ ɛ tii kwedu t'onye nke ngu,
i yeru obu rehu erehu.” ‡

³⁶ “Iphe ono ta bukwa Dévidi b'e kfuture iya; kele Dévidi meru uche-obu Nchileke l'ogbo nk'iya. Yo bya anwuhu; e lia ya l'ɛke, e liru nna ayi oche phe; yo nodu l'ɛke ono rehu. ³⁷ Obenu l'onye ono, Nchileke meru; yo shi l'onwu teta nodu ndzu ono te rehudu erehu.

³⁸ “T'o dokwaa unu ɛnya; unwunna mu; l'ɔo Jisosu ono be Nchileke shi l'ɛka iya to-fuaru unu ɔzo, unu eshi t'o guaru unu nvu l'iphe du eji, unu meru. ³⁹ Leke-mu Mosisu ta dukwa ike mee unu t'unu buru ndu doberu ɛka ndoo l'ifu Nchileke. Obenu le teke unu gudewa obu unu l'ɔ ha woru onwunu ye Jisosu ono l'ɛka be Nchileke a-gukotaru unu nvu l'iphe bu iphe du eji, unu meru. ⁴⁰ Oo ya bu; t'unu letakwa ɛnya te iphe ono, ndu nkfuchiru Nchileke kfuru ono be me unu. Le ɛphe sukwaru:

⁴¹ “ Unu nenu; unube ndu
ono, akpo Nchileke
ɛbo-ɛbo l'afu ono;
T'o jikwa unu ɛnya;
t'unu laa l'iyi;
ke l'iphe ya e-me l'ogbo unu-a

be unu ta byadu bya
ekweta l'ɔ bu oswi-okfu;
m'o -ruhuru e kfuaru iya unu.” ††

⁴² Polu ye le Bánabasu alufudelephu l'ulo-ndzuko ono; ndu ono arɔo ɛphe t'ɛphe lafukwaa azu mboku ɔtu-ume ophu tso iya nu; bya akofuaru ɛphe iphe ono. ⁴³ Ndu ono agbakashihulephu; ndu Ju; me ndu oħodo, meru onwɛphe ndu Ju etsoru Polu ye le Bánabasu phe. Polu phe ekfushiaru iya ɛphe ike; t'ɛphe ba ahakwa eze-iphe-oma, Nchileke meru ɛphe.

⁴⁴ Yo be mboku ɔtu-ume odo; yo phodu nwanshi me iphe bu mkpukpu ono phuu awufutakota bya l'ulo-ndzuko ono onu okfu Nchileke. ⁴⁵ Ndu Ju aphulephu igwe oħa ono; jilahaaru ɛphe ijimɛnya; wata onashi iphe Polu ezi anashi; l'ephu iya iphu. ⁴⁶ Polu me Bánabasu awata iya okfushi ike; mbu ɛphe ta tsu egvu. ɛphe asu: “Oo unubɛdua, bu ndu Ju b'ɔ gbaru ke t'e vuru ɔzo zia ozi-oma-wa. Obenu le keshinu unu jikaru iya; unu te kwe l'unu du k'onwe ndzu gbururu jeye be ayi a-ha unu; cheeru ndu ɛ-ta bu du ndu Ju ifu nta-a.

⁴⁷ L'ɔ kwa iphe ono bu iphe Nnajiufu fotaru ayi; zia ayi teke ono, o sɔru:

“ Ya fotaru unu t'unu buru
iphoro ke ndu ɛ-ta bu du ndu Ju.
T'unu gude ozi ono,
Nchileke e-shi dzofuta ndiphe ono
jegbaru mgboko.” ††

⁴⁸ Ndu ɛ-ta bu du ndu Ju anya ya; ehu atsɔo ɛphe ɛna; ɛphe ajalaha ozi-oma ke Nnajiufu, bu Jisosu aja-ja. Ndu ono, Nchileke guhwaru le ndu e-nwe ndzu gbururu jeye ono abya ekweta ke Kuráiyisutu; woru onwɛphe ye iya l'ɛka.

⁴⁹ Ozi-oma ke Nnajiufu edzuru ɛkemeke obule l'uswe iya ono. ⁵⁰ Ndu Ju akpalia unwanyi, ɛ-ta bu du ndu Ju, bu ndu nweru ɛnya le mkpukpu ono; bukwaruphu ndu amu ɛka ndu Ju. Ndu Ju ono akpalia unwanyi ono; me ndu bu ishi le mkpukpu ono; l'eyeshiru ɛphe oku t'ɛphe chifu Polu phe. ɛphe awata okpa Polu ye le Bánabasu ehu; chifu ɛphe l'ali ono. ⁵¹ Ndu ishi-ozu ono ajishiaru ɛphe udzu-eja, no ɛphe l'okpa; tugbua; yo buru ɛphe oje Ayikóniyomu. ⁵² Ehu atsɔo ndu ke Kuráiyisutu, no le Antiyoku ɛna. Ume-du-Nsɔ ejikota ɛphe ehu.

Iphe, meru le Ayikóniyomu

14 A bya erua le Ayikóniyomu; Polu ye le Bánabasu abya abahuwaphu l'ulo-ndzuko ndu Ju; je ekfutakpoo okfu ono; k'ophu igweligwe ndu Ju me ndu Girisu kwetaru woru onwɛphe ye Kuráiyisutu l'ɛka. ² Obenu le ndu Ju onanu, ɛ-te kwetadu nu ono; jeru je akpalia ndu ophu ɛ-ta bu du ndu Ju; l'eyeshiru ɛphe oku; k'ophu ɛphe kporu unwunna ono ashɔ. ³ E meebe;

† Egvu 2:7 †† Azá 55:3 ‡ Egvu 16:10

†† Hab 1:5 †† Azá 49:6

ndu ishi-ozí ono anòdu l'èke ono; kpòò ùkfu ogologo. Èphe anòdu l'èka Nnajiufu; asa nk'íya kpaá kpaá. Nnajiufu emee tẹ ike omee iphe-òphulenyá; mẹ iphe-òhubama, dughbaa biribiri dughèphe; shi ège ono koshi l'iphe ono, èphe ezi lẹ k'eze-iphe-òma iya ono buphu ire-lanù. ⁴ Ndu mkpukpu ono ekee onwèphe èbo: ndu asù l'òò kẹ ndu Ju bụ iya; ndu asù l'òò kẹ ndu ishi-ozí ono bụ iya.

⁵ Ndu ono, è-ta bụdu ndu Ju ono; èphe lẹ ndu òphu bụ ndu Ju; mẹ ndu ishi èphe achia idzu t'èphe ripyabe ndu ishi-ozí ono; tugbushia èphe lẹ mkpuma. ⁶ Ya ndono; ama abya agbaaru ndu ishi-ozí ono; èphe agbalaa jeshia Lísutura; mẹ Débi, bụ mkpukpu labù, òt-sua lẹ Layikóniya; mewartu ndu òdo, bunyabetsua èphe. ⁷ Èke ono bẹ èphe je anòdu l'ezi ozi-òma ono.

Iphe, meru lẹ Lísutura; mẹ Dábe

⁸ Lẹ Lísutura b'ò nweru nwoke lanù, iphe lònwushiru òkpa phẹ èbo. Yò bụleruphu ngvuru keshinu nne muru iya. To jebua ije; yò bụleruphu anòdu bẹ òon-oduje. ⁹ Yò òdukpelephu l'èke ò nò; ngabẹ nchì l'iphe Pòlu ekfu. Ya ndono; Pòlu aphùlephu l'ò kwetawaru k'òphu ee-me iya t'ò ka mma l'iphe, eme iya nù; yò bya adabe nwoke ono ènya l'ifu; ¹⁰ kfushia okfu ike; sù iya: "Gbeshi; vudo evudo l'òkpa ngu!" Nwoke ono akfulihu; tsoru èkemeke òbule dzò-phelaha. ¹¹ Ikpetuma ndu ono aphùlephu iphe Pòlu meru; gude okfu-alì èphe, bụ iya bụ okfu ndu Layikóniya chilaha o-ji-l'èka-tògbo: "L'ò kwa oke agwa, doberu èphe; bẹ ghòshiru madzù byakfuta èphe!" ¹² Èphe asù lẹ Bánabasu bụ oke agwa, eekuje Zeyúsu; Pòlu aburu agwa òphu eekuje Hémisu; keshinu ò bụ iya ekfu okfu. ¹³ Ya ndono; onye agwajẹ Zeyúsu eshi l'eze-ùlo agwa ono, òfuru anòfu iche lẹ mkpukpu ono chita oke-eswi yẹle igu-oshi; byatashia l'obu-edukfu mkpukpu ono tẹ yẹle igwe òha ono gbua; gude chjaru ndu ishi-ozí ono èja.

¹⁴ Bánabasu yẹle Pòlu anùlephu iphe èphe abya ememe; lajahutsua uwe èphe èbo; gbachia gbakfube igwe-òha ono; je adajahù èphe l'echi; chia mkpu; sù: ¹⁵ "Ndu-ayi; ?bù ngunu bẹ unu eme ège ono. ?Unu ta madu l'èphe bụ madzù ège unu bụ. Iphe èphe byaru bụ t'èphe zia unu ozi-òma; t'èphe mee unu t'unu tuko agwa ono, è-te nwedu iphe, ò bụ ono haa; byakfuta Nchileke, nò ndzù; mbù Nchileke, bụ iya meru igwe; mee alì; bya edobe eze ènyimu; mẹ iphemiphe òbule, bu iya nù. ¹⁶ Lẹ mbù b'ò haru ndiphe; èphe eshi ụzo, dughèphe mma. ¹⁷ Obenu l'oogudejelee iphe dughèphe mma, oome koshi onye ya bụ. Oochijeru unu mini. Iphe unu meberu l'alì bẹ oomeje t'ò yee nebyi l'oge iya. Oonu-ji-je unu èpho; l'emeje t'òbu atso unu èna." ¹⁸ Ndu ishi-ozí ono ekfutsuaru èphe ège ono; yò bụlerua k'èhuka

bẹ èphe gude l'ò-de mkpukpu ono t'èphe be ejehe òchi èja ono, èphe tũberu k'achìchi ono.

¹⁹ E gudekwadua ono ekfu; ndu Ju, shi Ántiyòku Pyisídiya; mẹ Ayikóniyomu abyaruta; bya ekfuta ikpetuma ndu ono yeru onwèphe; èphe awata òtu Pòlu mkpuma. Èphe atụa ya mkpuma ono jeye èphe etubesu l'ò nwuhwaru. Èphe abya akpua ya wuruwuru; kpufu lẹ mkpukpu ono. ²⁰ Obenu lẹ ndu kẹ Kuráiyisutu byaru bya anò-phe ya mgburumgburu; yo gbeshi; èphe alashia azù l'ime mkpukpu ono. Yo be lẹ nchi-ta-abòhu iya yẹle Bánabasu ayìru jeshia Débi.

Pòlu phẹ alaphu azù lẹ Ántiyòku Siríya

²¹ Pòlu yẹle Bánabasu ezia ozi-òma kẹ Nchileke nshinu lẹ Dabi. Èphe ekfubuta ndu ha igwe; èphe etsolaha ụzo Jisòsu. Èphe atughua teke ono laphu azù lẹ Lísutura; shiwaru èke ono lufuta Ayikóniyomu; shikwapu lẹ Ayikóniyomu lufuta Ántiyòku Pyisídiya. ²² Èphe eje je emee tẹ òkpoma shihu ndu kẹ Kuráiyisutu, nò l'èke ono ike. Èphe abya eye èphe òkpu-ikike t'èphe òdushia ike l'iphe ono, èphe kwetaru ono. Iphe, bụ èkemeke òbule, èphe jeru; èphe ezi ndu ono t'èphe makwaru l'ayi jefutaje igweligwe iphe-èhuka tẹmanu ayi abahù l'èke Nchileke bụ eze. ²³ Èphe abya afòtag-baa madzù; meshia èphe ndu bụ ògurennya lẹ chòchi lẹ chòchi. Èphe abya aswija aswìswi; kfuru nù Nchileke; bya eworu èphe ye l'èka Nchileke, bụ iya bụ onye èphe kweru l'òò ya bụ Nnajiufu èphe.

²⁴ Èphe ejeebetsua Pyisídiya; shi iya jeshia Pamfiliya. ²⁵ Èphe abya ekfuebetsua okfu kẹ Nchileke ono lẹ Péga; jeshia Atáliya. ²⁶ Èphe eshi èke ono jeshia Ántiyòku, bụ iya bụ èke ono, e yeoduru èphe l'èka Nchileke t'òomejeru èphe eze-iphe-òma l'òje ozi ono, èphe jefuru nta-a ono.

²⁷ Ya ndono; èphe erua Ántiyòku; bya achìkobe ndu chòchi l'èkalanu; kòoru èphe iphemiphe òbule, Nchileke gude èphe mee; kòoru èphe ège Nchileke shi gùhaaru ndu è-ta bụdu ndu Ju ụzo t'èphe kweta nk'íya. ²⁸ Pòlu mẹ Bánabasu; èphe lẹ ndu kẹ Kuráiyisutu anò anòno l'èke ono.

Ndzuko Jerúsalemu

15 O nweru ndu shi lẹ Judíya bya awata ozi ùnwunna ono: "L'ò -bùdu l'èphe buru útsù ège ekemu Mòsisu kfuru; b'è to nwekwa l'a dzòfuta èphe." ² Èphe lẹ Pòlu phẹ atukfuru ntutego. Pòlu yẹle Bánabasu abalaha; sù l'iphe, èphe ekfu bụ èjo-ire. A ònyaa; a bya achia idzu sù lẹ Pòlu; mẹ Bánabasu; mẹ ndu kẹ Kuráiyisutu, haru òdu lẹ Ántiyòku e-je Jerúsalemu je ekfuru ndu ishi-ozí; mẹ ndu e meru ògurennya chòchi iphe ono, ada nù ono.

³ Ya ndono; ndu chọchi abyanu bya ezi ephe; ephe ejeshia. L'ephe shi eje be ephe shiru Finishiya; lufuta Sameriya jeshia. Ephe ekfukashi iya l'ekemeke obule ege ndu e-ta budu ndu Ju shi ghakobe bya ekwetawa l'oo Jisosu bu Nnajiufu. Ozi ono atsokota unwunna ena nshinu. ⁴ Polu phe erua Jerusalemu; ndu chochi; me ndu ishi-ozii; me ndu e meru ogurennya chochi akfube oswa natakpoo ephe ogbodo anata. Ephe abya akokotaru ephe iphe, Nchileke gude ephe mee. ⁵ Ndu bu ndu okpa Farisii, haru buwaru ndu ke Kurayisutu teke ono egbeshi; su: "Le ndu ono, e-ta budu ndu Ju ono bufutajekwaphu utsu; e zia ephe l'ephe mefutajekwaphu ekemu, Mosisu turu."

⁶ Ndu ishi-ozii; me ndu e meru ogurennya chochi abya edzukobe t'e kfuwa okfu ono. ⁷ E kfunyakpele iya phu; tukashinyaa ya; Pyita egbeshi; su ephe: "Unwunna iya; ?o kwa l'unu marua le teke tewaru enya be Nchileke fotajeru iya te ya je ezia ndu e-ta budu ndu Ju ozi-oma ono t'ephe nua; kweta l'oo Jisosu bu Nnajiufu ephe. ⁸ Nchileke, bu iya maru okpoma madzu koshiru ayi le ya nataru ephe; okfu l'oo nuru ephe Ume-du-Nso ege o nuru ayibedua. ⁹ O bu iphe ayi bu be ephe bukwapu l'ifu Nchileke. Ishi iya aburu l'oo safuwaru ephe iphe du eji, ephe meru; okfu l'ephe wotawaru onwephe ye iya l'eka. ¹⁰ Nta-a; ?bu ngunu meru iphe unu eme t'unu da-ta Nchileke; su l'oo t'ephe meje iphe ekemu kfuwa. Ome ege ono bukwa ivu era be unu ebo ephe; mbu ivu era, ayi e-ta budu ike vughee; ophu nna ayi oche phe ta dukwapu ike vughee ya. ¹¹ Wawakwa-o! Ayi kwetaru le Nnajiufu ayi, bu Jisosu e-gude k'eze-iphe-oma iya dzofuta ayi. Yo bukwaruphu ege oo-dzo ephe ndono."

¹² Igwe oha ono adaa rigbidingu; ngabe nchi. Polu yele Banabasu akolaha iphe-ophulunya; me iphe-ophubama, dugbaa biribiri, Nchileke gude ephe meshiaru ndu e-ta budu ndu Ju. ¹³ Ephe akobe l'iya phu; Jemus egbeshi; su ephe: "Unwunna iya; unu ngabekwa nchi l'iphe-a, ya abya ekfukfu-wa. ¹⁴ Le Saiyimonu Pyita kowaru ayi ege Nchileke meru teke o be-beru fotalaha ndu e-ta budu ndu Ju t'ephe buru ndu nk'iya. ¹⁵ Iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfuwa yele okfu Pyita ono eje adakota; bu leruphu iphe lanu; bu iya bu ege e deru iya l'ekwo okfu Nchileke:

¹⁶ "Le Nnajiufu suru:

'E -meebe; be ya a-lata;

bya akpukwaa ulo Dévidi
ono, daru adada ono.

Ya e-gude mkpokpo
ozo-ulo ono kpukwazi iya odo;

¹⁷ k'ophu ndu ophu wafuru nu
a-watakwanu ocho uzo ke
Nnajiufu; bu iya bu iphe
bu mbakeshi, ya kukotaru
t'ephe bya aburu nk'iya.

Ono iphe Nnajiufu ekfu;

yebedua, meru; †

¹⁸ a mahawaru iphe ono l'o ha teke teru etete.'

¹⁹ "Oo ya bu l'onu, yebe Jemus eye bu t'ayi be ejekwa ome iphe a-tsu ndu e-ta budu ndu Ju, abya otso Nchileke l'ehu; ke t'ayi su t'ephe tukoje iphe ekemu kfuwa mekotaje. ²⁰ T'ayi gbe dechia ekwo nu ephe t'ephe be erijekwa iphe a gwaru nte; ke l'e merushiru iya emerushi; ophu to dukwa onye yele onye e to du alulu a-ze azee-nwoke-ye-nwanyi. Ephe ta ataje anu, a swi-gburu aswi-gbu. Ephe t'erije mee iphe.

²¹ L'ekemu Mosisu b'e shiwa teke teru enya guta l'ulon-zuko. E to nwedu mboku otu-ume, sweru esweswe, e ta aguru iya. Ege ono b'aanoduje ara iya arara le mkpukpu le mkpukpu."

Ekwo, e deru nu ndu ke Kurayisutu, e-ta budu ndu Ju

²² Ya ndono; ndu ishi-ozii; me ndu e meru ogurennya chochi; mekpoo ndu chochi l'ophu abya achia idzu; haru madzu fota yeru Polu yele Banabasu t'ephe je Antiyoku. Ndu ephe fotaru bu: Judasu, eekuje Basabasu; me Saiyilasu. Umadzu ebo ono toko yiru le ndu ishi le chochi. ²³ A bya edee ekwo nu ephe. Iphe, e deru bu:

"Ayibe ndu ishi-ozii; me ndu, e meru ogurennya chochi, bu unwunna unu ekele unu ekele l'unu ha unube unwunna, e-ta budu ndu Ju, no le Antiyoku; me le Siriya; me le Silisiya. ²⁴ Ayi nuru l'o nweru ndu shi l'ogbo ayi-wa bya egude okfu-onu agbaghashi unu obu t'ehu be egvuru unu egvuru. E to nwekwa ayi, onye ziru ephe t'ephe bya ome ege ono. ²⁵ O bu iya meru iphe ayi gude obu lanu chia idzu; su l'ayi a-fota madzu; zi t'ephe byakfuta unu. Ndu ephe le ndu ono, a fotaru ono a-yi bu Banabasu yele Polu, bukwanu ndu egiri onya ayi phe. ²⁶ Banabasu yele Polu bu ndu ono, tuwaru ndu ephe l'okfu eh Nnajiufu, bu Jisosu Kurayisutu ono. ²⁷ Ayi yeru Judasu yele Saiyilasu t'ephe bya l'onwephe; gudewaru onu kfuwa unu iphe-a, ayi deru edede-wa. ²⁸ Le Ume-du-Nso be koshiwaru iya ayi t'ayi be ebohe unu ivu odo; gbahalephu ishi okfu-a, bu iya bu: ²⁹ T'unu be erijekwa iphe, a gwaru nte; ophu unu erijekwa mee iphe; unu ta ataje anu, a swi-gburu aswi-gbu; too nwe onye e-jekfue nwanyi, e ta budu nyee ya. Unu -mewa iya ege ono; be oo-duru unu le mma. Unu buru ke nta-a."

³⁰ A su ndu ono, e ziru ozi ono t'ephe jeshia. Ephe atugba; bya erua Antiyoku; bya achikobe ndu chochi ono l'ekalanu; woru ekwo ono nu ephe. ³¹ Ephe agut-sulephu ekwo ono; eh atsoshilaha ephe ena k'ozi ono, meru t'ephe zua ume ono. ³² Judasu; me Saiyilasu, butsukwaaphu ndu nkfuchiru Nchileke l'onwephe abya ekfuwa unwunna ono okfu; noo anono; adu ephe ike t'obu shihu ephe ike; emekwaphu te ekwek-

we, ephe kweru ke Kuráiyisutu kafua oshihu ike.
³³⁻³⁴ Ephe anonyaa l'eke ono; unwunna ono edufu
 ephe; su ephe t'ephe towaru ehu. Ephe atugbua la-
 phushia azu le Jerúsalemu lakfushia ndu ziru ephe ozi.
³⁵ Pölu yele Bánabasu eje akwaa le Ántiyöku; l'ezi ok-
 fu Nnajiufu; ara iya arara; ephe le ndu odo.

Pölu me Bánabasu aswikahu

³⁶ Yo be ujiku lanu; Pölu asu Bánabasu: "T'ephe laphu
 azu l'iphe bu mkpukpu ono, ephe mewaru t'a nu okfu
 Nnajiufu ono; je agbaphetsua unwunna ono; shi ege
 ono makwanuru ege ephe eme ala." ³⁷ Bánabasu asu
 t'ephe duta Jonu Maku t'ephe l'ia yiru. ³⁸ Pölu asu l'o
 ka mma t'ephe be edutahe onye ono, gbalarunu l'ephe
 no le Pamfilia ephe l'ia; t'o tsohe ephe jefu ozi ono.
³⁹ Ephe atuta-be iya ego; k'ophu a nonyaaru; ephe
 aswikahu; shia iche iche. Bánabasu eduta Maku jeshia
 Sáyipurusu. ⁴⁰ Pölu eduta Sáyilasu tugbua. Unwunna
 eworu ephe ye l'eka Nchileke te Nchileke mejeru ephe
 eze-iphema. ⁴¹ Pölu ejekota Siria; me Silisia; l'eme
 t'obu shihu ndu chochi, nogbaa l'ibiyia ono ike.

Tímoti etso Pölu; me Sáyilasu

16 Pölu phe abya ejerua Débi me Lisutura. Yo
 nweru onye ke Kuráiyisutu, bu l'eke ono. Epha
 iya bu Tímoti. Tímoti bu nwanyi Ju muru iya. Nwanyi
 ono bukwapu onye woru onwiya ye Kuráiyisutu l'eka.
 Nna Tímoti bu onye Girisu. ² Onu awukoru unwunna,
 bu le Lisutura; me ndu ophu bu le Ayikóniyomu le Tí-
 moti bu okpobe madzu. ³ Pölu asu le ya e-duta Tímoti
 te yele iya yiru. Yo duta iya bya ebua ya utsu. Iphe
 kparu iphe o buru iya ugvu bu l'iphe bu ndu Ju, bukota
 l'eke ono mawaru le nna Tímoti bu onye Girisu. ⁴ E
 meebe; ephe l'ia ayiru tugbua. Iphe bu mkpukpu,
 ephe swetaru; ephe akokotaru ndu ke Kuráiyisutu idzu
 ono, ndu ishi-ozii; me ndu, e meru ogurennya chochi
 chiru le Jerúsalemu ono. Ephe ekfujeru ephe t'ephe
 meje iphe ono, a chiru l'idzu ono. ⁵ To du iya bu; e mee
 chochi ono l'o ha; yo kabaa oshihu ike l'ekwekwe, ephe
 kweru ke Kuráiyisutu; l'akakwaru l'igwe mboku-mboku.

Àphù, Pölu aphu le Túrowasu

⁶ Ephe esee t'ephe bahu le Éshia; kfu okfu Nchileke
 l'eke ono; Ume-du-Nso te kwe. Ephe ekwe je adabua
 ali Firijia; me Galéshia. ⁷ Ephe erua Misiya; see t'ephe
 bahu le Bitiniya; Ume Jisusu te kwe. ⁸ Ephe eje adabua
 ali Misiya jeshia Túrowasu. ⁹ Yo be l'enyashi l'ephe ruru
 Túrowasu; Pölu aphua àphù; phua onye Masedonia.
 Yo bya evudo Pölu l'ifu; su iya: "Byiko; dabunua by-
 atashia Masedonia bya eyeru ephe eka." ¹⁰ Pölu aphu-
 gelephu àphù ono; ayi akwakobewaphu teke ono teke
 ono; yo buru ayi oje Masedonia; okfu l'o dowaru ayi

enya le Nchileke eku ayi t'ayi bya ezia ephe ozi-oma ke
 Nchileke l'eke ono.

Lidiya anata Jisusu t'o buru Nnajiufu iya le Filipayi

¹¹ To du iya bu; ayi egude ugbo shi le Túrowasu tug-
 bua je akpoghaa jeshia Samoturesu; shiwaru eke ono
 kpuru bahu le Niyapolisu le nchi-ta-abohu iya. ¹² Ayi
 eshi le Niyapolisu gude okpa bamiwaru l'ime Filipayi,
 bu iya bu ishi ali Masedonia. O kwaphu le mkpukpu
 ono be ndu shi Romu bu. Ayi anoo nwabali olemole le
 mkpukpu ono. ¹³ Yo be mboku otu-ume; ayi eswee
 obu-edukfu mkpukpu ono jeshia l'iku enyimu. Eke ono
 be ayi tubesu l'o bu eke ndu Ju edzukobeje ekfu anu
 Nchileke. Ayi erua bya anozita; wata okfuru unwanyi,
 dzukoberu l'eke ono okfu Nchileke. ¹⁴ Onye lanu l'un-
 wanyi ono, nuru okfu ayi ono be bu Lidiya. Lidiya ono
 bu onye Tayitayira. Oogba ngho ekwa uswe. O bu
 nwanyi, e-ta budu onye Ju; obu le Nchileke duru iya le
 nso. Nnajiufu, bu Nchileke abya ekpuhaa ya obu; yo
 ngabe nchi l'iphe Pölu ekfu. ¹⁵ E mee yele ndibe iya ba-
 putizimu. Yo su: "T'ayi bata nu bya anota le nk'ia; m'o
 -buruphu l'ayi kwewaru le ya bu-wa onye nataru Jisusu
 ogbodo anata t'o buru Nnajiufu iya." Yo ronyaa ayi; ayi
 ekwe jeshia.

Pölu no le mkpöro le Filipayi

¹⁶ Yo be ujiku lanu; ayi eje-wa eke aanoduje ekfu anu
 Nchileke. Ayi aphu nwata mgboko, bu ohu. Nwata mg-
 boko ono be ogvu bu l'ehu; k'ophu oohajeru akö iphe
 e-me teke odo. Yo gude ogba eja ono kfubekpo l'ak-
 paru ndu nwe iya nu okpoga nshinu. ¹⁷ Yo tsolaha ayi
 le Pölu; l'echi mkpu asuje: "Le ndu-wa bukwa ndu,
 ejeru Okaribe-Kakota-Nu ozi-o! Ephe aköru unu uzo,
 ee-shi dzofuta unu-o!" ¹⁸ Mboku-mboku; yoo kfukwa-
 phu iphe ono. A nonyaa; iphe ono, ookfu ono aka ödu
 Pölu ashii; k'ophu e to duhedu ike öta nshi. Pölu
 aghachiwaphu; su ogvu ono: "Ya gude epha Jisusu, bu
 Kuráiyisutu; su ngu t'i lufu nwata ono l'ehu!" Ekfukfu,
 ookfukwadu iya-a; ogvu ono alufuwaphu nwata ono
 l'ehu teke onophu.

¹⁹ Ndu, nwe nwata mgboko ono aphulephu l'ogvu
 ono lufuwaru iya l'ehu; k'ophu e too kpataheduru ephe
 okpoga; ephe egude Pölu yele Sáyilasu; kpuru ephe
 kpufu aswa; kpukfu ndu ikpe; ²⁰ bu iya bu ndu ikpe Rö-
 mu; je asu ephe: "Le ndu-wa bu ndu Ju, byaru ephe ok-
 pataru okfu le mkpukpu. ²¹ Ephe ezi ome-l'ali, e-ta bu-
 du ekemu ali ephebe ndu Romu. Ophu o budu l'ephe
 etso ome-l'ali, du ege ono." ²² Igwe-öha ndu ono awu-
 lihu wukputa Pölu phe t'ephe nu ephe aphu. Ndu
 ikpe ono asu t'a labashia uwe Pölu me Sáyilasu; chia
 ephe iphe. ²³ E chiebe ephe echachi ono kpachaa ephe
 akpacha; nwuru ephe nwuba l'ulo-mkpöro. A su onye

eche ọlo-mkpọro ono t'ọ tuchikwaa ẹphe ọhuma ọhuma l'ọlo-mkpọro ono. ²⁴ Onye echeje ọlo-mkpọro ono egudenu kẹ l'e kfururu ẹge ono woru ẹphe ye l'ime ime ọlo-mkpọro ono; bya eworu ẹphe ọkpa pyoshia l'enu oshi, a tufushiru ọzo.

²⁵ Echi-abali ekelephu ẹbo; Pọlu mẹ Sáyilasu anọdu ekfu anọ Nchileke; agụkwaphu egwu anọ iya. Ndu ẹphe l'ẹphe nọ l'ọlo-mkpọro l'ẹke ono anọdu ngaberu ẹphe nchi.²⁶ A bya ele ẹnya; alị anmalahaa jijiji; nmaa nmaa jeye lẹ ntọ-l'ali ọlo-mkpọro ono. E gudekwadu iya-a ekfu; ibo ọlo-mkpọro ono agụhashikota gheru onu. Mkpọro, a tọru onyemonye ọbule aphushihukota. ²⁷ Onye ono, eche ọlo-mkpọro ono etehu bya elee ẹnya; ọlo-mkpọro ono agụhashiwanu ghetsuaru onu. Yo tubesu lẹ ndu, nọkota l'ọlo-mkpọro ono gbalagewaru. Yọ mja mma iya sawangụ tẹ ya gbua onwiya. ²⁸ Pọlu arashia; sụ iya: "Be emekwa! Ba adukwa iphe ime onwongu; l'ẹphe nọkotakwaa l'ẹke-a!"

²⁹ Onye ono, eche ọlo-mkpọro ono asụ t'a mụtaedu ọku. Yo gude ẹhu-anmanma; ẹke ọotsu egwu gbachia je adaa gbaragadangu l'iku ọkpa Pọlu yẹle Sáyilasu. ³⁰ Yọ bya edufuta ẹphe bya asụ ẹphe: "Ndu mu; ?bụ ngunu bẹ ya e-me t'a dzofuta iya?"

³¹ Pọlu phẹ asụ iya: "Ọ bụ t'i woru onwongu ye Jisọsu, bụ Nnajiufu l'ẹka tẹ Nchileke dzọo nggu lẹ ndibe ngu l'unu ha." ³² Pọlu phẹ abya ekfuaru iya kẹ Nnajiufu; kfukwaaru iya phụ ndu nọkota l'ọlo iya l'ẹphe ha. ³³ Onye eche ọlo-mkpọro ono abya eduta ẹphe teke ono kwaphu l'enyashi ono je asachaa ẹphe ọnya l'ẹke ono, e chibashiru ẹphe ẹhu ono. E meebe; e mee yẹle ndibe iya baputizimu l'enyashi ono kwaphu. ³⁴ Yo duta Pọlu; mẹ Sáyilasu lashia nk'ia je anọ ẹphe nri; ẹphe eria. Ẹhu atsọ yẹle ndibe iya ẹna; kẹle nta-a bẹ ẹphe byawaru bya amaru Nchileke ono, bụ iya bụ ọgbodo Nchileke ono.

³⁵ Yo be l'utsu; ndu ikpe Rómu ono ezia ndu ọgbogu ẹphe t'ẹphe je ezia t'a haa Pọlu phẹ t'ẹphe laa.

³⁶ Onye eche ọlo-mkpọro ono abya ezia ya Pọlu; sụ iya: "Lẹ ndu ishi sụkwaru t'a haa nggu lẹ Sáyilasu t'unu laa. Unu tọkpolekwaphu nwẹhu lashia nta-a l'odoo."

³⁷ Obenu lẹ Pọlu sọru ndu ọgbogu ono: "M'ẹ te jekwa ẹphe okpe ikpe t'ọ ka mma l'ikpe nmaru ẹphe; e chia ẹphe iphe l'edzudzu ọha; l'ẹke ẹphe bukwa ndu Rómu; nwuru ẹphe ye l'ọlo-mkpọro. Nta-a bẹ ẹphe sọru t'ẹphe laa lẹ mpya. Ono t'emedu ẹphe! T'ẹphe bya l'onwẹphe bya atufu ẹphe."

³⁸ Ndu ọgbogu ono eje ekfururu ndu ikpe ono ẹge ono. Egwu erua ẹphe l'ẹhu l'ẹphe nuru lẹ Pọlu yẹle Sáyilasu bụ ndu Rómu. ³⁹ Ẹphe eje je arọ Pọlu phẹ arọ. E metsua; ẹphe edufuta ẹphe l'ọlo-mkpọro ono bya arọ ẹphe t'ẹphe lufuru ẹphe lẹ mkpukpu ono. ⁴⁰ Pọlu yẹle Sáyilasu alufuta l'ọlo-mkpọro ono bya ejeshia kẹ Lidia. Yọ bọru l'ẹke ono bẹ ẹphe jekfururu unwanu je

eyeshitsuaru ẹphe ọku t'obu shihu ẹphe ike; yọ bọru ẹphe atugbu.

Iphe, meru lẹ Tesalonáyika

17 Pọlu yẹle Sáyilasu atugbua ije; je adabua Amfípolis; mẹ Apolóniya. Ẹphe abahụ lẹ Tesalonáyika ẹke ọlo-ndzuko ndu Ju nọ. ² Pọlu abya ejee l'ọlo-ndzuko ono, bụ iya bụ ẹge oomejehawa. Yọ dukfube jee ya oge ọtu-ume ẹto. Yo gude iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke asaru ẹphe okfu; ³ bya emee okfu Nchileke t'ọ doo ẹphe ẹnya; koshi ẹphe lẹ Onye Ndzọta ono, e deru l'ọo-bya ono, bụ iya bụ Kuráyisutu bẹ jefutaje iphe-ẹhuka; nwuhu; lẹ Nchileke mefutaje iya t'ọ shi l'onwu teta nọdu ndzọ. Yọ sụ ẹphe: "L'ọo Jisọsu-wa, ya ekfururu unu okfu iya-a bẹ bụ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ukwa iya ono." ⁴ Yo nweru ndu ọphu Pọlu yẹle Sáyilasu haru kfubuta; ẹphe alaaru ẹphe. Yo nwekwaruphu igweligwe ndu Girísu, Nchileke duru lẹ nsọ; mẹ igweligwe unwanu, a maru ẹpha ẹphe, ẹphe kfutakwaruphu yeru onwẹphe.

⁵ Obenu lẹ ndu Ju wataru ẹphe ojiru ijimẹnya. Ẹphe eje achita ndu bụ mbuko-mbuko madzọ l'aswa; bya agbaa ọgbo. Ẹphe abya akpaka mkpukpu ono; mkpukpu agbalahaa gharaghara. Ẹphe ezeru gidigidi zeba lẹ kẹ Jésonu; ẹke ẹphe achọ Pọlu yẹle Sáyilasu t'ẹphe kpufutaru ẹphe ọha. ⁶ Ẹphe ta phụ ẹphe; ẹphe ekwe kputa Jésonu; bya ahakwaruphu unwanu ayi ọdo kputa yeru iya. Ẹphe akpuru ẹphe kpụ-jeru ndu ikpe mkpukpu je asụ ẹphe: "Lẹ ndu-wa, tuko mgboko agha ishi-okfururu-a; bẹ byarutaakwaru ẹke-a; ⁷ Jésonu edubata ẹphe nk'ia. Ekemu eze, bụ Síza bẹ ndu ono l'ẹphe ha tükookwa chikpoo; sụ l'ọ nweru eze ọdo, nonu, ẹpha iya bụ Jisọsu." ⁸ Ẹhu agbangahu ndu ọha; mẹ ndu ikpe mkpukpu ono l'ẹphe nuru iphe ono. ⁹ A bya egbe Jésonu yẹle ndu ono, e guderu ono okpoga, ẹphe a-sube; bukwanu teke ẹ to nwehedu shikongu ọdo, ẹphe meru lẹ mkpukpu ono; a chilatatu ẹphe okpoga ẹphe azụ. Ẹphe abya asube okpoga ono; a haa ẹphe; ẹphe alashia.

Iphe, meru lẹ Beríya

¹⁰ Yo be l'enyashi; unwanu ono emelephu egwegwa; dufu Pọlu yẹle Sáyilasu; sụ t'ẹphe jeshia Beríya. Ẹphe erua Beríya; bya ejeshia l'ọlo-ndzuko ndu Ju. ¹¹ Ndu ẹke ono aka onwe obu iphoro karia ndu Tesalonáyika. Yọ gụ ẹphe onu ozi-oma ono. Mbọku-mbọku; ẹphe agụ ẹkwo okfu Nchileke t'ẹphe maru: iphe, Pọlu phẹ ekfu: ?ọ bụ oswi-okfu. ¹² Tọ dọ iya bụ; a dọ l'igwe kweta l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu je akpaa l'igweligwe unwanu Girísu, a maru ẹpha ẹphe; mẹ ndu k'unwoke. ¹³ Ndu Ju, bu lẹ Tesalonáyika abya anọ lẹ Pọlu eziakwa okfu Nchileke lẹ Beríya; byatashia l'ẹke ono t'ẹphe bya agbaghashia ọha ono obu. Ẹphe abya eyeshiaru ọha ono

ọku; woru ẹphe kpalia. ¹⁴ Ọnwunna ono edufukebewaphu Pọlu t'o rua iku eze ẹnyimu. Yọ bụwaru-a Sáyilasu mę Tímoti kwaru lę Beríya. ¹⁵ Ndu, edube Pọlu edurua ya Átęnsu; laphushia azụ lę Beríya. Pọlu asụ ẹphe tę Sáyilasu mę Tímoti byakfutakwa iya ẹgwegwa.

Iphe, meru lę Átęnsu

¹⁶ Pọlu anọdu lę Átęnsu chelaha Sáyilasu yele Tímoti. Yọ phụa ẹge agwa tuko mkpukpu ono naru. Yọ hushilaa ya ọku ike l'okpoma. ¹⁷ Ẹphe lę ndu Ju; mę ndu Girísu, amụ ẹka ndu Ju anọduje l'ulo-ndzuko ndu Ju l'ekfu kę Nchileke. Yoo jejekwaphu aswa mbokum-bokum; yele nwa ndu ọphu ọ phuru l'ẹke ono ekfukwaphu kę Nchileke. ¹⁸ Yo be ujiku lanu; yọ daru Pọlu yele ndu ezi mmamiphe, shi l'ogbo, eeku Epikuriya mę Sutóyiku, byaru onu iphe ookfu. Ndu aji: "Búkwa ole be ọwaa, ẹ-te nwedu iphe ọ maru-wa ekfu?"

Ndu asụ: "L'ọ dukwa l'o nweru agwa ndu ọdo, ọotu onu iya." Iphe meru iphe ẹphe ekfu ẹge ono bụ lę Pọlu ekfu kę Jisọsu mę k'oshi l'onwu teta nọdu ndzụ. ¹⁹ Ẹphe eduta Pọlu dufutashia ya l'ugvu ogbo Ariyópagosu; bya asụ iya: "L'ọ dọ ẹphe t'ẹphe maru iphe ọphungu ọwaa, iikfu okfu iya-a. ²⁰ L'iphe ẹphe nuru, iikfu be bụgbaa ẹphe nchị ọphungu. L'ọ dọ ẹphe t'ẹphe maru iphe ọ bụ." ²¹ Iphe meru iphe ẹphe ekfu ẹge ono bụ lę ndu Átęnsu mgburumgburu mękpo ndu mbyamumba, bu iya nụ ta dọhedu iphe ọdo, ẹphe ejeje ọdo; gbahaa t'ẹphe nua iphe ọphungu; mę t'ẹphe kfua iphe ọphungu, eme nụ.

²² Ya ndono; Pọlu abya evudo l'ifu ndu ogbo Ariyópagosu ono; sụ ẹphe: "Átęnsu; unu gebekwa-o! Ya phuru l'unu yenukaru ẹhu l'agwa. ²³ Lę teke ya ejephe lę mkpukpu-wa be ya phutsuaru ẹnya agwa unu. Ya phukwaruphu ẹnya agwa ọphu e deru; sụ: 'Ọwaa bụ k'agwa ọphu ẹ-ta madu ẹpha iya.' Onye ono, unu abaru ẹja; l'unu ẹ-ba ama iya ono bụ onye ọbu, ya ekfuru unu okfu iya ọbu.

²⁴ "Ọo ya bụ Nchileke, bụ iya meru mgboko; mee iphemiphe ọbule, nọ l'ime iya. Ọo ya bụ Nnajiufu igwe mę alị. Ẹ too bujekwa l'ulo, madzụ gude ẹka kpua. ²⁵ Ọphu mkpa iphe, madzụ e-jeta nụ iya ta dukwaru iya; kę l'ọ bụ iya anu ndzụ; l'anu ume; l'anu madzụ iphemiphe ọbule. ²⁶ Ọ bụ Nchileke lanu ono meru onye ivuzọ; bya eshi l'onye lanu ono mee iphe bụ ọhamoha, nọkota lę mgboko mgburumgburu. Ọ bụ iya tubuhawaru teke ẹphe a-nọ-bebe; tubuhaakwaphu ẹke ókè alị ẹphe a-kpa. ²⁷ Iphe, meru iphe Nchileke meru iphemiphe ọbule ono ẹge ono bụ k'ọphu ndiphe a-chọ iya chọ-vu iya; mę ẹphe -raa ẹka iya; keshinu Nchileke te nwedu onye ọ nọ ote-ẹnya l'ayi ha; mbụ m'ọo onye lanu. ²⁸ Kẹle

" Ọo ya gude ndzụ ayi;

buru iya meru iphe ayi ejephe ẹge-a;

buru iya meru iphe ayi nọ anọno ọphu.'

Ọ dọ l'ọ bụ ọwaa, ndu wataru k'ife guru; sụ:

" 'Layi tuko buru unwu iya.'

²⁹ "Keshinu ayi tuko buru unwu Nchileke; t'ayi ba arịjekwa lę Nchileke dọ l'ọ bụ iphe, e gude ope wua; m'ọ bukwanu iphe, a kpuru l'ura; ọdumeka buru iphe e gude oshi pyia. Ọriri madzụ te rukwa l'ẹge Nchileke gbaru; ọphu ọ buru k'ogude ome nka ekoshi ẹge ọ gbaru. ³⁰ Nchileke leswetaakwaru teke ẹ te shidu maru iya. Nta-a b'ọ suru t'onyemonye ọbule, nọ l'ẹke ọ nọ taa onwiya uta iphe dọ ẹji, o meru; ghaa umere lakfuta iya. ³¹ L'ọ dobekwaru mbokum, oo-kpe ndiphe mgburumgburu ikpe nhamunha. Onye oo-gude kpee ikpe ono bụ nwoke ọbu, ọ ọfataru l'onwiya. Iphe o gude mee t'onyenonu maru l'iphe ono e-mekota ẹge ya tọberu bụ l'ọ meru t'onye ono shi l'onwu teta nọdu ndzụ ọdo."

³² Pọlu ekfutalephu kę oshi l'onwu teta nọdu ndzụ ono; ẹphe ahara tulahaaru iya mgbonu. Yo nwekwaruphu ndu ọphu suru: "T'ẹphe bya teke ọdo t'o kfufua onanu." ³³ Pọlu aparu ẹphe haa; yọ buru iya atugbu.

³⁴ Yo nweru ndu tsoru iya nụ; kweta l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe. Dayonisiyosu, onye gba l'ogbo Ariyópagosu yi lę ndu ono, kwetaru nụ ono; mę nwanyi, aha Dámarisu; męwaru ndu ọdo.

Iphe, meru lę Kórintu

18 E meebe; Pọlu eshi lę Átęnsu jeshia Kórintu. ² Yo rua ẹke ono; phụa onye Ju, eeku Akwíla. Ẹke a nọ mụ Akwíla amumu bụ lę Póntusu. Yelee nyee ya; mbụ Pyirisíla shikwada Itali laa Kórintu teke ono; okfu l'eze, bụ Kulódiyosu suru t'iphe bụ ndu Ju mgburumgburu gbeshi lę Itali. Pọlu ejee t'ẹphe l'iya jia. ³ Yo rua; ẹphe l'iya anọdu; yo tsoru ẹphe jelahawaru ozi okwe ẹkwa; kę l'ọ bụ okwe ẹkwa, eegudeje eme ulo-ékwa be ẹphe gude buru. Pọlu l'onwiya bukwaphu onye ekweje ẹkwa. ⁴ Yoo jeje l'ulo-ndzuko ndu Ju mbokum ọtuume, sweru esweswe t'ẹphe wata okfu kę Nchileke. Yoo me tę ya kfuta ndu Ju; mę ndu Girísu yeru Jisọsu.

⁵ Sáyilasu yelee Tímoti eshi lę Masedóniya latsulephu; Pọlu efupyabe ifu l'okfu kę Nchileke mbokum-bokum. Yoo koshi ndu Ju l'ọo Jisọsu bụ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ukwa iya ono. ⁶ Teke ẹphe jikaru; kfulahaaru iya ẹjo okfu; yọ jia uwe iya kpaphungu; sụ ẹphe: "Ẹka iya swoo; ọkpa iya swoo. T'ochi unu tukokwaru unu l'ishi. Nta-a buakwa ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju be ya ejekfuje." ⁷ Yọ paru ẹphe haa; je eburu lę kę onye Girísu, eeku Tíshosu Jósutosu. Tíshosu ono bụ onye Nchileke dọru lę nsọ. Ufu iya nonyabe ulo ndu Ju. ⁸ Onye ishi ulo-ndzuko ono, bụ Kirísuposu be yelee ndibe iya kwetawaru l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe. A hakwaphu igweligwe lę Kórintu nua kę Jisọsu ono; wowaru onwephe ye Jisọsu l'ẹka; e mee ẹphe baputizimu.

⁹ Yo be l'enyashi ujiku lanu; Pölu aphua àphü; Jisösu asu iya: "Pölu; ba atsukwa egvu! Kfukwaphu iphe iikfu. Ba adukwa teke ji-ha iya. ¹⁰ Ya nokwaa swiru ngu. E to nwekwa onye a-furu ngu nu; meka ngu iphe; l'a dukwa l'igwe mbu ndu, bu ndu nk'iya le mkpukpu-wa." ¹¹ Pölu anö le mkpukpu ono afa lanu l'onwa ishingu; zikota ndu eke ono okfu Nchileke.

¹² Yö buru teke Gáliyo bu onye ishi, achi Akáya be ndu Ju bya anökobe gbakö eka gude Pölu kpuru jeshia kötu. ¹³ Epe asu le Pölu eme t'o mee ndu ndu-ephe t'ephe bajeru Nchileke eja l'uzo, e-ta budu ege ekemu kfulu.

¹⁴ Pölu ejeshia oye onu; Gáliyo asu ndu Ju ono: "Ndege iphe-a bu okfu ke l'e mesweru; o dudu buru l'ö l'e meru ejo iphe; me ya asu: Iyee! L'ö dua mma te ya yeeru unube ndu Ju onu. ¹⁵ Obenu le keshinu iphe unu adzo bu k'epha; me okfu-onu; me ekemu unu; unu jekwa je edoshia ya l'onwunu. Ya te ekpejekwa egbe ikpe ono." ¹⁶ Ya ndono; yo chishia epe l'ulo-ikpe ono. ¹⁷ Epe egude Sósutenisu, bu onye ishi ulo-ndzuko ndu Ju ono; tsua ya iphe l'ifu ulo-ikpe ono. Gáliyo te yeru epe onu.

Pölu alaphu azu le Antiyöku

¹⁸ Pölu ye le unwunna anölephu le Körintu abali ole-mole; yo paru epe haa ye le Pyirisila me Akwila ayiru bahu l'ugbo; jeshia Siriya l'ö kpushi-getsuaru ishi le Kenkiriya; okfu l'iphe o kweru Nchileke ukwa iya b'o mewaru. ¹⁹ Epe abya erua Efesosu; Pölu ahaa Pyirisila me Akwila l'eke ono; bahushia l'ulo-ndzuko; ye le ndu Ju awata okfu ke Nchileke. ²⁰ Epe arö ya t'ephe l'iya nonyafua; to kwe. ²¹ Yö tugbudelephu; su epe le ya a-byakwaa ödo; m'ö -buru uche-obu Nchileke. Yö bahu l'ugbo le Efesosu; tugbua.

²² Yo rulephu Sizaríya; bya egude ökpa jeshia Jerúsalemu; je ekele ndu chöchi eke ono. Yo shiwaru uzo eli eli jeshia Antiyöku. ²³ Yö nölephu nwanshi le Antiyöku; gwolia ödo. Yo je eshia ali Galéshiya me Firíjiya; eme t'öbu kafua ndu ke Kuráýisutu l'ibyia ono oshihu ike.

Apólosu nö le Efesosu; me Körintu

²⁴ O nweru onye Ju, epha iya bu Apólosu, a muru le Aleüzándiriya, byaru Efesosu. Ö maru okfu okfu; bya amaru iphe, e deru l'ekwo okfu Nchileke mashia ya ike. ²⁵ E ziru iya ke Uzo Nnajiufu; yö nöduje evukpoo ya evuvu okfuru ndu ödo ke Jisösu ono; l'ezikwa iya phu ezizi. Öojikojekpoo ke Jisösu tö l'ökpa iya l'ökpa iya. Obenu l'eke ö maberu; be bülephu ke baputizimu öphu Jonu shi emeje. ²⁶ Yo kfulahaa ke Nchileke l'ulo-ndzuko ndu Ju l'e-ba tsu egvu. Pyirisila ye le Akwila anua iphe ookfu; bya eduru iya laa nk'ephe je akafua

ya ozimata Uzo ke Nnajiufu. ²⁷ Apólosu asu le ya e-je Akáya. Unwunna, nö le Efesosu asu l'ö dukwa mma nshinu. Epe abya ederu ekwo nu iya te ndu ke Kuráýisutu, nö l'eke ono nata iya ohuma. Yo rua; kfube öswa yeru epe eka nshinu; mbu ndu shi l'eze-iphe-öma, Nchileke eme kweta l'ö Jisösu bu Nnajiufu epe. ²⁸ Yö tukputaje ndu Ju le ntütögo l'edzudzu öha; l'egudeje iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke ekoshi epe ohuma ohuma l'ö Jisösu bu Onye Ndzöta ono, Nchileke kweru ukwa iya ono. Mbu yö kfukputaje epe; k'öphu e to nwe du onye amajekwadu önu, öö-ye.

Pölu nö le Efesosu

19 Teke ono, Apólosu nö le Körintu ono be Pölu kwaseru shia uzo enyanwu-ariba; lufuwaru Efesosu. Yo rua eke ono bya aharu phua ndu etso uzo Jisösu. ² Yö ji epe: "?Unu nataru Ume-dü-Nsö teke ono, unu kwetaru l'ö Jisösu bu Nnajiufu unu ono?"

Epe asu iya: "Wawa; l'ephe ta anubukpokwaanu l'ö nweru iphe aza Ume-dü-Nsö."

³ Yö ji epe: "?Bu egbe baputizimu ngunu b'e meru unu?"

Epe asu iya l'ö baputizimu ke Jonu.

⁴ Pölu asu epe: "Le Jonu shikwa emeje baputizimu t'e gude koshi le madzu be tawaru onwiya üta iphe dü eji, o meru; ghawa umere lakfuta Nchileke. Iphe ödo, o shi ekfufuaru ndu Ju bu t'ephe woru onwephe ye onye ono, abya nu ono l'eka, bu iya bu Jisösu."

⁵ Epe anutsua iphe ono, Pölu kfulu ono; e gude epha Nnajiufu, bu Jisösu mee epe baputizimu. ⁶ Pölu abya ebyibe epe eka; Ume-dü-Nsö abya eji epe öhu. Epe aghaa okfu-ali epe; kfulahaa l'okfu, Ume-dü-Nsö ekoshi epe; bya awatakwaphu okfuchiru Nchileke. ⁷ Ndu ono rukwaru umadzu iri l'öbo.

⁸ Pölu anökota önwa öto mgburumgburu; kfukota ke Nchileke l'e ba tsu egvu l'ulo-ndzuko ndu Ju. Epe l'iya anödu adzo okfu ono. Yö nöduje eme t'ö doo epe enya l'özi-öma ke eke ono, Nchileke bu eze ono bu ökpobe okfu. ⁹ Obenu le ndu ono haru kpö-chia nchi; epe te kweta iphe Pölu ekfu. Epe awatawaphu okfubyishi Uzo ke Nnajiufu ekfubyishi l'eke ono. Pölu aparü epe haa; duta ndu ke Kuráýisutu ono; yö buru iya atugbu. Mböku-mböku; yo je asa okfu l'ulo, eedzukoje k'ömu iphe le ke Tiránösu. ¹⁰ Yo mee ya ege ono afa labu; k'öphu bu l'iphe bu ndu, bu l'ali Éshiya: ndu Ju; me ndu Girísu nukotarü okfu Nnajiufu, bu Nchileke.

Unwu Sukiva

¹¹ Nchileke eshi l'eka Pölu emeshi iphe-öphulunya, e- te mejehaadu nu; ¹² k'öphu öbuje: e -shi iya l'öhu wo- ta akachifu; m'ö bu mpete ekwa ödo je eke ndu iphe

eme nọ; iphe-ememe obu alaa; ogvu, bu ephe l'ehu alufukota. ¹³ Yo nwekwaruphu ndu Ju, tsoru ejephe; l'achishitsua ogvu, bugbaa madzu l'ehu. Ephe eseje t'ephe gude epha Jisosu l'eme iya. Ephe asuje ogvu ono: "Le ya gude epha Jisosu, bu onye ono, Pọlu ekfu okfu iya ono ekfuru ngu t'i lufu." ¹⁴ Yo nweru nwoke Ju lanu, bu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja, aza Sukiva. Nwoke ono mutaru unwegirima unwoke esaa. Yo be ujiku lanu; unwegirima ono esekwaphu t'ephe gude epha Jisosu chifu ogvu l'ọ bu ndu ophunanu.

¹⁵ Ogvu ono, ephe eme t'ephe chifu ono asu ephe: "Jisosu be ya maru; bya amaru Pọlu. Unubedua; ?unu bu ndu ole?"

¹⁶ Onye ono, ogvu bu l'ehu ono egude ejo okpehu, nọ iya nu tso ephe ogu; mee ephe esaa ono eriri; mbu mekatsua ephe iphe; gbabekota ephe otu. Ephe eshi l'ulo ono gbalashia. ¹⁷ Ndu Ju me ndu e-ta budu ndu Ju, bukota le Efesosu anua iphe ono; tsulaha egvu. A kwabelahaa epha Nnajiufu, bu Jisosu ogbodo ugvu. ¹⁸ Igweligwe ndu, bu ndu wowaru onwephe ye Kurayisutu l'eka awuru bya bya akoshilaha iphe ephe shi emeje; bya egbukatsua oswi, ephe shi kegbaaru ndu odo. ¹⁹ Ndu amamanshi achita ekwo, ephe shi egudeje eme iya chikobe l'ekalanu; kpoo ya oku l'ifu oha. A bya edzee iphe aswa ekwo ono bu; yo buru ukporo ekpa-ego iri l'ebo l'ekpa-ego iri. ²⁰ E shi ege ono; okfu Nchileke ekoshi ege oorebe ire; kafua ejegbaru; kafukwaaphu oshihu ike eje.

Utsu ada le Efesosu

²¹ Iphe ono emeebelephu; Ume-du-Nso emee Pọlu; yo kfua ya kepyaa ya aku; le ya jefutaje Masedoniya; me Akaya; shi iya jeshiwaru Jerusalemu. Yo su le ya -jeebe eke ono be ya e-jekwaphu Romu. ²² Yo bya ezi ndu, eyejeru iya eka umadzu ebo, bu iya bu Timoti yele Erasutosu t'ephe vuru iya uzo je Masedoniya. Yebedua anonyafua le Eshiya.

²³ Teke ono be mkpaka, ha nshinu bataru le Efesosu; l'okfu Uzo ke Nnajiufu ono. ²⁴ Ishi iya aburu l'o nweru onye akpu uzu, eme nka nshinu, egudeje mkpola-ocha akpushi unwu iphe, adugbajee l'ọ bu eze-ulo eze-nwanyi ndu Efesosu, epha iya bu Atemis. Epha onye uzu ono bu Dimitiriyosu. Yele ndu akpushijeru iya iphe ono egude iya akpa okpoga, du egvu. ²⁵ Yo bya ekukobe ndu ono l'ekalanu; me iphe bu ndu uzu ibe iya l'ephe ha; su ephe: "Ndu mu; unu marua l'ọ iphe-a, ephe eme-wa be ephe gude aba. ²⁶ ?Q kwa l'unu gude-e nchi unu l'anu; gude enya unu l'ele iphe nwoke-a, bu Pọlu-a eme? Q suru l'agwa, madzu gude eka dobe ta budu iya le phuu. Nta-a b'o gude-wa ege ono kfuta ndu ha igweligwe le Efesosu yeru onwiya; yo phodu m'o jegbaru ali Eshiya mgburumgburu. ²⁷ Iphe du eji, nọ iya nu bu l'ozi-wa, ephe eje-wa a-zalaha ejo

epha; eze-ulo eze-nwanyi te nwehe iphe o-bukwadu. Qdo aburu l'eze-nwanyi ono, ali Eshiya; me mgboko mgburumgburu abaru eja ono be aa-gbado."

²⁸ Ikpetuma ndu ono anonyalephu iphe ono, ookfu ono; ehu agbanwuhu ephe oku l'ehu-eghughu. Ephe arashia: "Atemis Efesosu bu eze agwa-o!" ²⁹ Utsu awata adada le mkpukpu ono. Ephe edzokobewaphu egwegwa; gude Gaysosu; me Arisutakosu, bu ndu Masedoniya labu, ephe le Pọlu ayije; kpuru ephe kpufuru oha l'eke oha edzukoje. ³⁰ Pọlu l'onwiya ejeshia te ya jekfu ikpetuma ndu ono; ndu ke Kurayisutu te kwe.

³¹ Ndu nweru enya le Eshiya, bu ndu onya iya ezia ozi t'e je ezia Pọlu; su iya: "Byiko t'e b'o tukwa okpa atutu l'eke ono, eedzukoje ono." ³² Kele teke ono be utsu ono adakpelephu gidigidi le ndzuko ono. Ndu ara ke nne ephe; ndu ara ke nna ephe; l'eke o phoduru me ege ephe ha kuru l'eke ono ta ma ishi iphe ephe gbafutaturu; ephe ta ma iphe, ada nu. ³³ E tubesu l'ọ Alęuzanda akpa iphe ono; okfu le ndu Ju fofutaru iya; nwuru iya ye l'ifu ikpetuma ndu ono. Alęuzanda apalia eka t'e gebekwa te ya dofu iya onwiya. ³⁴ Ephe aphulephu l'ọ bu onye Ju; l'ephe ha atuko gude olu lanu ralahaa: "Atemis Efesosu bu eze agwa! Atemis Efesosu bu eze agwa!" Ephe aralephu iphe ono mkputuma lanu-o jeye iphe ha l'ọ bu awa labu eswe-e.

³⁵ E meebe; onye seketiri obodo ono ekebe ehu mee; a rabua iphe ono. Yo su ephe: "Efesosu-u! E to nwedu onye e-ta madu l'ọ Efesosu bu mkpukpu, nwe eze-ulo Atemis; buru ephe abaru eze mkpuma ono, gbaru iche, shi l'igwe daa ono eja. ³⁶ E to nwedu onye a-su l'ọ ejire. Qo ya bu; t'unu daa ashi-o! Unu be emehakwa l'ọ bu ndu e-te nwedu egomunggo. ³⁷ Unu kpütawaru ndu-a bya eke-a; l'e ba bu l'ephe zitaru iphe l'eze-ulo eze-nwanyi; to du ejo okfu, ephe kfuru iya. ³⁸ Q -buru le Dimitiriyosu me ndu, ejeru iya ozi nweru ndu, ephe suru l'o nweru iphe ephe meru; mboku ikpe kotu nlephu anono; temanu be ndu achikpukpu nokwaphu anono l'eke ono. T'ephe je eke ono je ekfua ya! ³⁹ Teke bukwanu l'o nweru iphe odo, unu ekfu; unu ekfua ya teke mkpukpu dzuru ege ephe edzuje. ⁴⁰ L'ogu, noru ayi nta-a bukwa l'aa-su l'ọ ayi kparu utsu ntanu-a; l'e-ba bu l'o nweru ishi iphe bukwanu: e-kude ayi; t'ayi gude iya kpefu onwayi l'egbe mkpu owaa, a gbaru ege-a." ⁴¹ Yo kfuebe iphe ono; su ephe t'ephe laa-o. Ephe awukahu lasha.

Iphe, meru le Masedoniya; me le Girisu

²⁰ Utsu ono adazitalephu; Pọlu abya ekukobe ndu ke Kurayisutu; bya adua ephe ike t'ephe ba at-sukwa egvu. Yo kelebebe ephe; yo buru iya oje Masedoniya. ² Yo tukwa eke ono l'ọ ha jekota; kfushiaru ephe iphe du l'igweligwe; gude dua ephe ike. E

meebe; yo jeshia Girísu. ³ Yò nòo l'èke ono ònwa èto. A nònyaa; yò kwakòta jeshia t'ò bahù l'ùgbo; jeshia alí Siríya. Obenu lẹ keshinu ndu Ju chíru idzu l'èphe l'íya e-me l'ùzo bẹ yèbedua chítakwaruphu lẹ ya a-laphu azù je je eshia Masedóníya; lashia. ⁴ Ndu, èphe l'íya yí l'ije ono bú Sopéta, bú nwatibe Pírosu onye Beríya; Arisutákòsu; mẹ Sekúndosu. Ndu onanu bú ndu Tesalonáyika. Ndu òdo bú Gáyòsu onye Dèbe; Tíkikòsu mẹ Tirófimosu. Ndu onanu bú ndu Éshíya. Onye òdo bú Tímoti. ⁵ Ndu ono evuru ùzo je anòdu lẹ Túrowasu l'eche íya. ⁶ A gbaèbe Ají Buredi, ẹ te kodu ekoko; ayi abahù l'ùgbo lẹ Fílipayi; tǔgbua. A nòlephu abalí ise; ayi abyakfuta èphe lẹ Túrowasu. E rua èke ono; ayi abya anòo abalí ẹsaa l'èke ono.

Ejeje ikperazù, Pòlu eje Túrowasu

⁷ Yo be lẹ mbòku mbù l'idzu; ayi edzukobe t'ayi ria Nri-ènyashi Nnajiufu. Pòlu awataru èphe okfuru okfu; kẹ l'òkwakokwanu k'òla echile íya. Yo kfulephu okfu ège ono-o jeye echi-abalí ekee èbo. ⁸ Uròku hakwa l'igwe l'ime ùlo k'eli eli èke ayi dzuru. ⁹ Nwata okoro lanù, aza Yútikòsu adùgaru adùgaru l'ònu windo. Pòlu ekfunyalephu okfu ono; mgbènya erolaha Yútikòsu. A nònyaa; mgbènya ono atsù íya ògbodo atsùtsu. Yo shi lẹ mkpò-kfu ùlo-eli ono lẹ k'èto ya ono ngabuhu; bya awaa onwiya l'alí. E jeshia ya apalí; yò nwùhuwa. ¹⁰ Pòlu abya enyizita; bya adakobe íya; nmapyabẹ íya onwiya; gbakù ya èka; sù: "Unu ba aragbushihe onwunu; l'ò nòwa ndzù." ¹¹ Yò tǔgbua laphu azù; je awajaa buredi ono kee; èphe ataa. Yo kfulahaaru èphe okfu òdo; kfua ya jeye nchi abòhu; yò búru íya alala. ¹² Èphe eduta nwokoròbya ono lẹ ndzù. Yò búru iphe e gude dùa èphe ike tẹ òkpoma shihu èphe ike.

Pòlu shi lẹ Túrowasu eje Milítòsu

¹³ Ayi atǔgbua bya abahù l'ùgbo-mini; kpòru jeshia Ásòsu t'ayi kpòta Pòlu l'èke ono; l'èke ò sùkwanuru t'ayi gude ùgbo-mini byakfuta íya; lẹ ya e-gudewaru òkpa lùfuta èke ono. ¹⁴ Yò byakfuta ayi lẹ Ásòsu; ayi akpòta íya l'ùgbo tǔgbua jeye ayi erua Mitilíni. ¹⁵ Ayi eshi èke ono tǔgbua; yo be lẹ nchi-ta-abòhu íya; ayi eshi l'èke ono gude ùgbo swee mgboro Kíyòsu. Yo be echile íya; ayi akpò-rua Sámòsu. Nchi abya abòhu tsobe echile íya ono; ayi akpò-rua Milétusu; ¹⁶ okfu lẹ Pòlu kfulahawaru lẹ ya e-swe Éfesòsu esweswe tẹ ya be eje òkpo ùkfu lẹ Éshíya. Yò dù íya òkoku; l'èke oome tẹ ya kebe èhu jerua Jerúsalemu tẹmanu yo rua mbòku Péntikòsutu.

Pòlu ekfuru ndu Éfesòsu; t'èphe nòkwa òhuma

¹⁷ Pòlu anòdu lẹ Milétusu zia nzi t'e je ezia ndu e meru ògurennya lẹ chòchi Éfesòsu t'èphe bya t'èphe l'íya phù. ¹⁸ Èphe erua; Pòlu asù èphe: "L'unubèdua l'onwunu marua ège ya shi emeje teke ono, unu l'íya nò ono; keshinu ya byaru alí Éshíya. ¹⁹ Ya wozitaru onwiya alí ejeru Nnajiufu ozi. Ya gude ènya-mini; gude iphe-èhuka, byakfutakotaru íya nù, shiebe l'èjo idzu, ndu Ju achíru íya eje ozi ono. ²⁰ Unu marua l'è to nwe-du iphe bú k'ùzo ono, Nchileke e-shi dzòo unu ono, ya è-ta tǔgboduru unu èba. È to nwekwa èke ya kfuchiru íya unu ekfuchi m'ò bú èkalanu. Ya raru íya unu arara; zia ya unu ezizi l'edzudzu òha mẹ lẹ nk'unu l'ufu l'ufu. ²¹ Ya nmaru ndu Ju; mẹ ndu è-ta búdu ndu Ju òkwa; sù t'èphe taa onwèphe ùta iphe dù èji, èphe meru; ghaa umere; lakfuta Nchileke bya ekweta l'òo Jisòsu bú Nnajiufu èphe. ²² Nta-a bẹ ya e-mekwa ège Ume-dù-Nsò ziru íya. Ya e-je Jerúsalemu; l'è-bò búkwa lẹ ya maru iphe, e-me íya nù l'èke ono. ²³ L'òo l'iphe ya malèruphu bú lẹ Ume Nchileke emeje íya lẹ mkpùkpù lẹ mkpùkpù; ya aphù lẹ mkpòro; mẹ iphe-èhuka, ha nshinu nò l'eche íya lẹ Jerúsalemu. ²⁴ Obenu l'è to nwekwanu iphe ya gùberu ndzù íya. Ò búnu tẹ ya jefukpoonu ozi íya l'ishi; mbù tẹ ya jefubebe ozi ono, Nnajiufu, bú Jisòsu ziru íya tẹ ya jee ono, bú íya bú tẹ ya kfukashiaru ndiphe ozi-òma lẹ Nchileke a-phùru èphe imiko.

²⁵ "Nta-a bẹ ya mawaru l'unubẹ ndu ono, ya tsoru jephee; zia ozi-òma l'òo Nchileke bú eze ono ta aphùbahekwa ya òdo. ²⁶ Òo ya kparu iphe ya ekfuru unu; sù: o -nweru unu onye laru l'íyi bẹ èka yèbe Pòlu ta dùhekwa íya. ²⁷ Lẹ ya tǔkookwa iphemiphe òbule, Nchileke tǔberu tǔgboru unu èba. È tǔ dǔkwa òphu ya kpuchiru unu ekpuchi m'òo nanù. ²⁸ Unu letakwa onwunu ènya. Unu eletakwaphu ùnwu atùru ono, Ume-dù-Nsò yeru unu l'èka ono ènya. Unu búru ndu, azù ndu chòchi; mbù chòchi, Nchileke gude mee, Nwatibe íya lòkaru l'oshi-osweru mee t'ò búru nk'íya. ²⁹ Ya maru lẹ ya -tǔgbutsulephu bẹ ndu èjo nzizi a-wùbata l'ò bú èjo agù; bya achíkashia unu to nwekwa ège ee-me t'èphe be byi èka l'igwe atùru ono. ³⁰ O nweru teke aannònyaa; ndu, shikwaa l'ime unu awata òdzu èjo-ire. Èphe e-gude íya ège ono; melahaa t'èphe rata ndu kweru kẹ Kuráyisutu t'èphe tsoru èka èphe. ³¹ Òo ya bú; t'unu kwabèkwa ènya. Unu nyatajèkwa lẹ ya kfùbe òswa gude ènya-mini; kebe èhu eme unu t'unu tsoru ùzo, vudo nhamùna. Ya ziru íya unu l'èhu l'èhu: eswe l'ènyashi afa èto phuu.

³² "Nta-a bẹ ya eye unu l'èka Nchileke. Ya ziwaru unu ozi-òma kẹ eze-iphe-òma, Nchileke meru ndiphe. Ò bú ozi-òma ono bẹ e-che unu; búru íya a-dù ike l'emetse unu emetse; búkwaru íya phù a-nòdu eme t'unu lẹ

ndu ọdo, bụ ndu kẹ Nchileke gbaru mgba l'iphe ono, Nchileke doberu ndu nk'ia ono. ³³ Ẹ to nwekwa onye yebe Pọlu sọjeru t'ọ nụ iya afụ; m'ọ bụ penu; m'ọ bụ uwe. ³⁴ Unu marua l'ọ bụ ẹka iya-wa ẹphe ẹbo bẹ ya gude seta iphe, bụ iphe mkpa iya dọru iya; mẹ iphe, bụ iphe mkpa iya dọru ndu yele iya yi. ³⁵ Ya gudewa ẹge ono koshi unu l'ayi a-nọduje ejeshi ozi ike; k'ọphu ayi e-gude ẹge ono yeru ndu ẹ-ta dọdu ẹge ẹphe maru iya onwẹphe ẹka. T'ayi nyatajẹkwa iphe ono, Jisọsu, bụ Nnajiufu kfuru l'onwiya ono; sụ: 'L'ọnu ọphu a gọru nụ onye anụ anụnu kakwa k'onye ọphu anata anata.' "

³⁶ Pọlu ekfuebe iphe ono; byishi ikpere yele ndu ono l'ẹphe ha; kfuru nụ Nchileke. ³⁷ Yọ byadẹ atugbu; ẹphe atuko wata ẹkwa; je arukota iya; michata iya ishi-uga. ³⁸ Yọ bọru iphe ono, o kfuru l'ẹphe ta aphuhedu iya ọdo ono bẹ katsukpo ẹphe oru l'ẹhu. Ẹphe eduru iya jeshia l'ugbo-mini.

Pọlu eje Jerúsalemu

21 Ayi ekfutsuaru ẹphe l'ayi alawaa; bya abahụ l'ugbo; kpọlephu nhamunha ẹge ono jeye ayi alufuta lẹ Kọsu. Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi akpọrua Ródu. Ayi eshi ẹke ono kpọru jeshia Pátara. ² Ayi erua; bya aphua ugbo-mini, eswe eje Finíshiya; bahụ iya; tugbua. ³ Ayi akporulephu ẹke ayi elewa Sáyipurọsu ẹnaya; bya ejiru Sáyipurọsu ono ye l'uzo ẹka-ibiyita; kpọru jeshia Siríya. Ayi abyarutalephu Táya, bụ iya bụ ẹke aabya ogwoshi iphe, ugbo-mini ono vu; ayi enyishia; ⁴ chọo ndu kẹ Kuráiyisutu l'ẹke ono. Ayi aphua ẹphe; ayi l'ẹphe anọ abalí ẹsaa. Ume Nchileke emee; ẹphe aphua iphe, e-me Pọlu lẹ Jerúsalemu; bya anmaaru iya ọkwa t'ẹ b'ọ jekwa. ⁵ Ayi anọlephu abalí ẹsaa l'ẹke ono; tugbua jeshia iphe ayi eje. Ẹphe l'ẹphe ha; mbụ jeye l'unyomu ẹphe; mẹ unwegirima ẹphe awuru tsoru ayi jeye ayi awufutabebe lẹ Táya. Ayi awufutabebelephu; bya atuko byishi ikpere l'alí l'onu-ẹka eze ẹnimu ono; kfuru nụ Nchileke. ⁶ Ẹphe edufut-sua ayi; ayibedua abahụ l'ugbo; ẹphebedua awuru lashia ibiyia nk'ẹphe.

⁷ Ayi eshi lẹ Táya l'ẹke ono kpọru tugbua; bya akpọbata l'alí Tọleméyisú, bụ ẹke ayi nọ-buhuru l'ugbo l'ije ayi ono. Ayi abya eje ekelebebe unwunna; ayi l'ẹphe anọ ujiku ophu l'ẹke ono. ⁸ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi egude ọkpa tugbua bya erua Sizaríya. Ayi erua bya abahụ l'ufu Fílipu, bụ onye l'ezi ozi-ọma; ayi l'ẹphe anọdu. Fílipu yi l'unwoke ẹsaa phụ, a fọtaru t'ẹphe yeje ẹka phụ. ⁹ Ọ mọtaru unwu-mgbọko ẹno, ẹ-ta lụdua nji. Unwu-mgbọko ono ẹphe ẹno tuko ekfuchiru Nchileke. ¹⁰ Ayi anọkpoo abalí olemole l'ẹke ono. Ayi anonyaa; nwoke lanụ, ẹpha iya bụ Ágabọsu eshi Judíya bya. Ágabọsu ono bụ onye nkfuchiru Nchileke. ¹¹ Yọ byakfuta ayi bya ewota akpọ, Pọlu ekebudoje uwe iya; keg-babe onwiya ẹka; mẹ ọkpa; bya asụ: "Lẹ Ume-dụ-Nsọ

suru: 'L'onye nwe akpọ-wa bẹ ndu Ju e-ke ẹge-a lẹ Jerúsalemu; kpọru iya nụ ndu ẹ-ta madụ Nchileke.' "

¹² Ayi anụ-getsua ya; ayi lẹ ndu, nọ l'ẹke ono awata ọro Pọlu t'ẹ b'ọ jeshi Jerúsalemu. ¹³ Yọ sụ: "Ẹkwa ọwaa, unu ara ọwaa bụ kẹ ngunu? Mẹ unu gbe eyekwa iya obu-ote. Ya kwakọbeekwaru ogude ẹhu kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu nwuhu lẹ Jerúsalemu; ẹ tọ buledua t'e kee ya ẹgbu kpurumu."

¹⁴ Ayi ekfua nta kfua imo; to kwebata. Ayi aparu iya haa; sụ: "T'iphe nọ Nnajiufu l'uche mee."

¹⁵ Ayi anonyaa l'ẹke ono; bya akwakọbe jeshia Jerúsalemu. ¹⁶ Unwunna, nọ lẹ Sizaríya aharu tsoru ayi. Ẹphe edua ayi durua ufu onye ayi eje onodu nk'ia, ẹpha iya bụ Menésọnu. Menésọnu ono bụ onye Sáyipurọsu, shiwa l'odungu bọru onye kẹ Kuráiyisutu.

Pọlu eje ọji Jémusu

¹⁷ Ayi erua Jerúsalemu; unwunna anatakpọo ayi ọkpobe anata. ¹⁸ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi lẹ Pọlu ayiko jeshia t'ayi lẹ Jémusu jja. Ayi eshi rua; ndu e meru ọgurenaya chọchi egbe dzukotawa l'ẹke ono.

¹⁹ Pọlu ajiebe ẹphe; bya eshi ishi lanụ kọkotaru ẹphe iphe Nchileke gude ozi, ya jeru ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju meeru ẹphe. ²⁰ Ẹphe anọtsulephu iphe ono, o kfuru ono; bya atuko kele Nchileke ekele. Ẹphe asụ Pọlu t'ọ lewaru ẹge ẹphe dọ l'ẹke-a. "Sụ iya l'ikpetuma ndu Ju bẹ kwetaakwaru l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ oovu ẹphe ẹhu; mbụ ekemu, shi l'ẹka Mósísu. ²¹ E kfuwaru ẹphe lẹ iizi ndu Ju mgburumgburu, bugbaa l'alí ọdo t'ẹphe gwọbe ekemu, shi l'ẹka Mósísu; t'ẹphe be ebujeshi unwegirima ẹphe útsù; ẹphe t'etsohe ome-l'alí ndu Ju. ²² ?Nanụ ẹge ee-me iya nta-a; kele ndu Ju nujekwa l'i latawaru." ²³ Ẹphe asụ iya: "Iphe ii-me bụ: l'ọ nweru umadzu ẹno, kweru Nchileke ọkwa l'ẹphe e-doberu iya onwẹphe nsọ: ba kpụ ishi; ba ngụ mēe. Tọ dọ iya bụ; ndu ono abya atubuwa teke ẹphe e-meshi iphe ono. ²⁴ Teke ọbu, ẹphe tuburu ọbu eruakwanua. Ọ kwa t'i je etsoru ẹphe mee nsọ, tso iya nụ. Nggu akfufuaru ẹphe ugwo iphe, iphe ono e-phu ẹphe; k'ọphu ẹphe a-kpúshikwanu ishi. Onyemonye ọbule amakwanuru l'iphemiphe ọbule ono, a tuko ekfu lẹ iime ono bẹ bukota ejo-ire. Ẹphe amaru lẹ nggubedua l'onwongu atukojekwaa ẹge ekemu Mósísu kfuru emekota. ²⁵ Ọ -bọru kẹ ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju, bụ-wa ndu wowaru onwẹphe ye Kuráiyisutu l'ẹka bẹ ayi chíhaanarua idzu; dewa ẹkwo-ozí zilaaru ẹphe; sụ ẹphe t'ẹphe be erijeshi iphe, a gwaru nte. Ẹphe ta atajẹ mee iphe. Ẹphe ta atajẹ anụ, a swi-gburu aswi-gbu. Ọphu too nwe onye yele onye ẹ tọo lụdu alulu a-zeje azẹe-nwoke-ye-nwanyí."

²⁶ Ya ndono; Pọlu abyanụ bya eduta umadzu ẹno ono yeru onwiya. Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ẹphe l'ia eje emee nsọ ono l'eze-ulo Nchileke. Ẹphe eshi ẹge ono

mee; a makotaru l'a -nofu abali esaa be yeje ndu ophu e-gude iphe bya t'a chiaru ephe eja l'ehu l'ehu ege gbaru nu.

E guderu Polu l'eze-ulo Nchileke

²⁷ Abali esaa ono l'agvwa; yo be ujiku lanu; ndu Ju, shi Eshia ahara phua Polu l'ime eze-ulo Nchileke. Ephe akpalia igweligwe madzu l'eke ono; yeshiaru ephe oku; ephe abya egude Polu; ²⁸ chishia mkpu; su: "Izurelu; o-ji-l'eka-togbo-o; unu gbaru bya-o! Unu bya eyeta eka-o! Owaa nwoke-wa, tsoru ekemeke obule ejephe; l'ezu iphe; ekfubyishi ndibe ayi; ezibyishi ekemu Mosisu; ekfubyishikwaphu eze-ulo Nchileke-wa-o! Ophu ka njo bu l'o dutaru ndu e-ta budu ndu Ju duba-ta l'eze-ulo Nchileke; shi ege ono merushia eke duru Nchileke le nsu." ²⁹ Iphe meru iphe ephe ekfu ege ono bu l'ephe phujeru eke Polu yeje onye Efesosu, epha iya bu Tirifimosu yi ejephe le Jerusalemu. Ephe etubesu le Polu du nwoke ono bahu l'eze-ulo Nchileke.

³⁰ Mkpukpu agbalahaa gharaghara. Ephe agbakodzua; bya akputa Polu kpufuta iya l'ime eze-ulo Nchileke guchishikebe onu-uzo eze-ulo Nchileke ono teke onofu. ³¹ Ephe emekwadua t'ephe gbua Polu; yo ruwaphu eze onye ishi soja ndu Romu, l'achi eke ono le nchi l'utsu ada le Jerusalemu. ³² Eze onye ishi ono achita-kebewaphu ndu ishi soja; me ndu soja ephe egwegwa; gbakfushia ndu ono. Ephe aphulephu eze onye ishi soja ono yeje ndu soja ono; tsobuhu Polu iphe. ³³ Eze onye ishi soja ono abya ejekfu Polu je egude iya; bya asu t'a tua ya mkpakobe labu. Yo jide teke ono: "Bu onye b'o bu? Bu ngunu b'o meru?" ³⁴ Ndu echi l'o meru owaa; ndu echi l'o meru ophu. Ephe ekfuphelephu iphe e-te dodu enya; k'ophu onye ishi ndu soja ono ta mahedu iphe bu l'oo iphe meru nu ndo-wa. Yo su te ndu soja kpuba Polu le mbareke ndu soja. ³⁵ Ephe akpuru iya rua eke, eeshije abata mbareke ono; pata iya apata; eke mkpukpu ono ede igidi t'ephe gbua ya. ³⁶ Ephe eze gidigidi etso iya l'azu; l'echi: "Chigbua ya! Chigbua ya!"

Polu eme t'o dzoo onwiya

³⁷ Ephe ejeshia t'ephe paba Polu le mbareke ndu soja ono; yo su eze onye ishi ndu soja ono: "Te ya kfuwaru iya ru iphe?"

Eze onye ishi ndu soja ono asu iya: "Inhi! ?I gbe maru okfu Giriku? ³⁸ Bu iya bu l'e to budu nggu bu ophu Ijiputu ono, kpaworua ogu; chita unu ndu mgbugbu-madzu iri chiba l'echi-egu; ephe eje anodu-wa? To budu nggu?"

³⁹ Polu asu iya: "Wawa; le ya bukwa onye Ju, a muru l'alj Silisiya gedegede. Ya shikwa Tassosu, bu mkpukpu nweru enya. Byiko; te ya kfururu nu ndu-wa!"

⁴⁰ Eze onye ishi ndu soja ono ekweta t'o yee onu. Polu abya evudo le mkpo-kobe eke eeshije enyiba l'ulo; bya achiliaru ikpetuma ndu ono eka t'ephe gebe te ya yee onu. Ephe adalephu rigbidingu; Polu egude okfu Hiburu kfulahaaru ephe okfu:

22 "Unube unwunna iya; me nna iya phe: unu ngabe nchi te ya dofu onwiya iphe-a l'ifu unu-o!"

² Ephe anua l'ookfu okfu Hiburu; to nwehe onye mekwaduru m'oo pyimu. Polu awata oye onu l'okfu ono; su ephe:

³ "Le ya bu onye Ju, a muru le Tassosu Silisiya. Eke ya no vufuta bu le Jerusalemu l'eka-a. Onye ziru iya ekwo bu Gameliyelu. O kfu be oswa zishia ya ekemu ndiche ephe ike. O kwa ege oovu unu eh; mbu iphe ke Nchileke ntanu-a bu ege o shi evu iya. ⁴ Ndu etso Uzo Nnajiufu ono be ya shi akpashi eh ike; mbu shi egbutsujee ephe egbugbu. Ya shi egudeje unwoke ephe me unwanyi ephe; tua ephe mkporo. ⁵ Eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu bu ogurennya ogbo ikpe unu l'ephe ha be a-gbakwa ekebe l'iphe-a, ya ekfu-wa bu oswi-okfu. Ya jeru je anata ephe ekwo, e deru nu unwunna ephe ndu Ju, bu le Damasukosu; bya ejeshia eke ono te ya gudekota ndu kweru ke Jisosu tua ephe mkporo; kpata bya le Jerusalemu t'a hua ephe ahuhu."

Ege ndzu Polu gude gbanwee

⁶ "Ya ndono; ya atugbua; rudelephu Damasukosu l'enyanwu abyawa ogvuru l'ishi; iphoro eshi l'igwe; bya enwua oswi ke viii; nwuphee ya mgburumgburu. ⁷ Ya adaa l'alj; nua olu, eku iya nu; su: 'Solu! Solu! Bu ngunu meru iphe jikpa iya eh?"

⁸ "Ya aji iya: Bu onye b'i bu; Nnajiufu?"

"Yo su iya: L'oo yebedua bu Jisosu ke Nazaretu-wa, jikpa eh-wa. ⁹ Ndu yeje iya yi aphukota iphoro ono. Obenu l'ephe ta ndu okfu ono, onye ono ekfu anu iya ono.

¹⁰ "Ya aji iya: Nnajiufu; bu ngunu be ya e-me?"

"Yo su iya: Te ya gbeshi bahu Damasukosu. Ya -rua eke ono; be aa-koru iya-a iphemiphe obule, Nchileke suru l'ii-meru iya. ¹¹ Iphoro ono emee; ya atsulahaa ishi. Ndu yeje iya yi akpuru iya l'eka; ephe abahu le Damasukosu.

¹² "Ephe erua eke ono; yo nweru nwoke, epha iya bu Ananyasu, Nchileke duru le nsu. Oomekota iphe ekemu kfu; buru onye ndu Ju, bukota l'eka ono akwaberu ugwu. ¹³ Yo byakfuta iya bya evudonyabe iya; su iya: 'Solu nwunne iya; ngwa; wata ophu uzo odo!' Teke onofu; ya awatawaphu ophu uzo; bya aphua ya.

¹⁴ Yo su iya: Le Nchileke ndiche ephe; be fotawaru yebe Polu te ya maru iphe, no yebe Nchileke l'uche; te ya phua onye ono, bu iya nwenkinyi iya doberu eka ndoo ono; bya anua iphe ookfu l'onwiya. ¹⁵ L'iphe meru

iphe ọ dọ ẹge ono bụ lẹ ya a-gbaru iya ọdzori l'ifu ndiphe mgburumgburu; kfuaru onyemonye ọbule iphe ono, ya phuru ono; mę ọphu ya nuru. ¹⁶ Nta-a bụ; ?bụ ngunu ọdo bę ya ngaberu. Wo tẹ ya gbeshi t'e mee ya baputizimu; safu iya iphe dọ ẹji, ya meru; mę ya kfua lẹ ya natawaru Jisosu; t'ọ buru Nnajiufu iya.'

**Nchileke ezi Pọlu t'o je ezia
ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ozi-oma**

¹⁷ "Ya ndono; ya alaphushia azụ lẹ Jerúsalemu. Ya anọdu l'eze-ulo Nchileke ẹke ya ekfu anụ Nchileke; phụa àphụ; ¹⁸ phụa Nnajiufu; yọ sụ iya: 'Tẹ ya mee ẹgwegwa lufu lẹ Jerúsalemu; kele ndu ẹke-a ta angakwa nchị l'iphe iikfu k'ẹhu iya.' ¹⁹ Ya asụ iya: 'Nnajiufu; ẹphe makotaru ọhuma ọhuma ẹge ya shi ejeje l'ime ọlondzuko ndu Ju je atụa ndu, woru onwephe ye ngu l'ẹka mkporo; sụ t'e chia ẹphe iphe. ²⁰ Teke e gburu onye ekebe ngu, bụ Sutivinu bę ya nọkwa l'ẹke ono; zụa mgbede l'egbugbu, e gburu iya dọ mma. Yọ buru yębedua, bụ Pọlu nọ swiru uwe ndu, je je atugbua ya nụ.' ²¹ Nnajiufu asụ iya tẹ ya tugbua l'ije iya; lẹ ya e-ziyębe Pọlu ẹke teru ẹnya tẹ ya jekfu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju."

Pọlu mę eze onye ishi soja

²² Ndu ono adakpelephu nwanshi; gebe nchị l'iphe Pọlu ekfu; jeye yo kfulephu kę ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ono; ẹphe aswo-lihu; sụ: "Unu wofu iya! Unu wofu iya! Unu gbua ya! Unu gbua ya! Ẹ tọ bụkwa onye gbaru k'ono ndzụ!" ²³ Ẹphe atụ wówowo; gude uwe ẹphe l'ekpoka udzu agha l'imeli; ẹke ẹhu egbu ẹphe eghughu. ²⁴ Eze onye ishi ndu soja ono asụ tẹ ndu soja kpuba Pọlu lẹ mbareke ndu soja l'ẹke ono. Yọ sụ ẹphe t'ẹphe chia ya ẹchachi t'a maru: ?m'oo-kfu iphe kparu iphe ndu Ju adaji ẹge ono. ²⁵ A bya ekeebe Pọlu ẹgbu t'e chia ya ẹchachi ono; yọ sụ onye ishi ndu soja lanụ, vudo l'ẹke ono: "Ekemu ndu Rómu; ?ọ sụru t'eechijee onye Rómu iphe l'ẹ be ekpe iya ikpe; maru iphe o meru?"

²⁶ Onye ishi soja ono anụ ya bya ejekfube eze onye ishi ndu soja ono; je asụ iya: "?I marua iphe jibya ememe? ?I marua lẹ nwoke-wa bụ onye Rómu?"

²⁷ Eze onye ishi ndu soja ono abya ejekfushia Pọlu; je aji iya: "?I bụ onye Rómu l'oswiya?"

Pọlu asụ iya: "Iye."

²⁸ Eze onye ishi ndu soja ono asụ lẹ ya kfukwaru oke kpoga bę ya buderu onye Rómu.

Pọlu asụ iya: "Obekwanu l'a mụru yębedua gędegede; ya aburu onye Rómu."

²⁹ Ndu ono, shi abya ọji Pọlu aji ono ebuhaa ya ẹka. Eze onye ishi ndu soja ono atsulahaa egvu l'ọ nuru lẹ Pọlu bụ onye Rómu. Yọ buru nwa Rómu b'ọ turu mkpakọbe.

Pọlu nọ l'ifu ọgbo ikpe ndu Ju

³⁰ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; eze onye ishi ndu soja ono asụ t'a tọfu Pọlu mkpakọbe. Yọ bya ezia tẹ ndu ishi achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ọgbo ikpe ndu Ju l'ẹphe ha dzukota. Ẹphe edzukotalephu; yo duta Pọlu bya edobe ẹphe l'ifu. Iphe ọochokpoo aburu t'ọ maru ishi iphe kparu iphe ndu Ju guderu Pọlu.

23 Pọlu abya atakobe ndu ọgbo ikpe ono ẹnya l'ifu; sụ ẹphe: "Unwunna iya; ẹ to nwekpodua iphe ya maru, ya mejeru byeye nta-a, bụ iphe ya a-sụ l'ọ bụ iya awa iya obu l'ifu Nchileke." ² Ya ndono; Ananíasu, bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja agbalihulephu sụ tẹ ndu vudonyabe Pọlu chia ya ẹka l'ọnu. ³ Pọlu asụ iya: "Ọ kwaphu ẹge ono bę Nchileke e-chi ngu iphe nggube oshi-ẹpoto ono, e teru ndzu l'eli iya ono. Nta-a; b'i nọ l'ẹke-a eme t'i gude ekemu kpee ya ikpe; l'emebyikwaphu ekemu ọbu emebyi; keshinu i sụru t'e chia ya iphe."

⁴ Ndu vudonyabe Pọlu asụ iya: "Chaa! ?Tj madu l'ọ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja bę jiko ọnu ẹge ono?"

⁵ Pọlu asụ: "Aa; wakwa ẹka-l'alj; unwunna iya. Ya te shikwa maru l'ọ bụ iya bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. L'e dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: 'T'ẹ b'i kfukwaru ndu achij ndibe unu ẹjo okfu.'"

⁶ Tọ dọ iya bụ; Pọlu amawaruphu lẹ ndzuko ndu ọgbo ikpe ono dọ ọzo ẹbo: l'ọgbo ndu Sádusii nọ iya; ọgbo ndu Fárisii anọdu iya. Yọ rashia: "Unwunna iya; ya yikwa l'ọgbo ndu Fárisii. Ndu mụru iya nụ eshikwaphu l'ọgbo ndu Fárisii. Iphe e gude ekpe iya ikpe bụkwa lẹ ya ele ẹnya lẹ ndu nwuhuru anwuhu bę Nchileke e-me ujiku lanụ t'ẹphe teta nọdu ndzụ."

⁷ Ekfutsuta, ookfutsuta iphe ono; ndu ọgbo kę Fárisii; mę ndu ọgbo kę Sádusii awata ọswo ọswo. Ọgbo ikpe ono ekekahu onwephe ẹbo; ⁸ kele ndu kę Sádusii sụru lẹ Nchileke t'emedu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹphe teta nọdu ndzụ ọdo; sụ l'unwu ojozi-imigwe ta nọdu; to nwe ndu ọdo, ẹ te egudejedu ẹnya phụa, nọnu. Obenu lẹ ndu kę Fárisii tuko iphe ono kwetakota. ⁹ Ndu ọphu atulee wówowo aka nshinu eje. Ndu ezije ekemu; ndu ọphu bụ ọgbo kę ndu Fárisii aharu gbeshi ekfushi iya ike: "L'ẹ to nwedu iphe dọ ẹji, ẹphe maru, nwoke-wa meru! ?A maru bụ maa; tọo ojozi-imigwe kfujewaru nụ iya?"

¹⁰ A nọnyaa; ọswo ọbu akaria ẹka; k'ọphu eze onye ishi ndu soja ono tubesu l'ẹphe alakashiwa Pọlu nanụ nanụ. Yọ sụ tẹ ndu soja iya ye ishi je akpufuta Pọlu; kpubatata lẹ mbareke ndu soja ọdo.

¹¹ Yo be l'enyashi iya; Nnajiufu, bụ Jisosu abya evudonyabe Pọlu; sụ iya: "Gudekpelekwa iya phụ ẹge iigude iya; Pọlu! Ọ kwa ẹge i gbaru ọdzori iya lẹ Jerúsalemu l'ẹke-a bụ ẹge i jefutaje je agbaaru iya ẹya lẹ Rómu."

Aachị idzu ishi Pọlu

¹² Nchi abọhulephu; ndu Ju abya edzukobe; ria nte l'ephe te eridu nri; to nwe iphe ephe a-ngụ; ẹ ba bụ l'ephe gburu Pọlu. ¹³ Ephe karikwaru ụkporo madzụ labụ; mbụ ndu ono, chịru idzu ono. ¹⁴ Ephe abyakfuta-tashia ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu bụ ọgurennya ndu Ju; bya asụ ephe: "Ephe riakwaru nte l'ephe ta akpadu nri l'onu; ọphu ephe 'etsudu okoro l'onu; ẹ ba bụ l'ephe gburu Pọlu. ¹⁵ Ọo ya bụ; t'unu lę ndu ọgbo ikpe zia eze onye ishi ndu soja Rómu t'o dutaru unu Pọlu. Unu mee ya t'o tubesu l'unu eme t'unu jifua ya aji. Ephe a-kwabęe; gbua ya l'uzo tẹmanu yo rua ẹke-a."

¹⁶ Ya ndono; nwata okorọbya lanụ, bụ nwunne Pọlu kę nwanyi bę mụru iya nụ anụ k'ęjo idzu ono; kwe bahụ lę mbareke l'ẹke ono je ekfuaru iya Pọlu. ¹⁷ Pọlu abya ekua onye ishi ndu soja lanụ; sụ iya: "T'o duta onye-wa jekfu eze onye ishi ndu soja. L'o nweru iphe, oo-kfuru iya." ¹⁸ Onye ishi ndu soja ono eduta iya jekfushia eze onye ishi ndu soja ono; je asụ iya: "L'ọ bụ onye mkpọro ono; mbụ Pọlu; bę kuru iya nụ; sụ t'e dutaru ngu nwokorọbya-a; l'o nweru iphe dụ mkpa, oo-kfuru ngu."

¹⁹ Eze onye ishi ndu soja ono abya eduta iya je anọdu iche; jia ya l'edomi: "Nanụ ęge ọ dụ?"

²⁰ Yọ sụ iya: "Lę ndu Ju chịru idzu l'ephe a-sụ ngu t'i duta Pọlu dufutaru ndu ọgbo ikpe echile; lę ndzuko ọgbo ikpe achọ t'ephe jifua ya aji. ²¹ Ọlobu; ba angakwa nchi; l'o nwekwaru ndu, kariru ụkporo unwoke labụ, e-ke l'uzo; kwabęru iya. Ephe riakwaru nte l'ephe te eridu nri; to nwe iphe ephe a-ngụ; ẹ ba bụ l'ephe gburu Pọlu. Nta-a bę ephe kwabękwaru akwabę; t'ephe nua olu ngu lę ee-duta iya-a bya."

²² Eze onye ishi ndu soja ono asụ nwata-okoro ono t'ę b'ọ dukwa onye ọo-kfuru lę ya dowaru iya ęya; sụ iya t'ọ lawaru. Yọ lashia.

Eedu Pọlu edujeru nnajịgha, bụ Fílikusu

²³ Eze onye ishi ndu soja ono abya ekua ndu ishi soja iya ębo; sụ ephe: "Unu gụta ụkporo ndu soja iri; unu agụtakwaphu ụkporo ndu inya ęto lę ndu inya iri; mę ụkporo ndu arwa iri ọdo, bụ ndu a-chịru ara. Unu kwakọbe ephe k'ọje Sizaríya l'ori nri-ęnyashi ntanụ-a. ²⁴ Unu hakwaruphu inya mekwaaru Pọlu, ọo-nọdu agba t'unu duru iya je anụ nnajịgha, bụ Fílikusu lę chịriri werere." ²⁵ Eze onye ishi ndu soja ono abya edee ẹkwo; sụ:

²⁶ "Kulọdiyosu Lísiyasu ede iya anụ Nnajịgha, bụ Fílikusu. Ya ekele ngu. ²⁷ L'ọo bụ ndu Ju guderu nwoke-wa l'eme t'ephe gbua ya. A nọnyaa; ama abya agbaaru iya l'ọ bụ nwa Rómu. Ya egude ndu soja iya je anafu iya ephe. ²⁸ Ya emelaha tę ya maru iphe o meru,

kparu iphe ephe guderu iya. Ya eduru iya jekfu ndzuko ndu ọgbo ikpe ephe. ²⁹ Ya aphụa l'iphe o meru ta bụdu iphe dụ kę t'a kfụ-gbua ya akfụ-gbu; ọphu ọ dukpodu-anu kę t'a tụa ya mkpọro. Iphe ephe ekfu l'o meru bụ okfu kę ekemu alị ndu Ju. ³⁰ Ya anụ lę ndu Ju chịru idzu t'ephe gbua ya l'uzo; sụ t'e gude iya byakfuta ngu-wa. Ya asụ ndu ọbu, ekfu iphe o meru ọbu t'ephe byakfuta ngu bya ekfu iya l'ifu ngu."

³¹ Ndu soja ono abya emee ęge e ziru ephe. Ephe egude Pọlu jee l'ęnyashi ono jeye lę Antipátirisu. ³² Yo be echile iya; ndu soja ndu ọphu gude ọkpa alaphushia azụ lę mbareke. Ndu onanu, gude inya ono eduru iya jeshia. ³³ Ephe edurua ya Sizaríya; bya eworu ẹkwo ono nụ gọvano; duru Pọlu ye iya l'ẹka. ³⁴ Gọvano agube ẹkwo ono; bya aji Pọlu ẹke, a mụru iya. Yọ nulephu l'ọ bụ onye Silísiya; ³⁵ sụ iya: "L'ii-yewaru ọnu teke ndu ebo ngu ibo rutaru." Yọ sụ t'e je edobe Pọlu l'ufu-eze Hérọdu; che iya nche.

Ibo, eebo Pọlu

24 A nọlephu abalị ise; Ananáyasu, bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę l'uphodu ndu bụ ọgurennya l'ogbo ikpe ndu Ju; ephe l'onye lọya, aza Tętálosu ayíru jeshia Sizaríya. Ephe erua; bya atuko iphe ephe sụru lę Pọlu meru dokotaru gọvano Fílikusu. ² A bya ekua Pọlu; Tętálosu awata okfu iphe, ephe sụru l'o meru; sụ:

"Onye-ukfu-l'ọha, bụ Fílikusu. Ọ bụ ęge i doberu ẹka achị ayi meru iphe nchị dụ ayi ndo. Ọ bụ ęnya, i kwaru meru iphe a gbanweshitsuaru iphemiphe ọbule ono, a gbanweshiru ono t'ọ dọru ayi lę mma. ³ Ayi ekele ngu ekele l'ẹkemeke ọbule kę iphemiphe ọbule ono, i meru ayi ono. ⁴ Ya te ejekwaru ngu ru okfuru ogologo okfu. Iphe ya arọ ngu; byiko; bükwa t'i kweru nua iphe-a, ephe abyaru ngu ekfuru-wa. Ephe e-gbulekwaru ngu iya phụ mkpirikpi. ⁵ Nwoke-wa bę ephe phụwaru l'ọ bụ onye emeje t'ęjo iphe tsa nwunne. Ọokpaje utsu l'iphe bụ ẹke ndu Ju nọ lę mgboko mgburumgburu. Ọo yębedua bụ ishi ndu ęjo ọgbo ono, bụ ọgbo ndu Názaretu. ⁶ O seru ęge ya e-shi merushia eze-ulo Nchileke; ayi egude iya t'ayi kpee ya ikpe l'ęge ekemu-alị ayi kfuru. ⁷ Obenu l'eze onye ishi ndu soja, bụ Lísiyasu bya eye iya ẹka; gude ike nata iya ayi; ⁸ sụ tę ayibe ndu, guderu iya nụ bya l'ifu ngu. I -jia ya aji bę i-phụwaru iphe ọbu, ayi ekfuru ngu l'o meru ọbu." ⁹ Ndu Ju ọphunanu eye iya ẹka; sụ l'iphe Tętálosu kfuru bükota oswi-okfu.

Pọlu edofu onwiya l'ifu Fílikusu

¹⁰ Gọvano abya epheeru Pọlu ẹka t'ọ watawaru oye ọnu. Pọlu asụ iya:

"Lẹ ya marua l'i shiwa keshinu afa olemole ophu sweru nū nọduta l'ishi ikpe l'alị-a. Ọo ya meru iphe ẹhu beberu atsọ iya ẹnà tẹ ya dofu onwiya l'ifu ngu. ¹¹ Ẹ tọ karikwaa abalị iri l'ẹbo, ya jeru Jerúsalemu ọbaru Nchileke ẹja. Jikwaa ẹphe t'a maęduru: ?bụ iya ẹjo-ire. ¹² Ndu Ju te nwekwa teke ẹphe phuru l'o nweru onye yele iya atụ ntụtego; to nwe ẹke, ẹphe phuru, ya kparu utsu, ada l'ime eze-ulo Nchileke; m'ọ bụ l'ulo-ndzuko ẹphe; ọdudu bụru l'ime mkpukpu. ¹³ Ọdo bụkpoonu t'ẹphe koshi l'ibo ono, ẹphe boshiru iya ono nweru ophu bụ oswi-okfu. ¹⁴ Ọphu ya kweru bụ lẹ ya abaru Nchileke ndiche ayi phẹ ẹja lẹ Ụzo Nnajiufu ono, ẹphe ekuje ẹjo ọgbo ono. Ya tųkokwaruphu iphemiphe ọbule, e deru l'ẹkwo ekemu Mosisu; mẹ l'ẹkwo ndu nk-fuchiru Nchileke kweta. ¹⁵ Ọ kwa iphe ndu-wa ele ẹnya iya bẹ ya elekwaphu ẹnya iya, bụ iya bụ lẹ Nchileke e-mekochaa mee onyemonye ọbule t'o shi l'onwu teta nọdu ndzụ: mẹ ndu ọma; mẹ ndu ẹjo iphe. ¹⁶ Ọ bụru iphe ono bẹ ya ekebeje ẹhu eme t'obu ba nma iya ikpe l'ifu Nchileke; mẹ l'ifu madzụ.

¹⁷ "Tọ dụ iya bụ; ya anọebe afa olemole l'ẹke ọdo; bya alata alị iya tẹ ya wolataru ndu alị iya okpoga, eegude eyeru ẹphe ẹka; mękwaphu tẹ ya bya egwooru Nchileke ngweja. ¹⁸ Ọ kwa lẹ ya metsuaru nsọ, tso ngweja ono bẹ ndu Ju, haru shi Ẹshiya lata phuru iya l'og-bodufu eze-ulo Nchileke l'ẹke ono. Ẹ to nwekwa ndu ẹphe l'iya yi; to nwe utsu, ya kpatsuru lẹ mkpukpu. ¹⁹ Ọ kwa ndu Ju ono, shi Ẹshiya ono b'ọ gbaru t'ẹphe bya l'ifu ngu l'ẹke-a; bya ekfu-a iphe ẹphe sụru lẹ ya meru ọbu; m'o -nweru iphe ẹphe e-kfu. ²⁰ Ọdo bụ tẹ ndu-wa, nọ l'ẹke-a kfunua ẹjo iphe ọbu, ẹphe phuru ya meru, bụkpo iphe e gęga nma iya ikpe teke ono, a jiru iya aji l'ifu ndzuko ndu ọgbo ikpe ẹphe ono; ²¹ gbahakwaa iphe lanu ono, ya nọkwa-a l'ifu ndzuko ndu ọgbo ikpe ono kfushia ike; sụ: 'L'iphe unu gude ekpe iya ikpe ntanụ-a bụkwa lẹ ya kweru lẹ Nchileke e-mekochaa mee ndu nwụhuru anwụhu t'ẹphe shi l'onwu teta nọdu ndzụ.' "

²² Tọ dụ iya bụ; keshinu Fílikusu makọtawaru kẹ Ụzo Nnajiufu ono ọhuma; yọ sụ t'ẹphe la; lẹ ya e-kpe ikpe ono teke eze onye ishi ndu soja, bụ Lísiyasu byalẹrupu. ²³ Yọ sụ tẹ onye ishi soja ndu Rómu, Pọlu nọ l'ẹka letakwa iya ẹnya ọhuma. Ọlobu; t'ọ hakwaa ya t'ọ tųsaru ẹhu; tẹ ndu ọnyà iya byajẹ t'ẹphe l'iya jia; t'ẹphe jejeru iya iphe bụ mkpa iya.

Pọlu ekfu okfu l'ifu Fílikusu; mẹ Durusíla, bụ nyee ya

²⁴ A nọlephu abalị olemole; Fílikusu eduru nyee ya, bụ Durusíla, bụ nwanyi Ju byatashia. Yọ bya ezi; e je ekua Pọlu. Ẹphe angabẹru iya nchi; yo kfulahaa k'oworu onwonye ye l'ẹka Kuráyisutu, bụ Jisọsu. ²⁵ Pọlu ekfukwadua okfu kẹ odobe ẹka ndoo; kẹ ọkpadeje onwonye; mẹ kẹ mbọku ikpe, abya nụ; Fílikusu atsulahaa

egvu. Yọ sụ iya t'o jewaru kẹ nta-a; lẹ ya e-ku iya-a ọdo teke ụzo dụ iya. ²⁶ Iphe o shi ari bụ lẹ Pọlu a-nụ iya ẹka-azụ. Yọ bụru iya meru iphe ọobuje: nta-a nta-a; yo kua Pọlu t'ẹphe bọo ụja.

²⁷ A nọlephu afa labụ; Fílikusu alufu l'ọkwa iya; nwoke ọdo, ẹpha iya bụ Pọshosu Fésutosu abya anọ-chia ẹnya iya. Fílikusu aparu Pọlu haa l'ulo-mkpọro; l'ẹke oome t'o mee iphe dụ ndu Ju mma.

Pọlu ekfu l'ọo eze ndu Rómu e-kpe ikpe iya

25 A nọlephu abalị ẹto k'ọphu Fésutosu lakfutaru ndu ono, ọ bụ nnajiọha ẹphe ono; yo shi lẹ Sizaríya jeshia Jerúsalemu. ² E rua ẹke ono; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu ishi ndu Ju abya ekfulahaaru iya iphe ẹphe sụru lẹ Pọlu meru. Ẹphe arọo ya; ³ t'o meeru ẹphe iphe-oma, bụ iya bụ t'o mee tẹ Pọlu lata azụ lẹ Jerúsalemu. Ẹphe achikwanu idzu ono t'ẹphe kee l'uzo; gbua Pọlu. ⁴ Obenu lẹ Fésutosu sụru ẹphe lẹ Pọlu nọkwa lẹ mkpọro lẹ Sizaríya. "Lẹ yebedua, bụ Fésutosu habewaa nwanshi; ya alaphushia azụ l'ẹke ono. ⁵ Tẹ ndu ishi unu tsoru iya je Sizaríya; ọ -bụru l'o nweru iphe dụ ẹji, o meru; t'ẹphe bya ekfua ya l'ẹke ono."

⁶ Ẹphe lẹ Fésutosu anọo iphe dzuru abalị ẹsato m'ọ bụ abalị iri l'ẹke ono b'ọ laderu Sizaríya. Yo be lẹ nchita-abọhu iya; yo je anọdu l'ulo-ikpe; bya asụ t'e dubata Pọlu. ⁷ Pọlu abatalẹphu; ndu Ju, shi Jerúsalemu abya akpọ-pee ya mgburumgburu; kfushilaha igweligwe akpamara, ẹphe sụru l'o meshiru. Ọphu tọ dụ ọphu ẹphe duru ike koshi l'ọ bụ oswi-okfu m'ọo nanu. ⁸ Pọlu abya edolaha tẹ ya dofu onwiya; sụ: "L'ẹ to nwekwa teke ya kfuswejeru ekemu ndu Ju; ọphu ọ dụkwa teke ya kfuswejeru eze-ulo Nchileke; ọ dudu bụru Síza."

⁹ Fésutosu emelaha tẹ ya mee iphe dụ ndu Ju mma; bya asụ Pọlu: "Ọ dụ ngu mma t'i je Jerúsalemu t'e kpee ngu ikpe iphe-a, ẹphe sụru l'i meru-wa l'ifu mu l'ẹke ono?"

¹⁰ Pọlu asụ iya: "Lẹ ya vudo-wa l'ifu ọgbo ikpe k'eze ndu Rómu, bụkwanu iya bụ ẹke gbaru t'e kpee ya ikpe. Nggubedua l'onwongu maru l'ẹ to nwedu ẹjo iphe ya meru ndu Ju. ¹¹ Kẹle ndẹge ya meru ẹjo iphe; metakwanu iphe gbaru kẹ t'e kpee ya nkfugbu; mẹ ya asụ: ?ya atsuhunu egvu anwụhu. Obenu lẹ teke iphe ẹphe sụru lẹ ya meru ta bụdu oswi-okfu; b'ẹ to nwekwa onye ha kẹ tẹ ya kpuru iya nụ ẹphe. Iphe ya kfuru bụ tẹ ikpe iya laa l'ifu Síza."

¹² Tọ dụ iya bụ; Fésutosu yele ndu ọgbo ikpe ono efogbatsua ishi; yọ sụ Pọlu: "Lẹ keshinu i sụru tẹ ikpe ngu laa l'ifu Síza; bụkwa l'ifu Síza ono bẹ ii-je."

**Pọlu nọ l'ifu Agírípa;
mẹ Baniísu**

¹³ Yo be ujiku lanu; onye eze, epha iya bu Agírípa; me nwunne iya ke nwanyi, epha iya bu Baniísu abya Sizaríya t'ephe kele Fésutosu. ¹⁴ Epe anolephu abali olemole l'eke ono; Fésutosu abya eworu ke Pọlu kooru Agírípa. Yọ sụ iya: "L'o nweru nwoke, Fílikusu haru iya l'ulo-mkpọro. ¹⁵ Teke ya jeru Jerúsalemu; be ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu bu ogurenya ogbo ikpe epe kfulahaaru iya ejo iphe epe suru l'o meshiru. Epe asu te ya nmaa ya ikpe.

¹⁶ "Ya asu epe l'e to bukwa ome-l'alí ndu Rómu t'a kpuru onye bulephu ibo be eebo iya; nu; l'e-ba bu le yele ndu odaru epe l'iya nọ ifu l'ifu t'o doo enya; mbu iphe obu, a suru l'o meru obu. ¹⁷ Yo be mboku, epe dzuru l'eke-a; ya te jekpohee okpo ukfu. Ya ejeshiwaphu l'ulo-ikpe ono le nchi-ta-abohu iya; su t'e je edubata nwoke obu. ¹⁸ Ndu, ebo iya ibo egbeshi; to du ejo iphe, ya shi arí l'o meru, nweru ophu epe suru l'o meru. ¹⁹ Iphe epe kfuleruphu aburu okfu uzo, epe abajeru Nchileke eja; me ke onye obu, a suru l'epha iya bu Jisosu, nwuhwaru nu; obenu le Pọlu suru l'o nọ ndu. ²⁰ Ya ta ma iphe ya e-me l'okfu, du ege ono. Ya ajia Pọlu te ya maru: ?o du iya mma t'o jee Jerúsalemu t'e kpee ya ikpe iphe epe suru l'o meru obu l'eke ono? ²¹ Pọlu ajika; su t'e che iya nche jeye teke eze, bu Síza e-kpe iya ikpe. Ya ekwe; su t'e che iya nche jeye teke ya e-zi iya t'o jekfu eze, bu Síza obu."

²² Agírípa asu Fésutosu: "O dukwa iya t'a su le ya nuru olu nwoke-wa l'onwiya kwaphu." Fésutosu asu iya t'o haa; echile be o-nu-a olu iya.

²³ Yo be nchi-ta-abohu iya; Agírípa yele Baniísu abya akwakpelephu onwephe ogbodo ngwa ndu eze. Epe abya abahu l'ulo-ikpe ono epe l'eze ndu ishi soja; me ndu, a maru epha epe le mkpukpu ono. Fésutosu abya ezi teke ono t'e je eduta Pọlu dubata. ²⁴ Fésutosu awata okfu; su: "Onyibe, bu Agírípa; me unube ndu, nokota l'eke-a; unu lekwa nwoke-wa, iphe bu ndu Ju mgburumburu: ndu ophu nọ l'eke-a; me ndu ophu nọ le Jerúsalemu tukoru echi ichi iya-a. Epe echi mkpu su t'e b'o noduhe ndu. ²⁵ Obenu l'e to nwedu iphe ya phuru, o meru, bukwanu iphe du ke t'e gude kpee ya nkfugbu. Keshinu o gude onu iya su te ikpe iya la l'ifu eze, bu Síza; be ya sukwaru le ya e-zi t'e du-laaru iya Síza obu. ²⁶ Obenu le ya ta madu iphe bu iphe, ya e-deru eze, bu Síza l'ekwo l'oo iphe o meru ndo-o. O kwa iphe kparu iphe ya dufutaru iya unu ndono; dufutaru ngu iya nggubedua gedegede; Eze Agírípa; k'ophu o-bukwanuru: e -leebe enya l'ikpe-a; ya amakwanuru iphe ya e-de. ²⁷ L'o dukwa yebedua l'o bu umere onye eswe; mbu me ya -su t'e duru onye

mkpọro je; le ya e-be koshi iphe a suru l'oo iphe o meru."

Pọlu edofu onwiya l'ifu Agírípa

26 Agírípa abya asu Pọlu: "A haakwaru nta-a t'i doo nke ngu; i -makwaru iphe ii-do; dokwaa ya." Pọlu abya apalia eka; kele iya ekele; bya awata edodo; su:

² "Eze, bu Agírípa; ehu atso iya ena l'i kweru te ya vudo ngu l'ifu; kfu okfu; dofu onwiya ntanu-a l'iphemiphe obule, ndu Ju suru le ya eme. ³ Iphe ehu atso iya ena bu l'i maru ome-l'alí ndu Ju ohuma; bya amaru iphe epe anoduje adzokashi. Byiko; ngabekpelekwaphu nchi ohuma l'iphe-a, ya abya ekfuku-wa.

⁴ "Iphe bu ndu Ju mgburumburu makotaru ege ndu iya du shitakpoo teke ya bu nwata; kele ya shilephu l'odungu buru l'alí iya me le Jerúsalemu. ⁵ Epe makwaruphu; m'o -bukpooru nu l'ephe e-kweta gbaa ekebe iya; le ya shilephu l'odungu gbaru l'ogbo ono, katsukpo otube nvọ l'ekemu Nchileke ayi ono, bu iya bu ogbo ke ndu Fárisii. ⁶ Nta-a be ya vudo l'eke-a; eekpe iya ikpe; okfu le ya ele enya iphe ono, Nchileke kweru nna ayi oche phe ukwa le ya e-me ono. ⁷ Oo iphe ono, o kweru ukwa iya ono be ikfu iri l'ebo ndibe ayi phe elekpoo enya iya; gude ehu-anmanma iya abaru Nchileke eja: eswe l'enyashi. Nta-a Onyibe; be ndu Ju suru le ya mesweeru; okfu le ya ele enya iphe lanu ono. ⁸ ?Bu ngunu kparu iphe otso unube ndu Ju l'ehu okweta le Nchileke e-me ndu, nwuhuru anwuhu t'ephe shi l'onwu teta nodu ndu?"

⁹ "Yebedua l'onwiya shikwaphu tubesu le ndege o nweru iphe ya e-me; gude mebyia iphemiphe obule, lakpooru le ke epha Jisosu, bu onye Nazaretu me ya emekwaa ya. ¹⁰ Ono bu iphe ya meru le Jerúsalemu. Ya jeru je anata ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja ekwo, ekoshi l'oo epe ziru iya. Ya eje akputatsua igweligwe ndu ke Kuráiyisutu; tushia epe mkpọro. Teke e kperu epe nkfugbu; ya azua mgbede l'o du mma t'a kfu-g-bua epe. ¹¹ Ugbo olemole be ya zitsuaru; e chia epe iphe l'iphe bu ulo-ndzuko ndu Ju; ege ee-shi t'ephe su l'ephe te kwetahedu iphe ono, epe kwetaru ono. Epe shi du-tabe iya eji; k'ophu bu le ya shi egbeshie jeshia alí odo je epe egude."

Pọlu akọ ege ndu iya shi gbanwee

¹² "Yo buru iphe ono meru iphe ya tugburu jeshia Damásukosu. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja ekwe te ya je; yo buru epe be ya gbaberu okpa je. ¹³ Ya ndono; Onyibe; yo buru l'echi oke-eswe le ya nọ l'uzo be ya phuru iphoro, ka enyanwu, nọ l'akpamigwe ogbu nwinwii. Yọ nọ-pee yele ndu ye l'iya yi mgburumburu. ¹⁴ Ayi adakota gbaragadangu gbaragadangu l'alí. Ya anu olu, e gude okfu Araméyiku eku iya:

'Sòlu! Sòlu! ?Bù ngunu meru iphe jikpa iya ẹhu? Ọ kwa onwongu bẹ iimebata. Ishi iya aburu l'ọ dulekwaphu l'ọ bụ eswi, emeka onwiya iphe; l'ẹke ọogba achị lẹ mkpirikpi-oshi, onye nwe iya nụ gude achị iya.' ¹⁵ Ya aji iya: 'Bù onye b'ì bụ; Nnajiufu?' Nnajiufu asụ iya: 'L'ọo ya bụ Jisọsu, onye ya akpa ẹhu.' ¹⁶ Wo mu: 'Tẹ mu gbeshi vudo evudo. Iphe kparu iphe ya abyakfuta mu bụ tẹ ya gụa mu lẹ ndu ejeru iya ozi. Sụ tẹ mu je ekfukashiaru ndu ọdo iphe-a, mu phuru lẹ kẹ nk'ia ntanu-a; ọdo bụ iphe ya e-koshi mu l'uzo ifu. ¹⁷ Ya adzofuta mu l'ẹka ndu Ízurelẹ; mẹ l'ẹka ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bụ iya bụ ndu ya ezi mu tẹ mu je alị ẹphe. ¹⁸ Mu e-je emee t'ẹphe mụsaa ẹnaya; k'ọphu ẹphe e-shi l'ochi lufuta bata l'iphoro; mẹ k'ọphu ẹphe e-shi l'ẹka Sétanu lufuta byakfuta Nchileke. Ọo ya bụ; ẹphe -kwelephu l'ọo ya bụ Nnajiufu ẹphe; Nchileke aguaru ẹphe nvu l'iphe dọ ẹji, ẹphe meru; guru ẹphe yekobe lẹ ndu ọphu ọ fọtaru t'ẹphe bụru ndibe iya.' "

Pọlu ekfu k'ozì iya

¹⁹ "Ya ndono; nggube Eze, bụ Agírípa; ya ta jikakwa ome iphe ono, ya nuru ono teke ono, ya phuru àphù ono, shi l'imigwe ono. ²⁰ Ya vu ọzo jee Damásukọsu; bẹ ya jederu Jerúsalemu; mẹ alị Judíya mgburumgburu bẹ ya bya adzobe jeshia alị kẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. Ishi iya aburu tẹ ya karu ẹphe t'ẹphe taa onwẹphe ụta iphe dọ ẹji, ẹphe meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke. Sụ ẹphe t'ẹphe meje iphe, e-koshi l'ẹphe mewaru ẹge ono l'oswiya. ²¹ Ọ kwa iya kparu iphe ndu Ju guderu iya l'ẹke ya nọ l'eze-ulo Nchileke; ese t'ẹphe gbua ya. ²² Obenu lẹ Nchileke eyekpelekwaru iya phụ ẹka byeye ntanu-a. Ọ kwa iya kparu iphe ya bya evudo l'ẹke-a; l'agba ekebe t'onjemonye ọbule nua ya: nwata mẹ ọgurenaya; ya te ekfu iphe ọdo; gbahaa iphe ono, Mósísu mẹ ndu nkfuchiru Nchileke kfurú sù l'oo-me ono. ²³ Ẹphe sùru lẹ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono jefutaje iphe-ẹhuka. E -meebe; yọ bụru iya a-bụ onye Nchileke e-vuru ọzo mee t'o shi l'onwu teta nọdu ndzụ; bya ekfukashiaru ndu Ju mẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju l'ọo ya bụ iphoro, Nchileke e-shi dzọta ẹphe."

Ọnu, Agírípa eye

²⁴ Pọlu edonyalephu iphe ono; Fésutosu arangarahu; sù iya: "Pọlu; ọ bụ ọgvu eme ngu! Ọ bụ oke ẹkwo, ì guru agba ngu ishi gharaghara!"

²⁵ Pọlu asụ Fésutosu: "Onye-ukfu-l'ọha; ọgvu te emekwa iya. Iphe ya ekfu dokwaru iya ẹnaya; bya abụkwaruphu oswi-okfu. ²⁶ ?Tọ bụdu Agírípa ndọ-ọ! Iphe-a, ya ekfu-wa b'ọ makọtahaakwaru ọhuma. Ya ekfukwaru iya phụ unu hoo haa; kẹ l'ọ dokpooru yẹbe Pọlu ẹnaya l'ẹ to nwedu iphe ono ọphu ẹ tọ nūhaadua; keshinu ẹ to nwedu ọphu e meru l'edomi. ²⁷ Nggube Eze, bụ

Agírípa: ?I kwetaru iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfurú? Ya makwaru-a l'i kwetaru!"

²⁸ Agírípa asụ Pọlu: "I tubesu l'ọ bụwaphu ẹge ono bẹ ii-kfutakebewa iya phụ tẹ ya bụru onye kẹ Kuráyisutu?"

²⁹ Pọlu asụ iya: "M'ọ bụ nta-a-o; m'ọ bụ l'ọo nọ ọdu-o; iphe ya ekfu anụ Nchileke bụ tẹ nggu lẹ ndu-wa, nọkọta l'ẹke-a, anụ iphe-a, ya ekfu ntanu-a bụru iphe ya bụ; kpachikwa kẹ mkpakọbe-wa, a tūru iya-a."

³⁰ Yo kfuebelephu ẹge ono; eze, bụ Agírípa; gọvano; mẹ eze-nwanyi, bụ Banísu atụko wụ-lihu wufu. ³¹ Ẹphe alufulephu tūko kfulahaaru ibe ẹphe lẹ nwoke ono te metakwa iphe okfu k'ọje mkpọro; ọphu ọ bụru kẹ akfugbu. ³² Agírípa asụ Fésutosu: "Ndege nwoke-wa ta sụwaru tẹ ikpe iya laa l'ifu Síza; mẹ aa-ga ahakwa iya t'ọ la."

Pọlu nọ l'ugbo-mini eje Rómu

27 Yo be teke a chịru iya; yọ wụkoo l'ayi a-nọ l'ugbo eje Ítali; e woru Pọlu yele ndu mkpọro ọdo ye Júliyọsu, bụ onye ishi ndu soja Rómu, l'achị ụkporo ndu soja ise l'ẹka. Onye ono bụ onye ishi ndu Ọgbo soja Ọgósutosu. ² Ayi atụko baa l'ugbo-mini, shi Adaramítíyomu l'abya oje ọdu ugbo-mini, nọgbaa lẹ nkụpe-nkụpe mini alị Éshiya. O nwekwaruphu nwoke Masedóniya, a mụru lẹ Tesalonáyika, ẹpha iya bụ Arisutákọsu, ayi l'ia tūko nọdu l'ugbo ono; tūgbua. ³ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi erua Sayídónu. E rua ẹke ono; Júliyọsu ekweta tẹ Pọlu je ekeletsua ndu ọnyà iya phẹ; k'ọphu ẹphe a-nutsua ya unwu iphe bụ mkpa iya. ⁴ Ayi eshikwa l'ẹke ono tūgbua ọdo. Phẹrephere eshi ayi ishifu. Yọ bụru iya meru iphe ayi tūgburu kwasẹru ọzo ẹnyanwu-ahata l'uzo ikfuli Sáyipurọsu ibyiya ọphu phẹrephere t'ephedu. ⁵ Ayi egude ugbo ono dabua mini Silísiya; mẹ Pamfíliya; bya abata l'ọdu ugbo Máyira lẹ Lísiya. ⁶ E rua ẹke ono; onye ishi soja ono aphua ugbo-mini, shi Alẹguzándiriya l'eje Ítali. Yọ chịru ayi ye iya.

⁷ Ayi atọkpelephu nwẹhu abalị olemole; gude iya l'eje. Yọ tsụkpoo ayi l'ẹhu bẹ ayi ruru iku Náydọsu. Phẹrephere te kwehekpoo t'ayi shia ono. Ayi agozia; shia ọzo ikfuli Kirítu l'ifu iya kẹ Saamóni. ⁸ Oshi mgboro Saamóni ono atsụkpoo ayi l'ẹhu. Ayi abya ekebekpoo ẹhu bẹ ayi ruru ẹke, eeku Ọdu Ụgbo-ọma. Ẹke ono bẹ dọwa ntse lẹ Lasíya.

⁹ Ayi eshi ẹge ono nọo anọno l'ẹke ono; k'ọphu ayi nọru jeye teke ije-ugbo atsuje l'ẹhu. Ayi abya anọ-swetakwaphu teke ndu Ízurelẹ emeje ome-l'alị ọswi aswíswi. Tọ dọ iya bụ; Pọlu anmaaru ndu ugbo ono; mẹ ndu soja ẹphe ọkwa; sù ẹphe: ¹⁰ "Ndu mu; iphe ya phuru bụ l'ije-ugbo ayi-wa e-mekochaa dọ ẹhuka nshinu. Ẹ tọ bụlekwa l'ivu, nọ l'ugbo-wa; mẹ ugbo l'onwiya a-la l'iyi; ayịbedua a-lọkwa ishi ayi alọlo." ¹¹ Yọ

bülerua iphe onye ishi ụgbo; mę onye nwe ụgbo kfuru bę onye ishi ndu soja ono nuru. Ғ tọ kфүbeduru oswa yee onu l'okfu kę Pọlu. ¹² Keshinu odu ụgbo-mini ono ta bңdu eke aa-nọ-ghe l'oge winta; onu aka awuko: t'e shi l'ęke ono tųgbua; t'a maru: ?mę ephe a-dų ike kporua Finikusu? Finikusu bų odu ụgbo-mini, nọ lę Kiritu. Ғke eeshije bahų l'odu ụgbo-mini ono dų ebo: nanų nọ foo onu l'e gude ala ụzo eka-utara; m'a -nodu; chebe ifu l'uzo ęnyanwu-ariba; ophu anodu foo onu l'e gude ala ụzo eka-ibyita. Yọ buru eke ono; bę ephe a-nọ-ghe teke ono, oke oyi atsųje ono.

Oke pherephere abyakfuta ephe l'echi eze ęnyimu

¹³ Pherephere eshi l'uzo ophuda wata ophe nwanshi nwanshi; ephe aria l'ephe a-dų ike mekota iya ege ephe tųberu. Ephe alo-lita ongu; † chee l'ugbo ono wata okpo mgboro mgboro Kiritu. ¹⁴ A nọlephu nwanshi; oke pherephere, shi l'uzo ishi-eli abyatashia. ¹⁵ Oke pherephere ono aturu ụgbo ono tųgbua; to kwehe shia ibyiya ono, pherephere shi abya ono. Ayi ta mahe ege ayi e-me iya. Ayi apaakwaduru iya phų haa tę pherephere ono paru ayi tųgbua. ¹⁶ Ayi eswedelephu l'iku nwa ikfuli Kawuda; pherephere t'epheshihe ike ege o shi ephe. Ayi ekeshikpoo ehu kpuru nwugbo kę nshii, eeligbabeje l'eze ụgbo chee l'eze ụgbo ono. ¹⁷ A kpubatatsulephu nwugbo nshii ye l'ugbo-mini ono; ephe abya egude eri kee ụgbo-mini ono mgburumgburu; mbų kee ya; yo shihu dingu dingu. Ephe atsulahaa egvu; wo: ?a maru ụgbo ono te ejedunu je eliru l'eveve mini Libiya. Ephe alo-zita eka-ugbo †† ono; ugbo ono atọ ehu jelahaa. ¹⁸ Oke pherephere ono ephekwapu k'ehuka ehuka; l'akwanga ayi; k'ophu a wataru ochishi ivu, nọ l'ugbo ono etufashi lę mini lę nchi-ta-abohu mboku ono. ¹⁹ Yo be lę mboku kę eto ya; ephe egude eka ephe l'onwephe mshilahaa iphe e gude mee ụgbo ono etufashi lę mini. ²⁰ A nọo abalı olemole; ayi te gude ęnya ayi phų ęnyanwu; m'ọ bų mkpọ-kpodo. Oke pherephere ono te kwe adazita. Yo mee k'ophu ayi ta arihedu kę ndzų odo.

²¹ Ephe anọo anono; to nwe iphe ephe riru. Tọ dų iya bų; Pọlu egbeshi bya ejekfube ephe je asų ephe: "Ndu mu; ndege unu kweru nk'ia; haa olufuta lę Kiritu mę ayi ta ge tufashikwa iphemiphe obule-a, ayi tufashirawa; mę iphe-a, mebyishihuru nų-wa. ²² Nta-a bę ya arọ unu t'obu shihu unu ike. Ғ to nwekwa m'ọo onye lanų, ishi iya ephu iya; o bųlephu ụgbo-wa a-la l'iyi.

²³ L'enyashi-wa, sweru nų-wa bę ozozi Nchileke; mbų Nchileke ophu ya bų nk'ia; buru iya bę ya ejeru ozi byakfutaru iya; ²⁴ bya asų iya: 'Pọlu; ba atsushi egvu; l'i jefutaje je evudo l'ifu Siza. Odo bų lę Nchileke e-gudekwaphu okfu ehu nggube Pọlu dzọo iphe bų ndu nggu

† Ongu bų igwe, e meru; yọ dų l'ọ gbaru ebà, eegudeje lo-gude ugbo tę mini ba apata iya. †† Ekwu-ugbo bų eka, eekobeje l'eli ugbo-mini; pherephere egude iya l'apa ugbo odu.

l'ephe nọ l'ugbo-wa l'ephe ha.' ²⁵ Oo ya bų; ndu mu; t'obu shihu unu ike. O dokpooru iya ęnya lę Nchileke e-mekota iphe ono ege e kfuru iya eya l'ọ ha. ²⁶ Obenu l'ọ nweru ikfuli, ụgbo-wa e-je anguru."

²⁷ Ya ndono; yo be l'enyashi kę abalı iri l'eno ya; oke pherephere ono apakwapu ayi akwasę lę mini Mediterenianu ono. Yo rudelephu echi-abalı; ndu ugbo ono asų l'ọ dukwa l'alı dųwa ayi ntse. ²⁸ A bya eworu onyi ‡ libe l'eri; chee lę mini ono; tųa ya. Ogvu mini ono aburu iphe dų l'ọ bų ukporo ntų-eka. A nonyakwaphu; bya atọo onyi ono odo; yọ bųwarua ntų-eka iri l'ise. ²⁹ Ephe atsulahaa egvu l'ugbo ono e-je ekwoo onwiya l'eze mkpuma; rikashihu. Ephe achita ongu-ugbo ęno l'azų ugbo ono; ye lę mini; yọ lo-gude ugbo ono. Ephe ayolahaa tę nchi bọhu-kebe. ³⁰ Ndu ugbo ono emelahaa t'ephe paru ugbo ono haa; kfulashihu lę mini. Ephe aparu ugbo kę nshii phų ye lę mini. Ephe emee ege ono t'e tubesu l'ephe eje oshi ifu eze ugbo ono ye ongu-ugbo phų lę mini. ³¹ Pọlu asųwaphu onye ishi soja ono; lę ndu ugbo ono -kфүfukwa bę unu laakwaru. ³² Ndu soja ono abya ebufu eri nwugbo nshii ono; mini apata iya kwaseru.

³³ Nchi abyawa abohu; Pọlu arolahaa ephe t'ephe kaberu ria nri; sų ephe: "Nta-a bę unu nọwaru abalı iri l'eno; to nwe iphe unu riru. ³⁴ Byiko; unu riaru nri tę ike dų unu; l'ę to nwekwa m'ọ bų egbushi, nọ unu l'ishi, etufahu nų." ³⁵ Yo kfuebe ege ono; bya ewota buredi; kele Nchileke ekele l'ifu ephe l'ephe ha; washia ya; wata atata. ³⁶ Ephe abya enweru iya obu teke ono; rikota nri l'ephe ha. ³⁷ Iphe ayi dų nodu l'ugbo ono bų ukporo madzų ugbo iri l'eto l'umadzu iri l'ishingu. ³⁸ Onyemonye obule eritsulephu nri; a pashia ereshi, e vu l'ugbo ono tushia lę mini t'ugbo ono dų nphe.

Ugbo-mini etsukposhihu

³⁹ Nchi abohulephu; ndu ugbo ono ta mahę uswe iya ophu ephe nọ anono. Iphe ephe maru bųlephu l'alı dųwa ephe ogbata ntse. Ephe aphua eke mini gwọ-jiru agwọ-ji; phua l'ęke ono bę alı dųwa bachara bachara l'onu-eka ono. Ephe asų t'ephe maru: ?ephe e-meghe t'ugbo ono je eliru l'eveve l'iku mini ono. ⁴⁰ Ephe egbubushia eri, gudetsua ongu-ugbo ono; hakota iya lę mini; bya atoshia okpukpu, e gude kegbabetsua ęyari, eegudeje ago-zi ugbo ono ifu teke ono kwaphu. Ephe abya aphulia eka, nọ l'eli oshi, nọ l'ifu ugbo ono; k'ophu pherephere a-watakwanu onwu ugbo ono. Ephe atokpelephu ehu ago-zi iya ifu jeye yọ lashia l'ibyiya onanu, mini gwọ-jiru agwọ-ji ono. ⁴¹ Obenu l'ugbo ono gbabaru l'ikpo eveve, nọ l'ime mini ono; ishi iya eje eliru l'ęke ono; k'ophu ugbo ono kwaru l'ęke

‡ Onyi bų iphe anyi era, eeyeje eri chee lę mini t'e gude maru ege ogvu mini hatabe tsube l'ugbo-mini rua l'alı.

ono. Oke eyii-mini ono etsukposhia azụ ụgbo ono yọ-giriyogiri.

⁴² Ndu soja ono arilaha k'ogbushi ndu mkpọro ono t'ẹ b'ọ dū onye ọp̄hu e-gvufu nū; nahū gbalaa. ⁴³ Obenu l'onye ishi ndu soja ono emenu t'ọ dzọo ishi Pọlu. Yọ sū iphe bụ ndu, maru ogvu mini t'ẹp̄he k̄fufu; vuru ụzo gvufu eli nggodo; ⁴⁴ tẹ ndu ọp̄hu gudegbaa ẹka l'ekpete ụgbo ono m̄ l'ibiribe oshi ụgbo ono; gude iya gvufuta. Yọ b̄ru ẹge ayi meru gvufukota ndono; to nwehe ayi onye iphe mekwaduru.

Iphe, meru lẹ Móluta

28 Ayi egvufutatsulephu eli nggodo; bya amaru l'ikfuli ono bụ Móluta b̄ eeku iya. ² Ndu ẹke ono aph̄aru ayi imiko nshinu. Ẹp̄he abya akp̄oberu ayi ọku t'ayi nyaru; l'ẹke igwe achikwanu mini; oyi atsū. ³ Pọlu erubata nwa nkū; eye l'ọku ono; agw̄ọ eshiwa iya ph̄u w̄futa; l'okpom̄oku ọku ono ruru iya l'ẹhu. Yọ w̄futa bya atakfuru Pọlu l'ẹka. ⁴ Ndu ẹke ono aph̄ua ẹge ẹjo agw̄ọ ono takfuru Pọlu l'ẹka; l'atụ eregede; ẹp̄he ekfulahaa; sū: “Lẹ nwoke-wa gbukwaru ọchi. Mini b'ọ gvuwaru gvufuta; ọbu l'alị te edobekwa iya ndzū.” ⁵ Obenu lẹ Pọlu phelerua ẹka kpaling; pheta agw̄ọ ono chee l'ọku; to nwekpoonu ẹke o mekaru Pọlu iphe lẹ phuu. ⁶ Ẹp̄he achiru ẹn̄ya ye; ele teke ẹka ono e-ko Pọlu ekoko; m'ọ b̄u teke oo-behu daa gbaa; nw̄hu; to nwe. A n̄onyaa; ẹp̄he aph̄ua l'ẹ to nwe du iphe meru iya nū; ẹp̄he aghawa iya nū; sū lẹ Pọlu b̄u oke agwa.

⁷ Nwoke, achị ikfuli ono; b̄e alị iya n̄oru bya asukfuru l'ẹke ono. Ẹpha nwoke ono b̄u Pubulusu. Pubulusu abya egbobe ẹka nata ayi; bya achita ayi jeshia nk'ia; je akwaaru ayi ẹbyee abalị ẹto. ⁸ Ayi eshi rua; nna iya aze waru l'ẹhu-ọku; m̄ l'ẹpho-atsutsu. Pọlu abya abahū l'ime ụlo iya; bya ekfuru nū Nchileke; bya ebyibe iya ẹka; mee ya; yọ d̄waphu mma. ⁹ Ya ndono; iphe ono emeebelephu; iphe b̄u ndu iphe emetsua l'ikfuli ono aw̄uru byatashia; e mee ẹp̄he; ẹp̄he adukota mma. ¹⁰ Ẹp̄he anyako ayi iphe nshinu; shi ẹge ono kwab̄e ayi ugvu. Yo rua l'ayi byaderu atugbu; ẹp̄he egwotakotakpelephu iphe b̄u mkpa ayi; yejiaru ayi l'ugbo.

Pọlu ph̄e shi Móluta eje Rómu

¹¹ Ayi an̄otsua ọnwa ẹto l'ẹke ono; tsoru ụgbo, shi Alẹguzándiriya t̄ugbua. Ụgbo ono; b̄e eekuje “Unwu Ejima”. Ụgbo ono; b̄e n̄okotawaru oge winta ono l'ọdu-ụgbo ndu ikfuli ono. ¹² Ayi abya erua Sáyirakusu; bya an̄o l'ẹke ono abalị ẹto. ¹³ Ayi eshi ẹke ono kp̄olephu mgburumgburu mgburumgburu jeye ayi erua Ríjiyomu. Yo be lẹ nchi-ta-ab̄ohu iya; ph̄erephere eshi ayi l'uzo azụ phelaha. Yo be nwarechi iya; ayi erua Putiyóli. ¹⁴ Yo nweru ndu k̄e Kuráyisutu, ayi ph̄uru l'ẹke ono. Ẹp̄he ar̄o ayi t'ayi l'ẹp̄he n̄o abalị ẹsaa; ayi ek-

weta; n̄o ẹge ono. E meebe; ayi atugbua jeshia Rómu. ¹⁵ Ndu k̄e Kuráyisutu l̄e Rómu b̄u ọwaa n̄uhawaru l'ayi abya; byatashia ayi ndzuta; byarutatsuaru aswa Ápyiyosu; m̄e mkp̄ukpu, eeku “Ulo-nri-ẹto”. Pọlu aph̄ua ẹp̄he; bya ekele Nchileke; obu aka iya oshihu ike.

Pọlu n̄o l̄e Rómu ekfu okfu Nchileke

¹⁶ Ayi abya erua Rómu; a paru Pọlu haa; yo buru l'onwiya. E ye onye soja; yoo che iya nche.

¹⁷ A n̄olephu abalị ẹto; Pọlu abya ekua ndu b̄u ndu ishi ndu Ju ndzuko. Ẹp̄he edzulephu; yọ sū ẹp̄he: “Unwunna iya; a t̄uru iya mkp̄oro l̄e Jerúsalemu; kp̄uru iya nū ndu Rómu; l'ẹ-be nwe iphe ya meru ndibe ayi; to nwe iphe ya mebyiru l'ome-l'alị, shi le nna ayi oche ph̄e. ¹⁸ Ndu Rómu aj̄ebe iya aj̄i; bya emelaha t'ẹp̄he haa ya; l'ẹke ẹp̄he ph̄uru l'ẹ to nwe du iphe ya metaru k'akfugbu. ¹⁹ Ndu Ju aj̄ika; e nw̄upyabe iya k'ẹhuka; ya asū l'ikpe iya a-la l'ifu eze nnaj̄iọha; l'ẹ bo nwe iphe ya e-bebekpo sū l'ọo iphe ndibe ayi meru iya. ²⁰ Ọ b̄u iya meru iphe ya kuru unu; k̄e l'ọ d̄u iya t̄e ȳle unu k̄fugba. Iphe k̄paru iphe unu ph̄uru iya l̄e mkp̄oro-a, a t̄uru iya l'ẹka-wa kwa l̄e ya ele ẹn̄ya onye ono, aȳibe ndu Ju ele ẹn̄ya iya ono.”

²¹ Ẹp̄he asū iya: “L'ẹ t̄o d̄ukwa ẹkwo, e shi l̄e Judiya detaru ẹp̄he, ekfu okfu ẹhu ngu. Ọp̄hu t̄o d̄ukwa nwanna ayi, byaru bya ekfua okfu ẹhu ngu k'ẹji; ọ d̄udu b̄uru l'ọ nweru iphe d̄u ẹji, i meru. ²² Ọogukwa ẹp̄he t'ẹp̄he n̄ua olu ngu; okfu l'ẹp̄he maru l'ẹkemeke ọbule b̄e eekfulephu l'ogbo-wa, iigba-wa ta d̄udu mma.”

²³ Ẹp̄he at̄uaru Pọlu ọnu mb̄oku, ẹp̄he e-dzu. Yo be mb̄oku ono; ẹp̄he akf̄ube ọswa zaa l'igwe bya ẹke Pọlu n̄o. Pọlu eshi l'utsu k̄oru ẹp̄he iphe ya ph̄uru, b̄u iya b̄u ẹge Nchileke shiwa ekoshi l'ọo ȳbe Nchileke b̄u eze. Yọ k̄o ya t'ọ doo ẹp̄he ẹn̄ya ọhuma; k̄o-jia ya nchi. Yo gude iphe, e deru l'ẹkwo ekemu M̄osisu m̄e l'ẹkwo ndu nk̄fuchiru Nchileke mee t̄e ya kfuta ẹp̄he yeru Jis̄osu. ²⁴ Yo nweru ndu ọp̄hu gude iphe ookfu kweta l'ọo Jis̄osu b̄u Nnajiufu ẹp̄he; nweru ndu ẹ-te kwedu nū. ²⁵ Ẹp̄he egude k'iphe ono kekashia onw̄ep̄he iche l'iche. Ẹp̄he abyad̄e atugbu; Pọlu asū ẹp̄he: “Aa; iphe-a, Ume-d̄u-Ns̄o shi l'ọnu onye nk̄fuchiru Nchileke, b̄u Az̄aya k̄fuaru ndiche unu ph̄e-wa b̄ukwa oswi-okfu.

²⁶ “Ọ s̄uru:

“Je ekfuru ndu-wa l'ẹp̄he
a-nga nchi nta;
ngaa ya imo;
to nwe iphe e-do ẹp̄he ẹn̄ya.
Ẹp̄he elee ẹn̄ya nta;

lee imo;
to nwe iphe ẹp̄he aph̄u.
²⁷ Okfu l'ẹp̄he kp̄o-chiwaru

obu; swọ-chi-wa nchi;
 tanyibe ẹnya;
 Ọbiyanu mẹ ẹphe
 egudee ẹnya phụ;
 gude nchi ẹphe nụ;
 obu ẹphe emee t'o doo
 ẹphe ẹnya;
 m'ẹphe aghakọbekwaa
 byakfuta iya tẹ ya dzọo ẹphe.' "
²⁸ Pọlu asụ ẹphe: "Iphe unu a-maru bụ l'ozì-ọma
 ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono b'o ziwaru

t'e ezia ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. E zia ya ẹphe; ẹphe
 anatawa iya." Ono kwa olu Pọlu. ²⁹ Yo kfuebe ẹge ono;
 ndu Ju ono atụlahaa ẹgo l'ime onwẹphe; wụkashihu.
³⁰ Pọlu ajita ụlo buru; akfụ ụgwọ iya. Yo bua l'ẹke ono
 afa labụ; l'anatajẹ iphe bụ onye byaru iya ajiji. ³¹ Yoo
 kfu ẹge Nchileke shi ekoshi l'ọo yẹbe Nchileke bụ eze;
 l'ezikwaphu iphemiphe ọbule lẹ kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu
 Kuráýisutu. Yọo sa iya ẹge dụ iya mma; tọo tsụ egvu;
 to nwe onye akpọshije iya ẹya nụ.

Rómu

1 Ẹkwo-ozí ọwaa shi l'ẹka mubẹ Pọlu, bụ onye ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozi. Ọ bụ Nchileke kuru mu tẹ mu bụru onye ishi-ozí iya ono, rewaru nụ ono.

² Ozi-oma ono bụ iphe Nchileke shihawa l'ọnu ndu nkfuchiru nk'ia kwee ụkwa iya teke teruru etete; bya edekwaa ya phụ edede l'ẹkwo okfu Nchileke. ³ Ozi-oma ono bụ kẹ Nwatibe iya, bụ iya bụ Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráýisutu. A -bya lẹ kẹ madzụ, ọ bụ; bụ l'a mụru iya; yọ bụru o-shi-l'eri Dévidi. ⁴ A -bya lẹ kẹ Nchileke, ọ bụ; bụ lẹ Nchileke shi l'ike ọphu o gude mee ya; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ekoshi l'ọ bụ Nwatibe iya. ⁵ Ọ bụ iya bẹ Nchileke shi l'ẹka meeru mu eze-iphe-oma kẹ tẹ mu bụru onye ishi-ozí; duru ndu, shi l'iphe bụ mbakeshi duba l'uzo, ẹphe e-shi kweta; meje iphe, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; ⁶ mbụ jeye l'unu bẹ ndu Rómu, bụ ndu Nchileke kuru t'unu bụru kẹ Jisọsu Kuráýisutu.

⁷ Ọo ya bụ lẹ mu ede ẹkwo-wa anụ unu l'unu ha lẹ Rómu; mbụ unubẹ ndu Nchileke yeru obu bya ekua unu t'unu bụru ndibe iya: Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-oma; yo mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Pọlu ekfu k'oje Rómu

⁸ Iphe bụ ivuzọ bụ lẹ mu shi Jisọsu Kuráýisutu l'ẹka ekeleru unu Nchileke l'unu ha; okfu l'e kfuwaru k'ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke kfudzuru iya eliphe mgburumgburu. ⁹ L'ọ kwa Nchileke maru lẹ mu anọduje ekfuru iya okfu ẹhu unu: eswe l'enyashi teke mu ekfu anụ iya. Ọ bụ Nchileke ono bẹ mu gude obu mu l'ọ ha ejeru ozi kẹ òzì ozi-oma kẹ Nwatibe iya ono; mbụ Jisọsu. ¹⁰ Mu anọduje ekfu anụ iya t'o gude obu-oma iya mee tẹ mu kabẹ kpata ụzo bya agbaphee unu nta-a. ¹¹ L'ọ kfubekpokwaa ọswa agushi mu agugu ike; tẹ mu l'unu phụ ẹge mu e-me t'iphe-oma, shi Ume-dụ-Nsọ l'ẹka rube unu ẹka. Ọo ya bụ; mu eshi l'abyabya ono, mu a-bya ono mee t'obu shihu unu ike. ¹² Iphe, mu ekfu bụ l'ekwekwe, unu kweru e-me t'obu shihu mu ike; ekwekwe nke mu emekwaaphu t'obu shihu unu ike. Ọo ya bụ; ayi eshi ẹge ono yeru onwayi ẹka.

¹³ Iphe unu a-maru; ụnwunna mu; bụ l'ọnonduje agụ mu tekenteke tẹ mu bya agbaphee unu. Obenu lẹ keshinu teke ono byeye nta-a b'ọ nweleruphu iphe akpọshije mu abyabya. Mu atụ-buje lẹ mu a-bya ẹge mu a-haru ndu ndu-unu kfubutaru Kuráýisutu ẹge-a

mu ekfukwa iya phụ lẹ mba ọdo, ẹ-ta bụdu ndu Ju-wa. ¹⁴ Mu jikwa onyemonye ọbule ụgwo ozi-oma ono. Mu ji iya ndu eme mbeke; jiru iya ndu eme imọswa imọswa. Mu ji iya ndu maru ẹkwo; jiru iya ndu ẹ-ta madụ ẹkwo. ¹⁵ Ọ bụ iya kparu iphe ọogu mu agugu tẹ mu bya ezikwaaphu unubẹ ndu ọphu nọ lẹ Rómu.

Ike ọphu Nchileke gude adzọ ndiphe

¹⁶ L'iphere ozi-oma ono, mu ezi ono ta adụkwa mu. Ọ kwa ozi-oma ono bụ ike ọphu Nchileke gude adzọ iphe bụ ndu woru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka. O gude iya voru ụzo adzọ ndu Ju; ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju etsota ẹphe. ¹⁷ L'ọ kwa ozi-oma ono; bẹ Nchileke gude ekoshi ẹge ndiphe e-shi dobe ẹka ndoo l'ifu iya. Ẹge ndiphe e-shi dobe ẹka ndoo ono; te nwekwa iphe ọdo; gbahaa oworu onwonye ye Kuráýisutu l'ẹka; kwe nk'ia; shi l'ọdungu jeye lẹ ikperazụ. Bụ iya bụ ẹge e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "L'onye woru onwiya ye Nchileke l'ẹka; shi ẹge ono dobe ẹka ndoo a-dzụkwaru." †

Madzụ kpoo-gbaa; bẹ ikpe Nchileke nmaru

¹⁸ Iphe Nchileke e-gude oke ẹhu-eghughu iya mee ndiphe b'ọ shi l'imigwe koshiwa; mbụ oke ẹhu-eghughu lẹ ndiphe kpọru yẹbe Nchileke ẹbo-ẹbo l'afụ; l'eme ẹjo ememe. Ẹphe gude ẹjo ememe, ẹphe eme arushi ọkpobe okfu ono arushi. Mbụ lẹ Nchileke a-gwa ẹphe ọchi; ¹⁹ okfu l'iphe kẹ Nchileke, gbaru madzụ l'amama bẹ doru ẹphe ẹnya ọhuma; kẹle Nchileke koshiru iya ẹphe l'onwiya. ²⁰ Keshinu teke Nchileke meru mgboko bẹ madzụ shikwa l'iphe Nchileke meshiru; maru egbe onye Nchileke bụ, bụ iya bụ l'ẹ te egudejedu ẹnya phụ iya. Ọ bụ oswi-okfu l'ẹ te egudejedu ẹnya phụ iya; ọbu lẹ madzụ gudewa uche-obu iya maru l'ike iya, nyiberu anyibẹ ta agvudu agvugvu; tẹ-manu bụ l'ọ bụ yẹbedua gẹdegede bụ Nchileke. Ọo ya bụ l'ẹphe ta agofughedu. ²¹ Lẹ madzụ machacharu lẹ Nchileke nọ; l'ọ gbaru tẹ aakwabeje iya ugvu; keleje iya ekele. Obenu l'ẹphe ta akwabedu iya ugvu l'ọ bụ Nchileke; ọphu ẹphe ekelejedu iya ekele iphe oome. Iphe gbe mechia nụ; bụ l'egomunggo sweshihuru ẹphe; ọriri ẹphe abụwaru iphe mmanụ. To nwehe iphe edojekwadu ẹphe ẹnya; obu agbahụwa ẹphe tsụbalan-

† Hab 2:4

gu. ²² Ẹphe gude kẹ l'ẹphe sùru l'ẹphe maru iphe; gbe akakpọoru ọburu ndu eswe. ²³ Ẹphe woru ugwu, ẹ gẹ-ga kwabẹ Nchileke ono, a-nọ gburu jeyewaru ono tutehu atutehu; bya bya abalahaaru ntẹkpe eja; mbu ntẹkpe, a pyigbaaru; yọ dọ l'ọ bu madzọ, ẹ-ta dudu teke ọo-nọ-be; ọdo bu; yọ dọphu l'ọ bu nwenu, epe l'eli; ọdo bu anu; ọdo bu agwo.

²⁴ Ọo ya kparu iphe Nchileke paru ẹphe haa t'ẹphe melahaa ẹjo ememe, bu iphe agọ obu ẹphe; ẹphe awata ome ẹjo ememe, rehuru erehu; ẹphe lẹ madzọ ibe ẹphe awata ogude ẹhu ẹphe eme onwẹphe ẹjo ememe. ²⁵ Madzọ adube ọbaru iphe Nchileke keru ekeke eja; akwabẹ iya ugwu; gbe haa Nchileke ono, meshiru iya nu ono; mbu onye ọ gbaru kẹ t'ayi tuje ẹpha gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dọ. Ọo ya bu lẹ madzọ woru iphe bu oswi-okfu kẹ Nchileke ye l'azọ; gbe kweta iphe ọphu bu ẹjo-ire.

²⁶ Yọ buru iphe ono kparu iphe Nchileke paru madzọ haa; ẹphe awata oji tototo; eme iphe, dọ ideyideyi. Kẹ t'unwanyi hajẹ ojekfu unwoke, bu iphe Nchileke gude kee ẹphe; wata ojekfu unwanyi ibe ẹphe! ²⁷ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ unwoke haru ojekfu unwanyi, bu iphe gbaru ẹphe; ẹgu ojekfu unwoke ibe ẹphe anọduje enwu ẹphe raphuraphu l'ọ bu ọku l'ẹhu. Nwoke yele nwoke ibe iya awata azeze. Ẹphe adubenu ọphu uru, gbaru ẹphebe ndu egomunggo sweshihuru l'ẹhu ẹphe.

²⁸ Keshinu ndiphe te kwedu ọmaru iphe bu ọkpobe okfu kẹ Nchileke; Nchileke aparu ẹphe haa; ẹphe arila-haa ọriri, ẹ-te nwedu ishi; melahaa iphe, ẹ-ta gbadu ẹphe l'ememe. ²⁹ Ọphu ọ dudu egbe ẹjo ememe; mẹ iphe ẹ-te vudodu nhamunha, ẹphe te medu; k'ọphu o tsuboru ẹphe ẹhu etsubo ebushihu ebushihu. Ẹphe ajitsua tototo t'ẹphe naa iphe, ẹ-ta bọdu nk'ẹphe; edoberu ibe ẹphe ọkpoma nshi. Ẹnya-kfurukfuru akaria ẹphe ẹka l'ẹhu; ẹphe egbu ọchi; esephe okfu; l'aghọ-phe ugho; buru ndu ẹjo-obu; l'asọ asọ. ³⁰ Ẹphe ekfujeru ibe ẹphe ẹjo okfu-azọ; buru ndu Nchileke dọ ashị; l'egudeje obu-ọku eme ibe ẹphe ẹjo iphe-iphere; buru ndu eku onwẹphe ekuku; l'asa nsasa. Ọ bọlephu ẹge ee-me mee ẹjo iphe bẹ ẹphe anọduje ari; ọphu ẹphe l'ekwejedu ome iphe nne mẹ nna ẹphe kfuru.

³¹ Ẹphe bu ndu, ewotaje iphe dọ mma gube iya ẹjo iphe; ẹphe azọ gbururu l'ẹjo iphe bu iphe dọ mma; ọphu ọ dudu iphe ẹphe kweru ukwa iya, ẹphe emeje. Ẹphe te nwedu obu-ọma l'ẹke ibe ẹphe nọ; tọ dọ onye ẹphe aphujeru imiko. ³² Ndu machacharua l'obu ẹphe iphe bu uche-obu Nchileke; maru lẹ ndu eme ẹge ono bẹ Nchileke e-kpe nkfugbu, bu iphe gbaru ẹphe. Ẹphe machacharua ẹge ono l'emekwa iya phẹ. Ẹ tọ bọlekwa l'ẹphe eme iya l'onwẹphe; ẹphe gbe azọ-jekwa gbururu lẹ ndu, eme ẹge ono eme ọhuma.

Ikpe Nchileke nmaru onyemonye ọbule

2 Ọo ya kparu iphe mu sùru l'ẹ tji gọfukwa nggube onye ọphu anma onye ọdo ikpe l'obu; m'o -ruhuru; i buru egbe onye ngunu. Ọ bu iphe ono, iikfu l'ime obu ngu l'onye ọdo meru ẹji; sù l'ikpe iya nmaru iya ono bẹ nggubedua gudekwaphu ọnu ngu anmakwaphu onwongu ikpe iya; kẹle nggubedua, ekpe ikpe emekwaphu iphe ono, jinma onye ọdo ikpe iya ono l'onwongu gẹdegede. ² Ii-sukwa mu ru: L'iphe ayi maru bu l'ẹge Nchileke gude ekpe ikpe l'anma ndu, eme ẹge ono ikpe bẹ vudo nhamunha. ³ Okishi-ọma! ?I tubesu lẹ teke jinmaje ndu eme egbe iphe ono ikpe; gbe l'emekwa iya phẹ l'onwongu; ?i tubesu l'ii-nahụ ikpe kẹ Nchileke tọ. ⁴ ?T'i wotaru eze àgù ono, ha nshinu, Nchileke eme ono akpọ ẹbo-ẹbo l'afu? ?Iiri lẹ Nchileke bu onye eswe; kẹ l'ọobuje; madzọ -mee ẹjo iphe l'o meru iya; yọ paru iya haa; l'ata nshi nshinu? Tị madu l'iphe kparu iphe Nchileke anọduje emeru ngu àgù àgù bu l'oome t'i taa onwongu ọta iphe dọ ẹji, iime; ghaa umere lakfuta iya. ⁵ Obenu lẹ nta-a b'i nweru ẹjo ọkpoma; kwefu ike; k'ọphu àgù, Nchileke eme te emedu ngu t'i taa onwongu ọta. Ọo ya bu lẹ iime t'iphe-ẹhuka nke ngu ka nshinu mbọku ikpe ono, Nchileke e-koshi oke ẹhu-eghughu iya; mẹ ẹge ikpe nk'iya dọ, bu iya bu ikpe iya ono, vudo nhamunha ono. ⁶ Mbọku ono bẹ Nchileke e-bukwa onyemonye ọbule nggo l'ẹge gbaru iphe o meru. ⁷ Ndu taru nshi nọdu eme iphe dọ mma; kebe ẹhu achọ tẹ Nchileke jaa ẹphe ajaja; kwabẹ ẹphe ugwu bẹ ọo-nu ndzọ gbururu jeye; mbu ndu keberu ẹhu achọ ndzọ ọphu ẹphe a-nọdu, ẹphe ta anwuhuhedu anwuhu. ⁸ Obenu lẹ ndu ono, bu ndu kwefuru ike ono; mbu ndu ono, ẹ-ta ngadụ nchị l'ọkpuberu okfu ono; mbu ndu gbe buru iphe ẹphe etso bu iphe ẹ-te vudodu nhamunha; ndu ono bẹ Nchileke azube oke ẹhu-eghughu iya ono, ha nshinu ono. ⁹ Iphe bu ndu, eme ẹjo iphe bẹ oke ọtsu-egwu a-byakfuta; Nchileke emee; ẹphe ejee iphe-ẹhuka. Oo-vuru ọzo nyukushi iya ndu Ju; temanu ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju etso-ta iya. ¹⁰ Obenu l'iphe bu onye eme iphe dọ mma l'ifu Nchileke bẹ Nchileke a-ja ajaja; kwabẹ iya ugwu; bya emee; ẹhu adu iya agu gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Oo-vuru ọzo meeru iya ndu Ju; temanu ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju etsota iya. ¹¹ Kẹle Nchileke ta adudu onye oole ẹnya l'ifu.

¹² Iphe, bu onye ẹ-ta madu ekemu Mosisu; mee iphe dọ ẹji bẹ Nchileke a-nma ikpe; ẹphe a-laa l'iyi m'o -ruhuru; ẹphe ta ma ekemu. Iphe bukwanu ndu Ju, bu ndu maru ekemu gbe emelee iphe dọ ẹji bẹ Nchileke e-gudekwaphu ekemu ono nmaa ikpe. ¹³ L'ẹ tọ bukwa ndu anuje ekemu lẹ nchị bẹ bu ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; ọ kwa ndu eme iphe ekemu kfuru bu ndu Nchileke a-gu lẹ ndu doberu ẹka ndoo. ¹⁴ Lẹ teke

ọ bụ lẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bụ iya bụ ndu ẹ-ta madu ekemu Mósísisu bẹ egudeje uche ẹphe eme iphe ekemu kfulu; tọ dọ iya bụnu l'ẹphe ekoshi l'ẹphe maru iphe gbaru ẹphe l'ememe; m'ọ -ruhuru; ẹphe ta ma ekemu Mósísisu. ¹⁵ Umere ẹphe ekoshi l'iphe ekemu kfulu bẹ Nchileke dewaru l'obu ẹphe. Tẹmanu bẹ egomunggo ẹphe anọdujekwaphu ekoshi iya ẹphe; keshinu ọphu ọriri ẹphe anọduje anma ẹphe ikpe; l'ahajẹkwaruphu aharu ẹphe enge l'ugbo lanu ono. ¹⁶ Mbọku ono, Nchileke e-kpe ikpe ono b'oo-shi Kuráyisutu l'ẹka kpee madu ikpe iphe madu asumije l'egomunggo. Ọ bụ iphe ozi-oma ono, mu anọduje ezi unu ono kfulu ndono.

Ndu Ju; ẹphe l'ekemu Mósísisu

¹⁷ A bya l'ẹhu nggubedua, bụ onye Ju: iitu onwongu onye Ju bya eworu obu ye l'ome ekemu unu; bya egude onodu nggu lẹ Nchileke asa nsasa. ¹⁸ I maru iphe bụ uche-obu Nchileke; ekemu iya ekoshije ngu iphe gbaru ngu l'ememe; mẹ iphe ẹ-ta gbadu ngu l'ememe. ¹⁹ I makahawaru l'i bụ onye edu ndu ishi; bukwaruphu iphoro kẹ ndu ọphu nọ l'ochi. ²⁰ Nggu aburu onye akpọziru ndu eme eswe ọzo bya aburu onye ezi ndu dọ l'ọ bụ unwegirima iphe. O doru ngu ẹnya l'i maru ekemu Nchileke, bụ iya b'i shi tuko ọkpobe iphe gbaru madu l'amama lẹ kẹ Nchileke tuko maẹbekotar. ²¹ Ọo ya bụ; keshinu ọphu jinoduje ezi ndu ọdo iphe; ?bụ ngunu kparu iphe ẹ tii zidu onwongu nggubedua. Nggu bẹ onye ara iya arara t'ẹ b'e ezijeshi iphura; ?tii zikwanu iphura nggubedua. ²² Nggu bẹ onye ekfu t'ẹ b'e erijeshi ogori; ?tii rikwanu ogori nggubedua? Nggu bẹ onye ono, agburu nte tųphee; ?tii jejekwanu ozita iphe e doberu l'eze-ulo, a kpugbaaru nte l'iphura? ²³ Nggu bẹ onye ono, asa nsasa lẹ Nchileke turu ekemu doberu ngu ono; ?tii nọdujekwanu emebyishi ekemu ọbu emebyishi; gude iya eme Nchileke iphe-iphere? ²⁴ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: "Ndu ọhodo, bụ iya bụ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ekfubyishi Nchileke; yọ bụru umere unubẹ ndu Ju kparu iya."

²⁵ Uru nọkwa l'obu útsù bụ oswi-okfu; ọbu l'ọ kwaphu m'ọ -buru l'iimejee iphe ekemu kfulu. Ọ -buru lẹ jinoduje emebyi ekemu emebyi bẹ nggu l'onye ẹ-te budu útsù zẹkwaa l'oshi lanu. ²⁶ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dọ onye ẹ-te budu útsù. Teke onye ẹ-te budu útsù emewa iphe ekemu kfulu bẹ Nchileke a-gukwa iya phu l'onye buru útsù. ²⁷ Ọo ya bụ lẹ ndu ono, ẹ-ta bụdu ndu Ju; ẹphe te bu útsù ono a-nma unu ikpe; unubedua, bụ ndu Ju; nweru ekemu, e deru l'ekwo; bya ebua útsù; gbe l'emebyikwaphu ekemu ọbu emebyi. ²⁸ Lẹ madu bụ onye Ju ta bukwa l'ọ l'a bụ iya l'ẹnya ndiphe. Obu útsù ta bụ ọphu e buru l'anu ẹhu, eegude ẹnya ele. ²⁹ Ọkpobe onye Ju kwa onye bụ iya nọ l'ime onwiya.

Obu útsù ọphu bụ iya nọ ta bukwa ọphu e buru; okfu l'ọ iphe e deru l'ekwo ekemu tẹ eebuje. Obu útsù ọphu bụ iya nọ kwa ọphu e buru l'ime ọkpoma onwonye; mbụ ọphu Ume Nchileke buru madu l'ime ọkpoma onye ọbu. Egbe onye ono ta bukwa madu ajajẹ iya ajaja; ọ kwa Nchileke bẹ ajajẹ iya nọ.

3 ?Bukwanu ngunu bẹ onye Ju gude ka onye ẹ-ta bụdu onye Ju mma? ?Nanukwanu uru, nọ l'obu útsù? ² Uru kwatakpọkwaa nọdu iya nshinu. Ẹ tọ dukpokwa ọzo, uru ẹ-ta nọru iya. K'odungu kpọedua bụ l'ọ bụ ndu Ju bẹ Nchileke woru okfu, o kfulu ye l'ẹka. ³ A makwaru l'ẹphe haru buru ndu ẹ-ta gbadu t'e gude ire ẹphe ẹka teke ono. Obekwanu; ?a ge egude l'ẹphe dọ ẹge ono; sụ lẹ Nchileke bẹ te evudoshijedu ike l'iphe o kfulu tọ? ⁴ Tųswekwa! T'e koshichikwaa lẹ Nchileke bụ onye ire-lanu ẹge ọ bụ iya; m'ọ -ruhuru; l'aa-sụ lẹ madu mgburumgburu bukota ndu ntuphu-ire. Ọo ya bụ iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: "Ọ bụ okfu ngu; Nchileke; bẹ ee-shi koshi l'i bụ onye vudo nhamunha. Ẹ tọ dudu teke e kuru ngu ikpe t'ẹ b'i kpefu." †

⁵ Teke ọ bukwanu l'ọ bụ ba agba kẹ t'e gude ire ayi ẹka emeje t'a phu ẹge Nchileke evudoshibeje ike l'iphe o kfulu; ?buhunu ngunu bẹ ayi e-kfu? ?Ayí a-sụ lẹ Nchileke meru iphe ẹ-te vudodu nhamunha l'ọ zuberu ndiphe oke ẹhu-eghughu iya tọ? Aji, mu aji nta-a bẹ mu ajikwa ẹge madu ọdo ajije. ⁶ ?Ayí a-sụ lẹ Nchileke meru iphe ẹ-te vudodu nhamunha tọ? Tųswekwa! Ọ -bụ l'ọ dọ ẹge ono; ?nanu ẹge Nchileke g'eshihunu ekpe ndiphe ikpe.

⁷ Iphe mu ekfu bụ: teke ọ bụ l'ayi bụ ndu ntuphu-ire; yọ buru ntuphu-ire ono gbe emeje t'a ka ọmaru lẹ Nchileke bụ onye ire-lanu; jaa ya ajaja; ?ngunu kparu iphe Nchileke a-nmakwadu ayi ikpe l'ayi eme ẹji? ⁸ ?Bụ ngunu kparu iphe ayi ta asudu t'ayi mewaru ẹjo iphe tųgburu ẹge ee-shi tẹ k'oma lufuta? O nweru ndu ahajeru ekfurushi mu nọ; l'ebo mu ibo; lẹ mu suru t'e meje ẹjo iphe; ẹge k'oma e-shi iya lufuta. Ikpe, Nchileke a-nma ndu ono bẹ ọo-nma ẹphe l'ọ ruberu iya.

Ikpe nmaru onyemonye

⁹ ?Nta-a-e! Onodu ayibe ndu Ju; ?ọ ka kẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju mma tọ? Wawakwa! Ayi ta kkpokwaa ẹphe mma lẹ phuu. Iphe ayi koshiru bụ l'ayibẹ ndu Ju; mẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bẹ tuko buru ndu ẹjo iphe pyitaru l'ekpiri. ¹⁰ Ọo ya bụ iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ:

"L'ẹ tọ dudu m'ọ onye lanu, doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke.

¹¹ Tọ dọ m'ọ bụ onye lanu,

† Egvu 51:4

nweru egomunggo;
Tọ dọ m'ọ bụ onye lanụ,
eseje tẹ ya maru Nchileke.

¹² Onyemonye ọbule ghawaru Nchileke azụ;
Ephẹ l'ephẹ ha yifuwaru.

Ẹ tọ dudu ephẹ onye eme
iphe dọ mma mbụkwa m'ọo onye lanụ. †

¹³ Okfu, eshije ephẹ l'ọnu anọduje eshi nshi
l'ọ bụ ili, gheru ọnu.

Yọ bụru ire ephẹ;
bẹ ephẹ gudeje eduphushi ibe ephẹ.

Okfu, shi ephẹ l'ọnu egbu
madzụ egbugbu l'ọ bụ ẹra ẹjo agwọ.

¹⁴ Iphe jiru ephẹ ọnu bụ ophu iphu yẹle okfu,
e gude ọkpoma ñshì ekfu.

¹⁵ Ogbu madzụ te enwedu iphe ephẹ gụberu iya;
Mbụ l'ephẹ akwabẹje akwabẹ iya.

¹⁶ Uzo, ephẹ shiru abụjeru kpurupyata.
Umere ephẹ abụru aphụ tsuru ndu ọdo.

¹⁷ Ephẹ ta madụ iphe emeje tẹ nchị dọ ndoo;

¹⁸ ọphu ephẹ atsụkpoduanu
Nchileke egvu lẹ phuu."

¹⁹ Ọphu ka ayi ọdo ẹnya bụ l'iphe bụ iphe, e deru l'ekwo ekemu Nchileke bẹ bụ ndu a turu ekemu ono nụ b'e gude ẹhu ephẹ dee ya. Ọo ya bụ k'ọphu ẹ to nwedu onye a-gọfu nụ; t'ọnu bụru onyemonye ọbule shikpirikidingu. Ọdo bụ t'onnyemonye ọbule shi ẹge ono bụru onye ikpe nmaru l'ifu Nchileke. ²⁰ Ishi iya bụ l'ẹ tọ dukwa onye a-sụ lẹ ya e-shi l'ome iphe ekemu kfulu bụru onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; keshinu iphe ekemu emeje bụ l'omeje tẹ madzụ maru lẹ ya mewaru iphe dọ ẹji.

Odobe-ẹka-ndoo, shi l'ekweta

²¹ Obenu lẹ nta-a bẹ iphe ono, ẹkwo ekemu; mę ndu nkfuchiru Nchileke kfulu ono meekwaru. Nchileke meekwaru iphe gbaru yẹbe onye doberu ẹka ndoo. O koshiwaru ẹge ndiphe e-shi dobe ẹka ndoo. Ẹ tọ bụhedu ekemu b'ọ gude eme iya. ²² Ọogujewa ndiphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya; m'ọ -bụru-a l'ephẹ woru onwẹphe ye Jisọsu Kuráýisutu l'ẹka nkinyi iya. Iphe bụ onye wowaru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ ọoguje l'onnye doberu ẹka ndoo. Ẹ to nwedu onye ọogufuje m'ọ bụ onye lanụ; ²³ okfu l'onnyemonye ọbule mewaru iphe dọ ẹji; shi ẹge ono nafu onwiya ugwu, dọ biribiri, Nchileke meru t'ọ kwabẹ iya. ²⁴ Obenu lẹ Nchileke gudewa obu-imiko meeru onyemonye ọbule eze-iphe-oma; nata ephẹ t'ephẹ bụru ndu doberu ẹka ndoo. Iphe ono abụleruphu iphe-oma, Nchileke meru ayi. Uzo, o shi bụru iphe-oma, Nchileke meru ayi bụ lẹ Nchileke shiwa l'ẹka Kuráýisutu gbata ayi l'ẹka iphe dọ ẹji, tọpyitaru ayi l'ekpiri. ²⁵ Nchileke koshiru Kuráýisutu

† Egvu 14:1-3; 53:1-3

l'edzudzu ọha t'ọ bụru ẹja, safuru iphe dọ ẹji, ndiphe meru. Yọ bụru mee, Kuráýisutu lọkaru teke ono, ọ nwuhuru ono bẹ Nchileke egudje gwaru madzụ nvu l'iphe dọ ẹji, o meru; mbụkwa ndu wowaru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka. Nchileke shi ẹge ono mee tẹ ya koshi lẹ ya bụ onye doberu ẹka ndoo. Teke ndiche shi abuje; onye meru iphe dọ ẹji; Nchileke atalẹe nshi; to yedu l'iya-a ọnu. ²⁶ Obenu lẹ nta-a bẹ ookoshi ẹge ooshije mee ndiphe t'ephẹ bụru ndu doberu ẹka ndoo; kẹle yẹbedua l'onwiya eme tẹ ya koshi lẹ ya doberu ẹka ndoo; bya abụkwaruphu onye emeje iphe bụ ndu wowaru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka l'ephẹ ha; t'ephẹ bụru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya.

²⁷ Ọ nwekwaduru onye nweru iphe oo-gude asa nsasa l'ifu Nchileke nta-a tọ? Ẹ to nwekwa. ?Yọ bụru ngunu? ?Bụ iphe-oma, ayi metaru l'onwayi bẹ Nchileke ele tọ? Wawakwa! Ọ kwa oworu onwayi ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ oole kpụ. ²⁸ L'iphe ayi maru nkinyi iya bụ lẹ Nchileke agujekwaphu madzụ l'onnye doberu ẹka ndoo nkinyi iya; m'ọ -bụru l'onnye ono woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka. Ẹ tọ bụkwa lẹ madzụ eme iphe ekemu kfulu. ²⁹ Nchileke; ?ọ bụ Nchileke kẹ ndu Ju nkinyi iya tọ? ?Tọ bụhedu Nchileke kẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju tọ? Wawakwa; ọ bụkwaphu Nchileke kẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. ³⁰ Ọ kwa Nchileke lanụ bẹ ọnu. Yọ bụru Nchileke lanụ ono aguje ndu Ju, woru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka lẹ ndu doberu ẹka ndoo; bụkwaru iya phụ aguje ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, wokwaruphu onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka lẹ ndu doberu ẹka ndoo. ³¹ Ayi -sụ l'ọ bụphu oye onwonye Kuráýisutu l'ẹka nkinyi iya bẹ Nchileke ele; ?bunu iya bụ l'ẹ to nwehedu iphe ayi gụberu ekemu ọbu? Tụswakwa; iphe ayi eme gbe bụkwaru tẹ ekemu vuru ọgbodo ire.

Iphe leta; mee kẹ Ébirihamu

4 ?Nanụ ẹge ọ mụru nna ayi oche, bụ Ébirihamu? ² Lẹ teke ọ bụ l'ọo iphe-oma, Ébirihamu metaru kparu iphe Nchileke guru iya l'onnye doberu ẹka ndoo l'ifu iya; m'ọ nweru iphe ọ ga egude asa nsasa. Obenu l'ẹ to nwekwanu iphe o gude asa nsasa l'ifu Nchileke. ³ Ọo ya bụ iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: "Lẹ Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'ẹka. Nchileke aguaru iya ẹya l'onnye doberu ẹka ndoo." ⁴ Onye jeru ozi b'ẹ ta asujekwa l'iphe, a nuru iya l'ozi ono bụ iphe ẹwoma; gbahaa l'ọ bụ ugwo, gbaru iya nụ b'a kfulu iya. ⁵ Obenu lẹ teke o nweru onye woru onwiya ye Nchileke l'ẹka; onye ọbu ta tukobehe obu l'ọo iphe-oma, ya gude ẹka iya meta bẹ Nchileke e-gude gwa ya l'onnye doberu ẹka ndoo bẹ Nchileke e-gudekwa-a kẹ l'onnye ono woru onwiya ye iya l'ẹka gwa ya l'onnye doberu ẹka ndoo; mbụ Nchileke ono, emeje ndu meru iphe dọ ẹji t'ephẹ bụru ndu doberu ẹka ndoo ono. ⁶ Ọ kwaphu iphe dọ ẹge ono bẹ Dévidi dzọberu ọkpa ekfu

teke ono, o kfulu k'ónu-oma óphu a gòru ndu doberu éka ndoo; l'è-ba bú l'ò bú ndu gude éka éphe meta tẹ Nchileke nata éphe. ⁷ Ó sùru:

“Ónu-oma bú kẹ ndu
Nchileke gùru nvù
l'iphe éphe mesweru;
mbù ndu Nchileke safùkotawaru
iphe dù èji, éphe meru.

⁸ Ónu-oma bú k'onye Nnajiufu
é-ta gùkoduru iphe dù èji,
o meru.”

⁹ ?Bùlèphu ndu buru útsù nkìnyì éphe; bè Nchileke ekfu l'èke-a t'ónu-oma búru nk'èphe? ?Tẹ ndu akpapyì yì iya-a? Ayi kfuhawaru; sù: “Lẹ Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'èka; Nchileke agùaru iya éya l'odobé éka ndoo.” ¹⁰ ?Bù teke ole b'ò gùru iya éya? ?Ó gùru iya teke é too budua útsù; t'ò bú l'ò butsuaru útsù? Ó gù-oduru iya l'onye doberu éka ndoo b'ò buderu útsù.

¹¹ Útsù ono, o buru ono abùru iphe-òhubama, koshiru lẹ Nchileke gù-oduru iya l'onye doberu éka ndoo; kẹ l'ò woru onwiya ye Nchileke l'èka b'ò buderu útsù; k'òphu Ébirihamu a-bùru nna k'iphe bú ndu woru onwèphe ye Nchileke l'èka; ndu Nchileke gùru lẹ ndu doberu éka ndoo l'è-ba bú l'èphe buhaoduru útsù. ¹² Ó búkwaphu nna ndu buru útsù. Obenu l'è tọ búkwa nna éphe; kẹ l'èphe buru útsù. Iphe meru iphe ó bú nna éphe bú l'èphe tsoru éka nna ayi Ébirihamu, woru onwiya ye Nchileke l'èka b'ò buderu útsù.

Óphu bú ishi bú ekweta

¹³ Nchileke kweru Ébirihamu yẹle awa iya úkwa iphe; sù éphe l'ò bú éphe e-nweru mgboko. Nchileke te kwekwanu Ébirihamu úkwa iphe ono; okfu l'ò meru iphe ekemu kfulu. Ó kwa okfu l'ò woru onwiya ye Nchileke l'èka; Nchileke agùya l'onye doberu éka ndoo. ¹⁴ Ndẹge ó búlèphu ndu eme iphe ekemu kfulu bè e-nweru mgboko ono, Nchileke kweru úkwa iya ono; mẹ oworu onwonye ye Nchileke l'èka abùru iphe mmakanù; mẹ úkwa iphe Nchileke kweru ta ge evukwanu ire. ¹⁵ L'iphe ekemu emeje búlèphu l'òokpataje tẹ Nchileke zùbe ndiphe oke éhu-eghughu iya. L'ò kwa teke a maru l'ekemu nọ b'a maru lẹ eemesweje iphe ekemu kfulu.

¹⁶ Óo ya kparu iphe iphe ono, Nchileke kweru úkwa iya ono bú iphe, shi l'oworu onwonye ye iya l'èka; ége ee-shi t'ò búru iphe shi l'eze-iphe-oma, oome. Óo ya bú; e shi ége ono; úkwa iphe ono abùru iphe Nchileke kweshiru ike doberu iphe bú ndu awa Ébirihamu. É tọ búlèkwaphu ndu emeje iphe ekemu kfulu nkìnyì iya. Nchileke dobekwaru iya phù iphe bú ndu woru onwèphe ye Nchileke l'èka l'ò bú Ébirihamu. L'ò kwa Ébirihamu bú nna ayibe ndu woru onwayi ye Nchileke l'èka l'ayi ha kpakparakpamu. ¹⁷ Bù iya bú iphe e deru l'èk-

wo okfu Nchileke; sù lẹ Nchileke sùru: “Ya mewaru ngu nna k'igwe mba.” Óo ya bú lẹ Ébirihamu bú nna ayi l'ifu Nchileke, bú onye o yeru onwiya l'èka; mbù Nchileke, emeje ndu, nwùhuru anwùhu t'èphe nọdu ndzù ódo; l'emejekwaphu iphe é-te shihaadua nọdu nù t'ò bya anọdu. ¹⁸ Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'èka; bya anọdu ele énya iphe teke é-ta dùdu éke ó dzòberu ókpa ele énya iya. Tọ dù iya bú; yò búru nna k'igwe mba; bú iya bú iphe e deru l'èkwo okfu Nchileke; sù: “L'awa ngu a-hatabe l'igwe l'ò bú mkpò-kpodo, nọ l'igwe.” ¹⁹ Teke ono bè Ébirihamu nọkwaru iphe ruru úkporo afa ise k'òphu a mùru iya. Ó maru lẹ ya ta adùhedu ike oye ime. Obenu l'è to nwedu teke o yenyaa onwiya l'èka Nchileke; kpòlahaa l'òhu l'òhu; okfu lẹ ya kawaru nka líkpahu alìkpahu; éhu ta nọhe iya ndzù; m'ò bú t'ò jekpoonu òri kẹ nyee ya, bú Séra, ó maru l'è tọ tsùdu ime. ²⁰ É to nwedu teke obu gbajèru iya ébo l'iphe Nchileke kweru iya úkwa iya; kẹ l'è tọ dùdu teke é to kwedu kẹ Nchileke kweshia ya ike. Ó kwabèru Nchileke ugvu; bya akafùya oyeshi onwiya ike l'èka Nchileke. ²¹ Ó dokporu iya énya ógbodo edodo lẹ Nchileke a-dù ike mekotakpo iphe o kweru iya úkwa iya. ²² Óo ya kparu iphe Nchileke gùru iya eyeye ono, o woru onwiya ye yèbe Nchileke l'èka ono l'odobé-èkando. ²³ É tọ búkwa l'okfu éka Ébirihamu nkìnyì iya b'e gude dee iphe ono, e deru; sù: “L'ò gùru iya éya.” ²⁴ Ó kwa l'okfu éka ayibedua b'e gudekwaphu dee ya; mbù ayibe ndu, Nchileke e-mekochaa gùya lẹ ndu doberu éka ndoo; bú iya bú ayibe ndu woru onwayi ye Nchileke l'èka; mbù Nchileke ono, bú onye meru Nnajiufu ayi, bú Jisòsu; yo shi l'ònwu teta nọdu ndzù ono. ²⁵ Jisòsu ono bè Nchileke haru; yo gude onwiya gwoo éja; nwùhu; k'òphu oo-nwefu ayi iphe dù èji, ayi meru. Nchileke abya emee ya; yo shi l'ònwu teta nọdu ndzù; ege ee-shi tẹ ya gùya ayi lẹ ndu doberu éka ndoo.

Ódu-lẹ-mma onye lẹ Nchileke

5 Óo ya bú lẹ Nchileke gùwaru ayi lẹ ndu doberu éka ndoo; okfu l'ayi woru onwayi ye iya l'èka. Nta-a bè ayi shi-wa l'èka Nnajiufu ayi, bú Jisòsu Kuráiyisutu; éhu adù ayi agu l'ònodu ayi lẹ Nchileke. ² Ó bú Jisòsu Kuráiyisutu ono shi l'eyeye, ayi yeru iya onwayi l'èka duba ayi l'eze-iphe-oma ówananu, ayi gude nọdu ndzù-wa. Éhu anọduje atso ayi éna l'ayi ele énya l'ayi lẹ Nchileke e-mekochaa gbaru mgba l'òdu-biribiri iya. ³ É tọ búlèkwaa onanu nwènkinyì iya bè éhu anọduje atso ayi éna ya. Éhu anọdujekwaphu atso ayi éna teke ayi eje iphe-èhuka; okfu l'ayi mawaru l'ò bú l'iphe-èhuka bè ayi eshije mùta óta-nshi. ⁴ Yò búru óta-nshi emeje t'ayi shihu ike teke aadata ayi. ⁵ Óphu ole-énya-iphe ono, ayi ele ono te emebyijekwa ayi ifu. Ége e meru too mebyije ayi ifu bú lẹ Nchileke l'onwiya mewaru t'ayi maru l'ime obu ayi ége ya yeberu ayi obu. Úzo, o

shi mee t'ayi maru bú l'ò nùru ayi Ume-dù-Nsò. Yò búru Ume-dù-Nsò ono emeje t'ayi maru n-yemobu Nchileke ono.

⁶ L'ò búkwaduru teke ẹ tọ dudu ike, nọ ayi k'ome iphe dù mma l'ifu Nchileke bẹ Kuráýisutu byaru bya anwù-chiaru ndu eme ẹjo iphe ọnwu. Iphe ono abúru teke Nchileke túbèru b'ò meru. ⁷ Ọtsukpokwaa l'ẹhu ẹge ee-shi phà onye e-woru ndzù iya t̄a l'okfu ẹka onye doberu ẹka ndoo. Aa! A -chòde iya achòcho bẹ aa-phùkwaa onye a-dùghe ike nwùhu l'okfu ẹka onye bú onye ọma. ⁸ Obenu lẹ Kuráýisutu nwùhuru l'okfu ẹka ayi teke ayi búkwaduru ndu eme ẹjo iphe; shi ẹge ono koshi lẹ Nchileke yenukaru ayi obu. ⁹ Ọo ya bú lẹ keshinu Nchileke shiwa l'anwùhu, Jisòsu nwùhuru ḡa ayi lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya bẹ oo-gbe kakkòk-waaru ọdu ike shi l'ẹka Kuráýisutu ono dzòta ayi t'ẹ b'ò zùbe ayi oke ẹhu-eghughu iya. ¹⁰ Keshinu ayi shi búru ọhogu Nchileke; Nchileke abya eshi-wa l'anwùhu, Nwatibe iya nwùhuru me-wa ayi; ayi abúru ndu ọnya iya bẹ nta-a, ayi bú-wa ndu ọnya iya-a bẹ ndzù Kuráýisutu ọphu nọ ayi l'ẹhu a-kakkòk-waaru ayi adzòfuta l'oke ẹhu-eghughu Nchileke. ¹¹ Obenu l'ẹ tọ búlekwa onanu nk̄inyi iya; ayi etekwaphu ẹswa l'ọnodu ayi lẹ Nchileke. Iphe ono abúru iphe shi l'ẹka Jisòsu Kuráýisutu, bú iya bẹ meru; ayi abúwaru ọnya Nchileke nta-a.

Ádamu; mẹ Kuráýisutu

¹² Ọ kwa nwoke lanù bẹ iphe dù ẹji shi l'ẹka bata lẹ mgboko. Ọnwu eshikwaphu l'iphe ono, dù ẹji ono batakwaphu lẹ mgboko. Ọnwu eshi ẹge ono nọdu swiru iphe bú madzù kpamukpamu; okfu l'oniyemonye ọbule mewaru iphe dù ẹji. ¹³ Iphe ono, dù ẹji ono bẹ dzuhawaru eliphe bẹ ekemu byaderu. Obenu l'ẹ ta ḡudu iphe dù ẹji l'ò bú iphe dù ẹji l'ẹke ẹ ta t̄udu ekemu dobe. ¹⁴ Obenu l'ọnwu shilee l'ogbo kẹ Ádamu phẹ egbu ndiphe jeye l'ogbo kẹ Mósisu phẹ. O gbutsukwaaru gbua ndu ẹ-te meswedu ekemu ẹge Ádamu mesweru.

Ádamu l'onwiya bú nwonyonyo Kuráýisutu, bú iya bú onye onanu, e-mekochaa bya ono. ¹⁵ Obenu l'iphe-ọma kẹ Nchileke b'ẹ ta atúkwaru eyeru iphe dù ẹji kẹ Ádamu. Iphe o gude dù iche pakwaru nshinu. Ádamu meru iphe dù ẹji. A dù igweligwe nwùhu; okfu l'ò meru iphe dù ẹji. Obekwanu lẹ Nchileke mewaru ndu ha igweligwe eze-iphe-ọma. Eze-iphe-ọma ono; mẹ iphe-ọma, shi l'ẹka iya, bú iya bú nwoke lanù ono; mbù Jisòsu Kuráýisutu nyibekwanuru anyibe. ¹⁶ Ọ nyiberu anyibe; k'ọphu iphe-ọma ono kwata danyia iphe ono, dù ẹji, nwoke ono; mbù Ádamu meru ono. L'ikpe, Nchileke kperu kẹ iphe dù ẹji kẹ nwoke lanù ono bẹ nmakòtaru ndiphe mgburumgburu. Obenu l'iphe-ọma ọphu Nchileke meru nyiberu igweligwe iphe dù ẹji. Yò búru iphe-ọma ono bẹ meru t'ò guje ndiphe lẹ ndu

dobèru ẹka ndoo. ¹⁷ Ọ bú emeswe, onye lanù mesweru bẹ ọnwu shi l'ẹka onye lanù ono wata ọchi l'ò bú eze. Obenu l'ayi shi l'ẹka Jisòsu Kuráýisutu nata iphe ka nshinu. Iphe bú ndu, nataru eze-iphe-ọma kẹ Nchileke ono, nyiberu anyibe ono; ọwaa iphe-ọma, bú iya bú odobe-ẹka-ndoo; ndu ono l'ẹphe ha e-shi l'ẹka onye lanù ono, bú iya bú Jisòsu Kuráýisutu nọdu ndzù; chílahaa l'ò bú eze.

¹⁸ Ọo ya bú l'ò bú ẹge emeswe lanù, Ádamu mesweru kparu iphe Nchileke nmakòtaru oniyemonye ọbule ikpe; búkwaphu ẹge Nchileke shi l'odobe-ẹka-ndoo Kuráýisutu mee tẹ ikpe laaru oniyemonye ọbule t'ẹphe nọdu ndzù. ¹⁹ Kẹ l'ò bú ẹge nwoke lanù meru iphe Nchileke s̄uru t'ẹ b'ò meshi; e shi ẹge ono; Nchileke anmakòta madzù kpamukpamu ikpe; búkwaphu ẹge e shi l'ẹka onye lanù phù, meru iphe Nchileke s̄uru t'ò mee phù; Nchileke aḡa igweligwe madzù lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya.

²⁰ Iphe kparu iphe e metsuaru t̄a ekemu búkwa t'a kaf̄a ọmaru ẹge iphe dù ẹji habe nshinu. Obenu l'ò bú teke a ka ọmaru ẹge iphe dù ẹji habe nshinu; eze-iphe-ọma kẹ Nchileke akf̄ube ọswa kaf̄ukwaaphu nshinu. ²¹ Ọ bú ọnwu bẹ iphe dù ẹji shi ekoshi ẹge ya eretabe ire. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ eze-iphe-ọma kẹ Nchileke shi l'odobe-ẹka-ndoo ekoshi ẹge ya eretabe ire. Yò búru odobe-ẹka-ndoo ono, shi l'ẹka Nnajiufu ayi; mbù Jisòsu Kuráýisutu ono edu ayi eduba lẹ ndzù gbururu jeye.

6 ?Bù awe bẹ ayi a-sùbe iya ishi nta-a? ?Ayí a-nòdu-je eme iphe dù ẹji; k'ọphu eze-iphe-ọma kẹ Nchileke a-ka nshinu t̄o? ² T̄uswekwa! Ẹ t̄o d̄ukwa ẹge ono. L'a -bya l'ome iphe dù ẹji bẹ ayi nwùhuakwaru anwùhu l'ẹke ọ nọ. ?Nanùhunu ẹge iphe dù ẹji e-shi gudekwadu ndzù ayi? ³ E shiwa lẹ baputizimu t̄ugbabe ayi lẹ Kuráýisutu Jisòsu nanù. ?Unu ta madu l'ò bú baputizimu ono t̄ugbaberu ayi l'anwùhu ono, ọ nwùhuru ono? ⁴ Lẹ teke ono, e meru ayi baputizimu ono bẹ ayi l'iya t̄ukookwa nwùhu; a t̄uko ayi l'iya likota. Ọo ya bú l'ò bú ẹge ono, Kuráýisutu gude akpabiri ike kẹ Nna; shi l'ọnwu teta nọdu ndzù ọdo ono; búkwaphu ẹge ayi a-dù ike nọdu ndzù ọphungu.

⁵ Ọ -bùru l'ayi lẹ Kuráýisutu t̄ugbaberu búru nanù l'anwùhu, dù l'ò bú ọphu ọ nwùhuru; ọ b̄unu iya bú lẹ Nchileke e-mekwaphu t'ayi t̄uko shi l'ọnwu teta ẹge ono, o meru iya; ayi l'iya anọdu ndzù ọphungu ono. ⁶ Ọphu ayi maru ndo-ọ: bú l'e wotaru akahù iphe ayi shi búru t̄uko yẹle Kuráýisutu kpopyabe l'oshi-osweru. Ọo ya búkwanu k'ọphu ee-mebyi ike kẹ ẹjo-obu ono, ayi shi nweru teke ono, búlephu iphe dù ẹji shi z̄a ayi unwu l'ẹhu ono; ẹge ayi ta abùhedu ohu k'iphe dù ẹji. ⁷ L'ò kwa teke madzù nwùhuru bú teke ọ nahuru ome iphe dù ẹji. ⁸ Ọ -bùru l'ayi lẹ Kuráýisutu t̄ugbabewaru nwùhu bẹ ayi maru l'ayi l'iya a-t̄ukokwaphu nọdu ndzù. ⁹ L'iphe doru ayi ẹnya bú lẹ keshinu Nchileke

meru tẹ Kuráiyisutu shi l'ònwu teta nòdu ndzụ b'ẹ tọ nwùhuhedu anwùhu ọdo. Ọnwu ta hadu kẹ t'ọ ka iya ike ọdo. ¹⁰ Anwùhu ọphu ọ nwùhuru b'ọ nwùhuru ugbo lanụ kpụ; k'ọphu oo-gude iya mekputa iphe dụ ẹji. Ndzụ ọphu ọ nọ nta-a aburu tẹ yẹle Nchileke bụru nanụ jeyewaru. ¹¹ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ unu a-guje onwunu l'unu bụwa ndu nwùhuru anwùhu l'ẹke iphe dụ ẹji nọ. Obenu lẹ keshinu unu lẹ Kuráiyisutu Jisọsu tųgbabewaru bụru nanụ bẹ bụ-wa Nchileke bẹ unu nọduru ndzụ.

¹² Unu be kwekwa tẹ iphe dụ ẹji bụru iya a-nọdu achi unu l'ọ bụ eze l'ẹhu unu ọwaa, bụ ẹhu ọphu a-nwùhu anwùhu-wa; k'ọphu oo-meje unu t'unu mee iphe dụ ẹji, agụ unu. ¹³ Unu be kwekwa wota iphe, nọ unu l'ẹhu; m'o -ruhuru; ọ ha nwanshị ihagha haaru iphe dụ ẹji t'ọ bụru iphe, oo-gude ejekfu iphe vudo nhamunha ọgu. Iphe unu e-mechia bụ t'unu wotabebe onwunu haaru Nchileke; l'unu bụwa ndu shi l'ònwu teta lufuta bya anọdu ndzụ. Ọo ya bụ k'ọphu Nchileke e-gude unu alụ ọgu iphe vudo nhamunha. ¹⁴ Iphe dụ ẹji ta akahe-du unu ike; keshinu ọphu ekemu te kehedu unu ẹgbu; kele nta-a bẹ Nchileke gudewa eze-iphe-oma iya tọshia unu l'ẹgbu ekemu ono.

Obu ohu kẹ odobe-ẹka-ndoo

¹⁵ Nta-a; ?ọ bụ l'ayi a-nọduwaru eme iphe dụ ẹji okfu l'eze-iphe-oma kẹ Nchileke tọshiwaru ayi; ekemu te kehe ayi ẹgbu tọ? Tųswekwa! ¹⁶ Unu ta mahaadụ lẹ teke unu woru onwunu tọgboru madzụ; melahaa iphe onye ọbu kfulu l'ọ bụ ohu iya; bẹ unu bụ-wa ohu iya. Teke ọ bụ l'unu woru onwunu tọgboru iphe dụ ẹji; bụru ohu iya; bụru iya bụ l'unu a-nwùhu anwùhu, bụ iphe tso iphe dụ ẹji. Teke bụkwanu l'unu woru onwunu tųpyabe l'onu iphe Nchileke kfulu; ọo ya bụ l'ọo-gụ unu lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya. ¹⁷ O nweru teke unu shi bụru ohu iphe dụ ẹji. Obenu lẹ mu ekele Nchileke ekele; lẹ nta-a bẹ unu gudewa obu unu l'ọ ha eme iphe bụ ọkpobe okfu ono ẹge e ziru iya unu.

¹⁸ Keshinu a tọwaru unu l'ẹgbu, iphe dụ ẹji shi kee unu; bẹ unu bụwa ohu k'odobe-ẹka-ndo. ¹⁹ Mu gudekwa ẹhu ohu; mẹ Nnajiufu anmaru unu ẹtu okfu-a; ọdume-ka bẹ iphe mu ekfu te edokwa unu ẹnya. Teke ọdungu bẹ unu shi woru onwunu tọgboru ẹjo umere, rehuru erehu; mẹ ome iphe ẹ-te vudodu nhamunha ẹge ee-shi t'iphe dụ ẹji kakkọoru nshinu. Ọ bụkwaphu ẹge ono bẹ unu e-wotakota onwunu l'ọ ha tųpyabe l'ome iphe vudo nhamunha ẹge ee-shi tẹ ndzụ unu bụkotaru kẹ Nchileke.

²⁰ Teke unu shi bụru ohu k'iphe dụ ẹji bụkwa iphe ono, dụ ẹji ono shi bụru nnajiufu unu. Ẹ tọ bụkwa odobe-ẹka-ndoo. ²¹ ?Bùhunu egbe uru ngunu bẹ unu ritaru l'ẹjo iphe ono, unu shi eme ono; mbụ iphe ono, iphere iya nọnyaaru bya adụ unu nta-a ono? L'ẹke ishi

iya tsuberu bụkwa l'anwùhu. ²² Obenu lẹ nta-a b'a tọwaru unu l'ẹgbu ono, iphe dụ ẹji shi kee unu ono; unu abụwaru ohu kẹ Nchileke. Uru, unu ritaru iya aburu lẹ ndzụ unu bụkotawa kẹ Nchileke. Ẹke o jeberu aburu lẹ ndzụ gbururu jeye. ²³ L'ugwo, iphe dụ ẹji akfụ-je madzụ kwa ọnwu. Iphe-oma, Nchileke anuje abụkwanuru ndzụ gbururu jeye ọphu shi l'ẹka Jisọsu Kuráiyisutu, bụ Nnajiufu ayi.

Ẹtu iphe emeje nụ l'alụlu

7 Ụnwunna mu; ọ kwa unu bẹ mu ekfuru nta-a; unubẹ ndu tųko maru ekemu. ?Unu ta madu l'ọ bụ teke madzụ nọ ndzụ; bẹ ekemu vu ire l'ẹhu iya; onye ọbu nwùhuwaru; k'ekemu alaa? ² Unu gudenu nwanyi, alụ nji gee ya. Nwanyi, alụ nji nọfutaje l'ẹka nji iya jeye teke nji iya ọbu l'a-nọ-bebe. Nji iya ono nwùhuwa; b'o nweekwa onwiya. Ekemu ono, shi lọpyabe iya l'ẹka nji iya ono te vuhekwa ire l'ẹke ọ nọ. ³ Bụ iya bụ; ọ -bụru l'ọ je aluru nji ọdo teke nji iya nọkwadua ndzụ; a sụ l'ọ bụ ogori bẹ oori. Teke bụkwanu lẹ nji iya nwùhuwaru; ọ bụ teke ono b'ọ bụ nwanyi, ee-keghe nji ọdo. Ekemu ta lọpyabehekwa iya. Ẹ tọ bụhedu iya ori ogori teke o je je aluru nji ọdo. ⁴ Ọ kwa ẹge ono b'ọ dụ l'ẹhu unu; ụnwunna mu. Ọ bụ ekemu shi bụru nji unu. Obenu l'unu lẹ Kuráiyisutu tųgbabewaru nwùhu. Ọo ya bụ lẹ keshinu ọphu unu nwùhuwaru bẹ ekemu ta bụhedu nji unu. Ẹ to nwehedu iphe unu l'iya jikwadu ọdo. E metsua; unu abya anọdu ndzụ ọdo teke ono, Kuráiyisutu tetaru nọdu ndzụ ono. Nta-a bẹ bụwa onye ono, shi l'ònwu teta nọdu ndzụ ono bụ nji unu; k'ọphu ayi a-nọdu ndzụ, vudo nhamunha; meje iphe dụ Nchileke mma. ⁵ Lẹ teke ono, ayi shi nọdukwadu ndzụ ono, ayi shi eme ẹge ọ gụru ayi ono bẹ ẹgu ẹjo iphe ono meru ayi t'ayi meje iphe dụ ẹji. Yọ bụru ekemu meru t'ẹgu ome iphe ono, dụ ẹji ono nwu ayi taphutaphu l'ẹhu. Iphe tso ome iphe ono, dụ ẹji ono abụkwanuru anwùhu. ⁶ Obenu lẹ nta-a; bẹ Nchileke mewaru ayi t'ẹ b'ọ dūhe iphe ayi l'ekemu e-nwegbabe lẹ phuu. Ayi nwùhuwaru; nahụ iphe ono, shi kee ayi ẹgbu ono. Ọo ya bụ l'ayi etsowa ụzo ndzụ ọphungu, ọphu shi l'ẹka Ume-dụ-Nsọ; ejeru Nchileke ozi. Ayi te etsohedu akahụ ụzo ono, bụ iya bụ ekemu ono, e deru l'ẹkwo ono; gude eje iya.

Ekemu; mẹ iphe dụ ẹji

⁷ ?Bụ ngunu bẹ ayi e-kfu nta-a? ?Ayị a-sụ l'ekemu l'onwiya bụ iphe dụ ẹji tọ? Tųswekwa! Ayi te ekfukwa ẹge ono. Obenu lẹ mu tẹ ga madu iphe bụ iphe dụ ẹji; ndege ekemu ta nọ. Mu tẹ ga ma iphe bụ ijimęnya; ndege ekemu ta sụ: "T'ẹ b'i jikwa ijimęnya." ¹⁸ Iphe dụ ẹji eshinu l'ekemu ono, sụru t'ẹ b'i jishi ijimęnya ono kpata ụzo; shi iya kpatsushia mu iphe bụ ẹgu ẹjo iphe,

† Awụ 20:17; Dit 5:21

dụ iche iche. Kẹle ẹke ekemu ta nọdu bẹ iphe dụ ẹji bụkwa iphe nwụhuru anwụhu. ⁹ O nweru teke mu shi nọdu; mu ta ma k'ekemu ono, sụru t'ẹ b'e jijeshi ijimęnya ono. Tọ dụ iya bụ; k'ekemu ono abyalẹphu ẹge-a; iphe dụ ẹji eteta jakerehu; ¹⁰ ekemu ono ekpeekwanua mu nkfugbu. Ekemu ono gędegede; mbụ ekemu, ga ge koshi mu ụzo ndzụ gbururu jeye egbe kpee mu nkfugbu. ¹¹ Okfu l'iphe dụ ẹji kpataru; ụzo gude ekemu ono ghọ-gbua mu; shi l'ekemu ono; woru mu gbua.

¹² Ọo ya bụ l'ekemu l'ọ ha shi Nchileke l'ẹka; iphe ono, e deru l'ekemu ono eshikwaphu Nchileke l'ẹka; bụru iphe vudo nhamunha; bya adụ mma. ¹³ ?Bụ iya bụ l'ọo iphe ono, dụ mma ono gbe kpataru mu ọnwu-wa tọo? Tụswekwa; ẹ tọ bụkwa iya. Ọ bụ iphe dụ ẹji gude iphe ono, dụ mma ono kpataru mu ọnwu; ẹge ee-shi tẹ iphe dụ ẹji bụru iphe aa-phụ l'ọ bụ iphe dụ ẹji. Yọ bụru iya bụ lẹ Nchileke shi l'iphe e deru l'ekemu eme t'iphe dụ ẹji koshikota onwiya ẹge yebe iphe dụ ẹji dụ-be ẹji.

Ụzo iphe labụ, akpa ęnya l'ẹhu madzụ

¹⁴ Iphe ayi maru bụ l'ekemu shi l'ẹka Ume Nchileke; obenu lẹ mu bụ madzụ mmakanụ, bụ iya bụ onye, iphe dụ ẹji gbaru ẹge aagbajẹ ohu. ¹⁵ Umere mu l'onwomu agbachije mu ęnya; okfu lẹ mu te emejedu iphe dụ mu kẹ tẹ mu mee. Iphe mu emejechia bụ iphe dụ mu ashị ememe. ¹⁶ Ọ -bụru l'iphe mu gbe emeje bụ iphe, mu marua l'ẹ tọ dudu mu mma; ọo ya bụ l'ookoshi lẹ mu kweru l'ekemu dụ mma. ¹⁷ Ọo ya bụru l'e -kfude iya ekfukfu b'ẹ tọ bụkwa mbędua l'eme iphe ono, dụ mu ashị ono. Iphe eme iya nụ bụ iphe ono, dụ ẹji, buwa mu ebubu l'ẹhu ono. ¹⁸ L'iphe mu maru bụ l'ẹ to nwekpodua iphe dụ mma, nọ mu l'obu lẹ phuu; bụ iya bụ l'obu egbe onye mu shi bụru teke mu shi anọduje eme ẹjo iphe agụebe mu nụ. Mu eseje tẹ mu mee iphe dụ mma, dụ mu kẹ ememe; ọbu lẹ mu ta adujedu ike mee ya. ¹⁹ Okfu lẹ mu t'emejedu iphe dụ mma, dụ mu t'a sụ lẹ mu meru iya. Ọ bụlephu ẹjo iphe ono, ẹ-ta dudu mu tẹ mu mee ya ono bẹ mu emeje. ²⁰ Ọ -bụru l'iphe mu anọduje eme; gbe bụru iphe ẹ-ta dudu mu mma; ọo ya bụ l'e -kfude iya ekfukfu; b'ẹ tọ bụdu mbędua l'eme iya. Iphe eme iya nụ bụ ẹjo iphe ono, buwa mu ebubu l'ẹhu ono.

²¹ Ọo ya bụ lẹ mu shi ẹge ono; maru l'ọ bụ ẹge-a bẹ iphe kẹ mgboko-a dụ; l'ọ bụ teke mu eme tẹ mu mee iphe dụ mma; yọ bụleruphu ẹjo iya akpatajẹ mu ụzo l'ẹhu. ²² L'ime onwomu; bẹ ekemu kẹ Nchileke adụebe-jekpokwaa mu mma l'obu; l'atsọ mu ęna. ²³ Obenu lẹ mu phuru ekemu ọdo, dukpokwaaruu iche, anọduje adzọ ụzo l'ẹhu mu. Ekemu onanu bẹ yele ekemu ọphu dụ mu mma l'egomunggo anọduje adzọ ụzo. Ekemu

onanu, bụ ekemu ọdo ono atuje mu mkpọro; kpuru mu kpee iphe dụ ẹji, bụ ọphu ekemu, ọotujeru mu kpuru mu lẹ ndzụ. ²⁴ Nshọbukwaa mu nshọ! ?Bụ onye a-dzọ mu l'egbe ọnodu ọwaa, mu nọ nta-a, bụwa anwụhu-wa? ²⁵ Mu ekele Nchileke ekele. Mu shi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu, bụ Nnajiufu ayi, bụ iya dzọru mu l'ọnodu ono ekele Nchileke ekele.

Ọo ya bụ lẹ mbędua l'uche-obu mu kwa ohu k'ekemu, shi l'ẹka Nchileke bẹ mu bụ. Obenu l'obu kẹ egbe onye ono, mu shi bụru ono kwa ohu kẹ ekemu kẹ iphe dụ ẹji bẹ mu bụ.

Ume, anụ ndzụ ọphungu

8 Ọo ya bụ lẹ nta-a b'ẹ to nwehekwa ikpe, Nchileke anmakwadụ ndu, ẹphe lẹ Kuráýisutu tųgbaberu bụru nanụ. ² L'ekemu ọphu Ume Nchileke aturu unu nta-a bụ ike, eshije l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu duru madzụ bahụ l'ụzo ndzụ. Yọ bụru ike ono tọfuwaru unu l'ike k'ekemu, bụ iya eshije l'iphe dụ ẹji duru madzụ bahụ l'anwụhu. ³ Iphe ekemu ta dudu ike mee; okfu lẹ madzụ ta adujedu ike mee ẹge ekemu kfuru bẹ Nchileke mewaru. O yewaru Nwatibe iya; yọ bya aburu madzụ; nweru anụ-ẹhu, iphe dụ ẹji anọduje akpa ụzo l'ọ bụ anụ-ẹhu nk'ayi; bya eworu onwiya chĩa ẹja; nwe-fu iphe dụ ẹji, ayi meru; shi ẹge ono mebyia ike k'iphe dụ ẹji ono. Nchileke eshi l'ẹhu ono, Kuráýisutu nweru ono nma iphe dụ ẹji ikpe. ⁴ Iphe, kparu iphe Nchileke meru iphe ono bụ k'ọphu ayi a-dụ ike meebe iphe ono, vudo nhamunha, ekemu kfuru ono. Lẹ nta-a bụwa Ume Nchileke edu ayi lẹ ndzụ ayi; tọ bụhedu ọbu egbe madzụ ono, ayi shi bụru teke ayi shi anọduje eme ẹjo iphe, agụebe ayi ono edu ayi. ⁵ Ndu eme iphe egbe madzụ ọbu, ẹphe shi bụru sụru t'ẹphe mee bụlephu ẹge ẹphe e-me mee iphe dụ ẹphe mma bẹ ẹphe anọduje ese. Ndu emekwanu iphe Ume-dụ-Nsọ sụru t'ẹphe mee aburu iphe dụ Nchileke mma bẹ ẹphe anọduje ese. ⁶ L'ose anya k'ome iphe dụ Ume-dụ-Nsọ mma bụkwa ndzụ; bụru ẹhu-agu. Ose anya k'iphe agụ obu egbe madzụ ono, ayi shi bụru teke ono, ayi shi anọduje eme ẹjo iphe, agụebe ayi ono abụkwanuru ọnwu bụ uru, eeritaje iya. ⁷ Yọ bụru iya meru iphe onye bụlephu iphe, agụ iya nụ bẹ ọonoduje ese ẹza iya; abuje ọhogu Nchileke. Ẹ too mejedu iphe ekemu Nchileke kfuru; mbụ l'ẹ tọo dųjekwa ike eme iya ememe ọphu. ⁸ Ndu emeje iphe agụebe obu ẹphe ta abyakwa bya a-dụ ike ome iphe dụ Nchileke mma.

⁹ Obenu l'unubędua te emejedu uche unu. Ọ bụwa iphe Ume-dụ-Nsọ ekfu bẹ unu eme; mbụkwa m'ọ -bụru-a lẹ Ume kẹ Nchileke buphu ebubu l'ime unu. Iphe bụ onye ẹ-te nwedu Ume ono, Kuráýisutu anụ ono l'ẹhu iya ta bụkwa onye nk'iya. ¹⁰ A makwarua l'unu a-nwụhu; okfu l'unu mewaru iphe dụ ẹji. Obenu; ọ -bụru lẹ Ume kẹ Kuráýisutu bu unu ebubu l'ẹhu bẹ

Ume ono bụakwa unu ndzụ; okfu lẹ Nchileke gụwaru unu lẹ ndu doberu ẹka ndoo. ¹¹ Teke ọ bụ lẹ Ume kẹ Nchileke ono, meru tẹ Jisọsu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono bu l'ime unu; ọo ya bụ lẹ yẹbedua ono, meru tẹ Kuráyisutu Jisọsu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono e-mekwaphu t'ẹhu unu ono, bụ ọphu a-nwụhu anwụhu ono nọdu ndzụ. Nchileke e-shi lẹ Ume-dụ-Nsọ ono, bu unu l'ẹhu ono mee iphe ono.

¹² Ọo ya bụ; ụnwunna mu; o nweru iphe gbaru ayi l'ememe. Obenu l'iphe ono, gbaru ayi l'ememe ono ta bụkwa t'ayi meje iphe, agụ egbe obu phụ, ayi shi nweru phụ. ¹³ Lẹ teke unu eme iphe shigbaa l'uche-obu unu ono bẹ unu a-nwụhukwa anwụhu. Obenu lẹ teke unu shi l'ẹka kẹ Ume-dụ-Nsọ kpagbua umere ono, shigbaa l'uche-obu unu ono; t'ọ bụru iphe nwụhuru anwụhu; k'ọphu unu a-nọdu ndzụ. ¹⁴ L'ọ kwa ndu kweru tẹ Ume-dụ-Nsọ bụru onye edu ẹphe; bẹ bụ ụnwu Nchileke. ¹⁵ Lẹ Ume-dụ-Nsọ, Nchileke nūru unu ta bụkwa Ume, e-me t'unu bụru ohu l'ifu Nchileke; m'ọ bụ t'o mee t'unu gbe bya atsụlahaa Nchileke egvu ọdo. Iphe Ume ono gbe emeje bụ l'ooomeje t'unu bụru ụnwu Nchileke. Keshinu Ume ono bu ayi ebubu l'ẹhu bẹ ayi ekuje Nchileke "Nna; Nna." ¹⁶ Ọ bụ Ume Nchileke ono bẹ emeje t'o doo ayi ẹnya l'obu ayi l'ayi bụwa-a kẹ Nchileke. ¹⁷ Ọo ya bụ l'ọ -bụru l'ayi bụwa ụnwu iya; ọ bụ iya bụ l'ayi bụwa ndu Nchileke a-nụ iphe o kweru ụnwu iya ụkwa iya. Ọo-nụ ayi iphe ono, ọ nūwaru Kuráyisutu ono. Ọ -bụru-a l'ayi lẹ Kuráyisutu tųg-baberu eje iphe-ẹhuka bẹ Nchileke e-mekochakwaa mee t'ayi gbaru mgba l'ọdu-biribiri kẹ Kuráyisutu.

Ọdu-biribiri ọphu nọ l'ifu

¹⁸ Iphe doru mu ẹnya bụ l'iphe-ẹhuka ọwananu, ayi eje nta-a te dzukpoduanu kẹ t'e wota iya tųru yeru egbe ọdu-biribiri, Nchileke e-mekochaa woru ayi dobe. ¹⁹ Iphemiphe ọbule, Nchileke keru ekeke bẹ ẹhu anma anmanma tẹ ya phụ-kebe teke Nchileke e-koshi ụnwu iya l'ọdu-biribiri ono. ²⁰ Okfu l'iphemiphe ọbule ono, Nchileke keru ekeke ono bẹ Nchileke tųru ọnu t'ọ tųko bụru iphe laru l'iyi. Ẹ tọ bụkwa iphemiphe ọbule, Nchileke keru ekeke meru iphe dų ẹji l'onwiya. Ọ kwa iphe tso ikpe, Nchileke nmaru madzụ lẹ madzụ mesweru. Obenu lẹ Nchileke mekwaruphu tẹ iphemiphe ọbule ono, o keru ekeke ono; lekwaphu ẹnya ²¹ l'ujiku lanụ; bẹ ya a-goshi ọnu ono, ya tųru iya t'o rekarashihu ono. Teke ono bẹ oo-me t'iphemiphe ọbule ba abụheru ohu k'iphe dų ẹji; yọ bụ-chiaru ọdu-biribiri k'ụnwu Nchileke. ²² Iphe ayi maru bụ lẹ byeyekwaa nta-a; bẹ iphemiphe ọbule, Nchileke keru ekeke atsụgbakwaa ude l'ọ bụ nwanyi, ime eme. ²³ Ẹ tọ bụlekwa iphe Nchileke keru ekeke nkinyi iya. Ayibedua l'onwayi, bụ ndu nwewaru Ume Nchileke; mbụ Ume, Nchileke yeru ayi l'ẹhu gude ekoshi lẹ ya e-

mekochaa meeru ayi iphe ono, ya kweru ayi ụkwa iya ono; atsụkwaphu ude; ẹge ono ayi ele ẹnya lẹ Nchileke e-koshi l'ọ nataru ayi l'ẹke ọ nọ t'ayi bụru ụnwu iya ono, bụ iya bụ teke Nchileke a-gbata ẹhu ayi l'ọ hà.

²⁴ Nchileke dzọfutawaru ayi; ọbu l'adzọta ono bẹ ayi elekwadu ẹnya teke oo-dzu oke. Ndẹge ọ -bụru l'ayi natawuru iphe, ayi ele ẹnya iya; m'ẹ tọ ga adụkwa iphe ayi ga anọdu elekwadu ẹnya iya. ?Bụ onye lejeru ẹnya iphe o gbe natawa? ²⁵ Teke bụ l'ayi ta natadụ iphe, ayi ele ẹnya iya; ọo ya bụ l'ayi a-ta nshi; nọdukwaphu ele ẹnya iphe ọbu.

²⁶ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ Ume Nchileke anọduje eyeru ayi ẹka; okfu l'ike ta adụdu ayi k'ọta nshi; l'ẹ b'ọ bụ l'ayi maru ẹge eekfuje anụ Nchileke ẹge gbaru ayi. Ọo ya bụ l'ọo Ume-dụ-Nsọ l'onwiya egudeje ude ọphu bụlephu yẹbedua maru iphe o kfuru gude ekfu anuru ayi Nchileke. ²⁷ Ọ bụ Nchileke, bụ yẹbedua enyoje ime obu madzụ bẹ mawaru iphe bụ uche-obu kẹ Ume-dụ-Nsọ; okfu lẹ Ume-dụ-Nsọ anọduje ekfu anuru ẹphe Nchileke; mbụ ndu nk'iya l'ẹge ọ dų Nchileke mma.

²⁸ Ayi maru l'iphe bụ iphe, eme l'ẹhu ndu yeru Nchileke obu anọduje eme l'ẹge ọo-dųru ẹphe lẹ mma; mbụ ndu Nchileke kuru ẹge ọ tųberu. ²⁹ Ishi iya bụ lẹ Nchileke mahawaru ndu nk'iya tẹmanu bẹ mg-boko dųbederu; bya afọtahawa ẹphe t'ẹphe bụru ndu a-dų ẹge Nwatibe iya dų; tẹ Nwatibe iya ono bụru ọgurennya m'a gụdekwanu ụnwunna iya l'ọphu. ³⁰ Ọ bụ ndu, Nchileke fọtahawaru b'ọ kuru. Yọ bụru ndu ono, o kuru ono b'ọ guru lẹ ndu doberu ẹka ndoo. Yọ bụru ndu ono, ọ guru lẹ ndu, doberu ẹka ndoo ono b'ọ doberu l'ọdu-biribiri iya.

N-yemobu Nchileke l'ẹhu ayi

³¹ ?Nanụ ẹge ayi e-dobe ọnu yee l'iphemiphe ọbule ono nta-a? Ọ -bụru lẹ Nchileke agbaru ayi ọdzori; ?bụ onye e-meghe ayi ngunu. ³² Nchileke ta kfụkwewa Nwatibe iya ẹka. O duru iya ye t'ọ bya anwụ-chiaru ayi l'ayi ha ọnwu. Keshinu ọphu Nchileke shi ẹge ono; nụ ayi Nwatibe iya ono; ?bụ egbe iphe ngunu b'ẹ to shidu l'ẹka Nwatibe iya ono nụ ayi kẹ mmanụ. ³³ ?Bụ onye bẹ dzuru kẹ oku ndu, Nchileke fọtaru afọta ikpe? Ẹ to nwekwa. Kẹ l'ọ bụ Nchileke l'onwiya gbe me-wa t'ikpe ba nma ẹphe. ³⁴ ?Bụ onye bẹ dzuru k'onma ẹphe ikpe? Ẹ to nwekwa. Kẹ l'ọo Kuráyisutu Jisọsu l'onwiya bụ onye gude okfu ẹhu ẹphe nwụhu. Ọphu tọ bụlekwa onanu nkinyi iya: o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ je anọdu l'ẹka-utara Nchileke ekfu anuru ayi Nchileke. ³⁵ ?O nwekpooru iphe a-kpọshighe tẹ Kuráyisutu be eyerheru ayi obu? ?Bụ oje iphe-ẹhuka? ?Tọo bụ oke mkpa? ?Bụ ome madzụ kpakpawowo? ?Tọo ẹgu ememe? ?Tọo ba phụ iphe owe l'ukfu? ?Tọo iphe ọlo ishi onwonye alọlo? ?Tọo l'e gbugburu ayi lẹ mma bẹ e-meghe iya

gude eme tẹ ya koshi l'òdu-biribiri nk'iya te nwedu ẹtu. Ndu onanu b'ò phuru imiko; bụ iya bụ ndu ono, ọ tubuhawaru l'ẹphe l'iya a-gbaru l'òdu-biribiri iya ono.

²⁴ Yọ bụru ayịbedua bụ ndu onanu, ọ phuru imiko ono.

Ẹ tọ bụlekwa lẹ ndu Ju b'o shi fọta ayi nwenkinyi; o shikwaphu lẹ ndu ọhodo, ẹ-ta bụdu ndu Ju fọta ayi.

²⁵ Yọ bụru iphe ono b'o kfulu l'ẹkwo Hosáya; sụ:

"Lẹ ndu ono, ẹ-te shidu bụru ndu nk'iya ono;
bẹ ya e-ku 'ndu nk'iya.'

Nwanyi ono, ya te shidu yeru obu ono;

bẹ ya e-ku 'o-ri-ẹku iya.'

²⁶ Yọ bụru l'ẹke ono,

a nọduru; sụ ẹphe l'ẹphe

ta abụdu ndu nk'iya ono;

bẹ aa-nọdu kua ẹphe

'unwu Nchileke, nọ ndzụ.' "

²⁷ Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke chikwaruphu mkpu ẹhu ndu Ízurelu; sụ: "Lẹ to nwedu m'o -ruhuru; unwu Ízurelu ha l'igweligwe l'ọ bụ ẹja, nọ l'ali; ọ kwa nwa ndu ẹ-ta badu ishi bẹ aa-dzofuta. ²⁸ Onanu aburu kele Nnajiufu e-mekota iphemiphe ọbule, o kfulu ndiphe. Oo-mekotakpoo ya ẹgwegwa; mee ya ọhuma ọhuma ẹge ọo-du." ²⁹ Ọ dukwaa l'ọ bụ iphe Azáya kfuluhawaru tẹmanu b'o mederu. Ọ sụru: "Ndege Nnajiufu ayi; mbụ Ọkaribe-Kakota-Ike te kwedu t'awa ayi chihu; mẹ ayi agvụ l'ọ bụ Sodomu; mbụ m'o mee ayi iphe o meru Gómóra."

Ụkfu, adu ndu Ízurelu l'okpa

³⁰ Nta-a; ?bụ awe bẹ ayi a-sụbekwanu iya ishi? Ẹke ayi a-sụbe iya ishi bụ lẹ ndu ono, ẹ-ta bụdu ndu Ju; ẹphe te shi l'ese tẹ Nchileke gwa ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo ono bẹ Nchileke gwaru lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya; okfu l'ẹphe woru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka.

³¹ Obenu lẹ ndu Ízurelu, bụ ndu keberu ẹhu eme iphe ekemu kfulu ẹge ee-shi tẹ Nchileke gwa ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo ta dudu ike mekota iya. ³² ?Bụkwanu ngunu kparu iya? Iphe kparu iya nụ bụ l'ẹphe te sedu tẹ Nchileke gude kẹ l'ẹphe woru onwẹphe ye iya l'ẹka; gwa ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo. Ẹphe gbe gudechia iphe ẹphe gude ike ẹka ẹphe meta ese iya. Yọ bụru l'ẹke ono bẹ mkpuma ono kporu ẹphe ụkfu; ³³ bụ iya bụ iphe ono, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ lẹ Nchileke sụru:

"Unu phududuphu!

Ya wowaru mkpuma,

a-nọdu adu ndiphe

ụkfu ngube lẹ Záyonu;

mbụ oke mkpuma,

ẹphe e-vukotaje daa;

Obenu l'onye woru onwiya

ye onye ono l'ẹka;

ta byadu bya akwa izimana."

Ọ bụ mkpuma ono bẹ ẹphe vukotaru; yọ bụru ụkfu du ẹphe l'okpa.

10 Unwunna mu; iphe du mu mma l'obu; buri iphe mu anoduje ekfu anu Nchileke t'o meeru iya ndu ali mu, bụ iya bụ ndu Ju bụ t'ọ dzofuta ẹphe. ² L'ophu dokpooru mu ẹnya bụ l'ooovu ẹphe ẹhu t'ẹphe meje uche-obu Nchileke. Ono bẹ mu agbakpooru ẹphe ọdzori iya. Obenu l'ẹge ẹphe gude eme iya bẹ ẹphe te gudedu ọgbodo mmamiphe eme iya. ³ Keshinu ẹphe ta amadu ẹge Nchileke eshije mee madzụ t'ọ buri onye doberu ẹka ndoo; bẹ iphe ẹphe achọ bụ obuta ụba k'ẹka ẹphe; shi ẹge ono meta tẹ Nchileke gwa ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo. Ẹphe eshi ẹge ono jika omeje iphe bụ uche-obu Nchileke. ⁴ Lẹ Kuráýisutu bẹ meekwaru tẹ ekemu ba abuye ụzo, Nchileke shi agu madzụ l'onye doberu ẹka ndoo; k'ophu iphe bụ ndu, wokwanuru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka a-buru ndu, Nchileke a-gu lẹ ndu doberu ẹka ndoo.

Ndzofuta bụ k'oniyemonye

⁵ Ọwaa bụ ẹge Mosisu deru kẹ ndu eme tẹ Nchileke gwa ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo; okfu l'ẹphe eme iphe ekemu kfulu: Ọ sụru l'iphe, bụ onye eme iphe ekemu kfulu e-shikwa iya nọdu ndzụ. ⁶ Obenu l'owaa bụ iphe, e deru lẹ k'uzo, Nchileke e-shi gwa ndu woru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya. E deru; sụ: "Ba dukwa teke ii-je ọri wo: ?Bụ onye a-du ike laa l'imigwe; mbụ je ekuzita Kuráýisutu? ⁷ Ọphu tọo dukwa teke ii-je ọri; sụ: ?Bụ onye a-bahụ l'ali-maa; mbụ shi iya kufuta Kuráýisutu?" ⁸ ?Bụ ngunu b'e deru? Iphe e deru bụ: "L'okfu Nchileke nọ ngu ntse. Ọo ya bụ iphe jikpu l'onu; buri iya bẹ ii-noduje arị l'okpoma." Ọo ya bụ ozi-oma ono, ayi ezi ono; bụ iya bụ l'onye Nchileke nataru bụ onye woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka. ⁹ Teke ọ bụ l'i gude onu ngu kfula ya kfulushia ya ike l'ẹke ndu ọdo nọ l'ọo Jisusu bụ Nnajiufu ọbu; bya egude okpoma ngu l'ọ ha kweta lẹ Nchileke meru iya; yo shi l'onwu teta nọdu ndzụ; bẹ Jisusu a-dzota ngu. ¹⁰ Onye gude obu iya l'ọ ha woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ Nchileke a-gu l'onye doberu ẹka ndoo. Onye gude onu iya kfulufuta iya l'edzudu ọha; bẹ Kuráýisutu a-dzota. ¹¹ L'e dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "L'iphe bụ onye woru onwiya ye iya l'ẹka ta abyakwa bya akwa izimana." ¹² Ẹ to nwehekwa mkpocha, nọ iya nụ: l'onye owaa bụ onye Ju; onye ọphu ta bụ onye Ju ta duhekwa; kẹ l'ọ bụhukwaphu Nnajiufu lanu ono bụ Nnajiufu ẹphe l'ẹphe ha. Yọo noduje emeru iphe bụ ndu ekfu anu iya nụ eze-iphe-oma, kfulube ọswa ha nshinu. ¹³ Kẹ l'e dekwaruphu; sụ: "L'iphe bụ onye akpo-ku ẹpha Nnajiufu bẹ ọo-dzota." † ¹⁴ Obenu; ?nanu ẹge ẹphe e-shikwanu akpo-ku iya; l'ẹphe be vuoduru ụzo woru onwẹphe ye iya l'ẹka?

?Nanụ ẹge ẹphe e-shi woru onwẹphe ye iya l'ẹka; l'ẹphe ba nụbua ẹke eekfu okfu iya? ?Nanụkwanu ẹge ẹphe e-shi nua ẹke eekfu okfu iya; m'ọ -bụru l'ẹ to nwedu ndu ezi ozi-oma? ¹⁵ ?Nanụkwanu ẹge ndu, ezi ozi-oma e-shi je ozi-oma m'ọ -bụru l'ẹ te zidu ẹphe t'ẹphe je iya ezizi? Ọ kwa iya meru iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "Iphe ẹhu atsọkwanu ẹphe kẹ ndu ono, byaru ozi ozi-oma ono." ¹⁶ Obenu l'ẹ tọ bụbedu ndu e ziru ozi-oma ono l'ẹphe ha bẹ kwetaru iya nụ. Kẹle Azáya kfukwaru; sụ: "Nnajiufu; ?buhunu onye bẹ kweru okweta iphe ọ nuru ayi l'ọnu?" ¹⁷ Ọo ya bụ l'oworu onwonye ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ shi l'ọnuta ozi-oma. Ozi-oma ono bụkwanu ozi-oma, shi l'okfu kẹ Kuráýisutu.

¹⁸ A bya l'ẹhu ndu Ízurelu; mu aji; sụ: ?Bụ anụnu bẹ ẹphe ta nudu ozi-oma ono tọo? Wawakwa! Ẹphe nuchachakwaaru iya-a; l'iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke sụkwaru:

"Ndu ozi-oma ono rakwaru
okfu Nchileke arara;
a nụgbaru olu ẹphe
l'ẹkemeke ọbule lẹ mgboko."

¹⁹ Iphe mu aji ọdo aburu: ?Bụ ẹnya bẹ ozi-oma ono te shidu doo ndu Ízurelu tọo? Wawakwa! K'ọdungu bụ lẹ Mósísu l'onwiya; bẹ yewaru ọnu l'iphe ono, mu jiru ono l'ẹke o deru lẹ Nchileke sụru:

"Yẹbe Nchileke e-gude mba,
ẹ-ta bụdu ọgbodo mba
meru okopho ye unu l'ẹhu.
Ya egude mba, eme eswe
kpatsua unu ẹhu-eghughu."

²⁰ Azáya akafua ya ru okfushi ike; teke ọ raru iya tororo lẹ Nchileke sụru:

"O gbe bụru nụ ndu
ẹ-te shidu achọ yẹbe Nchileke;
bẹ phuru iya nụ.
Yọ bụru ndu ẹ-te shidu
aji aji iya bẹ ya koshiru onwiya."

²¹ Yo bekwanu l'ẹhu kẹ ndu Ízurelu; yọ sụ: "L'ẹ to nwe-du teke ya ta amachijedu ẹka tẹ ndu jikaru iphe ya ekfu; kwefuru iya ike laphuta azụ byakfuta iya."

Nchileke ta jika-gekwa ndu Ízurelu l'ẹphe ha

11 Ọo ya bẹ mu ajikwaphu; ọdo sụ: ?Bụ ajika bẹ Nchileke jikawaru ndu nk'iya tọo? Tụswakwa! Ẹ tọ jikakwa ẹphe. Mbẹdua l'onwomu bụkwaa onye Ízurelu; mu shikwa l'eri Ébirihamu; bya abụkwaruphu onye ikfu Bénjaminu. ² Nchileke ta jikakwa ndu nk'iya, bụ ndu o vu ọzo fọtahawa. ?Unu ta amadu iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; mbụ ẹge Eláyija gude chia Nchileke ichi-ẹhu ndu Ízurelu. Ọ sụru Nchileke: ³ "Nnajiufu; i phurua l'ẹphe gbugewaru ndu ekfuchiru ngu nụ; bya atuko ẹnya-ngweja ngu nwukposhibebe. Ọ

bụwa-a yẹbedua nwẹnkinyi iya; bẹ phoduru nụ; ẹphe esekwaphu t'ẹphe gbufua ya." ¹⁴ Obenu; ?bụ ngunu bẹ Nchileke kfuru iya? Ọ sụru iya: "Eláyija; ?tị madu lẹ ya doberu unu madzụ iri l'ẹsaa l'ụkporo madzụ iri, bụ ndu ẹ-te wotabua ikpere byishiru Balu l'ẹphe abaru iya ẹja." ⁵ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dọ nta-a. O nwekwarua nwa ndu Nchileke gudelephu k'eze-iphe-oma, oome haru fọta. ⁶ Nchileke gudelephu k'eze-iphe-oma, oome fọta ẹphe. Ẹ tọ bụdu k'iphe ẹphe gude ike k'ẹka ẹphe meta b'o gude fọta ẹphe. Ndẹge o gude k'iphe ẹphe shi l'ike k'ẹka ẹphe meta fọta ẹphe; mẹ eze-iphe-oma kẹ Nchileke ta ga abụhekwa eze-iphe-oma.

⁷ ?Bụ awe bẹ ayi a-sube okfu ono ishi nta-a? Ẹke ayi a-sube iya ishi bụ l'ẹ tọ bụbedu ndu Ízurelu l'ẹphe ha bẹ phuru ọzo iphe ẹphe achọ. Ọ bụlephu ndu ono, Nchileke fọtaru ono bẹ bụ ndu o ruberu ẹka. Ndu ọphu l'ẹphe ha bẹ Nchileke woru nchị kpọ-chishia; kpọ-chishia obu ẹphe; ⁸ bụ iya bụ iphe, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "Lẹ Nchileke nuru ẹphe egomungo, ẹ-te edzudu edzudzu; nụ ẹphe ẹnya; k'ọphu ẹphe ta aphudu ọzo; nụ ẹphe nchị; k'ọphu ẹ-to nwedu iphe ẹphe e-gude iya anụ; mbụ byeyekwa nta-a." ¹⁹ Dévidi edekwaaphu; sụ:

"Tẹ nri, ẹphe doberu k'eriri;
ghokwaa ọnya-ekobe; hata ẹphe;
anụ, ẹphe gburu k'ogwa
Nchileke aburu ọnya; nmata ẹphe.

¹⁰ Tẹ ẹnya kpukwaa ẹphe ishì.
Tẹ ekwebe nyajikwaa ẹphe ẹbo;
gbururu jeyewaru." †

¹¹ Ọo ya bẹ mu aji ọdo; sụ: Ndu Ízurelu; ?ẹphe kpakotaru iphe k'ọphu ẹphe darukpooru alị; ẹphe ta dọhe ike gbeshi ọdo tọo? Tụswakwa! Ẹ tọ dukwa ẹge ono. Ọ bụ ọkpa, ẹphe hasweru kparu iphe Nchileke wataru ọdzofuta ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; k'ọphu ee-shikwanu ẹge ono tẹ ndu Ízurelu wataru ẹphe okoru okopho. ¹² Ọ bụ emeswe, ndu Ju mesweru kparu iphe; uru kwata gbaaru ndiphe mgburumgburu. Iyi, yitaru ndu Ju abụkwaruphu uru; gbaaru ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. Ọo ya bụ l'uru ge egbe kakkpowaaru nshinu ọkpobe aka-ka; ndẹge ndu Ízurelu l'ẹphe ha laphutakotaru azụ byakfuta Nchileke.

Ndzota kwaa kẹ ndu ọhodo

¹³ Nta-a bụkwa unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bẹ mu ekfu eyeru. Mu eme tẹ unu maru lẹ Nchileke mewaru mu onye ishi-ozì t'ọ bụru mbẹdua a-nọduje ezi ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ozi-oma ono. Keshinu ọ dọ ẹge ono bẹ ozi ono anọduje eme t'ẹhu atsọ mu ẹna. ¹⁴ K'ọphu bụ: Nchileke -kwe; mu egudeje iya eme tẹ ndu alị mu ono wataru unu okoru okopho; tẹ mu shi ẹge ono haru ẹphe dzota. ¹⁵ L'ọ kwa teke ono, ẹphe jikaru Nchileke

† 1 Eze 19:10, 14 †† Dit 29:4; Azá 29:10 † Egvu 69:22, 23

ono bẹ Nchileke gbe mee tẹ yele ndiphe bya adu lẹ mma. ?Bụ ngunu e-mekwanu mę Nchileke natalẹphu ẹphe ọdo? Iphe e-me nụ bụ ndu nwuhuru anwuhu e-eshe l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọdo.

¹⁶ Obenu l'ọphu unu a-maru bụ l'e -wotawa iphe ọdungu, a wataru l'ishi buredi gude chjaru Nchileke ẹja; bẹ ishi buredi ono l'ọphu bukotaakwa nk'ia. Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dọ l'oshi. Teke bụ l'ogvu iya bụ kẹ Nchileke; bẹ ẹkali iya l'ọ ha bukotaakwaphu nk'ia.

¹⁷ Ndu Ju dọ l'ọ bụ oshi olivu ufu, a haru ẹkali iya kwashja. Unubedua, ẹ-ta bọdu ndu Ju dọ l'ọ bụ ẹkali-oshi olivu ẹgu, e wotaru bya edekfube l'ẹke a kwafuru ẹkali iya k'ufu phụ; yo shi ẹke ono dzuta. Nta-a bẹ unu shi-wa l'ogvu olivu onanu, bụ k'ufu ono l'amita mini; gude nọdu ndzụ. ¹⁸ Ọo ya bụ; t'unu be jekwa ọsu l'ẹ to nwedu iphe ẹkali ọphunanu, a kwashiru akwashị phụ bụ. Mbụ; ?bụ kẹ ngunu bẹ unu e-gude eku onwunu ekuku? Unu nyatakwa l'ẹ tọ bọdu unu gude ọgvu oshi ono; l'ọ buchia ọgvu oshi ono bẹ gude unubedua.

¹⁹ Ii-sukwaru: "L'a kwafuwaru ẹkali-oshi ono; k'ọphu aa-nyapyabe unubedua." ²⁰ Ono kwaa oswi-okfu! Obenu l'iphe kparu iphe a kwafuru ẹphe kwa l'ẹphe te woduru onwephe ye Kurájisutu l'ẹka. Unubedua abya adzua; vudoshia ike; okfu l'unu woru onwunu ye iya l'ẹka. Ọo ya bụ t'unu ba anodukwa etse etsetse iya. Ọ kwa t'unu gbe kwaberu onwunu ẹnya. ²¹ Nchileke ta hakwa ndu Ju, bụ ẹphe dọ l'ọ bụ ọkpobe ẹkali-oshi phụ, shi l'ufu phụ kẹ mmanu. ?Buchia nggubedua; bẹ ọo-ha tọo? ²² Ọ bụ ẹge ono; bẹ ii-gudewaru maru lẹ Nchileke emeje odoo; makwaruphu l'ooemeje madzụ iphe kpanjangangu. O meru ndu jikaru iya nụ iphe-kpanjangangu; l'emekwanuru nggubedua odoo; mbukwa teke i kweru nopyabe l'odoo obu, oomeru ngu obu. Ọdumeka bẹ ọo-kwafukwa ngu phụ ẹge ọ kwafuru ndu ọphu. ²³ Ọ -buru lẹ ndu kẹ Ju haru ọjika eze-iphe-oma ono; bẹ Nchileke e-wolekwarua ẹphe dobephu azu l'ẹke ẹphe shi nọdu; lẹ Nchileke a-dukwaa ike dobephu ẹphe azu l'ẹke ẹphe shi nọduhawa. ²⁴ Unu lewaru. Unubẹ ndu, ẹ-ta bọdu ndu Ju dọ l'ọ bu ẹkali-oshi olivu ẹgu. A bya akwata unu l'ẹke ono je edekfube l'oshi olivu ufu phụ; mbụ yọ buru iphe e meru ẹge ẹ te emejhaadu iya. Ndu Ju adukwanu l'ọ bụ ẹkali-oshi olivu ufu phụ. Ọo ya bụ l'oo-gbe karu Nchileke ntse owota ẹkali ono, o shi kwafu akwafu ono dekfube l'oshi, o shi nọduhawa.

Obu-imiko Nchileke bụ k'onnyemonye

²⁵ Unwunna mu; o nweru ọgbodo iphe, unu ta ma-haadua, mu eme t'unu maru; k'ọphu unu te ejejedu ọri l'unu manukaru iphe. Iphe unu a-maru bụ l'ẹ tọ bukwa ẹge ọkpoma nmaru ndu Ízurẹlu kpungu nta-a bụ ẹge ọo-nmawa iya rụ ẹphe jeyewaru. Teke ẹjo ọkpoma ẹphe ono a-nọ-bebe bukwa teke ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju,

Nchileke ọtaru l'a-tuko laphutabebewa azu lakfuta iya. ²⁶ Ọo ya bụ; teke ono; a tukowaru iphe bụ Ízurẹlu l'ẹphe haa; dzoo; bụ iya bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

"Onye Ndzota e-shi lẹ Záyonu bya.

Oo-wofukota unwu
Jékọpu ẹjo iphe,
ẹphe shi eme l'ẹhu."

²⁷ Nchileke asu:

"L'ọo ọwaa bụ ọgba-ndzụ,
e-shi iya l'ẹka:

Ya a-gukotaru ẹphe nvu
l'iphe dọ ẹji, ẹphe meru." †

²⁸ A -bya lẹ kẹ ozi-oma ono; gbe bukwaru iphe kweru unu; l'ẹphe bụ ọhogu Nchileke; okfu l'ẹphe jikaru ozi-oma ono. Obenu l'a -bya lẹ kẹ afota, Nchileke ọtaru ndu Ju bẹ ẹphe bukwa ndu, Nchileke yeru obu; shita l'okfu ẹhu ndiche ayi phẹ. ²⁹ Lẹ Nchileke ta agbanwe-jekwa iphe ọ rihawaru k'ememe l'ẹhu ndu ọ ọtaru t'ẹphe buru ndu nk'ia; mbụ ndu ọ ọtaru bya emeeru ẹphe iphe-oma. ³⁰ L'unubẹ ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju shi buru ndu, ẹ-te kwedu ome iphe Nchileke kfuru. Obenu lẹ nta-a bẹ Nchileke phuru unu imiko; okfu lẹ ndu Ju te ekwejedu ome iphe o kfuru. ³¹ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dọ ndu Ju. Nta-a bẹ ẹphe te kwekwaphu ome iphe Nchileke kfuru ẹge ee-shi tẹ Nchileke phuru ẹphe imiko ẹge ọ phuru unu. ³² Ọo ya bụ lẹ Nchileke haru onyemonye ọbule ọzo t'ẹphe be kweshi ome iphe o kfuru; k'ọphu ya a-phuru onyemonye ọbule imiko.

Ọdu-biribiri Nchileke

³³ Ha-oo! Ẹge Nchileke dọ-be biribiri! Ẹ to nwekwa onye maru ẹge ọo-tu-be ọnu ẹge ọ kwata-beru ẹnya; ọphu mmamiphe iya 'enwekwaphu ẹtu. Ẹ to nwekwa onye ha kẹ ọmaebe iphe ọ tọberu; ọphu 'ọ dukwa onye ha k'okoshi ọzo, Nchileke eshije eme iphe iya!

³⁴ Ọ dọ l'ọ bụ iphe okfu Nchileke kfuru; sụ:

"?Bụ onye maru
uche-obu Nnajiufu?
?Bụ onye sọjeru iya
l'ọo iphe oo-me ndo-ọ?

³⁵ ?Bụ onye nọjeru iya iphe;
k'ọphu ọo-sụ t'ọ kfukwaa ya ugwo iya?"

³⁶ Ọo ya keru iphemiphe ọbule. Yọ buru iya bẹ iphemiphe ọbule shi l'ẹka iya nọdu; bukwaru iya phụ bẹ iphemiphe ọbule nọ-turu. T'ugvu buru kẹ Nchileke gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dọ.

Ọno ndzụ l'ọjeru Nchileke ozi

12 Ọo ya bụ; unwunna mu; keshinu ọphu Nchileke aphuru ayi imiko ẹge ono bẹ mu arọ unu t'unu

† Azá 59:20, 21; 27:9; Jer 31:33, 34

woru onwunu nù Nchileke ọgbodo anùnu. Unu b̄uru iphe, nọ ndz̄u, unu gude ach̄iru Nchileke eja; mb̄u iphe unu doberu Nchileke nsọ bya ab̄uru ọp̄hu d̄u Nchileke mma. Ono b̄u iphe b̄u ọkpobe ọbaru Nchileke eja ndono; b̄uru ono b̄u iphe gbaru iya n̄u. ² Unu be kwehekwa t'e nwuru unu ye t'unu meje ẹge ụnwu eliphe eme. Iphe unu e-mejehia b̄u t'unu haaru Nchileke onwunu t̄e Nchileke gbanwejee obu unu; t'uche unu b̄uru iphe ọp̄hungu; k'ọp̄hu unu a-duje ike maru iphe, b̄u uche-obu Nchileke; b̄u iya b̄u iphe d̄u iya mma; b̄uru iphe ọ nataru; bya ab̄uru iya b̄u iphe d̄uberu mma.

³ Iphe mu gude ekfuru unu iphe-a; b̄ukwa l̄e Nchileke mewaru mu eze-iphe-oma. Mu ekfuru unu l'unu ha t'unu ba ariekwaru onwunu ẹge unu ta ahadu. Iphe unu e-mejehia b̄u t'unu zijee obu l'ali; maru iphe unu ar̄i. Nchileke n̄waru onyemonye ọbule òkè iphe-oma, shi l'ekwekwe, onye ọbu kweru nk'ia. Ọ kwa iphe e-koshije onyemonye ọbule iphe ọo-nọduje ar̄iru onwiya ndono. ⁴ L'ọ kwa ẹge ọ d̄u l'ẹhu madz̄u ndono; l'ugw̄ehu lan̄u emokashijekwa ibe-ẹhu l'igweligwe; t̄uko emegbaa iphe d̄u iche iche. ⁵ Ọ kwaphu ẹge ono b̄e ayi d̄u l'igweligwe. Obenu l'ayi shikwa l'at̄ugbabe, ayi l̄e Kur̄áiyisutu t̄ugbaberu b̄uru ugw̄ehu lan̄u. Nta-a; b̄e ayi d̄u l'ọ b̄u ibe-ẹhu iche l'iche; onyenon̄u; yoo me t'ibe-ẹhu ibe iya dzua oke. ⁶ Ayi nwegbaaru iphe-oma, Nchileke meru n̄u ayi l'ẹhu l'ẹhu; onye l'ẹge eze-iphe-oma nk'ia ha. Nta-a b̄u t'ayi gudeje iya mee iphemiphe ọbule ẹge gbaru n̄u. Teke ọ b̄u l'o nweru onye Nchileke meru iphe-oma t'o kfuchijeru ȳebe Nchileke; t'onye ono kfujekwa iya ẹge o koshiru iya ẹya l'ekwekwe, o kweru. ⁷ Teke ọ b̄u onye Nchileke meru iphe-oma k'ọjeru ch̄ochi ozi; t'onye ono yekwaru ch̄ochi ẹka. Teke ọ b̄u onye Nchileke ḡuru l'oz̄i iphe ezizi; t'onye ono zijekwa iya. ⁸ Teke ọ b̄u onye o yeru l'ọdu madz̄u ike; t'onye ono d̄ujekwa madz̄u ike. T'onye an̄u ibe iya iphe; n̄ujekwa iya l'obu iphoro. T'onye nọ l'ishi; keshijekwaa ẹhu jeshi ozi ike. T'onye aph̄uru onye ọdo imiko ph̄ujekwa iya l'ẹhu-otso-ena.

⁹ Yejekwaru madz̄u ibe ngu obu ọgbodo eyeru. Bujeru ụba yeru ejo iphe; nggu akw̄eshia ẹka ike l'ome iphe b̄u iphe-oma. ¹⁰ T'onyenon̄u yejeru ibe iya obu ọgbodo eyeru gude koshije l'unu t̄uko b̄uru ụnwunna lan̄u. ¹¹ T'onyenon̄u kajekwa ọkwabe ibe iya egvu. Hakwaa t̄e Ume-d̄u-Nsọ meje ngu ir̄e l'ẹhu ẹge oo-me t'ọjeru Nnajiufu ozi vuje ngu evuvu l'obu. ¹² T'iphe ono, unu ele ẹnya iya ono meje t'ẹhu tsọ unu ẹna. Unu atakwaphu nshi teke unu eje iphe-ẹhuka. Unu ba atugbekwa ẹka l'okfu an̄u Nchileke. ¹³ Unu yejeru ibe unu, unu l'ẹphe t̄uko b̄uru ndu k̄e Nchileke ẹka l̄e mkpa, n̄oru ẹphe. Unu keshijekwa ẹhu kwaa ẹbyee, byaru unu.

¹⁴ Unu gojeru ọnu-oma n̄u ndu, akpa unu ẹhu. Unu asuje Nchileke t'o meeru ẹphe ọhuma; t'ẹ b'ọ t̄uphuk-

wa ẹphe l'ọnu. ¹⁵ Teke ndu ọdo eme ẹswa; unu tsokwaru ẹphe mee ẹswa. Teke ndu ọdo ara ẹkwa; unu tsokwaru ẹphe raa ẹkwa. ¹⁶ T'uche unu l'ibe unu b̄ujekwaru nan̄u. Unu be edobejekwa onwunu ẹge unu ta ahadu. Iphe unu e-gbe mejehia; b̄u t'unu l̄e ndu ẹnya laru megbaje. Unu ba ab̄ujekwa nwomaru-omachaa.

¹⁷ Unu be egudejekwa ejo iphe kf̄ua madz̄u ụgw̄o ejo iphe onye ọbu meru unu; gbahaa t'unu kebeje ẹhu mee iphe onyemonye ọbule maru l'ọo iphe, d̄u mma. ¹⁸ Unu kebeje ẹhu seje mee t'unu l'onyemonye ọbule n̄odu l̄e nch̄i-ọdu-ndoo l'iphe b̄u iphe unub̄edua l'onwunu eme. ¹⁹ Ndu, mu yeru obu; unu ba agwatajekwa ụgw̄o iphe, e meru unu. Unu hajekwaa t̄e Nchileke gude oke ẹhu-eghughu iya melata onye ọbu. L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; s̄u l̄e Nchileke s̄uru: "L'ọo ȳebe Nchileke nwe k̄e emelata; b̄ukwaru iya ph̄u a-kf̄u ụgw̄o. Ono b̄u iphe Nchileke kfuru ndono." ²⁰ Ọ buchia iphe, unu e-meje b̄u: teke ọ b̄u l'onye nggu l'ia nọ l'okfu b̄e ẹgu aḡu; n̄u iya nri t'o ria. Teke mini aḡu iya; n̄u iya mini t'ọ nḡu. L̄e teke iime iya ẹge ono b̄e b̄u iphere b̄e iimeta ekpu iya l'ishi; k'ọp̄hu ọo-h̄u iya ọku l'ẹhu. ²¹ Unu be ekwejekwa t̄e ejo iphe mekputa unu. Unu gudejehia iphe-oma l̄u ejo iya.

Ọnuru ḡovumenti okfu

13 T'onyemonye ọbule mejekwa iphe ndu ḡovument̄i s̄uru t'e meje. L̄e to nwekwa ḡovument̄i, byajeru bya ab̄uru ḡovument̄i m'ọ -b̄udu l'o shi Nchileke l'ẹka. L'ọ kwa Nchileke b̄e yeru ndu ọp̄hu nọ iya n̄u nta-a. ² Ọo ya b̄u; l'onye ekwefuru ḡovument̄i ik̄e b̄ukwa ndu ishi, Nchileke yeru b̄e onye ono ekwefuru ik̄e. Ndu emekwanu ẹge ono b̄ukwa ikpe b̄e ẹphe eseta ekpu onw̄ephe. ³ L̄e ndu eme iphe vudo nham̄unha t'ats̄ujekwa ndu ḡovument̄i egvu. Ndu ats̄uje ndu ishi egvu b̄ukwa ndu eme ejo iphe. Teke b̄u l'ọ d̄u ngu t'ẹ b'ị ts̄ushi onye ishi, ach̄i n̄u egvu; ọo ya b̄u t'i mejenu iphe vudo nham̄unha; ẹge onye ishi, ach̄i n̄u a-ja ngu ajaja k'iphe i meru. ⁴ L'onye ishi, ach̄i n̄u b̄ukwa nwozi Nchileke. Iphe ooje ab̄uru iphe a-d̄uru ngu l̄e mma. Obenu l̄e teke i mekwanuru iphe ẹ-ta d̄u-du mma; ts̄ukwaa ya egvu; l̄e t'e yekwa iya t'ọ h̄uje madz̄u àh̄h̄h̄ k̄e mmakan̄u. Ọ b̄u nwozi Nchileke; b̄uru onye àh̄h̄h̄ ndu eme ejo iphe àh̄h̄h̄ gude ekoshi oke ẹhu-eghughu k̄e Nchileke. ⁵ Ọo ya kparu iphe unu e-meje iphe ḡovument̄i kfuru. Ẹ t̄o b̄ulekwaa ẹge eeshi t'unu gbalaaru oke ẹhu-eghughu Nchileke; ọ b̄ukwaphu t'unu meje iphe unu maru l'ime obu unu l'ọ gbaru unu l'ememe.

⁶ Ọo ya kparu iphe unu a-kf̄uje ak̄irik̄o mbeke. L̄e ndu ḡovument̄i kwa Nchileke b̄e ẹphe ejeru ozi; ẹphe an̄oduje ese t'ẹphe jee ya ẹge ọ gbaru. ⁷ Ọo ya kparu iphe unu e-mejeru ẹphe iphe ruberu ẹphe. Onye o ruberu t'a t̄uru ak̄irik̄o n̄u; unu t̄uru ak̄irik̄o n̄u iya. Onye o ru-

beru t'a t̄uru ̄tu n̄u; unu t̄uru ̄tu n̄u iya. Onye o ru-beru t'e yeru ̄so; unu yeru iya ̄so. Onye o ruberu t'a kwab̄e uḡvu; unu kwab̄e iya uḡvu. ̄o ya b̄u; t'unu mejeru onyemonye ̄bule iphe ruberu iya n̄u.

Oyeru madz̄u ibe ngu obu

⁸ T'̄e b'̄o d̄ukwa uḡwo ̄odo, unu e-jijeru madz̄u; gba-haa uḡwo iphe lan̄u ono, unu ji ono, b̄u iya b̄u t'unu yeru ibe unu obu. Onye yeru ibe iya obu mekotaak-waru iphe, ekemu Nchileke s̄uru t'e meje. ⁹ L'̄eke iphe b̄u ekemu l'̄o ha; b̄u iya b̄u: be erikwa ogori; be egbuk-wa ̄ochi; be ezikwa oshi; be ejijekwa ijim̄enya; m̄ewaru ̄nwu ekemu ̄odo, yiḡbaa ya n̄u; ekemu ono l'̄o ha je edzefua ishi l'ekemu lan̄u-a, b̄u iya b̄u: "T'i yeru madz̄u ibe ngu obu ̄ege i yeru onwongu." ¹⁰ Onye yeru madz̄u ibe iya obu te emejekwa onye ̄bu ̄ejo iphe. ̄o ya kparu iphe n-yemobu b̄u omeebe iphe ekemu kfu-ru.

Kwak̄obe k'abyabya Kur̄áiyisutu

¹¹ Iphe mefuaru iphe unu a-t̄ukoje iphemiphe ̄bule ono eme b̄u l'̄ege nta-a gbaru; mb̄u l'̄o ruwaru teke unu e-shi l̄e mgbenya tehu. Ishi iya b̄u l̄e nta-a b̄e teke aa-dz̄ota ayi kaakwa ntse ma l'̄ege o shi tebe ̄enya d̄ube l'̄odungu teke ono, ayi woru onwayi ye Kur̄áiyisutu l'̄eka ono. ¹² Abal̄i kehakwaruru ̄ebo; nchi-ab̄ohu d̄ukwa ntse. ̄o ya b̄u; unu t'ayi gw̄obenu iphe eeme l'̄ochi; kwaa onwayi ngwa-̄ogu ̄ophu ayi e-gude al̄u ̄ogu l'iphoro. ¹³ T'ayi watan̄u ome umere, gbaru ayi l'ememe l'iphoro k'eswe. T'ayi haa ori l'anḡu-sweshi onwayi ifu; m̄e ̄ongunuka m̄e. T'ayi haa ome k̄e nwanyi; m̄e ome k̄e nwoke; m̄ekpo ̄ejo umere ̄odo. Ayi ahakwaaph̄u osephe okfu; haa ijim̄enya. ¹⁴ Iphe unu e-gbe mee b̄u t'unu t̄ukokpelephu umere Nnajiufu ayi, b̄u Jis̄osu Kur̄áiyisutu mekotaje l'̄o ha. Unu ba ahak-waru obu egbe madz̄u ono, unu shi b̄uru ono ̄uzo; k'̄ophu unu te emejedu ̄ejo iphe, aḡu iya n̄u.

Ba at̄urushije ibe ngu

14 Unu kwejekwa nabata onye kwetawaru l'̄o Jis̄o-su Kur̄áiyisutu b̄u Nnajiufu iya; ekwekwe iya te shihuwa ike. ̄Olobu t'unu l'ia be ejejekwa ̄otu ̄ego l'iphe ̄o s̄uru l'̄o ̄waa b̄u ̄ege ̄o d̄u iya. ² O nweru ndu ̄e-ta d̄udu iphe ̄ephe as̄o ns̄o eriri. Obenu l'onye ̄ophu kwetawaru n̄u; to shihuwa ike l'ekwekwe, o kweru ph̄u ats̄ukwanu eḡvu: e menyakwaa; ya eria ya; ȳo b̄uru iya ome iphe d̄u ̄eji. Iphe oorije nwenkinyi ab̄uleruphu mkp̄ekwo-ophe. ³ ̄o ya b̄u t'onye ono, ̄e-ta d̄udu iphe ̄oso ns̄o eriri ono ba akp̄okwa onye ̄ophu ̄ebo-̄ebo l'af̄u l'̄e too ridu ̄ege ya eri. ̄ophu t'onye ̄ophu b̄ulephu mkp̄ekwo-ophe b̄e oorije ph̄u ba at̄urushijekwa onye ̄ophu ̄e-te nwedu iphe ̄oso ns̄o eriri ph̄u. Ishi iya b̄u l̄e Nchileke nataakwaruphu ȳebedua. ⁴ ?B̄u onye b'̄i b̄u;

k̄e t'̄o b̄uru onye ejeru onye ̄odo ozi b̄e j̄iturushi. ̄o b̄u Nnajiufu iya a-nma iya ikpe l'oome eji; m'̄o b̄u l'oome ̄ohuma. Obekwanu l'̄o-n̄odu eme iya-a ̄ohuma; k̄ele Nnajiufu iya b̄e s̄uru l'oome iya-a ̄ohuma; t'̄o meru t̄ug-buru.

⁵ O nweru onye a-f̄ota eswe ujiku lan̄u dobe l̄e mb̄oku ono kak̄ota iya ndu ̄ophu mkpa; nweru onye a-n̄odu ar̄i l'̄e to nweduswe mb̄oku ̄ophu ka ibe iya mkpa. T'onyen̄onu vudoshia ike l'̄ophu o vudo. ⁶ Onye r̄iru l'̄o nweru mb̄oku ̄ophu ka ibe iya; eme iya gude l'ak-wab̄e Nnajiufu uḡvu. Onye ̄e-ta d̄udu iphe ̄oso ns̄o eriri; eri iya gude l'akwab̄e Nnajiufu uḡvu. K̄e l'ookele-jeodu Nnajiufu ekele; t̄emanu yo ride iya. Onye ̄ophu nweru iphe ̄ophu ̄osuje l̄e ya te eridu; eme iya gude akwab̄e Nnajiufu uḡvu; l'ekelejekwaphu Nchileke ekele k̄e nwa ndu ̄ophu, oorije. ⁷ ̄e to nwekwa l'ayi ha onye n̄o ndz̄u, n̄o-turu iya onwiya; to nwe onye anw̄uhu anw̄uhu, anw̄uhu-turu iya onwiya. ⁸ Ayi -n̄odu ndz̄u b̄uk-wa Nnajiufu b̄e ayi n̄o-turu iya. Teke ayi nw̄uhuru anw̄uhu; kwaphu Nnajiufu b̄e ayi anw̄uhu alakfube. ̄o ya b̄u l'ayi b̄u k̄e Nnajiufu: m̄e ayi -n̄o ndz̄u; m̄e ayi -nw̄uhuru anw̄uhu. ⁹ K̄ele Kur̄áiyisutu nw̄uhu-getsuaru bya an̄odu ndz̄u; k'̄ophu ̄o-b̄uru Nnajiufu ndu, nw̄uhuru anw̄uhu; m̄e k̄e ndu, n̄o ndz̄u. ¹⁰ Okishi-̄oma; ?nan̄u ̄ege e meru; b̄e j̄iturushi nwanna ngu? ?O meru imagha; b̄e j̄ikpo iya ̄ebo-̄ebo l'af̄u? ?T̄i mad̄u l'ayi e-mekochaa l'ayi ha vudokota Nchileke l'ifu; onye b̄u iya l'e-kpekota ayi ikpe? ¹¹ L'e dekwaru l'̄ekwo okfu Nchileke; s̄u:

"L̄e Nchileke s̄uru:

Kam̄enu;

l'iphe b̄u madz̄u e-mekochaa

byishiru iya ikpere.

Iphe, b̄u madz̄u e-gude

̄onu iya k̄fua l'̄o ya b̄u Nchileke." †

¹² ̄o ya b̄u l'onyemonye ̄bule a-n̄odu Nchileke l'ifu doo edo ̄ehu onwiya.

Be emekwa t'onye ̄odo daa

¹³ ̄o ya b̄u t'ayi ba at̄urushijeshi ibe ayi. ̄o b̄uchia t'ayi t̄uko tubua t'ayi ba ab̄ujeru ̄ukfu d̄u ibe ayi l'̄okpa; m'̄o -b̄u meta iphe e-me t'̄o mee iphe d̄u ̄eji. ¹⁴ Keshinu mu l̄e Nnajiufu, b̄u Jis̄osu t̄ugbabewaru b̄uru nan̄u b̄e ̄ophu dokpooru mu ̄enya ̄ogbodo edodo b̄u l'̄e to nwehedu iphe eeri eriri, mu as̄okwadu ns̄o. Teke b̄ukwanu l'̄o nweru onye s̄uru l'iphe, d̄u ̄ege-a b̄e ya as̄o ns̄o; ̄o ya b̄u; iphe ono ab̄uru iphe aas̄o ns̄o l'̄ehu k'onye onanu. ¹⁵ Teke ̄o b̄u l'̄i gude iphe iiri l'̄onu mekata nwanna ngu; ̄o ya b̄u l'̄e tii mehedu iphe ekoshi l'̄i yeru iya obu. ̄o ya b̄u t'iphe, iiri l'̄onu ba akpatakwa t̄e nwanna ngu ono, Kur̄áiyisutu nw̄u-chiru ̄onwu ono laa l'̄iyi. ¹⁶ T'iphe ono, i s̄uru l'̄o b̄u iphe, d̄u ngu mma ono

† Azá 45:23

be evutakwa ẹjo ẹpha. ¹⁷ L'iphe bu ẹ Nchileke bu eze ta bukwa eriri; me angungu. Iphe bu ẹ Nchileke bu eze bukwa odobe-ẹka-ndoo; nchi-odu-ndo; me ẹhu-ot-so-ena ophu shi l'ẹka Ume-du-Nso. ¹⁸ Iphe bu onye ejeru Kuráýisutu ozi l'uzo, du ẹge ono eme iphe du Nchileke mma; l'emekwaphu iphe du ndiphe mma.

¹⁹ Oo ya bu t'ayi tubelephu l'ome iphe ono, emeje te nchi du ndoo ono; mbu iphe a-noduje eme t'ibe ayi vudoshia ike l'ekwekwe, ẹphe kweru ke Nchileke. ²⁰ Be egudekwa k'iphe eeri l'onu mebyia iphe Nchileke eme. E to nwekwa iphe eeri eriri, ophu aasọ nso l'ifu Nchileke. Obenu l'iphe ta dudu mma bu te madzu mee te ndu odo shi l'iphe o riru l'onu mee iphe du ẹji. ²¹ O kakwa mma t'ẹ b'i tashu anu; tji ngu mee; too dukpo iphe ii-je ememe, bu iphe e-gbe mee te nwanna ngu mee iphe du ẹji. ²² Iphe i kweru; iphe i kweru ẹ ke iphe ono, e kfushiru ono; t'o bulekwaruphu iphe noduru nggu ẹ Nchileke. Onu-oma kwa k'onnye meru iphe o riru l'o du mma k'ememe; to du teke obu iya ata iya uta l'a -maruru me ya te me iya ẹge ono. ²³ Obenu ẹ teke bu l'obu madzu ata iya uta l'iphe oobyia eriri; oo ya bu ẹ Nchileke a-nma iya ikpe teke o riru iya; okfu l'iphe oome ta budu ẹge o du iya l'obu be oome iya. Iphemiphe obule, madzu eme; okpoma iya ta azuru iya mgbede l'o du mma b'o bukwa onye obu ome iphe du ẹji.

Omuta ẹka Kuráýisutu

15 Ayibe ndu ophu kwetawaru ke Nchileke; obu es-hihuwa ayi ike a-noduje ataru ndu ophu ekwekwe ẹphe ẹ-te shihudua ike nshi; l'eyeru ẹphe ẹka l'ẹke, atsu ẹphe l'ẹhu. T'ayi be emejelekwaphu ẹhu ayi ẹhu ayi. ² O gbe buru te onyenonu l'ayi ha meje iphe du nwanna iya mma; mbu iphe a-duru iya ẹ mma. Oo ya bu k'ophu obu a-kakwanu iya oshihu ike l'iphe ke Nchileke. ³ ẹ Kuráýisutu ta bukwa ẹhu iya ẹhu iya b'o shi emeje. Iphe meru nu bulephu iphe ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke ẹ ke ẹhu iya ono: "L'iphe bu ẹjo iphe e kfuru ngu bukwa yẹbedua vutaru onu iya."

⁴ L'iphemiphe obule, e deru teke ndiche b'e dekwaru t'o zia ayi iphe. Oozije ayi ota-nshi; l'adu ayi ike; k'ophu ayi a-nodu ele ẹnya iphe Nchileke kweru ayi ukwa iya. ⁵ Te Nchileke ono, bu iya emeje te ayi ata nshi; l'adujekwaphu ayi ike ono mee t'unu gude ome umere Kuráýisutu Jisosu t'obu buru unu nanu. ⁶ Oo ya bu k'ophu unu a-tuko l'unu ha tugbabe gude obu lanu; gudekwaphu olu lanu aja Nchileke ajaja; mbu Nchileke, bu iya bu Nna ke Nnajiufu ayi Jisosu Kuráýisutu.

Ozi-oma bu ke madzu mgburumgburu

⁷ Oo ya bu; t'o shije unu l'obu t'unu l'ibe unu tugbabe ẹge Kuráýisutu hakwaruphu; unu l'iya atugbabe. O

kwa ẹge ono be unu e-meje; k'ophu aa-jakwanu Nchileke ajaja. ⁸ L'iphe, mu ekfu bu ẹ Kuráýisutu byaru bya aburu nwozi ndu Ju; ẹge ee-shi t'o mee t'iphe ono, Nchileke kweshiru ndiche ayi phe ukwa iya ono rekota. Yo shi ẹge ono koshi ẹ Nchileke bu onye ire-lanu, emeje iphe o kfuru. ⁹ Iphe odo, o byakwaruphu bu k'ophu ndu ẹ-ta budu ndu Ju a-ja Nchileke ajaja l'o phunukaru ẹphe imiko; bu iya bu iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke:

"L'oo ya meru iphe
ya e-tu ngu ẹpha l'ẹke
iphe, bu mbakeshi no.
Ya e-gude ẹpha ngu
gua egvu; jaa ngu ajaja." †

¹⁰ E dekwaruphu; su
"T'unube ndu ẹ-ta budu ndu Ju;
Unu ẹ ndu Nchileke ọtaru
tukokwa tee ẹswa!" ††

¹¹ A sukwapu odo:
"Unube mbakeshi;
unu jaa Nnajiufu
ajaja l'unu ha.
Unube ndiphe l'unu ha;
unu tua ya ẹpha!" ‡

¹² Azaya abyakwaphu bya ekfua; su:
"L'o-shi-l'eri Jesi a-bya!
O bu iya a-bya aburu ishi
ke iphe bu mbakeshi.
Yo buru iya;
be ẹphe a-chiru ẹnya tupyoo." ††

¹³ Te Nchileke, onye bu iya emeje t'ayi lee ẹnya iphe, o kweru ukwa iya; mee te ẹhu-ena unu dzua oke; yo mekwaaphu t'ẹhu-agu buru nk'unu l'unu ha; okfu l'unu kweru nk'iya. Oo ya bu k'ophu unu e-gude ike ke Ume-du-Nso kakkooru ole ẹnya iphe ono, Nchileke kweru ukwa iya ono.

Iphe kparu iphe Polu deru ekwo-wa ẹge-a

¹⁴ Unwunna mu; unubedua be mu makwaru majia unu ẹnya l'iphe unu maru bulephu ome iphe kfube oswa du mma; l'unu maru iphe bu uche-obu Nchileke okpobe amaru; k'ophu unu dzuwaru okpoziru ibe unu uzo. ¹⁵ Obenu l'o nwekwaru nwiphe mu eme te mu haru nyataru unu. Yo buru iya meru iphe iphe mu ederu unu l'ekwo-wa ahajeru ada ike-ike ike-ike. Mu deru iya ẹge ono; mu ta tsu egvu; okfu ẹ Nchileke kwaberu mu ugvu, ha nshinu; ¹⁶ mee te mu buru nwozi Kuráýisutu Jisosu l'ejeru ndu ẹ-ta budu ndu Ju ozi. Mu eje ozi l'o bu onye achiru Nchileke ẹja l'ozi-oma ono, shi l'ẹka Nchileke ono. Oo ya bu k'ophu ndu ẹ-ta budu ndu Ju a-bukwanuru ẹja, Nchileke a-nata; buk-

† 2 Sám 22:50 †† Dit 32:43 ‡ Egvu 117:1 †† Azá 11:10

waruphu iphe Ume-dụ-Nsọ e-me t'ọ bụru iphe e doberu Nchileke nsọ. ¹⁷ Ọo ya bụ lẹ mu a-nọdu etu onwomu ẹpha k'ozí, mu ejeru Nchileke; keshinu mu lẹ Kuráýisutu tųgbabewaru bụru nanụ. ¹⁸ Ẹ to nwekwa iphe, mu atụ ama ekfukfu; gbahaa iphe ono, Kuráýisutu gbe shi mu l'ẹka mee ono, bụ iya bụ l'ọ meru tẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bya abụru ndu, eme iphe Nchileke kfurú. Iphe ono bẹ Kuráýisutu gude okfu-ọnu mu; mẹ iphe mu eme ememe mee; yọ dụ ẹge ono. ¹⁹ O gudekwaphu ike kẹ ome iphe-ọphulenyá, dųgbaa biribiri; mẹ ike kẹ Ume-dụ-Nsọ mee ya. Ọo ya kparu iphe mu anọdujelephu ara ozi-ọma kẹ Kuráýisutu ono arara l'ẹke-meke ọbule: shita lẹ Jerúsalemu jeye lẹ Ilíríkumu. ²⁰ Yọ bụleruphu iphe lanụ, anọduje evu mu evuvu l'obu bụ oje okfu okfu Nchileke. Obenu l'ẹ tọ bụkwa tẹ mu je iya ekfukfu l'ẹke a mahawaru kẹ Kuráýisutu; tẹ mu be egbe gbeshi je akpụlahaa ọlọ l'eli ọkpa-ọlọ, onye ọdo watahawaru. ²¹ Ọ dọ l'ọ bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke:

“Lẹ ndu, ẹ te kfubuaru nk'íya
e-gude ẹnya ẹphe phụ iya.
Ndu ẹ-ta nụbua kẹ nk'íya
bẹ kẹ nk'íya ono e-do ẹnya.” †

Pọlu e-je tẹ yele ndu Rómu jia

²² Ọ bụ iphe ono kpọshihawaru mu ugbo olemole tẹ mu ba abya ndu-unu. ²³ Obenu lẹ nta-a bẹ keshinu mu jeebawaru iphe gbaru mu l'ẹjeje l'ibiyi ọwaa; bya anọwa afa olemole, mu shi seta ẹge mu e-me tẹ mu bya tẹ mu l'unu jia ²⁴ bẹ mu arikwá lẹ mu e-meghe iya nta-a. Mu arị lẹ mu a-bata mẹ mu jedelephu Supénu. Mu l'unu kpọtsua ọkfu nwanshị t'obu shia mu ike; unu eyetaru mu ẹka l'ije mu ọbu. ²⁵ Ọ -bụru kẹ nta-a bụkwa ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu bẹ mu gude iphe ewojeru t'ẹphe mee ẹke atsụ ẹphe l'anụ. ²⁶ Lẹ ndu kẹ Kuráýisutu, nọ lẹ Masedóniya; mẹ Akáya chíru idzu; tya iphe t'a nụ ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu, ẹ-te nwedu ẹge ọ haru ẹphe. ²⁷ Ẹphe chíkpooru obu ẹphe; nụ iphe ono. Tẹmanu b'ẹ -jedekpoo ya ekfukfu bẹ unu marua l'ọ dụ-wa l'ọ bụ ụgwọ; ẹphe ejiru iya ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu. Lẹ teke ọ bụ lẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju tso gbaru mgba l'iphe-ọma ono, shi l'ẹka Ume-dụ-Nsọ ono, Kuráýisutu meru; nụ ndu Ju ono; ọo ya bụ l'ọ gbaru t'ẹphe gudeje ẹku ọphu ẹphe kpataru akpata gude yeru ndu Ju ono ẹka. ²⁸ Teke mu jegeleruphu ozi ono; nụ-gee ẹphe okpoga ono, a tųtaru ono; yọ bụru mu oje Supénu; mu eshiwaru ono bata teke ono. ²⁹ Ọphu mu maru bụ lẹ teke mu byaru bẹ mu e-me t'iphe-ọma, shi l'ẹka Kuráýisutu dzua edzudzu l'ẹke unu nọ.

³⁰ Ụnwunna mu; mu arọ unu t'unu gude kẹ ẹhu Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu; ọwaa n-yemobu ọphu

† Azá 52:15

shi Ume-dụ-Nsọ l'ẹka gude lụ-edede mu ọgu ono; kfufe nụ Nchileke l'okfu ẹhu mu: ³¹ tẹ Nchileke be ekwe tẹ ndu, jikaru ozi-ọma ono l'alị Judíya fọaru mu l'uzo; ọdo bụ t'iphe mu gude eje dųkwaphu ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu mma anata. ³² Ọo ya bụ; ọ -bụru uche-obu Nchileke bẹ mu e-gude ẹhu-ẹna byakfuta unu tẹ mu l'unu nọta; k'ọphu ọo-bụwa mu ru ọtuta ume. ³³ Tẹ Nchileke, bụ iya emeje t'ẹhu dụ ayi agu swikwaru unu. Ono kwa ẹge ọ dụ.

Pọlu ekeletsua ndu ọ maru l'ẹhu l'ẹhu

16 Mu eme t'unu maru nwanna ayi nwanyi, bụ Fibi; onye ejeru chọchi, nọ lẹ Kenkiríya ozi. ² Unu gude okfu ẹka Nnajiufu ayi nata iya ọgbodo anata l'ẹge ọ gbaru ndu kẹ Nchileke. Unu eyeru iya ẹka l'iphe bụ iphe mkpa iya dųru iya l'ẹke unu nọ; l'ọ yekpookwaru ndu l'igwe ẹka jeyekpokwa lẹ mbẹdua l'ishi onwomu.

³ Unu keleru mu Pyjrisíla yele Akwíla; ndu ayi l'ẹphe tųkoru ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozi; ⁴ ndu gude okfu ẹhu mu; lẹo ishi ẹphe alọlo. Ẹ tọ bụlekwa mbẹdua nwenkinyi mu ekele ẹphe ekele k'iphe ẹphe meru mu. Iphe bụ chọchi, nọ l'alị ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju mgburumgburu ekelekwaphu ẹphe. ⁵ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ unu e-keleru mu chọchi ono, edzukoje l'ọlọ ẹphe ono.

Unu kelekwaru mu phụ Epenítọsu, bụ okpobe ọnya mu, mu yeru obu. Ọo ya bụ onye vukotakpo ọzo woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka lẹ Éshiya. ⁶ Unu kelekwaru mu phụ Méri; onye jeru unu ozi jeshia ya ike. ⁷ Unu ekelekwaru mu phụ Andurónikosu yele Júniyasu; mbụ ndu mu l'ẹphe bụ ndu Ju lanụ; bya abụru ndu mu l'ẹphe shi tųko nọdu lẹ mkpọro. Ẹphe bụ ndu kfubekpo ọswa dųru onyemonye ọbule lẹ nsọ; m'a -bya l'ẹke ndu ishi-ozí nọ; tẹmanu bẹ ẹphe vu mu ọzo bụru kẹ Kuráýisutu.

⁸ Unu kelekwaru mu phụ Ámpuliyatọsu; mbụ ọnya mu, nọ mu l'obu; onye mu l'íya tųko nọdu Nnajiufu l'ẹka. ⁹ Unu ekelekwaphu Ubánọsu; onye ayi l'íya tųko ejeru Kuráýisutu ozi; mękwaphu onye ono, mu yeru obu ono; mbụ Sutákisu. ¹⁰ Unu ekelekwaphu Apélisu; onye gudewa umere iya koshi lẹ ya vudoshi ike l'ekwekwe, o kweru kẹ Kuráýisutu. Unu ekelekwaphu ndibe Arisutóbulosu. ¹¹ Unu ekelekwaphu Heródiyónu; onye mu l'íya tųko bụru ndu Ju. Unu ekelekwaphu ndu bu lẹ kẹ Nasísosu, bụ ndu nọwa l'ẹka Nnajiufu.

¹² Unu kelekwaphu Tirayifína yele Tirayifósa, bụ ndu ejeru Kuráýisutu ozi ejeshikpoo ya ike. Unu kelekwaru mu phụ onye mu yeru obu, bụ Pésisu; mbụ onye jewaru Kuráýisutu ozi jeshikwaa ya phụ ike. ¹³ Unu ekelekwaphu Rúfọsu, bụ onye ono, gbaru iche l'ojeshi ozi kẹ Nnajiufu ike ono. Unu kelekwaru mu phụ nne iya; mbụ nne iya ono, dųhukwaphu l'ọ bụ nne nke mu ono.

¹⁴ Unu kelekwaru mu phụ Asínkiritọsu yele Fulégonu;

mẹ Hémisu; Páturobasu; Hémasu; mękpowaru ụn-wunna ọdo, ẹphe l'ẹphe tuko nọdukota l'ẹke ono.

¹⁵ Unu kelekwaru mu phụ Filológosu; mę Júliya; mę Níríyọsu yẹle nwunne iya kẹ nwanyi; mę Qlímpasu; mękpowaru iphe bụ ndu kẹ Nchileke, ẹphe l'ẹphe nọ l'ẹke ono.

¹⁶ Unu kelekwa ibe unu ekele; nmata ẹphe akpa. Ndu kẹ Kuráýisutu, nọkota l'iphe bụ chọchi l'ọ ha ekelekota unu ekele.

Ọkwa ikperazụ

¹⁷ Ụnwunna mu; mu arọkwa unu arọro t'unu letakwa ẹnya mę l'ọgvù ndu ono, anọduje eme tẹ ékwò nọdu ono; mbụ ndu egudeje ẹge ono akpakashị iphe, ndu chọchi kweru l'ọ bụ ọkpobe okfu akpakashị. Iphe ẹphe anọduje eme bẹ yẹle iphe ono, e ziru unu ono ta adag-bajekwa. Unu bukwaru ụba yeru ẹphe. ¹⁸ Lẹ ndu, eme ẹge ono ta bukwa Nnajiufu ayi, bụ Kuráýisutu bẹ ẹphe ejeru ozi. Ọ kwa iphe ẹkpiri iya dụ ẹphe; bẹ ẹphe ejeru iya. Ẹphe ekfuje okfu; tee ya manụ; gude ire-gorogoro-edusweshi ndu ẹ-ta madụ iphe bụ ẹjo iphe ụzo.

¹⁹ Ẹ to nweddu onye ẹ-ta nụwaru ẹge unu shi ekoshibe iphe ozi-ọma ono kfuru l'ememe, unu eme iya. Yọ bụru iphe ono kparu iphe ẹhu anọduje atsọ mu ẹna. Obenu l'ọ dụ mu t'a sụ t'unu gudeje mmamiphe majeru iphe bụ iphe dụ mma; sefuje ẹka l'iphe ẹ-ta dudu mma.

²⁰ Nchileke, bụ iya bụ onye nchị-ọdu-ndoo shi l'ẹka; e-mekwa ẹgwegwa mebyia ike kẹ Sétanu. Ọo ya bụ teke ono; Nchileke emee t'unu fupyaa Sétanu l'ọkpa.

Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu mekwaaru unu eze-iphe-ọma.

²¹ Tímoti, mu l'iya tuko eje ozi ekelekwaphu unu. Lúsiyọsu yẹle Jésonu; mę Sosípeta phẹ, bụ ndu ayi l'ẹphe tuko bụru ndu Ju ekelekwaphu unu.

²² Mbẹdua, bụ Tэшiyọsu ekelekwaphu unu. Ọ bụ mbẹdua ederu Pọlu ẹkwo-ozí-wa; bya abụru onye unu l'iya shi l'ẹka Kuráýisutu tųgbabe bụru nanụ.

²³ Gáyọsu-a, mu bu l'ufu iya-a; mbụ onye bụ lẹ nk'iya bẹ chọchi l'ophu edzukoje; ekelekwaphu unu. Ọ kwa-phu ẹge ono bẹ Ẹrásutosu; mbụ onye ọwaa, bụ iya edobejeru ọha okpoga-wa ekelekwaphu unu yẹle nwanna ayi, bụ Kwótosu.

²⁴ Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu l'unu ha eze-iphe-ọma.

Pọlu aja Nchileke ajaja; gude iya l'akpọ-chi ozi-wa ishi

²⁵ T'ayi jaa Nchileke ajaja; l'ọo ya a-dụ ike mee t'unu vudoshia ike l'ekwekwe, unu kweru nk'iya. Yọ bụru ozi-ọma ono, mu ezi ono bẹ oogudeje eme t'unu vudoshia ike; mbụ ozi-ọma ono, ekfu kẹ Jisọsu Kuráýisutu; l'ekoshikwaphu iphe ono, Nchileke shi l'ọdungu teke ẹ ta madụ domita edomi ono. ²⁶ Yọ bụru iphe ono b'ọ gbe bya emee nta-a t'a maru. Nta-a bẹ ọkpobe okfu ono shiwa l'iphe ndu nkfuchiru Nchileke deru lụfuta ìphè; a makọtaru iya. Nta-a bẹ Nchileke ono, ẹ-ta dudu teke aa-sụ l'ọ shi; tọ dụ teke aa-sụ l'ọo-nọ-bebe ono; ziwaru: e mewa ọkpobe okfu ono; iphe bụ mbakeshi amakọtaru iya; k'ọphu ee-kweta ekweta; l'anụru iya okfu.

²⁷ T'e shi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu jaa Nchileke ajaja; mbụ Nchileke lanụ ono, bụ yẹbedua nkinyi iya bụ Nchileke; bukwaru iya phụ nwe kẹ mmamiphe ono. T'a jaa ya ajaja gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

1 Kórintu

1 Ẹkwo-ozì ọwaa shì l'ẹka mbedua, bụ Pọlu; mubẹ onye ono, Kuráiyisutu Jisọsu kuru; mee tẹ mu bụru onye ishi-ozì iya ono. Ekuku ono, o kuru mu ono aburu iphe, bụ uche-ọbu Nchileke. Onye mu l'iya gba mgba ede ẹkwo-wa bụ nwanna ayi Sósutenisu.

² Ndu ayi edejeru iya bụ chọchi kẹ Nchileke, bụ ndu ọpụ nọ lẹ Kórintu. Ayi gude iya ekele unubẹ ndu Nchileke doberu iche t'unu bụru ndu dọ nsọ; okfu l'unu lẹ Kuráiyisutu Jisọsu tųgbaberu bụru nanu. Ayi edekwa iya phụ anu iphe bụ ndu nọ l'ẹkemeke ọbule; mbụ iphe bụ ndu abajeru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráiyisutu ẹja. Jisọsu ono bụ Nnajiufu ẹphe; bya abụkwaruphu Nnajiufu k'ayịbedua.

³ Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráiyisutu meeru unu eze-iphe-oma; yo mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Ekele kẹ iphe-oma, shì l'ẹka Kuráiyisutu

⁴ Mu anọduje ekeleru unu Nchileke ekele k'eze-iphe-oma, o shì l'ẹka Kuráiyisutu Jisọsu meeru unu. ⁵ L'unu lẹ Kuráiyisutu tųgbaberu bụru nanu; unu eshi ẹge ono báhú; bụru eze l'iphemiphe ọbule, shì iya l'ẹka. Unu atụko okfu-ọnu makọtaru; tųko mmamiphe makọtaru. ⁶ Ozi kẹ Kuráiyisutu ono b'e mewaru; yọ nọshia unu ike ọkpobe anọshi l'ọbu; ⁷ k'ọpụ bụ l'ẹ tọ dudu iphe bụ iphe Ume Nchileke anu anunu m'ọo nanu, nweru ọpụ duru unu ọko ẹge ono unu eche teke Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráiyisutu a-la azu; koshi onwiya l'ọdu-biribiri iya ono. ⁸ Jisọsu ono e-me unu t'unu vudoshia ike; shì hu dųngu dųngu jeye l'ikperazu. Ọo ya bụ; t'ẹ b'ọ dọ ẹke aa-ta unu ọta mbọku ono, Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráiyisutu e-kpe ikpe ono. ⁹ Nchileke evudoshije ike l'iphe o kfu. Yọ bụru Nchileke ono bẹ kuru unu t'unu lẹ Nwatibe iya, bụ Jisọsu Kuráiyisutu bụru nanu; gbaru mgba l'iphemiphe ọbule; mbụ onye ono, bụhukwaphu Nnajiufu ayi ono.

Ékwò, nọ lẹ Chọchi

¹⁰ Ọ kwa Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráiyisutu bẹ mu nọ l'ẹka; l'arọ unubẹ ununna ayi; t'olu bụru unu nanu l'iphemiphe ọbule. Ọo ya bụ t'unu ba awata okworu onwunu ékwò. Unu tųgbabekwa ọkpobe atųgba bụru nanu. T'ọriri bụru unu nanu; idzu aburu unu nanu.

¹¹ L'iphe ono, mu gude ekfu ono; ununna mu; bụkwa

lẹ ndibe Kulóyi byakwaru bya akọoru mu iya; kọjaaru mu iya akọja; l'unu kwaru lẹ ntųtego. ¹² Mbụ l'iphe mu ekfu bụ l'a suru l'unu anọduje adzọ ẹnya. Onye ọpụ asụ: "Lẹ ya bụ kẹ Pọlu;" onye ọpụ asụ: "Lẹ ya bụ kẹ Apólosu;" onye ọpụ asụ: "Lẹ ya bụ kẹ Pyita;" onye ọpụ asụ: "Lẹ ya bụ kẹ Kuráiyisutu." ¹³ Ẹ gbe kekashiwani Kuráiyisutu ekekashi tọo. Ẹ bụ mubẹ Pọlu bẹ gude k'ẹhu unu nwụhu l'oshi-osweru; tọo Kuráiyisutu. Mbụ; Ẹ bụ nua ẹpha kẹ mbedua, bụ Pọlu b'e gude mee unu baputizimu.

¹⁴ Mu ekele Nchileke ekele lẹ ndẹge ẹ tọ bụru Kirísupọsu yele Gáyọsu nkinyi ẹphe; mẹ mu asụ l'ẹ tọ dudu l'unu ha; onye mu gude ẹka mu mee baputizimu; m'ọo onye lanu. ¹⁵ Ọo ya bụ; t'ẹ b'ọ dọ onye a-sụ l'ẹ gude ẹpha mu mee ya baputizimu tẹ mu bụru nnajiufu iya. ¹⁶ Ahaa; ndu, mu mefuaru baputizimu bụ Sutẹfanasu yele ndibe iya. Ẹ tọ dokwa mu ẹnya l'ọ nwenarua onye ọdo, mu meru baputizimu ọdo; m'a -gụfu ndu onanu. ¹⁷ Ẹ tọ bụkwa ome baputizimu bẹ Kuráiyisutu yeru mu tẹ mu bya emeje. Iphe o ziru mu tẹ mu bya emeje bụkwa tẹ mu bya ezije ndiphe ozi-oma ono. Tẹ mu be egudekwa okfu, ekoshi mmamiphe ndiphe ezi iya; e menyakwaa; ọ tunyia irè, nọ l'anwụhu, Kuráiyisutu nwụhuru l'oshi-osweru.

Kuráiyisutu bụ ike; bụru mmamiphe, shì l'ẹka Nchileke

¹⁸ L'okfu kẹ anwụhu Kuráiyisutu l'oshi-osweru ono bẹ bụkwa iphe éswè l'ẹnya ndu, ala iyi. Obenu l'ayibẹ ndu aadzọfuta adzọfuta b'ọ bụ ike, shì l'ẹka Nchileke.

¹⁹ Iphe ọbu bụ l'ẹ deru iya edede l'ẹkwo okfu Nchileke; lẹ Nchileke sụru:

"Mmamiphe ndu maru iphe;

bẹ ya e-mebyishi.

Ya emee ẹnya, ndu kwaru ẹnya kwaru

t'ọ bụru iphe mmakanu."

²⁰ Mbụ; Ẹ bụhunu awe bẹ ndu mmamiphe nọ nta-a? Ẹ bụ awe bẹ ndu maru oke ẹkwo nọ nta-a? Ẹ bụ awe bẹ ndu maru okfu lẹ mgboko-a nọ? Nchileke meekwaru tẹ mmamiphe, ndiphe maru bụru iphe éswè.

²¹ A makwaru-a lẹ Nchileke meru madzụ; k'ọpụ madzụ e-shì lẹ mmamiphe, ọ nuru iya; maru iya; ọbu lẹ madzụ gude lẹ ya manụkaru mmamiphe; gwọbe ogude mmamiphe ono maru Nchileke. Ọo ya kpataru; Nchileke asụ lẹ ya e-shì l'iphe ono, ndu maru iphe sụru

l'ọ bụ iphe éswè ono, bụ iya bụ ozi-oma kẹ anwùhu ono, Kuráýisutu nwùhuru l'oshi-osweru ono, ayi ezi ono; gude iya dzọ madzụ. Onye bụ onye nataru ozi-oma ono bẹ Nchileke dzọtawaru. ²² Lẹ ndu Ju bụ iphe-ophulenyà bẹ ẹphe sùru t'ẹ meru koshi ẹphe. Ọphube ndu Gírísu abùru mmamiphe bẹ ẹphe achọ. ²³ Obenu l'ozí, ayi ezi bụ l'a kpọpyaberu Kuráýisutu l'oshi-osweru. Ono abùru iphe adù ndu Ju ụkfu l'ọkpa; bya abùru iphe-éswè l'ẹnya ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. ²⁴ Obenu lẹ ndu Nchileke kuru; mbụ ndu Ju; mẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bẹ Kuráýisutu ono bụ ike Nchileke; bya abụk-waruphu mmamiphe, shi l'ẹka Nchileke. ²⁵ L'iphe Nchileke eme, dọ l'ọ bụ iphe éswè; gbe kakwa mmamiphe ndiphe nshinu. Iphe ọphu dọ l'ọ bụ arụhu bẹ Nchileke rùhuru akakwaphu ụnwu-eliphe ike.

Ẹge Nchileke emeje iphe iya

²⁶ Ọo ya bụ; ụnwunna mu; unu nyatajẹkwa iphe unu shi bụru tẹmanu Nchileke ekua unu. Unu te shikwa ha l'igwe maru iphe l'ọ bụ ẹge ndiphe, maru ẹkwo amajeru. Unu te shi ha l'igwe nweru ẹnya; ndu ọphu ndu oke amadụ mụru ta ba nwishi. ²⁷ Obenu lẹ Nchileke fọtalerua iphe, dọ éswè éswè l'ẹnya ndiphe; gude iya mee t'iphere gude ndu maru iphe. Yọ bya afọtakwaphu iphe rùhuru arùhuru l'ẹnya ndiphe; gude iya mee ndu, agburu-ẹhu nọ iphe-iphere. ²⁸ Nchileke fọtaru iphe ẹnya iya laru l'eliphe; mbụ iphe ndiphe ta gùbedu iphe; mbụ iphe ẹphe sùru l'ẹ tọ dudu iphe ọ bụ; gude iya tura iphe, ndiphe riru l'ọ bụ ọkpobe iphe; mee ya t'ẹ b'ọ dọ iphe ọo-bụ. ²⁹ Ọo ya bụ t'ẹ b'ọ nwe akpuru onye lanu, a-saghe nsasa l'ifu Nchileke. ³⁰ Obenu l'unubedua bẹ Nchileke mewaru; unu lẹ Kuráýisutu Jisọsu atugbabewa bụru nanu. Yọ byakwaphu bya emee Kuráýisutu; yọ bụru mmamiphe kẹ ayịbedua. Ọ kwa iya b'ọ shi l'ẹka; yọ bụru iya bụ l'ayi bụ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Ayi shi l'ẹka iya bụru ndibe Nchileke; bya abùru ndu, ọ gbataru l'iphe dọ eji, pyitaru ayi l'ẹkpiri. ³¹ Ọ bụ iya bụ l'ọ laru l'iphe ẹkwo okfu Nchileke kfuru; sù: "T'onye ọ dọ t'ọ saje nsasa; t'onye ono saje nsasa k'iphe Nnajiufu meru."

Kuráýisutu l'oshi-osweru

2 Ụnwunna ayi; teke ọdungu ono, mu byakfutaru unu; bya unu ozi ozi-oma kẹ Nchileke ono, dokpooru ẹnya l'ọ bụ ọkpobe okfu ono bẹ mu te gudekwa ire-oma zia ya unu. Mu ta bya unu okoshi lẹ mu mụru ẹkwo; bụru nwa ọ-maru-omachata. ² Ishi iya abùru lẹ mu kfuwaru iya kepyaa ya akụ; lẹ mu te emetakpodua umere l'ẹke unu nọ l'ọ nweru iphe mu maru; gbahaa Jisọsu Kuráýisutu nwenkinyi; bụ iya bụ onye a kpọpyaberu l'oshi-osweru. ³ Ọdo bụ lẹ teke ono, mu l'unu shi nọdu ono bẹ ike te shidu dọ mu. Mu

shi atsyshikpo egvu ike; ẹhu eshi anmakwa mu phụ anmanma. ⁴ Iphe mu kfuru ekfukfu; mẹ ozi, mu ziru ezizi ta bụdu iphe mu gude ire-oma k'ọphu manukaru nọ kfu; ẹge ee-shi t'ẹ kweta iya. Iphe gbe mee nọ bụ lẹ mu koshiru unu l'ọ bụ Ume Nchileke yeke ike kẹ Nchileke l'ere ire l'okfu ono; ⁵ k'ọphu ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráýisutu te eshidu lẹ mmamiphe kẹ madzụ; gbahaa t'ọ gbe shi l'ike kẹ Nchileke.

Mmamiphe Nchileke

⁶ Ọobujekwa; mu lẹ ndu kanwụwaru ẹhu l'iphe kẹ Ume Nchileke ekfu; mu egude mmamiphe ekfu eyeru ẹphe. Ọle ẹ tọ kwa egbe mmamiphe ọphu shi l'ẹka ndiphe; ọphu ọ bụkwa mmamiphe ọphu shi l'ẹka ndu, ike nọ, l'achị mgboko-a. Ẹphebedua; bẹ Nchileke emewa ike ẹphe t'ọ bụru iphe mmakanu. ⁷ Mmamiphe ọphu mu egudeje ekfu bụkwa mmamiphe ọphu Nchileke shi domia edomi, bụ mmamiphe ọphu o meru tẹ ndiphe ba ma. Mmamiphe ono abùru lẹ tẹmanu tẹ Nchileke mee mgboko b'ọ tubuhakpowaruru l'ayi l'iya a-gbaru mgba l'ọdu-biribiri iya. ⁸ Ẹ tọ dukwa ndu achị ndiphe mgburumgburu m'ọ bụ onye lanu, maru mmamiphe ono. Ndege ọ bụ l'ẹphe maru iya; mẹ ẹphe tẹ ga kpọpyabekwa Nnajiufu ono l'oshi-osweru; mbụ Nnajiufu ono yeke Nchileke gba mgba l'ọdu-biribiri iya ono. ⁹ Obenu l'iphe ono, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke sùru:

"L'iphe ẹnya ta phubua;

ọphu nchị 'anubua ya;

tọ bụ l'egomunggo

rị-vujewaru iya:

bụ iya bẹ Nchileke

kwakoberu ndu yeru iya obu."

¹⁰ Nchileke shi l'ẹka Ume nk'iya koshi ayi iphe ono, o shi domia edomi ono. L'unu maru lẹ Ume Nchileke avofutaje iphemiphe ọbule, bụ iphe e domiru edomi; je akpaa l'idzu, Nchileke chiriru l'ime obu iya dobe kẹ ememe. ¹¹ ?Bụ onye maru iphe nọ ibe iya l'obu? ?Tọ bụdu onyenonu maru iphe nọ l'obu nk'iya? Ọ kwaphu ẹge ono b'ẹ tọ dudu onye maru iphe, nọ Nchileke l'uche; gụfu Ume Nchileke. ¹² Ẹ tọ bụkwa ume ndiphe bẹ ayi nataru; ọ kwa Ume, shi Nchileke l'ẹka bẹ ayi nataru; bụ iya bụ Ume, e-mekwanu t'ayi makotaru iphe-oma, Nchileke meshiru ayi.

¹³ Ọo ya bụ l'ẹ tọ bụkwa okfu, e gude mmamiphe ndiphe zia ayi bẹ ayi egudeje ekfu iphe ono. Iphe ayi egudeje ekfu iya bụkwa okfu, Ume Nchileke ziru ayi. Ọo ya bụ l'ayi ewojeru ọkpobe okfu, shi Ume Nchileke l'ẹka akoru ndu, Ume Nchileke bu l'ẹhu; t'ọ doo ẹphe ẹnya. ¹⁴ Madzụ mmakanu, Ume Nchileke te budu l'ẹhu ta anatajẹkwa iphe shi Ume Nchileke l'ẹka. Kẹ l'iphe ono aduje iya éswè éswè l'ẹnya. Ẹ too dojedu iya ẹnya; t'ọ bya bya amaru uru iya; m'ọ -bụdu lẹ Ume Nchileke,

nọ iya l'ẹhu eyeru iya ẹka. ¹⁵ Obenu l'onye Ume Nchileke bu l'ẹhu amajeru uru iphemiphe ọbule; maru iphe yebedua l'eme; ọphu madzụ mmakanu ta adujekwanu ike maru iphe onye ono eme. ¹⁶ Bụ iya ọbu iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

"?Bụ onye maru uche-ọbu

Nnajiufu, ọbu Nchileke;

k'ọphu oo-kọkwanu ru iya ẹya?"

Obekwanu l'ayịbedua nweru uche-ọbu kẹ Kuráiyisutu, ọbu iya emeje t'ayi rị ọriri ẹge ọori.

Ndu ejeru Nchileke ozi

3 Ọnwunna mu; mu te kfughekwaru unu okfu, eekfuru ndu Ume Nchileke bu l'ẹhu. Lẹ keshinu unu dukwadia l'ọ ọbu ndu etso ọzo kẹ ndu mgboko-a bẹ mu kfuru unu okfu, eekfuru ndu dukwadia nwaswa l'iphe kẹ Kuráiyisutu. ² Ọo ya kparu iphe mu cheru unu ẹra; mu ta nụ unu nri; kẹ l'unu te shidu dzukwanua eriri iya. Mbụ jeyekwa m'ọo nta-a bẹ unu te edzukupokwaanu eriri iya. ³ Kẹ l'unu emekwadia umere ndiphe. Lẹ keshinu unu ejikwadia ijimęnya; l'adzokwadia ęnya; ọbu nụ iya ekoshi l'unu etsokwadia ọzo kẹ ndu mgboko-a; l'unu emekwadia umere ndiphe. ⁴ Lẹ teke onye ọwaa sụru: "Lẹ yebedua ọbu kẹ Pọlu;" onye ọphu asụ lẹ yebedua kwa kẹ Apọlosu; ?unu ta madụ l'unu emekwadia umere l'ọ ọbu ndu, Ume Nchileke te budu l'ẹhu?

⁵ Mbụ; Apọlosu ọbu; ?ọ ọbu onye? Tọo Pọlu; ?ọ ọbu onye? Ẹ to nwekwa iphe ọdo, ayi ọbu; gbahaa ndu ejeru Nchileke ozi; ndu koshiru unu ọzo, unu shiru bya eworu onwunu ye Jisọsu l'ẹka. L'ayi ha nwegbaarua iphe Nnajiufu sụru t'ayi meje l'ẹhu l'ẹhu. ⁶ Iphe ayi meru dọ l'ọ ọbu ẹge-a, aakuje akpuru oshi-wa. Mbẹdua bẹ kuru akpuru oshi ono akuku. Yo fuebe; Apọlosu agbaa ya mini. Obenu l'ọ bukwanu Nchileke ọbu onye meru t'ọ vua evuvu. ⁷ Onye kuru akpuru oshi ono akuku; mę onye gbaru iya mini te nwekwa iphe ọ kfube ọbu aburu. K'onye ọphu ọbu iphe kwa kẹ Nchileke, ọbu iya meru iya t'ọ vua evuvu. ⁸ L'onye, akụ iphe akuku; mę onye, agba iya mini tükokwa ọbu ozi lanu bẹ ẹphe eje. Obenu l'ẹphe ha l'ẹhu l'ẹhu bẹ Nchileke e-bu nggo: onye l'ẹge ozi iya gbaru. ⁹ L'ọ kwa Nchileke bẹ ayi l'iya tükọ gbaru mgba eje ozi ono. Unubẹdua adu l'ọ ọbu ẹke Nchileke kọru okfu.

Unu dukwaphu l'ọ ọbu ọlo, Nchileke akpụ akpukpu. ¹⁰ Mu gude iphe-ọma ono, Nchileke yeru mu l'ẹka tẹ mu gude jeeru iya ozi ono; mee iphe onye manukaru ọkpụ ọlo emeje. Mu turu ọkpa-ọlo; onye ọdo akpukwanu ọlo ọbu akpukpu. Obenu; t'onye akpụ ẹge ọokpu letakwa ęnya; maru iphe, ọokpu l'eli ọkpa-ọlo ọbu. ¹¹ Lẹ Nchileke bẹ gudeekwa ẹka iya tuta ọkpa-ọlo ọbu. Ọ kwa Jisọsu Kuráiyisutu ọbu ọkpa-ọlo ono. Ẹ to nwekwa onye ha k'osweta ọkpa-ọlo ono, Nchileke

tụwaru l'onwiya ono; je atụ ọkpa-ọlo ọdo. ¹² E -rua l'eli ọkpa-ọlo ono b'ọ nweru ndu e-gude mkpọla-ododo l'akpụ iya; ndu egude mkpọla-ọcha; ndu egude mkpuma, aazụ l'oke aswa. Yo nwekwaruphu ndu ọbu oshi bẹ ẹphe e-gude akpụ nk'ẹphe; ndu e-gude ẹta; ndu abururu ẹkete bẹ ẹphe e-gude akpụ nk'ẹphe.

¹³ Obenu l'onyenonu bẹ a-marua ẹge iphe o gude kpua nk'iya ọbu-beru ọkpobe iphe mbọku ikpe ono, Nchileke e-woru iya tuta ẹba ono. L'ọku, a-dzụ mbọku ono bẹ ọbu: ọ -dzubebe; a phụ ozi, onyenonu jeru ifu. Ọku ono a-dzụ iya; daa ya; koshikwanu ẹge ọ gbaru. ¹⁴ Onye ọku ẹ-te kedu iphe o gude kpua ọlo l'eli ọkpa-ọlo ono; onye ono bẹ Nchileke e-bu nggo. ¹⁵ Onye ọku kekwanuru nk'iya; yọ laaru iya l'iyi. Ọbe yebedua l'ishi onwiya bẹ aadzofutakwaa. Obenu l'adzofuta nk'iya a-duwaa l'ọ ọbu onye a lofutaru l'ọku enwunwu.

¹⁶ ?Unu ta madụ l'unu ọbu eze-ọlo Nchileke; lẹ Ume Nchileke bu unu ebubu l'ẹhu tọo? ¹⁷ Onye emebyi eze-ọlo Nchileke emebyi bẹ Nchileke e-mebyikwaphu. L'eze-ọlo Nchileke dukwa nsọ; unubẹdua l'onwunu abukwanuru eze-ọlo iya ọbu.

¹⁸ T'ẹ b'ọ nwekwa l'unu ha, onye e-meje onwiya iphuruphuru-ęnya. T'onye arị lẹ ya maru iphe l'ogbo ọwaa hakwaa egbe ọriri ono; bya aburu onye eswe; k'ọphu ọo-ọbu onye maru iphe ọgbodo amaru. ¹⁹ L'iphe ndiphe guberu mmamiphe lẹ mgboko-a bẹ bukwa iphe eswe l'ęnya Nchileke. L'e deru iya edede l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "L'ọ ọbu Nchileke bẹ anmataje ndu, kwaru ęnya l'ęnya, ẹphe kwaru." ²⁰ A bya edekwaa ya phụ l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "Nnajiufu makwaru-a l'egomunggo ndu, maru iphe ọbu iphe iphóró." ²¹ Ọo ya ọbu; t'ẹ b'ọ nwekwa onye e-gudeje madzụ asa nsasa. L'e -kfudekpoo ya ekfukfu bẹ iphemiphe ọbule tükokwa ọbu iphe unu iphe unu: ²² m'ọ ọbu Pọlu; m'ọ ọbu Apọlosu; m'ọ ọbu Pyita; m'ọ ọbu mgboko mkpurophu; mę ndzụ; mę ọnwu; iphe eme nta-a; mę iphe e-me l'ọzo ifu. Iphemiphe ọbule ono tükọ bukotaru iphe unu. ²³ Unubẹdua atükokwanu ọbu iphe kẹ Kuráiyisutu; Kuráiyisutu aburu kẹ Nchileke.

Iphe ndu ishi-ozi kẹ Kuráiyisutu ekoshi ayi

4 Unu be dobejekwa ayi l'ayi -ọbu ndu ọdo; gbahaa ndu ozi kẹ Kuráiyisutu; ndu Nchileke yeru t'ẹphe letaje ęnya l'okfu Nchileke ono, ọbu okfu ọphu Nchileke shi domia edomi ono. ² Ẹ to nwekwa iphe ọdo, nọ onye eleta ozi ęnya l'ẹka ememe; gbahaa t'ọ ọbu onye gbaru tẹ Nnajiufu iya gude ire iya ẹka. ³ Mu ta akpakwa ishi l'unu ege mu ngge; m'ọ kwanu lẹ madzụ kperu mu ikpe k'ozu, mu jeru. Bebekponu: mbẹdua l'ishi onwomu ta dukpokwaanu teke mu sụjeru l'ọo ẹge-a bẹ mu dọ. ⁴ Kẹ l'ẹ to nwekwa iphe mu phuru onwomu l'ẹhu, ọbu iphe mu a-sụ l'ọ ọbu ẹke ono bẹ ọbu ẹke, mu

shisweru ọ́zo. Ọ́le ẹ́ tọ́ bụ́kwa ono koshiru lẹ́ mu kpe-fuwaru. Ọ́ bụ́ Nnajiufu bụ́ onye e-kpe mu ikpe. ⁵ Ọ́o ya bụ́ t'unu ba dushi onye unu a-nọ́du anmawa ikpe; l'ẹ́ b'ọ́ ruwa teke aa-nma ikpe. Ikpe bụ́ teke Nnajiufu byaru; yo kpee ya. Ono bụ́ teke oo-wofuta iphe e shi domia edomi l'ẹ́kpuru-ọ́chi; bya edobe l'iphoro. Yọ́ bya eworu idzu, madzụ́ chíru l'ọ́kpoma iya k'ememe woru tya ẹ́ba. Ono bụ́ teke Nchileke a-ja onyemonye ajaja, ruberu iya nụ́.

⁶ Ụ́nwunna mu; ọ́ kwa ẹ́ge ee-shi t'ọ́ doo unu ẹ́nya bẹ́ meru iphe mu wotaru iphemiphe ọ́bule ono dobe l'ẹ́hu mu lẹ́ Apólosu. Mu gude ẹ́hu mu lẹ́ Apólosu nmaaru unu ẹ́tu t'ọ́ bụ́ru l'unu amụ́ta iphe l'iphe ono, e kfuru; sụ́: "Unu be emeghatajekwa iphe, e deru l'ẹ́kwo okfu Nchileke." T'ẹ́ b'ọ́ dükwa unu l'unu ha, onye e-gudeje onye lanụ́ eku onwiya; woru onye ọ́phu mee jolajola. ⁷ Ọ́o ya meru iphe mu aji; sụ́: ?Bụ́kpo ngunu b'i gude kangoo onye ọ́do? ?Bụ́ ngunu b'i nweru, ẹ́-ta bụ́du iphe Nchileke nuru ngu? Ọ́ -bụ́kwanuru l'ọ́ bụ́a Nchileke nuru ngu iya; ?bụ́ ngunu meru iphe i gbe gude iya eku onwongu; l'ẹ́ tọ́ bụ́hedu iphe, a nuru ngu anunu?

⁸ ?Epho gbe jikotawanu unu! ?Unu gbe nwekotawarunu iphemiphe ọ́bule! Unu gbe bụ́kotawarunu ndu eze; ayibedua ta bụ́! Ọ́ dükwa-a mma; l'ọ́ gbe dükwa mu nụ́ t'a sụ́ l'unu bụ́kotawa eze. Ndege unu bụ́kotawa eze; mę́ ayi abya t'ayi l'unu tükọ́ bụ́ru eze; nweru ẹ́nya. ⁹ Obenu l'ọ́ dükwa mu l'ayibedua, bụ́ ndu ishi-ozí Kuráýisutu bẹ́ Nchileke woru dobe l'ikperazụ́. Ayi nọ́wa l'ọ́ bụ́ ndu, e doberu kẹ́ akfugbu l'edzudzu ọ́ha; mbụ́ t'ayi bụ́ru iphe mgboko mgburumgburu, bụ́ iya bụ́ ndiphe; mę́ ụ́nwu ojozi-imigwe a-byaję́ oleta eleta. ¹⁰ Ayi gude k'okfu ẹ́hu Kuráýisutu bụ́ru ndu eswe. Unubę́dua eshikwanu l'ẹ́ka Kuráýisutu bụ́ru ndu maru iphe. Ayi bụ́ ndu ụ́vo ta nọ́du; obenu l'unubę́dua bẹ́ ike nọ́. Ayi bụ́ ndu a tų́ru jolajola; ọ́bu l'unubę́dua b'a kwabę́ru ugwu. ¹¹ Egu anọ́dujekwa agụ́ ayi; mbụ́kwa byeye nta-a. Mini anọ́duje agụ́ ayi; ayi ewe nkaraba iphe; eebo ayi gbingu gbingu; ayi etsoru ẹ́kemeke ọ́bule aghaphe; ayi te nwe ufu; ¹² ayi egbe gude ẹ́ka ayi ese akanya ẹ́ge ayi e-meje anụ́ onwayi nri. Teke madzụ́ tų́ru ayi ọ́nu; ayi agọ́ru ọ́nu-ọ́ma nụ́ onye ọ́bu. A -kpa aya ẹ́hu; ayi atagbua ya lẹ́ nshi. ¹³ Teke e kfubyishiru ẹ́pha ayi ekfubyishi; ayi egude olu odo k'furu nụ́ onye ọ́bu. Ayi gbe bya adükwa ndiphe l'ọ́ bụ́ ikpọ́zu; mbụ́ iphe dụ́ ideyideyi, e gude ẹ́za zafụ́ l'ẹ́kemeke ọ́bule. Ọ́ kwa iphe ayi bụ́ ndiphe l'ẹ́nya ndono byeyekwaa eswe, dụ́ g'ọ́o ntanụ́.

¹⁴ Iphe mu gude ederu unu iphe-a ta bụ́kwa tẹ́ mu mee t'iphere gude unu. Iphe mu gbe emechia bụ́kwa tẹ́ mu mee unu t'unu tsoru ọ́zo, vudo nhamunha; l'unu kwa ụ́nwu mu, mu yeru obu. ¹⁵ L'ẹ́ to nwekwa m'ọ́ -ruhuru unu nweru ụ́nukurunu ndu eleta unu ẹ́nya l'ọ́zo kẹ́ Kuráýisutu; nna unu ta dükwa l'igwe. Ọ́ kwa

mbę́dua bụ́ nna unu, nuru unu ndzụ́, shi l'ẹ́ka Kuráýisutu; keshinu ọ́ bụ́ mbę́dua byaru bya ezia unu ozi-ọ́ma ono. ¹⁶ Ọ́ kwa iya meru iphe mu arọ́ unu: Byiko; t'unu letaru umere mu. ¹⁷ Ọ́ kwa iya kparu iphe mu ziru Tímoti t'ọ́ byakfuta unu. Tímoti ono bẹ́ keshinu ọ́ bụ́ mu ziru iya otso ọ́zo Nnajiufu b'ọ́ bụ́wa nwa mu, mu yeru obu. Tímoti ono koshiwaru lẹ́ ya gbaru tẹ́ mu gude ire iya ẹ́ka. Ọ́o ya bụ́ t'ọ́ byakfuta unu bya akafya ọ́nyataru unu ẹ́ge mu egudeje etso ọ́zo kẹ́ Kuráýisutu ono; mbụ́ ẹ́ge mu ezije iya l'iphe bụ́ chọ́chi k'pamukpa-mu l'ẹ́kemeke ọ́bule.

¹⁸ O nweru l'unu ha ndu ọ́phu wataru oku onwephe ekuku; tubesu lẹ́ mu ta alahę́du azụ́ abya unu agbaphe. ¹⁹ Obenu l'ẹ́ ta anọ́hedu ọ́du; mu abyakfuta unu; mę́ Nchileke -kwenu. Teke ono bẹ́ mu e-gude ẹ́nya mu ele iphe ndu ono, eku onwephe ekuku ono a-dükpo ike mee; tọ́ bụ́ l'ẹ́phe bụ́ ọ́-pa-ọ́nu-'a-pa-ẹ́ka. ²⁰ Iphe bụ́ lẹ́ Nchileke bụ́ eze ta bụ́kwa okfu, eekfu l'ọ́nu; ọ́ kwa iphe gude ike ere ire. ²¹ ?Bụ́ ole bẹ́ unu hataru? ?Bụ́ tẹ́ mu gude ẹ́chachi byakfuta unu? ?Tọ́ tẹ́ mu gude obu iphoro byakfuta unu lẹ́ nchị́ ndo?

Uru-alj, haru nọ́du lẹ́ chọ́chi

5 Mu anụ́kwa l'unubę́ ndu chọ́chi haru arụ́ alj. Mbụ́ l'ẹ́jo uru-alj, unu haru arụ́ dụ́-tabe ẹ́ji; k'ọ́phu bụ́ lẹ́ ndu ẹ́-ta madụ́ ekemu Nchileke ta atükpodua ya nụ́ ama ememe. Kẹ́ tẹ́ mu nụ́a lẹ́ nwoke edutaje nyee nna iya doberu onwiya l'ụ́lo iya l'ọ́ bụ́ nwanyi, ọ́olu alulu. ² Mbụ́; unu egbe gudekwa iya rụ́ l'eku onwunu ekuku. ?Unu ta madụ́ l'ọ́ gbaru t'unu gbe daa ẹ́hu iphe unu meru. Mbụ́; t'unu bufukwa onye ono, meru iphe ono l'ẹ́ke unu nọ́. ³ Ọ́ bụ́ oswi-okfu lẹ́ mu l'unu ta nọ́du l'ifu l'ifu. Obenu l'obu mu nọ́kwaa l'ẹ́ke unu nọ́. Ọ́o ya kparu iphe mu gude ike kẹ́ Nnajiufu, bụ́ Jisọ́su Kuráýisutu nma onye ono, meru ahụ́ma ono ikpe; lẹ́ mụ́ nọ́ l'ẹ́ke ono. ⁴ Unu -gude ẹ́pha kẹ́ Nnajiufu ayi, bụ́ Jisọ́su nọ́kobe; obu mu etsokwaruphu unu nọ́du l'ẹ́ke ono; ike kẹ́ Nnajiufu ayi, bụ́ Jisọ́su anọ́dukwa iya phụ́; ⁵ ono bụ́ teke unu e-woru onye ono ye Sétanu l'ẹ́ka t'ọ́ mebyia ugwehu iya; k'ọ́phu Nchileke a-dzọ́futa ndzụ́ iya mbọ́ku Eswe kẹ́ Nnajiufu ayi.

⁶ Ekuku ono, unu eku onwunu ono ta dükwa mma. ?Unu ta madụ́ l'ọ́o nwa-ọ́chi-l'ẹ́ka iphe shihuru ụ́ka, ekolije buredi bẹ́ ekolije ishi buredi mkpurophu? ⁷ Unu tọ́o nwehu sashia akahụ́ iphe ekoje-buredi ono, bụ́ iya bụ́ iphe dụ́ ẹ́ji; k'ọ́phu unu a-dụ́ l'ọ́ bụ́ buredi ọ́phungu; bya adụ́ mma. L'ọ́ bụ́ ẹ́ge ono bẹ́ Kuráýisutu meru unu t'unu dụ́ keshinu teke ono, ọ́ safuru unu iphe dụ́ ẹ́ji, unu meru ono, bụ́ iya bụ́ teke ono, o woru onwiya mee nwatų́ru Aji Esweta; gude chíaru ayi Nchileke eja ono. ⁸ Ọ́o ya bụ́; t'ayi wata ọ́gba aji ono ẹ́ge ọ́ gbaru nta-a, bụ́ iya bụ́ t'ayi be egudekwa buredi ọ́phu akahụ́ iphe ekoje-buredi nọ́, bụ́ iya bụ́ ẹ́jo iphe; mę́ nshiruma;

gude agba iya. Unu t'ayi gude buredi ophu iphe ekoje-buredi e-ta ndu, bu iya bu ndu, ekworo e-ta ndu; me ire-lanu gude gbaa ya.

⁹ Mu dehaakwaru unu ekwo; su t'unu le ndu eme ke nwanyi me ndu eme ke nwoke be emegbajekwa.

¹⁰ Ndu mu ekfuru ta bukwa ndu ta madu Nchileke; l'eme egbe iphe ono; m'o bukwanu ndu enya-kfurukfuru; m'o bu ndu ana nfu; m'o bukwanu ndu agwa nte. Ndu onanu be unu -jeshiaru ephe ezeru bulekwapu t'unu gbeshi; lufu le mgboko-a tengu! ¹¹ Iphe mu shi ekfu bukwa t'unu bujeru uba yeru onye kuru onwiya nwanna; gbe l'eme ke nwanyi; m'o bukwanu l'oome ke nwoke; m'o bu l'o bu onye enya-kfurukfuru; m'o bukwanu l'o bu onye agwa nte; odo bu l'o bu onye ekfuru ibe iya okfu-azu; m'o bukwanu l'o bu onye angunuka mee; m'o bu onye ana nfu. T'unu l'egbe onye ono be erigbakwa nri.

¹² O -buru ke ndu e-ta madu Jisosu; ?nke mu bu ole k'okpe ephe ikpe? O kwa Nchileke e-kpe ephe ikpe. Ndu ophu gbaru t'unu kpee ephe ikpe kwa ndu ophu yia le ndu chochi. ¹³ Ndu ophu l'ephe ha; kwa Nchileke e-kpe ephe ikpe. L'ekwo okfu Nchileke sukwaru: "T'e chigbukwaa njo l'igbo, o beru; te odo be ebehe iya."

Ogbaru unwanwa ekwo

6 ?Nanu ege e meru; yo buje teke o bu l'o nweru nwanna l'ime unu, okfu adaru yebe ibe iya; yo gbe paru iya jekfushia ndu e-ta madu Nchileke t'ephe kpeshia? ?Nanu ege e meru; ephe te gbe apajejeru iya ndu ke Nchileke ibe ephe t'ephe kpeshia? ² T'oo ?l'unu ta madu l'oo unube ndu ke Nchileke be bu ndu e-mekochaa kpee ndiphe kpamukpamu ikpe? O du mma; keshinu o bu unu e-mekochaa kpee ndiphe kpamukpamu ikpe; ?unu ta kabedu dzua t'unu kpeshia unwu ibiribe okfu ono too? ³ ?Unu ta madu l'oo ayibedua e-mekochaa kpee unwu ojozi-imigwe ikpe? Yo buchiarunu okfu k'eliphe owaa be unu t'adudu ike kpeshia. ⁴ O -buru l'egbe okfu ono daru unu; ?bu ngunu kparu iphe unu apataje iya je odoru ndu e-ta dudu iphe unube chochi guberu ephe? ⁵ Iphe mu gude ekfu iphe-a bukwa t'iphere iya du unu. ?To nwekpodua; m'o bu onye lanu l'unu ha, maru iphe; k'ophu oodoshijeru unube unwanwa ono okfu, adaru unu too? ⁶ Yo gbe abujeru: nwanna -gbeshi; yo je agbaaru nwanna iya ekwo l'ifu ndu e-ta madu Nchileke.

⁷ Ogba ekwo ono, unu anoduje agbaru ibe unu ono bukwa iphe du eji be unu anoduje emeta ekpu onwunu l'ishi. ?Bu iya bu l'unu ta adudu ike tagbua ejo iphe e mekataru unu le nshi too? ?To kachidua mma l'o gbe buru unubedua be onye odo gude ugho emegbuta? ⁸ Unubedua l'onwunu egbe emeje ibe unu eji; gude ugho emegbuta ibe unu l'eke ibe unu ono buhukwapu nwanna unu gedegede! ⁹ ?Unu ta madu le ndu e-

te dobedu eka ndoo be uzo ta noduru l'eke Nchileke bu eze? Unu be ekwenuphu t'e duswee unu uzo. Ndu uru-ali; ndu agwa nte; ndu eri ogori; me unwoke, ejekfuje unwoke ibe ephe azee-nwoke-ye-nwanyi; ndu ono be uzo ta nokwaru l'eke Nchileke bu eze. ¹⁰ Ndu iphura; ndu enya-kfurukfuru; ndu angunuka mee; ndu ekfuru madzu okfu-azu; me ndu ana nfu ta dukwa m'o bu onye lanu l'ephe ha, a-bahu l'eke Nchileke bu eze. ¹¹ Yo bukwaru-a ege ono be unu shi haru emegbaa. Obenu le Kurayisutu safuwaru unu iphe du eji, unu meru; bya emee unu ndu ke Nchileke, duru Nchileke iche. O bu l'eka Nnajiufu, bu Jisosu Kurayisutu; me l'eka Ume-du-Nso; be Nchileke shi guu unu le ndu doberu eka ndoo l'ifu iya.

Ehu ngu l'o ha bu ke Nchileke

¹² O nweru onye a-su l'a hawaru iya uzo te ya meje ege du iya mma. O bu ege o du; obu le to kwa iphemiphe obule be bu: i -mee ya; yo duru ngu le mma. A haru mu uzo te mu meje iphemiphe obule ege du mu mma; obu le mu t'ekwekwa t'o nweru iphe ewota mu mee te mu du l'o bu ohu iya. ¹³ A nonyaa; onye lanu asu: "?O kwa l'e meru nri t'o laje l'epho; bya emekwaaphu ephe t'e rije nri ye iya?" O du ege ono; obenu le Nchileke e-mekochaa tuko uzo iphe labu ono mebyishia. L'iphe, meru iphe Nchileke meru ehu madzu ta bukwa t'oruje uru-ali. O kwa Nnajiufu, bu Jisosu b'o meru iya doberu; Nnajiufu l'onwiya abukwaruphu Nnajiufu k'ehu madzu. ¹⁴ O bu Nchileke kuliru Nnajiufu; yo shi l'onwu teta ndu ndu. O bukwapu ege ono b'oo-gude ike iya kulia ayibedua.

¹⁵ ?O du l'unu ta madu l'ugwehu unu bu ibe-ehu Kurayisutu too? ?Nanu ege mu e-gbe wota ibe-ehu Kurayisutu je eworu yegbabe l'ehu nwanyi okpara? Tuswekwa! ¹⁶ ?To bu l'unu ta madu l'onye nwoke, jeru yebe nwanyi okpara azee be wotawaru ehu iya je atugbabe le ke nwanyi okpara obu; ephe aburu onye lanu? Iphe obu bu l'e dekwaru iya edede l'ekwo okfu Nchileke; su: "L'ephe ebo l'a-buru onye lanu." ¹⁷ Obenu l'onye ye Nnajiufu, bu Jisosu tugbabekpooru buru nanu be yebe Jisosu ono bukwapu nanu le Ume Nchileke.

¹⁸ Ndu mu; unu buru uba yeru uru-ali. Iphe bu iphe du eji odo, eemekpoo ememe ta dukwa ophu emebi anu-ehu madzu. Obenu l'onye aru uru-ali; be bukwa anu-ehu iya be oomerushi emerushi. ¹⁹ ?Unu ta madu l'ugwehu unu bu eze-ulo, du nsu ke Ume-du-Nso ono, bu l'ime unu ono; mbu Ume-du-Nso ono, unu nataru l'eka Nchileke ono? Oo ya kparu iphe e to buhedu unu nwe onwunu. ²⁰ Unu buwa aswa, Kurayisutu zuru azuzu. Oo ya bu t'unu gude ugwehu unu kwabe Nchileke ugu.

A bya lẹ k'òlu nwanyi

7 A bya abya lẹ k'iphe ono, unu deru mu ẹkwo iya ono. Ọnu, mu eye bukwa l'ọ dukwaa mma tẹ nwoke be ejeshi ọlu nwanyi. ² Obekwanu l'ọ bu tẹ nwoke ba awata ome kẹ nwanyi; meru iphe mu ekfu; su: tẹ nwoke, ọnu lujee nwanyi. Nwanyi, ọnu eje alọa nji. ³ Tẹ nwoke lajẹru nyee ya l'ulo ẹge gbaru n; keshinu ọolu iya alọlu. Ẹge ono bẹ nwanyi a-lajẹru nji iya l'ulo ẹge gbaru n; l'ọ kwanu iya bu nji iya. ⁴ Lẹ nwanyi, aalọ alọlu ta bukwa iya nwe ẹhu iya. Ọ kwa nwoke nwe ẹhu nyee ya. Ẹge ono b'ẹ tọ bukwapu nwoke nwe ẹhu nk'iya. Ọ kwa nwanyi nwe ẹhu nji iya. ⁵ Tẹ nwoke ba ajikajekwa nyee ya azẹ; ọphu nwanyi ajikajekwa nji iya azẹ; gufukwa l'unu chiru iya achichi t'unu haa onwunu kẹ nwa teke ono; k'ọphu unu e-woru obu unu l'ọ ha dobe; l'ekfu anu Nchileke ọgbodo ekfufu. Ọlobu; teke ọbu, unu tuburu k'okfu anu Nchileke ọbu gvulephu; unu watakwa azẹze ọdo; e menyaa; Sétanu nwuru unu ye l'ome iphe du ẹji; okfu l'unu ta adujedu ike kpade onwunu.

⁶ Obenu l'iphe-a, mu ekfuru unu-wa bukwa lẹ mu kwetaru t'ọ du ẹge ono; ẹ tọ bukwa l'ọ bu ekemu, a turu atutu dobe edobe. ⁷ E -kfudekpoo ya ekfufu bẹ iphe dukpoonu mbẹdua mma bukwa tẹ madzọ kpa-mukpamu ọdukota ẹge-a, mu ọ-wa. Obenu l'onyenonu nwegbaaru iphe-oma, du iche, Nchileke yeru iya l'ẹka: onye nk'iya a-du ẹge-a; onye nk'iya a-duwaru ẹge ọdo.

⁸ A bya lẹ kẹ ndu ẹ-ta alọdu nji; mẹ ndu ta alọdu nwanyi; mẹ unwanyi ọphu nji ẹphe ta ọhedu: ndu onanu bẹ iphe mu ekfuru ẹphe bu l'ọ karu ẹphe mma t'ẹphe ọduplephu: t'ẹphe be ejehe ọlu nji; nwoke te ejehe ọlu nwanyi; t'ẹphe tuko ọdu ẹge-a, mu ọ-wa. ⁹ Obenu; ọ -buru l'ẹphe ta adudu ike kpade onwẹphe; tẹ nwoke lukwaa nwanyi; nwanyi ejekwa je aluru nji. Lẹ ono kalẹkwaphu mma ma lẹ madzọ ata nshi atakworu eze l'iphe agushi iya ike.

¹⁰ Ndu ọphu alọwa nji; mẹ ndu ọphu alọwa nwanyi bẹ mu aturu ekemu. Obenu l'ẹ tọ bukwa mbẹdua l'atu iya; ọ kwa Nnajiufu ayi, bu Jisọsu. Ọ suru tẹ nwanyi, luru nji ba ahakwa nji iya. ¹¹ Teke bukwanu l'ọ hawaru iya ahaha; tẹ nwanyi ọbu kwakwaa ẹge ono: t'ẹ b'ọ jehakwa ọlu nji ọdo. Ọdumeka t'ọ laphu azọ lẹ k'akahu nji iya tẹ yele iya doshia; sukwapu tẹ nwoke ba adukwa teke ọo-chifu nyee ya.

¹² A bya lẹ kẹ ndu ọphunanu bẹ bu mu ekfu iya; ẹ tọ buhekwa Nnajiufu. Teke ọ bu l'onye kẹ Kuráiyisutu alọ nwanyi, ẹ-te kwedu kẹ Kuráiyisutu; tẹ nwoke ọbu ba achifukwa iya; m'ọ -buru lẹ nwanyi ọbu kweru-a lẹ yele iya a-ọdu alọa. ¹³ M'ọ bukwanu l'ọo nwanyi, kweru kẹ Kuráiyisutu; alọ nwoke, ẹ-te kwedu kẹ Kuráiyisutu: tẹ nwanyi ọbu be egbeshikwa lẹ kẹ nji iya ọbu; m'ọ -buru

lẹ nwoke ono kweru-a lẹ yele iya a-ọdu alọa. ¹⁴ Lẹ nwoke, ẹ-te kwedu kẹ Kuráiyisutu; l'alọ nwanyi, kweru kẹ Kuráiyisutu; bẹ shiakwa l'ẹka nyee ya buru kẹ Nchileke. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ nwanyi, ẹ-te kwedu kẹ Kuráiyisutu; l'alọ nwoke, kweru kẹ Kuráiyisutu; shiakwapu l'ẹka nji iya buru kẹ Nchileke. Ndege ẹ tọ -duru ẹge ono; mẹ unwu unu aburu ndu aasọ nsọ. Obekwanu l'ẹge ọ du nta-a; bẹ ẹphe dukwaa nsọ. ¹⁵ Ọlobu; teke bu lẹ nwanyi ono, ẹ-te kwedu kẹ Kuráiyisutu ono b'ọ du t'ọ gbeshi lẹ kẹ nji iya ono, woru onwiya ye Kuráiyisutu l'ẹka ono; m'ọ kwanu l'ọo nwoke b'ọ du t'ọ chifu nyee ya; okfu lẹ nyee ya ọbu woru onwiya ye Kuráiyisutu l'ẹka; t'onye ono mekwaa ẹge ọ du iya mma l'okpoma. Ọ -duwa ẹge ono bẹ bu iya bu l'onye ọphu wowaru onwiya ye Kuráiyisutu l'ẹka; mbu nwanyi; m'ọ bu nwoke b'ẹ te eyebutakwa eyebuta ome iphe; keshinu ọ bu t'ẹhu du ayi agu bẹ Nchileke kuru ayi oku iya. ¹⁶ Nggube nwanyi, wowaru onwongu ye Kuráiyisutu l'ẹka; ?i meru imagha maru lẹ nji ngu te eshifudua ngu l'ẹka woru onwiya ye Kuráiyisutu l'ẹka? Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ du nggube nwoke, wowaru onwongu ye Kuráiyisutu l'ẹka; ?i meru imagha maru lẹ nyee ngu te eshidu ngu l'ẹka wofuaru onwiya ye Kuráiyisutu l'ẹka?

T'onyenonu ọdu l'ẹge Nchileke doberu iya

¹⁷ Ọ bulephu t'onyenonu mejelephu iphe Nnajiufu, bu Nchileke keru n; iya t'ọ meje; mejekwa iya phu ẹge Nchileke suru t'ọ meje iya teke ono, o kuru iya ono. Ono bu ekemu, mu atọ edoberu iphe bu chochi l'ẹkemeke ọbule. ¹⁸ Iphe mu ekfu bu t'onye gudewa ome-l'alọ ndu Ju bua útsù b'ọ byaderu bya aburu onye kẹ Kuráiyisutu; be ejehekwa ọyo ọshi iya. T'onye byaru bya aburu onye kẹ Kuráiyisutu teke ọ bukwa akpapyi; be ejehekwa iya ebubu. ¹⁹ Kẹ l'e buru útsù; te bu; te nwekwa iphe ọ bu l'ifu Nchileke. Ọphu bu iya n; bu t'e meje iphe Nchileke suru t'e meje. ²⁰ Ọo ya bu t'onyenonu duplephu ẹge ọ du teke Nchileke kuru iya. ²¹ Teke ọ bu l'ọ bu ohu teke Nchileke kuru ngu; ba ayohkwa ọshi; karikwaa l'ọ maru ọzo, ii-shi gbaa onwongu; nggu emenua ya; nweru onwongu. ²² L'onye Nchileke kuru teke onye ọbu bu ohu; yọ bya yele Kuráiyisutu abya atugbabe; t'onye ono nyatakwa lẹ Nnajiufu tofuaru iya l'ẹgbu, iphe du ẹji keru iya. Ẹge ono bẹ onye ta bu-du ohu teke Nchileke kuru iya byaru bya aburu ohu Nnajiufu, bu Jisọsu. ²³ Unu bukwa aswa, Kuráiyisutu zuru azuzu. Ọo ya bu; unu ba alahakwa azu je aburu ohu kẹ ndu mgboko-a. ²⁴ Unwunna mu; byiko; t'onyenonu dukwapu ẹge ọ du teke Nchileke kuru iya. T'onyenonu ọpyabekwa l'atugbabe, yele Nchileke tugbaberu.

**Ndu ẹ-ta alúdu nji;
mẹ ndu ẹ-ta alúdu nwanyi**

²⁵ A bya l'ẹhu k'ụnwanyi, ẹ-ta lúdu nji; mẹ unwoke, ẹ-ta lúdu nwanyi; ẹ to nwekwa ekemu, mu a-sụ lẹ Nnaji-ufu tǔru doberu unu. Obenu lẹ mu e-ye ọnu, gbaru mu nù; keshinu e shiwa l'imiko ọphu Nchileke aphuru mu; mu aburu onye koshiwaru lẹ mu gbaru kẹ t'e gude ire mu ẹka.

²⁶ L'iphe mu arikwá bụ l'ẹge iphe-ọtsu-l'ẹhu habe nshinu nta-a bẹ iphe kakwa mma bukwa t'onyenonu nọduleruphu onwiya ẹge ọ nọ. ²⁷ Teke bụ lẹ jiluwa nwanyi; ba sụkwa l'ẹ tị luhedu. Teke bukwanu l'ẹ tị lú-dua nwanyi; be ejehekwa ọkpa ishi k'alálu. ²⁸ Ọle ẹ tọ bukwa ome iphe dọ ẹji; m'i -je alú nwanyi. Teke bukwanu lẹ nwamgboko jeru je aluru nji; ẹ tọ bukwa iya phụ ome iphe dọ ẹji. Iphe mu ekfu bụ lẹ ndu alú nwanyi; mẹ ụnwanyi, alú nji bẹ tukwa iphe-ọtsu-l'anụ kẹ mgboko ọwaa l'ukfu. Ọphu tọ dukwanu mu t'unu dalahụ l'iphe-ọtsu-l'anụ, ha ẹge ono.

²⁹ Mbụ; iphe mu ekfu ndọ-ọ; ụnwanna mu; bụ l'uboku agvụakwa. Shita nta-a tǔgburu: tẹ ndu, alú nwanyi metajekpooru l'ẹphe ta lúdu. ³⁰ Tẹ ndu ọphu at-ọ aphụ metajekpooru l'ẹ to nwedu iphe atsụ ẹphe l'ẹhu. Ndu ọphu ẹhu atso ẹna emetajekpooru l'ẹhu te shidu atso ẹphe ẹna. Tẹ ndu nweru aswa, ẹphe azụ metajekpooru l'ẹ to nwedu iphe ẹphe azụ. ³¹ Tẹ ndu emekpo iphe ẹphe eme lẹ mgboko-a metajekpooru l'ẹ tọ dudu iphe iphe ono bụ. Lẹ mgboko-a; mbụ ẹge-a, ọ dọ-wa ta dọhekwa teke ọo-nọ-bebe.

³² Iphe mu eme tẹ mu karu unu bụ t'unu haa ọyophe ọshi. L'iphe nwoke ta lúdu nwanyi ekfufe bụlephu ẹge ya e-me jeeru Nnajiufu, bụ Jisọsu ozi; bụ iya bụ ẹge ya e-me meje iphe atso Jisọsu ẹna l'ọkpoma.

³³ Obenu l'onye alú nwanyi bẹ iphe ọonoduje ayọ ọshi iya bụ iphe kẹ mgboko; bụ iya bụ ẹge ya e-me meje iphe atso nyee ya ẹna l'ọkpoma. ³⁴ Yo shi ẹge ono; chita ọzo iphe labụ l'ari. Ẹge ono bẹ nwanyi, ẹ-ta alúdu nji; mẹ nwamgboko, ẹ-ta alúbua nji dọ: iphe ẹphe yeru ẹhu bukwapu ẹge ẹphe e-me jeeru Nnajiufu ozi; ẹge ẹphe e-me woru ẹhu ẹphe m'ọriri ẹphe nẹbe Nchileke; t'ẹhu ẹphe m'ọriri ẹphe l'ọ ha buru nk'ia. Obenu lẹ nwanyi, alú nji bẹ iphe ọoyo ọshi iya bụ iphe kẹ mgboko-a; bụ iya bụ ẹge ya e-me mee iphe atso nji iya ẹna l'ọkpoma.

³⁵ Iphe, meru iphe mu tuko iphe-a l'ekfushi bukwa lẹ mu eme tẹ mu yeru unu ẹka. Mu te emekwa tẹ mu nashia unu iphe. Iphe mu gbe eme bukwa tẹ mu mee t'unu meje iphe dọ nhamunha, gbaru unu l'ememe; t'ẹ b'o nwe iphe a-nafuje unu egomunggo l'oje ozi Nchileke ono.

³⁶ Teke bụ lẹ nwoke lubutsuaru nwanyi; yọ nọnyaa; dọ iya lẹ ya t'emedu umere ẹge ọ gbaru l'ẹke nwanyi

ono nọ; mbụ; ọ -buru l'onye ono ta dudu ike kpadekota onwiya; t'onye ọbu mekwaa ẹge dọ iya mma; t'onye ono jekwa t'e kee ya nwanyi ono. Ẹ tọ bukwa iya ome iphe dọ ẹji. ³⁷ Obenu; onye obu shihuru ike; yo ribua ya l'obu iya; kfu ya kfushia ya ike l'ẹ tọ gbadua teke ẹphe a-lú; m'ọ -buru l'ọ maru l'ẹ tọ tsudu iya l'ẹhu; lẹ ya adua ike kpade onwiya; ẹ tọ dukwa ẹji mẹ nwoke ono -sụ l'ẹ tọ gbadua teke ya e-je t'e kee ya nwanyi ono. Onye ono mekwaru iphe dọ mma. ³⁸ Bụ iya bụ l'onye jeru; e kee ya nwanyi, ọ lubuhawaru alubu bẹ mekwaru ọhuma. Onye hakwanuru nk'ia; kakwaru ome ọhuma.

Nwanyi, nji iya ẹ-ta anọhedu

³⁹ Nwanyi, alú nji bẹ nji iya nwekwa enwenwe; mẹ nji iya -nọdukwadua ndzụ. Mbọku, a nọnyaar; nji iya nwuhu; dube mbọku ono b'ẹ tọ dọhekwa iphe gude iya nù t'ẹ b'o je ọlu onye ọdo. Obenu; t'ọ lukwaa onye kẹ Kuráiyisutu. ⁴⁰ Obenu l'ẹhu ga ka iya ọtso ẹna; m'ọ -buru l'ọ haru ọlu nji ọdo. Ọ kwa ẹge mubẹ Pọlu yeru ọnu ndono. Mu arikwá lẹ Ume Nchileke bukwa mu phụ l'ẹhu.

K'ori iphe, a gwaru nte

8 Ọnu, mu eye lẹ k'iphe a gwaru nte bụ l'a makwaru-a l'unu suru l'ayi tuko maru iphe. Iphe ọmaru iphe ẹge ono, unu suru l'unu maru ono emeje bụ l'ooomeje madzụ tẹ ooku onwiya ekuku. Obenu lẹ nyemobu anọduje emeli chọchi emeli. ² O -nweru onye arije lẹ ya maru iphe bẹ onye ono ta amarukwaa iphe ẹge ọ gbaru iya l'amama. ³ Obekwanu l'onye yeru Nchileke obu bẹ Nchileke makwaru-a.

⁴ A bya abya lẹ kẹ ori iphe e meru nte; iphe bebekpo doo ayi ẹnya bụ l'ẹ tọ dudu iphe bụ iphe aagwa agwagwa, nweru iphe ọ bụ lẹ phuu; mbụ l'ọo okoropho iphe mmakanu b'ọ bukota. Ayi makwaruphu l'ẹ to nwedu Nchileke ọdo, nọnu; gufu Nchileke lanu ono nwenkinyi; ⁵ m'ọ -ruhuduru o nweru igweligwe iphe, nọ l'igwe mẹ lẹ mgboko, bugbaa iphe ephẹbaje l'iphe; relaha ire; a wataru iya ọbaru ẹja. E -kfude iya ekfufu bẹ iphe e doberu edobe; l'abaru ẹja hakwa l'igweligwe. Iphe aasugbajee l'ọ bụ ọwa madzụ ahakwapu l'igwe. ⁶ Obekwanu l'iphe, doru ayibedua ẹnya bụ lẹ Nchileke bụ Nchileke lanu kpụu; bụ iya bụ Nna, iphemiphe ọbule shikota l'ẹka; buri iya bẹ ayi nọru ndzụ. Ọ kwaphu Nnajiufu lanu kpụu nọ; bụ iya bụ Jisọsu Kuráiyisutu: onye bụ iya bẹ Nchileke shi l'ẹka iya kekota iphemiphe ọbule; yọ bukwanuru iya bẹ ayi shi l'ẹka nọdu ndzụ.

⁷ Obenu l'unu maru l'ẹ tọ budu madzụ l'ọ ha maẹberu iphe ẹge ono. L'o nweru ndu gudekwadua ome-l'alí ẹphe; k'ọphu ọobuje: ẹphe -eri iphe e meru nte nta-a; uche ẹphe anọdukwadu iya: l'ọ bụ iphe e

meru nte. Ɛphe arilaha lẹ nri ono, Ɛphe riru ono bẹ merushiwaru obu Ɛphe. E shi Ɛge ono; obu Ɛphe adu l'ọ bụ iphe e merushiru emerushi l'ifu Nchileke; keshinu obu Ɛphe anọdujekwadua ekfuru Ɛphe l'iphe ono, Ɛphe meru ono ta dudu mma. Iphe kparu iya nụ aburu l'okpuberu okfu ono, Ɛphe maru ono te shihudua Ɛphe ike l'obu. ⁸ Ọbe Ɛ tọ bukwa nri e-me t'ayi ka ononyabe Nchileke ntse. ?Mẹ ayi riru iya-o; ?mẹ ayi te ri iya-o; ayi ta akakwa Ɛji; ophu ayi ta akakwa mma l'ifu Nchileke.

⁹ Ọ bụlephu t'unu kwabẹ Ɛnya l'iphe unu eme; maru t'unubedua, okpobe okfu, unu maru shihuwaru ike l'obu be eduru ndu ophu okpobe okfu ono te shihudua ike l'obu ye t'Ɛphe dalahụ l'ome iphe dū Ɛji. ¹⁰ T'e wota iya lẹ nggube onye maru iphe bẹ nọ l'ulo nte; l'eri iphe e meru nte; nggu adugakwadurua l'eri iya; onye okpobe okfu ono te shihudua ike l'obu ejebudo ngu; ?tj madu l'i gbe eyeru iya okpu-ikike t'o je eye onwiya l'ori iphe ono, e meru nte ono? ¹¹ Onye ono, okpobe okfu ono te shihudu ike l'obu ono eshi l'iphe nggubedua maru ono; laaru onwiya l'iyi; mbụ nwanna ono, Kuráýisutu nwuhuru l'okfu Ɛhu iya ono. ¹² Ọo ya bụ lẹ teke unu meru Ɛge ono bẹ unu meswewaru unwunna unu; okfu l'unu mekatawaru Ɛphe l'obu; l'ẹke okpobe okfu ono te shihudua Ɛphe ike l'obu. Ọ kwa iya phụ bụ l'unu shiwa l'Ɛhu unwunna unu ono meswee Kuráýisutu. ¹³ Ọo ya kparu iphe mu sụru: ọ -buru l'ọo iphe eeri l'onu; a-kpata tẹ nwanna mu mee iphe dū Ɛji; mu ebuchilephu kẹ ọta anụ kparamkparamu. T'ẹ b'ọ bụ mu; bẹ nwanna mu e-shi l'ẹka; wata ome iphe dū Ɛji.

Pọlu jikaru iphe ruberu iya nụ

⁹ ?O nweru madzụ, bụ iya atujeru mu iphe mu e-me tọo? ?Mu ta bụdu onye ishi-ozì tọo? ?Mu te gudedu Ɛnya mu phụ Nnajiufu ayi ono; mbụ Jisọsu? Mbụ; ?tọ bụdu unu bụ iphe ekoshi lẹ mu jeru Nnajiufu ozi; okfu l'unu l'iya tugbabewaru buru nanu? ² Ọ -buru lẹ ndu ọdo ta gubedu mu onye ishi-ozì Jisọsu; mu aburu iya nụ l'ẹke ophu unu nọ. Ọ bụ unubedua bụ iphe-ohubama, ekoshi lẹ mu bụ onye ishi-ozì Nnajiufu; kẹ l'unu byawaru bya aburu ndu Ɛphe lẹ Nnajiufu tugbaberu buru nanu.

³ Ọwaa iphe mu asajeru nū ndu asuje l'iphe Pọlu eme ta bụdu iya: ⁴ Mu asuje Ɛphe: ?To rubedu mu t'a nuje mu nri; mę iphe aangụ angungu k'ozì, mu eje tọo? ⁵ Mbụ ?tọ gbadu mu tẹ mu eme Ɛge ndu ishi-ozì ọdo emetsua; mbụ ome l'ọ bụ unwunne Nnajiufu phẹ; mę Pyita phẹ? ?Mbụ; luta nwanyi, etso ọzo kẹ Kuráýisutu; dujeru eje iphe bụ Ɛke mu eje. ⁶ ?Tọ bụlephu mu lẹ Bánabasụ kpụ; bẹ sefutaje akanya nri ayi? ⁷ ?Akọ kọjeru unu l'onye soja, eje ọgu; bukwa iya phụ akfụ onwiya ugwo? ?T'akọ kọjeru unu l'o nweru onye kẹbejeru vayinu; to de onu l'akpuru, shi iya nū? ?T'a kọ-

jeru unu lẹ madzụ doberu aturu; to riswebua iphe shi l'aturu ono?

⁸ ?Ọ dū unu lẹ mu ekfu iphe-a l'ọ bụ iphe ndiphe ekfuje tọo? Wawakwa! Ọ kwa iphe ekemu kfukwaruphu ndono. ⁹ L'e dekwaru iya l'ekwo ekemu, Nchileke turu nū Mosisu; sụ: "Unu be ekechijekwa eswi onu teke ọdoshiru unu witu unu." ?Ọ dū unu l'ọ bụ eswi bẹ Nchileke ayọ oshi iya Ɛge ono tọo? ¹⁰ Wawakwa! Ọ kwa okfu Ɛhu ayi b'ọ kfube ekfu ono? Ọ kwa ayi b'e deturu iphe ono. L'unu marua l'onye akọ okori anọduje akọ iya; l'ele Ɛnya l'iphe oo-rita iya. Onye echishi Ɛswa l'iphe ọ kọru akoko a-nọdujekwaphu echishi iya; dobe Ɛnya l'iphe oo-rita iya. ¹¹ Teke ọ buru l'ayi kwaru iphe-oma, shi l'ẹka Ume Nchileke l'ime unu l'ọ bụ Ɛga-wa, aakuje akpuru iphe l'egu-wa; ?ọ kariru ayi ẹka mę ayi -shi unu l'ẹka kpatajẹ iphe eele Ɛnya; ria; nọdu ndzụ? ¹² Keshinu ophu unu ekweje l'o ruberu ndu ọdo t'Ɛphe rita unu iphe l'ẹka; ?tọ kachiduaru ayibedua erube t'ayi shi unu l'ẹka rita tọo?

Ọ rubekpokwaaru ayi; ọle ayi ta túbukwaa ya ama. Ọ bụ-chikwa-a nshi; bẹ ayi anọduje atagbu iphemiphe obule; Ɛge ee-me t'ayi be gbe atuchi ọzo ozi-oma kẹ Kuráýisutu atuchi. ¹³ ?Unu ta madu lẹ ndu eje ozi l'ezeulo Nchileke bẹ Nchileke suru t'Ɛphe rijee nri, shi l'ezeulo l'ẹke ono. Ndu eche Ɛnya-ngweja Nchileke eketajekwa iphe e gude chjaru Nchileke Ɛja l'Ɛnya-ngweja ono. ¹⁴ Ọ kwaphu Ɛge ono bẹ Nnajiufu turu iya l'ekemu; sụ tẹ ndu ezi ozi-oma rijee iphe, shi l'ozì-oma ono, Ɛphe ezi ono.

¹⁵ Obenu lẹ mu ta jibukwa-a unu aji iphe dū Ɛge ono. Ophu tọ bukwa l'ekwo-wa, mu ederu unu-wa bụ lẹ mu suru l'iphe ono ruberu mu nta-a. Ọ kachikwaa mu mma lẹ mu nwuhuru anwuhu; m'o be kẹ tẹ mu kwe t'o nweru onye e-me tẹ nsasa ono, mu asa ono bya aburu mkpokoro okfu. ¹⁶ Unu maru l'iphe mu anọduje asa nsasa iya ta bukwa lẹ mu ezi ozi-oma ono. Ọzi ozi-oma ono bụ iphe mu mefutaje. Nshobukwaa mu nshọ m'ọ -buru lẹ mu te ezidu iya. ¹⁷ Ndęge ọ -buru lẹ mu ezi ozi-oma ono; yọ buru ozi, mu ziru onwomu; mę mu elede Ɛnya obunggo, ruberu mu nū. Obenu lẹ mu eje iya l'ọ bụ ozi, Nchileke yeru mu l'ẹka. Mu eje iya egbe iya ọwaa ohu ejeje ozi, Nnajiufu iya ziru iya-a. ¹⁸ ?Bụ ngunu bẹ bụ mu obunggo iya nta-a? Iphe bụ mu obunggo iya bụ lẹ mu a-nọdu ezi ozi-oma ono kẹ mmanu; mu ta ana aswa iya, bụ iphe, gbaru mu nū l'ozì ono.

Ome iphemiphe obule l'okfu ozi-oma ono

¹⁹ A makwaru-a l'ẹ to nwedu madzụ, bụ iya atujeru mu iphe mu eje; to nwe onye mu bụ ohu iya. Obenu lẹ mu gudewa ẹka mu mebe onwomu ohu onyemonye obule; Ɛge ee-shi tẹ mu gude ozi-oma ono kafu okfuturu Kuráýisutu igweligwe madzụ. ²⁰ L'obuje teke

mu lẹ ndu Ju nọ; mu awata ome umere ndu Ju; ẹge ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráýisutu ndu Ju. Ẹ tọ bụkwa ekemu Mósísu bẹ mu gude buru. Ọle ọbujẹ teke mu lẹ ndu gude ekemu Mósísu buru nọ; mu awata ome l'ọ bụ onye gude ekemu Mósísu buru; ẹge ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráýisutu ndu ono, gude ekemu buru ono. ²¹ Ẹge ono b'ọ dukwaphu: teke mu lẹ ndu ẹ ta madụ k'ekemu Mósísu nọ; mu ahakwanụa k'ekemu; ẹge ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráýisutu ndu ẹ-ta madụ k'ekemu Mósísu. Iphe ono ta bụkwa lẹ mu te etsodu ekemu Nchileke. Ishi iya kwa l'ọo ekemu kẹ Kuráýisutu bẹ mu kfube gude buru. ²² Teke mu lẹ ndu ọkpobe okfu, ẹphe maru te shihudu ike l'obu nọ; mu eme l'ọ bụ onye ọkpobe okfu ono te shihudu ike l'obu; ẹge ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráýisutu ndu ono. Ọo ya bụ l'iphe bụ iphe onyemonye ọbule sụru lẹ ya bụ; mu abụkwaruphu iphe ọbu; ẹge ee-shi l'iphe bụ ụzo, mu a-dụ ike; haru ndiphe kfubutaru Kuráýisutu t'ọ dzọfuta ẹphe.

²³ Iphe ono, mu emekota ono bụ k'ozí-oma ono bẹ mu gude eme iya; ẹge ee-shi tẹ mu tsoru gbaru mgbá l'iphe-oma, nọ iya nụ. ²⁴ ?Unu ta mahaadụa l'ọbujẹ: a -tụko agba ọso; iphe bụ ndu atụ ẹgo ọso ono atụko agba iya. Ọlobu onye lanụ nwenkinyi emekochajee nata obunggo ọso ọbu. Ọo ya bụ t'unu kebe ẹhu l'ọso ono; k'ọphu unu a-buru ndu a-nata obunggo iya.

²⁵ Onyemonye ọbule, akwakọ k'otu ntutego ọso ekebeje ẹhu akpade onwiya l'iphe bụ iphe oome ememe.

Ishi iya bụ k'ọphu ọo-nata obunggo, tso l'ọso ono; mbụ obunggo, ẹ-ta akpọdu ụkfu; yo mebyihu. Obenu l'ayibedua, bụ ndu etso ụzo Kuráýisutu akpadeje onwayi ẹge ayi a-nata obunggo ọphu a-nọ gbururu jeye. ²⁶ Ọo ya kparu iphe mu agba ọso ono tẹ mu gbarua ishi ẹke a tuburu. Yọ bụkwaruphu iphe ono meru; mu te etsu ẹka l'ọ bụ onye etsu ẹka lẹ pherephere. ²⁷ O gbe bụru onwomu bẹ mu anọduje etsu iya l'etsushi iya ike; k'ọphu mu a-kpade onwomu ọgbodo akpade t'ẹ b'ọ bụ: mu -kfutatsua ndu ọdo yeru Kuráýisutu; mu egbe bụru onye ọphu Nchileke e-mekochaa jịka ajịka.

Ọnma ọkwa

10 Ụnwunna mu; iphe mu eme bụ t'unu nyatakwa ẹge ọ mụru nna ayi oche phe. Unu nyatakwa l'ẹphe l'ẹphe ha bẹ nọkotaru lẹ mkpuli urukpu ono. Ẹphe l'ẹphe ha jekotaru ije l'alj ọkponku ono; swee eze ẹnyimu ono. ² Ẹphe l'ẹphe ha bẹ Nchileke gude urukpu ono; mę eze ẹnyimu ono mee baputizimu; t'ẹphe bụru ndu etso Mósísu. ³ Ẹphe l'ẹphe ha rikotaru egbe nri lanụ ono, shi l'imigwe ono; ⁴ ngụkotakwaphu mini ono, shi l'ẹka Ume Nchileke ono. Unu marua l'ẹphe nguru mini, shi lẹ Mkpuma ono, ẹ ta phudu l'ẹnya ono. Mkpuma ono bụ iya bụ Kuráýisutu. Yọ bụru Mkpuma ono bẹ tsoru ẹphe ono. ⁵ Obenu l'e metsukwaaru; ndu ọphu meru iphe ẹ-ta dudu Nchileke mma l'ọkpoma

l'ime ẹphe aka l'igwe. Ndu onanu bẹ dakotaru ọdaleba l'echi-ẹgu teke ono.

⁶ Iphemiphe ọbule ono tükokwa bụru iphe alọ ayi ẹka lẹ nchi; t'ayi kwaa ẹnya; t'ẹgu ome ẹjo iphe ba agushi ayi ẹge ọ guru ndu onanu. ⁷ Unu t'ayi ba agwakwa nte ẹge ẹphe haru gwaa teke ndiche ono; bụ iya b'e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "Lẹ Ízurẹlu dọru l'eri; l'angụ; nonyaa; wụ-lihu; telahaa egvu." ⁸ Unu t'ayi be eyekwa ẹka l'uru-alj ẹge ẹphe shi haru ye; e mee-betsua; ụkporo unu madzụ labụ; unu madzụ iri ẹsaa l'ụkporo madzụ iri ^{††} anwushihu l'ujiku lanụ. ⁹ Unu t'ayi be ejekwa ọdata Nnajiufu adata, bụ ẹge ẹphe haru data iya teke ndiche ono; agwọ atagbushia ẹphe. ¹⁰ Unu t'ayi ba agujekwa aphụ ẹge ẹphe haru gụa; Ojozi-imigwe, mgbugbu-madzụ eshi Nchileke l'ẹka bya eworu ẹphe gbushia. [‡]

¹¹ Iphe ono l'ọ ha mekotaru l'ẹhu ẹphe t'ọ bụru iphe e gude anmaru ayi ọkwa. A bya edeshia ya edeshi l'ẹkwo t'ọ bụru iphe e gude ezi ayi iphe; l'unu marua l'ogbo ọwaa, ayi nọ nta-wa bụ teke iphemiphe ọbule agvụ.

¹² Ọo ya bụ t'onye arj lẹ ya vudoshiwa ike; vudokwa kwabẹ ẹnya; e -menyakwaa; ọ daa. ¹³ Ẹ tọ nwekwa iphe byawaru t'ọ nwuru unu ye l'ome iphe dụ ẹji, ẹ-ta bụdu egbe iya ọphu abyakfutajekwaphu ndu ọdo. Obenu lẹ Nchileke bụ onye evudoshije ike l'iphe o kfulu. Ẹ too kwedu t'e nwuru unu ye l'ome iphe dụ ẹji; nwughata iya ẹge ike ọta-nshi unu beru. O gbe bụru teke eenwu unu eye l'ome ẹjo iphe; bẹ ookoshikwaphu unu ụzo, unu e-shi nahụ; dụ ike tagbua ya lẹ nshi.

¹⁴ Ọo ya bụ; ndu mu yeru obu; unu haa kẹ ọgwa iphe aagwa agwagwa. ¹⁵ Ọ kwa okfu, eekfujeru ndu nweru egomunggo bẹ mu ekfuru unu. Unu gudewaru ẹnya unu lee l'iphe ono, mu ekfu ono. ¹⁶ Okoro ono, ayi egudeje angụ iphe l'anyata nri Nnajiufu; mę ayi kebebe Nchileke ekele iya ono; ?tọ bụdu mee Kuráýisutu bẹ ayi gba mgbá l'okoro ono tọo? Tọo buredi ono, ayi awashije ata ono; ?tọ bụdu ẹhu Kuráýisutu bẹ ayi tükokwaphu gbaru mgbá ono? ¹⁷ Keshinu ọ bụ buredi lanụ ono bẹ nonu; ayi tükokwa bụru ẹhu lanụ; m'ọ -ruhuduru ayi hakpọo l'igwe ihagha; keshinu ayi tükogbaru mgbá ata buredi lanụ ono.

¹⁸ Unu lewaru iphe ndu Ízurẹlu emeje: Lẹ ndu Ízurẹlu atajekwa anụ ono, e gude chjaru Nchileke ẹja l'ẹnyangweja iya ono. Iphe bụ ndu taru iphe ono, a nuru Nchileke ono; shiakwa l'atata ono, ẹphe taru iya ono, ẹphe lẹ Nchileke atugbabe bụru nanụ. ¹⁹ ?Unu maru iphe mu eme tẹ mu kfua l'ẹke ono? ?Unu tubesu l'iphe mu ekfu bụ l'iphe aagwa agwagwa; m'ọ kwanu iphe a tushiru iya nweru iphe ọ bụ tọo? ²⁰ Wawakwa! Iphe mu ekfu bụ l'iphe ẹphe agwajẹ mbụ ndu ta bụdu ndu Ízurẹlu bụ ọgvu bẹ ẹphe agwajeru iya. Ẹ tọ bụkwa

† Awụ 32:1-6 †† Iphe ọ bụ bụ 23,000. ‡ Ọgú 25:1-18 †† Ọgú 21:5-6 †† Ọgú 16:41-49

Nchileke bẹ ẹphe agwajẹru iya. Ọphu mu te ekwekwanu t'unu l'ogvu tujgbabe buru nanu. ²¹ Unu ta ahakwa ke t'unu angu iphe shi l'okoro ke Nnajiufu; l'angukwaphu ọphu shi l'okoro k'ogvu. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ unu ta ahadu ke t'unu eri nri l'okpokoro Nnajiufu; l'erikwaphu nri l'okpokoro k'ogvu. ²² ?Tọ ayi e-gbe l'akpatsu Nnajiufu okopho tọ? ?Ọ dụ unu l'ayi ka Nchileke ike tọ?

Ome iphe l'ogvù nwunne ngu

²³ Unu sọru l'a haru onyemonye ọbule t'o meje iphe dụ iya mma. Ono kwaa oswi-okfu. Obekwanu l'ẹ tọ bukwa iphemiphe ọbule bụ: e -mee ya; yọ duru onye ọbu lẹ mma. A haru onyenonu t'omeje iphemiphe ọbule ẹge dụ iya mma; obenu l'ẹ tọ bụdu iphemiphe ọbule bẹ emeli chọchi emeli. ²⁴ T'ẹ b'o nwekwa onye anọduje elelephu ẹnya iphe a-duru iya lẹ mma. T'onyenonu chọje-chia iphe a-duru ibe iya lẹ mma.

²⁵ Iphe bukpo anu, eere l'aswa, i zuru; tajee ya. T'anu, i zuru l'aswa ba abukwa iphe e-me t'i wata ọwaa obu; k'ọphu ji-wata ọkpa ishi ẹke o shi. ²⁶ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: "Lẹ mgboko mgburumgburu; mẹ iphemiphe ọbule, nọ iya nọ bẹ bukotakwa ke Nchileke."

²⁷ Teke onye ẹ-te kwedu ke Kuráiyisutu kuru ngu oku nri; nggu ekweta l'ii-je; teke i ruru; rilekwaphu iphe bụ iphe, e gwofutaru ngu t'i ria: Be ekwekwa t'iphe ono wata ngu ọwaa obu; k'ọphu ji-wata ọkpocha mkpocha ke ẹke o shi. ²⁸ Obenu lẹ teke bụ l'o nweru onye vuwaru ọzo sụ ngu: "L'iphe-a bukwa iphe a gwaru nte;" be erikwa iphe ọbu; ma l'ogvù onye ono, kfuru ngu iya nọ ono; ma l'ogvù obu ọnma ikpe. ²⁹ Obu ọnma ikpe, mu ekfu kwa ke onye ono, kfuru ngu iya nọ ono. Ẹ tọ bukwa nke ngu. Obenu l'ẹ tọ bukwa obu ke onye ọdo a-nodu anma mbedua ikpe ke tẹ mu ba atusashiru ẹhu. ³⁰ Ọ -buru lẹ mu ekeleje Nchileke ekele; ria nri mu; ?nanuhunu ẹge e meru; yọ buru iphe ono, mu keleru Nchileke ekele; ria ono bẹ ee-gbe agburu mu tųphee?

³¹ Ọo ya bụ; ?mẹ unu riru nri-o; ?mẹ unu nguru iphe aangụ angungu-o; iphe unu eme iphe unu eme; unu meje iya t'ọ buru iphe unu gude aja Nchileke ajaja.

³² Unu ba abukwa ukfu; dụ onye ọdo l'okpa: ?m'ọ bụ onye Ju; ?m'ọ bụ onye ẹ-ta bụdu onye Ju; ?m'ọ bukwanu chọchi ke Nchileke. ³³ T'ọ bụlekwaphu ẹge ono, mu emeje ono bẹ unu e-meje; mbụ ẹge mu anọduje eme tẹ mu mee iphemiphe ọbule t'ọ dụ onyemonye ọbule mma l'obu. Mu ta achọjekwa iphe a-duru mu lẹ mma; gbahaa iphe a-duru igweligwe ndu ọdo lẹ mma ẹge ee-shi t'a dzofuta ẹphe.

11 Ọo ya bụ; t'unu meje umere mu; ẹge mu emeje umere ke Kuráiyisutu.

K'oke iphe l'ishi; abaru Nchileke ẹja

² Mu anọduje aja unu ajaja l'unu anyatajẹ mu teken-teke; bya egudeshikwaaphu ẹka ike l'iphe ono, mu byaru bya ezia ya unu ono. ³ Obenu l'iphe mu eme t'unu makwaruphu bụ l'ọ bụ Kuráiyisutu bụ ishi ke iphe bụ onye nwoke; nwoke bukwanu ishi ke nwanyi, ọolu alulu. Yọ buru Nchileke bụ ishi ke Kuráiyisutu. ⁴ Onye bụ nwoke ekfu anu Nchileke l'ẹke aabaru Nchileke ẹja; m'ọ bukwanu l'ookfuchiru Nchileke; kpuru okpu l'ishi; onye ono emechishikwa Kuráiyisutu ifu. ⁵ Ọ -bukwanuru l'onye ke nwanyi ekfu anu Nchileke; m'ọ bukwanu l'ookfuchiru Nchileke; to kechi iphe l'ishi; nwanyi ọbu bukwa nji iya bẹ oomechishi ifu. Nwanyi ono yele nwanyi, kpushiru ishi akpushi bulephu iphe lanu. ⁶ Teke bụ lẹ nwanyi te ekechidu iphe l'ishi; t'ọ kpushinua ya akpashij? Obenu lẹ keshinu ọ bụ iphe-iphere ke tẹ nwanyi kpushia ẹgbushi akpashij; m'ọ bukwanu t'ọ kpushia ya akpushi; ọo ya bụ t'unwanyi kechijee iphe l'ẹgbushi. ⁷ Lẹ nwoke b'ẹ tọ gbakwa t'o nweru iphe oo-gude kpuchia ishi iya; keshinu Nchileke meru iya t'o yeru yebedua; yọ buru iya ekoshi ẹge Nchileke dụ-be biribiri. Obenu lẹ nwanyi bulephu onye ekoshi ẹge nwoke dụ-be biribiri. ⁸ Unu nyatakwa l'ẹ tọ bukwa nwoke bẹ Nchileke gude iphe, shi l'ẹhu nwanyi mee; o gbe bukwaru nwanyi b'o gude iphe, shi l'ẹhu nwoke mee. ⁹ Ọphu tọ bukwa ọgvù nwanyi b'o gude mee nwoke; ọ bụ ọgvù nwoke b'o gude mee nwanyi. ¹⁰ Ọo ya meru iphe nwanyi e-kechije iphe l'ishi; gude koshi l'ọo nji iya nwe iya; ọdo aburu l'ogvù unwu ojozi-imigwe. ¹¹ Ọlobu; ẹge ọ dụ ẹge ọ dụ; m'ẹ tọ dukwa iphe nwanyi bụ; m'e -wofu nwoke; ọphu tọ dukwa iphe nwoke bụ; m'e -wofu nwanyi l'atujgbabe ono, ayi lẹ Kuráiyisutu tujgbaberu ono. ¹² Ọ kwa iphe shi l'ẹhu nwoke bẹ Nchileke gude mee nwanyi; yọ bukwanuru nwanyi bẹ amuje nwoke. Obenu l'ẹphe ẹbo shikota Nchileke l'ẹka, bụ iya keru iphemiphe ọbule.

¹³ Unu lewa iya ru ẹnya l'onwunu; ?ọ gbaru ke tẹ nwanyi nọduje l'ẹke aabaru Nchileke ẹja; ekfu anu Nchileke; l'ẹ b'o kechi iphe l'ishi tọ. ¹⁴ ?Unu ta madu l'ẹge madzụ gbaru b'ọ bụ ome onwonye iphe-iphere; mẹ nwoke -haa ẹgbushi; yo ruba iya l'onu? ¹⁵ Obenu lẹ teke nwanyi nweru ẹgbushi ogologo b'o bụ-chiaru iya iphe o gude ama mma. Ẹgbushi ogologo bẹ Nchileke nuru nwanyi t'ọ buru iphe e-kpuchije iya ishi. ¹⁶ Teke bụ l'o nweru onye atụ iya ẹgo l'ẹ tọ dudu ẹge ono; iphe lanu, mu ekfu bụ l'ayi te nwekwa ome-l'alij ọdo, ayi gude abaru Nchileke ẹja; ọphu chọchi ke Nchileke te nwehekwaphu.

Nri-enyashi Nnajiufu

¹⁷ Iphe ọwaa, mu abya ekfukfu-wa bẹ mu ta ajakwa unu ajaja iya. Ishi iya aburu l'edzuko, unubẹ chọchi

edzukoje bẹ abuje: o be kẹ t'o gbe yeta ẹka; yo gbe l'akpachishi ndu ọdo ọzo akpachishi. ¹⁸ E -bebekpoo ya l'ọdungu bụ lẹ mu nwaru l'unu anọduje abọ onwunu ẹbo; mbụ; ọ dukwa mu l'iphe ono haru buru ire-lanụ.

¹⁹ Mu makwaru-a l'ọ bụ oswi-okfu l'ẹ to nwedu ẹge eeme t'olu unu ba aharu gbaa iche iche. Ọo ya bukwanu ẹge aa-majeru ndu ọphu eme iphe gbaru l'ememe.

²⁰ Teke ono, unu edzukobeje ono ta bukwa nri-enyashi Nnajiufu bẹ unu erije; ²¹ keshinu ọobuje: unu -gbeshi; onyenonu apata nri nk'ia l'eri; l'angu. E -ritsua ya; ẹgu agulee ndu ọo-nodu agụ; mẹ l'atsụ ndu ọphu ọo-nodu atsụ. ²² Ha! ?Unu te nwedu ọlo, unu a-nọduje l'ufu ria nri ọbu ọo? ?Tọo bukpelephu chọchi kẹ Nchileke bẹ unu akpọ ẹbo-ẹbo l'afu; eme ndu ọphu ẹ-te nwedu ẹge ọ haru ẹphe iphe-iphere? ?Bụ ngunu bẹ mu e-kfukpooru nụ unu? ?Mu a-nodu etu unu ẹpha iya ọo? Wawakwa! Mu te etukwa.

²³ Iphe ono, mu ziru unu ono bukwa Nnajiufu l'on-wiya kfuru mu iya; lẹ yẹbedua, bụ Jisọsu wotaru buredi l'enyashi mbọku ono, e deru iya ye ono; ²⁴ bya ekelebe-betsua Nchileke; bya eworu buredi ono washia; bya asu: "Ọwaa bụ ugwehu iya, ya gude chia ẹja l'okfu ẹka unu. Unu meje iya; gude nyata iya."

²⁵ Ẹge ono b'o wotakwaruphu okoro ono l'e ritsuaru nri-enyashi ono bya asu: "Okoro-wa ekoshi ọgba-ndzu ọphungu, shi l'ẹka Nchileke, bụ iya bụ ọgba-ndzu, o gude mee yẹbe Jisọsu; mee t'o voru ire. Iphe bụ teke unu nguru iya; unu egudeje iya nyata iya." ²⁶ Iphe bụ teke unu riru nri-wa; ngua l'okoro-wa bẹ unu ek-fukashiakwa k'anwuhu, Nnajiufu nwuhuru l'oshi-osweru gbururu jeye teke Nnajiufu ọbu a-bya ọdo.

²⁷ Ọo ya bụ; iphe bụ onye taru buredi ono; m'ọ bụ l'ọ nguru mẹ, shi l'okoro kẹ Nnajiufu; l'uzo iya ẹ-ba du nhamunha; onye ono bẹ Nchileke a-nma ikpe l'ọ meru ahuma gbua ugwehu Nnajiufu jeye lẹ mee ya. ²⁸ Ọo ya bụ tẹ madzụ tujẹ-odukwa onwiya ghachaa; tẹmanu yo taa buredi ono; ngua iphe ono, shi l'okoro ono.

²⁹ L'onye eri; l'angu; l'ẹ b'o letaodu ẹnya; makahu iphe ugwehu Kuráiyisutu bụ; l'eritakwa ikpe ekpu onwiya; l'angutakwaphu ikpe ekpu onwiya. ³⁰ Ọ kwa iphe ono kparu iphe ẹhu tsuru igweligwe unu ume; ndu aze l'iphe-ememe; ndu bẹ onwu haru gbushiwani. ³¹ Obenu lẹ teke ayi vuwaru ọzo kpee onwayi ọkpobe ikpe; ọo ya bụ lẹ Nchileke te ekpehedu ayi ikpe; húa ayi àhùhù ẹge ono. ³² Obenu lẹ teke bukwanu lẹ Nnajiufu kperu ayi ikpe; kpetsua ya; bya a húa ayi àhùhù; iphe oome iya bukwa t'ẹ b'ọ chigbabehe ayi lẹ ndiphe; tuko nma ayi ikpe.

³³ Ọo ya bụ; unwunna mu; teke unu edzukobe kẹ nri Nnajiufu ono; unu nọduje cheodu ibe unu. ³⁴ Ọ -buru l'ọ nweru unu onye ẹgu agụ; t'onye ono riodu nri l'ufu. Ono bụ iphe unu e-meje ndono; e menyaa; Nchileke nma unu ikpe k'edzukobe, unu edzukobeje. Yọ buru ẹge k'onanu du ndono.

A bya lẹ k'iphe ndu ọphu nanu; ono buwaru mu -bya; mu eyefua ya onu.

Iphe-oma, shigbaa l'ẹka Ume-du-Nso

12 A bya abya lẹ kẹ iphe-oma, shigbaa l'ẹka Ume-du-Nso; unwunna mu; bẹ mu e-mekwa t'o doo unu ẹnya. ² Unu manarua lẹ teke unu te shidu kwe kẹ Kuráiyisutu bẹ unu shikwa maru ẹge onodu unu shi du. Teke ono bụ ọgvu bẹ unu shi nodu l'ẹka; yoo lo-phe unu alo-phe; iphe bụ teke o guderu unu; yo deta unu deru nụ ntekpe, bụ iphe ẹ-te kfudu okfu. ³ Ọ kwa iya kparu iphe mu eme t'o doo unu ẹnya l'ẹ to nwekwa onye bụ onye gude Ume Nchileke l'ekfu okfu, l'a-su: "Tẹ Jisọsu bukwaru onye vu onu;" to nwe onye a-du ike kfu l'oswiya lẹ Jisọsu bụ Nnajiufu; gbahaa l'ọ gude Ume-du-Nso ekfu iya.

⁴ Iphe-oma, shi l'ẹka Ume-du-Nso dukwa iche l'iche. Obenu l'ọ kwa Ume lanu kpau bụ Ume anukota iphe-oma ono. ⁵ Ẹge ono bẹ ọzo, e shi ejeru Nnajiufu ozi dukwaphu iche iche. Obenu l'ọo Nnajiufu lanu ono b'a tuko ejeru ozi ọbu. ⁶ Ike, Nchileke eyeje madzụ l'ẹhu t'o gude meje iphe dukwa iche iche. Obenu l'ọ kwa Nchileke lanu emekotaje ike ono t'oo re ire l'ẹhu iphe bụ onye o yeru iya l'ẹhu. ⁷ Nchileke shi l'ẹka onyemoneye ọbule l'ẹhu l'ẹhu ekoshi ẹge ike Ume-du-Nso erebe ire t'ọ buru iphe a-baru onyemoneye ọbule uru. ⁸ Onye lanu bẹ Ume-du-Nso ono eyeje ike l'ẹhu; k'ọphu oo-kfuje okfu, ekoshi lẹ Nchileke nuru iya mmamiphe. Yo ye onye ọdo ike l'ẹhu; k'ọphu oo-kfuje okfu, ekoshi l'ọ maru Nchileke ọgbodo amaru. Yọ bukwaru-a Ume-du-Nso lanu ono. ⁹ Yọ bya eye onye ọdo ike l'ẹhu; ike k'okweta kẹ Nchileke; gude iya l'eme iphe dugbaa biribiri. Yọ bukwarua Ume-du-Nso lanu ono. B'ọ bya eye onye ọphu ike l'ẹhu k'omeje onye iphe-ememe eme t'ọ koro; bukpelekwaphu Ume-du-Nso lanu ono. ¹⁰ B'ọ bya eye onye ọdo ike l'ẹhu kẹ omeje iphe-ophulanya; bya eye onye ọdo ike l'ẹhu k'okfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru; bya eye onye ọdo ike l'ẹhu k'okokahuje iphe shi l'ẹka Ume-du-Nso; mẹ ọphu, ẹ-te shidu l'ẹka iya. B'ọ bya eye onye ọdo ike l'ẹhu k'oghaje okfu-ali iya; kfulahaa l'okfu, Ume-du-Nso ekoshi iya; bya eye onye ọdo ike l'ẹhu k'okoje iphe, iphe eekfu l'okfu, Ume-du-Nso ono koshiru bụ. ¹¹ Yọ bukwarua Ume-du-Nso lanu tuko anukota iphemiphe ọbule ono. Oomejeru onyemoneye ọbule iphe-oma, du iche iche ẹge ọ turu obu iya ama l'oo-me iya.

Ugwehu lanu yeje iphe motagbaaru iya nū

¹² Lẹ chọchi kẹ Kuráiyisutu dukwa l'ọ bụ ugwehu lanu. Ugwehu madzụ emokashijekwa ibe-ẹhu igweligwe. A makwaru-a l'ọ mokashiru ibe-ẹhu igweligwe l'oswiya;

ọbu l'ọ bụlekwa ugwehu lanu ege o bu iya. ¹³ Ayi l'ayi ha: ?m'i bu onye Ju; ?m'i budu onye Ju; ?m'i bu ohu; ?m'i bu amadu; Ume-du-Nso tukokwaphu ayi tugbabe; ayi aburu ugwehu lanu teke ayi meru baputizimu; tuko gbaru mgba le Ume-du-Nso ono, bu iya be eyeje ayi ike l'ehu ono.

¹⁴ L'ugwehu l'onwiya ta kpukokwa ophu. O mokashikwaru ibe-ehu l'igweligwe. ¹⁵ O -buru l'okpa a-su: le keshinu ya ta budu aka be ya ta bukwa iphe motaru l'ugwehu; ?bu ono kposhiru iya oburu iphe motaru l'ugwehu too? ¹⁶ Nchi -su: le keshinu ya ta budu enya be ya ta bukwa iphe motaru l'ugwehu; ?bu ono kposhiru iya oburu iphe motaru l'ugwehu too? ¹⁷ Ndege ugwehu l'ophu tuko buru enya lanu; ?bu ngunu b'a ge egudeje anu iphe? Ndege o buru l'ugwehu l'ophu tuko buru nchi lanu; ?bu awe b'a ge egudeje anu nshishi iphe? ¹⁸ Obenu l'ege o meru bu le Nchileke meru ugwehu madzu bya emokashia ya ibe-ehu ibe-ehu ege du iya mma. ¹⁹ Ndege iphemiphe obule ono tuko kpukokota ophu; me ugwehu ta ga nokwa. ²⁰ Obenu le nta-a; b'o mokashiru ibe-ehu igweligwe. Yo tukokwa-a buru ugwehu lanu.

²¹ Oo ya bu le to nwekwa teke enya e-gbe gbeshi su aka: ?I garu iya le ngunu? Ophu to nwekwa teke ishi e-gbe gbeshi su okpa: ?I garu iya le ngunu? ²² Ege o du bu l'o gbe bukwaru nu ibe-ehu ayi ibyiya onanu, gbaru l'o bu iya be enya iya katsua alala ono; be gbe yihukwaru-a l'iphe aga mkpa. ²³ Ibe-ehu ayi ibyiya onanu, ayi riru le to gbadu ke okwabe uguvono; be ayi akwaje ngwa; akwabe iya uguvono, du iche. Ibyiya ono, ayi akwachi akwachi ono; be ayi gbe akajenu oleta enya; ²⁴ mbu letakpoo ya egbe enya ophu mkpa iya ta dudu ru ibyiya odo. Obenu le Nchileke wolerua ehuru madzu dzekfua nanu ege ono; bya eworu uguvono, ha nshinu kwabe ibe-ehu ibyiya onanu, e-ta akwabe du uguvono ma ono. ²⁵ O kwanu iya bu k'ophu ibe-ehu ye ibe-ehu ibe iya te ejedu okpa enya; gbahaa t'ephe tukoje leta ibe ephe enya. ²⁶ Teke iphe-ehuka byakfutaru ibe-ehu lanu; yo byakfutakwaphu iphe bu ehuru phuu. Teke bu l'a kwaberu ibe-ehu lanu uguvono; ehuru l'o ha etegbaru eswa iya.

²⁷ O kwa unube chochi bu ugwehu Kurayisutu; onyemonye obule l'ehu l'ehu aburu ibe-ehu, motaru iya nu. ²⁸ Nchileke abya ekoshi onyemonye obule iphe oonodu eme. O vuru uzo fotu ndu ophu bu ndu ishi-ozu; bya afota ndu ophu; ephe aburu ndu ekfuchiru iya nu. Yo gbeshi odo; bya afota ndu k'eto; ephe aburu ndu a-nodu ezi iphe; b'o bya afotakwaphu ndu ophu, o yeru ike l'ehu t'ephe meje ndu iphe eme t'ephe korohu; bya afota ndu a-nodu eyeje aka; bya afota ndu a-nodu akpo-zijeru chochi uzo; me ndu a-ghaje okfu-alu ephe; kfulahaa l'okfu, Ume-du-Nso ekoshi ephe. ²⁹ E to bukwa chochi l'ophu bukota ndu ishi-ozu; ophu ephe abukotakwa ndu nkfuchiru Nchileke; m'o bu ndu ezi

iphe. E to bukwa oha nwekotaru ike k'ome iphe-ophu lenya. ³⁰ Ophu l'o bukwa oha be Nchileke yeeberu ike l'ehu k'ome onye iphe eme t'o korohu; to bu oha aghaebeje okfu-alu ephe; kfulahaa l'okfu, Ume-du-Nso koshiru ephe; to bu oha aduje ike oko iphe iphe eekfu l'okfu, Ume-du-Nso ono koshiru. ³¹ T'onyenonu yeru ehuru l'ose ege ya e-me meje iphe ono ophu ka oga mkpa.

Obenu le nta-a; be mu e-koshi unu uzo ophu bu iya kakota.

N-yemobu

13 E to nwekwa me mu aghaje okfu-alu mu; gude iphe bu okfu, Ume-du-Nso ekoshije madzu l'ekfu okfu; mbu gudetsua gude okfu unwu ojozi-igwige l'ekfu; n-yemobu -ruru mu l'ehu be mu azujilekwa l'o bu mkpokpo nggogo m'o bukwanu eze mgbirigba, azu yogoroyogoro. ² E to nwekwa me Ume Nchileke yet-suaru mu ike l'ehu te mu kfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru; mbu; mu abya amaru Nchileke okpobe amaru; bya amakotakpooru iphemiphe obule, o shi domia edomi; bya akwatakpo kweta ke Nchileke ono kweshia ya ike; k'ophu bu: mu -su uguvono t'o fotu l'eke, o no je anodu l'eke odo; yo fotu; mu -kwetakotakpokwaa ke Nchileke ege ono; mu te yeru madzu ibe mu obu b'e to nwekwa iphe mu bu. ³ E to nwekwa me mu wotakotaru iphe mu nweru enweru l'o ha mee iphe-oma; bya ekwetakpokwaa kwe woru onwomu nu t'a kpo oku; mu te yeru madzu ibe mu obu; e to dukwa uru, mu ritaru iya.

⁴ N-yemobu emeje madzu t'o ta nshi l'iphemiphe obule, dagbaru ye onye ono, o yeru obu ono. Yo buru oyeru ndu odo obu emeje madzu t'o nweru obu-oma. O bu n-yemobu emeje te madzu be ejiru onye o yeru obu ijimanya. Onye yeru ndu odo obu te ekudu onwiya ekuku; too tu onwiya oke epha. ⁵ Oyeru ndu odo obu emeje te madzu be eme iphe e-ta dudu mma l'enya. Yo bukwaru iya phuru emeje madzu t'e b'o bu onye-onwa. Onye yeru ndu odo obu ta makwa k'obu-oku; to ma k'odo iphe l'okpoma. ⁶ Onye yeru madzu ibe iya obu te etekwa eswa l'iphe e-te vudodu nhamunha. O buchia iphe vudo nhamunha b'o teje eswa iya. ⁷ Onye yeru madzu obu ta aswivedu uswi l'iphe bu iphe onye ono meru iya. Yo buru oyeru ndu odo obu emeje te madzu kweta le k'oma l'iphe bu iphe byaru nu. Oyeru madzu obu emejekwaphu te madzu le enya le k'oma l'iphemiphe obule. Oyeru madzu obu emejekwaphu madzu t'o vudoshia ike l'iphe bu ege iphe obu dukpo.

⁸ N-yemobu a-nodukwa gbururu jeye. Ike k'okfu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru e-mekochaa gv. Ege ono be k'ogha okfu-alu madzu; kfulahaa l'okfu, Ume-du-Nso ekoshi e-mekochaa gv. O kwaphu ege ono be omaru

Nchileke ọkpobe amaru a-gvụkwaphu. ⁹ Amama, ayi maru Nchileke nta-a peheru. Ekfuchita, ayi ekfuchitaru iya nta-a epehu. ¹⁰ Obenu lẹ teke iphe ọp̄hu dzuru oke byaru; bẹ ndu ọp̄hu pehuru epehu ta anọhedu.

¹¹ Teke mu shi b̄uru nwata bẹ mu shi ekfuje l'ọ b̄u ụnwegirima; shi nweru egomunggo ụnwegirima; shi arije ọriri ụnwegirima. Mu abya ab̄uru onye b̄u ọguren̄ya; t̄uko umere ẹgirima gwọbe. ¹² Lẹ nta-a bẹ ayi gudekwa onyo aph̄u iphe ono l'ọ ha inyoki-inyoki. O -rua teke ono bẹ ayi lẹ Kurá̄yisutu a-ph̄ugba onwayi ifu l'ifu. Nta-a bẹ mu maru iphemiphe ọbule ẹka lan̄u ẹka lan̄u. O -rua teke ono bẹ mu a-makọtaru iphemiphe ọbule ọkpobe amama; ẹge Nchileke makọtaru mb̄edua nta-a.

¹³ Ọo ya b̄u l'uzo iphe ẹto, a-nọdu n̄u b̄u: ekwekwe; ole-ẹn̄ya-iphe; m̄e n-yemobu. Iphe ono ẹp̄he ẹto te nwedu l'ọ gv̄u. Ọ b̄u l'ọp̄hu kats̄ukpo n̄u b̄u n-yemobu.

**Oyefua ọnu l'iphe-oma,
shi l'ẹka Ume-d̄u-Nsọ**

14 Ọo ya meru iphe mu ekfuru unu; s̄u: T'unu keshia ẹhu yeru mad̄u ibe unu obu. Ọlobu; t'iphe-oma ono, d̄u iche l'iche, shigbaa l'ẹka Ume-d̄u-Nsọ ono ḡushijekwa unu ike. Ketekete k'iphe-oma k'okfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru. ² L'onye gharu okfu-al̄i iya; kfulahaa l'okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi iya ta b̄ukwa mad̄u bẹ ookfu an̄u; ọ kwa Nchileke bẹ ookfu an̄u. Ẹ to nwekwa onye ọdo, ookfu an̄u; keshinu ẹ to nwedu onye maru iphe ookfu. O gude Ume Nchileke ekfu iphe Nchileke shi domia edomi. ³ Obenu l'onye ekfu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru bẹ b̄u mad̄u bẹ ookfu an̄u. O shi ẹge ono emeli onyemonye ọbule emeli; l'eyeshiru ẹp̄he ọku: t'obu shihu ẹp̄he ike; l'ad̄ukwaphu ẹp̄he ike. ⁴ Onye gharu okfu-al̄i iya; kfulahaa l'okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi iya b̄ukwa onwiya bẹ oomeli. Obenu l'onye ọp̄hu ekfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru iya bẹ b̄u chọchi bẹ oomeli emeli.

⁵ Iphe ḡega d̄u mu mma b̄u t'iphe b̄u l'unu ha ghaj̄e okfu-al̄i unu; kfulahaa l'okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi unu. Obenu l'ọ ga ka mu r̄u mma l'unu ekfuchiru Nchileke. L'onye ekfuchiru Nchileke kapyab̄ekwa onye gharu okfu-al̄i iya; kfulahaa okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi iya; gba-hakwaa l'o nweru onye nọ l'ẹke ono, d̄uru ike ọko iphe ookfu, b̄ukwanu k'ọp̄hu okfu ono a-b̄uru iphe emeli chọchi emeli. ⁶ Ụnwunna mu; mu -byakfuta unu bya aghaa okfu-al̄i mu; kfulahaa l'okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi mu; ?nanu uru, unu e-rita iya? Unu ta an̄ukwa iya; gba-hakwa lẹ mu byaru bya ekoshibebe unu iphe ọp̄hungu, shi l'ẹka Nchileke; ọdo b̄u lẹ mu byaru bya ezilahaa unu ọmaru Nchileke ọgbodo amaru; m'ọ b̄ukwanu lẹ mu byaru bya ekfulahaaru unu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru mu; m'ọ b̄u lẹ mu bya awata ozi unu iphe Nchileke kfuru.

⁷ Unu lewaru iphe d̄u l'ọ b̄u opu; m'ọ b̄u ogumogu, ẹ ta b̄udu mad̄u. Unu marua l'ẹ to nwedu onye ama iphe ookfu; ḡufu l'ọ daf̄utaru ọda ọhuma. ⁸ Teke b̄u l'onye egbuje ụpyoku ọgu te egbufudu iya ẹge eegbuje iya t'a maru l'ọgu abya; ?b̄u onye a-kwakọbe kẹ ọgu?

⁹ Ọo ya b̄u l'ọ b̄u ẹge ono b'ọ d̄ukwaphu l'ẹhu unu. Teke b̄u l'unu gharu okfu-al̄i unu; kfulahaa l'okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi unu; mb̄u; unu ekfu okfu, ẹ-ta k̄f̄ubedu dofu mad̄u ẹn̄ya; ?nan̄u ẹge mad̄u e-shihunu maru iphe eekfu? ?Unu ta madu l'okfu, unu ekfu a-t̄uko b̄uru ọgba egbe eye l'egbudu? ¹⁰ Ẹ ta at̄ukwa iya ẹgo l'okfu-al̄i, d̄ugbaa iche iche jiru lẹ mgboko-a. Obenu l'ẹ to nwedu m'ọo nan̄u, te edojedu ndu ekfu iya n̄u ẹn̄ya.

¹¹ Ọ -b̄uru lẹ mu ta an̄udu okfu-al̄i ọbu; b̄unu iya b̄u lẹ mu b̄u ọha-nts̄u l'ẹn̄ya onye ekfu iya n̄u; onye ekfu iya n̄u ab̄uru mb̄edua ọha-nts̄u. ¹² Ẹge ono b'ọ d̄u l'ẹhu unu: Keshinu iphe-oma, shi l'ẹka Ume-d̄u-Nsọ aḡushi unu ike; unu keshia ẹhu t'ọ ha unu nshinu l'ẹhu; k'ọp̄hu ọo-b̄ukwanuru iphe-oma, a-k̄f̄ubeje ọswa emeli chọchi emeli.

¹³ Ọo ya b̄u; t'onye aghaj̄e okfu-al̄i iya; kfulahaa l'okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi iya; kfujekwaruphu n̄u Nchileke t'ọ n̄u iya ike, oo-gudeje k̄o ya; t'a maru iphe ookfu. ¹⁴ Lẹ teke mu gharu okfu-al̄i mu; gude okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi mu; ekfu an̄u Nchileke bẹ b̄ukwa obu mu ekfu an̄u Nchileke; egomunggo mu ta ȳikwa iya. ¹⁵ ?B̄ukwanu nḡunu ọdo gbaru mu l'ememe? Iphe mu e-me b̄u lẹ mu e-gude Ume Nchileke, bu mu l'obu; bya egudekwaphu egomunggo mu ekfu an̄u Nchileke. Mu e-gude Ume Nchileke, bu mu l'obu; bya egudekwaphu egomunggo mu; aḡu egvu an̄u Nchileke. ¹⁶ Ọ -b̄uru l'i gude Ume-d̄u-Nsọ, bu ngu l'obu ekele Nchileke ekele; ?nan̄uhunu ẹge onye ọdo, nọ l'ẹke ono, ẹ-ta madu okfu, i gude ekele Nchileke ekele e-me kwee: "Ono kwa ẹge ọ d̄u;" m'ọ -mad̄u iphe iikfu?

¹⁷ Onye onanu b'ẹ too melikwa emeli; m'o -ruhuru; ekele, iikele Nchileke ats̄okpoo oswi kẹ r̄engerenge.

¹⁸ Mu ekele Nchileke ekele lẹ mb̄edua l'onwomu kak̄ota unu ọghaj̄e okfu-al̄i mu; kfulahaa l'okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi mu. ¹⁹ Obenu l'o be kẹ t̄e mu nọdu l'ẹke chọchi dzukoberu; ghaa okfu-al̄i mu; gude okfu, Ume-d̄u-Nsọ ekoshi; k̄fua ụnukurunu okfu; mu ahatachia ogude egomunggo mu k̄fua nwakp̄uru okfu ise, nweru ishi; k'ọp̄hu mu e-gudekwanu iya zia ndu ọdo iphe.

²⁰ Ụnwunna mu; unu ba arijekwa ọriri l'ọ b̄u ụnwegirima nsh̄i. A -bya lẹ kẹ ome ẹjo iphe; unu d̄ukwá l'ọ b̄u nwaswa. Teke e ruru l'egomunggo; unu enweru egomunggo ndu b̄u ọguren̄ya. ²¹ L'e dekwaru l'ẹkwo eke-mu Nchileke; lẹ Nnajiufu, b̄u Nchileke s̄uru:

"Ya e-gude okfu-al̄i ọdo;
gude okfu ndu ọha-nts̄u;
kfuru yeru ndu-wa.

Ọlobu; ?ẹp̄he gbe angaru iya nch̄i."
Ono iphe Nnajiufu ekfu ndono.

²² Ọo ya bụ l'ọgha okfu-alị onye; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi bụ iphe e meru t'ọ bụru iphe a-dụ ndu te kwedu kẹ Kuráýisutu l'ọ bụ iphe-ọhubama; ẹ tọ bụkwa kẹ ndu kẹ Kuráýisutu. L'okfu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru ta bụkwa kẹ ndu te kwetadu kẹ Kuráýisutu; ọ bụkwa kẹ ndu kwetaru nụ.

²³ Ọo ya bụ; teke bụ lẹ chọchi mkpurophu dzukoberu; onyemonye ọbule atụko ghaa okfu-alị iya; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi; a nọnyaa; onye shi eshishi abatashia; m'ọ bụ onye te kwedu kẹ Kuráýisutu abyakfuta unu; ?ndu ono ta asụleduphu l'ọo ọgvu eme unu? ²⁴ Obenu; ọ -bụru l'onyemonye ọbule ekfuchiru Nchileke; onye ẹ-te kwedu kẹ Kuráýisutu; m'ọ bụ onye ọdo, shi eshishi bata; ?tị madu l'iphe ono, eekfushi ono a-awahụ iya obu; yọ kpọ-phu egomunggo azụ; bya amaru lẹ ya bụ ẹjo madzụ. ²⁵ Iphe ono, ọonu ono atụko iphe, ọ rịru l'egomunggo vọ-lishia avọ-lishi. Yọ bụru pẹe l'alị; wata ọbaru Nchileke ẹja; watakwapu okfu; sụ: "Ọ bụ oswi-okfu l'unu lẹ Nchileke nọ phụ l'ẹka-o!"

Iphe eeme ememe lẹ Chọchi

²⁶ Ụnwunna mu; ?ọ dụ unu l'ọ bụ ngunu bẹ mu ekfu ono? Iphe mu ekfu bụ: teke unubẹ chọchi dzukoberu; onye egude Egvu-oma; onye egude okfu Nchileke l'ezị iphe; onye ekoshi unu iphe ọphungu, shi l'ẹka Nchileke; onye aghaa okfu-alị iya; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi iya; ọdo bụ; onye akọ iphe okfu ono bụ. T'onye, emekpo iphe oome mee ya t'ọ bụru iphe ee-gude melia unu emeli. ²⁷ Ọ -bụru l'ọ nweru ndu agha okfu-alị ẹphe; ekfu l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi; t'ọ bụru-a nwụmadzụ ẹbo m'ọ bụ ẹto nwenkinyi. Ọlobu; t'ẹphe hajekwa iya ahaha: onye -kftsuje; onye ekfua; onye lanụ l'ime unu akọ iphe okfu ono bụ. ²⁸ Ọ -bụru l'ẹ to nwedu onye nọ l'ẹke ono, a-kọ-ghe iphe okfu ono bụ; t'ẹphe tükokwa dobe ọnu ndo; tẹ onyenọnu kfujelephu nụ onwiya; kfukwapu nụ Nchileke. ²⁹ Tẹ ndu ekfu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru dọjekwa ẹbo; m'ọ bụ ẹto; ndu ọphu eleghee iphe ẹphe kfuru ẹnya eleghe. ³⁰ Teke ọ bụkwanu l'onye ọdo, nọ lẹ ndzuko l'ẹke ono bẹ Ume-dụ-Nsọ koshiru iphe shi iya l'uche; tẹ onye k'ọdungu phụ, shi ekfu okfu phụ dakwaa ashị. ³¹ Ọ dükwa mma t'unu l'unu ha kfuchijeru Nchileke. Ọle t'a ahajẹ iya ahaha; k'ọphu onyemonye ọbule e-shi iya mụta iphe; e shi iya yeshiru onyemonye ọbule ọku t'obu shihu iya ike. ³² Onye Ume-dụ-Nsọ nuru iphe-oma k'okfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru adọjekwaa ike kpade onwiya teke ookfu iya. ³³ Lẹ Nchileke ta bụkwa Nchileke mkpaka. Ọ kwa Nchileke ẹhu-agu.

³⁴ A bya l'ẹke ụnwanyi nọ; unu meje ẹge iphe bụ chọchi ọdo, bụ chọchi Nchileke emeje, bụ iya bụ t'ụnwanyi dajekwaa kfunu mẹ chọchi -dzukobe. Ụnwanyi

b'ẹ te kwekwa t'ẹphe yejee ọnu l'okfu l'ẹke chọchi dzuru. T'ẹphe gbe wozitajechia onwẹphe alị; kẹ l'ọ bụ ẹge ẹkwo okfu Nchileke kfuru iya ndono. ³⁵ Ọ -bụru l'ọ nweru iphe dọ ẹphe kẹ t'ẹphe kpata ishi iya; teke ẹphe ruru ufu; ẹphe akpata iya nji ẹphe. L'ọ kwa iphe-iphere t'ụnwanyi vudoje l'ẹke chọchi dzuru edzudzu; kfu okfu.

³⁶ Mbụ; ?unu tubesu l'ọo l'ẹka unu bẹ okfu Nchileke shi tọo? ?T'unu arị l'ọo unu beberu nụ-sweru okfu Nchileke tọo? ³⁷ Onye arị lẹ ya bụ onye nkfuchiru Nchileke; m'ọ bụ lẹ ya nataru iphe-oma, shi l'ẹka Ume Nchileke; t'ọ doo onye ono ẹnya l'iphe-a l'ọ ha, mu deru nụ unu-wa bụ ekemu, shi l'ẹka Nchileke. ³⁸ Onye ẹ-ta agụbedu iphe-a l'ọ ha iphe; t'ẹ ba agụbekwapu onye ọbu iphe.

³⁹ Ọo ya bụ; ụnwunna mu; t'ọ gujekwa unu ẹgu okfuchiru Nchileke; ọphu unu 'akpọshikwa ọgha okfu-alị onye; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi. ⁴⁰ Ẹge ọ dọ bụlephu t'e meje iphemiphe ọbule ẹge ọ gbaru; mẹ l'oruberu iya.

Oshi l'ọnwu teta kẹ Kuráýisutu

15 Ụnwunna ayi; nta-a bẹ mu eme tẹ mu nyatafuaru unu kẹ ozi-oma ono, mu zihawaru unu ono. Ozi-oma ono bẹ unu nataru. Yọ bụru iya meru iphe unu vudoshi ike l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráýisutu. ² Ọ kwa ozi-oma ono, mu ziru unu ono; bẹ Kuráýisutu gude dzọfuta unu; mbụkwa mẹ unu -gudeshia ya ike ẹge mu ziru iya unu; gufukwa l'ekwekwe unu, kweru bẹ bụ ekwekwe mmakanu.

³ Iphe ono, katsya mkpa, e yeru mu l'ẹka, mu ziru unu ono; bụkwaruphu iphe e dehawaru l'ẹkwo okfu Nchileke l'ọo ẹge ọ dọ ndono; bụ lẹ Kuráýisutu nwuhuru l'okfu iphe dọ ẹji, ayi meshiru. ⁴ L'ọ nwuhutsuaru; e lia ya. Yọ nọ abalị labụ; yo be k'eto ya; Nchileke ekulia ya. Yọ bụkpelekwaruphu ẹge e dehawaru iya l'ẹkwo okfu Nchileke. ⁵ L'ọ woru onwiya koshi Pyita; Pyita egude ẹnya iya phụ iya. E metsua; yo woru onwiya koshi ndu ishi-ozi iri l'ẹbo ono; ẹphebedua egudekwaphu ẹnya ẹphe phụ iya. ⁶ E metsua; yo wokwaruphu onwiya koshi ụnwunna ayi; ndu ghataru unu madzụ l'ụkporo ugbo ise; l'ugbo lanụ; ẹphe egudekota ẹnya ẹphe phụ iya. O nwekwaru ndu ọphu haru nwuhuwa nụ lẹ ndu ono. Ọ bụ lẹ ndu ọphu nọkwadua ndzụ nta-a kakwa l'igwe. ⁷ E metsua; yọ bya eworu onwiya koshi Jémusu; b'ọ bya eworu onwiya koshi ndu ọphunanu, bụkwapu ndu ishi-ozi ono l'ẹphe ha.

⁸ Yo be l'ikperazụ iya; yọ bya eworu onwiya koshi mu; mu egude ẹnya mu phụ iya. Mbẹdua bẹ unu marua l'onye ishi-ozi nke mu b'a tsuru mu atsutsu. Yo gbe dọ l'ọ bụ ọwaa, aasuje lẹ nwata b'a muru l'ẹ b'ọ ka akaka. ⁹ Iphe ọbu bụ l'ọ bụ mbẹdua bẹ ẹnya mu katsya alala l'iphe bụ ndu ishi-ozi Jisọsu l'ẹphe ha; mbụ lẹ mu ta ag-

bakpòduanu kẹ tẹ eeku mu onye yi lẹ ndu ishi-ozì Jisọsu. Ishi iya abụru lẹ mu shi akpa chọchi kẹ Nchileke ẹhu. ¹⁰ Obenu lẹ Nchileke gude eze-iphe-oma nk'ia; mee mu; mu abụru onye mu bụ ntañ. Ẹ tọ bụkwa l'eze-iphe-oma ono, Nchileke meru mu ono bụ iphe ẹ-te vudu ire. Mu gbekwa bya akakọta ndu ishi-ozì ndu ọp̄hu l'ẹp̄he ha ojeshi ozi ike. A makwaru-a l'ẹ tọ bụdu mbẹdua eme iya l'onwomu; l'ọ bụ ike kẹ Nchileke l'ere mu ire l'ẹhu. ¹¹ Ọo ya bụ; ?m'ọ bụ mu ziru unu ozi ono; ?m'ọ bụ ẹp̄hebedua; ọ kwa iphe lanụ bẹ ayi tuko ezi; bya abụru iphe lanụ ono bẹ unu kweru.

Oshi l'ọnwu teta nk'ayi

¹² Keshinu ozi ono, ayi ezi ono bụ lẹ Nchileke mewaru Kuráiyisutu; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; ?nanuhunu ẹge e meru; unu ahara sụ lẹ Nchileke te emedu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹp̄he shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọdo? ¹³ Ọ -bụru l'ọ bụ oswi-okfu lẹ Nchileke te emedu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹp̄he teta nọdu ndzụ ọdo; ọo ya bụ lẹ Nchileke te medu Kuráiyisutu t'ọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ¹⁴ Ọ -bụkwanuru lẹ Nchileke te medu Kuráiyisutu t'ọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; ọo ya bụ l'iphe ono, ayi pata ezi ono bẹ bụ iphe mmakanụ. Ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráiyisutu abụkwaruphu iphe mmakanụ. ¹⁵ Ẹ tọ bụlekwa iphe mmakanụ kpụ. Ookoshikwaphu l'ayi ágbà Nchileke ire; keshinu ayi ekfu lẹ Nchileke meru Kuráiyisutu; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. E -metsunua; ọp̄hu Nchileke emehedu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹp̄he shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ l'oswiya; ọo ya bụ l'ayi adzụ ẹjo-ire. ¹⁶ Lẹ teke ọ bụ lẹ Nchileke te emedu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹp̄he shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; ọ bụnu iya bụ lẹ Nchileke te mekwaphu Kuráiyisutu t'ọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ¹⁷ Teke ọ bụkwanu lẹ Nchileke te medu Kuráiyisutu t'ọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọdo; ọo ya bụ l'ekweta, unu kwetaru kẹ Kuráiyisutu bụ iphe ìphòró; iphe dọ ẹji, unu megbaaru anọdukwadua unu l'ẹhu ẹge ọ nọ iya unu. ¹⁸ Ọo ya bụ lẹ ndu ono, ẹp̄he lẹ Kuráiyisutu tųgbaberu bụru nanụ bẹ ẹp̄he nwuhuderu ono bẹ lawaru l'iyi. ¹⁹ Teke bụ l'ọ bụ lẹ ndzụ ọwaa, ayi nọ nta-wa nkinyi iya bụ ẹke ayi elebebe ẹnya iphe Kuráiyisutu e-meru ayi; ọo ya bụ l'ayi bụ ndu, gbaru kẹ t'a katsaru ayi ọkuru nshọ lẹ mgboko-a.

²⁰ Obenu l'ẹ tọ dudu ẹge ono. Iphe bụ ire-lanụ bụ lẹ Nchileke meru Kuráiyisutu; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Yọ bụru iya bụ onye ọdungu, Nchileke meru; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; gude iya ekoshi ayi l'ọo oswi-okfu lẹ ya e-mekochaa mee tẹ ndu nwuhuru anwuhu teta nọdu ndzụ. ²¹ Ọ kwa ẹge ono, ọnwu shi l'ẹka nwoke lanụ bya abarahụ ono bụkwaphu ẹge ono bẹ oteta l'ọnwu nweru ndzụ ọp̄hungu shikwaphu l'ẹka nwoke lanụ. ²² L'ọ kwa ẹge madzụ kpamukpamu anwuhuje; okfu l'ẹp̄he shi l'ẹhu Ádamu; bụkwaphu ẹge

ono bẹ iphe bụ ndu ẹp̄he lẹ Kuráiyisutu tųgbaberu bụru nanụ e-teta nweru ndzụ ọp̄hungu. ²³ Obenu l'onyemonye ọbule bẹ Nchileke e-me t'ọ teta nọdu ndzụ m'ọ -rubele iya p̄h; Kuráiyisutu, bụ iya bụ onye ọdungu-wa bẹ bụ ivuzọ; ndu bụ ndu nk'ia etsota iya teke ọo-bya. ²⁴ E -metsua; yo rua teke ikperazụ, bụ teke Kuráiyisutu e-woru ike, o gude bụru eze; ye Nchileke, bụ Nna l'ẹka; teke ono bẹ oo-me tẹ ike iphe bụ ọ-chị-ọha; mẹ ọ-nọ-l'oke-ọkwa; mẹ ike o-gude-ike p̄h l'ẹp̄he ha dakọta. ²⁵ Okfu lẹ Kuráiyisutu bụfutaje eze, achị mgboko-a gbururu jeye teke ọo-dzọpyabe iphe bụ ndu ọhogu iya l'ọkpa. ²⁶ Ọhogu k'ikperazụ, oo-mebyi irè iya bụ anwuhu. ²⁷ L'e dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "Lẹ Nchileke mewaru t'ọ dzọpyabe iphemiphe ọbule l'ọkpa." Ọp̄hu doru ẹnya abụru lẹ Nchileke gụfuru onwiya l'iphemiphe ọbule ono, o meru tẹ Kuráiyisutu dzọpyabe l'ọkpa ono. ²⁸ Ọ bụ teke Nwa kẹ Nchileke bụlephu ishi iphemiphe ọbule bẹ ooworu onwiya ye l'ẹka Nchileke ono, meru t'ọ bụru ishi iphemiphe ọbule ono; k'ọp̄hu Nchileke a-bụru mkpakọ ishi iphemiphe ọbule.

²⁹ Ọdumeka; mu asụ: ?ee-mekwanu ndu ono imagha; bụ iya bụ ndu e meru baputizimu l'okfu ẹhu ndu nwuhuru anwuhu? ?Bụ ngunu bẹ ẹp̄he ele ẹnya iya? Ọ -bụru l'ọ bụ oswi-okfu mbụ iphe eekfu lẹ Nchileke te emedu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹp̄he teta nọdu ndzụ; ?bụ kẹ ngunu b'e gudekwanu eme baputizimu l'okfu ndu ono? ³⁰ ?Bụ ngunu meru iphe ayi anọduje alọ ishi ayi alọlo tekenteke? ³¹ Ụnwunna mu; ọ kwa ekuku, mu egudeje unu eku onwomu kẹ atųgbabe, ayi l'unu tųgbaberu lẹ Kuráiyisutu; meru iphe mu ekfu iphe-a; sụ lẹ mu ebegjekwaru anwuhu ebegeru l'ọnu mbọku-mbọku. ³² ?Bụ ngunu bụ uru, mu ritakpooru iya? E -kfudekpoo ya l'ọ bụ iphe meru l'ẹhu madzụ bẹ mu sụru: ?bụ ngunu bụ uru, mu ritakpooru iya; ẹge mu l'anwuhu luru ọgu lẹ Éfesọsu l'ọ bụ onye yẹ l'anụ-ẹgu-ẹgbudu luru ọgu-a? ?Nanụ uru iya m'ọ -bụru lẹ Nchileke t'emekochadua mee ndu nwuhuru anwuhu t'ẹp̄he teta nọdu ndzụ ọdo? Ọ bụ iya bụ t'ọ laa l'iphe aanmajẹ l'ẹtu; sụ: "T'ayi watawaru ori; l'angụ ẹge dọ ayi mma; teke o beru echile; ayi anwushihuwaru."

³³ Unu be ekwekwa t'e duswee unu ọzo. A sụkwaru l'ẹjo ọyi emebyije umere ọma. ³⁴ Ọp̄hu tẹ ifu doo unu edodo; t'unu haa ome ẹjo iphe. Mu ekfukwa ọwaa tẹ mu kfuru iphere ye unu l'ifu: L'ọ nwekwaru l'unu ha ndu ọp̄hu e-ta makpòduanu Nchileke lẹ phuu.

Ẹhu ọp̄hu ee-gude shi l'ọnwu teta

³⁵ O nweru onye a-nonyaa nụ; yọ ji: ?Nanụkpoo ẹge Nchileke e-shi mee tẹ ndu nwuhuru anwuhu teta nọdu ndzụ? ?Bụ egbe ugwehu, dọ idagha bẹ onye ọbu e-gude lufuta? ³⁶ Nggube adukputa! ?Tj madu l'iphe j kọru l'alj t'erutajedu ọdo; m'ọ bụdu l'ọ vuoduru ọzo re-

hu ẹwa. ³⁷ Unu lewaru oshi-omi. Ẹ tọ kwa ẹge ọdu teke o vufutaru; bu ẹge ọduje; ayi akya ya. Iphe ayi akuje bukwa akpuru iya; mbu; du l'ọ bu akpuru akpe; m'ọ bu akpuru iphe ọdo, dugbaa iche l'iche. ³⁸ Obenu lẹ Nchileke egudeje ẹka iya meru ugbugba nu iya ẹge dulephu yẹbe Nchileke mma l'obu. Ọnuje akpuru iphemiphe ọbule ugbugba, gbaru iya nu.

³⁹ L'unu maru l'anu-ẹhu iphemiphe ọbule ta bubedu iphe lanu. Madzu nweru akpehu nk'ia; anu enweru akpehu nk'ia; nwenu enweru akpehu nk'ia; ẹma enweru nk'ia.

⁴⁰ Iphe no l'imigwe nweru ugbugba nk'ia. Iphe no l'alị enweru ugbugba nk'ia. Ọbe biribiri ke ugbugba iphe no l'imigwe be du iche; biribiri k'ugbugba iphe ophu no l'alị adukwaphu iche. ⁴¹ Ẹnyanwu nweru biribiri nk'ia iche; biribiri ke onwa adu iche; biribiri ke mkpo-kpodo adukwaphu iche. Biribiri ke mkpo-kpodo bu l'o nweru ophu akaje ibe iya ekeke.

⁴² Ọ bu ẹge ono be ọo-du teke Nchileke e-me ndu nwuhuru anwu t'ephe shi l'onwu teta nodu ndu. Ẹhu madzu du l'ọ bu akpuru iphe a kuru l'alị. Ọ bu iphe e-rehu erehu. Ọbe teke Nchileke e-me ẹhu ono t'o shi l'onwu teta nodu ndu ophungu be ọo-buru iphe ta abyahedu bya erehu erehu ọdo. ⁴³ Ẹhu madzu, e liru elili be ike ta nohedu; temanu b'ọ dukwaphu oyi. Ophu Nchileke e-me t'o teta e-nweru agburu-ẹhu; bya aburu ẹgiri iya, du biribiri. ⁴⁴ Teke e liru iya b'ọ bu iphe shi nweru ndu k'unwu-eliphe. Teke Nchileke e-me t'o teta b'ọo-buru iphe nweru ndu, bu ke Ume Nchileke. O nweru ẹhu ophu nweru ndu, bu k'unwu-eliphe. Obenu l'o nwekwaruphu ẹhu ophu nweru ndu, bu ke Ume Nchileke. ⁴⁵ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; su: "Lẹ Nchileke meru onye ivuzo, bu Adamu t'ọ buru madzu, no ndu." Yọ bya emee Adamu ke ikperazu-a, bu iya bu Kuráiyisutu t'ọ buru Ume, anu ndu. ⁴⁶ Ẹ tọ bukwa ugbugba, shi l'imigwe evujeru ọzo. Ọ kwa ugbugba k'eliphe evujeru ọzo; ke imigwe etsota iya.

⁴⁷ Adamu ke mbu be Nchileke gude ẹja, shi l'alị mee. Adamu k'ẹbo shikwanu l'imigwe. ⁴⁸ Madzu kpamukpa-mu nweru ẹhu, du l'ọ bu ke Adamu ophu e gude ẹja, shi l'alị mee. Obenu lẹ ndu bu ke Adamu ophu shi l'imigwe e-nweru ẹhu, du l'ọ bu nk'ia, bu iya bu ẹhu ophu shi l'imigwe. ⁴⁹ Ọ bulephu ẹge ayi yeru onye ono, Nchileke gude ẹja, shi l'alị mee ono; bukwapu ẹge ayi e-yeru onye ono, shi l'imigwe ono.

Teke Kuráiyisutu a-bya ọdo

⁵⁰ Unwunna mu; iphe mu ekfu abya bu: L'iphe nweru anu-ẹhu me mee ta abahukwa l'ẹke Nchileke bu eze. Ophu iphe erehuje erehu ta anojekwa gbururu jeye.

⁵¹ Unu kpaa iphe lẹ nchị te mu kooru unu iphe Nchileke shi domia edomi: Ayi l'ayi ha t'anwushihukotakwa; a tukọ ayi gbanweshikota. ⁵² Mbu l'a bya ele

enya be Nchileke gbanwekotawaru ayi; m'e -gbulephu upyoku ikperazu ono. E -gbulephu upyoku ono; be Nchileke e-me ndu nwuhuru anwu t'ephe tetakota nodu ndu ọdo; k'ophu ephe ta abyahedu bya anwu erehu ọdo; yọ gbanwekotakwaphu ayibedua. ⁵³ Iphe unu a-maru bu l'ugwehu owaa, e-rehu erehu-wa chitafutajekwa ugwehu ophungu, ẹ-te erehu erehu yee onwiya l'ọ bu uwe. Ugwehu owaa, a-nwu anwu-a chitafutajekwaphu ugwehu ophu bu 'anwu anwu yee onwiya l'ọ bu uwe. ⁵⁴ Teke ugwehu-wa, e-rehu erehu-wa chitaleruphu ugwehu ophu ẹ-te erehu erehu yee onwiya; ugwehu owaa, a-nwu anwu-wa achita ophu ẹ-ta anwuhudu anwu yee onwiya. Ọ bu teke ono be iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke e-re ẹge e deru iya. Ọ suru:

"Lẹ Nchileke mekputawaru anwu; lee ya." †

⁵⁵ "Nggube anwu; ?nanuhunu ike obu, iigudeje eme madzu

eriri obu?

Mbu; ?nanuhunu irè ngu obu?" ††

⁵⁶ Iphe anwu gude eme ire bu iphe du ẹji; ike k'iphe du ẹji eshikwanu l'ekemu. ⁵⁷ Ọlobu; t'ayi kelekwa Nchileke ekele; yebedua, meru t'ayi shi l'ẹka Nnajiufu ayi, bu Jisosu Kuráiyisutu emekota iphemiphe ọbule ono eriri.

⁵⁸ Unwunna mu, mu yeru obu; unu vudokwa vudoshia ike; unu be kwekwa t'e mee unu t'unu tengaa etenga. T'eka unu kangojekwa l'ojeru Nnajiufu ozi, nyiberu anyibe tekenteke; keshinu unu maru l'akanya, unu gude ike ke Jisosu l'ese ta abudu unu nsegbu-akanya.

Okpoga, e gude eyeru ndu ke Kuráiyisutu ẹka

16 A bya lẹ ke okpoga ono, unu gude obu-oma unu anu ndu ke Nchileke, bu lẹ Jerúsalemu ono.

Iphe mu ekfu bu t'unu meje iya ẹge ono, mu ziru chochi, nogbaa lẹ Galéshiya t'ephe meje ono. ² Iphe bu chochi, sweru esweswe t'onyonu wofutaje iphe l'ẹge ẹka ruru iya; kwakobe iche; t'ẹ b'ọ bu teke mu byaru; temanu unu egbe nakolahaa ya teke ono. ³ Teke mu byaleruphu; mu edee ekwo ye l'iphe ono, unu nuru ono woru nu ndu, unu a-fota t'ephe wolaa ya Jerúsalemu. ⁴ Teke ọ bu l'ọ gbaru k'ophu mu e-je; mu l'ephe ayiru jeshia.

Iphe Pọlu riru k'ememe

⁵ Mu a-kpakfutakwaa unu teke mu shilephu Masedóniya; lẹ mu arikuwa k'oshita ọzo ẹke ono. ⁶ O nweru ẹge ọo-du; mu l'unu anotarunshinu me mu byaleruphu. Ọdumeka; mu anokpoonu oge winta; ẹge

† Azá 25:8 †† Hos 13:14

unu e-du mu ije; tẹ mu je iphe, bụ ẹke, mu eje. ⁷ Lẹ kẹ nta-a, mu eswe esweswe-wa b'ẹ tọ dukwa mu t'a sụ lẹ mu l'unu phuru. Mu arị lẹ mu -byalephu bẹ mu l'unu a-nọ nwọdu; m'ọ -bunuru uche-obu Nnajiufu.

⁸ Ọbe mu a-nọ lẹ Éfesọsu gbururu jeye l'aji Péntikọsutu. ⁹ Lẹ Nchileke guhawaru mu ọzo ọhuma tẹ mu jee ozi, oye ẹka jeshia ya ike; e gudekwaru lẹ ndu eme t'ẹphe kpọshia mu iya akpọshi ha igwe.

Tímoti yẹle Apólọsu

¹⁰ Teke Tímoti byaru; unu letakwa ẹnya mee ya t'ọ túsaru ẹhu l'ẹhu unu. L'unu marua l'oojeru Nnajiufu ozi ẹge mbẹdua eje. ¹¹ Ọo ya bụ t'unu be emekwa iya l'ọ bụ onye ẹ ta gụbedu iphe. Teke ọ lataderu; unu edua ya ije t'ọ lata l'ẹhu-agu; lẹ mu elekwa ẹnya iya lẹ yẹle ọnwunna ayi ndu ọphunanu a-yi lata.

¹² Ọ bụru kẹ Apólọsu, bụkwaphu onye ono, ayi l'iya tükokwaphu ejeru Nnajiufu ozi ono; mu kfushikwaru iya ẹya ike tẹ yẹle ọnwunna ayi ndu ọphunanu tükọ yiru bya ajia unu; ọbe ẹ tọ dudu iya t'ọ bya nta-a. Obe-nu l'ọo-byakwaa teke ọzo dụ iya.

Okfu, Pọlu gude akpọchi iya ishi

¹³ Unu kwabẹjekwa ẹnya; unu evudoshikwaa ike l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráiyisutu; unu mejekwa iphenwoke l'iphe bụ iphe unu eme ememe; tẹ Nchileke mekwaa unu t'unu shihu ike; vudoshia ike. ¹⁴ Unu gudeje n-yemobu me iphemiphe ọbule, unu eme ememe.

¹⁵ Unu maru l'ọ bụ Sutéfanasu yẹle ndibe iya bẹ bụ ndu e vutsukpoo ọzo kfubuta yeru Kuráiyisutu lẹ Akáya; ẹphe afọtawa onwẹphe dobe; sụ l'ẹphe a-nọdu-jelephu eyeru ndu kẹ Nchileke ẹka. ¹⁶ Iphe mu ekfuru unu bụ t'ọ bụru egbe ndu ono bẹ unu e-meje iphe ẹphe kfuru. Ẹge ono bẹ unu e-meje k'iphe bụ kẹ ndu ẹphe l'ẹphe gba mgba eje ozi; l'esekwaphu akanya kẹ chọchi.

¹⁷ Ẹhu atsọ mu ẹna l'abyabya, Sutéfanasu yẹle Fochunétọsu; mẹ Akáyikọsu byaru ẹke-a; kẹ l'abyabya, ẹphe byaru dọwa mu l'ọ bụ unubẹdua byaru. ¹⁸ Ẹphe mewaru t'ẹhu ka mu ogvuru egvuru; kakwaphu unubẹdua ogvuru egvuru. Egbe ndu dụ ẹge ono bẹ a-dụ-jekwaru unu lẹ nsọ.

¹⁹ Ndu chọchi Éshiya ajikwaphu unu. Akwíla yẹle Pyirisíla; mẹ ndu chọchi, edzukobeje l'ulo ẹphe gudekpokwa obu ẹphe l'aji unu; mbụ unubẹ ndu unu l'ẹphe tųgbaberu lẹ Kuráiyisutu bụru nanu. ²⁰ Iphe bụ ọnwunna ayi phẹ ajikotakwaphu unu.

Unu keleje ibe unu ekele; nmata ẹphe akpa.

Ekele ọphu shi l'ẹka Pọlu gẹdegede

²¹ Ekele ọwaa bụkwa mbẹdua gẹdegede gude ẹka mu ede iya; sụ: Lẹ mubẹ Pọlu ekele unu ekele.

²² Onye ẹ-te yeduru Nnajiufu obu; tẹ onye ono bụkwaru onye Nchileke tųphuru l'ọnu. "Marana ta." †

²³ Tẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu meeru unu eze-iphe-ọma.

²⁴ Mu yekotaru unu obu l'unu ha; okfu l'ayi l'unu tükọ tųgbabe lẹ Kuráiyisutu Jisọsu bụru nanu.

† *Iphe ọ bụ l'okfu Áramu bụ: "Byiko; Nnajiufu; bya!"*

2 Kórintu

¹ Ẹkwo-ozì ọwaa shì l'ẹka mbedua, bụ Pọlu; mube onye ono, Nchileke kuru; mee mu tẹ mu bụru onye ishi-ozì Kuráýisutu Jisọsu. Onye mu l'iya gba mgba ede ẹkwo-wa bụ nwanna ayi Tímoti.

Ndu ayi ede iya anụ bụ chọchi Nchileke lẹ Kórintu; mę iphe bụ ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Akáya gbaa mgburumgburu.

² Ayi asụ tẹ Nchileke, bụ Nna ayi yẹle Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-ọma; mekwaa-phu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Pọlu ekele Nchileke ekele

³ Unu t'ayi kele onye ono, bụ Nchileke; bụkwaruphu Nna kẹ Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráýisutu ono ekele. Ọ bụ iya bụ Nna ọpụ obu-imiko nk'iya nyịberu anyịbe; bya abụru Nchileke, aduje madzụ ike ẹka ẹbo-ẹbo. ⁴ Ọ bụ iya bụ onye aduje ayi ike l'iphe bụ iphe-ẹhuka, ayi ejekpoo ejeje; k'ọpụ ayi a-dujekwanu ike dọ ndu ọdo, eje iphe-ẹhuka ike; m'o -ruhuru; iphe-ẹhuka ẹphe dọ idagha. Ayi egudekwanu ike ono, Nchileke adu ayi ono gude dọ ndu ọdo. ⁵ Ọ kwa ẹge ayi yi l'iphe-ẹhuka ono, nyịberu anyịbe, Kuráýisutu jeru ono bụ ẹge ayi yikwaphu l'ike ono, nyịberu anyịbe, Kuráýisutu adu ayi ono. ⁶ Ọ -bụru l'ayi eje iphe-ẹhuka; unu makwaru l'iphe-ẹhuka ono, ayi eje ono bẹ bụkwa ẹge ee-shi tẹ Nchileke dọ unu ike; bụkwaruphu ẹge Nchileke e-shi dzọta unu. Teke bụ lẹ Nchileke adukwanu ayi ike; ọo ya bụ l'ono bụ iphe unu e-gude t'obu shihu unu ike teke unu a-nọdu ata nshi; l'eye iphe-ẹhuka ono, ayi eje ono. ⁷ Ọbuje ayi -nyata unu; ayi asụ l'ayi maru l'unu e-vudoshia ike. Iphe ayi arije iya ẹge ono bụ l'ayi marua l'ọ bụ-a ẹge unu yi l'iphe-ẹhuka, ayi eje; bụ ẹge unu yikwaphu l'ike ono, Kuráýisutu adu ayi ono.

⁸ Unwunna ayi; iphe ayi eme t'unu maru bẹ bụkwa k'iphe-ẹhuka, ayi jeru lẹ Ẹshiya. Ẹhu, a kparu ayi b'a kpatbekwaru ayi; k'ọpụ ọ dọ l'e boru ayi ivu, nyikworu ayi olu. Ọ tsuta-bekwaru ayi l'ẹhu; k'ọpụ ayi ẹ-te shidu rịkwadua l'ayi e-mekochaa nọdukwadu ndzụ ọdo. ⁹ Mbụ; l'ayi shi rịkwaa l'e kpewaru ayi nkfugbu. Obenu l'iphe ono shikwa bụru iphe e-me t'ayi ba anọdu arị l'ọ bụ ayi a-dụ ike dzọta onwayi; gbahaa t'ayi woru onwayi ye Nchileke l'ẹka, bụ iya bụ Nchileke, egudeje ike; mee t'onye nwuhuru anwuhu shi l'onwu teta nọdu ndzụ. ¹⁰ Ọ dzọtaru ayi l'ejo ọgu ono, gage eri ayi ishi ono. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ọo-nọduje adzọ ayi.

Ọo ya bụ ẹke ayi ewojeru ẹnya tupyoo l'ọo-dzọta ayi ọdo. ¹¹ Unubedua; unu yekwaruphu ayi ẹka; kfuje nuru ayi Nchileke. Ọo ya bụ k'ọpụ aa-dukwanu l'igwe ekele Nchileke ekele k'ẹhu ayi; ekele iya k'eze-iphe-ọma, o meru ayi; l'ọ nwaru olu igweligwe ndu ekfu anụ iya nụ.

Pọlu agbanwe iphe, ọ tumberu k'ememe

¹² Obu ayi meru t'o doo ayi ẹnya l'ẹ ta atujodu umere ayi atujo; ntuphu-ire ta dọ iya; ketekete m'a -bya l'ẹhu ayi l'unu. Umere ayi daburu adaburu l'ifu Nchileke. Ono aburu iphe ayi gude eku onwayi k'iche. Ẹ tọ bụkwa lẹ mmamiphe kẹ madzụ b'o shi; ọ kwa eze-iphe-ọma, Nchileke eme. ¹³ Iphe ayi ederu unu kwa iphe unu a-dụ ike guta; maru iphe o kfuru. Mu elekwa ẹnya l'oo-mekochaa dokota unu ẹnya ọhuma; ¹⁴ mbụ iphe ono, ẹ-te dofubebedu unu ẹnya nta-a ono. Unu amaru lẹ mbọku Eswe kẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu ono bẹ onnwe iphe unu a-dzọbe ọkpa gude ayi asa nsasa; ayibedua enwekwaruphu iphe ayi a-dzọbe ọkpa gude unubedua l'asakwaphu nsasa.

¹⁵ O doru mu ẹnya l'unu gude ayi asa nsasa; bụkwanu iya meru iphe mu sụru lẹ mu a-byaodu bya ajja unu; k'ọpụ abyabya mu a-buru uru gbaaru unu ọzo labu. ¹⁶ Ije mu bụ lẹ mu e-shi l'ibya nk'unu jee Masedóniya. Mu -ladẹ alala; mu abatafua ọdo; k'ọpụ unu e-duwa mu ru ije tẹ mu jeshia Judiya. ¹⁷ ?Unu tubesu lẹ mu shi agha onwomu aghagha teke ono, mu shi tibe ije mu ẹge ono? ?T'unu riru lẹ mu ekfufe iphe nke mu l'ọ bụ ndiphe? L'ọ kwa ndiphe asuje: "Iye;" sụkwaphu: "Wawa" l'ugbo lanu ono. ¹⁸ Tụswekwa! Ọ kwa ẹge Nchileke l'onwiya bụ onye gbaru t'e gude ire iya ẹka; bụ ẹge iphe mu ekfu gbaru t'e gude iya ẹka. Mbụ lẹ mu -sụ: "Iye" b'ọ bụ "Iye". Mu -sụ: "Wawa" b'ọ bụ "Wawa". ¹⁹ Lẹ Jisọsu Kuráýisutu ono, bụ Nwatibe Nchileke, Sáyilasú kfuru unu okfu iya; Tímoti ekfuaru iya unu; mbedua l'ishi onwomu ekfukwaaru iya phu unu ono ta bụkwa ọgharu-ọ-ghachi; mbụ onye bụ: ọ -sụ: "Iye"; yọ sụkwaphu: "Wawa" l'ugbo lanu ono. Iphe o gbe bụru kwa lẹ Kuráýisutu ono -sụwa: "Iye" bẹ oomeje iphe o kfuru. ²⁰ Ọo ya bụ lẹ Nchileke shi l'ẹhu Kuráýisutu ono emeebekota iphemiphe ọbule, yẹbe Nchileke kweru ukwa iya. Ọo ya kparu iphe ayi eshije iya l'ẹka sụ l'ono kwa ẹge ọ dọ, bụ iya bụ "Amenu"; k'ọpụ ee-shi ẹge ono kwabẹ Nchileke ugu. ²¹ Ọ kwa

Nchileke bụ onye emeje t'ayi l'unu tuko shi Kuráiyisutu l'ẹka vudoshia ike; bukwaru iya phụ fọtaru ayi. ²² O meru ayi iphe-ọhubama; koshi l'ayi bụ ndu nk'ia bya eworu Ume-dụ-Nsọ nk'ia ye ayi l'ọkpoma t'ọ bụru itu-mo iphe oo-mekochaa meeru ayi.

²³ O bụ Nchileke; bẹ bụ ekebe mu; m'ọ -bụdu ire-lanụ bẹ mu ekfu-a. L'iphe kparu iphe mu haru ọbya Kórintu bụlekwaphu tẹ mu ba abaru unu mbà nshinu kẹ nwa teke ono. ²⁴ Ayi te emekwa t'ayi tubujeeru unu iphe unu e-kweta; keshinu unu vudoshi ike l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráiyisutu. Iphe ayi shiberu ite iya gbe bukwaru t'ayi tuko mee t'ẹhu kafu unu ọtsoshi ẹna ike.

2 Oo ya kparu iphe mu gude obu mu l'ọ ha sụ lẹ mu ta abyadu ndu-unu; bya unu ọkpa-tsu aphụ ọdo. ² L'ọ -bụru lẹ mu akpatsu unu aphụ ọdo; ?bukwanu onye a-nọdu eme t'ẹhu tsoje mu ẹna; gbahaa ndu ono, mu kpatsuru aphụ ono? ³ Oo ya kparu iphe mu deru unu ẹkwo ono; t'ẹ b'ọ bụ teke mu byaru; ndu gage e-me t'ẹhu tsoo mu ẹna; egbe kpatsua mu aphụ. L'iphe doru mu ẹnya bụ lẹ teke unu mewaru t'ẹhu tsoo mu ẹna bẹ ẹhu a-tsokwaphu unubedua ẹna. ⁴ Teke mu shi ede ẹkwo ono b'o shikwa atsụ mu l'ẹhu; k'ọphu ẹhu te shidu bụru mu ẹhu. Mbụ l'aphụ jiru mu obu; mu egude ẹnya-mini l'ede iya. Mu te dekwa iya tẹ mu kpatsua unu aphụ. Iphe mu gude dee ya bụ-chikwaa t'ọ bụru iphe e-me t'unu maru lẹ mu yeru unu obu nshinu.

Ọguru onye a hụru àhùhù nvụ

⁵ O -bụru l'ọ nweru l'unu ha onye mewaru onye ọdo egbe iphe aphụ ono; unu makwaru l'ẹ tọ bukwa mu b'o meru iya. O kwa unubedua l'unu ha b'o meru iya. Obe mu te jedu iya ru ekfunuka. O bụlephu l'iphe mu ekfu bụ l'ọ wuduru m'ọ bụwaru unu l'unu ha b'o meru iphe aphụ ono. ⁶ Onye ono bẹ mu ekfukwa l'ahùhù ono, unu ha l'igwe hụa ya ono dukwa mma; t'ẹ b'a hụhekwa iya ọdo. ⁷ Iphe unu e-gbe mechia nta-a bụ t'unu ghakobe gvaru iya nvụ; dya ya ike; e menyaa; aphụ akaria ya ẹka; ẹhu anyihu iya nkọ. ⁸ Oo ya bụ; byiko; iphe unu e-me nta-a bụ t'unu mee ya; k'ọphu ọo-maru l'unu yeru iya obu. ⁹ L'iphe mu shi ederu unu l'ekwo phụ kwa tẹ mu dataedu unu; maru: unu emeje-e iphe, bụ iphe, mu sụru t'unu mee. ¹⁰ L'iphe bụ onye unu guru nvụ l'iphe o mesweru bẹ mbedua l'ishi onwomu gvakwaru nvụ. Iphe bụ iphe mu guru madzụ nvụ ya; mbụ m'o -nwekwaru iphe mu guru nvụ ya bẹ bukwa l'okfu ẹhu unu bẹ mu nọ l'ifu Kuráiyisutu gva ya. ¹¹ Oo ya bụ k'ọphu ee-shi ẹge ono kèchia Sétanu ọzo t'ẹ b'o mehe ayi eriri; keshinu ayi majiwaru ẹregede iya ẹnya.

Teke Pọlu nọ lẹ Túrowasu

¹² Lẹ teke ono, mu jeruru Túrowasu je araa ozi-oma kẹ Kuráiyisutu ono bẹ mu ruru je aphụ lẹ Kuráiyisutu bọwaru mu ọzo tẹ mu jeeru iya ozi ono. ¹³ Obenu lẹ mu ruru; ẹhu te gvukpooru mu egvuru; kele mu ruru; mu t'aphụ nwanna ayi Táiyitọsu l'ẹke ono. Ya ndono; mu aparu ẹphe haa; yọ bụru mu oje Masedóniya.

Otso Kuráiyisutu atụ okokooko

¹⁴ Mu etu Nchileke ẹpha; yẹbedua, shiwa l'iphe ono, Kuráiyisutu meru ono; bụru onye aturu ayi okokooko; k'ọphu bụ: iphe bụ ẹke ayi jeru; e shi l'ẹhu ayi maru onye yẹbe Nchileke bụ. Odo bụ k'ọphu ozi-oma ono e-gvu ẹkemeke ọbule kfurukfuru l'ọ bụ iphe mkpọ iya eshi kwẹkwekwe. ¹⁵ E -kfudekpoo ya ekfukfu; mu asụ l'ayi dū l'ọ bụ iphe, eshi mkpọ, bụ iya bụ lẹ kẹ ozi-oma ono; kele mkpọ ono shikotaru kwẹkwekwe jeye l'ẹke ndu ọphu ala l'iyi nọ. Iphe ono aburu l'ifu Nchileke bẹ ayi dū ẹge ono. ¹⁶ L'ẹhu kẹ ndu ọphu ala l'iyi bẹ mkpọ ozi-oma ono arukwa ẹpho. O bekwanu l'ẹhu kẹ ndu ọphu Kuráiyisutu adzota adzota b'ọ bụ mkpọ iphe emeje tẹ ndzụ nọdu. Oo ya bụ; ?bụ onye ha k'ọje egbe ozi ọphu dū ẹge ono? ¹⁷ Ayi te egudekwa ozi-oma ono agba ngho, bụ iphe igweligwe ndu ọdo gude okfu Nchileke eme. Ayibedua, Nchileke ziru-wa egudeje obu iphoro ekfu okfu ono l'ifu Nchileke, bụ iya bụ iphe gbaru ndu ejeru Kuráiyisutu ozi l'ememe. Ayi te emekwa t'ayi gude iya rita uru.

Akahụ ekemu; mę ekemu ọphungu

3 ?O dū unu l'ayi watawaru ọja onwayi ajaja ọdo tọo? ?Bụ t'e dee ẹkwo l'ayi bụ ndu ire-lanụ nụ ayi t'ayi nū unu ẹge ndu ọdo anuje unu tọo? ?Tọ bụ t'ayi sụ unu t'unu nū ayi ẹkwo, ekoshi l'ayi bụ ndu ire-lanụ t'ayi paru ẹge ndu ọdo apajeru tọo? ² Ẹ tọ dukwa ẹge ono. O kwa unubedua l'onwunu bụ ẹkwo, e deru nū ayi. Ẹkwo onanu b'e deru ye ayi l'ọkpoma; t'onyenonu guje iya t'o doo ya ẹnya. ³ O kwa t'unu koshije l'unu bụ ẹkwo ọphu Kuráiyisutu deru nū ayi t'ayi pajeru. Ẹkwo ọphu ta bukwa mini-ẹkwo b'e gude dee ya. Iphe e gude dee ya kwa Ume, shi l'ẹka Nchileke; mbukwa Nchileke ọphu nọ ndzụ. Ẹke e deru iya ta bukwa lẹ mkpuma, dū l'ọ bụ ekwekwerekwe. Ẹke e deru iya bukwa l'obu madzụ.

⁴ Iphe meru iphe ayi ekfu ẹge ono bụ lẹ Kuráiyisutu mewaru t'ayi gudeje ire Nchileke ẹka. ⁵ Iphe-a, mu ekfu-wa ta bukwa l'ọ nweru ike, nọ ayi l'ẹhu, bụ ike k'ẹka ayi, bụ iphe ayi e-gude ekfu l'ayi dzuru edzudu oje egbe ozi ono. Ike, ayi nweru bukwa Nchileke b'o shi l'ẹka; ⁶ yẹbedua, bụ iya meru ayi t'ayi dzua ome t'a maru k'ogba-ndzụ ọphungu iya. Ẹ tọ bukwa ekemu

ophu e deru l'ekwo bẹ ọonu ayi nta-a. Ọ kwa Ume-dụ-Nsọ nk'ia bẹ ọonu ayi. Ishi iya abụru l'ekemu ophi, e deru l'ekwo egbukwa madzụ; obenu lẹ Ume Nchileke anjẹ ndzụ.

⁷ Ekemu ndiche ono b'e byiru l'eli mkpuma, dọ l'ọ bụ ekwekwerekwe. A gụfukpokwaaru l'ekemu ono; bẹ Nchileke tọru; gude koshi l'oniyemonye ọbule nwuhufutaje anwuhu; okfu l'ẹ te mehedu iphe ekemu ono kfuru; ono bẹ dọkpoo iche. Obenu l'a nuleruphu ekemu ono; ọcha-vii kẹ Nchileke achaa vii; k'ophu ndu Ízurelu ta dudu ike lee Mósísu ẹnya l'ifu. Ọcha-vii ono, charu nọ ono metsukwaaruru chihu echihu. ⁸ Ọ -bụru l'uzo k'ekemu ono shi l'ọcha-vii ophi dọ ẹge ono; ?buchia ọzo ono, bụ ọzo kẹ Ume-dụ-Nsọ ono t'akafuduaru ogbu nwijnwii; mbụ ọzo ono, bụ: e -shia ya; e nweru ndzụ gbururu jeye ono. ⁹ Ọ -bụru l'uzo kẹ ekwekwe ono, meru Nchileke t'ọ kpee ndiphe nkfugbu ono bẹ egbu nwijnwii ẹge ono; ?buchia ọzo kẹ Ume-dụ-Nsọ ono, eme ndiphe t'ephẹ bụru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke ono t'akafuduaru ogbu nwijnwii? ¹⁰ Ọo ya bụ l'e -kfude iya ekfukfu; mu asụ l'ọcha-vii kẹ ọdungu phụ te nwehedu iphe ọ bụ l'ẹke ọcha-vii kẹ nta-a nọ. Ọcha-vii kẹ nta-a ono bụ ọcha-vii, nyiberu anyibẹ. ¹¹ Ọ -bụru l'uzo k'ekemu ono, bụ ọ-nọta-o-chihu ono; gbe chaa vii ẹge ono; ọo ya bụ lẹ kẹ Ume-dụ-Nsọ; a-karu ọcha vii. Ishi iya abụru lẹ nk'ia a-nọkwanu jeyewaru.

¹² Tọ dọ iya bụ lẹ keshinu ẹnya nọwa ayi l'egbe iphe, dọ ẹge ono bẹ ayi evudoshije ike; asa okfu ọzo kẹ Ume-dụ-Nsọ ono asasa. ¹³ Ayi ta dọkwa l'ọ bụ Mósísu, shi achitaje ọlari-ifu; phuchia onwiya tẹ ndu Ízurelu ba phụ iya ifu; jeye teke ọcha-vii ono a-tọ nwehu nyihu. ¹⁴ Ophi tọ bọkwa l'ephẹ ta phudu iya. Nchileke kwechikwaruphu ephe ẹnya; okfu l'ọobuje: ephe agukpowa ekwo akahụ ọgba-ndzụ ono; mbọkwa byeyekwa-a ntanụ-a; yọ dọ l'e gude egbe ọlari ono kwechikwaaphu ephe ifu t'ephẹ ba ma iphe ephe agụ. Ọ bọlephu ọtugbabe onwonye lẹ Kuráiyisutu nkinyi iya bẹ a-phufu-ghe ọlari ono. ¹⁵ Mbụ byeyekwa ntanụ-a; bẹ ọobuje; ephe agụ ekwo ekemu Mósísu ono; egomunggo ekwechikwaaphu ephe ẹge ono. ¹⁶ Obenu l'ọ dọ l'ọ bụ ẹge ekwo okfu Nchileke kfuru kẹ Mósísu; sụ: "L'ọobuje teke ọ gharu Nnajiufu ifu; ọlari-ifu ono aphufu." ¹⁷ Ọ bụ Nnajiufu ono bụ Ume-dụ-Nsọ. Ọ bụ ẹke Ume-dụ-Nsọ kẹ Nnajiufu ono nọ bẹ ndu nọ iya nọ a-bụru ndu a tọfuru l'egbu. ¹⁸ Ayibe ndu ono l'ayi ha, bụ ndu ẹ-ta dudu iphe phuchiru ayi ifu ono; teke ayi ele ọcha-vii kẹ Nchileke ẹnya; yọ gbanwee ayi; k'ophu ayi a-bụru ndu dọ l'ọ bụ onye ono, ayi ele ẹnya ono. Teke ono; ọcha-vii kẹ Nchileke eshi ẹge ono aka nshinu eje lẹ ndzụ ayi. Yọ bụru onye o shi l'ẹka bụ Nnajiufu ono, bụ Ume-dụ-Nsọ ono l'onwiya.

Ayi dọ l'ọ bụ ite-ura

⁴ Ọo ya bụ; keshinu Nchileke phuru ayi imiko; bya eworu ozi ono ye ayi l'ẹka bẹ ike ta byakwa bya agvụ ayi l'ejeje iya. ² Iphe ayi jikaru bụ iphe, bụ iphe-iphere; mbụ iphe eeme l'edomi. Ẹka ayi ta dọkwa l'eregede; ayi te ewotaje iphe ẹ-ta bọdu okfu Nchileke gwakọbe l'okfu Nchileke. Iphe ayi emeje bụ l'ayi ekfuje ọkpobe okfu ono; tọgbo iya ẹba. Ayi anọduje l'ifu Nchileke eme ẹge ono; k'ophu onyenonu e-gude ẹge ono shi l'obu iya; maru egbe ndu ayi bụ. ³ L'ọ -bụru l'ozio-oma ono, ayi ezi ono b'e gude iphe kwechia ekwechi; ọ kwa l'ẹnya ndu ala l'iyi b'e kwechiru iya. ⁴ Sé-tanu, bụ iya l'achi mgboko-a bẹ wookwaru ẹka pyichia ndu, bụ e-kwe-lẹ-te-kwe l'egomunggo; k'ophu oo-me t'ephẹ ba phụ iphoro ono, shi l'ozio-oma ono, echi phachaphacha ono; bụ iya bụ iphoro ono, ekoshi ogbu-nwiji-nwiji kẹ Kuráiyisutu ono. Yọ bụru lẹ Kuráiyisutu ono b'e gbe phụa Nchileke l'onwiya. ⁵ Ọo ya bụ l'ẹ tọ bọkwa onwayi bẹ ayi anọduje ekfu t'a maru. Onye ayi ekfu t'a maru bọkwa Kuráiyisutu Jisọsu; mbụ t'a maru l'ọo ya bụ Nnajiufu; ayibedua l'onwayi abụru ndu ejeru unu ozi l'okfu ẹhu Jisọsu. ⁶ Ọ kwa Nchileke ono, sụru t'iphoro shi l'ochi nwua phoo ono; bọkwaphu Nchileke, meru t'iphoro iya nwukwaaphu l'ime obu ayi. Ọo ya bụ ẹge ndiphe a-maru ọdu-biribiri kẹ Nchileke ono, bụ iya bụ ọdu-biribiri ono, shi l'ifu Kuráiyisutu egbu nwijnwii ono.

⁷ Ayi dọlephu l'ọ bụ ite, e gude ọra kpua. Nchileke eworu iphe ono, vu oke aswa ono; bụ iya bụ iphoro iya ono woru dẹ l'ime ayi. Ishi iya abụru t'a phụa l'ike iya ono, nyiberu anyibẹ ono te shidu ayi l'ẹka; l'ọo yẹbedua b'ọ shi l'ẹka. ⁸ Aanọduje eme ayi iphe ọtsu-l'ẹhu tekenteke l'ekemeke ọbule. Obenu l'ẹ tọ bọkwa l'aakpajaye ayi ishi. A nọnyaa; iphe atsulaha ayi l'ẹhu; k'ophu ayi ta amajehedu iphe ayi e-me; ọbu l'okpoma eshijuelee ayi ike. ⁹ Aakpajaye ayi ẹhu; ọbu lẹ Nchileke te ebuhajekwanu ayi ẹka. Eechitsuje ayi l'alị; ọbu l'ẹ te echigbujedu ayi echigbu. ¹⁰ Mbọku-mbọku bẹ ayi ejeje iphe-ẹhuka ono, Kuráiyisutu jeru teke ono, ọobya anwuhu ono; k'ophu aa-phụ ndzụ kẹ Jisọsu l'ẹhu ayi. ¹¹ Ẹ tọ dudu teke ayi ẹ-te ebegejeduru ebegeru l'onu anwuhu l'okfu ẹhu Jisọsu. Ọo ya bụ k'ophu aa-phụ ndzụ, shi l'ẹka Jisọsu l'ẹhu ọwaa, a-nwuhu anwuhu-wa. ¹² Ọo ya bụ l'ọnwu nọ swiru ayi; ndzụ eshikwanu l'ọnwu ono swiru unu.

¹³ L'ekwo okfu Nchileke b'e deru; sụ: "Lẹ mu woru onwomu ye Nchileke l'ẹka. Ọo ya meru iphe mu ekfu okfu iya." Ọ bụ l'ayi kweru kẹ Nchileke ẹge ono meru iphe ayi ekfukwaphu okfu iya. ¹⁴ Ishi iya bụ l'ayi maru lẹ Nchileke ono, meru tẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono e-mekwaphu t'ayi shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; okfu l'ayi lẹ Jisọsu tųgbaberu bụru nanu.

Teke ono; yọ tuko ayi l'unu duta bya edobe l'ifu iya.
¹⁵ Iphe ono l'ọ ha tuko buru l'okfu ẹhu unu; k'ọphu eze-
 iphe-oma ke Nchileke a-kafua oru igweligwe madzu
 ẹka. Eze-iphe-oma ono e-me t'a ka l'igwe ekele
 Nchileke ekele; shikwaphu ẹge ono kwabẹ iya ugvu.

Ufu ayi nọ l'ẹke Nchileke nọ

¹⁶ Ọo ya bu l'ike ta abyakpọdua l'agvu ayi l'ozi ono. E
 gudekwaru l'ẹhu ayi egbedawa egbeda; l'abyawa an-
 wuṣihhu; obenu lẹ ndzụ ọphungu ono, Nchileke nuru
 ayi ono; bẹ ọonoduje eme; yọ ka ọdu ọphungu ọphun-
 gu mbọku-mbọku. ¹⁷ Ishi iya aburu lẹ nwa iphe-ẹhuka-
 wa, ayi eje, ẹ-ta dudu ẹke ọo-nọ-bebe-wa; e-mekochaa
 wotaru ayi ugvu, ka l'ugvu, ẹ-ta abyadu bya agvu
 agvugvu. ¹⁸ Iphe ọbu bu l'ẹke ayi chiru obu tupyoo; ta
 budu l'iphe ẹnya ele. O gbe buru l'iphe ẹnya ẹ-te ele-
 du. L'iphe ẹnya ele ta dukwa ẹke ọo-nọ-bebe. Obenu
 l'iphe ọphu ẹ te gudedu ẹnya ele; a-nọje gbururu jeye.

5 Lẹ ayi marua lẹ teke a fọkataru nwa mkpu-wa, ayi
 bu l'eliphe-a; mbu ugwehu ayi-a bẹ ayi nwekwaru-
 a ugwehu ọphungu, bu iya bu ufu ọdo, Nchileke
 kwataru ayi. Ọlo k'ẹke ono ta bukwa ẹka b'e gude kpua
 ya. Ọ bu ọlo ọphu ayi a-nọwaru l'imigwe gbururu jeye.
² Lẹ mgboko-a bẹ ayi anọdujelekwapu atsụ tungu
 tungu jeye teke ayi a-nọ-bebe. Iphe ẹgu iya anọduje
 agụ ayi aburu teke Nchileke e-me t'ayi wota ugwehu
 ọphungu ono, Nchileke e-shi l'imigwe nọ ayi ono; yee
 l'ọ bu uwe. ³ Ayi -yewa ugwehu ọphungu ono l'ọ bu
 uwe bẹ ayi ta aduhedu l'ayi gba ọtu l'ifu ke Nchileke.
⁴ Lẹ teke ayi nọkwadu l'ime ugwehu-wa, ayi nweru nta-
 a bẹ ayi atsukwa tungu tungu; yo gbe du l'ayi vu ivu
 ẹra. Ẹ tọ bukwa l'ọ du ayi t'e yefu ayi ugwehu-wa, ayi
 nweru nta-a. Iphe ẹgu iya agụ ayi kwa t'e gbe yek-
 wasefua ayi ọdo l'eli iya, bu iya bu ugwehu ọphungu
 ono. Ọo ya bu; ugwehu ọphungu ono eshi ẹge ono lee
 ọwaa, e-mekochaa nwuhu anwuhu-wa. ⁵ Ọ kwa
 Nchileke l'onwiya bẹ bu onye kwakobewaru ayi ke utu-
 turu agbanwe-wa; ke l'ọ nuru ayi Ume-du-Nso; gude
 koshi ayi l'iphe ono, ya kwere ukwa iya ono bẹ ya e-
 me.

⁶ Ọ bu iphe ono meru iphe obu eshihuje ayi ike
 tekenteke; okfu l'ayi maru lẹ teke ayi nọkwadu ndzụ
 l'ugwehu ọwaa bẹ ayi nọkwadu Nnajiufu ote-ẹnya.
⁷ Iphe ayi gude buru bukwa l'ayi woru onwayi ye
 Nchileke l'ẹka; ẹ tọ bukwa ke l'ayi gudewa ẹnya ayi phu
 iya. ⁸ Obu kfube ọswa shihu ayi ike. Ọ gega kakwa ayi
 mma t'ayi gbe paru ugwehu ọwaa haa; lakfube Nnajiufu
 ono je eburu eburu lẹ nk'iya. ⁹ Ọo ya bu l'iphe ayi
 tumberu bu t'ayi meje iphe du Nnajiufu ono mma l'obu:
 ?mẹ ayi nọ lẹ nk'iya ono; ?mẹ ayi nọ lẹ mgboko l'ẹke-a.
¹⁰ L'ayi byafutajekwa bya evudo l'ifu Kuráiyisutu teke
 oo-kpe ikpe; k'ọphu onyenonu a-nata iphe, ruberu iya

nọ: ?m'ọ bu k'oma; ?m'ọ bu k'ẹji iya. Onyenonu a-nata
 ugwo iphe o meru teke ọ nọ ndzụ lẹ mgboko-a.

E shi Kuráiyisutu l'ẹka; eshita Nchileke ọnya

¹¹ Ọ kwa l'ayi atsụ Nnajiufu egvu; okfu l'ayi maru l'ọo
 ya e-kpe ikpe ono; meru iphe ayi anọduje eme t'ayi
 kfuta ndiphe yeru iya. Obenu l'ọ bu Nchileke makotaru
 ẹge ayi gbaeberu; mu arikwaphu l'unubedua l'onwunu
 gudekwaa obu unu maru ẹge ayi gbaru. ¹² Ayi te
 emekwa t'a ayi jakposhia onwayi l'ifu unu ọdo. Iphe ayi
 gbe eme bukwa t'ayi koshi unu iphe kparu iphe unu e-
 gudeje ayi l'eku onwunu ekuku; k'ọphu unu a-majeru
 ọnu, unu e-yeru ndu ono, egudeje ẹge madzụ gbaru
 l'eli ẹhu asa nsasa; gbe haa ẹge ẹphe gbaru l'ime obu
 ẹphe ono. ¹³ ?Unu riru l'ifu swehuru ayi tọo? Ọ -buru
 ẹge ọ du ndono bẹ iphe ayi ekfu bukwa l'okfu ẹhu ke
 Nchileke. ?T'ọ bu l'ifu dua ayi npho tọo? Ọ -buru l'ifu
 dua ayi npho; unu amaru l'ọo okfu ẹhu unu bẹ ayi ek-
 fu. ¹⁴ L'iphe bu iya egudeje ayi l'eme ẹge-a, ayi eme-wa
 bukwa obu ọphu Kuráiyisutu yeru ayi. L'iphe,
 kfubekpoo ọswa doo ayi ẹnya ọgbodo edodo bu l'ọo
 onye lanu nwuhuru l'okfu ẹhu ọha. Ọo ya bu l'ọo ọha
 nwuhuru. ¹⁵ Ọ nwu-chiru ọha kparamkparamu ọnwu; tẹ
 ndu, nọ ndzụ ba anọhe ndzụ ono nọ-doru iya on-
 wẹphe. Ọ buchia t'ẹphe nọdu ndzụ nọ-doru iya onye
 ono, nwu-chiru ẹphe ọnwu; e meebe; Nchileke emee
 ya; yo shi l'onwu teta nọdu ndzụ ono.

¹⁶ Shita nta-a b'ẹ tọ duhekwa onye ayi elekwadu
 ẹnya, ndiphe eleje madzụ tẹmanu ayi amaru ẹge onye
 ọbu gbaru. Ẹ to nwekwa mẹ ayi shi lee Kuráiyisutu
 ẹnya, ndiphe eleje madzụ; maru ẹge ọ gbaru; nta-a bẹ
 ayi t'elehekwa iya ẹge ono. ¹⁷ Ọo ya bu l'iphe bu onye
 yele Kuráiyisutu tugbabewaru buru nanu bẹ buwa
 onye Nchileke keru k'ọphungu. Ẹ tọ buhekwa onye o
 shi buru b'ọ bukwa. Nta-a b'ọ bukwa onye ọphun-
 gu. ¹⁸ Iphe-a l'ọ ha bukota Nchileke b'o shi l'ẹka.
 Nchileke shi l'ẹka Kuráiyisutu mee; yẹbe Nchileke ele-
 buhu ayi ẹnya l'ayi bu ọhogu iya; gbe mee ayi t'ayi
 buru ndu ọnya iya. Yọ bya eworu ozi k'ome tẹ ndu ọdo
 bukwaruphu ndu ọnya iya ye ayi l'ẹka. ¹⁹ Ọo ya bu lẹ
 Nchileke shi l'ẹka Kuráiyisutu; lebuhu ndiphe mgbu-
 rumgburu ẹnya l'ẹphe bu ọhogu iya. Ọphu tọo guko-
 heru ẹphe iphe du ẹji, ẹphe anọduje eme iya. Yọ bya
 ezikwaaphu ayi ozi ono t'ayi woru iya zia ẹphe; t'ẹphe
 shi ẹge ono buru ndu ọnya iya.

²⁰ Ọo ya bu l'ayi bu ndu nọ-chiru ẹnya Kuráiyisutu;
 Nchileke eshi ayi l'ẹka arọ ndiphe aroro. Ayi nọ l'ozori
 Kuráiyisutu arọ unu; sụ: Unu kwe tẹ Nchileke nata unu
 t'unu buru ọnya iya! ²¹ Kuráiyisutu te mebukwaa iphe
 du ẹji. Ọ bu Nchileke meru iya; yo vuta iphe du ẹji ayi
 l'okfu ẹhu ayi; k'ọphu ayi e-shi yẹbe Kuráiyisutu l'ẹka
 tuko bya aburu ndu doberu ẹka ndoo ẹge Nchileke
 l'onwiya doberu ẹka ndoo.

6 Ayi arọkwa unu arọro; ayiḅe ndu ayi lẹ Nchileke gba mgba eje ozi-wa; sụ: keshinu unu natawaru eze-iphe-oma ono, Nchileke eme ono; unu be emekwa iya t'ọ bụru iphe mmakanu. ² Lẹ Nchileke sụkwaru:

“Lẹ teke gbaru l'onga nchi;
bẹ ya ngabẹru unu nchi.

Yo rua mbọku ndzọta;
ya adzọta unu.”

Unu gebekpoduaphu tẹ mu karu unu: ọ kwa nta-a b'ọ gbaru l'ọnata eze-iphe-oma ophu Nchileke eme. Ọ kwa ntanụ bụ mbọku, gbaru t'a dzọta unu.

**Oje iphe-ẹhuka;
l'okfu ozi-oma ono**

³ Ẹ tọ dukwa onye ọ dụ ayi t'a sụ l'o kfubyishiru ozi, ayi eje ekfubyishi. Ọ bụ iya meru iphe ayi t'emedu t'o nweru onye a-sụ l'umere ayi gbe bụru ụkfu dụ iya l'okpa. ⁴ Iphe ayi emejechia bụ l'ayi egudeje iphe bụ iphe byakfutaru ayi ekoshi l'ayi bụ ndu ejeru Nchileke ozi. Ayi atajẹ nshi mẹ iphe ọtsu-l'ẹhu -byaru ayi; ọdo bụ mẹ oke mkpa byaru ayi; m'ọ bụ l'aakpa ayi ẹhu; ⁵ mẹ teke echi ayi iphe; l'atụ ayi mkpọro; l'akụ utsu ekpu ayi. Ayi ejegbu onwayi l'ozi; ayi t'edobe ishi l'oshi; l'azẹ ẹgu.

⁶ Ẹge ayi egudeje ekoshi l'ayi bụ ndu ozi kẹ Nchileke bụ l'ome tẹ ẹkworo ba nọ lẹ ndzụ ayi; ọdo bụ l'okoshi l'ayi maru Nchileke. Ayi atajẹ nshi; nweru obu-oma. Ayi shi l'ike, Ume-dụ-Nsọ anụ ekoshi iya; shi l'oyeru ndu ọdo obu; mbụ n-yemobu ophu ẹ-ta bụdu l'eli ọnu b'o shi l'ekoshi iya. ⁷ Ayi shikwaphu l'okfu ire-lanụ; mẹ l'ike, shi l'ẹka Nchileke ekoshi iya. Ngwa-ọgu, ayi akwajẹ onwayi; gude alụ ọgu; gudekwa iya phụ adzọ onwayi l'ọgu bụ ome iphe vudo nhamunha l'ifu Nchileke. ⁸ Ayi anọduje ekoshikwaphu l'ayi ejeru Nchileke ozi teke aakwabẹ ayi ugwu mẹ teke eephu ayi iphu; l'ekoshi iya teke eekfubyishi ayi ekfubyishi; l'ekoshikwa iya phụ teke eekfu l'ayi eme ọhuma. O nweru ndu eme ayi l'ayi -bụ ndu ẹjo-ire; nweru ndu kweru l'ayi bụ ndu ire-lanụ.

⁹ O nweru ndu sụru l'ẹphe ta madụ iphe ayi arị l'obu; yo nwekwaruru ndu ophu maru iphe ayi arị. Ayi anọduje anwuhu anwuhu; ọbe unu elewaa l'ayi nọlee ndzụ. E hijekpoo ayi iphe nshinu; ọbu lẹ Nchileke t'ekwejedu t'e chigbua ayi echigbu. ¹⁰ E mejekpoo t'aphụ ji ayi obu; obenu l'ẹ to nwedu teke ẹhu t'anọduje atso ayi. Ayi bụ ndu ụkpa; ọbu l'ayi emejelee igweligwe ndu ọdo; ẹphe enweru iphe. Ọduje l'ẹ tọ dudu iphe ayi nweru; ọbu lẹ tọ dukwanu iphe ayi ẹ-te nwedu.

¹¹ Unubẹ ndu ọnya ayi phẹ lẹ Kórintu; ayi kfujaakwaru unu iphemiphe ọbule ekfujaja; bya eyeru unu obu yeshiaru iya unu ike. ¹² Ayi ta kpọ-chikwaru unu obu; ọ kwa unubẹdua gbe kpọ-chiaru ayi obu. ¹³ Nta-a bẹ mu ekfukwaru unu okfu, nna ekfujeru unu iya; sụ: t'unu yeru ayi obu yeshiaru iya ayi ike ẹge ono, ayi yeru unu obu yeshiaru iya unu ike ono.

Ozelaruru iphe, dụ Nchileke ẹji

¹⁴ Unu lẹ ndu ẹ-te kwedu kẹ Nchileke ba atụg-babejekwa. Mbụ; ?nanụ ẹge ndu doberu ẹka ndoo; ẹphe lẹ ndu ẹjo iphe e-shi bụru ẹhu? ?Nanụ ẹge iphoro yẹle ọchi e-shi bụru nanụ? ¹⁵ Kuráyisutu yẹle Obutuswe ta agbakwa mgba chija idzu; mee iphe lanụ. Ọo ya bụ; ?buhunu ngunu bẹ onye kweru kẹ Nchileke yẹle onye ẹ-te kwedu kẹ Nchileke gba mgba? ¹⁶ ?Nanụ ẹge ee-shi wota eze-ulo Nchileke yẹ l'ulo nte dogbabe l'ekalanu? Ọ kwa ayi bụ eze-ulo Nchileke; mbụ Nchileke ophu nọ ndzụ. Lẹ Nchileke kfukwaru iya l'onwiya; sụ:

“Ya e-buru eburu l'ime ẹphe;
tsoru ẹphe eje ẹke ẹphe eje.
Ya a-buru Nchileke ẹphe;
ẹphebedua aburu ndibe iya.”

¹⁷ Ọo ya meru iphe Nchileke kfukwaruphu; sụ:

“Unu ọfuta onwunu l'ẹke
ẹphe nọ; bya anọdu iche.
Unu be ebyijekwa ẹka
l'iphe e merushiru emerushi
k'ọphu ya a-nataru unu;

¹⁸ unu aburu unu iya:
ndu k'unwoke; mẹ ndu k'unwanyị.
Yẹbedua aburu nna unu.

Ono iphe Nnajiufu, bụ
Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.”

⁷ Ndu mu; keshinu Nchileke kweru ayi ụkwa iphe, dụ ẹge-a; bụkwa t'ayi safukota onwayi iphe bụ iphe emeruje ugwehu mẹ obu madzụ. Unu t'ayi tsuje Nchileke egvu. Unu t'ayi kebe ẹhu dobeje onwayi iche; bụru kẹ Nchileke ọkpobe abubu; meje iphe ọ sụru t'ayi me.

Ẹhu-otso ẹna kẹ Pọlu

² Unu gudenu obu iphoro mee t'ayi maru l'ayi nọkwadua unu l'obu. Ẹ to nwekwa l'unu ha, onye ayi meswewaru; tọ dụ onye ayi dephuru; ophu ọ dukwa unu onye ayi gudeje ụgho mee iphe ẹ-te vudodu nhamunha. ³ Iphe-a, mu ekfu-wa ta bụkwa lẹ mu aturushi unu aturushi; keshinu mu kfuhawaru unu l'unu nọkwa ayi l'obu nshinu. Ayi l'unu bụkwa nanụ: ?mẹ ayi nọ ndzụ-o; ?mẹ ayi nwuhuru anwuhu-o. ⁴ Mu ta atsujekwa egvu okfuru unu okfu l'ifu. Mu egudeje unu asa nsasa. Ayi nọ l'iphe-ẹhuka; ọle unu aduje mu ike. Mbụ l'ọobuje; mu nyata unu; ẹhu atso mu ẹna nshinu.

⁵ Lẹ teke ayi bataru Masedóniya bẹ ẹhu te gvuhekwaru ayi egvuru. Aakpapelephu ayi ẹhu ẹhu l'ẹke-meke ọbule. Iphe bụ ẹkemeke ọbule abuleruphu okfu okfu; ayi awapelephu obu. ⁶ Obenu lẹ Nchileke ono, bụ onye aduje onye aphụ tsuru ono ike bẹ gude-wa

abyabya, Táiyitòsu byaru gude ɗa ayi ike. ⁷ Ẹ tọ bụlek-waa abyabya iya nkinyi iya. Ẹge ọ kọru ayi l'ẹge unu gude ɗa ya ike; yikwaphu l'iphe ɗuru ayibedua ike. O kfulu ayi l'ogogushi unu ike tẹ mu l'unu phụ; l'unu kwaru izimana ọkpobe akwakwa l'iphe unu meru; ọdo aburu l'unu agbajeru mu ọdzori nshinu. Onanu bẹ mekpoo t'ehu kafukpoo mu ru ọtso ẹna nta-a.

⁸ L'ẹ to nwekwa m'o meru t'aphụ ji unu obu mbụ ẹkwo-ozu-wa, mu deru-wa; mu ta atakwa onwomu uta lẹ mu deru iya. Teke mu ga ata onwomu uta kwa teke mu phuru lẹ mu gude iya mee t'aphụ ji unu obu; m'o -ruhuru; ọ buleruphu kẹ nwa teke ono. ⁹ Obenu lẹ nta-a bẹ ẹhu atsokwa mu ẹna. Ẹhu-otso-ẹna mu ta bukwa l'ọ lẹ mu meru; unu agụ aphụ. Ẹhu-otso-ẹna mu bukwa l'aphụ ono mewaru; unu ataa onwunu uta iphe ɗu ẹji, unu meru. Egbe aphụ onanu bẹ bukwa aphụ ọphu meru t'unu mee iphe ɗu Nchileke mma. Ọo ya bụ l'ẹ to nwekwa iphe ayi mekataru unu. ¹⁰ L'ọ -buru l'a taru madzu uta; uta ono -mee onye ono; yo gude nggumaphu iya mee iphe ɗu Nchileke mma; bẹ aphụ e-me t'onye ono taa onwiya uta iphe ɗu ẹji, o meru; ghaa umere lakfuta Nchileke. Onye ono ta akwahedu izimana lẹ ya taru onwiya uta iphe ɗu ẹji iya. E shi ẹge ono; Nchileke adzota onye ono. Obekwanu; ọ -buru lẹ madzu b'a taru uta; yo gulahaa aphụ; ẹhu eghulahaa ya eghughu; onye ono e-shikwa ẹge ono laa l'iyi.

¹¹ Unu lewaru iphe ọgu aphụ ono, ɗu Nchileke mma ono meru. Unu lewaru ẹge unu yetaberu ẹhu l'ome t'a maru l'unu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Unu lewaru ẹge iphe meru nọ nwụ-beru unu ọku l'ẹhu. Unu lewaru ẹge unu atsụ-be egvu iphe e-me nọ. Unu lewaru ẹge ọogu-be unu agugu t'unu phụ mu. Unu lewaru ẹge oolube unu l'obu t'unu gbaaru mu ọdzori. Unu lewaru ẹge ọ ɗu-be unu t'unu hụa onye ono, mesweru nọ ono áhùhù! L'ime iphe ono l'ọ ha bẹ unu koshiru l'ẹ to nwekwa ẹke o teru unu.

¹² Ọo ya bụ l'edede, mu deru ẹkwo ono ta bukwa l'okfu ẹka onye ọphu mesweru nọ; tọo bụ l'okfu ẹka onye ọphu e mesweru emeswe. Iphe mu deturu iya bukwa t'o mee t'unu maru ẹge unu a-gbaberu ayi ọdzori l'ifu Nchileke. ¹³ Ọo ya bụ l'odu ayi ike.

A -gufukpoo ike ọphu unu ɗuru ayi; ẹhu kafukpok-waaru ayi lẹ Táiyitòsu ọtso ẹna l'unu tuko l'unu ha mee ya; ẹhu egvuru iya egvuru. ¹⁴ Lẹ mu tukwaru Táiyitòsu ọnu unu; gude unu saa nsasa. E megee; yo buleruphu ẹge ono, mu kfulu ono bụ ẹge ọ ɗu; unu te mechi mu ifu. Ẹ tọ ɗudu teke ayi te kfuduru unu oswi-okfu. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ iphe ayi tuko kfukotarú Táiyitòsu k'ẹhu unu bụ oswi-okfu. ¹⁵ Ọ bụ iya kparu iphe nyemobu iya l'ẹke unu nọ akabajeru oshihu ike teke ọ nyataru ẹge unu l'unu ha atukoje eme iphe mu sọru t'unu mee; me ẹge unu gude ọtsu-egvu; me ẹhu-anmanma nata iya. ¹⁶ Nta-a bẹ ẹhu atsokpoo mu ẹna at-

soshi mu iya ike lẹ mu gude ire unu ẹka ọgbodo egude l'iphemiphe ọbule.

Ọnu iphe kẹ ndu kẹ Kuráiyisutu

⁸ Iphe ayi eme t'unu maru; unwunna mu; bụ k'eze-
iphe-oma, Nchileke meshiru lẹ chochi, nọgbaa lẹ
Masedóniya. ² L'eze iphe-ehuka, dakfutaru ẹphe
kwatakwa; data ẹphe ọkpobe adata. Obenu l'ẹhu tsoru
ẹphe ẹna tsoshia ya ẹphe ike; k'ophu ẹphe járù ẹka
àjàjà; jagharu iya ẹka; nọ Nchileke iphe; l'ẹke ẹphe gbe
akpakwa ukpa akpashi iya ike. ³ Ẹge mu e-kfubele iya
phụ bụ l'ẹphe nuru ẹge ẹka ẹphe beru; mbụ; gbe
nọanu nughata ẹge ono. Ẹphe tukpoo obu ẹphe
ama ⁴ arọ ayi aroshi ayi ike t'ayi kweru t'ẹphe lẹ ndu kẹ
Kuráiyisutu ọdo gbaru mgba nọje iphe t'e gude
gbataru ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu. ⁵ Ẹphe
meberu iphe ono ẹge ayi ẹ-ta rivubua l'egomunggo.
Ẹphe vuoduru ọzo gbeshi bya eworu onwephe ye Nna-
jiufu l'ẹka; bẹ ẹphe bya egbeshi; wokwaruphu on-
wephe ye ayi l'ẹka, bukwanu iya bụ ẹge ọ ɗu Nchileke
mma. ⁶ Ọo ya kparu iphe ayi roru Táiyitòsu, bụ iya gbu-
beru ishi oje ozi ono; t'o mekpelekwaphu iphe oome;
t'o yekwaru unu ẹka t'unu jefu ozi ono, unu eje ono
l'ishi; mbụ ozi ono, unu eje k'iphe-oma ono. ⁷ Iphe, bụ
iphe unu nweru enweru bẹ unu nwekwaru nwegharu
iya ẹka: ekwekwe bẹ unu kweru kwegharu iya ẹka; ok-
fu Nchileke bẹ unu ekfu ekfugaru iya ẹka; maru kẹ
Nchileke magharu iya ẹka; bya ekebe ẹhu eye ẹka; bya
eyekwaruphu ayi obu yeshia ya ike. Ọo ya bụ; unu
nukwaphu nugharu iya ẹka t'e gude eje ozi ono, eeje
k'iphe-oma ono.

⁸ Iphe mu ekfu ta bukwa l'ọ bụ atukfube bẹ mu atuk-
fube iya unu. Iphe mu eme bụ tẹ mu koshi unu ẹge
ọogu-be ndu ọdo egu t'ẹphe yeta ẹka; shikwanu ẹge
ono mee unu t'unu koshi l'obu ọphu unu yeru bụa ọg-
bodo eyeye bẹ unu yeru iya. ⁹ Okfu l'unubedua mak-
waru eze-iphe-oma, Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráiyisutu
meru: l'a makwaru-a lẹ Kuráiyisutu nweru iphe nshinu;
ọbu l'o woleru-a onwiya mee onye ukpa l'okfu ẹhu
unu. Iphe o meru iya aburu k'ophu oo-shita l'oburu
onye ukpa ono; mee t'unu nweru iphe nshinu.

¹⁰ Ọnu, mu eye l'okfu ono bụ l'ọ karu unu mma nta-a
t'unu mefufu iphe ono, unu wataru akaphu ono l'ishi;
l'ẹ tọ bulekwaa l'ọo unubedua vu ọzo chia idzu iya; ọ
kwaphu unubedua vu ọzo wata iya ememe. ¹¹ Unu ke-
bekwa ẹhu gudekpele iya phụ ẹge ono gbururu jeye
teke unu e-meebe iya. Ọ kwaphu ẹge ọ phuru unu
aphuphu l'ẹhu teke unu wataru iya ememe; bụ ẹge
emefufu iya a-nodu aphụ unu l'ẹhu. T'iphe unu gude
eme iya bukewaruphu ẹge ẹka beru unu. ¹² Lẹ teke bụ
l'oggu ngu agugu ọnu Nchileke iphe bẹ Nchileke a-
natakwa iphe i nuru iya ọgbodo anata. Nchileke átùjé

iphe onyemonye obule nuru iya l'ège éka beru onye obu. E tọ tükwa iya l'ège onye ono e-te nwedu.

¹³ Iphe mu ekfu ta bukwa l'ọo tẹ mu pata ivu ndu ọdo bo unu t'unu vuru; ephebedua evuru lẹ nphe. ¹⁴ Obenu lẹ keshinu ọphu unu ka ndu onanu onwe iphe kẹ nwa nta-a; kwa iphe, ka mma; bụ t'unu gbataru ephe lẹ mkpa, kparu ephe. Teke mkpa kpakwanuru unu; ephebedua -nweru nshinu; ephe agbataru unu. Ọo ya bụ l'ẹka-utara akwọo ẹka-ibyita; ẹka-ibyita akwọo ẹka-utara l'ẹnya-nhamunha. ¹⁵ Yọ bụru iya bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

"Lẹ onye kpotaru nshinu;

te kpoghatadu;

ọphu onye kpotaru nwanshi;

'ekpopetakwanu."

Táyitọsu; mę ndu yee iya yi

¹⁶ Ayi ekele Nchileke ekele; okfu l'ọ kwaphu ẹge ono, ọophu ayi l'obu t'ayi yeru unu ẹka ono; bụ ẹge ọo-phukwaphu Táyitọsu. ¹⁷ E tọ bụlekwa l'ọ nataru aroro, ayi roru iya nkinyi iya; ọophukwa iya phu l'ẹhu oye ẹka nshinu, meru iphe ọ bụ iya chileruphu obu iya; lẹ ya a-byakfuta unu. ¹⁸ Ayi eyeru iya nwanna ayi nwoke tẹ yele iya yiru. Nwanna ayi nwoke ono bụ onye aak-fubekpoo ọswa akwabẹ ugvu l'iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha. Yọ bụru ẹge o gudekwanu ezi ozi-oma ono kparu iya. ¹⁹ A -gufukpooru onanu; ọ bụ chọchi lẹ chọchi ha fọtaru iya; woru iya ye sụ t'ọ tsoje ayi je ozi ono, ayi gude agbataru unwanna ayi ono. Ayi egude ozi ono akwabẹ Nnajiufu ugvu; gudekwa iya phụ ekoshi l'ọ dụ ayi t'ayi yeta ẹka.

²⁰ Ayi tọkwaru nwẹhu zia obu l'alj; k'ọphu ẹ too nwedu ẹke aa-ta ayi ụta ẹge ayi gude eme k'iphe-oma ono, nyiberu anyibẹ, e yeru ayi l'ẹka ono. ²¹ L'iphe ayi tüberu k'ememe bukwa t'ayi mejee iphe dụ ugvu l'ẹnya: ẹ tọ bụlekwa ọphu dụ ugvu l'ẹnya Nnajiufu bẹ ayi emeje nkinyi iya; ọ kwa t'ọ bukwaruphu iphe dụ ugvu l'ẹnya ndiphe.

²² Tẹmanu bẹ ayi eyekwaphu nwanna ayi ọdo t'ephe l'iya yiru bya. Nwanna ayi onanu bẹ ayi adajekwa tekenteke; maru l'iphe agụ iya nụ bụlephu ẹge ya e-me eye ẹka. Nta-a b'ọ kafukpoo ya rụ ovu l'ẹhu tẹ ya yeru unu ẹka; okfu l'ọ gude ire unu ẹka kẹ ba ma g'ee-me iya. ²³ A bya lẹ Táyitọsu bẹ mu sụru l'ọo ya bụ mu onye ẹbo, bụ iya bụ onye mu l'iya tuko eje ozi-oma ono; gude eyeru unu ẹka-wa. Unwanna ayi ọphunanu, ephe l'iya yi phụ; bukwanu ephe bụ ndu ọphu nọ-chiru ẹnya chọchi lẹ chọchi ha; bukwaruphu ephe akwabẹ Kuráysutu ugvu. ²⁴ Unu koshikwa ephe l'unu yeru ephe obu ọkpobe eyeye; k'ọphu iphe, bụ chọchi lẹ chọchi ha a-makwanu lẹ nsasa, ayi egudeje unu asa bẹ bụ-a l'oruberu iya.

Ome iphe-oma

⁹ Mu te ejeheduru oderu unu ẹkwo k'iche k'iphe unu a-nụ ndu kẹ Nchileke ọphu nọ lẹ Jerúsalemu. ² L'ọ doru mu-a ẹnya l'ọogu-a unu agụgu t'unu yeta ẹka. Mu gude-wa unu asa nsasa l'ifu ndu Masedóniya. Mu sụru ephe l'unubẹ unwanna ayi lẹ Akáya kwakobekwaru k'oye ẹka keshinu akaphu-a. Aphuphu ono, ọophu unu l'ẹhu t'unu yeta ẹka ono bẹ phoduru m'ọ kpalikota ephebedua l'ephe ha t'ephe yeta ẹka. ³ Iphe kparu iphe mu sụru t'unwanna-wa bya bụ tẹ nsasa ono, ayi egudeje unu asa ono ba bụru iphe mmakanu. Ọ bụchia t'ọ dụ ẹge ono, mu kfuru ono: l'unu kwakobekwaru k'oyeta ẹka. ⁴ Ọdumeka; ọ -bụru lẹ mu lẹ ndu Masedóniya haru yiru bya bya aphu l'ẹ tọ dudu ẹge unu kwakoberu; ọ kwa iya bụ l'iphere a-buru nk'ayi; okfu lẹ mu sụwaru l'unu kwakobewaru ọhuma; ?bụ onye ejeru okfu k'iphere nk'unu. ⁵ Ọo ya kparu iphe mu sụru l'ọ dụ mma t'unwanna-wa vuru mu ọzo byaodu nk'unu; bya evuru ọzo kwakobe iphe ono, unu kweru ụkwa anunu ono. Ọo ya bụ t'a maru l'unu gude obu unu l'ọ ha anu iya; l'ẹ ta tükfubedu iya unu atükfube.

Ome o-me-l'uko

⁶ Iphe unu a-nyatajephu ndo-ọ: Bụ l'onye meberu iphe, ha nwanshi l'alj akpatajekwaphu iphe, ha nwan-shi. Onye mebekwanuru iphe, ha nshinu akpatajekwanu iphe, ha nshinu. ⁷ T'onyenonu nulephu l'ẹge ọ chiru l'obu iya. T'ẹ b'ọ dukwa onye a-nụ ọphu bu: ọ -nụtsule iya phụ; yo gbe bya atalahaa onwiya ụta. Ọphu t'ẹ b'ọ dukwa onye a-nodu anu iya: l'ọ bụ utu, ya tufutaje. L'ọ kwa onye gude ẹhu-otso-ena nụ bẹ Nchileke eyejeru obu. ⁸ Unu makwaru l'ọo Nchileke a-dụ ike meeru unu iphe-oma megharu iya ẹka; mbụ k'ọphu unu e-nwekotajeru iphe bụ iphe mkpa iya duru unu; unu abyakwaphu bya enweru iphe nwegharu iya ẹka; k'ọphu unu e-gude iya eme iphe, bụ iphe-oma.

⁹ Ọo ya bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

"L'ọojaje ẹka ajája nụ ndu ụkpa iphe;

Iphe-oma nk'iya aburu 'agvugvu."

¹⁰ Ọ bụ Nchileke, bụ iya anuje onye akọ iphe l'alj iphe oomebeje iya; nukwa iya phụ nri, oorije bẹ bukwapu onye a-nụ unu iphe mkpa iya duru unu, unu e-mebe. Ọ bụ iya bụ onye e-me t'iphe unu meberu l'alj mehu; k'ọphu unu a-kafu enwenwe; gude iya kafu aru ome iphe-oma ono, unu eme ono. ¹¹ Oo-me unu t'unu nweru iphe ọkpobe enweru. Unu eshi iya l'eme iphe-oma tekenteke; k'ọphu aa-dụ l'igwe l'ekele Nchileke ekele k'iphe-oma ono, unu shi ayi l'ẹka meeru ephe ono. ¹² L'ozu-wa, unu eje-wa ta bụlekwa mkpa kẹ ndu kẹ Nchileke b'oome nkinyi iya; oomefukwaaphu t'a dụ l'igwe ekele Nchileke ekele; ekelegharu iya ẹka. ¹³ Ọ

kwa iphe ono, unu eme ono e-koshi egbe ndu unu bu. Oo ya bu; a du l'igwe jaa Nchileke ajaja. Ishi iya bu l'e to bulekwa t'unu gude iphe ono, unu meru ono koshi l'unu kwetawaru k'ozí-oma Kuráyísutu ono; unu ekoshikwaphu l'unu emeje iphe ozi-oma ono kfulu. Mbú iya bu l'unu ajájé éka okpobe ajaja mee iphe-oma ége éka beru unu; unu eshi ége ono; unu l'ephebedua agbaru mgba l'iphe unu nweru enweru. ¹⁴ Oo ya bu l'ephe e-gude obu ephe ekfu anu Nchileke l'okfu ehu unu; yoo gu ephe agugu t'unu l'ephe phu; okfu l'eze-iphe-oma ké Nchileke nyiberu anyibe l'ehu unu. ¹⁵ Unu t'ayi kejeje Nchileke ekele ké iphe-oma iya; mbú iphe-oma ono, etu iya e-ta dudu ono.

Polu agbaru ozi iya odzori

10 Nta-a bukwa mube Polu gedegede aró unu aroro owaa. A suru l'obuje: mu -nodu unu l'ifu; mu atsú egvu ége mu e-me kfulu unu okfu. Mu -nod-ulephu ote-nya; ike okfu adu mu. Mu gude odo; gudekwaphu obu-oma ké Kuráyísutu aró unu aroro su: ² Unu be emekwa te mu gude olu-ike kfulaaharu unu okfu teke mu byaru. L'e ta atukwa iya ego ké wo: ?a maru mu e-kfulu ndu ono, suru l'ayi emephelephu ehu ayi ehu ayi ono okfu ike. ³ A makwaru-a l'ayi bu le mgboko-a; obu l'ayi ta alukwa ogu ége ndu mgboko alu. ⁴ Ngwa-ogu, ayi gude alu ogu nk'ayi ta bukwa ngwa-ogu ké ndu mgboko-a. O bu ngwa-ogu, shi l'eka Nchileke; bya abukwaruphu ngwa-ogu ophu shihuru ejo ike. O bu ngwa-ogu ophu e gude emebyi iphe bu éke ohogu Nchileke domiru obu agburu-ehu iya. Oo ya be ayi gude emebyi ntutego, e-te nwedú ishi. ⁵ Buru iya be ayi gude emebyishi ké oku onwonye ono, e gude ató-chishi uzo t'e b'a ma Nchileke ono. Iphe bu oriri, madzu arí arí be ayi aluje; mee ya t'o du ége Kuráyísutu suru t'o du. ⁶ Nta-a be ayi kwabeekwaru akwabe ohu iphe, bu ndu, bu 'anu-le-nchi ahuhú; me unu -wata ome iphe, a suru t'unu meje.

⁷ Iphe unu l'iya eme kwa l'unu t'eleghedu enya l'iphe eleghe. O -buru l'o nweru unu onye arí l'oo yebedu nwenkinyi iya bu ké Kuráyísutu; t'onye ono rí-phukwa oriri azu; maru l'o bu ége ya bu ké Kuráyísutu bu ége ayibedu bu iya. ⁸ L'ophu unu e-bebekpo maru bu l'e to dukwa mu iphere; m'o -ruhuru; mu kfu be oswa gudenuka ike ono, Nnajiufu yeru ayi l'eka ono asa nsasa. Iphe ono b'o yekwaru ayi l'eka t'ayi gude melia unu emeli. E to nukwa iya ayi t'o buru iphe ayi e-gude mebyia unu emebyi. ⁹ Oo ya bu iphe mu ekfu su t'unu ba arikwa le mu gude ekwo-ozí mu eme te mu yee unu egvu. ¹⁰ O nwekwaru onye gbe su: "L'ekwo-ozí, Polu ede adanukajekwa kpa kpa; buru okfu, eru madzu l'ehu. Teke ayi l'iya nlephu l'ifu l'ifu ége-a; yo gbe buru tsutokongu; okfu iya tee nwehe iphe oo-bu."

¹¹ T'o dokwaa egbe onye ono enya l'o kwa iphe mu

deru l'ekwo-ozí teke mu l'unu ta nodu; bu iphe mu e-me l'eka teke mu l'unu nlephu.

¹² Ophu ayi e-ta atudu ama ememe bu t'ayi wota onwayi je agukobe le ndu ono, anoduje atú onu onwephe ono. Odo bu t'ayi je osu l'ayi l'ephe atú. O bu ephebedua eme eswe; ephebedua egudeje ibe ephe atú onwephe; gude ibe ephe eleta ége ephe ha.

¹³ Obenu l'ayibedu t'atujedu onu onwayi tughata iya ége Nchileke tu-buru; su t'ayi rua. Ayi atú-bejelephu onu onwayi l'ege gbaru ozi, Nchileke doberu ayi t'ayi jee. Ozi ono be ophu ayi eje l'eka unu no tukokwa yiru.

¹⁴ Ayi ta atukwa onu iphe ayi meru tugharu iya éka; keshinu ayi gudewa ozi-oma Kuráyísutu ono rutsuwa éke unu no gedegede; yo buru ayi bu ndu vu uzo gude ozi-oma ono byakfuta unu. ¹⁵ Oo ya bu l'ayibedu t'atujedu onu onwayi tughata iya ége Nchileke tu-buru; su t'ayi rua. Ayi te egudejekwa ozi, ndu odo jeru; asa nsasa. Iphe ayi gbe ele enya iya; bu t'o buru l'unu a-ka okweshi ekwekwe ike eje; ayi akafuru oje ozi, ha nshinu l'eka unu no; ké l'ayi anodujelephu eme iya ége Nchileke suru t'ayi merua ya. ¹⁶ Oo ya bu k'ophu ayi ezi ozi-oma ono ziswetatsua ya mkpukpu unu; zikwaru iya ru kwaseru. Oo ya bu t'ayi ba anodujekwa nu asa nsasa ozi, onye odo jehawaru l'eka iya nk'iya.

¹⁷ Ekwo okfu Nchileke sukwaru: "T'onye asa nsasa; gudejekwa iphe Nnajiufu meru l'asa iya." ¹⁸ L'e to bukwa onye atú onu onwiya be aagubeje iphe. Onye aagubeje iphe bukwa onye Nnajiufu atú onu iya.

Ndu, e-ta budu okpobe ndu ishi-ozí

11 Byiko; unu byibekwa éka l'okpoma te mu kabekpo kfu l'o bu onye egomunggo swehuru. Mu makwaru-a l'unu a-taru mu-a nshi. ² Le mu ekokwaru unu okopho l'o bu ége-a, Nchileke ekoje-wa. Ishi iya aburu l'unu du mu l'o bu nwamgboko, nwoke ta chikahubua okpa; mbu nwamgboko, doberu onwiya ogá; mbu nwamgboko, mu doberu ké oke nji; mbukwa k'oke iya onye lanu kpekpekepe, bu iya bu Kuráyísutu. ³ Obenu le mu anoduje atsú egvu: ?me t'a gbaghashidu nu unu obu; merushia uche unu; ukfu, unu kweru le Kuráyísutu e-ria mpere. O kwa ége ono; be agwo meru; gude eregede duphua Ivu. ⁴ Ishi iya aburu l'unu egudeje ehu-otso-ena kwe k'onye byaru bya awataru unu okfuru ké Jisosu odo, e-ta budu ophu ayi kfulu unu okfu iya; unu ekwekwaphu nata ume odo, du iche l'ophu unu natahawaru; bya ekweta ozi-oma odo, du iche l'ophu unu kwetahawaru.

⁵ L'iphe mu arikwa bu l'e to bukwa mbedua be enya mu gbe bya aka alala ma le ndu ono, ezi unu ozi-oma ono, etu onwephe o-ka-l'ike phe ono. ⁶ O -buru le mu ta madu ége eekfuje okfu; mu amaru nu Nchileke

ókpobe amaru. Ayi shiwa l'uzo, dị iche iche koshi iya unu.

⁷?O gbe bụru iphe dị eji bẹ mu meru lẹ mu wozitaru onwomu alị ẹge ee-shi tẹ Nchileke wolía unu eli; l'ẹ b'ò nwe iphe mu sụru t'unu k'fua mu l'ozí-oma Nchileke, mu byaru bya ezia unu. Ono; ?o gbe bụru iphe dị eji; mu emee ya tọo? ⁸Teke mu jeru ozi lẹ ndu-unu; bụkwa chọchi ọdo shi akfúje mu ụgwó. O gbe d'ukwa lẹ mu shi ana ẹphe n'fú ẹge ee-shi tẹ mu yeru unu ẹka. ⁹Ẹ tọ d'ukwa unu, onye mu k'fuchijeru n'chị t'ò yeru mu ẹka m'ẹ mkpa -byaru mu teke ono, mu n'ọ l'ibiyi nk'unu ono. Ishi iya ab'uru l'unwunna ayi ndu ọp'hu shi Masedóniya wotakotaru mu iphe bụ iphe mkpa iya k'paru mu. Ọ kwa ẹge mu te shid'ụ b'uru ivu ẹra n'oduru unu teke ono bụ ẹge mu ta ab'udu iya lẹ mgb'ẹ l'ifu. ¹⁰Mu gude ókpobe oswi-okfu kẹ Kuráyisutu, n'ọ mu l'ẹhu ekwe ụkwa l'ẹ to nwekwa madz'ụ nwigbaleke-oma, a m'uru l'alí Akáya, ha k'ome tẹ nsasa-wa, mu asa-wa b'uru iphe mmakan'ụ. ¹¹?Nan'ụ ẹge e meru bẹ mu yederu ọnu ẹge ono? ?Ọ bụ lẹ mu te yeduru unu obu tọo? A-o! Ọ kwaphu Nchileke maru lẹ mu yeru-a unu obu.

¹²Mu ta ahakwa ome iphe mu gude l'ẹka eme nta-a. Ọo ya bụ k'ọp'hu mu e-mekwanu ndu ozi ọp'hanu t'ẹ b'ò nwehe ẹke ẹphe a-gbabe ọkpa eku onw'ẹphe ekuku; s'ụ l'ọ b'ukwaphu ẹge ayi ese akanya ozi-oma bụ ẹge ẹphe ese iya. ¹³?Unu ta mad'ụ lẹ ndu onanu ta k'f'ubedu ọswa b'uru ókpobe ndu ishi-ozí Kuráyisutu? Ẹphe b'ụ ndu gude ụgho eje ozi. Ẹphe ewojeru onw'ẹphe mee t'a s'uje l'ẹphe b'ụ ókpobe ndu ishi-ozí Kuráyisutu. ¹⁴Ẹ tọ b'uhedu iphe d'ukwadu biribiri; keshinu Sétanu ewojeruru onwiya mee t'e tubesu lẹ ya b'ụ oj'ozí, Nchileke yeru t'ò shi l'ọcha-v'iji l'imigwe bya. ¹⁵Ọo ya b'ụ l'ẹ tọ b'uhedu iphe d'ụ biribiri lẹ ndu ejeru Sétanu ozi woru onw'ẹphe mee t'e tubesu l'ẹphe b'ụ ndu ejeru Nchileke ozi. Teke o ruru mb'ọku ikperaz'ụ bẹ Nchileke a-gwa ẹphe ọchi iphe ẹphe meru.

Iphe-ẹhuka, P'olu eje

¹⁶Tẹ mu lakp'ookwaaru az'ụ l'okfu ivuzo: t'ẹ b'ò d'ukwa onye a-r'ije l'ọo egomunggo swehuru mu. Ọ -b'uru l'unu ar'ị l'ọo egomunggo bẹ swehuru mu n'ụ; unu hakp'ookwaru tẹ mu k'funyafua l'ọ b'ụ onye egomunggo swehuru; k'ọp'hu mu a-kabe saa nwa nsasa. ¹⁷Obenu l'iphe-a, mu ekfu nta-a bẹ mu makwaru-a l'ẹ tọ b'udu Nnajiufu s'uru tẹ mu k'fua ya. Mu -salahaa nsasa bẹ mu asakwa iya l'ọ b'ụ onye egomunggo swehuru. ¹⁸Obenu lẹ keshinu ndiphe egudeje iphe kẹ mgboko-a asa nsasa bẹ mb'edua a-sakwaph'ụ nsasa nke mu. ¹⁹?Tọ b'uhedu okfu l'unu man'ukaru iphe k'paru iphe unu egudeje ẹhu-otso-ena haa ndu egomunggo swehuru t'unu l'ẹphe n'odu. ²⁰Unu ataj'eele nshi n'ọkirishia; teke a n'onyaa; onye lan'ụ abya eworu unu

mee nwohu iya; onye ọdo abya an'odu; t'uko iphe unu nweru riebe; onye ọdo abya erigota unu ẹjo erigota; onye ọdo abya anwuphelahaa unu ẹnya; onye ọp'hu abya echia unu ẹka l'ishi-n'ch'ị. ²¹Ha! O gbe d'ukwa mu iphere ekfukfu; lẹ mb'edua te nwekwa teke mu a-d'ụ ike ome unu egbe iphe d'ụ ẹge ono.

Obenu l'agha: ọwaa, mu abya ekfukfu-wa b'ukwa okfu, d'ụ l'ọ b'ụ kẹ onye egomunggo swehuru. E -kfudekpoo ya ekfukfu; mu as'ụ l'iphe b'ụ iphe ndu ọdo t'uru ama gude asa nsasa bẹ mb'edua gudekwaphu asa nsasa nke mu. ²²Ọ -b'uru lẹ ndu ono b'ụ ndu Híburu; gb'eregbede: mb'edua b'ukwaphu onye Híburu. Teke b'ụ l'ẹphe b'ụ ụnwu Ízur'elu; gb'eregbede: mb'edua b'ukwaphu onye Ízur'elu. Teke b'ụ l'ẹphe shi l'eri Ébirihamu; mb'edua shikwaphu l'eri Ébirihamu. ²³?Ẹphe b'ụ ndu ejeru Kuráyisutu ozi tọo? ?B'ụ onanu bẹ mu te gbe kad'ụ ẹphe ab'ubu? Nta-a bẹ mu ekfukpookwa l'ọ b'ụ onye ọg'vu guderu. Mu kakwa iya ẹphe ab'ubu; ẹge-a, mu gbe ka ẹphe oje ozi Kuráyisutu-wa; bya aka ẹphe oje mkp'oro n'jeto; a kakwa mu ph'ụ ochi iphe n'ch'ito. Ọp'hu tọ d'ukwa teke mu e-te bugejeduru ebugeru l'ọnu anw'uhu l'okfu ozi ono. ²⁴Ugbo ise bẹ ndu Ju chiwaru mu ụkporo ọnu ẹchachi l'ọnu ẹchachi iri-ẹ-tete ẹphe ono. ²⁵Ndu kẹ Rómu abya echíwa mu iphe ugbo ẹto; a k'pawa mkpuma t'ụ mu tugbuph'odowa mu-a ndz'ụ nwansh'ị ugbo lan'ụ. Ugbo ẹto; bẹ mu n'owa l'ugbo-mini; yo k'pua. Yo nweru ọp'hu mu n'oru ujiku ọp'hu: eswe l'enyashi lẹ mini. ²⁶L'igweligwe ije ono, mu jewaru ono bẹ mu l'owaru ishi mu al'ọlo l'utso, g'baru n'ụ; l'ọo ishi mu al'ọlo l'ẹka ndu abalí-d'eg'vu; m'ẹ l'ẹka ndu Ju ibe mu; m'ẹ l'ẹka ndu ẹ-ta b'udu ndu Ju. Mu ejewa iphe mini pharu mu l'eze l'obodo; m'ẹ l'echi-eg'ụ; m'ẹ l'echi eze ẹnyimu; m'ẹ l'ẹka ndu ẹ-ta b'udu ókpobe ndu kẹ Kuráyisutu. ²⁷Mu jewaru ozi, d'ụ ẹhuka gb'uta ẹp'hur'ụ p'hee. Ugbo olemole; bẹ mu jewaru iphe mu te dobedu ishi l'oshi. Ẹgu g'waru mu; ẹkp'iri akp'ọ-wa mu nk'ụ. Mu jewaru ọp'hu mu z'ẹru ẹgu; n'ọo l'oyi; mu te nwe iphe owe l'ukfu. ²⁸?Mu ele ole ag'ụ? Obenu l'ọ nwekpelerup'hu iphe an'oduje akp'ọ mu mgb'anya mb'ọku-mb'ọku. Iphe ono b'ụ lẹ mu an'odujekpelephu agba mgbamuche iphe b'ụ chọchi kẹ Kuráyisutu l'ẹphe ha. ²⁹Ọobuje; ike -gv'ụ onye ọdo; y'ọ b'uhukwarup'hu mb'edua b'ọ gv'uru. Teke b'ụ l'ọ nweru onye dalah'uru l'ome iphe d'ụ eji; y'ọ h'ukwa mu ph'ụ ọku l'obu.

³⁰Ọ -b'uru lẹ mu saf'utaje nsasa; iphe mu e-gude asa iya b'ukwa iphe ekoshi ẹge ike gv'ụ-beru mu. ³¹Ọ kwa Nchileke, b'ụ Nna kẹ Nnajiufu ono, b'ụ Jis'osu ono bẹ b'ụ onye maru l'iphe-a, mu ekfu-wa te nweđu ọp'hu b'ụ ejo-ire. Tẹ ekele b'ukwaru nk'íya gb'ururu jeye lẹ tutu yoyo. ³²Lẹ teke mu n'ọ lẹ Damásuk'osu bẹ g'ovano b'ụ iya n'ọ-chiru ẹnya Arítasu, b'ụ eze ndu ono; woru ndu soja ye t'ẹphe n'ochia obu-edukfu ono; k'ọp'hu ee-gude mu. ³³Tọ d'ụ iya b'ụ; e woru mu ye l'ime nkata; pyoo mu l'enu ụzo, n'ọ l'eli ụpho-mkpuma, e gude kp'ụ-pheta

obodo ono mgburumgburu; mu eshi ẹke ono nahụ iya; gbalaa.

Iphe Nchileke koshiru Pọlu l'àphù

12 A makwarua l'ẹ to nwedu iphe eerita l'ọsa nsasa; ọbu lẹ mu safutajekwa iya phụ. Nta-a bẹ mu a-wata okfu kẹ ọphu àphù; mẹ iphemiphe ọbule, Nnajiufu koshiru mu. ² O nweru nwoke lanụ, mu maru, bụ onye kẹ Kuráýisutu, Nchileke dzuchataru; yo jerua imigwe lẹ mkpọ-kfu mkpọ-kfu iya k'ẹto. A nọkwaru afa iri l'ẹno k'ọphu iphe ono meru. Obenu lẹ mu ta mahedu: o -jeru ẹke ono l'oswiya; tọo phuru iya l'àphù. Ọ bụlephu Nchileke nwenkinyi iya maru ẹge ọ mụru. ³ Ọ bụlephu l'o doru mu ẹnya lẹ nwoke ono bẹ mu maru lẹ Nchileke dzuchataru; worua ya ogbodufu Nchileke. Obenu lẹ mu ta makwa: ?o jeru-a l'onwiya; tọo àphù b'ọ phuru. Ọ kwa Nchileke nwenkinyi iya maru. ⁴ Nwoke ono nọ l'ẹke ono nụkota iphe ọ nuru, kpọru madzụ okfu; mbụ iphe Nchileke te kwedu tẹ madzụ gude ọnu kfu. ⁵ Ọo ya bụ lẹ nwoke ono bẹ mu e-gude asa nsasa. Obenu lẹ mu te egudedu onwomu asa nsasa; gbahalephu lẹ mu asa nsasa l'ike gvuru mu. ⁶ Ndege mu jeru ọsa nsasa k'onwomu; mẹ mu tẹ ga abukwa onye egomunggo swehuru; okfu l'iphe mu gage e-kfu ga abulephu oswi-okfu bẹ mu ga anọdu ekfu. Obenu lẹ mu te ejedu ọsa nsasa; lẹ teke mu jederu ọsa nsasa b'o nweru ndu a-wata ọri lẹ mu ka nshinu karia iphe ẹphe phuru mu l'ẹhu; mẹ iphe ẹphe nuru, mu kfu.

⁷ Nchileke koshinukaru mu iphe, dughbaa oke biribiri. Ọ bụ iya kpataru iphe Nchileke loru iphe ọ loru ye mu l'ẹhu. Iphe ono aburu mgbaji-ogu; kwaa mu l'ẹhu; k'ọphu mu te ejejedu oku onwomu ekuku. Iphe ono anọdu l'ọ bụ ọwaa, aa-sụ l'ọo ojozi Sétanu byaru bya etsua mu iphe; gọ-zita mu tẹ mu be ejeje oku onwomu ekuku k'iphe ono, mu phuru l'ẹnya; bya anụ lẹ nchị ono. ⁸ Iphe ono bẹ mu kfuwaru nụ Nchileke ugbo ẹto; sụ iya t'o mee t'iphe ono paru mu haa. ⁹ Iphe Nchileke ekfujeru mu aburu: "T'eze-iphe-oma, ya meru mu dzujeeru mu. Lẹ teke irè kẹ yẹbe Nchileke akajẹ mu nshinu l'ẹhu bụ teke ike ta nọdu mu." Yọ buri iya bụ l'ẹhu atsọ mu ẹna lẹ mu gude l'ike ta nọdu mu asa nsasa; ẹge ee-shi tẹ ike kẹ Kuráýisutu ree mu irè l'ẹhu. ¹⁰ Ọo ya bẹ mu suru l'ike ono, gvuru mu nụ ono bẹ dụwa mu mma. Iphe-iphere, eeme mu; mẹ iphe ọtsu-l'ẹhu; mẹ mkpamehu; mẹ iphe-ehuka, aanọduje emekota mu l'okfu ẹhu Kuráýisutu bẹ dụwa mu mma. Ọ bụ teke ike ta nọdu mu; bẹ ike nk'ia akajẹ mu ome irè l'ẹhu.

Pọlu agba mgbamuche ndu Kórintu

¹¹ Nta-a bẹ mu meekwaru l'ọ bụ onye egomunggo swehuru. Ọle ọ kwa unubedua kparu iya. L'iphe gbaru unu l'ememe bụ l'unu ga anọdu etu mu ẹpha. L'a mak-

warua l'ẹ to nwedu iphe mu bụ; ọbu l'ẹ tọ bukwa mu; bẹ ẹnya mu kachia alala l'ẹka ndu ono, ezi unu ozi-oma ono; mbụ ndu ono, etu onwephe ọ-ka-l'ike phe ono. ¹² Mu taru nshi meshia iphe-ophulenya; mẹ iphe-ophubama, dughbaa biribiri; bya emeshikwaaphu iphe ọdo, kpọru ọtukota ọnu iya, ekoshi ike Nchileke l'ẹke unu nọ. Iphe ono abukotaru iphe mu gude koshi unu lẹ mu bụ oswi onye ishi-ozí Kuráýisutu. ¹³ ?O nweru ọzo ọdo, mu gbe ka ome chọchi ọdo ọhuma, mu t'emeduru unu? ?Bulephu lẹ mu ta sụdu unu t'unu kfu mu ọgwo? A-oo! Ọwaa kwa ẹka-l'alj-o; keshinu ono gbe bwaru ẹji; mu emee ya unu.

¹⁴ Ọwaa kweekwa ugbo ẹto, mu jikoberu k'ọbya ndu-unu. Mu -bya bẹ mu t'asukwa t'unu kfu mu ọgwo; l'iphe mu achọ abya ta bukwa okpoga unu. Ọ kwa unubedua l'onwunu bẹ mu achọ abya. Ẹ tọ bukwa ẹgiri-ma akpatajẹ ẹku doberu ndu muru ẹphe; ọ buchikwaa nne lẹ nna akpatajẹ ẹku doberu unu ẹphe. ¹⁵ Mu e-gudekpelekwaphu ọkpobe ẹhu-otso-ena mephusiaru unu iphe mu nweru; tya ishi onwomu ẹge ee-shi t'ọ duru unu lẹ mma. ?Unu e-gbe yepeteru mu obu; m'ọ -buri lẹ mu kafu unu oyeru obu tọo?

¹⁶ O nwekwaru-a unu ndu ọphu haru kwe lẹ mu te shidu buri unu ivu ẹra. Obenu l'o nwekwaruru ndu ekfu lẹ mu shi agbanuka ẹregede; l'ọ bụ ọgho bẹ mu gude hata unu l'ọ bụ onye hataru iphe l'onya.

¹⁷ ?Nanukpoo ẹge ọbu? ?O nwekpooru iphe bụ ndu ono, mu ziru t'ẹphe byakfuta unu ono, onye ọphu mu gbe shi l'ẹka iya ria unu uru? ¹⁸ Mu roru Táýitọsu t'ọ bya; bya asụ tẹ nwanna ayi ọphu tsoru iya. ?O nweru iphe unu a-sụ lẹ Táýitọsu byaru bya erita unu? ?Tọ buleduphu umere lanụ bẹ mu l'ia eme; ?t'ẹ tọ buleduphu ọkpà lanụ bẹ mu l'ia etso?

¹⁹ ?Tọ unu shi keshinu ono rita l'iphe ayi anọduje eme bụ ẹge ayi e-meje bya edofu onwayi l'ifu unu tọo? Wawakwa. Iphe ayi anọduje ekfu bẹ ayi ekfujẹ maru l'ayi ekfu iya l'ifu Nchileke; ọdo bụ l'ayi lẹ Kuráýisutu tughaberu buri nanụ. Ọo ya bụ; ndu-mu, ayi yeru obu; iphemiphe ọbule, ayi anọdujekpo eme bẹ ayi anọdujekwa eme t'ayi gude iya mefuta unu. ²⁰ Mu atsukwa egvu; sụ: ?mu maru tọ bukwanu: mu -byaruta; unu ta aduhe ẹge mu riru l'unu dọ; mbedua ta aduhekwaphu ẹge unu riru lẹ mu dọ. Mu atsukwa egvu; sụ: ?Mu ta abyakwanu bya aphụ l'unu anọduje aswo-phe uswo; ejiphe ijimanya; buri ndu obu-oku; l'akpa ẹnya; ephuphe ibe unu iphù; agba ibe unu mgbamu; ekuphe onwunu ekuku; buri oku-mkpaka phe. ²¹ Mu atsukwa egvu lẹ mu -bya l'ugbo iya-a bẹ Nchileke e-wozita mu alj l'ifu unu; mu awata okwa ẹkwa ekpu igweligwe ndu mehawaru iphe dọ ẹji; ẹphe te kwe taa onwephe uta iphe dọ ẹji, ẹphe meru; haa ẹjo umere, rehuru erehu; haa ome kẹ nwanyi; mẹ t'ẹphe ba buriheru ndu iphere gvuru l'ifu.

Ọkwa ikperazu

13 Abyabya ọwaa, mu abya abyabya-wa kweekwa ugbo ẹto, mu abya unu agbaphe. Ẹkwo okfu Nchileke sụkwaru: “L’onye e kuru ikpe b’ẹ ta anmajẹk-wa ikpe; ‘abụdu l’a dū ẹbo; m’ọ bụ ẹto agba iya ekebe.”² Mu nmaakwaru ndu ono, mehawaru ẹjo iphe ono ọk-wa; mę ndu ọphunanu l’ẹphe ha. Mu anmakwaru iya ẹphe nta-a, mu ẹ-ta nọdu l’ẹke ono ẹge ono, mu nmaru iya ẹphe teke ono, mu byaru k’ugbo ẹbo ono. Lẹ mu -bya bẹ mu ta ahakwa ẹphe; lẹ mu ba àhù ẹphe àhùhù. ³ Ọo ya bụ; unu eshi ẹge ono maru lẹ Kuráýisutu gude mu-a ekfu okfu; l’unu sụkwaru t’e koshi unu iphe e-me t’unu maru l’o gude mu-a ekfu okfu. Kuráýisutu ono te emejekwa l’ọ bụ onye ike ta nọdu teke oome unu iphe. O gbe bụru iphe oo-me bụ l’oo-koshi ẹge ọkpehu iya habe l’ẹke unu nọ. ⁴ L’a makwaru-a l’ike ta nọdu iya teke a kọpyaberu iya l’oshi-osweru; obenu lẹ nta-a bẹ bụ ike Nchileke b’o gude nọdu ndzụ. Ọ kwaphu ẹge ono, ike shi gvụ iya ono bụ ẹge ọ gvụk-waruphu ayịbedua. Obenu lẹ nta-a bẹ ike kẹ Nchileke e-me; ayi anọdu ndzụ ẹge Kuráýisutu nọ; ike anọdu ayi ẹge ọ nọ iya; k’ọphu ike a-nọ ayi l’iphe bụ iphe ayi emekpooru unu.

⁵ Unu tųjeedukwa onwunu ghachaa; maru ẹge obu unu dų; t’unu shije ẹge ono maru: unu -nọshikwaduru-a ike l’ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráýisutu. ?Unu ta madų lẹ Jisọsu Kuráýisutu bu unu ebubu l’ẹhu tọo; gbahalekwaphu l’unu tųwaru onwunu ghachaa; phụa l’unu te kwetahedu; yọ bụru iya bụ l’ẹ to budu unu ebubu l’ẹhu. ⁶ Ọphu mu gude ẹka bụ l’unu e-mekochaa maru l’ayi ta gwọbedu ekwekwe ono, ayi

kweru ono. ⁷ Iphe ayi anọduje ekfu anų Nchileke; bụ t’ẹ b’o kwekwa t’unu mee iphe ẹ-ta dųdu mma. Ẹ tọ bụkwa tẹ ayi koshi l’ayi bụ ndu ọma; ọ chikwa-a t’unu meje iphe vudo nhamụnha; m’o -ruhuru; ọ -bųru l’òò-dų lẹ ayịbedua bųwa ndu daru adada. ⁸ L’ẹ to nwekwa m’ọ bụ iphe lanų, ayi e-meghe gude mebyia ọkpobe okfu ono. Iphe ayi anọduje eme bụkwa l’ayi anọduje ejeru ọkpobe okfu ono ozi. ⁹ Ọo ya bụ l’ẹhu anọduje at-sọ ayi ẹna; m’ọ bųru l’ike ta nọdu ayi; unubedua eshi-hukwanu ike. Ọo ya kparu iphe ayi anọduje ekfufua l’anų Nchileke t’o mee t’ọnodu unu ka mma. ¹⁰ Mu ede iphe-a nta-a, mu l’unu ta nọdu-wa; l’ẹke ono; k’ọphu mu te ejedu ogude ike ono, Nnajiufu yeru mu l’ẹka ono mee unu iphe ọnwú-ọnwú teke mu byaru. Ọo ya bụ tẹ mu be egude ike ono, o yeru mu l’ẹka k’ogude melia unu emeli ono gbe hùlahaa unu àhùhù.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹¹ Nta-a ụnwunna mu; unu nọkwa ọhuma. Unu lakwa azų l’ọnodu, dųebe mma. Unu ngabejekwa nchị l’iphe mu ekfu. T’ọriri unu bụkwaru nanų; unu eburu l’ẹhu-agu. Ọo ya bụ tẹ Nchileke ono, yeru ayi obu ono, bụ iya emeje t’ayi buru l’ẹhu-agu ono swikwaru unu eswiru.

¹² Unu keleje ibe unu ekele; nmata ẹphe akpa.

¹³ Iphe bụ ndu kẹ Nchileke l’ibiyi ọwaa ekelekwapfu unu.

¹⁴ T’eze-iphe-ọma kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu; obu ọphu Nchileke eyejeru ndibe iya; mę ike ono, Ume-dų-Nsọ meru t’unu gbaru mgba ono; dzukotakwa oke l’ẹhu unu l’unu ha.

Galéshiya

1 Ẹkwo-ozí-wa shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pọlu, bụ onye e meru tẹ mu bụru onye ishi-ozí Jisọsu Kuráýisutu. Ẹ tọ bụkwa madzụ meru mu iya; ọp̄hu ọ bụkwa madzụ b'o shi l'ẹka. Ndu o shi l'ẹka kwa Jisọsu Kuráýisutu; mẹ Nchileke, bụ Nna, bụ iya bụ onye meru tẹ Jisọsu Kuráýisutu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ² Ụnwunna ayi, mu l'ẹphe nọ l'ẹke-a bẹ mu l'ẹphe tuko ekele iphe bụ chọchi, nọ lẹ Galéshiya ekele.

³ Iphe mu anọduje ekfu anụ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu bụ t'ẹphe meeru unu eze-iphe-oma; mekwaaphu t'ẹhu dụ unu agu.

⁴ Ọ bụ Kuráýisutu ono gude onwiya chĩa aja; nwụhu; shi ẹge ono safu ayi iphe dụ ẹji, ayi meshiru; ẹge eeshi t'ọ dzọfuta ayi lẹ mgboko-a, iphe dụ ẹji jiru ejiji-wa. Iphe ono aburu uche-obu Nna ayi, bụ Nchileke b'o meru ono. ⁵ T'a jaa Nchileke ajaja gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

Ozi-oma lanụ kpụ; bẹ nọnu

⁶ Iphe ọwaa dukwa mu biribiri l'ọ bụ Nchileke ono, kuru unu tẹ Kuráýisutu shi l'eze-iphe-oma ono, o meru unu dzọfuta unu ono b'ẹ ta nọdu ọp̄hu baru ishi; unu egbe agbakutawaru nụ Nchileke ono azụ; gbe aghawanu ifu l'ozí-oma ọdo, gbaru iche. ⁷ E -kfude iya ekfukfu b'ẹ to nwekwa ozi-oma ọdo, nọnu. Obenu l'ọ nweru ndu agbaghashi unu obu agbaghashi; mbụ ndu ese t'ẹphe gbanwee ozi-oma kẹ Kuráýisutu ono. ⁸ A-o! Ọ -buru l'ọ ayi bẹdua; m'ọ bụ l'ọ o jọzi, shi l'imigwe byaru bya ezilaha unu ozi-oma ọp̄hu yẹle ono, ayi ziru unu ono ta dakọtadu; tẹ Nchileke tų-phukwaa ya l'ọnu. ⁹ Ọ kwa iphe ayi kfuhawaru bẹ mu ekfu ọdo nta-a; sụ: O -nweru onye ezi unu ozi-oma ọp̄hu yẹle ono, ayi ziru unu ono ta dakọtadu; tẹ Nchileke tų-phukwaa onye ọbu l'ọnu.

¹⁰ Ọ dụ unu lẹ mu eme tẹ mu kfu iphe atsọ ndiphe ẹna lẹ nchị tọo? T'ọ dụ unu lẹ mu eme tẹ ndiphe sụ lẹ mu bụ onye ọma? Wawakwa. Iphe mu eme tẹ mu meje bụkwa iphe a-dụ Nchileke mma. Ndege ọ bụru lẹ mu eme tẹ ndiphe sụ lẹ mu bụ onye ọma; mẹ mu ta ga abụkwa nwozi Kuráýisutu.

Ẹge Pọlu shi bụru onye ishi-ozí

¹¹ Iphe unu a-maru; ụnwunna mu; bụ l'ozí-oma ọp̄hu mu ezije ta bụkwa l'uche-obu madzụ b'o shi. ¹² Ishi iya aburu l'ẹ tọ bụdu madzụ b'o shi l'ẹka; ọp̄hu madzụ

'ezidu mu iya ezizi. Ọ bụ Jisọsu Kuráýisutu koshiru mu onwiya bya eworu ozi-oma ono ye mu l'ẹka.

¹³ Unu nūhawaru-a ẹge ndzụ mu shi dụ teke mu shi eme ome-l'alị, ndu Ju egudeje abaru Nchileke aja; nūwa ẹge mu kparu chọchi kẹ Nchileke ẹhu; mbụ shi see ẹge mu e-shi mebyia ya lẹ mkpurophu. ¹⁴ Mu shi etsokotakpolephu ekemu ndu Ju ono ọhuma ẹge a tųru iya. Mu tsokpooru ekemu ono tsotabe iya k'ọp̄hu mu kakọta iya igweligwe ndu mu l'ẹphe bụ ọgbo etsotso; ẹge ono bẹ ome ome-l'alị ndiche ayi phẹ shi anọduje evu mu ẹhu; l'evushi mu iya ike.

¹⁵ Obenu lẹ Nchileke ọtahawaru mu ru tẹmanu b'a mụderu mu; bya egude eze-iphe-oma iya kua mu l'ẹge ọ chọru; ¹⁶ koshi mu Nwa iya ono; k'ọp̄hu mu a-ra kẹ Nwa iya ono arara tẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju nūa ya. Teke iphe ono meru ta dukwa madzụ, kfu ẹka kfu ọkpa, mu chị-koshiru idzu iya. ¹⁷ Ọp̄hu mu 'ejekwa Jerúsalemu kẹ tẹ mu jekfu ndu vuru mu ụzo bụru ndu ishi-ozí-wa je ẹphe ọkpata ishi. Iphe mu meru bụ lẹ mu gbe tųgbua bahushia Arébiya bya eshi ẹke ono la-phushia azụ lẹ Damásukọsu. ¹⁸ A nọlephu afa ẹto; mu atųgbua jeshia Jerúsalemu tẹ mu je amaru onye bụ Pyita. Mu eshi rua; mu l'iya anọ abalị iri l'ise. ¹⁹ Obenu l'ẹ tọ dukwa ndu ishi-ozí ndu ọp̄hu, mu phuru; gbahaa Jémusu, bụ nwanne Nnajiufu ayi.

²⁰ Ọ bụ Nchileke nwẹnkinyi iya maru l'iphemiphe ọbule-a, mu nọ iya l'ifu ederu unu-wa ta dudu ọp̄hu bụ ẹjo-ire bẹ mu adzụ.

²¹ Tọ dụ iya bụ; mu atųgbua; yọ bụru mu oje alị Siríya; meebe bya ejee Silísiya. ²² Ẹge-a, mu ekfu-wa ta dukwaa m'ọ iphe bụ chọchi Kuráýisutu lẹ Judíya, mawaru onye mu bụ. ²³ Iphe ẹphe anulephu lẹ nchị lẹ nchị bụ l'a sụru: "L'onye ono, shi eme ẹphe kpakpa-wowo ono bẹ arakwa ozi-oma kẹ t'e kweta kẹ Kuráýisutu arara; mbụ ekwekwe ono, o shi eme t'ọ mebyia emebyi ono." ²⁴ Ọo ya kparu iphe ẹphe ekele Nchileke ekele; l'okfu ẹhu mu.

Pọlu ejekfu ndu ishi-ozí ọp̄hu

2 A nọlephu afa iri l'ẹno; mu lẹ Bánabasus alashia azụ lẹ Jerúsalemu. Mu eduta Táýitọsu; mu l'iya ayiru. ² Iphe kparu iphe mu jeru ẹke ono bụ l'ọo Nchileke koshiru mu iya; sụ tẹ mu je. Mu ekweta jeshia. Mu lẹ ndu ono, bụ ndu ishi ono abya anọ ndzuko kẹ iche. Mu abya eworu ozi-oma ono, mu ziru

ndu ẹ-ta bụdu Ju ono ọtogboru ẹphe ẹba; k'ọphu akanya, mu sehawaru; mę ọphu mu ese nta-a ta bụdu ru mu kę mmakanu. Ẹphe azua gbururu. ³ Ẹ to nwekwa onye ẹphe yebutaru t'o bua útsù. Mbụ jeyekwa lẹ Táytosus-a, ẹ-ta bụdu onye Ju, mu l'iya yi-wa te nwekwa onye yebutaru iya sụ l'o bufutaje útsù. ⁴ E guderu l'o nwekwaru-a ndu sụru t'ẹphe bua ya ugvu; ndu ono bụ ndu pyabataru nụ; l'eme l'ẹphe -bụ ndu kę Kuráiyisutu; 'a ma l'ẹphe ta bụdu; l'ọo ngge bę ẹphe byaru egege t'ẹphe bya bya egeta ẹge ayi gbakutaberu ekemu azụ; okfu l'ayi bụ ndu kę Kuráiyisutu. Iphe ẹphe shi achọ ụzo iya bụ ẹge ẹphe e-me mee ayi t'ayi tsojelephu iphe ekemu ẹphe kfururu ẹge ohu anọduje eme iphe onye gbaru iya nụ kfururu. ⁵ Ọle ayi te kwekwa haaru ẹphe ụzo; m'ọ bụ ugbo lanu; ẹge ee-shi t'ayi kwakoberu unu iphe ono, bụ ọkpobe okfu ono; mbụ ozi-oma ono.

⁶ Obenu lẹ ndu ọphu a sụru l'ẹphe bụ ndu ishi ọbu; mbụ; iphe mu gude ekfu ẹge-a kwa lẹ mu ta akpadu ishi iphe ẹphe bụ; kẹle Nchileke te eledu madzụ ẹnya l'ifu. Ndu ono, a sụru l'ẹphe bụ ishi ono ta dukwa iphe ọdo, ẹphe sụru tẹ mu yefua l'ozu-oma ono. ⁷ Iphe gbe mee nụ bụ l'ẹphe phuru lẹ Nchileke wowaru ozi-oma ono ye mu l'ẹka tẹ mu je zia ya ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; ẹge ono, o yekwaru iya phụ Pyita l'ẹka t'o je zia ya ndu Ju ono. ⁸ Kę l'ọo ẹge ike kę Nchileke meru irè l'ẹhu Pyita; t'ọ bụru onye ishi-ozu; zia ndu Ju ozi-oma ono; bụ ẹge ike kę Nchileke meru mu irè l'ẹhu; mu aburu onye ishi-ozu; zia ya ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. ⁹ Tọ dọ iya bụ; Jé-musu; mę Pyita; mę Jonu, bụ ndu ono, a sụru l'ọo ẹphe bụ ndu ishi, gudeshe chọchi-wa ike ono abya amaru l'ọo Nchileke yeru mu ozi-oma ono l'ẹka. Ẹphe azua mgbede; bya ekwe mu lẹ Bánabasus l'ẹka; bya ekweta l'ayi l'ẹphe a-tuko bụru nanu. Ayi l'ẹphe abya atukokwaphu zua gbururu lẹ mu lẹ Bánabasus a-nodu ezi ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ozi-oma ono; t'ẹphebedua zije iya ndu Ju. ¹⁰ Iphe lanu, ẹphe sụru t'ayi mee bụ t'ayi nyata-jekwa ndu chọchi, akpa ukpa. Onanu bę mu kebekpooru ẹhu eme.

Mba, Pọlu baru Pyita lẹ Ántiyọku

¹¹ Yo be lẹ Pyita byaru Ántiyọku; mu evudo iya l'ifu baaru iya mbà l'edzudzu ọha; kę l'o nweru iphe o meru, teru iya nụ. ¹² Lẹ teke ọdungukpo bę Pyita yele ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju shi erigbaje nri. E meebe; yo be lẹ ndu, ẹphe lẹ Jé-musu nọ byakfotaleru iya phụ; yo bụ onwiya; sụ lẹ yele ndu ono, ẹ-ta bụdu ndu Ju ono te erigbahedu nri. Ishi iya aburu lẹ Pyita atsụ ndu Ju ono, sụru l'oniyemonye ọbule bufutaje útsù ono egvu. ¹³ Ụn-wunna ayi ndu Ju ndu ọphu abya eyefua ẹka l'obu-ote Pyita phe ono. Mbụ lufu lẹ Bánabasus bę ẹphe jitakwaruphu; yo tsoru ẹphe bukwaruphu ndu obu-ote ọbu. ¹⁴ Yo be teke mu byaru bya egude ẹnya mu phụ; l'ẹphe tee tsodu ozi-oma ono lẹ nhamunha iya; mu

evudo l'ifu ndu chọchi l'ẹphe ha; sụ Pyita: "T'o lewaru ege yebedua, bụ onye Ju gbe eme umere l'ọ bụ onye ẹ-ta bụdu onye Ju; ?nanuhunu ẹge oo-me yebuta ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju t'ẹphe tsoje ekemu ndu Ju?"

Ekweta kpụu a-dzọ ndu Ju; dzọo ndu ọhodo

¹⁵ Ọ bụ oswi-okfu l'ayibedua b'a muru; ayi aburu ndu Ju; ayi ta bụ ndu ẹ-ta madu ekemu Nchileke; ¹⁶ obekwanu l'ayi marua l'ẹ tọ bụdu ome iphe a turu l'ekemu emeje madzụ t'ọ bụru onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke nwenkinyi bulekwaphu onye woru onwiya ye Jisosu Kuráiyisutu l'ẹka. Ọo ya bụ l'ayibedua wowaru onwayi ye Jisosu Kuráiyisutu l'ẹka ẹge ayi a-buru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; okfu l'ayi kwetaru kę Jisosu Kuráiyisutu; ẹ tọ bukwa okfu l'ayi eme iphe a turu l'ekemu. L'ẹ tọ dukwa onye Nchileke agụ l'onye doberu ẹka ndoo; okfu l'onye ono eme iphe a turu l'ekemu.

¹⁷ Keshinu ọphu ayibe ndu Ju eme t'ayi lẹ Kuráiyisutu tųgbabe bụru nanu; k'ọphu oo-me t'ayi bụru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; ọo ya bụ l'ayi kweru l'ayi bukhwaphu ndu eme iphe dọ eji l'ọ bụ ndu ẹ-ta madu ekemu Nchileke. Teke bụ l'ọ bụ ẹge ono b'ọ dọ; ?ọ futaru lẹ Kuráiyisutu eme t'iphe dọ eji kafua nshinu tọ? Wawakwa! ¹⁸ Ọ -buru lẹ madzụ vuru ụzo mee ya t'o doo ẹnya l'ẹ tọ buhedu ome iphe a turu l'ekemu emeje tẹ Nchileke gụ madzụ l'onye doberu ẹka ndoo; bya ala azu wata iya ememe bę onye ono bukwa onye emebi ekemu emebi. ¹⁹ Mu gudeekwa k'otso ekemu bya aphua lẹ mu nwuhuwuru anwuhu; l'ekemu gbuwaru mu egbugbu. Mu abyaakwanu bya eswee ya ẹnya ẹge ee-shi tẹ mu noduru Nchileke ndzụ. ²⁰ A kpopyabewaru mu lẹ Kuráiyisutu l'oshi-osweru. Ọo ya bụ l'ẹ tọ buhekwa mbedua nọ ndzụ. Ọ bukwa Kuráiyisutu nọ mu ndzụ l'ẹhu. Ndzụ ọphu mu nọ nta-a bukwa okfu lẹ mu woru onwomu ye Nwatibe Nchileke l'ẹka kparu iphe mu nọ iya; mbụ Nwatibe Nchileke ono, bụ onye yeru mu obu; woru ndzụ iya tura l'okfu ẹhu mu ono. ²¹ Mu ta ajikakwa eze-iphe-oma Nchileke. Ndege ọ -buru l'ọo shita l'ome ekemu bę madzụ e-shi bụru onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; m'ọ bụru iya bụ l'anwuhu, Kuráiyisutu nwuhuru ta ge enwekwa ishi.

Ekweta; yele ekemu

3 Ọwaa ẹge eswe nk'unu hakwanu; unube ndu Galéshiya! ?Bụ onye kabę raa unu ẹka l'ifu ẹge ọwaa? ?Tọ bụdunua unu bę mu tuko kę anwuhu Jisosu Kuráiyisutu l'oshi-osweru ọtogboru ẹba-wa. ² Iphe lanu, mu aji unu bụ: ?Bụ iphe ekemu kfururu bę unu meoduru bę unu nataderu Ume-dụ-Nsọ ono, unu nataru ono tọo? Wawakwa! Unu nataru Ume-dụ-Nsọ; kę l'unu

nuru ozi-oma ke Kuráiyisutu ono bya eworu onwunu ye iya l'eka. ³ ?Nanu ege e meru be unu gbe bya abuwaru nu ndu eswe ege ono? L'odungu be unu gude Ume ke Nchileke dube otso Kuráiyisutu. ?Buhunu ngunu meru iphe unu paru Ume Nchileke ono haa; gbe dobesu l'oo ike nk'unu be unu e-gude tsokota Kuráiyisutu obu?

⁴ Iphemiphe obule ono, unu gude enya unu phukota ono; ?o bu ke mmakanu too? E to dukwa mu l'oo bu ke mmakanu. ⁵ ?O kwa le Nchileke anoduje anu unu Ume-du-Nso iya; l'emeshi iphe-ophuleny l'eke unu no. ?Ojikoje iphe ono eme; okfu l'unu eme iphe eke-ku kuru; t'o bu-a l'oo l'unu nuru ozi-oma ono bya eworu onwunu ye Kuráiyisutu l'eka?

⁶ Unu lewaru iphe ekwo okfu Nchileke kuru le ke Ebirhamu. O suru: "Le Ebirhamu woru onwiya ye Nchileke l'eka; Nchileke aguaru iya eya l'odobekanda." ⁷ Oo ya bu l'unu elewa iya-a l'oo ndu, kuru iphe Nchileke kuru be bu unu Ebirhamu. ⁸ Ekwo okfu Nchileke mehawaru t'a maru le Nchileke e-me ndu eta bu du ndu Ju t'ephe buru ndu doberu eka ndoo; m'o -buru l'ephe woru onwephe ye iya l'eka. Nchileke vuhawa uzo zia Ebirhamu ozi-oma ono; su iya: "L'oo l'eka iya be ya e-shi goru ndiphe mgburumgburu onu." ⁹ Oo ya bu le keshinu Ebirhamu woru onwiya ye Nchileke l'eka; Nchileke agoru iya onu; bukwapu ege ono be Nchileke a-goru onu-oma nu iphe bu ndu woru onwephe ye iya l'eka.

¹⁰ Iphe bu ndu yeru ehu l'ome iphe a turu l'ekemu; mbu ndu, suru l'oo otso ekemu a-dzofuta ephe; be bukwa ndu vu onu. Kele e deru l'ekwo ekemu; su: "L'onye ta tukodu iphe bu iphe, e deru l'ekwo ekemu l'oo ha eme bukwa onye vu onu." ¹¹ Iphe lanu, doru enya ohuma bu le to du du onye a-du ike gude otso ekemu ono buru onye doberu eka ndoo l'ifu Nchileke. Okfu l'e deru; su: "L'onye woru onwiya ye Nchileke l'eka; shi ege ono dobe eka ndoo a-dzukwaru." ¹² Obenu l'ome iphe a turu l'ekemu ye oworu onwonye ye Nchileke l'eka ta dukwa iphe ephe ji; okfu l'e dekwaruphu l'ekwo; su: "Le ndu emeje iphe, bu iphe ekemu kuru l'oo ha e-shikwapu ege ono nodu ndu."

¹³ Kuráiyisutu gbafutaru ayi le mburonu, ekemu meru; ayi evuru; keshinu o vuchitaru ayi mburonu ono, ga ge gbu ayi ono; ke l'ekwo okfu Nchileke sukwaru: "L'iphe bu onye a kfguburu l'eli oshi bukwa onye laru le mburonu." ¹⁴ Kuráiyisutu laru le mburonu ono ege ee-shi te eze-iphe-oma, Nchileke suru le ya e-meru Ebirhamu shi l'eka ke Kuráiyisutu Jisosu rua ndu eta bu du ndu Ju eka. Ayibedua e-shikwapu l'ekwekwe, ayi kuru ke Kuráiyisutu nata Ume ono, Nchileke kwehawaru ukwa le ya a-nu ayi ono.

Ekemu; ye le ukwa, Nchileke kuru

¹⁵ Unwuna mu; te mu gudekwa iphe ayi emeje nmaaru unu etu owaa: Madzu -kee ekpe; dee ya edede l'ekwo; bya abyaa ya eka; b'e to dukwa onye emebyije iya nu; ophu o dukwa onye eyekwaje iya iphe. Mb; a makwaru-a l'oo ekpe, madzu keru. ¹⁶ O kwa Ebirhamu ye le "o-shi-l'eri iya" be Nchileke kuru ukwa iphe.

E to sukwa iya l'oo "yele ndu, bu o-shi-l'eri iya phe;" t'e shi ege ono maru l'oo igwe madzu.

O suru l'oo ye le "o-shi-l'eri iya", bu iya bu l'oo onye lanu, bukwanu iya bu Kuráiyisutu. ¹⁷ Mb l'iphe mu ekfu bu l'ogba-ndzu ono, shi l'eka Nchileke ono be Nchileke kuru ukwa iphe kweshia ya ike le ya e-me iphe iya kuru. Ekemu, a no-oduru unu afa l'ukporo afa iri k'ophu Nchileke kwetsuaru ukwa ono temanu be ekemu ono byaru; te emebyigekwa ukwa iphe ono, Nchileke kuru ono. E to mekwa ukwa ono, Nchileke kuru ono t'o buru ke mmakanu. ¹⁸ Ndege o buru l'oo t'e meodu iphe a turu l'ekemu temanu Nchileke emee iphe o kuru ukwa iya; m'e to ga abuhakwa ke l'oo kuru ukwa iphe b'o gude eme iya. Obenu le Nchileke nuru Ebirhamu iphe, o kuru iya ukwa iya; okfu l'oo kwewaru iya ukwa iya.

¹⁹ ?Buhunu ngunu b'a tu-turu ekemu? Iphe a tu-turu ekemu bu t'o koshi iphe ome ejo iphe bu. A turu iya; okfu l'oo-nodu jeye teke o-shi-l'eri Ebirhamu ono a-bya; bu iya bu onye ono, Nchileke kuru ukwa iphe doberu ono. Oo Nchileke turu ekemu ono bya eshi l'eka ndu ojozi-imigwe woru iya nu onye eto, bu Mosisu, no-chiru enya madzu t'o taru iya ndiphe. ²⁰ L'oo kwa teke a du ebo eme iphe be aachojje onye-eto. Obekwanu l'onye lanu -ekwe ukwa iphe be mkpa onye k'eto ono ta duhekwa. Yo buru Nchileke bu onye lanu ono.

²¹ ?Bu iya bu l'ekemu e-chikpo iphe ono, Nchileke kuru ukwa iya too? Wawakwa!

Kele ndege o nweru ekemu, a turu, l'anu ndzu; me odobe-ekanda ndoo eshikwanu l'ome iphe a turu l'ekemu.

²² Obenu l'ekwo okfu Nchileke ekoshi le ndiphe mgburumgburu be iphe du eji nmapyitaru l'ekpiri. Iphe kparu iphe ookoshi iya ege ono; bu k'ophu iphe ono, Nchileke kuru ukwa le ya e-meru onye woru onwiya ye Kuráiyisutu l'eka ono a-buleruphu ndu woru onwephe ye Kuráiyisutu l'eka kpuu be oo-meru iya.

²³ Teke Nchileke taa guhaduaru ayi uzo t'ayi woru onwayi ye Kuráiyisutu l'eka be ekemu shikwa tuchia ayi l'oo bu ndu a tuchiru l'oka-mkporo jeye teke Nchileke koshiru ayi uzo t'ayi woru onwayi ye Kuráiyisutu l'eka.

²⁴ Oo ya bu l'ekemu shi edu ayi uzo l'oo bu onye eleta egirima enya; dua ayi ege ono jeye Kuráiyisutu abya; k'ophu ayi a-buru ndu Nchileke guru le ndu doberu

èka ndoo; okfu l'ayi woru onwayi ye Nchileke l'èka.

²⁵ Nta-a, Nchileke gùhawaru ayi ụzọ t'ayi kweta kẹ Kuráýisutu-wa bẹ ayi ta nọhekwa l'èka onye ono, eleta ayi ono, bụ iya bụ ekemu.

²⁶ Ọo ya bụ lẹ keshinu unu wowaru onwunu ye Kuráýisutu l'èka; unu l'iya atụgbabe-wa bụru nanụ bẹ unu bụkotawa ụnwu Nchileke; ²⁷ kẹle teke ono, e meru unu baputizimu; unu lẹ Kuráýisutu atụgbabe ono b'e -kfude iya ekfukfu; a sụ l'unu wowaru ndzụ Kuráýisutu yee onwunu l'ọ bụ onye yeru uwe. ²⁸ Mkpọcha kẹ l'onye ọwaa bụ onye Ju; onye ọphu ta bụ onye Ju ta dọhekwa. Ọphu 'ọ dọhekwa mbụ mkpọcha kẹ l'onye ọwaa bụ ohu; onye ọphu abụru amadụ. Ọphu l'onye ọwaa bụ nwoke; onye ọphu abụru nwanyi ta dọhekwa-phu; kẹ l'unu l'unu ha shi-wa l'èka Kuráýisutu tųgbabe bụru nanụ. ²⁹ Ọo ya bụ; ọ -bụru l'unu bụwa ndu kẹ Kuráýisutu bẹ unu bụwa o-shi-l'eri Ébirihamu; bụ iya bụ ndu iphe ono, Nchileke kweru Ébirihamu ụkwa iya ono ruberu.

4 Ọwaa iphe, mu e-gude koshi unu iphe, mu ekfu: L'onye bụ iya e-mekochaa ria iphe nna iya bẹ teke ọ bụ nwata bẹ bụkwa ẹge eeme ohu bẹ aanọduje eme iya. A makwaru-a l'ọo ya nwe iphemiphe ọbule; ² ọbu lẹ teke ono, ọ bụkwadu nwata ono bẹ oonweje onye gude iya nụ, bụ iya bụ onye e-mefuta iya nụ. Yo nwek-waruphu onye a-nọdu eleta iphe, o nweru ẹnya jeye teke ono, nna iya kfuru sụ l'ono bụ teke nwata ono dzuru ogwota iphe iya ono. ³ Ọ bụ ẹge ono b'ọ dụ l'èka nk'ayi. Teke ayi te shidu maru iphe bẹ ọgvu imigwe, achigbaa mgboko-a shi eme ayi ohu ẹphe. ⁴ Yọ bya erua teke gbaru nụ; Nchileke ezi Nwa iya t'ọ bya. Yọ bya abụru madzụ; nwanyi amụa ya. Yọ bụru iphe eke-mu sụru tẹ ndu Ju meje bẹ oomeje; ⁵ t'ọ shi ẹge ono gbata ndu ekemu keru ẹgbu; k'ọphu Nchileke a-nata ayi l'ọ bụ ụnwu iya.

⁶ Yọ bụru okfu l'unu bụwa ụnwu iya meru iphe Nchileke woru Ume kẹ Nwa iya ye ayi l'obu; mbụ Ume ọphu emeje ayi t'ayi l'eku Nchileke: "Nna! Nna!" ⁷ Ọo ya bụ l'e shi l'èka Nchileke; unu ta bụhe ohu; unu abụwarunu ụnwu Nchileke. Keshinu unu bụwa ụnwu Nchileke; bụ nụ iya bụ l'unu yi-wa lẹ ndu e-ri iphe ono, Nchileke doberu ụnwu iya ono.

Pọlu agba mgbamuche ndu Galéshiya

⁸ Lẹ mbụ; teke unu te shidu maru Nchileke bẹ unu shi bụgbaaru ohu k'iphe ẹ-ta bụdu Nchileke. ⁹ Yo be nta-a, unu byawaru bya amaru Nchileke-wa; waawa; tẹ mu gbe kfua ya ẹge-a: ọ bụchia nta-a, Nchileke mawaru unu-wa bẹ mu sụru: ?nanụhunu ẹge e meru: unu egbe ghakọbe ala azụ alakfu ọgvu ono, shi achit-sua unu, ẹ-ta dọdu ike, nọ iya nụ ono? ?Bụ ngunu meru iphe unu eme t'unu lashia azụ je abụru ohu ẹphe ọdo? ¹⁰ Unu anyatajẹ ụboku; mẹ ọnwa; mẹ ògè

teke iphe meru; mẹ afa; dobegbaa ya iche; unu etube-su l'unu -emewa iya ẹge ono; Nchileke asụ l'unu eme iya ọhuma. ¹¹ Mu awakwaru unu obu; lẹ mu ta madụ: ozi ono, mu jeru l'ishi unu ono; ?tọ bụdu mu nụ kẹ mmakanụ.

¹² Ụnwunna mu; mu arọ unu t'unu dọru ẹge mu dụ; kẹle mbẹdua dọwa ẹge unu dụ. Ẹ tọ dọkwa iphe dụ ẹji, unu meru mu. ¹³ Unu marua l'ọo teke ẹhu ẹ-ta dọdu mu mma bẹ mu byaru bya ezia unu ozi-ọma ono l'ọdungu. ¹⁴ E gudekwaru l'iphe, shi eme mu nụ shi bụru unu eze iphe-adata; unu ta kpọkwa mu ashị; unu ta jịka mu. Unu gbe metabekwaru mu ọhuma lẹ mu -bụ ojozi-imigwe; m'ọ bụ lẹ mu -bụ Kuráýisutu Jisọsu l'onwiya. ¹⁵ ?Unu meru ẹhu ono, shi tsọo unu ẹnà l'okfu ẹhu mu teke ono imagha? Kẹ lẹ mu maru l'ẹ ta atọdu iya ẹgo; lẹ ndẹge ọ bụru lẹ ee-meghe iya teke ono; m'ọ gbe bụru kẹ t'unu swọshia akpuru ẹnya nk'unu chẹe mu. ¹⁶ ?Mu gbe bụwaru nụ onye okfu unu nta-a; okfu lẹ mu ekfuru unu iphe bụ oswi-okfu tọo?

¹⁷ Ndu ono bẹ oovukwa evuvu t'ẹphe kfuta unu yeru onwẹphe. Ọlobu t'unu makwaru l'iphe ẹphe gude eme iya ta adọkwa mma. Ẹphe emekwa t'ẹphe chibuta unu t'unu gbafụ mu l'ẹhu; tsoru ẹphe. ¹⁸ Ọgba-tso ndu ọdo ta dọkwa ẹji; ọlobu; t'unu gbatsojekwaru ndu ọbu m'ọ -bụru l'ẹphe ekfu iphe dụ mma. Unu mejekwa ẹge ono tekenteke; t'ẹ b'ọ bụlekwaphu teke mu l'unu nọ. ¹⁹ Ụnwu mu! Mu nọkwa l'iphe-ẹhuka l'okfu ẹhu unu nta-a; l'ọ bụ nwanyi, ime eme. Yọ bụru ẹge ono bẹ mu a-nọ iya jeye teke unu a-dụ ẹge Kuráýisutu dụ. ²⁰ Ọ dọle mu phụ t'a sụ lẹ mu l'unu nọ nta-a; mẹ mu amakwanuru ẹge mu ge edobe ọnu ekfuru unu okfu. Nta-a b'ọ jiru mu ẹnya ẹge mu e-mekpo kẹ ẹhu unu!

Ẹtu ẹhu Héga yele Séra

²¹ Unubẹ ndu ọonoduje agụ mbụ ome iphe ekemu kfuru; unu kaeduru mu: ?unu ta nọdu iphe ekemu kfuru tọo? ²² Kẹ l'e dekwaru sụ lẹ Ébirihamu mọtaru ẹgiri-ma unwoke labụ. Onye lanụ bụ nwanyi, bụ ohu mọtaru iya ẹya; onye ọphu bụ nwanyi ọphu, bụ amadụ mọtaru iya ẹya. ²³ Onye onanu, bụ ohu mọru iya ono b'a tsọtaru ime iya; to nwe ụkwa, Nchileke kweru swibe l'ẹhu iya kẹ iche. Onye onanu, shi l'èka nwanyi ọphu bụ amadụ phụ b'a tsọtaru ime iya; okfu lẹ Nchileke kweru ụkwa l'aa-mụ iya. ²⁴ Bụ iya bụ okfu; mẹ ẹtu iya. Ụnwanyi labụ ono, bụgbaa nne ẹphe ono nọ-chiru ẹnya ọgba-ndzụ labụ, shi l'èka Nchileke. Onye ọphu bụ Héga nọ-chiru ẹnya iphe ono, Nchileke kweru ụkwa iya l'ọgba-ndzụ, shi l'eli Ugwu Sáyinayi, bụ iya bụ l'èke ọ tọru ekemu nụ Mosisu. Ẹpha nwanyi ono bụ Héga, bụkwaphu ẹpha Ugwu Sáyinayi ono. Ụnwu nk'iya b'a mọru t'ẹphe bụru ohu. ²⁵ Ugwu Sáyinayi ono nọ l'alị Arébiya. Yọ bụru Arébiya bụ ẹke ụnwu nwanwa kẹ Héga bu. Ọ bụ ẹge Héga, bụ iya bụ nwanyi ọphu bụ

ohu phụ nọ-chiru ẹnya Ugvu Sáyínayi bú ẹge ọ nọ-chiru ẹnya Jerúsalemu ntanu-a; kele Jerúsalemu, bú iya bú ufu ndu Ju; me ndu nọ iya nù be ekemu mewaru; ẹphe atuko buru ohu. ²⁶ Obenu le Jerúsalemu ke Nchileke, bú iya bú Jerúsalemu ophu nọ l'imigwe ta búdu ohu. Ọ bú yẹbedua bú nne ayi. ²⁷ Kẹ l'e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ:

“T'ẹhu tsọo ngu ẹna
nggube nwanyi,
keru ekeru, ẹ-ta tsúbua ime!
Gude ẹhu-otso-ẹna tee ẹswa;
nggube nwanyi, ẹ-ta madu
ohoku ude nwanyi, ime eme;
kele nwanyi ophu
e shi gbẹeru azu phụ;
a-zu azuzu karia nwanyi
ophu yele nji iya bu ebubu.”

²⁸ Unwunna mu; unubedua bukwapu unwu Nchileke ẹge Áyizaku bú iya. Ọ bú ẹge Nchileke kweru ukwa l'aa-mu Áyizaku temanu a mu ya; bú ẹge o kwekwaruphu ukwa l'unu a-buru unwu iya temanu be unu bya aburu iya. ²⁹ Ọ bukwapu ẹge ọ dụ teke ono bú ẹge ọ dụ nta-a. Teke ono be onye onanu, a tsutaru ime iya l'ọ bú kẹ ndu ọdo phụ shi anọduje akpa onye ophunanu, ndzụ iya shi l'ẹka Ume Nchileke phụ ẹhu. Yọ buru ẹge ọ dụ nta-a ndono. ³⁰ Obenu; ?bụ ngunu be ẹkwo okfu Nchileke kfu? Ọ sụru: “Chifukwa ohu yele nwa iya. Nwa, shi l'ohu be yele nwa, amadu muru ta agbakwaru mgba eke iphe nna ẹphe.” ³¹ Ọo ya bú; unwunna mu; ayi ta bukwa unwu, ohu muru; ayi bukwa unwu kẹ nwanyi ophu bú amadu.

Unu be ekwekwa; t'e mee unu ohu ọdo

5 Kuráyisutu tookwaru ayi l'ẹgbu; sụ t'ayi ba abuhe ohu. Ọo ya bú t'unu vudoshia ike. Unu be ekwekwa t'o nweru onye e-gude ekemu mee unu t'unu buru ohu ọdo.

² Tẹ mube Pọlu kakwaru iya unu: ọ -buru l'ọ bú obu útsù be unu gude eme t'unu buru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; ọo ya búnu l'abyabya, Kuráyisutu byaru ta dudu uru, ọ baru unu. ³ Tẹ mu kasakwaa onyemoneye obule, buru útsù ẹnu-nchị. T'onye buru útsù ẹge ee-shi tẹ Nchileke gụ ya l'onye doberu ẹka ndoo nyatakwa l'o dobefutaje iphe bú iphe ekemu kfu l'ọ ha. ⁴ Unube ndu eme tẹ Nchileke gụ unu le ndu doberu ẹka ndoo; okfu l'unu eme iphe ekemu kfu; unu bufuakwaru onwunu l'ẹke Kuráyisutu nọ. Unu nashakwaru onwunu eze-iphe-oma kẹ Nchileke. ⁵ A-bya l'ayibedua be iphe ayi dzọberu okpa ele ẹnya iya eleshi iya ike le Nchileke a-gu ayi le ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya bukwa l'ayi nataru Ume-dụ-Nsọ; okfu l'ayiworu onwayi ye Kuráyisutu l'ẹka. ⁶ Kẹ l'onye yele Kuráyisutu Jisọsu tųgbaberu buru nanu b'ẹ te ekfuhek-

wa kẹ l'e buru útsù; ophu bú l'ẹ te budu. Iphe eekfu bú k'oworu onwonye ye Kuráyisutu l'ẹka; mbu okweta kẹ Kuráyisutu ophu ayi shi l'obu, ayi yeru ibe ayi ekoshi.

⁷ Unu shikwa etsokotahawa ọzo ono ohuma. ?Buhunu onye kposhiru unu t'unu ba anoduhe eme iphe bú okpobe okfu ono nta-a? ⁸ Ophu doru mu ẹnya bú l'ẹ tọ búdu Nchileke-wa, bú iya keru unu-wa be gbe nọdu le mkposhi ono t'unu be emehe okpobe okfu ono. ⁹ A nmaru ẹtu; sụ l'ọ bú nwa-ochi-l'ẹka iphe ekoje-buredi l'ekolije ishi buredi l'ophu. ¹⁰ Obenu l'atugbabe, ayi l'unu tųgbaberu le Nnajiufu be meekwaru t'obu shihu mu ike l'ẹke unu nọ; l'unu a-laa azu tsochata ọzo; wata ori iphe mu arị. L'onye obu onye obu; mbu onye ono, gbaghashiru unu obu ono be Nchileke a-nmakwa ikpe.

¹¹ Obenu: unwunna mu; ọ -buru l'ọo t'e buje útsù be mu ezikwadu; l'ara iya arara; ?buhunu ole bú kẹ tẹ aakpakwadu mu ẹhu? Ọ buru ẹge ono b'ọ dụ; me arara, mu ara le Nchileke a-gulephu ayi le ndu doberu ẹka ndoo; okfu le Kuráyisutu nwuhuru l'oshi-osweru ta ga dukwa onye ọ ga abujeru iphe eghughu. ¹² Teke bú le kẹ obu útsù aphunuka ndu ono, agbaghashi unu obu ono l'ẹhu; t'ẹphe jenu je ahashia onwephe ahaha.

¹³ Kẹ l'unubedua; unwunna mu; b'e kuru t'unu buru ndu a toru l'ẹgbu. A makwara l'a towaru unu l'ẹgbu. Obenu l'agha: unu ba ahahakwa onwunu t'iphe anoduje agu unu agugu; me iphe unu arị l'okpoma bya ekee unu ẹgbu ọdo. Iphe unu e-me gbe buru t'onyemoneye obule yeru ibe iya obu; k'ophu unu a-noduje eyeru ibe unu ẹka. ¹⁴ Ishi iya aburu l'ekemu ono l'ọ ha tųkokwa kparu l'okfu lanu; bú iya bú: “Yeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu.” ¹⁵ Obenu le teke ọ bú l'unu gbe anoduje eme l'ọ bú anu-egu-egbudu, ẹ-te yeduru ibe iya obu; gbe l'atakishị ibe unu ẹra; an-mabushi ibe unu anu; ha! Unu kwabekwa ẹnya; unu l'atuko ibe unu taebe; gvụ.

Ume Nchileke; me ẹjo iphe agube madzụ

¹⁶ Ọle mbedua sụru t'unu hakwaa Ume Nchileke t'ookoshije unu ọzo. Ọo ya bú ẹge unu ẹ-te emejedu ẹjo iphe agube unu. ¹⁷ L'iphe agube madzụ be ta adujekwa Ume Nchileke mma. Ophu iphe agu Ume Nchileke ta adujekwanu uche kẹ madzụ mma. Iphe kparu iya nù bú l'ọzo iphe labu ono be duru onwephe l'okfu. Yọ buru iya kparu iphe unu ta adujedu ike mee iphe dụ mma, unu riru k'ememe. ¹⁸ Obenu le teke ọ bú Ume Nchileke ekoshije unu ọzo; ọo ya bú l'ekemu te ekehedu unu ẹgbu.

¹⁹ Iphe shigbaa l'uche madzụ doru ẹnya: mbu ?tị phudu uru-alị; ?tị phudu ẹjo umere, rehuru erehu; ?tị phudu iphere ogvu l'ifu; ²⁰ ogwa iphe aagwa agwagwa; ogwo ogvu; osephe okfu; ọlu ogu; ijimẹnya; obu-ọku; oke-ẹnya; okekashi onwonye akpa iche iche; ²¹ ẹnya-

kfurukfuru; ɔngunuka mɛɛ; ori l'angusweshi onwonye ifu; mɛwaru egbe iphe dɔ ɛge ono. Ɔ bɔ egbe iphe shigbaa l'uche madzɔ ndono. Tɛ mu lɔkwaa unu ɛka lɛ nchɪ ɛge mu lɔhawaru iya unu: ndu eme ɛge ono ta abyakwa bya abahɔ l'ɛke Nchileke bɔ eze.

²² Obekwanu l'iphe shigbaa lɛ Ume Nchileke bɔ: n-yemobu; ɛhu-ɛna; nchɪ-ɔdu-ndo; ɔta-nshi; ome odo; ome ɔhuma; ovudoshi ike l'iphe e kfuru; ²³ ome agu; mɛ ɔkpade onwonye. ɛ to nwekwa ekemu, a tɔru sɔ l'onye meru iphe dɔgbaa ɛge ono bɛ aa-nma ikpe.

²⁴ Ndu bukwanu ndu kɛ Kuráiyisutu Jisɔsu kpɔpyabewaru ɛjo iphe agɔgbaa uche ɛphe; mɛ ɛjo umere ɔphu shigbaa ɛphe l'uche l'oshi-osweru. ²⁵ Nchileke shiwa l'ɛka Ume nk'iya; nɔ ayi ndzɔ ɔphungu. Ɔo ya bɔ; unu t'ayi hanɔa tɛ Ume ono koshije ayi ɔzo. ²⁶ Unu t'ayi be emejelephu iphe ɛge ee-shi t'a jaa ayi ajaja; ayi te emeje iphe e-ghu ibe ayi eghughu; ɔphu ayi ejijekwaru ibe ayi ijimɛnya.

Ɔku -kɔta madzɔ

6 Ɔnwunna mu; teke bɔ l'o nweru onye ɛka guderu l'ɛke oome iphe ɛ-ta dɔdu mma; unu koshinu l'ɔo Ume Nchileke edu unu; zia obu alɪ dulata iya azɔ l'ɔzo, vudo nhamɔnha. Obenu; tɛ onyemonye ɔbule letakwa onwiya ɛnya t'ɛ b'e nwufuaru iya ye l'ome iphe dɔ eji. ² T'onyenɔnu gbatajeru ibe iya l'iphe atsɔ iya l'ɛhu; k'ɔphu unu e-gude ɛge ono mekotaje ekemu, Kuráiyisutu tɔru. ³ L'onye rɪru lɛ ya bɔ iphe; l'ɛke ɛ tɔ dɔdu iphe ɔ bɔ; onye ono kwa onwiya bɛ oome eswe. ⁴ Ɔ kwa t'onyenɔnu letajeodu onwiya ɛnya; maru ɛge umere iya gbaru. Teke ɪ maru ɛge umere ngu gbaru; nggu ewotaje iphe i meru tɔru yeru umere, gbaru ngu l'ememe. Ɔo ya bɔ l'ɛ tii jeheduru owota iphe i meru atɔru eyeru kɛ onye ɔdo. ⁵ Ishi iya abɔru l'onyenɔnu e-vukwaru iphe o shi emeebe lɛ mgboko-a bya l'ifu Nchileke.

⁶ T'onye eezi ozi-ɔma kɛ Kuráiyisutu ono nujekwa onye ezi iya ɛya nɔ iphe dɔ mma, o nweru.

⁷ Unu be ekwekwa t'e duphua unu ɔzo; lɛ Nchileke ta abɔkwa onye ɛswé. Ɔ kwa iphe bɔ iphe onye kɔru bɛ ɔowotaje akpɔru iya. ⁸ L'onye eme ɛjo iphe agɔ uche

iya bɛ a-lakwa l'iyi. Obenu l'onye eme iphe Ume Nchileke ziru iya bɛ Nchileke a-nɔ ndzɔ gbururu jeye. ⁹ Ɔo ya bɔ tɛ ike ba agvɔkwa ayi l'ome ɔhuma; okfu l'ayi e-mekochaa ria uru iya teke ɔ gbalɛruphu; mɛ ayi -gudekpele iya phɔ ɛge ayi gude iya. ¹⁰ Ɔo ya bɔ; t'ayi mejeru onyemonye ɔbule ɔhuma nta-a, ɔzo dɔru ayi k'ememe iya. Ndu, ayi a-katsɔjekpooru omeru ɔhuma ono bɔ ndu, ayi l'ɛphe tɔko bɔru ndu ɔnu ɔlo lanɔ; okfu l'ayi l'ɛphe tɔko-wa woru onwayi ye Kuráiyisutu l'ɛka.

Ekele mkpɔ-chi ishi iya

¹¹ Nta-a bɛ mu gudekpoo ɛka mu gɛdegede ederu unu ɛkwo ɔbu. ?Unu ta phɔdu ɛge akpɔru okfu, mu gude ede iya hajɛ kakporo kakporo. ¹² Ɔ kwa ndu eme t'a jaa ɛphe ajaja kɛ iphe ɛphe sɔru l'e mefutaje l'eli ɛhu bɔ ndu eyebutaje unu t'unu bua útsù. Iphe ɛphe gude eme iya bɔ tɛ ndu Ju ba kpa ɛphe ɛhu. ɛphe maru lɛ ndu Ju ga ga akpa ɛphe ɛhu; ndɛge ɛphe kweru l'ɔ bɔlephu Kuráiyisutu ono, nwɔhuru l'oshi-osweru ono a-dzɔfuta ɛphe. ¹³ Ndu ɔbu, bukpooru nɔ út-sù ɔbu ɛ-ba bɔ l'ɛphe emejekwanu iphe ekemu kfuru. Iphe meru iphe ɔogu ɛphe t'ɛphe mee unu t'unu bua útsù bukwa k'ɔphu ɛphe a-sashɪlahaa nsasa l'ɛphe meru; unu emee onwunu iphe-ɔhubama l'anɔ-ɛhu. ¹⁴ A bya lɛ mbɛdua; mu ta ahakwa kɛ ɔsa nsasa l'iphe ɔdo; gbahaa k'oshi-osweru Nnajiufu ayi, bɔ Jisɔsu Kuráiyisutu. Lɛ keshinu ɔphu ɔ nwɔhuru l'oshi-osweru bɛ iphe kɛ mgboko-a ta dɔhekwa iphe ɔ bɔ mu; tɛ-manu bɛ mbɛdua dɔkwaphu l'ɔ bɔ onye nwɔhuru an-wɔhu l'ɛke iphe kɛ mgboko-a nɔ. ¹⁵ Kɛ l'e buru útsù; te bu; te nwekwa iphe ɔ bɔ. Iphe bɔ iya nɔ nwɛnkinyi bɔ ɔburu onye Nchileke keru k'ɔphungu. ¹⁶ Tɛ Nchileke mee t'ɛhu dɔ iphe bɔ ndu etsoje ɔzo iya ono, mu koshiru unu ono agu; yɔ phɔkwaaruphu ɛphe imiko. Ɔ bɔ ɛphe bɔ ɔkpobe ndu Ízurɛlu kɛ Nchileke.

¹⁷ Dɔbe ntanɔ; t'ɛ b'ɔ dɔkwa onye e-kfuchibaa mu nchɪ ɔdo. Ichii iphe ɔwaa, mu vu l'ɛhu ɛge-a bɛ bukwa iphe-ɔhubama, ekoshi lɛ mu bɔ ohu Jisɔsu.

¹⁸ Ɔnwunna mu; tɛ Nnajiufu ayi, bɔ Jisɔsu Kuráiyisutu mekwaaru unu eze-iphe-ɔma l'unu ha. Ono kwa ɛge ɔ dɔ.

Éfesọsu

1 Ọwaa bụ ẹkwọ-ozí, mubẹ Pọlu ede. Mu bụ onye Nchileke ọ́taru; mee mu tẹ mu bụru onye ishi-ozí Kuráýisutu Jisọsu.

Mu ede iya anụ ndu kẹ Nchileke, bu lẹ Éfesọsu; mbụ ndu kweru kẹ Kuráýisutu Jisọsu; ẹphe l'íya atụgbabe bụru nanụ.

² Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-ọ́ma; mekwaaphu t'ẹhu dụ unu agu.

Ọnu-ọ́ma, shi l'ẹka Kuráýisutu

³ T'ajaja bụru kẹ Nchileke; mbụ Nchileke ono, bụ iya bụ Nna kẹ Nnajiufu ayí Jisọsu Kuráýisutu ono. Ọ bụ l'ẹka Kuráýisutu ono bẹ ọnu-ọ́ma, dụ l'iche iche ọ́phu shi l'imigwe shi rube ayi ẹka. ⁴ Tẹmanu Nchileke emee mgboko b'ọ vuhawa ọ́zo shi l'atụgbabe, ayi lẹ Kuráýisutu tųgbaberu ọ́ta ayi t'ayi bụru ndu nk'íya; k'ọ́phu ayi a-bụ ndu, dụ nsọ; bụru ndu, ẹ-te nwedu ẹkworo l'ifu iya.

⁵ Ọ bụ okfu l'ọ yeru ayi obu; meru iphe ọ chíhawaru iya achíchi dobe: lẹ ya e-shi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu; nata ayi yeru onwiya t'ayi bụru unwu iya. Ọ bụ ẹge ono b'ọ dųhawa Nchileke mma l'obu; bụkwaruphu ẹge ọ tųberu tẹ ya mee ya ndono; ⁶ k'ọ́phu aa-ja iya ajaja kẹ ọdugburuku eze-iphe-ọ́ma nk'íya ono, dụ biribiri, ọ nųru ayi kẹ mmakanụ ono; mbụ ayíbe ndu ayi lẹ Nwa iya ono, ọ yeru obu ono tųgbaberu bụru nanụ.

⁷ Ọ bụ mee ono, Kuráýisutu lọkaru l'okfu ẹka ayi ono b'ọ gude gbata ayi. Yọ bụkwaru iya phụ bụ lẹ Nchileke aguaru ayi nvụ l'iphe dụ ẹjí, ayi meru. Eze-iphe-ọ́ma ono abụru iphe-ọ́ma, k'fube ọ́sua ha nshinu b'ọ meru ayi ono; ⁸ mbụ eze-iphe-ọ́ma ọ́phu ọ k'fube jaa ẹka ọ́gbodo ajaja meeru ayi.

⁹ Ọ mekwaruphu t'ayi maru iphe; nweru ọkpobe ego-munggo; k'ọ́phu iphe oome e-doje ayi ẹnya; bụ iya bụ l'ọ meru; ayi abya amaru iphe ono, shi bụru iphe ọ domiru edomi, bụ iphe ọ kwakọbehawaru t'ọ shi l'ẹka Kuráýisutu medzua. ¹⁰ Iphe ono, Nchileke tųberu lẹ ya e-me teke gbaru nụ ono bẹ bụ l'ọ-ọ́chígbabekota iphe bụ iphe, ọ keru ekeke l'ọ ha; bụ iya bụ iphemiphe ọ́bule, nọ l'igwe; mẹ ọ́phu nọ l'alí. Yọ bya ewota Kuráýisutu mee ishi iya.

¹¹ Ọ bụ Kuráýisutu bẹ ayi l'íya tųgbaberu. Yọ bụru iya meru t'ayi yíru l'iphe ono, ọ kweru ndu nk'íya ọ́kwa iya ono. Ọo ya kparu iphe Nchileke emekotaje iphemiphe

ọ́bule ẹge ọ tubuhawaru iya; mee ya ẹge bụ uche-obu iya. Ọ bụ Nchileke ono vuhawa ọ́zo ọ́tahawa ayi. ¹² Ọo ya bụ t'ayíbedua, bụ ndu ọ́phu vuhawa ọ́zo leta ẹnya Kuráýisutu gudeje umere ayi l'ọ ha koshi ẹge biribiri Nchileke habe nshinu.

¹³ Ẹge ono b'ọ dųkwaphu unubedua, bụ ndu ẹ-ta bụ-du ndu Ju. Lẹ teke unu nųleruphu ọkpobe ozi-ọ́ma ono, e ziru unu lẹ Nchileke dzọfutawaru unu ono bẹ unu kwetaru kẹ Kuráýisutu; Nchileke egude Ume-dų-Nsọ, ọ kweru ọ́kwa iya mee unu iphe-ọ́hubama; gude koshi l'ọo ya nwe unu. ¹⁴ Ọ bụ Ume-dų-Nsọ ono ekoshi l'ayi a-natakwa iphe ono, Nchileke kweru ndu nk'íya ọ́kwa iya ono, bụ iphe ayi a-nata teke Nchileke a-gbafuta ndu nk'íya; gbafutagekpo ẹphe ọ́huma ọ́huma. T'ayi jaa ọ́du-biribiri Nchileke ajaja!

Pọlu ekfu anụ Nchileke

¹⁵ Ọ bụ iphe ono bẹ meru iphe mu ta habụa okele Nchileke ekele mkpųrumkpuru; shitakpooru teke ono, mu nųru l'unu woru onwunu ye Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu l'ẹka ono; mẹ lẹ kẹ obu, unu yekotaru ndu kẹ Nchileke l'ẹphe ha. ¹⁶ Mu ekeleje Nchileke ekele; ekfu anụ iya l'okfu ẹka unu tekenteke: ¹⁷ tẹ Nchileke ono, bụ Nchileke kẹ Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráýisutu; bụ iya bụ Nna ono, bụ ọ-ka-lẹ-biribiri ono nų unu Ume-dų-Nsọ, bụ iya e-me t'unu maru mmamiphe; yo koshikwaphu unu Nchileke; k'ọ́phu unu a-maru iya. ¹⁸ Mu ekfujekwaru iya phụ t'ọ mee obu unu t'ọ phụ iphoro nk'íya; k'ọ́phu unu a-maru iphe ono, ọ kuru unu t'unu le ẹnya iya ono; makwaruphu ẹge eze iphe ọ́phu ọ kweru ndu nk'íya ọ́kwa iya habe l'uru; ¹⁹ mẹ ẹge ike nk'íya ono, ẹ-te nwedu ẹtu ono emebe íré l'ẹhu ayíbe ndu kweru kẹ Kuráýisutu. Ike ono, eme ire, bu ayi l'ẹhu ono bẹ bụkwa iphe lanụ yele eze ike iya ono, ²⁰ ọ gude mee Kuráýisutu t'ọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; woru iya dobe l'ẹka-utara iya; bụ iya bụ ọ́kwá, a kwabẹru iya ugwu l'imigwe. ²¹ Ọ bụ Kuráýisutu bụ ishi l'ẹke ono. Ọ kakọta iphe, bụ ọ-ọ́chí-ọ́ha imigwe l'ẹphe ha; mẹ ndu ekfu iphe emenu l'ẹphe ha l'imigwe; mẹ iphe, bụ ndu, bụ ẹphe; bẹ ike nọ l'ẹka l'imigwe; mẹwaru nnajiọ́ha imigwe l'ẹphe ha. Ọ kwaphu iphe bụ ndu bụ ọnyibe nshinu; mbụ ọnyibe k'eliphe-a; mẹ k'eliphe ọ́phu abya nụ.

²² Nchileke meru tẹ Kuráýisutu tųko iphemiphe ọ́bule dzọpyabe l'ọkpa; woru yebe Kuráýisutu ono nų chọchi t'ọ bụru chọchi ishi l'iphemiphe ọ́bule. ²³ Ọ kwa chọchi

bụ ugwehu Kuráiyisutu. Yò bụru lẹ chọchi bẹ iphe kẹ Kuráiyisutu dzuru edzudzu. Yò bụkwanuru lẹ Kuráiyisutu bẹ iphemiphe ọbule kẹ Nchileke dzuru edzudzu.

Oshi l'anwuhu; bata lẹ ndzụ

2 O nweru teke unu shi bụru ndu nwuhuru anwuhu; okfu l'unu te shidu anuru Nchileke okfu; unu eshi emephe iphe dọ ejị. ² Teke onọ; bẹ unu shi etso ẹka ndiphe. Unu shi anọduje eme iphe epherephere kfulu, bụ iya bụ onye ishi ọphu achị l'ephekerephe; mbụ ọgvu onọ, emeje tẹ madzụ kwefuru Nchileke ike onọ. ³ Ayi l'ayi ha tükokwaa shi dọ l'ọ ẹphebedua. Ayi shi tsoru emephe ẹjọ iphe, shi ayi lẹ mee. Iphe ayi emeje abuleruphu iphe dọ ayi mma l'ẹhu; mę iphe dọ ayi mma l'uche. Ayjbedua shikwaa bụru ndu oke ẹhu-eghughu kẹ Nchileke dakfufutaje l'ọ bụ ndu ọphunanu.

⁴ Obenu l'obu-imiko kẹ Nchileke kariru akari. O yeru ayi obu yegharu iya ayi ẹka. ⁵ Ayi shi l'emeswe, ayi mesweru Nchileke bụru ndu nwuhuru anwuhu. Obenu lẹ Nchileke mewaru; ayi lẹ Kuráiyisutu atuko bya anọdu ndzụ. Unu nyatakwa l'ọ bụ eze-iphe-oma kẹ Nchileke b'ọ gude dzofuta unu. ⁶ Ayi lẹ Kuráiyisutu Jisosu tųgbaberu bụru nanu; Nchileke emee t'ayi teta nọdu ndzụ; k'ọphu ayi l'iya a-tųko achị l'imigwe. ⁷ Iphe kparu iphe o meru iya ẹge onọ bụ t'ọ gude iya koshi ọgbo ọphu nọ l'ifu eze-iphe-oma iya, nyjberu anyibe; koshikwaphu ẹge obu-oma iya, shi l'ẹka Kuráiyisutu Jisosu habe ayi nshinu l'ẹhu. ⁸ Ọ bụ eze-iphe-oma kẹ Nchileke b'ọ gude dzota unu. Adzota onọ, a dzotaru unu onọ shi l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráiyisutu. Ẹ to nwekwa iphe ọdo, unu eyekwadu iya ọdo. Adzota onọ ta bụdu obunggo kẹ iphe unu seru akanya iya. Ọ bụlephu iphe-oma, Nchileke meru unu ẹwoma. ⁹ Ẹ to nwekwa iphe bụ iphe unu e-gude l'asa nsasa k'egbe iphe unu meru. ¹⁰ Ọ bụ Nchileke keru ayi. O shi l'ẹka Kuráiyisutu Jisosu kee ayi; k'ọphu ayi a-nọduje eje ọkpobe ozi, dọ mma ọphu ọ kwakọbehawaru ayi t'ayi jeje.

Aabụ nanu l'ime Kuráiyisutu

¹¹ Ọo ya bụ; unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; unu nyatakwa iphe unu shi bụru teke ọhazu. Ndu Ju ekuje unu "ndu akpapyi;" l'eku onwẹphe "ndu, buru útsù" gude iya l'ekoshi l'ẹphe bụ ndu kẹ Nchileke. Ọle útsù, ẹphe buru bụlephu iphe madzụ egudeje ẹka ebu l'eli ẹhu. ¹² Unu nyatakwa lẹ teke onọ bẹ unu te shidu nọdu Kuráiyisutu l'ẹka. Unu shi bụru ndu ọhodo, ẹ-te tso-du lẹ ndu Ízurelu. Ọ bụ ndu Ízurelu onọ; bẹ Nchileke fọtaru t'ẹphe bụru ndu nk'iya. Ẹka unu te shidu dọ l'iphe bụ ụkwa onọ, Nchileke kweshiru ndu nk'iya onọ; to nwe iphe unu shi ele ẹnya iya lẹ mgboko-a. Unu ta ma onye Nchileke bụ. ¹³ Obenu lẹ nta-a bẹ unubẹ ndu onọ, shi nọdu Nchileke ote-ẹnya onọ bẹ Nchileke shi-

wa l'atųgbabe, unu lẹ Kuráiyisutu tųgbaberu bụru nanu; kurita unu ntse ntse; Kuráiyisutu egude mee, ọ lọkaru l'oshi-osweru swafu iphe dọ ejị, unu meshiru. ¹⁴ Kuráiyisutu l'onwiya bẹ bụ ẹhu-agu nk'ayi; yẹbedua, meru; ayjbe ndu Ju; mę ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju aburu nanu. Tọ dọ iya bụ; yo shi l'anwuhu, ọ nwuhuru; nwukpofu ndumashi onọ, dọ l'ọ bụ ọpho-mkpuma ọphu nọnu; bụru ọhogu nọduru ayi l'unu onọ. ¹⁵ Kuráiyisutu meru tẹ ekemu ndu Ju; mę unwu nsọ; mę ome-l'ali, tso iya nụ be erehe ire. Iphe Nchileke eme bụ k'ọphu mba labu onọ a-bya aburu ndu lanu k'ọphungu; t'ẹphe l'iya tųgbabe bụru nanu; t'ọ shi ẹge onọ mee tẹ nchị dọ ndo; ¹⁶ mę tẹ Kuráiyisutu shikwaphu l'anwuhu onọ, ọ nwuhuru l'oshi-osweru onọ; chikpoo ndumashi onọ; shikwaphu l'anwuhu kẹ oshi-osweru onọ; mee mba labu onọ t'ẹphe bụru nanu; k'ọphu oo-dulata ẹphe azu dukfuta Nchileke. ¹⁷ Ọo ya meru iphe Kuráiyisutu byaru bya ezidzuru madzụ kpamukpamu ozi-oma kẹ ẹhu-agu onọ; zia ya unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bụ iya bụ unubẹ ndu shi nọdu Nchileke ote-ẹnya; zikwaa ya phu ndu Ju, bụ ndu ọphu shi nọdu iya ntse ntse. ¹⁸ Ọ bụ l'ẹka Kuráiyisutu bẹ ayi l'ayi ha shi; mbụ ayjbe ndu Ju; mę ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bya aburu ndu aduje ike gude Ume-dų-Nsọ lanu bya evudo Nna onọ l'ifu.

¹⁹ Ọ bụ iya bụ l'unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ta bụhekwa ndu alala; unu ta bụhe mbyamụmbya. Nta-a bẹ unu bụwa ndu ẹphe lẹ ndibe Nchileke tųko bụru ndu a muru l'ẹkalanu; unu tųkowa bụru ndu ọnu-ulo Nchileke. ²⁰ Nta-a bẹ Nchileke gudeekwa unubedua akpuli ọlo iya ọphu ndu ishi-ozi; mę ndu shi nkfuchiru Nchileke toru ntọ-l'alj iya. Yò bụru Kuráiyisutu Jisosu l'onwiya bụ itso, gude ọlo onọ. ²¹ Ọ bụ Kuráiyisutu onọ bụ onye gudekota ọlo onọ l'ọ ha; gudesia ya ike; bụru iya emeje t'ọ vua evuvu bụru eze-ọlo, e doberu Nnajiufu nsọ. ²² Unubẹ ndu ọphu unu l'iya tųgbaberu bụru nanu bẹ ọkpulekwaphu unu lẹ ndu ọphunanu l'ọ bụ ọlo; t'unu bụru eze-ọlo ẹke, Ume Nchileke a-bya eburu eburu.

Ozi, Pọlu ejeru ndu ọhodo

3 Ọ bụ iphe onọ meru iphe mu anọduje ekfu anu Nchileke mubẹ Pọlu, bụ onye nọru Kuráiyisutu Jisosu lẹ mkpọro l'ishi unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. ² O doru mu ẹnya l'unu a-nuhawa lẹ Nchileke shiwa l'ome eze-iphe-oma iya onọ; ye mu ozi-wa l'ẹka tẹ mu jee; t'ọ duru unu lẹ mma. ³ Nchileke woru iphe o shi domia edomi tọgboru mu ẹba tẹ mu maru iya. Mu tsotahaakwaru ọnu l'okfu onọ l'odungu; ọbu lẹ mu gburu iya mkpirikpi. ⁴ Unu -gulephu iphe mu dehawaru l'ẹkwo bẹ unu a-marua ẹge o dotaberu mu ẹnya mbụ iphe kẹ Kuráiyisutu onọ, Nchileke shi domia edomi onọ. ⁵ Teke ndiche bẹ Nchileke te shikwa emeje tẹ ndiphe maru

iphe nk'iya ono, o shi domia edomi ono. Obenu lẹ nta-a bẹ Nchileke shiwa l'ẹka Ume-dụ-Nsọ iya tọgbo iya ẹba; k'ọphu ndu ọ fọtaru dobe iche; mbụ ndu ishi-oziiya; mę ndu ekfuchiru iya nụ a-maru iphe ono. ⁶ Iphe ono, o shi domia edomi ono bụ l'ọ bụ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bẹ ẹphe lẹ ndu Ju gba mgba l'ọnu-oma ọphu shi l'ẹka Nchileke. Ẹphe tuko dzekfua l'ẹhu onye lanu; tuko yiwaru l'ukwa iphe Nchileke shi l'ẹka Kuráiyisutu kwee. Yọ bụru ozi-oma ono meru t'ayi maru iya nta-a.

⁷ Ọ bụ ozi-oma ono bẹ mu ese akanya iya. Yọ bụru Nchileke fọtaru mu tẹ mu jeje ozi-oma ono. Onanu aburu eze-iphe-oma, Nchileke meru mu ẹwoma. Yo shi ẹge ono koshi mu ẹge ike iya retaberu mu ire l'ẹhu.

⁸ L'iphe bụ ndu ẹnya ẹphe laru lẹ ndu kẹ Nchileke bẹ bụ mu b'ọ katsua alala. Yọ bụlerua mbẹdua bẹ Nchileke gbe meuru eze-iphe-oma kẹ tẹ mu bụru onye e-tsoru ọhamoha; ekfukashiru mba, ẹ-ta bụdu ndu Ju k'eze-iphe-oma ono, shi l'ẹka Kuráiyisutu, paaru nshinu; k'ọphu bụ l'oriri madzụ te erudu l'ẹge ọ ha. ⁹ Ọ bụ mu b'ọ ziru tẹ mu mee tẹ ndiphe kpamukpamu phụ ẹge Nchileke eshije eme iphe ọ tumberu. Nchileke, bụ iya tuko iphemiphe ọbule kee chihawaru iphe ono achichi dobe b'ọ kederu mgboko. Obenu l'ọ shiru keshinu teke ono domita iya edomi. ¹⁰ Yọ bụru nta-a bẹ Nchileke shi l'ẹka chọchi mee tẹ ndu bụ ọ-chi-ọha imigwe; mę ndu ekfu iphe emenu, nọ l'imigwe maru ẹge mmamiphe kẹ Nchileke gbaqotabeberu.

¹¹ Nchileke tuko iphemiphe ọbule ono mekota ẹge ọ rihawaru iya ru l'ede-nwede l'ọ bụ ẹge ono bẹ ya e-me iya. Yọ bụru onye o shi l'ẹka mee ya bụ Nnajiufu ayi, bụ Kuráiyisutu Jisọsu. ¹² Ọ bụ Jisọsu ono bụ onye ayi kweru nk'iya; ayi l'iya atugbabe bụru nanu; k'ọphu ote ta anọhedu ayi l'obu; ayi enwewaru ọnu-okfu; ayi ta at-ọhe ẹnya ọbya ovudo Nchileke l'ifu. ¹³ Ọo ya bẹ mu arọ unu; byiko; t'unu be egudekwa kẹ iphe-ẹhuka-wa, mu eje l'okfu ẹhu unu-wa; t'obu jihu unu oyi lẹ kẹ Kuráiyisutu. Ọ bụkotakwa iphe e-wotaru unu ugvu.

Obu, Kuráiyisutu yeru ayi

¹⁴ Ọ bụ iphe ono meru iphe mu ebyishije ikpere l'alij ekfu anu Nchileke, bụ Nna; ¹⁵ mbụ onye bụ l'ẹka iya bẹ iphe bụ ikfu l'ikfu, nọ l'imigwe; mę l'eliphe shi gbube ishi ndzụ ẹphe. ¹⁶ Mu anọduje ekfu anu Nchileke t'ọ shi l'ọdu-biribiri iya, nyiberu anyibe; shi l'ẹka kẹ Ume-dụ-Nsọ iya nụ unu ike; k'ọphu obu e-shihu unu ike. ¹⁷ Mu ekfujekwaphu anu Nchileke tẹ Kuráiyisutu kwata ufu; buru eburu l'ime obu unu; keshinu unu kwetawaru nk'iya. Mu ekfujekwaphu anu Nchileke tẹ n-yemobu unu mee unu t'unu shihu ike; lopyabe unu ẹge ọgvu-oshi alopyabeje oshi, gvuru egvuru t'ọ shihu ike; mę tẹ n-yemobu unu ono mekwaaphu unu t'unu shihu ike ẹge ntọ-l'alij ọlo emeje ọlo t'ọ shihu ike. ¹⁸ Ẹge unu lẹ ndu kẹ Nchileke l'ẹphe ha a-duje ike t'ọ doo unu ẹnya

ọhuma mbụ ẹge adzọta, Kuráiyisutu dzọtaru unu hatabe ọsa-ọsa; hatabe ogologo; hatabe l'eli; mę ẹge ọ dọta-be ogvu; ¹⁹ mę t'unu makwaruphu lẹ n-yemobu kẹ Kuráiyisutu hanuka nshinu. A makwaru-a l'ẹ tọ dudu teke o nweru onye a-makotaru iya nụ; k'ọphu aatukowaru ẹge Nchileke gbaru phukota l'ẹhu unu.

²⁰ T'ajaja bụru kẹ Nchileke ono, emeje meghata ẹge ayi aduje ike sụ t'ọ meuru ayi; mbụ mee mee ọphu ayi ta ri-vudu l'egomunggo; ²¹ t'e shi l'ẹka chọchi kwabe iya ugvu; shikwaphu l'ẹka Kuráiyisutu Jisọsu tuje iya ẹpha gbururu jeye lẹ tutu yoyo! Ono kwa ẹge ọ dụ.

Ndu kẹ Kuráiyisutu bụ nanu

⁴ Ọ bụ iphe ono kparu iphe mbẹdua, bụ onye nọ lẹ mkpọro; okfu lẹ mu ejeru Nnajiufu ozi arọ unu t'unubẹ ndu kẹ Nchileke nọdu ndzụ; meje iphe Nchileke tumberu teke ono, ọ fọtaru unu ono. ² Unu wozitaje onwunu alij; unu emeje agu; bụru ndu anwagbujie iphe l'obu. Unu nwagbujie iphe ibe unu meru unu l'obu; shi ẹge ono koshi ẹge unu yeberu ibe unu obu. ³ Unu keshijee ẹhu t'unu ba aha ọburu nanu ono, Ume kẹ Nchileke meru t'unu bụru ono. Tẹ Nchileke mee tẹ nchi dū unu ndo; t'unu l'ibe unu bụru nanu ẹge unu bụ iya. ⁴ Keshinu ayi tuko nata Ume-dụ-Nsọ lanu bẹ ayi tükokwaphu bụru ugwehu lanu. Ọ bükwaphu ẹge ono b'ọ bụ iphe lanu bẹ Nchileke kuru ayi t'ayi le ẹnya iya. ⁵ Ọ bụ Nnajiufu lanu bẹ ayi nweru; bụru ekwekwe lanu bẹ ayi kweru; bükwaruphu baputizimu lanu bẹ nonu. ⁶ Ọ bụ Nchileke lanu nọ; onye bụ iya bụ Nna ayi l'ayi ha; bya aburu iya nọ-ngokotaru; gudekota onyemonye ọbule eje ozi iya; bya eburu l'ime ayi l'ayi ha. ⁷ Onyemonye ọbule l'ime ayi bẹ Nchileke mewaru eze-iphe-oma. Yọ bụru ẹge Kuráiyisutu gude kee ya bụ ẹge a natagbaaru iya. ⁸ Ọ dọ l'ọ bụ iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ:

“Lẹ teke o gbeshiru lashia l'imigwe
b'ọ dutaru igweligwe ndu
ọ lutaru l'ọgu kpuaru onwiya.
Ọ nuru madzụ iphe ẹwoma.” †

⁹ ?Bụ ngunu b'ọ bụ mbụ “l'ọ gbeshiru lashia l'imigwe.” Iphe ọ bụ bụ l'ọ vuru ọzo shiodu l'igwe nyizita alij; bụ iya bụ l'ime ime alij kẹ nggodo ọwaa. ¹⁰ Ọo ya bụ l'ọo onye lanu ono, nyizitaru nụ ono bükwa iya phụ bẹ nyihuru nụ; tuko imigwe l'ọ ha nyighaa; k'ọphu ọ tükuru ẹkemeke ọbule ghakota. ¹¹ Ọ bụ iya bụ onye “nuru madzụ iphe ẹwoma”. Iphe ẹwoma iya ono bụ l'ọ gütaru madzụ t'ẹphe haru bụru ndu ishi-ozii; guta ndu ọdo t'ẹphe bụru ndu nkfuchiru Nchileke; guta ndu ọdo t'ẹphe bụru ndu e-jeje ozi ozi-oma; guta ndu ọdo t'ẹphe bụru ndu a-nọduje eleta chọchi ẹnya; bya agutakwaphu ndu ọdo t'ẹphe bụru ndu a-nọduje ezi okfu Nchileke. ¹² Iphe meru iphe o meru iya ẹge ono bụ t'ọ

† Egvu 68:18

shi ephe l'eka; mee ndu ke Nchileke k'ophu ephe a-du ike jeeru Kuráiyisutu ozi-wa; me k'ophu ugwehu Kuráiyisutu ono, bu iya bu chochi e-tsefuta etsefuta. ¹³ Yo buru ege ono b'oo-du jeye teke ayi a-tuko buru ndu tugbaberu buru nanu; okfu l'ayi tuko kweta ke Nwati-be Nchileke; me ke l'ayi tukokwaphu majia ya enya. O bu iphe e-me t'ayi bukwaruphu ndu e-tsefuta; buru mkpurophu madzu lanu, dzuru oke ndono. ¹⁴ Iphe, bu iphe meru te Kuráiyisutu dzua oke; e-mekwaphu t'ayi dzua oke; k'ophu ayi ta abuhedu unwegirima, bu ndu uphere-onu ndu ejo nzizi a-noduje atuphe nwa-nkata-eweji l'o bu ugbo be eyii-mini atunga atunga l'echi enyimu. Onye vughawaru ege ono be ndu ejo nzizi te edu-phuhekwa; mbu ndu ejo nzizi, egudeje eregede me ugho eduphu ndu odo uzo. ¹⁵ Iphe ayibedua e-gbe meje bu t'ayi kfujee ire-lanu; yeru ibe ayi obu gude ege ono evu evuvu l'iphe kparamkparamu; evukfube Kuráiyisutu; yebedua, bu iya bu ishi ayi. ¹⁶ Oo ya emeje t'ugwehu ono l'o ha dzekfutsua le nkwo iya le nkwo iya; buru nanu. Teke ono be ugwehu l'ophu a-tuko evu evuvu; shihu ike; keshinu iphe bu iphe e meru; yo ndu l'ehu tuko-wa emegbaa ege gbaru nu. O bu ege ono be oo-du l'ehu Kuráiyisutu me ndu ke Nchileke -yeru ibe ephe obu.

Ndzu ophungu shi l'eka Kuráiyisutu

¹⁷ Oo Nnajiufu be ziru mu te mu kfua ya kfushia ya ike; te ndzu unu ba aduhekwa l'o bu ke ndu e-ta madu Nchileke; mbu ndu egomunggo swehuru; ¹⁸ oriri ephe agbakota tsabalangu. Ephe te enwekwa nke le ndzu ono, Nchileke anuje ono. Iphe kparu iya nu aburu l'ephe kpochiru nchi; to nwe iphe ephe maru le ke Nchileke obu. ¹⁹ Iphere gvwaru ephe l'ifu; ephe ewowaru onwephe togboru umere, rehuru erehu; wa-ta ome mkpakomkpako iphe odo, ruhuru aruhu; k'ophu ephe ajitsua tototo ala l'oru uru-ali, dutsua iche l'iche.

²⁰ E to bukwa egbe iphe ono bu iphe unu mutaru l'eka Kuráiyisutu. ²¹ Ophu doru enya bu l'unu nuwaru ke nk'ia; e zikwaaphu unu iphe, bu okpobe okfu, no l'ehu Jisosu ono; keshinu unu l'ia tugbabewaru buru nanu. ²² Oo ya bu t'unu haa akahu umere ono, unu shi anoduje eme teke ono, unu te shidu buru ndu ke Kuráiyisutu ono. O bu akahu umere ono be egu iya meru unu; unu ta ma l'o bu onwunu be unu aghoru ugho; bukwaru iya phu emeje; unu alaa l'iyi. ²³ Te Nchileke mee okpoma unu; me uche unu t'o buru k'ophungu. ²⁴ Unu yekwase umere ophungu ono l'o bu onye yeru uwe; bu iya bu umere ophu Nchileke meru; yo yeru umere nk'ia. Egbe umere ono ekoshije onwiya l'okpuberu ndzu, vudo nhamunha; bya adu Nchileke mma.

²⁵ Oo ya bu; unu haa odzu-phe ejo-ire. T'onyenonu kfujeru ibe iya ire-lanu; okfu l'ayi bukota ndu lanu; lik-furu l'ugwehu Kuráiyisutu. ²⁶ Teke bu l'ehu ghutaru unu eghughu; unu be ekwekwa t'ehu-eghughu ono mee t'unu mee iphe du eji. Unu be ekwekwa t'ehu ghua unu eghughu jeye t'enyanwu riba. ²⁷ Unu ba ahakwaru Setanu uzo l'ehu unu. ²⁸ T'onye ezi iphura haa ya ezizi; gude eka iya setaje iphe l'uzo, vudo nhamunha; shi ege ono setaje iphe oo-gude yeru ndu odo, mkpa noru eka. ²⁹ Unu be ekfujekwaru ibe unu ejo okfu. O bu-chikwaa okfu oma bu iphe e-shije unu l'onu; bu iya bu egbe okfu ophu emeli madzu emeli; l'akwokwaphu ndu nuru iya nu le mkpa. ³⁰ Unu be emekwa Ume-du-Nso iphe oo-dzurobe adzurobe. O bu Ume-du-Nso ono be Nchileke gude mee unu iphe-ophubama; l'oo ya nwe unu. Oo ya bu iphe Nchileke gude ekoshi unu le mboku ono, Nchileke a-gbafuta unu ono nophu abya. ³¹ Unu tukokpoo k'ota ifu kongukongu; obu-oku; me ehueghughu paru haa. Unu ahaa ora-chije ibe unu nchi; haa okfubyishi ibe unu. Unu be edobejekwaru ibe unu iphe l'obu; m'o -ruhuru; ngunu mee. ³² O buchia t'unu mejeru ibe unu odoo; phujeru ephe imiko. Unu agujeeru ibe unu nvu; egbe iya ono, Nchileke shiwa l'eka Kuráiyisutu gbaru unu ono.

Umere, gbaru ndu ke Kuráiyisutu

5 Oo ya bu; keshinu ophu unu buwa egirima, Nchileke yeru obu; unu muje umere iya t'unu du ege o du. ² Te ndzu unu l'o ha koshije l'unu yeru ibe unu obu ege ono, Kuráiyisutu yeru ayi obu; swee enya le ndzu iya l'okfu ehue ayi; woru onwiya chjaru Nchileke eja, du Nchileke mma ono.

³ Keshinu unu buwa ndu ke Nchileke be to gbahekwa t'unu ye eka l'uru-ali; me l'iphe bu ejo umere, rehuru erehu; m'o bu l'ogvu enya-kfurukfuru. T'e b'o nwekwa ejo iphe ono, unu e-jejekpo ophota l'epha l'eka unu no. ⁴ T'e b'o nwekwa teke unu e-kfuje okfu, rehuru erehu; m'o bu kfuje tukpotukpotukpo okfu; m'o -bu t'unu taje ejo ntuk-okfu. Iphe ono te nwekwa ophu gbaru unu l'ememe. Iphe unu e-mejehia bu t'unu gbe kejeje Nchileke ekele. ⁵ Unu tube nvu l'owaa: l'e to nwekwa onye aru uru-ali; m'o bu onye eme umere, rehuru erehu; m'o bu onye enya-kfurukfuru, byaru bya a-bahu l'eka Kuráiyisutu me Nchileke bu eze; ke l'onye enya-kfurukfuru be dukwaa eji l'o bu onye agwa nte.

⁶ Unu be ekwekwa t'o nweru onye e-gude mkpokoro okfu; duphua unu. O kwa iphemiphe obule ono akpataje te Nchileke zube ndu e-ta anuduru iya okfu oke ehueghughu iya. ⁷ Oo ya bu t'unu le ndu du ege ono be emegbajekwa iphe le phuu. ⁸ Unubedua shikwaa nodugbaa l'ekpuru-ochi. Obenu le nta-a, unu le Nnajiufu bya atugbabewa buru nanu-wa be unu nokwa l'iphoro ono. Oo ya bu t'unu meje umere, e-koshi l'unu

nọ l'iphoro ono. ⁹ L'iphe iphoro akpatajẹ bụ umere ọma; odobe-ẹka-ndoo; mę ire-lanụ. ¹⁰ Unu kebe ẹhu mụta ome iphe atsọ Nchileke ẹna. ¹¹ Unu be etsokwa ndu ono; l'eme iphe ẹ-ta badu uru; mbụ iphe ndu nọ l'ọchi emeje. Unu gbe wofutajẹ iphe ẹphe eme; tųaru ẹphe jalangụ l'ifu. ¹² Iphe ono, ẹphe anọduje emeebe l'edomi ono bẹ dukpokwaa ẹji; k'ọphu iphere iya te ekwekpodua nụ t'e je iya ephota lẹ phuu. ¹³ Teke e wofutakotawaru iphe l'iphoro b'a phụkotawaru ọdudu iphe ọbu; ¹⁴ kẹ l'iphe bụ iphe e wofutakpowaru iphoro bẹ bụwa iphoro l'onwiya. Ọo ya meru iphe aasuje:

"Tehu; mųru ẹnya nggube edzu mgbẹnya.

Shi l'anwųhu, ị nwųhuru teta; gbeshi;

tẹ Kuráýisutu bųru iphoro;

chiaru ngu l'ọ bụ anwų."

¹⁵ Ọo ya bụ; t'unu kwakwaa ẹnya l'egbe umere, unu a-nọduje eme nta-a. Unu meje l'ọ bụ ndu maru iphe; be mehe l'ọ bụ ndu ẹ-ta madụ iphe. ¹⁶ Teke o nweru nwųzo, unu kpatajẹru k'ome iphe dų mma; unu ba ahajẹkwa iya t'ọ laa l'iyi; l'iphe dų ẹji paakwaru apaa lẹ mgboko nta-a. ¹⁷ Unu ba abụkwa ndu eswe. Unu sejee; maru iphe dų Nnajiufu mma t'unu mee.

¹⁸ Unu ba angųjekwa męe; k'ọphu ọo-tսu unu atsųtsu. Lẹ męe emejekwa madzų; yọ zahaa onwiya. Ọ bụ iphe unu e-gbe mee bụ t'unu kwe t'ọ bųru Ume-dų-Nsọ e-jije unu ẹhu. ¹⁹ Unu gudeje Egvu-ọma; egvu ekele; mę egvu ọdowaru, shitsua Ume-dų-Nsọ l'ẹka gudeje kfuru ibe unu okfu, e-meje t'obu shihu ẹphe ike. Unu gujeru Nnajiufu egvu ekele; gujekwaru iya phų Egvu-ọma. Unu gudejekwaphu obu unu l'o ha keleje iya ekele. ²⁰ Unu gudeje ẹpha Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu keleje Nchileke, bụ Nna ekele k'iphemiphe ọbule tekenteke.

Umere, gbaru nwoke yele nyee ya

²¹ Unu wozitajẹ onwunu alị l'ẹke ibe unu nọ; gude koshi l'unu kwaberu Kuráýisutu ugvu.

²² Unubẹ ụnwanyi; unu wozitajẹ onwunu alị l'ẹke ndu bụ nji unu nọ; gude koshi l'unu wozitaru onwunu alị l'ẹke Nnajiufu, bụ Kuráýisutu nọ. ²³ Ishi iya bụ l'ọ kwa nwoke bụ ishi kẹ nyee ya; ẹge ono ọ bụ Kuráýisutu bụ ishi kẹ chọchi ono. Ọ bụ Kuráýisutu bụ Onye Ndzọta k'ugwẹhu iya ono; mbụ chọchi. ²⁴ Ọ bụ ẹge chọchi wozitaru onwiya alị l'ẹke Kuráýisutu nọ; bụ ẹge ụnwanyi e-wozitajẹ onwẹphe alị l'ẹke nji ẹphe nọ l'iphemiphe ọbule.

²⁵ Unubẹ unwoke; unu yeru nyee unu obu ẹge Kuráýisutu yeru chọchi obu; woru ndzų iya nų l'okfu ẹka chọchi. ²⁶ Iphe, meru iphe o meru iya ẹge ono bụ: o -gudetsua mini; mę okfu-ọnu iya saghee chọchi t'ọ dų mma; yo gude iya mee ya t'ọ dųru Nchileke iche; ²⁷ k'ọphu oo-kulataru onwiya chọchi l'ọ bụ nwanyi, eje ọlu nji; mbụ nwanyi, ama mma; to nwe ẹkworo, nọ iya

l'ẹhu; ẹhu ta dų iya ẹlikfuta ẹlikfuta; m'ọ bụ egbe iphe ọdo, dų ẹge ono; mbụ t'ọ bųru onye dųru Nchileke iche; t'ọ nwe ẹke ọta nọ iya l'ẹhu lẹ phuu. ²⁸ Ọ bụ ẹge ono bẹ unwoke e-yejeru nyee ẹphe obu ẹge ẹphe yeru onwẹphe. Nwoke, yeru nyee ya obu bụ onwiya b'ọ yeru iya. ²⁹ Ẹ to nwekwa onye kpọjeru onwiya ashị. Iphe o gbe emeje bụ l'ọnonoduje anų onwiya nri; eleta onwiya ẹnya. Ọ bụ ẹge ono bẹ Kuráýisutu anọduje emeru chọchi; ³⁰ kẹ l'ayi bųgbaa iphe motagbaaru iya l'ẹhu. ³¹ Ishi iya abųru l'e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke; sų: "Ọ bụ iphe ono kparu iphe nwoke a-ha nna iya; haa nne iya; je yele nyee ya atųgbabe; ẹphe ẹbo ono abya abųru onye lanų." ³² Iphe ono, Nchileke shi domia edomi ono, e deru l'ẹke-a ono bụkwa ọkpobe katakpų iphe. Iphe mu phųru l'ẹke ono bụ l'ookfu kẹ Kuráýisutu yee chọchi. ³³ Ẹge ono bẹ ookfukwaruphu unu l'ẹhu l'ẹhu; bụ iya bụ lẹ onyenọnu yefutajeru nyee ya obu ẹge o yeru onwiya; nwanyi, nọnu ekoshije lẹ nji iya dųru iya lẹ nsọ.

Umere, gbaru ụnwegirima; mę ndu mųru ẹphe

6 Unubẹ ẹgirima; ọ bụ iphe gbaru unu; mbụ t'unu nųjeru ndu mųru unu okfu; l'ọ kwa uche-obu Nchileke t'unu meje iya ẹge ono. ² "Kwabeje nna ngu; mę nne ngu ugvu;" bụ ekemu ọdungu, Nchileke kweru ọkwa obunggo tukobe. Obunggo ọbu, Nchileke kweru ọkwa iya ọbu bụ: ³ "k'ọphu iphemiphe ọbule a-dųru ngu lẹ mma; nggu akakwaaphu nka lẹ mgboko-a."

⁴ Unubẹ ndu bụ nna; unu be emejekwa ẹgirima unu iphe, e-ghu ẹphe eghughu. Unu gbe hųje ẹphe àhųhų l'ųzo kẹ Kuráýisutu; kpọ-zijeru ẹphe ųzo; shi ẹge ono zųfuta ẹphe.

Umere, gbaru ndu bụ ohu; mę Nnajiufu ẹphe

⁵ Unubẹ ndu, bụ ohu; unu gude ọtsu-egvu; mę ọk-wabe-ugvu nųjeru nnajiufu unu kẹ mgboko-a okfu. Unu wofutajẹ obu; mee iphe, ẹphe ziru unu; l'ọ bụ Kuráýisutu bẹ unu emeru iya. ⁶ T'ẹ b'ọ bųlekwaphu teke ẹphe ele unu ẹnya bẹ unu e-jeje ozi; ẹge ee-shi t'ẹphe jaa unu ajaja. Iphe unu e-meje bụ t'unu gudeje ọkpoma unu l'ọ ha; meje iphe nọ Nchileke l'uche, bụ iya bụ iphe gbaru ndu, bụ ohu kẹ Kuráýisutu. ⁷ T'ẹhu tsojekwa unu ẹna t'unu je ozi unu; l'ọ bụ Nnajiufu, bụ Jisọsu bẹ unu ejeru iya. ⁸ Unu nyatakwa lẹ Nnajiufu e-bu onyenọnu nggo iphe dų mma, o meru: ?m'ị bụ ohu; ?m'ị bụ amadų.

⁹ Unubẹ ndu, bụ nnajiufu; unu mejekwaru ohu unu ọhuma ẹge ono kwaphu. Unu ahaa ẹphe ọnma-pheru ọnwu. Unu nyatakwa l'unu l'ohu unu bụ Nnajiufu lanų ono, bu l'imigwe ono bẹ nwe unu. Yebedua te emekwa ele madzų ẹnya l'ifu.

Ngwa-ọgu, Nchileke anuje

¹⁰ Iphe mu gude akpọchi iya ishi bụ t'unu nọshia ike l'atugbabe, unu lẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráiyisutu tųg-baberu; k'ọphu ike iya ono, nyiberu anyibẹ ono e-me unu t'unu shihu ike. ¹¹ Unu wotakota ngwa-ọgu ọphu shi l'ẹka Nchileke kwaa onwunu; k'ọphu unu a-dụkwanu ike vudoshia ike; lụa ẹjọ ẹregede kẹ Obutuswe. ¹² L'ẹ tọ bụkwa madzụ mmakanụ bẹ ayi l'ẹphe alụ. Ndu ayi l'ẹphe alụ bụkwa ndu ọ-chị-ọha imigwe; mẹ ndu ekfu iphe eme nụ l'imigwe; mẹ ndu imigwe, nwe mgboko, bụ k'ẹkpuru-ọchi ọwaa; me ikpetuma ndu soja, nọkota l'imigwe. ¹³ Ọo ya bụ t'unu chilikota ngwa-ọgu, shi l'ẹka Nchileke nta-a; k'ọphu bụ teke ẹjọ ụboku ono byaleruphu; t'unu dụ ike vudo vudoshia ike; t'ọ mụaru unu l'iya. Teke unu l'iya lụkpooru iya jeye l'ishi; t'unu vudolee l'ẹke, unu vudo.

¹⁴ Ọo ya bụ t'unu rụkota ẹhu ọhuma. Unu woru irelanụ kee onwunu l'ọ bụ onye gude akpọ-buleti kebuta uwe iya l'ukfu. Unu eworu odobe-ẹka-ndoo kpua onwunu l'ọ bụ uwe-ígwè ndu l'ẹje ọgu. ¹⁵ Unu gudeshia ozi-ọma kẹ ẹhu-agu ono ike t'ọ bụru akpọkpa, unu yeru tẹ ẹturu ba lọ unu. ¹⁶ Unu gudefukwaaphu ekwekwe, unu kweru kẹ Jisọsu t'ọ bụru iphe unu e-gbobeje gude l'ezeru onwunu; gude iya nashia akfụ ono, ẹjọ onye ono, bụ Obutuswe agba unu ono; mbụ akfụ ono, enwu ọku, shi l'ẹka Sétanu ono. ¹⁷ Unu nata adzọta ọphu Nchileke dzọtaru unu t'ọ bụru okpu-ígwè, unu e-kpuru l'ishi. Unu anatakwapu okfu Nchileke t'ọ

bụru ogu-mbeke, Ume Nchileke yeru unu l'ẹka.

¹⁸ L'iphemiphe ọbule ono bẹ unu a-nọduje ekfuru Nchileke t'ọ yeru unu ẹka. Unu kfujekpelekwaphu nụ Nchileke tekenteke ẹge Ume-dụ-Nsọ edu unu. Ọo ya bụ t'unu mụjeru ẹnya mkpụrumkpuru. Unu kfujekwapu nụ Nchileke l'okfu ẹka ndu nk'iya. ¹⁹ Unu kfujekwaruphu nụ Nchileke l'okfu ẹka mu: tẹ Nchileke ye mu okfu l'ọnu teke mu ghelijeru ọnu k'okfu okfu; tẹ mu ba atsụje egvu okfu katakpụ iphe ono, ozi-ọma meru t'ayi maru ono. ²⁰ Ọ bụ l'okfu ozi-ọma ono bẹ mu bụ onye Kuráiyisutu yeru tẹ mu nọchia ẹnya iya; 'e gudekwaru lẹ nta-a bẹ mu nọ lẹ mkpọro. Ọo ya bụ iphe mu ekfu; sụ t'unu kfuje nụ Nchileke: tẹ mu kaa obu; saje ozi-ọma ono ẹge gbaru mu tẹ mu saa ya.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

²¹ Mu mawaru lẹ ọo-dụ unu t'unu maru ẹge mu dụ; mẹ ẹge mu eme ala nta-a. Nwanna ayi Tíkikọsu, ayi yeru obu; mbụ onye e gude ire iya ẹka l'ozi kẹ Kuráiyisutu; e-kfuwaruru unu iphemiphe ọbule; k'ọphu unu a-ma ẹge mu eme ala. ²² Ọ bụ iphe meru iphe mu ezi iya t'ọ byakfuta unu ndono; k'ọphu ọo-kọru unu ẹge ayi dụ; obu eshikwanua unu ike.

²³ Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráiyisutu mee t'ẹhu dụ ndu nk'iya agu; mekwaaphu t'ẹphe yeru ibe ẹphe obu; mẹ t'ẹphe kweta nk'iya. ²⁴ Tẹ Nchileke meeru madzụ kpamukpamu eze-iphe-ọma; mbụ iphe bụ ndu yeru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráiyisutu obu; yeru iya ẹya gbururu jeye.

Fílipyai

1 Ọ bụ mbedua, bụ Pọlu; mu lẹ Tímoti, bụ ndu ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozi ede ẹkwo-ozi ọwaa.

Ndu ayi ede iya anụ bụ ndu kẹ Nchileke ono, bu lẹ Fílipyai l'ẹphe ha ono; mbụ ndu ono, ẹphe lẹ Kuráýisutu tųgbaberu bụru nanụ ono; mẹ ndu ishi chọchi ẹphe; mẹ ndu ejeru chọchi ẹphe ozi.

² Tẹ Nchileke, bụ Nna ayi; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-oma; mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Pọlu ekfu anụ Nchileke l'okfu ẹhu ndu Fílipyai

³ Mu anọdujelephu ekeleru unu Nchileke ono, mu ejeru ozi ono ekele iphe bụ tekenteke, mu arị ọriri unu. ⁴ Iphe bụ teke mu ekfu anụ Nchileke l'okfu ẹhu unu bẹ mu egudeje ẹhu-otso-ena ekfu anụ iya. ⁵ Iphe ọbu bụ lẹ keshinu mbọku ono, unu nųru ozi-oma ono bẹ unu shikpelephu yetataru mu ẹka l'òrà ozi-oma ono arara: t'a nųgbaru iya gbururu byeye nta-a. ⁶ Iphe lanụ, dooru mu ẹnya ọhuma bụ lẹ Nchileke ono, bụ iya bụ onye wataru ome iphe-oma ono l'ime unu ono egudekpelekwa iya phụ ẹge ono jeye teke oo-mefu iya l'ishi lẹ mbọku ono, Jisọsu Kuráýisutu a-bya ono. ⁷ Ọ bụ egbe ọriri, mu arijeru unu ndono. Yọ bụru iphe gbaru mu l'ememe ndono; keshinu ọphu unu nọ mu l'obu. Okfu l'unu l'unu ha bẹ ayi l'unu tųko gbaru mgba l'eze-iphe-oma ono, Nchileke emeru mu lẹ mkpọro-a, mu nọ nta-a; ayi l'unu atųkokwaphu gbaru mgba l'eze-iphe-oma kẹ ọgbaru ozi-oma ono ọdzori; bya agbakwaruphu mgba l'eze-iphe-oma kẹ omeje iya t'o shihu ike. ⁸ Ọ kwa Nchileke bẹ bụ onye maru l'ọo oswi-okfu bẹ mu ekfu: l'obu unu l'unu ha dų mu. Obu unu ono, dų mu nų ono bẹ bųkwa l'obu ọphu Kuráýisutu Jisọsu l'onwiya yeru ayi b'o shi.

⁹ Iphe mu anọduje ekfu anųru unu Nchileke bụ t'o mee t'obu ono, unu yeru ibe unu ono kaje nshinu aka-ka akaka eje; mẹ t'unu kafua ọmaru Nchileke ọgbodo amaru; unu amakwaruphu iphe gbaru unu l'ememe l'ifu Nchileke; t'o dokota unu ẹnya. ¹⁰ Ọo ya bụ ẹge unu a-dų ike fọtaje iphe dų mma; mee; k'ọphu bụ: mbọku ono, Kuráýisutu e-kpe ndiphe ikpe ono -rulephu; yoo lewaru l'unu doberu onwunu ọgà; ẹ tọ dųhedu iphe ọo-ta unu ọta iya. ¹¹ Yoo lekwaphu l'umere, unu shikpo meta lẹ ndzụ unu l'ọ ha bųkota umere, vudo nhamun-ha, shi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu. Ọ bụ umere ono e-me tẹ ndiphe kwabẹ Nchileke ugvu; jaa ya ajaja.

Ogude ndzụ onye ekoshi l'a nọ-turu Kuráýisutu ndzụ

¹² Iphe mu eme t'unu maru; unwunna mu; bụ l'iphe-a, byakfutaru mu nų-a bẹ gbe kakwaru ome t'ozí-oma ono kafua odzuru mgboko; ¹³ kẹ l'iphe bụ ndu soja, eche nche lẹ kẹ onye eze; mẹwaru iphe bụ ndu ọdo bẹ tųkowa makọtaru nta-a l'ọo okfu lẹ mu ejeru Kuráýisutu ozi b'e gude tųa mu mkpọro. ¹⁴ Nta-a b'ọ phodukwaru mẹ iphe bụ unwunna, bụ ndu wowaru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka l'ẹphe ha; abụru Kuráýisutu ono bẹ ẹphe atų ume atukobe. Mbụ yọ bųkwaru mkpọro-a, a tųru mu-wa bẹ kparu iya nų. Obu ka ẹphe oshihu ike nta-a; katabe iya; k'ọphu ẹphe kafua ọra ozi-oma ono arara; to nwe onye ẹphe atų egvu.

¹⁵ A makwaru-a l'o nweru ndu gude ẹkwò; l'ezi ozi-oma kẹ Kuráýisutu ono l'ọ -bụ iphe, eeme l'okfu. Obenu l'o nwekwaru-a ndu ọphu gude obu iphoro ezi iya. ¹⁶ Ndu onanu, gude obu iphoro ezi iya ono bẹ gude kẹ l'ẹphe yeru Kuráýisutu obu; ezi iya. Okfu l'ẹphe maru l'ọo ya bẹ kuru mu nų; tẹ mu bya agbajeru ozi-oma ono ọdzori. ¹⁷ Ndu ọphu ezi ozi-oma ono l'ọ -bụ iphe aakpa ẹnya phụ te gudekwa obu iphoro ezi iya. Iphe ẹphe emelephu bụ t'iphe-ẹhuka, mu eje lẹ mkpọro-a, mu nọ-wa gbe karu nshinu.

¹⁸ Ọlobu; ?mu eyeru ẹphe ọnu. Mbụ; ?m'e -gude obu iphoro ekfu iya-o; ?m'ọ bụ l'o nweru iphe nọ ndu ekfu iya nų l'ọkpoma; ẹphe ekfu iya; iphe ọ bụ iphe ọ bụ; t'e kfua ya nų t'e shi ẹge ono mee tẹ okfu ẹhu Kuráýisutu dzuru mgboko. Ọ kwa iphe ono e-me mu; ẹhu atso mu ẹna; atso iya l'eje. ¹⁹ Okfu lẹ mu maru lẹ keshinu ọphu unu anọduje ekfu anụ Nchileke l'okfu ẹhu mu; tẹmanu bẹ Ume kẹ Jisọsu Kuráýisutu anọdujekwaphu eyeru mu ẹka bẹ mu maru l'ee-mekochaa haa mu. ²⁰ L'iphe mu dobekpoor ẹnya; dobeshia ya ike; bųkwaruphu iphe mu ele ẹnya iya bụ l'iphe bụ ẹge ọ dų bẹ mu ta abyadų bya emeru iphe-iphere nų onwomu l'iphe bụ iphe mu eme ememe. Iphe mu e-gbe shia obu ike l'eme; mbụ l'emekpole iya phụ nta-a ẹge ono, mu shihawa meta iya ono; bụ lẹ mu e-gude ndzụ mu; kwabẹ Kuráýisutu ugvu; ?m'ọ bụ mu lẹ ndzụ; ?m'ọ bụ mu l'ọnwu. ²¹ L'ẹhu nke mu bųkwa: mu -nọdu ndzụ; mu egudenuphu ndzụ mu ekoshi l'ọo Kuráýisutu bẹ mu nọ-turu iya. Teke bụ l'ọo anwųhu bẹ mu nwųhuru bẹ gbe bųkwaru uru gbaaru mu. ²² Obenu lẹ teke bụ lẹ mu -nọ ndzụ lẹ mgboko-a bẹ mu a-kakwa ojetaru Kuráý-

isutu ozi. Oo ya bu le mu ta madu ophu mu a-hata.
²³ Uzo iphe labu ono be mu vudo l'echi; yo tuko alo mu ibe eka ebo-ebo. Obenu l'ophu agu mu agushi mu ike bu te mu lakfube Kuráyisutu te mu l'iya nodu. Onanu ka mu mma ugbo olemole. ²⁴ Obenu l'o kwa l'okfu ehu nk'unu b'o kfubekpo karu unu mma te mu nodu ndzu; swiru unu. ²⁵ Keshinu ophu iphe ono doru mu enya be mu maru le mu a-nodu-a ndzu; swiru unu l'unu ha; yetajeru unu eka t'ehu-otso-ena unu kafua nshinu; bu iya bu ehu-otso-ena, shi l'eworu, unu woru onwunu ye Kuráyisutu l'eka. ²⁶ Oo ya bukwanu; teke mu l'unu nulephu; unu akafuaru onwe iphe unu a-gbabe okpa gude mu anga; keshinu mu l'unu tuko buru ndu ephe le Kuráyisutu tugbaberu buru nanu.

²⁷ Iphe lanu ophu bu okpobe iya aburu t'unu mejekwaphu umere, gbaru onye anu ozi-oma Kuráyisutu ono; k'ophu bukwanu teke mu du ike bya nk'unu; m'o bu le mu ta duhedu ike abyabya; mu anulee otu-onu unu: l'unu vudoshia ike; uche aburu unu nanu. Mu anukwaphu l'unu gude obu lanu ehe onwunu; l'ese ke ekwekwe ono, unu kweru ono, bu l'ozi-oma ono b'o shi. ²⁸ Unu be kwekwa t'o nweru iphe ndu okfu unu egude eye unu egvu le phuu. Onanu bebpokwa buru iphe e-koshi ephe l'oo ephebedua e-mekochaa laa l'iyi; unubedua aburu ndu aa-dzota. Yo buru Nchileke atuko iya mekota. ²⁹ L'unubedua be Nchileke mewaru eze-iphe-oma. Eze-iphe-oma ono ta bulekwa t'unu woru onwunu ye Kuráyisutu l'eka. O bukwapu t'unu gude k'okfu ehu iya jejee iphe-ehuka. ³⁰ Nta-a be mu l'unu gbaakwa mgba alu ogo ono, mu shihawa alu ono, bukwa iya phu be mu alu nta-a. Teke ono, mu shi alu iya ono be unu gude enya unu phua ya; ole nta-a be unu anuwa iya le nchi.

Qmuta eka Kuráyisutu

2 Oo ya bu; eworu ono, unu woru onwunu ye Kuráyisutu l'eka ono; ?o meru; obu eshihu unu ike t'oo? Obu ono, o yeru unu ono; ?oduje unu ike? Unu le Ume-du-Nso; ?unu tugbaberu-a buru nanu t'oo? ?Unu anoduje emeru ibe unu obu-oma; l'aphukwaruphu ephe imiko? ² Oo ya bu t'unu mee t'ehu-otso-ena mu dzua oke. Ege unu e-shi mee ya bu te egomunggo buru unu nanu; n-yemobu unu aburu nanu; obu unu; me uche unu abukwaruphu nanu. ³ Unu ba akpajekwa enya l'iphemiphe obule, unu eme ememe. Unu te ekuje onwunu iphe unu ta hadu l'o bu iya. Unu wozitaje onwunu ali l'eke ibe unu no; k'ophu onyenonu e-wotaje iya l'onye odo ka iya. ⁴ T'e b'o dukwa l'unu ha, onye bulephu t'o duru iya le mma be oo-noduje ach'o nkinyi iya. T'onyenonu chojekwa iphe a-duru ndu odo le mma. ⁵ T'uche unu ye le ke Kuráyisutu Jisosu bujeleruphu iphe lanu.

⁶ Le Jisosu shikpelephu le

mbu du l'o bu Nchileke. Adudu ono, o du l'o bu Nchileke ono te nwekwa teke o rijeru le ye le Nchileke ha; m'o kwanu l'oo iphe ya te eswefukwadu enya.

⁷ Iphe o mechiary bu l'o chiru obu iya; swee enya l'onodu iya; bya aburu nwozi; a mua ya. Yo buru madzu; bya anoo ndu le mgboko-a l'o bu ayibedua.

⁸ Yo naru Nchileke okfu; wozita onwiya ali. Yo nu-taberu iya okfu ono; k'ophu o kwetaru; nwuhu; Bu iya bu anwuhu ono, o nwuhuru l'oshi-osweru ono.

⁹ Oo ya meru iphe Nchileke wolikwanuru iya oreke-imeli:

Yo kakota iphemiphe obule.

Yo bya anu iya epha, kakota nu l'iphe bu epha;

¹⁰ k'ophu iphemiphe obule, no l'imigwe; ophu no le mgboko-a; me ophu no le mkpuli ali

a-buru:

ephe -nulephu epha iya ono;

ephe ebyishi ikpere; baaru iya eja;

¹¹ me k'ophu madzu k'amukpamu e-kfu l'edzudzu oha l'oo Jisosu Kuráyisutu bu Nnajiufu; shi ege ono kwabe Nchileke, bu Nna ugvu.

Obu iphoro l'ochi mgboko-a

¹² Oo ya bu; ndu mu yeru obu; teke ono, mu l'unu shi nodu ono be unu shi anujeleru mu phu okfu. T'e b'o bulekwapu teke mu l'unu no be unu a-nujeru mu okfu nkinyi iya. Unu kafukwaaru mu ru onuru okfu nta-a, mu no unu ote-enya-wa. Unu gude otsu-egvu; me ehu-anmanma; kebe ehu meje t'adzodzo ono, Nchileke dzoru unu ono ba bu iphe mmakanu. ¹³ L'o kwa Nchileke be bu onye ereshi ire ike l'ehu unu. Oo ya emeje t'unu chia idzu ome iphe du iya mma l'obu; bukwaru iya phu emeje t'unu du ike mekota iya ege o t'uberu.

¹⁴ Iphemiphe obule, unu eme ememe; unu ba agujekwa aphu eme iya; unu ta alojeru ntutego ye iya; ¹⁵ k'ophu unu a-bu ndu e-te nwe du iphe uta, aa-phuta unu l'ehu. Unu aburu ndu obu iphoro; bukwaruphu

unwu Nchileke; ndu ẹ-ta dudu iphe ẹphe gude merushia onwẹphe l'ẹjo ọgbo-wa, egomunggo swehuru-wa. Ọgbo-wa bẹ egomunggo swehuru; ẹphe adu-tabe ẹji; k'ọphu ẹphe atso age. T'ọ buru ẹge mkpọ-kpodo anọduje echi l'enyashi; bu ẹge unu a-bu iphoro; l'echiru ndiphe lẹ mgboko-a; ¹⁶ mẹ unu -gude okfu ono, anu ndzụ ono ewokfube ẹphe. Unu -emewa ẹge ono; ọo ya bu lẹ mu nwewaru iphe mu e-gude eku onwomu mbọku ono, Kuráýisutu a-bya ọdo ono; keshinu ọphu ọso ono, mu gbaẹberu lẹ mu ezi ozi-oma ono ta bụhedu mu ọso ìphòró; akanya ono, mu seeberu ono ta bụhe mu nsegbu akanya.

¹⁷ Mu vudo l'ifu Nchileke nta-a l'ọ bu onye achiru Nchileke ẹja; gude eworu, unu woru onwunu ye Nchileke l'ẹka; mee t'ọ buru ẹja, mu achị anu Nchileke. Ẹ tọ dukwa m'ọ -ruhuru e je ewota mee mu; gbashifua l'eli ẹjà ono; mbụ; ọ -buru lẹ mu a-nwuhufua anwuhu l'okfu ẹhu unu; bẹ ẹhu a-nodulekwaa atso mu ẹna; mu l'unu atukolee ete ẹswa. ¹⁸ T'ọ bukwaruphu ẹge ono bẹ ẹhu a-nodu atso unu ẹna; unu etsoru mu tee ẹswa.

Tímoti; mẹ Epafurodáyítosu

¹⁹ Mu arịkwa lẹ mu ta anọhedu anono nta-a; mu ezi Tímoti t'ọ bya agbaphee unu. Mu wookwaru iphe ono ye Nnajiufu, bu Jisọsu l'ẹka; lẹ mu e-zi iya t'ọ bya; k'ọphu oo-je; lakfuta mu; bya akọoru mu ẹge unu eme ala; shi ẹge ono dọ mu ike. ²⁰ Ẹ to nwehekwa onye ọdo, mu nweru, dọ l'ọ bu Tímoti, bu onye ọriri ẹhu unu echije ẹhu. ²¹ Ndu ọphu l'ẹphe ha bụlekwaphu ọriri ẹhu ẹphe echije ẹphe ẹhu; ẹphe ta arị-vujehekwa iphe ọphu buwa kẹ Jisọsu Kuráýisutu l'ọriri. ²² Obenu lẹ Tímoti bẹ unu mawaru-a l'ọ koshiwaru lẹ ya bu onye gbaru t'e gude ire iya ẹka. Unu mawaru-a ẹge o shi tsopheta mu l'ọ bu ẹge nwata anọduje etsophe nna iya. Ẹge ono b'ọ shi tsota mu; l'eyeru mu ẹka l'ozí ozi-oma-wa. ²³ Ọo ya bẹ mu arị lẹ mu e-zi Tímoti nk'unu ẹgwegwa-a; mẹ mu -maleruphu ẹge oo-mekochaa mọaru mu. ²⁴ Tẹmanu bẹ mu gudekwaphu Nnajiufu ẹka lẹ mu ta anọhedu ọdu; mu abya agbaphee unu l'ishi onwomu.

²⁵ Mu rịkwaruphu l'ẹ to nwedu ọzo ọdo, mu e-shi iya ọdo; gbahaa tẹ mu zi nwanna ayi Epafurodáyítosu t'ọ byakfuta unu. Epafurodáyítosu bukwaruphu onye mu l'iya tuko eje ozi; bukwaruphu onye mu l'iya tukoru alu ọgu ẹhu Kuráýisutu; bukwaru iya phụ bu onye ono, unu ziru t'ọ wotaru mu iphe ono, mkpa iya shi duru mu ono. ²⁶ Mu e-zi iya t'ọ bya nk'unu t'unu l'iya jia; okfu l'obu unu l'unu ha bẹ shiwa teke teru ẹnya duta iya; mbụ; yo shiwa teke teru ẹnya tsuta iya l'ẹhu; l'e kfuru unu l'ẹhu te shidu dọ iya mma. ²⁷ O shikpokwaa daburu l'iphe-ememe l'oswiya; mbụ iphe-ememe, phoduru nwa genggu: m'ọ gbua ya. Ọbe Nchileke phuru iya imiko. Ẹ tọ bụlekwaa ya b'ọ phuru imiko ono

nwẹnkiniya iya. Ọ phụkwaru iya phụ mbẹdua; ọ buru abụ mẹ aphụ atso mu ntsoto. ²⁸ Ọo ya bu l'ọ gbe ka mbẹdua ohe uhere tẹ mu zikebe iya t'ọ bya t'unu l'iya jia; k'ọphu ẹhu a-tsokwanu unu ẹna l'unu gude ẹnya unu phua ya ọdo; mbẹdua agbabuhukwanu mgbamuche iya agbabuhu. ²⁹ Ọo ya bu; t'unu gudekwa ẹhu-otso-ẹna gbobe ẹka labụ; nata iya l'ọ bu nwanna, unu l'iya mẹ Nnajiufu tukoru tugbabe buru nanu. Unu akwabeje ndu dọ l'ọ bu iya ugvu; ³⁰ l'ọ phodukwaru nwanshi mẹ ishi iya abaa l'ọjeru Kuráýisutu ozi. Yo swee ẹnya lẹ ndzụ iya; l'emeru mu iphe unu gẹga anodu emeru mu ndẹge unu te buru ote-ẹnya.

Ọkpobe odobe-ẹka-ndoo

3 Ẹke mu a-suberu iya unu ishi; unwunna mu; aburu t'unu teje ẹswa l'unu lẹ Nnajiufu tugbaberu buru nanu. Odephe iphe mu dehawaru azu ta atsukwa mu l'anu. Mu e-dephu iya azu. Ishi iya aburu l'oo-me t'unu kafu ogude ẹka l'iphe ono, mu kfuhawaru unu ono. ² Unu zelajekwaru ndu ono, ezije ẹjo iphe ono; mbụ ndu ono, bụgbaa nkuta-iphura phẹ ono; mbụ ndu ono, ezije t'e gude iphe bua anu-ẹhu; sụ l'ọo egbe ugvu, madzụ bufutaje ndono. ³ Iphe mu gude ekfu iphe ono bu l'ọo ayibedua bẹ buru ọkpobe útsù; mbụ ayibe ndu ọphu gude Ume-dụ-Nsọ l'abaru Nchileke ẹja. Ayi anọduje aja Kuráýisutu Jisọsu ajaja kẹ iphe o meru ayi; mbụ; ẹ tọ bukwa l'ayi edobeje obu l'ọo egbe madzụ, ayi bu bẹ a-dzọ ayi. ⁴ Ndẹge o keru ama t'a sụ l'ọo egbe madzụ, onye bu l'adzotaje iya; mẹ mu asụ l'ọ bu mbẹdua gage enwe iphe mu a-dzọbe ọkpa; sụ l'ọo egbe madzụ, mu bu bẹ a-dzọ mu nu. Ọ -buru l'ọ nweru onye arị lẹ ya nweru iphe ya a-dzọbe ọkpa; dobe obu l'ọo egbe madzụ, ya bu a-dzọ iya bẹ mbẹdua kakwa onye obu enwenwe iya. ⁵ Okfu lẹ mu noleruphu abali ẹsaa k'ọphu a mọru mu; kẹ ẹsato iya; e bua mu útsù. A mọru mu; mu aburu nwa Ízurẹlu gedegede. Ikfu, mu shi bu ikfu Bénjaminu. Mu bu onye Híburu; mbụ ọkpobe nwa, ndu Híburu mọru. A -bya lẹ k'odobe eke-mu ndu Ju bẹ mbẹdua l'onwomu shi buru onye Fárisii. ⁶ Teke a byaru l'iphe bu iya shi kakota mu ọphú l'obu; mu asụ l'iphe mu shi eme, shi kakota mu ọphú l'obu bu lẹ mu bu onye shi achị nta chọchi. A -bya lẹ k'iphe ono, bu iphe ekemu kfuru; sụ l'ọo onye meru iya nu; onye ono aburu onye doberu ẹka ndoo ono b'ẹ to nwekwa ọphu aata mu uta l'ọo ọphu mu mesweru. ⁷ Obekwanu l'iphemiphe ọbule ono, bu iphe mu shi anọduje arị l'ọo iphe a-baru mu uru ono bẹ mu gudeekwa okfu ẹhu Kuráýisutu swefukota ẹnya; guru iya ye l'iphe bu mu ọ-la-l'iyi. ⁸ Ẹ tọ bụlekwaa ono nkinyi iya. Iphemiphe ọbule ọdo bẹ mu tuko gukota; yọ buru mu ọ-la-l'iyi. Ishi iya aburu l'uru, ọphu nyiberu ọtu ọnu iya bẹ rubewaru mu ẹka; bu iya bu lẹ Kuráýisutu Jisọsu ono, bu Nnajiufu mu ono bẹ mu mawaru majia ya

ɛnya. Ọ bụ l'okfu ẹhu iya bẹ mu gude swekota ɛnya l'iphemiphe ọbule, mu nweru enweru; t'ọ bụru iphe iyi yitaru. Iphemiphe ọbule ono dọkotawa mu l'ọ bụ ntu-ekpofu l'ɛnya; k'ọphu ọo-bụlephu Kuráýisutu bẹ bụ uru, mu e-rita nkinyi iya; ⁹ mę k'ọphu mu e-koshikwanu lę mu l'iya kwataakwanua tųgbabe ọgbodo atųgbabe bụru nanų. Ọo ya bụ l'iphe mu eme ta bụkwa tę mu meje t'a sụ lę mu bụ onye doberu ẹka ndoo; mbụ egbe odobe-ẹka-ndoo ọphu bụ l'ome iphe ekemu kfuru b'o shi. Odobe-ẹka-ndoo ọphu mu ekoshi lę mu doberu nta-a bụ ọphu shi l'ewota, mu wotaru onwomu ye Kuráýisutu l'ẹka. Yọ bụru onanu bụ odobe-ẹka-ndoo ọphu shi Nchileke l'ẹka. Ọ bụlekwaphu ndu woru onwephe ye iya l'ẹka bẹ ọoguje lę ndu doberu ẹka ndoo. ¹⁰ Iphe meru iphe mu swekotaru ɛnya l'iphe ono, mu nweru ono l'ọ ha; guru iya ye l'iphe iyi yitaru bụ k'ọphu mu a-maru Kuráýisutu; maru ike ono, o gude shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono; mę tę mu lę Kuráýisutu tųko gbaru mgba l'iphe-ẹhuka ono, ooje ono; mę tę Nchileke mee mu tę mu dų l'ọ bụ Kuráýisutu l'anwųhu ono, ọ nwųhuru ono; ¹¹ k'ọphu Nchileke e-meru mu iphe mu ele ɛnya iya: mbụ mee mu tę mu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ.

Ọgba ọso ala l'ẹke, a tųberu

¹² Iphe mu ekfu ta bụkwa l'o ruwaru mu ẹka; ọdudu bụru lę mu dọkotabebewa mma. Obenu l'iphe mu anọduje eseshi ike; bụ tę mu nata obunggo ọso, mu gbaru; okfu lę Kuráýisutu Jisọsu natawaru mu; mee mu tę mu bụru nk'iya. ¹³ Ọnwunna mu; mu te ekfukwa lę mu natawaru obunggo ọso ono. Obenu l'ọ bụ iphe lanų; bę mu emeje: mu atųkoje iphe ọphu mu ghawaru ye l'azų; zahashia; kebekpelephu ẹhu agba agbakfube ọphu nọ mu l'uzo ifu. ¹⁴ Mu anọduje ese; tę mu gbafų ọso ono l'ishi; k'ọphu mu a-nata obunggo, tso iya nų. Obunggo ono bụ ndzụ gbururu jeye ono, Nchileke shi l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu; kua mu tę mu bya anata ono.

¹⁵ Ọo ya bụ; t'iphe bụ ndu, agų onwephe eye lę ndu tsefutawaru l'ɛnya Nchileke; t'ọ bụlekwaphu iphe ono, mu arị ono bę ẹphe a-nọduje arị. Ọ -bụru l'ọ nweru ẹge ọ bya adų; unu aharų arị iphe ọdo bę Nchileke e-koshikwa iya-a unu; yo doo unu ɛnya. ¹⁶ Ọo ya bụ; unu t'ayi tsolekwaphu ọzo ono, ayi shihawa tsota ono; mbụ ọzo, bụ iya bę ayi tsoru gbabewa ọso ono ẹke, ayi gbaberu iya nta-a.

¹⁷ Ọnwunna mu; unu tųko l'unu ha meje ẹge mu eme. Ayi ekoshikwa unu iphe unu e-meje. Unu tųko l'unu ha mųta umere ndu ono, eme iphe ono, ayi ekoshi unu ono. ¹⁸ Mu kfuhakwaru unu iphe-a ugbo olemole; nta-a bę mu gudekwa ɛnya-mini ekfuphuru iya unu azų; sų: l'o nwekwaru igweligwe ndu umere ẹphe ekoshi l'ẹphe bụ ọhogu oshi-osweru kę Kuráýisu-

tu. ¹⁹ Ẹge ọo-mųru ẹphe bụ l'ẹphe a-lakọta l'iyi. Iphe ẹphe abaru ẹja bụ iphe a-la ẹphe l'ẹpho. Yọ bụru iphe iphere iya ga adųje ẹphe; bę ẹphe egudeje eku onwephe ekuku. Yọ bụleruphu l'iphe kę mgboko-a bę ẹphe woru obu tukobe. ²⁰ A -bya abya l'ayibedua bę eze-ufu ayi nọkwa l'imigwe. Ọ bụ l'ẹke ono bę Onye Ndzọta ono, ayi ele ɛnya iya eleshi iya ike ono e-shi bya; bụ iya bụ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu. ²¹ Ọo ya bụ onye a-gbanwe ugwehu ayi ọwaa, ẹ-te nwedu iphe ọ bụ-wa; mee ya t'ọ dų l'ọ bụ ugwehu nk'iya, l'egbu nwịnwii. Ike, oo-gude mee ya bụ ike ono, o gude mekota iphemiphe ọbule; ẹphe atųko nọdu iya lę mkpuli ono.

Ọdu, Pọlu adų ndu kę Kuráýisutu

4 Ọnwunna mu, mu yeru obu; ọo ya meru iphe mu sųru unu t'unu vudoshia ike l'atųgbabe, unu lę Nnajiufu tųgbaberu bụru nanų. Obu unu egbukwa mu egbugbu. Ọ bụ unu emeje; ẹhu atso mu ɛna; bụkwaruphu unubedua bę bụ iphe ekoshi lę mu mekputawaru. Mu yeru unu obu nshinu.

² Mu arọ ọnwunna labụ ono, bụ iya bụ Yuwódiya yele Síntiki t'obu bụru ẹphe nanų; keshinu ẹphe lę Nnajiufu tųgbaberu bụru nanų. ³ Mu arọkwaphu nggubedua, bụ ọgbodo ọnya mu, mu lę nggu tųkoru eje egbe ozi lanų ono; sų t'i yejeru ọnwanyi ono ẹka t'ẹphe meje iphe ono, mu sųru t'ẹphe me ono. Lę mu l'ẹphe tųkokwa eseshi akanya ozikashi ozi-oma ono ike; mę Kelémenti; męwaru ndu ọdo, bųtsua ndu, ayi l'ẹphe eje ozi ono, bụ ndu ẹpha ẹphe nọkota l'ẹkwo, Nchileke deshuru ẹpha ndu, a-nọ ndzụ gbururu jeye.

⁴ T'ẹhu tsojekpelekwaphu unu ɛna l'unu lę Nnajiufu tųgbaberu bụru nanų. Tę mu kfufukwaa ya phų ọdo: t'ẹhu tsojekpelekwaphu unu ɛna.

⁵ Unu gudeje umere unu koshi ndiphe l'unu bụ ndu obu-oma. Nnajiufu nọkwa ntse. ⁶ T'ẹ b'ọ dųkwa iphe, unu e-je ọchi obu l'ẹka. Iphe unu e-mejehia bụ t'unu kfujeru nų Nchileke; kajeru iya iphemiphe ọbule, mkpa iya dųru unu. Teke unu ekfu anų iya; unu etukwa iya phų ẹpha. ⁷ Ọo ya bụ; ẹhu-agu kę Nchileke, bụ iphe kariru ẹge madzų e-gude uche maru iya abųru iphe ewota obu unu; mę uche unu; kwachia l'atųgbabe, unu lę Kuráýisutu tųgbaberu bụru nanų.

⁸ Ẹke mu e-jebile iya phų; ọnwunna mu; bụ: t'iphe e-shitajelephu unu l'uche bụru ọriri kę iphe ono, bụkota ọkpobe okfu ono; mę iphe bụ iphe gbaru kę t'e yeru iya ugvu; mę iphe bụ iphe vudo nhamunha; mę iphe bụ iphe ẹ te merudu emeru; mę iphe dų mma l'ɛnya; mę iphe bụ iphe ọnu wųkoru l'ọ dųkota mma; mę iphe bụ iphe, dų ugvu; mę iphe bụ iphe aaja ajaja. ⁹ Unu meje iphemiphe ọbule ono, mu ziru unu ono; mę ọphu unu mųtaru mu l'ẹka; mę iphemiphe ọbule ono, unu nųru mu l'ọnu ono; mę ọphu unu gude ɛnya unu phųa

l'èhu mu. Ọo ya bụ; Nchileke ono, emeje t'unu buru l'èhu-agu ono; eswikwanuru unu eswiru.

**Pọlu etu ndu Fílípáyí ẹpha;
k'ọhuma, ẹphe meru iya**

¹⁰ Tẹ Nnajiufu lebukwaa ẹka; lẹ nta-a bẹ unu bya bya emewaru mu ọhuma, koshiru mu ọdo l'unu ny-atakpọkwaduru mu-a keshinu ime teke ono. Unu ta maduru iphe ẹhu atsọ mu. Iphe mu ekfu ta bụkwa l'unu ta anọdujedu ekfu okfu ẹhu mu. O gbe bụkwaru ọzo te shidu aduje unu t'unu mee ya l'ẹka. ¹¹ Iphe mu ekfu ta bụkwa l'o nweru iphe ọko iya duru mu; lẹ mbẹdua mụtaakwaru t'iphe mu nweru: ẹge ọ ha ẹge ọ ha; dzujeeru mu; m'o -ruhuduru ọ dọ mu ịdagha. ¹² Mu maru ẹge aabujeru onye ẹjo-ẹka; maru ẹge aabujeru onye ẹka nọ. Iphe bụ ẹke mu nọ; ẹke mu nọ; bẹ iphemiphe ọbule ono mewaru mu; to nwehe iphe abujekwadu mu ẹnya-aphapha: mbụ lẹ mu rijiru ẹpho; ọdudu bụru lẹ mu zẹ ẹgu; ?mu nweru iphe-o; ?mẹ mu te nwe-o; mu anọ-kirishilekwaa. ¹³ Ẹ tọ dudu iphe mu ta adudu ike eme; kẹ l'ọo Kuráýisutu bụ onye emeje tẹ ike k'ememe iya dọ mu.

¹⁴ Obenu lẹ teke ono, mu nọ l'iphe-ẹhuka ono bẹ unu nweru obu-ọma l'ẹke mu nọ; yetaru mu ẹka. ¹⁵ Tẹmanu bẹ unubẹ ndu Fílípáyí l'onwunu maru lẹ teke mu watakpọoru ozi ozi-ọma ono l'ọdungu; mbụ teke ono, mu shi lẹ Masedóniya lufuta ono b'ẹ to nwedu chọchi ọdo, mu l'ẹphe tųgbaberu nanu ọdo; gbahaa unubẹdua nwenkinyi unu. Ọ bụ unubẹdua nwenkinyi unu bụ ndu shi anuje mu iphe; bụkwaruphu unu bụ ndu shi anatajẹ iphe shi mu l'ẹka. ¹⁶ Mbụ je akpaa lẹ teke mu

shi nọdu lẹ Tesalonáyika bẹ unu shi emejeru mu mkpa mu; mẹ mkpa -byaru mu; mbụ; ẹ tọ bụlekwa ugbo lanu bẹ unu meru mu iya nkinyi iya. ¹⁷ Ẹ tọ bụkwa iphe ono, unu anuje mu ono bụ iphe mu ele ẹnya iya. Iphe mu gbe ele ẹnya iya kwa t'uru byaru unu bẹrebere; bụ iya bụ t'unu kafu oshihu ike l'eworu ono, unu woru onwunu ye Kuráýisutu l'ẹka ono. ¹⁸ Mu natawaru iphemiphe ọbule ono, unu nuru Epafurodáyitọsu t'o wotaru mu ono. Iphe ono, unu nuru mu ono bẹ unu nųkwaru mu nųgharu mu iya ẹka. Oo-dzukpokwaa iphe mu eme iya; tsufu etsufu. Iphe ono, unu nuru mu ono dọ l'ọ bụ ngweja, eshi kwẹkwẹkwe, mkpọ iya ekpo tųu alakfube Nchileke. Mkpọ iya ono atsọ Nchileke ẹna; yo gbobe ẹka labu; nata iya ọhuma. ¹⁹ Nchileke ono, mu ejeru ozi ono a-nųkota unu iphemiphe ọbule, mkpa iya duru unu. Ọ bụ l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu bẹ ooshije hata iphe nų ayi; mbụ iphe ono, o nweru ono, bụ ọdu-biribiri iya, kariru ọtukota ọnu iya ono; woru nų ayi. ²⁰ T'ọ bụru Nchileke ono, bụ iya bụ Nna ayi ono bẹ ajaja a-bụ nk'iya gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dọ.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

²¹ Unu jjaru mu iphe bụ ndu kẹ Nchileke l'ẹhu l'ẹhu; mbụ ndu ono, ẹphe lẹ Kuráýisutu Jisọsu tųgbaberu bụru nanu ono. Ọnwunna ayi, ndu ọphu mu l'ẹphe nọ l'ẹke-a ajikwaphu unu. ²² Iphe bụ ndu kẹ Nchileke, nọ l'ẹke-a l'ẹphe ha ajikwaphu unu; ketekete kẹ ndu ejeru eze, bụ Síza ozi.

²³ Tẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze- iphe-ọma l'unu ha.

Kọlósí

1 Ọwaa bụ ẹkwo-ozí, mubẹ Pọlu ede. Mu bụ onye Nchileke fọtaru; mee mu tẹ mu buru onye ishi-ozí Kuráýisutu Jisọsu. Onye mu l'íya gba mgba ede íya bụ nwanna ayí, bụ Tímoti.

² Ndu ayí ede íya anụ bụ ndu kẹ Nchileke; ndu ọphu nọ lẹ Kọlósí; mbụ ụnwunna ayí ndu ọphu woru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka; ẹphe l'íya atụgbabewa buru nanụ.

Tẹ Nchileke, bụ Nna ayí meeru unu eze-iphe-oma; yo mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Okfu anụ Nchileke; l'etu íya ẹpha

³ Ayí anọdujekwaphu etu Nchileke ẹpha, bụ íya bụ Nna kẹ Nnajiufu ayí, bụ Jisọsu Kuráýisutu teke ayí ekfu anụ íya l'okfu ẹhu unu. ⁴ Iphe kparu íya nụ bụ l'ayí nụwaru k'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráýisutu; nọdu íya l'ẹka; unu l'íya atụgbabe buru nanụ. Ayí abya anụkwaaphu l'unu yeru ndu kẹ Nchileke l'ẹphe ha obu. ⁵ Ekwekwe ono, unu kweru kẹ Kuráýisutu ono; mẹ obu ono, unu yeru ndu ọdo ono bẹ gbaḅeru ọkpa l'iphe ono, unu ele ẹnya íya ono. Iphe ọbu, unu ele ẹnya íya ọbu bụ iphe ono, Nchileke kwakọberu unu l'imigwe ono. Yọ buru iphe ono, ọ kwakọberu unu l'imigwe ono bẹ bụ iphe ọbu, e meru; unu amaru teke ono, a byaru bya ezia unu ozí-oma ono, bụ ọkpobe okfu ono. ⁶ Ozí-oma ono erekwa ire l'ẹkemekwe ọbule; bya atụkokwaphu mgboko jegbaru. Yọ buru ẹge ono bụ ẹge o jegbaru l'ẹke unu nọ; l'ere ire lẹ ndzụ unu keshinu mbọku, unu nuru íya; yo doo unu ẹnya ọhuma; mbụ iphe eze-iphe-oma Nchileke ono bụ. ⁷ Ọ bụ Epáfurasu, bụ onye ayí yeru obu; onye ayí l'íya tuko eje egbe ozí lanụ-a bẹ bụ onye ziru unu ozí-oma ono. Epáfurasu ono bụ onye koshiwaru lẹ ya bụ onye e gude ire íya ẹka l'ọjeru Kuráýisutu ozí. Yọ buru íya nọ-chiru ẹnya ayí l'ibíyia nk'unu; ⁸ tẹmanu b'ọ bukwa íya phụ kfulu ayí k'obu ono, Ume-dụ-Nsọ meru; unu eyeru ibe unu ono.

⁹ Ọo ya meru iphe ayí ta tẹ-gbejedu ẹka l'okfu anụ Nchileke l'okfu ẹhu unu keshinu teke ono, ayí nuru l'unu wowaru onwunu ye Kuráýisutu l'ẹka ono. Ayí anọduje ekfu anụ Nchileke t'ọ mee unu t'unu makọta-jeru iphe bụ uche-obu íya; mẹ t'ọ shi l'ẹka Ume-dụ-Nsọ nụkwaphu unu mmamiphe ọphu e-meje t'uche-obu íya doo unu ẹnya. ¹⁰ Ọo ya bukwanu k'ọphu unu a-nọdu emeje umere, e-mekwanu tẹ ndzụ unu l'ọ ha buru

iphe unu e-gude akwabẹ Nchileke ugvu; unu emekwaphu iphe dụ Nchileke mma l'iphemiphe ọbule, unu eme ememe. Unu eshi ẹge ono meje iphe bụ iphe-oma tekenteke; kakwaphu ọma onye Nchileke bụ.

¹¹ Ayí anọdujekwaphu ekfu anụ Nchileke sụ t'ọ gude ike íya ono, dụ biribiri ono; mee unu t'unu shihu ike ọgbodo eshihu; k'ọphu unu a-duje ike gude ọta-nshi nwejeru obu l'iphemiphe ọbule, byaru unu. ¹² Ayí ekfu-je anụ íya sụ t'ọ mee t'unu gudejekwaphu ẹhu-ọtso-ena tuje Nchileke, bụ Nna ẹpha l'iphemiphe ọbule ono. Okfu l'ọ bụ íya bụ onye meru; unu aburu ndu gbaru tẹ unu lẹ ndu nk'íya gbaru mgba l'iphe ọ kwakọberu ndu nk'íya l'ẹke ono, bụ iphoro nọkota íya ono, bụ íya bụ ẹke Nchileke bụ eze. ¹³ Okfu l'ọ dzofutawaru ayí l'ẹke ẹkpuru-ochi nweru ike; bya ewota ayí je edobe l'ẹke Nwa íya ono, o yeru obu ono bụ eze. ¹⁴ Nchileke shi l'ẹka Nwa íya ono gbata ayí; bya agụkwaaruphu ayí nvụ l'iphe dụ ẹji, ayí meshiru.

Kuráýisutu bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ

¹⁵ Ọ bụ Kuráýisutu bẹ koshiru ayí egbe onye Nchileke bụ; mbụ Nchileke ono, ẹ te egudejedu ẹnya phụ ono. Ọ bụ Kuráýisutu ono bẹ Nchileke doberu l'ọnodu, kakọta nshinu l'iphe bụ iphemiphe ọbule, o meru ememe. Kuráýisutu ono bẹ nọha-oduru bẹ Nchileke meshideru iphemiphe ọbule. ¹⁶ Yọ buru l'ẹka íya bẹ Nchileke shi mekota iphe bụ iphemiphe ọbule, bụ ọphu nọ l'imigwe; mẹ ọphu nọ lẹ mgboko: ọphu eegudeje ẹnya phụ; mẹ ọphu ẹ te egudejedu ẹnya aphụ; mbụ ndu eze ojozi-imigwe; mẹ ndu bụ nnajiọha; mẹ ndu bụ eze l'ẹphe ha; mẹ ndu ọphu ekfu iphe eme nụ, nọkota l'imigwe. Ọ bụ yẹbedua, bụ Kuráýisutu ono bẹ Nchileke shi l'ẹka íya; mee iphemiphe ọbule; buru íya b'ọ meru íya doberu. ¹⁷ Yẹbedua l'onwiya vukota iphemiphe ọbule ọzo nọduhawa. Yọ bukwaruphu ike nk'íya b'ọ gude mee iphemiphe ọbule, Nchileke meru ememe; yọ nọdukota l'ẹke Nchileke doberu íya. ¹⁸ Ọo ya bụ ishi; kpo-kfulu l'ugwẹhu íya ono; mbụ chọchi. Ọ bụ íya bụ ẹke ndzụ k'ugwẹhu ono futaru. Yọ bukwaru íya phụ bụ onye ivuzọ, Nchileke vutsukpo ọzo mee; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; k'ọphu ọo-bụ íya e-wota ọnodu mbụ l'iphemiphe ọbule, Nchileke meru ememe. ¹⁹ Ọ bụ Nchileke bẹ chíru íya l'obu íya; mee t'ọ buru l'ẹhu Nwa íya bẹ aa-phukota iphe yẹbe Nchileke bụ;

²⁰ mē t'ò bụkwaruphu l'ẹka Nwa iya ono bē ya e-shi mee tē yele iphemiphe ọbule dū lē mma. Nchileke eshi ẹge ono gude mee ono, Nwa iya lọkaru teke ono, ọ nwụhuru l'oshi-osweru ono mee tē okfu ba dūheru yēbe Nchileke; mē iphemiphe ọbule, o meru ememe. Mbụ l'ò bụ l'ẹka Nwa iya ono bē ya e-shi mee iphemiphe ọbule, nọ l'imigwe; mē ọphu nọ lē mgboko tē yele yēbe Nchileke dū lē mma.

²¹ Unubēdua yikwaphu lē ndu ẹphe lē Nchileke dū lē mma ọbu. Okfu l'o nwekwaruphu teke unubēdua shi anọduje eme umere, koshiru l'unu ta madụ Nchileke. Yọ bụru ẹjo iphe unu shi anọduje arị l'ọriri; l'eme iya ememe bē shi mee unu; unu abụru ọhogu Nchileke. ²² Obenu lē nta-a bē Nchileke shiwa lē ndzụ, Nwa iya shi nọdu l'eliphe-a; mē anwụhu, ọ nwụhuru; mee t'unu l'iya dū lē mma; k'ọphu Nwa iya ono e-duta unu; unu abụru ndu dūru Nchileke iche, ẹ-ta dūdu ẹke aata unu ụta; ọphu unu 'abụdu ndu aamaru ẹjo ẹka; gbururu jeye; yo duta unu bya akfube l'ifu Nchileke ono. ²³ Obenu l'iphe unu mefutaje bụ l'unu e-kweshilekwaphu ike l'iphe unu kweru; shihu ike l'ò bụ ẹge-a ọkpa-ulo emeje ulo; yo shihu ike-wa. Unu be ekwekwe t'o nweru onye a-bya emee unu t'unu wofu obu l'iphe ono, unu ele ẹnaya iya ono. Mbụ iphe ono, unu shi l'ozí-oma ono, unu nūru ono dūbe ele ẹnaya iya ono. Ozi-oma ono, unu nūru ono bē bụkwa iya-a bụ ozi-oma ọphu e zigbakotaru mgboko mgburumgburu; yọ bụkwaru iya phụ bē Nchileke ziru mbēdua, bụ Pọlu tē mu je ezia ya ndu ọdo.

Ozi, Pọlu ẹjeru Chọchi

²⁴ Nta-a bē ẹhu atsokpoo mu ẹnā; kē l'ọo okfu ẹhu unu bē mu gude eje iphe-ẹhuka-wa. L'ọ kwa iphe-ẹhuka-wa, mu eje nta-wa bē mu gude eyeta ẹka; eme t'o dzua edzudzu mbụ iphe ọphu phodukwaduru l'iphe-ẹhuka ono, Kuráiyisutu gude okfu ẹhu ugwehu iya; mbụ chọchi jee ono. ²⁵ Ọ bụ Nchileke ono, bụ onye fọtaru mu nū tē mu bụru nwozi chọchi ono bē ziru mu ozi-wa tē mu zia unu. Ozi ọbu, o ziru mu ọbu bụ tē mu mee unu t'unu tuko iphe ya kfuru makotaru; ²⁶ mu emekwaaphu t'a maru iphe ono, Nchileke tūberu lē ya e-me ono. Iphe ono b'o shi domia edomi; k'ọphu ẹ to nwebua onye majeru iya nū keshinu ọphu o keru mgboko-a. Obenu l'ò bya erua nta-a; yọ bya ekoshi iya ndu ọphu bụ ndu nk'ia; ẹphe amaru iya. ²⁷ Nchileke bē chihawaru iya achichi dobe: l'ọo ndu bụ ndu nk'ia bē ya e-koshi iphe ono, ya shi domia edomi ono. L'ọo ẹphe; bē ya e-koshi iya t'ẹphe maru iya. T'ẹphe maru iphe ono, kporu ọtukota ọnu iya; bya adū biribiri; bụ iya bụ iphe ọ tūberu lē ya e-meru iphe bụ mba, nọ lē mgboko-a. Iphe ọbu, o shi domia edomi ọbu bụ lē Kuráiyisutu bu ebubu l'ime obu unu. Yọ bụru Kuráiyisutu ono emeje t'ayi woru ẹnaya tupyoo l'ayi lē Nchileke a-

gbaru mgbā l'ọdu-biribiri iya. ²⁸ Ọ bụ okfu ẹhu Kuráiyisutu ono bē ayi anọduje ara arara t'onnyemonye ọbule nū ya. Ayi anọduje alọ onnyemonye ọbule ẹka lē nchi; gude mmamiphe l'ezí onnyemonye iphe; k'ọphu ayi e-shi ẹge ono duta onnyemonye ọbule t'ò bụru onye dūbe mma bya l'ifu Kuráiyisutu. ²⁹ Ọ bụ iya meru iphe mu anọduje alibashi; kebe ẹhu eme ẹge mu e-shi tē mu jeebe ozi ono, Nchileke ziru mu ono. Ike, mu egudeje eje iya bē bụ ike ono, Kuráiyisutu eyeje mu l'ẹhu ono. Ọo ya bụ ike, ere mu ire l'ẹhu.

² Iphe mu eme t'unu maru bụ ẹge mu alibashi-be l'okfu ẹhu unu. Ọ kwaphu ẹge ono bē mu alibashi l'okfu ẹhu chọchi, nọ lē Layodísiya; mēwaru iphe bụ ndu ọdo, ifu mu l'ẹphe ta kporgbabuaru. ² Iphe mu gude eme iya ẹge ono bụ k'ọphu obu e-shihu ẹphe ike; mē k'ọphu obu, ẹphe yeru ibe ẹphe e-me t'ẹphe bụru nanū. Ọo ya bụ t'ẹphe bya amaẹbekpooru ọkpobe okfu ono; shi ẹge ono phūbe uru, nyiberu anyibē, nọ l'ọmaru ọkpobe okfu ono. Ọo ya bụ; e shi ẹge ono; iphe ono, Nchileke shi domia edomi ono edoo ẹphe ẹnaya ọhuma. Iphe ọbu, Nchileke shi domia edomi ọbu bụ Kuráiyisutu l'onwiya. ³ Ọ bụ yēbedua, bụ Kuráiyisutu ono bē Nchileke eshije l'ẹka iya mee tē madzū maẹberu iphe bụ mmamiphe l'ò ha; makotabebekwaruphu iphe ono, bụ ọkpobe okfu ono l'ò ha. Iphe ono bụgbaa iphe yēbe Nchileke domiru edomi l'ime Kuráiyisutu ono.

⁴ Iphe mu gude ekfu iphe-a bụ k'ọphu ẹ too nweđu onye e-gude ire-machamacha duswee unu ụzo. ⁵ A makwaru lē mu ta nọdu l'ẹke ono, unu nọ ono; ọbu l'ò kwa l'ẹke ono, unu nọ ono bē obu mu nọ. Ẹhu atsokwa mu phụ ẹnā lē mu phuru ẹge unu swikoberu onwunu nanū; mē ẹge unu gude bụru 'e-nwuribe-enwuribe l'eyeye, unu yeru onwunu Kuráiyisutu l'ẹka.

Kuráiyisutu bụ ishi

⁶ Ọo ya bụ; keshinu unu natawaru Kuráiyisutu Jisọsu; yọ bụru Nnajiufu unu; t'unu l'iya tūgbabelekwaphu bụru nanū kwaseru. ⁷ T'ò bụle kwaruphu ẹge oshi agbabeje ọgvu l'ime alj; bụ ẹge unu a-gbabẹ ọgvu l'ime Kuráiyisutu. T'ò bụru Kuráiyisutu a-bụ ọkpa-ulo, unu anọdu akpụ ndzụ unu ẹge aakpūje ulo; unu akafu okweshi ike l'iphe ono, e ziru unu ono. Unu egudejekwaphu obu unu l'ò ha keleje Nchileke ekele; ekelegharu iya ẹka.

⁸ Unu kwabekwa ẹnaya t'ẹ b'o nwe onye e-gude mmamiphe nwa ọ-maru-omachata; mē ụgho, ẹ-te nweđu ishi; bya eduswee unu ụzo l'ọkpuberu okfu ono. Iphe ono bụkota iphe shi l'iphe ndiphe ezi; mē iphe shi l'ẹka ọgvu-imigwe, achị mgboko-a. Ẹ tọ bụkwa Kuráiyisutu b'o shi l'ẹka. ⁹ Okfu l'ò bụ l'ẹhu Kuráiyisutu ono, byaru bya abụru madzū ono; bē Nchileke l'onwiya byaru bya edzua oke; ekoshikota onye ya bụ.

¹⁰ Nchileke shi-wa l'ẹka Kuráýisutu ono, unu l'iya tųg-baberu bųru nanų ono; mee tẹ ndzų unu dzua oke. Yọ bųru Kuráýisutu ono bų onye ishi, kakọta iphe bų ndu bų eze imigwe l'ẹphe ha; bya akakọtakwaphu ndu ekfu iphe emenu l'imigwe.

¹¹ Ọ kwa teke ono, unu l'iya bya atųgbabe bųru nanų ono b'e buru unu útsù; mbų útsù ọphu ẹ-ta bųdu ẹka b'e gude bua ya. Ọ bų Kuráýisutu l'onwiya bų onye buru iya unu. Útsù ono, o buru unu ono bẹ bųkwa ugwehu unu l'ọphu b'ọ yefuru unu l'ọ bų onye yefuru uwe; mbų ugwehu unu ono, iphe dų ẹji shi faa kutuku-tu ono. ¹² Lẹ teke ono, e meru unu baputizimu ono b'a tųkookwa unu lẹ Kuráýisutu likota elili. Tẹmanu bẹ Nchileke bya atųkokwaphu unu l'iya mee; unu atųko shi l'ọnwu teta nọdu ndzų. Iphe kparu iya nų abųru l'unu dakoberu ike ono, nọ Nchileke ono; bų iya bų ike ono, o gude mee Kuráýisutu: yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzų ono. ¹³ O nweru teke unu shi dų l'unu nwųhuru anwųhu; okfu l'unu mesweru Nchileke; mẹ okfu l'unu te shidu buhawa útsù ọphu shi l'ẹka Kuráýisutu. Obenu lẹ nta-a bẹ Nchileke byawaru bya emee; unu lẹ Kuráýisutu atųko nọdu ndzų; yọ gųkotaru ayi nvų l'iphe bų iphe dų ẹji, ayi meru l'ọ ha. ¹⁴ Ọ tųkowa iphe ono, e deru l'ẹkwo, bų iya bų iphe ekoshi l'ayi dakakọtawaru iphe ekemu ono, ọ tųru ono kfuru fuchakota. Mbų fuchakota iphe ono, e deru ono, shi dųwa l'ọ bų ugwo; tọpyita ayi l'ẹkpiri l'ayi ha ono. Nchileke emeebe; bya akpakọ iphe ono kparamupamu kọpyabe l'oshi-osweru; gude ẹge ono mee ya; yo rebuhu ire. Ẹ to nwehedu l'ọ ree ire ọdo jeyewaru. ¹⁵ Ọ bų teke ono, Kuráýisutu nwųhuru l'oshi-osweru ono b'ọ chikporu ike iphe bų ndu eze, nọkota l'imigwe l'ẹphe ha; mẹ ike kẹ ndu ekfu iphe emenu l'imigwe; kputa ẹphe lẹ ndzų; kputa ẹphe l'edzudzu ọha; yẹbedua atųa okokooko teke ono lẹ k'emekputa ono, o mekputaru ẹphe ono.

¹⁶ Ọo ya bų; t'ẹ b'ọ nwekwa onye a-bya anọdu akpọcha-pheru unu mkpọcha l'iphe unu eri eriri; mẹ l'iphe unu angų angųngu. Ọdo bų t'ẹ b'ọ nwekwa onye a-bya bya akpọchalahaaru unu mkpọcha l'ọo ọwaa bų eswe-iphe, unu e-meje; t'unu dobekwa mbọku ọphu meje eswe-iphe; ọdudu bųru l'ọo ọphu bẹ ee-rije lẹ Aji Ọnwa Ọphungu; m'ọ bų kẹ iphe unu e-meje mbọku ọtu-ume. ¹⁷ Ekemu ndu Ju ono l'ọ ha, e shi tųa lẹ kẹ iphemiphe ọbule ono bẹ shi dųkota l'ọ bų nwonyonyo iphe e-mekochaa bya l'ųzo ifu. Obenu l'ọphu bų ọkpobe iya bų Kuráýisutu. ¹⁸ Ọo ya bų t'unu be ekwekwa t'ọ nweru onye a-bya akpọshia unu ọnata obunggo ono, Nchileke a-nų unu ono. Unu be ekwekwa tẹ ndu ono, ọonoduje atsọ ẹna t'ẹphe meje t'a sų l'ẹphe wozitaru onwẹphe alị ono nafų unu obunggo Nchileke. Ẹphe anọduje ekfu tẹ aabajẹru ųnwu ojozi-imigwe ẹja; sų l'iphe ẹphe dzọberu ọkpa ekfu iya bų àphų, ẹphe phųru. Egbe ndu ono anọdujelephu eku onwẹphe iphe

ẹphe ta hadu l'ọ bų iya. Yọ bųleruphu mkpọkoro ego-munggo, ẹ-te nwedu ishi bẹ ẹphe anọduje arị. ¹⁹ Ẹphe ta anyatajẹdu l'ọ nweru onye bų ishi chọchi. L'ọ bų Kuráýisutu bų ishi chọchi; chọchi abųru ugwehu. Unu manarųa l'ugwehu l'ọ ha dzekfuru lẹ nkwo iya lẹ nkwo iya je akpaa l'akwara, nọkota l'ẹhu; ẹhu edzekfua bųru nanų. Yọ bųru ishi emeje ugwehu ono; yoo vu evuvu ẹge Nchileke tųberu. Yọ bųru ẹge ọ dų l'ẹhu Kuráýisutu yẹle chọchi ndono.

Anwųhu; mẹ ọno ndzų onye lẹ Kuráýisutu

²⁰ Keshinu unu lẹ Kuráýisutu tųko nwųhukotawa bẹ Nchileke bọfuakwaru unu l'iphe ọgvu, shi l'imigwe ezi; mbų ọgvu ọphu bų iya achikota mgboko-a. ?Bų ngųnu meru iphe unu emekwadua l'ọ bų ndu bųkwadua ndu mgboko-a? ?Bų ngųnu meru iphe unu emekwadua iphe o kfuru; mbų ekemu ono, sųru: ²¹ "Be ebyikwa ẹka lẹ nri ọwaa." "Be edekwa ọnu l'ọwaa." "Be edenyikwa ẹka l'ọphu." ²² Iphe bų ekemu ono l'ọ ha bẹ bųlekwapu iphe madzų gude ẹka ezilephu. L'iphe eeri eriri bųkwa e -riebewa iya b'ọ gvųchawaru. ²³ E -kfudekpoo ya ekfukfu bẹ iphe ono, ẹphe ezi ono abųjekwa: ẹphe -ezi iya; yọ dų l'oo-me tẹ madzų nweru mmamiphe. Obenu l'iphe ẹphe anọduje ezi bųlephu iphe shi l'uche-obu kẹ madzų, bų iya bų iphe ono, ẹphe anọduje ezi; sų tẹ aabajẹru ųnwu ojozi-imigwe ẹja; ọdo bų onanu, ẹphe anọdujekwaphu eme t'a sųje l'ẹphe wozitaru onwẹphe alị; mẹ aphų, ẹphe anọduje anų ugwehu ẹphe. Obenu l'iphemiphe ọbule ono te nwekwa ọphu eyejeru ẹphe ẹka t'ẹphe kpadeghee onwẹphe t'ẹgu ẹjo iphe ba agųjeshi ẹphe.

3 Keshinu Nchileke mewaru: unu lẹ Kuráýisutu atųko shi l'ọnwu teta nọdu ndzų; unu anọdu-wa ndzų ọphungu; unu watanų ọcho ẹge unu e-me t'iphe ono, nọ l'imigwe ono rube unu ẹka; mbų iphe nọ l'imigwe l'ẹke ono, Kuráýisutu nọ l'ẹka-ųtara Nchileke ono. ² Unu woru ọriri unu dobe l'iphe nọ l'eli l'ẹke ono; unu be ewokwaru iya dobe l'iphe nọ lẹ mgboko l'ẹke-a. ³ Ishi iya abųru l'ọ dųwa l'unu nwųhuru anwųhu. Ndzų unu b'e wowaru domia l'ẹka Kuráýisutu l'ime Nchileke. ⁴ Ọ bų Kuráýisutu bẹ bų ọgbodo ndzų ayi l'ayi ha. Teke ono, Kuráýisutu a-bya ọdo ono bẹ unu e-tsokwa iya phų bya. Unu l'iya agbakwaruphu mgba l'ọdu-biribiri nk'iya.

Ndzų unu teke ono; mẹ ndzų unu nta-a

⁵ Ọo ya bų t'unu pyi-gbushia iphe, bų iphe kẹ mg-boko-a ọphu nọkwadua unu ndzų l'ẹhu; bų iya bų: ųru-alị; umere, rehuru erehu; ẹgu ẹjo iphe; ijimẹnaya; mẹ ẹnaya-kfųrukfuru. Ishi iya bų l'ẹnaya-kfųrukfuru dųlek-waphu ẹji l'ẹ wòtaru iphe ọdo dochia ẹnaya Nchileke l'obu madzų. ⁶ Ọ bų iphemiphe ọbule ono e-me tẹ oke

ẹhu-eghughu kẹ Nchileke dakfu ndu ẹ-ta anụduru iya okfu. ⁷ O nwekwaruphu teke unubedua shi emetsua iphe ono l'ọ ha. Ọ bụ teke ono, unu shi eme iya ono bẹ bụ teke ọbu, iphemiphe ọbule ono shi gude ndzụ unu eme ẹge dụ iya mma.

⁸ Obenu lẹ nta-a, unu bụwa ndu kẹ Kuráýisutu-wa bẹ unu a-hakọta iphe ono l'ọ ha. Unu haa ẹhu-eghughu; haa ọkpoma-ọku. Unu be edobejekwaru madzụ ibe unu iphe l'obu; unu ahaa ophuje madzụ iphu. Tẹ okfu erehu be eshijekwa unu l'ọnu. ⁹ Unu ba adzujekwaru ibe unu ẹjo-ire; keshinu unu hakọtawaru akahụ umere ono yele ẹjo ememe, tso iya nụ. ¹⁰ Ọo ya bụ t'unu yee umere ọphungu ono l'ọ bụ onye yeru uwe. Ọ kwa Nchileke ono, nọru unu umere ọphungu ono; a-nọdu eme unu t'unu kafua ọburu ndu o meru k'ọphungu. Ọo ya bụ t'unu makọtaru onye Nchileke bụ; matabe iya; k'ọphu unu a-kafuaru ọdu ẹge ọ dụ kwaseru.

¹¹ Keshinu ọ dọwa ẹge ono b'ẹ ta akpahẹkwa ishi kẹ l'onye ọphu bụ onye Ju; onye ọphu ta bụ. Ta akpahẹ ishi kẹ l'e buru ugwu; te bu. Te ekfuhe kẹ l'onye ọphu bụ onye alala; onye ọphu aburu onye imoswa. Te ekfuhe kẹ l'onye ọphu bụ ohu; onye ọphu aburu amadụ. Ẹ to nwehekwa iphe ono ọphu aakpakwadu ishi iya. Ọ bụwa Kuráýisutu bụ mkpakọ-lẹ-nphuko. O buwa ebubu l'ime obu unu l'unu hakọta.

¹² Unubedua bụwa unwu Nchileke. O yeru unu obu; fọta unu t'unu bụru ndu nk'ia. Ọo ya meru iphe unu a-phujeru madzụ ibe unu imiko; mejeru madzụ iphe-oma. Unu wozitaje onwunu ali; unu emeje odo; tajeru iphe nshi. Unu chita iphe ono l'ọ ha yee onwunu l'ọ bụ onye yeru uwe. ¹³ Ibe unu -mee unu ẹji; unu atagbujee ya lẹ nshi. Teke bụ lẹ madzụ meru unu iphe unu a-ta iya ọta; unu aguaru iya nvụ. Lẹ Nnajiufu guakwaru unu nvụ l'iphe dụ ẹji, unu meru. Ọo ya bụ t'unu gujekwaaru ndu ọdo nvụ teke ẹphe mesweru unu. ¹⁴ Ọphu katsukpo nụ l'iphemiphe ọbule ono bụ t'unu yeru ibe unu obu. T'obu ono, unu yeru ibe unu ono swikobe unu; mee unu t'unu tugbabe bụru nanụ ọgbodo aburu. ¹⁵ T'ẹhu-agu ọphu shi l'ẹka Kuráýisutu bụru iya a-nọ unu l'obu; l'eduzi unu ọzo. Okfu l'ọ bụ ẹhu-agu ono kparu iphe Nchileke kukoberu unu t'unu bya aburu ugwehu lanụ. Unu kejeje Nchileke ekele k'onanu. ¹⁶ Unu kwe t'ozu ono, shi Kuráýisutu l'ọnu ono bya eburu unu eburu l'obu; dzua ya oke. Unu yejeru ibe unu ẹka; mee t'ozu ono kafua ẹphe odo ẹnya. Unu gudeje mmamiphe, Nchileke nọru unu yeru ẹphe ẹka. Unu egudejekwa iya phụ alọ ẹphe ẹka lẹ nchị. Unu gụjee Egvu-oma nụ Nchileke; mę egvu ekele; mę egvu mmakanụ ọdo, shikota Ume-dụ-Nsọ l'ẹka. Unu gude obu unu l'ọ ha mekota iphemiphe ọbule ono; shi ẹge ono kejeje Nchileke ekele. ¹⁷ Iphe bụ iphe unu eme ememe; mę ọphu unu ekfu ekfukfu; unu gudeje ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu eme iya. Unu shijelephu Kuráýisutu l'ẹka l'ekele Nchileke, bụ Nna ekele.

Umere, ee-meje l'ufu ndu kẹ Kuráýisutu

¹⁸ Unubẹ unwanyi; unu wozitaje onwunu ali l'ẹke ndu bụ nji unu nọ; bụ iya bụ iphe gbaru ndu etso ọzo Nnajiufu l'ememe.

¹⁹ Unubẹ unwoke; unu yeru nyee unu obu. Unu be emegbujekwa ẹphe emegbu.

²⁰ Unubẹ unwegirima; unu nọjeru nne lẹ nna unu okfu l'iphemiphe ọbule, ẹphe ekfuru unu. L'ọ kwa iphe dụ Nnajiufu mma ndono.

²¹ Unubẹ ndu ọphu bụ nna; unu be emejekwa unwu unu iphe ẹhu e-ghu ẹphe eghughu; e menyaa; obu dahụ ẹphe ajilakpa.

²² Unubẹ ndu ọphu bụ ohu; unu nọjeru ndu bụ Nnajiufu unu kẹ mgboko-a okfu l'iphemiphe ọbule, ẹphe kfuru unu. Unu ba asujekwa l'ọ bụ teke ẹphe ele unu ẹnya bẹ unu e-jeje ozi; k'ọphu ẹphe a-jajẹ unu ajaja. Unu gudeje obu iphoro ejeru ẹphe ozi. Iphe unu e-gude eme iya ẹge ono bụ lẹ Nchileke duru unu lẹ nsọ.

²³ Iphe, bụ iphe e zijeru unu ememe; unu fubeje ifu mee iphe ọbu; nyata l'ọ bụ Nnajiufu ayi bẹ unu emeru iya. Unu be emekwa l'ọ bụ madzụ mmakanụ bẹ unu emeru iya. ²⁴ Unu nyatajẹ l'ọo Nchileke bẹ e-bu unu nggo iya; bụ iya bụ lẹ Nnajiufu a-nụ unu iphe ono, o kwetaru ndu nk'ia ọkwa iya ono. L'ọ kwa Kuráýisutu bẹ bụ ọgbodo Nnajiufu, unu ejeru ozi. ²⁵ Obenu l'onye yeru ẹka l'ẹjo iphe bẹ Nchileke a-kfukwa ugwo ọphu gbaru iya nụ; m'o -ruhuru; onye ọbu bụru egbe onye ngunu. Lẹ yẹbedua, bụ Nchileke ta dukwa onye oole ẹnya l'ifu.

4 Unubẹ ndu bụ nnajiufu, nweru ohu; unu mejekwaru ohu unu nhamunha; mę iphe ruberu ẹphe. Unu nyatajekwa l'unubedua nwekwaruphu onye bụ iya bụ Nnajiufu unu, bu l'imigwe.

Iphe unu e-meje

² Unu ba atugbejekwa ẹka l'okfu anụ Nchileke. Unu kwabejekwa ẹnya; tẹ ike ba agvụ unu teke unu ekfu anụ iya. Unu ekelejekwa iya phụ ekele teke unu ekfu anụ iya. ³ Unu kfujekwaruphu nụ iya l'okfu ẹhu ayi. Unu kfujeru iya t'ọ gụhaaru ayi ọzo ọhuma t'ayi zijee ozi-oma ono; mbụ t'ayi zijee iphe ono, Nchileke shi domia edomi, bụ iya bụ Kuráýisutu l'onwiya. Ọ kwa k'ozu-oma kparu iphe mu nọ lẹ mkpọro nta-a. ⁴ Unu kfujekwaruphu nụ iya t'o mee mu tẹ mu dụ ike kfujee t'o doo ndiphe ẹnya l'ẹge ọ gbaru mu l'ekfukfu iya.

⁵ Unu meje umere l'ọ bụ ndu maru iphe, gbaru ẹphe l'ẹke ndu ẹ-ta bụdu ndu kẹ Kuráýisutu nọ. Unu gudejekwa ọzo, nọru unu zijee ozi-oma ono; unu ba ahajekwa ọzo ọbu t'ọ laa kẹ mmakanụ. ⁶ T'okfu unu gujee egugu; yoo tsoje l'ọ bụ iphe únú tsuru; k'ọphu oo-heje ndu unu ekfuru iya uhere t'ẹphe gebejeru unu nchị.

Unubèdua amajèkwànuru ège unu e-yejeru onyenònu ònu l'aji, ò jiru unu.

Ekele mkpò-chi ishi iya

⁷ Nwanna ayi Tíkikòsu, bụ onye ayi yeru obu e-kfurua unu iphemiphe òbule; k'òphu unu a-mawaruru ònodu mu. Tíkikòsu bụ onye koshiwaru lè ya gbaru kè t'e gude ire iya èka. Yò bụkwaruphu onye mu l'iya tũko ejeru Nnajiufu ozi ono. ⁸ Mu ziwaru Tíkikòsu ono t'ò bya akòoru unu ège ayi eme emechi; mè t'ò bya emekwaaphu tè obu shihu unu ike. ⁹ Onye yèlè iya a-yì teke òo-bya bụ Onésimosu, bụ onye ayi yeru obu; bụkwaruphu onye koshiwaru lè ya gbaru kè t'e gude ire iya èka; mbụ Onésimosu k'ufu unu. Èphe èbo ono a-kòwaruru unu ège iphemiphe òbule dù l'ibiyiya òwaa.

¹⁰ Arisutákòsu, bụ onye mu l'iya tũko òdu lè mkpòro ajikwaphu unu. Yòo jikwaphu unu mbụ Maku, bụ nwa nwanna nna Bánabasú. E zihakwaru nzi èhu iya; yo rua unu lè nchì. Teke o shitaru ụzo iya nk'unu; unu koshikwa iya l'èhu atso unu èna l'ò byaru. ¹¹ Jisòsu onanu, èpha etushi iya bụ Jòsutosu ono ajikwaphu unu. Ò bụ ụmadzu èto ono bè bụkwadua ndu Ju, tso mu eje ozi ono, ayi eje; gude ekoshi l'òo Nchileke bụ eze ono. Ò bụ èphe bè anòduje adụ mu ike.

¹² Òojikwaphu unu mbụ Epáfurasu kè ufu unu. Yèbedua bè bụkwaphu onye ejeru Kuráiyisutu Jisòsu

ozi. Oogudeje obu iya l'ò ha fube ifu l'okfu anụ Nchileke l'okfu èhu unu; l'ekfushi iya ike tè Nchileke mee unu t'unu ba akpòje laa azụ. Yo mekwaaphu t'unu maru umere, gbaru onye kè Kuráiyisutu ògbodo amaru. Yo mekwaaphu t'ò heje unu uhèrè ome iphe bụ uche-obu Nchileke. ¹³ Mbèdua ekfukpo l'onwomu lè oosekpo akanya èhu unu l'eseshi iya ike l'okfu anụ Nchileke ono. Ò kwaphu ège ono bè ooseshi akanya ono ike l'okfu anụ Nchileke l'okfu èhu ndu Layodísiya; mè l'èhu ndu Hiyerápolisu. ¹⁴ Onye dọkinta ono, ayi yeru obu ono; mbụ Luku ajikwaphu unu. Yòo jikwaphu unu; mbụ Dímasu.

¹⁵ Unu jikwaaruphu ayi ụnwanna ayi phè ono, nò lè Layodísiya ono. Unu ajikwaaruphu ayi Nimfa; mè chọchi ono, edzukobeje lè nk'iya ono. ¹⁶ Teke unu gụtsuaru èkwo-ozi-wa; unu mekwaa t'ò rua ndu Layodísiya èka; k'òphu èphebedua a-gụkwa iya phụ. Unu agụkwaaphu èkwo-ozi onanu, shi Layodísiya ono.

¹⁷ Unu zia Akíposu lè mu sùru t'ò keshikwaa èhu jekota ozi ono, e ziru iya t'ò jee l'ozi ono, ayi ejeru Nnajiufu ono.

¹⁸ Ò bụ mbèdua, bụ Pòlu gude èka mu ede òwaa nta-a gude l'ekele unu. Unu ba azahajèkwa lè mu nò lè mkpòro.

Tè Nchileke meeru unu eze-iphe-òma.

1 Tesalonáyika

1 Ẹkwo-ozì ọwaa shì l'ẹ̀ka mbẹ̀dua, bụ Pọlu alaru chọchi Tesalonáyika, bụ ndu kẹ Nchileke, bụ Nna; bya abụkwaruphu ndu kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu. Ndu mu l'ẹ̀phe gbakọru ẹka ede iya bụ Siluvánọsu yẹle Tímoti.

Tẹ Nchileke meeru unu eze-iphe-ọma; yo mekwaa-phu t'unu buru l'ẹ̀hu-agu.

Umere ndu Tesalonáyika; mẹ ekweta ẹ̀phe

² Tekenteke ayi ekfu anụ Nchileke; bẹ ayi anyatajẹ unu; ekele iya ekele l'okfu ẹka unu l'unu ha. ³ Tekenteke bẹ ayi anyatajẹ unu l'ifu Nchileke, bụ Nna ayi; mbụ nyata ẹge unu gudewa ozi, unu jeru iya; koshi l'unu kweshiru ike l'iphe unu kweru; mẹ ẹge unu gudewa osheshi akanya ike; koshi l'unu yeru iya obu; mẹ ẹge unu gude ọta-nshi; koshi l'unu eleshi ẹnya mbọku ono, Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráyisutu a-bya ọdo ono ike. ⁴ Ụnwunna ayi; ayi makwaru-a lẹ Nchileke yeru unu obu; bya afọta unu t'unu buru ndu nk'iya. ⁵ Iphe ọbu bụ l'ayi byaru bya ezia unu ozi-ọma ono; tọ bụ okfu-ọnu nkinyi iya bẹ ayi gude zia ya unu. Nchileke bẹ shikwa iya phụ koshi unu l'ike iya ereshi ire ike. Ume Nchileke ono bẹ yeru ayi ẹka; ayi adu ike mee; unu amaru ọgbodo amaru l'iphe ayi ezi unu bụ oswi-okfu. Umere, ayi meru teke ayi l'unu nọ mewaruru; unu amaru egbe ndu ayi bụ. Ọ kwa ẹge ọo-duru unu lẹ mma meru; ayi emee egbe umere ono. ⁶ Tọ dọ iya bụ; unu abya awata ọmu umere ayi; yọ bụwaruru unu ọmu umere Nnajiufu. Ọphu unu te gudekwaru l'unu eje iphe-ẹhuka teke eezi unu ozi-ọma ono; unu egudelee ẹhu-ọtso-ẹna ọphu shi Ume-dụ-Nsọ l'ẹka; nata ozi ono. ⁷ Ọo ya meru iphe unu bya aburu ndu, iphe bụ ndu ọphu wowaru onwẹphe ye Kuráyisutu l'ẹka lẹ Masedóniya; mẹ lẹ Akáya byaru bya awata ọmu ẹka ẹphe. ⁸ Ẹ tọ bụlekwa l'ozì-ọma kẹ Nnajiufu ono, unu ezi ono bẹ dzuru Masedóniya; mẹ Akáya nkinyi iya. E woru, unu woru onwunu ye Nchileke l'ẹka bẹ ngakọtaakwaru ẹkemeke ọbule; k'ọphu ẹ to nwehedu onye ayi a-bya akọlahaaru iya akọru k'iche. ⁹ Iphe bụ ẹke ayi jeru bẹ aanọduje ekfugbaa k'ẹge unu gude meshiaru ayi teke ono, ayi byaru ndu-unu ono. Ẹphe akọkwaaphu ẹge unu gude sefukotawa ẹka l'ogwa iphe aagwa agwagwa; bya aghachiwaru Nchileke ifu; jelahaaru ọkpobe Nchileke ono, nọ ndzụ ono ozi; ¹⁰ bya awatakwaphu ole ẹnya

Nwa iya ono, e-shi l'imigwe bya ono; mbụ nwa iya ono, bụ Jisọsu ono, o meru; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono. Ọo ya bụ onye a-dzọ ayi l'oke ẹhu-eghughu kẹ Nchileke; mbụ l'oke ẹhu-eghughu ono, Nchileke a-zube ndu eme iphe dọ ẹji mbọku ikpe ono.

Ozi, Pọlu jeru lẹ Tesalonáyika

2 Ụnwunna ayi; unubẹdua l'onwunu marua l'akpakfuta ono, ayi kpakfutajeru unu ono ta bụkwa kẹ mmakanu. ² Unu makwaru-a egbe iphe-ẹhuka, ayi jeeberu lẹ Filipayi; makwaruphu ẹge e gude mee ayi iphe-iphere l'ẹke ono. Obenu lẹ Nchileke ayi melekwaru-a obu ayi; yo shihu ike; k'ọphu ayi byakwaduru bya ezia unu ozi-ọma Nchileke ono; ayi te dze lẹ ndu mkpọ-byi dọ-pheru ayi mgburumgburu. ³ Teke ono, ayi arọ unu t'unu bya aburu ndu kẹ Kuráyisutu ono bẹ iphe nọ ayi l'ọkpoma; ayi arọ unu ta bụkwa t'ayi bya eduphua unu eduphu; tọ bụ l'o nweru ẹjo iphe ayi vu l'ọkpoma; tọ bụ l'ọo t'ayi bya egude ọgho haru unu ghọta. ⁴ Iphe ayi gbe emeje bụ l'ayi ekfuje iphe bụ uche-obu Nchileke; okfu lẹ yẹbedua bẹ lewaru ayi ẹnya; maru l'ayi koshiwaru l'ọ gbaru kẹ t'ọ gude ire ayi ẹka; bya eworu ozi-ọma ono ye ayi l'ẹka. Ayi te ekfukwa t'ọ tsoje madzụ ẹna lẹ nchi; gbahaa t'ayi kfujee ya ẹge ọo-dụ Nchileke mma, bụ iya bụ onye ono, eletaje ime obu ayi; maru iphe ayi arị ono. ⁵ Unu makwaru-a l'ẹ to nwekpodua teke ayi gude ire-machamacha kfururu yeru unu teke ono, ayi byaru nk'unu ono; ayi te me umere l'à sùrù l'ọo iphe ayi ta bụdu bẹ ayi sùru l'ayi bụ; ege ee-shi t'unu nụ ayi iphe. Ọ kwaphu Nchileke aharu ayi enge iphe-a, ayi ekfu-wa. ⁶ Ẹ to nwekwa onye ayi meru k'ọphu ọo-ja ayi ajaja. Ayi te mekwa t'unu jaa ayi ajaja; ayi te me tẹ ndu ọdo jaa ayi ajaja. ⁷ Lẹ keshinu ayi bụ ndu ishi-ozì Kuráyisutu b'ọ gbakwaru kẹ t'ayi sù t'unu vuta mkpa ẹhu ayi; obenu l'ayi melekwaru-a unu agu teke ono, ayi nọ lẹ nk'unu ono. Mbụ l'ayi dükpooru unu agu ẹge nwanji, eleta unwu iya ẹnya adujeru ẹphe agu. ⁸ Ayi yeru unu obu nshinu. Ọo ya meru iphe ayi chiru iya; sù l'ẹ tọ bụledua ozi-ọma ono, shi Nchileke l'ẹka ono bẹ ayi l'unu gba mgba; ndzụ ayi bẹ ayi l'unu gbakwaphu mgba. Iphe ọbu aburu l'unu nọnuka ayi l'obu. ⁹ Ụnwunna ayi; unu nyatajẹkwa ẹge ayi seshiberu akanya ike; jeta ozi; ike agvụ ayi. Teke ono, ayi ezi unu ozi-ọma ono, shi l'ẹka Nchileke ono bẹ

ayi jeru ozi: eswe; l'enyashi; jeta nri, ayi e-ri; t'ẹ b'ọ dụ onye ayi a-buru ivu ẹra nọduru.

¹⁰ Unubedua a-nodukpoo ahara ayi enge. Ege ono kwaphu be Nchileke a-nodu ahara iya ayi. Umere, ayi shi emejeru unube ndu kwetaru l'ozima ono be gukwaru egugu; vudo nhamunha. E to nwekwa eke ayi metaru iphe aa-ta ayi uta. ¹¹ Unu makotaru l'oo ege nna anoduje ehe unwu iya; bu ege ayi shi ehe unu l'ehu l'ehu. ¹² Ayi mewaru unu; obu eshihu unu ike. Ayi aduwa unu ike; kfuwa iya kfushiaru iya unu ike t'unu meje umere, du Nchileke mma. Oo Nchileke ono be kuru unu t'unu bya abata l'eke ya bu eze; mekwaphu t'unu l'iya gbaru mba nweru odu-biribiri nk'iya.

¹³ Iphe meru iphe ayi ta atugbejedu eka l'okele Nchileke ekele teke ayi ekfu anu iya bu le teke unu nuru okfu Nchileke ono, ayi bya ezia unu ono be unu gbobeleruphu eka labu; nata iya. Unu ta natakwaiya; kua ya okfu madzu. Unu nataru iya l'oo -bu okfu Nchileke; mbu yo bukwaru okfu Nchileke bu iphe o bu. Loo kwa Nchileke ono l'ere ire l'ime unube ndu nataru ozi-oma ono. ¹⁴ Unwunna ayi; o bu iphe ono, shi mbaru unu ono be bu iphe shi mbaru chochi ke Nchileke, bu ndu ephe le Kurayisutu tugbaberu buru nanu l'alijudiya. O bulephe ege ndu ali unu eme unu kpakpawowo bu ege ndu ali ephebe ndu ju shi eme iya ephebedua. ¹⁵ O bu ndu ju ono be bu ndu gburu Nnajiufu; mbu Jisosu; gbua ndu nkfuchiru Nchileke; bya achia ayibedua chifu ayi l'alijephe. Ephe egude ege ono meta iphe ta dudu Nchileke mma swibe onwephe; bya aburu ogo, noru madzu kpamukpamu. ¹⁶ Ege ephe shi buru ogo ono bu l'ephe te kwedu t'ayi zia ndu e-ta budu ndu ju ozi-oma ono; k'ophu Nchileke a-dzo ndu ono, e-ta budu ndu ju ono. E to nwekpodua teke ephe te emetajedu iphe du eji; yo wo ephe l'ekpiri. Obenu l'oke ehu-eghughu ke Nchileke be mekocharu dakfukwanu ephe.

Ogo Polu t'o je ajia ndu Tesalonáyika

¹⁷ A bya abya l'ehu nk'ayi; unwunna ayi; o teekwaru enya; k'ophu ayi l'unu phu-beru. O bu oswi-okfu l'o tewaru enya ifu ayi l'unu kporu; obenu l'obu ayi nokwaa l'eke unu no. Obu unu duta-beru ayi; k'ophu ayi shiwa teke teru enya seta ege ayi e-me t'ayi l'unu phu odo. ¹⁸ Ayi seekwaru ege ayi e-me kpakfuta unu; mbu le mbedua, bu Polu l'onwomu be seekwaru abyabya ugbo olemole; obu le Setanu akposhije iya ayi. ¹⁹ O nwekpooru ege o du, e-ta budu unu nkinyi iya be bu ndu ayi chiru eka nyanwua; buru unu e-me t'ehu tsoo ayi ena. O bu unu l'a-bu obunggo, ayi e-gude l'eku onwayi l'ifu Nnajiufu ayi, bu Jisosu teke ono, oo-bya odo ono. ²⁰ Oo unubedua be bu iphe ee-gude jaa ayi ajaja; bukwaruphu unu bu ehu-otso-ena nk'ayi.

³ Ya ndono; a nonyaa; ayi ta duhe ike tagbua ya le nshi; ayi achipyaa ya lo ka ayi mma ayibedua t'ayi kwaa le Atensu; ² gbe zia nwanna ayi Timoti. Yebedua bukwaruphu onye ayi l'iya tukoru ejeru Nchileke ozi; mbu ozi k'ozima ke Kurayisutu. Ayi ziru iya t'oo bya emee t'unu vudoshia ike l'iphe unu kweru; yo mekwaaphu t'obu shihu unu ike; ³ k'ophu e too nwedu m'oo bu onye lanu l'unu ha, e-gude k'ehu-wa, aakpa unu-wa kpola azu. Unubedua l'onwunu makwaru-a l'ehu ono, aakpaebe ayi ono be bukotakwa iphe Nchileke makotahawaru l'oo ege oo-muru ayi. ⁴ Mbu; me ayi kfukwaru iya unu l'odungu teke ono, ayi no le nk'unu ono l'aa-kpakwa ayi ehu. Unu elewaa l'oo duwa ege ono obu; yo buru iphe unu tukotahawaru. ⁵ Oo ya meru iphe mu nodunyaaru; to kwe te mu tagbukota iya le nshi; mu ezi Timoti t'oo bya amaru ege unu vudoshibe ike l'ekwekwe, unu kweru ke Nchileke. O bu egvu be mu tsuhuru; su: ?a maru o-nwuru-oye ono; mbu Setanu te nwuakwarunu unu ye t'unu buhaa ekwekwe ono; akanya ono, ayi seru l'okfu ehu unu ono aburu akanya o-la-l'iyi.

⁶ Obenu le nta-a be Timoti shiwa l'eke unu no lawaa; lakfuta ayi; bya ezia ayi ozi, du mma: l'ekwekwe unu shihuru-a ike; unu eyekwaruphu ibe unu obu. O kwaruphu ayi l'unu anoduje achiru ayi idzu oma; koru ayi l'obu ayi du unu nshinu ege ono obu nk'unu dukwaphu ayi ono. ⁷ Unwunna ayi; o bu okfu l'unu vudoshi ike l'ekwekwe, unu kweru ke Nchileke kparu iphe obu eshihuje ayi ike l'iphe bu iphe-ehuka, ayi eje; me ehu, aakpaebe ayi. ⁸ Loo kwa nta-a be ndu byaru ayi l'ikoro; keshinu ophu unu vudoshi ike l'atugbabe, unu le Nnajiufu tugbaberu. ⁹ Mbu; ?nanukpo ege ayi e-bebe wata okele Nchileke ekele ehu unu; me k'ehu ono, o meru; yo tsoo ayi ena l'ifu yebe Nchileke l'okfu ehu unu ono? ¹⁰ Ayi egudejekwaphu obu ayi lo ha ekfu anu iya: eswe l'enyashi; ekfushiru iya ike t'o mee t'ayi l'unu phu; t'ayi mee eke ekwekwe unu t'eshihudua ike; t'o shihu ike.

¹¹ Nta-a bu te Nchileke, bu Nna ayi l'onwiya; me Nnajiufu ayi, bu Jisosu boru ayi uzo, ayi e-shi abya unu agbaphe. ¹² Te Nnajiufu mekwaaphu t'unu kafia oyeru ibe unu obu; mbu t'unu kfube oswa yeru ibe unu obu okpobe eyeye; mbu yee ya ke l'ama-gege-e-me iya. Yo bukwaruphu ege ono be unu e-yeru iya iphe bu madzu phuu. O kwa ege ono be ayibedua yeru iya unu. ¹³ Oo ya bu k'ophu oo-me t'obu shihu unu ike; unu evudo l'ifu Nchileke, bu Nna ayi; buru ndu dukota mma; too nwe eke aa-ta unu uta teke ono, Nnajiufu ayi, bu Jisosu ye le ndu nk'iya a-yiru bya ono.

Umere, du Nchileke mma

⁴ Unwunna ayi; iphe odo, tsofua ya nu bu: l'iphe unu mutaru l'eka ayi bukwa ege unu e-shi gude ndu unu eme iphe du Nchileke mma. Temanu b'oo

bùlekwapu iphe ono, dù Nchileke mma ono bẹ unu emekwapu. Nta-a bẹ ayi gudekwa ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu arọ unu; ekfushiru iya unu ike t'unu kafuuru ome iphe dù Nchileke mma l'ẹje. ² L'unu mawaru-a ọkwa, ayi shi l'ẹka Nnajiufu, bụ Jisọsu nmaaru unu; koshi unu ẹge unu e-meje umere. ³ L'iphe dù Nchileke mma t'unu meje bụ tẹ ndzụ unu l'ọ ha bụkotaru nk'iya; mbụ t'unu sefu ẹka l'ome kẹ nwanyi. ⁴ Ọdo bụ: unubẹ unwoke; t'onyenonu maru ẹge oo-shi lụa nwanyi l'uzo, vudo nhamunha, bụ iya bụ l'ẹge ọ dù Nchileke mma; mẹ ẹge ugvu e-tso onye ọbu. ⁵ T'ẹ b'ọ bụkwa ẹgu ojekfu nwanyi a-lọtaje unu; unu eje alụa nwanyi ẹge ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; mbụ ndu ẹ-ta madụ Nchileke aluje. ⁶ Lẹ kẹ ọlu nwanyi-a, ayi ekfu-wa bụkwa t'ẹ b'ọ dù onye e-meswe ibe iya; ọphu 'ọ dükwa onye e-megbuta ibe iya. Ayi kfuhakwaru iya unu; rụa ya unu arurù lẹ nchị l'onye eme egbe iphe ono bẹ Nnajiufu a-gwakwa ọchi. ⁷ Lẹ Nchileke te kukwa ayi t'ayi bya emerushije onwayi emerushi. Iphe o kuru ayi bụkwa tẹ ndzụ ayi bụru iphe ayi e-gude kwabẹ iya ugvu. ⁸ Ọo ya bụ l'iphe bụ onye jikaru iphe ono, ayi ezi ono ta bụkwa madzụ b'ọ jikaru; ọ kwa Nchileke b'ọ jikaru; mbụ Nchileke ono, anuje unu Ume-dụ-Nsọ iya ono.

⁹ A bya abya lẹ k'oyeru unwunna obu: onanu ta bụkwa iphe aa-bya awata oderu unu l'ẹkwo; l'unubedua l'onwunu bẹ Nchileke l'onwiya ziakwaru ẹge unu e-yejeru ibe unu obu. ¹⁰ Mbụ; yọ bụlekwaruphu ẹge e ziru iya unu; bẹ unu shi meta iya. Mbụ l'unu yeru iphe bụ unwunna ayi, nọkota lẹ Masedóniya mgburumgburu obu. Obenu l'ayi ekfushikwaru iya phụ unu ike unwunna ayi t'unu kafukwaaru ome ẹge ono l'ẹje. ¹¹ Unu kebejelekwaphu ẹhu buru l'odoo. Unu ekebejelekwaphu ẹhu lepyabe ẹnya l'ozi nk'unu. Unu egudeje ẹka unu seta iphe unu e-gude buru; bụkwa iya-a bụ iphe ayi kfuhawaru unu-wa. ¹² Ọ bụ umere ono bẹ unu a-nọduje eme; bụkwaru iya phụ bụ umere, gbaru unu l'ẹke ndu ẹ-ta bụdu ndu kẹ Kuráysutu nọ; k'ọphu ẹphe a-kwabẹje unu ugvu; too nwekwanu onye unu a-sụ: l'ọ-bụdu iya bẹ unu te emekwa mkpa, nọru unu.

Abyabya, Nnajiufu a-bya ọdo

¹³ Unwunna ayi; iphe ayi eme t'unu maru bụ okfu ẹhu ndu nwuhuru anwuhu; k'ọphu unu ta agudu aphụ iya l'ọ bụ ndu ẹ-te eledu ẹnya l'ẹphe lẹ Kuráysutu emekochaa nọdu. ¹⁴ Ayi kwetaru kweshia ike lẹ Jisọsu bẹ nwuhuru nụ; meebe teta nọdu ndzụ. Ẹge ono bẹ ayi kwetakwaruphu lẹ Nchileke e-shi Jisọsu l'ẹka; mee tẹ ndu, wooduru onwephe ye Jisọsu l'ẹka tẹmanu bẹ ẹphe nwuhuderu; t'ẹphe lẹ Jisọsu tuko teta nọdu ndzụ; ẹphe etsoru iya bya.

¹⁵ Iphe ayi ekfuru unu bụ ozi, shi Nnajiufu l'onu: l'ayibedua, bụ ndu ọphu a-nọkwadua ndzụ teke ono, Nnajiufu a-bya ọdo ono te evukwaru ndu ọphu

nwuhuhawaru nụ ọzo. ¹⁶ Ishi iya aburu lẹ Nnajiufu l'onwiya e-shikwa l'imigwe alazita l'ali; l'echi mkpu ọgu. Eze onye ishi ojozi Nchileke a-nọdu eku oku; l'egbukwaphu ọpyoku Nchileke. Ọo ya bụ; ndu ono, wooduru onwephe ye Kuráysutu l'ẹka bẹ ẹphe nwuhuderu ono evuru ọzo teta; nọdukota ndzụ. ¹⁷ Ẹphe -tetabebelephu; tẹmanu Nchileke adzuchata ayibedua, bụ ndu ọphu nọkwadu ndzụ teke ono; ayi l'ẹphe abya atuko nmagbabe nọdu l'ime urukpu; jekfushia Nnajiufu, bụ Jisọsu l'ephekerephe; k'ọphu ayi lẹ Nnajiufu a-nọduwaru. ¹⁸ Ọo ya bụ; t'unu gude okfu-a dọa ibe unu ike.

Kwabẹru abyabya kẹ Nnajiufu

5 Unwunna ayi; ẹ tọ bụhekwaru iphe aa-bya edederu unu l'ẹkwo sụ unu l'ọo teke ọbu ndọ; ọ dùdu l'ọo mbọku ọbu, iphemiphe ọbule ono e-mekota ndọ-ọ. ² L'unubedua makwaru lẹ Eswe kẹ Nnajiufu atukwa madzụ l'ukfu ẹge ono, onye iphura atuje madzụ l'enyashi ono. ³ L'ọ kwa teke ndiphe suru: "Ha! Lẹ mgboko dükwa agu; ọ bụkwa t'onyenonu túsaru ẹhu; wata oje ẹge dù iya mma;" ono bụ teke bụ: a bya ele ẹnya; íyí aburu phereketengu. Ọ bụ ẹge ozeda ẹku nwata aphushihujeru nwanyi, dù ime; bụ ẹge íyí ọbu a-phushihu: ẹphe atuko yifukota; too nwe m'ọo onye lanu, a-wafu nụ. ⁴ Obenu l'unubedua ta nọkwa l'ekpuru-ọchi; unwunna ayi; kẹ tẹ mbọku ono, Nnajiufu a-bya ono tū unu l'ukfu l'ọ bụ abyabya onye iphura. ⁵ L'unubedua bẹ bukwa l'ẹke iphoro nọ; mẹ l'ẹke bụ eswe. Ayi ta bụkwa ndu bu l'ime ẹnyashi nọ; ayi ta bụ ndu bu l'ekpuru-ọchi. ⁶ Ọo ya bụ; keshinu ọ dọwa ẹge ono; t'ayi be kukwaru mgbenya ẹge ndu ọphu ekutsua; t'ayi gbe muchikwaaru ẹnya; t'ẹnya doo ayi édòdò. ⁷ Ndu eku mgbenya bụ l'enyashi bẹ ẹphe ekuje iya; bụru l'enyashi bẹ ndu anguje mẹ; l'akpọ kulakula anguje iya. ⁸ Obenu lẹ keshinu ayibedua bụ ndu bu l'ẹke bụ eswe; t'ẹnya dónúa ayi édòdò; tẹ ekwekwe, ayi kweru yele obu, ayi yeru ibe ayi bụru uwe-ígwè, ayi e-yeje; mbụ uwe-ígwè, e-gbochitaje ayi ọkpoma. T'adzọta ono, ayi ele ẹnya iya lẹ Nchileke a-dzọta ayi ono bụru iya a-bụ okpu-ígwè, ayi e-kpuru. ⁹ Nchileke ta tükwa ayi ẹka; t'ayi bụru ndu ya a-zube oke ẹhu-eghughu iya; gbahaa t'ayi bya tẹ ya shi l'ẹka Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráysutu; dzọo ayi; ¹⁰ mbụ Jisọsu ono, nwuchiru ayi ọnwu ono; k'ọphu bụ: e meebe; ayi l'iya atuko nọdu ndzụ: mẹ ayi -nọ ndzụ; mẹ ayi -nwuhuru anwuhu teke ọo-bya. ¹¹ Ọo ya bụ; t'unu meje t'obu shihu ibe unu ike; unu eyekwaruphu ibe unu ẹka t'ẹphe vudoshia ike l'ekwekwe, ẹphe kweru; bụ nụ iya-a bụ iphe-a, unu eme-wa.

Iphe unu e-meje

¹² Ayi arọ unu; ụnwunna ayi; t'unu yejeru iphe bụ ndu ono, ese akanya ẹhu unu ono ugwu; mbụ ndu ono, bụ ẹphe bụ ndu, Nnajiufu ọtaru t'ẹphe bụru ndu ishi unu; bụkwaruphu ndu a-nọdu akpọ-ziru unu ọzo ono.

¹³ Unu egudekwaphu k'ozị ono, ẹphe ejeru unu ono; l'eyeru ẹphe ẹso; yekwaruphu ẹphe obu ọgbodo eyeru; unu l'ibe unu eburu l'ẹhu-agu.

¹⁴ Ayi arọkwaphu unu; ụnwunna ayi t'unu lojee ndu ẹnyiru ozi ẹka lẹ nchị. Ndu ọphu obu ẹ-te gvuduru egvuru bẹ unu e-meje t'obu shihu ike. Unu eyejeru ndu ekwekwe ẹphe te shihudu ike ẹka t'ẹphe kweshia ike. Unu atajẹ nshi l'ẹke onyemonye ọbule nọ. ¹⁵ Unu akwabekwa ẹnya t'ẹ b'o nwe l'unu ha, onye e-gude ẹjo iphe gwata ụgwọ ẹjo iphe madzụ meru iya; gbahaa t'iphe unu a-nọdujelephu achọ ọzo iya bụru ẹge unu e-shi mejeeru ibe unu ọhuma; mekwaaru iya phụ iphe bụ madzụ kpamukpamu.

¹⁶ T'ẹhu tsojekpelekwaphu unu ẹna tekenteke. ¹⁷ Unu ba atugbejekwa ẹka l'okfu anụ Nchileke mkpụrumkpuru. ¹⁸ Unu keleje Nchileke ekele l'iphemiphe ọbule, amuru unu: m'o -ruhuru; ọ du idagha. Ono kwa iphe Nchileke achọ unu l'ẹka unubedua ndono.

¹⁹ Unu ba akpọshijekwa Ume-dụ-Nsọ iphe oome.

²⁰ Unu ba akpọjekwa iya ẹbo-ẹbo l'afụ; mbụ okfu,

ekoshi ozi, Ume-dụ-Nsọ ziru. ²¹ Ọlobu; t'unu datajekwa iphemiphe ọbule adata; ọta iphe ọphu dụ mma; gudepyabeshia ya ẹka ike. ²² Unu sefukota ẹka l'iphemiphe ọbule, bụ ẹjo iphe; m'o -ruhuru; ọ du idagha.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

²³ Tẹ Nchileke, bụ iya emeje t'ayi buru l'ẹhu-agu; mee unu t'unu bụru ndu nk'ia ọgbodo aburu. T'o dobe ndzụ unu kpamukpamu; mbụ mẹ uche unu; m'obu unu; m'ẹhu unu; t'o dobe iya ẹge ono t'ẹ b'ọ dụ ẹke uta a-dụ iya jeye teke Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu a-bya ọdo. ²⁴ Iphe ono bẹ bụ iphe oo-mekota l'ọ ha; okfu l'ọo ya kuru unu; bụkwaruphu onye evudoshije ike l'iphe o kfu.

²⁵ Ụnwunna ayi; unu kfujekwaruphu nụ Nchileke l'okfu ẹhu ayibedua.

²⁶ Unu kelekwa iphe bụ ụnwunna ayi l'ẹphe ha; nma-ta ẹphe akpa.

²⁷ Unu gụkwaa ẹkwọ-ozị-wa; t'o rukota iphe bụ ụnwunna l'ẹphe ha nchị; Nnajiufu anụkwaa iphe-a, mu ekfu-wa.

²⁸ Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-ọma l'unu ha.

2 Tesalonáyika

1 Ẹkwo-ozì ọwaa shì l'ẹka mbẹdua, bụ Ọlu alarụ chọchi Tesalonáyika, bụ ndu kẹ Nchileke, bụ Nna ayi; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu. Ndu mu l'ẹphe gbakọru ẹka ede iya bụ Sulivánọsu; mẹ Tímoti.

² Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu meeru unu eze-iphe-ọma; mekwaaphu t'unu bu ru l'ẹhu-agu.

Ikpe, Kuráyisutu e-kpe teke ọ byaru

³ Ụnwunna ayi; ọ dukwa l'ọ bụ ụgwo; ayi ejiru iya; mbụ l'ayi anọdujelephu ekeleru unu Nchileke ekele; okfu l'ọ bụ iphe gbaru ayi l'ememe. Iphe ọbu bụ l'ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke bẹ eshikwalephu ike ọgbodo eshihu eje; obu, unu yeru ibe unu l'ẹhu l'ẹhu akakwaphu nshinu eje ejeje. ⁴ Ọ bụ iya meru iphe ayibedua l'onwayi egudeje unu asa nsasa l'iphe bụ chọchi Nchileke. Ishi nsasa ayi aburu l'unu richiru obu; kwelekwaphu l'iphe unu kweru: l'ẹge ono, eeme unu kpakpawowo ono; mẹ l'iphe-ẹhuka ono, unu eje ono.

⁵ Ono aburu iphe unu e-gudekwanu ẹka mawaruru nta-a l'ọo oswi-okfu; lẹ Nchileke ekpeje ikpe nhamunha. Ọ bụ iphemiphe ọbule ono, amụtsuaru unu ono e-me; unu adu kẹ ọbahu l'ẹke Nchileke bụ eze, bụ iya bụ iphe ọbu, unu anwu ọnwu iya ọbu. ⁶ Nchileke bẹ bụ onye emeje iphe nhamunha; mbụ l'iphe bụ ndu ono, meru; unu eje iphe-ẹhuka ono l'ẹphe ha bẹ oo-mekwaaphu t'ẹphe jee iphe-ẹhuka. ⁷ Unubedua ọbu, aakpa ẹhu nta-a bẹ oo-me; unu enweru onwunu. Yọ bukwaruphu ẹge ono b'oo-me ayibedua. Teke oo-me iphe ono bẹ bụ teke Nnajiufu e-shilephu l'imigwe bya yele unwu ojozi-imigwe iya ono, bụ ẹphe e-koshi ẹge ike iya hatabe nshinu ono. ⁸ Oo-gude ọku, ere raphuraphu; shi l'imigwe bya bya agwaa ndu ẹ-ta madu Nchileke ọchi; mẹ ndu ẹ-te emedu iphe ozi-ọma k'ẹhu Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu kfu. ⁹ Ọchi ọbu, aa-gwa ẹphe ọbu bụ l'ee-bufu ẹphe l'ifu Nchileke; je edobe ẹphe l'ẹke ẹphe a-nọdu laa l'iyi jeye lẹ tutu yoyo. Ẹke ono bẹ ẹphe a-nọdu; ẹphe ta abyadu bya aphukwadu Nnajiufu ayi ẹnya ọdo; ẹphe ta aphuhe ọdu-biribiri iya; mẹ ike iya. ¹⁰ Ono bụ iphe e-me mbọku ono, ọo-bya ono; k'ọphu ndu nk'ia; mbụ ndu kwehawaru nk'ia akwabẹ iya ugwu; jakwaa ya phụ ajaja. Unubedua l'onwunu bẹ a-nọdukwapu l'ẹke ono, ndu nk'ia nọ ono; okfu l'unu kwetaru ozi ono, ayi byaru bya ezia unu ono.

¹¹ Ọo ya meru iphe ayi anọdujelephu ekfu anu Nchileke l'okfu ẹka unu; tẹ Nchileke ayi ono mee unu t'unu du kẹ ọnodu ndu ono, o kuru unu oku iya ono; mẹ t'ọ gude ike nk'ia; mee t'unu du ike mejee iphe du mma, agụ unu agugu ememe; yo mekwaaphu t'ọ dzua ọkẹ mbụ ndu ono, unu nọ ono; okfu l'unu kweru nk'ia. ¹² Ọo ya bụ k'ọphu ee-shi l'ẹka unu; kwabẹ ẹpha Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu ugwu; Nchileke eshikwanu l'ẹka Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu kwabẹ unubedua ugwu. Iphemiphe ọbule ono bẹ Nchileke e-shikota l'eze-iphe-ọma iya; mẹ kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu mekota.

Ọ-chi-nta Kuráyisutu

2 A bya abya nta-a lẹ kẹ abyabya kẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu; mẹ kẹ edzuko, ayi e-dzuko; jekfu iya t'ayi l'ia tųgbabe buru nanu bẹ ayi arọkwa unu; unwanu ayi; ² t'ẹ b'ọ jekwa ọtsu unu l'ẹhu; ọphu obu 'awatakebekwa unu ote etete; okfu l'a suru unu lẹ Eswe kẹ Nnajiufu gbe ruwa. Unu be eyekwa ọnu; mbụ m'ọ -ruhuduru: o nweru onye byaru bya asu unu l'ọo iphe Ume-du-Nsọ kfu iya bẹ ya ekfu; ọdudu buru l'ọ kwa iphe madu kfu iya bẹ ya ekfu; ọdudu buru l'e deru iya l'ẹkwo-ozì, a suru l'ọo ayibedua deru iya.

³ Unu be ekwekwa lẹ phuu t'ọ nweru onye e-duphu unu ọzo; lẹ mbọku ono ta abyakwa jeye teke ọ bya-oduru mbụ teke ono, ndiphe e-kwefuru Nchileke ikẹ ono; mẹ teke ọ byaoduru mbụ Nwa-o-mebyi-ekemu ono, bụ iya bụ onye ono, lafutaje l'iyi ono. ⁴ Ọ -byalephu bẹ ọo-su l'ọ buru kẹ yele iphe bụ iphe ndiphe ekukpo "nchi"; mẹ iphe bụ iphe ndiphe abaru aja. Ooworu onwiya dobe lẹ ya kakọta iphemiphe ọbule nshinu. Oo-jetsubuaru je asugabe onwiya l'eze-ulo Nchileke; su l'ọo yebedua bụ Nchileke l'onwiya.

⁵ ?Unu ta nyatahedu lẹ mu kfu hawaru iya unu teke mu l'unu nọ? ⁶ Unubedua l'onwunu makwaru-a iphe akposhi iya abyabya nta-a. Ọo ya bụ lẹ Nwa-o-mebyi-ekemu ono a-byalephu teke ọ gbaru iya l'abyabya. ⁷ Ike ono, ẹ ta phudu l'ẹnya, bụ ike kẹ Nwa-o-mebyi-ekemu ono ereekwanua ire nta-a. Obenu lẹ yebedua t'abyakwa bya abya jeye teke onye ono, sedokwaduru iya nu ono a-tọchiru iya. ⁸ Ọo ya bụ l'ọ bụ teke ono bẹ Nwa-o-mebyi-ekemu ono a-bya; a phugbaru iya; Nnajiufu, bụ Jisọsu egude uphere-ọnu iya gbua ya. Yọ buru nwijnwii ono, Nnajiufu a-nọdu egbu teke ọo-bya ono bẹ bụ mkpakọ iphe e-me Nwa-o-mebyi-ekemu ono; yo

bụru kpurupyata. ⁹ Abyabya, Nwa-o-mebyi-ekemu ono a-bya bẹ bụkwa l'ike kẹ Sétanu bẹ oo-shi; yọ bya egude ụgho meshilaha iphe-ọphulenyia; mę iphe-ọhubama, dughbaa biribiri. ¹⁰ Yo gude iphe bụ ẹjọ ụgho obu-iwe eduphushi ndu ono, bụwa ndu ẹphe l'iya a-la l'iyi ono. Iphe meru iphe ẹphe a-laa l'iyi ono bụkwa l'ẹphe jikaru oyeru ọkpobe okfu ono obu, bụkwanu iya gęga dzọkwana ẹphe ono. ¹¹ Ọo ya meru iphe Nchileke haru ẹphe; ẹphe eshisweshia ụzo; shiswee ya k'ọphu ọ bụlephu iphe ta bụdu ọkpobe okfu bẹ ẹphe ekwetaje l'ọ bụ ọkpobe okfu. ¹² Ẹke ọ wụkoru abụru l'iphe bụ ndu ono, ẹ-te kwetadu ọkpobe okfu ono; buchiaru ẹjọ iphe ka ẹphe ọtso ẹna ono bẹ Nchileke a-nmakọta ikpe.

Nchileke ọtaru unu; t'ọ dzọta unu

¹³ Ụnwunna ayi; Nnajiufu yekwaru unu obu. Ọ dukwa l'ọ bụ ụgwọ; ayi ejiru iya; bụ iya bụ l'ayi a-nọdujekpelephu ekele Nchileke ekele l'okfu ẹhu unu; okfu l'o vuhadururu ụzo ọta unu ọmanu b'o mederu mg-boko; k'ọphu ọo-dzọfuta unu; mbụ; oo-shikwa l'ẹka Ume-dụ-Nsọ ono, ere ire l'ẹhu unu ono; mę ekwekwe ono, unu kweru ọkpobe okfu ono; dzọo unu. ¹⁴ Ono bụ iphe o shi l'ẹka ozi-oma ono, ayi ziru unu ono kua unu oku iya; tẹ unu lẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu gbaru mgba nweru ọdu-biribiri iya. ¹⁵ Ọo ya bụ; ụnwunna ayi; unu vudo vudoshia ike; gudeshia ọkpobe okfu ono, ayi ziru unu ono ike: mę ayi -gude ọnu kfuaru iya unu; mę ayi -deru iya edede l'ẹkwo-ozi nụ unu.

¹⁶ Nchileke, bụ Nna ayi bẹ koshiwaru ayi lẹ ya yeru ayi obu. O shi l'eze-iphe-oma ono, o meru unu ono dya unu ike; shiwaru ẹge ono mee t'obu shihu unu ike gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Yọ bya emekwaaphu; ayi amaru ọgbodo amaru lẹ Nchileke bẹ a-nụ ayi iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono. Tẹ Nchileke ono yẹle Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu ¹⁷ mee t'obu shihu unu ike; mekwaaphu unu t'unu dū ike ome iphe dū mma, unu emekpo ememe; kfuje okfu, dū mma l'ọnu.

Unu kfujeru nụ Nchileke l'okfu ẹhu ayi

3 Ụnwunna ayi; ẹke, ayi a-sụbe iya ishi bụ t'unu kfujeru nụ Nchileke l'okfu ẹhu ayi: t'o mee t'ozio-oma kẹ Nnajiufu kafua ọbarahu abarahụ dzuru ẹke-meke ọbule ẹgwegwa; a kwabẹjekwaphu ozi-oma ono ugvu; ẹge ono, unu akwabẹje iya ono. ² Unu ekfukwaruphu nụ Nchileke t'ọ dzọo ayi l'ẹka ndu iwe; mę l'ẹka ndu ẹjọ madzụ; okfu l'ẹ tọ buebedu ndiphe mg-burumburu bẹ kweru k'ozio-oma ono.

³ Obenu lẹ Nnajiufu bụ onye evudoshije ike l'iphe o kfuuru. Ọo ya bụ onye e-me t'unu shihu ike; tẹ ẹka O-me-njọ ono be ru unu l'ẹhu. ⁴ Obenu l'ayibedua bẹ

Nnajiufu mewaru; ayi ta awahęru unu obu. O doru ayi ẹnya l'unu eme-e iphe ayi sụru unu t'unu meje; mbụ l'unu e-meru iya tughbuwaruru.

⁵ Tẹ Nnajiufu duzia unu ụzo; k'ọphu unu a-kafua ọn-odu eyeru Nchileke obu eje l'ifu; mę k'ọphu ọta-nshi unu a-bụ ọphu shi l'ẹka Kuráyisutu.

Madzụ jefutaje ozi

⁶ Ụnwunna ayi; iphe ayi gude ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu ekfuru unu nta-a bụ: t'unu bujeru ọba yeru iphe bụ nwanna, ẹnyiru ozi nọ; yọ jika ome iphemiphe ọbule ono, ayi ziru unu t'unu meje ono.

⁷ Iphe ọbu bụ l'unubedua marua l'unu mufutafutaje umere ayi; l'eme ẹge ayi shi eme. Ayi te shikwa bụru ndu ẹnyiru ozi teke ayi l'unu shi nọdu. ⁸ M'ẹ to nwekwa onye ayi natajeru iphe ria kẹ ẹwoma. Iphe ayi gbe emeje bụ l'ayi ejetaje ozi: eswe l'enyashi jeye; ike labụ agvụ ayi; k'ọphu ẹ too nwedu l'unu ha, onye ọphu ayi a-pata mkpa ẹhu ayi je ebo t'ọ bụru iya ivu ẹra. ⁹ Iphe kparu iphe ayi shi eme iya ẹge ono ta bụkwa l'ẹ tọ gbadu kẹ t'ayi bo unu mkpa ẹhu ayi. Iphe kparu iphe ayi meru iya bụkwa t'ayi gude umere ayi koshi unu iphe unu e-letaje ẹnya eme. ¹⁰ Mbụ jeyekpokwa lẹ teke ayi shi nọdu lẹ nk'unu bẹ ayi kfuhaakwaru unu iphe-a; kfushia ya ike; sụ unu: "T'ẹ b'e ewojekwaru nri nụ onye ẹnyiru-ozi."

¹¹ Iphe ayi gude ekfu iphe-a bụ l'ayi nụwaru l'o nweru l'unu ha ndu ọphu bụ ndu ẹnyiru ozi; ndu bụlephu ojeru-okfu-ẹ-te-kudu-ẹphe; to nwe iphe ọdo, ẹphe emeje. ¹² Ndu dū ẹge ono bẹ ayi gudekwa ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu ekfuru ẹphe; alọ ẹphe ẹka lẹ nchi; sụ t'ẹphe dobekwaphu onwẹphe ndo; seje akanya ẹhu ẹphe; seta iphe ẹphe e-gude buru.

¹³ Obenu; ụnwunna ayi; tẹ ike ba agvukwa unu l'ome iphe dū mma.

¹⁴ Teke bụ l'o nweru onye jikaru lẹ ya te emedu iphemiphe ọbule ono, ayi deru l'ẹkwo-ozi-a ono; unu hụbelekwapu onye ọbu ama; bufu iya; t'ẹ b'o nwekpokwaa iphe unu l'iya e-je emegba; k'ọphu iphere a-dū iya. ¹⁵ Ọlobu; unu be mekwa iya l'a -sụru l'ọ bụ onye okfu unu. Unu lojee ya ẹka lẹ nchi; l'ọo nwan-na unu b'ọ bụ.

Mkpọ-chi ishi ẹkwo-ozi-wa

¹⁶ Tẹ Nnajiufu l'onwiya, bụ iya bẹ ẹhu-agu eshije l'ẹka; mee t'ẹhu dujekpelephu unu agu; t'o mejekpelekwapu t'ẹhu dū unu agu ono mkpọrumkpuru l'iphe bụ iphe byaru nụ. Tẹ Nnajiufu nọdu swiru unu l'unu ha.

¹⁷ Ọ bụ mbedua, bụ Ọlu gędegede gude ẹka mu ede ekele-wa. Ọ bụakwa ẹge mu edeje iya edede. Ọo ya bẹ unu e-gudeje hụbe iphe bụ ẹkwo-ozi, mu deru ama.

¹⁸ Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu meeru unu l'unu ha eze-iphe-oma.

1 Tímoti

1 Ẹkwo-ozí-wa shi l'ẹka m̀b̀edua, b̀u P̀olu; mb̀u m̀ub̀e onye ishi-ozí Kuráýisutu Jisòsu. Ọ b̀u Nchileke ono, b̀u onye adzòje ayi ono; m̀e Kuráýisutu Jisòsu ono, b̀u onye ono, ayi ele ẹnya iya ono b̀e ziru mu t̀e mu b̀uru onye ishi-ozí ono.

² Onye mu ede ẹkwo-wa aǹu b̀u ngg̀ubedua, b̀u Tí-moti, d̀uwa l'ọ b̀u nwatibe mu; okfu l'ọo mu; b̀e dutaru ngu ǹu; nggu abya ekweta l'ọo Kuráýisutu Jisòsu b̀u Nnajiufu.

T̀e Nchileke, b̀u Nna; m̀e Nnajiufu, b̀u Kuráýisutu Jisòsu meeru ngu eze-iphe-oma; ỳo ph̀aru ngu imiko; mekwaaphu t'ẹhu d̀u ngu agu.

Aalọ ndu ẹjo nzizi ẹka lẹ nchi

³ Teke ono, mu shi eje Masedóniya ono b̀e mu kfukwaru ngu; byiko; t'ì ǹodukpelekwaphu lẹ Ẹfesòsu. L'ò nwekwaru ndu ǹo l'ẹke ono ezi iphe t̀uko b̀ukotaru ẹjo-ire. Ọo ya b̀u iphe ọbu, mu ekfu t'ì ǹodu l'ẹke ono gb̀o-chijee ẹphe nchi; t'ẹphe be zishi iphe ẹ-ta b̀udu ọkpobe okfu ono. ⁴ Nggu ekfukwaruphu ẹphe t'ẹphe ba aǹojehe ak̀o-phe mkp̀okoro ak̀o-ife ndu Ju; m̀e ọ-gushi ndzekfu-ndzekfu ẹpha ndiche; mb̀u ẹpha, ẹ-ta agv̀ujedu agv̀ugvu. Egbe iphe ono b̀e b̀ulekwaphu nt̀utego b̀e ọokpataje. Ẹ too yejekwaru madz̀u ẹka t'ẹphe mee iphe, Nchileke t̀uberu t'ẹphe mee; b̀u iya b̀u iphe ayi shi l'ozí-oma ono, ayi kwetaru ono maru.

⁵ Iphe kparu iphe mu nmaru ngu ọkwa ono b̀e b̀ukwa k'ophu ndu k̀e Kuráýisutu e-yeru ibe ẹphe obu. Obu ono, ẹphe e-yeru ibe ẹphe ono ab̀uru n-yemobu ọphu e gude obu iphoro yee; bya egude obu ọphu mawaru iphe, gbaru iya l'ememe; m̀e okweta k̀e Nchileke ọgbo-do ekweta yee ya. ⁶ O nweru ndu hawaru shiswee ọkpobe ọzo ono; chebe ifu ichefu; shiwaru ẹge ono wata okfuphe mkp̀okoro okfu. ⁷ Ndu ono b̀e ọogu ag̀ugu t'ẹphe b̀uru ndu ezi ekemu Nchileke; l'ẹ-ba b̀u l'iphe ono, ẹphe ekfu ono doru ẹphe ẹnya; e guderu l'ẹphe arj l'ẹphe maru iya.

⁸ Ayj̀bedua l'ayi ha b̀e t̀ukokwa mak̀otawaru l'ekemu Nchileke b̀e d̀u mma m'ọ -b̀uru l'eetsokwa iya ẹge ọ gbaru t'e tsoje iya. ⁹ Iphe ọphu dokwanuru ẹnya ab̀uru l'ẹ t̀o b̀ukwa ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke b̀e Nchileke gude k'ẹhu ẹphe t̀u ekemu ono. Ndu o gbe t̀u ya doberu b̀ukwa ndu emebyi ekemu ono emebyi; t̀uru iya ndu ekwefuru iya ik̀e; t̀uru iya ndu, eme iphe d̀u ẹji; l'akp̀o Nchileke ẹbo-ẹbo l'af̀u; t̀uru iya ndu

ẹ-te tsodu ọzo Nchileke; t̀uru iya ndu ẹ-te nweđu iphe ọphu b̀u k̀e Nchileke m'ọo naǹu, ẹphe doberu ns̀o; t̀uru iya ndu egbuje nne lẹ nna ẹphe; t̀uru iya ndu mgbugbu-madz̀u l'ẹphe ha. ¹⁰ A t̀uru iya doberu ndu ọru-alj; m̀e unwoke, ejekfuje unwoke ibe ẹphe az̀e-nwoke-ỳe-nwanyi; bya at̀u ya doberu ndu apajẹ madz̀u l'iphura. A t̀uru iya doberu ndu adz̀uje ẹjo-ire; m̀e ndu ag̀uje ẹnwa tukobe onẁephe l'ishi l'iphe ẹphe mechacharu-a; bya at̀u ya doberu iphe b̀u ndu emeebe iphe ono, b̀u iphe adaka ọkpobe okfu ono, e ziru unu ono adaka. Ọ b̀u egbe ndu a t̀uru ekemu ono doberu ndono. ¹¹ Ọkpobe okfu ono, e ziru unu ono b̀e shi l'ozí-oma ono, Jisòsu Kuráýisutu yeru mu l'ẹka ono. Ozi-oma ono ab̀ukwanuru ozi-oma k'ọdu-biribiri k̀e Nchileke ono, b̀u Nchileke, d̀uoberu mma; dzukota oke l'ime onwiya ono.

Polu etu Nchileke ẹpha

¹² Mu etu Nnajiufu ayi, b̀u Kuráýisutu Jisòsu ẹpha. Ọo ya b̀e b̀u onye meru; mu ad̀u ike oje ozi-wa, mu eje-wa. Mu etu iya ẹpha ono; okfu l'ò lewaru ẹnya; ph̀u lẹ mu d̀u k'ophu ya e-gude ire mu ẹka; f̀ota mu t̀e mu jeeru iya ozi ono. ¹³ A makwaru-a lẹ mu shi aǹoduje ekfurushi Jisòsu Kuráýisutu ekfurushi l'odungu; shi aǹoduje achi nta iya; shikwaphu eme iya iphe-iphere. Obenu lẹ Nchileke b̀e ph̀ulekwaru mu-a imiko; okfu l'iphe ono, mu shi eme ono b̀e mu shi eme l'oma-ama. Mu te shidu kwetawa teke ono l'ọo Jisòsu b̀u Nnajiufu. ¹⁴ T̀o d̀u iya b̀u lẹ Nnajiufu ayi, b̀u Jisòsu Kuráýisutu ono abya aph̀aru mu imiko, nyj̀beru ọtu ọnu iya. Yo mee mu; mu abya ekweta l'ọo ỳebedua b̀u Nnajiufu; mekwaa mu ph̀u; mu abya eyeru ndu ọdo obu. Onanu ab̀uru iphe oomejeru iphe b̀u ndu ẹphe l'iya t̀ug-baberu b̀uru naǹu. ¹⁵ Okfu-a b̀e b̀ukwa ọkpobe okfu, ọphu gbaru t̀e ndiphe mgburumgburu gbobe ẹka lab̀u nata iya: lẹ Jisòsu Kuráýisutu b̀e byaru lẹ mgboko-a t̀e ya bya adz̀o ndu eme iphe d̀u ẹji. Ỳo b̀uru m̀b̀edua b̀e b̀u onye pataru ishi ome iphe d̀u ẹji ono. ¹⁶ Ọ b̀u iya meru iphe Jisòsu Kuráýisutu ph̀uru mu imiko; mee t'ọ b̀uru l'ẹhu mu; b̀e ya e-shi koshi ndu ọdo ẹge ọta-nshi nk'ia habe nshinu. Ọo ya b̀u lẹ Jisòsu Kuráýisutu b̀e gude ẹhu mu ekoshi ndu ọdo lẹ ya a-dz̀olee ẹphe; ǹu ẹphe ndz̀u gburruru jeye; m'ọ -ruhuru; iphe d̀u ẹji, ẹphe meru d̀u ẹji idagha; m'ọ -b̀uru-a l'ẹphe woru onẁephe ye iya l'ẹka. ¹⁷ T̀e ndiphe kwab̀e Nchileke ugvu; ẹphe

ajaa ya ajaja; mbụ Nchileke ono, bụ eze; yọ bụru ẹge ono, ọ bụ eze ono b'ọo-bụru iya jeyewaru. Ọo ya bụ Nchileke lanụ, nọnu nwẹnkinini iya; bụru Nchileke ọphu ẹ-ta anwuhujedu anwuhu; te egudeje ẹnya phụ iya. T'a kwabeje iya ugvu; jaa ya ajaja gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

¹⁸ Tímoti; ọ kwa nggubedua, dūwa l'ọ bụ nwatibe mu; bẹ mu ekfushi iphe-a eye l'ẹka. Iphe mu gude ekfuru ngu iya ẹge ono bụ tẹ mu nyataru ngu iphe ono, ndu nkfuchiru Nchileke kfuru l'ẹhu ngu ono. T'iphe ono, ẹphe kfuru ono mee obu ngu t'o shihu ike; k'ọphu oonweeru iphe ii-gude aluru Nchileke ọgu ono, jiluru iya ono. ¹⁹ Kwekpelekwaphu kẹ Kuráyisutu; t'iphemiphe ọbule, iime bujelekwaphu iphe obu ngu maru ọhuma l'ọ iphe gbaru iya l'ememe. O nwekwaru ndu machacharu-a iphe gbaru ẹphe l'ememe; jika iya ememe. Yọ bụru iya meru; ekwekwe ọbu, ẹphe kweru kẹ Kuráyisutu ọbu eje avua onwiya l'ákpàà. ²⁰ Ndu haru yiru lẹ ndu ono bẹ bụ Hayimeniyosu; mẹ Alẹguzánda. Mu wookwaru ẹphe ye Sétanu l'ẹka t'ọ nua ẹphe aphy; k'ọphu ẹphe a-mụtakwanu l'ẹ tọ dudu mma mbụ okfurushi Nchileke.

Obaru Nchileke ẹja lẹ Chọchi

2 Iphe ọdungu, mu ekfu ekfushi iya ike bụ: t'e kfujeru nụ Nchileke t'ọ gbaaruru ndu ọdo mkpu; kfujekwaruphu nụ iya t'o mejeeru ẹphe iphe mkpa iya dūru ẹphe. T'e kfujekwaruphu nụ iya l'okfu ẹka iphe bụ madzụ kpamukpamu; kelejekwa iya phụ ekele. ² T'e kfujeru nụ Nchileke l'ẹka ndu eze; mewartu iphe bụ ndu ishi, achị nụ. Ọo ya bụ k'ọphu nchị a-dụ ayi ndo; ayi eburu l'ẹhu-agu; mẹ k'ọphu ayi a-nọduje anuru Nchileke okfu; eyeru iya ugvu; mẹ k'ọphu ayi a-nọduje eme umere, gbaru ayi l'iphemiphe ọbule, ayi eme ememe. ³ Ọ bụ ono bụ iphe dū mma; bukwaru iya phụ bụ iphe atsọ Nchileke ẹna; mbụ Nchileke ono, bụ iya bụ onye ono, adzoje ayi ono. ⁴ Ọ dū Nchileke mma tẹ ya dzọfuta iphe bụ madzụ kpamukpamu; dūkwa iya phụ t'a sụ l'iphe bụ madzụ kpamukpamu byakotaru bya amaru iphe ono, bụ ọkpobe okfu ono. ⁵ Ishi iya aburu l'ọ bụ Nchileke lanụ nwẹnkinini bẹ nọnu. Yọ bukwaruphu onye lanụ nwẹnkinini bẹ nọ lẹ mgbaku Nchileke yele madzụ. Onye ono bụ Kuráyisutu Jisosu, bụhukwaphu madzụ l'onwiya. ⁶ Jisosu ono woru onwiya chjaru Nchileke ẹja l'okfu ẹhu madzụ kpogbaa; k'ọphu ọo-gbata ndiphe mgburumgburu. Iphe ono aburu iphe meleruphu teke Nchileke l'onwiya sūru l'ọo teke oo-me; shi ẹge ono koshi l'ọ bụ uche iya tẹ ya dzọo ndiphe l'ẹphe ha. ⁷ Ọo ya meru iphe ọ fotaruru mu; mee mu tẹ mu bụru onye ishi-ozii iya; k'ọphu mu egude ozi-oma ono je araa ya arara l'alj ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; mu araa ya arara; zia ya ezizi; k'ọphu ẹphe e-

kweta ọkpobe okfu ono. Ọ kwa oswi-okfu bẹ mu ekfu-wa. Mu ta adzūkwa iya ẹjo-ire.

⁸ Iphe dū mu mma bụ t'unwoke kfujekpelephu nụ Nchileke l'ẹkememe ọbule, ẹphe nọ. T'ẹphe chilihujẹ ẹka ẹphe; gude obu iphoru ekfu anụ Nchileke. T'ẹhu be eghujekwa ẹphe eghughu; obu ta agbajẹ ẹphe ẹbo teke ẹphe -ekfu anụ Nchileke.

⁹ A bya abya l'unwanyị; iphe dū mu mma bụ tẹ nwanyị rijee ọriri; maru egbe uwe oo-ye l'ẹhu. Tẹ nwanyị yeje uwe, gbaru iya nụ. T'iphe ẹphe e-gudeje emema onwẹphe bụru iphe e-koshi l'ẹphe doberu onwẹphe ọgà; l'akpadeje onwẹphe. T'ẹ b'ọ bukwa omekwa ẹgbushi t'ọ bụru iya bụ iphe ẹnya a-nọje eje. T'unwanyị be egudejekwa mkpola-ododo; mẹ ákà emema onwẹphe. Ẹphe t'eyeje uwe, erenuka ire gude akwa onwẹphe ngwa. ¹⁰ Iphe unwanyị e-gbe mejee bụ: t'ẹphe meje iphe-oma, bukwanu iya bụ iphe gbaru ndu sūru lẹ Nchileke dūru ẹphe lẹ nsọ l'ememe.

¹¹ T'unwanyị wozitaje onwẹphe alj ọgbodo ewozita; nọduje nwangijinggiji mụje iphe, eezi ẹphe. ¹² Mu te ekwekwa t'unwanyị zije iphe. Mu te ekwe t'o nweru nwanyị, a-nọdu aturu nwoke iphe ọo-nọdu emeje. T'ẹphe nọdujelekwaphu nwandoo. ¹³ L'ọ kwa Ádamu; bẹ Nchileke vu ọzo mee; b'ọ mederu Ívu. ¹⁴ Iphe ọdo bụ l'ẹ tọ bukwa Ádamu bẹ Sétanu ghọru ugho; ọ kwa ọphube nwanyị b'ọ ghọru iya; mee ya; yo mebyia eke-mu, Nchileke tūru. ¹⁵ Obenu l'iphe Nchileke e-gude dzọo unwanyị bụ ọmushi unwu; m'ọ -bukpowaru l'ẹphe vudoshi ike l'ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Kuráyisutu; yekwaruphu ndu ọdo obu; bụru ndu kẹ Nchileke ọkpobe abubu; bya edobekwaphu onwẹphe ọgà.

Kẹ ndu ishi Chọchi

3 Iphe ono, e kfuru ono bukwa ọkpobe okfu, sūru: L'ọ -būru l'ọ nweru onye ẹnya dū tẹ ya bụru onye ishi chọchi; onye ono kwa ọkpobe ozi, dū mma bẹ agu iya nū. ² Onye ishi chọchi bẹ bífutajekwa onye ẹ ta amaduru ẹjo ẹka. Ọ bífutaje onye alj nwanyị lanụ kpụ; bukwaruphu onye akpadeje onwiya akpade. Ọ bífutaje onye nweru uche. O mefutaje umere, gbaru onye ishi chọchi. T'onye ọbu bukwaru onye ooheje uhẹre ọkwaru onye bataru nk'ia ẹbyee. Ọ bífutaje onye a-dū ike ezi ndu ọdo iphe. ³ T'onye ono ba abukwa onye angunuka mẹ; tọ bụ onye eme ẹhuka. T'onye ono bụchiaru onye eme odoo; onye ta aswojedu ọswo. Onye ọbu bífutajekwa onye ẹ-te yedu ẹnya l'okpoga. ⁴ Onye ono bífutajekwa onye a-dū ike leta ufu iya ẹnya ọhuma; bukwaruphu onye ẹgirimu iya anuru okfu; l'akwabekwa iya phụ ugvu. ⁵ Lẹ teke bụ lẹ madzụ ta dudu ike ọ bụru ishi l'ufu iya; ?nanuhunu ẹge onye ọbu e-me dū ike bụru onye eleta chọchi kẹ Nchileke ẹnya? ⁶ T'onye ono ba abukwa onye bụ-wokwada b'ọ bya aburu onye kẹ Nchileke; k'ọphu onye

ọbu ta awatadụ otse etsetse; shi ẹge ono; Nchileke anma iya ikpe ẹge ọ nmaru iya Sétanu, bụ iya bụ Obutuswe. ⁷ Onye ishi chọchi a-bụkwaruphu onye ẹ-te vudu ẹjo ẹpha l'ẹke ndu ẹ-ta bụdu ndu chọchi nọ; ọo ya bụ t'ẹ b'ọ nwekwanu onye a-sujekpo l'ọ phuru ẹjo iphe onye chọchi meru; tẹ Sétanu, bụ Obutuswe be egudebua ya hata onye ishi chọchi l'onya.

Ndu ejeru Chọchi ozi

⁸ Ndu ejeru chọchi ozi bẹ bụfutajekwa ndu eeyejeru ugvu; ndu bụ: ẹphe -kfu okfu; a maru l'ẹphe kfuwaru uche-obu ẹphe. T'ẹphe ba abụkwa ndu ngunukaru mee; ẹphe ta bụ ndu anọduje achọ uru l'uzo, ẹ-ta dudu mma. ⁹ T'ẹphe gude obu ẹphe l'ọ ha gudepyabe ọkpobe okfu ono, ẹphe kwetaru ono, bụ ọkpobe okfu ono, Nchileke koshiru ayi ono. T'obu ba awajekwa ẹphe awawa. ¹⁰ T'e vujeodukwaru ụzo data ẹphe adata. Teke a datatsuaru ẹphe; to nwe ẹke, ọnu bọru ẹphe ẹbo; tẹmanu unu eyewaru ẹphe t'ẹphe jejeru chọchi ozi ọbu. ¹¹ Tẹ nyee onye ejeru chọchi ozi bụkwaru onye aakwaburu ugvu. T'ọ bụkwaru nwanyi ẹ-ta asụdu asụ; bụkwaruphu onye akpadeje onwiya akpade. T'ọ bụru onye koshiru lẹ ya gbaru t'e gude ire iya ẹka l'iphemiphe ọbule, oome. ¹² T'onye ejeru chọchi ozi bụkwaru nwanyi lanu kpau b'ọo-nọdu alu. T'ọ bụkwaru onye aduje ike oleta unwu iya; mę ufu iya ẹnya ọhuma. ¹³ L'ọ -buru lẹ ndu ejeru chọchi ozi bẹ kfube ọswa ẹjeghe iya ẹjeghe b'ọ gbakwaru t'a kwabeje ẹphe ugvu, ha nshinu. Ẹphe adujekwanu ike shia obu ike; asa iphe ono, ayi kweru ono kpaa kpaa; mbụ iphe ono, ayi kweru l'ayi lẹ Kuráýisutu tųgbaberu bụru nanu ono.

Iphe Nchileke shi domia edomi

¹⁴ Mu arikwa lẹ mu ta anọhedu anono nta-a; mu abyakfuta ngu. ¹⁵ Obenu lẹ mu edekwanuru ngu ẹkwoozi-wa; kele mu ta madu ẹge oo-me; yo nweru iphe akpata; mu akpofua ụkfu. Iphe meru iphe mu ederu ngu iya bụ t'i gude iya maru iphe gbaru ndu ke Nchileke l'ememe. Chọchi b'i manarua l'ọo ya bụ ufu Nchileke; mbụ Nchileke ono, nọ ndzụ ono. Ọ kwa ẹge itso yele ukfu ọlo egudeje ọlo; bụ ẹge chọchi gude ọkpobe okfu ono. ¹⁶ A tuko kwetakota l'okpuberu okfu ono, Nchileke shi domia edomi ono; mbụ ọkpobe okfu ono, kfube ọswa ha nshinu ọgbodo ahaha ono. Nchileke koshiru iya ayi; ayi ekwetawa iya. Ọkpobe okfu obu bẹ suru:

Lẹ Jisọsu bẹ byaru lẹ
mgboko-a bya aburu madzụ;
Ume Nchileke ekoshi
l'ọ bụ onye doberu ẹka ndoo.
Unwu ojozi-imigwe
egudewa ẹnya ẹphe phụ iya.

E kfukotaru iphe bụ
mbakeshi okfu ẹhu iya.
Ndiphe ekweta nk'iya.
Nchileke abya ekuta iya kuba l'imigwe;
bya akwabẹ iya ugvu,
ka ugvu.

Ndu ejero nzizi

⁴ Ume Nchileke bẹ ekfuru iya ayi t'ọ gaa ayi ẹnu-nchị ọhuma; l'ọ -rudelephu l'oge ikperazu b'ọ nweru ndu e-wota ọkpobe okfu ono, ayi kwetaru ono dochi; wata ọnga nchị l'iphe ndu, ọgvu, bu ẹphe l'ẹhu eduphu eduphu ekfu; ẹphe awata otso iphe ọgvu ono ezi. ² Ndu ono, etso iphe ọgvu ezi ono bẹ ahaje tẹ ndu bụ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ gude ẹjo-ire, ẹphe anọduje adzushi edusweshi ẹphe. Ndu ẹjo-ire ono bẹ obu ẹphe ta amajehakwa iphe gbaru iya l'ememe; ẹke ọ dụwa lẹ Sétanu wowaru mkpuru-kpu-igwè, ọku nọ gude mee ẹphe iphe-ọhubama l'oriri ẹphe; gude koshi l'ọo ya nwe ẹphe. ³ Ndu, dọ ẹge ono bẹ iphe ẹphe anọduje ezi bụ l'ẹ tọ dudu mma t'a lujee nwanyi; l'ekfukwaphu l'ọ nweru egbe nri ọphu ẹ-ta dudu mma tẹ madzụ rije iya. Obenu l'ọ kwa-a Nchileke bẹ meru nri ono t'e rije iya eriri; mbụ tẹ ndu ono, kweru l'ọo Nchileke bụ Nchileke ẹphe ono rije iya; mę ẹphe -kelewa iya ekele iya; mbụkwa ndu ono, byawaru bya amaru ọkpobe okfu ono. ⁴ Iphemiphe ọbule, bụ iphe Nchileke meru bẹ dukotakwa mma ke eriri. Ẹ to nwekwa ọphu gbaru ke t'ayi jikaje iya ajjka. Ọ kwa iphe ayi e-meje bụ t'ayi rijekwaa iphemiphe ọbule; m'ọ -buru-a l'ayi kelewaru Nchileke ekele iya. ⁵ Iphe obu bụ l'okfu Nchileke; mę ekfukfu ono, e kfuru nụ Nchileke ono bẹ mewaru iya; yọ dọ nsọ l'ifu Nchileke.

Ọkpobe onye ozi Kuráýisutu

⁶ Teke i wotaru iphe-a, e kfukotaru ngu-wa; kfuaru iphe bụ unwunna l'ẹphe ha bẹ bụkwa iya bụ l'i bụ onye ejeru Kuráýisutu ozi; eje iya ọgbodo ejeje. Ọo ya bụ; l'ii-koshi l'ọo okfu Nchileke ono, i kwetaru ono; mę ọkpobe iphe ono, e ziru ngu ono, i shikpelephu tsota ono bẹ bụ nri, i gude azụ onwongu. ⁷ Ba angabejekwa nchị lẹ mkpokoro akọ-ife, ẹ-te nwedu oswi-okfu, nọ iya nụ lẹ phuu; mbụ akọ tuko bụkotaru iphe mmakanu. Iphe ii-gbe mee bụ t'i hụje onwongu àhùhù; k'ọphu ii-shi ẹge ono nọdu ndzụ, dọ Nchileke mma. ⁸ O nweru ndu anọduje àhù ugwehu ẹphe àhùhù; k'ọphu ẹphe e-shihu ike. Àhùhù ọphu aahù ugwehu bẹ uru nọkwa-a. Ọ kwa l'uru, nọ iya nụ ta haduru nshinu. Obenu l'ọphu uru, nọ iya nụ gbaru mgburumgburu bụ lẹ madzụ hùrù obu iya àhùhù; k'ọphu obu iya a-nọduje etso Nchileke. Ishi iya abukwanuru lẹ Nchileke kweru ụkwa iya; lẹ ndu eme ẹge ono bẹ ya e-meru eze-iphe-oma lẹ ndzụ ọphu ẹphe nọ nta-a; meeru iya ẹphe lẹ ndzụ

ophu epe a-nọ l'uzo ifu. ⁹ Okfu ono be bu okfu, e gude eka, gbaru t'onnyemonye obule gbobe eka labu nata iya. ¹⁰ Oo ya meru iphe ayi ekebeje ehu ese akanya iya eseshi iya ike; okfu l'ayi ele enya Nchileke ono, no ndzu ono; mbu Nchileke ono, bu yebedua bu Onye Ndzota ke ndiphe kpamukpamu ono; ketekete ke ndu woru onwephe ye iya l'eka.

¹¹ Kfuaru epe iphe ono kfushiaru iya epe ike; nggu ezikwaa ya phu epe ezizi. ¹² Be ekwekwa t'o nweru onye a-nwuphe ngu enya; okfu l'i bukwa du nwata. Iphe ii-gbe mee bu t'i meje umere, a-nodu ekoshi ndu odo ege epe a-nodu emeje iphe ono, iizi epe ono; mekpo iphe iime ememe. Nggu emeje umere, a-nodu ekoshi ndu odo ege epe e-shije yeru ibe epe obu ege nggubedua yeru epe. Umere ngu emekwaaphu t'ephe kweta ke Nchileke ege nggubedua kwetaru. Epe edobejekwaphu onwephe ogà ege i doberu onwongu. ¹³ Iphe ii-nodujekpelephu eme jeye teke mu a-bya bukwa: t'i gujeru chochi ekwo okfu Nchileke; nggu emeje t'obu shihu epe ike; nggu atowashijekwaruphu epe okfu Nchileke t'o doo epe enya. ¹⁴ Ba akwaswekwaru enya l'iphe-oma ono, Nchileke meru ngu teke ono, ndu nkfuchiru Nchileke gude ike, Nchileke nuru epe kfuchiaru iya ono; mbu teke ono, ndu e meru ogurennya chochi byiberu ngu eka l'ishi ono. ¹⁵ Kebekpelekwaphu ehu meje iphe ono; nggu efupyabe ifu; meje iya ohuma; k'ophu onnyemonye obule a-phu ege iijekpelephu l'ifu l'ifu. ¹⁶ Kwabekwaru umere ngu enya; nggu akwabekwaruphu enya l'iphe ono, iizi ndu odo ono. Mejelekwaphu iphe ono ege ono; ke l'i -mewa iya ege ono; nggu adzoo onwongu ndzu; dzoo ndu anoduje eme iphe iikfu ndzu.

5 Ba abajekwaru nwoke ogurennya mba. Iphe ii-meje bu t'i tojee nwehu kfuru yeru iya; l'ò -bù iya bu nna ngu. Nggu emejeru unwu-okorobya; l'èphè -bù unwunne ngu. ² Unwanyi ogurennya be ii-mejeru; l'èphè -bù nne ngu. Nggu emejekwaruphu unwu-mg-boko; l'èphè -bù unwunne ngu. Dobebukwaa onwongu ogà l'èke, epe no.

Unwanyi, maa tufuru

³ Kwabekwaa unwanyi, maa tufuru ugu. Nggu eletaje epe enya; m'ò -buru l'unwanyi ono te nwehedu ege epe maru iya onwephe le phuu. ⁴ Teke bu le nwanyi, nji iya ta nohedu nweru nwa; odudu buru nwa-nwa; te egirima ono muta l'oo ephebedua evukpooduaru uzo leta ndu ufu epe enya. L'ò kwa iphe gbaru ndu ke Nchileke ndono. Oo ya bu; epe eshi ege ono melataru ndu muru epe ohuma, ndu ono, muru epe ono meru epe. O bu ono bu iphe du mma l'ifu Nchileke. ⁵ Olobu te nwanyi, nji iya ta nohedu, e-te nwehedu ege o maru iya onwiya le phuu; to nwe onye eleta iya enya; bukwaru Nchileke b'oo-noduje ele enya

l'eka. Te nwanyi ono ba atugbejekwa eka l'okfu anu Nchileke: eswe l'enyashi. Iphe oo-noduje ekfuru Nchileke bu t'ò kwoo ya le mkpa. ⁶ Obenu le nwanyi, nji iya ta nohedu ophu anodujelephu emelephu iphe bataru iya l'obu be nwuhuakwaru anwuhu l'èke o no ndzu. ⁷ O bu iphe ii-kfuru epe ndono; mbu kfua ya kwata kfushiaru iya epe ike; k'ophu epe a-nodu eme umere, gbaru epe. Oo ya bu t'è b'o nwe eke aa-phuta epe oru. ⁸ Teke bu l'o nweru onye haru ndu epe l'iya bu; too leta epe enya; ketekete ndu ophu bu ndu ulo iya gedegede be onye ono ekoshikwa le ya te kwedu ke Kuráiyisutu; mbu; onye e-te kwedu ke Kuráiyisutu be gbe kakwa iya nu mma.

⁹ Teke ii-nodu edeshi epha unwanyi, maa turu; be edebukwaa epha ndu ophu e-ta ano-rudua ukporo afa ugbo eto; k'ophu a muru epe. Onye ii-deje epha iya bukwa onye bu nwoke lanu nwenkinyi b'ò lujeru. ¹⁰ Te nwanyi, ii-de epha iya l'ekwo bukwaru nwanyi, onu wukoru l'ome ohuma nk'iya. T'ò bukwaru nwanyi, zufutawaru unwu iya ohuma; buru nwanyi, bu o-kwa-eyee; bukwaruphu nwanyi, gudewa mini kwochawa ndu ke Nchileke okpa; buru nwanyi, yewaru ndu eje iphe-ehuka eka; bukwaruphu onye wowaru onwiya yekota l'ome iphe bu iphe-oma mgburumgburu.

¹¹ Be edebukwaa epha unwanyi, maa tufuru; mbu ndu ophu bukwa du unwanyi ogbanga. Ishi iya aburu l'obuje teke egu iphe aguje epe gutaleruphu epe; epe agbeeru Kuráiyisutu azu; chode ege epe e-me je aluru nji odo. ¹² Epe -mee ya ege ono; kwa iya bu le Nchileke a-nma epe ikpe; okfu l'ephe te mehedu iphe ono, epe kweru Kuráiyisutu ukwa iya l'odungu ono. ¹³ Iphe odo aburu l'unwanyi, nji epe ta nohedu; mbu ndu ophu bukwa du unwanyi ogbanga anonyajee; enyiru atya epe ekwa l'ishi; epe etsoru kpuphelahaa l'ulo l'ulo. Ophu ka eji aburu l'ephe etsojeru edophe kwekweekwee; buru o-geru-okfu-e-te-kudu-epe. Ege ono be epe anoduje ekfukwaphu iphe e-ta gbadu epe l'ekfukfu. ¹⁴ O kwa iya meru iphe mu suru te unwanyi, maa tufuru; mbu ndu ophu bukwa du unwanyi ogbanga je alutsuaru nji odo; mushia unwu; leta ulo epe enya. Oo ya bu k'ophu onye ugu ayi ono te enwedu iphe oo-phu ayi l'ehu; gude ekfubyishi ayi. ¹⁵ O nwekwaru-a unwanyi ono, nji epe ta nohedu ono ndu ophu gbe hawanu otso Kuráiyisutu; ghakobe tsolahaa Sétanu. ¹⁶ Oo ya bu; o -buru l'o nweru nwanyi, kweru ke Kuráiyisutu, nweru abubu iya onye ophu maa tufuru; te nwanyi obu letakwa nwanyi ono enya. Te nwanyi obu ba apatakwaa mkpa ehu nwanyi onanu, maa tufuru ono bya ebo chochi. T'ò bukwaruphu unwanyi, nji epe ta nohedu, bu ndu ophu e-te nwehedu ege epe maru iya onwephe le phuu; be chochi a-noduje eleta enya.

Ndu e meru ọgurenya Chọchi

¹⁷ Iphe gbaru l'ememe bụ t'a kwabeje ndu e meru ọgurenya chọchi ugwu ọkpobe akwabe; mbụkwa ndu ọphu ejeru chọchi ozi ọhuma; ketekete kẹ ndu ono, keberu ẹhu l'ara okfu Nchileke arara; ezikwa iya phụ ezizi ono. ¹⁸ L'e dekwaru iya l'ekwo okfu Nchileke; sụ: "Unu be ekechijekwa eswi ọnu teke ọodzoshiru unu witu unu." Bya asụkwaphu: "Onye eje ozi bẹ gbakwaru kẹ ọnataje ugwu ozi, ooje." ¹⁹ Ọ -bụru l'o nweru onye sụru l'onye e meru ọgurenya chọchi bẹ meru ẹji; be eyekwaru onye ọbu ọnu; gbahakwaa l'a -dụ ẹbo; m'ọ bụ ẹto agba iya ekebe l'o meru-a iphe ọbu l'oswiya. ²⁰ Ndu ọphu, bụ ndu eme iphe dụ ẹji; bẹ ji-bajeru mbà l'edzudzu ọha. Ọo ya bụ k'ọphu ndu ọphunanu a-tsuhukwanu egwu ome iphe dụ ẹji.

²¹ Mu ekfuru ngu iya ekfushiru ngu iya ike; mbụ; Nchileke mę Kuráýisutu; mę ụnwu ojozi-imigwe ono, ọ fọtaru ono anụkwa iya-a; sụ t'ị tųkokwa iphe bụ iphe-a, mu sụru ngu t'i meje-wa l'ọ ha mekotaje. Ba anmajekwa madzụ ikpe teke nggụbedua ta maghedua iphe onye ọbu meru; ọphu to nwekwa iphe ii-leje madzụ ęnya l'ifu eme. ²² Riodujekwa iya arịri tẹmanu nggu ebyibe madzụ ẹka l'ishi; be emejekwa iya gburugburu. T'ẹka ngu ba adụkwa l'iphe dụ ẹji, ndu ọdo eme. Do-belekwapu onwongu ọgà.

²³ T'ẹ b'ọ bụlekwapu mini nkinyi iya; bẹ ji-nguje. Ngọtajekwa męe nwanshi; l'ògvù ẹpho ngu ono; mę l'ẹhu-ba-dụ-mma ono, anọduje eme ngu tekenteke ono.

²⁴ O nweru ndu iphe dụ ẹji, ẹphe eme bụ iphe dụ ẹji ọphu a tųko elewa-a l'ęnya; mbụ; o gbekwa dųwanu l'a -sụru l'iphe dụ ẹji, ẹphe eme ọbu gbe vuwaru ẹphe ụzo eje tẹ Nchileke nmaa ẹphe ikpe. Yo nwekwaruphu ndu ọphu abuje: a -nọnya-odu; tẹmanu iphe dụ ẹji, ẹphe eme avọ-lishihu. ²⁵ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dụ ome ọhuma. O nweru ọhuma, madzụ emeje; yọ bụru ọhuma ọphu a tųko elewa-a l'ęnya. Teke bụ l'o nwekwanuru ọhuma, e meru, ẹ ta phųdu l'ọdungu; a -nọnyakwaaphu; yọ tųko vọ-lishi.

Ndu, bụ ohu

6 T'iphe bụ ndu bụ ohu gubeje nnajiufu, nwe ẹphe lẹ ndu gbaru t'a kwabeje ugwu. Ọo ya bụ k'ọphu ẹ te ewotadu ẹpha Nchileke; mę iphe ono, ayi ezi ono gwọo lẹ ntụ. ² T'ohu ndu ọphu nnajiufu ẹphe bụ ndu kweru kẹ Kuráýisutu be engejekwa nnajiufu ẹphe ẹka l'ishi; l'ẹphe tųkokwa bụru ụnwunna lanụ. Iphe ẹphe e-mejechia bụ t'ẹphe gbe kakkporuru ẹphe ojeru ozi ejeshi iya ike; keshinu onye nweru ohu; bya ekwe kẹ Kuráýisutu maru lẹ Nchileke yeru iya obu; yọo nọduje emeru ohu iya ọhuma; gude ebu iya nggo ozi iya ono, oojeshiru iya ike ono.

Tímoti; ọ bụ iphe ono bẹ ji-nọduje ezi ẹphe. Nggu an-mashijeeru ẹphe ọkwa iya ike t'ẹphe meje iya.

Ẹjo nzizi; mę ọkpobe ẹku

³ Teke o nweru onye ọdo, bya ezide iphe ọdo, gbaru iche; onye ọbu te kwe l'okfu kẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu bụ okfu, anụ ọkpobe ndzụ; mbụ; onye ọbu -jikafua iphe ono, ayi ziru lẹ kẹ ẹge ee-shi etso Nchileke ono; ⁴ onye ono bẹ ekukwa onwiya ekuku; l'ẹ b'o nwe iphe ọ maru. Iphe yẹ l'onye ono eme bụkwa ntųtego; mę ọba-phe mbà okfu, ẹ-te nwedu ishi; okfu, bụlephu iphe ọokpataje bụ ẹkwò; madzụ yee madzụ ọdo ęnya; okfurushi madzụ; ole madzụ ẹjo ęnya; ⁵ mę ọnoderu madzụ l'ẹjo oshi. Ndu, dụ ẹge ono bụ ndu egomunggo dahųwaru ajilakpa; bụkwaruphu ndu ẹ-ta mahędu ọkpobe okfu ono. Ẹphe anọduje arị l'otso Nchileke bụ ụzo, ẹphe e-shi rita uru.

⁶ Mbụ; yọ bụkwaru-a oswi-okfu. Madzụ eritajekwa uru, ha nshinu m'oo -tso Nchileke. Obenu l'ọ kwa m'ọ -bụru l'iphe onye ọbu nweru: ẹge ọ ha ẹge ọ ha edzujeru iya. ⁷ L'ẹ to nwekwa iphe ayi gude bya mgboko-a; ọ kwaphu ẹge ono b'ẹ to nwedu iphe ayi e-gude shi lẹ mgboko-a ala. ⁸ Ọo ya bụ; ayi -nwewaru nri; bya enweru uwe oye l'ẹhu; t'ọ dzujeeru ayi. ⁹ Obenu lẹ ndu anọduje achọ ẹge ee-shi t'ẹphe kpa ẹku bẹ ẹjo iphe ono, ẹphe anọduje achọ ono enwujeru ye l'ome iphe dụ ẹji. Yọ bụru iphe ono abujeru ọnya; hata ẹphe. Igweligwe ẹjo iphe agụ ẹphe tųkokwa bụru iphe mmakanụ; bụru iya bụ iphe e-butu ẹphe anụ hube l'ọku; l'ota ẹphe l'ọ-mia l'ẹke ẹphe a-nọdu mebyihu; lakota l'iyi. ¹⁰ L'ọ kwa oye ęnya l'okpoga bẹ bụ ẹke iphemiphe ọbule, bụ ẹjo iphe futaru. O nwekwaru ndu bụ okfu l'ẹphe achọ okpoga bẹ ẹphe gudewa iya ru shisewaru ụzo; haa ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Kuráýisutu. Yọ bụkwaru iya phų meru; ẹphe egbe shi ẹge ono gude ẹka ẹphe kpataru onwẹphe iphe-ẹhuka, ha l'igweligwe.

Iphe Tímoti e-meje

¹¹ Obenu l'agha: nggụbedua, bụ onye kẹ Nchileke-wa; zelajekwaaru egbe iphe ono l'ọ ha. Keshia ẹhu seje t'ị bụru onye doberu ẹka ndoo; nggu esekwapu t'ị bụru onye akwabeje Nchileke ugwu. Tẹ ẹka shikwaa ngu ike l'ekwekwe ono, i kweru kẹ Kuráýisutu ono; nggu eyeru ndu ọdo obu. Tajekwaru iphe nshi; nggu adųkwaphu agu. ¹² Dụlekwapu l'ọ bụ onye maru ọg-ba ọso; mbụ; keshikpelekwapu ẹhu gbaję ọso-ama-ma ono; bụ iya bụ ọso, gbaru onye kweru kẹ Kuráýisutu. Kebe ẹhu gbaję iya; k'ọphu ji-gbaru ẹke a tuburu t'a gbarua; nata obunggo ọso ono, bụ iya bụ ndzụ gbururu jeye. Ọ bụ kẹ ndzụ gbururu jeye ono bẹ Nchileke kuru ngu t'ị bya enweru teke ono, i vudo l'ifu igwe ọha raa ya tororo; l'i kwetaru ọkpobe okfu kẹ Kuráýisutu

ono. ¹³ Oo l'ifu Nchileke ono, bu Nchileke ophu anuje iphemiphe obule ndzu; me l'ifu ke Kuráyisutu ono, vudo l'ifu Páyileti gbaaru okpobe okfu ono ekebe ono; oo l'ifu ephe; be mu no l'ekfu iya ekfushiru ngu iya ike su: ¹⁴ t'i tukojelekwaphu iphe mu kfuuru ngu l'o ha meje. T'e b'o dukwa eke ii-tsoswe iya m'oo ekalanu; k'ophu e too nweđu eke aa-ta ngu uto jeye teke Nnajiufu ayi, bu Jisosu Kuráyisutu a-bya odo. ¹⁵ O -rulephu teke gbaru nu be Nchileke e-me t'a phugbaru Kuráyisutu obu; mbu Nchileke ono, dubeberu mma; dzukota oke l'ime onwiya; buru yebedua nwenkinyi iya bu Nnajioha; buru Eze, kakota iphe bu ndu eze; buru Nnajiufu, kakota iphe bu ndu bu nnajiufu. ¹⁶ Oo ya nkinyi iya bu onye e-ta byadu bya anwuhu anwuhu. Eke o bu be iphoro, no iya nu te ekwejekwa te madzu jenyabe iya ntse. E to nwekwa madzu nwigbaleke-oma, gudejewa enya phu iya; ophu to nwekwa onye byaru bya a-phu iya. T'o buru iya be ndiphe a-kwabeje ugvu; ike ono, bu 'o-nwe-agvugvu ono aburu nk'iya. Ono kwa ege o du. ¹⁷ A bya le ke ndu nweru iphe l'eli mgboko-a: iphe ii-kfuru ephe kfushiaru iya ephe ike bu t'ephe be egudekwa iya eku onwephe ekuku; ophu ephe 'edobe-

jekwa obu l'iphe ono, e-te nweđu ege oo-no-bebe ono. T'ephe dobechia obu ephe le Nchileke ono, bu o-me-l'uko ono. Nchileke anukotaje ayi iphemiphe obule; nu ayi k'etsubo iya; ege oo-me t'ehu tsomahu ayi. ¹⁸ Te ndu nweru iphe meje iphe du mma; mbu t'ephe mejekpoo iphe du mma tekenteke; t'ephe buru o-me-l'uko; yoo heje ephe uhere t'ephe le ndu odo gbaru mgbala l'iphe ephe nweru. ¹⁹ O bu teke ephe eme ege ono; bu iya bu l'ephe e-nweru okpobe iphe. Ishi iya aburu l'ephe e-shi ege ono kpata ogbodo iphe kuberu onwephe; mbu ogbodo iphe ophu a-noduru ephe jeyewaru l'uzo ifu. Oo ya bu k'ophu bu teke o ruleruphu; ephe anata ndzu ono, bu okpobe ndzu ono.

²⁰ Byiko Tímoti; kwabelekwaruphu iphe ono, e yeru ngu l'eka ono enya. Nggue eletaje enya t'e b'i kfuje mkpokoro okfu, bu iphe eswe; tii tu-pheje mkpokoro ntutego, bu iphe madzu ahajeru su l'o bu mmamiphe; l'e b'o bu mmamiphe. ²¹ O nweru ndu anoduje ari l'ephe maru mmamiphe; ephe egude ege ono phua uzo l'ekwekwe ono, ayi kweru ono.

Te Nchileke meeru unu eze-iphe-oma.

2 Tímoti

1 Ekwó-ozí-wa shi l'èka mbedua, bú Pòlu; mubè onye Nchileke kuru; mee tẹ mu búru onye ishi-ozí Kuráýisutu Jisòsu. Ọ bú Nchileke ono bẹ ziru mu tẹ mu je ekfuaru ndiphe kẹ ọkpobe ndzụ ono, o kweru ụkwa iya lẹ ya e-shi l'èka Kuráýisutu Jisòsu nụ ayi ono.

² Onye mu ede iya anụ bú nggụbedua, bú Tímoti ono, mu yeru obu ono; mbụ nggụbe onye ono, dụwa l'ọ bú nwa mu ono.

Tẹ Nchileke, bú Nna; mẹ Nnajiufu ayi, bú Kuráýisutu Jisòsu meeru ngu eze-iphe-oma; yọ phụaru ngu imiko; mekwaaphu t'èhu dụ ngu agu.

Pòlu etu Nchileke epha; l'adụkwaphu Tímoti ike

³ Mu etu Nchileke epha; yẹbedua ono, mu gude obu iphoro ejeru ozi ege nna mu oche phẹ jeru iya eya; obu ta awa mu awawa. Iphe bú teke mu ekfu anụ Nchileke: eswe l'enyashi bẹ mu anyatajẹ tua ya epha l'okfu èhu ngu. ⁴ Tímoti; mu nyatakwaru-a eña-mini ono, gbakahuru ngu l'ènya ono. Yọ búru iya meru iphe obu ngu egbu mu egbugbu. Mbụ; l'ọ kfube agushi mu ike tẹ mu lẹ nggu phufua ọdo; k'ophu èhu-otso-ena e-jikwanu mu ọkpoma. ⁵ Mu anyatajẹkwa ọkpobe ekwekwe ono, i kweru kẹ Nnajiufu ayi ono. Ekwekwe ono bẹ nne ngu oche; mbụ Lóyisu; mẹ nne ngu; mbụ Yunáýisu vuhaodu ngu ru ụzo kweta. Yo dokwaa mu phụ eña l'ọ kwaphu ege ono bẹ nggụbedua kwetarú. ⁶ Ọ kwa iya meru iphe mu anyataru ngu iya; sụ t'i mekwaa iphe-oma ono t'ọ reje ire; bú iya bú iphe-oma ono, Nchileke shi l'èka ono, mu byiberu ngu l'ishi ono; nụ ngu teke ono, mu kfuru nụ Nchileke l'okfu eka ngu ono. ⁷ Lẹ Ume-dụ-Nsọ ono, Nchileke nuru ayi ono ta bụkwa Ume, emeje t'ayi atsụ egvu. Ume-dụ-Nsọ, ọ nuru ayi bú ophu anụje ayi ike; Ume, emeje t'ayi yeru ibe ayi obu; bya aburu Ume, emeje t'ayi dụ ike kpade onwayi.

⁸ Ọo ya bú; t'ẹ b'ọ dụkwa ngu iphere okfuru ndiphe l'i bú kẹ Nnajiufu ayi. Ọphu iphere mbedua, e gude okfu èhu iya tụa mkpọro-a 'adujekwa ngu. Iphe ii-gbe mee bú t'i jee òkè iphe-ehuka nke ngu l'iphe-ehuka ono, ayi eje l'okfu ozi-oma ono. Nchileke bẹ e-mekwa ngu-a tẹ ike ejeje iya dụ ngu. ⁹ Ọ bú Nchileke ono bú onye dzọru ayi; kua ayi t'ayi bya aburu ndu nk'ia. Ishi iya ta bụkwa l'ọo kẹ iphe-oma, ayi metaru l'onwayi. Ishi iya bụlekwaphu l'ọ bú iphe ọ tūbehawaru l'ọ bú ege ono bẹ ya e-me iya. Ọ bụlekwaphu eze-iphe-oma, o meru

ayi. Eze-iphe-oma ono b'ọ shihaakwaru l'èka Kuráýisutu Jisòsu mehaodururu ayi; bẹ yẹbe Nchileke mederu mgboko-a. ¹⁰ Obenu lẹ nta-a b'ọ bya emee; a phụgbaru eze-iphe-oma ono; okfu lẹ Kuráýisutu Jisòsu ono, bú Onye Ndzọta ayi ono bẹ byawaru l'eli mgboko-a; bya emebyiwa ike kẹ anwuhu. Nta-a b'ọ shiwa l'ozí-oma ono mee tẹ ndzụ ono lufuta iphoro; mbụ; ndzụ ono, bú: a -nọduwa iya; ta anwuhuhe anwuhu ono.

¹¹ Ọ kwa Nchileke ono bẹ fọtaru mu tẹ mu búru onye a-nọdu ara ozi-oma ono arara; búru onye ishi-ozí iya; bya abụkwaruphu onye ezi iya ezizi. ¹² Ọ kwa iphe ono kparu iphe mu ejekota iphe-ehuka-wa, mu eje-wa; ophu to gbe bụkwa l'iphere iya aduje mu. Ishi iya aburu lẹ mu maru onye mu woru onwomu ye l'èka; yo doo mu eña ophuma l'ọo-dụ ike kwakọbe iphe ono, o yeru mu l'èka ono jeye mbọku ikpe ono. ¹³ Tso-takpelekwaphu ọkpobe okfu ono, i nuru mu l'ọnu ono t'ọ búru iya a-nọduje akpọziru ngu ụzo ege ii-shije ekfu okfu. Gudekpelekwaphu ekwekwe ono, i kweru kẹ Kuráýisutu ono; mẹ obu ono, i yeru ndu ọdo ono ege iigude iya. Iphe ono bẹ tūkokwa búru iphe shikota l'atugbabe ono, ayi lẹ Kuráýisutu Jisòsu tūgbaberu búru nanụ ono. ¹⁴ Kwabẹlekwaruphu eña l'okpuberu okfu ono, Ume-dụ-Nsọ yeru ngu l'èka ono. Ọ kwa Ume-dụ-Nsọ ono, bu ayi l'ime ono e-me ngu; nggu adụ ike letakota iya eña.

¹⁵ Mgbẹ i marua lẹ ndu kẹ Éshiya, mu l'ephẹ ayije eje ozi-a bẹ gbadowaru mu nụ l'ephẹ ha; gbakashihu; mbụ jeye lẹ Fáyigelosu; mẹ Hemójinizu. ¹⁶ Tẹ Nnajiufu phụaru ndibe Onẹsiforosu imiko; okfu l'ọ bú iya shi anọduje adụ mu ike; iphere mu ta dụ iya ege-a, mu nọ lẹ mkpọro-a. ¹⁷ Teke o rutaru Rómu; b'ọ wataru mu achọcho jeye teke ọ phuru mu. ¹⁸ Tẹ Nnajiufu yetabukwaaru iya eka; tẹ Nchileke phụaru iya ru imiko mbọku ikpe ono. Nggụbedua l'onwongu bẹ marua ege o yetaberu mu eka lẹ Éfesosu.

Ọkpobe onye alụ ọgu èhu Kuráýisutu

2 Ọo ya bú; nggụbedua bú nwa mu; kwekwa tẹ Nchileke mee ngu t'i gude eze-iphe-oma ono, shi l'èka Kuráýisutu Jisòsu ono shihu ike. ² I nụwaru-a iphemiphe obule ono, mu kfuru l'edzudzu oha ono. Woru iya ye l'èka ndu koshiwaru l'ephẹ gbaru t'ẹ gude ire ephẹ eka, bụkwanu ndu a-dụ ike zikwaa ya phụ ndu ọdo.

³ Jekwaa òkè iphe-ẹhuka nke ngu l'okfu ẹhu Kuráyisutu Jisọsu, bụ iphe gbaru ọkpobe onye alụ ọgu ẹhu Kuráyisutu ono. ⁴ Ẹ to nwekwa onye soja, nọ l'ẹke ọgu shihuru ike, ekweje t'oriri k'ẹhu iya loru iya ye l'ome iphe ndu ẹ-ta bụdu ndu soja eme. Iphe ọonoduje ese bụ tẹ ya mee iphe a-nọdu atso onye ishi, deru ẹpha iya l'ẹkwo ẹna. ⁵ Ọdo aburu l'onye agba ọso b'ẹ te ebujekwa nggo k'onye katsua agbagba l'ọso ono; m'ọ -bụdu l'o mekotaru iphe a sụru l'onye agba ọso ono mefutaje. ⁶ Ọ bụ onye akọ okfu; l'eseshi akanya ike bẹ gbaru kẹ t'o vujeru ụzo ria iphe shi l'okfu ọbu. ⁷ Rilekwaphu iphemiphe ọbule ono, mu ekfu ono ariri; lẹ Nnajiufu e-yekwaru ngu-a ẹka; mee t'iphe ono l'ọ ha dokota ngu ẹnya.

⁸ Nyatakwa Jisọsu Kuráyisutu ono, Nchileke meru; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono. Ọ bụ l'eri Dévidi bẹ Jisọsu ono shi. Yọ bụru iphe ono bụ iphe ozi-oma ono, mu ezi ono ekfu. ⁹ Ọ bụ okfu lẹ mu ezi ozi-oma ono; meru iphe mu eje iphe-ẹhuka-wa, mu eje-wa; mbụ; l'a tụt-suwaru; tūwa mu mkpakọbe lẹ mụ -bụ onye metaru ẹjo iphe. Ọlobu; a -tụt-sua mu iya; ?a tūhunuru iya ozi-oma ono tọ? Wawakwa! Ẹ to nwekwa onye ha k'ọtu ozi-oma ono mkpakọbe. ¹⁰ Ọ bụ iphe ono meru iphe mu gude k'okfu ẹhu ndu ono, Nchileke ọtaru ono l'atagbukota iphemiphe ọbule ono lẹ nshi; k'ọphu Nchileke e-shi l'ẹka Kuráyisutu dzọkwaaphu ẹphe; shi ẹge ono nụ ẹphe ndzụ, dū biribiri, ẹ-ta agvudu agvugvu. ¹¹ Okfu-a bẹ bụkwa okfu, e gude ẹka, sụru:

“L'ọ -bụru l'ayi lẹ Kuráyisutu;
bẹ tukuror nwhukota;
bẹ ayi l'iya a-tukokwaphu
nọdukota ndzụ.

¹² Ọ -bụru l'ayi atagbukotaje
iphemiphe ọbule lẹ nshi;
bẹ ayi lẹ Jisọsu
a-tukokwaphu bụru eze.
Ọ -bụru l'ayi sụru l'ayi
ta madu onye ọ bụ;
b'ọo-sukwaphu lẹ
ya ta madu ndu ayi bụ.

¹³ Ọ -bụru l'ayi te
evudoshijedu ike l'iphe
ayi kfulu;

bẹ yẹbedua evudoshijekwa
ike l'iphe o kfulu;
kẹle ẹ tọo gbanwejedu iphe o kfulu.”

Onye e kwere l'oojema ozi ejema

¹⁴ Nyatajeru ẹphe iphemiphe ọbule ono; nggu anọduje l'ifu Nchileke kfulu iya ẹphe kfushiaru iya ẹphe ike; t'ẹphe ba anọdujekwa abaphe mbà l'okfu, ẹ-te nwedu ishi. Ẹ to nwekwa uru, nọ iya nụ. Ọ bụlekwa emebi bẹ oomebyije ndu anụ iya nụ. ¹⁵ Keshia ẹhu

koshije ẹphe lẹ Nchileke datawaru ngu; gya ngu l'i bụ onye gbaru kẹ t'i jejeru iya ozi; l'i bụ nwozi, iphere ozi, ooje ta dudu; bụru onye anọduje ezima ọkpobe okfu ono ezima; l'ewotaje iya tọgbo; yọ daburu ifu. ¹⁶ Nggu ezelajee t'ẹ b'i tsojeshi ekfu mkpọkoro okfu, bụ iphe ẹswè. Ishi iya aburu l'egbe okfu ono e-me; ndu anụ iya nụ alalaha azụ-azụ; ẹphe te eyeheru Nchileke ugvu. ¹⁷ Iphe ẹphe ezi aduje l'ọ bụ ẹjo ọnya, anọduje aba l'atabushi anụ. Ndu tso lẹ ndu ono bụ Hayimeniyọsu; mẹ Filitosu. ¹⁸ Ẹphe hawaru otso ọkpobe okfu ono; sụ lẹ ndu nwhuru anwhu gbe shiwa l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Ẹphe egude ẹge ono; nweru ndu ọphu ẹphe haru enwunga enwunga; shi ẹge ono nwufu ẹphe l'ekwekwe, ẹphe kwere kẹ Nchileke. ¹⁹ Obenu lẹ ntọ-l'alị ọlo ono, shihuru ike ono, Nchileke tọru ono bẹ bụkwanu 'enwuribe-enwuribe. Iphe-ọhubama, Nchileke deru lẹ ntọ-l'alị ọlo ono bụ: “Nnajiufu maru ndu bụ ndu nk'iya.” Iphe ọdo, o dekwaru iya phụ bụ: “T'iphe bụ onye sụru lẹ ya bụ kẹ Nnajiufu sefukwa ẹka l'ome ẹjo iphe.”

²⁰ L'eze-ọlo, ha nshinu ta bụlekwapu ite, dū iche iche, e gude mkpọla-ododo yele ope, aswa iya ha nshinu kpushia ba anọje iya nụ kpụ. Iphe a pyishiru l'oshi; mẹ ọphu a kpushiru l'ura anọjekwa iya phụ. Ndu bụ iphe aajajẹ ajaja; ndu aburu iphe e gude eme iphe mmakanu. ²¹ Ọo ya bụ; ọ -bụru l'o nweru onye safukotaru onwiya ẹjo iphe ono, mu gushiru ono; ọ kwa iya bụ l'onye ọbu dūwa l'ọ bụ ite ono, aajajẹ ajaja ono; mbụ l'onye ọbu bẹ bụkotawa kẹ Nnajiufu; l'agaru Nnajiufu ono ọkpobe mkpa; bụru onye e doberu kwabẹ; t'ọ dū ike ojeru Nchileke iphe bụ ọkpobe ozi, eejeru iya ejeru. ²² Ọo ya bụ; gbalajẹru ẹgu ome ẹjo iphe ono, anọduje agụ unwu-okoro bya ono. Iphe ii-mejehia bụ t'i keshia ẹhu meje t'i bụru onye doberu ẹka ndoo; kwetakpelekwaphu kẹ Kuráyisutu ono, i kwetaru ono. Nggu eyeru ndu ọdo obu; nggu lẹ madzụ eburu lẹ nchị ndo. Ọ bụ iphe ono bẹ nggu lẹ ndu ono, egudeje obu iphoro akwaku Nnajiufu ono a-tukoje eme. ²³ Be eyejekwa ọnu lẹ ntutego ẹswè, bụ iphe ẹ-te nwedu ishi. L'i makwaru-a l'egbe iphe ono bẹ bụlephu ụswo bẹ ọokpa-tsuje. ²⁴ Lẹ nwozi kẹ Nnajiufu bụfutaje onye ẹ-ta aswojedu ụswo; onye emeru onyemonye ọbule odo; onye maru ẹge eezije iphe; bụru onye atagbujẹ iphe lẹ nshi teke e meru iya ẹji. ²⁵ Ọ bụfutaje onye ewozitaje onwiya alị; l'akpọ-ziru ndu agbajẹ iya agbagba-okfu ụzo. L'o nwekwaru ẹge oo-me; Nchileke eyeru ẹphe ẹka; ẹphe ataa onwẹphe uta ẹjo iphe ẹphe ono; lakfuta iya; bya amakotaru ọkpobe okfu ono. ²⁶ Teke ono; ẹnya abya ephohu ẹphe; ẹphe anahụ ọnya ono, Obutuswe hataru ẹphe ono, bụ iya shi mee ẹphe; ẹphe eme iphe bụ uche-obu kẹ Obutuswe ono.

Umere ndiphe l'oge ikperazu

3 Iphe lanu, ji-maru bu l'o -rulephu l'oge ikperazu be okpobe iphe-ehuka a-byakwa. ² Teke ono be ndiphe a-bulephu onyenonu: yo buru onwiya be ooyeru obu nwenkinyi; ephe aburu ndu nchamenya okpoga; buru e-te-aja-onwephe; kulahaa onwephe ekuku; ndu anoduje ephu ndu odo iphu; o-karia nne le nna ephe eka; o-ri-to-ma phe; buru ndu e-te nwedu iphe adujeru ephe le nsu. ³ Ephe a-buru ndu madzu du ashi; ndu iphe ta agvujedu l'obu; ndu nkfurushi; ndu obu-oku; ndu eme igiri l'o bu anu-egu-egbudu; buru ndu iphe du mma aduje ashi. ⁴ Ephe a-buru o-nwuru-oye-phe; ekfu-ba-nu-phe; ndu anoduje eku onwephe iphe ephe ta hadu l'o bu iya; ndu ka oye obu l'iphe atso ephe ena; paru oyeru Nchileke obu haa. ⁵ Ephe anoduje eme l'ephè -bu ndu kwetaru ke Nchileke; obu l'ephe te ekwetajedu le Nchileke ere ire. Byiko; bukwaru uba yeru ndu du ege ono. ⁶ O bu ndu du ege ono ahajeru abaphe l'ulo l'ulo; edusweshi unwanyi, e-te nwedu egomunggo; mbu unwanyi, metashiwaru ejo iphe; yo kwowaru ephe ehu. Iphe alophe egbe unwanyi ono aburu egu ejo iphe, dugbaa iche iche, anoduje agu ephe. ⁷ Egbe unwanyi ono be onoduje ehe uhare t'ephe muta iphe; obu l'ephe t'abakwanu bya adu ike tapyabe atapyabe; maru okpobe okfu ono ogbodo amaru. ⁸ Ndu ono, anoduje edusweshi unwanyi ono be no-chiru okpobe okfu ono uzo l'o bu ege Janesu yele Jambirisu no-chiru iya Mosisu teke ndiche. Ndu ono, anoduje edusweshi unwanyi ono be egomunggo ephe dahwaru ajilakpa; ekwekwe, ephe kweru ke Nchileke aburu ekwekwe, daru l'eba l'enya ke Nchileke. ⁹ Obenu le ndu ono te nwedu eke ephe ejebe; ndiphe aphukota l'ephe bu ndu eswe; bu iya bu ege madzu kpamukpamu phukotaru le Janesu; me Jambirisu be bu ndu eswe.

Iphe Polu gude akpochi ekwo-ozu-wa ishi

¹⁰ Obenu le nggubedua be tsowaru iphe mu ezi; l'emewa umere mu. Yo bukwaruphu iphe mu tuberu le ndzu mu; be bu iphe i wopyaberu; yo buru iphe i tuberu le ndzu nke ngu. Yo buru iphe mu kwetaru; b'i kwetakwaruphu. I phukwaruphu ege mu atajeru iphe nshi; phukwaaphu ege mu yetaberu ndu odo obu; me ege mu angagbutabeje iphe l'obu. ¹¹ I makwaru-a k'ehu ono, a kparu mu ono; me iphe-ehuka ono, mu jeeberu ono l'o ha, bu iya bu iphe tuko dakfukota mu le Antiyoku; Ayikoniyomu; me le Lisutura. Egbe iphe-ehuka, mu jeeberu ta dukwa k'ekfukfu! Obenu le Nnajiufu be dzokotalekwaru mu-a l'iphemiphe obule ono. ¹² Mbu l'iphe bu ndu ogukpo t'ephe le Kurayisutu Jisusu tugbabe buru nanu t'ephe nodu ndzu, du Nchileke mma be aa-kpakotakwaphu ehu. ¹³ Obenu le ndu bu

ejo madzu; me ndu anoduje agho ugho l'ephe ha be anodulekwaphu aka eji akaka akaka l'ome ejo iphe, ephe eme; shi ege ono edusweshi ndu odo; ndu odo edusweshikwaphu ephebedua. ¹⁴ Olobu; nggubedua l'onwongu; vudoshilekwaphu ike l'okpuberu okfu ono, e ziru ngu ono, bu iya bu iphe i kwetaru; okfu l'i makotaru ndu bu ephe ziru ngu iya. ¹⁵ Nggu anyatakwaphu l'i shikpelephu le deedeede; makotaru iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke. O bu iphe ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke ono be a-du ike mee ngu t'i maru mmamiphe; k'ophu Nchileke e-shi l'ekwekwe, i kweru ke Kurayisutu Jisusu dzoo ngu. ¹⁶ Iphe, bu iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke be shikota l'eka Ume Nchileke. Mkpa iya du k'ogudeje iya zia okpobe okfu ono; me k'ogudeje iya koshi madzu eke, o meru iphe du eji; me k'ogudeje iya kpzo-zia madzu egomunggo; me k'ogudeje iya zifuta madzu te onye obu buru onye doberu eka ndoo l'ifu Nchileke; ¹⁷ k'ophu onye ke Nchileke e-dzu oke; kwabe akwabe k'ojeru Nchileke iphe bu okpobe ozi, noru iya nu.

4 Nyatakwa le Kurayisutu Jisusu ono, bu iya e-kpe ndu, no ndzu; me ndu, nwuhuru anwuhu ikpe ono be a-bya odo ujiku lanu; bya ekoshi l'oo ya bu eze. Oo ya bu; mu nokwa l'ifu Nchileke yele ifu Kurayisutu Jisusu ono ekfuru ngu iya ekfushiru ngu iya ike ² t'i raje ozi-oma Nchileke ono arara; ?m'o -du ndu jiraru iya ntse anunu-o; ?m'o -bu l'e to dudu iya ephe-o. Leta-jelekwaphu ozi ngu enya. Koshije madzu eke onye obu mesweru; bajeru onye meru eji mba. Gudejekwa otanshi mee t'obu shihu ephe ike; ophu i hajekwa ephe ozi iphe. ³ Ishi iya bu l'o nweru teke ndiphe emekochaa jikalahaa okpobe okfu ono, ayi ezi ono. Yo bu leruphu egu ejo iphe, agu ephe; be ephe a-gbat-soru. Ephe achikoo ndu odo t'ephe bya ezije ephe iphe, atso ephe ena le nchi. ⁴ Ephe te ekwehedu ochebe nchi l'okpuberu okfu ono. Yo buru ophu ephe e-chebe nchi bu akp-ife. ⁵ Ole; te nggubedua kpadejekwa onwongu l'iphemiphe obule. Iphe-ehuka -byaru ngu; taaru iya nshi. T'ozu, a-noduru ngu nu buru ora ozi-oma ono arara. Jeje ozi, gbaru ngu nu; l'i bukwa nwozi Nchileke.

⁶ Le mbedua be ndzu mu dukwa l'o bu eja, mu achiebewa achiebe. Iphe mu ekfu bu l'o gbawaru mu l'alala. ⁷ Mu mewaru ike mu l'oso ono. Mu gbaruwaru eke, a tuburu. Mu vudoshiwa ike l'ekwekwe ono, mu kweru ke Kurayisutu ono. ⁸ Iphe phoduru nu nta-a aburu te Nchileke bua mu nggo, o dobehawaru kwaberu mu le k'oso ono; mbu le Nnajiufu ono, bu onye ekpeje ikpe nhamunha ono be a-gu mu l'onye doberu eka ndoo mboku ikpe ono. E to bulekwa mbedua nkinyi mu; be oo-bu nggo ono; oo-bukotakwa iya phu iphe bu ndu gude obu ephe l'o ha ngaberu abyabya iya.

Ozi, Pọlu ziru Tímoti k'iche

⁹ Malẹkwaruphu ẹge ii-me byakfuta mu ẹgwegwa.
¹⁰ Lẹ Dímasu bẹ haakwaru mu nọ tųgbua; okfu l'iphe kẹ mgboko-wa bẹ ka iya lẹ mkpa; karia Nchileke. Ọ tųgbuwaru jeshia Tesalonáyika. Kẹrésensu bẹ jeru Galéshiya; Táytọsu eje Daluméshe. ¹¹ Nta-a bukwa Luku nkinyi iya bẹ nọ swiru mu nọ. Tẹ nggu lẹ Maku yikwaru teke ịi-bya; lẹ mkpa iya dukwaru mu t'ọ bya eyejeru mu ẹka. ¹² Tíkikọsu bẹ mu zikwaru Éfesọsu. ¹³ Ị -byadẹ; chitakwaru mu uwe-ukpo mu phụ, mu haru lẹ kẹ Kápọsu lẹ Túrowasu phụ. Nggu achitakwaru mu phụ iphe bụ ẹkwo phụ l'ọ ha; ketekete ndu onanu, e gude akpọ anụ mee ono.
¹⁴ Alẹguzánda, ọphụ akpụ ọzu bẹ mekwaru mu ejo iphe ẹ-ta adudu kẹ ekfukfu. Ọo Nnajiufu bẹ a-kfukota iya ọgwo iphe o meru. ¹⁵ Zelakwaaruu iya nggubedua l'onwongu; l'ọ kfubekpokwaa ọswa nọ-chia ozi-wa, ayi eje-wa anọ-chi.
¹⁶ Égó ọdungu ono, mu vudo l'ulo-ikpe gọo ono b'ẹ to nwekwa m'ọ bụ onye lanụ, gbaru yeru mu nọ. Iphe

bụ madzụ kpamukpamu tųkolekwaphu buhaa mu ẹka. Tẹ Nchileke; byiko; ba agụkwaru iya ẹphe l'ọo ejo iphe; ẹphe emee ya. ¹⁷ Ọ bụ Nnajiufu bụ onye vudonyabe mu nọ; l'eyeru mu ọkpụ-ikike; k'ọphu mu e-zikota ozi ono l'ọ ha tẹ ndiphe mgburumgburu nųgbaru iya. Ọ kwa iya bụ onye nafutaru mu l'ẹjo ọnodu. ¹⁸ Ọ kwaphu Nnajiufu ono bẹ a-nafuta mu l'iphe bụ ejo iphe l'ọ ha; dua mu gubalangu je edobe l'ẹke, ọ bụ eze l'imigwe. T'ajaja bụru nk'ia gbururu jeye lẹ tutu yoyo! Ono kwa ẹge ọ dọ.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹⁹ Jjaru mu Pyirisíla yele Akwíla; mẹ ndibe Onẹsíforosu. ²⁰ Ẹrásutosu bẹ kwakwaru lẹ Kórintu. Tirófimosu bẹ mu hakwaru lẹ Milétusu; okfu l'ẹhu ta dudu iya mma.
²¹ Keshikwaa ẹhu byaodu tẹmanu winta afua. Yúbulosu ajikwa ngu phụ. Yọo jikwa ngu phụ mbụ Púdẹnsu; mẹ Láyinọsu; mẹ Kulódiya; mẹwaru unwuna ayi ndu ọphunanu l'ẹphe ha.
²² Tẹ Nnajiufu chee ngu ndzụ. Nchileke emeeru unu l'unu ha eze-iphe-ọma.

Táyitọsu

1 Ẹkwo-ozì ọwaa shì l'ẹka mbedua, bụ Pọlu, bụ onye ejeru Nchileke ozi; bụkwaruphu onye ishi-ozì Jisọsu Kuráiyisutu.

Nchileke ọtáru mu; bya ezia mu tẹ mu mee tẹ ndu ono, ọ ọtáru, wowaru onwẹphe ye iya iya l'ẹka ono kabaa oshihu ike; mu emekwaaphu t'ẹphe maru iphe bụ ọkpobe okfu kẹ Nchileke; ² okfu l'ayi tuko ele ẹnya ndzụ gbururu jeye ono. Ndzụ gbururu jeye ono bẹ Nchileke, bụ onye ẹ-ta adzụjedu ẹjo-ire kfuhaodururu lẹ ya a-nụ ayi; tẹmanu bẹ mgboko dūbederu. ³ Yo be teke gbalẹru nū; Nchileke, bụ Onye Ndzọta ayi emee t'e shì l'ozì-ọma iya; maru ndzụ ono, o kweru ụkwa iya ono. Ozi-ọma iya ono b'ọ woru ye mu l'ẹka; tẹ mu tọwashiaru iya ndiphe t'ọ doo ẹphe ẹnya.

⁴ Mu ede ẹkwo-wa anụ ngu nggube Táyitọsu, bụ ọg-bodo nwa mu; okfu l'i kwetaru ẹge mu kwetaru: l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu.

Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Kuráiyisutu Jisọsu, bụ Onye Ndzọta ayi meeru ngu eze-iphe-ọma; mekwaaphu t'ẹhu dū ngu agu.

Ozi Táyitọsu lẹ Kirítu

⁵ Iphe kparu iphe mu haru ngu lẹ Kirítu bụ t'i mefufu iphe phọduru nū; nggu agụta ndu a-buru ndu ọgurenya chọchi lẹ mkpụkpu lẹ mkpụkpu ẹge ono, mu kfuhawaru ngu iya ono. ⁶ Tẹ ndu, ịi-gụta bụkwaru ndu ẹ-te mejedu iphe aa-ta ẹphe ụta; ndu alụ-gbaa nwanyi nanụ nanụ nwẹnkinyi. Ẹphe a-buru ndu ụnwegirima ẹphe wowaru onwẹphe ye Kuráiyisutu l'ẹka; ndu ẹ ta amaduru ụnwegirima ẹphe ẹjo ẹka l'ẹphe eme ga-phugaphugaphu; ẹphe ta bụ ndu bụ 'anụma-anụma.

⁷ L'onye ishi chọchi bụfutajekwa onye ẹ-te emedu iphe aa-ta iya ụta; keshinu ọ bụ onye ishi, eleta ozi Nchileke ẹnya. Ọ bụfutajekwaphu onye ẹ-ta bụdu ọ-chia-ọ-kele-onwiya; onye obu-ọku; onye angunuka mẹ; onye eme ẹhuka; onye ẹkpiri ogude ụgho eri madzụ uru aduje.

⁸ Onye ọbu bụfutajechia ọ-kwa-ẹbyee; onye yeru obu l'iphe dū mma; onye nweru egomunggo; onye doberu ẹka ndoo; onye umere iya ekoshi l'ọ bụ onye duru Nchileke iche; bụru onye akpadeje onwiya akpade. ⁹ Ọ bụfutaje onye vudoshi ike l'okfu ono, a maru l'ọ gbaru k'ogude ẹka ẹge e ziru iya ẹya ono; k'ọphu ọo-dụ ike gude ozi ọkpobe okfu ono, eezi ezizi ono dū ndu ọdo ike ọgbodo adùdù; k'ọphu ọo-dụ ike gudeje iya koshi

ndu jikaru iphe oozi ẹke e jeberu; ụzo akpọ-swehu ẹphe.

¹⁰ L'ọ nwekwaru igweligwe ndu, bụ o-kwefuru-íkè phẹ; mbụ ndu gude mkpọkoro okfu; mẹ ụgho l'aghota ndu ọdo; ketekete kẹ ndu Ju, byawaru bya aburu ndu kẹ Kuráiyisutu. ¹¹ T'a gbọ-bujekwaru okfu ye egbe ndu ono l'onu; kẹ l'ẹphe egudeje ozi iphe, ẹphe ta ge ezidu; agbaghashi ufu ndiphe; ẹge ee-shi t'ẹphe rita uru; mbụ ndu iphere gvuru l'ifu. ¹² L'onye lanụ lẹ ndu Kirítu, bụ onye ẹphe sụru l'ọ bụ onye agbajẹ ẹja sụkwaru: "Lẹ ndu Kirítu shikwa l'odungu bụleruphu atukporoku; ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu phẹ; ndu ẹnuru, ẹkpiri egbu egbugbu." ¹³ Iphe ono, nwoke ono kfuru ono aburu ọkpobe okfu. Ọo ya bụ; bashiaru ẹphe mbà ike; tẹ ekweta, ẹphe kwetaru bụru ọkpobe ekweta; ¹⁴ t'ẹphe ba angabẹhe nchị l'akọ-ife ndu Ju; mẹ l'ekemu, ndu jikaru ọkpobe okfu ono turu l'onwẹphe. ¹⁵ Ndu obu guru iphoro l'ifu Nchileke bẹ anọduje edo nsọ. Obenu lẹ ndu merushiru onwẹphe emerushi; mbụ ndu ẹ-te kwedu kẹ Kuráiyisutu te nwekwa iphe ẹphe edo nsọ. Uche ẹphe rụhuwaru arụhu; ẹjo iphe ta awahẹ ẹphe obu. ¹⁶ Ẹphe anọduje ekfu l'ẹphe maru Nchileke; ọbu l'ẹphe egudeje umere ẹphe ekoshi l'ẹphe ta madụ iya. Ẹphe bụ ndu aakpọfu akpọfu; ndu ẹ-ta nūduru madzụ okfu; bya abụkwaruphu 'ọ-ga-lẹ-mkpa, ẹ-te nwedu iphe dū mma, ẹphe duru ike ememe.

Ọkpobe okfu, eezi ezizi

2 Obenu; nggubedua l'onwongu: tẹ iphe iizi ye l'ọkpuberu okfu ono, eezi ezizi, anuje ọkpobe ndzụ ono dakọtakwa. ² Zia unwoke ndu ọphu ka ọbu nwọgurenya t'iphe ẹphe eme dojekwaa ẹphe ẹnya. T'ẹphe meje umere, koshiru l'ọ gbaru t'e yejeru ẹphe ugwu; ẹphe akpadeje onwẹphe akpade. T'ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Kuráiyisutu; mẹ n-yemobu ẹphe; mẹ ọta-nshi ẹphe bụru ọkpobe iya. ³ Nggu ekfukwaruphu ụnwanyi ndu ọphu ka ọbu nwọgurenya t'ẹphe meje umere, ekoshi lẹ Nchileke duru ẹphe lẹ nsọ. T'ẹphe ba asujekwa asụ; ẹphe ta bụ ndu anguruma. Iphe, ẹphe e-mejechia bụ t'ẹphe gbe zije iphe dū mma. ⁴ Ọo ya bụ k'ọphu ẹphe e-shi ẹge ono; zụa ụnwanyi ndu ọphu bụkwadu ụnwanyi ọgbangga t'ẹphe yejeru nji ẹphe; mẹ ẹgirima ẹphe obu. ⁵ Ẹphe eshikwaphu ẹge ono; zụa ẹphe t'ẹphe nweru egomunggo; dobe onwẹphe ọgà; kwakọbeje ụlo ẹphe; bụru ndu obu-ọma; l'anuru

nji ẹphe okfu; t'e shi ẹge ono t'ẹ b'e gude okfu ẹhu ẹphe mee okfu Nchileke iphe-mmanu.

⁶ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ii-kfuru Ẹnwu-okoroḅya t'ẹphe kpadeje onwẹphe. ⁷ Mee onwongu; k'ọphu Ẹi-buru onye ee-letaje ẹnya; l'ome umere ọma. Teke iizi iphe; nggu agbanwujee ifu; gude ire-lan Ẹzije iya ọgbodo ezizi. ⁸ Kfuje okfu, nweru ishi; mbu okfu, ẹ ta avoḅchadu avoḅcha; nggu eshi ẹge ono mee ndu okfu ngu iphe-iphere; k'ọphu ẹphe ta amadu ẹjo iphe ẹphe e-gude ekfurushi ayi.

⁹ Kfujeru ndu ọphu bu ohu t'ẹphe nujeru ndu gbaru ẹphe nu okfu; t'iphe bu iphe ẹphe eme ememe bujeru iphe a-du nnajiufu ẹphe mma l'okpoma. T'ẹphe ba agbajekwa ẹphe okfu; ¹⁰ ẹphe te emeje ẹka-ntubu. Ọ bu t'ẹphe koshijechia l'ẹphe bu ndu gbaru t'e gude ire ẹphe ẹka ọgbodo egude l'iphemiphe ọbule. Ọo ya bu k'ọphu ee-shi l'umere ẹphe l'ọ ha; melia iphe eezi ezizi ke Nchileke, bu Onye Ndzota ayi ono.

¹¹ Lẹ Nchileke koshiakwaru eze-iphe-oma iya; bu iya bu eze-iphe-oma, ọ du iya t'o gude dzota onyemoye ọbule. ¹² Eze-iphe-oma ono bẹ ezi ayi ẹge ayi e-shi haa ọnodu ndu, ugvu Nchileke ta ndu; me ẹge ayi e-shi nahu ẹgu ẹjo iphe ke mgboko. Eze-iphe-oma ono ezikwaphu ayi ẹge ayi e-shije kpade onwayi; buru ndu doberu ẹka ndoo; yejeru Nchileke ugvu lẹ mgboko-a.

¹³ Ayi ọokwa kwaberu mboku ẹhu-otso-ena ono, bu iya bu iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono. Ọ bu mboku ono e-koshi ọdu-biribiri ke Okaribe, bu Nchileke ono, bu Onye Ndzota ayi ono; bu iya bu Jisusu Kurayisutu. ¹⁴ Ọ bu Jisusu Kurayisutu ono bẹ bu onye woru onwiya chjaru Nchileke ẹja l'okfu ẹka ayi; k'ọphu oo-shi ẹge ono gbata ayi l'ẹka iphe du ẹji; me t'ọ sachaa obu ayi t'ayi buru ndu nk'ia; mee ayi ndibe iya; t'ayi buru ndu ome iphe du mma a-nduje anma ẹhu anmanma.

¹⁵ Tuko iphe ono kfushia; nggu egude iya kasaa madu ẹnu-nchi; nggu egudekwa iya phu koshije madu ẹke o mesweru; t'i dulata iya azu. T'ẹ b'ọ dukwa onye e-me ngu l'ẹ to nwe du iphe i bu.

Umere, gbaru ndu ke Kurayisutu

3 Nyatajeru ẹphe t'ẹphe nduje ndu ishi, achi nu; me ndu ekfu iphe eme nu l'ẹka. ẹphe anujeru ẹphe okfu; buru ndu kwakoberu onwẹphe k'oje iphe bu ozi, buhuru ẹsa. ² T'ẹ b'o nwekwa onye ẹphe e-kfujeru ẹjo okfu; ẹphe ta swoje uswo. T'ẹphe gbe buchiaru ndu obu-oma; l'emere onyemoye ọbule odoo. ³ L'ayibedua l'onwayi nwekwaru teke ayi shi buru ndu eswe; ndu ẹ-te nwe du onye ẹphe anuru okfu; ndu e dusweru ọzo ke Kurayisutu; ndu shi buru ohu ẹgu

ẹjo iphe anduje agubaa madu; me ohu ẹkpiri iphe dugbaa iche iche. Iphe ayi shi eshibeje ite iya mboku-mboku abuleruphu ẹjo ọriri; me ogvu ẹnya-kfurukfuru. Ayi shi buru ndu du ndu ọdo ashi; madu ibe ayi adukwaphu ayi ashi. ⁴ Ọbe ọ bya ebe teke Nchileke, bu Onye Ndzota ayi koshiru ayi obu-oma iya me ẹge o yeberu ayi obu; ⁵ yo dzota ayi. Adzota ono ta bukwa l'oo iphe ayi metaru l'oma; ọ bulephu imiko, ọophuru ayi. Adzota ono shi l'asasa, ọ saru obu ayi; te Ume-du-Nso mee ayi t'ayi buru ndu a muru ọdo; mekwaaphu ndu ayi t'ọ buru ndu ọphungu. ⁶ Nchileke shi l'ẹka Jisusu Kurayisutu, bu Onye Ndzota ayi; kwatakpo nu ayi Ume-du-Nso ono nshinu nshinu; ⁷ t'ayi buru ndu o gude eze-iphe-oma nk'ia gu lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya; me ndu e-nweru okè lẹ ndu gbururu jeye, bu iphe ayi ele ẹnya iya. ⁸ Okfu-a bu okfu, e gude ẹka.

Iphe mu eme te mu karu ngu bu t'i kfua ya; kfushia ya ike; k'ọphu ndu ọphu wowaru onwẹphe ye Nchileke l'ẹka e-yeru ẹhu l'ome iphe du mma. Iphe-a bukota iphe buhuru ẹsa okpobe ebuhu; bya abukwaruphu iphe akwo madu lẹ mkpa. ⁹ Obenu l'agha: zelaaru ntutego, ẹ-te nwe du ishi. Zelaaru ọtu ego ndzekfundenzekfu ẹpha, shi lẹ ndiche; me ọswo-phe uswo; jeye me ọba-phe mbà k'iphe shi l'ekemu. Egbe ntutego ono bukota iphe ẹ-te nwe du iphe ọ bu; to nwe iphe eerita iya. ¹⁰ Te nggu l'onye ebukataje ndu ọphu oo-bukata lẹ chochi be nwekwa iphe nggu l'ia e-megbakwadu m'i-nmawaru iya okwa iya ugbo lanu; gaa lẹ k'ẹbo; to kwe. ¹¹ Makwaru l'egbe onye ono gbajohuakwaru agbajohu. Oomewa iphe du ẹji; makwaru l'ime obu iya lẹ ya buwa onye ikpe nmaru.

Ekele mkpo-chi ishi iya

¹² Mu -zilephu Atemasu; m'ọ bu Tikikosu t'ọ bya; keshikwaa ẹhu; byakfuta mu lẹ Nikopolisu ẹwegwa; l'ọ kwa l'ẹke ono; bẹ mu tuburu lẹ mu a-no l'oge wintawa, aabya abahu-wa. ¹³ Keshikwaa ẹhu yeru Zinasu, bu onye loya; me Apolosu ẹka; t'ẹphe tugbua ije ẹphe. Nukwa ẹphe iphe bu iphe mkpa iya duru ẹphe; t'ẹ b'o nwe iphe ọko iya a-duru ẹphe. ¹⁴ Mee unwunna ayi t'ẹphe muta oje ozi, du mma; k'ọphu ee-shije iya dzoo madu lẹ mkpa, kparu iya nu. ẹphe 'emedu iya ẹge ono; t'ẹphe makwaru l'ozu ẹphe obu te nwekwa iphe ọ bu.

¹⁵ Iphe bu ndu mu l'ẹphe no l'ẹke-a ekele ngu. Kelekota ndu yeru ayi obu, bu ndu ayi l'ẹphe tuko kwe-takota ke Nnajiufu.

Tẹ Nchileke meeru unu eze-iphe-oma l'unu ha.

Fayilímonu

1 Ọ bụ mbèdua, bụ Pọlu, bụ onye e gude okfu ẹhu Kuráýisutu Jisọsu tịa mkpọro bẹ mu lẹ nwanna ayi, bụ Tímoti gba mgba ede ẹkwo-ozí-wa.

Onye ayi ede iya anụ bụ nggube onye ono, ayi yeru obu ono; mbụ Fayilímonu; nggube onye ayi lẹ nggu tuko ejeru Kuráýisutu ozi. ² Ndu ayi edekwa iya phụ anụ bụ Akwiya, bụ nwunne ayi nwanyi; mę Akíposu, ayi l'ia tuko alụ ọgu ẹhu Kuráýisutu; mę iphe bụ chọchi ono, edzukobeje l'ulo ngu ono.

³ Tę Nchileke, bụ Nna ayi; mę Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-oma; mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Pọlu ekele Nchileke ekele; l'okfu ẹhu Fayilímonu

⁴ Mu anọduje etu Nchileke ono, mu ejeru ozi ono ẹpha: t'o lee ẹka l'iphe bụ teke mu ekfu anụ iya l'okfu ẹhu ngu. ⁵ Iphe obu bukwa lẹ mu anụ l'i yekotaru ndu kę Nchileke obu l'ẹphe ha; l'anụkwaphu l'i wotaru onwongu ye Nnajiufu, bụ Jisọsu l'ẹka. ⁶ Iphe mu anọduje ekfu anụ Nchileke bụ t'o mee t'i gude anono ono, i nọ l'ẹka Nnajiufu ono; mee tę nggu lẹ ndu ọdo tųgbabe bụru nanụ ọkpobe abụbu; mbụ iphe bụ ndu ono, wotakwaruphu onwẹphe ye Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu l'ẹka ono. Ọo ya bụ; nggu eshikwanu ẹge ono kafuaru oma iphe bụ iphe-oma, gbaru ayi l'ememe; k'ọphu aa-nọdu akwabẹ Kuráýisutu ugvu. ⁷ Nwanna mu; obu ono, i yeru ndu kę Nchileke ono kwa iya kat-sųkpo ome t'ẹhu tsọ mu ẹna. O mekwaruphu; obu aka mu oshihu ike. Iphe, kparu iya nụ aburu l'ọo l'ẹka ngu b'e shi; ẹhu awata ovo ndu kę Nchileke ọku.

Pọlu arọ Fayilímonu arọro; l'okfu ẹhu Onésimosu

⁸ Ọo ya meru iphe mu arọ ngu arọro; 'e gudekwaru l'ọ gbaru-a kę tę mu kfujeru ngu ẹge onu ha mu; okfu lẹ mu bụ kę Kuráýisutu; mbụ tę mu gude olu ike ka-jeru ngu iphe gbaru ngu l'ememe. ⁹ Ọbe l'ọ bụ nyemobu ono kparụ iphe mu a-nọdunuphu l'arọ ngu arọro; m'ọ be kę tę mu gude olu ike kfuru ngu okfu ono. Ọ kwa mbèdua, bụ Pọlu, bụwa nwoke ọgurenaya; nọdu lẹ mkpọro nta-a; okfu lẹ mu ejeru Kuráýisutu ozi arọ ngu iphe ono. ¹⁰ Ọ kwa arọ ẹhu Onésimosu bẹ mu arọ ngu ono. Onésimosu ono bẹ dụakwa l'ọ bụ nwati-be mu; kę l'ọ bụ mu; bę kfutaru iya yeru Kuráýisutu. Ọ

kwa lẹ mkpọro l'ẹke-a bę mu nọdu kfuta iya yeru Kuráýisutu obu. ¹¹ L'ọdungu b'ọ shi bụru 'ọ-ga-lẹ-mkpa kę madzụ Obenu lẹ nta-a bę ọogawaru ngu mkpa; agakwaruphu mbèdua.

¹² Nta-a bę mu edufuakwa iya t'ọ lata azụ lẹ nke ngu. Ọ bukpokwa onye nọ mu l'obu nshinu. Ọ nọ-tabe mu l'obu; k'ọphu ọ dụwa l'ọ bụ mbèdua l'onwomu alakfuta ngu. ¹³ Mu shikwa ría lẹ mu a-ha iya tę mu l'ia nọdu l'ẹke-a; k'ọphu ọo-nọdu emeru mu iphe i ga nọdu emeru mu lẹ mu nọ lẹ mkpọro-a, mu nọ-a; okfu lẹ mu ezi ozi-oma Nchileke. ¹⁴ Mu arịebe iya ẹge ono; bya asụ: wawa; lẹ mu te esededu iya tę mu l'ia nọdu; l'ẹ-ba bụ lẹ mu kfuru ngu iya t'i kweta; t'ę b'ọ dụ l'e guderu ngu egude; nggu eme iphe-oma, yele ẹhu ngu a-dụ l'okfu. Ọ -bụru nggubedua tųru obu ngu ama emeru mu iphe-oma; onanu akalẹphu mma l'ọo l'obu ngu b'ọ shi.

¹⁵ Mu -jeshia ekfukfu; mu asụ l'ọ gbe dụ l'agbafụ, ọ gbafuru lẹ nke ngu kę nwa teke ono bę bụ ẹge nggu l'ia e-mekochaa bupyabewaru jeye. ¹⁶ A makwaru-a l'ọ bụ ohu; obu l'ę tọ bųhekwa ohu k'ęge ono nta-a. Ọ kaakwa ohu mma. Nta-a b'ọ bukwa nwanna ayi, ayi yeru obu; ketekete kę mbèdua. Nggubedua a-kakwa iya rụ oyeru obu; keshinu ọphu ọ bụ madzụ ibe ngu; bya abụkwaruphu onye yele Nnajiufu tųgbabewaru bụru nanụ.

¹⁷ Ọ bụ iphe ono meru iphe mu sųru ngu: ọ -bųruphu l'i wotaru mu lẹ mu bụ onye nggu l'ia tuko ejeru Kuráýisutu ozi; nata iya ọkpobe anata ẹge i ga anata mu ndęge ọ -bųru l'ọo mu byaru. ¹⁸ Teke bụ l'ọ nweru iphe dụ ẹji, o meru ngu; ọdudu bųru l'ọ -nweru ųgwo, o ji ngu; tuko iya bo mu. ¹⁹ Ọ bụ mbèdua a-kfụ ngu iya. Ọ kwa mbèdua, bụ Pọlu bę gude ẹka mu ede iphe-a; sụ t'i haa: lẹ mu a-kfụ ngu iya-a. Mu te ejekwaru ngu rụ okfuru l'i ji mu ųgwo; mbụ l'i ji mu ųgwo ndzụ ngu l'ọ ha. ²⁰ Iye-o; iphe mu ekfu nwanna mu; byiko; bụ t'i yeru mu rụ ẹka. Lẹ keshinu ayi tuko bųru ndu kweru kę Nnajiufu; meeru tę meji nmakfuru mu anmakfuru; keshinu ayi lẹ Kuráýisutu tųgbaberu bųru nanụ.

²¹ Iphe mu gude ederu ngu ẹkwo-wa kwa lẹ mu maru l'ii-meru mu-a iphe mu sųru t'i meeru mu; mbụ meru k'etsutsu iya ye iya. ²² Iphe ọdo, mu ekfufua bụ t'i kwakọbekwaru mu ẹke, mu a-nọdu; lẹ mu arịkwa lẹ Nchileke e-mekwaru-a unu iphe ono, unu ekfu anụ iya

ono. Mbụ l'oo-mekwaa tẹ mu bya; k'ọphu mu l'unu a-phụ.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

²³ Epáfurasu ajikwa ngu phụ. Mu l'iya bẹ tọkokwa nọ-du lẹ mkpọro l'ẹke-a l'okfu ẹhu Kuráýisutu Jisọsu.

²⁴ Ẹphe ajikwa ngu phụ mbụ Maku yẹle Arisutákọsu; mẹ Dímasu; mẹ Luku. Ndu ono bẹ mu l'ẹphe tọko nọ-du l'ẹke-a ejeru Nchileke ozi.

²⁵ Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-ọma.

Híburu

Nchileke shi l'ọnu Nwa iya kfu okfu

1 Lẹ teke ọhazu bẹ Nchileke shi l'uzo, dọ iche iche zia ndu ekfuchiru iya nọ; ẹphe ekfuru nọ ndiche ayi phẹ ugbo olemole. ² Yo be nta-a, bụwa oge ikper-azụ-wa; yọ bụru onye bụ Nwa iya b'o gude kfu ayi. Ọ bụ l'ẹka Nwa iya ono b'o shi mee mgboko mgburumgburu. Yọ ọtakwaphu Nwa iya ono; sụ l'ọo ya bụ ishi k'iphemiphe ọbule. ³ Nwatibe iya ono egbu nwjin-wii; shi ẹge ono ekoshi l'ọ bụkwaphu ẹge ono; bẹ Nchileke egbu nwjinwii. I -phụwa Nwatibe iya ono; b'i phụwaru Nchileke. Okfu, Nwatibe iya ono kfu ereshi ire ike. Yọ bụru ire ono, okfu iya ere ono; b'o gude gudekota mgboko mgburumgburu. Ọ safutsuaru ndiphe iphe dọ ẹji, ẹphe meru; gbeshi je adugaru anọdu l'imigwe l'ẹka-utara Nchileke, bụ iya bụ onye kakọta ike.

Nwa ono ka ojozi-imigwe

⁴ Nwa ono bẹ Nchileke meru; yọ nyibekota iphe bụ unwu ojozi-imigwe. Yọ bụkwaruphu ẹge ono bẹ ẹpha, Nchileke guru iya, bụ iya bụ Nwa kẹ Nchileke kangokwaruphu ẹpha k'iphe bụ unwu ojozi-imigwe. ⁵ Lẹ Nchileke te nwekwa ojozi-imigwe ọphu ọ sọjeru:

“Ọ bụ nggu bụ Nwa iya;
tsube ntanụ;
bẹ ya bụakwa Nna ngu.”

Ọphu 'onwekwa ojozi-imigwe,
ọ sọjeru:

“Ya a-buru ngu Nna;
nggubedua aburu iya nwa.”

Ọ bụkwaphu kẹ Jisọsu; bẹ Nchileke kfujeru ẹge ono.

⁶ Tẹmanu; teke Nchileke abya ọsu ọkpara iya ono t'ọ bata lẹ mgboko; b'ọ sọru:

“T'iphe bụ unwu-ojozi
Nchileke l'ẹphe ha
bajẹkwaru iya ẹja.”

⁷ A bya l'ẹka k'unwu ojozi-imigwe; bẹ iphe Nchileke kfu bụ:

“Ya mewaru unwu
ojozi-imigwe iya;
ẹphe adugbaa l'ọ bụ
phẹrephere; bụru ndu ozi,
dugbaa l'ọ bụ ọku,
enwu raphuraphu.”

⁸ A bya lẹ kẹ Nwa iya ọbu; Nchileke asụ:
“Ya sọru ngu nggube Nchileke:

Ọ bụ ẹge i bụ eze nta-a
bẹ ji-buru iya gbururu
jeye lẹ tutu yoyo.
Ii-dobe ẹka ngu ndo;
l'achi ẹke i bụ eze.

⁹ Iphe vudo nhamunha
dọ ngu mma.

Iphe ẹ-te vudodu
nhamunha adọ ngu ashị.
Ọ bụ iya meru iphe
Nchileke ono, bụ Nchileke
ngu ono ọtaru ngu;
bya akwabẹ ngu ugvu;
mee: ẹhu atsọ ngu ẹna;
Mbụ ugvu;
mẹ ẹhu-otso-ẹna ọphu
ka k'ibe ngu phẹ.”

¹⁰ Nchileke abyakwa bya ekua ya “Nnajiufu”; sụ:

“Lẹ mbulembu kpọru;
bụ nggube Nnajiufu keru alị;
kee iphemiphe ọbule,
nọ iya nọ.

Nggu abya egude ẹka ngu kee igwe;
mẹ iphemiphe ọbule,
nọ iya nọ.

¹¹ Iphemiphe ọbule ono
e-mekochaa yifukota.
Obenu lẹ nggubedua
a-nọlee ẹge i nọ.
Iphemiphe ọbule ono
e-mekochaa kashihu l'ọ bụ uwe.

¹² Teke ono; nggu aphukoo
ya aphuko; phufu l'ọ bụ
onye phufuru ukpo.
A bya agbanwee ya.
Obenu lẹ nggubedua
bụ onye i bụ; bẹ ji-buru;
buru iya jeye lẹ tutu yoyo.”

¹³ ?Nanụ ojozi-imigwe ọphu Nchileke sọjeru:

“Nọdu iya l'ẹka-utara
jeye teke ya e-me ndu
ohogu ngu t'ẹphe bụru
iphe ji-dzopyabe l'okpa.”

¹⁴ Ụnwu ojozi-imigwe; ?ẹphe ta tũkodu bũru ndu ojozi, ẹ ta aphũdu l'ẹnya, ejegbaaru Nchileke ozi; bya abũru ndu Nchileke yeru t'ẹphe bya eyeru ndu oo-mekochaa dzọta ẹka.

Ndzọta, paru apaa

2 Ọo ya meru iphe ayi yefutaje ẹhu l'okfu ono, ayi nũru ono; t'ayi ba akponyaa galagala; kpofu. ² Ọ -bũru l'ozì ono, ụnwu ojozi-imigwe zihawaru ono bẹ meru t'a maru l'okfu ono dũ ire; iphe bũ onye kwefuru ikè; jika iya; eshiwa l'ajika ono jee n-nawere, bũ iphe gbaru ẹphe; ³ ?nanũ ẹge ayibedua e-shi nahũ ikpe iya; m'ọ -bũru l'ẹ to nwedu iphe ayi gũberu eze ndzọfuta ono. Ndzọfuta ono bũ Nnajiufu l'onwiya bẹ vu ụzo kfua okfu iya; ndu nũru iya ẹya l'ọnu abya ekepyiaru iya ayi akũ. ⁴ Nchileke l'onwiya koshikwaruphu l'ọ bũ oswi-okfu teke ono, o gude ike iya meshia iphe-ọhubama, dũgbaa biribiri; bya eworu iphe-ọma, shigbaa l'ẹka Ume-dũ-Nsọ keshikwaruphu ndu kweru nk'iya ẹge ọ dũ iya mma l'uche tẹ ya kee ya.

Jisọsu ekoshi ụzo ndzọta

⁵ Lẹ tọ bũkwa ụnwu ojozi-imigwe bẹ Nchileke meru t'ẹphe bũgbaaru ishi lẹ mgboko ono, e-mekochaa byanũ ono, bũ iya bũ mgboko ono, ayi ekfu okfu iya ono. ⁶ Iphe Nchileke mechiaru bẹ dũnua l'ọ bũ iphe e kfuru l'ẹkwo okfu iya; sũ:

“Nggũbe Nchileke;
?bũ ngũnu; bẹ madzũ bũ
kẹ t'i rije ọriri ẹhu iya.
?Bũ ngũnu b'ọ bũ
kẹ t'i letaje iya ẹnya.

⁷ I meru iya; yọ laa alì l'ẹke ụnwu ojozi-imigwe nọ.
Ọ bũ l'ẹ tọ ladũ alì ono
ọphu baru nwishi.
Ì kwabẹru iya ugvu;
bya emee ya;
yo nweru ẹnya l'ọ bũ

onye eze.

⁸ Nggũ abya emee ya;
yọ dzọpyabekota iphemiphe ọbule,
i keru ekeke l'ọkpa.”

Keshinu o meru madzũ; yọ dzọpyabekota iphemiphe ọbule l'ọkpa; bũnu iya bũ l'ẹ to nwedu m'ọ bũ iphe lanũ, ọ gũfuru. Obenu lẹ nta-a b'ẹ ta phũdua ẹge madzũ shi bũru ishi iphemiphe ọbule. ⁹ Ọ bũchia Jisọsu bẹ ayi phũru lẹ Nchileke meru: yọ laa alì l'ẹke ụnwu ojozi-imigwe nọ; ọbule ẹ tọ ladũ alì ọbu nọo ọdu. Iphe meru iphe ọ laru alì ono abũru ẹge oo-shita l'eze-iphe-ọma ọphu Nchileke eme; nwũhu l'okfu ẹhu onye-monye ọbule. Ayi phũru iya ẹge Nchileke kwabẹru iya ugvu; bya emee ya; yo nweru ẹnya l'ọ bũ ẹge eemeje

onye eze t'ọ nweru ẹnya; okfu l'ọ jeru iphe-ẹhuka; nwũhu. ¹⁰ Iphe iphemiphe ọbule shi l'ẹka Nchileke; yọ bũru iya bũ ishi k'iphemiphe ọbule. Yọ bũru yẹbedua, bũ Nchileke b'ọ gbaru l'oshi l'iphe-ẹhuka, Jisọsu jeru; mee t'iphe gbaru onye ishi, ekoshi ndiphe ụzo ndzọfuta dzugbaa òkè l'ẹhu iya. Ọo ya bũ ẹge Jisọsu ono, ekoshije ndiphe ụzo, ya e-shi dzọta ẹphe ono e-shik-waphu l'iphe-ẹhuka ono, o jeru ono; mee ndu ha l'ig-weligwe t'ẹphe bũru ndu kẹ Nchileke; ndu ẹphe lẹ Nchileke a-tũko egbu nwijnwii.

¹¹ L'ọ kwa yẹbedua, bũ Jisọsu emeje tẹ madzũ dũebe mma l'ifu Nchileke. Ndu ono, o meru t'ẹphe dũebe mma ono bẹ ẹphe l'iya tũkokwaru shi lẹ nna lanũ ono. Ọo ya meru iphe-iphere ta adũjedu iya oku ẹphe ụnwunna iya. ¹² Ọ sũkwaru:

“Lẹ ya e-me t'ụnwunna iya
maru nggũbe Nchileke;
Ya e-vudo l'ẹke ndu
nke ngu dzuru;
tua ngu ẹpha.”

¹³ Yọ sũkwaphu: “Ọo Nchileke bẹ ya e-woru onwiya ye l'ẹka.” Yọ sũkwaphu ọdo: “Ọ kwa iya ndọ-ọ nọ l'ẹke-a yẹle ụnwegirima ono, Nchileke nũru iya ono.”

¹⁴ Keshinu ụnwegirima ono bũgbaa madzũ, kfũ ẹka kfũru ọkpa bẹ Jisọsu gbeshileruphu; bya abũru madzũ ẹge ẹphe bũ. Ishi iya abũru k'ọphu oo-shi l'anwũhu ono, ọ nwũhuru ono; mebyia ike kẹ Obutuswe, bũ Sé-tanu; keshinu ọ bũ Sétanu ono bẹ shihawa bũtaru ike, anwũhu gude ere ire. ¹⁵ Jisọsu eshi l'anwũhu ono, ọ nwũhuru ono; tọo ẹphe l'ẹgbu; mbũ ndu ono, shi keshinu ẹphe lufutaru eliphe nọduta l'ẹphe bũ ohu; okfu l'ẹphe atsũ egvu anwũhu. ¹⁶ Iphe doru ẹnya bũ l'ẹ tọ bũdu ụnwu ojozi-imigwe b'ọ byaru tẹ ya yeru ẹka. Ọ bũ o-shi-l'eri Ébirihamu phẹ b'ọ byaru tẹ ya yeru ẹka, bũ iya bũ ẹge ẹkwo okfu Nchileke kfuru. ¹⁷ Ọo ya meru iphe ọ bũ iphe ruberu iya erube l'ọ byafũtaje bya abũru madzũ ẹge ụnwunna iya bũ l'iphemiphe ọbule; k'ọphu oo-shi ẹge ono bũru onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja, bũ onye obu-imiko; bũkwaruphu onye e gude ire iya ẹka l'iphemiphe ọbule, oomeru Nchileke. E shikwanu ẹge ono tẹ Nchileke gũaru ndiphe nvũ l'iphe dũ ẹji, ẹphe meru l'ọ ha. ¹⁸ Yẹbedua l'onwiya bẹ jewaru iphe-ẹhuka; yọ bũkwaru iya phũ iphe-adata. Ọo ya meru iphe ọduje ike yeru ndu iphe-adata byakfutaru nta-a ẹka.

Jisọsu kakwa Mósísu

3 Ọo ya bũ; ụnwunna mu, bũ ndu Nchileke kukwaruphu t'unu bũru ndu nk'iya; unu rijekponua ọriri kẹ Jisọsu ono, bũ onye ishi-ozì; mẹ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; m'a -bya l'iphe ono, ayi sũru l'ọ bũ ọkpobe okfu ono. ² Lẹ yẹbedua koshilekwaruphu Nchileke ono, fọtaru iya t'ọ bũru onye ishi ndu achijeru

Nchileke eja ono lẹ ya bụ onye gbaru t'e gude ire iya ẹka. Yọ bụkwaruphu ẹge ono bẹ Mósísi koshikwaruphu Nchileke lẹ ya gbaru t'e gude ire iya ẹka l'ozí, o jeru ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha; mbụ ndu Ízurẹlu, bụ ẹphe bụ ndu ọnu ọlo Nchileke. ³ Ọ bụ ẹge ono, aakajẹ ọkwabe onye kpuru ọlo ugwu mẹ l'ọlo ọbu, ọ kpuru ọbu bụ ẹge ọ gbaru t'a ka oja Jisọs ajaja mẹ lẹ Mósísi. ⁴ A makwaru-a l'ẹ to nwedu ọlo, ẹ-ta bụdu madzụ kpuru iya; obenu l'ọo Nchileke bụ onye mekwanuru iphemiphe ọbule. ⁵ Mósísi bụlekwaphu nwozi kpụ. O koshiru Nchileke lẹ ya gbaru kẹ t'e gude ire iya ẹka l'ozí, o jeru ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha; mbụ ndu ọnu ọlo Nchileke. Yọ bụru iya koshiru iphe Nchileke mekocharu mee l'ụzo ifu. ⁶ A byakwanu lẹ Kuráyísutu: yọ bụru iya bụ Nwa, eleta ọlo Nna iya ẹnya. Nna iya ono bụ Nchileke. Yo koshikwaphu Nchileke lẹ ya gbaru t'e gude ire iya ẹka. Yọ bụkwanuru ayíbedua bụ ndu ọnu ọlo iya ọbu; m'ọ -bụkwaru l'ọkpoma shihuru ayi ike; ayi edobe obu l'iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono.

Nchileke e-me tẹ ndu nk'iya tuta ume

⁷ Ume-dụ-Nsọ kfukwaru; sụ:
 "Teke unu nuru olu Nchileke ntanụ ọwaa;
⁸ Unu ba akpọ-chikwa obu ẹge
 ndiche unu phẹ shi
 kpọ-chia ya teke ono,
 ẹphe kwefuru Nchileke íkè
 l'echi-ẹgu ono;
 mbụ teke ono, ẹphe shi
 anọduje adata Nchileke adata ono.
⁹ Ọ bụ l'ẹke ono;
 bẹ ndiche unu phẹ nọdu;
 data iya adata; ngee ya ọkpa l'ishi;
 l'ẹke ẹphe phụkwaru-a
 iphe ya meshiru l'ime ụkporo afa labụ.
¹⁰ Yọ bụru iya meru iphe ndu
 ọgbo ono kpatsuru iya iwe.
 Ya asụ nụ: 'L'ẹphe
 ari-sweje ọriri ari-swe;
 l'ẹphe te ekwedua shia ụzo,
 ya sụru t'ẹphe shia.'
¹¹ Yọ bụru iya bụ l'ẹphe
 akpatsua ya oke
 ẹhu-eghughu.
 Ya eribua ya; sụ: 'L'ẹphe ta
 abyadụ bya abata l'ẹke
 yele ẹphe a-nọdu tuta ume.' "
¹² Ọo ya bụ; ụnwunna mu; unu kwabekwaru onwunu
 ẹnya t'ẹ b'o nwe onye a-bụ onye ẹjo ọkpoma l'unu; too
 nwe onye a-bụ onye te ekwetajedu iphe Nchileke ekfu;
 k'ọphu onye ono ta ahadu otso Nchileke ono, bụ
 Nchileke, nọ ndzụ ono. ¹³ Iphe unu a-nọdu emechia bụ
 t'unu kfushijeru ibe unu okfu ike mbọku-mbọku, e

kukpooru "Ntanụ" t'ẹphe haa iphe dụ ẹji; t'ẹ b'o nwe
 onye iphe dụ ẹji e-duphu; kpọ-chia ya obu; t'ẹ b'ọ nụ
 olu Nchileke. ¹⁴ L'ayi tükokwa bụru ndu kẹ Kuráyísutu,
 bụ ndu ẹphe lẹ Kuráyísutu a-tụko gbaru mgba l'iphe
 kẹ Kuráyísutu m'ọ -bụru l'ayi vudoshikpelephu ike
 l'iphe ono, ayi shi l'ọdungu dobe ọkpoma ono jeye
 l'ikperazụ.

¹⁵ Keshinu e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

"Ntanụ ọwaa; teke unu nuru
 olu Nchileke;
 Unu ba akpọ-chikwa obu
 ẹge ndiche unu phẹ shi
 kpọ-chia ya teke ono,
 ẹphe kwefuru iya íkè ono."

¹⁶ ?Bụ ndu ole bẹ nuebetsuaru olu Nchileke; bya ek-
 wefuru iya íkè? ?Tọ bụhedu ndu ono, Mósísi dufutaru
 l'alí Íjiputu ono? ¹⁷ ?Bụ ndu ole bẹ kpatsukpeleruphu
 Nchileke ẹhu-eghughu ụkporo afa labụ? ?Tọ bụdu ndu
 meru iphe dụ ẹji; meebe; nwụshihukota l'echi-ẹgu?
¹⁸ ?Bụ ndu ole b'o riburu angụ l'ẹphe ta abyadụ bya
 abata l'ẹke ẹphe l'iya a-nọdu tuta ume? Ọ bụ ndu ono,
 ẹ-te kwedu ome iphe o kfulu ono. ¹⁹ Ọo ya bụnu l'ayi
 phụwaru l'iphe kparu iphe ẹ to kwedu t'ẹphe bata
 t'ẹphe l'iya tuta ume bụ l'ẹphe te kwedu; mee ẹge o
 kfulu.

4 Ọo ya bụ lẹ keshinu Nchileke kwewaru ayi ụkwa
 l'ayi a-bahụ l'ẹke ayi l'iya a-nọdu tuta ume; bụnu
 iya bụ t'ayi tsuje egvu; kwabẹ ẹnya; t'ẹ b'o nwe onye
 aa-sụ l'o metaru iphe a-kpata t'ẹ b'o ru ẹke ono. ² L'ọ
 kwaphu ẹge ono, ndiche ono, Mósísi duru ụzo l'echi-
 ẹgu nuru ozi-ọma kẹle Nchileke eme tẹ ya dzọta ẹphe
 ono bụ ẹge ayíbedua nuru iya nta-a. Obenu l'okfu ono,
 ẹphe nuru ono te nwedu uru, ọ baru ẹphe. Ishi iya
 abụru l'ẹphe nuberu ụkwa, Nchileke kweru; bya
 emee l'ẹphe ta nudu iya. ³ L'ọ bụlekwaphu teke ayi
 nuru ozi Nchileke ono; kweta bẹ ayi a-bahụ l'ẹke ono,
 ayi l'iya a-nọdu tuta ume ono. L'o kfukwaru kẹ ndu ẹ-te
 kwedu ome iphe o kfulu; sụ:

"Ẹphe kpatsuru iya oke ẹhu-eghughu;

Ya eribua ya; sụ:

'L'ẹphe ta abyadụ bya abahụ
 l'ẹke ẹphe l'iya a-nọdu tuta ume.' "

Yo kfu ya ẹge ono l'ẹke ozi iya gbe gvụhaakwanu l'o
 metsuaru mgboko. Ayi maru l'o shi teke ono kwabẹ-
 taru t'a bahụ l'ẹke ono. ⁴ L'o nwekwaru ẹke o kfulu
 kfukuta mbọku k'ẹsaa l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "Yo be
 lẹ mbọku k'ẹsaa; Nchileke atuta ume k'iphemiphe
 ọbule, o keru." ⁵ Obenu l'o kfukwaruphu l'ẹkalanu ono;
 sụ: "Ẹphe ta abyadụ bya abahụ l'ẹke ẹphe l'iya a-nọdu
 tuta ume." ⁶ Keshinu ndu vuru ụzo nua ozi-ọma lẹ
 Nchileke eme tẹ ya dzọfuta ẹphe ta bahụdu l'ẹke ono;
 okfu l'ẹphe te kwedu; mee ẹge Nchileke kfulu; bụnu
 iya bụ l'ụzo nọkwadua l'ẹke ono; k'ọphu oo-nwe ndu a-
 bahụ iya nụ. ⁷ Ọo ya meru iphe Nchileke gbeshikwaru;

bya eworu mbọku ọdo dobe, bụ iya bụ “Ntanụ”. A bya anọkpoo anọno; l'abahụ ono rụhutsuaru; bẹ Nchileke shi l'ọnu onye eze ẹphe kẹ ndiche; mbụ Dévidi; kfua okfu iya l'ẹke ono, e kfuhawaru ono; sụ:

“Ntanụ ọwaa; teke unu nọru

olu Nchileke;

Unu ba akpọ-chikwa obu.”

⁸ L'ẹ tọ bụkwa alị Ízurẹlu phụ, Jóshuwa du ẹphe bahụ teke ndiche phụ bẹ ookfu okfu iya. Ndẹge ọ bụru lẹ Jóshuwa duwa ẹphe bahụ l'ẹke ọbu, ẹphe lẹ Nchileke a-nọdu tuta ume ọbu, Nchileke ekfu okfu iya ọbu; mẹ Nchileke ta ge ekfuekwa k'odobe mbọku ọdo. ⁹ Ọo ya bụ l'iphe ono, Nchileke kfuru ono ekoshi lẹ teke ndu nk'ia a-bahụ l'ẹke ono, ẹphe lẹ Nchileke a-nọdu; tuta ume ono abyakwadụ abyabya; mbụ ọtuta ume ọphu ẹphe a-tuta ọgbodo atuta l'ifu iya. ¹⁰ L'iphe bụ onye bahuru l'ẹke ono, onye lẹ Nchileke a-nọdu tuta ume ono bẹ a-tuta ume iphe bụ ozi, o shi eje l'ọ ha; ẹge Nchileke tụtakwaruphu ume lẹ mbọku, kwe iya ẹsaa, o ketsuaru mgboko. ¹¹ Ọo ya bụ; t'ayi kebe ẹhu bahụ l'ẹke yele ndu nk'ia a-nọdu tuta ume ono. T'ẹ b'ọ nwekwa l'ayi ha onye e-je okwefuru Nchileke ike ẹge ndu Ízurẹlu kwefuru iya teke ndiche phụ; ẹphe ta bahuhe.

¹² L'okfu Nchileke nọkwa ndzụ; l'ere ire. Ọ kakwa ogu-mbeke, atsụ nkọ ifu labụ ọtsu nkọ. Ọotsushi nkọ ike; k'ọphu ọosujaje madzụ; sụ-rua mgbaku ọkpu yele ọmi-ọkpu; mbụ sụ-rutsua ẹke obu madzụ nọ; uche iya anọ-du iya. Ọovofutaje iphe madzụ arị arị jeyekpo l'ẹge madzụ gbaru l'ime obu iya. ¹³ Ọphu to nwe iphe nọ lẹ mgboko, nweru ọphu Nchileke ẹ-ta phudu. Iphemiphe ọbule, nọ lẹ mgboko bẹ gbakọta ọtu; daburu ẹba l'ifu Nchileke. Yọ bụru Nchileke ono bụ onye ayi vudofutaje l'ifu iya; kọshikota iphe ayi meru.

Jisọsu bụ Ọkaribe lẹ ndu ishi, achijeru Nchileke ẹja

¹⁴ Ọo ya bụ; unu t'ayi kwata gudeshia iphe ono, ayi sụru l'ọ bụ ọkpobe okfu ono ike; kẹ l'ayi nweru ọkaribe onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; onye tuko igwe l'ophu swekota; je anọduru l'imigwe l'ẹke Nchileke l'onwiya nọ. Onye ono bụ Jisọsu, bụ Nwatibe Nchileke. ¹⁵ Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono, ayi nweru ono ta bụkwa onye ẹ-ta madụ ẹke atsụ ayi l'ẹhu; m'ọ -tee ayi. Onye ayi nweru bụ onye iphe-adata, dọgbaa iche l'iche byakfutawaru teke ọ nọ lẹ mgboko. Iphe adata byakfutawaru iya ẹge ono, ọobyakfutaje ayi ono; ọphu to me iphe dọ ẹji. ¹⁶ Ọo ya bụ; t'ayi buhaa onwayi ẹka jerua l'ifu aba-eze Nchileke, bụ ẹke ọonoje emeru ayi eze-iphe-ọma; k'ọphu ọo-phuru ayi imiko; meeru ayi eze-iphe-ọma; yeru ayi ẹka mẹ mkpa-byaru ayi.

5 L'iphe bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja l'ẹphe ha bụkwa madzụ edzukobeje; shi l'ime on-

wẹphe; fọta iya; woru iya mee onye a-nọdujeru ọha l'ifu Nchileke. Iphe ẹphe afọtaje iya bụ ẹge ee-shi t'ọ nuje Nchileke iphe madzụ nuru iya; gwojejekwaruphu Nchileke ngweja k'iphe dọ ẹji, ẹphe meru. ² Yẹbedua egudaje obu eguda; etso ndu eshiswe ọzo; okfu l'ẹphe bụ ndu ẹ-ta madụ iphe; keshinu yẹbedua l'onwiya aha-jekwaruphu meswee teke eenwu iya eye t'ọ mee iphe dọ ẹji. ³ Keshinu yẹbedua bụkwaphu onye emeswe-jenu b'ọ chifutajenuruphu Nchileke ẹja k'iphe dọ ẹji, yẹbedua l'onwiya meru, bụ iya bụ ẹge ono, ọochijekwaphu ẹja l'okfu ẹhu ọha ono; mbụ ndu meru iphe dọ ẹji.

⁴ Iphe ọdo bụ: l'ẹ to nwekwa onye egbeshije; fọta onwiya; kwabẹ onwiya ugvu k'ọburu onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. Ọ bụ onye Nchileke l'onwiya fọtaru abujeru iya, bụ iya bụ ẹge ọ fọtaru Éronu teke ndiche.

⁵ Ọ kwaphu ẹge ono b'ẹ tọ bụdu Kuráýisutu gbeshileruphu; kwabẹ onwiya ugvu k'ome onwiya onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. Iphe meru nọ bụchia lẹ Nchileke sụru iya:

“Ọ bụ nggu bụ Nwa iya;

tsube ntanụ;

bẹ ya bụkwa Nna ngu.”

⁶ Yọ byakwa bya ekfua l'ẹke ọdo; sụ:

“Ìi-buru onye achijeru

Nchileke ẹja

gbururu jeye lẹ tutu yoyo,

ẹge Melikízedeku bụ iya.” †

⁷ Teke Jisọsu shi buru l'eliphe ọwaa b'ọ shi anọduje akwa ẹkwa akwashị ẹnya-mini; gude ekfu anụ Nchileke; l'arọ iya; mbụ Nchileke, bụ onye bụ iya a-du ike dzọfuta ayi l'ẹka anwuhu. Yo kfua nụ iya; Nchileke anụ olu iya; keshinu ọphu ọ bụ onye ewozitaje onwiya alị; kwabẹ Nchileke ugvu. ⁸ A makwaru-a l'ọ bụ Nwa Nchileke; ọbu l'ọ bụ iphe-ẹhuka, o jekotaru b'ọ gude mụta iphe ọ bụ mbụ ome iphe Nchileke sụru t'ẹ meje. ⁹ Yọ bụru lẹ Jisọsu ono tuko-oduru ẹge Nchileke tumberu medzukota b'ọ bya aburu onye adzọtaje iphe bụ ndu eme iphe o kfuru; ẹphe aburu ndu ọ dzọtaru gbururu jeyewaru; ¹⁰ keshinu ọphu Nchileke bya afọtawa iya; mee ya onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja gbururu jeye lẹ tutu yoyo; ẹge Melikízedeku bụ iya. ††

Ọnma ọkwa lẹ k'ọla azu

¹¹ O nweru igweligwe iphe ayi gage kfu phota iphe ọwananu; ọle ọotsu l'ẹhu ẹge ee-shi kọoru iya unu. Ishi iya aburu l'iphe te edojedu unu ẹnya ẹgwegwa.

¹² Obenu l'e -kfudekpoo ya ekfukfu nta-a b'ọ gbaakwaru k'ọphu unu ga bụwa ndu ezi ndu ọdo iphe. Obenu l'unu gbe la azu bya aburu ndu gbaru k'ọphu a-anọduje ezi unu iphe gbaru kẹ t'unu mahawaru iya l'ok-

† Egvu 110:4 †† Egvu 110:4

fu Nchileke. Unu dṽkwadu l'ọ bṽ ẏnwegirima, eeche ẹra. Yọ bṽru unubẹ ndu gbaru kẹ t'unu bṽwaru ndu bṽ ọgurennya, eriwa nri. ¹³ Onye eechekwadu ẹra bṽk-wa nwata. Ẹ tọ kwadṽa ẹnya; k'ọphu ọo-ma iphe dṽ ẹji; mẹ iphe dṽ mma. ¹⁴ Obenu lẹ nri bṽ kẹ ndu bṽwa ọgurennya; ndu a zṽfutawaru ẹphe amawarṽ iphe; k'ọphu bṽ: ẹphe -lee iphe ẹnya; ẹphe amaru: ?ọ dṽ mma; ?tọ dṽ ẹji?

6 Ọo ya bṽ t'ayi haa umere ẏnwegirima l'ozí ono, e ziru ayi lẹ kẹ Kuráyisutu ono; wata ọmu iphe e-me t'ayi bṽru ọgurennya; wofu obu l'ọri l'ọ iphe, ayi metaru bẹ Nchileke e-gude dzọo ayi; ² mbṽ iphe dṽ l'ọ bṽ k'ome baputizimu; kẹ obyibe madzṽ ẹka l'ishi; kẹ l'onnyemonye ọbule e-mekochaa shi l'onwu teta; mẹ k'íkpe, Nchileke e-kpe ndiphe mbọku ikperazṽ. ³ Unu t'ayi kwaseru l'ọmu iphe e-me t'ayi bṽru ọgurennya, ozi ono doru ẹnya. Ndu ọphunanu bẹ ayi e-mekochakwaa mee; m'ọ -bṽru l'ọ dṽ Nchileke mma t'ayi mee ya.

⁴ ?Nanṽ ẹge ee-shi mee onye shi etsohawa iphoro kẹ Nchileke; nṽnyaa; haa ya; t'ọ latakwadu azṽ? Onye ono bẹ shiwa bṽru iphoro kẹ Nchileke shi edu iya. Yọ bya anatawa iphe-ọma, shi l'ẹka Nchileke; bya ayiru lẹ ndu gba mgba lẹ Ume-dṽ-Nsọ. ⁵ Onye ono machacharu-a l'okfu Nchileke dṽ mma; tẹmanu b'ọ gudekwaphu ẹhu iya; phṽ ẹge ike kẹ mgboko ọphu abyanṽ erebe ire. ⁶ Yọ tṽko iphe ono maẹbekotarṽ; bya agbakutaru Nchileke azṽ. Ẹka ta gakwa iya ẹge onye ono e-mek-wadu taa onwiya ẏta; latakwadu azṽ ọdo; byakfuta Nchileke; keshinu ọphu o lebeziwaru ẹnya akpopyabe Nwatibe Nchileke l'oshi-osweru ọdo; eme iya iphe-iphere l'edzudzu ọha.

⁷ Alṽ, amṽchataje mini, igwe achijeru iya tekenteke; l'egudejekwa iya phṽ eme t'iphe a kuru iya baaru ndu kuru iya nṽ uru bẹ Nchileke a-gọkwaru ọnu-ọma nṽ. ⁸ Obenu l'alṽ ọphu bṽlephu ẹwu-ogvu yẹ ọgarama-mbo bẹ efuje iya nṽ bẹ bṽ mkpọkoro alṽ. Alṽ onanu phọduru nwanshi; Nchileke atṽ iya ọnu. Ee-mekochaa; yọ bṽru ọku a-dzṽfu iya.

⁹ Ndu mu yeru obu; ayi ekfukwa-a ẹge-a bṽ oswi-okfu; ọbu l'ayi makwaru-a l'unu e-tsoru-a ẏzo ọphu ka mma, e-me tẹ Nchileke dzọfuta unu. ¹⁰ Lẹ Nchileke te nwekwa onye oomeje iphe l'ẏzo, ẹ-ta bṽdu lẹ nhamṽn-ha iya. Ẹ tọo zahakwa ozi, unu jeru; tọo zaha ẹge unu gude yehawaru ẏnwunna ẹka; mẹ ọphu unu eyekwaphu nta-a. Iphe ono tṽko ekoshi l'unu yeru iya obu.

¹¹ Iphe agṽ ayi bṽ t'onnyemonye ọbule l'unu ha meje koshi ẹge kẹ Nchileke aphṽ-be iya l'ẹhu; t'onnyemonye ọbule meje iya ẹge ono jeye l'ikperazṽ; ẹge iphe unu ele ẹnya iya erua unu ẹka. ¹² Iphe ayi ese bṽkwa t'unu ba bṽru ndu ẹnyiru. Unu mṽtachia umere ndu ono, gude ekwekwe, ẹphe kweru okfu Nchileke; mẹ nshi, ẹphe ata; nata iphe ono, Nchileke kwegbaarṽ ẏkwa iya ono.

ẏkwa kẹ Nchileke kwa kamenu

¹³ Teke ono, Nchileke kweru Ẹbirihamu ẏkwa iphe ono bẹ bṽkwa onwiya b'ọ gude riaru iya angṽ iya. O gude onwiya ria angṽ ono; okfu l'ẹ to nwehedu onye ọdo, kafṽa ya nshinu, ọo-ga egude ria ya. ¹⁴ Ya ndono; yọ sṽ Ẹbirihamu: "Ya a-gọru ngu ọnu-ọma; bya emee t'ẏnwu ngu kfṽbe ọswa ha l'igwe." ¹⁵ E meebe; Ẹbirihamu ataa nshi; yọ bṽru iya bṽ l'ọ taa nshi ono tata iphe-ọma ono, Nchileke kweru iya ẏkwa iya ono.

¹⁶ Onye eri angṽ bṽ ẹpha onye ka iya nshinu bẹ oogudeje ria ya; tẹmanu bẹ ọobuje: a -gṽwaru ẹnwa ye l'okfu, ndiphe ekfukpo ekfukfu; k'ẹgo ebuhu. ¹⁷ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ Nchileke shi eme t'ọ doo ẹphe ẹnya; mbṽ ndu ono, a-nata iphe ono, o kweru ẏkwa iya ono: l'ẹ to nwedṽ lẹ ya agbanwee iphe ya tṽberu k'ememe. Yọ bṽru iya meru iphe o riru angṽ ye l'ẏkwa iphe ono, o kweru ono. ¹⁸ Nchileke kweru ayi ẏkwa iphe; bya eria angṽ ye iya. ẏzo iphe labṽ ono bṽtsua iphe ta agbanwejedṽ agbanwe; bṽkwaruphu iphe Nchileke ta byadṽ bya adzṽru ejo-ire ye. Ọo ya bṽ ẹge obu e-shihu ayi ike; ayibe ndu gbakfutaru iya nṽ t'ọ dzọo ayi; t'ayi be eje ọbo obu ẹbo kẹ wo: ?a maru: ?ọo-nṽ ayi iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono. ¹⁹ Iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono emeje t'obu nguru ayi anguru. Iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono wotarṽ ayi lipyabe l'ẹke Nchileke nṽ l'onwiya; k'ọphu ee-shi ẹge ono mee: t'ayi bahṽ l'ime ime eze-ẏlo iya ono, bṽ iya bṽ ẹke Nchileke l'onwiya nṽ l'imigwe. ²⁰ Ọ bṽ Jisosu bṽ onye vuru ẏzo bahṽ l'ẹke ono l'okfu ẹhu ayi; okfu l'ọo ya bṽwa onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. Yọ bṽru iphe ọo-bṽru ndono gbururu jeye lẹ tutu yoyo, bṽ iya bṽ ẹge Melikizedeku bṽ iya. †

Melikizedeku bṽ eze; bṽru onye achijeru Nchileke ẹja

7 Melikizedeku ono, ayi ekfuru ono shi bṽru eze ndu Salemu teke ndiche; bya abṽru onye achijeru Nchileke ẹja; mbṽ Nchileke, bṽ Ọkaribe-Kakọta-Nṽ. Teke ono, Ẹbirihamu phẹ shi ọgu, ẹphe gbushiru ndu eze l'alata ono bẹ Melikizedeku ono jeru iya ndzuta. Yẹle iya edzudalephu; yọ gọru ọnu-ọma nṽ Ẹbirihamu. ² Ẹbirihamu abya eworu iphemiphe ọbule, ọ lṽtaru l'ọgu; kee ẏzo iri; nṽ iya ẏzo lanṽ. A -kọdekpo ẹpha Melikizedeku bẹ iphe kẹ mbṽ, ọ bṽ bṽ: "Onye eze, doberu ẹka ndoo." Iphe ọdo, ẹpha iya bṽ bṽ: "Onye eze ẹhu-agu;" keshinu ọ bṽ eze ndu Salemu. Iphe Salemu bṽ abṽkwanuru: "Ẹhu-agu". ³ Melikizedeku te nwe-du nne; to nwe nna; to nwe ikfu, o shi eshishi. A bya ele ẹnya; yọ nọduwa. Ẹ ta mṽdu iya amṽmu; tọ nwṽhu anwṽhu. Ọo ya bṽ l'ọ dṽwa l'ọ bṽ Nwatibe Nchileke; kẹ l'ọ bṽwa onye achijeru Nchileke ẹja gbururu jeye lẹ tutu yoyo.

† Egvu 110:4

⁴ Unu lewaru ege Melikizedeku ono b̄ta-be oke madz̄u. ̄ b̄ta-be oke madz̄u k'ophu o gbe b̄ru yeb̄dua b̄ Ébirihamu ono, b̄ ya b̄ onyiche ayi ono gbe kee iphe ̄ l̄taru l'ogu ̄zo iri; woru ̄zo lan̄ n̄ iya. ⁵ ̄ kwa ndu achijeru Nchileke eja; mb̄ ndu shi l'awa Lívayi nwenkinyi b̄ ekemu Mósisu s̄ru t̄ ndu Ízurelu kejee iphe epe ̄zo iri; woru ̄zo lan̄ n̄ epe. Ȳ b̄ru epe; b̄ ekemu kfuru s̄ t'ephe nataj̄e un-wunne epe iphe ono; mb̄ eke epe l'ephe gbe t̄kokwa b̄ru unwu Ébirihamu. ⁶ Obenu l̄ Melikizedeku ta b̄du o-shi-l'eri Lívayi. Ébirihamu ono egbe wolerua iphe o nweru; kee ̄zo iri; woru ̄zo lan̄ n̄ iya. Melikizedeku abya aḡru ̄nu-̄ma n̄ Ébirihamu; mb̄ Ébirihamu ono, b̄ onye Nchileke kweshiru ̄kwa iphe ono. ⁷ E t̄ ta t̄du ego k̄ t'a maru: onye aḡ ̄nu-̄ma; ?̄ ka onye ̄ogoru iya nshinu t̄o? ⁸ A -bya l'ehu ndu ono, achijeru Nchileke eja ono; mb̄ ndu ono, shi l'awa Lívayi ono; unu aph̄ l'̄ b̄ ndu e-mekochaa nw̄hu anw̄hu b̄ anataj̄e ̄zo lan̄ l'̄zo iri ono. Teke a byakwan̄ru l'ehu k̄ Melikizedeku; unu aph̄ l'̄ b̄ onye ekwo okfu Nchileke kfuwaru l'̄ t̄ nw̄hudu anw̄hu b̄ nataru iya n̄. ⁹ E -jeshia ya ek-fukfu; a ph̄ l̄ teke ono, Ébirihamu keru iphe iya ̄zo iri; n̄ Melikizedeku ̄zo lan̄ ono; b̄ b̄wa Lívayi ono, unwu iya anataj̄e ̄tu nta-a ono; b̄ shi l'eka Ébirihamu n̄kwa iya ph̄ Melikizedeku. ¹⁰ A makwaru-a l̄ Lívayi b̄ ta mukpoduanu teke ono. Obenu l'̄ n̄wa l'ehu ochechoroche iya ono; mb̄ Ébirihamu teke ono, Ébirihamu keru iphe iya ̄zo iri; n̄ Melikizedeku ̄zo lan̄ ono.

¹¹ ̄ kwa l̄ ndu achijeru Nchileke eja; mb̄ ndu shi l'awa Lívayi n̄ b̄ Nchileke t̄ru ekemu iya; n̄ ndu Ízurelu. Obenu l'ozi ndu ono, achijeru Nchileke eja ono jeru ta d̄du ike mee t'iphe Nchileke t̄beru l̄ k'ege ndiphe e-meje bata l'̄ke ya n̄ medzua ege ̄ t̄beru iya. Nd̄ge ̄ -b̄ru l'ozi, epe jeru d̄ru ike mee iphe ono; m̄ ta ge ejehekwa okfu okfu onye ̄do, a-chijeru Nchileke eja ̄do, b̄ iya b̄ Kuráiyisutu. Onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke eja ono te shikwa l'okpa Éronu, b̄ iya b̄ l'awa Lívayi. ̄o ya b̄ l'̄ te ge ejehedu okfu okfu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; mb̄ onye ̄phu d̄ l'̄ b̄ Melikizedeku. ¹² Obenu l̄ teke Nchileke gbanwewaru ndu achijeru iya eja; bya afō ndu ̄do, a-chijeru iya eja; mb̄ ndu ȳle ndu ̄phunanu e-ta gbah̄du; ̄o ya b̄ l'̄ gbanwefutaje ekemu ph̄, ̄ t̄hawaru ph̄. ¹³ Nnajiufu ayi, b̄ Kuráiyisutu, b̄ iya b̄ onye eekfukpo okfu iya-a b̄ shikwa l'ikfu ̄do iche; ̄phu to nwe onye ikfu epe, jejeru ozi k'ochiru Nchileke eja l'̄nya-ngweja Nchileke. ¹⁴ A makwaru-a l'a m̄ru iya; ȳ b̄ru onye ikfu Júda; to nwe teke Mósisu photajeru Júda teke o kfuru okfu k̄ ndu achijeru Nchileke eja.

Onye ̄do, achijeru Nchileke eja l'̄ b̄ Melikizedeku

¹⁵ L'ozi, ndu achijeru Nchileke eja, shi l'eri Lívayi jeru ta d̄kwa ike mee t'iphe Nchileke t̄beru l̄ k'ege ndiphe e-meje bata l'̄ke ya n̄ medzua ege ̄ t̄beru iya. ̄o ya meru; ȳ kaf̄a ̄do ̄nya teke ono, onye ̄do ono, achijeru Nchileke eja ono l̄futaru; b̄ iya b̄ onye ̄phu d̄ l'̄ b̄ Melikizedeku. ¹⁶ Ab̄bu ̄phu ̄ b̄ onye achijeru Nchileke eja nk'iya ta b̄hekwa ns̄ ns̄; m̄ ekemu ekemu, madz̄u t̄shiru dobe b'o gude b̄ru iya. ̄ kwa ike k̄ ndz̄u gbururu jeye ̄phu ̄ n̄ b'o gude b̄ru onye achijeru Nchileke eja. ¹⁷ L'iphe ono b'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; s̄: "Ìi-b̄ru onye achijeru Nchileke eja gbururu jeye l̄ tutu yoyo, b̄ iya b̄ ege Melikizedeku b̄ iya." ¹⁸ Ekemu ph̄, Nchileke t̄hawaru ph̄ b̄ Nchileke nwuchiakwaru; okfu l'̄ too redu ire; bya ab̄ru mkp̄kpo iphe. ¹⁹ Iphe o gude d̄ ege ono b̄ lekemu Mósisu ono te nwed̄u onye ̄ d̄ru ike mee t'̄ d̄ebe mma l'ifu Nchileke. Nta-a b̄ ayi elewa ̄nya iphe ka mma. Ȳ b̄ru iphe ono, ka mma ono, ayi ele ̄nya iya ono b̄ ayi shiwa ejekfube Nchileke ntse.

²⁰ Iphe ̄do, tso iya n̄ b̄ l̄ Nchileke rikwaruphu anḡ ye iya. Ndu ̄phunanu b'e meru ndu achijeru Nchileke eja; k'ori anḡ ta n̄ iya. ²¹ Obenu l̄ Jis̄su b̄ Nchileke meru onye achijeru Nchileke eja; bya eribua ya teke ono, ̄ s̄ru iya:

"Nnajiufu ribuakwaru iya;
̄phu ya ta agbanwekwa
iphe ya t̄beru k'ememe.
Ìi-b̄ru onye achijeru
Nchileke eja jeyewaru."

²² Ȳ b̄ru anḡ ono, Nchileke riru ono meru Jis̄su; ȳ b̄ru onye Nchileke gude koshi l'ogba-ndz̄u ̄waa, ya riru anḡ ye-wa ka akah̄ iya ph̄ mma.

²³ Iphe ̄do b̄ l̄ ndu achijeru Nchileke eja, b̄ ndu ̄phu shi l'eri Lívayi ha igweligwe. ̄obuje onye ̄phu a f̄taru; ȳ bya ejee ozi k'ochiru Nchileke eja ono jeye; ȳ kah̄. Onye ̄do abya an̄-chikwaa ya ph̄; okfu l'anw̄hu te ekwejed̄u t'e jee ozi ono kwas̄waruru.

²⁴ Obenu l̄ Jis̄su b̄kpelephu onye achijeru Nchileke eja b̄shia ya ike; okfu l̄ yeb̄dua a-n̄waru gbururu jeye. ²⁵ Ȳ b̄ru iphe ono meru iphe ̄oduje ike dz̄o ndu shi iya l'eka byakfuta Nchileke; mb̄ dz̄o epe t'ephe n̄du ndz̄u gbururu jeye. Iphe ono b̄ ̄oduje ike mee; okfu l̄ yeb̄dua n̄wa ndz̄u gbururu jeye; l'ekfu an̄ Nchileke l'okfu eka epe.

²⁶ ̄o ya b̄ l'̄o Jis̄su b̄ onye ishi ndu achijeru Nchileke eja, b̄ iya b̄ egbe onye achijeru Nchileke eja, b̄ onye ̄phu mkpa iya d̄ru ayi. ̄ b̄ onye d̄ iche l'ifu Nchileke. ̄ta ta n̄du iya l'ehu; to nwe iphe d̄ eji, o mejeru. Nchileke shi l'̄ke ndu emeje iphe du

† Egvu 110:4

†† Egvu 110:4

èji nọ; ọfuta iya iche; bya ewota iya doghakota iphe bụ igweli l'ọ ha. ²⁷ Ndu ọphunanu, bụ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ ndu shi l'eri Lívayi phụ shi anọduje achị ẹja mbọku-mbọku. Ẹphe shi anọduje achị ẹja ono k'iphe dū ẹji, ẹphe meru; l'achị-tukwaru iya phu ọha l'ọphu. Obenu lẹ Jisọsu bẹ mkpa iya ta dūduru kẹ t'ọ chịa ẹja k'onwiya l'ọ bụ ẹphebedua. Ọ chiru nk'ia ugbo lanụ; sefu ẹka: ugbo lanụ ono bụ ọphu o gude onwiya chịa. ²⁸ Ekemu kẹ Mósisu bụkwa madzụ mmakanụ b'ọ sụru t'ẹphe bụru ndu ishi, a-chijeru Nchileke ẹja; mbụ madzụ mmakanụ, ahajeru meswee l'onwẹphe. Obenu l'a nọnyaarụ; Nchileke abya eria angụ phụ; shi ẹge ono nwuchi ekemu ono; bya afọta Nwa Nchileke; mee ya onye ishi ndu achijeru yẹbe Nchileke ẹja. Yẹbedua, bụ Nwa Nchileke ono bẹ medzuwaru iphemiphe ọbule lẹ k'ẹge ndiphe e-meje bata l'ẹke Nchileke nọ ẹge Nchileke tūberu iya. Iphe ono b'o medzuwaru ẹge ọo-dū gbururu jeye lẹ tutu yoyo.

Jisọsu bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja nk'ayi

8 Iphe bụ ishi iphe ono, ayi ekfu ono bụ l'ayi nweru egbe onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja ọphu, bụ iya bụ Kuráiyisutu; onye ọphu nọ anọno l'imigwe l'ẹka-utara aba-eze Ọkaribe-Kakọta-Nụ. ² Yẹbedua eje ozi k'ọchiru Nchileke ẹja nk'ia l'ẹke Nchileke nọ gẹdegede, bụ iya bụ l'eze-ulo Nchileke ọphu nọ l'imigwe. Ulo onanu ta bụdu madzụ gude ẹka mee ya. Ọ búrú Nchileke l'onwiya meru iya.

³ Nchileke ọtaru iphe bụ ndu ishi ndu achijeru iya ẹja; t'ẹphe nuje iya iphe ndiphe nuru iya; ọdo bụ t'ẹphe chijekwaru iya phụ ẹja. Ọo ya bụnu l'ọ gbaru t'ọ nweru iphe onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja nk'ayi, bụ iya bụ Kuráiyisutu e-gudenu chjaru Nchileke ẹja.

⁴ Ndege Kuráiyisutu ono nọ lẹ mgboko-a; mę ta g'e kwekpokwaanu t'ọ bụru onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; keshinu ndu achijeru Nchileke ẹja kẹ mg-boko-a achijeru iya ẹya l'ẹge a tūru iya l'ekemu ndu Ju.

⁵ Iphe ẹphe emeje l'ẹke aachijeru Nchileke ẹja kẹ mg-boko-a bụkwa iphe yeru ọphu onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja nk'ayi ono eme l'imigwe. Kẹ mgboko-a bụkwa nwonyonyo iya nk'ia l'imigwe. Lẹ teke Mósisu shi eme t'ọ kpọbe ọlo-ékwa ono, e shi achijeru Nchileke ẹja ono teke ndiche bẹ Nchileke sụkwaru iya:

“Nyatakwa; mekota ọlo ono t'ọ dulephu ẹge ono, ya tūru ngu ọnu iya l'eli ugvu ono.” ⁶ Obenu l'ẹge ọ dū nta-a bẹ Nchileke ziwaru Jisọsu oje ozi kẹ ọchijeru Nchileke ẹja; mbụ ozi ọphu ọkwa iya kfube ọswa ka nshinu ma lẹ kẹ ndu ọphunanu, bulephu ndu achijeru Nchileke ẹja phụ. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ọgba-ndzụ ọphu shi iya l'ẹka, o gude jigbabe Nchileke; mę madzụ kfube ọswa ka akahụ iya phụ mma; keshinu ọphu o shi

l'ọgba-ndzụ ọwaa; kwee ayi ọkwa iphe ka mma ma l'ọphu o shi l'ọphunanu kwee.

⁷ Ndege ọ -bụ l'uta ta nọdu l'ọgba-ndzụ kẹ ọdungu phụ; m'ę tọ ge ejekwa iya edocha; k'ọphu oo-je ọgba ndzụ ọdo. ⁸ Obenu lẹ Nchileke taru ndu nk'ia uta teke ndiche ono; sụ ẹphe:

“L'o nwekwaru-a teke aa-nọnyaa;

yẹbedua yẹle ndu Ízurẹlu; mę ikfu Júda agbaa ndzụ ọphu a-buru k'ọphungu.

⁹ Ono ta aduhedu l'ọ bụ ndzụ ọphu yẹle ndiche ẹphe gbaru teke ono, ya kputaru ẹphe l'ẹka; kpufuta lẹ Íjiputu ono. L'e mekochakwaarụ; ẹphe emebyia ndzụ, ẹphe l'ia gbaru.

Yọ bụru iya meru iphe ya te yeheduru ẹphe ọnu.”

Ono iphe Nnajiufu ekfu ndono.

¹⁰ Nnajiufu asụkwaphu:

“Ọwaa bụ ndzụ yẹle ndu ọnu-ulo Ízurẹlu a-gba m'o -rulephu teke ono: Ekemu iya bẹ ya a-tushi; ye ẹphe l'egomunggo; dee ya ode ẹkwo l'obu ẹphe; k'ọphu ẹphe a-majeru iphe ya sụru t'ẹphe mee.

Ya a-buru Nchileke ẹphe; ẹphe aburu ndibe iya.

¹¹ Ẹ to nwehedu onye ejekwadu ozi ibe iya; m'ọ bụ zilaha nwanne iya t'ọ 'Maru Nnajiufu.'

Ishi iya aburu l'ẹphe l'ẹphe ha; a-tukowa maru iya; mbụ iphe bụ ẹge ẹphe ha:

nwata l'ogurennya.

¹² Ya a-phuru ẹphe imiko l'emeswe,

ẹphe mesweshiru iya;

To nwehe lẹ ya

anyatakwadụ iphe dū ẹji,

ẹphe meshiru iya ọdo.”

¹³ Keshinu ọphu Nchileke kweshiru ọkwa iphe ọphu dū ẹge ono l'ọgba-ndzụ ọphu bụ k'ọphungu; bụnu iphe ọ bụ bụ lẹ k'ọdungu phụ b'o wowaru nwuchi l'ọ bụ iphe kahwaru akahụ. Tẹmanu bẹ iphe bụ iphe kahwaru akahụ; tsuwa ume te nwekwa ẹge ọo-nọ-bebe; yo chi-hu.

9 Ndzụ ọdungu ono, Nchileke yẹle ndu nk'iyá gbaru ono nwekwaru nsọ nsọ, eedoje teke aabarú Nchileke ẹja; bya enwekwaruphu ọlọ, madzụ gude ẹka mee, aanođuje teke aachiru Nchileke ẹja. ² Ọlọ ono, aachijeru Nchileke ẹja ono b'e gude ẹkwa mee. L'ọlọ ono bẹ eze ime ọlọ labụ nọ. K'ọdungu b'e kuru Ẹke-dụ-Nsọ. Iphe e shi edobeje l'ime iya bụ iphe aatukobejegbaa urọku; teburu; mẹ buredi, dọru Nchileke nsọ. ³ A -bya l'ime ọlọ ono k'ẹbo: bụ iphe e gude tubuta iya bụ ẹkwa. Iphe eekuje ẹke onanu bụ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ. ⁴ Iphe anọje iya nụ bụ ẹnya-ngweja insensu. Iphe e gude mee ẹnya-ngweja insensu ono bụ mkpọla-ododo. Okpoko Ọgba-ndzụ Nchileke nọkwa iya phụ. E gudekwaphu mkpọla-ododo wụkota okpoko ono mgburumgburu. Iphe nọ l'okpoko ono bụ ite, a wụru lẹ mkpọla-ododo. Iphe nọ l'ime ite ono aburu mana. Mgboro Ẹronu nọkwa iya phụ; mbụ mgboro ono, e gbutaru dobe; yọ wata oru iru; wata ọtsu igu; wata amimi ono. Iphe ọdo, nọfukwaa ya phụ bụ ekwekwekwe mkpuma labụ, Nchileke deru ekemu iri ono. ⁵ Iphe nọ l'eli okpoko ono aburu unwu ojozi-imigwe labụ, eekuje Cherobimu, ekoshije lẹ Nchileke nọ l'ẹke ono. Ẹphe eworu ẹba ẹphe sakaa; gude gbochita ẹke ono, Nchileke aphujeru ndu nk'iyá imiko; gvaru ẹphe nvụ l'iphe dọ ẹji, ẹphe meru ono. Ọ bụ l'ẹ tọ bụdu nta-a bẹ mu a-bya akọlahaaru unu ẹge ẹke ono gbaru nanu nanu.

⁶ Yọ bụru ẹke ono, e meru ẹge ono bẹ ndu achijeru Nchileke ẹja abahuje l'ime ime ọlọ kẹ ọdungu ono mbọku-mbọku; je ejee ozi k'ọchiru Nchileke ẹja, gbaru ẹphe. ⁷ A bya l'ime ọlọ k'ẹbo phụ: bụlephu onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja nwenkinyi iya abahuje iya. Abahụ ono, ọbahuje iya ono bụkwa ugbo lanu kpụu l'afa. Ọphu tọ byakwa bya abahụ iya ọbu; m'ọ -gudedu mee, oo-gude chia ẹja ẹhu onwiya; nwefu iphe dọ ẹji, o meru; mękwaphu mee ọphu oo-gude chia ẹja; nwefu iphe dọ ẹji ọphu ndu kẹ Nchileke meshiru; l'amagu ama. ⁸ Iphe Ume-dụ-Nsọ gude iphe ono eme t'ọ doo ẹnya bụ lẹ keshinu ẹke ono, madzụ gude ẹka mee, aachijeru Nchileke ẹja ono nọkwadua b'ẹ ta gụhadua Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ tẹ onyemonye ọbule bahụ. ⁹ Ẹke ono, aachijeru Nchileke ẹja ono bẹ dükwa ọdudu ẹtu, ekoshi iphe eme nta-a, bụ iya bụ l'iphemiphe ọbule, a nuru Nchileke; mẹ iphe bụ ẹja, a chiru iya ta ahadu kẹ mee t'ọbu onye abaru Nchileke ẹja haa ya ọnma ikpe. ¹⁰ Iphemiphe ọbule ono, e gude abaru Nchileke ẹja ono bụkota iphe kẹ mgboko-a b'e gude eme iya. Ọ tuko bụru nsọ nsọ, eedogbaa ala lẹ kẹ nri; mẹ k'iphe aangụ angungu; mępo kẹ nsọ nsọ, nọ l'osashi iphe e gudegbaa mee k'ọba ẹja ono. Ọ tuko buleruphu nsọ nsọ kẹ mgboko-a, Nchileke suru t'e tsoje jeye teke ya e-koshi ọzo ọphungu, ee-shije abaru iya ẹja.

¹¹ Obenu lẹ nta-a bẹ Kuráiyisutu byawaru bya aburu onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mbụ onye ishi ndu

achijeru Nchileke ẹja l'ọzo ono, ka mma, Nchileke koshiwaru nta-a. Ẹke o jeru ozi k'ọchiru Nchileke ẹja nk'iyá kakwa nshinu; bya abụkwaruphu ẹke Nchileke ka ogude mee t'iphe ya tumberu lẹ k'ọdzota ndiphe medzua l'ẹge ya tumberu iya. Ẹke ono ta nọdu lẹ mgboko ọwaa; keshinu ẹ-tọ bụdu ẹke madzụ gude ẹka mee. ¹² Ọ kwa ugbo lanu nwenkinyi bẹ Kuráiyisutu bahuru lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ ono. Ẹ to gudekwa mee egbu; m'ọ bụ k'eswi; bahụ; je ọchiru Nchileke ẹja. Ọ kwa mee nk'iyá b'ọ gude je achijaru Nchileke ẹja l'okfu ẹhu ayi; shi ẹge ono gbata ayi l'ẹka iphe dọ ẹji; k'ọphu ayi a-buru ndu a tọru l'ẹgbu gbururu jeye lẹ tutu yoyo. ¹³ L'ọdungu bẹ ọobuje e -wotawa mee egbu; m'ọ bụ mee eswi; m'ọ bụ ntụ ada-eswi, a kpọru ọku; woru pphpee ndu mebyiru nsọ ekemu; yo mee ndu ọbu; ẹphe adu mma l'ẹge nsọ, tso ekemu ẹphe gude dọ. ¹⁴ Keshinu ọphu ọ dọ ẹge ono l'oswiya bẹ mee kẹ Kuráiyisutu a-kafukwaaru ore ire. Kuráiyisutu ono shi l'ẹka Ume Nchileke ono, a-nọ jeyewaru ono woru onwiya chiru Nchileke ẹja, ẹ-te nweđu ẹke ntujọ nọ iya. Mee nk'iyá ono a-kafukwaaru ọsacha obu ayi t'ọ dọ mma l'ifu Nchileke; k'ọphu ayi a-hakwanu ome iphe Nchileke e-kperu ayi nkfugbu; gbe letachia ẹnya l'ozí Nchileke, bụ Nchileke, nọ ndzụ.

¹⁵ Yọ bụru iphe ono meru iphe ọ bụ Kuráiyisutu jigbabekota Nchileke yẹle madzụ l'ọgba-ndzụ ọphungu ono. Ọo ya bụ ẹge ndu Nchileke fọtaru e-shikwanu l'ẹka Kuráiyisutu; nọdu ndzụ ọphungu ono, Nchileke kweru ọkwa iya ono gbururu jeyewaru. Iphe meru iphe ẹphe a-nọdu ndzụ ọphungu bụ lẹ Kuráiyisutu nwuhuwaru; shi ẹge ono gbata ẹphe l'iphe dọ ẹji, ẹphe meeberu teke ono, ọgba-ndzụ kẹ ọdungu phụ, shi l'ẹka Nchileke phụ shi erekwadu ire.

¹⁶ Ọkwa, Nchileke kweru tukobe l'ọgba-ndzụ nk'iyá dükwa l'ọ bụ ekpe, e keru ekeke. L'ọobujekwa e -kee ekpe bẹ aavọjeedukwa iya t'a maru: onye keru ekpe ọbu; ọ nwuhuwaru; tẹmanu yo nweru ẹge ee-me iphe iya ọbu. ¹⁷ L'ekpe, madzụ keru te evujekwa ire teke onye keru iya nụ nọkwadua ndzụ. Teke ooreje ire kwa mẹ onye ọbu nwuhulephu. ¹⁸ Ọo ya meru iphe ọ bụ mee b'e gude mee ọgba-ndzụ ọdungu phụ; yo relahaa ire. ¹⁹ Iphe ọdungu bụ lẹ Mosisu kfuru ndu Ízurẹlu iphe bụ nsọ nsọ, nọsua l'ekemu ono l'ọ ha. Yo gbeshi; bya ewota oshi isopu yee ẹji aturu; ẹji aturu ono bẹ eemeje yoo ke uswuswe. Yọ bya ewota iya tsee lẹ mee unwu eswi nshiji; mẹ mee egbu; bya atsekwa ya phụ lẹ mini; bya egude iya pphgbaru l'ẹkwo, e deru ekemu ono; bya ephgbakwaru iya phụ iphe bụ ndu ono l'ẹphe ha. ²⁰ Teke ọo-nọdu ẹphe iya; yo kfushi: "Ọwaa bụ mee, ekoshi lẹ ndzụ, unu lẹ Nchileke gbaru vuwa ire; mbụ ọgba-ndzụ ono, o shi koshi unu iphe unu e-me; ẹge yẹbedua e-mekwanu iphe ya kfuru ono." ²¹ Yọ bụkwaruphu ẹge ono bẹ Mosisu meru; bya eworu mee ono pphgbaru l'ọlọ ono, e gude ẹkwa mee ono, bụ iya

bù ọ̀lo onó, aanoḍuje chíaru Nchileke ẹ́ja onó; bya ephegbakwaru iya phù l'iphe bù iphe, e gude abaru Nchileke ẹ́ja. ²² Mbù; e -tsodekpoo ya ẹ́ge ekemu dù; b'ò phòdukwaru nwanshì mè iphemiphe ọ̀bule abùko-taru mee bè eegudeje mee ya t'ò safù; dù mma. Tò bùhenu l'ee-gbe gùaru madzù nvù l'iphe dù ẹ́ji, o meru; m'ò bùdu l'ò nweru iphe e gburu; lókaa mee ya.

Ẹ́ja Kuráýisutu enwefuje iphe dù ẹ́ji, e meru

²³ Ọ̀ bù iphe gbaru l'ememe t'e shi l'ùzo nsò nsò onó; lóka-odu mee onó; mee tẹ́ iphemiphe ọ̀bule onó, tùko bùru iphe yeru ọ̀kpobe iya ọ̀phu nọ́ l'imigwe phù; bùru iphe gbufuru egbufu; dù mma. Obenu l'ọ̀kpuberu iphe onó, nọ́ l'imigwe onó bù iphe gbaru iya nù bù ngweja ọ̀phu tùko kakọ́ta ọ̀phu eegbuje anù; gude chíá mma. ²⁴ L'ẹ́ke Kuráýisutu bahùru ta bùkwa ẹ́ke aachijeru Nchileke ẹ́ja, ọ̀phu bù madzù gude ẹ́ka mee ya; mbù ẹ́ke yeru ọ̀kpobe iya phù. Ẹ́ke ọ́ bahùru bù l'imigwe gèdegede, bù iya bù ẹ́ke ọ́ nọ́ l'ifu Nchileke; ekfu okfu ẹ́hu ayi. ²⁵ Onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹ́ja kẹ́ ndu Ju eegudeje mee, ẹ́-ta bùdu kẹ́ yẹ́be onye ishi onó; bahù lẹ́ Ẹ́ke-Kakọ́ta-ọ́du-Nsọ́ afa l'afa; je ọ́chi ẹ́ja. Obenu lẹ́ Kuráýisutu ta bahùdu l'ẹ́ke onó iphe ka ugbo lanù. Ọ́ bù ugbo lanù nwẹ́nkinyi b'ò bahùru iya; woru onwiya chíá ẹ́ja. ²⁶ Ndege o jeshiaru ọ́chi ẹ́ja onó: ọ́ -chìtsua ya t'ò chíkwazi iya ọ́do; m'ò jee iphe-ẹ́huka k'ò-jetsua-o-jekwazi; keshinu teke Nchileke keru mgboko. Obekwanu l'iphe o gbe mee bù l'ò gbadẹ́leruphu lẹ́ mgboko abyawa agvugvu; tẹ́ Nchileke kpee ndiphe ikpe; yọ́ bya bya ejee iphe-ẹ́huka onó ugbo lanù; sefu ẹ́ka; woru onwiya chíaru ayi ẹ́ja; nwùhu; shi ẹ́ge onó safu iphe dù ẹ́ji, ayi meru l'ò ha. ²⁷ Iphe nọ́ru onyemonye ọ̀bule bù l'onyemonye ọ̀bule nwùhufutaje anwùhu ugbo lanù. Ọ́ -nwùhutsulephu; iphe ọ́do, e-tso iya nù bù lẹ́ Nchileke e-kpe iya ikpe. ²⁸ Ọ́ kwaphu ẹ́ge onó bè Kuráýisutu gude onwiya chíá ẹ́ja ugbo lanù nwẹ́nkinyi; nwùhu; k'ọ́phu oo-shi ẹ́ge onó; nwefu iphe dù ẹ́ji, igwe ọ́ha meru. Oo-mekochakwaa bya k'ugbo ẹ́bo; obenu l'ò -byalẹ́phu k'ugbo ẹ́bo onó b'ẹ́ tọ́ byatuhẹ́kwaru iya iphe dù ẹ́ji; iphe ọ́bọ́ya bùakwa t'ò bya dzọ́ta ndu eche iya nù.

10 Ekemu ndu Ju bù iphe dù l'ò bù nwinyokinyoki nwonyonyo iphe dù mma, Nchileke tùberu, ya e-me l'ùzo ifu. Ekemu onó te ekoshibebejekwa iphemiphe ọ̀bule onó, Nchileke e-mekochaa mee l'ùzo ifu onó. Ndu etso iphe a tùru l'ekemu onó abyajẹ́ bya achíaru Nchileke ẹ́ja afa l'afa. Ẹ́phe -byatsua; ẹ́phe abyakwaphu ọ́do ọ́chi egbe ẹ́ja lanù onó. Ọ́o ya kparu iphe ekemu onó ta abyadù bya a-dù ike mee tẹ́ ndu etso iya nù bùru ndu doberu ẹ́ka ndoo l'ifu Nchileke. ?Oo-me imagha mee ya; l'ẹ́ke ẹ́phe gbe abyajẹ́ ọ́chi ẹ́ja ọ́bu afa l'afa: a -chìtsua; a chíkwazikwa iya phù ọ́do? ² Ndege ndu onó, achijeru Nchileke ẹ́ja onó shi-wa

l'ọ́chi ẹ́ja onó; gbuchafu ugbo lanù; bùwaru ndu doberu ẹ́ka ndoo l'ifu Nchileke; mè ẹ́phe ahawa ọ́wa-phe obu iphe dù ẹ́ji, ẹ́phe meru; hakwanù ọ́chi ẹ́ja anù Nchileke. ³ Obenu l'iphe emeje nù bù l'ò ẹ́ja onó, ẹ́phe aanoḍuje achì onó emeje t'ẹ́phe nyata iphe dù ẹ́ji ẹ́phe afa l'afa. ⁴ Lẹ́ mee eswi; mè mee egbu ta ahakwa k'òsafu iphe dù ẹ́ji, madzù emeebe.

⁵ Yọ́ bùru iphe onó kparu iphe teke Kuráýisutu abya lẹ́ mgboko b'ò sùru Nchileke:

“Ẹ́ tii ledu ẹ́nya t'e wota iphe gbua; gude chíaru ngu ẹ́ja; m'ò bù t'e gworu iphe nù ngu.

Iphe i gbe mechia abùru l'i meru iya; ya abùru madzù; nweru ẹ́hu ọ́phu ya e-wota gude chíaru ngu ẹ́ja.

⁶ Ngweja-ukfuru; mè ngweja iphe-ẹ́ji; te nwekwa ọ́phu i chóru.

⁷ Tọ́ dù iya bù; ya asù: ‘Ọ́o yẹ́bedua ndọ́-ọ́; Nchileke: ya byawaru tẹ́ ya mee iphe bù uche-obu ngu:

tẹ́ ya mee ẹ́ge e deru nk'ia l'ẹ́kwo ekemu.’”

⁸ Iphe onó, o kfuru onó b'ò vuru ọ́zo; sù: “Iphe e wotaru; gude chíaru ngu ẹ́ja; ẹ́ja, a chíru; nù ngu; jeye lẹ́ ngweja-ukfuru; mè ngweja iphe-ẹ́ji; iphe onó l'ò ha te nwedu ọ́phu iile ẹ́nya iya; to nwe ọ́phu jiru ngu ẹ́pho.” Ọ́ bù iphe o kfuru ndono; e guderu l'ẹ́ja onó l'ò ha bè aachìkpelekwaphu l'ẹ́ge a tùru ekemu; sù t'a chíje iya. ⁹ Yo kfuebe ẹ́ge onó; bya asù: “Ọ́o yẹ́bedua ndọ́-ọ́; Nchileke; ya byawaru tẹ́ ya mee iphe bù uche-obu ngu.” Tọ́ dù iya bù; Nchileke abya atùko akahù ngweja dochi; bya eworu ẹ́ja kẹ́ Kuráýisutu dochia ẹ́nya iya.

¹⁰ Ọ́ bù okfu lẹ́ Jisọ́su Kuráýisutu meru iphe onó, bù uche-obu Nchileke t'ò mee onó; meru iphe ayi bù ndu ọ́ safùru iphe dù ẹ́ji, ayi meshiru. Iphe dù ẹ́ji, ayi meshiru b'ò safùru teke onó, o gude onwiya chíá ẹ́ja ugbo lanù; sefu ẹ́ka onó.

¹¹ A -bya l'ògba-ndzù k'òdungu bè iphe bù onye achíru Nchileke ẹ́ja evudoje; eje ozi k'òchiru Nchileke ẹ́ja mbọ́ku-mbọ́ku. Egbe ẹ́ja, ọ́ chíhawaru; yọ́ chíkwatakwa iya phù ọ́do tekenteke. Obenu l'egbe ẹ́ja onó ta abyadù bya a-dù ike safu iphe dù ẹ́ji. ¹² Kuráýisutu abyakwanù bya achì nk'ia; chíá ugbo ẹ́ja lanù; safu iphe dù ẹ́ji. Onanu abùru ẹ́ja, ọ́ chíru, a-nọ́duwaru ere ire jeyewaru. Yọ́ chíbebe iya; bya eje anọ́-zita l'ẹ́ka-ùtara Nchileke. ¹³ Yọ́ bùru ẹ́ke onó bè ọ́o-nọ́du jeye teke Nchileke e-woru ndu ọ́hogu kẹ́ yẹ́be Kuráýisutu mee t'ẹ́phe bùru iphe ọ́o-dzọ́pyabe l'òkpa. ¹⁴ Tọ́ dù iya bù; yo shi ẹ́ge onó bùru ugbo ẹ́ja lanù b'ò chíru; gude iya mee tẹ́ ndu ọ́ safùru iphe dù ẹ́ji, ẹ́phe meshiru bùru ndu doberu ẹ́ka ndoo l'ifu Nchileke gburruru jeye lẹ́ tutu yoyo.

¹⁵ Lẹ Ume-dụ-Nsọ koshikwaruphu ayi l'iphe ono bụ oswi-okfu; okfu l'o vuru ụzo; sụ:

¹⁶ "Ọwaa bụ ndzụ, Nnajiufu
kfulu lẹ yẹle ụnwu Ízurelu a-gba;
mẹ mbọku ono -rulephu,
bụ ẹge Nnajiufu kfulu.
Ekemu iya bẹ ya a-tụ;
yetsua ẹphe l'okpoma.
Ya e-de iya ẹge eedeje
ẹkwo l'egomunggo ẹphe."

¹⁷ Yo gbeshikwa ọdo bya asụ: "Lẹ ya ta abyahedu bya anyatakwadu iphe dụ ẹji, ẹphe meshikotaru; mę ẹjo iphe, ẹphe mekotaru." ¹⁸ Ọo ya bụ lẹ teke ọ bụ lẹ Nchileke gụwaru ndu nk'ia nvụ l'iphemiphe ọbule ono; bę mkpa ọchi ẹja k'ọsafu iphe dụ ẹji ta dọhekwa.

Ọkpírítá Nchileke ntse

¹⁹ Nta-a; ụnwunna mu; keshinu ọpụ ayi buhawaru onwayi ẹka k'oshi lẹ mee, Jisọsu bahụ lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ ono; ²⁰ b'o gudeekwa ugwehu iya; gụhaaru ayi ụzo ọpungu ọpụ anụ ndzụ. Yọ bụru ugwehu iya ono nọ ọnodu ẹkwa ono, eegechitaje ẹke eeshije abahụ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ. Ẹkwa ono meeberu; la-jahụ ẹbo; shi ẹge ono ekoshi l'anwuhu, Kuráiyisutu nwuhuru gụhawaru ayi ụzo t'ayi bahụ l'ẹke ono, Nchileke nọ ono. ²¹ Ayi nweru onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ iya bę eze-ulo Nchileke nọ l'ẹka. Keshinu ayi nweru onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja, dụ ẹge ono; onye bụ iya bę ndu ọnu ụlo Nchileke nọ l'ẹka; ²² bünü iya bụ t'ayi gude obu ayi l'ọ ha; mbụ obu, kweshikpooru ike lẹ Nchileke a-nata ayi; gude kpírítá iya ntse-ntse. Lẹ Jisọsu gudeekwa mee ya; phegbaru l'obu ayi; k'ọpụ bụ l'ẹ to nwehedu m'ọ bụ akpuru iphe lanụ, dụ ẹji, a-nọdu awajekwadu ayi ọkpoma. Ayi dọkwa l'ọ bụ ndu o gude mini, doru edodo saa. ²³ Unu t'ayi kwata gudeshia iphe ono, ayi sụru l'ayi ele ẹnya iya ono ike; t'ayi ba atụhe onwayi nwa-nkata-ẹweji l'iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono; lẹ Nchileke yẹbedua, kweru ayi ụkwa iphe ono evudoshijekwa ike l'iphe o kfulu. ²⁴ Unu t'ayi yejeru ẹhu l'iphe a-duru ibe ayi lẹ mma; k'ọpụ ayi e-meje ndu ọdo t'ẹphe yejeru ibe ẹphe obu; mę t'ẹphe meje iphe dụ mma. ²⁵ Unu t'ayi ba ahakwa odzukobeje l'ẹkalanu ono, ayi edzukobeje ono. Unu t'ayi ba ahakwa iya; wata agbala. L'o nwekwaru ndu, hawaru mee ya; yọ dọwa l'ọ bụ ozi; nọduru ẹphe; l'ẹphe a-nọdu agbalaje tekenteke. Unu t'ayi be emeshi ẹge ono. Iphe ayi e-gbe emeje bụ t'ayi meje tẹ ọkpoma shihu ibe ayi ike; ketekete ẹge-a unu phuru lẹ Ewe kẹ Nnajiufu dọkwa ntse-a.

²⁶ Mbụ: nta-a, ayi mawaru iphe bụ ọkpobe okfu ono; bya elebezi ẹnya eme iphe dụ ẹji b'ẹ to nwehekwa ngweja, asafukwadu iphe dụ ẹji, ayi meru. ²⁷ O gbe bụru iphe lanụ, nọnu nwęnkinyi bụ ọtsu-egvu k'iphe e-me

ny, bụ iya bụ egvu ikpe Nchileke. L'ọ kwa ẹjo ọku ono, eme ẹnari ono bę bụ ọku ọpụ e-mebyishi iphe bụ ndu kwefuru Nchileke ike. ²⁸ Ọobujekwa madzụ -dakaa ekemu Mósisu; a -dọwa ẹbo; m'ọ bụ ẹto gbaa ya ekebe; a nma iya ikpe; woru onye ọbu megbua. Ẹ ta phujekwaru iya imiko. ²⁹ Ọ -bụru l'eemegbuje onye dakaru ekemu Mósisu emegbu; unu lewaru ẹge ọo-dụ onye kpọru Nwatibe Nchileke ẹbo-ẹbo l'afụ. Onye ono bę Nchileke a-kafukwaaru ọgwa ọchi; mbụ onye wotaru mee Nwa Nchileke; mee iphe mmakanụ; mbụ mee ono, Kuráiyisutu gude mee tẹ ọgba-ndzụ Nchileke yẹle madzụ vuru ire ono; l'ẹke ọ bụkwaphu mee ono b'o gude sachaa onye ọbu; t'onye ọbu bụru onye dọbebe mma l'ifu Nchileke. Onye kpọru Nwa Nchileke ẹbo-ẹbo l'afụ bụakwa Ume-dụ-Nsọ, emejeru ayi eze-iphe-oma bę ọogwo l'ẹja. Egbe onye ono bę Nchileke a-kakpọkwaaru ọgwa ọchi. ³⁰ L'ayi makwaru onye ono, kfulu; sụ: "L'ọ yẹbedua e-melata; bụru iya bę ọkfu ụgwo nọ l'ẹka." Yọ sụkwaphu ọdo: "L'ọ yẹbe Nnajiufu e-kpe ndibe iya ikpe." ³¹ Mbụ l'onye Nchileke ono, nọ ndzụ ono nmaru ikpe bụakwa ẹjo iphe byaru iya.

³² Unu nyatakwa ẹge o shi dọru unu lẹ mbụlembu teke ono, unu phuru iphoru kẹ Nchileke ono. Unu nyatakwa ẹge unu gude jee iphe-ẹhuka, ha igweligwe; unu atalẹ nshi; unu te kwe t'iphe ono kapyabę unu ẹka. ³³ O nwetsukwaaru teke e shi achije unu ọchi; mee unu iphe-iphere l'edzudzu ọha; nweru teke shi abuje: a -kpadu unubedua egbe ẹhu ono; unu asụ l'unu nọduwa ọhuma; l'unu lẹ ndu ọpụ aakpa iya a-tụko jee iphe-ẹhuka ọbu. ³⁴ Unu aphụ-tabejeru ndu, nọ lẹ mkpọro l'ọ -bụ unu nọ lẹ mkpọro ọbu. Aanakọtaje unu iphe unu nweru lẹ mgboko; unu egudelee ẹhu-ọtso-ena; tagbua ya lẹ nshi; okfu l'unu maru l'unu nweruru iphe ọdo, kafua mma, bụ iphe ọpụ a-nọduwaru gbururu jeye. ³⁵ Ọo ya bụ; t'ọkpoma shihulekwaphu unu ike ẹge o shihuru iya unu. T'obu ba agbakwa unu ẹbo; lẹ Nchileke e-mekochakwaa kfu unu ụgwo iya l'iphe ha nshinu. ³⁶ Iphe mkpa iya dọru unu bụ ọta-nshi; k'ọpụ unu e-mejekwanu iphe bụ uche-obu Nchileke; shi ẹge ono nata iphe o kweru ụkwa iya.

³⁷ L'ọ dọkwaa l'ọ bụ ẹkwo okfu Nchileke, sụru:

"L'ọ phọduakwarua nwanshi;
onye ono,
byafutaje nụ ono abya.
Ẹ tọo kpọhekwa ụkfu.

³⁸ L'onye woru onwiya ye
Nchileke l'ẹka;

shi ẹge ono dobe ẹka ndoo a-dzụkwaru.
Ọ -bụru l'onye ono
tsulalaru azụ; b'ẹ tọo dọkwa
yẹbe Nchileke mma l'obu."

³⁹ Obekwanu l'ayi ta bụdu ndu ọpụ tsularu azụ, a-la l'iyi. Ayi bụ-chia ndu ọpụ kwetaru nụ; woru onwayi ye

iya l'ẹka; ẹge ee-shi t'ọ dzọo ayi; t'ayi nweru ndzụ gbururu jeye.

Iphe okweta kẹ Nchileke bụ

11 Iphe ono, bụ ekweta ono bụ ogudeshi ẹka ike l'iphe madzụ ele ẹnya iya; bya amakpọru l'iphe ono, ẹ ta phụdu l'ẹnya ono nọphu l'oswiya. ² Ndiche ayi phẹ bụ l'ẹphe kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ẹphe bụ ndu Nchileke sụru l'ẹphe meru ọhuma.

³ Ọ bụ ekweta, ayi kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe o doru ayi ẹnya lẹ mgboko-a bụ okfu, Nchileke kfuru l'ọnu b'ọ gude mee ya; mbụ l'iphemiphe ọbule-a, ẹnya elegbaa-wa bụ okfu, Nchileke kfuru l'ọnu b'ọ shi; mbụ okfu, e kfuru l'ọnu, ẹ ta phụdu l'ẹnya.

⁴ Ọ bụ ekweta, Ébẹlu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ chịru Nchileke ẹja, ka kẹ Kenu, bụ nwanne iya. Yọ bụru ekweta ono meru iphe Nchileke nataru ẹja ono, ọ chịru iya ono; gude koshi l'ọ bụ onye doberu ẹka ndoo l'ifu yẹbe Nchileke. Yọ bụru ekweta, Ébẹlu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe iphe o meru ezilee ayi iphe byeye nta-a; l'ọ nwụhutsuaru.

⁵ Ọ bụ ekweta, Ínọku kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ nọkwaduru ndzụ; Nchileke abya ewolita iya t'ẹ b'ọ nwụhushi anwụhu lẹ phuu; to nwehe onye phuru iya nụ; kẹle Nchileke woliwaru iya. Ẹkwo okfu Nchileke sụru lẹ Ínọku shi emeje iphe dụ Nchileke mma l'obu; b'ọ wolideru iya woba l'imigwe. ⁶ L'ẹ to nwekwa onye a-dụ ike ome iphe dụ Nchileke mma l'obu; m'ọ -bụdu l'onye ọbu kwetaoduru lẹ Nchileke nọ. L'onye akpịrita Nchileke ntse vufutajeodukwa ụzo kweta lẹ Nchileke nọ; kwetakwaphu l'obuje ndu achọ iya nụ nggo.

⁷ Ọ bụ ekweta, Nówa kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ ngabẹru nchị teke Nchileke nmaru iya ọkwa iphe e-mekochaa mee nụ, bụ iya bụ iphe ẹ to gudedua ẹnya iya phụ. Yo mee iphe Nchileke kfuru: kua eze ụgbo, Nchileke gude dzọo yẹ ndibe iya ndzụ. Yo shi ẹge ono koshi madzụ l'umere ndiphe dụ eji. Yọ bụru ekweta ono meru iphe Nchileke guru iya l'onye doberu ẹka ndoo; kẹle Nchileke aguje ndu kwetaru nk'iya lẹ ndu doberu ẹka ndoo.

⁸ Ọ bụ ekweta, Ébirihamu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe o meru ẹge Nchileke kfuru teke o kuru iya. Yọ tųgbua; lufu jeshia alị, Nchileke kweru iya ụkwa lẹ ya a-nụ iya t'ọ bụru nk'iya. Ébirihamu shi l'alị iya tųgbua ije; l'ẹ b'ọ ma ẹke ooje. ⁹ Ọ bụ ekweta, o kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe o je eburu l'alị ono, Nchileke kweru iya ụkwa iya ono. Yo buru iya l'ọ bụ onye laru iya alala. Ụlo, yẹ Áyizaku; mẹ Jékọpu shi ebuje abụleruphu ụlo, e gude ẹkwa mee. Ẹphebedua bẹ Nchileke kwekwaruphu ụkwa iphe lanụ ono, o kweru Ébirihamu ono. ¹⁰ L'iphe Ébirihamu ele ẹnya iya bụ eze obodo ono, a tọru ntọ-l'alị iya k'ọphungu, oo-nwe-waruru gbururu jeye ono; mbụ eze obodo ọphu bụ

Nchileke gude ẹka iya tųa ẹge ọo-dụ; bya egude ẹka iya kpua ya l'onwiya.

¹¹ Yọ bụru ekweta, Séra l'onwiya kwetaru kẹ Nchileke; mekwaruphu; yọ bụru yẹbe nwanyi, nọru; tọ tsụbua ime jeye yọ nọghaa teke gbaru iya l'ọtsuta ime bẹ Nchileke meleru-a; yọ tsuta ime. Ishi iya aburu l'ọ doberu Nchileke l'onye evudoshije ike l'iphe o kweru ụkwa iya. ¹² Yọ bụru iphe ono meru iphe ọ bụ nwoke lanụ ono; mbụ Ébirihamu mekocharu bụru nna, muru igwe ọha; lẹ nwoke ọphu shi kahụwa akahụ; mbụ dụwa l'ọ bụ onye nwụhuru anwụhu. Ụnwu iya emeebe; bya ajaa àjàjà; l'ọ bụ mkpọ-kpodo, nọ l'igwe; mbụ l'ọ bụ eveve mgbogidi ẹnyimu; bụru 'aguta aguta.

¹³ Iphe bụ ndu ono, a gushikotaru ono gudeshi ẹka ike l'iphe ono, Nchileke kweru ẹphe ụkwa iya ono jeye ẹphe anwushihu. Iphe ono, Nchileke kwegbaaru ẹphe ụkwa iya ono te rukwa ẹphe ẹka l'ẹphe nọkwadu ndzụ.

Obenu l'ẹphe phụkotaru iphe ono, nọkwadu ote-ẹnya ono; bya etee ẹswa iya. Ẹphe ekweta l'ẹphe l'ẹphe bụ mbyamumba; bya aburu ndu kpafutaru uri lẹ mgboko. ¹⁴ Ndu ekfu ẹge ono bụ iphe ẹphe ekoshi bụ l'ẹphe achọkwadu alị, e-mekochaa bụru nk'ẹphe achọcho. ¹⁵ Ndẹge obu obodo phụ, ẹphe shi lufuta phụ shi aduje ẹphe; mẹ ẹphe achọlahaa ụzo; laphushia azụ.

¹⁶ Obenu l'ẹke ẹnya dụ ẹphe bụ l'obodo ọphu ka mma, bụ iya bụ obodo ọphu nọ l'imigwe. Yọ bụru iya meru iphe-iphere te emedu Nchileke l'ẹphe kuru iya Nchileke ẹphe; okfu l'ọ kwakọberu ẹphe obodo kẹ imigwe.

¹⁷ Ọ bụ ekweta, Ébirihamu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe o dutaru nwatibe iya; mbụ Áyizaku t'ọ je eg-bua; gude chịaru Nchileke ẹja teke ono, Nchileke mejeru tẹ ya data iya ono. Yọ bụru Ébirihamu ono, Nchileke kweru ụkwa lẹ ya a-nụ iya nwata ono; bẹ gbeshiru nụ duta nwa nanụ iya ono jeshia ọchiru Nchileke ẹja. ¹⁸ Nchileke kweru Ébirihamu ụkwa: "L'ọo Áyizaku bẹ oo-shi mụshia ụnwu nwanwanwanwanwa." Yọ bụru nwa lanụ ono; mbụ Áyizaku bẹ Ébirihamu dutaru; gude jeshia ọchiru Nchileke ẹja. ¹⁹ Iphe Ébirihamu phuru abụleruphu lẹ Nchileke a-dụ ike mee Áyizaku t'ọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bụnu iya bụ l'e-kfude iya ekfukfu bẹ Áyizaku dụwa l'ọ bụ onye shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; keshinu o mekocharu; tsoru Ébirihamu lata azụ.

²⁰ Ọ bụ ekweta, Áyizaku kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ gọru ọnu-ọma nụ Jékọpu yẹ Íso; bya kwetakwaphu l'ọnu ono, ya gọru ono e-rekota ẹge ya gọru iya.

²¹ Ọ bụ ekweta, Jékọpu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ gọru ọnu-ọma nụ ụnwu Jófẹfu l'ẹhu l'ẹhu; b'ọ nwụhuderu. Yo vudo evudo; woru mgboro iya tsube l'alị; fozita l'eli iya; baaru Nchileke ẹja l'ọogo ọnu-ọma ono.

²² Ọ bụ ekweta, Jósẹfu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe tẹmanu yọ nwụhude b'ọ kfuru lẹ ndu Ízurẹlu e-mekochaa shi l'alí Íjiputu wụfufu; lashia alí, Nchileke kweru ẹphe ụkwa iya. Yọ bya ekoshikwaphu ẹphe ẹge ẹphe e-me ọkpu iya teke ẹphe wụfuderu.

²³ Ọ bụ ekweta, nne lẹ nna Mósísu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ẹphe domiru Mósísu ọnwa ẹto l'a mụtsuaru iya; okfu l'ẹphe leri iya ẹnya; yọ bụru nwata, dọ ugwu; ẹphe ta tsụ egwu omebyi ekemu, eze ndu Íjiputu tūru sụ t'e gbujee iphe bụ nwata nwoke, onye Ju mụru k'ọphungu.

²⁴ Ọ bụ ekweta, Mósísu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe teke o vufutaru b'ọ jikaru t'ẹ b'e kujehi iya nwati-be nwa-nwanyi eze ndu Íjiputu. ²⁵ Ọ hataru otsoru ụnwu Nchileke; jee iphe-ẹhuka; ma l'ọnodu l'ẹhu-ọtso-ẹna; eme iphe dọ eji; mbụ ẹhu-ọtso-ẹna ọphu ẹ-te nwedu ẹke ọnono-bebe. ²⁶ Iphe ọ kweru ẹka bụ l'ọ -bụru l'aakpa iya ẹhu l'okfu ẹka Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya l'ọ-bya lẹ mgboko ono b'ọ ka iya mma ma lẹ ya nwekotaru ẹku, nọ l'alí Íjiputu mgburumgburu. Ishi iya aburu l'ẹnya dọ iya l'obunggo ọphu nọ l'ụzo ifu.

²⁷ Yọ bụru ekweta, Mósísu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ haru Íjiputu; tųgbua; tọ tsụ egwu l'ẹhu e-ghu eze ndu Íjiputu ono eghughu. Yo tsua ẹka l'ọkpoma; nọ-kirishia; l'à sùrù l'ọ gude ẹnya iya phụ Nchileke; l'ẹ-ba bụ lẹ Nchileke bụ onye eegudeje ẹnya phụ. ²⁸ Ọ bụ ekweta, Mósísu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe o gbu-beru ishi kẹ Aji Esweta teke ono, ọ sụru ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha t'ẹphe woru mee nwaturu phęgbaa l'iphe bụ ọnu ibo ẹphe; tẹ onye mgbugbu-madzụ, byaru og-bushi ndu bụ ọkpara ndu Íjiputu ba dọ ọkpara kẹ ndu Ízurẹlu, oo-gbu.

²⁹ Ọ bụ ekweta, ndu Ízurẹlu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ẹphe wụlahuru l'echi Eze Ẽnyimu Uswe; eje l'ọgbodali l'ọ bụ onye eje l'echi esu-ụzo. Ndu Íjiputu ejeshia esweswe; mini erigbushikota ẹphe.

³⁰ Ọ bụ ekweta, ndu Ízurẹlu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ụpho-mkpuma, e gude kpụ-peehe Jériko mgburumgburu daru lẹ ndu Ízurẹlu jephetsuaru iya mgburumgburu abalí ẹsaa. ³¹ Ọ bụ ekweta, nwanyi ọkpara ono; mbụ Réhabu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe a haru iya; ta tųkohe yele ndu kwefuru Nchileke ike gbushia; okfu l'ọ domiru ndu Ízurẹlu ono, byaru ngge lẹ Jériko ono; shi ẹge ono dzọo ẹphe.

³² ?Mu e-le ole agụ? ?Bụ teke ole bẹ mu a-nọdu gụshiwaru Gídiyọnu phę; mę Béraku; Sámusínu; Jéfuta; mękpo Dévidi phę; Sámuwelu; męwaru ndu nk-fuchiru Nchileke? ?Teke ole bẹ mu a-nọdu kọkota akọ ẹge ẹphe kwetaberu kẹ Nchileke? ³³ Ọ bụ ekweta, ẹphe kwetaru kẹ Nchileke bẹ meru iphe ẹphe tsoru mbakeshi ọgu; lụkota ẹphe kpamu. Yọ bụru ekweta ono bẹ ẹphe shi egudeje eme ndu alí ẹphe t'ẹphe meje iphe vudo nhamụna; gude iya phụa ẹge

Nchileke shi meeru ẹphe iphe o kweru ẹphe ụkwa iya; gude iya mekwaaphu agụ, gage egbu ẹphe; to nwe ọphu dọru ike kụhaa ọnu akụhaa; ³⁴ bya egude iya dzọ-nyia ọku, ada ririri; bya egude iya nahụ ndu gude ogu-mbeke achị ẹphe k'egbugbu. Ẽphe shi bụru ndu ike ta nọdu; e metsukwanua; ẹphe abya aburu ndu ike nọ. Ẽphe shi bụru ọ-karia-ẹka l'ọgu; k'ọphu ẹphe shi achije ndu ọhodo nanụ nanụ. ³⁵ Ụnwanyi, kwetaru nụ phuru ndibe ẹphe, nwụshihuru nụ l'ẹphe shi l'ọnwu tetagbaa nọdu ndzụ.

O nweru ndu ọphu e meru l'iwe jeye ẹphe anwụshihu. Ẽphe ahata; l'ọ be kẹ t'ẹphe jika Nchileke ẹge eeshi t'a haa ẹphe t'ẹphe gbalaa; t'e gbuchikwaa ẹphe t'ẹphe nwụshihu. Iphe kparu iya nụ bụ l'ẹphe ele ẹnya lẹ Nchileke e-mekochaa mee t'ẹphe teta nọdu ndzụ ọphu ka mma. ³⁶ O nweru ndu ọphu a jaru ewena; chia ẹphe iphe; nweru ndu ọphu a tųru mkpakọbe; chita ẹphe je eye lẹ mkpọro. ³⁷ O nweru ndu ọphu a tug-bushiru lẹ mkpuma; nweru ndu ọphu e kwobuhuru ẹbo; nweru ndu ọphu e gude mma gbushia. Ẽphe eshi etsojeru aghaphelephu; iphe ẹphe shi eyeje l'ẹhu aburu akpọ egwu. Ẽphe kparu ụkpa; a kpa ẹphe ẹhu; mee ẹphe; ẹphe ejee iphe-ẹhuka. ³⁸ Mgboko dọta-be eji k'ọphu bụ l'ẹ tọ gbadu k'ọphu ẹphe a-nọkota iya. Ẽphe shi anọduje aghaphe l'echi-ẹgu, ẹ te budu ebubu; mę l'ẹke eze ugwu nọgbaa. Ẽphe eshi ebuje l'ọgba mę l'enu.

³⁹ Ndu-wa tųkokwa bụru ndu ẹkwo okfu Nchileke ekoshi l'ẹphe bụ ndu Nchileke sụru l'ẹphe shi eme ọhuma. Yọ bụru ekweta, ẹphe kwetaru kẹ Nchileke ono kparu iya. Ẽphe anọ-o jeye; iphe ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono te rukwa ẹphe ẹka. ⁴⁰ Iphe meru iphe ọ dọ ẹge ono bụ lẹ Nchileke achiru ayi idzu, ọphu ka mma. Iphe ọ tųberu bụ l'oo-wota ayi l'ẹphe tųgbabe; mee ayi ugbo lanụ t'ayi tųko bụru ndu dzuru oke; dųebe mma l'ifu iya.

Nchileke ehe ayi l'ọ bụ nna

12 A bya l'ẹhu k'ayibedua; iphe bụ ndu ono tųkookwaru nọ-pee ayi mgburumgburu l'ọ bụ onye urukpu nọ-pheru mgburumgburu. Ẽphe tųko eme t'ayi maru iphe okweta kẹ Nchileke ono bụ. Ọo ya bụ t'ayi hakwaa iphe bụ iphe alọla ayi azu; haa iphe bụ iphe dọ eji ono, ẹ-te kwedu ayi ọha ẹka ono. T'ayi byibe ẹka l'ọkpoma; maa ọso-amama ono, nọru ayi ono; ² tųbekpelephu Jisọsu ẹnya; agba ọso ono; l'ọ ya bụ onye ivuzọ ọso k'okweta kẹ Nchileke ono; bụru iya eme t'ayi gbaa ya; gbafulu iya l'ishi. Yębedua mawaru ẹhu-ọtso-ẹna, Nchileke doberu iya. Yọ bụru iphe ono meru iphe o kwetaru; jee iphe-ẹhuka jeye; a kpọyabe iya l'oshi-osweru; yọ nwụhu; ọphu iphe-iphere, e shi l'egbe anwụhu ono, ọ nwụhuru ono mee ya te nwe

iphe ọ bụ iya. Nta-a b'o jearu je adugaru l'ẹka-utara aba-eze Nchileke.

³ Unu rijekponua ke Jisosu ono, tuko iphe-ehuka ono jeebe ono. Ọ tuko ẹjo ememe, ndu eme iphe dụ ẹji meru iya; me ẹjo okfu, ẹphe kfuru iya dagbukota le nkichi. Unu nyataje iya; k'ophu ike ta agvudu unu. Ọdo bụ t'unu ba sụ l'unu ta agbahedu oso ono. ⁴ L'ogu, unu l'iphe dụ ẹji alu be unu ta alurukwaa; k'ophu unu a-lu iya jeye; e gbushia unu egbushi. ⁵ ?Unu zahawaru okfu ono, Nchileke kfuru, o gude mee t'obu shihu unu ike l'unu bụ unu iya ono uto? Ọ suru:

"Nwa mu; ba arikuwa l'ahuhu,
Nnajiufu ahụ ngu te nwedu iphe ọ bụ;
ophu i gudekwa l'ọ baru
ngu mba; wata ọla azu-azu.

⁶ L'ọ kwa onye Nnajiufu yeru
obu be oohuje ahuhu;
buru onye ọ nataru t'ọ buru nwa iya;
be oochije echachi."

⁷ Ọo ya bụ; teke Nchileke ahụ unu ahuhu; unu tajakwa nshi; l'ahuhu ono bukwa ahuhu, nna ahuje nwa iya t'ọ maru iphe. Ọ kwa ahuhu, Nchileke ahụ unu ndono; okfu l'unu bụ unu iya. ?Unu phujeru nwa, nna iya ẹ-ta hudu ahuhu t'ọ maru iphe? ⁸ Teke ọ bụ le Nchileke ta ahudu unu ahuhu t'unu maru iphe ẹge oohu unu iya ọdo; ọo ya bụ l'unu ta abudu okpobe unu iya. Unu bụ ndu a gbataru l'okpara. ⁹ Ọobuje teke ndu bụ nna ayi ke mgboko-a echi ayi echachi; ayi eyeleru-a ẹphe ugwu. ?Buchia Nna ayi ophu bu l'imigwe be ayi ta akafuduaru oworu onwayi nu; shi ẹge ono nweru ndzu. ¹⁰ Ndu bụ nna ayi ke mgboko-a ahuta-bejelephu ayi ahuhu nwa afa olemole ẹge dụ ẹphe mma. Obenu le Nchileke ahuje ayi ahuhu; k'ophu ọo-duru ayi le mma; t'ayi dubebe mma l'ọ bụ yebedua. ¹¹ Ọobuje teke aahụ ayi ahuhu t'ayi maru iphe; yoo hụ ayi oku teke ono; ẹhu ta atso ayi ẹna. Ndu, a huru ahuhu; huta; ẹphe amaru iphe; emetsujekwaa buru ndu eme ohu-ma; bukwaruphu ndu ẹhu emetsujee dụ agu.

Ọnma okwa

¹² Ọo ya bụ; unu vudoshia ike l'ekwekwe ono, unu kweru ke Nchileke ono. L'ọ dukwa l'ẹka tsushiru unu ume; dụwa l'okpa afu unu kwekwekwè. Unu l'ochia ẹka ono, tsushiru unu ume ono alochi; unu emee okpa ono, afu unu kwekwekwè ono t'o shihutsua unu ike. ¹³ Unu tuko iphe bụ iphe a-nochi unu uto; wofu; k'ophu unu tee medu te ndu ophunanu, dụwa l'ọ bụ ndu okpa nwushihuru anwushihu phu paru okfu Nchileke ono haa. L'ọ kwa l'uto, vudo nhamunha be okpa, nwuhuru anwuhu e-teta.

¹⁴ Unu kebe ẹhu meje iphe e-me t'unu l'oniyemone obule ọdu le nchi ọdu-ndo; buru ndu dụ nsọ; l'onye ta adudu nsọ ta abyakwa bya aphu Nchileke. ¹⁵ Iphe

unu a-kwaberu ẹnya bụ t'ẹ b'o nwe onye a-gbakutaru eze-iphe-oma ke Nchileke azu. Unu eletakwaphu ẹnya t'ẹ b'o nwe onye a-bya adu l'ọ bụ ogbaragba-oshi, atso ile; kpofta l'ẹke unu no; bya aghaswashilaha unu ẹhu; shi ẹge ono merushia igwe oha. ¹⁶ Unu letakwa ẹnya t'ẹ b'o nwe onye a-ọdu eme ke nwanyi; too nwe onye a-ọduje elegbu iphe ke Nchileke l'ẹnya l'ọ bụ I-so. Le Iso gudekwa oji tototo ke nri; kweta te nwunne iya buwaruru okpara, yebedua, bụ Iso shi buru; l'okfu te ya ria ugbo nri lanu. ¹⁷ L'unu manaru l'e metsuaru; yo cholaha te nna iya gooru iya onu-oma. A sụ iya l'ọ gbawaru iya l'azu; okfu l'ẹ to nwehedu ẹge oo-shik-wadu mekwaa iphe o mebyihawaru emebi. Yo gude ẹnya-mini; choo onu-oma nna iya ono; to nwehe.

¹⁸ Ẹke unu byaru ta bukwa Ugwu Sáyinayi, unu e-byi ẹka l'ọ bụ ndu Izurelu teke ono, Nchileke turu ẹphe ekemu ono. Ẹ to bukwa l'oku ono, enwu raphuraphu ono be unu byaru; to bụ l'ochi ono; m'ọ bụ ẹke ono gbahuru tsabalangu ono. Ẹ to bukwa l'eze pherephere ono; ¹⁹ to bụ oda upyoku ono; m'ọ bụ olu ono, daru l'ọ bụ egbe-igwe ono be unu nuru. Le teke ndu Izurelu nuru olu ono be ẹphe rokwaru t'ẹ b'o kfuhekwa ọdo. ²⁰ Ishi iya aburu l'ekemu, Nchileke turu be ẹphe suru l'ọ kariru ẹphe ẹka; bụ iya bụ ekemu ono, suru: "L'ẹ to nwedu m'o -ruhuru; ọ buru anu be ẹhu iya chiru l'eze ugwu ono; t'a tugba ya le mkpuma." ²¹ Iphe ẹphe phuru l'ẹke ono dunuka biribiri; k'ophu Mosisu suru: "Le ya atsushikwa egwu ike; k'ophu ẹhu anma iya anmanma." Ẹ to bukwa egbe ẹke ono be unu byaru.

²² Ẹke unu gbe bya bukwa Ugwu Záonu; mbu obodo ke Nchileke; Nchileke ophu no ndzu. Ẹke unu byaru bukwa obodo ophu ẹpha iya bụ Jerusalemu ophu no l'imigwe; unu byakfutaru unu ojozi-imigwe ophu bụ 'aguta-aguta. ²³ Ẹke unu byaru bukwa ẹke unu Nchileke, o dobekotaru l'onodu ndu bụ okpara dzukoberu; ẹhu atso ẹphe ẹna; mbu ndu e deru ẹpha ẹphe l'ekwo l'imigwe. Unu byakfutakwaru Nchileke; onye bụ iya e-kpe oniyemone obule ikpe. Ndu unu byakfutaru bụ ndu nwuhuhawaru nu, doberu ẹka ndoo; ndu Nchileke meru t'ẹphe dufubebe mma l'ifu iya. ²⁴ Onye unu byakfutaru bukwa Jisosu; onye bụ iya jigbabe Nchileke yele madu l'ogba-ndu ophungu ono. Unu byakfutakwaphu mee ono, ọ l'okaru l'oshi-osweru ono, bụ mee ophu ekoshi iphe ophu ka ke Ebelu mma.

²⁵ Ọo ya bụ t'unu kwabenuphu ẹnya t'unu ba ajika ongaberu onye ono, ekfu okfu ono nchi. Le keshinu ndiche ayi phe ta nahudu ikpe Nchileke; okfu l'ẹphe ta ngadu nchi l'iphe ono, a loru ẹphe ẹka le nchi le mgboko-a ono be ayibedua ta anahukwa; m'ọ -buru l'ayi jikaru onye ono, no l'imigwe, alo ayi ẹka le nchi ono.

²⁶ Teke ndiche ono be olu iya nmakotaru eliphe mgburumgburu jijiji; obenu le nta-a b'o kfuwaru: "L'ọ ugbo lanu be ya a-nmafua eliphe jijiji; nmakota nmaa

imigwe.”²⁷ Nchileke sọru: “L’ò búfua ugbo lanú.” Ugbo lanú ono, o kfuru ono koshiru l’iphe ono, o meeberu ono bẹ oo-mekota t’ò nmaa jijiji; yo wofu iya. Ọo ya bú k’òphu ọphu ta nmadu jijiji a-nọdu.

²⁸ Ọo ya bú t’ayi keleje Nchileke ekele; okfu l’ò nọwaru ayi ẹke ọ bú eze; mbú ẹke te nwedu iphe ha k’ònmá iya jijiji. T’ayi keleje iya; gude ọdu-biribiri iya; wozita onwayi alí; kwabeje iya ugvu; ²⁹ lẹ Nchileke ayi búkwa ọku, te nwedu iphe ọodzu-phodoje.

Ome iphe dọ Nchileke mma

13 Unu ba ahakwa oyeru ibe unu obu ono, bú iya bú obu ono, unu gude okfu l’unu shiwa l’ẹka Kuráýisutu búru ọnwunna; yeru ibe unu ono. ² Unu ba azahakwa ọkwajeru ndu byaru abyabya ẹbyee ọkpobe akwakwa. L’ò nwekwaru ndu gudetsu-a l’ẹphe akwaru ndu byaru abyabya ẹbyee; kwaarú ọnwu ojozi-imigwe ẹbyee; ẹphe ta ma. ³ Unu nyatajẹkwa ndu mkpọro; t’ò dọjekwa unu l’ò bú unu nọ lẹ mkpọro ọbu. Unu nyatajẹkwa ndu eje iphe-ẹhuka; t’ò dọjekwa unu l’ò bú unu eje iphe-ẹhuka ọbu.

⁴ Tẹ ndu alú alúlu mejekwa alúlu, ẹphe; k’òphu ọo-búru iphe ẹ-te nwedu onye a-nọdu amaru iya ẹjo ẹka. Tẹ nwoke yẹle nyee ya ba adúkwa onye ọphu e-ri ogori; shi ege ono merushia onwẹphe. Lẹ nwoke, eme kẹ nwanyi; m’ò bú nwanyi, eme kẹ nwoke; mẹ ndu eri ogori bẹ Nchileke a-nmakwa ikpe.

⁵ Unu be eyenukakwa ẹnya l’okpoga. T’iphe unu nweru dzujekwaarú unu. Lẹ Nchileke kfuakwaru iya l’onwiya; sọ: “Lẹ ya ta ahakwa ngu ẹka; ya te ebuhaa ngu ẹka.” ⁶ Ọo ya bú; unu t’ayi kfushijenu okfu-a ike; kfufe iya l’ẹ-ba atsú egvu:

“L’ò kwa Nnajiufu bú
onye eyeru mu ẹka;

to nwe lẹ mu atsú egvu.

?Bú onye e-me mu ngunu.”

⁷ Unu nyatajẹ ndu ono, vu ọzo koshi unu ọzo ono; bú iya bú ndu ono, ziru unu ozi-ọma Nchileke ono. T’ego-munggo rukwaa unu alí; t’unu nyata ege ẹphe shi anọduje eme teke ẹphe nọ ndzú; jeye ẹphe anwúhu. T’ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke dúkwa l’ò bú nk’ẹphe.

⁸ Jisọsu Kuráýisutu bú onye ono, ọ bú ono b’ò bú ọnya-phua; ya b’ò bú ntanú; ya bú ọo-bú gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ẹ tọo gbanwejedu agbanwe. ⁹ Unu be ekwekwa t’iphe eezi ezizi, dútsua iche iche shi uswe bya akpọbyia unu ọzo. Ọ dọ mma t’ayi gude eze-iphe-ọma, Nchileke eme; t’obu shihu ayi ike. Ome nsọ nsọ nri, eeri eriri te emekwa t’obu shihu ayi ike; l’ẹ to nwebukwaa onye tsojeru iya ege ono, o yejeru ẹka.

¹⁰ Ayi nweru ẹnya-ngwẹja Nchileke; mbú ọphu ndu achikwaduru Nchileke ẹja l’ọlo, e gude ẹkwa mee; ta hadu kẹ ria iphe shi iya nọ. ¹¹ Onye, bú onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; egudeje mee anú bahú lẹ Ẹke-

Kakọta-ọdu-Nsọ t’ẹphe gude iya chíja ẹja; nwefu iphe dọ ẹji. Obenu l’anú ono, e gbuwaru egbugbu ono; bẹ eewotaje lufu l’ọdu ndu Ízurelu; je akpọo ya ọku. ¹² Ọ bú iphe ono meru iphe Jisọsu nọkwaruphu l’azú mkpúkpu; jee iphe-ẹhuka; nwúhu; ege ee-shi t’ò gude mee ya; safu iphe dọ ẹji, ndiphe meru. ¹³ Ọo ya bú; unu t’ayi jekfube iya l’azú mkpúkpu; t’a túko ayi l’iya mee iphe-iphere. ¹⁴ L’ẹ to nwekwa obodo, ayi nweru lẹ mgboko-a, bú obodo ọphu a-nọduwaru jeye. Ọ búchia iphe meru nọ bú l’ayi achọ obodo ọphu abya nọ. ¹⁵ Ọo ya bú; t’ẹ b’ò nwekwa teke ayi a-hajẹ otushi Nchileke ẹpha. Tẹ otushi ẹpha ono búru ẹja, ayi shi Jisọsu l’ẹka achí anú iya. Ọ bú ẹpha ono, ayi etushi iya ono a-bú iphe shi ayi l’ọnu, ekoshi l’ayi búwa ndu nk’iya. ¹⁶ Unu ba ahakwa ome iphe dọ mma; unu taa ha ogudeje iphe unu nweru eyeru ibe unu ẹka; l’ò kwa egbe ngwẹja ono bú ọphu dọ Nchileke mma.

¹⁷ Unu meje iphe ndu ishi unu sọru t’unu mee; m’ò -ruhuru; ọotsu unu l’ẹhu ememe. L’ò kwa ndu ono, bú ndu ishi ono bẹ anọduje eche ndzú unu; keshinu ẹphe e-mekochaa vudo l’ifu Nchileke; doo ege ẹphe jetaberu ozi ẹhu unu. Teke unu emewa iphe ẹphe sọru t’unu meje bẹ ẹphe e-gude ẹhu-ọtso-ẹna; jee ozi ẹphe ono. Ọdumeka bẹ ẹphe a-nọdukwa atsú ude l’ime obu ẹphe; eme iya. Ono te nwekwa uru, unu erita iya.

¹⁸ Unu kfujekwa nọru ayi Nchileke. Ọphu ayi makpọoru bú l’obu ta awadu ayi awawa; to nwe teke ẹ tọ búleduphu t’ayi mee iphe dọ mma l’iphemiphe ọbule, ayi eme bẹ ayi eshibeje ite iya. ¹⁹ Iphe mu arọshikpoo unu ike; ọnwunna mu; bú t’unu kfufe nọ Nchileke; tẹ Nchileke kwe tẹ mu byakfuta unu ẹgwewa.

Okfu anú Nchileke

²⁰ Tẹ Nchileke ono, bú iya emeje t’ẹhu dọ agu ono; yekwaru unu ẹka. Ọo ya meru tẹ Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráýisutu shi l’ọnwu teta nọdu ndzú; bú iya bú onye shi l’anwúhu, ọ nwúhuru búru eze onye eche ayi ege eecheje atọru. Yọ búru mee, ọ lọkaru teke ono, ọ nwúhuru ono b’ò gude mee ọkwa ono, Nchileke kweru tukobe l’ogba-ndzú yẹle madzú ono t’ò vuru ire jeyewaru. ²¹ Tẹ Nchileke ono mee t’unu nweru iphemiphe ọbule, bú iphe dọ mma; t’unu meje uche-obu iya. Tẹ Nchileke shikwaphu l’ẹka Jisọsu Kuráýisutu mee iphe dọ iya mma l’obu ayi. Tẹ ajaja búru kẹ Kuráýisutu gbururu jeye lẹ tutu yoyo! Ono kwa ege ọ dọ.

Okfu, eegude akpọchi iya ishi

²² Ọ kwa arọro bẹ mu arọ unu; ọnwunna mu; sọ t’unu takwaa nshi; nọa ozi-wa; l’ẹkwo-wa, mu deru unu-wa ta dúkwa ogologo. Ọo ya bú t’ò mee t’obu shia unu ike. ²³ Iphe mu eme t’unu maru bú lẹ nwanna ayi Tímoti, e shi tuchia lẹ mkpọro b’a haakwaru. Ọ -byanú

ęgwegwa bę mu l'iya a-yıru-a teke mu a-bya unu ag-baphe.

²⁴ Unu kelekotaru mu iphe bı ndu ishi unu; mę iphe bı ndu kę Nchileke. Ọnwunna ayi ndu Ịtali ekelekwaphu unu.

²⁵ Tę Nchileke meeru unu eze-iphe-ọma l'unu ha.

Jémusu

1 Mbèdua, bụ Jémusu, bụ nwozi kẹ Nchileke; mę nwozi kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu ekele ndu kẹ Nchileke, dzuru mgboko ekele.

Ekwekwe; mę mmamiphe

² Ụnwunna mu; teke iphe dụ l'ọga l'ọga byaru tẹ ya data unu; unu wotaje iya t'ọ bụru iphe ote ẹswa; ³ kẹ l'unu mawaru l'a -data unu adata kẹ ekwekwe, unu kwere bę unu e-shi iya mụta ọtaru iphe nshi. ⁴ Unu takpẹlephu nshi tafu iya l'ishi; ẹge unu a-dụebe mma; dzukwaaphu oke ẹge ẹ tọo dudu iphe a-phodu unu l'ẹhu. ⁵ O -nweru l'unu ha onye mmamiphe pehuru; t'onye ono sụ Nchileke t'ọ nụ iya mmamiphe. Ọo-nụ iya ẹya; kẹle Nchileke bụ o-me-l'uko; l'egudeje obu iphoro anụ onyemonye ọbule iphe ọ sụru t'ọ nụ iya. ⁶ Ọlobu; t'onye ono kwetakwa l'iphe ookfu tẹ Nchileke nụ iya bę ọo-nụ iya. T'obu ba agbakwa iya ẹbo; l'onye obu agba ẹbo dukwa l'ọ bụ akpara-mini eze ẹnyimu, bụ pherephere anọduje atunga iya. Ọ -turu iya jee ifu; yọ turu iya laa azu. ⁷ T'egbe onye ono ba arikwa l'o nweru iphe ya a-nata l'ẹka Nnajiufu; ⁸ kẹ l'onye ego-munggo agba ẹbo te evudoshijekwa ike l'iphe bụ iphe oome ememe.

Ụkpa; mę ẹku

⁹ Tẹ nwanna, akpa ụkpa saje nsasa k'emeli, Nchileke meliru iya. ¹⁰ T'onye ọphu bụ oke amadu sajekwaphu nsasa mę Nchileke -meda iya. Okfu l'onye ono e-rifu l'ọ bụ igu oshi; ¹¹ kẹ l'ọbuje: ẹnyanwu -haa; wata ochishi ike; ẹwu anwua kpa; igu iya erishihu. Mma iya agvu. Ono bụ ẹge oke amadu a-gbabuhukwaphu l'ẹke ọono lẹ mgbaphe.

Adata yele onwu eye

¹² Ọnu-oma bụ k'onye taru nshi teke iphe-adata dakfutaru iya; okfu lẹ teke a datatsuru iya; tọ da; bę aa-nụ iya ndzụ, bụ obunggo, Nchileke suru lẹ ya e-bu ndu, yeru iya obu. ¹³ Ọo ya bụ; onye iphe-adata dakfutaru; ome ẹjo iphe -wata iya agugu; t'onye ono ba asukwa l'ọo Nchileke enwu iya eye tẹ ya mee ẹjo iphe. Lẹ tọ dukwa onye Nchileke enwuje eye t'o mee ẹjo iphe; tọ dụ onye enwu Nchileke eye t'o mee ẹjo iphe. ¹⁴ Ọ bụ ome ẹjo iphe, agụ madzụ edetaje onye ọbu ye; ẹjo iphe ono anmata iya l'onya. ¹⁵ Teke ẹgu ẹjo iphe

ono tsutaru ime; yọ mụ iphe dụ ẹji. Iphe dụ ẹji ono -kalẹphu; yọ mụ anwuhu.

¹⁶ Ụnwunna mu, mu yeru obu; unu be eshiswekwa ụzo. ¹⁷ Iphe, bụ iphe, aanụ anunu, dụ mma; mę iphe ẹwoma, ẹ-te nwedu ntupo bukwa l'imigwe b'o shikota. O shi l'ẹka Nna, meshiru iphoro, nọ l'imigwe; bụ iya bụ Nna ọphu ẹ-te chinyajedua echichi; nyihu l'ọ bụ ẹnyanwu; k'ọphu aa-sụ l'ọ -nyihu bę ọchi a-gbaa. ¹⁸ Ọ chiru obu iya; gude okfu ono, bụ ọkpobe okfu ono mụ ayi t'ayi bụru ndu ọdungu l'iphe bụ iphe o keru ekeke.

Ọnu-iphe-lẹ-nchi; mę ememe iya

¹⁹ Ụnwunna mu, mu yeru obu; unu nyatakwa ọwaa: T'onyenonu bukwaru onye egebejeodu nchi; t'iphe eekfu doo ya ẹnya; tẹmanu yo yede iya ọnu. T'onye ono ba abukwa onye obu-ọku; ²⁰ kẹ l'iphe eeme l'ẹhu-eghughu ta bukwa iphe vudo nhamunha l'ifu Nchileke. ²¹ Ọo ya bụ; unu shi ishi lanụ tufu onwunu iphe bụ umere, dụ oyi; mę iphe bụ iphe ashj, unu eme; zia obu l'alj nata okfu ono, a kwaru l'ime ọkpoma unu l'ọ bụ onye kuru akpuru iphe ono. Ọ kwa okfu ono a-dụ ike dzofuta unu.

²² Ọlobu: unu bukwaru ndu eme okfu ono ememe; unu ba abukwaru ndu anụ iya anunu nkinyi iya; l'ono bukwa ome onwunu eswe. ²³ L'onye anulephu okfu ono; too me iya ememe yekwaru nwoke, eleje ẹge ifu gbaru iya l'onyo; ²⁴ o -lege l'iya phu; yọ paru iya togbo lufushia; zahaakwaphu ẹge ya shi gbaa. ²⁵ Obenu l'onye enyoje ekemu ono, ẹ-te nwedu ntujo ono; mbu ekemu ono, emeje t'e nweru onwonye ono; o -fuberu iya ifu tekenteke; ọphu 'ọ bụdu ọ-nutsua-ọ-nọ-kirishia; ọ -buru onye emeje iya ememe; onye ono bę Nchileke e-gude k'iphe oome ọoru ọnu.

²⁶ Onye arj lẹ ya bụ onye kẹ Nchileke l'ẹ bọo tajẹ ire iya ẹra; onye ono bukwa eswe bę oome onwiya. Onye ono bę kẹ Nchileke ọphu oome bukwa iphe mmanu.

²⁷ Obenu l'onye kẹ Nchileke ọphu Nchileke, bụ Nna kwere l'ọ bụ ọkpobe iya; bụru ọphu ẹ te merudu emeru bụ: ọkwo ndu a tọru ogbe lẹ mkpa; oyeru unwanyi, mma tufuru ẹka; ọwaa osefu ẹka l'ẹjo iphe kẹ mgboko.

Ọnma ọkwa kẹ ọbo madzụ ẹbo

2 Ụnwunna mu; t'unubedua, bụ ndu kweru kẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu; mbụ Nnajiufu, dọ biribiri; unu ba abọjekwa madzụ ẹbo. ² T'a -sụ l'umadzu ẹbo bataru lẹ ndzuko unu; onye lanụ bụ oke amadụ, gba echi-mkpọla; bya akwaa onwiya bugebe; onye ọphu abụru onye ụkpa; yee nkaraba uwe. ³ Teke unu ka ọkwabe onye ọphu kwaru ngwa phụ ugwu; sụ iya: "T'ọ tọkwa ẹhu;" bya ekoshi iya oshi ọo-nọdu; bya asụ onye k'ụkpa phụ: "T'o vudo l'ẹke ono;" m'ọ kwanu: "T'ọ bya anọdu l'alj l'iku ọkpa mu ẹke-a;" ⁴ tọ dọ iya bụ l'ikpe nmaru unu; kẹ l'unu abọwa madzụ ẹbo l'ime onwunu; bya egude ejo ọkpoma ekpe ikpe.

⁵ Unu gebeduduphu nchi; ụnwunna mu, mu yeru obu: ?tọ bụdunua ndu ụkpa lẹ mgboko-a bẹ Nchileke fọtaru t'ẹphe bụru ndu e-shi l'ekwekwe, ẹphe kweru; nweru iphe l'ifu Nchileke; bụkwaruphu ndu e-nweru ẹke ọ bụ eze, bụ iphe ọ sụru lẹ ya a-nụ ndu yeru iya obu-a? ⁶ Obenu l'ẹ to nwedu iphe unu gụberu ndu ụkpa. ?Tọ bụdunua ndu oke amadụ anọduje akpa unu ẹhu-a? ?Tọ bụdunua ẹphe akpụjeru unu je edobe l'ifu ndu ikpe-e! ⁷ ?Tọ bụdunua ẹphe anọduje ekfubyishi ẹgiri ẹpha ono, unu aza ono ekfubyishi?

⁸ Teke unu emewa ekemu ono, shi l'ẹka Nchileke, bụ eze ono; bẹ unu emewa ọhuma, bụ iya bụ ekemu ono, nọ l'ẹkwo okfu Nchileke ono, sụru: "T'i yeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu." ⁹ Obenu l'ọ -bụru l'unu aboje madzụ ẹbo bẹ unu emekwa ejo iphe; ekemu anmakwaphu unu ikpe l'ọ bụ ndu mebyiru ekemu.

¹⁰ L'onye mekotaru iphe ekemu ono kfuru l'ọ ha; mephodo iya nanụ bẹ ikpe nmaakwaru l'ọ mebyikotawaru ekemu ono l'ọ ha. ¹¹ L'ọ bụkwaphu onye ono, sụru t'ẹ b'i rishi ogori; sụru t'ẹ b'i gbushi ọchi. Ọ -bụru l'ẹ tii ridu ogori; l'egbu ọchi; b'i bụakwa onye emebyi ekemu. ¹² Ọo ya bụ t'unu kfufe okfu; unu emeje umere l'ọ bụ ndu, ee-mekochaa gude ekemu ono, emeje t'e nweru onwonye ono kpee ikpe. ¹³ L'onye ta aphuduru ibe iya imiko bẹ Nchileke ta aphukwaru imiko mbọku ono, oo-kpe ikpe ono. Obenu l'onye aphujeru madzụ imiko ta atsuhedu ikpe Nchileke egvu.

Iphe bụ l'e kweru kẹ Nchileke

¹⁴ Ụnwunna mu; ?nanukpo uru, ọo-baru onye sụru lẹ ya kweru kẹ Nchileke; ọphu ookoshidu iya l'umere iya? Egbe ekwekwe ono; ?ọo-dzofuta iya tọo? ¹⁵ Ọ -bụru lẹ nwanna ngu kẹ nwoke m'ọ bụ kẹ nwanyi bẹ agbawa-a ọtu; tọ phụ nri kpua akpo; ¹⁶ onye lanụ l'ime unu asụ iya: "T'ọ tọkwa ẹhu-o! T'ọ laa je anyaru ọku; rijia ẹpho"; l'ẹ b'ọ nụ iya iphe bụ mkpa ẹhu iya; ?bụ egbe uru ngunu bẹ nọkpoo l'egbe iphe ono? ¹⁷ Ọ bụ ẹge ono bẹ ekwekwe dọ. Ekwekwe, e kweru kẹ Nchileke; ọphu

eekoshidu iya l'umere bẹ bụkwa iphe nwuhuru anwuhu l'onwiya.

¹⁸ T'e wota iya l'ọ -nweru onye sụru mu: "L'onye ọwaa kwekwaru kẹ Nchileke; umere k'onye ọphunanu adu ugwu;" iphe mu e-kfuru iya bụ: "T'o koshiedu mu ekwekwe, o kweru kẹ Nchileke; m'ọ -koshidu mu iya l'umere iya. Mbẹdua e-gudekwanu umere mu koshi iya lẹ mu kweru kẹ Nchileke." ¹⁹ I kweru lẹ Nchileke bụ Nchileke lanụ; nggu emekwaa ọhuma. Ọ kwa ẹge ono bẹ ọgvu kwegbaaru; gude iya nmagbaru ruuruu.

²⁰ Ọlobu; nggube onye mmanu-a; ?iimekpo t'a karu ngu akaru l'ekwekwe, e kweru kẹ Nchileke; ọphu eekoshidu iya l'umere bụ iphe iphòró tọo? ²¹ ?Nanụ ẹge onye iche ayi; mbụ Ébirihamu gude bụru onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke? O shi l'iphe o meru. L'ọ gude Áyizaku, bụ nwa iya je egbugbu tẹ ya gude chjaru Nchileke ẹja l'ẹnya-ngweja. ²² ?Unu ta phudu ẹge ekwekwe, o kweru kẹ Nchileke yele ememe iya dagbaru? Ekwekwe, o kweru bẹ iphe ono, o meru ono koshiru l'ekwekwe ono dzuru oke. ²³ Ọo ya bụ ẹge iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke eree, e deru; sụ: "Lẹ Ébirihamu kweru kẹ Nchileke; Nchileke agụaru iya ẹya l'odobe-ẹka-ndo; gụa ya ọnya yẹbe Nchileke." ²⁴ Unu phukwa l'ọo l'umere madzụ b'e gude agụ iya l'onye doberu ẹka ndoo; ẹ tọ bụkwa ekwekwe nwẹnkinini iya.

²⁵ Ọ kwaphu ẹge kẹ nwanyi ọkpara ono; mbụ Réhabu dọ ndono. Ọ kwaphu umere iya kpataru iphe Nchileke guru iya l'onye doberu ẹka ndoo; kẹ l'ọ kweru t'ẹphe bata mbụ ndu Ju, e ziru ozi; bya eyeru ẹphe ẹka; ẹphe eshia ụzo ọdo laa.

²⁶ Ọo ya bụ l'ọo ẹge madzụ, ume ta nọdu bụ iphe nwuhuru anwuhu bụ ẹge ekwekwe, e kweru kẹ Nchileke; ọphu eekoshidu iya l'umere bụkwaphu iphe, nwuhuru anwuhu.

Ire bụ ọgu

3 Ụnwunna mu; unu ba adukwa l'igwe bụru ndu ezije iphe. L'unu marua lẹ ayibedua, ezije iphe-a bẹ Nchileke a-kakwa okpeshi ikpe ike. ² Ayi l'ayi ha eshisweje ụzo l'igweligwe. Ọ kwa onye te kfuswebua okfu bẹ dūberu mma. Ọ bụ egbe onye ono akpadekota-je onwiya.

³ Ọ -bụru l'ayi egudeje igwe ọnu-inya; gagbabe inya ọnu t'ọ meje iphe ayi sụru t'ọ mee bẹ ayi eshije ẹge ono alọ-zì inya ọbu t'ọ shia ẹke ayi tūberu. ⁴ Ọdo bụ ugbo-mini, bụ pherephere anọduje eme iya; yọo gba. Unu lewaru ẹge ọ habe nshinu; yọ bụru oke pherephere anọduje apa iya l'ẹje; ọle ọ kwa nwa bakpabakpa eku-ugbo bẹ eegudeje anga iya t'ọ shia ẹke onye ishi, anga iya nụ gọberu.

⁵ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ire bụ nwiphe nshiji, motaru madzụ l'ẹhu. Ọle ọonoduje etu onwiya ikpa. ?Unu phuru ẹge ẹgbudu habe nshinu l'echi-ẹgu? Obenu l'ọo

akpuru ichechọku lanu adzujẹ obotẹgu. ⁶ Ire bu akpuru ichechọku. Ire nọchiru ẹnya iphe bu ẹjo iphe, nọ lẹ mgboko-a l'ẹhu ayi. Ire ekfurushije ugwehu madzụ mgburumgburu; l'alọtajekwaphu ọku alı-maa; tsobe lẹ ndzụ madzụ; yọ dzụa ya dzufu. O shielephu teke a muru onye ono dzụa jeye teke ọo-nọ-bebe.

⁷ Ẹ tọ dudu egbe anu-egu-egbudu; m'ọ bu nweu; ọdumeka buru unwu anu, awu awuwu l'ali; m'ọ bukwanu unwu iphe, bu lẹ mini, ẹ ta ago-tajeghedu agota; yo buru l'ufu; tọ dukwa nu ọphu ẹ ta gotawaru; yo buru l'ufu. ⁸ Obenu l'ire ta dudu madzụ, tsuru iya agota. Ọ bu ẹjo iphe ẹ-te kwedu ogude ẹka; temanu b'ọ du l'ọ bu ẹzẹ ẹjo agwo, ẹ-tee dobejedu onye ọ taru ndzụ.

⁹ Ọ kwa ire ono be ayi gude aja Nchileke ono, bu Nna bya aburu Nnajiufu ono ajaja. Ọ kwa iya phụ be ayi gude atụ ibe ayi onu; mbukwa madzụ ọphu Nchileke meru; yọ du l'ọ bu yebe Nchileke. ¹⁰ Ọ bu onu ono kwaphu be ọgo onu-oma shi; mburonu eshikwa iya phụ. Unwunna mu; ẹ tọ bukwa ẹge ono b'ọ gbaru t'ọ du. ¹¹ ?Akọ kọjeru unu lẹ nggele lanu atsofutaje mini, atso utso-mini; bya atsofutakwaphu mini, atso age l'ugbo lanu? ¹² Unwunna mu; ?unu phujeru ẹke uchokoro miju akpuru igbogo? ?T'unu phujeru ẹke ube miju uchokoro? Ono kwaphu ẹge ẹ te ekutadu mini, atso utso-mini lẹ mmaswi.

Mmamiphe, shi l'imigwe

¹³ ?O nweru onye ọ du l'ọ maru mmamiphe; nweru egomunggo l'unu ha? T'onye ono koshiedu iya l'ome umere oma yele ome agù, shi lẹ mmamiphe. ¹⁴ Teke bukwanu l'ọ ijimanya jiru unu obu; obu aburu unu age; unu aburu ndu mkpamenya; unu be ejekwa otu onwunu ẹpha ke mmamiphe; ke l'ọ bu ẹjo-ire be unu gude mebyia ọkpobe okfu ono. ¹⁵ Egbe mmamiphe ono te eshikwa l'imigwe; ọ kwa mmamiphe ndiphe. Ẹ to shikwa Ume Nchileke l'ẹka; ọ kwa mmamiphe, shi Sétanu l'ẹka. ¹⁶ Iphe obu bu l'ọ ẹke ijimanya; me mkpamenya nọ be mkpaka nokwaphu; tọ du egbe ẹjo iphe ta nọru iya nu.

¹⁷ Obenu lẹ mmamiphe ọphu shi l'imigwe be du iche. Mmamiphe ono be onye nweru iya nu dueberu mma; l'eme odo; l'eme onu-utso; l'ekweje t'a chia iphe l'idzu. Onye ono aphuru madzụ imiko; nweru umere oma l'ẹke madzụ nọ. Ẹ tọ kpochajedu mkpocha; ọphu 'ọ bụdu okfuru-iche-eme-iche. ¹⁸ Akpuru ndu, edokwa edokwa amitaje bu ndzụ, vudo nhamunha l'ifu Nchileke.

Oshita ndiphe ọnya

4 ?Bu awe be ọba-phe mbà yele osepe okfu shigbaa unu? Ẹke ẹphe shigbaa unu bu l'iphe ẹgu iya alofu unu ogvu ẹkpiri. ?Tọ du iya bu iphe, unu ẹya alaji l'ẹhu unu? ² Ọbuje teke iphe agụ unu; ẹka te eru iya

unu; unu egude ke iphe ono gbua ọchi; jia ijimanya: nkata te enwe okfu. Unu awata ose okfu; balahaa mba. Iphe agụ unu; be unu ta aphujedu ọzo iya; okfu l'unu ta asujedu Nchileke t'ọ nu iya unu. ³ Unu asuje t'a nu unu iphe; ta nu iya unu; ke l'iphe, unu vu l'obu gude arọ iya bu ẹjo ọriri; ẹge unu ee-shi mee ẹhu unu ẹhu unu. ⁴ Unube ndu-a, ẹ te gudedu ire ẹphe ẹka l'ọ bu unwanyi, eri ogori-a! ?Unu ta madu l'onye eshita iphe-otso-ena ke mgboko-a ọnyà be buwa ọhogu Nchileke? Ọo ya bu l'iphe bu onye hataru te yele ndiphe l'eshi ọnya emekwa onwiya ọhogu Nchileke. ⁵ ?T'unu arije l'iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke bu ke mmakanu tọo? Bu iya bu ọphu suru: "Lẹ Nchileke eko okopho ume ono, o yeru t'ọ buru l'ime ayi ono." ⁶ Obenu lẹ ndu e gude ire ẹphe ẹka be Nchileke anuje iphe-oma, ka nshinu. Ọo ya kparu iphe ekwo okfu Nchileke suru:

"Lẹ Nchileke akfuchije ndu eku onwephe ekuku ọzo. Ndu ọphu wozitaru onwephe ali; be oomejeru eze-iphe-oma." [†]

⁷ Ọo ya bu t'unu wota onwunu ye Nchileke l'ẹka. Unu kfuchia Obutuswe ọzo; unu aphu l'ọo-gbaru unu ọso. ⁸ Unu byakfuta Nchileke ntse; unu aphu l'ọo-byakfuta kwaphu unu ntse. Unu kwọo onwunu ẹka unube ndu ẹjo iphe. Unu mekwaa obu unu t'ọ du Nchileke mma unube ndu obu agba ẹbo. ⁹ T'ọ rua unu l'ẹhu; t'aphu ji unu obu. Unu kwaa ẹkwa; te nchichocho bu ru unu aphu; ẹhu-ena aburu unu iphere. ¹⁰ Unu wozita onwunu ali l'ifu Nchileke; oo-gude ẹka iya wolía unu eli.

Aanma ọkwa k'okfurushi nwanna

¹¹ Unwunna mu; unu be ekfurushijekwa ibe unu; onye ekfubyishi nwanna iya; m'ọ kwanu onye gude obu iya l'anma nwanna iya ikpe be bukwa ekemu be ookfubyishi; bukwaruphu ekemu l'onwiya b'ọ gbe ekpe ikpe. I -kpedekwanu ekemu ikpe; ọo ya bu l'ẹ tii mehedu iphe ekemu ono kfuru; gbahaa l'i buwa onye ikpe. ¹² Ọ bu onye lanu nkinyi iya bu onye atuje ekemu; buru iya nkinyi iya bu onye ikpe. Ọ bu iya nkinyi iya aduje ike dzofuta; buru iya aduje ike mebyia. ?Bu onye be iirije l'i bu; nggube, onye anma ibe ngu ikpe?

Aanma ọkwa ke nsasa

¹³ Unu ngabe nchi unube ndu asuje: "Lẹ ntanu m'ọ bu echile be unu e-je mkpukpu, du ẹgaphu; nọo l'ẹke ono mkpurophu afa; gbaa ngho; rita uru." ¹⁴ Obenu l'unu ta makwa ẹge echile a-du. ?Bu ngunu be ndzụ unu bu? Ndzụ unu dukwa l'ọ bu ẹnwuru-ọku, ekpolihuje; kpua tū; a -nolephu nwanshi; yo phukashihu.

[†] Ẹtu 3:34

¹⁵ Iphe gbe gbaa t'unu kfujee bu: "O -būru uche-obu Nchileke bẹ ayi a-nọdu ndzū; gbaaru ọwaa; gbaaru ọphu." ¹⁶ Obenu ọwaa bẹ unu gbe etse etsetse; l'asashi nsasa. Unu ta madū l'egbe ekuku ono l'ọ ha bu ẹjo iphe.

¹⁷ Ọo ya bu; l'iphe bu onye machacharu-a iphe, dū mma, gbaru iya l'ememe; to me iya b'ọ buakwa onye ọbu ome iphe dū ẹji.

Ọkwa, aanmaru ndu nweru iphe

5 A bya abya nta-a lẹ kẹ unubẹ ndu nweru iphe. Unu ngabẹ nchị. Unu kwashia ẹnya-mini; unu echia mkpu k'ẹjo aphū, a-byaru unu. ² Ẹku unu l'ọ ha bẹ buakwa iphe reshihuru ereshihu. Ngwa unu; bẹ nra ripyashigeekwaru. ³ Okpoga unu; mẹ mkpọla unu gbaakwaru ẹgba. Ọ bụ ẹgba iya ono e-vudo agba unu ekebe. Oo-kepyashi anū-ẹhu unu l'ọ bụ ọku. Nta-a bẹ unu kparu ẹku kuberu onwunu l'ikperazu-wa. ⁴ Ndu, jeru unu ozi l'ẹgu bẹ unu gudewa ụgho kpamia ụgwo, unu ga akfū ẹphe. Aphū, ẹphe agū bẹ ruakwaru l'igwe; mkpu kẹ ndu, kpataru unu iphe unu meberu l'alị bẹ ngashīwaru Nchileke, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike nchị an-gashī. ⁵ Unu buwa lẹ mgboko-a; tūsarū ẹhu; l'eriphe ọva ọva; emephelephu iphe charu unu l'ọkpoma. Unu riwaru; gbaa ẹbà l'ọ bụ anū-ẹbà; chaa tọo; kwabẹru mbọku, ee-gbu unu. ⁶ Unu nmaru onye, doberu ẹka ndoo ikpe; woru iya gbua; to yeru unu ọnu.

Ọta-nshi; mẹ okfu anū Nchileke

⁷ Ụnwunna mu; ọo ya bu t'unu takpẹlekwaphu nshi jeye teke Nnajiufu a-bya. Unu phūwaru ẹge onye kọru okfu atajẹ nshi; kwabẹru iphe o meberu l'alị. Ọotaje nshi; ngabẹru mini ọdungu. Yọ taa nshi jeye l'uboku ephefu. ⁸ Unubẹdua; unu takwaphu nshi; obu eshihu unu ike. Ishi iya abūru lẹ teke Nnajiufu a-bya dūakwa ntse.

⁹ Ụnwunna mu; unu ba agujekwaru ibe unu aphū ẹge Nchileke ẹ-te ekpedu unu ikpe. Unu lekwa l'onye ikpe nọkwa ntse.

¹⁰ Ụnwunna mu; unu nyatajẹkwa ndu nkfuchiru Nchileke, shi gude ẹpha Nnajiufu ayi kfua okfu. Unu gude ẹphe; mūta ọtaru iphe-ẹhuka nshi. ¹¹ Unu eleen-ua: ọ kwa ndu taru nshi bẹ ayi ekuje ndu a gọru ọnu-oma nū. Unu nūwaru ọta-nshi kẹ Jobu; unu anūkwaa-phu ẹge Nnajiufu gude kfūa ya ụgwo l'ikperazu. Lẹ Nnajiufu bu onye obu-imiko; bukwaruphu ọ-gba-mkpu.

¹² Ọphu katsuānu; ụnwunna mu; bu t'unu be erijek-wa angū. Ọphu ọ dūkwa iphe ọdo, unu e-gude ria angū: m'ọ bụ igwe; m'ọ bụ alị. Teke unu sūru: "Iye" t'ọ bukwaru: iye. Teke unu sūru: "Wawa" t'ọ bukwaru: wawa; k'ọphu Nchileke ta anmadu unu ikpe.

¹³ ?O nweru l'unu ha, onye eje iphe-ẹhuka? T'onye ọbu kfuru nū Nchileke. ?O nweru l'unu ha onye ẹhu at-sọ ẹnā? T'onye ọbu gūa egvu; gude jaa Nchileke ajaja. ¹⁴ ?O nweru l'unu ha, onye iphe-ememe eme? T'onye ọbu kukoo ndu, e meru ọgurenya chọchi t'ẹphe bya ekfuru nū Nchileke l'ifu iya. T'ẹphe gude ẹpha Nnajiufu wūa ya manū l'ishi. ¹⁵ L'okfu, e kfuru nū Nchileke; bya ekweta l'oo-me bẹ a-dzotakwa onye iphe-ememe eme; Nnajiufu e-me; yọ gbakerehu. Teke bu l'o meru iphe dū ẹji bẹ aa-gūru iya ẹya nvū.

¹⁶ Ọo ya bu; unu kọshijeeru ibe unu iphe dū ẹji, unu meru. Unu kfujekwaruphu nū Nchileke l'okfu ẹhu ibe unu; ẹge ee-me t'ẹhu dū unu mma. Okfu, onye doberu ẹka ndoo kfuru nū Nchileke bẹ erejekwa; takpọshia alị. ¹⁷ Eláyija; ?tọ būdu madzū, kfū ẹka kfūru ọkpa ẹge ayjbedua kfū? O kfuru nū Nchileke kfushia ya ike; sū t'igwe b'egeda mini l'alị. Kẹ mini abūru kperengu afa ẹto l'onwa ishingū. ¹⁸ Yọ bya ekfuru nū Nchileke ọdo; igwe abya enwushi mini; iphe a kuru l'alị awata amishi ọdo.

¹⁹ Ụnwunna mu; o -nweru l'unu ha onye shisweru ụzo l'ọkpuberu okfu ono; onye ọdo edulata iya azū l'ụzo, vudo nhamūnha; ²⁰ t'onye ono maru l'onye du-lataru onye meru iphe dū ẹji azū t'ẹ b'o shishi ẹjo ụzo; onye ono, shisweru ụzo ono bẹ aa-dzofuta obu iya l'ẹka ọnwu; gūkwaaru iya nvū l'igweligwe iphe dū ẹji.

1 Pyita

1 Ẹkwo-ozí-wa bẹ shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pyita, bụ onye ishi-ozí Jisọsu Kuráiyisutu.

Ndu mu ede iya anụ bụ unubẹ ndu Ju ono l'unu ha, a chikashiru l'alí unu; unu agbakashíhu laa ọhodo je eburu ono. Ndu je eburu lẹ Póntusu; ndu eje eburu lẹ Galéshíya; Kapadósiya; Éshíya mẹ lẹ Bitíniya. ² Mbụ unubẹ ndu, Nchileke, bụ Nna ọtáru; mee unu; unu abụru ndu nk'íya. Nchileke ọtáru unu; okfu l'ọ bebehaoduru l'ọdungu maru l'unu a-bụru ndu nk'íya. Yọ bya ezi Ume-dụ-Nsọ; yo mee unu; unu abụru nk'íya; k'ọphu unu a-nọdu anụjeru Jisọsu Kuráiyisutu okfu; mẹ k'ọphu Jisọsu ono e-gude mee ya safukota unu iphe, bụ iphe dụ eji, unu meshiru l'ọ ha.

Tẹ Nchileke mee t'eze-iphe-oma nk'íya rube unu ẹka; rube iya unu k'anyinyi iya. Yo mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu ọgbodo eburu.

Ole ẹnya ndzụ gbururu jeye

³ Unu t'ayi jaa Nchileke ajaja. Ọo ya bụ Nna kẹ Nnaji-ufu ayi Jisọsu Kuráiyisutu! Ọ phụwaru ayi imiko, nyiberu anyibẹ. O mewaru Jisọsu Kuráiyisutu; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; shi ẹge ono mụa ayi ọdo. Nta-a bẹ ayi elewa ẹnya ndzụ ọphungu, ayi a-nọ gbururu jeye lẹ tutu yoyo. ⁴ Ayi elekwaphu ẹnya l'ayi l'unu e-mekochaa tuko gbaru mgba nweru iphe-oma, Nchileke doberu unu l'imigwe; mbụ iphe-oma ọphu ẹ-ta hadu kẹ rehu erehu; tọ ha kẹ mebyihu emebyihu; tọ ha kẹ kahụ akahụ. ⁵ Ọ bụ okfu l'unu woru onwunu ye Jisọsu l'ẹka meru iphe oogudeje ike iya akwachi unu t'ẹ b'ọ nwe iphe e-me unu jeye teke oo-koshi unu lẹ ya dzọtahawaruru unu. Yọ bụkwanuru l'ikperazụ bẹ oo-koshi iya unu ọbu.

⁶ Ono bebekpo bụru iphe unu a-nọdu ete ẹswa iya; a makwaru-a l'unu jefutaje iphe-ẹhuka, dutsua iche iche, bụ iphe a-data unu adata. Obenu l'ono bụa kẹ nwa nta-a; ẹ tọ dukwa ẹge ọo-nọ-bebe. ⁷ Iphe kparu iphe unu jefutaje iphe-ẹhuka ono bụ t'e gude iya maru l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráiyisutu ta bụdu ekwekwe nggogo. Unu lewaru mkpọla-ododo. Mkpọla-ododo bụ iphe vu oke aswa. Obenu l'ọ mebyihujekwanu emebyihu. Yọ bụlekwaru-a l'ọku b'aahụje iya; gude data iya t'a maru: ?ọ bụa ọkpobe iya t'ẹ tọ bụdu? Ọ kwaphu ẹge ono bẹ aa-data ekwekwe, unu kweru t'a maru: ?ọ bụ ọkpobe ekwekwe; t'ọ bụ ekwekwe nggogo. Ekwekwe ono bẹ unu manaru-a l'aswa iya ka aswa mkpọla nsh-

inu. A -datatsua ya; ọ -bụru ọkpobe ekwekwe bẹ unu kweru; a jaa unu ajaja; mee t'unu gbufu chalahaa l'ọ bụ iphoro, shi Nchileke l'ẹka; a kwabekwaphu unu ugwu. Yọ bụru mbọku ono, Jisọsu Kuráiyisutu a-bya ono b'ọo-dukota ẹge ono. ⁸ Unu yeru Jisọsu obu l'ẹ-ba bụ l'unu gudejewa ẹnya unu phụ iya. Unu ewotawa onwunu ye iya l'ẹka; l'ẹ-ba bụ l'unu gude ẹnya unu ele iya nta-a. Ọo ya meru iphe unu e-te ẹswa; tee ẹswa, ẹtu iya ẹ-ta dudu; ⁹ kẹ l'unu eritawa uru, nọ l'ekweta, unu kwetarú, bụ iya bụ lẹ Kuráiyisutu a-dzọfuta unu.

¹⁰ Lẹ ndu nkfuchiru Nchileke kfuakwaru kẹ adzọta ono, Nchileke a-dzọta unu ono. Ẹphe shi tọ nwehu ese t'ọ doo ẹphe ẹnya; t'ẹphe maru ẹge kẹ adzọdo ono, Nchileke kweru ukwa iya ono e-shi ree; mẹ t'ẹphe makwaruphu egbe teke ọbu, oo-re ọbu. ¹¹ Ẹphe seru t'ẹphe maru ọgẹ teke iphe ono e-re; maru ẹge oo-shi ree; mbụ iphe ono, Ume Kuráiyisutu, bu ẹphe l'ẹhu shi ama ẹka ala ono; tsube l'iphe-ẹhuka, Kuráiyisutu e-je; jeye l'ugwu, Nchileke a-kwabẹ iya teke o jetsuaru iphe-ẹhuka ono. ¹² Nchileke abya emee ndu nkfuchiru iya ono; ẹphe amaru l'ozí ono, ya ziru ẹphe ono ta bụdu ozí ẹhu ẹphe; l'ọo unubẹdua b'e ziru iya ẹphe t'ẹphe bya ezia. Unu shiakwa l'ẹka ndu ozí ono, bụ ẹphe bya ezia ya unu ono maru iya nta-a. Ẹphe byaru bya egude ike kẹ Ume-dụ-Nsọ zia ya unu. Ume-dụ-Nsọ ono bụ Nchileke bẹ shi l'imigwe ye iya ẹphe l'ẹhu. Ozí ono, e ziru unu ono bẹ agutsukwaa agụ unuwo ojozi-imigwe. Yọ dụ ẹphe t'a sụ l'ọ nweru ẹge ee-me t'ọ doo ẹphe ẹnya.

Umere, dụ Nchileke mma

¹³ Ọo ya bụ t'unu mee obu unu t'ọ kwabẹ akwabẹ l'ọ bụ onye liru onwiya anuma l'ukfu; unu kpadeje onwunu akpade; unu elekwaphu ẹnya eze-iphe-oma ono, Nchileke e-meru unu teke ono, Jisọsu Kuráiyisutu e-koshilephu onwiya ono. ¹⁴ Teke unu te shidu maru ọkpobe okfu ono bẹ bụ ẹgu ẹjo iphe, shi anọduje agụ unu shi kpuru unu l'ẹka. Keshinu ọphu unu bụ-wa ndu anuru Nchileke okfu; unu be kwehekwa t'ẹgu ẹjo iphe ono kpukwaduru unu ẹge ono, o shihawa kpuru unu ono. ¹⁵ Iphe unu e-gbe mee bụ t'unu shi l'iphemiphe ọbule, unu eme koshi l'unu dụ nsọ; lẹ Nchileke ono, bụ iya kuru unu ono dukwa nsọ. ¹⁶ L'ẹ dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ lẹ Nchileke sụru: "Unu bụkwaru ndu dụ nsọ; lẹ yẹbedua, bụ Nchileke bẹ dukwa nsọ."

¹⁷ Ọbujẹ teke unu ekfu anụ Nchileke; unu eku iya Nna; mbụ Nchileke ono, bụ iya ekpeje onyemonye ọbule ikpe l'ẹge iphe onye ọbu meru dụ dụ-chi ono. Ẹ too kpekwa ikpe nk'iya ele madzụ ẹn्या l'ifu. Ọo ya bụ t'unu gude ndzụ unu l'ọ ha tsuje iya egvu lẹ mgboko ọwaa, a byaru abyabya-a. ¹⁸ Unu marua iphe o phuru Nchileke t'ọ gbata unu l'ẹka ẹjo umere ono, mkpa iya ẹ-ta dudu ono; mbụ umere ono, unu mụturu l'ẹka ndu ono, mụru unu ono. Iphe o gude kfu aswa ishi unu; gbata unu ta bukwa iphe emebyihuje emebyihu l'ọ bụ mkpola-ọcha m'ọ bụ mkpola-ododo. ¹⁹ Iphe o gude gbata unu bukwa mee ono, vu oke aswa ono, bụ iya bụ mee Kuráiyisutu. Kuráiyisutu dụ l'ọ bụ nwaturu, e gude agba ẹja, ẹ-te nwedu ẹke uta nọ iya l'ẹhu; ẹk-woro ta nọ iya ẹya. ²⁰ Ọ bụ iphe ono bẹ Nchileke gude fọta iya. Ọ fọtaha-oduru iya rụ; bẹ yẹbe Nchileke mederu mgboko. Yọ bya erua l'oge ikperazu-wa; yo gude okfu ẹhu unu koshi iya ndiphe. ²¹ Ọ bụ Kuráiyisutu ono bẹ unu shi l'ẹka iya woru onwunu ye Nchileke l'ẹka; mbụ Nchileke ono, bụ iya meru iya; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bukwaru iya phụ kwabẹru iya ugwu ono shi l'imigwe ono. Ọo ya bụ l'unu nọwa Nchileke l'ẹka; elekwaphu ẹn्या l'ọo ya a-dzọ unu.

²² Unu anọduje eme iphe ọkpobe okfu ono kfuru. Unu shiwa ẹge ono safukota iphe bụ iphe dụ ẹji lẹ ndzụ unu; k'ọphu unu yewaru unwunna unu obu. Obu ono, unu yeru unwunna unu ono ta bukwa iwe-l'obu; ọchi-l'ọnu-eze. Unu ba ahakwa oyeru ibe unu obu. Unu kebeje ẹhu gude obu unu l'ọ ha yeru ibe unu obu. ²³ Ishi iya aburu lẹ Nchileke mụwaru unu ọdo; bya anụwa unu ndzụ ọphungu. Ndzụ, unu nọ nta-a te shikwa l'ẹka ndu mụru unu, bụ ọ-nọta-ọ-laa. Ndzụ unu nta-a shiwa Nchileke, bụ ojejoje l'ẹka. Ndzụ ono bụ l'okfu-ọnu Nchileke b'ọ shi. Okfu-ọnu Nchileke bụ okfu, nọ ndzụ; bụru ẹge ono bẹ ọo-nọ iya jeye lẹ tutu yoyo.

²⁴ Ọo ya meru iphe ẹkwo okfu Nchileke sụru:

"Madzụ l'ọo ha dụ l'ọ bụ ẹwu.

Mma kẹ madzụ adụ l'ọ bụ igu, ẹwu ono tsushiru.

Ẹwu ono -kpowa nkụ;

igu iya ono erishihu; dashia.

²⁵ Obenu l'okfu Nnajiufu a-nọ gbururu jeye lẹ tutu yoyo." †

Ọ bụ okfu ono bụ ozi-ọma ono, a bya ezia unu ono.

Mkpuma, nọ ndzụ; mẹ Mba, dụ nsọ

2 Ọo ya bụ t'unu sefukota ẹka l'iphe bụ ẹjo iphe l'ọ ha. T'ẹ b'ọ nwehekwa unu onye a-dzujẹ ẹjo-ire; unu ta abuhe o-kfuru-iche-eme-iche phe; unu haa ẹn्या-kfuru-kfuru; unu ahakwaaphụ okfubyishi madzụ ibe unu. ² T'ọ bụru ẹge ẹgu ẹra anọduje agụ unwegiri-ma, a mụru k'ọphungu bụ ẹge ẹgu okfu Nchileke a-nọ-

duje agụ unu; mbụ okfu Nchileke ono, ẹ te merushidu emerushi ono; k'ọphu unu e-vu; vukfuta ndzofuta unu. ³ Ọ bụ iya bụ iphe ọbu, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "L'unu lẹ Nnajiufu bẹ megbawaru iphe; unu aphụwa l'ọ bụnuka onye obu-ọma."

⁴ Unu byakfuta Nnajiufu ono. Ọ bụ iya bụ mkpuma, nọ ndzụ, Nchileke gude tịa ọkpa-ulo iya. Mkpuma ono, nọ ndzụ ono bẹ ndiphe fofuru tufaa l'ọ bụ 'ọ-ga-lẹ-mkpa. Ọlobu; unu lewaru! L'ẹn्या Nchileke b'ọ gbe bukwaru iya b'ọ fọturu kwabẹ iya ugwu. ⁵ Unu dulephu l'ọ bụ mkpuma, nọ ndzụ, e gude akpụ ulo; jeru byakfuta iya tẹ Ume Nchileke gude unu kpua eze-ulo Nchileke ono, ọokpu ono. Tẹ Jisọsu Kuráiyisutu l'onwiya mee unu t'unu bụru ndu achijeru Nchileke ẹja; t'unu bụru ndu a-nọduje anụ Nchileke ngweja, dụ iya mma. ⁶ L'e dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ lẹ Nchileke kfuru okfu ẹhu Kuráiyisutu; sụ:

"Lekwa; lẹ ya fọtaakwaru

mkpuma lanụ, dụ iya ugwu.

Mkpuma ono bẹ ya egvube

t'ọ bụru itso, guderu iya Záyonu.

Iphe bụ onye dakoberu

mkpuma ono te nwedu

l'ọo-kwaa izimana."

⁷ Ọ kwa l'ẹhu kẹ unubedua, wowaru onwunu ye Kuráiyisutu l'ẹka bẹ mkpuma ono bụ iphe aakwabẹ ugwu. Obenu; l'ẹhu kẹ ndu ọphu ẹ-te kwedu woru onwephe ye Kuráiyisutu l'ẹka; bẹ

"Mkpuma ono, ndu akpụ ulo jikaru ono;

bụ iya mekocharu bya aburu

itso, gude ulo ono."

⁸ L'ẹkwo okfu Nchileke b'e dekwaruphu; sụ:

"Lẹ mkpuma ono bukwa

mkpuma, a-nọduje adụ ndiphe ụkfu;

bukwaruphu mkpuma,

a-buru ẹphe e -vukota;

a daa."

Iphe a-kpa iphe ọo-nọduje adụ ẹphe ụkfu bụ l'ẹphe te ekwetadu okfu Nchileke. Ọ bụ iya meru iphe ọ dufuta-je ẹphe ụkfu ẹge ono.

⁹ Obenu l'unubedua bụ ndu Nchileke gude ẹka iya fọta. Ọ bụ unubedua bụ ndu achijeru Nchileke ẹja; mbụ Nchileke ono, bụ eze ono. Ọ bụ unu bụ mba, dụ nsọ; mbụ ndu Nchileke fọturu; mee ndu nk'iya gẹdegede; k'ọphu unu e-me t'a maru l'iphemiphe ọbule, Nchileke meshiru bẹ bụ iphe gbaru tẹ ndiphe kwabẹ iya ugwu iya; mbụ Nchileke ono, bụ iya kuru unu kufuta unu l'ọchi; bya ekuru unu ye l'iphoro nk'iya ono, dụ biribiri ono. ¹⁰ O nweru teke ẹ to nwedu iphe unu shi bụru. Obenu lẹ nta-a bẹ unu bukwa ndu kẹ Nchileke. O nweru teke unu te shidu maru ẹge Nchileke bụ-tabe onye obu-imiko. Obenu lẹ nta-a b'ọ koshiwaru unu obu-imiko iya ọbu; unu aphụ-wa iya.

Umere ndu, Kuráýisutu t̄oru l'ęgbu

¹¹ Ndu mu yeru obu; unu bukwa ndu laru alala lę mg-boko-a; unu byakwaru iya abyabya. ¹² $\text{\textcircled{O}}$ kwa iya meru iphe mu ekfuru iya unu ekfushiru iya unu ike; s̄u unu byiko; t'unu ba apakwaru onwunu t̄ogboru ęgu ejo iphe d̄u iche l'iche, an̄duje aḡu madz̄u aḡugu ememe. $\text{\textcircled{O}}$ b̄u ndz̄u ophungu ono, Nchileke n̄uru unu ono bę ęgu ejo iphe ono an̄duje etso ōgu. ¹³ Unu mejeru ndu ę-te kwetadua kę Nchileke umere ōma; k'ophu b̄u; o -nweru m'̄o b̄u teke ęphe jederu okfu l'unu b̄u ndu eme eji; ęphe elewaa ege umere unu d̄u-be mma. ęphe egudewa iya ru jaa Nchileke ajaja mb̄oku ono, Nchileke a-bya ęphe okpe ikpe ono.

¹³ Unu be ekwefujekwa ik̄e ome iphe, b̄u iphe ḡovumentu, ach̄i n̄u s̄uru t'e mee. Unu gudeje kę l'unu yeru Nnajiufu obu me iya. $\text{\textcircled{O}}$ -b̄uru l'̄o eze, b̄u iya b̄u ishi kpoo-gbaa nweru iphe o s̄uru t'e mee; unu mejekwaa ya. ¹⁴ Teke o b̄u l'̄o ndu ḡovano iya nweru iphe ęphe s̄uru t'e mee; unu mekwaa ya. Lę ndu ono bukwa ndu o yeru t'ęphe h̄ujęe ndu eme eji ah̄uh̄u; ęphe ajakwaa-phu ndu ophu eme iphe d̄u mma ajaja l'edzudzu oha. Unu ba ajikajekwa l'unu te emedu iphe ęphe kfuru.

¹⁵ Okfu l'̄o b̄u iphe d̄u Nchileke mma l'obu t'unu gude umere ōma, unu eme; mechishia eswe eswe ono, ndu ę-ta madu iphe an̄duje ekfu ono. ¹⁶ Kuráýisutu bę t̄oshiakwaru unu l'ęgbu. Obenu l'ę t̄o bukwa l'a t̄ofuru unu l'ęgbu; unu enweru onwunu a-kpata iphe unu e-woru onwunu t̄ogboru ome iphe d̄u eji. Iphe unu e-gbe mee bukwa t'unu meje umere, gbaru ndu ejeru Nchileke ozi. ¹⁷ Unu kwabeje onyemonye ōbule ugvu. Unu yejeru iphe b̄u unwunna, unu l'ęphe kweru kę Kuráýisutu obu. Unu tsuje Nchileke egvu; unu akwabeje onye b̄u eze ugvu.

Iphe-ęhuka, Kuráýisutu jeru; b̄u ayi iphe-leta-mee

¹⁸ Unubę ndu ejeru madz̄u ozi; unu wozitaje onwunu al̄i l'ęke ndu b̄u nnajiufu unu n̄o; kwabeje ęphe ugvu; unu emeje iphe b̄u iphe ęphe ziru unu ememe. T'ę b'̄o b̄ulekwaa onye ophu nnajiufu iya nweru obu-ōma; d̄uru iya aḡu b'a-n̄duje akwabeje iya ugvu nwenkinyi. T'onye ophu nnajiufu iya d̄uru ęhuka kwabejekwa iya ph̄u ugvu. ¹⁹ Nchileke bę ęhu atsojekwa ęna teke unu gude l'unu b̄u ndu nk'iya richia obu eje iphe-ęhuka; mb̄u iphe-ęhuka inyigirinyi, e meru unu; unu eje.

²⁰ Mb̄u; m'ę t̄o gbakwa kę t'a jaa unu ajaja l'unu richiru obu eje iphe-ęhuka teke eechi unu iphe l'iphe unu meru-a eji. $\text{\textcircled{O}}$ kwa teke unu meru iphe d̄u mma; eechi unu iphe iya; unu -richia obu teke ono: iya-a! ęhu at-s̄o Nchileke ęna. ²¹ Okfu l'̄o b̄u oje iphe-ęhuka; mb̄u egbe iya ophu d̄u Nchileke mma bę Nchileke kuru unu oku iya. Lę Kuráýisutu l'onwiya bę gudekwaphu okfu ęhu unu jee iphe-ęhuka; yo shi ęge ono; b̄uwaru iphe-

leta-mee b'̄o meru doberu unu; k'ophu unu a-m̄utakwanu umere iya. ²² $\text{\textcircled{O}}$ kwa iya b̄u iphe ōbu, e de-hawaruru l'ękwo okfu Nchileke; s̄u: "L'ę to nwekwa-a iphe d̄u eji, o mejeru; t'̄o b̄u l'̄o dz̄ujeru ejo-ire." ²³ E phuakwaru iya iphu; ōbu l'ę to phulatabukwaa. O jeru iphe-ęhuka; ōbu l'ę to nweddu onye o chijeru ęka l'irise. Iphe o gbe mee b̄u l'̄o woru onwiya ye Nchileke l'ęka; mb̄u Nchileke ono, b̄u onye ophu ikpe nk'iya b̄u ikpe, d̄u maa ono. ²⁴ Kuráýisutu l'onwiya bę vutaru iphe d̄u eji, ayi meru l'̄o hak̄ota l'ęhu iya teke ono, a kp̄opyaberu iya l'oshi-osweru ono; k'ophu ayi a-d̄u l'̄o b̄u ndu nw̄uhuru anw̄uhu l'ęke ome iphe d̄u eji n̄o; tę ndz̄u, ayi a-n̄o b̄u-chiaru iphe a-n̄o ekoshi l'ayi b̄uwa ndu Nchileke ḡuru lę ndu doberu ęka ndoo l'ifu iya. $\text{\textcircled{O}}$ b̄u uswiru ęchachi ono, e chiru iya ono bę Nchileke gude mee t'unu k̄orohu. ²⁵ L'unu shikwa agha ririri l'̄o b̄u at̄uru, phuru ęzo; ōbu lę nta-a bę unu latawaru az̄u byakfuta onye ono, eche unu l'̄o b̄u at̄uru, bukwa iya ph̄u b̄u onye eleta ndz̄u unu ęnya ono.

Umere, gbaru ndu al̄u al̄ulu

3 Ege ono kwaphu; unubędua, b̄u unwanyi, al̄utsua nji; unu wozitaje onwunu al̄i l'ęke ndu b̄u nji unu n̄o; k'ophu bukwanu teke b̄u l'̄o nweru nji unu phę ono, b̄u ndu ę-ta angabejedu nch̄i l'okfu Nchileke; ęphe -ph̄ukwanua umere, unu eme; ęphe abya emelaha okfu, Nchileke kfuru. Yo bukwanuru umere unu ono e-me; ęphe abya emelaha okfu ono, Nchileke kfuru ono; m'̄o -ruhuru; to nwekpoonu okfu, unu kfuru n̄u ęphe; ² kę l'ęphe e-gudewaru ęnya ęphe ele umere, ę-ta d̄udu ęke ęta n̄o iya, unu eme eyeru ęphe; okfu l'unu ats̄u Nchileke egvu. ³ T'iphe ęriri iya e-chije unu ęhu ba ab̄ukwa ęge unu e-shi memaa onwunu emema t'unu ma mma. T'iphe unu e-fujeru l'̄oriri iya ba ab̄ukwa ęge unu e-me swengashia ęgbushi unu; mę ęge unu e-shi gude unu iphe e gude mk̄p̄ola meshia; męwaru iphe d̄utsua ęge ono, b̄ugbaa iphe vu oke aswa gude emema onwunu; ophu l'̄o bukwa ęge unu e-shi eye uwe, vu oke aswa. ⁴ T'iphe ęriri iya e-chijechia unu ęhu bukwaru ęge unu e-shi mee obu unu t'̄o d̄u mma; k'ophu ime obu ono, ę te egudejedu ęnya ph̄u ono a-n̄o ama mma; mb̄u mma ophu ta byadu l'ala alala jeyewaru. Mma ono b̄u ome odo; mę oji obu oyi. Iphe ono l'̄o ha bę t̄ukokwa b̄uru iphe vu oke aswa l'ifu Nchileke; ⁵ kę l'̄o b̄u ęge ono bę unwanyi shi egudeje eme mma nk'ęphe teke ndiche. ęphe shi ewojeru onwephe doberu Nchileke iche. Mb̄u l'̄o b̄ulephu Nchileke bę ęphe shi an̄duje ele ęnya l'ęka. ęphe shi ewozitaje onwephe al̄i l'ęke nji ęphe n̄o. ⁶ $\text{\textcircled{O}}$ b̄u ęge ono bę Séra wozitaru onwiya al̄i l'ęke Ébirihamu n̄o. Yo b̄uru iphe ono meru iphe o shi emeje iphe Ébirihamu kfuru; l'akwabeje iya ugvu; shi ekuje iya nnajiufu. Unubędua bukwa okpobe unu Séra; m'̄o -b̄uru l'unu

eme e iphe dū mma; unu te ekwejehe t'ò nweru iphe a-
nòdu eyejekwadu unu egvu.

⁷ Unubẹ ndu ọp̄hu bụ unwoke, alùtsua nwanyi; unu
mejekaruphu unyomu unu umere, dū mma; unu
l'ẹp̄he abụru ẹhu l'alùlu, unu alù. Unu mejeeru ẹp̄he
umere, dū mma; keshinu unu marua l'unwanyi bẹ ụvo
ta nòdu l'ọ bụ unwoke. Unu leta ẹp̄he ẹnya; mejeeru
ẹp̄he iphe mkpa iya dūru ẹp̄he. Unu kwabeje ẹp̄he
ugvu, gbaru ẹp̄he. Okfu l'ọ bụ unu l'ẹp̄he a-tùko shi
l'ẹka Nchileke gbaru mgba nata eze-iphe-oma ono, bụ
iya bụ ndzụ tutu yoyo ono. Unu tũko meje umere, dū
ẹge ono; k'ọp̄hu umere unu ta anọchidu unu ụzo t'unu
be ekfushiru nù Nchileke.

Ome madzụ t'ò jee iphe-ẹhuka ìnyigirinyi

⁸ Ẹke mu a-sùchi okfu mu ono ishi bụ t'egomunggo
unu b̄uru nanù; t'iphe-ẹhuka, byaru ibe unu rujee unu
l'ẹhu ẹge o ruru iya onye ọbu, ọ byaru. Unu eyekwaru-
phu ibe unu obu; l'unu tũkokwa b̄uru ndibe Nchileke;
unu b̄uru ndu obu-imiko; unu ab̄uru ndu ewozitaje on-
wunu alì l'ẹke ibe unu nọ. ⁹ Madzụ -meje unu ẹjo iphe;
unu be egudejekwa ẹjo iphe gwata onye ọbu ụgwo
iya. E -phujee unu iphu; unu be ephulatakwa. Iphe unu
e-mejehia bụ t'unu gbe gọjeru ọnu-oma nù onye ọbu;
l'iphe Nchileke kuru unu oku iya kwa tẹ ya gọru ọnu-
oma nù unu. ¹⁰ L'ẹkwo okfu Nchileke b'e dekwaru; sù:

"Iphe bụ onye ọggu t'ọ kaa nka;
mbọku-mbọku ab̄uru iya k'oma;
t'onye ọp̄hu be egudenuphu ire iya tũ ìkpoki;
ọp̄hu ọodzujekwa ẹjo-ire.

¹¹ T'onye ono ghaaru ẹjo iphe azụ;
watachia ome iphe dū mma.
Yo kebe ẹhu choje iphe bụ:
o -mee ya; nchì adù ndo;
Ọ -ph̄ua iphe ọbu;
t'ẹ b'ọ tugbekwa iya ẹka.

¹² Lẹ Nnajiufu, bụ Nchileke
anọdujekwa eleta ndu
doberu ẹka ndoo ẹnya;
ngabẹkwaphu nchì l'iphe
ẹp̄he ekfuru iya teke ẹp̄he ekfu anù iya.
Obenu lẹ ndu ẹjo iya ono;
bẹ ọoghajeru azụ."

¹³ Nta-a-e! ?Nanùkpoo onye e-mekata unu m'ọ -b̄uru
l'oohe unu uhare ome iphe vudo nhamunha? ¹⁴ Mbù; ọ
-b̄uru-a l'unu eme iphe vudo nhamunha; meru iphe
aapakfuta unu iphe-ẹhuka; unu be eyekwa ọnu; lẹ
Nchileke a-gọkwaru-a unu ọnu. Unu ba atsujekwa
madzụ egvu; ọp̄hu obu 'awajekwa unu mini. ¹⁵ Iphe
unu e-gbe meje bụ t'unu gudeje obu unu l'ọ ha kwabe
Kuráýisutu, bụ Nnajiufu unu ugvu; gude koshi l'ọ bụ
iya bụ Nnajiufu unu ọbu. Unu kwabeje akwabẹ teken-
teke; 'amakwaru ama o -nweru onye j̄iru unu iphe ono,

unu ele ẹnya iya ono: t'unu yeeru iya ọkpobe ọnu;
koshi iya iphe kparu iphe unu ele ẹnya iphe ono, unu
ele ẹnya iya ono. ¹⁶ Teke unu eyeru onye ọbu ọnu ono;
unu zijekwaa obu l'alì yeeru iya ẹya; unu emekwaphu
ekoshi ẹp̄he lẹ Nchileke dūru unu lẹ nsọ. Unu meje iya
ẹge ono; k'ọp̄hu obu ta awajedu unu awawa; k'ọp̄hu
b̄ukwanu: o -nweru ndu ekfuru unu ẹjo okfu; unu
egudekwanu umere ọma ono, unubẹ ndu kẹ Kuráýisu-
tu eme ono meru iphere kpua ndu ọbu. ¹⁷ L'ọ kakwa
mma tẹ madzụ jee iphe-ẹhuka; okfu l'ooome iphe dū
mma; m'ọ -b̄uru l'ọ bụ ẹge ono bẹ dū Nchileke mma;
karia l'ọ bụ ẹjo iphe onye ọbu meru bẹ ọonwu ọonwu
iya. ¹⁸ Unu nyatakwa iphe meru l'ẹhu Kuráýisutu.
Yẹbedua bẹ jekwaru iphe-ẹhuka. Ọ bụ iphe dū ẹji,
ndiphe eme bẹ kpataru iphe o jeru iphe-ẹhuka jeye yọ
nwùhu. Anwùhu ono b'ọ nwùhuru ugbo lanù; sefu
ẹka. Yẹbe onye ono, doberu ẹka ndoo ono anwù-
chiaru ndu ẹ-te dobedu ẹka ndoo ọonwu; k'ọp̄hu oo-du-
ta ayi dukfuta Nchileke. Nniphe bẹ gburu ugwehu
mmakanù, bụ iya bụ ugwehu Kuráýisutu. Obekwanu lẹ
Ume Nchileke meru Ume iya; yọ nòdu ndzụ. ¹⁹ Yọ b̄uru
Ume kẹ Nchileke ono b'ọ gude bahushia lẹ ndu maa
jekfube ndu maa ono, a tuchiru lẹ mkporo ono; je ek-
fuaru ẹp̄he okfu Nchileke. ²⁰ Lẹ teke ndiche ono, Nówa
kuru eze ụgbo ono bẹ ndu kẹ teke ono j̄ikakwaru
ongabe nchì l'iphe Nchileke ekfu; Nchileke ataa nshi
ngakotaru ẹp̄he; tọ dū; jeye teke ọ nonyaaru; haa mini
t'ò rigbushia ẹp̄he. M'ọ b̄ulekwaphu nwa ndu ẹ-ta
badù nwishi bẹ bahuru l'eze ụgbo ono. Ẹp̄he dū
umadzu ẹsato nwenkinyi bahù iya. Nchileke eshi lẹ mi-
ni ono, ụgbo ese eli l'eli iya ono; dzọo ẹp̄he. ²¹ Mini ono
bẹ dū ụdudu mini, e gude eme baputizimu. Baputiz-
imu-wa, a nmaru l'ẹtu-wa ta adujekwa ike safu ayi inyi,
nọ ayi l'ẹhu; ọ b̄ulekwaphu l'ayi egudeje iya arọ
Nchileke t'ọ sachaa obu ayi t'ẹ b'ọ nòdu awa ayi
awawa. Yọ b̄uru l'eteta, Kuráýisutu tetaru nòdu ndzụ
bẹ ooshije dzọo ayi. ²² Yo tetatsua ono; lashia l'imigwe
je anòdu l'ẹka-utara Nchileke, bụ Nna. Ọ bụ l'ẹke ono
b'ọ nòdu b̄uru eze; l'achì iphe bụ ojosi-imigwe l'ẹp̄he
ha; mẹ iphemiphe ọbule, ike nọ l'ẹka; mẹ iphe bụ ndu
ishi l'imigwe.

Ndzụ ọp̄hungu

⁴ Kuráýisutu bẹ jeru iphe-ẹhuka teke ọ nọ lẹ mg-
boko. Ọo ya bụ t'ọ b̄ulekwaruphu ẹge kẹ iphe-
ẹhuka dū Kuráýisutu bụ ẹge ọo-duje unu; mbù t'unu
kwakobekwa k'oje iphe-ẹhuka unubedua. L'ẹ to nwek-
wa onye jeebejeru egbe iphe-ẹhuka ono lẹ mgboko-a,
jekwadu je awata ome ẹjo iphe ọdo. ² Ọo ya bụ t'unu
watalekwapu ome iphe bụ uche-obu Nchileke; unu
egudekpele iya ph̄u ẹge ono tũgbua kẹ nwa nta-a, unu
nọkwadua lẹ mgboko-a; haa otso ẹgu ẹjo iphe, a-
gbebe ndiphe. ³ Unu lewaru egbe teke unu shi meta

iphe ndiphe ono, ẹ-ta madu Nchileke ono eme. Nta-a bẹ unu metashiakwaru iya. Lẹ keshinu teke ono bẹ unu shi nọduta ndzụ; unu te nwe iphere. Unu eshi woru onwunu ọgboru iphe bụ ẹgu ome ẹjo iphe, agụ unu; mbụ; unu eshi angunuka męe; shi eri l'angụ-sweshi onwunu ifu; shi tsokpeleruphu ẹkemeke ọbule achọ-phe ẹke unu a-ngụ męe; l'agwaphelepulu iphe bụ iphe aagwa agwagwa; mę ọgvu, bụ iphe, dụ Nchileke ashj. ⁴ Nta-a b'ọ gbekwa bya adụ ndu ono, ẹ-ta madu Nchileke ono biribiri l'unu te etsojehedu ẹphe emephe ẹjo ememe ono; unu te etsojehe ẹphe nọdu ndzụ ọ-la-l'iyi ono nta-a. Ọo ya emeje ẹphe ekfubyishi unu. ⁵ Obenu lẹ mbọku, Nchileke e-kpe ikpe abyakwaa. Ọ bụ mbọku ono bẹ ẹphe a-bya evudo Nchileke l'ifu; gude ọnu ẹphe; shi ishi lanụ dokotaru iya iphe ẹphe meru lẹ mgboko-a; mbụ Nchileke ono, gbe kwakọbe-hawa k'okpe ndu nwụhuru anwụhu; mę ndu nọ ndzụ ikpe ono. ⁶ Ọ kwa iya meru iphe Kuráiyisutu jeru je zia ndu nwụhuru anwụhu ozi-ọma ono. Ọ bụ oswi-okfu l'ẹphe nwụhuru anwụhu; ọbu lẹ Kuráiyisutu bẹ jeleru-a je ezia ẹphe ozi-ọma; okfu l'anwụhu ono, ẹphe nwụhuru ono bụkwa ikpe, Nchileke nmaru madzụ kpamụk-pamu. Iphe meru iphe o je ezia ẹphe ozi-ọma ono bụ lẹ Nchileke bẹ meru t'a maęduru: ?ẹphe a-nata ozi-ọma ono; nweru egbe ndzụ ọphu yẹbedua, bụ Nchileke nweru?

Gude iphe-ọma, Nchileke meru ngu jeeru iya ozi

⁷ Teke mgboko-a; mę iphemiphe ọbule, nọ iya nụ a-gvụ bẹ dụakwa ntse. Ọo ya bụ t'unu kpadejekwa onwunu; ẹnya edo unu edodo; k'ọphu unu a-duje ike okfu anụ Nchileke. ⁸ Ọphu, bụkwanu iya ka; aburu t'unu yejeru ibe unu obu ọkpobe eyeye. L'egbe n-yemobu ono emejekwa t'a gvaru madzụ nvụ l'igweligwe iphe dụ ẹji, o meshiru. ⁹ Unu kwajęeru ibe unu ẹbyee. Ọlobu t'unu be egudejekwa nggumaphu akwa iya. ¹⁰ Keshinu ọphu Nchileke mewaru unu eze-iphe-ọma, dụ iche iche; nųtsukwaaphu unu iphe-ọma l'ẹhu l'ẹhu; ọ kwa iya bụ t'onyenonu l'unu ha wota iphe-ọma, ọphu Nchileke nuru iya gude mee iphe a-garu ibe iya lẹ mkpa. Ọ kwa teke unu eme iya ẹge ono bẹ bụ iya bụ l'unu bụ ọkpobe ndu letaru ẹnya l'iphe-ọma, Nchileke nuru unu. ¹¹ O -nweru onye ekfu okfu; t'onye ọbu kfufe l'iya phụ l'a -suru l'ọo Nchileke l'onwiya ekfu iya. O -nweru onye l'eyetaru ndu ọdo ẹka; t'onye ọbu yejeru madzụ ẹka nshinu l'ẹge Nchileke nų-taberu iya ike; k'ọphu ee-shikwanu l'iphe bụ iphe ayi eme ememe; ndiphe eshi l'ẹka Jisọsu Kuráiyisutu kwabę Nchileke ugvu; mbụ Jisọsu Kuráiyisutu ono, eze ike, ha nshinu bụ nk'iya ono. Yọ bụkwaru iya phụ b'ọ gbaru t'a kwabę ugvu gbururu jeye lẹ tutu yoyo! Ono kwa ẹge ọ dụ.

Iphe-ẹhuka, ndu kẹ Kuráiyisutu eje

¹² Ndu mu yeru obu; t'ẹjo iphe-ẹhuka ono, abyakfutaje unu ono ba adųjekwa unu biribiri. Egbe oke iphe-ẹhuka ono bụkwa iphe e gude eme t'a maru: ?unu nọshirua ike l'ẹka Nchileke. Unu ba arijekwa l'iphe-ẹhuka ono, byakfutaru unu ono bẹ bụ iphe ẹtu iya ta dudu. Ẹ tọ kwa unu bụ obebe. ¹³ Iphe unu e-gbe mee bụ t'ẹhu tsoje unu ẹnana l'unu tuko gbaru mgba eje egbe iphe-ẹhuka ono, Kuráiyisutu jeru ono. E -mekochakwanua; t'ẹhu kfube ọswa tsoo unu ẹnana; tsoshipoo ya unu ike mbọku ono, Nchileke e-koshi ọdu-biribiri Kuráiyisutu ono; mbụ unu akfube ọswa gude obu unu l'ọ ha tee ẹswa. ¹⁴ T'ẹhu tsoje unu ẹnana teke ndiphe ekfutoshi unu; okfu l'unu bụ ndu kẹ Kuráiyisutu. Ishi iya bụ l'ọ bụ teke unu eje egbe iphe-ẹhuka ono bẹ Ume Nchileke ono, bụ iya emeje t'unu gbaru mgba l'ọdu-biribiri Nchileke ono a-nọpyabewaru unu l'ẹhu jeyewaru. ¹⁵ Ọlobu t'ẹ b'ọ nwekwa l'unu ha, onye e-je iphe-ẹhuka; okfu l'onye ọbu gburu madzụ; ọ dudu buri l'o zitaru iphura; ọ dudu buri l'ọ ẹjo iphe ọdo, onye ọbu meru bẹ ọonwu ọonwu iya; ọ dudu buri okfu l'onye ọbu bụ onye okfu. T'egbe iphe-ẹhuka, dụ ẹge ono ba abyakfutakwa unu. ¹⁶ O gbe -buri teke bụ l'unu eje iphe-ẹhuka; okfu l'ọo l'unu bụ ndu kẹ Kuráiyisutu; t'iphere iya ba adųkwa unu. Iphe unu e-me bụ t'unu kelejehia Nchileke ekele; l'ọo ẹpha Kuráiyisutu bẹ eeku unu.

¹⁷ Lẹ teke Nchileke e-kpe ndiphe ikpe bẹ ruakwaru nų. Ọ kwa ndu ọphu bụ ndibe Nchileke b'oo-vu ọzo dábẹ iya l'ẹhu. Ọ -buri l'ọ bụ ayibedua bẹ Nchileke adube okpe ikpe ono; ?nanųkpo ẹge ọo-dụ ndu ono, jikaru okfu Nchileke ono? ¹⁸ L'e dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

“Ọ -buri l'ẹge Nchileke e-me dzota onye doberu ẹka ndoo; dụ l'ọ bụ iphe, e shiru l'ọku; ?nanų ẹge ọo-muru ndu, ẹ-ta tsudu Nchileke egvu; męwaru ndu ọphu, ẹ-ta nųduru iya okfu?”

¹⁹ Ọo ya bụ t'iphe bụ ndu eje iphe-ẹhuka l'ẹge ọ dụ Nchileke t'ẹphe jee ya; mejekwa umere ọma; ẹphe eworu ndzụ ẹphe ye Nchileke l'ẹka; mbụ Nchileke ono, bụ iya keru ẹphe; bụkwaruphu onye evudoshije ike l'iphe o kfuru ono.

Oleta ndu Chochi ẹnya

5 Iphe-a, mu abya ekfukfu-wa bụakwa ndu e meru ọgurennya chochi bẹ mu ekfu eyeru. Lẹ mbędua, bụ Pyita bẹ bụkwaphu onye e meru ọgurennya chochi ẹge e meru unubędua. A gųfukpooru ono; mbędua bẹ gudekwaphu ẹnana mu phụkota iphe-ẹhuka ono,

Kuráýisutu jeru ono kpakparakpamu. Mu abúkwaru-phu onye yí lẹ ndu, ẹphe lẹ Kuráýisutu a-gbaru mgba nweru ọdu-biribiri Kuráýisutu, bụ iphe Nchileke e-me t'a phụgbaru teke ẹ-te tehedu ẹnya. ² Unu letakwa ẹphe ẹnya ẹge ono, onye eche aturu eletaje aturu iya ẹnya ono. Unu melekwa iya phụ t'ọ buru iphe shi unu l'obu. Unu be emekwa iya l'ọ bụ iphe e yebutaru unu eyebuta t'unu mee. Unu woru obu unu l'ọ ha ye l'oje ozi ono; unu ba anọdukwa eje iya dobe ẹnya l'uru, unu e-rita iya. Ono bụkwa iphe-iphere. ³ Unu be emejekwa ndu ono, Nchileke yeru unu l'ẹka ono l'à -suru l'ẹphe bụ ohu, unu gbaru agbagba; unubedua aburu ndu nwe ẹphe. T'umere unu buru iphe ẹphe e-letaje ẹnya eme ẹphebedua. ⁴ Ọo ya bụkwanu; teke Kuráýisutu ono, bụ iya bụ ishi lẹ ndu eche aturu ono a-bya ekoshi onwiya; yọ nụ unu ndzụ gbururu jeye; mbụ obunggo, dụ biribiri, ẹ-te nwedu l'o mebyihu emebyihu.

⁵ Ẹge ono bẹ mu ekfukwaruphu unubẹ ndu ọphu ẹphe eleta ẹnya. Unu wozitaje onwunu alị l'ẹke ndu ono, e meru ọgurennya chọchi ono nọ. Iphe mu e-kfuleruphu unu l'unu ha bụ t'iphemiphe ọbule, unu eme koshijekwa l'unu ewozitaje onwunu alị l'ẹke ibe unu nọ; t'unu yejeru ibe unu ugwu; unu eyejekwaruphu ibe unu ẹka. L'ẹkwo okfu Nchileke sụkwaru:

“Lẹ Nchileke ajikaje ndu
eku onwẹphe ekuku.

Ndu ọphu wozitaru

onwẹphe alị; bẹ oomejeru eze-iphe-oma.”[†]

⁶ Ọo ya bụ t'unu wozita onwunu alị l'ifu Nchileke, onye bụ iya bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; k'ọphu oo-woli unu eli teke gbaru nụ. ⁷ Unu tųkoje iphemiphe ọbule, atsu unu l'ẹhu ye Nchileke l'ẹka; l'ẹnya iya ta alufujekwa alufu l'ẹke unu nọ.

[†] Ẹtu 3:34

⁸ T'ẹnya rua onyemonye ọbule alị; unu cheje nche. L'onye ọhogu unu; mbụ Sétanu tsokwaru aghaphe; ede ekiri l'ọ bụ agụ; achọ onye ọo-labushi alabushi; taa. ⁹ Unu be ekwekwa haaru iya ọzo; unu vudoshia ike l'ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke; l'unu makwaru-a l'unwunna unu l'ẹphe ha lẹ mgboko-a bẹ tųkokwaphu eje egbe iphe-ẹhuka ono. ¹⁰ Ọ bụ Nchileke ono l'onwiya bụ onye iphe bụ eze-iphe-oma l'ọ ha shikota l'ẹka. Ọ bụ iya kuru unu t'unu lẹ Kuráýisutu tųgbabe buru nanu. T'unu l'iya tųko nọdukota l'ẹkalanu, bụ ẹke ọdu-biribiri iya ono, ta agvųjedu agvųgvu ono nọ. Ọo ya bụ lẹ teke unu jeleruphu iphe-ẹhuka ono nwanshi; yẹbedua l'onwiya emee unu; unu adubebe mma. Oo-me unu; unu eshihu ike; mekwaaphu unu; unu akafua ovudoshi ike lẹ kẹ Kuráýisutu, unu kweru. ¹¹ T'iphe bụ ike buru nk'iya gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹² Ọ kwa nwakpuru okfu olemole bẹ mu gude deeru unu ẹkwo-ozí-wa. Ọ kwa Sulivánọsu, bụ nwanna ayi, mu maru l'ọ bụ onye e gude ire iya ẹka bẹ gude ẹka iya deeru mu ẹkwo-ozí-wa. Mu ederu iya unu; gude iya adu unu ike; emekwaphu tẹ mu gude iya kfuru unu l'iphemiphe ọbule ono bẹ tųkokwa buru eze-iphe-oma, shi l'ẹka Nchileke. Unu vudoshia ike l'eze-iphe-oma ono.

¹³ Ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Bábyilonu; mbụ ndu chọchi kẹ ẹke ono, bụ ndu Nchileke fọtakwaruphu ẹge ọ fọtaru unubedua ajikwaphu unu. Maku, bụ nwa mu ajikwaphu unu. ¹⁴ Unu kelekwa ibe unu ekele; gude nyemobu nmata ẹphe akpa.

Tẹ Nchileke mee t'unubẹ ndu unu lẹ Kuráýisutu tųgbaberu buru nanu l'unu ha buru l'ẹhu-agu.

2 Pyita

1 Ẹkwo-ozí-wa shi l'ẹka mbedua, bụ Sáyimonu Pyita. Mu bụ onye ejeru Jisọsu Kuráýisutu ozi; bya abụkwaruphu onye ishi-ozí iya.

Ndu mu ede iya anụ bụ unubẹ ndu ono, kwetaru woru onwunu ye Nchileke l'ẹka ẹge ono, ayịbedua kwetakwaruphu ono. Ekwekwe ono, ayi l'ayi ha kwetaru ono bẹ shi Jisọsu Kuráýisutu l'ẹka. Jisọsu Kuráýisutu ono bụ Nchileke; bya abụkwaruphu Onye Ndzọta ayi. Ọ kwa l'o nwenukaru obu-ọma; meru iphe o kwetaru t'ayi l'unu tuko kwetakota nk'iya ẹnya-nhamunha.

2 Mu ekfukwaru Nchileke t'o mee t'unu kafua ọmaru yẹbe Nchileke; yo mekwaaphu t'unu kafua ọmaru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu ọgbodo amaru eje. T'eze-iphe-ọma; mę ẹhu-agu, shi iya l'ẹka rubekwa unu ẹka; yo rubekwa iya k'etsushi iya.

Nchileke kuru unu; fọta unu

3 Ayi maru Nnajiufu ono; maghee ya amaghe; mbụ onye ono, bụ iya kuru ayi t'ayi bya t'ayi l'iya gbaru mgba l'ọdu-biribiri iya; mę l'iphe-ọma ono, ọonoduje eme ono. Ọ bụ amama ono, ayi maru iya ono bẹ Nchileke shi gude eze ike nk'iya; nụ ayi iphe bụ iphe mkpa iya dọru ayi l'ọ ha; t'ayi gude nọduru iya ndzụ; l'emekwaphu umere, ekoshi l'ayi akwabẹ iya ugvu. **4** Ọ bụ eze ike iya ono b'o gudekwaphu kweshia ayi ụkwa iphe, dọkota mma ọgbodo adudu; mbụ ụkwa iphe kariru ọtu ọnu iya. Ọo ya bụ k'ọphu unu e-gudekwanu k'ụkwa iphemiphe ọbule ono, o kweshiru ayi ono ghaaru omebyishi onwonye ono, ndu mgboko-a emebyishi onwephe ono azụ. Ishi iya aburu l'ephe eyeebeje ọnu l'egu ẹjo iphe anọduje agu ephe. Unu gudekwaphu k'iphe ono, o kweshiru unu ụkwa iya ono t'unu lẹ Nchileke gbaru mgba meje umere ọma ono, oome ono. **5** Ọo ya bụ t'unu kebeje ẹhu see t'unu meje umere ọma yekwa l'ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke. Iphe, unu e-yekwa l'umere ọma ono aburu ọmu t'iphe dojee unu ẹnya. **6** Iphe, unu e-yekwa lẹ k'iphe-odo-ẹnya aburu t'unu kpadeje onwunu. Iphe, unu e-yekwa l'ọkpade onwonye aburu ọtaru iphe nshi. Iphe unu e-yekwa l'ọtaru iphe nshi aburu t'unu kwabeje Nchileke ugvu. **7** Iphe, unu e-yekwa l'ọkwabe Nchileke ugvu aburu oyeru unwunna, unu l'ephe tuko ye onwunu l'ẹka Kuráýisutu obu. Iphe, unu e-yekwa l'oyeru unwunna obu aburu t'unu yeru onyemonye ọbule obu. **8** Ọ -bụru l'egbe umere ono bẹ unu hawaru t'ọ bụru

ura, raru unu; bẹ unu ta abụhekwa 'ọ-ga-lẹ-mkpa. Yo gbe mee t'amama, unu maru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu ka unu ore irè l'ẹhu. **9** Teke bụkwanu l'ọ nweru onye woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka; iphe ono kpamụkpamu t'erubewa iya ẹka; onye ono dọkwa l'ọ bụ onye ishi; mbụ l'onye ọbu ta aphudu ọzo. Onye ono bẹ gbekwanu zahawanu l'ọo Jisọsu bẹ safukotaru iya iphe dọ ẹji ono, o metakotaru kpube onwiya teke ono, ẹ too woduaru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka ono.

10 Ọo ya bụ; unwunna mu; ọ kwa unu bụ ndu Nchileke kuru; fọta unu; bya emee unu; t'unu bụru un-wu iya. Ọ bụ iya kparu iphe unu e-kebeje ẹhu eme t'unu gude umere unu ekoshi l'unu buphu un-wu iya ọbu l'oswiya; lẹ teke unu emewa iphe ono l'ọ ha bẹ ẹ-to nwehekwa l'unu eshiswee ọzo. **11** Ọ -bụru l'unu emewa iya ẹge ono b'ẹ tọ dọhekwa iphe a-nọ-chighe unu ọzo t'unu ba abahushi l'ẹke Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu bụ eze gbururu jeye; mbụ Jisọsu Kuráýisutu ono, bụ iya bụ Onye Ndzọta ayi ono.

12 Ọ kwa iya kparu iphe mu eme tẹ mu nyata-jẹkpeleruphu unu iphemiphe ọbule ono; ẹ guderu l'unu makotawaru iya; bya evudoshiwa ike l'ọkpuberu okfu ono, e ziru unu ono. **13** Mu arị l'ọ ka mma tẹ mu nyatakotaru unu iphemiphe ọbule ono nta-a, mu nọkwadu-a ndzụ-wa; gude iya yeshiru unu ọkú. **14** Ishi iya aburu lẹ mu marua l'oge nka-ezekuna mu eruwa; bụ iya bụ ẹge Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu koshiru mu. **15** Mu e-keshikpelephu ẹhu anyataru iya unu; k'ọphu bụ l'unu ta azahahedu iya azaha; mbụ je akpaa lẹ teke mu ta nọhedu.

Ugvu, Nchileke kwabẹru Kuráýisutu

16 Lẹ teke ayi ziru unu k'ike Jisọsu Kuráýisutu, bụ Nnajiufu ayi; mbụ iya bụ ike ono, oo-gude bya ọdo ono; b'ẹ tọ bụkwa akọ-ife, madzụ ritaru l'oriri iya; bẹ ayi kọru unu. Ayịbedua gudekpokwaa ẹnya ayi phua ọdu-biribiri iya. **17** Ayi l'iya tukuru nọdu l'ẹke ono teke Nchileke kwabẹru iya ugvu; bya anụ iya ọdu-biribiri, dọ egvu; teke olu, shi l'ọdu-biribiri ọphu kakota nụ sọru: "Ọwaa bụ Nwata iya kẹ nwoke, ya yeru iya obu. Oomeje; ẹhu atsọ iya ẹna." **18** Ayịbedua nụkwaru olu ono, shi l'imigwe kfuwa iphe ono; kẹ l'ayi tsokwanu nọdu l'ugvu ono, dọ nsọ ono.

19 Ọ kwa iya kparu iphe ayi kafuaru okweshi ike; l'iphemiphe ọbule ono, ndu nkfuchiru Nchileke

kfuhawaru ono be bụkota okpobe okfu l'ọ ha. Unu ngabejekwa nchi; mee iphe ephe kfuru; l'ọ bụtsukwaa ya phụ bụ l'unu eme ọhuma. Iphe ọbu bụ l'ozị ephe ono be bụ iphoro; nọdu le mgboko-a, iphe dụ eji meru; yọ gbahukota oswi ke tsụbalangu-wa. Iphoro ono a-nọdulephu jeye nchi abọhu; Kuráyisutu abya ọdo. Kuráyisutu ono a-dụlephu l'ọ bụ mkpọ-kpodo nchi-abọhu, anọduje echi pamụpamu le gerigeri nchi-abọhu. Oo-me; iphoro iya ono angakọta unu obu. ²⁰ Obenu l'ọphu katsukpo nụ, bụ ọphu unu e-be-bekpoodu maru bụ l'ẹ tọ dudu onye a-dụ ike gude uche k'ẹka iya maru iphe iphe ono, ndu nkfuchiru Nchileke deru l'ekwo okfu Nchileke ono bụ. ²¹ Ishi iya aburu l'ozị ono, ndu nkfuchiru Nchileke shi anọduje ezi teke ndiche ono ta bụdu iphe ephe ritaleruphu l'uche ephe. Ọ bụ Ume-dụ-Nsọ edu ephe; ephe ekfua okfu, shi l'ẹka Nchileke.

Ndu ejo nzizi

2 Le teke ndiche b'o nwejehaakwaru ndu sụru l'ephe bụ ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹke ndu Ízuru nọ; l'ephe ẹ-ba bụ iya. Ọ kwaphu ege ono b'ọ dụ nta-a. O nwekwaru ndu a-nọdu l'ẹke unu nọ; sụ l'ephe bụ ndu ezi okpobe okfu ono; l'ephe ẹ-ba bụ iya. Yọ bụru okpobe okfu ono be ephe gude eregede gwakọbe iya ejo-ire. Iphe bụ onye -kwetaru ejo-ire ono; yo mee onye ọbu: yọ laa l'iyi. Ndu ejo-ire ono a-jikatsuaru jika Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu, bụ iya gbafutaru ephe l'ẹka iphe dụ eji ono, ephe shi eme ono. Ọ bụ iphe ono meru iphe, iphe dụ eji, ephe meshiru a-tukoru ephe l'ishi; ephe alaa l'iyi egwegwa. ² Ikpetuma madzụ e-mekochaa tsolahaa ephe; melahaa ejo ememe. Yọ bụru iphe ephe a-nọdu emeebetsua be ndu ẹ-ta bụdu ndu ke Nchileke e-gude wata okfubyishi okpobe okfu ono, bụ iya bụ ọzo ke Nchileke ono, ayi etso ono ekfubyishi. ³ Ndu ono, anọduje ezi unu iphe ẹ-ta bụdu okpobe okfu ono be bụlekwaphu ẹkpiri okpoga be eshitaje ephe ifu. Ephe -gbeshi; ephe atuko ejo-ire, nọ le mgboko dzushia wushiru unu. Ephe eshi ege ono; ghọta unu l'ugho; ria unu okpobe okpoga. Obenu l'ẹ ta anọhekwa ọphu baru nwishi; Nchileke anma egbe ndu ono ikpe. Ishi iya aburu le Nchileke kfuhawaru iya ru teke ndiche l'iphe ono, bụ iya e-gbu ephe ono t'ekujekwa mgbenya.

⁴ Unu nyatakwa iphe Nchileke meru teke ndiche. Le Nchileke ta ahakwa unuwo ojozi-imigwe, meru iya iphe dụ eji t'ephe riru iya. Ọ turu ephe chee l'ọku alí-maa. Eke ono b'a turu ephe mkpọro dobe l'ẹke, ọchi gbaru tsụbalangu t'ephe nọdu ngaberu mbọku ikpe. ⁵ Ọ kwaphu ege ono be Nchileke ta hadu ndu ono, meru iya ejo iphe teke ndiche ono t'ephe righaru iya; gbahaa l'ọ gude utso bya atuko unuwo eliphe rigbushia; okfu l'ephe te yeduru yebe Nchileke ugu. Ndu ọ dzofutaru

abuleruphu Nówa ye l'umadzu ẹsaa ọdo kpụu. Nówa ono raru iya ndiphe arara t'ephe nujeru Nchileke okfu. ⁶ Nchileke abyakwaphu bya anma Sódomu me Gómóra ikpe; mee ya; ọku adzụfukota iya; yọ bụru ntụ; chíhu le mgboko. Iphemiphe ọbule ono be Nchileke meru; gude koshi ndu ẹ-ta akwabedu Nchileke ugu egbe iphe ya e-me ephe. ⁷ Yọ buleruphu nwoke lanụ; mbụ Lótu be Nchileke dzọru l'alí ono, ndu eme ejo ememe bu ono. Lótu ono bụ onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Umere ono, rehuru erehu, ndu alí ono shi anọduje eme ono eshi akpoje iya mgbenya. ⁸ E to nwedu mbọku, mütaru amuta, nwoke ono te shiru aphurushije ẹnya; anughashi nchí l'ejo ememe, ndu ono shi anọduje emeebe; k'ọphu bụ l'ejo ememe, o shi egudeje ẹnya phụ; me ọphu o shi anuje le nchí shi anọduje ahushi iya ọku ike l'obu; ke l'ọ bụ onye ẹ-ta dudu eke, aata iya uta. ⁹ Ono ekoshi le Nnajiufu marua ege ooshije dzọdu ndu, woru onwephe ye iya l'ẹka; e ege o shi yeru ephe ẹka; t'ephe nahụ iphe-ehuka, byakfutaru ephe. Ọ makwaruphu ege oo-shije tuchia ndu eme iphe dụ eji l'ẹke ephe a-nọdu jeye mbọku ikpe; t'a nua ephe aphụ. ¹⁰ Iphe ephe anọduje achọ bụ t'ephe mee iphe, bụ iphe, egu iya enwu ephe raphuraphu l'ehu; gude merushia onwephe.

Ndu ejo nzizi ono agbabeje okpa l'alí; l'eku onwephe ebyi; bụru ndu ẹ-ta atsujedu egvu okfubyishi ndu ono, ẹ ta aphujedu l'ẹnya l'ọ-gbu-nwiji-nwiji imigwe ono.

¹¹ Unuwo ojozi-imigwe kakwa ndu ono ike ọgbodo akaka; kakwaphu ephe onweru Ume. Obenu l'ephe te ejejekwa je anọdu l'ifu Nchileke ekfurushi ephe; l'ephe meru eji. ¹² Iphe bụ ndu ono, anọduje ezi iphe ẹ-ta bụdu okpobe okfu ono dulephu l'ọ bụ anụ-egu-egbudu, ẹ-te nwekpodua egomunggo le phuu. Amumu, a mụshiru iya le mgboko-a bụ t'ọ bya anọdu t'a haję iya l'onyia; gbua. Ọ bụ iphe ẹ-te dodu ephe ẹnya be ephe egudeje ekfubyishi ekfubyishi. Yọ bụru ege eegbuje anụ-egu-egbudu; bụ ege ee-gbu ephe; ephe alaa l'iyi. ¹³ Ono aburu uru, ephe e-rita l'ejo iphe ono, ephe yeru ẹka ono ndono. L'echi oke-eswe labu be ephe anọdujelee eme t'ephe ria iphe ono, egu iya enwu ephe raphuraphu l'ehu ono; iphere taa dụ ephe. Ephe eme iya; yọ tsọ ephe. Ephe bụkwa iphere nọduru unu; m'ọ -bụru l'unu a-haję ephe t'unu l'ephe tuko eri nri teke unu dọkoberu eri nri. Ephe -nọdu; ephe ajakposhi unu; unu ta amaru l'ephe aghoru unu ugho. ¹⁴ Ọbuje; ephe -gude ẹnya phụ nwanyi; yọo gu ephe t'a sụ l'ephe le nwanyi ọbu zewaru. E tọ dudu teke egu ome ejo iphe agụ-buhuje ephe agụ-buhu. Nta-a nta-a; ephe edetawa ndu ọphu ẹ-ta noshidu ike l'iphe ephe kweru; ephe adaaru ephe l'onyia. Iphe doru ephe ẹnya bulephu ege ephe e-shi kpaa okpoga. Ono be ephe metawaru; yo ria ephe arí ehụ. Obekwanu le Nchileke tųwaru ephe onu. ¹⁵ Ephe paru okpobe ọzo ono, vudo nhamunha ono haa; l'agha ririri. Ephe emewa egbe

umere, Bélamu, bụ onye nkfuchiru Nchileke meru teke ndiche. Bélamu ono bụ nwatibe Bósoru. Iphe Bélamu shi yeru ọnya teke ọ nọ bụlephu okpoga. O yetaberu okpoga ọnya; k'ophu bụ l'o shi abụje: ọ -phuchachaa iphe dū ẹji; ọ -mawaru l'okpoga e-ru iya ẹka mę ya -mee ya; yo jelee je emee ya: tę ya chĩa okpoga ria.

¹⁶ Nchileke abya abaaru iya mbà iphe ono, oome ono; l'ọ kwa iphe dū ẹji bę oome; l'ę to kwedu anųru yębe Nchileke okfu; to nwe ishi. A nọnyaa; nkakfụ-igara, a machacharu-a l'ę too kfujedu okfu; ekfua okfu l'ọ bụ madzụ; t'e gude kpọshia onye nkfuchiru Nchileke ono ome umere onye ọgvu ono, ọcho ọzo ememe ono.

¹⁷ Ndu ono, ezi iphe ę-ta bụdu ọkpobe okfu ono bụ 'o-ga-lę-mkpa bę ęphe bụ. ęphe dū l'ọ bụ nwogvu, mini tahųru. ęphe adųkwaphu l'ọ bụ egbe iya ọwaa, abụje: igwe -ruebe eruru k'ọchi mini; pherephere ephekashia ya-a. Nchileke bę nmaakwaru ęphe ikpe. ęke ęphe a-nọdu bę gbaru tsụbalangu. Yọ bųru ęphe b'a kwakọberu ęke ono, gbaru tsụbalangu ono. ¹⁸ ęphe anọdujelephu ekfu l'ọ bụ ęphe katsųa amama; l'ọ bụ ęphe katsųa amama. Okfu, shi ęphe l'ọnu abųjeru mkpọkoro okfu. ęphe egudeje iphe ono, ęgu iya enwu ęphe raphuraphu l'ęhu, riwaru ęphe arị l'ęhu ono gbaa ọnya; hata ndu ono, bughokwadua bę ęphe nahųru ndiphe ono, eshiswe ọzo, ęphe l'ęphe shi bųru iphe lanų ono. ¹⁹ ęphe ekweje ęphe ọkwa: l'onye emewa iphe ęphe ezi bụlephu iphe, dū onye ọbu mma bę ọ-nọduje eme. Obenu l'ęphebedua l'ishi onwęphe te gbe bųkwa l'ęphe nwe onwęphe. ęphebedua bụ ohu umere, rehuru erehu ono, ęphe anọduje eme ono. Kę l'ọ bụ iphe eme madzụ eriri bę onye ọbu bụ ohu iya. ²⁰ Ndu ono nwekwaru-a teke ęphe shi maru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu ọgbodo amaru; bụ iya bụ Onye Ndzọta ayi ono. Mbų; ęphe te eshihe ęjo ọzo ono, emerushije ọnwu eliphe emerushi ono. A nọnyalephu; ęjo umere ono, ęphe shi hawa ememe ono; ala azų bya eria ęphe arị l'ęhu ọdo; ka ęphe ike; mee ęphe eriri. Ọ kwa iya bụ l'ọnodu onye ono abya aka ẹji; karia ęge ọ dųhawa l'ọdungu. ²¹ Mbų l'agha: ọ ga kakwaru onye ono mma l'ę tọ mabųkpoonu ọzo, bụ: madzụ -shia ya; Nchileke agųa ya l'onye doberu ẹka ndoo; karia l'onye ono matsųaru ọzo kę Nchileke; meebe bya ala azų; haa omeje ekemu ono, Nchileke tųru iya ono. ²² Ọ kwa iya bụ l'iphe ono, aanmaję l'ętu ono bę reru l'ęhu onye ọbu; mbų ętu ono, aanmaję; su: "Lę madzụ bụ nkųta laru azų l'ęnwa iya." ętu ọdo abųru: "Ezi, a ghugeeru ęhu; yo je agwọ onwiya l'ępo-to." Ọ bụ ęge ono bę ndu ono dų.

Uboku kę Nnajiufu

3 Ndu mu yeru obu; ọwaa ekweekwa ękwo-ozii ębo, mu dewaru nų unu. L'ime ękwo-ozii labų ono bę mu dewaru; gude yeshiru unu ọkų; nyataru unu t'unu

rije ọriri iphemiphe ọbule ono, e ziru unu ono. ² Unu nyatajekwa okfu ono, ndu nkfuchiru Nchileke kfuru lę teke ndiche ono; mbų ndu ono, dų nsọ ono. Unu any-atakwapų iphe ono, Nnajiufu, bụ Onye Ndzọta shi l'ęka ndu ishi-ozii iya zia unu ono. ³ Iphe, e-bebekpoodu doo unu ọnya bụ lę tęmanu tę mgboko-a gvų; b'o nwekwaru ndu e-mekochaa bųru ndu ę-ta adųjedu ike kpade onwęphe l'ęgu ęjo iphe, enwu ęphe raphuraphu l'ęhu. Iphe ęphe a-nọduje eme bụ l'ęphe a-nọduje aja unu ewena. ⁴ ęphe ekfushi: "L'ęphe etukwa lę Jisọsu kweru unu ọkwa lę ya a-bya ọdo. ?Nanųhunu iya ọbu nta-a? Nna ęphe oche phę nwųshihukotaakwaru l'ęphe ha; tọ byakwa. Iphemiphe ọbule adųlekwa ęge ọ dų keshinu Nchileke keru mgboko byeye nta-a; ę tọ dųkwa iphe gbanwejeru nų. ?Ngųnu mehunuru iphe ę tọ byahędu ọbu?" ⁵ Ndu ono bę lebezichacharu ọnya jįka jįnyia ọnya l'ęphe ta aridu ọriri iphe ono, Nchileke meru teke ndiche ono. L'ọ bųlekwaphu okfu, Nchileke kfuru l'ọnu kpų b'o gude mee igwe; mę alį. Alį shi lę mini bya anọdu; yọ bųru mini ono meru iphe a nọ ndzų lę mgboko. ⁶ Ọdo abųru lę Nchileke meru; igwe achia mini; rigbushikota iphe shi nọdu lę mgboko ọphu shi nọdu teke ono; yọ bųru kpurupyata. ⁷ Igwe ọwaa, ayi nọ lę mkpuli iya-a; mę alį ọwaa, ayi dzọberu ọkpa-a bę bųkwa Nchileke ono bę gude okfu-ọnu iya sede iya t'ọ nọdu jeye mbọku ọku e-kepyashi iya. Mbọku ono, ọku e-ke iya ono bụ mbọku oke ikpe Nchileke. Ọ bụ mbọku ono bę aa-nma ndu ę-ta anųdu-ru iya okfu ikpe; mee ęphe; ęphe abųru kpurupyata.

⁸ Obenu l'agha; ndu mu yeru obu; o nweru iphe lanų, unu a-tųbe nvọ. Iphe ọbu bụ lę Nnajiufu ono ta dųkwa l'ọ bụ ayįbedua. L'ęnya nk'ia bę ujiku lanų dųlekwa iya-a l'ọ bụ ọnukurunu afa; ọnukurunu afa adų iya l'ọ bụ ujiku lanų. ⁹ Iphe ndiphe ahajeru arị bụ lę Nnajiufu anọnukawa anọno; l'abyabya ono, o kweru ọkwa lę ya a-bya ono b'ę tọ byahędu. Obenu l'ę tọ dųdu ęge ono. Iphe o kweru ọkwa iya b'o mefutajekwa. Iphe kparu iphe ę tọ byadųa keshinu ono bę bųkwa nshi b'ọ taru unu. ę tọ dųdu onye dų iya t'ọ laa l'iyi. Iphe dų iya mma bụ t'onymonye ọbule taa onwiya ųta iphe dų ẹji, o meru; ghaa umere lakfuta yębe Nchileke.

¹⁰ Iphe e-dolephu unu ọnya bụ lę Eswe kę Nnajiufu a-tųkwa madzụ l'ųkfu l'ọ bụ abyabya onye iphura. Mbọku ono bę igwe e-deru girigirigiri; mihi. Iphemiphe ọbule, nọkota l'igwe: mkpọ-kpodo; mę ọn-wa; mę ęnyanwu bę ọku e-kekota. Mgboko kpamųkpa-mu mę akanya, ndiphe seru kųbe l'ime iya bę ọku e-kepyashikota. ¹¹ Ọo ya bų; keshinu unu mawaru l'iphemiphe ọbule, nọkota lę mgboko-a bųkota iphe ọku e-kepyashikota; unu kwabękwaruphu onwunu ọnya; meje umere, gbaru unu l'ememe. Unu nųjeru Nchileke okfu; unu eworu ndzų unu l'ọ ha ye iya l'ęka; t'ọ bųkotaru nk'ia. ¹² Unu chileruphu ọnya ye l'ųzo; ngaberu mbọku, Nchileke a-bya emebyia mgboko-a.

Unu gude ọkpoma unu l'ọ ha; kebe ẹhu; l'ejeru Nchileke ozi; tẹ mbọku ono byakebe ẹgwegwa. Mbọku ono bẹ Nchileke a-tụ ọku l'igwe; okpomọku a-kari ẹka; k'ọphu iphe bụ mkpọ-kpodo; mẹ ọnwa; mẹ ẹnyanwu a-dazeshihukota. ¹³ Obenu lẹ Nchileke kwekwaru ayi ụkwa lẹ ya e-mefuta igwe ọphungu; mẹ mgboko ọphungu ẹke bụphu ndu doberu ẹka ndoo l'ifu yẹbe Nchileke bụ ndu e-buru iya nụ nwenkinyi. Yọ bụru mg-boko ọphungu ono bẹ ayi ele ẹnya iya ọbu.

¹⁴ Ọo ya bụ; ndu mu yeru obu; keshinu unu ele ẹnya mbọku ono; unu keshijekwa ẹhu; mee t'unu dọebe mma; t'ẹ b'o nwe iphe aa-ta unu ụta iya l'ifu Nchileke. Unu lẹ Nchileke adụ lẹ mma. ¹⁵ Unu nyatakwa l'iphe meru iphe Nchileke atakwadụ nshi; ngabekwadu; to mebyiwa mgboko bụ l'oomekwadu tẹ ya haaru unu ụzo t'unu bya tẹ ya dzọo unu. Ọ kwaphu iphe ono bẹ nwanna ayi Pọlu, ayi yeru obu dehaakwaruphu unu l'ẹkwo-ozu, o detaru unu. Yọ bụru Nchileke bẹ nuru iya mmamiphe, o gude dee ya. ¹⁶ L'iphe bụ ẹkwo-ozu, o deru l'ọ ha bẹ o kfukotakwaru okfu iphe-a, e-mekochaa mee nụ-wa l'iphe bụ ẹke o kfuru okfu gbaa ọkpa l'iphe-a. Iphe ono, Pọlu deshiru ono nwekwaru

ndu ọphu te edofujedu madzụ ẹnya. Yọ bụru iphe ono kparu iphe ndu ẹ-ta madụ iphe; mbụ ndu ẹ-te vu-doshidu ike l'ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Nchileke ewo-geru iya ghaa igharafu, bụhukwaa ẹge ẹphe aghashije igweligwe iphe ọdo, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke. Yọ bụru ẹge ono bẹ ẹphe eshije; gude ẹka ẹphe; meta ọ-la-l'iyi tukobe onwẹphe l'ishi.

¹⁷ Ọo ya bụ; ndu mu yeru obu; keshinu ọphu unu vuwa ụzo makotaru iphemiphe ọbule ono; unu kwabekwaru onwunu ẹnya tẹ ndu ẹjo-uboku ono be eduswe unu; t'ẹphe be eme t'unu kweta l'ẹjo-ire ono, ẹphe anọduje adzushi ono bẹ bụ ọkpobe okfu. T'ẹphe be eme t'ọkpa chifu unu; t'unu lufu l'ọkpuberu okfu ono, unu vudo vudoshia ike ono; zahaa ọkpobe okfu ono, unu kwetaru ono. ¹⁸ Iphe unu e-mechia bụ t'unu maru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu, bụ iya bụ Onye Ndzọta ayi. Unu akafụa ya ọmaru ọkpobe amaru l'ẹje. Unu amuta umere iya; k'ọphu unu a-dụ ẹge ọ dụ. Ọ kwa yẹbedua nwenkinyi bụ onye aa-nọdu akwabẹ ugvu mbọku-mbọku gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

1 Jónu

Okfu, bụ ndzụ shi l'ẹka Nchileke

1 Iphe ayi ede l'ẹkwo-ozí-wa bụkwa k'onye ono, ẹpha iya bụ Okfu Nchileke, bụ iya bụ kẹ okfu ono, bụ ndzụ, shi l'ẹka Nchileke ono. Okfu ono, anụje ndzụ ono bẹ shikpoo lẹ mbụlembu nọduta. Ayi nụkpooru iya lẹ nchí; bya egudewa ẹnya ayi phụ iya; gbuá ya igo; bya ebyikwaa ya phụ ẹka. ² Onye ono, bụ ndzụ ono bẹ Nchileke meru; e gude ẹnya phụá ya; ayibedua aphụwa iya. Yọ bụru iya bẹ ayi atụru unu ọnu iya-a. Mbụ; l'iphe ayi akọru unu bụ kẹ ndzụ gbururu jeye ono. Ndzụ ono bẹ yẹle Nchileke, bụ Nna shihakpowa nọduta. Nchileke abya ekoshi iya ayi; mee; ayi amaru iya. ³ Ọ bụ iphe ono, ayi phuru l'ẹnya; bya anụá lẹ nchí ono bẹ ayi akọkwaruphu unu-wa: t'ayi l'unu tųgbabe onwayi. Atųgbabe ono bụ atųgbabe ọphu ayi lẹ Nchileke, bụ Nna; mę Nwa iya, bụ Jisọsu Kuráyisutu tųgbaberu. ⁴ Iphe ayi gude ederu unu iphe-a aburu k'ọphu ẹhu a-tsọ ayi l'unu ẹna; tsọfu iya l'ishi.

Nchileke bụ iphoro, ngaru ẹgu

⁵ Ọ bụ ozi, ayi nuru yẹbedua, bụ Kuráyisutu l'ọnu bẹ ayi akọru unu-wa: bụ iya bụ lẹ Nchileke bụ iphoro; ọchi ta nọdu iya lẹ phuu. ⁶ Teke ayi sụru l'ayi l'iya tųgbaberu onwayi; l'ẹke ayi nọkwadu l'ọchi bụkwa ẹjo-ire bẹ ayi adzụ; ọphu ayi te emedu ire-lanụ. ⁷ Obenu lẹ teke ayi bu l'iphoro ẹge yẹbedua nọ l'iphoro; ọo ya bụ l'ayi l'ibe ayi tųgbaberu; mee Jisọsu, bụ iya bụ Nwa Nchileke asafukotaje ayi iphe dụ ẹji, ayi meru l'ọ ha.

⁸ Teke ayi sụru l'ayi te medu iphe dụ ẹji bụkwa onwayi bẹ ayi eme eswe; ọkpobe okfu ono ta anọ ayi l'ẹhu. ⁹ Teke bụkwanu l'ayi kọshiru iphe dụ ẹji, ayi meshiru bẹ ọo-guru ayi nvụ l'iphe dụ ẹji ono l'ọ ha; bya asafukota ayi iphe bụ ẹjo umere, ayi eme; keshinu ọphu ọ bụ onye evudoshije ike l'iphe o kweru ụkwa iya; bya abụkwaruphu onye doberu ẹka ndoo. ¹⁰ Teke ayi sụru l'ayi te medu iphe dụ ẹji bẹ ayi mewaru iya onye ntuphu-ire; okfu iya ta nọ ayi l'ẹhu.

Kuráyisutu bụ ọ-kwọo ayi lẹ mkpa

2 Ụnwegirima mu; iphe-a kpamụkpamu bẹ mu edekwaru unu t'unu be emeje iphe dụ ẹji. Teke bụkwanu l'ọ -nweru onye meru iphe dụ ẹji bẹ ayi nwekwaru-a onye ekfuchiru ayi l'ifu Nna ayi. Onye ono

bụ Jisọsu Kuráyisutu, bụ onye doberu ẹka ndoo. ² Jisọsu ono woru onwiya chía ẹja ọha; gude nwefu iphe dụ ẹji, ayi meru; jeye mę iphe dụ ẹji ọphu ndiphe mgburumgburu meru; ẹ tọ bụlekwa ọphu ayibedua meru nwenkinyi iya.

³ Ọ -buru l'ayi emeje iphe Nchileke tųru ekemu t'e meje; ọo ya bụ; yo doo ayi ẹnya l'ayi maru onye ọ bụ mbụ Nchileke. ⁴ Onye sụru lẹ ya maru Nchileke; ọphu oomedu iphe Nchileke tųru l'ekemu t'e meje; onye ono bụkwa onye ntuphu-ire; ọkpobe okfu ta nọ iya l'ẹhu. ⁵ Obenu l'onye emeje iphe Nchileke kfuru bẹ bụ onye yeru iya obu; yekpooru iya ẹya; yefu iya l'ishi. Ọ bụ iphe ono bụ iphe e-me t'ayi maru l'ayi l'iya tųgbaberu bụru nanụ. ⁶ Onye sụru lẹ yẹle Nchileke tųgbabewaru b'ọ gbaru t'ọ nọdu egbe ndzụ ono, Jisọsu shi nọdu ono.

Ekemu Ọphungu

⁷ Ndu ọnya mu, nọ mu l'obu; ekemu-wa, mu ederu unu-wa ta bụhekwa ekemu ọphungu. Ọ kwa akahụ ekemu, unu shikpo lẹ mbụlembu nweru. Akahụ ekemu ono bụ ozi, unu nụhawaru. ⁸ Obenu l'e -kfude iya ekfukfu; mu asụ lẹ mu edekwaru-a unu ekemu ọphungu. ?Tọ bụdu ekemu ọphungu bẹ mu ederu unu l'ẹke ọkpobe okfu ono b'e gbe elewa l'ẹhu Kuráyisutu mę l'ẹhu unubedua; okfu l'ọchi agvụwa agvugvu; ọgbodo iphoro egbe shiwa unu l'ẹhu byawa bya anọdu.

⁹ Onye sụru lẹ ya nọ l'iphoro ono; nwanna iya adụkwadu iya-a ashị bẹ bụkwa l'ẹkpuru-ọchi b'ọ nọkwadua byeye nta-a. ¹⁰ Onye yeru nwanna iya obu; nọ l'iphoro ono; tọ dụ iphe oomeje, bụ iphe e-me t'onye ọdo dalahụ l'ome iphe dụ ẹji. ¹¹ Obenu l'onye nwanna iya dụkwadu ashị; onye ono bụ l'ẹkpuru-ọchi b'ọ nọ; l'ejelephu ntsutso ntsutso l'ime ẹkpuru-ọchi ono; tọ ma ẹke o cheberu ifu; okfu l'ọchi ono meru; ẹnya agbakota iya tsụbalangu.

¹² Mu ede ẹkwo-wa anụ unubẹ ndu bụ ụnwegirima; okfu lẹ Nchileke gudewa k'ẹhu Jisọsu; gvaru unu nvụ l'iphe dụ ẹji, unu meshiru. ¹³ Mu ede ẹkwo-wa anụ unubẹ ndu bụ nna; okfu l'unu maru onye ono, shiru lẹ mbụlembu nọduta ono. Mu edekwa iya phụ anụ unubẹ ndu bụ ụnwu-okorọbya; kẹ l'unu mekputawaru ẹjo onye ono, bụ Obutuswe.

¹⁴ Mu ede iya anụ unubẹ ụnwegirima; okfu l'unu maru Nna ono. Mu ede iya anụ unubẹ ndu bụ nna; ok-

fu l'unu maru onye ono, shiru lẹ mbụlembu nọduta ono. Mu ede iya anụ unubẹ ụnwu-okorọbya; okfu l'unu shihuru ike; okfu Nchileke eburu unu eburu l'ẹhu; unu emekputawa ẹjo onye ono; mbụ Obutuswe.

¹⁵ Unu be eyekwaru mgboko-a obu; unu tee yeru iya iphe nọ l'ime iya. Onye yeru mgboko-a obu te yekwaru Nchileke, bụ Nna obu. ¹⁶ Ishi iya bụ l'iphe bụ iphe nọ lẹ mgboko-a kpamụkpamu, bụ iya bụ ẹgu ẹjo iphe, agụgbaa madzụ; mę ẹgu k'onweru iphemiphe ọbule, ẹnya phuru; jeyekpo mę oku onwonye ọ-ka-l'ike l'iphe kę mgboko-a; iphe ono l'ọ ha te nwekwa ọphu shi l'ẹka Nna. O shikotakwa lẹ mgboko. ¹⁷ Mgboko-wa; mę iphe nọ iya nụ, bụ iphe agụgbaa madzụ tükokwa abyawa ephushihukota. Obenu l'onye eme iphe bụ uche-obu Nchileke bę a-nọdu ndzụ gbururu jeye lẹ tutu yoyo.

Ọ-chị-nta Kuráýisutu

¹⁸ Ụnwu mu; teke ikperazụ abyaakwa. Unu nụhaakwaru lẹ Ọ-chị-nta Kuráýisutu a-bya; mbụ l'e -kfude iya ekfukfu bę igweligwe ndu-achị-nta Kuráýisutu byaakwaru. Ọo ya meru iphe ayi maru lẹ nta-a bụ-wa teke ikperazụ. ¹⁹ Ndu ono bę ayi l'ẹphe shikwa nọduhawa. Ẹphe anonyaa bya alufushia. Obenu l'ẹ tọ dükwa teke ẹphe bụjeru ayi. Ndęge ẹphe bụru ayi; mę ayi l'ẹphe anọdukwa. Obenu l'ẹphe lufuru; k'ọphu ọo-buru iphe doru ẹnya l'ẹ tọ dudu l'ẹphe ha m'ọ bụ onye lanụ, bụ ayi.

²⁰ Obenu l'unubedua bę Kuráýisutu yewaru Ume-dụ-Nsọ l'ẹhu; unu amakotaru iphe bụ ọkpobe okfu ono.

²¹ Iphe mu gude ederu unu ẹkwo-wa ta bükwa l'unu ta madu ọkpobe okfu ono. Iphe mu gude ede iya gbe bükwaru l'unu maru ọkpobe okfu ono; makwaruphu l'ẹjo-ire; m'o -ruhuru; ọ dụ idagha ta bụdu l'ọkpuberu okfu bę ooshije.

²² Bụhunu onye bụ onye ọbu, pataru ishi kę ẹjo-ire, ẹ-ta bụdu onye te ekwetadu l'ọo Jisọsu bụ Kuráýisutu ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya ọbu? Ọ bụ onye bụ Ọ-chị-nta Kuráýisutu ndono; mbụ onye ono, jikaru Nna; jika Nwa ono. ²³ Ishi iya aburu l'iphe bụ onye jikaru Nwa; jikaakwaru Nna. Obenu l'onye kwetaru kę Nwa bę woakwaruphu onwiya tųgbabe l'ẹhu Nna.

²⁴ A bya l'unubedua; iphe mu ekfu bụ t'ozu ono, unu nụwaru shitakpo lẹ mbụlembu ono noshilekwaphu unu ike l'ọkpoma; t'unu gudeshia ya ike. Ọ -buru l'iphe ono, unu nuru shitakpo lẹ mbụlembu ono bę noshiru-a unu ike l'ọkpoma; ọo ya bụ; unu lẹ Nwa; mę Nna atųgbabe bụru nanụ ẹge unu tųgbaberu iya kwaseru. ²⁵ Ọwaa bụ iphe Kuráýisutu kweru ayi ụkwa iya: bụ iya bụ ndzụ gbururu jeye.

²⁶ Ono bükwa kę ndu eme t'ẹphe mee unu iphuruphuru-ẹnya; duswee unu ụzo l'iphe kę Kuráýisutu bę mu deru unu ono. ²⁷ Obenu l'unubedua bę Nchileke yewaru Ume-dụ-Nsọ nk'iya l'ẹhu. Mkpa onye ọdo, e-zi

unu iphe ta adųhekwaru unu; keshinu ọphu Ume ono ezikota unu iphemiphe ọbule; iphe ono, oozi ono aburu ọkpobe okfu; to nwe ẹjo-ire, nọ iya nụ. Ọo ya bụ; t'unu lẹ Kuráýisutu tųgbabekwa bụru nanụ ẹge unu tųgbaberu iya kwaseru. Ọ kwa iphe Ume ono ziru ndono.

²⁸ Ụnwu mu; unu l'iya tųgbabekwa bụru nanụ ẹge unu bụ iya; k'ọphu bụ teke o koshileruphu onwiya; t'obu shihu ayi ike; t'ayi be egude iphere; tsųhu egvu teke ọo-nọdu abya. ²⁹ Teke bụ l'unu maru lẹ Nchileke bụ onye doberu ẹka ndoo; t'o dokwaaphu unu ẹnya l'onwonye ọbule, eme iphe nhamunha bę bụ nwa, Nchileke muru.

Ayi bụ ụnwu Nchileke

3 Unu phụwaru ẹge Nchileke, bụ Nna yetaberu ayi obu kę t'o kua ayi ụnwu iya; yọ bükwaru iphe ayi bụ ndono. Iphe kparu iphe ndiphe ta madu ayi bụ l'ẹphe ta madu Nchileke. ² Ndu ọnya mu; nta-a bę ayi bükwa ụnwu Nchileke. Obenu l'iphe ayi e-mekochaa bụru te gbe alufutakwaa. Iphe ayi maru bükewaphu lẹ teke Kuráýisutu byaleruphu bę ayi a-dụ ẹge ọ dụ; keshinu ọ bụlephu ẹge ọ dụ bę ayi a-phụ iya. ³ Ọo ya bụ; onye nọ Kuráýisutu l'ẹka; ele ẹnya abyabya iya ono a-bụjeru onye obu guru iphoro; lẹ Jisọsu ọbu l'onwiya bę bükwa onye obu guru iphoro.

⁴ Iphe bụ onye meru iphe dụ ẹji bę ikpe nmaakwaru l'o mebyiru ekemu Nchileke; kę l'ome iphe dụ ẹji bę bụ omebyi ekemu Nchileke. ⁵ Unu marua l'ọ bụ Kuráýisutu ọbu byaru t'ọ bya ewofu madzụ iphe dụ ẹji, o meshiru l'ẹhu; yębedua l'onwiya te nwekwa nụ iphe dụ ẹji, nọ iya l'ẹhu. ⁶ Ẹ to nwekwa onye yęle Kuráýisutu tųgbaberu bụru nanụ, emejekwadu iphe dụ ẹji; ọphu tọ dükwa onye emeje iphe dụ ẹji, phųjewaru iya nụ; k'ọphu ọ bụru k'ọmaru iya amaru.

⁷ Ụnwu mu; unu be kwekwa t'o nweru onye e-me unu iphuruphuru-ẹnya; duswee unu ụzo l'iphe kę Kuráýisutu. L'iphe bụ onye eme iphe nhamunha bę bükwa onye doberu ẹka ndoo ẹge Kuráýisutu doberu. ⁸ Onye eme iphe dụ ẹji bükwa kę Obutuswe; kęle Obutuswe shikpooru lẹ mbụlembu omeswe Nchileke. Iphe Nwatibe Nchileke byaturu bükwa t'o mebyia iphe Obutuswe eme emebyi.

⁹ Iphe bụ onye Nchileke muru te emejehakwa iphe dụ ẹji; okfu lẹ Ume Nchileke erewa iya ire l'ẹhu; to nwe ẹge oo-shi l'emekwadu iphe dụ ẹji; keshinu ọ bụwa Nchileke muru iya. ¹⁰ Ọwaa ẹge ee-shi maru ndu bụ ụnwu Nchileke; mę ndu bụ ụnwu kę Obutuswe: iphe bụ onye ẹ-te emedu iphe nhamunha te shikwa lẹ Nchileke; ọphu onye ẹ-te yeduru nwanna iya obu te shikwaphu lẹ Nchileke.

Oyeru ibe onye obu

¹¹ Unu makwaru l'ozí-oma ono, e shi lẹ mbụlembu zita unu ono bụ t'ayi yeru ibe ayi obu. ¹² T'ayi ba adụkwa l'ọ bụ Kenu. Lẹ Kenu nọkwa l'ẹka ẹjọ onye ono; mbụ Obutuswe; gbua nwunne iya. ?Bụ ngunu kparu iphe o gburu nwunne iya? Iphe kparu iya nụ bụ lẹ Kenu bẹ umere iya dụ ẹji; umere kẹ nwunne iya abụru umere, vudo nhamụnha.

¹³ Ụnwunna mu; t'ẹ b'ọ dụkwa unu biribiri l'unu dụ ndiphe ashị. ¹⁴ Iphe ayi e-bebekpodua maru bụ l'ayi shi nwụhu anwụhu; ọbu l'ayi shiwa l'ọnwu ono lụfuta; bahụ lẹ ndzụ. Iphe kparu iphe ayi maru l'ọ bụ ẹge ọ dụ ndono bụ l'ayi yeru ụnwunna ayi, ndu ayi l'ẹphe tuko kweta kẹ Nchileke obu. Onye ẹ-te yeduru madzụ ibe iya obu nwụhukwaru anwụhu ẹge ọ nwụhuru. ¹⁵ Iphe bụ onye nwanna iya dụ ashị bụakwa ọchì b'ọ gburu. Unu manarua l'onye gburu ọchì bẹ ndzụ gbururu jeye ta anọdu l'ẹhu. ¹⁶ Ọwaa ẹge ayi shi maru iphe bụ n-yemobu ndọ-ọ: lẹ Kuráýisutu haru t'e gbua ya; l'okfu ẹhu ayi. Ọo ya bụ l'ayịbedua b'ọ rubekwaruphu ọhaje t'e gbua ayi; l'okfu ẹhu onye ayi l'iya tuko nọdu Nchileke l'ẹka. ¹⁷ Obenu lẹ teke bụ l'ọ nweru onye ẹku kẹ mgboko-a byaru; yọ phụkwaa l'onye yele iya tuko nọdu Nchileke l'ẹka bẹ mkpa byaru; o be kẹ t'ọ gbaaru iya mkpu; yo woru ẹnya kụgbabe; ?nanụkpoo iphe egbe onye ono a-gbabe ọkpa; sụ lẹ ya yeru Nchileke obu? ¹⁸ Ụnwu mu; t'ayi be egudejelekwapu ọnu nkịnyi iya ekfu l'ayi yeru ibe ayi obu. T'ayi gudeje umere; koshi l'onye ọwaa bẹ ayi yeru obu l'oswiya.

T'ayi shihu ike l'ifu Nchileke

¹⁹ Ayi -mee ẹge ono; ọo ya bụ; ayi egude iya maru l'ayi shi-a lẹ Nchileke ono, bụ ọkpobe okfu l'onwiya ono. Yọ bụwaru iya rụ bẹ ayi e-gude mee t'obu kafuaru ayi oshihu ike l'ifu Nchileke; ²⁰ m'ọ -nweru teke obu awa ayi awawa; kele Nchileke kakwa obu ayi nshinu; bya abụkwaruphu onye maru iphemiphe ọbule. ²¹ Ndu ọnya mu, nọ mu l'obu; ọ -bụru l'obu ta awajędu ayi awawa; ọo ya bụ l'ayi ta atsuhedu egvu l'ifu Nchileke. ²² Iphe bụ iphe ayi sụru t'ọ nụ ayi bẹ ayi anatajẹ l'ẹka iya; okfu l'ayi emeje ekemu, ọ tųru; l'emeje iphe dụ iya mma. ²³ Ekemu ono, Nchileke tųru t'ayi meje ono bụ t'ayi woru onwayi ye Nwa iya ono l'ẹka; mbụ Jisọsu Kuráýisutu; mę t'ayi yeru ibe ayi obu. Ono bụ ekemu ọ tųru ayi; sụ t'ayi meje. ²⁴ Iphe, bụ onye emeje iphe Nchileke kfulu bẹ buakwa l'ime Nchileke; Nchileke ebukwaruphu l'ime iya. Iphe ayi egudeje maru lẹ Nchileke bu l'ime ayi bụ Ume iya ono, ọ nųru ayi ono.

Dataodujeodu Ume ọbu

⁴ Ndu ọnya mu; ẹ tọ bụebekwa ndu sụru lẹ Ume Nchileke bu ẹphe l'ẹhu a-bųje; ẹphe -kfua okfu; unu ekweta l'ọ bụ oswi-okfu. Unu dataodujekwa iya adata t'unu maru: Ume ọbu; ?o shia lẹ Nchileke? L'ọ nwekwaru ndu wụfutaru; dzuru mgboko nta-a. Iphe ndu ono anọduje ekfu abụkotajelephu ẹjọ-ire; ẹphe asụ l'ẹphe ekfuchiru Nchileke. ² Ọwaa ẹge unu e-gudeje maru Ume ọphu shi l'ẹka Nchileke ndọ-ọ: Iphe bụ onye kfulu l'edzudzu ọha; sụ lẹ Kuráýisutu Jisọsu byaruphu bya abụru madzụ l'oswiya lẹ mgboko-a; unu maru lẹ Ume, bu onye ono l'ẹhu bụa Ume, shi l'ẹka Nchileke. ³ Iphe bụ onye ẹ-te ekwejedu ekfu lẹ Jisọsu Kuráýisutu byaru-a bya aburuphu madzụ l'oswiya lẹ mgboko-a; unu maru lẹ Ume, bu onye ono l'ẹhu te shidu Nchileke l'ẹka. Ume, bu onye ono l'ẹhu bụ ume k'onye ono, bụ Ọ-chi-nta Kuráýisutu ono. Unu nųhaakwaru l'oo-mekochaa bya. Ọ byaakwaru. Mbụ; ọ nọkwa lẹ mgboko anọno.

⁴ Obenu; ụnwu mu; unubędua shikwa lẹ Nchileke. Ndu ono, gude ụgho sụ l'ẹphe ekfuchiru Nchileke ono bẹ unu mekputaakwaru. Ishi iya abụru lẹ Ume Nchileke ọphu bu unu l'ẹhu bẹ kakwa ume kẹ Ọ-chi-nta Kuráýisutu ono, bụ iya achị mgboko-a ẹkuku. ⁵ Ndu ono, anọduje aghọ-phe ụgho l'ẹphe ekfuchiru Nchileke ono bẹ shikwa lẹ mgboko-a. Ọo ya bụ l'iphe ẹphe anọduje ekfu bẹ shi l'egomunggo ndu kẹ mgboko-a. Yọ bụru iya meru iphe ndiphe ekweje lẹ nk'ẹphe bụ iya. ⁶ Ayịbedua bụkwa kẹ Nchileke. Yọ bụru ndu maru Nchileke bụ ndu ekweje lẹ nk'ayi bụ iya. Ndu ẹ-ta bụdu kẹ Nchileke te ekwejekwa lẹ nk'ayi bụ iya. Ọ kwa ẹge ono bẹ ayi eshije amakahụ Ume ọphu bu onye ekfu ọkpobe okfu l'ẹhu yele ọphu bu onye adzụ ẹjọ-ire l'ẹhu.

Nchileke bụ n-yemobu

⁷ Ndu ọnya mu; unu t'ayi tuko yeru ibe ayi obu; lẹ n-yemobu shikwa l'ẹka Nchileke; tẹmanu bẹ onye yeru ibe iya obu bẹ bụkwa onye Nchileke mųru; bya abụkwaruphu onye maru Nchileke. ⁸ Onye te yeduru ibe iya obu ta makwa Nchileke; kele Nchileke bụkwa n-yemobu l'onwiya. ⁹ Ẹge Nchileke gude koshi ayi ẹge ya yetaberu ayi obu bụ l'ọ ziru Nwa lanụ, ọ mųru t'ọ bya lẹ mgboko-a; k'ọphu ayi e-shi iya l'ẹka nọdu ndzụ. ¹⁰ Ẹke n-yemobu ọwaa gude dụ iche bụ l'ẹ tọ bụdu ayịbedua yeru Nchileke obu; ọ bụ-chia Nchileke bẹ koshiru l'ọo yebedua yeru ayi obu. Ẹge o gude koshi iya bụ l'ọ ziru Nwa iya t'ọ bya eworu onwiya chia ẹja ọha; gude nwefu iphe dụ ẹji, ayi meru.

¹¹ Ndu ọnya mu; keshinu Nchileke yeberu ayi obu ẹge ono b'ọ gbakwaru t'onyemonye ọbule yegbaaru ibe iya obu. ¹² Nchileke ta dúbukwaa onye phujewaru

iya nù. Obenu l'ayi -yewaru ibe ayi obu; ọọ ya bụ; Nchileke ebukwanuru ayi eburu l'èhu; n-yemobu Nchileke edzukwaaphu ayi oke l'èhu.

¹³ Lẹ Nchileke nùru ayi Ume nk'ia gèdegede. Yọ bụru Ume iya ono, ọ nùru ayi ono meru iphe ayi maru lẹ Nchileke bu ebubu l'ime ayi; ayibedua ebukwaruphu l'ime iya. ¹⁴ Ayi gudeekwa ẹnaya ayi phụ; bya ekfuwaru iya onyemonye ọbule: lẹ Nna yeru Nwatibe iya t'ọ bya aburu Onye Ndzọta, adzoje ndiphe. ¹⁵ Ọọ ya bụ l'iphe, bụ onye dūwaru ike vudo l'edzudzu ọha; kfuwa lẹ Jisọsu bụ Nwatibe Nchileke b'a maleruphu lẹ Nchileke buwa iya ebubu l'èhu; onye ọbu ebukwaruphu Nchileke l'èhu. ¹⁶ Ayi maakwaru lẹ Nchileke yeru ayi obu; ayi abya ewowaru onwayi ye iya l'ẹka; okfu l'ayi kwetaru l'ọ yeruphu ayi obu l'oswiya.

Nchileke bụkwa n-yemobu l'onwiya. Ọọ ya bụ l'onye gude n-yemobu buru bẹ bu-wa ebubu l'ime Nchileke; Nchileke ebukwaruphu l'ime onye ọbu. ¹⁷ Iphe e-koshi lẹ n-yemobu dzuru edzudzu l'èhu ayi bụ l'obu e-shihu ayi ike mbọku ikpe ono. Ishi iya aburu l'ọ bụ ẹge ndzụ Kuráýisutu dū bụ ẹge ndzụ ayi dūkwaphu lẹ mgboko-a. ¹⁸ Onye yeru onye ọdo obu ta atsujekwa iya egvu. N-yemobu ọphu bụ ọgbodo iya achifuje-chikwa iphe bụ ọtsu-egvu l'ọ ha. Okfu lẹ madzụ -emewa iphe; l'atsụ egvu b'ọ mawaru l'aa-hù iya àhùhù. Ọọ ya bụ l'onye ono bẹ obu ọphu o yeru te dzudu edzudzu.

¹⁹ Ayi yeru Nchileke obu; okfu lẹ yẹbedua vuoduru ụzo yeru ayi obu. ²⁰ Ọ -buru lẹ madzụ bẹ nwanna iya dū ashị; l'ẹke onye ọbu sụkwaru lẹ ya yeru Nchileke obu bẹ bụkwa ẹjo-ire bẹ onye ọbu adzụ. ?Nanụ ẹge ọ bụ onye yẹle iya bụ nwanna, bụ onye oole ẹnaya b'ẹ to yeduru obu; yo gbe buru Nchileke, ẹ tọ phudu bẹ oo-gbe yeru obu? ²¹ Jisọsu yẹbedua l'onwiya tūkwaru eke-mu-wa sụ t'onye yeru Nchileke obu yekwaruphu nwanna iya obu.

Okokooko, ayi atụ ekpu iphe mgboko

5 Iphe bụ onye kwetaru l'ọo Jisọsu bụ Onye Ndzọta ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya lẹ ya e-zi t'ọ bya ọbu; bụkwa nwa Nchileke. Ọdo bụ l'iphe, bụ onye yeru onye mụru nwa obu; atụkojekwa onye ọbu yẹle nwa iya ono yekotaru obu. ² Ayi -yeru Nchileke obu; l'eme ekemu, ọ tūru; ọọ ya bụ; ayi amaru l'ayi yeru ụnwu Nchileke obu. ³ L'iphe e-koshije l'ayi yeru Nchileke obu bụkwa omeje iphe bụ iphe Nchileke tūru l'ekemu; sụ t'e meje. Iphe ọ tūru l'ekemu iya ono ta bụkwa l'ọt-su l'èhu ememe. ⁴ Iphe bụ onye Nchileke mụru emekputaje iphe kẹ mgboko; ka iya ike. Yọ bụru okfu l'ayi wowaru onwayi ye Nchileke l'ẹka; meru iphe ayi mekputawaru iphe mgboko; tūru okokooko kpua ya. ⁵ ?Bụ onye dū idagha atuje okokooko kpua iphe mg-boko? Ọ bụ onye kwetaru l'ọo Jisọsu bụ Nwatibe Nchileke?

Ọgbaru Jisọsu ekebe

⁶ Ọ kwa Jisọsu Kuráýisutu bụ onye ono, byaru nù ono. Teke ọ byaru b'ọ gude mini; gude mee. Ẹ tọ bụlekwaphu mini kpụu b'ọ gude bya; o gude mini; gude mee bya. Onye ekoshi l'iphe ono bụ oswi-okfu bụ Ume Nchileke; kẹ l'ọ bụ Ume Nchileke l'onwiya bụ oswi-okfu ono. ⁷ Ọọ ya bụ l'ephe dū ẹto agbaru Jisọsu ekebe: ⁸ bụ iya bụ Ume Nchileke; ọwaa mini; ọwaa mee. Ekebe ephe ẹto ono awụkolephu nanụ. ⁹ Yọ bụru ẹge Nchileke shi ekoshi lẹ Jisọsu bụ Nwa iya ndono. Ayi ekwetaje ekebe, madzụ agba. Ekebe kẹ Nchileke gbe kakwaru oshihu ike. ¹⁰ Ọọ ya bụ l'iphe bụ onye kwetaru kẹ Nwatibe Nchileke ono bẹ ekebe iya ono nọwa l'ọkpoma. Onye ẹ-te kwetadu kẹ Nchileke ono bẹ meekwaru Nchileke onye ntuphu-ire; okfu l'ẹ to kwetadu l'iphe Nchileke ekfu lẹ kẹ Nwa iya ono bụ oswi-okfu. ¹¹ Ekebe ono bẹ bụ lẹ Nchileke nùru ayi ndzụ gbururu jeye; ndzụ ono aburu l'èhu Nwa iya ono b'ọ shi. ¹² Onye yẹle Nwatibe Nchileke ono tūgbaberu buru nanụ; nweekwaru ndzụ ono. Onye yẹle Nwatibe Nchileke ono ta tūgbabedu buru nanụ; te nweekwa ndzụ ono.

Ndzụ gbururu jeye

¹³ Iphe-a, mu ede-wa bụkwa unubedua, woru onwunu ye Nwatibe Nchileke ono l'ẹka bẹ mu ederu iya: t'unu makwanuru l'unu nwewaru ndzụ gbururu jeye ono. ¹⁴ Obu eshihuje ayi ike l'ifu Nchileke; kẹ l'ọnuje olu ayi; m'ọ -buru-a l'iphe ayi sūru t'ọ nù ayi bẹ ayi kfu-ru ẹge ọ bụ uche-obu iya. ¹⁵ Ọọ ya bụ lẹ keshinu ayi maru l'ọnuje olu ayi l'iphe bụ iphe ayi sūru t'ọ nù ayi bẹ ayi manarua l'ayi natawaru iphe ọbu, ayi sūru t'ọ nù ayi ọbu.

¹⁶ Ọ -nweru onye phuru nwanna iya l'ẹke oome iphe dū ẹji; mbụ egbe iphe dū ẹji ọphu ta bụdu: e -mee ya; yo gbua onye meru iya nù; t'onye ono kfukwaru nù Nchileke l'okfu ẹhu nwanna iya ono; tẹ Nchileke woru ndzụ nù nwanna iya ono, meru iphe dū ẹji ono. Ọ nweekwaru iphe dū ẹji ọphu bụ: e -mee ya; yo gbua onye meru iya nù. Mu ta sụkwa t'e kfufe nù Nchileke l'egbe iphe dū ẹji onanu. ¹⁷ Iphe bụ iphe e meru l'ụzo, ẹ-ta bụdu nhamunha iya bụkwa iphe dū ẹji. Obenu l'ọ nweekwaru iphe dū ẹji ọphu ta bụdu: e -mee ya; yo gbua onye meru iya nù.

¹⁸ Ayi mawaru l'iphe, bụ onye Nchileke mụwaru te emejedu iphe dū ẹji. Iphe emeje nù bụ lẹ Jisọsu, bụ iya bụ Nwa Nchileke anọduje eleta onye ono ẹnaya; t'ẹjo onye ono; mbụ Obutuswe be ebyi iya ẹka.

¹⁹ Ayi maakwaru l'ayi bụ kẹ Nchileke; lẹ ndiphe mgburumgburu bẹ ẹjo onye ono; mbụ Obutuswe tūru gbirimu; swechia.

²⁰ Ọphu ayi maru bụ lẹ Nwatibe Nchileke ono byaru; bya emee t'ẹnya sahu ayi; k'ọphu ayi byaru bya amaru onye ono, bụ iya bụ ọkpobe Nchileke ono. Onye ono, bụ ọkpobe Nchileke ono bẹ ayi l'iya tųgbaberu bųru nanu, bụ iya bụ Jisosu Kuráýisutu. Ọ bụ yẹbedua l'on-

wiya bụ ọkpobe Nchileke ono; bųru iya bụ ndzų gbururu jeye ono.

²¹ Ụnwu mu; unu be ekwekwa t'o nweru iphe unu ahaję t'ọ bya anọ-chia ẹnya Nchileke l'ime ọkpoma unu.

2 Jónu

¹ Ẹkwo-ozí ọwaa shi l'ẹka mubẹ onye e meru ọgurennya chọchi. Onye mu ede iya anụ bụ ezenwanyi ono, Nchileke ọtaru ono yẹle ndibe iya. Ezenwanyi ono yẹle ndibe iya bẹ mu yeru obu; okfu lẹ mu l'ẹphe tųkowa bya amaru ọkpobe okfu ono. Ẹ tọ kwa mbẹdua nkinyi mu yeru ẹphe obu ọbu. Iphe bụ ndu mawaru ọkpobe okfu ono bẹ yekotakwaruphu ẹphe obu. ² Iphe kparu iphe ayi yeru iya obu ẹge ono bụ l'ọkpuberu okfu ono buwa ayi ebubu l'ẹhu. Yọ bụru ẹge ono bẹ oo-buwaruru; swiru ayi gbururu jeye lẹ tutu yoyo.

³ Tẹ Nchileke, bụ Nna yẹle Nwa iya; mbụ Jisọsu Kuráýisutu meeru ayi eze-iphe-ọma; phųaru ayi imiko; mee tẹ nchị dų ayi ndo; t'ayi gude ire-lanų; mẹ n-yemobu tųgbabe bụru nanų ẹge ayi tųgbaberu.

Ọkpobe okfu; mẹ n-yemobu

⁴ Ẹhu tsọru mu ẹna nshinu lẹ mu haru phųa ndibe ngu ndu ọphu eme ọkpobe okfu ono ẹge Nna sųru t'ayi meje iya. ⁵ Nta-a bụ iphe mu arọ nggube ezenwanyi bụ t'ayi yeru ibe ayi obu. Ẹ tọ bųkwa lẹ mu ederu ngu ekemu ọphungu; gbahaa ono, ayi natahawaru shitakpooru lẹ mbųlembu ono, bụ iya bụ t'ayi yeru ibe ayi obu. ⁶ Iphe bụ n-yemobu ndọ-ọ: bụ t'iphe ayi e-mejekpelephu jeye teke ayi a-nọ-bebe ndzų lẹ mgboko-a bųjeleruphu iphe Nchileke sųru t'e meje. Iphe ọbu, Nchileke sųru t'e meje ọbu abųlekwaruphu ekemu ono, unu shi l'ọdungu nųta ono, bụ iya bụ t'unu yeru ibe unu obu.

⁷ Ndu egudeje ẹregede; duswee madzų ųzo wųfu-taakwaru dzuru ẹkemeke ọbule lẹ mgboko; mbụ ndu jįkaru lẹ Jisọsu byarųphu bya abųru madzų l'oswiya lẹ mgboko-a. Ọ bụ egbe onye ono egudeje ẹregede; duswee madzų ųzo; bųru egbe onye ono bụ Ọ-chį-nta Kuráýisutu ọbu. ⁸ Iphe unu a-kwabẹleruphu ẹnya iya bụ t'unu be eme t'iphe ono, unu jeru ozi iya ono nahų unu tufahu kẹ mmakanų. Unu kwabẹru onwunu ẹnya; k'ọphu unu a-natadzu obunggo unu anatadzu.

⁹ Iphe bụ onye l'eme iphe ọdo l'atukobe l'ọphu Kuráýisutu ziru; too me iya ẹge o ziru iya; onye ono ta bųkwa onye yẹle Nchileke tųgbaberu bųru nanų. Onye emekwanu iphe ono, Kuráýisutu ziru ono; l'emele iya phų ẹge o ziru iya; onye ono bẹ yẹle Nchileke; mẹ Nwa iya, bụ Jisọsu tųgbaberu bųru nanų. ¹⁰ O -nweru onye byakfutaru unu; ọphu 'ọ bųdu iphe ono, e ziru ayi ono b'o gude bya; unu be ekwekwa t'o yeru unu ishi l'ųlo; unu ba ajįjekpokwaa ya nų m'ọ bụ: ?į dųphu mma?

¹¹ L'onye aji iya ?į dųphu mma? bẹ yẹle iya dųakwa ẹbo; gbaru l'ẹjo iphe oome.

¹² Mu nweru igweligwe iphe mu gage ederu unu. Obenu l'ẹ tọ bųdu ẹkwo yẹle mini-ẹkwo bẹ mu e-gude dekotaru iya unu. Iphe mu gbe arį bụ lẹ mu e-gbe kpakfuta unu; ayi l'unu ekfugbawaru l'ifu l'ifu; k'ọphu ẹhu a-tsọkwanu ayi ẹna; tsọfu iya ayi l'ishi.

¹³ Ụnwegirima nwanna ngu nwanyi, bụ onye Nchileke ọtaru ekelekwaa ngu phų.

3 Jónu

1 Ẹkwo-ozì ọwaa shì l'ẹka mubẹ onye e meru ọgurenya chọchi. Onye mu ede iya anụ bụ onye ono, mu yeru obu ono, bụ iya bụ Gáyọsu; okfu lẹ mu l'iya tųkowaru bya amaru ọkpobe okfu ono.

² Ọnya mu; mu ekfujekwa anụ Nchileke t'ọ mekwaa t'iphemiphe ọbule dųru ngu lẹ mma; yo mekwaaphu t'ọ bųru ẹhu-ba-dų-mma nwenkinyi bụ iphe ọko iya a-dųje ngu; mbụ ẹge mu mawaru-a l'ọgbodo ndzụ ngu ono, nọ l'ime obu ngu ono bẹ ẹhu dųkwaphu mma.

³ Ẹhu tsọru mu ẹna nshinu teke o nweru ụnwunna, byaru bya akọoru mu l'i vudoshikwaduru-a ike l'ọkpuberu okfu ono; ndzụ ngu l'ọ ha abụkotaleruphu ndzụ ire-lanụ. ⁴ Ẹ to nwekwa iphe ọdo, a-kajẹfua mu ome t'ẹhu tsọ mu ẹna; t'a gųfu lẹ mu nųru l'ụnwu mu; bẹ ndzụ ẹphe bụkotalephu ndzụ ire-lanụ.

Aaja Gáyọsu ajaja

⁵ Ọnya mu; iikoshijekwa l'ọ gbaru t'e gude ire ngu ẹka l'iphe iimekpooru ụnwunna ayi; mbụkpo jeye mẹ ụnwunna, byaru abyabya. ⁶ Ẹphe kọru chọchi-wa kẹ n-yemobu nke ngu. Byiko; yejekwaru ẹphe ẹka teke ẹphe gbeshiru ije ẹphe. Mejekpelekwaruphu ẹphe iphe jiru Nchileke ẹpho. ⁷ Lẹ keshinu ẹphe gbeshiru ije k'okfu ẹhu Kuráýisutu b'ẹ to nwekwa iphe ẹphe kwejearu nata l'ẹka ndu ẹ-ta bųdu ndu kẹ Kuráýisutu. ⁸ Ọo ya bụ lẹ ndu dų ẹge ono bẹ gbaru t'ayi yejeru ẹka; t'ọ bųru iya bụ l'ayi l'ẹphe tųko gbaru mgba l'eje ozi kẹ ọkpobe okfu ono.

Dayótirifisu; mẹ Dimítiriyọsu

⁹ O nweru nwekwo-ozì, mu deru nų chọchi; ọbu lẹ Dayótirifisu, bụ onye woru onwiya dobe l'ishi te eyeduru mu ọnu. ¹⁰ Ọo ya bụ lẹ mu -bya bẹ mu e-wofuta iphe oomeebe, bụ iya bụ mkpọkoro okfu, eshije iya l'ọnu, oogudeje adzųshi ẹjo-ire ekpu ayi. Onanu te dzu iya; yo gbeshi ọdo; bya ajịka t'ụnwunna ba abya t'ẹphe lẹ ndu chọchi jia; bya akpọshikwaphu ụnwunna t'ẹphe lẹ ndu chọchi ba ji; bya ebufu ẹphe lẹ chọchi.

¹¹ Ọnya mu; ba mụkwa ẹka ẹjo iphe; mụkwaa ẹka iphe-ọma. Ọ kwa onye eme ọhuma bụ kẹ Nchileke. Onye eme ẹji ta phụbukwaa Nchileke.

¹² Dimítiriyọsu bẹ ọnu wųkoru l'ome-ọhuma nk'iya. Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ ọkpobe okfu ono l'onwiya aja iya; ayịbedua l'onwayi l'ajakwa iya phụ. Unubedua marua l'ajaja, ayi aja iya bẹ bụkwa oswi-okfu.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹³ Iphe, mu ga e-de hakwa l'igwe; ọbu l'ẹ tọ bųdu mkpishi-ẹkwo; mẹ mini-ẹkwo bẹ mu e-gude dekotaru ngu iya. ¹⁴ Mu arịkwa lẹ mu ta anọhedu ọphu baru ishi; mu akpakfuta ngu; mu lẹ nggu ekfugbawaru l'ifu l'ifu.

¹⁵ T'ẹhu dųkwa ngu agu.

Ọnyà ngu phẹ ajikwa ngu phụ. Jikwaaruphu ayi ndu ọnyà ayi phẹ l'ẹhu l'ẹhu-o.

Judu

¹ Ẹkwo-ozí-wa shi l'ẹka mbẹdua, bụ Judu; onye ejeru Jisọsu Kuráýisutu ozi; bụkwaruphu nwunne Jémusu.

Ndu mu ede iya anụ bụ iphe bụ unubẹ ndu ono, Nchileke kuru; mee unu; unu aburu ndu nk'íya ono. Nchileke ono, bụ Nna ono bẹ yeru unu obu; unu abụkwaruphu ndu, Jisọsu Kuráýisutu kwakọberu t'ẹ b'ọ dū iphe e-me unu; t'unu nọdu ngabẹru abyabya kẹ yẹbe Jisọsu Kuráýisutu ono.

² Tẹ Nchileke phụkwaaru unu imiko; yo mee t'ẹhu dū unu agu; yo yekwaruphu unu obu. T'ọ tuko iphe ono meeru unu; mbụ meeru iya unu k'etsutsu iya.

Ndu ẹjo nzizi

³ Ndu ọnya mu, nọ mu l'obu; iphe ivuzọ, mu shi rịa lẹ mu e-deru unu l'ẹkwo-ozí-wa bụ k'adzọdzo ono, Nchileke dzọru ayi l'ayi ha; gude koshi lẹ ya yeru ayi obu ono. Obenu lẹ mu byaru bya arí-phu ọriri azụ; sụ l'ọ nweru iphe ọdo, kachia mkpa, mu e-deru unu. Iphe ono, kachia mkpa ono bụ tẹ mu rọ-chia unu; rọshia unu ike t'unu bya awata ọgbaru ọkpobe okfu ono, Nchileke ziru ndu nk'íya ono ọdzori. Mbụ ọkpobe okfu ono, Nchileke ziru t'ayi kweta; sụ t'ẹ b'ọ dukwa onye e-wofu iya iphe ewofu; tọo dū onye e-yekwa iya iphe eyekwa ono. ⁴ Iphe mu gude ekfu iya bụ l'ọ haru nweru ndu ẹ-ta akwabẹdu Nchileke ugu. Egbe ndu ono tọru nwẹhu pyabata l'ẹke unu nọ; l'ẹ ba ma. Ẹphe anọduje ezi l'ọ dūa mma tẹ madzụ meje umere, rehu-ru erehu; keshinu ọphu Nchileke bụ onye emeje eze-iphe-oma. Ẹphe ajikaje Jisọsu Kuráýisutu ono, bụ iya bụ Nnajiufu ayi nkinyi iya ono; bya abụkwaru iya phụ nkinyi iya bụ onye gude ndzụ ayi. Lẹ teke ndiche b'e dehaakwaru iya rụ l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: Lẹ Nchileke a-nma ẹphe ikpe iphe ono, ẹphe meru ono.

⁵ Iphemiphe ọbule ono kpamụkpamu bẹ unu makọtakpooru ọhuma ọhuma; ọbu l'iphe mu emelephu tẹ mu nyataru unu bụ lẹ teke ndiche bẹ Nnajiufu dzọkwaru ndu nk'íya teke ono, ẹphe shi buru l'alí Íjiputu ono. O meru; ẹphe awufuta l'alí ono. Ọ dzọebekwaru ẹphe ono; ọbu l'e meebekwaru; yo gbushilee ndu ọphu ẹ-te kwedu woru onwẹphe ye iya l'ẹka. ⁶ Unu nyatakwa ẹge ọ dakfuru unwu ojozi-imigwe ono l'ẹphe ha, bụ ndu ọphu kwefuru ike l'ẹphe ta anọpyabedu l'ẹke Nchileke doberu ẹphe t'ẹphe chije. Ẹphe jikakwaruphu l'ẹphe te ebuduru l'ẹke Nchileke sụru t'ẹphe

buru l'imigwe. Unwu ojozi-imigwe ono l'ẹphe ha bẹ Nchileke tųakwaru mkpọro mgbe-'agvụ-agvụ. Ọ chiru ẹphe ye l'ẹkpuru-ọchi ẹke gbahuru ẹjo tsụbalangu. Yọ bụru ẹke ono bẹ ẹphe a-nọdu jeye l'oke ọboku ono; mbụ mbọku ono, Nchileke a-nma ẹphe ikpe. ⁷ Unu nyatakwapu ẹge ọ dakfuru Sódomu mẹ Gómóra; mẹwaru iphe bụ obodo obodo, ẹphe l'ẹphe naru ọnu ẹgu. Ndu ono l'ẹphe ha woru onwẹphe ye l'ome kẹ nwanyi; mẹwaru iphe ọdo, anyi ishi ẹdzu. Nchileke kpọkwaru ẹphe ọku; yọ bụru ẹge ono b'ọo-nụ ẹphe aphụ jeye lẹ tutu yoyo. Iphe ono aburu iphe Nchileke gude alọ ndiphe kpamụkpamu ẹka lẹ nchi.

⁸ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dū ndu ono, ezi ẹjo-ire ono. Ẹphe arọje nro, emeje; ẹphe emerushia onwẹphe emerushi. Ndu, nọ l'ishi aduje ẹphe ashí. Ndu ono, ẹ ta aphudu l'ẹnya l'ogbu nwiiinwii imigwe ono bẹ ẹphe anọduje ekfubyishi ekfubyishi. ⁹ Ekfubyishi ono, ẹphe ekfubyishi ndu ono ta dukwa m'ọ bụ Májikelu, bụ onye ishi unwu-ojozi l'imigwe, tųru iya ama k'ememe. Mbụ lẹ teke ono, Májikelu yẹle Sétanu atụ ẹgo onye apata odzu Mósísu ono bẹ Májikelu ta tųkwa iya ama k'ọphu Sétanu iphu. Iphe o kfuleruphu Sétanu bụkwa: "T'ọ bụru Nchileke a-baru ngu mba!" ¹⁰ Obenu lẹ ndu ono bụ iphe ẹ-te dodu ẹphe ẹnya bẹ ẹphe anọduje ekfubyishi. Ẹphe dū l'ọ bụ anụ-ẹgu-ẹgbudu, ẹ-te nwedu egomunggo, bụlephu iphe agu iya nụ bẹ ọomaje; yọ bụleruphu iphe ono bẹ oomeje. Ọ bụ iphe agu ẹphe; bẹ ẹphe anọduje eme. Yọ bụru iya e-gbu ẹphe.

¹¹ Nshọbukwaa ẹphe! Ọ bụ ẹjo ọzo ono, Kenu tsoru teke ndiche ono bẹ ẹphe etsokwapu; mbụ iphe ono, o meru, kparu iphe o gburu nwunne iya ono. Ndu ọwaa bụkwa nchamẹnya okpoga bẹ kparu iphe ẹphe shisweru ọzo ono, vudo nhamunha ono. Ẹphe emelaha iphe ono, Bélamu meru teke ndiche ono. Yọ bụkwaruphu ẹge Kóra kwefuru Nchileke íkè; bụ ẹge ẹphe wataru ememe. Ẹphe a-lakwanu l'iyi ẹge ọ laru.

¹² Ọbuje: ẹphe -bya anọnyabe unu l'eri nri l'ẹke unu dọkoberu; tųgbabe nri eri gude ekoshi l'unu yeru onwunu obu; ẹphe aburu iphe-iphere nọduru unu. Iphere ta adujedu ẹphe l'ọ bụlephu onwẹphe; bẹ ẹphe letaru ẹnya. Ẹphe dū l'ọ bụ urukpu, phẹrephere phẹkashiru; egbe iya ọwaa bụ: igwe -ruebetsua eruru; phẹrephere ephekashia ya; igwe ta achíhe mini ọbu. Ẹphe dū l'ọ bụ oshi-ọmi, ẹ-ta amijedu nebyi teke gbaru iya nụ. Egbe ndu ono bẹ ọnwu gbuwaru l'ono-ndzụ. Ẹ

tọ bụledua ugbo anwuhu lanu bę ęphe nwuhuru; ke l'e fefuwaru ęphe tufaa ęge-a, eefufuje oshi-wa. ¹³ ęphe dukwaphu l'ọ bu eyii-mini, ha nshinu, atu l'eze ęnyimu. Ishi iya aburu l'aaphukotaje ęjo umere ono, rehuru erehu, ęphe eme ono; l'ọ bu ęke ọphu-mini tselihuru. ęphe adu l'ọ bu mkpo-kpodo, phuru ọzo. Obenu l'ęke Nchileke kwakoberu ęphe bukwanu tsabalangu ęke agba ęjo ọchi. Ọ bu ęke ono bę ęphe a-nodu jeye le tutu yoyo.

¹⁴ Ọ kwa Ịnọku bu onye ọgbo k'ęsaa l'eri adamu. Ịnọku bę Nchileke kfukwaru le ndu ono a-byakwa. Ọo ya kparu iphe Ịnọku deru; su: "Unu lenu! Nnajiufu bę yele ndu nk'ia, bu 'aguta aguta, shi l'imigwe a-yiru bya; ¹⁵ bya ekpee ndiphe l'ęphe ha ikpe. Oo-koshikota iphe bu ndu ono, ę-ta madu Nchileke ono iphemiphe ọbule, ęphe meru, bu iphe du ęji. Yo gude emeswe ono, ęphe mesweru iya ono nma ęphe ikpe; l'ęphe ta akwabedu iya ugwu; bya anmakwaphu ęphe ikpe k'iphe bu ęjo okfu, ęphe gude kfubyishia ępha iya!"

¹⁶ Ndu ono abuje: iphe -byaru ęphe; ęphe awata ọgu aphu; l'ata Nchileke uta. ęphe eworu onwephe togboru ęgu ęjo iphe, aguebe ęphe. Iphe eshije ęphe l'onu abuleruphu ọja onwonye mkpokoro ajaja. ęphe -phwa l'o nweru uru, ęphe e-rita madu l'ęka; ęphe awata ọjakposhi onye ọbu.

Ọkwa ke ọvudoshi ike

¹⁷ Ọlobu; ndu ọnya mu; iphe mu eme t'unu maru bu t'unu nyatajelephu iphemiphe ọbule ono, ndu ishi-ozu Nnajiufu ayi Jisosu Kurayisutu vuhawa ọzo kfuaru unu ono. ¹⁸ Mbụ iphe ono, ęphe shi anọduje aguru unu ọgu egvu ono, bu iya bu: "L'o -rudelephu teke mgbokoa a-gvu; b'o nwetsuaru ndu a-nodu aja unu ewena. Iphe ęphe a-nodu awogo ęka iya; bu ęge ęphe e-shi mee iphe ęgu iya enwu ęphe raphuraphu l'ęhu; mbu

iphe ęgu iya agụ ęphe; okfu l'ęphe ta akwabedu Nchileke ugwu." ¹⁹ Ndu eme ęge ono; bu ęphe akpataje t'ogbo bua onwephe ębo; wata ọkpa iche iche. Ọ kwa ęgu iphe, nọ le mgboko-a, l'agụ ęphe; bę kpụ ęphe l'ęka; ę tọ bukwa Ume-du-Nso gude ndzu ęphe.

²⁰ Ọlobu; ndu ọnya mu; unu vudoshikwa ike l'ekwekwe ono, du iche, unu kweru ono; mbu ekwekwe ono, shi Nchileke l'ęka ono. Unu gude ekwekwe ono vuje evuvu. Unu hajee te Ume-du-Nso koshije unu ęge unu e-kfuje anu Nchileke. ²¹ Unu nopyabelekwaphu le nyemobu ono, Nchileke yeru unu ono. Unu anodukwaphu ngaberu Nnajiufu, bu Jisosu Kurayisutu t'ọ phuru unu imiko; mekwaaphu t'unu nodu ndzu gbururu jeye.

²² Unu phujekwaaru ndu obu agbakwadu ębo imiko. ²³ Egbe ndu ono bę unu e-yetajeru ęka; lofuta ęphe l'oku. Unu aphujekwaaruphu ęphe imiko; mbu ndu ono, bu ęjo iphe, agụ ęphe; bę gude ndzu ęphe ono. Ọlobu; unu ba akwaswejekwaru ęphe ęnya teke unu aphuru ęphe imiko ọbu. Unu kpojekwaa iphemiphe ọbule, bu nk'ęphe ashị; mbu je akpaa l'uwe, ęphe yewaru l'ęhu; bu iya bu iphe ęphe emekpo ememe, bu iphe ęjo ọriri ęphe ono merushiwaru emerushi.

T'a jaa Nchileke ajaja

²⁴ T'ayi tua Nchileke ępha; mbu onye ono, bu iya; bę iphe bu ike kpakoru l'ęka ono. Ọ bu iya bu onye aduje ike mee t'unu ba ada; bukwaru iya phu e-me t'e b'ọ du iphe aa-ta unu uta iya teke oo-kuta unu dobe l'odu-biribiri iya, bu ęke ęhu a-nodu atsowaru unu ęna.

²⁵ T'ayi tua ya ępha; l'ọ bu iya nkinyi iya; bę bu Nchileke; buru l'ęka Nnajiufu ayi, bu Jisosu Kurayisutu; bę oo-shi dzọ ayi. T'odu-biribiri; ọburu Ọkaribe-Kakota-Nu; ike; ọbu ishi, ọ buha-oduru temanu; bę mgboko bya anodu; buru nk'ia nta-a; bukwaruphu nk'ia jeye le tutu yoyo. Ono kwa ęge ọ du.

Àphù

1 Iphe e deru l'èkwo-wa; bụ iphe Jisọsu Kuráýisutu koshiru ndu ejeru Nchileke ozi. Ọ bụ Nchileke; bẹ wotaru iphe-a, o shi domishia edomi-wa; koshi Jisọsu Kuráýisutu; k'ọphu Jisọsu ono e-mekwanu tẹ ndu ono, ejeru Nchileke ozi ono maru iphe ẹ-ta anọhedu ọphu, baru nwishi nta-a; yo mee. Tọ dụ iya bụ lẹ Jisọsu Kuráýisutu ezi ojozi-imigwe iya; t'o je ekoshikota Jọnu, bụ onye ejeru iya ozi iphe ono; yo mee tẹ Jọnu tuko iya maru. ² Ọ bụ iphe, bụ iphe, Jọnu phuru b'ọ tuko l'ọ ha kfushibebe-wa. Yọ bụru l'èkwo-wa l'ẹka; bẹ Jọnu tuko okfu ono, Nchileke k'furu ono dekota. Iphe ono l'ọ ha bụkota ọkpobe okfu, Jisọsu Kuráýisutu ono koshikotaru iya. ³ Ọnu-ọma bụ k'iphe bụ onye agụ ẹkwo-wa, e deru okfu-a, e kfuchiru Nchileke-wa. Ọnu-ọma aburu kẹ ndu nuru iya nụ; ngabẹ nchi; eme iya ememe. Lẹ teke iphemiphe ọbule-a, aabya ekfukfu-wa e-me dọak-wa ntse.

Jọnu ekele Chọchi ẹsaa

⁴ Ọ bụ mbedua, bụ Jọnu bẹ ekele unubẹ chọchi ẹsaa ono, nọkota l'alị Éshiya ono ekele.

T'eze-iphe-ọma; mẹ ẹhu-agu, shi l'ẹka Nchileke tsok-wa unu. Mbụ Nchileke ono bụ onye nọ ndzụ nta-a; bụru onye shihawa nọduta ẹmanu mgboko adube; bụkwaruphu onye ono, abya nụ ono. T'eze-iphe-ọma, shi iya l'ẹka; mękwaphu ọphu shi l'ẹka Ume ẹsaa ono, anọduje l'ifu aba-eze ono bụru nk'unu jeyewaru. ⁵ Eze-iphe-ọma; mẹ ẹhu-agu ono shikwaphu l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu, bụ onye evudoshije ike l'iphemiphe ọbule, ookfuru ayi. Ọ bụ iya bụ onye ọdungu, Nchileke meru; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bụkwaru iya phụ bẹ bụ onye achị iphe bụ ndu bụ eze l'eliphe-a.

O yeru ayi obu. Yọ bụru obu ono, o yeru ayi ono meru iphe ọ nwụ-chiru ayi ọnwu, ayi gega nwụ. Yọ bụkwaruphu mee ya b'ọ gude tọshia ayi ẹgbu ono, iphe dụ ẹji shi kee ayi ono. ⁶ Yọ bya emee ayi; ayi aburu eze; k'ọphu ayi a-bụ ndu achijeru Nchileke ẹja; l'ejekwaruphu Nchileke, bụ Nna iya ozi. T'ajaja; mẹ ike bụru kẹ Jisọsu Kuráýisutu gbururu jeye lẹ tutu yoyo! Ono kwa ẹge ọ dụ.

⁷ Unu lekwaphu l'ọ nọkwa l'urukpu l'abya. Iphe, bụ madzụ kpamụkpamu e-gudekota ẹnya ẹphe phụ iya. Iphe bụ ndu ono, turu iya arwa ono a-phụkwa iya phụ. Iphe, bụ ndu, nọkota lẹ mgboko-a a-ra ẹjo ẹkwa; l'ẹke

meji a-tọfu ẹphe m'ọ -byalephu. Ọ bụ iphe e-me nụ ndono! Ono kwa ẹge ọ dụ.

⁸ Nnajiufu, bụ Nchileke; bụru iya bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; mbụ onye ono, nọ ndzụ nta-a; bụru iya bụ onye shihawa nọduta ẹmanu bẹ mgboko dọberu; bụru iya bụ onye ono, abya nụ ono. Ọ bụ Nchileke ono bẹ sọru: "L'ọ ya bụ Onye Ivuzọ bya aburu Onye Ikperazu."

Jọnu aphy Jisọsu l'àphù

⁹ Ọ bụ mbedua bụ Jọnu, bụ nwanna unu. Mu bụ onye mu l'unu tuko bụru nanụ lẹ Jisọsu. Ọ bụ iya meru iphe mu l'unu atukoje ejekota iphe bụ iphe-ẹhuka-wa, ayi eje-wa. Mu l'unu atukoje kwaphu ataru iphe nshi; yọ bụkwaruphu ẹge ono bẹ ayi a-tuko gbaru mgbana nweru mgboko ọphungu ono, e-shi Nchileke l'ẹka ono. L'ọ nweru teke ọbu, a kpọjeru mu je edobe lẹ Ikfuli Pátumosu. Ishi iya aburu lẹ mu ara okfu Nchileke arara; yefuaru lẹ mu anọduje ekfuru ndiphe kẹ ọkpobe iphe ono, Jisọsu Kuráýisutu koshiru mu ono. ¹⁰ Yo be mbọku Chọchi; Ume Nchileke abya eji mu ẹhu. Mu awata ọphu àphù; bya anụ olu ọbu, adalephu igiri-igiri l'ọ bụ ọpyoku l'uzo azụ mu. ¹¹ Olu ono asụ mu: "Jọnu! Tẹ mu tükokwa iphemiphe ọbule-a, mu abya aphyphu-a dekota l'èkwo. Mu -debe iya; tẹ mu zilaaru iya ọzo chọchi ẹsaa-wa, ya abya agushi-wa. Wo tẹ mu zilaaru iya chọchi Éfesọsu; chọchi Suména; chọchi Pégamọmu; chọchi Tayitáyira; chọchi Sádísu; chọchi Filadélufiya; mękwaphu chọchi Layodísiya."

¹² Mu abya aghaa ẹnya tẹ mu phuedu onye ono, ekfu eyeru mu ono; phụ urọku ẹsaa. Urọku ẹsaa ono bẹ bụ mkpọla-ododo b'e gude mekota iya. ¹³ L'echi urọku ẹsaa ono b'ọ nweru onye vudo iya nụ, dulephu l'ọ bụ madzụ. Uwe, o yeru bụ uwe-nlọkpuru, akpa iya l'okpuru-rukpu-ọkpa. O gudekwaphu akpọ-buleti, e meru lẹ mkpọla-ododo kebuta uwe iya ono l'ume. ¹⁴ Ẹgbushi, nọ iya l'ishi bẹ achalephu degedege l'ọ bụ ẹji aturu, maru ọcha ọcha; mbụ chatakpọkwaa l'ọ bụ eberugo. Ọphu bụ ẹnya iya achalephu l'ọ bụ ire-ọku, enwu enwunwu. ¹⁵ Ọkpa iya ẹphe ẹbo enwulephu zii l'ọ bụ mkpuru-ígwe, ama mma, a huru l'ọ-tata-kfukfu ọku jeye yọ chaa achacha; mbụ hụ ya jeye yọ gbuchafu. Olu iya adalephu l'ọ bụ ẹphuphu eze mini, l'atso gbudugbudu teke o k'furu okfu. ¹⁶ L'ẹka-utara iya b'ọ chị mkpọ-kpodo ẹsaa. Ogu-mbeke, atsụ nkọ ifu labu eshi iya l'ọnu lufuta. Ifu onye ono bẹ egbulephu oswi

kẹ nwjiiwii l'ọ bụ ẹnyanwu teke ẹnyanwu laru l'echi-ishi. ¹⁷ Mu aphule iya phụ; daa kpube ifu l'iku ọkpa iya; dabuleruphu l'ọ bụ onye nwuhuru anwuhu. Yọ bya ebyibe mu ẹka-utara iya; sụ mu: "Tẹ mu ba atsushi egvu; l'ọ kwa yẹbedua bụ Onye Ivuzọ bya aburu Onye Ikperazụ. ¹⁸ Ọ kwa yẹbedua bụ onye nọ ndzụ gbururu jeye. Abyabya, ya byaru l'odungu bukwa tẹ ya nwuhu anwuhu. Ya anwuhuakwanua ọbu. Ọle; tẹ mu lekwa: lẹ nta-a bẹ ya nọkwa ndzụ gbururu jeye. Ọ kwa iya gude ire-igodo, eegudeje tūhaa ẹke ọnwu nọ; mẹ ire-igodo, eegudeje tūhaa alị-maa. ¹⁹ Wo l'iphe mu e-me nta-a bụ tẹ mu dee iphemiphe ọbule-a, mu phwaru-wa l'ẹkwo. Mu -deebe iya; tẹmanu mu edee iphe ọphu ekoshi ẹge iphe dū nta-a; tẹmanu mu abyakwaphu bya edee iphe ọphu e-mekwanu l'uzo ifu. ²⁰ A bya abya lẹ mkpọ-kpodo ẹsaa-wa, ya chī l'ẹka-utara-wa; mẹ urọku ẹsaa ono, e gude mkpọla-ododo mee ono; ono bẹ ya abya tẹ ya karu mu iphe ọ nọ-chiru ẹnya iya. Lẹ mkpọ-kpodo ẹsaa ono bẹ nọ-chiru ẹnya unwu ojozi-imigwe; mbụ unwu ojozi-imigwe, anọduje eletagbaa chọchi ẹsaa ono ẹnya. Urọku ẹsaa ono bẹ nọ-chiru ẹnya chọchi ẹsaa ono.

Ozi, e ziru Chọchi Éfesosu

2 "Iphe mu e-de l'ẹkwo nū ojozi-imigwe, eleta chọchi Éfesosu ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, chī mkpọ-kpodo ẹsaa l'ẹka-utara ono ziru; mbụ onye ono, ejephe l'echi urọku ẹsaa ono, e gude mkpọla-ododo mee ono. ² Lẹ ya makotakwaru-a iphemiphe ọbule, unu emeje l'ọ ha. Ya makwaru-a ẹge unu jeshiberu ozi ike; mẹ ẹge unu tataberu iphe nshi. Ya makwaru-a l'unu te ekwejedu tẹ ndu ẹjo madzụ shita ẹke unu nọ. Unu datakotawaru iphe bụ ndu ono, sūru l'ẹphe bụ ndu ishi-ozī; l'ẹphe ẹ-ba bụ iya ono. Unu abya amaru l'ẹphe ta abudu iya; l'ẹphe bụ ndu ntuphu-ire. ³ Ya makwaru-a l'unu atajeru iphe nshi; l'unu jewaru iphe-ẹhuka, ha nshinu l'okfu ẹka iya; unu ta la azụ.

⁴ Obenu l'ọ nweru ọru, ya phutaru unu l'ẹhu. Ọru ọbu, unu vu ọbu bụ l'ẹ tọ bụhedu ẹge unu shi yeberu iya obu l'odungu bụ ẹge unu yeru iya ẹya nta-a. ⁵ Ọ kwa iya phụ bụ; t'unu nyatakwa ẹke unu jeberu; ụzo akpọ-swehu unu. Unu takwaaphu onwunu ụta iphe dū ẹji, unu meru; ghaa umere lakfuta Nchileke; bya emelaha iphe ono, unu shihawa eme l'odungu ono. Ọdumeka bẹ ya a-byakfutakwa unu. Ya -byakwanu; ya ewofu urọku nk'unu l'ẹke ọ nọ; gbahalekwaphu l'unu taru onwunu ụta. ⁶ Obenu l'iphe ya aja unu ajaja iya bụ l'ẹjo iphe ono, ẹphe eme; mbụ ndu ọgbo Níkolasu ono bẹ unu kpọru ashị. Yọ bukwaruphu ẹge yẹbedua kpọru iya ashị ndono.

⁷ T'onye nweru ẹnu-nchī ngabekwaphu nchī; nūa iphe-a, Ume Nchileke ekfuru iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha-wa!

Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ ya e-kwe t'ọ wota akpuru oshi ono, emeje t'a nọdu ndzụ ono ria; mbụ oshi ono, gvuru l'ogbodufu Nchileke ono.

Ozi, e ziru Chọchi Suména

⁸ "Iphe mu e-de l'ẹkwo nū ojozi-imigwe, eleta chọchi Suména ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, bụ iya bụ Onye Ivuzọ; buri Onye Ikperazụ ono ziru; mbụ onye ono, abyabya, ọ byaru l'odungu bụ tẹ ya nwuhu; nwuhutsua; bya anọdu ndzụ ọdo ono. ⁹ Ya makwaru-a l'unu eje iphe-ẹhuka; makwaru-a l'unu akpa ụkpa. Ọbu l'e -kfude iya ekfukfu; bẹ unu nwekwaru iphe ọkpobe enwenwe l'imigwe. Ya makwaru-a kẹ ekfubyishi ono, ndu ẹjo-ire ono, sūru l'ẹphe bụ ndu Ju; l'ẹphe ẹ-ba bụ iya ono anọduje ekfubyishi unu. Ndu dū ẹge ono ta bukwa ndu Ju lẹ phuu. Iphe ẹphe bụ kwa ndzuko ndu abajeru Sétanu ẹja. ¹⁰ Unu abyakwa oje iphe-ẹhuka nta-a. Ọlobu; unu ba atsukwa egvu. Unu lekwa lẹ Obutuswe abyaakwa t'ọ haru unu chita je atushia mkpọro; k'ọphu aa-data unu. Adata ọbu, aa-data unu ọbu bụ l'unu e-je iphe-ẹhuka abalī iri mkpurophu. Ọlobu; unu nọdukpelekwapu yẹbedua l'ẹka ẹge unu nọ iya noshia ya ẹya ike; mbukwa m'ọ -ruhuru; ee-meta unu iphe-ẹhuka ọbu jeye ishi unu abaa ya. Unu nọdukpelekwa iya phụ l'ẹka ẹge unu nọ iya ẹya; e -meebe bẹ ya e-kpubekwa unu okpu-eze, ekoshi l'unu mekputawaru. Okpu-eze ono bụ ndzụ gbururu jeye.

¹¹ T'onye nweru ẹnu-nchī ngabekwa nchī; nūa iphe-a, Ume Nchileke ekfuru iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha-wa! Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa bụ onye ẹ te ekwe-du t'ọnwu k'ugbo ẹbo ono gbua.

Ozi, e ziru Chọchi Pégamomu

¹² "Iphe mu e-de l'ẹkwo nū ojozi-imigwe, eleta chọchi Pégamomu ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, gude ogu-mbeke ono, atsu nkọ ifu labu ono ziru. ¹³ Ya makwaru-a ẹke unu bu; mbụ l'unu bu l'ẹke ono, Sétanu achī ono. Obenu l'unu anọdujekpelephu ekfu tekenteke l'edzudzu ọha l'ọo mbẹdua bụ Nnajiufu ọphu unubẹdua maru. Ọphu unu ta lufutabua ya l'ẹka m'ọo ugbo lanu; mbụ jeye mẹ teke ono, e gburu Ántipasū; okfu l'ọ vudo l'edzudzu ọha; kfu l'ọo mbẹdua bẹ ya nọ l'ẹka ono. Ántipasū eshi ẹge ono koshi lẹ ya bụ onye gbaru kẹ tẹ ya gude ire iya ẹka; mbụ yọ bukwaru l'ifu unu; bẹ iphe ono meru l'ẹke ono, Sétanu bu ebubu ono. ¹⁴ Obenu l'ọ nwekwaru unu iphe olemole, bụ ọru, ya phutaru unu l'ẹhu. O nwekwaru ndu, unu l'ẹphe nọ l'ẹke ono; l'eme ẹjo iphe ẹphe mutaru l'ẹka Bélamu. Ọ kwa Bélamu

ono bẹ ziru eze, bụ Bélaku teke ndiche ono ẹge oo-shi duphua ụnwu Ízurẹlu ụzo; duru ẹphe ye l'ome ẹjo iphe. Yo mee ụnwu Ízurẹlu; ẹphe erilahaa iphe a gbaru ẹja; mekwaaphu ẹphe; ẹphe awata ọfarushi onwẹphe; ẹphe l'ụnwanyi. ¹⁵ Ọ kwaphu ẹge ono b'o nweru unu; ndu ọphu amụ iphe ono, ndu ọgbo Níkolasu ezi ono. Ndu ọgbo Níkolasu ono bụkwaphu ndu eme ẹjo iphe l'ọ bụ Bélamu. ¹⁶ Ọ kwa iya bụ t'unu taa onwunu ụta iphe dụ ẹji, unu meru; ghaa umere lakfuta Nchileke; sefu ẹka l'ẹjo iphe ono l'ọ ha. Ọdumeka bẹ ya a-byakfutakwa unu ẹgwegwa; bya egude ogu-mbeke ono, shi iya l'ọnu ono bya etso ndu ono, eme ẹjo iphe ono ọgu.

¹⁷ T'onye nweru ọnu-nchị ngabekwa nchị; nụa iphe-a, Ume Nchileke ekfuru iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha-wa! Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ ya a-haru nri ono, Nchileke domiru edomi l'imigwe ono nụ. Nri ono bụ mana bẹ eekuje iya. Ya a-nụkwaphu onye ono mkpuma ọcha, e deru ẹpha ọphungu. Ẹpha ono te nwedu onye ọdo, ama iya nụ; gbahaa onye ọbu, a nuru iya nkinyi iya.

Ozi, e ziru Chọchi Tayitáyira

¹⁸ "Iphe mu e-de l'ẹkwo nụ ojozi-imigwe, eleta chọchi Tayitáyira ọnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, Nwatibe Nchileke ono ziru; mbụ onye ono, ọnya iya dulephu l'ọ bụ ire-ọku, enwu enwunwu ono; mbụ onye ono, ọkpa iya phẹ ẹbo enwulephu ziji l'ọ bụ mkpụrukpu-ígwè, ama mma, e fucharu efucha; yo gbuchafu egbuchafu ono. ¹⁹ Ya makotakwaru-a iphemiphe ọbule, unu anọduje eme l'ọ ha; maru ẹge unu gude yeberu ndu ọdo obu. Ya makwaruphu l'unu nọkwadu iya-a l'ẹka ẹge unu nọ iya; makwaruphu ẹge unu gude ejeshiberu iya ozi ike; mę ẹge unu gude atatabe nshi. Ya makwaru-a l'iphe ọphu unu eme nta-a bẹ danyikotaru iphe ọphu unu shi eme l'ọdungu.

²⁰ Obenu l'o nweru ọru, ya phutaru unu l'ẹhu. Ọru ọbu, unu vu ọbu bụ l'unu haru nwanyi ono; mbụ Jézebelu; yọ nọdu unu l'ẹhu. L'ẹjo nwanyi ono bẹ asuje lẹ ya ekfuchiru Nchileke; ọbu l'iphe oozi ndu ejeru mu ozi bulephu ẹjo-ire. Yọ buri iphe ono, oozi ono bẹ oogudeje ederu ẹphe eye; t'ẹphe wata ọfarushi onwẹphe; ẹphe l'ụnwanyi. Yo gudekwa iya phụ eme ẹphe t'ẹphe rije iphe a gbaru ẹja. ²¹ Ya hakpọoru iya; yọ nọdu ọdu; ẹge ee-shi t'ọ taa onwiya ụta iphe dụ ẹji, oome; ghaa umere lakfuta Nchileke. Obenu l'ẹ to kwedu taa onwiya ụta; haa ụru-alị ono, ọoru ono. ²² Unu lekwa lẹ ya abyaakwa tẹ ya turu iya chee l'ụlo. Ndu ono, ejekfuje iya azẹe ono bẹ ya e-me t'ẹphe jee oke iphe-ẹhuka, ha nshinu; gbahakwaa l'ẹphe taru onwẹphe ụta iphe dụ ẹji, ẹphe eme; haa otso nwanyi ono. ²³ Ụnwu iya l'ẹphe ha bẹ ya e-chigbushikota kpakparakpamu. Ọ kwanu iya bụ k'ọphu iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha a-

makwanuru l'ọo mbẹdua bẹ bụ onye ono, enyochaje uche-obu madzụ; nyochaa ọkpoma iya; maru iphe nọ iya l'egomunggo ono. Ya a-nụkotagekpoo unu l'unu ha l'onye l'onye iphe gbaru unu l'ẹhu l'ẹhu. Onyemonye ọbule bẹ ya a-nụ iphe l'ẹge iphe o metaru dụ dụ-chi.

²⁴ A bya abya l'unubẹ ndu ọphu bukwaphu lẹ Tayitáyira: unubẹdua te kwekwa tsoru l'ẹjo iphe ono, ndu ono ezi ono. Unubẹdua bụkwa ndu ọphu ẹ-ta madu iphe ono, o nweru ndu ahajeru sụ l'ọo iphe e domigbaaru edomi l'ẹhu Sétanu ono. Unubẹdua te nwehekwa iphe ọdo, ya a-sụkwadu t'unu mee. ²⁵ Obenu l'ẹge ọ dụ ẹge ọ dụ; unu gudeshikpelekwa iya phụ ike; mbụ iphemiphe ọbule ono, bụ nk'unu ono jeye teke ya a-bya ọdo. ²⁶ Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; l'anuru iya okfu l'ọzi ono jeye l'ikperazu; bẹ ya e-ye ike l'ẹka t'ọ buri ishi; l'achị iphe bụ mbakeshi. ²⁷ Ọ bụ ẹge Nna iya yeru iya ike l'ẹka; bụ ẹge ya eyekwa phụ ẹphe ike l'ẹka. Ẹphe e-gude mgboro-ígwè; chja iphe bụ mbakeshi ẹge eze achije mkpukpu iya; ẹphe emee mba ono l'ẹphe ha; ẹphe adụ l'ọ bụ ite-ura, e tsuru yogiriyogiri. ²⁸ Ndu ono, ya yeru ike l'ẹka ono bẹ ya a-nụfukwaaphu Mkpọkpodo nchi-abọhu.

²⁹ T'onye nweru ọnu-nchị ngabekwa nchị; nụa iphe-a, Ume Nchileke ekfuru chọchi lẹ chọchi ha-wa!

Ozi, e ziru Chọchi Sádisu

3 "Iphe mu e-de l'ẹkwo nụ ojozi-imigwe, eleta chọchi Sádisu ọnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, bụ iya gude Ume ẹsaa ono, shi Nchileke l'ẹka ono; mę mkpọ-kpodo ẹsaa phụ ziru. Ya makwaru-a iphe bụ iphe unu emeje l'ọ ha. Lẹ aanọdujeru eku unu ndu nọ ndzụ; obenu l'unu bụ ndu nwuhuru anwuhu. ² Ọ phọduakwaru-a nwanshị nta-a; iphe ọbu, unu nweru ọbu anwunyhughee ọnya. Ọo ya bụ t'unu lutehukwaphu muru ọnya; kwaberu iya ọnya; k'ọphu ọo-jakerehu. Ya dataakwaru unu; phụwa l'iphemiphe ọbule, unu eme ta dudu ọphu unu metabewaru ẹge gbaru nụ l'ifu Nchileke. ³ Ọo ya bụ t'unu nyatajekwaphu ozi-ọma ono, unu nuru lẹ nchị unu; kwetakwaphu ono. Unu vudoshikwaaphu ike l'iphe ozi-ọma ono ekfu. Unu atakwaaphu onwunu ụta iphe dụ ẹji, unu eme; ghaa umere lakfuta Nchileke. Ọ -bụkwaru l'unu te elutehuru muru ọnya bẹ ya a-tụkwa unu l'ụkfu; mbụ byalephu l'ọ bụ onye iphura, ẹ-te nwe-du onye amajẹ teke ọoby. Ọo ya bụ l'unu ta abyadu bya ama egbe teke ọbu, ya a-byakfuta unu ọbu.

⁴ Obenu l'o nwekwaru-a ụmadzu olemole, unu l'ẹphe nọ lẹ Sádisu l'ẹke ono, e-te merushidu onwẹphe. Ọ bụ ndu ono e-ye uwe ọcha; yẹbedua yẹle ẹphe eburu eburu; okfu l'ọ bụ iphe ruberu ẹphe ndono. ⁵ Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ Nchileke e-ye uwe ọcha ono. Onye ono bẹ ya ta abyakwa bya efuchafu ẹpha iya l'ẹkwo ẹke e deshiru ẹpha ndu a-nọ ndzụ

gbururu jeye. Ya e-vudo l'ifu Nna iya; mę l'ifu ụnwu-
ojozi Nna iya ono, nọ l'imigwe ono raa ya arara: l'onye
ono bę bụkwa onye nọ iya l'ẹka.

⁶ T'onye nweru ẹnu-nchị ngabekwa nchi; nua iphe-a,
Ume Nchileke ekfuru chọchi lę chọchi ha-wa!

Ozi, e ziru Chọchi Filadélufiya

⁷ "Iphe mu e-de l'ekwo nụ ojozi-imigwe, eleta chọchi
Filadélufiya ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, dụ nsọ; mbụ onye ono, bụ iya
bụ ọkpobe onye ire-lanụ ono ziru. Onye ono bụ iya
gude ire-igodo eze, bụ Dévidi; mbụ onye bụ iya abuje:
ọ -gụhawa ụzo; to nwehedu onye ọdo, hakwadu
k'aguchi iya. Teke bụ l'ọo aguchi b'ọ guchiru iya; to
nwehedu onye ọdo, a-gụha iya nụ. ⁸ Ya makwaru-a
iphemiphe ọbule, unu eme l'ọ ha. Unu lekwa lę ya
gụhaakwaru ụzo gheberu unu ọnu. Ẹ to nwekwa onye
ha kę aguchi iya. Ya makwaru-a l'ike ta hadu unu nsh-
inu. Obekwanu l'unu vudoshilekwaphu ike l'okfu ono,
ya kfuru ono; l'emekwa iya phụ ememe; unu ta túbua
ẹgo l'unu ta bụdu ndu nk'iya. ⁹ Unu lekwa ndu ono, bụ
ọgbo, abajeru Sétanu ẹja ono; mbụ ndu ono, egudeje
ẹjo-ire sụ l'ẹphe bụ ndu Ju; l'ẹphe ẹ-ba bụ iya ono. Ndu
ono bę ya e-me: ẹphe abya ebyishi ikpere l'ifu unu;
baaru unu ẹja. Ọ bụ ẹge ono bę ya e-shi mee; ẹphe
amaru lę ya yeru unu obu. ¹⁰ L'ọ nwekwaru iphe-ẹhuka
a-dakfuta ndu bu l'eliphe mgburumgburu. Iphe-ẹhuka
ono byaru bę ya a-kwachikwa-a unu t'ẹ b'ọ nwe iphe e-
me unu. Ishi iya aburu l'unu doberu obu l'iphe ono, ya
ziru unu ono, bụ iya bụ t'unu vudoshia ike; unu atajeru
iphemiphe ọbule nshi. ¹¹ Ya ta anọhekwa ọphu baru
nwishu nta-a; ya abya. Unu gudeshikwaa iphe ono, bụ
nk'unu ono ike; k'ọphu ẹ too nwedu onye a-nyichata
unu okpu-eze ono, bụ iya bụ ndzụ gbururu jeye ono,
Nchileke e-gude bua unu nggo ono. ¹² Ọ kwa onye luru
ọgu ono; mekputa; bę ya e-me t'ọ dụ l'ọ bụ itso lanụ
l'itso, gude eze-ulo Nchileke iya. Yọ bụru l'ẹke ono bę
onye ọbu a-nọduwaru jeye lę tutu yoyo. Ya abya edee
onye ọbu ẹpha Nchileke iya ono l'atatifu; dekwaa ya
phụ ẹpha obodo kę Nchileke iya ono, bụ iya bụ
Jerúsalemu ọphungu ono. Obodo ono bụ l'imigwe
l'ẹke Nchileke iya ono nọ bę oo-shi bya. Ya abya ede-
fukwaaphu ẹpha ọphungu kę yębedua l'atatifu onye
ono.

¹³ T'onye nweru ẹnu-nchị ngabekwa nchi; nua iphe-a,
Ume Nchileke ekfuru chọchi lę chọchi ha-wa!

Ozi, e ziru Chọchi Layodísiya

¹⁴ "Iphe mu e-de l'ekwo nụ ojozi-imigwe, eleta chọchi
Layodísiya ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, o ziru mbụ onye ono, ẹpha iya bụ: 'Ono
kwa ẹge ọ dụ' ono; mbụ onye ono, gbaru t'ẹ gude ire

iya ẹka l'iphemiphe ọbule, ookfu ono; bụru iya bụ
onye kfuru ayi ọkpobe okfu Nchileke; bụkwaru iya phụ
bụ onye iphemiphe ọbule, Nchileke keru lę mgboko-a
shi l'ẹka. ¹⁵ Ya makotakwaru-a iphe bụ iphe unu eme
l'ọ ha. Ya makwaru-a l'unu te kfukahudu ibyiya ọphu
unu vudo; t'a maru iya. L'unu te gudedu obu unu l'ọ ha
etso iya; unu te kfukahukwanu l'unu ta bụdu ndu
nk'iya. Obenu l'ọ dükwanu iya t'a sụ l'unu nọlephu lę
nanụ: l'unu gude obu unu l'ọ ha etso iya; ọphu bụ
l'unu ta bụdu ndu nk'iya. ¹⁶ Ọo ya bụ; keshinu unu te
vudodu l'unu gude obu unu l'ọ ha etso iya; unu te vu-
do l'unu ta bụdu ndu nk'iya bę ya a-jikakwa unu tengu.
¹⁷ Unu anọduje asa nsasa l'unu nweru iphe; l'iphe ek-
webukwaaru unu; to nwe iphe ọko iya duru unu.

Ọlobu; nshọ unu; unu ta maduru l'unu dụ k'oyoru ọshi;
kę l'unu akpa ọkpa; l'atsụ ishi; agba ọtu. ¹⁸ Ọo ya bụ
l'ọkwa, ya anmaru unu bụ t'unu byachia bya azuta iya
mkpọla-ododo, a nụwaru anụnụ l'ọku; k'ọphu oo-me
t'unu bụru ndu nweru iphe. Unu abyakwaphu bya an-
mata iya uwe ọcha yeje; t'unu ba agbahe ọtu. Unu azụ-
takwa iya phụ ọgvu-ẹnya; tee l'ẹnya unu ono; wata
ọphu ụzo. ¹⁹ L'ọ kwa iphe bụ ndu ya yeru obu bę ya
abajeru mba; hụa ẹphe àhùhù t'ẹphe maru iphe. Ọo
ya bụ; unu guderu obu unu l'ọ ha meje ẹge ono, ya
kfuru unu ono; unu ataa onwunu uta iphe dụ ẹji, unu
eme; ghaa umere lakfuta Nchileke. ²⁰ Unu lekwa! Ya
vudokwa l'ọnu ọlo; akụ ẹka l'ibo. Onye -nuru olu iya;
gụhaaru iya ọlo; ya abata yele onye ọbu erigba nri:
onye eria k'ibe iya; onye eria k'ibe iya.

²¹ Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bę ya e-kwe t'ọ
nonyabe iya l'aba-eze iya; bụ iya bụ ẹge-a, ya luru ọgu;
yębedua; mekputa; bya anonyabe-wa Nna iya l'aba-eze
nk'iya-a.

²² T'onye nweru ẹnu-nchị ngabekwa nchi; nua iphe-a,
Ume Nchileke ekfuru chọchi lę chọchi ha-wa!"

Ọbaru Nchileke ẹja l'imigwe

4 Tọ dụ iya bụ; onanu emebelephu; mu abyakwa
bya elee ẹnya; phụa ụzo, gheru ọnu l'imigwe.

Olu ono, kfuhawaru yeru mu l'ọdungu ono; mbụ olu
ono, ada l'ọ bụ ọpyoku ono asụ mu: "Tę mu nyibata
l'eli ẹke-a tę ya koshi mu iphe mefutaje nụ l'ụzo ifu." ² E
ji ekfu-wa; Ume Nchileke abya ejile mu phụ ẹhu. Mu
abya elee ẹnya; yo nweru aba-eze, nọ l'imigwe l'ẹke
ono. Yo nwekwaruphu onye dugaru iya nụ. ³ Onye
ọbu, dugaru l'aba-eze ọbu bę ifu egbulephu mụrumu-
ru l'ọ bụ mkpuma ọbu, vu oke aswa, iphoru iya te ek-
wejedu t'ee lee ya ẹnya. Iphe eekuje mkpuma ono bụ
jásùpà. Ifu onye ono achakwa vij l'ọ bụ egbe mkpuma
ọbu, ereshikwaphu ire ike, ekeje uswuswe, eekuje
kàníliyànù. Iphe nọ-pheru aba-eze ono mgburumgbu-
ru bụ evu-mini, ekekwapu onyingu-onyingu l'ọ bụ
egbe mkpuma ọbu, vu oke aswa, eeku iya bụ

émèràlùdù. ⁴ O nweru ùkporo aba-eze l'aba-eze ẹno ọdo, nọ-pheru aba-eze ono mgburumgburu. Ndu bụ ọgurennya adù ùkporo l'ẹno dọgatsuaru l'aba-eze ono. Ẹphe eyekota uwe ọcha, achagbaa pemu-pemu l'ẹhu l'ẹhu; kputsuaru okpu-eze l'ishi. Okpu-eze ono l'ọ ha bẹ bụkota mkpọla-ododo b'e gude meshia ya. ⁵ Ebe-mu-igwe eshi l'aba-eze ono l'eku oswi kẹ mọremu! Mọremu! Igwe l'ede edede; agba agbagba; atụ egbe-igwe. Itsọku itsọku ụzo ẹsaa anọdugbaa l'ifu aba-eze ono; l'enwu ọku; bụ iya bụ Ume ẹsaa ono, shi l'ẹka Nchileke ono. ⁶ Iphe ọdo, nọfukwaaphu l'ifu aba-eze ono bụ iphe ọbu, dọ l'ọ bụ eze ẹnyimu. Eze Ẹnyimu ono bẹ aphù ụzo l'ọ bụ iphe e gude onyo mee.

O nweru ụzo iphe ẹno, nọgbaa ndzụ, nọ l'echi aba-eze ono. Iphe ono abya anọ-phekwaaphu aba-eze ono mgburumgburu. Iphe ẹno ọbu bẹ tuko ẹkemeke ọbule l'iphe bụ ẹhu iya mokashia ẹnya: ifu l'azụ. ⁷ Kẹ ọdungu l'iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono bẹ dọlephu l'ọ bụ agụ. Kẹ ẹbo adọlephu l'ọ bụ oke-eswi. K'ẹto nweleruphu ifu l'ọ bụ madzụ. Ọphu kwe iya ẹno bẹ ifu nk'ia dọlephu l'ọ bụ ugo, ephe ephephe. ⁸ Iphe ono, nọgbaa ndzụ ono; ẹphe ẹno bẹ nwetsuaru ẹbà ishingu ishingu l'ẹhu l'ẹhu. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ẹnya tukuru ẹphe ẹhu dzuru; mbụ jeye lẹ mkpuli ẹbà iya ono. Ewe l'enyashi bẹ ẹphe anọkotaje l'egvu; l'agụ:

“Ọ dọ nsọ; ọ dọ nsọ; ọ dọ nsọ;

mbụ Nnajiufu ono,

bụ Nchileke, bụ iya

bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.

Ọ bụ iya bụ Nchileke ono,

shikpelephu nọduta;

bụru iya nọ nta-a;

bụru iya bụ onye ono, abya nù ono.”

⁹ Iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno agụkpelephu egvu; aja onye ono, nọ ndzụ gbururu jeye ono, bụ iya dọgaru l'aba-eze ono ajaja. Ẹphe agụkwa iya phụ gude akwabẹ iya ugvu; gude iya etu iya ẹpha. Yọo bọje; ẹphe gụlephu egvu ono; ¹⁰ ọphube ùkporo ndu bụ ọgurennya lẹ ndu bụ ọgurennya ẹno ono adashia; kpu-betsua ifu l'alị l'ifu onye ono, nọ l'aba-eze ono; mbụ onye ono, bụ iya nọ ndzụ gbururu jeye ono; l'abaru iya ẹja. Ẹphe abya ekpushia okpu-eze ẹphe dobegbaa l'ifu aba-eze ono; l'agụ egvu; asuje:

¹¹ “Ọ bụ nggu bụ Nnajiufu ayi;

bụru nggu bụ Nchileke ayi!

Ọ bụ nggu bẹ iphe bụ ajaja;

ugvu; mẹ ike bụ nke ngu.

Ishi iya abụru l'ọo nggu

keru iphemiphe ọbule;

bụru l'ọ bụ uche-obu ngu t'ẹphe nọdu;

meru iphe ẹphe nọ;

bụru iphe e keru ekeke dobe.”

Nwaturu ono; mẹ ẹkwo, a gwọru agwọgwọ

⁵ Tọ dọ iya bụ; mu abya aphua l'o nweru ẹkwo, a gwọru agwọgwọ, ọ pa l'ẹka mbụ onye ono, dọgaru l'aba-eze ono. Ẹkwo ono b'e deru iphe: ifu mẹ azụ. A gwọo ya agwọgwọ; gude iphe-ọhubama ẹsaa nyachishia ya. ² Mu aphua ojozi-imigwe lanụ, e yeru ike, ha nshinu l'ẹka; ẹke ọora iya arara arashị iya ike; asuje: “?Bụ onye bụ onye lefuru onwiya ẹnya lẹ ya gbaru k'onyashi iphe-ọhubama ono, e gude nyachishia ẹkwo ono, a gwọru agwọgwọ ono; ?onye a-bya anyashia ya; phushia ya?” ³ To nwe m'ọ bụ onye lanụ l'imigwe; mẹ lẹ mgboko; m'ọ bụ l'ime alị, dọru ike phushia ẹkwo ono, a gwọru agwọgwọ ono; ọphu ọ bụru kẹ lee ẹnya l'ime iya. ⁴ Mu awata ọra ẹkwa; rashia ya ike; kẹ l'ẹ to nwedu onye a phuru, gbaru k'ophushi ẹkwo ono; ọphu ọ bụru kẹ ole ẹnya l'ime iya. ⁵ Tọ dọ iya bụ; onye lanụ lẹ ndu bụ ọgurennya ono asụ mu: “Tẹ mu ba arashị ẹkwa.” Wo mu: “Tẹ mu lekwa; l'onye ono, ẹpha iya bụ Agụ, shi l'ikfu Júda ono, bụ iya bụ O-shi-l'eri Dévidi bẹ lụakwaru ọgu ono; mekputawa. Ọ kwa iya bụ onye a-dụ ike nyashia iphe-ọhubama ẹsaa ono, e gude nyachishia ẹkwo ono; woru iya phushia.”

⁶ Tọ dọ iya bụ; mu abya aphua Nwaturu ono l'ẹke o vudo lẹ mgbaku aba-eze ono yele iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno. Yo vudokpelephu l'ifu ùkporo ndu bụ ọgurennya lẹ ndu bụ ọgurennya ẹno ono. Nwaturu ono bẹ dọkpelephu l'e gbujehawaru iya rụ egbugbu; gude chia ẹja. Nwaturu ono bẹ furu mpo ẹsaa; mok-waaphu ẹnya ẹsaa, bụ iphe nọ-chigbaaru ẹnya Ume ẹsaa Nchileke; mbụ Ume ẹsaa, Nchileke zikashikotawaru t'ẹphe dzuru eliphe mgburumgburu. ⁷ Nwaturu ono atugbua jekfube onye ono, dọgaru l'aba-eze ono; bya anata iya ẹkwo ono, a gwọru agwọgwọ, ọ pa l'ẹka-utara ono. ⁸ Yo wotalephu ẹkwo ono; iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno; mẹ ùkporo ndu bụ ọgurennya lẹ ndu bụ ọgurennya ẹno ono abya abụkotaru Nwaturu ono pẹe l'ifu; baaru iya ẹja. Ndu bụ ọgurennya ono apatsuaru eze une l'ẹhu l'ẹhu; mẹ eze efere, e gude mkpọla-ododo kputsua. Iphe nọgbaa l'efere ono bụ insensu. Ẹnwuru-ọku insensu ono nọ-chiru ẹnya ekfukfu ono, unwu Nchileke anọduje ekfu anụ yebe Nchileke ono. ⁹ Ya ndono; ndu bụ ọgurennya ono agụkpelephu egvu ọphungu asuje:

“Ọ bụ nggu gbaru

k'owota ẹkwo ono;

nyashia ya iphe-ọhubama

ono, e gude

nyachishia ya ono.

E gburu ngu egbugbu;

nggu egudewa mee ngu

gbataru Nchileke madzụ;

mbụ ndu shigbaa l'iphe,

bụ ikfu, dị l'iche iche;
iphe bụ okfu-alị ndu,
dị iche iche;
mkpukpu lẹ mkpukpu ha;
mẹ iphe bụ mbakeshi phuu.

¹⁰ I mewaru ẹphe;
ẹphe abụgbaaru eze;
mekwaaphu ẹphe;
ẹphe abụgbaaru ndu
achijeru Nchileke ayi ẹja.
Yọ bụru ẹphe a-nọdu achị mgboko.”

¹¹ Ya ndono; mu abya aphua unwu ojozi-imigwe, ha l'igwe. Mu anukwaaphu olu ẹphe. Unwu ojozi-imigwe ono karikwaru unukurunu ugbo olemole; mbụ l'ẹphe hakpoo l'igwe; k'ophu ẹ to nwedu onye ha kẹ guta ẹphe l'ogwu. Ẹphe atuko l'ẹphe ha; ẹphe l'iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno; mę ndu bụ ọgurennya ono; dọphee aba-eze ono mgburumgburu. ¹² Ẹphe azụ egvu azụshi iya ike; asuje:

“Nwaturu ono, e gburu;
gude chja ẹja ono
gbakwaru t'iphe, bụ ike;
iphe, bụ mmamiphe;
iphe, bụ ẹku; ugvu;
iphe bụ ajaja; ọdu-biribiri;
mę ọnu-oma bụru nk'ia!”

¹³ Mu anụ ẹke iphe bụ iphe Nchileke keru ekeke dobe l'imigwe; mę ọphu o keru dobe l'eliphe; mę ọphu o keru dobe l'ime alị; mę ọphu o keru dobe l'eze ẹnyimu tukuroru azụ egvu asuje:

“T'iphe bụ ọnu-oma;
ugvu; ajaja;
ọbu ishi k'iphemiphe ọbule
bụkotaru k'onye ono,
dugaru l'aba-eze ono;
mę Nwaturu ono gbururu
jeye lẹ tutu yoyo!”

¹⁴ Iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno atuko zụa: “Ono kwa ẹge ọ dọ-o!” Ụkporo ndu bụ ọgurennya lẹ ndu bụ ọgurennya ẹno ono abụkotaru pẹ; kpube ifu; baaru onye ono, dugaru l'aba-eze ono; mę Nwaturu ono ẹja.

Iphe-ọhubama, e gude nyachishia ẹkwọ ono

6 Tọ dọ iya bụ; mu aphua teke Nwaturu ono bya bya anyafu k'odungu l'uzo iphe-ọhubama ẹsaa ono, e gude nyachishia ẹkwọ ono. Mu anụ ẹge nanu l'uzo iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono gude olu, daru l'ọ bụ egbe-igwe; sụ: “Ngwaa!” ² Mu abya elee ẹnya; phua inya ọcha. Onye agba inya ono aparu uta, eegudeje agba akfu. Onye ono b'e kpuberu okpu-eze l'ishi. Yọ dugaru l'eli inya ono gbachia; yọ bụru iya oje

ogwu. Yo jeshia ọlu ndu ọhogu iya ẹge ọolujehawa ẹphe.

³ Nwaturu ono abyakwa bya anyafu iphe-ọhubama k'ẹbo l'uzo iphe-ọhubama ẹsaa ono, e gude nyachishia ẹkwọ ono. Mu anụ ẹge k'ẹbo l'uzo iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono sụru: “Ngwaa!” ⁴ Ịnya ọdo alufutakwa. Yọ bụru inya, eke uswuswe l'ọ bụ ọku. Onye dugaru l'eli iya b'a paru ogu-mbeke, ha nshinu pẹ. E zi iya t'ọ je emee tẹ ndiphe tsoje ibe ẹphe ogu; gbushije ibe ẹphe; k'ophu ẹhu-agu ta abyahedu bya anodukwadu l'eliphe.

⁵ Nwaturu ono abyakwa bya anyafu iphe-ọhubama k'eto l'iphe-ọhubama ono. Mu anụ ẹge k'eto l'iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono sụru: “Ngwaa!” Mu abya elee ẹnya; phua inya ojingu. Onye dugaru l'eli iya aparu iphe eegudeje eme t'a maru ẹge ẹra iphe beru.

⁶ Mu anụ iphe dulephu l'ọ bụ olu madzụ l'echilabu ọzo iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono. Yoo sụje: “L'iphe e-retabe ire; k'ophu bụ lẹ nji, e gude aswa ozi ujiku lanu gota bulephu onye lanu nwenkinyi b'oo-ji ẹpho. Ẹcha, e gude aswa ozi ujiku lanu wuta aburu umadzụ ẹto kpau b'oo-ji ẹpho. † Ọ bulephu t'e b'e mebyikwa manụ yele mę emebi!”

⁷ Nwaturu ono abyakwa bya anyafu iphe-ọhubama ono k'eno ya. Mu anụ ẹke iphe ono, nọgbaa ndzụ ono k'eno sụru: “Ngwaa!” ⁸ Mu abya elee ẹnya; phua inya, nwaru anwanwa l'ọ bụ odzu. Onye dugaru l'eli iya aburu Anwuhu gededede. Iphe etso iya l'azụ aburu Alj-maa. A bya ẹkẹ eliphe ọzo ẹno; woru ọzo lanu ye ẹphe l'eka t'ẹphe gude ogu-mbeke; mę ẹjo-ẹgu; mę mgbonwu; mę ẹjo anu-ẹgu-ẹgbudu gbushia ẹphe.

⁹ Tọ dọ iya bụ; Nwaturu ono abya anyafu iphe-ọhubama ono k'ise. Mu aphua ẹnya-ngweja Nchileke l'ẹke ono. Iphe jiru mkpuli ẹke ono, aachijeru Nchileke ẹja ono aburu maa ndu ono, e gburu l'ike ono; okfu l'ẹphe kwetaru iphe okfu Nchileke kfuru; mę okfu l'ẹphe shi anoduje eme ekoshi l'ẹphe bụ kẹ Nchileke.

¹⁰ Ẹphe atuko l'ẹphe ha l'ara iya arashi iya ike; sụ: “Nna-jiufu-e! Ọ bụ nggu bụ onye dọ nsọ; bụru nggu bụ onye emeje iphe ẹge i kfuru iya. ?Nanu ẹge aa-nọ-tabe; tẹ-manu nggu ekpe-e ndu bu l'eliphe ikpe; gwata ẹphe ọgwọ egbugbu-wa, ẹphe gbushiru ẹphe-wa?” ¹¹ Tọ dọ iya bụ; a bya ekeshikotaru ẹphe uwe-nlọkpuru, a chag-baa pemu-pemu l'ehu l'ehu; bya asụ ẹphe: “T'ẹphe nọduru tuta ume, ẹphe atuta. Ẹphe ataa nshi; ngabefua nwanshi; l'ẹphe tee dzukwaa.” Wo ẹphe: “T'ẹphe tųtakpelephu ume ono jeye teke ẹphe e-dzu edzudzu; tẹ-manu. L'ọ kwa ẹge ono, e gbushiru ẹphebedua ono bụ ẹge e gbufutajekwaphu igweligwe ndu ọdo l'eliphe; mbụ ndu ono, bụkwaphu unwanwa ẹphe; l'ejeru Nchileke ozi ẹge ono, ẹphebedua jeru iya ẹya ono.”

† Iphe a kwata dee l'okfu Giriku; l'ẹke-a ta bukwa nji; mę ẹcha. Iphe eekfu okfu iya kwa “witu”, bụ iphe eegudeje eme buredi; mę “bali” eerijekwaphu eriri.

¹² Mu aphụa teke ọ nyafuru iphe-ọhubama ono k'ishingu. Alị awata ọnma jijiji anmashi iya ike. Ẹnyanwu ejikputa; jihu kẹ hunyihunyi l'ọ bụ uwe-aphụ. Ọnwa l'ophu aghọo; kekota ròbóngu l'ọ bụ mee. ^{†13} Mkpọkpodo, nọ l'igwe adashị l'ọ bụ oshi figu, erishihu akpuru, ẹ-ta kadu akaka teke oke pherephere ephe; l'anma iya yikayika. ¹⁴ Igwe agwọlephu l'ọ bụ utute; gwofu; a phụ-beru iya. A tuko iphe bụ ugwu; mę ikfuli, nọ nụ wofu l'ẹke, o shi nọdugbaa. ¹⁵ Ya ndono; iphe bụ ndu eze kẹ eliphe; ndu oke amadu phe; ndu ishi soja; ndu nweru iphe; ndu okpehu nọ; mękpọ onyemonye ọbule: ohu mę amadu atuko l'ephe ha je edomishia onwephe l'ogba; mę lę mgbaku mkpuma, nọgbaa l'ẹke ugwu nọ. ¹⁶ Ephe echikutsua ugwu ono; mę eze mkpuma ono: "T'o zee zepyabe ephe; domia ephe t'onye ono, dugaru l'aba-eze ono ba phụ ephe; mę tẹ Nwaturu ono ba azube ephe oke ẹhu-eghughu iya. ¹⁷ Ishi iya aburu lę mbọku oke ẹhu-eghughu onye ono, dugaru l'aba-eze ono; mę kẹ Nwaturu ono a-dakfuta ndiphe bę ruwaru nụ. ?Bụ onye ha k'okpofu iya l'ifu nta-a?" ††

Ndu, e meru iphe-ọhubama l'atatifu

7 E meebelephu; mu abya aphụa ojozi-imigwe ẹno ege ephe vudo l'uzo ẹke alị jeberu; igwe ejebe ọzo ẹno. Ojozi ono ephe ẹno alọ-gudetsua pherephere, eshije l'uzo ẹke ono; t'ẹ b'o phehe lę mgboko. To nwehe pherephere, ephe lę mgboko; too phe l'alị; too phe lę mini; too phe l'oshi. ² Mu abya aphụa ojozi-imigwe ọdo; l'ẹke o shi l'uzo ẹnyanwu-ahata ephe abya. Ojozi ono bę gude iphe shi l'ẹka Nchileke ono, nọ ndzụ ono; mbụ iphe eegudeje eme iphe-ọhubama l'ẹhu. Yọ bya araa ya arara rashia ya ike; asuje ojozi ẹno phụ, Nchileke ziru t'ephe je emebyishia alị; mebyishia mini phụ; ³ sụ ephe: "T'ephe be emebyiodukwa alị; m'ọ bụ mini; m'ọ bụ oshi. Iphe ọdungu, ephe e-vuoduru ọzo mee bukwa t'ephe meodu iphe bụ ndu ejeru Nchileke ayi ozi iphe-ọhubama l'atatifu." ⁴ A kọọ ọmadzu ole, e meru iphe-ọhubama Nchileke ono; mu anụ ya. Ephe dọ ọkpọro ọnu madzụ ugbo iri l'eshato. [‡] Ndu ono shikota l'iphe bụ ikfu ọnwu Ízuru l'iche l'iche. ⁵ Ndu e meru iphe-ọhubama ono

l'ikfu kẹ Júda dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri. ††
 Ndu k'ikfu Rúbenu dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
 Ndu k'ikfu Gádu dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
⁶ Ndu k'ikfu Ásha dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
 Ndu k'ikfu Náfutalı dọ

† Jów 2:31; Ndu 2:20 †† Jów 2:31 ‡ Iphe ọ bụ bụ 144,000.
 †† Iphe ọ bụ bụ 12,000.

ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
 Ndu k'ikfu Manáse dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
⁷ Ndu k'ikfu Símiyọnu dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
 Ndu k'ikfu Lívayi dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
 Ndu k'ikfu Ísaka dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
⁸ Ndu k'ikfu Zébulọnu dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
 Ndu k'ikfu Jósefu dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.
 Ndu k'ikfu Bénjaminu dọ
 ọkpọro ọnu l'ọnu iri.

Ikpoto ndu ọdo, bụ 'aguta aguta

⁹ E meebe; mu abya elee ẹnya; phụa ikpoto ndu, nmaru ẹkfurekfu; k'ophu bụ l'ẹ to nweedu onye, ha kẹ guta ephe l'ogu. Ndu ono bụ ndu shikota l'iphe bụ mbakeshi; shi l'iphe, bụ ikfu l'ikfu, nọnu; shi l'iphe bụ mkpukpu lę mkpukpu; mę l'iphe bụ okfu-alị, dọ iche l'iche lę mgboko. Ephe atuko l'ephe ha yekota uwe-nlọkpuru, acha ọcha; vudokota l'ifu aba-eze ono; mę l'ifu Nwaturu ono; patsuru igu l'ẹka. ¹⁰ Ephe atuko ara iya arara arashi iya ike; asuje: "Adzọdzo ono, a dzọru ayi ono bukwa l'ẹka Nchileke ayi b'o shi; mbụ Nchileke ono, bụ iya dugaru l'aba-eze ono. Adzọdzo ono eshikwaphu l'ẹka Nwaturu ono." ¹¹ Ojozi-imigwe ono l'ephe ha atuko bya adọ-pee aba-eze ono mgburumgburu; dọ-pee ndu bụ ọgurennya ono mgburumgburu; dọ-phekwaaphu iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono mgburumgburu. Ọnwu ojozi-imigwe ono l'ephe ha abya aburu pẹ l'ifu aba-eze ono; baaru Nchileke ẹja; ¹² asuje: "Ono kwa ege ọ dọ! T'iphe bụ ọnu-oma, aagọ agogo; mę ajaja; mę mmamiphe; mę ekele; mę ọgvù; mę ike; mę agburu-ẹhu bụru kẹ Nchileke ayi gbururu jeye lę tutu yoyo. Ono kwa ege ọ dọ!"

¹³ Ya ndono; onye lanu lę ndu bụ ọgurennya ono aji mu: "?Ọ dọ mu l'ọ bụ ndu ole bę ndu ono, e yetsuaru uwe-nlọkpuru, acha ọcha ono bụ? ?Ọ dọ mu l'ọ bụ awe bę ephe shi?"

¹⁴ Mu asụ iya: "Nwoke ọma; mę mu ta makwa. Sụ iya t'ọ kanuru mu ndu ephe bụ."

Yọ sụ mu: "Ndu-wa bukwa ndu ono, shi l'ẹjo oke iphe-ẹhuka ono lufuta. Ephe gude-wa mee Nwaturu ono, shi l'ẹka Nchileke ono saa uwe-nlọkpuru ephe ono; yọo cha ege ono. ¹⁵ Ọo ya meru iphe ephe vudo l'ifu aba-eze Nchileke; l'abaru iya ẹja eswe l'enyashi l'ime eze-ulo iya. Yọ bụru onye ono, dugaru l'aba-eze ono bę anonyabeje ephe; l'echephe; t'ẹ b'o nwe iphe e-me ephe. ¹⁶ Egu ta abyahedu bya agukwadu ephe; mini ta aguhe ephe. Anwụ ta abyahakwa bya echi

èphe ọdo; to nwehe okpomọku iphe ọdo, byakwadu bya ekpo èphe. ¹⁷ Ishi iya abụru lẹ Nwaturu ono, nọ l'echi aba-eze ono a-nọdu eleta èphe ẹnya l'ọ bụ onye eche aturu, letaru aturu iya ẹnya. Oo-dujeru èphe je èke mini, anuje ndzụ futaru. Nchileke a-tuko iphe, bụ ẹnya-mini, nọ èphe l'ẹnya fuchaa."

Iphe-ọhubama k'èşaa, e gude nyachishia ẹkwọ ono

8 Tọ dụ iya bụ; Nwaturu ono anyafulephu iphe-ọhubama ono kẹ ẹşaa, e gude nyachishia ẹkwọ ono; ẹkemeke ọbule l'imigwe adakọta shikongu; buri rigbidingu jeye iphe ha l'ọ bụ nkere-ẹbo awa lanu. ² Ya ndono; mu abya aphua ojozi-imigwe ẹşaa ono, evudoje l'ifu Nchileke ono. A bya achee èphe ụpyoku ẹşaa.

³ Ojozi-imigwe ọdo abyatashia ẹke ono; byade; gude efere, e gude mkpọla-ododo mee. Yọ buri l'efere ono bẹ aakpoje insensu ọku. Ojozi-imigwe ono abya evudo l'ẹnya-ngweja Nchileke ono. Ẽnya-ngweja insensu ono dụlephu l'ọ bụ okpokoro, e gude mkpọla-ododo mee. Tọ dụ iya bụ; a bya anu ojozi-imigwe ono insensu, ha nshinu t'ọ gwakọbe ẹnwuru-ọku iya l'ekfukfu ono, ndu kẹ Nchileke anọduje ekfu anu Nchileke ono t'ọ tuko kpolihu kpoo tui kpokfube Nchileke. ⁴ Tọ dụ iya bụ; ẹnwuru-ọku insensu ono; mẹ ekfukfu ono, ndu kẹ Nchileke ekfuje anu Nchileke ono ekpolihu; shi ojozi-imigwe ono l'ẹka kpoo tui lakfushia Nchileke. ⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe ono ewota efere ono; bya eshi l'ẹnya-ngweja Nchileke ono vọ-jia ya ọku; woru iya tui l'eliphe. Mgboko aswokobe; igwe l'ede edede; l'agba agbagba; l'atụ egbe-igwe; ebemu-igwe l'eku oswi kẹ mēremu mēremu; alị l'anma jijiji.

Ụpyoku

⁶ Ya ndono; ojozi-imigwe ẹşaa ono, chi ụpyoku ẹşaa ono abya akwakọbe k'ogbu ụpyoku èphe.

⁷ Ojozi-imigwe kẹ ọdungu abya egbugbu ụpyoku nk'ia. Aka-mini; mẹ ọku, a gwakọberu mee awatawaphu achichi l'ọ bụ mini l'eliphe. Ọku ẹkèè eliphe ụzo ẹto; kepyashia ụzo lanu; bya ẹkèè oshi ụzo ẹto; kepyashia ụzo lanu; bya atuko iphe bụ ẹwu onyingu kepyashikota.

⁸ Ojozi-imigwe k'ẹbo abya egbugbu ụpyoku nk'ia. A bya aparu iphe ọbu, dụ l'ọ bụ eze ugwu, ha nshinu, enwu ọku raphuraphu chee l'eze ẹnymu, nokota l'eliphe. Eze Ẽnyimu ẹkèè ụzo ẹto; ụzo lanu abukotaru mee.

⁹ Iphe, bụ iphe, nọ ndzụ, bu lẹ mini ẹkèè ụzo ẹto; ụzo lanu anwushihukota. Ugbomini ẹkèè ụzo ẹto; ụzo lanu emebyishihukota.

¹⁰ Ojozi-imigwe k'ẹto abya egbugbu ụpyoku nk'ia. Eze mkpọ-kpodo, enwu raphuraphu l'ọ bụ ọku itsu-ọku eshi l'imigwe bya adaa; kèléphu iphe bụ mini l'ọ ha; mẹ iphe bụ ọgba-mini ụzo ẹto; daa l'uzo lanu. ¹¹ Ẽpha mkpọ-kpodo ono bụ "Age". Mini, nọ lẹ mgboko ẹkèè

uzo ẹto; ụzo lanu awata ọtso ile l'ọ bụ age. Ikpetuma ndu ngutaru mini ono, bụ ndu nọ lẹ mgboko anwushikota. Ishi iya aburu lẹ mini ono atso ile.

¹² Ojozi-imigwe k'ẹno abya egbugbu ụpyoku nk'ia. E kèè ẹnyanwu ụzo ẹto; chia ụzo lanu iphe. Bya ẹkèè ọnwawa ụzo ẹto; chia ụzo lanu iphe. Bya ẹkèè mkpọ-kpodo ụzo ẹto; chia ụzo lanu iphe; k'ọphu ụzo lanu l'iphoro èphe gbahuru ọchi. Eswe ẹkèè ụzo ẹto; iphoro ta nọhe l'uzo lanu. Yọ bukwaruphu ẹge ono b'ọ dakfuru ẹnyasi; mbụ yo kèè ẹto; ụzo lanu akafukpooru ọgba ọchi.

¹³ Mu abya elee ẹnya; phua ugo lanu; ẹke oophe l'akpamigwe. Ugo ono ara iya arara l'arashi iya ike; asuje: "Nsho unwu-eliphe! Nsho unwu-eliphe! Aphu atsuru ndu bu lẹ mgboko teke ojozi-imigwe ẹto ono, phoduru nu ono e-gbufua ụpyoku ọphu èphe abya egbugbu!"

9 Tọ dụ iya bụ; ojozi-imigwe k'ise abya egbugbu ụpyoku nk'ia. Mu aphua mkpọ-kpodo, shihawa l'imigwe daa lẹ mgboko. E woru ire-igodo, eegudeje tuihaa ẹke eeshije enyiba l'ime Iduma Maa nu iya. ² Mkpọ-kpodo ono abya atuihaa ẹke eeshije nyiba lẹ Iduma Maa ono. Iduma ono awata okpo ẹnwuru-ọku; l'ọ bụ ẹke a kọberu ọ-tata-kfukfu ọku. Ẽnwuru-ọku ono emee ẹnyanwu; mẹ akpamigwe; yọ gbaa tsabalangu. ³ Ya ndono; igube eshi l'ẹnwuru-ọku ono zelihi; zeba l'eliphe. Igube ono b'e meru t'ọ dụ ike meje iphe ahụ ọku l'ọ bụ onye akpị gbaru. ⁴ A sụ igube ono t'ẹ b'ọ nwekwa iphe oo-me ẹwu, nọ l'eliphe; too mebyi oshi; ọphu o nwekwa iphe futaru l'alị, mkpẹkwọ nọ, oo-mebyi. Lẹ ndu ọo-nọdu anu aphu bukwapu ndiphe ono, ẹ te medu iphe-ọhubama Nchileke l'atati-fu ono. ⁵ Igube ono b'e ziru t'ọ nua ndiphe aphu ọnwawa ise. Ọlobu t'ẹ b'ọ nwekwa onye oo-gbu egbugbu. Obenu l'ẹjo ẹhu, ọo-kpa ndiphe bẹ e-selephu èphe esese ẹge akpị eseje onye ọ gbaru. ⁶ L'ime ọnwawa ise ono bẹ ndiphe a-chọ anwuhu; èphe ta aphu iya. Ẽgu t'èphe nwushihu a-nọdu agụ èphe; obenu lẹ anwuhu phehuwaru; gbalaa.

⁷ Igube ono bẹ dutsulephu l'ọ bụ inya, a kwawaru ngwa k'ọje ọgu. Iphe nọsua ya l'ishi bẹ dutsua l'ọ bụ okpu-eze, e gude mkpọla-ododo mee. Ifu iya adutsua l'ọ bụ ifu madzụ. ^{††8} Ẽgbushi, nọ iya l'ishi bẹ hatsulephu ogologo-ogologo l'ọ bụ ẹgbushi unwanyi. Eze, nọ iya l'onu adutsulephu l'ọ bụ eze agụ. ^{††9} O yeshiru iphe l'ume; gude gbobudo obu iya l'ọ bụ uwe-igwè, ndu eje ọgu eyeje gude gbobudo ọkpoma. Igidi, o gude ẹbà iya ede dụlephu l'ọ bụ ọda igweligwe ugbo-inya; mẹ igweligwe inya kpụ eje ọgu. ¹⁰ Igube ono bẹ nwetsukwaaru ụde, oogudeje agba agbagba l'ọ bụ akpị. Ẽke ike nọ iya, bụ iya bụ ike ono, oo-gude nua madzụ aphu ọnwawa ise ono aburu l'ude iya ono; b'ọ kpakọru. ¹¹ Onye eze èphe aburu ojozi-imigwe ono, bụ iya bẹ Iduma

Maa ono nọ l'ẹka. Ẹpha ojozi-imigwe ono l'okfu Híburu bụ Abádọnu; l'okfu Giríku b'ọ bụ Apólíyonu, bụ iya bụ Onye mgbugbu-madzu.

¹² Ya ndono; ẹjo iphe-ẹhuka kẹ ọdungu eswee; yọ phọdukwaru ọzo ẹjo iphe-ẹhuka labụ ọdo.

¹³ Tọ dọ iya bụ; ojozi-imigwe kẹ ishingụ abya egbua ụpyoku nk'ia. Mu anụa olu, shi l'ẹnya-ngweja Nchileke ono, e gude mkpọla-ododo mee ono. Okfu ono b'e kfulu l'ishi iya ọwaa; kfula ya l'ishi iya ọphu; kfula ya l'ishi iya ọphu; kfula ya l'ishi iya ọphu: ọzo ẹno l'ẹnya ẹke ono. A tuko nọkota iya ugbo lanụ. Ẹnya ẹke ono abuleruphu l'ifu Nchileke gẹdegede b'ọ nọ. ¹⁴ Olu ono asụ ojozi-imigwe k'ishingu ono, bụ iya gude ụpyoku ono: "T'ọ tọshikota ojozi ẹno ono, e keru egbu dobe l'iku Eze Ẹnyimu Yufurétisu ono." ¹⁵ Ya ndono; a paru ojozi ẹno ono wehakota. Iphe e meru ẹphe doberu bụ k'ọphu ẹphe e-mee iphe ono, a sọru t'ẹphe mee ono l'oge teke ono gẹdegede; mbụ l'awa ono gẹdegede; lẹ mbọku ono gẹdegede; l'ọnwá ono gẹdegede; mẹ l'afa ono gẹdegede. Iphe a sọru t'ẹphe mee bụ t'ẹphe kèè ndiphe ọzo ẹto; tuko ọzo lanụ gbushikota. ¹⁶ A sụ mu lẹ ndu soja ọphu agba ịnya bẹ dọ ụkporo miliyọnu iri. ¹⁷ Ya ndono; mu aphụa ndu, agba ịnya l'aphù ono; bya aphụa ịnya, ẹphe agbatsua. Uwe-igwè, ndu ono yetsuaru l'obu bẹ ekegbaa l'ọ bụ ọku; l'ekekwapu onyingu-onyingu; l'ekekwapu ododo-ododo. Ịnya ono bẹ ishi iya dọtsulephu l'ọ bụ ishi agụ. Oku, enwu raphuraphu; mẹ ẹnwuru-ọku; mẹ nshí-egbe eshi iya l'ọnu awushi. ¹⁸ Yọ bụru ọzo mgbonwu ẹto ono, bụ iya bụ ọku; ẹnwuru-ọku; mẹ nshí-egbe b'e gude kèè ndiphe ẹto; tuko ọzo lanụ gbushikota. ¹⁹ Ẹke ike nọtsua ịnya ono bụ l'ọnu; mẹ lẹ mgbodzu. Mgbodzu adukota iya l'ọ bụ agwọ bya enwegbaaru ishi. Yọ bụru ishi ono bẹ oogudeje emeru madzụ ẹhu.

²⁰ Obenu lẹ ndiphe ta takwa onwẹphe ọta iphe dọ ẹji, ẹphe eme; mbụ nwa ndu ọphu mgbonwu ono gbuphodoru. Ẹphe ta ghakwa umere; lakfuta Nchileke. Ẹphe ta ha ome ẹjo iphe, ẹphe eme; ẹphe ta ha ọbaru ọgvu; mẹ iphe a pyíru apyipyí ẹja; mbụ iphe ẹphe gudetsua mkpọla-ododo; mẹ mkpọla-ọcha; mẹ ope; mẹ mkpuma; mẹ oshi mee. Mbụ iphe tuko bụru iphe ẹ-ta aphudu ọzo; tọo nụ iphe lẹ nchí; too je ije. ²¹ Ọphu ẹphe 'atakwa nụ onwẹphe ọta ẹjo iphe ono; ghaa umere lakfuta Nchileke; ọphu ẹphe 'ahakwa ogbu ọchi; ẹphe ta ha ọto nshí; ẹphe ta ha ọfarushi onwẹphe ẹphe l'ụnwanyi; ẹphe ta ha ozi iphura.

Ojozi-imigwe, gude nwa ẹkwo, a gwọru agwogwo

10 Tọ dọ iya bụ; mu abya aphụa ojozi-imigwe ọdo, e yeru ike, ha nshinu l'ẹhu; yo shi l'imigwe alazi-ta lẹ mgboko; urukpu agbaphee ya mgburumgburu. Evu-mini agbaphee ya l'ishi. Ifu acha l'ia phụ pemu-

† Iphe ọ bụ bụ 200,000,000.

pemu l'ọ bụ ẹnyanwu. Okpa iya phẹ ẹbo adukota l'ọ bụ oku, enwu enwunwu; mbụ oku, kpuru nmororo l'ọ bụ ogwodogwo oshi, ha l'ọ bụ ngunu. ² Iphe o gude l'ẹka aburu nwa ẹkwo, a gwọru agwogwo; ọbu l'a phushiwaru iya aphushi. Yo woru okpa ẹka-utara iya dzọbe l'eli eze ẹnyimu; woru k'ẹka-ibyita dzọbe l'eli nggodo. ³ Yọ bya araa ya arara rashia ya ike. Ọra iya adulephu l'ọ bụ ekiri agụ. Yọ ralephu ọra ono; egbe-igwe ẹsaa ono eyelahaaru iya ọnu. ⁴ Mu emekwadia tẹ mu dee iphe egbe-igwe ẹsaa ono kfulu; mu anụa olu, shi l'imigwe; sụ: "T'ẹ b'ọ dukwa onye mu e-kfulu iphe, ọzo egbe-igwe ẹsaa ono kfulu; ọphu ọ dukwa ọphu mu e-de edede."

⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe ono, mu phuru ono, dzọberu okpa lanụ l'eze ẹnyimu; dzọbe nanụ l'eli nggodo ono abya apalia ẹka-utara iya imeli; ⁶ gude ẹpha Nchileke ono, nọ ndzọ gbururu jeye ono ria angu; mbụ Nchileke ono, bụ iya meru igwe mẹ iphemiphe ọbule, nọ iya nụ; mee eliphe mẹ iphemiphe ọbule, nọ iya nụ; mee eze ẹnyimu mẹ iphemiphe ọbule, nọ iya nụ. Yọ bụru ẹpha Nchileke ono b'ọ gude ria angu; sụ: "O ruwaru teke Nchileke e-me iphe ọ tọberu; l'ẹ to nwehekwa kẹ ọkpokwadu ọkfu. ⁷ Ọ kwa teke ojozi-imigwe k'ẹsaa ono gbuwaru ụpyoku nk'ia bẹ Nchileke e-medzukota iphe ono, ọ chihawaruru dobe l'obu iya ono; mbụ ẹge o kfukotaru iya ndu shi ejeru iya ozi, bụ ndu ekfuchiru iya nụ lẹ ya e-me."

⁸ Tọ dọ iya bụ; olu ono, shihawa l'imigwe kfulu yeru mu ono; abyakwa bya ekfulu yeru mu ọdo; sụ mu: "Tẹ mu je anata nwẹkwo ono, a phushiru aphushi, o gude; mbụ ojozi-imigwe ono, dzọberu okpa lanụ l'eli eze ẹnyimu; dzọbe ọphu l'eli nggodo ono."

⁹ Ya ndono; mu atugbu; jekfube ojozi-imigwe ono je asụ iya t'ọ nụ mu nwẹkwo ono. Yọ sụ mu: "Tẹ mu nata iya taa. Lẹ mu -taẹbe iya; bẹ ọo-tsokwa mu ile jeye l'akurepho. Obenu lẹ teke mu ata iya b'ọo-nọdukwa at-sọ mu l'ọ bụ manụ-engu l'ọnu."

¹⁰ Mu abya anata iya ẹkwo ono; taa. Teke mu ata iya bẹ ọotsole mu phụ l'ọ bụ manụ-engu l'ọnu. Mu elebale iya phụ ọhu ẹpho; yọ tsọo mu ile jeye l'akurepho. ¹¹ Ya ndono; yo nweru onye sọru mu: "Lẹ mu kfuchifutajeru Nchileke l'iphe bụ mbakeshi; ndu ekfu okfu, dọ iche iche; ikfu l'ikfu ha; mẹ lẹ ndu eze ndu eze."

Umadzu labụ, ara okfu Nchileke arara

11 Ya ndono; a bya eworu gbarara oshi, eegudeje atọ iphe nụ mu; sụ mu: "Tẹ mu gbeshi je atọ iphe l'eze-ulo Nchileke; mẹ ime ẹke ono, e doberu ẹnya-ngweja Nchileke ono; mu agụa ndu anọduje iya l'abaru Nchileke ẹja ọgu. ² Ọlobu; tẹ mu ba atokwa l'echi ogbodufu ono, nọ-pheru eze-ulo ono mgburumgburu ono; l'ono b'e doberu iphe bụ mbakeshi. Ẹphe egude okpa dzọo obodo ono, dọ nsọ ono

pyakapyaka ukporo onwa labu l'onwa labu. ³ Ono bu teke ya e-zi umadzu labu, a-nodu ekfuchiru iya nu. Umadzu labu ono e-yegbaa uwe-aphu. Yo buru unu abali eto l'ukporo abali eto † be ephe e-gude zikota ozi, Nchileke ziru ephe."

⁴ Umadzu labu ono be bu oshi olivu labu ono; me uruku labu ono, gvuru Nnajiufu ono, nwe mgboko ono l'ifu. ⁵ O -nweru onye jeru te ya meka ephe iphe; oku eshi ephe l'onu lufuta; bya eworu onye obu yele ndu ephe l'iya achị ejo idzu lanu kegbushia; mbu ndu ono, buwa ohogu ephe ono. Iphe bu onye jeru te ya meka ephe iphe be ta ahakwa te be kegbu iya l'oku, shi ephe l'onu. ⁶ E yekwaruphu ephe ike l'eka; t'ephe guchia akpamigwe; k'ophu bu le mini ta achidu l'alị teke ono, ephe ekfuchikwaduru Nchileke ono. E yekwaruphu umadzu labu ono ike; t'ephe duje ike mee mini; t'o buru mee; me t'ephe gudejekwaphu iphe-ememe, du ephe mma gbuje ndiphe mgbonwu ege du ephe mma.

⁷ Ephe -ziebelephu ozi ono, Nchileke ziru ephe t'ephe bya ezia ono be ejo anu-egu-egbudu obu e-shi l'ime Iduma Maa ono lufuta bya etso umadzu ebo ono ogu. Oo-mekputa ephe; woru ephe gbushia. ⁸ Odzu ephe awushiru le mbaduzo eze obodo ono, bu eke a kopyaberu Nnajiufu ephe l'oshi-osweru. Epha mkpukpu, e gude anma etu ehu obodo ono bu Sodomu m'o bu Ijiputu. ⁹ Odzu umadzu labu ono be te ekwekwa t'e lia. Ndu shi l'iphe bu mba; me l'ikfu, du iche iche; me ndu ekfu okfu-alị, du iche iche; me iphe bu mbakeshi a-wukotaru bya aphu odzu ono. Yo buru ege aa-phu odzu ono ndono abali eto le mkpirikpi iya.

¹⁰ Iphe bu ndu bu le mgboko-a be ehu a-nodu atso ena l'e gburu umadzu labu ono. Ephe abya agbaa aji iya; gwoo iphe jeeru ibe ephe l'aji; okfu l'e gburu umadzu labu ono, ekfuchiru Nchileke ono; mbu ndu ono, shi akpa ndu mgboko ehu nshinu ono. ¹¹ Ya ndono; le mu aphu aphu ono be mu phuru l'a notsuleruphu abali eto le mkpirikpi iya ono; Nchileke aturu ume-ndzu ye umadzu labu ono l'ehu; ephe eteta; gbeshi nodu ndzu odo. Iphe bu ndu phuru ephe atsulahaa egvu atsushi iya ike. ¹² To du iya bu; umadzu labu ono anu olu-oku, e shi l'imigwe kua kushia ya ike; su: "Unu bata l'eka-a!" Ndu ohogu ephe ono ele ephe enya; ephe anodu l'urukpu; bahu l'imigwe. ¹³ Teke onophu; alị awata onma jijiji. Obodo ono ekèè uzo iri; uzo lanu eyifukota. Ndu alị-onma-jijiji ono gburu du unu madzu iri esaa l'ukporo madzu iri. †† Meji agbabuhu ndu ophu phoduru nu; ephe awata oja Nchileke ke imigwe ajaja.

¹⁴ Ejo iphe-ehuka k'ebò ono agaa. Olobu; unu lekwa; l'ophu kwe iya eto habekwaa; yo phushihu.

Upyoku ke esaa

¹⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe k'esaa abya egbaa upyoku nk'ia. Olu, du l'igwe awata ekfushi l'imigwe l'asuje: "L'oo nta-a be ike ke obu eze le mgboko bu ke Nchileke ayi; me ke Kurayisutu iya ono. Oo-buru eze; chia gbururu jeye le tutu yoyo!" ¹⁶ Ukporo ndu bu ogurennya le ndu bu ogurennya eno ono, nogbaa l'aba-eze ephe l'ifu Nchileke ono adagbaa kfube ifu; baaru Nchileke eja.

¹⁷ Ephe agulaha egvu; asuje:

"Ephe ekele ngu ekele Nnajiufu, bu Nchileke, bu Okaribe-Kakota-Ike. Nngube Nchileke, no ndzu nta-a; shihawa noduta tmanu; be mgboko dubederu. Ephe ekele ngu; ke l'i gudewa ike ngu ono, paru eka ono l'achị.

¹⁸ Iphe bu mbakeshi kwefuwaru ngu ikè; Yo ruwaru mbu teke ii-gude oke ehu-eghughu ngu; kpee ndu nwuhuru anwuhu ikpe; me teke ii-bu ndu ozi ngu l'ephe ha nggo ozi, ephe jeru ngu; Mbu ndu ekfuchiru ngu nu; ndu nke ngu l'ephe ha; me iphe bu ndu i duru le nsò l'ephe ha: onye ukfu l'onye nta.

Teke ii-mebyishi ndu ono, emebyishi mgboko ono ruakwaru!"

¹⁹ Ya ndono; a bya aguhaa eze-ulo Nchileke ono, no l'imigwe ono. A phua Okpoko Ogba-ndzu ono, shi Nchileke l'eka ono l'ime eze-ulo ono. Igwe l'eku ebemu oswi ke meremu meremu; l'agba agbagba; ede edede; atu egbe-igwe. Alị awata onma jijiji. Oke aka-mini adashị.

Nwanyi ono yee ejo agiyi ono

12 To du iya bu; a nonyaa; eze iphe-ohubama awata ome l'imigwe. Yo nweru nwanyi obu, yeru enyanwu ege eeyeje uwe. Yo vudo l'eli onwa; kpuru mkpo-kpodo iri l'ebò l'ishi l'o bu onye kpu okpu-eze.

² Nwanyi ono be abyawa ezeda. Ime l'emeshi iya ike; k'ophu bu l'ooora ekwa.

³ Iphe-ohubama odo awata ome l'imigwe. Yo buru ejo agiyi be lufutaru nu. Eze ejo agiyi ono l'eke uswuswe. O nweru ishi esaa; fua mpo iri; kputsuaru okpu-eze l'ishi iya ono ephe esaa l'ehu l'ehu. ⁴ Yo gude odzu iya kèè mkpo-kpodo, no l'igwe uzo eto; chikoshia uzo lanu; yo kuru l'alị. Yo bya evudo nwanyi ono, abya ezeda ono l'ifu; k'ophu bu: o bebe ezedakwada; te ya

† Iphe o bu bu 1,260. †† Iphe o bu bu 7,000.

pata nwata iya lee. ⁵ Nwanyi ono abya ezeda; mụa nwata-nwoke, bụ iya e-mekochaa bụru eze; gude mg-boro-ígwè chĩa iphe bụ mbakeshi ẹge eze achije mkpukpu iya. Tọ dū iya bụ; a bya adzuchata nwata ono; gude iya wokfube Nchileke l'aba-eze iya. ⁶ Nwanyi ono agbalaa; gbaba l'echi-ẹgu. L'echi-ẹgu ono bẹ Nchileke memahawaru iya ẹke oo-buru t'e leta iya ẹnya; l'anụ iya nri jeye teke unu abalị ẹto l'ụkporo abalị ẹto e-swe.

⁷ Iphe ono emeebelephu; ọgu adaa l'imigwe l'ẹke ono. Máyikelu; mę ndu ojozi iya etso ẹjo agiyi ono ọgu. Eze ẹjo agiyi ono yele ndu ojozi nk'ia awọta ẹphe ọgu. ⁸ Máyikelu phẹ emekputa ẹjo agiyi ono yele ndu ojozi iya. To nwehe ẹke e kweru t'ẹphe nọdu l'imigwe. ⁹ A chifu ẹjo agiyi ono l'imigwe. Ọ kwa ẹjo agiyi ono bẹ bụ agwọ ndiche phụ. Ọ bụ iya bụ Obutuswe m'ọ bụ Sé-tanu, bụ iya anọduje eduphushi ndiphe kpamukpamu. A chifu iya l'imigwe l'ẹke ono; chidata iya lẹ mgboko yele ndu ojozi iya l'ẹphe ha.

¹⁰ Mu anụ mkpu, eechi l'imigwe echishi iya ike; asụ-je: "Ọ mụakwaru: Nchileke dzọkwaru ayi ọbu-o! Nchileke koshiakwaru nta-a l'ọo ya l'achị iphemiphe ọbule. Lẹ Eze ono, Nchileke ziru; yọ bya ono, bụ iya bụ Kuráýisutu bẹ koshiakwaru ike iya nta-a. A chifuwaru onye mgbamu ono, shi anọduje edophe edo unwunna ayi l'ifu Nchileke: eswe l'enyashi; l'ekfuru iya l'onye ọphu meswekwaru; onye ọphu emeswee ono. ¹¹ Iphe unwunna ayi phẹ gude mekputa Sé-tanu bụ mee Nwaturu ono; mę arara ono, ẹphe evudoje l'edzudzu ọha ara ọkpobe okfu kẹ Nchileke ono. Ishi iya aburu l'ẹphe sweru ẹnya lẹ ndzụ; sụ l'ọ -buru anwuhu; ẹphe anwuhu iya. ¹² Ọo ya bụ; t'imigwe tee ẹswa! Tẹ ndu bu iya nụ tekwaaphu ẹswa! Ọlobu; nshọbukwanua ng-gube eliphe l'ọ ha; nshọo nggube eze ẹnyimu; okfu lẹ Obutuswe gudewa ẹhu-eghughu byakfuta unu; keshinu ọ mawaru l'oge iya nk'ia dūwa tsọ-kengu."

¹³ Eze ẹjo agiyi ono aphulephu l'e shiwa l'imigwe chidata iya l'eliphe; yọ chilahaa nta nwanyi ono, muru nwata nwoke ono. ¹⁴ A bya achẹe nwanyi ono ẹbà eze ugo: ẹka labụ t'ọ gude phehu; nahụ ẹjo agiyi ono; lashia l'echi-ẹgu ẹke o bu; je ebua l'ẹke ono; t'a zua ya afa ẹto lẹ mkpirikpi iya. To nwehe iphe agwọ ono jekwaduru iya ememe. ¹⁵ Tọ dū iya bụ; agwọ ono awata ọgbo mini l'ọnu; mini ono atso l'ọ bụ eze nggele. Iphe oome aburu tẹ mini ono buri utso; kpota nwanyi ono. ¹⁶ Alị eyeru nwanyi ono ẹka; ghechaa ọnu; tuko mini ono, ẹjo agiyi ono gbọru ono ngukota. ¹⁷ Ẹhu eghulaha ẹjo agiyi ono eghughu; l'okfu ẹhu nwanyi ono. Yọ tųgbua jekfushia unwu nwanyi ono ndu ọphu wuduru nụ ọgu. Ndu ọbu, o je etso ọgu ọbu bukwanu ndu doberu obu; l'eme iphe Nchileke suru t'ẹphe meje; mę ndu vudoshi ike l'okpueru okfu ono, Jisosu meru; a maru ono. ¹⁸ Ya ndono; ẹjo agiyi ono atųgbua je evudo lẹ mgbogidi eze ẹnyimu.

Ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu labụ

13 Ya ndono; mu abya aphua ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu, shi l'eze ẹnyimu ono lufuta. Ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono furu mpo iri; nweru ishi ẹsaa. Yo kpuru okpu-eze lẹ mpo iya ono l'ẹhu l'ẹhu; ẹphe iri. L'ishi iya ono l'ọ ha b'e dekotaru ẹpha, ekfubyishi Nchileke ekfubyishi. ² Ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono, mu phuru ono dulephu l'ọ bụ oduma. Ọkpa iya dū l'ọ bụ ọkpa biye. Ọnu iya adū l'ọ bụ k'agụ. Eze ẹjo agiyi phụ abya eworu ike kẹ yẹbedua ye ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono, shi lẹ mini ono l'ẹka; bya anukwa iya phụ aba-eze iya; sụ iya t'ọ mejelephu iphe dū iya mma. ³ Ishi ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono nanụ bẹ ichii ọnya, e gburu iya bẹ teke e gburu iya ẹya b'ọ ga anwuhukwa. Obenu l'ọnya ono kpohuwaru iya. Ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono adū ndiphe mgburumgburu biribiri; ẹphe etsolaha ya. ⁴ Ndiphe abalahaaru ẹjo agiyi ono ẹja; okfu l'ọ wowaru ike iya ye ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono l'ẹka. Ẹphe abakwaruphu ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja asuje: "Nanụ onye ọdo, dū l'ọ bụ ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu-a. ?Nanụ onye a-dū ike kpofu iya l'ifu k'otso iya ọgu."

⁵ A haa ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono t'ọ kfufe ẹge ọnu ha iya. Yọ jakposhi onwiya; gude ẹge ono ekfubyishi Nchileke ekfubyishi. A hakwaaru iya phụ ẹhu t'ọ meje iphe dū iya k'ememe l'ime ụkporo ọnwa labụ l'ọnwa ẹbo. ⁶ Yọ wata ophu Nchileke iphu; l'ekfubyishi ẹpha Nchileke ekfubyishi; ekfubyishikwaphu ẹke Nchileke bu ebubu; męwaru ndu bu l'imigwe. ⁷ Nchileke ahaa ya; t'ọ tso ndu kẹ yẹbe Nchileke ọgu; mekputa ẹphe. A nụ iya ike t'iphe bụ ikfu l'ikfu ha; iphe bụ mbakeshi; iphe bụ ndu okfu-alị, dū l'iche iche; mę ndiphe l'ẹphe ha; yoo meje ẹphe; t'ẹphe meje iphe ọ suru t'ẹphe mee. ⁸ Iphe bụ ndu, bu l'eliphe mgburumgburu a-nọdu abaru ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja; mbụ ndu ẹ te dedu ẹpha ẹphe l'ekwo Nwaturu ono, e gburu l'okfu ẹka ọha ono; bụ iya bụ ẹkwo ono, e deshuru ẹpha ndu a-nọ ndzụ gburruru jeye ono bẹ a-nọdu abaru iya ẹja ono.

⁹ T'onye nweru ẹnu-nchị nua ya. ¹⁰ Iphe bụ onye Nchileke tųwaru ẹka l'aa-tų mkporo b'a tųfu-taje mkporo. Iphe bụ onye ọ tųwaru ẹka l'ee-gbu lẹ mma; b'e gbufutaje lẹ mma. Ọ kwa iya bụ l'unwu Nchileke koshifutaje l'ẹphe bụ ndu ata nshi; nọdu Nchileke l'ẹka ege ẹphe nọ iya ẹya noshia ya ike.

¹¹ Tọ dū iya bụ; mu abya aphua ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ọdo, shi l'ime alị mifuta. Yẹbedua furu mpo labụ l'ọ bụ kẹ nwaturu; olu iya adū l'ọ bụ kẹ ẹjo agiyi. ¹² Yọ bya egude ike ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu phụ; melaha iphe bụ ẹge dū iya mma l'ifu ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu kẹ ọdungu phụ. Yọ bya emee; ndiphe abalahaaru ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu k'odungu phụ ẹja; mbụ anụ onanu, ọnya, e shi gbua ya l'ishi gage gbu iya; ọbu l'ọ kpohuhawaru iya.

¹³ Ejo anụ-ẹgu-ẹgbudu k'ẹbo ono emeshilephu eze iphe-ọphuleny. Mbụ yoo meebeje ọku; yo shi l'igwe bya adaa l'alì l'ifu ndiphe. ¹⁴ Yo gude eze iphe-ọphuleny ono, a haru iya t'o meje l'ifu ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu k'odungu phụ dumphushia iphe bụ madzụ kpamụkpamu lẹ mgboko. Yọ sụ ndiphe t'ẹphe kpụa ntẹkpe, dulephu l'ọ bụ ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu k'odungu phụ; bajeru iya ẹja; mbụ ntẹkpe, dụ l'ọ bụ ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu phụ, e gburu ẹjo ọnya l'ishi; yọ nyaa ya phụ. ¹⁵ A bya ekwe t'ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu k'ẹbo ono turu ume-ndzụ ye ntẹkpe ono, a kpuru, dulephu l'ọ bụ ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu k'odungu phụ l'ẹhu; t'ọ nọdu ndzụ; dụ ike l'ekfu okfu. Yo mee; e gbushikota ndu ẹ-te kwedu baaru yẹbe ntẹkpe ono, a kpuru; yọ dụ l'ọ bụ ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja. ¹⁶ Ejo anụ-ẹgu-ẹgbudu k'ẹbo ono eyebu-ta iphe bụ madzụ kpamụkpamu: onye ha nshinu mę onye ha nwanshi; onye nweru iphe mę onye ẹ-te nwe-du iphe; ohu mę amadụ; e mekota ẹphe iphe-ọhubama l'ẹka-utara; m'ọ bụ l'atatifu; ¹⁷ k'ọphu ẹ to nwe-du onye a-zụ aswa; to nwe onye e-re aswa erere; gbahaa l'onye ọbu b'e meru iphe-ọhubama k'ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono. Iphe-ọhubama ono bę bụ ẹpha ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono; m'ọ bụkwanu ọgú, nọ ọnodu ẹpha iya ọbu.

¹⁸ Ọ bụ ẹke-a bę gbaru tẹ madzụ koshi lẹ ya nweru mmamiphe. T'onye nweru egomunggo je arịa ọgu ẹpha ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono jeye teke ọo-maru iphe ọgú ono bụ; okfu l'ọgú ono bụkwaphu ẹpha madzụ. Ọgu ọbu bụ "666", bụ iya bụ ọnu l'ụkporo ugbo iri l'ẹto l'ishingu.

Egву, ndu a gbataru ázù

14 Ya ndono; mu abya elee ẹnya; phụa Nwaturu ono l'ẹke o vudo lẹ Ugву Záyonu. Ndu vudonyabe iya nù l'ẹke ono dụ ụkporo ọnu madzụ ugbo iri l'ẹsato; † bụ ndu e deru ẹpha Nwaturu ono; mę ẹpha kę Nna iya l'atatifu. ² Mu abya anụ okfu, a nọ l'imigwe kfu. Olu ono adalephu l'ọ bụ ẹke eze mini aphụ gbudugbudu; l'adakwaphu l'ọ bụ ẹke igwe ede edede; l'atụ egbe-igwe. Yọ dakwaphu l'ọ bụ ẹke ndu akpoje une chigbaa eze une; l'akpo. ³ Igweligwe ndu ono bę vudo l'ifu aba-eze phụ; mę l'ifu iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno; mę l'ifu ndu bụ ọgurennya ono; agu egvu ọphungu ono. To nwe onye ọdo, duru ike ọmuta egvu ono; a gụfulephu ụkporo ọnu ọmadzụ iri l'ẹsato ono, bụ ndu ono, a gbataru l'eliphe ono. ⁴ Ndu ono bụ ndu ẹ te emerubua onwẹphe emeru l'ẹhu nwanyi; ndu doberu onwẹphe ọgà l'ọ bụ nwamgboko, nwoke ta chikahubua ọkpa. Ọ bụ ẹphe bụ ndu bulephu Nwaturu ono bę ẹphe anọduje awụ etso; l'ẹje iphe, bụ ẹke ooje. Ndu ono bụ ndu a gbafutaru l'ẹke ndiphe nọ; mee ẹphe: ẹphe adụ l'ọ bụ ẹja, a chiru nù Nchileke yẹle

Nwaturu ono. ⁵ Ẹphe bụ ndu ẹ-te nwe-du onye a-sụ l'ẹphe dzujeru ẹjo-ire; to nwe iphe, a ta ẹphe ụta iya.

Ọnwu ojozi-imigwe ẹto

⁶ Tọ dụ iya bụ; mu abya aphụa ojozi-imigwe ọdo, ephokwanu oreke-imeli. Yo gude ozi-oma ono, a-nọ gbururu jeye lẹ tutu yoyo ono tẹ ya je ezia ndiphe mgburumgburu; bụ iya bụ iphe bụ mbakeshi lẹ mgboko; iphe, bụ ikfu l'ikfu ha; iphe, bụ ndu ekfu iphe bụ okfu-alì, dụ iche iche, nọ lẹ mgboko-a; mę iphe bụ ndu, nọkota lẹ mgboko. ⁷ Ojozi-imigwe ono ara iya arara arashi iya ike; asuje: "Unu tsujekwa Nchileke egvu! Unu akwabekwa iya ugву; lẹ teke oo-kpe ikpe ruakwaru! Unu bajekwaru Nchileke ẹja; okfu l'ọ bụ iya meru igweli; mee alì; mee eze ẹnyimu; mekwaaphu iphe bụ ọgba-mini!"

⁸ Ojozi-imigwe ọdo, kwe iya ẹbo ephetsoru k'odungu phụ; l'asuje: "Obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ Bábyilonu bę ike gvụakwaru. Ike gvụakwaru Bábyilonu ono, bụ iya cheru iphe bụ mbakeshi mę k'omerushi onwonye lẹ nwanyi; shi iya kpakota oke ẹhu-eghughu, Nchileke!"

⁹ Ojozi-imigwe ọdo, kwe ndu ọphunanu ẹto epheru tsoru ẹphe; l'arakwa iya phụ arashi iya ike; asuje: "Onye abaru ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu phụ ẹja; mę ntẹkpe ono, a kpuru; yọ dụ l'ọ bụ iya ono; mę onye kweru t'e mee ya iphe-ọhubama l'atatifu; ọdudu buru l'ẹka; ¹⁰ onye ọbu bę Nchileke a-nmakwa ikpe. Iphe-ẹhuka, onye ọbu e-je yẹle ikpe, aa-nma iya e-tsule iya phụ pyaapya l'ọ bụ onye nguru mę, ẹ ta gwadụ mini. Onye ono ta byadụ bya a-nahụ oke ẹhu-eghughu kę Nchileke! Ee-gude ọku, ere raphuraphu mę nshì-egbe; nua onye ọbu aphụ l'ifu ọnwu ojozi-imigwe, dụ nsọ; mę l'ifu Nwaturu ono. ¹¹ Ọku ono, ee-gude nua ẹphe aphụ ono bę ẹnwuru-ọku iya a-nọdulephu ekpo tututu; kpuchia nanu; limobe ala l'imeli gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ndu ono b'ẹ ta byakpo-dua bya aha t'ẹphe tuta ume m'ọo ugbo lanu: eswe l'enyashi; mbụ ndu ono, abajeru ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja; abakwaru iya phụ ntẹkpe ono, a kpuru; yọ dụ l'ọ bụ iya ono; mę iphe bụ onye kweru; e mee ya iphe-ọhubama ono, ekoshi ẹpha ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono."

¹² Ọ kwa iya bụ l'ọnwu Nchileke koshifutaje l'ẹphe bụ ndu ata nshì; mbụ ndu emeje iphe Nchileke kfu; mę ndu nọ Jisọs l'ẹka.

¹³ Mu abya anụ okfu, a nọ l'imigwe kfu; sụ: "Tẹ mu dee iphe-a l'ẹkwo: Ọnu-oma bụ kę ndu a-nwuhu shita nta-a tugburu; mbụ ndu a-nwuhu nù; okfu l'ẹphe woru onwẹphe ye Nnajiufu l'ẹka."

Ume Nchileke analita iya; sụ: "Ọo ya-a! Ọ bụ ẹge ọ dụ ndono! Ẹhu a-nọdu atso ẹphe ẹna l'oswiya; okfu l'ọzi, ẹphe jeru bę ẹphe jefuwaru l'ishi; l'atutawa ume. Yọ

† Iphe ọ bụ 144,000.

bùru ẹge ono bẹ ee-bukwanu ẹphe nggo ozi ono, ẹphe jeru ono.”

Aakpata ndiphe l'ọ bụ onye akpata iphe e meberu l'alì

¹⁴ Ya ndono; mu abya elee ẹnya; phà urukpu ọcha. Mu aphà onye dugaru anọdu l'urukpu ọcha ono. Onye ono, dugaru iya nù ono adulephu l'ọ bụ madzù; kpuru okpu-eze, e gude mkpọla-ododo mee; bya apakwaruphu mma, atsù nkọ l'ẹka. ¹⁵ Ojozi-imigwe ọdo eshi l'eze-ulo Nchileke lufuta; bya araku onye ono, dugaru l'eli urukpu ọcha ono; sù iya: “Wota mma ngu ono kpatakọta iphe e meberu l'alì; l'ọ gbaakwaru teke aakpata iya. Ishi iya abùru l'iphe e meberu lẹ mgboko bẹ chashìakwarunu; gbawa teke aa-kpata iya!” ¹⁶ Tọ dọ iya bụ; onye ono, dugaru l'eli urukpu ono abya ewota mma iya ono tọ l'eliphe. Mma ono akpaa ndiphe ẹge aakpaje iphe e meberu l'alì.

¹⁷ Yo nwekwaruphu ojozi-imigwe ọdo, shikwaphu l'eze-ulo Nchileke ono, nọ l'imigwe ono lufuta. Yẹbedua egudekwaphu mma, atsù nkọ.

¹⁸ Ojozi-imigwe ọdo eshikwaphu l'ẹnya-ngweja Nchileke ono; lufuta. Yẹbedua abùru ojozi-imigwe ọphu e ziru t'ọ gude ọku mebyia mgboko. Yo kua ojozi-imigwe ọphunanu, gude mma, atsù nkọ phù oku; kushia ya ẹya ike; sù iya: “Gude mma ngu ono, atsù nkọ ono byibushikota nebyi vayinu ono, nọ lẹ mgbo vayinu, tọko mgboko dzuru ono; lẹ nebyi iya chashìkọ-taakwaru!” ¹⁹ Tọ dọ iya bụ l'ojozi-imigwe ono ewota mma iya ono tọ l'eliphe. Mma ono atọko nebyi vayinu ghebushikota; bya achìru iya ye lẹ phorokoto ẹke aadzòshije mẹ l'akpuru vayinu. Iphe ono abùru ẹtu, ekoshi oke ẹhu-eghughu Nchileke. ²⁰ A bya adzòshibebe mẹ l'akpuru vayinu ono l'ẹke aadzòshije iya l'azù mkpukpu; mẹ ono abùru mee madzù. Mee ono atsọ l'ọbu nggele tųgburu iphe ruru ọkporo manyìru iri. Yọ byakwaaphu utso; hatabe ogvu k'ọphu bụ l'ọo-wọ ìnya l'olu mẹ ìnya -ruba iya.

**Ụnwu ojozi-imigwe;
mẹ mgbonwu ẹsaa**

15 Ya ndono; mu abya aphà iphe-ọhubama, dọ biribiri ọdo, eme l'imigwe. Iphe ono bụ lẹ mu phuru ojozi-imigwe ẹsaa, gude ọzo mgbonwu ẹsaa. Mgbonwu ono bẹ bụ ẹjo iphe-ẹhuka kẹ ikperazu, Nchileke e-wokfuta ndiphe. Teke ọzo mgbonwu ẹsaa ono gvuleruphu; oke ẹhu-eghughu Nchileke agvù.

² Mu aphukwaaphu iphe dọ l'ọ bụ eze ẹnyimu, egbu ngerengere, e woru onyo yele ọku, enwu enwunwu gwakọbe. Mu aphukwaaphu ndu lųwaru ọgu; mekputawa ẹjo anų-ẹgu-ẹgbudu ono yele ntekpe ono, a kpuru; yọ dọ l'ọ bụ iya ono. Ndu ono abukwaruphu ndu jìkaru l'ẹphe ta akwabedu ọgú ono, nọchiru ẹnya ẹpha ẹjo anų-ẹgu-ẹgbudu ono ugvu. Ẹphe evudo-

nyabe eze ẹnyimu ono, dọ l'ọ bụ onyo ono; pagbaaru eze une, Nchileke nuru ẹphe l'ẹka. ³ Ẹphe ebyi egvu Mósìsu, bụ nwozi Nchileke; mẹ egvu kẹ Nwaturu ono; asuje:

“Ọ bụ nggu; Nchileke;
bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.
Ọru ngu dọ egvu; dọ biribiri!
Ọ bụ nggu bụ eze k'iphe bụ mbakeshi.
Ụzo ngu vudo nhamunha;
bùru ọkpobe ọzo;
nggube Eze ojejoje.

⁴ Nnajiufu; ?bụ onye bụ onye
a-sù lẹ ya ta atsudu ngu egvu?
?Bụ onye ha k'ogheli ọnu;
sù lẹ ya ta akwabedu ẹpha ngu ugvu?
Ọ bụ nggubedua nwenkinyi ngu
bụ onye dọ nsọ.

Iphe bụ mbakeshi a-bya abaaru ngu ẹja.
Ishi iya abùru lẹ madzù kpamukpamu;
bẹ phukotawaru l'iphemiphe ọbule,
iime bẹ vudo nhamunha.”

⁵ E meebe; mu abya elee ẹnya; phà eze-ulo Nchileke l'imigwe; l'ẹke a gųharu ime iya agųha. Mbù ime ẹke ono, ọlo ono, e gude ẹkwa mee, bụ Nchileke b'ọ shi l'ẹke ono nọ; bụ iya bụ ọlo-ẹkwà ono, nọ-chiru ẹnya ọgba-ndzù ono, shi Nchileke l'ẹka ono. ⁶ Ụnwu ojozi-imigwe ẹsaa ono, bụ ẹphe gude mgbonwu ẹsaa ono eshi l'eze-ulo Nchileke ono lufuta; yegbaa uwe ọcha, achatsù biribiri. Ẹphe egude akpọ-buleti, e meru lẹ mkpọla-ododo kebudotsua uwe ono l'ume. ⁷ Ya ndono; onye lanù l'iphe ẹno ono, nọgbaa ndzù ono abya eworu efere ẹsaa, e meru lẹ mkpọla-ododo nù ojozi ẹsaa ono. Iphe jiru efere ono abùru oke ẹhu-eghughu Nchileke; mbù Nchileke ono, nọ ndzù gbururu jeye ono. ⁸ Ẹnwuru-ọku ekposhilephu; jì ọlo ono pyìmu; okfu l'ọdu-biribiri Nchileke mẹ ike iya bẹ nọ l'ẹke ono. To nwe onye dọru ike ọbahu l'ọlo ono jeye teke ọzo mgbonwu ẹsaa ono, ojozi-imigwe ẹsaa phù gude phù gvù-oduru.

Efere ẹsaa, e yejishiru oke ẹhu-eghughu Nchileke

16 Tọ dọ iya bụ; mu anų olu, e shi l'eze-ulo Nchileke ono chia l'e chiru mkpu; sù ojozi-imigwe ẹsaa ono: “Unu je ewota ẹjo iphe-ẹhuka ono, shi l'oke ẹhu-eghughu Nchileke ono; mbù ẹjo iphe-ẹhuka ono, nọ l'efere ẹsaa ono; je awushikota lẹ mgboko mgburumgburu!”

² Ojozi-imigwe kẹ ọdungu abya atųgbua; je awushi ẹjo iphe-ẹhuka ọphu nọ l'efere nk'ìya lẹ mgboko. Ẹjo ọnya, eme ẹjo ẹhuka abalaha iphe bụ ndu ono, e meru iphe-ọhubama k'ẹjo anų-ẹgu-ẹgbudu ono; mẹ ndu abaru ntekpe ono, a kpuru, dulephu l'ọ bụ ẹjo anų-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja.

³ Ojosi-imigwe k'èbo abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu nọ l'efere nk'ia l'eze enyimu. Mini, nọ l'eze enyimu agho mee; dulephu l'ọ bụ mee onye nwuhuru anwuhu. Iphe bụ iphe nọ ndzụ l'ime mini anwushihukota.

⁴ Ojosi-imigwe k'eto atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu nọ l'efere nk'ia lẹ nggele; mę iphe bụ ogbamini l'ọ ha. Mini agho; bukotaruu mee. ⁵ Mu anua eke ojosi-imigwe, bụ iya eche iphe bụ mini nche; sụru: "Ng-gube Nchileke, dū nsọ! Mbụ nggube onye ono, nọnu; bụru onye nọhawa nū; bę mgboko dūbederu. Ikpe-wa, i nmaru ndiphe-a; bę koshiru l'i bụ onye ekpeje ikpe nhamunha! ⁶ Lẹ ndu ono, bụ epe gbushiru ndu nke ngu; bya egbushia ndu ekfuchiru ngu l'ifu epe ono; mbụ gbushia epe; lōkaa mee epe ono b'i nūkwaru-phu mee t'ephe ngua. Iphe ono, i meru ndiphe ono aburu iphe gbaru epe ndono!" ⁷ Ya ndono; mu anua olu, shi l'enya-ngweja Nchileke; sụ: "Ono kwa ege ọ dū-ol! Nnajiufu, bụ Nchileke bę bukwa iya bụ Okaribe-Kakota-Ike-ol! L'ikpe, i kperu ndiphe bę bulephu okpobe ikpe; bukwaruphu ikpe, dū maa."

⁸ Tọ dū iya bụ; ojosi-imigwe k'eno abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu nọ l'efere nk'ia l'enyanwu. E mee enyanwu; okpomoku iya erebushilaha madzū anū; k'ophu oomeje anū madzū; yọ dū l'ọ bụ iphe a hūberu l'oku. ⁹ Ejo okpomoku ono erebushi ndiphe anū. Ndiphe awata oko Nchileke onu; mbụ yebedua, kweru t'egbe ejo iphe-ehuka ono byakfuta epe. Ophu epe 'atakwanu onwephe uta; k'ophu epe a-ghaa umere lakfuta Nchileke; bya akwabeje iya ugu.

¹⁰ Ojosi-imigwe k'ise abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu nọ l'efere nk'ia l'aba-eze ejo anū-egu-egbudu ono. Ochi aburu bę; gbachishikota iphe bụ ndu kwetaruu t'ejo anū-egu-egbudu ono būru eze epe. Ndiphe awata ọta kpukpurukpu k'ejo iphe-ehuka ono, epe eje ono. ¹¹ Epe awata ophu Nchileke imigwe iphu kę iphe ono, aphugbaa epe uphu ono; mę k'ejo onya ono, aba epe ono. Obenu l'ephe ta takwanu onwephe uta; paru ejo iphe epe eme haa; lakfuta Nchileke.

¹² Tọ dū iya bụ; ojosi-imigwe kę ishingu abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu nọ l'efere nk'ia lẹ Eze Enyimu Yufurétisu. Eze Enyimu ono atashihukota; esu-uzo abya a-nodu iya; k'ophu ndu eze, shi l'uzo enyanwu-ahata e-sweje iya. ¹³ Mu abya aphua ogvu eto, dutsua l'ọ bụ ewo; eke oolufutagbaa. Nanu eshi ejo agiyi ono l'onu lufuta; nanu eshi ejo anū-egu-egbudu ono l'onu lufuta; nanu eshi onye ono, gude ugho edusweshi ndiphe uzo ono l'onu lufuta; mbụ onye ono, adzū ejo-ire; sū lę ya bụ onye nkfuchiru Nchileke ono. Ogvu ono, dutsua l'ọ bụ ewo ono eshikota epe l'onu lufutagbaa. ¹⁴ Ogvu eto ono bę shikota l'eka Sétanu. O bụ ogvu, emegbaa iphe-ophulenya. Yo jek-

fubekota iphe bụ ndu eze ndiphe l'ephe ha; je achikobe epe t'ephe dzukobe l'ekalanu kę ogu; kwaberu mboku ono, Nchileke ono, bụ iya bụ Okaribe-Kakota-Ike ono a-bya ekoshi ndiphe onye ya bụ.

¹⁵ Jisosu sukwaru: "Unu lekwa; l'ọ kwa ege abyabya onye iphura atuje madzū l'ukfu; bụ ege ya a-tū unu l'ukfu! Onu-oma bụ k'onye mū enya; kwakobe uwe iya; k'ophu ę tọ gbaduru ọtu mboku ono; iphere aburu nk'ia!"

¹⁶ Ya ndono; ogvu eto ono, shi l'eka Sétanu ono abya emee ndu eze kę mgboko-a l'ephe ha; epe abya akpakọ l'eke obu, eekuje Amagédonu l'okfu Hibururu.

¹⁷ Ojosi-imigwe k'esa abya atugbua; je awushi ejo iphe-ehuka ophu nọ l'efere nk'ia lẹ pherephere. Yo nweru olu, shi l'aba-eze ono, nọ l'ime eze-ulo Nchileke ono chia mkpu; sū: "E mewaru iya!" ¹⁸ Ebemu-igwe ekulaha oswi kę meremu meremu! Igwe l'ede edede; l'atū egbe-igwe; l'agbakwaphu agbagba. Alị l'anma jijiji egbe iya ophu ta nmabua keshinu Nchileke keru madzū. ¹⁹ Obodo ono, a maru epha iya ono; mbụ Bábýilonu etsukahu uzo eto. Iphe bụ obodo odo, nokota lę mgboko adakashihu; yifu. Nchileke anyata obodo ono, a maru epha iya ono; mbụ Bábýilonu; bya agbę ya mę l'okoro, e yejiru oke ehu-eghughu kę yebe Nchileke eyeji; bụ iya bụ ikpe, ọ nmaru iya.

²⁰ Iphe bụ ikfuli, nọnu emishihukota. Iphe bụ ugu, nọnu te nwehe ophu a phukwaduru. ²¹ Eze aka-mini, anyitsua era l'ọ bụ mkpuma, eegwe uswe eshigbaa l'igweli ala berebere l'alị; atugbushi ndiphe. Ndiphe ebulahaaru Nchileke onu; okfu l'eze aka-mini ono anū epe aphū. Ishi iya aburu l'iphe-ehuka, aka-mini ono pakfutaru epe kporu ege aa-nodu atū onu iya.

Eze nwanyi okpara ono

17 Tọ dū iya bụ; ojosi lanū l'ojosi-imigwe esa phū, shi gude efere oke ehu-eghughu esa phū abyakfuta mu; bya asū mu: "Tę mu bya tę ya je ekoshi mu ege ee-shi nmaa eze nwanyi okpara ono ikpe, bụ iya bụ obodo ono, nọ l'eke ono nggele zaru l'igwe ono. ² Lẹ ndu eze, achị mgboko bę epe l'ia zekotaakwaru. L'iphe bụ uru-alị, ndiphe mgburumgburu epe l'obodo ono rukotaruu bę atsukwa epe atsutsu l'ọ bụ mę."

³ Ume Nchileke abyakwa bya eji mu ehu pyimu. Ojosi-imigwe ono abya eduta mu jeshia l'echi-egu. Eke ono bę mu phuru nwanyi, dugaru l'eli ejo anū-egu-egbudu obu, eke uswuswe. L'ehu ejo anū-egu-egbudu ono l'ọ ha b'e deshuru epha, ekfubyishi Nchileke ekfubyishi. Ejo anū-egu-egbudu ono bę nweru ishi esa; nweru mpo iri. ⁴ Ngwa, nwanyi ono kwaru aburu kpowula kpowula uwe uswe. Iphe, o gude memaa onwiya aburu iphe, e meru lę mkpola-ododo. Echi-eka iya; mę mgbubu-olu iya bụ ndu ophu vugbaa oke aswa. Iphe ọ pa l'eka aburu okoro, e gude mkpola-

ododo mee. Iphe jiru okoro ono aburu ejo ahuma; me iphe du ideyideyi, shi l'uru-ali, nwanyi ono arubebe. ⁵ A bya edee ya epha l'atatifu gedegede. Epha ono bu epha, e to nwedu onye mahawaru iya nu. Owaa ege e deru iya: "Babylonu ono, a maru amaru ono; bu iya bu nne iphe bu ndu agba okpara; me iphe bu ndu eme ahuma le mgboko." ⁶ Mu abya elee enya; phua ege nwanyi ono ngukotsuaru mee madzu; yoo me iya l'enya. Ndu o nguru mee epe bu ndu ke Nchileke ono, e gburu l'ike; okfu l'ephe kweru l'oo Jisusu bu Nnajiufu epe ono.

Mu aphua eze nwanyi okpara ono; yo dukpoo mu biribiri nshinu. ⁷ Ojozi-imigwe ono asu mu: "Ngunu meru iphe o du mu biribiri? Wo mu te mu gebe te ya karu mu iphe no le nwanyi ono, e-ta budu madzu l'o ha maru iya; mekpoo k'ejo anu-egu-egbudu ono, nweru ishi esaa; me mpo iri ono, bu iya pa iya ono. ⁸ Ejo anu-egu-egbudu ono, mu phuru ono be shikwa nodu ndzu; obu l'e to nohekwa ndzu nta-a. O wuduakwaru-a nwanshi nta-a; yo shi le Iduma Maa ono lufuta; bya alaa l'iyi. Ndu ono, bu l'eliphe ono, e te dedu epha epe l'ekwo, e deshuru epha ndu a-no ndzu gbururu jeye keshinu Nchileke meru mgboko ono; be oo-dukota biribiri teke epe phuleruphu ejo anu-egu-egbudu ono. Iphe obu aburu l'o shi nodu ndzu; to nohe iya nta-a. Obenu l'oo-mekochakwaa nodu ndzu odo.

⁹ Onanu aburu iphe gbaru te madzu koshi le ya nweru egomunggo; l'arije iphe ariri t'o doo ya enya. Ishi esaa ono be no-chiru enya uguv esaa, nwanyi ono dugaru adugaru l'eli iya. ¹⁰ Iphe odo, o no-chifuaru enya iya bu ndu eze esaa. Umadzu ise le ndu eze esaa ono ta nohekwa. Onye lanu l'ime epe be nokwada; onye lanu ta alufutadua. O -lufutalephu be aa-ha iya t'o nodu kpoo ukfu nwanshi. ¹¹ A bya abya l'ejo anu-egu-egbudu ono, shi nodu ndzu; to nohe iya nta-a ono: yebedua be bu onye eze k'esato. O le ye le ndu eze esaa ophunanu be nokwaa l'oshi lanu; mbu l'oo-mekochakwaa laa l'iyi.

¹² Mpo iri ono, mu phuru ono be no-chiru enya ndu eze iri, bukwanu ndu eze, e te ezidua t'ephe bya achilaha ndiphe. Ee-me epe l'ejo anu-egu-egbudu ono te ike nodu epe nshinu; k'ophu epe l'ejo anu-egu-egbudu ono a-gbaru mba; buru eze; chia ndiphe nwawa lanu kpoo. ¹³ Ndu eze ono be obu epe a-bukotaje nanu. Epe ewota ike epe; me abubu ono, epe bu eze ono ye ejo anu-egu-egbudu ono l'eka. ¹⁴ Epe atuko l'ephe ha; idzu aburu epe nanu; epe etso Nwaturu Nchileke phu ugu. Obenu le Nwaturu ono e-mekputa epe. Ishi iya aburu le Nwaturu Nchileke be bu iya bu Nnajiufu, kakota iphe bu ndu bu nnajiufu ike; bukwaruphu Eze, kakota iphe bu ndu bu ndu eze ike. Iphe bu ndu ono, Nchileke kuru; fota ono; mbu ndu ono, nopyaberu iya l'eka ono e-mekputakwaphu epe."

¹⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe ono asu mu: "Mu phwaru mini ono, nwanyi okpara ono dugaru adugaru ono? Mini ono be no-chiru enya iphe bu mkpukpu; no-chia enya igweligwe madzu; no-chia enya iphe bu mbakeshi; bya anu-chia enya ndu shi l'iphe bukota okfu-ali ndu, du iche iche, no le mgboko. ¹⁶ Ejo anu-egu-egbudu ono; me mpo iri ono, mu phuru ono be bu ndu nwanyi okpara ono du ashij. Epe a-natakotakpoo ya iphe o nweru enweru l'o ha; yo gbaru otu daburu. Epe eria anu iya; gude oku kepyashia ya ekepyashi. ¹⁷ Iphe obu aburu l'oo Nchileke be yeru epe egbe oriri ono l'okpoma; t'o guje epe agugu t'ephe medzukota iphe Nchileke tuberu, bu iya bu te ndu ono gbako eka; t'okpoma buru epe nanu. K'ophu epe e-wota abubu ono, epe bu eze ono ye ejo anu-egu-egbudu ono l'eka; t'o buru eze; gude eka ike chije epe jeye teke iphe Nchileke kfuru e-rekota.

¹⁸ "Nwanyi ono, mu phuru ono be bu iya bu obodo ono, a maru epha iya ono; mbu obodo ono, bu iya achikota iphe bu ndu eze ndiphe mgburumburu ono."

Ike gvwaru Babylonu

18 E metsua; mu abya aphua ojozi-imigwe odo, shi l'imigwe phezita. Ojozi-imigwe onanu be Nchileke yeru ike, ha nshinu l'eka. Ojozi-imigwe onanu enwua vaa-a; mee eliphe mgburumburu; yo chi phoo phoo. ² Yo raa ya arara rashia ya ike; su: "Ike gvwaru Babylonu! Ike gvwaru Babylonu! Obodo ono, a maru epha iya ono; mbu Babylonu be ike gvwaru nta-a. Babylonu bukwa eke mkpako iphe bu Obutuswe l'o ha laru je eburu. O bukwa eke un-wu-ojozi Setanu l'ephe ha kpakoru; me eke iphe bu un-wenu ejo ora; me unwenu, dukota ndiphe ashij kpakoru l'ephe ha. ³ Ishi iya aburu l'iphe bu mbakeshi le mgboko ngwaru mee ya ono, bu iya bu uru-ali ono, nwanyi ono aru ono. Temanu be ye le ndu eze, achij ndiphe zekotawaru. Iphe bu ndu agba ikike ngho le mgboko-a mgburumburu be shiakwa l'eku ono, nwanyi ono nweru, kpoo otukota onu iya ono bahu; bugbaaru eze."

⁴ To du iya bu; mu anua olu odo, shi l'imigwe asuje:

"Ndu nke mu; unu lufutakwa
nwanyi ono;
mbu Babylonu l'ehu;
t'unu be eye eka l'ejo
iphe ono, oome ono;
Odumeka be unu l'iya
a-gbakwaru mba
le mgbonwu, a-byakfuta iya nu.

⁵ L'ejo iphe o meru kwawaru
l'ikpo; ha l'eli l'o bu ugu,
je etsu ishi l'igwe.

Nchileke nyatakwaru-a
 ẹjọ iphe iya l'ọ ha.
 6 T'e mee ya ẹge o meru ndu ọdo;
 kfua ya ụgwo iya nkfulabu.
 T'e gude mee, atsụ atsutsu
 l'ọ bụ nk'ia ugbo labụ
 gbajiaru iya okoro, o gude
 gbẹe ndu ọdo mee t'ọ ngua.
 7 T'a gwaa ya ọchi;
 nua ya aphụ, ha l'ọ bụ
 ọdu-biribiri, ọ nuru
 onwiya; mę k'oburu ọva ọva.
 Ọonoduje apali onwiya:
 'L'ọo ya bụ eze-nwanyi;
 lẹ ya ta bụdu nwanyi,
 maa tufuru;
 ya ta abya l'ede ọnu l'aphụ!
 8 Ọo ya meru iphe ọ bụ
 ujiku lanụ bę mgbonwu ono,
 tuko nọdu ngaberu iya
 ono a-byakfuta iya;
 bụ iya bụ: ẹjọ iphe-ememe;
 aphụ; mę ẹjọ-ẹgu.
 Ọ bụ ọku e-kegbu iya;
 kẹ l'ọ bụ Nnajiufu,
 bụ Nchileke; mbụ onye
 ike iya paru apaa;
 bụ iya nmaru iya ikpe."
 9 Ọo ya bụ lẹ ndu eze ndiphe ono, bụ ndu ono, ẹphe
 l'ia shi azeje ono; mę ndu ono, ẹphe l'ia atukoje
 emegbaa ẹjọ iphe agụ ẹphe ono; ndu ono bę a-ra ẹk-
 wa iya. Aphụ e-ji ẹphe ọkpoma; l'okfu ẹka iya teke
 ẹphe phuleruphu ẹge ẹnwuru-ọku kpolihuru l'obodo
 ono; ẹke ọku adzupuyashi iya. 10 Ẹphe e-vudoru ote-
 ẹnya; ele iphe amuru obodo ono; l'ẹke ẹphe a-noduk-
 wanu atsụ egvu, aphụ, aanụ obodo ono. Ẹphe evu-
 doru ote-ẹnya asuje: "Tẹ njo gbakwa ẹgbudu! Iphe
 ọwaa ta dukwa k'ekfukfu. M'ọo nggube Bábyilonu, bụ
 obodo, a maru ẹpha ngu; bya a makotaru l'ị bụ obodo,
 shihuru ike bę bụwaphu awa lanụ b'e gude nma ngu
 ikpe; nggu aburu kpurupyata ẹge-a, ị bụ iya-a!"
 11 Ndu agba ikike ngho l'eliphe a-rakwaphu ẹjọ ẹkwa
 nk'ẹphe; gụa aphụ obodo ono; okfu l'ẹ to nwehedu
 onye a-zukwadu ngwa-aswa ẹphe. 12 Ẹ to nwehedu
 onye a-zuje ẹphe mkpola-ododo ẹphe; mę mkpola-
 ọcha ẹphe; to nwehe onye a-zuje ogbu mụrumuru
 mkpuma ẹphe, bụ mkpuma, vugbaa oke aswa;
 męwaru mgbubu-olu ẹphe. To nwehe onye a-zuje
 ẹphe ẹkwa ọcha ẹphe; mę ẹkwa uswe ẹphe; mę
 gẹbere gẹbere iya ndu ọphu eere oke aswa; mę ụvara-
 nggidi uswe ẹphe; męwaru ụnwu oshi ẹphe, eshije
 mkpọ, bụ iphe ẹphe erekota erere; mętsua iphe e
 gude eze-enyi meshia; mętsua iphe e gude oshi, vu
 oke aswa mee; mętsua ọphu e meru l'opu; ọphu e

meru l'ígwè; mę ọphu e meru lẹ mkpuma mabụlu.
 13 Mę mkpẹkwo sinamonu; ụnwu iphe ọdo, eshi mkpọ;
 insensu; męeru; furakinsensu; męe; mę manụ, eeri
 iphe; ntụ akpe, e tsuru etsutsu; akpe l'onwiya; eswi;
 aturu; inya; mę turọku, e gude inya akpụ; mę ohu;
 mbụ madzụ gędegede. 14 Ndu ngho ono a-suje obodo
 ono: "Ha! Nta-a bę iphe bụ akpuru oshi ono, shi anọ-
 duje agụ ngu agụgu ono b'ẹ te nwehekwa ọphu nọnu.
 Ẹku ono, i shi kpaa kuberu onwongu ono bę yifuak-
 waru nta-a. Iphemiphe ọbule, atsoje ngu ẹna; bụru
 iphe ama ngu mma gvakwaru; ọphu tọ bukwa l'ị bya
 bya aphukwadu iya ọdo!" 15 Ndu ngho ono, shi agbata-
 je ngho iphemiphe ọbule; je eree l'obodo ono; rita iya
 uru, ha nshinu ono bę e-vudotsua ya ote-ẹnya ote-
 ẹnya; l'ẹke ẹphe a-nọdu atsụ egvu-aphụ ono, aanụ
 obodo ono. Ẹphe a-ra ẹjọ ẹkwa; gụa aphụ; asuje: 16 "Tẹ
 njo gbakwa ẹgbudu! Iphe ọwaa ta dukwa k'ekfukfu!
 M'ọo nggube eze obodo ono, a maru ẹpha ngu ono,
 shi eyeje uwe ọcha; nmaru ẹkwa uswe; mę ụvara-nggi-
 di uswe; gude iya kwamaa onwongu akwama; byakwa-
 phu bya egude iphe e meru lẹ mkpola memaa on-
 wongu emema; woru echi, ere ire doo l'ẹka; woru mg-
 bubu doo onwongu l'olu 17 bę bụwaphu awa lanụ kpụu
 b'e gude mekota ẹku ngu ono l'ọ ha; yọ bụru iphe iyi
 yitaru ẹge-a, o yitaru iya-a!"

Iphe bụ ndu ishi ụgbo-mini l'ẹphe ha; ndu egudeje
 ụgbo eje iphe; ndu anga ụgbo; mę ndu egudeje ụgbo
 tsoru eze ẹnimu agba ngho l'ẹphe ha eje evudotsua
 ote-ẹnya ote-ẹnya; 18 ele ẹnwuru-ọku obodo ono ẹnya.
 Ẹphe echia mkpu; asuje: "Lẹ to nwebukwaa obodo
 ọdo, dejeru ude, a maberu ẹpha iya ẹge a maru obo-
 do-a!" 19 Ẹphe ekpota ẹja kpua onwephe l'ishi; l'echi
 mkpu; ara ẹkwa; agụ aphụ; asuje: "Tẹ njo gbakwa ẹg-
 budu! Iphe ọwaa ta dukwa k'ekfukfu. ?I sụ l'ọo obodo-
 a, a maru ẹpha iya-a bę dọ ẹge-a? Mbụ nggube obo-
 do-a, bụ ẹku ono, ị kparu, kpọru ọtukota ọnu iya ono
 bę iphe bụ ndu nweru ụgbo-mini egudeje agba oke
 ngho shikota ngu l'ẹka báhú. ?M'ọ bụwaphu awa lanụ
 kpụu b'e gude mee ya; yọ bụru kpurupyata ẹge-wa, ọ
 bụ iya-a."

20 Ndu bu l'imigwe; unu teje ẹswa l'obodo ono, a
 maru ẹpha iya ono yifuwaru. Unu teje ẹswa unubę
 ndu bụ ndu kẹ Nchileke; mę ndu ishi-ozii; mę ndu ek-
 fuchiru Nchileke. Unu teje ẹswa; lẹ Nchileke bę
 nmawaru iya ikpe ẹjọ iphe ono, o meru unu ono!

21 Ya ndono; ojozi-imigwe lanụ, agburu-ẹhu nọ abya
 apalia eze mkpuma ọbu, ha nshinu l'ọ bụ o-ji-l'ẹka
 mkpuma; pata iya chee l'eze ẹnimu; sụ: "Ono ẹge ee-
 gude agburu-ẹhu; pata obodo ono, a maru ẹpha iya
 ono; mbụ Bábyilonu chee l'ẹke, to nwedu onye a-phuk-
 wadu iya ọdo. 22 Ẹ to nwekwa onye bya anukwadu ọda
 nkwa; m'ọ bụ nukwada ẹke aagụ egvu; m'ọ bụ ẹke
 aaphụ opu-inya; m'ọ bụ ụpyoku lẹ nggube obodo ono
 ọdo lẹ phuruphurukpoo. Ẹ to nwehekwa onye eme

nka, nweru ọ́phu, a bya aphụkwadu l'ime ngu ọ́do. Tọ́ bụ́he l'aa-nụkwadu ọ́da ikwe-nri l'ime ngu ọ́do. ²³ Ẹ́ to nwehekwa l'iphoro ọ́ku urọ́ku enwukwadia jaa l'ime ngu ọ́do. Uzere kẹ́ l'eeke nwanyi nji; ọ́dudu bụ́ru l'a lụ́-taru nwanyi b'ẹ́ ta byahẹ́kwa bya eme l'ime ngu ọ́do. Ishi iya abụ́ru l'ọ́ bụ́ ndu ono, shi buru l'ime ngu agba nghọ́ ono bẹ́ bụ́ ẹ́phe shi bụ́ru ndu nweru ẹ́nya l'eliphe-a. Nggu egudewa ọ́gwu; dumphushikota iphe bụ́ madzụ́ l'iphe bụ́ mbakeshi mgburumgburu!"

²⁴ Yọ́ bụ́ru lẹ́ Bábyilonu b'a phuru mee ndu nkfuchiru Nchileke; mẹ́ mee ndu ọ́do, bụ́ ndu kẹ́ Nchileke; mẹ́kpo mee iphe bụ́ ndu ono, e gburu egbugbu l'eliphe l'ẹ́phe ha ono.

19 Onanu emetsulephu; mu anụ́a iphe ọ́do, ada l'imigwe. Yọ́o dalẹ́phu l'ọ́ bụ́ olu-egvu, a dụ́ igwe agụ́. Egvu, ẹ́phe agụ́ abụ́ru: "T'ajaja bụ́ru kẹ́ Nchileke. L'adzọ́dzo, a dzọ́ru ayi; bụ́kwa iya b'o shi l'ẹ́ka. Ọ́o ya b'ọ́ gbaru kẹ́ t'ayi kwabẹ́ ugvu, kakọ́ta ugvu. Ọ́ bụ́ yẹ́be Nchileke ono bẹ́ kakọ́ta iphemiphe ọ́bule ike. ² L'ikpe, ọ́ nmaru ndiphe b'ọ́ nmakwaru l'o-ruberu-ia; bụ́ru ikpe, dụ́ maa. Ọ́ nmaru eze nwanyi ọ́kpara phụ́ ikpe; mbụ́ nwanyi ono, gude ọ́kpara, ọ́ogba; mee ụ́nwu eliphe l'ẹ́phe ha; ẹ́phe abụ́ru kpurupyata phụ́. Nchileke bẹ́ gwataakwaru iya ụ́gwọ́ mee ndu kẹ́ Nchileke ono, o gbushiru ono, bụ́ iya bụ́ ndu ono, ọ́chi ẹ́phe tukoru iya l'ishi ono." ³ Ẹ́phe abykwa bya azụ́a egvu ọ́do; sụ́: "T'ajaja bụ́ru kẹ́ Nchileke-o! Ẹ́nwuru-ọ́ku obodo ono, ọ́ku adzụ́ ono bẹ́ ekpo tụ́u; ala l'imeli. Yọ́ bụ́ru ege ono b'oo-kpo jeye lẹ́ tutu yoyo." ⁴ Ụ́kporo ndu bụ́ ọ́gurennya lẹ́ ndu bụ́ ọ́gurennya ẹ́no phụ́; mẹ́ iphe ono, nọ́gbaa ndzụ́ ono ẹ́phe ẹ́no adatsụ́a kfupyabe ifu; baaru Nchileke ẹ́ja; mbụ́ Nchileke ono, nọ́ l'aba-eze ono. Ẹ́phe asụ́: "Ono kwa ege ọ́ dụ́! T'ajaja bụ́ru kẹ́ Nchileke-o!"

Ome ẹ́swa-nwanyi ọ́phungu

⁵ Ya ndono; yo nweru olu, shi l'aba-eze ono chia mkpu; sụ́: "Unubẹ́ ndu egeru Nchileke ozi l'unu ha; unu jaa Nchileke ajaja! Unu kele iya ekele; unubẹ́ ndu atsụ́ iya egvu: onye ukfu l'onye nta!" ⁶ Tọ́ dụ́ iya bụ́; mu abya anụ́a olu-egvu, a dụ́ l'igwe agụ́. Olu-egvu ẹ́phe ono adalẹ́phu l'ọ́ bụ́ ẹ́phuphu eze mini, aphụ́ wọ́wowo. Yọ́o dakwaphu l'ọ́ bụ́ ẹ́phuphu igweli, agba agbagba. Iphe ẹ́phe agụ́ abụ́ru: "T'ajaja bụ́ru kẹ́ Nchileke! Nnajiufu ayi, bụ́ Nchileke ono, bụ́ Ọ́karibe-Kakọ́ta-Ike ono bẹ́ koshiakwaru l'ọ́o ya bụ́ eze, achikota iphemiphe ọ́bule nta-a! ⁷ T'ẹ́hu tsọ́o ayi ẹ́na; t'ayi tee ẹ́swa teshia ya ike; t'ayi jaa ya ajaja kẹ́ ọ́du-biribiri iya! Lẹ́ nta-a bẹ́ onye ono, bụ́ Nwaturu Nchileke ono b'o ruakwaru l'ọ́lu nwanyi. Nwanyi ọ́bu, ọ́obya alululu ọ́bu bẹ́ kwaakwaru onwiya ngwa ngabẹ́ru iya. ⁸ Nchileke kwewaru tẹ́ nwanyi ono yee uwe ọ́cha, acha pemu-pemu, ẹ́-te

nwedu ẹ́ke e meruru iya emeru." Uwe ọ́cha ono bụ́ umere, vudo nhamunha, ụ́nwu Nchileke eme.

⁹ Tọ́ dụ́ iya bụ́; ojozi-imigwe ono asụ́ mu: "Tẹ́ mu dee iphe-a l'ẹ́kwo: Ọ́nu-ọ́ma bụ́ kẹ́ ndu e kuru t'ẹ́phe tsoru lẹ́ nri ẹ́swa-nwanyi ono, Nwaturu Nchileke eje alululu ono." Yo kfuebe ege ono; bya asụ́kwaphu: "Okfu ono kwa Nchileke gude ọ́nu iya kfuwa ya; Nchileke ta bụ́kwa onye adzujẹ́ ẹ́jo-ire."

¹⁰ Tọ́ dụ́ iya bụ́; mu abya abụ́ru pẹ́ l'ifu ojozi-imigwe ono; gashia tẹ́ mu baaru iya ẹ́ja. Yọ́ sụ́ mu: "Wawakwa! Tẹ́ mu be ekekwa ememe! L'ọ́ kwa ege mbẹ́dua; mu l'ụ́nwunna mu phẹ́ bụ́ ndu egeru Nchileke ozi bụ́ ege yẹ́bedua bụ́kwaphu onye egeru Nchileke ozi; mbụ́ ụ́nwunna mu ono, bụ́ ẹ́phe; bẹ́ Jisọ́su koshiru ọ́kpobe okfu nk'ia ono. Bachiaru Nchileke ẹ́ja!"

L'ọ́kpuberu okfu ono, Jisọ́su koshiru ayi ono bẹ́ bụ́kwa l'ẹ́ka Ume Nchileke b'o shi; mbụ́ Ume Nchileke ono, bụ́ iya emeje tẹ́ madzụ́ kfuchijeru Nchileke ono.

Onye dұ́garu l'eli inya ọ́cha

¹¹ Mu abya aphụ́a ẹ́ke imigwe kpuharu; gheru ọ́nu; bya aphụ́a inya ọ́cha, nọ́ iya nụ́. Yo nweru onye dұ́garu l'eli inya ono. Ẹ́pha onye ono, dұ́garu l'eli inya ọ́cha ono abụ́ru: "O-me-g'o-kfuru"; bya abụ́kwaruphu "Ọ́kpobe Okfu". Yoo kpeje ikpe lẹ́ nhamunha iya; l'alụ́kwaphu ọ́gu l'uzo, dụ́ nhamunha. ¹² Iphoro ẹ́nya iya dulephu l'ọ́ bụ́ iphoro ọ́ku, enwu enwunwu. Yo kpuru okpu-eze, ha igwe l'ishi iya. O nwekwaruphu ẹ́pha, e deshiru iya l'ẹ́hu. Ẹ́pha ono te nwedu onye ọ́do, maru iya nụ́; gbahalẹ́phu yẹ́bedua nwenkinyi iya. ¹³ Uwe nlọ́kpuru, o yeru b'a tseru lẹ́ mee. Ẹ́pha onye ono abụ́ru "Okfu Nchileke ono". ¹⁴ Iphe bụ́ ndu sọ́ja imigwe abya egude uwe ọ́cha, acha pemu-pemu; to nwe ẹ́ke e meruru iya emeru; kwaa onwẹ́phe ngwa. Ẹ́phe atụ́ko l'ẹ́phe ha nọ́du l'eli inya ọ́cha; l'awụ́ etso onye ono, dұ́garu l'eli inya ọ́cha ono. ¹⁵ Iphe eshije onye ono l'ọ́nu lufuta bụ́ ogu-mbeke, atsụ́ nkọ́, bụ́ iphe oo-gude lụ́a iphe bụ́ mbakeshi lẹ́ mgboko. Yọ́ bya abụ́ru eze ẹ́phe; gude mgboro-igwè achị́ ẹ́phe ege eze achije mkpukpu iya-a. Ọ́o ya a-dzọ́shi mẹ́e vayinu l'ẹ́ke ono, aadzọ́shije mẹ́e l'akpuru vayinu ono. Iphe ono abụ́ru ẹ́tu, ekoshi eze oke ẹ́hu-eghughu kẹ́ Nchileke, bụ́ Ọ́karibe-Kakọ́ta-Ike. ¹⁶ E dee ẹ́pha l'uwe, o yeru; dekwaa ya ẹ́ya phụ́ l'utakfu. Ẹ́pha iya ono bụ́: "Eze, kakọ́ta ndu eze; mẹ́ Nnajiufu, kakọ́ta ndu bụ́ nnajiufu."

¹⁷ Ya ndono; mu abya aphụ́a ojozi-imigwe, vudo l'ẹ́nyanwu. Yo chia mkpu chishia ya ike; gude kukoo iphe bụ́ ụ́nwenu, epe l'akpamigwe; sụ́ ẹ́phe: "Unu phee bya edzukota; t'unu ria orimori, daru unu; orimori, bụ́ l'ẹ́ka Nchileke b'o shi. ¹⁸ Unu bya avụ́kaa anụ́ ndu eze; anụ́ ndu ishi sọ́ja; anụ́ ndu sọ́ja; anụ́ inya; anụ́ ndu agba iya nụ́; mẹ́ anụ́ ndiphe mgburumgburu: ohu mẹ́ amadụ́; onye ukfu l'onye nta."

¹⁹ Mu abya aphua ejo anu-egu-egbudu ono; me ndu eze ndiphe mgburumgburu ege ephe chitawaru ndu soja ephe chikobe l'ekalanu; ke t'ephe bya etso onye ono, dugaru l'eli inya ocha ono ogo ye ndu soja iya. ²⁰ A kpuja ejo anu-egu-egbudu ono le ndzu; kpukwaa-phu onye ono, egudeje ugho edusweshi ndiphe; l'adzu ejo-ire le ya bu onye nkfuchiru Nchileke; l'e b'o bu iya ono. O bu iya bu onye ono, shi anoduje ejo anu-egu-egbudu ono l'ifu; emeshi iphe-ophuleny, bu iya bu iphe ono, o gude ghota ndu ono, kweru t'e mee ephe iphe-ophubama k'ejo anu-egu-egbudu ono; me ndu ono, shi abaru ntekpe ono, a kpuru; yo du l'o bu anu ono eja. A kpukwaruphu; kpuja onye ugho ono, adzue ejo-ire; su le ya ekfuchiru Nchileke ono ye ejo anu-egu-egbudu ono le ndzu je achiru ye l'eze-iduma, bu oku nshi-egbe l'enwu iya taphutaphu. ²¹ Onye ono, dugaru l'eli inya ocha ono abya egude ogo-mbeke ono, shi iya l'onu alufuta ono; gude tuko ndu ophu phoduru nu gbushikota. Iphe bu unwenu, no le mgboko-a edzukoo; bya avua anu ephe avuvu; rijishia ephe.

Unu afa labu; l'ukporo afa iri

20 To du iya bu; mu abya aphua ojozi-imigwe, shi l'imigwe abya. Yo gude ire-igodo, eegudeje atuha onu Iduma Maa ono l'eka; chikwaruphu eze gwogirigwo. ² Yo bya azulephu ejo agiyi ono gbirimu, bu iya bu agwo teke ndiche ono, bukwa iya phu bu Obutuswe; bya aburu Setanu ono. Ojozi-imigwe ono abya azude iya; kee ya egbu. Egbu ono, e keru iya ono be bu ege ono b'oo-no iya unu afa labu l'ukporo afa iri. ³ Ojozi-imigwe ono aparu iya chee l'ime Iduma Maa ono. Yo chetsua ya; bya eworu iya guchia; woru iya tuchia; k'opu e to nwe du onye ha k'atuhaa iya. Oo ya bu t'e b'o dumphushihe ndiphe odo jeye teke unu afa labu l'ukporo afa iri ono e-swe. Teke unu afa labu l'ukporo afa iri ono swetsuaru; a tuhaa ya t'o tusaru ehu nwanshi.

⁴ Ya ndono; mu abya aphutsua aba-eze aba-eze; me ndu dugagbaaru iya nu. Ndu ono, dugagbaaru iya nu ono be bu ndu, a fotaru t'ephe kpee ikpe. Mu aphua maa ndu e butatsuaru ishi; okfu l'ephe vudo l'edzudzu oha; kfua l'oo jisosu bu Nnajiufu; mekwaphu okfu l'ephe shi anoduje ara okfu Nchileke arara. O bu ephebedua bu ndu e-te kwetadu baaru ejo anu-egu-egbudu phu eja; ephe te kwe baaru ntekpe iya ono, a kpuru; yo du l'o bu yebe ejo anu-egu-egbudu ono eja; ophu ephe 'ekwekwaphu t'e mee ephe iphe-ophubama k'ejo anu-egu-egbudu ono l'atatifu; m'o bukwanu t'e mee ya ephe l'eka. Ephe tetatsuaru nodu ndzu odo; ephe le Kurayisutu atuko buwaru eze; chia unu afa labu l'ukporo afa iri. ⁵ Eteta onanu, ndu ono, e bufutsuaru ishi tetaru ono aburu eteta k'odungu, Nchileke meru; madzu eteta nodu ndzu. Ndu ophu, phoduru nu

le ndu ono, nwuhuru anwuhu ono te nwekwa onye ophu tetaru nu jeye unu afa labu l'ukporo afa iri ono agvu. ⁶ Onu-oma bu k'onye ono, e-tso le ndu odungu ono, Nchileke e-me; ephe eshi l'onwu teta nodu ndzu ono. Iphe obu aburu le ndu ono b'a fotaru t'ephe le Nchileke buru l'ekalanu. Ndu ono be onwu n-nwulabu te enwehedu iphe oome ephe. O bu ephe a-buru ndu achijeru Nchileke eja; me ndu achijeru Kurayisutu eja. Ephe le Kurayisutu a-tuko buru eze; gbaru mgba chia mgboko unu afa labu l'ukporo afa iri.

Eemekputa Setanu

⁷ Teke unu afa labu l'ukporo afa iri ono gvuleruphu; a tofu Setanu l'egbu ono; paru iya haa. Yo lufuta le mkporo ono, a turu iya ono. ⁸ Yo shi eke ono by-atashikwaa bya eduphushilaha iphe bu mbakeshi, no le mgboko mgburumgburu, bu iya bu Gogu ye l'eze-iduma. Yo chikobe ephe l'ekalanu t'ephe kwakobe k'ogu. Ndu bu: a -gua ephe ogo; ephe ahalephu l'o bu eveve mgbogidi enyimu. ⁹ Ya ndono; mu anodukwaphu l'aphu ono; phua ege ndu ono adzgbaa kporomu; kporomu le phorokoto mgboko; je anophe eke ono, ndu ke Nchileke doru ono mgburumgburu; no-phekwaaphu obodo ono, Nchileke yeru obu ono. Obenu l'oku shilephu l'imigwe nwua ke phoo; bya eworu ephe kegbushia. ¹⁰ A bya ewota Obutuswe ono, bu iya anoduje eduphushi ephe ono; chee l'eze-iduma ono, bu oku nshi-egbe enwule iya phu taphutaphu ono, bu iya bu eke ejo anu-egu-egbudu phu; me onye ejo-ire phu, suru le ya ekfuchiru Nchileke phu no. Yo buru eke ono be ephe a-nodu; a nua ephe chikikfu: eswe l'enyashi gbururu jeye le tutu yoyo.

Ikpe Ikperazu

¹¹ To du iya bu; mu abya aphua eze aba-eze ocha; phukwaaphu onye dugaru iya nu. Ali ye igwe afota oso shi iya l'ifu gbafu; gbalaa; to nwehe eke ali ye igwe ono a-nodu. ¹² Mu aphukwaaphu iphe bu ndu nwuhuru anwuhu: onye ukfu l'onye nta; eke ephe vudogbaa l'ifu aba-eze ono. Yo nweru ekwo, e kpuhagbaaru ekpuha. Ekwo ono b'e deshuru iphe bu iphe onyemonye obule mejekpooru le mgboko-a. A byakwaphu bya ekpuhaa ekwo odo. Onanu; mbu ekwo b'e deshuru epha ndu a-nodu ndzu gbururu jeye. Yo buru iphe e deru l'ekwo ono b'e gude ekpe ndu nwuhuru anwuhu ikpe l'ege iphe onyemonye obule meru du. ¹³ Eze Enyimu abya achifuta iphe bu ndu mini rijekpooru. Anwuhu ye ali-maa abya achifuta iphe bu ndu onwu gbujekpooru. A tuko ephe l'ephe ha kpee ikpe: onyemonyenonu l'ege gbaru iphe o meru. ¹⁴ A bya ewota anwuhu ye ali-maa chiru ye l'eze-iduma ono, oku enwu taphutaphu ono. Yo buru iduma ono, oku enwu taphutaphu ono be bu onwu n-nwulabu.

¹⁵ Iphe bụ onye ẹ ta phudu ẹpha iya l'ekwo ono, e deshuru ẹpha ndu a-nodu ndzu gbururu jeye ono b'e cheru l'eze-iduma ono, oku enwu taphutaphu ono.

Imigwe ophungu yele mgboko ophungu

21 Tọ dọ iya bụ; mu abya aphua igwe ophungu yele alị ophungu; ke l'igwe ophu shihawa nodu ta nohedu; alị ophu shihawa nodu ta nohe. Eze Ẽnyimu ta nohe. ² Mu abya aphua Obodo ono, dọ nsọ ono, bụ iya bụ Jerúsalemu ophungu l'ẹke o shi l'imigwe l'ẹke Nchileke nọ alazita. E memakpele iya phụ l'ọ bụ nwanyi, aabya oke nji k'ophungu; mbụ nwanyi, a kwawaru ngwa ẹge ọo-dụ te yele nji iya yiru. ³ Mu anua olu, a nọ l'aba-eze ono chia ochi mkpu; sụ: "Owaa ufu Nchileke ndọ-ọ! Nta-a bẹ Nchileke byaakwaru onodu swiru madzụ eswiru. Nta-a buakwa ẹke madzụ bu bụ ẹke Nchileke e-buru; madzụ aburu ndibe iya. Nchileke l'onwiya e-swiru ẹphe eswiru; buri Nchileke ẹphe. ⁴ Oo-fuchagekpo ẹphe ẹnya-mini l'ẹnya. Onwu ta anohedu ọdo; ophu ọtso-aphu ta anohu. Ẹ ta arahedu ẹkwa ọdo; to nwehe iphe ome madzụ ẹhuka, anokwadu nụ; okfu l'iphemiphe ọbule ono, shi nodukota nụ ono gvwaru."

⁵ Tọ dọ iya bụ; onye ono, dugaru l'aba-eze ono asụ: "Lekwa! Le nta-a bẹ ya emekwa iphemiphe ọbule t'ọ bukotaruru iphe ophungu!" Yọ sukwa mu phụ: "Te mu tuko okfu ono dee l'ekwo; ke l'ọ bukota okpobe okfu; bukwaruphu okfu, gbaru ke t'e gude iya ẹka." ⁶ Yọ sukwa mu phụ: "Le meekwaru iya. Ọ kwa yebe Nchileke bụ Onye Ivuzọ; buri iya bụ Onye Ikperazụ; bụ iya bụ l'ọ ya bụ ogbube ishi iphemiphe ọbule; buri iya bụ ẹke iphemiphe ọbule jeberu. Iphe bụ onye mini agu bẹ ya e-chebe mini ke mmanu. Ẹke mini ọbu, ya e-chebe onye ọbu shi bukwa l'ẹke mini, anu ndzụ gbururu jeye futaru. ⁷ Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ yebe Nchileke e-meru iphe-oma-wa: Iphe-oma ọbu bụ le Ya a-buru Nchileke onye ono; onye ono aburu nwa ke yebe Nchileke.

⁸ "Obenu l'ophube ndu ono, atsụ egvu ẹnya ono; ndu ono, ẹ-te evudoshijedu ike l'iphe ẹphe kfulu ono; ndu ono, tsonyaaru Nchileke; tsuphu azu ono; ndu ono, egbu madzụ ono; ndu ono, eme ke nwanyi ono; ndu ono, atọ nshi ono; ndu ono, agwa nte ono; ndu ono, adzujẹ ẹjo-ire ono; ndu ono l'ẹphe ha bẹ iphe nodu swiru ẹphe bụ eze-iduma ono, oku; me nshị-egbe enwu taphutaphu ono; bụ iya bụ onwu n-nwulabu."

Jerúsalemu ophungu

⁹ Tọ dọ iya bụ; ojozi-imigwe lanu l'ime ojozi ẹsaa ono, shi gude efere ẹsaa ono, ọzo mgbonwu ẹsaa ikperazụ phụ nọ phụ abyakfuta mu bya asụ mu: "Te mu bya te ya koshi mu nwanyi ophungu ọbu, abya ọla nji

k'ophungu ọbu, bụ iya bụ nyee Nwaturu Nchileke ono." ¹⁰ Ume Nchileke abya ejile mu phụ ẹhu. Ojozi-imigwe ono eduta mu; je enyihu ephekerephe eze ugwu ọbu, ha l'eli l'ọ bụ ngunu; je ekoshi mu obodo ono, dọ nsọ ono, bụ iya bụ Jerúsalemu; l'ẹke o shi l'imigwe ẹke Nchileke nọ alazita l'alị. ¹¹ O-gbu-nwiji-nwiji ke Nchileke emee ya; yọ chakotalephu oswi ke pemu-pemu. Iphoro iya achakotalephu pemu-pemu l'ọ bụ ke mkpuma ọbu, bụ iya bẹ aswa katsua; mbụ iphoro iya adulephu l'ọ bụ ke mkpuma ọbu, eke uswuswe, aza jásupà. Mkpuma ono anoduje aphụ onyo; l'ama mma. ¹² Obodo ono b'e gude upho-mkpuma kpụ-pheta mgburumgburu. Upho-mkpuma ono ahalephu l'eli okpobe ahaha. E bua ya onu-uzo iri l'ẹbo. E ye unwu ojozi-imigwe iri l'ẹbo t'ẹphe cheje onu-uzo ono nche. L'onu-uzo iri l'ẹbo ono b'e degbaaru ẹpha ikfu iri l'ẹbo ono, nọ le Ẫzurelu ono l'ẹhu l'ẹhu. ¹³ Yọo dufe onu-uzo ẹto ẹto l'uswe iya lanu. Ophu cheru ifu l'ibiyi ke ẹnyanwu-ahata b'e buru onu-uzo ẹto; bua onu-uzo ẹto l'ophu cheru ifu l'uzo ẹnyanwu-ariba; bua onu-uzo ẹto l'ophu cheru ifu l'uzo isheli; bya ebua onu-uzo ẹto l'ophu cheru ifu l'uzo ọhuda. ¹⁴ Yọ buri mkpuma iri l'ẹbo; b'e gude tọ ọkpa-alị upho-mkpuma ono mgburumgburu. Mkpuma ono ẹphe iri l'ẹbo b'e deshuru ẹpha ndu ishi-oziri l'ẹbo; bụ iya bụ ndu ishi-oziri Nwaturu Nchileke ono.

¹⁵ Ojozi-imigwe ono, shi ekfu eyeru mu nọ ono bẹ gude iphe e meru le mkpola-ododo, dọ ogologo. Iphe ono, dọ ogologo ono bẹ eegudeje atọ iphe. Ojozi-imigwe ono emekwanu te ya bya atọ obodo ono; maru ẹge ogologo iya yele ọsa iya ha. ¹⁶ Yọ tokwaaphu onu-uzo ono; mewaru upho-mkpuma ono, e gude kpụ-pheta iya mgburumgburu ono. Obodo ono bẹ nweru mgberemeke ẹno, halephu ẹnya-nhamunha. Ojozi-imigwe ono abya egude iphe ono, dọ ogologo ono; tọ obodo ono. Ogologo obodo; l'usa iya; me l'eli iya ahalephu ẹnya-nhamunha. Ogologo iya ono dọ unu manyiru ugbo ẹto l'ukporo manyiru iri l'ise. ¹⁷ Yọ byakwaphu bya atọ upho-mkpuma iya; igbi iya adu ukporo ntụ-okpa labu le ntụ-okpa ẹsato ^{††} l'ẹge madzụ atọje iphe. Yọ buri ẹge ono bẹ ojozi-imigwe ono tọru iya. ¹⁸ Iphe e gude kpua upho-mkpuma ono; bụ mkpuma jásupà. Ophube obodo ono l'onwiya b'e gude mkpola-ododo mee; yoo gbu ngerengere l'ọ bụ onyo. ¹⁹ Ophube okpa-alị iya b'e gudetsua mkpuma, dutsua iche iche, egbukwaphu ngerengere; l'ereshi ire ike gude memaa; yọo ma ntumatu. Mkpuma ono ke odungu bụ jásupà k'ẹbo bụ sáfàya k'eto bụ ágètù k'eno bụ émèràlùdù ²⁰ k'ise aburu ónikùsù

† Iphe, e deru l'ẹke-a l'okfu Giriku; bụ 12,000 stadia. †† Iphe, e deru l'ẹke-a l'okfu Giriku; bụ 144 cubit.

k'ishingu bụ kànéliyànù
k'èsa abụru kirísòlàyitù
k'èsa abụru bérilù
kẹ tete abụru tópàzù
k'iri abụru kirísòpùràsù
k'iri lẹ nanụ bụ jásintù
k'iri l'èbo bụ ámitisùtù.

²¹ Ọnu-uzo iri l'èbo ono abụru mgbubu iri l'èbo, vu oke aswa b'e gude mee ya. Ọgu-nggamgbo, e yeshiru iya ẹphe iri l'èbo l'èhu l'èhu abụkotaru mgbubu lanụ b'e gude mee ya. Ogborogbo-uzo ụzo, nọ l'ime obodo ono abụru ọkpobe mkpọla b'e gude mee ya. Yoo gbu ngerengere l'ọ bụ onyo.

²² Mu ta phụkwa eze-ulo Nchileke l'obodo ono. Iphe kparu iphe ẹ to nwedu eze-ulo Nchileke, nọ iya nụ bụ lẹ Nnajiufu, bụ Nchileke, bụ iya bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike yele Nwaturu ono bụwa eze-ulo Nchileke k'obodo ono.

²³ Obodo ono bẹ mkpa ẹnyanwu mę ọnwa ta dọhekwa. Ishi iya abụru l'ọ-gbu-nwiji-nwiji Nchileke bẹ echiwa l'ime iya; Nwaturu Nchileke ono abụru iphoro, e gude aphụ ụzo. ²⁴ Ọ bụ iphoro, shi l'obodo ono bẹ iphe bụ mbakeshi e-gude nọdu ndzụ. Iphe bụ ndu eze, nọkota lẹ mgboko e-vuko ọdu-biribiri ẹphe; vubata l'obodo ono. ²⁵ Ọnu-uzo obodo ono e-ghekotajeru ọnu teken-teke; kẹ l'enyashi ta anọdu l'ẹke ono. ²⁶ Iphe bụ mbakeshi a-tụko ọdu-biribiri ẹphe, nweru enweru vuta bya akube l'obodo ono; ẹphe akwabẹ obodo ono ugvu. ²⁷ Obenu l'ẹ to nwekwanu ẹjo iphe, a-dụ ike bahụ l'obodo ono. Onye eme ahuma; m'ọ bụ onye ẹjo-ire b'ẹ te ekwekwa t'ọ bahụ iya. Ndu a-bahụ iya nụ nwenkinyi bụlekwaphu ndu, Nchileke deru ẹpha ẹphe l'ẹkwo Nwaturu ono, bụkwanu ẹke ono, e deshiru ẹpha ndu a-nọ ndzụ gbururu jeye ono.

22 Tọ dụ iya bụ; ojozi-imigwe ono abyakwaphu bya ekoshi mu nggele ọbu, bụ iya bụ mini ọbu, anụ-je ndzụ gbururu jeye ọbu. Mini ono edoo rịsanguu; l'aphụ onyo. Yọ bụru ẹke mini ono shi atsofuta bụ l'aba-eze Nchileke yele kẹ Nwaturu ono. ² Mini ono atsokelephu l'echi esu-uzo obodo ono. Oshi ono, anuje ndzụ gbururu jeye ono egvugbaaru l'iku nggele ono ẹka labụ. Ugbo iri l'èbo bẹ oshi ono amije nebyi, dọ iche iche afa l'afa. Ọomije iya l'ọnwa l'ọnwa. Yọ bụru mkpẹkwo oshi ono bẹ aakpatajẹ gude mebe iphe bụ mbakeshi ọgvu l'iphe eme ẹphe; ẹphe adụ mma. ³ Ẹ to nwedu iphe Nchileke buru ọnu nụ, byakwadụ bya anọdu l'obodo ono.

Iphe a-nọdu l'obodo ono bụ aba-eze Nchileke mę kẹ Nwaturu ono. Ndu ejeru iya ozi a-nọdu abaru iya ẹja. ⁴ Ndu ono, ejeru iya ozi ono a-phụje iya ifu l'ifu. Ẹpha iya bẹ ee-detsua ẹphe l'atatifu. ⁵ Ẹnyashi ta anọhedu. Mkpa iphoro k'urọku; m'ọ bụ k'ẹnyanwu ta adọhekwaru ẹphe ọdo; okfu lẹ Nnajiufu, bụ Nchileke a-buru ẹphe iphoro. Ẹphebedua a-buru eze; chia gbururu jeye lẹ tutu yoyo.

Abyabya Jisọsu

⁶ Ya ndono; ojozi-imigwe ono asụ mu: "Okfu-a l'ọ ha bụkotakwa ọkpobe okfu; bụru okfu, gbaru kẹ t'e gude iya ẹka. Lẹ Nnajiufu, bụ iya bụ Nchileke ono, anuje ndu ono, ekfuchiru iya nụ Ume iya ono; bẹ ziakwaru ojozi-imigwe t'ọ bya ekoshi ndu ejeru Nnajiufu ono ozi iphe ẹ ta anọhedu ọphu baru nwishi nta-a; yo mee."

⁷ Jisọsu sụkwaru: "Lekwa-a. Lẹ ya abyakwa nta-a. Ọnu-oma bụ k'onye emeje iphemiphe ọbule-a, e deru l'ẹkwo-wa, e deshiru iphe, bụ iphe-a, e kfuru kfuchiaru yẹbe Jisọsu Kuráyisutu-wa."

⁸ Ọ bụ mbẹdua, bụ Ọnu gẹdegede bụ onye gude nchi mu nọkota iphe-a l'ọ ha; bya egude ẹnya mu phụkota iya. Mu anubebe l'iya phụ lẹ nchi; phubebe l'iya phụ l'ẹnya; bụru ojozi-imigwe ono, koshiru mu iphe ono pẹe l'ifu, tẹ mu baaru iya ẹja. ⁹ Yọ sụ mu: "Wawakwa! Tẹ mu be ejekwa ememe! Sụ mu: m'ọ kwa ẹge mbẹdua mu l'unwunna mu bụ ndu ejeru Nchileke ozi bẹ bụkwaphu ẹge yẹbedua bụ onye ejeru Nchileke ozi; mbụ unwunna mu bụkwa ndu ono, ekfuchiru Nchileke; mę ndu ọdo, bụ ndu emeje iphe ẹkwo-wa kfuru. Wo mu l'ọ bụ Nchileke bẹ mu a-bachiaru ẹja!"

¹⁰ Jisọsu asụ mu: "T'ẹ b'ọ nwekwa okfu-a l'ọ ha, e deshiru l'ẹkwo-wa m'ọo nanụ ọphu mu e-domi edomi. Lẹ teke iphe-a l'ọ ha e-mekota bẹ dọakwa ntse. ¹¹ Sụ t'iphe bụ onye eme ẹjo iphe; kwẹlekwaphu ẹka l'ẹjo iphe oome. T'onye umere iya eshi nshi; kwẹlekwaphu ẹka l'ẹjo umere, eshi nshi, oome. Tẹ ndu ọphu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; kwẹlekwapa iya phụ ẹka ẹge ono tųgburu. Onye ọphu doberu onwiya nsọ; edobelekwapu onwiya nsọ ẹge o doberu iya tųgburu."

¹² "Unu lekwa! Lẹ yẹbe Jisọsu abyaakwa nta-a nta-a! Ya -byadẹ bẹ ya e-gude obunggo, ya e-bu onyenonu l'ẹge iphe o meru dụ." ¹³ Ọ bụ yẹbedua bụ Álufa; bụru Oméga; mbụ l'ọo ya bụ Onye Ivuzọ; bụru Onye Ikperazụ. Ọ bụ iya bụ ogbube ishi k'iphemiphe ọbule; bụru iya bụ ẹke iphemiphe ọbule jeberu.

¹⁴ "Ọnu-oma bụ kẹ ndu asajẹ uwe-nlọkpuru ẹphe; yọo cha pemu-pemu. L'ọ kwa ndu ono bẹ ee-kwe t'ẹphe ria akpuru, oshi ono, anuje ndzụ gbururu jeye ono mịtaru. Yọ bụru ndu ono bẹ ee-kwe t'ẹphe shi l'ọnu-uzo; bahụ l'ime obodo ono, Nchileke nọ ono.

¹⁵ Obenu lẹ ndu ono, bụ nkuta uru-alị ono; ndu nshi; ndu ono, afarushi onwẹphe ẹphe l'unwanyị ono; ndu mgbugbu-madzụ; ndu agwa nte; ndu ntumatu; ndu ono l'ẹphe ha ta abyadụ bya abahụ l'obodo ono. Ọo l'azụ iya bẹ ẹphe a-nọdu.

¹⁶ "L'ọo yẹbedua, bụ Jisọsu gẹdegede bẹ ziru ojozi-imigwe iya t'ọ bya emee t'unubẹ chọchi makotaru iphemiphe ọbule-a. Ya bụ o-shi-l'eri Dévidi; bya eshikwaphu l'awa iya. Ya bụkwaphu Mkpọ-kpodo nchi-abọhu ono, anọduje eke papapa ono."

¹⁷ Ume Nchileke yẹle nwanyi ọphungu ono tukuru l'ekfu; sụ: "Bya-o!"

T'iphe bụ onye nuru iphe-a; sụ: "Bya-o!"

T'onye ẹgu-mini agụ byakwa! T'onye ọ dọ t'ọ bya byakwa t'e kee ya ẹya kẹ mmakanụ t'ọ ngụ. Ọ bụ mini ono anuje ndzụ gbururu jeye.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹⁸ Mbèdua, bụ Ọnu alọ iphe bụ onye anụ okfu-a, e dekotaru l'ekwo-wa ẹka lẹ nchi; mbụ l'ekwo-wa, e deru iphemiphe ọbule, e kfulu kfuchiaru Nchileke-wa. Iphe bụ onye yekwaru iphe l'iphe-a, e deru l'ekwo-wa bẹ Nchileke e-yekwakwaruphu iphe l'iphe bụ ẹjo iphe-ẹhuka, e kfulokotaru okfu iya l'ekwo-wa; tuko iya byabẹ

onye ọbu l'ishi. ¹⁹ Teke bụ l'o nweru onye wofuru iphe l'ekwo-wa, e deru iphemiphe ọbule-a, e kfuchiru Nchileke-wa bẹ Nchileke e-wofukwaphu ókè iphe onye ono l'akpuru, ọ mītaru; mbụ oshi ono, anuje ndzụ gbururu jeye ono, bụ iya bụ oshi ono, e kfulu okfu iya l'ekwo-wa ono; bya ewofukwaphu ókè iphe k'onye ọbu l'obodo ono, dọ nsọ ono, bụkwaphu iphe e kfulu okfu iya l'ekwo-wa.

²⁰ Ọ bụ onye ono, meru t'a maru iphemiphe ọbule-a, bụ ọkpobe okfu-a bẹ sụru: "Iyee! Ya abyaa lẹ ntse ntse-e."

Ono kwa ẹge ọ dọ. "Byiko bya; Nnajiufu, bụ Jisọsu!"

²¹ Tẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu meeru unu eze-iphe-oma l'unu ha. Ono kwa ẹge ọ dọ.